Holy Bible

Aionian Edition®

مۇقىددىس كالام (يەنگى يېزىق)

Uyghur Bible (arabic script)

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®

مۇقىددىس كالام (يەنگى يېزىق)
Uyghur Bible (arabic script)

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2022
Source text: eBible.org
Source version: 12/30/2021
Source copyright: Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0
Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher version 4.7.1 on 1/3/2022
100% Free to Copy and Print
http://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
http://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org and with the Android App. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

Table of Contents

OLD TESTAMENT

يارىتىلىش 11
مىسىردىن چىقىش 40
لاۋىيلار 65
چۆل -باياۋاندىكى سەپەر 84
قانۇن شەرھى 109
يەشۇئا 130
باتۇر ھاكىملار 145
رۇت 160
سامۇئىل 1 162
سامۇئىل 2 180
پادىشاھلار 1 195
پادىشاھلار 2 213
تارىخ-تە زكىرە 1 231
تارىخ-تە زكىرە 2 248
ئەزرا 269
نەھەمىيا 275
ئەستەر 284
ئايۇپ 289
زەبۇر 305
پەند-نەسىھەتلەر 343
ھېكمەت توپلىغۇچى 355
كۈيلەرنىڭ كۈيى 360
يەشايا 363
يەرەمىيا 393
يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى 427
ئەزاكىيال 430
دانىيال 460
ھوشىيا 470
يوئېل 475
ئاموس 477
ئوبادىيا 481
يۇنۇس 482
مىكاھ 484
ناھۇم 487
ھاباككۇك 489
زەفانىيا 491
ھاگاي 493
زەكەرىيا 494
مالاكى 500

NEW TESTAMENT

ماتتا 505
مارکۇس 525
لۇقا 538
يۇھاننا 559
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 575
رىملىقلارغا 596
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 605
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 614
گالاتىيالىقلارغا 620
ئەفەسۇسلۇقلارغا 623
فىلىپپىلىقلارغا 626
كولوسسىلىكلەر گە 629
تېسالونىكالىقلارغا 1 631
تېسالونىكالىقلارغا 2 633
تىموتىيغا 1 635
تىموتىيغا 2 638
تىتۇسقا 640
فىلېمونغا 641
ئىبرانىيلارغا 642
ياقۇپ 649
پېترۇس 1 652
پېترۇس 2 655
يۇھاننا 1 657
يۇھاننا 2 660
يۇھاننا 3 661
يەھۇدا 662
ۋەھي 663

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

ئادەمنى قوغلۇۋىتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە باردىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېرەم بېغىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۇبلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

يارىتىلىش 3:24

یارتىلىش

1 مۇقەددەمدە خۇدا ئاسمانلار بىلەن زېمىننى ياراتتى. **2** ئۇ چاغدا يەر بولسا شەكلسىز ۋە قۇرۇق ھالەتتە بولدى، قاراڭغۇلۇق چوڭقۇر سۇلارنىڭ يۈزىنى قاپلىدى، خۇدانىڭ روھى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە لەرزان پەرۋاز قىلاتتى. **3** خۇدا: «يورۇقلۇق بولسۇن!» دېۋىدى، يورۇقلۇق پەيدا بولدى. **4** خۇدا يورۇقلۇقنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ خۇدا يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىدى. **5** خۇدا يورۇقلۇقنى «كۈندۈز»، قاراڭغۇلۇقنى «كېچە» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ تۇنجى كۈن بولدى.

6 ئاندىن خۇدا: ـ سۇلارنىڭ ئارىلىقىدا بىر بوشلۇق بولسۇن ۋە سۇلار [يۇقىرى-تۆۋەن] ئىككىگە ئايرىلىپ تۇرسۇن، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر بوشلۇق ھاسىل قىلىپ، سۇلارنى بوشلۇقنىڭ ئاستىغا ۋە بوشلۇقنىڭ ئۈستىگە ئايرىۋەتتى؛ ئىش ئەنە شۇنداق بولدى. **8** خۇدا بۇ بوشلۇقنى «ئاسمان» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ ئىككىنچى كۈن بولدى. **9** ئاندىن خۇدا: «ئاسماننىڭ ئاستىدىكى سۇلار بىر يەر گە يىغىلسۇن، قۇرۇق ئېراق كۆرۈنسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. **10** خۇدا قۇرۇق ئېراقنى «يەر»، يىغىلغان سۇلارنى بولسا «دېڭىزلار» دەپ ئاتىدى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **11** ئاندىن خۇدا يەنە: «يەر ھەرخىل ئۆسۈملۈكلەرنى، ئۇرۇقلۇق ئوتياشلارنى، مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تۇرلىرى بويىچە ئۆزىدە ئۈندۈرسۇن! مېۋىلەرنىڭ ئىچىدە ئۇرۇقلىرى بولسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى؛ **12** يەردىكى ئۆسۈملۈكلەرنى، يەنى ئۇرۇقۇق چىقىدىغان ئوتياشلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە، مېۋە بېرىدىغان، يەنى مېۋىلىرىنىڭ ئىچىدە ئۇرۇقلىرى بولغان دەرەخلەرنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ئۈندۈردى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **13** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ ئۈچىنچى كۈن بولدى. **14** خۇدا يەنە: «كۈندۈز بىلەن كېچىنى ئايرىپ بېرىش ئۈچۈن ئاسمانلاردا يورۇقلۇق جىسىملار بولسۇن. ئۇلار كۈنلەر، پەسىللار ۋە يىللارنى ئايرىپ تۇرۇشقا بەلگە بولسۇن؛ **15** ئۇلار ئاسمانلاردا تۇرۇپ نۇر چىقارغۇچى بولۇپ، يەر يۈزىگە يورۇقلۇق بەرسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. **16** خۇدا ئىككى چوڭ نۇر چىقارغۇچى جىسمنى ياراتتى؛ چوڭ نۇر چىقارغۇچىنى كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان، كىچىك نۇر چىقارغۇچىنى كېچىنى باشقۇرىدىغان قىلدى. ھەمدە يەنە يۇلتۇزلارنىمۇ ياراتتى. **17** خۇدا بۇلارنى يە رگە يورۇقلۇق بېرىپ، كۈندۈز بىلەن كېچىنى باشقۇرۇپ، يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىسۇن دەپ ئاسمانلارنىڭ گۈمبىزىگە ئورۇنلاشتۇردى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **19** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ تۆتىنچى كۈن بولدى. **20** خۇدا يەنە: «سۇلاردا مىڭ-مىڭ جانىۋارلار بولسۇن، ئۇچار-قاناتلار يەرنىڭ ئۈستىدە، ئاسمان بوشلۇقىدا ئۇچسۇن» دېدى. **21** شۇنداق قىلىپ خۇدا سۇدىكى چوڭ-چوڭ مەخلۇقلارنى، شۇنداقلا سۇلاردا مىڭ-مىڭ جانىۋارلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **22** خۇدا بۇ جانلىقلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ: «نەسىللىنىپ، كۆپەيىپ، دېڭىز سۇلىرىنى تولدۇر ۋە گلار، ئۇچار-قاناتلارمۇ يەر يۈزىدە ئاۋۇسۇن» دېدى. **23** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ بەشىنچى كۈن بولدى. **24** خۇدا يەنە: «يەر جانىۋارلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە چىقارسۇن ـ مال-چارۋىلارنى، ئۇمۇلگۈچى جانىۋارلارنى ۋە ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ئاپىرىدە قىلسۇن» ـ دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. **25** شۇنداق قىلىپ خۇدا يەردىكى ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە، مال-چارۋىلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ۋە يەر يۈزىدە ئۇمۇلگۈچى بارلىق جانىۋارلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **26** ئاندىن خۇدا: «ئۆز سۈرەت-ئوبرازىمىزدا، بەزگە ئوخشايدىغان قىلىپ ئىنسانىنى يارىتايلى. ئۇلار دېڭىزدىكى بېلىقلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، بارلىق مال-چارۋىلارغا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە ۋە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۇمىلگۈچى جانىۋارلارغا ئىگىدارچىلىق قىلسۇن» دېدى. **27** شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئىنسانىنى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتتى؛ ئۇنى ئۆزىنىڭ سۈرىتىدە ياراتتى؛ ئۇلارنى ئە رىكەك-چىشتى قىلىپ ياراتتى. **28** خۇدا ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ: «سىلەر نەسىللىنىپ، كۆپەيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇپ يېيىۋەندۇر ۋۇگلار؛ دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، شۇنىڭدەك يەر يۈزىدە يۈرىدىغان ھەربىر ھايۋانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىڭلار» دېدى. **29** ئاندىن خۇدا يەنە: «مانا، مەن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئۇرۇقۇلۇق ئوتياشلار بىلەن ئۇرۇقۇلۇق مېۋە بېرىدىغان ھەربىر دەرەخلەرنى سىلە رگە ئوزۇقلۇق بولسۇن دەپ بەردىم؛ **30** شۇنداقلا يەردىكى بارلىق جانىۋارلار بىلەن ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ئۇمىلگۈچىلە رگە، يەنى بارلىق جان-جانىۋارلارغا ئوزۇقلۇق بولسۇن دەپ بارلىق گۈل-گىياھلارنى بەردىم» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. **31** خۇدا ياراتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە سەپسېلىپ قاريدى، ۋە مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى ياخشى بولغاندىكەن. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ ئالتىنچى كۈن بولدى.

2 شۇنداق قىلىپ ئاسمان بىلەن زېمىن، پۈتكۈل مەۋجۇداتلىرى بىلەن قوشۇلۇپ يارىتىلىپ بولدى. **2** خۇدا يەتتىنچى كۈنىگىچە قىلىدىغان ئىشىنى تامامىلىدى. ئۇ يەتتىنچى كۈنى بارلىق يارىتىش ئىشىنى توختىتىپ ئارام ئالدى. **3** يەتتىنچى كۈنى خۇدا بارلىق يارىتىش ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان كۈن بولغانلىقى ئۈچۈن، شۇ كۈننى بەختلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى «مۇقەددەس كۈن» دەپ بېكىتتى. **4** پەرۋەردىگار خۇدا زېمىن بىلەن ئاسمانىنى ياراتقان كۈنىدە، ئاسمان-زېمىننىڭ يارىتىلىش جەريانىنىڭ تارىخلىرى مۇنداق: ـ **5** زېمىندا تېخى ھېچ گۈل-گىياھ، يەردە ھېچ ئوتياش ئۈنمىگەندى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا يەر يۈزىگە ھۆل-يېغىن ياغدۇرمىغاندى، شۇنداقلا يەر تېرىيدىغان ئادەمنۇ يوق ئىدى. **6** لېكىن يەردىن بۇلاق سۇيى چىقىپ، تامام يەر يۈزىنى سۇغاردى. **7** ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى يەرنىڭ توپىسىدىن ياساپ، ھاياتلىق نەپەسىنى ئۇنىڭ بۇرنىغا پۈۋلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئادەم تىرىك بىر جان بولدى. **8** ئاندىن كېيىن پەرۋەردىگار خۇدا مەشرىق تەرەپتە ئېرەم دېگەن جايدا بىر باغ بىنا قىلىپ، ياسىغان ئادەمنى شۇ يە رگە ئورۇنلاشتۇردى. **9** پەرۋەردىگار خۇدا يەردىن كۆزنى قامىلاشتۇردىغان چىرايلىق، [مېۋىلىرى] يېيىشلىك ھەرخىل دەرەخنى ئۈندۈردى، ئۇ يەنە باغنىڭ ئوتتۇرىسىدا «ھاياتلىق دەرىخى» ۋە «ياخشى بىلەن يامانىنى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نى ئۈندۈردى. **10** باغنى سۇغىرىشقا ئېرەمدىن بىر دەريا ئېقىپ چىقتى؛ ئاندىن بۇلۇنۇپ، تۆت ئېقىن بولدى. **11** بىرىنچى ئېقىننىڭ نامى پىشون بولۇپ، ئالتۇن چىقىدىغان پۈتكۈل ھاۋىلاھ زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتىدۇ. **12** بۇ يۇرتنىڭ ئالتۇنى ناھايىتى ئېسىل ئىدى؛ شۇ يەردە يۇراقلىق دېۋىرقاي بىلەن ئاق ھېقىقمۇ چىقىدۇ. **13** ئىككىنچى دەريانىڭ نامى گىھون بولۇپ، پۈتكۈل كۇش زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتىدۇ. **14** ئۈچىنچى دەريانىڭ نامى دىجلە بولۇپ، ئاشۇرنىڭ شەرقىدىن ئېقىپ ئۆتىدۇ، ئۈتىنچى دەريانىڭ نامى ئەفرات ئىدى. **15** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى ئېلىپ ئېرەم بېغىغا ئىشلەپ، پەرۋىش قىلسۇن دەپ ئۇنى شۇ يە رگە قويۇپ قويدى. **16** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە ئەمر قىلىپ: باغدىكى ھەربىر دەرەخ مېۋىلىرىدىن خالىغىنىڭچە يە؛ **17** ئەمما «ياخشى بىلەن يامانىنى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نىڭ مېۋىسىدىن يېمىگىن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىن يېگەن كۈنى ئۆزىڭە جەزمەن ئۆلىسەن، ـ دېدى. **18** ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا يەنە سۆز قىلىپ: ـ ئادەمنىڭ يالغۇز ئۆزۈشى ياخشى ئەمەس؛ مەن ئۇنىڭغا ماس كېلىدىغان بىر يارىدەمچى ھەمراھنى ياساپ بېرەي، ـ دېدى. **19** پەرۋەردىگار خۇدا ئېراقتىن دالادىكى بارلىق جانىۋارلار بىلەن ئاسماندىكى ھەممە ئۇچار-قاناتلارنى ياسىغاندى، ئۇلارغا ئادەمنىڭ نېمە دەپ ئات قويىدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنى ئادەمنىڭ ئالدىغا كەلتۈردى. ئادەم ھەربىر جانىۋارغا نېمە دەپ ئات قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتى شۇ بولۇپ قالدى. **20** بۇ تەرىقىدە ئادەم ھەممە مال-چارۋىلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالادىكى ھەربىر جانىۋارلارغا ئات قويدى؛ ۋەھالەنكى، ئادەم ئۆزىگە ماس كېلىدىغان ھېچبىر يارىدەمچى ھەمراھ ئۇچراتمىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە بىر قاتتىق ۋېقۇ سالدى، ئۇ ئۇخلاپ قالدى. ئۇ ئۇخلاۋاتقاندا، ئۇ ئۇنىڭ بىقىنىدىن بىر تاز ئېلىپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئورنىنى ئەت-گۆش بىلەن ئېتىپ قويدى. **22** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنىڭ بىقىنىدىن ئالغان شۇ قىسىمدىن بىر ئايالنى ياساپ، ئۇنى ئادەمنىڭ قېشىغا ئە كەلدى. **23** ئادەمئاتا خۇشال

بولۇپ: ـ مانا بۇ سۆزۈڭ كلىرىمدىكى سەتىمدىكى ئەت بولغاچ، «ئايال» دەپ ئاتالسۇن، چۈنكى ئۇ ئەردىن ئېلىنغانىدۇر، ـ دېدى. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىپ بىر بولۇپ، ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ. 25 ئادەمئاتا بىلەن ئايالى ھەر ئىككىسى يالىڭاچ بولسىمۇ، ھېچ ۋەيالمايتتى.

3 يەر يۈزىدە يىلان رەب پەرۋەردىگار يارىتقان دالادىكى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىدن ھىيلىگەر ئىدى. ئۇ ئايالدىن: ـ خۇدا راستىنلا باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ مېۋىسىدن يېمە گىلار، دېدىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 2 ئايال يىلانغا جاۋاب بېرىپ: ـ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىلىرىنى يېسەك بولىدۇ. 3 ئەمما باغنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى دەرەخنىڭ مېۋىسى توغرىسىدا خۇدا: «يۇنىڭدىن يېمە گىلار، قولۇڭ تەگكۈزمە گىلار، بولمىسا ئۆلىسىلەر» دېگەن، دېدى. 4 يىلان ئايالغا: ـ ئۆلىدىغان ئەمەس! ھەرگىز ئۆلەلەيسىلەر! 5 بەلكى سىلەر ئۇنى يېگەن كۈنۈڭگىلاردا، خۇدا كۆزۈڭگىلارنىڭ ئېچىلىپ، خۇداغا ئوخشاش ياخشى بىلەن يامانىنى بىلىدىغان بولۇپ قالىدىغانلىقىڭلارنى بىلىدۇ، ـ دېدى. 6 ئايال دەرەخنىڭ [مېۋىسىنىڭ] يېمە گىلىك ئۈچۈن ياخشىلىقىنى، ئۆنىڭ كۆزۈنى قاملاشتۇرىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەممىدە دەرەخنىڭ ئادەمنى ئەقىللىق قىلىدىغان جەلپكارلىقىنى كۆرۈپ، مېۋىدىن يېدى ۋە ئۆنىڭدىن يېنىدا ئۇرغان ئېرىگىمۇ بەردى، ئۇمۇ يېدى. 7 يېپىشى بىلەنلا ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزلىرى ئېچىلىپ، ئۆزلىرىنىڭ يالىڭاچ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئەنجۈر يوپۇرماقلىرىنى ئېلىپ بىر-بىرىگە ئۆلاپ تىكىپ، ئۆزلىرىگە يايقۇچ قىلىپ تارتتى. 8 كۈن سالقىنلىغاندا، ئۆلار پەرۋەردىگار خۇدانىڭ باغدا ماڭغان شەپىسىنى ئاڭلاپ قېلىپ، ئادەم ئايالى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ھازىر بولغىنىدىن قېچىپ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 9 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدا توۋلاپ ئادەمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: سەن نەدە؟ ـ دېدى. 10 ئادەمئاتا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن باغدا شەپە كۆنى ئاڭلاپ، يالىڭاچ ئۇرغىنىم ئۈچۈن قورقۇپ كېتىپ، يوشۇرۇنۇۋالدىم، ـ دېدى. 11 [خۇدا] ئۇنىڭغا: ـ يالىڭاچ ئىكەنلىكىڭنى ساڭا كىم ئېيتتى؟ مەن ساڭا يېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن يېدىڭمۇ-يا؟ ـ دېدى. 12 ئادەم جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ماڭا ھەمراھ بولۇشقا بەرگەن ئايال دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن ماڭا بەرگەندى، مەن يېدىم، ـ دېدى. 13 پەرۋەردىگار خۇدا ئايالغا: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ ـ دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ـ يىلان مېنى ئالداپ ئازدۇرسا، مەن يەپ ساپتىمەن، ـ دېدى. 14 پەرۋەردىگار خۇدا يىلانغا مۇنداق دېدى: ـ «بۇ قىلغىنىڭ ئۈچۈن، سەن ھەممە مال-چارۋىلاردىن، دالادىكى بارلىق ھايۋاناتلاردىن بەرەك لەنەتكە قالىسەن؛ قورسىقىڭ بىلەن بېغىرلاپ مېڭىپ، تۆمۈر ۋۇجۇدىڭ بارلىق كۈنلىرىدە توپا يەيسەن. 15 ۋە مەن سەن بىلەن ئايالنىڭ ئارىسىغا، سېنىڭ نەسىلىڭ بىلەن ئايالنىڭ نەسىلىنىڭ ئارىسىغا ئۆچەنلىك سالىمەن؛ ئۇ سېنىڭ بېشىڭنى دەسىسەپ زەخىملەندۈرىدۇ، سەن قوپۇپ ئۇنىڭ تاپىنىنى [چېقىپ] زەخىملەندۈرسەن». 16 ئاندىن خۇدا ئايالغا: ـ «سېنىڭ ھاملىدارلىقىڭنىڭ جاپا-مۇشەققەتلىرىنى كۆپەيتىمەن؛ سەن قاتتىق تولغاق ئېچىدە بوشىنىسەن؛ سەن ئېرىڭدىن ئۈستۈن ئۇرۇشقا ھەۋەس قىلىسىڭ، ئۇ ئۈستۈڭدىن خوجىلىق قىلىدۇ» ـ دېدى. 17 ئاندىن ئۇ ئادەمئاتىغا: ـ «سەن ئايالىڭنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مەن ساڭا يېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەختىن يېگىنىڭ ئۈچەيلىدىن، سېنىڭ ئۈچەيلىڭدىن يەر-ئۇيراق لەنىتىمگە ئۇچرايدۇ؛ تۆمۈر ۋۇجۇدىڭ بارلىق كۈنلىرىدە يەقەت جاپالىق ئىشلەپلا، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئوزۇقلىنىسەن. 18 يەر ساڭا تىكەن بىلەن قامغاق ئۈندۈرىدۇ؛ ئۇنداقتىمۇ سەن يەردىكى زىرائەت-ئوتياشلارنى يەيسەن. 19 تاكى سەن ئۇيراققا قايتقۇچە يۈز-كۆزۈڭ تەر گە چۈمگەندە، ئاندىن نان يېيەلەيسەن؛ چۈنكى سەن ئەسلى ئۇيراقتىن ئېلىنغانسەن؛ سەن ئەسلىدە توپا بولغاچ، يەنە توپىغا قايتىسەن» ـ دېدى. 20 ئۇنىڭ ئايالى بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئانىسى بولىدىغىنى ئۈچۈن ئادەم ئۇنىڭغا «ھاۋا» دەپ ئات قويدى. 21 پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمئاتا بىلەن ئۇنىڭ ئايالىغا ھايۋان تېرىلىرىدىن كىيىم قىلىپ كىيدۈرۈپ قويدى. 22 پەرۋەردىگار خۇدا سۆز قىلىپ: ـ مانا، ئادەم بىزلەردىن بىرىگە ئوخشاپ قالدى، ياخشى بىلەن يامانى بىلدى. ئەمدى قولىنى ئۇزىتىپ ھاياتلىق دەرىخىدىن ئېلىپ يەۋېلىپ، تا ئەبەدگىچە ياشاۋىرىمەسلىكى ئۈچۈن [ئۇنى توسۇشىمىز كېرەك]، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنى ئېرەم باغىدىن قوغلاپ چىقىرىۋەتتى، شۇنداق قىلىپ ئۇنى يە رگە ئىشلەيدىغان، يەنى ئۆزى ئەسلى ئايرىدە قىلىنغان ئۇيراققا ئىشلەيدىغان قىلىپ قويدى. 24 ئادەمنى قوغلۇۋېتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە باردىغان يولنى مۇھايىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېرەم بېغىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۇبلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

4 ئادەمئاتا ئايالى ھاۋا بىلەن بىللە بولدى؛ ھاۋا ھاملىدار بولۇپ قابىلنى تۇغۇپ: «مەن بىر ئادەمگە ئىگە بولدۇم ـ ئۇ پەرۋەردىگاردۇر!» ـ دېدى. 2 ئاندىن ئۇ يەنە قابىلنىڭ ئىنىسى ھابىلنى تۇغدى. ھابىل پادىچى بولدى، قابىل بولسا تېرىقچى بولدى. 3 بىكىتلىگەن شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەتتە شۇنداق بىر ئىش بولدىكى، قابىل ئۇيراقتىكى ھوسۇلىدىن پەرۋەردىگارغا ھەدىيە كەلتۈردى. 4 ھابىلمۇ پادىسىدىن قويلىرىنىڭ ئۇنچىلىرىدىن، يەنى ئۇلارنىڭ يېغىدىن ھەدىيە سۇندى. پەرۋەردىگار ھابىلنى ۋە ئۇنىڭ سۇنغان ھەدىيەسىنى قوبۇل قىلدى. 5 لېكىن قابىل ۋە ئۇنىڭ سۇنغىنىغا قارىمىدى. شۇ ۋەجىدىن قابىلنىڭ تولىمۇ ئاچچىقى كېلىپ، چىرايى تۇتۇلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار قابىلغا: نېمىشقا ئاچچىقلىنىسەن؟ نېمە ئۈچۈن چىرايىڭ تۇتۇلۇپ كېتىدۇ؟ 7 ئەگەر دۇرۇس ئىش قىلساڭ، سەن كۆتۈرۈلمەمسەن؟ لېكىن دۇرۇس ئىش قىلمىساڭ، مانا گۇناھ ئىشىك ئالدىدا [سېنى پايلاپ] بېغىرلاپ ياتىدۇ، ئۇ سېنى ئۆز ئىلكىگە ئالماقچى بولىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇنىڭدىن غالىب كېلىشىڭ كېرەك، دېدى. 8 قابىل ئىنىسى ھابىلغا: «دالىغا چىقىپ كېلەيلى!» دېدى. دالادا شۇ ۋەقە بولدىكى، قابىل ئىنىسى ھابىلغا قول سېلىپ، ئۇنى ئۆلتۈردى. 9 پەرۋەردىگار قابىلغا: ئىنىڭ ھابىل نەدە؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: بىلمەيمەن، مەن ئىنىمنىڭ باققۇچىسىمۇ؟ ـ دېدى. 10 خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمە قىلدىڭ؟ مانا، ئىنىڭنىڭ قېنى يەردىن ماڭا پەريات كۆتۈرۈۋاتىدۇ! 11 ئەمدى ئىنىڭنىڭ قولا ۋۇگۇا تۆكۈلگەن قېنىنى قوبۇل قىلىشقا ئاغزىنى ئاچقان يەردىن قوغلىنىپ، لەنەتكە ئۇچرايسەن. 12 سەن يە رگە ئىشلىسە ئۆز ئۈچ بۇنىڭدىن كېيىن ساڭا قۇۋۋىتىنى بەرمەيدۇ؛ سەن يەر يۈزىدە سەرسان بولۇپ، سە رگەردان بولىسەن، ـ دېدى. 13 ئۇنى ئاڭلاپ قابىل پەرۋەردىگارغا جاۋاب قىلىپ: ـ مېنىڭ بۇ جازايىمنى ئادەم كۆتۈرەلمىگۈدەك! 14 مانا، سەن بۈگۈن مېنى يەر يۈزىدىن قوغلىدىڭ، مەن ئەمدى سېنىڭ يۈز ۋۇجۇدۇڭ يوشۇرۇنۇپ يۈرىمەن؛ يەر يۈزىدە سەرسەن بولۇپ سە رگەردانلىقتا يۈرىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، كىملا مېنى تېپىۋالسا، ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ!، ـ دېدى. 15 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ شۇنداق بولىدۇكى، كىمكى قابىلنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭدىن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ، ـ دېدى. شۇلارنى دەپ پەرۋەردىگار قابىلغا ئۇچرىغان بىرسى ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمىسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر بەلگە قويۇپ قويدى. 16 شۇنىڭ بىلەن قابىل پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئېرەمنىڭ مەشرىق تەرىپىدىكى نود دېگەن يۇرتتا ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 17 قابىل ئايالى بىلەن بىللە بولۇپ، ئايالى ھاملىدار بولۇپ ھانوخنى تۇغدى. ئۇ ۋاقىتنا قابىل بىر شەھەر بىنا قىلىۋاتاتتى، ئۇ شەھەرنىڭ نامىنى ئۇغلىنىڭ ئىسمى بىلەن ھانوخ دەپ ئاتىدى. 18 ھانوختىن ئىراد تۇرەلدى، ئىرادتىن مەھۇيائىل تۇرەلدى، مەھۇيائىلدىن مەتۇشائىل تۇرەلدى، مەتۇشائىلدىن لەمەخ تۇرەلدى. 19 لەمەخ ئۆزىگە ئىككى خوتۇن ئالدى. بىرىنىڭ ئىسمى ئادا ھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى زىللاھ ئىدى. 20 ئادا ھ يابالنى تۇغدى. ئۇ چېدىرنا ئولتۇرىدىغان كۆچەمەن ماڭىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. 21 ئۇنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يۇبال ئىدى. بۇ چىلتار بىلەن نەي چالغۇچىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. 22 زىللاھ يەنە ئۇبال-قايىن دېگەن بىر ئوغۇلنى تۇغدى. ئۇ مىس-تۆمۈر ئەسۋابلارنى سوققۇچى ئىدى. ئۇبال-قايىننىڭ ناتاماھ ئىسملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. 23 لەمەخ بولسا ئايالىرىغا سۆز قىلىپ: ـ «ئەي ئادا ھ بىلەن زىللاھ، سۆزۈمنى ئاڭلاڭلار! ئەي لەمەخنىڭ ئايالىرى، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! مېنى زەخىملەندۈرگىنى ئۈچۈن مەن ئادەم ئۆلتۈردۇم، ھېنىمنى زىيادە قىلغانلىقى ئۈچۈن بىر يىگىتنى ئۆلتۈردۇم. 24 ئەگەر قابىل ئۈچۈن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنسا، لەمەخ ئۈچۈن يەتمىش يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ!» ـ دېدى. 25 ئادەمئاتا يەنە ئايالى بىلەن بىللە بولدى. ئايالى بىر ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويۇپ: قابىل ھابىلنى ئۆلتۈرۈۋەتكىنى ئۈچۈن خۇدا ئۇنىڭ ئورنىغا ماڭا باشقا بىر ئەۋلاد تىكلەپ بەردى، دېدى. 26 شېتنىمۇ بىر ئوغۇل تۇغۇلدى؛ ئۇ

ئۇنىڭغا ئېنوش دەپ ئات قويدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىشقا باشلىدى.

5 بۇ ئادەمئاتىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ نەسەبنامىسىدۇر: ـ خۇدا ئىنسانىنى ياراتقان كۈندە، ئۇنى ئۆزىگە ئوخشاش قىلىپ ياراتتى. 2 ئۇ ئۆلارنى ئەر جىنىس ۋە ئايال جىنىس قىلىپ ياراتتى، ئۇلارغا بەختـبەركەت ئاتا قىلىپ، يارىتىلغان كۈندە ئۇلارنىڭ نامىنى «ئادەم» دەپ ئاتىدى. 3 ئادەمئاتا بىر يۈز ئوتتۇز ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن تۇزىگە ئوخشايدىغان، ئۆز سۈرەتـ-ئېرازىدەك بىر ئوغۇل تۇرەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويدى. 4 شېت تۇغۇلغاندىن كېيىن ئادەمئاتا سەككىز يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 5 ئادەمئاتىمىز جەمئىي توققۇز يۈز ئوتتۇز يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 6 شېت بىر يۈز بەش ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن ئېنوش تۇرەلدى. 7 ئېنوش تۇغۇلغاندىن كېيىن شېت سەككىز يۈز يەتتە يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 8 شېت جەمئىي توققۇز يۈز ئون ئىككى يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 9 ئېنوش توقسان ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن كېنان تۇرەلدى. 10 كېنان تۇغۇلغاندىن كېيىن، ئېنوش سەككىز يۈز ئون بەش يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 11 ئېنوش جەمئىي توققۇز يۈز بەش يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 12 كېنان يەتمىش ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن ماھالالىل تۇرەلدى. 13 ماھالالىل تۇغۇلغاندىن كېيىن كېنان سەككىز يۈز قىرىق يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 14 كېنان جەمئىي توققۇز يۈز ئون يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 15 ماھالالىل ئاتمىش بەش ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن يارەد تۇرەلدى. 16 يارەد تۇغۇلغاندىن كېيىن ماھالالىل سەككىز يۈز ئوتتۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 17 ماھالالىل جەمئىي سەككىز يۈز توقسان بەش يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 18 يارەد بىر يۈز ئاتمىش ئىككى ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن ھانوخ تۇرەلدى. 19 ھانوخ تۇغۇلغاندىن كېيىن يارەد سەككىز يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 20 يارەد جەمئىي توققۇز يۈز ئاتمىش ئىككى يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 21 ھانوخ ئاتمىش بەش ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن مەتۇشەلاھ تۇرەلدى. 22 مەتۇشەلاھ تۇغۇلغاندىن كېيىن ھانوخ ئۈچ يۈز يىلغىچە خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ، يەنە ئوغۇل-قىزلارنى تاپتى. 23 ھانوخنىڭ [يەر يۈزىدە] بارلىق كۈن كۆرگەن كۈنلىرى ئۈچ يۈز ئاتمىش بەش يىل بولدى؛ 24 ئۇ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى؛ ئۇ [ۋۇيۇقسىز كۆزدىن] غايىب بولدى؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى ئۆز يېنىغا ئېلىپ كەتكەنىدى. 25 مەتۇشەلاھ بىر يۈز سەكسەن يەتتە ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن لەمەخ تۇرەلدى. 26 لەمەخ تۇغۇلغاندىن كېيىن مەتۇشەلاھ يەتتە يۈز سەكسەن ئىككى يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 27 مەتۇشەلاھ جەمئىي توققۇز يۈز ئاتمىش توققۇز يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 28 لەمەخ بىر يۈز سەكسەن ئىككى ياشقا كىرگەندە بىر ئوغۇل تېپىپ، ئۆنىكىدىن ئىسمىنى نۇھ ئاتاپ: ـ پەرۋەردىگار ۋېراققا لەنەت قىلدى؛ شۇڭا بىز [يە رگە] ئىشلىگىنىمىزدە ھەمدە قوللىرىمىزنىڭ جاپالىق ئەمگىكىدە بۇ بالا بىرگە تەسەللى بېرىدۇ؛ ـ دېدى. 30 نۇھ تۇغۇلغاندىن كېيىن لەمەخ بەش يۈز توقسان بەش يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 31 لەمەخ جەمئىي يەتتە يۈز يەتمىش يەتتە يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 32 نۇھ بەش يۈز ياشقا كىرگەندىن كېيىن، ئۆنىكىدىن شەم، ھام ۋە يافەت تۇرەلدى.

6 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىنسانلار يەر يۈزىدە كۆپەيشكە باشلىغاندا، شۇنداقلا قىزلارمۇ كۆپلەپ تۇغۇلغاندا، 2 خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ چىرايلىقلىقىنى كۆرۈپ، خالىغانچە تاللاپ، ئۆزلىرىگە خوتۇن قىلىشقا باشلىدى. 3 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: ـ ـ مېنىڭ روھىم ئىنسانلار بىلەن مەڭگۈ كۈرەش قىلىۋەرمەيدۇ؛ چۈنكى ئىنسان ئەتىۋار، خالاس. كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ئۆمرى يەقەت بىر يۈز يىگىرمە ياشتىن ئاشمىسۇن! ـ دېدى. 4 شۇ كۈنلەردە (ۋە شۇنداقلا كېيىنكى كۈنلەردىمۇ)، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلاردىن بالىلارنى تاپقىنىدا، گىگانتلار يەر يۈزىدە پەيدا بولدى. بۇلار بولسا قەدىمكى زامانلاردىكى داڭلىق پالۋان-باتۇرلار ئىدى. 5 پەرۋەردىگار ئىنسانىنىڭ ئوتكۈرزۇۋاتقان زىرىلىكى يەر يۈزىدە كۆرىنىپ كەتكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنىڭ ھەرقاچان يامان بولۇۋاتقىنىنى كۆردى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە ئادەمنى ئاپىرىدە قىلغىنىغا پۇشايمان قىلىپ، كۆڭلىدە ئازابلاندى. 7 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار: ـ ئۆزۈم ياراتقان ئىنسانىنى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن ـ ئىنسانلار تارتىپ مال-چارۋىلارغىچە، ئۆمىلىگۈچى ھايۋانلاردىن ئاسماندىكى قۇشلارغىچە، ھەممىسىنى يوق قىلىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى ياراتقىنىمغا پۇشايمان قىلدىم، ـ دېدى. 8 لېكىن نۇھ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شەپقەت تاپقانىدى. 9 نۇھ ۋە ئۇنىڭ ئىش-ئىزلىرى تۇۋەندىكىچە: ـ نۇھ ھەققانىي، ئۆز دەۋرىدىكىلەر ئارىسىدا ئەيىبسىز ئادەم ئىدى؛ نۇھ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى. 10 نۇھتىن شەم، ھام، يافەت دېگەن ئۈچ ئوغۇل تۇرەلدى. 11 يۈتكۈل جاھان خۇدانىڭ ئالدىدا رەزىللىشىپ، ھەممە يەر زوراۋانلىققا تولۇپ كەتكەنىدى. 12 خۇدا يەر يۈزىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، جاھان رەزىللەشكەنىدى؛ چۈنكى بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ يەر يۈزىدە قىلىۋاتقىنى يۈزۈڭچىلىق ئىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن خۇدا نۇھقا: ـ مانا، ئالدىمغا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ زاۋاللىقى يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى يۈتكۈل يەر-جاھانى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن زوراۋانلىق قاپلىدى. مانا، مەن ئۇلارنى يەر بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلىمەن. 14 ئەمدى سەن ئۆز ئۈچۈڭگە گوفەر ياغىچىدىن بىر كېمە ياساپ، كېمىنىڭ ئىچىدە بۆلە-خانىلارنى قىلىپ، ئىچى-تېشىنى قارىماي بىلەن سۇۋا. 15 سەن ئۇنى شۇنداق ياسىغىن: ـ ئۇزۇنلۇقى ئۈچ يۈز گەز، كەڭلىكى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز بولسۇن. 16 كېمىنىڭ پېشايۋىنى ئاستىغا بىر ئوچۇقچىلىق ياسا، ئۇنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز بولسۇن؛ ئىشىكىنى كېمىنىڭ يېنىغا ئورۇنلاشتۇر، كېمىنى ئاستى، ئوتتۇرا ۋە ئۈستى قىلىپ ئۈچ قەۋەت ياسا. 17 چۈنكى مانا، مەن ئۆزۈم ئاسمانىنىڭ ئاستىدىكى ھاياتلىق تىنىقى بارلىكى ھەربىر ئەت ئىگىسىنى ھالاك قىلىدىغان سۇ توپانىنى يەر يۈزىگە كەلتۈرىمەن؛ بۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق مەخلۇقلار تىنىقىدىن توختايدۇ. 18 لېكىن سەن بىلەن ئەھدەمنى تۈزىمەن. سەن ئۆزۈڭ، ئوغۇللىرىڭ، ئايالىڭ ۋە كېلىنلىرىڭنى ئېلىپ بىرلىكتە كېمىگە كىرىڭلار. 19 ئۆزۈڭ بىلەن تەڭ تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، بارلىق جاندارلاردىن ھەرقايسىسىدىن بىر جۈپ، يەنى ئە رىكىدىن بىرىنى، چىشىدىن بىرىنى كېمىگە ئېلىپ كىرگىن؛ 20 تىرىك قېلىش ئۈچۈن قۇشلارنىڭ ھەربىر تۈرلىرىدىن، مال-چارۋىلارنىڭ ھەربىر تۈرلىرىدىن ۋە يەردە ئۆمىلىگۈچى جانىۋارلارنىڭ ھەربىر تۈرلىرىدىن بىر جۈپى قېشىڭغا كىرىدۇ. 21 ئۆزۈڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئوزۇقلۇقى ئۈچۈن ھەرخىل يېمە كىلىكلەردىن ئېلىپ، يېنىڭغا غەملىگىن، ـ دېدى. 22 نۇھ شۇنداق قىلدى؛ خۇدا ئۆزىگە بۇيرۇغان ھەممە ئىشنى ئۇ بەجا كەلتۈردى.

7 پەرۋەردىگار نۇھقا مۇنداق دېدى: ـ «سەن پۈتۈن ئۆيدىكىلىرىڭ بىلەن كېمىگە كىرگىن؛ چۈنكى بۇ دەۋردە ئالدىمدا سېنى ھەققانىي دەپ كۆردۈم. 2 ھەممە ھالال ھايۋانلارنىڭ ئە رىكىدىـ چىشىسىدىن يەتتە جۈپتىن، ھارام ھايۋانلارنىڭ ئە رىكىدىـ چىشىسىدىن بىر جۈپتىن ئېلىپ، شۇنىڭدەك ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ ئە رىكىدىـ چىشىسىدىن يەتتە جۈپتىن ئېلىپ، ئۇلارنىڭ نەسلىنى پۈتكۈل يەر يۈزىدە تىرىك ساقلاش ئۈچۈن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئە كىر. 4 چۈنكى يەتتە كۈندىن كېيىن ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىمەن؛ ئۆزۈم ياسىغان ھەممە جانىۋارلارنى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن». 5 شۇنىڭ بىلەن نۇھ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلدى. 6 يەر يۈزىنى توپان باسقاندا نۇھ ئالتە يۈز ياشتا ئىدى. 7 توپاندىن [قۇتۇلۇپ قېلىش] ئۈچۈن نۇھ بىلەن ئوغۇللىرى، ئايالى ۋە كېلىنلىرى بىللە كېمىگە كىردى. 8 ھالال ھايۋانلار بولسۇن، ھارام ھايۋانلار بولسۇن، قۇشلار بىلەن يەردە ئۆمىلىگۈچى جانىۋارلار بولسۇن، [ھەربىر تۈردىن] بىر جۈپ-بىر جۈپتىن ئە رىكىدىـ چىشى بولۇپ، خۇدا نۇھقا بۇيرۇغاندەك كېمىگە، نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە كۈندىن كېيىن، يەر يۈزىنى توپان بېسىشقا باشلىدى. 11 نۇھنىڭ ئۆمرىنىڭ ئالتە يۈزنچى يىلى، ئىككىنچى ئېينىڭ ئون يەتتىنچى

كۇنىدە چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تە گلىرىدىكى بارلىق بۇلاقلار يېرىلىپ، ئاسمانىنىڭ پەنجىرىلىرى ئېچىلىپ كەتتى. 12 يامغۇر تۆتدا قىرىق كېچە-كۇندۇز يەر يۈزىگە توختىماي ياغدى. 13 دەل يامغۇر باشلانغان كۈنى، نۇھ، نۇھنىڭ شەم، ھام، يافەت دېگەن ئوغۇللىرى، نۇھنىڭ ئايالى بىلەن ئۈچ كېلىنى كېمىگە كىردى. 14 ئۇلار بىلەن بىللە ھەرخىل ياۋا ھايۋانلار تۈر-تۈرى ۋېنچە، ھەرخىل مال-چارۋىلار تۈر-تۈرى ۋېنچە، يەردە ئۈمىلىگۈچى ھەرخىل جانۋارلار تۈر-تۈرى ۋېنچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلار، يەنى ھەرخىل قاناتلىق جانۋارلار تۈر-تۈرى ۋېنچە كېمىگە كىردى. 15 ئەت ئىگىلىرىدىن، يەنى بارلىق ھاياتلىق تىنىقى بولغان ھەرخىل جاندارلاردىن، بىر جۈپ-بىر جۈپ بولۇپ، كېمىگە نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 16 كەرگەنلەر خۇدانىڭ نۇھقا بۇيرۇغىنىدەك ئەت ئىگىلىرىنىڭ ھەرتۈرىنىڭ ئە رىكەك-چىشسى ئىدى. ئاندىن پەرۋەردىگار ئىشىكنى ئېتىۋەتتى. 17 توپان يەر يۈزىنى تۆدا قىرىق كۈن بېسىپ، سۇلار تۇلغىيىپ كەتتى. كېمە يەر ئۈستىدىن كۆتۈرۈلۈپ لەيلەپ قالدى. 18 سۇ تۇلغىيىپ، يەر ئۈستىدە تېخىمۇ ئېگىزلەپ كەتتى، كېمە سۇ ئۈستىدە داۋالغۇپ تۇراتتى. 19 سۇلار يەر يۈزىدە تولىمۇ تۇلغىيىپ، پۈتكۈل ئاسمانىنىڭ ئاستىدىكى بارلىق ئېگىز تاغلارنىمۇ بېسىپ كەتتى. 20 سۇلار [تاغلاردىن] يەنە ئون بەش گەز تۇرلەپ، تاغ چوققىلىرىمۇ سۇ ئاستىدا قالدى. 21 بۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدە يۈرگۈچى ھەممە ئەت ئىگىلىرى، ئۇچار-قۇشلار، مال-چارۋىلار، ياۋايى ھايۋانلار، يەردە ئۈمىلىگۈچى ھەممە جانۋارلار، جۈملىدىن پۈتكۈل ئادەملەر ھەممىسى ئۆلدى؛ 22 قۇرۇقلۇقتا ياشىغۇچى، بۇرنىدا ھاياتلىق تىنىقى بار بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆلدى. 23 يەر يۈزىدىكى جېنى بارلارنىڭ ھەممىسى، ئىنسان بولسۇن، مال-چارۋىلار بولسۇن، ئۈمىلىگۈچى ھايۋانلار بولسۇن، ئاسماندىكى قۇشلار بولسۇن، ھەممىسى ھالاك بولۇپ يەر يۈزىدىن يوق قىلىندى، پەقەت نۇھ ۋە كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرغانلار قۇتۇلۇپ قالدى. 24 بىر يۈز ئەللىك كۈنگىچە يەر يۈزىنى سۇ بېسىپ تۇردى.

8 خۇدا نۇھنى، شۇنداقلا كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بارلىق مال-چارۋىلارنى ئەسلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر شامال چىقىرىپ يەر يۈزىنى يەلپۈتتى ۋە سۇلار يېنىشقا باشلىدى. 2 چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تە گلىرىدىكى بۇلاقلار ۋە ئاسمانىنىڭ پەنجىرىلىرى ئېتىلىپ، ئاسماندىن تۆكۈلگەن يامغۇر توختىدى. 3 سۇلار بارغانسېرى يەر يۈزىدىن ياندى؛ بىر يۈز ئەللىك كۈن ئوتتەكىندىن كېيىن خېلى ئازلىدى. 4 يەتتىنچى ئايىنىڭ ئون يەتتىنچى كۈنى، كېمە ئارارات تاغ تىزمىلىرىدىكى بىرىنچى ئۈستىدە توختاپ قالدى. 5 سۇلار ئوننىنچى ئايغىچە بارغانسېرى ئازىيىپ، ئوننىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاغ چوققىلىرى كۆرۈنۈشكە باشلىدى. 6 قىرىق كۈندىن كېيىن نۇھ كېمىگە ئۆزى ئورناتقان دەرىزىنى ئېچىپ، 7 بىر قۇزغۇننى سىرتقا چىقاردى. ئۇ يەر يۈزىدىكى سۇلار تارتىلىپ بولغۇچە ۋەيان-ۋەيان ئۇچۇپ يۈردى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن نۇھ سۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغان-تارتىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، بىر كەپتەرنى چىقاردى. 9 لېكىن سۇلار تېخىچە پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلاپ تۇرغاچقا، كەپتەر پۈتنى قويغۇدەك جاي تاپالمايي، نۇھنىڭ قېشىغا كېمىگە يېنىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن نۇھ قولىنى سۇنۇپ ئۇنى تۇتۇپ، كېمىگە ئە كىرىۋالدى. 10 ئۇ يەتتە كۈن ساقلاپ، بۇ كەپتەرنى كېمىدىن يەنە سىرتقا چىقاردى. 11 كەپتەر كەچتە ئۇنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى، مانا، ئۇنىڭ تومشۇقىدا يېڭى ئۆزۈۋالغان زەيتۇن يوپۇرمىقى بار ئىدى. بۇنى كۆرۈپ نۇھ سۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغىنىنى بىلدى. 12 ئۇ يەنە يەتتە كۈن ساقلاپ، كەپتەرنى يەنە سىرتقا چىقاردى، ئەمما بۇ قېتىم كەپتەر ئۇنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلمىدى. 13 نۇھ ئالتە يۈز بىر ياشقا كەرگەن يىلى، بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە سۇ يەر يۈزىدىن قۇرۇغاندى. نۇھ كېمىنىڭ قاپقىقىنى ئېچىپ قارىۋىدى، يەرنىڭ قۇرۇغىنىنى كۆردى. 14 ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى، يەر يۈزى پۈتۈنلەي قۇرۇپ بولدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا خۇدا نۇھقا سۆز قىلىپ: ـ سەن ئۆزۈڭ، ئايالىڭ، ئوغۇللىرىڭ ۋە كېلىنلىرىڭ كېمىدىن چىقىڭلار. 17 ئۆزۈڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئەت ئىگىلىرىدىن ھەربىر تۈردىكى جانۋارلارنى، يەنى ئۇچار-قاناتلارنى ھەم مال-چارۋىلارنى، يەردە ئۈمىلىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ كېمىدىن ئېلىپ چىققىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ، نەسىللىنىپ زېمىندا كۆپەيسۇن، ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن نۇھ، ئايالى، ئوغۇللىرى ۋە كېلىنلىرى بىلەن بىللە سىرتقا چىقتى. 19 جانۋارلارنىڭ ھەممىسى، بارلىق ئۈمىلىگۈچى ھايۋانلار، بارلىق ئۇچار-قاناتلار، يەردە مىدىرلاپ يۈرىدىغانلارنىڭ ھەرقايىسىسى ئۆز تۈرلىرى ۋېنچە كېمىدىن چىقىشتى. 20 شۇ چاغدا نۇھ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ ئۇ ھالال جانۋارلار بىلەن ھالال قۇشلارنىڭ ھەر تۈرىدىن ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» ئوتكۈزدى. 21 شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار خۇشبۇي پۇراپ [مەمنۇن بولدى]؛ پەرۋەردىگار كۆڭلىدە: ـ «ئىنسانىنىڭ كۆڭۈل-نىيىتى ياشلىقىدىن تارتىپ رەزىل بولسىمۇ، مەن ئىنسان ئۈچۈنلا يەر گە يەنە لەنەت ئوقۇمايمەن ۋە ئەمدى بۇ قېتىمقىدەك ھەممە جاندارلارنى ئۇرۇپ يوقىتىۋەتمەيمەن. 22 بۇندىن كېيىن، يەر مەۋجۇت كۈنلىرىدە، تېرىش بىلەن ئورما، سوغۇق بىلەن ئىسسىق، ياز بىلەن قىش، كۇندۇز بىلەن كېچە ئۈزۈلمەي ئايلىنىپ تۇرىدۇ» ـ دېدى.

9 خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر جۈپلىشىپ كۆپەيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇڭلار. 2 يەر يۈزىدىكى بارلىق جانۋارلار، ئاسماندىكى بارلىق قۇشلار، بارلىق يەر يۈزىدە مىدىرلاپ يۈرگۈچىلەر ۋە دېڭىزدىكى بارلىق بېلىقلارنىڭ ھەممىسى سىلەردىن قورقۇپ ۋەھىمىدە بولسۇن؛ بۇلار قولۇڭلارغا تاپشۇرۇلغاندۇر. 3 مىدىرلاپ يۈرىدىغان ھەرقانداق جانۋارلار سىلە رگە ئوزۇق بولىدۇ؛ مەن سىلە رگە كۈك ئوتىياشلارنى بە رگەندەك، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەمدى سىلە رگە بە ردىم. 4 لېكىن سىلەر گۈشنى ئېچىدىكى جېنى، يەنى قېنى بىلەن قوشۇپ چېىسىلىكىلار كېرەك. 5 قېنىڭلار، يەنى جېنىڭلاردىكى قان تۆكۈلسە، مەن بەرھەق ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالىمەن؛ ھەرقانداق ھايۋانىنىڭ ئىلكىدە قېنىڭلار بار بولسا مەن ئۇنىڭغا تۆلەتكۈزىمەن؛ ئىنسانىنىڭ قولىدا بار بولسا، يەنى بىرسىنىڭ قولىدا ئۇز قېرىندىشىنىڭ قېنى بار بولسا، مەن ئۇنىڭغا شۇ قانىنى تۆلەتكۈزىمەن. 6 كىمكى ئىنسانىنىڭ قېنىنى تۆكسە، ئۇنىڭ قېنىمۇ ئىنسان تەرىپىدىن تۆكۈلىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئىنسانى ئۆز سۈرەت-ۋەرازىدا ياراتقانىدۇر. 7 ئەمدى سىلەر، جۈپلىشىپ كۆپەيىپ، يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ كۆپەيگىلار». 8 ئاندىن خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە سىلەردىن كېيىن كېلىدىغان ئەۋلادلىرىڭلار بىلەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان ھەربىر جان ئىگىسى، ئۇچارقاناتلار، مال-چارۋىلار، سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان يەر يۈزىدىكى ھەربىر ياۋايى ھايۋانلار، كېمىدىن چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن ـ يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ھايۋانى قالدۇرمايي، ئۇلار بىلەن ئۇز ئەھدەمنى تۈزىمەن 11 مەن سىلەر بىلەن شۇنداق ئەھدە ئۈزىمەنكى، نە بارلىق ئەت ئىگىلىرى توپان بىلەن يوقىتىلماس، نە يەرنى ۋەيران قىلىدىغان ھېچبىر توپان يەنە كەلمەس». 12 خۇدا يەنە: ـ «مەن ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە قېشىڭلاردىكى ھەممە جان ئىگىلىرى بىلەن مەڭگۈلۈك، يەنى پۈتكۈل ئەۋلادلىرىڭلارغىچە بېكىتكەن مۇشۇ ئەھدەمنىڭ بەلگىسى شۇنكى: ـ مانا، مەن ئۆزۈم بىلەن يەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھەسەن-ھۈسىنىمنى بۇلۇتلار ئىچىگە قويىمەن؛ 14 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن يەرنىڭ ئۈستىگە بۇلۇتلارنى چىقارغىنىمدا، شۇنداقلا ھەسەن-ھۈسىن بۇلۇتلار ئىچىدە ئايان بولغىنىدا، مەن سىلەر بىلەن ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانۋارلار بىلەن ئۇ زگەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن؛ بۇنىڭدىن كېيىن سۇلار ھە رگىز ھەممە جاندارلارنى ھالاك قىلغۇچى توپان بولماس. 16 ھەسەن-ھۈسەن بۇلۇتلار ئاراسىدا پەيدا بولىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا قارايمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن مەنكى خۇدا يەر يۈزىدىكى ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانۋارلار بىلەن ئوتتۇرىمىزدا بېكىتكەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن»، ـ دېدى. 17 خۇدا نۇھقا يەنە: ـ «مانا بۇ مەن ئۆزۈم بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ئەھدەمنىڭ نىشان-بەلگىسىدۇر»، ـ دېدى. 18 نۇھنىڭ كېمىدىن چىققان ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت ئىدى. ھام قاناتانىنىڭ ئاتىسى بولدى. 19 بۇ ئۈچ نۇھنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارالغان ئاھالە شۇلارنىڭ نەسىل-ئەۋلادلىرىدۇر. 20 نۇھ تېرىقچىلىق قىلىشقا باشلاپ، بىر ئۈزۈمزارلىق

بەرپا قىلدى. 21 ئۇ ئۇنىڭ شارابىدىن ئىچىپ، مەست بولۇپ قېلىپ، ئۆز چېدىرى ئىچىدە كىيىم-كېچەك كىرىنى سىلۋېتىپ، يالىڭاچ يېتىپ قالدى. 22 قانائانلىقلار ئاتىسى ھام كېلىپ، ئاتىسىنىڭ ئەۋرىتىنى كۆرۈپ، سىرتقا چىقىپ ئىككى قېرىندىشىغا ئېيتتى. 23 شەم بىلەن يافەت قېرىپ يېپىنچىنى ئېلىپ، مۈرىسىگە ئارتىپ، كەينىچە مېڭىپ كىرىپ، ئاتىسىنىڭ يالىڭاچ بەدىنىنى يېپىپ قويدى. ئۇلار يۈزىنى ئالدى تەرەپكە قىلىپ، ئاتىسىنىڭ يالىڭاچ تېنىگە قارىمىدى. 24 نۇھ شارابنىڭ كەيپىدىن ئويغىنىپ، كەنجى ئوغلىنىڭ ئۆزىگە نېمە قىلغىنىنى بىلىپ: ـ 25 قانائانغا لەنەت بولغاي! ئۇ قېرىنداشلىرىنىڭ قۇلىنىڭ قۇلى بولسۇن، ـ دەپ قارغىدى. 26 ئۇ يەنە: ـ شەمنىڭ خۇداسى بولغان يەۋھۋەردىگارغا تەشە كەكۈر-مەدھىيە كەلتۈرۈلگەي! قانائان شەمنىڭ قۇلى بولسۇن. 27 خۇدا يافەتنى ئاۋۇتقاي! ئۇ شەمنىڭ چېدىرلىرىدا تۇرغاي، قانائان بولسا ئۇنىڭ قۇلى بولغاي! ـ دېدى. 28 نۇھ توپاندىن كېيىن ئۈچ يۈز ئېللىك يىل ئۆمۈر كۆردى. 29 بۇ تەرىقىدە نۇھ جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى.

10

تۆۋەندىكىلەر نۇھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت بولۇپ، توپاندىن كېيىن ئۇلاردىن ئوغۇللار تۇرەلگەن: ـ 2 يافەتنىڭ ئوغۇللىرى بولسا، گومەر، ماگوگ، ماداي، ياۋان، ئوبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. 3 گومەرنىڭ ئەۋلادلىرى: ئاشكىناز، رىفات ۋە تورگاماھ ئىدى. 4 ياۋاننىڭ ئەۋلادلىرى: ئېلىشاھ، تارشىش، كىتتىيلار ۋە دودانىيلار ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى دېڭىز ۋىلىرىدا ۋە ئاراللاردا ئايرىم-ئايرىم ياشىغان خەلقلەر بولۇپ، ھەرقايسىسى ئۆز تىلى، ئۆز ئائىلە-قەبىلىرى ۋىجە ئۆز زېمىنلىرىدا تارقىلىپ ئولتۇراقلاشقان. 6 ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسىر، پۇت ۋە قانائانلار ئىدى. 7 كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سىبا، ھاۋىلاھ، سابتاھ، رائاماھ ۋە سابتىكا ئىدى. رائاماھنىڭ ئوغۇللىرى شىبا ۋە دېدان ئىدى. 8 كۇشتىن يەنە نىمرود تۇرەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى كۆچتۈڭگۈر ئادەم بولۇپ چىقتى. 9 ئۇ يەۋھۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆچتۈڭگۈر ئوۋچى بولدى؛ شۇ سەۋەبتىن «ياللانچى بولسا نىمرودتەك، يەۋھۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆچتۈڭگۈر ئوۋچى ئىكەن» دېگەن گەپ تارقالغان. 10 ئۇنىڭ پادىشاھلىقى شىنار زېمىنىدىكى بابىل، ئەرەك، ئاككاد ۋە كالنەھ دېگەن شەھەرلەردە باشلانغانىدى. 11 ئۇ بۇ زېمىندىن ئاشۇر زېمىنغا چىقىپ ننەۋە، رەھوبوت-ئىر، كالاھ ۋە ننەۋە بىلەن كالاھنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسەن دېگەن شەھەرلەرنىمۇ بىنا قىلدى (بۇلار قوشۇلۇپ «كاتتا شەھەر» بولدى). 13 مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئانامىيلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، 14 پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتورىيلار ئىدى. 15 قانائاندىن تۇنجى ئوغۇل زىدون تۇرىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تۇرەلگەن. 16 ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گەرگاشىيلار، 17 ھىۋىيلار، ئاركىيلار، سىنىيلار، 18 ئاراۋادىيلار، زەمارىيلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن، قانائانىيلارنىڭ قەبىلىلىرى ھەر تەرەپكە تارقىلىپ كەتتى. 19 قانائانىيلارنىڭ يۇرت چېگرىسى بولسا زىدوندىن تارتىپ، گەرار تەرىپىگە سوزۇلۇپ، گازاغا چېقىپ، ئاندىن سودوم، گوموررا، ئادماھ بىلەن زەبوئىم تەرىپىگە تۇتىشىپ، لېشاغىچە يېتىپ باراتتى. 20 يۇقىرىقىلار بولسا ھامنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۆز قەبىلىسى ۋە تىللىرى ۋىجە قوۋم بولۇپ ئۆز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. 21 شەمۓ ئوغۇل يەرزەتلىك بولدى؛ شەم بولسا يافەتنىڭ ئاكىسى، ئىبەرلەرنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى. 22 شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام؛ 23 ئارامنىڭ ئوغۇللىرى ئۇز، ھۇل، گەتەر، ماش ئىدى. 24 ئارفاخشادتىن شېلاھ تۇرەلدى، شېلاھتىن ئىبەر تۇرەلدى. 25 ئىبەردىن ئىككى ئوغۇل تۇرەلگەن بولۇپ، بىرىنچى ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزىدە بۆلۈنۈش بولدى؛ پەلەگنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. 26 يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ، 27 ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، 28 ئوبال، ئابىمائەل، شېبا، 29 ئوفىر، ھاۋىلاھ ۋە يوباب تۇرەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتانىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 30 ئۇلارنىڭ ئولتۇرغان جايلىرى بولسا مېشادىن تارتىپ، سەففار دېگەن رايوننىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغقىچە سوزۇلاتتى. 31 يۇقىرىقىلار بولسا شەمنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۆز قەبىلىسى ۋە تىللىرى ۋىجە قوۋم بولۇپ ئۆز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. 32 يۇقىرىدىكىلەر نۇھنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ئۆز نەسەبلىرى ۋە قوۋملىرى ۋىجە خاتىرىلەنگەن. توپاندىن كېيىنكى يەر يۈزىدىكى بارلىق قوۋملار ئۇلارنىڭ ئىچىدىن تارقالغان.

11

ئۇ زامانىدا پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى تىل ھەم سۆز بىرخىل ئىدى. 2 لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئادەملەر مەشرىق تەرەپكە سەپەر قىلىپ، شىنار يۇرتىدا بىر تۈزلە گۈلىكنى ئۇچراتتىپ، شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ كېلىڭلار، بىز خىش قويۇپ، ئوتنا پىشۇرايلى! ـ دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار قۇرۇلۇشتا تاشنىڭ ئورنىغا خىش، لاينىڭ ئورنىغا قارىماي ئىشلەتتى. 4 ئۇلار يەنە: ـ كېلىڭلار، ئەمدى ئۆزۈمىمىزگە بىر شەھەر بىنا قىلىپ، شەھەردە ئۆچى ئاسمانلارغا تاقاشقۇدەك بىر مۇنار ياسايلى! شۇنداق قىلىپ ئۆزىمىزگە بىر نام تىكلىيەلەيمىز. بولمىسا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىلىپ كېتىمىز، ـ دېيىشتى. 5 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئادەم بالىلىرى بىنا قىلمۇاتقان شەھەر بىلەن مۇنارنى كۆرگىلى چۈشتى. 6 پەرۋەردىگار: ـ «مانا، بۇلارنىڭ ھەممىسى بىر قوۋمدۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تىلمۇ بىردۇر؛ بۇ ئۇلارنىڭ ئىشنىڭ باشلىنىشىدۇر! بۇندىن كېيىن ئۇلارنىڭ نىيەت قىلغان ھەرقانداق ئىشنى ھېچ توسۇۋالغىلى بولمايدۇ. 7 شۇڭا بىز تۇۋەنگە چۈشۈپ ئۇلارنىڭ بىر-بىرىنىڭ گەپلىرىنى ئۇقالماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ تىلىنى [باشقا-باشقا قىلىپ] قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتەيلى» ـ دېدى. 8 شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىتىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شەھەرنى ياساشتىن توختاپ قالدى. 9 شۇڭا بۇ شەھەرنىڭ نامى «بابىل» دەپ ئاتالدى؛ چۈنكى ئۇ يەردە پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ تىلىنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىتىۋەتتى. 10 تۆۋەندىكىلەر شەمنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ توپان ئۆتۈپ ئىككى يىلدىن كېيىن، شەم يۈز يېشىدا، ئۇنىڭدىن ئارفاكشاد تۇرەلدى. 11 ئارفاكشاد ئۆتۈغلىغاندىن كېيىن شەم يەنە يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 12 ئارفاكشاد ئوتىنۇز يەنە ياشىغا كىرگەندە ئۇنىڭدىن شېلاھ تۇرەلدى. 13 شېلاھ ئۆتۈغلىغاندىن كېيىن ئارفاكشاد تۆت يۈز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 14 شېلاھ ئوتىنۇز يەنە ياشىغا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ئېبەر تۇرەلدى. 15 ئېبەر ئۆتۈغلىغاندىن كېيىن شېلاھ تۆت يۈز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 16 ئېبەر ئوتىنۇز تۆت يەنە ياشىغا كىرگەندە ئۇنىڭدىن پەلەگ تۇرەلدى. 17 پەلەگ ئۆتۈغلىغاندىن كېيىن ئېبەر تۆت يۈز ئوتىنۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 18 پەلەگ ئوتىنۇز يەنە ياشىغا كىرگەندە ئۇنىڭدىن رەئۇ تۇرەلدى. 19 رەئۇ ئۆتۈغلىغاندىن كېيىن پەلەگ ئىككى يۈز توققۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 20 رەئۇ ئوتىنۇز ئىككى يەنە ياشىغا كىرگەندە ئۇنىڭدىن سىرۇگ تۇرەلدى. 21 سىرۇگ ئۆتۈغلىغاندىن كېيىن رەئۇ ئىككى يۈز يەتتە يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 22 سىرۇگ ئوتىنۇز يەنە ياشىغا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ناھور تۇرەلدى. 23 ناھور ئۆتۈغلىغاندىن كېيىن سىرۇگ ئىككى يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 24 ناھور يىگىرمە توققۇز يەنە ياشىغا كىرگەندە ئۇنىڭدىن تەراھ تۇرەلدى. 25 تەراھ ئۆتۈغلىغاندىن كېيىن ناھور بىر يۈز ئون توققۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 26 تەراھ يەتمىش ياشىغا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۇرەلدى. 27 تەراھنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ تەراھتىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۇرەلدى؛ ھاراندىن لۇت تۇرەلدى. 28 لېكىن ھاران ئۆتۈغلىغان يۇرتى بولغان، كالدىيەلەرنىڭ ئۇر شەھىرىدە ئاتىسى تەراھنىڭ ئالدىدا، تەراھتىن ئىلگىرى ئۆلدى. 29 ئابرام بىلەن ناھور ئىككىسى ۋىلەندى. ئابرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ساراي، ناھورنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ملكاھ ئىدى؛ ملكاھ ھارانىنىڭ قىزى ئىدى؛ ھاران بولسا ملكاھ ۋە ئىسكاھنىڭ ئاتىسى ئىدى. 30 لېكىن ساراي تۇغماس بولغاچقا، ئۇنىڭ بالىسى يوق ئىدى. 31 تەراھ بولسا ئوغلى ئابرامنى، نەۋرىسى لۇت (ھارانىنىڭ ئوغلى) نى ۋە كېلىنى، يەنى ئابرامنىڭ ئايالى ساراينى ئېلىپ، قانائان زېمىنغا بېرىش ئۈچۈن كالدىيەلەرنىڭ ئۇر شەھىرىدىن يولغا چىقتى؛

براق تۇلار هاران دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 32 تەراھىنگ كۆز رەڭلىرى ئىككى يۈز بەش يىل بولۇپ، هاراندا ئالەمدىن ئوتتى.

12

پەرۋەردىگار [ئەسلىدە] ئابرامغا مۇنداق دېگەنىدى: ـ سەن ئۆز يۇرتۇڭدىن، ئۆز تۇرۇق-تۇغقانلىرىڭدىن ۋە ئۆز ئاتا جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن. 2 شۇنداق قىلساڭ مەن سېنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىپ، ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ، نامىڭنى ئۇلۇغ قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆزۈڭ باشقىلارغا بەخت-بەركەت بولىسەن؛ 3 كىملەر ساڭا بەخت-بەركەت تىلىسە مەن ئۇلارنى بەركەتلەيمەن، كىمكى سېنى خورلىسا، مەن چوقۇم ئۇنى لەنەتكە قالدۇرىمەن؛ سەن ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەر رگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنىدۇ! ـ دېدى. 4 ئابرام پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقىنى بويىچە [هاراندىن] ئايرىلدى؛ لوتمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماكېتى. ئابرام هاراندىن چىققىنىدا يەتمىش بەش ياشتا ئىدى. 5 ئابرام ئايالى ساراي بىلەن ئىنىسىنىڭ ئوغلى لوتنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ يىغقان بارلىق مال-مۈلۈكىنى قوشۇپ، هاراندا ئىگىدارچىلىق قىلغان ئادەملەرنى بىللە قېتىپ، قاناتلان زېمىنغا بېرىش ئۈچۈن يولغا چىقتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار قاناتلان زېمىنغا يېتىپ كەلدى. 6 ئابرام زېمىننى كېزىپ، شەكەم دېگەن جايدىكى «مورەھنىڭ دۇب دەرىخى»نىڭ يېنىغا كەلدى (ئۇ چاغدا ئۇ زېمىندا قاناتلانىلار ئۆرىتتى). 7 پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا: ـ مەن بۇ زېمىننى سېنىڭ نەسلىڭگە ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە كۆرۈنگەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاه سالدى. 8 ئاندىن ئۇ بۇ يەردىن يۇتكىلىپ، بەيت-ئەلنىڭ شەرقىدىكى تاغقا باردى؛ غەرب تەرىپىدە بەيت-ئەل، شەرق تەرىپىدە ئاي دېگەن جاي بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يەردە چېدىر تىكتى. ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاه ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 9 ئاندىن كېيىن ئابرام تەدرىجىي كۆچۈپ، جەنۇبدىكى نەگەۋ رايونىغا قاراپ يۈتكەلدى. 10 زېمىندا ئاچارچىلىق بولغانىدى؛ ئابرام مىسىرغا چۈشتى، ئۇ شۇ يەردە ۋاقىتلىچە تۇرماقچى بولغانىدى، چۈنكى زېمىندا ئاچارچىلىق بەك ئېغىر ئىدى. 11 ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇ مىسىرغا يېقىنلاشقاندا، ئايالى سارايغا: ـ مانا، مەن سېنىڭ هۆسۈن-جامالىڭنىڭ گۈزەللىكىنى بىلىمەن. 12 شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرلىقلار سېنى كۆرسە، «بۇ ئۇنىڭ ئايالى ئىكەن» دەپ، مېنى ئولتۇرۇۋېتىپ، سېنى تىرىك قالدۇرىدۇ. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ: «مەن ئۇنىڭ سىڭلىسى» دېيىشىڭنى ئۆتىنىمەن. شۇنداق قىلساڭ، مەن سېنىڭدىن ياخشىلىق تېپىپ، سەن ئارقىلىق تىرىك قالىمەن، ـ دېدى. 14 ئابرام مىسىرغا كەرگەندە شۇنداق بولدىكى، مىسىرلىقلار دەرۋەقە ئايالىنىڭ گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردى. 15 پىرەئۇننىڭ ئەمىرلىرىمۇ ئۇنى كۆرۈپ، پىرەئۇنغا ئۇنىڭ تەرىپىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايال پىرەئۇننىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىلدى. 16 پىرەئۇن ساراينىڭ سەۋەبىدىن ئابرامغا ياخشى مۇئامىلە قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ قوي، كالا، هاكىڭا ئېشەك كەلەر، قۇل-دېدەك كەلەر، مادا ئېشەك كەلەر ۋە تۆگىگە رگە ئېرىشتى. 17 ئەمما پەرۋەردىگار پىرەئۇن ۋە ئۇيدىكىلىرىنى ئابرامنىڭ ئايالى ساراينىڭ سەۋەبىدىن تولىمۇ ئېغىر ۋابالارغا مۇپتىلا قىلدى. 18 شۇنىڭ ئۈچۈن پىرەئۇن ئابرامنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ «بۇ زادى سېنىڭ ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ ئۆز ئايالىڭ ئىكەنلىكىنى ماڭا ئېيتمىدىڭ؟ 19 نېمىشقا ئۇنى «سىڭلىم» دەپ مېنىڭ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشىمغا سەۋەبكار بولغىلى تاس قالىسەن! مانا بۇ ئايالىڭ! ئۇنى ئېلىپ كەتكىن! ـ دېدى. 20 پىرەئۇن ئۆز ئادەملىرىگە ئابرام توغرىسىدا ئەمر قىلدى؛ ئۇلار ئۇنى، ئايالىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىقىنى قوشۇپ يولغا سېلىۋەتتى.

13

شۇنىڭ بىلەن ئابرام ئايالى ۋە ئۇنىڭ بارلىق نەرسىلىرىنى ھەمدە لوتنى ئېلىپ مىسىردىن چىقىپ، قاناتلانىڭ جەنۇبىدىكى نەگەۋ يۇرتىغا ماڭدى. 2 ئۇ چاغدا ئابرامنىڭ مال-ئاران ۋە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى كۆپ بولۇپ، خېلىلا باي ئىدى. 3 ئۇ كۆچۈپ يۈرۈپ، جەنۇبتىكى نەگەۋدىن بەيت-ئەلگە، يەنى بەيت-ئەل بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئەسلىدە چېدىر تىككەن جايغا، 4 قۇربانگاه ياسىغان جايغا قايتىپ كەلدى. ئابرام شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 5 ئابرام بىلەن بىللە ماڭغان لوتنىڭمۇ قوي-كالا پادىلىرى ۋە چېدىرلىرى بار ئىدى. 6 ئەمدى لوتلار بىللە تۇرسا، زېمىن ئۇلارنى قامدىيالمايتى؛ 7 بۇ سەۋەبتىن ئابرامنىڭ پادىچىلىرى بىلەن لوتنىڭ پادىچىلىرىنىڭ ئارىسىدا جېدەل چىقتى (ئۇ ۋاقىتتا قاناتانىيلار بىلەن پەرىزىيلەر شۇ زېمىندا ئۆرىتاتتى).
8 شۇڭا ئابرام لوتقا: ـ «بىز بولىساق قېرىندىشلارمىز، سەن بىلەن مېنىڭ ئارامدا، مېنىڭ پادىچىلىرىم بىلەن سېنىڭ پادىچىلىرىڭ ئارىسىدا تالاش-تارتىش پەيدا بولمىسۇن. 9 مانا، ئالدىڭدا پۈتكۈل زېمىن تۇرمامدۇ؟ ئەمدى سەن مەندىن ئايرىلغىن؛ ئەگەر سەن سول تەرەپكە بارساڭ، مەن ئوڭ تەرەپكە باراي؛ ئەگەر سەن ئوڭ تەرەپكە بارساڭ، مەن سول تەرەپكە باراي»، ـ دېدى. 10 ئۇ ۋاقىتتا لوت نەزەر سېلىپ كۆردىكى، ئىئوردان ۋادىسىدىكى بارلىق تۇزلە كۆلىكنىڭ زوئار شەھىرىگىچە ھەممىلا يەرنىڭ سۇيى ئىنتايىن مول ئىدى؛ پەرۋەردىگار سودوم بىلەن گومورىرانى ۋەيران قىلىشتىن ئىلگىرى بۇ يەر بەھەينى پەرۋەردىگارنىڭ بېغى، مىسىر زېمىنىدەك ئىدى. 11 شۇنىڭ بىلەن لوت ئۆزىگە ئىئوردان ۋادىسىدىكى پۈتكۈل تۇزلە كۆلىكنى تاللىۋالدى، ئاندىن لوت مەشرىق تەرەپكە كۆچۈپ باردى. شۇنداق قىلىپ ئىككىيلەن ئايرىلدى. 12 ئابرام قاناتان زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتى؛ لوت بولسا تۇزلە كۆلىكتىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىسىدا تۇردى؛ ئۇ بارا-بارا چېدىرلىرىنى سودوم شەھىرى تەرەپكە يۈتكىدى. 13 سودوم خەلقى رەزىل ئادەملەر بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە توللىمۇ ئېغىر گۇناھكارلار ئىدى. 14 لوت ئابرامدىن ئايرىلىپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ئابرامغا: ـ سەن ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، ئۆزۈڭ تۇرغان جايدىن شىمال ۋە جەنۇبقا، مەشرىق ۋە مەغرىپ تەرەپكە قارىغىن؛ 15 چۈنكى سەن ھازىر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق زېمىننى ساڭا ۋە نەسلىڭگە مەڭگۈلۈك بېرىمەن. 16 سېنىڭ نەسلىڭنى يەردىكى توپىدەك كۆپ قىلىمەن؛ شۇنداقكى، ئەگەر بىرسى يەردىكى توپىنى ساناپ چىقالسا، سېنىڭ نەسلىڭنىمۇ ساناپ چىقالىشى مۇمكىن بولىدۇ. 17 تۇر، ئۇڭدىن تۇر، بۇ زېمىننى ئۇزۇنلۇقى ۋە كېڭلىكى بويىچە ئايلىنىپ چىققىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى ساڭا ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. 18 شۇڭا ئابرام چېدىرلىرىنى يۇتكەپ، ھېبرون شەھىرىگە يېقىن مامرەدىكى دۇبزارلىقنىڭ يېنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاه ياسىدى.

14

شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئارىئوق، ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر ۋە گوئىمنىڭ پادىشاھى تىدالنىڭ كۈنلىرىدە شۇ ۋەقە بولدىكى، 2 ئۇلار بىرلىشىپ سودومنىڭ پادىشاھى بېرا، گومورىرانىڭ پادىشاھى بىرشا، ئادماھنىڭ پادىشاھى شىناب، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى شەمئىبەر ۋە بېلا (يەنى زوئار) نىڭ پادىشاھىغا قارشى ھۇجۇمغا ئاتلاندى. 3 بۇ [بەشىنىڭ] ھەممىسى كېلىشىپ سىددىم ۋادىسىغا، يەنى «شور دېڭىزى» ۋادىسىغا يىغىلدى. 4 ئۇلار ئون ئىككى يىل كېدورلايومە رگە بېقىندى بولدى، ئون توقۇنچى يىلغا كەلگەندە، كېدورلايومە رگە قارشى ئىسيان كۆتۈردى. 5 ئون توقۇنچى يىلى كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭغا ئىتتىپاقداش بولغان پادىشاھلار ھەممىسى يېغىلىپ، ئاشتاروت-كارنائىم دېگەن يەردە رەفائىيىلارغا، شۇنداقلا ھام دېگەن يەردە زۇزىيلارغا، شاۋەھ-كىرىئاتايىمدا ئېمىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى يە كۈدى؛ 6 ئاندىن ئۇلار ھورىيلارنى ئۇلارنىڭ سېئىر تېغىدا مەغلۇپ قىلىپ، چۆلنىڭ يېنىدىكى ئەل-پارانغىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. 7 ئارقىدىنلا، ئۇلار ئەن-مىشپاتقا (يەنى قادەشكە) يېنىپ كېلىپ، ئامالە كەلەرنىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى؛ ھازازون-تاماردا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىمۇ ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلدى. 8 شۇنىڭ بىلەن سودومنىڭ پادىشاھى، گومورىرانىڭ پادىشاھى، ئادماھنىڭ پادىشاھى، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى ۋە بېلانىڭ (يەنى زوئارنىڭ) پادىشاھى چىقىپ، سىددىم ۋادىسىدا ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلىشقا سەپ تىزدى، 9 مۇشۇ [بەشەيلەن] ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر، گوئىمنىڭ پادىشاھى تىدال، شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئارىئوق قاتارلىقلار بىلەن سوقۇشتى، يەنى تۆت پادىشاھ بىلەن بەش پادىشاھ ئۆزئارا سوقۇشتى. 10 سىددىم ۋادىسىدىكى ھەممىلا يەردە قارىماي [ئۇرە كىلىرى] بار ئىدى. سودوم ۋە گومورىرانىڭ پادىشاھلىرى قېچىپ، ئۇرە كىلە رگە چۈشۈپ كەتتى. ئەمما قالغانلار بولسا تاغقا قېچىپ

كەتتى. **11** [غالىب كەلگەن تۆت پادىشاھ بولسا] سودوم بىلەن گومورراننىڭ ھەممە مال-مۈلكىنى ۋە بارلىق ئوزۇق-تۈلۈكىنى ئېلىپ كەتتى. **12** لوتلار يەنە ئابرامنىڭ جىيەنى لوتنىمۇ مالىرى بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ سودومدا ئولتۇراقلاشقاندى. **13** ھالبۇنۇك، قۇتۇلۇپ قالغان بىرسى ئىبرانىي ئابرامغا ئېيتتى. شۇ چاغدا ئۇ ئاموررىي مامرەنىڭ دۇيزارلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. مامرە بولسا ئەشكول ۋە ئانەرنىڭ ئاكسىي ئىدى؛ بۇ ئۈچەيلەن ئابرام بىلەن ئىتتىپاقداش ئىدى. **14** ئابرام قېرىندىشىنىڭ ئەسىر بولۇپ قالغانلىقىنى ئاڭلاپ، تۆز ۋىيدە تۇغۇلغان، ئالاھىدە تەربىيىلەنگەن ئۈچ يۈز ئون سەككىز ئادەمنى باشلاپ چېقىپ، [تۆت پادىشاھنى] قوغلاپ دانغىچە باردى. **15** كېچىسى ئۇ ئادەملىرىنى گۇرۇپ پىلارغا بۆلۈپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنى دەمەشقنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ھوباھ دېگەن جايغىچە قوغلاپ بېرىپ، **16** پۈتكۈل [ئۇلجا ئالغان] مال-مۈلۈكنى قايتۇرۇۋالدى؛ ئۆز قېرىندىشى لوتنى، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ۋە خوتۇن-قىزلىرىنى، شۇنداقلا [بارلىق قالغان] ئادەملەرنى ياندۇرۇپ كەلدى. **17** ئابرام كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئىتتىپاقداش پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، قايتىپ كەلگەندە، سودومنىڭ پادىشاھى شاۋھە ۋادىسى (يەنى خان ۋادىسى) غا ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. **18** سالېمنىڭ پادىشاھى مەلكىزەدەك نان بىلەن شاراب ئېلىپ ئالدىغا چىقتى. ئۇ زات بولسا، ھەممىدن ئالىي تەڭرىنىڭ كاھىنى ئىدى؛ **19** ئۇ [ئابرامنى] بەخت-بەركەتلەپ: ـ «ئابرام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدن ئالىي تەڭرى تەرىپىدىن بەركەتلەنسۇن! **20** شۇنداقلا دۈشمەنلىرىڭنى ئۆز قولۇڭغا تاپشۇرغان ھەممىدن ئالىي تەڭرىگە ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي!» ـ دېدى. ئابرام بولسا غەنىيمەت ئالغان نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا بەردى. **21** ئاندىن سودومنىڭ پادىشاھى ئابرامغا: ـ ئادەملەرنى ماڭا بە رگەيلا، غەنىيمەتلەرنى ئۆزلىرىگە ئالغايلا، ـ دېدى. **22** لېكىن ئابرام سودومنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بولسام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدن ئالىي تەڭرى پەرۋەردىگارغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغانمەنكى، **23** مەن سەندىن ھەتتا بىر تال يىپ نە بىر تال بوغقۇچىنىمۇ نە سېنىڭ باشقا ھەرقاندەك نەرسەڭنى ئالمايمەن؛ بولمىسا، سەن كېيىن: «مەن ئابرامنى باي قىلىپ قويدوم» دېيىشىڭ مۇمكىن. **24** شۇڭا يىگىتلىرىمنىڭ يېگەن-ئىچكىنى، شۇنداقلا ماڭا ھەمراھ بولغانلار، يەنى ئانەر، ئەشكول ۋە مامرەلە رگە تېگىشلىك ئۈلۈشتىن باشقا، مەن [غەنىيمەتتىن] ھېچنەرسە ئالمايمەن، شۇلار ئۆزلىرىگە تېگىشلىك ئۈلۈشنى ئالسۇن، ـ دېدى.

15 بۇ ئىشلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئابرامغا ئالامەت كۆرۈنۈشتە كېلىپ: «ئەي ئابرام، قورقمغىن، مەن ئۆزۈم قالقىنىڭ ۋە زور ئىنئامىڭدۇرمەن» ـ دېدى. **2** لېكىن ئابرام: ـ ئەي رەب پەرۋەردىگار، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ مانا، مەن بالىسىز ئۆرسام، ئۆيۈم-بىساتلىرىمغا ۋارىسلىق قىلغۇچى مۇشۇ دەمەشقلىك ئەلئىزەرلا باردۇر، ـ دېدى. **3** ئابرام يەنە: مانا، سەن ماڭا ھېچ نەسىل بەرمىدىڭ، مانا ۋىيۈمدە تۇرۇۋاتقانلاردىن بىرى ماڭا ۋارىس بولىدۇ، دېدى. **4** شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنىڭغا كېلىپ: «بۇ كىشى ساڭا ۋارىس بولمايدۇ، بەلكى ئۆز پۈشتۈڭدىن بولىدىغان كىشى ساڭا ۋارىس بولىدۇ»، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى تاشقىرىغا ئېلىپ چېقىپ: ـ ئەمدى ئاسمانغا قاراپ يۇلتۇزلارنى سانا ـ قېنى، ئۇلارنى سانىيالامسەنكىن؟! ـ دېدى. ئاندىن ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ نەسىلىڭۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دېدى. **6** ئابرام پەرۋەردىگارغا ئىشەندى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىكى بۇ [ئىشەنچىنى] ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلىدى. **7** يەنە ئۇنىڭغا: مەن بۇ زېمىنغا ئىگە قىلىشقا سېنى كالدىيەدىكى ئۇر شەھىرىدىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگارىدۇرمەن، ـ دېدى. **8** لېكىن [ئابرام]: ـ ئى رەب پەرۋەردىگار، مەن ئۇنىڭغا جەزمەن ئىگە بولىدىغىنىمنى قاندا ق بىلىمەن؟ ـ دەپ سوردى. **9** [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۈچۈن ئۈچ ياشلىق بىر ئىنەك، ئۈچ ياشلىق بىر چىشى ئۆچكە، ئۈچ ياشلىق بىر قوچقار بىلەن بىر كەپتەر ۋە بىر باجكا ئېلىپ كەلگىن، ـ دېدى. **10** شۇڭا ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى يېرىمدىن ئىككى پارچە قىلىپ، يېرىمىنى يەنە بىر يېرىمغا ئۇدۇلمۇئۇدۇل قىلىپ قويۇپ قويدى؛ ئېتىمنى قۇشلارنى پارچىلىمىدى. **11** قاغا-قوزغۇنلار تاپلارنىڭ ئۈستىگە چۈشكەندە، ئابرام ئۇلارنى ئۇركۈتۈپ ھەيدىۋەتتى.

12 لېكىن كۈن پاتاي دېگەندە، ئابرامنى ئېغىر بىر ۋىيقۇ باستى ۋە مانا، ئۇنىڭ ئۈستىگە دەھشەتلىك بىر ۋەھىمە، توم قاراڭغۇلۇق چۈشتى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگار ئابرامغا: ـ جەزمەن بىلىشىڭ كېرەككى، سېنىڭ نەسلىڭ ئۆزلىرىنىڭ بولمىغان بىر زېمىندا مۇساپىر بولۇپ، شۇ يەردىكى خەلقنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ ۋە شۇنداقلا، بۇ خەلق ئۇلارغا تۆت يۈز يىلغىچە جەبىر-زۇلۇم سالىدۇ. **14** لېكىن مەن ئۇلارنى قۇللۇققا سالغۇچى شۇ ئائىپىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن. كېيىن ئۇلار نۇرغۇن بايلىقلارنى ئېلىپ شۇ يەردىن چىقىدۇ. **15** ئەمما سەن بولساڭ، ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قوشۇلىسەن؛ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈپ ئاندىن دەپنە قىلىنىسەن. **16** لېكىن شۇ يەردە تۆت ئەۋلاد ئۆتۈپ، [نەسلىڭ] بۇ يەر گە يېنىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى ئاموررىيلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ زىنىى تېخى تولىمىدى، دېدى. **17** شۇنداق بولدىكى، كۈن پېتىپ قاراڭغۇ بولغاندا، مانا، گۈرشىلەرنىڭ ئوتىۋىرىسىدن ئۈتۈپ كېتىۋاتقان، ئىس-تۈتەك چىقىپ تۇرغان بىر ئوتدان بىلەن يالقۇنلۇق بىر مەشئەل كۆرۈندى. **18** دەل شۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئابرام بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە بۇ زېمىنى مىسىرنىڭ ئېقىندىن تارتىپ ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە بېرىمەن؛ يەنى كېنىيلەر، كەنىززىيلار، كادمونىيلار، **20** ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر، رەفاييىلار، **21** ئاموريلار، قاناناننىيلار، گىرگاشىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىنى ئۆلارنىڭكى قىلىمەن» دېدى.

16 ئەمما ئابرامنىڭ ئايالى ساراي ئۇنىڭغا ھېچ بالا تۇغۇپ بەرمىدى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھەجەر ئىسملىك مىسىرلىق بىر دېدىكى بار ئىدى؛ **2** ساراي ئابرامغا: ـ مانا، پەرۋەردىگار مېنى تۇغۇشتىن توستى. ئەمدى سەن مېنىڭ دېدىكىمنىڭ قېشىغا كىرگىن؛ بەلكىم ئۇ ئارقىلىق ئانا بولۇپ تىكلىنىشىم مۇمكىن، ـ دېدى. ئابرام بولسا ساراينىڭ سۆزىنى قوبۇل كۆردى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئابرامنىڭ ئايالى ساراي دېدىكى مىسىرلىق ھەجەرنى ئۆز ئېرى ئابرامغا توقاللىققا ئېرىپ بەردى (ئۇ ۋاقىتتا ئابرام قاناننىڭ زېمىنىدا ئون يىل ئولتۇرغاندى). **4** ئابرام ھەجەرنىڭ قېشىغا كىردى ۋە ئۇ ھامىلدار بولدى. ئەمما ئۇ ئۆزىنىڭ ھامىلدار بولغىنىنى بىلگىنىدە، ئۇ ئايال خوجايىنىنى كۆز ئۆگە ئىلماس بولۇپ قالدى. **5** ساراي ئابرامغا قىيىداپ: ـ ماڭا چۈشكەن بۇ خورلۇق سېنىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! مەن ئۆز دېدىكىمنى قۇچقىڭغا سېلىپ بەردىم؛ ئەمدى ئۇ ئۆزىنىڭ ھامىلدار بولغىنىنى كۆز ئۆگەندە مەن ئۇنىڭ نەزىرىدە كۆز ئۆگە ئىلىنمىدىم. خەير، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ـ دېدى. **6** ئابرام سارايغا: ـ مانا، دېدىكىڭ ئۆز قولۇڭدىدۇر، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. بۇنىڭ بىلەن ساراي ئۇنىڭغا قاتتىقلىق قىلىشقا باشلىدى، بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قېچىپ كەتتى. **7** ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى چۆلدىكى بىر بۇلاقنىڭ يېنىدا، يەنى شۇر يولىنىڭ يوپىدىكى بۇلاقنىڭ يېنىدىن تېپىپ، ئۇنىڭغا: **8** ئەي ساراينىڭ دېدىكى ھەجەر، نەدىن كەلدىڭ، نە گە بارسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن خوجايىنىم ساراينىڭ ئالدىدىن قېچىپ چىقتىم، ـ دېدى. **9** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ ئايال خوجايىنىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ بېرىپ، ئۇنىڭ قول ئاستىدا بول، ـ دېدى. **10** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا يەنە: ـ سېنىڭ نەسلىڭنى شۇنداق ئاۋۇتىمەنكى، كوپلۇكىدىن ئۇنى ساناپ بولغىلى بولمايدۇ، ـ دېدى. **11** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ماناى، سەن ھامىلدارسەن؛ سەن بىر ئوغۇل ئۇغۇپ، ئۇنىڭغا ئىسمائىل دەپ ئات قويغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ جەبىر-جاپايىڭنى ئاڭلىدى. **12** ئۇ ياۋا ئېشەك كەبى بىر ئادەم بولىدۇ؛ ئۇنىڭ قولى ھەر ئادەمگە قارشى ئۆزىتىلىدۇ، شۇنىڭدەك ھەر ئادەمنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى ئۆزىتىلىدۇ؛ ئۇ قېرىندىشلىرىنىڭ ئۆدۈلدا ئالىرىم تۇرىدۇ، دېدى. **13** ھەجەر ئۆز-ئۆزىگە: «مەن مۇشۇ يەردە مېنى كۆرگۈچىنى ئارقىسىدىن كۆردۇم» دەپ، ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرۋەردىگارنى: «سەن مېنى كۆرگۈچى تەڭرىدۇرسەن» دەپ ئاتىدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇدۇق: «بەئەر-لاھاي-روي» دەپ ئاتالدى. ئۇ قادەش بىلەن بەرەد شەھىرىنىڭ ئارىلىقىدىدۇر. **15** ھەجەر ئابرامغا بىر ئوغۇل ئۇغۇپ بەردى. ئابرام ھەجەر ئۇنىڭغا ئۇغۇپ بە رگەن ئوغلىغا

ئىسمائىل دەپ ئات قويدى. 16 ھەجەر ئابرامغا ئىسمائىلنى تۇغۇپ بە رگەندە ئابرام سەكسەن ئالتە ياشتا ئىدى.

17

ئابرام توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندە، پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا: ـ مەن قادىر تەڭرىدۇرمەن. سەن مېنىڭ ئالدىمدا مېڭىپ، كامىل بولغىن. 2 مەن ئۆزۈم بىلەن سېنىڭ ئارا ئۇدا ئەھدەمنى بېكىتىپ، سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن، ـ دېدى. 3 ئابرام ئۆزىنى تاشلاپ يۈزىنى يە رگە يېقىپ ياتتى؛ خۇدا ئۇنىڭ بىلەن يەنە سۆزلىشىپ مۇنداق دېدى: ـ 4 ئۆزۈمگە كەلسەم، مانا، مېنىڭ ئەھدەم سەن بىلەن تۇزۇلگەندۇر: ـ سەن نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى بولىسەن. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ ئىسمىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ئابرام ئاتالمايدۇ، بەلكى ئىسمىڭ ئىبراھىم بولىدۇ؛ چۈنكى مەن سېنى نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى قىلدىم. 6 مەن سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەندىن كۆپ ئەل-قوۋملارنى پەيدا قىلىمەن، پۇشتۇ ئۆڭدىن پادىشاھلار چىقىدۇ. 7 مەن سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ خۇداسى بولۇش ئۈچۈن ئۆزۈم سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ ئارىسىدا ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە بۇ ئەھدەمنى تىكلەيمەن؛ 8 مەن ساڭا ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ ئۆزغان بۇ زېمىننى، يەنى پۈتكۈل قانائان زېمىننى ئەبەدىي بىر مۇلۇك سۈپىتىدە ئاتا قىلىمەن؛ ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ـ دېدى. 9 ئاندىن خۇدا ئىبراھىمغا يەنە: ـ سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ ئەھدەمنى ئۇنتۇمە، ئۆزۈڭ ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭمۇ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا بۇنى ئۇنتۇشى كېرەك. 10 مەن سەن بىلەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭ بىلەن تۈزىگەن، سىلەرنىڭ ئۇنتۇشۇڭلار كېرەك بولغان ئەھدەم شۇكى، ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئە رىكەك خەتنە قىلىنسۇن. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر خەتنىلىكىڭلارنى كېسىۋېتىشىڭلار كېرەك؛ بۇ مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. 12 بارلىق ئەۋلادلىرىڭلار، نەسىلدىن-نەسىلگە ئاراڭلاردا، مەيلى ئۆيدە تۇغۇلغانلار بولسۇن، يا كى ئەۋلادىڭلاردىن بولماي ياتلاردىن پۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممە ئە رىكەك سەككىز كۈنلۈك بولغاندا خەتنە قىلىنسۇن. 13 ۋېۋىڭدە تۇغۇلغانلار بىلەن پۇلۇڭغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنشى كېرەك. شۇنداق قىلغاندا، مېنىڭ ئەھدەم تەنلىرىڭلاردا ئورناپ، ئەبەدىي بىر ئەھدە بولىدۇ. 14 لېكىن خەتنىلىك تۇرۇپ، تېنى خەتنە قىلىنمىغان ھەربىر ئە رىكەك مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان ھېسابلىنىپ، ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ، ـ دېدى. 15 خۇدا ئىبراھىمغا يەنە سۆز قىلىپ: ـ ئايالىڭ سارايىنى ئەمدى ساراي دەپ ئاتىمىغىن، بەلكى ئىسمى ساراھ بولسۇن. 16 مەن ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت بېرىپ، ئۇنىڭدىمۇ ساڭا بىر ئوغۇل بېرىمەن. مەن دەرۋەقە ئۇنى بەركەتلەيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئانىسى بولىدۇ؛ خەلقلەرنىڭ پادىشاھلىرىمۇ ئۇنىڭدىن چىقىدۇ، ـ دېدى. 17 ئىبراھىم [يەنە] ئۆزىنى يە رگە ئېتىپ دۇم يېتىپ كۈلۈپ كەتتى ۋە كۆڭلىدە: «يۈز ياشقا كىرگەن ئادەمگۇ بالىلىق بولالارمۇ؟ توقسان ياشقا كىرگەن ساراھمۇ بالا ئۇغارمۇ؟!»، ـ دېدى. 18 ئىبراھىم خۇداغا: ـ ئاھ، ئىسمائىل ئالدىڭدا ياشىسا ئىدى! دېدى. 19 خۇدا ئۇنىڭغا: ـ ياق، ئايالىڭ ساراھ جەزمەن ساڭا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ. سەن ئۇنىڭغا «ئىسھاق» دەپ ئات قويغىن. مەن ئۇنىڭ بىلەن ئۆز ئەھدەمنى تۈزىمەن؛ بۇ ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىدىغان نەسىلى بىلەن باغلىغان ئەبەدىي بىر ئەھدە سۈپىتىدە بولىدۇ. 20 ئىسمائىلغا كەلسەك، ئۇنىڭ توغرىسىدىكى دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. مانا، مەن ئۇنى بەركەتلەپ، نەسلىنى كۆپەيتىپ، ئىنتايىن زور ئاۋۇلتىمەن. ئۇنىڭ پۇشتىدىن ئون ئىككى ئەمىر چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىمەن. 21 بىراق ئەھدەمنى بولسا مەن كېلەر يىلى دەل مۇشۇ ۋاقىتتا ساراھ ساڭا ئۇغۇپ بېرىدىغان ئوغۇل ـ ئىسھاق بىلەن تۈزىمەن، ـ دېدى. 22 خۇدا ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولۇپ، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. 23 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلا ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسمائىلنى، ئۆز ۋېيدە تۇغۇلغانلار ۋە پۇلغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەنى ئۇنىڭ ۋېيدىكى بارلىق ئە رىكە كلەرنى ئېلىپ، خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقاندەك ئۇلارنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ خەتنە قىلدى. 24 ئىبراھىمنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتنە قىلىنغاندا، توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندى. 25 ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتنە قىلىنغاندا، ئون ئۈچ ياشتا ئىدى. 26 ئىبراھىم بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىل دەل شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە خەتنە قىلىندى ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ ۋېيدىكى ھەممە ئەر كىشىلەر، مەيلى ۋېيدە تۇغۇلغان بولسۇن يا كى ياتىن پۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە خەتنە قىلىندى.

18

پەرۋەردىگار مامرەدىكى دۇبزارلىقنىڭ يېنىدا ئىبراھىمغا كۆرۈندى، بۇ كۈن ئەڭ ئىسسىغان ۋاقىت بولۇپ، ئۇ ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە ئولتۇراتتى. 2 ئۇ بېشىنى كۆتىرىۋېپ نەزەر سېلىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئۈدۈلىدا ئۈچ كىشى ئۈرە تۇراتتى. ئۇلارنى كۆرۈپ ئۇ چېدىرىنىڭ ئىشىكىدىن قوپۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يە رگە تە گكۈدەك تەزىم قىلىپ: 3 ـ ئى رەببىم، ئە گەر پېقىر نەزەرلىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۆتۈنمەنكى، قۇللىرىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كەتمىگىلا، 4 ئازغىنا سۇ كەلتۈرۈلسۇن، سىلەر پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ دەرەخنىڭ تېگىدە ئارام ئېلىۋېلىڭلار. 5 سىلەر ئۆز قۇلۇڭلارنىڭ يېنىدىن ئۆتكەنلىكىمنىسىلەر، مەن بىر چىشلەم نان ئېلىپ چىقاي، سىلەر ھاردۇقۇڭلارنى چىقىرىپ، ئاندىن ئۆتۈپ كەتكەيسىلەر، دېدى. ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن، دېۋىدى، 6 ئىبراھىم چېدىرىغا ساراھنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئۈچ داس ئېسىل ئۇندىن تېز خېمىر يۇغۇرۇپ توقاچ ئەتكىن، ـ دېدى. 7 ئاندىن ئىبراھىم كالا پادىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يۇمران ئوبدان بىر موزايىنى تاللاپ، چاكىرىغا تاپشۇردى؛ ئۇ يۇنىنى تېزلا تەييار قىلدى. 8 ئاندىن ئىبراھىم سېرىق ماي، سۈت ۋە تەييارلانغان موزايىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ، ئۆزى دەرەخنىڭ تېگىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۈرە تۇردى؛ ئۇلار ئۇلاردىن يېدى. ئۇلار ئۇنىڭدىن: ئايالىڭ ساراھ نەدە، دەپ سوريۇدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، چېدىردا، دېدى. 10 بىرسى: ـ مەن كېلەر يىلى مۇشۇ ۋاقىتتا قېشىڭغا جەزمەن قايتىپ كېلىمەن، ۋە مانا ئۇ ۋاقىتتا ئايالىڭ ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، ـ دېدى. ساراھ بولسا ئۇنىڭ كەينىدىكى چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە ئۈرۈپ، يۇلارنى ئاڭلاۋاتاتى. 11 ئىبراھىم بىلەن ساراھ ئىككىسى ياشىنىپ، قېرىپ قالغاندىي؛ ساراھتا ئايال كىشىلەردە بولىدىغان ئادەت كۆرۈش توختاپ قالغاندى. 12 شۇڭا ساراھ ئۆز ئىچىدە كۈلۈپ: ـ مەن شۇنچە قېرىپ كەتكەن تۇرسام، راستىنلا لەززەت كۆرەلەرمەنمۇ؟ ئېرىمۇ قېرىپ كەتكەن تۇرسا؟ ـ دەپ خىيال قىلدى. 13 پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا: ـ ساراھنىڭ: «مەن قېرىپ كەتكەن تۇرسام، راستىنلا بالا ئۇغارمەنمۇ؟» دەپ كۈلگىنى نېمىسى؟ 14 پەرۋەردىگارغا مۇمكىن بولمايدىغان تىلىسمات ئىش بارمۇ؟ بېكىتكەن ۋاقىتتا، يەنى كېلەر يىلى دەل بۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن ۋە ئۇ ۋاقىتتا ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، ـ دېدى. 15 ئەمما ساراھ قورقۇپ كېتىپ: ـ كۈلمىدىم، دەپ ئىنكار قىلدى. لېكىن ئۇ: ـ ياق، سەن كۈلدۇڭ، ـ دېدى. 16 ئاندىن بۇ زاتلار ئۆيەردىن قوپۇپ، سودوم تەرەپكە ئەزىزىنى ئاغدۇردى. ئىبراھىممۇ ئۇلارنى ئۇزىتىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماڭدى. 17 پەرۋەردىگار: ـ مەن قىلمىدىغان ئىشنىمنى ئىبراھىمدىن يوشۇرسام بولامدۇ؟ 18 چۈنكى ئىبراھىمدىن ئۇلۇغ ۋە كۈچلۈك بىر ئەل چىقىدۇ ۋە شۇنىڭدەك يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-مىللەتلەر ئۇ ئارقىلىق بەختىگە مۇيەسسەر بولىدىغان ئۇرسا؟ 19 چۈنكى مەن ئۇنى بىلىپ تاللىغانىمەن؛ ئۇ چوقۇم ئۆز بالىلىرىنى ۋە ئۆنۈك ۋېيدىكىلەرنى ئۆزىگە ئە گەشتۈرۈپ، ئۇلارغا پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى ئۇقتۇپ، ھەققانىيلىقنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزۈشنى ئۈگىتىدۇ. بۇنىڭ بىلەن مەنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىم ئوغرۇلۇق قىلغان ۋەدەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن، ـ دېدى. 20 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «سودوم ۋە گومورىرا ئوغرۇلۇق كۆتۈرۈلگەن داد-پەريات ناھايىتى كۈچلۈك، ئۇلارنىڭ گۇناھى ئىنتايىن ئېغىر بولغىنى ئۈچۈن، 21 مەن ھازىرلا چۈشىمەن، قىلمىشلىرى راستىنلا شۇ داد-پەريادلاردىن ماڭا مەلۇم بولغاندەك ئۇنىڭچە رەزىلمۇ، بىلىپ باقاي؛ ئۇنىڭچە رەزىل بولمىغاندىمۇ، مەن ئۇنى بىلىشىم كېرەك». 22 شۇنىڭ بىلەن بۇ كىشىلەر ئۇ يەردىن قوزغىلىپ، سودوم تەرەپكە يول ئالدى. لېكىن ئىبراھىم يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۈرە تۇراتتى. 23 ئىبراھىم يېقىن بېرىپ: ـ سەن راستىنلا ھەققانىيلارنى رەزىللەر بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلامسەن؟ 24 شەھەردە ئەللىك ھەققانىي كىشى بار بولۇشى مۇمكىن؛ سەن راستىنلا شۇ جايىنى ھالاك قىلامسەن، ئەللىك ھەققانىي كىشى ئۈچۈن ئۇ جايىنى كەچۈرۈم قىلمامسەن؟ 25 ياق، ياق! بۇ

ئىش سەندىن نېرى بولغاي! ھەققانىيلارنى رەزىلە رگە قوشۇپ تۇلتۇرۇپ، ھەققانىيلارغا رەزىلە رگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش سەندىن نېرى بولغاي! پۈتكۈل جاھاننىڭ سوراقچىسى ئادالەت يۈرگۈزمەمدۇ؟ ـ دېدى. **26** پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر مەن سودوم شەھىرىدە ئەللىك ھەققانىيىنى تاپسام، ئۇلار ئۇچۇن پۈتكۈل جايىنى ئاياپ قالمەن، ـ دېدى. **27** ئاندىن ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن پەقەت توپا بىلەن كۈلدىن ئىبارەت بولسامۇ، مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى يەنە پېتىنالدىم. **28** مۇبادا شۇ ئەللىك ھەققانىيدىن بەش كىشى كەم بولسا، سەن بۇ بەش كىشىنىڭ كەم بولغىنى ئۈچۈن پۈتكۈل شەھەرنى يوقىتامسەن؟ ـ دېدى. ئۇ: ـ ئە گەر مەن شۇ يەردە قىرىق بەشنى تاپسامۇ، ئۇنى يوقاتمايمەن، دېدى. **29** ئىبراھىم ئۇنىڭغا سۆزىنى داۋام قىلىپ: ـ شۇ يەردە قىرىق كىشىلا تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، [پەرۋەردىگار]: ـ بۇ قىرىقى ئۈچۈن ئۇنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. **30** ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: ئى ئىگەم، خاپا بولمغايسەن، مەن يەنە سۆز قىلاي. شۇ يەردە ئوتتۇزى تېپىلىشى مۇمكىن؟ ـ دېدى. ئۇ: ـ ئە گەر مەن ئۇ يەردە ئوتتۇزنى تاپسامۇ، يوقاتمايمەن، ـ دېدى. **31** ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: ـ مانا ئەمدى مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى جۈرئەت قىلدىم، شۇ يەردە يىگىرمىسى تېپىلىشى مۇمكىن، ـ دېدى. پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: بۇ يىگىرمىسى ئۈچۈن ئۇ يەرنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. **32** ئۇ سۆزلەپ: ـ ئى ئىگەم، خاپا بولمغاي، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا سۆز قىلاي! شۇ يەردە ئونى تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئونى ئۈچۈن ئونى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. **33** پەرۋەردىگار ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولغاندىن كېيىن كەتتى؛ ئىبراھىممۇ ئۆز جايىغا قايتىپ كەتتى.

19

ئىككى پەرىشتە كەچتە سودومغا يېتىپ كەلدى؛ شۇ چاغدا لۇت سودومنىڭ دەرۋازىسىدا ئولتۇراتتى. لۇت ئۇلارنى كۆرۈپلا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئالدىغا چىقىپ يۈزىنى يە رگە تە گكۈدەك تەزىم قىلىپ: **2** ـ مانا، ئەي خوجىلىرىم، كەمىنىلرنىڭ ۋە يگە چىژىۋېڭ پۈتلىرىگىلارنى يۇيۇپ قونۇپ قالغايسىلەر، ئاندىن ئەتە سەھەر قوپۇپ يولغا چىقسا گىلارمۇ بولىدۇ، دېۋىدى، بۇلار جاۋابەن: ـ ياق، بىز شەھەر مەيدانىدا كەچلەيمىز، ـ دېدى. **3** ئەمما ئۇ ئۇلارنى چىڭ ئۇنتۇۋىدى، ئاخىر ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بېرىپ ۋە يگە كىردى. ئۇ ئۇلارغا داستىخان سېلىپ، پېتىر توقاچلارنى پىشۇرۇپ بەردى، ئۇلار غىزالاندى. **4** ئۇلار تىنچ ياتمىغاندىدى، شەھەردىكىلەر، يەنى سودومنىڭ ئە ركە كلىرى، ياش، قېرى ھەممىسى ھەرقايسى مەھەللىلەردىن كېلىپ ۋە يىنى قورشۇالدى، **5** ئۇلار لۇتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ بۇگۈن كەچتە سېنىڭگىگە كىرگەن ئادەملەر قېنى؟ ئۇلارنى بىزگە چىقىرىپ بەر، بىز ئۇلار بىلەن يېقىنچىلىق قىلىمىز، ـ دېدى. **6** لۇت دەرۋازىنىڭ ئالدىغا، ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ئىشىكنى يېپىۋېتىپ، **7** ئۇلارغا: ـ ئەي بۇرادەرلىرىم، مۇنداق رەزىللىكنى قىلماگىلار! **8** مانا، تىنچى ھېچ ئەر بىلەن بىللە بولمىغان ئىككى قىزىم بار؛ ئۇلارنى سىلە رگە چىقىرىپ بېرەي. ئۇلار بىلەن خالىغىنىگىلارنى قىلىگىلار. ئە مما بۇ ئادەملەر ئۆگرەمىنىڭ سايىسى ئاستىغا كىرگەنكەن، سىلەر ئۇلارنى ھېچنېمە قىلماگىلار! ـ دېدى. **9** لېكىن ئۇلار جاۋاب بېرىپ: «نېرى تۇرا!» دېگىنىچە، يەنە: ـ بۇ يەردە تۇرۇشقا كەلگەن بۇ مۇساپىر ھاكىم بولماقچىمىكەن؟ ئەمدى ساگا ئۇلارغا قىلغانىدىنمۇ بەتتەر يامانلىق قىلىمىز! ـ دەپ لۇتنى قىستاپ، ئىشىكنى چېقىشقا باستۇرۇپ كەلدى. **10** ئەمما ئۇ ئىككى كىشى قوللىرىنى ئۇزىتىپ لۇتنى ۋە يگە ئۆز قېشىغا تارتىپ ئە كىرۋېلىپ، ئىشىكنى تاقىۋالدى **11** ۋە ۋە يىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى ئادەملەرنى كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە كورلۇققا مۇيتىلا قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دەرۋازىنى ئىزدەپ، ھالدىن كەتتى. **12** ئاندىن ئىككەيلەن لۇتقا: ـ مۇشۇ يەردە يەنە بىرەر كىمىڭ بارمۇ؟ كۈيئوغۇل، ئوغۇل ياكى قىزلىرىڭ ۋە ياكى شەھەردە باشقا ئادەملىرىڭ بولسا ئۇلارنى بۇ يەردىن ئېلىپ كەتكىن! **13** چۈنكى بىز بۇ يەرنى يوقىتىمىز؛ چۈنكى ئۇلار توغرۇلۇقى كۆتۈرۈلگەن داد-پەريياد پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىنتايىن كۆچلۈك بولغاچ، پەرۋەردىگار بىزنى ئۇنى يوقىتىشقا ئەۋەتتى، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن لۇت تاشقىرىغا چىقىپ، قىزلىرىنى ئالدىغان [بولغۇسى] كۈيئوغۇللىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئەمدى قوپۇپ بۇ يەردىن چىقىپ كېتىگىلار، چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى يوقىتىدۇ» ـ دېدى. ئە مما ئۇ [بولغۇسى] كۈيئوغۇللىرىنىڭ ئەزىرىگە چاقچاق قىلغاندەك كۆرۈندى. **15** تاڭ ئاتقاندا، پەرىشتىلەر لۇتنى ئالدىرىتىپ: ـ ئەمدى قوپۇپ ئايالىڭ بىلەن قېشىڭدىكى ئىككى قىزىڭنى ئالغىن؛ بولمىسا شەھەرنىڭ قەبىھلىگىگە چېتىلىپ قېلىپ، ھالاك بولىسەن، ـ دېدى. **16** ئە مما ئۇ تېخىچە ئارىسالدى بولۇپ تۇرغاندا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا رەھىم قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئىككىيلەن لۇتنىڭ قولىنى، ئايالىنىڭ قولىنى ۋە ئىككى قىزىنىڭ قوللىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئە چقىپ، ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى. **17** ئۇلارنى چىقارغاندىن كېيىن شۇ ئىش بولدىكى، ئۇلاردىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ جېنىڭنى ئېلىپ قاچ، ھالاك بولماسلىقىڭ ئۈچۈن كەينىگىگە قارىماي، تۈزلە گلىكتىكى ھېچ يەردە توختىماي، تاغقا قاچقىن! ـ دېدى. **18** لېكىن لۇت ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولمىغاي، ئەي خوجام، ئۇتۇنۇپ قالاي! **19** مانا، كەمىنىڭ كۆز ئۆڭدە ئىلتىپات تاپتى، جېنىمنى قۇتقۇزدۇڭ، ماگا زور مەرھەمەت كۆرسەتتىڭ؛ ئە مما مەن تاغقا قاچالمايمەن؛ ئۇنداق قىلسام، ماگا بەرە ئاپەت چۈشۈپ، ئۇلۇپ كېتەرمەنغىكەن. **20** قارا، ئاۋۇ شەھە رگە قېچىپ بارسا بولغۇدەك ناھايىتى يېقىن ئىكەن، شۇنداقلا كىچىك شەھەر ئىكەن! ئۇتۇنۇپ قالاي، مېنىڭ شۇ يە رگە قېچىشىمغا يول قويغايسەن! ئۇ كىچىك [شەھەر] تە مەسمۇ؟! جىنىم شۇ يەردە ئامان قالدۇ! ـ دېدى. **21** پەرىشتە ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ خەير، بۇ ئىشتىمۇ ساگا ماقۇل بولاي، سەن ئېيتقان شۇ شەھەرنى ۋەيران قىلماي. **22** ئەمدى ئۇ يە رگە تېزدىن قېچىپ بارغىن؛ چۈنكى سەن شۇ يە رگە يېتىپ بارمىغۇچە ھېچ ئىش قىلالماسمەن، ـ دېدى. شۇڭگا ئۇ شەھەرنىڭ ئىسمى «زوئار» دەپ ئاتالغان. **23** لۇت زوئارغا يېتىپ بارغاندا كۈن نۇرى يەر يۈزىگە چېچىلغانىدى. **24** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەرشتىن، ئۆز يېنىدىن سودوم بىلەن گومورراننىڭ ئۈستىگە گۈگۈگۈرت ۋە ئوت ياغدۇرۇپ، **25** شۇ شەھەرلەرنى، پۈتكۈل تۈزلە گلىكنى ھەمدە شەھەرلەردىكى بارلىق ئاھالىلەر ۋە يەردىن ئۈنگەنلەرنى قوشۇپ بەربات قىلدى. **26** لېكىن لۇتنىڭ ئارقىسىدىن ماگغان ئايالى كەينىگە قارىۋىدى، ئۇز تۇزۇر ئۈكە ئايلىنىپ قالدى. **27** ئەتىسى تاڭ سەھەردە، ئىبراھىم قوپۇپ ئىلگىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان جايىغا چىقىپ، **28** سودوم بىلەن گومورىرا تەرەپكە، شۇنداقلا تۈزلە گلىكنىڭ ھەممە يېرىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، يەر يۈزىدىن خۇمدانىنىڭ تۇتۇنىدەك تۇتۇن ئورلەۋاتقىنىنى كۆردى. **29** ئەمما شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئۇ تۈزلە گلىكتىكى شەھەرلەرنى ۋەيران قىلغاندا، ئۇ ئىبراھىمنى ئېسىگە ئېلىپ، لۇت ئۇرغان شەھەرلەرنى بەربات قىلغاندا ئۇنى بالا ئېتىپ تەنىگ ئىچىدىن چىقىرىپ قۇتقۇزدى. **30** ئەمما لۇت زوئار شەھىرىدە ئۇرۇشتىن قورققاچقا، زوئاردىن كېتىپ، تاغقا چىقىپ، ئىككى قىزى بىلەن شۇ يەردە ماكانلاشتى. ئۇ ئىككى قىزى بىلەن بىر ئۈڭكۈردە ئولتۇردى. **31** ئەمدى چوڭ قىز كىچىكىگە: ـ ئاتىمىز بولسا قېرىپ كەتتى؛ دۇنيانىڭ قائىدە-يوسۇنى بويىچە بۇ يۇرتتا بىزگە يېقىنچىلىق قىلىدىغان ھېچ ئەر كىشى قالمىدى. **32** قېنى، ئاتىمىزنى شاراب بىلەن مەست قىلىپ قويۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتايلى؛ شۇنداق قىلساق، بىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ ئۇرۇقىنى قالدۇرالايمىز، ـ دېدى. **33** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قويۇپ، چوڭ قىزى كىرىپ ئاتىسى بىلەن ياتتى. لېكىن لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قوپۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. **34** ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، چوڭى كىچىككىگە: ـ مانا، مەن ئاخشام ئاتام بىلەن ياتتىم؛ بۇگۈن كەچتىمۇ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ئىچكۈزەيلى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتقىن؛ شۇنداق قىلسىڭ، ھەر ئىككىمىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ نەسلىنى قالدۇرالايمىز، ـ دېدى. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قويۇپ، كىچىك قىزى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتتى. ئە مما لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قوپۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. **36** شۇنداق قىلىپ، لۇتنىڭ ئىككىلا قىزى ئۇز ئاتىسىدىن ھامىلىدار بولۇپ قالدى. **37** چوڭى بولسا ئوغۇل ئوغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى موئاب قويدى، ئۇ بۇگۈنكى موئابىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر. **38** كىچىكىمۇ ئوغۇل ئوغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى بەن-ئامى قويدى. ئۇ بۇگۈنكى ئامۇنىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر.

20

ئىبراھىم ئۇ يەردىن چىقىپ، جەنۇب تەرەپتىكى نە گە ۋە گە كۆچۈپ كېلىپ، قادەش بىلەن شۇرنىڭ ئارىلىقىدا تۇرۇپ قالدى، بىر مە زگىلدىن كېيىن گەراردا

ئولتۇراقلاشتى. 2 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ توغرىسىدا: «تۇ مېنىڭ سىڭلىمدۇر»، دېگەندى. شۇنىڭ بىلەن گەرارنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك ئادەم ئەۋەتىپ، ساراھنى [تۇرزىگە] خوتۇن بولۇشقا ئېلىۋالدى. 3 لېكىن [بىر كۈنى] كېچىسى چۈشىدە خۇدا ئابىمەلەككە كېلىپ تۇنىگىدا: ـ مانا، سەن تۇرۇۋاتقىنىڭ ئېلىۋالغان ئايال سەۋەبىدىن ئەمدى تۇلىگەن ئادەمدۇرسەن؛ چۈنكى تۇ باشقا بىرسىنىڭ ئايالىدۇر ـ دېدى. 4 ئەمما ئابىمەلەك تۇنىگىدا تېخى يېقىنچىلىق قىلىمىغاندى. تۇ خۇداغا: ـ ئى رەب، ھەققانىي بىر خەلقنىمۇ ھالاك قىلامسەن؟ 5 تۇ تۇرىنمۇ ماڭا: «تۇ مېنىڭ سىڭلىم» دەپ ئېيتمىدىمۇ؟ يەنە كېلىپ، بۇ ئايالمۇ «تۇ مېنىڭ ئاكام»، دەپ ئېيتقاندى. مەن بولسام ساپ كۆڭلۈم ۋە دۇرۇس نىيىتىم بىلەن بۇ ئىشنى قىلدىم، ـ دېدى. 6 خۇدا چۈشىدە تۇنىگىدا يەنە: ـ بۇ ئىشنى ساپ كۆڭۈل بىلەن قىلغىنىڭنى بىلىمەن؛ شۇ سەۋەبتىن مەن سېنى ئالدىمدا گۇناھ قىلىشتىن توسۇپ، تۇنىگىدا تېگىنىشىگە قويمىدىم. 7 ئەمدى تۇ كىشىنىڭ ئايالىنى تۇرىنگە قايتۇرۇپ بەر؛ چۈنكى تۇ پەيغەمبەر، تۇ سېنىڭ ھەققىڭدە دۇئا قىلىدۇ ۋە سەن تىرىك قالىسەن. ئەگەر تۇنى ياندۇرۇپ بەرمىسەڭ شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، سەن ۋە ھەممە ئادەملىرىڭ قوشۇلۇپ جەزمەن تۇلىسىلەر، ـ دېدى. 8 ئابىمەلەك ئەتىگەن تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا سالدى، بۇ ئادەملەر ناھايىتى قورقۇشۇپ كەتتى. 9 ئاندىن ئابىمەلەك ئىبراھىمنى چاقىرىپ تۇنىگىدا: ـ بۇ بەرگە نېمە قىلغىنىڭ؟ مەن ساڭا زادى نېمە گۇناھ قىلدىم، سەن مەن ۋە پادىشاھلىقىمغا ئېغىر بىر گۇناھنى يۈكلەپ قويدۇڭ؟ ماڭا قىلمايدىغان ئىشلارنى قىلدىڭ! ـ دېدى. 10 ئابىمەلەك ئىبراھىمغا يەنە: ـ سەن زادى بىزنىڭ نېمە ئىشىمىزنى كۆرگىنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلدىڭ؟ ـ دېدى. 11 ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ «بۇ يەردە شۇبھىسىزكى ھېچكىم خۇدادىن قورقمايدىكەن، ئۇلار مېنى ئايالىم تۇرىۋېلىدىن ئۇلتۇرۇۋېتىدۇ»، دەپ ئويلىغاندىم. 12 ئەمەلىيەتتە، تۇنىگىدا مېنىڭ سىڭلىم ئىكەنلىكى راست، لېكىن تۇ مېنىڭ تاتا بىر، تانا بۇلەك سىڭلىم؛ كېيىن تۇ مېنىڭ ئايالىم بولدى. 13 لېكىن خۇدا مېنى تاتامنىڭ ئۆيىدىن چىقىرىپ سە رگەردانلىققا يۈرگۈزگىنىدە، مەن ئايالىمغا: ـ بىز قەيەر رگلا بارساق، سەن ماڭا شۇنداق شاپائەت كۆرسەتكەيسەنكى، مېنىڭ توغرامدا: «بۇ مېنىڭ ئاكام بولىدۇ»، دېگىن، ـ دەپ ئېيتقاندىم ـ دېدى. 14 ئاندىن ئابىمەلەك قوي- كالىلار، قۇلىلار ۋە دېدە كلەرنى ئېلىپ ئۇلارنى ئىبراھىمغا بەردى ۋە ئايالى ساراھنىمۇ تۇنىگىدا قايتۇرۇپ بەردى. 15 ئابىمەلەك: ـ مانا مېنىڭ زېمىنىم بولسا ئالدىڭدا، تۇرۇۋېتۇ؛ كۆز ئۈگىگە قايسى يەر ياقسا شۇ يەردە تۇرغىن، ـ دېدى. 16 تۇ ساراھقا: «مانا، مەن ئاكاڭغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە بەردىم؛ مانا بۇلار تۇز يېنىڭدىكىلەر، شۇنداقلا ھەممە ئادەملەرنىڭ كۆز ئالدىدا ۋېياتنى ياپقۇچى بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ھەرقانداق داغ-ئەيىبتىن خالاس بولىسەن». 17 ئىبراھىم خۇداغا دۇئا قىلدى، خۇدا ئابىمەلەك، ئايالى ۋە كېنىزە كلىرىنى ساقايتتى، ئاندىن ئۇلار [يەنە] بالا تۇغالايدىغان بولدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىمنىڭ ئايالى ساراھ تۈپەيلىدىن ئابىمەلەك ئۆيىدىكى ھەممە خوتۇنلارنىڭ بالىياتقۇلىرىنى ئېتىپ قويغاندى.

21

ئەمدى پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك ساراھنى يوقلىدى؛ پەرۋەردىگار ساراھقا دېگىنىدەك قىلدى. 2 ساراھ ھامىلدار بولۇپ، ئىبراھىم قېرىغاندا خۇدا تۇنىگىدا بېكىتكەن ۋاقىتتا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. 3 ئىبراھىم تۇرىنگە تۇرەلگەن ئوغلى، يەنى ساراھ تۇنىگىدا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىنىڭ ئىسمىنى ئىسھاق قويدى. 4 ئاندىن ئىبراھىم خۇدا تۇنىگىدا بۇيرۇغىنىدەك تۇز ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى خەتنە قىلدى. 5 ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلغان چاغدا، ئىبراھىم يۈز ياشتا ئىدى. 6 ساراھ: «خۇدا مېنى كۈلدۈرۈۋەتتى، ھەر كىم بۇ ئىشنى ئاڭلىسا، مەن بىلەن تەڭ كۈلۈشىدۇ»، دېدى. 7 تۇ يەنە: ـ كىممۇ ئىبراھىمغا: «ساراھ بالا ئېمىتىدىغان بولىدۇ!» دەپ ئېيتالايتى؟ چۈنكى تۇ قېرىغاندا تۇنىگىدا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم! ـ دېدى. 8 بالا چوڭ بولۇپ، ئەمچەكتىن ئايرىلدى. ئىسھاق ئەمچەكتىن ئايرىلغان كۈنى ئىبراھىم چوڭ زىياپەت تۈتكۈزۈپ بەردى. 9 ئەمما ساراھ مىسرلىق ھەجەرنىڭ ئىبراھىمغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىنىڭ [ئىسھاقنى] مەسخىرە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ قالدى. 10 شۇنىڭ بىلەن تۇ ئىبراھىمغا: ـ بۇ دېدەك بىلەن ئوغلىنى ھەيدىۋەت! چۈنكى بۇ دېدە كنىڭ ئوغلى مېنىڭ ئوغلۇم ئىسھاق بىلەن تەڭ ۋارىس بولسا بولمايدۇ!، ـ دېدى. 11 [ساراھنىڭ] بۇ سۆزى ئىبراھىمغا تولىمۇ ئېغىر كەلدى؛ چۈنكى [ئىسمائىلمۇ] تۇنىڭ ئوغلى-دە! 12 لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا: ـ بالاڭ ۋە دېدىكىڭ ۋەجىدىن بۇ سۆز ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن، بەلكى ساراھنىڭ ساڭا دېگەنلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى ئىسھاقتىن بولغىنى سېنىڭ نەسلىڭ ھېسابلىنىدۇ. 13 لېكىن دېدە كنىڭ ئوغلىدىنمۇ بىر خەلق-مىللەت پەيدا قىلىمەن، چۈنكى تۇمۇ سېنىڭ نەسلىڭ، ـ دېدى. 14 ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئىبراھىم قوپۇپ، نان بىلەن بىر تۇلۇم سۇنى ئېلىپ ھەجەر رگە بېرىپ، تۇشىنىسىگە يۈدەكۈزۈپ، بالىنى تۇنىگىدا تاپشۇرۇپ، ئىككىسىنى يولغا سېلىپ قويدى. ھەجەر كېتىپ، بەئەر-شىبانىڭ چۆلىدە كېزىپ يۈردى. 15 ئەمدى تۇلۇمدىكى سۇ تۈگەپ كەتكەندى، ھەجەر بالىنى بىر چاتقالنىڭ تۈۋىگە تاشلاپ قويۇپ، تۇز-تۇزىگە: «بالىنىڭ تۇلۇپ كېتىشىگە قاراپ چىدىمايمەن» دەپ، بىر ئوق ئېتىمچە يىراققا بېرىپ، تۇدۇلدا ئولتۇردى. تۇ تۇدۇلدا ئولتۇرۇپ، يېرىياد كۆتۈرۈپ يىغلىدى. 17 خۇدا ئوغۇلنىڭ يىغا ئاۋازىنى ئاڭلىدى، شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ھەجەرنى چاقىرىپ تۇنىگىدا: ـ ئەي ھەجەر، ساڭا نېمە بولدى؟ قورقمىغىن؛ چۈنكى خۇدا ئوغۇلنىڭ [يىغا] ئاۋازىنى يانتىقان يېرىدىن ئاڭلىدى. 18 ئەمدى قوپۇپ، قولۇڭ بىلەن بالىنى يۈلەپ تۇرغىن؛ چۈنكى مەن تۇنى بۇ تۇلۇغ بىر ئەل-مىللەت قىلىمەن، ـ دېدى. 19 شۇئان خۇدا [ھەجەرنىڭ] كۆزلىرىنى ئاچتى، تۇ بىر قۇدۇقنى كۆردى. تۇ بېرىپ تۇلۇمغا سۇ تولدۇرۇپ، ئوغۇلغا ئېچىكىزدى. 20 خۇدا تۇ بالا بىلەن بىللە بولدى؛ تۇ تۇسۇپ چوڭ بولدى. تۇ چۆلدە ياشاپ، مەرگەن بولۇپ يېتىشتى. 21 تۇ پاران چۆلدە تۇردى؛ شۇ ۋاقىتلاردا تانىسى تۇنىگىدا مىسىر زېمىنىدىن بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. 22 تۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئابىمەلەك ۋە تۇنىڭ لەشكەر بېشى فىكول كېلىپ ئىبراھىمغا: ـ قىلغان ھەممە ئىشلىرىڭدا، خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللىدۇر. 23 ئەمدى سەن دەل مۇشۇ يەردە ماڭا، ئوغلۇمغا ۋە نەۋرەمگە خيانەت قىلماسلىققا خۇدانىڭ نامىدا قەسەم قىلىپ بە رگەيسەن؛ مەن ساڭا كۆرسىتىپ كەلگەن مېھرىبانلىقىمدەك، سەنمۇ ماڭا ۋە سەن ھازىر تۇرۇۋاتقان يۇرتقا مېھرىبانلىق قىلغايسەن، ـ دېدى. 24 ئىبراھىم: قەسەم قىلىپ بېرەي، دېدى. 25 ئاندىن ئىبراھىم ئابىمەلەك كىنىڭ چاكارلىرى تارتىۋالغان بىر قۇدۇق توغرىسىدا ئابىمەلەكنى ئەيىبلىدى. 26 ئابىمەلەك: ـ بۇ ئىشنى قىلغان كىشىنى بىلمەيمەن؛ سەن بۇ ئىشنى ماڭىمۇ ئېيتماپسەن؛ مەن بۇ ئىشنى پەقەت بۈگۈنلا ئاڭلىشىم، ـ دېدى. 27 ئىبراھىم قوي- كالا ئېلىپ ئابىمەلەككە تەقدىم قىلدى؛ ئاندىن ئۇلار ئىككىلىسى ئەھدە قىلىشتى. 28 ئىبراھىم يەنە پادىدىن يەتتە چىشى قوزىنى بىر تەرەپكە ئايرىپ قويدى. 29 ئابىمەلەك ئىبراھىمدىن: ـ سەن بىر تەرەپكە ئايرىپ قويغان بۇ يەتتە چىشى قوزىنىڭ نېمە مەنىسى بار؟ ـ دەپ سوراۋېدى، 30 تۇ: ـ مېنىڭ بۇ قۇدۇقنى كولىغىنىمنى ئېتىراپ قىلغىنىڭغا گۇۋاھلىق سۈپىتىدە بۇ يەتتە چىشى قوزىنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايسەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 31 بۇ ئىككىسى شۇ يەردە قەسەم قىلىشقانلىقى ئۈچۈن، تۇ شۇ جايىنى «بەئەر-شىبا» دەپ ئاتىدى. 32 شۇ تەرىقىدە ئۇلار بەئەر-شىبادا ئەھدە قىلىشتى. ئاندىن ئابىمەلەك ۋە تۇنىڭ لەشكەر بېشى فىكول قوزغىلىپ، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا يېنىپ كەتتى. 33 ئىبراھىم بەئەر-شىبادا بىر تۇپ يۇلغۇننى تېكىپ، تۇ يەردە تەبەدىي تەڭرى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. 34 ئىبراھىم فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇزۇن ۋاقىتقىچە تۇرۇپ قالدى.

22

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئىبراھىمنى سىناپ تۇنىگىدا: ـ ئەي ئىبراھىم! دېدى. تۇ: مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 2 تۇ: ـ سەن ئوغلۇڭنى، يەنى سەن سۆيىدىغان يالغۇز ئوغلۇڭ ئىسھاقنى ئېلىپ، موريا يۇرتىغا بېرىپ، شۇ يەردە، مەن ساڭا ئېيتىدىغان تاغلارنىڭ بىرىنىڭ ئۈستىدە تۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغىن، ـ دېدى. 3 ئەتىسى ئىبراھىم سەھەر قوپۇپ، ئېشىكىنى توقۇپ، يىگىتلىرىدىن ئىككىيلەن بىلەن ئىسھاقنى بىللە ئېلىپ، كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئوتۇن بېرىپ، خۇدا تۇنىگىدا ئېيتقان يە رگە قاراپ ماڭدى. 4 ئۈچىنچى كۈنى ئىبراھىم بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، يىراقتىن تۇيەرنى كۆردى. 5 ئىبراھىم يىگىتلىرىگە: ـ سىلەر ئېشەك بىلەن مۇشۇ يەردە تۇرۇپ

تۇرۇكلار. مەن بالام بىلەن ئۇيە رگە بېرىپ، سەجدە قىلىپ، ئاندىن قېشىگلارغا يېنىپ كېلىمىز، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم كويدۇرمە قۇربانلىققا كېرەك كىلىك ئوتۇنىنى تېلىپ، ئوغلى ئىسھاققا يۈدكۈزۈپ، ئۆزى قولىغا پېچاق بىلەن ئوتنى تېلىپ، ئىككىسى بىللە يۈرۈپ كەتتى. 7 ئىسھاق ئاتىسى ئىبراھىمغا: ـ ئەي ئاتا! دېۋىدى، ئۆز ئوتۇنىڭنا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن، ئوغلۇم، دېدى. ئۇ ئوتۇنىڭىز: ـ مانا ئوت بىلەن ئوتۇنغۇ بار، ئەمما كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدىغان قوزا قېنى؟ ـ دەپ سورىۋىدى، 8 ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي ئوغلۇم، خۇدا ئۆزى ئۆزىگە كويدۇرمە قۇربانلىق قوزىنى تەمىنلەيدۇ، ـ دېدى. ئاندىن ئىككىسى بىرگە يولىنى داۋاملاشتۇردى. 9 ئاخىرىدا ئۇلار خۇدا ئىبراھىمغا ئېيتقان جايغا يېتىپ كەلدى. ئىبراھىم ئۇيەردە قۇربانگاھ ياساپ، ئۈستىگە ئوتۇنىنى تىزىپ قويدى. ئاندىن ئۇ ئوغلى ئىسھاقنى باغلاپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ياتقۇزدى. 10 ئاندىن ئىبراھىم قولىنى ئۇزىتىپ، ئوغلىنى بوغۇزلىغىلى پېچاقنى ئالدى. 11 شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئىبراھىم، ئىبراھىم! ـ دەپ ۋارقىردى. ئۇ: ـ مانا مەن، ـ دېدى. 12 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سەن بالىغا قولۇڭنى تەككۈزمىگىن، ئۇنىڭ ھېچنېمە قىلمىغىن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدادىن قورقىدىغانلىقىڭنى بىلدىم، چۈنكى سېنىڭ ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى مەندىن ئايىمدىڭ، ـ دېدى. 13 ئىبراھىم بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا، ئارقىسىدا مۈڭگۈزلىرى چاتقالغا چىرمىشىپ قالغان بىر قوچقارنى كۆردى. ئىبراھىم بېرىپ قوچقارنى تېلىپ، ئۇنى ئوغلىنىڭ ئورنىدا كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم شۇ جايغا «ياھۋەھ-يىرەھ» دەپ ئات قويدى. شۇڭا كىشىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ تېغىدا تەمىنلىنىدۇ» دېگەن بۇ سۆز بۇگۈنگە قەدەر ئېيتىلىپ كېلىۋاتىدۇ. 15 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئىبراھىمنى ئىككىنچى قېتىم چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ 16 سەن ئۆز ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى ئايىمايى بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆزۈم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، 17 ـ مەن سېنى زور بەركەتلەپ، نەسلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئۇرغۇن كۆپەيتىپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك غولدىتىمەن؛ نەسلىڭ بولسا دۈشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولىدۇ. 18 سەن مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالغىنىڭ ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ نامى بىلەن ئۆزلىرى ئۈچۈن بەخت-بەركەت تىلەيدۇ، ـ دېدى. 19 ئاندىن ئىبراھىم يىگىتلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ باردى. ئۇلار ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇشۇپ بەئەر-شىباغا يول ئالدى. ئىبراھىم بەئەر-شىباغا تۇرۇپ قالدى. 20 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئىبراھىمغا: «مانا ملكاھمۇ ئىنىڭ ناھورغا بىرقانچە ئوغۇل تۇغۇپ بېرىپتۇ»، دېگەن خەۋەر يەتتى. 21 ئۇلار بولسا تۇنجى ئوغلى ئۇز، ئۇنىڭ ئىنىسى بۇز ۋە ئارامنىڭ ئاتىسى بولغان كەمۋئەل، 22 ئاندىن كەسەد، خازو، پىلداش، يىدلاف ۋە بېتۇئەل دېگەن ئوغۇللار ئىدى. 23 (بېتۇئەلدىن ربۇكاھ تورەلدى). بۇ سە ككىزنى ملكاھ ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورغا تۇغۇپ بەردى. 24 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ كېنىزىكى رەئۇماھمۇ تېباھ، گاھام، تاخاش ۋە مائاكاھ دېگەنلەرنى تۇغۇپ بەردى.

23

ساراھ بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ياشقىچە ئۆمۈر كۆردى. بۇ ساراھنىڭ ئۆمرىنىڭ يىللىرى ئىدى. 2 ساراھ قانائان زېمىنىدىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبروندا ۋاپات بولدى. ئىبراھىم بېرىپ ساراھ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار قىلدى. 3 ئىبراھىم ئۆز مەرھۇمەسىنىڭ يېنىدىن قوپۇپ، ھىتتىيلارغا سۆز قىلىپ: 4 ـ مەن بولسام ئارا كاللاردا مۇساپىر مېھمان، خالاس؛ سىلەر ئەمدى ئارا كاللاردىن ماڭا بىر يەرلىك بېرىڭلار، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ مەرھۇمەمنى ئالىمدا كۆرۈنۈپ تۇرمىسۇن ئۈچۈن ئېلىپ بېرىپ دەپنە قىلاي، ـ دېدى. 5 ھىتتىيلار ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئى خوجام، بىزگە قۇلاق سالغايلا! سىلى ئارىمىزدا خۇدانىڭ بىر شاھزادىسى ھېسابلىنىلا! ئارىمىزدىكى ئەڭ ئېسىل يەرلىكنى تاللاپ، شۇ يەردە مەرھۇمەلىرىنى دەپنە قىلغايلا! مەرھۇمەلىرىنى دەپنە قىلىشتا ھېچقايسىمىز ئۆز يەرلىكىنى سىلدىن ئايىمايدۇ، ـ دېدى. 7 ئىبراھىم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۆز زېمىنىدىكى خەلققە، يەنى ھىتتىيلارغا تەزىم قىلىپ، 8 ئۇلارغا: ـ ئە گەر مەرھۇمەمنىڭ كۆز ئالدىمدا تۇرۇشۇرمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، دەپنە قىلىشىمنى راۋا كۆرسە كلار، ئۇنداقتا سۆزۈمنى ئاكلاپ مېنىڭ ئۈچۈن زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرونغا سۆز قىلىپ، 9 ئۇنىڭ ئېتىزىنىڭ ئايىغىدا ئۆزىنىڭكى بولغان ماكپېلاھنىڭ غارىنى ماڭا بېرىشىنى ئىلتىماس قىلىكلار. ئۇ ماڭا پۈتۈن سىلەرنىڭ ئارا كاللاردا گۆرىستان بولۇشقا تولۇق تەرخىدە بەرسۈن، ـ دېدى. 10 شۇ چاغدا ئەفرون ھىتتىيلار ئارىسىدا ئولتۇراتتى. شۇنىڭ بىلەن ھىتتىيلىق ئەفرون ھىتتىيلارنىڭ ئالدىدا، يەنى شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدن كىرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: ـ 11 يوقسۇ، ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا. بۇ ئېتىزلىقنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى غارنى سىلگە بېرەي؛ ئۇنى ئۆز خەلقىم بولغان ئادەملەرنىڭ ئالدىدا سىلگە بەردىم؛ ئۆز مېيىتلىرىنى دەپنە قىلغايلا، ـ دېدى. 12 ئاندىن ئىبراھىم يەنە زېمىن خەلقى ئالدىدا تەزىم قىلىپ، 13 شۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ قۇلاقلىرى ئالدىدا ئەفرونغا: ـ ئىلتىماسىمنا قۇلاق سالغايلا؛ مەن بۇ ئېتىزلىقنىڭ نەرخىنى يېنىچە پۇل بېرەي، ئۇنى مەندىن قوبۇل قىلغايلا، ئاندىن مەن مېيىتىمنى شۇ يەردە دەپنە قىلاي، ـ دېدى. 14 ئەفرون ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: 15 ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا؛ ئوت يۈز شە كەل كۈمۈشكە يارايدىغان بىر ئېتىزلىق، سىلى بىلەن مېنىڭ ئارامدا نېمە ئىدى؟ سىلى مېيىتلىرىنى دەپنە قىلغايلا ـ دېدى. 16 ئىبراھىم ئەفرونىڭ سۆزىگە قوشۇلدى، ئاندىن ئەفرون ھىتتىيلار ئالدىدا ئېيتقان باھانى، يەنى شۇ چاغدىكى سودا ئۈچىمىز يېنىچە ئوت يۈز شە كەل كۈمۈشنى تارازىدا تارتىپ بەردى. 17 شۇنداق قىلىپ مامرەنىڭ ئۆدۈلىدىكى ماكپېلاھقا جايلاشقان ئەفرونىڭ ئېتىزلىقى، يەنى ئېتىزلىقنىڭ ئۆزى، ئۇنىڭدىكى غار، شۇنداقلا ئېتىزلىقنىڭ ئىچى ۋە ئە تراپىدىكى بارلىق دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى 18 ھىتتىيلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىبراھىمغا تاپشۇرۇلۇپ، [يەنى ئەفرونىڭ] شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن بارلىق كىرگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ مۈلكى قىلىپ بېكىتىلدى. 19 شۇنىڭدىن كېيىن ئىبراھىم ئايالى ساراھنى قانائان زېمىنىدىكى مامرە (يەنى، ھېبرون)نىڭ ئۆدۈلىدىكى ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ غاربدا دەپنە قىلدى. 20 شۇ تەرىقىدە ئۇ ئېتىزلىق ۋە ئۇنىڭدىكى غار ھىتتىيلار تەرىپىدىن ئىبراھىمغا گۆرىستان بولۇشقا تايىن قىلىندى.

24

ئىبراھىم قېرىپ، يېشى بىر يەرگە بېرىپ قالغاندى، پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا ھەر تەرەپتە بەختىگە-بەركەت ئاتا قىلغاندى. 2 ئىبراھىم ۋىيدىكى ئەڭ مۆتىۋەر خىزمەتكارى، ئۆزىنىڭ پۇتۇن مال-مۈلكىنى باشقۇرىدىغان غوجىدارغا: ـ قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويغىن؛ 3 مەن سېنى ئاسمانلارنىڭ خۇداسى شۇنداقلا يەرنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلدۇرىمەنكى، سەن مەن ھازىر تۇرۇۋاتقان بۇ قانائانىيلارنىڭ ئارىسىدىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ بەرمەي، 4 بەلكى ئۆز يۇرتۇمغا، شۇنداقلا ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇم ئىسھاققا خوتۇن ئېلىپ بە رگەيسەن، ـ دېدى. 5 خىزمەتكارى ئۇنىڭغا: ـ مۇبادا ئۇ قىز مەن بىلەن بۇ يۇرتقا كەلگىلى ئۈنمىسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرى چىققان شۇ يۇرتقا ئوغۇللىرىنى ياندۇرۇپ ئاپىرامدىمەن؟ ـ دېدى. 6 ئىبراھىم ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھېزى بول، ئوغلۇمنى ھە رگىز شۇ يە رگە ياندۇرۇپ بارمىغىن! 7 مېنى ئاتامنىڭ ئۆيى بىلەن ئۇغۇلغان يۇرتۇمدىن يېتىە كلەپ ئېلىپ كەلگۈچى، يەنى ماڭا سۆز قىلىپ: ـ «سېنىڭ نەسلىڭگە بۇ يۇرتنى بېرىمەن»، دەپ ماڭا قەسەم قىلغان، ئاسمانلىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پەرىشتىسىنى ئالدىڭغا ئەۋەتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇ يەردىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ كېلەلەيسەن. 8 شۇنداقتىمۇ، ئە گەر قىز سەن بىلەن بۇ يە رگە كەلگىلى ئۈنمىسا، مەن ساڭا قىلدۇرىدىغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئېمما ئوغلۇمنى ئۇ يە رگە ھە رگىز ياندۇرۇپ بارمىغىن، ـ دېدى. 9 شۇنىڭ بىلەن خىزمەتكار قولىنى خوجىسى ئىبراھىمنىڭ يوتىسىنىڭ ئاستىغا قويۇپ تۇرۇپ، بۇ توغرىدا ئۇنىڭغا قەسەم قىلدى. 10 ئاندىن خىزمەتكار بۇ توغرىدا خوجىسىنىڭ تۆگىلىرىدىن ئونى، شۇنداقلا خوجىسىنىڭ ھەرخىل ئېسىل نەرسىلىرىنى ئېلىپ يولغا چىقتى؛ ئۇ ئارام-ناھارائىم رايونىغا سەپەر قىلىپ، ناھورنىڭ شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. 11 ئۇ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى بىر قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۆگىلىرىنى چۆكۈندۈردى: بۇ كەچقۇرۇن، قىز-ئايالىلارنىڭ سۇ تارتقىلى چىقىدىغان چېغى ئىدى. 12 ئۇ دۇئا قىلىپ: ـ ئەي خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئۆتۈنمەنكى، بۇگۈن مېنىڭ ئىشىمنى ئوڭىغا تارتقايسەن، خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. 13 مانا مەن بۇ يەردە قۇدۇقنىڭ يېشىدا تۇرۇۋاتىمەن ۋە شەھەر خەلقىنىڭ قىزلىرى بۇ يە رگە

سۇ تارتقىلى كېلىۋاتىدۇ. 14 ئەمدى شۇنداق بولسۇنكى، مەن قايىسى قىزغا: «كوزىزىككىنى چۈشۈرسەڭ، مەن سۇ ئىچىۋالسام يېتىكەن!» دېسەم، ئۇ جاۋاب بېرىپ: «مانا ئىچكىن، مەن تۆگىلىرىڭىزنىمۇ سۇغىرىپ قويايى»، دېسە، ئۇ قىز سەن قۇرۇلۇڭ ئىسھاققا بېكىتكىنىڭنى تۆزى بولسۇن. يۇنىكىدىن سېنىڭ خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت قىلغىنىڭنى بىلەلەيمەن، ـ دېدى. 15 ئۇ تېخى سۆزىنى تۈگەتمەيلا، مانا رىۋاكەھ كومزە كىنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ كەلدى؛ ئۇ بولسا ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورنىڭ ئايالى ملكاھتىن تۇغۇلغان ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى ئىدى؛ 16 قىز ئىنتايىن چىرايلىق بولۇپ، ھېچ ئەر كىشى تەگمىگەن پاك قىز ئىدى. ئۇ قۇدۇقنىڭ يېنىغا چۈشۈپ، كومزە كىنى تولدۇرۇپ ئاندىن چىقتى. 17 خىزمەتكار ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: ـ ئۆتۈنۈپ قالاي، كومزىككىتىن تازغىنا سۇ ئوتلۇۋالاي، دېدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئىچكەيلا، ئەي خوجام! دەپلا، كومزە كىنى دەرھال قولىغا ئېلىپ، ئۇنىڭ سۇ ئىچىشى ئۈچۈن سۇندى. 19 ئۇ سۇيىدىن ئۇنىڭغا قانغۇچە ئىچكۈزگەندىن كېيىن: ـ تۆگىلىرىگىمۇ قانغۇچە سۇ ئىچكۈزۈپ قويايى، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ دەرھال كومزە كتىكى سۇنى ئولاققا تۆكۈۋېتىپ، يەنە قۇدۇققا سۇ تارتقىلى يۈگۈرۈپ باردى؛ ئۇ ئۇنىڭ ھەممە تۆگىلىرىگە سۇ تارتىپ بەردى. 21 ئۇ كىشى ئۇنىڭغا كۆزىنى تىكىنىچە جىمجىت تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ يولنى ئوڭ قىلغان، قىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن كۆتۈۋاتاتتى. 22 تۆگىلەر سۇ ئىچىپ قانغاندا، شۇنداق بولدىكى، ھېلىقى كىشى يېرىم شە كەللىك بىر ئالتۇن بۇرۇن ھالقىسى بىلەن ئىككى قولىغا ئون شە كەللىك ئالتۇن بىلەزۈكنى چىقىرىپ قىزغا بېرىپ ئۇنىڭغا: 23 سەن كىمنىڭ قىزى بولىسەن؟ ماڭا دەپ بەرسەڭ! ئاتاڭنىڭ ۋېيدە بەرگە قونغۇدەك جاي بارمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 24 قىز ئۇنىڭغا: ـ مەن ملكاھنىڭ ناھورغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى بولىمەن، ـ دېدى، 25 يەنە ئۇنىڭغا: ـ بىزنىڭكىدە سامان بىلەن بوغۇز كەڭرى، [سىلە رگە] قونغىلى جايمۇ بار، ـ دېدى. 26 شۇئان بۇ ئادەم ئېگىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىپ: 27 ئۇ: شاپائىتى بىلەن خوجامدىن ۋاپادارلىقىنى ئايىمغان، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي! پەرۋەردىگار بۇ سەپىرىمدە مېنى خوجامنىڭ قېرىنداشلىرى تۇرغان ۋېگە باشلاپ كەلدى! ـ دېدى. 28 قىز يۈگۈرۈپ بېرىپ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئانىسىنىڭ ۋېدىكىلە رگە ئېيتىپ بەردى. 29 ئەمدى رىۋاكەھنىڭ لابان دېگەن بىر ئاكىسى بار ئىدى. لابان قۇدۇقنىڭ يېشىغا، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ چىقتى. 30 چۈنكى ئۇ سىگىلىسىنىڭ بۇرۇن ھالقىسىنى ۋە قولىلىرىدىكى بىلەزۈكلەرنى كۆرۈپ، ھەمدە سىگىلىسىنىڭ: ئۇ ئادەم ماڭا مۇنداق-مۇنداق دېدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا باردى. مانا، ئۇ كىشى قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۆگىلەرنىڭ قېشىدا تۇراتتى. 31 لابان ئۇنىڭغا: ـ ئەي پەرۋەردىگارنىڭ بەخت-بەركىتى ئاتا قىلىنغۇچى، كىرگىلا! نېمە ئۈچۈن تاشقىرىدا تۇردىلا؟ مەن ئۆينى تەييارلاپ قويدۇم، تۆگىلەر رگىمۇ جاي راسلىدىم، ـ دېدى. 32 ئۇ ئادەم ۋېگە كىردى؛ لابان تۆگىلەردىن يۈكنى چۈشۈرۈپ، تۆگىلە رگە سامان بىلەن بوغۇز بېرىپ، ئۇ كىشىنىڭ ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇغىلى سۇ ئېلىپ كەلدى؛ 33 ئاندىن ئۇ كىشىنىڭ ئالدىغا تائام قويۇلدى؛ لېكىن ئۇ: ـ مەن گېپىمنى دېمەي تۇرۇپ تائام يېمەيمەن، ـ دېدى. لابان جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقايلا، دېدى. 34 ئۇ: ـ مەن بولسام ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارىمەن؛ 35 پەرۋەردىگار خوجامغا كۆپ بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاچقا، ئۇ تۇلۇغ بىر كىشى بولدى. ئۇ ئۇنىڭغا قوي بىلەن كالا، كۈمۈش بىلەن ئالتۇن، قۇل بىلەن دېدە كلەرنى، تۆگە بىلەن ئېشە كلەرنى بەردى. 36 خوجامنىڭ ئايالى ساراھ قېرىغاندا خوجامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەرگەندى. خوجام [ئوغلىغا] ئۇزىنىڭ بارلىقىنى ئاتىدى. 37 خوجام مېنى قەسەم قىلدۇرۇپ: «سەن مەن تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى قاناناننىلارنىڭ قىزلىرىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرمە، 38 بەلكى جەزمەن ئاتامنىڭ ۋېگە، ئۇز تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بە رگەيسەن»، ـ دېدى. 39 ئۇ ۋاقىتتا مەن خوجامغا: «ئۇ قىز مەن بىلەن كەلگۈلى ئۈنمىسچۇ؟» ـ دېسەم، 40 ئۇ ماڭا جاۋاب بېرىپ: «ئۇتۇقان يوللىرىم ئۈنىڭغا ئوچۇق بولغان پەرۋەردىگارىم ئۇز پەرشىتىسىنى سېنىڭ بىلەن ئەۋەتىپ، يولۇڭنى ئوڭ قىلدۇ. بۇ تەرىقىدە سەن مېنىڭ ئائىلىدىكىلىرىم ئارىسىدىن، ئاتامنىڭ جەمەتى ئىچىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بېرىسەن. 41 شۇنداق قىلىپ ئائىلەمدىكىلەرنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغىنىڭدا، سەن مەن قىلدۇرغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئۇلار ساڭا قىزنى بەرمىسىمۇ ئوخشاشلا قەسەمدىن خالاس بولىسەن»، ـ دېگەندى. 42 شۇڭا مەن بۈگۈن بۇ قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئەي، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئە گەر سەن بۇ سەپىرىمنى ئوڭ قىلساڭ: ـ 43 مانا مەن سۇ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتىمەن؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، سۇ تارتقىلى كەلگەن قىزغا: «كوزا ئۇدىن ماڭا بىر ئوتلام سۇ بە رگەن بولساڭ»، دېسەم، 44 ئۇ ماڭا: «سەن ئىچكىن، تۆگىلىرىڭگىمۇ سۇ تارتىپ بېرەي»، دەپ جاۋاب بەرسە، ئۇنداقتا بۇ قىز دەل پەرۋەردىگار ئۆزى خوجامنىڭ ئوغلى ئۈچۈن بېكىتكەن قىز بولسۇن، دەپ دۇئا قىلغانىدىم. 45 كۆڭۈلۈمدە تېخى سۆزۈمۇ تۈگىمەيلا، مانا، رىۋاكەھ كومزە كىنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ، قۇدۇقنىڭ يېنىغا چۈشۈپ سۇ تارتتى؛ مەن ئۇنىڭغا: ـ ئىلتىپات قىلىپ، ماڭا سۇ ئىچكىلى قويساڭ، دېۋىدىم، 46 ئۇ دەرھال كومزىكىنى مۇرىسىدىن چۈشۈرۈپ: «ئىچكەيلا، تۆگىلىرىمنىمۇ سۇغىرىپ قويايى»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئىچتىم؛ ئۇ تۆگىلىرىمنىمۇ سۇغىرىپ قويدى. 47 ئاندىن مەن ئۇنىڭدىن: ـ كىمنىڭ قىزى بولىسەن، دەپ سوردىسام، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ناھورنىڭ ملكاھدىن تۇغۇلغان ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى بولىمەن، ـ دېدى. شۇ چاغدا مەن ئۇنىڭ بۇرنىغا ھالقا، قوللىرىغا بىلەزۈكلەرنى سېلىپ قويدۇم؛ 48 ئاندىن ئېگىلىشىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدىم؛ خوجامنىڭ قېرىندىشىنىڭ قىزىنى ئۇنىڭ ئوغلى ئۈچۈن ئېلىپ كېتىشكە مېنىڭ يولۇمنى ئوڭ قىلغىنى ئۈچۈن، خوجامنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئېيتتىم. 49 ئەمدى سىلەر خوجامغا ئخلاس قىلىپ شاپائەت كۆرسىتەيلى دېسە گلەر، يۇنى ماڭا دە گلەر، ئە گەر خالىمىسا گلەر، ئۇنىمۇ ماڭا ئېيتىڭلار، مەن ئوڭ تەرەپكە يا كى سول تەرەپكە بارىمەن، ـ دېدى. 50 ئەمدى لابان بىلەن بېتۈئەل جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىن بولغاچ، سىلگە يا ئۇنداق يا يۇنداق دېيەلەيمىز. 51 مانا، رىۋاكەھ ئالدىلىرىدا تۇرىدۇ؛ ئۇنى ئېلىپ كەتكەيلا. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك ئۇز خوجىلىرىنىڭ ئوغلىغا خوتۇن بولسۇن، ـ دېدى. 52 ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، يە رگە ئېگىلىشىپ، پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 53 ئاندىن، خىزمەتكار كۈمۈش ۋېزىلىرىنى ئالتۇن ۋېزىلىرىنى ۋە كىيىم-كېچەك كەلەرنى چىقىرىپ، بۇلارنى رىۋاكەھقا بەردى؛ ئۇ يەنە قىزنىڭ ئاكىسى ۋە ئانىسىغىمۇ قىممەتلىك ھەدىيەلەرنى سۇندى. 54 ئاندىن ئۇ ۋە ھەمراھلىرى بىلەن بىللە يېپ-ئىچىپ، شۇ يەردە قونۇپ قالدى. ئەتىسى سەھەردە قوپۇپ، ئۇ ئۇلارغا: مېنى خوجامنىڭ قېشىغا يولغا سېلىپ قويۇڭلار، دېۋىدى، 55 قىزنىڭ ئاكىسى بىلەن ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قىز بىرقانچە كۈن يا كى ئون كۈن يېنىمىزدا تۇرسۇن؛ ئاندىن بارسۇن، ـ دېدى. 56 ئەمما ئۇ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ سەپىرىمنى ئوڭ قىلغانىكەن، مېنى توسما گلار، خوجامنىڭ قېشىغا بېرىشىم ئۈچۈن مېنى يولغا سېلىپ قويۇڭلار، ـ دېدى. 57 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ قىزنى چاقىرىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئاڭلاپ باقايلى، دەپ 58 رىۋاكەھنى چاقىرىپ ئۇنىڭدىن: ـ بۇ ئادەم بىلەن بارامسەن؟ دەپ سوريۇدى، ئۇ: ـ باراي، دەپ جاۋاب بەردى. 59 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىگىلىسى رىۋاكەھنى، ئۇنىڭ ئىنىگانىسى، ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ۋە ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ يولغا سېلىپ قويدى. 60 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار رىۋاكەھقا بەخت تىلەپ: ـ ئەي سىگلىمىز، مىڭلىغان ئون مىڭلىغان ئادەملەرنىڭ ئانىسى بولغايسەن! نەسلىڭ دۇشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولغاي! ـ دېدى. 61 شۇنىڭ بىلەن رىۋاكەھ بىلەن ئۇنىڭ دېدە كلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ، تۆگىلە رگە مىنىپ، ئۇ كىشىگە ئە گىشىپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ خىزمەتكار رىۋاكەھنى ئېلىپ يولغا چىقتى. 62 ئىسھاق بەئەر-لاھاي-روي دېگەن جايدىن يايلا قايتىپ كەلگەندى؛ چۈنكى ئۇ جەنۇبتىكى نە گەۋدە تۇراتتى؛ 63 ئىسھاق كەچقۇرۇن ئىستىقامەتكە دالاغا چىققانىدى؛ ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىسا، مانا تۆگىلەر كېلىۋاتاتتى. 64 رىۋاكەھ بېشىنى كۆتۈرۈپ، ئىسھاقنى كۆردى؛ ئۇ دەرھال تۆگىدىن چۈشۈپ، خىزمەتكاردىن: ـ سەھرادا بىزنىڭ ئالدىمىزغا چىقىۋاتقان بۇ كىشى كىم بولدۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى. خىزمەتكار: ـ بۇ خوجامدۇر! دېدى. رىۋاكەھ دەرھال چۈمبىلنى تارتىپ يۈزىنى يېپىۋالدى. 66 خىزمەتكار ئەمدى قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى ئىسھاققا ئېيتىپ بەردى. 67 ئىسھاق قىزنى ئانىسى ساراھنىڭ چېدىرىغا باشلاپ كىردى؛ ئۇ رىۋاكەھنى ئۇز ئەمرىگە

ئالدی؛ ئۇ ئۇنىڭ خوتۇنى بولدى. ئۇ ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى؛ بۇ تەرىقىدە ئىسھاق ئانىسىنىڭ ۋاپاتىدىن كېيىن تەسەللى تاپتى.

25 ئىبراھىم كەتۈراھ ئىسىملىك يەنە بىر ئايالنى ئالغانىدى. 2 ئۇ ئىبراھىمغا زىمران، يوقشان، مېدان، مىديان، ئىشباق ۋە شۇئاھنى تۇغۇپ بەردى. 3 يوقشاندىن شېبا بىلەن دېدان تۇرەلدى؛ دېدانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاشۇرىيلار، لېتۇشىيلار ۋە لېئۇمىيلار ئىدى. 4 مىديانىنىڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ، ئېپەھر، ھانوخ، ئابىدا ۋە ئەلدائاھ ئىدى. بۇلار ھەممىسى كەتۈراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 5 ئىبراھىم بارلىقىنى ئىسھاققا ئاتىۋەتكەندىن؛ 6 ئىبراھىم تېخى ھايات ۋاقتىدا كىچىك خوتۇنلىرىدىن بولغان ئوغۇللىرىغا ھەدىيەلەرنى بېرىپ، ئاندىن بۇلارنى ئوغلى ئىسھاقتىن يىراق تۇرسۇن دەپ، كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرقىي زېمىنغا ئەۋەتىۋەتكەندى. 7 ئىبراھىمنىڭ ئۆمرىنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز يەتمىش يىل بولدى؛ ئۇ تولىمۇ قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەسىتىن توختاپ ۋاپات بولدى؛ ئۇ ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. 9 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق ۋە ئىسمائىل ئۇنى مامرەنىڭ ئۇدۇلىغا جايلاشقان، ھىتتي زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرونىڭ ئېتىزلىقىدىكى ماكپېلاھنىڭ غاربىدا دەپنە قىلدى. 10 بۇ ئېتىزلىقنى ئىبراھىم ھىتتىيلاردىن سېتىۋالغانىدى؛ مانا بۇ يەرلىككە ئىبراھىم دەپنە قىلنىدى، ئايالى ساراھمۇ مۇشۇ يەر گە دەپنە قىلىنغانىدى. 11 ئىبراھىم ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوغلى ئىسھاقنى بەرىكەتلىدى. ئىسھاق بەئەر-لاھاي-رويىنگ يېنىدا ئولاتتى. 12 تۆۋەندىكىلەر ساراھنىڭ مىسىرلىق دېدىكى ھەجەردىن تۇغۇلغان، ئىبراھىمنىڭ ئوغلى بولغان ئىسمائىلنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ 13 ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ، ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى ۋە قەبىلىلىرى يېنىچە ئىسمى تۆۋەندىكىچە: ـ ئىسمائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى نەبايوت؛ ئاندىن كېدار، ئادبەئەل، مىبسام، 14 مىشما، دۇماھ، ماسسا، 15 ھاداد بىلەن تېما، يەتۇر بىلەن نافىش ۋە قەدەماھ ئىدى. 16 بۇلار بولسا ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ كەنت ۋە چېدىرگاھلىرى ئۇلارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بولۇپ، ئۇلار ئون ئىككى قەبىلىگە ئەمىر بولغانىدى. 17 ئىسمائىلنىڭ ئۆمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى؛ ئۇ ئاخىرقى نەپىسىنى تارتىپ ۋاپات بولۇپ، ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. 18 [ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى] ھاۋىلاھ رايوندىن تارتىپ شۇرغىچە ئولتۇراقلاشتى (شۇر بولسا مىسىرنىڭ ئۆتىۋىرىسىدا بولۇپ، ئاشۇرغا باردىغان يولدا ئىدى). ئىسمائىل ئۆزىنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىنىڭ ئۇدۇلىدا ئولتۇراقلاشتى. 19 ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسھاقنىڭ نەسلىنىڭ بايانى مۇنداقتۇر: ـ ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇرەلدى. 20 ئىسھاق پادان-ئارامدا ئولتۇرۇشلۇق ئارامىي بېتۈئەلنىڭ قىزى، ئارامىي لابانىنىڭ سىڭلىسى بولغان رەۋكاھنى خوتۇنلۇققا ئالغاندا قىرىق ياشقا كىرگەنىدى. 21 ئەمما رەۋكاھ بولسا تۇغماس بولغاچقا، ئىسھاق خوتۇنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا-تىلاۋەت قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايالى رەۋكاھ ھامىلدار بولدى. 22 ئەمما ئۇنىڭ قورسىقىدىكى ئىككى بالا بىر-بىرى بىلەن سوقۇشقىلى تۇردى. شۇنىڭ بىلەن رەۋكاھ: ـ ئەگەر بۇنداقلىقىنى بىلسەم، [ھامىلدار] بولۇپ نېمە قىلاتتىم؟ ـ دەپ پەرۋەردىگاردىن سەۋەبىنى سورىغىلى باردى. 23 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ «سېنىڭ قورسىقىدا ئىككى ئەل باردۇر، ئېچىكۈن ئىككى خەلق چېقىپ بىر-بىرىدىن ئايرىلىدۇ، بىر خەلق يەنە بىر خەلقتىن غالىب كېلىدۇ، چوڭى كىچىكىنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ» ـ دېدى. 24 ئۇنىڭ ئاي-كۈنى توشقاندا، مانا ئۇنىڭ قورسىقىدا دەرۋەقە بىر جۈپ قوشكېزەك بار ئىدى. 25 ئاۋۋال ئۇغۇلغىنى قىزغۇچ بولۇپ، پۈتۈن بەدىنى جۇزۇدەك تۈكلۈك ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەساۋ دەپ قويدى. 26 ئاندىن ئىنىسى قولى بىلەن ئەساۋنىڭ تاپىنىنى تۇتقان ھالدا چىقتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئىسمى ياقۇپ دەپ قويۇلدى. ئۇلار تۇغۇلغاندا ئىسھاق ئالتمىش ياشتا ئىدى. 27 بالىلار تۇسۇپ چوڭ بولدى؛ ئەساۋ ماھىر ئوۋچى بولۇپ، دالا-جاڭگالدا يۈرىدىغان ئادەم بولدى. ياقۇپ بولسا دۇرۇس ئادەم بولۇپ، چېدىرلاردا ئولاتتى. 28 ئىسھاق ئەساۋنىڭ ئوۋلاپ كەلگەن گۆشىدىن دائىم يەپ تۇرغاچقا، ئۇنىڭغا ئامراق ئىدى. لېكىن رەۋكاھ ياقۇپقا ئامراق ئىدى. 29 بىر كۈنى ياقۇپ [پۈرچاق] شورپىسى قاينىتىۋاتاتتى؛ ئەساۋ دالادىن ھېرىپ-ئېچىپ قايتىپ كەلدى. 30 ئەساۋ ياقۇپقا: ـ مەن ھالىمدىن كەتتىم! ئوتتۇنۇپ قالاي، ئاۋۋۇ قىزىلدىن بەرسەڭ! ـ ئاۋۋۇ قىزىل نەرسىدىن مېنى ئوزۇقلاندۇرساڭچۇ! مەن ھالىمدىن كەتتىم، ـ دېدى (شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئېتى «ئېدوم» دەپمۇ ئاتالدى). 31 ياقۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا، ئۆزىڭىز ھوقۇقۇڭىنى ماڭا سېتىپ بەرگىن، ـ دېدى. 32 ئەساۋ: ـ مەن ئۆلۈپ دەۋاتقىنىمدىن، بۇ ئۆزىڭىزدىن ھوقۇقىنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ ـ دېدى. 33 ياقۇپ: ـ ئەمىسە ھازىر ماڭا قەسەم قىلغىن، دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ، ئۆزىڭىزدىن ھوقۇقىنى ياقۇپقا سېتىپ بەردى. 34 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئەساۋغا نان بىلەن قىزىل پۈرچاق شورپىسىنى بەردى. ئۇ يەپ-ئېچىپ ئورنىدىن تۇرۇپ كەتتى. شۇنداق قىلىپ ئەساۋ ئۆزىڭىزدىن ھوقۇقىغا شۇنچە ئېتىبارسىز قارىغانىدى.

26 [قاناۋان] زېمىنىدا ئىبراھىمنىڭ ۋاقتىدىكى ئاچارچىلىقتىن باشقا يەنە بىر قېتىملىق ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گەرار شەھىرىگە، فىلىستىيلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەكنىڭ قېشىغا باردى. 2 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ مۇنداق دېدى: ـ سەن مىسىرغا چۈشمەي، بەلكى مەن ساڭا كۆرسىتىپ بېرىدىغان يۇرتتا تۇرغىن. 3 مۇشۇ زېمىندىن چىقماي مۇساپىر بولۇپ تۇرغىن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سەن بىلەن بىللە بولۇپ، ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىمەن؛ چۈنكى مەن سەن ۋە نەسلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ، ئاتاڭ ئىبراھىمغا بە رگەن قەسىمىمنى ئادا قىلىمەن؛ 4 نەسلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتىمەن ۋە نەسلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىمەن؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ [نامى] بىلەن تۆزۈلىرىگە بەختىمىز-بەرىكەت تىلەيدۇ؛ 5 چۈنكى ئىبراھىم مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، تاپىلىغىنىم، ئەمرلىرىم، بەلگىلىمىلىرىم ۋە قانۇنلىرىمنى بەجا كەلتۈردى، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گەراردا تۇرۇپ قالدى. 7 ئەمما ئۇ يەرلىك كىشىلەر ئۇنىڭ ئايالى توغرىسىدا سورىسا ئۇ: ـ بۇ مېنىڭ سىڭلىم بولىدۇ، ـ دېدى، چۈنكى رەۋكاھ ئىنتايىن چىرايلىق بولغاچقا، ئىسھاق ئۇ-ئۇزىگە: «بۇ مېنىڭ ئايالىم بولىدۇ»، دېسەم، بۇ يەرلىك ئادەملەر رەۋكاھنىڭ سەۋەبىدىن مېنى ئۆلتۈرۈۋېتەرمىكىن، ـ دەپ قورقتى. 8 لېكىن ئۇ شۇ يەردە ئۇزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، فىلىستىيلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك دەرىزىدىن قارىۋىدى، مانا ئىسھاق ۋە ئايالى رەۋكاھ بىر-بىرىگە ئە ركىلىشىپ تۇراتتى. 9 ئاندىن ئابىمەلەك ئىسھاقنى چاقىرىپ: ـ مانا، ئۇ جەزمەن سېنىڭ ئايالىڭ ئىكەن! سەن نېمە دەپ: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىم»، دېدىڭ؟ ـ دېۋىدى، ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ چۈنكى مەن ئەسلىدە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن بىرسى مېنى ئۆلتۈرۈۋېتەرمىكىن، دەپ ئەنسىرىگەنىدىم، ـ دېدى. 10 ئابىمەلەك ئۇنىڭغا: بۇ بە رگە نېمە قىلغىنىڭ؟ تاس قاپىۋ خەلق تارىسىدىن بىرەرسى ئايالىڭ بىلەن بە رگە بولغىلى؟! ئۇنداق بولغان بولسا سەن بىزنى گۇناھقا پاتقۇزغان بولاتتىڭ! ـ دېدى. 11 ئاندىن ئابىمەلەك ھەممە خەلققە پۈرىۋۈپ: ـ كىمكى بۇ كىشىگە ۋە ياكى خوتۇنىغا قول تەگكۈزسە جەزمەن ئۆلتۈرۈلەيدۇ، ـ دەپ يارلىق چۈشۈردى. 12 ئىسھاق ئۇ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلدى: ئۇ شۇ يىلى يەردىن يۈز ھەسسە ھوسۇل ئالدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بەرىكەتلىگەنىدى. 13 بۇ كىشى باش كۆتۈرۈپ، بارغانسېرى راۋاج تېپىپ، تولىمۇ كاتتا كىشىلەردىن بولۇپ قالدى. 14 ئۇنىڭ قوي-كالا پادىلىرى ۋە ۋېيىدىكى قۇللىرى ئىنتايىن كۆپەيدى؛ فىلىستىيلەر ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. 15 بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئاتىسى ئىبراھىمنىڭ كۆزلىرىدە ئاتىسىنىڭ قۇللىرى كولىغان قۇدۇقلارنىڭ ھەممىسىنى فىلىستىيلەر ئېتىپ، تېرا بىلەن تىندۇرۇۋۇەتتى. 16 ئابىمەلەك ئىسھاققا: ـ سەن بىزدىن زىيادە كۆچىيىپ كەتتىڭ، ئەمدى ئارىمىزدىن چېقىپ كەتكىن، ـ دېدى. 17 ئىسھاق ئۇ يەردىن كېتىپ، گەرار ۋادىسىغا چېدىر تىكىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ قالدى. 18 ئىبراھىم ھايات ۋاقتىدا [قۇللىرى] بىرمۇنچە قۇدۇقلارنى قازغانىدى؛ بىراق ئىبراھىم ئۆلگەندىن كېيىن، فىلىستىيلەر بۇلارنى تېرا بىلەن تىندۇرۇۋۇەتكەنىدى. ئىسھاق بۇ قۇدۇقلارنى قايتىدىن كولىتىپ، ئۇلارغا تاتىسى ئىلگىرى قويغان ئىسىملارنى يەنە قويدى. 19 ئىسھاقنىڭ قۇللىرى ۋادىدا قۇدۇق كولاۋاتقاندا سۇلىرى ئۇرغۇپ چېقىپ ئاقىدىغان بىر قۇدۇقنى تېپىۋالدى. 20 لېكىن گەراردىكى پادىچىلار ئىسھاقنىڭ پادىچىلىرىدىن ئۇنى تالىشىپ: ـ بۇ سۇ بىزنىڭكىدۇر، ـ دېدى. ئۇلار ئىسھاق بىلەن جىدەللەشكەچكە، ئۇ بۇ قۇدۇقنى «ئېسەك» دەپ ئاتىدى. 21 ئۇلار يەنە باشقا بىر قۇدۇقنى كولىدى، ئۇلار يەنە بۇ قۇدۇق توغرىسىدا جىدەللەشتى.

شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق بۇنىڭ ئىسمىنى «ستتاھ» دەپ ئاتىدى. 22 ئاندىن ئۇ تۇيەردىن كېتىپ، باشقا يە رگە بېرىپ، شۇيەردىمۇ يەنە بىر قۇدۇق كولىدى؛ ئەمدى گەراردىكىلەر بۇ قۇدۇقنى تالاشمىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ ئۇنىڭ ئېتىنى «رەھوبوت» قويۇپ: «ئەمدى پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن جاي يە رگەنىكەن، بۇ زېمىندا مېۋىلىك بولىمىز»، ـ دېدى. 23 ئاندىن ئۇ تۇيەردىن چىقىپ بەئەر-شىباغا باردى. 24 پەرۋەردىگار شۇ كېچىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: ـ مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ قورقمغىن، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىمەن، سېنى بەخت-بەركەتلەپ، نەسلىڭنى قۇلۇم ئىبراھىمنىڭ سەۋەبىدىن ئاۋۇتمەن، ـ دېدى. 25 ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا نىدا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. ئۇ شۇ يەردە چېدىرىنى تىكتى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى شۇ يەردە بىر قۇدۇق كولىدى. 26 ئەمدى ئابىمەلەك، ئاغىنىسى ئاھوززات بىلەن لەشكىر بېشى فىكول بە رگە گەراردىن چىقىپ، ئۇنىڭ قېشىغا باردى. 27 ئىسھاق ئۇلارغا: ـ ماڭا تۇچمەنلىك قىلىپ، مېنى ئارا كالاردىن قوغلىۋەتكەندىن كېيىن، نېمە ئۈچۈن مېنىڭ قېشىمغا كەلدىلەر؟ ـ دېدى. 28 ئۇلار جاۋابەن: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ سەن بىلەن بىللە بولغىنىنى روشەن بايقىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز سېنىڭ توغرا كۈڭا: «ئوتتۇرىمىزدا بىر كېلىشىم بولسۇن، يەنى بىزلەر بىلەن سەن بىر-بىرىمىزگە قەسەم بېرىپ ئەھدە قىلىشايلى» دېدۇق؛ شۇ ۋەجىدىن سەن بە رگە ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىگەيسەن؛ بىز ساڭا ھېچ تە گىگىنمىزدەك، شۇنداقلا ساڭا ياخشىلىقتىن باشقا ھېچبىر نېمە قىلمىغىنىمىزدەك (بەلكى سېنى ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە يولۇڭغا ئەۋەتكەنىدۇق) سەمۇ شۇنداق قىلغايسەن. مانا ھازىر سەن پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت-بەركەت كۆرۈۋاتىسەن! ـ دېيىشتى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا بىر زىياپەت قىلىپ بەردى. ئۇلار بولسا يەپ-ئىچتى. 31 ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئۇلار قويۇپ بىر-بىرىگە قەسەم قىلىشتى؛ ئاندىن ئىسھاق ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ قېشىدىن ئامان-ئېسەن كەتتى. 32 ئۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا ئۆزى كولىغان قۇدۇق توغرىسىدا خەۋەر بېرىپ: «بىز سۇ تاپتۇق!» دېدى. 33 ئۇ ئۇنىڭ نامىنى «شىباھ» قويدى. بۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەرنىڭ ئىسمى بۈگۈنگىچە «بەئەر-شىبا» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 34 ئەساۋ قىرىق ياشقا كىرگەندە، ھىتتىيلاردىن بولغان بەئەرنىڭ قىزى يەھۇدىت بىلەن ھىتتىيلاردىن بولغان ئېلوننىڭ قىزى باسىماتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. 35 ئەمما بۇلار ئىسھاق بىلەن رىۋكاھنىڭ كۆڭلىگە ئازاب ئېلىپ كەلدى.

27

ئىسھاق قېرىپ، كۆزلىرى تورلىشىپ، كۆزى غۇژا كۆرىدىغان بولۇپ قالغاندا شۇنداق بولدىكى، ئۇ چوڭ ئوغلى ئەساۋنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئوغلۇم! ـ دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 2 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مانا مەن ئەمدى قېرىپ كەتتىم، قانچىلىك كۈن كۆرىدىغىنىمنىمۇ بىلمەيمەن. 3 شۇڭا سەندىن ئۆتۈنىمەن، قوراللىرىڭ، يەنى ساداق ۋە ئوقيايىڭنى ئېلىپ چاڭگالغا چىقىپ، مەن ئۈچۈن بىر ئوۋ ئوۋلاپ كەل؛ 4 مەن ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك تاماقتىن بىرنى ئېتىپ، ماڭا كەلتۈرگىن. مەن ئۇنى يەپ، ئۆلۈشتىن ئىلگىرى كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي، ـ دېدى. 5 ئىسھاق ئوغلى ئەساۋغا سۆز قىلغاندا رىۋكاھمۇ ئاڭلىدى. ئەساۋ ئوۋ ئوۋلاپ كەلگىلى چاڭگالغا چىقىپ كەتكەندە، 6 رىۋكاھ ئوغلى ياقۇپقا: ـ مانا مەن ئاتاڭنىڭ ئاكاڭ ئەساۋغا: «سەن ئوۋ ئوۋلاپ كېلىپ، ماڭا مەززىلىك بىر تاماميى ئەتكىن؛ مەن ئۇنى يەپ ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي»، ـ دەپ ئېيتقىنىنى ئاڭلاپ قالدىم. 8 ئەمدى، ئى ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ ۋېرىۋغىنىمنى قىلغىن. 9 سەن دەرھال پادىغا بېرىپ، ئۇچىكىلەرنىڭ ئىچىدىن ئېسىل ئىككى ئوغلاقنى ئېلىپ كەلگىن؛ مەن ئۇلاردىن ئاتاڭ ئۈچۈن ئۇ ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك بىر تاۋام تەييار قىلاي. 10 سەن ئۇنى ئاتاڭنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەپ، ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدۇ، ـ دېدى. 11 لېكىن ياقۇپ ئانىسى رىۋكاھغا: ـ مانا ئاكام ئەساۋ بولسا تۈكلۈك كىشى، مەن بولسام تۈكسىز سىلىق تەنلىك ئادەممەن. 12 مۇبادا ئاتام مېنى سىلاپ قالسا، ئۇنداقتا مەن ئۇنىڭ نەزىرىدە ئۇنى مازاق قىلغۇچى ئادەم بولۇپ قېلىپ، بېشىمغا بەركەت ئەمەس، بەلكى لەنەت تاپارمەنمىكەن، دېدى. 13 ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ساڭا چۈشىدىغان لەنەت ماڭا چۈشسۇن، ئەمما سەن پەقەت سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، بېرىپ [ئوغلاقلارنى] ئېلىپ كەل، ـ دېدى. 14 ئۇ بېرىپ ئۇلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئانىسىغا بەردى. ئانىسى ئۇنىڭ ئاتىسىنى ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك بىر تاۋامنى تەييار قىلدى. 15 ئاندىن رىۋكاھ ئۆنچە ئوغلى ئەساۋنىڭ ۋېيدە ئۆز يېنىدا ساقلاقلىق ئەڭ ئېسىل كىيىملىرىنى ئېلىپ كىچىك ئوغلى ياقۇپقا كىيدۈرۈپ، 16 ئوغلاقلارنىڭ تېرىسىنى ئىككى قولى بىلەن ۋە يىنىنىڭ تۈكسىز جايىغا ئۇگەپ، 17 ئاندىن ئۆزى ئەتكەن مەززىلىك تاۋاملار بىلەن نانلارنى ئوغلى ياقۇپنىڭ قولىغا تۈتقۇزدى. 18 ياقۇپ ئاتىسىنىڭ قېشىغا كىرىپ: ـ ئەي ئاتا! دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن! ئوغلۇم، سەن كىم بولىسەن؟ ـ دېۋىدى، 19 ياقۇپ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چوڭ ئوغلۇللىرى ئەساۋمەن، ماڭا ئېيتقانلىرىدەك قىلدىم؛ ئەمدى ئورنۇلىرىدىن تۇرۇپ، ئولتۇرۇپ قىلغان ئۇۋۇمنىڭ گۆشىگە ئېغىز تېگىپ، ئاندىن كۆڭۈللىرىدىن ماڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، ـ دېدى. 20 ئىسھاق ئوغلىغا: ـ ئەي ئوغلۇم، قانداقمۇ ئۇنى شۇنچە تېز تېپىپ كەلدىڭ؟ ـ دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدالىرى ئۇنى دەل يولۇمغا يولۇقتۇردى، ـ دېدى. 21 ئىسھاق ياقۇپقا: ـ ئەي ئوغلۇم، يېقىنراق كەل، سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇ، ئەمەسمۇ، سىلاپ باقاي، ـ دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا بىرىپ باردى؛ ئۇ ئۇنى سىلاپ تۇرۇپ: ـ ئاۋاز ياقۇپنىڭ ئاۋازى، لېكىن قول بولسا ئەساۋنىڭ قولىدۇر، ـ دېدى. 23 ئۇنىڭ قوللىرى بولسا ئاكىسى ئەساۋنىڭ قوللىرىدەك تۈكلۈك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى تونىيالماي، ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدى. 24 ئاندىن ئۇ يەنە: ـ سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇسەن؟ دەپ سورىۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ دەل مەن، ـ دېدى. 25 ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ تاۋامنى ئېلىپ كەلگىن، مەن ئوغلۇمنىڭ ئوۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي، ـ دېدى. [ياقۇپ] ئۇنى ئۇنىڭ ئالدىغا قويدى؛ ئۇ يېدى. ئۇ شاراب كەلتۈرۈۋىدى، ئۇنمۇ ئىچتى. 26 ئاندىن ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ئەمدى يېقىن كېلىپ مېنى سۆيگىن، ـ دېدى. 27 ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنى سۆيدى. ئاتىسى ئۇنىڭ كىيىمىنىڭ پۇرىقىنى پۇراپ ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلىپ: ـ «مانا، ئوغلۇمنىڭ تېنىدىكى پۇراق پەرۋەردىگار بەركەتلىگەن كۆكلەمزارنىڭ خۇش پۇرىقىغا ئوخشايدىكەن! 28 خۇدا ساڭا ئاسمانىڭ شەبنىمى، يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىنى ئاتا قىلىپ، ئاشلىق-تۇزلۇك بىلەن شارابنىمۇ كۆپ بە رگەي. 29 خەلقلەر سېنىڭ قۇللۇقۇڭدا بولغاي، ئەل-مىللەتلەر ئالدىڭدا تىزلانغاي؛ قېرىندىشلىرىڭنا خوجا بولغايسەن؛ ئاناڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا تىزلانغاي؛ ساڭا لەنەت قىلغانلار لەنەتكە قالغاي؛ ساڭا بەخت تىلىگەنلەر بەخت تاپقاي!» ـ دېدى. 30 شۇنداق بولدىكى، ئىسھاق ياقۇپقا دۇئا قىلىپ بولۇپ، ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىدىن چىقىپ بولۇشىغا، ئاكىسى ئەساۋ ئۇۋدىن قايتىپ كەلدى. 31 ئۇمۇ مەززىلىك تاۋاملارنى ئېتىپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كىرىپ، ئاتىسىغا: ـ ئاتا قويقايلا، ئوغۇللىرىنىڭ ئۇۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭۈللىرىدىن ماڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، ـ دېدى. 32 ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ سەن كىمسەن؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئوغۇللىرى، چوڭ ئوغۇللىرى ئەساۋمەن! ـ دېدى. 33 يۇنى ئاڭلاپ ئىسھاق ئالاقزادىلىككە چۈشۈپ، پۈتۈن بەدىنى جالاقلاپ تىترەپ: ـ ئۇنداقتا باياتىن ئۇۋ ئوۋلاپ ئېلىپ كەلگىنى كىم؟ سەن كېلىشتىن بۇرۇن ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىدىن يەپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدىم؛ ۋە بەرھەق، ئۇ بەخت-بەركەت كۆرىدۇ! ـ دېدى. 34 ئەساۋ ئاتىسىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپلا ئىنتايىن ئېچىنارلىق ھالدا ئۈن سېلىپ ئاچچىق پەريات كۆتۈرۈپ ئاتىسىغا: ـ مېنىمۇ، ئى ئاتا، مېنىمۇ بەخت-بەركەتلىگەيلا! ـ دېدى. 35 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سېنىڭ ئىنىڭ ھىيلە بىلەن كېرىپ، ساڭا تېگىشلىك بەخت-بەركەتنى ئېلىپ كېتىپتۇ، دېدى. 36 ئەساۋ: ـ راست ئۇنىڭ ئېتى ياقۇپ ئەمەسمۇ؟! چۈنكى ئۇ ئىككى قېتىم مېنى پۇتلاپ، ئورنۇمنى تارتىۋالدى. ئاۋۋال ئۇنچىلىق ھوقۇقۇمنى تارتىۋالدى ۋە مانا ھازىر ئۇ ماڭا تېگىدىغان بەخت-بەركەتنى ئېلىپ كەتتى، ـ دېدى، ئاندىن يەنە: ـ مېنىڭ ئۈچۈن بىرەر بەخت-بەركەت قالدۇرمىدىلىمۇ؟ ـ دېدى. 37 ئىسھاق ئەساۋغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، مەن ئۇنى ئۇستۇڭگە خوجا قىلدىم، ھەممە قېرىندىشلىرىنى ئۇنىڭ قۇللۇقىدا

بولىدىغان قىلدىم؛ ئاشلىق ۋە يېڭى شاراب بىلەن ئۆزنى قۇۋۋەتلىدىم، ئەي ئوغلۇم، ئەمدى ساڭا يەنە ئىمىۋ قىلىپ بېرەلەيمەن؟ ـ دېدى. **38** ئەساۋ ئاتىسىغا يەنە: ـ ئەي ئاتا، سىلدە پەقەت شۇ بىرلا بەخت-بەركەت بار ئىدىمۇ؟ ماڭا، ئەي ئاتا، ماڭمۇ بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا! دېدى. ئاندىن ئۆز ئۈن سېلىپ يىغلاپ كەتتى. **39** ئاتىسى ئىسھاق ئۆنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ «مانا، ئۆرالغۇ جايىڭ يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىدىن نېرى، ئېگىز ئاسماننىڭ شەبنىمىدىن يىراق بولۇر؛ **40** سەن قىلىچىڭغا تايىنىپ جان باقىسەن، ئىنىڭنىڭ خىزمىتىدە بولىسەن؛ لېكىن چېگىدىن چىقىپ كەزگىنىڭدە، سەن يوغۇنۇڭدىن ئۆنىڭ يوغۇنتۇرۇقىنى چىقىرىپ سۇندۇرۇۋېتىسەن» ـ دېدى. **41** شۇڭا ئەساۋ ئاتىسى ئۆنىڭغا تىلىگەن بەخت-بەركەت سەۋەبىدىن ياقۇبقا ئۆچمەنلىك ساقلاپ يۈردى. ئەساۋ كۆڭلىدە: ـ ئاتامنىڭ ماتەم كۈنلىرى يېقىنلاشىپ قالدى؛ شۇ چاغدا ئىنىم ياقۇبنى ئولتۇرۇۋېتىمەن، دەپ خىيال قىلدى. **42** لېكىن رىۋكاھ چوڭ ئوغلى ئەساۋنىڭ بۇ سۆزلىرىدىن خەۋەر تاپتى. ئۇ كىچىك ئوغلى ياقۇبنى چاقىرىپ ئۆنىڭغا: ـ مانا ئاكاڭ ئەساۋ سېنى ئولتۇرۇۋېتىمەن دەپ ئۆز-ئۆزىدىن تەسەللى تېپىۋېتىپتۇ؛ **43** ئەمدى ئەي ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، قوپۇپ ھارانغا، ئاكام لابانىڭ قېشىغا قېچىپ كەتكىن؛ **44** ئاكاڭنىڭ قەھرى يانغۇچە، ئۆنىڭ قېشىدا بىرنەچچە ۋاقىت تۇرغىن. **45** ئاكاڭ ئاچچىقىدىن يېنىپ، سېنىڭ ئۆنىڭغا قىلغىنىڭنى ئۇنتۇپ كەتكۈچە شۇ يەردە تۇرۇپ تۇرغىن؛ ئاندىن مەن ئادەم ئەۋەتىپ، سېنى ئۇ يەردىن ئالدۇرۇپ كېلىمەن. نېمە ئۈچۈن بىر كۈندىلا ھەر ئىككىگىلاردىن مەھرۇم بولۇپ قالاي؟ ـ دېدى. **46** ئەمما رىۋكاھ ئىسھاققا: ـ مەن مۇشۇ ھىتتىي قىزلار ۋەجىدىن جېنىمدىن جاق تويدۇم. ئە گەر ياقۇبمۇ بۇ يۇرتتىكى قىزلاردىن، مۇشۇنداق ھىتتىي قىزنى خوتۇنلۇققا ئالسا ياشىغىنىمنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ ـ دېدى.

28

شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇبنى چاقىرىپ، ئۆنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ، ئۆنىڭغا جېكىلەپ: ـ سەن قاناۋانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالما؛ **2** بەلكى قوپۇپ، پادان-ئارامغا، ئاناڭنىڭ ئاتاسى بېتۇئەلنىڭ ۋېگىگە بېرىپ، ئۇ يەردىن ئاناڭنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالغىن. **3** ھەممىگە قادىر تەڭرى سېنى بەخت-بەركەتلەپ، ئاۋۇتۇپ، سەندىن كۆپ خەلقلەرنى چىقىرىپ كۆپەيتكەي، **4** شۇنداقلا ئىبراھىمنىڭ بەخت-بەركىتىنى ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن نەسىلىڭگە بەرگەي؛ شۇنداق قىلىپ سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان يەرنى، يەنى ئەسلىدە خۇدا ئىبراھىمغا بەرگەن زېمىننى ئىگىلەيسەن! ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇبنى يولغا سالدى. ئۇ پادان-ئارامغا، ئارامىي بېتۇئەلنىڭ ئوغلى، ياقۇب بىلەن ئەساۋنىڭ ئانىسى رىۋكاھنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قېشىغا قاراپ ماڭدى. **6** ئەساۋ ئىسھاقنىڭ ياقۇبقا بەخت-بەركەت تىلەپ، ئۇنى پادان-ئارامغا شۇ يەردىن خوتۇن ئېلىشقا ئەۋەتكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۆنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ، ئۇنىڭغا جېكىلەپ: سەن قاناۋانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالمىغىن، دېگەنلىرىنى ئۇقتۇق، ياقۇپنىڭمۇ ئۆز ئاتا-ئانىسىغا ئىتائەت قىلىپ، پادان-ئارامغا كەتكىنىنى كۆرگىنىدە، **8** ئەساۋ: ـ قاناۋانىيلارنىڭ قىزلىرى ئاتام ئىسھاقنىڭ نەزىردە يامان كۆرۈندىكەن، دەپ بىلىپ يەتتى. **9** ئۇ ئىسمائىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ھازىرقى خوتۇنلىرىنىڭ ئۈستىگە ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوتنىڭ سىڭلىسى ماھالاتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **10** ياقۇب بولسا بەئەر-شىبادىن چىقىپ، ھاران تەرەپكە مېڭىپ، **11** بىر يەر گە يېتىپ كەلگەندە، كۈن ئولتۇرۇپ كەتكەچكە شۇ يەردە قونىماقچى بولدى. ئۇ شۇ يەردىكى تاشلاردىن بىرنى ئېلىپ، بېشىغا ياستۇق قىلىپ قوپۇپ، ئۇخلىغلى ياتتى. **12** ئۇ بىر چۈش كۆردى: ـ مانا، ئۇچى ئاسمانلارغا تاقىشىدىغان بىر پەلەمپەي يەردە تىكىلىك تۇراتتى؛ خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭدا چىقىپ-چۈشۈپ تۇرۇۋاتتى. **13** مانا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇ: ـ «مەن بولسام تاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئىسھاقنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن سەن ياتقان بۇ زېمىننى سېنىڭ بىلەن نەسىلىڭگە بېرىمەن. **14** نەسلىڭ بولسا يەرنىڭ توپىسىدەك كۆپ بولۇپ، سەن مەغرىب بىلەن مەشرىققە، شىمال بىلەن جەنۇبقا يېيىلىسەن؛ سەن ۋە نەسلىڭنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەر بەخت-بەركەت تاپىدۇ. **15** مانا، مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، قەيەر گە بارساڭ سېنى ئامان-ئېسەن ساقلاپ، بۇ زېمىنغا سېنى قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ چۈنكى ساڭا ئېيتقان سۈزۈمنى ئادا قىلمايدىغان تۇرۇپ، سېنى تاشلىمايمەن» ـ دېدى. **16** ئاندىن ياقۇب ئۇيغىنىپ: ـ بەرھەق، بەرۋەردىگار بۇ يەردىدۇر، لېكىن مەن ئۇنى بىلمەپتىمەن، ـ دېدى. **17** ئۇ قورقۇپ كېتىپ: بۇ جاي ئالامەت دەھشەتلىك بىر جاي ئىكەن! بۇ خۇدانىڭ ئۆيى بىلەن ئاسمانىڭ دەرۋازىسىدىن باشقا ھېچ جاي ئەمەستۇر، ـ دېدى. **18** ياقۇب ئەتىسى سەھەر قوپۇپ، بېشىنىڭ ئاستىغا قويغان تاشنى ئېلىپ، [خاتىرە] تۇۋرۇك سۈپىتىدە تىكىلەپ، ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قويۇپ قويدى. **19** ئۇ جايىنىڭ ئىسمىنى بەيت-ئەل دەپ ئاتىدى؛ ئەمما ئىلگىرى ئۇ جايىنىڭ ئېتى لۇز ئىدى. **20** ئاندىن ياقۇب قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: ـ ئە گەر خۇدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، بۇ سەپىرىمدە مېنى ساقلاپ، يېگىلى نان، كىيگىلى كىيىم بېرىپ، **21** مەن ئاتامنىڭ ۋېگىگە ئامان-ئېسەن يېنىپ بارسام، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايىم بولىدۇ؛ **22** شۇنىڭدەك مەن خاتىرە تۇۋرۇك سۈپىتىدە تىكىلەپ قويغان بۇ تاش خۇدانىڭ ۋېنى بولىدۇ؛ ھەم شۇنداقلا سەن ماڭا بېرىدىغان بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى ساڭا تەقدىم قىلمايمەن، ـ دېدى.

29

ئاندىن ياقۇب سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، مەشرىقتىكى قوۋملارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. **2** ئۇ قارىۋىدى، مانا، يايلاقتا بىر قۇدۇق تۇراتتى، ئۇنىڭ يېنىدا ئۈچ توپ قوي پادىسى تۇراتتى؛ چۈنكى خەلق بۇ قۇدۇقتىن پادىلارنى سۇغىراتتى. قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. **3** قاچانىكى پادىلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يەر گە يىغىلسا، پادىچىلار بىرلىكتە قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى يۇمىلىتۇېتىپ، قوياننى سۇغىرىپ، ئاندىن تاشنى يەنە قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ئۈز ئورنىغا قويۇپ قوياتتى. **4** ياقۇب [پادىچىلاردىن]: ئەي بۇرادەرلەر، سىلەر قەيەرلىك؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ بىز ھارانلىقمىز، دېدى. **5** ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەر ناھورنىڭ ئوغلى لابانىنى تونۇمسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ تونۇيمىز، دېدى. **6** ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئۇ سالامەتمۇ، دەپ سوردىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ سالامەت ئۇرۇۋاتىدۇ. مانا ئەنە ئۇنىڭ قىزى راھىلە قوينلىرى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، دېدى. **7** ئۇ: ـ مانا، كۈن تېخى ئېگىز تۇرسا، ھازىر تېخى مالنىڭ يىغىلدىغان ۋاقتى بولمىدى؛ نېمىشقا قوينلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن يەنە بېرىپ ئوتلاتمايسىلەر؟ ـ دېدى. **8** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، مۇنداق قىلالمايمىز. ئاۋۋال پادىلارنىڭ ھەممىسى يىغىلسا، پادىچىلار تاشنى قۇدۇقتىڭ ئاغزىدىن يۇمىلىتۇېتىپ، ئاندىن قوينلارنى سۇغىرىمىز، دېدى. **9** ئۇ ئۇلار بىلەن گەپلىشىپ تۇرغىنىدا، راھىلە ئاتىسىنىڭ قوينلىرى بىلەن يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى ئۇ قوي باققۇچى ئىدى. **10** شۇنداق بولدىكى، ياقۇب ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قىزى راھىلە بىلەن ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قوينلىرىنى كۆرگەندە، ئۇ قوپۇپ بېرىپ، قۇدۇقتىڭ ئاغزىدىن تاشنى يۇمىلىتۇېتىپ، ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قوينلىرىنى سۇغاردى. **11** ئاندىن ياقۇب راھىلەنى سۆيۈپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ تاشلىدى ۋە راھىلە گە: ـ مەن سېنىڭ ئاتاڭنىڭ ئۇغقىنى، رىۋكاھنىڭ ئوغلى بولمەن، دېۋىدى، ئۇ يۈگۈرۈپ بېرىپ ئاتىسىغا خەۋەر بەردى. **13** شۇنداق بولدىكى، لابان ئۆز سىڭلىسىنىڭ ئوغلى ياقۇبنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ سۆيۈپ، ئۆيگە باشلاپ كەلدى. ئاندىن ياقۇب لابانغا [كەچۈرمىشلىرىنىڭ] ھەممىسىنى دەپ بەردى. **14** لابان ئۇنىڭغا: ـ سەن دەرۋەقە مېنىڭ سۆڭەك بىلەن گۆشۈمدۇرسەن! ـ دېدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ قېشىدا بىر ئايچە تۇرۇپ قالدى. **15** ئاندىن لابان ياقۇبقا: ـ سەن مېنىڭ ئۇغقىنىم بولغاچ، ماڭا بىكارغا خىزمەت قىلامسەن؟ ئېيتقىنا، ھەقتىگىنە نېمە ئالىسەن؟ ـ دېدى. **16** لابانىنىڭ ئىككى قىزى بار ئىدى؛ چوڭىنىڭ ئېتى لېياھ، كىچىكىنىڭ ئېتى راھىلە ئىدى. **17** لېياھنىڭ كۆزلىرى يېقىملىق ئىدى؛ ئەمما راھىلەنىڭ بولسا تەق-تۇرقى چىلىشكەن، ھۆسنى-جامالى چىرايلىق قىز ئىدى. **18** ياقۇبنىڭ كۆڭلى راھىلە گە چۈشكەن بولۇپ لابانغا: ـ مەن سېنىڭ كىچىك قىزىڭ راھىلە ئۈچۈن ساڭا يەتتە يىل خىزمەت قىلاي، دېدى. **19** لابان جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنى باشقا كىشىگە بەرگىنىمدىن ساڭا بەرگىنىم ياخشى. ئەمدى مېنىڭكىدە تۇرغىن، دېدى. **20** ياقۇب راھىلەنى ئېلىش ئۈچۈن يەتتە يىل خىزمەت قىلدى. ئەمما ئۇ ئۇنى ئىنتايىن ياخشى كۆرگەچكە، بۇ يىللار ئۇنىڭغا پەقەت

برنەچچە كۆندە كلا بىلندى. 21 ۋاقىت توشقاندا ياقۇپ لابانغا: ـ مانا مېنىڭ كۆنلىرىم توشتى. ئەمدى ئايالىمنى ماڭا بە رگىن، مەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرەي، دېدى. 22 لابان شۇ يەردىكى ھەممە كىشىلەرنى يىغىپ، زىياپەت قىلىپ بەردى. 23 لېكىن شۇنداق بولدىكى، كەچ كىرگەندە، ئۇ چوڭ قىزى لىياھنى ياقۇپنىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى، ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ بىللە بولدى. 24 لابان ئۇز دېدىكى زىلپاھنى قىزى لىياھغا دېدەك قىلىپ بەردى. 25 ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، مانا تالدىدا لىياھ تۇراتتى! ئۇ لابانغا: ـ بۇ زادى ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ ئەجەبا، مەن راھىلە ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلىدىممۇ؟ مېنى نېمىشقا شۇنداق ئالدىدىڭ؟! ـ دېدى. 26 لابان: بىزنىڭ يۇرتىمىزدا كىچىكىنى چوڭىدىن ئىلگىرى ياتلىق قىلدىغان رەسىم-قائىدە يوق. 27 ئەمدى سەن چوڭىنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمنى ئوتكۈزۈپ بولغىن؛ ئاندىن يەنە ئىككىنچىسىنىمۇ ساڭا بېرەيلى، ئۇ سېنىڭ ماڭا يەنە يەتتە يىل قىلدىغان خىزمىتىڭنىڭ ھەققى بولىدۇ، ـ دېدى. 28 ياقۇپ ماقۇل بولۇپ، لىياھنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمنى ئوتكۈزۈپ بولغاندا، لابان قىزى راھىلەنمۇ ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. 29 لابان دېدىكى بىلھاھنى قىزى راھىلە گە دېدەك قىلىپ بەردى. 30 بۇ تەرىقىدە ياقۇپ راھىلەنىڭمۇ قېشىغا كىردى؛ ئۇ راھىلەنى لىياھدىن زىيادە ياخشى كۆردى. ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە يەتتە يىل لابانغا خىزمەت قىلدى. 31 ئەمما پەرۋەردىگار لىياھنىڭ ئەتىۋارلاشمىغانلىقىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭغا تۇغۇشنى نېسىپ قىلدى. لېكىن راھىلە تۇغماس ئىدى. 32 لىياھ ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغۇپ: ـ «پەرۋەردىگار خارلانغىنىمنى كۆردى؛ ئەمدى ئېرىم مېنى ياخشى كۆرىدۇ» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى «رۇبەن» قويدى. 33 ئۇ يەنە ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: ـ «پەرۋەردىگار ئەتىۋارلاشمىغانلىقىنى ئاڭلاپ، بۇنى ھەم ماڭا بەردى» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمېئون قويدى. 34 ئۇ يەنە ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: ـ «ئەمدى بۇ قېتىم ئېرىم ماڭا باغلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئۈچ ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى لاۋۋي قويدى. 35 ئۇ يەنە ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: ـ «ئەمدى بۇ قېتىم مەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇي!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھۇدا قويدى. ئاندىن ئۇ تۇغۇتىنى توختاپ قالدى.

30

ئەمما راھىلە ئۆزىنىڭ ياقۇپقا بالا تۇغۇپ بېرەلمىگىنىنى كۆرگەندە، ئاچىسىغا ھەسەت قىلىپ ياقۇپقا: ـ ماڭا بالا بە رگىن، بولمىسا ئۆلىمەن، ـ دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ راھىلە گە غەزەپ كېلىپ: ـ مەن بالىياتقۇنىڭ مېۋىسىنى سەندىن ئايىغان خۇدانىڭ ئورنىدىمۇ؟! ـ دېدى. 3 ـ مانا، دېدىكىم بىلھاھ بۇ يەردە ئۇرىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرگىن، ئۇ مېنىڭ قۇچىقىمغا تۇغسۇن؛ مەن ئۇ ئارقىلىق بالىلىق بولاي، ـ دېدى راھىلە. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇ دېدىكى بىلھاھنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى؛ ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىردى. 5 بىلھاھ ھاملىدار بولۇپ، ياقۇپقا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. 6 راھىلە: ـ «خۇدا مەن ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزۈپ پەريادىمنى ئاڭلاپ، ماڭا بىر ئوغۇل بەردى»، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى دان قويدى. 7 راھىلەنىڭ دېدىكى بىلھاھ يەنە ھاملىدار بولۇپ، ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ بەردى. 8 راھىلە: ـ «مەن ئاچام بىلەن بەسلىشىپ قاتتىق تۇتۇشۇپ، يە گۈم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى نافتالى قويدى. 9 لىياھ ئۆزىنىڭ تۇغۇتىنى توختاپ قالغانلىقى كۆرۈپ، دېدىكى زىلپاھنى ياقۇپقا خوتۇن قىلىپ بەردى. 10 لىياھنىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. 11 لىياھ: ـ «نېمىدېگەن تەلەيلىك-ھە!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى گاد قويدى. 12 لىياھنىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ بەردى. 13 لىياھ: «مەن بەختلىكتۇرمەن! چۈنكى خوتۇن-قىزلار مېنى بەختلىك دېيىشىدۇ!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاشىر قويدى. 14 بۇغداي ئورمىسى كۆزلىرىدە رۇبەن چىقىپ ئېتىزلىققا باردى ۋە ئېتىزدىن بىرقانچە مۇھەببەتگۈلنى تېرىپ، بۇلارنى ئانىسى لىياھنىڭ قېشىغا ئە كەلدى. ئەمدى راھىلە لىياھقا: ـ ئۆتۈنۈپ قالاي، ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈلىدن بىرنەچچىنى ماڭا بە رگىن! ـ دېدى. 15 [لىياھ] ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئېرىمنى تارتىۋالغىنىڭ يەتمەمدۇ؟ ئەمدى ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈلىنىمۇ تارتىۋالماقچىمۇسەن؟ ـ دېدى. راھىلە جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنداق بولسا ئۇ ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈللىرى ئۈچۈن بۇگۈن كېچە سەن بىلەن ياتسۇن، ـ دېدى. 16 ياقۇپ كەچقۇرۇن ئېتىزدىن قايتىپ كەلگىنىدە، لىياھ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ مېنىڭ قېشىمغا كىرىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى مەن ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈللىرى بىلەن سېنى ئىجارىگە ئالدىم، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇ بۇ كېچە ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. 17 خۇدا لىياھنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى؛ ئۇ ھاملىدار بولۇپ، ياقۇپقا بەشىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن لىياھ: «دېدىكىمنى ئېرىمگە بە رگىنىمگە خۇدا ئەمدى ماڭا «ئىجارە ھەققىم»نى ئاتا قىلدى» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىسساكار قويدى. 19 لىياھ يەنە ھاملىدار بولۇپ، ياقۇپقا ئالتىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ بەردى. 20 لىياھ: ـ «خۇدا ماڭا ياخشى ۋىلۇق ئاتا قىلدى؛ ئەمدى ئېرىم مېنىڭ بىلەن بىللە ئۆزىدىغان بولدى؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئالتە ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى زەبۇلۇن قويدى. 21 شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ بىر قىز تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى دىناھ قويدى. 22 ئەمما خۇدا راھىلەنى ياد قىلىپ، دۇئاسىنى ئاڭلاپ ئۇنى تۇغدىغان قىلدى. 23 ئۇ ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئۇ: ـ «خۇدا مېنى نومۇسىتىن خالاس قىلدى»، دېدى. 24 ئۇ: ـ «پەرۋەردىگار ماڭا يەنە بىر بالا بەرسە» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يوسۇپ قويدى. 25 راھىلە يوسۇپنى تۇغقاندىن كېيىن ياقۇپ لابانغا: ـ مېنى ئۆز يۇرتۇمغا، ئۆز ۋەتىنىمگە كەتكىلى قويغىن. 26 مېنىڭ ساڭا ئىشلەپ ئېرىشكەن ئىش ھەققىم بولغان ئاياللىرىم بىلەن بالىلىرىمنى ماڭا بە رگىن؛ مەن كېتەي؛ چۈنكى مېنىڭ ساڭا ئىشلىگەن جاپالىق خىزمىتىم ئۆزۈڭگە ئايان، ـ دېدى. 27 لابان ئۇنىڭغا جاۋابەن: نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۆتۈنۈپ قالاي، [يېنىمدىن كەتمە]. چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ سەۋەبىڭدىن ماڭا بەركەت بە رگىنىنى تونۇپ يەتتىم، دېۋىدى، [ياقۇپ] يەنە: ـ 28 ماڭا ئالدىغان ھەققىڭنى توختاتقىن؛ مەن ساڭا شۇنى بېرەي، دېدى. 29 [ياقۇپ] ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ساڭا قانداق خىزمەت قىلىپ كەلگىنىم، مېنىڭ قولۇمدا ماللىرىڭنىڭ قانداق بولغىنى ئۆزۈڭگە ئايان. 30 چۈنكى مەن كەلمەستە مېلىڭ ئاز ئىدى؛ ئەمدى ناھايىتى زور بىر توپ بولدى. مېنىڭ قەدىمىم قەيە رگە يەتتىمە، پەرۋەردىگار ساڭا بەركەت ئاتا قىلدى. ئەمدى مەن قاچان ئۆز ئائىلەم ئۈچۈن ئىگىلىك تىكلەيمەن؟ ـ دېدى. 31 شۇنىڭ بىلەن لابان: ـ مەن ساڭا نېمە بېرەي، دېۋىدى، ياقۇپ: ـ سەن ماڭا ھېچنېمە بەرمىگىن؛ يەقەت مېنىڭ شۇ ئىشىمغا قوشۇلساڭلا، مەن يەنە پاداڭنى بېقىپ، ئۆلاردىن خەۋەر ئالىمەن. 32 مەن بۈگۈن پۈتكۈل پاداڭنى ئارىلاپ، ئالا-چىپار قويلارنى، قارا-قوڭۇر پاخلانلارنى، شۇنداقلا ئوچكىلەرنىڭ ئىچىدىن ئالا-چىپارلىرىنى ئايرىپ چىقىمەن. بۇلار مېنىڭ ئىش ھەققىم بولسۇن. 33 كېيىن، مېنىڭ ھەققىمنى تەكشۈرۈپ كەلگەن ۋاقتىڭدا، ھەققانىي بولغىنىم كۆز ئالدىڭدا ئىسپاتلىنىدۇ؛ ئوچكىلەر ئارىسىدا ئالا-چىپار بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى، پاخلانلار ئارىسىدا قارا-قوڭۇر بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئوغرىلاپ كېلىنگەن ھېسابلانسۇن، ـ دېدى. 34 ئۇ ۋاقىتتا لابان: ـ ماقۇل، دېگىنىڭدەك بولسۇن، ـ دېدى. 35 شۇ كۈنى [لابان] تاغىل ۋە ئالا-چىپار تېكىلەرنى، ئالا-چىپار چىشى ئوچكىلەرنى، شۇنداقلا ئاز-پاز ئاق چىكمى بولغان بارلىق ئوچكىلەرنى، بارلىق قارا-قوڭۇر قوزىلارنى ئايرىپ، ئۆز ئوغۇللىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، 36 ئۆزى بىلەن ياقۇپنىڭ ئۆز ئوتۇرىسىدا ئۈچ كۈنلۈك ئارىلىقنى قويدى. ياقۇپ بولسا لابانىنىڭ پادىلىرىنىڭ قالغىنىنى باقتى. 37 لېكىن ياقۇپ تېرەك، بادام ۋە چىنار دەرەخلىرىدىن يۈمران چوقىلارنى ئېلىپ، قوۋزىقىنى يوللۇق قىلىپ شىلىپ، ئاق سىزىقلارنى چىقاردى. 38 ئاندىن مال كۆيلىگەن ۋاقىتلىرىدا سۇ ئىچكىلى كەلگەندە، ئۇ مۇشۇ شىلغان چوقىلارنى پادىلار سۇ ئىچىدىغان يەرلەردىكى ئوڭلاقلارغا مالنىڭ ئالدىغا تىكلەپ قوياتتى. مال بۇ [تاغىل] چوقىلارنىڭ ئالدىدا جۈپلەشكەندىن كېيىن ئوڭلار تاغىل ۋە ئالا-چىپار قوزىلارنى تۇغدى. 40 ئاندىن ياقۇپ بۇ قوزىلارنى لابانىنىڭ پادىسىدىن ئايرىپ چىقاردى؛ ئاندىن ئۇ لابانىنىڭ پادىسىنىڭ يۈزلىرىنى تاغىل ۋە قوڭۇر قويلىرىغا قارىتىپ جۈپلەشتۈردى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆز مېلىنى لابانىنىڭ مېلىغا قوشمايدىغان بۆلەك قويۇپ، ئۆزى ئۆچۈن ئايرىم بادىلارنى قىلدى. 41 ساغلام كۆچلۈك مال جۈپلەشكىنىدە، ياقۇپ چوقىلارنى پادىنىڭ كۆز ئالدىغا ئوڭلاقلاردا قوياتتى؛ ماللار شۇ چوقىلارنىڭ يېنىدا جۈپلىشەتتى. 42 لېكىن جۈپلىشىۋاتقان مال ئاجىز بولسا، ئۇ چوقىلارنى قويمايتتى. بۇ تەرىقىدە ئاجىزلىرى لابانغا، كۆچلۈكلىرى ياقۇپقا تەۋە بولدى. 43 شۇنداق قىلىپ، بۇ

كىشى ناھايىتى باي بولۇپ، مالىرى، دېدە كلىرى، قۇللىرى، تۆگىلىرى ۋە ئېشە كلىرى خېلى كۆپ بولدى.

31

ئەمما ياقۇپ لابانىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ: ـ ياقۇپ ئاتىمىزنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى ئېلىپ كەتتى، تۆنۈك ئېرىشكەن بۇ دۆلىتى ئاتىمىزنىڭ ئەتەللۇقاتىدىن كەلگەن، دېگىنىنى ئاڭلاپ قالدى. 2 ياقۇپ لابانىنىڭ چىرايىغا قارىۋىدى، مانا، ئۇ تۈزۈگە بۇرۇنقىدەك خۇش پېئىل بولمىدى. 3 بۇ چاغدا، پەرۋەردىگار ياقۇپقا: ـ سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ زېمىنىغا، تۇز ئىرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ كەتكىن. مەن سېنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن، ـ دېدى. 4 شۇنىڭ ئۈچۈن ياقۇپ ئادەم ئەۋەتىپ، راھىلە ۋە لېياغنى ئۆز پادىسى تۇرغان كۆكلەمگە چاقىرىپ كېلىپ 5 ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ئاتاڭلارنىڭ چىرايىغا قارىسام ماڭا بۇرۇنقىدەك خۇش پېئىل بولمىدى، ئەمما ئاتامنىڭ خۇداسى مەن بىلەن بىللە بولۇپ كەلدى. 6 كۆزۈمنىڭ يېتىشىچە ئاتاڭلارغا ئىشلەپ بەرگىنىم سىلە رگە ئايان، 7 ھالبۇكى، ئاتاڭلار مېنى ئەخمەق قىلىپ، ھەققىمنى ئون قېتىم ئۆز زگەرتتى، لېكىن خۇدا ئۇنىڭ ماڭا زىيان يەتكۈزۈشىگە يول قويمىدى. 8 ئەگەر ئۇ: «ئالا-چىپار قوزىلار ھەققىڭ بولىدۇ»، دېسە، بارلىق پادىلار ئالا-چىپار قوزىلىغلى تۇردى. ئۇ: «تاغىل قوزىلار ھەققىڭ بولسۇن»، دېسە، بارلىق پادىلار تاغىل قوزىلىغلى تۇردى. 9 بۇ ئەرەقىدە خۇدا ئاتاڭلارنىڭ مالىرىنى تارتىۋېلىپ، ماڭا بەردى. 10 پادىلار كۆيلىگەن ۋاقىتتا مەن بىر قېتىم چۈشۈمدە يېشىمنى كۆتۈرۈپ شۇنى كۆردۈمكى، مانا، مالىلارنىڭ ئۆستىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكىلەرنىڭ ھەممىسى تاغىل يا كى ئالا-چىپار ئىدى. 11 ئاندىن خۇدانىڭ پەرىشتىسى چۈشۈمدە ماڭا: «ئەي ياقۇپ»، دېۋىدى، مەن جاۋاب بېرىپ: «مانا مەن»، دېدىم. 12 ئۇ ماڭا: ـ «ئەمدى يېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارىغىن، مانا مالىلارنىڭ ئۆستىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكىلەرنىڭ ھەممىسى تاغىل ۋە ئالا-چىپاردۇر، چۈنكى مەن لابانىنىڭ ساڭا قىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى كۆردۈم. 13 مەن بەيت-ئەلدە [ساڭا كۆرۈنگەن] تەڭرىدۇرمەن. سەن شۇ يەردە تۇۋرۇكنى مەسىھلەپ، ماڭا قەسەم ئىچتىڭ. ئەمدى سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بۇ زېمىندىن چىقىپ، تۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ زېمىنىغا يانغىن» دېدى. 14 راھىلە ۋە لېياھ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئاتىمىزنىڭ ۋېيدە بەرگە تېگىشلىك نېسىۋە يا كى مىراس قالمىغانمۇ؟ 15 بىز دەرۋەقە ئۇنىڭغا يات ئادەم ھېسابلىنىپ قالغانمۇ؟! ئۇ بىزنى سېتىۋەتتى، ۋېلۇقىمىزنىمۇ پۈتۈنلەي يەپ كەتتى! 16 شۇنداق بولغاندىن كېيىن، خۇدا ئاتىمىزدىن ساڭا ئېلىپ بەرگەن بارلىق دۆلەت بىز بىلەن بىللىرىمىزنىڭكىدۇر. ئەمدى خۇدا ساڭا نېمە دېگەن بولسا، شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. 17 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئورنىدىن تۇرۇپ، بالىلىرى ۋە ئايالىرىنى تۆگىلە رگە مىندۈرۈپ، ئېرىشكەن بارلىق مالىرى ۋە بارلىق ئەتەللۇقاتىنى، يەنى پادان-ئارامدا ئايقان ئەتەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ، ئاتىسى ئىسھاقنىڭ يېنىغا بېرىشقا قاناننىڭ زېمىنىغا قاراپ يول ئالدى. 19 لابان بولسا قوينىرىنى قىرقىغلى كەتكەنىدى؛ راھىلە ئۆز ئاتىسىغا تەۋە «تۇي بۇتلىرى»نى ئوغرىلاپ ئېلىۋالدى. 20 ياقۇپ ئارامي لابانغا ئۆز قېشىدىن ئوغرىلىقچە قېچىپ كېتىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرماي ئۇنى ئالداپ قېيغاندى. 21 ئۇ بار-يوقىنى ئېلىپ قېچىپ كەتتى؛ ئۇ دەريادىن ئۆتۈپ گىلېئاد تېغى تەرەپكە قاراپ يول ئالدى. 22 ئۈچىنچى كۈنى، لابانغا ياقۇپنىڭ قاچقىنى توغرىسىدا خەۋەر يەتتى. 23 ئۇ ئۆز ئۇغقانلىرىنى ئېلىپ، يەتتە كۈنلۈك يولغىچە كەينىدىن قوغلاپ بېرىپ، گىلېئاد تېغىدا ئۇنىڭغا يېتىشتى. 24 لېكىن كېچىسى خۇدا ئارامي لابانىنىڭ چۈشىگە كىرىپ ئۇنىڭغا: «سەن ھېزى بول، ياقۇپقا يا ئاق يا كۆك دېمە!» دېدى. 25 لابان ياقۇپقا يېتىشىپ بارغاندا، ياقۇپ چېدىرىنى تاغنىڭ ئۈستىگە تىكىگەنىدى. لابانمۇ ئۇغقانلىرى بىلەن گىلېئاد تېغىنىڭ ئۈستىدە چېدىر تىكتى. 26 لابان ياقۇپقا: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ سەن مېنى ئالداپ، قىزلىرىمنى ئۇرۇشتا ئالغان ئوچىدەك ئېلىپ كەتتىڭ؟ 27 نېمىشقا يوشۇرۇن قاچىسەن، ماڭا خەۋەر بەرمەي مەندىن ئوغرىلىقچە كەتتىڭ؟ ماڭا دېگەن بولساڭ مەن خۇشال-خۇراملىق بىلەن غەزەل ئوقۇپ، داپ ۋە چاڭ چېلىپ، سېنى ئۇزىتىپ قويىمامتىم؟ 28 شۇنداق قىلىپ سەن ماڭا تۇز ئوغۇللىرىم ۋە قىزلىرىمنى سۈيۈپ ئۇزىتىپ قويۇش پۇرسىتىنىمۇ بەرمىدىڭ. بۇ ئىشتا ئەخمەقلىق قىلدىڭ. 29 سىلە رگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈش قولۇمدىن كېلەتتى؛ لېكىن ئۇنىڭغا كېچە ئاتاڭنىڭ خۇداسى ماڭا سۆز قىلىپ: «ھېزى بول، ياقۇپقا يا ئاق يا كۆك دېمە» دېدى. 30 خوش، سەن ئاتاڭنىڭ ۋەيىنى تولىمۇ سېغىنغىنىڭ ئۈچۈن كەتمەي قويمايسەن؛ لېكىن نېمىشقا يەنە مېنىڭ بۇتلىرىمنى ئوغرىلىدىڭ؟ ـ دېدى. 31 ياقۇپ لابانغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن قورقۇپ قاچتىم؛ چۈنكى سېنى قىزلىرىنى مەندىن مەجبۇرلىۋېتىرتۇۋالامدىكەن، دېدىم. 32 ئەمدى بۇتلىرىڭنا كەلسەك، ئۇلار كىمدىن چىقسا شۇ تىرىك قالمايدۇ! قېرىنداشلىرىمىز ئالدىدا مەندىن قاندىقالا نېمە كۆنى تونۇۋالساڭ، ئۆزى ئېلىپ كەت، ـ دېدى. ھالبۇكى، ياقۇپنىڭ راھىلەنىڭ بۇتلارنى ئوغرىلاپ كەلگىنىدىن خەۋىرى يوق ئىدى. 33 لابان ئالدى بىلەن ياقۇپنىڭ چېدىرىغا كىرىپ، ئاندىن لېياھنىڭ چېدىرى ھەم ئىككى دېدە كنىڭ چېدىرلىرىغا كىرىپ ئاختۇرۇپ ھېچنېمە تاپالمىدى. لېياھنىڭ چېدىرىدىن چىقىپ، راھىلەنىڭ چېدىرىغا كىردى. 34 راھىلە بولسا ئۆي بۇتلىرىنى ئېلىپ، يۇلارنى تۆگىنىڭ چومىنىڭ ئىچىگە تىقىپ قويۇپ، ئۈستىدە ئولتۇرۇۋالغانىدى. لابان پۈتكۈل چېدىرنى ئاختۇرۇپ، ھېچنېمە تاپالمىدى. 35 راھىلە ئاتىسىغا ـ ئەي خوجام، ئالدىڭدا تۇرالمىغىنىم ئۈچۈن خاپا بولمىغىن؛ چۈنكى مەن ھازىر ئايالىلارنىڭ ئادەت مە زگىلدە تۇرۇۋاتىمەن، ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ، لابان ھەممە يەرنى قويماي ئاختۇرۇپمۇ، ئۆي بۇتلىرىنى تاپالمىدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاچچىقلاپ لابان بىلەن جىدەللىشىپ كەتتى. ياقۇپ لابانغا: ـ سەن مېنى كەينىمدىن مۇنچە ئالدراپ-تىنەپ قوغلاپ كەلگۈدەك مەندە نېمە سەۋەنلىك، نېمە گۇناھ بار؟ 37 سەن ھەممە يۈك-تاقلىرىمنى ئاختۇرۇپ چىقتىڭ، ۋېرۇڭنىڭ نەرسىلىرىدىن بىرەر نېمە تاپالدىڭمۇ؟ بىرنېمە تاپقان بولساڭ، مېنىڭ قېرىنداشلىرىم بىلەن سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئۇنى قويغىن، ئۇلار بىز ئىككىمىزنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم قىلسۇن. 38 مەن مۇشۇ يىگىرمە يىل قېشىڭدا تۇردۇم؛ ھېچقاچان ساغلىقىڭ ۋە چىشى ئۆچكىلىرىڭ بالا تاشلىۋەتمىدى، پادىلىرىڭدىن قوچقارلىرىڭنى يىگىنىم يوق. 39 بوغۇزۇپتىلىگەنلىرنى قېشىڭغا ئېلىپ كەلمەي، بۇ زىيانىنى ئۆزۈم تولدۇردۇم؛ كېچىسى ئوغرىلانغان يا كى كۈندۈزى ئوغرىلانغان بولسۇن سەن ئۇنى مەندىن تولىتىپ ئالدىڭ. 40 مېنىڭ كۈنلىرىم شۇنداق ئۆتتىكى، كۈندۈزى ئىسسىقتىن، كېچىسى سوغۇقتىن قينىلىپ، ئۇيقۇ كۆزۈمدىن قاچاتتى. 41 مېنىڭ كۈنلىرىم مۇشۇ يىگىرمە يىلدا ۋۇ ز ۋۇگدە ئۆرۈپ شۇنداق بولدى؛ ئون تۆت يىل ئىككى قىزىڭ ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلدىم، ئالتە يىل يالداڭ ئۈچۈن خىزمەت قىلدىم؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن ئىش ھەققىمنى ئون قېتىم ئۆ زگەرتتىڭ. 42 ئەگەر ئاتامنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، يەنى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغانلىرىڭ ئۆزى مەن بىلەن بىللە بولمىسا ئىدى، سەن جەزمەن مېنى قۇرۇق قول قىلىپ قايتۇرۇۋېتەتتىڭ. لېكىن خۇدا مېنىڭ تارتقان جەبر-جاپالىرىمنى، قوللىرىمنىڭ مۇشەققىتىنى كۆرۈپ تۈنۈگۈن كېچە ساڭا ئەنبىھ بەردى، ـ دېدى. 43 لابان ياقۇپقا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ قىزلار مېنىڭ قىزلىرىم، بۇ ئوغۇللار مېنىڭ ئوغۇللىرىم، بۇ پادا بولسا مېنىڭ پادام بولىدۇ، شۇنداقلا كۆز ئالدىڭدىكى ھەممە نەرسە مىنىڭكىدۇر، ئەمما مەن بۇگۈن بۇ قىزلىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۇغقان ئوغۇللىرىنى نېمە قىلاي؟ 44 قېنى كەل، سەن بىلەن ئىككىمىز بىر ئەھدە تۈزۈشەيلى، بۇ مەن بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا گۇۋاھ بولسۇن، ـ دېدى. 45 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ بىر تاشنى ئېلىپ تۇرە تىكلەپ تۈۋرۈك قىلىپ قويدى. 46 ئاندىن ياقۇپ قېرىنداشلىرىغا: ـ تاش يىغىڭلار، ـ دېۋىدى، تاشلارنى ئېلىپ كېلىپ دۆۋىلىدى، شۇ يەردە تاش دۆۋىسىنىڭ يېنىدا غىزالىنىشتى. 47 لابان بۇ دۆۋىنى «يەگار-ساھادۇتا» دەپ ئاتىدى، ياقۇپ ئۇنىڭغا «گالېئەد» دەپ ئات قويدى. 48 لابان: ـ بۇ دۆۋە بۇگۈن سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرامدا گۇۋاھ بولسۇن، ـ دېدى. شۇڭا بۇ سەۋەبتىن دۆۋىنىڭ نامى «گالېئەد» ئاتالدى. 49 ئۇ جاي يەنە «مىزپاھ»، دەپمۇ ئاتالدى، چۈنكى لابان يەنە: ـ ئىككىمىز بىر-بىرىمىز بىلەن كۆرۈشمىگەن ۋاقىتلاردا، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرامدا قاراۋۇل بولۇپ كۆزىتىپ تۇرسۇن. 50 ئەگەر سەن قىزلىرىمنى بوزەك قىلساڭ، يا كى قىزلىرىمنىڭ ئۈستىگە باشقا خوتۇنلارنى ئالساڭ، باشقا ھېچ كىشى قېشىمىزدا ھازىر بولمىغان تەقدىردىمۇ، مانا، خۇدا مەن بىلەن سېنىڭ ئارا گۇۋاھچىدۇر! 51 لابان ياقۇپقا يەنە: ـ مانا، بۇ دۆۋىگە قارا، مەن بىلەن سەن ئىككىمىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا مەن تىكلەپ قويغان بۇ تۈۋرۈكىمۇ قارا! 52 كەلگۈسىدە بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۈۋرۈك مەن يامان نىيەت بىلەن بۇ دۆۋىدىن سېنىڭ تەرىپىگە ئۆتمەسلىكىم ئۈچۈن، سېنىڭمۇ نىيىتىڭنى يامان قىلىپ بۇ

دۇۋە ۋە بۇ تۇۋۇرۇكتىن تۆتۈپ مېنىڭ تەرىپىمگە كەلمەسلىكىڭ ئۈچۈن گۈۋاھچى بولسۇن. **53** ئىبراھىمنىڭ ئىلاھى، ناھورنىڭ ئىلاھى ۋە بۇ ئىككىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىلاھلىرى ئارىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن، ـ دېدى. ياقۇپ بولسا ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغۇچى بىلەن قەسەم قىلدى. **54** ئاندىن ياقۇپ تاغ ئۈستىدە بىر قۇربانلىق سۇنۇپ، قېرىنداشلىرىنى تۈزى بىلەن تاماقلىنىشقا تەكلىپ قىلدى. ئۇلار ھەمداستىخان ئولتۇردى ۋە كېچىسى تاغدا قوندى. **55** ئەتىسى تاڭ سەھەردە لابان ئورنىدىن تۇرۇپ، نەۋرىلىرى بىلەن قىزلىرىنى سۈيۈپ، ئۇلارغا بەختـبەركەت تىلەپ، تۆز ئۆيىگە راۋان بولدى.

32

ياقۇپ تۆز يولىغا كېتىپ باراتتى، يولدا خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭغا ئۇچىرىدى. **2** ياقۇپ ئۇلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ جاي خۇدانىڭ بارگاھى ئىكەن! ـ دەپ، بۇ جاينىڭ نامىنى («ماھانائىم») دەپ قويدى. **3** ئاندىن ياقۇپ سېئىر زېمىنىدىكى («ئېدوم يايلىقى»)غا، ئاكسىي ئەساۋنىڭ قېشىغا ئالدىن خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتىپ، **4** ئۇلارغا جېكىلەپ: ـ سىلەر خوجامغا، يەنى ئەساۋغا: «كەمىنىلىرى ياقۇپ مۇنداق دېدى: ـ مەن لاباننىڭ قېشىدا مۇساپىر بولۇپ، تا مۇشۇ ۋاقىتقىچە تۇردۇم. **5** ئەمدى مەندە كالا، ئېشەك ۋە قويلار، قۇل-دېدە كەلەرمۇ بار، مەن تۆزلىرىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپارمەنمىكىن دەپ خوجامغا خەۋەر يەتكۈزۈشنى لايىق كۆردۇم»، دە كەلەر، ـ دېدى. **6** خەۋەرچىلەر ياقۇپنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ: ـ بىز ئاكىلىرى ئەساۋنىڭ قېشىغا باردۇق؛ ئۇ تۆت يۈز كىشىنى ئېلىپ، سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **7** ياقۇپ ناھايىتى قورقۇپ، غەم-غۇسسىگە چۈشۈپ ئادەملىرىنى قوي، كالا ۋە تۆگىلىرىگە قوشۇپ، ئىككى تۈركىگە ئايرىدى. **8** ئۇ: ـ «ئەگەر ئەساۋ كېلىپ بىر تۈركىمىزغا ھۇجۇم قىلسا، يەنە بىر تۈركى قېچىپ قۇتۇلۇپ قالار» ـ دەپ ۋەيلىدى. **9** ئاندىن ياقۇپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئاتام ئىسھاقنىڭ خۇداسى! ماڭا: «تۆز زېمىنىڭ ۋە تۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا يېنىپ كەتكىن، ساڭا ياخشىلىق قىلىمەن» دەپ ۋەدە قىلغان پەرۋەردىگار! **10** ـ مەن سېنىڭ تۆز قۇلۇڭغا كورسەتكەن تۆ زگەرمەس بارلىق مېھرىبانلىقىڭ ۋە بارلىق ۋاپادارلىقىڭ ئالدىدا ھېچنېمە ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن تۆتكىنىمدە يالغۇز بىر ھاسام بار ئىدى. ئەمدى مەن ئىككى توپ ئادەم بولۇپ قايتىۋاتىمەن. **11** تۆتۈنۈپ قالاي، مېنى ئاكام ئەساۋنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن، چۈنكى تۆ كېلىپ مەن بىلەن خوتۇن-بالىلىرىمنى ئۆلتۈرۈۋېتەمدىكىن، دەپ قورقىمەن. **12** سەن: «مەن جەزمەن ساڭا زور ياخشىلىق قىلىپ، سېنىڭ نەسلىڭنى دېڭىزدىكى قۇمدەك ھەددى-ھىسابسىز كۆپ قىلىمەن»، دېگەندىڭ، ـ دېدى. **13** تۆ شۇ كېچىسى شۇ يەردە قونۇپ قالدى؛ ئاندىن تۆ قول ئىلكىدىكى ماللاردىن ئېلىپ، ئاكىسى ئەساۋغا ئىككى يۈز تۆچكە، يىگىرمە تېكە، ئىككى يۈز ساغلىق، يىگىرمە قوچقار، ئوتتۇز چىشى تۆگىنى تايلاقلىرى بىلەن، قىرىق ئىنەك، ئون بۇقا، يىگىرمە مادا ئېشەك، ئون ھاڭگا ئېشەكنى سوۋغات قىلىپ تەيىارلاپ، **16** بۇلارنى ئايرىم-ئايرىم توپ قىلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۇلارغا جېكىلەپ: ـ سىلەر مەندىن بۇرۇن مېڭىپ، ھەر توپنىڭ ئارىسىدا ئارىلىق قويۇپ ھەيدەپ مېڭىڭلار، ـ دېدى. **17** ئۇ ئەڭ ئالدىدىكى توپ بىلەن ماڭغان كىشىگە ئەمر قىلىپ: ـ ئاكام ئەساۋ ساڭا ئۇچرىغاندا، ئە گەر ئۇ سەندىن: «كىمنىڭ ئادىمىسەن؟ قەيە رگە بارىسەن؟ ئالدىڭدىكى جانۋارلار كىمنىڭ؟» ـ دەپ سورىسا، **18** ئۇنداقتا سەن جاۋاب بېرىپ: «بۇلار كەمىنلىرى ياقۇپنىڭ بولۇپ، خوجام ئەساۋغا ئەۋەتكەن سوۋغاتىدۇر. مانا، ئۇ تۆزىمىز كەينىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ» ـ دېگىن، دېدى. **19** شۇ ئە رقىدە ئۇ ئىككىنچى، ئۈچىنچى ۋە ئۇلاردىن كېيىنكى پادىلارنى ھەيدەپ ماڭغۇچى كىشىلە رگىمۇ ئوخشاش ئەمر قىلىپ: ـ ئەساۋ سىزلە رگە ئۇچرىغاندا، سىلەرمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق دە كەلەر، ئاندىن: ـ مانا، كەمىنلىرى ياقۇپ تۆزىمىز ئارقىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ، ـ دە كەلەر، دېدى؛ چۈنكى ئۇ: ـ مەن ئالدىمدا بارغان سوۋغات بىلەن ئۇنى مېنى كەچۈرۈم قىلىدۇرۇپ، ئاندىن يۈزىنى كۆرسەم، مېنى قوبۇل قىلارمىكىن، ـ دەپ ۋەيلىغاندىي. **21** شۇنداق قىلىپ سوۋغات ئالدىن ئەۋەتىلدى؛ ئۇ شۇ كېچىسى با رگاھدا قونۇپ قالدى. **22** ئۇ شۇ كېچىدە قوپۇپ، ئىككى ئايالى ۋە ئىككى دېدىكى ۋە ئون بىر ئوغلىنى ئېلىپ، ياببوك كېچىكىدىن ئوتۇپ كەتتى. **23** ئۇ ئۇلارنى ئېقىندىن ئوتكۈزدى، شۇنداقلا ھەممە ئەئەلۋەقىنمۇ ئۇ قارشى تەرەپكە ئوتكۈزدى. **24** ياقۇپ بولسا بۇ قاتىنا يالغۇز قالدى؛ بىر زات كېلىپ شۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن تاڭ ئاتقۇچە چېلىشتى. **25** لېكىن بۇ زات ئۇنى يېڭەلمەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يوتىسىنىڭ يىرىقىغا قولىنى تەگكۈزۈپ قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چېلىشىۋاتقاندا ياقۇپنىڭ يوتىسى قازاندىن چىقىپ كەتتى. **26** ئۇ زات: ـ مېنى قويۇپ بە رگىن، چۈنكى تاڭ ئاتاي دەپ قالدى، دېدى. ـ سەن مېنى بەركەتلىمىگۈچە، سېنى قويۇپ بەرمەيمەن، دېدى ياقۇپ. **27** ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ ئېتىڭ نېمە؟ دەپ سوردى. ئۇ: ئېتىم ياقۇپ، ـ دېدى. **28** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئېتىڭ يۇنىڭدىن كېيىن ياقۇپ بولماي، بەلكى ئىسرائىل بولدۇ؛ چۈنكى سەن خۇدا بىلەنمۇ، ئىنسان بىلەنمۇ ئېلىشىپ غالىب كەلدىڭ، ـ دېدى. **29** ئاندىن ياقۇپ ئۇنىڭدىن: ـ نامىڭنى ماڭا دەپ بە رگىن، دېۋىدى، ئۇ: ـ نېمىشقا مېنىڭ نامىمنى سورايسەن؟ ـ دېدى ۋە شۇ يەردە ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلدى. **30** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ: ـ خۇدانى يۈزمۇ-يۈز كۆرۈپ، جېنىم قۇتۇلۇپ قالدى، دەپ ئۇ جاينىڭ نامىنى («پەنىئەل» دەپ ئاتىدى. **31** ئۇ پەنىئەلدىن ئۆتۈپ ماڭغاندا، كۈن ئۇنىڭ ئۈستىبىشىنى يورۇتتى؛ ئەمما ئۇ يوتىسى تۇپەيلىدىن ئاقساپ ماڭاتتى. **32** بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار بۇگۈنگىچە يوتىسنىڭ ئۆگىسىدىكى پەينى يېمەيدۇ؛ چۈنكى شۇ زات ياقۇپنىڭ يوتىسىنىڭ يىرىقىغا، يەنى ئۇنىڭ پېيىگە قولىنى تە گكۈزۈپ قويغاندى.

33

ياقۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئەساۋ تۆت يۈز كىشى بىلەن كېلىۋاتاتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلىرىنى ئايرىپ، لېياھ، راھىلە ۋە ئىككى دېدە كىگە تاپشۇردى؛ **2** ئۇ ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرىنى ھەممىنىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى، ئاندىن لېياھ بىلەن ئۇنىڭ بالىلىرىنى، ئەڭ ئاخىردا راھىلە بىلەن يۈسۈپنى ماڭدۇردى. **3** ئۆزى بولسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماڭدى، ئۇ ئاكىسىنىڭ ئالدىغا يېتىپ بارغىچە يەتتە قېتىم يە رگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلدى. **4** ئەساۋ ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنى قوچاقلاپ، بوينىغا گىرە سىلىپ، ئۇنى سۈيدى؛ ھەر ئىككىسى يىغلىشىپ كەتتى. **5** ئاندىن ئەساۋ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، ئايالىلار ۋە بالىلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ سەن بىلەن بىللە كەلگەنلەر كىملەر؟ ـ دەپ سوردى. ياقۇپ: ـ بۇلار خۇدا شاپائەت قىلىپ كەمىنلىرىگە بە رگەن بالىلاردۇر، ـ دېدى. **6** ئاندىن ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئالدىغا يېرىپ، ئۇنىڭغا تەزىم قىلدى؛ **7** ئاندىن لېياھمۇ ئۇنىڭ بالىلىرى بىلەن ئالدىغا يېرىپ، تەزىم قىلدى، ئاخىردا يۈسۈپ بىلەن راھىلە ئالدىغا يېرىپ، تەزىم قىلدى. **8** ئەساۋ: ـ ماڭا يولدا ئۇچرىغان ئاشۇ تۈپلىرىڭدا نېمە مەقسىتىڭ بار؟ ـ دېۋىدى، ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ خوجامنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تېپىشىم ئۈچۈندۇر، دېدى. **9** لېكىن ئەساۋ: ـ ئەي قېرىندىشىم، مەندە يېتىپ ئاشقۇدەك بار. سېنىڭ تۆز نەرسىلىرىڭ تۆزۈڭگە قالسۇن، دېدى. **10** ئەمما ياقۇپ: ـ ئۇنداق قىلمىغىن؛ ئە گەر مەن نەزەرلىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، سوۋغىتىمنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايلا؛ چۈنكى سىلىنىڭ مېنى خوشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلىرىنى كۆرۈپ، دىدارلىرىنى كۆرگىنىمدە خۇدانىڭ دىدارىنى كۆ رگەندەك بولدۇم! **11** ئەمدى ساڭا كەلتۈرۈلگەن، [خۇدادىن كۆ رگەن] بۇ بەركەتلىرىمنى قوبۇل قىلغايلا؛ چۈنكى خۇدا ماڭا شاپائەت كۆرسەتتى، ھەممە نەرسىلىرىم بار بولدى، ـ دەپ ئۇنىڭدىن قايتا-قايتا ئوتۇنۇۋدى، ئۇ قوبۇل قىلدى. **12** ئاندىن ئەساۋ: ـ ئەمدى بىز قوزغىلىپ سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرايلى، مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭاي، دېدى. **13** ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ خوجام كۆرىدىلە، بالىلار كىچىك، قېشىمدا ئېمىدىغان قوزا ۋە موزايلار بار؛ ئە گەر مەن بۇلارنى بىر كۈنلا ئالدىرتىپ قوغلاپ ماڭ ئۇرسام، پۈتكۈل پادا ئۆلۈپ كېتىدۇ. **14** شۇڭا ئۆتۈنىمەنكى، خوجام كەمىنلىرىدىن ئالدىدا ماڭغاچ تۇرسۇن؛ مەن ئالدىمدىكى مال-چارۋىلارنىڭ مېڭىشىغا، شۇنداقلا بالىلارنىڭ مېڭىشىغا قاراپ ئاستا مېڭىپ، خوجامنىڭ قېشىغا سېئىرغا ئۇدۇل باراي، دېدى. **15** ئۇ ۋاقىتتا ئەساۋ: ـ ئۇنداق بولسا، مەن ئۆزۈم بىلەن كەلگەن كىشىلەردىن بىرنەچىنى قېشىڭدا قويۇپ كېتەي، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بۇنىڭ نېمە ھاجىتى؟ پەقەت خوجامنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپسامىلا شۇ كۈپايە، دېدى. **16** ئەساۋ ئۇ كۈنى يولغا چىقىپ سېئىرغا يېنىپ كەتتى. **17** ياقۇپ سەپەر قىلىپ، سۇككوت دېگەن جايغا كەلگەندە، ئۇ يەر گە بىر ئوي

سېلىپ، ماللىرىغا لاپاسلارنى ياسىدى. شۇڭا بۇ يەر «سۈككوت» دەپ ئاتالدى. 18 شۇ تەرىقىدە ياقۇپ پادان-ئارامدىن قايتىپ، قاناتلىرى زىمىنىدىكى شەھەرلەر ئامان-ئېسەن كەلدى. ئۇ شەھەرنىڭ ئالدىدا چېدىر تىكتى. 19 ئاندىن ئۇ چېدىر تىكىگەن يەرنىڭ بىر قىسمىنى شەكەمنىڭ ئاتىسى بولغان هامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن بىر يۈز قەستىگە سېتىۋېلىپ، 20 شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ سېلىپ، نامىنى «ئەل-ئەلوهە-ئىسرائىل» دەپ ئاتىدى.

34 بىر كۈنى، لىياھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بە رگەن قىزى دىناھ يۇرتىنىڭ قىزلىرى بىلەن كۆرۈشكىلى چىقتى. 2 شۇ يۇرتنىڭ ئەمىرى هىۋىي هامورنىڭ ئوغلى شەكەم ئۇنى كۆرۈپ قېلىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، زورلاپ نومۇسىغا تە گدى. 3 ئەمما ئۇنىڭ كۆڭلى ياقۇپنىڭ قىزى دىناھقا چوڭشۇپ، ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى ۋە ئۇنىڭغا مۇھەببەتى بىلەن كۆڭۈل سوربدى. 4 شۇنىڭ بىلەن شەكەم ئاتىسى هامۇردىن: ـ بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بە رگىن، دەپ تەلەپ قىلدى. 5 ياقۇپ [شەكەمنىڭ] قىزى دىناھنىڭ ئېيىنىگە تە گگەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ماللىرى بىلەن دالالاردا ئىدى، شۇڭا ياقۇپ ئۇلار كەلگۈچە جىم تۇرۇپ تۇردى. 6 شە كەمنىڭ ئاتىسى هامور ياقۇپنىڭ ئالدىغا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكىلى چىقتى؛ 7 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى خەۋەرنى ئاڭلاپلا دالالاردىن قايتىپ كەلگەندى. بۇلار [شەكەمنىڭ] قىلمايدىغان ئىشنى قىلىپ، ياقۇپنىڭ قىزىنىڭ نومۇسىغا تېگىپ ئىسرائىل قەبىلىسىدە شەرمەندىلىك قىلغىنى ئۈچۈن ئازابلىنىپ، ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. 8 هامور ئۇلارغا سۆز قىلىپ: ـ ئوغلۇم شەكەمنىڭ كۆڭلى قىزىڭلارغا چۈشۈپ قاپتۇ. ئىلتىپات قىلىپ ئۇنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرسە گلار! 9 بىز بىلەن قۇدا-باجا بولۇپ، قىزلىرىڭلارنى بە زگە بېرىڭلار، بىزنىڭ قىزلىرىمىزنىمۇ سىلەر ئېلىڭلار، 10 بىز بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. مانا، يەر ئالدىڭلاردا تۇرۇپتۇ، بۇ يەرنى ماكان قىلىپ، سودا قىلىپ، تۇزۇڭلار ئۈچۈن ئۇيۇ-مۇلۇك ئېلىڭلار، ـ دېدى. 11 شە كەم قىزنىڭ ئاتىسى بىلەن ئاكا-ئۇكىلىرىغا: ـ نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپسام دەيمەن، سىلەر نېمە دېسە گلار، شۇنى بېرەي. 12 مەندىن قانچىلىك ۋېيلۇق يا كى سوۋغات تەلەپ قىلسا گلار، ماڭا ئېيتقىنىڭلارچە بېرەي؛ پەقەت بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسە گلارلا بولىدۇ، دېدى. 13 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شە كەم ۋە ئاتىسى هامورغا هىيلە-مىكىر بىلەن جاۋاب بەردى، چۈنكى ئۇ سىڭلىسى دىناھنىڭ ئېيىنىگە تە گگەندى، 14 ئۇلارغا: ـ بىز بۇنداق قىلالمايمىز، سىڭلىمىزنى خەتىنسىز بىرسىگە بېرىشكە ماقۇل بولمايمىز؛ چۈنكى بۇ بە زگە نومۇس بولىدۇ. 15 پەقەت بىر شەرتىمىز گە كۆنسە گلارلا سىلە رگە ماقۇل بولىمىز؛ سىلەرنىڭ بارلىق ئە رە كلىرىڭلار خەتنە قىلىنىپ بىزدەك بولسا، 16 قىزلىرىمىزنى سىلە رگە بېرىپ، سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى بىز ئېلىپ ئاراڭلاردا ئولتۇرۇپ، بىر قوۋم بولۇپ قالىمىز. 17 ئەمما بە زگە قۇلاق سالماي خەتنە قىلىنىشقا ئۇنىمىسا گلار، ئۇنداقتا بىز قىزىمىزنى ئېلىپ كېتىمىز، ـ دېدى. 18 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى هامور ۋە ئوغلى شە كەمنىڭ نەزىرىگە ياقتى. 19 يېگىت بۇ ئىشنى كە يىنگە سوزمىدى، چۈنكى ئۇ ياقۇپنىڭ قىزىغا ئېچىل بولۇپ قالغانىدى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە ھەممىدىن ئەتۋارلىق ئىدى. 20 شۇنىڭ بىلەن هامور ئوغلى شە كەم بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا بېرىپ، شەھەرنىڭ ئادەملىرىگە سۆز قىلىپ: ـ 21 بۇ ئادەملەرنىڭ بىز بىلەن ئىناق ئوتكۈسى بار. شۇڭا ئۇلار مۇشۇ يۇرتىمىز تۇرۇپ سودا-سېتىق قىلسۇن، مانا، بۇ جايىنىڭ ئىككى تەرىپى ئۇلارغا يەتكۈدەك كە كۈدۈر. بىز ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، ئۆز قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا بېرىمىز. 22 لېكىن پەقەت ئارىمىزدىكى ھەممە ئە رە كلەك ئۇلار خەتنە قىلىنىغاندەك خەتنە قىلىنسا، ئۇ ئادەملەر ئارىمىزدا ئۇرۇپ بىز بىلەن بىر خەلق بولۇشقا ماقۇل دەيدۇ. 23 شۇ تەرىقىدە ئۇلارنىڭ مال-تەۋەلىۋاقى، ھەممە چارپايلىرى بىزنىڭكى بولىمىدۇ؟ بىز پەقەت ئۇلارغا ماقۇل دېسە كلا، ئۇلار ئارىمىزدا تۇرىدۇ، ـ دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى هامور بىلەن ئوغلى شە كەمنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى. شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىندى. 25 ئەمما ئۈچىنچى كۈنى، ئۇلار تېخىچە ئاغرىق يانقىنىدا شۇنداق بولدىكى، ياقۇپنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى دىناھنىڭ ئاكىلىرى شىمئون بىلەن لاۋۋي ھەرقايسىسى ئۆز قىلىچىنى ئېلىپ، شەھەر خاتىرجەملىك ئېچىدە تۇرغىنىدا بىسىپ كىرىپ، ھەممە ئە رە كنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ 26 ئۇلار هامور بىلەن ئوغلى شە كەمنىمۇ قىلىچلاپ، دىناھنى شە كەمنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ كەتتى. 27 ئاندىن ياقۇپنىڭ [بارلىق] ئوغۇللىرى: «ئۇلار سىڭلىمىزنىڭ نومۇسىغا تە گدى» دەپ، ئۇلتۇرۇلگەنلەرنىڭ جايىغا كېلىپ، شەھەرنى بۇلاپ-تالاڭ قىلدى. 28 ئۇلارنىڭ قوي-كالا، ئېشەك كلىرىنى، شەھەردىكى ھەممىنى، ئېتىزلىقلاردىكى ھەممىنى ئېلىپ كەتتى، 29 شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق مال-مۈلكىنى بۇلاپ-تالاپ، بارلىق خوتۇن-بالىلارنى ئەسىر قىلىپ، ئۆي ئېچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىمۇ قوشۇپ ئېلىپ كەتتى. 30 ياقۇپ شىمئون ۋە لاۋىينى ئەيىبلەپ: ـ سىلەر مېنى بالاغا تىقىپ، زىمىنىدىكىلەر ـ قاناتانىيلار بىلەن پەرىزىيلەرنىڭ ئالدىدا سېھىستىكىلار. بىزنىڭ ئادىمىمىز ئاز بىر خەلقتۇرمىز؛ ئۇلار ماڭا قارشى چىقىپ يىغىلىپ ھۇجۇم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەن ۋە جەمەئىتىم ۋەيران بولىمىز، ـ دېدى. 31 ئەمما ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئەجەبا، سىڭلىمىزغا بىر پاھىشە ئايالغا قىلغانىدەك مۇئامىلە قىلسا بولامدۇ؟ ـ دېدى.

35 ئاندىن خۇدا ياقۇپقا: ـ سەن هازىر بەيت-ئەلگە چىقىپ، شۇ يەرنى ماكان قىل، ئۆزۈڭ ئاكاڭ ئەساۋدىن قېچىپ ماڭغىنىڭدا ساڭا كۆرۈنگەن [مەن] تە گرىگە بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، ـ دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئۆيىدىكىلەر ۋە ئۆزى بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدى: ـ ئاراڭلاردىكى يات ئىلاھ بۇتلىرىنى تاشلۇۋېتىڭ، ئۆزۈڭلارنى پاكلاپ ئېگىنلىرىڭلارنى يە گگۈشلە گلار. 3 ئاندىن قوپۇپ بەيت-ئەلگە چىقىمىز. مەن شۇ يەردە قىينىچىلىقتا قالغاندا دۇئايىمنى ئىجابەت قىلىپ، يۈ رە گدىن يولۇمدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەلگەن تە گرىگە قۇربانگاھ سالاي، ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۆز قوللىرىدىكى ھەممە يات ئىلاھ بۇتلىرىنى، شۇنداقلا قۇلاقلىرىدىكى زىرىلەرنى چىقىرىپ ياقۇپقا بەردى. ياقۇپ بۇلارنى شە كەمدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە كۆمۈپ قويدى. 5 ئاندىن ئۇلار سەپەر رە گە تاتلاندى؛ ئەمما ئەترابىدىكى شەھەرلەرنى خۇدادىن بولغان بىر ۋەھىمە باستىچقا، ئۇلار ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرىنى قوغلىمىدى. 6 بۇ تەرىقىدە ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ ھەممىسى قانائان زىمىنىدىكى لۇز، يەنى بەيت-ئەلگە يېتىپ كەلدى. 7 ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياسىدى؛ ئاكىسىدىن قېچىپ ماڭغىنىدا شۇ يەردە خۇدا ئۇنىڭغا كۆرۈنگىنى ئۈچۈن بۇ جايىنىڭ ئىسمىنى «ئەل-بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدى. 8 رىۋكاھنىڭ ئىنىگىنىسى دەبوراھ بولسا شۇ يەردە ئالەمدىن ئوتتى. ئۇ بەيت-ئەلنىڭ ئايىغىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە دەپنە قىلىندى. بۇ سەۋەبتىن شۇ دەرەخ «يىغا-زارلىنىڭ دۇب دەرىخى» دەپ ئاتالدى. 9 ياقۇپ [شۇ يول بىلەن] پادان-ئارامدىن يېنىپ كەلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۇنىڭغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلدى. 10 ئاندىن خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئىسمىڭ ياقۇپتۇر؛ ئەمما مۇندىن كېيىن سەن ياقۇپ ئاتالماي، بەلكى نامىڭ ئىسرائىل بولىدۇ، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىل قويۇپ قويدى. 11 ئاندىن خۇدا يەنە ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۇزۇم ھەممىگە قادىر تە ڭرىدۇرمەن؛ سەن نەسىللىنىپ، كۆپەيگىن؛ بىر ئەل، شۇنداقلا بىر تۇركۈم ئەللەر سەندىن پەيدا بولىدۇ؛ پادىشاھلارمۇ سېنىڭ پۇشتۇڭدىن چىقىدۇ. 12 مەن ئىبراھىم ۋە ئىسھاققا بە رگەن زىمىنى ساڭا بېرىمەن، شۇنداقلا سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگىمۇ شۇ زىمىنى بېرىمەن، ـ دېدى. 13 ئاندىن خۇدا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكەن جايدىن، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى. 14 ياقۇپ خۇدا ئۇزى بىلەن سۆزلەشكەن جايدا بىر تاش تۈۋرۈكنى تىكلەپ، ئۇستىگە بىر شاراب ھەدىيەسىنى تۆكتى ۋە زەيتۇن مېيى قويۇپ قويدى. 15 ياقۇپ خۇدا ئۇزى بىلەن سۆزلەشكەن شۇ جايىنىڭ نامىنى «بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدى. 16 ئاندىن ئۇلار بەيت-ئەلدىن مېڭىپ، ئەفراتقا ئازغىنا يول قالغاندا، راھىلەنى تولغاق ئۈتۈپ كېتىپ، قاتتىق ئۇغۇت ئازابدا قالدى. 17 ئەمما تولغىقى قاتتىق ئېغىرلاشقاندا، ئۇغۇت ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن، بۇ قېتىم يەنە بىر ئوغلۇڭ بولىدىغان بولدى ـ دېدى. 18 شۇنداق بولدىكى، راھىلە جېنى چىقىش ئالدىدا، ئاخىرقى نەپەسى بىلەن ئوغلىغا «بەن-ئونى» دەپ ئىسىم قويدى؛ ئەمما ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇنى «بەن-يامىن» دەپ ئاتىدى. 19 راھىلە ۋاپات بولدى ۋە بەيت-لەھەم دەپ ئاتىلىدىغان ئەفراتنىڭ يولىنىڭ يېنىغا دەپنە قىلىندى. 20 ياقۇپ ئۇنىڭ قەبرىسىنىڭ تۈستىگە بىر خاتىرە تېشى تىكلەپ قويدى. بۇگۈنگە قەدەر «راھىلەنىڭ قەبرە تېشى» شۇ

يەردە تۇرماقتا. **21** ئاندىن ئىسرائىل سەپەرنى داۋاملاشتۇرۇپ مىگدال-ئېدىرنىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇ چېدىرىنى تىكتى. **22** ئىسرائىل ئۇ زېمىندا تۇرغان ۋاقتىدا، رۇبەن بىرىپ ئۇ ئاتىسىنىڭ كېنىزىكى بىلھاھ بىلەن بىر ئورۇندا ياتتى؛ ئىسرائىل بۇنى ئاڭلاپ قالدى. ياقۇپنىڭ ئون ئىككى ئوغلى بار ئىدى: ـ **23** لىياھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ ياقۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن ۋە شىمئون، لاۋِي، يەھۇدا، ئىسساكار ھەم زەبۇلۇن ئىدى. **24** راھىلەدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ يۈسۈپ ۋە بىنيامىن ئىدى. **25** راھىلەنىڭ دېدىكى بىلھاھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ دان ۋە نافتالى ئىدى. **26** لىياھنىڭ دېدىكى زىلپاھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ گاد بىلەن ئاشىر ئىدى. بۇلار بولسا ياقۇپقا پادان-ئارامدا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىدى. **27** ئەمدى ياقۇپ تاتسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا، ئېبراھىم ۋە ئىسھاق مۇساپىر بولۇپ تۇرغان كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبرونىنىڭ يېنىدىكى مامرە گە كەلدى. **28** ئىسھاقنىڭ كۆز رگەن كۈنلىرى بىر يۈز سەكسەن يىل بولدى. **29** ئىسھاق تولمۇ قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەسىتىن توختاپ ۋاپات بولدى ۋە ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بىرىپ قوشۇلدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ياقۇپ ئۇنى دەپنە قىلدى.

36

تۇۋەندىكىلەر ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر (ئەساۋ يەنە ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ): ـ **2** ئەساۋ ئايالىلىرىنى قانائانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن ئالدى، يەنى ھىتتىيلاردىن بولغان ئېلوننىڭ قىزى ئادا ھەم ھۋىيلاردىن بولغان زىبېئوننىڭ نەۋرىسى، ئاناھنىڭ قىزى ئوھولىباماھنى ئالدى؛ **3** ئۇنىڭدىن باشقا ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوتنىڭ سىڭلىسى باسىماتنىمۇ ئالغاندى. **4** ئادام ئەساۋغا ئېلىفازنى تۇغۇپ بەردى؛ باسىمات بولسا رېئۇئەلنى تۇغدى. **5** ئوھولىباماھ يەتۇش، يائالام ۋە كوراھنى تۇغدى؛ بۇلار قانائان زېمىندا ئەساۋغا تۇغۇلغان تۇغۇللار ئىدى. **6** ئەساۋ ئايالىلىرى، تۇغۇل-قىزلىرى، ئۆيىدىكى ھەممە كىشىلىرىنى ۋە چارپايلىرىنى، بارلىق تۇلاغلىرىنى، شۇنداقلا قانائان زېمىندا تاپقان بارلىق نەرسىلىرىنى ئېلىپ، ئىنىسى ياقۇپتىن ئايرىلىپ، باشقا بىر يۇرتقا كۆچۈپ كەتتى. **7** چۈنكى ھەر ئىككىسىنىڭ تەھەللۇقاتلىرى ئىنناتىن كۆپ بولغاچقا، بىر يەردە بىللە تۇرالمايتتى؛ مۇساپىر بولۇپ تۇرغان زېمىن تۇلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن تۇلارنى باقالمايتتى. **8** ئۇنىڭ بىلەن ئەساۋ (ئەساۋ ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ) سېئىر تېغىغا بىرىپ، ئولتۇراقلىشىپ قالدى. **9** تۇۋەندىكىلەر تاغلىق رايون سېئىردىكى ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ **10** ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئەساۋنىڭ ئايالى ئادامنىڭ ئوغلى ئېلىفاز؛ ئەساۋنىڭ ئايالى باسىماتنىڭ ئوغلى رېئۇئەل. ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تېمان، ئومار، زەفو، گاتام ۋە كەناز ئىدى. ئەساۋنىڭ ئوغلى ئېلىفازنىڭ كىچىك خوتۇنى تىمنا ئىدى؛ ئۇ ئېلىفازغا ئامالەكنى تۇغۇپ بەردى. يۇقىرىلار بولسا ئەساۋنىڭ ئايالى ئادامنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ناھات، زەراھ، شامماھ ۋە مىززاھ ئىدى؛ بۇلار ئەساۋنىڭ ئايالى باسىماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **14** ئەساۋنىڭ ئايالى، يەنى زىبېئوننىڭ چوڭ قىزى، ئاناھنىڭ قىزى بولغان ئوھولىباماھنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇ ئەساۋغا يەتۇش، يائالام ۋە كوراھنى تۇغۇپ بەردى. **15** ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىچىدىن تۇۋەندىكى ئەمىرلەر چىققان: ـ ئەساۋنىڭ تۇنجى ئوغلى ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرىدىن: ـ ئەمىر تېمان، ئەمىر ئومار، ئەمىر زەفو، ئەمىر كىناز، **16** ئەمىر كوراھ، ئەمىر گاتام ۋە ئەمىر ئامالەك چىققان. بۇلار ئېدوم زېمىندا ئېلىفازنىڭ نەسىلىدىن چىققان ئەمىرلەر بولۇپ، ئادامنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **17** ئەساۋنىڭ ئوغلى رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر ناھات، ئەمىر زەراھ، ئەمىر شامماھ ۋە ئەمىر مىززاھلار چىققان؛ بۇلار ئېدوم زېمىندا رېئۇئەلنىڭ نەسىلىدىن چىققان ئەمىرلەردۇر؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئەساۋنىڭ ئايالى باسىماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **18** ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولىباماھنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر يەتۇش، ئەمىر يائالام ۋە ئەمىر كوراھلار چىققان. بۇلار ئاناھنىڭ قىزى، ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولىباماھنىڭ نەسىلىدىن چىققان ئەمىرلەر ئىدى. **19** بۇلار ئەساۋنىڭ، يەنى ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، [ئېدومىيلارنىڭ] ئەمىرلىرى ئىدى. **20** ھوريلاردىن بولغان سېئىرنىڭ [ئېدوم] زېمىندا ئولتۇرغان ئەۋلادلىرى: ـ لوتان، شوبال، زىبېئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. بۇلار سېئىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئېدوم زېمىندا ھوريلارنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. **22** لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ھورى بىلەن ھېمام ئىدى؛ لوتاننىڭ سىڭلىسى تىمنا ئىدى. **23** شوبالنىڭ ئوغۇللىرى: ئالۋان، ماناھات، ئېبال، شېفو ۋە ئونام ئىدى. **24** زىبېئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئايا ھەم ئاناھ ئىدى. بۇ ئاناھ چۆلدە ئاتىسى زىبېئوننىڭ ئېشىگىنى بېقۇۋېتىپ، ئارشا گالارنى تېپىۋالغان ئاناھنىڭ دەل تۇزى شۇ ئىدى. **25** ئاناھنىڭ پەرزەنتلىرى: ئوغلى دىشون؛ ئاناھنىڭ قىزى ئوھولىباماھ ئىدى. **26** دىشوننىڭ ئوغۇللىرى: ھەمدان، ئەشبان، ئىتران ۋە كېران ئىدى. **27** ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى: بىلھان، زاۋاۋان ۋە ئاكان ئىدى. **28** دىشاننىڭ ئوغۇللىرى: تۇز ۋە ئاران ئىدى. **29** ھوريلارنىڭ تۇزلىرىنىڭ ئەمىرلىرى: ئەمىر لوتان، ئەمىر شوبال، ئەمىر زىبېئون، ئەمىر ئاناھ، ئەمىر دىشون، ئەمىر ئېزەر ۋە ئەمىر دىشان ئىدى. بۇلار بولسا ھوريلارنىڭ سېئىر زېمىندا تۇز نامىلىرى بويىچە ئاتالغان قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. **31** ئىسرائىللارنىڭ تۇسىتىگە ھېچ پادىشاھ تېخى سەلتەنەت قىلماستا ئېدوم زېمىندا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھلار تۆۋەندىكىدەك: ـ **32** بېئورنىڭ ئوغلى بىلا ئېدومدا سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى دىنھاباھ ئىدى. **33** بىلا ئۆلگەندىن كېيىن، بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **34** يوباب ئۆلگەندىن كېيىن، تېمانىيلارنىڭ زېمىنىدىن كەلگەن ھوشام ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **35** ھوشام ئۆلگەندىن كېيىن، بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇ موئابنىڭ يايلاقلىرىدا مىدىيانىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ يەڭگەندى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. **36** ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن، ماسرە كاھلىق ساملاھ ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **37** ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن، «دەريانىڭ يوينىدىكى رەھوبوت»تىن كەلگەن ساۋۇل ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **38** ساۋۇل ئۆلگەندىن كېيىن، ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋال-ھانان ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **39** ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن، ھادار ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى پائۇ ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل بولۇپ، ئۇ مەي-زاھابنىڭ قىزى بولغان ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. **40** ئەساۋنىڭ نەسىلىدىن بولغان ئەمىرلەر ئۇلارنىڭ ئات-ئىسىملىرى، جەمەتلىرى، نەسەبنامىلىرى ۋە ئۇرغان جايلىرى بويىچە: ئەمىر تىمنا، ئەمىر ئالۋاھ، ئەمىر يەھەت، ئەمىر يەھوھولىباماھ، ئەمىر ئېلاھ، ئەمىر پىنون، ئەمىر كېنباز، ئەمىر تېمان ۋە ئەمىر مىبزار، ئەمىر ما گدىيەل ۋە ئەمىر ئىرامىلار ئىدى. بۇلار ئېدومىيلارنىڭ ئەمىرلىرى بولۇپ، تۇزلىرى ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقان جايلار تۇز نامىلىرى بىلەن ئاتالغاندى. مانا شۇ تەرىقىدە ئەساۋ ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى.

37

ياقۇپ بولسا ئاتىسى مۇساپىر بولۇپ تۇرغان يەردە، يەنى قانائان زېمىندا ئولتۇراقلاشتى. **2** تۇۋەندىكىلەر ياقۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىشى-ئىزلىرىدۇر. يۈسۈپ يىگىت بولۇپ ئون يەتتە ياشقا كىرگەن چاغلىردا، ئاكىلىرى بىلەن بىللە قويلارنى باقاتتى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ كىچىك خوتۇنلىرى بىلھاھ ۋە زىلپاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن بىللە ئىشلەيتتى. يۈسۈپ ئاتىسىغا ئۇلارنىڭ ناچار قىلمىلىرىنى ئېيتىپ قويۇاتتى. **3** يۈسۈپ ئىسرائىلنىڭ قېرىغان ۋاقتىدا تاپقان بالىسى بولغاچقا، ئۇنى باشقا ئوغۇللىرىدىن بەك كۆرەتتى. شۇڭا ئۇ يۈسۈپكە ئۆزۈن يەڭلىك تون تىكتۈرۈپ بەردى. **4** ئەمما ئاكىلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇنى ئۆزلىرىدىن ياخشى كۆرىدىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ قالغاندى ۋە ئۇنىڭغا چىرايلىق گەپ قىلماتتى. **5** ئۇنىڭ ئۇستىگە يۈسۈپ بىر چۈش كۆرگەن بولۇپ، ئۇنى ئاكىلىرىغا دەپ بېرىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا تېخىمۇ ئۆچ بولۇپ كەتتى. **6** يۈسۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ كۆرگەن شۇ چۈشۈمنى ئاكىلاپ بېقىڭلار. **7** مانا، بىز ھەممىمىز ئېتىزلاردا ئاشلىقلارنى باغلاۋاتقىدە كەنمىز. قارىسام مېنىڭ ئۆنچەم تۈرە تۇرۇپ كېتىدەك؛ سىلەرنىڭ ئۆنچىلەر ئاڭلار بولسا مېنىڭ ئۆنچەمنىڭ چۆرىسىگە ئولىشىپ تەزىم قىلىپ ئۆرىگۈدەك! ـ دېدى. **8** ئاكىلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئەجەبا، سەن بىزگە پادىشاھ بولامسەن؟ ئۈستىمىزگە ھۆكۈمرانلىق قىلامسەن؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇنىڭ كۆز رگەن چۈشلىرى ۋە گېپىدىن ئاكىلىرى ئۇنى تېخىمۇ يامان كۆردى. **9** كېيىن ئۇ يەنە بىر چۈش كۆردى ۋە چۈشىنى ئاكىلىرىغا دەپ: ـ مانا، مەن يەنە بىر چۈش كۆردۈم. قارىسام، قۇياش بىلەن ئاي ۋە ئون بىر يۇلتۇز ما گا تەزىم قىلىپ ئۆرىگۈدەك! ـ دېدى. **10** ئۇ بۇ چۈشنى تاتسى ۋە ئاكىلىرىغا دەپ بەردى. ئاتىسى ئۇنىڭغا تەنبىھ بېرىپ: ـ بۇ كۆرگىنىڭ زادى قانداق چۈش؟ ئەجەبا، مەن، ئاناڭ ۋە

ئاكا-ئۇكىلىرىڭ ئالدىڭغا بېرىپ، ساڭا يە رگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلىمىزمۇ؟ ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئاكىلىرى ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. ئەمما ئاتىسى شۇ گەپنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. **12** ئەمدى يۈسۈپنىڭ قېرىندىاشلىرى ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى باققىلى شە كەمگە كەتكەندى. **13** ئىسرائىل يۈسۈپكە: ـ ئاكىلىرىڭ شە كەمدە پادا بېقىۋاتىدىغۇ؟ كەل، مەن سېنى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئەۋەتەي، دېۋىدى، يۈسۈپ: ـ مانا مەن، دېدى. **14** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئەمدى بېرىپ ئاكىلىرىڭ ئامان-ئېسىنەمۇ-ئەمەسمۇ، ماڭا خەۋىرنى ئېلىپ كەلگىن، دەپ ئۇنى ھېبرون جىلغىسىدىن يولغا سالدى؛ ئۇ شە كەمگە باردى. **15** شۇ يەردە بىرسى ئۇنىڭ دالادا تېنەپ يۈرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ نېمە ئىزدەۋاتىسەن، دەپ سوردى. **16** ئۇ: ـ مەن ئاكىلىرىمنى ئىزدەۋاتىمەن. ئۇلارنىڭ پادىلىرىنى قەيەردە بېقىۋاتقانلىقىنى ئېيتىپ بەرسىگىز، دېدى. **17** ئۇ ئادەم جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلار بۇ يەردىن كېتىپ قالدى، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ: «يېۋرۇگلار، دوتانغا بارايلى» دېگىنىنى ئاڭلىدىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاكىلىرىنىڭ ئارقىسىدىن بېرىپ، ئۇلارنى دوتاندىن تاپتى. **18** ئۇلار ئۇنى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇ تېخى ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلمەيلا، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىشنى مەسلىھەتلەشتى. **19** ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ مانا ھېلىقى چۈش كۆرگۈچى كېلىۋاتىدۇ. **20** كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈپ مۇشۇ يەردىكى ئورە كەھردىن بىرىگە تاشلۇۋېتەيلى، ئاندىن: ـ ۋەھشىي بىر ھايۋان ئۇنى يەپ كېتىپتۇ، دەيلى. شۇندا، بىز ئۇنىڭ چۈشلىرىنىڭ نېمە بولىدىغىنىنى كۆرىمىز! ـ دېدى. **21** ئەمما رۇبەن بۇنى ئاڭلاپ ئۇنى ئۇلارنىڭ قوللىردىن قۇتقۇزماقچى بولۇپ: ـ ئۇنى ئۆلتۈرمەيلى، دېدى. **22** رۇبەن ئۇلارغا يەنە: ـ قان تۆكمە كلار! يەلكى ئۇنى چۆلدىكى مۇشۇ ئورە كىكە تاشلۇۋېتىڭلار، لېكىن ئۇنىڭغا قول تەگكۈزمە كلەر، دېدى (ئەمەلىيەتتە، ئۇ ئۇنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا قايتۇرۇۋېتەمچى ئىدى). **23** يۈسۈپ ئاكىلىرىنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە ئۇلار ئۇنى ئۇتۇپ، ئۇنىڭ ئالاھىدە تونىنى، يەنى كىيىكلىك ئۇزۇن يە كىلىك تونىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئورە كىكە تاشلۇۋەتتى. لېكىن ئورەك قۇرۇق بولۇپ، ئىچىدە سۇ يوق ئىدى. **25** ئاندىن ئۇلار تاماق يېگىلى ئولتۇردى. ئۇلار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئىسمائىللارنىڭ بىر كارۋىنى گىلېئاد تەرەپتىن كېلىۋاتاتتى. تۆگىلىرىگە دورا-دەرمەك، تۇتىيا ۋە مۇرمە كىكلەر ئارتىلغان بولۇپ، مىسىر تەرەپكە كېتىۋاتاتتى. **26** يەھۇدا قېرىندىاشلىرىغا: ـ بىزنىڭ بىر تۇغقان قېرىندىشىمىزنى ئۆلتۈرۈپ، قېنىنى يوشۇرغىنىمىزنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ **27** كېلىڭلار، ئۇنى ئىسمائىللارغا سېتىۋېتەيلى، قانداقلا بولمىسۇن ئۇ بىزنىڭ ئىنىمىز، بىر تۇغقان قېرىندىشىمىز، شۇڭا ئۇنىڭغا قول سالمايلى، دېۋىدى، قېرىندىاشلىرى بۇنىڭغا قۇلاق سالدى. **28** مىدىيانلىق سودىگەرلەر شۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، ئۇلار يۈسۈپنى ئورە كتىن تارتىپ چىقىرىپ، ئۇلارغا يىگىرمە كۈمۈش تەڭگىگە سېتىۋەتتى. بۇلار بولسا يۈسۈپنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. **29** رۇبەن ئورە كنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، يۈسۈپنىڭ ئورە كتە يوقلۇقىنى كۆرۈپ، كىيىملىرىنى يىرتىپ، **30** ئىنىلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ بالا يوق ئۇرىدۇ! ئەمدى مەن نە گە بارايمە؟! ـ دېدى. **31** ئەمما ئۇلار يۈسۈپنىڭ تونىنى ئېلىپ، بىر تېكىنى بوغۇزلاپ تونىنى ئۇنىڭ قېنىغا مىلەپ، **32** ئاندىن ئۇزۇن يە كىلىك تونىنى ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا: ـ بۇنى بىز تېپىۋالدۇق، بۇ ئوغلۇڭنىڭ تونىمۇ-ئەمەسمۇ، ئۇزۇلۇڭ كۆرۈپ باققىن، دېدى. **33** ئۇ ئۇنى تونۇپ: ـ بۇ دەرۋەقە مېنىڭ ئوغلۇمنىڭ تونى ئىكەن؛ بىر ۋەھشىي ھايۋان ئۇنى يەپ كەتكەن ئوخشايدۇ؛ شۇبھىسىزكى، يۈسۈپ تىتما-تىتما قىلۇۋېتىلىپتۇ! ـ دېدى. **34** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ، بېلىگە بۆز باغلاپ، نۇرغۇن كۈنلە رگچە ئوغلى ئۈچۈن

35 ئۇنىڭ ھەممە ئوغۇل-قىزلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەسەللى بەرسىمۇ، ئۇ تەسەللىنى قوبۇل قىلمايلى: «مەن تەھتىساراغا چۈشۈپ ئوغلۇمنىڭ قېشىغا بارغۇچە شۇنداق ماتەم ئۈتىمەن!» دېدى. يۈسۈپنىڭ ئاتىسى شۇ پېتى ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم ئۈتتى. **(Sheol h7585) 36** ئەمدى مىدىيانلىار [يۈسۈپنى] مىسىرغا ئېلىپ بېرىپ، پىرەۋئۇنىڭ بىر غوجىداری، پاسىبان بېشى پوتىفارغا ساتتى.

38

ئۇ ۋاقىتلاردا شۇندىاق بولدىكى، يەھۇدا ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ قېشىدىن كېتىپ، ھىراھ ئىسىملىك ئادۇللاملىق بىر كىشىنىڭكىگە چۈشتى. **2** شۇ يەردە يەھۇدا شۇئا ئىسىملىك بىر قاناۋانىينىڭ قىزىنى كۆردى؛ ئۇ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېشىغا كىرىپ ياتتى. **3** ئۇ ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئوغىدى؛ يەھۇدا ئۇنىڭغا «ئەر» دەپ ئات قويدى. **4** ئۇ يەنە ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئوغىدى ۋە ئۇنىڭغا ئونان دەپ ئات قويدى. **5** ئاندىن يەنە ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئوغىدى ۋە ئۇنىڭغا شەلاھ دەپ ئات قويدى. ئۇ ئۇغۇلغاندا يەھۇدا كېزىبدا ئىدى. **6** يەھۇدا ئۆزىگە ئوغلى ئە رگە تامار ئىسىملىك بىر قىزنى ئېلىپ بەردى. **7** لېكىن يەھۇدانىڭ ئۆزىگە ئوغلى ئەر بەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاچقا، بەرۋەردىگار ئۇنى ئۆلتۈردى. **8** بۇ چاغدا يەھۇدا ئونانغا: ـ ئاكاڭنىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا كىرىپ، ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېرىندىاشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىپ، ئاكاڭ ئۈچۈن نەسىل قالدۇرغىن، دېدى. **9** ئەمما ئونان بۇ نەسىلنىڭ ئۆزىگە تەۋە بولمايدىغانلىقىنى بىلىپ، ئاكىسىغا نەسىل قالدۇرماسلىق ئۈچۈن ھەر قېتىم ئاكىسىنىڭ ئايالى بىلەن بىللە بولغاندا مەنىسىنى يە رگە ئاقتۇرۇۋېتەتتى. **10** ئۇنىڭ بۇ قىلمىشى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل كۆرۈنگەنچىكە، ئۇنىمۇ ئۆلتۈرۈۋەتتى. **11** يەھۇدا ئەمدى كېلىنى تامارغا: ـ ئوغلۇم شەلاھ چوڭ بولغىچە ئاتاڭنىڭ ئۆيىدە تۇل ئولتۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. چۈنكى ئۇ ئېچىدە: ـ بۇمۇ ئاكىلىرىغا ئوخشاش ئۆلۈپ كېتەرمىكىن، دەپ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن تامار بېرىپ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. **12** ئەمدى كۆپ كۈنلەر ئۆتۈپ، شۇئانىڭ قىزى، يەھۇداغا تەگكەن ئايال ئۆلدى. يەھۇدا تەسەللى تاپقاندىن كېيىن ئادۇللاملىق دوستى ھىراھ بىلەن بىللە ئۆزىنىڭ قوي قىرقىغۇچىلىرىنىڭ ئەھۋالىنى بىلىشكە تىماھقا چىقتى. **13** تامارغا: ـ قېينئاتاڭ ۋىلىرىنى قىرقىغلى تىماھقا يول ئالدى، دېگەن خەۋەر يەتتى. **14** شۇنىڭ بىلەن تامار شەلاھ چوڭ بولغان بولسىمۇ، مەن ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىلمىدىم، دەپ قاراپ، ئۇلۇق كىيىمىنى سېلىۋېتىپ، چۈمبەل تارتىپ بەدىنىنى ئوراپ، تىناھ يولىنىڭ ئۈستىدە ئەنائىمغا كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ ئولتۇردى. **15** ئەمدى يەھۇدا ئۇنى يۈزى يېپىقلىق ھالدا كۆرگەندە: ـ بۇ بىر پاھىشە ئايال ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىدى. **16** ئۇ يولدىن بۇرۇلۇپ ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز كېلىنى ئىكەنلىكىنى بىلمەي: ـ كەل، مەن سەن بىلەن بىللە بولاي، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بىلەن بىللە بولساڭ، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ دەپ سوردى. **17** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ پادامنىڭ ئېچىدىن بىر ئوغلاقنى ساڭا ئەۋەتىپ بېرەي، دېدى. ئايال: ـ سەن ئۇنى ئە كېلىپ بە رگۈچە، ماڭا رەنگە بەرەر نەرسە بېرەمسەن؟ دەپ سوربۇدى، **18** ئۇ: ـ ساڭا نېمىنى رەنگە بېرەي؟ ـ دېدى. ئۇ: ـ ئۆز مۆھۈرۈڭ بىلەن ئۇنىڭ شوينىسىنى ۋە قولۇڭدىكى ھاساڭنى رەنگە بە رگىن، دېۋىدى، ئۇ بۇلارنى بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بە رگە بولدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭدىن ھاملىدار بولۇپ قالدى. **19** ئاندىن تامار ئورىندىن ئۆرۈپ ماڭدى؛ ئۇ پەرەنجىنى سېلىۋېتىپ، ئۇلۇق كىيىمىنى كىيىۋالدى. **20** يەھۇدا: ـ ئۇ خوتۇنىنىڭ قولىدىكى رەنىنى يانداۋۇرۇپ كەلسۇن دەپ ئادۇللاملىق دوستىنىڭ قولى ئارقىلىق ئوغلاقنى ئەۋەتتى، ئەمما ئۇ ئۇنى تاپالمىدى. **21** ئۇ شۇ جايدىكى ئادەملەردىن: ـ ئەنائىمدىكى يولنىڭ يېنىدا ئولتۇرغان بۇتپەرەس پاھىشە قېنى، دەپ سورىسا، ئۇلار: ـ بۇ يەردە ھېچبىر بۇتپەرەس پاھىشە بولغان ئەمەس، دەپ جاۋاب بەردى. **22** يۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدانىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ: ـ مەن ئۇنى تاپالمىدىم، ئۇنىڭ ئۆستىگە ئۇ جايدىكى ئادەملەرمۇ: «بۇ يەردە ھېچبىر بۇتپەرەس پاھىشە ئايال بولغان ئەمەس» دېيىشتى، دېدى. **23** يەھۇدا: ـ يېتۇ، ئۇ نەرسىلەرنى ئۇ ئېلىپ كەتسە كەتسۇن؛ بولمىسا، باشقىلارنىڭ مەسخىرىسىگە قالىمىز. ئېنىلا بولمىسۇن، مەن ئۇنىڭغا ئوغلاق ئەۋەتتىم، لېكىن سەن ئۇ خوتۇنىنى تاپالمىدىڭ، دېدى. **24** ئۈچ ئايچە ئۆتكەندىن كېيىن بىرسى يەھۇداغا: ـ سېنىڭ كېلىنىڭ تامار بۇزۇقچىلىق قىلدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە زىنادىن ھاملىدار بولۇپ قالدى، دېگەن خەۋەرنى يەتكۈزدى. يەھۇدا جاۋابەن: ـ ئۇنى ئېلىپ چىقىڭلار، كويدۇرۇۋېتىلسۇن! ـ دېدى. **25** لېكىن ئۇ ئېلىپ چىقىلغاندا قېينىتىسغا خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ بۇ نەرسىلەرنىڭ ئىگىسى بولغان ئادەمدىن ھاملىدار بولدۇم! ئەمدى سەن كۆرۈپ باق، بۇ مۆھۈر، شوينىسى ۋە ھاسىنىڭ كىمنىڭ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغىن، دېدى. **26** يەھۇدا بۇ نەرسىلەرنى ئېتىراپ قىلىپ: ـ ئۇ ماڭا نىسبەتەن ھەقلىقتۇر، دەرۋەقە مەن ئۇنى ئوغلۇم شەلاھقا ئېلىپ بەرمىدىم، دېدى. بۇ ئىشتىن كېيىن يەھۇدا ئۇنىڭغا يەنە يېقىنچىلىق قىلمىدى. **27** ئۇنىڭ ئۈچۈت ۋاقتى يېقىنلاشتى، مانا قورىسقىدا قوشكېزەك بار ئىدى. **28** ئۇ ئۈچۈغقان ۋاقتىدا بالىلاردىن بىرسى قولىنى چىقىرىۋىدى، ئۈچۈت ئانىسى

دەرهال بر قىزىل يېنى ئېلىپ: «بۇ ئاۋۇال چىقتى» دەپ ئۇنىڭ قولىغا چىگىپ قويدى. 29 لېكىن تۇ قولىنى يەنە ئېچىگە تىقىۋالدى، مانا ئۇنىڭ ئىنسى چىقتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇغۇت ئانىسى: «سەن قاندای قىلىپ بۇسۇپ چىقتىڭ!» دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا «پەرەز» دېگەن ئات قويۇلدى. 30 ئاندىن قولىغا قىزىل يىپ چىگىلگەن ئاكسىي ئۇغۇلدى. ئۇنىڭ ئىسمى زەراھ دەپ ئاتالدى.

39 يۇسۇپ بولسا مىسىرغا ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇنى پىرەئۇننىڭ غوجدارى، پاسىبان بېشى پوتىفار شۇيە رگە ئېلىپ كەلگەن ئىسمائىللارنىڭ قولىدىن سېتىۋالدى. 2 لېكىن پەرۋەردىگار يۇسۇپ بىلەن بىللە بولغاچقا، ئۇنىڭ ئىشلىرى ئوڭغا تارتتى؛ ئۇ مىسىرلىق خوجىسىنىڭ ۋەيىدە تۇرۇپ قالدى. 3 ئۇنىڭ خوجىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇ نېمە ئىش قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ قولىدا روناق تاپقۇزغانلىقىنى بايقىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ خاس خىزمەتچىسى بولدى. خوجىسى ئۇنى ۋېنى باشقۇرۇشقا قويدى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇنى ۋېنى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى باشقۇرۇشقا قويغاندىن تارتىپ، پەرۋەردىگار بۇ مىسىرلىقنىڭ ۋېنى يۇسۇپنىڭ سەۋەبىدىن بەركەتلىدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ بەركىتى ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسى ۋە بارلىق تېرىقچىلىقىغا كەلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن [پوتىفار] بارلىق ئىشلىرىنى يۇسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، تۆز تامىقىنى يېيىشتىن باشقا ھېچقاندىاق ئىش بىلەن كارى بولمىدى. يۇسۇپ بولسا قامىتى كېلىشكەن، خۇشچىراي يىگىت ئىدى. 7 بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ خوجىسىنىڭ ئايالىنىڭ يۇسۇپكە كۆزى چۈشۈپ قېلىپ: ـ مەن بىلەن ياتقىن! ـ دېدى. 8 ئەمما ئۇ ئۇنماي خوجىسىنىڭ ئايالىغا مۇنداق دېدى: ـ مانا خوجام ۋەيدىكى ئىشلارنى، شۇنداقلا بارلىق تەئەللۇقاتىنى قولۇمغا تاپشۇردى، ماڭا تولىمۇ ئىشىنىپ ئىشلىرىم بىلەن كارى بولمايدۇ. 9 بۇ ۋەيدە مەندىن چوڭ ئادەم يوق. سەندىن باشقا ئۇ ھېچبىر نەرسىنى مەندىن ئايمىدى ـ چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئايالىدۇرسەن! شۇنداق تۇرۇقلۇق مەن قانداقمۇ بۇنداق رەزىللىكنى قىلىپ خۇدا ئالدىدا گۇناھكار بولاي؟ ـ دېدى. 10 گەرچە ھەر كۈنى يۇسۇپكە شۇنداق دېسىمۇ، شۇنداقلا ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلىشنى ياكى ئۇنىڭ بىلەن بەرگە تۇرۇشنى رەت قىلغان بولسىمۇ، 11 شۇنداق بىر ۋەقە بولدىكى، بىر كۈنى ئۇ تۆز ئىشى بىلەن ئۆيۈ ئىچىگە كىرگەندى، ۋەيدىكىلەردىن ھېچقايسىسى ۋەينىڭ ئىچىدە ئەمەس ئىدى؛ 12 بۇ ئايال ئۇنىڭ تونىنى تۇتۇۋېلىپ: ـ مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. ئۇ تونىنى ئۇنىڭ قولىغا تاشلاپ قېيۇپ، ۋۇگۇ رگەن پېتى قېچىپ تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى. 13 ئايال يۇسۇپنىڭ تونىنى تۆز قولىغا تاشلاپ قېچىپ چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، 14 ۋەيدىكى خىزمەتچىلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ قاراڭلار، ئېرىم بەرگە ھاقارەت كەلتۈرسۈن دەپ بىر ئىبرانىي ئادەمنى ئېلىپ كەپتۇ! بۇ ئادەم بىنىمغا كىرىپ: «سەن بىلەن ياتاي» دېۋىدى، قاتتىق ۋاقىرىدىم! 15 ئۇ مېنىڭ قاتتىق ۋاقىرغىنىمنى ئاڭلاپ، تونىنى بىنىمغا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ كەتتى، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن خوجىسى ۋەيگە يېنىپ كەلگۈچە ئۇ يۇسۇپنىڭ تونىنى يېنىدا ساقلاپ قويدى. 17 ئاندىن ئۇ ئېرىگىمۇ شۇ گەپنى قىلىپ: ـ سەن ئېلىپ كەلگەن ھېبلىق ئىبرانىي قۇل ماڭا ھاقارەت قىلىشقا قېنىشمغا كىردى. 18 لېكىن مەن قاتتىق ۋاقىراپ-جارقىردىم، ئۇ تونىنى قېنىشمدا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ كەتتى، ـ دېدى. 19 ئۇنىڭ خوجىسى ئايالىنىڭ: ـ سېنىڭ قۇلۇڭ مېنى ئۇنداق-مۇنداق قىلدى، دېگەن گەپلىرىنى ئاڭلاپ غەزىپى ئوتىدەك تۇتاشتى. 20 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپنىڭ خوجىسى ئۇنى تۇتۇپ ئوردا مۇنارلىق زىندانغا قاماپ قويدى. شۇيە رگە پەقەت پادىشاھنىڭ مەھبۇسلىرى سولىناتتى. يۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە سولاقتا يېتىپ قالدى. 21 لېكىن پەرۋەردىگار يۇسۇپ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىپ، ئۇنى زىندان بېگىنىڭ ئىنزىرىدە ئىلتىپات تاپقۇزدى. 22 شۇنىڭ بىلەن زىندان بېگى گۇندىخاندا ياتقان ھەممە مەھبۇسلارنى يۇسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇ يەردە قىلىندىغان ھەرقاندىاق ئىش ئۇنىڭ قولى بىلەن بولاتتى. 23 زىندان بېگى يۇسۇپنىڭ قولىدىكى ھېچقاندىاق ئىشتىن غەم قىلماتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇ ھەرنېمە قىلسا پەرۋەردىگار ئۇنى ئوڭۇشلۇق قىلاتتى.

40 بۇ ئىشلاردىن كېيىن مىسىر پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ۋە باش ناۋاپى مىسىر پادىشاھنىڭ زىتىغا تېگىپ گۇناھكار بولۇپ قالدى. 2 شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن ئۇنىڭ بۇ ئىككى مەنسەپدارىغا، يەنى باش ساقىي ۋە باش ناۋاپىغا غەزەپلىنىپ، 3 ئۇلارنى پاسىبان بېشىنىڭ سارىيىغا، يۇسۇپ سولاقلىق مۇنارلىق زىندانىغا سولاپ قويدى. 4 پاسىبان بېشى يۇسۇپنى ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇلارنى كۈتۈشكە تەيىنلىدى. ئۇلار سولاقتا بىرنەچچە كۈن يېتىپ قالدى. 5 ئۇلار ئىككىسى ـ مىسىر پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ۋە ناۋاپى گۇندىخاندا سولاقلىق تۇرغان بىر كېچىدە چۈش كۆردى. ھەربىرىنىڭ چۈشىنىڭ تۈرىگە خاس تەبىرى بار ئىدى. 6 ئەتىسى ئەتىگەندە، يۇسۇپ ئۇلارنىڭ قېشىغا كىرىۋىدى، ئۇلارنىڭ غەمكىن ئولتۇرغىنىنى كۆردى؛ 7 شۇڭا ئۇ تۆزى بىلەن بىللە خوجىسىنىڭ سارىيىدا سولاقلىق ياتقان پىرەۋنىڭ بۇ ئىككى مەنسەپداريدىن: ـ نېمىشقا چىرايىڭلار بۇزۇق شۇنچە سولغۇن؟ ـ دەپ سوردى. 8 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئىككىمىز بىر چۈش كۆردۇق؛ ئەمما چۈشىمىزنىڭ تەبىرىنى يېشىپ بېرىدىغان كىشى يوق، دېدى. يۇسۇپ ئۇلارغا: ـ چۈشىڭە تەبىر بېرىش خۇدادىن بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ چۈشۈڭلارنى ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. 9 يۇنىڭ بىلەن باش ساقىي يۇسۇپكە چۈشىنى ئېيتىپ: ـ چۈشۈمدە ئالدىمدا بىر تۈزۈم تېلى تۇرغىدەك؛ 10 بۇ تۈزۈمۈم تېلىنىڭ ئۈچ شېخى بار ئىكەن. ئۇ بىخ تۇرۇپ چېچەك كەپ، سابلىرىدا ئۈزۈم پىشىپ كېتىپتۇدەك؛ 11 پىرەۋنىڭ قەدەھى قولۇمدا ئىكەن؛ مەن ئۈزۈملەرنى ئېلىپ پىرەۋنىڭ قەدەھىگە سىقىپ، قەدەھنى ئۇنىڭ قولىغا سۇنۇپتىمەن، دېدى. 12 يۇسۇپ ئۇنىڭغا جاۋابەن: چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى، بۇ ئۈچ شاخ ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. 13 ئۈچ كۈن ئىچىدە پىرەۋن قەددىڭنى رۇسلىتىپ، سېنى مەنسىپىڭگە قايتىدىن تەيىنلەيدۇ. يۇنىڭ بىلەن سەن بۇرۇن ئۇنىڭغا ساقىي بولغانىدەك پىرەۋنىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا سۇنىدىغان بولىسەن. 14 لېكىن ئىشلىرىڭ ئوڭۇشلۇق بولغانىدا مېنى يادىڭغا يەتكۈزۈپ، ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ پىرەۋنىڭ ئالدىدا مېنىڭ توغرامدا گەپ قىلىپ، مېنى بۇ ۋەيدىن چىقارتقايسەن. 15 چۈنكى مەن ھەققەتەن ئىبرانىيلارنىڭ زېمىنىدىن ناھەق تۇتۇپ ئېلىپ كېلىندىم؛ بۇ يەردىمۇ مېنى زىندانغا سالغۇدەك بىر ئىش قىلمىدىم، ـ دېدى. 16 باش ناۋاي يۇسۇپنىڭ شۇنداق ياخشى تەبىر بەرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ مەنمۇ ئۈزۈمنى چۈشۈمدە كۆردۇم؛ مانا، بېشىمدا ئاق نان بار ئۈچ سېۋەت بار ئىكەن. 17 ئەڭ ئۈستۈنكى سېۋەتتە ناۋايلار پىرەۋنگە پىشۇرغان ھەرخىل نازۇنېمەتلەر بار ئىكەن؛ لېكىن قۇشلار بېشىمدىكى ئۇ سېۋەتتىكى نەرسىلەرنى يەپ كېتىپتۇدەك، ـ دېدى. 18 يۇسۇپ جاۋابەن: ـ چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى: ـ بۇ ئۈچ سېۋەت ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. 19 ئۈچ كۈن ئىچىدە پىرەۋن سېنىڭ بېشىڭنى كېسىپ، جەسىتىڭنى دەرەختىكە ئاسىدىكەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇچارقاناتلار كېلىپ گۇشۇڭنى يەيدىكەن، ـ دېدى. 20 ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، پىرەۋنىڭ تۇغۇلغان كۈنى بولغاچقا، ئۇ ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۈچۈن بىر زىياپەت قىلىپ بەردى، شۇنداقلا دەرۋەقە خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا باش ساقىينىڭ بېشىنى كۆتۈردى ۋە باش ناۋاينىڭ بېشىنى ئالدى، 21 ئۇ باش ساقىينى قايتىدىن تۆز مەنسىپىگە تەيىنلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پىرەۋنىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا قايتىدىن سۇنىدىغان بولدى. 22 لېكىن باش ناۋاينى بولسا يۇسۇپ ئۇلارغا تەبىر بەرگەندەك ئېسىۋەتتى. 23 ئەمما باش ساقىي يۇسۇپنى ھېچ ئەسلىمەي، ئەكسىچە ئۇنى ئۇنۇتۇپ قالدى.

41 توپتوغرا ئىككى يىل ئۆتۈپ، پىرەۋن بىر چۈش كۆردى. چۈشىدە ئۇ [نىل] دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرغىدەك. 2 ھەم چىرايلىق ھەم سېمىز يەتتە ۋېياق ئىنەك دەريادىن چىقىپ، قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپ يۈرىدەك. 3 ئاندىن يەنە يەتتە ۋېياق ئىنەك دەريادىن چىقىپ، ئۇلار سەت ھەم ئورۇق بولۇپ، ئالدىنقى ئىنە كەلرىنىڭ يېنىدا، دەريانىڭ بويىدا تۇرۇپتۇ. 4 بۇ سەت ھەم ئورۇق ئىنە كەلر ئۇ يەتتە چىرايلىق ھەم سېمىز ئىنە كەلرنى يەۋېتىپتۇ. شۇ ۋاقىتتا

پىرەۋن ۇيغىنىپ كېتىپتۇ. 5 ئۇ يەنە ئۇخلاپ، ئىككىنچى قېتىم چۈش كۆردى: ـ مانا، بىر تۈپ يۇغداي شىبخىدىن توق ۋە چىرايلىق يەتتە باشاق چىقىپتۇ. 6 ئۇلاردىن كېيىن يەنە يەتتە باشاق چىقىپتۇ، ئۇلار ھەم ئورۇقلۇق ۋە پۇچەك بولۇپ، شەرق شامىلىدا سولىشىپ قالغانىدى. 7 بۇ ئورۇقلۇق باشاقلار ئۇ يەتتە سىمىز، توق باشاقنى يۇتۇپ كېتىپتۇ. ئاندىن پىرەۋن ۇيغىنىپ كېتىپتۇ، بۇ ئۆزىنىڭ چۈشى ئىكەن. 8 ئەتىسى ئۇنىڭ كۆڭلى ناھايىتى بىئارام بولۇپ، مىسىردىكى ھەممە پالچى-جاد ۋەگەرلەر بىلەن بارلىق دانىشمەنلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. پىرەۋن ئۆز چۈشىنى ئۇلارغا ئېيتىپ بەردى؛ لېكىن ھېچكىم پىرەۋنگە چۈشلەرنىڭ تەبىرىنى دەپ بېرەلمىدى. 9 ئۇ چاغدا باش ساقىي پىرەۋنگە: ـ بۈگۈن مېنىڭ ئۆتكۈز رگەن خاتالىقلىرىم ئېسىمگە كەلدى. 10 بۇرۇن پىرەۋن جانابلىرى قۇللىرىغا، يەنى پىقىر ۋە باش ناۋايغا ئاچچىقلىنىپ، بىزنى پاسىبان بېشىنىڭ ساريىدا سولاققا تاشلىغانىدىلا، 11 شۇ چاغلاردا ھەربىرىمىز بىر كېچىدە بىردىن چۈش كۆردۇق؛ ھەر قايسىمىز كۆز رگەن چۈشىنىڭ تەبىرى باشقا-باشقا ئىدى. 12 شۇ يەردە بىز بىلەن بىللە پاسىبان بېشىنىڭ قۇلى بولغان بىر ئىبرانىي يىگىت بار ئىدى. ئۇنىڭغا چۈشلىرىمىزنى ئېيتىۋىدۇق، ئۇ بەرگەن چۈشلىرىمىزنىڭ تەبىرىنى بايان قىلدى؛ ئۇ ھەربىرىمىزنىڭ كۆز رگەن چۈشىگە قاراپ تەبىر بەرگەندى. 13 شۇنداق بولدىكى، ئىشلار دەل ئۇنىڭ بەرگەن تەبىرىدە دېيىلگەندەك يۈز بەردى؛ جانابلىرى پىقىرنى ئۆز مەنسىپىمگە قايتىدىن تەينىلدىلە، باش ناۋايىنى دارغا ئاستىلا، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ، يۇسۇپنى چاقىردى، ئۇلار دەرھال ئۇنى زىنداندىن چىقاردى. يۇسۇپ يۈزۈت-ساقلىنى چۈشۈرۈپ، كىيىملىرىنى يەڭگۈشلەپ، پىرەۋنىڭ ئالدىغا كىردى. 15 پىرەۋن يۇسۇپقا: ـ مەن بىر چۈش كۆردۇم، ئەمما ئۇنىڭ تەبىرىنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمىدى. ئاڭلىسام، سەن چۈشكە تەبىر بېرەلەيدىكەنسەن، ـ دېدى. 16 يۇسۇپ پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ تەبىر بېرىش ئۆزۈمدىن ئەمەس؛ لېكىن خۇدا پىرەۋنگە خاتىرجەملىك بېرىدىغان بىر جاۋاب بېرىدۇ، ـ دېدى. 17 پىرەۋن يۇسۇپقا: ـ چۈشۈمدە مەن دەريانىڭ قىرغىقىدا تۇرۇپ تىمەن. 18 قارىسام، دەريادىن ھەم سىمىز ھەم چىرايلىق يەتتە ۋېياق ئىنەك چىقىپ قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپتۇ. 19 ئاندىن ئۇلاردىن كېيىن ئاجىز، تولىمۇ سەت ھەم ئورۇق يەتتە ۋېياق ئىنەك چىقىپتۇ. مەن مىسىر زېمىنىدا شۇنداق سەت ئىنە كلەرنى كۆز رگەن ئەمەسمەن. 20 بۇ ئورۇق، ئەسكى ئىنە كلەر بولسا ئاۋۋالقى يەتتە سىمىز ئىنە كنى يەۋېتىپتۇ. 21 ئۇلارنى يەۋەتكەن بولسىمۇ، قورسىقىغا بىر نېمىنىڭ كىرگەنلىكى ھېچ ئايان بولماپتۇ، ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى بەلكى بۇرۇنقىدەك سەت ئىمىش. ئاندىن مەن ۇيغىنىپ كەتتىم. 22 ئاندىن يەنە بىر چۈش كۆردۇم، مانا بىر شاختىن يەتتە ھەم توق ھەم چىرايلىق باشاق چىقىپتۇ. 23 ئاندىن يەنە يەتتە پۇچەك، ئورۇق باشاق چىقىپتۇ، ئۇلار شەرق شامىلى بىلەن سولىشىپ قۇرۇپ كېتىپتۇ. 24 بۇ ئورۇق باشاقلار يەتتە چىرايلىق باشاقنى يەپ كېتىپتۇ. مەن بۇ ئىشنى پالچى-جاد ۋەگەرلە رگە دەپ بەرسەم، ماڭا تەبىرىنى ئېيتىپ بېرىدىغان ھېچ كىشى چىقمىدى، دېدى. 25 يۇسۇپ پىرەۋنگە: ـ [جانابلىرى] پىرەۋنىڭ چۈشلىرى بىر مەنىدىدۇر. خۇدا ئۆزى قىلماقچى بولغان ئىشلىرىنى پىرەۋنگە ئالدىن بىلدۈردى. 26 بۇ يەتتە ياخشى ئىنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ يەتتە ياخشى باشاقمۇ يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ. بۇ چۈشلەر ئوخشاش بىر چۈشتۇر. 27 ئۇلاردىن كېيىن چىققان يەتتە ئورۇق، يامان سەت ئىنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ شەرق شامىلى بىلەن سولىشىپ قالغان يەتتە قۇرۇق باشاقمۇ شۇنداق بولۇپ، ئاچارچىلىق بولىدىغان يەتتە يىلدۇر. 28 مەن پىرەۋنگە دەيدىغان سۆزۈم شۇكى، خۇدا يېقىندا قىلماقچى بولغان ئىشنى پىرەۋنگە ئايان قىلدى. 29 مانا، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا يەتتە يىلغىچە مەمۇرچىلىق بولىدۇ، 30 ئاندىن يەتتە يىلغىچە ئاچارچىلىق بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىدا پۈتكۈل مەمۇرچىلىقنى ئۇنۇتقۇزىدىغان ئاچارچىلىق زېمىنى ۋەيران قىلىدۇ. 31 كېلىدىغان ئاچارچىلىقنىڭ سەۋەبىدىن زېمىندا بولغان مەمۇرچىلىق كىشىلىرىنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئاچارچىلىق تولىمۇ ئېغىر بولىدۇ. 32 لېكىن چۈشنىڭ يانداۋۇرۇلۇپ، پىرەۋنگە ئىككى قېتىم كۆرۈنگىنىنىڭ ئەھمىيىتى شۇكى، بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بېكىتىلگەن بولۇپ، خۇدا ئۇنى پات ئاردا ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. 33 ئەمدى پىرەۋن ئۆزى ئۈچۈن پەم-پاراسەتلىك ھەم دانا بىر كىشىنى تېپىپ، مىسىر زېمىنىغا قويسۇن. 34 پىرەۋن شۇنداق قىلسۇنكى، مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىلدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئاشلىقنىڭ بەشتىن بىرىنى توپلاڭلار دەپ زېمىنغا نازارەتچىلەرنى تەينىلىسۇن. 35 بۇلار شۇ كېلىدىغان توقچىلىق يىللىرىدا بارلىق ئاشلىقنى توپلاپ، شەھەر-شەھەرلەردە يېمە كلىك بولسۇن دەپ بۇغداي-قوناقلارنى پىرەۋنىڭ قول ئاستىغا جەم قىلىپ ساقلىتىپ قويسۇن. 36 [يىغىلغان] شۇ ئاشلىقلار مىسىر زېمىندا بولىدىغان يەتتە يىللىق ئاچارچىلىققا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ساقلانسۇن؛ شۇ تەرىقىدە زېمىن ئاچارچىلىقتىن ھالاك بولمايدۇ، ـ دېدى. 37 بۇ سۆز پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىگە تازا ياقتى. 38 شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن خىزمەتكارلىرىغا: ـ بۇ كىشىدەك، ئۆچىدە خۇدانىڭ روھى بار يەنە بىرسىنى تاپالامدۇق؟! ـ دېدى. 39 پىرەۋن يۇسۇپكە: ـ خۇدا ساڭا بۇنىڭ ھەممىسىنى ئايان قىلغانىكەن، سەندەك پەملىك ھەم دانا ھېچكىم چىقمايدۇ. 40 سەن ئۆمىدى مېنىڭ ۆيۈمنى باشقۇرۇشقا بېكىتىلدىڭ، بارلىق خەلقىم سېنىڭ ئاغزىڭغا قاراپ تۇرۇلىرىنى تەرتىپكە تىزىسۇن. پەقەت تەختىلا مەن سەندىن ئۈستۈن تۇرىمەن، ـ دېدى. 41 ئاخىرىدا پىرەۋن يۇسۇپقا: ـ مانا، مەن سېنى پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە تەينىلىدىم، ـ دېدى. 42 بۇنىڭ بىلەن، پىرەۋن ئۆز قولىدىن مۆھۈر ئۈزۈكىنى چىقىرىپ، يۇسۇپنىڭ قولىغا سالدى؛ ئۇنىڭغا نەپىس كاناپ رەختتىن تىكىلگەن لباسنى كىيگۈزۈپ، بوينىغا بىر ئالتۇن زەنجىر ئېسىپ قويدى. 43 ئۇنى ئۆزىنىڭ ئىككىنچى شاھانە ھارۋىسىغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭ ئالدىدا: «تىز پۈكۈڭلار!» ـ دەپ جار سالدۇردى. شۇنداق قىلىپ، پىرەۋن ئۆزى پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا تىكەلىگە قويدى. 44 ئاندىن پىرەۋن يۇسۇپكە يەنە: ـ مەن دېگەن پىرەۋندۇرمەن؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا سەنسىز ھېچكىم قول-پۇتىنى مىدىرلاتمىسۇن! ـ دېدى. 45 پىرەۋن يۇسۇپكە زافىنات-پائانياھ دېگەن نامنى بەردى ۋە ئون شەھەردىكى كاھىن پوتىفىراھنىڭ قىزى ئاسىناتنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. شۇنداق قىلىپ يۇسۇپ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى باشقۇرۇش ئۈچۈن چۆرگىلەشكە چىقتى. يۇسۇپ مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېكىتىلگەندە ئوتتۇز ياشتا ئىدى؛ ئۇ پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چىقىپ، مىسىر زېمىنىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىنى كۆزدىن كەچۈردى. 47 مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئۆچىدە زېمىنىنىڭ ھوسۇلى دۆۋە-دۆۋە بولدى. 48 يەتتە يىلدا ئۇ مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئاشلىقنى يىغىپ، شەھەر-شەھەر رگە توپلىدى؛ ھەرقايسى شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ئېتىزلىقىنىڭ ئاشلىقىنى ئۇ شۇ شەھەرنىڭ ئۆزىگە جۇغلاپ قويدى. 49 شۇ ئەتىرىدە يۇسۇپ دېڭىزدىكى قۇمدەك ناھايىتى كۆپ ئاشلىق توپلىدى؛ ئاشلىق ھەددى-ھىسابسىز بولغاچقا، ئۇلار ھىسابلاشنى توختاتتى. 50 ئاچارچىلىق يىللىرى يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن يۇسۇپكە ئىككى ئوغۇل تۇرەلدى. بۇلارنى ئۇندىكى كاھىن پوتىفەراھنىڭ قىزى ئاسىناتنى ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەردى. 51 يۇسۇپ: «خۇدا پۈتۈن جاپا-مۇشەققىتىم ۋە ئاتامنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىنى كۆزلۈمدىن كۆتۈرۈۋەتتى» دەپ ئوڭىغا ئوغلىغا مانا‌سىسەھ دەپ ئات قويدى؛ 52 ئاندىن: «مەن ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەن يۇرتتا خۇدا مېنى مېۋلىك قىلدى» دەپ ئىككىنچىسىگە ئەفرائىم دەپ ئات قويدى. 53 مىسىر زېمىندا مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئايىغالاشتى. 54 ئاندىن يۇسۇپنىڭ ئېيتقىنىدەك ئاچارچىلىقنىڭ يەتتە يىلى باشلاندى. ئۇ چاغلاردا باشقا بارلىق يۇرتلاردىمۇ ئاچارچىلىق بولدى؛ لېكىن مىسىر زېمىنىدىكى ھەر يەرلەردە نان بار ئىدى. 55 ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر زېمىنى باسقاندا، خەلق ئاشلىق سوراپ پىرەۋنگە پېرياد قىلدى. پىرەۋن مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسگە: ـ يۇسۇپنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ سىلە رگە نېمە دېسە، شۇنى قىلىڭلار، ـ دېدى. 56 ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى بېسىپ كەتتى. يۇسۇپ ھەر يەردىكى ئامبارلارنى ئېچىپ، مىسىرلىقلارغا ئاشلىق ساتاتتى؛ ئاچارچىلىق مىسىر زېمىندا ئىنتايىن ئېغىر بولغىلى تۇردى. 57 ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى باسقان بولغاچقا، بارلىق يۇرتلاردىكى خەلقمۇ ئاشلىق ئالغىلى مىسىرغا يۇسۇپنىڭ قېشىغا كېلەتتى.

42

ئەمدى ياقۇپ مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى بىلگىنىدە ئوغۇللىرىغا: ـ نېمىشقا بىر-بىرىگىلارغا قارىشىپ تۇرىسىلەر؟ ـ دېدى. 2 ئاندىن يەنە: ـ ماڭا قارا كىلار، ئاڭلىشىمچە مىسىردا ئاشلىق بار ئىكەن. ئۇ يەر گە بېرىپ، ئاندىن شۇ يەردىن بەرگە ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلۇپ كەتمەي، تىرىك قالىمىز، ـ دېدى. 3 بۇنىڭ بىلەن يۇسۇپنىڭ

ئون ئاكسى ئاشلىق سېتىۋالغىلى مىسىرغا يولغا چىقتى. **4** لېكىن ياقۇپ يۈسۈپنىڭ ئىنىسى بىنيامىننىڭ بىرەر يامانلىققا ئۇچراپ قېلىشىدىن قورقۇپ ئۇنى ئاكىلىرى بىلەن بىللە ئەۋەتمىدى. **5** شۇنىڭدەك ئاچارچىلىق قاناتلىرى زېمىنىدىمۇ يوز بە رگەچكە، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاشلىق ئالغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بار ئىدى. **6** يۈسۈپ زېمىننىڭ ۋالىيسى بولۇپ، يۇرتنىڭ بارلىق خەلقىگە ئاشلىق سېتىپ بە رگۈچى شۇ ئىدى. يۈسۈپنىڭ ئاكىلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يوزلىرىنى يە رگە تە گگىلىزۇپ تەزىم قىلدى. **7** يۈسۈپ ئاكىلىرىنى كۆرۈپلا ئۇلارنى تونۇدى؛ لېكىن ئۇ تونۇشۇلۇق بەرمەي، ئۇلارغا قوپال تەلەپپۇزدا گەپ قىلىپ: ـ قەيەردىن كەلدىڭلار، دەپ سوردى. ئۇلار جاۋابەن: ـ قاناتان زېمىنىدىن ئاشلىق ئالغىلى كەلدۇق، ـ دېدى. **8** يۈسۈپ ئاكىلىرىنى تونۇغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۇنى تونۇمىدى. **9** يۈسۈپ ئەمدى ئۇلار توغرىسىدا كۆرگەن چۈشلىرىنى ئېسىگە ئېلىپ، ئۇلارغا: ـ سىلەر جاسۇس، بۇ ئەلنىڭ مۇداپىئەسىز جايلىرىنى كۆزەتكىلى كەلدىڭلار، ـ دېدى. **10** ئەمما ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي خوجام، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى كەمىنىلىرى ئاشلىق سېتىۋالغىلى كەلدى! **11** بىز ھەممىمىز بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرى، سەممىي ئادەملەرمىز. كەمىنىلىرى جاسۇس ئەمەس! ـ دېدى. **12** ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئۇنداق ئەمەس! بەلكى زېمىننىڭ مۇداپىئەسىز جايلىرىنى كۆرگىلى كەلدىڭلار، ـ دېدى. **13** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى ئەسلىدە ئون ئىككى قېرىنداش ئىدۇق؛ بىز ھەممىمىز قاناتان زېمىنىدىكى بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرىدۇرمىز؛ لېكىن كەنجى ئىنىمىز ئىنىمىز يوقاپ كەتتى، ـ دېدى. **14** ئەمما يۈسۈپ ئۇلارغا يەنە: ـ مانا مەن دەل سىلە رگە ئېيتقىنىمدەك، جاسۇس ئىكەنسىلەر! **15** پىرەۋنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، كىچىك ئىنىڭلار بۇ يە رگە كەلمىگۈچە سىلەر بۇ يەردىن چىقىپ كېتەلمەيسىلەر، سىلەر شۇنىڭ بىلەن سىنىلىسىلەر. **16** ئىنىڭلارنى ئېلىپ كەلگىلى بىرىڭلارنى ئەۋەتىڭلار، قالغانلىرىڭلار بولسا سولاپ قويۇلىسىلەر. يۇنىڭ بىلەن ئېيتقىنىڭلارنىڭ راست-يالغانلىقى تىپساتلىنىدۇ، بولمىسا، پىرەۋنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر جەزمەن جاسۇس! ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى ئۈچ كۈنگىچە سولاپ قويدى. **18** ئۈچىنچى كۈنى يۈسۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن خۇدادىن قورقىدىغان ئادەمدەن؛ تىرىك قېلىشىڭلار ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلىڭلار: ـ **19** ئە گەر سەممىي ئادەملەر بولسا ڭلار، قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى سىلەر سولانغان گۈندىخاندا سولاقلىق ئۈرۈەرسۇن، قالغىنىڭلار ئاچارچىلىقتا قالغان ئائىلە ڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار؛ **20** ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن سۆزلىرىڭلار تىسپاتلانسا، ئۆلمەيسىلەر!، ـ دېدى. ئۇلار شۇنداق قىلدىغان بولدى. **21** ئاندىن ئۇلار ئۆزئارا: ـ بەرھەق، بىز ئىنىمىزغا قىلغان ئىشىمىز بىلەن گۇناھكار بولۇپ قالدۇق، ئۇ بە رگە يالۋۇرسىمۇ ئۇنىڭ ئازابىنى كۆرۈپ ئۆزۈپ ئۆنىڭغا قۇلاق سالمىدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ ئازاب-ئوقۇبەت بېشىمىزغا چۈشتى، ـ دېيىشتى. **22** رۇبەن ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مەن سىلە رگە: بالىغا زۇلۇم قىلماڭلار، دېگەن ئەمەسمىدىم؟ لېكىن ئۆنمىدىڭلار. مانا ئەمدى ئۇنىڭ قان قەرزى بىزدىن سورىلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **23** ئەمما يۈسۈپ ئۇلار بىلەن تەرجىمان ئارقىلىق سۆزلەشكەچكە، ئۇلار يۈسۈپنىڭ ئۆز گەپلىرىنى ئۇقۇپ ئۆزۈۋاتقىنىنى بىلمىدى. **24** ئۇ ئۇلاردىن ئۆزىنى چەتكە ئېلىپ، يىغلاپ كەتتى. ئاندىن ئۇلارنىڭ قېشىغا يېنىپ كېلىپ، ئۇلارغا يەنە سۆز قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن شىمئونىنى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا باغلىدى. **25** ئاندىن يۈسۈپ ئەمر چۈشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ئاغارلىرىغا ئاشلىق تولدۇرۇپ، ھەر بىرسىنىڭ پۇلىنى قايتۇرۇپ تاغىرىغا سېلىپ قويۇپ، سەپەر ھازىرلىقلىرىمۇ بېرىلسۇن دەپ ۋېرىۋېدى، ئۇلارغا شۇنداق قىلىندى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئاكىلىرى ئېشىە كلىرىگە ئاشلىقلىرىنى ئارتىپ، شۇ يەردىن كەتتى. **27** ئەمما ئۇتە گگە كەلگەندە ئۇلاردىن بىرى ئېشىكىگە يەم بە رگىلى تاغىرىنى ئېچىۋىدى، مانا، ئۆز پۇلى تاغارنىڭ تاغزىدا ئۇرىاتتى. **28** ئۇ قېرىنداشلىرىغا: ـ مېنىڭ پۇلۇمنى قايتۇرۇۋېتىپتۇ. مانا ئۇ تاغىرىمدا ئۇرىدۇ، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ، تىترىشىپ بىر-بىرىگە: ـ بۇ خۇدانىڭ بە رگە زادى نېمە قىلغىنىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **29** ئۇلار قاناتان زېمىنغا، ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن ئۆتكەن ھەممە ۋەقەلەرنى ئۇنىڭغا سۆزلەپ بېرىپ: **30** ـ ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بە رگە قوپال گەپ قىلدى، بە رگە زېمىنى پايلىغۇچى جاسۇستەك مۇئامىلە قىلدى؛ **31** ئەمدى بىز ئۇنىڭغا: «بىز بولساق سەممىي ئادەملەرمىز، جاسۇس ئەمەسمىز. **32** بىز بىر ئاتىدىن بولغان ئوغۇللار بولۇپ، ئون ئىككى ئاكا-ئۇكا ئىدۇق، بىرى يوقاپ كەتتى، كىچىك ئىنىمىز ھازىر قاناتان زېمىنىدا ئاتىمىزنىڭ يېنىدا قالدى» دېسەك، **33** ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بە رگە مۇنداق دېدى: «مېنىڭ سىلەرنىڭ سەممىي ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىم ئۈچۈن، قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بىرىنى مېنىڭ يېنىمدا قالدۇرۇپ قويۇپ، ئاچ قالغان ئائىلە ڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار، **34** ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلسا ڭلار، سىلەرنىڭ جاسۇس ئەمەس، بەلكى سەممىي ئادەملەر ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىۋېمەن. ئاندىن قېرىنداشىڭلارنى سىلە رگە قايتۇرۇپ بېرىمەن ۋە سىلەر زېمىنىدا سودا-سېتىق قىلسا ڭلار بولىدۇ» ـ دېدى. **35** ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تاغارلىرىنى تۆككەندە، مانا ھەربىرىنىڭ پۇلىنى ئۆز تاغارلىرىدا ئۇراتتى! ئۇلار ۋە ئاتىسى ئۆزلىرىنىڭ چىگىلگىلك پۇللىرىنى كۆرگەندە، قورقۇپ قېلىشتى. **36** ئاتىسى ياقۇپ ئۇلارغا: ـ مېنى ئوغۇلسىزدىن جۇدا قىلدىڭلار! يۈسۈپ يوق بولدى، شىمىئوننمۇ يوق، ئەمدى بىنيامىننىمۇ ئېلىپ كەتمەكچى بولۇۋاتىسىلەر! مانا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ بېشىمغىلا كەلدى! ـ دېدى. **37** رۇبەن ئاتىسىغا: ـ ئە گەر مەن بىنيامىننى قېشىڭغا قايتۇرۇپ ئېلىپ كەلمىسەم، مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى ئولتۇرۇۋەتكىن؛ ئۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرغىن؛ مەن ئۇنى قېشىڭغا يانداۋۇرۇپ ئېلىپ **38** لېكىن ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: ـ ئوغلۇم سىلەر بىلەن بىللە ئۇيە رگە چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۇ ئۆزى يالغۇز قالدى. مۇبادا يولدا كېتىۋاتقاندا ئۇنىڭغا بىرەر كېلىشمەسلىك كەلسە، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەردىگە-ئەلەم بىلەن تەختىسارىغا چۈشۈرۈۋېتىسىلەر، ـ دېدى. **(Sheol h7585)**

43

ئاچارچىلىق زېمىننى ئىنتايىن ئېغىر باسقانىدى. **2** بۇ سەۋەبتىن ئۇلار مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن ئاشلىقنى يەپ تۈگەتكەندە، ئاتىسى ئۇلارغا: ـ يەنە بېرىپ بە رگە ئازغىنا ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. **3** لېكىن يەھۇدا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھېلىقى كىشى بىزنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەن. **4** ئە گەر ئىنىمىزنى بىز بىلەن بىللە ئەۋەتسەڭ، بىز بېرىپ ساڭا ئاشلىق ئېلىپ كېلىمىز. **5** ئەمما ئەۋەتىشكە ئۇنىمىساڭ، بىز بارمايمىز؛ چۈنكى ھېلىقى كىشى بە رگە: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەن، ـ دېدى. **6** ئىسرائىل ئۇلارغا: ـ سىلەر نېمىشقا ماڭا شۇنچە يامانلىق قىلىپ ئۇ كىشىگە: «يەنە بىر ئىنىمىزمۇ بار» دېدىڭلار، ـ دېدى. **7** ئۇلار جاۋابەن: ـ ئۇ كىشى بىزنىڭ ۋە ئائىلىمىزنىڭ ئەھۋالىنى سۈرۈشتۈرۈپ كوچىلاپ: «ئاتاڭلار تېخى ھايامۇ؟ يەنە بىر ئىنىڭلار بارمۇ؟» ـ دەپ سوردى. بىز ئۇنىڭ شۇ سۈئالىغا يارىشا جاۋاب بەردۇق. ئۇنىڭ بە رگە: «ئىنىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار» دەيدىغىنىنى نەدىن بىلەيلى؟ ـ دېدى. **8** يەھۇدا ئاتىسى ئىسرائىلغا: ـ بالىنى مەن بىلەن ئەۋەتكىن؛ بىز دەرھال قوزغىلىپ يولغا چىقايلى؛ شۇنداقتا بىز ۋە سەن، بىزلەر ھەم باللىرىمىز ئۆلمەي، تىرىك قالىمىز. **9** مەن ئۇنىڭغا كېپىل بولىمەن؛ سەن ئۇنىڭ ئۆچۈن مېنىڭدىن ھېساب ئالسەن؛ ئە گەر مەن ئۇنى سېنىڭ قېشىڭغا ئامان-ئېسەن يانداۋۇرۇپ كېلىپ، يۈز ئۆگۈنىڭ ئالدىدا ئۆزغۈزمىسام، پۈتكۈل ئۆمرۈمدە ئالدىڭدا گۇناھكار بولاي. **10** چۈنكى ھايال بولمىغان بولساق، بۇ چاغقىچە ئىككى قېتىم بېرىپ كېلەتتۇق، ـ دېدى. **11** ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئىسرائىل ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، مۇنداق قىلىڭلار: ـ ئۇ كىشىگە قاچا-قۇچا ڭلارغا زېمىنىدىكى ئەڭ ئېسىل مېۋىلەردىن سوۋغات ئالغاچ بېرىڭلار: يەنە ئازغىنا ئۇتىيا، ئازراق ھەسەل، دورا-دەرمانلار، مۇرمە ككى، پىستە ۋە بادامىلارنى ئالغاچ بېرىڭلار. **12** قوۋۇڭلاردا ئىككى ھەسسە پۇل ئېلىپ، تاغارلىرىڭلارنىڭ ئاغزىدىكى ئۆز ۋۇڭلارغا يانداۋۇلغان پۇلنىمۇ ئېلىپ كېتىڭلار. ئېھتىمال، بۇ ئىشتا سەۋەنلىك كۆرۈلگەن بولۇشى مۇمكىن. **13** ئىنىڭلارنىمۇ بىللە ئېلىپ، قوزغىلىپ ئۇ كىشىنىڭ يېنىغا يەنە بېرىڭلار. **14** ھەممىگە قادىر تە ڭرى ئۆزى سىلەرنى ئۇ كىشىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرگەي. بۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلەرنىڭ شۇ يەردىكى قېرىندىشىڭلارنى ۋە بىنيامىننى قويۇپ بېرىپ، سىلە رگە قوشۇپ قويارمىكىن؛ ئۆزۈم ناۋادا باللىرىمدىن جۇدا بولسام بولاي! ـ دېدى. **15**

شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر شۇ سوۋغاتنى ئېلىپ، قوللىرىغا ئىككى ھەسسە پۇلنى تۇتۇپ، بىنيامىننى ئېلىپ قوزغىلىپ، مىسىرغا بېرىپ يۇسۇپنىڭ ئالدىدا ھازىر بولدى. **16** يۇسۇپ بىنيامىننى ئۆلار بىلەن بىللە كۆرگىنىدە، ئۆز ۆيىنى باشقۇرىدىغان خوجدارىغا ۋېرىۋېپ: ـ بۇ ئادەملەرنى ۋېزىمگە باشلاپ كىرىپ، مال سويۇپ تائام تەييار قىلغىن؛ چۈنكى بۇ كىشىلەر چۈشلۈك غىزانى مەن بىلەن يەيدۇ، ـ دېدى. **17** ئۇ كىشى يۇسۇپنىڭ ۋېرىۋېغىنىدەك قىلىپ، ئادەملەرنى يۇسۇپنىڭ ۋېگىگە باشلاپ كىردى. **18** ئۆلار بولسا يۇسۇپنىڭ ۋېگىگە باشلاپ كېلىنگىنىدن قورقۇشۇپ: ـ ئالدىنقى قېتىم تاغارلىرىمىزغا ياندۇرۇلغان پۇلنىڭ سەۋەبىدىن بىز ئۆنىڭ ۋېگىگە ئېلىپ كېلىنىدۇق، ئۆنىڭ مەقسىتى بىرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۆستىمىزدىن بېسىپ قۇل قىلىپ، ئېشەك كالىرىمىزنى تارتىۋېلىش ئۈچىشىدۇ، ـ دېيىشتى. **19** ئۆلار يۇسۇپنىڭ ۋېينى باشقۇرىدىغان خوجدارىنىڭ يېنىغا كېلىپ، ۋېينىڭ ئىشىكىنىڭ تۈۋىدە ئۆنىڭغا: ـ **20** ئەي خوجام، بىز ھەققەتەن ئەسلىدە مۇشۇ يەرگە ئاشلىق ئالغىلى كەلگەندۇق، **21** شۇنداق بولدىكى، بىز ئۆتە گىگە كېلىپ ئۆز تاغارلىرىمىزنى ئاچساق، مانا ھەربىرىمىزنىڭ پۇلى، ئەينى ئېغىرلىقى ۋىنچە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدا تۇرۇۋېتىپ، شۇڭا بىز بۇنى ياندۇرۇپ قولىمىزدا ئالغاچ كەلدۇق. **22** ئاشلىق ئالغىلى قولىمىزدا باشقا پۇلۇق ئېلىپ كەلدۇق؛ ئەمما تاغارلىرىمىزغا پۇلنى كىمنىڭ سېلىپ قويغانلىقىنى بىلمىدۇق، ـ دېدى. **23** ئۇ ئۆلارغا: ـ خاتىرجەم بولۇڭلار، قورقماڭلار. سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار، ئاتاڭلارنىڭ خۇداسى تاغارلىرىڭلاردا سىلە رگە بايلىق ئاتا قىلغان ئوخشايدۇ؛ سىلەرنىڭ پۇلۇڭلارنى ئاللىقاچان تاپشۇرۇپ ئالدىم، ـ دېدى. ئاندىن ئۇ شىمئوننى ئۆلارنىڭ قېشىغا ئېلىپ چىقتى. **24** ئۇ كىشى ئۆلارنى يۇسۇپنىڭ ۋېگىگە باشلاپ كىرىپ، ئۆلارنىڭ پۇتلىرىنى ۋېيۇشىغا سۇ ئەكىرىپ بېرىپ، ئاندىن ئېشەك كالىرىگە يەم بەردى. **25** ئۆلار يۇسۇپنىڭ چۈشتە كېلىشىگە ئۆلگۈرتۈپ سوۋغاتنى تەييارلاپ قويدى؛ چۈنكى ئۆلار ئۆزلىرىنىڭ شۇ يەردە غىزا يەيدىغىنىنى ئاڭلىغانىدى. **26** يۇسۇپ ۋېگىگە كەلگەندە ئۆلار قوللىرىدىكى سوۋغاتنى ۋېگىگە ئۆنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرىپ، يېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ ئۆنىڭغا تەزىم قىلدى. **27** ئۇ ئۆلاردىن ھال سوراپ، ئاندىن: ـ سىلەر گېپىنى قىلغان قېرى ئاتاڭلار سالامەت تۇرۇۋاتىدۇ، ئۇ ھاياتمۇ؟ ـ دېدى. **28** ئۆلار جاۋاب بېرىپ: ـ سىلىنڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز سالامەت تۇرۇۋاتىدۇ، ئۇ تېخى ھاياتتۇر، ـ دەپ ئۆنىڭ ئالدىدا ئېگىلىپ تەزىم قىلدى. **29** يۇسۇپ يېشىنى كۆتۈرۈپ، ئۆز ئىنىسى بنيامىننى كۆرۈپ: ـ سىلەر ماڭا گېپىنى قىلغان كىچىك ئىنىڭلار شۇمۇ؟ ـ دەپ سوراپ: ـ ئەي ئوغلۇم، خۇدا ساڭا شاپائەت كۆرسەتكەي! ـ دېدى. **30** يۇسۇپنىڭ ئۆز ئىنىسىغا بولغان سېغىنىش ئوتى قاتتىق كۆچىيىپ، يىغلىۋالغۇدەك خالىي جاي ئىزدەپ، ئالدىراپ ئېچىكىرىكى ۋېگىگە كىرىپ تازا بىر يىغلىۋالدى. **31** ئاندىن يۈزىنى ۋېيۇپ چىقىپ، ئۆزىنى بېسۋېلىپ: ـ ئاتاملارنى قويۇڭلار، ـ دەپ ۋېيرۇدى. **32** خىزمەتكارلار يۇسۇپكە ئايرىم، ئۆلارغا ئايرىم ۋە يۇسۇپ بىلەن بىللە تاماققا كەلگەن مىسىرلىقلارغىمۇ ئايرىم تاماق قويدى؛ چۈنكى مىسىرلىقلار ئىبرانىيلار بىلەن بىر داستىخاندا تاماق يېيىشنى يەرگىنچلىك دەپ قاراپ، ئۆلار بىلەن بىللە تاماق يېمەيتتى.

33 يۇسۇپنىڭ قېرىنداشلىرى ئۆنىڭ ئۆدۈلىدا، ھەربىرى چوڭ-كىچىك تەرتىپى ۋىنچە ئولتۇرغۇزۇلدى؛ چوڭى چوڭلۇقىغا يارىشا، كىچىكى كىچىكلىكىگە يارىشا ئولتۇرغۇزۇلدى؛ ئۆلار بىر-بىرىگە قاراپ ھەيران قېلىشتى. **34** يۇسۇپ ئالدىدىكى داستىخاندىكى تاماقلاردىن ئۆلارغا بۇلۇپ بەردى. ئەمما بنيامىنغا يە رگىنى باشقىلارنىڭكىگە قارىغاندا بەش ھەسسە كۆپ ئىدى. ئۆلار شاراب ئىچىپ، ئۆنىڭ بىلەن خۇش كەيپ قىلىشتى.

44

ئاندىن ئۇ ئۆز ۆيىنى باشقۇرىدىغان خوجدارىغا ۋېرىۋېپ: ـ بۇ كىشىلەرنىڭ تاغارلىرىنى ئېلىپ كۆتۈرەلگۈدەك ئاشلىق قاچىلاپ، ھەربىرىنىڭ پۇلىنى تاغىرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن؛ **2** ئاندىن مېنىڭ جامىمنى، يەنى كۈمۈش جامنى ئاشلىقنىڭ پۇلى بىلەن بىللە ئەڭ كىچىكىنىڭ تاغىرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن، ـ دېدى. ئۇ ئادەم يۇسۇپنىڭ دېگىنىدەك قىلدى. **3** ئەتىسى تاڭ يورىغاندا، ئۆلار ئېشەك كالىرى بىلەن بىللە يولغا سېلىپ قويۇلدى. **4** لېكىن ئۆلار شەھەردىن چىقىپ ئانچە ئۇزۇن ماڭمايلا، يۇسۇپ خوجدارىغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، بۇ ئادەملەرنىڭ كەينىدىن قوغلىغىن؛ ئۆلارغا يېتىشكىنىڭدە ئۆلارغا: «نېمىشقا ياخشىلىققا يامانلىق قايتۇردۇڭلار؟ **5** خوجام شۇ [جامدا] شاراب ئىچىدۇ ھەمدە ئۆنىڭدا پال ئاچىدۇ ئەمەسمۇ؟! مۇنداق قىلغىنىڭلار رەزىللىك قىلغىنىڭلار بولمامدۇ!» دېگىن، ـ دېدى. **6** بۇ ئادەم ئۆلارنىڭ كەينىدىن يېتىشىپ بېرىپ، ئۆلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلدى. **7** ئۆلار ئۆنىڭغا جاۋابەن: ـ خوجىمىز نېمىشقا مۇنداق گەپ قىلدۇ؟ مۇنداق ئىشنى قىلىش كەمىنىلىرىدىن نېرى بولسۇن! **8** بىز ئەسلىدە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدىن تاپقان پۇلنىمۇ قانائان زېمىنىدىن سىلىنىڭ قاشىلىرىغا قايتۇرۇپ بېرىشكە ئە گەلگەنىدۇق. شۇنداق تۇرۇقلۇق قانداقمۇ خوجىلىرىنىڭ ۋېيدىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئوغرىلايلى؟ **9** كەمىنىلىرىڭنىڭ ئارىسىدا كىمدىن بۇ [جام] تېپىلسا، شۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم بولسۇن، بىزمۇ خوجىمىزنىڭ قۇللىرى بولايلى، ـ دېدى. **10** غوجدار جاۋابەن: ـ ئېيتقان سۆزلىرىڭلاردەك بولسۇن؛ جام كىمنىڭ يېنىدىن تېپىلسا، شۇ كىشى قۇلۇم بولۇپ قېلىپ قالسۇن، قالغانلىرىڭلار بىگۇناھ بولىسىلە، ـ دېدى.

11 شۇنىڭ بىلەن ئۆلار ئالدىراپ-تېنەپ، تاغارلىرىنى يە رگە چۈشۈرۈپ، ھەربىرى ئۆز تاغىرىنى ئېچىپ بەردى. **12** غوجدار چوڭىنىڭكىدىن باشلاپ كىچىكىنىڭكىگىچە ئاختۇردى، جام بنيامىننىڭ تاغىرىدىن تېپىلدى. **13** بۇنى كۆرۈپ ئۆلار كىيىملىرىنى يىرتىشىپ، ھەربىرى ئېشىكىگە قايتىدىن يۈكىنى ئارتىپ، شەھە رگە قايتتى. **14** شۇنداق قىلىپ يەھۇدا ۋە قېرىنداشلىرى يۇسۇپنىڭ ۋېگىگە كەلدى؛ ئۇ تېخى شۇ يەردە ئىدى. ئۆلار ئۆنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆزلىرىنى يە رگە ئېتىشتى. **15** يۇسۇپ ئۆلارغا: ـ بۇ سىلەرنىڭ زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ مېنىڭدەك ئادەمنىڭ چوقۇم پال ئاچالايدىغانلىقىنى بىلمەمتىڭلار؟ ـ دېدى.

16 يەھۇدا جاۋابەن: ـ بىز خوجىمىزغا نېمىمۇ دېيەلەيمىز؟ نېمە گەپ قىلالايمىز، قانداق قىلىپ ئۆزىمىزنى ئاقلىيالايمىز؟ خۇدا كەمىنىلىرىنىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارا قىلدى. مانا، بىز ۋە قولىدىن جاملىرى تېپىلغان كىشى ھەممىمىز خوجىمىزغا قۇل بولىدىغان بولدۇق، ـ دېدى.

17 لېكىن يۇسۇپ: ـ مۇنداق قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! بەلكى جام كىمنىڭ قولىدىن تېپىلغان بولسا يەقەت شۇ كىشى مېنىڭ قۇلۇم بولىدۇ. لېكىن قالغانلىرىڭلار ئامان-ئېسەن ئاتاڭلارنىڭ قېشىغا كېتىڭلار، ـ دېدى. **18** ئاندىن يەھۇدا ئۆنىڭغا يېقىن بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي خوجام، كەمىنىلىرىگە قۇلاق سېلىپ خوجامنىڭ قۇلىقىغا بىر ئېغىز گەپ قىلىشقا ئىجازەت بە رگەيلا. غەزەپلىرى كەمىنىلىرىگە تۇتاشمىغاي؛ چۈنكى ئۆزلىرى پىرەئۇنغا ئوخشاش ئىكەنلا. **19** ئەسلىدە خوجام كەمىنىلىرىدىن: «ئاتاڭلار يا ئىنىڭلار بارمۇ؟» دەپ سورىۋىدىلا، **20** بىز خوجىمىزغا جاۋابەن: «بىزنىڭ بىر قېرى ئاتىمىز بار ۋە ئۇ قېرىغاندا تاپقان، ياش بىر بالىسىمۇ بار. بۇ بالىنىڭ بىر ئانىسىدىن بولغان ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۇ ئۆزى يالغۇز قالدى؛ ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىنتايىن سۆيىدۇ» دېسەك، **21** سىلى كەمىنىلىرىگە: «ئۇنىڭ ئۆزىنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۇنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرەي» دېدىلە. **22** بىز خوجىمىزغا جاۋاب بېرىپ: «يىگىت ئاتىسىدىن ئايرىلالمايدۇ، ئە گەر ئاتىسىدىن ئايرىلسا، ئاتىسى ئۆلۈپ كېتىدۇ» دېسەك، **23** سىلى يەنىلا كەمىنىلىرىگە: «ئە گەر كىچىك ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى يەنە كۆرىمىز دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەنىدىلا. **24** شۇنىڭ بىلەن بىز كەمىنىلىرى ئاتىمىزنىڭ قېشىغا بارغاندا خوجامنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا ئېيتتۇق؛ **25** ئاندىن ئاتىمىز يەنە: «يەنە بېرىپ، بە رگە ئازراق ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار» دېۋىدى، **26** بىز جاۋابەن: «بىز شۇ يە رگە قايتىدىن چۈشەلەيمىز؛ ئە گەر كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولسا، ئۇنداقتا بارىمىز؛ چۈنكى كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولمىسا، ئۇ زاتىنىڭ يۈزىنى ئالدىدا ئۆرالمايمىز»، دېدۇق. **27** سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بە رگە يەنە: «سىلە رگە مەلۇمكى، ئايالىم ماڭا ئىككى ئوغۇل ئۆزىغۇپ بە رگەنىدى. **28** بىرى مېنىڭ يېنىمدىن چىقىپ، يوق بولۇپ كەتتى؛ مەن: ئۇ جەزمەن تىتما-تىتما قىلىۋېتىلىپتۇ، دەپ ئۇيلىدىم، شۇنداقلا ئۇنى **29** ئەمدى سىلەر يۈزىمۇ مېنىڭ قېشىمدىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇنىڭغا بىر كېلىشمەسلىك كېلىپ قالسا، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەرد-ئەلەم بىلەن تەختسىراغا چۈشۈرۈۋېتىسىلەر»، دېگەنىدى. **(Sheol h7585)** **30** ئەمدى مەن سىلىنىڭ قۇللىرى مېنىڭ ئاتامنىڭ قېشىغا بارغاندا، شۇ بالا بىز بىلەن بولمىسا ئۇنىڭ جېنى بالىنىڭ جېنىغ **31** شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ بالىنىڭ يوقلۇقىنى كۆرسە، جەزمەن ئۆلۈپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بولغان بۇ ئاق چاچلىق ئادەمنى دەرد-ئەلەم ئىچىدە تەختسىراغا چۈشۈرۈۋېتىكەن بولىمىز. **(Sheol h7585)** **32** چۈنكى مەنكى كەمىنىلىرى ئاتامغا بۇ يىگىت ئۈچۈن كېپىل بولۇپ: «ئە گەر

مەن ئۇنى قېشىگىغا قايتۇرۇپ كەلمىسەم پۈتكۈل تۇمرۇمدە ئاتامنىڭ ئالدىدا گۇناھكار بولاي» دېگەنىدىم. **33** شۇڭا ھازىر ئوتۇنۇپ قالاي، مەنكى كەمىنىلىرى ئۈ يىگىتنىڭ ئوردىدا خوجامنىڭ قېشىدا قۇل بولۇپ تۇرسام، ئۇ يىگىت قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەتسە! **34** چۈنكى يىگىت مەن بىلەن بولمىسا، مەن قانداقمۇ ئاتامنىڭ قېشىغا بارالايمەن؟ ئاتامغا شۇنداق ئازاب-ئوقۇبەتنىڭ چۈشۈشىنى كۆزۈم كۆرگۈچى بولمىسۇن! ـ دېدى.

45 يۈسۈپ ئۆز يېنىدا تۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۇتالمايي: ـ ھەممە ئادەم ئالدىمدىن چىقىرۋېتىلسۇن! دەپ ۋارقىردى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئۆزىنى قېرىنداشلىرىغا ئاشكارا قىلغاندا ئۇنىڭ قېشىدا ھېچكىم بولمىدى. ئۇ قاتتىق يىغلاپ كەتتى؛ مىسىرلىقلار ئۇنى ئاڭلىدى، پىرەئۇننىڭ ئوردىسىكىلەرمۇ بۇنىڭدىن [تېزلا] خەۋەر تاپتى. **3** يۈسۈپ قېرىنداشلىرىغا: ـ مەن يۈسۈپ بولىمەن! ئاتام ھازىر ھايۋانمۇ؟! ـ دەپ سوريدى. ئەمما قېرىنداشلىرى ئۇنىڭغا قاراپ ھودۇقۇپ كېتىپ، ھېچ جاۋاب بېرەلمەي قالدى. **4** لېكىن يۈسۈپ ئۇلارنى: ـ قېنى، ماڭا يېقىن كېلىڭلار، دەپ چاقىردى. ئۇلار يېقىن كەلدى، ئۇ يەنە: ـ مەن سىلەرنىڭ ئىنىڭلار، يەنى سىلەر مىسىرغا سېتىۋەتكەن يۈسۈپ بولىمەن. **5** ئەمدى مېنى مۇشۇ يەر گە سېتىۋەتكىنىڭلار ئۈچۈن ئازابلانماڭلار، ئۆز ۋۇجۇدلىرىڭلار ئەيىبىگە ۋىيرۇماڭلار؛ چۈنكى خۇدا ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەر گە ئەۋەتتى. **6** چۈنكى ھازىر زېمىندىكى ئاچارچىلىققا ئىككى يىل بولدى؛ لېكىن تېخى يەنە بەش يىلغىچە ھېچ تېرىلغۇمۇ بولمايدۇ، ئورمىمۇ بولمايدۇ. **7** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلە رگە دۇنيادا بىر قالدىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، ئۇلۇغ بىر نىجاتلىق كۆرسىتىپ، سىلەرنىڭ تىرىك قۇتۇلۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدا مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەر گە ئەۋەتتى. **8** شۇنداق بولغانىكەن، مېنى مۇشۇ يە رگە ئەۋەتكۈچى سىلەر ئەمەس، بەلكى خۇدادۇر. ئۇ مېنى پىرەۋنگە ئاتىنىڭ ئوردىدا قىلىپ، ئۆنىڭ پۈتكۈل ۋۇيىگە خوجا قىلىپ تىكلەپ، پۈتكۈل زېمىنغا باش ۋەزىر قىلىپ قويدى. **9** ئەمدى تېزدىن ئاتامنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئوغلۇڭ يۈسۈپ: «خۇدا مېنى پۈتكۈل مىسىرغا خوجا قىلىپ قويدى. سەن ھايال قىلماي، مېنىڭ قېشىمغا كەلگىن، **10** سەن گوشەن يۇرتىدا تۇرىسەن، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆزۈڭ، ئوغۇللىرىڭ، نەۋرىلىرىڭ، قويلىرىڭ، كاللىرىڭ ۋە ھەممە تەئەللۇقاتلىرىڭ بىلەن ماڭا يېقىن تۇرىسىلەر. **11** ئۆزۈڭ، ئائىلەڭ ۋە ھەممە تەئەللۇقاتىڭنى نامراتلىق بىسىۋالمىسۇن دەپ مەن سېنى شۇ يەردە باقىمەن؛ چۈنكى يەنە بەش يىل ئاچارچىلىق باردۇر»، دېدى، ـ دەڭلار. **12** ـ مانا سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار ۋە ئىنم بىنيامىننىڭ كۆزلىرى سىلە رگە گەپ قىلۋاتقان مېنىڭ ئۆز ئاغزىم ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋاتىدۇ. **13** ئاتامغا مېنىڭ مىسىردىكى بۇ بارلىق شان-شەرىپىم ھەمدە سىلەرنىڭ بارلىق كۆرگىنىڭلار توغرىسىدا ئېيتىپ، ئاتامنى تېزدىن بۇ يە رگە ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنى بىنيامىنغا ئېتىپ ئۆنىڭ ۋىينغا گىرە سىلىپ يىغلاپ كەتتى؛ بىنيامىنمۇ ئۆنىڭ ۋىينغا يۆلىنىپ يىغلىدى. **15** ئاندىن يۈسۈپ بارلىق قېرىندىشلىرىنى سۆيۈپ، ئۇلارنى بىر-بىرلەپ قۇچاقلاپ يىغلىدى. ئاندىن قېرىندىشلىرى ئۇنىڭ بىلەن پاراڭلاشتى. **16** يۈسۈپنىڭ قېرىندىشلىرى كەلدى، دېگەن خەۋەر پىرەۋنىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈلدى؛ بۇ پىرەۋن ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىدە قۇتلۇق ئىش بولدى. **17** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ قېرىندىشلىرىڭغا: ـ «سىلەر ئەمدى مۇنداق قىلىڭلار، ئۇلاغلىرىڭلارغا يۈك ئارتىپ، قانائان زېمىنىغا بېرىپ، **18** ئاتاڭلار ۋە ھەمەتكارلىرى ئېلىپ مېنىڭ قېشىمغا كېلىڭلار، مەن مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل يەرلەرنى سىلە رگە بېرەي؛ سىلەر بۇ زېمىندىن چىققان نازۇ-نېمەتلەردىن يەيسىلەر» ـ دېگىن. **19** ساڭا بولغان ئەمرىم شۇكى، سەن ئۇلارغا: «باللىرىڭلار ۋە ئايالىرىڭلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن ھارۋىلارنى ئېلىپ بېرىڭلار. شۇنىڭدەك ئاتاڭلارنىمۇ بۇ يە رگە يەتكۈزۈپ كېلىڭلار. **20** پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل جايلار سىلەرنىڭكى بولغاچقا، ئۆز سەرەمجانلىرىڭلارغا كارىڭلار بولمىسۇن» دەپ ۋىيرۇغىن، ـ دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى شۇنداق قىلدى؛ يۈسۈپ پىرەۋنىڭ ۋىيرۇقى بويىچە ئۇلارغا ھارۋىلارنى بېرىپ، يولى ئۈچۈنمۇ ئوزۇق بەردى. **22** ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىر قۇر كىيىم بەردى؛ لېكىن بىنيامىنغا بولسا ئۈ ئۈچ يۈز كۈمۈش تەڭگە، بەش قۇر كىيىم بەردى. **23** ئۇ ئاتىسىغىمۇ شۇ ھەدىيەلەرنى، يەنى مىسىرنىڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرى ئارتىلغان ئون ھاڭگا ئېشەك ھەمدە ئاشلىق، نان ۋە ئاتىسىغا يول تەييارلىقى ئارتىلغان ئون مادا ئېشەكنى ئەۋەتتى. **24** ئاندىن ئۇ قېرىنداشلىرىنى يولغا سېلىپ، ئۇلارغا: ـ يولدا جىدەللەشمە ڭلار، دەپ جىكىلدى. ئۇلار يولغا راۋان بولدى. **25** ئۇلار مىسىردىن چىقىپ، قانائان زېمىنىغا ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا بېرىپ، **26** ئۇنىڭغا يۈسۈپ ئۆزلىرىگە ئېيتقان گەپلەرنى يەتكۈزۈپ: «يۈسۈپ تېخى ھايات ئىكەن! ئۇ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا باش ۋەزىر ئىكەن!» دېدى. ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئىشەنمەي، يۈرىكى قېتىپ ھوشىدىن كېتىپ دەپ قالدى. **27** لېكىن ئۇلار يۈسۈپنىڭ ئۆزلىرىگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دېگەندە، شۇنداقلا يۈسۈپنىڭ ئۆزىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتكەن ھارۋىلارنىمۇ كۆ رگەندە، ئۇلارنىڭ ئاتىسى ياقۇپنىڭ روھىغا جان كىردى. **28** ئىسرائىل شۇنىڭ بىلەن: ـ ئەمدى ئارمىنىم يوق! ئوغلۇم يۈسۈپ تېخى ھايات ئىكەن! مەن ئۆلمەستە بېرىپ ئۇنى كۆرۈۋالاي، ـ دېدى.

46 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئېلىپ يولغا چىقىپ، بەئەر-شىباغا كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاتىسى ئىسھاقنىڭ خۇداسىغا قۇربانلىقلارنى سۇندى. **2** كېچىسى خۇدا ئالامەت كۆرۈنۈشىلەردە ئىسرائىلغا: ـ ياقۇپ، ياقۇپ! دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن! ـ دېدى. **3** ئۇ: ـ ئاتاڭنىڭ تەڭرىسى بولغان خۇدا مەندۇرمەن. سەن مىسىرغا بېرىشتىن قورقمىغىن، چۈنكى مەن سېنى شۇ يەردە ئۇلۇغ بىر قوۋم قىلىمەن. **4** مەن سېنىڭ بىلەن مىسىرغا بىللە بارىمەن ۋە مەن ئۆزۈمۇ جەزمەن يەنە سېنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىمەن. يۈسۈپ ئۆز قولى بىلەن سېنىڭ كۆزۈڭنى يۇمدۇرىدۇ، ـ دېدى. **5** ئاندىن ياقۇپ بەئەر-شىبادىن يولغا چىقتى؛ ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاتىسى ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى پىرەۋن ئۇنى ئېپكېلىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن ھارۋىلارغا ئولتۇرغۇزۇپ، **6** چارپايلىرى بىلەن قانائان زېمىنىدا تاپقان تەئەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ ماڭدى. بۇ تەرىقىدە ياقۇپ بىلەن بارلىق ئەۋلادلىرى مىسىرغا كەلدى؛ ئوغۇللىرىنى، ئوغۇل نەۋرىلىرىنى، قىزلىرىنى، قىز نەۋرىلىرىنى يىغىپ، نەسىللىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۆزى بىلەن بىللە ئېلىپ مىسىرغا كەلدى. **8** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى ياقۇپنىڭ مىسىرغا كەلگەن ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ ياقۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن؛ **9** رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى ھانوخ، پالۇ، ھەزرون بىلەن كارمى. **10** شىمئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قانائانىي ئايالدىن بولغان سائۇل. **11** لاۋىينىڭ ئوغۇللىرى: ـ گەرشون، كوھات ۋە مەرارى. **12** يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئەر، ئونان، شەلاھ، پەرەز ۋە زەراھ. ئەمما ئەر ۋە ئونان قانائاننىڭ زېمىنىدا تۇلۇپ كەتكەنىدى. پەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇلار ئىدى. **13** ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تولا، پۇئاھ، يوب ۋە شىمرون. **14** زەبۇلۇننىڭ ئوغۇللىرى: ـ سەرەد، ئېلون ۋە جاھلىيەل. **15** بۇلار لىياھنىڭ ياقۇپقا پادان-ئارامدا تۇغقۇپ بە رگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ئۇ يەنە قىزى دىناھنى ئوغقۇپ بەردى. بۇنىڭ بۇ ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرى جەمئي بولۇپ ئوتتۇز ئۈچ جان ئىدى. **16** گادنىڭ ئوغۇللىرى: ـ زىفىئون، ھاگگەي، شۇنى، ئەزبون، ئېرى، ئارودى ۋە ئارئەلى. **17** ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يىمناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ. ئۇلارنىڭ سىگىسى سېراھ ئىدى؛ بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ھەبەر ۋە مالكىئەل ئىدى. **18** بۇلار بولسا لابان قىزى لىياھقا دېدەك بولۇشقا بە رگەن زىلپاھنىڭ ياقۇپقا تۇغقۇپ بە رگەن ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئي ئون ئالتە جان ئىدى. **19** ياقۇپنىڭ ئايالى راھىلەنىڭ ئوغۇللىرى يۈسۈپ ۋە بىنيامىن. **20** يۈسۈپكە مىسىر زېمىنىدا تۇرەلگەن ئوغۇللىرى مانا‌سسەھ ۋە ئەفرائىم؛ بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتىفىراھنىڭ قىزى ئاسىنات ئۇنىڭغا تۇغقۇپ بەردى. **21** بىنيامىننىڭ ئوغۇللىرى: ـ بىلاھ، بە كەر، ئاشبەل، گېرا، نائامان، ئېھى، روش، مۇپىم، ھۇپىم ۋە ئارد. **22** بۇلار راھىلەنىڭ ياقۇپقا تۇغقۇپ بە رگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئي ئون توت جان ئىدى. **23** دانىنىڭ ئوغلى: ـ ھۇشىم. **24** نافتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ياھزىئەل، گۇنى، يەزەر ۋە شىللەم. **25** بۇلار لابان قىزى راھىلە گە دېدەك بولۇشقا بە رگەن بىلھاھنىڭ ياقۇپقا تۇغقۇپ بە رگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئي يەتتە جان ئىدى. **26** ياقۇپنىڭ كېلىنلىرىدىن باشقا، ياقۇپنىڭ پۇشتىدىن بولغان، ئۇنىڭ بىلەن بە رگەن مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئي ئاتمىش ئالتە جان

ئدی. 27 یۇسۇپنىڭ مىسردا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىككى ئىدى. ياقۇپنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، مىسرغا كەلگەنلەر جەمئىي يەتمىش جان ئىدى. 28 ياقۇپ يۇسۇپتىن كۆرسەتمە ئېلىپ، تۆزلىرىنى گوشەن‌گە باشلاپ بېرىشقا يەھۇدانى يۇسۇپنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار گوشەن يۇرتىغا كېلىپ چۈشتى. 29 يۇسۇپ تۆزىنىڭ ۋەزىرلىك ھارۋىسىنى قاتقۇزۇپ، ئاتىسى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا گوشەن‌گە چىقتى. ئۇ تۆزىنى ئۆنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىپ ئاتىسىغا تۆزىنى ئېتىپ يېنىغا گىرە سېلىپ قۇچاقلاپ، ئۆزۈندىن ئۆزۈن يىغلىدى. 30 ئىسرائىل يۇسۇپ‌كە: مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرۈپ، تىرىك ئىكەنلىكىڭنى بىلدىم، ئەمدى تۇلىسەمۇ ئارمىنىم يوق، ـ دېدى. 31 ئاندىن يۇسۇپ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيدىكىلىرىگە مۇنداق دېدى: ـ مەن ھازىر چىقىپ پىرەئۇنگە خەۋەر بېرىپ: «قانائان زېمىنىدا ئولتۇرغان قېرىنداشلىرىم، شۇنداقلا ئاتامنىڭ ئۆيدىكىلەر قېشىمغا كەلدى، 32 بۇ ئادەملەر پادىچىلار بولۇپ، مال بېقىش بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلگەن، قوي-كاللىرى، شۇنداقلا بارلىق مال-مۇلۇكلىرىنى ئېلىپ كەلدى» دەپ ئېيتايلى. 33 شۇنداق بولىدۇكى، پىرەئۇن سىلەرنى چاقىرىدۇ، شۇ چاغدا ئۇ سىلەردىن: «نېمە ئوقىتىدىغانلار بار؟» دەپ سورىسا، 34 سىلەر جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى كىچىكىمىزدىن تارتىپ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش پادا بېقىپ كەلگەنمىز، ـ دە‌گىلار. شۇنداق دېسە گىلار گوشەن يۇرتىدا ئولتۇرۇپ قالىسىلەر، چۈنكى پادىچىلارنىڭ ھەممىسى مىسرلىقلار ئارىسىدا كۆزگە ئىلىنمايدۇ.

47

يۇسۇپ پىرەئۇننىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئاتام بىلەن قېرىنداشلىرىم قوي-كاللىرى، شۇنداقلا ھەممە مال-مۇلۇكلىرىنى بىللە ئېلىپ قانائان زېمىنىدن كەلدى. مانا، ئۇلار ھازىر گوشەن يۇرتىغا چۈشتى، دەپ خەۋەر بېرىپ، 2 قېرىنداشلىرىنىڭ ئىچىدىن بەشىيلەننى ئېلىپ، پىرەئۇننىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى. 3 پىرەئۇن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن: ـ نېمە ئوقىتىدىغانلار بار، دەپ سورىۇدى، ئۇلار پىرەئۇنگە جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مال باققۇچىلارمىز، ـ دېدى. 4 ئاندىن ئۇلار پىرەئۇنگە ئىلتىماس قىلىپ: ـ قانائان زېمىنىدا قاتتىق قەھەتچىلىك بولغاچقا، كەمىنىلىرىنىڭ قويلىرىمىزنى باقىدىغانغا يايلاقۇ يوق، شۇڭا بۇ زېمىندا مۇساپىر بولۇپ ئولتۇرۇشقا كەلدۇق؛ جانابلىرىدىن تەلەپ قىلىمىزكى، كەمىنىلىرىنىڭ گوشەن يۇرتىدا ئولتۇرۇشىغا ئىجازەت بە‌رگەيلا، ـ دېدى. 5 پىرەئۇن يۇسۇپ‌كە: ـ ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭ قېشىڭغا كەلدى، 6 مانا مىسىر زېمىنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئولتۇرۇپتۇ، ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭنى زېمىنىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدە ئولتۇرغۇزغىن؛ ئۇلار گوشەن يۇرتىدا ماكان قىلسۇن. شۇنىڭدەك، ئە گەر سەن ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى قابىل كىشىلەرنى بىلىسەڭ، بۇلارنى مېنىڭ چارپايلىرىمغا نازارەتچى قىلغىن، ـ دېدى. 7 كېيىن، يۇسۇپ ئاتىسى ياقۇبنى ئېلىپ، پىرەئۇننىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى؛ ياقۇپ پىرەئۇنگە بەخت-بەرىكەت تىلىدى. 8 ئاندىن پىرەئۇن ياقۇپتىن: ـ ئۆمرۈڭنىڭ يىل-كۈنلىرى نەچچىگە يەتتى؟ ـ دەپ سورىدى. 9 ياقۇپ پىرەئۇنگە جاۋاب بېرىپ: ـ مۇساپىرلىق سەپىرىمنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز ئوتتۇز يىلغا يەتتى؛ ئۆمرۈمنىڭ كۈنلىرى ئاز ھەم جاپا-مۇشەققەتلىك بولۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مۇساپىرلىق ئۆمۈر سەپىرىنىڭ كۈنلىرىگە تېخى يەتمىدى، ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ پىرەئۇنگە بەخت-بەرىكەت تىلەپ، ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. 11 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئاتىسى بىلەن قېرىنداشلىرىنى مىسىر زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتۇرۇپ قويدى؛ پىرەئۇننىڭ يۈرۈغىنىدەك ئۇلارغا زېمىننىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدىن، يەنى رامەسەس دېگەن يۇرتىنى تەۋەلىك بە‌ردى. 12 يۇسۇپ ئاتىسى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنىڭ ھەممە ئۆيدىكىلىرىنى بالا-چاقىلىرىنىڭ سانلىرىغا قاراپ ئاشلىق بىلەن تەمىنلەپ ياقتى. 13 ئەمما ئاچارچىلىق قاتتىق ئېغىر بولغاچقا، زېمىننىڭ ھېچ يېرىدە ئوزۇق-تۇلۇك تېپىلمىدى؛ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنى ئاچارچىلىقتىن خاراپلىشىپ كەتتى. 14 يۇسۇپ ئاشلىق سېتىپ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىندىكى بارلىق پۇلنى يىغىۋالدى. ئاندىن يۇسۇپ بۇ پۇلنى پىرەئۇننىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈپ بە‌ردى. 15 ئەمما مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىندىكى پۇل تۈگەپ كەتكەندە مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسى يۇسۇپنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ بە‌زگە نان بە‌رگەيلا! پۇل تۈگەپ كەتكىنى ئۈچۈن سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئۆلىمىزمۇ؟ ـ دېدى. 16 يۇسۇپ جاۋابىدا: ـ پۇلۇڭلار قالمىغان بولسا، چارپايلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىپ بە‌رسە گىلار، مەن مالىلىرىڭلارغا ئوزۇق-تۇلۇك تېگىشىپ بېرىمەن، ـ دېدى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار چارپايلىرىنى يۇسۇپنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلگىلى ئوردى؛ يۇسۇپ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، قوي پادىلىرى، كالا پادىلىرى ۋە ئېشەك كىلىرىنىڭ ئورنىغا ئوزۇق-تۇلۇك بە‌ردى؛ شۇ يىلى مالىلىرىنىڭ ئورنىغا ئۇلارغا ئوزۇق-تۇلۇك بېرىپ باقتى. 18 ئۇ يىل ئاياغلىشىپ، ئۇلار ئىككىنچى يىلى ئۆنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ بىز خوجىمىزدىن ھېچنېمىنى يوشۇرمايمىز؛ پۇلىمىز تۈگىدى، چارپاي مال پادىلىرىمىز بولسا خوجىمىزنىڭ ئىلكىدە، خوجىمىزنىڭ ئالدىدا تەنلىرىمىز بىلەن يېرىمىزدىن باشقا ھېچنە‌رسە قالمىدى. 19 نېمىشقا كۆز ئالدىلىرىدا بىز ھەم يېرىمىزمۇ ئۇلۇپ كەتسۇن؟ ئەمدى سىلى ئۈزىمىز ۋە يېرىمىزنى ئوزۇق-تۇلۇككە تېگىشىپ ئېلىۋالغايلا؛ ئۈزىمىز ۋە يېرىمىز پىرەئۇننىڭ بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇل بولايلى. بىز ئۇلۇپ كەتمەي، تىرىك ئۇرۇشمىز، يېرىمىزمۇ ۋەيران بولماسلىقى ئۈچۈن بە‌زگە ئوزۇق-تۇلۇك بە‌رگەيلا، دېدى. 20 بۇ تەۋرىتىدە يۇسۇپ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تېرىلغۇ يېرىنى پىرەئۇن ئۈچۈن سېتىۋالدى؛ چۈنكى ئاچارچىلىق قاتتىق بولغاچقا، مىسىرلىقلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېتىزىنى سېتىپ بە‌ردى. شۇنىڭ بىلەن يە‌ر-زېمىن پىرەئۇننىڭ بولۇپ قالدى. 21 يۇسۇپ خەلقنى مىسىرنىڭ بۇ چېتىدىن يە‌نە بىر چېتىگىچە ھەرقايسى شە‌ھە‌رلە رگە كۆچۈردى. 22 پە‌قەت كاھىنلارنىڭ يېرىنى ئۇ ئالمىدى؛ چۈنكى كاھىنلارغا پىرەئۇن تە‌رىپىدىن ئالاھىدە تە‌منات بېرىلگە‌چكە، ئۇلار پىرەئۇن تە‌رىپىدىن تە‌مىنلە‌نگە‌ن ئۇلۇشىنى يە‌پ، ئۆز يە‌رلىرىنى ساتمىغانىدى. 23 يۇسۇپ خەلققە: ـ مانا، مە‌ن بۈگۈن ئۆز ۋۇگۇلار بىلەن يە‌رلىرىگە‌لارنى پىرەئۇن ئۈچۈن سېتىۋالدىم. مانا سىلە رگە ئۇرۇق! ئە‌مدى يە‌ر تېرىگە‌لار. 24 ئە‌مدى شۇنداق قىلىسىلە ركى، چىققان ھوسۇلدىن بە‌شتىن بىرىنى پىرەئۇنگە بېرىپ، قالغان تۆت قىسمىنى ئۆز ۋۇگۇلارغا ئېلىپ قېلىگە‌لار؛ ئۇ ئۇرۇقلۇق ھە‌مدە ئۆز ۋۇگۇلارغا، جۈملىدىن ۋۇ ۋۇگۇ‌لىگە‌لە رگە ۋە كىچىك بالىلىرىگە‌لارغا ئوزۇق بولسۇن، ـ دېدى. 25 ئۇلار جاۋابە‌ن: ـ سىلى جىنىمىزنى قۇتقۇزدىلا. خوجىمىزنىڭ نە‌زىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولساقلا، پىرەئۇننىڭ قۇللىرى بولۇپ ئۇرايلى، ـ دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ: ـ «ھوسۇلنىڭ بە‌شتىن بىرى پىرەئۇنگە بېرىلسۇن» دەپ بۇ ئىشنى بۈگۈنگە قە‌دە‌ر مىسىر زېمىنى ئۈچۈن قانۇن-بە‌لگىلىمە قىلدى. پە‌قە‌ت كاھىنلارنىڭ يېرىلا ئۇنىڭ سىرتىدا بولۇپ، پىرەئۇنگە تە‌ۋە بولمىدى. 27 ئىسرائىللار مىسىر زېمىندا، گوشە‌ن ئۇلكىسىدە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار شۇ جايدا يە‌ر-زېمىنلىك بولۇپ، ئاۋۇپ، تولىمۇ كۆپە‌يدى. 28 ياقۇپ مىسىر زېمىندا ئون يە‌تتە يىل ئۆمۈر كۆردى؛ ئونىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ ئۆمۈر كۆزلىرى بىر يۈز قىرىق يە‌تتە يىلغا يە‌تتى. 29 ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى سە‌ كۈتقا يېقىنلاشقاندا، ئوغلى يۇسۇپنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئە‌گە‌ر نە‌زىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويۇپ، ماڭا شاپائە‌ت ۋە ساداقە‌تلىكنى كۆرسىتىپ، مېنى مىسىردا دە‌پنە قىلما، 30 بە‌لكى مە‌ن ئاتا-بوۋىلىرىم بىلەن ياتىدىغان ۋاقتىمدا مېنى مىسىردىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنىڭ گۆرىستانىغا دە‌پنە قىلغىن، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مە‌ن ئېيتقىنىڭدە‌ك قىلايى، ـ دېدى. 31 ياقۇپ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا قە‌سە‌م قىلىپ بە‌رگىن، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا قە‌سە‌م قىلىپ بە‌ردى؛ ئاندىن ئىسرائىل كارۋاتنىڭ باش تە‌رە‌پىدە سە�‌جدە قىلدى.

48

بۇ ئىشلاردىن كېيىن بىرسى يۇسۇپ‌كە: ـ مانا ئاتاڭ كېسە‌ل بولۇپ قاپتۇ، دە‌پ خە‌ۋە‌ر بە‌ردى. ئۇ ئىككى ئوغلى ماناسسە‌ھ بىلەن ئە‌فرائىمنى بىللە ئېلىپ باردى. 2 بىرسى ياقۇپقا: ـ مانا ئوغلۇڭ يۇسۇپ قېشىڭغا كېلىۋاتىدۇ، دە‌پ خە‌ۋە‌ر بېرىۋىدى، ئىسرائىل كۆچە‌پ قۇيۇپ كارىۋاتتا ئولتۇردى. 3 ياقۇپ يۇسۇپ‌كە: ـ ھە‌ممىگە قادىر تە‌ڭرى ماڭا قانائان زېمىنىدىكى لۇز دېگە‌ن جايدا ئايان بولۇپ، مېنى بە‌ركىتىلە‌پ 4 ماڭا: مانا، مە‌ن سېنىڭ نە‌سىلىڭنى كۆپە‌يتىپ، سېنى ئىنتايىن زور ئاۋۇتمە‌ن، سە‌ندىن بىر تۈركۈم خە‌لق چىقىرىمە‌ن؛ بۇ زېمىنى سە‌ندىن كېيىنكى نە‌سلىڭگە ئە‌بە‌دىي مىراس قىلىپ بېرىمە‌ن، دە‌پ ئېيتقاندى. 5 ئە‌مدى مە‌ن مىسىرغا كېلىشتىن ئىلگىرى ساڭا مىسىر زېمىنىدا تۇغۇلغان ئىككى ئوغلۇڭ مېنىڭ ھېسابلىنىدۇ؛ ئە‌فرائىم بىلەن ماناسسە‌ھ بولسا، خۇددى رۇبە‌ن بىلەن شىمىئونغا ئوخشاش، ھە‌ر ئىككىسى مېنىڭ ئوغۇللىرىم بولىدۇ. 6 ئۇلاردىن كېيىن تاپقان بالىلىرىڭ ئۆز ۋۇگۇنىڭ بولىدۇ؛ ئۇلار كە‌لگۈسىدە مىراسقا ئېرىشكە‌ندە ئاكىلىرىنىڭ نامى ئاستىدا بولىدۇ. 7 ماڭا كە‌لسە‌ك، پادىدىن كېلىۋاتقىنىمدا راھىلە قانائان زېمىنىدا يول

ئوستىده ئەفراتقا ئاز قالغاندا مېنى تاشلاپ تۆلۈپ كەتتى. مەن ئۆنى شۇ يەردە، يەنى ئەفراتقا (يەنى بەيت-لەھەمگە) باردىغان يولدا دەپنە قىلدىم، ـ دېدى. 8 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرىغا قاراپ: ـ بۇلار كىمدۇر، ـ دەپ سوردى. 9 يۈسۈپ ئاتىسىغا جاۋابەن: ـ بۇلار بولسا خۇدا ماڭا بۇ يەردە بە رگەن ئوغۇللىرىمدۇر، ـ دېدى. ئۇ: ـ تۇلارنى ئالدىمغا يېقىن كەلتۈرگىن، مەن تۇلارغا بەختـ-بەركەت تىلەي، ـ دېدى. 10 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقىدىن غۇژالىشىپ [ياخشى] كۆرەملەيتتى. شۇڭا يۈسۈپ تۇلارنى ئۆزىنىڭ ئالدىغا يېقىنراق كەلتۈردى؛ ئۇ تۇلارنى سۆيۈپ قۇچاقلىدى. 11 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە: ـ مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرەلەيمەن دەپ ھېچ ئويلىمىغانىدىم؛ لېكىن خۇدا مېنى سېنىڭ باللىرىڭنىمۇ كۆرۈشكە نىسىپ قىلدى، ـ دېدى. 12 يۈسۈپ باللارنى [ياقۇپنىڭ] تىزلىرىنىڭ ئارىلىقىدىن ئېلىپ، يۈزىنى يە رگە تە گكۈزۈپ تەزىم قىلدى. 13 ئاندىن يۈسۈپ بۇ ئىككىيلەننى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئەفرائىمنى ئۆڭ قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ سول قولىغا ئۇدۇللاپ تۇرغۇزدى؛ ماناسسەھنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ ئۆڭ قولىغا ئۇدۇللاپ تۇرغۇزدى. 14 لېكىن ئىسرائىل ئۆڭ قولىنى ئۇزىتىپ، كەنجى بالىسى ئەفرائىمنىڭ بېشىغا قويدى، سول قولىنى ماناسسەھنىڭ بېشىغا قويدى. ماناسسەھ تۇنجىسى بولسىمۇ، ئۇ ئىككى قولىنى قايچىلاپ تۇتۇپ شۇنداق قويدى. 15 ئۇ يۈسۈپكە بەختـ-بەركەت تىلەپ: ـ ئاتىلىرىم ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق خۇدا دەپ بىلىپ يۈزى ئالدىدا ماڭىغان، مېنى پۈتكۈل ئۆمرۈمدە بۇ كۈنگىچە يادىچىدەك يېتە كلەپ يېقىپ كەلگەن خۇدا، 16 ماڭا ھەججەمەت بولۇپ مېنى ھەممە بالا-قازادىن قۇتقۇزغان پەرىشتە بۇ ئىككى ئوغۇلنى بەركەتلىسۇن؛ تۇلار مېنىڭ ئىسمىم ۋە ئاتىلىرىم بولغان ئىبراھىم ۋە ئىسھاقنىڭ ئىسىملىرى بىلەن ئاتىلىپ، يەر يۈزىدە كۆپ ئاۋۇغاي! ـ دېدى. 17 يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ ئۆڭ قولىنى ئەفرائىمنىڭ بېشىغا قويغىنىنى كۆرۈپ كۆڭلىدە خاپا بولدى؛ شۇڭا ئۇ ئاتىسىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئەفرائىمنىڭ بېشىدىن ئېلىپ ماناسسەھنىڭ بېشىغا يۆتكىمەكچى بولۇپ، 18 ئاتىسىغا: ـ ئەي ئاتا، بۇنداق قىلمىغىن؛ چۈنكى مانا، تۇنجىسى بۇدۇر، ئۆڭ قولۇڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قويغىن! ـ دېدى. 19 لېكىن ئاتىسى رەت قىلىپ: ـ بىلمەن، ئى ئوغۇلۇم، بىلمەن؛ ئۇنىڭدىمۇ بىر قەۋۋم چىقىپ، ئۇزىمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، ئەمما دەرھەققەت ئۇنىڭ ئىنىسى ئۇنىڭدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ؛ ئۇنىڭ نەسىلىدىن ناھايىتى كۆپ قەۋۋملار پەيدا بولىدۇ، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنى ئۇ بۇ ئىككىسىنى بەركەتلەپ: ـ كەلگۈسىدە ئىسرائىللار بەختـ-بەركەت تىلىگەندە: «خۇدا سېنى ئەفرائىم بىلەن ماناسسەھدەك ئۇلۇغ قىلسۇن!» دەيدىغان بولىدۇ، دېدى. بۇ تەرىقىدە ئۇ ئەفرائىمنى ماناسسەھتىن ئۈستۈن قويدى. 21 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە يەنە: ـ مانا، مەن ئۆلىمەن؛ لېكىن خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ، سىلەرنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ زېمىنىغا قايتۇرۇپ باردۇ. 22 مەن ساڭا قېرىنداشلىرىڭنىڭكىدىن بىر ئۇلۇش يەرنى ئارتۇق بەردىم؛ شۇ يەرنى ئۆزۈم قىلىچ ۋە ئوقيايىم بىلەن ئامورىيلارنىڭ قولىدىن تارتىۋالغانىدىم.

49

ئاندىن ياقۇپ ئوغۇللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [ھەممىڭلار] جەم بولۇڭلار، مەن سىلە رگە كېيىنكى كۈنلەردە سىلەر يولۇقىدىغان ئىشلارنى ئېيتىپ بېرەي: ـ 2 يېغىلىپ كېلىپ ئاڭلاڭلار، ئى ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى؛ ئاتاڭلار ئىسرائىلغا قۇلاق سېلىڭلار. 3 ئەي رۇبەن، سەن مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمسەن، كۈچ-قۇدرىتىمسەن، كۈچۈڭ بار ۋاقتىمنىڭ تۇنجى مېۋىسىدۇرسەن، سالاپەت ۋە قۇدرەتتە ئالدى ئىدىك، 4 لېكىن قايناپ تېشىپ چۈشكەن سۈدەك، ئەمدى ئالدى بولالمايسەن؛ سەن ئاتاڭنىڭ كۆرپىسىگە چىقتىڭ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى بۇلغىدىڭ! ئۇ مېنىڭ كۆرپەمنىڭ ئوستىگە چىقتى! 5 شىمئون بىلەن لاۋۋي قېرىنداشلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ قىلىچلىرى زوراۋانلىقنىڭ قوراللىرىدۇر! 6 ئاھ جېنىم، ئۇلارنىڭ مەسلىھىتىگە كىرمىگىن! ئى ئىزىزتىم، ئۇلارنىڭ جامائىتى بىلەن چېتىلىپ قالمىغاي! چۈنكى ئۇلار ئاچچىقىدا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ بۇقىلارنىڭ پېيىنى كەستى. 7 ئۇلارنىڭ ئاچچىقى ئەشەددىي بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن! غەزىپىمۇ رەھىمسىز بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن! مەن ئۇلارنى ياقۇپنىڭ ئىچىدە تارقىتىۋېتىمەن، ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە ئۇلارنى چېچىۋېتىمەن. 8 ئەي يەھۇدا! سېنى بولسا قېرىنداشلىرىڭ تەرىپلەر، قولۇڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ گەجگىسىنى باسار. ئاتاڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا باش ئۇرار، 9 يەھۇدا ياش بىر شىردۇر؛ ئەي ئوغلۇم، سەن ئوۋۇنى تۇتۇپلا چىقتىڭ؛ ئۇ شىردەك [ئوۋنىڭ يېنىدا] چۆكۈپ سوزۇلۇپ ياتسا، ياكى چىشى شىردەك يېتىۋالسا، كىممۇ ئۇنى قوزغاشقا پېتنار؟ 10 شاھانە ھاسا يەھۇدادىن كېتىپ قالمايدۇ، يەھۇدانىڭ پۇشتىدىن قانۇن چىقارغۇچى ئۈكسۈمەيدۇ، تاكى شۇ ھوقۇق ئىگىسى كەلگۈچە كېتىدۇ؛ كەلگەندە، جاھان خەلقلىرى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ. 11 ئۇ تەخىينى ئۈزۈمۈم تېلىغا، ئېشەك بالىسىنى سورتلۇق ئۈزۈم تېلىغا باغلاپ قويار. ئۇ لباسىنى شارابتا يۇيۇپ، تونىنى ئۈزۈمۈم شەربىتىدە يۇيار. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى شارابتىن قىزىرىپ كېتەر، چىشلىرى سۈت ئىچكىنىدىن ئاپئاق ئۇرار. 13 زەبۇلۇن دېڭىز بويىنى ماكان قىلار، ماكانى كېمىلەرنىڭ پاناھگاھى بولار، يەر-زېمىنى زىدونغىچە يېتىپ بارار. 14 ئىسساكار بەستلىك بەردەم بىر ئېشەك كىتۇر، ئۇ ئىككى قوتان ئارىسىدا ياتقاندۇر؛ 15 ئۇ ئارامگاھنىڭ ياخشىلىقىنى ئىنكەنلىگىگە قاراپ، زېمىنىنىڭ ئېسىللىقىنى كۆرۈپ، يۈك كۆتۈرۈشكە مۇرىسىنى ئېگىپ، ئالۋاغىنا ئىشلەپدىغان قۇل بولۇپ قالار. 16 دان ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن بىرى بولار، ئۆز خەلقىگە ھۆكۈم چىقىرار. 17 دان يول ئۈستىدىكى يىلان، چىغىر يول ئۈستىدە ئۇرغان زەھەرلىك بىر يىلاندۇر. ئۇ ئاتنىڭ ئۆيقىنى چېقىپ، ئات مىنگۈچىنى ئارقىغا مولاق ئاتقۇزار. 18 ئى پەرۋەردىگار، نىجاتىڭنا تەلىزۇپ كۈتۈپ كەلدىم! 19 گادقا بولسا، قاراچىلار قوشۇنى ھۇجۇم قىلار؛ لېكىن ئۇ تاپىنىنى يېسىپ زەربە بېرەر. 20 ئاشىرنىڭ تامىدا زەيتۇن مېيى مول بولار، ئۇ شاھلار ئۈچۈن نازۇ-نېمەتلەرنى تەمىنلەر. 21 نافتالىدىن چىرايلىق گەپلەر چىقار، ئۇ ئەركىن قويۇۋېتىلگەن ماراليدۇر. 22 يۈسۈپ مېۋىلىك دەرەخنىڭ شېخىدۇر، بۇلاقنىڭ يېنىدىكى كۆپ مېۋىلىك شاختىكىتۈر، ئۇنىڭ شاخىلىرى تامدىن ھالقىپ كەتكەندۇر. 23 يا ئاتقۇچىلار ئۇنىڭغا ئازار قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوق ئاتتى، ئۇنىڭغا نەپرەتلەندى. 24 ھالبۇكى، ئۇنىڭ ئوقيايى مەزمۇت ئۇرار، قول-بىلە كلىرى ئەبىلىك ئۇرغۇزۇلار، شۇ [كۈچ] ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسىنىڭ قوللىرىدىندۇر ـ (ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى، يەنى ئۇنىڭ پادىچىسى ئۇنىڭدىن چىقار!) 25 [ئاشۇ كۈچ] ئاتاڭنىڭ تە كۈسىدىندۇر ـ (ئۇ ساڭا مەدەت بېرەر!) [يەنى] ھەممىگە قادىردىندۇر ـ ئۇ سېنى بەركەتلەر! يۇقىرىدا ئاسمانىڭ بەركەتلىرى بىلەن، تۆۋەندە ياتقان چوڭقۇر سۇلارنىڭ بەركەتلىرى بىلەن، ئەمچەك بىلەن بالىياتقۇنىڭ بەركىتى بىلەن سېنى بەركەتلەر! 26 سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تىلىگەن بەركەتلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ تىلىگەن بەركەتلىرىدىن زىيادە بولدى، ئۇلار مەڭگۈلۈك تاغ-ئېدىرلارنىڭ چەتلىرىگىچە يېتەر، ئۇلار يۈسۈپنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ، يەنى ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىم ئۇرغۇچىنىڭ چوققىسىغا تېگەر. 27 بىنيامىن يىرتقۇچ بۆرىدە كتۈر؛ ئەتىگەندە ئۇ ئوۋنى يەر، كەچقۇرۇن ئۇ ئوۋلىنىنى تەقسىم قىلار» ـ دېدى. 28 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى بولۇپ، مە زكۇر سۆزلەر بولسا ئاتىسىنىڭ ئۇلارغا تىلىگەن بەخت-بەركەت سۆزلىرىدۇر. ئۇ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە ماس كېلىدىغان بىر بەركەت بىلەن ئۇلارغا بەخت-بەركەت تىلىدى. 29 ئاندىن ياقۇپ ئۇلارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ «مەن ئەمدى ئۆز قەۋۋىمىنىڭ قېشىغا قوشۇلىمەن. سىلەر مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ يېنىدا، ھىتتىيلاردىن بولغان ئەفرونىڭ ئېتىزلىقىدىكى غارغا دەپنە قىلىڭلار، 30 ئۇ غار بولسا قانائان زېمىنىدا مامرەنىڭ ئۇدۇلىدا، ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىدا. غارنى ئىبراھىم گۇرىستان بولسۇن دەپ شۇ ئېتىزلىق بىلەن قوشۇپ ھىتتىي ئەفروندىن سېتىۋالغانىدى. 31 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ بىلەن دەپنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە ئىسھاق ئايالى رىۋكاھ بىلەنمۇ دەپنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە مەنمۇ لىياھنى دەپنە قىلدىم. 32 بۇ ئېتىزلىق ھەم ئىچىدىكى غار ھەتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن سېتىۋېلىنغانىدى». 33 ياقۇپ ئوغۇللىرىغا بۇ ۋەسىيەتنى تاپىلاپ بولۇپ، پۇتلىرىنى كارىۋاتتا تۇزلاپ، نەپەس توختاپ ئۆز قەۋۋىمغا قوشۇلدى.

50

يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ يۈزىگە ئۆزىنى ئېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغلاپ، ئۆنى سۆيدى. 2 ئاندىن يۈسۈپ ئۆز خىزمەتىدە بولغان تېۋىپلارغا ئاتىسىنى مۇمىيا قىلدىشنى بۇيرۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن تېۋىپلار ئىسرائىلنى مۇمىيا قىلدى. 3 بۇنى قىلىشقا قىرىق كۈن كەتتى، چۈنكى مۇمىيا قىلىشقا شۇنچىلىك كۈن كېتەتتى. مىسىرلىقلار ئۇنىڭغا يەتمىش كۈن ماتەم تۇتتى. 4

ئۇنىڭغا هازا تۆتۈش كۆنلىرى ئۆتۈپ بولغاندا، يۇسۇپ پىرەئۇننىڭ ئوردىسىدىكىلە رگە: ـ مەن نەزىرىگىلاردا ئىلتىپات تاپقان بولسام، پىرەئۇننىڭ قۇلاقلىرىغا سۆز قىلىڭلا رگى: ـ ئاتام ماڭا قەسەم قىلدۇرۇپ: «مانا مەن ئۆلىمەن؛ سەن مېنى مەن قانائان زېمىندا تۆزۈم ئۈچۈن كولاپ قويغان گۆر رگە دەپنە قىلغىن» دېگەندى. ئەمدى پىرەۋن ماڭا ئىجازەت بە رگەي، مەن بېرىپ ئاتامنى دەپنە قىلىپ بولۇپ يېنىپ كەلسەم، ـ دېدى. 6 پىرەۋن جاۋابەن: ـ سەن بېرىپ تۆزۈگىگە ئاتاڭ قەسەم قىلدۇرغاندەك ئۆزى دەپنە قىلغىن، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغىلى ماڭدى. پىرەۋننىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئوردىنىڭ ئاقساقللىرى هەم مىسىر زېمىنىدىكى ئاقساقللار ئۇنىڭ بىلەن هەمراه بولۇپ ماڭدى. 8 يۇسۇپنىڭ ئۆيىدىكى هەممىسى، قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەرمۇ بىللە باردى؛ ئۇلار پەقەت كىچىك بالىلىرى، قوي-كالا پادىلىرىنى گوشەن يۇرتىدا قويۇپ كەتتى. 9 ئۇنىڭ بىلەن يەنە جەڭ هارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلارمۇ بىللە باردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ناهايىتى چوڭ بىر قوشۇن بولدى. 10 ئۇلار ئىئوردان دەريا سىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى «ئاتادىنىڭ خامىنى»غا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە قاتتىق ۋە هەسرەتلىك يىغا-زار قىلىپ ماتەم تۇتۇپ يىغلاشتى. يۇسۇپ ئاتىسى ئۈچۈن يەتتە كۈن ماتەم تۇتتى. 11 شۇ يۇرتتا ئولتۇرۇشلۇق قانائانىيلار ئاتادىنىڭ خامىندا بولغان بۇ ماتەمنى كۆرۈپ: ـ بۇ مىسىرلىقلارنىڭ ئىنتايىن قاتتىق تۇتقان هازىسى بولدى، دېيىشتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ جايىنىڭ نامى «ئابەل-مىزرائىم» دەپ ئاتالدى؛ ئۇ ئىئوردان دەريا سىنىڭ ئۇ تەرىپىدىدۇر. 12 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە تاپىلىغىنىدەك قىلدى؛ 13 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنى قانائان زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، مامرەنىڭ ئۆدۈلىدا، ماكپېلاهنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ ئىچىدىكى غاردا دەپنە قىلدى. شۇ غارنى ئىبراهىم قەبرىستانلىق قىلاي دەپ ماكپېلاهنىڭ ئېتىزلىقى بىلەن قوشۇپ هىتتىي ئەفروندىن سېتىۋالغاندى. 14 يۇسۇپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن، ئۆزى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنى دەپنە قىلىشقا ئۇنىڭغا هەمراه بولۇپ چىققان هەممە خەلقلەر مىسىرغا يېنىپ كەلدى. 15 لېكىن يۇسۇپنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ ئۆلۈپ كەتكىنىنى كۆر رگەندە: ـ ئەمدى يۇسۇپ بە رگە دۈشمەن بولۇپ بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان بارلىق يامانلىقىمىزنى ئۈستىمىز رگە يانداۋارمىكىن، دېيىشتى. 16 ئۇلار يۇسۇپنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ ئاتىلىرى ئۆلۈشتىن ئىلگىرى بە رگە ۋەسىيەت قىلىپ تاپىلاپ: ـ 17 «سىلەر يۇسۇپكە: ـ ئاكىلىرىڭ ساڭا رەزىللىك قىلغاندى؛ ئەمدى ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقى هەم گۇناهىنى كەچۈرگىن! ـ دە ڭلار» ـ دېگەندى. هازىر سىلەدىن ئۆتۈنۈمىزكى، ئاتىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ بەندىلىرىنىڭ ئاسىيلىقىنى كەچۈرگەيلا! ـ دېدى. يۇسۇپ بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ يىغلىدى. 18 ئاندىن ئاكىلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزلىرىنى يە رگە ئېتىپ: ـ مانا، بىز سىلىنىڭ قۇللىرىدۇرمىز! ـ دېدى. 19 لېكىن يۇسۇپ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ قورقماڭلار! مەن خۇدانىڭ ئورندا ئۆرۈۋاتامدىم؟ 20 سىلەر دەرۋەقە ماڭا شۇ ئىشنى يامان نىيەت بىلەن قىلدىڭلار؛ لېكىن خۇدا بۇگۈنكى كۆندىكىدەك نۇرغۇنلىغان خەلقنىڭ جېنىنى تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن شۇ ئىشنى ياخشىلىققا بېكىتكەنىدى. 21 شۇڭا ئەمدى قورقماڭلار؛ مەن هەم سىلەرنى هەم بالا-چاقىلىرىڭلارنى باقىمەن، ـ دېدى ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى خاتىرجەم قىلىپ مېهىرلىك گەپ قىلدى. 22 يۇسۇپ ئاتىسىنىڭ جەمەتى بىلەن بىللە مىسىردا ئۆرۈپ قالدى. يۇسۇپ بىر يۈز ئون يىل ئۆمۈر كۆردى. 23 بۇ تەرىقىدە يۇسۇپ ئەفرائىمنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلادىنى كۆردى؛ مانا سىسەهنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ بالىلىرىمۇ ئۇنىڭ تىزلىرى ئۈستىدە ئۇغۇلدى. 24 يۇسۇپ قېرىنداشلىرىغا: ـ مەن ئۆلۈپ كېتىمەن؛ لېكىن خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ سىلەرنى بۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ئىبراهىم، ئىسهاق ۋە ياقۇپقا بېرىشكە قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنىغا يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. 25 ئاندىن يۇسۇپ يەنە قېرىنداشلىرىغا قەسەم ئىچكۈزۈپ: «خۇدا سىلەرنى چوقۇم يوقلايدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى ئېلىپ، بۇ يەردىن چىقىپ كېتىشىڭلار كېرەك»، ـ دېدى. 26 يۇسۇپ بىر يۈز ئون ياشقا كىرگەندە ۋاپات تاپتى. ئۇلار ئۇنى مۇمىيا قىلىپ، مىسىردا بىر مېيىت ساندۇقىغا سېلىپ قويدى.

مسردن چقدش

1 ۋە تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىل [بىلەن بىللە] مىسرغا بارغان ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى (ئۇلار ھەرقايىسىسى تۆز بالا-چاقىلىرىنى ئېلىپ، ياقۇپ بىلەن بىللە مىسرغا بارغاندىكى): ـ **2** رۇبەن، شىمىئون، لاۋِي، يەھۇدا، **3** ئىسساكار، زەبۇلۇن، بىنيامىن، **4** دان، نافتالى، گاد ۋە ئاشىر. **5** ئەمدى ياقۇبنىڭ پۇشتىدىن بولغانلار جەمئىي بولۇپ يەتمىش ئادەم ئىدى. بۇ ۋاقىتتا يۈسۈپ مىسىردا ئىدى. **6** كېيىن يۈسۈپ، تۇنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرى ھەمدە بارلىق زامانداشلىرى تۆلۈپ تۈگىدى. **7** شۇنداقتىمۇ، ئىسرائىللار كۆپ تۇغۇلۇپ، تېز ئاۋۇپ، ئىنتايىن كۈچەيدى؛ ئۇلار زېمىنغا بىر كەلدى. **8** تۆ ۋاقىتلاردا يۈسۈپنى بىلمەيدىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. **9** تۇ خەلقىگە: مانا، ئىسرائىللارنىڭ خەلقى بىزدىن زىيادە ئاۋۇپ ھەمدە بىزدىنمۇ كۈچلىنىپ كەتتى. **10** ئەمدى بىز ئۇلارغا نىسبەتەن ئاقلانە ئىش ئۇتايلى؛ بولمىسا، ئۇلار تېخىمۇ ئاۋۇپ كېتىدۇ، مۇبادا ئۇروش پارتلاپ قالسا، شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇلار دۇشمەنلىرىمىز تەرەپكە ئۆتۈپ، بىـ زگە ھۇجۇم قىلىپ، يۇرتتىن چىقىپ كېتىشى مۇمكىن، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇلارنى قاتتىق ئەمگەك كەلەر بىلەن خارلاش ئۈچۈن ئىش باشلىرىنى تەينىلەپ نازارەچىلىككە قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پىرەۋن ئۈچۈن پىتوم بىلەن رائامەسىس دېگەن ماددىي ئەشيا ساقلايدىغان شەھەرلەرنى ياساپ بەردى. **12** لېكىن ئۇلارنى [قانچە] ئە زگەنسېرى، بۇلار شۇنچە كۆپىيىپ ھەممە يەرنى قاپلىدى، بۇنىڭ بىلەن مىسرلىقلار ئىسرائىللارغا تۇچ بولۇپ كەتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن مىسرلىقلار ئىسرائىللارغا زۇلۇم قىلىپ، ئۇلارنى تېخىمۇ قاتتىق ئىشلىتىپ ئېغىر ئىشلارغا سالدى. **14** مىسرلىقلار ئۇلارنى لايچىلىق، خىش-كېسەك قويۇش ۋە ئېتىزلارنىڭ ھەرخىل ئەمگەك كلىرىگە سىلىپ، ئىشنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ ئۇرمۇشىغا قاتتىق ئېغىرچىلىق سالدى؛ ئۇلارنى نېمە ئەمگەككە سالمىسۇن، ئىنتايىن جاپالىق ئىدى. **15** مىسىر پادىشاھى ئىككى ئىبرانىي تۇغۇت ئانىسغا سۆز قىلىپ (ئۇلارنىڭ بىرىنىڭ ئىسمى شىفراھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى پۇئاھ ئىدى): **16** ـ سىلەر قاچانلىكى ئىبرانىي خوتۇنلارنى تۇغدۇرسا كلار، تۇغقاندا ئوبدان قارا كلار، بوۋاق ئوغۇل بولسا، ئۇلتۇرۇۋېتىڭلار؛ قىز بولسا، تىرىك قويۇڭلار، ـ دېدى. **17** لېكىن تۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقۇپ، مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا ئېيتقانىدەك قىلماي، بەلكى ئوغۇل بوۋاقلارنى تىرىك قويدى. **18** شۇڭا مىسىرنىڭ پادىشاھى تۇغۇت ئانىلىرنى چاقىرتىپ ئۇلاردىن: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟! ئوغۇل بالىلارنى نېمىشقا تىرىك قويدۇڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **19** تۇغۇت ئانىلىرى پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ ئىبرانىي ئاياللار مىسىرلىق ئاياللارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇلار كۆچلۈك، ساغلام-تەمەن بولغىنى ئۈچۈن تۇغۇت ئانىلىرى ئۇلارنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغۇچە، تۆزلىرى تۇغۇپ بولىدۇ، ـ دېدى. **20** نەتىجىدە، خۇدا تۇغۇت ئانىلىرىغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئىسرائىل خەلقى داۋاملىق كۆپىيىپ، تېخىمۇ كۈچەيدى. **21** شۇنداق بولىدىكى، تۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقىدىغان ئىخلاسمەن بولغانلىقى ئۈچۈن خۇدا ئۇلارنى ئائىلىلىك بولۇشقا مۇيەسسەر قىلدى. **22** بۇنىڭ بىلەن پىرەۋن بارلىق پۇخرالىرىغا: ـ ئىسرائىللاردىن يېڭى تۇغۇلغان ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسنى دەريا غا تاشلاڭلار، لېكىن قىز بالىلارنىڭ ھەممىسنى تىرىك قالدۇرۇڭلار، دەپ ئەمر قىلدى.

2 لاۋِينىڭ جەمەتىدىن بولغان بىر كىشى بېرىپ، لاۋِينىڭ نەسىلىدىن بولغان بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **2** بۇ ئايال ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئانا تۇنىڭ چىرايلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، تۇنى ئۈچ ئاي يوشۇرۇپ ساقلىدى. **3** تۇنى يەنە يوشۇرۇشقا ئامالسىز قالغاندا، قومۇشتىن بىر سېۋەت ياساپ، تۇنىڭغا يارىيلىم ۋە موم سۈۋاپ، بالىنى ئىچىگە سېلىپ، دەريانىڭ قىرغىقىدىكى قومۇشلۇق ئارىسىغا قويۇپ قويدى. **4** ئاندىن بالىنىڭ ھەدىسى تۇنىڭغا نېمە بولا ركىن دەپ يىراقتىن قاراپ تۇردى. **5** تۇ ۋاقىتتا پىرەۋنىڭ قىزى سۇغا چۆمۈلگىلى دەريا تەرەپكە كەلدى؛ تۇنىڭ چۈرىلىرى دەريا بويىدا ئايلىنىپ يۈردى. پىرەۋننىڭ قىزى قومۇشلۇقنىڭ ئارىسىدا تۇرغان سېۋەتنى كۆرۈپ، خاس چۈرىسىنى تۇنى ئېلىپ چىقىشقا ئەۋەتتى. **6** تۇ سېۋەتنى ئېچىپ قارىۋىدى، مانا، بىر ئوغۇل بالىنى كۆردى ۋە تۇ بالا يىغلاپ كەتتى. مەلىكە تۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ: ـ بۇ شۇبھىسىزكى ئىبرانىيلارنىڭ بالىلىرىدىن بىرى ئىكەن، دېدى. **7** تۇ چاغدا بالىنىڭ ھەدىسى پىرەۋننىڭ قىزىدىن: ـ مەن بېرىپ، سىلى ئۈچۈن بالىنى ئېمىتىپ باقىدىغان بىر ئىبراني ئىنىگانا تېپىپ كېلەيمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **8** پىرەۋننىڭ قىزى تۇنىڭغا: ـ بارغىن، دېدى. قىز بېرىپ بوۋاقنىڭ تانىسىنى چاقىرىپ كەلدى. **9** پىرەۋننىڭ قىزى تۇنىڭغا: ـ بۇ بالىنى ئېلىپ كېتىپ مەن ئۈچۈن ئېمىتىپ بېقىپ بەر؛ ھەققىڭنى بېرىمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئايال بالىنى ئېلىپ كېتىپ، تۇنى ئېمىتىپ باقتى. **10** بالا چوڭ بولغاندا تۇنى پىرەۋننىڭ قىزىنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ تۇ تۇنىڭغا ئوغۇل بولدى. تۇ: «مەن تۇنى سۇدىن چىقىرىۋالغان» دەپ تۇنىڭغا مۇسا دېگەن ئىسمىنى قويدى. **11** مۇسا چوڭ بولغاندىن كېيىنكى كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، تۇ تۇز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا باردى ۋە ئۇلارنىڭ ئېغىر ئەمگەككە سېلىنۇاتقانلىقىنى تۇز كۆزى بىلەن كۆردى. ئاندا، بىر مىسرلىقنىڭ ئىبراني قېرىنداشلىرىدىن بىرىنى ئۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **12** تۇ تۇت ئەترابىغا قاراپ، ئادەم يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ھېلىقى مىسرلىقنى ئۇرۇپ تۇلتۇرۇپ، قۇمغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويدى. **13** ئەتىسى تۇ يەنە چىقىپ قارىۋىدى، مانا ئىككى ئىبراني بىر-بىرى بىلەن سوقۇشۇۋاتاتتى؛ تۇ يولسىزلىق قىلىۋاتقان كىشىگە: ـ تۇز قېرىندىشىڭنى نېمىشقا ئۇرىسەن؟ ـ دېدى. **14** ھېلىقى كىشى جاۋاب بېرىپ: ـ كىم سېنى بىـ زگە ھاكىم ۋە سوراقچى قىلىپ قويدى؟ ھېلىقى مىسرلىقنى ئۇلتۇرگىنىڭدەك مېنىمۇ ئۇلتۇرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېدى. مۇسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ قورقۇپ تۇز ئىچىدە: «مەن قىلغان ئىش جەزمەن ئاشكارا بولۇپ قالىتۇ!» دەپ ئويلىدى. **15** پىرەۋن ھەم بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، مۇسانى ئۇلتۇرمەكچى بولدى؛ لېكىن مۇسا پىرەۋننىڭ ئالدىدىن قېچىپ، مىدىيان زېمىنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. بىر كۈنى، تۇ قۇدۇقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى. **16** مىدىياننىڭ كاھىنىنىڭ يەتتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇلار كېلىپ، ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى سۇغىرىشقا سۇ تارتىپ ئوقۇزلارغا قويۇپ تولدۇرۇشقا باشلىدى. **17** تۇ ۋاقىتتا [يەرلىك] پادىچىلار كېلىپ، ئۇلارنى ھەيدىدى، مۇسا قويۇپ قىزلارغا يارەدم بېرىپ، قويلىرىنى سۇغىرىشىپ بەردى. **18** ئۇلار ئاتىسى رېئۇئەلنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەندە، ئۇلاردىن: ـ نېمىشقا بۇگۈن شۇنچە تېز يېنىپ كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **19** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىر مىسرلىق ئادەم بىزنى پادىچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى ھەمدە بىز ئۈچۈن سۇ تارتىپ، قوي پادىمىزنى سۇغىرىچۇ بەردى! ـ دېدى. **20** تۇ قىزلىرىغا: ـ ئۇنداقتا تۇ كىشى ھازىر نەدە؟! ئۇنى نېمىشقا سىرتتا تاشلاپ كەلدىڭلار؟ ئۇنى تامافقا چاقىرىڭلار، ـ دېدى. **21** مۇسا تۇ كىشى بىلەن بىللە تۇرۇشقا ماقۇل بولدى. تۇ قىزنى زىپپوراھنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. **22** تۇ ئايال ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى؛ مۇسا «مەن ياقا يۇرتتا مۇساپىردۇرمەن» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى گېرشوم دەپ قويدى. **23** نۇرغۇن كۈنلەر ئۆتۈپ، مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۆلدى. ئىسرائىللار تۇز قۇللۇق ھالىتى تۈپەيلىدىن ئاھ-زار تۇرۇپ، ناله-پەريات كۆتۈردى، قۇللۇقتىن بولغان پەريادى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا بېرىپ يەتتى. **24** خۇدا ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇزىنىڭ ئىبراھىم بىلەن، ئىسھاق بىلەن ۋە ياقۇپ بىلەن تۇ زگەن ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالدى. **25** شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئىسرائىللارنىڭ ھال-ئەھۋالىنى كۆردى ۋە خۇدا ئۇلارغا كۆڭۈل بۆلدى.

3 مۇسا بولسا قېينئاتىسى مىدىياننىڭ كاھىنى يەترونىڭ قوي پادىسىنى باقاتتى. تۇ قويلارنى باشلاپ چۆلنىڭ ئەڭ چېتىگە خۇدانىڭ تېغى، يەنى ھورەب تېغىنىڭ باغرىغا كەلدى. **2** شۇ يەردە بىر ئازغانلىقتىن ئۇرلەپ چىقىۋاتقان ئوت يالقۇنى ئىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈندى. مانا، ئازغانلىق ئوتىنا كېۋىۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئازغان ئۆزى كېيۋېپ كەتمىگەندى. **3** مۇسا: ـ مەن بېرىپ، بۇ ئاجايىپ مەنزىرىنى كۆرۈپ باقاي؛ ئازغانلىق نېمىشقا كېيۋېپ كەتمەيدىغاندۇ؟ ـ دەپ ئويلىدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بۇنى كۆرگىلى يولدىن چەتنەپ [ئازغانلىققا] كەلگىنىنى كۆردى، خۇدا ئازغانلىق ئىچىدىن ئۇنى: ـ مۇسا! مۇسا! ـ دەپ چاقىردى. ئۇ: مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **5** تۇ ئۇنىڭغا: ـ بۇ يەر گە يېقىن كەلمە، پۇتلىرىڭدىن كەشكىنى سالغىن؛ چۈنكى سەن تۇرغان بۇ

يەر مۇقەددەس جايدۇر. 6 مەن ئاتاڭنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن، ـ دېدى. يۈنى ئاڭلاپ مۇسا خۇداغا قاراشتىن قورقۇپ، يۈزىنى ئېتىۋالدى. 7 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن مىسىردا تۇرغۇزۇلغان قوۋمىمنىڭ تارتۇلغان ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنى كۆردۇم، نازارەتچىلەرنىڭ ئۇلارنى [خارلاۋاتقانلىقىدىن] قىلغان پېريادىنى ئاڭلىدىم، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ دەردلىرىنى بىلىمەن. 8 شۇڭا مەن ئۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، شۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ياخشى ھەم كەڭ بىر زېمىنغا، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئۆرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى كەنئانلىقىي، ھىتتىي، ئامورىي، پەرىززىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىغا ئېلىپ بېرىشقا چۈشتۈزدۈم. 9 مانا ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ نالە-پېريادى ماڭا يەتتى، مىسىرلىقلارنىڭ ئۇلارغا قانداق زۇلۇم قىلغانلىقىنمۇ كۆردۈم. 10 ئەمدى سەن كەل، مەن سېنى خەلقىم ئىسرائىللارنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىرىش ئۈچۈن پىرەئۇننىڭ ئالدىغا ئەۋەتىمەن، ـ دېدى. 11 لېكىن مۇسا خۇداغا: ـ مەن كىم ئىدىم، پىرەئۇننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئىسرائىللارنى مىسىردىن چىقىرالىغۇدەك؟ ـ دېدى. 12 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ سەن قوۋمىنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن بۇ تاغدا خۇداغا ئىبادەت قىلىسىلەر؛ بۇ ئىش مانا ئۆزۈڭگە مېنىڭ سېنى ئەۋەتكىنىمنىڭ ئىسپىتى-بەلگىسى بولىدۇ، ـ دېدى. ۋ 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا خۇداغا: ـ مەن ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دېسەم، ئۇلار مەندىن: «ئۇنىڭ نامى نېمە؟» ـ دەپ سورىسا، ئۇلارغا نېمە دەپ جاۋاب بېرىمەن؟ ـ دېدى. 14 خۇدا مۇساغا: ـ مەن «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»دۇرمەن ـ دېدى. ئاندىن ئۇ: ـ بېرىپ، ئىسرائىللارغا: «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دەپ ئېيتقىن، دېدى. 15 خۇدا مۇساغا يەنە: ـ ئىسرائىللارغا: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ماڭا كۆرۈنۈپ: ـ مەن سىلەرنى يوقلاپ كەلدىم، مىسىردا سىلە رگە قانداق مۇئامىلە قىلىنۇاتقانلىقىنى كۆردۈم؛ 17 شۇنىڭ ئۈچۈن سۈزۈم شۇدۇر كى، مەن سىلەرنى مىسىرنىڭ زۇلۇمىدىن چىقىرىپ، قانائانىيلار، ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئۆرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ بارىمەن، دېدى، ـ دېگىن، دېدى. 18 ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سېنىڭ سۆزۈڭگە قۇلاق سالىدىغان بولىدۇ. ئۇ ۋاقىتنا سەن، ئۆزۈڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بەرگە مىسىر پادىشاھىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىز بىلەن كۆرۈشتى. ئەمدى سىزدىن ئۈتۈنىمىزكى، بەرگە ئۈچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ، چۆلگە بېرىپ، خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا ئىجازەت بەرگەيسىز» ـ دەڭلار. 19 لېكىن مىسىر پادىشاھىنىڭ ھەتتا قۇدرەتلىك بىر قولىنىڭ ئاستىدا ئۇرۇپمۇ، سىلەرنى يەنىلا قويۇپ بەرمەيدىغىنى بىلىمەن. 20 شۇڭا قولۇمنى ئۇزىتىپ، مىسىرلىقلارنى مەن ئۇز زېمىنى ئىچىدە كۆرسەتمەكچى بولغان ھەرخىل كارامەت-مۇجىزىلىرىم بىلەن ئۇرىمەن، ئاندىن [پىرەئون] سىلەرنى قويۇپ بېرىدۇ. 21 بۇ قوۋمنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزىمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر شۇ يەردىن چىققىنىڭلاردا، قۇرۇق قول چىقمايسىلەر. 22 بەلكى ھەربىر ئايال كىشى ئۆز قوشنىسىدىن ۋە ئۆز ۋىيدە ئولتۇرۇشلۇق يات ئايالدىن كۈمۈش زىننەت ۋىۋىلىرى، ئالتۇن زىننەت ۋىۋىلىرى ۋە كىيىم-كېچە كەلىرنى تەلەپ قىلىدۇ. بۇ نەرسىلەرنى ئوغۇل-قىزلىرىڭلارغا تاقايسىلەر، كىيدۈرىسىلەر؛ شۇ تەرىقىدە مىسىرلىقلاردىن ئوڭلا ئالغان بولىسىلەر، ـ دېدى.

4 مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، ئۇلار ماڭا ئىشەنمەي ئۇرۇپ، سۆزۈمگە قۇلاق سالمايدۇ، بەلكى: «پەرۋەردىگار ساڭا كۆرۈنمىدى»، دېيىشى مۇمكىن، دېدى. 2 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ قولۇڭدىكى بۇ نېمە؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ بۇ بىر ھاسا، دەپ جاۋاب بەردى.

3 ئۇ: ـ ئۇنى يەرگە تاشلا، دېدى. ئۇنى يەرگە تاشلۇدىدى، ئۇ بىر يىلانغا ئايلاندى؛ مۇسا ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ قولۇڭنى ئۇزىتىپ، ئۇنى قويرۇقىدىن تۇت، دېدى، ئۇ قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى تۇتتى. ئۇ يەنە ئۇنىڭ قولىدا ھاسىغا ئايلاندى. 5 [پەرۋەردىگار يەنە]: ـ يۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا كۆرۈنگىنىگە ئىشىنىدۇ، ـ دېدى. 6 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ قولۇڭنى قوينۇڭغا سالغىن، دېدى، ئۇ قولىنى قوينىغا سېلىپ چىقىرىدى، مانا، قولى پىسە-ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. 7 ئاندىن ئۇنىڭغا: ـ قولۇڭنى يەنە قوينۇڭغا سالغىن، دېدى، قولىنى قوينىغا سالدى. ئۇنى يەنە قوينىدىن چىقىرىدى، مانا، ئۇز ئەكسىگە كېلىپ ئەتلىرىنىڭ باشقا يەرلىرىدەك بولدى. 8 پەرۋەردىگار يەنە: ـ شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر ئۇلار ساڭا ئىشەنمەي، ئالدىنقى مۇجىزىلىك ئالامەتكە كۆزگۈلشىمىسە، ئۇلار ئىككىنچى مۇجىزىلىك ئالامەتكە ئىشىنىدۇ. 9 ھالبۇكى، ئۇلار بۇ ئىككى مۇجىزىگە يەنىلا ئىشەنمىسە ۋە يا سۆزۈڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۇنداقتا سەن [نىل] دەرياسىنىڭ سۈيىدىن ئېلىپ، قۇرۇق يەرگە تۆككىن. شۇنىڭ بىلەن سەن دەريادىن ئالغان سۇ قۇرۇق يەر ئۈستىدە قانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. 10 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارغا: ـ ئەي ئىگەم، مەن ئەسلىدىلا گەپكە ئۇستا ئەمەستىم، سەن قۇلۇڭغا سۆز قىلغاندىن كېيىنمۇ يەنىلا شۇنداق؛ چۈنكى مەن ئاغزىم كالۇا ۋە تىلم ئېغىر ئادەمەن، ـ دېدى. 11 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ كىم ئىنسانغا ئېغىز يە رگەن؟ كىم ئادەمنى گاچا يا كى گاس، كۆرگۈچى يا كى كور قىلغان؟ شۇنداق قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ 12 ئەمدى سەن بارغىن، مەن ئۆزۈم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە بولىمەن، نېمە سۆزلەيدىغىنىڭنى ساڭا ئۆگىتىپ ئۇرىمەن، ـ دېدى. 13 لېكىن ئۇ: ـ ئەي ئىگەم! سەندىن ئۆتۈنۈپ قالاي، سەن [بۇ ئىشقا] خالىغان [باشقا] بىرسىنى ئەۋەتىپ، شۇنىڭ قولى بىلەن قىلغىن! ـ دېدى. 14 يۈنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى مۇساغا ئۆتىشىپ: ـ لاۋىيلاردىن بولغان ئاكاڭ ھارۇن بار ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ گەپنى ئۇيدان قىلالايدىغىنى بىلىمەن. مانا، ئۇ ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭغا چىقىشقا ئاللىقاچان يولغا چىقتى؛ ئۇ سېنى كۆرسە، كۆڭلى تولىمۇ خۇش بولىدۇ. 15 ئەمدى دەيدىغان گەپلەرنى ئۇنىڭغا ئېيت؛ مەن ئۆزۈم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە ۋە ئۇنىڭ ئاغزى بىلەن بىللە بولىمەن، نېمە قىلىش كېرەكلىكىلارنى سىلە رگە ئۆگىتىمەن. 16 ھارۇن سېنىڭ ئۈرۈ:ۋىڭا، خەلققە سۆزلەيدۇ؛ شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ سا ڭا ئېغىز بولىدۇ، سەن ئۇنىڭغا خۇدادەك بولىسەن. 17 بۇ ھاسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن شۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىسەن، ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قېينىتاسى يەترونىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئىجازەت بە رگەيلا، مىسىردىكى قېرىندىشلىرىمنىڭ قېشىغا باراي، ئۇلار ھايامۇ، ئەمەسمۇ كۆرۈپ كېلەي، دېدى. يەترو مۇساغا: ـ ئامان-ئېسەن بېرىپ كەلگىن، ـ دېدى. 19 مۇسا ئىخى مىدىياندىكى ۋاقىتدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـمىسىرغا يېنىپ بارغىن! چۈنكى سېنىڭ جېنىڭنى ئىستەگەن كىشىلەر ئۆلۈپ كەتتى، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئايالى ۋە ئوغۇللىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى بىر ئېشەككە مىندۇرۇپ، مىسىر زېمىنغا بېرىشقا يولغا چىقتى. ماڭغاندا مۇسا خۇدانىڭ ھاسىسىنى ئالغاچ كەتتى. 21 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىرغا يېنىپ بارغىنىڭدا سەن ئاڭگام يول، مەن قولۇڭغا تاپشۇرغان بارلىق كارامەتلەرنى پىرەئۇننىڭ ئالدىدا كۆرسەتكىن. لېكىن مەن ئۇنىڭ كۆڭلىنى خەلقنى قويۇپ بەرمىگۈدەك قاتتىق قىلىمەن. 22 سەن پىرەئۇنغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىل مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇم بولىدۇ. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ساڭا: ئوغلۇمنى ئۆزۈمگە ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بە ر، دېدىم. ئۇنىڭغا يول قويۇشنى رەت قىلىدىغان بولساڭ، سېنىڭ تۇنجى ئوغلۇڭنى ئۆلتۈرىمەن» ـ دېگىن، ـ دېدى. 24 ئەمما مۇسا سەپەر قىلىپ بىر قونالغۇغا كەلگەندە، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئۇچراپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولدى. 25 شۇنىڭ بىلەن زىپپوراھ بىر چاقماق تېشىنى ئېلىپ، ئوغلىنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ، ئۇنى ئېرىنىڭ ئايىغىنا تاشلاپ: ـ سەن دەرۋەقە ئالدىمدا قان ئۆگەر ئەر ئىكەنسەن! ـ دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى قويۇپ بەردى (بۇ چاغدا زىپپوراھ ئۇنىڭغا: «سەن دەرۋەقە ئالدىمدا قان ئۆگەر بىر ئەر ئىكەنسەن!» ـ دېدى. بۇ سۆزنى ئۇ خەتنە ۋەيىلدىن

ئېيتتى). 27 پەرۋەردىگار ھارۇنغا: ـ سەن چۆل-بىياۋانغا بېرىپ، مۇسا بىلەن كۆرۈشكىن، دېۋىدى، ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ تېغىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشىپ، ئۇنى سۆيدى. 28 مۇسا ئۆزىنى ئەۋەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرى بىلەن قىلىشقا يېرۇغان بارلىق مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھارۇنغا دەپ بەردى. 29 ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن بېرىپ، ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى يىغدى. 30 ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىنى بايان قىلدى ۋە خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا شۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 31 بۇنى كۆرۈپ، خەلق ئىشەندى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارنى يوقلاپ، ئۇلار ئۆچرىغان خارلىقلارنى كۆرگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھامان، باشلىرىنى ئېگىپ سەجدە قىلىشتى.

5

ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ساڭا: ـ «ئۇلارنىڭ بېرىپ چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىپ، ھېيت ئوتكۈزۈشىگە قوۋمىمغا يول قويىسۇن» دەيدۇ، ـ دېدى. 2 لېكىن پىرەۋن جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مېنى ئىسرائىلغا يول قويغۇزىدىغان قانداق پەرۋەردىگار ئىكەن ئۇ؟ مەن ئۇ پەرۋەردىگارنى تونۇمايمەن ھەم ئىسرائىلغىمۇ يول قويمايمەن، دېدى. 3 ئۇلار سۆز قىلىپ: ـ ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى بىز بىلەن كۆرۈشتى. شۇڭا ئوتۇنىمىزكى، بەرگە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن بەرگە چۆلگە بېرىشقا ئۈچ كۈنلۈك يولغا رۇخسەت بەرگەيسىز. بولمىسا، ئۇ بىزنى ۋابا ياكى قىلىچ بىلەن ئۇرۇشى مۇمكىن، ـ دېدى. 4 لېكىن مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي مۇسا ۋە ھارۇن، ئېمىشقا ئىككىگىلار خەلقنى ئىشلىرىدىن توختىتىپ قېيماقچى بولىسىلەر؟ بېرىپ ئۆز ئەپكىشىگىلارنى كۆتۈرۈۋېلىڭلار! ـ دېدى. 5 پىرەۋن يەنە: ـ مانا، خەلق يۇرتىدا زىيادە ئاۋۇپ كەتتى. سىلەر بولسا ئۇلار، ئۇلارنى ئەپكەشلىرىدىن خالاس قىلماقچىسىلەر، دېدى. 6 شۇ كۈنى پىرەۋن نازارەتچىلەر ۋە ئۇ نازارەتچىلەرنىڭ قول ئاستىدىكى ئىش باشلىرىغا يېرۇق چۈشۈرۈپ: ـ 7 ھازىردىن باشلاپ خەلققە ئىلگىرىكىدەك كېسەك قويۇشقا سامان بەرمەڭلار! ئۇلار سامانىنى ئۆزلىرى يىغسۇن. 8 لېكىن ئىلگىرى قانچىلىك كېسەك قويۇپ كەلگەن بولسا، ھېلىھەم كەم قىلماي شۇنچىلىك كېسەك قويدۇرۇڭلار؛ چۈنكى ئۇلار ھۇرۇنلىشىپ: «خۇدايىمىزغا قۇربانلىق ئوتكۈزۈشكە بىزنى بارغىلى قوي» دەپ غەلۋە قىلىشۇاتىدۇ. 9 ئەمدى ئۇلارنى ئۆز ئىشىغا تولۇق بەند بولۇپ، يالغان-ياۋداق گەپلە رگە قۇلاق سالماسلىقى ئۈچۈن، بۇ ئادەملەرنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ ئېغىر ئەمگەك كەلتۈرۈڭلار، ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئۈستىدىكى نازارەتچىلەر بىلەن ئىش باشلىرى چېقىپ خەلققە: پىرەۋن شۇنداق دېدىكى، مەن ئەمدى سىلە رگە سامان بەرمەيدىغان بولدۇم. 11 ئۆزۈڭلار بېرىڭلار، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قەيەردىن سامان تاپالىساڭلار، شۇ يەردىن ئېلىپ كېلىڭلار، لېكىن قىلىدىغان ئىشلىرىڭلار بولسا قىلچىلىكمۇ كېمەيتىلمەيدۇ، ـ دېدى. 12 يۇنىڭ بىلەن خەلق پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا تارىلىپ، سامانىنىڭ ئورنىغا پاخال يىغىشقا باشلىدى. 13 نازارەتچىلەر بولسا ئۇلارنى قىستاپ: سىلە رگە سامان بېرىلگەن چاغدىكىدەك ھازىرمۇ ھەر كۈنلۈك ئىشنى شۇ كۈنى قىلىڭلار، دېدى. 14 ئىسرائىلارنىڭ ئۈستىگە پىرەۋنىنىڭ نازارەتچىلىرى تەرىپىدىن قويۇلغان ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى تاياق يېدى ۋە: ـ تۈنۈگۈن ۋە بۈگۈن نېمىشقا كېسەك قويۇش ۋەزىپىسىنى بۇرۇنقىدەك توشقۇزۇپ ئورۇنلىمىدىڭلار؟! ـ دەپ تىل ئىشىتتى. 15 ئاندىن ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا بېرىپ: نېمىشقا ئۆز قۇللىرىغا ئۇنداق مۇئامىلە قىلىدىلا؟ 16 ئۆز قۇللىرىغا ھېچ سامان بېرىلمىدى، لېكىن [نازارەتچىلەر] يەنىلا «كېسەك قويدۇرۇڭلار» دەپ بىزنى ۋېرىۋېدۇ. مانا، ئۆز قۇللىرى تاياق يەۋاتىدۇ، ئەمما ئەيىب بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئادەملىرىدە، دەپ پەرياد قىلدى. 17 لېكىن ئۇ يەنە: ـ سىلەر ھۇرۇن ئىكەنسىلەر! ھۇرۇن ئىكەنسىلەر! شۇڭا سىلەر: «بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق ئوتكۈزۈشىمىز رگە ئىجازەت بەر دەۋاتىسىلەر. 18 قايتىپ بېرىپ ئىشكىنى قىلىش! سىلە رگە سامان بېرىلمەيدۇ، بىراق كېسە كلەرنى بەلگىلەنگەن سان ۋېنچە [ئاۋۇۋالقىدەك] تولۇق تاپشۇرۇشىسەن، دېدى. 19 ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى [پىرەۋنىنىڭ]: «سىلەر ھە رگۈنلۈك ۋەزىپە گىلارنى، يەنى تەلەپ قىلغان كېسە كلەرنى بەلگىلەنگەن ساندىن كېمەيتىسە گىلار قەتئي بولمايدۇ» دېگىنگە قاراپ، ئېشىغا بالا-قازانىڭ چۈشىدىغانلىقىنى بىلىشتى. 20 ئۇلار پىرەۋنىنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كېلىۋاتقىنىدا، ئۇلار بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلىپ شۇ يەردە ساقلاپ تۇرغان مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن ئۇچراشىپ قالدى. 21 ئۇلار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: ـ بىزنى پىرەۋنىنىڭ نەزىردە ۋە ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىردە سېسىتتىڭ، بىزنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇلارنىڭ قولىغا قىلىچ ئۇتقۇزغىنىڭلار ئۈچۈن، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم قىلسۇن! ـ دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىگەم، نېمىشقا بۇ خەلقنى بالاغا تىقتىڭ؟ سەن نېمە ئۈچۈن مېنى ئەۋەتتىڭ؟ 23 چۈنكى مەن پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا كىرىپ سېنىڭ نامىڭ بىلەن سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ، ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ زىيادە ئازاب قىلغىلى تۇردى. ئەمما سەن تېخىچە قوۋمىڭنى ھېچ قۇتقۇزمىدىڭ، ـ دېدى.

6

لېكىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەمدى سەن مېنىڭ پىرەۋنگە قىلىدىغانلىرىمنى كۆرىسەن؛ چۈنكى ئۇ قۇدرەتلىك بىر قولدىن مەجبۇرلىنىپ، ئۇلارنى قويۇپ بېرىدۇ، قۇدرەتلىك بىر قولنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن ئۇلارنى قوغلاپ چىقىرۋېتىدۇ، ـ دېدى. 2 ئاندىن خۇدا مۇساغا [يەنە] سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 3 مەن ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇبقا قادىر-مۇتلەق تەڭرى سۈپىتىدە كۆرۈندۇم، لېكىن «ياھۋەھ» دېگەن نامىم بىلەن ئۇلارغا ئاشكارا تونۇلمىدىم. 4 مەن ئۇلار بىلەن: ـ «سىلەر مۇساپىر بولۇپ ئولتۇرغان زېمىنى، يەنى قانائان زېمىنىنى سىلە رگە بېرىمەن» دەپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە باغلىشىپ ۋەدە قىلغانىمەن. 5 ئەمدى مەن مىسىرلىقلار قۇل قىلىپ زۇلۇم سالغان ئىسرائىللارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، قىلغان شۇ ئەھدەمنى ئېسىمگە ئالدىم. 6 شۇڭا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن ئۆزۈم سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ئېغىر يۈكلىرى ئاستىدىن چىقىرىپ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدىن ئازاد قىلىپ، قولۇمنى ئۆزىتىپ ئۇلارغا چوڭ بالا-ئېپەتلەرنى چۈشۈرۈپ، سىلە رگە ھەججەمەت بولۇپ ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرىمەن. 7 سىلەرنى ئۆز قوۋمىم بولۇشقا قەبۇل قىلىمەن ۋە ئۆزۈم خۇدايىڭلار بولىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزۈڭلارنى مىسىرلىقلارنىڭ يۈكلىرىنىڭ ئاستىدن قۇتقۇزۇپ چىقارغۇچىنىڭ مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر. 8 مەن شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى قول كۆتۈرۈپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇبقا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا ئېلىپ بارىمەن؛ مەن ئۇ يەرنى سىلە رگە مىراس قىلىپ زېمىنلىققا بېرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ئىسرائىللارغا دەپ بەردى؛ لېكىن ئۇلار ئېغىر قۇللۇقتا ئازابدىن پېغانغا چۈشكەن بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى. 10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ 11 بېرىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە: «ئىسرائىللارنىڭ زېمىنىڭدىن كېتىشىگە يول قوي»، دەپ ئېيتقىن، دېدى. 12 لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: مانا، ئىسرائىللار ماڭا قۇلاق سالمىغان يەردە، پىرەۋن قانداقمۇ مەندەك كالپۇكى خەتنە قىلىنمغان بىر ئادەمگە قۇلاق سالسۇن؟ ـ دېدى. 13 ئەمما پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىللارغا ۋە مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە ئىسرائىللار توغرۇلۇق: ـ «ئۇلار مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىرىلسۇن» دېگەن ئەمرىيەتكۈزۈشىنى بۇيرۇدى. 14 تۇۋەندىكىلەر جەمەمەت باشلىقلىرى: ـ ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغان رۇبەنىنىڭ ئوغۇللىرى ھانۇق، پالۇ، ھەزرون ۋە كارمى. بۇلار بولسا رۇبەننىڭ نەسىللىرى ئىدى. 15 شىمئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناناتلىق ئاياللىدىن بولغان ساۋۇللار ئىدى؛ بۇلار شىمئوننىڭ نەسىللىرى ئىدى. 16 لاۋىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى، نەسەبنامىلىرىگە ئاساسەن: گەرشون، كوھات ۋە مەرارى؛ لاۋىينىڭ ئومرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى. 17 گەرشوننىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى ۋېنچە: ـ لىبنى ۋە شىمەي. 18 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئامرام، يىزھار، ھېبرون بىلەن ئۇززىئەل. كوھات بىر يۈز ئوتتۇز ئۈچ يىل ئومۇر كۆردى. 19 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ماھلى ۋە مۇشى. بۇلار نەسەبنامىلىرى ۋېنچە لاۋىينىڭ نەسىللىرى ئىدى. 20 ئامرام ئۆز ھامىسى يوكەبەدنى خوتۇنلۇققا ئالدى، يوكەبەد ئۇنىڭغا ھارۇن ۋە مۇسانى تۇغۇپ بەردى. ئامرام بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل ئومۇر كۆردى. 21 يىزھارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ كوراھ، نەفەگ ۋە زىكرى ئىدى. 22 ئۇززىئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ـ مىشائەل، ئەلزافان ۋە سىترى ئىدى.

23 هارۇن بولسا ناهشوننىڭ سىكىلىسىنى، يەنى ئامىنادابنىڭ قىزى ئېلىشبىبانى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۇ تۇنىڭغا ناداب بىلەن ئابىھۇنى، ۋە ئەلئىزار بىلەن ئىتامارنى تۇغۇپ بەردى. **24** كوراھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئاسسىر، ئەلكانا ھ ۋە ئابىئاساف؛ بۇلار كوراھلارنىڭ نەسىللىرى ئىدى. **25** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئىزار پۇتىئەلنىڭ قىزلىرىنىڭ بىرىنى خوتۇنلۇققا ئالدى؛ ئۇ تۇنىڭغا فىنھاسنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلار بولسا ئۇز نەسەبى بويىچە ھەممىسى لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. **26** پەرۋەردىگارنىڭ: ـ ئىسرائىللارنى قوشۇنلاردەك توپ-توپى بىلەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىكلار، دېگەن ئەمرىنى تاپشۇرۇۋالغۇچىلار دەل مۇشۇ ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. **27** ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىرىلىشۇن، دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە سۆز قىلغانلار دەل بۇ كىشىلەر، يەنى مۇشۇ مۇسا بىلەن ھارۇن ئىدى. **28** پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ زېمىنىدا مۇساغا سۆز قىلغان ۋاقتىدا **29** مۇساغا: «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. ساڭا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە دېگىن»، دەپ ئەمر قىلدى. **30** لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ مەندەك كالىۋۇكى خەتنە قىلىنمىغان بىر كىشىگە پىرەۋن قانداقمۇ قۇلاق سالسۇن؟» ـ دەپ جاۋاپ بە رگەندى.

7

شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن پىرەۋننىڭ ئالدىدا سېنى خۇدانىڭ ئورندا قىلدىم. ئاكاڭ ھارۇن بولسا سېنىڭ پەيغەمبىرىڭ بولىدۇ. **2** مەن ساڭا ئېيتۇغىنىمنىڭ ھەممىسىنى [ئۇنىڭغا] دەيسەن؛ ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن پىرەۋنگە ئۇنىڭ ئۇز زېمىنىدىن ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشى كېرەكلىكى توغرىسىدا سۆز قىلىدۇ. **3** لېكىن مەن پىرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىمەن؛ يۇنىڭ بىلەن مەن مىسىر زېمىنىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلىرىمنى كۆپلەپ كۆرسىتىمەن. **4** شۇنداقتىمۇ، پىرەۋن سىلە رگە قۇلاق سالمايدۇ. ئەمما مەن مىسىرنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ قولۇمنى ئۇزىتىپ، چوڭ بالا-يىتىپەتلەرنى چۈشۈرۈپ، قوشۇنلىرىم بولغان ئۇز قوۋمىم ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىمەن. **5** ئۇز قولۇمنى مىسىرنىڭ ئۇستىگە سوزغىنىمدا، ئىسرائىللارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقارغىنىمدا مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئىكىنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ، ـ دېدى. **6** مۇسا بىلەن ھارۇن شۇنداق قىلدى، پەرۋەردىگار ئۇلارغا قانداق تاپىلىغان بولسا، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلدى. **7** ئۇلار پىرەۋنگە سۆز قىلغان ۋاقىتتا مۇسا سەكسەن ياشقا، ھارۇن سەكسەن ئۈچ ياشقا كىرگەندى. **8** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: ـ **9** ئەمدى پىرەۋن سىلە رگە: ـ ئۇز ۋۇجۇدلارنى تەستىقلاپ بىر مۇجىزە كۆرسىتىڭلار، دېسە، سەن ھارۇنغا: ـ ھاسانى ئېلىپ پىرەۋننىڭ ئالدىغا تاشلىغىن، دەپ ئېيتقىن. شۇنداق قىلىشى بىلەنلا ھاسا يىلانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن، مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن ھاسىسىنى پىرەۋن بىلەن ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تاشلىۋىدى، ئۇ يىلانغا ئايلاندى. **11** ئۇ ۋاقىتتا پىرەۋن دانىشمەنلىرى ۋە سېھىرگەرلىرىنى چاقىرتىپ كەلدى؛ مىسىرنىڭ جاد ۋۇجۇدلىرىمۇ ئۇز جادۇسى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلدى. **12** ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۇز ھاسىسىنى تاشلىدى؛ ئۇلارمۇ يىلانغا ئايلاندى. لېكىن ھارۇننىڭ ھاسىسى ئۇلارنىڭ ھاسىلىرىنى يۇتۇپ كەتتى. **13** بىراق پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك پىرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىقلىق بىلەن پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ پىرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىق، ئۇ قوۋمىنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدۇ. **15** ئەمدى سەن ئەتە سەھەردە پىرەۋننىڭ قېشىغا بارغىن (مۇۋاقىتتا ئۇ سۇ يېنىغا چىقىدۇ) ـ سەن ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە دەريانىڭ يېنىدا ساقلاپ ئۇرغىن؛ يىلانغا ئايلانغان ھاسىنى قولۇڭغا ئېلىۋال. **16** سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مېنى ئالدىڭغا: «چۈلدە ماڭا ئىبادەت قىلىشى ئۈچۈن قوۋمىمنى قويۇپ بەر» دېيىشكە ئەۋەتكەندى؛ لېكىن مانا، بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ ئاڭلىمىدىڭ. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار ساڭا: ـ «سەن شۇ [ئالامەت] بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»، دەيدۇ ـ مانا، مەن قولۇمدىكى ھاسا بىلەن دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرسام، سۇ قانغا ئايلىنىدۇ، **18** دەريانىڭ بېلىقلىرى ئۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كېتىدۇ؛ مىسىرلىقلار سۇدىن سەسكىنىپ، ئىچەلەيدىغان بولۇپ قالىدۇ». **19** پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ سەن ھارۇنغا: ـ ھاسانى ئېلىپ مىسىرلىقلارنىڭ سۇلىرى قانغا ئايلانسۇن دەپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى ئېقىنلىرى، ئۈستىگە گۈللىرى، كۆللىرى ۋە سۇ ئامبارلىرى ئۈستىگە قولۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مىسىر زېمىنىدا، ھەتتا ياغاچ ۋە تاش قاچىلاردىكى سۇلارمۇ قانغا ئايلىنىدۇ، دېگىن، دېدى. **20** مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن پىرەۋن ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ھاسىنى كۆتۈرۈپ، دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرۇۋىدى، ئۇنۇن دەريانىڭ سۈيى قانغا ئايلىنىپ كەتتى. **21** دەريادىكى بېلىقلار ئۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كەتتى. مىسىرلىقلار دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلەيدىغان بولۇپ قالدى، پۈتكۈل مىسىر زېمىنى قانغا تولدى. **22** لېكىن مىسىرنىڭ جاد ۋۇجۇدلىرىمۇ ئۇز جادۇلىرى بىلەن ھەم شۇنداق قىلدى. بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك پىرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىق بولۇپ، ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى؛ **23** ئەكسىچە پىرەۋن ۋېيگە قايتىپ كېتىپ، بۇ ئىشقا ھېچ پىسەنت قىلمىدى. **24** دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلمىگىنى ئۈچۈن بارلىق مىسىرلىقلار ئىچكۈدەك سۇ تاپىيش ئۈچۈن دەريانىڭ ئەتراپلىرىنى كولىدى. **25** پەرۋەردىگار دەريانى ئۇرۇپ، يەنە يەتتە كۈن ئۆتتى.

8

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ماڭا ئىبادەت قىلىشقا ئۇز قوۋمىمنى قويۇپ بەر. **2** لېكىن ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن دۇلىتىڭنىڭ ھەممە يېرىنى پاقىلار بىلەن باستۇرۇپ ئۇرىمەن. **3** دەريادا توپ-توپ پاقىلار پەيدا بولۇپ، [دەريادىن] چىقىپ ئۇرداڭغا، ھۇجراڭغا، ئۇرۇن-كۆرپە گۈگە، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ۋېيلىرىگە كىرىۋالىدۇ، شۇنىڭدەك خەلقىڭنىڭ ئۆچىسىغا، تونۇر ۋە تەڭلىرىگىگە يامىشىپ چىقىۋالىدۇ. **4** پاقىلار ئۇز ۋۇجۇدىڭنىڭ ئۈستىبىشىغا، خەلقىڭنىڭ ئۈستىبىشىغا ۋە ھەممە ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۈستىبىشىغا يامىشىپ چىقىۋالىدۇ» ـ دېگىن، ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ھارۇنغا: پاقىلارنىڭ مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە چىقىشى ئۈچۈن قولۇڭنى ئۇزىتىپ، ھاساڭنى ئېقىنلار، ئۈستىگە گۈللەر ۋە كۆللەرنىڭ ئۈستىگە شىلتىغىن، دېگىن ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ھارۇن قولىنى مىسىرنىڭ سۇلىرى ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ شۇنداق قىلىۋىدى، پاقىلار چىقىپ مىسىر زېمىنىنى قاپلىدى. **7** لېكىن جاد ۋۇجۇدلىرىمۇ ئۇز جادۇلىرى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلىپ، مىسىر زېمىنى ئۈستىگە پاقىلارنى پەيدا قىلدى. **8** پىرەۋن مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: ـ پاقىلارنى مەندىن ۋە خەلقىمدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن ئۈتۈنۈڭلار. شۇنداق بولسا، مەن خەلقىڭنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشۇن دەپ ۋېيۇپ بېرىمەن، دېدى. **9** مۇسا پىرەۋنگە: ـ يوپتۇ، مەن ئىزىزىڭنى قىلاي، پەقەت دەريادىكى پاقىلارلا قېلىپ، باشقىلىرى ئۇز ۋۇجۇدۇڭ ۋە ۋېيلىرىڭدىن ئايرىلىشۇن دەپ، سەن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭ ئۈچۈن مېنىڭ دۇئا قىلىدىغان ۋاقتىمنى بېكىتكىن، دېدى. **10** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئەتە بولسۇن، دېدى. مۇسا ئۇنىڭغا: ـ خۇدايىمز پەرۋەردىگارغا ئوخشاش ھېچبىرىڭ يوقلۇقىنى بىلىشىڭ ئۈچۈن سېنىڭ دېگىنىڭدەك بولسۇن. **11** پاقىلار سەندىن، ۋېيلىرىڭدىن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭدىن چىقىپ كېتىدۇ؛ پەقەت دەريادىلا قالىدۇ، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ۋە ھارۇن پىرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. ئاندىن مۇسا پىرەۋننىڭ ئۈستىگە ئەۋەتىلگەن پاقىلار توغرىسىدا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى. **13** پەرۋەردىگار مۇسانىڭ تىلىگىنىدەك قىلدى. يۇنىڭ بىلەن ۋېيلەردىكى، ھويلىلاردىكى ۋە ئېتىزلاردىكى پاقىلار ئۆلدى. **14** خەلق ئۇلارنى يىغىپ دۆۋە-دۆۋە قىلدى، [پۈتكۈل] يۇرت-زېمىن سېسىقچىلىققا تولدى. **15** لېكىن پىرەۋن ئاۋەتتىن خالاس بولغىنىنى كۆرگەندە، كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **16** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئۇزىتىپ، يەرنىڭ توپىسىنى ئۇرغىن. يۇنىڭ بىلەن ئۇ پاشىغا ئايلىنىپ، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، دېگىن، ـ دېدى. **17** ئۇلار شۇنداق قىلدى؛ ھارۇن قولىنى ئۇزىتىپ ھاسىسى بىلەن يەرنىڭ توپىسىنى ئۇرۇۋىدى، ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ ئۈستىبىشىنى پاشا باستى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىكى توپا-چاڭلار پاشىغا ئايلاندى. **18** جاد ۋۇجۇدلىرىمۇ ئۇز جادۇلىرى بىلەن شۇنداق قىلىپ پاشا پەيدا قىلىشقا ئۇرۇنغان بولسىمۇ، پەيدا قىلالمىدى. پاشىلار بولسا ھەم ئادەملەرنىڭ ھەم ھايۋانلارنىڭ ئۈستىبىشىنى قاپلاپ كەتتى. **19** ئاندىن جاد ۋۇجۇدلىرى پىرەۋنگە: ـ بۇ ئىش خۇدانىڭ بارمىقىنىڭ قىلغىنى! ـ دېيىشتى. لېكىن

پىرەۋن كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 20 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەتە سەھەر قوپۇپ پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇرغىن ـ (شۇ ۋاقىتتا ئۇ سۇ بويىغا چىقىدۇ) تۇنىگىغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا ئىبادەت قىلىشى ئۈچۈن تۆز قوۋمىمنى قويۇپ بەر! 21 چۈنكى ئە گەر قوۋمىمنى قويۇپ بەرمىسەڭ، مانا مەن سېنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىڭ، خەلقىڭ ئۈستىگە، ۋەيلىرىگىگە كۆكۈيۇنلەرنى ئەۋەتەمەن، شۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ۋەيلىرى ۋە ھەتتا ئۇلار تۇرۇۋاتقان ئۆيراقۇز كۆكۈيۇنلەر بىلەن تولىدۇ. 22 لېكىن شۇ كۈنىدە تۆز قوۋمۇم تۇرۇۋاتقان گوشەن يۇرتىنى باشقىچە قىلىمەن، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ يەردە كۆكۈيۇنلەر تېپىلمايدۇ. شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىندا بولغانلىقىمنى بىلىسەن. 23 شۇنداق قىلىپ مەن تۆز قوۋمىمنى سېنىڭ خەلقىڭ-نى پەرقلەندۇرىمەن؛ بۇ مۆجىزىلىك ئالامەت ئەتە يۈز بېرىدۇ»، دەپ ئېيتقىن، دېدى. 24 پەرۋەردىگار دېگىنىنى قىلدى. پىرەۋنىڭ ۋەيلىرىگە، ئەمەلدارلىرىنىڭ ۋەيلىرىگە كۆكۈيۇنلەر توپ-توپ بولۇپ كىردى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەممە يېرى كۆكۈيۇنلەر تەرىپىدىن خاراب بولۇشقا باشلىدى. 25 پىرەۋن مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ كېلىپ ئۇلارغا: بېرىپ مۇشۇ زېمىندا خۇدايىڭلارغا قۇربانلىق ئۆتكۈزۈڭلار، ـ دېدى. 26 لېكىن مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇنداق قىلىش بەزگە تازا مۇۋاپىق بولمايدۇ؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا سۈنماقچى بولغان قۇربانلىق مال مىسىرلىقلارنا نىسبەتەن يىرگىنچلىكتۇر. ئەمدى ئە گەر بىز مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا يامان كۆرۈنگەن نەرسىنى قۇربانلىق قىلساق ئۇلار بىزنى چالما-كېسەك قىلمۇتمەمدۇ؟ 27 بىز ئۈچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ، چۆلدە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەزگە ۋېرىۋغىنىدەك ئۆتىنگىغا قۇربانلىق سۈنۈشىمىز كېرەك، دېدى. 28 پىرەۋن: ـ سىلەرنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا چۆلدە قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشكە بارغىلى قويمەن؛ پەقەت بەك يىراق كېتىپ قالماڭلار، مېنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، دېدى. 29 مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، مەن سېنىڭ ئالدىڭدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىمەن ۋە كۆكۈيۇنلەر سەن پىرەۋندىن، ئەمەلدارلىرىڭدىن ۋە خەلقىڭدىن ئەتە چىقىپ كېتىدۇ؛ لېكىن پىرەۋن يەنە ھىيلە ئىشلىتىپ، خەلقنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا بېرىشتىن توسقۇچى بولمىسۇن، دېدى. 30 مۇسا پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارغا شۇنداق ئىلتىجا قىلدى. 31 پەرۋەردىگار مۇسا تىلىگىنىدەك قىلدى؛ ئۇ كۆكۈيۇنلەرنى پىرەۋن، ئەمەلدارلىرى ۋە خەلقىدىن چىقىرىۋەتتى؛ ھەتتا بىر تال كۆكۈيۇنمۇ قالمىدى. 32 لېكىن پىرەۋن بۇ قېتىممۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، قوۋمنى قويۇپ بەرمىدى.

9

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىگىغا: ـ «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا ئىبادەت قىلىشغا تۆز قوۋمىمنى قويۇپ بەر. 2 ئە گەر ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىپ، يەنىلا ئۇنۇپ تۇرۇۋالىدىغان بولساڭ، 3 مانا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئېتىزلىقتىكى چارپايلىرىڭنىڭ ئۈستىگە، ئات-ئېشەك كەلەر، تۆگىلەر، ۋە قوي-كالىلىرىڭنىڭ ئۈستىگە چوشۇپ ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا كەلتۈرىدۇ. 4 لېكىن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىنى مىسىرلىقلارنىڭ چارپايلىرىدىن پەرقلەندۈرىدۇ. نەتىجىدە، ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن ھېچبىرى ئۆلمەيدۇ» ـ دېگىن، دېدى. 5 پەرۋەردىگار ۋاقىتنى بېكىتىپ: ـ ئەتە پەرۋەردىگار زېمىندا بۇ ئىشنى قىلىدۇ، دېدى. 6 ئەتىسى پەرۋەردىگار شۇنداق قىلدى؛ مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق چارپايلىرى ئۆلدى؛ لېكىن ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن بىرمۇ ئۆلمىدى. 7 پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ ئە كشۈرۈشىدى، مانا، ئىسرائىللارنىڭ چارپايلىرىدىن بىرمۇ ئۆلمىگەندى. لېكىن پىرەۋنىڭ كۆڭلى قاتتىق قىلىنىپ، ئۇ قوۋمنى قويۇپ بەرمىدى. 8 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا: ـ خۇمداننىڭ كۈلىدىن چاڭگىلىڭلارنى توشقۇزۇپ ئېلىڭلار، ئاندىن مۇسا ئۆزى پىرەۋنىڭ كۆز ئالدىدا ئاسمانغا قارىتىپ چاچسۇن. 9 شۇنداق قىلىشى بىلەن كۈل پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدىغان چاڭ-توزان بولىدۇ ۋە مىسىر زېمىنىدىكى ھەممە يەردە ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چوشۇشى بىلەن ھوررەك-ھوررەك چاڭا چىقاردى. 11 جاد ۋۇگەرلەر چاقىلار دەستىدىن مۇسانىڭ ئالدىدا تۇرالمايى قالدى؛ چۈنكى جاد ۋۇگەرلەرنىڭ بەدىنىمۇ، باشقا بارلىق مىسىرلىقلارنىمۇ ئوخشاش چاڭا بېسىپ كەتكەندى. 12 لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ شۇنۇڭا پەرۋەردىگار دەل مۇساغا ئېيتقىنىدەك ئۇ ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەتە تاڭ سەھەر قوپۇپ، پىرەۋنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىگىغا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قوۋمىمنى ماڭا ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر، 14 چۈنكى مەن بۇ قېتىم ھەممە بالا-يىتىپەتلىرىنى يۇرىكىڭگە، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە پۇقرالىرىڭنىڭ ئۈستىگە ئەۋەتەمەن. بۇنىڭ بىلەن سەن پۈتكۈل يەر يۈزىدە مەندەك باشقا بىرىنىڭ يوق ئىكەنلىكىنى بىلىسەن. 15 چۈنكى مەن قولۇمنى ئۇزىتىپ، ئۆزۈڭ ۋە قوۋمىڭنى ۋابا بىلەن ئۇرغان بولساملا، بۇ ۋاقىتچىقە سەن يەر يۈزىدىن يوقلىپ كېتەتتىڭ. 16 ھالبۇكى، مېنىڭ سېنى ئورنۇڭغا تىكلىشىمدىكى مەقسىتىم شۇ ئىدىكى، دەل تۆز قۇدرىتىمنى ساڭا كۆرسىتىش، شۇنداقلا ناممىنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىدە جاكارلىنىشى ئۈچۈن ئىدى. 17 سەن يەنە قوۋمىمغا چوڭچىلىق قىلىپ، ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىۋېرەمسەن؟ 18 مانا، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن ۋېيان ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغان قاتتىق مۇلدۇرنى ياغدۇرىمەن. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئادەم ئەۋەتىپ، ھايۋان ۋە ئېتىزدا بار-يوقۇڭنى يىغىپ ئېچىكىرى سولىغىن؛ چۈنكى ۋۇيگە قايتۇرۇلمايى سىرتتا قالغان ئادەم ۋە ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى مۇلدۇرنىڭ ئاستىدا قېلىپ ئۆلۈپ كېتىدۇ! ـ دېگىن، دېدى. 20 بۇنى ئاڭلاپ پىرەۋنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن قورققان ھەربىر ئادەم تۆز قۇللىرى ۋە چارپايلىرىنى ۋۇگۇرتۇپ ۋەيلىرىگە ئېلىپ كەلدى. 21 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئېتىبارغا ئالمىغانلار تۆز قۇل ۋە مالىلىرىنى تاشقىردا قالدۇرۇپ قويدى. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىدىكى ھەر يەردە، ئادەملەر ئۈستىگە، مالىلارنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا مىسىر زېمىنىدىكى دالالارنىڭ ھەممە ئوت-چۆپلىرىنىڭ ئۈستىگە مۇلدۇر ياغسۇن دەپ، ئاسمانغا قاراپ قولۇڭنى كۆتۈرگىن، دېدى. 23 مۇسا شۇنىڭ بىلەن ھاسىسىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈۋىدى، يەرۋەردىگار گۈلدۈرمامىنى گۈلدۈرلىتىپ، مۇلدۇر ياغدۇردى، يەر يۈزىدە چاقماق چېقىندىلىرى چېپىپ يۈرەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنى ئۈستىگە مۇلدۇر ياغدۇردى. 24 مۇلدۇر يېغىپ، مۇلدۇر بىلەن ئوت ئارىلاش چوشتى؛ مۇلدۇر شۇنچە ئېغىر بولدىكى، مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن تارتىپ ئۇنداق قاتتىق مۇلدۇر يېغىپ باقمىغاندى. 25 مۇلدۇر پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەر يېردە چوشۇپ، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن، ھەممىسىنى ئۇردى؛ مۇلدۇر ئېتىزدىكى ھەممە ئوت-چۆپنى ئۇرۇپ، يەردىكى ھەممە دەل-دەرەخلەرنىمۇ سۇندۇرۇۋەتتى. 26 پەقەت ئىسرائىللار ئولتۇرۇشلۇق گوشەن زېمىندىلا مۇلدۇر ياغمىدى. 27 پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ ئۇلارغا: ـ مەن بۇ قېتىم گۇناھ قىلدىم! پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ سەۋەبلىك بولسا مەن ۋە خەلقىمدىن ئوتتۇق. 28 يەنە بېرىپ پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنۈپ ئىلتىجا قىلىڭلار! خۇدادىن چىققان بۇ قاتتىق گۈلدۈرمامىلار ۋە مۇلدۇر يېتىپ ئاشتى! سىلەرنى قويۇپ بېرەي؛ سىلەر ئەمدى مۇشۇ يەردە ئۆرۈۋەرسە كۈلار بولمايدۇ؛ ـ دېدى. 29 مۇسا ئۇنىگىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن شەھەردىن چىققاندا، پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىمنى يېيىپ كۆتۈرىمەن؛ گۈلدۈرمامىلار شۇ ھامان بېسىقىپ مۇلدۇر يەنە ياغمايدۇ. يەر يۈزىنى پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، دەپ بىلىشىڭ ئۈچۈن شۇنداق بولىدۇ. 30 لېكىن سەن ۋە سېنىڭ ئەمەلدارلىرىڭ، سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدادىن تېخىچە قورقمايۋاتقىنىڭلارنى بىلىمەن، دېدى. 31 شۇ چاغدا ئارپا باش چىقىرىپ، زىغىر غۇنچىلىغان بولغاچقا، زىغىر ۋە ئارپا مۇلدۇردىن ۋەيران قىلىندى. 32 لېكىن بۇغداي بىلەن قارا بۇغداي كېيىنرەك بىخ چىقارغاچقا، ۋەيران قىلىنمىدى. 33 مۇسا پىرەۋنىڭ ئالدىدىن كېتىپ، شەھەردىن چىقىپ پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىنى يېيىپ كۆتۈردى. شۇنىڭ بىلەن گۈلدۈرماما ۋە مۇلدۇر توختاپ، يامغۇر يە رگە يەنە تۆكۈلمىدى. 34 ئەمما پىرەۋن يامغۇر، مۇلدۇر ۋە گۈلدۈرمامىلارنىڭ توختىغىنىنى كۆ رگەندە، يەنە گۇناھ سادىر قىلدى؛ ئۆمۈ، ئەمەلدارلىرىمۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىشتى. 35 بۇ تەرىقىدە پىرەۋنىڭ كۆڭلى قاتتىق

تۇرۇۋېرىپ، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقاندەك، ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدى.

10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەئۇننىڭ ئالدىغا بارغىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشىم ئۈچۈن پىرەئۇننىڭ كۆڭلىنى ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويدۇم. **2** بۇ ئىش بىلەن مېنىڭ مىسىرلىقلارنى قانداق رەسۋا قىلغانلىقىم ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرىمنى سەن ئوغلۇڭنىڭ ئاندىن نەۋرەڭنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزىسەن. بۇنىڭ بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەئۇننىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «تۆز ۋۇجۇدۇڭنى ئالدىمدا تۆۋەن تۇتۇشنى قاچانغىچە رەت قىلىسەن؟ ماڭا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن قوۋمىمنى قويۇپ بەر. **4** چۈنكى ئەگەر سەن قوۋمىمنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن ئەتە سېنىڭ يۇرتۇڭغا چېگەتكە ئەۋەتىمەن. **5** ئۇلار سىلەر زېمىن يۈزىنى كۆرمىگۈدەك قىلىپ يېپىۋېتىدۇ، سىلەرنىڭ مۇلدۇردىن ئامان قالغان نەرسىلىرىڭلارنىمۇ، دالالاردا ئۆسكەن ھەممە دەل-دەرەخلىرىڭلارنىمۇ يەپ كېتىدۇ. **6** ئۇلار ئوردا-سارايلىرىڭغا، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ سارايلىرى، شۇنداقلا بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ ئۆيلىرىگە تولۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق ئاپەتنى ئاتا-بوۋاڭلىرىڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ يەر يۈزىدە ئاپىريدە بولغاندىن تارتىپ كۆرۈپ باقمىغان» ـ دېدى-دە، بۇرۇلۇپ پىرەئۇننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. **7** پىرەئۇننىڭ ئەمەلدارلىرى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئادەم بەزگە قاچانغىچە تۇزاق بولار؟ ئۇ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا بۇ ئادەملەرنى قويۇپ بە رگەيلا! مىسىرنىڭ خاراب بولغىنىنى تېخىچە كۆرمەيۋاتامدىلا؟ ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەئۇننىڭ ئالدىغا يەنە چاقىرتىپ كېلىندى. ئۇ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن بېرىگىلار، لېكىن باردىغانلار زادى كىملەر؟ ـ دېدى. **9** مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ ياشلىرىمىز ۋە قېرى-چۇرلىرىمىز بىلەن، ئوغۇللىرىمىز ۋە قىزلىرىمىز بىلەن، قوي ۋە كالا پادىلىرىمىزنى ئېلىپ ھەممىمىز بارىمىز، چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئۈچۈن ھېيت ئوتكۈزۈشىمىز كېرەك، دېدى. **10** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەرنى بالا-چاقا گىلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بە رگىنىمدە، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! مانا، ئالدىگىلاردا بالا ئىشىپەت ئۇرۇپ ئۇ! **11** يوقسۇ، بۇنداق قىلىشىڭلارغا بولمايدۇ! پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا پەقەت ئاراگىلاردىن ئەر كىشىلەرلا بارسۇن! چۈنكى سىلەرنىڭ تەلىپىگىلار دەل شۇ ئەمەسمىدى! ـ دېدى-دە، ئۇلار پىرەئۇننىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقىرىلدى. **12** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە قوللۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنداق قىلساڭ، چېگەتكىلەر مىسىر زېمىنىنى بېسىپ، زېمىندىكى ھەرخىل ئوتياشلارنى، يەنى مۇلدۇردىن ئامان قالغانلىڭ ھەممىسىنى يەپ كېتىدۇ، دېدى. **13** مۇسا ھاسىسىنى مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ پەرۋەردىگار شۇ كۈنۈ ۋە كېچىسى زېمىن ئۈستىگە شەرق شامىلى چىقاردى. سەھەردە، شەرق شامىلى چېگەتكىلەرنى ئۆچۈرۈپ كەلدى. **14** چېگەتكىلەر مىسىرنىڭ پۈتكۈل زېمىنغا يېيىلىپ، مىسىرنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنمۇ باستى. ئاپەت ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ ئىلگىرى بۇنداق چېگەتكە ئاپىتى بولۇپ باقمىغان، مۇندىن كېيىنمۇ ئۇنىڭدەك بولمايدۇ. **15** ئۇلار پۈتكۈل زېمىنىڭ يۈزىنى قاپلىدى، يەر قاراڭغۇلىشىپ كەتتى؛ ئۇلار مۇلدۇردىن ئامان قالغان زېمىندىكى ھەممە ئوتياشلارنى ۋە دەل-دەرەخلەرنىڭ بارلىق مېۋىلىرىنى يەپ كەتتى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنى تەۋەسىدىكى دەل-دەرەخلەردە ياكى دالادىكى گۈل-گىياھلاردا ھېچ يېشىللىق قالمىدى.

16 ئاندىن پىرەۋۇن ئالدىراپ-تېنەپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ ئۇلارغا: ـ مەن ھەم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا ھەم سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا گۇناھ قىلدىم. **17** ئەمدى مۇشۇ بىر قېتىم گۇناھىمدىن ئوتۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن بۇ ئۆلۈمنى مەندىن ئېلىپ كېتىشنى ئىلتىجا قىلىشىڭلارنى ئوتۇنىمەن، ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پىرەئۇننىڭ ئالدىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلدى. **19** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شامالنى بۇراپ غەرب تەرەپتىن ئىنتايىن كۈچلۈك بوران چىقىرىپ، چېگەتكىلەرنى ئۆچۈرۈپ، قىزىل دېڭىزغا غەرق قىلدى؛ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تەۋەسىدە بىر تالمۇ چېگەتكە قالمىدى. **20** لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋۇننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى قويۇپ بەرمىدى. **21** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ قولۇڭنى ئاسمانغا قارتىپ ئۇزاتقىن؛ شۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر قاراڭغۇلۇق بولىدۇ، ھەتتا ئادەم سىلىنا قولىغا ئېۋىلغۇدەك قويۇق قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، ـ دېدى. **22** ئاندىن مۇسا قولىنى ئاسمانغا قارتىپ ئۇزىتىۋىدى، قويۇق بىر قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى ئۈچ كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى. **23** ئۈچ كۈنگىچە بىرى يەنە بىرىنى كۆرەلمەس ۋە يا ھېچكىم ئۆز جايىدىن قوزغىلالماس بولدى؛ لېكىن بارلىق ئىسرائىللار ئولتۇرغان جايلاردا يورۇقلۇق بار ئىدى. **24** پىرەۋۇن مۇسانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ بېرىپ، پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىڭلار. پەقەت قوي ۋە كالا پادىلىرىڭلار قالسۇن؛ ئايال-چاقىلىرىڭلارنىمۇ ئېلىپ بارساڭلار بولىدۇ، دېدى. **25** مۇسا جاۋابەن: ـ ئۇنداقتا خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا [ئىناقلىق] قۇربانلىقى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقىغا لازىملىق چارپايلارنى سەن بەزگە بېرەمسەن؟ **26** ئۆزىمىزنىڭ چارپايلىرىمىز بىز بىلەن بەرگە كېتىشى كېرەك، بىر ئۇيىقمۇ كەينىدە قالسا بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا قۇربانلىق قىلىدىغىنىمىزنى بۇلاردىن تاللىشىمىز لازىم. ئۇ يە رگە يېتىپ بارمىغۇچە، پەرۋەردىگارغا قايسى قۇربانلىقلار بىلەن ئىبادەت قىلىدىغىنىمىزنى بىلمەيمىز، ـ دېدى. **27** لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋۇننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ ئۇ ئۇلارنى يەنىلا قويۇپ بەرمىدى. **28** پىرەۋۇن مۇساغا: ـ ئالدىمدىن يوقال! ھېزى بول، ئىككىنچى ماڭا كۆرۈنگۈچى بولما! چۈنكى يۈزۈمنى يەنە كۆرگەن كۈنۈڭ جىنىڭدىن ئايرىلىسەن، ـ دېدى. **29** مۇسا ئۇنىڭغا: ـ راست ئېيتتىڭ! مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى ئىككىنچى كۆرگۈچى بولمايمەن، ـ دېدى.

11 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ يەنە بىر ئاپەتنى پىرەۋۇننىڭ ئۈستىگە ۋە مىسىرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن. ئاندىن ئۇ سىلەرنى بۇ يەردىن كېتىشكە يول قويىدۇ ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە نەرسىلىرىڭلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بېرىپ، بۇ يەردىن مۇتلەق قوغلاپ چىقىرىدۇ. **2** ئەمدى سەن خەلققە تاپىلاپ: ـ ھەر بىرىڭلار، ئەر كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىدىن، ئايال كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىدىن، ئايال كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىدىن كۈمۈش ۋېۋىملارنى، ئالتۇن ۋېۋىملارنى سوراپ ئالسۇن، دېگىن، ـ دېدى **3** (پەرۋەردىگار خەلقىنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزدى. شۇنىڭدەك مۇسا دېگەن بۇ ئادەم مىسىر زېمىنىدا پىرەۋۇننىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىرىدە بولسۇن، پۇقرالارنىڭ نەزىرىدە بولسۇن، ناھايىتى ئۇلۇغ زات بولدى). **4** ئاندىن مۇسا يەنە: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن يېرىم كېچىدە چىقىپ مىسىرنى كېزىپ چىقىمەن. **5** شۇ ۋاقىتتا تەختتە ئولتۇرۇۋاتقان پىرەۋۇننىڭ تۇنجى ئوغلىدىن تارتىپ يارغىنچاق تارتىدىغان دېدەكنىڭ تۇنجى ئوغلىغىچە، شۇنداقلا بارلىق چارپايلارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى مىسىردىكى بارلىق تۇنجى جان ئىگىلىرى تۇلىدۇ. **6** بۇ سەۋەبتىن پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا قاتتىق بىر پەريات كۆتۈرۈلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى شۇنداق پەريات بولۇپ باقمىغاندىن، مۇندىن كېيىنمۇ بۇنداق پەريات ئاكالانمايدۇ. **7** لېكىن ئىسرائىللارغا، مەيلى ئادەملىرى، مەيلى ھايۋاناتلىرىغا بولسۇن، ھەتتا بىر تال ئىتمۇ قاۋاپ قېيمايدۇ. بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلار بىلەن ئىسرائىلنى پەرقلەندۈرىدىغانلىقىنى بىلىسىلەر». **8** ـ شۇنىڭ بىلەن بۇ ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ھەممىسى ئالدىمغا كېلىپ، ماڭا تەزىم قىلىپ: «سىلى ئۆزلىرى ۋە سىلىگە ئەگەشكەن بارلىق قوۋملىرى چېقىپ كېتىشكەيلا!» دەپ ئېيتىدۇ، ئاندىن چېقىپ كېتىمەن» ـ دېدى-دە، قاتتىق غەزەپ بىلەن پىرەۋۇننىڭ ئالدىدىن چېقىپ كەتتى. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىندا مېنىڭ كارامەت مۆجىزىلىرىمنىڭ كۆپەيىپ كۆرىنىشىنى ئۈچۈن پىرەۋۇن سىلە رگە قۇلاق سالمايدۇ، ـ دېگەندى. **10** مۇسا بىلەن ھارۇن بۇ كارامەت مۆجىزىلەرنىڭ ھەممىسىنى پىرەۋۇننىڭ ئالدىدا كۆرسىتىپ بولدى؛ لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋۇننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى ئۆزىنىڭ يۇرتىدىن چىقىرىۋەتمىدى.

12 پەرۋەردىگار مىسىر يۇرتىدا مۇسا ۋە ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ **2** بۇ ئاي سىلە رگە ئايلارنىڭ ئىچىدە بېشى، يىلنىڭ تۇنجى ئېيى بولىدۇ. **3** سىلەر پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىگە سۆز

قىلىپ: ـ بۇ ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنى ھەممىگلار ئاتىلىرىگلارنىڭ ئائىلىسى ۋېنچە بىر قوزىنى ئېلىگلار؛ ھەربىر ئائىلىگە بىردىن قوزا ئېلىگلار. **4** ئە گەر مەلۇم بىر ئائىلە بىر قوزىنى يەپ بولالمىغۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۆي ئىگىسى يېنىدىكى قوشنىسى بىلەن بىرلىشىپ ئادەم سانىغا قاراپ بىر قوزا ئېلىگلار؛ ھەربىر كىشىنىڭ ئىشتىھاسىغا قاراپ ھېسابلاپ مۇۋاپىق بىر قوزا ھازىرلا گلار. **5** ھەربىرىگلار تاللايدىغان قوزا گلار بېچىرىم، بىر ياشلىق ئە رگەك بولسۇن؛ قوي يا كى ئۆچكە پادىلىرىدىن تاللانسىمۇ بولىدۇ. **6** قوزىنى بۇ ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىگىچە يېنىگلاردا تۇرغۇزۇگلار، ـ دېگىن. ـ شۇ كۈنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى تاللىغان مېلىنى گۈگۈمدا سويسۇن. **7** ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ گۈش يېيىلگەن ۋېرىنىڭ ئىشىكنىڭ باش تەرىپىگە ھەم ئىككى يان كېشىگىگە سۈ رگەپ قويىسۇن. **8** ئۇلار شۇ كېچىسى گۈشىنى ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يېسۇن؛ ئۇنى پېتىر نان ۋە ئاچچىق-چۆچۈك كۈكۈتات بىلەن قوشۇپ يېسۇن. **9** ھەتتىي خام يا كى سۇدا پىشۇرۇپ يېمە گلار، بەلكى ئۇنى باش، پۇت ۋە ئىچ-قارىنلىرى بىلەن ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يە گلار. **10** ئۇنىڭ ھېچنېمىسىنى ئەتىگە قالدۇرما گلار. ئە گەر ئەتىگە ئېشىپ قالغانلىرى بولسا، ئۇنى ئوتقا سېلىپ كۆيدۈرۈۋېتىگلار.

11 سىلەر ئۇنى مۇنداق ھالەتتە يە گلار: ـ ئۇنى بېگەندە بەللىرىگلارنى چىڭ باغلاپ، ئاياغلىرىگلارغا كەش كىيىپ، قوللىرىگلاردا ھاسا تۇتقان ھالدا تېز يە گلار. ئۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش» قوزىسىدۇر. **12** چۈنكى مەن ئۇ كېچىسى مىسىر زېمىنىنى كېزىپ ئۆتەمەن؛ مەن مىسىر زېمىندا مەيلى ئىنسان بولسۇن، مەيلى ھايۋان بولسۇن ئۇلارنىڭ ئۇنچە ئۇغۇلغان ئە رككىنىڭ ھەممىسىنى ئولتۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن مىسىرنىڭ بارلىق بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **13** شۇ قوربانلىقنىڭ قېنى سىلەر ئولتۇرغان ۋېلىدە سىلە رگە [نىجات] بەلگىسى بولىدۇ؛ بۇ قانلارنى كۆرگىنىمدە سىلە رگە ئۆتۈپ تۇرىمەن. شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىنى ئۇرغىنىمدا ھالاكەت ئېلىپ كېلىدىغان ۋابا-ئاپەت سىلە رگە تە گمەيدۇ. **14** بۇ كۈن سىلە رگە خاتىرە كۈن بولسۇن؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتى سۈپىتىدە ئوتكۈزۈپ تەرىكە گلار، ئەبەدىي بەلگىلىمە سۈپىتىدە نەسىلدىن-نەسىلگە مە ڭگۈ ئوتكۈزۈگلار. **15** يەتتە كۈن پېتىر نان يە گلار؛ بىرىنچى كۈنى ۋېۋۈگلاردىن [بارلىق] خېمىرتۇرۇچلارنى يوق قىلىگلار، چۈنكى كىمكى بىرىنچى كۈندىن تارتىپ يەتتىنچى كۈنگىچە بولدۇرۇلغان نان يېسە، شۇ كىشى ئىسرائىل قاتاردىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **16** بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى تۈزۈگلار؛ يەتتىنچى كۈنمۇ ھەم شۇنداق بىر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى ئوتكۈزۈلسۇن. بۇ ئىككى كۈن ئىچىدە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلنمىسۇن؛ پەقەت ھەر كىشىنىڭ يەيدىغىنىنى تەييارلاشقا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنىلا قىلسا گلار بولىدۇ.

17 مەن دەل شۇ كۈنى سىلەرنى قوشۇن-قوشۇن ۋېنچە مىسىر زېمىندىن چىقارغىنىم ئۈچۈن سىلەر پېتىر نان ھېيتىنى ئوتكۈزۈگلار؛ شۇ كۈنىنى نەسىلدىن-نەسىلگە ئەبەدىي بەلگىلىمە سۈپىتىدە ھېيت كۈنى قىلىپ بېكىتىگلار. **18** بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى، كەچقۇرۇندىن تارتىپ شۇ ئايىنىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى كەچقۇرۇنغىچە، پېتىر نان يە گلار. **19** يەتتە كۈن ئىچىدە ۋېلىرىگلاردا ھېچ خېمىرتۇرۇچ بولمىسۇن؛ چۈنكى مۇساپىر بولسۇن، زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن، كىمكى بولدۇرۇلغان نەرسىلەرنى يېسە شۇ كىشى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **20** سىلەر ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نەرسىنى يېمەي، قەيەرىدىلا تۇرسا گلار، پېتىر نان يە گلار. **21** مۇسا ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ بېرىپ ھەربىرىگلارنىڭ ئائىلىسى ۋېنچە ئۆز ئۈگلارغا بىر قوزىنى تارتىپ چىقىرىپ پاسخا قوزىسىنى سويۇگلار. **22** ئاندىن بىر تۇتام زۇپا ئېلىپ ئۇنى قاچىدىكى قانغا چىلاپ، قاچىدىكى قانى ئىشىكنىڭ يېشى ۋە ئىككى كېشىگىگە سۈ رگە گلار. سىلەردىن ئە تىگەنگىچە ھېچكىم ۋېرىنىڭ ئىشىكىدىن قەتتىي چىقمىسۇن.

23 چۈنكى پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنى ئۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن، زېمىنى كېزىپ ئۆتىدۇ؛ ئۇ ئىشىكنىڭ يېشى ۋە ئىككى كېشىكىدىكى قانىنى كۆ رگەندە، پەرۋەردىگار ھالاك قىلغۇچىنىڭ ۋېلىرىگلارغا كىرىپ سىلەرنى ئۇرۇشدىن توسۇش ئۈچۈن [مۇھاپىزەت قىلىپ] ئىشىكنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ تۇرىدۇ. **24** بۇ رەسىم-قائىدىنى ئۆز ئۈگلار ۋە باللىرىگلار ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە سۈپىتىدە تۇتۇگلار. **25** سىلەر پەرۋەردىگار ئۆز ۋەدىسى ۋىجىچە سىلە رگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىگلاردا بۇ ھېيتلىق ئىبادەتنى تۇتۇگلار. **26** باللىرىگلار سىلەردىن: «بۇ ئىبادىتىگلارنىڭ مەنىسى نېمە؟» ـ دەپ سورىسا، **27** سىلەر: «بۇ مىسىرلىقلارنى ئۇرغىنىدا، مىسىردا ئىسرائىللارنىڭ ۋېلىرىنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ئۇرۇۋېتىپ، بىزنىڭ ۋېيدىكىلىرىمىزنى قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارغا بولغان «ئۆتۈپ كېتىش» قۇربانلىقى بولىدۇ» ـ دە گلار. شۇنى ئا گلىغاندا، خەلق ئېگىلىشىپ [خۇداغا] سەجدە قىلدى. **28** ئاندىن ئىسرائىللار قايتىپ بېرىپ، پەرۋەردىگار دەل مۇسا بىلەن ھارۇنغا ئەمر قىلغاندەك ئىش كۆردى. **29** ۋە شۇنداق بولدىكى، يېرىم كېچە بولغاندا، پەرۋەردىگار پىرەۋنىنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇۋاتقان تۇنجىسىدىن تارتىپ زىندانىدا يېتىۋاتقان مەھبۇسنىڭ تۇنجىسىغىچە، مىسىر زېمىنىدىكى تۇنجى ئوغۇلالرنىڭ ھەممىسىنى ئۇرۇۋېتىپ ئولتۇردى، شۇنداقلا ئۆ ھايۋانلارنىڭ تۇنجى تۇغۇلغانلىرىنىڭمۇ ھەممىسىنى ئولتۇردى. **30** ئادەم ئولىگەن بىرمۇ ئۆي قالمىغاچقا، شۇ كېچىسى پىرەۋنىنىڭ ئۆزى، ئۇنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ۋە بارلىق مىسىرلىقلار كېچىدە ئورنىدىن قوپتى؛ مىسىر زېمىندا ئىنتايىن قاتتىق ۋەيران كۆتۈرۈلدى. **31** پىرەۋن كېچىدە مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: ـ تۇر ئۇگلار، سىلەر ۋە ئىسرائىللار بىلەن بىللە مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىگلار؛ ئېيتقىنىگلاردەك بېرىپ، پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىگلار! **32** سىلەرنىڭ دېگىنىگلار ۋېنچە قوي، ئۆچكە، كالا پادىلىرىنمۇ ئېلىپ كېتىگلار، مەن ئۇچۇنمۇ بەخت-بەرىكەت تىلە گلار، ـ دېدى. **33** مىسىرلىق پۇقرالارمۇ «ھەممىز ئۆلۈپ كەتكۈدەك كىرە» دېيىشىپ، خەلقنى زېمىندىن تېز چىقىرۋېتىش ئۈچۈن ئۇلارنى كېتىشكە ئالدىراتتى. **34** خەلق تېخى بولمىغان خېمىرلىرىنى ئېلىپ، ئۇنى تەڭنىلە رگە سېلىپ، كىيىم-كېچە كىلىرى بىلەن بۇ ۋۇگەپ، مۇرىلىرىگە ئېلىپ كۆتۈرۈۋېتىپ مېڭىشتى. **35** ئىسرائىللار مۇسانىڭ تاپىلىغىنى ۋېنچە قىلىپ، مىسىرلىقلاردىن كۈمۈش ۋېۋۈملار، ئالتۇن ۋېۋۈملار ۋە كىيىم-كېچە كەرىنى سوراپ ئېلىشتى. **36** پەرۋەردىگار خەلقنى مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزغىنى ئۈچۈن مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئۇزلىرىدىن سورىغانلىرىنى بەردى؛ شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىرلىقلاردىن غەنىيمەتلەرنى ئېلىپ كەتتى. **37** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار بالىلارنى ھېسابقا ئالمىغاندا ئالتە يۈز مىڭچە ئە رگەك بولۇپ، رامىسەستىن چىقىپ، سۇككوت شەھىرىگىچە پىيادە ما گدى. **38** ئۇلار بىلەن بىللە چوڭ بىر توپ شالغۇت خەلقمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ ما گدى، يەنە نۇرغۇن چارۋىلار، كۆپلىگەن كالا-قوي پادىلىرى بىلەن بىللە چىقتى. **39** مىسىردىن ئالغاچ چىققان خېمىردىن ئۇلار پېتىر نان-توقاچلارنى ئەتتى؛ چۈنكى ئۇلار مىسىردا بىردەم-يېرىم دەم ئۇرغۇزۇلماي ھەيدەلگىنى ئۈچۈن خېمىر بولمىغاندى؛ ئۇلار ئۆزلىرى ئۈچۈن يېمە كلىك تەييارلۇپلىشقىمۇ ئۇلگۈرەلمىگەندى. **40** ئىسرائىللارنىڭ مىسىردا ئۇرغان ۋاقتى جەمئىي ئوتتۇز يۈز ئوتتۇز يىل بولدى. **41** شۇنداق بولدىكى، شۇ ئوتتۇز يۈز ئوتتۇز يىل توشقاندا، دەل شۇ كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى مىسىر زېمىندىن چىقىپ كەتتى.

42 شۇ كۈنى كېچىدە ئۇلار مىسىر زېمىندىن چىقىرىلغىنى ئۈچۈن، شۇ كېچىنى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كېچىسى دەپ ئۆتۈشى كېرەك؛ شۇ كېچىنى بارلىق ئىسرائىللار ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۆتۈپ، ئۆنىشى كېرەك. **43** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېگەندى: ـ پاسخا قوزىسى توغرىسىدىكى بەلگىلىمە شۇ بولسۇنكى: ـ ھېچقانداق يات ئەللىك ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. **44** لېكىن ھەر كىمنىڭ پۇلغا سېتىۋالغان قۇلى بولسا، ئۇ خەتنە قىلىنسۇن، ئاندىن ئۇنىڭدىن يېيىسۇن. **45** ئە مما ۋۇۋۇگلاردا ۋاقتىلىق ئۆرۈۋاتقان مۇساپىر يا كى مەدىكار بۇنىڭدىن يېسە بولمايدۇ. **46** گۈشنى باشقا بىر ۋۇيگە ئېلىپ چىقمىغىن؛ بىرلا ۋۇيدە يېيىلسۇن؛ قوزىنىڭ ھېچبىر سۆڭىكى سۇندۇرۇلمىسۇن. **47** پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىنى بۇ ھېيتنى ئوتكۈزسۇن. **48** ئە گەر سېنىڭ بىلەن بە رگە تۇرغان مۇساپىر بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ پاسخا ھېيتىنى ئوتكۈزمەكچى بولسا، ئۇنداقتا ئالدى بىلەن بارلىق ئە رگەكلىرى خەتنە قىلىنسۇن؛ ئاندىن كېلىپ ھېيت ئوتكۈزسۇن. ئۇ زېمىندا تۇغۇلغان كىشىدەك سانالسۇن. لېكىن ھېچبىر خەتنىسىز ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. **49** زېمىندا تۇغۇلغان كىشى ھەم ئا را گلاردا تۇرغان مۇساپىر ئۈچۈن ئوخشاش قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن. **50** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى دەل پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا

يۈرۈغاندەك شۇ ئىشلارنى ئادا قىلدى. 51 شۇ كۈننىڭ تۈزىدە پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنى قوشۇن-قوشۇن ۋېچچە مىسىر زېمىنىدىن چىقاردى.

13

پەرۋەردىگار مۇساغا: 2 ـ ئىسرائىللار ئارىسىدا بالىياتقۇنىڭ بارلىق تۇنجى ئە رىكەك مېۋىسىنى، مەيلى ئۇ ئىنسانىنىڭ ياكى ھايۋاننىڭ بولسۇن، ماڭا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغىن؛ ئۇ ماڭا مەنسۇپتۇر، دېگىنىدى. 3 مۇسا خەلقىگە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر مىسىردىن ئىبارەت «قۇللۇق ماكانى»دىن چىققان بۇ كۈننى ياد ئېتىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى بۇ يەردىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن چىقاردى. بۇنىڭ ئۈچۈن ھېچ بولدۇرۇلغان نەرسە يېيىلمىسۇن. 4 ئابىب ئېيىنىڭ بۈگۈنكى كۈنى يولغا چىققان كۈن. 5 ئەمدى پەرۋەردىگار ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا، يەنى قانائانىي، ھىتتىي، ئامورىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا سېنى ئېلىپ بارغىنىدا مۇشۇ [ئابىب] ئېيىدا شۇ ئىبادەتنى ئېتىقىن. 6 يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەڭلار، يەتتىنچى كۈندە پەرۋەردىگارغا ئالاھىدە ئاتىغان ھېيت ئوتكۈزۈلسۇن. 7 يەتتە كۈن ئېچىدە پېتىر نان يېيىلسۇن؛ سىلەرنىڭ ئارا ئالدىدا ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نان تېپىلمىسۇن ۋە يا چېگىرلىرىڭ ئېچىدە ھېچ خېمىرتۇرۇچىۋ كۆرۈنمىسۇن. 8 شۇ كۈنى سەن تۇز ئوغلۇڭغا: «مىسىردىن چىققىنىمدا پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتىنى ياد قىلىپ تەشەككۈر بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بۇ [ھېيتنى] ئوتكۈزىمەن»، دەپ چۈشەندۈرگىن. 9 پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-تەلىمىنىڭ ھەمىشە ئاغزىڭدىن چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، بۇ بەلگىلىمنى قولۇڭغا بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە قاشىقىدەك ئەسلەتمە قىلىپ ئورنىتىۋال؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى قۇدرەتلىك قولى بىلەن مىسىردىن چىقاردى. 10 ئەمدى بۇ بەلگىلىمنى يىلمۇ-يىل بېكىتىلگەن ۋاقىتدا ئوتتىقىن. 11 پەرۋەردىگار سەن بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قىلغان قەسىمى ۋېچچە سېنى قانائانىيلارنىڭ زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ساڭا تەقدىم قىلغاندىن كېيىن، شۇنداق قىلىشىڭ كېرەك: ـ 12 بارلىق بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنسەن؛ شۇنداقلا چارپاي مېلىڭنىڭ ھەممە تۇنجى ئە رىكەكلىرىمۇ پەرۋەردىگارغا مەنسۇپ بولسۇن. 13 ئەمما ئېشەك كالىرىنىڭ ھەممە تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا بىردىن قوزا بە رگىن. ئە گەر ئۇنىڭ ئورنىغا بىرنەرسە بەرمىسەڭ، ئۇنىڭ ۋېينىنى سۇندۇرۇۋەتكىن. ئوغۇللىرىڭلار ئارىسىدا بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا ھۆرلۈك بەدىلى تۆلۈشۈڭ كېرەك. 14 كېيىنكى كۈنلەردە ئوغلۇڭ سەندىن: «بۇنىڭ مەنىسى نېمىدۇر»، دەپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇللۇق ماكانى»دىن ئازاد قىلدى. 15 شۇنداق بولدىكى، پىرەئون ۋېينى قاتتىقلىق قىلىپ بىزنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلغىنىدا، پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنىدىكى بارلىق تۇنجى ئوغۇلغانلارنى، ئىنسانىڭ بولسۇن، مالنىڭ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۆرۈپ تۆلىتۇردى؛ بۇنىڭ ئۈچۈن مەن مالنىڭ بالىياتقۇسىنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى، يەنى ھەممە تۇنجى ئوغۇلغان ئە رىكەكلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ سۇنىمەن ۋە ئوغۇللىرىمنىڭ ھەربىر تۇنجىلىرى ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ بېرىمەن»، دەپ ئېيتقىن. 16 بۇ بەلگىلىمنى قولۇڭغا [ئەسلەتمە-]بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە قاشىقىدەك ئەسلەتمە قىلىپ ئورنىتىۋال، چۈنكى پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقاردى» ـ دېگىن. 17 ئەمما پىرەئون خەلقىنى كېتىشكە قويغاندىن كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىكى يول يېقىن بولسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى؛ چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە ئۇچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشى مۇمكىن» دەپ ۋەيلىغانىدى. 18 شۇ سەۋەبتىن خۇدا خەلقنى ئايلاندۇرۇپ، قىزىل دېڭىز تەرەپتىكى چۆلنىڭ يولى بىلەن باشلاپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىردىن چىققىنىدا، قوراللىنىپ جەڭگە تەييار بولۇپ تەرتىپ بىلەن ماڭدى. 19 مۇسا يۈسۈپنىڭ سۆڭەكلىرىنىمۇ بىللە ئېلىۋالدى، چۈنكى يۈسۈپ ئېلىسىدە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان [قېرىنداشلىرىنى]: «خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ ھالىڭلاردىن خەۋەر ئالىدۇ، شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى مۇشۇ يەردىن بىللە ئېلىپ كېتىڭلار» دەپ قەسەم قىلدۇرغانىدى. 20 ئاندىن ئۇلار سۇككوتتىن چىقىپ، چۆلنىڭ چېتىدىكى ئېتام دېگەن يەردە چېدىرلىرىنى تىكتى. 21 ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇلارغا يول كۆرسىتىشكە كۈندۈزى بىر بۇلۇت تۈزۈر ئۈكىدە، كېچىسى يورۇقلۇق بېرىشكە ئوت تۈزۈر ئۈكىدە بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈرەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېچە-كۈندۈز يول يۈرەلەيتتى. 22 بۇلۇت تۈزۈر ئۈكى كۈندۈزى، ئوت تۈزۈر ئۈكى كېچىسى خەلقتىن ئايرىلمايى، ئالدىدا يۈرەتتى.

14

پەرۋەردىگار مۇساغا: 2 ـ سەن ئىسرائىللارغا: «سىلەر بۇرۇلۇپ مىگدول بىلەن دېڭىزنىڭ ئارىلىقىدىكى پى-ھاھىروتنىڭ ئالدىغا بېرىپ چېدىر تىكىڭلار؛ بائال-زىپفوننىڭ تۇدۇلدىكى دېڭىزنىڭ ۋېيدا چېدىر تىكىڭلار»، دېگىن. 3 شۇنىڭ بىلەن پىرەئون: «ئىسرائىللار زېمىندا ئېزىپ قالدى، چۆلنىڭ ئىچىدە قامىلىپ قالدى» دەپ ئويلايدۇ؛ 4 ئىسرائىللارنى قوغلىسۇن دەپ مەن پىرەۋۇننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىمەن؛ شۇنداق قىلىپ، مەن پىرەۋۇن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلىمەن؛ ۋە مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ. ـ دېدى. ئىسرائىللار خۇدانىڭ سۆزى ۋېچچە قىلدى. 5 «ئۇ خەلق قېچىپ كەتتى» دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر بېرىلىدى، پىرەۋۇن بىلەن ئەمەلدارلىرى خەلق تونۇرىسىدىكى قارارىدىن يېنىپ: «ئىسرائىللارنى قۇللۇقتىن قويۇۋەتكىنىمىز، بۇ زادى نېمە قىلغىنىمىز؟!» ـ دېيىشتى. 6 [پىرەۋۇن] دەرھال جەڭ ھارۋىسىنى قوشتۇرۇپ، ئۆز خەلقىنى باشلاپ يولغا چىقتى. 7 ئۇ يەنە ئالتە يۈز خىللانغان جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مىسىردىكى بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنى يىغدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە لەشكەر باشلىقلىرىنى ئولتۇرغۇزۇپ ئېلىپ ماڭدى. 8 پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋۇننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇ ئىسرائىللارنى قوغلىدى. بۇ چاغدا ئىسرائىللار قوللىرىنى ئېگىز كۆتۈرۈشكەن ھالدا مىسىردىن چىقىپ بولغانىدى. 9 مىسىرلىقلارنىڭ [ھەممىسى] يەنى پىرەۋۇننىڭ بارلىق ئاتلىرى بىلەن جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق لەشكەرلىرى بىلەن پۈتكۈل قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ، ئىسرائىللار دېڭىز بويىغا چېدىر تىككەن جايدا، يەنى پى-ھاھىروتنىڭ يېنىدا، بائال-زىپفوننىڭ تۇدۇلدا ئۇلارغا يېتىشتى. 10 پىرەۋۇن يېقىنلاشقاندا، ئىسرائىللار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا، مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن يۈرۈش قىلىپ قوغلاپ كېلىۋاتاتتى! شۇنى كۆ رگەندە ئىسرائىللار تولىمۇ قورقۇشۇپ، پەرۋەردىگارغا ندا-پېرياد كۆتۈردى. 11 ئۇلار مۇساغا: ـ مىسىردا گۇرىستان تېپىلماسمىدى، سەن بىزنى چۆلدە ئۆلسۇن دەپ مۇشۇ يەر گە ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟! بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ، بەزگە مۇنداق قىلغىنىڭ نېمىسى؟! 12 مىسىردا تۇرغان ۋاقتىمىزدا بىز ساڭا: «بىزنى مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشىمىزغا قويغىن، بىز بىلەن كارىڭ بولمىسۇن» دەپ ئېيتمىغانمىدۇق؟ مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىمىز چۆلگە چىلىپ ئۆلگىنىمىزدىن ئەۋزەل بولاتتى! ـ دېدى. 13 بۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلققە: ـ قورقماي، تىك تۇر ۋە كلار، پەرۋەردىگارنىڭ بۇگۈن سىلە رگە يۈرگۈزىدىغان نىجاتىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر بۇگۈن كۆ رگەن مىسىرلىقلارنى ئىككىنچى كۆرمەيسىلەر. 14 پەرۋەردىگار سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سىلەر بولسا گلار جىم تۇرسا گلارلا بولدى، دېدى. 15 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ نېمىشقا سەن ماڭا پېرياد كۆتۈرىسەن؟ ئىسرائىللارغا: «ئالدىغا مېڭىڭلار» دەپ ۋېيرۇغىن. 16 لېكىن سەن ھاسا ئۈنى كۆتۈرۈپ قولۇڭنى دېڭىزغا ئۇزىتىپ، ئۇنى ئىككىگە بۆلگىن؛ شۇنداقتا، ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر بىلەن ئوتۇپ كېتىدۇ. 17 مانا، مەن ئۇلارنى قوغلىسۇن دەپ مىسىرلىقلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن مەن پىرەۋۇن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلىمەن. 18 شۇنداق قىلىپ، مەن پىرەۋۇن ۋە ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلغىنىمدا، مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ، دېدى. 19 ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ ئالدىدا يۈرۈۋاتقان خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئەمدى ئۇلارنىڭ كەينىگە ئوتتى؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغان بۇلۇت تۈزۈر ئۈكىمۇ ئۇلارنىڭ كەينىگە يۈتكىلىپ، 20 مىسىرلىقلارنىڭ چېدىرگاھى بىلەن ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىڭ ئارىلىقىدا توختىدى؛ بۇ بۇلۇت بىر تەرەپتە قاراڭغۇلۇق چۈشۈرۈپ، يەنە بىر تەرەپتە كېچىنى يورۇتتى. بۇنىڭ بىلەن پۈتۈن بىر كېچە بىر قوشۇن يەنە بىر قوشۇنغا يېقىن كېلەلمىدى. 21 مۇسا قولىنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ پەرۋەردىگار پۈتۈن كېچە شەرقتىن كۈچلۈك بىر شامال

چقىرىپ، دېگىزنىڭ سۈينى كەينىگە ياندۇردى؛ ئۇ سۈنى ياندۇرۇپ دېگىزنى قۇرۇق يەر قىلدى، سۈلار ئىككىگە بۆلۈندى. **22** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار دېگىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەردىن مېڭىپ، ئۆتۈپ كەتتى؛ سۈلار بولسا ئۆلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. **23** ئەمما مىسىرلىقلار ئۆلارنى قوغلاپ كېلىۋاتاتتى ـ پىرەۋئۇننىڭ بارلىق ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق لەشكەرلىرى ئۆلارنىڭ كەينىدىن دېگىزنىڭ ئوتتۇرىسىغىچە كەلدى. **24** تاڭ ئاتقاندا شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن بۇلۇت تۈزۈ ئۈستىدە تۇرۇپ مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنىغا قاردى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنىغا پارا كەندىچىلىك چۈشۈردى. **25** ئۇ ئۆلارنىڭ ھارۋىلىرىنىڭ چاقلىرىنى پاتقۇزۇپ، ھەيدەپ مېڭىشنى مۇشكۈل قىلدى. مىسىرلىقلار: ـ يۇر ئۇگلار، ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قاچايلى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆلار ئۈچۈن مىسىرلىقلارغا قارشى جەڭ قىلماۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. **26** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سۈلار يېنىپ مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە، ئۆلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئاتلىقلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېقىپ بېرىپ، ئۆلارنى چۈكتۈرۈۋەتسۇن دەپ قولۇڭنى دېگىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتقىن، ـ دېدى. **27** مۇسا قولىنى دېگىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزىتىۋىدى، تاڭ ئاتقاندا دېگىزنىڭ سۈيى يەنە ئەسلىي ھالىتىگە يېنىپ كەلدى. قېچىۋاتقان مىسىرلىقلار ئېقىنىغا قارشى يۈگۈرۈشتى، پەرۋەردىگار ئۆلارنى دېگىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا مولاق ئاتقۇزدى. **28** سۈ ئەسلىگە يېنىپ كېلىپ، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى، يەنى ئىسرائىللارنىڭ ئارقىدىن قوغلاپ دېگىزغا كىرگەن پىرەۋئۇننىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى غەرق قىلىۋەتتى؛ ئۆلاردىن بىرىمۇ ساق قالمىدى. **29** لېكىن ئىسرائىللار دېگىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەر بىلەن مېڭىپ ئۆتۈپ كەتتى؛ سۈلار ئۆلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. **30** شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىللارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار مىسىرلىقلارنىڭ دېگىزنىڭ ۋېيدا ئۆلۈك ياتقىنىنى كۆردى. **31** ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلارغا ئىشلەتكەن زور قۇدرىتىنى كۆرۈپ، پەرۋەردىگاردن قورقتى، ئۆلار پەرۋەردىگارغا ۋە ئۇنىڭ قۇلى مۇساغا ئىشەندى.

15

شۇ چاغدا مۇسا بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا مەدھىيە ئوقۇپ مۇنۇ كۈينى ئېيتتى: ـ «مەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ كۈي ئېيتاي، چۈنكى ئۇ كارامەت ئۇلۇغلۇقىنى كۆرسەتتى، ئۇ ئات ۋە مىنگۈچىنى دېگىزغا تاشلىۋەتتى. **2** مېنىڭ كۈچۈم ھەم مېنىڭ كۈيۈم ياھ ئۆزىدۇر، ئۇ ماڭا نىجات بولدى؛ ئۇ مېنىڭ تە كۆزىدۇر، مەن ئۇنى ئۇلۇغلايمەن؛ ئۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ خۇداسىدۇر، مەن ئۇنى ئالىي دەپ مەدھىيىلەيمەن. **3** پەرۋەردىگار جەڭچىدۇر، ياھۋەھ ئۇنىڭ نامىدۇر. **4** پىرەۋئۇننىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنى ھەم قوشۇنلىرىنى دېگىزغا تاشلىۋەتتى، ئۇنىڭ ئالىي لەشكەر باشلىقلىرى قىزىل دېگىزدا غەرق قىلىندى. **5** چوڭقۇر سۈلار ئۆلارنى كۆمۈۋەتتى، ئۆلار خۇددى تاشتەك دېگىز تېگىگە چۈكۈپ كەتتى. **6** سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرۋەردىگار، قۇدرىتى بىلەن شان-شەرەپ تاپتى؛ سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرۋەردىگار، دۈشمەننى كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى. **7** ئۆز ئۇلۇغلۇقۇڭنىڭ ھەيۋىسى بىلەن ئۆز ئۇگۇڭگە قارشى چىققانلارنى نابۇت قىلدىڭ، سەن ئوتلۇق غەزىپىڭنى ئەۋەتتىڭ، ئۇ سامانىنى كويدۇ ۋە گەن ئوتتەك ئۆلارنى يۇتۇۋەتتى. **8** دەمىغىڭنىڭ نەپىسى بىلەن سۈلار دۈڭ بولۇپ تۇرلىدى، جۈشقۇنلىغان دولقۇنلار دۈڭ كەبى تىك تۇردى، دېگىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى چوڭقۇر سۈلار قاتۇرۇپ قويۇلدى. **9** دۈشمەن دېدى: «مەن ئۆلارنى قوغلايمەن، يېتىشىمەن، ئولجا ئېلىپ ئۆلەشتۇرىمەن، ئۆلاردىن دەردىمنى چىقىرىمەن، قىلىچىمنى سۇغۇرۇپ، ئۆز قولۇم بىلەن ئۆلارنى نابۇت قىلىمەن». **10** لېكىن سەن نە پىسىڭ بىلەن پۈۋلىدىڭ، دېگىز ئۆلارنى كۆمۈۋەتتى؛ ئۆلار جۈشقۇنلۇق سۈلاردا قوغۇشۇندەك چۈكۈپ كەتتى. **11** ئىلاھلارنىڭ ئارىسىدا، ئەي پەرۋەردىگار، كىم سېنىڭ تە كۈشۈك بولسۇن؟ پاك-مۇقەددەسلىك ئىچىدە ئۆز ھەيۋىتىڭنى كۆرسىتىدىغان، ھەمىد-مەدھىيىلەر ئارىسىدا دەھشەتلىك ئۇرىدىغان، مۇجىزە- كارامەت يارىتىدىغان، سەندەك كىم بولسۇن؟ **12** سەن ئوڭ قولۇڭنى ئۇزىتىشىڭ بىلەن، يەر-زېمىن ئۆلارنى يۇتۇۋەتتى. **13** لېكىن ئۆز ئۇگۇڭگە ھەججەمەت قىلىپ قۇتقۇزغان قوۋمىنى رەھىمدىللىقىڭ بىلەن باشلاپ چىقتىڭ؛ سەن ئۆلارنى ئۆز مۇقەددەس ماكانىڭغا قۇدرىتىڭ بىلەن ھىدايەت قىلىپ يېتە كلىدىڭ.

14 يات خەلقلەر بۇنى ئاڭلاپ، تىترىشىپ كەتتى؛ فىلىستىيەدە ئۆزۈۋاتقانلارنى تولغاقتەك ئازاب ئۇتتى. **15** ئادەن ئېدومنىڭ ئەمىرلىرى دەككە-دۈككىگە چۈشتى، موئابنىڭ پالۋانلىرىنى بولسا، راسا تىترەش باستى؛ قانائان زېمىنىدىكىلەرنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ ئاقتى؛ **16** قورقۇنچ ۋە دەھشەت ئۆلارنى باستى؛ بىلىكىڭنىڭ ھەيۋىتى بىلەن ئۆلار خۇددى تاشتەك مىدرلىيالماي قالدى؛ خەلقىڭ ئۆتۈپ كەتكۈچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ رەنە تولەپ ھۆر قىلغان خەلقىڭ ئۆتۈپ بولغۇچە. **17** ئۆلارنى باشلاپ كىرىپ، ئۆز مىراسىڭ بولغان تاغدا كۆچەتەك تىكىسەن، ئۆز ماكانىڭ قىلغان جايغا، ئى پەرۋەردىگار، ئۆز قوللىرىڭ تەييارلىغان مۇقەددەس جايغا، ئى رەب، ئۆلارنى ئېلىپ بارىسەن. **18** پەرۋەردىگار ئەبەدىلەبەد گىچە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ! **19** چۈنكى پىرەۋئۇننىڭ ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ئاتلىقلىرى بىلەن بىللە دېگىزغا كىرىپ بولدى؛ پەرۋەردىگار دېگىزنىڭ سۈلىرىنى ئۆلارنىڭ ئۈستىگە ياندۇردى، لېكىن ئىسرائىللار بولسا دېگىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەردىن مېڭىپ ئۆتۈپ كەتتى». **20** ئادەن ھارۇننىڭ ھەدىسى يەيغەمبەر مەريەم قولىغا داپنى ئالدى، بارلىق قىز-ئاياللارمۇ قولىغا داپ ئېلىپ، ئۆزىسىۋۇل ئۇينىشىپ ئۇنىڭغا ئە گەشتى. **21** مەريەم ئۆلارغا جاۋابەن مۇنداق كۈينى ئوقۇدى: ـ «پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ كۈي ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ زور ئۇلۇغلۇقىنى كۆرسەتتى؛ ئۇ ئات ۋە منىگۈچىنى دېگىزغا تاشلىۋەتتى!». **22** ئادەن مۇسا ئىسرائىللارنى قىزىل دېگىزدىن باشلاپ، شۇر چۆلىگە ئېلىپ باردى. ئۆلار ئۈچ كۈن چۆلدە يۈرۈپ، سۇ تاپالمىدى. **23** ئادەن ئۆلار ماراھقا يېتىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ يەرنىڭ سۈيى ئاچچىق بولۇپ، سۈيىنى ئىچكىلى بولمايتى؛ شۇنۇڭ ئۈچۈن نامى «ماراھ» دەپ قويۇلغان. **24** ئۇ ۋاقىتتا خالايىق: ـ بىز نېمە ئىچىمىز؟ ـ دەپ مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. **25** ئۇ پەرۋەردىگارغا پەريياد كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بىر دەرەخنى كۆرسەتتى، ئۇ دەرەخ ياغىچىنى ئېلىپ، سۇغا تاشلىۋىدى، سۇ تاتلىق سۇغا ئايلاندى. ئۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۆلارغا ھۆكۈم- بەلگىلىمە بېكىتىپ، ئۆلارنى سىناپ، مۇنداق دېدى: ـ **26** «ئە گەر سىلەر كۆڭۈل قويۇپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، بارلىق ھۆكۈملىرىنى تۇتسا ئاڭلار، ئۇندىقتا، مەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە سالغان كېسەللەردىن ھېچبىرىنى ئۇستۈڭگە سالمايمەن؛ چۈنكى مەنكى سىلە رگە شىپالىق بە رگۈچى پەرۋەردىگاردۇرمەن». **27** ئادەن ئۆلار ئېلىمغا يېتىپ كەلدى. شۇ يەردە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۆلار شۇ يەردە سۈلارنىڭ ۋېيدا چېدىر تىكتى.

16

ئادەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئېلىمدىن يولغا ئاتلاندى؛ مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، ئىككىنچى ئېيىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە ئېلىم بىلەن سىنايىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى سىن چۆلىگە يېتىپ كەلدى. **2** ئەمما ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى چۆلدە مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. **3** ئىسرائىللار ئۆلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ قولى بىزنى مىسىر يۇرتىدىلا ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولسا بولاىتىمدى! شۇ يەردە بىز گوش قاياۋاتقان قازانلارنى چۈرىدەپ ئولتۇرۇپ، ۋېغۇدەك نان يېگىنىمىدۇق؟ لېكىن سىلەر بۇ جامائەتنىڭ ھەممىسىنى ئاچلىق بىلەن ئۆلتۈرمەكچى بولۇپ بىزنى بۇ چۆلگە ئېلىپ كەلدىڭلار! ـ دېيىشتى. **4** بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن ئاسماندىن سىلە رگە نان ياغدۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەلق ھەر كۈنى چىقىپ، بىر كۈنلۈك لازىملىقىنى يىغۋالسۇن. بۇ تەرىقىدە مەن ئۆلارنىڭ مېنىڭ قانۇن-ئەمرلىرىمدە ماڭىدىغان-ماڭمايدىغانلىقىنى سىناىتىمەن. **5** ھەر ھەپتىنىڭ ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولىدۇ كى، ئۆلار يىغىۋالغانلىرىنى تەييارلىسۇن؛ ئۇ باشقا كۈنلەردە ئېرىشىدىغىنىدىن بىر ھەسسە كۆپ بولىدۇ، ـ دېدى. **6** ئادەن مۇسا بىلەن ھارۇن بارلىق ئىسرائىللارغا: ـ بۈگۈن ئاخشام سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققۇچىنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر ۋە **7** ئەتە سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى، بە رگە كەلسەك، سىلەر يامان گېپىمىزنى قىلىپ غوتۇلدىغىدەك بىز كىم ئىدۇق؟ ـ دېدى. **8** مۇسا يەنە: پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاخشام

سىلە رگە يىگلى گۇش بېرىپ، ئەتە ئەتىگەندە ۋىغۇدەك نان بە رگەندە [بۇنى بىلىسىلەر]؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ئۈچۈك يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلدىغىنىڭلارنى ئاڭلىدى. ئەمدى بىز نېمە ئىدۇق؟ سىلەرنىڭ غوتۇلداشقىنىڭلار بىزلە رگە قارشىلىغان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارغا قارشىلىغانىدۇر، ـ دېدى. **9** ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: ـ سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە: «پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار، چۈنكى ئۇ يامان گەپ بىلەن غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېدى. **10** شۇنداق بولدىكى، ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆزلەپ تۇرغىنىدا، تۇلار چۆل تەرەپكە قارىۋىدى، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى بۇلۇتتا ئايان بولدى. **11** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **12** ـ مەن ئىسرائىللارنىڭ يامان گەپ قىلىپ غوتۇلداشقىنىنى ئاڭلىدىم؛ ئەمدى تۇلارغا: «گۈگۈمدا سىلەر گۇش يەيسىلەر ۋە ئەتىگەندە نادىن قېنىنىسىلەر، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر» ـ دەپ ئېيتقىن، دېدى. **13** كەچقۇرۇندا شۇنداق بولدىكى، بۈدۈنىلەر تۇچۇپ كېلىپ، چېدىرگاھنى قاپلاپ كەتتى؛ ئەتىسى ئەتىگەندە، چېدىرگاھنىڭ ئەتراپىدىكى يەرلە رگە شەبنەم چۈشكەندى. **14** ئەتراپتا ياتقان شەبنەم كۆتۈرۈلۈپ كەتكەندىن كېيىن، مانا، چۈلۈڭكىنىڭ يەر يۈزىدە قىراۋدەك نېپىز، كىچىك- كىچىك يۇمىلاق نەرسىلەر تۇراتتى. **15** ئىسرائىللار ئۇنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگىنى ئۈچۈن: ـ بۇ نېمىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. مۇسا تۇلارغا جاۋابەن: ـ بۇ پەرۋەردىگار سىلە رگە ئاتا قىلغان ئوزۇق-تۇلۇكتۇر. **16** پەرۋەردىگار شۇ ئىشنى ئەمر قىلىپ دېدىكى، «ھەربىرىڭلار يەيدىغىنىڭلارغا قاراپ ئۈنىڭدىن يىغۋېلىڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئائىلىدىكى ئادەم سانىغا قاراپ، ھەربىر ئادەمگە بىر ئومەر مىقداردا يىغىڭلار؛ ھەر ئادەم ئوز چېدىرىدىكى كىشىلەر ئۈچۈن يىغىڭلار» ـ دېدى. **17** ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ، بەزىسى كۆپەرەك، بەزىسى ئازراق يىغۋالدى. **18** تۇلار ئۇنى ئومەر مىقدارى بىلەن ئۆلچۈدىي، كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ كەتمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭمۇ كەملىك قىلمىدى؛ ھەربىر كىشى ئوز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغقانىدى. **19** مۇسا تۇلارغا: ـ ھېچقانداق ئادەم بۇلاردىن ھېچنېمىنى ئەتىگە قالدۇرمىسۇن، دېدى. **20** شۇنداق بولسىمۇ، تۇلار مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى، بەزىلەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمىنى ئەتىگە ساقلاپ قويدى. ئەمما ساقلاپ قويغىنى قۇرتلاپ سېسىپ كەتتى. بۇ ئىش ئۈچۈن مۇسا تۇلارغا خاپا بولۇپ ئاچچىقلاندى. **21** شۇ سەۋەبتىن تۇلارنىڭ ھەربىرى ھەر ئەتىگىنى چىقىپ ئوز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغۋالاتتى؛ قالغانلىرى بولسا ئاپتاپ چىققاندا ئېرىپ كېتەتتى. **22** لېكىن ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، تۇلار كۈنلۈك ئوزۇقىنىڭ ئىككى ھەسىسىنى يىغدى؛ دېمەك، ھەربىر كىشى ئۈچۈن ئىككى ئومەر مىقداردا يىغۋالدى؛ ئاندىن جامائەت ئەمىرلىرى ھەممىسى كېلىپ بۇنى مۇساغا ئېيتتى. **23** مۇسا تۇلارغا: ـ مانا بە پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنى: ـ ئەتە ئارام كۈنى، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس شابات كۈنى بولدۇ؛ پىشۇرىدىغىنىڭلارنى پىشۇرۇڭ؛ قاينىتىدىغىنىڭلارنى قاينىتىپ، ئېشىپ قالغانلىرىنى ھەممىسىنى ئەتىگە ساقلاپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **24** تۇلار مۇسا بۇيرۇغاندەك، ئېشىپ قالغانىنى ئەتىسىگە ساقلاپ قويۇۋىدى، تۇلار سېسىپ قالمىدى، قۇرۇتلاپمۇ كەتمىدى. **25** مۇسا تۇلارغا: ـ بۇنى بۈگۈن يە گلار، چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شابات كۈنى بولغىنى ئۈچۈن بۈگۈن بۇگۈن دالادىن تاپالمايسىلەر. **26** ئالتە كۈن سىلەر يىغىسا گلار بولىدۇ؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى شابات بولغىنى ئۈچۈن ئۇ كۈندە ھېچنېمە تېپىلمايدۇ، ـ دېدى. **27** ھالبۇكى، يەتتىنچى كۈنى خەلقتىن بىرنەچچىسى ئوزۇق-تۇلۇك يىغىلى چىقىۋىدى، ھېچنېمە تاپالمىدى. **28** پەرۋەردىگار مۇساغا: «سىلەر قاچانغىچە مېنىڭ ئەمرلىرىم ۋە قانۇن-بەلگىمىلىرىمنى تۇتۇشنى رەت قىلىسىلەر؟ **29** مانا، پەرۋەردىگار سىلە رگە شابات كۈننى بېكىتىپ بەردى؛ شۇڭا يەتتىنچى كۈنى ھەربىرىڭلارنى ئوز ئورنىدا تۇرۇڭ، سىرتلارغا چىقمىسۇن دەپ، ئالتىنچى كۈنى ئىككى كۈنلۈك ئوزۇق بېرىدۇ»، ـ دېدى. **30** شۇنىڭ بىلەن خەلق يەتتىنچى كۈنى تارام ئالدى. **31** ئىسرائىللار بۇ ئوزۇقنى «مانا» دەپ ئاتىدى؛ ئۇنىڭ [شەكلى] يۈمغاقسۈت ئۇرۇقىدەك، رەنگى ئاق بولۇپ، تەمى ھەسەلگە مىلەنگەن قوتۇرماچقا ئوخشايتتى. **32** مۇسا تۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى شۇكى، ـ كېيىنكى ئەۋلادلىرىڭلارغا مەن سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندا، مەن سىلە رگە چۆلدە يېيىشكە ئاتا قىلغان نانىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن، ئۇنىڭدىن كومزەككە بىر ئومەر توشقۇزۇپ، تۇلار ئۈچۈن ساقلاپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **33** مۇسا ھارۇنغا: ـ كەلگۈسى ئەۋلادلىرىڭلارغا كۆرسىتىشكە ساقلاش ئۈچۈن بىر كومزەكنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بىر ئومەر مىقداردا مانا سېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ قويغىن، ـ دېدى. **34** [كېيىن،] ھارۇن پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك كومزەكنى ساقلاش ئۈچۈن ئۇنى ھۆكۈم- گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قويۇپ قويدى. **35** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار ئادەم ئولتۇراقلاشقان بىر زېمىنغا يېتىپ كەلگۈچە قىرىق يىل «مانا» يىدى؛ تۇلار قاناننىڭ زېمىننىڭ چېگرالىرىغا يەتكۈچە مانا يىدى. **36** ئەينى چاغدا بىر «ئومەر» «ئەفاھ»نىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر ئىدى.

17 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قويۇپ، سىن چۆلىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە سەپەرلىرى قىلىپ، رەفىدىم دېگەن يە رگە كېلىپ چېدىرلىرىنى تىكتى. ئەمما ئۇ يەردە خەلققە ئىچكىلى سۇ يوق ئىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن خەلق مۇسا بىلەن جېدەللىشىپ: ـ بە رگە ئىچكىلى سۇ بە رگىن! ـ دېدى. لېكىن مۇسا تۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنىڭ بىلەن جېدەللىشىسىلەر؟ نېمىشقا پەرۋەردىگارنى سىناۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. **3** لېكىن خەلق چاڭقاپ، سۇ تەلەپ قىلىپ، مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشىپ: ـ سەن نېمىشقا بىزنى، بالىلىرىمىزنى ۋە مېلىمىزنى ئۇسسۇزلۇق بىلەن ئولتۇرۇشكە مىسىردىن ئېلىپ كەلدىڭ؟ ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا يېرىلىپ كۆتۈرۈشكە مىسىردىن ئېلىپ كەلدىڭ؟ ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋابەن: ـ سەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىرنەچچىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ چىقىپ، [نىل] دەرياسىنىڭ سۇيىنى ئۇرغىنىڭدا ئىشلەتكەن ھاساڭنى قولۇڭغا ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىغا بارغىن؛ **6** مانا، مەن شۇ يەردە، ھورەب تېغىدىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرىمەن؛ سەن قورام تاشنى ئۇرغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن خەلققە ئىچكىلى سۇ چىقىدۇ، ـ دېدى. مۇسا ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنداق قىلدى. **7** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ جېدەللەشكىنى ۋە تۇلارنىڭ «پەرۋەردىگار ئارىمىزدا زادى بارمۇ-يوقمۇ؟» دېيىشىپ پەرۋەردىگارنى سىنىغىنى ئۈچۈن، ئۇ يەرنى «ماسساھ» ۋە «مەريباھ» دەپ ئاتىدى. **8** شۇ چاغدا ئامالە كەلەر كېلىپ رەفىدىمدە ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **9** مۇسا يەشۇئاغا: سەن ئۆزىمىزدىن ئامالەك بىلەن جەڭ قىلىشتا ئادەم تاللىغىن. مەن ئەتە خۇدانىڭ ھاسىسىنى قولۇمغا ئېلىپ د ۆڭنىڭ چوققىسىدا تۇرۇپ تۇرىمەن، دېدى. **10** يەشۇئا مۇسا بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئامالە كەلەر بىلەن جەڭ قىلدى. مۇسا، ھارۇن ۋە خۇر د ۆڭنىڭ چوققىسىغا چىقتى. **11** شۇنداق بولدىكى، مۇسا قولىنى كۆتۈرۈپ تۇرسا، ئىسرائىل غالىب كېلەتتى، لېكىن ئۇ قولىرىنى يەسكە چۈشۈرۈپ تۇرسا، ئامالەك غالىب كېلەتتى. **12** مۇساىنىڭ قوللىرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ تۇلار بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىغا قويدى، ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇردى؛ ئاندىن ھارۇن بىلەن خۇر بىرى بىر تەرىپىدە، بىرى يەنە بىر تەرىپىدە ئۇنىڭ قوللىرىنى يۇلەپ تۇردى؛ بۇ تەرىقىدە ئۇنىڭ قوللىرى تاكى كۈن پاتقۇچە مەزمۇت تۇردى. **13** شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئامالەك ۋە ئۇنىڭ خەلقىنى قىلىچلاپ نابۇت قىلدى. **14** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ بىر تەسلىمە بولسۇن دەپ بۇ ئىشلارنى بىر كىتابقا يېزىپ قالدۇرغىن، شۇنداقلا شۇلارنى يەشۇئانىڭ قۇلاقلىرىغا ئوقۇپ بە رە، چۈنكى مەن ئامالەكنىڭ نامىنى ئاسمانلارنىڭ ئاستىدىن، ھەتتا ئادەملەرنىڭ ئېسىدىمۇ مۇتلەق ئۇچۇرۇۋۇپتىمەن، دېدى. **15** ئاندىن مۇسا بىر قۇربانگاھنى ياساپ، نامىنى «پەرۋەردىگار ئۇغۇمدۇر» دەپ ئاتىدى **16** ۋە مۇسا: ـ ياھنىڭ تەختى ئالدىدا بىر قول كۆتۈرۈلۈپ: ـ «پەرۋەردىگار ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئامالەككە قارشى جەڭ قىلىدۇ» دېيىلگەندى، ـ دېدى.

18 مۇسانىڭ قېينىتاسىسى، يەنى مىدىيانلىنىڭ كاھىنى يەترو خۇدانىڭ مۇسا ئۈچۈن ھەمدە ئوز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن بارلىق قىلغانلىرى ئوغرۇلۇق ئاڭلىدى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقارغانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. **2** شۇنىڭ بىلەن مۇسانىڭ قېينىتاسىسى يەترو مۇسانىڭ ئەسلىدە ئوز يېنىغا ئەۋەتىۋەتكەن ئايالى زىپپوراھ ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى

ئېلىپ يولغا چىقتى (بىرنىچە ئوغلىنىڭ ئىسمى گەرشوم دەپ قويۇلغاندى، چۈنكى مۇسا: «مەن ياقا يۇرتتا مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتىمەن» دېگەنىدى. **4** يەنە بىرىنىڭ ئىسمى ئەلىئېزەر دەپ قويۇلغاندى، چۈنكى مۇسا: «ئاتامنىڭ خۇداسى ماڭا ياردەمدە بولۇپ، مېنى پىرەئۇننىڭ قىلىچىدىن قۇتقۇزدى»، دېگەنىدى). **5** شۇنداق قىلىپ مۇسانىڭ قېينىتاسى يەترو مۇسانىڭ ئوغۇللىرى بىلەن ئايالىنى ئېلىپ، مۇسانىڭ چۆلدە، خۇدانىڭ تېغىنىڭ يېنىدا چېدىر تىكىگەن يېرىگە يېتىپ كەلدى. **6** ئۇ ئەسلىدە مۇساغا: ـ «مانا، مەنكى قېينىتاتاڭ يەترو سېنىڭ ئايالىڭنى ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يېنىڭغا كېتىۋاتىمەن» دەپ خەۋەر ئەۋەتكەنىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۆز قېينىتاتىسىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تەزىم قىلىپ، ئۇنى سۆيدى. ئۇلار بىر-بىرىدىن ھال-ئەھۋال سوراشىپ چېدىرغا كىردى، **8** ئاندىن مۇسا قېينىتاتىسغا ئىسرائىلنىڭ ۋەجىدىن پەرۋەردىگارنىڭ پىرەۋن ۋە مىسىرلىقلارغا قىلغان ھەممە ئەمەللىرىنى سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ يول بويى بېشىغا چۈشكەن جەبىر-جاپالارنى بايان قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قانداق قىلىپ ئۇلارنى قۇتقۇزغىنىنى ئېيتىپ بەردى. **9** بۇنى ئاڭلاپ يەترو پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقىدىن، ئۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانلىقىدىن شادلاندى. **10** يەترو شادلىنىپ: ـ سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ۋە پىرەۋننىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۇرلەر بولغاي! ئۇ بۇ قوۋمنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! **11** مەن پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن ئۇرىدىغانلىقىنى ئەمدى بىلدىم؛ چۈنكى ئۇ دەل ئۇلار يوغانچىلىق قىلغان ئىشتا ئۇزىنىڭ ئۇلاردىن ئۈستۈن ئۇرىدىغانلىقىنى نامايان قىلدى ـ دېدى. **12** ئاندىن مۇسانىڭ قېينىتاتىسى يەترو خۇداغا ئاتاپ بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە بىرنەچچە [تەشە ككۆر] قۇربانلىقلارنى ئېلىپ كەلدى؛ ھارۇن بىلەن مەن ئىسرائىلنىڭ ھەربىر ئاقساقىلى مۇسانىڭ قېينىتاتىسى بىلەن بىللە خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا ئاتام يېيىشكە كەلدى. **13** ئەتىسى مۇسا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇردى؛ خەلق ئەتىگەندىن تارتىپ كەچكىچە مۇسانىڭ چۆرىسىدە تۇرۇۋىشتى. **14** مۇسانىڭ قېينىتاتىسى ئۇنىڭ خەلقى ئۈچۈن قىلغان ئىشلىرىنى كۆرگەندە ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ خەلققە قىلىۋاتقان بۇ ئىشىڭ زادى نېمە ئىش؟ نېمىشقا سەن [بۇ ئىشتا] يالغۇز ئولتۇرىسەن، بارلىق خەلق نېمە ئۈچۈن ئەتىگەندىن كەچكىچە سېنىڭ چۆرە گۈدە تۇرىدۇ؟ ـ دېدى. **15** مۇسا قېينىتاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: ـ خەلق خۇدادىن يول ئىزدەشكە مېنىڭ قېشىمغا كېلىدۇ. **16** قاچانكى ئۇلارنىڭ بىر ئىش-دەۋاسى چىقسا ئۇلار ينىمغا كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن ۋە شۇنداقلا خۇدانىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۇلارغا بىلدۈرىمەن، ـ دېدى. **17** مۇسانىڭ قېينىتاتىسى ئۇنىڭغا: ـ بۇ قىلغىنىڭ ياخشى بولماپتۇ. **18** سەن جەزمەن تۈز ۋۇكىنى ھەمدە چۆرە گۈدە تۇرغان خەلقىنىمۇ چارچىتىپ قويىسەن؛ چۈنكى بۇ ئىش ساڭا بەك ئېغىر كېلىدۇ. سەن ئۇنى يالغۇز قىلىپ يېتىشەلمەيسەن. **19** ئەمدى مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سالغىن، مەن ساڭا بىر مەسلىھەت بېرەي ۋە [شۇنداق قىلساڭ،] خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ: ـ سەن تۈزۈلۈك خۇدانىڭ ئالدىدا خەلقىنىڭ ۋەكىلى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى خۇداغا مەلۇم قىلغىن؛ **20** سەن خەلققە قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۆگىتىپ، ماڭىدىغان يولنى كۆرسىتىپ، ئۇلارنىڭ قانداق بۇرچى بارلىقىنى ئۇقتۇرغىن. **21** شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا سەن پۈتكۈل خەلقنىڭ ئارىسىدىن خۇدادىن قورقىدىغان، نەپسانىيەتچىلىكنى يامان كۆرىدىغان ھەم قابىلىيەتلىك ھەم دىيانەتلىك ئادەملەرنى تېپىپ، ئۇلارنى خەلقنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ تەيىنلىگىن. **22** شۇنىڭ بىلەن بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالىرىنى سورايدۇ. ئە گەر چوڭ بىر ئىش-دەۋا چىقىپ قالسا، بۇنى ساڭا تاپشۇرىدۇ؛ لېكىن ھەممە كىچىك ئىش-دەۋالارنى ئۇلار ئۆزلىرى بىچىرىدۇ. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سېنىڭ ۋەزىپەڭنى يېنىگىلىتىپ، يۈكۈڭنى كۆتۈرۈشۈپ بېرىدۇ. **23** ئە گەر شۇنداق قىلساڭ ۋە خۇدا ساڭا شۇنداق بۇيرۇسا، ئۆزۈڭ [ۋەزىپە گۈدە] پۈت تىرەپ ئۇرالايسەن ۋە خەلقىڭمۇ خاتىرجەملىك بىلەن ئۆز جايىغا قايتىپ كېتىدۇ، دېدى. **24** مۇسا قېينىتاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ دېگىنىنىڭ ھەممىسىنى قىلدى. **25** مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل ئارىسىدىن قابىلىيەتلىك ئادەملەرنى تاللاپ، ئۇلارنى خەلقنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ قويدى. **26** بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالىرىنى سوراپ تۇردى؛ ئەسەرەك ئىش-دەۋالارنى بولسا، مۇساغا يوللايتتى، كىچىك ئىش-دەۋالارنى بولسا تۈزلىرى سورايتتى. **27** ئاندىن مۇسا قېينىتاتىسىنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ تۈز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى.

19

ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، دەل ئۈچىنچى ئېينىڭ باشلانغان كۈنى سىناي چۆلىگە يېتىپ كەلدى. **2** ئۇلار رەفىدىمدىن چىقىپ، سىناي چۆلىگە يېتىپ كېلىپ، چۆلدە چېدىر تىكتى؛ ئىسرائىل شۇ يەردە، تاغنىڭ ئۆدۈلىدا توختاپ چېدىر تىكتى. **3** مۇسا خۇدانىڭ ئالدىغا چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار تاغدىن ئۇنىڭغا خىتاب قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ سەن ياقۇبنىڭ جەمەتىگە سۆز قىلىپ، ئىسرائىللارغا مۇنۇ خەۋەرنى يەتكۈزگىن: ـ **4** «مېنىڭ مىسىرلىقلارغا نېمە قىلغانىمنى، شۇنداقلا مەن سىلەرنى خۇددى بۇركۈت بالىلىرىنى قاناتلىرىغا مىندۇرۇپ ئېلىپ يۇ رگەندەك، ئۆز قېشىمغا ئېلىپ كەلگىنىمنى ئۆز ۋۇكلار كۆرد ۋكلار. **5** ئەمدى سىلەر دەرھەققەت مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلاپ، ئەھدەمنى تۇتساڭلار، ئۇنداقتا بارلىق ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ماڭا خاس بىر گۈھەر بولىسىلەر ـ چۈنكى پۈتكۈل يەر مېنىڭكىدۇر ـ **6** ۋە سىلەر ماڭا كاھىنلاردىن تەركىب تاپقان خاس بىر پادىشاھلىق ۋە مۇقەددەس بىر قوۋم بولىسىلەر». مانا بۇ سەن ئىسرائىللارغا دېيىشىڭ كېرەك بولغان سۆزلەردۇر، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا يېنىپ كېلىپ، خەلقنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغان شۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. **8** خەلقنىڭ ھەممىسى بىر ئېغىزدىن: ـ پەرۋەردىگار بۇيرۇغانىنىڭ ھەممىسگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز! ـ دەپ جاۋاب بەردى. ئاندىن مۇسا خەلقنىڭ جاۋاب سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بېرىپ يەتكۈزدى. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغىنىمدا خەلق ئاۋازىمنى ئاڭلىسۇن، ھەمىشە ساڭا ئىشەنسۇن دەپ، يېنىڭغا قارا بۇلۇتنىڭ قاراڭغۇلۇقى ئىچىدە كېلىمەن، دەپ ئېيتتى. مۇسامۇ خەلقنىڭ دېگەنلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاڭلاتتى. **10** پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ سەن خەلقنىڭ قېشىغا بېرىپ، بۈگۈن ۋە ئەتە ئۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ، كىيىم-كېچە كىلىرىنى يۇدۇرغىن. **11** ئۇلار ئۈچىنچى كۈنگە تەييار تۇرسۇن؛ چۈنكى ئۈچىنچى كۈنى بارلىق خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا چۈشىدۇ. **12** سەن خەلق ئۈچۈن [تاغنىڭ] تەتراپىغا بىر پاسىل قىلىپ، ئۇلارغا: «سىلەر ئېھتىيات قىلىڭلار، تاغقا چىقماڭلار ياكى ئۇنىڭ ئېتىكىگە تېگىپ كەتمە ڭلار. كىمكى تاغقا تەگسە ئۇلتۇرۇلۇپ قالمايدۇ؛ **13** ئۇنىڭغا ھەتتا بىرەر قولى تېگىپ كەتسىمۇ، چالما-كېسەك قىلىپ ئۇلتۇرۇلۇسۇن ياكى ئوق ئېتىپ ئۇلتۇرۇلسۇن. مەيلى ھايۋان ياكى ئىنسان بولسۇن، شۇنداق قىلسا، تىرىك قالدۇرۇلمىسۇن» ـ دەپ ئېيتقىن. لېكىن كاناي ئاۋازى چېلىنسا، ئۇلار تاغنىڭ ئۆزىگە چىقسۇن، دېدى. **14** مۇسا تاغدىن چۈشۈپ خەلقنىڭ قېشىغا بېرىپ، خەلقنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلدى؛ ئۇلار كىيىم-كېچە كىلىرىنى يۇدى. **15** ئاندىن مۇسا خەلققە: ـ ئۈچىنچى كۈنگە تەييار تۇرۇڭلار؛ ھېچكىم ئايالى بىلەن يېقىنچىلىق قىلمىسۇن، دېدى. **16** ئۈچىنچى كۈنى بولغاندا، تاڭ يورۇشى بىلەن شۇنداق بولدىكى، گۈلدۈرمامىلار گۈلدۈرلەپ، چاقماق چېقىپ، تاغ ئۈستىدە قويۇق بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولدى، زور قاتتىق چېلىنغان كانايىنىڭ ئاۋازى ئاڭلاندى. بۇنى كۆرۈپ چېدىرگاھدىكى پۈتكۈل خەلق قورقۇنچىدىن تىترەپ كەتتى. **17** مۇسا خەلقنى خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا چېدىرگاھدىن ئېلىپ چىقتى. ئۇلار كېلىپ تاغنىڭ تۈۋىدە تۇرە تۇردى. **18** پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا ئوتتا چۈشۈپ كەلگىنى ئۈچۈن ئىس-تۈتەك پۈتكۈل تاغنى قاپلىدى؛ ئىس-تۈتەك خۇمداندىن تۇرلىگەن ئىس-تۈتەك ئۈستىگە تۇرلەپ چىقتى. پۈتكۈل تاغ قاتتىق تەۋرىنىشكە باشلىدى. **19** كاناي ئاۋازى بارغانسېرى كۈچىيىپ ئىنتايىن قاتتىق چىقتى. مۇسا سۆز قىلىۋىدى، خۇدا ئاڭلاپ ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن جاۋاب بەردى. **20** پەرۋەردىگار تۈزى سىناي تېغىغا، تاغنىڭ چوققىسىغا چۈشتى؛ ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسانى تاغنىڭ چوققىسىغا چاقىرىۋىدى، مۇسا تاغقا چىقتى. **21** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن چۈشۈپ خالايىقنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ئۇلار «پەرۋەردىگارنى كۆرىمىز» دەپ پاسىلدىن بۆسۈپ ئۆتمىسۇن؛ ئۇنداق قىلسا، ئۇلاردىن كۆپ ئادەم ھالاك

بولدۇ، دەپ ئېيتقىن. 22 پەرۋەردىگارغا يېقىن كېلەلەيدىغان كاھىنلارمۇ تۆزلىرىنى ماكا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسۇن؛ بولمىسا، پەرۋەردىگار [سېپىلنى] بۆسكەندەك تۇلارغا ھالاكەت يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. 23 مۇسا پەرۋەردىگارغا: ـ خالايىقتىنكى سىناي تېغىغا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس؛ چۈنكى سەن تۆزۈڭ بەرگە قاتتىق ئاگاھلاندۇردۇڭ: تاغنى «مۇقەددەس» دەپ قاراپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا پاسىللارنى بېكىتكىلەر، دەپ ئەمر قىلدىڭ، ـ دېدى. 24 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ماڭ، سەن چۈشۈپ كەتكىن. ئاندىن سەن ھارۇننى ئېلىپ، بىللە چىققىن؛ لېكىن كاھىنلار ۋە خەلق بولسا پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بارايلى دەپ پاسىلدىن بۆسۈپ تۆتمىسۇن؛ بولمىسا، [پەرۋەردىگار سېپىلنى] بۆسكەندەك تۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ، ـ دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلقنىڭ قېشىغا چۈشۈپ، تۇلارغا بۇ سۆزنى يەتكۈزدى.

20 خۇدا مۇنۇ بارلىق سۆزلەرنى بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 مەن سېنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن. 3 سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. 4 سەن تۆزۈڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، يا كى يەر ئاستىدىكى سۈلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئۈيما شەكلىنى ياسىما. 5 سەن بۇنداق نەرسىلەر رگە باش ئۇرما يا كى ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىنى تۆزلىرىگە، ئوغۇللىرىغا، ھەتتا ئەۋرە-چەۋرلىرىگىچە چۈشۈرىمەن، 6 ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى تۇتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە تو زۇگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. 7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدە كىم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمايدۇ. 8 شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇتقىلى يادىڭدا ساقلىغىن. 9 ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى تۈگەتكىن؛ 10 لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈندۇر، سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى سەن يا كى ئوغلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ يا كى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن. 11 چۈنكى ئالتە كۈن ئىچىدە پەرۋەردىگار ئاسمان بىلەن زېمىننى، دېڭىز بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارىنى ياراتتى ئاندىن يەتتىنچى كۈنىدە ئارام ئالدى. بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار شابات كۈنىنى بەخت-بەركەتلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى مۇقەددەس كۈن دەپ بېكىتتى. 12 ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسەن. 13 قاتىلىق قىلما. 14 زىنا قىلما. 15 ئوغرىلىق قىلما. 16 قوشناڭ توغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. 17 سەن قوشناڭنىڭ ئۆيى-ئىمارىتىگە كۆز قىرىكىنى سالما، نە قوشناڭنىڭ ئايالى، نە ئۇنىڭ قۇلىغا، نە ئۇنىڭ دېدىكى، نە ئۇنىڭ كالىسى، نە ئۇنىڭ ئىشىكى يا كى قوشناڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىكىنى سالما. 18 پۈتكۈل خەلق گۈلدۈرماملارنى، چېقىن-يالقۇنلارنى، كانايىنىڭ ئاۋازى ۋە تاغدىن ئۇرلەپ چىققان ئىس-تۈتەكلەرنى كۆردى ۋە ئاڭلىدى؛ ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، تىترىشىپ يىراق تۇرۇشتى 19 ۋە مۇساغا: ـ بەرگە سەنلا سۆز قىلغايسەن، بىز ئاڭلايمىز؛ لېكىن خۇدا بەرگە ئۈزى سۆز قىلمىسۇن، چۈنكى ئۇنداق قىلسا ئۇلۇپ كېتىمىز، دېدى. 20 مۇسا خالايىققا جاۋابەن: ـ قورقاڭلار؛ چۈنكى خۇدانىڭ بۇ يەرگە كېلىشى سىلەرنى سىناش ئۈچۈن، يەنى سىلەرنىڭ ئۆنىڭ دەھشەتلىكىنى كۆز ئالدىڭلارغا كەلتۈرۈپ، گۇناھ قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈندۇر، ـ دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن خالايىق نېرىدا تۇردى؛ لېكىن مۇسا خۇدا ئىچىدە تۇرغان قېيۇق بۇلۇتنىڭ قېشىغا يېقىن باردى. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا مۇنۇ سۆزلەرنى يەتكۈزگىن: «سىلە رگە ئەرشتىن سۆز قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار. 23 سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا ئىلاھ دەپ كۈمۈشتىن يۇتلار ياسىماڭلار، يا كى تۇز ئۈگلار ئۈچۈن ئالتۇندىن بۇتلارنى ياسىماڭلار. 24 ـ سەن مەن ئۈچۈن ئېراقتىن بىر قۇربانگاھ ياساپ، شۇيەردە كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭنى، قوي-ئۆچكە بىلەن كاللىرىڭنى سۇنغىن. ئۇمۇمەن مەن خەلققە نامىمنى [ھۆرمەت بىلەن] ئەسلىتىدىغان بارلىق جايلاردا، يېنىڭغا كېلىپ ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن. 25 ـ ئە گەر ماڭا ئاتاپ تاشلاردىن قۇربانگاھ ياسىماقچى بولساڭ، يونۇلغان تاشلاردىن ياسىمىغىن؛ چۈنكى تاشلارغا ئەسۋابىڭنى تەگگۈزسەڭ، تۇلار ناپاك بولۇپ قالىدۇ. 26 قۇربانگاھىمغا چىقىدىغان پەلەمپەي بولمىسۇن؛ ئۇنداق بولغاندا، پەلەمپەيدىن چىققۇچە ئەۋرىتىڭ كۆرۈنۈپ قېلىشى مۇمكىن»، ـ دېدى.

21 ـ سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا قويىدىغان ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر مۇنۇلاردۇر: ـ 2 ئە گەر سەن بىر ئىبرانىي قۇلنى سېتىۋالغان بولساڭ، ئۇ ئالتە يىلغىچە خىزمىتىڭدە بولۇپ، يەتتىنچى يىلى تۆلەمسىز ھۆر قىلىنىشۇن. 3 ئۇ قۇل قىلىنىشقا تەنھا ھالەتتە ئېلىپ كېلىنگەن بولسا، تەنھا ھالەتتە كەتسۇن. ئايالى بىلەن بەرگە ئېلىپ كېلىنگەن بولسا، ئايالىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەتسۇن. 4 ئە گەر خوجىسى ئۇنىڭغا خوتۇن ئېلىپ بە رگەن بولسا، شۇنداقلا ئايالى ئۇنىڭغا ئوغۇل-قىزلارنى تۇغۇپ بە رگەن بولسا، ئايال بالىلىرى بىلەن خوجىسىغا قېلىپ، ئەر يالغۇز كەتسۇن. 5 لېكىن ئە گەر قۇل ئېلان قىلىپ: «مەن خوجام، ئايالىم ۋە بالىلىرىمغا مۇھەببىتىم بولغىنى ئۈچۈن ھۆر بولۇپ كەتمەيمەن» دېسە، 6 ئۇنداقتا ئۇنىڭ خوجىسى ئۇنى خۇدانىڭ [ئىبادەت سورۇنىنىڭ] ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ئىشىكنىڭ ئالدىدا يا كى ئىشىكنىڭ كېپىشكىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن؛ ئاندىن خوجىسى بىگىز بىلەن ئۇنىڭ قۇلقىنى تەشسۇن. شۇنداق قىلىپ، ئۇ مەڭگۈ ئۈگە خوجىسىنىڭ قۇلى بولۇپ قالىدۇ. 7 ئە گەر بەركەم قىزىنى دېدە كلىككە سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇ ئەر قۇللار ھۆر قىلىنغاندەك ھۆر قىلىنمىسۇن. 8 ئە گەر ئۇزىگە خاس سېتىۋالغان قىز خوجىسىغا ياقمىسا، ئۇنداقتا ئۇ قىز تەرەپىنىڭ ھەق تۆلەپ ئۇنى ھۆر قىلىشىغا يول قويۇشى كېرەك. لېكىن خوجىسىنىڭ ئۇنى يات خەلققە سېتىش ھوقۇقى بولمايدۇ، چۈنكى خوجىسى ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلغاندۇر. 9 ئە گەر ئۇ قىزنى ئوغلىغا خاس بېكىتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بەلگىلىمىلەر بويىچە ئۇنىڭغا ئۇز قىزدەك مۇئامىلە قىلسۇن. 10 ئە گەر خوجىسى يەنە خوتۇن ئالسا، ئەسلىدە ئەمرىگە ئالغان دېدىكىنىڭ يېمەك-ئىچمىكىنى، كىيىم-كېچىكىنى ۋە ئەر-خوتۇنچىلىق بۇرچىنى كېمەيتمىسۇن. 11 ئە گەر ئۇ شۇ ئۈچ ئىشنى ئادا قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ بەدەل تۆلەمەي ھۆر بولسۇن. 12 كىمكى بىر ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۇنمۇ چوقۇم ئۆلتۈرۈلسۇن. 13 لېكىن ئە گەر ئۇ كىشى [ئۆلگۈچىنىڭ] جىنىنى پايلاپ ئۇرۇپ قەستەن ئۆلتۈرمىگەن، بەلكى مەن خۇدا ئۇنىڭ قولى ئارقىلىق شۇ كىشىنىڭ ئۆلۈشىگە يول قويغان بولسام، ئۇنداق ئەھۋالدا مەن ئۇنىڭغا قاچىدىغان بىر جاينى ئورۇنلاشتۇرىمەن. 14 لېكىن ئە گەر بىرسى ئۇز قوشنىسىنى ھىيلە بىلەن ئۆلتۈرىمەن دەپ، ئۇنىڭغا قەستەن ھۇجۇم قىلسا، ئۇ گەرچە [پاناھ ئىزدەپ] قۇربانگاھىمغا قېچىپ كەلسىمۇ، ئۇ شۇيەردە ئۆتۈلسۇن ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 15 كىمكى ئۇز ئاتىسى يا كى ئانىسىغا قول تە گگۈزسە، چوقۇم ئۆلتۈرۈلسۇن. 16 كىمكى بىر ئادەمنى بۇلاپ ساتقان بولسا يا كى ئۇنىڭ قولىدا بارلىقى مەلۇم بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 17 كىمكى ئۇز ئاتىسى يا كى ئانىسىغا لەنەت قىلىپ قارىغىنى بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئە گەر ئىككى كىشى ئۇرۇشۇپ قېلىپ، بىرى يەنە بىرىنى تاش يا موشتى بىلەن ئۇرسا، ئۇرۇلغان كىشى ئۆلەي، ئۇرۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالغان بولسا، 19 ئۇ كىشى قويۇپ ھاسىغا تايىنىپ تاشقىرىغا چىققۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى ئۇرغان كىشى جازادىن خالاس قىلىنسۇن؛ پەقەت زەخمىلەنگۈچىنىڭ يېتىپ ئىشتىن قالغان ۋاقتى ئۈچۈن تۆلەم بېرىپ، ئۇنى داۋالىتىپ سەللىمازا ساقايتىسۇن. 20 ئە گەر بىرسى قۇلى يا كى دېدىكىنى تاياقتا ئۇرسا، شۇنداقلا قۇل يا كى دېدەك نەق مەيداندا ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن [ئىگىسى] چوقۇم جازاغا تارتىلىشۇن. 21 لېكىن ئە گەر تاياق يېگۈچى بىر-ئىككى كۈن تىرىك ئۇرسا، ئۇنداقتا قۇل خوجايىننىڭ شەخسىي مال-مۈلكى بولغىنى ئۈچۈن، قۇلنىڭ جازاسىغا تارتىلمىسۇن.

22 ئە گەر كىشىلەر بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ھاملىدار بىر ئايالنى ئۇرۇپ سالسا، ھاملىدار ئايالدا بالىسى بالدۇر ئۇغۇلۇشىدىن باشقا زەخمىلىنىش بولمىسا، ئايالنىڭ ئېرىنىڭ تۆلەم تەلىپى بويىچە ھاكىملارنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈلۈپ جەريانە تۇلىسۇن. 23 ئە گەر [ئايال يا كى بالا] زىيان-زەخەتكە ئۇچرىغان بولسا، ئۇنداقتا جىنىغا جان، 24 كۆزىگە

كۆز، چىشغا چىش، قولىغا قول، پۈتىغا پۈت، 25 كۆيۈككە كۆيۈك، زەخىمگە زەخىم، كۆككە كۆك تولەنسۇن. 26 ئە گەر بىرسى تۆز قۇل يا دېدىكىنىڭ كۆزىنى ئۇرۇپ ناكار قىلىپ قويسا، كۆزى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن. 27 شۇنىڭدەك بىرسى تۆز قۇلى يا دېدىكىنىڭ چىشىنى ئۇرۇپ چىقىرىۋەتكەن بولسا، چىشى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن».

28 ئە گەر بىر كالا بىر ئەر يا كى ئايال كىشىنى ئۈسۈپ ئۆلتۈرۈپ قويسا، شۇ كالا چوقۇم چالما-كېسەك قىلىنشى كېرەك، ئۇنىڭ گۆشى يېيىلمىسۇن. لېكىن كالىنىڭ ئىگىسىگە گۇناھ كەلمىسۇن. 29 لېكىن بۇ قوينىڭ ئىلگىرىدىن ئۈسۈش ئادىتى بولۇپ، ئىگىسىگە بۇ ھەقتە ئاگاھ بېرىلگەن بولسا، لېكىن يەنىلا ئۇنى باغلىمىغىنى ئۈچۈن ئەر-ئايال كىشىلەرنى ئۈسۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا كالا چالما-كېسەك قىلىنسۇن، ئىگىسىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 30 لېكىن ئۇنىڭدىن خۇن ھەققى تەلەپ قىلىنسا، ئۆز جېنىنىڭ ئورندا ئۇنىڭغا قانچىلىك تولەم قويۇلغان بولسا شۇنى بەرسۇن. 31 كالىدىن ئۈسۈلگۈچى ئوغۇل يا كى قىز بالا بولسا، كالىنىڭ ئىگىسى ئوخشاشلا يۇقىرىقى ھۆكۈمدىكىدەك بىر تەرەپ قىلىنسۇن. 32 كالا قۇل يا كى دېدىكنى ئۈسكەن بولسا، كالىنىڭ ئىگىسى ئۈسۈلگۈچىنىڭ خوجىسىغا ئوتتۇز شە كەل كۈمۈش بەرسۇن، ئاندىن كالا چالما-كېسەك قىلىنسۇن. 33 ئە گەر بىرسى بىر ئورىنىڭ ئاغزىنى ئوچۇق قويۇپ يا كى كولاۋاتقان ئورىنىڭ ئاغزىنى يايماي، كالا يا كى ئېشەك ئۇنىڭغا چۈشۈپ كەتسە، 34 ئۇنداقتا ئورىنىڭ ئىگىسى مال ئىگىسىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تولەپ بەرسۇن؛ ئۆلگەن مال ئۇنىڭكى بولىدۇ. 35 ئە گەر بىرسىنىڭ كالىسى يەنە بىرسىنىڭ كالىسىنى ئۈسۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇلار تىرىك قالغان كالىنى سېتىپ، پۇلىنى باراۋەر بۆلۈشسۇن ھەم ئۆلۈك كالىنىمۇ شۇنداق بۆلۈشسۇن. 36 لېكىن كالىنىڭ ئىگىسىدىن ئۈسىدىغان ئادىتى بارلىقى ئېنىق تۇرۇپ، ئىگىسى ئۇنى باغلىماي قويۇۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۈسكۈچى كالىنىڭ ئىگىسى كالىغا كالا تولەپ بەرسۇن، ئۆلۈك كالا ئۆزىنىڭ بولسۇن.

22

ئە گەر بىرسى بىر كالا يا كى قوينى ئوغرىلاپ، ئۇنى سويسا يا سېتىۋەتسە، ئۇ بىر كالىنىڭ ئورنىغا بەش كالا، بىر قوينىڭ ئورنىغا تۆت قوي تولىسۇن. 2 ئوغرى تام تەشكەندە ئۆتۈلۈپ قېلىپ، تاياق يەپ ئۆلۈپ قالسا، ئۆلتۈرگۈچىگە خۇن جازاسى كەلمىسۇن. 3 لېكىن شۇ ۋەقە بولغان يەنىتە كۈن چىقىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆلتۈرگۈچى خۇن جازاسىغا تارتىلىسۇن. ئوغرى ئوغرىلىغىنىنى تولەپ زىيانىنى تولۇقلاپ بېرىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدا بىر نەمە بولمىسا، قۇلۇققا سېتىلىپ، ئوغرىلىغان نەرسىنى تولىشى كېرەك. 4 ئوغرى تۇتۇلغاندا ئوغرىلىغان نەرسە، كالا بولسۇن، ئېشەك بولسۇن، قوي بولسۇن ئۇنىڭ قولدا تىرىك ھالەتتە تېپىلسا، ئۇ ئىككى ھەسسە قىممەتتە تولەپ بەرسۇن. 5 ئە گەر بىرسى تۆز مال-چارۋىلىرىنى ئېتىزلىققا يا كى تۈزۈمزارلىققا ئوتلاتشقا قويۇۋېتىپ، باشقىلارنىڭ باغ-ئېتىزلىقىدا ئوتلاتشقا يول قويسا، ئۇنداقتا ئۆ تۈزىنىڭ ئەڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرىدىن يا كى تۈزۈمزارلىقىنىڭ ئەڭ ئېسىل مېۋىسىدىن زىيانى تولەپ بەرسۇن. 6 ئە گەر ئوت كېتىپ، تىكەنلىككە ئۇتىشىپ كېتىپ، ئاندىن ئۇنچىلەرنى، باش تارتىپ پىشقان زىرائەتنى كويدۇرۇپ، پۈتكۈل ئېتىزلىقنى كۈل قىلۋەتسە، ئۇنداقتا ئوت قويغۇچى بارلىق زىيانىنى تولەپ بەرسۇن. 7 ئە گەر بىرسى قوشنىسىغا پۇل يا كى مال-دۇنياسىنى ئامانەت قىلغان بولسا، بۇلار ئۆيىدىن ئوغرىلىنىپ كەتسە، شۇنداقلا ئوغرى كېپىن تېپىلسا، ئۇ ئوغرىلىغىنىنى ئىككى ھەسسە قىممەتتە تولەپ بەرسۇن. 8 لېكىن ئوغرى تېپىلمىسا، ئۆي ئىگىسىنىڭ قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تەگكۈزگەن يا تەگكۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. 9 ھەرخىل خىيانەت، ئۇ مەيلى كالا، ئېشەك، قوي، كىيىم-كېچەك بولسۇن، يىتىۋۈپ قويغان نەرسە بولسۇن، ئۇلار ئوغرۇلۇقى بىر قوشنىسى: «ئەمەلىيەتتە مۇنداق ئىدى» دەپ تالاشقان بولسا، ھەر ئىككىسىنىڭ دەۋاسى ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن؛ ھاكىملار قايسىغا گۇناھ بېكىتسە، شۇ قوشنىسىغا ئىككى ھەسسە قىممەتتە تولەپ بەرسۇن. 10 ئە گەر بىرسى قوشنىسىغا ئېشەك، كالا، قوي يا كى باشقا بىر چارپايىنى ئامانەت قىلسا، بۇ ئامانەت مېلى كىشى كۆرمەي ئۆلۈپ كەتسە، يا كى زەخىملەنسە، يا كى ھەيدەپ ئە كىتىلسە، 11 ئۇنداقتا قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تەگكۈزگەن يا تەگكۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر قەسەم ئىچۈرۈلسۇن. مال ئىگىسى بۇ قەسەمنى قوبۇل قىلسۇن؛ قوشنىسى ئۇنىڭغا تولەم تولەپ بەرمىسۇن. 12 لېكىن مال ئوغرىلانغان بولسا، ئۇ ئىگىسىگە تولەپ بەرسۇن. 13 ئە گەر ئۇنى ۋەھشىي ھايۋان بوغۇپ قويغان بولسا، ئۇ مالنىڭ قالدۇقىنى گۇۋاھلىق ئۈچۈن كۆرسىتىپ، ئۇنى تولەپ بەرمىسمۇ بولىدۇ. 14 ئە گەر بىرسى قوشنىسىدىن بىر ئۆلاغنى ئوتتە ئېلىپ، ئۆلاغ ئىگىسى يوق يەردە زەخىملەنسە يا كى ئۆلۈپ قالسا، ئوتتە ئالغۇچى تولۇق تولەپ بەرسۇن. 15 لېكىن ئىگىسى نەق مەيداندا بولسا، ئوتتە ئالغۇچى تولەپ بەرمىسۇن؛ ئۆلاغ ئىجارىگە ئېلىنغان بولسا، ئالغۇچى تولەم تولىمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنى ئىجارە تولەپ ئە كەلگەن. 16 ئە گەر بىر ئادەم تېنى ياتلىق بولمىغان بىر قىزنى ئازدۇرۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆنىڭ ۋىلۇقىنى بېرىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى خوتۇنلۇققا تالىسۇن. 17 لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئۇنىڭغا بەرگۈلى ئۈنمىسا، زىنا قىلغۇچى پاك قىزلارنىڭ ۋىلۇقىغا باراۋەر كېلىدىغان كۈمۈش پۇلنى تارازىدا ئۆچەپ بەرسۇن. 18 جاد ۋۇگەر خوتۇنىنى تىرىك قويمىغىن. 19 ھايۋان بىلەن جىنسىي مۇناسىۋەت ئۆتكۈز ۋگەن ھەربىرى جەزمەن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 20 كىمدە كىم بىردىنبىر پەرۋەردىگاردىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھقا قۇربانلىق سۇنسا، ھارام دەپ مۇتلەق ھالا كەتكە مەھكۇم قىلىنسۇن. 21 سىلەرمۇ مىسىردا مۇساپىر بولۇپ تۇرغانىكەنسىلەر، مۇساپىر بولغان كىشىنى ھېچ خارلىماگىلار ۋە يا كى ئۇنىڭغا ھېچ زۇلۇم قىلماگىلار. 22 ھەرقانداق تۇل خوتۇن يا كى يېتىم بالىنى خورلىماگىلار. 23 سەن ئۇلارنى ھەرقانداق تەرەپتە خورلىساڭ، ئۇلار ماڭا پېرياد كۆتۈرسە، مەن ئۇلارنىڭ ئاۋازىنى چوقۇم ئاڭلايمەن؛ 24 شۇنىڭ بىلەن غەزىپىم تۇتىشىپ، سىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرىمەن، سىلەرنىڭ خوتۇنلىرىڭلار تۇل قىلىنىپ، بالىلىرىڭلار يېتىم بولۇپ قالىدۇ. 25 ئە گەر سەن مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئىچىدىن ساڭا قوشنا بولغان كەمبەغەلگە قەرز بە رگەن بولساڭ، ئۇنىڭغا جازاتخورلارىدەك مۇئامىلە قىلمىغىن؛ ئۇنىڭدىن تۈسۈم ئالماگىلار. 26 ئە گەر سەن قوشناڭنىڭ چاپىنىنى گىرو ۋگە ئالغان بولساڭ، كۈن ئولتۇرماستا ئۇنىڭغا ياندۇرۇپ بەر. 27 چۈنكى چاپىنى ئۇنىڭ بىردىنبىر يېپىنچىسى بولۇپ، بەدىنىنى ياپىدىغان كىيىم شۇدۇر؛ ئۇ بولمىسا، ئۇ نېمىنى يېپىنىپ ياتىدۇ؟ بۇ سەۋەبتىن ماڭا پېرياد قىلسا، پېريادىنى ئاڭلايمەن؛ چۈنكى مەن شەپقەتلىكتۇرمەن. 28 خۇداغا كۈپۈرلۈق قىلما، ۋە خەلقىڭنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ قارغاپ تىلىما. 29 خامىنىڭنىڭ ھوسۇلىنىڭ ئاشقىنىدىن ۋە شاراب-زەيتۇن مېيى كۆچىكىڭدىن تاشقىنىدىن ماڭا مەھدىيە سۈنۈشنى ھايال قىلمىغىن. سەن ئوغۇللىرىڭنىڭ ئۇنچىسىنى ماڭا ئاتىغىن. 30 كالا بىلەن قويلىرىڭنىڭ ئونچى بالىلىرىنىمۇ ھەم شۇنداق ئاتىغىن؛ ئونچى بالا يەتتە كۈنگىچە ئانىسى بىلەن بىللە تۇرسۇن؛ ئەمما سە ككىزنچى كۈنى ئۇنى ماڭا ئاتاپ سۇنغىن. 31 سىلەر ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس كىشىلەر بولىسىلەر؛ شۇڭا دالادا يىرتقۇچ ھايۋان تەرىپىدىن بوغۇلغان ھايۋاننىڭ گۆشىنى يېمە گىلار، بەلكى ئۇنى ئىتلارغا تاشلاپ بېرىگىلار.

23

يالغان گەپنى يايمىغىن ۋە يا يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ رەزىل ئادەمگە يان باسمىغىن. 2 قوپقا ئە گىشىپ رەزىل ئىشتا بولما يا كى دەۋا-دەستۇرلاردا گۇۋاھلىق بە رگەندە قوپقا ئە گىشىپ ھەققەتنى بۇرمىلىما. 3 كەمبەغەل دەۋا قىلسا، ئۇنىڭغا يان باسما.

4 دۇشمىنىڭنىڭ كالا يا ئېشىكى ئېزىپ كېتىپ، ساڭا ئۇچراپ قالسا، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، ئىگىسىگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بەر. 5 ئە گەر ساڭا ئوچ بولغانىنىڭ ئېشىكى يۈكىنى كۆتۈرىلەي يۈكىنىڭ ئاستىدا ياتقىنىنى كۆرسەڭ، ئۇنى يارىدەمسىز تاشلىمايسەن، بەلكى ئۇنىڭغا يارىدەملىشىپ ئېشىكىنى قوپۇرۇشۇپ بېرىشىڭ زۆرۈر. 6 ئارا گۈىكى كەمبەغەلنىڭ دەۋاسىدا ئادالەتنى بۇرمىلىما. 7 ھەرقانداق ساختا ئىشتىن ئۆزۈڭنى نېرى تارت؛ بىگۇناھ ئادەم بىلەن ھەققانىي ئادەمنى ئۆلتۈرمىگىن؛ چۈنكى مەن رەزىل ئادەمنى ھە رگىز ئادىل دەپ ئاقلىمايمەن. 8 شۇنىڭدەك ھېچقانداق پارا يېمە؛ چۈنكى پارا كۆزنى ئوچۇقلارنى كور قىلىپ، ھەققانىيلارنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. 9 مۇساپىر كىشىلە رگە زۇلۇم قىلما؛ چۈنكى ئۆزۈڭلار مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ تۇرغان بولغاچقا، مۇساپىرنىڭ روھىي ھالىنى بىلىسىلەر. 10 ئالتە يىل ئۆز يېرىڭنى تېرىپ، ھوسۇللىرىنى ئال. 11 لېكىن يەتىنچى يىلى يە رگە ئارام بېرىپ ئۇنى بوش قوي؛ خەلقىڭنىڭ نامراتلىرى ئۇنىڭدىن يىغىپ

يىسۇن، ئۇلاردىن ئاشقىنىنى جاڭگالدىكى ھايۋانلار يىسۇن، شۇنداقلا ئۇزۇمزارلىقتىڭ بىلەن زەيتۇنزارلىقىنىمۇ شۇنداق قىلغىن. 12 ئالتە كۈن ئىچىدە تۆز ئىشىكىنى ئادا قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشتىڭ زۇرۇرۇر. بۇنىڭ بىلەن كالا-ئېشەك كامىرىڭ ئارام تاپىدۇ، دېدىكىنىڭ ئوغلى بىلەن مۇساپىر كىشىمۇ ھاردۇقىنى چىقىرىدۇ. 13 مەن ساڭا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى كۆزۈڭ بۇلۇپ ئادا قىل؛ باشقا ئىلاھلارنىڭ نامىنى تىلىڭغا ئالما؛ بۇلار ھەتتا ئاغزىڭغىمۇ چىقمىسۇن. 14 ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئۈچۈن ھېيت تۇتىكۇزۇڭ. 15 ئالدى بىلەن «پېتىر نان ھېيتى»نى تۇتىكۇز؛ ساڭا ئەمر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدىكى بېكىتىلگەن كۈنلەردە يەتتە كۈن پېتىر نان يېگىن؛ چۈنكى شۇ ئايدا سەن مىسىردىن چىققانىدىڭ. شۇ ھېيتتا ھېچكىشى ئالدىمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 16 سەن ئەجىر قىلىپ تېرىغان ئېتىزدىكى زىرائىتىڭنىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى ئورغاندا «ئورما ھېيتى»نى تۇتىكۇز؛ شۇنداقلا سەن ئەجىر سىڭدۈرۈپ يەردىن ئاخىرقى ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىڭنى يىل ئاخىردا يىغقاندا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى تۇتىكۇز. 17 يىلدا ئۈچ قېتىم ئە رگە كامىرىڭنىڭ ھەممىسى رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولسۇن. 18 سەن ماڭا ئاتالغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى خېمىرتۇرۇچ سېلىنغان نان بىلەن سۈنمىغىن؛ ھېيت قۇربانلىقىنىڭ يېغىنى بولسا كېچىچە قوندۇرۇپ ئەتىگىچە ساقلىما. 19 زېمىنىڭدىكى دەسلەپكى ھوسۇلنىڭ ئەڭ ياخشىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەل. ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. 20 مانا، مەن بىر پەرىشتىنى يولدا سېنى قوغداپ، مەن ساڭا تەييارلىغان يە رگە ئېلىپ بارسۇن دەپ، ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتىمەن. 21 سەن ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭگە ئاگاھ بول، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سال. ئۇنىڭ زىتىغا تە گمە، بولمىسا، ئۇ ئىتائەتسىزلىكىڭنى كەچۈرمەيدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ نامىم ئۇنىڭدىدۇر. 22 لېكىن ئە گەر سەن ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مېنىڭ بارلىق يېرۇغانلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، مەن دۈشمەنلىرىڭگە دۈشمەن، كۈشەندىلىرىڭگە كۈشەندە بولىمەن. 23 چۈنكى مېنىڭ پەرىشتەم ئالدىڭدا يۈرۈپ، سېنى ئامورىي، ھىتتي، پەرىززىي، قاناناتىي، ھۇۋي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كىرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن. 24 سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا باش ئۇرۇپ ئىبادەت قىلما ۋە ياكى ئۇلار قىلغاندەك قىلما؛ بەلكى ئۇلارنىڭ [بۇتلىرىنى] ئۈزۈل-كېسىل چېقىۋەت، بۇت تۈۋۈكلىرىنى ئۈزۈل-كېسىل كۆكۈم-تالغان قىلىۋەت؛ 25 لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار ئۇ نان بىلەن سۈيۈڭلارنى بەركەتلەيدۇ؛ مەن بارلىق كېسەللىكنى ئارا ئالدىڭلاردىن چىقىرىپ تاشلايمەن. 26 بۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭدا يېيدىن ئاجراپ كېتىدىغان ياكى تۇغماس ھېچبىر ئايال ياكى چارپاي بولمايدۇ؛ ئۇمۇرۇڭنىڭ كۈنلىرىنى تولۇق قىلىمەن. 27 مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ۋەھىمىنى ئەۋەتىمەن، قايسى تائىپىگە يېقىنلاشسىاڭ شۇلارنى پارا كەندە قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە دۈشمەنلىرىڭنى كەينىگە ياندۇرۇپ قاچۇرىمەن. 28 ھۇيىلار، قاناناتىيلار ۋە ھىتتىيلارنى ئالدىڭدىن قوغلاپ چىقىرۇۋېتىشكە سېرىق ھەرىلەرنى ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتىمەن. 29 ئەمما زېمىنىڭ خاراىلىشىپ، دالادا ۋەھشىي ھايۋانلار ئاۋۇپ ساڭا خەۋپ بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن بىر يىلغىچە ھەيدىۋەتمەيمەن، 30 بەلكى سەن ئاۋۇپ، زېمىنى [بۇتۇنلەي] مىراس قىلىپ بولغۇچە، ئاز-ئازدىن ھەيدەپ ئۇرىمەن. 31 سېنىڭ زېمىنىڭنىڭ چېگرىلىرىنى قىزىل دېڭىزدىن تارتىپ فىلىستىيلەرنىڭ دېڭىزىغىچە، شۇنىڭدەك چۆلدىن تارتىپ [ئەفرات] دەرياسىغىچە بېكىتىمەن؛ چۈنكى زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنى ھەيدۇۋېتىپ يېرىنى ئىگىلىشىڭ ئۈچۈن، ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن. 32 سەن ئۇلار بىلەن ۋە ياكى ئىلاھلىرى بىلەن ھېچقانداق بىر ئەھدە تۈزمە. 33 ئۇلارنىڭ سېنى ئالدىمدا گۇناھقا پاتقۇزماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنى زېمىنىڭدا قەتئىي تۇرغۇزما. چۈنكى مۇبادا سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولساڭ، بۇ ئىش ساڭا تۇزاق بولىدۇ.

24 ئۇ مۇساغا يەنە: ـ «سەن بېرىپ، تۇزۇڭ بىلەن بىللە ھارۇن، نادا ب، ئابىھۇنى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ئاقساقاللىرى ئارىسىدىن يەتمىش ئادەمنى ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا چىقىپ، يىراقتا ئۇرۇپ سەجدە قىلىڭلار. 2 پەقەت مۇسالا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىن كەلسۇن؛ باشقىلار يېقىن كەلمىسۇن، خەلق ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۈستىگە چىقمىسۇن، ـ دېدى. 3 مۇسا كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق سۆزلىرى بىلەن ھۆكۈملىرىنى خالايىققا دەپ بەردى؛ پۈتكۈل خالايىق بىر ئاۋازدا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 4 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزىنى خاتىرىلەۋېلىپ، ئەتىسى سەھەر قوپۇپ تاغنىڭ تۆۋىدە بىر قۇربانگاھنى ياساپ، شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانى بويىچە ئون ئىككى تاش تۈۋۈرۈكنى تىكلىدى. 5 يەنە ئىسرائىللارنىڭ بىرنەچچە يىگىتلىرىنى ئەۋەتتى، ئۇلار بېرىپ پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىقلار سۇندى، ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىرنەچچە تورياقنىمۇ سويۇپ سۇندى. 6 ئاندىن مۇسا قانىنىڭ يېرىمىنى قاچىلارغا قاچىلدى، يەنە يېرىمىنى قۇربانگاھ ئۈستىگە چاچتى. 7 ئاندىن ئۇ ئەھدىنامىنى قولىغا ئېلىپ، خەلققە ئوقۇپ بەردى. ئۇلار جاۋابەن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سېلىپ، ئىتائەت قىلىمىز! ـ دېيىشتى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قاچىلاردىكى قانىنى ئېلىپ، خەلققە سېپىپ: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىگە ئاساسەن سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر، دېدى. 9 ئاندىن كېيىن مۇسا ۋە ھارۇن، نادا ب ۋە ئابىھۇ ئىسرائىللارنىڭ ئاقساقاللىردىن يەتمىش ئادەم بىلەن بىللە تاغ ئۈستىگە چىقىشتى. 10 ئۇلار شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى كۆردى؛ ئۇنىڭ ئايىغىنىڭ ئاستىدا خۇددى كۆك ياقۇتتىن ياسالغان نەپىس پايانداز دەك، ئاسمان گۈمبىزىدەك سۈپىسۈزۈك بىر جىسىم بار ئىدى. 11 لېكىن ئۇ ئىسرائىللارنىڭ مۇتىۋەرلىرىگە قول تەگكۈزمىدى؛ ئۇلار خۇدانى كۆرۈپ تۇردى ھەمدە يەپ-ئىچىشتى. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ تاغ ئۈستىگە، قېشىمغا چىقىپ شۇ يەردە تۇرغىن. ساڭا ئۇلارغا ئۈگىتىشكە تاش تاختايلارنى، يەنى مەن يېزىپ قويغان قانۇن-ئەمرنى بېرىمەن، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قوپۇپ، ياردەمچىسى يەشۇئانى ئېلىپ ماڭدى. مۇسا خۇدانىڭ تېغىغا چىقتى. 14 ئۇ ئاۋۇۋال ئاقساقالارغا: بىز يېنىپ كەلگۈچە مۇشۇ يەردە بىزنى ساقلاپ تۇرۇڭلار. مانا، ھارۇن بىلەن خۇر سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا قالدۇ؛ ئە گەر بىرسىنىڭ ئىش-دەۋاسى چىقسا، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسۇن، ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مۇسا تاغنىڭ ئۈستىگە چىقتى ۋە تاغنى بۇلۇت قاپلىدى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى سىناي تېغىنىڭ ئۈستىدە توختىدى؛ بۇلۇت ئۇنى ئالتە كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى؛ يەتتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدن مۇسانى چاقىردى؛ 17 پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسىنىڭ قىياپىتى ئىسرائىللارنىڭ كۆز ئالدىدا تاغنىڭ چوققىسىدا ھەمىنى يۇتقۇچى ئوتىنەك كۆرۈندى. 18 مۇسا بۇلۇتنىڭ ئىچىگە كىرىپ، تاغنىڭ ئۈستىگە چىقىپ كەتتى. مۇسا قىرىق كېچە-كۈندۈز تاغدا تۇردى.

25 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن، ئۇلار ماڭا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كەلتۈرسۇن؛ كىمنىڭ كۆڭلى ھەدىيە سۈنۈشقا خۇش بولسا، ئۇنىڭدىن ماڭا سۈنۈلىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى تاپشۇرۇۋېلىڭلار. 3 سىلەر ئۇلاردىن تاپشۇرۇۋالىدىغان كۆتۈرمە ھەدىيە: ـ ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، 4 كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل رەڭلىك يىپ، كاناپ رەخت، تۆۋت، 5 قىزىل ۋىالغان قوچقارنىڭ تېرىلىرى، دېلفىننىڭ تېرىلىرى، ئاكاتسىيە ياغىچى، 6 چىراغ ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسىھلەش مېيى» ۋە خۇشبۇي ئۈچۈن خۇشبۇي دورا-دەرمە كەلەر، 7 ئەفود بىلەن «قوشېن»غا ئورنىتىلىدىغان ئاق ھېقىق ۋە باشقا ئېسىل تاشلار بولسۇن. 8 مېنىڭ ئۈزلىرى ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن [ئۇلاردىن] ماڭا بىر مۇقەددەس ئۇرالغۇنى ياسىسۇن. 9 ئۇنى مەن ساڭا بارلىق كۆرسەتمەكچى بولغىنىمغا ئاساسەن، يەنى ئىبادەت چېدىرىنىڭ نۇسخىسى ۋە بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرىنىڭ نۇسخىسىغا ئوپۇخشاش قىلىپ ياساڭلار. 10 ئۇلار ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىسۇن. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. 11 سەن ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ئىچى ۋە سىرتىنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنىگە قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار. 12 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن تۆت ھالقا قويىدۇرۇپ، تۆت چېتىنىغا بېكىتكىن. بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا بولسۇن. 13 سەن ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ 14 ئاندىن

ساندۇق ئۈلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۈن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىردىن تۆتكۈزۈپ قويغىن. 15 بالداقلار ھەمىشە ساندۇقتىكى ھالقىدا تۇرسۇن؛ ئۈلار ئۇنىڭدىن چىقىرىلمىسۇن. 16 مەن ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ساندۇققا قويغىن. 17 ساندۇقنىڭ [يابقۇچى سۈپىتىدە] سەن ئالتۇندىن ئۆزۈنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىغىن. 18 ئىككى كېرۇبنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىغىن. ئۈلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتقىن. 19 بىر كېرۇبنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۇبنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورنىتىش ئۈچۈن ياسىغىن. ئىككى تەرىپىدىكى كېرۇبلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلىڭلار. 20 كېرۇبلار بىر-بىرىگە يۈزلەنسۈن، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىسۇن؛ كېرۇبلارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىتىلسۇن. 21 سەن كافارەت تەختىنى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، مەن ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ساندۇقنىڭ ئىچىگە قويغىن. 22 مەن شۇ يەردە سەن بىلەن كۆرۈشىمەن؛ كافارەت تەختى ئۈستىدە، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى ئىككى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ ساڭا ئىسرائىللارغا يەتكۈزۈشكە تاپشۇرىدىغان بارلىق ئەمرلىرىم توغرىسىدا سۆز قىلىمەن. 23 ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئۆزۈنلۇقى ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر شىرە ياسىغىن. 24 ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار. 25 سەن شىرەنىڭ چۇرىسىگە تۆت ئىلىك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىغىن؛ بۇ لەۋنىڭ چۇرىسىگىمۇ ئالتۇندىن بىر گىرۋەك چىقار. 26 سەن ئۇ شىرە گە ئالتۇندىن تۆت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىقا ئورناتقىن. 27 شىرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار ئۆتكۈزۈلسۈن دەپ، ھالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلسۇن. 28 بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ شىرە ئۈلار ئارقىلىق كۆتۈرىلىدۇ. 29 شىرە گە يانداپ ليگەن، قاچا-تەخسە، پىيالە ۋە «شاراب ھەدىيەلىرى»نى چاچىدىغان قەدەھلەرنى ياسىغىن؛ ئۈلارنى ساپ ئالتۇندىن ياسىغىن. 30 مېنىڭ ھۇزۇرۇمدا تۇرۇشقا سەن شىرە گە ھەمىشە «تەقدىم نان»نى قويغىن. 31 سەن ھەم ساپ ئالتۇندىن بىر چىراغدان ياسىغىن. ئۇ چىراغدان سوقۇپ ياسالسۇن؛ چىراغداننىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچە ۋە چىچەك كلىرى پۈتۈن بىر ئالتۇندىن سوقۇلسۇن. 32 چىراغداننىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلسۇن ـ چىراغداننىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، چىراغداننىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلسۇن؛ 33 بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چىچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن، يەنە بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چىچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن. چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالسۇن. 34 چىراغداننىڭ [غولىدىن] بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چىچىكى بولغان تۆت قەدەھ چىقىرىلسۇن. 35 بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە بولسۇن؛ چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستى ھەممىسى شۇنداق بولسۇن. 36 ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە قىلىنسۇن ـ بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالسۇن. 37 سەن چىراغداننىڭ يەتتە چىرىغىنى ياسىغىن؛ چىراغلار تۈدۈڭلىغا يورۇق چۈشۈرەلىشى ئۈچۈن ئۇستى تەرىپىگە ئورنىتىلسۇن. 38 ئۇنىڭ پىلىك قاچىلىرى بىلەن كۆزلدانلىرى ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. 39 چىراغدان ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. 40 ساڭا تاغدا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە بۇلارنى ئېھتىيات بىلەن ياسىغىن.

26 مۇقەددەس چېدىرنى ئون پارچە يوپۇقتىن ياساتقىن؛ يوپۇقلار نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنسۇن؛ ئۇنىڭغا كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى چېۋىر قوللارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقارغىزغىن. 2 ھەربىر يوپۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سەككىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەربىر يوپۇق ئوخشاش چۈڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. 3 يوپۇقلارنىڭ بەشى بىر-بىرىگە ئۇلانسۇن، قالغان بەش يوپۇقمۇ ھەم بىر-بىرىگە ئۇلانسۇن. 4 سەن ئۇلاپ چىقىلغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا بىر تەرىپىگە رەڭگى كۈك ئىزمە قادىغىن، شۇنىڭدەك ئۇلاپ چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگىمۇ ھەم شۇنداق قىلغىن. 5 بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىغىن، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگىمۇ ئەللىك ئىزمە قادىغىن. ئىزمىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل بولسۇن. 6 مۇقەددەس چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچە يوپۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە ئۇتاشتۇرغىن.

7 مۇقەددەس چېدىرنى يېپىش ئۈچۈن ئۆچكە تۈكىدىن يوپۇقلارنى ياسىغىن؛ يوپۇقتىن ئون بىر پارچە ياسىغىن. 8 يوپۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئون بىر يوپۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. 9 يوپۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇلاپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە يوپۇقنىمۇ ئۇلاپ بىر قىلىپ، ئالتىنىچى يوپۇقنى ئىككى قات قىلىپ، چېدىرنىڭ ئالدى تەرىپىگە ساڭگىلتىپ قويغىن. 10 سەن بىرىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىغىن. 11 سەن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇلارنى ئىزمىلە رگە ئوتكۈزۈپ ئىككى چوڭ پارچىنى ئۇلاپ قويغىن. 12 لېكىن يوپۇقنىڭ چېدىرنىڭ كەينىدىن ئېشىپ قالغان قىسمى، يەنى ئېشىپ قالغان يېرىم پارچىسى چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدە ساڭگىلاپ تۇرسۇن. 13 چېدىر يوپۇقلىرىنىڭ چېدىرنىڭ يوىدىن ئارتۇق قىسمى، يەنى ئۇ تەرىپىدىن بىر گەز، بۇ تەرىپىدىن بىر گەز، چېدىرنىڭ ئىككى تەرىپىدىن ساڭگىلاپ، ئۇنى [تولۇق] يېپىسۇن. 14 يۇنىكىدىن باشقا، چېدىرغا قىزىل يوپالغان قوچقار تېرىسىدىن يوپۇق ياساپ يېپقىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىنمۇ دېلغىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر يوپۇقنى قاپلىغىن. 15 مۇقەددەس چېدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلىگىن. 16 ھەربىر تاختاينىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن.

17 ھەربىر تاختاينىڭ ئىككىدىن تۈرۈمى بولسۇن، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ چېدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن. 18 چېدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن؛ يىگىرمىسىنى جەنۇب تەرەپكە تىكلىگىن؛ 19 بۇ يىگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە كۈمۈشتىن قىرىق تە گلىك ياسىغىن؛ بىر تاختاينىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گلىك ياسىغىن. 20 شۇنىڭدەك چېدىرنىڭ ئۇدۇل تەرىپىدە، يەنى شىمال تەرىپىدە يىگىرمە تاختاي بولسۇن؛ 21 بۇلارنىڭ قىرىق تە گلىگى كۈمۈشتىن بولسۇن؛ بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گلىك ئورنىلاشتۇرۇلسۇن.

22 چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرەپكە ئالتە تاختاي ياساپ تىكلىگىن. 23 چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭغا ئىككى تاختاي ياساپ ئورناتقىن. 24 بۇ [بۇلۇڭ تاختايلىرى] ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىنسۇن [تاختايلارنى] تۆزۈتارا چېتىشتۇرسۇن، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلسۇن. ھەر ئىككىسى شۇنداق قىلىنسۇن، ئىككى بۇلۇڭغا تىكلەنسۇن. 25 ئارقا تەرەپتە سەككىز تاختاي بولىدۇ، ئۈلارنىڭ كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تە گلىگى بولىدۇ؛ بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تە گلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تە گلىك بولىدۇ. 26 يۇنىكىدىن باشقا سەن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بالداق ياسىغىن؛ چېدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى، 27 چېدىرنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى، چېدىرنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى ياسىغىن. 28 تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئوتتۇرا بالداق بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يېتىدىغان بولسۇن. 29 تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئوتكۈزۈلىدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن.

30 چېدىرنى ساڭا تاغدا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە ياساپ تىكلىگىن. 31 سەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۈك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇنى چېۋىر قوللار كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ كەشتىلەپ چىقسۇن. 32 ئۇنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسالغان تۆت خادىغا ئېسىپ قويغىن.

بۇ خادىلار ئالتۇن بىلەن قاپلانسۇن، ھەربىرىنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ خادىلار كۆمۈشتىن ياسالغان تۆت تە گىلىككە ئورنىتىلسۇن. **33** پەردە چېدىر يوپۇقىدىكى ئىلمە كەلە رگە ئېسىلىپ ساڭگىلىتىپ قويۇلسۇن؛ ئاندىن ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنى شۇ يەرگە كەلتۈرۈپ، پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن پەردە سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس جاي بىلەن ئەڭ مۇقەددەس جاينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى بىر ئايرىما پەردە بولسۇن. **34** ئاندىن سەن «كافارەت تەختى»نى ئەڭ مۇقەددەس جايدىكى ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىگە قويغىن. **35** شىرە بولسا پەردىنىڭ تېشىغا ئورۇنلاشتۇرۇلسۇن؛ چىراغدانىنى شىرەنىڭ ئۇدۇلىغا، چېدىرنىڭ جەنۇب تەرىپىگە قويغىن؛ شىرەنى شىمال تەرىپىگە قويغىن. **36** بۇنىڭدىن باشقا سەن چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆرك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇ كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. **37** بۇ پەردە ئۈچۈن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بەش خادا ياساپ، ئۇلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ھەربىرىنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە بەش دانە تە گىلىكنى مىستىن قويۇپ تەيارلاتقىن.

27

سەن قۇربانگاھنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىغىن. قۇربانگاھ تۆت چاسا بولسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىنسۇن. **2** ئۇنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قويۇلىدىغان مۈڭگۈزلىرىنى ياسىغىن؛ مۈڭگۈزلىرى قۇربانگاھ بىلەن بىر گەۋدە قىلىنسۇن. قۇربانگاھنى مىس بىلەن قاپلىغىن. **3** قۇربانگاھنىڭ ياغ [ۋە كۈلىنى] ئېلىشقا داسىلارنى ياسىغىن؛ ئۇنىڭغا خاس بولغان گۈزىچە كەلەرنى، كوربىلارنى، لاخىشگىرلارنى ۋە ئوتدانلارنىمۇ ياسىغىن؛ ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ياساشقا مىس ئىشلەتكىن. **4** قۇربانگاھ ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىغىن؛ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە تۆت مىس ھالقا ياساپ بېكىتىپ قويغىن. **5** شالانى قۇربانگاھنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۋە كتىن تۆۋەنرەك تۇرىدىغان قىلغىن، شۇنداقتا شالا قۇربانگاھنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **6** قۇربانگاھقا ئىككى بالداق ياسىغىن؛ ئۇلار ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بولسۇن، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىغىن. **7** قۇربانگاھنى كۆتۈرگەندە، بالداقلار ئۇنىڭ ئىككى يېنىدا بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلارنى ھالقىلارغا ئوتكۈزۈپ قويغىن. **8** قۇربانگاھنى تاختايلاردىن ياسىغىن، ئىچى بوش بولسۇن؛ ئۇ تاغدا ساكا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە [ھۆنەرۋەنلەر] تەيار قىلسۇن. **9** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسىغىن. ھويلىنىڭ جەنۇبىغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن پەردىلەرنى توقۇغىن؛ شۇ تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز بولسۇن. **10** پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تە گىلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۆمۈشتىن ياسالسۇن. **11** شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تە گىلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۆمۈشتىن ياسالسۇن. **12** ھويلىنىڭ غەرب تەرىپىدە ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئون خادىسى ۋە ئون تە گىلىكى بولسۇن. **13** ھويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئەللىك گەز بولسۇن. **14** بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گىلىكى بولسۇن. **15** يەنە بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گىلىكى بولسۇن. **16** ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يىگىرمە گەز كېلىدىغان بىر پەردە قويۇلسۇن؛ پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن كەشتىلەنسۇن. ئۇنىڭ تۆت خادىسى بىلەن تۆت تە گىلىكى بولسۇن. **17** ھويلىنىڭ چۇرىسىدىكى ھەممە خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ ئىلمە كلىرى كۈمۈشتىن، تە گىلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. **18** ھويلىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كەڭلىكى ھەر ئىككى تەرىپى ئەللىك گەز بولسۇن؛ نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ئىشلەنگەن پەردىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز قىلىنسۇن؛ خادىلارنىڭ تە گىلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. **19** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرى ھەمدە بارلىق مىق-قوزۇقلىرى، شۇنداقلا ھويلىنىڭ بارلىق مىق-قوزۇقلىرى مىستىن بولسۇن. **20** ـ چىراغنىڭ ھەممىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن، چىراغقا ئىشلىتىشكە زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايىنى قېشىڭغا كەلتۈرۈشكە ئىسرائىلارنى بۇيرۇغىن. **21** جاماەتە چېدىرنىڭ ئىچىدە، ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۇدۇلىدىكى پەردىنىڭ تاشقىرىدا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنىڭ يېنىق تۇرغىزۇشى ئىشىدا بولسۇن. بۇ ئىش دەۋردىن-دەۋرگىچە ئىسرائىلارغا ئەبەدىي بىر قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن.

28

سەن ئىسرائىلارنىڭ ئىچىدىن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئۆز قېشىڭغا كەلتۈرگىن؛ ئۇلارنى، يەنى ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ناداب، ئابىھۇ، ئەلئازار ۋە ئىتامارلارنىڭ مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ينىڭغا كەلتۈرگىن. **2** ئاكاڭ ھارۇنغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك ئۈچۈن مۇقەددەس كىيىملەرنى تەييارلىغىن. **3** ھارۇننىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئەقىل-پاراسەتنىڭ روھى بىلەن قەلبلىرىنى تولدۇرغان چېۋەر كىشىلەرنىڭ ھەربىرىگە سۆز قىلىپ، ئۇلارنى ئالاھىدە كىيىملەرنى تىكىشكە بۇيرۇغىن. **4** ئۇلار تىكىدىغان كىيىملەر مۇنۇلاردىن ئىبارەت: ـ بىر قوشىن، بىر ئېفود، بىر تون، كەشتىلەنگەن بىر خالتا كۆڭلەك، بىر سەللە ۋە بىر بەلئاغ. مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلار ئاكاڭ ھارۇنغا ۋە ئوغۇللىرىغا مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكسۇن. **5** ئۇنىڭغا ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەخت ئىشلىتىلسۇن؛ **6** ئەفودنى ئۇلار ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىلەرنى تەييارلاپ، چېۋەر قولىلارغا نەپىس قىلىپ [كەشتىلىتىپ] ئىشلەتسۇن. **7** ئەفودنىڭ ئىككى يېشىنى بىر-بىرگە تۇتاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىككى دولىسىدا مۇرىلىك تاسما بولسۇن. **8** ئەفودنىڭ ئۈستىدىن باغلايدىغان، كەشتىلەنگەن بەلئاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنسۇن ۋە ئۇنىڭغا ئوخشاش سىپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالسۇن. **9** ئىككى ئاق ھېقىقى تېپىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئويدۇرغىن؛ **10** ئۇلارنىڭ نامىلىرىنىڭ ئالتىسى بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، قالغان ئالتىسى بولسا يەنە بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، ھەممىسى تۇغۇلۇش تەرتىپى بويىچە پۈتۈلسۇن. **11** خۇددى ياقۇت نەقىشچىلىرى ئىشلىگەندەك، مۇھۇر ئويلىغاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئىككى ياقۇتقا ئويدۇرغىن؛ ئۇلار ئالتۇندىن ياسالغان كۆزلۈككە بېكىتىلسۇن. **12** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلەتمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا قادىغىزغىن؛ شۇنداق بولغاندا، ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ نامىلىرىنى ئەسلەتمە سۈپىتىدە مۇرىلىرىدە كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. **13** بۇنىڭدىن باشقا، سەن ئالتۇندىن يەنە ئىككى كۆزلۈك ۋە ساپ ئالتۇندىن شوينىدەك ئېشىپ ئېتىلگەن ئىككى زەنجىر ياساتقىن؛ ئاندىن ئېشىلىپ زەنجىرلەر كۆزلۈككە رگە بېكىتىلسۇن. **15** «ھۆكۈم قوشىنى»نى چېۋەر قولىلارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياساتقىن؛ ئۇنى ھەم ئەفودنى ئىشلىگەن ئۇسۇلدا ياسىغىن، ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىغىن. **16** ئۇ ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىنسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كەڭلىكىمۇ بىر غېرىچ بولسۇن. **17** ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورنىتىگىن: ـ بىرىنچى قاتارغا قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۇمرەت ئورنىتىلسۇن؛ **18** ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس ئورنىتىلسۇن؛ **19** ئۈچىنچى قاتارغا سۈسۈن ياقۇت، پىروزا ۋە سۈسۈن كۈزاتىس ئورنىتىلسۇن؛ **20** تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئاناراتاش ئورنىتىلسۇن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۆزلۈك ئىچىگە ئورنىتىلسۇن. **21** بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىغا ۋە كىل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ ساندىدەك ئون ئىككى بولۇپ، مۇھۇر ئويلىغاندەك ھەربىر گۆھەر رگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن يۈزلىسۇن. **22** قوشىنغا شوينىدەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىغىن. **23** قوشىنغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىگىگە بېكىتكىن؛ **24** ئاندىن ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى

زەنجىرنى قوشىنىنڭ [يۇقىرقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن تۆتكۈزۈپ، 25 ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى تۆچىنى ئىككى كۈزلۈكتە بىكىتىپ، [كۈزلۈكلەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتقىن. 26 يۇنىكۈن باشقا سەن ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، تۆلارنى قوشىنىنڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بىكىتكىن، تۆلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنسۇن ئېچىگە قادالسۇن. 27 مۇندىن باشقا سەن ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، تۆلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۆۋەنكى قىسمىغا، يەنى ئەفودقا تۇلىنىدىغان جايغا يېقىن قىلىپ، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزرەك قىلىپ بىكىتكىن. 28 قوشىنىنڭ ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋىغدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشىنىنڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن قوشىنىنڭ ھالقىسىنى كۆك شوينا بىلەن ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويغىن. 29 شۇنداق قىلغاندا، ھارۇن مۇقەددەس جايغا كىرگەندە، ھۆكۈم قوشىنىنى تاقىغاچقا، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئەسلەتمە سۈپىتىدە يۈرىكىنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دائىم كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 30 ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرگەندە، تۇرىم بىلەن تۇممم ئۈچۈن يۈرىكى ئۈستىدە بولۇشى ئۈچۈن، بۇلارنى ھۆكۈم قوشىنىنڭ ئېچىگە ئالغىن؛ مۇشۇنداق قىلغاندا، ھارۇن ئىسرائىللارغا باغلىق ھۆكۈملەرنى ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۆز يۈرىكى ئۈستىدە كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 31 ئەفودنىڭ [ئېچىدىكى] تونىنى پۈتۈنلەي كۆك رەڭلىك قىلغىن. 32 تونىنىڭ باشقا كىيىلىدىغان تۆشۈكى دەل ئوتتۇرىسىدا بولسۇن؛ ئۇنىڭ يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن خۇددى بايكار توقۇغاندەك، ساۋۇتنىڭ ياقىسىغا ئوخشاش چۈرىسىگە پەۋاز چىقىرىلسۇن. 33 ئۇنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئاسقىن ھەمدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، چۈرىسىدىكى ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويغىن؛ تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ پۈتكۈل چۈرىسىگە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، يەنە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار... بىكىتىلسۇن. 35 ھارۇن خىزمەت قىلغان ۋاقتىدا شۇ تونىنى كىيىسۇن؛ بۇنىڭ بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بارغاندا، يەنى مۇقەددەس جايغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرىپ-چىققاندا ئۇنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ تۇرىدۇ-دە، ئۇ ئۆلۈمدىن ئامان قالىدۇ. 36 ئاندىن كېيىن سەن ساپ ئالتۇندىن نەپىس بىر ئوتۇغاتنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۆھۈر رەڭ نەقشىلەنگەندەك: «پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ۋېيغىن؛ 37 ئۇنى كۆك رەڭلىك يىپ بىلەن سەللىسىگە چىگىگىن؛ ئۇ سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە تاقالسۇن؛ 38 ئۇ ھارۇننىڭ پېشانىسىدە تۇرسۇن. بۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ مۇقەددەس قىلىپ كەلتۈرگەن بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرىگە چاپلاشقان گۇناھلارنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرىدۇ؛ ھەدىيەلەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن ئوتۇغات ھەمىشە ئۇنىڭ پېشانىسىگە تاقاقلىق تۇرسۇن. 39 بۇنىڭدىن باشقا ئاق كاتاپ رەختتىن بىر كۆڭلەك توقۇغىن، شۇنىڭدەك كاتاپ رەختتىن توقۇلغان بىر سەللە تەييارلىغىن؛ كەشتىلەنگەن بىر بەلۋاغ ياسىغىن. 40 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا خالتا كۆڭلەك كەلىرنى تىككىن؛ ئۇلارغىمۇ بەلۋاغلارنى تەييارلا، ئۇلارغا ئېگىز بۆكەلىرنىمۇ تىككىن؛ بۇلار ئۇلارغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك بولسۇن. 41 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سەن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا كىيدۈرگىن؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنى مەسىھلەپ، ماڭا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىغىن. 42 ئۇلارنىڭ ئەۋرەتلىرىنىڭ يېپىق تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇلارغا كاتاپ رەختتىن تامبال ئەتتۈرگىن؛ ئۇ بېلىدىن يوتىسىغىچە يېپىپ تۇرسۇن. 43 ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە ياكى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇش ئۈچۈن قۇربانگاھقا يېقىنلاشقاندا، ئۇلار گۇناھكار بولۇپ ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن [تامبالنى] كىيىۋالسۇن. بۇ ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى نەسىللىرى ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن.

29

ئۇلارنىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن مۇنداق ئىشنى ئادا قىلىشىڭ كېرەك: ـ سەن بىر ياش ئە رەكەك تورپاق بىلەن ئىككى قوچقارنى تاللا (ھەممىسى بىجىرىم بولسۇن) 2 ھەمدە پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچ ۋە زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىھلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلارنى تەييارلا، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى بۇغداي ئۇنىدىن ئۇنىدىن قىلغىن؛ 3 نانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر سېۋەتكە سېلىپ، سېۋەتنى، تورپاقنى ۋە ئىككى قوچقارنى بىللە ھەدىيە قىلىپ كەلتۈرگىن. 4 سەن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ 5 ئاندىن كىيىملىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ھارۇنغا خالتا كۆڭلەك، ئەفود تونى ۋە ئەفودنى كىيدۈرگىن، قوشىنى تاقىغىن؛ ئاندىن بېلىگە ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋىغنى باغلىغىن. 6 بېشىغا سەللىنى يۆگەپ، سەللىگە مۇقەددەس ئوتۇغاتنى تاقاپ قويغىن. 7 ئاندىن مەسىھلەش مېيىنى ئېلىپ، بېشىغا قويۇپ ئۇنى مەسىھلىگىن. 8 ئاندىن سەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارغا خالتا كۆڭلەك كەلەرنى كىيدۈرگىن؛ 9 ئۇلارغا، يەنى ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەلۋاغلارنى باغلاپ، ئېگىز بۆكەلەرنى كىيدۈرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەبەدىي بەلگىلىمە بولىچە، كاھىنلىق خىزمىتى ئۇلارنىڭكى بولىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى خۇداغا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىپ تەيىنلىگىن. 10 — سەن تورپاقنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگىن، ئېلىپ كەلگىنىڭدە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن. 11 ئاندىن سەن بۇ تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يىندا بوغۇزلىغىن؛ 12 تورپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ بارمىقىڭ بىلەن ئۇنى قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ، قالغان قانلىرى ھەممىسىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويغىن. 13 ئېچ قارىنى يۆگەپ تۇرغان بارلىق مايىنى، شۇنداقلا جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ بۇلارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرگىن. 14 تورپاقنىڭ گۆشى، تېرىسى ۋە تېزىكىنى بولسا چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتكىن؛ بۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 15 ئاندىن سەن قوچقارلارنىڭ بىرىنى ئېلىپ كەلگىن؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ 16 ئاندىن سەن بۇ قوچقارنى بوغۇزلاپ، ئۇنىڭ قېنىدىن قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكىن. 17 قوچقارنى پارچىلاپ، ئۇنىڭ ئېچ قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى يۇيۇپ، ئۇلارنى گۆش پارچىلىرى ۋە باشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، 18 پۈتۈن قوچقارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرگىن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ـ ئوت ئارقىلىق سۈنۈلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇيى يەتكۈزىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. 19 كېيىن سەن ئىككىنچى قوچقارنى ئېلىپ كەلگىن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويسۇن. 20 ئاندىن بۇ قوچقارنى بوغۇزلاپ قېنىدىن ئېلىپ، ھارۇننىڭ ئوڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئوڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇلارنىڭ ئوڭ قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىغا سۈ رەكەپ قويغىن؛ قالغان قانى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكىن. 21 ئاندىن قۇربانگاھ ئۈستىدىكى قاندىن ۋە مەسىھلەش مېيىدىن ئېلىپ، ھارۇننىڭ ئۈستىگە، ئۇنىڭ كىيىملىرىگە، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگىمۇ سەپكىن. شۇنداق قىلىپ ئۇ ۋە ئۇنىڭ كىيىملىرى، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغان بولىدۇ. 22 ئاندىن سەن قوچقارنىڭ مېيى، قۇيرۇق مېيى، ئېچ قارىنى يۆگەپ تۇرغان بارلىق مايى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى مايىنى چىقار ھەمدە ئوڭ ئارقا پۇتىنى ئالغىن ـ (چۈنكى بۇ قوچقار كاھىنلىققا تىكلەش [قۇربانلىقىغا ئاتالغان] قوچقاردۇر) ـ 23 — بۇنىڭدىن باشقا سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قويۇلغان پېتىر نان سېۋىتىدىن بىر گىردىنى، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچتىن بىرنى ۋە پېتىر ھەمەك نانىدىن بىرنى ئېلىپ، 24 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇننىڭ قوللىرىغا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قوللىرىغا قويۇپ، ئۇلارنى «يۇلا كلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يۇلا كلاتقۇزغىن. 25 ئاندىن سەن بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن تاپشۇرۇپ ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيى چىقارسۇن دەپ، قۇربانگاھتىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ ئۈستىدە قويۇپ كۆيدۈرگىن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۈنۈلغان ھەدىيە بولىدۇ. 26 سەن ھارۇننى كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنىڭ ئۈشىنى ئېلىپ «يۇلا كلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يۇلا كلاتقىن؛ بۇ سېنىڭ ئۈلۈشۈڭ بولىدۇ. 27 شۇنىڭدەك، سەن كاھىنلىققا تىكلەش

قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنىڭ «پۇلا گۈلتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پۇلا گۈلتىلغان توشى بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېگىز كۆتۈرۈپ پۇلا گۈلتىلغان تارقا پۇتىنى، يەنى ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان شۇ ئۇلۇشلەرنى «مۇقەددەس» دەپ ئىلىپ بېكىتكىن. **28** شۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسىلەر ئەبەدىي بەلگىلىمە ۋىجچە ئىسرائىللار تەرىپىدىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان ئىسۇۋە بولىدۇ، چۈنكى ئۇ كۆتۈرمە ھەدىيەدۇر. بۇلار ئىسرائىللار تەرىپىدىن سۇنۇلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن ئىلىپ چىقىلىپ، ئۇلارنىڭ پەروەردىگارىغا ئاتاپ «ئېگىز كۆتۈرگەن ھەدىيە»سى ھېسابلىنىپ، «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. **29** ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىگە كېيىن ئوغۇللىرى ۋارىسلىق قىلىدۇ. ئۇلار مەسىھلىنىپ، كاھىنلىققا تەينىلەنگەندە شۇ كىيىملەرنى كىيىشۈن. **30** ئوغۇللىرىنىڭ قايسىسى ئۇنىڭ ئورنىنى بېسىپ كاھىن بولسا، جامائەت چېدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىدە خىزمەتتىكە كىرىشكەندە، بۇ كىيىملەرنى ئۇدا يەتتە كۈن كىيىپ يۈرىشۈن. **31** سەن كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنىڭ گۈشىنى مۇقەددەس جايدا پىشۇرغىن؛ **32** ئاندىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى قوچقارنىڭ گۈشى بىلەن سېۋەتتىكى نانلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا يېيىشۈن؛ **33** ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ كاھىنلىققا تەينىلىنىشىدە خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغاندا كافارەتتىكە ئىشلىتىلگەن نەرسىلەرنى يېيىشۈن، لېكىن بۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، يات كىشى بۇنىڭدىن ھېچنېمىنى جېمىسۈن. **34** ئەگەر كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىق گۈشىدىن ياكى نادىن ئەتىگەنگىچە ئازراق ئېشىپ قالسا، ئېشىپ قالغانىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىڭ؛ بۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، ھېچكىم ئۇنىڭدىن يېسە بولمايدۇ. **35** سەن شۇ تەرىقىدە ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى توغرىسىدا ۋېرىۋغىنىمنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈرۈپ، ئۇدا يەتتە كۈنگىچە ئۇلارنى كاھىنلىققا تىكلەش ۋەزىپىسىنى ئادا قىلغىن. **36** ھەر كۈنى كافارەت قىلىنىشقا گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بور تورپاقنى سۇنغىن. قۇربانگاھنىڭ ئۆزىنى گۈناھتىن پاك قىلىشقا ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرگىن، مۇقەددەس قىلىنسۇن دەپ، ئۇنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسىھلىگىن. **37** يەتتە كۈنگىچە سەن قۇربانگاھ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى مۇقەددەس قىلغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ، ئۇنىڭغا تەگكەن ھەممە نەرسە مۇقەددەس ھېسابلىنىدۇ. **38** مانا، قۇربانگاھتا ھەممىشە سۇنىدىغانلىرىڭ مۇنۇلار: ــ ھەر كۈنى بىر ياشلىق ئىككى قوزا قۇربانلىق قىلىنسۇن. **39** بىرىنى ئەتىگەنده، يەنە بىرىنى گۈگۈمدا قۇربانلىق قىلىپ سۇنغىن. **40** بىرىنچى قوزا بىلەن بەرگە زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىننىڭ تۆتىدىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن بۇغداي ئۇندىن [ئەفاھنىڭ] ئوندىن بىرى ۋە يەنە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە تۆتىدىن بىر ھىن شاراب قۇشۇپ سۇنۇلسۇن. **41** ئىككىنچى قوزىنى گۈگۈمدا سۇنغىن، ئۇنى ئەتىگەنلىك قۇربانلىقىنىڭكىدەك، خۇشبۇي بولۇشى ئۈچۈن ئوت ئارقىلىق پەروەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيە بىلەن قوشۇپ سۇنغىن. **42** شۇ تەرىقىدە بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق نەسىلدىن-نەسىلگە جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا پەروەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۇتۇكزۇلۇپ دائىملىق قۇربانلىق بولسۇن؛ مەن [پەروەردىگار] شۇ يەردە سىلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، سەن بىلەن سۆزلىشىمەن. **43** شۇنىڭدەك مەن شۇ يەردە ئىسرائىللار بىلەن ئۇچرىشىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاي مېنىڭ شان-شەرىپىم بىلەن مۇقەددەس قىلىنىدۇ. **44** مەن جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى ئۆزۈمگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلىمەن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىمۇ ئۆزۈمگە كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشقا ئىلىپ مۇقەددەس قىلىمەن. **45** شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. **46** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇداسى پەروەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەروەردىگارىدۇرمەن.

30 سەن يەنە خۇشبۇي ياندۇرۇش ئۈچۈن بىر خۇشبۇيگاھنى ياساتقىن؛ ئۇنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن تەيىارلىغىن. **2** ئۇ تۆت چاسا، ئۇزۇنلۇقى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولسۇن. ئۇنىڭ [تۆت بۇرجىكىدىكى] مۈڭگۈزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالسۇن. **3** سەن ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ ئۈستىنى، تۆت ئەتراپىنى ھەم مۈڭگۈزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتقىن؛ ئۇنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۈرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقارغىن. **4** ئۇنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتكىن؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا ئۇدۇلمۇئۇدۇل بېكىتكىن. خۇشبۇيگاھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورنۇناشتۇرغىن. **5** بالداقلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. **6** خۇشبۇيگاھنى ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلدىكى پەردىنىڭ سرتىغا، يەنى مەن سەن بىلەن كۆرۈشىدىغان جاي بولغان ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنىڭ ئۈدۈلىغا قويغىن. **7** ھارۇن شۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇي ئەتىرنى ياندۇرسۇن؛ ھەر كۈنى ئەتىگەنلىكى چىراغلارنى يەرلىگىلى كەلگەندە، خۇشبۇيلارنى ياندۇرسۇن. **8** شۇنىڭدەك ھارۇن گۈگۈمدا چىراغلارنى تەزىپ ياققاندا، خۇشبۇي ياندۇرسۇن. شۇنداق قىلىپ پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا نەسىلدىن-نەسىلگە خۇشبۇي ھەمىشە تۈچۈرۈلەي يېنىق بولىدۇ. **9** سىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە نە ھېچقانداق غەيرىي خۇشبۇي ياندۇرماڭلار، نە كۆيدۈرمە قۇربانلىق نە ئاشلىق ھەدىيە سۇنماڭلار، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچقانداق شاراب ھەدىيەنى تۆكمەڭلار. **10** ھەر يىلدا ھارۇن بىر قېتىم [خۇشبۇيگاھنىڭ] مۈڭگۈزلىرىگە كافارەت كەلتۈرسۇن؛ ھەر قېتىم كافارەت كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۇن. نەسىلدىن-نەسىلگە شۇنداق قىلىڭلار؛ بۇ [خۇشبۇيگاھ] پەروەردىگارغا «ئەڭ مۇقەددەس» ھېسابلىنىدىغان نەرسىلەرنىڭ قاتارىدىندۇر. **11** پەروەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ــ **12** سەن ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن ئۇلارنى سانىغىنىڭدا، ئۇلارنىڭ سانلىشى ۋەجىدىن تارىسغا بالا يېتىپەت كەلمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنى سانىغىنىڭدا ھەربىر ئادەم تۆز جېنى ئۈچۈن پەروەردىگارغا كافارەت پۇلى تاپشۇرسۇن. **13** رويخەتتىكە ئېلىنىپ، ساناقتىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بىرىشى كېرەك بولغىنى شۇكى، ھەربىرى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋىجچە يېرىم شە كەل بەرسۇن (بىر شە كەل يىگىرمە گەراھقا ياراۋەر كېلىدۇ). بۇ يېرىم شە كەل پەروەردىگارغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. **14** رويخەتتىكە ئېلىنىپ، ساناقتىن ئۆتكەنلەر، يەنى يىگىرمە ياش ياكى ئۇنىڭدىن چوڭلارنىڭ ھەربىرى پەروەردىگارغا شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى بەرسۇن. **15** ئۆز جېنىڭلارغا كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەروەردىگارغا كۆتۈرمە ھەدىيە بەرگىنىڭلاردا باي كىشى يېرىم شە كەلدىن ئارتۇق بەرمىسۇن، كەمبەغەل كىشىمۇ يېرىم شە كەلدىن كەم بەرمىسۇن. **16** سەن ئىسرائىللاردىن شۇ كافارەت پۇلىنى تاپشۇرۇپ ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىگە بېغىشلاپ ئىشلەتكىن؛ ئۇ پۇل ئىسرائىللارغا پەروەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئەسلەتمە سۈپىتىدە جېنىڭلارغا كافارەت كەلتۈردىغان بولىدۇ. **17** پەروەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ــ **18** سەن ۋېيۇنۇشقا ئىشلىتىشكە مىستىن [يوغان] بىر داس ۋە ئۇنىڭغا مىستىن بىر تەگلىك ياساتقىن؛ ئۇنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئىچىگە سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. **19** ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭدىكى سۇ بىلەن پۇت-قوللىرىنى يۇيسۇن. **20** ئۇلار جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە تۇلەسلىكى ئۈچۈن سۇ بىلەن ئۆزىنى ۋېيۇشى كېرەك؛ ئۇلار خىزمەت قىلىش ئۈچۈن، قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ پەروەردىگارغا ئوت ئارقىلىق ئاتىلىدىغان قۇربانلىق سۈنماقچى بولغىنىدىمۇ، شۇنداق قىلسۇن. **21** ئۇلار تۇلەسلىكى ئۈچۈن پۇت-قوللىرىنى يۇيسۇن؛ بۇ ئىش ئۇلارغا، يەنى ئۆزى ۋە ئۇنىڭ نەسىللىرى ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. **22** پەروەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ــ **23** سەن ھەممىدىن ئېسىل خۇشبۇي دورا-دەرمەكلەردىن تەيىارلا، يەنى مۇرمەككى سۈيۈقلۇقىدىن بەش يۈز شە كەل، دارچىندىن ئىككى يۈز ئەللىك شە كەل، ئېگىردىن ئىككى يۈز ئەللىك شە كەل، **24** قوۋزاقدارچىندىن بەش يۈز شە كەل ئېلىپ (بۇ تۆلچەملەر مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋىجچە بولسۇن) ۋە زەيتۇن مېيىدىنمۇ بىر ھىن تەيىارلا؛ **25** بۇ دورا-دەرمەكلەر بىلەن مەسىھ قىلىش ئۈچۈن بىر مۇقەددەس مای ــ ئەترچى چىقارغاندەك بىر خۇشبۇي مای چىقارغۇزغىن. بۇ «مۇقەددەس مەسىھلەش مېيى» بولىدۇ. **26** سەن ئۇنىڭ بىلەن جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنى، **27** شىرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچىلىرىنى، چىراغدان ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھنى، **28** كۆيدۈرمە قۇربانلىق

قۇربانگاهى ۋە تۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە تۇنىڭ تە گىلكىنى مەسىھلىگىن؛ 29 سەن شۇ تەرزدە تۇلارنى «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا مۇقەددەس قىلغىن. تۇلارغا تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ «مۇقەددەس» ھېسابلىنىدۇ. 30 ھارۇن بىلەن تۇنىڭ ئوغۇللىرىنى بولسا ماڭا كاھىنلىق خىزمىتىتە بولۇشنى تۇچۇن مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلغىن. 31 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئېيتقىن: ـ بۇ ماي ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس مەسىھلەش مېيى بولىدۇ. 32 تۇنى ئادەمنىڭ بەدىنگە قويسا بولمايدۇ، شۇنىڭدەك تۇنىڭغا ئوخشايدىغان ياكى تە ركىبى ئوخشىشىدىغان ھېچقانداق مايلارنى ياسىماڭلار. تۇ مۇقەددەس بولغىنى تۇچۇن سىلە رگىمۇ مۇقەددەس بولۇشنى كېرەك. 33 كىمكى تە ركىبى شۇنىڭغا ئوخشايدىغان ماي تە گشىسە، ياكى تۇنى ئېلىپ يات بىرسگە سۇرسە، تۇ تۇز خەلقى ئارىسىدن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 34 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ سەن خۇشبۇي دورا-دەرمە كلەر، يەنى خۇشبۇي يېلم، دېڭىز قۇلۇلىسى مېيى، ئاق دېۋىرقاي ۋە ساپ مەستىكى تەيىارلىغىن. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش مىقداردا بولسۇن؛ 35 خۇددى ئەترىپى ماي چىقارغانغا ئوخشاش، تۇلارنى تە گشەپ خۇشبۇي ياسىغىن؛ تۇ تۇزلانغان، ساپ ۋە مۇقەددەس پۇراقلىق ئەتىر بولىدۇ. 36 سەن تۇنىڭدىن ئازراق ئېلىپ، تالقاندەك ئوبدان ئېزىپ، جامائەت چېدىرىدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق [ساندۇقىنىڭ] ئۈدۈلىغا، يەنى مەن سىلەر بىلەن كۆرۈشىدىغان جاينىڭ ئالدىغا قويغىن. بۇ سىلە رگە پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا ھېسابلانسۇن. 37 سىلەر ياسىغان بۇ خۇشبۇيىنىڭ رېتسىپى بىلەن تۇز ئۈگلارغىمۇ ئوخشاش بىر خۇشبۇيىنى ياسۇالىسا گلار بولمايدۇ. تۇ ساڭا نىسبەتەن ئېيتقاندا پەرۋەردىگارغا خاس قىلىنغان مۇقەددەس بولىدۇ. 38 كىمكى تۇنىڭ پۇرىقىنى پۇراپ ھۇزۇرلىنىش تۇچۇن تۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان ھەرقانداق بىر خۇشبۇيىنى ياسىسا، تۇ تۇز خەلقى ئارىسىدن ئۈزۈپ تاشلانسۇن.

31

پەرۋەردىگار خۇدا مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 2 مانا، مەن تۇزۇم يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەئىل ئىسمىنى ئاتاپ چاقىردىم؛ 3 تۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، تۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، تۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، 4 تۇرلۈك-تۇرلۈك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان، يەنى ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، 5 ياقۇتلارنى كېسىپ-ئويالايدىغان، تۇلارنى زىننەت يۇيۇملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدىم. 6 شۇنىڭدەك مانا، مەن يەنە دان قەبىلىسىدىن ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولىيابنى تۇنىڭغا يارىدەمچىلىككە تەيىنلىدىم، شۇنداقلا مەن ساڭا يۇيۇغان ھەممە نەرسىلەرنى ياسىسۇن دەپ، بارلىق پەم-پاراسەتلىك كىشىكەرنىڭ كۆڭلىگە تېخىمۇ تەقىل-پاراسەت ئاتا قىلدىم؛ 7 شۇنىڭ بىلەن تۇلار جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى، تۇنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنى، چېدىرنىڭ ھەممە ئەسۋابلىرىنى، 8 شىرە بىلەن تۇنىڭ قاچا-قۇچىلىرىنى، ساپ ئالتۇندىن ياسىلىدىغان چىراغدان بىلەن تۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھنى، 9 كۈيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى بىلەن تۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دېسى بىلەن تۇنىڭ تە گلىكىنى ياسىيالايدىغان، 10 خىزمەت كىيىملىرى، يەنى كاھىنلىق خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى ۋە تۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى توقۇيالايدىغان، 11 مەسىھلەش مېيى ۋە مۇقەددەس جايغا تەيىارلىنىدىغان ئېسىل دورا-دەرمە كلەردىن خۇشبۇيىنى ياسىيالايدىغان بولدى. مەن ساڭا ئەمر قىلغىنىم يوپچە تۇلار بارلىق ئىشنى بەجا كەلتۈرىدۇ. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 13 سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ تۇلارغا: ـ «سىلەر مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى چوقۇم تۇتۇڭلار؛ چۈنكى بۇلار سىلەرنىڭ تۇز ئۈگلارنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكنى بىلىشىڭلار تۇچۇن مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرا كلاردىكى بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ. 14 شابات كۈنى سىلە رگە مۇقەددەس قىلىپ بېكىتىلگىنى تۇچۇن، تۇنى تۇتۇڭلار؛ كىمكى تۇنى بۇزسا، تۇلۇم جازاسىغا تارتىلىنسا بولمايدۇ؛ بەرھەق، كىمكى تۇ كۈننىدە ھەرقانداق ئىشنى قىلسا، تۇز خەلقى ئارىسىدن ئۈزۈپ تاشلانسۇن. 15 ئالتە كۈن ئېچىدە ئىش قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈن بولۇپ، ئارام ئالىدىغان شابات كۈنى بولىدۇ؛ كىمكى شابات كۈننىدە بىرەر ئىش قىلسا، تۇلۇم جازاسىغا تارتىلىنسا بولمايدۇ. 16 ئىسرائىللار شابات كۈننى تۇتۇشنى كېرەك؛ تۇلار ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە تۇنى ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە تۇتسۇن. 17 بۇ مەن بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەبەدىي بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالتە كۈن ئېچىدە ئاسمان بىلەن زېمىننى يارىتىپ، يەتتىنچى كۈنىدە ئارام ئېلىپ راھەت تاپقاندى»، ـ دېگىن. 18 خۇدا سىنايى تېغىدا مۇساغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق تاختىينى تۇنىڭغا تاپشۇردى. تاختايلار تاشتىن بولۇپ، [سۆزلەر] خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن تۇلارغا پۈتۈلگەنىدى.

32

خەلق مۇسانىڭ تاغدىن چۈشمەيلا ھايال بولۇپ قالغىنىنى كۆرۈپ، ھارۇننىڭ قېشىغا يىغىلىپ تۇنىڭغا: ـ سەن قوپۇپ، بىزگە تالدىمىزدا يول باشلاپ ماڭىدىغان بىر ئىلاھ ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن ھېلىقى كىشىگە نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلمەيمىز. ـ دېيىشتى. 2 ھارۇن تۇلارغا: ـ خوتۇنلىرىڭلار بىلەن ئوغۇل-قىزلىرىڭلارنىڭ قۇلاقلىرىدىكى ئالتۇن زىرە ھالقىلارنى چىقىرىپ، مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل خەلق تۇز قۇلاقلىرىدىكى ئالتۇن زىرە ھالقىلارنى چىقىرىپ ھارۇننىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 4 تۇ بۇلارنى تۇلارنىڭ قولىدىن ئېلىپ، ئىسكىنە بىلەن قۇيما بىر موزايىنى ياساتقۇزدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار: ـ ئەي ئىسرائىل، سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار مانا بۇدۇر! ـ دېيىشتى. 5 ھارۇن تۇنى كۆرۈپ تۇنىڭ ئالدىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىتىپ ئاندىن: «ئەتە پەرۋەردىگار تۇچۇن بىر ھېيت تۇتىكۈزۈلىدۇ»، دەپ ئېلان قىلدى. 6 ئەتىسى تۇلار سەھەر قوپۇپ، كۈيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىمۇ كەلتۈردى؛ ئاندىن خالايىق ئولتۇرۇپ يەپ-ئىچىشتى، قوپۇپ ئەيش-ئىشرەت قىلىشتى. 7 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، تېزدىن پەسكە چۈشكىن! چۈنكى سەن مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خەلقىڭ بۇزۇقچىلىققا بېرىلىپ كەتتى. 8 مەن تۇلارغا يۈرۈغان يولدىن شۇنچە تېزلا چەتەپ، تۇزلىرى ئۈچۈن بىر قۇيما موزايىنى ياساپ، تۇنىڭغا چوقۇنۇپ قۇربانلىق كەلتۈرۈشتى ھەمدە: «ئەي ئىسرائىل، سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭ مانا شۇدۇر!»، دېيىشتى، ـ دېدى. 9 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، بۇ خەلقنى كۆرۈپ قويدۇم؛ مانا، تۇلار دەرۋەقە يوينى قاتتىق بىر خەلقتۇر. 10 ئەمدى مېنى توسما، مەن غەزەپ ئوتۇمنى تۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ، تۇلارنى يۇتۇۋېتىمەن؛ ئاندىن سېنى تۇلۇغ بىر ئەل قىلىمەن، ـ دېدى. 11 لېكىن مۇسا خۇدانىڭ پەرۋەردىگاردىن تۇتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي پەرۋەردىگار، نېمىشقا سەن غەزەپ ئوتۇڭنى تۇرۇلۇك زور قۇدرەت ۋە كۈچلۈك قول بىلەن مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خەلقىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىسەن؟ 12 مىسىرلىقلار مازاق قىلىپ: ـ تۇلارنىڭ بېشىغا بالا چۈشۈرۈش ئۈچۈن، تۇلارنى تاغلارنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇپ يەر يۈزىدىن يوقىتىش ئۈچۈن، [تۇلارنىڭ خۇداسى] تۇلارنى ئېلىپ كەتتى، ـ دېيىشىڭمۇ؟ تۇز ئوتاۋۇق غەزىپىڭدىن يېنىپ، تۇز خەلقىڭگە بالا-ئىشىپەت كەلتۈرۈش نىيىتىڭدىن يانغايسەن! 13 تۇز قۇللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنى ياد قىلغىن؛ سەن تۇلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: «نەسىلىڭلارنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلارىدەك ئاۋۇتىمەن، تۇزۇم تۇنىڭ توغرىسىدا سۆزلىگەن مۇشۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى نەسىلىڭلارغا بېرىمەن، تۇلار تۇنىڭغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان بولىدۇ» دېگەندىكىڭىز. ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار تۇز خەلقىنىڭ تۇستىگە: «بالا-ئىشىپەت چۈشۈرىمەن» دېگەن نىيىتىدىن يانىدى. 15 مۇسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق تاختىينى قولىغا ئېلىپ تاغدىن چۈشتى. تاختايلارنىڭ ئىككى تەرىپىگە سۆزلەر يۈتۈلگەنىدى؛ تۇ يۈزىنگىمۇ، بۇ يۈزىنگىمۇ يۈتۈكلۈك ئىدى. 16 بۇ تاختايلار بولسا خۇدانىڭ تۇزنىڭ ياسىغىنى، يۈتۈلگەنلىرى بولسا خۇدانىڭ تۇزنىڭ يۈتكىنى ئىدى، تۇ تاختايلارغا ئۇيۇلغانىدى. 17 يەشۇئا خەلقنىڭ كۆتۈز رگەن چۇقان-سۈرەنلىرىنى، ۋارقىراشلىرىنى ئاڭلاپ مۇساغا: ـ چېدىرگاھدىن جەڭنىڭ ختابى چىقۋاتىدۇ، دېدى.

18 لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئاگلىنىڭىزكى ئاۋاز نە نۇسرەت تەتەنىسى ئەمەس، نە مەغلۇبىيەتنىڭ پەريادى ئەمەس، بەلكى ناخشا-كۈي ساداسى! ـ دېدى. **19** مۇسا چېدىرگاهنا يېقىن كېلىپ، موزايىنى ۋە جامائەتنىڭ ئۆسسۈلغا چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ شۇنداق دەرغەزەپ بولدىكى، تاختايلارنى قولىدىن تاشلاپ تاغنىڭ تۈۋىدە چېقىۋەتتى. **20** ئاندىن ئۇلار ياسىغان موزايىنى ئوتقا سېلىپ كويدۇرۇپ، ئۇنى يانچىپ كۈكۈم-تالقان قىلىپ، سۇ ئۈستىگە چېچىپ ئىسرائىللارنى ئىچىشكە مەجبۇرلىدى. **21** ئاندىن مۇسا هارۇنغا: سەن ئۇلارنى شۇنچە ئېغىر گۇناهقا پاتقۇزغۇدەك، مۇشۇ خەلق ساڭا نېمە قىلدى؟ ـ دېدى. **22** هارۇن جاۋاب بېرىپ: ـ خوجامنىڭ غەزەپ-تاپچىقى تۇتاشمىغاي! بۇ خەلقنىڭ قاناداق ئىگەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ زەرىللىككە مايىل ئىگەنلىكىنى ئوبدان بىلىسەن. **23** ئۇلار ماڭا: ـ «بىزگە ئالدىمىزدا يول باشلاپ ماڭىدىغان بىر ئىلاهنى ياساپ بەرگىن؛ چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن شۇ ئادەمگە نېمە بولغىنىنى بىلمەيمىز»، دېدى. **24** مەن ئۇلارغا: «كىمدە ئالتۇن بولسا شۇنى چىقىرىپ بەرسۇن» دېسەم، ئۇلار ماڭا تاپشۇرۇپ بەردى؛ مەن ئۇنى ئوتقا تاشلىۋىدىم، مانا، بۇ موزاي چىقتى، ـ دېدى. **25** مۇسا خەلقنىڭ قاناداقسىگە تەزگىنسىز بولۇپ كەتكەنلىكىنى كۆردى؛ چۈنكى هارۇن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا مەسخىرە ئوبيېكتى بولۇشقا تۇز مەيلىگە قويۇۋەتكەنىدى. **26** مۇسا چېدىرگاهنىڭ كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ: ـ كىمكى پەرۋەردىگارنىڭ تەرىپىدە بولسا مېنىڭ يېنىمغا كەلسۇن! ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، لاۋىيلارنىڭ هەممىسى ئۇنىڭ قېشىغا يىغىلدى. **27** ئۇ ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «هەربىر كىشى ئۆز قىلىچىنى يانپىشىغا ئېسىپ، چېدىرگاهنىڭ ئىچىگە كىرىپ، بۇ چېتىدىن ئۇ چېتىگىچە كېزىپ يۈرۈپ، هەربىرى ئۆز قېرىندىشىنى، ئۆز دوست-بۇرادىرىنى، ئۆز قوشنىسىنى ئۆلتۈرسۇن!» ـ دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مۇسانىڭ ۋېرىۋغىنى بويىچە ئىش كۆردى؛ شۇ كۈنى خەلقنىڭ ئىچىدىن ئۈچ مىڭ كىشى ئۆلتۈرۈلدى. **29** ئاندىن مۇسا: ـ هەربىرىڭلار بۈگۈن ئۆز ئۆگىلارنى پەرۋەردىگارغا خاس بولۇشقا ئاتىدىكىلار، چۈنكى هەربىرىڭلار هەتتا ئۆز ئوغۇلۇڭلار هەم قېرىندىشىڭلارنىمۇ ئايمىدىكىلار، شۇنىڭ بىلەن بۈگۈن بەخت-بەرىكەتنى ئۈستۈڭلارغا چۈشۈرد ۇڭلار، دېدى. **30** ئەتىسى مۇسا خەلققە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر دەرۋەقە ناهايىتى ئېغىر بىر گۇناه سادىر قىلدىڭلار. ئەمدى مانا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقىمەن؛ گۇناهىڭلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرەلەيمەنمىكىن، ـ دېدى. **31** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ: ـ هەي...! بۇ خەلق دەرۋەقە ئېغىر بىر گۇناه سادىر قىلىپ، ئۆزلىرىگە ئالتۇندىن ئىلاهلارنى ياسىۋېتىپتۇ! **32** لېكىن ئەمدى سەن ئۇلارنىڭ گۇناهىنى ئەپۇ قىلىشقا ئۈنىغايسەن...، ئۈنىمىسالىڭ، ئىسمىمنى ئۆزۈڭنىڭ يازغان دەپتىرىڭدىن ئۆچۈرۋېتىۋەتكىن! ـ دېدى. **33** پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋاب بېرىپ: ـ كىمكى مېنىڭ ئالدىمدا گۇناه قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتىنى ئۆز دەپتىرىمدىن ئۆچۈرۋېتىمەن. **34** ئەمدى سەن بېرىپ، مەن ساڭا ئېيتقان جايغا خەلقنى باشلاپ بارغىن. مانا، مېنىڭ پەرىشتەم ئالدىڭدا ماڭىدۇ. لېكىن ئۇلارغا جازا بېرىدىغان كۈنۈم كەلگەندە، ئۇلارغا گۇناهى ئۈچۈن جازا بېرىمەن، دېدى. **35** بۇ سۈزدىن كېيىن پەرۋەردىگار خەلقنىڭ هارۇننىڭ قولى بىلەن موزايىنى قويدۇرۇپ ياساتقىنى ئۈچۈن ئۇلارنى ۋابا بىلەن جازالىدى.

33

پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئۆزۈڭ مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كەلگەن خەلق بىلەن بىللە مۇشۇ يەردىن كېتىپ: «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ئىبراهىمغا، ئىسهاققا ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىنغا بارغىن. **2** شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالدىڭدا بىر پەرىشتە ئەۋەتىپ، قانائانىي، ئامورىي، هىتتىي، پەررىزىيلەرنى، هۇۋىي بىلەن يەبۈسىيلارنى هەيدەپ چىقىرىپ، **3** سېنى سۈت بىلەن هەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا كەلتۈرىمەن. چۈنكى سىلەر يېنى قاتتىق بىر خەلق بولغاچقا، يولدا سىلەرنى هالاك قىلىۋەتمەسلىكىم ئۈچۈن، ئۆزۈم سىلەرنىڭ ئارا گاڭلاردا بولۇپ، شۇ [زېمىنغا] بىللە چىقمايمەن، ـ دېدى. **4** خالايىق بۇ قاتتىق سۆزنى ئاڭلاپ، قايغۇغا چۈمۈپ هېچقايسىسى ئۆز زىبۇ-زىننەتلىرىنى تاقىمىدى. **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا: «[پەرۋەردىگار]: ـ سىلەر يېنى قاتتىق بىر خەلق ئىكەنسىلەر؛ ئە گەر مەن پەرۋەردىگار ئارا گاڭلارغا چېقىپ بىر دەقىقىلا ئۆرسام، سىلەرنى يوقىتىۋەتكەن بولاتتىم. ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلاردىكى زىبۇ-زىننەتلەرنى ئېلىۋېتىڭلار، شۇ چاغدا مەن سىلە رگە نېمە قىلىدىغىنىمنى بىلىمەن، دېدى»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېگىنىدى. **6** شۇڭا ئىسرائىللار هورەب تېغىدىن ئېرىلىپلا زىبۇ-زىننەتلىرىنى ئۆزلىرىدىن ئېلىۋەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۆز چېدىرىنى ئېلىپ، ئۆزى چېدىرگاهنىڭ سىرتىدا، چېدىرگاهدىن نېرىراق بىر جايغا تىكىپ، ئۆزى «كۆرۈشۈش چېدىرى» دەپ ئاتىدى. كىمكى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ، يول سورىماقچى بولسا چېدىرگاهنىڭ سىرتىدىكى «كۆرۈشۈش چېدىرى»غا باراتتى. **8** شۇنداق بولاتتىكى، هەر قېتىم مۇسا چېدىرغا چىقسا، پۈتكۈل خالايىق قويۇپ، هەربىرى ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە تۇرە تۇرۇپ، مۇسا چېدىرغا كىرىپ بولغۇچە ئۇنىڭ كەينىدىن قارىشىپ تۇراتتى. **9** ئاندىن مۇسا هەر قېتىم چېدىرغا كىرىپ كەتسە شۇنداق بولاتتىكى، بۇلۇت تۈۋۈرۈكى چۈشۈپ، چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختايتتى، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن سۆزلىشەتتى. **10** پۈتكۈل خالايىق بۇلۇت تۈۋۈرۈكىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختىغىنىنى كۆرەتتى؛ ئۇنى كۆرگىنىدە خەلقنىڭ هەممىسى قويۇپ، هەربىرى ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە تۇرۇپ سەجدە قىلىشاتتى. **11** شۇ چاغلاردا پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن كىشىلەر ئۆز دوست-بۇرادىرى بىلەن سۆزلەشكەندەك، يۈزمۇيۈز سۆزلىشەتتى. ئاندىن مۇسا چېدىرگاهقا يېنىپ كېلەتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولغان نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا دېگەن ياش يىگىت چېدىرنىڭ ئىچىدىن چىقمايتتى. **12** مۇسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: ـ مانا، سەن دائىم ماڭا: «بۇ خەلقنى ئېلىپ چىققىن» دەپ كەلدىڭ، لېكىن ئۆزۈڭ ماڭا: «مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ تۇۋىيمەن»، ۋە شۇنىڭدەك «نەزىرىم ئالدىدا ئىلتىپات تاپتىڭ» دېگەن بولساڭمۇ، سەن مېنىڭ بىلەن بەرگە كىمنى ئەۋەتىدىغىنىڭنى ماڭا ئايان قىلمىدىڭ. **13** ئە گەر مەن راستىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۆزۈمنىڭ سېنى تونۇشۇم ئۈچۈن، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تېپىۋېرىشىم ئۈچۈن ماڭا ئۆز يولۇڭنى ئايان قىلغايسەن؛ مانا، بۇ خەلقنىڭ ئۆز خەلقىڭ بولغىنىنى نەزىرىڭدە ئۇنتىقايسەن! ـ دېدى. **14** ئۇ جاۋاب بېرىپ: مەن ئۆزۈم [سەن] بىللە بىللە بېرىپ، ساڭا ئارام ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. **15** مۇسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئە گەر سەن ئۆزۈڭ [بىز] بىلەن بىللە ماڭمىساڭ، بىزنى بۇ يەردىن چىقارمىغايسەن، **16** چۈنكى، مەن ۋە خەلقىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمىز نېمىدىن بىلىنىدۇ؟ ئەجەبا، ئۆز ئۆڭىنىڭ بىز بىلەن بىللە ماڭغىنىڭدىن بىلىنمەمدۇ؟ شۇ سەۋەبتىن مەن ۋە خەلقىڭ يەر يۈزىدىكى هەربىر تائىپىلەردىن ئالاهىدە پەرقلەنمەمدۇق؟! ـ دېدى. **17** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مۇشۇ ئىلتىجايىڭنىمۇ ئىجابەت قىلمەن؛ چۈنكى سەن نەزىرىمدە ئىلتىپات تاپتىڭ ۋە مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ تۇۋىيمەن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن مۇسا: ـ ئۆز شان-شەرىپىڭنى ماڭا كۆرسەتكەيسەن، ـ دېدى. **19** [پەرۋەردىگار]: ـ ئۆزۈمنىڭ پۈتكۈل مېهرىبانلىقىمنى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدىن ئوتكۈزىمەن ۋە ئالدىڭدا «ياهۋەه» دېگەن نامنى جاكارلايمەن. كىمگە شاپائەت قىلماقچى بولسام شۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىمەن، كىمگە رەهىم-شەپقەت كۆرسەتمەكچى بولسام، شۇنىڭغا رەهىم-شەپقەت كۆرسىتىمەن، دېدى. **20** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن يۈزۈمنى كۆرەلمەيسەن، چۈنكى هېچ ئادەمزات مېنى كۆرسە تىرىك قالمايدۇ، دېدى. **21** ئاندىن پەرۋەردىگار: ـ مانا، يېنىمدا بىر جاي باردۇر؛ سەن شۇ يەردىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە تۇرغىن. **22** مېنىڭ شان-شەرىپىم ئوتىدىغان ۋاقىتتا، شۇنداق بولىدۇكى، مەن سېنى شۇ قورام تاشنىڭ يېرىقىدا تۇرغۇزۇپ، مەن ئوتۇپ بولغۇچە سېنى قولۇم بىلەن يېپىپ تۇرىمەن. **23** ئاندىن قولۇمنى تارتىۋالىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ ئارقا تەرىپىمنى كۆرىسەن، لېكىن يۈزۈم كۆرۈنمەيدۇ، ـ دېدى.

34

پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ئاۋۋالقىغا ئوخشاش ئۆزۈڭ ئۈچۈن تاشتىن ئىككى تاختاينى يونۇپ كەل؛ مەن بۇ تاختايلارغا سەن ئىلگىرى چېقىۋەتكەن تاختايلاردىكى سۆزلەرنى يېزىپ قويىمەن. **2** سەن ئەتە ئەتىگەنگىچە تەيار بولۇپ، سەھەردە سىناي تېغىغا چىقىپ، شۇ يەردە تاغنىڭ چوققىسىدا مېنىڭ ئالدىمدا هازىر بولغىن. **3** لېكىن هېچ كىشى

سەن بىلەن بىللە چىقمىسۇن ۋە يا كى تاغنىڭ ھېچ يېردە باشقا ئادەم كۆرۈنمىسۇن، قوي-كالىلارمۇ تاغنىڭ تۆۋىدە ئوتلىمىسۇن، ـ دېدى. **4** مۇسا تاۋۇقلىقىنا ئوخشاش تاشتىن ئىككى تاختاينى يونۇپ، ئەتسى تاڭ سەھەر قوپۇپ، بۇ ئىككى تاش تاختاينى قولىدا ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ يۈرۈغىنى يۈچىچە سىناي تېغىغا چىقتى. **5** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار بۇلۇتتا چۈشۈپ، شۇ يەردە مۇساىنىڭ قېشىدا تۇرۇپ، «ياھۋەھ» دېگەن نامىنى جاكارلىدى. **6** پەرۋەردىگار تۇنىڭ كۆز ئالدىدن ئوتۇپ: ـ «پەرۋەردىگار، پەرۋەردىگار، رەھىمدىل ۋە مېھىر-شەپقەتلىكتۇر، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، ساپائەت بىلەن ۋاپاسى كەڭ تە كۆيدۇر، **7** مىڭلىغان-ئون مىڭلىغانلارغا رەھىم-ساپائەت كۆرسىتىپ، قەبىھلىك، ئاسىيلىق ۋە گۇناھنى كەچۈرگۈچىدۇر؛ لېكىن ئۇ گۇناھكارلارنى ھەرگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدىغان، بەلكى ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى بالىلىرى ۋە نەۋرىلىرىگىچە، شۇنداقلا ئۈچىنچى ۋە تۆتىنچىسى ئەۋلادىغىچە يۈكلەيدىغان [ئە كۆيدۇر]» ـ دەپ جاكارلىدى. **8** شۇنىڭ بىلەن مۇسا دەرھال يە رگە باش قويۇپ سەجدە قىلىپ: ـ **9** ـ ئەي رەب، ئە گەر مەن راستىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، تۇنداقتا ئى رەب، ئارىمىزدا بىز بىلەن ماڭغايسەن؛ چۈنكى بۇ خەلق دەرۋەقە يېنى قاتتىق بىر خەلقتۇر؛ بىزنىڭ قەبىھلىكىمىزنى ۋە گۇناھىمىزنى كەچۈرگەيسەن، بىزنى تۆز مىراسىڭ بولۇشقا قوبۇل قىلغايسەن! ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن تۇ مۇساغا: ـ مانا، مەن بىر ئەھدە تۈزىمەن؛ سېنىڭ بارلىق خەلقىڭ ئالدىدا پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ ھېچبىر جايىدا يا كى ھېچبىر ئەل ئارىسىدا قىلىنىپ باقمىغان مۇجىزىلەرنى يارىتىمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئارىسىدا بولغان خەلقىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ [كارامەت] ئەمەلىنى كۆرىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ سىلە رگە قىلىدىغان ئەمەلىم دەرۋەقە دەھشەتلىك ئىش بولىدۇ. **11** مەن بۈگۈن ساڭا تاپىلايدىغان ئەمرلىرىمنى تۇتقىن؛ مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئامورىي، قانائانىي، ھىتتىي، پەرىزىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ چىقىرىمەن. **12** ئەمدى ھېزى بولغىنىڭ، سەن باردىغان زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار بىلەن ھېچ ئەھدە باغلاشمىغىن؛ بولمىسا، بۇ ئىش سىلە رگە تۇزاق بولىدۇ؛ **13** بەلكى سىلەر ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چۈۋۈپ، بۇت تۇۋۇرۇكلىرىنى سۇندۇرۇپ، «ئاشەراھ» بۇتلىرىنى كېسىپ تاشلاڭلار. **14** چۈنكى سەن ھېچقانداق باشقا ئىلاھقا ئىبادەت قىلماسلىقىڭ كېرەك ـ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى «ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى» بولۇپ، ھەسەت قىلغۇچى بىر ئىلاھدۇرمەن. **15** بولمىسا، شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشۈڭ مۇمكىن؛ ئاندىن ئۇلار ئىلاھلىرىنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ، ئىلاھلىرىغا قۇربانلىقلار ئوتكۈزگىنىدە، سىلەرنى چاقىرسا ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرىدىن يەپ كېتىشىڭلار مۇمكىن؛ **16** سەن شۇنداقلا يەنە ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئوغۇللىرىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىشىڭ مۇمكىن؛ ئۇ قىزلار ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدا، ئۇلار ئوغۇللىرىڭنىمۇ ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغۇزۇپ، بۇزۇقچىلىق قىلدۇرۇشى مۇمكىن. **17** ئۆزۈڭ ئۈچۈن ھېچقانداق قېيما بۇتلارنى ياسامغىن. **18** پېتىر نان ھېيتىنى ئۆتۈڭلار؛ مېنىڭ تەمىر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدا، يېكىتلىگەن ۋاقىتتا يەتتە كۈن پېتىر نان يە گىلار. چۈنكى سىلەر ئابىب ئېيىدا مىسىردىن چىققانسىلەر. **19** بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسى مېنىڭكى بولىدۇ؛ چارپاي مالىلىرىڭنىڭ ئىچىدىن دەسلەپ تۇغۇلغان ئە رىكەكلەر، كالا بولسۇن، قوي بولسۇن ئۇلارنىڭ تۇنجىلىرىنىڭ ھەممىسى مېنىڭكى بولسۇن. **20** لېكىن ئېشەك كەلرىنىڭ تۇنجى تەخەيلىرىنىڭ ئورنىغا قوزا بىلەن بەدەل تولىشىڭ لازىم بولىدۇ. ئە گەر ئورنىغا [قوزا] بەرمىسەڭ، تەخەيىنىڭ يېنىنى سۇندۇرۇۋېتىكىن. تۇنجى ئوغۇللىرىڭنى بولسا، ئۇلارغا بەدەل تۆلەپ قايتۇرۇۋال. ھېچكىم مېنىڭ ھۇزۇرۇمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. **21** سەن ئالتە كۈن ئىچىدە ئىش-ئەمەلىڭنى قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشىڭ زۆرۈر؛ يەر ھەيدەش ۋاقتى بولسۇن، ئورما ۋاقتى بولسۇن، ئارام ئېلىشىڭ زۆرۈر. **22** يېڭى بۇغداينىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى تەبرىكلەيدىغان «ھەپتىلەر ھېيتى»نى ئوتكۈزۈڭلار؛ يىلنىڭ ئاخىرىدا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى ئوتكۈزۈڭلار. **23** سېنىڭ ھەربىر ئە رىكەك كىشىلىرىڭ يىلدا ئۈچ قېتىم ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر بولسۇن. **24** چۈنكى مەن تاۋىپلەرنى ئالدىڭدىن ھەيدۋېتىپ، چېگرالىرىڭنى كېڭەيتىمەن؛ شۇنىڭدەك سەن يىلدا ئۈچ قېتىم پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىغا ھازىر بولۇشقا چىقىپ بارساڭ، ھېچكىم يېرىڭگە كۆز قىرىنى سالمايدۇ. **25** ماڭا سۇنۇلدىغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى بولدۇرۇلغان نان بىلەن بىللە سۇنمىغىن؛ يا كى ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىقىنىڭ گۈشىنى ئەتىگە قالدۇرما. **26** زېمىنىڭنىڭ دەسلەپكى ھوسۇلىدىن تۇنجى مەھسۇلاتلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈپ ئاتا. ئوغلاقنى تانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. **27** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ بۇ سۆزلەرنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن يېزىۋالغىن؛ چۈنكى مەن مۇشۇ سۆزلەرنى ئاساس قىلىپ سەن بىلەن ۋە ئىسرائىل بىلەن ئەھدە باغلىدىم، دېدى. **28** ئۇ ۋاقىتتا مۇسا شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردى؛ ئۇ ھېچنەرسە يېمىدى، ھېچ سۇ ئىچمىدى. ئۇ يەردە [پەرۋەردىگار] تاختايلارغا ئەھدىنىڭ سۆزلىرى بولغان ئون ئەمرنى پۈتتى. **29** مۇسا سىناي تېغىدىن چۈشكەندە شۇنداق بولدىكى (ئۇ تاغدىن چۈشكەندە ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق تاختىنى ئۇنىڭ قولىدا ئىدى)، ئۇزىنىڭ [پەرۋەردىگار] بىلەن سۆزلەشكىنى ئۈچۈن يۈزىنىڭ پارقىراپ كەتكىنىنى بىلمەيتتى. **30** ئەمدى ھارۇن ۋە بارلىق ئىسرائىللار مۇساىنى كۆردى، مانا، ئۇنىڭ يۈز تېرىسى پارقىراپ ئۇراتتى؛ ئۇلار ئۇنىڭغا يېقىن بېرىشتىن قورقۇشتى. **31** لېكىن مۇسا ئۇلارنى چاقىرىۋىدى، ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ بارلىق باشلىرى يېنىپ، ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى؛ مۇسا ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى. **32** شۇنىڭدىن كېيىن، بارلىق ئىسرائىللار ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مۇسا پەرۋەردىگار ئۇزىگە سىناي تېغىدا سۆز قىلغىنىدا تاپشۇرغان بارلىق ئەمرلەرنى ئۇلارغا تاپىلىدى. **33** مۇسا ئۇلارغا دەيدىغىنىنى دەپ تۈگەتتى. ئۇ [سۆزلىگەندە] يۈزىگە بىر چېمىپەردە تارتىۋالغانىدى؛ **34** قاچانكى مۇسا پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلىشىشكە ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرسە، چېمىپەردىنى ئېلىۋېتەتتى، تاكى ئۇ يېنىپ چىققۇچە شۇنداق بولاتتى؛ يېنىپ چىققاندا ئۇزىگە نېمە تاپىلانغان بولسا، شۇنى ئىسرائىللارغا ئېيتىپ بېرەتتى. **35** ئىسرائىللار مۇساىنىڭ يۈز تېرىسىنىڭ پارقىراپ تۇرغىنىنى كۆرەتتى؛ شۇڭا مۇسا يەنە تاكى پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلەشكىلى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرگۈچە يۈزىگە چېمىپەردە تارتىۋالاتتى.

35 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىنى يىغىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار سىلە رگە قىلىشقا بۇيرۇغان ئەمرلەر مۇنۇلاردۇر: ـ **2** ئالتە كۈن ئىش-ئەمەگەك كۈنى بولسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى سىلە رگە نىسبەتەن مۇقەددەس بىر كۈن بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئارام ئالدىغان شابات كۈنى بولسۇن. ھە ركىم شۇ كۈندە ئىش-ئەمەگەك قىلسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **3** شابات كۈندە بارلىق ئۆرالغۇلىرىڭلاردا ھە رگىز ئوت قالماڭلار، ـ دېدى. **4** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار يۈيرۇغان ئەمر مانا شۇنىڭ: ـ **5** ئۆز ئۈگىلارنىڭ ئارا گىلاردىن پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» كەلتۈرۈگىلار؛ كۆڭلى خالىغانلارنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىنى كەلتۈرسۇن: يەنى ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، **6** كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ، ئاق كاناپ رەخت، ئۆچكە تىتىق، **7** قىزىل يۇپالغان قوچقار تېرىسى، دېلفىن تېرىسى، ئاكاتسىيە ياغىچى، **8** چىراغدان ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسىھلەش مېيى» بىلەن خۇشبۇي ئۆچۈن ئىشلىتىلىدىغان ئېسىل دورا-دەرمە كەلمە، **9** ئەفودقا ھەم قوشىنغا ئورنىتىلىدىغان ھېقىق ۋە باشقا ياقۇتلارنى كەلتۈرۈگىلار». **10** ـ «ئارا گىلاردىكى بارلىق ماھىر ئۇستىلار كېلىپ پەرۋەردىگار يۈيرۇغانىنىڭ ھەممىسىنى ياساپ بەرسۇن: **11** ـ [مۇقەددەس] چېدىر بىلەن ئۇنىڭ ئېچىكى ۋە ئاشقى يوپۇقلىرىنى، ئىلىقلىرىنى، تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرىنى ۋە بۇلاۋلىرىنى ئە گىلكىلىرىنى، **12** ئەھدە ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، «ئىلىرما پەردە-يوپۇق»نى، **13** شىرە ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچىلىرىنى ۋە «تەقدىم ناننلىرى»نى، **14** يورۇقلۇق ئۈچۈن ياسالغان چىراغدان ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، ئۇنىڭ چىراغلىرى ۋە چىراغ مېيىنى، **15** خۇشبۇيگاھ ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «مەسىھلەش مېيى»نى، دورا-دەرمە كەلمەدىن ئىشلەنگەن خۇشبۇيىنى، مۇقەددەس چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى «ئىشىك پەردىسى»نى، **16** كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ۋە ئۇنىڭ مىس شالاسىنى، بالداقلىرىنى ۋە بارلىق ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تە گىلكىنى، **17** ھويلىنىڭ پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تە گىلكىلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردىنى، **18** چېدىرنىڭ

مىخ-قوزۇقلىرىنى، ھويلىنىڭ مىخ-قوزۇقلىرىنى، شۇنداقلا بارلىق تانىلىرىنى، 19 توقۇلىدىغان كىيىملەر، يەنى مۇقەددەس جاينىڭ خىزمىتىگە كاھىنلىق خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىنى ھەم ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كىيىملىرىنى تەيىار قىلسۇن».

20 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسانىڭ يېنىدىن چىقىپ كېتىشتى. 21 ئاندىن كۆڭۈلى تارتقانلارنىڭ ھەربىرى، روھى تۈزلىرىگە تۇرتكە بولغانلارنىڭ ھەربىرى كېلىپ، جامائەت چېدىرىنى ياساشقا، شۇنداقلا چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق سەرەنجامىلارنى ياساشقا ۋە مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكىشكە پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «يۇلا كاللىما ھەدىيە»نى كەلتۈرگۈلى تۇردى. 22 ئۇلار ئەرلەرمۇ، ئاياللارمۇ كېلىپ، سۈنۈشقا كۆڭۈلى خۇش بولغانلارنىڭ ھەربىرى ھەدىيە كەلتۈرۈپ، بۇلاپكا، زىرە-ھالقا، ئۈزۈك، زۇننار-بىلەزۈك قاتارلىق ھەرخىل ئالتۇن ۋىيۇملارنى ئېلىپ كەلدى، ئالتۇننى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ بېرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى ئۇنى پەرۋەردىگارغا سۇندى. 23 كىمدە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەختە، ئۆچكە تۈتى، قىزىل ۋىيالغان قوچقار تېرىسى ۋە دېلفىن تېرىسى بولسا، شۇلارنى ئېلىپ كېلىشتى. 24 كۈمۈش يا مىستىن كۆتۈرمە ھەدىيە كەلتۈرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى شۇنى پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلىپ سۇندى. كىمدە چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان ھەرخىل سەرەنجامىلارغا يارىغۇدەك ئاكاتسىيە ياغىچى بولسا، ئۇنى ئېلىپ كەلدى. 25 قولى چېۋەر ئاياللارنىڭ ھەربىرى ئۆز قوللىرى بىلەن ئېگىرىپ، شۇ ئېگىرگەن يىپ ۋە رەختىلەرنى، يەنى كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەختىلەرنى كەلتۈردى، 26 شۇنىڭدەك كۆڭۈلى قوزغالغان ئاياللارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرنى ئىشلىتىپ ئۆچكە تۈتىدىن يىپ ئېگىرىشتى. 27 ئەمىرلەر ئەفود ۋە قوشبىنغا ئورنىتىلىدىغان ھېقىقلار ۋە ياقۇتلارنى، 28 دورا-دەرمە كەلەرنى، چىراغقا ۋە مەسىھەلەش مېيىغا ئىشلىتىلىدىغان زەيتۇن مېيىنى، خۇشبۇيغا ئىشلىتىلىدىغان ئېسىل دورا-دەرمە كەلەرنى كەلتۈردى. 29 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيرۇغان ئىشلارنىڭ ھەرقايسىغا بىر نەرسە بېرىشكە كۆڭۈلى تارتقان بولسا، ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن ھەربىرى شۇنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئىختىيارىي ھەدىيە بەردى. 30 ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: ـ «مانا، پەرۋەردىگار يەھۇدا قەبىلىسىدىن خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىنىڭ ئوغلى بەزالەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرىپ، 31 ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئېگىلتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، 32 ئۇنى ئۇرلۇك-ئۇرلۇك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان ـ ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، 33 ياقۇتلارنى كېسىپ-ئويالايدىغان، زىننەت ۋىيۇملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدى. 34 ئۇ يەنە ئۇنىڭ كۆڭلىگە، شۇنىڭدەك ھەم دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولىيابنىڭ كۆڭلىگە [ياشقىلارغا] ھۈنەر ئۆگىتىش نىيەت-ئىستىكىنى سېلىپ، 35 ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى دانالىق-ھېكمەت بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇلارنى ھەرخىل نەققاشلىق-ئۈيمچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر قىلىپ، كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەخت بىلەن كەشتىچىلىك قىلىشقا ھەمدە باپكارلىققا ئىقتىدارلىق قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنىڭ ۋە ھەرخىل لايىھەلەش ئىشلىرىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان بولدى.

36 شۇنىڭ بىلەن بەزالەل ۋە ئوھولىيابلار، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار مۇقەددەس چېدىر ياساشنىڭ ھەرخىل ئىشلىرىغا كىرەك بولغان دانالىق-ھېكمەت ۋە ئەقىل-پاراسەتنى ئاتا قىلغان ماھىر ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى ئۇلارغا قوشۇلۇپ، شۇ ئىشنى ئۇنىڭ ئەمر قىلغىنى بويىچە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ». 2 شۇ ۋاقىتتا مۇسا بەزالەل ۋە ئوھولىيابنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار دانالىق-ھېكمەت بىلەن كۆڭۈللىرىنى تولدۇرغان، كۆڭۈلى ئۇرنىغا شۇ ئىشنى قىلىشقا قاتنىشىشقا دالالەت قىلغان بارلىق ھۈنەرۋەن-كاسىپلارنى چاقىرىپ يىغدى. 3 ئۇلار كېلىپ مۇقەددەس چېدىرنى ياساشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىش-خىزمەتلىرىگە كىرەك كىلىك سەرەنجامىلارنى ياساشقا ئىسرائىللار ئېلىپ كەلتۈرگەن بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەرنى مۇسادىن تاپشۇرۇۋالدى. ئىسرائىل خەلقى يەنىلا ئۆز مەيلى بىلەن ھەر كۈنى ئەتىگەنى مۇساغا ئىختىيارىي ھەدىيە كەلتۈرۈپ تۇراتتى. 4 ئاندىن مۇقەددەسنى چېدىرنىڭ ئىشلىرىنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەممىسى قولدىكى ئىشنى ۋىيۇپ قويۇپ كېلىپ، 5 مۇساغا: ـ خەلقنىڭ ئېلىپ كەلگىنى پەرۋەردىگار بەرگەن قىلىشقا يېرىغان ئىشنى پۈتكۈزۈشكە ئېھتىياج بولغىنىدىن كۆپ ئېشىپ كەتتى! ـ دېيىشتى. 6 ئاندىن مۇسا ئەمر قىلىپ، پۈتكۈل چېدىرگاھ بويىچە: «مانا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ھېچكىم مۇقەددەسنى چېدىرنى ياساش ئۈچۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە يەنە ھېچقانداق نەرسە تەيىارلاپ كەلمىسۇن!» دەپ جاكارلاتتى. بۇنىڭ بىلەن كۆپچىلىك ھەدىيەلەر كەلتۈرۈشتىن توختىتىلدى. 7 چۈنكى ئۇلار تەيىارلىغان ماتېريىاللار پۈتكۈل قۇرۇلۇش ئىشىغا يېتەتتى، ھەتتا ئېشىپ قالاتتى. 8 مۇقەددەسنى چېدىرنىڭ قۇرۇلۇش ئىشنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن ئون پارچە ۋىيۇق ياساپ، كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى ۋىيۇقلارغا چېۋەرلىك بىلەن لايىھەلەپ نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقتى. 9 ھەربىر ۋىيۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سەككىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەربىر ۋىيۇق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. 10 [بەزالەل] ۋىيۇقلارنىڭ بەشنى بىر-بىرىگە تۇلدى، قالغان بەش ۋىيۇقنىمۇ ھەم بىر-بىرىگە تۇلدى. 11 ئۇ تۇلاپ چىقىلغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىنىڭ بىر تەرىپىگە رەنگى كۈك ئىزمىلەرنى قادىدى، شۇنىڭدەك تۇلاپ چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگىمۇ شۇنداق قىلدى. 12 بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىدى، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگىمۇ ئەللىك ئىزمە قادىدى. ئىزمىلەر بىر-بىرىگە تۇدۇلۇتۇدۇل قىلىندى. 13 مۇقەددەسنى چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇ ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى پارچە ۋىيۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە تۇتاشتۇردى. 14 ئۇ مۇقەددەسنى چېدىرنى يېپىش ئۈچۈن ئۆچكە تۈتىدىن ۋىيۇقلارنى ياسىدى؛ ۋىيۇقتىن ئون بىر پارچە ياسىدى. 15 ۋىيۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئون بىر ۋىيۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. 16 ۋىيۇقلارنىڭ بەشنى ئۇ تۇلاپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە ۋىيۇقنىمۇ تۇلاپ بىر قىلدى. 17 ئۇ بىرىنچى تۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى تۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىدى. 18 ئۇ چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچىنى تۇلاپ قويدى. 19 ئۇ يۇنىكدىن باشقا چېدىرغا قىزىل ۋىيالغان قوچقار تېرىسىدىن ۋىيۇق ياساپ ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىنمۇ دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر ۋىيۇقنى قاپلىدى. 20 ئۇ مۇقەددەسنى چېدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلىدى. 21 ھەربىر تاختاينىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز قىلىندى. 22 ھەربىر تاختاينىڭ ئىككىدىن تۇرۇمى بار ئىدى، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى؛ ئۇ چېدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى. 23 ئۇ چېدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى؛ يىگىرمىسى جەنۇب تەرىپىگە ئورنىتىلدى؛ 24 ئۇ يۇ يىگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە كۈمۈشتىن قىرىق تە گىلك ياسىدى؛ بىر تاختاينىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۇرۇمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گىلك، يەنە بىر تاختاينىڭ ئىككى تۇرۇمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گىلكنى ياسىدى. 25 شۇنىڭدەك ئۇ چېدىرنىڭ ئۇدۇل تەرىپىگە، يەنى شىمال تەرىپىگە يىگىرمە تاختاي ياسىدى، 26 شۇنداقلا يۇلارنىڭ قىرىق تە گىلكىنى كۈمۈشتىن ياسىدى؛ بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گىلك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گىلك ئورۇنلاشتۇرۇلدى. 27 چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرىپىگە ئالتە تاختايىنى ياساپ ئورناتتى. 28 ئۇ چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى يۇلۇڭغا ئىككى تاختايىنى ياساپ ئورناتتى. 29 يۇ يۇلۇڭ تاختايلىرى ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىپ [تاختايلارنى] ئۆزئارا چېتىشتۇردى، ئۈستى بىر ھالقىغا يېكىتىلدى. ئۇ ھەر ئىككىسىنى شۇنداق ياساپ، ئىككى يۇلۇڭغا ئورناتتى. 30 شۇ ئىككىلاشقىمۇ ئۇ تەرىپىدە سەككىز تاختاي بولدى، يۇلارنىڭ كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تە گىلكى بار ئىدى؛ بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تە گىلك، يەنە بىر تاختاينىڭ

تېگدە ئىككى تە گلىك بار ئىدى. **31** يۇنىكۈن باشقا ئۇ ئاكاتسىيە ياغىچىدن بالداق ياسىدى؛ چېدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى، **32** چېدىرنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى، چېدىرنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغىمۇ بەش بالداقتى ياسىدى. **33** ئۇ تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىدىكى ئوتتۇرا بالداقنى بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يەتكۈزۈپ ياسىدى. **34** ئۇ تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئوتكۈزۈلىدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **35** ئۇ نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۈك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەتكەن بىر پەردە ياسىدى؛ ئۇنى كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى چېۋەرلىك بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ، كەشتىلەپ چىقاردى. **36** ئۇنى ئېسىشقا ئۇ ئاكاتسىيە ياغىچىدن تۆت خادا ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. ئۇلارنىڭ ئىلمە كلىرى ئالتۇندىن ياسالدى؛ خادىلارغا ئۇ كۈمۈشتىن تۆت تە گلىكنى قۇيۇپ ياسىدى. **37** ئۇ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نەپىس توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۈك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەتكەن بىر پەردە ياسىدى، ئۇنى كەشتىچىگە كەشتىلەتتى. **38** ئۇ يەنە بۇ پەردىنىڭ بەش خادىسىنى ئىلمە كلىرى بىلەن قوشۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىنى ۋە بالداقلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇلارنىڭ بەش تە گلىكى مىستىن ياسالدى.

37 ئاندىن بەزالەل ئەھدە ساندۇقىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز، كە گلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. **2** ئۇ ئۇنىڭ ئىچى ۋە سىرتىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. **3** ئۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئالتۇندىن تۆت ھالقا قۇيۇپ، ئۇلارنى ئۇنىڭ تۆت چېتىقىغا بېكىتتى؛ بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا بېكىتتى. **4** ئۇ ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ **5** ئاندىن ساندۇق ئۈلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۈن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن ئوتكۈزۈپ قويدى. **6** ئۇ [ساندۇقنىڭ يايۇچىچى سۈپىتىدە] ئالتۇندىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كە گلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىدى. **7** ئۇ ئىككى كېرۇبنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتتى؛ **8** بىر كېرۇبنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۇبنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورناتتى. ئۇ ئىككى تەرىپىدىكى كېرۇبلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلدى. **9** كېرۇبلار بىر-بىرگە يۈزلىنىپ، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىپ تۇراتتى؛ كېرۇبلارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىتىلدى. **10** ئۇ ھەم شىرەنى ئاكاتسىيە ياغىچىدن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز، كە گلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. **11** ئۇ ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. **12** ئۇ شىرەنىڭ چۇرىسىگە تۆت ئىلمە ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىدى؛ بۇ لەۋنىڭ چۇرىسىگىمۇ ئالتۇندىن بىر گىرۋەك چىقاردى. **13** ئۇ شىرە گە ئالتۇندىن تۆت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تۆت پۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتتى. **14** شىرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار ئوتكۈزۈلسۈن دەپ، ھالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلدى. **15** شىرە ئۈچۈن ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ شىرە ئۇلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى. **16** ئۇ شىرەنىڭ ئۈستىگە قۇيۇلىدىغان بارلىق ۋۇيۇملارنى، يەنى لېگەنلىرىنى، قاچا-قۇچا تەخسىلىرىنى، [«شاراب ھەدىيەلىرى»نى] قۇيىدىغان قەدەھ ۋە پىياللەرنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. **17** ئۇ ھەم چىراغدانىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى؛ چىراغدانىنى سوقۇپ ياسىدى؛ چىراغدانىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچىلىرى ۋە گۈللىرى بىر پۈتۈن ئالتۇندىن سوقۇلدى. **18** چىراغدانىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلدى ـ چىراغدانىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، ئۇنىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلدى؛ **19** بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى، يەنە بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى. چىراغدانىغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالدى. **20** چىراغدانىڭ [غولىدىن] بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان تۆت قەدەھ چىقىرىلدى. **21** بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە ياسالغانىدى؛ چىراغدانىغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى. **22** ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى ـ بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالدى. **23** ئۇ چىراغدانىنىڭ يەتتە چىرىغىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پىلىك قايچىلىرى بىلەن كۈلدانلىرىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. **24** ئۇ چىراغدان ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. **25** ئۇ يەنە خۇشبۇيگاھنى ئاكاتسىيە ياغىچىدن ياسىدى. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر گەز، كە گلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولۇپ، تۆت چاسا قىلىپ ياسالدى؛ [تۆت بۇرجىكىدىكى] مۈڭگۈزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالدى. **26** ئۇ ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ ئۈستىنى، تۆت ئەتراپىنى ھەم مۈڭگۈزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. **27** ئۇنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتتى؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا ئۇدۇلمۇئۇدۇل بېكىتتى. خۇشبۇيگاھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇردى. **28** ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **29** ئۇ ھەم مۇقەددەس مەسىھلەش مېيىنى ياسىدى، ئاندىن ئەترچى چىقارغاندەك دورا-دەرمە كلەرنى تە گشىپ ساپ خۇشبۇينى ياسىدى.

38 ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدن ياسىدى. قۇربانگاھ تۆت چاسا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كە گلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىندى. **2** ئۇ ئۇنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قۇيۇلىدىغان مۈڭگۈزلىرىنى ياسىدى؛ مۈڭگۈزلىرى قۇربانگاھ بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى. قۇربانگاھنى مىس بىلەن قاپلىدى. **3** ئۇ قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ـ ئۇنىڭغا خاس بولغان داسلارنى، گۈرجە كلەرنى، كوربلارنى، لاخىشگىرلارنى ۋە ئوتدانلارنىمۇ ياسىدى؛ ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مىستىن ياسىدى. **4** قۇربانگاھ ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىدى؛ شالانى قۇربانگاھنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۋەكتىن تۆۋەنرەك ئۇرىدىغان قىلدى؛ شالا قۇربانگاھنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا ئىدى. **5** ئۇ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە بالداقلار ئوتكۈزۈلىدىغان تۆت مىس ھالقىنى قۇيۇپ ياسىدى. **6** ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدن ياساپ، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىدى. **7** ئاندىن ئۇ قۇربانگاھنى كۆتۈرۈش ئۈچۈن بالداقلارنى قۇربانگاھنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلارغا ئوتكۈزۈپ قويدى. ئۇ قۇربانگاھنى تاختايلاردىن، ئىچىنى بوش قىلىپ ياسىدى. **8** ئۇ يەنە يۇيۇنۇش دېسىنى مىستىن، ئۇنىڭ تە گلىكىنىمۇ مىستىن ياسىدى؛ ئۇ بۇلارنى «كۆرۈشۈش چېدىرى»نىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولغان ئايالىلارنىڭ مىس ئەينە كلىرىدىن ياسىدى. **9** ئاندىن ئۇ چېدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسىدى. ھويلىنىڭ جەۋىبغا، يەنى جەۋىبقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن پەردىلەرنى ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. **10** پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تە گلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغانىدى. **11** شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدىمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تە گلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغانىدى. **12** شۇنىڭغا ئوخشاش غەرب تەرىپىدە ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى؛ پەردىلەرنى ئېسىشقا ئون خادا ۋە خادىلارنىڭ ئون تە گلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى. **13** ھويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كە گلىكى ئەللىك گەز ئىدى. **14** بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گلىكى بار ئىدى. **15** يەنە بىر تەرىپىدىمۇ ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گلىكى بار ئىدى. **16** ھويلىنىڭ چۇرىسىدىكى پەردىلەرنىڭ ھەممىسى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن تىكلىگەنىدى. **17** ھويلىنىڭ چۇرىسىدىكى ھەممە خادىلارنىڭ تە گلىكى

مىستىن، ئۇلارنىڭ ئىلمە كلىرى ۋە بالداقلىرى كۆزمۇشتىن ياسالدى، خادىلارنىڭ باشلىرىمۇ كۆزمۇشتىن قاپلانغانىدى. ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى ھەممە خادىلار كۆزمۇشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى. **18** ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچىلەر تەرىپىدىن كەشتىلەندى؛ ئۇنىڭ ئۈزۈنلۈقى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى ھويلىدىكى پەردىلەرنىڭ ئېگىزلىكىگە ئوخشاش بولۇپ بەش گەز ئىدى. **19** ئۇنىڭ تۆت خادىسى بىلەن مىستىن ياسالغان تۆت تە گىلىكى بار ئىدى؛ خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرى كۆزمۇشتىن ياسالدى، ئۇلارنىڭ باشلىرى كۆزمۇش بىلەن قاپلاندى ۋە بالداقلىرى كۆزمۇشتىن ياسالدى. **20** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ھەم چۆرىسىدىكى ھويلىنىڭ بارلىق مىق-قۇزۇقلىرى مىستىن ياسالدى. **21** مۇقەددەس چېدىر، يەنى «ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرى» ئۈچۈن ئاتالغان ماتېرىياللارنىڭ سانى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن (ئۇلار مۇساىنىڭ پېرىۋۇق بىلەن، كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدىكى لاۋىيلار مەسئۇل بولۇپ ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈپ، [خۇداغا] ئاتالغانىدى): ـ **22** يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىنىڭ ئوغلى بەزالەل پەرۋەردىگار مۇساغا پېرىۋۇغانىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى؛ **23** دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولياب ئۇنىڭ ياردەمچىسى ئىدى؛ ئۇ بولسا نەققاشلىق-ئويمچىلىق ئۈستىسى، لايىھىلىگۈچى ھەمدە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپتىن ئاق كاناپ رەختىكە كەشتە تىكەلەيدىغان ئۈستا ئىدى. **24** مۇقەددەس چېدىرنى ياساشقا ئىشلىتىلگەن ئالتۇن، يەنى «پۇلا كلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ھەممىسى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە يىگىرمە توققۇز تالانت يەتتە يۈز ئوتتۇز شە كەل ئىدى. **25** جامائەت ئارىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئادەملەر تەرىپىدىن كەلتۈرۈلگەن كۆزمۇش بولسا مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە بىر يۈز تالانت بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتمىش بەش شە كەل ئىدى. **26** بۇ كۆزمۇش ئوپۇسى رويخەتكە ئېلىنغان كىشىلەردىن ئېلىنغانىدى ـ دېمەك، كىمكى يىگىرمە ياش يا ئۇنىڭدىن چوڭ، ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەرنىڭ ھەربىرى بىر بېكا، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە يېرىم شە كەل كۆزمۇش بەردى. ساناقتىن ئۆتكەن كىشى ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. **27** مۇقەددەس جاينىڭ تە گىلكىلىرىنى ھەم ئوتتۇرىسىدىكى پەردىنىڭ تە گىلكىلىرىنى قۇيۇشقا يۈز تالانت كۆزمۇش كەتتى؛ يۈز تالانت كۆزمۇشتىن يۈز تە گىلك ياسىلىپ، ھەربىر تە گىلك ئۈچۈن بىر تالانت ئىشلىتىلدى. **28** ئۇ قالغان بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتمىش بەش شە كەل كۆزمۇشتىن خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرىنى ياسىدى، ئۇلارنىڭ باشلىرىنى قاپلىدى، شۇنىڭدەك ئۇلارنى بىر-بىرىگە چاتىدىغان بالداقلارنى ياسىدى. **29** «پۇلا كلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن مىس بولسا يەتمىش تالانت، ئىككى مىڭ تۆت يۈز شە كەل چىقتى. **30** بۇنىڭدىن ئۇ جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تە گىلكىلىرىنى، مىس قۇربانگاھنى، ئۇنىڭ مىس شالاسى ۋە قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، **31** ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى خادا تە گىلكىلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى تە گىلكەلىرىنى، چېدىرنىڭ بارلىق قوزۇقلىرىنى ۋە ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى قوزۇقلارنىڭ ھەممىسىنى ياسىدى.

39 پەرۋەردىگار مۇساغا پېرىۋۇغىنىدەك كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئىشلىتىلىپ، مۇقەددەس چېدىرنىڭ خىزمىتىدە كىيىلىدىغان [كاھىنلىق] كىيىملەر، شۇنداقلا ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى تەييار قىلىندى. **2** [بەزالەل] ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختلەردىن ئەفودنى ياساپ تەييارلىدى. **3** ئۇلار ئالتۇننى سوقۇپ نېپىز قىلىپ، ئۇنى كېسىپ يىپ قىلدى، ئاندىن بۇلارنى ماھىرلىق بىلەن كۆك يىپلار، سۈسۈن يىپلار ۋە قىزىل يىپلاردىن ئاق كاناپ رەختكە لاھايىلەنگەن نۇسخىلار ئۈستىگە توقۇدى. **4** ئۇلار ئەفودنىڭ [ئالدى ۋە كەينى] قىسمىنى بىر-بىرگە ئۇتاشتۇرۇپ تۇرىدىغان ئىككى مۇرىلىك تاسما ياسىدى، ئەفودنىڭ ئىككى تەرىپى بىر-بىرگە ئۇتاشتۇرۇلدى. **5** ئەفودنىڭ ئۈستىگە باغلايدىغان بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنغان بولۇپ، ئۇنىڭغا ئوخشاش سىپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالدى، ھەمىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا پېرىۋۇغىنىدەك قىلىندى. **6** ئۇلار ئىككى ئاق ھېقىقىي ئىككى ئالتۇن كۆزلۈككە ئورنىتىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە خۇددى مۇھۇر ۋېغاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ۋېيۇپ ياسىدى. **7** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلەتمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، پەرۋەردىگار مۇساغا پېرىۋۇغىنىدەك ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا بېكىتىپ قويدى. **8** ئۇ قوشۇننى چېژەر قولالارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياسىدى؛ ئۇنى ئەفودنى ئىشلىگەن ئۈسۈلدا ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىدى. **9** ئۇلار قوشۇننى ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىپ ياسىدى؛ ئىككى قات قىلىنغاندا ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كە كىلىمۇ بىر غېرىچ كېلەتتى. **10** ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتتى: ـ بىر قاتاردىكىسى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۈمرەتلەر ئىدى؛ بۇ بىرىنچى قاتار ئىدى. **11** ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس، **12** ئۈچىنچى قاتارغا سۈسۈن ياقۇت، پىروزا ۋە سۈسۈن كۇزاتىس، **13** تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئانارتاش ئورنىتىلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۆزلۈككە بېكىتىلدى. **14** بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىغا ۋە كەل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ سانىدەك ئون ئىككى بولۇپ، مۇھۇر ۋېغاندەك ھەربىر گۆھەر رگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن پۈتۈلدى. **15** ئۇلار قوشىنغا شوينىدەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىدى؛ **16** ئۇلار قوشىنغا ئالتۇندىن ئىككى كۆزلۈك ۋە ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ **17** ئاندىن شۇ ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن ئۆتكۈزۈپ، **18** ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۇچىنى ئىككى كۆزلۈككە بېكىتىپ، [كۆزلۈكەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتتى. **19** بۇنىڭدىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشىنىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنىپ ئېچىكە قادالدى. **20** مۇندىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۈۋەنكى قىسمىغا، ئەفودقا ئۇلىنىدىغان جايغا يېقىن، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزرەك قىلىپ بېكىتتى. **21** ئۇلار قوشىنىنىڭ ئەفودنىڭ بەلۋىغىدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشىنىنىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن كۆك شوينا بىلەن قوشىنىنىڭ ھالقىسىنى ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا پېرىۋۇغىنىدەك قىلىندى. **22** [بەزالەل] ئەفودنىڭ [ئېچىدىكى] تونى پۈتۈنلەي كۆك رەڭلىك قىلدى. **23** تونىنىڭ [باشقا كىيىلىدىغان] تۈشۈكى دەل ئوتتۇرىسىدا، خۇددى ساۋۇتنىڭ ياقىسىدەك ئىشلەنگەندى؛ يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن تۇنىڭ چۆرىسىگە بەۋاز ئىشلەندى. **24** ئۇلار تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرىسىگە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئېسىپ قويدى. **25** ئۇلار ھەممىدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، قوڭغۇراقلارنى تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرىسىگە، ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويدى؛ ھەر ئىككى ئانارنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىر قوڭغۇراق ئېسىپ قويۇلدى. **26** [كاھىنلىق] خىزمىتىگە ئائىت [قوڭغۇراقلار] تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرىسىگە بېكىتىلدى؛ بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار قىلىپ بېكىتىلدى، ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا پېرىۋۇغىنىدەك قىلىندى. **27** ئۇلار ھارۇن بىلەن تۇنىڭ ئوغۇللىرىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن خالىتا كۆڭلەك كەرنى تىكتى؛ **28** سەللىنى ئاق كاناپ رەختتە ياسىدى، شۇنداقلا چىرايلىق ئېگىز بۆكەرنى ئاق كاناپ رەختتە، تامبالالارنى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەييارلىدى؛ **29** بۇنىڭدىن باشقا ئۇلار بەلۋاغنىمۇ كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ ئارىلاشتۇرۇلۇپ كەشتىلەنگەن، نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەييارلىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا پېرىۋۇغىنىدەك قىلىندى. **30** ئۇلار يەنە نەپىس تاختايىنى، يەنى مۇقەددەس ئوتۇغاتنى ساپ ئالتۇندىن ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۇر ۋېغاندەك: «پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ۋېيۇپ پۈتتى؛ **31** ئۇلار ئوتۇغاتقا كۆك رەڭلىك يىپنى باغلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ئوتۇغاتنى سەللىگە تاقىدى، بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا پېرىۋۇغىنىدەك قىلىندى. **32** شۇ تەرىقىدە جامائەتنىڭ ئىبادەت چېدىرىنىڭ ھەممە قۇرۇلۇشى پۈتكۈزۈلدى؛ ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا

يۇيرۇغننىڭ ھەممىسنى شۇ يېچە قىلدى، شۇ تەرىقىدە ھەممىسنى پۈتىۋردى. 33 تۆلار چېدىرنى مۇساىنىڭ يىنىغا ئېلىپ كەلدى ـ چېدىر يۇپۇقلىرىنى، تۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، ئىلمە كلىرىنى، تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرى بىلەن تە گلىكلىرىنى، 34 شۇنىڭدەك قىزىل ۋىيالغان قوچقار تېرىسىدىن ياسالغان يۇپۇق بىلەن دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يۇپۇقنى، «ئايرىما پەردە»نى، 35 ئەھدە ساندۇقى ۋە تۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، 36 شىرە ۋە تۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، شۇنداقلا «تەقدىم نانلار»نى، 37 ساپ ئالتۇندىن ياسالغان چىراغدان بىلەن تۇنىڭ چىراغلىرىنى، يەنى تۇستىگە تىزىلغان چىراغلارنى، تۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى ھەم چىراغ مېيىنى، 38 ئالتۇن خۇشبۇيگاھ، مەسىھلەش مېيى، دورا-دەرمە كلەردىن ياسالغان خۇشبۇيۇنى، چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى، 39 مىس قۇربانگاھ بىلەن تۇنىڭ مىس شالاسىنى، تۇنىڭ بالداقلىرى بىلەن ھەممە ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دېسى بىلەن تۇنىڭ تە گلىكىنى، 40 ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى پەردىلەرنى، تۇنىڭ خادىلىرى ۋە تۇلارنىڭ تە گلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسى بىلەن ھويلىنىڭ تانىلىرى ۋە قوزۇقلىرىنى، مۇقەددەس چېدىرنىڭ، يەنى جامائەت چېدىرىغا ئائىت خىزمەتكە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋابلارنى، 41 مۇقەددەس جايىغا ئائىت خىزمەت ئۈچۈن تىكىلگەن كاھىنلىق كىيىملىرى، يەنى ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى بىلەن تۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى بولسا، ھەممىسنى ئېلىپ كەلدى. 42 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بارلىق يۇيۇغانلىرى يېچە ئەنە شۇنداق ئادا قىلغانىدى. 43 مۇسا ئىشلارنىڭ ھەممىسگە تەپسىلىي قاريدى، مانا، تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يۇيۇغىنى يېچە بۇ ئىشلارنى پۈتكۈز گەنىدى؛ يۇيۇلغانىدەك، دەل شۇنداق قىلغانىدى، مۇسا بۇلارنى كۆرۈپ، تۇلارغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدى.

40

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق ئەمر قىلدى: ـ 2 بىرىنچى ئاينىڭ بېشى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سەن جامائەت چېدىرنىڭ مۇقەددەسخانىسىنى تىكلىگىن. 3 ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنى تۇنىڭ ئېچىگە قويۇپ، ئېچىكى پەردە تارقىلىق ئەھدە ساندۇقىنى توسۇپ قويغىن؛ 4 شىرەنى چېدىرنىڭ ئېچىگە ئە كىرىپ، تۇستىگە تىزىلىدىغان نەرسىلەرنى تىزغىن؛ ئاندىن چىراغدانىنى ئە كىرىپ، تۇستىگە چىراغلارنى ئورۇنلاشتۇرغىن. 5 ئالتۇن [بىلەن قاپلانغان] خۇشبۇي كويدۇرگۈچى قۇربانگاھنى ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىغا تىكلەپ قويغىن؛ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئېسىپ قويغىن. 6 كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنى مۇقەددەسخانىنىڭ، يەنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىغا قويغىن؛ 7 ئاندىن يۇيۇش دېسىنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. 8 ھويلىنىڭ چۆرىسىگە پەردىلەرنى بېكىتىپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئاسقىن؛ 9 ئاندىن «مەسىھلەش مېيى»نى ئېلىپ، ئىبادەت چېدىرى ۋە تۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى مەسىھلەپ، تۇنى ۋە بارلىق ھەممە ئەسۋابلىرىنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغىن. شۇنداق قىلىپ [پۈتكۈل چېدىر] مۇقەددەس بولىدۇ. 10 سەن كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنى، شۇنداقلا تۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مەسىھلەپ، تۇنى [خۇداغا ئاتاپ] مۇقەددەس قىلغىن؛ بۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا بولىدۇ. 11 سەن يەنە يۇيۇنۇش دېسى ۋە تۇنىڭ تە گلىكىنى مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلغىن. 12 ئاندىن ھارۇن بىلەن تۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئە كىلىپ، تۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ 13 ھارۇنغا مۇقەددەس كىيىملەرنى كىيدۈرۈپ، ماڭا كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشى ئۈچۈن تۇنى مەسىھلەپ، [ماڭا ئايرىپ] مۇقەددەس قىلغىن. 14 ئاندىن تۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كىرىپ، تۇلارغا خالىتا كۆگلە كلەرنى كىيدۈرۈپ، 15 تۇلارنىڭ ئاتىسىنى مەسىھلىگىنىڭدەك ماڭا كاھىنلىق خىزمىتىدە بولۇشى ئۈچۈن تۇلارنىمۇ مەسىھلىگىن. شۇنىڭ بىلەن تۇلارنىڭ بۇ مەسىھلىنىشى تۇلار ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي كاھىنلىقتىڭ [بەلگىسى] بولىدۇ. 16 مۇسا شۇنداق قىلدى، پەرۋەردىگار تۇنىڭغا نېمە يۇيۇغان بولسا، تۇ شۇنداق بەجا كەلتۈردى. 17 شۇنداق بولدىكى، ئىككىنچى يىلنىڭ بىرىنچى ئېيىدا، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە ئىبادەت چېدىرى تىكلەندى. 18 مۇسا چېدىرنى تىكىپ، ئە گىلكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، تاختايلىرىنى تىزىپ، تۇلارنىڭ بالداقلىرىنى بېكىتىپ، خادىلىرىنى تىكلىدى. 19 مۇقەددەس چېدىرنىڭ تۇستىگە [ئېچىكى] يۇپۇقنى يايتى، ئاندىن تۇنىڭ تۇستىگە تاشقى يۇپۇقنى يېيىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 20 ئاندىن تۇ ھۆكۈم-گۈۋاھلىقنى ئېلىپ، تۇنى ساندۇق ئىچىگە قويدى؛ بالداقلارنى ئەھدە ساندۇقىنىڭ [ھالقىلىرىدىن] تۇتقۇزۇپ، «كافارەت تەختى»نى ساندۇقنىڭ تۇستىگە ئورۇنلاشتۇردى. 21 ئەھدە ساندۇقىنى مۇقەددەس چېدىر ئىچىگە ئېلىپ كىرىپ، تۇتىۋىرىغا «ئايرىما پەردە»نى تارتتى؛ شۇنداق قىلىپ تۇ ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنى پەردە ئارقىلىق توسۇپ قويدى. ھەممە ئىش پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 22 تۇ شىرەنى جامائەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، مۇقەددەس جاينىڭ شىمال تەرىپىگە، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي»دىكى] پەردىنىڭ سىرتىغا قويدى. 23 «تەقدىم نانلار»نى شىرەنىڭ تۇستىگە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا تىزىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 24 ئاندىن تۇ چىراغدانىنى جامائەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، تۇنى مۇقەددەس جاينىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شىرەنىڭ ئۈدۈلىغا قويدى، 25 چىراغلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئورۇنلاشتۇردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 26 ئاندىن تۇ [خۇشبۇيۇنى كويدۈرگۈچى] ئالتۇن قۇربانگاھنى ئىچىدىكى پەردىنىڭ ئالدىغا تىكلىدى؛ 27 تۇنىڭ تۇستىدە ئېسىل خۇشبۇيۇنى كويدۈردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 28 تۇ ئىبادەت چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا پەردە تارتتى. 29 ئاندىن كويدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنى جامائەت چېدىرىدىكى مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن قويدى؛ تۇنىڭ تۇستىدە كويدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسىنى تۇتقۇزدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 30 يۇيۇنۇش دېسىنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، يۇيۇشقا ئىشلىتىلىدىغان سۇنى داسقا توشقۇزۇپ قويدى. 31 مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن تۇنىڭ ئوغۇللىرى قاچانلا جامائەت چېدىرىغا كىرسە ياكى قۇربانگاھقا يېقىن بارسا، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قوللىرىنى شۇ سۇدا يۇياتتى. بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 33 ئاندىن تۇ چېدىر ھەم قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىغا ھويلا پەردىسىنى تىكلەپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى تارتتى. شۇ تەرىقىدە مۇسا پۈتكۈل ئىشنى تاماملىدى. 34 شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت چېدىرىنى قاپلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئىبادەت چېدىرىنى تولدۇردى. 35 بۇلۇت سايە چۈشۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى چېدىرنى تولدۇرغىنى تۈچۈن، مۇسا جامائەت چېدىرىغا كىرەلمىدى. 36 قاچانكى بۇلۇت جامائەت چېدىردىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار سەپە رگە ئاتلىناتتى. ھەربىر قېتىم سەپەردە شۇنداق بولاتتى. 37 بۇلۇت كۆتۈرۈلمىسە تۇلار قوزغالماي، تاكى كۆتۈرۈلىدىغان كۈنگىچە سەپە رگە چىقمايتتى. 38 چۈنكى كۈندۈزى پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇتى مۇقەددەس چېدىر تۇستىدە تۇراتتى، كېچىسى تۇنىڭ تۇستىدە ئوت كۆرۈنەتتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆز ئالدىدا تۇلارنىڭ بارلىق قىلغان سەپەرلىرىدە شۇلار كۆرۈنەتتى.

لاۋىلار

1 ۋە پەرۋەردىگار مۇسانى چاقىرىپ جامائەت چېدىرىدىن تۇنىكىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ تۆۋلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئە گەر سىلەردىن بىرىگىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بىر قۇربانلىقنى سۇنماقچى بولسا گىلار، قۇربانلىقىگىلارنى چارپايلاردىن، يەنى كالا يا كى ئوششاق ماللاردىن سۇنۇشۇگىلار كېرەك. **3** ئە گەر ئۇنىڭ سۇندىغىنى كاللىلاردىن كويدۇرمە قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بېچىرىم ئە رىكەك ھايۋانىنى كەلتۈرسۈن، ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا سۇنسۇن. **4** ئۇ قولىنى كويدۇرمە قۇربانلىقنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن قۇربانلىق ئۇنىڭ ئورنىغا كافارەت بولۇشقا قوبۇل قىلىنىدۇ. **5** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بۇقىنى بوغۇزلىسۇن؛ كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى كەلتۈرۈپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدىكى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **6** ئاندىن [قۇربانلىق قىلغۇچى] كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىنغان ھايۋاننىڭ تېرىسىنى سويۇپ، تېنىنى پارچىلىسۇن **7** ۋە ھارۇن كاھىنىنىڭ ئوغۇللىرى قۇربانگاھتا ئوت قالاپ ئوتنىڭ ئۈستىگە ئوتۇنلارنى تىزسۇن. **8** ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى گۆش پارچىلىرىنى، بېشى ۋە مېيى بىلەن قوشۇپ، قۇربانگاھدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تەرتىپ بىلەن تىزىپ قويسۇن. **9** لېكىن ئۇنىڭ ئىچ-قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇسۇن؛ ئاندىن كاھىن ھەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **10** ئە گەر ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئۈششاق ماللاردىن قوي يا ئۆچكە قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقدا ئۇ بېچىرىم بولغان بىر ئە رىكىنى كەلتۈرسۈن. **11** ئۇ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ شىمال تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **12** [قۇربانلىق قىلغۇچى] بولسا گۆشنى پارچىلاپ، بېشى بىلەن مېيىنى كېسىپ ئايرىسۇن. ئاندىن كاھىن بۇلارنى ئېلىپ قۇربانگاھتىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە تەرتىپ بويىچە تىزىپ قويسۇن. **13** لېكىن ئۇنىڭ ئىچ-قارنى بىلەن پاچاقلارنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇسۇن؛ ئاندىن كاھىن ھەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **14** ئە گەر [قۇربانلىق قىلغۇچى] پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇچار-قاناتلاردىن كويدۇرمە قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقتا ئۇ پاختىنە كلەردىن يا كى كەپتەر باچكىلىردىن قۇربانلىق كەلتۈرسۈن. **15** كاھىن ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىغا ئېلىپ كېلىپ، بېشىنى تولغاپ ئۈزۈپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن؛ ئۇنىڭ قېنى سىقىلىپ قۇربانگاھنىڭ تېمىغا سۈرتۈلسۈن. **16** لېكىن تاشلىنىى پەيلىرى بىلەن قوشۇپ قۇربانگاھنىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۈلدۈككە تاشلۇۋەتسۈن؛ **17** ئۇ قۇربانلىقنى ئىككى قانىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن يارسۇن، بىراق ئۇنى ئىككى پارچە قىلىۋەتمىسۇن. ئاندىن كاھىن ئۇنى ئېلىپ قۇربانگاھدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويۇپ كويدۇرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ.

2 ئە گەر بىركىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ئاشلىق ھەدىيە سۇنماقچى بولسا ھەدىيەسى ئېسىل ئۇندىن بولۇشى كېرەك؛ ئۇ ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قويۇپ ئاندىن ئۈستىگە مەستىكى سالسۇن. **2** ئۇ ئۇنى ئېلىپ كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۈن؛ ئاندىن [كاھىن ھەدىيە سۇنغۇچىنىڭ] يادلىنىشى ئۈچۈن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئۇندىن بىر چاڭگال ئېلىپ، ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بۇ ھەدىيەنى قۇربانگاھتا كويدۇرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **3** ئەمما ئاشلىق ھەدىيەسىدىن قالغىنى بولسا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **11** سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇندىغان ھەرقانداق ئاشلىق ھەدىيەلەر ئېچىتقۇ بىلەن تەييارلانمىسون. چۈنكى سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە گىلارنىڭ ھېچقايسىسىدا ئېچىتقۇ يا كى ھەسەلنى كويدۇرۇشكە بولمايدۇ. **12** بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «دەسلەپكى ھوسۇل» سۈپىتىدە سۇنسا گىلار بولىدۇ، لېكىن ئۇلار خۇشبۇي سۈپىتىدە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرۇلۇپ سۇنۇلمىسۇن. **13** سىنىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەڭ تۇز بىلەن تۇزلىنىشى كېرەك؛ ئاشلىق ھەدىيەڭنى خۇدايىڭنىڭ ئەھدە تۇزىدىن مەھرۇم قىلمايسەن، ھەممە ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭنى تۇز بىلەن تۇزلىغىن. **14** ئە گەر سەن پەرۋەردىگارغا «دەسلەپكى ھوسۇل»دىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماي دېسەڭ، ئۇنداقتا زىرائەتنىڭ يېڭى پىشقان كۆك بېشىنى ئېلىپ، دانىلارنى ئوتنا قورۇپ، ئېزىپ تالقان سۈپىتىدە سۇنغىن؛ بۇ «دەسلەپكى ھوسۇل» ھەدىيەسى بولىدۇ؛ **15** سەن ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قويۇپ ئۈستىگە مەستىكى سالغىن؛ بۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. **16** كاھىن بولسا ئۇنىڭ ئىچىدىن، يەنى قورۇپ ئېزىلگەن دانىلار بىلەن زەيتۇن مېيىدىن بىر قىسمىنى ئېلىپ ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بولارنى «يادلىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۇنۇلغان ھەدىيە بولىدۇ.

3 بىرسىنىڭ سۇندىغىنى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولسا، شۇنداقلا كاللىلاردىن سۇنسا، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا بېچىرىم بىر ئە رىكىنى يا كى چىشسىنى كەلتۈرسۈن. **2** ئۇ سۇندىغان بۇ ھايۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزى ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **3** سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارنىنى ۋە ئۇگەپ تۇرغان مايىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ **4** ئىككى بۆرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. **5** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى بولسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كەلتۈرۈپ ئوت ئۈستىگە قويۇلغان ئوتۇننىڭ ئۈستىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىققا قوشۇپ كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان قۇربانلىق بولىدۇ. **6** بىرسىنىڭ پەرۋەردىگارغا قىلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن سۇندىغىنى ئۈششاق مالدىن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بېچىرىم بىر ئە رىكىنى يا كى چىشسىنى كەلتۈرسۈن. **7** ئە گەر ئۇنىڭ قۇربانلىقى قوي بولسا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، **8** قۇربانلىق قىلىدىغان بۇ ھايۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن.
9 سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى، يەنى ئۇنىڭ مېيىنى ئېلىپ ئىلەشتىلىسۇن، ـ پۇتۇن مايلىق بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **4** ئە گەر سەن تونۇردا پىشۇرۇلغان نەرسىلەردىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماي دېسەڭ، ئۇلار زەيتۇن مېيى ئىلەشتىرىلگەن ئېسىل ئۇندىن پىشۇرۇلغان توقاچلار يا كى زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىلەنگەن پېتىر ھەمەمك نانلاردىن بولسۇن. **5** ئە گەر سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ تاۋىدا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇ زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلۈپ ئېسىل ئۇندىن پېتىر ھالدا ئېتىلسۇن. **6** سەن ئۇنى ئوشتۇپ ئوستىگە زەيتۇن مېيى قويغىن؛ ئۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. **7** سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ قازاندا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇنداقتا ئۇ ئېسىل ئۇن بىلەن زەيتۇن مېيىدا ئېتىلسۇن. **8** شۇ يوللاردا تەييارلانغان ئاشلىق ھەدىيەلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرگىن؛ ئۇنى كاھىنغا بەرگىن، ئۇ ئۇنى قۇربانگاھقا ئېلىپ باريدۇ. **9** كاھىن بولسا ئاشلىق ھەدىيەدىن «يادلىنىش ئۈلۈشى»نى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **10** ئەمما ئاشلىق ھەدىيەدىن قالغىنى بولسا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **11** سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان ھەرقانداق ئاشلىق ھەدىيەلەر ئېچىتقۇ بىلەن تەييارلانمىسون. چۈنكى سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە گىلارنىڭ ھېچقايسىسىدا ئېچىتقۇ يا كى ھەسەلنى كويدۇرۇشكە بولمايدۇ. **12** بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «دەسلەپكى ھوسۇل» سۈپىتىدە سۇنسا گىلار بولىدۇ، لېكىن ئۇلار خۇشبۇي سۈپىتىدە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرۇلۇپ سۇنۇلمىسۇن. **13** سېنىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەڭ تۇز بىلەن تۇزلىنىشى كېرەك؛ ئاشلىق ھەدىيەڭنى خۇدايىڭنىڭ ئەھدە تۇزىدىن مەھرۇم قىلمايسەن، ھەممە ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭنى تۇز بىلەن تۇزلىغىن. **14** ئە گەر سەن پەرۋەردىگارغا «دەسلەپكى ھوسۇل»دىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماي دېسەڭ، ئۇنداقتا زىرائەتنىڭ يېڭى پىشقان كۆك بېشىنى ئېلىپ، دانىلارنى ئوتنا قورۇپ، ئېزىپ تالقان سۈپىتىدە سۇنغىن؛ بۇ «دەسلەپكى ھوسۇل» ھەدىيەسى بولىدۇ؛ **15** سەن ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قويۇپ ئوستىگە مەستىكى سالغىن؛ بۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. **16** كاھىن بولسا ئۇنىڭ ئىچىدىن، يەنى قورۇپ ئېزىلگەن دانىلار بىلەن زەيتۇن مېيىدىن بىر قىسمىنى ئېلىپ ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بولارنى «يادلىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ.

قىيرۇقنى ئۇنىڭ ئومۇرتقىسغا يىقىن يەردىن ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئىچ قارىنى يۇگەپ تۇرغان ماينى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، 10 ئىككى بۇرە كىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. 11 كاھىن بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان تاتام ھەدىيەسى بولىدۇ. 12 ئۇنىڭ سۈنىدىغىنى تۆچكە بولسا، بۇنى يەرۋەردىگارنىڭ ھۆزۈرىغا كەلتۈرسۇن. 13 ئۇ قولنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 14 ئاندىن سۈنغۇچى كىشى بۇ قۇربانلىقتىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارىنى يۇگەپ تۇرغان ماينى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، 15 ئىككى بۇرە كىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. 16 كاھىن بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، خۇشبۇي چىقىرىدىغان تاتام ھەدىيەسى بولىدۇ. ماينىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا تەۋەدۇر. 17 بۇ ھەرقانداق تۇرار جايىكلاردا سىلە رگە ئەبەدىي بەلگىمە بولىدۇ؛ سىلەر ھېچقانداق ماي يا كى قان يېمەسلىكىلار كېرەك.

4 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ «بىرسى بىلمەي ئېزىپ، پەرۋەردىگار «قىلما» دەپ يۈرۈغان ھەرقانداق ئەمرىلەردىن بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سىلەپ، گۇناھ قىلسا، [تۆۋەندىكىدەك قىلسۇن]: ـ 3 ـ ئەگەر مەسىھلەنگەن كاھىن خەلقنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرىدىغان بىر گۇناھنى قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ بۇ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن بىر بىچىرىم ياش تورپاقنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. 4 ئۇ تورپاقنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قولنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۆزۈرىدا بوغۇزلىسۇن. 5 ئاندىن مەسىھلەنگەن كاھىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، جامائەت چېدىرى ئىچىگە كۆتۈرۈپ ئاپارسۇن؛ 6 كاھىن شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قانىنى مۇقەددەس جايىنىڭ پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۆزۈرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن. 7 شۇنداقلا كاھىن قاندىن ئېلىپ، جامائەت چېدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن؛ 8 ئاندىن ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنىڭ ئىچىدىن ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن ـ يەنى ئىچ قارىنى يۇگەپ تۇرغان ماي بىلەن قالغان ئىچ مېيى، 9 ئىككى بۇرە كىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجراتسۇن 10 (خۇددى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولغان كالىنىڭ ئىچىدىكى ماي ئاجرىتىلغاندەك)؛ ئاندىن كاھىن بۇلارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. 11 لېكىن تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن ھەممە گوشتى، باش بىلەن پاچاقلىرى، ئىچ قارنى بىلەن ژېنىنى، 12 يەنى پۈتكۈل تورپاقنىڭ قالغان قىسىملىرىنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، پاك بىر يەر رگە، يەنى كۈللەر تۆكۈلىدىغان جايىغا ئېلىپ چىقىپ، ئوتۇنىنىڭ ئۈستىدە ئوتتا كۆيدۈرسۇن. بۇلار كۈللەر تۆكۈلىدىغان جايدا كۆيدۈرۈۋېتىلسۇن. 13 ئەگەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى تۇزى بىلىگەن ھالدا ئېزىپ گۇناھ قىلغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دەپ يۈرۈغان ھەرقانداق ئەمرىلەرگە خىلاپلىق ئىشلارنىڭ بىرىنى قىلىپ سىلەپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، 14 شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئايدىگىلاشقان بولسا، ئۇنداقتا جامائەت گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر ياش تورپاقنى سۈنۈپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن. 15 جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوللىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. 16 مەسىھلەنگەن كاھىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ جامائەت چېدىرى ئىچىگە ئېلىپ كىرسۇن؛ 17 شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قانىنى [مۇقەددەس جايىنىڭ] پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۆزۈرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن. 18 شۇنداقلا كاھىن قاندىن ئېلىپ جامائەت چېدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن؛ 19 كاھىن [تورپاقنىڭ] ئىچىدىن بارلىق مېيىنى ئاجرىتىپ ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. 20 ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان ئىلگىرىكى تورپاقنى قىلغىنىغا ئوخشاش بۇ تورپاقنىمۇ شۇنداق قىلسۇن؛ ۋە دەل شۇنداق قىلىشى كېرەك؛ شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇلار ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈلىدۇ. 21 ئاندىن ئۇ تورپاقنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئىلگىرىكى تورپاقنى كۆيدۈ رگەندەك بۇ تورپاقنىمۇ كۆيدۈرسۇن. بۇ جامائەت ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 22 ئەگەر بىر ئەمىر بىلەمەي ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سىلەپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، 23 ۋە قىلغان گۇناھى ئۆزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزى قۇربانلىق ئۈچۈن بىچىرىم بىر تېكىنى سۈنسۇن، 24 ئۇ قولنى تېكىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىنىدىغان ھايۋانلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. بۇ بىر گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 25 كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ، ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ ئاندىن قالغان قېنىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن. 26 ئۇ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋانىنىڭ مېيىنى كۆيدۈ رگەندەك، ئۇنىڭ بارلىق مېيىنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنى گۇناھدىن پاكلاندۇرۇش ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 27 ئەگەر پۇقرالاردىن بىرى بىلمەي ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سىلەپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، 28 ۋە قىلغان گۇناھى ئۆزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنىڭ، يەنى ئۇ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا بىچىرىم بىر چىشى ئۈچكىنى سۈنسۇن؛ 29 ئۇ قولنى گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ بوغۇزلىسۇن. 30 ئاندىن كاھىن ئۇنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ قالغان بارلىق قېنىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن. 31 ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋاننىڭ مېيى ئىچىدىن ئاجرىتىلغاندەك ئۇنىڭمۇ ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 32 ئەگەر ئۇ كىشى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن قوزا كەلتۈرۈشنى خالىسا، بىچىرىم بىر چىشى قوزىنى سۈنسۇن. 33 ئۇ قولنى گۇناھ قۇربانلىقى [قوزىسىنىڭ] بېشىغا قويۇپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بوغۇزلىسۇن. 34 ئاندىن كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ ئۇنىڭ قالغان بارلىق قېنىنى ئۇ قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن. 35 ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان قوزىنىڭ مېيى ئىچىدىن ئاجرىتىلغاندەك، ئۇنىڭمۇ ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان بارلىق قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ.

5 ئەگەر بىرسى مەلۇم ئىشقا گۇۋاھچى بولۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا قەسەم ئېرىۋلغىنىدا كۆرگىنى يا كى بىلگىنىدىن مەلۇمات بەرمىسە، ئۇنداقتا ئۇ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. 2 ئەگەر بىرسى ئۇزى بىلمەي ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە ـ مەيلى ئۇ ناپاك بىر ھايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مەيلى ناپاك بىر چارپاينىڭ جەسىتى بولسۇن، يا كى ناپاك

بىر تۇملىگۈچى ھايۋاننىڭ جەستى بولسۇن، مۇشۇنداق نەرسىگە تېگىپ كەتسە ئۇمۇ ناپاك سانلىپ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ؛ 3 ئە گەر شۇنىڭدەك بىرسى تۇرى ئۇيماي مەلۇم كىشىنىڭ تاۋەمۇنى ناپاك قىلدىغان ھەرقانداق نىجاستىگە تېگىپ كەتسە، شۇنداقلا ئۇ بۇنى بىلىپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. 4 ئە گەر بىرسى ئاڭسىز رەۋشتە يامان ياكى ياخشى بىر ئىشنى قىلاي دەپ قەسەم قىلىپ سالسا (كىشىلەر ھەرتۈرلۈك ئىش توغرىسىدا ئاڭسىز رەۋشتە قەسەم قىلىشى مۇمكىن)، شۇنداقلا ئۇ بۇنى تونۇپ يەتسە، ئۇ بۇ ئىشلار ئۈچەيلدىن گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. 5 بىرسى يۇقىرىقى ھەرقايسى ئىشلاردا مەن گۇناھكار بولدۇم دەپ بىلسە، ئۇ ئۆز گۇناھىنى «مەن مۇنداق گۇناھ قىلدىم» دەپ ئىقرار قىلسۇن؛ 6 ئاندىن ئۆزى سادىر قىلغان گۇناھىنىڭ كاففارىتى ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «ئىتنائەتسىزلىكنى تىلگۈچى قۇربانلىق» سۈپىتىدە ئۆششاق مالدىن ساغلىق ۋە يا بىر چىشى ئۆچكىنى گۇناھ قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئۇنى گۇناھىدىن پاكلاندۇرۇشقا ئۆنىڭ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرسۇن. 7 ئە گەر ئۇ قويلاردىن [قۇربانلىق] قىلىشقا قۇربى يەتمىسە، ئۇ قىلغان ئىتنائەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ كېلىپ، بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرنى كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنسۇن. 8 ئۇ بۇلارنى كاھىنلىڭ قېشىغا كەلتۈرگەندە، [كاھىن] ئاۋۋال گۇناھ قۇربانلىقىغا تەييارلانغانى قۇربانلىق قىلىپ يېنىنى ئۈزمەي، بېشىغا بىقىن جايىدىن تولغىسۇن، لېكىن بېشىنى يېنىندن ئۈزۈۋەتمىسۇن؛ 9 ئاندىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ تېمىغا چاچىسۇن؛ قالغان قېنى بولسا قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە سىقىپ چىقىرىلسۇن. بۇنىڭ ئۆزى گۇناھ قۇربانلىقى بولدۇ. 10 ئەمما ئىككىنچىسىنى بولسا بېكىتىلگەن بەلگىلىمە بويىچە كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈردىدۇ ۋە شۇ گۇناھ ئۈنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 11 ئە گەر ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكىنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇنداقتا گۇناھ قىلغان كىشى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى كەلتۈرسۇن؛ بۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغاچقا ئۇ ئۈنىڭ ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قويمىسۇن ياكى ئۈستىگە ھېچقانداق مەستىكى سالمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 12 ئۇ ئۇنى كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن ۋە كاھىن بۇنىڭدىن [سۈنغۇچىنىڭ] «يادلىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە بىر چاڭگال ئېلىپ، شۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلغان قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇنىڭ ئۆزى گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 13 بۇ يول بىلەن ئۇ شۇ گۇناھلاردىن قايىسىنى قىلغان بولسا، كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرىدۇ. ئاشلىق ھەدىيەلەردىكىگە ئوخشاش قالغان قىسمى كاھىنغا تەۋە بولىدۇ. 14 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 15 بىرسى بىلمەي پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلەر رەگە نىسبەتەن ئىتنائەتسىزلىك قىلىپ گۇناھ ئۆتكۈزسە، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئۆششاق مالدىن بىچىرىم بىر قوچقارنى ئىتنائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ شۇ ئىتنائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ باھاسىنى سەن مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە كۈمۈش شە كەلگە توختاتقىن. 16 ئاندىن شۇ كىشى مۇقەددەس نەرسىلەر رەگە نىسبەتەن ئۆتكۈز زەگەن خاتالىقىدىن بولغان زىيانى تولدۇرسۇن، شۇنداقلا زىيانىڭ بەشتىن بىرى بويىچە قوشۇپ كاھىنغا تولەم تولىسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئىتنائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۈنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 17 ئە گەر بىرسى بىلمەي پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرەرسىگە خىلاپلىق قىلىپ، گۇناھكار بولغان بولسا ئۇ قەبھىلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ؛ 18 شۇنداق بولسا، ئۇ ئۆششاق مالدىن سەن توختاتقان قەممەتتە بىچىرىم بىر قوچقارنى ئىتنائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ بىلمەي ئۆتكۈز زەگەن ئىتنائەتسىزلىكى ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈردىدۇ ۋە شۇ ئىتنائەتسىزلىك گۇناھى ئۈنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 19 بۇ ئىتنائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ دەرھەققەت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىتنائەتسىزلىك قىلغان.

6 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ئە گەر بىرسى گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، قوشنىسى ئۈزىگە ئامانەت ياكى كاپالەتكە بە رگەن بىر نەرسە ياكى قوشنىسىدىن زوراۋانلىق بىلەن بۇلۇۋالغان مەلۇم بىر نەرسە توغرىسىدا يالغان گەپ قىلغان بولسا ياكى قوشنىسىدىن ناھەقلىق بىلەن مەلۇم نەرسىنى تارتىۋالغان بولسا، 3 ياكى يىتىپ كەتكەن بىر نەرسىنى تېپىۋېلىپ ئۇنىڭدىن تانسا ياكى كىشىلەرنىڭ گۇناھ سادىر قىلغان ھەرقانداق بىر ئىشى توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچىپە، 4 ئۇ گۇناھ قىلغان ئىشتا ئۈزىنى گۇناھكار دەپ تونۇپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ بۇلۇۋالغان ياكى ناھەق تارتىۋالغان نەرسە ياكى ئۇنىڭغا ئامانەتكە بېرىلگەن نەرسە بولسۇن، ياكى يىتىپ كېتىپ تېپىۋالغان نەرسە بولسۇن، 5 ياكى ئۇ ھەرقانداق نەرسە توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچكەن بولسۇن، ئۇنىڭ ھەممىسىنى تولۇق باھاسى بويىچە تولىسۇن، شۇنداقلا شۇ باھانىڭ بەشتىن بىر قىسمى بويىچە قوشۇپ تولىسۇن؛ ئۇ ئىتنائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى قىلغان كۈندە تولەمنى ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەرسۇن. 6 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئىتنائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئۆششاق مالدىن سەن توختاتقان قەممەت بويىچە بىچىرىم بىر قوچقارنى ئىتنائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرىدۇ ۋە ئۇ مەھرىلىگەن كويدۇرمە قۇربانلىقنىڭ كۈلىنى ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ بىر تەرىپىدە قويسۇن؛ 11 ئاندىن كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، كۈلنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ پاكىز بىر جايدا قويسۇن. 12 قۇربانگاھنىڭ ئوتى بولسا ھەمىشە يېنىپ تۇرسۇن؛ ئۇنى ھېچ ۋاقىت ئۆچۈرۈشكە بولمايدۇ، كاھىن ئۇنىڭ ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئۇنىڭغا ئوتۇن سېلىپ، ئۈستىگە كويدۇرمە قۇربانلىقنى تىزسۇن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قويۇپ كويدۇرسۇن. 13 ئۇزۇلەس بىر ئوت قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ھەمىشە كويۇپ تۇرسۇن؛ ئۇ ھە رگىز ئۆچۈرۈلمىسۇن. 14 ئاشلىق ھەدىيە توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا، قۇربانگاھنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن. 15 ئۇ ئاشلىق ھەدىيە بولغان ئېسىل ئۇنغا قولنى سېلىپ ئۇنىڭدىن شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى زەيتۇن مېيىدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ۋە ھەدىيەنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق مەستىكىنى قوشۇپ، بۇلارنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كويدۇرسۇن؛ بۇ ھەدىيەنىڭ «يادلىنىش ئۈلۈشى» بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىنغان بولىدۇ. 16 ئېشىپ قالغانلىرىنى بولسا ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن؛ ئۇ ئېچىتقۇ سېلىنمايى پىشۇرۇلۇپ مۇقەددەس بىر جايدا يېيىلسۇن؛ ئۇلار ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ ھويلىسىدا يېسۇن. 17 ئۇ مۇتلەق ئېچىتقۇسىز پىشۇرۇلسۇن. مەن ئوتتا ماڭا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنىڭدىن شۇنى ئۇلارنىڭ ئۈز ئۈلۈشى بولسۇن دەپ ئۇلارغا ھەق قىلىپ بەردىم؛ ئۇ گۇناھ ۋە ئىتنائەتسىزلىكنى تىلگۈچى قۇربانلىقلارغا ئوخشاش («ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى») ھېسابلىنىدۇ. 18 ھارۇننىڭ ئەۋلادىدىن بولغان ئە رىكە كلەرنىڭ ھەممىسى بۇنىڭدىن يېسۇن؛ بۇ دەۋۇردىن-دەۋۇر رەگە ئاراگلاردا ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلغانلىرىدىن بۇلار ئۇلارنىڭ ئۈلۈشى بولسۇن. ئۇنىڭغا قول تە گكۈزگۈچى جەزمەن مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. 19 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 20 ھارۇن مەسىھلىنىدىغان كۈندە ئۇ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنىدىغىنى مۇنداق بولۇشى كېرەك: ـ ئۇلار ئۇزۇلەس ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى سۈنۈشى كېرەك؛ ئەتىگىنى يېرىمنى، ئاخشىمى يەنە يېرىمنى سۇنسۇن. 21 ئۇ تاۋىدا زەيتۇن مېيى بىلەن ئېتىلسۇن؛ ئۇ

زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغاندىن كېيىن سەن ئۇنى ئېلىپ كەر، ئاشلىق ھەدىيەنىڭ پىشۇرۇلغان پارچىلىرىنى خۇشبۇي سۇپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنغىن. 22 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قايسىسى ئۇنىڭ ئورنىدا تۇرۇشقا مەسىھەنگەن بولسا ئۇمۇ [ھەدىيەنى] شۇنداق تەييارلاپ سۇنسۇن، بۇ ئەبەدىي مۇئەلەق بىر بەلگىمە بولىدۇ. بۇ ھەدىيە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تولۇق كۆيدۈرۈلسۇن. 23 كاھىننىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەسى بولسا پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلسۇن، ئۇ ھە رگىز يېيىلمەسۇن. 24 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 25 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ گۇناھ قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ گۇناھ قۇربانلىقىمۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلانسۇن؛ بۇ خىل قۇربانلىق «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 26 گۇناھ قۇربانلىقىنى ئۆتكۈزگۈچى كاھىن ئۆزى ئۈچۈن يېسۇن؛ قۇربانلىق مۇقەددەسىن بىر يەردە، جامائەت چېدىرنىڭ ھويلىسىدا يېيىلسۇن. 27 ئۇنىڭ گۆشىگە قول تەگكۈزگۈچى ھەر كىم مۇقەددەس بولىسا بولىدۇ، شۇنىڭدەك ئە گەر ئۇنىڭ قېنى بىرسىنىڭ كىيىمىگە چاچراپ كەتسە، ئۇنداقتا قان چېچىلغان جاي مۇقەددەس بىر يەردە يۇيۇلسۇن. 28 قايسى ساپال قازاندا قۇربانلىق قاينىتىلىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ سۇندۇرۇلسۇن. ئە گەر ئۇ مىس قازاندا قاينىتىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ قىرىپ سۈرۈلسۇن ھەم سۇ بىلەن يۇيۇلسۇن. 29 كاھىنلاردىن بولغان بارلىق ئەر كىشىلەر ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. بۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 30 ھالبۇنكى، مۇقەددەس جايدا كاففارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى جامائەت چېدىرىغا كىرگۈزۈلگەن ھەرقانداق گۇناھ قۇربانلىقى بولسا، ھە رگىز يېيىلمەسۇن، بەلكى [پۈتۈنلەي] كۆيدۈرۈلسۇن.

7 ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مانا مۇنداق: ـ بۇ [قۇربانلىق] «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 2 كۆيدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا ئىتائەتسىزلىكنى تىلەش قۇربانلىقىمۇ بوغۇزلىنىدۇ؛ [كاھىن] قېنىنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە قىسمىنىڭ ئە تراپىغا سەپسۇن. 3 [قۇربانلىق قىلغۇچى كىشى] بارلىق مېيىنى سۈنسۇن؛ يەنى مايلىق قۇيرۇقى بىلەن ئىچ قارىنى يۇگەپ تۇرغان مايىنى، 4 ئىككى بۆرە كىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجرىتىپ سۈنسۇن. 5 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۆتىسا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق سۇپىتىدە قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ. 6 كاھىنلاردىن بولغان ئەر كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى يېسۇن؛ ئۇ مۇقەددەس يەردە يېيىلسۇن؛ ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 7 گۇناھ قۇربانلىقى قانداق بولسا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ تۇلار ئىككىسى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام ئوخشاش؛ بۇ قۇربانلىق كاففارەت كەلتۈرۈشكە قۇربانلىق ئۆتكۈزگۈچى كاھىننىڭ ئۆزىگە تەۋە بولسۇن. 8 كاھىن بىرسىنىڭ سۈنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى ئۆتكۈزگەن بولسا، كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ تېرىسى شۇ كاھىننىڭ بولىدۇ. 9 تونۇردا پىشۇرۇلغان ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە، شۇنداقلا قازاندا يا كى تاۋىدا ئېتىلگەن ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇنى ئۆتكۈزگەن كاھىننىڭ بولىدۇ، يەنى كاھىننىڭ ئۆزىگە تەۋە بولىدۇ. 10 ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە، مەيلى زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان بولسۇن، يا كى قۇرۇق كەلتۈرۈلگەن بولسۇن، بۇلار ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەربىرىگە باراۋەر بۆلۈپ بېرىلىدۇ. 11 پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈرۈلگەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ 12 سۈنماچقى بولغان كىشى ئۇنى تەشەككۇر ئېيتىش ئۈچۈن سۈنسا، ئۇنداقتا ئۇ «تەشەككۇر قۇربانلىقى» بىلەن بىللە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچلار، زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىھەنگەن پېتىر ھەمەك نانلار ۋە ئېسىل ئۇندىن زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغان توقاچلارنىمۇ كەلتۈرسۇن. 13 شۇ توقاچلاردىن باشقا، يەنە تەشەككۇر ئېيتىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن بىللە ئېچىتقۇ سىبلىنغان نانلارنىمۇ سۈنسۇن؛ 14 ئۇ شۇ سۈنغانلىرىنىڭ ھەربىر تۈرىدىن بىرنى ئېلىپ پەرۋەردىگار ئۈچۈن [قوش قولالاپ] سۈندىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنىنى [قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە] سەپكەن كاھىننىڭ ئۆزىگە تەگسۇن. 15 تەشەككۇر بىلدۈرىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۆشى بولسا قۇربانلىق قىلىنغان شۇ كۈنى يېيىلسۇن كېرەك؛ [قۇربانلىقنى سۈنغۇچى كىشى] تاڭ ئاتقۇچە ئۇنىڭ ھېچ نېمىسىنى قالدۇرمەسۇن. 16 ئە گەر ئۇنىڭ سۈنغان قۇربانلىقى قەسەمگە خاس قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي كەلتۈرگەن قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ھايۋانىڭ گۆشى قۇربانلىق قىلىنغان كۈندە يېيىلسۇن؛ ئۇنىڭدىن ئېشىپ قالغىنىنى بولسا، ئە تىسمۇ يېيىشكە بولىدۇ؛ 17 لېكىن قۇربانلىقنىڭ گۆشىدىن ئۈچىنچى كۈنگىچە ئېشىپ قالسا، ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئىناقلىق قۇربانلىقنىڭ گۆشىدىن ئۈچىنچى كۈنىدە يېيىلسە، ئۇنداقتا قۇربانلىق قوبۇل بولمايدۇ، قۇربانلىق سۈنغۇچىنىڭ ھېسابلاشمايدۇ، بەلكى مە كرۇھ بولىدۇ؛ كىمدە كىم ئۇنىڭدىن يېسە ئۆز قەبىلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. 19 شۇنداقلا ناپاك نەرسىگە تېگىپ قالغان گۆشنى يېيىلمەسلىكى كېرەك، بەلكى ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. ھەرقانداق پاك ئادەم [ناپاك نەرسىگە تە گىگەن] قۇربانلىقنىڭ گۆشىنى يېسە بولىدۇ. 20 لېكىن كىمكى ناپاك ھالەتتە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 21 كىمكى ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە (مەيلى ناپاك ھالەتتىكى ئادەم بولسۇن، ناپاك بىر ھايۋان بولسۇن يا كى ھەرقانداق ناپاك يىرگىنچلىك نەرسە بولسۇن) ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا خاس ئىناتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۆشىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 23 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر كالا، قوي ۋە ئۆچكىلەرنىڭ مېيىنى ھە رگىز يېمە گىلار. 24 ئۆزلۈكىدىن ئۆلگەن يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھايۋاننىڭ جەسىتىنىڭ مېيىنى ھەرقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولىدۇ، لېكىن ھە رگىز ئۇنىڭدىن يېمە گىلار. 25 چۈنكى كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەرقانداق ھايۋاننىڭ مېيىنى يېسە، شۇنى يېگەن كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 26 سىلەر ھەرقانداق تۇزار جايىگىلاردا ھېچقانداق قانىنى، يەنى ئۆچار-قاناتلارنىڭ بولسۇن يا كى چارپايلارنىڭ بولسۇن قېنىنى ھە رگىز ئېستىمال قىلمىگىلار. 27 كىمدە كىم ھەرقانداق قانىنى ئېستىمال قىلسا، شۇ كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 28 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 29 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنسا، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارغا خاس بولغان ھەدىيەنى شۇ ئىناقلىق قۇربانلىقتىن ئايرىپ كەلتۈرسۇن. 30 ئۆز قولى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتىغان، ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيەلەرنى، يەنى مايى بىلەن ئوتنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ، ئوتنى «پۈلا گىلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۈلا گىلاتسۇن. 31 كاھىن مېيىنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتسۇن. ئوتۇن بولسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا خاس بولسۇن. 32 ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىگىلارنىڭ ئولۇك ئارقا پۇتىنى سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىنغا بېرىگىلار. 33 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن قايسىسى ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن مېيىنى سۈنغان بولسا ئۆز ئۈلۈشى ئۈچۈن ئولۇك ئارقا پۇتىنى ئۆزى ئالسۇن. 34 چۈنكى مەن ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن «پۈلا گىلاتما ھەدىيە» بولغان ئوتۇن بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئارقا پۇتىنى ئەبەدىي بىر بەلگىمە بىلەن ئىسرائىللاردىن ئېلىپ، كاھىن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەققى بولسۇن دەپ ئۇلارغا تەقدىم قىلدىم. 35 [مۇسا] ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا كاھىن بولۇشقا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگەن كۈنىدە، ئۇلارغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىقلاردىن تەقدىم قىلىنىدىغان كاھىنلىق ئۈلۈشى مانا شۇدۇر. 36 [مۇسا] ئۇلارنى مەسىھلىگەن كۈنىدە، پەرۋەردىگار بۇ ئۈلۈشنى ئىسرائىللاردىن ئېلىپ ئۇلارغا بېرىلسۇن دەپ ئەمر قىلغان. بۇ [ئىسرائىللارغا] دەۋردىن دەۋرگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. 37 كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسى، گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى، كاھىنلىققا تىكەش قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مانا شۇدۇر. 38 پەرۋەردىگار ئىسرائىللارغا: «سىلەر بۇ سىناي باياۋىندا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قۇربانلىقلىرىگىلارنى سۈنۈگىلار» دەپ ئېيتۇغان كۈنىدە، ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سىناي تېغىدا مۇساغا تاپشۇرغانىدى.

8 پەروەردگار مۆساغا سۆز قىلىپ: ـ **2** ھارۇننى ئوغۇللىرى بىلەن بىللە، ۋە ئۇلارنىڭ مەخسۇس كىيىملىرىنى، «مەسىھلەش مېيى»نى، گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاق بىلەن ئىككى قوچقارنى، پېتىر نان سېلىنغان سېۋەتنى ئېلىپ كېلىپ، **3** [ئىسرائىلنىڭ] پۈتۈن جامائىتىنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا جەم قىلغىن، ـ دېدى. **4** مۆسا پەروەردگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى، جامائەت جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا يىغىلدى. **5** ئاندىن مۆسا جامائەتكە: ـ پەروەردگار بۇيرۇغان ئىش مانا مۇنداق، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن مۆسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، **7** [ھارۇنغا] كۆڭلەك كىيدۈرۈپ، بەلۋاغ باغلاپ، تونىنى كىيدۈردى ۋە ئوستىگە ئەفودنى يايتى؛ ئۇ ئەفودنىڭ بەۋۈىغىنى باغلاپ، ئەفودنى ئۇنىڭغا تاقاپ قويدى. **8** ئاندىن مۆسا ئۇنىڭغا «قوشىن»نى تاقاپ، قوشىننىڭ ئىچىگە «ئۇرىم بىلەن تۇممىم»نى سېلىپ، **9** بېشىغا سەللە يۆگەپ پەروەردگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە «ئالتۇن تاختىلىق مۇقەددەس ئوتۇغات»نى بېكىتىپ قويدى. **10** ئاندىن مۆسا مەسىھلەش مېيىنى ئېلىپ ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلدى. **11** ئۇ مايدىن ئېلىپ قۇربانگاھقا يەتتە مەرتىۋە چېچىپ، قۇربانگاھ بىلەن ئۇنىڭ بارچە قاچا-قۇچىلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئە گىلىكىنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشقا مەسىھلىدى. **12** ئۇ يەنە مەسىھلەش مېيىدىن ئازراق ئېلىپ ھارۇننىڭ بېشىغا قويۇپ ئۇنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشقا مەسىھلىدى. **13** ئاندىن مۆسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارغا كۆڭلەك كىيدۈرۈپ، بەللىرىگە بەلۋاغ باغلاپ، ئۇلارغا ئېگىز بۆكلەرنىمۇ تاقاپ قويدى. **14** ئاندىن ئۇ گۈناھ قۇربانلىقى قىلىندىغان تورپاقنى يېتىلەپ كەلدى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى گۈناھ قۇربانلىقى قىلىندىغان تورپاقنىڭ بېشىغا قوللىرىنى قويدى. **15** ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى، ئاندىن مۆسا قېنىدىن ئېلىپ، ئۆز بارمىقى بىلەن قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە، چۈرىسىگە سۈرۈپ قۇربانگاھنى گۇناھتىن پاكلىدى؛ قالغان قانىنى بولسا ئۇ قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ، مۇقەددەس بولۇشقا كافارەت كەلتۈردى. **16** ئاندىن ئۇ ئىچ قارىنىنى يۆگەپ ئۇرغان مايىنىڭ ھەممىسىنى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئالدى؛ ئاندىن مۆسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۈردى. **17** بىراق [مۆسا] تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن گۈشى ۋە تېزىكىنى بولسا پەروەردگار ئۆزىگە يۇيۇغىنىدەك چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىدا ئوتتا كويدۈرۈۋەتتى. **18** ئاندىن ئۇ كويدۈرمە قۇربانلىق قىلىندىغان قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. **19** [ھارۇن قوچقارنى] بوغۇزلىدى؛ ئاندىن مۆسا قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى، **20** [ھارۇن] قوچقارنى پارچە-پارچە قىلىپ پارچىلىدى؛ ئاندىن مۆسا بېشىنى، پارچىلانغان گۆشلىرىنى بارلىق مېيى بىلەن قوشۇپ كويدۈردى. **21** ئۇچەي-قېرىنلىرى بىلەن پاچاقلىرىنى سۇدا يۇدى. ئاندىن مۆسا قوچقارنى پۈتۈن پېتى قۇربانگاھ ئۈستىدە كويدۈردى. بۇ پەروەردگار مۆساغا بۇيرۇغان، «پەروەردگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان خۇشبۇي ئىچىدىغان قۇربانلىق» ئىدى. **22** ئاندىن ئۇ كاھىنلىققا تىكەش قۇربانلىقى قىلىندىغان قوچقارنى، ئىككىنچى قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. **23** ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى؛ ۋە مۆسا ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ھارۇننىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈپ ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىغىمۇ سۈۋاپ قويدى. **24** ئاندىن مۆسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قاندىن ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئوڭ قۇلاقلىرىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قوللىرىنىڭ باش بارماقلىرىغا سۈردى، ئۇلارنىڭ ئوڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارماقلىرىغىمۇ سۈۋاپ قويدى، قالغان قانىنى مۆسا قۇربانگاھنىڭ چۈرىسىگە سەپتى. **25** شۇنداق قىلىپ، ئۇ مېيى بىلەن مايلىق قۇيروقىنى، ئىچ قارىنىنى يۆگەپ ئۇرغان بارلىق مايى بىلەن جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مېيىنى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئېلىپ ئوڭ ئاتىقا پۈتىنىمۇ كېسىپ ئېلىپ، **26** پەروەردگارنىڭ ئالدىدىكى پېتىر نان سېلىنغان سېۋەتتىن بىر پېتىر توقاچ بىلەن بىر زەيتۇن مايى توقىچى ۋە بىر دانە ھەممەك نانىنى ئېلىپ بۇلارنى مايى بىلەن ئوڭ ئاتىقا پۈتىنىڭ ئۈستىدە قويدى؛ **27** ئاندىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قوللىرىغا تۇتقۇزۇپ، پۇلا گۈلتما ھەدىيە بولسۇن دەپ پەروەردگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گۈلتىق. **28** ئاندىن مۆسا بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن ئېلىپ قۇربانگاھتىكى كويدۈرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە قويۇپ كويدۈردى. بۇ «كاھىنلىققا تىكەش قۇربانلىقى» بولۇپ، پەروەردگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، خۇشبۇي چىقىدىغان قۇربانلىق ئىدى. **29** ئاندىن مۆسا توشنى ئېلىپ پۇلا گۈلتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەروەردگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گۈلتىق؛ پەروەردگارنىڭ ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنى بويىچە، «كاھىنلىققا تىكەش قۇربانلىقى» بولغان قوچقارنىڭ بۇ قىسمى مۆسانىڭ ئۈلۈشى ئىدى. **30** ئاندىن مۆسا مەسىھلەش مېيىدىن ۋە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى قاندىن بىرئاز ئېلىپ، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ كىيىملىرىگە ۋە ئوغۇللىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە سەپتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ھارۇن ۋە كىيىملىرى، ئوغۇللىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كىيىملىرىنى مۇقەددەس قىلدى. **31** مۆسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق بۇيرۇدى: ـ «بۇ گۈشنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىدا قاينىتىپ ئىشلەپ، شۇ يەردە ئولتۇرۇپ «كاھىنلىققا تىكەش قۇربانلىقى»غا تەۋە بولغان سېۋەتتىكى نان بىلەن قوشۇپ يە گىلار؛ بۇلارنى ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يىسۇن، دەپ بۇيرۇغىنىمدەك ئۇنى يە گىلار؛ **32** لېكىن گۈش بىلەن نادىن ئېشىپ قالغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كويدۈرۈۋېتىگىلار. **33** سىلەر يەتتە كۈنگىچە جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىدىن چىقمايسىلار، خۇداغا ئاتاپ كاھىنلىققا تىكەش كۈنلىرىگىلار توشقۇچە شۇ يەردە تۇرۇڭلار؛ چۈنكى سىلەرنى خۇداغا ئاتاپ كاھىنلىققا تىكەش ئۈچۈن يەتتە كۈن كېتىدۇ. **34** بۇگۈن قىلىنغان ئىشلار پەروەردگارنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە سىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلىندى. **35** سىلەر تولەسلىكىگىلار ئۈچۈن پەروەردگارنىڭ ئەمرىنى تۇتۇپ جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا كېچىسى-كۈندۈز يەتتە كۈن تۇرۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيرۇلدى». **36** ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى پەروەردگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى.

9 سەككىزىنچى كۈنى مۆسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ، **2** ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن گۈناھ قۇربانلىقىغا بىچىرىم بىر موزايىنى، كويدۈرمە قۇربانلىققا بىچىرىم بىر قوچقارنى تۇزۇڭ ئۈچۈن ئېلىپ، پەروەردگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگىن، **3** ئاندىن ئىسرائىلارغا سۆز قىلىپ: ـ سىلەر گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە ئېلىپ كېلىڭلار، كويدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر موزاي ۋە بىر قوزا ئېلىپ كېلىڭلار، ھەر ئىككىسى بىچىرىم، بىر ياشقا كىرگەن بولسۇن؛ **4** پەروەردگارنىڭ ئالدىدا سۈنۈشقا ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاق بىلەن بىر قوچقارنى ئېلىپ، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە كەلتۈرۈڭلار، چۈنكى بۈگۈن پەروەردگار تۇرنى سىلە رگە ئايان قىلىدۇ، دېگىن». **5** ئۇلار مۆسا بۇيرۇغان نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ پۈتكۈل جامائەت يېقىن كېلىپ، پەروەردگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇپ تۇردى. **6** مۆسا: ـ مانا، بۇ پەروەردگار بۇيرۇغان ئىشتۇر؛ بۇنى قىلسا گۈلار پەروەردگارنىڭ شان-شەرىپى سىلە رگە ئايان بولىدۇ، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۆسا ھارۇنغا: ـ سەن قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ گۈناھ قۇربانلىقىڭ بىلەن كويدۈرمە قۇربانلىقىڭنى سۈنۈپ تۇزۇڭ ۋە خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرگىن؛ ئاندىن خەلقنىڭ قۇربانلىقىنىمۇ سۈنۈپ، پەروەردگار ئەمر قىلغاندەك ئۇلار ھەققىدە كافارەت كەلتۈرگىن» ـ دېدى. **8** شۇنى دېۋىدى، ھارۇن قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ تۇزى ئۈچۈن گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان موزايىنى بوغۇزلىدى. **9** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قانى ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بارمىقىنى قانغا تەككۈزۈپ، قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە سۈردى، قالغان قانى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە قويدى. **10** گۈناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيى بىلەن ئىككى بۆرەك ۋە جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى ئېلىپ، پەروەردگار مۆساغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كويدۈردى. **11** گۈش بىلەن تېرىسىنى بولسا چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ ئوتتا كويدۈردى. **12** ئاندىن ئۇ كويدۈرمە قۇربانلىق قىلىندىغان [قوچقارنى] بوغۇزلىدى؛ ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى

تۇنىكىڭا قانىي سۈنۈپ بەردى؛ تۆ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەترابىغا سەپتى. 13 ئاندىن تۇلار پارچە-پارچە قىلىنغان كويدۇرمە قۇربانلىقنى بېشى بىلەن بىللە تۇنىكىڭا سۈنۈپ بەردى؛ تۆ بۇلارنى قۇربانگاھتا كويدۇردى. 14 تۆ ئىچ قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى يۇيۇپ، بۇلارنىمۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە، كويدۇرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ كويدۇردى. 15 ئاندىن تۆ خەلقنىڭ قۇربانلىقىنى كەلتۈردى؛ خەلقنىڭ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تېكىنى بوغۇزلاپ، ئىلگىرى ھايۋانىنى سۈنغانىدەك تۇنمۇ گۇناھ قۇربانلىقى قىلىپ سۇندى. 16 تۆ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىدىغان مالنى كەلتۈرۈپ يۇنمۇ بەلگىلىمە ۋىچچە سۇندى. 17 ئاندىن تۆ ئاشلىق ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ تۇنكىدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ئەتىگەنلىك كويدۇرمە قۇربانلىققا قوشۇپ قۇربانگاھ ئۈستىدە كويدۇردى. 18 ئاندىن خەلققە بولىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بولىدىغان توربۇاق بىلەن قوچقارنى بوغۇزلىدى. ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى تۇنكىڭا سۈنۈپ بەردى؛ تۆ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى. 19 تۇلار توربۇاق بىلەن قوچقارنىڭ ماي قىسمىنى، يەنى مايلىق قېيۋۇقى، ئىچ قارنىنى ۋە ئۆگەپ تۇرغان مايلىرىنى، ئىككى بۆرەك ۋە جىگەرنىڭ چاۋا مېيىنى ئېلىپ، 20 بۇ ماي پارچىلىرىنى ئىككى تۇشنىڭ ئۈستىدە قېيدى، [ھارۇن] بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇردى.

21 ئاخىردا ھارۇن ئىككى تۇش بىلەن ئوڭ تارقا پۇتىنى پۇلا كۆتىما ھەدىيە سۈپىتىدە مۇسانىڭ ۋىرىۋىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆتتى. 22 ئاندىن ھارۇن قوللىرىنى خەلققە قارىتىپ كۆتۈرۈپ، تۇلارغا بەختىنى تىلىدى؛ تۆ گۇناھ قۇربانلىقى، كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقىنى سۈنۈپ، [قۇربانگاھتىن] چۈشتى. 23 مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چېدىرىغا كىرىپ، يەنە بېنىپ چىقىپ خەلققە بەختىنى تىلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پۈتكۈل خەلققە ئايان بولدى؛ 24 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن مايلارنى يۇتۇپ كەتتى. پۈتكۈل خەلق بۇنى كۆرۈپ، توۋلىشىپ، دوۋم يىقىلىشتى.

10

ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىھۇ ئىككىسى ئۆز خۇشىۋىدىنىنى ئېلىپ ئۇنىڭغا ئوت يېقىپ ئۈستىگە خۇشبۇيىنى سېلىپ، پەرۋەردىگار ئۇلارغا ۋىرىۋۇپ باقمىغان غەيرىي بىر ئوتنى پەرۋەردىگارغا سۇندى؛ 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ ئۇلارنى يەۋەتتى؛ شۇئان تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇلدى. 3 مۇسا ھارۇنغا: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ: «مەن ماڭا يېقىن كەلگەن ئادەملەردە ئۆزۈمنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن ۋە بارلىق خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇلۇغلىنىمەن» دېگەن سۆزىنىڭ ئۆزىدۇر، دېدى. شۇنى دېۋىدى، ھارۇن جىم تۇرۇپ قالدى. 4 مۇسا ھارۇننىڭ تاغىسى ئۇززىئەلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان مىشائەل بىلەن ئەلزافانىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر يېقىن كېلىپ ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنى مۇقەددەس جايىنىڭ ئالدىدىن كۆتۈرۈپ، چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار» ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يېقىن كېلىپ، ئۇلارنى كېيىكلىك كۆڭلەك كىرى بىلەن كۆتۈرۈپ مۇسانىڭ ۋىرىۋىنىدەك چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقتى. 6 مۇسا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا: ـ سىلەر باشلىرىڭلارنى ئوچۇق قويماڭلار، كىيىملىرىڭلارنى يىرتماڭلار؛ بولمىسا ئۆزۈڭلار ئۆلۈپ، پۈتكۈل جامائەتكە غەزەپ كەلتۈرىسىلەر، لېكىن قېرىنداشلىرىڭلار بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى پەرۋەردىگار ياققان ئوت ئۆپەيلىدىن ماتەم تۇتۇپ يىغلىسۇن. 7 ئەمما سىلەر بولسا ئالدىر پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىدىن مېيى ئۈستۈڭلارغا سىزىلىگەن بولغاچقا، جامائەت چېدىرىنىڭ تاشقىرىغا چىقمىڭلار؛ بولمىسا ئۆلىسىلەر، دېدى. شۇنى دېۋىدى، ئۇلار مۇسانىڭ ۋىرىۋىغىندەك قىلدى. 8 پەرۋەردىگار ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 9 «سەن ئۆزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭ شاراب ۋە يا باشقا كۆچلۈك ھاراقلارنى ئىچىپ، جامائەت چېدىرىغا ھەرگىز كىرمەڭلار، بولمىسا، ئۆلۈپ كېتىسىلەر. بۇ سىلەر ئۆچۈن دەۋردىن-دەۋ ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. 10 شۇنداق قىلىڭلار، مۇقەددەس بىلەن ئادەتتىكىنى، پاك بىلەن ناپاكنى پەرق ئېتىپ ئاجىرىتالايدىغان بولىسىلەر؛ 11 شۇنداقلا پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان ھەممە بەلگىلىمىلەرنى ئۇلارغا ئۆگىتەلەيسىلەر». 12 مۇسا ھارۇن ۋە ئۇنىڭ تىرىك قالغان ئوغۇللىرى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىن ئېشىپ قالغان ئاشلىق ھەدىيەنى ئېلىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىدا ئېچىتقۇ تاربلاشتۇرمىغان ھالدا يە كۆلار؛ چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەس سىلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 13 بۇ يە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان نەرسىلەردىن سېنىڭ ئېنىسۇۋەڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېنىسۇۋىسى بولغاچقا، ئۇنى مۇقەددەس جايدا يېيىشىڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيرۇلغاندۇر. 14 ئۇنىڭدىن باشقا پۇلا كۆلىتما ھەدىيە قىلىنغان توش بىلەن كۆتۈرىمە ھەدىيە قىلىنغان تارقا پۇتنى سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ-قىزلىرىڭ بىللە پاك بىر جايدا يە كۆلار؛ چۈنكى بۇلار سېنىڭ ئېنىسۇۋەڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېنىسۇۋىسى بولسۇن دەپ، ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن سىلە رگە بېرىلگەن. 15 تۇلار كۆتۈرىمە ھەدىيە قىلىنغان تارقا پۇت بىلەن پۇلا كۆلىتما ھەدىيە قىلىنغان توشنى ئوتتا سۈنۈلىدىغان مايلىرى بىلەن قوشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلىتما ھەدىيە سۈپىتىدە پۇلا كۆلىنىش ئۈچۈن كەلتۈرسۇن؛ پەرۋەردىگارنىڭ ۋىرىۋىغىنى ۋىنچە بۇلار سېنىڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېنىسۇۋىسى بولىدۇ؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ». 16 ئاندىن مۇسا گۇناھ قۇربانلىق قىلىدىغان تېكىنى ئىزدىۋىدى، مانا ئۇ ئاللىقاچان كويدۇرۇلۇپ بولغانىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ ھارۇننىڭ تىرىك قالغان ئىككى ئوغلى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا ئاچچىقلىنىپ: 17 ـ نېمىشقا سىلەر گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ گۆشىنى مۇقەددەس جايدا يېمىدىڭلار؟ چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەس سىلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىناتتى، پەرۋەردىگار سىلەرنى جامائەتنىڭ گۇناھىنى كۆتۈرۈپ ئۇلار ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرسۇن دەپ، شۇنى سىلە رگە تەقسىم قىلغانىدى. 18 مانا، ئۇنىڭ قېنى مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈلمىدى؛ سىلەر ئەسلىدە مەن بۇيرۇغانىدەك ئۇنى مۇقەددەس جايدا يېيىشىڭلار كېرەك ئىدى، ـ دېدى. 19 لېكىن ھارۇن مۇساغا: ـ مانا، بۇلار بۈگۈن [توغرا ئىش قىلىپ] ئۆزلىرىنىڭ گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كويدۇرمە قۇربانلىقىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇندى، مېنىڭ بېشىمغا شۇ ئىشلار كەلدى؛ ئە گەر مەن بۈگۈن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ [گۆشىنى] يېگەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئوبدان بولاتتىمۇ؟ ـ دېدى. 20 مۇسا بۇنى ئاڭلاپ جاۋابىدىن رازى بولدى.

11

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ يەر يۈزىدىكى بارلىق ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن سىلە رگە يېيىشكە بولىدىغان جانۋارلار شۇلار: ـ 3 ھايۋانلار ئىچىدە ھەم ئېياقلىرى پۈتۈن ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يىرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەربىرىنى يىسە كۆلار بولىدۇ. 4 لېكىن كۆشىگۈچى يا كى ئاچماق ئېياقلىق ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك: ـ تۆگە: چۈنكى ئۇ كۆشىگىنى بىلەن ئېيتىقى ئاچماق ئەمەس. شۇڭا ئۇ سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 5 سۇغۇر بولسا كۆشىگىنى بىلەن ئېيتىقى ئاچماق ئەمەس ـ ئۇ سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 6 توشقان بولسا بۇمۇ كۆشىگىنى بىلەن ئېيتىقى ئاچماق ئەمەس ـ ئۇ سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 7 چوشقا بولسا ئېياقلىرى ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يىرىق) بولغىنى بىلەن كۆشمىگىنى ئۈچۈن سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 8 سىلەر شۇ ھايۋانلارنىڭ گۆشىدىن يېمەسلىكىڭلار كېرەك ۋە ئۇلارنىڭ تۇلۇكىگىمۇ تە گمە كۆلار. تۇلار بولسا سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 9 سۇدا ياشايدىغان جانۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: ـ سۇدىكى، يەنى دەريا-دېڭىزلاردىكى جانۋارلاردىن قانىتى ۋە قاسراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولىدۇ؛ 10 لېكىن دەريا-دېڭىزلاردا ياشايدىغان، يەنى سۇلاردا توپ-توپ ئۈزىدىغان بارلىق جانۋارلاردىن، قاسراقلىرى يا كى قانىتى بولمىغانلىرىنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلار سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 11 مە زكۇر جانۋارلار دەرۋەقە سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن؛ سىلەر ئۇلارنىڭ گۆشىدىن يېمەسلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلارنىڭ تۇلۇكىنى يىرگىنچلىك دەپ قارا كۆلار. 12 سۇدىكى جانۋارلارنىڭ ئىچىدىن قانىتى بىلەن قاسىرىقى بولمىغان جانۋارلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 13 ئۇچار-قاناتلاردىن تۆۋەندىكىلەر سىلە رگە يىرگىنچلىكتۇر؛ ئۇلار يېيىلمەسلىكى كېرەك ۋە سىلە رگە يىرگىنچلىك بولسۇن: ـ يەنى بۇركۈت، قورۇلتاز-تاپقۇشلار، دېڭىز بۇركۈتى، 14 قارلىغاچ قېرىۋقلۇق سار، لاچىن ۋە ئۇلارنىڭ خللىرى، 15 ھەممە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خللىرى، 16 مۇشۇكچاپىلاق،

تۇگىتۇش، چايكا، سار ۋە تۆلارنىڭ خللىرى، 17 ھۆۋۈتۇش، قارنا، ئىبىس، 18 ئاققۇ، ساقىيتۇش، بىلىقتالغۇچ، 19 لەيلەك، تورنا ۋە تۆنىڭ خللىرى، ھۆپۈپ ۋە شەپەرەڭ قاتارلىقلار سىلە رگە ھارام سانالسۇن. 20 بۇنىڭدىن باشقا تۆت پۇتلاپ ماڭىدىغان، تۆچىدىغان تۇشىشاق جانۋارلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە يىرگىنچلىك بولىدۇ. 21 ھالبۇنۇك، تۆت پۇتلاپ ماڭىدىغان، تۆچىدىغان تۇشىشاق جانۋارلاردىن تۇۋەندىكىلەرنى يىسە گىلار بولىدۇ: ـ پۇتى بىلەن ئۈگلىك پاچىتى بولۇپ، يەر يۈزىدە سەكرىيەلەيدىغانلارنى يىسە گىلار بولىدۇ؛ 22 بۇلارنىڭ ئىچىدىن سىلە رگە يېيىشكە بولىدىغانلىرى: ـ چېكەتكە ۋە تۇنىڭ خللىرى، قارا چېكەتكە ۋە تۇنىڭ خللىرى، تومۇزغا ۋە تۇنىڭ خللىرى، چاچقىقىز ۋە تۇنىڭ خللىرى. 23 لېكىن تۆت پۇتلۇق بولغان تۇملىگۈچى ھەم تۆچىدىغان ھەمە باشقا جانۋارلار سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 24 بۇ جانۋارلاردىنمۇ مۇنداق يول بىلەن ناپاك بولىسىلەر؛ بەركىم تۇلارنىڭ تۇلۇك تېنىگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك ھىسابلىنىدۇ. 25 كىمەدكىم بۇلارنىڭ تۇلۇكىنىڭ بىر قىسمىنى كۆتۈرسە تۇز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك ھىسابلىنىدۇ. 26 ئۇياقلىرى ئاچىماق، بىراق پۇتۇنلەي بۆلۈنمىگەن يا كى كۆشىمەيدىغان ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە ھارامدۇر؛ ھەر كىم [تۇلارنىڭ تۇلۇكىگە] تەگسە ناپاك سانالسۇن. 27 تۆت پۇتى بىلەن ماڭىدىغان ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن تاپىنى بىلەن ماڭىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە ناپاك بولۇپ، ھەر كىم تۇلارنىڭ تۇلۇك تەنلىرىگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. 28 كىمكى تۇلارنىڭ تۇلۇكىنى كۆتۈرسە تۇز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك ھىسابلىنىدۇ. بۇ ھايۋانلار بولسا سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 29 يەر يۈزىدە تۇملىگۈچى تۇشىشاق جانۋارلارنىڭ ئىچىدىن سىلە رگە ھارام بولغانلار مۇنۇلار: ـ قارىغۇ زوكور، چاشقان، كەسلەنچۈك ۋە تۇلارنىڭ تۇرلىرى، 30 سالما، قىزىل كەسلەنچۈك، تام كەسلەنچۈكى، تۇگزىرۇك كەسلەنچۈك ۋە خامىلېئون قاتارلىقلار ھارام بولىدۇ. 31 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەر يۈزىدە تۇمۇلگۈچى ھەمە ئۇشىشاق جانۋارلارنىڭ ئىچىدە سىلە رگە ھارام بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ تۇلۇكىگە تەگسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. 32 بۇ جانۋارلارنىڭ تۇلۇكى ھەرقانداق نېمىگە چۈشۈپ قالسا شۇ نېمە ناپاك ھىسابلىنىدۇ ـ ھەرقانداق ياغاچ قاچا-قۇچا بولسۇن، كىيىم بولسۇن، تېرە بولسۇن، تاغار بولسۇن، ھەرقانداق ئىشقا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب بولسۇن، سۇغا چىلىنىشى كېرەك؛ تۇلار كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىپ، كېيىن پاك بولىدۇ. 33 بۇلارنىڭ بىرى ساپالدىن ياسالغان ھەرقانداق قاچا ئىچىگە چۈشۈپ قالسا، شۇ قاچا ئىچىدىكى ھەمە نەرسە ناپاك سانالسۇن ۋە قاچا تۆزى سۇندۇرۇلسۇن. 34 ئە گەر قاچىدىكى سۇدىن ئاش-تائام ئۈستىگە چاچراپ كەتسە، ئاش-تائام ناپاك سانالسۇن ۋە شۇنداقلا قاچىدىكى ھەرقانداق ئىچىملىكمۇ ناپاك سانالسۇن. 35 ھەرنېمىگە ئۇنداق تۇلۇكىنىڭ بىرەر قىسمى چۈشۈپ قالسىمۇ، ناپاك سانالسۇن. ئە گەر تونۇر ۋە ئوچاق بولسا، ناپاك بولدى دەپ چېقىۋېتىلسۇن؛ تۇلار سىلە رگە ھارام بولسۇن. 36 لېكىن شۇنداق ئەھۋالدا بۇلاق يا كى سۇ يىغىلىدىغان كۆلچەك يەنىلا پاك سانىلىدۇ؛ ئە مما بەركىم تۇلارنىڭ تۇلۇك تېنىگە تەگسە ناپاك بولىدۇ. 37 ئە گەر ئۇنداق تۇلۇكنىڭ بىرەر قىسمى تېرىشقا تەييارلانغان دانلارغا چۈشۈپ قالسا، بۇمۇ يەنىلا پاك سانىلىدۇ. 38 لېكىن ئە گەر دانلىق ئۈستىگە سۇ قويۇلغاندىن كېيىن شۇنداق بىر تۇلۇكنىڭ بىرەر قىسمى چۈشۈپ قالسا، ئۇنداقتا بۇ دانلار سىلە رگە ناپاك سانالسۇن. 39 ئە گەر سىلە رگە يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلاردىن بىرى تۇلۇپ قالسا، ئۇنىڭ تۇلۇكىگە تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 40 كىمكى ئۇنداق تۇلۇكنىڭ گۆشىدىن يىسە، تۇز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن، شۇنداقلا ئۇنداق بىر تۇلۇكنى كۆتۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 41 يەر يۈزىدە تۇمۇلگۈچى ھەممە ئۇشىشاق جانۋارلار يىرگىنچلىك سانىلىپ، ھە رگىز يېيىلمىسۇن. 42 قورسىقى بىلەن بېغىرلاپ ماڭىدىغان جانۋار بولسۇن، يەر يۈزىدە يۈرۈپ تۆت پۇتى بىلەن يا كى كۆپ پۇتلىرى بىلەن ماڭىدىغان تۇملىگۈچى جانۋارلارنىڭ ھەرتۈرلۈكىنى بولسا، تۇلارنى ھە رگىز تېمە گىلار؛ چۈنكى تۇلار يىرگىنچلىكتۇر. 43 سىلەر بولسا گىلار مۇنداق تۇملىگۈچى جانۋارلارنىڭ سەۋەبىدىن تۇز ئۇگىلارنى يىرگىنچلىك قىلماسلىقىگىلار كېرەك. تۇز ئۇگىلارنى تۇلار تۆپەيلىدىن ناپاك قىلما گىلار، بولمىسا تۇلارنىڭ سەۋەبىدىن بۇلغىنىپ قالىسىلەر؛ 44 چۈنكى مەن خۇدايىگىلاردۇرمەن. سىلەر تۇز ئۇگىلارنى [تۇزۇمگە] ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشىگىلار كېرەك؛ مەن تۇزۇم مۇقەددەس بولغاچ سىلەرمۇ تۇز ئۇگىلارنى مۇقەددەس تۇتۇشۇڭىلار كېرەك. سىلەر تۇز ئۇگىلارنى يەر يۈزىدە تۇملىگۈچى تۇشىشاق ھەرقانداق جانۋارلارنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك قىلما گىلار. 45 چۈنكى مەن تۇز خۇدايىگىلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن، سىلەر مۇقەددەس بولۇڭىلار، چۈنكى مەن مۇقەددەستۇرمەن. 46 شۇلار بولسا چارپاي بىلەن تۇچار-قاناتلار، سۇدا يۈرىدىغان ھەربىر جانۋار بىلەن يەر يۈزىدە تۇملىگۈچى ھەربىر تۇشىشاق جانۋارلار توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر. 47 بۇلار بىلەن ھارام-ھالالنى تۇقۇپ، يېيىشكە بولىدىغان ھايۋان بىلەن يېيىشكە بولمايدىغان ھايۋانلارنى پەرق ئېتىلەيسىلەر.

12 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ «ئايال كىشى ھامىلدار بولۇپ تۇغىنا تۇغىسا، ئادەت كۆرۈپ ئاغىرىق بولغان كۈنلىرىدىكىدەك يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن. 3 سە ككىزىنچى كۈنى تۇغىلى بولسا خەتنە قىلىنسۇن. 4 ئايال بولسا شۇنىڭدىن كېيىن ئوتتۇز ئۈچ كۈنگىچە «قان پاكلىنىش»تا تۇرسۇن؛ پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولمىغۇچە ھېچبىر مۇقەددەس نەرسىگە تە گمىسۇن، مۇقەددەس جايغىمۇ كىرمىسۇن. 5 ئە گەر ئۇ قىز تۇغسا ئۇنداقتا ئادەت كۈنلىرىدىكىدەك ئىككى ھەپتىگىچە ناپاك تۇرۇپ، ئاندىن ئاتمىش ئالتە كۈنگىچە «قان پاكلىنىش»تا تۇرسۇن. 6 مەيلى تۇغۇلۇ يا كى قىز تۇغىسۇن، قان پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولغاندىن كېيىن ئۇ ئايال كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشقا كىرگەن قوزىنى، گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر باچكا يا كى پاختە كنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. 7 كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇنۇپ، شۇ ئايال ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇنىدىن پاك بولىدۇ. ئوغۇل يا كى قىز ئۇغقان ئايال توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇدۇر. 8 ئە گەر ئۇنىڭ قوزىغا قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكا كەلتۈرسۇن؛ ئۇلارنىڭ بىرى كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن، يەنە بىرى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بولىدۇ؛ شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇ ئايال پاك بولىدۇ.

13 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 بىرسىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە بىر چىقان، يا كى تەمرەتكە يا كى پارقىراق تاشما چىقىپ، ئۇنىڭدىن بەدىنىنىڭ تېرىسىدە پىسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ جاراھىتى پەيدا بولغان بولسا، ئۇ كىشى ھارۇن كاھىنىڭ يا كى ئۇنىڭ كاھىن ئوغۇللىرىدىن بىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. 3 كاھىن ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ جاراھىتىگە قارايدۇ؛ جاراھەت بولغان جايىنىڭ تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن ھەمدە جاراھەتمۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، بۇ پىسە-ماخاۋ كېسەللىكىدۇر. شۇڭا كاھىن ئۇنى كۆ رگەندىن كېيىن شۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. 4 لېكىن ئە گەر ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدىكى پەيدا بولغان ئاشۇ ياتراق چىقان ئاق بولۇپ، ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنمىسە ۋە تۈكىمۇ ئاقىرىپ كەتمىگەن بولسا، كاھىن بۇ جاراھەت بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 5 يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا قارىسۇن ۋە ئە گەر جاراھەت ئوخشاش تۇرۇپ، تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، كاھىن ئۇنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 6 يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە جاراھەتنىڭ رەنگى سۈسلاشقان ۋە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ جاراھەتنىڭ پەقەت بىر چاقا ئىككىلىكى بېكىتىلىپ، كېسەل كىشى ئۇز كىيىملىرىنى يۇيۇپ پاك سانالسۇن. 7 لېكىن ئە گەر ئۇ كاھىنغا كۆرۈنۈپ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن شۇ چاقا تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ يەنە بىر قېتىم كاھىنغا كۆرۈنسۇن. 8 كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە ئە گەر چاقا ئۇنىڭ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ جاراھەت پىسە-ماخاۋدۇر. 9 ئە گەر بەركىمدە پىسە-ماخاۋ جاراھىتى پەيدا بولۇپ قالسا كاھىنىڭ قېشىغا

كەلتۈرۈلسۈن. 10 كاھىن ئۇنىڭ جاراھىتىگە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ۋە ئە گەر تېرىسىدە ئاق بىر چىقان پەيدا بولغان، تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن بولسا ۋە چىقان چىققان جايدا ئەت-گۆشى كۆرۈنۈپ قالغان بولسا، 11 بۇ ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە چۈشكەن كونا پىسە-ماخاۋ جاراھىتىنىڭ قايتىدىن قوزغىلىشى بولۇپ، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئۇ ناپاك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى سولاشنىڭ ھاجىتى يوق. 12 لېكىن ئە گەر پىسە-ماخاۋ قوزغىلىپ، جاراھىتى بار كىشىنىڭ تېرىسگە يېيىلىپ كەتكەن بولسا، كاھىن نەگلا قارىسا شۇ يەردە شۇ «پىسە-ماخاۋ» بولسا، تېرىسىنى بېشىدىن پۈتىغىچە قاپلاپ كەتكەن بولسا، 13 ئۇنداقتا كاھىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ مانا، شۇ پىسە-ماخاۋ جاراھىتى پۈتۈن بەدىنىنى قاپلاپ كەتكەن بولسا، ئۇ جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ پۈتۈن بەدىنى ئاقىرىپ كەتكەن بولۇپ، ئۇ «پاك» دەپ سانالىسۇن. 14 لېكىن قاچانكى ئۇنىڭدا ئەت-گۆشى كۆرۈنۈپ قالسا، ئۇ كىشى ناپاك سانالىسۇن. 15 كاھىن مۇنداق كۆرۈنگەن ئەت-گۆشگە قاراپ، ئۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى شۇ ئەت-گۆش ناپاك بولۇپ، ئۇ پىسە-ماخاۋ كېسىلدۇر. 16 ھالبۇكى، ئە گەر ئەت-گۆشى قايتىدىن ئۆزگىرىپ، ئاقارسا ئۇ كىشى يەنە كاھىننىڭ قېشىغا كەلسۇن. 17 كاھىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ جاراھەت ئاقارغان بولسا، كاھىن جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ پاك سانىلىدۇ. 18 ئە گەر بىركىمنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسگە ھۇررەك چىقىپ ساقىيىپ، 19 ھۇررە كنىڭ ئورندا ئاق چىقان يا كى قىزغۇچ داغ پەيدا بولغان بولسا، كاھىنغا كۆرسىتىلسۇن. 20 كاھىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر داغ ئە تراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ ھۇررە كتىن قوزغىلىپ پەيدا بولغان پىسە-ماخاۋ كېسىلى جاراھىتىدۇر. 21 لېكىن كاھىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىغاندا، داغ چىققان جايدا ئاقىرىپ قالغان تۈكلەر بولمىسا، ۋە داغمۇ ئە تراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولمىسا، ره گگى سەل سۈسراق بولغان بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 22 ئە گەر داغ دەرۋەقە تېرىسگە يېيىلىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ [پىسە-ماخاۋ] جاراھىتىدۇر. 23 ئەمما ئە گەر داغ ئۆز جايىدا توختاپ يېيىلمىغان بولسا، بۇ پەقەت ھۇررە كنىڭ زەخمى، خالاس، كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن. 24 ئە گەر بىرسنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىنىڭ مەلۇم جايى كۆيۈپ قېلىپ، كۆيگەن جاي ئاق-قىزغۇچ يا كى پۈتۈنلەي ئاق داغ بولۇپ قالسا، 25 كاھىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر شۇ داغدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ كەتكەن، داغمۇ ئە تراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولۇپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا بۇ كۆيۈك يارىسىدىن پەيدا بولغان پىسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر؛ كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ پىسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. 26 لېكىن ئە گەر كاھىن سەپسېلىپ قارىغاندا، داغنىڭ ئورندا ھېچقانداق ئاقىرىپ كەتكەن تۈك بولمىسا، شۇنداقلا داغمۇ ئە تراپىدىكى تېرىدىن قېنىق بولمىسا، بەلكى ره گگى سۈس بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 27 يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن؛ داغ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ پىسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. 28 ئەمما ئە گەر داغ جايىدا توختاپ، يېيىلمىغان بولسا، شۇنداقلا ره گگى سۈس بولسا، بۇ پەقەت كۆيۈكتىن بولغان چاۋارتقۇ، خالاس؛ كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ كۆيۈكنىڭ تاتۇقى، خالاس. 29 ئە گەر بىر ئەر يا كى ئايال كىشىنىڭ بېشىدا يا كى ساقىلىدا جاراھەت پەيدا بولسا، 30 كاھىن جاراھەتكە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر جاراھەت ئە تراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، ئۇستىدە شالاڭ سېرىق تۈك بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ جاراھەت قاقاچ بولۇپ، باش يا كى ساقالدىكى پىسە-ماخاۋنىڭ ئالامىتىدۇر. 31 ئە گەر كاھىن قاقاچ جايغا سەپسېلىپ قارىغاندا، ئۇ ئە تراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۆچىدە ھېچقانداق قارا تۈكمۇ بولمىسا، ئۇنداقتا كاھىن قاقچى بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 32 كاھىن يەتتىنچى كۈنى قاقاچقا يەنە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ قاقاچ كېڭىيىپ كەتمەي، ئۇستىدىكى ھېچقانداق سېرىق تۈك بولمىسا، شۇنداقلا قاقاچ ئە تراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، 33 جاراھىتى بار كىشى بارلىق چاچ-ساقىلىنى چۈشۈرۈۋۈەتسۇن؛ قاقاچنىڭ ئۆزىنى غىردىمىسۇن. كاھىن قاقچى بار كىشىنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 34 يەتتىنچى كۈنى كاھىن قاقاچقا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، شۇنداقلا ئە تراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن ئۇ كىيىملىرىنى يۇسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پاك سانىلىدۇ. 35 لېكىن ئە گەر ئۇ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتسە، 36 كاھىن ئۇنىڭغا يەنە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، سېرىق تۈكنىڭ بار-يوقلۇقىنى ئە كشۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق؛ چۈنكى بۇ كىشى ناپاكتۇر. 37 ئە گەر قاقاچ جايىدا شۇ پېتى قېلىپ، ئۆستىدىن قارا تۈك ئۈنۈپ چىققان بولسا، قاقاچ ساقىيغان بولىدۇ؛ شۇ كىشى پاك بولغاچقا، كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىشى كېرەك.

38 ئە گەر ئەر يا كى ئايال كىشىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە داغ پەيدا بولۇپ، بۇ داغلار پارقىراق ھەم ئاق بولسا 39 كاھىن سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر بەدەننىڭ تېرىسىدىكى شۇ داغلار سۈسلىشىپ بوز ره گگە يۈزلەنگەن بولسا، بۇ تېرىدىن چىققان بىر تاشما، خالاس؛ بۇ كىشى پاك سانالىسۇن. 40 ئە گەر بىركىمنىڭ بېشىنىڭ تۈكلىرى چۈشۈپ كەتكەن بولسا، ئۇ يەقەت بىر تاقىر باش، خالاس، ئۇ پاك سانالىسۇن. 41 ئە گەر ئۇنىڭ بېشىنىڭ تۈكى پېشانە تەرىپىدىن چۈشكەن بولسا، ئۇ يەقەت پاينەكجاش، خالاس؛ ئۇ يەنىلا پاك سانالىسۇن. 42 لېكىن ئە گەر ئۇنىڭ تاقىر بېشى يا كى پاينەك بېشىدا قىزغۇچ ئاق داغ كۆرۈنسە، ئۇنداقتا شۇ جاراھەت ئۇنىڭ تاقىر بېشى يا كى پاينەك بېشىدىكى پىسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ بىر ئالامىتىدۇر. 43 كاھىن جاراھىتىگە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر ئۇنىڭ تاقىر بېشىدا يا كى پاينەك بېشىدا ئىششىق جاراھەت بولسا ھەمدە پىسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ ئالامىتىدەك قىزغۇچ ئاق كۆرۈنسە، 44 ئۇنداقتا ئۇ پىسە-ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولغان ئادەم بولۇپ، ناپاك ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭ بېشىغا شۇنداق جاراھەت چۈشكەن بولغاچ، كاھىن ئۇنى مۇتلەق «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. 45 شۇنداق جاراھىتى بار پىسە-ماخاۋ كېسىلى بولغان كىشى كىيىملىرى يىرتىق، چاچلىرى چۈژۈۋۈق، بۇرۇت-ساقىلى يېپىقلىق ھالدا: «ناپاك، ناپاك!» دەپ توۋلاپ يۈرۈشى كېرەك. 46 شۇ جاراھىتى بولغان بارلىق كۈنلەردە ئۇ «ناپاك» سانىلىدۇ؛ ئۇ ناپاك بولغاچقا، ئايرىم ئۇرۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ ئۇرالغۇسى چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا بولسۇن. 47 ئە گەر بىر كىيىمدە، مەيلى يۇڭدىن يا كى كاتاپتىن تىكلىگەن بولسۇن ئۇنىڭدا پىسە-ماخاۋ ئىز-دېغى پەيدا بولسا، 48 يەنى كاتاپ يا كى يۇڭدىن توقۇلغان ئەختە، ئۇرۇش يېپىدا يا كى ئارقاق يېپلىردا بولسۇن، تېرە-خۇرۇمدا يا كى تېرىدىن ئېتىلگەن ھەرقانداق نەرسىلەردە پىسە-ماخاۋ ئىز-دېغى بولسا، 49 شۇنداقلا كىيىم-كېچەك يا كى تېرە-خۇرۇمدا، ئۇرۇش يېپ يا كى ئارقاق يېپلىردا، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەردە پەيدا بولغان ئىز-داغ يېشىلراق يا كى قىزغۇچ بولسا بۇ ئىز-داغ «پىسە-ماخاۋ ئىز-دېغى» دەپ قارىلىپ كاھىنغا كۆرسىتىلسۇن. 50 كاھىن [داغقا] سەپسېلىپ قارىسۇن، ئاندىن ئىز-داغ پەيدا بولغان نەرسىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم ساقلىسۇن. 51 ئۇ يەتتىنچى كۈنى ئىز-داغغا قاراپ باقسۇن؛ ئىز-داغ چۈشكەن كىيىم-كېچەك، مەيلى ئارقاق يېپتا يا كى ئۇرۇش يېپتا بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدا يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئۇ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ئىز-داغ چىرىتكۈچ پىسە-ماخاۋ كېسىلى دەپ ھېسابلىنىپ، ئۇلار ناپاك سانالىسۇن. 52 شۇنىڭدەك كاھىن ئۇرۇش يېپ يا كى ئارقاق يېپىدا ئىز-داغ بولسا كىيىم-كېچەك يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە شۇنداق ئىز-داغ بولسا ئۇلارنىڭ كۆيدۈرۈۋۈەتسۇن؛ چۈنكى بۇ چىرىتكۈچ پىسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر. مۇنداق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسنى ئوتتا كۆيدۈرۈش كېرەكتۇر. 53 لېكىن كاھىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىغاندا، ئىز-داغ كىيىم-كېچەكتىكى ئۇرۇش يېپتا بولسۇن، ئارقاق يېپتا بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئىز-داغ كېڭىيىگەن بولسا، 54 ئۇنداقتا كاھىن دېغى بار نەرسىنى يۇيۇلسۇن دەپ بۇيرۇپ، ئىككىنچى قېتىم ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ساقلىسۇن. 55 بۇ نەرسە يۇيۇلغاندىن كېيىن كاھىن يەنە داغقا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر ئۇنىڭ ره گگى ئۆزگەرمىگەن بولسا (گەرچە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسىمۇ)، ئۇ يەنىلا ناپاكتۇر؛ سەن ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرگىن. چۈنكى مەيلى ئۇنىڭ ئىز-دېغى

ئىچ يۈزىدە بولسۇن يا كى تاش يۈزىدە بولسۇن ئۇ چىرىتكۈچ ئىز-داغ ھېسابلىنىدۇ. 56 لېكىن ئە گەر كاھىن سەپسېلىپ قارىغاندا، مانا، داغنىڭ رەنگى يۇيۇلغاندىن كېيىن سۈسلىشىپ كەتكەن بولسا، ئۇ شۇ قىسمىنى كىيىم-كېچىە كتىن، تۇرۇش يېتىن يا كى ئارقاق يېتىن بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدىن بولسۇن ئۇنى يىرتىپ ئېلىپ، تاشلىۋەتسۇن. 57 ئە گەر بۇ ئىز-داغ كىيىم-كېچىە كتە، مەيلى ئارقاق يېتىا يا كى ئۇرۇش يېتىا بولسۇن، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە كۆرۈنسۈن، بۇ كېڭىيىدىغان بىرخىل پېسە-ماخاۋ ئىز-دېنى دەپ سانالسۇن، سەن ئۇ چاپلاشقان كىيىم-كېچىە كنى كويدۇرۇۋەتكىن. 58 لېكىن ئە گەر ئىز-داغ كىيىم-كېچىە كتە بولسۇن (ئۇرۇش يېپىدا يا كى ئارقاق يېپىدا بولسۇن) يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، يۇيۇلۇش بىلەن چىقىپ كەتسە، ئۇنداقتا بۇ ئېگىن ئىككىنچى قېتىم يۇيۇلسۇن، ئاندىن پاك سانالسۇن. 59 پېسە-ماخاۋ كېيىلىنىڭكىدەك ئىز-داغ پەيدا بولغان يۇڭ يا كى كاناپ رەختتىن توقۇلغان كىيىم-كېچەك (ئىز-داغ ئۇرۇش يېپىتا يا كى ئارقاق يېپىتا بولسۇن) يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇدۇر، بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى پاك يا كى ناپاك جاكارلاشقا بولىدۇ.

14

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 پېسە-ماخاۋ بولغان كىشى پاك قىلىندىغان كۈننىدە بەجا قىلىش كېرەك بولغان قانۇن-بەلگىلىمە مانا تۆۋەندىكىدە كتۇر: ـ ئۇ كاھىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۈن. 3 كاھىن چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا چىقىپ، پېسە-ماخاۋ بولغان كىشىگە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر پېسە-ماخاۋ بولغان كىشى كېسىلىدىن ساقايغان بولسا، 4 ئۇنداقتا كاھىن پاك قىلىندىغان كىشىگە پاك، تىرىك قۇشتىن ئىككىنى ئۇنىڭغا قوشۇپ كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا كەلتۈرۈشكە بۇيرۇسۇن. 5 ئاندىن كاھىن قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان ساپال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلا گىلار دەپ بۇيرۇسۇن؛ 6 ئاندىن تىرىك قۇشنى بولسا، كاھىن ئۇنى كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا بىلەن ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قۇش بىلەن بە رگە ئېقىن سۇنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا چىلىسۇن، 7 ئاندىن پېسە-ماخاۋدىن پاك قىلىندىغان كىشىگە يەتتە قېتىم سىپىشى بىلەن ئۇنى پاك دەپ جاكارلىسۇن؛ ۋە تىرىك قۇشنى دالاغا قويۇپ بەرسۇن. 8 پېسە-ماخاۋدىن پاك قىلىندىغان كىشى كېيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىدىكى بارلىق تۈكلەرنى چۇشۇرۇپ، سۇدا يۇيۇنغاندىن كېيىن پاك ھېسابلىنىدۇ. ئاندىن ئۇنىڭغا چېدىرگاھقا كىرىشكە ئىجازەت بولىدۇ؛ يەقەت ئۇ يەتتە كۈنگىچە ئۆز چېدىرىنىڭ تېشىدا تۇرۇشى كېرەك. 9 يەتتىنچى كۈنى ئۇ بەدىنىدىكى ھەممە تۈكلەرنى چۇشۇرسۇن؛ باشنىڭ چاچ-ساقاللىرى ۋە قېشىنى، يەنى بارلىق تۈكلىرىنى چۇشۇرسۇن؛ ئۇ كېيىملىرىنى يۇيۇپ ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن پاك بولىدۇ. 10 سە ككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى چېچىم ئە رىكەك قوزا بىلەن بىر ياشقا كە رگەن چېچىم چىشى قوزىدىن بىرنى، شۇنىڭدەك بىر [ئەفاھنىڭ] ئوندىن ئۈچىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن «ئاشلىق ھەدىيە»نى، بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن. 11 ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلايدىغان بۇ رەسىم-قائىدىنى ئۇتكۈزىدىغان كاھىن پاك قىلىندىغان كىشىنى ۋە ئۇ نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلسۇن. 12 ئاندىن كاھىن ئە رىكەك قوزىلارنىڭ بىرىنى ئېلىپ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۈنۈپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىنىمۇ كەلتۈرۈپ، پۇلا گلا تما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گلا تسۇن. 13 قوزا بولسا مۇقەددەس بىر جاينىڭ ئىچىدە گۈناھ قۇربانلىقى بىلەن كويدۇرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايدا بوغۇزلانسۇن؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولسا گۈناھ قۇربانلىقىغا ئوخشاش، كاھىنغا تەۋە بولۇپ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» سانىلىدۇ. 14 كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئوڭ قولىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىغىمۇ سۈرۈپ قويسۇن. 15 ئاندىن كاھىن شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىدىن ئېلىپ، ئۆزىنىڭ سول قولىنىڭ ئالىقىنىغا ئاز غىنا قويسۇن. 16 كاھىن ئوڭ بارمىقىنى سول قولىدىكى زەيتۇن مېيىغا چىلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم بارمىقى بىلەن سەپسۇن. 17 ئاندىن كاھىن قولىدىكى قالغان مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈلگەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۈرۈپ قويسۇن. 18 سۈرۈپ بولۇپ، كاھىن قولىدىكى ئېشىپ قالغان مايىنى پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ بېشىغا قويسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ. 19 ئاندىن كاھىن گۈناھ قۇربانلىقىنى سۇنۇپ، پاك قىلىندىغان كىشىنى ناپاكلىقىدىن پاك قىلىشقا كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ تاخىرىدا ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىقنى بوغۇزلىسۇن. 20 كاھىن كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەنى قۇربانگاھتا سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇ كىشى پاك بولىدۇ. 21 لېكىن ئۇ كەمبەغەللىكتىن شۇنداق قىلىشقا قۇربى يەتمىسە، ئۆزىگە كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن «پۇلا گلا تما ھەدىيە» سۈپىتىدە يالغۇز بىر ئە رىكەك قوزىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن، شۇنىڭدەك ئاشلىق ھەدىيە ئۈچۈن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن بىلەن بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن 22 ۋە ئۆز ئەھۋالىغا يارىشا ئىككى ياكى ئىككى باچكا ئېلىپ كەلسۇن؛ بىرى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرى كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بولسۇن؛ 23 سە ككىزىنچى كۈنى بۇلارنى ئۆزىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. 24 كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدىغان ئە رىكەك قوزا بىلەن شۇ بىر لوگ مايىنى ئېلىپ، بۇلارنى پۇلا گلا تما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گلا تسۇن. 25 ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىنغان ئە رىكەك قوزىنى بولسا ئۆزى بوغۇزلىسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرىسۇن. 26 ئاندىن كاھىن مايدىن ئېلىپ، سول قولىنىڭ ئالىقىنىغا ئازغىنا قويسۇن. 27 شۇنداق قىلىپ، كاھىن ئوڭ بارمىقى بىلەن سول قولىدىكى مايدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم سەپسۇن. 28 ئاندىن كاھىن ئۆزى قولىدىكى مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۈرىسۇن. 29 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆزىگە كافارەت كەلتۈرۈشكە كاھىن قولىدىكى مايىنىڭ قالغىنىنى پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ 30 ئاندىن شۇ كىشى ئۆز قۇزىغا قاراپ، پاختە كتىن بىرنى ياكى باچكىدىن بىرنى سۇنسۇن؛ 31 ئۆز قۇزىغا قاراپ، بىرنى گۈناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرنى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە سۇنسۇن. بۇ يولدا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پاك قىلىندىغان كىشى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 32 ئۆزىدە پېسە-ماخاۋ بولغان، پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ۋاجىپ بولىدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمەيدىغان كىشىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر. 33 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ 34 ـ سىلەر مەن ئۆز ئۇگلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان قانائان زېمىنىغا كە رگەندىن كېيىن، مەن سىلەر ئىگە بولىدىغان شۇ زېمىندىكى بىر ئۆيگە بىرخىل پېسە-ماخاۋ يارىسىنى ئەۋەتسەم، 35 ئۆينىڭ ئىگىسى كاھىننىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇنى مەلۇم قىلسىپ: «مېنىڭ ئۆيۈمگە ۋابا يۇققاندەك كۆرۈندىۋ»، دەپ مەلۇم قىلىشى كېرەك. 36 كاھىن بولسا: ـ ئۆيدىكى ھەممە نەرسىلەر ناپاك بولمىسۇن ئۈچۈن مەن بېرىپ بۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قاراشتىن بۇرۇن ئۆينى بىكارلا گلار، دەپ يۇيرۇسۇن. ئاندىن كاھىن كىرىپ ئۆيگە سەپسېلىپ قارىسۇن. 37 ئۇ شۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قارىغىنىدا، مانا ئۆينىڭ تاملىرىغا ۋابا داغلىرى يۇققان جايلار كاۋاك بولسا، ھەم يېشىلغا مايىل ياكى قىزغۇچ بولۇپ، تامنىڭ يوزىدىن قېنىققراق بولسا، 38 كاھىن ئۆينىڭ ئىشىكىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، ئىشىكنى يەتتە كۈنگىچە تاقاپ قويسۇن. 39 ئاندىن كاھىن يەتتىنچى كۈنى يېنىپ كېلىپ، سەپسېلىپ قارىغىنىدا، ئۆينىڭ تاملىرىدىكى ئىز-داغ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، 40 كاھىن: ـ ۋابا يۇققان تاشلارنى چىقىرىپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر جايغا تاشلۇۋېتىگلار، دەپ يۇيرۇسۇن. 41 شۇنىڭ بىلەن بە رگە ئۇ ئۆينىڭ ئىچىنىڭ تۆت ئەتراپىنى قىردورسۇن ۋە تۇلار قىرغان سۇۋاقنى بولسا شەھەرنىڭ تېشىدىكى ناپاك بىر جايغا تۆكۈۋەتسۇن. 42 ئاندىن تۇلار باشقا تاشلارنى ئېلىپ، ئىلگىرىكى

تاشلارنىڭ ئورندا قويسۇن ۋە باشقا هاك لاي ئېتىپ، تۇنىڭ بىلەن ئوينى قايتىدىن سۈۋەسۈن. **43** ئە گەر ئۇ تاشلارنى چىقىرىپ، ئوينى قىرىدۇرۇپ قايتىدىن سۈۋاتقاندىن كېيىن، ئۇيدە ۋابا دېغى يەنە پەيدا بولسا، **44** ئۇنداقتا كاهىن يەنە كىرىپ بۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن. سەپسېلىپ قاريغىنىدا، مانا ئىز-داغ ئۇيدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ئويگە يۇقمىنى چىرىتكۈچ ۋابا بولىدۇ، ئۇي ناپاك سانىلىدۇ. **45** بۇ ۋەجىدىن ئۆلار ئوينى، يەنى ياغاچ-تاش ۋە بارلىق سۈۋىقى بىلەن بىللە چۈشۈرۈۋېتىپ، هەممىسىنى كۆتۈرۈۋېتىپ شەهەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر جايغا تاشلىۋەتسۇن. **46** كىمدە كىم ئۇي تاقالغان مەزگىلدە ئۇنىڭغا كىرسە، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. **47** ئە گەر بىركىم ئۇي ئىچىدە ياتقان بولسا، كىيىملىرىنى يۇيسۇن؛ ۋە ئە گەر بىرسى ئۇيدە غىزالانغان بولسا، ئۆمۈ ئۆز كىيىملىرىنى يۇيسۇن. **48** لېكىن كاهىن كىرىپ، ئويگە سەپسېلىپ قاريغىنىدا ئوي سۈۋالغاندىن كېيىن ۋابا ئۇنىڭدا كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاهىن ئوينى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىكى ۋابا ساقايغان بولىدۇ. **49** ئاندىن ئۇ ئوينىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ئىككى قۇش، كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت بىلەن زوفا ئېلىپ كېلىپ، **50** قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان ساپال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلىسۇن؛ **51** ئاندىن ئۇ كېدىر ياغىچى، زوفا، قىزىل رەخت ۋە تىرىك قۇشنى بىللە ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ هەممىسىنى بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا، شۇنداقلا ئېقىن سۇغا چىلاپ، ۋېگە يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن؛ **52** بۇ يول بىلەن ئۇ ئوينى قۇشنىڭ قېنى، ئېقىن سۇ، تىرىك قۇش، كېدىر ياغىچى، زوفا ۋە قىزىل رەخت ئارقىلىق ناپاكلىقتىن پاكلايدۇ. **53** ئاندىن ئۇ تىرىك قۇشنى شەهەرنىڭ سىرتىدا، دالادا ۋېزىپ بەرسۇن. ئۇ شۇنداق قىلىپ، ئوي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇ ئوي پاك سانىلىدۇ. **54** بۇلار بولسا هەرخىل پېسە-ماخاۋ جاراهىتى، قاقاچ، **55** كىيىم-كېچەك ۋە ئويگە يۇققان پېسە-ماخاۋ ۋاباسى، **56** تېرىدىكى چىقانلار، تەمرەتكە ۋە پارقىراق ئاق ئىز-داغلار توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىلەر بىلەن بىر نەرسىنىڭ قايسى ئەهۋالدا ناپاك، قايسى ئەهۋالدا پاك بولىدىغانلىقىنى يەرق ئېتىشكە كۆرسەتمە بېرىشكە بولىدۇ؛ مانا بۇ پېسە-ماخاۋ توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر.

15

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن هارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا مۇنداق دە گىلە: ـ هەرقانداق ئە رىكە كنىڭ ئۆز تېنىدىن ئاقما چىقسا شۇ كىشى شۇ ئاقما سەۋەبىدىن ناپاك سانالسۇن. **3** ئاقما چىقىشتىن بولغان ناپاكلىق توغرىسىدىكى هۆكۈم شۇنۇكى، ئاقىسى مەيلى تېنىدىن ئېقىپ ئۆرسۈن يا كى ئېقىشتىن توختىتىلغان بولسۇن، شۇ كىشى يەنىلا ناپاك سانالسۇن؛ **4** مۇنداق ئاقما بولغان كىشى ياتقان هەربىر ئورۇن-كۆرپە ناپاك سانىلىدۇ ۋە ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرسا شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ. **5** كىمكى ئۇ ياتقان ئورۇن-كۆرپىگە تە گسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ئاندىن كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **6** شۇنىڭدەك كىمكى مۇنداق ئاقما بولغان كىشى ئولتۇرغان نەرسىدە ئولتۇرسا ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **7** كىمكى ئاقما بولغان كىشىنىڭ تېنىگە تە گسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **8** ئە گەر ئاقما بولغان كىشى پاك بىرسىگە تۈكۈرسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **9** قايسىبىر ئېگەر-توقۇمنىڭ ئۈستىگە [ئاقما بولغان] كىشى منىسە، شۇ نەرسە ناپاك سانالسۇن. **10** كىمكى ئۇنىڭ تېگىدە ۋېزىلغان نەرسىلە رگە تە گسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ، ۋە كىمكى شۇ نەرسىلەرنى كۆتۈرسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **11** ئاقما بولغان كىشى قولىنى يۇماستىن بىرىگىمگە تە گىگۈزسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **12** ئاقما بولغان كىشى ساپال قاچىنى تۈتۈپ سالسا، شۇ قاچا چېقىۋېتىلسۇن؛ ياغاچ قاچا بولسا سۇدا يۇيۇلسۇن. **13** قاچانىكى ئاقما بار كىشى ئاقما هالىتىدىن قۇتۇلسا، ئۆزىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن يەتتە كۈنىنى هېسابلاپ ئۆتكۈزۈپ، ئاندىن كىيىملىرىنى يۇيۇپ، ئېقىن سۇدا يۇيۇنسۇن؛ ئاندىن پاك سانىلىدۇ. **14** سە ككىزىنچى كۈنى ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاهىنغا تاپشۇرسۇن. **15** كاهىن ئۇلاردىن بىرىنى گۈناه قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاهىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ ئاقما بولغانلىقىغا كافارەت كەلتۈرىدۇ. **16** ئە گەر بىر ئە رىكە كنىڭ مەنىسى ئۆزلۈكىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، ئۇ پۈتۈن بەدىنىنى سۇدا يۇيسۇن، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **17** شۇنىڭدەك ئادەمنىڭ مەنىسى قايسى كىيىمگە يا كى تېرىسگە يۇقۇپ قالسا، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **18** ئەر ۋە ئايال كىشى بىر-بىرىگە يېقىنلىشىشى بىلەن مەنىي چىقسا، ئىككىسى يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **19** ئە گەر ئايال كىشىلەر ئاقما كېلىش هالىتىدە تۇرسا ۋە ئاقمىسى خۇن بولسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە («ئايرىم») تۇرسۇن؛ كىمكى ئۇنىڭغا تە گسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **20** («ئايرىم») تۇرۇش مەزگىلىدە، قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ياتسا، شۇ نەرسە ناپاك سانىلىدۇ، شۇنداقلا قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانالسۇن. **21** هەرىكىم ئۇنىڭ ئورۇن-كۆرپىسىگە تە گسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **22** هەرىكىم ئۇ ئولتۇرغان نەرسىگە تە گسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **23** ۋە ئە گەر بىرىكىم ئۇ ياتقان يا كى ئولتۇرغان جايدا ۋېزىلغان بىرەر نەرسىگە تە گسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **24** ئە گەر بىر ئە ر كشى شۇ هالەتتىكى ئايال بىلەن بىرگە ياتسا، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇن ناپاكلىقى شۇ ئە رگە يۇقۇپ قالسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن؛ ئۇ ياتقان هەربىر ئورۇن-كۆرپىمۇ ناپاك سانالسۇن. **25** ئە گەر ئايال كىشىنىڭ ئادەت ۋاقتىنىڭ سىرتىدىمۇ بىرنەچچە كۈنگىچە خۇنى كېلىپ تۇرسا، يا كى خۇن ئاقىسى ئادەت ۋاقتىدىن ئېشىپ كەتكەن بولسا، ئۇنداقتا بۇ ناپاك قان ئېقىپ تۇرغان كۈنلىرىنىڭ هەممىسىدە، ئۇ ئادەت كۈنلىرىدە تۇرغانىدەك سانالسۇن، يەنە ناپاك سانالسۇن. **26** قان كەلگەن هەربىر كۈندە ئۇ قايسى ئورۇن-كۆرپە ئۈستىدە ياتسا، بۇلار ئۇ ئادەت كۈنلىرىدە ياتقان ئورۇن-كۆرپىلەردەك هېسابلىنىدۇ؛ ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسە ئادەت كۈنلىرىنىڭ ناپاكلىقىدەك ناپاك سانالسۇن. **27** هەرىكىم بۇ نەرسىلە رگە تە گسە ناپاك بولىدۇ؛ شۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **28** ئايال كىشى قاچان خۇن كېلىشتىن ساقايسا، ئۇ يەتتە كۈننى هېسابلاپ، ئۇتكۈزۈپ بولغاندا پاك سانىلىدۇ. **29** سە ككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاهىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. **30** كاهىن بۇلارنىڭ بىرىنى گۈناه قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئۇتكۈزسۇن؛ بۇ يول بىلەن كاهىن ئۇنىڭ ناپاك ئاقما قېنىدىن پاك بولۇشىغا ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ. **31** سىلەر مۇشۇ يول بىلەن ئىسرائىللارنى ناپاكلىقىدىن ئۆزۈگۈلار؛ بولمىسا، ئۆلار ناپاكلىقىدا ئۆزۈۋېرىپ، ئۆلارنىڭ ئارىسىدا تۇرغان مېنىڭ ئۇرالغۇ چېدىرىمنى بۇلغىشى ئېھتىمىلدىن ناپاك هالىتىدە ئۆلۈپ كېتىدۇ. **32** ئاقما كېلىش هالىتىدە بولغان كىشى ۋە مەنىي كېتىش بىلەن ناپاك بولغان كىشى توغرىسىدا، **33** شۇنىڭدەك خۇن كېلىش كۈنلىرىدىكى ئاغرىق ئايال كىشى توغرۇلۇق، ئاقما هالەتتە بولغان ئەر ۋە ئايال توغرۇلۇق، ناپاك هالەتتىكى ئايال بىللە ياتقان ئەر توغرۇلۇق كەلگەن قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر.

16

هارۇننىڭ ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىنلىشىشى بىلەن ئۆلۈپ كەتتى. ئۆلار ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلدى. **2** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئۆز قېرىندىشىڭ هارۇنغا: «سەن ئۆلۈپ كەتمەسلىكىڭ ئۈچۈن پەردىنىڭ ئىچىدىكى مۇقەددەس جايغا ۋېزىلغان ئەهدە ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭ ئالدىغا هەر ۋاقىت كەلمە»، دېگىن. چۈنكى مەن «كافارەت تەختى»نىڭ ئۈستىدىكى بۇلۇتتا ئايان بولىمەن. **3** هارۇن [ئەڭ] مۇقەددەس جايغا مۇنۇ يول بىلەن كىرسۇن: ـ گۈناه قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياش تورپاق، كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى كەلتۈرسۇن؛ **4** ئۆزى مۇقەددەس كاناپ خالتا كۈڭلەكنى كىيىپ، ئەتلىرىنى يايدىغان كاناپ ئىشتانىمۇ كىيىپ، بېلىگە بىر كاناپ بەلۋاغنى باغلاپ، بېشىغا

كاناپ سەللىنى يۇگەپ كەلسۇن. بۇلار مۇقەددەس كىيملەر بولغاچقا، كىيىشتىن ئىلگىرى بەدىنىنى سۇدا يۇيۇن. **5** ئۇ ئىسرائىللارنىڭ جامائىتىدىن گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى تېكە، كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى تاپشۇرۇۋالسۇن. **6** شۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئاۋۋال گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاقنى سۇنۇپ، ئۆزى ۋە ئۆز ۋەيدىكىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشى كېرەك. **7** ئاندىن ئۇ ئىككى تېكىنى ئېلىپ، ئۇلارنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆرغۈزسۇن. **8** ئاندىن ھارۇن بۇ ئىككى تېكە توغرىسىدا چەك تاشلىسۇن؛ چە كىنىڭ بىرىنى «پەرۋەردىگار ئۈچۈن»، يەنە بىرىنى «ئازازەل ئۈچۈن» تاشلىسۇن. **9** ھارۇن پەرۋەردىگارغا چەك چۈشكەن تېكىنى كەلتۈرۈپ، گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. **10** لېكىن «ئازازەل» گە چەك چۈشكەن تېكىنى بولسا، كافارەت كەلتۈرۈشى ئۈچۈن چۆلگە ھەيدىلىشكە، شۇنداقلا «ئازازەل» گە ئەۋەتىلىشكە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىرىك قالدۇرۇلسۇن. **11** ئاندىن ھارۇن گۇناھ قۇربانلىقىنى، يەنى ئۆزى ئۈچۈن بولغان تورپاقنى كەلتۈرۈپ، ئۆزى ۋە ئۆز ۋەيدىكىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە ئۆزىگە گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان بۇ تورپاقنى بوغۇزلىسۇن؛ **12** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھتىن ئېلىنغان چوغ بىلەن تولغان بىر خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ، ئىككى قولىلاپ يۈمشاق ئېزىلگەن ئېسىل خۇشبۇي ئەتىر بىلەن تولدۇرۇپ، بۇنى پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ بارسۇن؛ **13** ئاندىن خۇشبۇي ئىس-تۈتىكى ھۆكۈم-گۇۋاھ ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنى قاپلىسۇن دەپ، خۇشبۇينى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىكى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلمەيدۇ. **14** ئۇ تورپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئۆز بارمىقى بىلەن كافارەت تەختىنىڭ شەرق تەرىپىگە چېچىپ، كافارەت تەختىنىڭ ئالدىغىمۇ ئۆز بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ، يەتتە قېتىم سەپىسۇن. **15** ئاندىن ئۇ خەلق ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تېكىنى بوغۇزلىسۇن؛ قېنىنى پەردىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈپ، تورپاقنىڭ قېنىنى قىلغاندەك قىلسۇن، يەنى ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ كافارەت تەختىگە ۋە كافارەت تەختىنىڭ ئالدىغا چاچىسۇن. **16** ئۇ بۇ يول بىلەن مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى ئىسرائىللارنىڭ ناپاكلىقىدىن، ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئېلىپ باردىغان گۇناھلىرىدىن پاكلايدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ناپاكلىقى ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان جامائەت چېدىرى ئۈچۈنمۇ شۇنداق كافارەت قىلسۇن. **17** ئۇ كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرگەندىن تارتىپ ئۇنىڭدىن چىققۇچە ھېچىر ئادەم جامائەت چېدىرى ئىچىدە بولمىسۇن؛ بۇ يول بىلەن ئۇ ئۆزى، ۋەيدىكىلەر ۋە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. **18** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھقا چىقىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭدەك تورپاقنىڭ قېنى بىلەن تېكىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدىكى مۈڭگۈزلەر رگە سۈرسۇن؛ **19** ئۇ بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە يەتتە قېتىم سەپىسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى ئىسرائىللارنىڭ ناپاكلىقلىرىدىن پاكلاپ [خۇداغا ئاتاپ] مۇقەددەس قىلىدۇ. **20** ـ مۇقەددەس جاي، جامائەت چېدىرى ۋە قۇربانگاھ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ تىرىك تېكىنى كەلتۈرسۇن؛ **21** ئاندىن ھارۇن ئىككى قولىنى تىرىك تېكىنىڭ بېشىغا قويۇپ ئۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە ئۇرۇپ، ئىسرائىللارنىڭ بارلىق قەبىھلىكلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئېلىپ باردىغان گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ، ئۇلارنى تېكىنىڭ بېشىغا ئارتىسۇن؛ ئاندىن ئۇنى يېنىدا تەييار تۇرىدىغان بىر ئادەمنىڭ قولى بىلەن چۆلگە ئەۋەتىۋەتسۇن. **22** بۇ يول بىلەن تېكە ئۇلارنىڭ ھەممە قەبىھلىكلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىپ، ئادەمزاتسىز چۆلگە كېتىدۇ. شۇنداق ئۇ تېكىنى چۆلگە قويۇۋەتسۇن. **23** ـ ئاندىن ھارۇن جامائەت چېدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جايغا كىرگەن ۋاقىتتا كىيگەن كاتاپ كىيىملىرىنى سېلىپ شۇ يەردە ئۇلارنى قويۇپ قويسۇن. **24** ئۇ مۇقەددەس يەردە ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ تاشقىرىغا چىقىپ، ئۆزىنىڭ كويدۇرمە قۇربانلىقى بىلەن خەلقىنىڭ كويدۇرمە قۇربانلىقىنى سۈنۈپ، شۇ يول بىلەن ئۆزى ۋە خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. **25** شۇنداقلا ئۇ گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قۇربانگاھتا كويدۇرسۇن. **26** «ئازازەل» گە بېكىتىلگەن تېكىنى ئېلىپ يېرىپ قويۇۋەتكەن كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چېدىرگاھقا كىرىشكە بولىدۇ. **27** كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى [ئەڭۈ] مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلىپ، گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تورپاق بىلەن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تېكىنى بىرسى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارنىڭ تېرىسى، گۈشۈى ۋە تېزە كلىرىنى ئوتتا كويدۇرسۇن. **28** ئۇلارنى كويدۇرۇۋەتكەن كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چېدىرگاھقا كىرىشكە بولىدۇ. **29** ـ مانا بۇ سىلە رگە بىر ئەبەدىي قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن: ـ ھەر يەتتىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە سىلەر ئۆز نەپىسىڭلارنى تارتىپ ئۆز ۋۇجۇدلارنى ئوۋەت ئۆتۈۋەتمەڭلار ۋە ھېچقانداق ئىش قىلمىڭلار؛ مەيلى يەرلىكلەر بولسۇن يا كى ئارا ئۆلكىدا ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلار بولسۇن شۇنداق قىلىشىڭلار كېرەك. **30** چۈنكى شۇ كۈنىدە سىلەرنى پاكلاشقا سىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈلىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ھەممە گۇناھلىرىڭلاردىن پاك بولىسىلەر. **31** بۇ كۈن سىلە رگە پۈتۈنلەي ئارام ئالىدىغان شابات كۈنى بولۇپ، نەپىسىڭلارنى تارتىپ ئۆز ۋۇجۇدلارنى ئوۋەت ئۆتىسىلەر؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمىدۇر. **32** كىمكى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا كاھىنلىق يۈرگۈزۈش ئۈچۈن مەسىھ قىلىنىپ، خۇداغا ئاتاپ تىكىلەنگەن كاھىن بولسا شۇ يول بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. ئۇ كاناپتىن ئېتىلگەن مۇقەددەس كىيىمنى كىيىپ ئۇرۇپ، **33** ئەڭ مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھ ئۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ قالغان كاھىنلار بىلەن بارلىق خەلقىنىڭ جامائىتى ئۈچۈن ھەم كافارەت كەلتۈرىدۇ. **34** بۇ بولسا سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنى بارلىق گۇناھلىرىدىن پاكلاش ئۈچۈن يىلدا بىر قېتىم كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىسىلەر». شۇنىڭ بىلەن [ھارۇن] پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى.

17

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار سىلە رگە بۇيرۇغان ھۆكۈم شۇكى: ـ **3** ئىسرائىلنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان ھەرقانداق كىشى قۇربانلىق قىلماقچى بولۇپ، كالا يا كى قوي يا كى ئۆچكىنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇرالغۇ چېدىرىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە يېتىلەپ ئېپكەلمەي، بەلكى چېدىرگاھنىڭ ئىچىدە يا كى تاشقىرىدا بوغۇزلىسا، ئۇنىڭدىن ئاققان قان شۇ كىشىنىڭ گەدىنىگە ئارتىلىدۇ؛ بۇ ئادەم «قان ئۆككەن» دەپ، ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **5** بۇ ھۆكۈمنىڭ مەقسىتى ئىسرائىللارنىڭ ھازىرقىدەك دالادا مال سويۇپ قۇربانلىق قىلىشىنىڭ ئورنىغا، قۇربانلىقلىرىنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاھىنغا تاپشۇرۇپ پەرۋەردىگارغا «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى» سۈپىتىدە سۇنۇپ بوغۇزلىشى ئۈچۈندۇر. **6** كاھىن قانىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن مايىنى كويدۇرسۇن. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز ئەمدى بۇرۇنقىدەك بۇزۇقلۇق قىلىپ تېكە-جىنلارنىڭ كەينىدە يۈرۈپ، ئۇلارغا ئۆز قۇربانلىقلىرىنى ئوتكۈزۈپ يۈرمىسۇن. مانا بۇ ئۇلار ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋرگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن. **8** سەن ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ جەمەتىدىن يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلاردىن بىرى كويدۇرمە قۇربانلىق يا كى [باشقا] قۇربانلىق ئوتكۈزمەكچى بولسا، **9** ئۇنى يەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇش ئۈچۈن جامائەت چېدىرىغا كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرمىسە، ئۇ كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن» ـ دېگىن. **10** ئە گەر ئىسرائىلنىڭ جەمەتىدىن بولغان ھەرقانداق ئادەم يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلار قان يېسە، مەن يۈزۈمنى قانىنى يېگەن شۇ كىشىگە قارشى قىلىمەن، ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **11** چۈنكى ھەر بىر جانۋارنىڭ جېنى بولسا ئۇنىڭ قېنىدىدۇر؛ مەن ئۇنى جېنىگلار ئۈچۈن قۇربانگاھ ئۈستىگە كافارەت كەلتۈرۈشكە بە رگەنمەن. چۈنكى قان ئۆزىدىكى جاننىڭ ۋاستىسى بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. **12** شۇنىڭا بۇ سەۋەبتىن مەن ئىسرائىللارغا: ـ «سىلەرنىڭ ھېچبىرىڭلار قان يېمەسلىكىڭلار كېرەك، ئارا ئۇلاردا ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلارمۇ قان يېمەسلىكى كېرەك» ـ دېگەندىم. **13** ئە گەر ئىسرائىلدىن بىرى يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلارنىڭ بىرى يېيىشكە

بولىدىغان بىر چارپاي ھايۋان ياكى قۇشنى ئۇۋلاپ، قېنىنى تۆكسە، ئۇنى توپا بىلەن يېپىپ قويسۇن. **14** چۈنكى ھەربىر جانۇارنىڭ جېنى بولسا، ئۇنىڭ قېنىدىن ئىبارەتتۇر. ئۇنىڭ جېنى قېنىدا بولغاچ مەن ئىسرائىللارغا: «سىلەر ھېچقانداق جانۇارنىڭ قېنىنى يېمە كۈلار، چۈنكى ھەربىر جانۇارنىڭ جېنى ئۇنىڭ قېنىدىدۇر؛ كىمكى ئۇنى يىسە ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ» ـ دېدىم. **15** كىمدە كىم ئۆلۈپ قالغان ياكى يىرتقۇچلار بوغۇپ تىتما-تىتما قىلىۋەتكەن بىر ھايۋانىنى يىسە، مەيلى ئۇ يەرلىك ياكى ياقا يۇرتلۇق بولسۇن ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن؛ ئاندىن ئۇ پاك بولىدۇ. **16** لېكىن ئۇ ياكى كىيىملىرىنى يۇمىسا، ياكى سۇدا بەدىنىنى يۇمىسا، شۇ كىشى ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ.

18 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن بولسام خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **3** سىلەر ئىلگىرى تۇرغان مىسىر زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلما كۈلار ۋە ياكى مەن سىلەرنى ئېلىپ باريدىغان قانائان زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلما كۈلار؛ ئۇلارنىڭ رەسىم-ئادەتلىرىدە يۈرمە كۈلار، **4** بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىپ، قانۇن بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ شۇ يېنىچە مېڭىڭلار. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **5** سىلەر چوقۇم مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇشۇڭلار كېرەك؛ ئىنسان ئۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولسا ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتنا بولىدۇ. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **6** ـ ھېچكىم تۇرۇنگە يېقىن تۇغقان بولغان ئايالنا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىتىنى ئاچمىسۇن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **7** ئاناڭنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، يۇ ئاتاڭنىڭ ئەۋرىتىگە تە گكىنىڭ بولىدۇ؛ ئۇ سېنىڭ ئاناڭ بولغاچتا ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تە گسەڭ بولمايدۇ. **8** ئاتاڭنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تە گمە، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ ئاتاڭنىڭ ئەۋرىتىگە تە گكەندەك بولىدۇ. **9** سەن ئاچا-سىڭلىڭنىڭ، بىر ئاتىدىن بولغان ياكى بىر ئانىدىن بولغان، ياكى شۇ ۋىدە تۇغۇلغان ياكى باشقا يەردە تۇغۇلغان بولسۇن، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە. **10** سەن ئۆز ئوغلۇڭنىڭ قىزى ۋە ياكى قىزىڭنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەۋرىتى سەن ئۆزۈڭنىڭ ئەۋرىتىدۇر. **11** سەن ئاتاڭنىڭ ئايالىنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە؛ ئۇ ئاتاڭدىن تۇغۇلغان، سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، شۇڭا ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە. **12** سەن ئاتاڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تە گمە، چۈنكى ئۇ ئاتاڭنىڭ بىرتۇغقىنىدۇر. **13** سەن ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىرىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تە گمە، چۈنكى ئۇ ئاناڭنىڭ بىرتۇغقىنىدۇر. **14** ئاتاڭنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە؛ ئۇلارنىڭ ئايالىلىرىغا يېقىنلىق قىلما؛ چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ھاماڭدۇر. **15** سەن كېلىنىڭنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، ئۇ سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ ئايالى بولغاچتا، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تە گسەڭ بولمايدۇ. **16** سەن ئاكا-ئىنىلىرىڭنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، چۈنكى بۇ ئۆز ئاكا-ئىنىلىرىڭنىڭ ئەۋرىتىگە تە گكەندەك بولىدۇ. **17** سەن بىر ئايالغا ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۇنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گكەندەك بولىدۇ. شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قىزى ۋە قىزىنىڭ قىزىنىمۇ [خوتۇنلۇققا ئېلىپ] ئەۋرىتىگە تە گمە. ئۇلار بىر-بىرىگە يېقىن تۇغقان بولغاچتا، مۇنداق ئىش پەسەندىلىكتۇر. **18** سەن ئايالىڭ ھايات ۋاقتىدا، ئۇنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئەۋرىتىگە تە گمە. ئۇنداق قىلساڭ خوتۇنۇڭغا كۈندەشلىك ئازابنى كەلتۈرسەن. **19** سەن بىر ئايالنىڭ ئادەت كۆرۈپ ناپاك تۇرغان ۋاقتىدا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىتىگە تە گمە. **20** سەن ئۆز قوشنا كىشىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلىپ ئۆزۈڭنى ئۇنىڭ بىلەن ناپاك قىلما.

21 سەن ئۆز ئەسلىدىن ھېچبىرىنى مولەك مەبۇدىغا ئاتاپ ئوتتىن ئوتكۈزسەڭ قەتئىي بولمايدۇ. ئە گەر شۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى ناپاك قىلغان بولىسەن. مەن ئۆزۈم پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **22** سەن ئايالار بىلەن بىرگە بولغاندەك ئەر كىشى بىلەن بىرگە بولما. بۇ ئىش يىرگىنچلىكتۇر. **23** سەن ھېچ ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلىپ ئۆزۈڭنى ناپاك قىلما، شۇنىڭدەك ئايال كىشىمۇ مۇناسىۋەت قىلدۇرۇش ئۈچۈن بىر ھايۋاننىڭ ئالدىغا بارمىسۇن. بۇ ئىش نىجىسلىقتۇر. **24** سىلەر بۇ ئىشلارنى قىلىپ ئۆزۈڭلارنى ناپاك قىلما كۈلار، چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن چىقىرىۋاتقان تائىپىلەر بولسا شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ ئۆزلىرىنى ناپاك قىلغان **25** ۋە زېمىنىمۇ ناپاك بولغاندۇر. بۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆز زېمىنىنىڭ قەبىھلىكىنى ئۆز ئېشىغا چۈشۈرىمەن، شۇنىڭدەك ئۆز زېمىنىمۇ ئۆزىدە ئۆرۈۋاتقانلارنى قۇسۇپ چىقىرۋېتىدۇ. **26** لېكىن سىلەر بولسا كۈلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇڭلار، سىلەردىن ھېچكىم، مەيلى يەرلىك ياكى تاراكۈلاردا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇق بولسۇن بۇ يىرگىنچلىك ئىشلاردىن ھېچبىرىنى قىلمىسۇن **27** (چۈنكى بۇ بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلارنى سىلەردىن ئىلگىرى شۇ زېمىندا تۇرغان خەلق قىلىپ كەلگەچكە، زېمىننىڭ ئۆزى ناپاك بولۇپ قالدى). **28** شۇنداق قىلىپ زېمىننى ناپاك قىلىساڭلار، زېمىن ئۆزى سىلەردىن ئىلگىرى ئۆزىدە تۇرغان ئەللەرنى قۇسۇپ چىقارغاندەك، سىلەرنىمۇ قۇسۇپ چىقىرۋېتىدۇ. **29** چۈنكى بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنىڭ ھەرقانداقىنى قىلغۇچى، ـ مۇنداق قىلمىشلارنى قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **30** سىلەر مەن سىلە رگە تاپىلىغىنىمغا ئەمەل قىلىشىڭلار زۆرۈردۇر؛ ـ دېمەك، سىلەر ئۆز ئۆڭلارىدىن ئىلگىرى ئوتكەنلەر ئۆتقان شۇ يىرگىنچلىك رەسىم-قائىدىلەرنى تۇتۇپ، ئۆز ئۆڭلارنى ناپاك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن.

19 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار مۇقەددەس بولغاچتا، سىلەرمۇ مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك. **3** سىلەر ھەربىرىڭلار ئاناڭلار بىلەن ئاتاڭلارنى ئىززەتلەڭلار؛ مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى بولسا، ئۇلارنى تۇتۇشۇڭلار كېرەك. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **4** سىلەر ئەرزىمەس بۇتلارغا تاياناڭلار، ئۆز ئۆڭلار ئۈچۈن قېيما بۇتلارنى ياسىما كۈلار. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **5** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقنى كەلتۈرۈشنى خالىساڭلار، قوبۇل قىلىنغۇدەك يول بىلەن ئۇنى سۇنۇڭلار. **6** سىلەر ئۇنى سۇنغان كۈنى ۋە ئەتىسى ئۇ يېيىلسۇن؛ ئۈچىنچى كۈنگە قالغىنى بولسا ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. **7** ئە گەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمى ئۈچىنچى كۈنى يېيىلسە قۇربانلىق ھارام ھېسابلىنىپ قوبۇل قىلىنمايدۇ. **8** كىمكى ئۇنىڭدىن يېسە ئۆز ئۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىنى ناپاك قىلدى؛ ئۇنداق كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **9** سىلەر زېمىنىڭلاردىكى ھوسۇلنى يىغىساڭلار، سەن ئېتىزىڭنىڭ بۇلۇڭ-پۇشقاقلىرىغىچە تامام يىغۋالما ۋە ھوسۇل ئۆڭدىن قالغان ۋاساڭنى تېرىۋالمىغىن. **10** ئۈزۈم تاللىرىڭنى پاسا گىنۋاتما ۋە ئۈزۈم تاللىرىدىن چۈشكەن ئۈزۈملەرنىمۇ تېرىۋالما، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **11** سىلەر ئوغرىلىق قىلما كۈلار، ئالداپچىلىق قىلما كۈلار، بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمە كۈلار. **12** مېنىڭ نامىم بىلەن يالغان قەسەم ئىچمە كۈلار، ئۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى بۇلغايسەن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **13** ئۆز قوشناڭغا زۇلۇم قىلما، ئۇنىڭكىنى ئۆز ئۆڭىنىڭ قىلىۋالما. مەدىكارنىڭ ھەققىنى كېچىچە يېنىڭدا قوندۇرۇپ قالما. **14** گاس كىشىنى تىللىما، كور كىشىنىڭ ئالدىدا پۇتلىشاڭغۇ نەرسىنى قويما، بەلكى ئۆز خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **15** ھۆكۈم قىلغىنىڭلاردا ھېچ ناھەقلىق قىلما كۈلار، نامراتقىمۇ يان باسمايلا، بايغىمۇ يۈز-خاتىرە قىلمايلا، بەلكى ئادىللىق بىلەن ئۆز قوشناڭ ئۈستىدىن توغرا ھۆكۈم قىلغىن. **16** ئۆز خەلقىڭنىڭ ئارىسىدا گەپ توشۇغۇچى بولۇپ يۈرمە؛ قوشناڭنىڭ جېنىغا ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمە. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **17** سەن كۆڭۈڭدە ئۆز قېرىندىشىڭدىن نەپرەتلەنمىگىن؛ قوشناڭدا [گۇناھ بولسا] سەن ئۆزىڭ سەۋەبىدىن بېشىڭغا گۇناھ كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەنبىھ-نەسىھەت بە رگىن. **18** سەن ئىنتىقام ئالمىغىن ۋە ئۆز خەلقىڭنىڭ نەسلىگە ھېچ ئاداۋەتمۇ ساقلىمىغىن، بەلكى قوشناڭنى ئۆز ئۆڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **19** سىلەر مېنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇڭلار. سەن ئۆز چارپايلىرىڭنى باشقا نەسىللەر بىلەن چېيىشتۇرما، ئېتىزىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق سالمىغىن، ئىككى خىل يېتىن توقۇلغان كىيىمنى كىيمە. **20** ئە گەر بىر ئەر كىشى قىز-چوكان بىلەن يېتىپ مۇناسىۋەت ئۆتكۈزسە، ۋە ئۇ باشقا بىرى بىلەن ۋەدىلەشكەن دېدەك بولسا، بۇ دېدە كنىڭ ھۆرلۈك پۇلى تاپشۇرۇلمىغان بولسا، ياكى ئۇنىڭغا ھۆرلۈك بېرىلمىگەن بولسا، مۇۋاپىق جازا بېرىلسۇن. لېكىن قىز-چوكان ھۆر قىلىنمىغاچتا، ھەر ئىككىسى ئۆلتۈرۈلمىسۇن. **21** ئەر كىشى

بولسا تۇزىنىڭ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۈن؛ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بىر قوچقار بولسۇن. **22** كاھىن ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى ئۈچۈن كەلتۈرگەن قوچقارنى ئېلىپ ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ قىلغان گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. **23** سىلەر زېمىنغا كىرىپ ھەرخىل يەيدىغان مېۋىلىك دەرەخلەرنى تىككەن بولساڭلار، مېۋىلىرىنى «خەتىنسىز» دەپ قاراڭلار، ئۈچ يىلغىچە بۇنى «خەتىنسىز» دەپ قاراپ ئۇنىڭدىن يېمەڭلار. **24** تۆتىنچى يىلى ئۇلارنىڭ ھەممە مېۋىلىرى پەرۋەردىگارغا مەدھىيە سۈپىتىدە مۇقەددەس قىلىپ بېغىشلانسۇن. **25** ئاندىن بەشىنچى يىلدىن تارتىپ سىلەر ئۇلارنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشكە باشلايسىلەر. شۇنداق قىلساڭلار [زېمىن] مەھسۇلاتلىرىنى سىلە رگە زىيادە قىلىدۇ. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **26** سىلەر قان چېقىمغان نەرسىنى يېمەڭلار. نە پاچىلىق نە جاد ۇگەرلىك قىلماڭلار. **27** سىلەر بېشىڭلارنىڭ چېكە-چۈرىسىدىكى چاچنى چۇشۇرۇپ د ۇگلەك قىلمۇالماڭلار، ساقالىنىڭ تۇچ-يانلىرىنى بۇزماڭلار. **28** سىلەر ئۆلگەنلەر تۇچۈن بەدىنىڭلارنى زەخىم يەتكۈزۈپ تىلماڭلار، تۇز ۇگلارغا ھېچقانداق گۈل-سۈرەت چەكمەڭلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **29** سەن قىزىڭنى بۇزۇقلۇق-پاھىشلىققا سېلىپ ناپاك قىلمىغىن. بولمىسا، زېمىندىكىلەر بۇزۇقلۇق-پاھىشلىققا بېرىلىپ، پۈتكۈل زېمىننى ئەيىش-ئىشرەت قاپلاپ كېتىدۇ. **30** سىلەر مېنىڭ شاباتلىرىمنى تۇتۇڭلار، مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ھۆرمەتلەڭلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **31** جىنكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەر رگە تايانماڭلار، ئۇلارنىڭ كەيىندىن يۈرۈپ تۇز ۇگلارنى ناپاك قىلماڭلار. مەن تۇزۇم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **32** ئاق باش كىشىنىڭ ئالدىدا ئورنۇڭدىن تۇر، قېرىلارنى ھۆرمەت قىلغىن؛ خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **33** بىر مۇساپىر زېمىندا تاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان بولسا سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلماڭلار، **34** بەلكى تاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىر سىلە رگە يەرلىك كىشىدەك بولسۇن؛ ئۇنى تۇز ۇكىنى سۆيگەندەك سۆيگىن؛ چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىندا مۇساپىر بولغانسىلەر. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **35** سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلاردا، تۇزۇنلۇق، ئېغىرلىق ۋە ھەجىم تۇچىشىتە ھېچقانداق ناھەقلىك بولمىسۇن؛ **36** سىلەردە ئادىل تارازا، ئادىل تارازا تاشلىرى، ئادىل ئېفاھ كەچىنى بىلەن ئادىل ھىن كەچىنى بولسۇن. مەن سىلەرنى مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **37** سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن-بەلگىلىمىلىرىم ۋە بارلىق ھۆكۈملىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.

20

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر ئىسرائىللارنىڭ بىرى ۋە يا كى ئىسرائىل زېمىندا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى مولەك بۇتىغا نەسىلىنىڭ بىرىنى بېغىشلىسا، ئۇنىڭغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلىشى كېرەك؛ زېمىندىكىلەر ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. **3** ۋە مەن ئۆز يۈزۈمنى بۇ كىشىگە قارشى قىلىمەن، چۈنكى ئۆزى ئۆز ئەۋلادلىرىنىڭ بىرىنى مولەك بۇتىغا بېغىشلاپ مۇقەددەس جايىمنى پاسكىنا قىلىپ، مېنىڭ نامىمنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **4** ئەگەر زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار ئۆز نەسىلدىن بىرىنى مولەككە بېغىشلىغاندا شۇ كىشىگە كۆزلىرىنى يۇمۇپ، ئۇنىڭ بىلەن كارى بولمىسا، شۇنداقلا ئۇنى ئۆلتۈرمىسە، **5** مەن ئۆزۈم يۈزۈمنى ئۇ كىشى بىلەن ئۇنىڭ ئائىلىسىگە قارشى قىلىمەن، ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا ئەگىشىپ بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، يەنى مولەك كىنىڭ كەيىندىن يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **6** جىنكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەر رگە تايىنىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرىپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ يۈرگۈچىلەر بولسا، مەن يۈزۈمنى شۇ كىشىلە رگە قارشى قىلىپ، ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **7** شۇڭا ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىپ مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **8** قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، مەن بولسام سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگاردۇرمەن. **9** ئەگەر بىركىم ئۆز ئاتىسى يا كى ئانىسىنى قارغىسا، ئۇلارغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلىمىسە بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز ئاتا-ئانىسىنى قارغىغىنى ئۈچۈن ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **10** ئەگەر بىركىم باشقىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، يەنى ئۆز قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، زىنا قىلغان ئەر بىلەن ئايال ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتىمىسا بولمايدۇ. **11** ئەگەر بىرسى ئاتىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا، ئۆز ئاتىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتىمىسا بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **12** بىرسى ئۆز كېلىنى بىلەن ياتسا، ئىككىسى نىجىسلىق قىلغىنى ئۈچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتىمىسا بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **13** بىرسى ئايال كىشى بىلەن ياتقاندەك ئەر كىشى بىلەن ياتسا ئىككىسى يېرگىنچلىك ئىش قىلغان بولىدۇ؛ ئۇلارغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلىمىسە بولمايدۇ. ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **14** ئەگەر بىرسى قىزنى بىلەن ئانىسىنى قوشۇپ خوتۇنلۇققا ئالسا يەھەندىلىك قىلغان بولىدۇ. ئەر بىلەن ئىككى ئايال ئوتتا كويدۇرۇلسۇن. شۇنىڭ بىلەن تاراڭلاردا ھېچ يەھەندىلىك ئىش بولمايدۇ. **15** بىرسى بىر ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت ئوتكۈزسە، ئۇ ئۆلۈم جازاسىنى تارتسۇن، ھايۋانىمۇ ئۆلتۈرۈڭلار. **16** ئەگەر ئايال كىشى بىر ھايۋاننىڭ قېشىغا بېرىپ مۇناسىۋەت قىلدۇرسا، ئايال بىلەن ھايۋاننىڭ ئىككىسىنى ئۆلتۈرۈڭلار؛ ئۇلار قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **17** بىرسى ئاچا-سىڭلىسىنى، يەنى ئاتىسىدىن يا كى ئانىسىدىن بولغان قىزنى ئېلىپ، ئەۋرىتىگە تەگسە ۋە بۇ قىزمۇ ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە ۋىيانلىق ئىش بولىدۇ؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر-ئايال ئىككىسى ئۆز خەلقىنىڭ كۆز ئالدىدىن ئۆزۈپ تاشلانسۇن؛ ئۇ ئۆز ئاچا يا كى سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەچكە، ئۆز قەبىھلىكى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **18** بىرسى ئادەت كۆرگەن ئاغرىق ۋاقتىدا بىر ئايال بىلەن بەرگە يېتىپ، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭ قان مەنبەسىگە تەگكەن، ئايالمۇ قان مەنبەسىنى ئېچىپ بەرگەن بولۇپ، ئىككىسى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **19** سەن ئۆز ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسى ۋە ئاتاڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا يېقىن تۇغقىنىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىلىسىنىڭ ئۆز قەبىھلىكى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **20** بىرسى تاغىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا تاغىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئىككىلىسى ئۆز گۇناھىنى ئۆز بېشىغا ئالىدۇ؛ ئۇلار پەرزەنتسىز ئۆلىدۇ. **21** بىرسى ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئايالىنى ئالسا ياسكىنا بىر ئىش بولىدۇ. ئۇ ئۆز بىرتۇغقان ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىلىسى پەرزەنتسىز قالىدۇ. **22** سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن بەلگىلىمىلىرىم بىلەن بارلىق ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، بۇنىڭغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىڭلار؛ بولمىسا، مەن سىلەرنى ئېلىپ بېرىپ تۇرغۇزىدىغان زېمىن سىلەرنى قۇسۇپ چىقىرۋېتىدۇ. **23** سىلەر مەن ئالدىڭلاردىن ھەيدۋېتىدىغان ئەللەرنىڭ رەسىم-قائىدىلىرى بويىچە ماڭىماڭلار بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇ يېرگىنچلىك ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ كەلدى، ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار ماڭا يېرگىنچلىك بولدى. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە: «سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مىراس قىلىپ ئالىسىلەر؛ مەن شۇ سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىنىنى سىلە رگە بېرىمەن»، دەپ ئېيتقانىدىم؛ سىلەرنى باشقا خەلقلەردىن ئايرىم قىلغان خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **25** شۇڭا سىلەر پاك ۋە ناپاك چارپايلارنى پەرق ئېتىپ، پاك ۋە ناپاك ئۇچار-قاناتلارنى تونۇپ، مەن سىلەر ئۈچۈن ئايرىپ، ناپاك قىلىپ بېكىتىپ بەرگەن جانىۋارلارنىڭ ئېچىدىن ھەرقانداقىنى، چارپاي يا كى ئۇچار-قانات بولسۇن يا كى يەردە ئومىلىگۈچى جانىۋار بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى بىلەن ئۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار. **26** سىلەر ماڭا خاس پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار پاك-مۇقەددەسىتۇرمەن، سىلەرنى ماڭا خاس بولسۇن دەپ بارلىق ئەللەردىن ئايرىم قىلغانمەن. **27** جىنكەش يا كى سېھىرگەر بولغان ھەرقانداق ئەر يا كى خوتۇن كىشىگە ئۆلۈم جازاسى بېرىلىمىسە بولمايدۇ؛ خەلق ئۇلارنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ.

21

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ سەن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ بىر كاھىن ئۆز خەلقىنىڭ تارىسىدىكى ئۆلگەنلەر ۋەجىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. **2** پەقەت ئۆزىنىڭ يېقىن تۇغقانلىرى ئۈچۈن ـ ئانىسى

بىلەن ئاتىسى، ئوغلى بىلەن قىزى ۋە ئاكا-ئىنىسىنىڭ تۇلۇقى قۇيەيلىدىن تۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ **3** شۇنىڭدەك ئە گەر تاچا-سىگىلىسى ئە رگە تە گمەي پاك قىز ھالەتتە تۆزى بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان بولسا، تۇنىڭ تۇلۇقى قۇيەيلىدىن تۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ **4** چۈنكى [كاھىن] تۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا مۇتۇۋەر بولغاچقا، تۆزىنى ناپاك قىلىپ يۇغىماسلىقى كېرەك. **5** كاھىنلار بېشىنى يېرىم-يىتا قىلىپ چۈشۈرمەسلىكى، ساقىلىنىڭ ئۇچ-يانلىرىنى ھەم چۈشۈرمەسلىكى، بەدىنىگەمۇ زەخىم يەتكۈزۈپ تىلماسلىقى كېرەك، **6** بەلكى تۇلار تۆز خۇداسىغا مۇقەددەس تۇرۇپ، خۇداسىنىڭ نامىنى يۇغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى تۇلار يەھۋەردىگارنا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقلارنى، تۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى سۇنىدۇ؛ شۇڭا تۇلار مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. **7** تۇلار بىر ئايالنى تۆز ئەمرىگە ئالغاندا پاھىشە ئايالنىمۇ، بۇزۇق ئايالنىمۇ ئالماسلىقى كېرەك ۋە ئېرى قويۇۋەتكەن ئايالنىمۇ ئالمىسۇن. چۈنكى كاھىن بولسا تۆز خۇداسىغا خاس مۇقەددەس قىلىنغان. **8** ئۇ خۇدايىڭىنىڭ نېنىنى سۇنغىنى ئۈچۈن ئۇ ساڭا نىسبەتەن مۇقەددەس دەپ سانىلىشى كېرەك؛ چۈنكى سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى يەھۋەردىگار تۆزۈم مۇقەددەسىتۇرمەن. **9** ئە گەر بىر كاھىننىڭ قىزى پاھىشىلىك قىلىپ تۆزىنى بۇلغىغان قىلسا، تۆز ئاتىسىنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. **10** بېشىغا مەسىھەلەش زەيتۇن مېيى تۆكۈلگەن، كاھىنلۇق كىيىملىرىنى كىيىشكە تىكەنگەن، تۆز قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا باش كاھىن قىلىنغان كىشى يالاڭباش بولمىسۇن، كىيىملىرىنمۇ يىرتمىسۇن؛ **11** ئۇ يەنە ھېچ تۇلۇككە يېقىنلاشماسلىقى كېرەك، ھەتتا ئاتىسى ۋە يا كى ئانىسىنىڭ تۇلۇكلىرىنىڭ ۋەجىدىن تۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك. **12** ئۇ [ۋەزىپىسىدە تۇرۇۋاتقاندا] مۇقەددەس جايدىن ھە رگىز ئايرىلمىسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇداسىنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسىنىڭ تۇنى تۆزىگە خاس قىلغان «مەسىھەلەش مېيى» ئۇنىڭ بېشىدا تۇرىدۇ. مەن يەھۋەردىگاردۇرمەن. **13** ئۇ خوتۇن ئالسا پاك قىزنى ئېلىشى كېرەك؛ **14** تۇل ۋە يا كى ئەردىن قويۇۋېتىلگەن ئايال ۋە يا كى بۇزۇق ۋە يا كى پاھىشە ئايال بولسا بۇلارنى ئالماسلىقى، بەلكى تۆز خەلقىدىن بولغان پاك قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىشى كېرەك. **15** بولمىسا ئۇ تۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا تۆز ئۇرۇقىنى ناپاك قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى مۇقەددەس قىلغۇچى يەھۋەردىگار مەندۇرمەن. **16** يەھۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **17** سەن ھارۇنغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە سېنىڭ نەسىلىڭدىن بولغان بىرسى مېيىپ بولسا، خۇدانىڭ نېنىنى سۇنۇش ئۈچۈن يېقىن كەلمىسۇن؛ **18** مېيىپ بولغان ھەرقانداق كىشى ھە رگىز يېقىن كەلمىسۇن ـ يا كى كور بولسۇن، توكۇر بولسۇن، پاناق بولسۇن يا كى بىر ئەزاسى يەنە بىر جۈپىدىن تۆزۈن بولغان ئادەم بولسۇن، **19** پۇتى يا كى قولى سۇنۇق بولسۇن، **20** دوك بولسۇن، پارپا بولسۇن، كۆزدە ئاق بولسۇن، قىچىشقاق بولغان بولسۇن، تەمرەتكە باسقان بولسۇن يا كى ئۈرۈقدېنى ئېزىلگەن ھە ركىم بولسۇن، **21** ھارۇن كاھىنىڭ نەسىلىدىن بولغان ئۇنداق مېيىپ كىشىلەرنىڭ ھېچىرى يەھۋەردىگارنا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە يېقىن بارمىسۇن؛ ئۇنداق كىشى مېيىپتۇر؛ ئۇ تۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى سۇنۇشقا يېقىن كەلمىسۇن. **22** ھالبۇكى، ئۇ تۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى، يەنى «ئەڭ مۇقەددەس» ۋە «مۇقەددەس» ھېسابلانغان نەرسىلەرنىڭ ھەر ئىككىسىدىن يىسۇن. **23** پەقەت ئۇ پەردىدىن ئۆتۈپ ئېچىكىرىسىگە كىرمەسلىكى يا كى قۇربانگاھقىمۇ يېقىن بارماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ مېيىپتۇر؛ بولمىسا، ئۇ مېنىڭ مۇقەددەس جايلىرىمنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى يەھۋەردىگار تۆزۈمدۇرمەن». **24** بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە ئېيتىپ بەردى.

22

يەھۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ «سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ما كا ئاتىنغان مۇقەددەس ھەدىيەلەرنى ئېھتىياتچانلىق بىلەن بىر تەرەپ قىلىڭلار، بولمىسا ئۇلار نامىمنى بۇلغىشى مۇمكىن. مەن يەھۋەردىگاردۇرمەن». **3** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «سىلەر ھەربىر دەۋرلەردە، بارلىق نەسىللىڭلاردىن ھەرقايسىسى ئىسرائىللار يەھۋەردىگارنا ئاتىغان پاك نەرسىلە رگە ناپاك ھالەتتە يېقىنلاشسا، ئۇنداق كىشى مېنىڭ ئالدىمدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. مەن يەھۋەردىگاردۇرمەن. **4** ھارۇننىڭ نەسىلىدىن بىرى پېسە-ماخاۋ يا كى ئاقما كېسىلى بولغان بولسا، پاك بولمىغۇچە مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. بىركىم ئۇلۇكنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك بولغان بىركىمگە ۋە يا كى مەنىسى ئېقىپ كەتكەن كىشىگە تېگىپ كەتسە، **5** يا كى ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان ئومىلىگۈچى جانۋارغا تە گسە يا كى ھەرقانداق يۇقۇپ قالىدىغان ناپا كلىقى بار بىر ئادەمگە تېگىپ كەتسە، (ناپا كلىقى نېمىدىن بولۇشىدىن قەتئىينەزەر) **6** مۇنداق نەرسىلە رگە تە گكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك بولۇپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. ئۇ بەدىنىنى سۇدا يۇيۇسۇن **7** ئاندىن كۈن ئولتۇرغاندا پاك سانىلىپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېيىشكە بولىدۇ؛ چۈنكى بۇلار ئۇنىڭ ئوزۇقىدۇر. **8** ئۇ [ئۆزلۈكىدىن] ئۆلگەن ۋە يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھايۋانىنى يېيىش بىلەن ئۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. مەن يەھۋەردىگاردۇرمەن. **9** ئۇلار مېنىڭ بۇ تاپىلىغانلىرىمنى ئۈتۈشى كېرەك؛ بولمىسا، بۇنىڭغا ئىخلاسسىزلىق قىلسا، [شۇ ئۇلۇك] قۇيەيلىدىن گۇناھكار بولۇپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى يەھۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن. **10** كاھىنلارغا يات بولغان ھېچقانداق كىشى مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. كاھىننىڭ يېنىدىكى مۇساپىر-مېھمان ۋە يا كى مەدىكارى بولسۇن ئۇلارمۇ مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. **11** ھالبۇكى، كاھىن ئۆزى پۇل چىقىرىپ سېتىۋالغان قۇل ئۇنىڭدىن يېيىشكە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئۆيىدە تۇغۇلغان كىشىمۇ ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. **12** كاھىننىڭ قىزى يات كىشىگە تە گكەن بولسا ئۇمۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. **13** لېكىن ئە گەر كاھىننىڭ قىزى تۇل بولۇپ قېلىپ، يا كى قويۇپ بېرىلىپ يەرزەنتسىز ھالەتتە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە يېنىپ كېلىپ، ياش ۋاقتىدىكىدەك ئولتۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئاتىسىنىڭ تاتامىدىن يېيەلەيدۇ؛ لېكىن ھېچبىر يات كىشى ئۇنىڭدىن يېمەسلىكى كېرەك. **14** ئە گەر بىركىم بىلمەي، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يەپ سالسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭغا شۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ، مۇقەددەس نەرسىنىڭ ئوزۇنى بىلەن كاھىنغا قايتۇرۇپ بەرسۇن. **15** [كاھىنلار] ئىسرائىللارنىڭ يەھۋەردىگارنا ئاتىغان نەرسىلىرىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ **16** بولمىسا، خەلق مۇقەددەس ھەدىيىلەردىن يېيىشى بىلەن، كاھىنلار خەلقىنىڭ گەدىنىگە ئىتائەتسىزلىك گۇناھىنى يۈكلەپ قويغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى يەھۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن». **17** يەھۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **18** سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېگىن: ـ ئە گەر ئىسرائىل جەمەتىدىن بىرى ۋە يا كى ئىسرائىل زېمىنىدا ئۇرۇقۇاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى ئۆز قەسەملىرىگە ياغلىق قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۇنۇپ، يەھۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، **19** ئۇنداقتا ئۇ قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن بىچىرىم ئە ركەك كالا، قوي يا كى ئۆچكىلەردىن كەلتۈرۈڭلار. **20** ئەيبى بولمىغان بىر جانۋارنى سۇنۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى شۇنداق بولغىنى سىلەر ئۈچۈن قوبۇل قىلىنماس. **21** بىرسى كاللىلاردن يا كى ئۆشىشاق مالدىن ئۆز قەسەملىرىگە ياغلىق قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۇنۇپ، يەھۋەردىگارغا ئاتاپ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلماقچى بولسا، سۇنۇلغان ھايۋان قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن بىچىرىم بولۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ ھېچقانداق ئەيبى بولمىسۇن. **22** كور يا كى ئاقساق-چولاق، چوناق يا كى يارىسى يېرىكلىداپ كەتكەن، تەمرەتكە باسقان يا كى قوتۇر-چاقا بىسىپ قالغان ھايۋانلار بولسا ـ بۇلارنى يەھۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنسا گلار يا كى بۇلارنى يەھۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق سۈپىتىدە قۇربانگاھتا ئوتتا كۆيدۈرسە گلار بولمايدۇ. **23** تورپاق يا كى قوينىڭ مەلۇم جۈپ ئەزاسىدىن بىرى ئۆزۈنراق يا قىسقا بولسا، مۇنداقلارنى ئىختىيارىي قۇربانلىق سۈپىتىدە ئوتكۈزسەڭ بولىدۇ، لېكىن قەسەمگە ياغلىق بولسا قۇربانلىق ئۈچۈن قوبۇل قىلىنماس. **24** ئۇرۇقدىنى زەخىملەنگەن، ئېزىلىپ كەتكەن، يىرىلغان يا كى پچىلغان ھايۋانىنى يەھۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلما گلار. مۇنداق ئىشنى ئۆز زېمىنىڭلارىدىمۇ ھە رگىز قىلما گلار. **25** خۇدايىڭلارنىڭ نېنى سۈپىتىدە ياقا يۇرتلۇق كىشىنىڭ قولىدىن شۇنداق ھايۋانلاردىن ھېچقايسىسىنى ئېلىپ سۇنما گلار؛ چۈنكى ئۇلار مېيىپ بولغاچقا، سىلەر ئۈچۈن قوبۇل قىلىنمايدۇ. **26** يەھۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **27** بىر موزاي، قوزا يا كى ئوغلاق ئۈغۈلسا يەتتە كۈنگىچە تانىسىنى ئەمسۇن؛ سەككىزىنچى كۈندىن باشلاپ يەھۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنىدىغان

قۇربانلىق سۈپىتىدە قوبۇل بولۇشقا يارايدۇ. 28 مەيلى كالا بولسۇن، قوي بولسۇن، سىلەر ئانىسى بىلەن بالىسىنى بىر كۈندە بوغۇزلىماڭلار. 29 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر تەشەككۈر قۇربانلىقى سۈنمىچى بولىسىلار، قوبۇل قىلىنىشقا لايىق بولغان يول بىلەن سۇنۇڭلار. 30 ئۇ سۇنۇلغان كۈندىلا يېيىلىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدىن ھېچنېمنى ئەتىسىگە قالدۇرماسلىقىڭلار كېرەك. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 31 سىلەر مېنىڭ ئەمرلىرىمنى چىڭ تۇتۇڭلار، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 32 مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغىماڭلار، مەن ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مۇقەددەس دەپ بىلىنىمەن. مەن سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار بولۇپ، 33 خۇدايىڭلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلدىم. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.

23

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار، سىلەر مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان ھېيتلىرىم مانا مۇنۇلاردۇر: ـ 3 (ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى «خاس شابات كۈنى»، مۇقەددەس سورۇنلار كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈنۈى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. قەيەردىلا تۇرساڭلار بۇ كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شابات كۈنى بولىدۇ). 4 سىلەر بېكىتىلگەن كۈنلىرى مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتلىرى مانا مۇنۇلاردۇر: ـ 5 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ. 6 شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «پېتىر نان» ھېيتى بولىدۇ؛ سىلەر يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەيسىلەر. 7 بىرىنچى كۈندە سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش قىلىپ، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 8 سىلەر يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنىدىغان قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ تۇرۇڭلار. يەتتىنچى كۈندە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر مەن تۇرۇڭلارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ، ئۇنىڭدىن ھوسۇل يىغقىنىڭلاردا، ھوسۇلۇڭلارنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىدىن بىر باغلامنى كاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىڭلار. 11 كاھىن سىلەر ئۈچۈن قوبۇل بولۇشقا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا ڭلاتسۇن؛ ئۇنى پۇلا ڭلاتقان ۋاقىت بولسا شاباتنىڭ ئەتىسى بولىدۇ. 12 سىلەر ئۇنى پۇلا ڭلاتقان كۈندە سىلەر بىر ياشتا كەرگەن بېچىرىم بىر قوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇڭلار؛ 13 شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ ئوتتا سۇنۇڭلار؛ بۇنىڭغا قوشۇپ شاراب ھەدىيە سۈپىتىدە شارابتىن بىر ھىننىڭ تۆتتىن بىرىنى سۇنۇڭلار. 14 سىلەر خۇدايىڭلارغا خاس بولغان بۇ ھەدىيەنى سۇنىدىغان كۈندىن ئىلگىرى [يېڭى ھوسۇلدىن] ھېچنېمنى، نە نان نە قوماچ نە كۆك باش بولسۇن يېمە ڭلار. بۇ دەۋرىدىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۇچۇن قەيەردە تۇرساڭلار ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن. 15 ئاندىن سىلەر شۇ شابات كۈنىنىڭ ئەتىسىدىن، يەنى شۇ بىر باغلامنى پۇلا ڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنغان كۈنىنىڭ ئەتىسىدىن تارتىپ، يەتتە ھەپتە ساناڭلار (ئۇلار تولۇق ھەپتە بولۇشى كېرەك)؛ 16 يەتتىنچى شاباتنىڭ ئىككىنچى كۈنىگىچە ئەللىك كۈنىنى ساناڭلار؛ ئاندىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى [ھوسۇلدىن] بىر ئاشلىق ھەدىيە سۇنۇڭلار. 17 تۇرۇڭلار تۇرۇۋاتقان جايلاردىن پۇلا ڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسىدە ئېتىلگەن ئىككى نانىنى ئېلىپ كەلتۈرۈڭلار؛ تۇلار ئېچىتقۇ سىلىپ ئېتىلگەن بولسۇن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتالغان دەسلەپكى ھوسۇل ھەدىيەسى دەپ ھېسابلىنىدۇ. 18 ناندىن باشقا يەنە بىر ياشلىق يەتتە بېچىرىم قوزا، ياش بىر تورپاق ۋە ئىككى قوچقارنى كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇڭلار، تۇلارغا خاس ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى قوشۇپ، ھەممىسى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي كەلتۈرۈشكە سۇنۇلسۇن. 19 بۇنىڭدىن باشقا سىلەر گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشلىق ئىككى قوزىنى كەلتۈرۈڭلار، 20 كاھىن بۇلارنى، يەنى شۇ ئىككى قوزىنى دەسلەپكى ھوسۇل نانلىرىغا قوشۇپ پۇلا ڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگار ئالدىدا پۇلا ڭلاتسۇن. بۇلار بولسا پەرۋەردىگارنا ئاتالغان مۇقەددەس سانلىپ، كاھىنغا تەگسۇن. 21 شۇ كۈنى سىلەر «ۋۇگۈن بىزلە رگە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ» دەپ جاكارلا ڭلار؛ شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما ڭلار. بۇ سىلەر ئۈچۈن قەيەردىلا تۇرساڭلار ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. 22 ئېتىزىڭىنىڭ بۇلۇڭۇ-پۇچقاقلىرىنچە تامام يېغىلما ڭلار، ۋە ھوسۇل ۋۇگۈنى قالغان ۋاساڭنى تېرىۋالمىغىن، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 23 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 24 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تولۇق تارام ئېلىپ، كانايلار چېلىنىش بىلەن ئەسلەتمە يوسۇندا ھېيت قىلىپ، مۇقەددەس سورۇنلارنى تۇرۇڭلار. 25 ئۇ كۈندە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما ڭلار؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان بىر قۇربانلىق سۇنۇڭلار. 26 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 27 يەتتىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى بولسا كافارەت كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس يىغىلىش كۈنى بولىدۇ؛ شۇ كۈنى نەپىسىڭلارنى تارتىپ ئۆز ئۈگۈلارنى توۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقنى سۇنۇڭلار؛ 28 ئۇ كۈندە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما ڭلار؛ چۈنكى ئۇ بىر كافارەت كۈنى بولۇپ، شۇ كۈن ئۆز ئۈگۈلار ئۈچۈن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا كافارەت قىلىنىشقا يېكىتىلگەندۇر. 29 ھەر كىم شۇ كۈنى نەپىسىنى تارتمايى ئۆزىنى توۋەن تۇتمىسا ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 30 كىمدە كىم شۇ كۈندىمۇ ھەرقانداق بىر ئىش قىلسا، مەن شۇ ئادەمنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. 31 شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلما ڭلار؛ بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن قەيەردە تۇرساڭلار بىر ئەبەدىي بەلگىلىمە بولىدۇ. 32 ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن تولۇق تارام ئالدىغان شابات كۈنى بولىدۇ؛ نەپىسىڭلارنى تارتىپ ئۆز ئۈگۈلارنى توۋەن تۇتۇڭلار. شۇ ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى گۈزگۈمدىن تارتىپ ئەتىسى گۈزگۈمغىچە شابات كۈنىگە رئايە قىلىپ تارام ئېلىڭلار. 33 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 34 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈندىن باشلاپ، يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ « كەپلەر ھېيتى» بولىدۇ. 35 بىرىنچى كۈندە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما ڭلار. 36 يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق سۇنۇڭلار؛ سەككىزىنچى كۈندە سىلە رگە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق سۇنۇڭلار. بۇ ئۆزى تەتەنىلىك يىغىلىش بولغاچ، ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما ڭلار. 37 سىلەر «مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن» دەپ جاكارلايدىغان، يەنى پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار مانا شۇلاردۇر. شۇ سورۇنلاردا سىلەر ھەرقايسى كۈنگە بېكىتىلگىنى ۋېنچە، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە-قۇربانلىق، يەنى كويدۇرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيە، باشقا ھەرخىل قۇربانلىقلار ۋە شاراب ھەدىيەلەرنى سۇنىسىلەر؛ 38 بۇلاردىن باشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شابات كۈنلىرىنى ئۈتىسىلەر ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قالغان ھەدىيەلىرىڭلارنى بېرىپ، قەسەم قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى سۇنىسىلەر. 39 سىلەر ئەمدى زېمىنىدىن ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنى يىغىپ بولۇپ، يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدىن باشلاپ يەتتە كۈن پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتىنى ئۈتكۈزۈڭلار. بىرىنچى كۈنى تولۇق تارام ئېلىش بولىدۇ، سەككىزىنچى كۈندىمۇ تولۇق تارام ئېلىش بولىدۇ. 40 بىرىنچى كۈنى سىلەر ئېسىل دەرەخلەردىن شاخ-ئۇتاقلارنى چاتاپ، يەنى خورما دەرەخلىرى بىلەن قويۇق يوپۇرماقلىق دەرەخلەرنىڭ شاخلىرىنى كېسىپ، ئېرىق بويىدىكى سۇ ۋەگەت چۈشىگىلىرى قىرقىپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا يەتتە كۈنىنى شۇنداق شاد-خۇرام ئۈتكۈزىسىلەر. 41 سىلەر ھەر يىلى بۇ يەتتە كۈننى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بىر ھېيت سۈپىتىدە ئۈتكۈزۈڭلار؛ دەۋردىن-دەۋرگىچە بۇ سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. سىلەر ھېيتنى يەتتىنچى ئايدا ئۈتكۈزۈڭلار. 42 يەتتە كۈنگىچە كەپلەردە تۇرۇڭلار. ئىسرائىلدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى كەپىدە تۇرسۇن. 43 بۇنىڭ بىلەن مەن ئىسرائىللارنى

مىسىر زېمىندىن چىقارغىنىمدا، ئۇلارنى كەپلەردە تۇرغۇزغىنىمنى ئەۋلادلىرىڭلار بىلىدۇ. تۇزۇم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **44** شۇنداق قىلىپ مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن شۇ ھېيتلىرىنى ئىسرائىللارغا بايان قىلدى.

24

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا چىراغ ھەممىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايىنى ساڭا ئېلىپ كېلىشكە بۇيرۇغىن. **3** ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىدىكى پەردىنىڭ سىرتىدا ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنى شۇنداق پەرلەپ تۇرسۇن. بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر تۇچۇن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. **4** ھارۇن ھەممىشە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ چىراغلارنى پاك چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە تىزىپ قويسۇن. **5** سەن يەنە ئېسىل بۇغداي ئۈندىن ئون ئىككى توقاچنى ئەتكىن. ھەربىر توقاچ بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسىگە باراۋەر بولسۇن. **6** ئاندىن سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پاك شىرەنىڭ ئۈستىگە ئالتىدىن ئىككى قاتار قىلىپ تىزغىن. **7** ھەربىر قاتارنىڭ ئۈستىگە ساپ مەستىكى قويغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە، ئەسلەتمە نان بولىدۇ. **8** بۇلارنى ئۇ ئىسرائىللارغا ۋاكالىتەن ھەربىر شابات كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىزسۇن؛ بۇ ئەبەدىي بىر ئەھدىدۇر. **9** نانلار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولىدۇ؛ ئۇلار ئۇلارنى مۇقەددەس جايدا يېيىشۈن؛ چۈنكى بۇ نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلغان نەرسىلەر ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» دەپ سانىلىپ، ھارۇنغا تەۋە بولىدۇ؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمىدۇر. **10** ئانىسى ئىسرائىلىي، ئاتىسى مىسىرلىق بىر ئوغۇل بار ئىدى. ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىغا باردى؛ ئۇ چېدىرگاھتا بىر ئىسرائىلىي بىلەن ئۇرۇشۇپ قالدى. **11** ئۇلار سوقۇشقاندا ئىسرائىلىي ئايالنىڭ ئوغلى كۆپۈرلۈق قىلىپ، [مۇقەددەس] نامنى بۇلغاپ قارغىدى. خەلق ئۇنى مۇسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئۇ كىشىنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى شىلومىت بولۇپ، ئۇ دان قەبىلىسىدىن بولغان دىبرىنىڭ قىزى ئىدى. **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈم يۈرگۈچ چىققۇچە ئۇ كىشىنى سولاپ قويدى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **14** قارغىغۇچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار. ئۇنىڭ ئېيتقىنىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويسۇن، ئاندىن پۈتكۈل جامائەت بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. **15** ھەمدە سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئە گەر بىركىم ئۆز خۇداسىنى ھاقارەتلەپ قارغىسا ئۆز گۇناھىنى تارتىدۇ. **16** پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا كۆپۈرلۈق قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن؛ پۈتكۈل جامائەت چوقۇم بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛ مەيلى ئۇ مۇساپىر بولسۇن ياكى يەرلىك بولسۇن، [مۇقەددەس] نامغا كۆپۈرلۈق قىلسا ئۆلتۈرۈلسۇن. **17** ئە گەر بىرسى باشقا بىرسىنى ئۆرۈپ ئۆلتۈرسە، ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **18** بىرسى بىر چارپاينى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن ھايۋانىنى تۆلەپ، جانغا-جان تۆلەپ بەرسۇن. **19** بىركىم ئۆز قوشنىسىنى مىيىپ قىلسا، ئۇ ئۆز ئۈگىگە قانداق قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئۆزىگىمۇ شۇنداق قىلىنسۇن. **20** بىرەر ئەزاسى سۈندۇرۇۋېتىلگەن بولسا، ئۇنىڭمۇ سۈندۇرۇلسۇن، كۆزىگە-كۆز، چىشىغا-چىش ناكار قىلىنسۇن؛ باشقا كىشىنى قانداق زەخىملەندۈرگەن بولسا ئۇمۇ ھەم شۇنداق قىلىنسۇن. **21** كىمدە كىم بىر چارپاينى ئۆلتۈرسە، چارپاي تۆلەپ بەرسۇن؛ ئادەمنى ئۆرۈپ ئۆلتۈرگەن كىشى بولسا، ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلىنسۇن. **22** سىلەردە بىرلا قانۇن بولسۇن. مۇساپىر ياكى يەرلىك بولسۇن، باراۋەر مۇئامىلە قىلىنسۇن؛ چۈنكى مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **23** مۇسا ئىسرائىللارغا شۇلارنى دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ قارغىغۇچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، چالما-كېسەك قىلدى. شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلدى.

25

پەرۋەردىگار سىنايى تېغىدا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ مەن سىلە رگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا ئۇ زېمىنىنىڭ ئۆزىمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر شابات تارامنى ئالسۇن. **3** سەن ئالتە يىل ئېتىزىڭنى تېرىپ، ئالتە يىل تاللىق بېغىڭنى چاتاپ، ئۆلاردىن ھوسۇللارنى يىغقىن؛ **4** ئەمما يەتتىنچى يىلى زېمىنىنىڭ ئۆزىنى ئۆچۈن بىر «شاباتلىق تارام» بولسۇن؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر «شابات» ھېسابلىنىدۇ. شۇ يىلى سەن ئېتىزىڭنى تېرىمايسەن ۋە تاللىقىڭنى چاتمايسەن. **5** ئۆزلۈكىدىن ئۈنۈپ چىققان ھوسۇلنى ئورمايسەن؛ ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭنىڭ ئۆزۈملىرىنى ئۆزمەيسەن؛ چۈنكى شۇ يىل زېمىن تارام ئالدىغان يىلدۇر. **6** ھالبۇكى، زېمىن شابات يىلدا چىقارغان ھوسۇل ھەممىگلارغا ئوزۇقى بولىدۇ، يەنى ئۆزۈلۈك ئۆچۈن، قۇل-دېدىكىڭ ئۆچۈن، مەدىكارىڭ ئۆچۈن ۋە سېنىڭكىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ئۆچۈن، شۇنىڭدەك مال-ۋارانلىرىڭ ئۆچۈن **7** ۋە زېمىنىڭدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۆچۈنمۇ ئوزۇق بولىدۇ؛ زېمىنىنىڭ ھەممە ھوسۇلى ئوزۇق بولىدۇ. **8** شۇنىڭدەك سەن يەتتە قېتىملىق شابات يىلىنى، يەنى يەتتە ھەسسە يەتتە يىلنى سانىغىن؛ يەتتە شابات يىل كۈنلىرى قىرىق توققۇز يىل بولىدۇ. **9** شۇنچىلىك ۋاقىت ئۆتۈپ، يەتتىنچى ئايدا، ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنى، كاففارەت كۈنىدە بۇرنا چېلىپ ساداسىنى يۇقىرى چىقىرىسىلەر؛ كاففارەت كۈنىنىڭ ئۆزىدە سىلەر پۈتكۈل زېمىنىڭلاردا بۇرغىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىتىسىلەر. **10** شۇ ئەللىكىنچى يىلنى سىلەر مۇقەددەس دەپ بىلىپ، پۈتكۈل زېمىنىدا ئۆزىڭدا ئازادلۇق يىلى بولسۇن؛ ئۇ يىلى ھېچ نېمە تېرىمايسىلەر، ئۆزلۈكىدىن ئۈنۈپ چىققان ھوسۇلنىمۇ ئورمايسىلەر ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭلارنىڭ ئۆزۈملىرىنمۇ يىغمايسىلەر. **12** چۈنكى بۇ ئازادلۇق يىلى بولۇپ، سىلە رگە مۇقەددەس ھېسابلانسۇن؛ ئۇنىڭ ھوسۇلىنى بولسا، ئېتىز-دالىلاردىن تېپىپ [ھەممىگلار] يەيسىلەر. **13** ئازادلۇق يىلى ئاراگلاردىكى ھەربىر ئادەم ئۆز يەر-مۈلۈكىگە قايتسۇن. **14** سىلەر قوشناگلارغا بىرنېمە سېتىپ بەرسە گلار، ياكى قوشناگلاردىن بىرنېمە سېتىۋالساگلار، بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلماگلار. **15** قوشناگدىن [يەرنى] سېتىۋالساڭ، ئۇنداقتا «ئازادلۇق يىلى»دىن كېيىن ئۆتكەن يىللارنىڭ سانىغا ھېسابلاپ ئۇنىڭدىن سېتىۋېلىشىڭ كېرەك؛ ئۇمۇ قالغان يىللارنىڭ سانىغا قاراپ، يەرنىڭ كېينكى ھوسۇللىرىغا ئاساسەن ساڭا سېتىپ بەرسۇن. **16** «[ئازادلۇق يىلى»غىچە] بولغان يىللار كۆپەرەك بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق يۇقىرى كۆتۈرسەن؛ قالغان يىللار ئازراق بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق كېمەيتىسۈن. چۈنكى قالغان يىللارنىڭ ھوسۇللىرى قانچە بولسا، ئۇ شۇ ۋېنچە ساڭا سېتىپ بېرىدۇ. **17** سىلەر بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلماگلار، بەلكى خۇدايىڭلاردىن قورقۇڭلار؛ چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **18** سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى ئۇتۇپ، ھۆكۈملىرىمدە تۇرۇپ، شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، سىلەر شۇنداق قىلساگلار، زېمىنىڭلاردا تىنچ-ئامان تۇرىسىلەر. **19** شۇنىڭ بىلەن زېمىن سىلە رگە ئۆز مېۋىسىنى بېرىدۇ، سىلەر ۋېغىزدەك يەپ، ئۇنىڭدا تىنچ-ئامان تۇرىسىلەر. **20** ئە گەر سىلەر: ـ مانا، بۇ ئۈگە تېرىپ ھوسۇلنى يىغىشقا ئىجازەت بېرىلمىسە، يەتتىنچى يىلى نېمە يەيمىز، دەپ سورىساگلار، **21** [سىلە رگە مەلۇم بولسۇنكى]، ئالتىنچى يىلدا ئۈچ يىلنىڭ ھوسۇلىنى بەرسۇن دەپ، مەن ئۆستۈگلارغا بەرىكىتىمنى «چۇش» دەپ ۋېرىۋېمەن. **22** ۋە شۇنداق بولىدۇ ئوكى، سىلەر سەككىزىنچى يىلى تېرىيسىلەر، ئەمما توققۇزىنچى يىلىغىچە ئېشىپ قالغان كونا ھوسۇلدىن تېخىچە يەيسىلەر؛ شۇ توققۇزىنچى يىلىغىچە سىلەر كونا ئاشلىقتىن يەيسىلەر. **23** يەر-زېمىن سېتىلسا، مەڭگۈلۈك سېتىلمەيسۇن، چۈنكى زېمىنىڭ ئۆزى مېنىڭكىدۇر، سىلەر بولساگلار مېنىڭ يېنىمدىكى مۇساپىر ۋە مېھمان، خالاس. **24** سىلەر ئىگە بولىدىغان پۈتكۈل زېمىندا يەر-زېمىنىڭ ئىگىلىرىگە ئۇنى «قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى»نى يارىتىپ بېرىشىڭلار كېرەك. **25** ئە گەر قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، ئۆز مىراس يېرىنى سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇنىڭ يېقىن تۇغقىنى، يەنى «ھەججەمەت شاپائەتچى»سى كېلىپ ئۆز قېرىندىشى ساتقان يەرنى قايتۇرۇۋېسىتۇالسۇن. **26** ئە گەر ئۇنىڭ ھېچ شاپائەتچى تۇغقىنى بولمىسا، لېكىن ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالىسا، **27** ئۇنداقتا ساتقىنىغا قانچە يىل بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، [ئازادلۇق يىلىغىچە] قالغان يىللار ئۈچۈن سېتىۋالغان كىشىگە مۇۋاپىق پۇل بېرىپ، ئۆز يېرىگە قايتسۇن. **28** لېكىن ئە گەر ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالمىسا،

تۆزى سېتىپ بە رگەن يەر ئازادلىق يىلغىچە ئالغۇچىنىڭ قولىدا تۇرسۇن، ئازادلىق يىلى كەلگەندە يەر يەر سېتىۋالغۇچىنىڭ قولىدن چىقسۇن، تۆز ئىگىسى تۆز يەر-مۇلكىگە قايتسۇن. **29** ئە گەر بىرسى سېپىللىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بىر تۇرالغۇ ئۆيىنى ساتقان بولسا، سېتىپ بىر يىل ئىچىدە ئۆنى ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. تولۇق بىر يىل ئۆگەپ بولغۇچە، ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. **30** لېكىن پۈتۈن يىل ئىچىدە ياندۇرۇۋېلىنمىسا، سېپىللىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بۇ ئۆيۈ نەسىلدىن-نەسىلگە ئالغان كىشىنىڭ قولىدا بولۇپ، ئازادلىق يىلى كەلسىمۇ ياندۇرۇلماس. **31** لېكىن سېپىلسىز كەنتلەرنىڭ ۋەيلىرى بولسا زېمىنىڭ ئېتىزلىرىدەك ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇلارنى ياندۇرۇپ سېتىۋالغىلى بولىدۇ؛ ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئەسلى ئىگىسىنىڭ قولىغا ياندۇرۇلىدۇ. **32** لېكىن لاۋىي شەھەرلىرىدە بولسا، لاۋىيلار تۆز مىراسى بولغان شەھەرلەردىكى ۋەيلىرىنى خالىسا ھەرقاچان قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. **33** لاۋىيلاردىن بىرى ۋەيلىرىنى، يەنى تۆز مىراسى بولغان شەھەردىكى بىر ۋەيىنى قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى بار بولسىمۇ، [لېكىن قايتۇرۇپ ئالمىغان بولسا]، ئۇنداق ئەھۋالدا ئۇ ئازادلىق يىلى كەلگەندە ياندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى لاۋىي شەھەرلىرىنىڭ ۋەيلىرى بولسا لاۋىيلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدىكى مىراسى بولىدۇ. **34** شۇنداق ھەم بۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ چۆرىسىدىكى ئېتىز-يەرلىرى بولسا، ئۇلارنىڭ ئەبەدىي مىراسى بولغاچقا، سېتىلسا بولمايدۇ. **35** ساگا قوشنا بولغان، قېرىنداشلىرىكلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، تۆز جىنىنى باقالمايى قالسا، سەن ئۇنى مۇساپىر ياكى ياقا يۇرتلۇق مېھماندەك ينىڭدا تۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالغىن. **36** سەن ئۇنىڭدىن تۆسۈم ۋە ياكى پايدا ئالمىغىن؛ سەن خۇدايىڭدىن قورقۇپ، قېرىندىشىڭنى قېشىڭدا تۇرۇشقا قويغىن. **37** پۇلۇڭنى ئۇنىڭغا تۆسۈمگە بەرمە، ئاشلىقىڭنىمۇ پايدا ئېلىش مەقسىتىدە ئۇنىڭغا ئۇتنە بەرمىگىن. **38** خۇدايىڭلار بولۇشقا، قانائان زېمىنىنى سىلە رگە بېرىشكە سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار تۆزۈمدۇرمەن. **39** ئە گەر ساگا قوشنا بولغان قېرىندىشىڭ كەمبەغەللىشىپ، تۆزىنى ساگا ساتسا، ئۇنى قۇلدەك قۇللۇق خىزمىتىگە سالمىغىن؛ **40** بەلكى ئۇ قېشىڭدا مەدىكار ياكى مۇساپىردەك تۇرسۇن؛ ئازادلىق يىلىغىچە سېنىڭ خىزمىتىڭدە بولسۇن؛ **41** ئاندىن ئازاد بولۇپ تۆزى بىلەن بالىلىرى قېشىڭدىن چىقىپ، تۆز جەمەتىگە يېنىپ بېرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يەر-مۇلكىگە قايتسۇن. **42** چۈنكى ئۇلار مەن تۆزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن قۇل-بەندىلىرىم بولغاچقا، ئۇلارنى قۇلدەك سېتىشقا يول قويماگلار. **43** سەن ئۇلارغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمايسەن، بەلكى خۇدايىڭدىن قورققىن. **44** لېكىن تۆز ئۆگىگە قۇل ياكى دېدەك ئالماقچى بولساڭ، ئۇلارنى ئەتراپىڭىكى يات ئەللەردىن شۇنداق قۇل يا دېدەك سېتىۋالساڭ بولىدۇ. **45** بۇلاردىن باشقا، ئاراگلاردا ئولتۇراقلاشقان مۇساپىرلارنىڭ پەرزەنتلىرىنى ۋە شۇلارنىڭ جەمەتىدىن، يەنى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان، زېمىنىڭلاردا تۇغۇلغانلاردىن قۇللار سېتىۋالساگلار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىلەرنىڭ مۇلكۈگلار بولۇپ قالىدۇ. **46** سىلەر مۇشۇلارنى تۆزۈگلاردىن كېيىنكى بالىلىرىگلارغا مىراس قىلىپ، ئۇلارغا مۇلۇك بولۇشقا قالدۇرساگلار بولىدۇ؛ مۇشۇلارنى ئەبەد دگىچە قۇل قىلساگلار بولىدۇ؛ لېكىن تۆز قېرىنداشلىرىگلار بولغان ئىسرائىللار ئارىسىدا بولسا، بىر-بىرىگلارغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلماسلىقىگلار كېرەك. **47** ئە گەر ئاراگلاردا ئولتۇرۇشلۇق بىر مۇساپىر ياكى ياقا يۇرتلۇق بېيىغان ۋە ئۇنىڭغا قوشنا قېرىنداشىڭ كەمبەغەللىشىپ، تۆزىنى شۇ قوشنا مۇساپىرغا ۋە ياكى شۇ مۇساپىرنىڭ مەلۇم بىر ئەۋلادىغا ساتسا، **48** ئۇ سېتىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا پۇل تۆلەپ مۇراۋىككە چىقىش ھوقۇقى قالىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ ھەرقايسىسى ئۇنى ھۇراۋىككە سېتىۋالسا بولىدۇ. **49** شۇنىڭدەك ئۇنىڭ تاغىسى ياكى تاغىسىنىڭ ئوغلى ۋە ياكى جەمەتىدىن بولغان ھەرقايسى يېقىن تۇغقىنى ئۇنى ھۇراۋىككە سېتىۋالسا بولىدۇ؛ ياكى ئۆزىنىڭ قۇربى يەتسە، پۇل بېرىپ تۆز-ئۆزىنى ھۇراۋىككە سېتىۋالسا بولىدۇ. **50** ئۇنى سېتىۋالدىغان كىشى ئۇنىڭ خوجىسى بىلەن گەپلىشىپ سېتىلغان يىلدىن تارتىپ ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، سېتىۋېلىش باھاسىنى يىللارنىڭ سانىغا قاراپ ھېسابلىسۇن؛ [ھۇرلۇك پۇلى ھېسابلاشتا قۇلنىڭ خوجىسىغا] ئىشلەشكە كېرەك بولغان قالغان كۈنلىرىنىڭ ھەققى «مەدىكارنىڭ ئىشلىگەن كۈنلىرى»دەك ھېسابلانسۇن. **51** ئازادلىق يىلىغا يەنە خېلى يىللار بولسا، شۇنى ھېسابلاپ، سېتىلغان پۇلنىڭ نىسبىتى يۈچچە ھۇرلۇك پۇلنى ھېسابلاپ بەرسۇن؛ **52** ئە گەر ئازادلىق يىلىغا ئاز يىللار قالغان بولسا، ئۇنى ھېساب قىلىپ، قالغان قۇللۇق يىللىرىغا مۇۋاپىق پۇلنى ياندۇرۇپ بەرسۇن. **53** بولمىسا، قۇل شۇ خوجىسىنىڭ يېنىدا يىللىق مەدىكارىدەك تۇرۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ خوجىسى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدا ئۇنىڭغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمىسۇن.

54 ئە گەر قۇل يۇقىرىقى يوللار بىلەن ھۇرلۇككە چىقالمىسا، ئازادلىق يىلى كەلگەندە قۇيۇپ بېرىلسۇن ـ ئۇ بالىلىرى بىلەن قوشۇلۇپ ئازاد بولىدۇ. **55** چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ تۆزى ماگا قۇل-بەندىلەردۇر؛ ئۇلار مەن تۆزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن قۇل-بەندىلىرىمدۇر. خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار تۆزۈمدۇرمەن.

26

سىلەر تۆزۈگلار ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت ياسىماگلار ياكى تۆزۈگلارغا ھېچ ئۆيما مەيۋە ياكى ھەيكەل-تۇۋۇكنى ئورنىغزماگلار ياكى ئۇلارغا باش ئۇرۇشقا ئويۇلغان نەقىشلىك تاشلارنى زېمىنىگلاردا ھەرگىز تىكلىمەگلار؛ چۈنكى تۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **2** مېنىڭ شاباتىمنى كۆزلىرىنى تۇتۇپ، مۇقەددەس جايىمغا ئىخلاسمەن بولۇگلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **3** ئە گەر سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلساگلار، **4** مەن يېرىگلارنىڭ تۆز ھوسۇلىنى بېرىپ تۇرۇشىغا، دالادىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى چىقىرىشىغا ۋاقتىدا يامغۇرلىرىگلارنى ياغدۇرۇپ تۇرىمەن. **5** شۇنىڭ بىلەن خامان تېپىش ۋاقتى تۆزۈم يېغىش پەسلىگىچە بولىدۇ، تۆزۈم يېغىش ۋاقتى تېرىلغۇ ۋاقتىغىچە بولىدۇ؛ سىلەر ئېنىگلارنى ۋېنۇنغۇچە يەپ، تۆز زېمىنىگلاردا تىنچ-ئامان تۇرىسىلەر. **6** مەن زېمىنغا ئارام-تىنچلىق ئاتا قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم سىلەرنى قورقىتالمايدۇ؛ ئاراماخۇدا يىرتىپ ئۆخلايسىلەر؛ ۋەھشىي ھايۋانلارنى زېمىندىن يوقىتىمەن، قىلىچمۇ زېمىنىگلاردىن ئۆتمەيدۇ؛ **7** سىلەر دۇشمەنلىرىگلارنى قوغلايسىلەر، ئۇلار ئالدىگلاردا قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ. **8** سىلەردىن بەش كىشى يۈز كىشىنى قوغلايدۇ، يۈز كىشى ئون مىڭنى قاچۇرىدۇ؛ دۇشمەنلىرىگلار بولسا ئالدىگلاردا قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ.

9 مەن سىلە رگە يۈزۈمنى قارىتىپ، سىلەرنى پەرزەنت كۆرگۈزۈپ كۆپەيتىمەن، سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى مەزمۇت تۇرغۇزىمەن. **10** سىلەر تېخىچە ئۆزۈن ساقلانغان كونا ئاشلىقنى يەۋاتقىنىگلاردا، يېڭى ئاشلىق چىقىدۇ؛ يېڭىسى ۋەجىدىن كونىسىنى چىقىرۋېتىسىلەر. **11** مەن تۆز ماكانىمنى ئاراگلاردا تۇرغۇزىمەن ۋە قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلەنمەيدۇ. **12** مەن ئاراگلاردا مېڭىپ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن ۋە سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر. **13** مەن سىلەرنى مىسىردا ئۇلارنىڭ قۇللىرى بولۇشتىن ھۇر قىلىشقا شۇ زېمىندىن چىقارغان خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن ۋېزىنۇرۇقۇۋگلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، قەددىگلارنى تىك قىلىپ ماگىغۇزدۇم. **14** ھالبۇكى، ئە گەر سىلەر ماگا قۇلاق سالماي، بۇ ئەمرلەرنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلماي، **15** بەلگىلىمىلىرىمنى تاشلاپ، قەلبىگلاردىن ھۆكۈملىرىمنى يامان كۆرۈپ، بارلىق ئەمرلىرىمنى تۇتماي، ئەھدەمنى بۇزساگلار، **16** مەنمۇ بېشىگلارغا شۇ ئىشلارنى چۈشۈرىمەنكى، ـ مەن سىلە رگە ۋەھىمە سېلىپ، كۆزۈگلارنى كور قىلىدىغان، جېنىگلارنى زەئىپلەشتۈرىدىغان سىل-ۋابا كېسىلى، كىزىك كېسىلىنى بېشىگلارغا چۈشۈرىمەن. سىلەر تۇرۇقۇگلارنى بىكار چېچىپ-تېرىيىسىلەر، چۈنكى دۇشمەنلىرىگلار ئۇنى يەپ كېتىدۇ. **17** مەن يۈزۈمنى سىلە رگە قارشى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۇشمەنلىرىگلاردىن تۇرۇلۇپ قاچىدىغان بولىسىلەر؛ سىلەرنى تۆچ كۆرگۈچىلەر ئۈستۈگلاردىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ؛ ھېچكىم سىلەرنى قوغلىمىسىمۇ، قاچىسىلەر. **18** بۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالماي، بەلكى ماگا يەنە قۇلاق سالمىساگلار، مەن گۇناھلىرىگلار ئۈچۈنلا سىلە رگە بولغان جازانى يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن، **19** كۈچ-ھەيۋەگلاردىن بولغان ھاكاۋۇرلۇقىگلارنى سۇندۇرىمەن؛ ئاسمىنىگلارنى تومۇردەك قىلىپ، يېرىگلارنى مىستەك قىلۋېتىمەن؛ **20** ئەجىر-جاپايىگلار بىكارغا كېتىدۇ، يېرىگلار ھوسۇل بەرمەيدۇ، دالادىكى دەرەخلەر مېۋە چۈشمەيدۇ.

21 ئە گەر يەنىلا مەن بىلەن قارشى ماگىساگلار، شۇنداقلا ماگا قۇلاق سالمىساگلار، مەن گۇناھلىرىگلارغا لايىق بېشىگلارغا چۈشىدىغان ۋابا-كۆزلەپتەلەرنى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن. **22** ئاراگلارغا سىلەرنى يالىلىرىگلاردىن جۇدا قىلىدىغان، چارپايلىرىگلارنى

يوقتىدىغان، سىلەرنى ئازلىتىدىغان ياۋايى ھايۋانلارنى ئەۋەتىمەن؛ يول-كوچىلىرىڭلار ئادەمزاتسىز چۆلدەك بولۇپ قالىدۇ. **23** سىلەر بۇ ئىشلار ئارقىلىق ئىبرەت-تەربىيە ئالماي، بەلكى يەنىلا ماڭا قارشى ماڭساڭلار، **24** مەنمۇ سىلە رگە قارشى مېڭىپ، گۇناھىڭلار ۋېيىلدىن بولغان جازانى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ، مەن ئۆزۈم سىلەرنى ئۇرىمەن؛ **25** ئۇستۇڭلارغا ئەھدەمنى بۇزغانلىقىڭنىڭ ئىنتىقامىنى ئالدىغان قىلىچ چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر شەھەرلە رگە يىغىلىۋالسىلەر، مەن ئاراڭلارغا ۋابا چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا چۈشىسىلەر. **26** سىلە رگە يۇلۇنچۇك بولغان ئاشلىقنى قۇرۇتۇپتىمەن؛ ئون ئايال بىر بولۇپ بىر تونۇردا نان بېقىپ، نانلارنى سىلە رگە تارازىدا تارتىپ بېرىدۇ، ئۇ ئەمما يۇنى يېگىنىڭلار بىلەن تويمايسىلەر. **27** ئە گەر بۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالماي، ماڭا قۇلاق سالمىساڭلار، بەلكى ماڭا قارشى ماڭساڭلار، **28** مەنمۇ قەھىر بىلەن سىلە رگە قارشى ماڭىمەن؛ مەن، يەنى مەن ئۆزۈم گۇناھلىرىڭلار ئۈچەيلىدىن جازا-تەربىينى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ چۈشۈرىمەن. **29** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئوغۇللىرىڭلارنىڭ گۆشنى ۋە قىزلىرىڭلارنىڭ گۆشنى يەيسىلەر؛ **30** شۇنداقلا مەن قۇربانلىق «يۇقىرى جاي»لىرىڭلانى ۋەيران قىلىپ، «كۆز تۇۋرۇك»لىرىڭلارنى سۇندۇرۇۋېتىپ، تۇلۇكلىرىڭلارنى سۇنۇق بۇتلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە تاشلۇۋېتىمەن؛ مېنىڭ قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. **31** مەن شەھەرلىرىڭلارنى ۋەيران قىلىپ، مۇقەددەس جايلىرىڭلارنى خاراب قىلىپ، [قۇربانلىقىڭلارنىڭ] خۇشبۇيلىرىنى يەنە يۇرىمايمەن؛ **32** زېمىننى ھالاكەتكە ئېلىپ بارىمەن؛ ئۇنىڭدا ئولتۇراقلاشقان دۈشمەنلىرىڭلار بۇ ئەھۋالغا ھەيرانۇھەس قالىدۇ. **33** سىلەرنى ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارتىپ، كەينىڭلاردىن قىلىچنى سۇغۇرۇپ قوغلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭلار ۋەيران بولۇپ شەھەرلىرىڭلار خاراب قىلىنىدۇ. **34** ئۇ ۋاقىتتا، سىلەر دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىندا تۇرۇۋاتقىنىڭلاردا، زېمىن ۋەيرانە بولغان بارلىق كۆزلەردە، زېمىن ئۆز شاباتلىرىدىن سۆيۈندۈ؛ ئۇ زاماندا زېمىن دەرۋەقە ئارام ئېلىپ ئۆز شاباتلىرىدىن سۆيۈندۈ. **35** ئۇنىڭ ۋەيرانە بولۇپ تۇرغان بارلىق كۆزلىرىدە ئۇ ئارام ئالدۇ، يەنى سىلەر ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ۋاقىتتىكى شاباتلار كۆزلىرىڭلاردا ھېچ ئالمىغان ئارامنى ئەمدى ئالدۇ. **36** ئاراڭلاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولسا، ئۇلار دۈشمەنلەرنىڭ زېمىنلىرىدا تۇرغىنىدا كۆڭۈللىرىگە يۈرە كرادىلىك سالىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چۈشكەن بىر يۇپۇرماقنىڭ شەپىسىنى ئاڭلىسا قىلىچتىن قاچقاندەك قاچىدۇ؛ ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ يىقىلىپ چۈشىدۇ. **37** گەرچە ھېچكىم ئۇلارنى قوغلىمىسىمۇ، دەرۋەقە قىلىچتىن يىقىلغاندەك ئۇلار بىر-بىرىنىڭ ئۈستىگە يۇتلىشىپ يىقىلىدۇ؛ سىلەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قارشى تۇرغۇدەك كۈچ قالمايدۇ. **38** ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ھالاك بولىسىلەر، دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنى سىلەرنى يەپ كېتىدۇ. **39** ئاراڭلاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلىرى بولسا ئۆز رەزىللىكى ۋېيىلدىن دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىندا زەئىپلىشىدۇ؛ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ رەزىللىكىدىمۇ يۇرۇپ، شۇلار زەئىپلەشكەندەك ئۇلارمۇ زەئىپلىشىدۇ. **40** ھالبۇكى، ئۇلار ئۆزى قىلغان رەزىللىكى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكىنى، ماڭا يۈز ئۆرۈپ ئاسىيلىق قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ماڭا قارشى ئۆرۈپ ماڭغىنىنى يېنىغا ئالىدۇ، **41** شۇنىڭدەك مېنىڭ ئۇلارغا قارشى ماڭغىنىمغا، شۇنىڭدەك ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىمغا ئىقرار بولىدۇ. شۇڭا ئە گەر ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ خەتىنسىز كۆڭۈل تۇۋەن قىلىنىپ، ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلسا، **42** ئۇنداقتا مەن ياقۇپ بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى ياد قىلىپ، ئىسھاق بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ۋە ئىبراھىم بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ئېسىمگە كەلتۈرىمەن، زېمىنىمۇ ياد قىلىمەن. **43** چۈنكى زېمىن ئۇلاردىن تاشلىنىپ، ئۇلارسىز بولۇپ خارابە تۇرغان ۋاقىتتا، شاباتلار كۆزلىرىدىن سۆيۈندۈ؛ ئۇلار بولسا ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلدۇ؛ سەۋەبى دەل شۇنۇڭ، ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تاشلىدى، بەلگىلىمىلىرىمنى قەلبىدىن يامان كۆرگەندى. **44** ھالبۇكى، شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىندا تۇرغىنىدا مەن ئۇلارنى تاشلىمايمەن يا كى ئۇلارغا ئۆچۈلۈك قىلمايمەن، شۇنىڭدەك ئۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى بۇزمايمەن، ئۇلارنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئۆزۈم ئۇلارنىڭ خۇداسى بولۇشقا ئەللەرنىڭ كۆزى ئالدىدا مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن باغلاشقان ئەھدەمنى ئېسىمدە تۇتىمەن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **46** پەرۋەردىگار مۇسانى ۋاستە قىلىپ، سىنائي تېغىدا ئۆزى بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتىۋىرىسىدا بېكىتكەن ھۆكۈملەر، بەلگىلىمىلەر ۋە قانۇنلار مانا شۇلار ئىدى.

27

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئە گەر بىرسى پەۋقۇلئاددە بىر قەسەم قىلىپ مەلۇم كىشىنىڭ جېنىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇ كىشىگە سەن بېكىتكەن جېنىنىڭ قىممىتىنىڭ نەرخىنى تۆۋەندىكىدەك بولىدۇ؛ **3** يېشى يىگىرمە بىلەن ئاتمىشنىڭ ئارىلىقىدا بولغان ئەر كىشى بولسا، سەن توختىتىدىغان قىممىتى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئوچۇمىم بىرلىكى ۋىنچە بولسۇن؛ ئۇنىڭ قىممىتى ئەللىك شە كەل كۈمۈشكە توختىتىلسۇن. **4** ئايال كىشى بولسا، ئاراڭلاردا توختىتىلغان قىممىتى ئوتتۇز شە كەل بولسۇن. **5** ئە گەر يېشى بەش بىلەن يىگىرمىنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، ئە رەك ئۇچۇن توختىتىلىدىغان قىممىتى يىگىرمە شە كەل بولۇپ، ئايال كىشى ئۇچۇن ئون شە كەل بولسۇن. **6** ئە گەر يېشى بىر ئاي بىلەن بەش ياشنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئوغۇل بالا ئۇچۇن بەش شە كەل، قىز بالا ئۇچۇن ئۈچ شە كەل كۈمۈش بولسۇن. **7** ئە گەر ئاتمىش يا ئۇنىڭدىن چە وڭراق ياشتىكى كىشى بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئەر كىشى ئۇچۇن ئون بەش شە كەل، خوتۇن كىشى ئۇچۇن ئون شە كەل بولسۇن. **8** ئە گەر بىرسى توختىتىلغان قىممىتىنى تولەشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئۆزىنى كاھىننىڭ ئالدىدا تەق قىلسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى بېكىتسۇن. كاھىن قەسەم قىلغۇچىنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ ئۇنىڭ قىممىتىنى توختىتىپ بەرسۇن. **9** ئە گەر بىرسى [قەسەم قىلىپ] پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق بولۇشقا لايىق بولىدىغان بىر ھايۋانى ئۇنىڭغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇنداق ھايۋانلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇتلەق مۇقەددەس سانالسۇن؛ **10** ھايۋان ناچار بولسا ئۇنىڭ ئورنىغا ياخشىنى يا كى ياخشىنىڭ ئورنىغا ناچىرنى تېگىشىشكە يا كى ئورنىغا باشقىسىنى ئالماشتۇرۇشقا ھە رگىز بولمايدۇ. مۇبادا ئاتىغۇچىنى ئۇ ھايۋاننىڭ ئورنىغا يەنە بىر ھايۋانىنى يە گىزىشلىمە كچى بولسا، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئە كەلگىنىنىڭ ھە ر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن. **11** ئە گەر ھايۋان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىققا لايىق بولمايدىغان بىر «ناپاك» ھايۋان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ھايۋانىنى كاھىننىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلسۇن؛ **12** ئاندىن كاھىن ئۆزى ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا شۇنداق بولسۇن. **13** ئە گەر ئىگىسى پۇل تۆلەپ ھايۋانىنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، توختىتىلغان قىممىتىگە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن. **14** ئە گەر بىرسى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولسۇن دەپ ئۆيىنى ئۇنىڭغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، كاھىن ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا، شۇ قىممىتى ئىناۋەتلىك بولىدۇ.

15 كېيىن ئە گەر ئۆينى ئاتىغۇچى كىشى ئۇنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ توختىتىلغان قىممىتىگە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن ئۆي يەنە ئۇنىڭ بولىدۇ. **16** ئە گەر بىرسى ئۆز مال-مۈلكى بولغان ئېتىزلىقىنىڭ بىر قىسمىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، قىممىتى ئۇنىڭغا قانچىلىك ئۇرۇق تېرىلىدىغانلىقىغا قاراپ توختىتىلسۇن؛ بىر خومىر ئارپا ئۇرۇقى كېتىدىغان يەر بولسا، قىممىتى ئەللىك شە كەل كۈمۈشكە توختىتىلسۇن. **17** ئە گەر بىرسى «ئازادلىق يىلى»دىن تارتىپ ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلسا، سەن قانچە توختاتساڭ شۇ بولسۇن. **18** لېكىن ئە گەر بىرسى «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغان بولسا، كاھىن كېلىدىغان ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك يىللار قالغانلىقىنى ھېسابلاپ قىممىتىنى توختاتسۇن. ئۇنۇپ كەتكەن يىللارغا قاراپ تولۇق باھادىن مۇۋاپىق پۇل كېمە يتىلسۇن. **19** ئە گەر بىرسى ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغاندىن كېيىن پۇل تۆلەپ ئۇنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ سەن توختاتقان قىممىتىگە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىزلىق ئۇنىڭ ئۆز قولىغا قايتىدۇ. **20** ئە گەر ئۇ پۇل بېرىپ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋالمىغان بولسا يا كى باشقا بىرسىگە سېتىپ بە رگەن بولسا، كېيىن شۇ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋېلىشقا بولمايدۇ، **21** بەلكى ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئېتىزلىق «ئىگىسىگە قايتۇرۇلىدىغاندا» ئۇ مۇتلەق بېغىشلانغان يە رگە ئوخشاش، پەرۋەردىگارغا

ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنىپ، مىراس ھوقۇقى كاھىنغا تۇتىدۇ. 22 ئەگەر بىرسى سېتىۋالغان ئەمما تۆز مىراسى بولمىغان بىر پارچە يەر-ئېتىزنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان بولسا، 23 كاھىن ئازادلىق يىلىغىچە قالغان يىلنى ھېسابلاپ، قىممىتىنى توختاتسۇن. ئاندىن ئۇ كۈنى شۇ كىشى توختىتىلغان قىممىتىنى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلغان نەرسە سۈپىتىدە كەلتۈرسۇن. 24 لېكىن ئازادلىق يىلى كەلگەندە، ئېتىزلىق كىمدىن ئېلىنغان بولسا، شۇ كىشىگە، يەنى ئەسلىدىكى ئىگىسىگە قايتۇرۇپ بېرىلسۇن. 25 سەن توختىتىدىغان بارلىق قىممەتلەر بولسا ھەممىشە مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بوچىچە ھېسابلانسۇن؛ بىر شەكەل يىگىرمە گەراھقا باراۋەر بولىدۇ. 26 لېكىن چارپاينىڭ تۇنجى بالىسى تۇنجى بالا بولغانلىقى سەۋەبىدىن ئەسلىدىلا پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان بولغاچقا، كالا بولسۇن، قوي-تۆچكە بولسۇن ھېچكىم ئۇنى «خۇداغا ئاتاپ» مۇقەددەس قىلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىدى. 27 ئەگەر ئۇ ناپاك بىر ھايۋاندىن تۇغۇلغان بولسا، ئىگىسى سەن توختاتقان قىممەتكە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، ئاندىن ئۆزىگە قايتۇرۇۋالسۇن؛ لېكىن ئەگەر ئىگىسى ئۇنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالمايمەن دېسە، بۇ ھايۋان سەن توختاتقان قىممەتكە سېتىلسۇن. 28 ئەگەر بىرسى پەرۋەردىگارغا تۆز مېلىدىن، ئادەم بولسۇن، ھايۋان بولسۇن ياكى مىراس يېرى بولسۇن، پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتىغان بولسا، ئۇنداق نەرسە ھەرگىز سېتىلمىسۇن ياكى بەدەل تۆلەش بىلەنمۇ قايتۇرۇلمىسۇن. پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغان ھەرنەرسە بولسا «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىپ، ئۇنىڭغا خاس بولىدۇ. 29 ئەگەر بىر ئادەم خۇداغا مۇتلەق خاس ئاتالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۆچۈن بەدەل بېرىلىپ، قايتۇرۇۋېلىنىشقا ھەرگىز بولمايدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 30 يەر-زېمىندىن چىققان ھەممە ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئوشرە بولسا، يەرنىڭ دانلىق زىرائەتلىرى بولسۇن ياكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسى بولسۇن، پەرۋەردىگارنىڭكى بولىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنغاندۇر. 31 بىرسى تۆز ئوشرىلىرىدىن مەلۇم بىرنەرسىنى بەدەل بېرىپ قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ شۇنىڭغا يەنە ئۇنىڭ قىممىتىنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، قايتۇرۇۋالسۇن. 32 كالا ياكى قوي-تۆچكە پادىسىدىن ئېلىندىغان ئوشرە بولسا پادىچىنىڭ تايىقى ئاستىدىن ئوتكۈزۈلگەن ھايۋانلاردىن ھەر ئوننىچىسى بولسۇن؛ پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ مۇقەددەس قىلىنغىنى شۇ بولسۇن. 33 ھېچكىم ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قارىمىسۇن ۋە ياكى ئۇنى ئالماشتۇرمىسۇن؛ ئەگەر ئۇنى ئالماشتۇرىمەن دېسە، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئالماشتۇرۇلغان ھەر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن؛ ئۇ ھەرگىز بەدەل تۆلۈپ قايتۇرۇۋېلىنمىسۇن. 34 پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇساغا تاپىلغان، ئىسرائىللارغا تاپشۇرۇش كېرەك بولغان ئەمرلەر مانا شۇلار ئىدى.

چۆل - باياۋاندىكى سەپەر

1 ۋە ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە، جامائەت چېدىرىدا تۇرۇۋې مۇئىداق دېدى: — **2** سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنى قەبىلىسى، ئاتا جەمەتى ۋېيچە سانىنى ئېلىپ چىقىڭلار؛ ئادەملەرنىڭ ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، بارلىق ئە رىكە كلەر تىزىملانسۇن. **3** ئىسرائىللار ئىچىدە ئومۇمەن يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنى ھارۇن بىلەن ئىككىڭلار ئۇلارنىڭ قوشۇن-قىسىملىرى ۋېيچە سانىقتىن ئۆتكۈزۈڭلار. **4** ھەر بىر قەبىلدىن سىلە رگە يارەملىشىدىغان بىردىن كىشى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ بېشى بولىدۇ. **5** تۆۋەندىكىلەر سىلە رگە يارەملىشىدىغانلارنىڭ ئىسىملىرى: — رۇبەن قەبىلىسىدىن شىدېئۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر؛ **6** شىمئون قەبىلىسىدىن زۇرى-شادداينىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل؛ **7** يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئامىناداۋنىڭ ئوغلى ناھشون؛ **8** ئىسساكار قەبىلىسىدىن زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل؛ **9** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب؛ **10** يۈسۈپ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئەفرائىم قەبىلىسىدىن ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما؛ مانا سسەھ قەبىلىسىدىن پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل؛ **11** بىنيامىن قەبىلىسىدىن گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان؛ **12** دان قەبىلىسىدىن ئامىشادداينىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر؛ **13** ئاشىر قەبىلىسىدىن ئوكراننىڭ ئوغلى پاگىيەل؛ **14** گاد قەبىلىسىدىن دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئىساساف؛ **15** نافتالى قەبىلىسىدىن ئېنانىننىڭ ئوغلى ئاھىرا». **16** بۇلار جامائەت ئىچىدىن چاقىرىلغانلار، يەنى ئاتا جەمەت-قەبىلىلىرىنىڭ باشلىقلىرى، مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ باش سەردارلىرى ئىدى. **17** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن ئىسمى ئاتالغان بۇ كىشىلەرنى باشلاپ، **18** ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پۈتكۈل جامائەتنى يىغدى؛ ئۇلار خەلقنىڭ ھەربىرىنىڭ قەبىلە-نەسەبى، ئاتا جەمەتى ۋېيچە ئىسمىنى ئاساس قىلىپ، يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلارنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ تىزىملدى. **19** پەرۋەردىگار مۇسا ئارقىلىق قانداق ۋېيرۇغان بولسا، مۇسا سىناي چۆلىدە ئۇلارنى شۇنداق ساناقتىن ئۆتكۈزدى. **20** ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغان ئە رىكە كلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **21** رۇبەن قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. **22** شىمئوننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغان ئە رىكە كلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **23** شىمئون قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى بولدى. **24** گادنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **25** گاد قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى بولدى. **26** يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **27** يەھۇدا قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يەتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى بولدى. **28** ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **29** ئىسساكار قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **30** زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **31** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك يەتتە مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **32** يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى: — ئۇنىڭ ئوغلى ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **33** ئەفرائىم قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. **34** [يۈسۈپنىڭ ئىككىنچى ئوغلى] مانا سسەھنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **35** مانا سسەھ قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولدى. **36** بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **37** بىنيامىن قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **38** دانىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **39** دان قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتمىش مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. **40** ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **41** ئاشىر قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. **42** نافتالىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېيچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **43** نافتالى قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **44** يۇقىرىقىلار بولسا ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى ئەمىرى ‹ھەربىرى ئۆز ئاتا جەمەتىگە ۋەكىل بولدى› ئۇلارنى ساناقتىن ئۆتكە زگەن. **45** شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى ئىسرائىلدا يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلاردىن، جەنگگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئاتا جەمەتلىرى ۋېيچە تىزىملاندى؛ **46** ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. **47** بىراق لاۋىيلار ئاتا جەمەت-قەبىلىسى ۋېيچە ساناقنىڭ ئىچىگە كىرگۈزۈلمىدى. **48** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **49** «سەن پەقەت لاۋىي قەبىلىسىنلا شۇ ھېسابقا كىرگۈزمىگىن، ئۇلارنىڭ ئومۇمىي سانىنمۇ ئىسرائىللارنىڭ قاتارىغا كىرگۈزمىگىن. **50** لېكىن سەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ] ھۆكۈم-گۈزاھلىقى ساقلاقلىق چېدىر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى ھەم ئۇنىڭغا دائىر بارلىق نەرسىلەرنى باشقۇرۇشقا تەيىنلىگىن؛ ئۇلار [ئىبادەت] چېدىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرىدۇ؛ ئىبادەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىنى قىلغۇچىلار شۇلار بولسۇن؛ ئۇلار چېدىرنىڭ تۆت تە رىپىدا ئۆز چېدىرلىرىنى تىكسۇن. **51** چېدىرنى كۆچۈرىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار سۆكسۇن؛ چېدىرنى تىكىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار تىكسۇن؛ [لاۋىيلارغا] يات بولغان ھەرقانداق ئادەم ئۇنىڭغا يېقىنلاشسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **52** ئىسرائىللار بارگاھ قۇرغاندا ھەر ئادەم ئۆز قىسمىدا، ئۆزگە خاس تۇغ ئاستىغا چېدىر تىكسۇن. **53** بىراق [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۈزاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرنىڭ تۆت تە رىپىغا بارگاھ قۇرسۇن؛ لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۈزاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرنى مۇھاپىزەت قىلىشقا مەسئۇل بولىدۇ» — دېگەندى. **54** ئىسرائىللار ئەنە شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ۋېيرۇغان بولسا، ئۇلار شۇنداق قىلدى.

2 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — **2** ئىسرائىللار ھەربىرى ئۆزلىرىنىڭ تۇغىنى ئاستىغا، ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ بايرىقى ئاستىدا چېدىر تىكسۇن؛ جامائەت چېدىرىنىڭ تۆت تە رىپىدىن سەل يىراقراق بارگاھ قۇرسۇن. **3** كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرق تەرەپكە قارىتىپ ئۆز تۇغى ئاستىدا قوشۇن-قىسمى ۋېيچە بارگاھ قۇرىدىغىنى يەھۇدابولسۇن؛ يەھۇدالارنىڭ ئەمىرى ئامىناداۋنىڭ ئوغلى ناھشون بولسۇن. **4** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يەتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى. **5** ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ئىسساكار قەبىلىسى بولسۇن؛ ئىسساكارلارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولسۇن. **6** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى. **7** ئۇلارنىڭ يېنىدا يەنە زەبۇلۇن قەبىلىسى بولسۇن؛

زەبۇلۇنلارنىڭ ئەمىرى ھىلونىنىڭ ئوغلى ئېلىئاب بولسۇن. 8 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك يەتتە مىڭ تۆت يۈز كىشى. 9 ئومۇمەن يەھۇدا بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسىملىرى بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز سەكسەن ئالتە مىڭ تۆت يۈز كىشى؛ ئۇلار ئالدى بىلەن يولغا چىقسۇن. 10 — جەنۇب تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى رۇبەن قەبىلىسى بولسۇن؛ رۇبەنلارنىڭ ئەمىرى شىدىئۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر بولسۇن. 11 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى. 12 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى شىمىئون قەبىلىسى بولسۇن؛ شىمىئونلارنىڭ ئەمىرى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولسۇن. 13 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى. 14 ئۇلارنىڭ يېنىدا گاد قەبىلىسى بولسۇن؛ گادلارنىڭ ئەمىرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف بولسۇن. 15 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى. 16 رۇبەن بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇنى بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك بىر مىڭ تۆت يۈز ئەللىك كىشى؛ ئۇلار ئىككىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقسۇن. 17 ئاندىن جامائەت چېدىرى بىلەن لاۋىيلارنىڭ بارگاھى باشقا بارگاھلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭسۇن؛ ئۇلار قانداق بارگاھ قۇرغان بولسا، شۇنداق يولغا چىقسۇن؛ ھەر قايسىسى تۆز ئورندا تۇرغىنى ئاستىدا بولسۇن. 18 — كۆز پېتىش تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى ئەفرائىم قەبىلىسى بولسۇن؛ ئەفرائىملارنىڭ ئەمىرى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما بولسۇن. 19 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى. 20 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى مانا‌سسەھ قەبىلىسى بولسۇن؛ مانا‌سسەھلەرنىڭ ئەمىرى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولسۇن. 21 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى. 22 ئۇلارنىڭ يېنىدا بىنيامىن قەبىلىسى بولسۇن؛ بىنيامىنلارنىڭ ئەمىرى گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان بولسۇن. 23 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى. 24 ئومۇمەن ئەفرائىم بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن قىسىملىرى بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز سەككىز مىڭ بىر يۈز كىشى؛ ئۇلار ئۈچىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقسۇن. 25 — شىمال تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى دان قەبىلىسى بولسۇن. دانلارنىڭ ئەمىرى ئاممىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر بولسۇن. 26 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئاتمىش ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى. 27 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ئاشىر قەبىلىسى بولسۇن؛ ئاشىرلارنىڭ ئەمىرى ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل بولسۇن. 28 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى. 29 ئۇلارنىڭ يېنىدا نافتالى قەبىلىسى بولسۇن؛ نافتالىلارنىڭ ئەمىرى ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا بولسۇن. 30 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى. 31 دان بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسىملىرى بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك يەتتە مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ ئۇلار تۆز ئۈغلىرى ئاستىدا ھەممىنىڭ كەينىدە يولغا چىقسۇن. 32 يۇقىرىدىكىلەر تۆز ئاتا جەمەتى بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەن ئىسرائىللاردۇر؛ قوشۇن-قىسىملىرى بويىچە بارگاھلاردا ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 33 بىراق لاۋىيلارلا، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا قىلغان ئەمرى بويىچە، ئىسرائىللار قاتاردا ساناقتىن تۆتكۈزۈلمىدى. 34 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا قىلغان بارلىق ئەمرى بويىچە ئىش تۇتۇپ، تۇزلىرىنىڭ تۇغنى بويىچە بارگاھ قۇراتتى؛ ئۇلار تۆز قەبىلىسى ۋە ئاتا جەمەتى تەرتىپى بويىچە يولغا چىقاتتى.

3 پەرۋەردىگار سىنايى تېغىدا مۇسا بىلەن سۆزلەشكەن كۈنلەردە، ھارۇن بىلەن مۇسانىڭ ئەۋلادلىرى تۇۋەندىكىلەردىن ئىبارەت ئىدى. 2 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ناداب ئىدى، ئۇنىڭ يەنە ئابىھۇ، ئەلئازار، ئىتامار دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. 3 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئەنە شۇنداق ئىدى، ئۇلار مەسىھلەنگەن كاھىنلار ئىدى؛ [مۇسا] ئۇلارنى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتتەشكە خۇداغا ئاتاپ ئايرىغانىدى. 4 لېكىن ناداب بىلەن ئابىھۇ سىنايى چۆلىدە غەيرىي بىر ئوتنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنغىنى ئۈچىيلدىن پەرۋەردىگار ئالدىدا تۇلدى ۋە ئۇلارنىڭ ھېچ نەسلى قالدۇرۇلمىدى؛ ئەلئازار بىلەن ئىتامار ئۆز ئاتىسى ھارۇن ئالدىدا كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتتىدى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 6 سەن لاۋىيى قەبىلىسىنى ئالدىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى كاھىن ھارۇننىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىل. 7 ئۇلار ھارۇننىڭ ھاجىتى ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھاجىتىدىن چىقىپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا ۋەزىپە ئوتەپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىنى بېجىرسۇن. 8 ئۇلار يەنە جامائەت چېدىرىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى باشقۇرۇش بىلەن ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ۋەزىپە ئوتەپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى بېجىرسۇن. 9 سەن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەقسىملەپ بەرگىن؛ ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدىن مەخسۇس ئۇنىڭغا تالاللىپ بېرىلگەن. 10 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى بولسا سەن ئۆزىنىڭ كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتتەشكە بېكىتكىن؛ ھەرقانداق يات كىشى يېقىنلاشسا ئۆلتۈرۈلسۇن، — دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 12 — قارا، مەن ئىسرائىللار ئىچىدىن لاۋىيلارنى تاللىدىم، ئۇلارنى ئىسرائىل ئىچىدە بالىياتقۇنىنىڭ بارلىق تۇنجى مېۋىسىنىڭ ئورنىغا، يەنى چوڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئورنىغا قېتىمەن، شۇڭا لاۋىيلار مېنىڭ بولدۇ. 13 چۈنكى تۇنجى ئوغۇللارنىڭ ھەممىسى مېنىڭكىدۇر، مەن مىسىر زېمىنىدا تۇنجى ئوغۇلغانلارنىڭ ھەممىسىنى قەتل قىلغان كۈنىدە ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىكى تۇنجىلارنىڭ ھەممىسىنى، مەيلى ئادەم بولسۇن يا كى ھايۋان بولسۇن، مۇقەددەس ھېسابلاپ مېنىڭكى قىلغانىدىم. ئۇلار مېنىڭكىدۇر، مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 14 ئاندىن پەرۋەردىگار سىنايى چۆل-بىياۋاندا مۇساغا: — 15 — سەن لاۋىيلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە ساناقتىن تۆتكۈز؛ بارلىق ئە ركە كلەرنى، يەنى بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسىنى ساناقتىن تۆتكۈز، — دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۆزىگە دېيىلگەندەك لاۋىيلارنى ساناقتىن تۆتكۈزدى. 17 لاۋىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: — گېرشون، كوھات، مەرارى. 18 گېرشوننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئائىلىلىرى بويىچە لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. 19 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى بويىچە ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. 20 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى بويىچە ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتا جەمەتى بويىچە لاۋىيلارنىڭ جەمەتى بولدى. 21 گېرشوندىن لىبنىلارنىڭ جەمەتى بىلەن شىمەيلەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار گېرشونلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 22 بارلىق ئەرلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلىرى جەمئىي يەتتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 23 گېرشونىڭ جەمەتى ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئارقا تەرىپىدە، يەنى غەرب تەرەپتە بارگاھ قۇردى؛ 24 گېرشون جەمەتىنىڭ ئەمرى لائەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. 25 گېرشونلارنىڭ جامائەت چېدىرىدىكى ۋەزىپىسى ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۆزىدىكى ئاستىنقى ئىككى يايقۇچ-پەردە، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ۋېيۇق ۋە جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشىك پەردىسىگە، 26 شۇنداقلا ھويلا ئەتراپىدىكى پەردىلەر، ھويلا دەرۋازىسىنىڭ پەردىسى ‹ھويلا پەردىلىرى ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۈرىدەپ ئوراتتى› ۋە ھويلىدا ئىشلىتىلىدىغان مۇنداسۇۋەتلىك بارلىق تانىلارغاقاراش ئىدى. 27 كوھاتتىن ئامراملارنىڭ جەمەتى، ئىزھارلارنىڭ جەمەتى، ھېبرونلارنىڭ جەمەتى ۋە ئۇززىئەللەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇ كوھاتلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 28 بارلىق ئە ركە كلەرنىڭ سانى بويىچە، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلار جەمئىي سەككىز مىڭ ئالتە يۈز ئادەم بولۇپ چىقتى؛ ئۇلار مۇقەددەس جايغا قاراش ۋەزىپىسىنى ئوتەيدىغان بولدى. 29 كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى جامائەت چېدىرىنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. 30 كوھات جەمەتىنىڭ ئەمرى ئۇززىئەلنىڭ ئوغلى ئەلىزافان ئىدى. 31 ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى ئەھدە ساندۇقى، شىرە، چىراغدان، ئىككى قۇربانگاھ، شۇنىڭدەك مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان قاچا-قۇچا، پەردە ۋە ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق نەرسىلە رگە قاراش ئىدى. 32 لاۋىيلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئەمىرى بولسا كاھىن ھارۇننىڭ

ئوغلى ئەلىئازار ئىدى؛ ئۇ مۇقەددەسخانىغا قاراش ۋەزىپىسىنى ئۆتەيدىغانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىدىغان بولدى. **33** مەھراردىن ماھلى جەمەتى بىلەن مۇشى جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار مەھراردىنىڭ جەمەتلىرى بولدى. **34** بارلىق ئە رىكە كلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن يۇقىرى بولغانلار سانىغانتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئالتە مىڭ ئىككى يۈز كىشى چىقتى. **35** مەھراردىنىڭ جەمەتىنىڭ ئەمىرى ئابىھايىلنىڭ ئوغلى زۇرىيەل بولدى؛ ئۇلار ئىبادەت چېدىرىنىڭ شىمال تەرىپىگە بارگاھ قۇردى. **36** مەھرارى ئەۋلادلىرىنىڭ ۋەزىپىسى ئىبادەت چېدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىلىرىغا، تە گلىكلىرى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلىرىغا قاراش، شۇنىڭدەك يۇلارغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىتىلىدىغان بارلىق نەرسىلە رگە،

37 شۇنداقلا ھويلىنىڭ تۆت ئە تراپىدىكى خادىلارغا ۋە ئۇلارنىڭ تە گلىكلىرى، قوزۇق ۋە تانىلارغا مەسئۇل بولۇشقا بەلگىلەندى. **38** ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا، شەرق تەرىپىگە، يەنى جامائەت چېدىرىنىڭ كۈنچىقىش تەرىپىگە بارگاھ قۇرغانلار مۇسا، ھارۇن ۋە ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇش ۋەزىپىسىنى ئۆتەپ، مۇقەددەسنى جايغا قارايدىغان بولدى؛ ئۇلارغا يات بولغان ھەرقانداق ئادەم [مۇقەددەس] جايغا يېقىنلاشسا، ئۆلتۈرۈلەتتى. **39** مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ساناقتىن ئۆتكۈزگەن بارلىق لاۋىيلار، جەمەتلىرى بويىچە، يەنى بىر ئايلىقتىن يۇقىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئە رىكە كلەر جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ چىقتى. **40** پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ئىسرائىللار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان تۇنجى ئوغۇللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ، ئىسىم-فامىلىسى بويىچە تىزمىلاپ چىق. **41** سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل ‹مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن›؛ لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنمۇ ئىسرائىللارنىڭ بارلىق تۇنجى مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل، — دېدى. **42** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىنى قېيماي ساناقتىن ئۆتكۈزدى. **43** بىر ئايلىقتىن يۇقىرى تۇنجى ئوغۇل بالىلىرىنى ئىسىم-فامىلىسى بىلەن ساناقتىن ئۆتكۈز زگەنده، ئۇلار جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى چىقتى. **44** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **45** سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تاللا، شۇنداقلا لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنمۇ ئىسرائىللارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تاللا؛ شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مېنىڭكى بولىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **46** ۋە لاۋىيلارنىڭ ساندىن ئارتۇق چىققان ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى شۇ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچى ئۈچۈن ھۆرلۈك ھەققىنى قوبۇل قىلغىن؛ **47** شۇلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن بەش شە كەل كۈمۈش ئال، كىشى سانىغا قاراپ بولسۇن؛ مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچەۋلاردىن ئالغىن ‹بىر شە كەل يىگىرمە گەراھدۇر›. **48** ئارتۇق چىققان ئادەملەرنىڭ، يەنى ھۆرلۈك ھەققىنى تولىشى كېرەك بولغانلارنىڭ كۈمۈشىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەر. **49** ئەمدى لاۋىيلار تەرىپىدىن «ھۆرلۈككە چىقىرىلغان» دەپ ھېسابلانغان تۇنجى ئوغۇللاردىن ئارتۇق چىققانلاردىن بولسا، مۇسا ئۇلاردىن شۇ ھۆرلۈك ھەققىنى ئالدى؛ **50** ئۇ ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىدىن شۇ كۈمۈشنى، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە جەمئىي بىر مىڭ ئۆچ يۈز يەتمىش بەش شە كەل ئالدى. **51** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە «ھۆرلۈككە چىقىرىلغان»لارنىڭ كۈمۈشىنى دەل پەرۋەردىگار ۋەيرۇغىنىدەك، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردى.

4

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **2** سەن لاۋىيلار ئىچىدىن ئاتا جەمەتى بويىچە كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ ئومۇمىي سانىنى تىزمىلىغىن، **3** ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا ئىش-خىزمەت قىلىشقا كېلەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى تىزمىلاپ چىق. **4** كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ۋەزىپىسى ئەڭ مۇقەددەس ۋەيۋىلارنى ياشقۇرۇش بولىدۇ. **5** بارگاھكۆچۈرۈلىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ «[ئەڭ مۇقەددەس جاي]»دىكى «ئايرىما پەردە-يوپۇق»نى چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنى يۆگەسۇن؛ **6** ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىنى دېلفىننىڭ تېرىسىدىن ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن ئوراپ، ئۈستىگە كۆك بىر رەختنى يېيىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئۇتكۈزسۇن. **7** تەقدىم نان [تىزىلغان] شىرە گە كۆك بىر رەخت سېلىنىپ، ئۈستىگە لېگەن، تەخسە، پىيالە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى چاچىدىغان قەدەھلەر تىزىپ قويۇلسۇن؛ شىرەنمۇ «دائىمىي نان» تىزىلىپ ئۇزىرىۋەرسۇن؛ **8** بۇ نەرسىلەرنىڭ ئۈستىگە قىزىل رەخت بىلەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر يوپۇق بىلەن يېيىلىپ، ئاندىن كۆتىرىدىغان بالداقلار ئۇتكۈزۈپ قويۇلسۇن. **9** ئۇلار كۆك رەخت ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن چىراغدان بىلەن ئۈستىدىكى چىراغلارنى، پىلىك قىسقۇچلارنى، كۈلدانلارنى ۋە چىراغدانغا ئىشلىتىدىغان، بارلىق ماي قاچىلايدىغان قاچىلارنى يېيىپ قويسۇن. **10** ئۇلار يەنە چىراغدان بىلەن چىراغدانغا ئىشلىتىدىغان ھەممە قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى دېلفىن تېرىسىدىن ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن يۇگەپ، ئاندىن ئەپكەشكە سېلىپ قويسۇن. **11** ئالتۇن خۇشبۇيگاھقا كۆك بىر رەخت سېلىپ، يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن يېيىپ، ئاندىن كۆتۈرگۈچكە قوش بالداقلارنى ئۇتكۈزۈپ قويسۇن. **12** مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچىلارنى كۆك بىر رەخت بىلەن يۇگەپ، ئاندىن ئۈستىگە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇقنى يېيىپ، ئاندىن بىر ئەپكەشكە سېلىپ قويسۇن. **13** ئۇلار قۇربانگاھنى كۈلدىن تازىلاپ، ئۈستىگە سۈسۈن رە گىلىك بىر رەختنى يېيىپ قويسۇن. **14** ئاندىن يەنە قۇربانگاھتا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋابلار — كۈلدان، ئىلمەك، بەلگۈرجەك، چىنىلەر، شۇنداقلا بارلىق ئەسۋابلارنى قۇربانگاھ ئۈستىگە تېزىپ، ئاندىن دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر يوپۇق بىلەن يېيىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئۇتكۈزۈپ قويسۇن. **15** پۈتۈن بارگاھتىكىلەر يولغا چىقىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مۇقەددەس جاي ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يېيىپ بولغاندىن كېيىن، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كېلىپ كۆتۈرسۇن؛ لېكىن ئۇلاپ كەتمەسلىك ئۈچۈن مۇقەددەس ۋەيۋىلارغا قول تە گكۈزمىسۇن. جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن شۇلارنى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كۆتۈرۈشى كېرەك. **16** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارنىڭ ۋەزىپىسى چىراغ مېيى، خۇشبۇي ئەتىر، دائىمىي تەقدىم قىلىنىدىغان ئاشلىق ھەدىيە بىلەن مەسھىلەش مېيىغا قاراش، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر، مۇقەددەس جاي ھەم مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا قاراشتىن ئىبارەت. **17** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **18** سىلەر كوھات جەمەتىدىكىلەرنى لاۋىيلار ئارىسىدىن قەتئىي يوقىتىپ قويماڭلار؛ **19** بەلكى ئۇلارنىڭ تۆلەپ، ھايات قېلىشى ئۈچۈن ئۇلار «ئەڭ مۇقەددەس» ۋەيۋىلارغا يېقىنلاشقان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە قىلىدىغان ۋە كۆتۈرىدىغان ئىشلارنى كۆرسىتىپ قويسۇن؛ **20** ئۇلار پەقەت مۇقەددەس جايغا كىرگەندە مۇقەددەس ۋەيۋىلارغا بىر دەقىقىمۇ قارىمىسۇن، ئۇنداق قىلىپ قويسا ئۇلاپ كېتىدۇ. **21** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **22** گەرشون ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئاتا جەمەتى ۋە ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. **24** گەرشون ئائىلىلىرىنىڭ قىلىدىغان خىزمىتى ۋە ئۇلار كۆتۈرىدىغان نەرسىلەر تۆۋەندىكىچە: **25** — ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ ئۆزىنى، يەنى ئاستىدىكى ئېچىكى پەردىلىرى ۋە سىرتقى پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ يايقۇچىنى، شۇنداقلا ئۈستىگە يايقان دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇقنى ۋە جامائەت چېدىرىنىڭكىرىش ئىشىكىنىڭ پەردىسىنى، **26** ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۇرىدەپ تارتىلغان ھويلىدىكى پەردىلەر بىلەن كىرىش دەرۋازىسىنىڭ پەردىسىنى، شۇلارغا خاس تانىلىرىنى ۋە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرسۇن؛ بۇ ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلە رگە مۇناسىۋەتلىك كېرەك بولغان ئىشلارنى قىلسۇن. **27** گەرشون ئەۋلادلىرىنىڭ پۈتۈن ۋەزىپىسى، يەنى ئۇلار كۆتۈرىدىغان ۋە يېجىرىدىغان بارلىق ئىشلار ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ نېمە كۆتۈرىدىغانلىقىنى سىلەر بەلگىلەپ بېرىڭلار. **28** گەرشون ئەۋلادلىرىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە قىلىدىغان خىزمىتى شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا تۇرۇپ ئىشلىسۇن.

29 مەھرارىنىڭ ئەۋلادلىرىنمۇ، ئۇلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ساناقتىن ئۆتكۈز؛

30 ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ ئۈمۈمىي سانىنى ئال. 31 ئۇلارنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى بارلىق خىزمىتى، يەنى كۆتۈرۈش ۋەزىپىسى مۇنداق: — ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تە گلىكلىرى، 32 ھويلىنىڭ تۆت تەرىپىدىكى خادىلار، ئۇلارنىڭ تە گلىكلىرى، قوزۇقلىرى، تانالىرى، بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنە ھەم شۇلارغا كىرە كلىك بولغان بارلىق نەرسىلەرنى كۆتۈرۈش بولسۇن؛ ئۇلار كۆتۈردىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنى نامىنى ئاتاپ بىر-بىرلەپ ھەر ئادەمگە كۆرسىتىپ بېرىڭلار. 33 ھەرارى جەمەت-ئائىلىلىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدە قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرى ئەنە شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا تۇرۇپ ئىشلىسۇن. 34 مۇسا بىلەن ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزدى. 36 ئۇلاردىن جەمەتى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىككى مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك كىشى بولۇپ چىقتى. 37 مۇشۇلار كوھات جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈز ۋە گەنلەر ئىدى. 38 گەرشونلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ 40 ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىككى مىڭ ئالتە يۈز ئوتتۇز كىشى بولۇپ چىقتى. 41 مۇشۇلار گەرشون جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈز ۋە گەنلەر ئىدى. 42 مەرارىلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ 44 ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولۇپ چىقتى. 45 مۇشۇلار مەرارى جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈز ۋە گەنلەر ئىدى. 46 ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن لاۋىيلار مانا شۇلار ئىدى؛ مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئەمىرلىرى ئۇلاردىن ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش ۋە يۈك كۆتۈرۈش ۋەزىپىسىگە كىرەلەيدىغانلارنى ساناقتىن ئۆتكۈز ۋە گەن. 48 ئۇلارنىڭ سانى جەمئىي سە ككىز مىڭ بەش يۈز سە كسەن ئادەم بولۇپ چىقتى. 49 پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلار مۇسا تەرىپىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ ھە ركىم ئۆزى قىلىدىغان ئىشى ۋە كۆتۈردىغان يۈكىگە ئاساسەن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك بولدى.

5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ: «سىلەر پىسە-ماخاۋ كېسىلى بىلەن ئاۋىغا كېسىلگە گىرىپتار بولغانلارنى، شۇندىقلا ئۆلۈككە تېگىشى بىلەن ناپاك بولۇپ قالغان ھەممىسىنى ئەر-ئايال دېمەي بارگاھتىن چىقىرۋېتىڭلار. بارگاھلارنى بۇلغىۋەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى بارگاھتىن چىقىرۋېتىڭلار؛ چۈنكى مەن بارگاھ ئوتتۇرىسىدا ماكان قىلدىم» — دېگىن، — دېدى. 4 ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ ئۇلارنى بارگاھتىن چىقىرىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئەمر قىلغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 6 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: ـ مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، ئە گەر ئۇ ئىنسانلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ۋاپاسىزلىق قىلىدىغان ھەرقانداق گۇناھلىرىدىن بىرىنى سادىر قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلسە، 7 ئۇنداقتا ئۇ ئۆزى ئوتكۈز ۋە گەن گۇناھىنى ئېتىراپ قىلىپ، ئىنتائەتسىزلىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان، زىيانلانغۇچىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تۆلەپ بېرىشى كېرەك ۋە ئۇنىڭ سىرتىدا ئۇ كىشىگە يەنە بەشتىن بىر ئۈلۈشنى قوشۇپ تۆلەپ بەرسۇن. 8 زىيانلانغۇچىنىڭ مۇيادا ئىنتائەتسىزلىك كەلتۈرۈپ چىقارغان زىيانغا بېرىلگەن تولەم پۇلىنى ئالغۇدەك ئۇغقىنى بولمىسا، تولەم پۇلى گۇناھكار بولغان كىشىنىڭ كافارىتىگە سۈنۈلىدىغان قوشقارغا قوشۇلۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ، كاھىنغا بېرىلسۇن. 9 شۇنىڭدەك ئىسرائىللارنىڭ خۇداغا ئاتىغان بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرى، يەنى كاھىنغا كەلتۈرگەن نەرسىلەردىن بارلىق «كۆتۈرمە قۇربانلىق-ھەدىيە»لەر كاھىنغا ھېساب بولسۇن. 10 ھە ركىم خۇداغا ئاتىغان ھەدىيەلەر مۇقەددەس دەپ ھېسابلانسۇن، شۇنداقلا كاھىنىڭ بولسۇن؛ كىشىلەر كاھىنغا نېمە ھەدىيە قىلسا، ئۇنىڭ ھەممىسى كاھىنىڭ بولسۇن. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 12 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: — ئە گەر بىرسىنىڭ خوتۇنى ئۆز ئېرىدىن يۈز ئۆر ۋە گەن، ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، 13 — دېمەك، باشقا بىرسى بىلەن يېقىنلاشقان، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇلغانغانلىقى ئېرىنىڭ كۆزلىرىدىن يوشۇرۇن بولغان بولسا، ھېچ گۇۋاھچى بولمىغان ھەم گۇناھ قىلغان چېغىدا ئۇنتۇلۇپمۇ قالمىغان بولسا، 14 — شۇنداق ئە ھۋالدا، ئېرى ئۆز خوتۇنىدىن گۇمان قىلىپ كۆنلىسە، خوتۇنى راستلا زىنا قىلىپ بۇلغانغان بولسا ‹ياكى ئۆز خوتۇنىغا گۇمان قىلىپ كۆنلىسىمۇ، خوتۇنى زىنا قىلمىغان ۋە بۇلغانمىغان بولسا› 15 ئەھۋالىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن بۇ ئادەم خوتۇنىنى كاھىنىڭ يېنىغا ئە كەلسۇن ھەم خوتۇنى ئۈچۈن زۇرۇر ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى ئارپا ئۇنىدىن ئوندىن بىر ئەفاھنى ئالغاچ كەلسۇن؛ شۇ ھەدىيەنىڭ ئۈستىگە ئۇ ھېچ زەيتۇن مېيى قۇيمىسۇن يا كى ھېچ مەستىكى قوشۇپ قويمىسۇن؛ چۈنكى بۇ كۆندىداشلىق ھەدىيەسى، ئەسلەتمە ئاشلىق ھەدىيەسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ قەبھىلىكىگە بولغان ئەسلەتمىدۇر. 16 كاھىن ئۇ خوتۇنىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇزسۇن. 17 كاھىن كومزەككە مۇقەددەس سۇدىن قۇيۇپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ يەر تويىسىدىن بىر چىمدىم ئېلىپ سۇغا چېچىپ قويسۇن. 18 كاھىن ئۇ خوتۇنىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇزۇپ، بېشىنى ئېچىپ، ئەسلەتمە ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى كۆندىداشلىق ھەدىيەسىنى ئۇنىڭ قولىغا ئۇتقۇزسۇن، ئاندىن كاھىن قولىغا قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئالسۇن. 19 كاھىن ئۇ خوتۇنىغا قەسەم ئىچكۈزۈپ، ئۇنىڭغا «دەرۋەقە سەن ھېچقانداق ئادەم بىلەن بىللە ياتمىغان، ئېرىڭنىڭ ئورنىدا باشقا بىرسى بىلەن بىللە بولۇشقا ئېرىپ بۇزۇقلۇق قىلمىغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىدىن خالاس بولغايسەن. 20 لېكىن سەن ئېرىڭنىڭ ئورنىدا باشقا بىرسىگە يېقىنلىشىپ ئۆز ۋۇجۇنى بۇلغىغان بولساڭ، ئېرىڭدىن باشقا بىر ئەر سەن بىلەن بىللە ياتقان بولسا، —» دېسۇن؛ 21 ئاندىن كاھىن ئۇ خوتۇنغا قارغىش قەسمىنى ئىچكۈ زگەندىن كېيىن، يەنە ئۇنىڭغا: «ـ پەرۋەردىگار يوتاكنى يىگلىتىپ، قورسىقىڭنى ئىششىتىۋەتسۇن، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار سېنى ئۆز خەلقىڭ ئىچىدە قارغىش ۋە قەسەم ئىچىش دەستىگىگە ئايلاندۇرسۇن؛ بۇ قارغىش سۈيى ئىچ-قارنىڭغا كىرىپ، قورسىقىڭنى ئىششىتىۋەتسۇن، يوتاكنى يىگلىتىۋەتسۇن» دېگەندە، ئۇ خوتۇن: «ئامىن، ئامىن» دېسۇن. 23 شۇنىڭدەك كاھىن بۇ قارغىش سۆزلىرىنى دەپتە رگە پۈتۈپ قويسۇن، شۇنداقلا يازغان سۆزلەرنى ئەلەم سۈيىگە چىلىسۇن، 24 ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئىچكۈزسۇن، بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى سۇ ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىشى بىلەنلا ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم بولىدۇ. 25 كاھىن ئۇ خوتۇنىنىڭ قولىدىن كۆندىداشلىق ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا پۇلا كۆتىپ بولغاندىن كېيىن، قۇربانگاھقا ئېلىپ كەلسۇن. 26 كاھىن ھەدىيەدىن بىر سىقىم ئۇن ئېلىپ، خاتىرە ھېسابىدا قۇربانگاھقا قويۇپ كۆيدۈرسۇن؛ ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ سۇنى ئىچكۈزسۇن. 27 كاھىن ئەمدى ئۇ خوتۇنغا سۇنى ئىچكۈ زگەندىن كېيىن، ئە گەر ئۇھەقتىي بۇلغانغان بولۇپ، ئۆز ئېرىگە ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، چوقۇم شۇنداق بولىدۇ كى، بۇ قارغىش سۈيى ئۇنىڭ ئىچىگە كىرگەندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ قورسىقى ئىششىپ، يوتىسى يىگلەپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خوتۇن ئۆز خەلقى ئىچىدە قارغىشقا كېتىدۇ. 28 لېكىن ئە گەر ئۇ خوتۇن بۇلغانمىغان پاك بولسا، شۇ ئىشتىن خالاس بولىدۇ ۋە ئە كسىچە ھاملىدار بولۇپ پەرزەنتلىك بولىدۇ. 29 مانا بۇ كۆندىداشلىق ئوغرىسىدىكى قانۇنىدۇر؛ خوتۇن ئۆز ئېرىنىڭ ئورنىدا باشقا بىرسى بىلەن بىللە بولۇشى بىلەن ئېرىپ بۇلغانغان بولسا 30 ۋە يا كى

برسى خوتۇندىن گۇمان قىلىپ كۇنلىسە، ئۇنداقتا ئۇ خوتۇنىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۆرغۇزسۇن، كاھىن ئۇنىڭغا شۇ قانۇن بويىچە ھەمىنى ئىجرا قىلسۇن. **31** ئەنە شۇنداق قىلغاندا، ئەر گۇناھتىن خالاس بولۇپ، خوتۇن تۆز گۇناھىنى كۆتىرىدۇ.

6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: «مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، «تۆزۈمنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، نازارىيلاردىن بولىمەن» دېگەن ئالاھىدە بىر قەسەمنى ئېچكەن بولسا، **3** ئۇنداقتا ئۇ تۆزىنى ھاراق-شارابتىن ئايرىپ پەرھىز تۇتسۇن؛ ھاراق-شاراب بىلەن ئىشلەنگەن سىركىسىنى ئىچمىسۇن ياكى ھەرقانداق تۆزۈم شىرىنتىنى ئىچمىسۇن ۋە ھۆل-قۇرۇق تۆزۈملەرنىمۇ يېمىسۇن. **4** تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بارلىق كۈنلەردە، تۆزۈم تېلىدىن چىققان ھەرقانداق نەرسىنى، مەيلى تۆزۈم تۆرۈقى بولسۇن، پوستى بولسۇن، تۆلارنى يېيىشكە بولمايدۇ. **5** تۆزۈمنى پەرۋەردىگارغا ئاتىدىم دەپ قەسەم قىلغان كۈنلىردە، تۆلارنىڭ بېشىغا تۆسترا تەگكۈزۈشكە بولمايدۇ؛ تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلەر تۆتۈپ بولىمغۇچە، ئۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك؛ تۆلار چاچلىرىنى تۆزۈن قويۇشى كېرەك. **6** ئۇ قەسەم ئېچكەن بارلىق كۈنلىردە ھېچقانداق تۆلۈكگە رگە يېقىنلاشمىشقا بولمايدۇ. **7** ئۇنىڭ تۆز ئاتىسى، ئانىسى، قېرىندىشى ياكى ھەدە-سىڭلىرى تۆلۈپ قالغان بولسا، تۆلارنى دەپ تۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى بېشىدا پەرۋەردىگارغىلا خاس بولىمەن دەپ بە رگەن ۋەدىسىنىڭ بەلگىسى بولدۇ. **8** تۆزىنى خۇداغا ئاتىۋەتكەن بارلىق كۈنلەردە ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا مۇقەددەس بولۇپ تۇرسۇن. **9** مۇبادا بىر كىشى ئۇنىڭ يېنىدا ۋېيقسىز تۆلۈپ قېلىپ، تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىنىڭ بەلگىسى بولغان بېشى بۇلغانغان بولسا، ئۇ تۆزىنى پاكلاش كۈنى ۋە كېيىنكى يەتتىنچى كۈنىمۇ چېچىنى ئالدۇرسۇن. **10** سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختە كىنى ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا كاھىنغا تاپشۇرسۇن. **11** كاھىن بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنۈپ، تۆلۈك سەۋەبىدىن ناپاك بولۇپ قالغان گۇناھىنى تىلەپ كافارەت قىلسۇن؛ نازارىي شۇ كۈننىڭ تۆزىدە تۆز بېشىنى قايتىدىن مۇقەددەس-پاك قىلسۇن، **12** ئۇ تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلىرىنى يېڭۈاشتىن باشلىسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۈنسۇن؛ ئىلگىركى كۈنلىرى بولسا ئىتاۋەتسىز ھېسابلانسۇن، چۈنكى ئۇنىڭ تۆزىنى [پەرۋەردىگارغا] ئاتىغان ھالىتى بۇلغانغان. **13** نازارىيلاردىن بىرى تۆزىنى [پەرۋەردىگارغىلا] ئاتىغان كۈنلەر توشقان كۈنىدە ئۇ توغرۇلۇق قانۇن-بەلگىمە مۇنداق: ـ كىشىلەر ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئە كەلسۇن؛ **14** ئۇ تۆزى پەرۋەردىگارغا سۈنۈلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشلىق بېچىرم ئە ركەك قوزىنى، گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشلىق چىشى بېچىرم بىر قوزىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن بېچىرم بىر قوشقارنى كەلتۈرسۇن، **15** شۇنداقلا بىر سېۋەت پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن پىشۇرۇلغان توقاچلار ھەمدە زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىھلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلار ۋە شۇ قۇربانلىقلارنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كەلتۈرسۇن. **16** كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈپ، نازارىينىڭ شۇ گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى سۈنسۇن؛ **17** ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوشقارنى سۈنسۇن، ئۇنىڭغا قوشۇپ بىر سېۋەت پېتىر نانىنى سۈنسۇن؛ كاھىن شۇلار بىلەن تەڭ نازارىي قوشۇپ تەقدىم قىلغان ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ سۈنسۇن. **18** نازارىي جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىغا بەلگە قىلىپ قويۇۋەتكەن چېچىنى چۈشۈرۈپ، چېچىنى ئېلىپ ئىناقلىق قۇربانلىقى ئاستىدىكى ئوتقا قويسۇن. **19** نازارىي شۇ تەرىقىدە تۆزىنى پەرۋەردىگارغىلا ئاتىغانلىق چېچىنى چۈشۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، كاھىن قايناپ پىشىرىلغان قوشقارنىڭ بىر ئالدى قولىنى ھەم سېۋەتتىن بىر پېتىر نان بىلەن بىر پېتىر ھەمەك نانىنى ئېلىپ كېلىپ نازارىينىڭ قولىغا تۇتقۇزسۇن. **20** كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاتما قۇربانلىق سۈپىتىدە تۆرۈسۇن؛ بۇلار پۇلاڭلاتما قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنغان تۇش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئالدى قول بىلەن قوشۇلۇپ، مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىپ كاھىنغا بېرىلسۇن؛ ئاندىن كېيىن نازارىي شاراب ئېچىپ بولىدۇ. **21** شۇلار بولسا قەسەم ئېچكەن نازارىي توغرىسىدا، تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاشتا سۈنۈش زۇرۇر بولغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر توغرىسىدا بېكىتىلگەن قانۇن-بەلگىمىدۇر؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭ قولى نېمىگە يەتسە شۇنى سۈنسىمۇ بولىدۇ؛ ئۇ ئېچكەن قەسىمى بويىچە، يەنى تۆزىنى خۇداغا ئاتاش ۋەدىسى توغرۇلۇق شۇ نىزام-بەلگىمە بويىچە ھەمە ئىشنى ئادا قىلسۇن؛ ۋەدىسىگە ئەمەل قىلسۇن. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **23** سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: — سىلەر ئىسرائىللارغا مۇنداق بەختىنى-بەرىكەت تىلەڭلار: — **24** «پەرۋەردىگار سىلە رگە بەختىنى-بەرىكەت ئاتا قىلغاي، سىلەرنى تۆز پاناھىدا ساقلىغاي؛ **25** پەرۋەردىگار يۈزىنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭگىلىرىدە يورۇتۇپ، سىلە رگە شاپائەت قىلغاي؛ **26** پەرۋەردىگار يۈزىنى ئۈستۈڭگىلارغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، سىلە رگە خاتىرجەملىك بە رگەي!» ـ دەپ تىلەڭلار. **27** ئۇلار شۇنداق قىلىپ نامىمنى ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە قوندۇرىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا بەختىنى-بەرىكەت ئاتا قىلىمەن.

7 مۇسا ئىبادەت چېدىرىنى تىكلىگەن كۈنى، ئۇ چېدىرنى مەسىھ قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس قىلدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلار، قۇربانگاھ ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلىرىنى مەسىھ قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس قىلدى؛ شۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرى، يەنى ئۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ باشلىقلىرى بولغان، قەبىلە ئەمىرلىرى كېلىپ ھەدىيەلەرنى سۈندى؛ شۇ قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈش ئىشىغا نازارەت قىلغۇچىلار ئىدى. **3** ئۇلار تۆزلىرىنىڭ ھەدىيەلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلىشتى، كەلتۈرۈلگەن بۇ ھەدىيەلەر جەمئىي بولۇپ ئالتە ھارۇا، ئون ئىككى ئۈكۈزدىن ئىبارەت ئىدى؛ ھەر ئىككى ئەمىر بىرلىشىپ بىردىن سايىۋەنلىك ھارۇا، ھەربىر ئەمىر بىردىن ئۈكۈز ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار بۇ ھەدىيەلەرنى چېدىرنىڭ ئالدىغا ئە كەلىشتى. **4** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ **5** جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىغا ئىشلىتىش ئۈچۈن سەن بۇ نەرسىلەرنى قوبۇل قىلىپ، لاۋىيلارنىڭ ھەربىرىنىڭ بېچىرىدىغان ئىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئىشلىتىشىگەبە رگىن، — دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇا بىلەن ئۈكۈزلەرنى قوبۇل قىلىپ لاۋىيلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. **7** ئۇ گېرشون ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا ئىككى ھارۇا بىلەن تۆت ئۈكۈز بەردى. **8** مەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا تۆت ھارۇا بىلەن سە ككىز ئۈكۈز بەردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارغا قارايتى، **9** لېكىن ئۇ كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىغابېچىنمە بەرمىدى؛ چۈنكى ئۇلار مۇقەددەس نەرسىلەرنى كۆتۈرۈشكە مەسئۇل ئىدى؛ دېمەك، ئۇلار مەسئۇل بولغان نەرسىلەرنى ئۆز مۇرىسىدە كۆتۈرەتتى. **10** قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھلەنگەن كۈنى، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولدا ئەمىرلەر سۈندىغان ھەدىيەلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇشتى. **11** پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئۇلار قۇربانگاھنى بېغىشلاش يولدا ھەدىيەلىرىنى سۈنسۇن، ھەربىر ئەمىر ئۆز كۈنىدە سۈنسۇن، — دېدى. **12** بىرىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئامىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون بولدى. **13** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئوچېھەم بىرلىكى بويىچە ئوچېھەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **14** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر تالىتۇن پىيالە؛ **15** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزا؛ **16** گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ **17** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار ئامىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **18** ئىككىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى ئىسساكارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولدى. **19** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش

شه كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **20** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **21** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **22** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **23** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **24** ئۆچىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى زەبۇلۇن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمەرى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب بولدى. **25** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىنىز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **26** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **27** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **28** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **29** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **30** ئوتتىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى رۇبەن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمەرى شىدۇرنىڭ ئوغلى ئەلزۇر بولدى. **31** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىنىز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **32** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **33** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **34** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **35** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار شىدۇرنىڭ ئوغلى ئەلزۇر سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **36** بەشىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى شىمېئون ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمەرى زۇرى-شادداينىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولدى. **37** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىنىز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **38** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **39** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **40** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **41** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار زۇرى-شادداينىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **42** ئالتىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى گاد ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمەرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف بولدى. **43** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىنىز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **44** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **45** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **46** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **47** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **48** يەتتىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمەرى ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما بولدى. **49** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىنىز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **50** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **51** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **52** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **53** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **54** سەككىزىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى ماناسسەھ ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمەرى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولدى. **55** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىنىز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **56** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **57** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **58** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **59** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **60** توققۇزىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى بېنيامىن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمەرى گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان بولدى. **61** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىنىز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **62** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **63** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **64** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **65** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **66** ئونىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى دان ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمەرى ئامىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر بولدى. **67** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىنىز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **68** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **69** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **70** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **71** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار ئامىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **72** ئۇن بىرىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمەرى ۋوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل بولدى. **73** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىنىز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **74** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **75** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **76** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **77** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار ۋوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **78** ئۇن ئىككىنچى كۈنى ھەدىيە سۈنغۇچى نافتالى ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمەرى ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا بولدى. **79** ئۇ سۈنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىنىز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **80** ئۇن شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **81** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **82**

گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تىكە، **83** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تىكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا، بۇلار ئىناننىڭ ئوغلى ئاھىرا سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **84** قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسھىلەنگەن كۈندە، ئىسرائىل ئەمىرلىرى قۇربانگاھقا سۈنغان ھەدىيەلەر: — جەمئىي ئون ئىككى كۈمۈش لېگەن، ئون ئىككى كۈمۈش داس، ئون ئىككى ئالتۇن پىيالە بولدى، **85** ھەربىر كۈمۈش لېگەننىڭ ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل، ھەربىر كۈمۈش داسنىڭ ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل ئىدى؛ مۇشۇ قاچا-قۇچىغا كەتكەن كۈمۈش مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ توقچەم بىرلىكى بويىچە توقچەنگەندە، جەمئىي ئىككى مىڭ تۆت يۈز شە كەل چىقتى؛ **86** خۇشبۇي بىلەن تولدۇرۇلغان ئالتۇن پىيالە ئون ئىككى بولۇپ، مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ توقچەم بىرلىكى بويىچە توقچەنگەندە، ھەربىر ئالتۇن پىيالىنىڭ ئېغىرلىقى ئون شە كەل چىقتى، بۇ ئالتۇن پىيالىلەرنىڭ ئالتۇنى جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە شە كەل چىقتى؛ **87** كويدۇرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن بولغان ماللار: — جەمئىي ئون ئىككى تورپاق، ئون ئىككى قوچقار، ئون ئىككى بىر ياشلىق ئە رىكەك قوزا ئىدى، ھەربىرى تېگىشلىك ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن بىللە سۈنۈلدى؛ ئون ئىككى تىكە گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن سۈنۈلدى؛ **88** ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن سۈنۈلغىنى جەمئىي يىگىرمە تۆت بۇقا، ئاتمىش قوچقار، ئاتمىش تىكە، بىر ياشلىق ئاتمىش ئە رىكەك قوزا ئىدى. قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسھىلىنىپ، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولىدا سۈنۈلغان ھەدىيەلەر مانا مۇشۇلار. **89** مۇسا [پەيغەمبەر] بىلەن سۆزلەشكىلى جامائەت چېدىرىغا كىرگەن چېغىدا، ئۇ «ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقى»نىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭكى تەرىپىدىكى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۇنىڭ تۇرۇنگە گەپ قىلغان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردى، پەرۋەردىگار مۇشۇ يولدا ئۇنىڭغا سۆز قىلاتتى.

8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** سەن ھارۇنغا: «سەن چىراغلار ياقىدىغان چاغدا يەتتە چىراغنىڭ ھەممىسى چىراغدانىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان بولسۇن» دەپ ئېيتىپ قوي، — دېدى. **3** ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ ئۇ چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنىڭ ھەممىسىنى ياندۇرۇپ، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقىنىدەك، چىراغ نۇرىنى چىراغدانىنىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان قىلىپ قويدى. **4** چىراغدانىنىڭ ياسىلىشى مۇنداق: ئۇ ئالتۇندىن بولقا بىلەن سوقۇپ ياسالغان، پۈتىدىن گۈلىرىگىچە بولقا بىلەن سوقۇپ چىقىرىلغان. پەرۋەردىگار مۇساغا كۆرسەتكەن نۇسخىدەك، ئۇ چىراغدانىنى شۇنداق ياساتتى.

5 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:— **6** سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن لاۋىيلارنى تاللاپ چىقىپ پاكلىغىن. **7** لاۋىيلارنى پاكلاش ئۈچۈن ئۇلارغا مۇنداق قىل: «كافارەت سۈيى»نى ئۇلارنىڭ بەدىنىگە چاچقىن؛ ئاندىن ئۇلار ئۆزلىرى پۈتۈن بەدىنىنى ئۈستۈرا بىلەن چۈشۈرسۈن، كىيىملىرىنى يۇيۇپ ئۆزىنى پاك قىلسۇن. **8** ئاندىن كېيىن ئۇلار بىر تورپاق بىلەن شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيەسىنى، يەنى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇنىنى كەلتۈرسۈن؛ سەن گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن يەنە بىر تورپاقنى كەلتۈر. **9** سەن لاۋىيلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈر ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىنى يىغىپ كەل؛ **10** لاۋىيلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغىن؛ ئاندىن ئىسرائىللار كېلىپ قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويسۇن. **11** ھارۇن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ «يۇلا كۆتىمە قۇربانلىق»ى سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى قىلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلسۇن. **12** لاۋىيلار قوللىرىنى ھېلىقى ئىككى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ سەن بىرىنى گۈناھ قۇربانلىقى بولسۇن، بىرىنى كويدۇرمە قۇربانلىق بولسۇن، لاۋىيلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۈن دەپ پەرۋەردىگارغا سۈنغىن. **13** سەن ئاندىن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى يۇلا كۆتىمە قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىل. **14** لاۋىيلار مېنىڭكى بولسۇن دەپ، سەن لاۋىيلارنى ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللاردىن ئايرىپ چىق. **15** ئاندىن لاۋىيلار كىرىپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسا بولىدۇ؛ سەن ئۇلارنى پاكلاندۇر، ئۇلارنى يۇلا كۆتىمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەدىيە قىل. **16** چۈنكى ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدە پۈتۈنلەي ماڭا ئاتالغان؛ مېنىڭ ئۇلارنى مېنىڭكى بولسۇن دەپ تاللىشىم ئۇلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا بالىياتقۇنۇڭ تۇنجى مېۋىسى ئورنىدا قوبۇلىغىنىمدۇر. **17** چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىسى، مەيلى ئۇ ئىنسان ياكى ھايۋان بولسۇن، پۈتۈنلەي ماڭا تەۋەدۇر، مەن مىسىر زېمىنىدا بارلىق تۇنجىلارنى ئۇلتۇرۇۋەتكەن كۈنى ئۇلارنى ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلىپ ئېلىۋالغانىدىم. **18** مېنىڭ لاۋىيلارنى ئۇ يول بىلەن تاللىشىم ئۇلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىكى تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا قوبۇشۇم ئۈچۈندۇر. **19** ۋە جامائەت چېدىرىدا ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن ۋە ئىسرائىللارنىڭ [گۈناھىنى تىلەپ] كافارەت كەلتۈرسۈن، شۇنىڭدەك ئىسرائىللار مۇقەددەس جايغا يېقىنلاشقاندا ئۇلار ئارىسىدا بالا-قازا چىقمىسۇن دەپ، مەن ئىسرائىللار ئىچىدىن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردىم. **20** مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتۈكۈل ئىسرائىل جامائىتى لاۋىيلارنى شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ لاۋىيلار توغرىلۇقۇ مۇساغا ئېيتۇرۇلغىنىدەك ئىسرائىللار ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى. **21** لاۋىيلار شۇنداق قىلىپ ئۆزلىرىنى [گۈناھتىن] پاكلاپ، كىيىم-كېچەك كىلىرىنى يۇيۇپ پاكىزلىدى، ھارۇن ئۇلارنى يۇلا كۆتىمە قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلدى، ھارۇن يەنە ئۇلارنى پاكلاشقا [گۈناھىنى تىلەپ] كافارەت قىلدى. **22** ئاندىن كېيىن لاۋىيلار كىرىپ ھارۇننىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا، جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا كىرىشتى؛ پەرۋەردىگار لاۋىيلار توغرىلۇقۇ مۇساغا قانداق يۈرۈغان بولسا، ئىسرائىللار ئۇنى مۇشۇ يېنىچە بەجا كەلتۈردى.

23 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **24** لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىسى مۇنداق بولسۇن: — يىگىرمە بەش ياشتىن يۇقىرىلىرى كىرىپ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا سەپكە كىرسۇن؛ **25** ئەللىك ياشقا يەتكەندىن كېيىن سەپتىن چېكىنىپ شۇ خىزمەتنى قىلمىسۇن؛ **26** لېكىن ئۇلار جامائەت چېدىرى ئىچىدە قېرىنداشلىرىغا ياردەملىشىپ، ئۇلارنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشقا بولىدۇ، ئەمما چېدىردىكى رەسمىي ۋەزىپىدە بولمىسۇن. لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرى مەققىدە ئۇلارغا ئەنە شۇنداق قىل.

9 مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى ئىككىنچى يىلى بىرىنچى ئايدا، پەرۋەردىگار سىنايدا چۆلدە مۇساغا ئېيتۇپ: — **2** ئىسرائىللار بېكىتىلگەن ۋاقىتتا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزسۈن؛ **3** يەنى مۇشۇ ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، بارلىق بەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ھېيتنى ئۆتكۈزۈڭلار، — دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشنى ئېيتىۋىدى. **5** ئۇلار بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا، سىنايدا چۆلدە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئېيتىۋىدى بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى.

6 بىر نەچچەيلەن بىر ئۆلۈككە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار شۇ كۈنى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزەلمىدى-دە، ئۇلار شۇ كۈنى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇساغا: — **7** بىز ئۆلۈپ قالغان ئادەمگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولساقۇ، لېكىن نېمىشقا ئىسرائىللارنىڭ قاتارىدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۈنۈشقا كېرەك بولغىنىنى ئېلىپ كېلىشتىن رەت قىلىنىمىز؟ — دېيىشتى. **8** — توختاپ تۇرۇڭلار، مەن بېرىپ پەرۋەردىگار سىلەر توغرا كۆلاردا نېمە ئېيتىۋىدىكىن، ئاڭلاپ باقاي. ـ دېدى مۇسا ئۇلارغا. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **10** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ۋە سىلەرنىڭ ئەۋلادلىرىڭلار ئىچىدە بەزىلەر ئۆلۈككە رگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولسا يا كى ئۇزاق سەپەر ئۈستىدە بولسا، ئۇلار يەنىلا پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشكە بولىدۇ. **11** ئۇنداق كىشىلەر ئىككىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا ھېيتنى ئۆتكۈزسۈن؛ [ھېيت تائامىنى] پېتىر نان ۋە ئاچچىق كۆكئاتلار بىلەن بىللە يېسۇن؛ **12** ئۇلاردىن ئەتىگە ئازراقۇ قالدۇرمىسۇن ۋە [قوزىسىنىڭ] ئۈستىخانلىرىدىن بىرەرسىنىمۇ سۇندۇرغىچە بولمىسۇن؛ ئۇلار ھېيتنى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى بويىچە ئۆتكۈزسۈن. **13** ھالبۇكى، پاك بولغان، سەپەر ئۈستىدىمۇ بولمىغان ئەمما ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشكە ئېتىبار بەرمىگەن كىشى بولسا ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ چۈنكى بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۈنۈش كېرەك بولغىنىنى سۈنمىغانلىق بۇچۇن، ئۇ ئۆز گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ. **14** ئە گەر تاراكلاردا تۇرۇۋاتقان يات ئەللىك بىر مۇساپىر پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئۆتۈپ كېتىش

هىيتنى ئوتكوزۇشنى خالىسا، ئۇ ئوتۇزۇپ كېتىش هىيتى توغرىسىدىكى بەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ ۋىنچە ئوتكوزۇسۇن، يات ئەللىك مۇساپىرلار ئۆچۈن ۋە زېمىندا ئوغۇلغانلار ئوچۇقمۇ ئارا گالىدرا شۇ بىرلا نىزام بولسۇن. **15** ئىبادەت چېدىرى تىكلەنگەن كۈنى، بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى، يەنى ھۇكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىنى قاپلاپ تۇردى؛ كەچتىن تاكى ئەتىگەنگىچە، بۇلۇت خۇددى ئوتتەك ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە تۇردى. **16** دائىم شۇنداق بولاتتى؛ [كۈندۈزى] بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى قاپلاپ تۇراتتى، كېچىسى ئۇ ئوتقا ئوخشايتتى. **17** قاچانكى بۇلۇت جامائەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار يولغا چىقاتتى؛ بۇلۇت قەيەردە توختىسا، ئىسرائىللار شۇ يەردە بارگاھ تىكەتتى. **18** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋقى ۋىنچە ماگاتتى، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋقى ۋىنچە بارگاھ تىكەتتى؛ بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە قانچە تۇزاق توختىسا، ئۇلار بارگاھتا شۇنچە تۇزاق تۇراتتى. **19** بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە خېلى كۆنلە رگىچە توختاپ تۇرسا، ئىسرائىللارمۇ پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتمىسىنى تۇتۇپ سەپە رگە چىقمايتتى؛ **20** مۇبادا بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە پەقەت بىرنەچچە كۈنلا توختىسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋقى ۋىنچە شۇ ۋاقىتتا بارگاھ قۇرۇپ ياتاتتى، ئاندىن يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋقى ۋىنچە سەپە رگە ئاتلىناتتى. **21** ۋە مۇبادا بۇلۇت پەقەتلا كەچتىن ئەتىگەنگىچە توختاپ، ئەتىگەندە بۇلۇت يەنە كۆتۈرۈلسە، ئۇلار يەنە يولغا چىقاتتى؛ مەيلى كۈندۈزى يا كى كېچىسى بۇلۇت كۆتۈرۈلسلا، ئۇلار سەپە رگە چىقاتتى. **22** بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە ئۆزۈنراق تۇرسا، مەيلى ئىككى كۈن، بىر ئاي، بىر يىل تۇرسىمۇ، ئىسرائىللار يولغا چىقماي بارگاھتا تۇرۇۋېرەتتى؛ لېكىن بۇلۇت كۆتۈرۈلۈپ ماگىسلا ئۇلار سەپىرىنى داۋاملاشتۇراتتى. **23** پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋقى بىلەن ئۇلار بارگاھ قۇراتتى، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋقى بىلەن ئۇلار سەپەرنى داۋاملاشتۇراتتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بە رگەن ئەمرى ۋىنچە، پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتمىسىنى تۇتاتتى.

10

پەرۋەردىگار مۇساغا سۈز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئۆز ئۈگىگە ئىككى كانايى ياساتقىن؛ ئۇلارنى كۈمۈشتىن سوقتۇر. ئۇلار جامائەتنى يىغىشقا، شۇنداقلا جامائەتنى بارگاھلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىشقا چاقىرىش ئۆچۈن ئىشلىتىلىدۇ. **3** ئىككى كانايى چېلىنغاندا پۈتكۈل جامائەت سېنىڭ ۋىنىگىڭا جامائەت چېدىرى دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا يىغىلىدىغان بولسۇن. **4** ئە گەر يالغۇز بىرى چېلىنسا، ئەمىرلىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ مىڭبېشىلىرى سېنىڭ ۋىنىگىڭا كېلىپ يىغىلسۇن. **5** سىلەر قاتتىق يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا كۈن چىقىش تەرەپتىكى بارگاھلار يولغا چىقسۇن. **6** ئاندىن سىلەر ئىككىنچى قېتىم قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا جەنۇب تەرەپتىكى بارگاھلار يولغا چىقسۇن؛ ئۇلار يولغا چىققان چاغدا كانايى قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىنسۇن كېرەكتۇر. **7** جامائەتنى يىغىلىشقا چاقىرىدىغان چاغدا، كانايى چېلىنىدۇ، ئەمما قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالماگىدۇ؛ **8** ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى، كاھىن بولغانلار كانايلارنى چالسۇن؛ بۇلار سىلە رگە ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد بىر ئەبەدىي بەلگىلىمە بولسۇن. **9** ئە گەر سىلەر ئۆز زېمىنىڭلاردا سىلە رگە زۇلۇم سالغان دۈشمىنىڭلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقسا گىلار، قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىنىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۆز ئۇگىلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ياد ئېتىلىپ، دۈشمىنىڭلاردىن قۇتۇلىسىلە. **10** يۇنىگۈن باشقا، خۇشال كۈنلىرىڭلاردا، بېكىتىلگەن ھېيتلىرىڭلاردا ۋە ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە، سىلەر كۈيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۈنغىنىڭلاردا، قۇربانلىقلارنىڭ ئالدىدا ئۆزۈپ كانايى چېلىنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن [كانايلار] سىلەرنى خۇدايىڭلارغا ئەسلەتكۈچى بولىدۇ؛ مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **11** ئىككىنچى يىلى، ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمىنچى كۈنى بۇلۇت ھۇكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلدى، **12** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار سىناي چۆلىدىن چىقىپ، يول ئېلىپ سەپەرلىرىنى باشلىدى؛ بۇلۇت پاران چۆلىدە توختىدى. **13** بۇ ئۇلارنىڭ بىرىنچى قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى ۋىنچە يولغا چىقىشى بولدى. **14** يەھۇدا بارگاھى تۇرىنىڭ ئۈستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ ئالدى بىلەن يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئاممىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون ئىدى. **15** ئىسساكار قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل ئىدى. **16** زەبۇلۇن قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ھېلونىڭ ئوغلى ئېلىئاب ئىدى. **17** ئاندىن ئىبادەت چېدىرى چۈۋۈلۈپ، گەرشونىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۇنى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى. **18** رۇبەن بارگاھى ئۆزىنىڭ ئوغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى شدىئورنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر ئىدى. **19** شىمئون قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل ئىدى. **20** گاد قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. **21** ئاندىن كوھاتلار مۇقەددەس ۋېۋىملارنى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى؛ ئۇلار يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن ئىبادەت چېدىرىنى [كۆتۈرگۈچىلەر] كېلىپ ئۇنى تىكلەپ قويۇشقاندىن. **22** ئەفرائىم بارگاھى ئۆزىنىڭ ئوغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما ئىدى. **23** مانا سسەھ قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل ئىدى. **24** بىنيامىن قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى گىدىئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان ئىدى. **25** دان بارگاھى ھەممە بارگاھلارنىڭ ئارقا مۇھاپىزەتچىسى بولۇپ، ئۆزىنىڭ ئوغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئاممىشادداينىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر ئىدى. **26** ئاشىر قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ۋوكاننىڭ ئوغلى پاگىيەل ئىدى. **27** نافتالى قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا ئىدى. **28** بۇلار ئىسرائىللار يولغا چىققاندا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ مېڭىش تەرتىبى ئىدى؛ ئۇلار شۇ تەرىقىدە يولغا چىقتى.

29 مۇسا ئۆزىنىڭ قېينىتىسى، مىدىيانلىق رېئۇئەلنىڭ ئوغلى ھوبابقا: — بىز پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغان يە رگە قاراپ سەپەر قىلىۋاتىمىز، ئۇ: «مەن ئۇ يەرنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بېرىمەن» دېگەن؛ ئۆزلىرىڭ بىز بىلەن بىللە مېڭىشلىرىنى ئۈتۈنىمەن، بىز سىلىگە ياخشى قارايمىز، چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئوغرۇلۇق بەختىگە-ساۋادەت ئاتا قىلىمەن دەپ ۋەدە بە رگەن، — دېدى. **30** لېكىن ھوباب مۇساغا: — ياق، مەن ئۆز يۇرتۇم، ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىمغا كېتىمەن، — دېدى. **31** مۇسا ئۇنىڭغا: بىزدىن ئايرىلىپ كەتمىسىلە؛ چۈنكى سىلى چۆلدە قانداق بارگاھ قۇرىشىمىز كېرەكلىكىنى بىلىلا، سىلى بەرگە كۆز بولۇپ بەرسىلە. **32** شۇنداق بولىدۇكى، بىز بىلەن بىللە بارسىلا، كەلگۈسىدە پەرۋەردىگار بەرگە قانداق ياخشىلىق قىلسا، بىزمۇ سىلگە شۇنداق قىلىمىز! — دېدى. **33** ئىسرائىللار پەرۋەردىگار تېغىدىن يولغا چىقىپ ئۈچ كۈن يول ماگدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۇلارغا تارام ئالدىغان يەر ئىزدەپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۈچ كۈن يول باشلاپ ماگدى. **34** ئۇلار چېدىرلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىدىغان چاغلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇتى ھامان ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بولاتتى. **35** ئەھدە ساندۇقى يولغا چىقىدىغان چاغدا مۇسا: «ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمەنلىرىڭ تېرىپەرەن بولسۇن؛ ساگا ئۆچلەر يۈزىڭىنىڭ ئالدىدىن قاچىسۇن!» — دەيتتى. **36** ئەھدە ساندۇقى توختىغان چاغدا ئۇ: «قايتىپ كەلگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، مىڭلىغان-تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقى ئارىسىغا قايتىپ كەلگەيسەن!» — دەيتتى.

11

ۋە شۇنداق بولدىكى، خەلق غوتۇلدىشاتتى، ئۇلارنىڭ غوتۇلداشلىرى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ ئىنتايىن رەزىل ئاگلاندى؛ ئۇ بۇ سۆزلەرنى ئاگلىدى ۋە ئۆزىنىڭ غەزىپى قوزغالدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئوت-يالقۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۇتىشىپ، بارگاھنىڭ چېتىدىكى بەرىلەرنى كويدۇرۇشكە باشلىدى. **2** خەلق بۇ چاغدا مۇساغا يالۋۇرىۋىدى، مۇسا پەرۋەردىگاردىن تىلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئوت پەسىيىپ ئوچتى. **3** پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى ئۇلارنىڭ ئوتىۋىرىسىدا ئۇتاشقانلىقى ئۈچۈن ئۇ ئۇيە رگە «تابەراھ» دەپ ئات قويدى.

4 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى شالغۇت كىشىلىرىنىڭ نەپسى تاقىلداپ كەتتى، ئىسرائىللارمۇ يەنە يىغلاشقا باشلىدى: «ئەمدى بەرگە كىم گۆش بېرىدۇ؟ **5** ھېلىمۇ ئېسىمىزدىكى، بىز مىسىردىكى چاغلاردا پۇل خەجلىمەي ئۇرۇقمۇ بىلىق يېيەلەيتۇق، يەنە تەرخەمەك، تاۋۇز، پىياز ۋە كۈدە پىياز بىلەن سامساقۇ بار ئىدى. **6** مانا بۇ يەردە ھازىر كۆز ئالدىمىزدا مانىنادىن باشقا ھېچنىمە يوق، ئەمدى بىزنىڭ جىنىمىزمۇ قۇرۇپ كېتىۋاتىدۇ» دېيىشتى. **7**

مانىا گويا يۇمغاقسۇت تۈرۈقىغا، كۆرۈنۈشى گويا كەھرىۋاغا ئوخشايتتى. 8 كىشىلەر ۋيان-ۋيان چىپىپ ئۆنى يىغىپ، بەزىدە يارغۇنچاقتا ئېزىپ، بەزىدە ھاۋانچىدا سوقۇپ، يا بەزىدە قازاندا پىشۇرۇپ نان قىلىپ يەيتتى؛ تەمى زەيتۇن مايلىق توقاچلارغا ئوخشايتتى. 9 كېچىدە بارگاھقا شەبنەم چۈشكەندە، مانىامۇ شۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەتتى. 10 مۇسا خەلقنىڭ ئائىلىمۇ-ئائىلە ھەربىرى تۈز چېدىرنىڭ ئىشىكى ئالدىدا يىغا-زار قىلىشۋاتقىنىنى ئاڭلىدى؛ بۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىبى قاتتىق قوزغالدى، بۇ ئىش مۇسانىڭ نەزىرىدىمۇ يامان كۆرۈندى. 11 مۇسا پەرۋەردىگارغا: — سەن بۇ بارلىق خەلقنىڭ ئېغىر يۈكىنى ماڭا ئارتىپ قويۇپ، مەن قۇلۇڭنى نېمىشقا بۇنداق قىينايسەن، نېمىشقا مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپمايمەن؟ 12 يا مەن بۇ پۈتۈن خەلققە ھاملىدار بولۇپ، ئۇلارنى تۇغدۇمۇ؟ سەن تېخى ماڭا: «سەن ئۇلارنى مەن قەسەم ئىچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلغان شۇ يەر گە يەتكۈزگۈچە، خۇددى باققان ئاتىسى ئەمچەكتىكى بوۋاقنى باغرىغا ئالغاندەك باغرىڭغا ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭ» دەۋاتىسەن؟ 13 مەن بۇ خەلققە نەدىن گۆش تېپىپ بېرەلەيمەن؟ چۈنكى ئۇلار ماڭا يىغلاپ: «سەن بىزگە بىرگۈدەك گۆش تېپىپ بەر!» دېيىشمەكتە. 14 مەن بۇ خەلقنى كۆتۈرۈشنى يالغۇز ئۈستۈمگە ئېلىپ كېتەلەيدىكەنمەن، بۇ ئىش ماڭا بەك ئېغىر كېلىۋاتىدۇ. 15 ئەگەر سەن ماڭا مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلماقچى بولساڭ، مەن ئۆتۈنۈپ قالاي، بۇ خاراب ھالىتىمنى ماڭا كۆرسەتمەي، ئىلتىپات قىلىپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەت! — دېدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ئىچىدىن، سەن بىنىمغا توۋىدىغان خەلق ئاقساقاللىرى ۋە ياۋ گەلەردىن يەتمىشى تاللاپ يېغىتىن، ئۇلارنى جامائەت چېدىرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەل. ئۇلار سېنىڭ بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇرسۇن. 17 مەن شۇ يەر گە چۈشۈپ سېنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن؛ ۋە سېنىڭ ئۈستۈڭدە تۇرۇۋاتقان روھنى ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگىمۇ بۇلۇپ قويىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەن بىلەن بىللە خەلقنى كۆتۈرۈش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالىدۇ، ئاندىن سەن ئۆزۈڭ يالغۇز كۆتۈرمەيدىغان بولىسەن. 18 سەن خەلققە مۇنداق دېگىن: «ئەتە گۆش يېيىشكە تەييارلىنىپ ئۆزەڭلەرنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاڭلار؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىنى ئاغرىتىپ يىغلاپ: «ئەمدى كىم بىزگە گۆش بېرىدۇ؟ ئاھ، مىسىردىكى ھالىمىز بەك ياخشى ئىدى!» دېگەنىدىكلار ئەمەسمۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلە رگە گۆش بېرىدۇ، سىلەر ئۆزىڭىزنى يەپسىلەر. 19 سىلەر بىر كۈن، ئىككى كۈن ئەمەس، بەش كۈن، ئون كۈن ئەمەس، يىگىرمە كۈنمۇ ئەمەس، 20 بەلكى پۈتۈن بىر ئاي يەپسىلەر، تاكى بۇرنىڭلاردىن ئېتىلىپ چىقىپ ھۆ بولغۇچە يەپسىلەر، چۈنكى سىلەر ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى مەنىستىمەي، ئۆزىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: «بىز نېمە ئۈچۈن مىسىردن چىقتۇق؟» — دېدىڭلار». 21 مۇسا: — مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان بۇ خەلقتىن يولغا چىقالايدىغان ئاۋ رگە كلەر ئالتە يۈز مىڭ تۇرسا، سەن تېخى: «مەن ئۇلارنى گۆش يەيدىغان، ھەتتا پۈتۈن بىر ئاي گۆش يەيدىغان قىلىمەن» دەيسەن؛ 22 ئەمىسە قوي، كالا پادىلىرىنىڭ ھەممىسى سويۇلسا ئۇلارغا يېتەمدۇ؟ ياكى دېڭىزدىكى ھەممە بېلىق ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىلسە، ئۇلارنىڭ يېيىشكە يېتەرمۇ؟ — دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىسقا بولۇپ قالىتىمۇ؟ ئەمدى كۆرۈپ باققىنە، مېنىڭ ساڭا دېگەن سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلامدۇ-يوق؟ — دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن مۇسا چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى خەلققە يەتكۈزدى ۋە خەلق ئىچىدىكى ئاقساقاللاردىن يەتمىش ئادەمنى تاللاپ يېغىپ ئۇلارنى جامائەت چېدىرنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇزدى. 25 ئاندىن پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدىن چۈشۈپ، مۇسا بىلەن سۆزلىشىپ، ئۇنىڭدىكى روھتىن ئېلىپ يەتمىش ئاقساقالغا قويدى؛ روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قونۇشى بىلەن ئۇلار بېشارەت بېرىشكە كىرىشتى. لېكىن شۇ ۋاقىتتىن كېيىن ئۇلار ئۇنداق قىلمىدى. 26 لېكىن ئۇ چاغدا ئۇلاردىن ئىككى ئادەم بارگاھتا قالدى؛ بىرسىنىڭ ئىسمى ئەلداد، ئىككىنچىسى مېداد ئىدى ‹ئۇلار ئەسلىدە ئاقساقاللارنىڭ ئارىسىدا تىزىملانغانىدى›، لېكىن ئىبادەت چېدىرىغا چىقمايلا قالغانىدى›. روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىمۇ قوندى ۋە ئۇلار بارگاھ ئىچىدە بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. 27 ياش بىر يىگىت يۈگۈرۈپ كېلىپ مۇساغا: — ئەلداد بىلەن مېداد بارگاھتا بېشارەت بېرىۋاتىدۇ، — دېدى. 28 مۇسانىڭ خىزمەتكارى، مۇسا تاللىغان سەرخىل يىگىتلەردىن بىرى، نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا قويۇپ: — ئى خوجام مۇسا، ئۇلارنى توسۇغايلا، — دېدى. 29 لېكىن مۇسا تۆنىگىنا: — سەن مېنىڭ سەۋەبىمدىن ھەسەت قىلۋاتامسەن؟ پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن خەلقى يەپىغەمبەر بولۇپ كەتسە ئىدى، پەرۋەردىگار تۆزىنىڭ روھىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويسا ئىدى! — دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى بارگاھقا قايتىپ كېتىشتى. 31 ئەمدى پەرۋەردىگار ئالدىدىن بىر شامال چىقىپ، ئۇ دېڭىز تەرەپتىن بۇدۇنلەرنى ئۆچۈرۈتۈپ كېلىپ، بارگاھنىڭ ئەتراپىغا يېيىۋەتتى؛ بۇدۇنلەر بارگاھنىڭ ئۈستىدە بىر كۈنلۈك يول، بۇ تەرىپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول كەلگۈدەك يەر يۈزىنى ئىككى گەز ئېگىزلىكتە كەلگۈدەك قاپلىدى. 32 خەلق ئورنىدىن تۇرۇپ پۈتكۈل شۇ كۈنى، شۇ كېچىسى ۋە ئەتىسى پۈتۈن كۈن بۇدۇنە تۈتۈپ يىغدى، ئەڭ ئاز دېگەنلىرىمۇ ئالاھازەل ئىككى خومىر يىغدى؛ ئۇلار بۇلارنى بارگاھنىڭ تۆت ئەتراپىغا تۆزلىرى ئۈچۈن يېيىشتى. 33 ئۇلار گۆشنى چاينىپ ئېزىپ بولماي، گۆش تېخى چىشلىرى ئارىسىدا تۇرغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىبى ئۇلارغا قوزغىلىپ، خەلقنى ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا بىلەن ئۇردى. 34 شۇڭا كىشىلەر شۇ يەرنى «قىبروت-ھاتتاۋاھ» دەپ ئاتىدى؛ چۈنكى ئۇلار شۇ يەردە نەپسى تاقىلدىغان كىشىلەرنى يەرلىكىگە قويغاندى. 35 كېيىن خەلق قىبروت-ھاتتاۋاھتىن يولغا چىقىپ ھازىروتقا كېلىپ، ھازىروتتا توختىدى.

12 مەريەم بىلەن ھارۇن مۇسانىڭ ھەبەشلىك قىزنى خوتۇنلۇققا ئالغىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قارشى سۆز قىلدى ‹چۈنكى ئۇ ھەبەشلىك بىر قىزنى ئالغانىدى›. 2 ئۇلار: — پەرۋەردىگار پەقەت مۇسا بىلەنلا سۆزلىشىپ، بىز بىلەن سۆزلەشمەپتىمۇ؟ — دېيىشتى. بۇ گەپنى پەرۋەردىگار ئاڭلىدى. 3 مۇسا دېگەن بۇ ئادەم ئىنتايىن كەمتەر-مۇمىن ئادەم بولۇپ، بۇ تەرەپتە يەر يۈزىدىكىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ ئالدىغا ئۇتىدىغىنى يوق ئىدى. 4 پەرۋەردىگار مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەمگە ئۇيۇقسىز: — سىلەر ئۈچۈڭلار جامائەت چېدىرىغا كېلىڭلار، — دېدى. ئۇچىلىسى چىقىپ كەلدى. 5 ئاندىن پەرۋەردىگار [ئەرشتىن] بۇلۇت تۈۋرۈنۈگە ئىچىدە چۈشۈپ، جامائەت چېدىرنىڭ ئالدىدا توختاپ، ھارۇن بىلەن مەريەمنى قىچقىرىۋىدى، ئۇلار ئالدىغا كەلدى. 6 ئۇ ئۇلارغا: — ئەمدى سىلەر گېپىمنى ئاڭلاڭلار، ئەگەر سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا پەيغەمبەر بولسا، مەن پەرۋەردىگار ئالامەت كۆرۈنۈشتە ئۇنىڭغا تۇرۇمنى ئايان قىلىمەن، چۈشىدە ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن. 7 لېكىن قۇلۇم مۇساغا نىسبەتەن ئۇنداق ئەمەس؛ ئۇ بارلىق ئائىلەم ئىچىدە تولىمۇ سادىقتۇر؛ 8 مەن ئۇنىڭ بىلەن تېپىشماق ئېيتىپ ئولتۇرماي، يۈزمۇ يۈز تۇرۇپ بۇاستە سۆزلىشىمەن؛ ئۇ مەن پەرۋەردىگارنىڭ قىيابىتىنى كۆرەلەيدۇ. ئەمدى سىلەر نېمىشقا قۇلۇم مۇسا توغرۇلۇق يامان گەپ قىلىشتىن قورقمىدىلار؟ — دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق غەزىبى ئۇلارغا قوزغالدى ۋە ئۇ كېتىپ قالدى. 10 شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت چېدىرى ئۈستىدىن كەتتى، ۋە مانا، مەريەم خۇددى ئاپتاق قاردەك پىسە-ماخاۋ بولۇپ كەتتى؛ ھارۇن بۇرۇلۇپ مەريەمگە قارىۋىدى، مانا، ئۇ پىسە-ماخاۋ بولۇپ قالغانىدى. 11 ھارۇن مۇساغا: — ۋاي خوجام! نادانلىق قىلىپ گۇناھ ئۆتكۈزۈپ قويغانلىقىمىز سەۋەبىدىن بۇ گۇناھنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ئارتمىغايسەن. 12 ئۇ خۇددى تانىسىنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىلا بەدىنى يېرىم چىرىك، تۇلۇك تۇغۇلغان بالىدەك بولۇپ قالمىغاي! — دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا: — ئى تەڭرى، ئۇنىڭ كېسىلنى ساقايتىۋەتكەن بولساڭ، — دەپ ندا قىلدى. 14 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئەگەر ئاتىسى ئۇنىڭ يۈزىگە تۈكۈز رگەن بولسا، ئۇ يەتتە كۈن خىجىلچىلىق ئىچىدە تۇرغان بولاتتى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى ئۇ بارگاھنىڭ سىرتىغا يەتتە كۈن قاماپ قويۇلسۇن، ئاندىن ئۇ قايتىپ كەلسۇن، — دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مەريەم بارگاھ سىرتىغا يەتتە كۈن قاماپ قويۇلدى، تاكى مەريەم قايتىپ كەلگۈچە خەلق يولغا چىقمايلا تۇرۇپ تۇردى. 16 ئاندىن كېيىن خەلق ھازىروتتىن يولغا چىقىپ، پاران چۆلىدە بارگاھ قۇردى.

13 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** مەن ئىسرائىللارغا مىراس قىلىپ
بە رگەن قاناتلىرى زېمىننى چارلاپ كېلىشكە ئادەملەرنى ئەۋەتكىن؛ ھەربىر ئاتا جەمەتىگە تەۋە
قەبىلىدىن بىردىن ئادەم چىقىرىلسۇن، ئۇلار ئۆز قەبىلىسىدىكى ئەمىر بولسۇن، — دېدى. **3**
مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلارنى پاران چۆلىدىن يولغا سالدى؛ ئۇلارنىڭ
ھەممىسى ئىسرائىللارنىڭ باشلىرى ئىدى. **4** تۆۋەندىكىلەر ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى: — رۇبەن
قەبىلىسىدىن زاككۇرنىڭ ئوغلى شامۇيا، **5** شىمئون قەبىلىسىدىن خورنىڭ ئوغلى شافات،
6 يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب، **7** ئىسساكار قەبىلىسىدىن يۇسۇپنىڭ
ئوغلى ئىگال، **8** ئەفرائىم قەبىلىسىدىن نۇننىڭ ئوغلى ھوشىيا، **9** بىنيامىن قەبىلىسىدىن رافۇنىڭ
ئوغلى پالتى، **10** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن سودنىڭ ئوغلى گاددىيەل، **11** يۇسۇپ قەبىلىسىدىن،
يەنى مانىسسەھ قەبىلىسىدىن سۇسىنىڭ ئوغلى گاددى، **12** دان قەبىلىسىدىن گىمالىنىڭ
ئوغلى ئاممىيەل، **13** ئاشىر قەبىلىسىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى سەتۇر، **14** نافتالى قەبىلىسىدىن
ۋوفسىنىڭ ئوغلى ناھبى، **15** گاد قەبىلىسىدىن ماكىنىڭ ئوغلى گىئۇئەل. **16** مانا بۇلار
مۇسا چارلاپ كېلىكلار دەپ قاناتلىرى زېمىنغا ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ ئىسمى. مۇسا نۇننىڭ
ئوغلى ھوشىياننى يەھوشۇيا دەپ ئاتىدى. **17** مۇسا ئۇلارنى چارلاپ كېلىشكە قاناتلانغا
سەپەرۋەر قىلىپ: — سىلەر مۇشۇ يەردىن نەگەۋ چۆلى تەرەپكە قاراپ مېڭىكلار، ئاندىن
تاغلىق رايونغا چىقىكلار. **18** ئۇ يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ئۇ يەردىكىلەرنىڭ كۆچلۈك-
ئاجىزلىقىنى، ئازىياكى كۆپلۈكىنى كۆرۈپ بېقىكلار؛ **19** ئۇلار تۇرۇۋاتقان يەرنىڭ قانداق
ئىكەنلىكىنى، ياخشى-ياماناتلىقىنى كۆرۈڭلار؛ ئۇلار تۇرۇۋاتقان شەھەرلەرنىڭ قانداق
ئىكەنلىكىنى، بارگاھلىق شەھەر ياكى سېپىل-قەلئەلىك شەھەر ئىكەنلىكىنى؛ **20** ئۇ يەرنىڭ
مۇنبەت ياكى مۇنبەتسىز ئىكەنلىكىنى، دەل-دەرەخلىرىنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرۈپ كېلىكلار.
يۈرە كلىكەك بولۇپ، مېۋە-چېۋىلىردىن ئالغاچ كېلىكلار، — دېدى. بۇ چاغ دەل ئۇزۇم
پىشىپ قالغان ۋاقىت ئىدى. **21** ئۇلار شۇ تەرەپلە رگە چىقىپ، زېمىننى زىن چۆلىدىن
تارتىپ تاكى ھامات ئېغىزىنىڭ يېنىدىكى رەھوبقىچە بېرىپ چارلاشتى. **22** ئۇلار جەنۇب
تەرەپتە ھېبرونغا باردى، ئۇ يەرلەردە ئاناقىلارنىڭ ئەۋلادلىردىن ئاھمان، شىشاي، تالماي
دېگەنلەر ئولتۇرۇشلۇق ئىدى. ئەسلىدە ھېبرون شەھىرى مىسىردىكى زوئان شەھىردىن يەتتە
يىل ئىلگىرى ياسالغانىدى. **23** ئۇلار «ئەشكول جىلغىسى»غا كەلدى، ئۇ يەردە بىر ساپ
ئۈزۈمنى بار بىر ئۈزۈم شىخىنى كېسىپ، بىر بالداققا ئېسىپ ئىككى ئادەمگە كۆتۈرگۈزۈپ
ماكىدى؛ ئۇلار ئازراق ئانار بىلەن ئەنجۈرمۇ ئېلىپ قايتىپ كەلدى. **24** ئىسرائىللار
شۇ يەردە كېسىۋالغان ئەشۇ ئۈزۈم سەۋەبىدىن ئۇ يەر «ئەشكول جىلغىسى» «[ئۈزۈم
ساپىقى جىلغىسى]» دەپ ئاتالدى. **25** ئۇلار قىرىق كۈندىن كېيىن ئۇ يەرلەرنى چارلاپ
تۈگىتىپ، قايتىپ كەلدى. **26** ئۇلار كېلىپ، پاران چۆللۈكىدىكى قادەشتە مۇسا، ھارۇن
ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتى بىلەن كۆرۈشتى. ئۇلار ئىككىيلەنگە ھەم پۈتكۈل ئىسرائىل
جامائىتىگە مەلۇمات بەردى ھەم زېمىننىڭ مېۋىلىرىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. **27** ئۇلار
مۇساغا مەلۇمات بېرىپ: — بىز ئۆزلىرى بېرىكلار دېگەن يەرلە رگە باردۇق، راستىنلا
سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئۆرىدىغان يەر ئىكەن، مانا بۇلار شۇ يەرنىڭ مېۋىلىرى. **28**
بىراق ئۇ يەردىكىلەر بەك كۈچتۈگگۈر ئىكەن، شەھەرلەر سېپىللىق بولۇپ ھەم پۈختا-
ھەيۋەتلىك ئىكەن. ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىز ئۇ يەردە ئاناقىلارنىڭ ئەۋلادلىرىنمۇ كۆردۇق.
29 ئامالەكلەر جەنۇب تەرەپتە ئولتۇرىدىكەن؛ ھىتتىيلار، يەبۇسىيلار، ئامورىيلار تاغلاردا
ئولتۇرىدىكەن؛ قاناتانىيلار دېڭىز ۋىلىرىدا ۋە ئىئوردان دەريا سى ۋىلىرىدا ئولتۇرىدىكەن، —
دېدى. **30** كالەب مۇسانىڭ ئالدىدا كۆپچىلىكنى تىنچىتىپ: — بىز دەرھال ئاتلىنىپ بېرىپ
ئۇ يەرنى ئىگىلەيلى! چۈنكى بىز چوقۇم غالىپ كېلىمىز — دېدى. **31** لېكىن ئۇنىڭ بىلەن بىللە
چىققان باشقىلار بولسا: — ئۇلار بىزدىن كۈچلۈك ئىكەن، شۇڭا ئۇلارغا ھۇجۇم قىلساق
بولمايدۇ، — دېيىشتى. **32** ئاندىن چارلىغۇچىلار ئۆزلىرى چارلاپ كەلگەن زېمىننىڭ
ئەھۋالىدىن ئىسرائىللارغا يامان مەلۇمات بېرىپ: — بىز كىرىپ چارلاپ ئۆتكەن زېمىن
بولسا ئۆز ئاھالىسىنى يەيدىغان زېمىن ئىكەن؛ بىز ئۇ يەردە كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى يوغان
ئادەملەر ئىكەن. **33** بىز ئۇ يەرلەردە «نەفىلىيلەر» دېگەن [گىگانت] ئادەملەرنى كۆردۇق
‹دەرۋەقە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرى نەفىلىيلەردىن چىققاندۇر›، بىز ئۆزىمىز-گە قارىساق
چېكەتكىدەك تۇرىدىكەنمىز، بىز ئۆلارغىمۇ شۇنداق كۆرىنىدىكەنمىز، — دېدى.

14 شۇنىڭ بىلەن بارلىق جامائەت داد-پەريات كۆتۈرۈپ يىغلىدى؛ ئۇلار كېچىچە
يىغا-زار قىلىشىپ چىقتى. **2** ئىسرائىللار مۇسا بىلەن ھارۇنغا تاپا-تەنە قىلىپ: — بىز
بالدۇرلا مىسىردا ئۆلۈپ كەتسەك ۋە پىتىكەن! مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە ئۆلۈپ كەتسەك
ۋە پىتىكەن! **3** پەرۋەردىگار نېمىشقا بىزنى قىلىچ ئاستىدا ئۆلسۇن، خوتۇن بالا-چاقىلىرىمىز
بۇلنىپ، [دۈشمەننىڭ] ئولجىسى بولسۇن دەپ بىزنى بۇ يەر گە باشلاپ كەلگەندۇ؟
ئۆتىگۈن كۆرە، مىسىرغا قايتىپ كەتكىنىمىز يا خشى ئەمەسمۇ؟ — دەپ غوتۇلداشتى.
4 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىر-بىرگە: — باشقىدىن بىر باشلىق تىكلەپ مىسىرغا قايتىپ
كېتەيلى، — دېيىشتى. **5** مۇسا بىلەن ھارۇن پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يىقىلىپ دۇئا
يا تتى. **6** شۇ يەرنى چارلاپ كەلگەنلەر ئىچىدىكى نۇننىڭ ئوغلى يەھوشۇئا بىلەن يەفۇننەھنىڭ
ئوغلى كالەب كىيىملىرىنى يىرتىپ، **7** پۈتۈن ئىسرائىل جامائەتچىلىگىگە: — بىز چارلاپ
كېلىشكە ئۆتۈپ بارغان زېمىن ئىنتايىن بەك ياخشى زېمىن ئىكەن. **8** ئەگەر پەرۋەردىگار
بىزدىن سۆيۈنسە، بىزنى شۇ زېمىنغا، يەنى ھەسەل بىلەن سۈت ئېقىپ ئۆرىدىغان شۇ زېمىنغا
باشلاپ بېرىپ، ئۇنى بەرگە بېرىدۇ. **9** سىلەر پەقەت پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلماڭلار!
ئۇ زېمىنىدىكىلەردىن قورقماڭلار، چۈنكى ئۇلار بەرگە نىسبەتەن بىر غىزادۇر؛ ئۇلارنىڭ
پاناھدارلىرى ئۇلاردىن كەتتى، پەرۋەردىگار بولسا بىز بىلەن بىللە؛ ئۇلاردىن قورقماڭلار،
— دېدى. **10** ھالبۇكى، پۈتكۈل جامائەت تەرەپ-تەرەپتىن: — ئۇ ئىككىسىنى چالما-
كىسىمەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋېتەيلى، دېيىشتى. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى جامائەت
چېدىرىدا ئىسرائىللارغا ئايان بولدى. **11** پەرۋەردىگار مۇساغا: — بۇ خەلق مېنى قاچانغىچە
مەنسىتىمەيدۇ؟ گەرچە ئۇلارنىڭ ئوتۇرىسىدا شۇنچە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ياراتقان
بولسامۇ، لېكىن ئۇلار ماڭا قاچانغىچە ئىشەنمەيدىكەن؟ **12** مەن ئۇلارنى ۋابا بىلەن
ئۇرۇپ يوقىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئۇلاردىن تېخىمۇ چوڭ ۋە قۇدرەتلىك بىر ئەل
قىلىمەن، — دېدى. **13** مۇسا بولسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: — «بۇنداق بولىدىغان
بولسا بۇ ئىشنى مىسىرلىقلار ئاڭلاپ قالىدۇ، چۈنكى سەن ئۇلۇغ قۇدرىتىڭ بىلەن بۇ خەلقنى
ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ چىققانىدىڭ؛ **14** ۋە مىسىرلىقلار بۇ ئىشنى شۇ زېمىنىدىكى
خەلقلە رگىمۇ ئېيتىدۇ. ئۇ زېمىنىدىكى ئاھالىمۇ سەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلقىنىڭ ئارىسىدا
ئىكەنلىكىڭنى، سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈزمۈيۈز كۆرۈنگەنلىكىڭنى، سېنىڭ
بۇلۇتىڭ دائىم ئۇلارغا سايە چۈشۈرۈپ كەلگەنلىكىنى، شۇنداقلا سېنىڭ كۈندۈزى بۇلۇت
تۈۋرۈكىدە، كېچىسى ئوت تۈۋرۈكىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغانلىقىڭنى ئاڭلىغانىدى. **15**
ئەمدى سەن بۇ خەلقنى خۇددى بىر ئادەمنى ئۆلتۈرگەندەك ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ، سېنىڭ نام-
شۆھرىتىڭنى ئاڭلىغان ئەللەرنىڭ ھەممىسى: **16** «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۆزى ئۇلارغا
بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا باشلاپ بارالمايدىغانلىقى ئۈچۈن، شۇڭا ئۇلارنى ئەشۇ چۆل-
جەزىرىدە ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ» دەپ قالىدۇ. **17** ئەمدى ئۆتۈنمەنكى، رەببىم قۇدرىتىڭنى جارى
قىلدۇرغايسەن، ئۆز ئۇقتۇنىڭ: **18** «پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، ئۆنىڭ مېھىر-
مۇھەببىتى تېشىپ ئۆرىدۇ؛ ئۇ گۇناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى كەچۈرىدۇ، لېكىن گۇناھكارلارنى
ھە رگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدۇ، ئاتىلارنىڭ قەبىلىكىنى ئاتىسىدىن بالىسىغىچە، ھەتتا
نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە ئۆلتۈرىدۇ» دېگىنىڭدەك قىلغايسەن. **19** مېھرىڭ-
شەپقىتىڭنىڭ كەڭلىكى بويىچە، مىسىردىكى چاغدىن تاكى ھازىرغىچە دائىم كەچۈرۈپ
كەلگىنىڭدەك، بۇ خەلقنىڭ قەبىلىكىنى كەچۈر رگەيسەن!». **20** پەرۋەردىگار: — «بويىڭ،
سەن دېگەندەك ئۇلارنى كەچۈردۇم. **21** لېكىن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى،
پۈتكۈل يەر يۈزى مەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىلەن تولىدۇ. **22** ھالبۇكى،
مېنىڭ جۇلايىمنى، مىسىردا ۋە چۆل-جەزىرىدە كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىمنى
كۆرۈپ ئۆرۈۋېتىپ مېنى مۇشۇنداق ئون قېتىملاپ سىناپ يەنە ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغانلار،
23 مەن قەسەم ئىچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلىپ بېرىمەن دېگەن ئۇ زېمىننى
ھە رگىز كۆرەلمەيدۇ، مېنى مەنسىتمىگەنلەردىن بىرىمۇ ئۇ يۇرتنى كۆرەلمەيدۇ. **24** لېكىن

تۆزنده باشقىچه بىر روهنىڭ بولغىنى، پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭا ئە گەشكىنى ئۈچۈن قۇلۇم كالەبنى ئۇ كەرگەن يە رگە باشلاپ كىرىمەن، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ ئۇ يە رگە مىراسخور بولىدۇ. **25** ‹شۇ چاغدا ئامالە كلەر بىلەن قانائانىيلار [تاغلىق] جىلغىلاردا تۇرۇۋاتاتتى› — ئەتە سىلەر يولۇڭلاردىن بۇرۇلۇپ، قىزىل دېڭىزغا باريدىغان يول بىلەن مېڭىپ چۈلگە سەپەر قىلىڭلار» — دېدى. **26** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: **27** — مەن مېنىڭ يامان گىپىمنى قىلىپ غوتۇلدىشىدىغان بۇ رەزىل جامائەتكە قاچانغىچە چىدىشىم كېرەك؟ ئىسرائىللارنىڭ مېنىڭ يامان گىپىمنى قىلغانلىرى، شۇ [توختاتۇسىز] غوتۇلداشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىدىم. **28** سەن ئۇلارغا: — پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خەپ، مەن سىلە رگە قۇلىقىمغا كەرگەن سۆزلىرىڭلار بويىچە مۇئامىلە قىلمايدىغان بولسام! **29** سىلەرنىڭ ئۆلۈكۈڭلار مۇشۇ چۈلدە ياتىدۇ، سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردا ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر، يەنى يېشى يىگىرمىدىن ئاشقان، مېنىڭ يامان گىپىمنى قىلىپ غوتۇلدىغانلارنىڭ ھەممىسى بۇتۇن سانى بويىچە **30** سىلە رگە قول كۆتۈرۈپ [قەسەم قىلىپ]، تۇرالغۇلارىڭلار قىلىپ بېرىمەن دېگەن زېمىنغا ھېچ كىرەلمەيدۇ، پەقەت يەفۇنەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئالا كىرىدۇ. **31** سىلەرنىڭ كىچىك بالىلىرىڭلار، يەنى «بۇلىنىپ، دۈشمەننىڭ ئولجىسى بولۇپ قالىدۇ» دېيىلگەنلەرنى مەن باشلاپ كىرىمەن، ئۇلار سىلەر كەمىستىكەن ئۇ زېمىندىن بەھرىمەن بولىدۇ. **32** بىراق سىلەر بولىساڭلار، سىلەر يىقىلىپ، ئۆلۈكۈڭلار بۇ چۈلدە قالىدۇ. **33** سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بۇزۇقلۇق-ۋاپاسىزلىقىڭلارنىڭ ئەلەمنى تارتىپ، ئۆلۈكۈڭلار چۈلدە يوقالغۇچە، بۇ چۈلدە قىرىق يىل سە رگەردان بولۇپ يۈرىدۇ. **34** سىلەرنىڭ شۇ زېمىننى چارلىغان كۈنلىرىڭلارنىڭ سانى بويىچە، قىرىق كۈننىڭ ھەربىر كۈننى بىر يىل ھېسابلاپ، قەبھىلىكىڭلارنى قىرىق يىل تۆز ئۈستۈڭلارغا ئېلىپ يۈرىسىلەر، شۇ چاغدا مېنىڭ تۆز ئۈكۈڭلاردىن يانىلىشقىنىمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىسىلەر» — دېگىن. **35** مەن پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنىكەنمەن، يىغىلىپ ماڭا قارشى چىققان بۇ رەزىل خەلق جامائىتىگە مەن چوقۇم شۇنداق قىلىمەن؛ ئۇلار مۇشۇ چۈل-جەزىرىدە يەۋېتىلىدۇ، شۇ يەردە ئۆلىدۇ. **36** مۇسا ئۇ زېمىننى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەنلەر قايتىپ كەلگەندە، ئۇ زېمىن توغرۇلۇقى يامان خەۋەر ئېلىپ كېلىش بىلەن پۈتۈن جامائەتنى غوتۇلدىتىپ، مۇسانىڭ يامان گىپىنى قىلغۇزغانلار، **37** يەنى ئۇ زېمىن توغرۇلۇقى يامان خەۋەر ئە كەلگەن بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ۋابا كېسىلى تېگىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلدى. **38** زېمىننى چارلاپ كېلىشكە بارغان ئادەملەر ئىچىدىن پەقەت نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن يەفۇنەھنىڭ ئوغلى كالەبلا ھايات قالدى. **39** مۇسا بۇ گەپلەرنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە ئېيتىۋىدى، ھەممىسى بەك ھەسرەت چە كتى. **40** ئۇلار ئەتىگەن تاڭ ئاتقاندا تۆرۈپ تاغقا چىقىپ: — مانا بىز كەلدۇق! پەرۋەردىگار ئېيتقان يۇرتقا چىقىپ ھۆجۇم قىلايلى؛ چۈنكى بىز گۇناھ قىلدۇق، — دېيىشتى. **41** — سىلەر يەنە نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ — دېدى مۇسا، — بۇ ئىش غەلىبىلىك بولمايدۇ! **42** پەرۋەردىگار ئاراڭلاردا بولمىغاچقا، دۈشمەننىڭ قىلىچى ئاستىدا ئۆلۈپ، مەغلۇپ بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن ھۆجۇمغا چىقماڭلار. **43** چۈنكى ئامالە كلەر بىلەن قانائانىيلار ئۆ يۈرتىدا، سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئۇرىدۇ، سىلەر قىلىچ ئاستىدا ئۆلۈپ كېتىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردىن ئېنىپ كەتتىڭلار، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولمايدۇ. **44** لېكىن، گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ۋە مۇسا بارگاھتىن قوزغالمىغان بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا تۆز مەيلىچە تاغقا چىقىپ ھۆجۇمغا ئۆتتى. **45** شۇنىڭ بىلەن ئامالە كلەر بىلەن شۇ تاغدا تۇرۇشلۇق قانائانىيلار چۈشۈپ ئۇلارنى تاكى خورماھىنچە قوغلاپ، يەنچىت قىلىپ قىرغىن قىلدى.

15

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: — سىلەر ماكانلىششىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە تەقدىم قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا كەرگەن چېغىڭلاردا، **3** ئە گەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلدىغان، ئۇنىڭغا خۇشبۇي بولسۇن دەپ بىرەر ھەدىيە-قۇربانلىق قىلماقچى بولساڭلار، قۇربانلىق قىلماقچى بولساڭلار، قوي-ئۆچكە پادىسىدىن بولسۇن. ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق بولسۇن، قەسەمنى ئادا قىلىش قۇربانلىقى بولسۇن، ئىختىيارىي قۇربانلىق ياكى سىلە رگە بېكىتىلگەن ھېيتلاردىكى زۇرۇر قۇربانلىق بولسۇن، **4** قۇربانلىق سۈنغۇچى كىشى پەرۋەردىگارغا ئاتىغىنىغا بىر ئاشلىق ھەدىيەسىنى قوشۇپ كەلتۈرسۇن. كويدۇرمە قۇربانلىق ياكى باشقا قۇربانلىق قوزا بولسا، ئۇنداقتا ئاشلىق ھەدىيەسى زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىننىڭ تۆتىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى بولسۇن؛ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە تۆتتىن بىر ھىن شارابنى قۇشۇپ سۈنسۇن. **6** قۇربانلىقتىڭ قوچقار بولسا، سەن ئۇنىڭغا ئاشلىق ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئۈچتىن بىر ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى بولسۇن **7** ۋە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە تۆتتىن بىر ھىن شارابنى قۇشۇپ سۈنسۇن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ سۈنۈلسۇن. **8** ئە گەر سەن پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىق، ياكى قەسەم ئادا قىلىش قۇربانلىقى ياكى ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە تورپاق ئاتىغان بولساڭ، **9** ئۇنداقتا تورپاققا ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە يېرىم ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچىنى، **10** شاراب ھەدىيە سۈپىتىدە يېرىم ھىن شارابنى قوشۇپ سۈنغىن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ ئوتتا سۈنۈلۇپ، خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ كەلتۈرۈلسۇن. **11** ھەربىر سۈنۈلغان تورپاق، قوچقار، قوزا ياكى ئوغلاققا نىسبەتەن مۇشۇنداق قىلىنسۇن. **12** سىلەر سۈندىغىنىڭلارنىڭ سانى بويىچە، ھەرخىل قۇربانلىقنىڭ سانىغا قاراپ شۇنداق قىلىسىلەر. **13** شۇ زېمىندا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئوتنا سۈنۈلدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا ئەنە شۇنداق قىلسۇن. **14** شۇنىڭدەك سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ياكى ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقانلار بولسا، خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ ئوتنا سۈنۈلدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، سىلەر قانداق قىلغان بولساڭلار، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلسۇن. **15** پۈتكۈل جامائەتكە، مەيلى سىلەر بولۇڭلار ياكى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھەممىڭلار ئۈچۈن ئوخشاش بىر بەلگىمە بولىدۇ؛ سىلەر ئۈچۈن دەۋرمۇ-دەۋر ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلەر قانداق بولساڭلار، مۇساپىرلارمۇ شۇنداقتۇر. **16** سىلە رگىمۇ، ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغىمۇ ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىمە، ئوخشاش بىر ھۆكۈم بولسۇن. **17** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **18** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: — «سىلەر مەن سىلەرنى ئە كىرىدىغان زېمىنغا يېتىپ بارغاندا، **19** شۇ يەردىن چىققان ئاشلىقنى يەيدىغان چېغىڭلاردا، پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» تەقدىم قىلىڭلار. **20** سىلەر ھەربىر بېكىۋ خېمىردىن پىشقان نانلاردىن بىرنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ تەقدىم قىلىڭلار؛ سىلەر ئۇنى تەقدىم قىلغاندا خۇددى خامانىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىگە ئوخشاش بولسۇن. **21** دەۋردىن-دەۋر ئە رگە سىلەر دەسلەپكى ھوسۇلدىن چىققان خېمىردىن بىر نانىنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا سۈنۈڭلار. **22** ئە گەر سىلەر ئۆز ئۇقۇلار بىلمەي ياش بىر تورپاقنى كويدۇرمە قۇربانلىق مۇساغا ۋېيرۇغان بۇ بارلىق ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلمىغان بولساڭلار، **23** يەنى پەرۋەردىگار ۋېيرۇغان كۈندىن ئېتىبارەن بارلىق ئەۋلادلىرىڭلارغىچە پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلە رگە ۋېيرۇغان بارلىق ئىشلىرىنا ئەمەل قىلمىغان بولساڭلار، **24** جامائەت شۇنداق بىرەر گۇناھنىڭ بىلمەي ئۆتكۈزۈلگەنلىكىدىن خەۋەرسىز بولسا، ئۇنداقتا پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ ياش بىر تورپاقنى كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنسۇن ھەمدە قائىدە-نىزام بويىچە ئۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى قوشۇپ سۈنسۇن، ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر تېكىنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. **25** شۇ يول بىلەن كاھىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، بۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ؛ چۈنكى بۇ بىلمەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھ ۋە ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بىلمەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق، يەنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلدىغان قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقىنى بىرلىكتە پەرۋەردىگار ئالدىغا سۈنغان. **26** بۇ گۇناھ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسىدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، چۈنكى بۇ پۈتكۈل خەلق بىلمەي ئۆتۈرۈپ ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھتۇر. **27** ئە گەر بىر كىشى بىلمەستىن گۇناھ قىلىپ قويغان بولسا، ئۇ بىر ياشلىق بىر چىشى

ئوغلاقنى گۆناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۈن. 28 كاھىن شۇ يول بىلەن بىلمەي گۆناھ قىلىپ قويغان ئادەم ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسە ئۇنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا بىلمەي ئوتكۈزگەن گۆناھى ئۈنىڭدىن كەچۈرۈم قىلىندۇ. 29 بىلمەي بىرەر سەۋەنلىك ئوتكۈزۈپ قويغان بارلىق كىشىلە رگە، مەيلى شۇ زېمىندا ئۆغۈلغان ئىسرائىللار بولسۇن يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان مۇساپىرلارغا بولسۇن، — سىلەرنىڭ ھەممىگىلارغا ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىمە تەتبىقلىنىدۇ. 30 لېكىن يۇرىكىنى قاپتەك قىلىپ ئىش كۆرگەن كىشى، مەيلى ئۇ زېمىندا ئۆغۈلغان بولسۇن يا كى مۇساپىر بولسۇن، پەرۋەردىگارغا ھاقارەت كەلتۈرگەن بولىدۇ؛ ئۇ ھامان ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 31 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى مەنىسىمگەنىكەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلغانىكەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ چوقۇم ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ گۆناھى ئۆزىنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 32 ئىسرائىللار چۆل-جەزىرىدىكى ۋاقتىدىردا، بىر كىشىنىڭ شاباتنى كۆزىنىدە ئۆتۈن تە رگەنلىكى بايقالدى. 33 ئۆتۈن تېرىۋاتقانلىقىنى بايقاپ قالغانلار ئۇنى مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 34 ئۇنى قاناتىدا بىر تەرەپ قىلىش كېرە كلىكى تېخى كۆرسىتىلمىگەچكە، ئۇلار ئۇنى قاماپ قويدى. 35 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئۇ ئادەم ئۆلتۈرۈلمىسە بولمايدۇ، پۈتۈن جامائەت ئۇنى بارگاھنىڭ تېشىغا ئەپچىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسۇن، — دېدى. 36 ئاندىن پۈتۈن جامائەت ئۇ ئادەمنى بارگاھ سىرتىغا ئەپچىقىپ، خۇددى پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. 37 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 38 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن، ئۇلار ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد كىيىم-كېچىە كلىرىنىڭ چۆرىسىگە چۆچىلارنى تۇتسۇن ھەم بۇرجىكىدىكى چۆچىلىرىنىڭ ھەربىرىگە كۆك شوينا تىكىپ قويسۇن؛ 39 بۇ خىل چۆچىلار سىلەرنىڭ ئۆزىنى تىكىپ ئۆرۈشۈڭلار ئۈچۈن بولىدۇ، ئۆزىنى كۆرگەندە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ سىلە رگە بىر ئەسلەتمە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ھازىرقىدەك ئۆزۈڭلارنىڭ كۆزۈڭلار ۋە كۆزۈڭلارنىڭ كەينىگە كىرىپ، قاتناپ يۈرۈۋاتقان قىلىپ كەتمەسلىكىڭلار، 40 مېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىمنى ئەسىتە تۇتۇشۇڭلار ھەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىپ، خۇدايىڭلارغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار ئۈچۈن بولسۇن. 41 مەن خۇدايىڭلار بولۇش ئۈچۈن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگارىدۇرمەن؛ مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن.

16

لاۋىينىڭ ئەۋرىسى، كوھاتنىڭ نەۋرىسى، ئىزھارنىڭ ئوغلى كوراھ ۋە رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى داتان بىلەن ئابىرام ۋە پەلەتنىڭ ئوغلى ئون 2 ئىسرائىللار ئېچىدىكى جامائەت ئەمىرلىرى بولغان، جامائەت ئېچىدىن سايلاپ چىقىلغان مۇتىۋەرلەردىن ئىككى يۈز ئەللىك كىشىنى باشلاپ كېلىپ مۇساغا قارشى چىقتى. 3 ئۇلار يىغىلىپ مۇساغا قارشى ھەم ھارۇنغا قارشى چىقىپ: — سىلەر ھەددىگىلاردىن بەك ئاشتىڭلار، پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس، پەرۋەردىگارمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا، شۇنداق تۇرۇغلۇق سىلەر نېمە دەپ ئۆز ئۆڭلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىدىن ئۈستۈن قويۇسىلەر؟ — دېدى. 4 مۇسا ئۇلارنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ دۇم يىقىلىپ، كوراھ بىلەن ئۇنىڭ گۇرۇھىدىكىلە رگە سۆز قىلىپ: — ئەتە ئەتىگەندە پەرۋەردىگار كىملەرنىڭ ئۆزىگە مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى، كىملەرنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىدۇ، شۇ كىشىنى ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ؛ كىمنى تاللىغان بولسا، ئۇنى ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ. 6 سىلەر مۇنداق قىلىڭلار: — سەن كوراھ ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر ھەممىسى خۇشبۇيدانلارنى ئەپكېلىڭلار، 7 ئەتە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيدانلارغا ئوت يىقىپ، خۇشبۇينى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، پەرۋەردىگار كىمنى تاللىسا، شۇ مۇقەددەس-پاك بولغان بولسۇن! ئەي سىلەر لاۋىيلار، ھەددىگىلاردىن بەك ئاشتىڭلار! — دېدى. 8 مۇسا يەنە كوراھقا: — ئى لاۋىيلار، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار. 9 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆزىنىڭ چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسۇن دەپ ھەمدە جامائەتنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرۇش ئۈچۈن سىلەرنى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئايرىپ چىققان — يەنى پەرۋەردىگار سېنى ۋە سېنىڭ ھەممە قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرىنى بىردەك ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرغانلىقى سىلەرچە كىچىك ئىشمۇ؟ سىلەر يەنە تېخى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى تاما قىلىۋاتامسىلەر؟ 11 شۇ ۋەجىدىن سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر ھەممىسى يىغىلىپ پەرۋەردىگارغا قارشى چىقۇۋېتىپسىلەر-دە؛ ھارۇن نېمىدى، سىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدىن شۇنچىلىك ئاغرىنىپ غوتۇلدىشىپ كەتكۈدەك؟ — دېدى. 12 مۇسا ئېلىئابنىڭ ئوغلى داتان بىلەن ئابىرامنى قىچقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتىدى، ئۇلار: — بارمايمىز! 13 سېنىڭ بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىندىن باشلاپ چىقىپ بۇ چۆل-جەزىرىدە ئۆلتەرمەكچى بولغانلىقىڭنىڭ ئۆزى كىچىك ئىشمۇ؟ سەن تېخى ئۆزۈڭنى پادىشاھ ھېسابلاپ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلماقچىمۇ؟ 14 ھالبۇنۇك، سەن بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتقا باشلاپ كەلمىدىڭ، ئېتىز ۋە ئۈزۈمزارلىقلارنىمۇ بەرگەك مىراس قىلىپ بەرمىدىڭ. سەن بۇ خەقنىڭ كۆزىنىمۇ ئويۇۋالماقچىمۇ؟ بىز بارمايمىز! — دېدى. 15 بۇنى ئاڭلاپ مۇسا قاتتىق غەزەپلىنىپ پەرۋەردىگارغا: — ئۇلارنىڭ سوۋغات-ھەدىيەسىگە ئېتىبار قىلمىغايسەن؛ مەن ئۇلارنىڭ ھەتتا بىرەر ئېشىكىنىمۇ تارتىۋالمىدىم، بىرەر ئادەمگىمۇ ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىدىم، — دېدى. 16 مۇسا كوراھقا: — ئەتە سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر — سەن، ئۇلار ۋە ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار. 17 ھەربىرىڭلار ئۆز ئۆڭلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى ئەكىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇشبۇينى سېلىڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئۆز ئۆڭلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى، يەنى جەمئىي ئىككى يۈز ئەللىك خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇتۇپ ئۆزۈڭلار، سەۋىمۇ، ھارۇنمۇ ھەربىرىڭلار ئۆز خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، — دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ھەربىر ئادەم ئۆزىنىڭ خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ، ئوتنى يېقىپ، خۇشبۇي سېلىپ، مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا ئۆرۈشتى. 19 كوراھ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى پۈتۈن جامائەتنى يېغىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىشىدى، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پۈتكۈل جامائەتكە ئايان بولدى. 20 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ:— 21 سىلەر بۇ خەلقتىن ئارىسىدىن نېرى تۇرۇڭلار، مەن كۆز يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلارنى يۇتۇۋېتىمەن، — دېدى، 22 مۇسا بىلەن ھارۇن دۇم يىقىلىپ: — ئى تەڭرىم، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، بىر ئادەم گۇناھ قىلسا، غەزىپىڭنى پۈتۈن جامائەتكە چاچامسەن؟ — دېدى. 23 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 24 سەن جامائەتكە: «سىلەر كوراھ، داتان ۋە ئابىرامنىڭ ئۆزار جايلىرىدىن ئايرىلىپ ئۇلاردىن نېرى كېتىڭلار» — دەپ يۇيرۇق بەر، — دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئورنىدىن تۇرۇپ داتان بىلەن ئابىرام تەرەپكە قاراپ ماڭدى، ئىسرائىل ئاقساقاللىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 26 مۇسا جامائەتكە: — سىلەردىن ئۇتۇنمەن، بۇ رەزىل ئادەملەرنىڭ چېدىرلىرىدىن يىراق كېتىڭلار، ئۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرى سەۋەبىدىن ئۇلار بىلەن بىللە ۋەيران بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھېچنەرسىسىگە قول تەگكۈزمەڭلار، — دېدى. 27 شۇنىڭ بىلەن جامائەت كوراھ، داتان، ئابىرامنىڭ چېدىرلىرىنىڭ تۆت ئەتراپىدىن نېرى كەتتى؛ داتان بىلەن ئابىرام بولسا ئۆز ئايالىرىنى، ئوغۇل-قىزلىرىنى ۋە بوۋاقلىرىنى ئېلىپ چىقىپ ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا تۇردى. 28 مۇسا:— بۇنىڭدىن سىلەر بىلىسىلە رکى، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ كۆڭلۈمدىن چىققان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار مېنى ئۇلارنى ئادا قىلىشقا ئەۋەتكەن: 29 — ئە گەر بۇ ئادەملەرنىڭ ئۆلۈمى ئادەتتىكى ئادەملەرنىڭ ئۆلۈمىگە ئوخشاش بولىدىغان يا كى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان قىسمەتلەر ئادەتتىكى ئادەملەر دۇچار بولىدىغان قىسمەتلە رگە ئوخشاش بولىدىغان بولسا، پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتمىگەن بولاتتى. 30 ئە گەر پەرۋەردىگار يېڭى بىر ئىشنى قىلىپ، يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى ۋە ئۇلارنىڭ پۈتۈن نەرسىسىنى يۇتۇپ كېتىشنى بىلەن، ئۇلار تىرىكلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇ چاغدا سىلەر بۇ ئادەملەرنىڭ پەرۋەردىگارنى مەنىسىمگەنلىكىنى بىلىپ قالىسىلەر، — دېدى. (Sheol h7585) 31 مۇسانىڭ بۇ گېپى ئاخىرلىشىشى بىلەنلا ئۇلارنىڭ پۇتى ئاستىدىكى يەر يېرىلدى. 32 يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى بارلىق ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن، شۇنىڭدەك كوراھقا تەۋە ھەممە ئادەملەرنى قېيماي تەتقىلاقلىرى بىلەن قوشۇپ يۇتۇپ 33 شۇنداق

قلىپ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ تەۋەسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى تىرىكلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كەتتى، يەر ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يېپىلدى. ئۇلار شۇ يول بىلەن جامائەتنىڭ ئارىسىدن يوقالدى. (Sheol h7585) **34** ئۇلارنىڭ ئەتراپىدا تۇرغان ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ نالىسىنى ئاڭلاپ: «يەر بىزنىمۇ يۇتۇپ كېتەرمىكىن!» دېيىشىپ قېچىشتى. **35** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن بىر ئوت چىقىپ، خۇشبۇي سۈنۈۋاتقان ھېلىقى ئىككى يۈز ئەللىك ئادەمنىمۇ يۇتۇپ كەتتى. **36** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:— **37** سەن كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا ۋېيرۇغىن، ئۇ خۇشبۇيدانلارنى ئوت ئارىسىدن تېرىۋېلىپ، چوغلىرىنى يىراقلارغا چېچىۋەتسۇن، چۈنكى ئۇ خۇشبۇيدانلار خۇداغا ئاتالغاندۇر، **38** شۇڭا ئۇزىنىڭ جىنىغا ئۆزى زامىن بولغان گۇناھكارلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىنى تېرىۋالغىن، ئۇلار قۇربانگاھنى قاپلاش ئۈچۈن سوقۇپ نېپىز تۈنىكە قىلىنسۇن، چۈنكى بۇ خۇشبۇيدانلار ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۈنۈلۈپ ئۇنىڭغا ئاتالىپ مۇقەددەس قىلىنغان. شۇنداق قىلىپ ئۇلار كېيىن ئىسرائىللارغا ئىبرەت بولسۇنغان ئىشارەت-بەلگە بولىدۇ. **39** شۇنىڭ بىلەن كاھىن ئەلئازار ئوتنا كۈيدۈرۈۋېتىلگەنلەر سۈنغان مىس خۇشبۇيدانلارنى تېرىۋالدى؛ ئۇلار قۇربانگاھنى قاپلىتىشقا نېپىز تۈنىكە قىلىپ سوقۇلدى. **40** شۇنىڭ بىلەن [قۇربانگاھنىڭ بۇ قاپلىمىسى] ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يات ئادەملەرنىڭ خۇددى كوراھ بىلەن ئۇنىڭ گۇرۇھىدىكىلەر رەگە ئوخشاش قىسمەتكە قالماسلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا خۇشبۇي كۈيدۈرۈشكە يېقىنلاشماسلىقىغا ئىسرائىللار ئۈچۈن بىر ئەسلەتمە بولدى. بۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەلئازارغا ۋېيرۇغانلىرىدۇر. **41** ئەتىسى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ:— سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى ئۆلتۈردۈڭلار،— دەپ غوتۇلداشتى. **42** ۋە شۇنداق بولدىكى، جامائەت مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىۋاتقاندا، جامائەت بۇرۇلۇپ جامائەت چېدىرىغا قارىۋىدى، ۋە مانا، بۇلۇت چېدىرنى قاپلىۋالدى ھەم پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئايان بولدى. **43** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى. **44** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ:— **45** مەن كۆزۈنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلارنى يوقىتىپ تاشلىشىم ئۈچۈن ئىككىگىلار بۇ جامائەتتىن چىقىپ نېرى كېتىڭلار،— دەپ ۋېيرۇۋىدى، ئىككىيلەن يېقىلىپ يەردە دۇم ياتتى. **46** مۇسا ھارۇنغا:— سەن خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ ئۇنىڭغا قۇربانگاھتىكى ئوتتىن سال، ئۇنىڭغا خۇشبۇي قويۇپ، ئۇلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە تېزلىكتە جامائەتنىڭ ئارىسىغا ئاپار؛ چۈنكى قەھر-غەزەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن چىقتى، ۋابا باشلىنىپ تۇردى،— دېدى. **47** ھارۇن مۇسانىڭ دېگىنىدەك قىلىپ، خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ جامائەتنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىردى؛ ۋە مانا، ۋابا كىشىلەرنىڭ ئارىسىدا باشلانغانىدى؛ ئۇ خۇشبۇينى خۇشبۇيدانغا سېلىپ، خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى. **48** ئۇ ئۆلۈكلەر بىلەن تىرىكلەر ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋىدى، ۋابا توختىدى. **49** كوراھنىڭ ۋەقەسى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆلگەنلەردىن باشقا، ۋابا سەۋەبىدىن ئۆلگەنلەر ئون تۆت مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. **50** ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى يېنىدا تۇرغان مۇسانىڭ يېنىغا يېنىپ كەلدى؛ ۋابا توختىدى.

17 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **2** «سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ، ئۇلاردىن ئاتا جەمەتى ۋېنچە، ھەر قەبىلىنىڭ ئەمىرىدىن بىردىن ئون ئىككى ھاسا ئالغىن؛ سەن ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ھاسىسىغا يېزىپ قويغىن. **3** لاۋىي قەبىلىسىنىڭ ھاسىسىغا ھارۇننىڭ ئىسمىنى يازغىن، چۈنكى ھەربىر ئاتا جەمەت قەبىلە باشلىقى ئۈچۈن بىر ھاسا ۋەكىل بولىدۇ. **4** سەن بۇ ھاسىلارنى جامائەت چېدىرىدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق [ساندۇقىنىڭ] ئالدىغا، يەنى مەن سېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدىغان يەر رەگە قويغىن. **5** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن تاللىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ھاسىسى بىخ سۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللارنىڭ سىلە رەگە غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ ماڭا ئاگاھلانمايدىغان قىلىسۇن». **6** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا شۇنداق سۆز قىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممە ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا بىردىن ھاسىنى، جەمئىي بولۇپ ئون ئىككى ھاسىنى بەردى؛ ھەربىر ئاتا جەمەتكە بىر ھاسا ۋەكىل بولدى، ھارۇننىڭ ھاسىسىمۇ شۇلارنىڭ ئىچىدە ئىدى. **7** مۇسا ھاسىلارنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىغا ئەكىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا قويدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، مۇسا ئەتىسى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىغا كىرىۋىدى، مانا، لاۋىي جەمەتىگە ۋەكىل بولغان ھارۇننىڭ ھاسىسى بىخ سۈرۈپ، غۇنچىلاپ، چېچەك كەپ، بادام چۈشكەنىدى. **9** مۇسا ھاسىلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئېلىپ چىقىپ، ئىسرائىل خەلقىگە كۆرسەتتى؛ ئۇلار كۆرگەندىن كېيىن ھەر كىم ئۆز ھاسىلىرىنى ئېلىپ كېتىشتى. **10** پەرۋەردىگار مۇساغا:— شۇ ئاسىيلىق قىلغۇچى بالىلارغا بىر ئاگاھ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھارۇننىڭ ھاسىسىنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىنىڭ ئالدىغا ئەكىرىپ قويغىن. شۇنداق قىلساڭ سەن ئۇلارنىڭ غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ، ماڭا ئاگاھلانمايدىغان قىلىسەن؛ ئۇلارمۇ شۇنىڭ بىلەن ئۆلۈپ كەتمەيدۇ،— دېدى. **11** مۇسا شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۆزىگە قاناداق ۋېيرۇغان بولسا ئۇ شۇنداق قىلدى. **12** ئىسرائىللار مۇساغا سۆز قىلىپ:— بىز نەپەسىتىن قالاي دەۋاتىمىز، بىز ئۆزىمىز ھەممىمىز ئۆزىگەشتۇق! **13** پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت چېدىرىغا يېقىنلاشقانلار ئۆلەي دېگىلىدۇ، شۇنداق ئىكەن، بىز ھەممىمىز مۇتلەق نەپەسىتىن قېلىشىمىز كېرەكمۇ؟— دېيىشتى.

18 پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى:— سەن، ئوغۇللىرىڭ ۋە ئاتا جەمەتىڭدىكىلەر سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە مۇقەددەسنى جايغا مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناھنى، شۇنىڭدەك سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ بىرلىكتە كاھىنلىق ۋەزىپىسىگە مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناھنى ئۈستۈڭگە رەگە ئالىسىلەر. **2** سەن قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋىي قەبىلىسىدىكىلەرنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبىلىسىدىكىلەرنى ئۆزۈڭگە بىلەن بىرلەشتۈر ھەم ئۇلارنى خىزمىتىڭنى قىلىشى ئۈچۈن باشلاپ ئېلىپ كەل؛ بىراق سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرى ئالدىدا خىزمەتلەرنى قىلىسۇن. **3** ئۇلار سېنىڭ ۋېيرۇقلىرىڭنا تەييار تۇرۇپ، شۇنداقلا چېدىردىكى بارلىق خىزمەت-ۋەزىپىسىنى ئۈتەيدۇ؛ پەقەت مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا ۋە قۇربانگاھقا يېقىنلاشمىسۇن؛ ئۇنداق قىلسا، ئۇلارمۇ، سىلەرمۇ ئۆلۈپ كېتىسىلەر. **4** ئۇلار سېنىڭ بىلەن بىرلىشىپ، جامائەت چېدىرىدىكى ۋەزىپىنى ئۈتەپ، قىلىدىغان ھەربىر ئىشنى قىلسۇن؛ پەقەتلا ھېچ يات كىشىلەر سىلە رەگە يېقىنلاشمىسۇن. **5** قەھر-غەزەپ يەنە ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، سىلەر مۇقەددەس جايدىكى ۋەزىپە بىلەن قۇربانگاھدىكى ۋەزىپىنى ئۈتەشكە مەسئۇل بولۇڭلار. **6** مانا، مەن ئۆزۈم سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلار بولغان لاۋىيلارنى ئىسرائىللار ئىچىدىن تاللاپ چىقتىم؛ ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىشقا پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلىنغان بولۇپ، سىلە رەگە سوۋغا سۈپىتىدە ئاتا قىلىنغان. **7** لېكىن سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە كاھىنلىق ۋەزىپە گۈلدەرە تۇرۇپ، قۇربانگاھتىكى بارلىق ئىشلارنى ھەم پەردە ئىچىدىكى ئىشلارنى بېجىرىڭلار، سىلەرنىڭ ۋەزىپە گۈلدىرى شۇنداق بولسۇن. كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى، خىزمىتىمدە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن سىلە رەگە سوۋغا قىلىپ بەردىم؛ يات ئادەملەر يېقىنلاشسا، ئۆلتۈرۈۋېتىلسۇن. **8** پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى:— مەن ماڭا سۈنۈلغان كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، يەنى ئىسرائىللار ماڭا مۇقەددەس دەپ ئاتىغان بارلىق نەرسىلەرنى ئۆلۈشۈڭلار بولسۇن دەپ، مانا مەن ئۇلارنى بەلگىلىمە بىلەن ساڭا ۋە سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭغا تەقدىم قىلدىم. **9** ئىسرائىللار ئۈتىنا سۈنىدىغان، «ئەلۋەتتە مۇقەددەس» نەرسىلەردىن سىلە رەگە مۇنۇلار قالدۇرۇپ بېرىلىدۇ:— ئۇلارنىڭ ماڭا ئاتاپ سۈنغان بارلىق نەرسىلىرى، يەنى بارلىق ئاشلىق ھەدىيەلەردىن، بارلىق گۈناھ قۇربانلىقلىرىدىن، بارلىق ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن «ئەلۋەتتە مۇقەددەس» ھېسابلانغانلىرى، ساڭا ۋە ئەۋلادلىرىڭغا ئاتا قىلىنىدۇ. **10** سەن شۇ [ئۇلۇشۇڭنى] «ئەلۋەتتە مۇقەددەس» سۈپىتىدە يېگىن؛ سىلەردىن بولغان ھەربىر ئەر كىشى ئۇنى يېسۇن؛ ئۇ ساڭا «ئەلۋەتتە مۇقەددەس» دەپ بىلىنسۇن. **11** مۇنۇلار مۇنۇ سېنىڭ بولىدۇ:— ئىسرائىللارنىڭ سوۋغاتلىرى ئىچىدىن كۆتۈرمە ھەدىيەلەر، بارلىق يۇلۇكلاتما ھەدىيەلەر سېنىڭ؛ مەن ئۇلارنى ساڭا، شۇنداقلا ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىلىمە بىلەن تەقدىم قىلدىم؛ سېنىڭ ۋۇجۇدىڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. **12** زەيتۇن مېيىدىن ئەڭ ئېسىلنى، يېڭى شارابتىن ئەڭ ئېسىلنى،

شۇنداقلا ئاشلىقتىن ئەڭ ئېسىلىنى، يەنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنغان دەسلەپكى پىشقان مەھسۇلاتلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا تەقدىم قىلىپ بەردىم. 13 ئۆلار يەردىن ئېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئە كەلگەن دەسلەپكى پىشقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى سېنىڭ بولسۇن؛ ۋۇ ۋۇڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. 14 ئىسرائىلدا خۇداغا مۇتلەق ئاتىلىدىغان ھەربىر نەرسە سېنىڭ بولىدۇ. 15 ئۆلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈرىدىغان بارلىق جانۋارلارنىڭ ئۆنجىلىرى، مەيلى ئىنسان ياكى ئۆلاغ-چارپاي بولسۇن سېنىڭ بولىدۇ؛ ھالبۇئكى، ئىنسانلارنىڭ ئۆنجىلىرىنى بولسا ئۆلارنى تۆلەم تۆلەپ ياندۇرۇۋالسۇن ۋە ناپاك ھايۋانلارنىڭ ئۆنجىلىرىنى تۆلەم تۆلەپ ياندۇرۇۋالسۇن. 16 تۆلەم تۆلەش كېرەك بولغانلار ئۆچۈن يېشى بىر ئايلىقتىن ئاشقاندا تۆلەم پۇلى تۆلەنسۇن؛ ئۆلارغا سەن توختاتقان باھا بويىچە، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ‹بىر شە كەل يىگىرمە گەراھدۇر› باھا قويۇپ، بەش كۈمۈش شە كەل ئال. 17 پەقەت ئۆنجى كالا، ئۆنجى قوي ياكى ئۆنجى ئوغلاققا تۆلەم ئالساڭ بولمايدۇ؛ ئۆلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەسۇر. سەن ئۆلارنىڭ قېنىنى قۇربانگاھقا چېچىپ، مېيىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلدىغان، ئۇنىڭغا خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە كويدۇرگىن. 18 ئۆلارنىڭ گۆشى سېنىڭ بولىدۇ؛ خۇددى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىنغان تۆش ۋە ئوڭ ئارقا پۇتىغا ئوخشاش، ساڭا تەۋە بولىدۇ. 19 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنغان مۇقەددەس نەرسىلەر ئىچىدىكى كۆتۈرمە ھەدىيە-قۇربانلىقتىنڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان ئوغۇل-قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بىلەن تەقدىم قىلدىم. بۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان ئەۋلادلىرىڭ ئۆچۈن مەڭگۈلۈك تۇزلۇق ئەھدە بولىدۇ. 20 پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى:— [ئىسرائىل] زېمىنىدا سېنىڭ ھېچقانداق مىراسىڭ بولمايدۇ، ئۆلارنىڭ ئارىسىدىمۇ ھېچقانداق نېسىۋەڭ بولمايدۇ؛ ئىسرائىللار ئارىسىدا مانا مەن تۇزۇم سېنىڭ نېسىۋەڭ، سېنىڭ مىراسىڭدۇرمەن. 21 لاۋىيلارغا بولسا، ئۆلارنىڭ ئۆتەيدىغان خىزمەتلىرى، يەنى جامائەت چېدىرىدىكى خىزمىتى ئۈچۈن، مانا مەن ئىسرائىلدا تەقدىم قىلىنغان بارلىق «ئوندىن بىر ئۆلۈش»نىڭ ھەممىسىنى ئۆلارغا مىراس قىلىپ بە رگەئمەن. 22 ئۇنىڭدىن كېيىن، گۇناھكار بولۇپ ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئىسرائىللار جامائەت چېدىرىغا يېقىنلاشمىسۇن. 23 جامائەت چېدىرىدىكى خىزمەتنى بولسا، ئۇنى ئۆتىگۈچىلەر پەقەت لاۋىيلارلا بولىدۇ ۋە شۇ ئىشتا بولغان گۇناھنى ئۆزلىرى ئۈستىگە ئالىدۇ، بۇ سىلەر ئۈچۈن ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد مەڭگۈلۈك بىر بەلگىمە بولىدۇ؛ ئۆلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدە ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ. 24 چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۈنغان «ئوندىن بىر ئۆلۈش»نى لاۋىيلارغا مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىدىغان بولدۇم، شۇڭا مەن ئۆلار توغرۇلۇق: ئىسرائىللار ئىچىدە ھېچقانداق مىراسى بولسا بولمايدۇ، — دېدىم. 25 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:— 26 سەن لاۋىيلارغا ئېيتقىن: «سىلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن مەن سىلە رگە مىراس بولسۇن دەپ تەقدىم قىلغان «ئوندىن بىر ئۆلۈش»نى ئالغان ئىگەنلىرىلەر، سىلەر شۇ ئوندىن بىر ئۆلۈشنىڭ يەنە ئوندىن بىر ئۆلۈشىنى ئايرىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۈنىۋېلىڭلار. 27 بۇ يول بىلەن سىلەرنىڭ شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»ڭلار سىلە رگە «خاماندىكى ئاشلىقىڭلار»دىن ھەم «شاراب كۆچىكىدىكى تولۇپ تاشقان شارابىڭلار»دىن ئاتالغانلار ھېسابلىنىدۇ. 28 ئۇنداق بولغاندا، سىلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن ئالغان ئوندىن بىر ئۆلۈشنىڭ ھەممىسىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈنىسىلەر؛ سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتىغان شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كاھىن ھارۇنغا بېرىڭلار. 29 سىلە رگە تەقدىم قىلىنغان بارلىق نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلىنى ئېلىپ شۇلارنى مۇقەددەس ھېسابلاپ «پەرۋەردىگارغا ئاتالغان تولۇق كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۈنىۋېلىڭلار». 30 شۇڭا سەن لاۋىيلارغا ئېيتقىنكى، «سىلەر شۇلاردىن ئەڭ ئېسىلىنى كۆتۈرۈپ سۈنىساڭلار، بۇ سىلەر لاۋىيلارنىڭ خاماندىكى ئاشلىقىڭلار ۋە شاراب كۆچىكىدىكى شارابىڭلارغا ئوخشاش ھېسابلىنىدۇ. 31 شۇنداق قىلغاندىن كېيىن سىلەر ۋە ئۆيدىكىلىرىڭلار شۇ «ئوندىن بىر ئۆلۈش»لەرنى خالىغان يەردە يېسە ڭلار بولىدۇ، چۈنكى بۇ سىلەرنىڭ جامائەت چېدىرىدىكى خىزمىتىڭلارنىڭ ئىنئامى بولىدۇ؛ 32 سىلەر [شۇ ئۆلۈشلەردىن] ئەڭ ئېسىلىنى كۆتۈرۈپ سۈنىساڭلار، مۇشۇ ئىشىڭلار سەۋەبىدىن گۇناھكار بولمايسىلەر. ئۇنداق قىلساڭلار سىلەر ئىسرائىللار ئاتىغان مۇقەددەس نەرسىلەرنى بۇلغىمايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆلەيسىلەر».

19 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— 2 مەن پەرۋەردىگار ئەمر قىلغان قانۇن-بەلگىمە شۇنىڭ:— سەن ئىسرائىللارغا ۋېيرۇغىن، ئۆلار ھېچىرىم، نۇقسانسىز، ۋېيۇنتۇرۇق سېلىنمىغان قىزىل ياش سىيىردىن بىرنى سېنىڭ يېنىڭغا ئە كەلسۇن. 3 سەن سىيىرنى كاھىن ئەلئىزارغا تاپشۇر، ئۇ ئۇنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئەپچىقىسۇن، ئاندىن بىرسى سىيىرنى ئۇنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. 4 كاھىن ئەلئىزار بارمىقىنى قانغا سىلەپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا قارىتىپ يەتتە مەرتەم چاچىسۇن. 5 ئاندىن بىرسى ئەلئىزارنىڭ كۆز ئالدىدا پۈتكۈل سىيىرنى كويدۇرسۇن، يەنى ئۇنىڭ تېرىسى، گۆشى، قېنى ۋە تېزە كلىرىنى كويدۇرسۇن. 6 كاھىن كېدىر ياغىچى، زوفا ئوسۇملۇقى ۋە قىزىل رەختنى سىيىر كويدۇرۇلىدىغان ئوتقا تاشلىسۇن. 7 ئاندىن كاھىن ئۆز كېيىمىنى يۇسۇن ۋە بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن كېيىن با رگاھقا كىرىشكە بولىدۇ، لېكىن كاھىن كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 8 سىيىرنى كويدۇ رگەن كىشىمۇ كېيىملىرىنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 9 پاك بىر ئادەم سىيىرنىڭ كۈلىنى يىغىپ با رگاھنىڭ سىرتىدىكى پاك بىر يە رگە قويسۇن؛ ئۇ ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»نى ياساشقا شۇ يەردە ساقلانسۇن، ئۇ بىر «گۇناھنى پاكلىغۇچى»دۇر. 10 سىيىرنىڭ كۈلىنى يىغىشتۇرغان ئادەم ئۆزىنىڭ كېيىملىرىنى يۇسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. بۇ ئىسرائىللارغا ۋە ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان مۇساپىرلارغا مەڭگۈلۈك قانۇن-بەلگىمە بولىدۇ. 11 ـ ئۆلۈككە، يەنى ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەستىگە تېگىپ كەتكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈن ناپاك سانىلىدۇ. 12 ئۇ ئادەم ئۇچىنچى كۈنى [ئاشۇ سۇ] بىلەن ئۆزىنى پاكلىسۇن، ھەمدە يەتتىنچى كۈنىمۇ پاكلىسۇن، ئاندىن ئۇ پاك سانىلىدۇ؛ ئە گەر ئۇ ئۇچىنچى كۈنى ھەمدە يەتتىنچى كۈنى ئۆزىنى پاكلىمىسا، پاك سانالمايدۇ. 13 ھەرقانداق ئادەم ئۆلۈككە، يەنى ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەستىگە تېگىپ كەتسە، ھەمدە ئۆزىنى پاكلىمىسا، يەۋەردىگارنىڭ چېدىرىنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ شۇ كىشى ئىسرائىل ئارىسىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ چۈنكى «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۇنىڭغا سېپىلمىگىچە، ئۇ ناپاك سانىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ناپاكلىقى تىنىچە ئۈستىدە ئۈستىدە ئۆرىدۇ. 14 ئە گەر بىرەر كىشى بىر چېدىر ئىچىدە ئۆلۈپ قالغان بولسا، ئۇ ئوغرۇلۇق قانۇن-بەلگىمە مۇنداق بولىدۇ:— شۇ چېدىرغا كىرگەن ھەربىرسى ۋە چېدىردا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ھەربىرى يەتتە كۈن ناپاك سانىلىدۇ. 15 ھەربىر ئوچۇق ئوزغان، ئاغزى يېپىلمىغان قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسى ناپاك سانىلىدۇ. 16 شۇنىڭدەك دالادا قىلىچ-شەمشىر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلە رگە، ياكى ئۆزى ئۆلۈپ قالغانلىقى ئۈچۈنكىمە، ياكى ئادەمنىڭ ئۈستىخىنىنغا ياكى قەبرىسىگە تەگكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانىلىدۇ. 17 كىشىلەر بۇ ناپاك كىشى ئۈچۈن «پاكلاندۇرغۇچى قۇربانلىق»نىڭ كۈلىدىن ئازراق ئېلىپ كومزەككە سېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئېقىن سۇ قويسۇن. 18 ئاندىن پاك بىر كىشى زوفا ئوسۇملۇكىنى ئېلىپ شۇ سۇغا تەگكۈزۈپ ئۇنى چېدىرغا ۋە ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارغا ھەم شۇ يەردە ئۆرىگەن بارلىق كىشىلەرنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويسۇن، ۋە يەنە ئۇنى ئۈستىخانىغا، ئۇلتۇرۇلگۈچىگە ياكى قەبرىگە تەگكەن كىشىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويسۇن. 19 ئۇچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ھېلىقى پاك ئادەم [پاك بولمىغان ئادەملەرنىڭ] ئۈستىگە شۇ سۇنى سېپىپ قويسۇن، شۇنداق قىلغاندا، يەتتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئۇ كىشى پاكلانغان بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ كىشى كېيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، كەچ كىرگەندە ئۇ پاك سانىلىدۇ. 20 لېكىن ناپاك بولۇپ قېلىپ، ئۆزىنى پاكلىمىغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن، جامائەت ئارىسىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۇنىڭ ئۈستىگە سېپىلمىگەن، شۇڭا ئۇ ناپاك سانىلىدۇ. 21 بۇ ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بولىدۇ. «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»نى سەپكەن كىشى بولسا ئۆزىنىڭ كېيىملىرىنى يۇيۇپ ۋە «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»غا تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 22 ناپاك كىشى

تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ، بۇ نەرسىلە رگە تەگكەن كىشىلەرمۇ كەچ كەرگۈچە ناپاك سانالسۇن.

20 بىرىنچى ئايىنىڭ ئىچىدە ئىسرائىللار، يەنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى زىن چۈلگە يېتىپ كېلىپ، قادەشتە تۇرۇپ قالدى؛ مەريەم شۇ يەردە ۋاپات بولدى ۋە شۇ يە رگە دەپنە قىلىندى. 2 جامائەتكە ئىچىدىغانغا سۇ يوق ئىدى، ئۇلار يىغىلىپ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى تۇردى. 3 خەلق مۇسا بىلەن تە گىشىپ: —قېرىنداشلىرىمىز پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن چاغدا بىزمۇ بىللە ئۆلسەك يېتىكەن! 4 سىلەر نېمە ئۈچۈن بىز ۋە چارپايلىرىمىزنى بۇ يەردە ئۆلۈپ كەتسۇن دەپ، پەروەردىگارنىڭ جامائىتىنى بۇ چۆل-جەزىرىگە باشلاپ كەلدىڭلار؟ 5 سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ بۇنداق دەھشەتلىك يە رگە ئە كەلدىڭلار؟ بۇ يەردە يا تېرىقچىلىق قىلغىلى يەر بولمىسا، يا ئەنجۈر، ئۈزۈم، ئانار بولمىسا، ئىچىدىغانغا سۇمۇ بولمىسا، — دېيىشتى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەتتىن ئايرىلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ دۇم يېقىلۇدى، پەروەردىگارنىڭ جۇلاسى ئۇ ئىككىسىگە ئايان بولدى. 7 پەروەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 8 ھاسىنى قولۇڭغا ئال، ئاندىن سەن ئاكاڭ ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەتنى يىغىپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا قورام تاشقا ۋېرىۋق قىل؛ شۇنداق قىلساڭ قورام تاش ئۆز سۈيىنى چىقىرىدۇ؛ شۇ يول بىلەن سەن ئۇلارغا سۇ چىقىرىپ، جامائەت ۋە چارپايلىرى ئىچىدىغانغا سۇ بېرىسەن. 9 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەروەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە پەروەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن ھاسىنى ئالدى. 10 مۇسا بىلەن ھارۇن ئىككىسى جامائەتنى قورام تاشنىڭ ئالدىغا يىغدى ۋە مۇسا ئۇلارغا: — گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئاسىيلار! بىز سىلە رگە بۇ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بېرەيلىمۇ؟! — دېدى. 11 ئاندىن مۇسا ھاسىسى بىلەن قورام تاشنى ئىككى قېتىم ئۇرۇۋېدى، ناھايىتى كۆپ سۇ ئېقىپ چىقتى، سۈدىن جامائەتمۇ، چارپايلارمۇ ئىچىشتى. 12 پەروەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: — سىلەر ماڭا ئىشەنمەي، ئىسرائىللار ئالدىدا مېنى مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىگىنىڭلار ئۈچۈن، ئىككىڭلارنىڭ بۇ جامائەتنى مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىپ بە رگەن زېمىنغا باشلاپ كىرىشىڭلارغا يول قويمايمەن، — دېدى. 13 سۇ چىقىرىلغان جاي «مەرىباھ سۈلىرى» دەپ ئاتالغان، ئىسرائىللار شۇ يەردە پەروەردىگار بىلەن تاكالاشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. 14 مۇسا قادەشتىن ئېدوم پادىشاھى بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «قېرىنداشلىرى ئىسرائىل مۇنداق دەيدۇ: — بىز تارتىۋاتقان جەبر-جاپالارنىڭ قانداقلىقى ئۆزلىرىگە مەلۇم، 15 بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز مىسىرغا چۈشكەن بولۇپ، بىز مىسىردا ئۇزاق زامان تۇرۇپ كەتتۇق؛ مىسىرلىقلار بىزگىمۇ، بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يامان مۇئامىلە قىلدى؛ 16 بىز پەروەردىگارغا يېلىنىۋېدۇق، ئۇ بىزنىڭ زارىمىزغا قۇلاق سېلىپ، پەرشىتە ئەۋەتىپ بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. ھازىر مانا، بىز ئۆزلىرىنىڭ چېگىرىسىغا جايلاشقان قادەش دېگەن بىر شەھەردە تۇرۇۋاتىمىز. 17 ئەمدى بىزنىڭ زېمىنلىرىدىن ئۆتۈشىمىزگە رۇخسەت قىلغان بولسىلا، بىز ئېتىز-ئېرىق ۋە ئۈزۈمزارلىقلاردىن ئۆتمەيمىز، قۇدۇقلىرىڭلادىن سۈمۈ ئىچمەيمىز؛ «خان يولى» بىلەن مېڭىپ چېگىرلىرىدىن ئۆتۈپ كەتكۈچە ئوڭ-سولغا بۇرۇلمايمىز» — دېدى. 18 لېكىن ئېدومىلار ئۇنىڭغا: «سىلەرنىڭ بىزنىڭ زېمىنىمىزدىن ئۆتۈشۈڭگە رگە بولمايدۇ، ئۆتىمەن دېسە كەلەر قىلىچ كۆتۈرۈپ سىلە رگە جەنگگە چىقىمىز» — دېدى. 19 ئىسرائىللار ئۇنىڭغا: «بىز «كۆتۈرۈلگەن يول» بىلەن ماڭىمىز، ئۆزىمىز ۋە مالىلىرىمىز سۈيۈڭلارنى ئىچىسەك، نەرخى بويىچە ھەققىنى بېرىمىز؛ بىز پەقەت پىيادە ئۆتۈپ كېتىمىز، باشقا ھېچ تەلىپىمىز يوق» دېۋېدى، 20 ئېدوم پادىشاھى: «ياق. ئۆتمەيسىلە!» دېدى. ئېدوم [پادىشاھى] ناھايىتى كۆپ ئادەمنى باشلاپ چىقىپ ئىسرائىللارغا زور ھەيۋە كۆرسەتتى. 21 شۇنداق قىلىپ ئېدومىلار ئىسرائىللارنىڭ ئۇلارنىڭ تەۋەلىكىدىن ئۆتۈشىگە ئەنە شۇ يوسۇندا يول قويمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئېدومىلارنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ كەتتى. 22 ئۇلار قادەشتىن يولغا چىقتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ھور تېغىغا كەلدى. 23 پەروەردىگار ئېدومنىڭ چېگىرىسىدىكى ھور تېغىدا مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 24 ھارۇن ئۆز خەلقىلىرىگە قوشۇلۇپ كېتىدۇ، ئىككىڭلار مەرىباھ سۈلىرى دېگەن جايدا مېنىڭ ئەمرىمگە خىلاپلىق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىپ بە رگەن زېمىنغا كىرىشىگە بولمايدۇ. 25 سەن ھارۇن بىلەن ئوغلى ئەلئازارنى ئېلىپ ھور تېغىغا چىققىن؛ 26 ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، ئوغلى ئەلئازارغا كىيدۈرۈپ قوي، ھارۇن شۇ يەردە ئۆلۈپ، ئۆز خەلقىلىرىگە قوشۇلىدۇ. 27 مۇسا پەروەردىگارنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ئۇچەيلەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ كۆز ئالدىدا ھور تېغىغا چىقتى. 28 مۇسا ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ ئۆنىڭ ئوغلى ئەلئازارغا كىيدۈرۈپ قويدى؛ ھارۇن تاغنىڭ چوققىسىدا ئۆلدى. ئاندىن مۇسا بىلەن ئەلئازار تاغدىن چۈشۈپ كەلدى. 29 پۈتكۈل جامائەت ھارۇننىڭ ئۆلگەنلىكىنى بىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتى ھارۇن ئۈچۈن ئوتتۇز كۈن ماتەم تۇتتى.

21 جەۋبىتا تۇرۇشلۇق ئارىد مەملىكىتىنىڭ قانائانىيلاردىن بولغان پادىشاھى ئىسرائىللارنىڭ ئاتارىم يولى بىلەن كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، چىقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ، نەچچەيلەنىنى تۇتقۇن قىلىپ كەتتى. 2 ئاندىن ئىسرائىللار پەروەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: «ئە گەر بۇ خەلقنى بىزنىڭ قولىمىزغا پۈتۈنلەي تاپشۇرىدىغان بولساڭ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ تاشلايمىز» — دېدى. 3 پەروەردىگار ئىسرائىللارنىڭ پەريادىنى ئاڭلاپ، قانائانلىيلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قانائانىيلارنى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ۋەيران قىلدى؛ شۇ سەۋەبتىن ئۇلار شۇ يەرنى «خورماھ» دەپ ئاتىدى. 4 ئۇلار ھور تېغىدىن يولغا چىقىپ، ئېدوم زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتۈش ئۈچۈن، قىزىل دېڭىز بويىدىكى يولنى ۋىلاپ ماڭدى؛ خەلق مۇشۇ يول سەۋەبىدىن كۆڭلىدە تولىمۇ تاقەتسىز بولۇپ، 5 خۇداغا ۋە مۇساغا قارشى چىقىپ: — سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى چۆل-جەزىرىدە ئۆلسۇن دەپ مىسىر زېمىنىدىن باشلاپ چىققانسىلەر؟ بۇ يەردە يا ئاشلىق، يا سۇ يوق، كۆڭلىمىز بۇ ئەرزىمەس نانلاردىن بىزار بولدى، دېيىشتى. 6 شۇ سەۋەبتىن پەروەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتتى؛ يىلانلار ئۇلارنى چاقتى، شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللاردىن نۇرغۇن ئادەم ئۆلۈپ كەتتى. 7 خەلق مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆتۈنگۈنا: — بىز ئاغزىمىزنى بۇزۇپ، پەروەردىگارغا ھەم ساڭا ھۇجۇم قىلىپ، يامان گەپ قىلىپ گۇناھ قىلدۇق؛ پەروەردىگارغا تىلاۋەت قىلساڭ، ئۇ بۇ يىلانلارنى ئارىمىزدىن ئېلىپ كەتكەي، — دېۋېدى، مۇسا خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلدى. 8 پەروەردىگار مۇساغا: — سەن بىر زەھەرلىك يىلاننىڭ شە كلىنى ياساپ خادىغا ئېسىپ قويغىن؛ يىلان چېقىۋالغان ھەربىرى ئۇنىڭغا قارىسىلا قايتا ھاياتقا ئېرىشىدۇ، — دېدى. 9 مۇسا مىستىن بىر يىلان ياسىتىپ خادىغا ئېسىپ قويدى؛ ۋە شۇنداق بولدىكى، يىلان بەركىمنى چېقىۋالغان بولسا، ئۇ بۇ مىس يىلانغا قارىسىلا، ئۇلار ھايات قالدى. 10 ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 11 يەنە ئوبوتتىن يولغا چىقىپ، موئاب زېمىنىنىڭ ئۆدۈلىدا كۈن چىقىش تەرەپتىكى ئىيە-ئىبارىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 12 ئۇلار يەنە ئۇ يەردىن يولغا چىقىپ زەرەد جىلغىسىدا چېدىر تىكتى. 13 يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ ئامورىيلارنىڭ زېمىنىنىڭ چېتىدىن چىقىپ چۆل-بياۋاندىن ئوتۇپ، ئېقىپ تۇرغان ئارنون دەريەسىنىڭ ئۇ قېتىدا چېدىر تىكتى ‹چۈنكى ئارنون دەريەسى موئابىيلارنىڭ چېگىرىسى بولۇپ، موئابىيلار بىلەن ئامورىيلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى. 14 شۇنىڭا «پەروەردىگارنىڭ جەڭنامىسى» دېگەن كىتابتا: — «سۇفاھدىكى ۋاھەب ۋە دەريا-ۋادىلىرى، ئارنون دەريەسى ۋە جىلغىلىرىنىڭ يانباغرلىرى، ئارنونىڭ ئۆزالغۇسىغچە يېتىپ، موئابنىڭ چېگىرىسىغا چۈشىدۇ› دەپ پۈتۈلگەندەك. 16 [ئىسرائىللار] يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ بەئە رگە كەلدى؛ «[بەئەر]» قۇدۇق دېگەن مەنىدە بولۇپ، ئىلگىرى پەروەردىگار مۇساغا: «سەن خەلقنى يىغ، مەن ئۇلارغا ئىچىدىغان سۇ بېرەي» دېگەندە شۇ قۇدۇقنى كۆزدە تۇتقان. 17 شۇ چاغدا ئىسرائىللار مۇنۇ ناخشىنى ئېيتىشقان: — «ئاھ قۇدۇق، چىقىسۇن سۈيۈڭ بۇلدۇقلاپ، ناخشا ئېيتىڭلار، قۇدۇققا بېغىشلاپ: 18 بۇ قۇدۇقنى ئە مىرلەر، خەلقنىڭ كاتىلىرى قازغان، قانۇن چىقارغۇچىنىڭ سۈزگى بىلەن، ھاسىلىرى بىلەن قازغان». ئىسرائىللار چۆل-بياۋاندىن يەنە ماتتاناھقا، 19 ماتتاناھتىن ناھالىيەلگە، ناھالىيەلدىن باموتقا، 20

باموتىن موئاب دالاسدىكى جىلغغا، يەنە چۆل-باياۋان تەرەپكە قاراپ تۇرغان پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا يېتىپ باردى. **21** ئىسرائىللار ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: **22** — بىزنىڭ تۆز زېمىنلىرىدىن ئۆتىۋېلىشىمىزگە ئىجازەت بەرگەيلا؛ بىز سىلىنىڭ ئېتىزلىقلىرىغا ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىغا كىرمەيمىز، قۇدۇقلىرىدىن سۈمۈ ئىچمەيمىز؛ تەۋەلىرىدىن ئۆتۈپ كەتكۈچە «خان يولى»دىن چىقمايمىز، — دېدى. **23** سىھون ئىسرائىللارنى تۆز چېگرىسىدىن ئۆتكۈلى قويمايلا قالماستىن، ئەكسىچە ئۆز ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشمەن دەپ، تۆزىنىڭ بارلىق خەلقىنى يىغىپ چۆلگە قاراپ ئاتلاندى. ئۇ ياھازغا كېلىپ ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **24** ئىسرائىللار ئۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ يۇرتىنى ئارنون دەرياسىدىن يابوك دەرياسىغىچە، يەنى ئامموننىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە ئىگىلدى؛ ئامموننىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا بەك مۇستەھكەم ئىدى. **25** ئىسرائىللار بۇ يەردىكى ھەممە شەھەرنى ئىگىلدى ھەم ئامورىيلارنىڭ شەھەرلىرىگە، يەنى ھەشبونغا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق يېزا-قىشلاقلارغىمۇ كىرىپ ئورۇنلاشتى. **26** چۈنكى ھەشبون ئەسلىدە ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ مەركىزىي شەھىرى ئىدى؛ سىھون ئەسلىدە موئابنىڭ ئىلگىركى پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان، ئۇنىڭ ئارنون دەرياسىغىچە بولغان ھەممە زېمىننى تارتىۋالغانىدى. **27** شۇ سەۋەبتىن شائىرلار: — «ھەشبونغا كېلىڭلار! مانا سىھوننىڭ شەھىرى يېڭىۋاشتىن قۇرۇلسۇن، سىھوننىڭ شەھىرى مەھكەم قىلىنسۇن. **28** چۈنكى ھەشبوننىڭ تۆزىدىن چىقتى بىر ئوت، سىھوننىڭ شەھىرىدىن بىر يالقۇن يالقۇنلاپ، يۇتۇۋەتتى موئابنىڭ ئار شەھىرىنى، ئارنوندىكى ئېگىز جايلارنىڭ ئەھىرلىرىنى. **29** ۋاي ساگا ئەي موئاب! ھەي كېموشنىڭ ئۇممىتى، ئۇ گۈمشتىڭلار! چۈنكى [كېموش] تۆز ئوغۇللىرىنى قاچقۇنغا ئايلاندۇردى، قىزلىرىنى ئەسىرلىككە بېرىپ، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا ئۇتۇپ بەردى! **30** بىز ئۇلارنى يېقىتىۋەتتۇق، ھەشبون تاكى دىبونغىچە ھالاك بولدى؛ بىز ھەتتا نوفاھتىچە ‹نوفاھتىن مەدەباغا يېتىدۇ› ئۇلارنىڭ يۇرتىنى ئۆمىران قىلىۋەتتۇق!» — دەپ شېئىر يېزىشقانىدى. **31** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەنە شۇ تەرىقىدە ئامورىيلارنىڭ يۇرتىغا ئورۇنلاشتى. **32** مۇسا يائازەرنى چارلاپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى، ئاندىن ئىسرائىللار يائازەرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇ يەرلەردىكى ئامورىيلارنى يېرىدىن قوغلىۋەتتى. **33** شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ، باشلىنىڭ يولىنى ويلاپ ماگىدى؛ باشلىنىڭ پادىشاھى ئوگ ۋە ئۇنىڭ بارلىق خەلقى چىقىپ ئەدرەيدە ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ تۈزدى. **34** پەرۋەردىگار مۇساغا: — قورقما، مەن ئۇنى، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ھەم زېمىنىنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ سەن ئۇنى ئىلگىرى ھەشبوندا تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونىنى قىلغاندەك قىلسەن، — دېدى. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئوگ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ھەم بارلىق خەلقىنىڭ بىرىنى قويماي قىرىپ تاشلىدى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنى ئىگىلدى.

22

ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ موئاب تۈزلە گۈلكلىرىدە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا چېدىر تىكتى. **2** ئىسرائىللارنىڭ ئامورىيلارغا قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق كۆرۈپ تۇرغانىدى. **3** موئابلار خەلقتىن ئىنتايىن قورقۇشتى، چۈنكى ئۇلار بەك كۆپ ئىدى؛ موئابىيلار ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن بەك ئالاقازادە بولۇپ كېتىشتى. **4** موئابىيلار مىدىيان ئاقساقاللىرىغا: «بۇ بىر توپ ئادەم ئەتراپىمىزدىكى ھەممە نەرسىنى، خۇددى كالا ئېتىزدىكى ئوتنى يالمىغاندەك يالماپ يەپ كېتىدىغان بولدى» — دېيىشتى. ئۇ چاغدا زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق موئابنىڭ پادىشاھى ئىدى. **5** ئۇ ئەلچىلەرنى بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ ئالدىغا، بالائامنىڭ ئانا يۇرتىدىكى ئۇلۇغ دەريا ۋىيدىكى پېتور شەھىرگە بېرىپ، بالائامنى چاقىرىپ كېلىشكە ئەۋەتىپ: پادىشاھىمىز: — «قارىسىلا، بىر خەلق مىسىردىن چىققانىدى؛ مانا، ئۇلار پۈتۈن زېمىنغا يامراپ كەتتى، مانا ئۇلار بىزنىڭ ئۇدۇلىمىزغا كېلىپ چۈشتى. **6** ئۇلار مېنىڭدىن كۈچلۈك بولغاچقا، ئەمدى ئۇزلىرى كېلىپ بۇ خەلقنى مەن ئۈچۈن بىر قارغاب بە رگەن بولسىلا؛ بەلكىم مەن ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقىرىشىم مۇمكىن؛ چۈنكى ئۇزلىرى كىمگە بەخت تىلىسىلە شۇنىڭ بەخت قۇچىدىغانلىقىنى، كىمنى قارغىسىلا، شۇنىڭ قارغىشىقا قالىدىغانلىقىنى بىلىمەن» دەيدۇ، دەگىلار، — دېدى. **7** موئابنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن مىدىيانىنىڭ ئاقساقاللىرى قولىرىدا پال سىلىش ئىشلىمىلىرىنى تېلىپ ماگىدى؛ ئۇلار بالائامنىڭ ئالدىغا كېلىپ بالاقنىڭ گەپلىرىنى يەتكۈزدى. **8** بالائام ئۇلارغا: — بۇگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، مەن يەۋەردىگارنىڭ ماگا قىلغان سۆزى يېتىچە سىلە رگە جاۋاپ يەتكۈزىمەن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن موئابنىڭ شۇ ئەمىرلىرى بالائامنىڭكىدە قونۇپ قالدى. **9** خۇدا بالائامنىڭكىگە كېلىپ: — سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان بۇ ئادەملەر كىم؟ — دېۋىدى، **10** بالائام خۇداغا: — موئاب پادىشاھى زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ماگا: **11** «قارىسىلا، مىسىردىن بىر خەلق چىققانىدى، ئۇلار پۈتۈن زېمىنغا يامراپ كەتتى؛ بۇ يە رگە كېلىپ مېنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى قارغاپ بەرسىلە، شۇنداق قىلسىلا بەلكىم ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ يەردىن قوغلۇۋېتەلىشىم مۇمكىن» — دېدى، — دېدى. **12** خۇدا بالائامغا: سەن ئۇلار بىلەن بىللە بارساڭ بولمايدۇ، ئۇ خەلقنى قارغىسا ئۆز بولمايدۇ، چۈنكى ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنغان، — دېدى. **13** بالائام ئەتىگەن ئۇرۇپ بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرىغا: — سىلەر ئۆز يۇرتۇڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنىڭ سىلەر بىلەن بىللە بېرىشىمغا رۇخسەت قىلمىدى، — دېدى. **14** موئابنىڭ ئەمەلدارلىرى قوپۇپ بالاقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بالائام بىز بىلەن بىللە كېلىشكە ئۇنىمىدى، — دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن بالاق تېخىمۇ كۆپ ۋە تېخىمۇ مۇتەۋەر ئەمەلدارلارنى ئەۋەتتى، **16** ئۇلار بالائامنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — «زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق مۇنداق دەيدۇ: — «ھېچنىمە سىلىنىڭ يېنىمغا كېلىشىلىرىنى توسۇمغاي؛ **17** چۈنكى مەن ئۇزلىرىنى زور شان-شۆھرەتكە ئېگە قىلىمەن، نېمە دېسىلە ماقۇل دەيمەن؛ شۇڭا ماگا ئەشۇ خەلقنى قارغاپ بەرسىلا بولىدۇ»، — دېدى. **18** بالائام بالاقنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋابەن: — بالاق ماگا ئۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز ئۆيىنى بەرسىمۇ، مەيلى چوڭ ياكى كىچىك ئىش قىلاي، خۇدايىم پەرۋەردىگارنىڭ ماگا ۋېرىۋاغلىرىدىن ھالقىپ كېتەلەيمەن. **19** سىلەرمۇ بۇگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، پەرۋەردىگار يەنە شۇ ئىشلار توغرىسىدا ماگا نېمە دەيدىكىن، شۇنى بىلەي، — دېدى. **20** شۇ كېچىسى خۇدا بالائامنىڭكىگە كېلىپ ئۇنىڭغا: — ئۇ كىشىلەر سېنى تە كلىپ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن، لېكىن سەن مېنىڭ ساگا ئېيتىدىغانلىرىم يېتىچە ئىش قىلىسىڭ كېرەك، — دېدى. **21** بالائام ئەتىگەن تۇرۇپ ئېشىكىنى توقۇپ موئابنىڭ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ماگىدى. **22** خۇدا بالائامنىڭ ماڭغانلىقىدىن غەزەپلەندى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى توسۇشقا يولدا تۇراتتى. ئۇ شۇ چاغدا ئېشىكىگە مىنىپ ئىككى غۇلامى بىلەن بىللە كېتىۋاتاتتى. **23** مادا ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قولىغا قىلىچ ئالغان ھالدا يولدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، يولدىن چىقىپ ئېتىزلىق بىلەن مېڭىۋىدى، بالائام ئېشەكنى يولغا چىقىپ مېڭىشقا دۇمبالاپ تۇردى. **24** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىككى تەرىپى توسما تام بىلەن توسالغان ئۈزۈمزارلىقتىكى تار بىر يولدا تۇرۇۋالدى. **25** ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ، تامغا قىستىلىپ مېڭىپ، بالائامنىڭ پۇتىنى تامغا قىستاپ يارىلاندۇرۇپ قويدى؛ بالائام ئېشەكنى يەنە دۇمبالدى. **26** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا يەنە ئالدىغراق بېرىپ، ئوڭ يا سولغا بۇرۇلۇشقا بولمايدىغان ئېتىمچە تار بىر يەردە كۈتۈپ تۇردى. **27** ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ ماگىمۇ، بالائامنىڭ تاستىدا يېتىۋالدى؛ بالائام قاتتىق خاپا بولۇپ، ئېشەكنى ھاسسى بىلەن قاتتىق دۇمبالاپ كەتتى. **28** بۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئېشەككە زۇۋان كەرگۈزۈۋېدى، ئېشەك بالائامغا: — مېنى ئۈچ قېتىم دۇمبالايدىغانغا ساگا نېمە يامانلىق قىپسىمەن؟ — دېۋىدى، **29** بالائام ئېشەككە: — سەن مېنى سەتلەشتۈردۈڭ، قولۇمدا قىلىچ بولغان بولسا ئىدى، سېنى چېپىپ ئۆلتۈرۈۋېتەتتىم! — دېدى. **30** ئېشەك بالائامغا: — مەن سېنىڭكى بولغىنىمدىن تارتىپ منىپ كەلگەن ئېشىكىڭ مەن ئەمەسمۇ؟ ئىلگىرى مەن ساگا مۇشۇنداق قىلىش ئادىتىم بولۇپ باققانمۇ؟ — دېۋىدى، — ياق، — دېدى [بالائام]. **31** ئەنە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار بالائامنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى، بالائام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچنى غىلىپىدىن چىقىرىپ، يولدا تۇرغانلىقىنى كۆردى؛ ئۇ يە رگە بېشىنى قويۇپ سەجدە قىلدى. **32** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: — سەن ئېشىككىڭنى

نېه ئۇچۇن ئۇچ قېتىم دۇمبالايسەن؟ قارىغىنا، ماڭغان يولۇڭ مېنىڭ نەزىرىمدە تەتۇر بولغاچقا، سېنى توسۇشقا چىققۇچى مەن تۇزۇم ئىدىم. **33** ئېشەك مېنى كۆرۈپ ئۇچ قېتىم مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇپ كەتتى، ئە گەر ئېشەك مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇپ كەتمىگەن بولسا، مەن ئاللىقاچان سېنى ئۆلتۈرۈپ ئېشەكنى تىرىك قالدۇرغان بولاتتىم، — دېدى. **34** بالائام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: — مەن گۇناھكارمەن، ئۆزلىرىنىڭ يولدا مېنى توسۇپ تۇرغانلىقلىرىنى كۆرمەپتىمەن، مۇبادا ئەمدى مېنىڭ بېرىشىم نەزىرلىرىدە رەزىل كۆرۈنسە، مەن قايتىپ كېتەي، — دېدى. **35** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بالائامغا يەنە: — يېتىڭ، بۇ كىشىلەر بىلەن بىللە بارغىن، بىراق پەقەت مەن ساڭا دېگەن سۆزنىلا دېگىن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن بالائام بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرى بىلەن بىللە ماڭدى. **36** بالاق بالائامنى كېلىۋېتىۋە دەپ ئاڭلاپ، قارشى ئېلىش ئۈچۈن موئابنىڭ ئارنون دەرياسىنىڭ يېدىكى، چېگرىنىڭ ئەڭ بېشىدىكى شەھىرىگە كەلدى: **37** — مەن سىلنى چاقىرىشقا شۇنچە جىددىي ئەۋەتكەندىم، نېمە ئۈچۈن كېلىشكە تۇنجىدىلا؟ مەن سىلنى شان-شۆھرەتكە ئىگە قىلالمايتىممۇ؟ — دېدى بالاق بالائامغا. **38** — قارىسىلا، مانا كەلدىمغۇ، ئەمدى مەن ئۆز ئالدىمغا بىرنېمە دېيەلەيتىممۇ؟ — دېدى بالائام، — خۇدا ئاغزىمغا نېمە گەپنى سالسا، مەن شۇنىلا دەيمەن. **39** بالائام بالاق بىلەن بىللە يولغا چىقىپ كىرىئات-خۇزوتقا كەلدى. **40** بالاق كالا، قويلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ گۆشىدىن بالائام ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئەمىرلە رگە ئەۋەتىپ بەردى. **41** ئاندىن بالاق ئەتىسى سەھەردە بالائامنى باتالىنىڭ ئېگىز جايلىرىغا ئېلىپ چىقتى، ئۇ شۇ يەردىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئەڭ چەتتىكى بىر قىسمىنى كۆردى.

23

بالائام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەر رگە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ ياسىتىپ بەرسىلە، مۇشۇ يەر رگە يەنە يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ ھازىرلاپ بەرسىلە، — دېدى. **2** بالاق بالائامنىڭ دېگىنىدەك قىلىپ بەردى؛ بالاق بىلەن بالائام ئىككىسى ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق قىلىشقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندى. **3** بالائام بالاققا: — سىلى ئۆز كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرسىلا، مەن ئالدىغا بارىمەن، پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلەمدىكىن؟ ئۇ ماڭا نېمە دەپ كۆرسەتمە بەرسە، مەن ئۆزلىرىگە شۇنى دەپ بېرىمەن، — دېدى ۋە بىر دۆڭگە چىقتى. **4** خۇدا بالائام بىلەن كۆرۈشتى، بالائام خۇداغا: — مەن يەتتە قۇربانگاھ ھازىرلاتتىم، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۈپىتىدە بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندۇم، — دېدى. **5** پەرۋەردىگار بالائامنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سېلىپ: — بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق دېگىن، — دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ باردى، مانا، ئۇ ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۆزىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **7** بالائام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بالاق مېنى ئارام دېگەن يۇرتتىن، موئاب شاھى بالاق مېنى مەشرىق تاغلىرىدىن ئېلىپ كېلىپ، مۇنداق دېدى: — كەل، مېنىڭ ئۇچۇن ياقۇبنى قارغىغىن. كەل، ئىسرائىلنى راسا بىر سۆكۈپ ئەيىبلىگىن. **8** ته گۈزى ئۈزى قارغىمىغان بىراۋنى مەن قانداق قارغاي؟ پەرۋەردىگار ئۈزى سۆكۈپ ئەيىبلىمىگەن بىراۋنى مەن قانداق سۆكۈپ ئەيىبلەي؟ **9** مەن قورام تاشلارنىڭ چوققىلىرىدا تۇرۇپ ئۇنى كۆرمەكتىمەن، دۆڭلەردە تۇرۇپ ئۇنىڭغا نەزەر سالىلمىقتىمەن؛ مانا، ئۇلار يەككە ياشايدىغان بىر قوۋم، ئۇلار باشقا قوۋملارنىڭ قاتارىدا ساناللىمايدۇ. **10** ياقۇبنىڭ توپلىرىنى كىم ھېسابلاپ چىقالايدۇ؟ ھەتتا ئىسرائىلنىڭ تۆتىنى بىرنىمۇ كىم ساناپ چىقالايدۇ؟ مېنىڭ جېنىم ھەققانىينىڭ تۆلۈمىدەك تۆلىسۇن، مېنىڭ ئاخىرىم ئۇنىڭكىدەك بولغاي! **11** بالاق بالائامغا قاراپ: — سەن ماڭا نېمە قىلۋاتىسەن؟! مەن سېنى دۈشمەنلىرىمنى قارغاپ بېرىشكە چاقىرىتقان تۇرسام، مانا سەن ئە كسىچە ۋۇتۇنلۇي ۋۇتۇنلۇق ئامەت تىلدىڭ! — دېدى. **12** — پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىمغا سالغىنىنى يەتكۈزۈشكە كۆڭۈل قويمىسام بولامتى؟ — دەپ جاۋاپ بەردى بالائام. **13** بالاق بالائامغا: — مېنىڭ بىلەن بىللە باشقا بىر يەر رگە بارسىلا، ئۇلارنى شۇ يەردىن كۆرەلەيلا، بىراق ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەمەس، ئۇلارنىڭ چېگىدىكى بىر قىسمىنىلا كۆرەلەيلا، سىلى شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى مەن ئۇچۇن قارغاپ بەرسىلە، — دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى «زوفىمنىڭ دالاسى»غا، پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا باشلاپ بېرىپ، شۇ يەردە يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۈپىتىدە بىردىن بۇقا، بىردىن قوشقار سۇندى. **15** بالائام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەردە تۇرلىرىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ تۇرسىلا، مەن تاۋۇ ياققا بېرىپ كۆرۈشۈپ كېلەي، — دېدى. **16** پەرۋەردىگار بالائام بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سېلىپ: — سەن بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق دېگىن، — دېدى. **17** بالائام بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، مانا، ئۇ ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. — پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟ — دەپ سوريدى بالاق. **18** بالائام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «ھەي بالاق، سەن قوپۇپ ئاڭلىغىن، ئاھ ، زىپپورنىڭ ئوغلى، ماڭا قۇلاق سالغىن. **19** ته گۈزى ئىنسان ئەمەستۇر، ئۇ يالغان ئېيتمايدۇ، يا كى ئادەم بالىسىمۇ ئەمەستۇر، ئۇ پۇشايمان قىلمايدۇ. ئۇ دېگەنكەن، ئىشقا ئاشۇرمامۇ قالامدۇ؟ ئۇ سۆز قىلغانىكەن، ۋۇجۇدقا چىقارمامۇ قالامدۇ؟ **20** مانا، ماڭا «بەرىكەتلە» دەپ تاپشۇرۇلدى، ئۇ بەرىكەتلىگەنكەن، بۇنى مەن ياندۇرالمايمەن. **21** ئۇ ياقۇبتا ھېچ گۇناھ كۆرمىگەن، ئىسرائىلدا ناھەقلىقنى ئۇچراتمىغان. خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە، پادىشاھنىڭ تەنتەنە ئاۋازى ئۇنىڭ تارىسىدىدۇر. **22** ته گۈزى ئۇنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان، ئۇنىڭدا ياۋا كالىنىڭكىدەك كۈچ باردۇر. **23** چۈنكى ياقۇبلارغا ئەپسۇن كارغا كەلمەيدۇ، ئىسرائىللارغىمۇ پال كارغا كەلمەيدۇ. ۋاقتى-ساىتى كەلگەندە، ياقۇب بىلەن ئىسرائىل تونۇرىسىدا: — «ته گۈزى نەقەدەر كارامەت ئىش قىلىپ بە رگەن-ھە!» دەپ جاكارلىنامى قالمايدۇ! **24** مانا، بۇ قوۋم چىشى شىردەك قوپىدۇ، ئە رگەك شىردەك قەددىنى رۇسلايدۇ، ئۇزى ئوۋلىغان ئوۋنى چىمىگۈچە، ئۇنلۇ رگەنلەرنىڭ قېنىنى ئىچمىگۈچە، ھە رگىز يانمايدۇ!». **25** بالاق بالائامغا: — بولدى، سىلى ئۇلارنى ئازرائۇ قارغىمىسىلا، ئۇلارغا ئامەتمۇ تىلىمىسىلە! — دېدى. **26** بالائام بالاققا جاۋاب قىلىپ: — مەن سىلگە: — «پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىسام بولمايدۇ» دېگەن ئەمەسمىدىم؟ — دېدى. **27** بالاق بالائامغا: — كەلىسىلە، مەن سىلنى باشقا بىر يە رگە ئاپىراي، خۇدانىڭ نەزىرىدە سىلى شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى قارغاشلىرى مۇۋاپىق تېپىلارمىكەن؟ — دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى باشلاپ، چۆل-بىاباۋانغا قارايدىغان پېئور تېغىنىڭ چوققىسىغا كەلدى. **29** بالائام بالاققا: — سىلى بۇ يەردە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ بەرسىلە، يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ تەيارلاپ بەرسىلە، — دېدى. **30** بالاق بالائامنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ھەربىر قۇربانگاھقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوچقار سۇندى.

24

بالائام پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىشنى مۇۋاپىق كۆ رگەنلىكىنى كۆرۈپ يېتىپ، ئالدىنقى [ئىككى] قېتىمقىدەكىدەك سېھىر ئىشلىتىشكە بارمىدى، بەلكى يۈزىنى چۆل-بىاباۋان تەرەپكە قاراتتى. **2** بالائام بېشىنى كۆتۈرۈپ ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە بويىچە چېدىرلاردا ئولتۇراقلاشقانلىقىنى كۆردى، خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىغا كالام سۆزىنى ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «بېئورنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزى ئېچىلىغان ئادەمنىڭ ئېيتىدىغان كالام سۆزى، **4** يەنى ته گۈنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆ رگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلىپ دۇم يىقىلغان كىشى يەتكۈ زگەن كالام سۆزى: — **5** ئاھ ياقۇب، چېدىرلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، تۇرالغۇلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، ئاھ ئىسرائىل! **6** گويا كېڭەيگەن دەريا ۋادىلىرىدەك، خۇددى دەريا بويىدىكى باغلاردەك، گويا پەرۋەردىگار تىكىپ تۇستۇ رگەن تۈد دەرەخلىرىدەك، دەريا بويىدىكى كېدىر دەرەخلىرىدەك؛ **7** سۇلار ئۇنىڭ سوغىلىرىدىن ئېقىپ چىقىدۇ، ئەۋلادلىرى سۈيى مول جايلاردا بولىدۇ؛ پادىشاھى ئاگاگدىن ئېشىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈن قىلىنىپ گۈللىنىدۇ. **8** ته گۈزى ئۇنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان، ئۇنىڭدا ياۋا يۇقىنىڭ كۈچى باردۇر؛ دۈشمەن ئەللەرنى ئۇ يەپ كېتىدۇ، ئۈستىخانلىرىنى ئېزىپ تاشلايدۇ، ئوقيا ئېتىپ ئۇلارنى ئېشىپ تاشلايدۇ. **9** ئۇ باغىرلاپ يانسا، ئە رگەك شىردەك، ياتسا ھەم چىشى

شرده‌ك، كم ئۇنى قوزغىتىشقا پېتىنار؟ كم ساڭا بەخت-بەركەت تىلىسە، بەخت-بەركەت تاپىدۇ. كم سېنى قارغىسا، قارغىشقا كېتىدۇ». **10** بالاق بالائامغا ئاچچىقلىنىپ، قولىنى قولىغا ئۇرۇپ كەتتى؛ بالاق بالائامغا: — مەن سىلنى دۈشمىنىمنى قارغاپ بېرىشكە قىچقىرتقانىدىم ۋە مانا، سىلى ئۈچ قېتىم پۈتۈنلەي ئۇلارغا ئامەت تىلىدىلا! **11** ئەمدى تېزدىن يۇرتلىرىغا قېچىپ كەتسىلە؛ مەن ئەسلىدە سىلىنىڭ ئىززەت-ھۆرمەتلىرىنى كاتتا قىلاي دېگەنىدىم، مانا پەرۋەردىگار سىلنى بۇ كاتتا ئىززەت-ھۆرمەتتىكە نائىل بولۇشتىن توسۇپ قويدى، — دېدى. **12** بالائام بالاققا: — مەن ئەسلىدە ئۆزلىرىنىڭ ئەلچىلىرىگە: **13** «بالاق ماڭا ئۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز ۆيىنى بەرسىمۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋغىنىدىن ھالقىپ، ئۆز مەيلىمچە ياخشى-يامان ئىش قىلالمايمەن؛ پەرۋەردىگار ماڭا نېمە دېسە، مەن شۇنى دەيمەن» دېگەن ئەمەسمىدىم؟ **14** ئەمدى مەن ئۆز خەلقىمگە قايتىمەن؛ كەلسىلە، مەن ئۆزلىرىگە بۇ خەلقىنىڭ كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا سىلىنىڭ خەلقلىرىگە قانداق مۇئامىلە قىلىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرەي، — دېدى. **15** ئۇ كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بېئورنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزلىرى ئېچىلىپغان كىشى ئېيتقان كالام سۆزى، **16** تەڭرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى، ھەممىدىن ئالىينىڭ ۋەھيلىرىنى بىلگۈچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلغان دۈم يېقىلغان كىشى يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى: — **17** مەن ئۇنى كۆرىمەن، لېكىن ھازىر ئەمەس، مەن ئۇنىڭغا قارايمەن، لېكىن يېقىن يەردىن ئەمەس؛ ياقۇپتىن چىقار بىر يۇلتۇز، كۆتۈرۈلەر ئىسرائىلدىن بىر شاھانە ھاسا؛ چېقىۋېتەر ئۇ موئابنىڭ چېكىسىنى، بارلىق شېتىلەرنىڭ بېشىنى يانچىيدۇ. **18** ئېدوم ئۇنىڭغا تەۋە بولىدۇ، يەنە تېخى دۈشمىنى سېئىرلار ئۇنىڭغا تەۋە بولىدۇ؛ ئىسرائىل بولسا باتۇرلۇق قىلىدۇ. **19** ياقۇپتىن چىققان بىرى سەلتەنەتنى سۈرىدۇ، شەھەردە قالغان ھەمەيلەننى يوقىتىدۇ». **20** ئاندىن بالائام ئامالەكنى كۆرۈپ، مۇنداق كالام سۆزىنى ئېيتتى: — «ئامالەك ئىدى تەسلى ئەللەر ئارىسىدا باش، ئەمدى ھالا كەتىۋىتەقدىر-قىسمىتى». **21** ئاندىن بالائام كېنىيلەرنى كۆرۈپ مۇنداق كالام سۆزىنى ئېيتتى: — «سېنىڭ ماكانىڭ مۇستەھكەم بولۇپ، چاڭگاڭ قورام تاش ئىچىدە بولسىمۇ، **22** لېكىن سىلەر كېنىيلەر ھالاك قىلىنىپ تۇرىسىلەر، تاكى ئاشۇر سىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ كەتكۈچە». **23** بالائام يەنە كالام سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: — ئاھ ، تەڭرى بۇ ئىشلارنى قىلغان چېغىدا، كىم تىرىك قېلىشقا قادىر بولار؟ **24** كىتتىم تەرەپلىرىدىن كېمىلەر كېلىپ، زۇلۇم-زەخمەت سالىدۇ ئاشۇرغا، زۇلۇم-زەخمەت سالىدۇ ئېبىر رگە؛ لېكىن [كىتىمدىن كەلگۈچى] ئۆزىمۇ ھالا كەتكە يۇزلىنەر. **25** شۇنىڭ بىلەن بالائام ئورنىدىن قوپۇپ ئۆز يۇرتىغا قايتتى؛ بالاقمۇ ئۆز يولىغا ماڭدى.

25

ئىسرائىللار شىتىمدا ئۇرغان مەزگىلدە، خەلق موئاب قىزلىرى بىلەن يۈزۈقلۇق قىلىشقا بېرىلىپ كەتتى. **2** ئۇ قىزلار ئىسرائىللارنى ئۆز ئىلاھلىرىغا ئاتالغان قۇربانلىقلارغا قاتناشىشقا چاقىردى؛ [ئىسرائىللارمۇ] قۇربانلىقلاردىن يەيدىغان، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا بىرلىكتە چوقۇنىدىغان بولدى. **3** ئىسرائىللار باۋال-پېئور بىلەن ئەنە شۇ تەرىقىدە باغلىنىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالدى. **4** پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ئىسرائىللارغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، خەلقنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى مېنىڭ ئالدىمدا ئاپتاپتا ئېسىپ قويغىن، — دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىلنىڭ سوراقچىلىرىغا: — سىلەر بېرىپ ھەربىرىگلار ئۆز ئۆگلارنىڭ باۋال-پېئور بىلەن باغلىنىپ كەتكەن ئادەملىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، — دېدى. **6** ۋە مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا يىغا-زار قىلىپ تۇرۇۋاتقاندا، مانا ئىسرائىللاردىن بىرەيلەن كېلىپ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا مىدىيانلىق بىر قىزنى ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا ئېلىپ ماڭدى. **7** كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس بۇنى كۆرۈپ، جامائەت ئىچىدىن قوپتى-دە، قولىغا نەيزە ئېلىپ، **8** ھېلىقى ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئارقىسىدىن چېدىرنىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ، قىز بىلەن ئىككىسىنىڭ قارنىغا نەيزە تىقىۋەتتى. ئىسرائىللار ئارىسىدا تارقالغان ۋابا ئەنە شۇ چاغدىلا توختىدى. **9** شۇ چاغدا ۋابا تېگىپ ئۆلگەنلەر جەمئىي يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەمگە يەتكەنىدى. **10** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **11** — «كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس مېنى دەپ ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەستىمنى ئۆز ھەستىگە بلىپ، مېنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان غەزىىمنى يانداۋردى. شۇڭا گەرچە مەن ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەستىمدىن غەزەپلەنگەن بولسامۇ، ئىسرائىللارنى يوقىتىۋەتمىدىم. **12** شۇڭا سەن: — «مانا، مەن ئۇنىڭغا ئۆز ئامان-خاتىرجەملىك ئەھدەمنى تەقدىم قىلىمەن! **13** بۇ [ئەھدە] ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەۋە بولىدىغان مەڭگۈلۈك كاھىنلىق ئەھدىسى بولىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز خۇداسىنى دەپ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلىپ، ئىسرائىللار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى» — دەپ جاكارلىغىن». **14** ئۆلتۈرۈلگەن يەنە ھېلىقى مىدىيانى قىز بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈلگەن ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئىسمى زىمرى بولۇپ، سالۇنىڭ ئوغلى، شىمېئون قەبىلىسىدىكى بىر جەمەتنىڭ ئەمىرى ئىدى. **15** ئۆلتۈرۈلگەن مىدىيانى قىزنىڭ ئىسمى كوزبى بولۇپ، زۇرنىڭ قىزى ئىدى؛ زۇر بولسا مىدىيانى بىر قەبىلىنىڭ باشلىقى ئىدى. **16** پەرۋەردىگار مۇساغا: — **17** سەن مىدىيانىيلارغا ئازار بەرمەي زەربە بەرگىن؛ **18** چۈنكى ئۇلار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ سىلە رگە ئازار بەرمىگەن؛ پېئوردىكى ئىشتا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سىڭلىسى بولغان مىدىيانلىنىڭ بىر ئەمىرىنىڭ قىزى كوزبىنىڭ ئىشىدىمۇ ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ سىلەرنى ئازدۇرغان، — دېدى. كوزبى ۋابا تارقالغان كۈندە پېئوردىكى ئىش سەۋەبىدىن ئۆلتۈرۈلدى.

26

ۋابادىن كېيىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا سۆز قىلىپ: — **2** سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىللارنىڭ جامائىتى ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ئاتا جەمەتى بويىچە ھېسابلاپ ساناقتىن ئۆتكۈزۈڭلار، — دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار موئاب تۈزلە گۈلىكىدە، يەنى يېرىخونىڭ يېنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا ئىسرائىللار بىلەن سۆزلىشىپ ئۇلارغا: **4** «پەرۋەردىگارنىڭ مۇسا ۋە مىسردىن چىققان ئىسرائىللارغا بۇيرۇغىنى بويىچە، سىلەردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى [تىزىملىنىپ] ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈشى كېرەك» دەپ ئۇقتۇردى. [تىزىملىتىلغان سانلار مۇنداق بولدى]: — **5** ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبېن ئىدى. رۇبېننىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ھانۇقنىڭ نەسلىدىن بولغان ھانۇق جەمەتى؛ پاللۇنىڭ نەسلىدىن بولغان پاللۇ جەمەتى؛ **6** ھەزرون نەسلىدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ كارمى نەسلىدىن بولغان كارمى جەمەتى. **7** بۇلار رۇبېننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلاردىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگىنى جەمئىي قىرىق ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز كىشى بولدى. **8** پاللۇنىڭ ئوغلى ئىلىئاب؛ **9** ئىلىئابنىڭ ئوغۇللىرى نەمۇئەل، داتان، ئابىرام ئىدى. داتان بىلەن ئابىرام ئەسلىدە جامائەت ئىچىدىن چاقىرىلغان مۇتىۋەرلەر بولسىمۇ، كوراھ گۇرۇھىدىكىلەر پەرۋەردىگار بىلەن تاكاللاشقاندا، ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن تاكاللاشقانىدى. **10** يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى كوراھ بىلەن بەرگە يۇتۇپ كەتكەن؛ شۇ چاغدا كوراھ گۇرۇھىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆلگەن؛ باشقىلارغا ئىبرەت بولسۇن دەپ، ئوت ئۇنىڭ ئىككى يۈز ئەللىك ئادىمىنى يۇتۇپ كەتكەن. **11** لېكىن كوراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆلۈپ كەتمىگەن. **12** شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، نەمۇئەلنىڭ نەسلىدىن بولغان نەمۇئەل جەمەتى؛ يامىن نەسلىدىن بولغان يامىن جەمەتى؛ ياقىن نەسلىدىن بولغان ياقىن جەمەتى؛ **13** زەراھ نەسلىدىن بولغان زەراھ جەمەتى؛ ساۋۇل نەسلىدىن بولغان ساۋۇل جەمەتى. **14** بۇلار شىمېئوننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز ئادەم چىقتى. **15** گاد قەبىلىسىدىن، جەمەت بويىچە، زەفون نەسلىدىن بولغان زەفون جەمەتى؛ ھاگگى نەسلىدىن بولغان ھاگگى جەمەتى؛ شۇنى نەسلىدىن بولغان شۇنى جەمەتى؛ **16** ئوزنى نەسلىدىن بولغان ئوزنى جەمەتى؛ ئېرى نەسلىدىن بولغان ئېرى جەمەتى؛ **17** ئارود نەسلىدىن بولغان ئارود جەمەتى؛ ئارئەلى نەسلىدىن بولغان ئارئەلى جەمەتى. **18** بۇلار گاد ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنده جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. **19** يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئېر بىلەن ئونان ئىدى؛ بۇ ئىككىسى قانائان زېمىنىدا ئۆلۈپ كەتكەن. **20** يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، شىلاھنىڭ نەسلىدىن بولغان شىلاھ جەمەتى؛ پەرەزنىڭ نەسلىدىن بولغان پەرەز جەمەتى؛

زەراھنىڭ نەسلىدىن بولغان زەراھ جەمەتى. 21 پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرى ھەزروننىڭ نەسلىدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ ھامۇلنىڭ نەسلىدىن بولغان ھامۇل جەمەتى. 22 بۇلار يەھۇدانىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، تۇلار جەمەت ۋەچچە ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققان جەمئىي يەتمىش ئالتە مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 23 ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت ۋەچچە، تولانىڭ نەسلىدىن بولغان تولا جەمەتى، پۇئاھنىڭ نەسلىدىن بولغان پۇئاھ جەمەتى، 24 ياشۇبنىڭ نەسلىدىن بولغان ياشۇب جەمەتى، شىمروننىڭ نەسلىدىن بولغان شىمرون جەمەتى. 25 بۇلار ئىسساكارنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، تۇلار جەمەت ۋەچچە ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققان جەمئىي ئالتمىش تۆت مىڭ ئۈچ يۈز ئادەم چىقتى. 26 زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى ۋەچچە، سەرەدنىڭ نەسلىدىن بولغان سەرەد جەمەتى، ئېلون نەسلىدىن بولغان ئېلون جەمەتى، جاھلىيەلنىڭ نەسلىدىن بولغان جاھلىيەل جەمەتى. 27 بۇلار زەبۇلۇننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، تۇلار جەمەت ۋەچچە ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققان جەمئىي ئالتمىش مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 28 يۈسۇپنىڭ ئوغۇللىرى: — جەمەت ۋەچچە، ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىم ئىدى. 29 ماناسسەھنىڭ ئەۋلادلىرى: — ماكىرنىڭ نەسلىدىن بولغان ماكىر جەمەتى (ماكىردىن گىلېئاد تۇرەلگەن)، گىلېئادنىڭ نەسلىدىن بولغان گىلېئاد جەمەتى ئىدى. 30 تۇۋەندىكىلەر گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرى: — يەئەزەرنىڭ نەسلىدىن بولغان يەئەزەر جەمەتى؛ ھەلەكنىڭ نەسلىدىن بولغان ھەلەك جەمەتى؛ 31 ئاسرىيەلنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاسرىيەل جەمەتى؛ شەكەمنىڭ نەسلىدىن بولغان شەكەم جەمەتى؛ 32 شەمىدانىڭ نەسلىدىن بولغان شەمىدا جەمەتى؛ ھەفەرنىڭ نەسلىدىن بولغان ھەفەر جەمەتى.

33 ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھاد ئوغۇل پەرزەنت كۆرمەي قىز پەرزەنت كۆرگەن؛ زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ، تىرزاھ ئىدى. 34 بۇلار ماناسسەھنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققان جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 35 تۇۋەندىكىلەر ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى ۋەچچە: — شۇتىلاھنىڭ نەسلىدىن بولغان شۇتىلاھ جەمەتى، بەكەرنىڭ نەسلىدىن بولغان بەكەر جەمەتى، تاھانىڭ نەسلىدىن بولغان تاھان جەمەتى. 36 شۇتىلانىڭ ئەۋلادلىرى ئېرانىڭ نەسلىدىن بولغان ئېران جەمەتى. 37 مانا بۇلار ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ھەرقايسى جەمەتلەر ۋەچچە ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققان جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. جەمەتلىرى ۋەچچە، تۇلارنىڭ ھەممىسى يۈسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 38 بنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى ۋەچچە، بىلانىڭ نەسلىدىن بولغان بىلا جەمەتى؛ ئاشبەلنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاشبەل جەمەتى؛ ئاھىرامنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاھىرام جەمەتى؛

39 شەفۇفامنىڭ نەسلىدىن بولغان شۇفام جەمەتى، ھۇفامنىڭ نەسلىدىن بولغان ھۇفام جەمەتى. 40 ئارد بىلەن نائامان بىلانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئاردنىڭ نەسلىدىن بولغان ئارد جەمەتى؛ نائامانىڭ نەسلىدىن بولغان نائامان جەمەتى. 41 بۇلار بنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت ۋەچچە ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققان جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. 42 تۇۋەندىكىلەر دانىنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت ۋەچچە، شۇھامنىڭ نەسلىدىن بولغان شۇھام جەمەتى؛ جەمەت ۋەچچە بۇلار دانىنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 43 شۇھامنىڭ ھەممە جەمەتى ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققان جەمئىي ئالتمىش تۆت مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 44 ناشىرنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت ۋەچچە، يىمناھنىڭ نەسلىدىن بولغان يىمناھ جەمەتى؛ يېشۇئنىڭ نەسلىدىن بولغان يېشۇئى جەمەتى؛ بېرياھنىڭ نەسلىدىن بولغان بېرياھ جەمەتى. 45 بېرياھنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت ۋەچچە، ھەبەرنىڭ نەسلىدىن بولغان ھەبەر جەمەتى؛ مالكىئەلنىڭ نەسلىدىن بولغان مالكىئەل جەمەتى. 46 ئاشىرنىڭ قىزىنىڭ ئىسمى سېراھ ئىدى. 47 بۇلار ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، تۇلار جەمەت ۋەچچە ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققان جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 48 نافتالىنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت ۋەچچە، ياھزىئەلنىڭ نەسلىدىن بولغان ياھزىئەل جەمەتى؛ گۇنىنىڭ نەسلىدىن بولغان گۇنى جەمەتى؛ 49 يەزەرنىڭ نەسلىدىن بولغان يەزەر جەمەتى؛ شىللەمنىڭ نەسلىدىن بولغان شىللەم جەمەتى. 50 بۇلار نافتالىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، جەمەت ۋەچچە ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققان جەمئىي قىرىق بەش مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 51 يۇقىرىقىلار ئىسرائىللاردىن ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققانلار بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز بىر مىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئادەم چىقتى. 52 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 53 زېمىن مۇشۇلارغا رويخەتكە ئېلىنغان سان ۋەچچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىنسۇن. 54 مىراسنى ئادەم سانى كۆپ قەبىلىلەر ئۈچۈن كۆپرەك، ئادەم سانى ئاز قەبىلىلەر ئۈچۈن ئازراق بۆل؛ مىراس رويخەتتىن تۇتۇلۇپچىققان ئادەم سانىغا قاراپ ھەربىر ئادەمگە بۆلۈپ بېرىلسۇن. 55 ھالبۇكى، زېمىن چەك تاشلىنىش يولى بىلەن بۆلۈنسۇن؛ تۇلار مىراسقا تۇزلىرىنىڭ ئاتا جەمەت-قەبىلىسىنىڭ نامى ۋەچچە ۋارىسلىق قىلسۇن. 56 مىراس تۇلارغا چەك تاشلاش يولى بىلەن ئادەم سانىنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھەربىر [ئائىلە-جەمەتكە] بۆلۈپ بېرىلسۇن. 57 تۇۋەندىكىلەر ئاتا جەمەت ۋەچچە ساناقتىن تۇتۇلۇپچىققان لاۋىيلار: — گەرشونىڭ نەسلىدىن بولغان گەرشون جەمەتى؛ كوھاتنىڭ نەسلىدىن بولغان كوھات جەمەتى؛ مەرارىنىڭ نەسلىدىن بولغان مەرارى جەمەتى. 58 بۇلار لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرى: — لىبنى جەمەتى، ھەبرون جەمەتى، ماھلى جەمەتى، مۇشى جەمەتى، كوراھ جەمەتى. كوھاتنىڭ ئامرام تۇرەلگەن. 59 ئامرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى يوكەبەد بولۇپ، لاۋىنىڭ مىسردا تۇغۇلغان قىزى ئىدى؛ تۇ ئامرامغا ھارۇن، مۇسا ۋە تۇلارنىڭ ئاچىسى مەريەمنى تۇغۇپ بەرگەن. 60 ھارۇندىن نادان، ئابىھۇ، ئەلئازار، ئىتامار تۇرەلگەن. 61 لېكىن نادان بىلەن ئابىھۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا غەيرىي بىر ئوتنى سۇنغاندا تۇلۇپ كەتكەن. 62 لاۋىيلار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان بارلىق ئەركەكلەر ساناقتىن تۇتۇلۇپچىققانلار جەمئىي يىگىرمە ئۈچ مىڭ ئادەم چىقتى. تۇلار ئىسرائىللار ئىچىدە ساناقتىن تۇتۇلۇپچىققان، چۈنكى تۇلارغا ئىسرائىللار ئىچىدە ھېچقانداق مىراس [زېمىن] بۇلۇپ بېرىلمىگەن. 63 يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئادەملەر مۇئاب تۈزلىگىدە، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدىكى ئىئوردان دەريىسى بويىدا مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار تەرىپىدىن ساناقتىن تۇتۇلۇپچىققان ئىسرائىللاردۇر. 64 بىراق بۇ ئادەملەر ئىچىدە مۇسا بىلەن كاھىن ھارۇن ئىلگىرى سىناي چۆلىدە ساناقتىن تۇتۇلۇپ چىققانلار تۇتۇلۇپچىققان بىرمۇ ئادەم يوق ئىدى. 65 چۈنكى پەرۋەردىگار تۇلار توغرىسىدا: «تۇلار چۆلدە ئۆلەي قالمايدۇ» دەپ ئېيتقانىدى. شۇڭا، يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئادىن باشقا بىرمۇ قالمىغان.

27

يۈسۇپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ نەسلىدىن بولغان جەمەتلەر ئىچىدە ماناسسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلېئادنىڭ نەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ قىزلىرى بولۇپ، تۇلارنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ، ۋە تىرزاھ ئىدى. 2 تۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار ۋە ئەمىرلەر بىلەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: 3 — بىزنىڭ ئاتىمىز چۆلدە تۇلۇپ كەتكەن؛ تۇ ئۆيەردە پەرۋەردىگارغا ھۆجۇم قىلغىلى يىغىلغانلاردىن ئەمەس، يەنى كوراھ گۇرۇھىدىكىلەردىن ئەمەس، تۇ پەلەكى تۇز گۈناھى ئىچىدە تۇلگەن، ۋە تۇنىڭ ئوغۇل پەرزەنتى يوق ئىدى. 4 نېمە ئۈچۈن ئاتىمىزنىڭ ئوغلى يوقلۇقى سەۋەبلىك تۇنىڭ نامى تۇنىڭ جەمەتىدىن توچۇرۇۋېتىلسۇن؟ تۇزلىرىنىڭ بەرگە ئاتىمىزنىڭ قېرىنداشلىرى قاتاردا مىراس بۇلۇپ بېرىشلىرىنى ئوتۇنىمىز، — دېدى. 5 مۇسا تۇلارنىڭ بۇ ئىشنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. 6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 7 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئېيتقىنى دۇرۇس، سەن چوقۇم تۇلارغا ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتاردا مىراس بەر؛ تۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ مىراسىنى تۇلارغا تۇتۇلۇپ بەرگىن. 8 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: «بىر ئادەم تۇلۇپ كەتكەن چاغدا ئۇنىڭ ئوغلى بولمىسا، ئۇنداقتا سىلەر ئۇنىڭ مىراسىنى قىزىغا تۇتۇلۇپ بېرىڭلار. 9 قىزى بولمىسا، مىراسىنى قېرىنداشلىرىغا بېرىڭلار. 10 قېرىنداشلىرى بولمىسا، مىراسىنى ئاتا جەمەت تاغىلىرىغا بېرىڭلار. 11 ئەگەر ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى بولمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ مىراسىنى ئۇنىڭ جەمەتىدىكى ئەڭ يېقىن بىر تۇغقىنىغا بېرىڭلار، تۇ ئادەم ئۇنىڭ مىراسىغا ئىگە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگار مۇساغا ۋېرىۋغاندەك، ئىسرائىللارغا چۈشۈرۈلگەن ھۆكۈم، قانۇن-بەلگىلىمە بولۇپ قالسۇن». 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ماۋۇ ئابارىم تېغىغا چىقىپ، مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قاراپ باق. 13 كۆرۈپ بولغاندىن كېيىن سەنمۇ ئاكاڭ ھارۇنغا ئوخشاش تۇز خەلقلىرىگىگە قوشۇلىسەن. 14 چۈنكى زىن چۆلىدە، جامائەت جېدەل چىقارغان چاغدا، ئىككىڭلار

مېنىڭ ۋېرۇقمىغا ئاسىيلىق قىلىپ، سۈنىڭ ئىشىدا ‹زىن چۈلدە، قادەشتىكى «مەرىباھ سۈلىرى» دېگەن جايدا› مېنى جامائەتنىڭ ئالدىدا مۇقەددەسىمنى دەپ ھۆرمەتلىمىدىگلار، — دېدى. **15** مۇسا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلىپ: **16** — ئى پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، ئۆز جامائىتىنىڭ پادىچىسىز پاددىسىغا بولۇپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن جامائەتنى ئىداره قىلىدىغان، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كىرىپ چىقالايدىغان، ئۇلارنى باشلاپ ماڭالايدىغان بىر ئادەمنى تىكلەپ بېرىشىڭنى تىلەيمەن، — دېدى. **18** سەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەھوشۇئانى تاللىغىن، — دېدى پەرۋەردىگار مۇساغا، — ئۆزىڭدا روھىم بار، سەن قولۇڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قوي، **19** ئۇنى كاھىن ئەلئازار ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ۋەزىيىگە قوي. **20** سەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنىڭ گىپىگە كىرىشى ئۈچۈن ئۆز ۋەكۋىنىڭ ئىززەت-شۆھرىتىڭدىن بىر قىسمىنى ئۇنىڭغا بەرگىن. **21** ئۇ كاھىن ئەلئازارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن، [ئەلئازار] ئۇرىمنىڭ ھۆكۈمىنى ۋاستە قىلىپ تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۇنىڭ ئۈچۈن يول سورىسۇن؛ ئىسرائىل خەلقى، يەنى پۈتكۈل جامائەت ئۇنىڭ ۋېرىۋۇق بىلەن چىقىدۇ، ئۇنىڭ ۋېرىۋۇق بىلەن كىرىشى كېرەك. **22** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋۇق يېنىچە ئىش كۆرۈپ، يەھوشۇئانى باشلاپ كېلىپ، كاھىن ئەلئازارنىڭ ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزدى؛ **23** [ئەلئازار] قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ۋېرىۋغىنىدەك ۋەزىيىگە قويدى.

28 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا ۋېرىۋۇپ: — «ماڭا سۈنۈلغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى، يەنى ماڭا ئوزۇق بولىدىغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى بولسا، سىلەر ھەربىرىنى بېكىتىلگەن قەرەلدە سۈنۈشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» — دېگىن. **3** سەن ئۇلارغا يەنە: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈندىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى مۇنداق بولىدۇ: — ھەر كۈنى ئېچىرىم بىر ياشلىق ئە رىكەك قوزىدىن ئىككىنى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىڭلار. **4** ئەتىگىنى بىرنى، گۈزگۈمدا بىرنى سۈنۈڭلار؛ **5** يەنە تۆتتىن بىر ھىندىن سوقۇپ چىقىرىلغان زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئوندىن بىر ئەفاھنى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۈنۈڭلار. **6** سىناي تېغىدا بەلگىلەنگەن، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئوتتا سۈنۈلىدىغان دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق مانا شۇدۇر. **7** ھەربىر قوزا ئۈچۈن ئۇنىڭغا قوشۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسى تۆتتىن بىر ھىن شاراب بولىدۇ؛ ئېچىتما ئېچىملىك بولغان شاراب ھەدىيەسى مۇقەددەس جايدا پەرۋەردىگارغا سۈنۈپ تۆكۈلسۈن. **8** سەن ئىككىنچى بىر قوزىنى گۈزگۈمدا سۈنغىن؛ ئۇنى ئەتىگەنكىدەك ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن قوشۇپ سۈنغىن؛ ئۇ خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **9** — شابات كۈنى ئېچىرىم بىر ياشلىق ئىككى ئە رىكەك قوزا سۈنۈلسۈن؛ ئۇنىڭغا قوشۇپ زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۈنۈلسۈن ۋە شاراب ھەدىيەسى سۈنۈلسۈن؛ **10** بۇ ھەربىر شابات كۈنىدە سۈنۈلىدىغان شابات كۈندىكى قۇربانلىقتۇر، ئۇنىڭ بىلەن دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە سۈنۈلىدىغان شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۈن. **11** — ھەر ئايىنىڭ بېرىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈنۈڭلار، يەنى ئىككى ياش توراق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق ئېچىرىم يەتتە ئە رىكەك قوزىنى سۈنۈڭلار. **12** ھەر توراق بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، قوشقارغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، **13** ھەربىر قوزا بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۈنۈلسۈن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئوتتا سۈنۈلىدىغان، خۇشبۇي چىقىرىدىغان بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىقتۇر. **14** ئۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بولسا: — ھەربىر توراق بېشىغا شارابتىن يېرىم ھىن، قوشقار بېشىغا ھىننىڭ ئۈچتىن بىرى، ھەربىر قوزا بېشىغا ھىننىڭ ئۈچتىن بىرى سۈنۈلسۈن. بۇ ھەر ئايدا سۈنۈلىدىغان ئايلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولۇپ، يىلنىڭ ھەر ئېيىدا شۇنداق قىلىنسۇن. **15** بۇلارنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان گۇناھ قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈلسۈن؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە شاراب ھەدىيەسى بىلەن بىللە سۈنۈلسۈن. **16** بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «تۆتۈپ كېتىش» [قۇرىسى سۈنۈلسۈن]. **17** شۇ ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنى ھېيت باشلىنىدۇ؛ يەتتە كۈن پېتىر نان يېيىلسۇن. **18** بىرىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈلسۈن، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك، **19** شۇ كۈنى ئوتتا سۈنۈلىدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش توراقتىن ئىككىنى، بىر قوچقار ۋە يەتتە بىر ياشلىق ئە رىكەك قوزا سۈنۈڭلار؛ ئۇلار ئالدىڭلاردا ئېچىرىم كۆرۈنۈسۈن؛ **20** شۇلارغا قوشۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن بولۇپ، ھەربىر توراق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **21** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۈنۈلسۈن؛ **22** شۇنىڭدەك [گۇناھكارلار] ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈلسۈن. **23** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق، يەنى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىقتىن ئايرىم سۈنۈڭلار. **24** سىلەر بۇ تەرىقىدە ئۈدا يەتتە كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان ئاشۇنداق ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى سۈنۈڭلار؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە سۈنۈلىدىغان شاراب ھەدىيەسىنىڭ سىرتىدا سۈنۈلىدۇ. **25** يەتتىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار، شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمىشقا بولمايدۇ. **26** «دەسلەپكى ئورما» كۈنى، يەنى «ھەپتىلەر ھېيتى» گۇلاردا سىلەر يېڭى ئاشلىق ھەدىيەنى پەرۋەردىگارغا سۈنغان چاغدا مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. **27** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش توراقتىن ئىككىنى، قوچقاردىن بىرنى، بىر ياشلىق ئە رىكەك قوزىدىن يەتتىنى سۈنۈڭلار. **28** شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلىدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر توراق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **29** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۈنۈلسۈن؛ **30** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۇناھكارلار ئۈچۈن] كافارەت كەلتۈرۈشكە [گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە] بىر تېكە سۈنۈلسۈن. **31** شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئۇنىڭ ئاشلىق ھەدىيەسىگە قوشۇپ ‹بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا ئېچىرىم كۆرۈنۈسۈن›، شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن بىللە سۈنۈلسۈن.

29 يەتتىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار؛ [ئۇ كۈنى] ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. بۇ سىلەر ئۈچۈن كانايلار چېلىنىدىغان كۈنى بولىدۇ. **2** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش بىر توراق، بىر قوچقار، يەتتە بىر ياشلىق ئېچىرىم ئە رىكەك قوزىنى سۈنۈڭلار. **3** شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلىدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر توراق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **4** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۈنۈلسۈن؛ **5** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۇناھكارلار ئۈچۈن] كافارەت كەلتۈرۈشكە گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈلسۈن. **6** شۇلارنى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈندىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئۇنىڭغا قوشۇمچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى، دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭغا قوشۇمچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارغا قوشۇلىدىغان شاراب ھەدىيەلىرىنىڭ سىرتىدا سۈنۈڭلار، بۇلارنىڭ ھەممىسى ھەربىرى بەلگىلىمە يېنىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا خۇشبۇي كەلتۈرسۈن دەپ سۈنۈلسۈن. **7** يەتتىنچى ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار؛ نەپسىڭلارنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى توۋۇن ئۆتۈڭلار. ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىشقا بولمايدۇ. **8** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش بىر توراق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق ئە رىكەك قوزىدىن يەتتىنى سۈنۈڭلار ‹بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا ئېچىرىم

كورۇنسۇن›. 9 شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۈندىن بولۇپ، ھەربىر تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، 10 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى، 11 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۈندىكى گۇناھ قۇربانلىقى، دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، تۈنۈك قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىللە سۈنۈلسۇن. 12 يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش تۈتكۈزۈڭلار، ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمىشقا بولمايدۇ. يەرۋەردىگارغا ئاتاپ يەتتە كۈن ھېيت قىلىڭلار؛ 13 سىلەر يەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇي كەلتۈرسۈن دەپ ئوتتا سۈنۈلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش تورپاقتىن ئون ئۈچنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بېچىرم بولسۇن›. 14 شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۈندىن بولۇپ، ئون ئۈچ تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچنى، ئىككى قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، 15 ئون تۆت قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى، 16 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، تۈنۈك قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 17 ئىككىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئون ئىككىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بېچىرم بولسۇن› 18 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە ركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار. 19 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، تۈنۈك قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىللە سۈنۈلسۇن. 20 ئۈچىنچى كۈنى بىر ياش تورپاقتىن ئون بىرنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بېچىرم بولسۇن› 21 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە ركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 22 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، تۈنۈك قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 23 تۆتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئونىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بېچىرم بولسۇن› 24 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە ركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 25 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، تۈنۈك قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 26 بەشىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن توققۇزنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بېچىرم بولسۇن› 27 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە ركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 28 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، تۈنۈك قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 29 ئالتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن سەككىزنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بېچىرم بولسۇن› 30 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە ركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 31 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، تۈنۈك قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 32 يەتتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن يەتتىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بېچىرم بولسۇن› 33 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە ركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 34 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، تۈنۈك قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 35 سە ككىزنىچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش تۈتكۈزۈڭلار، ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 36 سىلەر يەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇي كەلتۈرسۈن دەپ ئوتتا سۈنۈلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تورپاق، بىر قوچقار ۋە بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن ئون تۆتنى ‹شۇلار ھەممىسى بېچىرم بولسۇن› 37 ھەمدە تورپاق، قوچقار ۋە ئە ركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ، بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار؛ 38 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدىمۇ بىر تېكە سۈنۈڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، تۈنۈك قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 39 بەلگىلەنگەن ھېيتلىرىڭلاردا يەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنۈلدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئەنە شۇلاردۇر؛ سىلەرنىڭ قەسەمگە باغلىق يا كى ئىختىيارەن سۈندىغانلىرىڭلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭلار، شاراب ھەدىيەلىرىڭلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدىدۇر. 40 شۇنداق قىلىپ، مۇسا يەرۋەردىگارنىڭ تۈزىگە يۈيۈغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى قالدۇرماي ئىسرائىللارغا ئۇقتۇردى.

30 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — يەرۋەردىگارنىڭ يۈيۈغانلىرى مۇنداق: — 2 ئە گەر بىراۋ يەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچكەن بولسا يا كى تۈز تۈزنى چە كلىمە كچى بولۇپ قەسەم ئىچكەن بولسا، لەۋزىدىن قايتىشقا بولمايدۇ، ھامان ئاغزىدىن چىققان ھەممە گەپ بويىچە ئىش تۈتۈشى كېرەك. 3 قىز بالا ياش بولۇپ، تېخى ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكى چاغدا، تۈز-تۈزنى چە كلەش توغرۇلۇق يەرۋەردىگارغا قەسەم بە رگەن بولسا، 4 ئەمما ئاتىسى قىزنىڭ قەسىمنى يا كى تۈز-تۈزنى چە كلەش توغرىسىدا بە رگەن ۋەدىسىنى ئاڭلىغان ۋە قىزنىڭ ئالدىدا ئۇندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قەسەملىرى ۋە تۈز-تۈزنى چە كلەش توغرىسىدا قىلغان ھەممە ۋەدىسى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 5 لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئاڭلىغان چاغدا ئۇنى توسقان بولسا، ئۇنىڭ قىلغان قەسەملىرى يا كى تۈز-تۈزنى چە كلەش توغرىسىدا قىلغان ۋەدىلىرىدىن ھېچبىرى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئاتىسى ئۇنى توسقان بولغاچقا، يەرۋەردىگارمۇ ئۇنى كەچۈرىدۇ. 6 — ئە گەر تۇ قەسەم قىلغان يا كى تۈز-تۈزنى چە كلەشكە ئاغزىدا تە تىتە كلىك بىلەن ۋەدە قىلغان ھالىتىتە ئە رگە تە گىگەن بولسا، 7 ئېرى شۇنى ئاڭلىغان بولسا، لېكىن ئاڭلىغان كۈنى ئۇندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قىلغان قەسەملىرى يا كى تۈز-تۈزنى چە كلەشكە قىلغان گەپلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 8 ئە گەر ئېرى ئاڭلىغان كۈنى ئۇنى توسقان بولسا، ئۇنىڭ قىلغان قەسىمنى ۋە تۈز-تۈزنى چە كلەش توغرۇلۇق ئاغزىدىن چىقارغان تە تىتە ك گەپلىرىنى بىكار قىلسا، ئۇنداقتا ئۇلار ئىناۋەتسىز بولىدۇ؛ يەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈرىدۇ. 9 لېكىن تۇل خوتۇن يا كى ئېرىدىن ئاجرىشىپ كەتكەن خوتۇنلار قىلغان قەسەم، يەنى ئۇنىڭ تۈزنى چە كلەش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى بولسا ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 10 ئە گەر تۇ ئېرىنىڭ ئۆيىدە قەسەم قىلغان يا كى تۈز-تۈزنى چە كلەش توغرۇلۇق قەسەم-ۋەدە ئىچكەن، 11 ئېرى ئاڭلاپ تۇرۇقلۇق شۇك تۇرۇۋېلىپ توسمىغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قىلغان قەسەملىرى ۋە تۈز-تۈزنى چە كلەش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 12 لېكىن ئۇنىڭ ئېرى ئاڭلاپ تۇرغان چاغدا ئۇنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئېنىق رەت قىلغان بولسا، ئايال ئاغزىدىن چىقارغان ۋەدە بېرىش ۋە تۈز-تۈزنى چە كلەپ تۇرۇش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرىنىڭ ھېچقايسىسى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئېرى بۇلارنى رەت قىلغان بولغاچقا، يەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈرىدۇ. 13 ئايالنىڭ بە رگەن ۋەدىسىنى ۋە ئۇنىڭ چداپ تۇرۇپ تۇرۇمنى چە كلەيمەن دەپ قىلغان قەسەم-ۋەدىسىنى ئۇنىڭ ئېرى ئىناۋەتلىكمۇ قىلالايدۇ؛ ئىناۋەتسىزمۇ قىلالايدۇ. 14 ئە گەر ئۇنىڭ ئېرى ھە ركۈنى ئۇنىڭ ئالدىدا شۇك تۇرۇۋېلىپ گەپ قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بە رگەن بارلىق قىلغان قەسەملىرىنى ۋە تۈز-تۈزنى چە كلەپ تۇرۇش توغرۇلۇق قىلغان ھەممە ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتلىك قىلغانلىقى

هېسابلىنىدۇ، چۈنكى ئېرىنىڭ ئاكلاپ تۇرغان كۆنىدە گەپ قىلماي شۇڭ تۇرغانلىقى ئۈنۈڭ ئايالىنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى كۆرگەچە ئىگە قىلغانلىقىدۇر. **15** لېكىن ئېرى ئايالىنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئاكلاپ ناھايىتى ئۆزاق ۋاقىتلاردىن كېيىن ئاندىن ئۈنۈڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتسىز قىلسا، ئۇندىقتا ئۇ ئايالىنىڭ گۇناھىنى ئۆز ئوستىگە ئالغان بولىدۇ. **16** يۇقىرىقىلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېزىۋغانلىرى، يەنى ئېرى بىلەن ئايالى، ئاتا بىلەن ئۆز ئوغلىدە ئۆزۈۋاتقان، تىنچى ياشلىقىدا بولغان قىزى ئوتتۇرىسىدىكى نىزام-بەلگىمىلەردۇر.

31

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** سەن مىدىيانلاردىن ئىسرائىللارنىڭ ئىنتىقامىنى ئال، ئاندىن ئۆز خەلقىلىرىگە قوشۇلىسەن، — دېدى. **3** مۇسا خەلققە مۇنداق دېدى: — تاراكلاردىن جەڭگە چىقىشقا بىر تۈركۈم ئادەملەرنى قورالالاندۇر ۋەكلار، ئاندىن ئۆلار مىدىيانلاردىن پەرۋەردىگار ئۆچۈن ئىنتىقام ئېلىشقا ئاتلانسۇن. **4** سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەڭگە قاتناشقان ئىكىدەم ماكدۇر ۋەكلار. **5** شۇنىڭ بىلەن تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەر قەبىلىسىدىن مىڭدىن، جەمئىي ئون ئىككى مىڭ ئادەم جەڭ قىلىشقا قوراللاندۇرۇلدى. **6** مۇسا ھەر قەبىلىدىن مىڭدىن ئادەمنى جەڭ قىلىشقا ماكدۇردى ھەمدە ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسنى ئۆلار بىلەن بىللە ماكدۇردى، فىنھاسنىڭ قولىدا مۇقەددەس ئەسۋابلار ۋە ئاگاھ كاناي بار ئىدى. **7** ئۆلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېزىۋغىنى بويىچە مىدىيانلار بىلەن سوقۇشقىلى چىقىپ، ئە ركە كلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ **8** مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەردىن باشقا، يەنە مىدىيانىنىڭ ئەۋى، رە كەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا دېگەن بەش پادىشاھنى ئۆلتۈردى؛ يەنە بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى قىلىچ بىلەن چېپىپ تاشلىدى. **9** ئىسرائىللار مىدىيانلارنىڭ خوتۇن-قىزلىرى ۋە بالىلىرىنى ئۆتقۇن قىلىپ كەتتى، يەنە ئۆلارنىڭ پۈتۈن چارۋا مالىلىرى، قوي پادىلىرى ۋە مال-مۇلۇكلىرىنى ئوۋلجا قىلدى؛ **10** ئۆلار ئۆرۈۋاتقان يەرلەردىكى بارلىق شەھەر ۋە بارلىق بارگاھلىرىغا ئوت قويۇۋەتتى؛ **11** ئۆلار ئادەم بولسۇن بارلىق غەنىيمەت، بارلىق ئوۋلجىنى ئېلىپ كەتتى؛ **12** ئۆلار ئۆتقان ئەسىرلەرنى ھەم ئوۋلجا-غەنىيمەتنى موئاب تۈزلە گۈلكلىرىگە، ئىئوردان دەرياسى بويىغا جايلاشقان يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدىكى بارگاھقا ئەكىلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازارغا، شۇنداقلا ئىسرائىللارنىڭ جامائىتىگە تاپشۇردى. **13** مۇسا، كاھىن ئەلئازار ۋە جامائەتنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى بارگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ ئۆلارنى قارشى ئالدى. **14** لېكىن مۇسا جەڭدىن قايتقان ھەربىي سەردارلارغا، يەنى مىڭبېشى، يۈز بېشىلارغا خاپا بولۇپ: — **15** سىلەر ئايالالارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇرۇد ۇڭلارمۇ؟ **16** قاراكلار، دەل شۇلار بالائامنىڭ ھىيلە-مەسلىھەتى بىلەن پېئوردىكى ئىشتا ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھقا پاتقۇزۇشى بىلەن، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە ۋابا ياغدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ **17** ئەمدى سىلەر بارلىق ئوغلى بالىلارنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، ئەرلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزگەن ئايالالارنى قويماي ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار. **18** بىراق ياش قىزلار، يەنى ئەرلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزمىگەنلەرنى بولسا، ئۆزلىرىڭلارغا تىرىك قالدۇرۇڭلار. **19** سىلەر بارگاھ سىرتىدا يەتتە كۈن چېدىر تىكىپ تۇرۇڭلار، ئادەم ئۆلتۈرگەن ۋە ئۆلۈككە تەگكەن ھەر كىم ئۈچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ئۆزىنى پاكلىسۇن؛ سىلەر ۋە سىلەر ئەسىر قىلغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق قىلسۇن. **20** بارلىق كىيىم-كېچەك، تېرە ئەسۋاب ئۆسكۈنىلەر، تۈۋىتتا توقۇلغان بارلىق نەرسىلەر ھەم ياغاچ ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەرنىڭ ھەممىسىنى پاكلاكلار، — دېدى. **21** كاھىن ئەلئازار جەڭگە چىقىپ قايتقان ئەسكەرلە رگە: — مانا پەرۋەردىگار مۇساغا يېزىۋغان قانۇن-بەلگىمە: **22** ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، قەلەي، قوغۇشۇن قاتارلىق **23** ئوتقا چىداملىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتىن ئۆتكۈزۈڭلار، شۇنداق قىلساڭلار پاك ھېسابلىنىدۇ؛ شۇنداقتىمۇ، يەنىلا «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» بىلەن پاكىزلاڭلار؛ ئوتقا چىدامسىز نەرسىلەرنى شۇ سۇدىن ئۆتكۈزۈڭلار. **24** يەتتىنچى كۈنى كىيىملىرىڭلارنى يۇيۇڭلار، ئاندىن سىلەر پاك ھېسابلىنىسىلەر؛ ئاندىن كېيىن بارگاھقا كىرسە ڭلار بولىدۇ، — دېدى. **25** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **26** سەن كاھىن ئەلئازار ۋە جامائەت ئېچىدىكى قەبىلە كاتتىلىرى بىلەن بىرلىكتە ئېلىنغان ئوۋلجا-غەنىمەتنىڭ، ئادەم بولسۇن، چارپاي بولسۇن، شۇلارنىڭ ئومۇمىي سانىنى ھېسابلاپ چىققىن؛ **27** ئوۋلجا-غەنىيمەتنى ئىككىگە بۆل، يېرىمنى جەڭگە چىققانلارغا بەر، قالغان يېرىمنى بارلىق جامائەتكە بەر. **28** سەن يەنە چىقىپ جەڭگە قاتناشقان لەشكەرلەر ئالدىغان ئادەم، كالا، ئېشەك يا كى قوي پادىلىرىدىن بەش يۈزدىن بىرنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئۆلۈش بولسۇن دەپ ئايرىغىن؛ **29** سىلەر شۇنى لەشكەرلە رگە تەۋە بولغان يېرىمدىن ئېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇرۇڭلار. **30** ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان يېرىمنىڭ ئادەم، كالا، ئېشەك، قوي پادىلىرى، شۇنداقلا ھەرخىل ھايۋانلاردىن ئەللىكتىن بىرنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائىت چېدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا بېرىڭلار. **31** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېزىۋغىنىدەك قىلدى.

32 ئەمدى ئوۋلجا-غەنىيمەت، يەنى جەڭگە چىققان لەشكەرلەر ئېلىۋالغان نەرسىلەردىن قالغىنى قوي جەمئىي ئالتە يۈز يەتمىش بەش مىڭ، **33** كالا يەتمىش ئىككى مىڭ، **34** ئېشەك ئاتمىش بىر مىڭ، **35** ئە ركە كلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزمىگەن قىزلار ئوتتۇز ئىككى مىڭ چىقتى. **36** جەڭگە چىققانلارنىڭ ئۆلۈشى، يەنى ئۆلارغا تەۋە يېرىمى، قوي جەمئىي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە مىڭ بەش يۈز؛ **37** بۇ قوي پادىلىرىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئالتە يۈز يەتمىش بەش بولدى؛ **38** كالا ئوتتۇز ئالتە مىڭ، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى يەتمىش ئىككى بولدى. **39** ئېشەك ئوتتۇز مىڭ بەش يۈز چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئاتمىش بىر بولدى. **40** ئادەم ئون ئالتە مىڭ چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئوتتۇز ئىككى ئادەم بولدى. **41** مۇسا پەرۋەردىگار ئۆزىگە بۇيرۇغىنى بويىچە پەرۋەردىگارغا سۇنۇلىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئۆلۈشنى كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇرۇپ بەردى. **42** ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان يېرىمى، يەنى مۇسا جەڭگە چىقىپ كەلگەنلەردىن ئېلىپ بۆلۈپ بەرگىنى — **43** جامائەتكە تەۋە بولغان شۇ يېرىمى — قوي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە مىڭ بەش يۈز، **44** كالا ئوتتۇز ئالتە مىڭ، **45** ئېشەك ئوتتۇز مىڭ بەش يۈز، **46** ئادەم ئون ئالتە مىڭ ئىدى. **47** مۇسا پەرۋەردىگار ئۆزىگە بۇيرۇغىنى بويىچە، ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان شۇ يېرىمنىڭ، مەيلى ئادەم يا كى ھايۋان بولسۇن، ئەللىكتىن بىرنى ئايرىپ ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت چېدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا تاپشۇردى. **48** پۈتكۈل قوشۇننىڭ سەردارلىرى، مىڭ بېشى، يۈز بېشىلىرى مۇسا بىلەن كۆرۈشكىلى كېلىپ، **49** مۇساغا: — خىزمەتكارلىرىڭ قول ئاستىدا جەڭ قىلغان ئەشكەرلەرنىڭ ئومۇمىي سانىنى ساناقتىن ئوتكۈزسەك بىرىمۇ كەم چىقمىدى. **50** شۇڭا، مانا پەرۋەردىگارنىڭ ھۆزۈرىدا ئۆزىمىزنىڭ گۇناھىنىڭ كاففارىتى ئۈچۈن ھەرقايسىمىز ئېرىشكەنلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ھەدىيە قىلىمىز — ئالتۇن ۋېيۋىلار، پۇت-قول زەنجىرلىرى، بىلەزۈك، مۇھۇر ئۈزۈك، زىرە-ھالقا، مارجانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدۇق، — دېدى. **51** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار ئۆلار ئە كەلگەن ئالتۇنلارنى، يەنى ئالتۇندا ياسالغان ھەرخىل ۋېيۋىلارنى ئالدى. **52** ئۆلارنىڭ مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىدىن ئالغىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۇنۇلدى؛ بارلىق ئالتۇن ئەمىتى ئون ئالتە مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك شە كەل چىقتى **53** ‹لەشكەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئۈچۈن مال-مۇلۇكنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقانىدى›. **54** مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىنىڭ قولىدىن ئالتۇننى ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئېچىگە ئە كىرىپ، ئۆزىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۆزۈرىدا ئىسرائىللار ئۈچۈن يادنامە قىلدى.

بەرگە مىراس قىلىپ بەرسىلە، — دېدى. 6 مۇسا گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىغا: — قېرىنداشلىرىڭلار جەڭگە چىققان ۋاقىتدا سىلەر مۇشۇ يەردە تۇرامتىڭلار؟ 7 سىلەر نېمە ئۈچۈن ئىسرائىللارنىڭ [دەريادىن] ئۆتۈپ پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئاتا قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشىگە كۆڭۈللىرىنى سوۋۇتۇسىلەر؟ 8 ئىلگىرى مەن قادەش-بارنېئادىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى شۇ زېمىننى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكىنىمدە ئۇلارمۇ شۇنداق قىلىشقانىدى. 9 ئۇلار ئەشكول جىلغىسىغا چىقىپ، ئۇ زېمىننى كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ كۆڭلىنى پەرۋەردىگار ئاتا قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشتىن سوۋۇتقان. 10 شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى كېلىپ قەسەم قىلىپ: 11 «مىسىردىن چىققان يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلار چىن كۆڭۈلدىن ماڭا ئەگەشمىگەچكە، ئۇلار مەن ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپلارغا «سىلە رەگە ئاتا قىلىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىننى كۆرسە، [مەن پەرۋەردىگار بولماي كېتەيمۇ]! 12 پەقەت كەنئىزىيلەردىن بولغان يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھۇشۇئالا ماڭا چىن كۆڭۈلدىن ئەگەشكەن بولغاچقا، زېمىنى كۆرەلەيدۇ»، دېگەنىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالغاچقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا رەزىل بولغانىنى قىلغان ئەشۇ بىر ئەۋلاد تۈلۈپ تۈگىگۈچە، ئۇ ئۇلارنى چۆل-بياۋاندا قىرىق يىل سە رەگەردانلىقتا يۈرگۈزدى. 14 ئەمدى مانا، گۇناھكارلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان سىلەرمۇ ئاتا-بوۋا ئۇلارنىڭ ئىزىنى بېسىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان قاتتىق غەزىپىنى تېخىمۇ قوزغىماقچى بولىسىلەر-دە! 15 ئەگەر سىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن بۇرۇلۇپ كەتسە ئۇلار، ئۇنداقتا ئۇ [ئىسرائىللارنى] يەنە چۆل-بياۋانغا تاشلۇۋېتىدۇ، ھالدا سىلەر بۇ بارلىق خەلقنى خاراب قىلغان بولىسىلەر، — دېدى. 16 ئىككى قەبىلىنىڭ ئادەملىرى مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز بۇ يەردە ماللىرىمىزغا قوتان، بالىلىرىمىزغا قەلئە-شەھەر سالايلى. 17 بىز بولساق قوراللىنىپ، ئىسرائىللارنى ئۆزىگە تەۋە جايلىرىغا باشلاپ بارغۇچە سەپىنىڭ ئالدىدا ماڭىمىز؛ بۇ زېمىندىكى يات خەلقلەر سەۋەبلىك، بىزنىڭ كىچىك بالىلىرىمىز مۇستەھكەم شەھەرلەردە ئۆرۈشى كېرەك. 18 ئىسرائىللار ئۆز مىراسلىرىغا ئىگە بولمىغۇچە بىز ئۆيىمىزگە قايتايمىز. 19 چۈنكى بىز ئۇلار بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۆزى پېتىش تەرىپىدىكى زېمىنغا يا كى ئۇنىڭدىنمۇ يىراقتىكى زېمىنغا تەڭ ئىگىدار بولمايمىز، چۈنكى مىراسىمىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىشتىدۇر، — دېدى. 20 مۇسا ئۇلارغا: — ئەگەر شۇنداق قىلسا ئۇلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوراللىنىپ جەڭگە چىقىپ، 21 سىلەردىن قوراللانغانلارنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، پەرۋەردىگار ئۆز دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ زېمىنىدىن قوغلاپ چىقىرىپ بولغاندا، 22 شۇ زېمىن پەرۋەردىگار ئالدىدا يېيىۋندوروۇلۇپ بولغاندا ئاندىن قايتىسا ئۇلار، سىلەر پەرۋەردىگار ۋە ئىسرائىللار ئالدىدا گۇناھسىز ھېسابلىنىسىلەر؛ بۇ زېمىنمۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلە رەگە مىراس قىلىپ بېرىلىدۇ. 23 لېكىن بۇنداق قىلمىسا ئۇلار، مانا، پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولىسىلەر؛ شۇنى ئۇبدان بىلىشىڭلار كېرەككى، گۇناھكارلار ئۆز ئۇ ئۇلارنى قوغلاپ بېشىڭلارغا چۈشىدۇ. 24 ئەمدى سىلەر ئاغزىڭلاردىن چىققان گەپىڭلار يېنىچە ئىش تۇتۇڭلار، بالىلىرىڭلار ئۈچۈن شەھەر، قوي پادىلىرىڭلار ئۈچۈن قوتان سېلىڭلار، — دېدى. 25 گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى مۇساغا: — قۇللىرى غوجام ئېيتقىنىدەك قىلىدۇ. 26 خوتۇن-بالا چاقلىرىمىز، كالىلار ۋە بارلىق چارپايلىرىمىز گىلېئادنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە قالىدۇ؛ 27 لېكىن قۇللىرى، جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغانلارنىڭ ھەربىرى غوجام ئېيتقاندەك [دەريادىن] ئۆتۈپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا جەڭ قىلىدۇ، — دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۇلار توغرۇلۇق كاھىن ئەلئازار بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھۇشۇئاغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلە باشلىقلىرىغا تاپىلاپ، 29 ئۇلارغا: — ئەگەر گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى قوراللىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا جەڭگە چىقىشقا سىلەر بىلەن بىرلىكتە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتسە، ئۇ زېمىن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا يوي سۈندۇرۇلسا، ئۇنداقتا سىلەر گىلېئاد زېمىنىنى ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىڭلار. 30 ئەگەر ئۇلار قوراللىنىپ سىلەر بىلەن بىللە ئۆتمەيمىز دېسە، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ مىراسى ئارا ئۇلاردا، يەنى قانائان زېمىندا بولسۇن، — دېدى. 31 گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى: — پەرۋەردىگار قۇللىرىغا قانداق ئېيرۇغان بولسا، بىز شۇنداق قىلىمىز. 32 بىز قوراللىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈپ قانائان زېمىنىغا كىرىمىز، ئاندىن ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى زېمىن بەرگە مىراس قىلىپ بېرىلىدىغان بولىدۇ، — دېيىشتى. 33 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ پادىشاھلىقى بىلەن باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ پادىشاھلىقىنى، زېمىن ۋە ئەۋەسىدىكى شەھەرلەرنى، ئەتراپىدىكى شەھەرلەر بىلەن قوشۇپ، ھەممىسىنى گادنىڭ ئەۋلادلىرىغا، رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىغا ۋە يۈسۈپنىڭ ئوغلى مانا سىسىھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە بەردى. 34 گادنىڭ ئەۋلادلىرى دىبون، ئاتاروت، ئاروئەر، 35 ئاتروت-شوفان، يائازەر، يوگبىخاھ، 36 بەيت-نىمراھ، بەيت-ھاران قاتارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى سالدى ۋە شۇنداقلا قوتانلارنى سالدى. 37 رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى [يېڭىدىن] ھەشبون، ئەلەئالەھ، كىرىئاتايىم، 38 نېبو، باۋال-مېئون ‹يۇقىرىقى ئىسىملار تۈزگىرتىلگەن› ۋە سىبماھنى سالدى؛ ھەم ئۇلار سالغان شەھەرلە رگە يېڭىدىن نام بەردى. 39 ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادلىرى گىلېئادقا يۈرۈش قىلىپ، ئۇ يەرنى ئېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنى قوغلۇۋەتتى. 40 شۇنىڭ بىلەن مۇسا گىلېئادنى مانا سىسىھنىڭ ئوغلى ماكىرغا بېرىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە ئۆرۈپ قالدى. 41 مانا سىسىھنىڭ ئوغلى يائىر ئامورىيلارنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، بۇ يېزا-قىشلاقلارنى ھاۋۋوت-يائىر دەپ ئاتىدى. 42 نوباھ كىنات ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ كىناتنى ئۆز ئىسمى بىلەن نوباھ دەپ ئاتىدى.

33

ئۆۋەندىكىلەر ئۆز قوشۇنلىرى بويىچە، مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئىسرائىللارنىڭ ماڭغان يوللىرىدۇر؛ 2 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۆزلىرىنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرىنى يۈزۈپ قويدى، ئۇلارنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرى مۇنداق: — 3 بىرىنچى ئايىنىڭ ئون بەشىنچىسى كۈنى [ئىسرائىللار] رامىسەس شەھىرىدىن سەپە رگە چىقتى؛ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ ئەتىسى ئۇلار بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەردانىلىك بىلەن يولغا چىقتى. 4 بۇ چاغدا مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئولتۇرۇلگەنلەرنى، يەنى بارلىق تۇنجى ئوغۇلىرىنى دەپنە قىلىۋاتقانىدى؛ پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنىڭ مەبۇدلىرىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چۈشۈردى. 5 ئىسرائىللار رامىسەستىن يولغا چىقىپ سۇككوتقا بېرىپ چېدىر تىكتى. 6 ئۇلار سۇككوتتىن يولغا چىقىپ چۆل-بياۋاننىڭ ئايىغىدىكى ئېتامغا بېرىپ چېدىر تىكتى. 7 ئېتامدىن يولغا چىقىپ، ئايلىنىپ بائال-زىبفوننىڭ ئۆدۈلىدىكى پى-خاخىروتقا بېرىپ مىگدولنىڭ ئالدىدا چېدىر تىكتى. 8 پى-خاخىروتتىن يولغا چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، ئېتام چۆلىدە ئۈچ كۈن يول يۈرۈپ ماراھدا چېدىر تىكتى. 9 ماراھدىن يولغا چىقىپ ئېلىمگە كەلدى؛ ئېلىمدە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە چېدىر تىكتى. 10 ئېلىمدىن يولغا چىقىپ قىزىل دېڭىز بويىدا چېدىر تىكتى. 11 قىزىل دېڭىزدىن يولغا چىقىپ سىن چۆلىدە چېدىر تىكتى. 12 سىن چۆلىدىن يولغا چىقىپ دوققاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 13 دوققاھدىن يولغا چىقىپ ئالۇشقا بېرىپ چېدىر تىكتى. 14 ئاندىن كېيىن ئالۇشتىن يولغا چىقىپ رىفىدىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى، ئۇ يەردە خەلققە ئىچىدىغان سۇ تېپىلماي قالدى. 15 رىفىدىمدىن يولغا چىقىپ، سىناي چۆلىگە بېرىپ چېدىر تىكتى. 16 سىناي چۆلىدىن يولغا چىقىپ قىبروت-ھاتتاۋاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 17 قىبروت-ھاتتاۋاھدىن يولغا چىقىپ ھازىروتقا چېدىر تىكتى. 18 ھازىروتتىن يولغا چىقىپ رىتماھدا چېدىر تىكتى. 19 رىتماھدىن يولغا چىقىپ رىممون-پەرەزدە چېدىر تىكتى. 20 رىممون-پەرەزدىن يولغا چىقىپ لىبناھدا چېدىر تىكتى. 21 لىبناھدىن يولغا چىقىپ رىسساھدا چېدىر تىكتى. 22 رىسساھدىن يولغا چىقىپ كەھەلاتاھدا چېدىر تىكتى. 23 كەھەلاتاھدىن يولغا چىقىپ شافىر تېغىدا چېدىر تىكتى. 24 شافىر تېغىدىن يولغا چىقىپ ھاراداھتا چېدىر تىكتى. 25 ھاراداھدىن يولغا چىقىپ ماكھىلوتتا چېدىر تىكتى. 26 ماكھىلوتتىن يولغا چىقىپ تاھاتتا چېدىر تىكتى. 27 تاھاتتىن يولغا چىقىپ تەراھدا چېدىر تىكتى. 28 تەراھدىن يولغا چىقىپ مىتقاھدا چېدىر تىكتى. 29 مىتقاھدىن يولغا چىقىپ ھاشمونا تتا چېدىر تىكتى. 30 ھاشمونا تتىن يولغا چىقىپ موشەروتتا چېدىر تىكتى. 31 موشەروتتىن يولغا چىقىپ بەنە-يائاكاندا چېدىر

تىكتى. 32 بەنە-ياتاكاندىن يولغا چىقىپ خور-ھاگەدگادقا يېرىپ چېدىر تىكتى. 33 خور-
ھاگەدگادتىن يولغا چىقىپ يوتاباتاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 34 يوتاباتاھتىن يولغا چىقىپ
ئابروناھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 35 ئابروناھتىن يولغا چىقىپ ئەزىئون- گەبەر دېگەن جايغا كېلىپ
چېدىر تىكتى. 36 ئەزىئون- گەبەردىن يولغا چىقىپ زىن چۆلىدە، يەنى قادەشتە چېدىر
تىكتى. 37 قادەشتىن يولغا چىقىپ ئېدوم زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى ھور تېغىدا چېدىر
تىكتى. 38 ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى قىرىقىنچى يىلى بەشىنچى
ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى، كاھىن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ھور تېغىغا چىقىپ شۇ
يەردە تۇلدى. 39 ھارۇن ھور تېغىدا تۇلگەن چېغىدا بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى. 40
تۆ چاغدا، قانائان زېمىنىنىڭ جەنۇبىدا تۇرۇۋشلۇق قانائانىيلارنىڭ پادىشاھى ئاراد ئىسرائىللار
كېلۋېتىۋۇ دەپ ئاڭلىغانىدى. 41 ئىسرائىللار ھور تېغىدىن يولغا چىقىپ زالموناھدا چېدىر
تىكتى. 42 زالموناھدىن يولغا چىقىپ پۇنونغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 43 پۇنوندىن يولغا
چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 44 ئوبوتتىن يولغا چىقىپ موئابنىڭ چېگرىسىدىكى
ئىيە-ئابارىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 45 ئىيىمدىن يولغا چىقىپ دىبون- گادقا كېلىپ چېدىر
تىكتى. 46 دىبون- گادتىن يولغا چىقىپ ئالمون-دىبلاتايىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 47 ئالمون-
دىبلاتايىمدىن يولغا چىقىپ نېبونىڭ ئالدىدىكى ئابارىم تاغلىقىغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 48
ئابارىم تاغلىقىدىن يولغا چىقىپ يېرىخونىڭ ئۇدۇلدا ئىئوردان دەريەسىنىڭ بويىدىكى موئاب
تۈزلە كۆگىلىردە چېدىر تىكتى. 49 موئاب تۈزلە كۆگىلىردە ئىئوردان دەريەسىنى ۋىلاپ
تىككەن چېدىرلىرى بەيت-يەشىموتتىن تارتىپ ئابەل-شىتتىمغىچە باردى. 50 پەرۋەردىگار
موئاب تۈزلە كۆگىلىردىكى ئىئوردان دەريەسى بويىدا يېرىخونىڭ ئۇدۇلدا مۇساغا سۆز
قىلىپ مۇنداق دېدى: — 51 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق يۈرۈغىن: —
«سىلەر ئىئوردان دەريەسىدن ئۆتۈپ قانائان زېمىنىغا كەلگەن چېغىڭلاردا، 52 زېمىندىكى
بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەۋېتىڭلار، تۇلارنىڭ بارلىق ئوبىما، قېيما بۇتلىرىنى
چېقىپ تاشلاڭلار ھەم بارلىق «يۇقىرى جاي»لىرىنى ۋەيران قىلىپ تاشلاڭلار. 53
سىلەر شۇ زېمىنى ئىگىلەپ ماكانلىشىڭلار، چۈنكى مەن تۇ زېمىنى سىلە رگە مىراس قىلىپ
بە رگەنمەن. 54 سىلەر جەمەت بويىچە چەك تاشلاپ، زېمىننى تۇزۇكلە رگە مىراس قىلىپ
ئېلىڭلار، ئادەمى كۆپرەك كەلە رگە كۆپرەك مىراس بۇلۇپ بېرىڭلار، ئادەمى ئازراقلارغا
ئازراق مىراس بۇلۇپ بېرىڭلار، چەك تاشلانغانىدا كىمىلە رگە قەيەر چىققان بولسا، شۇ يەر
تۇنىڭ مىراسى بولسۇن؛ سىلەر مىراسقا ئاتا قەبىلە-جەمەت بويىچە ۋارىسلىق قىلىڭلار. 55
ھالبۇنۇكى، ئە گەر تۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەۋەتمىسە ڭلار، تۇلاردىن
قېلىپ قالغانلار چوقۇم كۆزۈڭلە رگە تىكەن، بىقىنىڭلارغا يانىتاق بولۇپ سانجىلىدۇ،
تۇرغان زېمىنىڭلاردا سىلەرنى پارا كەندە قىلىدۇ؛ 56 ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، مەن ئەسلىدە
تۇلارغا قانداق مۇئامىلە قىلماقچى بولغان بولسام، سىلە رگە شۇنداق مۇئامىلىدە بولىمەن».

34

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا سۆز
قىلىپ مۇنداق يۈرۈغىن: «سىلەر قانائان زېمىنىغا كىرگەن چاغدا، سىلە رگە مىراس بولۇشقا
تەقسىم قىلىندىغان زېمىن قانائان زېمىنى بولىدۇ؛ زېمىننىڭ بىكىتىلگەن جاي-چېگرالىرى
مۇنداق بولىدۇ: — 3 سىلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىگىلەر زىن چۆلىدىن باشلاپ ئېدوم چېگرىسىغا
تاقالسۇن؛ ئاندىن جەنۇب تەرەپتىكى چېگرا گالار «شور دېڭىزى»نىڭ جەنۇب تەرىپىنىڭ
ئەڭ ئايىغىغا يەتسۇن؛ 4 شۇ يەردىن چېگرا گالار «سىبرىق ئېشەك داۋىنى»نىڭ جەنۇب
تەرىپىدىن بۇرۇلۇپ زىنغا تۇتۇشسۇن، تۇنىڭ ئايىغى قېيتوغرا قادەش-بارنېئانىڭ جەنۇبىدا بولىدۇ؛
ئاندىن تۇ يەردىن يەنە ھازار-ئاددارغا بېرىپ، ئازمونغا تۇتىشىدۇ؛ 5 ئاندىن چېگرا ئازموندىن
بۇرۇلۇپ مېڭىپ، مىسىر ئېقىنىغا باردىۋ ۋە دېڭىزغىچە تۇتىشىدۇ. 6 كۈن پېتىش تەرەپتە
چېگرا گالار «تۇلۇغ دېڭىز»نىڭ تۇزى بولىدۇ، يەنى تۇنىڭ ۋىلىرى بولىدۇ؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ
كۈن پېتىش تەرەپتىكى چېگرا گالار بولىدۇ. 7 شىمال تەرەپتىكى چېگرا گالار مۇنداق
بولىدۇ: — «تۇلۇغ دېڭىز»دىن باشلاپ ھور تېغىغىچە پاسىل سىزىلىشۇن؛ 8 پاسىل سىزىقى
ھور تېغىدىن باشلاپ خامات ئېغىزىغا سوزۇلۇپ، ئاندىن چېگرا زەدادغا تۇتاشسۇن؛
9 چېگرا يەنە زىفرونغا تۇتۇپ ھازار-ئېنناندا ئاخىرلاشسۇن؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ شىمالىي
چېگرا گالار بولىدۇ. 10 ئاندىن شەرقىي چېگرايىگلارنىڭ پاسىل سىزىقى ھازار-ئېنناندىن
شېفامغىچە سىزىلسۇن. 11 بۇ چېگرا شېفامدىن ئاينىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى ريبلاھقا
چۈشسۇن؛ ئاندىن چېگرا شۇ يەردىن چۈشۈپ كىننەرەت دېڭىزىنىڭ داۋىنىدىن ئۆتۈپ كۈن
چىقىش تەرەپكە تۇتىشىدۇ. 12 ئاندىن چېگرا تۇۋۇنلەپ ئىئوردان دەريەسىنى ۋىلاپ
چۈشۈپ، شور دېڭىزىغىچە يەتسۇن. مانا بۇ چېگرالار بىلەن بىكىتىلگەن زېمىنگىلار بولىدۇ».
13 مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ يۈرىۋدى: — «مانا بۇ پەرۋەردىگار
توققۇز قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلگە تەقدىم قىلىنسۇن دەپ بۇيرۇغان، چەك تاشلىنىش ئارقىلىق
تۇز ۋىگلار ۋارىسلىق قىلىدىغان زېمىنگىلار بولىدۇ؛ 14 چۈنكى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەر
ئاتا جەمەتى بويىچە ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتى بويىچە تۇز مىراسىغا ئاللىقاچان
ۋارىسلىق قىلىپ تۇنى ئىگىلىگەن، مانا سەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىمۇ تۇز مىراسىغا ۋارىسلىق
قىلىپ تۇنى ئىگىلىگەن؛ 15 بۇ ئىككى قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلە يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان
دەريەسىنىڭ شەرقىي قىرىغىدىكى كۈن چىقىش تەرەپتە تۇز مىراسلىرىنى ئېلىپ بولغا».
16 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 17 تۇۋەندىكىلەر زېمىنى سىلە رگە
تەقسىم قىلىپ بە رگۈچىلەرنىڭ ئىسىملىرى: — كاھىن ئەلئازار ۋە نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا.
18 سىلەرمۇ يەنە زېمىن تەقسىم قىلىشقا يارىدەملىشىش ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئەمىر
تاللاپ بېرىڭلار. 19 بۇلارنىڭ ئىسمى مۇنداق: — يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەفۇننەھنىڭ
ئوغلى كالەب. 20 شىمئون قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى شەمۇئەل. 21 بىنيامىن
قەبىلىسىدىن كىسلونىنىڭ ئوغلى ئەلداد. 22 دان قەبىلىسىدىكىلەردىن يوگلىنىڭ ئوغلى،
ئەمىر بۇككى ئىدى. 23 يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: — مانا سەھ قەبىلىسىدىكىلەردىن
ئەفودنىڭ ئوغلى ئەمىر ھانىئىيەل 24 ھەم ئەفرائىم قەبىلىسىدىكىلەردىن شىفتانىنىڭ ئوغلى
ئەمىر كەمۇئەل. 25 زەبۇلۇن قەبىلىسىدىكىلەردىن پارناقنىڭ ئوغلى ئەمىر ئەلىزافان؛ 26
ئىسسا كار قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاززانىنىڭ ئوغلى ئەمىر پالتىيەل؛ 27 ئاشىر قەبىلىسىدىكىلەردىن
شېلومىنىڭ ئوغلى ئەمىر ئاخىھۇد؛ 28 نافتالى قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەمىر
پەداھەل ئىدى. 29 مانا بۇلار پەرۋەردىگار ئەمىر قىلىپ ئىسرائىللارغا قانائان زېمىنىدىكى
مىراسلىرىنى تەقسىم قىلىشقا بىكىتكەنلەر ئىدى.

35

پەرۋەردىگار يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەريەسىنىڭ بويىدىكى موئاب
تۈزلە كۆگىلىردە مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق ئەمىر
قىل، تۇلار مىراس قىلىپ ئېرىشكەن زېمىنىدىكى بەزى شەھەرلەرنى لاۋىيلارنىڭ ئولتۇرۇشىغا
بەرسۇن؛ ئۇ شەھەرلەرنىڭ ئېچىۋىرىسىدىكى يايلاقلارنىمۇ لاۋىيلارغا بەرسۇن. 3 شۇنداق
قىلىپ تۇلارنىڭ تۇرىدىغان شەھەرلىرى بولىدۇ ۋە شۇ شەھەرلە رگە تەۋە يايلاقلارغا
تۇلارنىڭ چارپايلىرى، باشقا مال-مۇلۇكلىرى ھەممىدە بارلىق ھايۋانلىرى ئوزۇنلاشتۇرۇلىدۇ.
4 سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەھەرلەردىكى يايلاقلار سىپىلىدىن باشلاپ ھېسابلىغاندا
مىڭ گەز بولسۇن. 5 سىلەر يەنە شەھەر سىرتىدىن كۈن چىقىش تەرەپكە قاراپ ئىككى
مىڭ گەز، جەنۇب تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، كۈن پېتىش تەرەپكە قاراپ ئىككى
مىڭ گەز، شىمال تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز تۇچلە گالار، شەھەر ئوتتۇرىدا بولسۇن؛
شەھەرلەر ئەتراپىدىكى مۇشۇ يەرلەر تۇلار ئۈچۈن يايلاقلار بولسۇن. 6 سىلەر لاۋىيلارغا
بە رگەن شەھەرلەر ئىچىدە ئالتە شەھەر «پاناھلىق شەھىرى» بولسۇن؛ سىلەر شۇلارنى
ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان كىشىلەرنىڭ شۇ شەھەرلە رگە قېچىپ بېرۇپلىشىغا بىكىتىڭلار؛
بۇلاردىن باشقا ئۇلارغا يەنە قىرىق ئىككى شەھەر بېرىڭلار. 7 سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان
شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سە ككىز بولۇپ، شۇ شەھەرلەر بىلەن ئۇلارغا تەۋە يايلاقلار
ئۇلارغا بېرىلسۇن. 8 سىلەر ئۇلارغا بېرىدىغان شۇ شەھەرلەر ئىسرائىللار مىراس قىلغان
تەۋەلىكلەردىن بولسۇن؛ ئادەمى كۆپرەك بولغانلاردىن كۆپرەك، ئادەمى ئازراق بولغانلاردىن
ئازراق ئېلىڭلار؛ ھەربىر قەبىلە ئۆزىگە تەقسىم قىلىنغان مىراسقا ئاساسەن شەھەرلەردىن
بەزىلىرىنى ئېلىپ لاۋىيلارغا تەقسىم قىلىپ بەرسۇن. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ
مۇنداق دېدى: — 10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ئىئوردان دەريەسىدن
ئۆتۈپ قانائان زېمىنىغا كىرگىنىڭلاردا، 11 تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغانلارنىڭ

پاناهلىنشى ئۇچۇن قېچىپ بېرۇبلىشىغا بىرنەچچە شەھەر تاللاپ بېكىتكىلەر. 12 شۇنداق قىلغاندا بۇ شەھەرلەر ئادەم ئۆلتۈرگۈچى تاكى جامائەت ئالدىدا سوراققا تارتىلغۇچە، قىساسكارلىرىنىڭ ئۆلتۈرۈۋېچ قويۇشىدىن پاناهلىنىدىغان شەھەرلەر بولىدۇ. 13 سىلەر بېكىتكەن بۇ شەھەرلەر سىلە رگە پاناهلىنىدىغان ئالتە شەھەر بولىدۇ. 14 پاناهلىق شەھىرى ئۇچۇن ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۆز چىقىش تەرىپىدە ئۈچ شەھەر، قانائان زېمىنىدىمۇ ئۈچ شەھەرنى ئايرىپ قويۇڭلار. 15 بۇ ئالتە شەھەر ئىسرائىللار، يات ئەلدىكىلەر ۋە ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ئارىلىشىپ ئولتۇرغان مۇساپىرلار ئۇچۇن پاناهلىق شەھەرلىرى بولسۇن؛ تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈۋېچ قويغان ھەربىر كىشى شۇ يەرلە رگە قېچىشقا بولىدۇ. 16 — ئە گەر بىراۋ تۆمۈر ئەسۋاپ بىلەن ئۇرۇۋېچ ئادەم ئۆلتۈرۈۋېچ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈ رگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 17 ئە گەر بىراۋ قول كۆتۈرۈۋېچ ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك تاش بىلەن ئۇرۇۋېچ ئادەم ئۆلتۈرۈۋېچ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈ رگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئە گەر بىراۋ ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك كالتەك بىلەن ئۇرۇۋېچ ئادەم ئۆلتۈرۈۋېچ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈ رگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 19 قان قىساس ئالغۇچى كىشى شۇ قاتىلنى ئۆلتۈرسۇن؛ ئۇ قاتىلنى ئۇچراتقان يېردە ئۆلتۈرسۇن. 20 ئە گەر بىراۋ ئۇچەمئىلك بىلەن بىرسىنى ئىتتىرىپ يەتتۈۋېتىپ ياكى مۇكۆز ئۇرۇۋېچ بىرەر نەرسە ئېتىپ ئۆلتۈرۈۋېچ قويغان بولسا، 21 ياكى ئۇچەك كىشىپ مۇشت بىلەن ئۇرۇۋېچ ئۆلتۈرۈۋېچ قويغان بولسا، ئادەم ئۇرغۇچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇ قاتىل بولىدۇ؛ قان قىساس ئالغۇچى كىشى قاتىلنى ئۇچرىغان يەردە ئۆلتۈرۈۋەتسۇن. 22 لېكىن ئۇ ئادەمنىڭ ئۇچى يوق، تاسادىپىي ئىتتىرۋېتىش ياكى مەقسەتسىزلا بىرەر نەرسە ئېتىپ، 23 ياكى ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك ھەرقانداق بىر تاشنى ئادەمنى كۆزمەي ئېتىپ سىلىپ، ئادەم ئۆلتۈرۈۋېچ قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئەسلىدە ئۇنىڭغا ھېچقانداق ئۇچى بولمىسا، ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىش نىيىتىمۇ بولمىسا؛ 24 يۇنداق ئەھۋالدا، جامائەت شۇ قانۇن-ھۆكۈملە رگە ئاساسەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى بىلەن قان قىساس ئالغۇچى ئوتتۇرىسىدا كېسىم قىلسۇن. 25 جامائەت تاسادىپىي ئادەم ئۆلتۈرۈۋېچ قويغۇچىنى قان قىساس ئالغۇچى كىشىنىڭ قولىدىن جەزمەن قۇتقۇزۇۋالسۇن؛ ئۇلار ئۇنى قېچىپ بېرىۋالغان پاناهلىق شەھىرگە [ئامان-ئېسەن] قايتۇرۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن مۇقەددەس ماي بىلەن مەسىھلەنگەن باش كاھىن ئۇلاپ كەتكۈچە ئۇ شۇ شەھەردە ئولتۇرسۇن. 26 لېكىن تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈۋېچ قويغان كىشى ئە گەر قېچىپ بېرىۋالغان پاناهلىق شەھىرىنىڭ تەۋەسىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، 27 شۇنداقلا قان قىساس ئالغۇچى كىشى ئۇنى پاناهلىق شەھىرىنىڭ پاسىللىرىنىڭ سىرتىدا ئۇچرىتىپ قېلىپ ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا قان قىساس ئالغۇچى قان تۆكۈش گۇناھىنى تارتمايدۇ؛ 28 چۈنكى تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈۋېچ قويغان كىشى ئەسلىدە باش كاھىن ئۇلاپ كەتكۈچە پاناهلىق شەھىردە تۇرۇشى كېرەك ئىدى؛ باش كاھىن ئۇلاپ كەتكەندىن كېيىن ئۇز تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قايتىپ بارسا بولىدۇ. 29 — بۇلار سىلەر تۇرۇشلۇق ھەممە يەردە ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد قانۇن-بەلگىلىمىلەر بولسۇن. 30 باشقا بىرسىنى ئۆلتۈ رگەن قاتىلنى بولسا، بىرنەچچە گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقىدىن كېيىن ئاندىن ئۆلتۈرۈشكە بولىدۇ؛ لېكىن پەقەت بىرلا گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا، ئۇ ئۆزى ئۆلتۈرۈشىنىڭ سەۋەبى بولمايدۇ. 31 ئۆلۈمگە لايىق گۇناھ ئۈتكۈز ئۆگەنلە رگە، يەنى قەستەن ئادەم ئۆلتۈ رگەنلەر ئۇچۇن سىلەر ھېچقانداق تۆلەم يۈلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار، ئۇنداق كىشى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 32 شۇنىڭدەك پاناهلىق شەھە رگە قېچىپ بېرىۋالغان كىشى ئۇچۇن باش كاھىن ئۆلۈپ كېتىشتىن ئىلگىرى ئۇز يېرىگە قايتىپ كېلىۋېلىشىغا ھېچقانداق تۆلەم يۈلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار. 33 شۇنداق قىلساڭلار، ئۇز ئۆزۈڭلار تۇرغان زېمىنى بۇلغىغان بولمايسىلەر، چۈنكى قان زېمىنى بۇلغايدۇ؛ زېمىندا تۆكۈلگەن قانغا دەل شۇ قانىنى تۆككەن كىشىنىڭ ئۇز قېنىدىن باشقا ھېچقانداق كافارەت كەلتۈرۈشكە بولمايدۇ. 34 ئۇز ئۆزۈڭلار ئولتۇرغان زېمىنى، يەنى مەن ئۇزۇم ماكان قىلغان زېمىنى بۇلغىماڭلار، چۈنكى مەن پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئارىسىدا ماكان تۇتقۇچىدۇرمەن.

36 يۈسۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرىدىن ماناسسەھنىڭ نەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئوغلى گىلىئادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى مۇسا ۋە ئىسرائىللارنىڭ كاتتىلىرى بولغان ئەمىرلەرنىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: — 2 «پەرۋەردىگار ئىلگىرى غوجامغا چەك تاشلاپ زېمىنى ئىسرائىل خەلقىگە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشنى بۇيرۇغان؛ غوجامۇ پەرۋەردىگارنىڭ قېرىندىشىمىز زەلوفھادنىڭ مىراسىنى ئۇنىڭ قىزلىرىغا تەقسىم قىلىپ بېرىش توغرىسىدىكى بۇيرۇقنىمۇ ئالغان. 3 لېكىن، ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ باشقا قەبىلىسىدىكىلە رگە ياتلىق بولۇپ كەتسە، ئۇلارنىڭ مىراسىمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىراسىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئۇنداق بولغاندا بىز چەك تاشلاپ ئېرىشكەن مىراس تۈگەيدۇ. 4 ئىسرائىللارنىڭ «ئازادلىق يىلى» كەلگەندە ئۇلارنىڭ مىراسى ئۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق بولغاندا ئۇلارنىڭ مىراسى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىراسىدىن ئېلىپ كېتىلىدۇ». 5 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئەمر قىلىپ: — يۈسۇپ قەبىلىسىدىكىلەر توغرا ئېيتىدۇ. 6 زەلوفھادنىڭ قىزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى مۇنداق: «ئۇلار ئۆزلىرى خالىغان ئە رگە ياتلىق بولسا بولۇۋېرىدۇ؛ لېكىن ئۆز جەمەتى، ئۆز ئاتا قەبىلىسىدىن بولغان بىرىگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. 7 شۇنداق بولغاندا ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى چىڭ تۇتۇپ قويۇپ بەرمەسلىكى كېرەك. 8 ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ مىراسىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن مىراسقا ۋارىسلىق قىلغان ھەربىر قىز-ئايال ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىدىن بولغان بىرىگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. 9 مۇشۇنداق بولغاندا، ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ چۈنكى ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئۆز مىراسىنى قولىدىن بەرمەسلىكى كېرەك، — دېدى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا قاناداق ئەمر قىلغان بولسا، زەلوفھادنىڭ قىزلىرىمۇ شۇنداق قىلدى. 11 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىدىن ماھلاھ، تىرزاھ، ھوگلاھ، ملكاھ ۋە نوئاھلار ئۆز تاغىلىرىنىڭ ئوغۇللىرىغا ياتلىق بولدى. 12 ئۇلار يۈسۇپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتىدىكىلە رگە ياتلىق بولدى؛ ئۇلارنىڭ مىراسى يەنىلا ئاتىسىنىڭ يۇيدىكى موئاب تۈزلە گىلىكىدىكى مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇغان ئەمرىلەر ۋە ھۆكۈملەردۇر.

قانۇن شەرھى

1 تۇۋەندە خاتىرىلەنگىنى مۇسانىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى پاران بىلەن توفەل، لابان، ھازىروت، دى-زاھابنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يەنى سۇفنىڭ تۇدۇلىدىكى چۆل-تۆزلە گۈلكىتە، پۈتكۈل ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزلىرىدۇر: ـ **2** ھوورەب تېغىدن چىقىپ، سېئىر تېغىنىڭ يولى بىلەن قادەش-بارنېئاغا بارغۇچە جەمئىي ئون بىر كۈنلۈك يول ئىدى. **3** ھالبۇكى، مۇسا بۇ بارلىق سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ تۆلارنى دەپ تۈزگىگە تاپىلىغىنى ۋىيچە ئىسرائىلارغا ئېيتقان ۋاقتى قەرىقىنچى يىلى، ئون بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى بولدى؛ **4** بۇ ۋاقىت مۇسا ھەشبونىنى پايتەخت قىلغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونىنى ۋە ئاشتاروت ۋە ئەدرەينى پايتەخت قىلغان باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنى مەغلۇپ قىلغاندىن كېيىنكى مەزگىل ئىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى موئاب زېمىنىدا مۇسا [پەيغەمبەر] بۇ قانۇن-تەلىمنى شەرھلەشكە باشلاپ، مۇنداق دېدى: ـ **6** «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ھوورەب تېغىدا بەزگە سۆز قىلىپ: ـ «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغ ئەتراپىدا تۇرغىنى ۋاقتىگىلار يېتەرلىك بولدى؛ **7** ئەمدى بۇرۇلۇپ سەپە رگە ئاتلىنىپ، ئامورىيلار تۇرۇۋاتقان ئېگىزلىككە ۋە ئۇنىڭغا ييقىن بولغان بارلىق جايلارغا، جۈملىدىن ئاراباھ تۈزلە گۈلىكگە، تاغلىقلارغا، ئۈيمانلىققا، جەنۇبقا، دېڭىز ۋىلىرىغا، ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە قاناناننىلارنىڭ زېمىنىغا ھەم لىۋان زېمىنىغا بېرىگىلار. **8** مانا، مەن شۇ زېمىننى سىلەرنىڭ ئالدىگىلارغا قويدۇم، كىرىگىلار، پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىگىلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىغا: «سىلە رگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىننى ئىگىلە گىلار» ـ دېگەنىدى. **9** شۇنىڭا مەن شۇ چاغدا سىلە رگە: ـ «مەن يۈكۈڭلارنى يالغۇز كۆتۈرەلمەيمەن. **10** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى كۆپەيتتى؛ مانا، بۈگۈن سىلەر ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇنسىلەر. **11** ئاتا-بوۋا گىلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلەرنى ھازىرقىدىن يەنە مىڭ ھەسسە كۆپەيتكەي، شۇنداقلا ۋەدە قىلغىنىدەك سىلە رگە بەختىگە-بەركەت ئاتا قىلغاي! **12** لېكىن مەن تۇرۇۋم يالغۇز قانداقمۇ سىلەرنىڭ جاپالىرىگىلارنى، يۈكۈگىلارنى ۋە تالاش-تارتىشىگىلارنى كۆتۈرەلەيمەن؟ **13** تۇز ۋەگىلار ئۇچۇن ھەرقايسى قەبىلىلىرىگىلاردىن دانىشمەن، يورۇتۇلغان مۇتەۋەرلەرنى تاللا گىلار، مەن ئۇلارنى ئۈستۈڭگە رگە يولباشچى قىلىمەن» ـ دېدىم. **14** سىلەر بولسا گىلار ما گا: ـ «سېنىڭ ئېيتقىنىڭ ياخشى گەپ بولدى»، دېدىگىلار. **15** شۇنىڭ بىلەن مەن قەبىلىلىرىگىلاردىن مۇنەۋۋەر ئادەملەرنى، يەنى دانىشمەن ھەم مۇتەۋەر ئادەملەرنى تاللاپ، ئۈستۈڭگە رگە يولباشچى قىلىپ، مىڭبېشى، يۈزبېشى، ئەللىكبېشى ۋە ئونبېشى قىلىپ تەينىلەپ، قەبىلىلىرىگىلار ئۈچۈن ھەرخىل ئەمەلدارنى تۈزۈشقا تىكىلدىم. **16** شۇ چاغدا مەن ئاراگىلاردىكى سورا چېلارغا: «قېرىنداشلىرىگىلار ئارىسىدىكى ئەرز-دەۋالارنى سورا گىلار، قېرىنداش بىلەن قېرىنداشنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە پۇقرايىڭ بىلەن قوشنا ئولتۇرغان ياقا يۈرتلۇقلار ئوتتۇرىسىدا ئادىل ھۆكۈم چىقىرىگىلار؛ **17** ھۆكۈم چىقارغاندا ھېچقانداق كىشىنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلما گىلار، مەيلى كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن سىلەر ھەممىسىگىلا ئىشلىرىنى سورا گىلار. سىلەر ئىنسانلارنىڭ سۈلتىدىن قورقاسلىقىگىلار كېرەك، چۈنكى مۇشۇ ھۆكۈم چىقىرىش ئىشى خۇداغا تەۋە ئىشتۇر. سىلە رگە تەس چۈشىدىغان ئىش بولسا، مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىگىلار، مەن ئۇنى ئا گىلايمەن» ـ دېدىم. **18** ئەينى چاغدا مەن قىلىشقا كېرەك بولغان بارلىق ئىشلار ئوتۇرغۇلۇق تاپىلىغانىمەن. **19** بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەزگە ۋىيروۋغاندەك ھوورەبتىن چىقىپ، ئامورىيلارنىڭ تاغلىقىغا باردۇق ۋە سىلەر شۇ يولدىكى بىيابان، دەھشەتلىك چۆلنى كۆزدە ۋگىلار؛ بىز ئۇنىڭ ھەممىسىدن ئوتۇپ، قادەش-بارنېئاغا كەلدۇق. **20** ۋە مەن سىلە رگە: ـ «سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەزگە ئاتا قىلىدىغان، ئامورىيلارنىڭ تېغىغا يېتىپ كەلدۇق. **21** مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىگلار بۇ زېمىننى ئالدىگىلارغا قويدى؛ ئاتا-بوۋا گىلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە ئېيتقاندەك، شۇ يە رگە چىقىپ ئۇنى ئىگىلە گىلار؛ قورقما گىلار، ھېچ ھودۇقما گىلار» ـ دېدىم. **22** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەممىگىلار يېنىمغا كېلىپ ما گا: ـ «بىز زېمىنغا كىرىشتىن ئىلگىرى ئالدىن ئادەملەرنى ئەۋەتەيلى؛ ئۇلار بىز ئۈچۈن ئۇ يەرنى كۆزىتىپ، چىقىشىمىز كېرەك بولغان يول ۋە بىز ئۇچرايدىغان شەھەرلەر توغرۇلۇق خەۋەر يەتكۈزسۇن» ـ دېدىگىلار. **23** بۇ ئىش نەزىرىمگە مۇۋاپىق كۆرۈنۈپ، مەن ئاراگىلاردىن ئون ئىككى ئادەمنى، يەنى ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى تاللىدىم. **24** ئۇلار يولغا ئاتلىنىپ تاغقا بېرىپ، ئەشكول جىلغىسىغا چۈشۈپ ئۇ يەرنى تەكشۈرۈپ كۆرۈشتى. **25** ئۇلار قوللىرىغا شۇ زېمىندىكى مېۋىلەردىن ئېلىپ بەزگە كەلتۈردى ۋە مەلۇمات بېرىپ: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەزگە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىن ياخشىدۇر» ـ دېدى. **26** ھالبۇكى، سىلەر زېمىنغا چىقىشقا ئۇنىمىدىگىلار، پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭ ئەمرىگە قارشى چىقىپ ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدىگىلار **27** ۋە ئۆز چېدىرىگىلاردا قاقشاپ: «پەرۋەردىگار بەزگە ئۆچ بولغانلىقىدىن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان. **28** ئەمدى بىز نە گە بارارمىز؟ چۈنكى قېرىنداشلىرىمىز: «مۇشۇ يەردىكى ئادەملەر بىزدىن چوڭ ھەم ئېگىز بىر خەلق ئىكەن؛ ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىنتايىن چوڭ، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىكەن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىز شۇ يەردە ئاناكىيلارنى بايقىدۇق»، دەپ كۆڭلىمىزنى پارا گەندە قىلىۋەتتى» ـ دېدىگىلار. **29** شۇنىڭا مەن سىلە رگە: «قورقما گىلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا دەككە-دۇككىگە چۈشمە گىلار؛ **30** سىلەرنىڭ ئالدىگىلاردا ماڭىدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىگىلار مىسىر زېمىنىدا كۆز ئالدىگىلاردا بارلىق قىلغانلىرىدەك سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ؛ **31** سىلەر يەنە چۆل-باياۋاندىمۇ بارلىق ماڭىغان يوللىرىگىلاردا مۇشۇ يە رگە يېتىپ كەلگۈچە ئىنسان تۇز ئۇغلىنى قۇچىقىدا كۆتۈرگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭمۇ سىلەرنى كۆتۈرگىنىنى كۆزدە ۋگىلار. **32** شۇنىڭدەك گەرچە ئۇ يەرنە كېچىدە ئوتنا، كۈندۈزدە بۇلۇت ئىچىدە سىلەرنىڭ ئالدىگىلاردا مېڭىپ، بارگاھ تىككۈدەك يەرلەرنى ئىزدەپ تېپىش ئۈچۈن يۇ رگەن بولسىمۇ، بۇ ئىشتا پەرۋەردىگار خۇدايىگىلارغا ئىشەنمىدىگىلار. **34** پەرۋەردىگار بۇ سۆزلىرىنى قىلغان ئاۋازىگىلارنى ئا گلاپ غەزەپلىنىپ: **35** «بۇ رەزىل دەۋرىدىكىلەردىن ھېچبىر ئادەم ھەرقانداق يول بىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىشنى قەسەم قىلغان بۇ ياخشى زېمىننى كۆرگۈچى بولمايدۇ! **36** پەقەت يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب پۈتۈن قەلبى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئە گەشكەچكە، شۇلا زېمىنى كۆردىڭ ۋە تۇ تۇز پۇتى بىلەن كېزىپ چىققان بارلىق يەرنى ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بالىلىرىغا بېرىمەن» ـ دەپ قەسەم قىلدى. **37** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىگىلاردىن مەندىنمۇ ئاچچىقلاندى ۋە: «سەنمۇ شۇ يە رگە كىرگۈچى بولمايسەن. **38** لېكىن ئالدىڭدا خىزمەتتە تۇرۇۋاتقان نۇننىڭ ئوغلى يەھوشۇئا كىرەلەيدۇ. ئۇنى كۈچلەندۈرگىن، چۈنكى ئۇ ئىسرائىلارنى ئۇنىڭغا مىراس قىلدۇردۇ. **39** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ: «ئۇلار [دۈشمەنلەرنىڭ] ئولجىسى بولۇپ قالدۇ» دېگەن كىچىك بالىلىرىگىلار، يەنى بۇگۈنكى كۈندە ياخشى-ياماننى يەرق ئېتەلمەيدىغان بالىلىرىگىلار بولسا، كىرىدۇ؛ مەن ئۇ يەرنى ئۇلارغا ئاتا قىلىمەن ۋە ئۇلار ئۇنى ئىگىلەيدۇ. **40** لېكىن سىلەر بولسا گىلار، بۇرۇلۇپ قىزىل دېڭىزغا باردىغان يول بىلەن چۆل-باياۋانغا قايتىتگىلار» ـ دېدى. **41** شۇ چاغدا سىلەر ما گا جاۋاب بېرىپ: «بىز دەرۋەقە پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەزگە قىلغان بارلىق ئەمرى ۋىيچە جەڭ قىلغىلى چىقىمىز» ـ دېدىگىلار. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ھەربىرىگىلار تۇز بېشىمچىلىق قىلىپ قورال-ياراقلىرىگىلارنى ئېسىپ، تاغقا چىقماقچى بولدۇ ۋگىلار. **42** لېكىن پەرۋەردىگار ما گا: ئۇلارغا: ـ «چىقما گىلار، جەڭ قىلما گىلار، چۈنكى مەن ئاراگىلاردا ئەمەسمەن؛ سىلەر چوقۇم دۈشمەنلىرىگىلار ئالدىدا مەغلۇپ بولىسىلە»، دېگىن، دېدى. **43** مەن سىلە رگە سۆز قىلدىم، لېكىن سىلەر قۇلاق سالمىدىگىلار، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلىپ، تۇز بېشىمچىلىق قىلىپ تاغقا چىقتىگىلار. **44** لېكىن تاغدا تۇرغان ئامورىيلار سىلە رگە قارشى ئاتلىنىپ، بىر توپ ھەرىلەردەك سىلەرنى تاكى خورماھىغچە قوغلاپ، سېئىردا سىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. **45** سىلەر قايتىپ كېلىپ پەرۋەردىگار ئالدىدا يىغا-زار كۆتۈردۈ ۋگىلار، ئەمما پەرۋەردىگار پەريادىگىلارنى ئا گلىمىدى، يا ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى. **46** شۇنىڭ بىلەن سىلەر قادەشتە نۇرغۇن كۈنلەر تۇرۇپ قالدىگىلار ـ سىلەر قانچە كۈنلەر شۇ يەردە تۇردۇ ۋگىلار!

2 ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئېيتقاندەك قىزىل دېڭىزغا بارىدىغان يول بىلەن سەپە رەگە ئاتالاندۇق، بىز نۇرغۇن كۆزلەر سېئىر تېغى ئەتراپىدا ئايلىنىپ يۈردۈق. 2 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: ـ 3 «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغنى ئايلىنىپ تۇرغان ۋاقتىڭلار يېتەرلىك بولدى؛ ئەمدى شىمال تەرەپكە بۇرۇلۇڭلار. 4 خەلققە: ـ سىلەر سېئىردا تۇرۇۋاتقان قېرىندىشىڭلار ئەساۋلارنىڭ چېگرىسىدىن ئوتىدىغان بولىدۇ ۋە ئۇلار، تۇلار سىلەردىن قورقىدۇ، شۇڭا بەك ئېھتىيات قىلىڭ، 5 تۇلارغا ھېچ قوزغىماڭلار، چۈنكى مەن سىلە رەگە تۇلارنىڭ زېمىنىدىن ھەتتا تاپاناچىلىق يەرنىمۇ بەرمەيمەن؛ چۈنكى سېئىر تېغىنى ئەساۋغا مىراس قىلىپ بەردىم. 6 سىلەر تۇلارغا پۇل تولەپ ئوزۇق-تۇلۇك سېتىۋېلىڭلار، پۇل تولەپ سۇ سېتىۋېلىڭلار. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قولۇڭلاردىكى بارلىق ئەجىرنى بەركىتىلەپ كەلگەن؛ ئۇ سىلەرنىڭ بۇ بىيابان چۆل-باياۋاندىن مېڭىپ ئوتۇۋاتقىنىڭلاردا ھەممىنى بىلدى؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ قىرىق يىل سىلەر بىلەن بىللە بولدى؛ ھېچ نەرسىدىن كەم بولمىدىڭلار» ـ دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن بىز سېئىردا تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىمىز ئەساۋلارنىڭ زېمىنىدىن ۋە ئارابا ۋە تۇزلە گۈلىكىدىن، شۇنداقلا ئېلات ۋە ئېزىئون- گەبەردىن ئوتۇپ، بۇرۇلۇپ موئابدىكى چۆل-باياۋان يولى بىلەن ماڭدۇق. 9 پەرۋەردىگار ماڭا: «موئابىيلارنى ئاۋارە قىلماڭلار ياكى تۇلارغا ھېچ قوزغىماڭلار، چۈنكى مەن تۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن ئار شەھەر-زېمىنىنى لوتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» ـ دېدى 10 (ئەمىلەر ئەسلىدە شۇ يەردە تۇراتتى؛ تۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۆچلۈك، سانى كۆپ، ئېگىز ۋىلۇق بىر خەلق ئىدى. 11 تۇلار ئاناكىيلاردەك «گىگانتلار» دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ لېكىن موئابىيلار تۇلارنى «ئەمىيلەر» دەپ ئاتايدۇ. 12 سېئىردا ئەسلىدە ھوريلار تۇراتتى؛ لېكىن ئەساۋلار ھوريلارنى زېمىنىدىن ھەيدۇ-ئېتىپ، تۇلارنى يوقىتىپ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى ـ خۇددى ئىسرائىللار مەنكى پەرۋەردىگار تۇلارغا تەقدىم قىلغان، تۇلارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قىلغىنىغا ئوخشاش). 13 [پەرۋەردىگار:] «ئەمدى ھازىر ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ زەرەد ئېقىنىدىن ئوتۇڭلار» دېدى. ئۇنى ئاڭلاپ بىز زەرەد ئېقىنىدىن ئوتتۇق. 14 قادەش-بارنېئادىن ئايرىلىپ زەرەد ئېقىنىدىن ئوتتۇكۈچە بولغان كۈنلەر ئوتتۇز سەككىز يىل بولدى؛ بۇ دەل خۇددى پەرۋەردىگار تۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇ دەۋردىكى جەڭچىلەر بارگاھتىن پۈتۈنلەي يوقىتىلغۇچە بولغان ئارىلىقتىكى ۋاقىت ئىدى. 15 دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇلارنى بارگاھتىن يوقىتىپ ئۆگەتكۈچە ئۇلارنى ھالاك قىلىشقا قارشى چىققانىدى. 16 ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ جەڭچىلەر ئۆلۈپ خەلق ئارىسىدىن پۈتۈنلەي ئۆگەنگەندىن كېيىن، 17 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: ـ 18 «سىلەر بۈگۈن موئابنىڭ، يەنى ئارنىڭ چېگرىسىدىن ئوتىسىلەر. 19 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئامونىيلارغا يېقىن كېلىسىلەر، ئەمما تۇلارنى ئاۋارە قىلماڭلار ياكى تۇلارغا ھېچ قوزغىماڭلار، چۈنكى مەن ئامونىيلارنىڭ زېمىنىنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن ئۇنى لوتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» ـ دېدى. 20 (بۇ زېمىنمۇ «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئىلگىرى گىگانتلار شۇ يەردە تۇرغانىدى؛ ئامونىيلار تۇلارنى «زامزۇملار» دەپ ئاتايدۇ. 21 تۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۆچلۈك، سانى كۆپ، ئېگىز ۋىلۇق بىر خەلق ئىدى. پەرۋەردىگار تۇلارنى [ئامونىيلارنىڭ] ئالدىدا يوقىتىشى بىلەن [ئامونىيلار] تۇلارنى زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىپ، تۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى. 22 پەرۋەردىگار سېئىردا تۇرغان ئەساۋلار ئۈچۈنمۇ ئوخشاش ئىش قىلدى، تۇلارنىڭ ئالدىدىن ھوريلارنى يوقاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئەساۋلار تۇلارنى زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىپ، بۈگۈنگە قەدەر تۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى. 23 ۋە گازا شەھىرىگىچە كەنت-قىشلاقلاردا ئولتۇراقلاشقان ئاۋۋىيلارنى بولسا، كافتوردىن چىققان كافتورىيلار يوقىتىپ، تۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى). 24 ـ «ئەمدى ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىڭلار، سەپىرىڭلارغا چىقىڭلار، ئارنون دەرياسىدىن ئوتتۇڭلار؛ مانا، مەن ھەشبوننىڭ پادىشاھى ئامورىي سىھوننى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنمۇ قولۇڭلارغا تاپشۇردۇم، ئىشنى باشلاڭلار، زېمىنى ئىگىلەشكە، ئۇنىڭ بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار، 25 مەن بۈگۈندىن باشلاپ سىلەرنىڭ قورقۇنچۇڭلار ۋە ۋەھىشىتىڭلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى خەلقلەر ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ ئۇلار سىلەرنىڭ خەۋىرىڭلارنى ئاڭلاپ سىلەرنىڭ ۋېرىيلىكىڭلاردىن تىترەپ دەككە-دۇككىگە چۈشىدۇ».

26 شۇ چاغدا مەن ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھونغا كەدەموت چۆلىدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، تىنچلىق سالىمى يوللاپ: ـ 27 «بىزنىڭ زېمىنىڭدىن ئوتتۇشىمىز گە يول قويغايسەن؛ ئوڭغا، سولغا بۇرۇلماي، پەقەتلا يولدىن چىقماي ماڭىمىز. 28 سەن ماڭا ئوزۇق-تۇلۇكنى پۇلغا سېتىپ بېرىسەن، سۇنى پۇلغا سېتىپ بېرىسەن؛ بىز پەقەتلا پىيادە مېڭىپ ئوتىمىز، خالاس. 29 سېئىردا تۇرۇۋاتقان ئەساۋلار، ئاردا تۇرۇۋاتقان موئابىيلار بەرگە مۇئامىلە قىلغانىدەك سەنمۇ بىز ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگە تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرگۈچە شۇنداق مۇئامىلە قىلغايسەن» ـ دېدىم. 30 لېكىن ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ بىزنىڭ ئۇ يەردىن ئوتتۇشىمىز گە يول قويغۇسى يوق ئىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ روھ-قەلبىنى قاتتىق، كۆڭلىنى جاھىل قىلىۋەتكەن (بۇگۈنكى ئەھۋال دەرۋەقە شۇنداق). 31 پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا، مەن ئالدىڭلاردا سىھونى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنى سىلە رگە تاپشۇرۇشقا باشلىدىم؛ ئىشنى باشلاڭلار، ئۇنىڭ زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنى ئىشغال قىلىشقا كىرىشىڭلار» ـ دېدى. 32 سىھون دەرۋەقە ئوزىي ۋە بارلىق خەلقى بىز بىلەن قارشىلىشىش ئۈچۈن جەڭ قىلىشقا ياھازا چىقتى. 33 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۇنى بىزنىڭ ئالدىمىزدا قولىمىزغا تاپشۇردى، بىز ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ۋە بارلىق خەلقىنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق. 34 شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلىپ ئۇلارنى پۈتۈنلەي ھالاك قىلدۇق؛ ئۇلاردىكى بارلىق ئە رەكەك، قىز-ئايال ۋە بالىلارنى بىرىنمۇ قويماي يوقاتتۇق؛ ئۇلاردىن ھېچقايسىسىنى تىرىك قويمىدۇق. 35 بىز پەقەت ئوزلىرىمىز ئۈچۈن چارۋا مالىلرىنى ۋە ئىشغال قىلغان شەھەرلەردىن ئولجا غەنىيمەت ئالدۇق. 36 ئارنون دەرياسى بويىدىكى ئاروئەردىن ۋە شۇ يەردىكى جىلغىدىكى شەھەردىن تارتىپ گىلېئادقىچە ھېچقانداق شەھەر بەرگە تەڭ كېلەلمىدى، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنىڭ ئالدىمىزدا ھەممىسىنى مەغلۇبىيەتكە ئۇچراتتى. 37 ھالبۇكى، سىلەر ئامونىيلارنىڭ زېمىنىغا، چېگرىسى بولغان پۈتكۈل ياببوك ۋادىسىغا، تاغدىكى شەھەرلە رگە ياكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگە مەنئى قىلغان ھەرقايسى يە رگە يېقىنلاشمىدىڭلار.

3 ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، باشانغا بارىدىغان يول بىلەن چىقىپ ماڭدۇق؛ باشاننىڭ پادىشاھى ئوگ ۋە بارلىق خەلقى بەرگە قارشى جەڭ قىلىشقا ئەدرەيگە چىقتى. 2 پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇنىڭدىن قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى، ئۇنىڭ خەلقى ۋە زېمىنىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ ھەشبوندا تۇرغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونىنى نېمە قىلغان بولسا، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلىسەن» ـ دېدى. 3 پەرۋەردىگار خۇدايىمىز دەرۋەقە باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنى ۋە بارلىق خەلقىنى قولىمىزغا تاپشۇردى؛ بىز ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلاردىن ھېچكىمنى قالدۇرماي قىردۇق. 4 شۇ ۋاقىتتا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلدۇق؛ بىز ئۇنىڭ شەھەرلىرىدىن ئىگىلىمىگەن بىرسىمۇ قالمىدى. بۇلار باشاندىكى ئوگنىڭ پادىشاھلىقى، يەنى ئۇتكۈل ئارگوب رايونى بولۇپ، جەمئىي ئاتمىش شەھەر ئىدى. 5 بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئېگىز سېپىللار ۋە بالداقلىق قوۋۇقلىرى بىلەن مۇستەھكەم قىلىنغانىدى؛ ئۇلارغا قاراشلىق يېزا- كەنتلەر ئىنتايىن كۆپ ئىدى. 6 بىز ئۇلارنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھونىنى قىلغىنىمىزدەك تەلتۆكۈس يوقاتتۇق ـ بارلىق شەھەرلەر، ئەرلەر، ئايال-بالىلارنى قويماي ھەممىسىنى تەلتۆكۈس يوقاتتۇق. 7 بىز پەقەت ئوزلىرىمىز ئۈچۈن بارلىق چارۋا-مالىلارنى ۋە شەھەرلەردىن ئولجا غەنىيمەت ئالدۇق. 8 شۇ چاغدا بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە ئوزۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ قولىدىن زېمىنىنى، يەنى ئارنون دەرياسىدىن ھەرمون تېغىغىچە بولغان زېمىنىنى تارتىۋالدۇق 9 (ھەرمون تېغىنى زىدونىيلار «سىرئون»، ئامورىيلار «سېنىر» دەپ ئاتايدۇ)؛ 10 بىز يەنە تۇزلە گۈلىكتىكى بارلىق شەھەرلەر، پۈتكۈل گىلېئاد ۋە باشان پادىشاھى ئوگنىڭ پادىشاھلىقىدىكى سالكاھ ۋە ئەدرەي شەھەرلىرىگىچە، باشاننىڭ بارلىق زېمىنىنى ئىگىلىدۇق 11 (شۇ چاغدا گىگانتلارنىڭ قالدۇقىدىن پەقەت باشاننىڭ پادىشاھى ئوگ

قالغاندى، ئۇنىڭ كارىتى تومۇردىن ياسالغاندى، مانا، ئۇ ئامۇنىيلارنىڭ رابباھ شەھىردە ساقلىنىۋاتامدۇ؟ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈق توققۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز. «گەز» ـ ئادەتتىكى ئادەمنىڭ جەيىنكى ئۆلچەم قىلىنغان). 12 بىز شۇ چاغدا ئىگىلگەن زېمىن مۇنداق: ـ ئارنون دەرياسى يېنىدىكى ئاروئەر شەھىردىن تارتىپ، گۆبئاد تاغىلىقىنىڭ يېرىمىنى ۋە ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى رۇبەن ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەر گە تەقدىم قىلدىم؛ 13 گىلېئادنىڭ قالغان زېمىنى ۋە ئوگ پادىشاھنىڭ زېمىنى بولغان پۈتكۈل باشانىنى مەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە تەقدىم قىلدىم (پۈتكۈل ئارگوب رايونى، يەنى پۈتكۈل باشان «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» دېيىلدۇ. 14 ماناسسەھنىڭ ئوغلى يائىر پۈتكۈل ئارگوب رايوننى، يەنى باشانىنى گەشۇرىيلار ۋە مائاكاتىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە ئىگىلگەن ۋە ئۆزى ئىسمى بىلەن «ھاۋۇووت-يائىر» دەپ ئاتىغان. بۇگۈنگە قەدەر ئۇ شۇنداق ئاتالماقتا). 15 گىلېئادنى بولسا مەن ماكىرغا تەقدىم قىلدىم. 16 رۇبەندىكىلەر ۋە گادتىكىلە رگە مەن گىلېئادتىن ئارنون دەرياسىغىچە (ۋادىنىڭ ئوتتۇرىسى چېگرا ئىدى)، شۇنداقلا ئامۇنىيلارنىڭ چېگرىسى بولغان ياببوك دەرياسىغىچە بولغان زېمىنى تەقدىم قىلدىم؛ 17 يەنە پىسگاھ تاغىلىقى ئاستىدا ياتقان ئارابابا تۈزلە ئۆڭلى (تاغلىق تۈزلە ئۆڭلىنىڭ شەرقىي تەرىپىدە) ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ كىنىنەرەت كۆلىدىن تارتىپ تۈز دېڭىزغىچە بولغان قىسمىنى ئۇلارغا چېگرا قىلىپ بەردىم. 18 مەن شۇ چاغدا سىلە رگە: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار تۈز ئۇ ڭلارنىڭ تەۋەللۇقاتىڭلار بولسۇن دەپ ئىگىلىشىڭلار تۇچۇن بۇ زېمىنىنى سىلە رگە ئاتا قىلغان؛ ئارا ڭلاردىكى جەڭچىلەر جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغان ھالدا قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئوتۇۋېتىڭلار؛ 19 پەقەت بالا-چاقىلىرىڭلار ۋە مال-چارۋىلىرىڭلار (مال-چارۋىلىرىڭلارنىڭ كۆپلىكىنى بىلىمەن) مەن سىلە رگە تەقسىم قىلغان شەھەرلەردە قالسۇن؛ 20 پەرۋەردىگار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلەرنىڭ ئارام ئالغىنىڭلاردەك ئارام بە رگۈچە، ئۇلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىنىنى ئىگىلىگۈچە ئۇلار بىلەن بە رگە [جەڭ قىلىڭلار]؛ ئاندىن سىلەر ھەربىرىڭلار مەن سىلە رگە تەقسىم قىلغان ئۆز تەۋەللۇقاتىڭلارغا قايتىسىلە ر» ـ دەپ تاپىلىغانىمەن. 21 شۇ چاغدىمۇ مەن يەشۇئاغا: «سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئىككى پادىشاھقا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆردۇڭ؛ پەرۋەردىگار سەن باردىغان يەردىكى پادىشاھلىقلارنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىدۇ. 22 سىلەر ئۇلاردىن قورقماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ» ـ دەپ تاپىلىغانىمەن. 23 شۇ چاغدا مەن پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنۈپ: ـ 24 «ئى ۋەب پەرۋەردىگار، سەن ئۆز قۇلۇڭغا ئۆز ئۇلۇغلۇقۇڭ ۋە كۈچلۈك قولۇڭنى ئايان قىلىشقا كىرىشتىڭ؛ چۈنكى مەيلى ئاسمانلاردا يا ئى زېمىندا بولسۇن سېنىڭ قىلغانلىرىڭنا ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭگە تەڭ كەلگۈدەك شۇنداق ئىلاھ بارمۇ؟ 25 سەندىن ئۆتۈنۈمەنكى، مېنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، شۇ يەردىكى ياخشى زېمىنى ـ شۇ ياخشى تاغىلىقنى ۋە لۇبانىنى كۆرۈۋىشكە ئېسىپ قىلغايسەن»، ـ دېدىم. 26 لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلار تۈپەيلىدىن ماڭا ئەغەزەپلىنىپ ئىلتىجايىمغا قۇلاق سالمىدى، بەلكى ماڭا: «بولدى، بەس! بۇ ئىشنى ئالدىمدا ئىككىنچى تىلغا ئالغۇچى بولما. 27 سەن پىسگاھنىڭ چوققىسىغا چىقىپ ۋېشكىنى كۆتۈرۈپ، ئۆز كۆزۈڭ بىلەن مەغرىبكە، شىمالغا، جەۋبقا ۋە مەشرىققە تىكىلىپ قارا؛ چۈنكى سەن مۇشۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن. 28 يەشۇئاغا ۋەزىيىنى تاپىلىغىن، ئۇنى رىغبەتلەندۈرۈپ يۈرە كلىك قىل؛ چۈنكى ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ سەن كۆرىدىغان شۇ زېمىنغا ئۇلارنى ئىگە قىلغۇزىدۇ» ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن بىز بەيت-پېئورنىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋادىدا تۇرۇپ قالدۇق.

4 ـ ئەمدى، ئى ئىسرائىل، مەن سىلە رگە ئۆگىتىدىغان مۇشۇ بەلگىلىمىلە رگە ھەم ھۆكۈملە رگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار ھاياتلىق تاپىسىلە ر ۋە شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە تەقسىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلە ر. 2 مەن سىلە رگە تاپشۇرىدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلە رگە ئەمر قىلغان سۆز ئۈگە ھېچنېمىنى قوشماڭلار ھەمدە ئۇنىڭدىن ھېچنېمىنى چىقىرىۋەتمە ڭلار. 3 سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ بائال-پېئورنىڭ ئۆپەيلىدىن قىلغان ئىشلىرىنى كۆز ئۈگەنسىلەر، چۈنكى بائال-پېئورغا ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئارا ڭلاردىن يوقاتتى؛ 4 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا چىڭ باغلانغانلاردىن ھەربىرىڭلار بۈگۈنگە قەدەر ھايات ئۆرۈۋاتىسىلە ر. 5 مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ئەمر قىلغاندەك، كىرىپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا ئۆرغاندا ئۇلارغا ئەمەل قىلسۇن دەپ سىلە رگە بەلگىلىمە ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگەتتىم. 6 سىلەر ئۇلارنى چىڭ ئۆتۈپ ئەمەل قىلىڭلار؛ چۈنكى شۇنداق قىلسا ڭلار بۇ ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغان خەلقلەرنىڭ كۆز ئالدىدا سىلەرنىڭ دانا ۋە يوروتۇلغان بىر خەلق ئىكەنلىكىڭلار تىسپاتلىنىدۇ؛ ئۇلار دەرۋەقە: «بۇ ئۇلۇغ ئەل دەرھەقىقەت دانا ھەم يوروتۇلغان بىر خەلق ئىكەن» ـ دەيدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ بىزنىڭ ئۆتىگىنا ندا قىلغان ھەربىر تىلە كلىرىمىزدە بە رگە يېقىن ئۆرغىنىدەك، ئۆزىگە يېقىن ئۆرغان بىر خۇداسى بولغان بە رگە ئوخشاش باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ 8 مەن ئالدىڭلارغا قويغان مۇشۇ پۈتكۈل قانۇندىكىدەك ئادىل بەلگىلىمىلە ر ھەم ھۆكۈملە رگە ئىگە بولغان سىلەردەك باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ 9 ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرگەن ئىشلارنى ئۇنتۇماسلىقىڭلار، ھەتتا ئۆمرۈڭلارنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە قەلبىڭلاردىن چىقارماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۆزۈڭلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار ۋە ئىخلاسلىق بىلەن قەلبىڭلارنى [ئېزىشتىن] ساقلاڭلار، شۇنىڭدەك سىلەر كۆرگىنىڭلارنى بالىلىرىڭلارغا ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرىغا يەتكۈزۈڭلار، 10 سىلەر ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا ئۆرغان كۈنى پەرۋەردىگار ماڭا: «خەلقنى مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلىشى ئۈچۈن يىنىمغا يىغقىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۆزلىرىمنى ئۆگىنىپ، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىدە مەندىن ئەيمىنىدۇ ۋە بالىلىرىغا ئۆگىتىدۇ» ـ دېگەندى. 11 سىلەر يېقىن كېلىپ تاغنىڭ تۈۋىدە تۇرد ۇڭلار؛ بۇ تاغنىڭ ئوتى ئاسمانلارنىڭ باغرىغىچە كويۈپ يەتتى، ھەمدە قاراڭغۇلۇق، بۇلۇتلار ۋە سۇر تاغنى قاپلىدى؛ 12 پەرۋەردىگار ئوتتىڭ ئوتتۇرىسىدىن سىلە رگە سۆز قىلدى؛ سىلەر سۆزلىرىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىڭلار، لېكىن ھېچ شە كلىنى كۆرمىدىڭلار؛ سىلەر پەقەت بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىڭلار. 13 ۋە ئۇ شۇ چاغدا سىلە رگە ئەمر قىلغان ئەھدىسىنى، يەنى «ئون ئەمر»نى ئايان قىلدى ۋە ئۇلارنى ئىككى تاش تاختاي ئۈستىگە يۈتتى. 14 ۋە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا ئەمر قىلىپ، سىلەر دەريادىن ئۆتۈپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا ئۇلارنى ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە بەلگىلىمىلە ر ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگىتىشنى تاپىلدى.

15 ئۆز ئۇ ڭلارغا ناھايىتى ئېھتىيات قىلىڭلار كى (چۈنكى پەرۋەردىگار ھورەب تېغىدا ئوت ئوتۇرىسىدىن سىلە رگە سۆز قىلغاندا ھېچقانداق شە كلىنى كۆرمىگەنسىلە ر)، 16 ئۆز ئۇ ڭلارنى بۇلغاپ، مەيلى ئە رىكمۇ يا ئى ئايال سۈرىتىدە، مەيلى يەر يۈزىدىكى ھەرقانداق ھايۋان يا ئى ئاسماندا ئۇچىدىغان ھەرقانداق قۇش بولسۇن، مەيلى يەر يۈزىدە ھەرقانداق ئۆمىلىگۈچى ھايۋان يا ئى يەر ئاستىدىكى سۈلاردىكى ھەرقانداق بېلىق بولسۇن، ئۇلارنىڭ سۈرىتىدە ھېچقانداق شە كىل-قىياپەتتىكى ئېيما بۇتنى ئۆز ئۇ ڭلار ئۈچۈن ياسىما ڭلار، 19 يا ئى شۇنىڭدەك، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا قاراپ، قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلار، يەنى پۈتكۈل ساماۋى قوشۇنىنى كۆرۈپ، كۆڭۈڭلار مايىل بولۇپ ئۇلارغا باش ئېگىپ قۇللۇقىغا كىرمە ڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق خەلقلەر ئۈچۈن ئۇرۇنلاشتۇرغان. 20 لېكىن سىلەرنى بولسا پەرۋەردىگار ئۆز مىراسى بولغان بىر خەلق بولۇشۇڭلار ئۈچۈن «تۆمۈر تاۋلاش خۇمدانى»دىن، يەنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. 21 لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ۋەجە ڭلاردىن ماڭا ئەغەزەپلىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئاتا قىلىدىغان ياخشى زېمىن توغرىسىدا: ـ «سەن شۇ يە رگە كىرىشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن» دەپ قەسەم قىلدى. 22 شۇڭا مەن مۇشۇ زېمىندا ئۆلۈشۈم مۇقەررەر، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيمەن؛ بىراق سىلەر بولسا ڭلار ئۆتىگىڭىز ئۈچۈن ئۇ ياخشى زېمىنى ئىگىلەيسىلە ر. 23 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر بىلەن تۈز ئۇ ڭدىن ئەھدىسىنى ئۇنتۇماسلىقىڭلار، شۇنداقلا ئۆز ئۇ ڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مەنئى قىلغان ئېيما بۇتنى يا ئى ھەرقانداق نەرسىنىڭ شە كىل-قىياپىتىنى ياسىماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۆز ئۇ ڭلارغا ھېزى بولۇڭلار. 24 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ھەممىنى يۇتقۇچى بىر ئوت، ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى

بىر خۇدادۇر. **25** سىلەر پەرزەنتىلەر، پەرزەنتىگىلارنىڭ پەرزەنتىلىرىنى كۆرۈپ، زېمىندا تۈزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن، بىرخىل شەكىل-قىياپەتتە بولغان ئۇيما بۇتنى ياسىغان، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇدايىگىلارنى رەنجىتىپ ئۆزىڭىز ئۈچۈن ئەزىزىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ تۆزۈكلارنى يۇلغىنى بولىسىلار، **26** مەن ئاسمان-زېمىننى ئۈستۈڭلارغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەن، سىلەر ئىشتىردان دەرياسىدىن تۈتۈپ، ئىگىلەيدىغان شۇ زېمىندىن تېزلا يۇتۇنلەي يوق قىلىنىسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئۆزىڭىزنى ياشىغان كۈنلىرىڭلار تۈزۈن بولمايدۇ، سىلەر بەلكى ئۆزىڭىز يۇتۇنلەي يوق قىلىنىسىلەر. **27** پەرۋەردىگار سىلەرنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىغا تارقىتىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى ھەيدىشى بىلەن سىلەر شۇ ئەللەر ئارىسىدا كىچىك بىر قالدۇق بولىسىلەر. **28** سىلەر شۇ يەرلەردە تۇرۇپ ياغىچتىن ياكى تاشتىن ياسالغان، نە كۆرەلمەيدىغان، نە ئاڭلىيالمايدىغان، نە يېمەيدىغان، نە پۇرالمايدىغان، پەقەت ئىنسانىنىڭ قولىنىڭ ياسىغىنى بولغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر. **29** سىلەر شۇ يەرلەردە پەرۋەردىگار خۇدايىگىلارنى ئىزدەيسىلەر؛ پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن ئۇنى ئىزدىسە گۇلار، ئۇنى تاپىسىلەر. **30** سىلەر ئېغىر ئازاب-ئۇقوبەت تارتقىنىڭلاردا، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى بېشىڭلارغا چۈشكەندە، سىلەر يەرۋەردىگار خۇدايىگىلارغا يېنىپ كېلىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالىسىلەر. **31** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىگىلار رەھىمدىل بىر خۇدادۇر؛ ئۇ سىلەرنى تاشلىۋەتمەيدۇ، نە ھالاك قىلمايدۇ، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلەن قەسەم ئىچىپ تۇ زگەن ئەھدىسىنى ھېچ ئۇنتۇمايدۇ. **32** ئەمدى، سىلەردىن ئىلگىرى، خۇدا ئىنسانىنى يەر يۈزىدە ياراتقان كۈندىن تارتىپ ئۆتكەن كۈنلەر توغرۇلۇق سۈرۈشتە قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە سۈرۈشتە قىلىڭلار كى، مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ئۇلۇغ بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىر ئىشنى ئاڭلاپ باققانمۇ؟ **33** سىلە رگە ئوخشاش، خۇدانىڭ ئوت ئىچىدىن چىققان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تىرىك قالغان باشقا بىر خەلق بارمۇ؟ **34** پەرۋەردىگار خۇدايىگىلار كۆز ئالدىڭلاردا سىلەر ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدا قىلغانلىرىدەك، قېين سىناقلار بىلەن، مۆجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن، كارامەتلەر بىلەن، ئۇرۇش بىلەن، كۈچلۈك قول ھەم ئۇزىتىلغان بىلەك بىلەن ۋە دەھشەتلىك ۋەھىمىلەر بىلەن سىلەردىن باشقا بىر خەلقنى يات بىر ئەلنىڭ ئارىسىدىن چىقىرىپ ئۆزىگە خاس قىلىش ئۈچۈن كېلىپ ئۇرۇنۇپ باققانمۇ؟ **35** پەرۋەردىگارلا خۇدادۇر، ئۇنىڭدىن باشقا بىرسى يوقتۇر، دەپ بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بۇ [ئۇلۇغ] ئىشلارنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر قىلىنغانسىلەر. **36** سىلە رگە تەلىم بېرىش ئۈچۈن ئۇ ئاسمانلاردىن سىلە رگە تۈز ئاۋازىنى ئاڭلاتتى؛ ئۇ يەر يۈزىدە ئۆزىنىڭ ئۇلۇغ ئوتىنى كۆرسەتتى؛ سىلەر شۇ ئوتنىڭ ئوتىدىن ئاۋازىنى ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىڭلار. **37** ئۇنىڭ ئۆزىگە، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا باغلىغان مۇھەببىتى تۈپەيلىدىن ھەمدە ئۇلارنىڭ كېيىنكى ئەۋلادلىرىنى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ سىلەرنى مىسىردىن شەخسەن ئۆزى زور قۇدرىتى بىلەن قۇتقۇزۇپ چىقاردى؛ **38** ئۇ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئۆزۈڭلاردىن كۆپ ۋە كۈچلۈك بولغان ئەللەرنى زېمىندىن ھەيدەپ، سىلەرنى ئۇنىڭغا كىرگۈزۈپ، ئۇنى بۇگۈنكى كۈندىكىدەك سىلە رگە مىراس قىلىش ئۈچۈنمۇ شۇنداق قىلغاندۇر. **39** شۇڭا بۇگۈن شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى ۋە كۆڭلۈڭلارنى شۇنىڭغا بۇلۇڭلاركى، پەرۋەردىگار يۇقىرىدىكى ئاسمانلاردا بولسۇن، ئاستىدىكى يەر-زېمىندا بولسۇن خۇدادۇر؛ ئۇنىڭدىن باشقا ھېچبىرى يوقتۇر. **40** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋە كېيىنكى بالىلار-ئەۋلادلىرىڭلارنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدايىگىلار سىلە رگە ئاتا قىلىدىغان زېمىندا كۈنلىرىڭلارنى ئۇزۇن، ھەتتا مەڭگۈلۈك قىلىش ئۈچۈن مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلە رگە تاپىلاۋاتقان ئۇنىڭ بەلگىلىرى ۋە ئەمرلىرىنى تۇتۇڭلار».

41 ئاندىن مۇسا ئىشتىردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدە تۆچ شەھەرنى ئايرىپ بېكىتتى؛ **42** مەقسىتى، ھېچقانداق تۆچ-ئاداۋىتى بولماي، تاسادىپىي قوشنىسىنى ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۇلتۇ رگەن كىشى شۇ يەرلە رگە، يەنى شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىپ ئامان-ئېسەن قېلىشتىن ئىبارەت ئىدى. **43** بۇ شەھەرلەر بولسا: ـ رۇبېنلەرنىڭ زېمىنىدىن چۆل-بياۋاندىكى بەزەر، گادلارنىڭ زېمىنىدىن گىلېئادتىكى راموت، مانا سەھلەرنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولاندىن ئىبارەت ئىدى. **44** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ ئالدىغا قويغان قانۇن مانا تۆۋەندىكىدەك: ـ **45** (بۇلار بولسا ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندا مۇسا [پەيغەمبەر] ئۇلارغا جاكارلىغان ئاگاھ-گۈۋاھلار، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر؛ **46** مۇسا ۋە ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندا ئامورىيلارنىڭ ھەشبون شەھىرىدە تۇرۇشلۇق پادىشاھى سىھوننى ئولتۇ رگەندى، مۇسا بۇ ئەمرلەرنى سىھوننىڭ زېمىنىدا، ئىشتىردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، بەيت-پېئورنىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋادىدا ئىسرائىللارغا جاكارلىغان. **47** شۇ چاغدا ئىسرائىللار [سىھوننىڭ] ۋە باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنىنى، يەنى ئىشتىردان دەرياسىنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ زېمىنىنىمۇ ئىگىلىگەندى؛ **48** ئۇلارنىڭ زېمىنى ئارنون دەرياسىنىڭ قىرغىقىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ سىئون (يەنى ھەرمون) تېغىغىچە، **49** شۇنداقلا ئىشتىردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى پۈتۈكۈل ئاراباھ تۈزلە گۈلىكى ۋە پىسگاھ تېغىنىڭ باغرىغا جايلاشقان «تۈزلە گۈلىكتىكى دېڭىز»غىچە ئىدى).

5 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى ئىسرائىل، مەن بۇگۈن قۇلاقلىرىڭلارغا ئاڭلىنىۋاتقان بۇ بەلگىلىمىلە رگە ھەم ھۆكۈملە رگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇلارنى ئۆگىنىڭلار، ئۇلارغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلۇڭلار! **2** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىز بىلەن ھوروب تېغىدا ئەھدە تۈزدى. **3** بۇ ئەھدىنى پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈ زگەن ئەمەس، بەلكى بىز بىلەن، يەنى بۇگۈنكى كۈندە تىرىك قالغان بىزلەر بىلەن تۈزدى. **4** تاغدا ئوت ئىچىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلەشكەندى **5** (شۇ چاغدا سىلە رگە پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىنى جاكارلاش ئۈچۈنى مەن سىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغانىدىم؛ سىلەر ئوتنىڭ ئالدىدا قورقۇپ، تاغقا چىقىشنى خالىمىدىڭلار). **6** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارىڭ خۇدادۇرمەن. **7** سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. **8** سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، ياكى يەر ئاستىدىكى سۈلارداۋا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئۇيما شەكلىنى ياسىما، **9** سەن بۇنداق نەرسىلە رگە باش ئۇرما ياكى ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى خۇدادۇرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۇزلىرىگە، ئوغۇللىرىغا، ھەتتا نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرىمەن. **10** ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى ئۇتتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە ئۇ زگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. **11** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدە كىم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمايدۇ. **12** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا ئەمر قىلغاندەك شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇت، ئۇنىڭغا ئەمەل قىل. **13** ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى ئۇ زگەتكىن؛ **14** لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈنىدۇر. سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى سەن ياكى ئوغلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ، مەيلى ئېشىكىڭ، مەيلى ھەرقانداق باشقا ئۇلىغىڭ، ياكى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن قۇلۇڭ ۋە دېدىكىڭ سەندەك ئارام ئالالايدۇ. **15** سەن ئۆز ئۇ زگىنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغانلىقىڭنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزاتقان بىلىكى بىلەن سېنى شۇ يەردىن چىقارغانلىقىنى ئېسىڭدە تۇت؛ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا شابات كۈنىنى ئۇتۇشنى ئەمر قىلغان. **16** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا ئەمر قىلغاندەك ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرسەن، ھالىڭ ياخشى بولىدۇ. **17** قاتىلىق قىلما. **18** ھەم زىنا قىلما. **19** ھەم ئوغرىلىق قىلما. **20** ھەم قوشنىڭ ئوغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. **21** ھەم قوشنىڭنىڭ ئايالىنى تەمە قىلما ۋە نە ئۆنىڭ ئۆيى، ئۆنىڭ ئېتىزى، ئۆنىڭ قۇلى، نە ئۆنىڭ دېدىكى، نە ئۆنىڭ كالىسى، نە ئۆنىڭ ئېشىكىگە ياكى قوشنىڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىڭنى سالما». **22** ـ بۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار تاغدا، ئوت، بۇلۇت ۋە سۈرلۈك قاراڭغۇلۇق ئىچىدە كۈچلۈك ئاۋازى بىلەن سىلەرنىڭ پۈتكۈل جامائىتىڭلارغا

ئېيتقان ۋە تۇلارغا هېچ باشقا [سۆزلەرنى] قوشمىغان، ئۇ تۇلارنى ئىككى تاش تاختيغا پۈتۈپ ماڭا تاپشۇردى. **23** ۋە شۇنداق بولدىكى، قارا ئۆغۈلۇقتىن چىققان تاۋازنى ئاڭلىغىنىڭلاردا ۋە ئوتلۇق تاغ كۆيگىنىدە سىلەر، يەنى قەبىلە باشلىقلىرىڭلار ۋە ئاقساقاللىرىڭلار يېنىمغا يېقىلىپ: ـ **24** «مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆز شان-شەرىپى ۋە ئۇلۇغلۇقىنى ئايان قىلدى ۋە بىز ئۆنىڭ تاۋازىنى ئوت ئوتىۋىرىسىدىن ئاڭلىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز بۇگۈنكى كۈندە خۇدا ئىنسانلار بىلەن سۆزلەشكەن بولسىمۇ، تۇلارنىڭ تىرىك قالغانلىقىنى كۆردۇق. **25** ئەمدى بىز جىنىمىزغا تەۋە ككۈل قىلىشىمىزنىڭ نېمە هاجىتى؟ چۈنكى مۇشۇ دەھشەتلىك ئوت بىزنى يۇتۇۋېتىدۇ، ئە گەر بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ تاۋازىنى ئاڭلاۋەرسەك تۇلۇپ كېتىمىز. **26** چۈنكى ئەت ئىگىلىرىدىن هايات ئىگىسى خۇدانىڭ ئوتنىڭ ئوتىۋىرىسىدىن سۆزلىگەن تاۋازىنى ئاڭلاپ، بىزدەك تىرىك تۇرۇۋاتقانلاردىن كىم بار؟ **27** سەن تۇزۇڭ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا يېقىنلاشىپ، ئۆنىڭ سۆزلىگەنلىرىنىڭ هەممىسىنى ئاڭلىغىن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ساڭا سۆزلىگەنلىرىنىڭ هەممىسىنى بىۋاسىتە ئېيتىپ بېرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىمىز» ـ دېدىڭلار. **28** پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ بۇ ماڭا ئېيتقان سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلاپ ماڭا: «بۇ خەلقىنىڭ ساڭا ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدىم؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرى دۇرۇستۇر. **29** كاشكى ئۇلاردا مەندىن قورقۇپ، ئەمرلىرىمنى ئىزچىل تۇتىدىغان بىر قەلب بولسىدى، ئۇلارنىڭ هالى ۋە بالىلىرىڭنىڭ هالى مەڭگۈگە ياخشى بولاتتى! **30** سەن بېرىپ ئۇلارغا: «چېدىرىڭلارغا قايتىڭلار» ـ دېگىن. **31** سەن بولساڭ يېنىمدا تۇرغىن؛ مەن سېنىڭ ئۇلارغا ئۆگىتىشىڭ كېرەك بولغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە هۆكۈملەرنىڭ هەممىسىنى ساڭا ئېيتىپ بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۇلارغا تەۋەلىك قىلىپ بېرىدىغان زېمىندا تۇرۇپ بۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولىدۇ. **32** ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئەمر قىلغانىدەك قىلىشقا كۆڭۈل بۇلۇڭلار، ئۆنگىدىن ئوڭ ۋە سولغا تايماڭلار! **33** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئەمر قىلغان بارلىق يوللىردا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار هاياتلىق تېپىپ، هالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سىلەر ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان زېمىندا تۇرۇپ كۆپلىرىڭلار ئۇزۇن بولىدۇ».

6 «مانا، بۇلار پەرۋەردىگار ماڭا سىلەر [دەريادىن] ئۆتۈپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا تۇرغىنىڭلاردا تۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە ئۆگىتىشنى تاپىلىغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر هەم هۆكۈملەردۇر: ـ **2** (شۇنىڭ بىلەن سىلەر، يەنى سەن تۇزۇڭ، ئوغلۇڭ ۋە نەۋرەڭ بارلىق تىرىك كۈنلىرىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، مەن سىلە رگە تاپىلاۋاتقان ئۆنىڭ بارلىق بەلگىلىمە ۋە ئەمرلىرىنى ئۆتىسىلەر، شۇنداقلا ئۇزۇن كۈنلەرنى كۆرىسىلەر. **3** سەن، ئى ئىسرائىل، ئۇلارنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار، شۇنىڭ بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە دېگىنىدەك، سۈت بىلەن هەسەل ئېقىپ ئۆتىدىغان مۇنبەت زېمىندا تۇرۇپ، هالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سانىڭلار ئىنتايىن كۆپەيىدۇ): ـ **4** ـ ئاڭلاڭلار، ئەي ئىسرائىل: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر؛ **5** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن. **6** مەن ساڭا بۇگۈن تاپىلىغان بۇ سۆزلەر قەلبىڭدە بولسۇن؛ **7** سەن ئۇلارنى بالىلىرىڭغا سىڭدۈرۈپ ئۇگەت، مەيلى ئۆيدە ئولتۇرغاندا، يولدا ماڭغاندا، ئورنۇڭدا ياتقاندا ۋە ئورنۇڭدىن تۇرۇۋاتقاندا هەر ۋاقىت ئۇلار توغرۇلۇق سۆزلىگىن؛ **8** ئۇلارنى قولۇڭغا [ئەسلەتمە]-بەلگە قىلىپ تېڭىۋال، پېشانىڭگە قاشقىدەك سىمۋول قىلىپ ئورنىتىۋال؛ **9** سەن ئۇلارنى ئۆيۈڭدىكى كېشە كلىرىڭگە ۋە دەرۋازىلىرىڭغا پۈتكۈزگىن. **10** ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قەسەم قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا، يەنى ئىبراهىم، ئىسهاق ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىنىغا ساڭا ئاتا قىلىش ئۈچۈن سېنى ئۆنىڭغا باشلىغاندا، ـ تۇرۇڭ قۇرۇمىغان ئۇلۇغ ۋە ئېسىل شەهەرلەر رگە، **11** تۇرۇڭ بىساتلىق قىلىمىغان ئاللىقاچان ئېسىل بىساتلىق قىلىنغان ئۈيلە رگە، تۇرۇڭ كولىمىغان، ئاللىقاچان كولانغان قۇدۇقلارغا، تۇرۇڭ تىكىگەن ئۈزۈمزارلار ۋە زەيتۇنزارلارغا مۇيەسسەر قىلىنىشىڭ بىلەن سەن يەپ قېنىغاندىن كېيىن، **12** ـ ئەينى چاغدا سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇشتىن هېزىر بول. **13** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورقىن، ئىبادىتىدە بولغىن ۋە قەسەم قىلساڭ ئۇنىڭ نامى بىلەنلا قەسەم ئىچىگىن. **14** سىلەر باشقا ئىلاهلار، يەنى ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاهلىرىنى قەتئىي ئىزدىمە ڭلار، **15** چۈنكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا هەسەت قىلغۇچى تە ڭرىدۇر. [ئە گەر شۇنداق قىلساڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ غەزىپى ساڭا قوزغىلىپ، ئۇ سېنى يەر يۈزىدىن يوقاتماي قالمايدۇ. **16** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى ماسساهتا سىنىغانىدەك ئۇنى سىنىماڭلار. **17** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىنى، سىلە رگە تاپىلىغان گۈۋاهـ-هۆكۈملىرى ۋە بەلگىمىلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ تۇتۇڭلار. **18** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە ياخشى بولغانىنى قىلىڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا هالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر، **19** شۇنداقلا پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغانىدەك بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارنى ئالدىڭلاردىن هەيدەپ چىقىرۇۋېتىسىلەر. **20** كەلگۈسىدە ئوغلۇڭ سەندىن: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سىلە رگە تاپىلىغان ئاگاهـ-گۈۋاهـ، بەلگىلىمە هەم هۆكۈملەر نېمە؟» دەپ سورىسا، **21** سەن ئوغلۇڭغا مۇنداق دەيسەن: «بىز ئەسلىدە مىسىردا پىرەۋنىنىڭ قۇللىرى ئىكەنمىز؛ بىراق پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن كۆچلۈك بىر قول بىلەن چىقارغان. **22** پەرۋەردىگار كۆز ئالدىمىزدا ئۇلۇغ هەم دەهشەتلىك مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، پىرەۋنىنىڭ ئۆزىنىڭ هەم ئۆنىڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئۆزىنىڭ چۈشۈرىدى؛ **23** ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم ئىچىپ ۋەدە قىلغان زېمىنىنى بىۋاسىتە ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭغا بىزنى باشلاپ كىرىشكە شۇ يەردىن يېتىپ كېلىپ چىقارغان. **24** پەرۋەردىگار بىۋاسىتە بۇ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى ئۇتۇشنى، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن قورقۇشنى تاپىلىغان؛ ئۇ هالىمىزنىڭ دائىم ياخشى بولۇشى ۋە بىزنىڭ بۇگۈنكىدەك تىرىك ساقلانغانىدەك، ئۇنىڭ پاناهىدا بولۇشىمىز ئۈچۈن شۇنداق تاپىلىغانىدۇر؛ **25** ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا ئۇ بىۋاسىتە تاپىلىغانىدەك بۇ بارلىق ئەمرلەر رگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلسەك بۇ بىز ئۈچۈن هەققانىيلىق بولىدۇ».

7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى هازىر ئىگىلەشكە كىرىشۋاتقان زېمىنغا باشلاپ كىرگۈ زگەندىن كېيىن، ئالدىڭدىن كۆپ يات ئەل-مىللەتلەرنى، يەنى هىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قانائانىيلار، پەرىزىيلار، هىۋىيلار، يەبۇسىيلارنى ـ سەندىن كۆچلۈك ئەل-مىللەتلەرنى هەيدەۋېتىدۇ. **2** ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىڭدا ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇشى بىلەن سەن ئۇلارغا هۇجۇم قىلغىنىڭدا، سەن ئۇلارنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭ كېرەك؛ ئۇلار بىلەن هېچ ئەهدە تۈزۈشىڭگە ۋە ئۇلارغا هېچ رەهىم قىلىشىڭغا بولمايدۇ. **3** سېنىڭ ئۇلار بىلەن نىكاهلىشىشىڭغا بولمايدۇ؛ سەن قىزىڭنى ئۇلارنىڭ ئوغلىغا بېرىشىڭگىمۇ ۋە ئۇلارنىڭ قىزىنى ئوغلۇڭغا ئېلىپ بېرىشىڭگىمۇ بولمايدۇ؛ **4** چۈنكى ئۇلار ئوغلۇڭنى ماڭا ئە گىشىشتىن ئېزىقتۇرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئوغلۇڭلارنىڭ باشقا ئىلاهلارغا چوقۇنىدۇ؛ ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلە رگە قوزغىلىپ، سىلەرنى تېزلا يوقىتىدۇ. **5** سەن ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلغىنىڭ، ئۇلارنىڭ قۇربانگاهلىرىنى بۇزۇۋېتىڭلار، بۇت تۈۋۈرۈكلىرىنى چېقىۋېتىڭلار، ئاشەراهـ بۇتلىرىنى كېسىۋېتىڭلار ۋە ئۇنىڭ بۇتلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ **6** چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا پاك-مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسىلەر، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق باشقا خەلقلەردىن ئۆستۈن قىلىپ، ئۆزىگە خاس بىر خەلق بولۇشقا تاللىۋالغان. **7** پەرۋەردىگارنىڭ سىلە رگە مېهىر چۈشۈپ سىلەرنى تاللىۋالغىنى سىلەرنىڭ باشقا خەلقلەردىن كۆپ بولغانلىقىڭلار تۈچۈن ئەمەس، ئەمەلىيەتتە سىلەر بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا ئەڭ ئاز ئىدىڭلار، **8** پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى سۆيگىنى سەۋەبىدىن ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئالدىدا بە رگەن قەسىمگە سادىق بولغانلىقى ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرنى كۆچلۈك قول بىلەن قۇتقۇزۇپ، هۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ «قۇللۇق ماكانى»دىن، يەنى مىسىر پادىشاهى پىرەۋنىنىڭ قولىدىن چىقارغان. **9** شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بەرهەق خۇدا، ۋەدىسىدە تۇرغۇچى تە ڭرى ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ تۇ ئۈنى سۆيۈپ، ئەمرلىرىنى ئۇتقانلارغا مىڭ دەۋرگىچە ئۇ زگەرمەس مېهىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە

تۇرغۇچىدۇر، 10 لېكىن تۆزنگە تۆچمەنلەرنىڭ ئىشلىرىنى تۆز بېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يوقىتىدۇ؛ تۆزنگە تۆچمەنلەرنىڭ ھەربىرىگە تۆزى قىلغان ئىشلىرىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە قايتۇرۇشقا ھايال قىلمايدۇ. 11 سىلەر مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ئەمر، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەر رگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى چىڭ تۇتۇڭلار. 12 چوقۇم شۇنداق بولىدۇكى، بۇ بەلگىلىمىلە رگە قۇلاق سېلىپ، كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلسا گلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان ئەھدە ۋە مېھرىنى سىلە رگە كۆرسىتىپ تۇرىدۇ؛ 13 سېنى سۆيۈپ بەركەتلەپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ساڭا بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىندا تۇرغۇزۇپ كۆپەيتىدۇ؛ شۇ يەردە پەرزەنتلىرىڭنى، يەر-تېرىقىڭدىكى مەھسۇلاتلارنى، بۇغدىيىڭنى، يېڭى شارابىڭنى، زەيتۇن مېيىڭنى، كاللىرىڭنىڭ نەسلىنى ۋە قوىلىرىڭنىڭ قوزىلىرىنى بەركەتلەپ كۆپەيتىدۇ. 14 سەن بارلىق ئەللەردىن زىيادە بەخت-بەركەت كۆرىسەن؛ ئارا گۇنا، ئەر-تايال ياكى مال-چارۋاڭ ئارىسىدا ھېچ تۇغماسلىق بولمايدۇ؛ 15 پەرۋەردىگار سەندىن بارلىق كېسەللەرنى نېرى قىلىدۇ ۋە سەن تۇرۇۋاتقان مىسىردىكى دەھشەتلىك ۋابالاردىن ھېچقايسىسىنى تۇستۇڭگە سالمايدۇ، بەلكى ساڭا ئۆچ بولغانلارغا سالىدۇ.

16 سەن پەرۋەردىگار ساڭا تاپشۇرغان بارلىق خەلقلەرنى يوقىتىشىڭ كېرەك؛ سەن ئۇلارنى كۆرگەندە، ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلماسلىقىڭ كېرەك، سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئەگەر شۇنداق قىلساڭ، بۇ ئىش ساڭا قىلتاق بولىدۇ.

17 ئەگەر سەن كۆڭۈڭدە: «بۇ ئەللەر مەندىن كۆپلۈك؛ مەن قانداق قىلىپ ئۇلارنى زېمىنىدىن قوغلۇۋېتەلەيمەن؟» ـ دېسەڭ، 18 ئۇلاردىن قورقما؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ پىرەئون ھەم بارلىق مىسىرلىقلارنى قانداق قىلغانلىقىنى ئەسلىگىن، 19 ـ يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن چىقىرىش ئۈچۈن ۋاستە قىلغان، تۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرگەن دەھشەتلىك ھۆكۈم-سىناقلار، مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر، كۆچلۈك قول ۋە سوزۇلغان بىلەكنى مەھكەم ئېسىگىدە تۇت؛ پەرۋەردىگار سەن قورقۇۋاتقان بارلىق خەلقلىرىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. 20 ئۇنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاكى ئۇلارنىڭ سەندىن يوشۇرۇنغان قالدۇقلىرى يوقىتىلغۇچە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا سىرىق ھەرىلەرنى ئەۋەتىدۇ؛ 21 سەن ئۇلاردىن قورقماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا گۇمدۇر، ئۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك بىر ئىلاھدۇر. 22 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن پەيدىنپەي ھەيدەيدۇ؛ سەن ئۇلارنى بىراقلا يوقىتىۋېتىلەيسەن؛ بىراقلا يوقىتىۋەتكەن تەقدىردىمۇ، دالادىكى ھايۋانلار كۆپىيىپ، ئۈستۈڭگە باستۇرۇپ كېلىشى مۇمكىن. 23 لېكىن ئالدىڭغا ئىلگىرىلەپ ماڭغىنىڭدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىدۇ ۋە ئۇلارنى پارا گەندە قىلىپ، يوقىتىلغۇچە دەككە-دۇككىگە سالىدۇ. 24 ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇرىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ نامىلىرىنمۇ ئاسمان ئاستىدىن يوق قىلىسەن؛ ئۇلارنى يوقاتقۇچە ھېچبىر ئادەم ئالدىڭدا تۇرالمايدۇ. 25 سىلەر ئۇلارنىڭ ئۆيىمۇ بۇتىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار، كۆز قىرىكلارنى شۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشكە سالماڭلار، ئۇلارنى ئالماڭلار، بولمىسا ئۇ سىلە رگە قىلتاق بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بىر نەرسىدۇر. 26 سەن ھېچقانداق يىرگىنچلىك نەرسىنى ۋەيۋەگە ئېلىپ كەلمە؛ بولمىسا سەن ئۇنىڭغا ئوخشاش لەنەتلىك نەرسە بولۇپ قالىسەن؛ سەن ئۇنىڭدىن قاتتىق يىرگەن، ئۇنىڭغا مۇتلەق نەپرەتلەن؛ چۈنكى ئۇ لەنەتلىك بىر نەرسىدۇر.

8

مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ بارلىق ئەمرلە رگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار، شۇنداق قىلغاندا سىلەر ھايات بولىسىلەر، كۆپەيىسىلەر ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر. 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى تۆۋەن قىلىپ، كۆڭۈڭدە نېمە بارلىقىنى، ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى ئۇتىدىغان-ئۇتىمايدىغانلىقىڭنى بىلەي دەپ سېنى سىناش ئۈچۈن بۇ قىرىق يىل چۆل-بىاباندا يېتە كلىگەن يولنى ئەسلىگىن. 3 دەرۋەقە ئۇ سېنى تۆۋەن قىلىپ، سېنى ئاچ قويۇپ، سەن ئەسلىدە بىلمەيدىغان، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «مانا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان؛ ئۇ ساڭا ئىنسان پەقەت نېمە كىلىك بىلەنلا ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاغزىدىن چىققان بارلىق سۆزلىرى بىلەنمۇ ياشايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن شۇنداق قىلدى. 4 بۇ قىرىق يىلدا كىيىم-كېچىكىڭ كونىرىمىدى، پۇتۇڭ ئىشىشىپ كەتمىدى. 5 سەن شۇنى بىلىپ قويىنىڭ، ئادەم ئۆز ئوغلىنى تەربىيىلىگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى تەربىيىلەيدۇ؛ 6 شۇڭا سەن ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ ۋە ئۇنىڭدىن قورقۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتقىن. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ياخشى بىر زېمىنغا ـ ئېرىق-ئېقىنلىرى، بۇلاقلىرى ۋە جىلغا-دۆڭلەردە ئۆرىغۇپ چىقىدىغان ئۇلۇغ سۈلىرى بار بىر زېمىنغا ـ 8 بۇغداي ۋە ئارپا، ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر دەرەخلىرى ۋە ئانارلىرى بار بىر زېمىنغا، زەيتۇن دەرەخلىرى ۋە ھەسەل بار بىر زېمىنغا؛ 9 ـ سەن ھېچنېمىدىن كەملىك تارتمايسەن، ئۇزۇقلۇق يەيدىغان بىر زېمىنغا ـ تاشلىرى تۆمۈر، تاغلىرىدىن مىس كولايدىغان بىر زېمىنغا يېتە كلەپ كىرىدۇ؛ 10 سەن شۇ يەردە يەپ ۋىۋىنىسەن ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان شۇ ياخشى زېمىن ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىسەن. 11 مەن ساڭا بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىنى ئۇنتۇماسلىقتىن، ئۇنى ئۇنتۇپ قېلىشتىن ھېزىر بول؛ 12 بولمىسا، سەن يەپ ۋىۋىنغاندىن كېيىن، ئېسىل ئۆيلەرنى قۇرۇپ ئۇلارنى ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، 13 كالا-قوي پادىلىرىڭ كۆپەيىپ، ئالتۇن-كۈمۈشۈڭ، شۇنداقلا سېنىڭ بارلىقىڭ كۆپەيگەندىن كېيىن، 14 كۆڭلۈڭ مەغرۇرلىنىپ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى ئۇنتۇيسەن؛ 15 (ئۇ سېنى بىپايان ۋە دەھشەتلىك چۆل-بىاباندىن، يەنى زەھەرلىك يىلانلار ۋە چايانلار قاپلاپ كەتكەن، سۈسراپ قاغىراپ كەتكەن بىر چۆل-بىاباندىن يېتە كلەپ چىققان، شۇ يەردە ساڭا چاقماق تېشىدىن سۇ چىقىرىپ بە رگەن، 16 سېنى ئۆزىڭ تۇۋەن تۇتسۇن دەپ سىناپ، ساڭا ئاخىر راھەت-بەركەت كۆرسىتىش ئۈچۈن چۆل-بىاباندا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «مانا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان) 17 ـ ئەگەر ئۇنى ئۇنتۇساڭ، كۆڭۈڭدە: «ئۆز كۈچۈم، ئۆز قولۇمنىڭ قۇدرىتى مېنى مۇشۇ دۆلەتكە ئېرىشتۈرگەن» دېيىشىڭ مۇمكىن.

18 شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆزى سېنى دۆلەتكە ئېرىشتۈرگۈچى قۇدرەتنى بە رگۈچى ئىكەنلىكىنى ئەسلەپ، ئۇنى ئېسىگىدە تۇت؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان ئەھدىنى بۇگۈنكى كۈندىكىدەك مەھكەم قىلىدۇ. 19 ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى ئۇنتۇساڭ، باشقا ئىلاھلارغا ئەگەشسەڭ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ ئۇلارغا باش ئۇرساڭ، مەن سىلە رگە بۇگۈن شۇ ئاگاھنى بېرىيكى، شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر تەلتۈكۈس ھالاك بولىسىلەر. 20 پەرۋەردىگار كۆز ئالدىڭلاردا يوقىتىۋاتقان ئەللەردەك سىلەرمۇ يوقىتىلىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر.

9

ئاگاھ، ئى ئىسرائىل! سەن بۇگۈن ئۆز ئۈستۈڭدىن چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللە رگە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىغان چوڭ شەھەرلەرنى ئىگىلەش ئۈچۈن، ئاناكىيالارنى قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتىسەن (سەن ئۇلارنى بىلىسەن، ئۇلار توغرۇلۇق «كىم ئاناكىيلار ئالدىدا تۇرالىسۇن!» دەپ ئاڭلىغانسەن). 3 سەن بۇگۈنكى كۈندە شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆزىدۇر، ئۇ يالماپ يۇتقۇچى ئوتتۇر؛ ئۇ مۇشۇ ئەللەرنى ھالاك قىلىدۇ، ئالدىڭدا ئۇلارنى تېزدىن يېقىتىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ تەۋەلىكىنى ئىگىلەپ، پەرۋەردىگار ساڭا ئېيتقاندەك ئۇلارنى تېزدىن يوقىتىسەن. 4 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئالدىڭدىن ھەيدىگەندە سەن كۆڭۈڭدە: «ھەققانىيلىقىم سەۋەبىدىن پەرۋەردىگار مېنى زېمىنىڭ ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا يېتە كلەپ كىردى» دېمىگىن؛ بەلكى شۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكى ئۈچۈنلا پەرۋەردىگار سېنىڭ ئالدىڭدا ئۇلارنى تەۋەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلىدۇ. 5 سەن ئۇلارنىڭ زېمىنىغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىشىڭ سېنىڭ ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن ياكى كۆڭلۈڭنىڭ دۈرۈسلۇقىدىن ئەمەس، بەلكى بۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكىدىن ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا قەسەم قىلغان سۆزىگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈنمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئالدىڭدا تەۋەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلىدۇ. 6 ئەمدى شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ

ياخشى زېمننى ساڭا مىراس قىلغىنى سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى ئەمەس، چۈنكى سەن ئەسلى ۋېنى قاتتىق بىر خەلقسەن. 7 ئەمدى سېنىڭ چۈل-بىياۋاندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قانداق غەزەپلەندۈرگەنلىكىڭنى ئېسىڭدە تۇتقىن ـ ئۇنى ئۇنتۇما. سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈندىن بېرى تاكى بۇ يەرگە كەلگۈچە پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭ.
8 سىناي ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرگەن ۋە پەرۋەردىگار سىلە رگە ئاچچىقلىنىپ، سىلەرنى ھالاك قىلماقچى بولدى. 9 شۇ چاغدا مەن تاش تاختايلارنى، يەنى پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن تۈزگەن ئەھدە تاختايلىرىنى تاپشۇرۇۋېلىش ئۈچۈن تاغقا چىققاندىم؛ مەن تاغدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردۇم (مەن نە تاماق يېمىدىم، نە سۇ ئىچمىدىم)؛ 10 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا تۆز بارمىقى بىلەن پۈتكەن ئىككى تاختاينى تاپشۇردى؛ ئۇلاردا پەرۋەردىگار تاغدا ئوت ئىچىدە سىلە رگە سۆزلىگەن چاغدا، جامائەت يىغىلغان كۈنى ئېتىقاتى بارلىق سۆزلەر پۈتۈلگەنىدى. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، قىرىق كېچە-كۈندۈز تۈتۈپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئىككى تاش تاختاينى، يەنى ئەھدە تاختايلىرىنى بەردى.
12 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇرغىن، مۇشۇ يەردىن چۈشكىن؛ چۈنكى سەن مىسردىن چىقارغان خەلقىڭ تۈزلىرىنى بۇلغىدى؛ ئۇلار تېزلا مەن ئۇلارغا تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ تۈزلىرىگە قۇيما بىر بۇتنى ياسىدى» دېدى. 13 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: «مەن بۇ خەلقنى كۆرۈپ يەتتىم؛ مانا، ئۇ ۋېنى قاتتىق بىر خەلقتۇر. 14 مېنى توسما، مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن، ئۇلارنىڭ نامىنى ئاسماننىڭ تېگىدىن تۈچۈرۈۋېتىمەن ۋە شۇنداق قىلىپ، سېنى ئۇلاردىن چوڭ ۋە ئۈلۈغ بىر خەلق قىلىمەن» ـ دېدى. 15 مەن بۇرۇلۇپ، تاغدىن چۈشتۈم؛ تاغ بولسا ئوت بىلەن يالقۇنلاۋاتاتتى؛ ئىككى ئەھدە تاختىيى ئىككى قولۇمدا ئىدى.
16 مەن كۆردۈم، مانا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا گۈزىلە قىلىپسىلەر، سىلەر تۈز ئۇ ئۇلار ئۈچۈن قۇيما بىر موزاينى ياسىپسىلەر، سىلەر تېزلا پەرۋەردىگار سىلە رگە تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ كېتىپسىلەر. 17 مەن ئىككى تاختاينى ئىككى قولۇمغا ئېلىپ، چۈرۈپ تاشلاپ، ئۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا چېقىۋەتتىم. 18 سىلەر پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرۈپ بارلىق تۈتكۈ ئۇگەن گۈناھىڭلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، يەنە ئاۋۋالقىدەك پەرۋەردىگار ئالدىدا يېقىلىپ، قىرىق كېچە-كۈندۈز دۇم ياتتىم (مەن ھېچ نەرسە يېمىدىم، سۇ ئىچمىدىم) 19 چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى يوقىتىدىغان قاتتىق غەزىپى ھەم ھەھىردىن قورقتۇم. پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ مېنىڭ تىلكىمنى ئاڭلىدى. 20 پەرۋەردىگار ھارۇندىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىمۇ يوقاتماقچى بولدى؛ مەن ھارۇن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلدىم. 21 مەن سىلەرنىڭ گۈناھىڭلارنى، يەنى ياسىغان موزاينى ئېلىپ ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرۈردۇم ۋە ئۇنى يانچىپ كۈكۈم-تالقان قىلىپ ئېزىۋەتتىم؛ ئۇنىڭ توپىسىنى ئېلىپ تاغدىن چۈشىدىغان ئېرىق سۈيىگە چېچىۋەتتىم 22 (سىلەر يەنە تابەراھ، ماساساھ، كىبروت-ھاتتاۋاھدىمۇ پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈردۈڭلار). 23 پەرۋەردىگار سىلەرنى قادەش-بارنېئادىن [قاناتلىنىڭ] ماڭدۇرماقچى بولۇپ سىلە رگە: «چىقىپ، مەن سىلە رگە تەقدىم قىلغان زېمىننى ئىگىلەڭلار» ـ دېگەندىمۇ، سىلەر ئۇنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلدىڭلار، نە ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار، نە ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار.
24 مەن سىلەرنى تونۇغان كۈندىن تارتىپ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار). 25 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاشۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئالدىدا تۆزۈمنى يە رگە ئېتىپ يەنە قىرىق كېچە-كۈندۈز دۇم ياتتىم؛ دەرۋەقە دۇم ياتتىم؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلە رگە قاراپ «ئۇلارنى يوقىتىمەن» دېگەنىدى. 26 شۇڭا مەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: «ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن تۈز ئۇلۇغلۇقۇڭ تارقىلىق تۈزۈڭ ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تۈلەپ سېتىۋالغان، مىسردىن كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن چىقارغان تۈز خەلقىڭ بولغان مىراسكىنى يوقاتمىغايسەن؛ 27 تۈز قۇللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، بۇ خەلقنىڭ باشباشاقلىقىغا، ئۇلارنىڭ رەزىللىكى ياكى گۈناھىغا قارىمىغايسەن؛
28 بولمىسا، سەن بىزنى ئېلىپ چىققان ئۇ زېمىندىكىلەر: «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۇلارغا ۋەدە قىلغان زېمىننى ئىگىلەشكە ئېلىپ كىرەلمەيدىغانلىقى ئۈچۈن ۋە ئۇلارغا نەپرەتلەنگىنى تۈپەيلىدىن ئۇلارنى چۈل-بىياۋاندا يوقىتىشقا [مىسردىن] چىقاردى» ـ دەيدۇ. 29 قانداقلا بولمىسۇن، ئۇلار زور كۈچۈڭ ۋە ئۇزارتىلغان بىلىكىڭ بىلەن [مىسردىن] چىقارغان خەلقىڭ ۋە سېنىڭ مىراسىڭدۇر» ـ دېدىم.

10 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇزۇڭ ئۈچۈن ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاينى ۋېۋۈپ چىقىپ، تاغقا يېنىمغا كەل. تۈز ۋۇگگەك ياغاچتىن بىر ساندۇق ياسىغىن. 2 مەن بۇ تاختايلارغا سەن چېقىۋەتكەن ئاۋۋالقى تاختايلاردىكى سۆزلەرنى يازىمەن؛ سەن ئۇلارنى ساندۇققا قويىسەن» ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىدىم، ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاينى ۋېۋۈپ چىقتىم؛ ئىككى تاختاينى قولۇمدا كۆتۈرۈپ تاغقا چىقتىم. 4 پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئوت ئىچىدىن تاغدا جامائەت يىغىلغان كۈندە سىلە رگە ئېتىقان شۇ ئون ئەمرنى ئاۋۋالقى پۈتۈكتەك تاختايلارغا يازدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ماڭا تاپشۇردى. 5 مەن بۇرۇلۇپ تاغدىن چۈشۈپ تاختايلارنى تۈزۈم ياسىغان ساندۇققا قويدۇم؛ پەرۋەردىگار ماڭا تاپىلىغىنىدەك ئۇلار تېخى ئۇنىڭدا تۇرماقتا. 6 شۇ چاغدا ئىسرائىللار ۋەئەروت-بەنە-يائاكاندىن موسەرھاقا يول ئېلىپ ماڭدى؛ ھارۇن شۇ يەردە ئۆلدى ۋە شۇ يەردە دەپنە قىلىندى؛ ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئىزار ئۇنىڭ ئورنىنى بېسىپ كاھىنلىق قىلدى. 7 ئىسرائىللار شۇ يەردىن گۇدگودا ھاقا، ئاندىن گۇدگودا ھاتتىن يوتباتاھقا سەپەر قىلدى (يوتباتاھ ئېرىق-ئېقىنى مول يەردۇر). 8 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئاۋۋالقىدەك ساندۇقنى كۆتۈرۈشكە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمىتىدە تۇرۇپ ئۇنىڭ نامىدا بەخت-بەركەت تىلەشكە لاۋىي قەبىلىسىنى ئۇزىگە تاللاپ ئايرىدى. ۋە بۇگۈنگە قەدەر شۇنداق بولۇۋاتىدۇ. 9 شۇڭا لاۋىي قەبىلىسىنىڭ [ئىسرائىل] قېرىنداشلىرى ئېچىدە نېسىۋىسى ياكى مىراسى يوقتۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقانىدەك، پەرۋەردىگار ئۇزى ئۇنىڭ مىراسىدۇر. 10 مەن ئەمدى ئاۋۋالقى كۈنلەردىكىدەك قىرىق كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغدا تۇردۇم؛ پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ تىلىكىمگە قولاق سالدى؛ ئۇ سىلەرنى يوقاتمىدى. 11 پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇر، خەلقنى باشلاپ ئالدىدا يول ئالغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىشقا ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىننى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرسۇن» ـ دېدى. 12 ئەمدىمۇ، ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەندىن نېمە تەلەپ قىلىدۇ؟ ـ ھالىڭ ياخشى بولسۇن دەپ مېنىڭ بۇگۈن سىلە رگە مۇشۇ تاپىلىغانلىرىمدىن باشقا نەرسىنى تەلەپ قىلارمۇ؟ ـ ئۇنىڭ تەلەپ قىلغىنى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورقۇپ، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ قەلبىڭ ۋە پۈتكۈل جېنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىرمىلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ 14 مانا، ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا مەنسۇپتۇر؛ يەر يۈزىنى ۋە ئۇنىڭدىكى ھەممە نەرسىلەرمۇ ئۇنىڭغا مەنسۇپتۇر. 15 ھالبۇكى، پەرۋەردىگار پەقەت ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن سۆيۈنۈپ، ئۇلارنى سۆيدى ۋە شۇنىڭ بىلەن بۇگۈنكىدەك بارلىق ئەللەر ئارىسىدىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كېيىنكى نەسلىنى، يەنى سىلەرنى تاللىدى. 16 شۇڭا كۈزىڭۈزلارنى خەتنىلىك قىلىڭلار، بوينۇڭلارنى يەنە قاتتىق قىلماڭلار.
17 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار خۇدالارنىڭ خۇداسى، رەبلەرنىڭ رەبى، ئۇلۇغ ئىلاھ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بولغۇچى، ئىنسانلارنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلمىغۇچى، ھېچقانداق پارىنى ئالمىغۇچىدۇر، 18 ئۇ يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، مۇساپىرنى سۆيۈپ ئۇنىڭغا يېمەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچەك كىنى بە رگۈچىدۇر.
19 شۇڭا سىلەرمۇ مۇساپىرنى سۆيۈشۈڭلار كېرەك؛ چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر ئىدىڭلار. 20 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورققىن؛ سەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولغىن، ئۇنىڭغا باغلانغىن ۋە [پەقەت] ئۇنىڭ نامىدىلا قەسەم ئىچكىن. 21 ئۇ سەن ئۇچۈن ئۇز كۈزۈڭۈك بىلەن كۆز رگەن بۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان؛ ئۇ سەن مەدھىيىلەيدىغان، سېنىڭ خۇدايىڭدۇر، 22 ئاتا-بوۋىلىرىڭ جەمئىي يەتمىش جان مىسىرغا چۈشكەندى؛ ۋە ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك كۆپ قىلدى.

11 ئەمدى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيگىن، ئۇنىڭ تاپىلىغىنى، بەلگىلىمىلىرىنى، ھۆكۈملىرىنى ھەم ئەمرلىرىنى ئىزچىل ئۇتقىن. **2** شۇ ئىشلارنى بۇگۈن ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، چۈنكى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ جازا-تەربىيىسى، ئۇلۇغلۇق، كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزارتىلغان بىلىكىنى، مىسىر زېمىنىدا مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە ھەم ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى ئۈستىگە كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرى ۋە قىلغانلىرىنى كۆرمىگەن بالىلىرىڭلارغا سۆزلىمەيمەن **4** (چۈنكى ئۇلار [پەرۋەردىگارنىڭ] مىسىرنىڭ قوشۇنى، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، ئۇلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قىلغان ئىشلىرى، يەنى قىزىل دېڭىزنىڭ سۈلىرى بىلەن ئۇلارنى غەرق قىلىپ، ئۇزۇل-كېسىل ھالاك قىلغانلىقى، **5** ئۇنىڭ سىلەر مۇشۇ يەرگە كەلگۈچە سىلە رگە نېمە قىلغانلىقى، **6** ئۇنىڭ رۇبېننىڭ ئەۋلادى، ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى داتان ۋە ئابىرامغا نېمە قىلغانلىقى، يەنى يۈتۈن ئىسرائىللار تارىسىدا يەر يۈزىنىڭ ئاغزىنى قانداق ئېچىپ ئۇلارنى ئائىلىسىدىكىلىرى ۋە چېدىرلىرى بىلەن قوشۇپ بارلىق تەتەلىۋاتقانلىرى بىلەن يۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆرمىگەندىمى)؛ **7** [مەن بەلكى سىلە رگە سۆز قىلىمەن]؛ چۈنكى سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار پەرۋەردىگار قىلغان بارلىق ئۇلۇغ ئىشلارنى كۆردى. **8** ئەمدى، مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان بارلىق ئەمرلەرنى تۇتۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار كۈچلىنىپ، ھازىر ئوتۇپ ئىگىلىمە-كچى بولغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر **9** ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ئۇلارغا ھەم ئەۋلادلىرىغا بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىندا، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان مۇنبەت بىر زېمىندا تۇرۇپ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسىلەر. **10** چۈنكى سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان شۇ زېمىن سىلەر چىققان مىسىر زېمىنىدەك ئەمەس؛ ئۇ يەر بولسا، سىلەر ئۇنىڭغا ئۇرۇق چاچقاندىن كېيىن پۇتۇڭلار بىلەن سۇغىرىدىغان كۆكاتلىقتەك زېمىن ئىدى؛ **11** بىراق سىلەر ئىگىلەشكە ئوتىدىغان شۇ زېمىن بولسا تاغ-جىلغىلىرى بولغان بىر زېمىندۇر؛ ئۇ ئاسماندىكى يامغۇردىن سۇ ئېچىدۇ، **12** ئۇ يەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى ئەزىزلەيدىغان بىر زېمىندۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ كۆزلىرى يىلنىڭ ئېشىدىن يىلنىڭ ئاخىرىغىچە ئۇزاقۇكىسز ئۇنىڭغا تىكىلىدۇ. **13** شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، پۈتكۈل قەلبىڭلار ۋە پۈتكۈل جېنىڭلار بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش ئۈچۈن مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان ئەمرلە رگە كۆڭۈل قويۇپ قۇلاق سالساڭلار، **14** ئۇ: «مەن زېمىنىڭلارغا ئۆز پەسلىدە يامغۇر، يەنى دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارنى ئاتا قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئاشلىقلىرىڭلار، يېڭى شارابىڭلار ۋە زەيتۇن مېيىڭلارنى يىغالايسىلەر؛ **15** مەن شۇنداقلا مال-ۋارانلىرىڭ ئۈچۈن ئوت-چۆپ بېرىمەن؛ سەن يەپ-ئىچىپ قېنىقىسەن» ـ دەيدۇ. **16** قەلبىڭلار ئالدىنىپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنۇپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئۆزۈڭلارغا ھېزىر بولۇڭلار، **17** بولمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلە رگە قوزغىلىپ، يامغۇر ياغماسلىقى ئۈچۈن ئاسمانلارنى ئېتىۋېتىپ يامغۇر ياغدۇرمايدۇ، ۋېراق مەھسۇلاتلىرىنى بەرمەيدۇ ۋە پەرۋەردىگار سىلە رگە ئاتا قىلىدىغان مۇنبەت زېمىندىن يوقىتىلىسىلەر. **18** سىلەر مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنى قەلبىڭلارغا پۈكۈپ جېنىڭلاردا ساقلاڭلار، قولۇڭلارغا [ئەسلەتمە]-بەلگە قىلىپ تېڭىۋېلىڭلار، پېيشانە كۈە رگە قاشقىدەك سىمۋول قىلىپ ئورنىتىۋېلىڭلار؛ **19** سىلەر ئۆزلارنى بالىلىرىڭلارغا ئۆگىتىسىلەر؛ ۋېدە ئولتۇرغىنىڭلاردا، يولدا مېڭىۋاتقىنىڭلاردا، ياتقىنىڭلاردا ۋە ئورۇندىن قوپقىنىڭلاردا ئۇلار توغرۇلۇق سۆزلە ڭلار؛ **20** ئۇلارنى ۋېۋىگەلەردىكى كېشىە كلە رگە ۋە دەرۋازىلىرىڭلارغا پۈتۈپ قويىڭلار. **21** شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىندا تۇرىدىغان كۈنلىرىڭلار ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرى ئۇزۇن بولىدۇ، يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىڭلار ئاسمانىنىڭ كۈنلىرىدەك بولىدۇ. **22** مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلە رگە تاپىلىغان بۇ پۈتكۈل ئەمرنى ئىخلاس بىلەن تۇتساڭلار، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىشىڭلار بىلەن ئۇنىڭغا باغلانساڭلار، **23** ئۇنداقتا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ كۈز ئالدىڭلاردا بۇ بارلىق ئەللەرنى زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ ھەيدەيدۇ ۋە سىلەر ئۆزۈڭلاردىن چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنىڭ تەۋەلىۋالغانىنى ئىگىلەيسىلەر. **24** تاپىنىڭلار دەسسىگەن ھەربىر جاي سىلەرنىڭكى بولىدۇ؛ چېگرا ڭلار چۆل-باياۋاندىن تارتىپ، لىۋانغىچە ۋە [ئەفرات] دەرياسىدىن ئوتتۇرا دېڭىزغىچە بولىدۇ. **25** ھېچكىم ئالدىڭلاردا تۇرالمايدۇ؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئېيتقىنىدەك، سىلەردىن بولغان قورقۇنچ ۋە دەھشەتنى سىلەر دەسسىگەن بارلىق جايلار ئۈستىگە سالىدۇ. **26** مانا، مەن بۇگۈن ئالدىڭلارغا بەخت-بەركەت ۋە لەنەتنى قويىمەن؛ **27** مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلساڭلار، بەخت-بەركەت بولىدۇ؛ **28** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلمىساڭلار، بەلكى سىلەر تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ، مەن بۇگۈن تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ كەتسە ڭلار، سىلە رگە لەنەت چۈشىدۇ. **29** شۇنداق قىلىشىڭلار كېرەككى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ كە رگەندىن كېيىن، بەخت-بەركەتنى گەرىزىم تېغى ئۈستىدە ۋە لەنەتنى ئەبال تېغى ئۈستىدە تۇرۇپ جاكارلايسىلەر. **30** بۇ [تاغلار] ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى تەرىپىدە، گىلگالنىڭ ئۇدۇلىدىكى ئاراباھ تۈزلە ئۈكىدە تۇرۇۋاتقان قاناۋانىيلارنىڭ زېمىنىدا، مەغرىب يولىنىڭ ئارقىسىدا، مورەھتىكى دۇب دەرەخلىرىگە يېقىن يەردە ئەمەسمۇ؟ **31** چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە تەقدىم قىلىۋاتقان زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرىشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتىسىلەر؛ سىلەر دەرۋەقە ئۇنى ئىگىلەيسىلەر ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇراقلىشىسىلەر. **32** سىلەر مەن ئالدىڭلارغا قويغان بۇ بارلىق ھۆكۈملەر ۋە بەلگىلىمىلە رگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار.

12 ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان زېمىندا تۇرغاندا، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىڭلاردا كۆڭۈل قويۇپ تۇتۇشۇڭلار كېرەك بولغان بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەر مانا مۇنۇلاردۇر: ـ **2** سىلەر ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ ئېگىز تاغلار، دۆڭلەر ۋە ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدىكى تۆز ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولغان ئىبادەتگاھلىرىنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭلار كېرەك؛ **3** ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى يۇزۈڭلار، بۇت تۈۋۈرۈكلىرىنى چېقىڭلار ۋە ئاشەراھلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ ئىلاھلىرىنىڭ ئويما مەيدىلىرىنى كېسىپ تاشلاڭلار؛ ئۇلارنىڭ ئىسىم-نامىلىرىنىمۇ شۇ يەردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. **4** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ خىزمىتىدە ئۇلاردەك قىلماڭلار، **5** بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى تىكىش ئۈچۈن بارلىق قەبىلىلىرىڭلارنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان، ئۆز ئۇرالغۇسى بولغان جايىنى ئىزدە ڭلار، شۇ يەر ە رگە كېلىڭلار؛ **6** شۇ يەر ە رگە سىلەر كويدۇرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقىڭلارنى، مەھسۇلاتلىرىڭلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئۈشرىلەرنى، قولۇڭلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلەرنى، ئىختىيارىي ھەدىيەلەرنى ۋە قوي-كالا پادىلىرىڭلارنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى ئە كېلىسىلەر؛ **7** سىلەر ئائىلە ئۇيىڭلەر بىلەن قوشۇلۇپ شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا زىيابەت قىلىڭلار، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەركەتلىگەن قول ئەمگىكىڭلارنىڭ مېۋىسىدىن شادلىنىسىلەر. **8** سىلەر بىز بۇگۈن قىلغىنىمىزدەك، يەنى ھەربىرىڭلار ئۆز بىلگىنىڭلارچە قىلغىنىڭلاردەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك؛ **9** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان ئارام-لىق ھەم مىراسقا تېخى يېتىپ كەلمىدىڭلار. **10** بىراق سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، شۇنداقلا ئۇ سىلەرنى ئە تراپىڭلاردىكى بارلىق دۇشمەنلىرىڭلاردىن قوتقۇزۇپ ئارام بە رگەندىن كېيىن، سىلەر تىنىچ-ئامان ئۆرغاندا، **11** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى قويىدىغان بىر جاي بولىدۇ؛ سىلەر شۇ يەر ە رگە كويدۇرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقىڭلارنى، مەھسۇلاتلىرىڭلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئۈشرىلەرنى، قولۇڭلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قەسەم قىلغان ئېسىل ھەدىيەلەرنى ئە كېلىسىلەر؛ **12** ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا شادلىنىسىلەر، يەنى سىلەر، ئوغۇل-قىزلىرىڭلار، قۇل-دېدە كلىرىڭلار ۋە سىلەر بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار (چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاراڭلاردا ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوقتۇر) ھەممىڭلار شادلىنىسىلەر. **13** سەن كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىڭنى ئۈدۈل كەلگەن جايلاردا قىلماسلىق ئۈچۈن كۆڭۈل

قويغىن، 14 پەقەت پەرۋەردىگار ھەممە قەبىللىرىگىنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان جايدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭنى قىل ۋە شۇ جايدا مېنىڭ ساڭا بارلىق تاپىلىغىنىمغا ئەمەل قىل. 15 ھالبۇكى، سەن كۆڭلۈڭ تارتقىنىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگىنى ۋېچچە شەھەر-يېزىلىرىڭدا ھالال ھايۋانلارنى سويۇپ (خۇددى جەرەن ياكى كىيىك گۆشىدىن يېگەنگە ئوخشاش)، گۆش يېسەڭ بولىدۇ، مەيلى پاك، مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن ئۇلارنىڭ گۆشىنى يېسە بولىدۇ. 16 سىلەر پەقەت ئۇنى قېنى بىلەن قوشۇپ يېمەسلىكىلار كېرەك؛ سىلەر قېنىنى سۇ تۆككەندەك يەرگە تۆكۈۋېتىشىڭلار كېرەك. 17 سەن ئاشلىقتىن، يېڭى شارابتىن، زەيتۇن مېيىدىن ئوندىن بىرى بولغان ئوشۇرلىرىڭنى ياكى كالا-قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى، ياكى قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلىرىڭنى، ئىختىيارىي ھەدىيەلىرىڭنى ياكى قوۋۇڭدىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلىرىڭنى شەھەر-يېزىلىرىڭدا يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ 18 بەلكى بۇلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا يېيىشىڭ كېرەك، يەنى سەن، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇل-دېدىكىڭ ۋە سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار بىرگە يېسەڭ بولىدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەمگىكىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىدىن شادلىنىسەن. 19 تۇزۇڭگە ھېزى بولغىنىڭ، سەن زېمىندا تۇرغان بارلىق كۈنلىرىڭدە لاۋىيلاردىن ۋاز كەچمەسلىكىڭ كېرەك. 20 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋەدە قىلغاندەك چېگرالىرىڭنى كېڭەيتكەندە، سەن كۆڭلۈڭ تارتىپ: «گۆش يەيمەن» دېسەڭ، سەن كۆڭلۈڭنىڭ تارتقىنىچە گۆش يېسەڭ بولىدۇ. 21 ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار تۇز نامىنى قويۇشقا تاللايدىغان جاي سەندىن بەك يىراق بولسا، سەن پەرۋەردىگار ساڭا تەقدىم قىلغان كالا-قويلاردىن ئېلىپ سويىسەن؛ مەن ساڭا تاپىلىغاندەك ئۇلارنى سويىسەن ۋە شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە كۆڭلۈڭ تارتقىنىچە بوغۇزلاپ يەيسەن. 22 جەرەن ياكى كىيىك يېگەندەك ئۇلارنى يەيسەن؛ مەيلى پاك مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن ئۇنىڭ گۆشىدىن يېسە بولىدۇ. 23 پەقەت شۇنىڭدىن ھېزى بولغىنىڭ، ئۇلارنىڭ قېنىنى يېمە؛ چۈنكى جان دېگەن قاندىدۇر، سەن گۆشنى جان بىلەن قوشۇپ يېمەسلىكىڭ كېرەك. 24 سەن قانىنى يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ بەلكى ئۇنى سۇنى يەرگە تۆككەندەك يەرگە تۆكۈۋەت. 25 سەن ئۇنى يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى بالىلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلغان بولىسەن. 26 يىراق سەندىكى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان ۋە قەسەمگە باغلىق نەرسىلەرنى بولسا، سەن ئۇلارنى ئېلىپ پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايغا ئاپىرىسەن؛ 27 سەن [ئۇيەردە] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھى ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭنى، گۆش بىلەن قېنىنى سۇنغىن؛ باشقا قۇربانلىقلىرىڭنىڭ قېنىنىمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھى ئۈستىدە قويغىن ۋە گۆشنى يېگىن. 28 مەن ساڭا تاپىلىغان بۇ بارلىق سۆزلەر رەگە قۇلاق سېلىپ كۆڭۈل بۇلگىن. شۇنداق قىلساڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىردە ياخشى ۋە دۇرۇس بولغانىنى قىلغان بولىسەن ۋە ئۇز ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى ئەۋلادلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ. 29 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن باردىغان يەردىكى ئەللەرنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا يوقىتىدۇ، شۇ چاغدا، سەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلەپ شۇ يەردە ئۇرغىنىڭدا، 30 شۇ ئەللەر ئالدىڭدا يوقىتىلغاندىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ئىزىدىن مېڭىشقا ئېزىقتۇرۇلماسلىقىڭ ئۈچۈن ئۇز ئۇڭگە ھېزى بول ۋە: ـ «بۇ ئەللەر ئۇز ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىنى قانداق ئۇتقان بولغىيدى؟ مەنمۇ شۇنداق قىلىپ باقايچۇ!» دەپ ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنى ھېچ ئىزدىمە. 31 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولغىنىڭدا قەتئىي ئۇلارنىڭ يولى ۋېچچە ئىش ئۈچىمىسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى ئىمە ئىش پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىك بولسا، ئىمە ئىش ئۇنىڭغا نەپرەتلىك بولسا، ئۇلار ئۇز ئىلاھلىرى ئۈچۈن شۇ ئىشلارنى قىلغان؛ ئۇلار ھەتتا ئۇز ئوغۇللىرىنى ۋە قىزلىرىنىمۇ ئىلاھلىرىغا ئاتاپ ئوتتا كۆيدۈرۈپ كەلگەن. 32 مەن سىلە رەگە تاپىلىغانلىكى ئەمەللە رەگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلۇڭلار؛ ئۇنىڭغا ھېچ ئىمە قوشماڭلار، ئۇنىڭدىن ھېچ نەرسىنى چىقىرىۋەتمە ڭلار.

13 ئەگەر ئارا ڭلاردىن پەيغەمبەر ياكى چۈش كۆرگۈچى چىقىپ، سىلە رگە مەلۇم بىر مۇجىزىلىك ئالامەت ياكى كارامەتنى كۆرسىتىپ بېرەي دېسە 2 ۋە ئۇ سىلە رگە ئالدىنئالا دېگەن مۇجىزىلىك ئالامەت ياكى كارامەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلسا، ئەمما شۇنىڭ بىلەن مۇناسىۋەتلىك «باشقا ئىلاھلارغا (يەنى سىلەر تونۇمىغان ئىلاھلارغا) ئەگىشەيلى» ۋە «ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولايلى» دېسە، 3 شۇ پەيغەمبەر ياكى چۈش كۆرگۈچىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالما ڭلار، چۈنكى شۇ تاپنا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رنىڭ ئۇنى، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جىنىڭلار بىلەن سۆيىدىغان-سۆيمەيدىغىنىڭلارنى بىلىش ئۈچۈن سىناۋاتقان بولىدۇ. 4 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئەگىشىپ مېڭىشىڭلار كېرەك؛ سىلەر ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار، ئەمرلىرىنى تۇتۇڭلار، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىڭلار، سىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇنىڭغا باغلىنىڭلار. 5 شۇ پەيغەمبەر ياكى چۈش كۆرگۈچى بولسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنشى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ سىلە رنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىشنى قۇتراتتى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سېنى مېڭىشقا ئەمر قىلغان يولدىن ئېزىقتۇرۇشقا ئۇرۇندى؛ سىلەر مۇشۇنداق رەزىللىكنى ئارا ڭلاردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. 6 قېرىندىشىڭ، مەيلى ئاناڭنىڭ ئوغلى ياكى ئۇز ئوغلۇڭ ياكى قىزىڭ، جان-جىگىرىڭ بولغان ئايالىڭ ياكى جان دوستۇڭ ئاستىرتىن سېنى ئازدۇرماقچى بولۇپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرەيلى» دېسە، يەنى ئۇزۇڭ ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭ ھېچ تونۇمايدىغان، ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، يېقىن بولسۇن، يىراق بولسۇن، ھەتتا يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدا ياكى ئۇ چېتىدا بولسۇن، شۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرەيلى دېسە، 8 ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا قوشۇلما ياكى ئۇنىڭغا قۇلاق سالما؛ سەن ئۇنى ھېچ ئايىما، ئۇنىڭغا رەھىم قىلما ۋە ئۇنىڭ گۇناھىنى ھېچ يوشۇرما؛ 9 قانداقلا بولمىسۇن، ئۇنى ئۆلتۈرگىن؛ ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە تۇنجى قول سالغۇچى سەن بول، ئاندىن بارلىق خەلقىنىڭ قوللىرى ئۇنى گەنشىپ شۇنداق قىلسۇن. 10 ئۇ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، «قۇللۇق ماكانى»دىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى تاشلاشقا ئېزىقتۇرماقچى بولدى، شۇڭا سەن ئۇنى ئۆلتۈرۈشۈڭ؛ چالما-كېسەك قىلىشىڭ كېرەك؛ 11 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل ئاڭلايدۇ، قورقىدۇ، شۇنىڭدىن كېيىن يەنە شۇنداق رەزىل ئىشنى ئارا ڭلاردا قىلمايدۇ. 12 ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆلتۈراقلىشىشقا ساڭا تەقدىم قىلغان مەلۇم بىر شەھەردە: «ئارىمىزدىن بەزى رەزىل ئادەملەر چىقىپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولايلى» دەپ سىلەر ھېچ تونۇمايدىغان ئىلاھلارغا ئەگىشىشكە ئۇز شەھىرىدىكىلەرنى ئېزىقتۇردى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىساڭ، 14 شۇ ھامان تەكشۈرۈپ سوروشتە قىل؛ راست بولسا، دەرۋەقە بۇ يەرگىنچلىك ئىش ئارا ڭلاردا يۈز بە رگەنلىكى ئىسپاتلانغان بولسا، 15 ئۇنداقلا سەن شۇ شەھەردىكىلەرنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، بۇ شەھەرنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى، جۈملىدىن مال-ۋارانلىرىنى تەلتۆكۈس ھالاك قىلىۋەت. 16 ئۇنىڭدىكى بارلىق ئولجىنى ئوتتۇرىدىكى چوڭ مەيدانغا يىغىپ، شۇ شەھەرنى بارلىق ئولجىسى بىلەن قوشۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقتەك ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋەت؛ ئۇ مەڭگۈ ئۈگە خارابلىك بولىدۇ ـ قايتىدىن قۇرۇلماسلىقى كېرەك. 17 تەلتۆكۈس ھالا كەتكە بېكىتىلگەن ھېچبىر نەرسە قولۇڭغا چاپلاشمىسۇن؛ شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار غەزىبىدىن يېنىپ ساڭا رەھىم كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغانىدەك سېنى كۆپەيتىدۇ. 18 سەن مەن بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلىش ئۈچۈن ئاۋازىغا قۇلاق سالساڭ، ھالىڭ شۇنداق ياخشى بولىدۇ.

14 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن بەدىنىڭلارنى ھېچ كەسەسلىكىلار كېرەك ۋە ياكى ماكلاي چېچىڭلارنى قىرىپ تاقىر قىلماسلىقىلار كېرەك؛ 2 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسەن؛ پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدىن تۇزنىڭ ئالاھىدە

گۆهری بولغان بىر خەلق بولۇشى ئۈچۈن سېنى تاللىغاندۇر. 3 سەن ھېچقانداق يەرگىنچلىك نەرسىنى يېمەسلىكىڭ كېرەك. 4 تۆۋەندىكىلەر سىلەر يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلار: ـ كالا، قوي، تۆچكە؛ 5 كېيىك، جەرەن، بۇغا، ياۋا تۆچكە، ئاھۇ، ۋۇكەن، ياۋا قوي، 6 شۇنداقلا ھايۋانلار ئىچىدە ژىياقلىرى پۈتۈنلەي ئاچماق (ژياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەرخىلىنى يېسە گۇناھ بولىدۇ. 7 لېكىن، كۆشىگۈچى يا كى ئاچماق ژياقلىق ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك: ـ تۆۋگە، توشقان ۋە سۈغۈر (چۈنكى تۇلار كۆشىگۈچى بولغىنى بىلەن ژىيقى ئاچماق ئەمەستۇر. شۇڭا تۇلار سىلە رگە ھارام بولىدۇ). 8 چوشقا بولسا ژياقلىرى ئاچماق بولغىنى بىلەن كۆشىمگىنى ئۈچۈن سىلە رگە ھارام بولىدۇ. شۇنداق ھايۋانلارنىڭ گۆشىنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك ۋە ھەم ئۇلاۋكلىرىگە تەگمەسلىكىڭلار كېرەك. 9 سۇدا ياشايدىغان جانىۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: ـ سۇدىكى جانىۋارلاردىن قانىتى ۋە قاسىراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولىدۇ، 10 لېكىن قانىتى ۋە قاسىراقلىرى بولمىغانلارنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلار سىلە رگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ. 11 بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسە گۇناھ بولىدۇ؛ 12 بىراق تۆۋەندىكى ئۈچار-قاناتلارنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك: يەنى بۇركۈت، تاپقۇش-غېچىرلار، دېڭىز بۇركۈتى، 13 قارلىغاچ قىيرۇقلۇق سار، لاچىن، قورۇلتاز-تاپقۇشلار ۋە ئۇلارنىڭ خىلىرى، 14 ھەممە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىلىرى، 15 مۇشۇكچاپلاق، تۈگىمتۇش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ خىلىرى، 16 ھۇۋقۇش، ئىبىس، ئاق قۇ، 17 ساقىيقۇش، بېلىقتالغۇچ، قارنا، 18 لەيلەك، تۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىلىرى، ھۇپۇپ بىلەن شەپەرەڭ دېگەنلەر سىلە رگە ھارام سانالىدۇ. 19 ھەربىر قاناتلىق تۆمۈلگۈچى ھاشارەتلەر بولسا سىلە رگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ؛ ئۇلارنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك. 20 سىلەر بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسە گۇناھ بولىدۇ. 21 سىلەر ھېچقانداق ئۆلۈك جانۋارنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك؛ سىلەر ئۇنداق نەرسىنى شەھەر-يېزا گۇناھ ئىچىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا بېرىڭلار، ئۇلار ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ يا كى ئۇنى يات ئەللىكە رگە سېتىۋەتسىمۇ بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا تاللىغان مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسەن. سەن ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرساڭ بولمايدۇ. 22 سەن جەزمەن ھەر يىلى ئېتىزدىكى ھەممە تېرىقچىلىق مەھسۇلاتلىرىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئايرىشىڭ كېرەك؛ 23 سەن شۇلارنى، يەنى ئاشلىقىڭ، يېڭى شارابىڭ، زەيتۇن مېيىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا، يەنى ئۇ تۇز نامىنى قالدۇرۇشقا تاللايدىغان جايدا يە، شۇنداقلا كالا-قوي پادىلىرىدىن ئايرىلغان تۇنجى بالىلىرىنى شۇ يەردە يە؛ شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن دائىم قورقۇشنى ئۆگىنىسەن. 24 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگەندە، ئۇ تۇز نامىنى قالدۇرۇشقا تاللىغان شۇ جاي سەندىن ئىنتايىن يىراق بولۇپ، مەھسۇلاتلىرىڭنى شۇ يە رگە ئاپىرالمىغۇدەك بولساڭ، 25 سەن شۇ جاغدا ئۇنى پۇلغا سېتىپ، پۇلنى قولۇڭغا تېڭىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللىغان جايغا بارغىن 26 ۋە كۆڭلۈڭ نېمە تارتسا، مەيلى كالا، قوي، مەي-شاراب، مۇسەللەس بولسۇن، يا كى شۇنىڭدەك كۆڭلۈڭ تارتقان ھەرقانداق نەرسىنى شۇ پۇلغا ئالساڭ بولىدۇ؛ ئاندىن سەن ۋە ۋۇ ۋۇگىدىكىلەر شۇ يەردە ئۇنىڭدىن يەپ-ئىچىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا شاد-خۇرام بولىسىلەر. 27 شەھەر-يېزىلىرىڭدا تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنى ئۇنتۇماسلىقىڭ كېرەك، چۈنكى ئاراڭلاردا ئۇنىڭ ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوق. 28 ھەر ئۈچ يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن شۇ يىلدىكى مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئوندىن بىرىنى ئۆشرە قىلىپ چىقار؛ سەن ئۇنى شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە تۇپلا، 29 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار (چۈنكى ئاراڭلاردا ئۇنىڭ ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوق)، مۇساپىر، يېتىم-يېسىرلەر ۋە ئۆل خوتۇنلار كېلىپ ئۇنىڭدىن يەپ ۋېۋىسۇن؛ شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قوا ئۇڭدىكى بارلىق مېۋىنى بەركەتلەيدۇ.

15

ھەربىر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن بىر «خالاس قىلىش»نى جاكارلىغىن. 2 بۇ «خالاس قىلىش» مۇنداق بولىدۇ: ـ بارلىق قەرز ئىگىلىرى قوشنىسىغا بە رگەن قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشى كېرەك؛ ئۇنى قوشنىسىدىن يا كى قېرىندىشىدىن تەلەپ قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر «خالاس قىلىش» جاكارلاندى. 3 چەتئەللىكتىن بولسا تەلەپ قىلىشقا بولىدۇ؛ لېكىن قېرىندىشىڭدا بولغان قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشىڭ كېرەك. 4 ھالبۇكى، ئاراڭلاردا ھاجەتمەندلەر بولمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلە رگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان شۇ زېمىندا ئۇزۇنغىنىڭدا سېنى زىيادە بەركەتلەيدۇ؛ 5 پەقەت سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ پۈتۈن ئەمىرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسە گۇناھ شۇنداق بولىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋەدە قىلغاندەك ئۇ سېنى بەركەتلەيدۇ؛ سەن كۆپ ئەللە رگە كاپالەتلىك ئېلىپ قەرز بېرىسەن، لېكىن ئۇلاردىن قەرز ئالمايسەن؛ سەن كۆپ ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىسەن، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم سۈرىمەيدۇ. 7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا شەھەر-يېزا گۇناھ ئىچىدە تۇرۇۋاتقان قېرىندىشلىرىڭ ئارىسىدىن كەمبەغەل بىر ئادەم بولسا، سەن ئۇنىڭغا كۆڭۈڭنى قاتتىق قىلما يا كى ھاجىتى چۈشكەن قېرىندىشىڭغا قولۇڭنى يۇمۇۋالما؛ 8 سەن بەلكى سېخىيلىق بىلەن ئۇنىڭغا قولۇڭنى ئوچۇق قىل ۋە ئۇنىڭدا نېمە كەم بولسا چوقۇم ھاجىتىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئۇتتىنە بېرىپ تۇر. 9 كۆڭۈڭدە نامراتلىق قېرىندىشىڭدىن ئاغرىنىپ: يەتتىنچى يىل، يەنى «خالاس يىلى» يېقىنلاشتى، دەپ رەزىل ئويدا بولۇشتىن، ئۇنىڭغا ھېچ نەرسە بەرمەسلىكتىن ھېزى بول، شۇنداق بولۇپ قالسا ئۇ سېنىڭ ئوغرا گۇدا پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرۈشى بىلەن بۇ ئىش ساڭا گۇناھ ھېسابلىنىدۇ. 10 سەن چوقۇم ئۇنىڭغا سېخىيلىق بىلەن بە رگىن؛ ئۇنىڭغا بە رگىنىڭدە كۆڭۈڭدە نارازى بولما؛ چۈنكى بۇ ئىش ئۇچۇن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بارلىق ئىشلىرىڭدا ۋە قوا ئۇڭدىكى بارلىق تەمگىكىڭدە بەركەتلەيدۇ. 11 چۈنكى كەمبەغەللەر زېمىندىن يوقاپ كەتمەيدۇ؛ شۇڭا مەن ساڭا: «سەن سېخىيلىق بىلەن زېمىندىكى قېرىندىشىڭغا، يەنى سېنىڭ نامراتلىرىڭغا ۋە ھاجەتمەندلىرىڭگە قولۇڭنى ئاچقىن» ـ دەپ تاپىلىدىم. 12 سېنىڭ قېرىندىشىڭ، مەيلى ئىبرانىي ئەر يا كى ئىبرانىي ئايال بولسۇن ساڭا سېتىلغان بولسا، ئۇ ئالتە يىل قۇللۇق ئۇڭدا بولىدۇ، ئاندىن يەتتىنچى يىلدا سەن ئۇنى ئۆز ئۇڭدىن خالاس قىلىپ ۋېۋىۋەت. 13 ئۇنى ۋېۋىۋەتكەندە قۇرۇق قول ۋېۋىۋەتسەڭ بولمايدۇ؛ 14 سەن چوقۇم ۋېلىرىڭدىن، خامىنىڭدىن ۋە شاراب كۆچلىكىڭدىن تەقدىم قىلىشىڭ كېرەك؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگىنى ۋىنچە سەن ئۇنىڭغا بە ر. 15 سېنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىندا قۇل بولغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغانلىقىنى يادىڭدا تۇت، شۇڭا مەن بۇگۈن بۇ ئىشنى ساڭا تاپىلىدىم. 16 ھالبۇكى، شۇ قۇللۇڭ ساڭا: «مەن سەندىن كەتمەيمەن» دېسە (چۈنكى ئۇ سېنى ۋە ئائىلە گۇرىكلىرىنى سۈيىدۇ، سېنىڭ بىلەن ھالى ياخشى بولىدۇ) 17 ـ شۇ چاغدا سەن بىگىزنى ئېلىپ ئۇنىڭ قۇلقىنى ئىشىكتە تەش. شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈگە سېنىڭ قۇللۇڭ بولىدۇ. شۇنىڭدەك دېدىكىگىمۇ شۇنداق مۇئامىلە قىلغىن. 18 [قۇللۇڭنى] يېنىڭدىن قىيۋۇتىتىش ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن، چۈنكى ئۇ قۇللۇق ئۇڭدا ئالتە يىل بولغاچقا، قىممىتى مەدىكارىڭگىدىن ئىككى ھەسسە ئارتۇق بولىدۇ؛ [ئۇنى قىيۋۇتەسەڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنى بەركەتلەيدۇ. 19 كالىلىرىڭ ۋە قوينىرىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغان بارلىق تۇنجى ئە رىكىڭ موزاي-قوزىلىرىڭنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتا؛ كالىلىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ھېچقانداق ئەمگەككە سالما، قوينىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى قىرقما. 20 سەن ۋە ۋۇ ۋۇگىدىكىلەر ھەر يىلى شۇ مېلىڭنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار تاللىغان جايدا يە گۇناھ. 21 بىراق [شۇ] ھايۋانلارنىڭ بىر يېرى مېيىپ بولسا، مەيلى ئۇ مەجرۇھ ، كور يا كى ئۇنىڭدا ھەرقانداق نۇقسان بولسا، ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قۇربانلىق قىلماسلىقىڭ كېرەك. 22 بەلكى ئۇنى شەھەر-يېزا گۇناھ ئىچىدە يېسەڭ بولىدۇ؛ كىشىلەر مەيلى پاك يا كى ناپاك بولسۇن، ئۇنى جەرەن يا كى كېيىكنى يېگەندەك يېسە بولىدۇ. 23 پەقەت سەن ئۇنىڭ قېنىنى يېمە؛ قېنىنى سۇنى يە رگە تۆككەندەك تۆكۈۋەت.

16

ئابىب ئېيىنى ئالاھىدە ئېسىڭدە تۇت ۋە ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتاپ تەبرىكلىگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئابىب ئېيىدا مىسىردىن كېچىدە چىقارغان. 2 سەن «ئۇتۇپ كېتىش ھېيتى»نىڭ مېلىنى (مەيلى قوي يا كى كالا پادىسىدىن بولسۇن) پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللاپ بېكىتىدىغان جايدا ئۇنىڭغا ئاتاپ

قۇربانلىق قىلغىن، **3** شۇنداقلا سەن ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نانىي چەسلىكىڭ كېرەك؛ سەن تۇنىڭ بىلەن يەتتە كۈن پېتىر نان، يەنى «كۈلپەت نېنى»نى يېيىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى سەن مىسىر زېمىنىدىن ئالدىراشلىقتا چىقتىڭ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن تۇمۇر ۋۇجۇدىڭ بارلىق كۈنلىرىدە مىسىر زېمىنىدىن چىققان شۇ كۈنىنى يادىڭدا تۇتقايسەن. **4** يەتتە كۈن چېگرالىرىڭ ئىچىدە، ۋۇ ۋۇجۇدە ھېچقانداق ئېچىتقۇ تېپىلمىسۇن؛ سەن بىرىنچى كۈنى كەچتە قىلغان قۇربانلىق گوشلىرىنى ئەتىگەنگە قالدۇرماسلىقىڭ كېرەك. **5** سەن تۇتۇرۇپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلدىغان شەھەر-يېزىلىرىڭنىڭ ھەرقانداقىدا قىلساڭ بولمايدۇ؛ **6** بەلكى تۇتۇرۇپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقىنى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۇز نامىنى تۇرغۇزۇش ئۈچۈن تاللايدىغان جايدىلا قىل؛ ئۇنى كەچقۇرۇن، كۈن پېتىش ۋاقتىدا، يەنى مىسىردىن چىققانداىكى ۋاقىتقا ئوخشاش ۋاقىتتا قىلىسەن. **7** ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا پىشۇرۇپ يېگىن؛ ئاندىن ئەتىگەندە چېدىرلىرىڭغا قايتىساڭ بولىدۇ. **8** سەن ئالتە كۈن پېتىر نان يەيسەن؛ يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەتىنەنلىك سورۇن كۈنى بولىدۇ؛ سەن ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمايسەن. **9** ئاندىن يەتتە ھەپتىنى سانايسەن؛ ئاشلىققا ئورغاق سالغاندىن باشلاپ يەتتە ھەپتىنى ساناشقا باشلايسەن؛ **10** ئاندىن سەن «ھەپتىلەر ھېيتى»نى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا قوا ۋۇجۇدىكى ئىختىيارىي ھەدىيە بىلەن تۇتۇقلۇسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بەركەتلىگىنگە قاراپ ئۇنى ئىختىيارەن سۇنىسەن. **11** شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۇ تۇز نامىنى تۇرغۇزۇشقا تاللايدىغان جايدا شادلىنىسەن؛ سەن تۇزۇڭ، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار، تارا كالىردىكى مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلار ۋە تۇل خوتۇنلار شادلىنىسىلەر. **12** سەن شۇنىڭ بىلەن ئەسلىدە مىسىردا قۇل بولغانلىقىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ، بۇ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ ئەمەل قىلغىن. **13** سەن «كەپىلەر ھېيتى»نى يەتتە كۈن تۇتۇقلۇسەن؛ سەن خامان ۋە شاراب كۈچلىكىڭنى يىغقان ۋېغىڭدا، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، شەھەر دەرۋازىسى ئىچىدە تۇرىدىغان لاۋىيلار، مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلار ۋە تۇل خوتۇنلار شۇ ھېيتتا شادلىنىسىلەر. **15** پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا سەن يەتتە كۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ھېيت تۇتۇقلۇسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىڭدا، قولۇڭ قىلغان ئىشلاردا سېنى بەركەتلەيدۇ ۋە سەن دەرۋەقە پۈتۈنلەي شادلىنىسەن. **16** يىلدا ئۈچ قېتىم، پېتىر نان ھېيتى، ھەپتىلەر ھېيتى ۋە كەپىلەر ھېيتىدا سېنىڭ بارلىق ئەركەكلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۇ تاللايدىغان جايدا ھازىر بولۇشى كېرەك؛ ئۇلار پەرۋەردىگار ئالدىدا قۇرۇق قول ھازىر بولسا بولمايدۇ؛ **17** بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ساڭا تەقدىم قىلغان بەركىتى يۈچىچە ھەربىرى قولدىن كېلىشچە سۇنسۇن. **18** خەلقىنىڭ ئۇستىدىن ئادالەت يۈرگۈزۈپ ئادىل ھۆكۈم چىقىرىش ئۈچۈن، سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان بارلىق شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە ھەربىر قەبىلىدە سورامچى ۋە ئەمەلدارلارنى بېكىتمىشىڭ كېرەك. **19** ئادالەتنى بۇرمىلىساڭ بولمايدۇ؛ ئادەملە رگە يۈز-خاتىرە قىلساڭ بولمايدۇ؛ پارا ئالساڭ بولمايدۇ؛ پارا بولسا ئاقىلانىلەرنىڭ كۆزلىرىنى كور قىلىدۇ ھەم ئادىللارنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. **20** سەن مۇتلەق ئادالەتنى ئىزدەشىڭ كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھايات كۆرىسەن ھەمدە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنىنى ئىگىلەيسەن. **21** سەن تۇزۇڭ ئۈچۈن ياسايدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئەتراپىغا «ئاشەراھ» بۇتى قىلىندىغان ھېچقانداق دەرەخ تىكمەسلىكىڭ كېرەك **22** ۋە تۇزۇڭ ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت تۇۋرۇكى تىكلىمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئۇنداق نەرسىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يەرگىنچلىكتۇر.

17 پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ھەرقانداق نۇقسانى يا كى باشقا كەمچىلىكى بولغان كالا يا كى قوينى قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى ئۇنداق قىلىش پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يەرگىنچلىكتۇر. **2** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان شەھەر-يېزاڭ ئىچىدە ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بىرسىنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا بەرە رەزىل ئىشنى قىلغانلىقى ـ ئۇنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى، باشقا ئىلاھلارغا (مەسىلەن، مەن ساڭا ئىبادەت قىلىشقا مەنئى قىلغان قۇياش، ئاي يا كى پۈتكۈل ساماۋى قوشۇن بولغان يۇلتۇزلارغا)، ئىبادەت قىلىپ ئۇلارغا باش ئۇرىغانلىقى بايقالسا، **4** ـ شۇنداق بىر ئىشتىن خەۋەر تاپقان يا كى ئۇنى ئا ڭلىغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن ئەستايىدىللىق بىلەن سۈرۈشتۈرگىن؛ بۇ ئىش ئىسپاتلىنىپ راست چىقسا، دەرۋەقە ئىسرائىلدا شۇنداق يەرگىنچلىك ئىش قىلىنغان بولسا، **5** سەن شۇ رەزىل ئىشنى قىلغان ئەر يا كى ئايالنى دەرۋازىلىرىڭغا ئېلىپ چىقىپ، شۇ ئەر يا كى ئايالنى ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىپ چالما-كېسەك قىلىشىڭ كېرەك. **6** بىرسىنى ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزلىرى بولۇشى كېرەك. بىرسىنى بىرلا گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن ئۇلۇتىروشكە بولمايدۇ. **7** ئۇلۇتىروللىدىغاندا ئاۋۋال گۇۋاھچىلار قول سالسۇن، ئاندىن بارلىق خەلق قول سالسۇن؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر رەزىللىكنى تارا كالاردىن ھەيدەپتىسىلەر. **8** شەھەر-يېزا كالاردا ھۆكۈم چىقىرىشقا ساڭا تەس كېلىدىغان بىر ئىش چىقسا، مەيلى خۇن دەۋاسى، ھەق-تەلەپ دەۋاسى يا كى زوراۋانلىق دەۋاسىدا، ھەرقانداق تالاش-تارتىش بولسا ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايغا بېرىڭلار. **9** سىلەر لاۋىي كاھىنلارنىڭ ۋە شۇ چاغدا بولىدىغان سورامچى بەگنىڭ يېنىغا بارىسىلەر ۋە ئۇلاردىن ھۆكۈم سورايسىلەر؛ ئۇلار سىلەر ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. **10** سىلەر پەرۋەردىگار تاللايدىغان ئاشۇ يەردە ئۇرغانلارنىڭ سىلە رگە تاپشۇرىدىغان ھۆكۈم سۆزى يۈچىچە ئىجرا قىلىسىلەر؛ ئۇلارنىڭ سىلە رگە كۆرسەتكىنىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىپ كۆڭۈل بۇلۇشۇڭلار كېرەك. **11** سىلەر ئۇلارنىڭ سىلە رگە كۆرسەتكەن قانۇن ھۆكۈمى يۈچىچە، چىقىرىدىغان قارارى يۈچىچە قىلىسىلەر؛ ئۇلار سىلە رگە تاپشۇرىدىغان سۆزدىن ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمە كلار. **12** ۋە باشباشتاقلىق قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتى ئۈچۈن شۇ يەردە تۇرىدىغان كاھىنا يا كى سورامچى بەگگە قۇلاق سالمىغان كىشى بولسا، شۇ ئادەم ئۇلۇمگە مەھكۇم بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر رەزىللىكنى ئىسرائىلدىن ھەيدەپ چىقىرىسىلەر. **13** شۇنداقلا، بارلىق خەلق بۇلارنى ئا ڭلاپ قورقىدۇ ۋە يەنە باشباشتاقلىق قىلمايدۇ. **14** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىگەندە، شۇنداقلا ئۇنىڭدا تۇرغاندا: «مەن ئەتراپىدىكى ئەللەرنىڭكىدەك ئۆزۈمگە بىر پادىشاھ تىكلىمەكچىمەن» دېسەڭ، **15** شۇ چاغدا سەن ئۆزۈڭگە پەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغىنىنى تىكلەيسەن؛ ئۆستۈڭگە قېرىنداش بولمىغان چەتئەللىكنى بېكىتمەسلىكىڭ كېرەك. **16** [پادىشاھ] بولسا ئۆزى ئۈچۈن ئاتلارنى كۆپەيتمەسلىكى يا كى ئاتلارنى كۆپەيتىمەن دەپ خەلقنى مىسىرغا قايتۇرماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلە رگە: «سىلەر شۇ يول بىلەن ھە رگىز قايتاسلىقىڭلار كېرەك» دېگەندى. **17** پادىشاھ كۆپ ئايالارنى ئۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ بولمىسا ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىپ كېتىشى مۇمكىن. ئۇ ئۆزى ئۈچۈن ئالتۇن-كۈمۈشنى كۆپەيتمەسلىكى كېرەك. **18** پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغىنىدا ئۇ ئۆزى ئۈچۈن لاۋىي كاھىنلارنىڭ ئالدىدا مۇشۇ قانۇننى بىر دەپتە رگە كۆچۈرۈپ يېزىشى كېرەك. **19** شۇ دەپتە ر ئۇنىڭ يېنىدا دائىم بولۇشى ۋە ئۇنى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئوقۇشى كېرەك؛ شۇنداق قىلسا ئۇ پەرۋەردىگار خۇداسىدىن قورقۇپ، مۇشۇ قانۇننىڭ سۆزلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىشى ئۈچۈندۇ. **20** شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆڭلى قېرىنداشلىرى ئالدىدا ھاكاۋۇرلىنىپ كەتمەيدۇ، بۇ ئەمرىلەردىن ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل تارىسىدا ئۇنىڭ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پادىشاھلىق كۈنلىرى كۆپ بولىدۇ.

18 لاۋىي كاھىنلار ۋە شۇنىڭدەك بارلىق لاۋىيلار قەبىلىسىنىڭ ئىسرائىلدا ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى بولمايدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىقلاردىن ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] مىراسىدىن يېيىشكە بولىدۇ، **2** براق ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى تارىسىدا ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگار ئېيتقانىدەك، ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. **3** كاھىنلارنىڭ قۇربانلىق قىلىدىغان خەلقتىن ئالىدىغان ئۇلۇشى مۇنداق: ـ (مەيلى كالا يا كى قوي بولسۇن) قول، ئېڭەك گۆشى ۋە ئۆچەي-قېرىنى كاھىنلارغا بېرىلىدۇ. **4** سىلەرنىڭ ئاشلىقىڭلاردىن، يېڭى شارابىڭلاردىن ۋە زەيتۇن

مىيىكلاردىن دەسلەپكى پىشقان ھوسۇلنى ۋە قويلىرىڭلاردىن دەسلەپكى قىرقلىغان يۇڭنى ئۆنگىنا بېرىسلەر، **5** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆنى ۋە ئۆنىڭ ئەۋلادلىرىنى تۆز نامىدا خىزمىتىدە دائىم تۇرۇشقا بارلىق قەبىلىلىرىڭلار ئىچىدىن تاللىۋالغان. **6** ئە گەر لاۋۋي بولغان بىر ئادەم پۈتكۈل ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق شەھەر-يېزىدىن، يەنى ئۆزى ماكانلاشقان جايدىن چىقىپ، پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايغا كەلسە **7** ۋە شۇ يەردە پەرۋەردىگار ئالدىدا ئۆزىغۇچى بارلىق قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىدا خىزمىتىدە ئۆرغىن بولسا، **8** ئۇنداقتا (مەيلى ئۇ ئاتىسىدىن قالغان مىراسىنى سېتىۋەتكەن ياكى سېتىۋەتمىگەن بولسۇن) ئۇنىڭ يەيدىغان ئۈلۈشى قېرىنداشلىرىنىڭكىدەك بولۇشى كېرەك.

9 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن شۇ يەردىكى ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىنى ئۆگەنمەسلىكىڭ كېرەك. **10** ئاراڭلاردا تۆز ئوغلى ياكى قىزىنى ئوتىدىن ئوتكۈزىدىغان، پاڭچىلىق، رەمچىلىك، ئەپسانىيلىك، جاد ۋەگەرلىك **11** ياكى دەمىدىچىلىك قىلغۇچى ياكى جىنكەش، سېھىرگەر ياكى ئۆلگەنلەردىن يول سورىغۇچى ھېچقانداق كىشى بولمىسۇن؛ **12** چۈنكى بۇنداق ئىشلارنى قىلىدىغان ھەرقانداق كىشى پەرۋەردىگارغا نەپرەتلىك بولىدۇ؛ بۇ يىرگىنچلىك ئىشلار تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرىدۇ. **13** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەيىبسىز مۇكەممەل بولۇشۇڭ كېرەك؛ **14** چۈنكى سەن زېمىندىن ھەيدەيدىغان بۇ ئەللەر رەمچىلەر ۋە پاڭچىلارغا قۇلاق سالىدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئۇنداق قىلىشقا يول قويمايدۇ. **15** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەر ئۈچۈن ئاراڭلاردىن، قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزىدۇ؛ سىلەر ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار.

16 بۇ سىلەر ھورەب تېغىدا يىغىلغان كۈندە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن: «پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ ئاۋازىنى يەنە ئاڭلىمايلى، بۇ دەھشەتلىك ئوتنى كۆرمەيلى، بولمىسا ئۆلۈپ كېتىمىز» دەپ تەلەپ قىلغىنىڭلارغا پۈتۈنلەي ماس كېلىدۇ. **17** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇلارنىڭ ماڭا دېگەن سۆزى ياخشى بولدى. **18** مەن ئۇلارغا قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ساڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەرنى تۇرغۇزىمەن، مەن ئۆز سۆزلىرىمنى ئۇنىڭ ئاغزىغا سالىمەن ۋە ئۇ مەن ئۇنىڭغا بارلىق تاپىلىغىنىمنى ئۇلارغا سۆزلەيدۇ. **19** ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇ مېنىڭ نامىمدا دېيدىغان سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمايدىغان ھەرقانداق كىشى بولسا، مەن ئۇنىڭدىن ھېساب ئالىمەن. **20** ئەمما مېنىڭ نامىمدا باشباشتاقلىق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا تاپىلىمىغان بىرەر سۆزنى سۆزلىسە ياكى باشقا ئىلاھلارنىڭ نامىدا سۆز قىلىدىغان پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەر ئۆلتۈرۈلسۇن. **21** ئە گەر سەن كۆڭۈڭدە: «پەرۋەردىگار قىلمىغان سۆزنى قانداق پەرق ئېتىمىز» دېسەڭ، **22** بىر پەيغەمبەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆز قىلغان بولسا ۋە ئۇ بېشارەت قىلغان ئىش ئوتۇرا چىقمىسا ياكى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىسا، ئۇنداقتا بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن چىقمىغان؛ شۇ پەيغەمبەر باشباشتاقلىق بىلەن سۆزلىگەن دەپ، ئۇنىڭدىن قورقما.

19 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان زېمىندىكى تائىپىلەرنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئۆزۈپ تاشلىغان ۋاقتىدا ۋە سىلەر شۇنداقلا ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ۋە ۋىلىرىدە ئۆرغىنىڭلاردا، **2** سىلەر شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان زېمىندا ئۈچ شەھەرنى ئايرىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ **3** شۇنداقلا، ئادەم ئۆلتۈرگەن ھەربىر كىشى شۇ يەرلە رگە، شۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىۋالسۇن دەپ يول ھازىرلاپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مىراس بولۇشقا سىلە رگە بېرىدىغان زېمىننى ئۈچ رايونغا بۆلىسىلەر.

4 تىرىك قېلىش ئۈچۈن شۇ يەرلە رگە قېچىپ بېرىۋالغان، ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشى توغرۇلۇق بەلگىلىمە مۇنداق: ـ ئۇ قوشنىسىنى تاسادىپىيلىقتىن ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، شۇنداقلا ئەسلىدە ئۆتكىنىڭ ئۆچ-ئادەتى بولمىغان بولسا، شۇ يە رگە قېچىپ بېرىۋالسا بولىدۇ. **5** مەسىلەن، ئۇ قوشنىسى بىلەن ئوتۇن كېسىشكە ئورمانغا كىرگەن بولۇپ، دەرەخنى كېسىشكە پالتىنى كۆتۈرگەندە پالتا بېشى سىپىدىن ئاجراپ كېتىپ قوشنىسىغا تېگىپ كېتىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۇنداقتا جاۋابكار كىشى بۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرۇيلىپ ھايات قالىدۇ؛ **6** بولمىسا، قان قىساسى ئالغۇچى غەزىپى قاينىغاندا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قوغلايدۇ ۋە يول ئۇزۇن بولغاچقا، ئۇنىڭغا يېتىشىۋېلىپ ئۆلتۈرۈۋېتىشى مۇمكىن؛ ئەمەلىيەتتە، ئۇ كىشى ئۆلۈمگە لايىق ئەمەس، چۈنكى ئۇنىڭ ئۆتكىنى قوشنىسىغا ھېچقانداق ئۆچ-ئادەتى يوق ئىدى. **7** شۇڭا مەن سىلە رگە: «تۆز ۋاكىلار شۇنداق ئۈچ شەھەرنى ئايرىشىڭلار كېرەك» دەپ ئەمر قىلمەن. **8** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلغىنىدەك چېگرايىڭلارنى كېڭەيتىشنى، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ۋەدە قىلغان بارلىق زېمىننى سىلە رگە تەقدىم قىلىشنى خالايدۇ؛ **9** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ۋە ئۇنىڭ يوللىرىدا دائىم مېڭىش ئۈچۈن مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ ئەمرنى تۇتسا ئاكىلارلا ئۇ شۇنداق قىلىدۇ، ئۇنداقتا سىلەرمۇ ئۆز ۋاكىلار ئۈچۈن بۇ ئۈچ شەھەردىن باشقا يەنە ئۈچ شەھەرنى قوشىسىلەر. **10** ۋە شۇنداق قىلسا ئاكىلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىدىغان زېمىن ئارىسىدا ناھەق قان تۆكۈلمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك گەدىنىڭلارغا خۇن گۇناھى چۈشمەيدۇ. **11** لېكىن بىرسى قوشنىسىغا ئۆچ-ئادەۋەت ئۆتقان بولسا، پايلاپ تۇرۇپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈۋۇەتسە ۋە شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋالغان بولسا، **12** ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۆز شەھىرىدىكى ئاقساقاللار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى ئۆلتۈرۈلسۇن دەپ «قان قىساسى ئالغۇچى»نىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى كېرەك.

13 سەن ئۇنى ھېچ ئايمىغىن، شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلدىن ئۆكۈلگەن گۇناھىسىز قانىنىڭ دېغىنى تازىلىغان بولىسىلەر، ئاندىن ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ. **14** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئىگىلەش ئۈچۈن تەقدىم قىلىدىغان زېمىندا بۇرۇنقىلار مىراس يېرىگىدە بېكىتكەن، قوشناڭنىڭ پاسىل ئېتىشنى يۇتكەمەسلىكىڭ كېرەك. **15** مەلۇم جىنايەت ياكى گۇناھ توغرىسىدا بىرسىگە «ئۇ گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز-شىكايەت قىلىشتا يالغۇز بىرلا گۇۋاھچى بولسا كۇپايە قىلمايدۇ، بەلكى ھەممە ئىش ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن بېكىتىلسۇن. **16** بىرسى توغرۇلۇق «يالانچى-يوكۈنچى گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز قىلىدىغان قارا نىيەتلىك بىر گۇۋاھچى چىقسا، **17** دەۋالىشىپ قالغان ئىككى ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، شۇ كۈنلەردە بولىدىغان كاھىنلار ۋە سوراقچى بە گلەر ئالدىدا ھازىر بولسۇن؛ **18** سوراقچى بە گلەر ئەستايىدىللىق بىلەن تەكشۈرسۇن؛ ئە گەر ھېلىقى گۇۋاھچى يالغان گۇۋاھچى بولۇپ، تۆز قېرىندىشى توغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بە رگەن بولسا، **19** ئۇنداقتا، سىلەر دەل ئۇ قېرىندىشىغا قىلماقچى بولغىنىدەك ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق قىلىڭلار. شۇنداق قىلسا ئاكىلار رەزىللىكنى ئاراڭلاردىن يوقىتىسىلەر. **20** قالغان خەلقمۇ بۇ ئىشنى ئاڭلايدۇ ۋە قورقىدۇ ۋە شۇنداقلا، ئاراڭلاردا ئۇنداق رەزىل ئىشنى يەنە قىلمايدۇ. **21** سىلەر ھېچ رەھىم قىلماڭلار، جانغا جان، كۆز زە گە كۆز، چىشقا چىش، قولغا قول، پۇتقا پۇت ئېلىنسۇن.

20 ئە گەر سەن دۈشمەنلىرىڭگە جەڭ قىلغىلى چىقىپ، ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنى، شۇنداقلا تۆز ۋۇدۇن كۆپ بولغان بىر ئەلنى كۆرسەڭ، ئۇلاردىن ھېچ قورقما. چۈنكى سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۆزى سەن بىلەن بىللىدۇر.

2 سىلەر جەڭگە چىقىش ئالدىدا كاھىن تۆزى ئالدىغا چىقىپ خەلققە سۆز قىلىپ **3** ئۇلارغا: ئەي ئىسرائىل، ئاكىلار! سىلەر بۇگۈن دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن سوقۇشۇش ئالدىدا ئۇرۇقۇاتىسىلەر. كۆڭۈللىرىڭلار جۈرئەتسىز بولمىسۇن؛ قورقماڭلار، تىترىمەڭلار، ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن دەككە-دۇككىگە چۈشمە گلار، **4** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۆزى دۈشمەنلىرىڭلار ئۈستىدىن غەلىبە قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە جەڭگە چىقىدۇ» ـ دەپ ئېيتىسۇن. **5** شۇ چاغدا ئەمەلدارلار خەلققە مۇنداق دېسۇن: ـ «ئاراڭلاردا بىر يېڭى ئۆي سېلىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتىمغان بىرسى بارمۇ؟ ئۇنداقتا ئۇ تۆز ۋەيرانىغا يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جە گدە ئۇلۇپ كېتىپ، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى [خۇداغا] ئاتىشى مۇمكىن. **6** تەك سېلىپ ئۈزۈمزار بەرپا قىلىپ، تېخى ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېمىگەن بىركىم بارمۇ؟ بار بولسا ۋەيرانىغا يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جە گدە ئۇلۇپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېيىشى مۇمكىن. **7** بىر قىز بىلەن ۋەدىلەشكەن بولۇپ، تېخى ئۇنى تۆز ئە مرىگە ئالمىغان بىركىم بولسا، ئۇ ۋەيرانىغا يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جە گدە ئۇلۇپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى تۆزىگە خوتۇنلۇققا ئېلىشى مۇمكىن». **8** ئاندىن مەنسەپدارلار خەلققە

يەنە سۈزلەپ: «قورقۇپ كەتكەن، جۈرئەتسىز بەركىم بارمۇ؟ ئۇ ئۆيگە يېنىپ كەتسۇن. بولمىسا قېرىنداشلىرىنىڭ يۈرىكىمۇ ئۇنىڭكىدەك جاسارەتسىز بولۇپ قېلىشى مۇمكىن» دەپ ئېيتىسۇن. **9** ئەمەلدارلار خەلققە شۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىدا يېتەكچىلىك قىلىشقا قوشۇنلارغا سەردارلارنى تىكلىسۇن. **10** سىلەر ھۆججەم قىلىشقا مەلۇم بىر شەھەر رگە يېقىنلاشقىنىڭلاردا ئاۋۋال ئۇنىڭغا سۈلھىي توغرىسىدا سۆز قىلىڭلار. **11** ئە گەر ئۇلار سۈلھىنى خالايمىز، دەپ جاۋاب بېرىپ ئۆز دەرۋازىلىرىنى سىلە رگە ئاچسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقان ھەممە خەلق سىلە رگە بېقىنىپ قۇللۇق ھاشاردا بولىدۇ. **12** لېكىن سىلەر بىلەن سۈلھىي قىلىشقا ئۇنىمايي، بەلكى سىلەر بىلەن جەڭ قىلماقچى بولسا سىلەر ئۇنى قورشاڭلار. **13** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندا ئۇنىڭدىكى ھەربىر ئە رگە كىنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇڭلار، **14** لېكىن ئاياللار بىلەن بالىلىرى، كالا بىلەن شەھەردىكى ھەممە نەرسىنى، يەنى بارلىق غەنىيمەتنى ئۆزۈڭلارغا ئوجا قىلىپ ئېلىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز دۈشمەنلىرىڭلاردىن سىلە رگە ئېلىپ بە رگەن ئوجىدىن يەپ سۈيۈنىسىلە. **15** سىلەردىن يىراقتا بولغان، [زېمىنغا تەۋە بولمىغان] ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىگە شۇنداق قىلىڭلار. **16** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىندىكى ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئېچىدىكى تىنىقى بار ھېچ نەرسىنى تىرىك قويماي، **17** بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ۋەيرۇغاندەك ھىتتىيلار بىلەن ئاموريلار، قاناۋانىيلار بىلەن پەرىزىيلەر، ھۇيىيلار بىلەن يەبۇسىيلارنىڭ ھەممىسىنى تەۋرىتىپ يوقاتمىسىڭلار كېرەك. **18** بولمىسا، ئۇلار ئۆز ئىلاھلىرىغا چوقۇنۇشتىكى ھەممە يەرگىنجلىك ئىشلىرىنى سىلە رگە ئۆگىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا گۇناھ قىلدىغان بولىسىلە. **19** بىر شەھەرنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۆزۈن ۋاقىت جەڭ قىلىپ قورشاپ ئۇرۇشقا توغرا كەلسە، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى دەرەخلەرنى پالتا بىلەن كېسىپ ۋەيران قىلماڭلار، چۈنكى ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يېسە ئالار بولىدۇ. شۇڭا ئۇلارنى كەسمە ئالار، چۈنكى دالادىكى دەرەخلەر قورشۇلىش كېرەك بولغان ئادەممىدىمۇ؟ **20** لېكىن سىلەر مېۋىلىك دەرەخ ئەمەس دەپ بىلگەن دەرەخلەرنى كېسىپ يوقىتىپ، سىلەر بىلەن سوقۇشقان شەھەرنى ھۇججەم قىلىپ غۇلىتىشقا شۇ دەرەخلەردىن ئىستىھكام-پوتەيلەرنى ياسىساڭلار بولىدۇ.

21 ئە گەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس قىلىپ ئىگىلەشكە بېرىدىغان زېمىندا، دالادا ئولتۇرۇلگەن بىر جەسەت تېپىلسا، ئەمما ئۇنى ئولتۇ رگەن ئادەم مەلۇم بولمىسا، **2** ئاقساقالىرىڭلار بىلەن سوراقچى بە گلىرىڭلار چىقىپ ئولۇك تېپىلغان يەر بىلەن ئەتراپىدىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىلىقىنى ئۆلچىسۇن؛ **3** ئولتۇرۇلگۈچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەرنىڭ ئاقساقالىلىرى بولسا ئىشقا سېلىنمىغان، ۋەيۇنتوروقۇز سېلىنمىغان ئىنەك تېپىپ كەلسۇن؛ **4** شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقالىلىرى ئىنە كنى سۇيى توختىمايدىغان، ھەيدىلىپ تېرىلمىغان بىر جىلغىغا ئېلىپ بېرىپ، شۇ جىلغىنىڭ ئۆزىدە ئىنە كنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇۋەتسۇن؛ **5** شۇ چاغدا لاۋىينىڭ ئەۋلادىرى بولغان كاھىنلار ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەخت-بەركەت تىلەشكە تالىلىغاندۇر. ھەربىر دەۋا ۋە ھەربىر تاياق جازاسى ئۇلارنىڭ سۈزى بويىچە كېسىلسۇن. **6** ئولتۇرۇلگۈچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەردىكى ئاقساقالىلارنىڭ ھەممىسى شۇ جىلغىغا كېلىپ، بوينى سۇندۇرۇلغان ئىنە كنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قوللىرىنى يۇيۇپ **7** گۇۋاھلىق بېرىپ: «قوللىرىمىز بولسا بۇ قانىنى تۆكمىدى، كۆزلىرىمىز بۇ ئىشنى كۆرمىدى؛ **8** ئەي پەرۋەردىگار، سەن ئۆزۈڭ ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان خەلقىڭ ئىسرائىلنى كەچۈرگەيسەن ۋە ناھەق ئاققان قانىنىڭ گۇناھىنى ئىسرائىل خەلقىگە ئارتمىغايسەن» ـ دېسۇن؛ شۇنداق قىلىپ بۇ قان گۇناھىغا كافارەت كەلتۈرۈلگەن بولىدۇ. **9** سىلەر شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە توغرا بولغانىنى قىلىپ ناھەق تۆكۈلگەن قانىنىڭ گۇناھىنى ئۆزۈڭلاردىن چىقىرىۋەتكەن بولىسىلە. **10** ئە گەر سىلەر دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلغىلى چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى قولۇڭلارغا بە رگەچ، ئۇلاردىن ئەسىر ئالغان بولساڭلار، **11** بۇ ئەسىرلەرنىڭ ئارىسىدا چىرايلىق بىر ئايالنى كۆرۈپ، كۆڭلۈڭ ئۇنىڭغا چۈشۈپ، ئۇنى ئەمرىڭگە ئېلىشنى خالىساڭ، **12** ئۇنداقتا ئۇنى ۋەيۇگگە ئېلىپ بارغىن؛ ئۇ چېچىنى چۈشۈرۈپ، تىرناقلىرىنى ياساپ، **13** ئەسىرلىكتە كىيگەن كىيىملىرىنى سېلىپ، ۋەيۇگدە ئولتۇرۇپ تولۇق بىر ئاي ئاتا-ئانىسى ئۈچۈن ماتەم تۇتسۇن؛ ئاندىن سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى ئۆز ۋەيۇگگە ئايال قىلىپ ئۇنىڭغا ئەر بولىساڭ بولىدۇ. **14** كېيىن، ئە گەردە كۆڭلۈڭ ئۇنىڭدىن سۈيۈنمىسە، ئۇ قەيەرنى خالىسا، بارغىلى قويۇشۇڭ كېرەك؛ ئۇنى پۇلغا ساتمىغىن ۋە ئۇنىڭغا دېدە كتەك مۇئامىلە قىلمىغىن، چۈنكى سەن ئۇنىڭغا يېقىنلۇق قىلىپ ئۈيات قىلغانىسەن. **15** ئە گەر بىرسىنىڭ ئىككى ئايالى بولۇپ ئۇلارنىڭ بىرىگە ئامراقلىق، يەنە بىرىگە ئۆچۈلۈك قىلغان بولسا ۋە ئامراق ۋە ئۆچ بولغان ھەر ئىككىسىدىن ئوغۇل ئۇغۇلغان بولسا، ئۇنۇچىسىنى ئۆچ ئايالدىن تاپقان بولسا **16** ئۇنداقتا ئۇ كىشى ئوغۇللىرىغا بارىنى مىراس ئۈچۈن ئۇلەشتۇرۇپ بە رگەن كۈندە ئۆچ ئايالىنىڭ ئوغلى، يەنى ئۇنىڭ ئۆنجى ئوغلىنىڭ ئورنىغا ئامراق ئايالىنىڭ ئوغلىنى ئۆنجى ئوغۇلۇققا ۋەيۇشقا بولمايدۇ. **17** ئۇ بەلكى ئۆچ ئايالىنىڭ ئوغلىنى ئۆنجى ئوغلۇم دەپ ئېتىراپ قىلسۇن؛ چۈنكى بۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتى بار ۋاقىتدىكى دەسلەپكى مېۋىسىدۇر؛ ئۆنجى ئوغۇلۇقنى ھوقۇق ئۇنىڭكى بولغاچقا، ئاتىسى بارلىق مال-مۈلۈكتىن ئۇنىڭغا ئىككى ئۈلۈش مىراس بەرسۇن. **18** ئە گەر بىرسىنىڭ باشباشتاق ۋە ئىتائەتسىز ئوغلى بولسا، ئۇ نە ئاتىسىنىڭ سۈزىگە، نە ئانىسىنىڭ سۈزىگە قۇلاق سالماي، ھەتتا تاياق-تەربىيىمۇ كار قىلماي، ئۇلارنىڭ گېپىنى يەنىلا ئاڭلىمىسا، **19** ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى ئۇتۇپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ ئاقساقالىلىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن، **20** ئۇلار شەھەرنىڭ ئاقساقالىلىرىغا ئەرز قىلسىپ: ـ «بۇ ئوغلىمىز باشباشتاقلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سۈزىمىزنى ئاڭلىماي يۈرىدۇ؛ ئۇ نەپسى يامان، شارابخور بولۇپ قالدى» دەپ ئېيتىسۇن. **21** شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ھەممە خەلقى بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرسۇن. سىلەر بۇ يول بىلەن ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرۋېتىسىلەر؛ پۈتكۈل ئىسرائىل بۇ ئىشنى ئاڭلاپ قورقىدىغان بولىدۇ. **22** ئە گەر بىرسى ئۇلۇم جازاسىغا لايىق گۇناھ سادىر قىلىپ، ئولتۇرۇلگەن بولسا ۋە جەسىتىنى بىر دەرەخكە ئېسىپ قويغان بولساڭلار، **23** ئۇلاردىكى كېچىچە دەرەختە قالمىسۇن؛ قاندىقال بولمىسۇن، سىلەر دەرەخكە ئېسىلغۇچىنى شۇ كۈندە كۆمۈۋېتىڭلار (چۈنكى كىمدە كىم [دەرەخكە] ئېسىلغان بولسا، خۇدا تەرىپىدىن لەنەتكە قالدۇرۇلغان كىشى ھېسابلىنىدۇ). شۇنداق قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس قىلىپ بە رگەن زېمىننى بۇلغىمىغان بولىسىلە.

22 سەن قېرىندىشىڭنىڭ كالىسى يا قوينى ئېزىپ كەتكىنىنى كۆرسەڭ، چاتىقىڭ بولماي يۈرمە، قاندىقال بولمىسۇن، ئۇنى قېرىندىشىڭنىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ بە ر. **2** ئە گەردە قېرىندىشىڭ ساڭا يېقىن ئولتۇرمىسا ۋە ياكى ئىگىسىنى تونۇمىساڭ، شۇ ھايۋانىنى ئۆز ۋەيۇگگە ئېلىپ كېلىپ، قېرىندىشىڭ ئۇنى ئىزدەپ كەلگۈچە ئۆزۈڭ ساقلاپ ئاندىن ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ بە رگىن. **3** سەن ئوخشاشلا ئۇنىڭ يىتىكەن ئېشىكى ياكى كىيىملىرىنمۇ شۇنداق قىل؛ شۇنداقلا قېرىندىشىڭنىڭ ھەرقانداق يىتىكەن نەرسىسىنى تېپىۋالساڭ، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلغىن؛ سەن ئۆزۈڭنى بۇ ئىشتىن قاچۇرمىغىن. **4** ئە گەر قېرىندىشىڭنىڭ ئېشىكى ياكى كالىسىنىڭ يولدا يىقىلىپ چۈشكىنىنى كۆرسەڭ، سەن بۇ ئەھۋالدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغىن؛ قېرىندىشىڭغا ياردەملىشىپ ئۇلىغىنى تارتىپ ئۈرغۇزغىن. **5** ئايال كىشى بولسا ئەرلەرنىڭ كىيىمىنى كىيمىسۇن؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا ئەر كىشى ئايال كىشىنىڭ كىيىمىنى كىيمىسۇن؛ چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يەرگىنچلىك بولىدۇ. **6** ئە گەر سەن يولدا كېتىۋېتىپ، بىر دەرەختە ياكى يەردە باللىرى ياكى تۇخۇملىرى بولغان قۇشنىڭ ئۇۋىسىغا ئۇچراساڭ، ئانىسى تۇخۇم ياكى باللىرىنى بېسىپ ياتقان بولسا، ئانا-باللىرىنى بىراقلا ئالمىغىن؛ **7** ھېچ بولمىغاندا سەن ئانىسىنى قويۇۋېتىپ، باللىرىنلا ئالساڭ بولىدۇ؛ شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولۇپ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسەن. **8** يېڭى بىر ئوي سالساڭ، ئۆگزە گىگە بىر توسما تام ياسىغىن؛ بولمىسا بىرسى ئۇنىڭدىن يىقىلىپ چۈشسە، ئۆز ۋەيۇگگە قان تۆكۈلۈش گۇناھىنى كەلتۈرۈشۈڭ مۇمكىن. **9** ئۆز ئۈزۈمزارلىقىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق چاچمىغىن؛ بولمىسا تېرىغىنىڭنىڭ ھەممىسى ۋە ئۆزۈمزارلىقىنىڭ مەھسۇلاتلىرى بۇلغانغان ھېسابلىنىدۇ. **10** سەن كالا بىلەن ئېشەك كنى بە رگە قوشۇپ يەر ھەيدىمىگىن.

11 يۇڭ ۋە كاناپتىن ئىبارەت ئىككى خىل يېتىن توقولغان كىيىمنى كىيمىگەن. 12 سەن يېپىنغان تونۇڭنىڭ تۆت بۇرجىكىگە پۈپۈك قويغىن. 13 ئە گەر بىرى خوتۇن ئېلىپ تۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلغاندىن كېيىن تۇنىڭغا تۆچ بولۇپ، 14 تۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، تۇنىڭغا بەتنام چاپلاپ، ئەرز قىلىپ: «مەن بۇ خوتۇننى ئالدىم، لېكىن تۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلسام تۇنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلدىم» دېسە، 15 تۇنداقتا قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتىنى ئېلىپ شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا كەلتۈرسۈن، 16 ئاندىن قىزنىڭ ئاتىسى ئاقساقاللارغا سۆز قىلىپ: «مەن قىزىمنى بۇ كىشىگە خوتۇنلاققا بەردىم، لېكىن ئۇ تۇنىڭغا تۆچ بولۇپ قالدى؛ 17 ۋە مانا، ئۇ تۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، بەتنام چاپلاپ ئەرز قىلىپ: «قىزىڭنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلدىم» دەيدۇ. بىراق مانا قىزىمنىڭ پاكلىق ئىسپاتى!» دەپ، ئىسپات رەختنى ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېيىپ قويسۇن. 18 ئۇ ۋاقتىتا شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى ئېرىنى تۇتۇپ تۇنىڭغا تاياق-تەرىبىە بېرىپ، 19 ئىسرائىلدىكى بىر پاك قىزنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، تۇنىڭغا بەتنام چاپلىدىڭ دەپ، يۈز شەكىل كۈمۈش تولەتسۇن؛ ئاندىن تۇلار پۈلنى قىزنىڭ ئاتىسىغا بەرسۇن دەپ بېكىتسۇن. ئەمما قىز بولسا شۇ كىشىنىڭ خوتۇنى بولۇپ تۇرۇۋېرىشى كېرەك؛ ئەر پۈتۈن تۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. 20 لېكىن بۇ سۆز راست چىقىپ، قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتى بولمىسا، 21 قىزنى ئاتىسىنىڭ ئۆينىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئاپارسۇن ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە يۈزۈقلۇق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە شەرمەندىلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئادەملىرى شۇ يەردە ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرسۇن. شۇنداق قىلغىنىڭلاردا سىلەر ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرۋېتىسىلەر. 22 ئە گەر بىرىسى ئېرى بار خوتۇن بىلەن زىنا قىلىپ ئۇتۇلۇپ قالسا، زىنا قىلىشقان ئەر-خوتۇن ئىككىسى ئولتۇرۇلسۇن. شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلنىڭ ئىچىدىن رەزىللىكنى چىقىرۋېتىسىلەر. 23 ئە گەر بىرىسى شەھەردە براۋ بىلەن ۋەدىلىشىپ قويغان بىر قىزنى ئۇچراتسىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولسا، 24 ئىككىسىنى شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇڭلار؛ قىز بولسا شەھەردە تۇرۇپ ۋاراقىرىمغىنى ئۈچۈن، ئەر بولسا ياشقىسىنىڭ ۋەدىلەشكەن قىزى بىلەن ياتقىنى ئۈچۈن ئولتۇرۇلسۇن. شۇنداق قىلىپ، سىلەر ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرۋېتىسىلەر. 25 ئە گەر ئەر كىشى ياشقىسى بىلەن ۋەدىلەشكەن قىزنى دالادا تۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتقان ئەر كىشى ئولتۇرۇلسۇن. 26 قىزغا بولسا، ھېچنېمە قىلمىڭلار، چۈنكى قىزنىڭ ئۆزىدە ئولۇمگە لايىق ھېچ گۇناھ يوق. بۇ ئىش بولسا بىرىسى قوشنىسىغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكەنگە ئوخشاش ئىشتۇر. 27 چۈنكى ئۇ ياشقىسىغا ۋەدىلەشكەن قىزنى دالادا تۇتۇۋالغاندا، قىز توۋلىغان بولسىمۇ ئۇنى قۇتقۇزغۇدەك كىشى تېپىلمىغان. 28 ئە گەر بىرىسى بەرەر ئەر بىلەن ۋەدىلەشمىگەن قىزنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ھەر ئىككىسى تۇتۇلسا، 29 قىز بىلەن ياتقان ئادەم قىزغا يېقىنچىلىق قىلىپ خار قىلغىنى ئۈچۈن قىزنىڭ ئاتىسىغا ئەللىك شە كەل كۈمۈش بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن قىزنى ئۆزىگە خوتۇن قىلىپ ئېلىشى كېرەك؛ ئۇ يۈتكۈل ئۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. 30 ھېچكىم ئاتىسىنىڭ خوتۇننى ئالماسلىقى كېرەك، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچماسلىقى كېرەك.

23

كىمكى سوقۇلۇش ياكى كېسىلىش تۇپەيلىدىن ئاختا قىلىۋېتىلگەن بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. 2 كىمكى ھارامدىن تۇغۇلغان بولسا پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرەلمەس؛ ئوننىنچى ئەۋلادىغىچە مۇنداقلاردىن ھېچكىم پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. 3 ھېچىر ئامموني ۋە يا ھېچىر مۇئابي پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن؛ ئوننىنچى ئەۋلادىغىچە ئۇلاردىن ھېچكىم پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە ھە رگىز كىرمىسۇن. 4 سەۋەب شۇكى، سىلەر مىسردىن چىققىنىڭلاردا ئۇلار ئالدىڭلارغا يېمە كلىك، سۇ ئېلىپ چىقمىدى ۋە سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلىشقا سىلەرنى قارغىسۇن دەپ، ئارام-ناھارائمدىكى پېتورلۇق بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى ياللىدى. 5 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا بالائامنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمەي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن قارغىشنى بەركەتكە ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مۇھەببەت باغلىغان. 6 سىلەر ھەممە كۈنلىرىڭلاردا [ئامموني لار ۋە موئابىيلار] نىڭ ئامان-ئېسەنلىكى ۋە بەختىنى ھە رگىز ئىستىمە گىلار. 7 لېكىن ئېدومىيلار قېرىندىشىڭلار بولغاچ، ئۇلارغا نەپرەت بىلەن قارىمىگىلار. مىسرلىقلارغىمۇ نەپرەت بىلەن قارىمىگىلار، چۈنكى سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ئۇتۇرغانىدىڭلار. 8 بۇلارنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلادىدىن تۇغۇلغان بالىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت جامائىتىگە كىرسە بولىدۇ. 9 دۇشمەنلىرىڭگە قارشى جە ڭگە چىقىپ چېدىر تىكسەڭ، ھەرخىل ناپاكلىقتىن ئېھتىيات قىلغىن. 10 ئە گەر ئارا ڭلاردا كېچىسى بىرسى چۈشىدە شەيتان ئاتلاپ ناپاك بولغان بولسا، ئۇ چېدىر-گاھدىن چىقىپ كەتسۇن؛ چېدىر-گاھقا ئۇدۇللا كىرمىسۇن، 11 كەچقۇرۇن كە رگەندە ئۇ سۇغا چۈشۈپ، كۈن پاتقاندا چېدىر-گاھقا يېنىپ كىرسۇن. 12 [ھاجىتىڭلار] ئۈچۈن چېدىر-گاھنىڭ سىرتىدا بىر جايىڭلار بولسۇن؛ تەرەتكە شۇ يە رگە بېرىڭلار. 13 سايمانلىرىڭ ئىچىدە بىر گۈزجەك بولسۇن؛ سەن سىرتىنا تەرەتكە ئولتۇرساڭ، ئۇنىڭ بىلەن ئۆرەك كولاپ تەرىتىڭنى كۆمۈۋەت. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇشقا، دۇشمەنلىرىڭنى ئالدىڭلارغا تاپشۇرۇشقا چېدىر-گاھىڭ ئۇتتۇرىسىدا يۈرىدۇ؛ شۇڭا سېنىڭ چېدىر-گاھىڭ پاك بولسۇن. بولمىسا ئۇ سېنىڭكىدە بىرەر پاسكىنىلىق كۆرسە سەندىن ئايرىلىپ كېتىشى مۇمكىن. 15 ئۇز خوجىسىدىن قېچىپ پىنىگىنا كەلگەن قۇلنى ئۇز خوجىسىغا تۇتۇپ بەرمىگىن. 16 ئۇ ئارا ڭلاردا سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇپ، قايسى شەھەرنىڭ دەرۋازىسى ئىچىدە قايسى يەرنى تاللىسا، شۇ يەردە تۇرسۇن. سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلمايلا ڭلار. 17 ئىسرائىلنىڭ قىزلىرىنىڭ ئارىسىدا ھېچبىر پاھىشە بولمىسۇن، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدا ھېچبىر پاھىشە ھەزىلەك بولمىسۇن. 18 بىر قەسەمنى بەجا كەلتۈرمەك ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىگە پاھىشىنىڭ پۇلىنى ياكى ھەزىلە كنىڭ پۇلىنى كەلتۈرمىگىن؛ چۈنكى بۇ ئىككىسى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىكتۇر. 19 سىلەر ئۇز قېرىندىشىڭلاردىن ئۈسۈم ئالما ڭلار؛ پۇلنىڭ ئۈسۈمى بولسۇن، ئاشلىقنىڭ ئۈسۈمى بولسۇن ياكى ھەرقانداق ئۈسۈم ئالغۇدەك ياشقا نەرسىنىڭ ئۈسۈمىنى ئالما ڭلار بولمايدۇ. 20 ئەمما چەتئەللىكتىن ئۈسۈم ئالما ڭلار بولىدۇ، لېكىن قېرىندىشىڭلاردىن ھېچ ئۈسۈم ئالما ڭلار. شۇنداق قىلما ڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۇنى ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندا، قوللىرىڭلارنىڭ بارلىق ئەمگىكىدە سىلە رگە بەركەت بېرىدۇ. 21 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلغان بولساڭ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ھايال قىلما. بولمىسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنى سەندىن تەلەپ قىلغىندا گۇناھكار بولىسەن. 22 لېكىن ئە گەر سەن بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلمىساڭ، ئۇ ساڭا ھېچ گۇناھ بولمايدۇ. 23 ئاغزىڭدىن چىققانغا ئەمەل قىلغىن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قەسەم قىلىپ ئاتىغىنىڭنى، يەنى ئاغزىڭنىڭ سۆزى بويىچە ئىختىيارىي ھەدىيە كنى سۈنۈشۈڭ كېرەك.

24 سەن قوشنا ڭنىڭ تاللىقىغا كىرسەڭ ئالىغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا بىرەر سەت ئىشنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن سۈيۈنمىسە، ئۇنداقتا ئۇ تالاق خېتىنى يېزىپ، ئۇنىڭ قولىغا بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن ئۇنى ئۆز ئۆيىدىن چىقىرۋەتسە بولىدۇ. 2 ئايال ئۇنىڭ ئۆيىدىن چىققاندىن كېيىن باشقا ئە رگە تە گسە بولىدۇ. 3 بۇ ئىككىنچى ئەرمۇ ئۇنى يامان كۆرۈپ، تالاق خېتىنى يېزىپ قولىغا بېرىپ ئۇنى ئۆز ئۆيىدىن چىقىرۋەتسە ياكى ئۇنى ئالغان ئىككىنچى ئېرى ئۆلۈپ كەتسە 4 ئۇنى قويۇپ بە رگەن ئاۋۋالقى ئېرى ئۇنى ناپاك ھىسابلاپ، ئىككىنچى قېتىم خوتۇنلاققا ئالمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك ئىش بولىدۇ. سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىننىڭ ئۈستىگە گۇناھ يۈكلىمىگىن. 5 ئە گەر بىركىم يېڭىدىن خوتۇن ئالغان بولسا ئۇنىڭغا نە جە ڭگە چىقىش، نە باشقا بىرەر ئىشقا ۋېرىلىمىسۇن؛ ئۇ بەلكى ئالغان خوتۇننى خۇش قىلىش ئۈچۈن بىر يىلغىچە ئە ركىن-ئازاد بولۇپ ئۆيىدە ئولتۇرسۇن. 6 ھېچكىم يارغۇنچاق ياكى تۈگمەننىڭ ئۈستى ئېشىلمىگىن؛ چۈنكى بۇ ئىش بىرسىنىڭ ھاياتىنى كاپالەتكە ئالغانىدەك بولىدۇ. 7 ئە گەر بىركىم ئىسرائىلدىردىن بولغان قېرىندىشىنىڭ بىرىنى يۇلاپ كېلىپ، ئۇنى قۇلىدەك

ئىشلەتسە ۋە ياكى ئۇنى سىتىۋەتسە شۇ بۇلاڭچى ئولتۇرۇلسۇن؛ سىلەر شۇنداق قىلساڭلار ئارا ئاڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. **8** پىسە-ماخاۋ ۋاباسى پەيدا بولسا، ئۇز ئۆڭلارغا پەخەس بولۇڭلار، لاۋئي كاھىنلارنىڭ سىلە رگە بارلىق كۆرسەتكىنىنى قىلىڭلار، مەن ئۆلارغا قانداق ئەمر قىلغان بولسام شۇنىڭغا كۆڭۈل قويۇپ ئەمەلنى قىلىڭلار. **9** مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يولدا مەريەمگە قانداق قىلغىنىنى ئەسكە ئېلىڭلار. **10** ئەگەر سەن ئۇز بۇرادەر-قوشنا ئۆگىنا ھەرز بەرسەڭ، كاپالەت ئېلىش ئۈچۈن ۋەيگە كىرمىگىن؛ **11** بەلكى تاشقىرىدا تۇرۇپ تۇر، ساڭا قەرزدار كىشى ئۆزى ساڭا بېرىدىغان كاپالەتنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقسۇن. **12** شۇ كىشى يوقسۇل بولسا سەن ئۇنىڭدىن كاپالەتكە ئالغان [كىيىمنى] يېپىنىپ ئۇخلىمىغايسەن؛ **13** ھېچ بولمىغاندا سەن بەلكى كاپالەتنى كۈن پاتقاندا ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بەرگىن، شۇنداق قىلساڭ ئۇ ئۆز تونىنى يېپىنىپ ئۇخلىغاندا، ساڭا بەخت-بەركەت تىلەيدۇ. شۇنداق قىلساڭ بۇ ئىش ساڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا ھەقانىيلىق سانىلىدۇ. **14** ئاجىز، نامراد مەدىكارغا ناھەقلىق قىلما، مەيلى ئۇ قېرىندىشلىرىڭلاردىن بولسۇن ياكى يېزا-شەھەرلىرىڭلاردا تۇرغان مۇساپىرلاردىن بولسۇن. **15** ئۇ نامراتلىقتىن ئۆز ھەققىگە ئىنتىزار بولغاچقا، ئۇ ئىشلىگەن شۇ كۈنى كۈن پېتىشتىن بۇرۇن ھەققىنى چوقۇم بەرگىن؛ بولمىسا، ئۇ سېنىڭ توغرا ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرىدۇ، بۇ ئىش گۇناھ بولۇپ بېشىڭغا چۈشىدۇ. **16** باللىرىنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئاتا ئولتۇرۇلمىسۇن، باللىرمۇ ئاتىنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئولتۇرۇلمىسۇن؛ بەلكى جىنايىتى بار بولغان ھەربىر كىشى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئولۇم جازاسىنى تارتسۇن. **17** سەن مۇساپىر ياكى يېتىم ئوغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرمىلىما؛ تۇل ئايالنىڭ كىيىم-كېچىە كىلىنىمۇ كاپالەتكە ئالما، **18** بەلكى ئۆز ئۆڭىنىڭ مىسىردا قۇل بولۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن ھۆر قىلىپ قۇتقۇزۇپ كەلگىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيەن. **19** سەن ئېتىزلىقىڭنىڭ ھوسۇلىنى يىغىنىڭدا بىر باغ ئېچىنى ئۇنتۇپ قالغان بولساڭ، ئۇنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن يېنىپ بارمىغىن؛ ئۇ ئۇنچە مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تەگسۇن. شۇنداق قىلغانلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنىڭ قوللىرىڭنىڭ بارلىق ئەمگىكىنى بەركەتلەيدۇ. **20** زەيتۇن دەرىخىڭنى قاققىنىڭدىن كېيىن شاخلىرىدا قالغانلىرىنى قايتا قاقا؛ قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تەگسۇن. **21** ئۆزۈمزارلىقىڭنىڭ ئۆزۈملىرىنى يىغىپ بولغاندىن كېيىن ۋاشاڭ قىلمىغىن. قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تەگسۇن. **22** ئۆز ئۆڭىنىڭ مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرگىن؛ شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيەن.

25

ئەگەر ئىككى كىشى بىرنەرسىنى تالىشىپ قېلىپ، ھۆكۈم بېرىشنى تەلەپ قىلىپ سوت ئالدىغا كەلسە، ئۇنداقتا سوراقچىلار دەۋاغا ھۆكۈم چىقىرىپ ھەقدارنى ھەق، گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھكار دەپ جاكارلىسۇن. **2** ئەگەر گۇناھكار ئادەم دەررىگە لايىق بولسا، سوراقچى ئۇنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا يەرگە ياتقۇزۇپ، ئۇنىڭ قىلغان گۇناھىغا لايىق سانىپ دەررىلىسۇن. **3** لېكىن پەقەت قىرىق دەررىلا ئۇرۇلسۇن؛ شۇنىڭدىن زىيادە ئۇرۇلمىسۇن، كۆپ ئۇرۇلسا شۇ قېرىندىشىڭ كۆز ئالدىڭدا كەمىستىلگەن بولىدۇ. **4** سەن خامان تېپىۋاتقان كالىنىڭ ئاغزىنى بوغمىغىن. **5** ئەگەر بىر يەردە تۇرىدىغان قېرىنداش ئاكا-ئىنىلارنىڭ بىرى بالا يۈزى كۆرمەي ئولۇپ كەتسە، ئولگەن كىشىنىڭ ئايالى يات بىر كىشىگە تەگمىسۇن؛ بەلكى ئۇنىڭ ئېرىنىڭ بىرتۇغقان قېرىندىشى ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، بىرتۇغقان قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلسۇن؛ **6** ئولگەن قېرىندىشىنىڭ ئىسمى ئىسرائىلدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن ئايالىنىڭ تۇنجى بالىسىغا ئۇنىڭ ئىسمى قويۇلسۇن. **7** لېكىن ئەگەر بۇ كىشى يەنە ئىگىسىنى ئېلىشنى خالىمىسا، يەنە ئىگىسى [شەھەر] دەرۋازىسىدىكى ئاقساقاللارنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئېرىمنىڭ بىرتۇغقان قېرىندىشى ئۆز قېرىندىشىنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىلدا قالدۇرۇشقا ئۈنىمىدى؛ ئۇ مەن ئۈچۈن بىرتۇغقان قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىشقا ئۈنىمىدى»، دەپ ئېيتسۇن. **8** ئاندىن ئۇنىڭ شەھىرىدىكى ئاقساقاللار ئۇنى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلسۇن؛ ئەگەر ئۇ: «مەن ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشنى خالىمايمەن»، دەپ چىڭ تۇرۇۋالسا، **9** يەنە ئىگىسى ئاقساقاللارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىدىن كەشنى سالدۇرۇپ، يۈزىگە تۈكۈرۈپ: «بىر تۇغقان قېرىندىشى ئۈچۈن ئائىلە قۇرۇشقا ئۇنمىگەن كىشىگە شۇنداق قىلىنسۇن!» دەپ جاكارلىسۇن. **10** شۇ كىشىنىڭ نامى ئىسرائىلنىڭ ئېچىدە: «كەشى سېلىنغۇچىنىڭ ۋېيى» دەپ ئاتالسۇن. **11** ئەگەر ئىككى ئادەم بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قالغىنىدا بىرىنىڭ ئايالى ئۆز ئېرىگە يارىدەملىشىپ ئېرىنى ئۇرغۇچىنىڭ قولىدىن ئاجراتماقچى بولۇپ، قولىنى ئۇزىتىپ ئۇرغۇچىنىڭ جان يېرىنى ئۆتۈۋالسا، **12** ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا ھېچ رەھىم قىلمايلا قولىنى كېسىۋەت. **13** سېنىڭ خالىتاڭدا چوڭ-كىچىك ئىككى خىل تارازا ئېشى بولمىسۇن. **14** ۋۇ ئۆڭدە چوڭ-كىچىك ئىككى خىل ئەفاھ ساقلىما. **15** تارازا ئېشىڭ توپىتوغرا، دۇرۇس بولسۇن؛ ئەفاھىڭمۇ توپىتوغرا، دۇرۇس بولسۇن. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا ئۇمرۇڭ ئۇزۇن بولىدۇ. **16** چۈنكى كىمكى شۇنداق ئىشلار قىلسا، كىمكى ناھەق ئىش قىلسا، خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەرگىنچلىك سانىلىدۇ. **17** مىسىردىن چىقىپ كېلىۋاتقىنىڭلاردا ئامالە كەلمىنىڭ سىلە رگە نېمە قىلغىنىنى ئېسىڭلاردا ئۇتۇڭلار، **18** تۇلار خۇدادىن قورقاي، يولدا سىلە رگە ئۆچراپ، سىلەر ھېرىپ-چارچاپ ھالىڭلار قالمىغان چاغدا، كەينىڭلاردا قالغان ئاجىز كىشىلەرنى ئۇرۇۋېپ يوقاتمىدىمۇ؟ ئۇ خۇدادىن ھېچ قورقمىدى. **19** شۇڭا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مىراسىڭ بولسۇن دەپ ساڭا ئىگىلەشكە بېرىدىغان زېمىندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئەتراپىڭدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىڭدىن ئامانلىق بە رگىنىدە، ئامالە كەلمىنىڭ نامىنى ئاسمانىنىڭ تېگىدە ئەسلەتمىگۈدەك دەرىجىدە ئۆچۈرۈۋېتىت؛ بۇ ئىشنى ئۇنۇتما.

26

سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئۆز ئۆڭىنىڭ قىلىپ ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقاندا، **2** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىننىڭ ھوسۇلىنى ئالغاندا، سەن يەرنىڭ دەسلەپكى پىشقان مېۋىسىنى ئېلىپ، سېۋەتكە سېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆز نامىنى قويۇشقا تاللايدىغان جايىغا ئېلىپ بېرىشىڭ كېرەك؛ **3** ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار ئۆزىنى بە رگە بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم قىلغان زېمىنغا كىردىم، بۇگۈن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا شۇنداق بولغىنىڭ گۇۋاھىمەن»، دەپ ئېيتسەن. **4** كاھىن سېۋەتنى قولۇڭدىن ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا قويىدۇ؛ **5** ئاندىن سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيسەن: ـ «مېنىڭ ئاتام ئەسلى غېرىب بىر ئارامىي ئىدى؛ مىسىرغا چۈشۈپ ئولتۇراقلاشتى؛ تۇلار شۇ يەردە سانى ئاز مۇساپىر بولسىمۇ، بارغانسېرى كۆپەيىپ ئۇلۇغ، كۈچلۈك، چوڭ بىر خەلق بولدى. **6** لېكىن مىسىرلىقلار بە رگە قاتتىق قوللۇق قىلىپ، زۇلۇم سېلىپ بىزنى ئېغىر ئەمگەككە سالدى. **7** ئەمما بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىۋىدۇق، پەرۋەردىگار ئاۋازىمىزنى ئاڭلاپ بىز ئارتىۋاتقان خارلىق، جاپا ۋە زۇلۇمغا نەزىرىنى سالدى. **8** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار كۈچلۈك قول ۋە ئۇزارتقان بىلەك، دەھشەتلەر ۋە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ **9** بىزنى بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىپ بۇ زېمىنغا، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىنغا ئېگە قىلدى! **10** ئەمدى مانا، ئەي پەرۋەردىگار، سەن ماڭا بە رگەن بۇ زېمىننىڭ مېۋىسىنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىنى سېنىڭ قېشىڭغا ئە كېلدىم»، دەيسەن. شۇلارنى دەپ، سېۋەتنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلسەن؛ **11** شۇنداق قىلىپ سەن ۋە ۋۇ ئۆڭدىكىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سىلە رگە ئاتا قىلغان ھەممە نېمەتلىرىدىن خۇش بولۇڭلار، ئۆزۈڭ، لاۋئىيلار ۋە ئارا ئاڭلاردا ئۇتۇرىدىغان مۇساپىرلار قوشۇلۇپ شادلىنىڭلار. **12** سەن ھەر ئۈچىنچى يىلدا، يەنى ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرە يىلدا ھەممە ھوسۇلۇڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۆشرە ئېلىپ بولغاندىن كېيىن، سەن لاۋئي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، ئۇل خوتۇنلارغا ھەۋرۇلىرىڭنىڭ ئېچىدە شۇلاردىن يەپ قويۇنسۇن دەپ بېرىسەن؛ **13** ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ شۇنداق دەيسەن: «مەن ئۆيىمدىن [خۇداغا] مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىلەرنى ئېرىپ ئېلىپ چىقىپ، سەن ماڭا تاپىلىغان ئەمر يېنىچە بۇلارنى لاۋئي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-

يىسىر، تۈل خوتۇنلارغا بەردىم؛ مەن سىنىڭ ئەمرلىرىڭنىڭ ھېچىرىنى نە بۇزمىدىم، نە./ھېچقاچان تۇنۇتمىدىم؛ 14 ماتەم تۇتقانلىرىمدا شۇلاردىن ھېچنېمىنى يېمىدىم، ناپاك ھالەتتە تۇرۇپ بۇنىڭدىن بىرنېمنى ئالمىدىم، تۇنلىگەن كىشىگە ئاتاپ بۇنىڭدىن ھېچنېمە بەرمىدىم، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ھەر ئىشتا سەن ماڭا ئەمر قىلغىنىڭ يېنچە قىلدىم. 15 ئەمدى سەن مۇقەددەس ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردىن نەزەر سېلىپ ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنى، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم بىلەن قىلغان ۋەدەڭ يېنچە، ھەسەل بىلەن سۈت ئاقىدىغان، بەرگە بە رگەن بۇ زېمىننى بەركەتلىگەيسەن». 16 بۇگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ بەلگىملە رگە ھەم ھۆكۈملە رگە ئەمەل قىلىشقا ئەمر قىلدى؛ پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ئۇلارنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىل. 17 سەن بۇگۈن پەرۋەردىگارنى ئۆز ۋۇجۇدىڭ خۇدايىڭ بولۇشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، ئۇنىڭ بەلگىملىرىگە، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىپ ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىشقا قەۋىل قىلدىڭ؛ 18 ۋە پەرۋەردىگار بولسا بۇگۈن سىلەرنى ئۆزىنىڭ خاس خەلقى بولۇشقا، ئۇنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇشقا (ئۆ سىلە رگە ۋەدە قىلغاندەك) سىلەرنى قەۋىل قىلدى. 19 شۇنداق بولسا، ئۆ سىلە رگە ئىززەت، نام-شۆھرەت ۋە شان-شەرەپ بېرىپ، ئۆزى ياراتقان بارلىق ئەللەردىن سىلەرنى ئۈستۈن قىلدۇ. بۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزىنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن مۇقەددەس بىر خەلق بولىسىلەر.

27

مۇسا ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى خەلققە ۋېرىۋې مۇنداق دېدى: ـ «مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان بۇ بارلىق ئەمرنى تۇتۇڭلار. 2 ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان زېمىننا كىرگەن كۈندە، سىلەر چوڭ-چوڭ تاشلارنى تىكلەپ ئۇلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىڭلار؛ 3 ئاندىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە ۋەدە قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىننا كىرىشىڭلار ئۈچۈن دەريادىن ئۆتكىنىڭلەردە، بۇ قانۇنلىرىمنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى شۇ تاشلارغا پۈتۈپ قويۇڭلار. 4 سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، مېنىڭ بۇگۈنكى تەمرىم يېنچە شۇ تاشلارنى ئېبال تېغىدا تىكلەپ، ئۇلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىڭلار. 5 سىلەر شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن تۈمۈز تەسۋاب تەگمىگەن تاشلاردىن قۇربانگاھ ياسا ڭلار؛ 6 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بۇ قۇربانگاھى يونۇلمىغان، پۈتۈن تاشلاردىن ياسالسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈستىدە كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇڭلار، 7 ۋە شۇ يەردە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنمۇ سۇنۇڭلار، ئۇلاردىن يەپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ھۇزۇرىدا شادلىنىڭلار. 8 سىلەر شۇ تاشلار ئۈستىگە بۇ قانۇنلىرىمنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئېنىق پۈتۈپ قويۇڭلار». 9 ئاندىن مۇسا بىلەن لاۋىي كاھىنلار پۈتكۈل ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ: «ئەي ئىسرائىل، شۇنۇڭ تۇرۇپ ئاڭلاڭلار! سىلەر بۇگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ خەلقى بولدۇڭلار. 10 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ئۇنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىملىرىگە ئەمەل قىلىڭلار» ـ دېيىشتى. 11 شۇ كۈنى مۇسا خەلققە ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 12 سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن، بۇلار، يەنى شىمىئون، لاۋۋي، يەھۇدا، ئىسساكار، يۈسۈپ بىلەن بىنيامىنلار گەرىزىم تېغىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، خەلققە بەختـبەركەت تىلىسۇن. 13 بۇلار، يەنى رۇبېن، گاد، ئاشىر، زەبۇلۇن، دان بىلەن نافتالى ئېبال تېغىنىڭ ئۈستىدە لەنەت ئوقۇشقا تۇرسۇن. 14 ئۆ ۋاقىتتا لاۋىيلار ئىسرائىلارنىڭ ھەممىسگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ 15 «كىمكى ھۈنەرۋەننىڭ قولى بىلەن بىرەر ئېيما يا كى قۇيما مەبۇدنى ياساپ چىقسا (پەرۋەردىگار ئالدىدا يىرگىنچلىك ئىشتۇر!)، ئۇنى يوشۇرۇنچە تىكلەپ قويسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 16 «كىمكى ئاتا-ئانىسىنى كۆز ۋۇجۇدىغا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 17 «كىمكى قوشنىسىنىڭ پاسىل تېشىنى يۆتكىسە لەنەتكە قالسۇن»، دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! دېسۇن. 18 «كىمكى بىر كورنى يولدىن ئازدۇرسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 19 «كىمكى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇن تۇغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرمىلىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 20 «كىمكى ئاتىسىنىڭ خوتۇنى بىلەن ياتسا، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچقان بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 21 «كىمكى ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 22 «كىمكى ئاتىسىنىڭ قىزى يا كى ئانىسىنىڭ قىزى بولغان ئۆز ھەمشىرىسى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» ـ دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 23 «كىمكى قېينئانىسى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 24 «كىمكى قوشنىسىنى پايلاپ تۇرۇپ يوشۇرۇن ئۆلتۈرسە لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 25 «كىمكى گۇناھسىز ئادەمنى ئۆلتۈرۈپ ئۆنىڭ قېنى ئۈچۈن ھەق ئالسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 26 «كىمكى بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە كۆڭۈل بۆلمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىشتا چىڭ تۇرمىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن.

28

ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ مەن بۇگۈن ساڭا تاپىشۇرىدىغان ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەڭ، خۇدايىڭ پەرۋەردىگار سېنى يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنىڭ ئۈستىگە چوڭ قىلىدۇ؛ 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلىساڭ بۇ ھەممە بەخت-بەركەتلەر ساڭا ئەگىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: ـ 3 سەن شەھەردە بەخت-بەركەتلىك بولىسەن، سەھرادىمۇ بەخت-بەركەتلىك بولىسەن. 4 بالىياتقۇڭنىڭ مېۋىسى بىلەن يېرىڭنىڭ مېۋىسى، چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى، يەنى كالاڭنىڭ نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىڭ تۇغقىنى بولسا، بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ. 5 سېۋىتىڭ بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ، تەڭنە ئۆڭۈ بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ. 6 سەن كىرسە ئۆڭۈ بەخت-بەركەتلىك بولىسەن، چىقساڭمۇ بەخت-بەركەتلىك بولىسەن. 7 ساڭا قارشى چىققان دۈشمەنلىرىڭنى پەرۋەردىگار ئالدىڭدا مەغلۇپ قىلىدۇ؛ ئۇلار بىر يول بىلەن ساڭا ھۇجۇمغا كېلىپ، يەتتە يول بىلەن ئالدىڭدىن قاچىدۇ. 8 سېنىڭ ئامبارلىرىڭدا ۋە قولۇڭ بىلەن قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىڭدا پەرۋەردىگار ئۈستۈڭگە بەخت-بەركەت ۋېرىۋېدۇ؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا ئۇ سېنى بەركەتلەيدۇ. 9 ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتۇپ يوللىرىدا ماڭساڭ، ئۆزى قەسەم بىلەن ساڭا ۋەدە قىلغاندەك پەرۋەردىگار سېنى تىكلەپ ئۆزىگە مۇقەددەس بىر خەلق قىلىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە خەلقلەر سېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغىنىڭنى كۆرۈپ سەندىن قورقىدۇ. 11 پەرۋەردىگار سېنى ياشىنتىدۇ؛ ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىندا سېنى ئۆز بەدىنىڭنىڭ مېۋىسى بىلەن چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنى مول ۋە بە ركەتلىك قىلىدۇ. 12 پەرۋەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭغا ئۆز ۋاقتىدا يامغۇر بېرىپ قوللىرىڭنىڭ ھەممە ئىشلىرىنى بەركەتلەش ئۈچۈن ئۆز خەزىنىسى بولغان ئاسمانىنى ساڭا ئاچىدۇ؛ ئۆزۈڭ ھېچ كىمدىن قەرز ئالمايسەن، بەلكى كۆپ ئەللە رگە قەرز بېرىسەن. 13 پەرۋەردىگار سېنى قۇيرۇق قىلمەس، باش قىلىدۇ؛ سەن پەقەت ئۈستى بولۇپ، ئاستى بولمايسەن. ئەگەر مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭ، 14 شۇنداقلا مەن بۇگۈن سىلە رگە ۋېرىۋغان ھەممە سۆزلەرنىڭ ھېچ بىردىن ئوڭ يا كى سولغا چەتنەپ كەتمىسەڭ، باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ قۇللۇقىغا كىرمىسەڭ، شۇنداق بولىدۇ. 15 لېكىن شۇنداق بولىدۇ كى، ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ئۇنىڭ بارلىق ئەمرلىرى بىلەن بەلگىملىرىنى تۇتمىسا ڭلار ھەم ئۇلارغا ئەمەل قىلمىسا ڭلار، بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى ساڭا ئەگىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: ـ 16 سەن شەھەردە لەنەتكە قالىسەن، سەھرادىمۇ لەنەتكە قالىسەن. 17 سېۋىتىڭ لەنەتكە قالىدۇ، تەڭنە ئۆڭۈ لەنەتكە قالىدۇ. 18 بالىياتقۇڭنىڭ مېۋىسى، يېرىڭنىڭ

مېۋسى، كالا كۆتۈك نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىنىڭ تۇغقىنى لەنەتكە قالدۇ. 19 سەن كىرسە كۆڭ لەنەتكە قالىسەن، چىقسا كۆڭ لەنەتكە قالىسەن. 20 سېنىڭ پەرۋەردىگارنى تاشلىغان رەزىل قىلمىشلىرىڭ تۇچۇن تۇ سەن يوق قىلىنغۇچە، تېزدىن ھالاك قىلىنغۇچە، قولۇڭ قىلغان بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنىڭ تۇستۇڭگە لەنەت؛ پارا كەندىلىك ۋە دەشنەم چۇشۇرىدۇ. 21 پەرۋەردىگار سەن ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندىن سېنى يوقاتقۇچە ساڭا ۋابا چاپلاشتۇرىدۇ. 22 پەرۋەردىگار سېنى سىل-ۋابا كېسىل، كېزىك كېسىل، ياللۇغلۇق كېسىلى ۋە بە زگەك كېسىلىگە گىرىپتار قىلىپ، قۇرغاقچىلىق، چاڭىرىش ئاپىتى ۋە ھال ئاپىتىگە مۇبتىلا قىلىدۇ. بۇ ئاپەتلەر سەن يوق قىلىنغۇچە سېنى قوغلايدۇ. 23 بېشىڭنىڭ تۇستىدىكى ئاسمان مىستەك، ئايىغىڭنىڭ ئاستىدىكى يەر تۇمۇردەك بولىدۇ. 24 پەرۋەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭدا ياغدىغان يامغۇرنى توپا-چاڭ ۋە قۇم قىلىدۇ؛ تۇلار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە ئاسماندىن تۇستۇڭگە چۇشىدۇ. 25 پەرۋەردىگار تۇزى سېنى دۇشمەنلىرىڭنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلىدۇ. سەن تۇلارغا قارشى بىر يول بىلەن بېرىپ، تۇلارنىڭ ئالدىدن يەتتە يول بىلەن قاچىسەن، يەر يۇزىدىكى ھەممە ئەللەرنى دە ككە-دۇككىگە سالىدىغان ئوبيېكت بولۇپ قالىسىلەر. 26 تۇلۇكلىرىڭلار ئاسماندىكى بارلىق تۇچار-قاناتلار بىلەن يەر يۇزىدىكى ھايۋانلارغا يەم بولىدۇ؛ تۇلارنى ھەيدۇيتىدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. 27 پەرۋەردىگار سېنى مىسىردىكى ساقىياس يارا-چاقلىرى، چىقان-ھۇررە كەمر، تەمرەتكە، قىچىشقاق بىلەن تۇرىدۇ. 28 پەرۋەردىگار سېنى سارا كۈلىق، كورلۇق ۋە پارا كەندىلىك بىلەن تۇرىدۇ. 29 سەن كۆپكۈندۈزدە كور كىشى قارا كۆغۇدا تەمتىلىگەندەك تەمتىلەپ يۈرىسەن، بارلىق يوللىرىڭ ئاقايدۇ؛ سەن كۈندىن-كۈنگە پەقەت زۇلۇم بىلەن بۇلاڭچىلىققا تۇچرىغۇچى بولىسەن، سېنى قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. 30 سەن بىر خوتۇن بىلەن ۋەدىلەشسەڭ باشقا بىر ئادەم تۇنىڭ بىلەن ياتىدۇ؛ ۋېنى سالىساڭ تۇنىڭدا ئولتۇرالمايسەن، تەك تىككەن بولساڭ مېۋىسىنى يېيەلەيسەن. 31 كالاڭ كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا سويۇلىدۇ، لېكىن گۈشىدىن يېيەلەيسەن؛ قاراپ تۇرۇپ ئېشىكىڭ سەندىن بۇلاپ كېتىلىدۇ، ساڭا يېنىپ كەلمەيدۇ. قويلىرىڭ دۇشمەنلىرىڭنىڭ قولىغا چۇشۇپ كېتىدۇ، تۇلارنى ياندۇرۇپ كېلىشكە يارىدەمگە ھېچكىم چىقمايدۇ. 32 ئوغۇل بىلەن قىزلىرىڭ باشقا بىر ئەلنىڭ قولىغا چۇشۇپ، كۆزلىرىڭ پۈتۈن كۈن تۇلارغا تەلمۇرۇش بىلەن چارچايدۇ؛ لېكىن قولۇڭ تۇلارنى قۇتقۇزۇشقا ئامالسىز قالىدۇ. 33 يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرى بىلەن ئەمگىكىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىنى سەن تونۇمايدىغان بىر ئەل يەپ كېتىدۇ؛ سەن بارلىق كۈنلىرىڭدە ئېزىلىپ زۇلۇم تارتىسەن؛ 34 كۆزلىرىڭ كۆرگەن ئىشلاردىن سەن ساراڭ بولۇپ كېتىسەن. 35 پەرۋەردىگار سېنى تاپىنىڭدىن چوققا ئىنچە، تىزىڭ بىلەن پاچاق-پۇتلىرىڭغىچە ساقىياس دەھشەتلىك يارا-چاقلار بىلەن تۇرىدۇ. 36 پەرۋەردىگار سېنى تۇز تۇستۇڭگە تىكلىگەن پادىشاھىڭنا قوشۇپ تۇزۇڭۇ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭ تونۇمىغان بىر ئەلگە تۇتۇپ بېرىدۇ. سەن شۇ يەردە تۇرۇپ ياغاچ ۋە تاشتىن ياسالغان باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنىسەن. 37 سەن پەرۋەردىگار سېنى ئېلىپ باردىغان ھەممە ئەللەر ئارىسىدا ۋەھىمە، سۆز-چۇچەك ۋە تاپا-تەنىنىڭ ئوبيېكتى بولۇپ قالىسەن. 38 سەن ئېتىزلىققا بېرىپ كۆپ تۇرۇق چاچىسەن، لېكىن چېكەتكىلەر تۇلارنى يەپ كېتىپ، تۇنىڭدىن ئاز يىغىپ كېلىسەن. 39 تاللارنى تىكىپ پەرۋىش قىلىساڭمۇ، تۇلارنى قۇرتلار يەپ كېتىپ، نە مېۋىسىنى يىغالمايسەن، نە شاراب ئىچەلەيسەن. 40 زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدە زەيتۇن باغلىرىڭ بولسىمۇ، تۇنىڭ مېيى بىلەن بەدىنىڭنى مەسىھلەپ مايلىيالمايسەن؛ چۇنكى دەرەخلەردىكى مېۋىلەر پىشمايلا چۇشۇپ كېتىدۇ. 41 ئوغۇل ۋە قىز پەرزەنت كۆرسەڭمۇ، لېكىن تۇلار يېنىڭدا تۇرمايدۇ؛ چۇنكى تۇلار سۇرگۇن بولۇپ كېتىدۇ. 42 سېنىڭ ھەربىر دەرىخىڭ بىلەن يېرىڭنىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكىلەر تۇزىنىڭ قىلىدۇ. 43 ئارا كىلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىر سەندىن بارغانسېرى تۇستۇن بولۇپ، سەن بارغانسېرى تۇۋەن بولۇپ قالىسەن. 44 تۇ ساڭا قەرز بە رگۈچى بولىدۇ، ئەمما سەن تۇنىڭغا قەرز بېرەلەيسەن. تۇ باش بولىدۇ، سەن قۇيرۇق بولىسەن. 45 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، تۇ ساڭا تاپىلىغان ئەمر ۋە بەلگىلىمىلەرنى تۇتمىغىنىڭ تۇچۇن بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى سەن ھالاك قىلىنغۇچە سېنى قوغلاپ يېتىپ، تۇستۇڭگە چۇشىدۇ. 46 بۇ لەنەتلەر تۇزۇڭۇ ۋە نەسلىڭنىڭ تۇستىگە مەڭگۈلۈك چۇشىدىغان مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەت بولۇپ قالىدۇ. 47 سەن كە كۆچىلىكتە شادلىق ۋە كۆڭۈل خۇشلۇقى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولمىغاچقا، 48 بۇنىڭ ئورنىغا سەن ئاچلىق ۋە تۇستىسۇزلۇق، يالىڭاچلىق ۋە ھەر نەرسىنىڭ كەمچىلىكىدە بولۇپ پەرۋەردىگار ساڭا قارشى ئەۋەتىدىغان دۇشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ قالىسەن؛ تۇ سېنى ھالاك قىلغۇچە بوينۇڭغا تۇمۇر بويۇنتۇرۇقىنى سالىدۇ. 49 پەرۋەردىگار يىراقتىن، يەنى يەر يۇزىنىڭ چېتىدىن سەن تىلىنى بىلمەيدىغان، بۇركۈتتەك شۇڭغۇپ كېلىدىغان بىر ئەلنى ساڭا قارشى ئەۋەتىدۇ. 50 تۇ ئەلپازى ئەشەددىي، قېرىلارغا يۇز-خاتىرە قىلمايدىغان ۋە ياشلارغا مېھىر كۆرسەتمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ. 51 تۇ سەن ھالاك بولغۇچە، چارۋىلىرىڭنىڭ نەسلى بىلەن يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ چۇنكى تۇ سېنى يوقىتىپ بولمىغۇچە ساڭا نە ئاشلىق، نە يېڭى شاراب، نە زەيتۇن مېيى، نە كالا-قوي قىلىرىنى نە قوي پادىلىرىڭنىڭ قوزىلىرىدىن بىر نېمىنى قويمايدۇ. 52 سەن تايانغان پۇتكۈل زېمىنىڭدىكى ھەممە شەھەر-مەھكەم سېپىللىرىڭ تۇرۇلۇپ چۇشكۈچە، تۇ پۇتكۈل زېمىنىڭدىكى بارلىق دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشۇيالىدۇ؛ تۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بە رگەن زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدىكى ھەممە دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشۇيالىدۇ. 53 شۇ ۋاقىتتا دۇشمەنلىرىڭنىڭ قىستاپ كېلىشىلىرى بىلەن بولغان قامال-قىستاڭنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرى ئىچىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان، تۇز ئېنىڭنىڭ مېۋىسى بولغان ئوغۇللىرىڭنىڭ گۈشىنى ۋە قىزلىرىڭنىڭ گۈشىنى يەيسەن. 54 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئارا كىلاردىكى نازۇك، ئىنتايىن سىلىق-سىپايە بىر ئادەم قېرىندىشى، قۇچىقىدىكى ئايالى، شۇنداقلا ئىچى تىرىك بالىلىرىدىن قىزغىنىپ، تۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ 55 شۇڭا، دۇشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسىدە سەن تۇز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنېمە قالمىغانلىقى تۇچۇن، تۇ تۇزى يەۋاتقان بالىلىرىڭنىڭ گۈشىدىن تۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئازراقمۇ بەرمەيدۇ. 56 ئارا كىلاردىكى ئەسلىدە نازۇك ۋە سىلىق-سىپايە بولغان، سىلىق-سىپايىلىكى ۋە نازۇكلۇقىدىن پۇتى بىلەن يە رگە دەسسەشىنمۇ خالىمايدىغان ئايال قۇچىقىدىكى ئېرى، ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىدىن قىزغىنىپ، تۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ چۇنكى دۇشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسى بىلەن سەن تۇز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنېمىسىز قالمىغاچقا، تۇ تۇز پۇتى تارىلىقىدىن چىققان بالا ھەمراھى بىلەن تۇزى تۇغقان بالىلىرىنى يوشۇرۇنچە يەيدۇ. 58 سەن بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن بۇ قانۇنىنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە ئەمەل قىلمىشقا كۆڭۈل بۇلمىسەڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ تۇلۇغ ۋە ھەيۋەتلىك نامىدىن قورقىسالا؛ 59 پەرۋەردىگار سېنىڭ تۇستۇڭگە چۇشۇرىدىغان ۋابالار ھەم نەسلىڭنىڭ تۇستىگە چۇشۇرىدىغان ۋابالارنى ئاجايىب قىلىدۇ؛ تۇ دەھشەتلىك، تۇزاققا سوزۇلىدىغان ۋابالارنى ۋە ئېغىر، تۇزاققا سوزۇلىدىغان كېسەللەرنى تۇستۇڭگە ۋە نەسلىڭگە چۇشۇرىدۇ؛ 60 پەرۋەردىگار سەن قورقىدىغان، مىسىردىكى بارلىق كېسەللەرنى تۇستۇڭگە چۇشۇرۇپ، ساڭا چاپلاشتۇرىدۇ. 61 شۇنىڭدەك بۇ قانۇنىي كىتابتا پۈتۈلمىگەن ھەممە كېسەل ۋە ھەممە ۋابانىمۇ پەرۋەردىگار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە تۇستۇڭگە چۇشۇرىدۇ. 62 شۇنىڭ بىلەن تەسلىدە ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن بولىسا كالارمۇ، ئەمدىلىكتە تاز بىر تۇركۈم كىشىلەر بولۇپ قالىسىلەر؛ چۇنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدىڭلار. 63 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار ئىلگىرى سىلە رگە ياخشىلىق قىلىپ، سىلەرنى ئاۋۇتقىنىدىن سۆيۈنگەنىدەك، تۇ ئەمدى سىلەرنى يوقىتىپ ھالاك قىلىدىغىنىدىن سۆيۈنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندىن يۇلۇپ تاشلىنىسىلەر. 64 پەرۋەردىگار سىلەرنى يەر يۇزىنىڭ بۇ چېتىدىن تۇ چېتىگىچە بولغان ھەممە ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىدۇ؛ سىلەر تۇز ۋۇكلار يا كى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تونۇمىغان ياغاچ بىلەن تاشتىن ياسالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر؛ 65 سىلەر تۇ ئەللەرنىڭ ئارىسىدا نە ئارام تاپالمايسىلەر، نە تاپىنىڭلار تىرەپ تۇرغۇدەك ھېچ مەزمۇت جاي بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگار بەلكى شۇ يەردە سىلەرنىڭ كۆڭۈڭلارنى غۇۋالاشتۇرۇپ تىترىتىپ، كۆزۈڭلارنى قارا كۆغۇلاشتۇرۇپ جېنىڭلارنى سولاشتۇرىدۇ. 66 سىلەر قاراپ تۇرۇپ جېنىڭلار قىلدا ئېسىقلىقتەك تۇرىدۇ؛ سىلەر كېچە-كۈندۈز دە ككە-دۇككىدە بولۇپ جېنىمدىن ئايرىلىپ قالارمەنمۇ؟ ـ دەپ قورقىسىلەر؛ 67 كۆزۈڭنى باسقان ۋەھىمە ۋە پارا كەندىچىلىك

ۋە كۆزلىرىڭ كۆر رگەن كۆرۈنۈشلەر تۈپەيلىدىن ئەتىگىنى: «كاشكى كەچ بولسىدى!»، كەچتە بولسا: «كاشكى ئەتىگەن بولسىدى!» دەيسەن. **68** پەرۋەردىگار سىلە رگە ۋەدە قىلىپ: «سىلەر بۇ يولنى ئىككىنچى يەنە كۆرمەيسىلەر» دېگەن شۇ يول بىلەن سىلەرنى كېمىگە چۈشۈرۈپ مىسىرغا يانداۋىردۇ. سىلەر شۇ يەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا تۇز ۋىگلارنى ساتىسىلەر، لېكىن سىلەرنى ئالغىلى ئادەم چىقمايدۇ.

29 تۇۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار ئىسرائىللار بىلەن ئەھدە باغلاش ئۈچۈن موئاب زېمىنىدا مۇسىغا تاپىلىغان سۆزلەردۇر. بۇ ئەھدە پەرۋەردىگار ئۆلار بىلەن ھورەبدە قىلغان ئەھدىدىن باشقا بىر ئەھدە ئىدى. **2** مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۆلارغا مۇنداق دېدى: «سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر زېمىنىدا پىرەۋنگە، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە زېمىنىنىڭ ھەممە يېرىدە كۆز ئالدىڭلاردا نېمە ئىش قىلغىنىنى كۆرد ۋىگلار، **3** يەنى شۇ چوڭ ئاپەتلەر بىلەن ئۇلۇغ مۆجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى ئۆز كۆز ۋىگلار بىلەن كۆرد ۋىگلار. **4** لېكىن پەرۋەردىگار سىلە رگە بۇگۈنگىچە چۈشەنگۈدەك كۆڭۈل، كۆرگۈدەك كۆز ۋە ئاڭلىغۇدەك قۇلاق بەرمىدى. **5** مەن قىرىق يىل سىلەرنى بىياۋاندا يېتىە كلەپ يۈردۈم؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئۈستۈڭلاردىكى كىيىملىرىڭلار كونىرىمىدى، پۇتۇڭلاردىكى كەشىكلارمۇ كونىراپ كەتمىدى. **6** خۇدا ئۆزىنىڭ سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىنى بىلىشۈن دەپ، سىلە رگە يېيىشكە نان، ئىچىشكە شاراب ياكى كۈچلۈك ئىچىملىك ئېسىپ قىلمىدى. **7** سىلەر بۇ جايغا يېتىپ كەلگىنىڭلاردا ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھون بىلەن باشانىڭ پادىشاھى ئوگ بىز بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى، ئەمما بىز ئۆلارنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق؛ **8** بىز ئۆلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئېلىپ رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مىراس قىلىپ بەردۇق. **9** ئەمدى سىلەر ھەممە ئىشلىرىڭلاردا راۋاج تېپىش ئۈچۈن بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىنى تۇتۇپ، ئۆلارغا ئەمەل قىلىڭلار. **10** بۇگۈن ھەممىڭلار ـ قەبىلە باشلىقلىرىڭلار، ئاقسقاللىرىڭلار، ئەمەلدارلىرىڭلار، شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئەرلىرى، **11** كىچىك بالىلىرىڭلار، ئايالىرىڭلار، چېدىرگاھىڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇسىپىرلار، شۇنداقلا ئوتۇن كەسكۈچىلىرىڭلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلىرىڭلارمۇ، ھەممىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىسىلەر؛ **12** مەقسەت شۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇگۈن سىلە رگە بە رگەن قەسىمى بىلەن باغلىغان ئەھدىگە داخىل بولۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر، **13** ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۆ سىلەرنى بۇگۈن ئۆزىگە خاس بىر خەلق قىلىپ سىلە رگە ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا قىلغان قەسىمى يېنىچە ئۆزى سىلە رگە خۇدا بولۇشتۇر. **14** لېكىن مەن بۇ ئەھدە ۋە قەسەمنى يالغۇز سىلەر بىلەنلا ئەمەس، **15** بەلكى بۇگۈن بىز بىلەن بۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلار، شۇنداقلا بۇگۈن بۇ يەردە بىز بىلەن بە رگە بولمىغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەنمۇ تۈزۈشىمەن **16** (چۈنكى سىلەر بىزنىڭ مىسىر زېمىنىدا قانداق تۇرغانلىقىمىز ۋە سەپىرىمىزدە ئەللەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قانداق ئوتتۇپ كەلگىنىمىزنى ئوبدان بىلىسىلەر؛ **17** سىلەر ئۆلارنىڭ ئارىسىدىكى يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى، ئۆلارنىڭ ئارىسىدىكى ياغاچ، تاش، ئالتۇن ۋە كۈمۈشتىن ياسالغان بۇتلارنى كۆرد ۋىگلار). **18** ئەھدىنىڭ مەقسىتى بولسا، سىلەرنىڭ ئارا گلاردىكى ھەربىر ئەر، ھەربىر ئايال، ھەربىر ئائىلە ۋە ھەربىر قەبىلىلىرىگلاردىن بۇگۈن كۆڭۈلى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن يېنىپ، شۇ ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ كېتىدىغان ھېچ كىشى بولمىسۇن، شۇنداقلا ئارا گلاردا ئوت سۈيى ۋە ئەمەن چىقىرىدىغان يىلتىز پەيدا بولۇپ قالمىسۇن ئۈچۈندۇر. **19** دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇكى، شۇ لەنەت سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۆز كۆڭلىدە ئۆز-ئۆزىنى بەختىيار-بەرىكەتلىك ساناپ: «مەن قانچە باشباشاقلىق بىلەن ماڭسامۇ، تىنچ-ئامانلىقتا ئۆرۈپىرىمەن»، دېگۈچى شۇنداق بىر كىشى بولىدۇ؛ نەتىجىدە، نەم يەرمۇ چاڭقاق يە رگە ئوخشاشلا ۋەيران قىلىنىدۇ. **20** پەرۋەردىگار مۇنداق كىشىنى ئەپۇ قىلمايدۇ، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىبى بىلەن ئوتلۇق قەھرى تۈتۈندەك شۇ كىشىگە چۈشىدۇ؛ بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە لەنەتلەر ئۆزىگە بېشىغا چۈشىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ ئىسمىنى ئاسمانىنىڭ تېگىدىن ئۆچۈرىدۇ. **21** پەرۋەردىگار بۇ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەھدىنىڭ ھەممە لەنەتلىرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرىدىن ئۆزى ئايرىپ چىقىپ، ئاپەتكە مۇپتىلا قىلىدۇ. **22** كەلگۈسى دەۋر بولسا، يەنى سىلەردىن كېيىن چىقىدىغان بالىلىرىڭلار ۋە ئۇ شۇنداقلا يىراق يۇرتتىن كەلگەن مۇسىپىرلار پەرۋەردىگار شۇ زېمىنىنىڭ ئۈستىگە ئەۋەتكەن بالا-ئىئاپەتلەر بىلەن كېسىلەللەرنى كۆرىدۇ؛ **23** پەرۋەردىگار غەزىپى ۋە قەھرى بىلەن ۋەيران قىلغان سودوم، گومورىرا، ئادماھ ۋە زەبوئىملارنىڭ ۋەيرانچىلىقىدەك زېمىنىنىڭ ھەممە يېرى گۈگۈگۈرتلىشىپ، شورلىشىپ، كويۇپ كەتكىنىنى، تېرىقچىلىقمۇ، ھوسۇلۇ بولمىغىنىنى، ئوت-چۆپۈ ئۈنمىگىنىنى كۆرىدۇ؛ **24** بۇنى كۆر رگەنلەر، ھەتتا ھەممە ئەل-يۇرت: «نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا مۇنداق قىلغاندۇ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ غەزىپى شۇنچە قاتتىق، ئەشەددىي بولغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ؛ **25** ئاندىن ئۆلارغا جاۋاب بېرىلىپ: «ئۆلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغىنىدا ئۆلار بىلەن بېكىتكەن ئەھدىنى تاشلاپ، **26** بېرىپ ئۆلارنىڭ نېسىۋىسى بولمىغان، ئۆزىمۇ تونۇمىغان ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ، ئۆلارغا چوقۇنغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. **27** مانا بۇ سەھەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بۇ زېمىنغا ئۆتىشىپ، بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە لەنەتنى ئۇنىڭ ئۈستىگە كەلتۈردى. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار غەزەپ، ئاچچىق ۋە زور قەھر بىلەن ئۆلارنى يۇرتىدىن يۇلۇپ، باشقا بىر يۇرتقا تاشلىدى» ـ دېيىلدۇ. **29** ھەربىر يوشۇرۇن سىرلار بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭكىدۇر، لېكىن ھەرقانداق تاشكارىلانغان ۋەھىيلەر بولسا بۇ قانۇنىنىڭ سۆزلىرىگە تەھەل قىلىشىمىز ئۈچۈن ئەبە دگىچە بىز ۋە باللىرىمىزنىڭكىدۇر.

30 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ بارلىق ئىشلار، يەنى مەن سىنىڭ ئالدىڭدا قويغان بۇ بەرىكەت بىلەن لەنەت بېشىڭغا چۈشكىنىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھەيدىۋەتكەن ئەللەرنىڭ تارىسىدا تۇرۇپ بۇلارنى ئېسىگىگە ئېلىپ كۆڭۈل بۇلۇپ، **2** تۈزۈڭ ۋە باللىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا يېنىپ ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن ساڭا ئەمر قىلغان بارلىق ئىشلارغا پۈتۈن قەلبىڭ ۋە پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ئىتائەت قىلساڭ، **3** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ، ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۈزىگە ھەيدىۋەتكەن ئەللەردىن يىغىپ كېلىدۇ. **4** گەرچە تارا گلاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ چېتىگىچىمۇ ھەيدىلىپ كەتكەنلەر بولسىمۇ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن يىغىپ جەم قىلىپ كېلىدۇ. **5** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا كەلتۈردىمۇ ۋە سەن ئۇنى ئىگىلەيسەن؛ ئۇ ساڭا ياخشىلىق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ساندىن زىيادە كۆپ قىلىدۇ؛ **6** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن سۆيۈشكە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قەلبىڭنى ۋە نەسىللىرىڭنىڭ قەلبىنى خەتنە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھايات ياشايسىلەر. **7** شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ ھەممە لەنەتلەرنى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە، سىلە رگە نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىگە، سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدۇ. **8** سىلەر بولسا گلار يېنىپ كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ھەممە ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىسىلەر. **9** شۇنداق قىلسا گلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قولىڭلارنىڭ ھەممە ئىشىدا، بەدىنىڭلارنىڭ مېۋىسىنى، چارپاي مالىلىرىڭلارنىڭ مېۋىسىنى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنمۇ ئاۋۇتۇپ سىلەرنى زور ياشىنىدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنگەنىدەك، سىلە رگە ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنىدۇ. **10** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، بۇ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەمرلەر بىلەن بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ، پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ تەرىپىگە بۇرۇلسا گلارلا، شۇنداق بولىدۇ. **11** چۈنكى مەن بۇگۈن ساڭا تاپىلىغان بۇ ئەمر سەن ئۈچۈن كارامەت ئىش ئەمەس يا كى سەندىن يىراقتۇ ئەمەس. **12** بۇ ئەمر ئاسمانىنىڭ ئۈستىدە ئەمەس، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن كىم ئاسمانغا چىقىپ ئۇنى ئېلىپ چۈشۈپ بە رگە ئاكېلىدۇ؟» دېيىشكۈڭ ھاجىتى بولمايدۇ. **13** ۋە شۇنىڭدەك بۇ ئەمر دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدىمۇ ئەمەستۇر، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن كىم دېڭىزدىن

تۆتۆپ، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ بەرگە ئاگلىتىدۇ» دېيىشكىنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. **14** چۈنكى بۇ سۆز بولسا تۇنىگىنا ئەمەل قىلمىقىڭ تۇچۇن ساڭا بەك يېقىن، يەنى ئاغزىڭدا ۋە كۆڭلۈڭدە باردۇر. **15** مانا، مەن بۇگۈن ئالدىڭلاردا ھايات بىلەن ياخشىلىق، ئۆلۈم بىلەن يامانلىقنى قويدۇم؛ **16** چۈنكى ئۆزۈم ساڭا ھۆكۈم بېرىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىڭلار، دەپ بۇگۈن سىلە رگە تاپىلدىم؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر ياشاپ ئاۋۇپ، ئۇنى ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا بارغىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەركەتلەيدۇ. **17** لېكىن ئە گەر كۆڭلۈڭنى تەتۈر قىلىپ، قۇلاق سالماي ئازدۇرۇلۇپ، باشقا ئىلاھلارغا باش ئۇرۇپ چوقۇنغىلى تۇرساڭ، **18** مەن شۇنى بۇگۈن سىلە رگە ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ھالاك بولماي قالمايسىلەر؛ سىلەر ئۇنى ئىگىلەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ ئاردىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا ئۇزۇن ئومۇر كۆرەلمەيسىلەر. **19** مەن بۇگۈن ھايات بىلەن ئۆلۈمنى، بەركەت بىلەن لەنەتنى ئالدىڭىزغا قويغىنىمغا ئاسمان بىلەن زېمىننى ئۇستۈڭگە گۇۋاھ بولۇشقا چاقىرىمەن؛ ئەمدى ئۆزۈڭ ۋە نەسلىڭ ياشاي دېسە كلار، ھاياتنى تاللىغىن؛ **20** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇنىڭغا باغلانغىن، چۈنكى ئۇ ئۆزى سېنىڭ ھاياتىڭ ۋە ئومۇ رۇڭنىڭ ئۇزۇنلۇقىدۇر، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا: «مەن سىلە رگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىندا ئۇرىسىمەن».

31

ئاندىن مۇسا بېرىپ ھەممە ئىسرائىلغا سۆز قىلدى؛ **2** ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن بۇگۈن بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىردىم؛ ئەمدى سىلە رگە سەردار ياكى باشلىغۇچى بولالمايمەن. پەرۋەردىگار ماڭا: سەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن، دېگەنىدى. **3** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەرنى يېتە كلەپ [دەريادىن] ئۆتۈپ، بۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردا ۋەيران قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئىگىلەيسىلەر؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، يەشۇئا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا باشلاپ [دەريادىن] ئۆتىدۇ. **4** پەرۋەردىگار سىھون بىلەن ئوگ دېگەن ئىككى ئامورىي پادىشاھى ۋە ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ھالاك قىلغاندەك، ئۇ بۇ ئەللە رگىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. **5** ئەمما پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغىنىدا، مەن سىلە رگە تاپىلغان پۈتكۈل ئەمر بويىچە ئۇلارغا مۇئامىلە قىلىسىلەر. **6** جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولۇڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا تىترىمە كلار، ئۇلاردىن ھېچ قورقما كلار، چۈنكى سىلەر بىلەن بىرگە بارغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزىدۇر، ئۇ سىلەردىن ۋاز كەچمەيدۇ، سىلەرنى ھەرگىز تاشلۇۋەتمەيدۇ!». **7** ئاندىن مۇسا يەشۇئانى چاقىرىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى بۇ خەلق پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرگەندە سەن ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشىڭ كېرەك؛ سەن ئۇلارغا ئۇنى ئىگىلىتىپ مىراس قىلدۇرىسەن. **8** مانا، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزىدۇر؛ ئۇ سەن بىلەن بىللە بولۇپ سەندىن ۋاز كەچمەيدۇ، سېنى ھەرگىز تاشلۇۋەتمەيدۇ! سەن قورقمىغىن، پارا كەندە بولما!» ـ دېدى. **9** مۇسا بۇ قانۇننى يېزىپ بولۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىينلار ئەۋلادى بولغان كاھىنلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **10** مۇسا ئۇلارغا مۇنداق ۋېرىۋدى: ـ «ھەر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرقى يىلدا، يەنى ئازادلىق يىلى دەپ بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، «كەپىلەر ھېيتى» باشلانغاندا، **11** ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا جەم بولۇش ئۈچۈن ئۇ تاللايدىغان جايىغا يىغىلغاندا، ئۇنى ئاگلىسۇن دەپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا بۇ قانۇننى ئوقۇپ بېرىسەن. **12** شۇنىڭ ئۈچۈن [شۇ چاغدا] بارلىق خەلقنى، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بالا بولسۇن، قوۋۇقلىرىڭنىڭ ئىچىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاگلاپ، ئۇگىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، بۇ قانۇننىڭ بارلىق سۆزلىرىنى ئۆتۈپ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلسۇن، دەپ ئۇلارنى يىغقىن. **13** شۇنداق بولسا، ئۇلارنىڭ بۇ قانۇنى تونۇمىغان بالىلىرىمۇ ئۇنى ئاگلاپ ئۇگىنىپ، سىلەر ئىگىلەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ ئاردىغان زېمىنغا ياشىغان بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقىدىغان بولىدۇ». **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: «مانا سېنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقىتىڭ يېقىنلىشىپ قالدى. ئەمدى يەشۇئانى چاقىرغىن، ئىككىگىلار جامائەت چېدىرىغا بېرىپ شۇ يەردە ھازىر بولۇڭلار. مەن ئۇنىڭغا ۋەزىپە تاپشۇرىمەن» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن يەشۇئا ئىككىسى بېرىپ، جامائەت چېدىرىدا ھازىر بولدى. **15** پەرۋەردىگار بۇلۇت تۈۋرۈ رۈكىنىڭ ئىچىدە كۆرۈندى؛ بۇلۇت تۈۋرۈ رۈكى چېدىرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئۈستىدە توختىدى. **16** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: «مانا، سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قېشىدا ئۇخلاش ئالدىدا ئۇرىسەن؛ ئاندىن بۇ خەلق قوزغىلىپ، باردىغان زېمىنىدىكى يات ئىلاھلارغا ئە گىشىپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ، مېنى تاشلاپ، مەن ئۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدىنى بۇزىدۇ. **17** شۇ ۋاقىتتا مېنىڭ غەزىبىم ئۇلارغا ئۆتىشىپ، مەن ئۇلارنىمۇ تاشلاپ، ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن. ئۇلار يۇتۇۋېتىلىدۇ، كۆپ بالا-يىتىپەت ۋە كۈلپەتلەر بېشىغا چۈشىدۇ ۋە ئۇلار شۇ ۋاقىتتا: «شۇبھىسىزكى، خۇدايىمىز ئارىمىزدا بولمىغىنى ئۈچۈن، بۇ بالالار بېشىمىزغا چۈشتى» ـ دەيدۇ. **18** لېكىن مەن ئۇلارنىڭ باشقا ئىلاھلارغا مايىل بولۇپ ئە گىشىپ، قىلغان ھەممە رەزىللىكلىرى ئۈچۈن شۇ كۈنى يۈزۈمنى پۈتۈنلەي يوشۇرىمەن. **19** ئەمدى سىلەر ئۆز ۋاقىتلار ئۈچۈن بۇ غەزەلنى يېزىپ، ئۇنى ئىسرائىلارغا ئۆگىتىڭلار؛ بۇ غەزەلنىڭ كېيىن ئىسرائىللارنىڭ ئەينىگە مەن ئۈچۈن گۇۋاھچى بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالغىن. **20** چۈنكى مەن ئۇلارنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان يۇرتقا كىرگۈزىمەن؛ ئاندىن ئۇلار يەپ ۋەيۋە، سەمىرىگەندە باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ، ئۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىدۇ ۋە مېنى كۆز ئۆگە ئىلىماي ئەھدەمنى بۇزىدۇ. **21** ئەمما شۇنداق بولىدىكى، كۆپ بالا-يىتىپەتلەر بىلەن كۈلپەتلەر ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكىنىدە، بۇ غەزەل ئۇلارنى ئەينىلەپ گۇۋاھ بېرىدۇ؛ چۈنكى بۇ غەزەل ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئاغزىدا ئۇنۇتۇلمايدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئۇلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا تېخى كىرگۈزمەيلا ئۇلارنىڭ نىيەت خىيال قىلىۋاتقىنىنى ئۇبدان بىلىمەن». **22** شۇلارنى دەپ، مۇسا شۇ كۈنى بۇ غەزەلنى يېزىپ، ئىسرائىللارغا ئۆگەتتى. **23** ئاندىن [پەرۋەردىگار] نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا: «جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، چۈنكى سەن مەن ئىسرائىللارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا ئۇلارنى باشلاپ كىرىسەن ۋە مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن» دەپ ئەمر قىلدى. **24** مۇسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىنى بىر كىتابقا پۈتۈنلەي يېزىپ بولغاندىن كېيىن **25** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا ۋېرىۋپ مۇنداق دېدى: **26** ـ بۇ قانۇن كىتابىنى سىلەرنىڭ ئەينىگىلە رگە گۇۋاھچى بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا قويۇڭلار. **27** چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئاسىي ۋە بوينۇڭلار قاتتىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىمەن. مانا، مەن تېخى ئارا كلاردا تىرىك تۇرسام پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار، ئۇلۇمۇمدىن كېيىن سىلەر تېخىمۇ شۇنداق قىلىسىلەر! **28** مەن ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئاگلىتىشىم ئۈچۈن، شۇنداقلا يەر بىلەن ئاسمانىنى ئۇلارنىڭ ئەينىگە گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىشىم ئۈچۈن ئەمدى مېنىڭ ئالدىمغا قەبىلىلىرىڭلارنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى ۋە ئەمەلدارلىرىنى يىغىڭلار. **29** چۈنكى ئۇلۇمۇمدىن كېيىن سىلەرنىڭ ئېيتىن بۇزۇلۇپ، مەن سىلە رگە ئەمر قىلغان يولدىن چەتنەپ كېتىدىغىنىڭلارنى بىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا كۆلپەتلەر بېشىڭلارغا چۈشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، قوللىرىڭلارنىڭ ئىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ غەزىبىنى قوزغايسىلەر». **30** ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئالدىدا بۇ غەزەلنىڭ تېكىستىنى باشتىن-ئاخىرغىچە ئوقۇپ بەردى: ـ

32

«قۇلاق سېلىڭلار، ئەي ئاسمانلار، مەن سۆزلەي؛ ئاغزىمنىڭ سۆزلىرىنى ئاگلا، ئى يەر-زېمىن! **2** تەلىم بولسا يامغۇردەك ياغدۇ، سۆزلىرىم شەبنەمدەك تامىدۇ، يۇمران ئوت-چۆپ ئۈستىگە چۈشكەن سىم-سىم يامغۇردەك، كۆكۈرالىقنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن خاسىيەتلىك يامغۇردەك بولىدۇ. **3** چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى بايان قىلىمەن؛ ئەمدى خۇدايىمىزنى ئۇلۇغ دەپ جاكارلا كلار! **4** ئۇ قورام تاشتۇر، ئۇنىڭ ئەمەللىرى مۇكەممەلدۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق يوللىرى ھەققانىيدۇر. ئۇ ناھەقلىقى يوق، ۋاپادار بىر خۇدا،

ئادىل ۋە دىيانەتلىكتۇر. 5 ئەمما [ئۆز خەلقى] ئۆنىڭغا بۇزۇقلۇق قىلدى، ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۆنىڭ ئۆز بالىلىرىنىڭكىدەك بولمىدى ـ مانا بۇ ئۇلارنىڭ ئەيىبىدۇر! ئۇلار ئەگرى ۋە ئىپلاس بىر نەسىلدۇر! 6 ئەي ئېسىمدە ۋە نادان خەلق، پەرۋەردىگارنىڭ ياخشىلىقىنى شۇنداق ياندۇرامسەن؟ ئۇ سېنى بەدەل تۇغلەپ ھۆر قىلغان ئاتاڭ ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى يارىتىپ، سېنى تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ 7 ئۆتكەن كۈنلەرنى ئېسىڭگە ئالغىن، دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۆتكەن يىللارنى ۋەيلىغىن، ئاتاڭدىن سورا، ئۇ ساڭا دەپ بېرىدۇ، ئاقساقاللىرىڭغا سوئال قوي، ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. 8 ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئەللەرنىڭ ئۆلۈشىنى ئۇلارغا ئۆلەشتۈرگەنده، ئادەمئاتىنىڭ پەرزەنتلىرىنى بىر-بىردىن بۆلگىنىده، ئۇ خەلقلەرنىڭ چېگرىلىرىنى ئىسرائىل بالىلىرىنىڭ سانىغا قاراپ بېكىتكەن. 9 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئېسىۋىسى بولسا ئۆنىڭغا خاس بولغان خەلقىدۇر، ياقۇپ خۇددى چەك تاشلىنىپ چىققاندەك، ئۆنىڭ مىراسىدۇر. 10 ئۇ ئۆزى چۆل بىر زېمىندا، شامال ھۇۋلايدىغان دەھشەتلىك بىر بىاباۋاندا ئۆزى تاپتى، ئۆزى ئوراپ ئەتراپىدا قوغداپ تۇردى، ئۆزى كۆز قارىچۇقىدەك ساقلىدى، 11 خۇددى بۇركۈت ئۆز چاڭگىسىنى تەۋرىتىپ، بالىلىرىنىڭ ئۈستىدە پەرۋاز قىلىپ، قاناتلىرىنى يېيىپ ئۇلارنى پەيلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرگىنىدەك، 12 پەرۋەردىگارمۇ ئۆنىڭغا شۇنداق يالغۇز يېتەكچىلىك قىلدى، ھېچقانداق يات ئىلاھ ئۆنىڭ بىلەن بىللە ئەمەس ئىدى. 13 ئۇ ئۆزى يەر يۈزىنىڭ ئېگىز جايلىرىغا مىنىدۈردى، ۋە ئۇ ئېتىزلىقىنىڭ مەھسۇلاتىدىن يېدى، ئۇ ئۆنىڭغا قىيا تاشتىن ھەسەل شورىتىپ، چاقماق تېشىدىن زەيتۇن مېيى شوراتتى؛ 14 ساڭا كالا قايىمقى بىلەن قوي سۈتىنى ئېچىكزۇزۇپ، قوزىلارنىڭ يېغىنى، باشانىدىكى قوچقارلار ۋە تېكىلەرنىڭ گۆشىنى يېگۈزۈپ، ئېسىل بۇغدايىنىڭ ئېسىل دانىلىردىن يېگۈزدى، سەن بولساڭ ئۈزۈم قېنى بولغان ساپ شارابنى ئىچتىڭ. 15 لېكىن يەشۇرۇن سەمرىپ تەپىكەك بولۇپ قالدى؛ بەرھەق، سەن سەمرىپ كەتتىڭ، بوردىلىپ كەتتىڭ، ۋېزىنۇپ كەتتىڭ! ئۇ ئۆزىنى يارىتقان تەڭرىنى تاشلاپ، ئۆز نىجاتىنىڭ قورام تېشىنى كۆزگە ئىلمىدى. 16 ئۇلار بولسا يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۆنىڭ ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەسىتىنى قوزغىدى، يەرگىنجلىك ئىشلار بىلەن ئۆنىڭ غەزىبىنى كەلتۈردى. 17 ئۇلار ئىگە-تەڭرىسى ئەمەس جىنلارغا، ئۆزى بىلمەيدىغان ئىلاھلارغا، ئاتا-بوۋىلىرىمۇ قورقايدىغان، يېڭى پەيدا بولۇپ قالغان ئىلاھلارغا قۇربانلىق قىلدى. 18 سەن ئۆز ۋۇجۇدىنى تۇرەلدۈرگەن قورام تاشنى كۆزگە ئىلمىدىڭ چىقاردىڭ، سېنى ئاپىرىدە قىلغان تەڭرىنى ئۇنتۇدۇڭ. 19 پەرۋەردىگار بۇنى كۆرۈپ، ئۇغۇل-قىزلىرىنىڭ ئۆنۈك ئاچچىقىنى كەلتۈرگىنىدىن، ئۇلاردىن بىزار بولۇپ مۇنداق دېدى: ـ 20 «مەن ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن، ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈپ باقاي؛ چۈنكى ئۇلار ئىپلاس بىر نەسىلدۇر، قەلبىدە ۋاپادارلىقى يوق بالىلاردۇر. 21 ئىگە-تەڭرىسى ئەمەسلەر بىلەن ھەسىتىمنى كەلتۈردى، ئەرزىمەس مەبۇدلىرى بىلەن قەھرىمنى قوزغىدى؛ شۇڭا «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ھەسىتىنى قوزغايمەن، نادان بىر ئەل ئارقىلىق ئۇلارنىڭ 22 چۈنكى مېنىڭ غەزىبىمدىن بىر ئوت ئۇتاشتى؛ ئۇ تەھتىسىرانىڭ تېگىگىچە كۆيۈپ باردۇ، ئۇ يەر بىلەن ئۇنىڭ مەھسۇلاتىنى يەپ كېتىدۇ، ۋە تاغلارنىڭ ئۇللىرىنىمۇ ئۇتاشتۇرىدۇ. (Sheol h7585) 23 مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بالا-ئىشىپەتلەرنى دۈۋىلەيمەن، يا-ئوقلىرىمنى بىرنى قويماي ئۇلارغا ئاتىمەن. 24 ئۇلار ئاچارچىلىقتىن يېگىلەپ كېتىدۇ، تومۇز ئىسسىق ۋە ۋابانىڭ نەشتەرلىرى تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلارغا قارشى يىرتقۇچ ھايۋانلارنىڭ چىشلىرىنى، توپىدا ئومىلىگۈچىلەرنىڭ زەھىرىنى ئەۋەتىمەن. 25 تاشقىرىدا قىلىچ ئۇلارنى مۇسىبەتكە سالىدۇ، ئېچىكىردە ۋەھىمە باسىدۇ، ئۇ يىگىت بىلەن قىزنى، ئەمچە كىتىكى بالا بىلەن ئاق چاچلىقنى ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 26 مەن: «ئۇلارنى چېپىۋېتىمەن، ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇلارنىڭ نامىنى ئۆچۈرىمەن» ـ دەيتتىم، 27 بىراق دۈشمەننىڭ مەسخىرە قىلىشىدىن قورقتۇم، ئىسرائىلنىڭ رەقىبلىرى بۇ ئىشنى خاتا چۈشىنىپ: ـ بۇ ئىش بىزنىڭ قولىمىزنىڭ كۈچلۈكلۈكىدىن بولغان بولسا كېرەك، پەرۋەردىگار بۇنى ھېچ قىلمىدى» دېمىسۇن دەپ، [بۇ ئىشنى قىلمىدىم]. 28 ئىسرائىل نەسىھەتسىز مەھرۇم بولغان بىر ئەل، ئۇلارنىڭ ھېچ تەقىل-پەھمى يوقتۇر. 29 ئاھ، ئۇلار دانا بولسىدى! شۇنداق بولسا بۇنى چۈشىنىپ، ئۆز ئاقىۋىتى قانداق بولىدىغىنىنى ۋىلايىتى! 30 ئەگەر ئۇلارنىڭ قورام تېشى ئۇلارنى سېتىۋەتمىگەن بولسا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى [دۈشمەنلىرىگە] تاشلاپ بەرمىگەن بولسا، بىر كىشى قانداقمۇ مىڭ كىشىنى ئۆز ئالدىدىن ھەيدىيەلەيتتى؟، ئىككى كىشى قانداقمۇ ئون مىڭ كىشىنى قاچۇرالايتتى؟ 31 چۈنكى باشقىلارنىڭ قورام تېشى بولسا بىزنىڭ قورام تېشىمىزدەك ئەمەستۇر. بۇنىڭغا دۈشمەنلىرىمىز ئۆزلىرى گۇۋاھلىق بەرسۇن! 32 چۈنكى ئۇلارنىڭ ئۈزۈم تېلى سودومنىڭ ئۈزۈم تېلىدىن، گومورىرانىڭ ئېتىزلىقلىرىدىن چىققاندۇر؛ ئۈزۈملىرى زەھەرلىك ئۈزۈملەردۇر، ئۇلارنىڭ ھەربىر ساپىقى ئاچچىقتۇر، 33 شارابى بولسا ئەجدىھالارنىڭ زەھىرىدۇر، كوبرالارنىڭ ئەجەللىك زەھىرىدۇر. 34 [پەرۋەردىگار]: «بۇلارنىڭ [ھەممىسى] مېنىڭكىدە ساقلاقلىق ئەمەسمۇ؟ ئۆز خەزىنىلىرىمدە مۆھۈرلەنگەن ئەمەسمۇ؟ 35 ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، ياماناتلىقنى قايتۇرۇشمۇ شۇنداق، بۇلار ئۇلار پۇتلىشىدىغان ۋاقىتقىچە ساقلاقلىق تۇرىدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ بالا-ئىشىپەتلىك كۈنى يېقىنلاشماقتا، ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار بولسا تېز كېلىۋاتىدۇ. 36 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ كۈچىنى ئۈزگەپ كەتكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ [ئازىيىپ]، ھەتتا ئاجىز يا كى مېيىپلەرنىڭمۇ قالمىغىنىنى كۆرگەنده، ئۇ ئۆز خەلقىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۆز بەندىلىرىگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىدۇ. 37 ئۇ ۋاقىتتا ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «قېنى، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى؟ ئۆزىگە تاياڭ قىلغان قورام تېشى ئەمدى قەيەردىدۇر؟ 38 ئۇلارنىڭ ئۆتكۈز زۇگەن قۇربانلىقلىرىنىڭ يېغىنى يېگەن، ئۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرىدىكى شارابنى ئىچكەنلەر قەيە رگە كەتتى؟ ئەمدى ئۇلار ئورنىدىن تۇرۇپ سىلە رگە يارەدىم بېرىپ، پاناھكىلار بولسۇن! 39 ئەمدى مەن ئۆزۈمۈ، پەقەت مەنلا «شۇ» دۇرمەن، ماڭا ھەمراھ ھېچقانداق ئىلاھنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ بىلىگلار. مەن ئۆلتۈرۈپ تىرىلدۈرىمەن، زەخىملەندۈرۈپ ساقايتىمەن، ۋە ھېچكىم مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالمايدۇ. 40 چۈنكى مەن قولۇمنى ئاسمانلارغا كۆتۈرۈپ: ـ «ئەبەد دىگىچە ھاياتىژىرمەن» دەپ ئېيتىپ، 41 چاقانىپ تۇرىدىغان قىلىچىمنى ئىتتىك قىلىمەن، مېنىڭ قولۇم ئادالەتنى قورال قىلىپ تۇتىدۇ، دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالىمەن، مەندىن نەپرەتلەنگۈچىلەرنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇلارغا ياندۇرىمەن! 42 مەن يا ئوقلىرىمنى قان ئىچكۈزۈپ مەست قىلىمەن، مېنىڭ قىلىچىم گۆش يەيدۇ، مەن ئۇلارنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن ئەسىرلەرنىڭ قېنىنى، دۈشمەننىڭ سەردارلىرىنىڭ باشلىرىنى يەپ-ئىچىدىغان قىلىمەن».

43 ئەي ئەللەر، ئۆنىڭ خەلقى بىلەن بىللە شادلىنىڭلار، چۈنكى ئۇ ئۆز بەندىلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئالىدۇ، ئۆز دۈشمەنلىرىگە قىساس ياندۇرىدۇ، ئۆز زېمىنى بىلەن خەلقى ئۈچۈن كەچۈرۈم- كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىدۇ». 44 ئەمدى مۇسا بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا كېلىپ بۇ ھەزەنلىنىڭ بارلىق سۆزلىرىنى خەلقىنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بەردى. 45 ئاندىن مۇسا بۇ ھەمە سۆزلەرنى بارلىق ئىسرائىل ئالدىدا ئاخىرلاشتۇرۇپ 46 ئۇلارغا سۆز قىلىپ: «مەن بۈگۈن ئوتتۇرا گاللاردا سىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇپ گۇۋاھلىق بە رگەن بۇ بارلىق سۆزلە رگە كۆڭۈل بۇلۇڭلار، سىلە بۇلارنى بالىلىرىڭلارغا تاپىلاپ: «بۇ قانۇننىڭ ھەمە سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» دەپ ۋىيۇشۇڭلار كېرەك. 47 چۈنكى بۇ سۆز سىلە رگە مۇناسىۋەتسىز، قۇرۇق سۆز ئەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ ھاياتىگىلاردۇر! سىلە ر ئۇ زېمىننى ئىگىلەشكە ئىئوردان دەريا سىدىن ئوتىسىلە ر، ئۇنىڭىدىن كېپىن ئۇ زېمىندا بۇ سۆز ئارقىلىق ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسىلە ر» ـ دېدى. 48 يەنە شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 49 سەن ئۇشبۇ ئابارىم تېغىغا، يەنى يېرىخونىڭ ئۇتىتۇرىدىكى، موئابنىڭ زېمىنىدىكى نېبو تېغىغا چىققىن ۋە شۇ يەردە مەن ئىسرائىللارغا ئۆز تەۋەلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىدىغان قاناننىڭ زېمىنىنى كۆرگىن. 50 ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن ھور تېغىدا ئۆلۈپ ئۆز خەلقلىرىگە قوشۇلغاندەك، سەنمۇ چىقىدىغان شۇ تاغدا ئۆلۈپ خەلقلىرىگە قوشۇلغىن؛ 51 چۈنكى سىلە ر زىن چۆلىدىكى مەريابا-قادەشنىڭ سۈلىرىنىڭ يېنىغا بارغانلا، ئىككىگىلار ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماڭا ۋاپاسىزلىق كۆرسىتىپ، ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مېنى «مۇقەددەس» دەپ ھۆرمەتلىمىدىگىلار. 52 شۇڭا سەن ئىسرائىللارغا بېرىدىغان شۇ زېمىننى ئۆدۈلۈ ئۆگلا كۆرىسەن، لېكىن ئۆنىڭغا كىرەلەيسەن.

33

خۇدانىڭ ئادەمى بولغان مۇسانىڭ ئۆلۈمىدىن ئىلگىرى ئىسرائىللارنى بەرىكەتلەشكە تىلگەن بەخت-تىلەكلىرى مۇنۇلار: ـ 2 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار ئۆزى سىناي

تېغدىن كېلىپ، سېئىردىن چىقىپ [ئىسرائىل] ئۆستىگە پارلىدى؛ پاران تېغىدىن پەيدا بولۇپ چاقنىدى، ئۇ تۆزمەنلىگەن مۇقەددەسلەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ كەلدى؛ ئوڭ قولىدىن ئىسرائىلغا ئاتالغان ئوتلۇق بىر قانۇن چىقتى. **3** دەرھەقىقەت، ئۇ خەلقنى سۆيىدۇ؛ سېنىڭ بارلىق مۇقەددەسىس بەندىلىرىڭ قولۇڭدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئايىغىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ، سۆزلىرىڭگە مۇيەسسەر بولىدۇ. **4** مۇسا بىزگە بىر قانۇن يېرۇپ، يۇنى ياقۇپنىڭ جاماەتىگە مىراس قىلىپ بەردى؛ **5** خەلقنىڭ سەردارلىرى جەم بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرى بىر يەرگە يىغىلغاندا، ئۇ يەرشۇرۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا پادىشاھدەك بولدى. **6** «رۇبەن بولسا، ئادەملىرى ئۆلۈپ كەتمەي، ھايات تۇرسۇن؛ ئۇنىڭ ئادەملىرى ئاز بولمىسۇن».

7 [مۇسا]نىڭ يەھۇدا توغرىسىدا تىلىگەن بەختى مۇنداق: ـ «يەھۇدانىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇنى ئۆز خەلقىگە قوبۇل قىلدۇرغايسەن؛ ئۇنىڭ قوللىرى ئۇلار ئۈچۈن كۈرەش قىلسۇن، ئەمدى ئۆزىنى ئۇ زۇگۇچىلە رگە قارشى ئۇرۇشقا ئۇنىڭغا مەددەت بولغايسەن». **8** ئۇ لاۋىي توغرىسىدا مۇنداق دېدى: ـ «سېنىڭ ئۇرىم ۋە ئۇممىم ئاشلىرىڭ سېنىڭ بۇ مۇقەددەسىس بەندە گىگە تاپشۇرۇلغان؛ سەن ئۇنى ماسساھدا سىنىدىڭ، مەرىباھنىڭ سۇلىرىنىڭ يېنىدا ئۇنىڭ بىلەن تالاشتىڭ. **9** ئۇ ئۆز ئاتا-ئانىسى توغرىسىدا: «ئۇلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايمەن»، دەپ ئېيتتى، ئۇز قېرىنداشلىرىنىڭ ھېچ يۈزىنى قىلماي، ئۇز بالىلىرىنىمۇ تونۇشنى خالىماي، بەلكى سېنىڭ سۆزۈڭگە ئەمەل قىلىپ، ئەھدەڭنى چىڭ تۇتتى. **10** مانا، [لاۋىيلار] ياقۇپقا ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگىتىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلغا قانۇنۇڭنى ئۆگىتىدۇ؛ ئۇلار دىمىغىڭغا خۇشۇينى سۇنىدۇ، قۇربانگاھىڭغا پۈتۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈرىدۇ. **11** ئى پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ ئەئەللۇقاتىنى بەركەتلىگەيسەن، ئۇنىڭ قوللىرىنىڭ ئەجرى سېنى خۇش قىلغۇدەك بولغاي، ئۇنىڭغا قارشى چىققانلار ۋە ئۇنىڭدىن نەپرەتلەنگەنلەر بولسا، ئۇلارنى قوپالمىغۇدەك ھالدا بەللىرىنى سۇندۇرغايسەن!» **12** ئۇ بىنيامىن توغرىسىدا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ سۆيگىنى بولسا، ئۇ ئۇنىڭ يېنىدا بىخەتەر ماكان قىلىدۇ، پەرۋەردىگار سايە بولۇپ پۈتۈن كۈن ئۇنى ساقلايدۇ، ئۇ ئۇنى مۇرىسى ئوتتۇرىسىدا ماكانلاشتۇرىدۇ» **13** يۈسۇپ توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئۇنىڭ زېمىنى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەركەتلىك بولغاي! ئاسمانلارنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى بىلەن، شەبنەم بىلەن، يەر تېگىدىكى نېمەتلىرى بىلەن، **14** كۈندىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل مەھسۇلاتلىرى بىلەن، ئايدىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل نېمەتلىرى بىلەن، **15** قەدىمكى تاغلارنىڭ ئالىي نېمەتلىرى بىلەن، مەڭگۈلۈك دۆگلەرنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى بىلەن، **16** يەرنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلىرى بىلەن، ئازغانلىقتا تۇرغۇچى زاتنىڭ شاپائىتى بىلەن بەركەتلەنسۇن! يۈلارنىڭ ھەممىسى يۈسۇپنىڭ بېشىغا، يەنى ئۇز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىلغانلىرىڭ چوققىسىغا چۈشسۇن. **17** ئۇنىڭ ھەيۋىسى ئۇز بۇقىسىنىڭ تۇنجىسىدەك كەتۈر؛ ئۇنىڭ مۇڭگۈزلىرى ياۋا كالىنىڭ مۇڭگۈزلىرىدەك كەتۈر، ئۇلار بىلەن ئۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ھەممىسىنى بىراقلا يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ئۈسىدۇ. مانا ئەفرائىمنىڭ تۈمەنلىگەن ئادەملىرى، مانا سىسەھنىڭ مىڭلىغان ئادەملىرى شۇنداق بولىدۇ». **18** زەبۇلۇن توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئەي زەبۇلۇن، سەن چىقىنىڭدا شادلانغىن؛ ئەي سەن ئىسساكار، ئۇز چېدىرلىرىڭدا خۇش بولغىن! **19** مانا ئۇلار خەلقلەرنى تاغقا چاقىرىدۇ، شۇ يەردە ئۇلار ھەققانىيلىقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى سۇنىدۇ، چۈنكى ئۇلار دېڭىزدىكى مول دۇلەتلەرنى، قۇمغا كۆمۈلگەن گۆھەرلەرنى سۈمۈرۈپ ئۇلارغا مۇيەسسەر بولىدۇ». **20** گاد توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «گادنىڭ زېمىنىنى كېڭەيتكۈچىگە بەخت-بەركەت بولغاي؛ گاد بولسا چىشى شىردەك ئولتۇراقلاشتى، ئۇ بىلەك ھەم باش تېرىسىنى تىتما-تىتما قىلۋېتىدۇ؛ **21** شۇيەردە ئۇ ئەڭ ئېسىل نېسىۋىنى تاللۋالدى، چۈنكى شۇيەردىمۇ ئۇ ھۆكۈم بېكىتكۈچىنىڭ ئۈلۈشى بولغان جاي ساقلاقلىقتۇر؛ ئۇ خەلقنىڭ سەردارلىرى بىلەن كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن بىرگە پەرۋەردىگارنىڭ ئادالىتى بىلەن ھۆكۈملىرىنى يۈرگۈزدى». **22** دان توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «دان بولسا ياش بىر شىردۇر؛ ئۇ باشاندىن تاقلاپ ئۇتىدۇ». **23** نافتالى توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئەي نافتالى، ئىلتىپاتقا ۋەيزىغانسەن، پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلگەن بەخت-بەركەتكە تولۇپ، مەغرىپ بىلەن جەنۇبنى ئۈزۈۋىگە مۇلۇك قىلىپ ئىگىلەيسەن». **24** ئاشىر توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئاشىر ئوغۇللار بىلەن بەركەتلىنىدۇ، ئۇ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ئىلتىپات كۆرسۈن، پۇتى مايغا چىلانسۇن. **25** دەرۋازا بالداقلىرىڭ تۇمۇر بىلەن مىستىن بولىدۇ، كۆزلىرىڭ قاناتقا بولسا، كۈچ ۋەكۈۋ شۇنىڭغا مۇۋاپىق تەڭ بولىدۇ». **26** «ـ ئەي يەشۇرۇن، تەڭرىڭدەك باشقا ھېچكىم يوقتۇر؛ ئۇ ساڭا يارىدەمگە ئاسمانلار ئۈستىگە، زور ھەيۋىسى بىلەن بۇلۇتلارنىڭ ئۈستىگە مىنىپ كېلىدۇ. **27** ئەزەلدىي خۇدا سېنىڭ باشپاناھىڭدۇر، ئاستىڭدا ئەبەدىي بىلە كلەر تۇرىدۇ. ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدىن دۈشمەننى ھەيدەپ: ـ «ئۇلارنى ھالاك قىلغىن!» دەپ [ساڭا] يېرۇيدۇ. **28** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاشلىق بىلەن يېڭى شاراب مول بولغان بىر زېمىنىدا تۇرۇپ، يالغۇز ئامان-ئېسەن ماكان تۇتىدۇ، ياقۇپنىڭ بۇلىقى ئوخشاشلا ئامان-ئېسەن بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاسمانلىرىڭ شەبنەم تېمىتىپ تۇرىدۇ. **29** بەختلىكسەن، ئى ئىسرائىل! سەندەك پەرۋەردىگارنىڭ ئۇزى قۇتقۇزغان خەلقتىن يەنە كىم بار؟ ئۇ بولسا سېنىڭ مەددەتكار قالقىنىڭ، ھەيۋەتلىك قىلىچىڭدۇر! سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ ساڭا زەئىپلىشىپ يېسۇنىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدا دەسسەپ ماڭىسەن».

34

ئاندىن مۇسا موئابنىڭ تۈزلە گىلىكلىرىدىن چىقىپ نېبو تېغىنىڭ ئۈستىگە، يەنى يېرىخونىڭ ئۈتتۇرىسىدىكى پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقتى. شۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پۈتكۈل زېمىنى كۆرسەتتى؛ گىلئادتىن دانغىچە، **2** پۈتكۈل نافتالى بىلەن ئەفرائىم ۋە مانا سسەھنىڭ زېمىنى، يەھۇدانىڭ پۈتكۈل زېمىنى بىلەن قوشۇپ مەغرىبتىكى دېڭىزغىچە، **3** جەنۇبتىكى نەگەۋ زېمىنى، «خورما شەھىرى» دەپ ئاتالغان يېرىخو ۋادىسىدىكى تۈزلە گىلىكنى زوئار شەھىرىگە قەدەر، ھەممىنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. **4** ئاندىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «مەن قەسەم قىلىپ: «بۇ زېمىنى سېنىڭ نەسىلىڭگە بېرىمەن» دەپ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىن مانا مۇشۇدۇر. ئەمدى ساڭا ئۇنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرۈشكە نېسىپ قىلدىم، لېكىن سەن شۇ يەر گە ئۆتۈپ كىرەلمەيسەن» دېدى. **5** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا شۇ يەردە، يەنى موئابنىڭ زېمىنىدا ۋاپات بولدى. **6** ئۇ ئۇنى موئابنىڭ زېمىنىدىكى تاغ جىلغىسىدا، بەيت-پېئورنىڭ ئۈستىدىكى دەپنە قىلدى؛ ئۇنىڭ قەبرىسىنىڭ قەبەردە ئىگەنلىكىنى ھۇگۇنگىچە ھېچكىم بىلمەيدۇ. **7** مۇسا ۋاپات بولغان ۋاقىتتا بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىرگەندى، لېكىن كۆزلىرى ھېچ تورلاشمىغان ۋە ماغدۇرىدىن ھېچ كەتمىگەندى. **8** ئىسرائىللار مۇسا ئۈچۈن موئابدىكى تۈزلە گىلىكتە ئوتتۇز كۈنگىچە ماتەم تۇتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغلايدىغان كۈنلەر تۈگىگەندى. **9** مۇسا قوللىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويغاچقا، نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا دانالىق بىر رۇھىچى روھ بىلەن تولغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. **10** مۇسادىن كېيىن ئۇنىڭدەك پەرۋەردىگار بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلەشكەن ئىككىنچى بىر پەيغەمبەر ئىسرائىل ئىچىدە چىقمىدى؛ **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى مىسىر زېمىنغا ئەۋەتىشى بىلەن ئۇ شۇ يەردە پىرەۋۇنغا، ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە پۈتكۈل زېمىنىدىكىلەر ئالدىدا كۆرسەتكەن ھەممە مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلە رگە، **12** ئايان قىلىنغان شۇ بارلىق ئۇلۇغ قۇدرەتكە ۋە مۇسانىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن بارلىق دەھشەتلىك ھەيۋىسىگە تەڭ تۇرغۇدەك ھېچقانداق ئادەم چىقمىدى.

یەشۇئا

1 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ خىزمەتكارى، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ۋاپات بولدى. ئەمدى سەن قوزغىلىپ، بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىنى باشلاپ ئىئوردان دەرياسىدن ئۆتۈپ، مەن ئۇلارغا، يەنى ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرگىن. **3** مەن مۇساغا ئېيتقىنىمدەك، پۇتۇڭلارنىڭ تاپىنى قەيەر رگە تەككەن بولسا، شۇ جايىنى سىلە رگە بەردىم؛ **4** چېگرا كالار چۆل-باياۋاندىن تارتىپ لۇتانغىچە، ھىتتىيلارنىڭ زېمىنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ، ئەفرات دەرياسىدىن كۈن پېتىشتىكى ئوتتۇرا دېگۈزغىچە بولىدۇ. **5** سېنىڭ بارلىق ھايات كۈنلىرىڭدە ھېچكىم ساڭا قارشى تۇرالمايدۇ. مەن تۇرۇم مۇسا بىلەن بىللە بولغانىدەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيمەن. **6** سەن جۇرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى سەن بۇ خەلقنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا مىراسخور قىلىپ ئىگىلىتىسەن. **7** مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ساڭا يۈرگۈزگەن بارلىق قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا كۈزگۈل بۆلۈپ، قەتئىي جۇرئەتلىك ۋە تولىمۇ قەيسەر بولغىن، سەن قەيەر رگىلا بارساڭ ئىشلىرىڭ غەلىبىلىك بولۇشى ئۈچۈن ئۆنگىدىن يا ئولۇڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمە؛ **8** بۇ قانۇن كىتابىنى ئۆز ئاغزىڭدىن نېرى قىلماي، ئۆنىڭ ئىچىدە پۈتۈلگەنلىك ھەممىسىنى ئۆتۈپ، ئۆنى كېچە-كۈندۈز زىكىر قىلىپ ئويلا؛ شۇنداق قىلساڭ يولىرىڭدا غەلىبىلىك بولۇپ، ئۆزۈڭ رونىاق تاپىسەن. **9** مانا ساڭا: ـ جۇرئەتلىك ۋە قەيسەر بول، دەپ ئېيرۇغاندىمغۇ؟ شۇڭا ھېچ ۋەھىمگە چۈشمە، يۈرە كىسز بولما؛ چۈنكى قەيەر رگە بارساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بىلەن بەرگىدۇر. **10** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا خەلقنىڭ باشلىرىغا ئېيرۇپ: ـ **11** سىلەر چېدىرگاھتىن ئۆتۈپ خەلقەنە: ـ ئۆز ئۇكالار ئۈچۈن ئوزۇق-تۈلۈك تەييار قىلىڭلار، چۈنكى ئۈچ كۈن توشقاندا سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن كىرىسىلەر، ـ دە كالار، دېدى. **12** يەشۇئا رۇبېنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا سىسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە سۆز قىلىپ: ـ **13** خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسانىڭ سىلە رگە ئېيرۇپ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئارامىلىق ئاتا قىلىپ بۇ زېمىنى سىلە رگە بە رگەن، دەپ ئېيتقىنىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. **14** خوتۇن بالا-چاقا كالار ۋە چارپايلىرىڭلار مۇسا ئۆزى سىلە رگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى زېمىندا قالسۇن، لېكىن ئارا كالاردا قانچىلىك باتۇر پالۋان بولسا كالار، سىلەر ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا سەپتە تۇرۇپ ئۇلارغا ياردەم بېرىپ جەڭ قىلىڭلار، تاكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلە رگە ئاتا قىلغىنىغا ئوخشاش ئارام ئاتا قىلىپ، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۇ ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنى ئىگىلەتگۈچە شۇنداق قىلىڭلار. ئاندىن سىلەر تەۋەلىكىڭلار بولغان زېمىنى، يەنى خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسا سىلە رگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى بۇ زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. **16** ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن بەرگە ئەمر قىلغانىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز، سەن بىزنى قەيەر رگە ئەۋەتسەڭ، شۇ يەر رگە بارىمىز. **17** بىز ھەممە ئىشتا مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىمىزدەك ساڭا قۇلاق سالىمىز؛ بىردىنبىر تىلىكىمىز، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغانىدەك سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولغاي! **18** كىمكى سېنىڭ ئەمرىڭگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سەن بەرگە ئېيرۇغان ھەرقانداق سۆزلىرىڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۆلتۈرۈلىدۇ! سەن پەقەتلا جۇرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، ـ دېدى.

2 ئاندىن كېيىن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىككى چارلىغۇچىنى شىتتىمدىن ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر بېرىپ ئۇ زېمىنى، بولۇپمۇ يېرىخو شەھىرىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەر رگە بېرىپ، راھاب ئاتلىق بىر پاھىشىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ قوندى. **2** لېكىن بىرسى كېلىپ يېرىخو پادىشاھىغا: ـ بۈگۈن كېچە ئىسرائىللاردىن بىرنەچچە كىشى بۇ زېمىنى چارلىغىلى كەپتۇ، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يېرىخو پادىشاھى راھابنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سېنىڭ قېشىڭغا كېلىپ، ۋېۋىڭگە كىرگەن شۇ كىشىلەرنى بەرگە تاپشۇرۇپ بە رگىن، چۈنكى ئۇلار بۇ زېمىننىڭ ھەر يېرىنى پايلىغىلى كەپتۇ، ـ دېدى. **4** لېكىن ئۇ ئايال ئۇ ئىككى كىشىنى ئېلىپ چىقىپ يوشۇرۇپ قويغاندى؛ ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ دەرۋەقە بۇ كىشىلەر مېنىڭ قېشىمغا كەلدى، لېكىن مەن ئۇلارنىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنى بىلمىدىم؛ **5** قاراڭغۇ چۈشۈپ، قوۋۇقنى ئېتىدىغان ۋاقىت كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئادەملەر چىقىپ كەتتى. مەن ئۇلارنىڭ قەيە رگە كەتكىنىنى بىلمەيمەن. ئۇلارنى تېزدىن قوغلىساڭلار، چوقۇم يېتىشۋالىسىلەر، ـ دېدى. **6** لېكىن ئۇ ئايال ئۇلارنى ئۆگزىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆگزىنىڭ ئۈستىدە رەتلەپ يېيىپ قويغان زىغىر پاخالىلىرىنىڭ ئاستىغا يوشۇرۇپ قويغاندى. **7** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئىزدەپ قوغلىغۇچىلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ يولى بىلەن چىقىپ دەريا كېچىكلىرىگىچە قوغلاپ باردى. ئۇلارنى قوغلىغۇچىلار شەھەردىن چىقىشى بىلەنلا، شەھەرنىڭ قوۋۇقى تاقالدى. **8** شۇ ۋاقىتتا، ئۇ ئىككىيلەن تېخى ئۇخلاشقا ياتمىغاندى، راھاب ئۆگزىگە چىقىپ ئۇلارنىڭ قېشىغا بېرىپ **9** ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بە رگەنلىكىنى، شۇنداقلا سىلەردىن بولغان ۋەھىمە كالار بىزلە رگە چۈشۈپ، بۇ زېمىندىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا ھالدىن كېتەي دېگىنىنى بىلمەن؛ **10** چۈنكى بىز سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىڭلاردا قىزىل دېڭىزنى قوروۇتقانلىقىنى، شۇنداقلا سىلەرنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى سىھون بىلەن ئوگنى قانداق قىلغانلىقىڭلارنى، ئۇلارنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىڭلارنى ئاڭلىدۇق. **11** بۇنى ئاڭلاپ يۈرىكىمىز سۇ بولۇپ، سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن ھەرقايسىمىزنىڭ روھى چىقىپ كەتتى. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا يۇقىرىدا، ئاسمانلارنىڭ ھەمدە ئۆۋەندە يەرنىڭ خۇداسىدۇر. **12** ئەمدى سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، مەن سىلە رگە كۆرسەتكەن ھەممىتىم ئۈچۈن سىلەرمۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتىگە ھەممەت قىلىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ماڭا قەسەم قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاتا-ئانامنى، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرىمنى ۋە ئۇلارغا تەۋە بارلىقىغا چېقىلماسلىقىڭلار، جىنىمىزنى تىرىك قالدۇرۇپ، ئۇلارمىدىن قۇتقۇزۇشۇڭلار توغرىسىدا ماڭا بىر كاپالەت بەلگىسىنى بېرىڭلار، ـ دېدى. **14** ئىككىيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويمىساڭ، سىلەر جىنىڭلاردىن ئايرىلىساڭلار، بىزمۇ جىنىمىزدىن ئايرىلغايمىز! شۇنىڭدەك شۇنداق بولىدۇ كى، پەرۋەردىگار بەرگە بۇ زېمىنى ئىگە قىلغۇزغاندا، بىز جەزمەن سىلە رگە مېھرىبانلارچە ۋە سەممىي مۇئامىلىدە بولىمىز، دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئايال ئۇلارنى پەنجىرىدىن بىر تانا بىلەن چۈشۈرۈپ قويدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شەھەرنىڭ سېپىلىدا بولۇپ، ئۇ سېپىلنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى). **16** ئايال ئۇ ئىككىسىگە: ـ قوغلىغۇچىلار سىلە رگە ئۇچراپ قالماسلىقى ئۈچۈن، تاغقا چېقىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن يوشۇرۇنۇپ تۇرۇڭلار، قوغلىغۇچىلار شەھەر رگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئاندىن سىلەر ئۆز يولۇڭلارغا ماڭساڭلار بولىدۇ، ـ دېدى. **17** ئىككىسى ئايالغا: ـ ئە گەر سەن بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلمىساڭ، سەن بەرگە قىلغۇزغان قەسەمدىن خالاس بولىمىز: ـ **18** مانا، بىز زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن بىزنى چۈشۈرۈشكە ئىشلەتكەن بۇ قىزىل تانىنى پەنجىرىگە باغلاپ قويغىن؛ ئاندىن ئاتا-ئانا كۈنى، ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىڭنى، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ بارلىق جەمەتىدىكىلەرنى ۋېۋىڭگە، ئۆز ئۇكالار يىغىپ جەم قىلغىن. **19** شۇنداق بولىدۇ كى، ۋېۋىڭنىڭ ئىشىكىلىرىدىن تاشقىرىغا چىققان ھەر كىمنىڭ قېنى ئۆز بېشىدا بولىدۇ؛ بىز ئۇنىڭغا مەسئۇل ئەمەسمىز؛ لېكىن بىراۋ ۋېۋىڭدە سەن بىلەن بىللە بولغان بىرسىنىڭ ئۈستىگە قول سالسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ بېشىمىزغا چۈشكەي! **20** ئە گەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويمىساڭ، سەن بەرگە قىلغۇزغان بۇ قەسەمدىن خالاس بولىمىز، ـ دېدى. **21** راھاب جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەرنىڭ دېگىنىڭلەردەك بولسۇن دەپ، ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى. ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، ئايال پەنجىرىگە ئۇ قىزىل تانىنى باغلاپ قويدى. **22** ئۇ ئىككىسى ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تاغقا چېقىپ، قوغلىغۇچىلار [شەھەر رگە] قايتىپ كەتكۈچە ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردى. قوغلىغۇچىلار يول بويىدىكى ھەممە يەرنى ئىزدەپمۇ ئۇلارنى تاپالمىدى. **23** ئاندىن بۇ ئىككىسى تاغدىن چۈشۈپ، قايتىپ ماڭدى؛ ئۇلار دەريادىن ئۆتۈپ، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن كەچۈرگەنلەرنى

هەممىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. **24** ئۇلار يەشۇئاغا: ـ پەرۋەردىگار دەرۋەقە بارلىق زېمىنى قولىمىزغا تاپشۇردى؛ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ قۇيەيلىرىمىزدىن روھى چىقىپ كەتتى، ـ دېدى.

3

يەشۇئا ئەتىسى تاڭ سەھەردە تۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن شىتتىمدىن ئايرىلىپ ئىئوردان دەرياسىغا كەلدى؛ ئۇلار دەريادىن ئۆتۈشكىچە شۇ يەردە بارگاھ تىكىپ تۇردى. **2** ئۈچ كۈن توشۇپ، سەردارلار چېدىرگاھتىن ئۆتۈپ، **3** خەلققە ئەمر قىلىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، يەنى لاۋىيلارنىڭ ئۇنى كۆتۈرۈپ ماڭغىنىنى كۆرگەن ھامان، تۇرغان ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىڭلار. **4** لېكىن ئۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىڭلاردا ئىككى مىڭ گەز ئارىلىق قالسۇن؛ قايسى يول بىلەن ماڭىدىغانلىقىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يېقىنلاشمىڭلار؛ چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مۇشۇ يول بىلەن مېڭىپ باقمىغانسىلەر، ـ دېدى. **5** يەشۇئا خەلققە: ـ تۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىڭلار، چۈنكى ئەتە پەرۋەردىگار ئارا ئاردا مۆجىزە- كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، ـ دېدى. **6** ئاندىن يەشۇئا كاھىنلارغا: ـ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ خەلقنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار، دەپ ۋېرىۋۇدى، ئۇلار ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى. **7** پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ ھەممە ئىسرائىلنىڭ مېنىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغىنىمدەك، سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن بۈگۈندىن ئېتىبارەن سېنى ئۇلارنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلىمەن. **8** ئەمدى سەن ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كاھىنلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنىڭ ۋېيغا يېتىپ كەلگەندە، ئىئوردان دەرياسى ئىچىدە تۇرۇڭلار، ـ دېگىن، ـ دېدى. **9** يەشۇئا ئىسرائىلارغا: ـ بۇ يالقا كېلىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، دېدى. **10** ئاندىن يەشۇئا: ـ مانا، سىلەر شۇ ئىش ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھايات تەڭرىنىڭ ئارا ئاردا ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قاناننىيلار، پەرىززىيلار، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنى ھەيدۋېتىدىغانلىقىنى بىلىسىلەر ـ پۈتكۈل يەر-زېمىنىنىڭ ئىگىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسى ئىچىدىن ئۆتكۈزۈلىدۇ. **12** ئەمدى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللاڭلار، ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن بولسۇن؛ **13** شۇنداق بولىدۇكى، پۈتكۈل يەر-زېمىنىنىڭ ئىگىسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ تاپىنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىگە تەگكەندە، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى، يەنى باش ئېقىندىن ئېقىپ كەلگەن سۈلار ئۈزۈپ تاشلىنىپ، دەريا كۆتۈرۈلۈپ دۆڭ بولىدۇ، ـ دېدى. **14** ئەمدى شۇنداق بولىدىكى، خەلق چېدىرلىرىدىن چىقىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەكچى بولغاندا، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ **15** ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگۈچىلەر ئىئوردان دەرياسىغا يېتىپ كېلىپ، پۈتلىرى سۈغا تېگىشى بىلەنلا (ئورما ۋاقىتدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى دەريانىڭ ئىككى قىرغىقىدىن تېشىپ چىقىدۇ)، **16** يۇقىرى ئېقىندىكى سۈلار خېلى يىراقتىلا، زارەتاننىڭ يېنىدىكى ئادەم شەھىرىنىڭ يېنىدا توختاپ، دۆڭ بولدى؛ ئاراباھ تۈزلە ئۆلكىسى ۋېيدىكى دېڭىزغا، يەنى «شور دېڭىزى»غا ئېقىپ چۈشۈۋاتقان كىچىنىكى ئېقىمى ئۈزۈلۈپ قالدى، خەلق بولسا يېرىخو شەھىرىنىڭ ئۆدەۋلىدىن [دەريادىن] ئۆتۈپ ماڭدى. **17** پۈتكۈل ئىسرائىل قۇرۇق يەرنى دەسسەپ، بارلىق خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن پۈتۈنلەي ئۆتۈپ بولغۇچىلىك، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇرۇق يەردە مەزمۇت تۇردى.

4

پۈتكۈل خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ **2** خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللىغىن، ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەم بولسۇن، **3** ئۇلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، كاھىنلارنىڭ پۈتلىرى مەزمۇت تۇرغان جايدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، ئۇلارنى كۆتۈرۈپ كېلىپ ئۆزۈڭلار بۇگۈن كېچە بارگاھ تىكىدىغان يەر گە قويۇڭلار، دېگىن، دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى، يەنى ئىسرائىللار ئارىسىدىن تاللىغان ئون ئىككى كىشىنى چاقىردى؛ **5** ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانىغا ماس ھالدا بىردىن تاشنى ئېلىپ مۇرە گۈلە رگە قويۇڭلار. **6** چۈنكى بۇ ئارا ئاردا بىر ئەسلەتمە-بەلگە بولىدۇ؛ كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلار: ـ بۇ تاشلارنىڭ سىلە رگە نېمە ئەھمىيىتى بار؟ ـ دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇلارغا: ـ **7** ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ئۆزۈپ قويۇلدى؛ [ئەھدە ساندۇقى] ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتتۇرىلىگەندە ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈلىرى ئۆزۈپ قويۇلدى؛ شۇڭا بۇ تاشلار ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بىر ئەسلەتمە-بەلگە بولىدۇ، ـ دەپ جاۋاپ بېرىسىلەر. **8** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار يەشۇئا ئۇلارغا بۇيرۇغاندەك قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا قىلغان ئەمرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ سانىغا مۇۋاپىق ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، قونىدىغان جايغا كۆتۈرۈپ بېرىپ، شۇ يەردە قويۇپ قويدى. **9** بۇنىڭدىن باشقا يەشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ پۈتلىرى مۇستەھكەم تۇرغان جايدا ئون ئىككى تاشنى تىكلەپ قويدى. بۇ تاشلار بولسا بۈگۈنگىچە شۇ يەردە تۇردۇ. **10** پەرۋەردىگار يەشۇئاغا خەلققە ئېيتىشقا تاپىلىغان بارلىق ئىشلار ئورۇنلانغۇچىلىك، يەنى مۇسا ئەسلىدە يەشۇئاغا بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسى بەجا كەلتۈرۈلگۈچە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ تۇردى. خەلق شۇ يەردىن تېزدىن ئۆتۈۋاتاتتى. **11** شۇنداق بولدىكى، بارلىق خەلق تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ [ئەھدە] ساندۇقى بىلەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتتى. **12** رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرمۇ مۇساىنىڭ ئۇلارغا بۇيرۇغىنىدەك سەپتە تۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتتى. **13** جەمئىي بولۇپ قىرىق مىڭچە قوراللانغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ، يېرىخو تۈزلە گۈلكىرىگە كېلىپ، جەڭ قىلىشقا تەييار تۇردى. **14** ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار يەشۇئانى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە مۇسادىن قورققاندەك ئۇنىڭدىن قورقتى. **15** پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ **16** ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: ـ ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ بۇيرۇغىن، دېدى. **17** شۇڭا يەشۇئا كاھىنلارغا: ـ ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **18** شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، پۈتلىرىنىڭ تاپىنى قۇرۇقلۇقنى دەسسىشى بىلەنلا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى يەنە ئۆز جايىغا قايتىپ كېلىپ، ئاۋۋالقىدەك ئىككى قىرغىقىغچە تېشىپ ئېقىشقا باشلىدى. **19** خەلق بولسا بىرىنچى ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتتۇرىپ، يېرىخونىڭ شەرقىنىڭ ئەڭ چېت تەرىپىدىكى گىلگالغا كېلىپ چېدىرگاھ تىكتى. **20** ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئالغاچ كەلگەن ئون ئىككى تاشنى بولسا، يەشۇئا ئۇلارنى گىلگالدا تىكلەپ قويدى؛ **21** ئاندىن ئىسرائىللارغا: ـ كېيىن بالىلىرىڭلار ئۆز ئاتىلىرىدىن: ـ بۇ تاشلارنىڭ نېمە، دەپ سورىسا، **22** سىلەر بالىلىرىڭلارغا مۇنداق ئۇقتۇرۇپ قويۇڭلار: ـ «ئىسرائىل ئىلگىرى قۇرۇق يەرنى دەسسەپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتتىكەندى؛ **23** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بىز قىزىل دېڭىزدىن ئوتتىكۈچە ئالدىمىزدا ئۇنىڭ سۈلىرىنى قۇرۇقلۇپ يە رگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئوتتىكۈچە ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنى قۇرۇقلۇپ بەردى؛ **24** يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ قولىنىڭ قانچىلىك كۈچلۈكلۈكىنى بىلسۇن، شۇنداقلا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن ھەمىشە قورقۇشۇڭلار ئۈچۈن ئۇ شۇنداق قىلدى» ـ دېدى.

5

شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى بىلەن دېڭىزنىڭ يېنىدىكى قاناننىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار ئوتتۇپ كەتكۈچە ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ئىئوردان سۈلىرىنى قاندىق قۇرۇقتۇپ بەرگىنىنى ئاڭلىغاندا، يۈرە كلىرى سۇ بولۇپ، ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن ئۇلارنىڭ روھى

چىقاي دەپ قالدى. **2** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ سەن چاقاق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى ئىككىنچى قېتىم خەتنە قىلغىن، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا چاقاق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى «خەتنىلىك دۆگىۋۆكى»دە خەتنە قىلدى. **4** يەشۇئانىڭ ئۆلارنى خەتنە قىلىشىنىڭ سەۋەبى شۇ ئىدىكى، مىسىردىن چىققان جەڭگە يارىغۇدەك ھەممە ئەر كىشىلەر مىسىردىن چىققاندىن كېيىن چۆللۈكتىنىڭ يولىدا ئۆلۈپ تۈگىگەنىدى. **5** چۈنكى مىسىردىن چىققان بارلىق خەلق خەتنە قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن مىسىردىن چىقىپ چۆللۈكتىنىڭ يولىدا يۈرگەن ۋاقىتتا ئىسرائىل تارىخىدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنىسىز قالغانىدى؛ **6** چۈنكى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغان، مىسىردىن چىققان خەلق ئىچىدىكى جەڭگە يارىغۇدەك بارلىق ئەر كىشىلەر تۇلۇپ تۈگىگۈچە ئىسرائىللار قىرىق يىل چۆلدە يۈرگەنىدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ سىلەرنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتنى كۆرگۈچىلەر قىلمايمەن، دەپ قەسەم قىلغانىدى. **7** لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئورنىنى باستۇرغان ئەۋلادلىرى بولسا، يولدا خەتنە قىلىنمىغاچقا، يەشۇئا ئۇزى ئۇلارنى خەتنە قىلدى. **8** بارلىق خەلق خەتنە قىلىنىپ، ساقايغۇچىلىك چېدىرلىرىدا، ئۆز ئورۇنلىرىدىن چىقمايۋاتقاندا، **9** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ بۈگۈن مەن مىسىرنىڭ ئار-نومۇسىنى ئۆستۈڭلاردىن يۇمىلىتىۋەتتىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ جايغا «گىلگال» دەپ نام قويۇلۇپ، تاكى بۈگۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا. **10** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار گىلگالدا چېدىر تىكىپ تۇردى. بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئاخشىمى يېرىخو دىيارىنىڭ تۈزلەڭلىكىدە «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىت»نى ئۆتكۈزدى. **11** «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىتى»نىڭ ئەتىسى ئۇلار شۇ يەرنىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى، جۈملىدىن شۇ كۈنى پېتىر نانلارنى ۋە قوماچلارنى يېدى. **12** ئۇلار شۇ زېمىننىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېگەندىن كېيىن، ئەتىسى «مانا»نىڭ چۈشۈشى توختىدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللارغا ھېچ مانا بولمىدى، شۇ يىلدا ئۇلار قانائان زېمىننىڭ مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى. **13** ئەمما يەشۇئا يېرىخوغا يېقىن كەلگەندە، يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئالدىدا سۈغۈرۈلغان قىلىچنى تۇتۇپ تۇرغان بىر ئادەم تۇراتتى. يەشۇئا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن: ـ سەن بىزنى تەرەپتىمۇ، ياكى دۈشمەنلىرىمىزنى تەرەپتىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **14** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەرداری بولۇپ كەلدىم» ـ دېدى. يەشۇئا يە رگە دۇم يېقىلىپ سەجدە قىلىپ ئۇنىڭغا: ـ رەببىمنىڭ قۇلىغا نېمە تاپشۇرۇقلىرى بار-كىن؟ دەپ سوردى. **15** پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنىنىڭ سەرداری يەشۇئاغا: ـ پۇتۇڭدىكى كەشكىنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان يەر مۇقەددەس جايدۇر، دېۋىدى، يەشۇئا شۇنداق قىلدى.

6 يېرىخو سېپىلىنىڭ قوۋۇق-دەرۋازىلىرى ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن مەھكەم ئېتىلىپ، ھېچكىم چىقالمايتى، ھېچكىم كىرەلمەيتى. **2** پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ مانا، مەن يېرىخو شەھىرىنى، پادىشاھىنى ھەمدە باتۇر جەڭچىلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم. **3** ئەمدى سىلەر، يەنى بارلىق جەڭچىلەر شەھەرنى بىر قېتىم ئايلىنىپ مېڭىڭلار؛ ئالتە كۈنگىچە ھەر كۈنى شۇنداق قىلىڭلار. **4** ھەمدە يەتتە كاھىن ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قوچقار مۈڭگىزىدىن ئېتىلگەن يەتتە بۇرغىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن؛ يەتتىنچى كۈنىگە كەلگەندە سىلەر شەھەرنى يەتتە قېتىم ئايلىنىسىلەر؛ كاھىنلار بۇرغىلارنى چالسۇن. **5** شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار قوچقار بۇرغىلىرى بىلەن سوزۇپ بىر ئاۋاز چىقارغىنىدا، بارلىق كىشىلەر بۇرغىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قاتتىق تەنتەنە قىلىپ توۋلىسۇن؛ يۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ سېپىللىرى تېگىدىن ئۇرۇلۇپ چۈشىدۇ، ھەربىر ئادەم ئالدىغا قاراپ ئېتىلىپ كىرىدۇ، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا كاھىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار، يەتتە كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن، دېدى. **7** ئۇ خەلققە: ـ چىقىپ شەھەرنى ئايلىنىڭلار، قوراللىق لەشكەرلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭسۇن، دېدى. **8** يەشۇئا بۇنى خەلققە يېزىۋغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرۈپ يولىدا ئۇلار ئىكىنچى قېتىم خەتنە قىلغىن، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا چاقاق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى «خەتنىلىك دۆگىۋۆكى»دە خەتنە قىلدى. **4** يەشۇئانىڭ ئۆلارنى خەتنە قىلىشىنىڭ سەۋەبى شۇ ئىدىكى، مىسىردىن چىققان جەڭگە يارىغۇدەك ھەممە ئەر كىشىلەر مىسىردىن چىققاندىن كېيىن چۆللۈكتىنىڭ يولىدا ئۆلۈپ تۈگىگەنىدى. **5** چۈنكى مىسىردىن چىققان بارلىق خەلق خەتنە قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن مىسىردىن چىقىپ چۆللۈكتىنىڭ يولىدا يۈرگەن ۋاقىتتا ئىسرائىل تارىخىدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنىسىز قالغانىدى؛ **6** چۈنكى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغان، مىسىردىن چىققان خەلق ئىچىدىكى جەڭگە يارىغۇدەك بارلىق ئەر كىشىلەر قىرىق يىل چۆلدە يۈرگەنىدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ سىلەرنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتنى كۆرگۈچىلەر قىلمايمەن، دەپ قەسەم قىلغانىدى. **7** لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئورنىنى باستۇرغان ئەۋلادلىرى بولسا، يولدا خەتنە قىلىنمىغاچقا، يەشۇئا ئۇزى ئۇلارنى خەتنە قىلدى. **8** بارلىق خەلق خەتنە قىلىنىپ، ساقايغۇچىلىك چېدىرلىرىدا، ئۆز ئورۇنلىرىدىن چىقمايۋاتقاندا، **9** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ بۈگۈن مەن مىسىرنىڭ ئار-نومۇسىنى ئۆستۈڭلاردىن يۇمىلىتىۋەتتىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ جايغا «گىلگال» دەپ نام قويۇلۇپ، تاكى بۈگۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا. **10** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار گىلگالدا چېدىر تىكىپ تۇردى. بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئاخشىمى يېرىخو دىيارىنىڭ تۈزلەڭلىكىدە «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىتى»نى ئۆتكۈزدى. **11** «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىتى»نىڭ ئەتىسى ئۇلار شۇ يەرنىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى، جۈملىدىن شۇ كۈنى پېتىر نانلارنى ۋە قوماچلارنى يېدى. **12** ئۇلار شۇ زېمىننىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېگەندىن كېيىن، ئەتىسى «مانا»نىڭ چۈشۈشى توختىدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللارغا ھېچ مانا بولمىدى، شۇ يىلدا ئۇلار قانائان زېمىننىڭ مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى. **13** ئەمما يەشۇئا يېرىخوغا يېقىن كەلگەندە، يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئالدىدا سۈغۈرۈلغان قىلىچنى تۇتۇپ تۇرغان بىر ئادەم تۇراتتى. يەشۇئا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن: ـ سەن بىزنى تەرەپتىمۇ، ياكى دۈشمەنلىرىمىزنى تەرەپتىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **14** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەرداری بولۇپ كەلدىم» ـ دېدى. يەشۇئا يە رگە دۇم يېقىلىپ سەجدە قىلىپ ئۇنىڭغا: ـ رەببىمنىڭ قۇلىغا نېمە تاپشۇرۇقلىرى بار-كىن؟ دەپ سوردى. **15** پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنىنىڭ سەرداری يەشۇئاغا: ـ پۇتۇڭدىكى كەشكىنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان يەر مۇقەددەس جايدۇر، دېۋىدى، يەشۇئا شۇنداق قىلدى.

6 يېرىخو سېپىلىنىڭ قوۋۇق-دەرۋازىلىرى ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن مەھكەم ئېتىلىپ، ھېچكىم چىقالمايتى، ھېچكىم كىرەلمەيتى. **2** پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ مانا، مەن يېرىخو شەھىرىنى، پادىشاھىنى ھەمدە باتۇر جەڭچىلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم. **3** ئەمدى سىلەر، يەنى بارلىق جەڭچىلەر شەھەرنى بىر قېتىم ئايلىنىپ مېڭىڭلار؛ ئالتە كۈنگىچە ھەر كۈنى شۇنداق قىلىڭلار. **4** ھەمدە يەتتە كاھىن ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قوچقار مۈڭگىزىدىن ئېتىلگەن يەتتە بۇرغىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن؛ يەتتىنچى كۈنىگە كەلگەندە سىلەر شەھەرنى يەتتە قېتىم ئايلىنىسىلەر؛ كاھىنلار بۇرغىلارنى چالسۇن. **5** شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار قوچقار بۇرغىلىرى بىلەن سوزۇپ بىر ئاۋاز چىقارغىنىدا، بارلىق كىشىلەر بۇرغىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قاتتىق تەنتەنە قىلىپ توۋلىسۇن؛ يۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ سېپىللىرى تېگىدىن ئۇرۇلۇپ چۈشىدۇ، ھەربىر ئادەم ئالدىغا قاراپ ئېتىلىپ كىرىدۇ، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا كاھىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار، يەتتە كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار، دېدى. **7** ئۇ خەلققە: ـ چىقىپ شەھەرنى ئايلىنىڭلار، قوراللىق لەشكەرلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭسۇن، دېدى. **8** يەشۇئا بۇنى خەلققە يېزىۋغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ

7 لېكىن ئىسرائىل «ھارام» نەرسىلەر ئۈستىدە ئىتائەتسىزلىك قىلدى؛ چۈنكى يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان زەراھنىڭ ئەۋرىسى، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان دېگەن كىشى ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئالغاندى. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى. **2** يەشۇئا يېرىخودىن بەيت-ئەلنىڭ شەرق تەرىپىدىكى بەيت-ئاۋەننىڭ يېنىدا بولغان ئايى شەھىرىگە بىرنەچچە ئادەم ئەۋەتىپ تۆۋاندا: ـ ئۇ يە رگە چىقىپ ئۇزىمىنى چارلاپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئادەملەر چىقىپ ئايى زىمىنىنى چارلاپ كەلدى. **3** ئۇلار قايتىپ كېلىپ، يەشۇئاغا: ـ ھەممە خەلقنىڭ ئۇ يە رگە بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىكەن، ئىككى-ئۈچ مىڭچە ئادەم بولسىلا ئايىغا ھۇجۇم قىلىپ [ئۇنى ئىگىلەيدۇ؛] ئۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق كىشىلەر ئاز بولغاچقا، پۈتكۈل خەلقنى ئاۋارە قىلىپ ئۇ يە رگە ئەۋەتمىگىن، ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن خەلقتىن ئۈچ مىڭچە كىشى ئۇ يە رگە چىقتى؛ لېكىن بۇلار ئايىنىڭ ئادەملىرى ئالدىدىن قېچىپ كېتىشتى. **5** ئايىنىڭ ئادەملىرى ئولاردىن ئوتتۇز ئالتىنچە كىشىنى ئۇرۇپ ئولتۇردى؛ قالغانلارنى سېپىل قوۋۇقىنىڭ ئالدىدىن شىبارىمغىچە قوغلاپ بېرىپ، ئۇ يەردىكى داۋاندا ئولارنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدى. ئاندىن خەلقنىڭ يۇرىكى سۇ بولۇپ، قاتتىق سارىسىمگە چۈشتى. **6** يەشۇئا كىيىملىرىنى يىرتىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يە رگە دۇم يېقىلىپ، باشلىرىغا توپىلارنى چېچىپ، ئۇ يەردە كەچ كىرگۈچە يېتىپ قالدى. **7** يەشۇئا: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار، سەن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن، بۇ خەلقنى نېمىشقا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىگە ئوتكۈز دېگەنسەن؟ بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئولتۇرۇۋە رگەن بولساق ۋە يتكەن! **8** ئەي رەببىم! ئىسرائىل ئۇز دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ قاچقان يەردە مەن نېمىمۇ دېيەلەيمەن؟ **9** قانائانىيلار، شۇنداقلا زېمىندا بارلىق تورۇۋاتقانلار بۇنى ئاڭلىسا بىزنى قاپسۇلىپ يەر يۈزىدىن نامىمىزنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ؛ شۇ چاغدا سەن ئۇلۇغ نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن نېمىلەرنى قىلىسەن؟! ـ دېدى. **10** لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئور! ئۆڭدىن قوپ! نېمىشقا شۇنداق دۇم ياتىسەن؟ **11** ئىسرائىل گۇناھ قىلدى! ئولار يەنە مەن ئولارغا تاپىلىغان ئەھدەمگە خىلاپلىق قىلىپ، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئۇغرىلىق قىلىپ، ئالداملىق قىلىپ ھەم ھارام بېكىتىلگەننى ئۆز ماللىرىنىڭ ئارىسىغا تىقىپ قويدى. **12** شۇڭا ئىسرائىللار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايدۇ؛ ئولار ئۆزلىرىنى «ھارام» قىلىپ بېكىتىپ، مۇتلەق يوقىتىلىشقا يۈزلەنگەچكە، دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ ئارقىسىغا قاچىدۇ. ئەگەر سىلەر «ھارام» دەپ بېكىتىلگەننى ئارا ئاڭلاردىن تامامەن يوق قىلمىساڭلار، مۇندىن كېيىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن. **13** ئەمدى سەن ئۇرۇپ خەلقنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ ئولارغا: ـ «ئەتە ئۈچۈن ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىڭلار، چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ ئەي ئىسرائىل، سەندە «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسە باردۇر؛ بۇ ھارام نەرسىنى ئارا ئاڭلاردىن يوق قىلىمغۇچىلىك دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايسىلەر. **14** ئەتە سەھەردە سىلەر قەبىلە بويىچە ھازىر قىلىنىسىلەر؛ شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار بېكىتكەن قەبىلە جەمەمت-جەمەمتى بويىچە بىردىن-بىردىن ئالدىغا كەلسۇن؛ پەرۋەردىگار بېكىتكەن جەمەمت ئائىلە-ئائىلە بويىچە بىردىن-بىردىن ھازىر بولۇپ ئالدىغا كەلسۇن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار بېكىتكەن ئائىلىدىكى ئە رگە كەلەر بىردىن-بىردىن ئالدىغا كېلىپ ھازىر بولسۇن. **15** شۇنداق بولىدۇكى، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىنى ئۆز يېنىدا ساقلىغان كىشى تېپىلغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى ئۈچۈن ھەم شۇنداقلا ئىسرائىل ئىچىدە رەزىللىك سادىر قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق ئەۋە بولغانلار ئوتتا كويدۇرۇلسۇن، ـ دەيدۇ»، دەپ ئېيتقىن». **16** يەشۇئا ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئۈرۈپ ئىسرائىلنى ئالدىغا يېغىپ، قەبىلە-قەبىلىنى ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسى بېكىتىلدى؛ **17** ئۇ يەھۇدانىڭ جەمەمىتىنى ھازىر قىلىۋىدى، زارھىيلار جەمەمتى بېكىتىلدى. ئۇ زارھىيلار جەمەمتىنى ئائىلە-ئائىلە بويىچە ئالدىغا كەلتۈرۈۋىدى، زابدى دېگەن كىشى بېكىتىلدى. **18** زابدى ئۇز ئائىلىسىدىكى ئە رگە كەلەرنى بىردىن-بىردىن ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن زەراھنىڭ ئەۋلادى، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان بېكىتىلدى. **19** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئاقانغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنا شان-شەرەپنى قايتۇرۇپ بېرىپ، [ئۇنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن] قىلغانلىرىڭنى ئىقرار قىلغىن؛ مەندىن ھېچنېمىنى يوشۇرمايسەن، قىلغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. **20** ئاقان يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن دەرۋەقە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ قىلىپ، مۇنداق-مۇنداق قىلدىم: **21** مەن ئولجىنىڭ ئارىسىدىن شىناردا چىققان چىرايلىق بىر تونغا، ئىككى يۈز شە كەل كۈمۈش، ئەللىك شە كەل ئېغىرلىقتىكى ئالتۇن تاختىغا كۆزۈم قىزىپ ئولارنى ئېلىۋالدىم. مانا، بۇ نەرسىلەرنى چېدىرىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يە رگە كۆمۈپ قويدۇم، كۆمۈش ئولارنىڭ ئاستىدا، ـ دېدى. **22** شۇلارنى دېۋىدى، يەشۇئا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى، ئولار چېدىرغا يۈگۈرۈپ باردى ۋە مانا، نەرسىلەر دەرۋەقە چېدىردا يوشۇرۇقلۇق بولۇپ، كۆمۈش بۇلارنىڭ ئاستىدا ئىدى. **23** ئولار بۇ نەرسىلەرنى چېدىردىن ئېلىپ چىقىپ يەشۇئاغا، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. **24** ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىنى قوپۇپ زەراھنىڭ ئوغلى ئاقاننى، كۆمۈش، تون ۋە ئالتۇن تاختا بىلەن قوشۇپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى، ۋېلىرى بىلەن ئېشىە كلىرى، قويلىرى، چېدىرى بىلەن بارلىق تەۋەلىكلىرىنى ئېلىپ ئاقور جىلغىسىغا كەلتۈردى. **25** يەشۇئا ئاقانغا: ـ سەن بېشىمىزغا قانچىلىك ئاپەت كەلتۈردۇڭ! مانا، بۈگۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئاپەت كەلتۈردىۋ، ـ دېدى. ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇردى. ئولار ئائىلىسىدىكىلەرنىمۇ چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇ رگەندىن كېيىن، ھەممىنى ئوتتا كويدۇرۇۋەتتى. **26** ئاندىن خالايىق بىر چوڭ دۆۋە تاشنى ئۇنىڭ ئۈستىگە دۆۋىلەپ قويدى. بۈگۈنگە قەدەر ئۇ ئۇ يەردە ئۇرماقتا. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ياندى. شۇنىڭ بىلەن شۇ يە رگە «ئاپەت جىلغىسى» [«(ئاقور جىلغىسى)»] دەپ نام قويۇلدى ۋە بۇ كۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا.

8 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ سەن ھېچ قورقما، ھەم ھودۇقمىغىن. ئۇرۇپ، بارلىق جەڭچىلەرنى ئۆزۈڭ بىلەن ئېلىپ، ئايى شەھىرىگە چىققىن. مانا، مەن ئايىنىڭ پادىشاھى، خەلقى، شەھىرى ۋە زېمىنىنى قوشۇپ سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم. **2** سەن يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قانداق قىلغان بولساڭ ئايى شەھىرى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلىسەن، پەقەت سىلەر بۇ قېتىم شەھەردىن ئولجا ۋە چارپايلارنى ئالساڭلار بولىدۇ. ئەمدى سەن شەھەرنىڭ كەينى تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىشقا پىستىرما قويغىن، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن، يەشۇئا بىلەن ھەممە جەڭچىلەر قوزغىلىپ، ئايىغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. يەشۇئا ئوتتۇز مىڭ باتۇر جەڭچى ئىلغاپ كېچىدە ئولارنى ماڭدۇردى **4** ۋە ئولارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ «سىلەر ئاگاھ بولۇپ، شەھەردىن بەك نېرى كەتمەي شەھەرنىڭ كەينىدە مۇكۈنۈپ ئۇرۇپ، ھەممىگلار بۇكتىرمە ھۇجۇمغا تەييار تۇرۇڭلار. **5** مەن ئۆزۈم بىلەن قالغان ھەممە كىشىلەرنى ئېلىپ شەھەر رگە يېقىن بارىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، ئولار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزغا چىقىپ ھۇجۇم قىلغاندا، بىز ئولارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز؛ **6** ئولار جەزمەن بىزنىڭ كەينىمىزدىن قوغلايدۇ؛ ئولار: «ئىسرائىللار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزدىن قېچىپ كەتتى» دەپ ۋىلايدۇ، بىز ئولارنى ئازدۇرۇپ شەھەردىن يىراق ئېلىپ چىقىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ئولارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز. **7** ئۇ ۋاقىتتا سىلەر بۇكتۇرمىدىن قوپۇپ چىقىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ شەھەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرىدۇ. **8** شەھەرنى ئىشغال قىلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلىغىنى بويىچە ئۇ شەھەرنى ئوت بىقىپ كويدۇرۇۋېتىڭلار. مانا، مەن سىلە رگە ئەمر بەردىم». **9** يەشۇئا ئولارنى يولغا سالدى، ئولار بېرىپ بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا، ئايىنىڭ غەرب تەرىپىدە بۇكتۇرمە سىلىپ ماراپ ئولتۇردى. يەشۇئا بولسا ئۇ كېچىسى خەلقنىڭ ئارىسىدا قوندى. **10** ئەتىسى سەھەر يەشۇئا قوپۇپ، خەلقنى يىغىپ تەكشۈردى؛ ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بىللە خەلقنىڭ ئالدىدا ئايىغا قارشى ماڭدى. **11** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ھەممە جەڭچىلەرمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقىپ، شەھەرنىڭ ئالدىغا يېقىن بېرىپ، ئايىنىڭ شىمال تەرىپىدە چېدىر تىكتى. ئولار چۈشكەن جاي بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر

جلغا بار ئدی. 12 یەشۇئا بەش مىڭچە ئادەمنى تاللاپ ئېلىپ بېرىپ، بەيت-ئەل بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدا، شەھەرنىڭ غەرب تەرىپىدە بۇكتۇزمە تۈرغۇزغاندى. 13 شۇنداق قىلىپ، بارلىق خەلق، يەنى شەھەرنىڭ شىمال تەرىپىدىكى بارگاھتىكى قوشۇن بىلەن غەرب تەرىپىدىكى پىسترما قوشۇن ئورۇنلاشتۇرۇپ بۆلۈندى. شۇ كېچىسى يەشۇئا تۆزى جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشتى. 14 ئاينىڭ پادىشاھى شۇ ئەھۋالنى كۆردى ۋە شەھەردىكىلەر ئالدىراپ سەھەر قوپۇشتى؛ پادىشاھ بىلەن بارلىق خەلقى ئىسرائىل بىلەن سوقۇشۇش ئۈچۈن بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئاراباھ تۈزلەك گۈلىگىگە چىقتى. لېكىن پادىشاھنىڭ شەھەرنىڭ كەينىدىكى پىسترما قوشۇندىن خەۋىرى يوق ئدى. 15 يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل بولسا تۆزلىرىنى ئۇلاردىن يېڭىلگەنگە سېلىپ، چۆل تەرەپكە قاچتى. 16 شەھەردە بار خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى قوغلاشقا چاقىرىلدى؛ ئۇلار كېلىپ يەشۇئانى قوغلىغاندا، ئۇلار ئازدۇرۇلۇپ شەھەردىن يىراق قىلىندى. 17 ئاي بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئىچىدە ئىسرائىلنى قوغلاشقا چىقمىغان ھېچبىر ئەر كىشى قالمدى؛ ئۇلار شەھەرنى ئوچۇق قويۇپ، ھەممىسى ئىسرائىلنى قوغلاپ چىقىپ كەتتى. 18 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ قولۇڭدىكى نەيزىنى ئايغا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ـ دېۋىدى، يەشۇئا قولىدىكى نەيزىنى شەھەر رگە قارىتىپ ئۇزاتتى. 19 ئۇ قولىدىكى نەيزىنى ئۇزاتقان ھامان پىسترمىدا ياتقانلار جايىدىن تېزلا چىقىپ، يۈگۈرگىنىچە شەھەر رگە ئېتىلىپ كىرىپ، ئۇنى ئىشغال قىلىپ شۇئان ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 20 ئاينىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شەھەردىن ئاسمان-يەرلەك ئۇتۇرلەۋاتقان تۈتۈنۈنى كۆردى، يا ئۇ ياقتا يا بۇ ياقتا قاچايلى دېسە، ھېچ ھالى قالمغانىدى؛ چۈل تەرەپكە قاچقان ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ ئۇزلىرىنى قوغلاپ كېلىۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى. 21 يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل پىسترما قوشۇنىنىڭ شەھەرنى ئېلىپ بولغانلىقىنى، شۇنداقلا شەھەردىن تۈتۈننىڭ ئۈرلەپ چىققىنىنى كۆرۈپ، يېنىپ كېلىپ، ئاينىڭ ئادەملىرىنى ئۇلتۇرگۈلى تۇردى. 22 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا شەھەرنى ئالغانلارمۇ شەھەردىن چىقىپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، بەزىلىرى بۇ تەرەپتىن، بەزىلىرى ئۇ تەرەپتىن قاپسىلىپ قالدى. ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ھېچبىرىنى قويماي، ھەممىسىنى ئۇلتۇرۇۋەتتى. 23 ئۇلار ئاينىڭ پادىشاھىنى تىرىك تۇتۇپ، يەشۇئانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 24 ئىسرائىل دالادا ئۆچۈرىغان بارلىق ئايىلىقلارنى، يەنى ئۇزلىرىنى چۈلگىچە قوغلاپ كەلگەنلەرنى قىرىپ يوقاتقاندىن كېيىن (ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچلىنىپ يوقىتىلغاندى)، بارلىق ئىسرائىل ئايغا يېنىپ كېلىپ، ئۇ يەردىكىلەرنى قىلىچلاپ ئۇلتۇردى. 25 شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنىدە ئۇلتۇرۇلگەن ئەر-ئاياللار، يەنى ئايىلىقلارنىڭ ھەممىسى ئون ئىككى مىڭ ئادەم ئدى. 26 چۈنكى يەشۇئا ئايدا تۇرۇۋاتقان ھەممە ئادەم يوقىتىلىغۇچە قولىدىكى ئۇزۇتۇپ تۇرغان نەيزىسىنى يىغمىغاندى. 27 ھالبۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا پۈيرۇغان سۆزى بويىچە ئىسرائىللار شەھەردىكى چارپاي بىلەن ئولجىنى ئۇزلىرى ئۈچۈن ئالدى. 28 ئاندىن يەشۇئا ئاي شەھىرىنى كۆيدۈرۈپ، ئۇنى ئەبە دگىچە خارابلىك دۆۋىسىگە ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ تاكى بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق تۇرماقتا. 29 ئاينىڭ پادىشاھىنى بولسا، ئۇ بىر دەرەختە ئاستۇرۇپ، ئۇ يەردە كەچكىچە تۇرغۇزدى. كۈن پاتقاندا يەشۇئا ئەمر قىلىۋدى، كىشىلەر ئۇنىڭ ئۇۋاكىنى دەرەختىن چۈشۈرۈپ، ئۇنى شەھەرنىڭ قوۋۇقىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ، ئۈستىگە چوڭ بىر دۆۋە تاشنى دۆۋىلىۋەتتى؛ بۇ تاش دۆۋىسى بۈگۈنگىچە تۇرماقتا. 30 ئاندىن يەشۇئا ئېبال تېغىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا قۇربانگاھ ياسىدى. 31 پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ ئىسرائىلغا پۈيرۇغىنى بويىچە، مۇساغا نازىل قىلىنغان قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، قۇربانگاھ ھېچبىر تۆمۈر ئەسۋاب تەگكۈزۈلمىگەن پۈتۈن تاشلاردىن ياسالغاندى. ئۇنىڭ ئۈستىدە خەلق پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ تۇردى. 32 شۇ يەردە يەشۇئا ئۇنىڭ تاشلىرىنىڭ ئۈستىگە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مۇسا پۈتكەن قانۇننى كۆچۈرۈپ پۈتۈپ قويدى. 33 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى، ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرى، ئەمەلدارلىرى بىلەن ھاكىملىرى، مەيلى مۇساپىرلار بولسۇن يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغانلار بولسۇن، ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىككى تەرىپىدە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار بولغان لاۋىيلارنىڭ ئالدىدا ئۇرە تۇردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ دەسلەپتە يۈيرۇغىنى بويىچە، ئىسرائىللارنىڭ بەختىنى-بەركىتىنى تىلەشكە خەلقىنىڭ يېرىمى گەرىزىم تېغى ئالدىدا، يەنە بىر يېرىمى ئېبال تېغى ئالدىدا تۇردى. 34 ئاندىن يەشۇئا قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسگە مۇۋاپىق قانۇندىكى ھەمە سۆزلەرنى، جۈملىدىن بەخت-بەركەت سۆزلىرى ۋە لەنەت سۆزلىرىنى ئوقۇپ بەردى. 35 يەشۇئا بۇلارنى پۈتكۈل ئىسرائىل جاماۋىتىگە، جۈملىدىن ئاياللار، بالىلار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا ئوقۇپ بەردى؛ مۇسانىڭ بارلىق پۈيرۇغانلىرىدىن ھېچبىر سۆزنى قالدۇرمىدى.

9 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى، يەنى تاغلىق رايوندىكى، شەفەلاھ ئۆيمانلىقىدىكى، ئۇلۇغ دېڭىز بويىدىكى، لۇۋانىڭ ئۇدۇلىغىچە سوزۇلغان بارلىق يۇرتلاردىكى پادىشاھلار ۋە شۇنىڭدەك ھىتتىيلار، ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنىڭ پادىشاھلىرى بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندا، 2 ھەممىسى بىر بولۇپ يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلغىلى ئىتتىپاقلاشتى. 3 ئەمما گىبىئون ئاھالىلىرى يەشۇئانىڭ يېرىخو بىلەن ئايغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا، 4 ئۇلار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ، ئۆزلىرىنى [ئۆزۈن] سەپەردە بولغاندەك كۆرسىتىپ، ئېشىك كەلە رگە كونا تاغار-خۇرجۇن بىلەن كونا، يىرتىق-ياماق شاراب ئۇلۇملىرىنى ئارتىپ، 5 پۇتلىرىغا ياماق چۈشكەن كونا كەشىلەرنى كىيىپ، كونا جۈل-جۈل ئېڭىنلەرنى ئۈستىگە ئوريغان ئىدى؛ ئۇلار سەپە رگە ئالغان نانلارنىڭ ھەممىسى پاختىلىشىپ قۇرۇپ كەتكەنىدى. 6 ئۇلار گىلگال چېدىرگاھىغا بېرىپ يەشۇئانىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارغا: ـ بىز يىراق يۇرتتىن كەلدۇق؛ بىز بىلەن ئەھدە تۈزىسە گۇلار، دېدى. 7 لېكىن ئىسرائىللار ھىۋىيلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر بىزنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇۋاتقان مۇشۇ يەرلىكلەر بولۇشۇڭلار مۇمكىن؛ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن قاندا-قۇ ئەھدە تۈزىمىز؟ ـ دېدى. 8 ئۇلار يەشۇئاغا: ـ بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، دېدى. يەشۇئا ئۇلاردىن: ـ سىلەر كىم، قەيەردىن كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوريدى. 9 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ سېنىڭ قۇللىرىڭ بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى ئاڭلىغانلىقى ئۈچۈن ناھايىتى يىراق يۇرتتىن كەلدى. چۈنكى بىز ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى ۋە ئۇنىڭ مىسىردا قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى، 10 شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىئوردانىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى، يەنى ھېشبوننىڭ پادىشاھى سىھون بىلەن ئاشتاروتنا تۇرۇقلۇق باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگقا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىدۇق. 11 شۇڭا ئاقساقاللىرىمىز بىلەن يۇرتنا تۇرغۇچى ھەممە خەلق بىزگە سۆز قىلىپ: ـ قولۇڭلارغا سەپە رگە لازىملىق ئوزۇق-تۈلۈك ئېلىپ، بېرىپ ئىسرائىللار بىلەن كۆرۈشۈپ ئۇلارغا: «بىز سىلەرنىڭ قۇللۇقۇڭلاردا بولىمىز؛ شۇڭا بىز بىلەن ئەھدە تۈزۈڭلار»، دە گىلار، دەپ بىزنى ئەۋەتتى. 12 سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا قاراپ يولغا چىققان كۈنىدە بىز سەپىرىمىز ئۈچۈن ئۆيىمىزدىن ئالغان نان ئىسسىق ئدى، مانا ھازىر ئۇ قۇرۇپ، پاختىلىشىپ كېتىپتۇ. 13 بۇ شاراب ئۇلۇملىرى بولسا شاراب قاچىلىغاندا يېڭى ئدى، مانا ئەمدى يىرتىلىپ كېتىپتۇ. بىز كىيگەن بۇ كىيىملەر ۋە كەشىلەر سەپەرنىڭ ئىنتايىن ئۇزۇنلۇقىدىن كونىراپ كەتتى، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ئوزۇق-تولۇكىدىن تازراق ئالدى، لېكىن پەرۋەردىگاردىن يول سوريمىدى. 15 شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئۇلار بىلەن سۈلھى تۈزۈپ، ئۇلارنى تىرىك قويۇشقا ئۇلار بىلەن ئەھدە باغلىدى؛ جاماۋەت ئەمىرلىرىمۇ ئۇلارغا قەسەم قىلىپ بەردى. 16 ئۇلار ئەھدە باغلىشىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن، بۇ خەلقنىڭ ئۇزلىرىگە قوشنا ئىكەنلىكىنى، ئۇزلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىكەنلىكى ئۇلارغا مەلۇم بولدى. 17 ئىسرائىللار سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ ئۈچىنچى كۈنى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىگە يېتىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى گىبىئون، كەفىراھ، بەئەروت بىلەن كىرىئات-يېئارىم ئدى. 18 جاماۋەتنىڭ ئەمىرلىرى ئىلگىرى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا قەسەم قىلغان بولغاچقا، ئىسرائىللار ئۇلارغا ھۇجۇم قىلمىدى. بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل جاماۋەت ئەمىرلەر ئۇستىدىن غوتۇلداشقىلى تۇردى. 19 لېكىن ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى پۈتكۈل جاماۋەتكە: ـ بىز ئۇلارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم قىلىپ بە رگەچكە، ئۇلارغا قول تەگكۈزەلمەيمىز.

20 بز ئۇلارغا قىلغان قەسەممىز ئۆپەيلىدىن، ئۆستىمىزگە غەزەپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى تىرىك قالدۇرۇشىمىز كېرەك؛ ئۇلارغا شۇنداق قىلىمىساق بولمايدۇ، دېدى. 21 ئاندىن ئەمىرلەر جامائىتىگە يەنە: ـ ئۇلارنى تىرىك قويۇڭلار، ھالىڭىزكى، ئۇلار پۈتكۈل جامائىت ئۈچۈن ئوتۇن يارغۇچى ۋە سۇ توشۇغۇچىلار بولىدۇ، دېدى. بۇ ئىش ئەمىرلەر جامائىتىگە دېگەندەك بولدى. 22 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا ئۇلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئارىمىزدىكى يەرلىكلەر تۇرۇپ، نېمىشقا بىزىراقتىن كەلدۇق، دەپ بىزنى ئالدىدىڭلار؟ 23 بۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئەمدى لەنەتكە قېلىپ، ئاراڭلاردا خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئوتۇن يارىدىغان ۋە سۇ توشۇيدىغان قۇل بولۇشتىن بەرەر ئادەمۇ مۇئەسسىنا بولمايدۇ، ـ دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ يەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ تۆز قۇلى بولغان مۇساغا ئەمر قىلىپ، بارلىق زېمىننى سىلە رگە بېرىشكە، شۇنداقلا زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىشقا ۋەدە قىلغانلىقى قۇللىرىڭ بولغان بىزگە ئىنىق مەلۇم قىلىندى، شۇڭا بىز سىلەرنىڭ ئۆپەيلىكلاردىن جېنىمىزدىن جەزمەن ئايرىلىپ قالىمىز دەپ ۋەھىمىگە چۈشۈپ، بۇ ئىشنى قىلىپ سالدۇق. 25 ئەمدى بىز قولۇڭغا چۈشتۈق، نەزىرىڭگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. 26 يەشۇئا ئەنە شۇنداق قىلىش بىلەن ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى، ئىسرائىللار ئۇلارنى ئۆلتۈرمىدى. 27 لېكىن شۇ كۈنى يەشۇئا پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا جامائەت ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھى ئۈچۈن ئۇلارنى ئوتۇن يارغۇچىلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلار دەپ بېكىتتى. ئۇلار بۇگۈنگە قەدەر شۇنداق قىلىپ كەلمەكتە.

10

شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك يەشۇئانىڭ ئايى شەھىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىنى، يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، ئايى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلغىنىنى، گىبېئوندا ئولتۇرغۇچىلارنىڭ ئىسرائىل بىلەن سۈلھ تۈزۈپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، 2 ئۇ ۋە خەلقى قاتتىق قورقتى؛ چۈنكى گىبېئون بولسا ئايدىن چوڭ شەھەر بولۇپ، پايتەخت شەھەرلىرىدەك ئىدى؛ ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى تولىمۇ باتۇر پالۋانلار ئىدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك ھېبرونىنىڭ پادىشاھى ھوھام، يارمۇتنىڭ پادىشاھى پىرئام، لاقىشنىڭ پادىشاھى يافيا ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھى دەبىرگە خەۋەر قىلىپ: ـ 4 مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ گىبېئونلارغا ھۇجۇم قىلىشىمىز ئۈچۈن ماڭا مەدەت بېرىڭلار؛ چۈنكى ئۇلار بولسا يەشۇئا ۋە ئىسرائىللار بىلەن سۈلھ تۈزۈۋالدى، ـ دېدى. 5 شۇنداق قىلىپ ئامورىيلارنىڭ بەش پادىشاھى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبرونىنىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھى ـ ئۇلار تۈزلىرى بارلىق قوشۇنلىرى بىلەن بىللە چىقىپ، گىبېئوننىڭ ئۆدىۋلدا بارگاھ تىكىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 6 بۇنىڭ بىلەن گىبېئونلىقلار گىلگالدىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سەن تۆز قۇللىرىڭنى تاشلۇۋەتمەي، دەرھال قېشىمىزغا كېلىپ مەدەت بېرىپ، بىزنى قۇتقۇزغىن؛ چۈنكى تاغلىق رايوندا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى بىرلىشىپ بىزگە ھۇجۇم قىلدى، ـ دېدى. 7 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بارلىق جەڭچىلەرنى، جۈملىدىن ھەممە باتۇر پالۋانلارنى ئېلىپ گىلگالدىن يولغا چىقتى. 8 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ ئۇلاردىن قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ئالدىڭدا پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ، ـ دېدى. 9 يەشۇئا گىلگالدىن چىقىپ پۈتۈن كېچە مېڭىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۈيۈقسىز چۈشتى. 10 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا تىرپىرەن قىلدى، يەشۇئا ئۇلارنى گىبېئوندا قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ قىرىپ، بەيت-ھوورونغا چىقىدىغان داۋان يولىدا قوغلاپ، ئازىكاھ بىلەن ماككەداھقىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. 11 ئۇلار ئىسرائىلدىن قېچىپ، بەيت-ھوورونىنىڭ داۋاندىن چۈشۈۋاتقاندا، پەرۋەردىگار تاكى ئۇلار ئازىكاھقا يەتكۈچە ئاسماندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ-چوڭ مۆلدۈر-تاشلارنى ياغدۇردى. ئۇلار ئۆلدى، مۇشۇ مۆلدۈرلەر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئىسرائىللار قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەنلەردىن كۆپ ئىدى. 12 ئاندىن يەشۇئا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلدى، ـ يەنى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا تاپشۇرغان كۈندە ئۇ ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي قۇياش، گىبېئون ئۈستىدە توختاپ تۇرا! ئەي ئاي، ئايلالون جىلغىسى ئۈستىدە توختاپ تۇرا!» 13 شۇنى دېيىدى، خەلق دۈشمەنلەردىن ئىنتىقام ئېلىپ بولغۇچىلىك قۇياش ماڭمَاي توختاپ تۇردى، ئايمۇ توختاپ تۇردى. بۇ ۋەقە ياشارنىڭ كىتابىدا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ قۇياش تەخمىنەن پۈتۈن بىر كۈن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ ئولتۇرۇشقا ئالدىرىمىدى. 14 پەرۋەردىگار بىر ئىنسانىنىڭ نىداسىغا قۇلاق سالغان شۇنداق بىر كۈن ئىلگىرى بولۇپ باقمىغان ۋە كېيىنمۇ بولۇپ باقمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل تۈچۈن جەڭ قىلدى. 15 ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى. 16 ئەمما ئۇ بەش پادىشاھ بولسا قېچىپ ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 17 شۇنىڭ بىلەن بىرسى يەشۇئاغا مەلۇم قىلىپ: ـ ئۇ بەش پادىشاھ تېپىلدى؛ ئۇلار ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋاپتۇ، دېدى. 18 يەشۇئا: ـ ئۇنداق بولسا غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى يۈمىلىتىپ قويۇڭلار، ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىدا ئادەملەرنى كۆزىتىڭلار قويۇڭلار. 19 لېكىن سىلەر توختاپ قالماي دۈشمەنلىرىڭلارنى قوغلاپ كەينىدە قالغانلارنى قىرىڭلار، ئۇلارنى تۆز شەھەرلىرىگە كىرگۈزمە گىلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردى، ـ دېدى. 20 ئاندىن شۇنداق بولدىكى، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارنى قىرىپ قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ يوقاتتى؛ لېكىن قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدۇق مۇستەھكەم شەھەرلىرىگە كىرىۋالدى. 21 ئاندىن بارلىق خەلق ماككەداھتىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا تىنچ-سالامەت يېنىپ كەلدى. ھېچكىم ئىسرائىللارغا قارشى ئېغىز ئېچىشقا جۈرئەت قىلالمىدى. 22 يەشۇئا: ـ غارنىڭ ئاغزىنى ئېچىپ، ئۇ بەش پادىشاھنى غاردىن چىقىرىپ مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. 23 ئۇلار شۇنداق قىلىپ بەش پادىشاھنى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبرونىنىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھىنى غاردىن چىقىرىپ ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئۇ پادىشاھلار يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلگەندە، يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىنى چاقىرىپ، ئۆزى بىلەن جەنگگە چىققان لەشكەر سەردارلىرىغا: ـ كېلىپ پۇتلىرىڭلارنى بۇ پادىشاھلارنىڭ گەدىنىگە قويۇڭلار، ـ دېدى. شۇنداق دېيىدى، ئۇلار كېلىپ پۇتلىرىنى ئۇلارنىڭ گەدىنلىرىگە قويدى. 25 ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: ـ قورقماڭلار ۋە ھېچ ھودۇقماڭلار، قەيسەر ۋە غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ھۇجۇم قىلغان بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارغا شۇنداق ئىشنى قىلىدۇ، ـ دېدى. 26 ئاندىن يەشۇئا پادىشاھلارنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈپ، جەسەتلىرىنى بەش دەرەخكە ئېسىپ قويدى؛ ئۇلار دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە كەچكىچە ئېسىقلىق تۇردى. 27 كۈن پاتقاندا يەشۇئانىڭ ئېيرۇقى بىلەن كىشىلەر ئۇلاۋكەلەرنى دەرەخلەردىن چۈشۈرۈپ، ئۇلار ئىلگىرى يوشۇرۇنغان غارغا تاشلاپ، غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى قويۇپ قويدى. بۇ تاشلار تاكى بۈگۈنگىچە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا.

28 ئۇ كۈنى يەشۇئا ماككەداھنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى بىلەن شەھىرىدىكى ھەممە خەلقىنىڭ بىرىنمۇ قېيماي قىلىچلاپ مۇتلەق يوقاتتى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ماككەداھنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 29 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ماككەداھتىن چىقىپ، لىبناھقا بېرىپ لىبناھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلدى. 30 پەرۋەردىگار ئۇنىمۇ پادىشاھى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ يەشۇئا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، شەھىرىدىكى ھەممە خەلقىنىڭ بىرىنمۇ قېيماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 31 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لىبناھدىن چىقىپ، لاقىشقا بېرىپ، ئۇنى قامال قىلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 32 پەرۋەردىگار لاقىشنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلار ئىككىنچى كۈنىلا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئېلىپ، دەل لىبناھقا قىلغىنىدەك، شەھىرىدىكى خەلقىنىڭ بىرىنمۇ قېيماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 33 ئۇ ۋاقىتتا گەزەرنىڭ پادىشاھى ھورام لاقىش شەھىرىگە مەدەت بېرىش ئۈچۈن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن يەشۇئا ئۇنى ئاراڭلىق ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ ئۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچكىمنى تىرىك قېيماي ئۆلتۈردى. 34 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لاقىشتىن چىقىپ، ئەگلوننا بېرىپ ئۇنى قامال قىلىپ، ئۇ شەھەر رگە ھۇجۇم قىلدى. 35 ئۇلار شۇ كۈنى شەھەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭدىكى ئادەملەرنى قىلىچلىدى؛ شۇ كۈنى

يەشۇئا شەھەردىكى بارلىق كىشىلەرنى تەلتۈكۈس يوقاتتى، ئۇ دەل لاقىشقا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلدى. 36 ئاندىن يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئە گلوندىن چىقىپ ھېبرونغا بېرىپ، ئۇ شەھەر رگە ھۇجۇم قىلدى. 37 ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، دەل ئە گلوندا قىلغاندەك ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ، ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا- كەنتلىرنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممە ئادەمنىڭ ھېچبىرىنى قېيماي قىلىچلاپ يوقاتتى. يەشۇئا شەھەرنى ۋە ئىچىدىكى بارلىق ئادەملەرنى مۇتلەق يوقاتتى. 38 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار دەبىر-رگە بېرىپ، ئۇ شەھەر رگە ھۇجۇم قىلدى. 39 ئۇ شەھەرنى ئېلىپ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا- كەنتلىرنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، پادىشاھنى ئۆتۈپ، بۇلاردىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ ھېچبىرىنى قېيماي تەلتۈكۈس يوقاتتى. يەشۇئا ھېبرونغا قىلغىنىدەك، لىبناھقا ۋە ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، دەبىر بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 40 بۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ پۈتۈن يۇرتنى، يەنى تاغلىق رايونىنى، جەنۇبىي نە گەۋ يۇرتىنى، شەفەلاھ ئېيغالىقىنى، داۋاندىكى يۇرتلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ھەممە يۇرتنى ئىشغال قىلىپ بارلىق پادىشاھلىرى بىلەن مەغلۇپ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يۈرۈگىنىدەك، ئۇ ھېچكىمنى قېيماي، بەلكى نەپەسى بارلارنىڭ ھەممىسىنى مۇتلەق يوقاتتى. 41 يەشۇئا قادەش-بارنېئادىن تارتىپ گازاغىچە بولغان يۇرتلارنى، شۇنىڭدەك گوشەننىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى تاكى گىبىئونغىچىمۇ ھۇجۇم بىلەن ئالدى. 42 بۇ قېتىمقى ئۇرۇشتا يەشۇئا بۇ پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلدى. چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئىلىنى تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلدى. 43 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىر-گاھقا يېنىپ كەلدى.

11 ئەمما ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بۇلارنى ئاگلاپ مادوننىڭ پادىشاھى يوباب بىلەن شىمرونىنىڭ پادىشاھى ۋە ئاقسافنىڭ پادىشاھىغا ئادەم ئەۋەتتى، 2 شۇنداقلا شىمالدىكى تاغلىق رايونىدىكى پادىشاھلارغا، كىننەروتنىڭ جەنۇبىدىكى تۈزلەك گىلىم، ئۇيمانلىق ۋە غەربتىكى دور ئېگىزلىكىدىكى ھەممە پادىشاھلارغا ئەلچى ئەۋەتتى؛ 3 ئۇ يەنە شەرق بىلەن غەرب تەرەپتىكى قاناناتىيلار، ئامورىيلار، ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر بىلەن تاغلىق رايونىدىكى يەبۇسىيلار ۋە ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى مىزپاھ يۇرتىدا تۇرۇۋاتقان ھىۋىيلارنى چاقىردى. 4 ئۇلار، يەنى پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوشۇنلىرى چىقتى، ئۇلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ ئىدى، ئۇلارنىڭ نۇرغۇن ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىدى. 5 بۇ ھەممە پادىشاھلار بىر بولۇپ يىغىلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن مەروم سۇلىرىنىڭ يوىدا چېدىرلارنى تىكتى. 6 لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ سەن ئۇلاردىن ھېچ قورقمغىن؛ چۈنكى مەن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ھالاك قىلىپ تاپشۇرىمەن. سەن ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىسەن، ـ دېدى. 7 بۇنى ئاگلاپ يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ ھەممە جەڭچىلىرى مەروم سۇلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۇيۇقسىز چۈشۈپ ھۇجۇم قىلدى. 8 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلارنى ئۇرۇپ چوڭ زىدون ۋە مىسرەفوت-مايىمغىچە، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى مىزپاھ ۋادىسىغىچە سۈرۈپ بېرىپ، ئۇلاردىن ھېچبىرىنى قېيماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 9 يەشۇئا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە ئېيتقىنىدەك قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىتى. 10 شۇ چاغدا يەشۇئا قايتىپ بېرىپ، ھازورنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. ھازور بولسا شۇ دەۋرلەردە ئاشۇ بارلىق ئەللەرنىڭ بېشى ئىدى. 11 [ئىسرائىللار] شەھەر ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممىسىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈپ، ھېچ نەپەس ئىگىسىنى قېيماي ھەممىسىنى ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى؛ ھازورنى يەشۇئا ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىتى، 12 شۇ پادىشاھلارنىڭ بارلىق پايتەخت شەھەرلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى مەغلۇپ قىلدى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا يېرۇغىنىدەك، ئۇ ئۇلارنى قىلىچلاپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. 13 لېكىن ئېگىزلىكتە سېلىنغان شەھەرلەرنى بولسا، ئىسرائىل كۆيدۈرمىدى؛ يەشۇئا ئۇلاردىن پەقەت ھازورنلا كۆيدۈرۈۋېتىتى. 14 ئىسرائىللار بۇ شەھەرلەردىكى غەنىيمەتلەرنى ۋە چارپايلارنى ئۆزلىرىگە ئوۋلجا قىلىپ ئالدى، لېكىن ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرنى قىلىچلاپ يوقاتتى، ئۇلار بىرمۇ نەپەس ئىگىسىنى تىرىك قويمىدى. 15 پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى بولغان مۇساغا نېمە يېرۇغان بولسا، مۇسامۇ يەشۇئاغا شۇنى يېرۇغاندى ۋە يەشۇئامۇ شۇنداق قىلدى. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېرۇغىنىدىن ھېچنېمنى قالدۇرماي ھەممنى شۇ ۋىنچە ئادا قىلدى. 16 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى، يەنى تاغلىق رايونىدىكى زېمىنلارنى، بارلىق جەنۇبىي نە گەۋ زېمىننى، بارلىق گوشەن زېمىننى، ئۇيمانلىقتىكى زېمىنلارنى، تۈزلەك گىلىمتىكى زېمىنلارنى ۋە ئىسرائىلنىڭ تاغلىق رايونلىرىنى ۋە شەفەلاھ ئېيغالىقىنى، 17 سېئىر داۋىنىغىچە سوزۇلغان ھالاك تېغىدىن تاكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى لۇژان جىلغىسىغا جايلاشقان باۋال- گادقىچە بولغان زېمىننى ئىگىلدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنى تۇتۇپ ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدى. 18 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا بۇ ھەممە پادىشاھلار بىلەن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلدى. 19 گىبىئوندا ئولتۇراقلاشقان ھىۋىيلاردىن باشقا، ھېچبىر شەھەر ئىسرائىل بىلەن سۈلھ تۈزمىدى. ئىسرائىل ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جەڭ تارقىلىقلا ئالدى. 20 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلىنىڭ قاتتىق قىلىنىشى، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش نىيىتىدە بولۇشى پەرۋەردىگاردىن ئىدى؛ بۇنىڭ مەقسىتى، ئۇلارنىڭ ئۆزۈل-كېسىل بوقىتىلىشى؛ يەنى، ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلنمايى، ئەكسىچە پەرۋەردىگار مۇساغا يېرۇغىنىدەك ئۇلارنىڭ يوقىتىلىشى ئۈچۈن ئىدى. 21 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا كېلىپ ئاناكىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تاغلىق رايوندىن، ھېبروندىن، دەبىردىن، ئاناباۋدىن، يەھۇدانىڭ ھەممە تاغلىق رايونى بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە تاغلىق رايونىدىن يوقاتتى؛ يەشۇئا ئۇلارنى شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ زېمىندا ئاناكىيلاردىن ھېچبىرىمۇ قالدۇرۇلمىدى؛ پەقەت گازا، گات ۋە ئاشدودتا بىرنەچىسىلا قالدى. 23 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا پەرۋەردىگار مۇساغا ۋەدە قىلغانىدەك يۈتكۈل زېمىنى ئالدى؛ يەشۇئا ئۇنى ئىسرائىلغا ئۇلارنىڭ قوشۇن-قەبىلىسى ۋىنچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلدى. ئاندىن زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

12 ئىسرائىل ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىش تەرىپىدە [ئىككى] پادىشاھنى ئۇلتۇردى. ئۇلار ئۇلارنىڭ زېمىنىنى، يەنى ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ ھەرمون تاغلىقىغا ئۇتاشقان زېمىن بىلەن شەرق تەرەپتىكى بارلىق ئاراباھ تۈزلەك گىلىمنى ئىگىلدى. شۇ [ئىككى] پادىشاھلار بولسا: ـ 2 [بىرسى] ھەشبوندا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھون؛ ئۇ ئاروئېر (ئاروئېر ئارنون دەرياسىنىڭ بويىدا) ۋە ئارنون جىلغىسىدىكى شەھەردىن تارتىپ، گىلېئادنىڭ يېرىمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان يابوك دەرياسىغىچە (بۇ ئاممونىيلارنىڭ چېگرىسى ئىدى) بولغان يەرلەردە سەلتەنەت قىلاتتى؛ 3 ئۇ سەلتەنەت قىلغان زېمىن يەنە شەرق تەرەپتىكى كىننەروت دېڭىزىدىن تارتىپ ئاراباھ دېڭىزىغىچە، يەنى شور دېڭىزىغىچە سوزۇلغان ئاراباھ تۈزلەك گىلىمنى، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى بەيت-يەشىموتقا باربىدىغان يولنى ۋە جەنۇب تەرىپىدە پىسگاھ تېغىنىڭ داۋانلىرىنىڭ چېتىگىچە سوزۇلغان زېمىنى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. 4 ئۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل باشىنى پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنى ئالدى؛ ئۇ رەفايىيلار [دېيىلدىغان گىگانتلارنىڭ] قالدۇقىدىن بىرى ئىدى (ئۇلار ئاشتاروت ۋە ئەدرەيدە ئولتۇراتتى). 5 ئۇ ھەرمون تېغىدىكى يۈرتلارغا، سالكاھ ۋە پۈتكۈل باشان زېمىنىغا، يەنى گەشۇرىيلار بىلەن مائاكاتىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە، شۇنىڭدەك گىلېئادنىڭ يېرىمىغا، تاكى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھونىنىڭ چېگرىسىغىچە سەلتەنەت قىلاتتى. 6 پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارغا ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغاندى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا شۇ زېمىننى رۇبەنلە رگە، گادلارغا ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگە مىراس قىلىپ بە رگەندى. 7 تۆۋەندىكىلەر يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدە ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغان پادىشاھلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى لۇژان جىلغىسىدىكى باۋال- گادتىن تارتىپ، سېئىرنىڭ داۋانلىرىنىڭ يېنىدىكى ھالاك تېغىغىچە بولغان زېمىنلاردىن ئىبارەت ئىدى. يەشۇئا بۇ زېمىنلارنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇن-قەبىلىلىرى ۋىنچە ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى، 8 جۈملىدىن تاغلىق يۈرتنى، شەفەلاھ ئېيغالىقىنى، ئاراباھ تۈزلەك گىلىمنى، ئېگىزلىكتىكى داۋانلارنى، چۆللۈكنى ۋە جەنۇبتىكى نە گەۋ زېمىننى، ھىتتىيلار، ئامورىيلار، قاناناتىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ

زېمىنلىرىنى بۇلۇپ بەردى: ـ 9 ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ بىرى يېرىخونىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ يېنىدىكى ئاينىڭ پادىشاھى، 10 بىرى يېرۇساليىمنىڭ پادىشاھى، بىرى ھېبرونىنىڭ پادىشاھى، 11 بىرى يارمۇتنىڭ پادىشاھى، بىرى لاقىشنىڭ پادىشاھى، 12 بىرى ئەگلونىنىڭ پادىشاھى، بىرى گەزەرنىڭ پادىشاھى، 13 بىرى دەبىرنىڭ پادىشاھى، بىرى گەدەرنىڭ پادىشاھى، 14 بىرى خورماھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئارادنىڭ پادىشاھى، 15 بىرى لىبناھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئادۇللامنىڭ پادىشاھى، 16 بىرى ماككەداھنىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ پادىشاھى، 17 بىرى تاپپۇئاھنىڭ پادىشاھى، بىرى ھەفەرنىڭ پادىشاھى، 18 بىرى ئافەكنىڭ پادىشاھى، بىرى لاشاروننىڭ پادىشاھى، 19 بىرى مادونىنىڭ پادىشاھى، بىرى ھازورنىڭ پادىشاھى، 20 بىرى شىمرون-مەرونىنىڭ پادىشاھى، بىرى ئاقسافنىڭ پادىشاھى، 21 بىرى تائاناقنىڭ پادىشاھى، بىرى مەگەددونىنىڭ پادىشاھى، 22 بىرى كەدەشنىڭ پادىشاھى، بىرى كارمەلنىڭ يېنىدىكى يوكنېئامنىڭ پادىشاھى، 23 بىرى دور ئېگىزلىكىدىكى دورنىڭ پادىشاھى، بىرى گويىمنىڭ پادىشاھى، 24 بىرى تىرزاھنىڭ پادىشاھى بۇلۇپ، جەمئىي ئوتتۇز بىر پادىشاھ ئىدى.

13 ئەمما يەشۇئا ياشىنىپ، يېشى خېلى بىر يەرگە يېتىپ قالغاندى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئەمدى قېرىپ قالدىڭ، يېشىڭمۇ چوڭىيىپ قالدى، لېكىن يەنە ئىگىلىنىشى كېرەك بولغان نۇرغۇن زېمىن بار. 2 بۇ زېمىنلار بولسا مۇنۇلار: ـ فىلىستىيلەرنىڭ ۋە گەشۇرىيلارنىڭ بارلىق يۇرتلىرى، 3 يەنى مىسىرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى شىھور دەرياسىدىن تارتىپ، شىمال تەرىپىدىكى ئەكرون شەھىرىنىڭ چېگرالىرىنچە سوزۇلغان يەرلەر (شۇ يۇرت قاناناتنىيلارنىڭ زېمىنى ھېسابلىناتتى)، جۈملىدىن گازا، ئاشدود، ئاشكېلون، گات ۋە ئەكروندىكى بەش فىلىستي ئەمىر باشقۇرىدىغان يۇرتلار بىلەن ئاۋۋىيلارنىڭ جەنۇب تەرەپتىكى يۇرتلىرى؛ زىدونىيلارغا تەۋە بولغان مەئاراھدىن تارتىپ ئافەك بىلەن ئاموريىلارنىڭ چېگرا سىزىقچە بولغان قاناناتنىيلارنىڭ بارلىق زېمىنى؛ 5 گەباليلارنىڭ زېمىنى ۋە بارلىق لىۋان زېمىنى، يەنى كۈن چىقىش تەرەپتىكى مەھرون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى باۋال-گادتىن تارتىپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولغان زېمىنلار؛ 6 لىۋاندىن تارتىپ مىسرىپوت-مايىمغىچە سوزۇلغان تاغلىقتا يارلىق ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ، يەنى زىدونىيلارنىڭ زېمىنى قاتارلىقلاردىن ئىبارەتتۇر. بۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ ھەممىسىنى مەن ئىسرائىل ئالدىدىن قوغلۇۋېتىمەن. شۇڭا سەن چوقۇم مېنىڭ ساڭا ۋېيروۋغىنىم ۋىيچە بۇنى چەك تاشلاپ ئىسرائىللىقلارغا مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشىڭ كېرەك. 7 سەن ئەمدى بۇ زېمىنلارنى توققۇز قەبىلە بىلەن مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگە مىراس قىلىپ بۆلگىن». 8 رۇبەنلەر بىلەن گادلار بولسا، [مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسى] بىلەن بىرلىكتە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىق، يەنى شەرق تەرىپىدە مۇسانىڭ ئۇلارغا بەرگەن مىراسىغا ئىگە بولدى، بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەندى: ـ 9 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى ئارنون جىلغىسىنىڭ ۋىيدىكى ئاروئەردىن تارتىپ، جۈملىدىن جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە دىبونغىچە سوزۇلغان مەدەبا تۈزلە كۆكى، 10 ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ چېگرا سىزىقچە بولغان ھەممە شەھەرلىرى؛ 11 گىلېئاد بىلەن گەشۇرىيلار ۋە ماۋا كاتىيلارنىڭ چەت يۇرتلىرى، ھەرمون تېغىنىڭ ھەممىسى ۋە سالكاھىغىچە سوزۇلغان بارلىق باشان زېمىنى؛ 12 [گىگانتلار بولغان] رەفاييىيلارنىڭ قالدۇق نەسىلدىن بولغان ئاشتاروت بىلەن ئەدرەيدە سەلتەنەت قىلغان ئوگنىڭ باشاندىكى پۈتكۈل پادىشاھلىق زېمىنىدىن ئىبارەت ئىدى؛ مۇشۇ زېمىندىكىلەرنى مۇسا مەغلۇپ قىلىپ، زېمىنلىرىنى ئىگە بولدى. 13 لېكىن ئىسرائىللار گەشۇرىيلار بىلەن ماۋا كاتىيلارنى تۈز يۇرتلىرىدىن قوغلۇۋەتمىدى، شۇڭا گەشۇرىيلار بىلەن ماۋا كاتىيلار بۈگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرماقتا. 14 لېكىن [مۇسا] لاۋۋي قەبىلىسگە ھېچ مىراس زېمىنى بەرمىگەن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتىنا سۈنۈلغان قۇربانلىقلار ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. 15 مۇسا رۇبەنلەر قەبىلىسگە، جەمەت-ئائىلىلىرى ۋىيچە يۇرتلارنى مىراس قىلىپ بەردى. 16 ئۇلارنىڭ زېمىنى بولسا ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ، جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە مەدەبانىڭ يېنىدىكى پۈتكۈل تۈزلە گۈلمك، 17 ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق تۈزلە گۈلمكتىكى ھەممە شەھەرلەر، دىبون، باموت-باۋال، بەيت-باۋال-مېئون، 18 ياھاز، كەدەموت، مەفاۋات، 19 كىرىئاتايىم، سىبماھ، ۋە «جىلغا تېغى»دىكى زەرەت-شاھار، 20 بەيت-پېئور، پىسگاھ تېغىدىكى داۋاۋلار، بەيت-يەشموت، 21 تۈزلە گۈلمكتىكى بارلىق شەھەرلەر ۋە ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئاموريلارنىڭ پادىشاھى بولغان سىھوننىڭ پۈتكۈل سەلتەنەتتىنىڭ زېمىنىنى تۈز ئىچىگە ئالدى. بۇ پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن شۇ يۇرتتا تۇلتۇرۇشلۇق، [سىھونغا] بېقىنغان سەردارلار ئەۋى، رەكەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا قاتارلىق مىدىيان ئەمىرلىرى بولسا مۇسا تەرىپىدىن تۇلتۇرۇلۇگەندى. 22 شۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار تۇلتۇ رگەنلەر ئىچىدە بېئورنىڭ ئوغلى پالچى بالاتامۇ بار ئىدى؛ ئۇنىمۇ ئۇلار قىلىچلاپ تۇلتۇ رگەندى. 23 رۇبەنلەرنىڭ زېمىنىنىڭ چېگراسى ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۈزى ئىدى. رۇبەنلەرنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى ۋىيچە ئۇلارغا بۇلۇنگەن مىراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى ئىدى. 24 مۇسا يەنە گاد قەبىلىسگە، يەنى گادلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى ۋىيچە ئۇلارغا مىراس بۇلۇپ بە رگەندى. 25 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى بولسا ياۋازەر بىلەن گىلېئادنىڭ بارلىق شەھەرلىرى، ئاممونىيلارنىڭ زېمىنىنىڭ يېرىمى تا كى رابباھ ئالدىدىكى ئاروئە رگىچە، 26 ھەشبوندىن تارتىپ رامات-مىزپەھ ۋە بەتونىمغىچە، ماھانايىمدىن تارتىپ دەبىرنىڭ چېگرىسىغىچە، 27 جىلغىغا جايلاشقان بەيت-ھارام، بەيت-نىمراھ، سۇككوت ۋە زافوناردا، ھەشبونىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى قالغان قىسمى، دەريانى ياقلاپ كىنەرەت دېڭىزىنىڭ ئۇ بېشىغىچە ئىدى. 28 گادلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى ۋىيچە ئۇلارغا بۇلۇنگەن مىراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى ئىدى. 29 مۇسا ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگىمۇ مىراس بە رگەندى؛ ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگە جەمەت-ئائىلىلىرى ۋىيچە بۇ مىراس بۇلۇپ بېرىلگەنىدى: ـ 30 زېمىنلىرى ماھانايىمدىن تارتىپ، پۈتكۈل باشان زېمىنى، باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ پۈتكۈل سەلتەنىتىنىڭ زېمىنى ۋە يائىرنىڭ بارلىق يېزا- كەنتلىرى (بۇ يېزا-كەنتلەر باشاننىڭ تۆزنىگە جايلاشقان بولۇپ، جەمئىي ئالتمىش ئىدى)، 31 گىلېئادنىڭ يېرىمى بىلەن باشان پادىشاھى ئوگنىڭ سەلتەنىتىدىكى ئاشتاروت ۋە ئەدرەي شەھەرلىرى ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادىغا تەۋە قىلىنغان بولۇپ، ماكىرلارنىڭ يېرىم قىسمىغا جەمەت-ئائىلىلىرى ۋىيچە مىراس قىلىپ بۇلۇپ بېرىلگەنىدى. 32 مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق قېتىدا، يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا، موئابنىڭ تۈزلە گۈلمكىدە بولغان ۋاقىتدا بۇلۇپ بە رگەن مىراسلار مانا بۇ زېمىنلار ئىدى. 33 لېكىن مۇسا لاۋۋي قەبىلىسگە ھېچ مىراس زېمىنى تەقدىم قىلمىدى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، ئۇ تۈزى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر.

14 ئىسرائىللارنىڭ قاناتان زېمىنىدىن ئالغان مىراسلىرى تۆۋەندىكىدەك؛ ئەلئازار كاھىن بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى جەمەت-ئائىلە باشلىقلىرى مۇشۇ مىراسلارنى ئۇلارغا بۇلۇپ بە رگەن. 2 پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن توققۇز يېرىم قەبىلە توغرىسىدا ۋېيروۋغىنىدەك، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇلۇشى چەك تاشلاش بىلەن بۇلۇپ بېرىلدى. 3 چۈنكى قالغان ئىككى قەبىلە بىلەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى بولسا مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقسىم قىلغاندى؛ لېكىن ئۇ لاۋۋىيلارغا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھېچ مىراس بەرمىگەندى 4 (يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى ماناسسەھ ۋە ئەفرائىم دېگەن ئىككى قەبىلگە بۇلۇنگەندى. لاۋۋىيلارغا بولسا، تۇرۇشقا بولىدىغان شەھەرلەر بېكىتىلىپ، شۇنداقلا شۇ شەھەرلە رگە تەۋە يايلاقلاردىن چارپايلىرىنى باقىدىغان ۋە مال-مۇلۇكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان يەرلەردىن باشقا ئۇلارغا ھېچ ئۇلۇشلىرىنى بەرمىگەندى).

5 پەرۋەردىگار مۇسانىڭ قانداق ۋېيروۋغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ زېمىنىنى بۇلۇشۇۋالدى. 6 يەھۇدالار گىلگالغا، يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلدى، كەنىززي يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب يەشۇئاغا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار تۈز ئادىمى بولغان مۇسانىڭ مەن بىلەن سېنىڭ توغرا كېلىدىغان قادەش-بارنېئادا نېمە دېگەنلىكىنى بىلىسەنغۇ؛ 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئادىمى مۇسا مېنى قادەش-بارنېئادىن زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەنده، مەن قىرىق ياشتا

ئدىم، چىن [ئېتىقادلىق] كۆڭۈلۈم بىلەن ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈز زگەنىدىم. 8 ئەمما مەن بىلەن چىققان قېرىنداشلىرىم خەلقنىڭ كۆڭلىنى سۇ قىلىۋەتكەنىدى. لېكىن مەن بولسام پۈتۈن قەلبىم بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا ئە گەشتىم. 9 ئۇ كۈنى مۇسا قەسەم قىلىپ: ـ «سەن پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئە گەشكىنىڭ ئۆچۈن، سېنىڭ پۈتۈلۈك دەسسىگەن زېمىن جەزمەن ئەبە دگىچە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭنىڭ مىراسى بولىدۇ» ـ دېگەنىدى. 10 ـ مانا ئىسرائىل چۆلدە سە رگەردان بولۇپ يۈ رگەندە، پەرۋەردىگار مۇساغا شۇ سۆزلەرنى دېگەن كۈندىن كېيىنكى قىرىق بەش يىل ئىچىدە ئۆزى ئېيتقىنىدەك مېنى تىرىك ساقلىدى. مانا مەن بۈگۈن سە كسەن بەش ياشقا كىردىم. 11 مەن مۇشۇ كۈندىمۇ مۇسا مېنى چارلاشقا ئەۋەتكەن كۈندىكىدەك كۆچلۈ ۋىكەن، مەيلى جەڭ قىلىش بولسۇن ياكى بىر يە رگە بېرىپ-كېلىش بولسۇن، مېنىڭ يەنىلا بالدۇرقىدەك كۈچ-دەرمانىم باردۇر. 12 ئەمدى پەرۋەردىگار شۇ كۈندە ۋەدە قىلغان بۇ تاغلىق يۇرتنى ماڭا مىراس قىلىپ بە رگىن؛ چۈنكى ئۇ كۈنى سەنمۇ ئۇ يەردە ئاناكىيلار تۇرىدىغانلىقىنى، شۇنداقلا چوڭ ھەم مۇستەھكەم شەھەرلەر بارلىقىنى ئاڭلىدىڭىز. لېكىن پەرۋەردىگار مەن بىلەن بىللە بولسىلا، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك مەن ئۇلارنى قوغلۇۋېتىمەن». 13 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە بەختىبەركەت تىلەپ، ھېبرونىنى ئۇنىڭغا مىراس قىلىپ بەردى. 14 شۇڭا ھېبرون تاكى بۈگۈنگىچە كەنئىزىي يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبنىڭ مىراسى بولۇپ تۇرماقتا؛ چۈنكى ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئە گەشكەن 15 (ئىلگىرى ھېبرون بولسا كىرىئات-ئاربا دەپ ئاتىلاتتى. ئاربا دېگەن ئادەم ئاناكىيلار ئارىسىدا ئەڭ داڭقى چىققان ئادەم ئىدى). شۇنداق قىلىپ زېمىن جە ڭدىن ئارام تاپتى.

15 يەھۇدالار قەبىلىسىنىڭ مىراسى بولسا جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن زېمىن بولۇپ، جەۋبىي چەرەپنىڭ ئۆچى ئېدومنىڭ چېگرىسىغا ۋە زىن چۆلىگە تۇتاشتى؛ 2 جەۋبىي چېگرىسى «شور دېڭىزى»نىڭ ئايىغىدىن، يەنى جەۋبىي تەرەپكە چوڭقۇيىپ چىققان قولتۇقتىن باشلىنىپ، 3 «سىرىق ئېشەك داۋىنى»نىڭ جەنۇب تەرىپىدىن ئوتۇپ، زىنغا تۇتاشتى؛ ئاندىن قادەش-بارنېئانىڭ جەۋبىنى ياقلاپ ھەزرونغا ئوتۇپ، ئاددارغا بېرىپ، كاركاتھقا بۇرۇلۇپ، 4 ئازمونغا ئوتۇپ مىسىر ئېقىنى بىلەن چىقىپ، ئۇچى دېڭىزغا تاقىشاتتى. بۇ ئۇلارنىڭ جەۋبىي چېگرىسى ئىدى. 5 شەرقىي چېگرىسى بولسا شور دېڭىزىدىن ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان ئېغىزىغىچە ئىدى؛ شىمالىي چېگرىسى بولسا دېڭىزنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان ئېغىزىدىن باشلىنىپ، 6 ئاندىن بەيت-ھوگلاھغا بېرىپ، بەيت-ئاراباھنىڭ شىمالىدىن ئوتۇپ، رۇبەنىنىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىنىڭ قېشىغىچە ئىدى؛ 7 ئاندىن چېگرا ئاقور جىلغىسىدىن دەبىر-گە قاراپ ئوتۇپ، ئۇ يەردىن شىمال تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئادۇممىمغا چىقىدىغان داۋانىنىڭ ئۇدۇلىدىكى گىلگالغا يېتىپ بېرىپ، ئاندىن ئەن-شەمەش سۈلىرىدىن ئوتۇپ، ئەن-ر وگەل بۇلىقىغا ئوتىشاتتى؛ 8 ئۇ يەردىن «يەن-ھىننومنىڭ جىلغىسى»غا چىقىپ، يەبۇسىيلار ئېگىزلىكىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى داۋاندىن ئوتۇپ، ئاندىن ھىنوم جىلغىسىنىڭ ئالدىغا، يەنى غەرب تەرىپىگە، رەفايىيلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمالىي يېشىدىكى تاغنىڭ چوققىسىغا چىقتى؛ 9 چېگرا بۇ تاغنىڭ چوققىسىدىن نەفتوئاھ سۇ يىنىڭ بۇلىقىغا بېرىپ، ئاندىن ئەفرون تېغىدىكى شەھەرلىرىنىڭ يېنى بىلەن چىقىپ، ئۇ يەردىن بائالاھ (يەنى كىرىئات-يېئارىم)غا يېتىپ بېرىپ، 10 ئاندىن بائالاھتىن ئوتۇپ، غەرب تەرىپىگە قايرىلىپ سېئىر تېغىغا بېرىپ، يېئارىم تېغى (يەنى كېسالون)نىڭ شىمالىي باغرىدىن ئوتۇپ، بەيت-شەمەشكە چۈشۈپ، تىمناتتىن ئوتتى؛ 11 ئاندىن شىمالغا قاراپ ئە كرونىنىڭ داۋىنى بىلەن چىقىپ شىكرونغا ئوتۇپ، بائالاھ تېغىنىڭ يېنىغا ئۇتىشىپ، يابنەئەلگە يېتىپ، ئاندىن ئۇچى دېڭىزغا تاقاشقانىدى. 12 غەرب تەرىپىدىكى چېگرىسى بولسا دېڭىز ۋىلىرى ئىدى. يەھۇدالارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۆلارنا توختىتىلغان ئوت تەرىپىدىكى چېگرا مانا شۇ ئىدى. 13 يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبگە بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بە رگەن ئەمرى بويىچە، ئۇنىڭغا يەھۇدالارنىڭ ئارىسىدا بىر ئۆلۈش، يەنى ئاناكنىڭ ئاتىسى ئاربانىڭ شەھىرى بولغان ھېبرون ئاتا قىلىندى. 14 كالەب شۇ يەردىن شېشاي، ئاھمان ۋە تالماي دېگەن ئۆچ ئاناكىينى قوغلۇۋەتتى؛ ئۇلار ئۆچى ئاناكنىڭ ئەۋلادى ئىدى. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، دەبىردە ئۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىرنىڭ نامى كىرىئات-سەفەر ئىدى). 16 كالەب: ـ كىمكى كىرىئات-سەفە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكسانىنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەنىدى. 17 كالەبنىڭ ئۇكىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالەب ئۇنىڭغا قىزى ئاكسانىنى خوتۇنلۇققا بەردى. 18 شۇنداق بولدىكى، قىز يائىلق بولۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۇندىدى. ئاكساھ ئېشە كتىن چۈشۈشىگە كالەب ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. 19 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مېنى ئالاھىدە بىر بەركەتلىگەيسەن، سەن ماڭا نە گەۋدىن [قاغىراق] يەر بە رگەنىكەنسەن، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بە رگەيسەن، ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالەب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. 20 تۇۋەندىكىلەر يەھۇدا قەبىلىسىگە ئۆلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تە گگەن مىراس ئۆلۈشلەردۇر: ـ 21 يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ ئەڭ جەنۇبىغا جايلاشقان، ئېدوم چېگرىسى تەرەپنىكى شەھەرلەر: ـ كابزەئەل، ئېدەر، ياگۇر، 22 كىناھ، دىموناھ، ئاداداھ، 23 كەدەش، ھازور، يىتنان، 24 زىف، تەلەم، بېئالوت، 25 ھازور-ھاداتتاھ، كېرىئوت-ھەزرون (يەنى ھازور)، 26 ئامام، سېما، مولاداھ، 27 ھازار-گادداھ، ھەشمون، بەيت-پەلەت، 28 ھازار-شۇئال، بەئەر-شىبا، بىزىئوتىيا، 29 باۋالاھ، ئىجىم، ئېزىم، 30 ئەلتولاد، كېسىل، خورماھ، 31 زىكلاگ، مادمانناھ، سانسانناھ، 32 لىباۋئوت، شىلھىم، ئايىن ۋە رىمىون قاتارلىقلار جەمئىي يىگىرمە توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 33 شەفەلاھ ئۇيىمانلىقىدىكى شەھەرلەر بولسا ئەشتائول، زورىئاھ، ئاشناھ، 34 زانوئاھ، ئەن-گانىم، تاپپۇئاھ، ئەنام، 35 يارمۇت، ئادۇللام، سوكوھ، ئازىكاھ، 36 شائارايىم، ئادىتائىم، گەدەراھ ۋە گەدەروتائىم بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 37 بۇلاردىن باشقا يەنە زىنان، ھاداشاھ، مىگدال-گاد، 38 دىلىئان، مىزىپاھ، يوقتەئەل، 39 لاقىش، بوزكات، ئە گلون، 40 كابىون، لاھماس، قىتلىش، 41 گەدەروت، بەيت-داگون، نائاماھ ۋە ماككەداھ بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 42 بۇنىڭدىن باشقا يەنە لىبناھ، ئېتەر، ئاشان، 43 يەفتاھ، ئاشناھ، نەزىب، 44 كېئىلاھ، ئاقزىب ۋە مارەشاھ بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە يەنە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى؛ 45 يەنە ئە كرون بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-كەنتلەر، 46 شۇنداقلا ئە كرونىنىڭ غەرب تەرىپىدىن تارتىپ ئاشدودنىڭ يېنىدىكى ھەمە شەھەرلەر بىلەن ئۇلارنىڭ كەنت-قىشلاقلىرى قوشۇلۇپ، 47 ئاشدود ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار، گازا شەھىرى ۋە شۇنداقلا مىسىر ئېقىنىغىچە ۋە ئۇلۇغ دېڭىزنىڭ قىرغىقىغىچە، ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 48 تاغلىق رايوندىكى شەھەرلەر: ـ شامىر، ياتتىر، سوكوھ، 49 داناھ، كىرىئات-سانناھ (يەنى دەبىر)، 50 ئاناب، ئەشتەموھ، ئانىم، 51 گوشەن، ھولون ۋە گىلوھ بولۇپ، جەمئىي ئون بىر شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 52 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئاراب، دۇماھ، ئېشان، 53 يانىم، بەيت-تاپپۇئاھ، ئافىكاھ، 54 ھۇمىتاھ، كىرىئات-ئاربا (يەنى ھېبرون) ۋە زىئور بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 55 بۇنىڭدىن باشقا يەنە مائون، كارمەل، زىف، يۇتتاھ، 56 يىزرەئەل، يوكدېئام، زانوئاھ، 57 كايىن، گىبئاھ ۋە تىمناھ بولۇپ، جەمئىي ئون شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 58 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ھالھۇل، بەيت-زۇر، گەدور، 59 مائارات، بەيت-ئانوت ۋە ئەلتەكون بولۇپ، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 60 بۇنىڭدىن باشقا يەنە كىرىئات-باۋال (يەنى كىرىئات-يېئارىم) ۋە رابباھ دېگەن ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 61 چۆلدىكى شەھەرلەر بولسا: ـ بەيت-ئاراباھ، مىددىن، سە كاكاھ، 62 نىبشان، «شور شەھىرى» ۋە ئەن-گەدى، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق

كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 63 لېكىن يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇقلۇق يەھۇسىيلارنى بولسا يەھۇدالار قوغلۇپتەلمىگەن؛ شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا.

16

يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ چىققان مىراس زېمىن بولسا يېرىخوغا تۇتاش بولغان ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ، يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۆللە رگىچە بولغان يۇرتلار ۋە يېرىخودىن چىقىپ، چۆلدىن تۇتۇپ بەيت-ئەلنىڭ تاغلىق رايونىغا سوزۇلغان يۇرتلار ئىدى. 2 چېگرىسى بەيت-ئەلدىن تارتىپ لۇزغا، ئاندىن ئاركىيلارنىڭ چېگرىسىدىكى ئاتاروتقا يېتىپ، 3 ئاندىن غەرب تەرىپىگە بېرىپ، يافلەتىيلەرنىڭ چېگرىسىغا تۇتىشۇپ، ئاستىن بەيت-ھوورونىنىڭ چېنىگە چۈشۈپ، گەزەر رگە بېرىپ دېڭىزدا ئاخىرلىشاتتى. 4 يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى مانا‌سىسەھ بىلەن ئەفرائىملار ئېرىشكەن مىراس ئولۇشى مانا شۇ ئىدى. 5 ئەفرائىملارنىڭ جەمەت-ئائىلىرى ۋىنچە ئالغان زېمىننىڭ چېگرىسى تۆۋەندىكىدەك: ـ مىراس زېمىننىڭ شەرق تەرەپتىكى چېگرىسى ئاتاروت-ئاددارىدىن تارتىپ ئوستۇن بەيت-ھورونغىچە يېتىپ، 6 ئاندىن دېڭىزغا بېرىپ شىمالغا قاراپ مىكمىتاتقا چىقتى؛ ئاندىن يەنە شەرق تەرىپىدىكى تائانات-شىلوھقا قايرىلىپ، ئۇنىڭدىن ئوتۇپ شەرق تەرەپكە قاراپ يانوئاھقا، 7 يانوئاھدىن چۈشۈپ ئاتاروت بىلەن نائاراتقا يېتىپ، يېرىخوغا تۇتىشىپ ئىئوردان دەريا‌سىغا چىقتى. 8 چېگرا تاپۇئاھدىن غەرب تەرەپكە چىقىپ كاناھ ئېقىنىغىچە بېرىپ، دېڭىزغا يېتىپ ئىياغلاشتى. ئەفرائىمنىڭ قەبىلىسىگە، يەنى ئولارنىڭ جەمەت-ئائىللىرىگە تەگكەن مىراس ئولۇشى شۇ ئىدى. 9 يۇنىڭدىن باشقا ئەفرائىملار ئۈچۈن مانا‌سىسەھنىڭ مىراسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىرنەچچە شەھەرلەر ئايرىلغانىدى؛ بۇ ئايرىلغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى قاراشلىق كەنت-قىشلاقلىرى بىلەن قوشۇلغانىدى. 10 ئەمما [ئەفرائىملار] گەزەردە ئولتۇرۇشلۇق قاناۋانىيلارنى قوغلۇۋەتمىگەنىدى؛ شۇڭا قاناۋانىيلار تا بۈگۈنگىچە ئەفرائىمنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ، مەخسۇس ھاشارچى مەدىكارلار بولۇپ تۇرماقتا.

17

مانا‌سىسەھ يۇسۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭ قەبىلىسىگىمۇ چەك تاشلىنىپ مىراس بېرىلگەن. مانا‌سىسەھنىڭ تۇنجى ئوغلى ماكىرنىڭ [ئەۋلادلىرى] (ماكىر گىلېئادنىڭ ئاتىسى ئىدى) باتۇر پالۋان بولغاچقا، ئولارغا گىلېئاد بىلەن باشان مىراس قىلىپ بېرىلدى. 2 مانا‌سىسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىمۇ، جۈملىدىن ئابىئېزەرلەر، ھەلەك كەلەر، ئاسرىئەللەر، شەكەملەر، ھەفەرلەر بىلەن شېمىدالار ئولار جەمەت-ئائىللىرى ۋىنچە مىراس ئولۇشىنى ئالدى. بۇلار بولسا يۇسۇپنىڭ ئوغلى مانا‌سىسەھنىڭ ئەر جەمەت ئائىللىرى ئىدى. 3 ئەمدى مانا‌سىسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلېئادنىڭ نەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى يوق بولۇپ، پەقەت قىزلىرىلا بار ئىدى. ئۇنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسىملىرى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ ۋە تىرزاھ ئىدى. 4 ئولار كاھىن ئەلئىزارار بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھۇشۇا ۋە ئەمىرلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ ئولارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇساغا بىز توغرۇلۇق قېرىنداشلىرىمىز قاتارىدا مىراس بېرىشكە ئەمر قىلغانىدى، دېدى. شۇنى دېۋىدى، [يەھۇشۇا] پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى ۋىنچە ئولارنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا ئولارغا مىراس بەردى. 5 بۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى گىلېئاد بىلەن باشان زېمىنلىرىدىن باشقا، مانا‌سىسەھكە يەنە ئون ئولۇش يەر بېرىلدى. 6 چۈنكى مانا‌سىسەھنىڭ قىزلىرى ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قاتارىدا مىراسقا ئىگە بولغانىدى؛ گىلېئاد زېمىنى مانا‌سىسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا تەگكەنىدى. 7 مانا‌سىسەھنىڭ زېمىننىڭ چېگرىسى بولسا ئاشىردىن تارتىپ شەكەمنىڭ ئۇتتۇرىدىكى مىكمىتاتقا بېرىپ، ئاندىن جەنۇب تەرىپىگە قايرىلىپ، ئەن-تاپۇئاھدا ئولرىغۇچىلارنىڭ جايىغىچە ئوتىشاتتى. 8 چۈنكى تاپۇئاھنىڭ زېمىنى بولسا مانا‌سىسەھگە تەگكەنىدى؛ لېكىن مانا‌سىسەھنىڭ چېگرىسىدىكى تاپۇئاھ شەھىرى ئەفرائىمغا تەۋە ئىدى. 9 چېگرىسى ئۇ يەردىن كاناھ ئېقىنىغا چۈشۈپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن چىقتى. ئۇ يەردىكى شەھەرلەر بولسا مانا‌سىسەھنىڭ شەھەرلىرىنىڭ ئارىسىدا بولسىمۇ، ئەفرائىمغا تەگدى. مانا‌سىسەھنىڭ چېگرىسى جىلغىنىڭ شىمال تەرىپى بىلەن بېرىپ دېڭىزغا يېتىپ ئاخىرلىشاتتى. 10 جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى زېمىن ئەفرائىمغا، شىمال تەرىپىدىكى زېمىن مانا‌سىسەھكە تەۋە ئىدى، غەرب تەرىپىنىڭ چېگرىسى دېڭىز ئىدى.

ئولارنىڭ زېمىنى شىمال تەرىپىدە ئاشىرنىڭ ئولۇشىگىچە يېتىپ، شەرق تەرىپى ئىسسا كارنىڭ ئولۇشىگە تۇتاشقانىدى. 11 مانا‌سىسەھكىمۇ ئىسسا كار بىلەن ئاشىرنىڭ ئولۇشلىرى ئىچىدىن بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، ئىبلېئام بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، دور ئاھالىسى بىلەن دورغا قاراشلىق كەنتلەر، ئەن-دور ئاھالىسى بىلەن ئەن-دورغا قاراشلىق كەنتلەر، تائاناق ئاھالىسى بىلەن تائاناققا قاراشلىق كەنتلەر ۋە مېگىددو ئاھالىسى بىلەن مېگىددوغا قاراشلىق كەنتلەر، يەنى «ئۈچ ئېگىزلىك» دېگەن يۇرت تە گدى. 12 لېكىن مانا‌سىسەھ بۇ شەھەردىكىلەرنى قوغلۇتەلمىدى؛ قاناۋانىيلار شۇ يۇرتلاردا ئولتۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى. 13 ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قاناۋانىيلارنى ئوزۇلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئولارنى ئوز يەرلىرىدىن مۇتلەق قوغلۇتەلمىدى. 14 يۇسۇپلەر بولسا يەھۇشۇاغا: ـ بىزلەر پەرۋەردىگار ھازىرغىچە شۇنداق بەركىتلەپ كەلگەن، چوڭ بىر خەلق تۇرساق، سەن نېمىشقا چەك تاشلاش بىلەن بىر زگە پەقەت بىر ئولۇش مىراس، بىر پارچە يەرلا بەردىڭ؟ ـ دېدى. 15 يەھۇشۇا ئولارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر سىلەر چوڭ بىر خەلق بولسا كار، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتى سىلە رگە تار كەلگەن بولسا، ئورمانغا بېرىپ ئۇ يەردىكى پەرىزىيلەر بىلەن [گىگانت] رەفايىيلار يۇرتىدا دەرەخلەرنى كېسىپ، ئوز ئۈكلار ئۈچۈن بىر جايىنى چىقىرۇۋېلىكلار، دېدى. 16 لېكىن يۇسۇپلەر: ـ تاغلىق يۇرت بىر زگە يەتمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا جىلغىدا ئوزۇۋۇاتقانلار، مەيلى بەيت-شېئاندا ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردە بولسۇن يا كى يىزرەئەل جىلغىسىدا ئوزۇۋاتقان قاناۋانىيلار بولسۇن، ھەممىسىنىڭ ئوممۇردىن جەڭ ھارۇلىرى بار ئىكەن، دېدى. 17 شۇنداق دېۋىدى، يەھۇشۇا يۇسۇپ جەمەتى بولغان ئەفرائىم بىلەن مانا‌سىسەھگە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر دەرۋەقە چوڭ بىر خەلقسىلەر ۋە زور كۈچۈكلار باردۇر، شۇڭا سىلە رگە پەقەت بىر ئولۇشلا مىراس بېرىلىپ بولمايدۇ؛ 18 ئاشۇ پۈتكۈل تاغلىق يۇرتمۇ سىلە رگە بېرىلىدۇ، گەرچە ئۇ ئورمانلىق بولسىمۇ، سىلەر ئۇنى كېسىپ بوشتىتىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئەتراپلىرىغىمۇ ئىگە بولىسىلەر؛ قاناۋانىيلارنىڭ ئوممۇر جەڭ ھارۇلىرى بار، شۇنداقلا كۈچلۈك بولسىمۇ، سىلەر ئولارنى ھەيدەپ چىقىرىۋېتەلەيسىلەر، ـ دېدى.

18

پۈتكۈل ئىسرائىللار جامائىتى شىلوھقا يىغىلىپ، ئۇ يەردە ئىبادەت چېدىرى تىكتى. گەرچە زېمىن ئولارنىڭ ئالدىدا يېيىلىۋەتكەن بولسىمۇ، 2 لېكىن ئىسرائىللار تارىسىدا ئوز مىراس ئولۇشى تېخى تەقسىم قىلىنمىغان يەتتە قەبىلە قالغانىدى. 3 شۇڭا يەھۇشۇا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە بە رگەن يۇ زېمىنى قولۇڭلارغا ئېلىشقا سۈسلۇق قىلىپ قاچانغىچە كەينىگە سۈرىسىلەر؟ 4 سىلەر ئوز ئۈكلار ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن ئۈچ ئادەمنى تاللاڭلار؛ مەن ئولارنى قوزغىلىپ بۇ پۈتكۈل زېمىنى ئايلىنىپ چىقىپ، ئۇنى ھەربىر قەبىلە ئوز مىراس ئولۇشىگە مۇۋاپىق سىزىپ-خاتىرىلەشكە، ئاندىن قېشىمغا يېنىپ كېلىشكە ئەۋەتەمەن. 5 ئولار زېمىنى يەتتە ئولۇشكە بۆلىنۇن؛ لېكىن يەھۇدا قەبىلىسى بولسا جەنۇبتىكى ئوز ئولۇش زېمىندا ئورنىدا ئورىۋەرسۇن، يۇسۇپنىڭ جەمەتىمۇ شىمال تەرەپتىكى ئوز ئولۇش زېمىندا ئورنىدا ئورىۋەرسۇن. 6 سىلەر زېمىنى يەتتە ئولۇشكە بۆلۈپ، پاسىلنى خاتىرىلەپ سىزىپ يېنىمغا كېلىڭلار، ئاندىن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ يەردە سىلەر ئوچۈن چەك تاشلايمەن. 7 ئەمما لاۋىيلارنىڭ بولسا، تاراڭلاردا ئولۇشى بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىقى ئولارنىڭ مىراسىدۇر. گاد بىلەن رۇبەن ۋە مانا‌سىسەھ يېرىم قەبىلىسى بولسا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ قېتى، شەرق تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ئولارغا مىراس قىلىپ بە رگەن يەرلەرنى ئاللىقاچان ئالغانىدۇر». 8 [زېمىنى خاتىرىلەشكە بېكىتكەن] كىشىلەر قوزغىلىپ يولغا چىققاندا، يەھۇشۇا ئولارغا قاتتىق جىكىلەپ: ـ سىلەر بېرىپ زېمىنى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ مېنىڭ قېشىمغا يېنىپ كېلىڭلار، ئاندىن مەن مۇشۇ يەردە، شىلوھنىڭ ئوزىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ئوچۈن چەك تاشلايمەن، دېدى. 9 شۇنداق دېۋىدى، بۇ ئادەملەر بېرىپ زېمىنى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ، شەھەرلەر ۋىنچە يەتتە ئولۇشكە بۆلۈپ، خاتىرىگە سىزىپ، شىلوھدىكى چېدىرگاھقا، يەھۇشۇانىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى. 10 ئاندىن يەھۇشۇا شىلوھدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولار ئوچۈن چەك تاشلىدى ۋە شۇ يەردە قەبىلە-

جەمەتى يېچە زېمىنى ئىسرائىللارغا تەقسىم قىلىپ بەردى. **11** بىنيامىنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى يېچە چەك تارتىلدى؛ تۇلار چەك تارقىلىق ئېرىشكەن زېمىن يەھۇدالار بىلەن يۈسۈپلەرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدىكى يۇرت بولدى. **12** تۇلارنىڭ شىمالي چېگرىسى ئىئوردان دەرياسىدىن باشلاپ، يېرىخونىڭ شىمال تەرىپىدىكى داۋانىق ياندىپ، غەرب تەرىپىگە قاراپ تاغلىق يۇرتقا چىقىپ ۋە بەيت-ئاۋەننىڭ چۆلىگە تۇتىشاتتى؛ **13** ئاندىن لۇزغا چىقىپ، لۇز، يەنى بەيت-ئەلنىڭ جەنۇب تەرىپىنى يانداپ تۇتۇپ، ئاستىن بەيت-ھورونىڭ جەنۇبىدىكى تاغقا يېقىن ئاتاروت-ئاددارغا چۈشتى؛ **14** چېگرا شۇ يەردىن تۇتۇپ غەربتىن جەنۇبقا قايرىلىپ، بەيت-ھورونىڭ جەنۇبىنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغدىن يەھۇدالارنىڭ شەھەرلىرىدىن بىرى بولغان كىرىئات-ياۋال (يەنى كىرىئات-يېئارىم) غا تۇتاشتى. بۇ غەرب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. **15** جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى كىرىئات-يېئارىمنىڭ چېتىدىن باشلاپ غەرب تەرىپىگە مېڭىپ، نەفتوئاھتىكى سۇ مەنبەسىگە تۇتاشتى؛ **16** چېگرا ئاندىن رەفايىملارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىگە جايلاشقان بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسىنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغنىڭ بېشىغا چۈشۈپ، ئاندىن ھىننومنىڭ جىلغىسى بىلەن يەنە چۈشۈپ، يەبۇسىيلارنىڭ ئېگىزلىكىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن مېڭىپ، ئاندىن ئەن-ر وگەل بۇلىقىغا يەتتى؛ **17** ئاندىن شىمال تەرىپىگە قايرىلىپ ئەن-شەمەش بۇلىقىدىن ئوتۇپ، ئادۇللام داۋىنىنىڭ ئۆدۈلىدىكى گەلىلوتقا بېرىپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىغا چۈشۈپ، **18** ۋە ئاراباھ تۈزلەك گۈلىكىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئېگىزلىكتىن ئوتۇپ، ئاراباھ تۈزلەك گۈلىكىگە چۈشتى. **19** ئاندىن چېگرا شىمال تەرىپىگە چىقىپ بەيت-ھوگلاھنىڭ داۋىنىغا ئوتتىشىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ جەنۇبي ئېغىزىدا، يەنى شور دېڭىزىنىڭ شىمالي قولتۇقىدا ئاخىرلاشتى. بۇ جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. **20** شەرق چېگرىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوزى ئىدى. بۇ بىنيامىنلارنىڭ ئۆلۈشى بولۇپ، ئۆلارغا جەمەت-ئائىلىرى يېچە توختىتىلغان مىراس زېمىننىڭ چېگرىسى شۇ ئىدى. **21** بىنيامىنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى يېچە تەگكەن شەھەرلەر بولسا ئوۋەندىكىلەردۇر: ـ يېرىخو، بەيت-ھوگلاھ، ئېمەك- كەزىز، **22** بەيت-ئاراباھ، زەمارايىم، بەيت-ئەل، **23** ئاۋۋىم، ياراھ، ئوفراھ، **24** كەفار-ھائامونياي، ئوفنى ۋە گىبا بولۇپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى؛ **25** يۈنگۈن باشقا گىبىئون، راماھ، بەئەروت، **26** مىزپاھ، كەفىراھ، موزاھ، **27** رە كەم، ئىرپەئەل، تارالاھ، **28** زەلاھ، ھا-ئەلەف، يەبۇسى (يەنى يېرۇسالېم)، گىبىئاھ ۋە كىرىئات بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇ بولسا بىنيامىنلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى يېچە ئۆلارغا بېرىلگەنىدى.

19

ئىككىنچى چەك شىمېئونغا چىقتى، يەنى شىمېئونلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى يېچە تارتىلدى؛ ئۆلارنىڭ مىراسى بولسا يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۆلۈشىنىڭ تارىسىدا ئىدى. **2** ئۆلارنىڭ ئېرىشكەن مىراسى ئېچىدە بەئەر-شىبا، شىبا، مولاداھ، **3** ھازار-شۇئال، بالاھ، ئېزەم، **4** ئەلتولاد، بىتۇل، خورماھ، **5** زىكلاگ، بەيت-ماركابوت، ھازار-سۇساھ، **6** بەيت-لىبائوت ۋە شارۇھەن بولۇپ، جەمئىي ئون ئۈچ شەھەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. **7** يۈنگۈن باشقا يەنە ئايىن، رىممون، ئېتەر، ئاشان بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار **8** ھەمدە جەنۇب تەرەپتىكى بائالات-بەئەر (يەنى جەۋبدىكى راماھ) غىچە بولغان بۇ [تۆت] شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ھەمە كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇلار شىمېئونلار قەبىلىسىنىڭ ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى يېچە ئېرىشكەن مىراسى ئىدى. **9** شىمېئونلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى يەھۇدالارنىڭ ئۆلۈشىنىڭ ئېچىدىن ئېلىپ بېرىلدى؛ چۈنكى يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۆلۈشى ئۆزلىرىگە كېرەك قىلغاندى، شۇڭا شىمېئونلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى ئۆلارنىڭ مىراس ئۆلۈشىنىڭ ئېچىدىن بېرىلدى. **10** ئۆنچىنچى چەك زەبۇلۇنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى يېچە تارتىلدى؛ ئۆلارنىڭ مىراس چېگرىسى ساريدقا باراتتى، **11** چېگرىسى غەرب تەرەپتە ماريئالاھقا بېرىپ داببەشەتكە يېتىپ يوكنېئامنىڭ ئۆدۈلىدىكى ئېقىنىغا تۇتىشاتتى؛ **12** ئۇ ساريدتىن شەرق تەرىپىگە قايرىلىپ، كۈن چىقىشقا بۇرۇلۇپ كىسلوت-تابور يۇرتىغا تۇتىشىپ، دابىراتقا ئۆتۈپ، يافىياغا باردى؛ **13** ئاندىن شۇ يەردىن ئۇ شەرق تەرىپىگە كۈن چىقىشقا [يەنە] بۇرۇلۇپ، گات-ھەفەر ۋە ئەت- كازىنغا كېلىپ ئېئاھقا سوزۇلغان رىممون يۇرتىغا يېتىپ باردى. **14** ئاندىن ئۇ يەردىن شمال تەرەپكە قايرىلىپ، ھاناتونغا يېتىپ بېرىپ، يىفتاھ-ئەلنىڭ جىلغىسىدا ئاخىرلاشتى. **15** ئۆلارنىڭ ئۆلۈشى يەنە كاتات، ناھالال، شىمرون، يىدالاھ ۋە بەيت-لەھەمنىمۇ ئوراپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنىمۇ ئوز ئىچىگە ئالاتتى. **16** بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار زەبۇلۇنلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى يېچە ئۆلارغا بېرىلگەنىدى. **17** ئوتىنچى چەك ئىسساكارغا چىقتى، يەنى ئىسساكارلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى يېچە تارتىلدى؛ **18** ئۆلارغا بېرىلگەن يۇرتلار يىزرەئەلگىچە بولۇپ، كەسۇللوت، شۇنەم، **19** ھافارائىيم، شىئون، ئاناھارات، **20** رابىت، كىشىئون، ئېبەز، **21** رەمەت، ئەن- گانىم، ئەن-ھاددادا ۋە بەيت-پاززىزنى ئوز ئىچىگە ئالدى؛ **22** ئاندىن چېگرىسى تابور، شاھازىماھ ۋە بەيت-شەمەشكە يېتىپ، ئىئوردان دەرياسىدا ئاخىرلاشتى؛ ئۆلارنىڭ ئۆلۈشى جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. **23** بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىسساكارلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى يېچە ئۆلارغا بېرىلگەنىدى. **24** بەشىنچى چەك ئاشىرلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى يېچە تارتىلدى؛ **25** ئۆلارنىڭ زېمىنى ھەلكات، ھالى، بەەتەن، ئاقساف، **26** ئاللامەلەك، ئامىئاد ۋە مىشالنى ئوز ئىچىگە ئالدى؛ چېگرىسى غەرب تەرەپتە كارمەل بىلەن شىھور-لىبناتقا ئوتىشىپ، **27** ئاندىن شەرق تەرەپكە قايرىلىپ بەيت-داگونغا بېرىپ، زەبۇلۇن [زېمىنى] بىلەن يىفتاھ-ئەل جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىدىن ئوتۇپ، بەيت-ئېمەك بىلەن نېئىئەلگە يېتىپ بېرىپ كابۇلنىڭ شىمال تەرىپىگە چىقتى؛ **28** ئېبرون، رەھوب، ھامون ۋە كانانى ئوز ئىچىگە ئېلىپ چوڭ زىدونغا يېتىپ باردى. **29** ئاندىن چېگرىسى راماھ تەرىپىگە قايرىلىپ، تور دېگەن مۇستەھكەم شەھەرگە بېرىپ، خوساھقا قايرىلىپ، ئاقزىب بىلەن ھەبەلگە ئوتتاش بولغان دېڭىزدا ئاخىرلاشتى؛ **30** زېمىنى ئۇممام، ئافەك ۋە رەھوبنىمۇ ئوز ئىچىگە ئالغان؛ جەمئىي يىگىرمە ئىككى شەھەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنى ئوز ئىچىگە ئالغاندى. **31** بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئاشىرلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى يېچە ئۆلارغا بېرىلگەنىدى. **32** ئالتىنچى چەك نافتالىغا چىقتى، يەنى نافتالىلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى يېچە تارتىلدى؛ **33** ئۆلارنىڭ چېگرىسى بولسا ھەلەفتىن چىقىپ، زائاننىمدىكى دۇب دەرىخىدىن ئوتۇپ، ئادامى-نە كەب ۋە يابنەئەلدىن چىقىپ، لاككۇمغا يېتىپ ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ ئاخىرلاشتى. **34** ئاندىن غەرب تەرەپكە قايرىلىپ ئازنوت-تابورغا بېرىپ، شۇ يەردىن ھۇككوكقا چىقىپ، جەۋىتا زەبۇلۇنىڭ ئۆلۈش زېمىنىغا ئوتىشىپ، شىمالدا ئاشىرنىڭ ئۆلۈش زېمىنىغا يېتىپ، كۈن چىقىش تەرىپىدە ئىئوردان دەرياسىنىڭ يېنىدا، يەھۇدانىڭ ئۆلۈش زېمىنىغا ئۇلاشتى. **35** نافتالىنىڭ مۇستەھكەم شەھەرلىرى زىددىم، زەر، ھاممات، راككات، كىننەرەت، **36** ئادامام، راماھ، ھازور، **37** كەدەش، ئەدرەي، ئەن-ھازور، **38** يىرون، مىگدال-ئەل، ھورەم، بەيت-ئانات ۋە بەيت-شەمەشلەر بولۇپ، جەمئىي ئون توققۇز شەھەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. **39** بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار نافتالىلار قەبىلىسىنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى يېچە ئۆلارغا بېرىلگەنىدى. **40** يەتتىنچى چەك دانلارنىڭ قەبىلىسىگە چىقتى؛ ئۇ ئۆلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى يېچە تارتىلدى. **41** ئۆلارنىڭ مىراس زېمىنى بولسا زورىئاھ، ئەشتائول، ئىر-شەمەش، **42** شائالابىين، ئايىجالون، يىتلاھ، **43** ئېلون، تىمناتاھ، ئەكرون، **44** ئەل-تەكەھ، گىبىبتون، بائالات، **45** يەھۇد، بەنە-باراك، گات-رىممون، **46** مە-ياركون، راككون ۋە يافونىڭ ئۆدۈلىدىكى يۇرتنى ئوز ئىچىگە ئالدى. **47** لېكىن دانلارنىڭ زېمىنى ئوز قولىدىن كەتكەن بولغاچقا، دانلار چىقىپ لەشەمگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئاھالىسىنى قىلىچلاپ يوقىتىپ، ئۇ يەرنى ئوزىنىڭ قىلىپ ماكانلاشتى؛ ئاندىن ئۆلار لەشەمگە ئاتىسى دانىنىڭ ئىسمىنى قويۇپ، ئۇنى دان دەپ ئاتىدى. **48** مانا بۇلار، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار دانلار قەبىلىسگە، ئۆلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى

يېچە مىراس قىلىپ بېرىلگەندى. **49** بۇ تەرىقىدە [ئىسرائىللار] زېمىنى چېگرا-چېگرا يېچە بۇلۇپ بولدى، ئاندىن تۇلار نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا تۆز ئارىسىدىن مىراس بۇلۇپ بەردى. **50** پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرۇقى بويىچە يەشۇئا تىلىگىنىدەك تۇنىڭغا ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىدىكى تىمنات-سىراھ دېگەن شەھەرنى بەردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ شەھەرنى قۇرۇپ چىقىپ، ئۇنىڭدا تۇردى. **51** مانا بۇلار ئەلئازار كاھىن بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ كاتتاباشلىرى بىر بولۇپ شىلوھدا، جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چەك تاشلاپ بۇلۇپ تەقسىم قىلغان مىراسلاردۇر. بۇ تەرىقىدە ئۇلار زېمىننىڭ تەقسىماتىنى تۈگەتتى.

20

پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «تۆزۈم مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلە رگە ۋېرۋغاندەك، تۆز ۋەكىلار تۈچۈن «پاناھلىق شەھەرلەر»نى تاللاپ بېكىتكىلار؛ **3** بىلمەي، تاسادىپىلىقتىن ئادەم تۈرۈپ تۇلتۇرۇپ قەيغان ھەرقانداق كىشى ئۇ شەھەرلە رگە قېچىپ كەتسۇن. بۇنىڭ بىلەن بۇ شەھەرلەر سىلە رگە قان ئىنتىقامىنى ئالغۇچىدىن پاناھگاھ بولىدۇ. **4** [ئادەمنى شۇنداق تۇلتۇ رگەن] كىشى بۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ قوۋۇقىغا كېلىپ، شۇ يەردە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا ئۆز ئەھۋالىنى ئېيتسۇن؛ ئۇلار ئۇنى ئۆزىگە قوبۇل قىلىپ شەھە رگە كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە تۇرۇشىغا ئۇنىڭغا جاي بەرسۇن. **5** ئەمدى قان قىساسىنى ئالغۇچى ئۇنى قوغلاپ كەلسە، ئۇلار ئادەم تۇلتۇ رگەن كىشىنى قىساسكارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەرمىسۇن؛ چۈنكى شۇ كىشىنىڭ بۇرۇندىن تۆز قوشنىسىغا ھېچ ئۆچ-ئاداۋىتى بولمىغان، بەلكى تاسادىپىي ئۇرۇپ تۇلتۇرۇپ قەيغان. **6** [ئادەم تۇلتۇ رگەن] كىشى جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنغۇچە شۇ شەھەردە تۇرسۇن؛ ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى باش كاھىن تۇلۇپ كەتكەندە، تۇ شۇ شەھەردىن ئايرىلىپ، تۆز شەھىرىگە، يەنى قېچىپ چىققان شەھەردىكى ئۆيىگە يېنىپ كەلسۇن. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نافتالى تاغلىق يۇرتىدىكى كەدەشنى، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى شە كەمنى ۋە يەھۇدانىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبرونىنى، **8** يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۇزلە گۈلىكنىڭ چۆللىدىكى بەزەرنى، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىلېئادتىكى راموتنى ۋە ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولانىنى تاللاپ بېكىتتى. **9** مانا بۇ شەھەرلەر بارلىق ئىسرائىللار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناھگاھ بولۇشقا بېكىتىلگەن شەھەرلەردۇر؛ كىمكى بىلمەي، تاسادىپىلىقتىن ئادەم تۇلتۇ رگەن بولسا، ئۇنىڭ جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنىشىدىن بۇرۇن، قان قىساسكارنىڭ قولىدا ئۆلىمىسلىكى ئۈچۈن شۇ شەھەرلە رگە قېچىپ كېتىشكە بۇ شەھەرلەر بېكىتىلگەن.

21

ئۇ ۋاقىتتا لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاتتىۋاشلىرى كاھىن ئەلئازار، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، **2** قاناۋان زېمىنىدىكى شىلوھدا تۇلارغا: ـ مۇسانىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق پەرۋەردىگار بىز توغرۇلۇق: «تۇلارغا تۇرۇشقا شەھەرلەرنى، مالىلىرى ئۈچۈن يايلاقلارنى قوشۇپ بە رگىن»، دەپ ئېيتقان، دېدى. **3** شۇنى دېۋىدى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە تۆز مىراس ئۇلۇشلىرىدىن مۇنۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلارنى قوشۇپ لاۋىيلارغا بەردى: ـ **4** بىرىنچى تاشلانغان چەك كوھات جەمەتلىرىگە چىقتى؛ چەك تاشلىنىپ، لاۋىيلار ئىچىدىكى كاھىن ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يەھۇدا قەبىلىسى، شىمېئون قەبىلىسى ۋە بىنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى؛ **5** ئاندىن كوھاتنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئەفرائىم قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون شەھەر بېكىتىلدى. **6** گېرشونىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئىسساكار قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھنىڭ يەنە بىر يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى. **7** مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ، رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئىككى شەھەر بېكىتىلدى. **8** بۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ۋېرۋغىنىدەك ئىسرائىللار چەك تاشلاپ بۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلىرىنى قوشۇپ، لاۋىيلارغا بەردى. **9** ئۇلار يەھۇدانىڭ قەبىلىسى بىلەن شىمېئونىڭ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۆۋەندە تىزىلىغان مۇنۇ شەھەرلەرنى بەردى: ـ **10** (چەك تاشلانغاندا، لاۋىيلارنىڭ نەسىلى بولغان كوھاتلار جەمەتىدىكى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بىرىنچى چەك چىققاچقا مۇنۇ شەھەرلەر بېرىلدى): ـ **11** ئۇلارغا يەھۇدانىڭ تاغلىق رايوندىكى كىرىئات-ئاربا (ئاربا ئاناكنىڭ ئاتىسى ئىدى)، يەنى ھېبرون بىلەن ئەتراپىدىكى يايلاقلارنى قوشۇپ بەردى. **12** لېكىن شەھە رگە تەۋە ئېتىزلار بىلەن كەنت-قىشلاقلارنى يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە مىراس قىلىپ بەردى. **13** شۇنداق قىلىپ ئۇلار ھارۇن كاھىننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر ھېبرون ۋە يايلاقلىرىنى، يەنە ئۇلارغا لىبناھ بىلەن يايلاقلىرىنى، **14** ياتتىر بىلەن يايلاقلىرىنى، ئەشتەموئا بىلەن يايلاقلىرىنى، **15** ھولون بىلەن يايلاقلىرىنى، دەبىر بىلەن يايلاقلىرىنى، **16** ئايىن بىلەن يايلاقلىرىنى، يۇتتاھ بىلەن يايلاقلىرىنى، بەيت-شەمەش بىلەن يايلاقلىرىنى بەردى؛ بۇ ئىككى قەبىلىنىڭ زېمىنلىرىدىن جەمئىي توققۇز شەھەرنى بەردى. **17** مۇندىن باشقا ئۇلارغا بىنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىبىئون بىلەن يايلاقلىرىنى، گىبا بىلەن يايلاقلىرىنى، **18** ئاناتوت بىلەن يايلاقلىرىنى، ئالمون بىلەن يايلاقلىرىنى قوشۇپ جەمئىي تۆت شەھەر بەردى. **19** بۇ تەرىقىدە كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. **20** ئۇلار يەنە لاۋىيلارنىڭ نەسىلىدىن بولغان كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگەمۇ شەھەرلەرنى بەردى. چەك تاشلاش بىلەن ئۇلارغا بېكىتىلگەن شەھەرلەر مۇنۇلار: ـ ئۇلارغا ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن **21** ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايوندىكى ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر شە كەم بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە گەزەر بىلەن يايلاقلىرى، **22** كىبزائىم بىلەن يايلاقلىرى ۋە بەيت-ھورون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ **23** يۇنىكدىن باشقا دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئەلتەكە ھ بىلەن يايلاقلىرى، گىبىبتون بىلەن يايلاقلىرى، **24** ئايىجالون بىلەن يايلاقلىرى ۋە گات-رىممون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. **25** يۇنىكدىن باشقا مانا سسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تاتاناق بىلەن يايلاقلىرى، گات-رىممون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى. **26** بۇ تەرىقىدە كوھاتلارنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بېرىلگەن شەھەرلەر ئون بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. **27** لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان گېرشونلارغا بولسا ئۇلار ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر باشاندىكى گولان بىلەن يايلاقلىرىنى، شۇنداقلا بەئەشتىراھ بىلەن يايلاقلىرىنى، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى؛ **28** يەنە ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن كىشىئون بىلەن يايلاقلىرى، دابىرات بىلەن يايلاقلىرى، **29** يارمۇت بىلەن يايلاقلىرى ۋە ئەن-گاننىم بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ **30** يۇنىكدىن باشقا ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن مىشال بىلەن يايلاقلىرى، ئابدون بىلەن يايلاقلىرى، **31** ھەلكات بىلەن يايلاقلىرى ۋە رەھوب بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي بولۇپ تۆت شەھەرنى بەردى؛ **32** يۇنىكدىن باشقا نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گالىلىيەدىكى كەدەش بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە ھامموت-دور بىلەن يايلاقلىرى ۋە كارتان بىلەن ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي ئۈچ شەھەرنى بەردى. **33** بۇ تەرىقىدە گېرشونلارغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. **34** قالغان لاۋىيلارغا، يەنى مەراريلار جەمەتلىرىگە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن يوكنېئام بىلەن يايلاقلىرى، كارتاھ بىلەن يايلاقلىرى، **35** دىمناھ بىلەن يايلاقلىرى ۋە ناھالال بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. **36** يۇنىكدىن باشقا رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن بەزەر بىلەن يايلاقلىرى، ياھاز بىلەن يايلاقلىرى، **37** كەدەموت بىلەن يايلاقلىرى ۋە مەفائات بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. **38** يۇنىكدىن باشقا گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گىلېئادتىكى راموت بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە ماھانايىم بىلەن يايلاقلىرى،

39 هەشبون بىلەن يايلاقلىرى ۋە جائازەر بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 40 بۇلار بولسا قالغان لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرىگە، يەنى مەرارىلار جەمەتلىرىگە بېرىلگەن بارلىق شەھەرلەردۇر؛ تۇلارغا چەك تاشلىنىش بىلەن بېرىلگەن ئۇلۇشى ئون ئىككى شەھەر ئىدى. 41 ئىسرائىللارنىڭ زېمىنى ئىچىدىن لاۋىيلارغا بېكىتىپ بېرىلگەن شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سەككىز ئىدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 42 بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەربىرىنڭ ئەتراپىدا يايلاقلىرى بار ئىدى؛ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى. 43 پەرۋەردىگار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان پۈتكۈل زېمىننى ئۇلارغا بەردى؛ ئۇلار چېكىپ ئۇنى ئىگىلەپ، ئۇ يەردە ئولتۇردى. 44 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئىلگىرى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇلارغا ھەر ئەتراپىدا تىنچ-ئارامىلىق بەردى؛ ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېچقانداقتىن ئۇلارنىڭ ئالدىدا قەددىنى رۇسلاپ تىك تۇرالمايتتى؛ بەلكى پەرۋەردىگار ھەممە دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 45 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ جەمەتىگە ۋەدە قىلغان ھەممەتلىرىدىن ھېچبىرى قالدۇرۇلماي ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

22

ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ 2 سىلەر بولسا گىلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇساىنىڭ سىلە رگە بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلدىڭلار، مېنىڭ سىلە رگە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلىرىمگىمۇ قۇلاق سالدىڭلار، 3 سىلەر بۇ نۇرغۇن كۈنلەردە تاكى بۈگۈنگە قەدەر قېرىنداشلىرىڭلارنى تاشلىۋەتمەي، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار [سىلە رگە] ئەمر قىلغان ۋەزىپىنى تۈتۈپ كەلدىڭلار، 4 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ۋەدە قىلغىنىدەك، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئارامىلىق بەردى؛ شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ تەرىپىدە سىلە رگە بە رگەن مىراس زېمىنىگىلارغا، ئۆز چېدىرلىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار. 5 پەقەتلا پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا سىلە رگە بۇيرۇپ تاپشۇرغان قانۇن-ئەمرىلە رگە ئەمەل قىلىشقا، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرىنى تۈتۈپ ئۇنىڭغا باغلىنىپ، پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جان-دىلىڭلار بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئىخلاس بىلەن كۆڭۈل بۆلۈڭلار، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇلارنى يەخت-بەرىكەت تىلەپ، يولغا سالدى؛ ئۇلار ئۆز چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 7 مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىگە بولسا مۇسا ئۇلارغا باشانىنى مىراس قىلىپ بە رگەندى؛ يەنە بىر يېرىم قەبىلىگە يەشۇئا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ بۇ قېتى، يەنى غەرب تەرىپىدە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ تارىسىدا مىراس بەردى. يەشۇئا ئۇلارنى ئۆز چېدىرلىرىغا قايتىش يولىغا سالغان ۋاقىتدا، ئۇ ئۇلارغىمۇ بەخت-بەرىكەت تىلەپ، 8 ئۇلارغا: ـ ئىنتايىن كۆپ بايلىقلار، ئىنتايىن كۆپ چارپايلارنى، شۇنداقلا كۆپ مىقداردا كۈمۈش، ئالتۇن، مىس، تۆمۈر ۋە كىيىم-كېچەك قەرىنى ئېلىپ، ئۆز چېدىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار، دۈشمەنلىرىڭلاردىن ئالغان ئولجىنى قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۈلەشتۈرۈپ بېرىڭلار، دېدى. 9 ئۇ ۋاقىتتا رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى قانائان زېمىنىدىكى شىلوھدىن چىقىپ ئىسرائىللاردىن ئايرىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساىنىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ تەۋەلىۋاقى بولغان ئۆز مىراس زېمىنى گىلېئاد يۇرتىغا قاراپ قايتىپ ماڭدى. 10 رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى قانائان زېمىنىدىكى ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ يېنىدىكى گەلىلوتقا يېتىپ كەلگەندە، ئۇ يەردە ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ يېنىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ قۇربانگاھ ناھايىتى چوڭ ۋە ھەيۋەتلىك ياسالغاندى. 11 ئىسرائىللارغا: «مانا رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى قانائان زېمىنىدىكى ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ قېتىدىكى گەلىلوتقا، يەنى ئىسرائىللارنىڭ ئۆتۈلدا بىر قۇربانگاھنى ياساپتۇ» دېگەن خەۋەر ئاڭلاندى. 12 ئىسرائىللار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇش ئۈچۈن شىلوھقا توپلاندى. 13 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار كاھىن ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسنى گىلېئاد زېمىنىدىكى رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىگە ماڭدۇردى 14 ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن ئون ئە‌مىرنى، ئىسرائىلنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەمەت باشلىقى بولغان بىردىن ئەمىرنى ئۇنىڭغا ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتى؛ ھەربىر ئەمىر ھەرقايسى ئاتا جەمەتتىكى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋېشى ئىدى. 15 بۇلار ئەمدى گىلېئاد زېمىنىغا، رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىگە كېلىپ ئۇلارغا: ـ 16 مانا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى سىلە رگە مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ، ئۆز ۋۇجۇدلارغا قۇربانگاھنى ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۆرۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ ئۆتكۈز ۋەگەن بۇ رەزىللىكىڭلار زادى قانداق ئىش؟ 17 پېئوردا بۇرۇن ئۆتكۈز ۋەگەن قەبىھلىكىمىز بە رگە يېتىپ ئاشامىمۇ؟ گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنىڭ بېشىغا ۋابا چۈشكەن بولسىمۇ، بىز تېخى بۇگۈنگە قەدەر بۇ ئىشتىن ئۆزىمىزنى پاكلاندۇرمىدۇق. 18 سىلەر بۇگۈن پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن ياندىڭلار، شۇنداق بولىدۇ كى، سىلەر بۇگۈن پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغان بولغىچە، ئۇ جەزمەن ئەتە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە غەزەپلىنىدۇ. 19 ھالبۇكى، مۇبادا سىلەر مىراس قىلىپ ئالغان زېمىن ناپاك بولۇپ قالغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنىغا، ئۇنىڭ چېدىرى تىكىلىگەن يۇرتقا يېنىپ كېلىپ، ئارىمىزدا مىراس ئېلىڭلار. پەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدىن باشقا ئۆز ۋۇجۇدلار ئۈچۈن قۇربانگاھ ياساش بىلەن پەرۋەردىگارغا ۋە بىزلە رگە ئاسىيلىق قىلماڭلار. 20 زەراھنىڭ ئوغلى ئاقان ھارام بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئىتائەتسىزلىك قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن قەبىلىكى ئۈچۈن يالغۇز ئۇلار ئۆلتۈرۈلۈپ قالمايۋە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن ئەمەسمۇ؟». 21 شۇنىڭ بىلەن رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋاشلىرىغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 22 «ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى پەرۋەردىگاردۇر! ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بۇنى بىلىدۇ، ئىسرائىلمۇ ئۇنى بىلگەي! ئە گەر بۇ ئىش ئاسىيلىق بولسا ياكى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك بولسا، ئەمدى بىزلەرنى بۇگۈن ئۆلتۈرمىدىن ئايىماڭلار! 23 ئە گەر بىزنىڭ ئۆزىمىز ئۈچۈن قۇربانگاھنى ياسىشىمىز پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن يېنىش ئۈچۈن بولغان بولسا، شۇنداقلا قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش، ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى سۇنۇش، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇش ئۈچۈن بولغان بولسا، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار ئۆزى بۇ ئىش ئوغرۇلۇق بىزدىن ھېساب ئالسۇن، 24 ئە كسىچە بۇ ئىشنى قىلىشىمىزنىڭ سەۋەبى ھەقىقەتەن شۇكى، كەلگۈسىدە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بىزنىڭ بالىلىرىمىزغا: «سىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن قانداق مۇناسىۋىتىڭلار بار؟ 25 ئەي رۇبەنلەر ۋە گادلار، پەرۋەردىگار بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ئىئوردان دەريا‌سىنى چېگرا قىلىپ قويغان ئەمەسمۇ؟ شۇڭا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسىۋە ئالار يوقتۇر!» دېيىشىدىن ئەندىشە قىلدۇق. 26 شۇڭا بىز: «قويۇپ بىر قۇربانگاھ ياسايلى؛ لېكىن بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، باشقا خىل قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، 27 بەلكى كەلگۈسىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن باشقا خىل قۇربانلىقلىرىمىز ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشىمىز ئۈچۈن، سىلەر ۋە بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا، شۇنداقلا كېينىكى دەۋرلىرىمىزدە بىر ئەسىلەتمە گۈۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن ئۇنى ياسىدۇق؛ بالىلىرىڭلارنىڭ كەلگۈسىدە بالىلىرىمىزغا «پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسىۋە ئالار يوق» دېمەسلىكى ئۈچۈن شۇنداق قىلدۇق. 28 ئە گەر ئۇلار كەلگۈسىدە بىز بىلەن ئەۋلادلىرىمىزغا شۇنداق دېسە، بىز جاۋاب بېرىپ: «مانا، كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن ياكى باشقا خىل قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ياسالغان ئەمەس، بەلكى سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا بىر گۈۋاھلىق بولسۇن دەپ ياسالغان، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ياسىغان قۇربانگاھىنىڭ ئەندىزىسىدۇر!» دېيەلەيمىز. 29 پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ، پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن يېنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ چېدىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغان قۇربانگاھتىن باشقا ئىككىنچى بىر قۇربانگاھنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە باشقا خىل قۇربانلىقلارنى ئوتكۈزۈش نىيىتى بىزدىن نېرى بولغاي!». 30 كاھىن فىنھاس ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن جامائەت ئەمىرلىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋاشلىرى رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھلەرنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۇلار شۇنىڭدىن خۇش بولدى. 31 ئەلئازارنىڭ ئوغلى كاھىن فىنھاس رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھلە رگە: ـ

سىلەر پەرۋەردىگارغا بۇ ئىتائەتسىزلىكنى قىلىغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتىۋىرىمىزدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئەمدى بىلدۇق؛ سىلەر بۇ ئىش بىلەن ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ ئۇكىلار، دېدى. **32** ئاندىن ئەلئازار كاھىننىڭ ئوغلى فىنھاس بىلەن ئەمىرلەر رۇبېنلەر ۋە گادلارنىڭ يېنىدىن، گىلئاد زېمىنىدىن چىقىپ قانائان زېمىنىغا ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇلارغا دەپ بەردى. **33** بۇ ئىش ئىسرائىللارنىڭ نەزىرىدە ياخشى كۆرۈندى؛ ئىسرائىللار خۇداغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، رۇبېنلەر بىلەن گادلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇپ ئۇلارنىڭ تۇرۇۋاتقان زېمىنىنى ۋەيران قىلايلى، دېگەن گەپنى ئىككىنچى تىلغا ئالمىدى. **34** رۇبېنلەر بىلەن گادلار بۇ قۇربانگاھقا «گۇۋاھلىق» دەپ ئات قويدى؛ چۈنكى ئۇلار: ـ «ئۇ ئارىمىزدا پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىگە گۇۋاھتۇر» دېدى.

23 پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام بېرىپ ئۇزۇن زامانلار ئوتۇپ، شۇنداقلا يەشۇئا قېرىپ، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالغاندا، **2** يەشۇئا پۈتكۈل ئىسرائىلنى، ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى، باشلىقلىرى، ھاكىم-سوراقچىلىرى بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «مەن قېرىپ قالدىم، يېشىممۇ چوڭىيىپ قالدى. **3** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر ئۈچۈن مۇشۇ يەردىكى بارلىق تائىپىلە رگە قانداق ئىشلارنى قىلغىنىنى ئۆزۈڭلار كۆرۈپ ئۇكىلار؛ چۈنكى سىلەر تەرەپتە ئۇرۇپ جەڭ قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزىدۇر. **4** مانا، مەن ئۇزۇم يوقاتقان ھەمەم ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى بىلەن قالغان بۇ تائىپىلەرنىڭ زېمىنلىرىنى قوشۇپ قەبىلە-جەمەتىكلار بويىچە چەك تاشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ كۈن پېتىش تەرەپتىكى ئۇلۇغ دېڭىزغىچە، سىلە رگە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بەردىم. **5** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلاپ چىقىرىپ، كۆزۈڭلاردىن نېرى قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئېيتقىنىدەك سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىسىلەر. **6** شۇڭا سىلەر تولىمۇ قەيسەر بولۇپ مۇسانىڭ قانۇن كىتابىدا يېزىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئۈتۈپ، ئوڭ يا سولغا چەتىمۇ كەتمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار؛ **7** شۇنداق قىلىپ، ئاراڭلاردا قېلىپ قالغان بۇ تائىپىلەر بىلەن باردى- كەلدى قىلماڭلار؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ نامىلرىنى تىلغا ئالماڭلار يا كى ئۇلارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلماڭلار، ئۇلارغا ئىبادەت قىلماڭلار، ئۇلارغا باش ئۇرماڭلار؛ **8** بەلكى بۇگۈنگىچە قىلغىنىڭلاردەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا باغلىنىپ ئۆتۈرۈڭلار. **9** چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردىن چوڭ-چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىۋەتكەندۇر؛ بۇگۈنگىچە ھېچقانداق ئادەم ئالدىڭلاردا پۈت تىرەپ تۇرالمىدى. **10** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئېيتقىنى بويىچە سىلەر تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلغىنى ئۈچۈن سىلەردىن بىر ئادەمنىڭلار ئۇلارنىڭ مىڭ ئادەمنى تىرىپەرەن قىلىدۇ. **11** شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ئۈچۈن ئۆز كۆڭۈڭلارغا قاتتىق سەگەك بولۇڭلار! **12** چۈنكى ئەگەر سىلەر ئۆتىگەن يوز تورۇپ ئاراڭلاردا قالغان بۇ ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ-باغلىنىپ، ئۇلار بىلەن قودا-باجا بولۇپ، ئۇلار بىلەن بىرىش-كېلىش قىلساڭلار، **13** ئۇنداقتا سىلە رگە شۇ ئىش ئايان بولىدۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىڭلاردىن بۇ ئەللەرنى ئىككىنچى قوغلاپ چىقارمايدۇ؛ بەلكى بۇلار سىلە رگە قايقاق ۋە قىلتاق بولۇپ، بېقىنىڭلارغا قامچا بولۇپ چوشۇپ، كۆزۈڭگە رگە تىكەن بولۇپ سانجىلىدۇ؛ ئاخىرىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بەرگەن بۇ ياخشى زېمىندىن مەھرۇم بولۇپ يوقىلىسىلەر. **14** مانا، مەن بۇگۈن بارلىق ئادەملەر مۇقەررەر بېسىپ ئوتىدىغان يولنى ماڭىمەن؛ سىلەرنىڭ پۈتۈن دىلىڭلار ۋە ۋۇجۇد ۋۇجۇدلىرىڭلارغا شۇ روشەنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر توغرۇلۇق قىلغان مۇبارەك ۋەدىلىرىنىڭ ھېچبىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايۋاتقىنى يوقتۇر؛ ھەممىسى سىلەر ئۈچۈن بەجا كەلتۈرۈلۈپ، ھېچقايسىسى يەردە قالمىدى. **15** لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلە رگە ئەمر قىلىپ توختاتقان ئەھدىسىنى بۇزغاندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ۋەدە قىلغان ھەمەم بەرىكەت ئۈستۈڭگە رگە چۈشۈرۈلگەندەك، شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى ئۆزى سىلە رگە بەرگەن زېمىندىن يوقاتقۇچە بارلىق ئاگاھ قىلغان ئىشنى چۈشۈرىدۇ؛ سىلەر بېرىپ، [ئۆزىڭ ئەھدىسىنى بۇزۇپ] باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ باش ئۇرسىاڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلە رگە ئوتىشىپ، سىلەرنى ئۆزى سىلە رگە بەرگەن ياخشى زېمىندىن تېزلا يوق قىلىدۇ».

24 ئاندىن يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى شەكەمگە يىغىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى، باشلىقلىرى، ھاكىم-سوتچىلىرى بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىردى؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغاندا **2** يەشۇئا پۈتكۈل خەلققە: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار: ـ «قەدىمكى زامانىدا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، جۈملىدىن ئىبراھىم بىلەن ناھورنىڭ ئاتىسى تەراھ دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ئولتۇراتتى؛ ئۇلار باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولاتتى. **3** لېكىن مەن ئاتاڭلار ئىبراھىمنى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باشلاپ پۈتكۈل قانائان زېمىنىنى ئايلاندۇرۇپ، ئۇنىڭ نەسلىنى ئاۋۇلۇتۇپ ئۆنىڭغا ئىسھاقنى بەردىم. **4** ئاندىن مەن ئىسھاققا ياقۇپ بىلەن ئەساۋنى بەردىم؛ ئەساۋغا سېئىر تاغلىق رايونىنى تەۋەلىك قىلىپ بەردىم، ياقۇپ بىلەن ئوغۇللىرى بولسا مىسىرغا چۈشۈپ باردى. **5** كېيىنرەك مەن مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتىپ، مىسىرلىقلار ئارىسىدا ئەمەللىرىم بىلەن ئۇلارغا دەھشەتلىك ۋابالارنى چۈشۈردۈم؛ ئاندىن سىلەرنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتىم. **6** مەن بۇ تەرىقىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتىم، ئۇلار [قىزىل] دېڭىزغا يېتىپ كەلگىنىدە، مىسىرلىقلار جەڭ ھارۇنلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى قوغلاپ دېڭىزغىچە كەلدى. **7** ئىسرائىللار شۇئان پەرۋەردىگارغا ندا قىلىدىكى، ئۇ سىلەر بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئارىسىغا تۇم قاراڭغۇلۇق چۈشۈردى؛ ئاندىن دېڭىزنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە باستۇرۇپ يايتى. سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ مىسىردا نېمە قىلغىنىمنى كۆرۈپ ئۇكىلار؛ ئاندىن سىلەر ئۇزۇن ۋاقىتقىچە چۆلدە تۇردۇڭلار. **8** كېيىنرەك مەن سىلەرنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇرغان ئاموريلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كەلدىم؛ ئۇلار سىلەر بىلەن سوقۇشقاندا مەن ئۇلارنى قولۇڭلارغا بېرىپ، سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدىڭلار. مەن ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىۋەتتىم. **9** ئۇ ۋاقىتتا موئابنىڭ پادىشاھى، زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق قۇپۇپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭگە چۈشتى ۋە سىلەرنى قارغاش ئۈچۈن بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى چاقىرىپ كەلدى؛ **10** لېكىن مەن بالائامنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلە رگە قايتا-قايتا بەختىۋەرىكەت تىلىدى ۋە مەن سىلەرنى [بالاقنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزدۇم. **11** كېيىنرەك سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ يېرىخوغا بارغاندا يېرىخونىڭ ئادەملىرى ئاموريلار، پەرىزىيلەر، قاناننىيلار، ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار سىلەر بىلەن ئۇرۇشقا قېتىلىپ بىلەن مەن ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ **12** مەن ئالدىڭلارغا سىرىق ھەرىنى ئەۋەتتىم، سىرىق ھەرە ئاموريلارنىڭ ئىككىلا پادىشاھىنى ھەيدەپ تەكەندەك ئۇلارنىمۇ ھەيدەپ تۆتى؛ بۇ ئىش سىلەرنىڭ قىلىچىڭلار يا كى ئوقياڭلار بىلەن بولمىدى. **13** مەن سىلە رگە ئۆز قولۇڭلار بىلەن ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن بىر زېمىنى، ئۆز ئۇكىلار ياسىمغان شەھەرلەرنى بەردىم؛ ۋە سىلەر شۇلاردا ماكان قىلدىڭلار؛ ئۆز ئۇكىلار تىكمىگەن ئۈزۈم زارلىقلار بىلەن زەيتۇنزارلىقلاردىن مېۋىلىرىنى يەۋاتىسىلەر» دەيدۇ، ـ دېدى. **14** ـ شۇڭا ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەقىقەت ئىچىدە ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ۋە مىسىردا چوقۇنغان ئىلاھلارنى تاشلاپ، پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. **15** لېكىن ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتى سىلە رگە يامان كۆرۈنسە، كىمگە ئىبادەت قىلىدىغىنىڭلارنى تاللۇۋېلىڭلار ـ مەيلى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇرغاندا چوقۇنغان ئىلاھلار بولسۇن يا كى سىلەر ئۆزۈڭلار ئىگىلىۋالغان زېمىنىدىكى ئاموريلارنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، ئۇلارنى تاللاڭلار؛ لېكىن مەن بىلەن ئۆيۈمدىكىلەر بولساق پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، ـ دېدى. **16** خەلق جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگارنى ئەرك ئېتىپ باشقا ئىلاھلارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش بىزدىن نېرى بولسۇن! **17** چۈنكى بىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ، كۆزىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ چوڭ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىپ، قايسى يولدا ماكانلىق، قايسى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئۆتىمەيلى، بىزنى ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزىدۇر! **18** پەرۋەردىگار بۇ

زىمىندا تۇرغان بارلىق تائىپىلەرنى، جۈملىدىن ئامورىيلارنى ئالدىمىزدىن قوغلىۋەتتى، شۇڭا بىزمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، چۈنكى ئۇ بىزنىڭ تەڭرىمىزدۇر! ـ دېدى. **19** يەشۇئا خەلققە: ـ سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولالمايسىلەر، چۈنكى ئۇ مۇقەددەس بىر خۇدادۇر؛ ئۇ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر تەڭرى بولغاچقا، ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلار بىلەن گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرەلمەيدۇ. **20** ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارغا چوقۇنغان بولساڭلار ئۇمۇ سىلەردىن يۈز ئۆرۈپ، سىلە ۋەگە ياخشىلىق قىلىپ كەلگەنلىكىڭ ئورنىدا سىلە ۋەگە بالا كەلتۈرۈپ يوقىتىدۇ، ـ دېدى. **21** لېكىن خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، ـ دېدى. **22** بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا خەلققە: ـ ئۆزۈڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنى، ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشنى تاللىغانلىقىڭلارغا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا گۇۋاھچى بولدۇڭلار، دېۋىدى، ئۇلار: ـ ئۆزىمىز گۇۋاھ! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **23** ئۇ: ـ ئۇنداق بولسا ئەمدى ئارىڭلاردىكى يات ئىلاھلارنى چىقىرىپ تاشلىۋېتىپ، كۆڭۈڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىنتىلدىرغان قىلىڭلار، دېدى. **24** خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغىلا قۇلاق سالىدىغان بولىمىز، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇ كۈنى خەلق بىلەن ئەھدە باغلىشىپ، شەكەمدە ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىمىلەرنى توختىتىپ بەردى. **26** ئاندىن يەشۇئا بۇ ھەممە سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن كىتابىغا پۈتۈپ، يوغان بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنىڭ يېنىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىغا تىكلەپ قويدى. **27** ئاندىن يەشۇئا خەلققە: ـ مانا بۇ تاش بولسا بىزگە گۇۋاھ بولۇپ تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قىلغان ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ تۇردى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن ئاغاسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۈستۈڭلاردا گۇۋاھچى بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دېدى. **28** يەشۇئا شۇلارنى دەپ خەلقنى يولغا سېلىپ، ھەربىرىنى ئۆز مىراس يېرىگە ياندۇردى. **29** بۇ ئىشلاردىن كېيىن نۇننىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. **30** ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايوندا، گائاش شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مىراس ئۇلۇشى بولغان تىمنات-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. **31** يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە مۇجىزىلىك ئەمەللىرىنى ئۇبدان بىلىدىغان ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدىمۇ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. **32** يۈسۈپنىڭ سۆڭەكلىرىنى بولسا، ئىسرائىللار ئۇلارنى مىسىردىن ئېلىپ كەلگەندى. ئۇلار بۇلارنى شەكەمگە ئېلىپ بېرىپ، ياقۇپ شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن يۈز كەستاھ كۈمۈشكە سېتىۋالغان يەردە دەپنە قىلدى. شۇ يەر يۈسۈپلەرنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ قالدى. **33** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارمۇ ۋاپات بولدى؛ ئۇلار ئۇنى ئوغلى فىنىھاسقا مىراس قىلىپ بېرىلگەن ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايوندىكى گىبىئاھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى.

باتۇر ھاكىملار

1 ۋە يەشۇئا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن: ـ بىزدىن كىم ئاۋۋال چېقىپ قاناتانىيلار بىلەن سوقۇشسۇن؟ ـ دەپ سوردى. **2** پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: ـ يەھۇدا چېقىشۇن، مانا، مەن زېمىننى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى. **3** ئۇ ۋاقىتتا يەھۇدا ئاكسى شىمېئونغا: ـ سەن مېنىڭ بىلەن بىللە قاناتانىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا، ماڭا چەك تاشلىنىپ مىراس قىلىنغان زېمىنغا چىقساڭ، مەنمۇ ساڭا چەك تاشلىنىپ مىراس قىلىنغان زېمىنغا سەن بىلەن بىللە چېقىپ [سوقۇشمەن]، دېۋىدى، شىمېئون ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. **4** يەھۇدا ئۇ يەرگە چىققاندا، پەرۋەردىگار قاناتانىيلار ۋە پەرىزىيلەرنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىزەك دېگەن جايدا ئۇلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، ئون مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. **5** ئۇلار بىزەكتە ئادونى-بىزەك دېگەن پادىشاھ بىلەن ئۇچرىشىپ قېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سوقۇشۇپ قاناتانىيلار بىلەن پەرىزىيلەرنى ئۇرۇپ قىردى. **6** ئادونى-بىزەك قاچتى، ئۇلار قوغلاپ بېرىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىنى كېسىۋەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئادونى-بىزەك: ـ ئەينى چاغدا قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقى كېسىۋېتىلگەن يەتمىش پادىشاھ داستىخىنىمنىڭ تېگىدىكى ئۆۋاقلارنى تېرىپ يېگەندى. مانا ئەمدى خۇدا مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئۆزۈمگە ياندۇردى، دېدى. ئاندىن ئۇلار ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، كېيىن ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. **8** يەھۇدالار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ئىشغال قىلدى، ئۇلار ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارنى قىلىچلاپ قىرىپ، شەھەر رگە ئوت قويۇۋەتتى. **9** ئاندىن يەھۇدالار چۈشۈپ، تاغلىق رايون، جەۋبدىكى نەگەۋ ۋە شەفەلاھ ئېيمانلىقدا ئۇرۇۋاتقان قاناتانىيلار بىلەن سوقۇشتى. **10** ئاندىن يەھۇدالار ھېبروندىكى قاناتانىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ، شېشاي، ئاھىمان ۋە تالمايلارنى ئۇرۇپ قىردى (ئىلگىرى ھېبرون «كىرىئات-ئاربا» دەپ ئاتىلاتتى). **11** ئاندىن ئۇلار ئۇ يەردىن چېقىپ، دەبىردە ئۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىر «كىرىئات-سەفەر» دەپ ئاتىلاتتى). **12** كالەب: ـ كىمكى كىرىئات-سەفە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەندى. **13** كالەبنىڭ ئۆزكسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالەب ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى. **14** ۋە شۇنداق بولدىكى، قىز [ياتلىق بولۇپ] ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۈندىدى. ئاكساھ ئېشەكتىن چۈشۈشىگە كالەب ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. **15** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مېنى ئالاھىدە بىر بەرىكەتلىگەيسەن؛ سەن ماڭا نە گەۋدىن [قانىجىراق] يەر بە رگەنىكەنسەن، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بە رگەيسەن، دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالەب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. **16** مۇسانىڭ قېينىتاتىسىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كېنىيلەر يەھۇداغا قوشۇلۇپ «خورملىق شەھەر»دىن چېقىپ ئارادىنكى جەنۇب تەرىپىدىكى يەھۇدا چۆلىگە بېرىپ، شۇ يەردىكى خەلق بىلەن بىللە ئۆرغاندى. **17** يەھۇدا بولسا ئاكسى شىمېئون بىلەن بىللە بېرىپ، زەفات شەھىرىدە ئۇرۇقۇتقان قاناتانىيلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، شەھەرنى مۇتلەق ۋەيران قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئىسمى «خورماھ» دەپ ئاتالغان. **18** ئاندىن يەھۇدالار گازا بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئاشكېلون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئەكرون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئىگىلىدى. **19** پەرۋەردىگار يەھۇدا بىلەن بىللە بولغاچ، ئۇلار تاغلىق يۇرتنى مەغلۇپ قىلىپ ئالدى؛ لېكىن جىلغىدىكىلەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۇلىرى بولغاچقا، ئۇلارنى زېمىندىن قوغلۇۋېتەلمىدى. **20** ئۇلار مۇسانىڭ ۋېيرۇغىنىدەك ھېبرونىنى كالەبكە بەردى. شۇنىڭ بىلەن كالەب ئاناكنىڭ ئۈچ ئوغلىنى ئۇ يەردىن قوغلۇۋەتتى. **21** لېكىن بىنيامىنلار بولسا يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان يەبۇسىيلارنى قوغلاپ چىقىرۋېتەلمىدى؛ شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار بىنيامىنلار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا. **22** يۈسۈپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلگە ھۇجۇم قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. **23** يۈسۈپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى (ئىلگىرى شەھەرنىڭ نامى لۇز ئىدى). **24** چارلىغۇچىلار شەھەردىن بىر كىشىنىڭ چىقىپ كېلىۋاتقىنىنى بايقاپ ئۇنىڭغا: ـ شەھە رگە كىرىدىغان يولنى بە رگە كۆرسىتىپ قويساڭ، ساڭا شاپائەت كۆرسىتىمىز، ـ دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن شۇ كىشى شەھە رگە كىرىدىغان يولنى ئۇلارغا كۆرسىتىپ قويدى. ئۇلار بېرىپ شەھەردىكىلەرنى ئۇرۇپ قىلىچلىدى؛ لېكىن ئۇ ئادەم بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئامان قويدى. **26** ئۇ ئادەم كېيىن ھىتتىيلارنىڭ زېمىنىغا بېرىپ، شۇ يەردە بىر شەھەر بەرپا قىلىپ، نامىنى لۇز دەپ ئاتىدى. تا بۈگۈنگىچە ئۇنىڭ نامى شۇنداق ئاتالماقتا. **27** لېكىن مانا‌سسەھلەر بولسا بەيت-شېئانى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى، ئاتانا‌قنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى ئىشغال قىلمىدى؛ ئۇلار دور ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، ئىبلېئام ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، مېگىددو ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى قوغلۇۋەتمىدى، زېمىننى ئالمىدى؛ قاناتانىيلار شۇ زېمىنىدا تۇرۇۋېرىشكە بەل باغلىغاندى. **28** ئىسرائىل بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قاناتانىيلارنى ئۆزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى ئۆز يەرلىردىن پۈتۈنلەي قوغلۇۋەتمىدى. **29** ئەفرائىملارمۇ گەزەردە ئۇرۇۋاتقان قاناتانىيلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن قاناتانىيلار گەزەردە ئۇلار بىلەن بىللە ئۆرۈشەردى. **30** زەبۇلۇن نە قىترۇندا ئۇرۇۋاتقانلارنى نە ناھالولدا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن قاناتانىيلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ، ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **31** ئاشىر بولسا نە ئاككودا ئۇرۇۋاتقانلارنى نە زىدوندا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى، شۇنداقلا ئاھلاب، ئاقزىب، ھەلباھ، ئافەك رەھوبلاردا ئۇرۇۋاتقانلارنىمۇ قوغلۇۋەتمىدى. **32** شۇنىڭ بىلەن ئاشىرلار شۇ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناتانىيلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ ئۇلار قاناتانىيلارنى ئۆز يېرىدىن قوغلۇۋەتمىدى. **33** نافتالىلار نە بەيت-شەمەشتە ئۇرۇۋاتقانلارنى نە بەيت-ئاناتتا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناتانىيلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ بەيت-شەمەش ۋە بەيت-ئاناتتىكى خەلق ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **34** ئامورىيلار دانلارنى تاغلىق رايونغا مەجبۇرىي ھەيدەپ چىقىرۋېتىپ، ئۇلارنى جىلغا-تۈزلە كۆلىككە چۈشۈشكە يول قويمىدى. **35** ئامورىيلار ھەرەس تېغى، ئايجالون ۋە شائالبىمدا ئۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغاندى؛ لېكىن يۈسۈپ جەمەتىنىڭ قولى كۈچەيگەنده، قاناتانىيلار ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **36** ئامورىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا «سېرىق ئېشەك داۋىنى»دن قورام تېشىغا ئۆتۈپ يۇقىرى تەرىپىگە باراتتى.

2 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گىلگالدىن بوكىمغا كېلىپ: ـ مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ بە رگەن زېمىنغا ئېلىپ كېلىپ: «مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدەمنى ئەبە دگىچە بىكار قىلمايمەن؛ **2** لېكىن سىلەر بۇ زېمىننىڭ خەلقى بىلەن ھېچقانداق ئەھدە ئاغلىماڭلار، بەلكى ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇپ تاشلىشىڭلار كېرەك» ـ دېگەندىم؛ لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىدىڭلار. بۇ سىلەرنىڭ نېمە قىلغىنىڭلار؟! **3** شۇڭا مەن [شۇ چاغدا] سىلە رگە: «[شۇنداق قىلساڭلار] ئۇلارنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن قوغلۇۋەتمەيمەن؛ ئۇلار بىقىنىڭلارغا يانتاق بولۇپ سانجىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى سىلە رگە تور-تۇزاق بولىدۇ» ـ دەپ ئاگاھلاندۇردۇم، ـ دېدى. **4** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بارلىق ئىسرائىللارغا بۇلارنى دېگەنده، ئۇلار ئۈن سېپىپ يىغلاپ كېتىشتى. **5** شۇنىڭ بىلەن بۇ جايىنىڭ نامى «بوكىم» دەپ قويۇلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلارنى سۇندى. **6** يەشۇئا خەلقنى تارقىتۋېتىۋىدى، ئىسرائىللار ھەرقايسىسى ئۆزلىرىگە مىراس قىلىنغان زېمىننى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ كېتىشتى. **7** يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە كارامەت ئەمەللىرىنى ئوبدان بىلگەن ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدىمۇ [ئىسرائىل] خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. **8** ئەمدى نۇننىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. **9** ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايونىدا، گائاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مىراس ئۇلۇشى بولغان تىمنات-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. **10**

بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ ھەممىسى [ئۆلۈپ] تۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ كەتتى، ئۆلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىمۇ تونۇمايدىغان، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ ئىسرائىل ئۆچۈن قىلغان ئەمەللىرىنى بىلمىگەن بىر دەۋىر پەيدا بولدى. **11** شۇنىڭدىن تارتىپ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ بائال-بۇتلارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى. **12** ئۆلار ئۆزلىرىنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئەتراپىدىكى تائىپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىدىن بولغان يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۆلارغا باش ئۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ غەزەبىنى قوزغىدى. **13** ئۆلار پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، بائال ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىشتى. **14** بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزەبى ئىسرائىلغا ئۆتىشىپ، خاراب قىلىنىۋىن دەپ، ئۆ ئۆلارنى تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى، يەنە ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى، شۇنىڭ بىلەن ئۆلار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا باش كۆتۈرەلمىدى. **15** ئۆلار قەيە رگە بارمىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۆلارنى ئاپەت بىلەن ئۇردى، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۆلار تولىمۇ ئازابلىق ھالەتكە چۈشۈپ قالدى. **16** ئاندىن پەرۋەردىگار [ئۆلارنىڭ ئارىسىدىن] باتۇر ھاكىملارنى ئورغۇزدى، ئۆلار [ئىسرائىللارنى] تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. **17** شۇنداقتىمۇ، ئۆلار ئۆز ھاكىملىرىغا قۇلاق سالمىدى، ئەكسىچە ئۆلار يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ بۇزۇقلۇق قىلىپ، ئۆلارغا باش ئۇرۇپ چوقۇندى، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ماكىنان يولىدىن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلىش يولىدىن تېزلا چېتىپ كەتتى؛ ئۆلار ھېچ ئىتائەت قىلمىدى. **18** پەرۋەردىگار قاچانكى ئۆلار ئۆچۈن باتۇر ھاكىملارنى ئورغۇزسا، پەرۋەردىگار ھامان شۇ باتۇر ھاكىم بىلەن بىللە بولاتتى، باتۇر ھاكىمنىڭ ھايات كۈنلىرىدە ئۆلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقاتتى؛ چۈنكى ئۆلارنى خارلاپ ئەزگەنلەر ۋە يېيىلدىن كۆتۈرۈلگەن ئاھ-زارلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار ئۆلارغا ئىچىنى ئاغرىتاتتى. **19** لېكىن باتۇر ھاكىم ئۆلۈپ كېتىشى بىلەنلا، ئۆلار ئارقىسىغا يېنىپ، يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۆلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۆلارغا باش ئۇرۇشۇپ، ئۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىدىنمۇ زىيادە بۇلغايىتتى؛ ئۆلار نە شۇ قىلمىشلىرىدىن توختىمايىتتى، نە ئۆز جاھىل يولىدىن ھېچ يانمايىتتى. **20** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزەبى ئىسرائىلغا قاتتىق ئۆتاشتى، ئۇ: ـ «بۇ خەلق مەن ئۆلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تاپىلىغان ئەھدەمنى بۇزۇپ، ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغىنى ئۈچۈن، **21** بۇنىڭدىن كېيىن مەن يەشۇئا ئۆلگەندە بۇ يۇرتتا قالدۇرغان تائىپىلەردىن ھېچبىرىنى ئۆلارنىڭ ئالدىدىن قوغلۇۋەتمەيمەن؛ **22** بۇنىڭدىكى مەقسەت، مەن شۇلار ئارقىلىق ئىسرائىلنىڭ ئۆلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئۆتىقاندەك، مەن پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى ئۆتۈپ ماڭىدىغان-ماڭمايدىغانلىقىنى سىناپمەن» ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ تائىپىلەرنى قالدۇرۇپ، ئۆلارنى نە دەرھالا زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىپ قوغلۇۋەتمىدى نە يەشۇئانىڭ قولىغىمۇ تاپشۇرۇپ بەرمىگەندى.

3 ئۆۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار قانائانىيلار بىلەن بولغان جەڭنى بېشىدىن ئۆتكۈزمىگەن ئىسرائىلنىڭ [ئەۋلادلىرىنى] سىناش ئۈچۈن قالدۇرۇپ قويغان تائىپىلەر **2** (ئۆ ئىسرائىللارنىڭ ئەۋلادلىرىنى، بولۇپمۇ جەڭ-ئۇرۇشلارنى كۆرۈپ باقمىغانلارنى پەقەت جەڭنى ئۆگىنىشىن دەپ قالدۇرغاندى): ـ **3** ـ ئۆلار فىلىستىيلەرنىڭ بەش ئەمىرلىكى، بارلىق قانائانىيلار، زىدونلۇقلار ۋە بائال-ھەرمون تېغىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە لۇئان تاغلىقىدا ئۇرۇۋاتقان ھىۋىيلار ئىدى؛ **4** ئۆلارنى قالدۇرۇپ قويۇشتىكى مەقسىتى ئىسرائىلنى سناش، يەنى ئۆلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بۇيرۇغان ئەمرلىرىنى ئۆتىدىغان-ئۆتىمايدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن ئىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار قانائانىيلار، يەنى ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار ئارىسىدا ئۇردى، **6** ئىسرائىللار ئۆلارنىڭ قىزلىرىغا ئۆيلىنىپ، ئۆز قىزلىرىنى ئۆلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بېرىپ، ئۆلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **7** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇپ، بائاللار ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **8** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزەبى ئىسرائىلغا ئۆتىشىپ، ئۆلارنى تارام-ناھارائىمنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار سەككىز يىلغىچە قۇشان-رىشاتائىمغا بېقىندى بولدى. **9** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈرگەندە، پەرۋەردىگار ئۆلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچىنى ئۆرغۇزۇپ، ئۇ ئۆلارنى قۇتقۇزدى. ئۇ كىشى كالەبنىڭ ئىنىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئىدى. **10** پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ ئىسرائىلغا ھاكىملىق قىلدى؛ ئۇ جەڭگە چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار ئارامنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇشان-رىشاتائىمنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. **11** شۇنىڭدىن كېيىن زېمىندا قىرىق يىلغىچە ئامانلىق بولدى؛ كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئالەمدىن ئۆتتى. **12** ئاندىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۆلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلغاچقا، ئۇ موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونى ئىسرائىل بىلەن قارشىلىشىشقا كۆچىلەندۈردى. **13** ئۇ ئامونىيلار ۋە ئامالەكىيلەرنى ئۆزىگە تارتىپ، جەڭگە چىقىپ ئىسرائىلنى ئۇرۇپ قىرىپ، «خورملىق شەھەر»نى ئىشغال قىلدى. **14** بۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئون سەككىز يىلغىچە موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونغا بېقىندى بولدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئۆلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى، يەنى بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان گېرانىڭ ئوغلى ئەھۇدنى ئورغۇزدى؛ ئۇ سولخاي ئىدى. ئىسرائىل ئۇنىڭ قولى بىلەن موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونغا سوۋغات ئەۋەتتى. **16** ئەمدى ئەھۇد ئۆزىگە بىر گەز ئۇزۇنلۇقتا ئىككى بىسلىق بىر شەمشەر ياساتقاندى؛ ئۇنى كىيىمنىڭ ئىچىگە، ئوڭ يوتىسىنىڭ ئۈستىگە قىستۇرۇۋالدى؛ **17** ئۇ شۇ ھالەتتە سوۋغاتنى موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەگلون تولىمۇ سېمىز بىر ئادەم ئىدى. **18** ئەھۇد سوۋغاتنى تەقدىم قىلىپ بولغاندىن كېيىن، سوۋغاتنى كۆتۈرۈپ كەلگەن كىشىلەرنى كەتكۈزۈۋەتتى؛ **19** ئاندىن ئۆزى گىلگالنىڭ يېنىدىكى تاش ۋېمىلار بار جايدىن يېنىپ، پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئەي پادىشاھ، مەندە ئۆزلىرىگە دەيدىغان بىر مەخپىيەتلىك بار ئىدى، ـ دېۋىدى، پادىشاھ: ـ جىم تۇر! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىدىكى خىزمەتكارلارنىڭ ھەممىسى سىرتقا چېقىپ كەتتى. **20** ئاندىن ئەھۇد پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى؛ پادىشاھ يالغۇز سالقىن بالىخاندا ئولتۇراتتى. ئەھۇد: ـ مەندە سىلى ئۈچۈن خۇدادىن كەلگەن بىر سۆز بار، دېۋىدى، پادىشاھ ئورۇندۇقتىن قوپۇپ تۇرە تۇردى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئەھۇد سول قولىنى ئۆزىتىپ ئوڭ يوتىسىدىن ئەمەشەرنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقتى. **22** شۇنداق قىلىپ شەمشەرنىڭ دەستىسىمۇ تىغى بىلەن قوشۇلۇپ كىرىپ كەتتى، سېمىز ئېتى شەمشەرنى قىسۇۋالغاچقا، ئەھۇد شەمشەرنى قورسىقىدىن تارتىپ چىقىرىۋالمىدى؛ ئۆچەي-پوقى ئارقىدىن چىقتى. **23** ئاندىن ئەھۇد دالانغا چېقىپ، بالخاننىڭ ئىشىكلىرىنى ئېچىدىن ئېتىپ قۇلۇپلاپ قويدى. **24** ئۇ چېقىپ كەتكەندە، پادىشاھنىڭ خىزمەتچىلىرى كېلىپ قارىسا، بالخاننىڭ ئىشىكلىرى قۇلۇپلاقلىق ئىدى. ئۇلار: ـ پادىشاھ سالقىن ئۈيدە چوڭ تەرەتكە ئولتۇرغان بولسا كېرەك، دەپ ئويلىدى. **25** ئۇلار ئۇزۇن ساقلاپ كىرمىسەك سەت بولارمۇ دەپ ئويلاشتى؛ ئۇ يەنىلا بالخاننىڭ ئىشىكلىرىنى ئاچمىغاندىن كېيىن، ئاچقۇچنى ئېلىپ ئىشىكلەرنى ئېچىۋىدى، مانا، خوجىسىنىڭ يەردە ئۆلۈك ياتقىنىنى كۆردى. **26** ئەمدى ئۇلار ئىككىلىنىپ قاراپ تۇرغان ۋاقىتدا، ئەھۇد قېچىپ چىققانىدى؛ ئۇ تاش ۋېمىلار بار جايدىن ئۆتۈپ، سېئىراھقا قېچىپ كەلگەنىدى. **27** شۇ يەر گە يەتكەندە، ئۇ ئەفرائىم تاغلىق رايوندا كاناي چېلىۋىدى، ئىسرائىللار ئۇنىڭ بىلەن بە رگە تاغلىق رايوندىن چۈشتى، ئۇ ئالدىدا يول باشلاپ ماكىدى. **28** ئۇ ئۇلارغا: ـ ماكا ئەگىشىپ يۈرۈڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار دۈشمەنلىرىڭلار موئابىيلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، ـ دېۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىپ چۈشۈپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ھېچكىمنى ئۆتكۈزمىدى. **29** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار موئابىيلاردىن ئون مىڭچە ئەسكەرنى ئولتۇردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى تەمىەل پالۋانلار ئىدى، ئۇلاردىن ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلالمىدى. **30** شۇ كۈنى موئاب ئىسرائىلنىڭ قولىدا بىسىقتۇرۇلدى. زېمىن سەكسەن يىلغىچە ئامان-تىنچلىقتا ئۇردى. **31** ئەھۇددىن كېيىن ئاناتنىڭ ئوغلى شامگار ھاكىم بولدى؛ ئۇ ئالتە يۈز فىلىستىيەلىكنى بىراقلا كالا سانجىغۇچ بىلەن ئولتۇردى؛ ئۇمۇ ئىسرائىلنى قۇتقۇزدى.

4 ئەمدى ئەھۋە ۋاپات بولغاندىن كېيىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە يەنە رەزىل بولغانىنى قىلغىلى تۇردى. **2** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار تۇلارنى قاناتاڭنىيلارنىڭ پادىشاھى يابىننىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. يابىن ھازور شەھىردە سەلتەنەت قىلاتتى؛ ئۇنىڭ قوشۇن سەردارىنىڭ ئىسمى سىسىرا بولۇپ، ئۇ ھاروشەت-گويم دېگەن شەھەردە تۇراتتى. **3** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا نالە-پەريات كۆتۈردى، چۈنكى يابىننىڭ توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسى بولۇپ، ئىسرائىللارغا يىگىرمە يىلدىن ۋىيان تولىمۇ زۇلۇم قىلىپ كەلگەنىدى. **4** ئۇ ۋاقىتتا لاپىدوتنىڭ خوتۇنى دەبوراھ دېگەن ئايال پەيغەمبەر ئىسرائىلغا ھاكىم ئىدى. **5** ئۇ ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماھ بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى «دەبوراھنىڭ خورما دەرىخى»نىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى، بارلىق ئىسرائىللار دەۋالىرى توغرىسىدا ھۆكۈم سورىغىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلەتتى. **6** ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ نافتالى يۇرتىدىكى كەدەشتىن ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراقنى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار [مۇنداق] ئەمر قىلغان ئەمەسمۇ؟! ئۇ: ـ سەن بېرىپ نافتالىلار قەبىلىسى ھەم زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون مىڭ ئادەمنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ تابور تېغىغا چىققىن؛ **7** شۇنىڭ بىلەن مەن يابىننىڭ قوشۇن سەردارى سىسىرانى جەڭ ھارۋىلىرى ۋە قوشۇنلىرى بىلەن قوشۇپ كىشون ئېقىنىنىڭ يېنىغا، سېنىڭ قېشىڭغا بارغۇسى نىيەتكە سېلىپ، ئۇنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن دېگەن، ـ دېدى. **8** باراق ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سەن مەن بىلەن بىللە بارساڭ، مەنمۇ بارىمەن. سەن مەن بىلەن بارمىساڭ، مەنمۇ بارمايمەن! ـ دېدى. **9** دەبوراھ جاۋابەن: ـ ماقۇل، مەن سەن بىلەن بارسام باراي؛ ھالبۇكى، سەپىرىڭ ساڭا ھېچ شان-شەرەپ كەلتۈرمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىسىرانى بىر ئايال كىشىنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن دەبوراھ قوپۇپ باراق بىلەن بىللە كەدەشكە ماڭدى. **10** باراق زەبۇلۇنلار ۋە نافتالىلارنى كەدەشكە چاقىرتتى، شۇنىڭ بىلەن ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئە گەشتى؛ دەبوراھمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقتى **11** (شۇ چاغدا كېنىيلەردىن بولغان ھەبەر ئۆزىنى مۇسانىڭ قېينىتاسى ھوبابنىڭ نەسىلىدىن بولغان كېنىيلەردىن ئايرىپ چىقىپ، كەدەشنىڭ يېنىدىكى زائاناۋىمنىڭ دۇب دەرىخىنىڭ يېنىدا چېدىر تىككەنىدى). **12** ئەمدى سىسىراغا: ـ ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق تابور تېغىغا چىقىپتۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. **13** شۇنى ئاڭلاپ سىسىرا بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنى، يەنى توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسىنى ۋە بارلىق ئەسكەرلىرىنى يىغىپ، ھاروشەت-گويمدن چىقىپ، كىشون ئېقىنىنىڭ يېنىدا توپلىدى. **14** دەبوراھ باراققا: ـ قوپقىن؛ بۇگۈن پەرۋەردىگار سىسىرانى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىدىغان كۈندۇر. مانا، پەرۋەردىگار ئالدىڭدا يول باشلىغىلى چىقتى ئەمەسمۇ؟! ـ دېدى. شۇنى دېگەندە، باراق ۋە ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئە گىشىپ تابور تېغىدىن چۈشتى. **15** پەرۋەردىگار سىسىرانى، ئۇنىڭ ھەممە جەڭ ھارۋىلىرى ۋە بارلىق قوشۇنىنى قوشۇپ باراقنىڭ قىلىچى ئالدىدا تىرىپەرەن قىلدى؛ سىسىرا ئۆزى جەڭ ھارۋىسىدىن چۈشۈپ، پىيادە قېچىپ كەتتى. **16** باراق جەڭ ھارۋىلىرىنى ۋە قوشۇنىنى ھاروشەت-گويىمگىچە قوغلاپ باردى؛ سىسىرانىڭ بارلىق قوشۇنى قىلىچ ئاستىدا يېقىلدى، بىرمۇ قالمىدى. **17** لېكىن سىسىرا پىيادە قېچىپ، كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ ئايالى يائەلنىڭ چېدىرىغا باردى؛ چۈنكى ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بىلەن كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدا دوستلۇق ئالاقىسى بار ئىدى. **18** يائەل سىسىرانى قارشى ئېلىشقا چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي خوجام، كىرگىنە! قورقما، مېنىڭكىگە كىرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن سىسىرا ئۇنىڭ چېدىرىغا كىردى، ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىگە يوتقان يېپىپ قويدى. **19** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۇسساپ كەتتىم، ماڭا بىر ئوتلام سۇ بەرگىنە، دېۋىدى، ئايال بېرىپ سۈت تۇلۇمىنى ئېچىپ، ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ، ئاندىن يەنە ئۇنى يېپىپ قويدى. **20** ئاندىن سىسىرا ئۇنىڭغا: ـ سەن چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە ساقلاپ تۇرغىن. بىركىم كېلىپ سەندىن: ـ بۇ يەردە بىرەرسى بارمۇ، دەپ سورىسا، يوق دەپ جاۋاب بەرگىن، ـ دېدى. **21** ئەمدى ھەبەرنىڭ ئايالى يائەل قوپۇپ، بىر چېدىر قوزۇقىنى ئېلىپ، قولىدا بولقىنى ئۆتەنىچە شەپە چىقارماي ئۇنىڭ قېشىغا باردى؛ ئۇ ھېرىپ كەتكەچكە، قاتتىق ئۇخلاپ كەتكەنىدى. يائەل ئۇنىڭ چېكىسىگە قوزۇقنى شۇنداق قاقتىكى، قوزۇق چېكىسىدىن ئوتۇپ يە رگە كىرىپ كەتتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. **22** شۇ چاغدا، باراق سىسىرانى قوغلاپ كەلدى، يائەل ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ كەلگىن، سەن ئىزدەپ كەلگەن ئادەمنى ساڭا كۆرسىتەي، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭ چېدىرىغا كىرىپ قارىۋىدى، مانا سىسىرا ئۆلۈك ياتاتتى، قوزۇق تېخىچە چېكىسىگە قېقىلىق تۇراتتى. **23** شۇنداق قىلىپ، خۇدا شۇ كۈنى قاناتاڭ پادىشاھى يابىننى ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا تۆۋەن قىلدى. **24** شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچىيىپ، قاناتاڭ پادىشاھى يابىننى ئۆستۈنلۈكىنى ئىگىلدى؛ ئاخىرىدا تۇلار قاناتاڭ پادىشاھى يابىننى يوقاتتى.

5 شۇ كۈنى دەبوراھ ۋە ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق مۇنداق نەزمە ئوقۇدى: ـ **2** ئىسرائىلدا يېتەكچىلەر يول باشلىغىنى ئۆچۈن، خەلق ئىختىيارەن تۇزلىرىنى پىدا قىلغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار! **3** ئەي پادىشاھلار، ئاڭلاڭلار، ئەي ئەمىرلەر، قۇلاق سېلىڭلار! مەن، مەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ نەزمە ئوقۇيمەن، مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا كۈي ئېيتىمەن. **4** ئى پەرۋەردىگار، سەن سېئىردىن چىققىنىڭدا، ئېدومنىڭ يايلىقىدىن چىقىپ يۈرۈش قىلغىنىڭدا، يەر تىترەپ، ئاسمانلاردىن سۇلار تامچىدى، شۇنداق، بۇلۇتلار يامغۇرلىرىنى ياغدۇردى؛ **5** تاغلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەۋرەندى، ئەنە سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا. **6** ئاناتنىڭ ئوغلى شامگارنىڭ كۈنلىرىدە، ھەم يائەلنىڭ كۈنلىرىدە، چوڭ يوللار تاشلىنىپ قېلىپ، يولۇچىلار ئە گرى-توقاي چىغىر يوللار بىلەن ماڭاتتى؛ **7** ئىسرائىلدا ئەزمەتلەر يوقاپ كەتتى، تاكى مەنكى دەبوراھ قوزغىلىپ، ئىسرائىلدا بىر ئانا سۈپىتىدە پەيدا بولغىنىمغىچە. **8** [ئىسرائىلار] يېڭى ئىلاھلارنى تاللىدى؛ ئۇرۇش دەرۋازىلىرىغا يېتىپ كەلدى. قىرىق مىڭچە ئىسرائىلىقنىڭ ئارىسىدا، يا بىر قالقان يا بىر نەيزە تېپىلىپىچۇ؟! **9** قەلبىم ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرىگە قايىلدۇر، ئۇلار خەلق ئارىسىدا ئۆزلىرىنى ئىختىيارەن پىدا قىلدى؛ پەرۋەردىگارغا ئەمىدىيە ئوقۇڭلار! **10** ئى ئاق ئېشىە كلەر رگە منگەنلەر، ئى نەپىس زىلىچىلەرنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلار، ئى يولدا يۈ رگەنلەر، كۆڭۈل بۇلۇڭلار! **11** سۇ ئەكلىدىغان جايلاردا ئوچىلا بۇلۇشۇۋاتقانلارنىڭ جۈشۈنۈن ئاۋازلىرىنى ئاڭلاڭلار! ئۇلار شۇ يەرلەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى مەدھىيىلەپ، ئۇنىڭ ئىسرائىلدىكى ئەزمەتلىرىنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى تەرىپلىشىدۇ. شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى چۈشۈپ دەرۋازىلارغا يېتىپ كېلىپ: ـ **12** «ئى دەبوراھ، ئويغان، ئويغان! ئويغان، ئويغان، غەزەل ئېيتقىن! ئورنۇڭدىن تۇر، ئى باراق، ئەسىرلىرىڭنى يالاپ ماڭ، ئى ئابىنوئامنىڭ ئوغلى!» ـ دېيىشىدۇ. **13** مانا خەلقىنىڭ ئاز بىر قالدىسى ئالىيجانابلارغا ئە گىشىش ئۈچۈن چۈشتى، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى يېنىمغا پالۋان كەبى چۈشۈپ كەلدى. **14** مانا، ئەفرائىملاردىن ئامالەكتە يىلتىز تارتىپ قالغانلار كەلدى؛ مانا، بىنيامىنلارمۇ قوۋملىرىڭغا قوشۇلۇپ ئە گىشىپ كەلدى؛ ماكىردىن ئەمىرلەر چۈشۈپ كەلدى، زەبۇلۇندىن سەردارلىق ھاسىسىنى تۇتقانلار يېتىپ كەلدى. **15** ئىسساكارنىڭ ئەمىرلىرى دەبوراھنا قوشۇلدى؛ باراق نېمە قىلغان بولسا ئىسساكارمۇ شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭ كەيندىن جىلغىغا تاپ باستۇرۇپ ئېتىلىپ چۈشتى! رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكۈلگەنىدى! **16** سەن نېمىشقا قوتانلارنىڭ ئېچىدە تۇرۇپ، ۋىيلارغا چىلىنغان نەينىك ئاۋازىنى ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭ؟ رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكۈلگەنىدى! **17** گىلئىادلار بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپ قالدى؛ دانلارمۇ نېمىشقا كېمىلىرىنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى؟ ئاشىرلار بولسا دېڭىز بويىدا [جەم] ئولتۇرۇۋالدى، دېڭىز قولتۇقلىرىدا تۇرۇپ قالدى. **18** زەبۇلۇنلار جانلىرىنى تۆلۈمگە تەۋە كىكۈل قىلدى، نافتالىلارمۇ جەڭ مەيدانىدىكى يۇقىرى جايلاردا ھەم شۇنداق قىلدى! **19** پادىشاھلار ھەممىسى كېلىپ، سوقۇشتى، قاناتاڭنىيلارنىڭ پادىشاھلىرىمۇ تۇرۇشقا چىقتى، تاناناقتا، مېگىددونىڭ سۇ ۋىلىرىدا تۇرۇشتى. لېكىن بىرئازمۇ كۈمۈش ئوچا ئالالمىدى! **20** ئاسمانلاردا يۇلتۇزلارمۇ جەڭ قىلدى، ئۇرىبىتلىرىدىن سىسىراغا قارشى جەڭگە ئاتلاندى. **21** كىشون دەرياسىنىڭ ئېقىنى [دۈشمەننى] ئېقىتىپ كەتتى؛ شۇ قەدىمىي دەريا، ئۇ كىشون دەرياسىدۇر! ئەي مېنىڭ جېنىم، پۇتۇن كۈچۈڭ بىلەن ئالغا باسقىن! **22** ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ تۇياقلىرى

تاكىراڭ-تاكىراڭ قىلماقتا، تولپارلىرى چاپماقتا، چاپماقتا. 23 مەروزغا لەنەت ئوقۇڭلار، دەيدۇ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى، ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارغا لەنەت ئوقۇڭلار، قاتتىق لەنەت ئوقۇڭلار؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ياردەمگە كەلمىدى، زالىملارغا قارشى پەرۋەردىگارغا ياردەمگە كەلمىدى. 24 ئايالار ئىچىدە كەنيلىك ھەبەرنىڭ ئايالى يائەل بەخت-بەركەتلەنسۇن، چېدىردا تۇرغان ئايالار ئىچىدە ئۇ بەخت-بەركەت تاپسۇن! 25 سىسىرا سۇ سورىۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا سۈت بەردى، ئېسىلزادىلە رگە لايىق بىر قاچىدا قايماق ئوتتى؛ 26 ئۇ سول قولىنى چېدىر قوزۇقىغا، ئوڭ قولىنى ئۆمۈرچىنىڭ بولقىسىغا ئۇزاتتى؛ سىسىرانى ئۇرۇپ، باش سۆڭۈكىنى چېقىپ، چېكىسىدىن يانچىپ ئوتكىزىۋەتتى. 27 سىسىرا ئۇنىڭ ئىككى پۇتىنىڭ ئارىلىقىغا قىيسايدى، ئۇ يېقىلدى، ئۇ [ئۇلۇكتەك] ياتتى، ئۇ ئۇنىڭ ئىككى پۇتىنىڭ ئارىلىقىغا قىيسايدى، ئۇ يېقىلدى، قىيسايغان يەردە ئۇ يېقىلىپ، جان بەردى. 28 سىسىرانىڭ ئانىسى پەنجىرىدىن سىرتقا سەپ سالدى، ئۇ پەنجىرىنىڭ رۇجىكىدىن توۋلاپ: ـ «ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىسى نېمىشقا شۇنچە تۇزاققىچە كەلمەيدۇ؟ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ ۋىياق ساداسى نېمىشقا شۇنچە ھايال بولدۇ؟ ـ دېدى. 29 ئۇنىڭ دېدە كلىرى ئارىسىدا دانالار جاۋاب بېرىدۇ، شۇنداقلا، ئۇ دەرۋەقە ئۆز-ئۆزىگە جاۋاب بېرىدۇ: ـ 30 «ئۇلار ئولجىلىرىنى يىغىپ بۆلۈشۈۋاتقان بولمىسۇن يەنە؟! ھەربىر ئە رگە ككە [ئاياغ ئاستى قىلىشقا] بىر-ئىككىدىن قىز تە گگەندۇ، سىسىراغا رە گىدار كىيىملەر، گۈل كەشتىلەنگەن رە گىدار كىيىملەردىن ئولجا تە گگەندۇ، بۇلاڭچىنىڭ بوينىغا ئالدى- كەينى كەشتىلەنگەن رە گىدار كىيىملەر تە گگەن بولسا كېرەك! 31 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ئەنە شۇنداق يوقۇتۇلغاي! لېكىن سېنى سۆيگەنلەر قۇياشنىڭ ئۆرلەۋاتقاندىكى قۇدرىتىدەك كۆچلۈك بولغاي!». شۇنىڭ بىلەن زېمىن قىرىق يىلغىچە تىنچ-ئامانلىق تاپتى.

6

ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى يەتتە يىلغىچە مىدىيانىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 2 ئۇ ۋاقىتتا مىدىيانىيلار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىپ، ئىسرائىل مىدىيانىيلارنىڭ سەۋەبىدىن تۇزلىرى ئۆچۈن تاغلاردىن، ئۆڭكۈرلەردىن ۋە قورام تاشلاردىن پاناھ جايلارنى ياسىدى. 3 ھەر قېتىم ئىسرائىللار ئۇرۇق تېرىغاندا شۇنداق بولاتتىكى، مىدىيانىيلار، ئامالەكىيلەر ۋە مەشرىقتىكىلەر كېلىپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلاتتى. 4 ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا بارگاھلارنى تىكىپ، زېمىندىكى ھوسۇلنى ۋەيران قىلىپ، گازاغىچە ئىسرائىلغا ھېچقانداق ئاشلىق قالدۇرمايدۇ، ئۇلارنىڭ قوي، كالا، ئېشەك كالىرىنىمۇ ئېلىپ كېتەتتى. 5 چۈنكى ئۇلار چېكەتكىلەردەك كۆپ بولۇپ، ئۆز مال-چارۋىلىرى ۋە چېدىرلىرىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئادەملىرى ۋە تۆگىلىرى سان-ساناقسىز بولۇپ، زېمىننى ۋەيران قىلىش ئۈچۈن تاجاۋۇز قىلاتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىدىيانىيلارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ خار ھالەتكە چۈشۈپ قالدى؛ ئاندىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا نالە-پەريات كۆتۈردى. 7 مىدىيانىيلارنىڭ دەستىدىن ئىسرائىل پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرگىنىدە شۇنداق بولدىكى، 8 پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى. ئۇ كېلىپ ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇللۇق ماكانى»دىن ئېلىپ چىققانىدىم؛ 9 سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا سىلە رگە بارلىق زۇلۇم قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلۇۋېتىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلە رگە بەردىم 10 ۋە سىلە رگە: «مانا، مەن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن؛ سىلەر ئامورىيلارنىڭ زېمىندا تۇرغىنىڭلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قورقماڭلار» دېگەنىدىم. لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىدىڭلار»، ـ دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى كېلىپ ئوفراھ دېگەن جايدا ئابىئېزەر جەمەتىدىكى يوئاشقا تەۋە بولغان دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇردى. ئۇ ۋاقىتتا [يوئاشنىڭ] ئوغلى گىدېئون مىدىيانىيلارنىڭ [بۇلاڭچىلىقىدىن] ساقلىنىش ئۈچۈن شاراب كۆچىكى ئىچىدە بۇغداي تېپىۋاتاتتى. 12 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: ـ ئەي جاسارەتلىك پالۋان، پەرۋەردىگار سەن بىلەن بىللىدۇر! ـ دېدى. 13 گىدېئون ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئى خوجام، ئەگەر پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە بولغان بولسا، بۇ كۆرگۈلۈكلەر نېمىشقا ئۈستىمىزگە كەلدى؟ ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىزگە سۆزلەپ بەرگەن ئۇنىڭ بارلىق مۆجىزىلىرى قېنى؟ بۇلار توغرىسىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىز: «مانا، پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ كەلمىگەنمىدى؟» ـ دېدى. لېكىن بۇگۈنكى كۈندە پەرۋەردىگار بىزنى تاشلاپ، مىدىيانىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى! ـ دېدى. 14 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قاراپ: ـ سەن مۇشۇ كۈچۈڭگە تاينىپ، بېرىپ ئىسرائىلنى مىدىيانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن! مانا، مەن سېنى ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 15 گىدېئون ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، مەن ئىسرائىلنى قاندا قۇتقۇزالايمەن؟ مېنىڭ ئائىلەم بولسا ماناسسەھ قەبىلىسى ئىچىدە ئەڭ نامرىتى، ئۆزۈم ئاتامنىڭ جەمەتىدە ئەڭ كىچىكىدۇرمەن، ـ دېدى. 16 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مەن جەزمەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن، شۇڭا سەن مىدىيانلارنى بىر ئادەمنى ئۇرغاندەك ئۇرۇپ قىرىسەن، ـ دېدى. 17 گىدېئون ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلىپ: ـ مەن نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، مەن بىلەن سۆزلەشكۈچىنىڭ ھەقىقەتەن سەن ئۆزۈڭ ئىكەنلىكىگە بىر ئالامەت كۆرسەتكەيسەن؛ 18 ئۆتۈنىمەن، مەن يېنىپ كېلىپ ئۆز ھەدىيە-قۇربانلىقىمنى ئالدىڭغا قويغۇچە بۇ يەردىن كەتمىگەيسەن، ـ دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سەن يېنىپ كەلگۈچە كۈتىمەن، دېدى. 19 گىدېئون بېرىپ [ۋېگە] كىرىپ بىر ئوغلاقنى تەيارلاپ، بىر ئەفاھ ئېسىل ئۇندىن پېتىر نان پىشۇرۇپ، گۈشنى سېۋەتكە سېلىپ، شوربىسىنى كورىغا تۆسۈپ بۇلارنى ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا سۈندى (ئۇ تېنچىچە دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى). 20 ئاندىن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ بۇ گۈش بىلەن پېتىر نانلارنى ئېلىپ بېرىپ، مۇشۇ يەردىكى [قورام] تاشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، شوربىنى تۆككىن، ـ دېۋىدى، ئۇ شۇنداق قىلدى. 21 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى قولىدىكى ھاسىنى ئۇزىتىپ ئۇچىنى گۈش بىلەن پېتىر نانلارغا تەككىزىۋىدى، [قورام] تاشتىن ئوت چىقىپ، گۈش بىلەن پېتىر نانلارنى يەپ كەتتى. شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىمۇ ئۇنىڭ كۆزىدىن غايىب بولدى. 22 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ: ـ ئاپلا، ئى رەب پەرۋەردىگار! چاتاق بولدى، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بىلەن يۈزمۈيۈز كۆرۈشۈپ قالدىم...! ـ دېدى. 23 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ خاتىرجەم بولغىن! قورقمىغىن، ئۆلمەيسەن، ـ دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى «ياھۋەھ-شالوم» دەپ ئاتىدى. بۇ قۇربانگاھ تا بۇگۈنگىچە ئابىئېزەر جەمەتىنىڭ ئوفراھ دېگەن جايىدا بار. 25 ئۇ كېچىسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن ئاتاڭنىڭ [چوڭ] بۇقىسى ۋە يەتتە ياشلىق ئىككىنچى بۇقىسىنى ئېلىپ ئاتاڭغا تەۋە بولغان بائال قۇربانگاھىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھ بۇتىنى كېسىۋەتكىن. 26 ئاندىن مۇشۇ قورغانىنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان، بەلگىلەنگەن رەسىم ۋېچە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئىككىنچى بىر بۇقىنى ئېلىپ، ئۆزۈڭ كېسىۋەتكەن ئاشەراھنىڭ پارچىلىرىنى ئوتۇن قىلىپ قالاپ، ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلغىن، ـ دېدى. 27 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۆز خىزمەتچىلىرىدىن ئون ئادەمنى ئېلىپ بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە ئېيتقىنىدەك قىلدى؛ لېكىن ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەردىن ۋە شەھەر ئادەملىرىدىن قورقىنى ئۈچۈن، ئۇ بۇ ئىشنى كۈندۈزى قىلماي، كېچىسى قىلدى. 28 ئەتىسى سەھەردە شەھەر خەلقى قۇيۇپ قارىسا، مانا، بائال قۇربانگاھى ئۆرۈۋېتىلگەن، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھ بۇتى كېسىۋېتىلگەندى ۋە يېڭى ياسالغان قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئىككىنچى بۇقا قۇربانلىق قىلىنغانىدى. 29 بۇنى كۆرۈپ ئۇلار بىر-بىرگە: ـ بۇ ئىشنى كىم قىلغاندۇ؟ ـ دېپىشتى. ئۇلار سۈرۈشتۈرۈپىدى، بۇنى يوئاشنىڭ ئوغلى گىدېئوننىڭ قىلغانلىقى مەلۇم بولدى. 30 شۇنىڭ ئۈچۈن شەھەرنىڭ ئادەملىرى يوئاشقا: ـ ئوغلاڭنى چىقىرىپ بە رگىن! ئۇ بائال قۇربانگاھىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشىراھنى كېسىۋەتكىنى ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلسۇن! ـ دېدى. 31 بىراق يوئاش ئۆزىگە قارشىلىشىشقا تۇرغان كۆپچىلىككە جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر بائال ئۈچۈن دەۋالاشماقچىمۇسىلەر؟ سىلەر ئۇنى قۇتقۇزماقچىمۇ؟ كىمكى ئۇنىڭ توغرىسىدا دەۋالاشسا ئەتىگەن قالماي ئۆلتۈرىلىدۇ! ئەگەر بائال دەرۋەقە بىر خۇدا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قۇربانگاھىنى بىرسى ئۆرۈۋەتكىنى ئۈچۈن، ئۇ شۇ ئادەم بىلەن ئۆزى

دەۋالاشسۇن! ـ دېدى. **32** بۇ سەۋەبتىن [ئاتىسى] گىدېئونى «يەرۇبباۋال» دەپ ئاتىدى، چۈنكى [ئاتىسى]: «ئۇ باۋالنىڭ قوربانگاھىنى ئۆرۈۋەتكىنى ئۈچۈن، باۋال ئۆزى ئۆتىنىڭ بىلەن دەۋالاشسۇن!» دېگەنىدى. **33** ئەمما مىدىيان، ئامالەك كەر ۋە مەشرىقتىكىلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، [ئىئوردان] دەرياسىدىن ئۆتۈپ يىزرەئەل جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىشتى. **34** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى گىدېئونىڭ ئۈستىگە چۈشتى، ئۇ كاناي چېلىۋېدى، ئابىئېزەر جەمەتىدىكىلەر يىغىلىپ ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماكېدى. **35** ئاندىن ئۇ ئەلچىلەرنى مانىاسسەھنىڭ زېمىنىغا يېرىپ، ئۇ يەرنى ئايلىنىپ چىلىشكە ئەۋەتىۋېدى، مانىاسسەھلەر يىغىلىپ ئۇنىڭغا ئەگشىپ كەلدى. ئۇ ئاشىرلارغا، زەبۇلۇنلارغا ۋە نافتالىلارغا ئەلچى ئەۋەتىۋېدى، ئۇلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىشتى. **36** گىدېئون خۇداغا: ـ ئەگەر سەن ھەقىقەتەن ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولۇم بىلەن ئىسرائىلنى قۇتقۇزىدىغان بولساڭ، **37** ئۇنداقتا مانا، مەن خامانغا بىر پارچە قوي تېرىسى قويۇپ قويىمەن؛ ئەگەر پەقەت تېرىنىڭ ئۈستىگىلا شەبنەم چۈشۈپ، چۆرىسىدىكى يەرلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇق تۇرسا، مەن ئۇنۇڭ ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق ئىسرائىلنى قۇتقۇزماقچى بولغىنىڭنى بىلىمەن، ـ دېدى. **38** ئىش دەرۋەقە شۇنداق بولدى. ئەتىسى سەھەردە گىدېئون قويۇپ، يۇڭنى سىقىۋېدى، لىق بىر پىيالە شەبنەم سۈيى چىقتى. **39** ئاندىن گىدېئون خۇداغا يەنە: غەزىپىڭنى ماڭا قوزغىمغايسەن، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا دەيمەن! سەندىن ئۆتۈنەي، مەن پەقەت يەنە بۇ قېتىم بۇ تېرە بىلەن سىناپ باقاي؛ ئىلتىجا قىلىمەنكى، ئەمدى بۇ قېتىم پەقەت تېرە قۇرۇق بولۇپ، چۆرىسىدىكى يەرنىڭ ھەممىسگە شەبنەم چۈشكەي، ـ دېدى. **40** بۇ كېچىسىمۇ خۇدا شۇنداق قىلدى، دەرۋەقە پەقەت تېرىلا قۇرۇق بولۇپ، چۆرىسىدىكى يەرنىڭ ھەممىسگە شەبنەم چۈشكەندى.

7 يەرۇبباۋال (يەنى گىدېئون) ۋە ئۇزىگە قوشۇلغان ھەممە خەلق ئەتىسى سەھەر قويۇپ، ھارود دېگەن بۇلاقنىڭ يېنىغا يېرىپ چېدىر تىكتى. مىدىيانىيلارنىڭ لەشكەر رگاھى بولسا ئۇنىڭ شىمال تەرىپىدە، موره ئېگىزلىكىنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. **2** ئەمدى پەرۋەردىگار گىدېئونغا: ـ ساڭا ئەگەشكەن خەلقنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ، شۇڭا مەن مىدىيانىيلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرالمايمەن. بولمىسا ئىسرائىل: «ئۆزىمىزنى ئۆزىمىزنىڭ قولى قۇتقۇزدى» دەپ ماختىنىپ كېتىشى مۇمكىن. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن سەن ئەمدى خەلققە: «كىملەر قورقۇپ تىترەك باسقان بولسا، ئۇلار گىلئاد تېغىدىن يېنىپ كەتسۇن» دەپ جاكارلىغىن ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئارىسىدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشى قايتىپ كېتىپ، پەقەت ئون مىڭلا قېلىپ قالدى. **4** پەرۋەردىگار گىدېئونغا يەنە: ـ خەلقنىڭ سانى يەنىلا ئىنتايىن كۆپ؛ ئەمدى سەن بۇلارنى سۇنىڭ لېۋىگە ئېلىپ كەلگىن. ئۇ يەردە مەن ئۇلارنى سەن ئۈچۈن سىناقتىن ئۆتكۈزەي؛ مەن كىمنى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارسۇن دېسەم»، ئۇ سەن بىلەن بارسۇن؛ لېكىن مەن كىمنى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارمىسۇن» دېسەم، ئۇ سەن بىلەن بارمىسۇن، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون خەلقنى سۇنىڭ لېۋىگە ئېلىپ كەلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ كىمكى ئىت سۈ ئىچكەندەك تىلى بىلەن ياالاپ سۈ ئىچسە، ئۇلارنى ئايرىم بىر تەرەپتە تۇرغۇزغىن؛ ھەم كىمكى تىزلىنىپ تۇرۇپ سۈ ئىچسە، ئۇلارنىمۇ ئايرىم بىر تەرەپتە تۇرغۇزغىن، ـ دېدى. **6** شۇنداق بولدىكى، ئوچۇمىنى ئاغزىغا تەگكۈزۈپ ياالاپ سۈ ئىچكەنلەردىن ئۈچ يۈزى چىقتى. قالغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ تۇرۇپ سۈ ئىچتى. **7** ئاندىن پەرۋەردىگار گىدېئونغا: ـ مەن مۇشۇ سۈنى ياالاپ ئىچكەن ئۈچ يۈز ئادەمنىڭ قولى بىلەن سىلەرنى قۇتقۇزۇپ، مىدىيانى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ لېكىن قالغان خەلق بولسا ھەممىسى ئۆز جايىغا يېنىپ كەتسۇن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن بۇ [ئۈچ يۈز ئادەم] ئوزۇق-تۈلۈك ۋە كانايلىرىنى قولىغا ئېلىشتى؛ گىدېئون ئىسرائىلنىڭ قالغان بارلىق ئادەملىرىنى ئۆز چېدىرىغا قايتۇرۇۋېتىپ، پەقەت شۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئېلىپ قالدى. ئەمدى مىدىيانىيلارنىڭ لەشكەر رگاھى بولسا ئۇلارنىڭ تۆۋەن تەرىپىدىكى جىلغىدا ئىدى. **9** شۇ كېچىسى شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن قويۇپ لەشكەر رگاھقا چۈشكىن، چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، **10** ئەگەر سەن چۈشۈشتىن قورقساڭ، ئۆز خىزمەتكارىڭ پۇراھنى بىلە ئېلىپ لەشكەر رگاھقا چۈشكىن. **11** سەن ئۇلارنىڭ نېمە دېيىشۋاتقىنىنى ئاڭلايسەن، ئاندىن سەن لەشكەر رگاھقا [ھۇجۇم قىلىپ] چۈشۈشكە جۈرئەت قىلالايسەن، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇ خىزمەتكارى پۇراھنى ئېلىپ لەشكەر رگاھنىڭ چېتىدىكى ئەسكەرلەرنىڭ يېنىغا باردى. **12** مانا مىدىيان، ئامالەك ۋە بارلىق مەشرىقتىكىلەر چېكەتكىلەردەك كۆپ بولۇپ، جىلغىنىڭ يوينا يېيىلغاندەك؛ ئۇلارنىڭ تۆگىلىرى كۆپلىكىدىن دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ھەددى-ھىسابسىز ئىدى. **13** گىدېئون بارغاندا، مانا، ئۇ يەردە بىرسى ھەمراھىغا كۆرگەن چۈشنى سۆزلەپ بېرۋاتاتتى: ـ مانا، مەن بىر چۈش كۆردۇم، چۈشۈمدە مانا، بىر ئارپا توقىچى مىدىيانىڭ لەشكەر رگاھىغا دومۇلاپ چۈشۈپتۇدەك؛ ئۇ چېدىرغا كېلىپ سوقۇلۇپتىدەك، شۇنىڭ بىلەن چېدىر ئۆرۈلۈپ، دۇم كۆمتۇرۈلۈپ كېتىپتۇ ـ دەۋاتاتتى. **14** ئۇنىڭ ھەمراھى جاۋابەن تەبىر بېرىپ: ـ بۇنىڭ مەنىسى شۇكى، ئۇ توقاچ يوئاشنىڭ ئوغلى، ئىسرائىللىق ئادەم گىدېئوننىڭ قىلىچىدىن باشقا نەرسە ئەمەستۇر؛ خۇدا مىدىيان ۋە ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇۋېتۇ، دېدى. **15** شۇنداق بولدىكى، گىدېئون بۇ چۈشنى ۋە ئۇنىڭ بېرىلگەن تەبىرىنى ئاڭلاپ، سەجدە قىلدى. ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ لەشكەر رگاھىغا يېنىپ كېلىپ: ـ قېنىڭلار، پەرۋەردىگار مىدىيانىنىڭ لەشكەر رگاھىنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۈچ گۇروۇپپىغا بۆلۈپ، ھەممىسىنىڭ قولىغا بىردن كاناي بىلەن بىردىن قۇرۇق كومزەكنى بەردى؛ ھەربىر كومزەك ئىچىدە بىردىن مەشئەل قويۇلدى. **17** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر ماڭا قاراپ، مېنىڭ قىلغىنىمدەك قىلىڭلار. مانا، مەن لەشكەر رگاھىنىڭ قېشىغا بارغاندا، نېمە قىلسام، سىلەرمۇ شۇنى قىلىڭلار؛ **18** مەن ۋە مەن بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماڭغان بارلىق ئادەملەر كاناي چالساق، سىلەرمۇ لەشكەر رگاھىنىڭ چۆرىسىدە تۇرۇپ كاناي چېلىڭلار ۋە: «پەرۋەردىگار ئۈچۈن ھەم گىدېئون ئۈچۈن!» دەپ توۋلاڭلار، ـ دېدى. **19** كېيىنكى يېرىم كېچىلىك كۆزەتچىنىڭ باشلىنىشىدا، كۆزەتچىلەر يېڭىدىن ئالماشقاندا، گىدېئون ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان يۈز ئادەم لەشكەر رگاھىنىڭ قېشىغا كەلدى؛ ئاندىن ئۇلار كاناي چېلىپ قوللىرىدىكى كومزەكلەرنى چاقتى. **20** شۇ ھامان ئۈچ گۇروۇپپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى كاناي چېلىپ، كومزەكلەرنى چېقىپ، سول قوللىرىدا مەشئەللەرنى تۇتۇپ، ئوڭ قوللىرىدا كانايلارنى ئېلىپ: ـ پەرۋەردىگارغا ۋە گىدېئونغا ئاتالغان قىلىچ! ـ دەپ توۋلاشقىنىچە، **21** ئۇلارنىڭ ھەربىرى لەشكەر رگاھىنىڭ ئەتراپىدا، ئۆز جايىدا تۇرۇشتى؛ ياۋ قوشۇنى تەرەپ-تەرەپكە پېتراپ، ۋارقىراپ-جارقىرىغان پېتى قاچىلى تۇردى. **22** بۇ ئۈچ يۈز ئادەم كاناي چالغاندا، پەرۋەردىگار پۈتكۈل لەشكەر رگاھىتكى ياۋ لەشكەرلىرىنى بىر-بىرىنى قىلىچلاشقا سېلىپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن ياۋ قوشۇنى زېرەۋراھقا باردىغان يولدىكى بەيت-شىتتاھ تەرەپكە قاچتى، ئۇلار تابباتىنىڭ يېنىدىكى ئابەل-مەھولاھنىڭ چېگرىسىغىچە قاچتى. **23** ئاندىن نافتالى، ئاشىر ۋە پۈتكۈل مانىاسسەھنىڭ قەبىللىرىدىن ئىسرائىللار چاقىرىپ كېلىندى ۋە ئۇلار مىدىيانىيلارنى قوغلىدى. **24** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئەفرائىم تۈپكۈل تاغىلىقىنى ئارىلاپ كېلىشكە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئەفرائىملارغا: ـ «سىلەر چۈشۈپ مىدىيانىيلارغا ھۇجۇم قىلىڭلار، بەيت-باراھقىچە، شۇنداقلا ئىئوردان دەرياسىغىچە بارلىق ئېقىن كېچىكلىرىنى ئىگىلەپ، ئۇلارنى توسۇۋېلىڭلار»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمنىڭ ھەممە ئادەملىرى يىغىلىپ، بەيت-باراھقىچە ۋە ئىئوردان دەرياسىغىچە بارلىق ئېقىن كېچىكلىرىنى ئىگىلىدى. **25** ئۇلار مىدىيانىنىڭ ئوروب ۋە زەئەب دېگەن ئىككى ئەمىرىنى تۇتۇۋېتىلدى؛ ئوروبنى ئۇلار «ئوروب قورام تېشى» ئۈستىدە، زەئەبنى «زەئەب شاراب كۆچىكى»دە ئۆلتۈردى، مىدىيانىيلارنى قوغلاپ بېرىپ، ئوروب ۋە زەئەبنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىگە گىدېئوننىڭ قېشىغا كەلدى.

8 (كېيىن، ئەفرائىملار ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلىسەن، مىدىيانىيلار بىلەن سوقۇشقا چىققاندا، بىزنى چاقىرمىدىڭغۇ، دەپ ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق دېيىشىپ كەتتى. **2** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن:ـ مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قاندا قۇسىلەرنىڭ قىلغىنىگىلارغا تەگمىشتۇرگىلى بولسۇن؟ ئەفرائىمنىڭ ئۈزۈملەرنى پاسا گۈدىغىنى، ئابىئېزەرلەرنىڭ ئۈزۈم ئۈزگىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ **3** خۇدا مىدىيانىنىڭ ئەمىرلىرى ئوروب بىلەن زەئەبنى

قوازۇكلارغا تاپشۇرغان يەردە، مېنىڭ قولۇمدىن كەلگىنىنى قانداقتۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەڭلەشتۈرگلى بولسۇن؟ ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، تۇلارنىڭ تۇنىكىنا بولغان ئاچچىقى ياندى). 4 ئەمدى گىدىئون ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىغا يېتىپ كەلدى. تۆ ۋە تۆزىگە ھەمراھ بولغان ئۈچ يۈز ئادەم ھېرىپ كەتكەن بولسىمۇ، تۇلار يەنىلا مىدىيانىيلارنى قوغلاپ دەريادىن ئوتتى. 5 گىدىئون سۇككوت شەھىرىدىكىلەر رگە: ـ ماڭا ھەمراھ بولۇپ كەلگەن كىشىلەر رگە نان بەرسە گۇلار، چۈنكى تۇلار ھېرىپ-چارچاپ كەتتى. بىز مىدىيانىنىڭ شىكىى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇنىنى قوغلاپ كېتىپ بارىمىز، ـ دېدى. 6 لېكىن سۇككوتنىڭ چوكۇمرى جاۋاب بېرىپ: ـ زەباھ ۋە زالمۇنا ھازىر سىنىڭ قوازۇڭنا چۈشتىمۇ؟! بىز سىنىڭ مۇشۇ لەشكەرلىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟! ـ دېدى. 7 گىدىئون: ـ خەپ! شۇنداق بولغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار زەباھ ۋە زالمۇنىنى مېنىڭ قوازۇمغا تاپشۇرغاندا، ئەتىبىرىگلارنى چۆلدىكى يانتاق ۋە شوخا بىلەن خاماندا تېپىمەن، ـ دېدى. 8 گىدىئون ئۇ يەردىن پەنۇئەلگە بېرىپ، تۇ يەردىكى ئادەملە رگىمۇ شۇنداق دېۋىدى، پەنۇئەلدىكى كىشىلەرمۇ ئۇنىكىنا سۇككوتتىكىلەردەك جاۋاب بەردى. 9 ئۇ پەنۇئەلدىكىلە رگە: ـ مەن غەلبە بىلەن يېنىپ كەلگىنىمدە، بۇ مۇنارىگلارنى ئوروۋۇپتىمەن، ـ دېدى. 10 ئۇ چاغدا زەباھ ۋە زالمۇنا كاركور دېگەن جايدا ئىدى، تۇلار بىلەن ماڭغان قوشۇندا ئون بەش مىڭچە لەشكەر بار ئىدى. بۇلار بولسا مەشرىقلىقلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنىدىن قېلىپ قالغانلىرى ئىدى، چۈنكى تۇلاردىن قىلىچ تۇتقانلىرىدىن بىر يۈز يىگىرمە مىڭى ئۆلتۈرۈلگەنىدى. 11 گىدىئون بولسا نوباھ ۋە يوگبىخاھنىڭ شەرقىدىكى كۆچمەنلەر يولى بىلەن چېقىپ مىدىيانىنىڭ لەشكەر رگاھىغا ھۇجۇم قىلىپ، تۇلارنى تارمار قىلدى؛ چۈنكى لەشكەر رگاھتىكىلەر تولىمۇ ئەندىشىسىز تۇرغانىدى. 12 زەباھ ۋە زالمۇنا قېچىپ كەتتى، گىدىئون كەينىدىن قوغلاپ بېرىپ، مىدىيانىنىڭ بۇ ئىككى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇنىنى تۇتۇۋالدى، تۇ پۈتكۈل لەشكەر رگاھتىكىلەرنى تالاقزادە قىلىپ تىرىپەرەن قىلۋەتتى. 13 ئاندىن يوئاشنىڭ ئوغلى گىدىئون ھەرەس داۋىندىن ئوتۇپ، جەڭدىن قايتىپ كەلدى. 14 ئۇ سۇككوتلۇق بىر ياش يىگىتنى تۇتۇۋېلىپ، تۇنىكىدىن سوراۋۇشتە قىلىۋىدى، يىگىت تۇنىكىنا سۇككوتنىڭ چوكۇمرى ۋە ئاقساقاللىرىنىڭ ئىسىملىرىنى يېزىپ بەردى؛ تۇلار جەمئىي يېتۇپ يەتمىش يەتتە ئادەم ئىدى. 15 ئاندىن گىدىئون سۇككوتنىڭ ئادەملىرىنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغاندا: ـ سىلەر مېنى زاكىنى قىلىپ: «زەباھ ۋە زالمۇنا ھازىر سىنىڭ قوازۇڭنا چۈشتىمۇ؟ بىز سىنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان مۇشۇ ھارغىن ئادەملىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟» دېگەندىكىلار! مانا، تۇ زەباھ ۋە زالمۇنا دېگەنلەر! ـ دېدى. 16 شۇنى دەپ تۇ شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنى تۇتۇپ كېلىپ، چۆلدىكى يانتاق بىلەن شوخىلارنى ئېلىپ كېلىپ، تۇلار بىلەن سۇككوتنىڭ ئادەملىرىنى تۇرۇۋېپ ئەدىپىنى بەردى. 17 ئاندىن تۇ پەنۇئەلنىڭ مۇنارىنى تۇرۇۋېپ، شەھەردىكى ئادەملەرنى ئۆلتۈردى. 18 گىدىئون زەباھ ۋە زالمۇنىنى سوراق قىلىپ: ـ سىلەر ئىككىگلار تابوردا ئۆلتۈرگەن ئادەملەر قانداق ئادەملەر ئىدى؟ ـ دەپ سورىۋىدى، تۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ تۇلار ساڭا ئىنتايىن ئوخشايتتى؛ تۇلارنىڭ ھەربىرى شاھزادىدەك ئىدى، ـ دېدى. 19 ئۇ بۇنى ئاڭلاپ: ـ تۇلار مېنىڭ بىر تۇغقانلىرىمدۇر، بىز بىر ئانىنىڭ ئوغۇللىرىمىز. پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر ئەينى ۋاقىتتا تۇلارنى تىرىك قويغان بولسا گۇلار، مەن سىلەرنى ھە رگىز ئۆلتۈرمەيتتىم ـ دېدى؛ 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوڭ ئوغلى يەتە رگە: ـ سەن قوپۇپ بۇلارنى ئۆلتۈرگىن، ـ دېدى. لېكىن ئوغۇل كىچىك بولغاچقا قورقۇپ، قىلىچنى سۇغۇرمىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن زەباھ ۋە زالمۇنا: ـ سەن ئۆزۈڭ قوپۇپ بىزنى ئۆلتۈرگىن، چۈنكى ئادەم قانداق بولسا كۆچىمۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، گىدىئون قوپۇپ زەباھ ۋە زالمۇنىنى ئۆلتۈردى. ئۇ تۆگىلىرىنىڭ يېنىدىكى ھىلال ئاي شەكىللىك بېزەكلەرنى ئېلىۋالدى. 22 ئاندىن ئىسرائىلار گىدىئونغا: ـ سەن بىزنى مىدىيانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانىكەنسەن، ئۆزۈڭ بەرگە پادىشاھ بولغىن، ئوغلۇڭ ۋە ئوغلۇڭنىڭ ئوغلىمۇ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرسۈن، ـ دېدى. 23 ئەمما گىدىئون تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئۈستۈڭگە رگە سەلتەنەت قىلمايمەن، ئوغلۇمۇ ئۈستۈڭگە رگە سەلتەنەت قىلمايدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگار تۇزى ئۈستۈڭگە رگە سەلتەنەت قىلىدۇ، دېدى. 24 ئاندىن گىدىئون تۇلارغا يەنە: ـ سىلە رگە پەقەت بىرلا ئىلتىماسىم بار: ـ ھەر بىرىڭلار تۇز ئولجا ئالىرىدىن ھالقا-زىرىلەرنى ماڭا بېرىڭلار، دېدى (مىدىيانلار ئىسمائىللاردىن بولغاچقا، ھەربىرى ئالتۇن زىرە-ھالقىلارنى تاقايتتى). 25 تۇلار جاۋابەن: ـ بېرىشكە رازىمىز، دەپ يە رگە بىر يېپىنچىنى سىلىپ، ھەربىرى ئۆنىڭ ئۈستىگە ئوجىسىدىن زىرە-ھالقىلارنى ئېلىپ تاشلىدى. 26 ئۇ سوراپ يىغقان ئالتۇن زىرىلەرنىڭ ئېغىرلىقى بىر مىڭ يەتتە يۈز شە كەل ئالتۇن ئىدى، يۇنىكىدىن باشقا مىدىيان پادىشاھلىرى تۇزىگە تاسقان ھىلال ئاي شەكللىك ئۈيۈملار، زۇنىنار، ئۇچىنسىغا كىيگەن سۈسۈن ئېگىنلەر ۋە تۆگىلەرنىڭ بوينىغا تاسقان ئالتۇن زەنجىرلەرمۇ بار ئىدى. 27 گىدىئون بۇ نەرسىلەردىن بىر ئەفود ياسىتىپ، تۇز شەھىرى ئوفراھتا قويۇپ قويدى. نەتىجىدە، پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى ئىزدەپ بۇزۇقچىلىق قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسە گىدىئون ۋە ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىگە بىر تور-تۇزاق بولدى. 28 مىدىيانىيلار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا ۋىسۈندۇرۇلۇپ، ئىككىنچى باش كۆتۈرەلمىدى؛ زېمىن گىدىئوننىڭ كۈنلىرىدە قىرىق يىلغىچە تىنچ-ئارامىلىق تاپتى. 29 يوئاشنىڭ ئوغلى يەرۇببائال قايتىپ بېرىپ، تۇز ئويىدە ئولتۇردى. 30 گىدىئوننىڭ ئايالىرى كۆپ بولغاچقا، ئۇنىڭ پۇشتىدىن يەتمىش ئوغۇل تۇرەلدى. 31 شە كەمدە ئۇنىڭ بىر كېنىزىكىمۇ بار ئىدى، ئۇ ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى، گىدىئون ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئابىمەلەك» دەپ قويدى. 32 يوئاشنىڭ ئوغلى گىدىئون ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈپ، قېرىپ ئالەمدىن ئوتتى. ئۇ ئابىئېزەرلە رگە تەۋە بولغان ئوفراھىدا، تۇز ئاتىسى يوئاشنىڭ قەبىرىسگە دەپنە قىلىندى. 33 گىدىئون ئۆلگەندىن كېيىن ئىسرائىللار كەينىگە يېنىپ، باۋال بۇتلىرىغا ئەگىشىپ بۇزۇقچىلىق قىلدى ۋە «باۋال-بېرىت»نى ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھى قىلىپ بېكىتتى. 34 شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى ئەتراپىدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان تۇز خۇداسى يەرۇببائالنى ئۇنتۇدى 35 ۋە شۇنىڭدەك گىدىئوننىڭ ئىسرائىلغا قىلغان ھەممە ياخشىلىقلىرىنى ھېچ ئەسلىمەي، يەرۇببائال (يەنى گىدىئون) نىڭ جەمەتىگە ھېچىر مېھرىبانلىق كۆرسەتمىدى.

9

ئەمدى يەرۇببائالنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك شە كەمدىكى ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، تۇلار ۋە ئانىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىكىلە رگە: ـ 2 سىلەر شە كەمدىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ قۇلىقىغا سۆز قىلىپ تۇلارغا: «سىلەر ئۈچۈن يەتمىش كىشى، يەنى يەرۇببائالنىڭ ئوغۇللىرى ئۈستۈڭگە رگە ھۆكۈم سۈرگىنى ياخشىمۇ ياكى بىرلا ئادەمنىڭ ئۈستۈڭگەردىن ھۆكۈم سۈرگىنى ياخشىمۇ؟ ئېسىگلاردا بولسۇنكى، مەن سىلەرنىڭ قان-قېرىندىشىگلارمەن» ـ دېگەن گېپىمنى يەتكۈزۈگلار، ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى ئۇ توغرۇلۇق بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى شە كەمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا ئېيتتى. تۇلارنىڭ كۆڭلى ئابىمەلەككە مايىل بولۇپ: ـ ئۇ بىزنىڭ قېرىندىشىمىز ئىكەنغۇ، دېيىشىپ، 4 باۋال-بېرىتنىڭ پۇتخانىسىدىن يەتمىش شە كەل كۈمۈشنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بەردى. بۇ پۇل بىلەن ئابىمەلەك بىرمۇنچە بىكار تەلەپ لۇچچە كەلرنى يالالاپ، تۇلارغا باش بولدى. 5 ئاندىن ئۇ ئوفراھقا، ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ ئۇزىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى، يەنى يەرۇببائالنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي يەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇۋەتتى. لېكىن يەرۇببائالنىڭ كىچىك ئوغلى يوتام يوشۇرۇنۇۋالغاچقا، قۇتۇلۇپ قالدى. 6 ئاندىن پۈتكۈل شە كەمدىكىلەر ۋە بەيت-ىللودىكىلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىشىپ بېرىپ ئابىمەلەك كىنى شە كەمدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈزىدە پادىشاھ قىلىپ تىكىلدى. 7 بۇ خەۋەر يوتامغا يەتكۈزۈلدى؛ ئۇ بېرىپ گەرىزىم تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقىپ، ئۇ يەردە ئاۋازىنى ئاۋازلا كۆتىرىپ توۋلاپ: ـ ئەي شە كەم چوكۇمرى، مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئاندىن خۇدامۇ سىلە رگە قۇلاق سالىدۇ. 8 كۈنلەردىن بىر كۈنى دەرەخلەر ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر دەرەخنى مەسىھلەپ پادىشاھ تىكەشكە ئىزدەپ چىقىپ، زەيتۇن دەرىخىگە: ـ ئۈستىمىز رگە پادىشاھ بولۇپ يە رگىن، دەپتۇكەن. 9 زەيتۇن دەرىخى تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ خۇداغا ۋە ئىنسانلارغا بولغان ھۆرمەتنى ئېيادىلەيدىغان مېيىمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا گۇلاشقا كېتىمدىم؟ ـ دەيتۇ. 10 بۇنى ئاڭلاپ دەرەخلەر ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ ئۈستىمىز رگە پادىشاھ بولغىن، دەپ ئىلتىجا قىلىپتۇ؛ 11 ئەنجۈر دەرىخى تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن تۇز

شرنەم بىلەن ياخشى مېۋەمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا كالاشقا كېتەمدىم؟ ـ دەپتۇ. 12 شۇنىڭ بىلەن دەرەخلەر تۇزۇم تاللىقىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمىز-گە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ، 13 تۇزۇم تېلى تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن خۇدا بىلەن ئادەملەرنى خۇش قىلىدىغان يېڭى شاراپنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا كالاشقا كېتەمدىم؟ ـ دەپتۇ. 14 ئاندىن دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى ئازغانىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمىز-گە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ، 15 ئازغان تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر سىلەر مېنى سەممىي نىيىتىڭلار بىلەن ئۈستۈڭلە رگە پادىشاھ قىلىشنى خالىسا كالار، كېلىپ مېنىڭ سايەمنىڭ ئاستىدا پاناھلىنىڭلار؛ بولمىسا، ئازغاندىن بىر ئوت چىقىدۇ ۋە لۇئانىنىڭ كېدىر دەرەخلىرىنى يەپ كېتىدۇ! ـ دەپتۇ. 16 ئە گەر سىلەرنىڭ ئابىمەلەكنى پادىشاھ قىلغىنىڭلار راست سەممىي ۋە دۇرۇس نىيەت بىلەن بولغان بولسا، يەرۇبباۋال ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلە رگە ياخشىلىق قىلغان، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى ۋىجىچە ئۇنىڭغا قايتۇرغان بولسا كالار ـ 17 (چۈنكى ئاتام سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىپ، ئۆز جېنىنى خەتە رگە تەۋە ككۈل قىلىپ سىلەرنى مىدىيانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! 18 لېكىن سىلەر بۈگۈن ئاتامنىڭ جەمەتىگە قارشى قوزغىلىپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى، جەمئىي يەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭ دېدىكىنىڭ ئوغلى ئابىمەلەكنى ئۆغشىنىكلار بولغىنى ئۈچۈن شە كەم خەلقىنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەپسىلەر!) 19 ـ ئەمدى ئە گەر سىلەر يەرۇبباۋال ۋە جەمەتىگە سەممىي ۋە دۇرۇس مۇئامىلە قىلغان بولسا كالار، سىلەر ئابىمەلەكتىن خۇشاللىق تاپقايسىلەر، ئۆمۈ سىلەردىن خۇشاللىق تاپقاي! 20 لېكىن بولمىسا، ئابىمەلەكتىن ئوت چىقىپ، شە كەمدىكلەر ۋە بەيت-مىللونىڭ خەلقىنى يەپ كەتسۇن؛ شۇنداقلا، شە كەمدىكلەر ۋە بەيت-مىللونىڭ خەلقىدىن ئوت چىقىپ، ئابىمەلەكنى يەپ كەتسۇن! ـ دەپتۇ. 21 يوتام قېرىندىشى ئابىمەلەكتىن قورقۇپ، قېچىپ بەئەر دېگەن جايغا بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 22 ئابىمەلەك ئىسرائىلغا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 23 خۇدا ئابىمەلەك بىلەن شە كەمنىڭ ئادەملىرى ئوتتۇرىسىغا بىر يامان روھ ئەۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن شە كەمدىكلەر ئابىمەلەككە ئاسىيلىق قىلىشقا قوزغالدى. 24 بۇنىڭ مەقسىتى، يەرۇبباۋالنىڭ يەتمىش ئوغلىغا قىلىنغان زوراۋانلىق ۋە قان قەرزىنى ئۆلتۈرگەن قېرىندىشى ئابىمەلەكنىڭ يېنىغا چۈشۈرۈش، شۇنداقلا ئۆز ئاكا-ئۇكىلىرىنى ئولتۇرۇشكە ئۆنى قولالاپ-قۇۋۋەتلىگەن شە كەمدىكى كىشىلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈشتىن ئىبارەت ئىدى. 25 شە كەمدىكى كىشىلەر ئابىمەلەكنى ئۆتمەكچى بولۇپ، تاغلارنىڭ چوققىلىرىغا پايلاقچىلارنى بۇكتۇرمە قىلىپ تۇرغۇزدى؛ ئۇلار ئۇ يەردىن ئۆتكەن يولۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلدى. بۇ ئىش ئابىمەلەككە يەتكۈزۈلدى. 26 ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال ئۆز ئاكا-ئۇكىلىرى بىلەن شە كەمگە كۆچۈپ كېلىپدى، شە كەمدىكى كىشىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنچ باغلاپ ئۆنى ئۆز يار-يۇلىكى قىلدى. 27 شۇنداق قىلىپ ئۇلار شەھەردىن ئېتىزلىققا چىقىپ، ئۈزۈمزارلارنىڭ ئۈزۈملىرىنى ئۈزۈپ سىقىپ، شاراب ياساپ، شادلىق قىلىپ ئۆز بۇتىنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىرىپ، يەپ-ئىچىشىپ ئابىمەلەكنىڭ ئۈستىدىن لەنەت ئوقۇغىلى تۇردى. 28 ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال: ـ ئابىمەلەك دېگەن كىم ئىدى؟ شە كەم دېگەن نېمە ئىدى، بىز نېمە دەپ ئۇنىڭغا خىزمەت قىلغۇدەك مىز؟! ئۇ يەرۇبباۋالنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ زەبۇل ئۇنىڭ نازاتەچىسى ئەمەسمۇ؟ سىلەر شە كەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئادەملىرىنىڭ خىزمىتىدە بولىسا كالار بولىدۇ! بىز نېمىشقا ئابىمەلەكنىڭ خىزمىتىدە بولىدىكەنمىز؟ 29 كاشكى بۇ خەلق مېنىڭ قول ئاستىمدا بولسا ئىدى! ئۇ چاغدا مەن ئابىمەلەكنى ھەيدىۋەتەتتىم! مەن ئابىمەلەككە: ـ ئۆز قوشۇنىڭنى كۆپەيتىپ، جەڭگە چىققىن! ـ دېگەن بولاتتىم. 30 ئەمدى شەھەر باشلىقى زەبۇل ئەبەدنىڭ ئوغلى گائالنىڭ بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىدا، ئاچچىقى كېلىپ، 31 ئەلچىلەرنى ئابىمەلەكنىڭ قېشىغا يوشۇرۇنچە ئەۋەتتىپ: «مانا، گائالنىڭ ئوغلى قېرىندىشلىرى بىلەن شە كەمگە كېلىۋاتىدۇ؛ مانا، شەھەرنى سىلىگە قارشى چىقىشقا قۇترىتىۋاتىدۇ. 32 شۇڭا سىلى ئادەملىرىنى ئېلىپ بۇگۈن كېچە [شەھەر] ئەترابىدىكى ئېتىزلىققا بېرىپ ماراپ ئولتۇرغايلا؛ 33 ئەتە كۈن چىققان ھامان قوزغىلىپ شەھەر رگە ھۇجۇم قىلغايلا؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرى سىلىگە قارشى چىققاندا، سىلى ئەھۋالغا قاراپ ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرغايلا، ـ دېدى. 34 ئۇنى ئابىمەلەك ھەممە ئادەملىرىنى ئېلىپ، كېچىسى چىقىپ، تۆت توپقا بۆلۈنۈپ، يوشۇرۇنۇپ شە كەمگە ھۇجۇم قىلىشقا ماراپ ئولتۇردى. 35 ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال سىرتقا چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدا تۇرە تۇرغاندا، ئابىمەلەك ئۆز ئادەملىرى بىلەن يوشۇرۇنغان جايدىن چىقتى. 36 گائال خەلقنى كۆرۈپ زەبۇلغا: ـ مانا تاغ چوققىلىردىن ئادەملەر چۈشۈۋاتىدۇ، دېدى. لېكىن زەبۇل ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ تاغلارنىڭ كۆلە ڭگىسى ساكا ئادەملەردەك كۆرۈندىدۇ، ـ دېدى. 37 گائال يەنە سۆز قىلىپ: مانا، بىر توپ ئادەملەر د ۇ ئۇكىلەردىن چۈشۈپ كېلىۋاتىدۇ، يەنە بىر توپ ئادەملەر «پالچىلارنىڭ دۇب دەرىخى»نىڭ يولى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 38 ئاندىن زەبۇل ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ: «ئابىمەلەك دېگەن كىم ئىدى، بىز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتۇقمۇ؟» دەپ چوڭ گەپ قىلغان ئاغزىڭ ھازىر قېنى؟ مانا بۇلار سەن كۆ زگە ئىلمىغان خەلق ئەمەسمۇ؟ ئەمدى چىقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ باققىن! ـ دېدى. 39 شۇنىڭ بىلەن گائال شە كەمدىكلەر بىلەن چىقىپ ئابىمەلەك بىلەن سوقۇشۇشقا باشلىدى. 40 لېكىن ئابىمەلەك ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ قوغلىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى، شۇنداقلا نۇرغۇن يارىلانغان ئادەملەر شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغىچە يېتىشىپ كەتكەندى. 41 ئاندىن ئابىمەلەك ئارۇماھدا ئولتۇرۇپ قالدى. زەبۇل بولسا گائال ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنى قوغلاپ، ئۇلارنىڭ شە كەمدە ئولتۇرۇشغا يول قويمىدى. 42 ئەتىسى [گائالدىكىلەر] دالاغا چىقتى؛ بۇ خەۋەر ئابىمەلەككە يەتكەندە 43 ئۇ خەلقىنى ئېلىپ، ئۇلارنى ئۈچ توپقا بۆلۈپ، دالادا يوشۇرۇنۇپ ماراپ ئولتۇردى؛ ئۇ قاراپ ئولتۇرۇۋىدى، شە كەم خەلقى شەھەردىن چىقتى. ئۇ قوپۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. 44 ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بىرنېچە توپ ئالىنىسىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا يېسىپ بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇردى؛ قالغان ئىككى توپ ئېتىلىپ بېرىپ دالادا ئولتۇرغان ئادەملە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى قىرىۋەتتى. 45 شۇ تەرىقىدە ئابىمەلەك پۈتۈن بىر كۈن شەھەر رگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئېلىپ، ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان خەلقنى ئولتۇرۇپ، شەھەرنى خانىۋەيران قىلىپ ئۈستىگە ئۇزۇلارنى چېچىۋەتتى. 46 شە كەم مۇنارىدىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسى بۇنى ئاڭلاپ، بېرىت دېگەن بۇتنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى قورغانغا كىرىۋالدى. 47 شە كەم مۇنارىدىكى ئادەملەر بىر يە رگە يىغىلىۋاتىتى، دېگەن خەۋەر ئابىمەلەككە يەتتى. 48 شۇنىڭ بىلەن ئابىمەلەك ئادەملىرىنى ئېلىپ زالمون تېغىغا چىقتى؛ ئۇ قولىغا پالتىنى ئېلىپ دەرەخنىڭ بىر شېخىنى كېسىپ ئېلىپ، ئۆتىنىسىگە قويۇپ، ئادىنى ئۆزى بىلەن بولغان خەلققە: ـ مېنىڭ نېمە قىلغىنىمنى كۆرد ۇ ئۇكىلەر، ئەمدى سىلەرمۇ تېزدىن شۇنداق قىلىڭلار، ـ دېدى. 49 ئۇنى ئاڭلاپ خەلقنىڭ ھەربىرى ئابىمەلەكتىكى بىردىن شاخنى كېسىپ ئېلىپ، ئۇنىڭغا ئە گىشىپ بېرىپ، شاخلارنى قورغاننىڭ يېنىغا دۆۋىلەپ، ئوت قويۇپ قورغان ۋە ئۇنىڭدا بولغانلارنى كۈيدۈرۈۋەتتى. بۇنىڭ بىلەن شە كەمنىڭ مۇنارىدىكى ھەممە ئادەملەر، جەمئىي مىڭچە ئەر-ئايال ئۆلدى. 50 ئاندىن ئابىمەلەك تەبە زگە بېرىپ، ئۇ يەردە بارگاھ قۇرۇپ تەبە زگە قورشاپ، ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى. 51 لېكىن شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا مۇستەھكەم بىر مۇنار بار ئىدى، بارلىق ئەر-ئايال، جۈملىدىن شەھەرنىڭ ھەممە چوڭلىرى ئۇ يە رگە قېچىپ بېرىپ، دەرۋازىنى ئېچىدىن تاقاپ، مۇنارنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالدى. 52 ئابىمەلەك مۇنارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوت قويۇشقا مۇنارنىڭ دەرۋازىسىغا يېقىنلاشقاندا، 53 بىر ئايال يارغۇنچاقنىڭ ئۈستىنكى ئېشىنى ئابىمەلەكنىڭ بېشىغا ئېتىپ ئۇنىڭ باش سۆڭىكىنى سۇندۇرۇۋەتتى. 54 ئاندىن ئابىمەلەك دەرھال ئۆز يارىغىنى كۆتۈرگۈچى يىگىتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى ئولتۇرۇۋەتكىن؛ بولمىسا، خەلق مېنىڭ توغرامدا: «بىر ئايال كىشى ئۇنى ئولتۇرۇۋەتتى» دېيىشىدۇ، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ يىگىت ئۇنى سانجىپ ئولتۇرۇۋەتتى. 55 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئابىمەلەكنىڭ ئولىگىنىنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز جايلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 56 شۇنداق قىلىپ خۇدا ئابىمەلەكنىڭ ئۆزىنىڭ يەتمىش ئاكا-ئۇكىسىنى ئولتۇرۇپ، ئاتىسىغا قىلغان رەزىللىكىنى ئۇنىڭ ئۆز بېشىغا ياندۇردى؛ 57 شۇنىڭدەك خۇدا شە كەمنىڭ ئادەملىرى قىلغان بارلىق يامانلىقلىرىنمۇ ئولتۇرنىڭ بېشىغا ياندۇرۇپ چۈشۈردى. بۇنىڭ بىلەن يەرۇبباۋالنىڭ ئوغلى يوتام ئېيتقان لەنەت ئولارنىڭ ئۈستىگە كەلدى.

10 ئاممەلەكتىن كېيىن ئىسساكار قەبىلىسىدىن بولغان دودونىڭ نەۋرىسى، پۇئاھنىڭ ئوغلى تولا دېگەن كىشى ئىسرائىلنى قۇتقۇزۇشقا تۇردى؛ ئۇ ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدىكى شامىر دېگەن جايدا تۇراتتى؛ **2** ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئۆچ يىل ھاكىم بولۇپ ئالەمدىن ئۆتتى ۋە شامىردا دەپنە قىلىندى. **3** ئۇنىڭدىن كېيىن گىلېئادلىق يائىر تۇردى؛ ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئىككى يىل ھاكىم بولدى. **4** ئۇنىڭ ئوتتۇز ئوغلى بولۇپ، ئۇلار ئوتتۇز تەخەيگە مىنىپ يۈرەتتى. ئۇلار ئوتتۇز شەھەر رەگە ئىگىدارچىلىق قىلاتتى؛ بۇ شەھەرلەر گىلېئاد يۇرتىدا بولۇپ، تا بۈگۈنگىچە «يائىرنىڭ كەنتلىرى» دەپ ئاتالماقتا. **5** يائىر ۋاپات بولۇپ، كامموندا دەپنە قىلىندى. **6** لېكىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، بائال بىلەن ئاشىراھ بۇتلىرىغا باش ئۇرۇپ، شۇنداقلا سۈرىيەنىڭ ئىلاھلىرى، زىدوندىكىلەرنىڭ ئىلاھلىرى، موئابنىڭ ئىلاھلىرى، ئامموننىلارنىڭ ئىلاھلىرى ۋە فىلىستىيلەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئىبادەتتە بولمىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغىلىپ، ئۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ ۋە ئامموننىلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. **8** بۇلار بولسا شۇ يىلى ئىسرائىلارنى قاتتىق ىپسىپ ئەزدى؛ ئاندىن ئۇلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ مەشرىق تەرىپىدە ئاموريلارنىڭ زېمىنىدىكى گىلېئادتا ئولتۇرۇشلۇق بارلىق ئىسرائىل خەلقىگە ئون سەككىز يىلغىچە زۇلۇم قىلدى. **9** ئامموننىلار يەنە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، يەھۇدا، بىنيامىن ۋە ئەفرائىم جەمەتىگە قارشى ھۇجۇم قىلدى: شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل قاتتىق ئازابلاندى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىپ: ـ بىز ساڭا گۇناھ قىلدۇق، ئۆز خۇدايىمىزنى تاشلاپ، بائال بۇتلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ كەتتۇق، دېدى. **11** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارغا: ـ مەن سىلەرنى مىسىرلىقلاردىن، ئامورىيلاردىن، ئامموننىلاردىن ۋە فىلىستىيلەردىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدىم؟ **12** زىدونىيلار، ئامالەكلەر ۋە مائونلار كېلىپ سىلە رگە زۇلۇم قىلغىنىدا، ماڭا پەريات قىلغىنىڭلاردا سىلەرنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدىم؟ **13** شۇنداقتىمۇ، سىلەر يەنە مېنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردىڭلار. مەن سىلەرنى ئەمدى قۇتقۇزمايمەن! **14** ئەمدى بېرىپ ئۆز ئۇكىلار تاللىغان ئىلاھلارغا پەريات قىلىڭلار، قىينىچىلىقتا قالغان چېغىڭلاردا شۇلار سىلەرنى قۇتقۇزسۇن، ـ دېدى. **15** ئەمما ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا يالۋۇرۇپ: ـ بىز گۇناھ قىلدۇق! ئەمدى نەزىرىڭگە نېمە ياخشى كۆرۈنسە بەرگە شۇنداق قىلغىن، بىزنى پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا قۇتقۇزۇۋالغايسەن! ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل يات ئىلاھلارنى ئۆز ئارىسىدىن چىقىرىپ تاشلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى؛ [پەرۋەردىگار] ئىسرائىلنىڭ تارتىۋاتقان ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنى كۆرۈپ، كۆڭلى يېرىم بولدى. **17** شۇ ۋاقىتتا ئامموننىلار توپلىنىپ گىلېئادتا چېدىرگاھ تىكتى؛ ئىسرائىللارمۇ يىغىلىپ كېلىپ مىزپاھقا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكتى. **18** گىلېئادتىكى خەلقنىڭ چوڭلىرى ئۆزئارا: ـ كىم ئامموننىلار بىلەن سوقۇشۇشقا باشلامچى بولسا، ئۇ بارلىق گىلېئادتىكىلە رگە باش بولىدۇ، دېدى.

11 شۇ چاغدا گىلېئادلىق يەفتاھ دېگەن كىشى باتۇر پالۋان ئىدى. ئۇ بىر پاھىشە ئايالنىڭ ئوغلى بولۇپ، گىلېئادتىن تۇرەلگەنىدى. **2** لېكىن گىلېئادنىڭ ئۆز ئايالى ئۇنىڭغا بىرنەچچە ئوغۇل بالا تۇغۇپ بە رگەنىدى؛ بۇ ئايالدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى چوڭ بولغاندا يەفتاھنى ۋەيدىن قوغلاپ: ـ سەن باشقا خوتۇندىن بولغان ئوغۇل بولغاچقا، ئاتىمىزنىڭ ۋەيدىن مىراسقا ئىگە بولمايسەن، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ قېرىنداشلىرىدىن قېچىپ، توب دېگەن زېمىندا ئۆرۈپ قالدى. شۇ يەردە بىرمۇنچە بىكار تەلەپلەر يەفتاھنىڭ ئەتراپىغا بىر-بىرلەپ يىغىلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى. **4** ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتكەندە ئامموننىلار ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقا چىقتى. **5** ئامموننىلار ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلغاندا گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھنى توب زېمىنىدىن ئېلىپ كەلمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ يېنىغا باردى. **6** ئۇلار بېرىپ يەفتاھقا ئىلتىجا قىلىپ: ـ بىزنىڭ ئامموننىلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشىمىز ئۈچۈن سەن كېلىپ بە رگە سەردار بولۇپ بە رگىن، ـ دېدى. **7** يەفتاھ گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرىغا جاۋابەن: ـ سىلەر مېنى ئۆچ كۆرۈپ ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ھەيدىۋەتكەندىلەرغۇ، ئەمدى بېشىڭلارغا بالا يېتىپەت چۈشكەندە قانداقسىگە مېنىڭ قېشىمغا كېلىپ قالدىڭلار، ـ دېدى. **8** گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھنى: ـ دۇرۇس، لېكىن سېنى بىز بىلەن بىللە بېرىپ ئامموننىلارغا قارشى جەڭ قىلىپ، گىلېئادتا ئەمەلىمىز ئولتۇرۇۋاتقانلارغا باش بولسۇن دەپ، قېشىڭغا كەلدۇق، ـ دېدى. **9** يەفتاھ گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرىدىن: ـ ئە گەر سىلەر مېنى ئامموننىلار بىلەن سوقۇشۇشقا ياندۇرۇپ بارغىنىڭلاردا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرسا، مەن سىلە رگە باش بولامدىمەن؟ ـ دەپ سوردى. **10** گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقىنىڭدەك قىلمىساق، پەرۋەردىگار ئۆزى ئارىمىزدا گۇۋاھ بولۇپ ھۆكۈم چىقارسۇن! ـ دېدى. **11** بۇنى ئاڭلاپ يەفتاھ گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن باردى؛ خەلق ئۇنى ئۆزلىرىگە ھەم باش ھەم سەردار قىلىپ تىكىلدى. يەفتاھ مىزپاھقا بارغاندا ھەممە سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بايان قىلدى. **12** ئاندىن يەفتاھ ئامموننىلارنىڭ پادىشاھىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، ئۇنىڭدىن: ـ مېنىڭ زېمىنىمغا يىپسىپ كىرىپ، مەن بىلەن سوقۇشۇشقا مەندە نېمە ھەققىڭ بار ئىدى؟ ـ دەپ سوردى. **13** ئامموننىلارنىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچىلىرىگە جاۋاب بېرىپ: ـ چۈنكى ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە ئۇلار ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ [شىمالدىكى] ياببوك ئېقىنىغىچە ۋە [غەربتە] ئىئوردان دەرياسىغىچە مېنىڭ زېمىنىمنى بۇلاپ ئىگىلۋالغانىدى. ئەمدى سەن بۇ يەرلەرنى تىنچلىق بىلەن ماڭا ياندۇرۇپ بە رە! ـ دېدى. **14** يەفتاھ ئەلچىلەرنى ئامموننىلارنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا يەنە ئەۋەتىپ **15** ئۇنىڭغا: ـ يەفتاھ سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل نە موئابنىڭ زېمىنىنى نە ئامموننىڭ زېمىنىنى ئىگىلىمىدى، **16** بەلكى ئۇلار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە چۆل-باياۋاندا مېڭىپ قىزىل دېڭىزدىن ئۆتۈپ، ئاندىن قادەش دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندى؛ **17** شۇ چاغدا ئىسرائىللىقلار ئېدوم پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەر ئەۋەتىپ: «زېمىنلىرىدىن كېسىپ ئۆتۈۋېلىشقا ئىجازەت بە رگەيلا» دەپ سورىۋىدى، ئېدوم پادىشاھى ئۇنىمىغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار موئاب پادىشاھىنىڭ قېشىغا [ئىلتىجا بىلەن] ئەلچىلەرنى ئەۋەتسە، ئۇمۇ قوشۇلمىغاندى. شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار قادەشتە ئۇرۇپ قالغان؛ **18** ئاندىن ئۇلار چۆل-باياۋان بىلەن مېڭىپ ئېدوم زېمىنى بىلەن موئاب زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتۈپ، موئاب زېمىننىڭ شەرق تەرىپىدىن كېلىپ، ئاخىرىدا ئارنون دەرياسىنىڭ شۇ قېتىدا چېدىر تىكتى. ئۇلار موئابنىڭ چېگىسى ئىچىگە كىرمىدى؛ چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابنىڭ چېگراسىدۇر. **19** ئاندىن ئىسرائىل ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بىزنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ئىچىدىن ئۆتۈپ ئۆز جايىمىزغا بېرۇۋېلىشىمىزغا ئىجازەت بە رگەيلا» ـ دېدى. **20** لېكىن سىھون ئىسرائىلغا ئىشەنچ قىلالماي، يۈرتىدىن ئۆتكىلى قويمىدى؛ ئۇ بەلكى خەلقلىرىنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ، جاھازاھ دېگەن جايغا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكىپ، ئىسرائىل بىلەن ئۇرۇشتى. **21** ئەمما ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىھوننى بارلىق خەلقى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىللار ئۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. ئاندىن ئىسرائىل شۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق ئاموريلارنىڭ ھەممە زېمىنىنى ئىگىلدى. **22** ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ ياببوك ئېقىنىغىچە، چۆل-باياۋاندىن تارتىپ ئىئوردان دەرياسىغىچە ئاموريلارنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى ئىگىلدى. **23** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئاموريلارنى ئۆز خەلقى بولغان ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقاردى، ئەمدى سەن شۇ يۇرتقا ئىگە بولماقچىمۇسەن؟ **24** سېنىڭ ئىلاھىڭ قېموش ساڭا ئىگىلەتكەن يە رگە ئۆزۈڭ ئىگە بولد ۇڭغۇ؟ شۇنىڭغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىمىزدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن خەلقنىڭ يېرىگە بولسا، بىزمۇ شۇنىڭغا ئىگە بولىمىز. **25** ئەمدى سەن دەرۋەقە موئابنىڭ پادىشاھى بولغان زىپپورنىڭ ئوغلى بالاقتىنمۇ كۆچلۈكمۇ؟ ئۇ قاچان ئىسرائىل بىلەن تەرىكەشكەن يا كى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىشقا جۈرئەت قىلغان؟ **26** يەنە كېلىپ، ئىسرائىل ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا، ئاروئەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا ھەمدە ئارنون دەرياسىنىڭ بويىدىكى بارلىق شەھەرلەردە ئۈچ يۈز يىل ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان ۋاقىتلاردا، نېمىشقا سىلەر شۇ يەرلەرنى قايتۇرۇۋالمىدىڭلار؟ **27** شۇڭا مەن ساڭا گۇناھ قىلمىدىم، بەلكى ماڭا تاجاۋۇز قىلىپ، يامانلىق قىلغۇچى سەن ئۆز ۋىجدانۇڭ ئۈرسەن. بىردىنبىر ئىدالەت چىقارغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزى بۇگۈن ئىسرائىللار

بىلەن ئامونىيلارنىڭ ئوتىۋرىسىدا ھۆكۈم چىقارسۇن!» ـ دېدى. 28 لېكىن ئامونىيلارنىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچى ئەۋەتىپ ئېيتقان سۆزلىرىنى تىڭشىمىدى. 29 شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى يەفتاھنىڭ ئوستىگە چۈشۈپ، ئۇ [قۇۋۋەتلىنىپ] گىلېئاد بىلەن مانىاسسەھلەرنىڭ يۇرتىدىن ئوتۇپ گىلېئادتىكى مىزپاھقا بېرىپ، ئاندىن گىلېئادتىكى مىزپاھدىن ئامونىيلار تەرەپكە ماڭدى. 30 شۇ چاغدا يەفتاھ پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: ـ ئە گەر سەن دەرۋەقە ئامونىيلارنى قولۇمغا ئوتۇپ بەرسەڭ، 31 ئۇنداقتا مەن ئامونىيلارنىڭ قېشىدىن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگىنىمدە، ۋېژىمنىڭ ئىشىكىدىن چىقىپ ماڭا ئۇنچە بولۇققىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بولىدۇ، مەن ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىمەن، ـ دېدى.
32 شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ چىقىپ ئامونىيلار بىلەن سوقۇشقىلى ئۇلار تەرەپكە ئوتتى، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاروئەردىن تارتىپ مىننىتقىچە ئۇلارنى قاتتىق ئۇرۇپ قىرىپ، يىگىرمە شەھەرنى ئېلىپ، ئابەل-قېرامىمىچىمۇ يېتىپ باردى. بۇنىڭ بىلەن ئامونىيلار ئىسرائىلغا بويسۇندۇرۇلدى. 34 ئاندىن يەفتاھ مىزپاھقا قايتىپ ۋېيگە كەلگەندە ئۇز قىزى داپ چېلىپ ئۇسسۇل ئويناپ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆرۈشكىلى چىقتى. بۇ ئۇنىڭ يالغۇز قىزى بولۇپ، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ ئوغۇل-قىزى يوق ئىدى. 35 ئۇ ئۇنى كۆرگەندە ئۆز ئىگىنلىرىنى يىرتىپ: ـ ئاھ، ئاھ، مېنىڭ قىزىم! سەن مېنى ئىنتايىن يامان ھالغا چۈشۈردۇڭ، مېنى دەر دكە چۈشۈرگۈچىلەردىن بىرى بولۇپ قالدىڭ؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگارغا ئاغزىمنى ئېچىپ، ئېيتقان گېپىمدىن يېنىۋالالمايمەن، ـ دېدى.
36 قىزى ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئاتا، پەرۋەردىگارغا ئاغزىڭنى ئېچىپ ۋەدە قىلغان بولساڭ، ئاغزىڭدىن چىققىنى بويىچە، ماڭا شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ دۇشمەنلىرىڭ بولغان ئامونىيلاردىن ئىنتىقامىڭنى ئېلىپ بەردى، ـ دېدى. 37 ئاندىن ئۇ ئاتىسىغا يەنە: ـ مېنىڭ شۇ ئىلتىماسىمنى قوبۇل كۆرگىنىڭ، ماڭا ئىككى ئايلىق مۆھلەت بەرسەڭ؛ مەن قىز دوستلىرىم بىلەن بېرىپ تاغلاردا يۈرۈپ، قىزلىقىم ئۈچۈن ماتەم تۇتۇۋالاي، ـ دېدى. 38 ئاتىسى جاۋاب بېرىپ: ـ بارغىن، دېدى. ئۇنىڭغا ئىككى ئايلىق مۆھلەت بېرىپ دالاغا ئەۋەتتى. ئۇ بېرىپ، قىز دوستلىرىنى ئېلىپ تاغلارغا چىقىپ، ئىككى ئايغىچە ئۆزىنىڭ قىز پېتى قالغىنىغا ئاھ-زار كۆتۈرۈپ يىغلاپ يۈردى. 39 شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئىككى ئايدىن كېيىن ئاتىسىنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەندە، ئاتىسى ئۇنىڭ ئوستىگە قىلغان قەسىمىنى بەجا كەلتۈردى. بۇ قىز بولسا ھېچ ئەر كىشىگە يېقىنلاشمىغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلدا شۇنداق بىر ئۆرپ-ئادەت پەيدا بولدىكى، 40 ھەر يىل ئىسرائىلنىڭ قىزلىرى ۋېدىن چىقىپ يەفتاھنىڭ قىزىنى تۆت كۈن ئەسلەپ خاتىرىلەيدىغان بولدى.

12 لېكىن ئەفرائىملار بولسا تېپلىشىپ زافون تەرەپكە ئوتۇپ يەفتاھقا سوئال قويۇپ: ـ سەن ئامونىيلار بىلەن جەڭ قىلغىلى بارغىنىڭدا ئېنىشقا بىزنى بىللە بېرىشقا چاقىرمايسەن؟ ئەمدى بىز ۋېژىڭنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىمىز، ـ دېدى. 2 يەفتاھ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بىلەن خەلقىم ئامونىيلارغا قارشى قاتتىق جەڭ قىلۇاتقاندا، سىلەرنى چاقىرسام، مېنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزمىدىڭلار. 3 سىلەرنىڭ كېلىپ مېنى قۇتقۇزمايدىغانلىقىڭلارنى كۆرۈپ، جېنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويۇپ، ئامونىيلارغا ھۇجۇم قىلىشقا ئاتالاندىم، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇردى. ئەمدى سىلەر نېمىشقا بۇگۈن كېلىپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچىسىلەر؟ ـ دېدى. 4 لېكىن ئەفرائىملار گىلېئادلارنى [ھاقارەتلەپ]: ـ سىلەر ئى گىلېئادلار، ئەفرائىمنىڭ تارىسىدا ۋە مانىاسسەھنىڭ تارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار، ئەفرائىمدا تۇرۇۋاتقان قاچقۇنىسىلەر، خالاس! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ بارلىق گىلېئادتىكىلەرنى يىغىپ ئەفرائىم بىلەن سوقۇشتى. ئۇلار ئەفرائىملارنى ئۇرۇپ قىرىپ مەغلۇپ قىلدى. 5 ئاندىن گىلېئادتىكىلەر ئىئوردان دەريا سىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ئەفرائىملارنى ئوتكۈزمىدى. شۇنداق بولدىكى، ئەفرائىملىق بىرەر قاچقون كېچىككە كېلىپ: ـ مېنى ئوتكىلى قويغىن، دېسە گىلېئادتىكىلەر ئۇنىڭدىن: ـ سەن ئەفرائىمىيمۇ؟ ـ دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى «ياق» دېسە، 6 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ «شىبولەت» دېگىن! ـ دەيتتى. ئە گەر ئۇ كىشى ناتوغرا تەلەپپۇز قىلىپ «سىبولەت» دەپ جاۋاب بېرىپ قالسا، ئۇلار ئۇنى ئوتۇپ ئىئوردان دەريا سىنىڭ كېچىكىنىڭ يېنىدا ئۆلتۈرۈۋېتەتتى. شۇ تەرىقىدە شۇ ۋاقىتتا قىرىق ئىككى مىڭچە ئەفرائىمي ئۆلتۈرۈلدى. 7 يەفتاھ ئالتە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. ئاندىن گىلېئادلىق يەفتاھ ئالەمدىن ئۆتۈپ، گىلېئاد شەھىرلىرىنىڭ بىرىدە دەپنە قىلىندى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن بەيت-لەھەملىك ئىبزان ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 9 ئۇنىڭ ئوتتىز ئوغلى، ئوتتىز قىزى بولۇپ، ئوتتىز قىزنى سىرتقا ئە رگە بېرىپ، سىرتتىن ئوتتىز قىزنى ئوغۇللىرىغا ئېلىپ بەردى. ئۇ يەتتە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 10 ئاندىن ئىبزان ئۆلۈپ، بەيت-لەھەمدە دەپنە قىلىندى. 11 ئۇنىڭدىن كېيىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئىلون ئىسرائىلغا ھاكىم بولۇپ، ئون يىل ئىسرائىلدا ھۆكۈم سۈردى. 12 ئاندىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئىلون ئۆلۈپ، زەبۇلۇن زېمىنىدىكى ئايىجالون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى. 13 ئۇنىڭدىن كېيىن پىراتونلۇق ھىللەلنىڭ ئوغلى ئابدون ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 14 ئۇنىڭ قىرىق ئوغلى ۋە ئوتتىز نەۋرىسى بار ئىدى. ئۇلار يەتمىش ئېشەككە منىپ ماڭاتتى. ئۇ ئىسرائىلغا سەككىز يىل ھاكىم بولدى. 15 ئاندىن پىراتونلۇق ھىللەلنىڭ ئوغلى ئابدون ئۆلۈپ، ئەفرائىم زېمىنىدا، ئامالە كەلەرنىڭ تاغلىق رايونىدىكى پىراتون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى.

13 لېكىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يەنە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىرىق يىلغىچە فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاشلاپ قويدى. 2 شۇ چاغدا زوربئاھ دېگەن جايدا، دان جەمەتىدىن بولغان، مانوئاھ ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئايالى ئۇنىماس بولۇپ، ھېچ بالىسى يوق ئىدى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بۇ ئايالغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سەن ئۇنىماس بولغىنىڭ ئۈچۈن بالا ئۇغىمىدىڭ؛ لېكىن ئەمدى سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئۇغىسەن. 4 ئەمما سەن سە گەك بولۇپ، شاراب يا كى كۈچلۈك ھاراق ئىچمە، ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگىن. 5 چۈنكى مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئۇغىسەن. بۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتالغان «نازاري» بولىدىغىنى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا ھە رگىز ئۇسترا سىلىنمىسۇن. ئۇ ئىسرائىلنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇش ئىشىنى باشلايدۇ، ـ دېدى. 6 ئايال ئېرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، خۇدانىڭ بىر ئادىمى يېنىمغا كەلدى؛ ئۇنىڭ تۇرقى خۇدانىڭ پەرىشتىسىدەك، ئىنتايىن دەھشەتلىك ئىكەن؛ لېكىن مەن ئۇنىڭدىن: «نەدىن كەلدىڭ» دەپ سورىمىدىم، ئۇمۇ ئۆز نام-شەرىپىنى ماڭا دەپ بەرمىدى. 7 ئۇ ماڭا: ـ «مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئۇغىسەن؛ ئۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ ئۆلىدىغان كۈنىگىچە خۇداغا ئاتالغان بىر نازاري بولىدىغان بولغاچقا، ئەمدى سەن شاراب يا كى كۈچلۈك ھاراق ئىچمە ۋە ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگىن» دېدى، ـ دېدى. 8 بۇنى ئاڭلاپ مانوئاھ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: ـ ئاھ رەببىم، سەن بۇ يە رگە ئەۋەتكەن خۇدانىڭ ئادىمى بە رگە يەنە كېلىپ، ئۇغۇلىدىغان بالىغا نېمە قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى ئۆگىتىپ قويسۇن، دەپ ئىلتىجا قىلدى. 9 خۇدا مانوئاھنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى، ئايال ئېتىزلىقتا ئولتۇرغىنىدا، خۇدانىڭ پەرىشتىسى يەنە ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئۇنىڭ ئېرى مانوئاھ ئۇنىڭ قېشىدا يوق ئىدى. 10 ئاندىن ئايال دەرھال يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئېرىگە خەۋەر بېرىپ: ـ مانا، ھېلىقى كۈنى يېنىمغا كەلگەن ئادەم ماڭا يەنە كۆرۈندى، دېۋىدى، 11 مانوئاھ دەرھال قوپۇپ ئايالنىڭ كەينىدىن مېڭىپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ بۇ ئايالغا كېلىپ سۆز قىلغان ئادەم سەنمۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ جاۋابەن: ـ شۇنداق، مەندۇرمەن، دېدى. 12 مانوئاھ ئۇنىڭغا: ـ ئېيتقان سۆزلىرىڭ بەجا كەلتۈرۈلگەندە، بالا قايسى تەرىقىدە چوڭ قىلىنشى كېرەك؛ ئۇ نېمە ئىشلارنى قىلىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بۇ ئايالغا ئېيتقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئۇ ھېزىر بولۇپ ئۆزىنى تارتسۇن، 14 ئۇ ئۆزۈم تېلىدىن چىققان ھېچقانداق نەرسىدىن يېمىسۇن، شاراب يا كى كۈچلۈك ھاراق ئىچمىسۇن، ھېچ ناپاك نەرسىلەردىن يېمىسۇن، مەن ئۇنىڭغا بارلىق ئەمر قىلغىنىمنى ئۇتسۇن، دېدى. 15 مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: ـ ئىلتىپات قىلىپ، كەتمەي تۇرسىلا، ئۆزلىرىگە بىر ئوغلاق تەييارلايلى، دېۋىدى، 16 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن مېنى ئۆتۈپ قالسا ئۆز، مەن ئېنىڭدىن يېمەيمەن؛ ئە گەر سەن بىرەر كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنماقچى بولساڭ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشۇڭ كېرەك،

دېدى (ئۇنىڭ شۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، مانوئاھ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلمىگەنىدى). **17** ئاندىن مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدىن: ـ تۇزلىرىنىڭ نام-شەرىپى نېمىدۇ؟ ئېيتىپ بە رگەن بولسىلا، سۆزلىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا، سىلىگە ھۆرمىتىمىزنى بىلدۈرەتتۇق، ـ دېدى. **18** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ نامىمنى سوراپ قالدىڭىزمۇ؟ مېنىڭ نامىم كارامەت تىلسىماتتۇر، ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن مانوئاھ ئوغلاق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ بىرىپ ئۇنى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇندى. پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئاجايىپ كارامەت بىر ئىشنى قىلىپ كۆرسەتتى؛ مانوئاھ ۋە ئايالى قاراپ تۇردى. **20** شۇنداق بولدىكى، ئوت يالقۇنى قۇربانگاھتىن ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىمۇ قۇربانگاھتىن چىققان ئوت يالقۇنى ئىچىدە يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. مانوئاھ بىلەن ئايالى بۇنى كۆرۈپ، تۇزلىرىنى يە رگە تاشلاپ يۈزلىرىنى يە رگە يېقىپ دۇم ياتتى. **21** شۇنىڭدىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا ۋە ئۇنىڭ ئايالىغا قايتا كۆرۈنمىدى. مانوئاھ شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلدى. **22** ئاندىن مانوئاھ ئايالىغا: ـ مانا، بىز چوقۇم ئۆلىمىز، چۈنكى بىز خۇدانى كۆردۇق! ـ دېدى. **23** لېكىن ئايالى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر پەرۋەردىگار بىزنى ئۆلتۈرۈشكە لايىق كۆ رگەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەنى قوبۇل قىلمىغان بولاتتى، بۇ ئىشنىمۇ كۆرسەتمىگەن بولاتتى ۋە شۇنداقلا بۇنداق سۆزلەرنى بە رگە ئېيتمىغان بولاتتى، ـ دېدى. **24** شۇ ئىشتىن كېيىن ئايال بىر ئوغۇل ئۇغدى، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمشون قويدى. بۇ بالا ئۆسۈپ، چوڭ بولدى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنى بەركەتلىدى. **25** زورىئاھ بىلەن ئەشتائولنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ماھانەھ-دانىدا پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا ئۆز تەسىرىنى كۆرسىتىشكە باشلىدى.

14

بىر ۋاقىتتا، شىمشون تىناھقا چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىر قىزنى كۆردى؛ ئۇ فىلىستىي قىزلىرىدىن بىرى ئىدى. **2** ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ: ـ مەن تىناھدا فىلىستىي قىزلىرىدىن بىرىنى كۆردۇم، ئۇنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. **3** بىراق ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قېرىنداشلىرىڭنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىچىدە يا كى بىزنىڭ پۈتكۈل قوۋمىمىزنىڭ ئارىسىدىن ساڭا بىر قىز چىقماسمۇ؟ نېمىشقا خەتنىسز بولغان فىلىستىيلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلاردىن خوتۇن ئالماقچى بولىسەن؟ ـ دېدى، ئەمما شىمشون ئاتىسىغا: ـ ئۇنى ماڭا ئېلىپ بە رگىن، چۈنكى ئۇ ماڭا بەك ياقتى، ـ دېدى. **4** ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى بۇ ئىشنىڭ پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغىنىنى بىلمىدى. چۈنكى فىلىستىيلەر شۇ چاغدا ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ تۇرغان بولغاچقا، ئۇ فىلىستىيلە رگە تاقابىل تۇرۇشقا پۇرسەت يارىتالماقچى ئىدى. **5** ئەمدى شىمشون ئاتا-ئانىسى بىلەن تىناھقا چۈشتى؛ ئۇلار تىناھدىكى ئۈزۈمزارلىقلارغا يېتىپ كەلگەندە، مانا بىر ياش شىر ھۇركىرگەن پېتى ئۇنىڭغا ئېتىلدى. **6** شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ قولىدا ھېچنېمە بولمىغان ھالەتتە شىرنى ئۆتۈپ، ئۇنى ئوغلاقنى يىرتقاندەك يىرتىپ تىتما-تىتما قىلىۋەتتى. لېكىن ئۇ بۇ ئىشنى ئاتا-ئانىسىغا دېمىدى. **7** ئاندىن ئۇ [تىناھقا] چۈشۈپ، ئۇ قىز بىلەن پارا كىلاشتى، ئۇ قىز شىمشونغا بەك ياراپ كەتتى. **8** بىرمە زگىلدىن كېيىن ئۇ قىزنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن قايتا بارغاندا، شىرنىڭ ئۆلۈكىنى كۆرۈپ باقاي دەپ يولدىن بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شىرنىڭ ئىسكىلىتىنىڭ ئىچىدە بىر توپ ھەسەل ھەرىلىرى بىلەن ھەسەل تۇراتتى. **9** ئۇ ھەسەلدىن ئۈچۈمىغا ئېلىپ يەپ ماڭدى؛ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇلارغىمۇ بەردى، ئۇلارمۇ يېدى، لېكىن ئۇزۇنىڭ ھەسەلنى شىرنىڭ ئىسكىلىتىنىڭ ئىچىدىن ئېلىپ كەلگىنىنى ئۇلارغا دېمىدى. **10** ئۇنىڭ ئاتىسى [ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ] چۈشۈپ قىزنىڭ ۋە يىگە كەلدى، ئۇ يەردە شىمشون بىر زىياپەت بەردى، چۈنكى بۇرۇندىنلا توي قىلىدىغان يىگىتلەر شۇنداق قىلىدىغان رەسىم-قائىدە بار ئىدى. **11** ئۇلار شىمشوننى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇشقا ئوتتۇز يىگىتنى تېپىپ كەلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھەمراھ بولدى. **12** شىمشون ئۇلارغا: ـ مەن سىلەردىن بىر تېپىشماق سورايمىز، ئە گەر سىلەر زىيارەت قىلىندىغان يەتتە كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرەلىسە گىلار، مەن سىلە رگە ئوتتۇز دانە كاناپ كوينەك بىلەن ئوتتۇز دانە كاناپ كوينەك بىلەن ئوتتۇز يۈزۈش ئېگىن بېرىمەن؛ **13** ئە گەر ئۇنى يېشىپ بېرەلمىسە گىلار، سىلەر ماڭا ئوتتۇز دانە كاناپ كوينەك بىلەن ئوتتۇز يۈزۈش ئېگىن بېرىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ماقۇل، ئۇنداق بولسا تېپىشمىقىڭنى ئېيتقىن، قېنى ئاڭلايلى، ـ دېدى. **14** ئۇ ئۇلارغا: ـ يېيىلدىغىنى يېگۈچىنىڭ ئىچىدىن چىقتى، تاتلىق كۆچۈتۈگۈنىڭ ئىچىدىن چىقتى، [بۇ نېمە]؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۈچ كۈنگىچە بۇ تېپىشماقنى تاپالمىدى. **15** يەتتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شىمشونىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن ئېرىڭنى ئالداپ-سىيلاپ، تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى بە رگە ئېيتىپ بېرىشكە ماقۇل قىلغىن؛ بولمىسا سېنى ئاتاڭنىڭ ئۆيى بىلەن قوشۇپ كۆيدۈرۈۋېتىمىز. سىلەر بىزنى يوقىتىپ قىلمىقا بۇ يە رگە چاقىرغانمۇ؟! ـ دېدى. **16** شىمشوننىڭ ئايالى ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: ـ سەن ماڭا ئۆچ، مېنى يەقەت سۆيمەيسەن؛ سەن مېنىڭ قوۋمىمنىڭ بالىلىرىدىن بىر تېپىشماقنى سوريدىڭ، ئەمما ماڭا مەنىسىنى ئېيتىپ بەرمىدىڭ، دەپ يىغلىغىلى تۇردى. شىمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مانا، مەن ئۇنى ئاتا-ئانامغىمۇ دەپ بەرمىگەن تۇرسام، ساڭا دەپ بېرەمدىم؟ ـ دېدى. **17** زىياپەت ئۆتكۈزۈلگەن يەتتە كۈندە ئۇ ئېرىنىڭ ئالدىدا يىغلاپلا يۈردى. شۇنداق بولدىكى، يەتتىنچى كۈنى بولغاندا ئايالى ئۇنى قىستاپ تۇرۇۋالغاچقا، ئۇنىڭغا تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئايال بېرىپ ئۆز خەلقىنىڭ ئادەملىرىگە تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى دەپ بەردى. **18** شۇنىڭ بىلەن يەتتىنچى كۈنى كۈن پاتماستا، شەھەرنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھەسەلدىنمۇ تاتلىق بارمۇ؟ شىردىنمۇ كۈچۈنۈگۈدەك بارمۇ؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر سىلەر مېنىڭ ئىنىكىم بىلەن يەر ئاغدۇرمىغان بولسا گىلار، تېپىشمىقىمنى ھە رگىز تاپالمايتىگىلار! ـ دېدى. **19** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ ئۇ ئاشكىلونغا چۈشۈپ، ئاشكىلوندىكىلەردىن ئوتتۇز كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلاردىن ئولجا ئېلىپ، ئولجىدىن ئىگىنلەرنى ئېلىپ كېلىپ، تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بە رگەنلە رگە بە رىدى. شۇنىڭدەك شىمشوننىڭ غەزىپى كېلىپ، ئاتا-ئانىسىنىڭ ۋەيگە يىنىپ كەتتى. **20** ئاندىن شىمشوننىڭ ئايالى شىمشوننىڭ ھەمراھلىرىدىن قولداش بولغان يىگىتكە تەۋە قىلىندى.

15

ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئوتتۇپ بۇغداي ئورۇش مە زگىلى كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، شىمشون بىر ئوغلاقنى ئېلىپ ئۆز ئايالىنىڭ ۋەيگە بېرىپ: «مەن خوتۇنۇمنىڭ قېشىغا ئۆنىڭ ھۇجرىسىغا كىرىمەن» دېدى، لېكىن ئايالىنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىچكىرىگە كىرىشكە يول قويمىدى. **2** قېينىئاتىسى ئۇنىڭغا: ـ مەن ھەقىقەتەن سىزنى ئۆنىڭغا مۇتلەق ئۆچ بولۇپ كەتتى، دەپ ئويلىدىم، شۇڭا مەن ئۇنى سىزنىڭ قولىدىشكىزغا بېرىۋەتكەنىدىم. ھالبۇكى، ئۇنىڭ كىچىك سىڭلىسى ئۇنىڭدىن ئېخىمۇ چىرايلىققۇ؟ ئۇنىڭ ئورنىغا شۇنى ئالغان بولسىڭىز! ـ دېدى. **3** ئەمما شىمشون ئۇلارغا: ـ ئەمدى مەن بۇ قېتىم فىلىستىيلە رگە زىيان يەتكۈزسەم، ماڭا گۇناھ بولمايدۇ! ـ دېدى. **4** شۇنى دەپ شىمشون بېرىپ ئۆچ يۈز چىلبۆرىنى تۇتۇپ كېلىپ، ئوتقاشلارنى تەييارلاپ، چىلبۆرىلەرنى جۈپلەپ قويرۇقلىرىنى بىر-بىرىگە چېتىپ، ئىككى قويرىقىنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىردىن ئوتقاشنى ئاستى؛ **5** ئوتقاشلارغا ئوت يېقىپ چىلبۆرىلەرنى ئېلىپ بېرىپ، فىلىستىيلەرنىڭ ئېتىزدىكى ئورمىغان زىرائەتلىرىگە قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ دۆۋە-دۆۋە ئوتۇنچىلەرنى، ئورۇلمىغان زىرائەتلەرنى، شۇنداقلا زەيتۇن باغلىرىنمۇ كۆيدۈرۈۋەتتى. **6** فىلىستىيلەر بۇنى كۆرۈپ: بۇنى كىم قىلدى، ـ دەپ سورىسا، خەلق جاۋاب بېرىپ: ـ تىناھلىق ئادەمنىڭ كۈيئوغلى شىمشون قىلدى، قېينىئاتىسى ئۇنىڭ ئايالىنى ئۇنىڭ قولىدىشىغا بېرىۋەتكىنى ئۈچۈن شۇنداق قىلدى، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەر چىقىپ، ئۇ ئايال بىلەن ئاتىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **7** شىمشون ئۇلارغا: ـ سىلەر شۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەردىن ئىنتىقام ئالماي بولدى قىلمايمەن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن شىمشون ئۇلارنى قىر-چاپ قىلىپ قەتل قىلىۋەتتى؛ ئاندىن ئۇ بېرىپ ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆڭكىرىدە تۇردى. **9** ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەر چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدا چېدىر تىكىپ، لېھى دېگەن جايدا يېيىلدى. **10** يەھۇدالار بولسا: ـ نېمشقا بە رگە ھۇجۇم قىلماقچى بولىسىلەر؟ ـ دېۋىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىز شىمشوننى تۇتۇپ باغلاپ، ئۇ بە رگە قاندا قىلغان بولسا، بىزمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمىز، دەپ چىقتۇق، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ

بىلەن يەھۇدا يۇرتىدىكى ئۆچ مىڭ كىشى ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆڭكىرىگە چۈشۈپ، شىمشونغا: ـ سەن فىلىستىيەرنىڭ ئۆستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرۈۋاتقىنىنى بىلمەمسەن؟ شۇنى بىلىپ تۇرۇپ، سەن بىمىشقا بەرگە شۇنداق قىلدىڭ؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇلار ماڭا قىلغاندەك، مەنمۇ ئۇلارغا قىلدىم، دەپ جاۋاب بەردى. **12** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىز سېنى باغلاپ فىلىستىيەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن كەلدۇق، دېۋىدى، شىمشون ئۇلارغا: ـ «بىز ئۆزىمىز ساڭا ھۇجۇم قىلىپ ئۆلتۈرمەيمىز»، دەپ ماڭا قەسەم قىلىڭلار، دېدى. **13** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ سېنى ئۆلتۈرمەيمىز؛ پەقەت سېنى چىڭ باغلاپ، ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمىز، ھەرگىز ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمىز، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنى دەپ ئۇلار ئىككى يېڭى ئارغامچا بىلەن ئۇنى باغلاپ، قورام تاشنىڭ ئۈستىدىن ئېلىپ ماڭدى. **14** ئۇ لېھىگە كەلگەندە، فىلىستىيەر ۋارقىراشقىنىچە ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈشۈپ كەلدى. ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، قوللىرىنى باغلىغان ئارغامچىلار ئوت تۇتاشقان كەندىر يىپتەك ئۈزۈلۈپ، تۈگۈچىلەر قوللىرىدىن يېشىلىپ كەتتى. **15** ئاندىن ئۇ ئېشە كىنىك يېڭى بىر ئېگىڭ سۆڭىكىنى كۆرۈپ، قولىنى ئۇزىتىپلا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. **16** شىمشون: ـ «ئېشە كىنىڭ بىر ئېگىڭ سۆڭىكى بىلەن ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىۋەتتىم، ئېشە كىنىڭ بىر ئېگىڭ سۆڭىكى بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردۇم!» ـ دېدى. **17** بۇلارنى دەپ ئېشە كىنىڭ ئېگىڭ سۆڭىكىنى تاشلىۋەتتى. شۇنىڭدەك ئۇ شۇ جايغا «راموت-لېھى» دەپ نام قويدى. **18** ئۇ ئىنتايىن ئۇسساپ پەرۋەردىگارغا پەريياد قىلىپ: ـ سەن ئۆز قۇلۇڭنىڭ قولى بىلەن بۇنچە چوڭ نۇسرەتنى بارلىققا كەلتۈردۇڭ، ئەمدى مەن ھازىر ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلۈپ، خەتىنسىزلەرنىڭ قولىغا چۈشۈپ قالارمەنمۇ؟ ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن خۇدا لېھىدىكى ئازگالنى يارىدى، سۇ ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى. شىمشون ئىچىپ، روھى ئۇرغۇپ جان كىردى. بۇ سەۋەبتىن بۇ [بۇلاققا] «ئەن-ھاككورە» دەپ نام قويۇلدى؛ تا بۈگۈنگىچە ئۇ لېھىدا بار. **20** شىمشون فىلىستىيەرنىڭ دەۋرىدە يىگىرمە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى.

16

ئاندىن شىمشون گازاغا باردى، ئۇ ئۇ يەردە بىر پاھىشە ئايالنى كۆرۈپ، كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن يېتىنچىلىق قىلدى. **2** لېكىن گازالىقلار بىرسىنىڭ: ـ شىمشون بۇ يەرگە كەلدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، [شەھەرنى] قورشاپ، كېچىچە شەھەرنىڭ قوۋۇقىدا ئۇن چىقارماي ماراپ تۇردى ۋە: ئەتە تاڭ يورۇغاندا ئۇنى ئۆلتۈرىمىز، ـ دېيىشتى. **3** شىمشون يېرىم كېچىگىچە ياتتى؛ ئاندىن ئورنىدىن تۇرۇپ شەھەر قوۋۇقىنىڭ ئىككى قانىتىنى تۇتۇپ، ئۇنى ئىككى كېشىكى ۋە بالداق-تاقىقى بىلەن قوشۇپ، بىراقلا قومۇرۇپ، ئوشىنىسىگە ئارتىپ ھېبرونىنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغقا ئېلىپ چىقىپ كەتتى. **4** كېيىن ئۇ سورەك جىلغىسىدا ئولتۇرۇشلۇق دىلىلاھ ئىسىملىك بىر ئايالنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئاشىق بولۇپ قالدى. **5** بۇنى بىلىپ فىلىستىيەرنىڭ ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ سەن ئۇنى ئالداپ، ئۇنىڭ كۈچۈڭگۈزلۈكىنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى كولاپ سوراپ، بىزنىڭ قانداق قىلساق ئۇنى يېڭەلەيدىغانلىقىمىزنى، ئۇنى باغلاپ ۋەيسۇندۇرالايدىغانلىقىمىزنى ئېيتىپ بەرسەڭ، بىز ھەربىرىمىز ساڭا بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگە بېرىمىز، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن دىلىلاھ شىمشوندىن: ـ سەن كۈچۈڭگۈزلۈكۈڭنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى، شۇنداقلا قانداق قىلغاندا سېنى باغلاپ ۋەيسۇندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن! ـ دېدى. **7** شىمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئادەملەر مېنى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچى بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالمەن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەرنىڭ ئەمىرلىرى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچنى ئېلىپ كېلىپ، بۇ ئايالغا بېرىۋىدى، ئۇ بۇ كىرىچلەر بىلەن ئۇنى باغلاپ قويدى **9** (دىلىلاھ بىرنەچچە ئادەمنى ھۇجىرىدا پايلاپ تۇرۇشقا يوشۇرۇپ قويغاندى). ئۇ شىمشونغا: ـ ئەي شىمشون، فىلىستىيەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى. ئۇ قوپۇپ كىرىچلەرنى چىگە شوينا ئوتىنا كويۇپ ئۈزۈلۈپ كەتكەندەك ئۈزۈۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ كۈچۈڭگۈزلۈكىنىڭ سىرى ئاشكارىلانمىدى. **10** بۇنى كۆرۈپ دىلىلاھ شىمشونغا: ـ مانا، سەن مېنى ئالداپ، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن! ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن، ـ دېدى. **11** ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ـ ئادەملەر مېنى ھېچ ئىشلەتمىگەن يېڭى ئارغامچا بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالمەن، ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن دىلىلاھ يېڭى ئارغامچا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باغلاپ: ـ ئەي شىمشون، فىلىستىيەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇلار ماڭا قىلغاندەك، مەنمۇ ئۇلارغا قىلدىم، دەپ جاۋاب بەردى. **13** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىز سېنى باغلاپ فىلىستىيەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن كەلدۇق، دېۋىدى، شىمشون ئۇلارغا: ـ «بىز ئۆزىمىز ساڭا ھۇجۇم قىلىپ ئۆلتۈرمەيمىز»، دەپ ماڭا قەسەم قىلىڭلار، دېدى. **14** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ سېنى ئۇلتۇرمەيمىز؛ پەقەت سېنى چىڭ باغلاپ، ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمىز، ھەرگىز ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلمايمىز، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنى دەپ ئۇلار ئىككى يېڭى ئارغامچا بىلەن ئۇنى باغلاپ، قورام تاشنىڭ ئۈستىدىن ئېلىپ ماڭدى. **15** ئاندىن ئۇ ئېشە كىنىڭ يېڭى بىر ئېگىڭ سۆڭىكىنى كۆرۈپ، قولىنى ئۇزىتىپلا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. **16** شىمشون: ـ «ئېشە كىنىڭ بىر ئېگىڭ سۆڭىكى بىلەن ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىۋەتتىم، ئېشە كىنىڭ بىر ئېگىڭ سۆڭىكى بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۇلتۇردۇم!» ـ دېدى. **17** بۇلارنى دەپ ئېشە كىنىڭ ئېگىڭ سۆڭىكىنى تاشلىۋەتتى. شۇنىڭدەك ئۇ شۇ جايغا «راموت-لېھى» دەپ نام قويدى. **18** ئۇ ئىنتايىن ئۇسساپ پەرۋەردىگارغا پەريياد قىلىپ: ـ سەن ئۇز قۇلۇڭنىڭ قولى بىلەن بۇنچە چوڭ نۇسرەتنى بارلىققا كەلتۈردۇڭ، ئەمدى مەن ھازىر ئۇسسۇزلۇقتىن ئۇلۇپ، خەتىنسىزلەرنىڭ قولىغا چۈشۈپ قالارمەنمۇ؟ ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن خۇدا لېھىدىكى ئازگالنى يارىدى، سۇ ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى. شىمشون ئىچىپ، روھى ئۇرغۇپ جان كىردى. بۇ سەۋەبتىن بۇ [بۇلاققا] «ئەن-ھاككورە» دەپ نام قويۇلدى؛ تا بۈگۈنگىچە ئۇ لېھىدا بار. **20** شىمشون فىلىستىيەرنىڭ دەۋرىدە يىگىرمە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى.

تۇڕۇكنى تۇتۇۋالدى؛ بىرنى ئولۇ قولى بىلەن، يەنە بىرنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ، تۇلارغا تاينىپ تۇردى. **30** ئاندىن: «فىلىستىيلەر بىلەن بىرلىكتە تۇلۇپ كەتسەم!» دەپ بەدىننى ئېگىپ كۆچنى يىغىپ [ئىنتىرىۋىدى]، ئۆي تۆرۈلۈپ، ئۇ يەردىكى ئەمىرلەر بىلەن بارلىق خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇز تۇلۇمى بىلەن تۇلتۇ رگەن ئادەملەر تۇنىڭ تىرىك ۋاقتىدا تۇلتۇ رگەنلىردىن كۆپ بولدى. **31** ئاندىن كېيىن تۇنىڭ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ بارلىق جەمەتى چۈشۈپ، تۇنى كۆتۈرۈپ، زورىئاۋ بىلەن ئەشتائولنىڭ ئوتتۇرىسىغا تېلىپ بېرىپ، ئاتىسى مانوئاھنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. ئۇ يىگىرمە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولغاندى.

17

ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدا مىكاھ ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. **2** ئۇ ئانىسىغا: ـ سېنىڭ ھېلىقى بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگىڭ ئوغرىلاپ كېتىلگەنىدى؛ سەن تەڭگىڭەرنى قارغىدىك ۋە بۇنى ماڭا دەپ بەردىڭ. مانا، كۈمۈش مەندە، ئۇنى مەن ئالغاندىم، دېۋىدى، ئانىسى: ـ ئەي ئوغلۇم، پەرۋەردىگار سېنى بەركەتلىگەي!، ـ دېدى. **3** مىكاھ بۇ بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئانىسىغا ياندۇرۇپ بەردى. ئانىسى: ـ مەن ئەسلىدە بۇ پۈتۈن سەن ئوغلۇمنى دەپ پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ئۇيما بۇت ۋە قۇيما بۇت ياساشقا ئاتىۋەتكەندىم، ئەمدى يەنىلا ساڭا بېرەي، دېدى. **4** لېكىن مىكاھ كۈمۈشنى ئانىسىغا قايتۇرۇپ بەردى، ئانىسى ئۇنىڭدىن ئىككى يۈز كۈمۈش تەڭگىنى تېلىپ بىر زە رگە بېرىپ، بىر ئۇيما بۇت بىلەن بىر قۇيما بۇت ياساتتى، ئۇلار مىكاھنىڭ ئۆيىگە قويۇپ قويۇلدى. **5** مىكاھ دېگەن بۇ كىشى ئەسلىدە بىر بۇتخانا پەيدا قىلغان، شۇنىڭدەك ئۆزىگە بىر ئەفود بىلەن بىرنەچچە «تەرافىم»نى ياسىغاندى، ئاندىن ئۇز ئوغۇللىرىدىن بىرنى كاھىنلىققا مەخسۇس تەيىنلەپ، ئۇنى ئۆزىگە كاھىن قىلدى. **6** شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى، ھەر كىم ئۇز نەزىرىدە ياخشى كۆرۈنگەننى قىلاتتى. **7** يەھۇدا جەمەتىنىڭ تەۋەسىدىكى بەيت-لەھەمدە لاۋىي قىلىپسىدن بولغان بىر يىگىت بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇپ قالغانىدى. **8** بۇ يىگىت بىر جاي تېپىپ ئۇراي دەپ، يەھۇدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەم شەھىرىدىن چىقتى. ئۇ سەپەر قىلىپ، ئەفرائىم تاغلىقىغا، مىكاھنىڭ ئۆيىگە كېلىپ چۈشتى. **9** مىكاھ ئۇنىڭدىن: ـ قەيەردىن كەلدىڭ، دەپ سوريۇدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مەن يەھۇدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر لاۋىيمەن، بىر جاي تېپىپ ئۇراي دەپ چىقتىم، ـ دېدى. **10** مىكاھ ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا مەن بىلەن تۇرۇپ، ماڭا ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بەر رگىن؛ مەن ساڭا ھەر يىلى ئون كۈمۈش تەڭگە، بىر يۈرۈش ئېگىن ۋە كۇندىلىك يېمەك-ئىچمەكنى بېرەي، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ لاۋىي كىشى ئۇنىڭكىگە كىردى. **11** لاۋىي ئۇ كىشى بىلەن تۇرۇشقا رازى بولدى؛ يىگىت شۇ كىشىگە ئۇز ئوغۇللىرىدىن بىردەك بولۇپ قالدى. **12** ئاندىن مىكاھ بۇ لاۋىي كىشىنى [كاھىنلىققا] مەخسۇس تەيىنلىدى. شۇنىڭ بىلەن [لاۋىي] يىگىت ئۇنىڭغا كاھىن بولۇپ، مىكاھنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. **13** ئاندىن مىكاھ: ـ بىر لاۋىي كىشى ماڭا كاھىن بولغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ياخشىلىق قىلىدىغىنىنى بىلىمەن، ـ دېدى.

18

شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ شۇنداقلا شۇ كۈنلەردە دانلارنىڭ قەبىلىسى ئۆزلىرىگە ئولتۇراقلىشىش ئۈچۈن جاي ئىزدەۋاتقانىدى، چۈنكى شۇ كۈنگىچە ئۇلار ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا چەك تاشلىنىپ بېكىتىلگەن مىراس زېمىنغا ئېرىشمىگەندى. **2** شۇنىڭ بىلەن دانلار پۈتكۈل جەمەتىدىن زورىئاۋ ۋە ئەشتائولدا ئولتۇرۇشلۇق بەش پالۋانىنى زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى ۋە ئۇلارغا تاپىلاپ: ـ سىلەر بېرىپ زېمىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار سەپەر قىلىپ ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىغا كېلىپ مىكاھنىڭ ئۆيىگە چۈشۈپ ئۇ يەردە قوندى. **3** ئۇلار مىكاھنىڭ ئۆيىنىڭ يېنىدا ئۇرغىنىدا لاۋىي يىگىتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭدىن: ـ سېنى كىم بۇ جايغا ئېلىپ كەلدى؟ بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىسەن؟ بۇ جايدا نېمىگە ئېرىشتىڭ؟ ـ دەپ سوريدى. **4** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مىكاھ ماڭا مۇنداق-مۇنداق قىلىپ، مېنى يالالاپ ئۆزىگە كاھىن قىلدى، دېدى. **5** بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا بىزنىڭ ماڭغان سەپىرىمىزنىڭ ئوڭۇشلۇق بولىدىغان-بولمايدىغانلىقىنى بىلىكىمىز ئۈچۈن، خۇدادىن سوراپ بە رگىن، ـ دېدى. **6** كاھىن ئۇلارغا: ـ خاتىرجەم بېرۇپېرىڭلار. ماڭغان يولۇڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىدۇر، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن بۇ بەش ئادەم چىقىپ، لائىش دېگەن جايغا يېتىپ كەلدى. ئۇلار ئۇ يەردىكى خەلقنىڭ تىنچ-ئامان ياشاۋاتقىنىنى، ئۇرمۇشنىڭ زىدونىيلارنىڭ ئۇرۇپ-ئادەتلىرى بويىچە ئىگەنلىكىنى، خاتىرجەملىك ۋە راھەت ئىچىدە ئۇرۇۋاتقىنىنى كۆردى؛ شۇ زېمىندا ئۇلارنى خار قىلغۇچى ھېچقانداق ھوقۇقدار يوق ئىدى؛ ئۇلار زىدونىيلاردىن يىراقتا ئۇراتتى، شۇنداقلا باشقىلار بىلەنمۇ ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلىشمايتتى. **8** [بەش پالۋان] زورىئاۋ ۋە ئەشتائولغا ئۇز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا قايتىپ كەلدى. قېرىنداشلىرى ئۇلاردىن: ـ نېمە خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوريدى. **9** ئۇلار جاۋابەن: ـ بىز قوپۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلايلى! چۈنكى بىز شۇ زېمىننى چارلاپ كەلدۇق، مانا، ئۇ ئىنتايىن ياخشى بىر يۇرت ئىكەن. ئەمدى نېمىشقا قىمىر قىلماي جىم ئولتۇرىسىلەر؟ ئەمدى دەرھال بېرىپ، ئۇ يۇرتنى ئېلىشقا ئەزمە كۈمەرنى ئەزمە كۈلار، بېرىپ ھۇجۇم قىلىپ زېمىننى ئىگىلەڭلار. **10** ئۇ يەر رگە بارغىنىڭلاردا سىلەر تىنچ-ئامان ئۇرۇۋاتقان بىر خەلقنى، ھەر ئەترابىغا سوزۇلغان كەڭ-ئازادە بىر زېمىننى كۆرىسىلەر! خۇدا ئۇ يەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندۇر. ئۇ يۇرتتا يەر يۈزىدە تېپىلىدىغان بارلىق نەرسىلەردىن ھېچبىرى كەم ئەمەس، دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن دانلارنىڭ جەمەتىدىن ئالتە يۈز ئادەم جەڭگە قورالىلىنىپ، زورىئاۋ ۋە ئەشتائولدىن چىقىپ ماڭدى. **12** ئۇلار يەھۇدا يۇرتىدىكى كىرىئات-يېئارىم دېگەن جايغا بېرىپ، چېدىر تىكتى (شۇڭا بۇ جاي تاكى بۈگۈنگىچە «دانىنىڭ لەشكە ر گاھى» دەپ ئاتالماقتا؛ ئۇ كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئارقا تەرىپىگە جايلاشقاندى). **13** ئاندىن ئۇلار ئۇ يەردىن ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بېرىپ، مىكاھنىڭ ئۆيىگە يېتىپ كەلدى. **14** لائىش يۇرتىغا چارلاش ئۈچۈن بارغان بەش كىشى ئۇز قېرىنداشلىرىغا: ـ بىلەمسىلەر؟ بۇ ئۆيدە بىر ئەفود تونى، بىرنەچچە تەرافىم بۇتلىرى، بىر ئۇيما ھەيكەل ۋە قۇيما مەيكەل باردۇر! ئەمدى قاندىق قىلىشىڭلار كېرەك كالىكنى ئويلىشىڭلار! ـ دېدى. **15** ئۇلار بۇرۇلۇپ لاۋىي يىگىتنىڭ ئۆيىگە (مىكاھنا تەۋە ئۆيگە) كىرىپ ئۇنىڭدىن ھال سوريدى. **16** دان قەبىلىسىدىن بولغان جەڭ قوراللىرىنى كۆتۈ رگەن ئالتە يۈز كىشى دەرۋازا ئالدىدا تۇرۇپ تۇردى. **17** ئۇ زېمىننى چارلاشقا بارغان بەش ئادەم [يۇتخانىغا] كىرىپ، ئۇيما بۇت، ئەفود تونى، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قۇيما بۇتنى تېلىپ چىقتى. كاھىن جەڭ قوراللىرىنى كۆتۈ رگەن ئالتە يۈز كىشى بىلەن بىللە دەرۋازىدا تۇراتتى. **18** بۇ بەش ئادەم مىكاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئۇيما بۇت، ئەفود تونىنى، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قۇيما بۇتنى تېلىپ چىققاندا كاھىن ئۇلاردىن: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟! ـ دەپ سوريدى. **19** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئۇن چىقارماي، ئاغزىڭنى قولۇڭ بىلەن ئېتىپ، بىز بىلەن مېڭىپ، بە زگە ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بە رگىن. سېنىڭ پەقەت بىر ئادەمنىڭ ئۆيىدىكىلا ر گە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ، ياكى ئىسرائىلنىڭ بىر جەمەتى بولغان پۈتۈن بىر قەبىلىگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ؟ ـ دېدى. **20** شۇنداق دېۋىدى، كاھىننىڭ كۆڭلى خۇش بولۇپ، ئەفود، تەرافىم بۇتلىرى ۋە ئۇيما مەيكەلنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئارىسىغا كىرىپ تۇردى. **21** ئاندىن ئۇلار بۇرۇلۇپ، ئۇ يەردىن كەتتى؛ ئۇلار بالىلىرى ۋە چارپايلارنى ۋە يۈك-تاقلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئالدىدا ماڭدۇرۇۋەتكەندى. **22** مىكاھنىڭ ئۆيىدىن خېلى يىراقلىغاندا مىكاھنىڭ ئۆيىنىڭ ئەترابىدىكى خەلقلەر يىغىلىپ، دانلارغا قوغلاپ يېتىشتى. **23** ئۇلار دانلارنى توۋلاپ چاقىردى، دانلار بۇرۇلۇپ مىكاھقا: ـ ساڭا نېمە بولدى، يۈنچۈپلا كۆپ خەلقنى يىغىپ كېلىپ نېمە قىلماقچىسەن؟! ـ دېدى. **24** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر مەن ياساتقان مەيبۇدلارنى كاھىنىم بىلەن قوشۇپ ئالدىڭلار، ئاندىن كەتتىڭلار! ماڭا يەنە نېمە قالدى؟! شۇنداق ئۇ ئۇرۇقلۇق سىلەر تىنچ: «ساڭا نېمە بولدى؟» ـ دەۋاتىسىلەرغۇ! ـ دېدى. **25** دانلار ئۇنىڭغا: ـ ئۇنۇڭنى چىقارما، بولمىسا ئاچچىقى يامان كىشىلەر سېنى ئۇتۇۋېلىپ، سېنى ۋە ئائىلە گۈڭىكىلەرنى جانلىرىدىن جۇدا قىلىمىزۇ، يەنە، ـ دېدى. **26** بۇلارنى دەپ دانلار ئۇز يولىغا ماڭدى؛ مىكاھ ئۇلارنىڭ ئۇزىدىن كۈچلۈك ئىگەنلىكىنى كۆرۈپ، يېنىپ ئۇز ئۆيىگە كەتتى. **27** ئۇلار مىكاھ ياساتقۇزغان نەرسىلەر ۋە ئۇنىڭ كاھىننى تېلىپ، لائىشقا ھۇجۇم قىلدى؛ ئۇ يەردىكى خەلق تىنچ-ئامان ۋە خاتىرجەم ئۇرۇۋاتقانىدى؛ ئۇلار ئۇلارنى

قىلچلاپ قىرىپ، شەھەرنى ئوتتا كويدۇرۇۋەتتى. 28 شەھەرنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچ ئادەم چىقمىدى؛ چۈنكى بۇ شەھەر زىدوندىن يىراقتا ئىدى، خەلقنى ھېچكىم بىلەن باردى-كەلدى قىلشمايتتى. شەھەر بەيت-رەھوبنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. داناۋار شەھەرنى قايتىدىن قۇرۇپ، ئولتۇراقلاشتى. 29 ئۇلار بۇ شەھەر رگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىدىن بولغان، تۆز ئاتىسى داننىڭ ئىسمىنى قويۇپ دان دەپ ئاتىدى. ئىلگىرى ئۇ شەھەرنىڭ نامى لائىش ئىدى. 30 داناۋار شۇ يەردە بۇ ئويما بۇتنى تۆزلىرىگە تىكلىدى؛ مۇسانىڭ ئوغلى گەرشومنىڭ ئەۋلادى يوناتان ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شۇ زېمىننىڭ خەلقى سۈرگۈن بولۇشقا ئېلىپ كېتىلگەن كۈنگىچە داناۋارنىڭ قەبىلىسىگە كاھىن بولۇپ تۇرغانىدى. 31 خۇدانىڭ ئۇيى شىلوھدا تۇرغان بارلىق ۋاقىتلاردا، داناۋار تۆزلىرى ئۈچۈن تىكىلگەن، مىكاھ ياساتقۇزغان ئويما مەبۇد [داندا] تۇرغۇزۇلدى.

19 ئىسرائىلدا تەختى پادىشاھ تىكلەنمىگەن شۇ كۈنلەردە، ئەفرائىم تاغلىق رايوننىڭ چەت تەرىپىدە ئولتۇرۇشلۇق بىر لاۋئي كىشى بار ئىدى؛ ئۇ يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر قىزنى كېنىزە كىلىككە ئالدى. 2 لېكىن ئۇ كېنىزەك ئېرىگە ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئۇنىڭ يېنىدىن چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمگە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، تۆت ئايچە تۇردى. 3 ئۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئېرى قويۇپ كېنىزىكىگە ياخشى گەپلەرنى قىلىپ، كۆڭلىنى ئېلىپ ياندۇرۇپ كېلىشكە كېنىزىكىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ بىر خىزمەتكارىنى ۋە ئىككى ئېشەك نى ئېلىپ باردى. كېنىزەك ئېرىنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كىردى؛ ئاتىسى ئۇنى كۆرۈپ خۇش بولۇپ قارشى ئالدى. 4 ئۇنىڭ قېينىئاتىسى، يەنى قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنى تۇتۇپ قالدى، ئۇ ئۈچ يەردە ئۈچ كۈنگىچە يەپ-ئىچىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ قوپتى. 5 تۆتىنچى كۈنى لاۋئي كىشى سەھەر قوپۇپ ماڭغىلى تەييارلىنىۋىدى، كېنىزىكىنىڭ ئاتىسى كۈيئوغلىغا: ـ بىر توغرام نان يەپ يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرۈپ ئاندىن ماڭغىن، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى ئولتۇرۇپ بىللە يەپ-ئىچىپ تاماقلاندى. قىزنىڭ ئاتىسى ئۇ كىشىگە: ـ سەندىن ئۆتۈنەي، بۇ كېچىمۇ قونغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن، دېدى. 7 بۇ كىشى ماڭغىلى قوپۇۋىدى، لېكىن قېينىئاتىسى ئۇنى زورلاپ، يەنە ئېلىپ قالدى، ئۇ يەنە بىر كۈن قوندى. 8 بەشىنچى كۈنى ئۇ سەھەر قوپۇپ ماڭغىلى تەييارلاندى، لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنىڭغا: ـ [ئاۋۋال] يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى كۈن ئېگىلگۈچە ئولتۇرۇپ، بىللە تاماقلاندى. 9 ئاندىن بۇ كىشى كېنىزىكى ۋە خىزمەتكارىنى ئېلىپ ماڭغىلى تەييارلىنىۋىدى، قېينىئاتىسى، يەنى قىزنىڭ داداسى ئۇنىڭغا: ـ مانا، كەچ كىرەي دەۋاتىدۇ، سەندىن ئۆتۈنەي، بۇ يەردە يەنە بىر كېچىنى ئۆتكۈزۈگلار؛ مانا، كۈن مەغرىبقە ئېگىلىپتۇ، بۇ يەردە قونغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن؛ ئاندىن ئەتە سەھەردە يولغا چىقىپ، ئۆيۈڭگە رگە كېتىگلار، ـ دېدى. 10 لېكىن ئۇ كىشى ئەمدى يەنە بىر كېچە قونۇشقا ئۇنمەي، قوپۇپ يولغا چىقىپ يەبۇسنىڭ، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئۆدۈلىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىككى توقۇقلۇق ئېشەك ۋە كېنىزىكى بار ئىدى. 11 ئۇلار يەبۇسقا يېقىن كەلگەندە كۈن ئولتۇراي دەپ قالغاچقا، خىزمەتكارى غوجىسىغا: ـ يەبۇسىيلارنىڭ بۇ شەھىرىگە كىرىپ، شۇ يەردە قونايلى، دېدى. 12 لېكىن غوجىسى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز ئىسرائىللار تۇرمايدىغان، يات ئەللەر تۇرىدىغان شەھەر رگە كىرمەيلى، بەلكى گىبئىاھقا ئۆتۈپ كېتەيلى، دېدى. 13 ئاندىن ئۇ يەنە خىزمەتكارىغا: ـ كەلگىن، بىز يېقىندىكى جايلاردىن بىرگە بارايلى، گىبئىاھدا يا كى راماھدا قونايلى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېڭىپ، بىنيامىن يۇرتىدىكى گىبئىاھنىڭ يېنىغا يېتىپ بارغاندا كۈن ئولتۇرغاندى. 15 ئۇلار گىبئىاھقا كىرىپ، ئۇ يەردە قونماقچى بولدى؛ شەھەرنىڭ چوڭ مەيدانىغا كىرىپ ئولتۇرۇشتى؛ لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى قوندۇرۇشقا ئۆيىگە تە كلىپ قىلمىدى. 16 ھالبۇكى، ئۇ كېچىسى قېرى بىر ئادەم ئىشىنى تۈگىتىپ، ئېتىزلىقتىن يېنىپ كېلىۋاتقانىدى. ئۇ ئەسلىدە ئەفرائىم تاغلىق رايونىدا ئادەم ئىدى، ئۇ گىبئىاھدا مۇساپىر بولۇپ، ئولتۇراقلىشىپ قالغاندى؛ لېكىن ئۇ يەردىكى خەلقلەر بنيامىنلاردىن ئىدى. 17 ئۇ يېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، بۇ يولۇچىنىڭ شەھەرنىڭ مەيدانىدا ئولتۇرغىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ قەيەردىن كەلدىڭ؟ قەيە رگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بىز يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدىن ئەفرائىم تاغلىقىنىڭ چەت ياقلىرىغا كېتىپ بارىمىز؛ مەن ئەسلى شۇ جايدىن بولۇپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمگە بارغانىدىم؛ ئىشلىرىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە مۇناسىۋەتلىك ئىدى؛ لېكىن بۇ يەردە ھېچ كىم مېنى ئۆيىگە تە كلىپ قىلمىدى. 19 بىزنىڭ ئېشىە كلىرىمىزگە بېرىدىغان سامان ۋە بوغۇزىمىز بار، تۆزۈم، دېدە كلىرى، شۇنداقلا كەمىنلىرىڭ بىلەن بولغان يىگىتكىمۇ نان ۋە شارابلار بار، بىرىگە ھېچ نېمە كەم ئەمەس، ـ دېدى. 20 بۇنى ئاكلاپ قېرى كىشى: ـ تىنچ-ئامان بولغايسەن؛ سىلەرنىڭ موھتاجلىرىگىلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ ئۆستۈمگە بولسۇن، ئەمما كوچىدا ياتماڭلار! ـ دەپ، 21 ئۇنى تۆز ئۆيىگە ئېلىپ بېرىپ، ئېشە كلىرىگە يەم بەردى. مېھمانلار پۇتلىرىنى يۇيۇپ، يەپ-ئىچىپ غىزالاندى. 22 ئۇلار كۆڭلىدە خۇش بولۇپ تۇرغىنىدا، مانا، شەھەرنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچچەيلەن، يەنى بىرقانچە لۇچەك كېلىپ ئۆينى قورشۇۋېلىپ، ئىشىكنى ئۇرۇپ-قېقىپ، ئۆينىڭ ئىگىسى بولغان قېرى كىشىگە: ـ سېنىڭ ئۆيۈڭگە كەلگەن شۇ كىشىنى بىرىگە چىقىرىپ بە رگىن، ئۇنىڭ بىلەن يېقىنچىلىق قىلىمىز، ـ دېدى. 23 بۇنى ئاكلاپ ئۇي ئىگىسى ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ ئۇلارغا: ـ بولمايدۇ، ئەي بۇرادەرلىرىم، سىلەردىن ئۆتۈنۈپ قالاي، مۇنداق رەزىللىكنى قىلماڭلار؛ بۇ كىشى مېنىڭ ئۆيۈمگە مېھمان بولۇپ كەلگەنىكەن، سىلەر بۇنداق ئىپلاسلىق قىلماڭلار. 24 مانا، مېنىڭ پاك بىر قىزىم بار، يەنە ئۇ كىشىنىڭ كېنىزىكى بار. مەن ئۇلارنى قېشىڭلارغا چىقىرىپ بېرەي، سىلەر ئۇلارنى ئاياغ ئاستى قىلساڭلار مەيلى، ئەزىزىڭلارغا نېمە خۇش ياقسا ئۇلارنى شۇنداق قىلىڭلار، لېكىن بۇ كىشىگە مۇشۇنداق ئىپلاسلىق ئىشنى قىلماڭلار، ـ دېدى. 25 لېكىن ئۇ ئادەملەر ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ يولۇچى كېنىزىكىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا سۈرەپ چىقىرىپ بەردى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەچتىن ئەتىگەنگىچە ئاياغ ئاستى قىلدى؛ ئۇلار تاڭ يورۇغاندا ئاندىن ئۇنى قويۇپ بەردى. 26 چوكان تاڭ سەھەردە قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ غوجىسى قونغان ئۆينىڭ دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندە يىقىلىپ قېلىپ، تاڭ ئاتقۇچە شۇ يەردە يېتىپ قالدى. 27 ئەتىگەندە ئۇنىڭ غوجىسى قوپۇپ ئۆينىڭ ئىشىكنى ئېچىپ، يولغا چىقماقچى بولۇپ تېشىغا چىقىۋىدى، مانا، ئۇنىڭ كېنىزىكى بولغان چوكان ئۆينىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا قوللىرى بوسۇغىنىڭ ئۈستىگە قويۇقلۇق ھالدا ياتاتتى. 28 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قوپقىن، بىز ماڭايلى، دېدى. لېكىن چوكان ھېچبىر جاۋاب بەرمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوكانى ئېشە كىگە ئارتىپ، قوزغىلىپ ئۆز ئۆيىگە يۈرۈپ كەتتى. 29 ئۆز ئۆيىگە كەلگەندە، پىچاقنى ئېلىپ كېنىزىكىنىڭ جەسىتىنى سۆڭەك لىرى بويىچە ئون ئىككى پارچە قىلىپ، پۈتكۈل ئىسرائىل يۇرتىنىڭ چەت-ياقلىرىغىچە ئەۋەتتى. 30 شۇنداق بولدىكى، بۇنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى: «ئىسرائىل مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە بۇنداق ئىش بولۇپ باقمىغانىدى يا كى كۆرۈلۈپ باقمىغانىدى. ئەمدى بۇ ئىشنى ئويدان ئويلىشىپ، قانداق قىلىش كېرە كلىكنى مەسلىھەتلىشەيلى» ـ دېيىشتى.

20 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى چىقىپ، جامائەت دائىدن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يىغىلىپ گىلئاد زېمىننىڭ خەلقى بىلەن قوشۇلۇپ مىزپاھدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ بىر ئادەمدەك بولدى. 2 پۈتكۈل قوۋمنىڭ چوڭلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىنىڭ باشلىقلىرى خۇدانىڭ خەلقىنىڭ جامائىتى ئارىسىدا ھازىر بولدى. جامائەت جەمئىي بولۇپ تۆت يۈز مىڭ قىلىچ تۇتقان پىيادە ئەسكەر ئىدى 3 (بنيامىنلار ئىسرائىلنىڭ مىزپاھدا جەم بولغىنىدىن ئەمدى خەۋەر تاپقانىدى). ئىسرائىللار سورۇشتە قىلىپ: «بۇ رەزىل ئىش قانداق يۈز بەردى؟» ـ دەپ سوردى. 4 ئولتۇرۇلگەن چوكاننىڭ ئېرى لاۋئي كىشى جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام تۆز كېنىزىكىمنى ئېلىپ، بنيامىننىڭ گىبئىاھ شەھىرىگە قونغىلى بارغانىدىم؛ 5 گىبئىاھنىڭ ئادەملىرى كېچىدە ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ، مېنى دەپ ئۆينى قورشىۋالدى. ئۇلار مېنى ئولتۇرۇشنى قەستىلدى، كېنىزىكىمنى بولسا ئۇلار ئاياغ ئاستى قىلىپ ئولتۇرۇۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن مەن كېنىزىكىمنىڭ جەسىتىنى پارچە-پارچە قىلىپ، كىشىلە رگە كۆتۈرتكۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ مىراسى بولغان زېمىننىڭ ھەربىر يۈرتىغا ئەۋەتتىم. چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل ئىچىدە پاسىقلىق ۋە ئىپلاسلىق قىلدى. 7 مانا، ئەي بارلىق ئىسرائىللار، سىلەر ھەممىڭلار ئۆيلىنىپ، مەسلىھەت

كۆرسىتىگلار». 8 شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق بىر ئادەمدەك قېيۋېپ: ـ ئارىمىزدىن نە ھېچكىم تۆز چېدىرىغا بارمىسۇن نە ھېچكىم تۆز ۆيىگە قايتمىسۇن، 9 بەلكى بىز گىبىئاھقا شۇنداق قىلايلىكى: ـ بىز چەك تاشلاپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلايلى، 10 بىز ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىدىكىلەردىن يۈزىنىڭ ئىچىدىن ئونىنى، مىڭدىن يۈزنى، ئون مىڭدىن مىڭنى تاللاپ چىقىپ، ئۇلارنى خەلق ئۈچۈن ئوزۇق-تالقان يەتكۈزۈشكە تەيىنلەيلى. شۇنداق قىلىپ خەلق بنيامىن يۇرتىدىكى گىبىئاھ شەھىرىگە بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە قىلغان بارلىق ئېپلاسلىقىنى ئۇلارنىڭ تۆز بېشىغا ياندۇرسۇن، ـ دېيىشتى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بىر ئادەمدەك بولۇپ، ئۇ شەھەر رگە ھۇجۇم قىلىشقا ۋېلاندى. 12 ئاندىن ئىسرائىل قەبىلىلىرى بنيامىننىڭ بارلىق جەمەتلىرىگە ئەلچى ئەۋەتىپ: ـ ئارا گىلاردا يۈز بە رگەن بۇ رەزىللىك زادى نېمە ئىش؟ 13 ئەمدى گىبىئاھدىكى بۇ لوچىقە كىلەرنى بە رگە تۇتۇپ بېرىگىلار. شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ، ئىسرائىلدىن رەزىللىكنى يوق قىلايلى، ـ دېدى. لېكىن بنيامىنلار تۆز قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىللارنىڭ سۆزىنى تىڭشىمىدى، 14 بەلكى بنيامىنلار ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن شەھەر-شەھەرلەردىن كېلىپ گىبىئاھدا يىغىلدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا بنيامىنلاردىن شەھەر-شەھەرلەردىن تىزىملانغانلار يىگىرمە ئالتە مىڭ قىلىچ تۇتقان ئە رگەك ئىدى. ئۇنىڭدىن باشقا گىبىئاھدىن خىلانغان يەتتە يۈز ئەسكەر بار ئىدى. 16 بۇ پۈتكۈل قوشۇن ئارىسىدا خىلانغان يەتتە يۈز سولخاي ئەسكەر بولۇپ، سالغۇغا تاشنى سېلىپ نىشانغا ئاتسا، قىلچىمۇ قېيىپ كەتمەيتتى. 17 بنيامىن قەبىلىسىدىن باشقا، ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈدى، قىلىچ تۇتقانلار تۆت يۈز مىڭ ئە رگەك چىقتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭچىلەر ئىدى. 18 ئىسرائىل قېيۋېپ بەيت-ئەلگە چىقىپ خۇدادىن: ـ بىزنىڭ ئارىمىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ بنيامىنلار بىلەن سوقۇشسۇن، دەپ سوريۇدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ يەھۇدا [ئاۋۋال] چىقسۇن، دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەتىسى سەھەر قېيۋېپ گىبىئاھنىڭ ئۆدۈلىدا چېدىرگاھ تىكتى. 20 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بنيامىن بىلەن ئۇرۇشۇشقا چىقىپ، گىبىئاھنىڭ يېنىدا راسلىنىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزدى. 21 شۇ كۈنى بنيامىنلار گىبىئاھدىن چىقىپ، ئىسرائىلدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، يە رگە يە كسان قىلىۋەتتى. 22 لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى جاسارەتكە كېلىپ، ئاۋۋالقى كۈنى سەپ تۈ زگەن جايدا ئىككىنچى كۈنى يەنە سەپ تۈزدى. 23 [سەپ تۈزۈشتىن ئاۋۋالقى ئاخشىمى] ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىپ، كەچ كىرگۈچە پېرياد قىلىپ يىغلاپ، پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: ـ بىز تۇز قېرىندىشىمىز بولغان بنيامىن نەسىللىرى بىلەن يەنە ئۇرۇشۇشقا چىقساق بولامدۇ، بولمامدۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىكلار، دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئىككىنچى كۈنى بنيامىنلارغا يېقىن كېلىپ ھۇجۇم قىلدى. 25 بنيامىنمۇ ئىككىنچى كۈنى گىبىئاھدىن چىقىپ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنىڭ ئون سە ككىز مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈرۈپ، يە رگە يە كسان قىلىۋەتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچ تۇتقانلاردىن ئىدى. 26 ئاندىن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى پۈتۈن قوشۇن قېيۋېپ بەيت-ئەلگە چىقىپ يىغلاپ، شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كەچكىچە روزا تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى ئوتكۈزدى. 27 شۇ كۈنلەردە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى شۇ يەردە بولۇپ، ھارۇنىنىڭ ئەۋلادى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنىھاس ئۇنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: ـ بىز تۇز قېرىندىشىمىز بولغان بنيامىننىڭ نەسىللىرى بىلەن يەنە ئۇرۇشۇشقا چىقامدۇق يا كى توختاپ قالامدۇق؟ ـ دەپ سوريدى؛ پەرۋەردىگار جاۋابەن: ـ چىقىكلار، چۈنكى ئەتە مەن ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. 29 بۇنى تاكلاپ ئىسرائىل خەلقى گىبىئاھنىڭ ئەتراپىغا ئەسكەرلەرنى پىستىرما قويدى؛ 30 ئۈچىنچى كۈنى ئىسرائىللار ئىلگىركى ئىككى قېتىمقىدەك بنيامىنلارغا ھۇجۇم قىلىشقا گىبىئاھنىڭ ئۇدۇلىغا كېلىپ سەپ تۈزدى. 31 بنيامىن [ئىسرائىل] خەلقىگە قارشى جەڭگە چىقىۋىدى، خەلق ئۇلارنى شەھەردىن ئازدۇرۇۋېپ چىقتى. ئۇلار بەيت-ئەلگە چىقىدىغان يول ۋە گىبىئاھقا باردىغان يولنىڭ ئۈستىدە ھەم دالادا خەلقنى ئىلگىركى ئىككى قېتىمقىدەك ئۆلۈۋېپ قىرغىلى تۇردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىدىن ئوتتۇزچە كىشىنى ئۆلتۈردى. 32 بنيامىنلار: ـ ئۇلار يەنىلا ئاۋۋالقىدەك مەغلۇپ بولدى، ـ دېيىشتى. ئەمما ئىسرائىل: ـ بىزلەر قېچىپ ئۇلارنى شەھەردىن ئە گەشتۈرۈپ چىقىپ، يولىلارغا ئېلىپ چىقايلى، دەپ مەسىلىھەتلىشۇالغاندى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئۆز جايىدىن قېيۋېپ باۋال-تامارغا بېرىپ سەپ تۈزدى، پىستىرمىدا تۇرغان ئىسرائىللارمۇ ئۆز جايىدىن، يەنى گىبىئادىكى چىمەندىن چىقىپ كەلدى. 34 ئىسرائىلنىڭ تاڭىسىدىن سەرخىل ئون مىڭ كىشى گىبىئاھنىڭ ئۇدۇلىدىن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى، جەڭ قاتتىق بولدى. لېكىن بنيامىنلار ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە بالا يېقىنلاشقىنىنى بىلمەي قالدى. 35 پەرۋەردىگار بنيامىنلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلغاچقا، ئۇلار ئۆ كۈنى بنيامىنلاردىن يىگىرمە بەش مىڭ بىر يۈز قىلىچ تۇتقان ئادەمنى ئۆلتۈردى. 36 ئەمدى بنيامىنلار ئۆزلىرىنىڭ مەغلۇپ بولغىنىنى كۆردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئەسلىدە گىبىئاھقا قويغان پىستىرمىدىكى كىشىلىرىگە ئىشەنچ قىلىپ، بنيامىنلارنى ئالداپ، ئالدىدا چېكىنگەنىدى. 37 ئۇ ۋاقىتتا پىستىرمىدىكىلەر تېزدىن ئاتلىنىپ گىبىئاھقا ھۇجۇم قىلىپ بېسىپ كىرىپ، شەھەردىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىچلاپ قىردى. 38 ئىسرائىلار ئەسلىدە پىستىرمىدىكىلەر بىلەن ئالدىنئالا نىشان ئۆچۈن بەلگە بېكىتكەنىدى، يەنى شەھەر رگە ئوت قويۇپ، قېلىن تۈتۈن تۈۋۈرۈكىنىڭ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈشىنى بەلگە قىلىشقا كېلىشۇالغانىدى. 39 شۇڭا ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇرۇشتىن ۋاقتىنچە چېكىنگەندە، بنيامىنلار ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنى ئۇرۇپ سوقۇپ، ئوتتۇزچە كىشىنى ئۆلتۈرۈپ: ـ مانا، ئىسرائىل ئاۋۋالقى جەڭدىكىدەك ئالدىمىزدا شەكسىز تارمار بولدۇ، ـ دېيىشتى. 40 لېكىن شەھەرنىڭ ئىچىدىن تۈتۈن تۈۋۈرۈك ئۈرلەپ چىققاندا، بنيامىنلار كەينىگە بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا، پۈتكۈل شەھەر ئىس-تۈتەك بولۇپ ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلۈپ كېتىۋاتاتتى. 41 شۇ ھامان ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ يېنىپ كەلدى، بنيامىننىڭ ئادەملىرى بولسا: بە رگە بالا يېقىنلاشتى دەپ، ۋەھىمىگە چۈشتى. 42 ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ چۆللۈكىگە ماكىدىغان يول بىلەن قېچىپ كەتتى؛ لېكىن جەڭ ئۇلارنىڭ كەيندىن ئىز بېسىپ ماكىدى، ئەتراپىدىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن ئادەملەر چىقىپ ئۇلارنى ئېلىپ ھالاك قىلدى. 43 شۇ تەرىقىدە ئۇلار بنيامىنلارنى قورشۇالدى، ئۇلارنى كۈن چىقىش تەرىپىدىكى گىبىئاتنىڭ ئۇدۇلىغىچە توختىماي قوغلاپ بېرىپ، چەيلەپ ئۆلتۈردى. 44 يۈزنىڭ بىلەن بنيامىنلاردىن ئون سە ككىز مىڭ كىشى ئۆلدى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار ئىدى. 45 باشقىلىرى بۇرۇلۇپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىممون قورام تېشىغا باردى، ئەمما ئىسرائىللار يولىلاردا خۇددى باشاق تە رگەندەك ئۇلاردىن بەش مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى، ئاندىن ئۇلارنىڭ كەيندىن گىدومغىچە قوغلاپ بېرىپ، يەنە ئىككى مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 46 ئۇ كۈنى بنيامىنلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىگىرمە بەش مىڭ ئادەم ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلار بولۇپ، قىلىچ تۇتقانلار ئىدى. 47 ھالبۇكى، ئۇلاردىن يەقەت ئالتە يۈز ئادەم قالغانىدى، ئۇلار بۇرۇلۇپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىممونىدىكى تىك يارغا باردى. ئۇلار رىممونىدىكى تىك يارىدا تۆت ئاي تۇردى. 48 ئىسرائىللار يەنە بنيامىنلارنىڭ زېمىنغا يېنىپ كېلىپ، ھەممە شەھەرلەردىكى ئادەملەرنى، چارپايلارنى ھەم ئۇچرىغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىچ بىلەن قىرىۋەتتى، شۇنداقلا ئوت قويۇپ، ئۆدۈل كەلگەن شەھەرلىرىنىڭ ھەممىسىنى كويدۇرۇۋەتتى.

21

ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى مىزپاھدا قەسەم قىلىشىپ: ـ بىزنىڭ ئىچىمىزدىن ھېچكىم تۆز قىزىنى بنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرمىسۇن، ـ دېيىشكەنىدى. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق بەيت-ئەلگە كېلىپ، ئۇ يەردە كەچ كىرگۈچە خۇدانىڭ ئالدىدا يېرياد كۆتۈرۈپ قاتتىق يىغلىشىپ: ـ 3 ئەي ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدا نېمىشقا شۇنداق ئىش يۈز بېرىدۇ، نېمىشقا ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىدىن بىرى يوقاپ كەتسۇن؟ ـ دېيىشتى. 4 ئەتىسى خەلق سەھەر قېيۋېپ، ئۇ يەردە قۇربانگاھ ياساپ، كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇندى. 5 ئىسرائىللار ئۆزئارا: ـ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىدىن جامائەتكە قوشۇلۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا كەلمىگەن كىملەر بار؟ ـ

دەپ سوراشتی، چۈنكى تۈلار كىمكى مىزباھقا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولىسا، ئۇ شەكسىز تۈلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن، دەپ قاتتىق قەسەم قىلىشقاندى. 6 ئىسرائىل تۈز قېرىندىشى بولغان بنيامىن توغرۇلۇق پۇشايمان قىلىپ: ـ مانا، ئەمدى ئىسرائىل ئارىسىدىن بىر قەبىلە ئۈزۈۋۈپتىلدى. 7 بىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بىزنىڭ ئېچىمىزدىن ھېچقايسىسىمىز تۈز قىزىمىزنى بنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرمەيمىز، ـ دەپ قەسەم قىلغاندۇق؛ ئەمدى قانداق قىلساق تۈلاردىن قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز ـ دېيىشتى. 8 تۈلار يەنە تۈرژارا: ـ ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن قايىسىسى مىزباھقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقمىدى؟ ـ دەپ سوراشتى. مانا، يابەش-گىلئادلىقلاردىن ھېچقايسىسى چېدىرگاھقا، جامائەتكە قوشۇلۇشقا كەلمىگەندى. 9 چۈنكى خەلقنى ساناپ كۆرگەندە يابەش-گىلئادنىڭ ئادەملىرىدىن ئۇ يەردە ھېچكىم يوق ئىدى. 10 شۇنىڭ بىلەن جامائەت ئون ئىككى مىڭ پالۋانىنى ئۇ يەرگە ئەۋەتىپ، تۈلارغا تاپىلاپ: ـ يابەش-گىلئادتا تۇرۇۋاتقانلارنى، جۈملىدىن ئاياللار ۋە بالىلارنى ئۇرۇپ-قىرىپ قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار؛ 11 شۇنداق قىلىڭلار كى، بارلىق ئەركەكلەرنى ۋە ئەرلەر بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئاياللارنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، دېدى. 12 تۈلار شۇنداق قىلىپ يابەش-گىلئادتىكى خەلقىنىڭ ئېچىدە تېخى ئەرلەر بىلەن بىللە بولۇپ باقمىغان تۆت يۈز قىزنى تېپىپ، تۈلارنى تۇتۇپ قانائان زېمىنىدىكى شىلوھقا، چېدىرگاھىغا ئېلىپ كەلدى. 13 ئاندىن پۈتكۈل جامائەت رىموندىكى تىك يارىدىكى بنيامىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ، تۈلارغا تىنچلىق سالىمنى جاكارلىدى. 14 شۇنىڭ بىلەن بنيامىنلار قايتىپ كەلدى؛ ئىسرائىللار يابەش-گىلئادتىكى ھايات قالغان قىزلارنى تۈلارغا خوتۇنلۇققا بەردى، لېكىن بۇلار تۈلارغا يېتىشمىدى. 15 ۋە خەلق بنيامىن توغرۇلۇق پۇشايمان قىلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ ئارىسىدا كەمتۈك پەيدا قىلىپ قويغاندى. 16 بۇ ۋاقىتتا جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى: ـ بنيامىننىڭ قىز-ئاياللىرى يوقۇتۇۋېتىلدى، ئەمدى بىز قانداق قىلساق قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز، ـ دېدى. 17 ئاندىن يەنە: ـ بنيامىندىن قېچىپ قۇتۇلغان قالدىسىغا مىراس ساقلىنىشى كېرەككى، ئىسرائىلنىڭ بىر قەبىلىسىمۇ تۈچۈپ كەتمەسلىكى كېرەك. 18 پەقەت بىزلا قىزلىرىمىزنى تۈلارغا خوتۇنلۇققا بەرسەك بولمايدۇ، چۈنكى ئىسرائىللار: «تۈز قىزنى بنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بە رگەن كىشى لەنەتكە قالسۇن!» دەپ قەسەم قىلىشقان، ـ دېيىشتى. 19 تۈلار يەنە: ـ مانا، بەيت-ئەلنىڭ شىمال تەرىپىدىكى، بەيت-ئەلدىن شەكەمگە چىقىدىغان يولنىڭ شەرق تەرىپىدىكى، لىبوناھنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى شىلوھدا ھەر يىلى پەرۋەردىگارنىڭ بىر ھېيىتى بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دېدى. 20 ئاندىن ئىسرائىللار بنيامىنلارغا پۈيرۈپ: ـ سىلەر بېرىپ، [شۇ يەردىكى] ئۈزۈمزارلىقلارغا يوشۇرۇنۇۋېلىڭلار. 21 كۆزىتىپ تۇرۇڭلار، قاچانكى شىلوھدىكى قىزلارنىڭ ئۈسسۈل ئوينىغىلى چىققىنىنى كۆرسەڭلار، ئۈزۈمزارلىقلاردىن چىقىپ ھەربىرىڭلار شىلوھنىڭ قىزلىرىدىن بىرىنى تۈز ئۈڭلارغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىڭلار، ئاندىن بنيامىننىڭ زېمىنىغا كېتىڭلار. 22 شۇنداق بولىدۇكى، ئە گەر تۈلارنىڭ ئاتىلىرى يا ئاكا-ئۇكىلىرى كېلىپ بىرگە پەريات كۆتۈرسە، بىز تۈلارغا: «بىرگە يۈز-خاتىرە قىلىپ، تۈلارغا يول قويۇڭلار، چۈنكى بىز جەڭدە تۈلارنىڭ ھەممىسگە خوتۇنلۇققا تولۇق بىردىن قىز ئالالمىدۇق؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە سىلەر بۇ قېتىم قىزلىرىڭلارنى تۈز ئىختىيارلىقىڭلار بىلەن تۈلارغا بەرمىدىڭلار؛ ئىختىيارەن بە رگەن بولسا ڭلار، گۇناھقا تارتىلا تتىڭلار»، دەيمىز، ـ دېدى. 23 بنيامىنلار شۇنداق قىلىپ سانى بويىچە ئۈسسۈل ئوينايدىغان قىزلاردىن ئۈزلىرىگە خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىپ، تۈز مىراس زېمىنىغا قايتىپ بېرىپ، شەھەرلەرنى يەنە ياساپ ئۇ يەردە تۇردى. 24 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ھەربىرى تۈز قەبىلىلىرى ۋە جەمەتىگە يېنىپ باردى، ئاندىن ھەربىرى تۈز مىراس زېمىنىغا كەتتى. 25 شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ ھە ركىم تۈز نەزىردە ياخشى كۆرۈنگەنىنى قىلاتتى.

رۇت

1 [باتۇر] ھاكىملار ھۆكۈم سۈ رگەن مە زگلدە شۇنداق بولدىكى، زېمىندا ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇ ۋاقىتتا بىر ئادەم ئايالى ۋە ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يەھۇدا زېمىنىدىكى بەيت-لەھەمدىن چىقىپ، موئابنىڭ سەھرالىرىدا بىر مە زگىل تۇرۇپ كېلىشكە باردى. **2** ئۇ كىشىنىڭ ئىسمى ئەلىمەلەك، ئايالىنىڭ ئىسمى نائومى، ئىككى ئوغلىنىڭ ئىسمى ماھلون بىلەن كىلىيون ئىدى. ئۇلار بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇۋاقلىق، ئەفرات جەمەتىدىن ئىدى. ئۇلار موئابنىڭ سەھراسىغا كېلىپ شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. **3** كېيىن نائومىنىڭ ئېرى ئەلىمەلەك ئۆلدى؛ ئايالى ئىككى ئوغلى بىلەن قالدى. **4** ئۇلار موئاب قىزلىرىدىن تۆزلىرىگە خوتۇن ئالدى. بىرىنىڭ ئېتى ئورپاھ، يەنە بىرىنىڭ ئېتى رۇت ئىدى. ئۇلار شۇ يەردە ئون يىلدەك تۇردى. **5** ماھلون بىلەن كىلىيون ھەر ئىككىسى ئۆلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايىسى ئېرى ھەم ئوغۇللىرىدىن ئايرىلىپ يالغۇز قالدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئايال ئىككى كېلىنى بىلەن قېرىۋېپ موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەتمەكچى بولدى؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئاشلىق بە رگەنلىكى توغرىسىدىكى خەۋەرنى موئابنىڭ سەھراسىدا تۇرۇۋېپ ئاڭلىغانىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككى كېلىنى بىلەن بىللە تۇرغان يېرىدىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنىغا قايتىشقا يولغا چىقتى. **8** نائومى ئىككى كېلىنگە: ــ ھەر ئىككىڭلار قايتىپ تۆز ئاناڭلارنىڭ ئۆيىگە بېرىڭلار. سىلەرنىڭ مەرھۇملارغا ۋە ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكىنىڭلاردەك پەرۋەردىگارمۇ سىلە رگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەي! **9** پەرۋەردىگار سىلەر ئىككىڭلارنى تۆز ئېرىڭلارنىڭ ئۆيىدە ئارام تاپقۇزغاي! ــ دەپ، ئۇلارنى سۆيۈپ قويدى. ئۇلار ھۆرىكىرەپ يىغلىشىپ **10** ئۇنىڭغا: ــ ياق، بىز چوقۇم سېنىڭ بىلەن تەڭ تۆز خەلقىڭىنىڭ يېنىغا قايتىمىز، ــ دېيىشتى. **11** لېكىن نائومى: ــ يېنىپ كېتىڭلار، ئەي قىزلىرىم! نېمىشقا مېنىڭ بىلەن بارماقچىسىلەر؟قورسىقىمدا سىلە رگە ئەر بولغۇدەك ئوغۇللار بارمۇ؟ **12** يېنىپ كېتىڭلار، ئەي قىزلىرىم! چۈنكى مەن قېرىپ كەتكەچكە، ئە رگە تېگىشكە يارىمايمەن. دەرھەققەتەن بۇگۈن كېچە بىر ئەرلىك بولۇشقا، شۇنداقلا ئوغۇللۇق بولۇشقا ئۈمىد بار دېگەندىمۇ، **13** ئۇلار يېگىت بولغۇچە سەۋر قىلىپ تۇراتتىڭلارمۇ؟ ئۇلارنى دەپ ياشقا ئە رگە تە گمەي ساقلاپ تۇراتتىڭلارمۇ؟ ياق، بولمايدۇ، قىزلىرىم! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولى ماڭا قارشى بولۇپ مېنى ئازابلايدىغىنى ئۈچۈن، مەن تارتىدىغان دەرد-ئەلەم سىلەرنىڭكىدىن تېخىمۇ ئېغىر بولدۇ، ــ دېدى. **14** ئۇلار يەنە ھۆرىكىرەپ يىغلاشتى. ئورپاھ قېينىتاسىنى سۆيۈپ خوشلاشتى، لېكىن رۇت ئۇنى چىڭ قۇچاقلاپ تۇرۇۋالدى. **15** نائومى ئۇنىڭغا: ــ مانا، كېلىن سىڭلىڭ تۆز خەلقى بىلەن ئىلاھلىرىنىڭ يېنىغا يېنىپ كەتتى! سەنمۇ كېلىن سىڭلىڭنىڭ كەيندىن يېنىپ كەتكىن! ــ دېدى. **16** لېكىن رۇت جاۋابەن: ــ مېنىڭ سېنىڭ يېنىڭدىن كېتىشىمنى ۋە ساڭا ئە گىشىش نىيىتىمدىن يېنىشنى ئۆتۈنمە، چۈنكى سەن نە گە بارساڭ مەنمۇ شۇ يە رگە بارىمەن، سەن نەدە قونساڭ مەنمۇ شۇ يەردە قونىمەن، سېنىڭ خەلقىڭ مېنىڭكى خەلقىمدۇر ۋە سېنىڭ خۇدايىڭ مېنىڭكى خۇدايىمدۇر. **17** سەن نەدە تۇلىسەڭ مەنمۇ شۇ يەردە تۇلىمەن ۋە شۇ يەردە ياتىمەن؛ ئۇلۇمدىن باشقىسى مېنى سەندىن ئايرىۋەتسە پەرۋەردىگار مېنى ئۆرسۈن ھەم ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇۋېپ جازالىسۇن! ــ دېدى. **18** نائومى ئۇنىڭ ئۆزىگە بېرىشقا قەتئىي نىيەت قىلغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا يەنە ئېغىز ئاچمىدى. **19** ئىككىسى مېڭىپ بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلدى. شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلگىنىدە پۈتكۈل شەھەردىكىلەر ئۇلارنى كۆرۈپ زىلزىلىگە كەلدى. ئايالىلار بولسا: ــ بۇ راستىنلا نائومىمىدۇ؟ ــ دېيىشتى. **20** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ــ مېنى نائومى دېمەي، بەلكى «مارا» دە گىلار؛ چۈنكى ھەممىدىن قادىر ماڭا زەرداب يۈتقۈزدى. **21** توققۇزۇم تەل ھالەتتە بۇ يەردىن چىقتىم؛ لېكىن پەرۋەردىگار مېنى قۇرۇق قايتقۇزدى. پەرۋەردىگار مېنى ئەيىبلەپ گۈزۈاھلىق بەردى، ھەممىدىن قادىر مېنى خارلىغانىكەن، نېمىشقا مېنى نائومى دەيسىلەر؟ ــ دېدى. **22** شۇنداق قىلىپ نائومى بىلەن كېلىنى موئاب قىزى رۇت موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلدى؛ ئۇلار ئىككىسى بەيت-لەھەمگە يېتىپ كېلىشى بىلەن تەڭ ئارپا ئورمىسى باشلانغانىدى.

2 نائومىنىڭ ئېرىگە تۇغقان كېلىدىغان بوئاز ئىسىملىك بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەلىمەلەكنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، ئىنتايىن باي ئادەم ئىدى. **2** موئاب قىزى رۇت نائومىغا: ــ مەن ئېتىزلىققا باراي، بىرە رىكىمنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ كەيندىن مېڭىپ ئارپا باشاقلىرىنى تەرسەم؟ ــ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ــ بارغىن، ئەي قىزىم، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ چىقىپ ئېتىزلىقلارغا كېلىپ، ئۇ يەردە ئورمىچىلارنىڭ كەيندىن باشاق تەردى. بەختىگە يارىشا، دەل ئۇ كەلگەن ئېتىزلىق ئەلىمەلەكنىڭ جەمەتى بولغان بوئازنىڭ ئېتىزلىقلىرى ئىدى. **4** مانا، ئۇ ۋاقىتتا بوئاز بەيت-لەھەمدىن چىقىپ كېلىپ، ئورمىچىلار بىلەن سالاملىشىپ: ــ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! ــ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ــ پەرۋەردىگار ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي! ــ دېدى. **5** بوئاز ئورمىچىلارنىڭ ئۇستىگە تائارەتكە قويۇلغان خىزمەتكارىدىن: ــ بۇ ياش چوكان كىمنىڭ قىزى بولدۇ؟ ــ دەپ سوردى. **6** ئورمىچىلارنىڭ ئۇستىگە قويۇلغان خىزمەتكار جاۋاب بېرىپ: ــ بۇ نائومى بىلەن بىللە موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلگەن موئابىي چوكان بولدۇ. **7** ئۇ: «ئورمىچىلارنىڭ كەيندىن ئۇنچىلەرنىڭ ئارىسىدىكى چېچىلىپ كەتكەن باشاقلارنى تېرىۋالايمۇ؟» دەپ تەلەپ قىلدى. ئاندىن ئۇ كېلىپ ئەتىگەندىن ھازىرغىچە ئىشلەۋاتىدۇ؛ ئۇ يەقەت كەپىدە بىرئاز دەم ئالدى، ــ دېدى. **8** بوئاز رۇتقا: ــ ئەي قىزىم، ئاڭلاۋاتامسەن؟! سەن باشاق تە رگلى باشقا بىر كىمنىڭ ئېتىزلىقىغا بارمىغىن، بۇ يەردىتىۋ كەتمە، مېنىڭ دېدە كلىرىم بىلەن بە رگە مۇشۇ يەردە تۇرغىن. **9** دىققەت قىلغىن، قايسى ئېتىزدا ئورما ئورغان بولسا، [دېدە كلە رگە] ئە گىشىپ بارغىن. مەن يىگىتلە رگە: ئۇنىڭغا چېقىلما ڭلار، دەپ تاپىلاپ قويدۇم! ئە گەر ئۇسساپ قالساڭ بېرىپ، ئىدىشلاردىن يىگىتلىرىم [قۇدۇقتىن] تارتقان سۈدىن ئىچكىن، ــ دېدى. **10** رۇت تۆزىنى يە رگە ئېتىپ تىزلىنىپ، يېشىنى يە رگە تە گكۈزۈپ تەزىم قىلىپ، ئۇنىڭغا: ــ مەن بىر بىگانە تۇرسام، نېمىشقا ماڭا شۇنچە غەمخورلۇق قىلغۇدەك نەزىرىڭدە شۇنچىلىك ئېتىلىپ تاپقانىمەن؟ ــ دېدى. **11** وئاز ئۇنىڭغا جاۋابەن: ــ ئېرىڭ ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن قېينىناڭغا قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا سېنىڭتاتا-ئاناڭنى ۋە تۇز ۋەتىنىڭدىن قانداق ئايرىلىپ، سەن بۇرۇن تونۇمايدىغان بىر خەلقنىڭ ئارىسىغا كەلگىنىڭ ماڭا پۈتۈنلەي ئايان بولدى؛ **12** پەرۋەردىگار قىلغىنىڭغا مۇۋاپىق ساڭا ياندۇرغاي، سەن قاناتلىرىنىڭ تېگىدە پاناھ ئىزدىگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ساڭا ئۇنىڭ تولۇق ئىنئامى بېرىلگەي، دېدى. **13** رۇت جاۋابەن: ــ ئەي خوجام، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقايمەن، مەن سېنىڭ دېدىكىڭ بولۇشقىمۇ يارىمىسامۇ، سەن ماڭا تەسەللى بېرىپ، دېدىكىڭگە مېھرىبانە سۆزلەرنى قىلدىڭ، ــ دېدى. **14** تاماق ۋاقتىدا بوئاز ئۇنىڭغا: ــ قېنى، ئۈياققا كەلگىن، نائۇن يە، نانىنى سىركىگە تۆگۈرگىن! ــ دېدى. رۇت ئورمىچىلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى، بوئاز قوماچتىن ئېلىپ ئۇنىڭغا تۇتتى. ئۇ ئۇنىڭدىن ۋىغۇچە يېدى ۋە يەنە تازراق ئاشۇرۇۋېپ قويدى. **15** ئۇ باشاق تە رگلى قويقاندا، بوئاز يىگىتلىرىگە ئېيرۇپ: ــ ئۇنى ھەتتا ئۇنچىلەرنىڭ ئارىسىدا باشاق تە رگلى قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ خىجالەتتەقالدۇرما ڭلار. **16** ھەتتا ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن تازراق باشاقلارنى ئۇنچىلەردىن ئەتەي ئايرىپ، ئۇنىڭغا تە رگلى چۈشۈرۈپ قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ تەيىبلىمە ڭلار، دېدى. **17** شۇنداق قىلىپ ئۇ كەچكىچە ئېتىزلىقتا باشاق تەردى، ئېرىۋالغانلىرىنى سوققاندا، تەخمىنەن بىر ئەفاھ ئارپا چىقتى. **18** ئاندىن ئۇ ئارپىسىنى ئېلىپ، شەھە رگە كىردى، قېينىتاسىنى ئۇنىڭ تە رگەن [ئارپىسىنى] كۆردى؛ ئۇ يەنە ئۇ يەپ ۋىغۇنغاندىن كېيىن ساقلاپ قويغىنىنى چىقىرىپ ئۇنىڭغا بەردى. **19** قېينىتاسى ئۇنىڭغا: ــ سەن بۇگۈن نەدە باشاق تەردىڭ، نەدە ئىشلىدىڭ؟ ساڭا غەمخورلۇق قىلغان شۇ كىشىگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنغاي! ــ دېدى. ئۇ قېينىتاسىغا كىمنىڭكىدە ئىش قىلغىنىنى ئېيتىپ: ــ مەن بۇگۈن ئىشلىگەن ئېتىزنىڭ ئىگىسىنىڭ ئىسمى بوئاز ئىكەن، دېدى. **20** نائومى كېلىنگە: ــ تىرىكلە رگىمۇ، ئۆلگەنلە رگىمۇ مېھرىبانلىق قىلىشتىن باش تارتمىغان كىشى پەرۋەردىگاردىن بەختىڭ-بەركەت كۆرگەي! ــ دېدى. ئاندىن نائومى ئۇنىڭغا يەنە: ــ ئۇ ئادەم بىزنىڭ يېقىن ئۇغىنىمىزدۇر، ئۇ بىزنى قۇتقۇزالايدىغان ھەججەمەتلەردىن بىرىدۇر، ــ دېدى. **21** موئاب قىزى رۇت يەنە: ــ ئۇ ماڭا يەنە: «مېنىڭ يىگىتلىرىم پۈتۈن ھوسۇلۇمنى يىغىپ بولغۇچە ئۇلار بىلەن بە رگە بولغىن» دېدى، ــ دېدى. **22**

نائومی کېلىنى رۇتقا: ـ ئەي قىزىم، بىرسىنىڭ ساڭا يامانلىق قىلماسلىقى ئۈچۈن باشقىسىنىڭ ئېتىزلىقىغا بارمايسەن، ئۇنىڭ دېدەك كەلىرى بىلەن بىللە چىقىپ ئىشلىسەڭ ياخشىدۇر، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئاربۇا ۋە بۇغداي ھوسۇلى يىغىلىپ بولغۇچە، رۇت بوئازنىڭ دېدەك كەلىرى بىلەن يۈرۈپ باشاق تەردى. ئۇ قېينىتانىسى بىلەن بىللە تۇرۇۋەردى.

3 شۇ كۈنلەردە، قېينىتانىسى نائومى ئۇنىڭغا: ـ ئەي قىزىم، ھال-ئەھۋالىڭنىڭ ياخشى بولۇشى ئۈچۈن، سېنىڭ ئارام-بەختىڭنى ئىزدىمەيمەنمۇ؟ 2 سەن دېدەك كەلىرى بىلەن ئىشلىگەن بوئاز بىزگە تۇققان كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ مانا، بۇگۈن ئاخشام ئۇ خامانىدا ئاربا سوروۋېدۇ. 3 ئەمدى سەن يۇيۇنۇپ-تارىنىپ، تۈزۈگىگە ئەتىرلىك ماي سۈرۈپ، [ئېسىل] كىيىملىرىڭنى كىيىپ، خامانغا چۈشكىن؛ لېكىن ئۇ ئەر كىشى يەپ-ئىچىپ بولمىغۇچە، تۈزۈكنى ئۇنىڭغا كۆرسەتمىگىن. 4 ئۇ ياتقاندا ئۇنىڭ ئۇخلايدىغان يېرىنى كۆرۈۋال. ئاندىن سەن كىرىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئېچىپ، شۇ يەردە يېتىۋالغىن. ئاندىن ئۇ ساڭا نېمە قىلىش كېرەكلىكىنى ئېيتىدۇ، ـ دېدى. 5 رۇت ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمە دېسەڭ مەن شۇنى قىلىمەن، ـ دېدى. 6 ئۇ خامانغا چۈشۈپ، قېينىتانىسى ئۇنىڭغا تاپىلىغاندەك قىلدى. 7 بوئاز يەپ-ئىچىپ، كۆڭلىنى خۇش قىلىپ چەشىنىڭ ئايىغىغا بېرىپ ياتتى. ئاندىن رۇت شەپە چىقارماي كېلىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئېچىپ، شۇ يەردە ياتتى. 8 يېرىم كېچىدە بوئاز چۆچۈپ، ئالدىغا ئېگىلىشكەندە، مانا بىر ئايال ئايىغىدا ياتاتتى! 9 كىم سەن؟! ـ دەپ سوردى ئۇ. رۇت جاۋابەن: ـ مەن خىزمەتكارىڭ رۇت بولىمەن. سەن مېنىڭ ھەججەمەت-نىجاتكارىم بولغىنىڭ ئۈچۈن خىزمەتكارىڭنىڭ ئۈستىگە تونۇڭنىڭ ئېتىكىنى يېيىپ قويغايسەن، ـ دېدى. 10 ئۇ جاۋابەن: ـ ئەي قىزىم، پەرۋەردىگاردىن بەخت-بەرىكەت تىلەيسەن! سېنىڭ كېيىن كۆرسەتكەن ساداقەت-مېھرىبانلىقىڭ ئىلگىرى كۆرسەتكىنىڭدىنمۇ ئارتۇقتۇر؛ چۈنكى [سېنى ئىزدىگەن] يىگىتلەر، مەيلى كەمبەغەل بولسۇن، باي بولسۇن، ئۇلارنىڭ كەيىندىن كەتمىدىڭ. 11 ئى قىزىم، ئەمدى قورقمىغىن! دېگىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ئورۇنداپ بېرىمەن؛ چۈنكى پۈتكۈل شەھىرىمىزدىكى مۇنتۇپەرلەر سېنى پەزىلەتلىك ئايال دەپ بىلىدۇ. 12 دۇرۇس، ساڭا ھەججەمەت-نىجاتكار بولغىنىم راست؛ لېكىن سېنىڭ مەندىن يېقىنراق يەنە بىر ھەججەمەتچى بار. 13 ئەمدى كېچىچە بۇ يەردە قالغىن؛ ئەتە سەھەردە ئەگەر ئۇ ھەججەمەتلىك ھوقۇقىنى ئىشلىتىپ سېنى ئېلىشنى خالسا، ئۇ ئالسۇن؛ لېكىن ھەججەمەتلىك ھوقۇقى يېچە سېنى ئالمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ساڭا ھەججەمەتلىك قىلىپ سېنى ئالاي. تاڭ ئاتقۇچە بۇ يەردە يېتىپ تۇرغىن! ـ دېدى 14 ئۇ ئۇنىڭ ئايىغىدا تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، كىشىلەر بىر-بىرىنى تونۇغۇدەك بولۇشتىن بۇرۇن قوپتى. چۈنكى بوئاز: ـ بىر ئايالنىڭ خامانغا كەلگىنىنى ھېچكىم بىلمىسۇن، دەپ ئېيتقانىدى. 15 ئۇ يەنە [رۇتقا]: ـ سەن كىيگەن يېپىنچىنى ئېچىپ تۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئېچىپ تۇرۇۋېدى، بوئاز ئارپىدن ئالتە كەمچە كەملەپ بېرىپ، ئۇنىڭ ئوتىنىسىگە ئارتىپ قويدى. ئاندىن ئۇ شەھەر رگە كىردى. 16 رۇت قېينىتاناسىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ: ـ ئەي قىزىم، سەن ھازىر كىم؟! ـ دەپ سوردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ قېينىتانىسىغا ئۇ كىشىنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 17 ئۇ: ـ ئۇ بۇ ئالتە كەمچەن ئارپىنى ماڭا بەردى، چۈنكى ئۇ: «قېينىتاناڭنىڭ يېنىغا قۇرۇق قول قايتىپ بارمىغىن» دېدى، ـ دېدى. 18 نائومى: ـ ئەي قىزىم، بۇ ئىشنىڭ ئاخىرىنىڭ قانداق بولىدىغىنىنى بىلگۈچە مۇشۇ يەردە تەخىر قىلغىن؛ چۈنكى ئۇ ئادەم بۇگۈن مۇشۇ ئىشنى پۈتكۈزمەي ئارام ئالمايدۇ، دېدى.

4 بوئاز شەھەر دەرۋازىسىغا چىقىپ، شۇ يەردە ئولتۇردى. مانا، ئۇ ۋاقىتتا بوئاز ئېيتقان ھېلىقى ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشى كېلىۋاتاتتى. بوئاز ئۇنىڭغا: ـ ئەي بۇرادەر، كېلىپ بۇ يەردە ئولتۇرغىن، دېۋىدى، ئۇ كېلىپ ئولتۇردى. 2 ئاندىن بوئاز شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ئون ئادەمنى چاقىرىپ، ئۇلارغىمۇ: ـ بۇ يەردە ئولتۇرۇڭلار، دېدى. ئۇلار ئولتۇرغاندا 3 ئۇ ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشىگە: ـ موئابنىڭ سەھرالىرىدىن يېنىپ كەلگەن نائومى قېرىندىشىمىز ئەلىمەلەككە تەۋە شۇ زېمىننى ساتماقچى بولۇۋاتىدۇ. 4 سىس شۇڭا مەن مۇشۇنى ئىشنى ساڭا خەۋەرلەندۈرمەكچى ئىدىم، شۇنداقلا مۇشۇ يەردە ئولتۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىمىزنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ ئالدىدا «بۇنى سېتىۋالغىن» دېمەكچىمەن. سەن ئەگەر ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا ئاساسەن ئالاي دېسەڭ، ئالغىن؛ ھەججەمەتلىك قىلمايى، ئالمايمەن دېسەڭ، ماڭا ئېيتقىن، مەن بۇنى بىلەي؛ چۈنكى سەندىن [ئاۋۋال] باشقىسىنىڭ ھەججەمەتلىك ھوقۇقى يوقتۇر، ئاندىن سەندىن كېيىن مېنىڭ ھوقۇقۇم بار، دېدى. ئۇ كىشى: ـ ھەججەمەتلىك قىلىپ ئۇنى ئالىمەن، دېدى. 5 بوئاز ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا يەرنى نائومىنىڭ قولىدىن ئالغان كۈنىدە مەرھۇمنىڭ مىراسغا ئۇنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بىرەر ئەۋلادى قالدۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ ئايالى، موئاب قىزى رۇتنىمۇ ئېلىشىڭ كېرەك، ـ دېدى. 6 ھەججەمەت كىشى: ـ ئۇنداق بولسا ھەججەمەتلىك ھوقۇقۇمنى ئىشلىتىپ [ئېتىزنى] ئالسام بولمىغىدەك؛ ئالسام ئۆز مىراسىمغا زىيان يەتكۈزگۈدەك كەمەن. ھەججەمەتلىك ھوقۇقىنى سەن ئۆزۈڭ ئىشلىتىپ، يەرنى سېتىۋالغىن؛ مەن ئىشلىتەلەيمەن دېدى. 7 قەدىمكى ۋاقىتلاردا ئىسرائىلدا ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا يا كى ئالماشتۇرۇش-تېگىشىش ئىشىغا مۇناسىۋەتلىك مۇنداق بىر رەسىم-قائىدە بار ئىدى: ـ ئىشنى كەسمەك ئۈچۈن بىر تەرەپ ئۆز كەشنى سېلىپ، ئىككىنچى تەرەپكە بېرەتتى. ئىسرائىلدا سودا-سېتىقنى بېكىتىشتە مانا مۇشۇنداق بىر ئۇسۇل بار ئىدى. 8 شۇڭا ھەججەمەت ھوقۇقىغا ئىگە كىشى بوئازغا: ـ سەن ئۆزىنى ئالغىن، دەپ، ئۆز كەشنى سېلىۋەتتى. 9 بوئاز ئاقساقاللارغا ۋە كۆپچىلىككە: ـ سىلەر بۇگۈن مېنىڭ ئەلىمەلەككە تەۋە بولغان ھەممىنى، شۇنداقلا كىلیون بىلەن ماھلونىغا تەۋە بولغان ھەممىنى نائومىنىڭ قولىدىن ئالغىنىمغا گۇۋاھتۇرسىلەر. 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە مەرھۇمنىڭ نامى قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ۋە شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ مىراسىغا ئۇنىڭ نامى بولغان [بىرەر ئەۋلادى] قالدۇرۇلىشى ئۈچۈن ماھلونىڭ ئايالى، موئاب قىزى رۇتنى خوتۇنلۇققا ئالدىم. سىلەر بۇگۈن بۇنىڭغا گۇۋاھتۇرسىلەر، دېدى. 11 دەرۋازىدا تۇرغان ھەممە خەلق بىلەن ئاقساقاللار: ـ بىز گۇۋاھتۇرمىز. پەرۋەردىگار سېنىڭ ۋېرىڭگە كىرگەن ئايالنى ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنى بەرپا قىلغان راھىلە بىلەن لىيا ئىككىسىدەك قىلغاي؛ سەن ئۆزۈڭ ئەفراتتا جەمەتى ئېچىدە باياشات بولۇپ، بەيت-لەھەمدە نام-ئىزىزلىكىڭ زىيادە بولغاي؛ 12 پەرۋەردىگار ساڭا بۇ ياش چوكاندىن تاپقۇزىدىغان نەسلىڭ تۆپەيلىدىن سېنىڭ جەمەتىڭ تامار يەھۇداغا تۇغۇپ بەرگەن پەرەزنىڭ جەمەتىدەك بولغاي! ـ دېدى. 13 ئاندىن بوئاز رۇتنى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا يېقىنلۇق قىلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شاپائەت قىلىپ، ئۇ ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. 14 قىز-ئاياللار نائومىغا: ـ ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ساڭا ھەججەمەت-نىجاتكار نەسلىنى ئۆزۈپ قويمىغان پەرۋەردىگارغا ئەشۇ كۈندە-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! شۇ نەسلىڭنىڭ نامى ئىسرائىلدا ئىززەت-ئابرۇيلۇق بولغاي! 15 ئۇ ساڭا جېنىڭنى يېڭىلغۇچى ھەم قېرىغىنىڭدا سېنى ئەزىزلىغۇچى بولىدۇ؛ چۈنكى سېنى سۆيىدىغان، ساڭا يەتتە ئوغۇلدىن ئەۋزەل بولغان كېلىنىڭ ئۇنى تۇغدى، ـ دېدى. 16 نائومى بالىنى ئېلىپ، باغرىغا باستى ۋە ئۇنىڭغا باققۇچى ئانا بولدى. 17 ئۇنىڭغا قوشنا بولغان ئاياللار «نائومغا بىر بالا تۇغۇلدى» دەپ، ئۇنىڭغا ئىسىم قويدى. ئۇلار ئۇنىڭغا «ئوبەد» دەپ ئات قويدى. ئۇ يەسسەنىڭ ئاتىسى بولدى، يەسسە داۋۇتنىڭ ئاتىسى بولدى. 18 پەرەزنىڭ نەسەبنامىسى تۆۋەندىكىدە كەتۈر: ـ پەرەزدىن ھەزرون تۇرەلدى، 19 ھەزروندىن رام تۇرەلدى، رامدىن ئاممىناداب تۇرەلدى، ئاممىنادابتىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، 20 ئاممىنادابتىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، 21 سالموندىن بوئاز تۇرەلدى، بوئازدىن ئوبەد تۇرەلدى، 22 ئوبەدتىن يەسسە تۇرەلدى ۋە يەسسەدىن داۋۇت تۇرەلدى.

سامۇئىل 1

1 ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماتائىم-زوفمدا ئەلكاناھ ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئەفرائىملىق بولۇپ، يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئېلىخوئنىڭ ئوغلى، ئېلىخو توخۇنىڭ ئوغلى، توخو زۇفنىڭ ئوغلى ئىدى. **2** ئۇنىڭ ئىككى ئايالى بار ئىدى. بىرسىنىڭ ئىسمى ھاننا‌ھ، يەنە بىرسىنىڭ ئىسمى پەننىنا‌ھ ئىدى. پەننىناھنىڭ بالىلىرى بار ئىدى، لېكىن ھاننا‌ھنىڭ بالىسى يوق ئىدى. **3** بۇ ئادەم ھەر يىلى ئۆز شەھىرىدىن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلىپ قۇربانلىق سۇنغىلى شىلوھغا باراتتى. ئۇ يەردە ئەلىنىڭ خوفنِي ۋە فىنھاس دېگەن ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولۇپ ئىشلەيتتى. **4** ھەر قېتىم ئەلكاناھ قۇربانلىق قىلغان كۈنىدە ئۇ [قۇربانلىقتىن] ئايالى پەننىنا‌ھ ۋە ئۇنىڭ ھەر بىر ئوغۇل-قىزلىرىغا ئۆز ئۈلۈشىنى بېرەتتى. **5** ئەمما ھاننا‌ھنا‌ھ بولسا ئۇ ئىككى ھەسسىلىك ئۈلۈش بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇ ھاننا‌ھنى تولىمۇ سۆيەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنى تۇغماس قىلغانىدى. **6** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى تۇغماس قىلغانلىقىدىن ئۇنىڭ كۈندەش رەقىبى [پەننىنا‌ھ ھاننا‌ھنى] ئازابلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قېرىشاتتى. **7** ۋە ھەر يىلى، ھاننا‌ھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىققاندا، [پەننىنا‌ھ] ئۇنىڭغا ئازار بېرەتتى. پەننىنا‌ھ شۇنداق قىلغاچقا، ئۇ يىغلاپ ھېچ نېمە يېمەيتتى. **8** ئاخىرى ئۇنىڭ ئېرى ئەلكاناھ ئۇنىڭغا: ـ ئى ھاننا‌ھ، نېمىشقا يىغلايسەن؟ نېمىشقا بىرنەرسە يېمەيسەن؟ نېمىشقا كۆڭلۈڭ ئازار يەيدۇ؟ مەن ئۆزۈم ساكىتۇن ئوغۇلدىن ئەۋزەل ئەمەسمۇ؟! ـ دېدى. **9** ئۇلار شىلوھدا يەپ-ئىچكەندىن كېيىن (ئەلى دېگەن كاھىن شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىشىكى يېنىدىكى ئورۇندۇقتا ئولتۇراتتى) ھاننا‌ھ داستىخاندىن تۇردى؛ **10** ئۇ قا[illegible] ئىچىدە پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ زار-زار يىغلايتتى. **11** ئۇ قەسەم ئىچىپ: ـ ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار، ئەگەر دېدىكىڭنىڭ دەردىگە يېتىپ، مېنى ياد ئېتىپ دېدىكىڭنى ئۇنتۇمايې، بەلكى دېدىكىگەگە بىر ئوغۇل بالا ئاتا قىلساڭ، ئۇنى پۈتۈن ئۆمرىنىڭ كۈنلىرىدە سەن پەرۋەردىگارغا بېغىشلايمەن؛ ئۇنىڭ بېشىغا ئۈستىرا ھېچقاچان سېلىنمايدۇ، دېدى. **12** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئاسىنى داۋام قىلىۋاتقاندا، ئەلى ئۇنىڭ ئاغزىغا قاراپ تۇردى، **13** چۈنكى ھاننا‌ھ دۇئانى ئىچىدە قىلغاچقا لەۋلىرى مىدىرلاۋاتقىنى بىلەن ئاۋازى ئاڭلانمايتتى. شۇڭا ئەلى ئۇنى مەست بولۇپ قاپتۇ، دەپ ئويلىدى. **14** ئەلى ئۇنىڭغا: ـ قاچانغىچە مەست يۈرىسەن؟ شارابىڭنى ئۆز ۋۇجۇدىن نېرى قىل، دېدى. **15** لېكىن ھاننا‌ھ جاۋابەن: ـ ئۇنداق ئەمەس، ئى خوجام! كۆڭلى سۇنۇق بىر مەزلۇمەن. مەن شارابمۇ، ھاراقمۇ ئىچمىدىم، بەلكى جېنىم دەردىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۆكتۈم؛ **16** دېدە كەلىرىنى يامان خوتۇن دەپ بىلمىگىلا. چۈنكى مېنىڭ زور دەردىم ۋە ئازابلىرىمدىن بۇ كۈنگىچە شۇنداق ندا قىلۋاتىمەن، دېدى. **17** ئەلى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ تىنچ-ئامان قايتقىن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆزىدىن تىلىگەن ئىلتىجايىڭنى ئىجابەت قىلغاي، دېدى. **18** ھاننا‌ھ: ـ دېدە كەلىرى كۆز ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپقاي، دېدى. ئۇ شۇلارنى دەپ چىقىپ، غىزا يېدى ۋە شۇنىڭدىن كېيىن چىرايىدا ئىلگىرىكىدەك غەمكىنلىك كۆرۈنمىدى. **19** ئۇلار ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا سەجدە قىلىپ بولۇپ، راماھدىكى ئۆيىگە يېنىپ كەلدى. ئەلكاناھ ئايالى ھاننا‌ھغا يېقىنچىلىق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى ئەسلىگەندى. **20** ھاننا‌ھ ھاملىدار بولۇپ، ۋاقتى-سائىتى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئۇ: «مەن ئۇنى پەرۋەردىگاردىن تىلەپ ئالدىم» دەپ، ئىسمىنى سامۇئىل قويدى. **21** ئۇنىڭ ئېرى ئەلكاناھ ئۆيىدىكى ھەممىسى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتىدىغان ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغلى ۋە قىلغان قەسمىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن شىلوھغا چىقتى. **22** لېكىن ھاننا‌ھ بىللە بارمايې ئېرىگە: ـ بالا ئەمچەكتىن ئايرىلغاندىلا ئاندىن مەن ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئېلىپ بارىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يەردە مەڭگۈ تۇرىدۇ، دېدى. **23** ئېرى ئەلكاناھ ئۇنىڭغا: ـ ئۆز ۋۇجۇدىڭ نېمە ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن. ئۇنى ئەمچەكتىن ئايرىغۇچە تۇرۇپ تۇرغىن. پەرۋەردىگار ئۆز سۆز-كالامىغا ئەمەلى قىلغاي، دېدى. ئايالى ۋىدە قېلىپ بالىسى ئەمچەكتىن ئايرىلغۇچە ئېمىتتى. **24** بالىسى ئەمچەكتىن ئايرىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۇنى ئېلىپ، شۇنداقلا ئۈچ بۇقا، بىر ئەفاھ ئۇن ۋە بىر ئۆزۈم شارابنى ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ شىلوھدىكى ۋىيگە ئاپاردى. بالا بولسا تېخى كىچىك ئىدى. **25** ئۇلار بىر بۇقىنى سويۇپ بالىنى ئەلىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. **26** شۇنىڭ بىلەن ھاننا‌ھ [ئۇنىڭغا]: ـ ئى خوجام، ئۆزۈلىرىدە ھايات راست بولغىنىدەك، بۇ يەردە سىلىنىڭ قاشلىرىدا ئۆزۈپ پەرۋەردىگارغا ندا قىلغان مەزلۇم مەن بولىمەن، دېدى. **27** مەن مۇشۇ ئوغۇل بالا ئۈچۈن دۇئا قىلدىم ۋە مانا، پەرۋەردىگار مېنىڭ تىلىگەن ئىلتىجايىمنى ئىجابەت قىلدى. **28** ئەمدى ھازىر مەن ئۇنى پەرۋەردىگارغا تاپشۇرۇپ بەردىم. ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە ئۇ پەرۋەردىگارغا بېغىشلانغان بولىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەردە پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى.

2 ھاننا‌ھ دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قەلبىم پەرۋەردىگار بىلەن يايرايدۇ، مېنىڭ مۇڭگۈزۈم پەرۋەردىگار بىلەن ئېگىز كۆتۈرۈلدى، ئاغزىم دۈشمەنلىرىمنىڭ ئالدىدا تەنتەنىلىكتە ئېچىلدى؛ چۈنكى سېنىڭ نىجاتىڭدىن شادلىنىمەن. **2** پەرۋەردىگاردەك مۇقەددەس بولغۇچى يوقتۇر؛ چۈنكى سەندىن باشقا ھېچ كىم يوق، خۇدايىمىزدەك ھېچ ۋەيۋلاتاش يوقتۇر. **3** ئى ئىنسانلار، كىبىرلىك سۆزلىرىڭلارنى كۆپەيتىۋەرمە گىلار، يوغان گەپلەرنى ئاغزىڭلاردىن چىقارما گىلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بىلىم-ھىدايەتكە ئىگە خۇدادۇر. ئىنسانلارنىڭ ئەمەللىرى ئۇنىڭ تەرىزىدە تارازىدا تارتىلىدۇ. **4** پالۋانلارنىڭ ئوق-يالىرى سۇندۇرىلدى؛ لېكىن پۇتلىشىپ يېقىلغانلارنىڭ بېلى بولسا قۇۋۋەت بىلەن باغلاندى. **5** قورسىقى توق بولغانلار نان تېپىش ئۈچۈن ئۆزىنى يالالاشقىلىققا بەردى؛ لېكىن ئاچ قالغانلار ھازىر ئاچ قالمىدى؛ ھەتتا تۇغماس ئايال يەتتىنى تۇغىدۇ؛ لېكىن كۆپ [illegible] **6** پەرۋەردىگار ھەم ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ھايات بېرىدۇ؛ ئۇ تاۋەنى تەھتىساراغا چۈشۈرىدۇ، ئۇ يەردىن يەنە تۇرغۇزىدۇ؛ **7 (Sheol h7585)** پەرۋەردىگار تاۋەنى ھەم نامرات قىلىۋېتىدۇ، ھەم باي قىلىدۇ؛ ئۇ كىشىنى ھەم پەس قىلىدۇ، ھەم ئېگىز كۆتۈرىدۇ. **8** ئۇ ئۆزى مىسكىننى توپىدن قوپۇرىدۇ، قىغلىقتىن يوقسۇلنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنى ئېسىلزادىلەر ئارىسىدا تەڭ ئولتۇرغۇزىدۇ؛ ئۇلارنى شان-شەرەپلىك تەختىگە مىراس قىلدۇرىدۇ؛ چۈنكى يەرنىڭ تۈۋرۈكلىرى پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر؛ ئۇ ئۆزى دۇنيانى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سالغاندى. **9** ئۆز مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ پۇتلىرىنى ئۇ مەزمۇت قىلىدۇ؛ ئەمما رەزىللەر بولسا، قاراڭغۇدا شۇك قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ھېچكىم ئۆز قۇدرىتى بىلەن نۇسرەت تاپمايدۇ. **10** پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقانلار پارە-پارە قىلىۋېتىلىدۇ؛ ئۇ ئۆزى ئاسمانلاردىن ئۇلارغا قارشى گۈلدۈرلەيدۇ. پەرۋەردىگار يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھقا قۇدرەت بېرىدۇ، ئۇ ئۆزىنى مەسىھلىگىنىنىڭ مۇڭگۈزىنى ئېگىز كۆتۈرىدۇ!». **11** ئەلكاناھ بولسا راماھدىكى ئۆز ۋىيگە يېنىپ باردى. بالا بولسا ئەلىنىڭ قېشىدا پەرۋەردىگارغا خىزمەت قىلىپ قالدى. **12** ئەمما ئەلىنىڭ ئوغۇللىرى ئىنتايىن يامان كىشىلەردىن بولۇپ، پەرۋەردىگارنى تونۇمايتتى. **13** كاھىنلارنىڭ خەلقىلە رگە مۇنداق ئادەتى بولغان: ـ بىرسى قۇربانلىق قىلسىپ، گۆش قايناپ پىشىۋاتقاندا كاھىنىڭ خىزمەتكارى چىلىپ ئۈچ تىلىق چاڭگاكنى قولدا تۇتۇپ **14** داش، قازان، داڭقان يا كى كورىنىڭ ئىچىگە سانچىپ، چاڭگاكقا نېمە ئىلىنغان بولسا كاھىن شۇنى ئۆزىگە ئالاتتى. ئۇلارنىڭ شىلوھنا [قۇربانلىق قىلغىلى] كەلگەن ھەممە ئىسرائىللارغا شۇنداق ئادەتى بولغان. **15** شۇنداقلا ھەتتا ياغنى كۆيدۈرمەستە كاھىنىڭ خىزمەتكارى چىلىپ قۇربانلىق قىلىۋاتقان ئادەمگە: ـ كاھىنغا كاۋاپ ئۈچۈن گۆش بەرگىن، چۈنكى ئۇ سەندىن قايناپ پىشقان گۆش قوبۇل قىلمايدۇ، بەلكى خام گۆش لازىم، دەيتتى. **16** ئەگەر قۇربانلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا: ـ ئاۋۋال يىغ كۆيدۈرۈلۈپ بولسۇن، ئاندىن ئېنىڭ خالىساڭ شۇنى ئالغىن، دېسە، ئۇ: ـ بولمايدۇ، ماڭا دەرھال بەرا بولمىسا مەجبۇرىي ئالىمەن، دەيتتى؛ **17** شۇنداق قىلىپ بۇ ئىككى ياشنىڭ گۇناھى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ ئېغىر بولغاندىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن خەق پەرۋەردىگارغا ئاتىغان قۇربانلىقلار كۆزگە ئىلىنمايۋاتاتتى. **18** ئەمما ساموئىل نارەسىدە بالا بولۇپ كاناپتىن توقۇلغان بىر ئەفودنى كىيىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى. **19** يۇنىڭدىن باشقا ئۇنىڭ ئانىسى ھەر يىلدا ئۇنىڭغا بىر كىچىك

تون تىكىپ، ھەر يىلىق قۇربانلىقنى قىلغىلى ئېرى بىلەن بارغاندا ئالغاچ كېلەتتى. **20** ئەلى ئەلكانادا ۋە ئايالىغا بەخت تىلەپ دۇئا قىلىپ: ـ «ئايالىڭنىڭ پەرۋەردىگارغا بېغىشلىغىنىڭ ئورنىغا ساڭا تۇنىكۈن باشقا نەسىل بە رگەي، دېدى. ئاندىن بۇ ئىككىسى تۆز ئۆيىگە ياندى. **21** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ھاننانىڭ يوقلاپ بەركەتلەپ، ئۇ ھاملىدار بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئوغۇل ۋە ئىككى قىز تۇغدى. كىچىك سامۇئىل بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ تۆسۈۋاتاتتى. **22** ئەلى بەك قېرىپ كەتكەندى. ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلغا ھەممە قىلغانلىرىنى ئاڭلىدى ھەم جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە خىزمەت قىلىدىغان ئايالار بىلەن ياتقىنىنىمۇ ئاڭلىدى. **23** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر نېمە ئۈچۈن شۇنداق ئىشلارنى قىلىسىلەر؟ چۈنكى بۇ خەلقتىڭ ھەممىسىدىن سىلەرنىڭ يامانلىقىڭلارنى ئاڭلاۋاتىمەن، دېدى. **24** بولمايدۇ، ئى ئوغۇللىرىم! مەن ئاڭلىغان بۇ خەۋەر ياخشى ئەمەس، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى ئازدۇرۇۋېسىلەر. **25** ئە گەر بىر ئادەم يەنە بىر ئادەمگە گۇناھ قىلسا، باشقا بىرسى ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن رەھىم سورىسا بولىدۇ؛ لېكىن ئە گەر بىرسى پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلسا، كىم ئۇنىڭ گۇناھىنى تىلىيەلەيدۇ؟ ـ دېدى. لېكىن ئۇلار ئاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆلتۈرۈشنى نىيەت قىلغانىدى. **26** ئەمما سامۇئىل دېگەن بالا ئۆسۈۋاتاتتى، پەرۋەردىگار ھەم ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقانىدى. **27** خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئەلنىڭ يېنىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: ـ پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مىسىرداۋ پىرەۋننىڭكىدە تۇرغاندا ئۆزۈمنى ئاتاڭنىڭ جەمەتىگە ئوچۇق ئايان قىلمىدىممۇ؟ **28** مەن ئۇنى كاھىنىم بولۇش، ئۆز قۇربانگاھىمدا قۇربانلىق قىلىش، خۇشبۇي يېقىش ۋە مېنىڭ ئالدىمدا ئەفود تونىنى كىيىپ خىزمەت قىلىشقا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىللىرىدىن تاللىمىغانىدىممۇ؟ شۇنىڭدەك مەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتا كۆيدۈرىدىغان ھەممە قۇربانلىقلىرىنى ئاتاڭغا تاپشۇرۇپ تەقدىم قىلغان ئەمەسمۇ؟ **29** نېمىشقا مەن ئۇيرۇغان، تۇزالغۇ جايىدىكى قۇربانلىقىم بىلەن ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى دەپسەندە قىلىسىلەر؟ نېمىشقا خەلقىم ئىسرائىللار كەلتۈرگەن ھەممە ھەدىيەلەرنىڭ ئېسىلىدىن تۆزلىرىڭلارنى سەمرىتىپ، تۆز ئوغۇللىرىڭلارنىڭ ھۆرمىتىنى مېنىڭكىدىن ئۈستۈن قىلىسەن؟» **30** ئۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن دەرھەققەت سېنىڭ ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەر مېنىڭ ئالدىمدا خىزمىتىمدە مەڭگۈ ماڭىدۇ، دەپ ئېيتقانىدىم؛ لېكىن ئەمدى مەن پەرۋەردىگار شۇنى دەيمەنكى، بۇ ئىش ھازىر مەندىن نېرى بولسۇن! مېنى ھۆرمەت قىلغانلارنى مەن ھۆرمەت قىلىمەن، لېكىن مېنى كەمسىتكەنلەر پەس قارىلىدۇ. **31** مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، سېنىڭ بىلىكىڭنى ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىنىڭ بىلىكىنى تەڭ كېسىۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەمەتىڭدە بىرمۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ! **32** سەن تۇزالغۇ جايىدا دەرد-قايغۇ كۆرىسەن؛ ئىسرائىللار ھەرقانداق ھۇزۇر-بەختنى كۆرگىنى بىلەن، سېنىڭ جەمەتىڭدە ئەبە دگىچە بىرمۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ. **33** ۋە مەن قۇربانگاھىمنىڭ خىزمىتىدىن ئۈزۈپ تاشلىمىغان ئادىمىڭ بار بولسا، ئۇ كۆزلىرىڭنىڭ خىرەلىشىشى بىلەن جېنىڭنىڭ ئازابلىنىشىغا سەۋەب بولىدۇ. جەمەتىڭدە تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بالاغەتتىن ئۆتمەي ئۆلىدۇ. **34** ساڭا بۇ ئىشلارنى ئىسپاتلاشقا، ئىككى ئوغلۇڭ خوفنى بىلەن فىنھاسنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان مۇنداق بىر ئالامەت بېشارەت بولىدۇ: ـ ئۇلارنىڭ ئىككىلىسى بىر كۈندە ئۆلىدۇ. **35** ئەمما ئۆزۈمگە روھىم ۋە دىلىمدىكى نىيىتىم بويىچە ئىش كۆرىدىغان سادىق بىر كاھىنى تىكلەيمەن؛ مەن ئۇنىڭغا مەزمۇت بىر جەمەت قۇرىمەن؛ ئۇ مېنىڭ مەسىھ قىلغىنىمنىڭ ئالدىدا مەڭگۈ مېڭىپ خىزمەت قىلىدۇ. **36** شۇنداق بولىدۇكى، سېنىڭ جەمەتىڭدىكىلەردىن ھەربىر تىرىك قالغانلار بىر سەر كۈمۈش ۋە بىر چىشلەم نان تىلەشكە ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەزىم قىلىپ: «كاھىنلىق خىزمەتلىرىدىن ماڭا بىر ئورۇن بەرسىلە، يېگىلى بىر چىشلەم نان تاپاي دەپ ئېيتىدىغان بولىدۇ» دەيدۇ.

3 سامۇئىل دېگەن بالا بولسا ئەلنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇ كۈنلەردە كەم ئىدى؛ ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشلەرمۇ كۆپ ئەمەس ئىدى. **2** ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر كۈنى ئەلى ئورنىدا ياتقانىدى (ئۇنىڭ كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەس بولۇپ قالاي دېگەندى) **3** خۇدانىڭ چىرىغى تېخى ئۆچمىگەن بولۇپ، سامۇئىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا يېقىنلا يەردە ياتاتتى. **4** پەرۋەردىگار سامۇئىلنى چاقىردى، ئۇ: ـ مانا مەن بۇ يەردە، دېدى. **5** ئۇ ئەلنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: ـ مانا مەن، مېنى چاقىردىڭغۇ، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چاقىرمىدىم؛ قايتىپ بېرىپ ياتقىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ ياتتى. **6** پەرۋەردىگار يەنە: «سامۇئىل!» دەپ چاقىردى. سامۇئىل قوپۇپ ئەلنىڭ قېشىغا بېرىپ: مانا مەن، مېنى چاقىردىڭغۇ، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چاقىرمىدىم ئى ئوغلۇم، يەنە بېرىپ ياتقىن، دېدى. **7** سامۇئىل پەرۋەردىگارنى تېخى تونۇمىغانىدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا تېخى ئايان قىلىنمىغانىدى. **8** لېكىن پەرۋەردىگار يەنە ئۇچىنچى قېتىم: «سامۇئىل!» دەپ چاقىردى؛ ئۇ قوپۇپ ئەلنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ مانا مەن؛ سەن مېنى چاقىردىڭ، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ئەلى پەرۋەردىگار بالىنى چاقىرىپتۇ، دەپ بلىپ يەتتى. **9** شۇنىڭ بىلەن ئەلى سامۇئىلغا: ـ بېرىپ ياتقىن. ئۇ ئە گەر سېنى چاقىرسا، سەن: ـ ئى پەرۋەردىگار، سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ ئېيتقىن، دېۋىدى، سامۇئىل بېرىپ ئورندا ياتتى. **10** ۋە پەرۋەردىگار كېلىپ يېقىن تۇرۇپ ئىلگىرىكىدەك: ـ «سامۇئىل، سامۇئىل!» دەپ چاقىردى. سامۇئىل: ـ سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ جاۋاب بەردى. **11** پەرۋەردىگار سامۇئىلغا: ـ مانا مەن ئاڭلىغانلارنىڭ ئىككى قۇلىقىنى زىڭلىداتقۇدەك بىر ئىشنى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا قىلماقچىمەن. **12** شۇ كۈندە مەن بۇرۇن ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەر توغرىسىدا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن، باشتىن ئاخىرغىچە ئادا قىلىمەن! **13** چۈنكى ئۇنىڭگە ئايان بولغان قەبىھلىك ئۈچۈنلا مەن ئۇنىڭغا، سېنىڭ جەمەتىڭدىن مەڭگۈلۈك ھۆكۈم چىقارماقچىمەن، دەپ ئېيتقانىمەن؛ چۈنكى ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ ئېپلاسلىقىنى بىلىپ تۇرۇپ ئۇلارنى توسمىدى. **14** ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەر ئۈچۈن ھەرگىز قەسەم قىلغانىمىكى، ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ قەبىھلىكى مەيلى قۇربانلىق بىلەن بولسۇن، مەيلى ھەدىيە بىلەن بولسۇن كافارەت قىلنماي، ئەبە دگىچە كەچۈرۈم قىلنمايدۇ، دېدى. **15** سامۇئىل ئەتىسى تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئىشىكلىرىنى ئاچتى. ئەمما سامۇئىل ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشنى ئەلگە ئېيتىشتىن قورقتى. **16** لېكىن ئەلى سامۇئىلنى چاقىرىپ: ـ ئى سامۇئىل ئوغلۇم، دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن، دەپ جاۋاب بەردى. **17** ئۇ: ـ ئۇ ساڭا نېمە سۆز قىلدى؟ سەندىن ئۇتۇنۇپ، ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغىن. ئە گەر ئۇنىڭ ساڭا ئېيتقانلىرىنىڭ بىرىنى ماڭا ئېيتماي قويساڭ، خۇدا دېگىنىى سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرسۈن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق چۈشۈرسۈن! ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل ئۇنىڭغا ھېچنېمىنى قالدۇرماي ھەممىنى دەپ بەردى. ئەلى: ـ مانا، ئۇ پەرۋەردىگاردۇر؛ ئۇ نېمىنى لايىق تاپسا، شۇنى قىلسۇن، دېدى. **19** سامۇئىل ئۆسۈپ چوڭ بولۇۋاتاتتى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىنى يەرگە قالدۇرمايتتى. **20** شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل داندىن تارتىپ بەئەر-شىبايغىچە سامۇئىلنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىرى قىلىپ تىكلەنگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **21** شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆزىنى يەنە ئايان قىلدى. چۈنكى پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆز سۆزۈ- كالامى ئارقىلىق سامۇئىلغا ئۆزىنى ئايان قىلدى؛ ۋە سامۇئىل ئۇنىڭ سۆزىنى پۈتكۈل ئىسرائىلغا يەتكۈزدى.

4 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل فىلىستىيەلەر بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپ ئەبەن-ئەزە رگە يېقىن جايىدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. فىلىستىيەلەر بولسا ئافەك دېگەن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. **2** فىلىستىيەلەر ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشقىلى سەپ تىزىپ تۇردى. جەڭ كېڭەيگەندە ئىسرائىل فىلىستىيەلەر ئالدىدا تارمار بولدى؛ فىلىستىيەلەر ئۇلارنىڭ جەڭ سەپلىرىدىن تۆت مىڭچە ئادەمنى ئۆلتۈردى. **3** خالايىق بارگاھقا يېنىپ كەلگەندە، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى: ـ نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇگۈن بىزنى فىلىستىيەلەر تەرىپىدىن تارمار قىلدۇردى؟ بىز شىلوھدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قېشىمىزغا ئېلىپ كېلەيلى؛ ئۇ ئارىمىزدا بولسا، بىزنى دۈشمىنىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. **4** شۇ گەپتىن كېيىن خالايىق شىلوھغا ئادەم ماڭدۇرۇپ، شۇ يەردىن كېرۇبلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغان ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كۆتۈرۈپ

كەلدى. شۇنىڭدەك ئەلنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنى بىلەن فىنھاسنۋ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن بىللە كەلدى. **5** ۋە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى لەشكە رگاھقا ئېلىپ كېلىنگەندە پۈتكۈل ئىسرائىل يەرنى تەۋرەتكۈدەك كۆچلۈك بىر چۇقان كۆتۈرۈشتى. **6** فىلىستىيەر كۆچلۈك چۇقان ئەتىنەنە ئاۋازىنى ئاڭلاپ: ـ ئىبرانىيلارنىڭ لەشكە رگاھىدىن ئاڭلانغان بۇ كۆچلۈك چۇقان نېمە ۋەجىدىن چىققاندۇ، دەپ ئېيتىشتى. ئارقىدىنلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۇلارنىڭ لەشكە رگاھىغا كەلتۈرۈلگىنىنى بىلىپ يەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر قورقۇپ: ـ ئىلاھلار ئۇلارنىڭ لەشكە رگاھىغا كەپتۇ، ھالىمىزغا ۋاي! مۇنداق ئىش بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ بولغان ئەمەس، دېيىشتى. **8** ھالىمىزغا ۋاي! بىزنى بۇ قۇدرەتلىك ئىلاھلارنىڭ قولىدىن كىم قۇتقۇزىدۇ؟ مانا بايا ۋاتانىدا مىسىرلىقلارنى تۈرلۈك بالا-ۋابالار بىلەن ئۇرغان ئىلاھلار دەل شۇلاردۇر! **9** ئى فىلىستىيەلەر، ئۆزلىرىڭلارنى جەسۇر كۆرسىتىپ ئە رگە كتەك ئۇرۇڭلار، بولمىسا، ئىبرانىيلار بەرگە قۇل بولغاندەك بىز ئۇلارغا قۇل بولىمىز، ئە رگە كتەك بولۇپ جەڭ قىلىڭلار! ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىل تارمار قىلىنىپ، ھەربىرى تەرەپ-تەرەپكە ئۆز چېدىرىغە بەدەر قاچتى. جەڭدە قاتتىق قىرغىنچىلىق بولۇپ، ئىسرائىلدىن ئوتتۇز مىڭ پىيادە ئەسكەر ئۆلتۈرۈلدى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوغلا بولۇپ كەتتى ۋە ئەلنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنى بىلەن فىنھاسنۋ ئۆلتۈرۈلدى. **12** شۇ كۈنى بىر بىنيامىنلۇق جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كىيىم-كېچەك كىلىرى يىرتىق، ئۆستىبېشى توپا-چاڭ ھالدا شىلوھغا يۈگۈرۈپ كەلدى. **13** ئۇ يېتىپ كەلگەندە، مانا ئەلى يولىنىڭ چېتىدە ئۆز ئورۇندۇقدا ئولتۇرۇپ تاقىق-تاق بولۇپ كۈتۈۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ غېمىدە پەرىشان ئىدى. ئۇ كىشى خەۋەرنى يەتكۈزگىلى شەھەر رگە كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر پەريات-چۇقان كۆتۈردى. **14** ئەلى پەريات ساداسىنى ئاڭلاپ: ـ بۇ زادى نېمە ۋاراڭ-چۇرۇق؟ دەپ سوردى. ئۇ كىشى ئالدىراپ كېلىپ ئەلگە خەۋەر بەردى **15** (ئەلى توقسان سەككىز ياشقا كىرگەن، كۆزلىرى قېتىپ قالغان بولۇپ، كۆرمەيتتى). **16** ئۇ كىشى ئەلگە: ـ مەن جەڭدىن قايتىپ كەلگەن كىشىمەن، بۈگۈن جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كەلدىم، دېدى. ئەلى: ـ ئى ئوغلۇم، نېمە ئىش يۈز بەردى؟ ـ دەپ سوردى. **17** خەۋەرچى جاۋاب بېرىپ: ـ ئىسرائىل فىلىستىيەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچتى. خەلق ئارىسىدا قاتتىق قىرغىنچىلىق بولدى! سېنىڭ ئىككى ئوغلۇڭ، خوفنى بىلەن فىنھاسنۋ ئۆلدى ھەمدە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىمۇ ئوغلا بولۇپ كەتتى، دېدى. **18** ۋە شۇنداق بولدىكى، خەۋەرچى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تىلغا ئالغاندا، ئەلى دەرۋازىنىڭ يېنىدىكى ئورۇندۇقتىن كەينىگە يىقىلىپ چۈشۈپ، ۋېنى سۇنۇپ ئۆلدى؛ چۈنكى ئۇ قېرىپ، بەدىنىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەنىدى. ئۇ قىرىق يىل ئىسرائىلنىڭ ھاكىمى بولغانىدى. **19** ئۇنىڭ كېلىنى، يەنى فىنھاسنىڭ ئايالى ھامىلدار بولۇپ تۇغۇشقا ئاز قالغانىدى. ئۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئوغلا بولۇپ كەتكەنلىكى ۋە قېينئاتىسى بىلەن ئېرىنىڭمۇ ئۆلگەنلىك خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، بىردىنلا قاتتىق تولغاق تۇتۇپ، پۇكۈلۈپ بالىنى تۇغدى. **20** ئۇ ئۆلەي دەپ قالغاندا، چۆرىسىدە تۇرغان ئاياللار: ـ قورقمىغىن، سەن ئوغۇل بالا تۇغدۇڭ، دېدى. لېكىن ئۇ بۇنىڭغا جاۋابمۇ بەرمىدى ھەم كۆڭۈل بۆلمىدى. **21** ئۇ: «شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى» دەپ بالىغا «ئىخابود» دەپ ئىسىم قويدى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوغلا بولۇپ كەتكەن ھەم قېينئاتىسى بىلەن ئېرىنمۇ ئۆلگەنىدى. **22** ئۇ يەنە: ـ شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوغلا بولۇپ كەتتى! ـ دېدى.

5 فىلىستىيەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوغلا ئېلىپ، ئۇنى ئەبەن-ئەزەردىن ئېلىپ ئاشدودقا باردى. **2** ئۇ يەردە فىلىستىيەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ داگون بۇتخانىسىغا ئەكىرىپ، داگون دېگەن بۇتنىڭ يېنىغا قويدى. **3** ئاشدوددىكىلەر ئەتىسى سەھەر قېرىپ كەلسە، مانا داگون بۇتى يەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يىقىلغىنىچە دۈم ياتاتتى. شۇڭا ئۇلار داگون بۇتنى ئېلىپ يەنە ئۆز ئورندا تۇرغۇزۇپ قويدى. **4** لېكىن ئەتىسى سەھەر قېرىپ كەلسە، مانا، داگون يەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يىقىلغىنىچە دۈم ياتاتتى؛ داگوننىڭ بېشى ھەم قوللىرى بوسۇغىدا چېقىلغاندىكى، داگوننىڭ پەقەت بېلىقسىمان تېنى قالغاندى. **5** شۇڭا بۇگۈنگە قەدەر ئاشدودتا يا داگوننىڭ كاھىنلىرى بولسۇن يا داگوننىڭ بۇتخانىسىغا كىرگۈچىلەر بولسۇن، داگوننىڭ بوسۇغىسىغا دەسسىمەيدۇ. **6** ئاندىن يەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاشدوددىكىلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق چۈشۈپ، ئۇلارنى ۋەيران قىلىپ، ئاشدود بىلەن ئەتراپىدىكىلەرنى ھۇررەك كېسىلى بىلەن ئۇردى. **7** ئاشدوددىكىلەر بۇلارنى كۆرۈپ: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىزلەردە تۇرمەسۇن! چۈنكى ئۇنىڭ قولى بىزنى ۋە ئىلاھىمىز داگوننى قاتتىق بېسىۋالدى، دېيىشتى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فىلىستىيەرنىڭ ھەممە غوجىلىرىنى چاقىرتىپ جەم قىلىپ ئۇلاردىن: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق بىر تەرەپ قىلىمىز؟ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتقا چەت يول بىلەن يۈتكەلسۇن، دەپ جاۋاب بېرىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۇ يەرگە چەت يول بىلەن يۈتكىدى. **9** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۇنى چەت يول بىلەن يۈتكىگەندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇ شەھەر رگە چۈشۈپ كىشىلەرنى قاتتىق سارىسىمگە چۈشۈردى. ئۇ كىچىكىلەردىن تارتىپ چوڭلارغىچە شەھەردىكىلەرنى ئۇردى، ئۇلار ھۇررەك كېسىلىگە گىرىپتار بولدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئەكرونغا ئەۋەتتى. لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئەكرونغا يېتىپ كەلگەندە، ئەكروندىكىلەر پېريات قىلىپ: ـ بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بىزگە يۈتكىدى! ـ دېدى. **11** ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرىنى قىچقارتىپ جەم قىلىپ ئۇلارغا: ـ بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئۆلتۈرمەسلىكى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەردىن ئۆز جايىغا كەتكۈزۈڭلار، دېدى؛ چۈنكى قاتتىق ۋەھىمە شەھەرنى باسقانىدى؛ خۇدانىڭ قولى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تولىمۇ ئېغىر چۈشكەنىدى. **12** ئۆلمىگەن ئادەملەر بولسا ھۇررەك كېسىلى بىلەن ئۇرۇلۇپ، شەھەرنىڭ پېريادى ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى.

6 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى فىلىستىيەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە ئاي ئۇردى. **2** فىلىستىيەر كاھىنلار بىلەن پالچىلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق قىلىمىز؟ ئۇنى قانداق قىلىپ ئۆز جايىغا ئەۋەتەلەيمىز؟ يول كۆرسىتىڭلار، دېدى. **3** ئۇلار: ـ ئە گەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ ئەۋەتسە ئاڭلار، قۇرۇق ئەۋەتمە ئاڭلار، ھېچ بولمىغاندا ئۆزىنىڭ بىلەن بىر «ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى»نى بەرگە ئەۋەتىشىڭلار زۇرۇردۇر، دېدى. شۇنداق قىلغاندا شىپا تاپىسىلەر، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ قولىنىڭ نېمە ئۈچۈن سىلەردىن ئايرىلمىغانلىقىنى بىلىسىلەر، دېدى. **4** ئۇلار: ـ بىز نېمىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ ئەۋەتىمىز؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرىنىڭ سانى بەش؛ شۇڭا بەش ئالتۇن ھۇررەك ۋە بەش ئالتۇن چاشقان ياساپ ئەۋەتىڭلار، چۈنكى سىلە رگە ۋە غوجاڭلارغا ئوخشاشلا بالا-قازا چۈشتى. **5** ھۇررە كلىرىڭلارنىڭ شەكلىنى ۋە زېمىنىڭلارنى ۋەيران قىلىدىغان چاشقانلارنىڭ شەكلىنى نەقىش قىلىپ ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بەلكىم سىلەرنىڭ، ئىلاھلىرىمىزنىڭ ۋە زېمىنىڭلارنىڭ ئۈستىنى باسقان قولىنى يېنىكلىتەرمىكىن: ـ **6** مىسىرلىقلار بىلەن پىرەۋن ئۆز كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلغاندەك سىلەرمۇ نېمىشقا ئۆز كۆڭۈلۈڭلارنى قاتتىق قىلىسىلەر؟ ئۇ مىسىرلىقلارغا زور قاتتىق قوللۇق كۆرسەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئىسرائىللارنى قويۇپ بەرمىدىمۇ، ئۇلار شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كەتمىدىمۇ؟ **7** ئەمدى يېڭى بىر ھارۋا ياساپ، تېخى ۋېنىتۇرۇۋقتا كۆندۈرۈلمىگەن موزايلىق ئىككى ئىنەكنى ھارۋىغا قوشۇڭلار، ئۇلاردىن موزايلىرىنى ئايرىپ، ئۆيدە ئېلىپ قېلىڭلار؛ **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ھارۋىغا سېلىڭلار، ۋە ئۇنىڭغا ئەۋەتىدىغان ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىدىغان ئالتۇن ۋېۋىلارنى بىر قاپقا سېلىپ ساندۇقتا يانداپ قويۇڭلار ۋە ساندۇقىنى شۇ يېتى ماڭدۇرۇڭلار؛ **9** ئاندىن قاراپ تۇرۇڭلار. ئە گەر ھارۋا ئىسرائىل چېگرىسىدىكى يول بىلەن بەيت-شەمەشكە ماڭسا، بەرگە كەلگەن شۇ چوڭ بالا-قازانى چۈشۈرگۈچىنىڭ ئۆزى پەرۋەردىگار بولىدۇ. ئۇنداق بولمىسا، بىزنى ئۇرغان

ئۇنىڭ قولى ئەمەس، بەلكى بەرگە چۈشكەن تاسادىپىلق بولدۇ، خالاس، دېيىشتى. 10 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر شۇنداق قىلدى. ئۇلار موزايلىق ئىككى ئىنەكنى ھارۇغا قوشۇپ، موزايلىرىنى ئۆيدە سولاپ قويۇپ، 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھارۇغا سېلىپ، ئالتۇن چاشقان ۋە قېتما ھوررە كەلەر قاچىلانغان قاپنى ئونىڭغا يانداپ قويدى. 12 ئىنە كەلەر بەيت-شەمەشكە باردىغان يول بىلەن ئۆدۈل يۈرۈپ كەتتى. ئۇلار كۆتۈرۈلگەن يول بىلەن ماڭغاچ مۆرەيتتى، يا ئوڭ تەرەپكە يا سول تەرەپكە قىيىپ كەتمىدى. فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرى ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن بەيت-شەمەشنىڭ چېگرىسىغچە باردى. 13 بەيت-شەمەشتىكىلەر جىلغىدا بۇغداي ئورۇۋاتاتتى، ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ ئەھدە ساندۇقىنى كۆرۈپ خۇش بولۇشتى. 14 ھارۇا بەيت-شەمەشلىك يەھۇشۇئانىڭ ئېتىزلىقىغا كېلىپ، ئۇ يەردىكى بىر چوڭ تاشنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى. ئۇلار ھارۇنى چېقىپ، ئىككى ئىنەكنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلدى. 15 لاۋىيلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئالتۇن ۋېيىلمار بار قاپنى چۈشۈرۈپ چوڭ تاشنىڭ ئۈستىگە قويدى. شۇ كۈنى بەيت-شەمەشتىكىلەر پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىقلار ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى قىلدى. 16 فىلىستىيەرنىڭ بەش غوجىسى بۇلارنى كۆرۈپ شۇ كۈنى ئەكرونغا قايتىپ كەتتى. 17 فىلىستىيەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ بەرگەن ئالتۇن ھوررىكى: ـ ئاشدود ئۈچۈن بىر، گازا ئۈچۈن بىر، ئاشكېلون ئۈچۈن بىر، گات ئۈچۈن بىر ۋە ئەكرون ئۈچۈن بىر ئىدى. 18 ئالتۇن چاشقانلارنىڭ سانى بولسا فىلىستىيەرنىڭ بەش غوجىسىغا تەۋە بارلىق شەھەرنىڭ سانى بىلەن باراۋەر ئىدى. بۇ شەھەرلەر سېپىللىق شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق سەھرا-كەنتلەرنى، شۇنداقلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قويغان چوڭ چەمەنزارغىچە ھەممە جاينى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. بۇ چەمەنزار ھازىرمۇ بەيت-شەمەشلىك يەھۇشۇئانىڭ ئېتىزلىقىدا بار. 19 ئەمما بەيت-شەمەشتىكىلەر ئۆز مەيلىچە ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىگە قارىغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئۇلاردىن يەتمىش ئادەمنى، جۈملىدىن چوڭلارىدىن ئەللىكنى ئۇردى. پەرۋەردىگار خەلقىنى مۇنداق قاتتىق ئۇرغانلىقى ئۈچۈن پۇتۇن خەلق ماتەم ئوتتى. 20 بەيت-شەمەشتىكىلەر: ـ بۇ مۇقەددەس خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كىم ئۆزە ئۆرالايدۇ؟ ئەھدە ساندۇقى بىزنىڭ بۇ يەردىن كىمنىڭ قېشىغا ئايرىلىشى كېرەك؟ ـ دېدى. 21 ئاندىن ئۇلار كىرىئات-يېئارىمدىكىلەر گە ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى: ـ فىلىستىيەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ بەردى. بۇ يەگە كېلىپ ئۆزىنى ئۆزۈڭلارغا ئېلىپ كېتىڭلار، دېدى.

7

شۇنىڭ بىلەن كىرىئات-يېئارىمدىكى ئادەملەر كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقىپ، دۆڭنىڭ ئۈستىدىكى ئابنىدابنىڭ ۋەيدە قويدى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئازارنى ئەھدە ساندۇقىغا قاراشقا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېكىتتى. 2 ئەھدە ساندۇقى كىرىئات-يېئارىمدا قويۇلغاندىن تارتىپ ئۆزۈن ۋاقىت، يەنى يىگىرمە يىل ئوتتى. ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى پەرۋەردىگارنى سېغىندى. 3 ۋە سامۇئىل ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە: ـ ئەگەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىپ، ياتلارنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن ئاشتاروتلارنى ئۆز ئارا كاردىن يوقىتىپ، كۆڭۈڭلارنى پەرۋەردىگارغا باغلاپ، خاس ئۇنىڭ ئىبادىتىدىلا بولىسىلار ئۇ سىلەرنى فىلىستىيەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل باتاللار بىلەن ئاشتاروتلارنى تاشلاپ خاس پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدىلا بولدى. 5 ئاندىن سامۇئىل: ـ پۈتكۈل ئىسرائىلنى مىزپاھ شەھىرىگە جەم قىلىسىلار، مەن سىلەر ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئا قىلاي، دېدى. 6 ئەمدى ئۇلار مىزپاھقا جەم بولۇپ، ئۇ يەردە سۇ تارتىپ ئۆنى پەرۋەردىگار ئالدىغا قويدى ۋە ئۇ كۈنى روزا تۇتۇپ: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق، دېدى. شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل مىزپاھتا ئىسرائىللارنىڭ ئەرز-دەۋالىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. 7 فىلىستىيەر ئىسرائىللارنىڭ مىزپاھدا جەم بولغىنىنى ئاڭلىدى؛ فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى. ئىسرائىللار بۇنى ئاڭلاپ فىلىستىيەردىن قورقتى. 8 ئىسرائىللار سامۇئىلغا: ـ بىز ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى فىلىستىيەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا ندا قىلىشتىن توختىمىغىن، دېدى. 9 سامۇئىل ئانىسىنى ئېمىۋاتقان بىر قوزىنى ئېلىپ تولۇق بىر كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ پەرۋەردىگارغا سۇندى؛ سامۇئىل ئىسرائىلنىڭ ھەققىدە پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار دۇئاسىنى ئاڭلىدى. 10 سامۇئىل كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىۋاتقاندا فىلىستىيەر ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى يېقىنلاپ كەلدى. لېكىن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى فىلىستىيەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق گۈلدۈرماما گۈلدۈرلىتىپ ئۇلارنى ئالاقزادە قىلىۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىل ئالدىدا تارمار بولدى. 11 ئىسرائىللار مىزپاھتىن چېقىپ ئۇلارنى بەيت-كارنىڭ تۆۋىگىچە قوغلاپ قىردى. 12 ئۇ ۋاقىتتا سامۇئىل بىر تاشنى ئېلىپ، ئۇنى مىزپاھ بىلەن شەننىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكەپ: ـ «پەرۋەردىگار بەرگە ھازىرغىچە يارەدەم بېرىۋاتىدۇ» ـ دەپ ئۇنى ئەبەن-ئەزەر دەپ ئاتىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر پىسىقسىپ ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا يەنە تاجاۋۇز قىلمىدى؛ سامۇئىل [ھاكىم] بولغان بارلىق كۈنلەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى فىلىستىيەرنىڭ ئۈستىگە قارشى بولدى؛ 14 شۇنداق قىلىپ ئەكروندىن تارتىپ گاتقىچە فىلىستىيەر ئىسرائىلدىن ئېلىۋالغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلغا يانداۋۇلدى؛ شەھەرلە رگە تەۋە زېمىنلارنىمۇ ئىسرائىل فىلىستىيەرنىڭ قولىدىن يانداۋۇپ ئالدى. بۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل بىلەن ئامورىيلار ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. 15 سامۇئىل بولسا پۈتۈن ئۆمرىدە ئىسرائىلنى سوردى. 16 ھەر يىلى ئۇ بەيت-ئەل، گىلگال ۋە مىزپاھلارنى ئايلىنىپ، مۇشۇ يەرلەردە ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. 17 ئاندىن ئۇ راماھقا يېنىپ باراتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شۇ يەردە ئىدى ھەم ئۇ ئۇ يەردىمۇ ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. ئۇ ئۇ يەردىمۇ پەرۋەردىگارغا بىر قوربانگاھ ياسىغانىدى.

8

شۇنداق بولدىكى، سامۇئىل قېرىغاندا ئوغۇللىرىنى ئىسرائىلغا ھاكىم قىلىپ قويدى. 2 ئۇنىڭ تۇنجىسىنىڭ ئىسمى يوئېل بولۇپ، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىياھ ئىدى. بۇلار بەئەر-شىبادا ھاكىملىق قىلدى. 3 لېكىن ئوغۇللىرى ئۇنىڭ يوللىرىدا يۈرمەيتتى، بەلكى مەنپەئەتنى كۆزلەپ ئېزىپ، پارىلارنى يەپ، ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلدى. 4 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى راماھدا جەم بولۇپ سامۇئىلنىڭ قېشىغا كېلىپ 5 ئۇنىڭغا: ـ مانا سەن قېرىدىڭ، ئوغۇللىرىڭ بولسا سېنىڭ يوللىرىڭدا يۈرمەيدۇ. بارلىق ئەللەردە بولغاندەك ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى. 6 ئۇلارنىڭ «ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن» دېگىنى سامۇئىلنىڭ كۆڭلىگە ئېغىر كەلدى. سامۇئىل پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىدى، 7 پەرۋەردىگار سامۇئىلغا جاۋابەن: ـ خەلق ساڭا ھەرنېمە ئېيتسا ئۇلارغا قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئەمەس، بەلكى «ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولىسۇن» دەپ مېنى تاشلىدى. 8 مەن ئۇلارنى مىسىردىن چىقارغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە ئۇلار شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ، مېنى تاشلاپ باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن. ئەمدى ئۇلار ساڭا ھەم شۇنداق قىلىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ سۆزىگە تۇنغىن. لېكىن ئۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۇلارنى قانداق باشقۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈرگىن، دېدى. 10 سامۇئىل ئۆزىدىن بىر پادىشاھ سوريغان خەلققە، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 11 ئۇ: ـ ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۈتىدىغان يولى مۇنداق بولىدۇ: ـ ئۇ ئوغۇللىرىڭلارنى ئۆز ئىشىغا قويۇپ، جەڭ ھارۇلىرىنى ھەيدەشكە، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بولۇشقا سالىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ ھارۇلىرىنىڭ ئالدىدا يۈگۈرىدۇ؛ 12 ئۇلارنى ئۇزى ئۈچۈن مىڭ بېشى ۋە ئەللىك بېشى بولۇشقا، يېرىنى ھەيدەشكە، ھوسۇلنى ئورۇشقا، جەڭ قوراللىرى بىلەن ھارۇا ئەسۋابلىرىنى ياساشقا سالىدۇ. 13 قىزلىرىڭلارنى ئەتىر ياساشقا، تاماق ئېتىشكە ۋە نان يېقىشقا سالىدۇ. 14 ئەڭ ئېسىل زېمىنلىرىڭلار، ئۈزۈم زارلىرىڭلار بىلەن زەيتۇنلۇقلىرىڭلارنى تارتۇۋېلىپ ئۆز خىزمەتكارلىرىغا بېرىدۇ. 15 ئۇ ئۆرۇقۇڭلاردىن، ئۈزۈم زارلىرىڭلارنىڭ ھوسۇلىدىن ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئۆزىنىڭ غوجىدارلىرى ۋە خىزمەتكارلىرىغا بۇلۇپ بېرىدۇ. 16 ئۇ قۇللىرىڭلار، دېدە كلىرىڭلار، ئەڭ چېلىشكەن يىگىتلىرىڭلارنى ۋە ئېشىە كلىرىڭلارنى ئۆز ئىشىغا سالىدۇ. 17 ئۇ قويلىرىڭلاردىن ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئالىدۇ؛ سىلەر ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى بولىسىلەر. 18 سىلەر ئۇ كۈندە ئۆز ئۆڭلارغا تاللىغان پادىشاھ ئۈچۈنلا

پەریاد کۆتۆرسلەر؛ لېکن پەرۋەردىگار تۇ كۆنىدە سىلە رگە قۇلاق سالمايدۇ، دېدى. **19** خەلق بولسا ساموئىلنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي: ـ ياق، بەلكى تۈستىمىز رگە سەلتەنەت قىلىدىغان بىر پادىشاھ بولسۇن، دېدى. **20** ـ شۇنداق قىلىپ بىز باشقا ھەربىر ئەللەر رگە ئوخشاش بولىمىز؛ بىزنىڭ پادىشاھىمىز ئۇنىڭ ئالدىمىزدا ھۆكۈم چىقىرىپ، بىزنى باشلايدۇ ۋە بىز ئۇچۇن جەڭ قىلىدۇ، دېدى. **21** ساموئىل خەلقنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى پەرۋەردىگارغا يەتكۈزدى. **22** پەرۋەردىگار ئەمدى ساموئىلغا: ـ سەن ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارغا بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى. ساموئىل ئىسرائىللارغا: ـ ھەربىرىڭلار ئۆز شەھىرىڭلارغا قايتىڭلار، دېدى.

9

بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىش ئاتلىق بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئابىئەلنىڭ ئوغلى، ئابىئەل زېروررنىڭ ئوغلى، زېرور بىكوراتنىڭ ئوغلى، بىكورات ئافىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئافىيا بولسا بىنيامىنلىق ئىدى. ئۇ ئۆزى باتۇر ۋە دۆلەتمەن كىشى ئىدى. **2** كىشنىڭ ساۋۇل ئىسملىك، ئېسىل ۋە خۇشخۇي بىر ئوغلى بار ئىدى. ئىسرائىللار ئارىسىدا ئۇنىڭدىن چىرايلىق ئادەم يوق ئىدى؛ ئۇ شۇنداق ئېگىز ويېلۇق ئەر ئىدىكى، خەلقنىڭ ھەرقانداقتى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمەيتتى. **3** ساۋۇلنىڭ ئاتىسى كىشنىڭ ئېشىە كىلىرى يىتىپ كەتكەندى. بۇنىڭ بىلەن كىش ئوغلى ساۋۇلغا: ـ سەن خىزمەتكارلاردىن بىرنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ، ئېشە كىلەرنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. **4** ئۇلار يېرىپ ئەفرائىم ئېدىرلىقىدىن ئۆتۈپ، شالىشاھ زېمىنىنى كېزىپ، ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ ئۇلار شائالىم زېمىنىدىمۇ ئوتتى، ئېشە كىلەر ئۇ يەردىمۇ يوق ئىدى. ئاندىن بىنيامىن زېمىنىنى كېزىپ ئوتتى، ئۇلارنى يەنە تاپالمىدى. **5** ئۇلار زۇف زېمىنىغا يەتكەندە ساۋۇل ئۆزى بىلەن كەلگەن خىزمەتكارىغا: ـ بولە، ۋېگە يانايلى؛ بولمىسا ئاتام ئېشە كىلەردىن ئەنسىرەمەي، ئە كىسچە بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ كېتەرمىكى، دېدى. **6** لېكىن ئۇ ئېڭىكىدا: ـ مانا، بۇ شەھەردە خۇدانىڭ بىر ئادىمى بار. ئۇ مۇھتەرەم بىر ئادەم، ھەر نېمە دېسە ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. ئەمدى ئۇ يە رگە بارايلى؛ ئۇ بە رگە باردىغان يولىمىزنى كۆرسىتىپ قېيارمىكىن، دېدى. **7** شۇڭا ساۋۇل خىزمەتكارىغا: ـ لېكىن ئۇنىڭ يېنىغا بارساق ئۇ كىشىگە نېمە بېرىمىز؟ چۈنكى خۇرجۇنلىرىمىزدا نان ئۈگەپ قالدى، قولىمىزدا خۇدانىڭ ئادىمىگە بە رگۈدەك سوۋغىتىمىز يوق. يېنىمىزدا يەنە نېمە بار؟ ـ دېدى. **8** خىزمەتكار ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا قولۇمدا چارەك شە كەل كۈمۈش بار. ماڭىدىغان يولىمىزنى دەپ بەرسۇن، خۇدانىڭ ئادىمىگە شۇنى بېرەي، دېدى **9** (بۇرۇن ئىسرائىلدا بىر ئادەم خۇدادىن يول سورىماقچى بولسا: ـ كېلىڭلار، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ قېشىغا بارايلى، دەيتتى. ھازىر «پەيغەمبەر» دېگەننى ئۆتكەن زاماندا «ئالدىن كۆرگۈچى» دەيتتى). **10** ساۋۇل خىزمەتكارىغا: ـ مەسىلىھەتنىڭ ياخشى بولدى. بىز ماڭايلى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئادىمى ئۇرغان شەھە رگە باردى. **11** ئۇلار شەھە رگە چىقىدىغان يولدا كېتىۋاتقاندا، سۇ تارتقىلى چىققان بىرنەچچە قىزغا ئۇچىردى ۋە ئۇلاردىن: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مۇشۇ يەردىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **12** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ شۇنداق. مانا ئۇ ئالدىڭلاردا ئوردىدۇ؛ تېز بېرىڭلار، چۈنكى خالايىق بۈگۈن [شەھەرنىڭ] يۇقىرى جايىدا قۇربانلىق قىلماقچى، شۇڭا ئۇ بۈگۈن شەھە رگە كىردى. **13** ئۇ [قۇربانلىقتىن] يېيىشكە تېخى يۇقىرى جايىغا چىقمايى تۇرۇپلا، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن شەھەردە ئۇچرىشىسىلەر. خەلق ئۇ كەلمىگۈچە تائام يېمەيدۇ، چۈنكى ئۇ تاۋۇاق قۇربانلىقنى بەركەتلەيدۇ؛ ئاندىن چاقىرىلغان مېھمانلار تائامغا ئېغىز تېگىدۇ. ھازىر چىقىڭلار، چۈنكى بۇ دەل ئۇنى تاپقىلى بولىدىغان ۋاقىت، دېدى. **14** ئۇلار شەھە رگە چىقىپ شەھەر مە رىكىزىگە كەلگەندە، مانا ساموئىل يۇقىرى جايىغا چىقىشقا ئۇلارغا قاراپ كېلىۋاتاتتى. **15** پەرۋەردىگار ساۋۇل كېلىشتىن بىر كۈن ئىلگىرى ساموئىلغا: **16** ـ ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مەن يېنىڭغا بىنيامىن زېمىنىدىن بىر ئادەمنى ئەۋەتىمەن. سەن ئۇنى مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. ئۇ مېنىڭ خەلقىمنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. چۈنكى مېنىڭ خەلقىمنىڭ پەريادى ماڭا يەتكىنى ئۈچۈن ئۇلارغا ئىلتىپات بىلەن قاريدىم، ـ دېدى. **17** ساموئىل ساۋۇلنى كۆرگەندە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغان ئادەم مۇشۇدۇر. بۇ ئادەم مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدۇ، دەپ ئىزھار قىلدى. **18** ساۋۇل دەرۋازىدا ئۆرغان ساموئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ: سىلدىن سورايمۇ، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ ئۆيى نەدە، دەپ سوردى. **19** ساموئىل ساۋۇلغا: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مەن ئۆزۈم شۇ. مەندىن ئاۋۋال يۇقىرى جايىغا چىققىن. بۈگۈن سىلەر مەن بىلەن تائام يەيسىلەر؛ ئەتە سېنى ئۆزۈۋېتىپ چىققاندا، كۆڭلۈڭدىكى ھەربىر ئىشلارنى ساڭا دەپ بېرەي، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **20** ئەمما ئۈچ كۈن بۇرۇن يىتىپ كەتكەن ئېشە كىلەردىن بولسا، ئەندىشە قىلمىغىن؛ ئۇلار تېپىلدى. ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئارزۇسى كىمگە مايىل؟ ساڭا ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **21** ساۋۇل جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىك قەبىلە بولغان بىنيامىندىن، جەمەتىمۇ بىنيامىن قەبىلىسى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىكى تۇرسا؟ نېمە ئۈچۈن بۇ سۆزلەرنى ماڭا دەيلا؟ ـ دېدى. **22** ساموئىل بولسا ساۋۇلنى ۋە خىزمەتكارىنى باشلاپ، مېھمانخانا ئۆيىگە كىردى ۋە ئۇلارنى چاقىرىلغانلارنىڭ ئارىسىدا ئوردە ئولتۇرغۇزدى. ئۇلار ئوتتۇزنچە ئادەم ئىدى. **23** ساموئىل ئاشپە زگە: ـ مەن ساقلاپ قويغىن دەپ، ساڭا تاپشۇرغان ھېلىقى تاۋامنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **24** شۇنىڭ بىلەن ئاشپەز ساقلاپ قويغان چوڭ تاجرىتىلغان قولنى ئېلىپ ساۋۇلنىڭ ئالدىغا قويدى. ساموئىل: ـ مانا، [ساڭا] ساقلاپ قويۇلغىنى شۇدۇر! ئۆزى ئالدىڭغا ئېلىپ يېگىن؛ چۈنكى ئۇ مەن خەلقنى چاقىرغان چېغىمدا ئاتايىن ساڭا ئاتاپ ئېلىپ قويغاندىن تارتىپ بۇ يېكىتلىگەن ۋاقىتقىچە ساقلاندى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈنى ساۋۇل بىلەن ساموئىل تاماقتا بىللە بولدى. **25** ئۇلار يۇقىرى جايىدىن چۈشۈپ شەھە رگە كەردى، [ساموئىل] ئۆگىدە ساۋۇل بىلەن سۆزلەشتى. **26** ئەتىسى تاڭ شەھەردە ئوروندىن تۇرغاندا ساموئىل ساۋۇلنى ئۆگىدىن چاقىرىپ: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، مەن سېنى ئۆزۈۋېتىپ قويايى، دېدى. ساۋۇل ئورۇندىن تۇردى ۋە ئىككىسى بىللە چىقتى، ـ ھەم ئۇ ساموئىل بىلەن بىللە كوچىغا چىقتى. **27** ئۇلار شەھەرنىڭ ئايىغىغا كېتىۋاتقاندا، ساموئىل ساۋۇلغا: خىزمەتكارىغا ئالدىمىزدا ماڭىگىچە ئۆرغىن، دەپ بۇيرۇغىن، دېدى. ئۇ شۇنداق قىلدى. ئاندىن ساموئىل: ـ سەن ئۆزۈڭ تۇر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىنى ساڭا يەتكۈزەي، دېدى.

10

ساموئىل بىر ماي كومزىكىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا ئۆكۈپ ئۇنى سۈيۈپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا بۇ، پەرەۋەردىگارنىڭ سېنى ئۆز مىراسىغا ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىنى ئەمەسمۇ؟ **2** سەن بۈگۈن مەندىن ئايرىلغاندىن كېيىن بنيامىن زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى زەلزاھغا يېتىپ بارغىنىڭدا راھىلەنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ساڭا ئىككى كىشى ئۇچرايدۇ؛ ئۇلار ساڭا: «سەن ئىزدەپ بارغان ئېشە كىلەر تېپىلدى، ۋە ماناۋ ئاتاڭ ئېشە كىلەردىن غەم قىلماي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن: ئوغلۇمنى قانداق قىلىپ تاپارمەن، دەپ ئەنسىرىمەكتە» دەپ ئېيتىدۇ. **3** سەن ئۇ يەردىن مېڭىپ، تابورىدىكى دۇب دەرىخىگە يەتكەندە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىش ئۈچۈن بەيت-ئەلگە چىقىپ كېتىۋاتقان ئۈچ كىشىگە ئۇچرايسەن. ئۇلاردىن بىرى ئۈچ ئوغلاق، بىرى ئۈچ نان ۋە يەنە بىرى بىر ئۇلۇم شارابنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. **4** ـ ئۇلار ساڭا سالام قىلىپ ئىككى نانىنى سۇنىدۇ؛ سەن بە رگىننى قوللىرىدىن ئالغىن. **5** ئاندىن سەن «خۇداغا [ئاتالغان] گىبىئات شەھە رگە بارسەن (ئۇ يەردە فىلىستىيلەرنىڭ بىر لەشكە رگاھى بار)؛ سەن شۇ شەھە رگە كەلسەڭ چىلتار، تەمبۇر، نەي ۋە لىرىلارنى كۆتۈرۈپ يۇقىرى جايىدىن چۈشكەن بىر بۈلەك پەيغەمبەرلەر ساڭا ئۇچرايدۇ. ئۇلار بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىدۇ. **6** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشىدۇ، سەن ئۇلار بىلەن بىرلىكتە بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىسەن ۋە يېڭى بىر ئادەم بولىسەن. **7** مۇشۇ ئالامەتلەر ساڭا كەلگەندە، قولۇڭدىن نېمە كەلسە شۇنى قىلغىن. چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللىدۇر. **8** ئاندىن مەندىن ئىلگىرى گىلگالغا چۈشۈپ بارسەن. مانا، مەن ھەم يېنىڭغا چۈشۈپ كويدۇرمە قۇربانلىقلار سۇنۇش ۋە ئىناق قۇربانلىقلار قىلىش ئۈچۈن كېلىمەن. مەن يېنىڭغا بېرىپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەك كىلىنى ئۇقتۇرمىغۇچە، مېنى يەتتە كۈن ساقلاپ ئۇرغىن». **9** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇرۇلۇپ ساموئىلدىن ئايرىلغاندا خۇدا ئۇنىڭغا يېڭى بىر قەلب ئاتا قىلدى؛ ۋە بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئاشۇ كۈنى ئەمەلدە كۆرىنىدىلى. **10** ئۇلار گىبىئاغا يېتىپ كەلگەندە مانا، بىر بۈلەك پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭغا ئۇچرىدى؛ خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى، بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ

ئارىسدا بېشارەت قىلىشقا باشلىدى. **11** ئۇنى ئىلگىرى توۋىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ ئارىسدا بېشارەت قىلغىنىنى كۆز رگەندە ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ كىشىنىڭ ئوغلىغا نېمە يېتۈ؟ سائۇلمۇ پەيغەمبەرلەردىن بىرى بولدىمۇ نېمە؟ ـ دېيىشتى. **12** ئەمما يەرلىك بىر ئادەم: ـ بۇلارنىڭ ئاتىلىرى كىملەر؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن: «سائۇلمۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ بىرىمىدۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى. **13** ئەمدى سائۇل بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، يۇقىرى جايغا چىقىپ كەتتى. **14** سائۇلنىڭ تاغىسى ئۇنىڭدىن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارىدىن: ـ نە گە بېرىپ كەلدىڭلار؟ دەپ سوريدى. ئۇ: ـ ئېشىە كەلمىنى ئىزدىگىلى چىقتۇق، لېكىن ئۇلارنى تاپالمىاي ساموئىلنىڭ قېشىغا باردۇق، دېدى. **15** سائۇلنىڭ تاغىسى: ـ ساموئىلنىڭ سىلە رگە نېمە دېگىنىنى ماڭا ئېيتىپ بە رگىنە، دېدى. **16** سائۇل تاغىسىغا: ـ ئۇ جەزم بىلەن بە رگە ئېشىە كەلمە تېپىلدى، دەپ خەۋەر بەردى، دېدى. لېكىن ساموئىلنىڭ پادىشاھلىق ئىشى توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزىنى ئۇنىڭغا دەپ بەرمىدى. **17** ساموئىل ئەمدى خەلقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا جەم بولۇڭلار دەپ، مىزباھقا چاقىردى. **18** ئۇ ئىسرائىلغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سىلەر ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرىپ مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، سىلە رگە زۇلۇم قىلغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم. **19** لېكىن بۇگۈنكى كۈندە سىلەرنى بېشىڭلارغا چۈشكەن بارلىق بالا-يىتىپەتلەردىن ۋە بارلىق مۇشەققەتلەردىن قۇتقۇزغۇچى خۇدايىڭلاردىن ۋاز كېچىپ ئۇنىڭغا: «ياق! ئۈستىمىز گە بىر پادىشاھ بېكىتىپ بە رگەيسەن» ـ دېدىڭلار. ئەمدى تۆز ۋۇجۇدلارنى قەبىلە لار بويىچە، جەمەتلەر بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىڭلار» ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى ئالدىغا جەم قىلىپ، چەك تاشلۇدىدى، چەك بىنيامىن قەبىلىسىگە چىقتى. **21** ئۇ بىنيامىن قەبىلىسىنى جەمەمەت-جەمەمەتلىرى بويىچە تۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ چەك تاشلۇدىدى، چەك ماترىنىڭ جەمەمەتىگە چىقتى. ئاندىن كېيىن يەنە چەك تاشلۇدىدى، كىشىنىڭ ئوغلى ساۋۇلغا چىقتى. ئۇلار ئۇنى ئىزدىۋىدى، ئەمما ئۇنى تاپالمىدى. **22** شۇڭا ئۇلار پەرۋەردىگاردىن يەنە: ـ ئۇ كىشى بۇ يە رگە كېلەمدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. پەرۋەردىگار جاۋابەن: ـ مانا، ئۇ يۈك-تاقالارنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى، دېدى. **23** شۇڭا ئۇلار يۈگۈرۈپ بېرىپ ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغاندا خالايىقنىڭ يېڭى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمىدى. **24** ساموئىل بارلىق خەلققە: ـ ئەمدى پەرۋەردىگار تاللىغان كىشىگە قارا ڭلار! دەرۋەقە بارلىق خەلقنىڭ ئىچىدە ئۇنىڭغا يېتىدىغان بىرسى يوقتۇر، دېدى. ۋە خەلقنىڭ ھەممىسى: ـ پادىشاھ ياشىسۇن! ـ دەپ توۋلاشتى. **25** ساموئىل خەلققە پادىشاھلىق ھوقۇق-قانۇنلىرىنى ئۇقتۇردى ۋە ئۇنى ئورام يازما قىلىپ يېزىپ چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. ئاندىن ساموئىل ھەممە خەلقنى، ھەرقايىسىنى تۆز ئۆيلىرىگە قايتۇردى. **26** سائۇلمۇ ھەم گىبىئاھدىكى ئۆيىگە قايتتى، كۆڭۈللىرى خۇدا تەرىپىدىن تەسىرلەندۈرۈلگەن بىر تۈركۈم باتۇر كىشى ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. **27** لېكىن بىرنەچچە رەزىل كىشى: ـ بۇ كىشى قانداقمۇ بىزنى قۇتقۇزالىسۇن؟ ـ دەپ ئۇنى كەمسىتىپ ئۇنىڭغا ھېچ سوۋغات بەرمىدى؛ ئەمما ئۇ ئاڭلىماسلىققا سالدى.

11 ئۇ ۋاقىتتا ئامونىي ناھاش چىقىپ يابەش-گىلئادنى مۇھاسىرىگە ئالدى. يابەشنىڭ ھەممە ئادەملىرى ناھاشقا: ـ ئە گەر بىز بىلەن ئەھدە تۈزسەڭ، ساڭا ۋىيۇنمىز، دېدى. **2** لېكىن ئامونىي ناھاش ئۇلارغا: ـ پۈتكۈل ئىسرائىلغا دەشنەم قىلىش ئۈچۈن ھەر بىرىڭلارنىڭ ئوڭ كۆزىنى ۋىيۇپ ئاندىن سىلەر بىلەن ئەھدە قىلاي، دېدى. **3** يابەشنىڭ ئاقساقاللىرى ئۇنىڭغا: ـ بە رگە يەتتە كۈن مۇھلەت بە رگىن؛ بىز ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل يۇرتىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ ئاندىن كېيىن بىزنى قۇتقۇزىدىغان ئادەم چىقمىسا، ئۆزىمىز چىقىپ ساڭا تەسلىم بولىمىز، دېدى. **4** ئەمدى ئەلچىلەر ساۋۇلنىڭ شەھىرى گىبىئاھغا كېلىپ مۇشۇ سۆزلەرنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى؛ ھەممە خەلق پەريات كۆتۈرۈپ يىغىلدى. **5** ۋە مانا، ساۋۇل ئېتىزلىقىدىن چىقىپ كالىلارنى ھەيدەپ كېلىۋاتاتتى، ئۇ: ـ خەلق نېمە دەپ يىغلايدۇ، دەپ سوريدى. ئۇلار يابەشتىن كەلگەن كىشىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. **6** ساۋۇل بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە كېلىپ، ئۇنىڭ غەزىبى قاتتىق قوزغالدى. **7** ئۇ بىر جۈپ ۆگىنى چېپىپ پارچىلاپ، پارچىلىرىنى ئەلچىلەرنىڭ قولى ئارقىلىق پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنغا تارقىتىپ: ـ ھەر كىم كېلىپ ساۋۇل بىلەن ساموئىلغا ئە گەشمىسە، ئۇلارنىڭ ۆيلىرىمۇ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش قىلىنىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئىتتىپاقلىشىپ بىر ئادەمدەك جە گگە چىقتى. **8** ساۋۇل ئۇلارنى بىزەك [دېگەن جايدا] سانىغاندا ئىسرائىللار ئۈچ يۈز مىڭ، يەھۇدانىڭ ئادەملىرى بولسا ئوتىۇز مىڭ چىقتى. **9** ئۇلار كەلگەن ئەلچىلە رگە: ـ گىلئادتىكى يابەشنىڭ ئادەملىرىگە شۇنداق ئېيتىڭلار كى، ئەتە كۈن چۈش بولغاندا نىجات سىلە رگە كېلىدۇ، دېدى. ئەلچىلەر بېرىپ شۇنى گىلئادتىكى يابەشلىقلارغا يەتكۈزدى؛ ئۇلار ئىنتايىن خۇشال بولۇشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن يابەشتىكىلەر: ـ ئەتە بىز قېشىڭلارغا چىقىپ [تەسلىم بولىمىز]، سىلەر بىزنى قانداق قىلىشقا لايىق كۆرسە ڭلار، شۇنداق قىلىڭلار، دېدى. **11** ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، ساۋۇل خەلقنى ئۈچ بۆلەك قىلدى؛ ئۇلار كېچە تۇتىنىڭى جىسىە كتە لەشكە رگاھىغا كىرىپ ئامونىيلارنى كۈن چۈش بولغۇچە ئۇرۇپ قىردى. تىرىك قالغانلار بولسا شۇنداق پاراكەندە بولدىكى، ئۇلاردىن ئىككى ئادەمۇ بىر يە رگە كېلەلمىدى. **12** خەلق ئەمدى ساموئىلغا: ـ بىزنىڭ ئۈستىمىز گە ساۋۇل پادىشاھ بولىمىسۇن دەپ ئېيتقانلار كىملەر؟ بۇ كىشىلەرنى كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى ئۆلتۈرەيلى، دېدى. **13** لېكىن ساۋۇل: ـ بۇگۈن ھېچكىم ئۆلتۈرۈلمىسۇن. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى، دېدى. **14** ساموئىل خەلققە: ـ قېنى، گىلىئادقا بېرىپ ئۇ يەردە پادىشاھلىقنى يېڭىباشتىن تىكەيلى، دەپ ئېيتتى. **15** شۇنى دېۋىدى، ھەممە خەلق گىلىئادقا بېرىپ گىلىئادتا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ساۋۇلنى پادىشاھ قىلدى؛ ئۇلار ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈردى. ساۋۇل ھەم شۇنىڭدەك بارلىق ئىسرائىل شۇ يەردە زور خۇشاللىقتا چۈمدى.

12 ساموئىل پۈتكۈل ئىسرائىلغا: ـ مانا، مەن سىلەرنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلاپ ئۈستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدۇم؛ **2** مانا ئەمدى پادىشاھ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا يۈرمەكتە، مەن بولسام قېرىپ ۋېشىم ئاقاردى؛ مانا، مېنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ئاراڭلاردا تۇرىدۇ. ياشلىقىمدىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ كەلدىم. **3** مانا بۇ يەردە تۇرۇپتىمەن. پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ مەسىھ قىلىنغىنىنىڭ ئالدىدا ماڭا ئەرزىڭلار بولسا دەڭىرىڭلار؛ كىمنىڭ ۆيىنى تارتىۋالدىم؟ كىمنىڭ ئېشىكىنى تارتىۋالدىم؟ كىمنىڭ ھەققىنى يىدىم؟ كىمگە زۇلۇم قىلدىم؟ ياكى مەن كۆزۈمنى كور قىلىش ئۈچۈن كىمدىن پارا ئالدىم؟ شۇنداق بولسا دە ڭلار، ۋە مەن ئۇنى سىلە رگە تولەپ بېرىمەن، دېدى. **4** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ سەن بىزنىڭ ھەققىمىزنى يېمىدىڭ، ھېچكىمگە زۇلۇم قىلمىدىڭ ۋە ھېچ كىشىنىڭ قولىدىن بىرەر نەرسىنىمۇ ئېلىۋالمىدىڭ، دېدى. **5** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەنده ھېچ ھەققىڭلار قالمىغانلىقىغا پەرۋەردىگار سىلە رگە گۇۋاھ بولۇپ ۋە ئۇنىڭ مەسىھ قىلغىنى ھەم بۇگۈن گۇۋاھچى بولسۇن، دېۋىدى، ئۇلار: ـ ئۇ گۇۋاھتۇر، دېدى. **6** ساموئىل خەلققە مۇنداق دېدى: «مۇسا بىلەن ھارۇننى تىكەپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغۇچى بولسا پەرۋەردىگاردۇر. **7** ئەمدى ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ سىلە رگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا يۈرگۈزگەن ھەققانىي ئەمەللىرىنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويۇشقا سۆز قىلاي. **8** ياقۇپ مىسىرغا كە رگەندىن كېيىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلغاندا، پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتتى. ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن چىقىرىپ بۇ يەردە ئولتۇراقلاشتۇردى. **9** ئەمما ئۇلار تۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇدى؛ شۇڭا ئۇ ئۇلارنى ھازورنىڭ قوشۇندىكى سەردار سىسىرانىڭ قولىغا، فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا ھەم موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ بۇلار ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىپ: «بىز گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنى تاشلاپ بائاللار ۋە ئاشتاروتلارنىڭ ئىبادىتىدە بولدۇق؛ ئە ئەمدى بىزنى دۇشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن، بىز ساڭا ئىبادەت قىلىمىز» دېدى. **11** ۋە پەرۋەردىگار يەرۇببائال، بىدان، يەفتاھ ۋە ساموئىلنى ئەۋەتىپ، ئەتراپىڭلاردىكى دۇشمەنلىرىڭلارنىڭ قولىدىن

سلەرنی قۇتقۇزدی، شۇنىڭ بىلەن تىنچ-ئامان تۇرۇۋاتقاندىكىلار. 12 لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار تۆزى پادىشاھىڭلار بولسىمۇ، ئامموننىڭ پادىشاھى ناھاشنىڭ سىلە رگە قارشى قوپقىنىنى كۆرگىنىڭلاردا سىلەر: ياق! بىر پادىشاھ ئۈستىمىزگە سەلتەنەت قىلسۇن دەپ ماڭا ئېيتتىڭلار. 13 ئەمدى سىلەر خالاپ تاللىغان، سىلەر تىلىگەن پادىشاھقا قاراڭلار، مانا، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدى. 14 ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قولاقلىرىڭلارنى سېلىپ، ئۇنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلمىساڭلار، سىلەر ھەم ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئەگىشىدىڭلار، ئەمدى سىلە رگە ياخشى بولىدۇ. 15 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قارشى بولغاندەك سىلە رگىمۇ قارشى بولىدۇ. 16 ئەمدى تۇر ۋۇجۇدلار، پەرۋەردىگار كۆزلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا قىلىدىغان ئۇلۇغ كارامەتنى كۆرۈڭلار! 17 بۇگۈن بۇغداي ئوردىغان ۋاقىت ئەمەسمۇ؟ مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلاي، ئۇ گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغدۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ بىر پادىشاھ تىلىگىنىڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە زور رەزىللىك ئىكەنلىكنى كۆرۈپ يېتىسىلەر». 18 ئاندىن سامۇئىل پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغدۇردى. خەلق پەرۋەردىگاردىن ۋە سامۇئىلدىن بەك قورقتى. 19 خەلقنىڭ ھەممىسى سامۇئىلغا: ـ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا بىزنى تۆلىمىسۇن دەپ كەمىنىلىرىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلغىن؛ چۈنكى ھەممە گۇناھلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە يەنە يامانلىق ئاشۇرۇپ تۇرۇنۇ رگىنىمىز ئۈچۈن بىر پادىشاھ تىلىدۇق، دېدى. 20 سامۇئىل خەلققە مۇنداق دېدى: ـ قورقماڭلار، سىلەر دەرۋەقە بۇ ھەممە رەزىللىكنى قىلغانسىلەر، لېكىن ئەمدى پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن چەتنەمەي، پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار، 21 ئادەمگە پايدا بەرمەيدىغان يا كى ئادەمنى قۇتقۇزالمايدىغان بىھۇدە ئىشلارنى ئىزدەپ، يولدىن ئېزىپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ تاينى يوقتۇر. 22 چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز ئۇلۇغ نامى ئۈچۈن تۆز خەلقىنى تاشلىمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى تۆز خەلقى قىلىشنى لايىق كۆرگەندۇر. 23 ماڭا نىسبەتەن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىشتىن توختاش بىلەن پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن؛ بەلكى مەن سىلە رگە ياخشى ۋە دۇرۇس يولنى ئۆگىتىمەن. 24 پەقەت سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار ۋە ھەققەت بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار، چۈنكى سىلەر ئۈچۈن قىلغان ئۇلۇغ كارامەتلە رگە قاراڭلار! 25 لېكىن يامانلىق قىلساڭلار، ھەم تۆز ۋۇجۇدلار ھەم پادىشاھىڭلار ھالاك قىلىنىسىلەر».

13

سائۇل [ئوتىۋز] ياشتا پادىشاھ بولۇپ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلغاندىن كېيىن 2 تۆزىگە ئىسرائىلدىن ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئىلغاپ ئالدى. ئىككى مىڭى مىكماشتا ۋە بەيت-ئەل تاغلىرىدا سائۇلنىڭ قېشىدا، بىر مىڭى بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھدا يوناتانۇنىڭ قېشىدا ئىدى. ئەمما ئۇ قالغان خەلقنىڭ ھەربىرىنى ئۆز ۋېلىرىگە كەتكۈزۈۋەتتى. 3 يوناتان بولسا فىلىستىيلەرنىڭ گىبىادىكى لەشكەر ڭاھىغا ھۇجۇم قىلدى، فىلىستىيلەر بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى. سائۇل بولسا: ـ پۈتكۈل زېمىنىدىكى ئىبرانىيلار ئاڭلاپ ۋېغانسۇن دەپ، كانايى چالدۇردى. 4 پۈتكۈل ئىسرائىل سائۇلنىڭ فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەر ڭاھىغا ھۇجۇم قىلغانلىقىدىن ھەمدە ئىسرائىلنىڭ فىلىستىيلە رگە نەپرەتلىنىدىغانلىكىدىن خەۋەر تاپتى. خەلق سائۇلنىڭ كەينىدىن گىلگالغا بېرىپ يىغىلدى. 5 فىلىستىيلەردىن ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئۈچ مىڭ جەڭ ھارۋىسى، ئالتە مىڭ ئاتلىق لەشكەر ۋە دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ پىيادە لەشكەر يىغىلدى. ئۇلار كېلىپ بەيت-ئاۋەننىڭ شەرق تەرىپىدىكى مىكماشتا بارگاھ تىكتى. 6 ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق خىيىم-خەتەردە قالغانلىقىنى كۆرۈپ غارلارغا، چاتقاللىقلارغا، قىيا تاشلىقلارغا، يۇقىرى جايلارغا ۋە ئۇ زۇگاللارغا يوشۇرۇنۇۋېلىشتى؛ 7 [بەزى] ئىبرانىيلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، گاد ۋە گىلىئادنىڭ زېمىنىغا قېچىپ باردى. لېكىن سائۇل گىلگالدا قالدى، ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا تىترىگەن ھالدا ئەگەشتى. 8 ئەمدى سائۇل سامۇئىل ئۇنىڭغا بېكىتكەن ۋاقىتقىچە يەتتە كۈن كۈتۈپ تۇردى؛ لېكىن سامۇئىل گىلگالغا كەلمىدى، خەلق ئۇنىڭدىن تارىلىپ كەتكىلى تۇردى. 9 سائۇل: ـ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى بۇ يەرگە ـ يېنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئاندىن ئۇ تۆزى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئوتكۈزدى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى تۈگىتىشى بىلەنلا، مانا سامۇئىل كەلدى. سائۇل ئۇنىڭغا سالام قىلغىلى ئالدىغا چىقتى. 11 لېكىن سامۇئىل: ـ نېمە ئىشلارنى قىلدىڭ؟! ـ دەپ سوردى. سائۇل: ـ خەلق مەندىن تارىلىپ كەتكەنلىكىنى، سىلىنىڭ بېكىتكەن ۋاقىتنا كەلمىگەنلىكىرىنى، فىلىستىيلەرنىڭ مىكماشتا يىغىلغىنى كۆردۈم، 12 مەن ئېچىمدە: ئەمدى فىلىستىيلەر گىلگالغا چۈشۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى، مەن بولسام تېخى پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلمىدىم، دېدىم. شۇڭا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىشقا تۇرۇۋىنى مەجبۇرلىدىم، دېدى.

13 سامۇئىل سائۇلغا: ـ سەن ئەخمەقلىق قىلدىڭ، سەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگار ساڭا ۋېرىۋغان ئەمرىنى تۇتمىدىڭ، شۇنداق قىلغان بولساڭ پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنىتىڭنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلاتتى، دېدى. 14 لېكىن ئەمدى سەلتەنىتىڭ مۇستەھكەم تۇرمايدۇ. پەرۋەردىگار تۆز كۆڭلىدىكىدەك مۇژىپىق بىر ئادەمنى ئىزدەپ تاپتى. پەرۋەردىگار ئۇنى تۆز خەلقىنىڭ باشلامچىسى قىلدى، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ساڭا ۋېرىۋغانىنى تۇتمىدىڭ، دېدى. 15 ئاندىن سامۇئىل ئورنىدىن تۇرۇپ گىلگالدىن كېتىپ بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھغا باردى. سائۇل بولسا تۆز يېنىدىكى ئادەملەرنى ساندى؛ ئۇلار ئالتە يۈزچە چىقتى. 16 سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ۋە ئۇلارنىڭ قېشىدا قالغان خەلق بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىادا قېلىپ قالدى، فىلىستىيلەر بولسا مىكماشتا بارگاھ تىككەنىدى.

17 قاراۋچىلار دائىم فىلىستىيلەرنىڭ بارگاھىدىن چېقىپ ئۈچ بۆلەك كەك بۆلۈنەتتى. بىر بۆلەك شۇئال زېمىنىدىكى ئوفراھىغا باردىغان يولغا ئاتلىناتتى، 18 بىر بۆلەك بەيت-ھورونغا باردىغان يول بىلەن ماڭاتتى، يەنە بىر بۆلەك چۆلنىڭ چېتىدىكى زەبوئىم جىلغىسىغا قارايدىغان زېمىنىدىكى يولغا ماڭاتتى. 19 ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىدا ھېچىر تۇمىرچى تاپىلمايتتى؛ چۈنكى فىلىستىيلەر: ـ ئىبرانىيلار تۆزلىرىگە قىلىچ يا كى نەيزە ياسىيالمىسۇن، دەپ ئويلايتتى. 20 بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار ھەممىسى ساپان چىشلىرى، كەتمەنلىرىنى، پالتىلىرىنى ۋە ئورغاقلىرىنى بىسلاش ئۈچۈن فىلىستىيلەرنىڭ قېشىغا باراتتى. 21 ئۇلار ساپان چىشلىرى ۋە كەتمەنلەر ئۈچۈن ئۈچتىن ئىككى شە كەل، جوتۇق پالتا ۋە زىخلارنى بىسلاش ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شە كەلنى تۆلەيتتى. 22 شۇڭا ئۇرۇش بولغاندا سائۇل ۋە يوناتاننىڭ قېشىدىكى خەلقنىڭ ھېچبىرىدە قىلىچ يا نەيزە يوق ئىدى؛ پەقەت سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتاندىلا بار ئىدى. 23 ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەرنىڭ بىر قاراۋۇللار ئەترىتى مىكماشتىكى داۋانىغا چىققانىدى.

14

بىر كۈنى سائۇلنىڭ ئوغلى يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ كەلگىن، ئۇدۇلىمىزدىكى فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىنىڭ يېنىغا چىقايلى، دېدى. ئەمما ئۇ تاتىسىغا ھېچنېمە دېمىدى. 2 سائۇل بولسا گىبىئاھنىڭ چېتىدىكى مىگروندىكى ئانار دەرىخىنىڭ تېگىدە قالدى. ئۇنىڭ قېشىدىكى خەلق ئالتە يۈزچە ئىدى 3 (ئۇ ۋاقىتتا ئەفودنى ئاختۇرىنىڭ ئوغلى، ئىخابودنىڭ ئاكىسى ئاخىياھ كىيەتتى؛ ئۇ شىلوھدا تۇرۇۋاتقان، پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنى ئىدى. ئاختۇرنىڭ ئىنىسىنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلىنىڭ ئوغلى ئىدى). خەلق بولسا يوناتاننىڭ كەتكىنلىكىنى بىلمىگەنىدى. 4 يوناتان فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتى ئەرىپكە تۇتمەكچى بولغان داۋانىنىڭ ئىككى تەرىپىدە تۇۋۇرۇكتەك تىك قىيا تاشلار بار ئىدى. بىرىنىڭ نامى بوزەز، يەنە بىرىنىڭ نامى سەنەھ ئىدى. 5 بىر قىيا تاش شىمالىي تەرىپىدە بولۇپ، مىخماش بىلەن قارىشىپ تۇراتتى، يەنە بىرى جەبۇب تەرىپىدە گىبىانىڭ ئۆدۈلىدا ئىدى. 6 يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ كەل، بۇ خەتىنسىزلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىگە چىقايلى؛ پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن بىر ئىش قىلسا ئەجەب ئەمەس، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئادەملەرنىڭ كۆپ يا كى ئاز بولۇشى ھېچ توسالغۇ بولمايدۇ، دېدى. 7 ئۇنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭغا: ـ كۆڭۈلۈڭدە ھەر نېمە بولسا شۇنى قىلغىن، بارغىن، مانا، كۆڭۈلۈڭ نېمىنى خالسا مەن سەن بىلەن بىللىمەن، دېدى. 8 يوناتان: ـ مانا، بىز ئۇ ئادەملەر تەرەپكە چېقىپ ئۆزىمىزنى ئۇلارغا كۆرسىتەيلى؛ 9 ئەگەر ئۇلار بىر ئەگە: ـ بىز سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارغۇچە تۇرۇپ تۇرۇڭلار، دېسە ئۇلارنىڭ

قېشىغا چىقماي تۇز جايىمزدا تۇرۇپ تۇرايلى، 10 لېكىن تۇلار: ـ بىزنىڭ قېشىمىزغا چىقىڭلار، دېسە، چىقايلى. چۈنكى شۇنداق بولسا پەرۋەردىگار تۇلارنى قولىمىزغا بېرىپتۇ، دەپ بىلىمىز؛ مۇشۇنداق ئىش بەزگە بىر بېشارەت بولىدۇ، دېدى. 11 ئىككىيلەن تۇزنى فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىگە كۆرسەتتى. فىلىستىيلەر: ـ مانا، ئىبرانىيلار تۇزنى يوشۇرغان ئازگالىلاردىن چىقۋاتىدۇ، دېدى. 12 ئەترەتتىكىلەر يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ بەزگە چىقىڭلار، بىز سىلە رگە بىر نەرسىنى كۆرسىتىپ قويىمىز، دېدى. يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ ماڭا ئە گىشىپ چىققىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار تۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا بەردى، دېدى. 13 يوناتان قول-پۇتلىرى بىلەن تۇمۇلەپ چىقتى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەيىندىن تۇنىڭغا ئە گەشتى. فىلىستىيلەر يوناتاننىڭ تالدىدا يىقىلىشتى؛ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەيىندىن چېلىپ تۇلارنى قەتل قىلدى. 14 شۇ تۇنجى ھۇجۇمدا يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى تەخمىنەن يېرىم قوشۇلۇق يەردە تۇلتۇز رگىنەلەر يىگىرمىدەك ئادەم ئىدى. 15 ئاندىن لەشكە رگاھدىكىكەرنى، دالادا تۇرۇۋاتقانلارنى، بارلىق ئەترەتلەردىكىلەرنى ۋە بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلارنى تىترەك باستى. تۇلار ھەم تىترەپ قورقتى، يەرمۇ تەۋرىنىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ چوڭ قورقۇنچ خۇدا تەرىپىدىن كەلگەنىدى. 16 ئەمدى بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھدا تۇرۇۋاتقان پايلاچىلار كۆردىكى، مانا، لەشكەر تۇپلىرى تارمار بولۇپ ۋەيان-ۋەيان يۇگۇرۇشۇپ كەتتى. 17 سائۇل قېشىدىكى خەلققە: ئادەملىرىمىزنى ساناپ كىمنىڭ بۇ يەردىن كەتكەنلىكىنى ئېنىقلاڭلار، دېدى، تۇلار سانىۋىدى، مانا، يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى يوق چىقتى. 18 سائۇل ئىتخياھقا: ـ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. چۈنكى تۇ ۋاقىتتا خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ئىدى. 19 سائۇل كاھىنغا سۆز قىلۋاتقاندا فىلىستىيلەرنىڭ لەشكە رگاھىدا بولغان غەلۋە بارغانسېرى كۈچەيىپ كەتتى. سائۇل كاھىنغا: ـ قولۇڭنى يىغقىن، دېدى. 20 ئاندىن سائۇل ۋە تۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق يىغىلىپ جەڭگە چىقتى؛ ۋە مانا، فىلىستىيلەرنىڭ ھەربىرى تۇز سەپدىشىغا قارشى قىلىچ كۆتۈرۈپ زور پاراكەندىلىك بولدى. 21 تۇ ۋاقىتتىن ئىلگىرى فىلىستىيلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان، تۇلار بىلەن بىللە لەشكە رگاھىنىڭ ئەترابىغا چىققان ئىبرانىيلار بار ئىدى؛ تۇلارمۇ سائۇل ۋە يوناتان بىلەن بىللە بولغان ئىسرائىللارغا قوشۇلدى. 22 شۇنىڭدەك ئەفرائىم تاغلىرىدا تۇزنى يوشۇرغان ئىسرائىللار فىلىستىيلەرنىڭ قاچقىنىنى ئاڭلىغاندا سوقۇشقا چىقىپ تۇلارنى قوغلىدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار تۇ كۈنى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى. سوقۇش بەيت-ئاۋەننىڭ تۇ تەرىپىگە تۇتتى. 24 لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تۇ كۈنى زور بېسىم ئاستىدا قالدى. چۈنكى سائۇل تۇلارغا قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ مەن دۇشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالمىغۇچە كەچ بولۇشتىن ئىلگىرى تائام يېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن، دەپ ئېيتقاندى. شۇنىڭ تۇچۈن خەلقتىن ھېچكىم تائام يېمىدى. 25 ئەمما بارلىق زېمىندىكى قوشۇن بىر ئورمانلىققا كەرگەندە يەر يۈزىدە ھەسەل بار ئىدى. 26 خەلق ئورمانلىققا كەرگەندە، مانا بۇ ھەسەل ئېقىپ تۇراتتى؛ لېكىن ھېچكىم قولىنى ئاغزىغا كۆتۈرمىدى، چۈنكى خەلق قەسەمدىن قورقاتتى. 27 لېكىن يوناتان ئاتىسىنىڭ خەلققە قەسەم ئىچكۈزگەنلىكىنى ئاڭلىمىغاندى. شۇڭا تۇ قولىدىكى ھاسىنى سۇنۇپ تۇچىنى ھەسەل كۆنىگىگە تىقىپ قولى بىلەن ئاغزىغا سالدى. شۇنداق قىلىپ كۆزلىرى نۇرلاندى. 28 ئەمما خەلقتىن بىرى: سېنىڭ ئاتاڭ خەلققە چىڭ قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ بۇگۈن تائام يېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن! دەپ ئېيتقاندى. شۇنىڭ تۇچۈن خەلق ھالسىزلىنىپ كەتتى، دېدى. 29 يوناتان: ـ مېنىڭ تائام زېمىنغا ئازار بەردى، قاراڭلار، بۇ ھەسەلدىن كىچىككىنە تېتىشىم بىلەنلا كۆزلىرىمنىڭ شۇنچە نۇرلانغىنىنى كۆرمىدىڭلارمۇ؟ 30 خەلق بۇگۈن دۇشمەنلەردىن تارتىۋالغان ئولجىدىن خالىغىنىنى يېگەن بولسا فىلىستىيلەرنىڭ ئارىسىدىكى قىرغىنچىلىق تېخىمۇ زور بولماسمىدى؟ ـ دېدى. 31 شۇنۇ كۈنى تۇلار مىكماشتىن تارتىپ فىلىستىيلەرنى قوغلاپ ئايىجالونغىچە تۇرۇپ قىرىشتى؛ خەلق تولا ھېرىپ كەتكەنىدى. 32 شۇنىڭ بىلەن خەلق ئولجا ئۈستىگە ئېتىلىپ بېرىپ، قوي، كالا ۋە موزايلارنى تۇتۇپ شۇ يەردىلا سويدى. ئاندىن خەلق گۆشنى قانى ئادالۇەتمەيلا يىدى. 33 سائۇلغا خەۋەر كېلىپ: مانا، خەلق قانى ئادالۇەتمەيلا گۆشنى يەپ پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىۋاتىدۇ، دەپ ئېيتىلدى. تۇ: سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدىڭلار! ئەمدى بۇ يەر رگە يىنىمغا چوڭ بىر تاشنى دومىلىتىپ كېلىڭلار، دېدى. 34 سائۇل يەنە: سىلەر خەلقتىنۇ ئارىسىغا چىقىپ تۇلارغا: ھەربىرى تۇز كالىسىنى، تۇز قوينى قېشىمغا ئېلىپ كېلىپ بۇ يەردە سويۇپ يېسۇن؛ لېكىن گۆشنى قانى ئادالۇەتمەي يەپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلماڭلار، دە گىلار، دېدى. بۇ كېچە خەلقتىنۇ ھەممىسى ھەربىرى تۇز كالىسىنى ئېلىپ كېلىپ تۇ يەردە سويدى. 35 سائۇل بولسا پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى. بۇ تۇنىڭ پەرۋەردىگارغا ياسىغان تۇنجى قۇربانگاھى ئىدى. 36 سائۇل: ـ بۇ كېچىدە فىلىستىيلەرنىڭ پېيىگە چۈشۈپ، ئەتە تاڭ ئاتقۇچە تۇلارنى تالاپ ھېچ بىرىنى تىرىك قويمايلى، دېدى. خەلق: ـ نېمە ساڭا ياخشى كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ جاۋاب بەردى. لېكىن كاھىن سۆز قىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ يىنىغا كىرىپ [يولىيورۇق سوراپ] چىقايلى، دېدى. 37 سائۇل خۇدادىن: ـ يا فىلىستىيلەرنىڭ كەيىندىن چۈشۈيمۇ؟ سەن تۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرامسەن؟ ـ دەپ سوريدى. لېكىن تۇ كۈنى تۇ تۇنىڭغا ھېچ جاۋاب بەرمىدى. 38 سائۇل: ـ ئى خەلقىنىڭ ھەممە چوڭلىرى، بۇ يەر رگە چىقىڭلار. بۇگۈن كىم گۇناھ قىلغانلىقىنى ئېنىقلاپ بېقىڭلار. 39 چۈنكى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەر رگەن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ گۇناھ ھەتتا ئوغلۇم يوناتاندا تېپىلسىمۇ تۇ جەزمەن تۇلتۇرۇلسۇن، دېدى. لېكىن پۈتكۈل خەلقتىن ھېچكىم تۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. 40 ئاندىن تۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا: ـ سىلەر بىر تەرەپتە تۇرۇڭلار، مەن ئوغلۇم يوناتان يەنە بىر تەرەپتە تۇرايلى، دېدى. خەلق تۇنىڭغا: ـ نېمە ساڭا ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن، دېدى. 41 سائۇل ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا: ـ بۇ چەك بىلەن ئەينى ئەھۋالنى ئاشكارا قىلغايسەن، دېدى، چەك بولسا سائۇل بىلەن يوناتاننى كۆرسەتتى، خەلق قۇتۇلدى. 42 سائۇل: ـ مېنىڭ بىلەن ئوغلۇم يوناتاننىڭ ئوتتۇرىسىغا چەك تاشلاڭلار، دېدى. شۇنداق قىلىۋىدى، چەك يوناتانغا چىقتى. 43 سائۇل يوناتانغا: ـ قىلغىنىڭنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. يوناتان تۇنىڭغا: ـ قولۇمدىكى ھاسا بىلەن كىچىككىنە ھەسەل ئېلىپ تېتىپ باقتىم ۋە مانا، شۇنىڭ تۇچۇن مەن تۇلۇمگە مەھكۇم بولدۇم! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 44 سائۇل: ـ سەن چوقۇم تۇلۇشۇڭ كېرەك، ئى يوناتان؛ شۇنداق قىلمىسام، خۇدا ماڭا سېنىڭ يېشىڭغا چۈشكەندىنمۇ ئارتۇق چۈشۈرسۇن! ـ دېدى. 45 لېكىن خەلق سائۇلغا: ـ ئىسرائىلدا بۇ تۇلۇغ نۇسرەتنى قازانغان يوناتان تۇلتۇرۇلەمدۇ؟ بۇنداق ئىش بىزدىن نېرى بولغاي! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەزكى، تۇنىڭ بېشىدىن بىر تال چاچ يە رگە چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى بۇگۈنكى ئىشنى تۇ خۇدانىڭ ياردىمى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى، دېدى. شۇنداق قىلىپ خەلق يوناتانى تۇلۇمدىن خالاس قىلدى. 46 ئاندىن سائۇل فىلىستىيلەرنى قوغلاشتىن توختىدى؛ فىلىستىيلەرمۇ تۇز جايىغا قايتىپ كەتتى. 47 شۇنداق قىلىپ سائۇل ئىسرائىلنىڭ سەلتەنىتىنى تۇزنىڭ قىلدى؛ ئاندىن تۇ چۇرىسىدىكى دۇشمەنلىرىگە، يەنى موئابلار، ئاممونىيلار، ئېدومىيلار، زوباھدىكى پادىشاھلار ۋە فىلىستىيلە رگە ھۇجۇم قىلدى. تۇ قايسى تەرەپكە يۈزلەنسە غالىپ كېلەتتى. 48 تۇ زور جاسارەت كۆرسىتىپ ئامالە كەلەرنى تۇرۇپ ئىسرائىلنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى. 49 سائۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، يىشۋى ۋە مالقى-شۇئا ئىدى؛ تۇنىڭ ئىككى قىزىنىڭ ئىسمى بولسا ـ چوڭىنىڭ مېراب، كىچىكىنىڭ مىقال ئىدى. 50 سائۇلنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئاھىنوئام بولۇپ، تۇ ئاخمائازنىڭ قىزى ئىدى. سائۇلنىڭ قوشۇننىنىڭ سەرداری ئابنەر ئىدى؛ تۇ سائۇلنىڭ تاغىسى نەرنىڭ ئوغلى ئىدى. 51 سائۇلنىڭ تاغىسى كىش ۋە ئابنەرنىڭ تاغىسى نەر بولسا، ئىككىسى ئابىئەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 52 سائۇل پۈتكۈل تۇمرىدە فىلىستىيلەر بىلەن قاتتىق جەڭدە بولۇپ تۇزردى. سائۇل تۇزى ھەرقاچان باتۇر يا پالۋانلارنى كۆرسە، تۇنى تۇز خىزمىتىگە سالاتتى.

15 ئەمدى سامۇئىل سائۇلغا: ـ پەرۋەردىگار سېنى تۇز خەلقى ئىسرائىل ئۇستىگە پادىشاھ بولۇش تۇچۇن مەسىھ قىلغىلى مېنى ئەۋەتكەنىدى؛ ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن. 2 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئامالە كەلەرنىڭ ئىسرائىلغا قىلغان مۇئاملىسىنى، يەنى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا تۇلارنىڭ يولدا تۇلارغا قاندىق قارشىلىق كۆرسەتكەنلىكىنى كۆزگۈلمگە پۈككەنمەن. 3

ئەمدی بېرىپ ئامالە كەلەرنی ئۇرۇپ ئۆلارنىڭ ھەممىسنی ۋەيران قىلىپ ئۆلارنی ھېچ ئاجايىلا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ئۆسمۈر بولسۇن، بوۋاق بولسۇن، كالا-قوي، تۈگە ۋە ئىشەك ھەممىسنی يوقاتقىن، دېدی. 4 ساۋۇل خەلقنی جەم قىلىپ ئۆلارنی تەلائىم شەھىردە سانىۋىدی، ئىككی يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەر، يەھۇدا قەبىلىسىدن ئون مىڭ ئادەم چىقتی. 5 ساۋۇل ئامالە كەلەرنىڭ شەھىرىگە كەلگەندە شۇ يەردىكی ۋادىدا بۈكتۈرمە قويدی. 6 ئاندىن ساۋۇل كېنىيلە رگە: ـ چېقىپ كېتىڭلار، سىلەرنی ئۆلار بىلەن قوشۇپ يوقاتماسلىقىم ئۈچۈن ئامالە كەلەرنىڭ ئارىسىدىن چېقىپ كېتىڭلار؛ چۈنكی ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا سىلەر ئۆلارنىڭ ھەممىسگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەنسىلەر، دېدی. شۇنىڭ بىلەن كېنىيلەر ئامالە كەلەردىن چېقىپ كەتتی. 7 ئەمدی ساۋۇل ئامالە كەلەرنی ھاۋۇلاھدىن تارتىپ مىسىرنىڭ ئۆدۈلىدىكی شۇرغىچە قوغلاپ ئۇردی. 8 ئۇ ئامالە كەلەرنىڭ پادىشاھی ئاگاگنی تىرىك ئوتتی، ئەمما بارلىق خەلقنی قىلىچ بىسی بىلەن پۈتۈنلەي يوقاتتی. 9 لېكىن ساۋۇل بىلەن خەلق ئاگاگنی ئايدی ۋە قوي- كالا، بوردالغان مال ۋە قوزىلاردىن ئەڭ ئېسىللىرىنىڭ ھەممىسنی، جۈملىدىن نېمە ياخشی بولسا شۇنی ئايام ئۆلارنی ھالاك قىلىشقا قولی بارمىدی؛ لېكىن نېمە يارىماس ۋە زەئىپ بولسا شۇلارنىڭ ھەممىسنی ئۆلار يوقاتتی. 10 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزی ساموئىلغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدی: ـ 11 «ساۋۇلنی پادىشاھ قىلغىنىمغا پۇشايمان قىلدىم، چۈنكی ئۇ ماڭا ئەگىشىشتىن يېنىپ مېنىڭ سۆزۈمگە ئەمەل قىلمىدی»، ساموئىل ئازار چېكىپ پۈتكۈل بىر كېچە پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردی. 12 ئەتىسی ساموئىل ساۋۇلنىڭ ئالدىغا چىقىش ئۈچۈن تاڭ سەھەردىلا ئورنىدن تۇردی. ساموئىلغا: ـ ساۋۇل كارمەلگە باردی ۋە مانا، ئۇ ئۆزىگە بىر ئابىدە تۇرغۇزۇپ ئاندىن يېنىپ گىلگالغا چۈشۈپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدی. 13 ساموئىل ساۋۇلنىڭ قېشىغا كەلگەندە ساۋۇل ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار سېنی مۇبارە كىلگەي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلدىم، دېدی. 14 لېكىن ساموئىل: ـ ئۇنداق بولسا قۇلقىمغا ئاگاگنىڭ قوينىڭ مەرىشی بىلەن مەن ئاگاگۋاتقان كالىنىڭ مۆرىشی زادی نەدىن كەلدی؟ ـ دېدی. 15 ساۋۇل جاۋاب بېرىپ: ـ ئۆلار ئامالە كەلەردىن ئېلىپ كېلىندی؛ چۈنكی خەلق خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن قوي- كالىنىڭ ئېسىللىرىنی ئايام قالدۇرۇپ قويدی، قالغىنىنی بولسا پۈتۈنلەي يوقاتتۇق، دېدی. 16 ساموئىل ساۋۇلغا: ـ قوي، بۇ گېپىڭنی! مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ كېچە ماڭا نېمە دېگىنىنی ساڭا ئېيتىپ بېرەي، دېدی. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئېيتقىن، دېدی. 17 ساموئىل مۇنداق دېدی: ـ ئۆز نەزىرىڭدە كىچىك ھېسابلانغان ۋاقتىڭدىلا پەرۋەردىگار سېنی ئىسرائىلنىڭ ئۇستىگە پادىشاھ بولسۇن دەپ، مەسىھ قىلىشی بىلەن سەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ بېشی بولغان ئەمەسمىدىڭ؟ 18 ئاندىن پەرۋەردىگار سېنی: ـ سەن بېرىپ گۇناھكار ئامالە كەلەرنی ھالاك قىلغىن؛ ئۆلارنی يوقاتقۇچە ئۆلار بىلەن سوقۇشقىن، دەپ ئەۋەتكەنىدی. 19 ئەمدی نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمای، بەلكی ئولجا ئۈستىگە دۈم چۈشۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامان بولغانىنی قىلدىڭ؟ 20 ساۋۇل ساموئىلغا: ـ مەن ھەقىقەتەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدىمغۇ! پەرۋەردىگار مېنی ئەۋەتكەن يول بىلەن ماڭدىم ۋە ئامالە كەلەرنىڭ پادىشاھی ئاگاگنی ئېلىپ كېلىپ ئامالە كەلەرنىڭ ئۆزىنی پۈتۈنلەي يوقاتتىم. 21 ئەمما خەلق بولسا ئولجىدىن قوي بىلەن كالا، يەنی يوقىتىشقا بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلنی ئېلىپ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا گىلگالدا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدی، دېدی. 22 ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن تەشە ككۈر قۇربانلىقلىرىنی كەلتۈرۈشتىن سۆيۈنەمدۇ، يا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەت قىلدىشتىن سۆيۈنەمدۇ؟ مانا ئىتائەت قىلماقلىق قۇربانلىق قىلماقلىقتىن ئەۋزەل، كۆڭۈل قويۇش قوچقار يېغىنى سۆزۈشتىن ئەۋزەلدۇر. 23 چۈنكی ئاسىيلىق بولسا جاد ۋەگەرلىك گۇناھی بىلەن ئوخشاشتۇر، باشپاشتاقلىق قەبىھلىك ۋە بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر. سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنی تاشلىغىنىڭ ئۈچۈن، پەرۋەردىگار سېنی تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدی، ـ دېدی. 24 ساۋۇل ساموئىلغا: ـ مەن گۇناھ سادىر قىلدىم، چۈنكی مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىدىن ۋە سېنىڭ سۆز ئۈكۈمۈڭ چىقتىم؛ چۈنكی مەن خەلقتىن قورقۇپ ئۆلارنىڭ سۆزىگە كىردىم. 25 ئەمدی گۇناھىمنی ئەپۇ قىلغىن؛ مېنىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلىشىم ئۈچۈن مېنىڭ بىلەن قايتىپ بارغىن، دېدی. 26 ساموئىل ساۋۇلغا: ـ مەن سېنىڭ بىلەن قايتىپ بارمايمەن؛ چۈنكی سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنی تاشلىغانسەن، ۋە پەرۋەردىگار سېنی تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدی، دېدی. 27 ساموئىل كېتىشكە بۇرۇلغىنىدا ساۋۇل ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنی ئۈتۈۋالدی، ئۇ يىرتىلىپ كەتتی. 28 ساموئىل ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنی سەندىن يىرتىپ ئېلىپ سەندىن ئەۋزەل بولغان بىر يېقىنىڭغا تاپشۇردی. 29 ئىسرائىلنىڭ جانايى ئالىيسی بولغۇچی يالغان سۆزلەيدۇ يا كی نىيىتىدىن ياتمايدۇ؛ چۈنكی ئۇ ئادەم بالىسىدەك نىيىتىدىن يانغۇچی ئەمەستۇر، دېدی. 30 ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ سادىر قىلدىم. لېكىن خەلقىمنىڭ ئاقساقالىرىنىڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ماڭا ئىززەت قىلىپ مېنىڭ بىلەن يېنىپ بارغىن؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلالايمەن، دېدی. 31 شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ساۋۇل بىلەن يېنىپ باردی ۋە ساۋۇل پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدی. 32 ئاندىن ساموئىل: ـ ئامالە كەلەرنىڭ پادىشاھی ئاگاگنی مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدی، ئاگاگ بولسا خۇشلۇق بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا باردی. ئاگاگ كۆڭلىدە: ـ شۈبھىسىزكی، ئۆلۈم دەھشىتی ئۆتۈپ كەتتی، دېدی. 33 ئەمما ساموئىل: ـ سېنىڭ قىلىچىڭ خوتۇنلارنی بالىسىز قىلغانىدەك سېنىڭ ئانا ئۆمۈ خوتۇنلارنىڭ ئارىسىدا بالىسىز بولىدۇ، دېۋىدی، ساموئىل ئاگاگنی گىلگالدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چاناپ پارە-پارە قىلدی. 34 ئاندىن ساموئىل راماھقا باردی. ساۋۇل بولسا «ساۋۇلنىڭ يۇرتى گىبىئاھ» دېگەن جايدىكی ۋېيگە چېقىپ كەتتی. 35 ساموئىل ئۆلگەن كۈنىگىچە ساۋۇل بىلەن قايتا كۆرۈشمىدی. ئەمما ساموئىل ساۋۇل ئۈچۈن قايغۇردی. پەرۋەردىگار ساۋۇلنی ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلغانلىقىدىن ئەپسۇسلاندی.

16 پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ سەن قاچانغىچە ساۋۇل ئۈچۈن قايغۇرۇپ يۈرىسەن؟ مەن ئۇنی ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلىشتىن مەھرۇم قىلىپ تاشلىغان ئەمەسمۇ؟ مۇئگۈزۈكنی زەيتۇن مېيی بىلەن تولدۇرۇپ بارغىن. مەن سېنی بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ قېشىغا ئەۋەتەمەن. ئۇنىڭ ئوغۇللىرىدىن پادىشاھ بولۇشقا تۈرزىمگە بىرنی بېكىتتىم، دېدی. 2 ساموئىل بولسا: ـ مەن قانداق بارىمەن؟ ساۋۇل بۇ ئىشنی ئاڭلىسا مېنی ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ! ـ دېدی. پەرۋەردىگار: ـ تۈزۈلۈك بىلەن بىر ئىنەكنی ئالغاچ بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن كەلدىم، دېگىن. 3 يەسسەنی قۇربانلىققا چاقىرغىن، ئاندىن مەن ساڭا قىلىدىغىنىڭنی ئايان قىلىمەن؛ ۋە مەن ساڭا دېگەن بىرسىنی تۈرزىم ئۈچۈن مەسىھ قىلغىن، دېدی. 4 ساموئىل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىنی ئادا قىلىپ بەيت-لەھەمگە باردی. يېتىپ كەلگەندە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىری تىترىگەن ھالدا چېقىپ: ـ بەرگە تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ سوردی. 5 ئۇ: ـ تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىم؛ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق سۈنۈشقا كەلدىم. سىلەر ئۆزۈڭلارنی ھارامدىن پاكلاپ مەن بىلەن بىللە قۇربانلىققا كېلىڭلار، دېدی. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەسسە بىلەن ئوغۇللىرىنی ھالال قىلىپ قۇربانلىققا چاقىردی. 6 ئۇلار كەلگەندە ساموئىل ئېلىئابنی كۆرۈپ ئېچىدە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلىدىغىنی شۈبھىسىزكی ئۆزىنىڭ ئالدىدا تۇردىدۇ، دېدی. 7 لېكىن پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ ئۇنىڭ ئەقى-تۇرقىغا يا كی ۋېيغا قارىمغىن. مەن ئۇنی شاللۇەتىم، چۈنكی خۇدا ئىنسان كۆرگەندەك كۆرمەيدۇ؛ ئىنسان بولسا سىرتقى قىيابىتىگە قارايدۇ، لېكىن پەرۋەردىگار قەلبگە قارايدۇ، دېدی. 8 ئاندىن يەسسە ئابىنادابنی چاقىرىپ ساموئىلنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدی. ئەمما ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار بۇنی ھەم تاللىمىدی، دېدی. 9 ئاندىن يەسسە شاماھنی ئۇنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدی. ئەمما ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار بۇنی ھەم تاللىمىدی، دېدی. 10 شۇنىڭغا ئوخشاش يەسسە ئوغۇللىرىنىڭ يەتتىسىنی ساموئىلنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدی. لېكىن ساموئىل يەسسە گە: ـ پەرۋەردىگار بۇلارنی ھەم تاللىمىدی، دېدی. 11 ساموئىل يەسسەدىن: ـ بارلىق يىگىتلەر مۇشۇلارمۇ؟ دەپ سوردی. ئۇ: ـ ھەممىدىن كىچىكی قالدی. لېكىن مانا، ئۇ قوي بېقىۋاتىدۇ، دېدی. ساموئىل يەسسە گە: ـ ئۇنی چاقىرتىپ ئېلىپ كەلگىن، چۈنكی ئۇ كەلمىگۈچە داستىخاندا ئولتۇرمايمىز، دېدی. 12 [يەسسە] ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنی كەلتۈردی. ئۇ چىرايىدا قان يۈگۈرۈپ تۇرىدىغان، كۆزلىری چىرايلىق ۋە كېلىشكەن يىگىت ئىدی. پەرۋەردىگار: ـ قوپۇپ ئۇنی مەسىھ قىلغىن، چۈنكی [مېنىڭ

تاللغنم] شۇدۇر! دېدى. 13 ساموئىل مايى مۇڭگۈزنى ئېلىپ ئۇنى قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مەھسىھ قىلدى. ئۇ كۈندىن تارتىپ پەرۋەردىگارنىڭ روھى داۋۇتنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى. ساموئىل بولسا قېرۋېپ راماھىغا كەتتى. 14 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ساۋۇلدىن كەتكەنىدى، ۋە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بىر يامان روھ ئۇنى پەرىشان قىلدى. 15 ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا خۇدا تەرىپىدىن بىر يامان روھ سېنى پەرىشان قىلدۇ. 16 ئەمدى غوجىمىز ئۆزلىرى ئالدىلىرىدىكى خىزمەتكارلىرىنى دەرھال ۋېرىۋغايلىكى، ئۇلار چىتار چېلىشقا ئۇستا ئادەمنى تاپسۇن، ۋە شۇنداق بولىدۇكى، خۇدا تەرىپىدىن يامان روھ ئوستىلىرىگە كەلسە ئۇ چىتار چالسۇن، ئۇنىڭ بىلەن ھاللىرى ئۆيدان بولىدۇ، دېدى. 17 ساۋۇل خىزمەتكارلىرىغا: ـ مېنىڭ ئۈچۈن چىتار چېلىشقا ئۇستا بىر ئادەمنى تېپىپ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. 18 غۇلاملاردىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ چىتارغا ئۇستا بىر ئوغلىنى كۆردۇم. ئۇ تۈزىنى باتۇر بىر جەنگچى، گەپتە ھوشيار ۋە كېلىشكەن ئادەم ئىكەن، شۇنداقلا پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەن، دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يەسسەگە ئەلچىلەرنى ماكۇدۇرۇپ: ـ قوي باقىدىغان ئوغلۇڭ داۋۇتنى ماڭا ئەۋەتكىن، دەپ ئېيتتى. 20 يەسسە بىر ئېشەك كىنى تەيارلاپ ئۇنىڭغا نان بىلەن بىر تۈلۈم شاراب ۋە بىر ئوغلاقنى ئارتىپ، بۇلارنى ئوغلى داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ساۋۇلغا ئەۋەتتى. 21 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. ساۋۇل ئۇنىڭغا تولىمۇ ئامراق ئىدى؛ ئۇ ساۋۇلنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولدى. 22 ئاندىن ساۋۇل يەسسەگە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ داۋۇت مېنىڭ ئالدىمدا تۇرسۇن، چۈنكى ئۇ نەزىرىمگە ياقتى، دەپ ئېيتتى. 23 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ [يامان] روھ خۇدا تەرىپىدىن ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە داۋۇت چىلتارنى ئېلىپ قولى بىلەن چالدى. ئۇنىڭ بىلەن ساۋۇل ئارام تېپىپ ھالى ئۆيدان بولۇپ يامان روھ ئۇنىڭدىن چېقىپ كەتتى.

17

ئەمما فلىستىيلەر جەڭ قىلىش ئۈچۈن قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئۇلار يەھۇداغا تەۋە سوكوھدا جەم بولۇپ، سوكوھ بىلەن ئازىكاھ ئوتتۇرىسىدىكى ئەفەس-داممىدا چېدىرلارنى تىكتى. 2 ساۋۇل بىلەن ئىسرائىللارمۇ جەم بولۇپ ئېلاھ جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىپ فلىستىيلەر بىلەن جەڭ قىلغىلى سەپ تۈزدى. 3 فلىستىيلەر بىر تەرەپتىكى تاغدا، ئىسرائىللار يەنە بىر تەرەپتىكى تاغدا تۇراتتى، ئوتتۇرىسىدا جىلغا بار ئىدى. 4 شۇ ۋاقىتتا فلىستىيلەرنىڭ لەشكەر رگاھىدىن گاتلىق گولىئات ئىسملىك بىر چېمپىيون پالۋان چىقىپ كەلدى. ئۇنىڭ ئېگىزلىكى ئالتە گەز بىر غېرىچ ئىدى. 5 بېشىغا مىس دۇبۇلغا، ئۇچىسىغا قاسىراقلىق ساۋۇت كىيگەنىدى. ئۇنىڭ بۇ مىس ساۋۇتى بولسا بەش مىڭ شە كەل كېلەتتى. 6 پاچاقلىرىغا مىستىن تىزلىق باغلىغان، ئوشىنىسىگە مىس ئاتما نەيزە قىستۇرۇلغانىدى. 7 ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى بولسا بايكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى؛ نەيزىسىنىڭ بېشى ئالتە مىڭ شە كەل كېلەتتى، قالقان كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. 8 ئۇ تۇرنىدا تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىغا مۇنداق توۋلايتتى: ـ «سىلەر نېمىشقا جەڭ قىلىش ئۈچۈن سەپ تۈزگەنسىلەر؟ مەن فلىستىي ئەمەسمۇ؟ سىلەر بولسا گالار ساۋۇلنىڭ قۇللىرىغۇ؟ ئاراگالاردىن بىر ئادەمنى تاللاپ چىقىگلار، ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىشقا چۈشسۇن! 9 ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىپ مېنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرەلسە، بىز سىلەرنىڭ قۇللىرىگلار بولىمىز. لېكىن مەن ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ ئۆلتۈرسەم، سىلەر بىزنىڭ قۇللىرىمىز بولۇپ بىزنىڭ خىزمىتىمىزدە بولۇسىلەر». 10 شۇ فلىستىي يەنە سۆز قىلىپ: ـ مەن بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت قىلدىمغۇ؟ سىلەر بىر ئادەمنى چىقىرىگلار، بىز ئېلىشايلى! ـ دېدى. 11 ساۋۇل بىلەن ھەممە ئىسرائىل بۇ فلىستىينىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئالاقزادە بولۇپ بەك قورقتى. 12 داۋۇت يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇۋاقلۇق يەسسە دېگەن ئەفراتلىق ئادەمنىڭ ئوغلى ئىدى. يەسسەنىڭ سەككىز ئوغلى بار ئىدى. ساۋۇلنىڭ كۈنلىردە ئۇ خېلى ياشىنىپ قالغانىدى. 13 يەسسەنىڭ ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋۇل بىلەن جەنگە چىققانىدى. جەنگە چىققان ئۈچ ئوغلىنىڭ ئۈنجىسىنىڭ ئىسمى ئېلىئاب، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىناداب ۋە ئۈچىنچىسىنىڭ شاممام ئىدى. 14 داۋۇت ھەممىدىن كىچىك ئىدى. ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋۇلغا ئەگىشىپ چىققانىدى. 15 بەزىدە داۋۇت ساۋۇلنىڭ قېشىدىن ئۈز ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى بېقىش ئۈچۈن قايتىپ كېلەتتى. 16 ئاشۇ فلىستىي بولسا قىرىق كۈنگىچىلىك ھەر ئەتىگەن ۋە كەچتە چىقىپ تۇرىدى. 17 يەسسە ئوغلى داۋۇتقا: ـ بۇ ئەفاھ قوماچنى ۋە بۇ ئون نانىنى ئېلىپ لەشكەر رگاھىغا تېز بېرىپ ئاكىلىرىڭغا بەرگىن، 18 بۇ ئون پارچە قۇرۇتنى ئۇلارنىڭ مىڭبېشىغا بېرىپ ئاكىلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى سوراپ ئۇلارنىڭ كېپىل خېتىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 19 ساۋۇل، شۇ [ئۈچ ئوغۇل] ۋە ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېلاھ جىلغىسىدا ئۇرۇپ فلىستىيلەر رگە قارشى جەڭ قىلاتتى. 20 داۋۇت بولسا ئەتىسى سەھەر قويۇپ قويالارنى بىر باققۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئاشلىق-تۇزاقىنى ئېلىپ يەسسە ئۇنىڭغا تاپىلىغاندەك، قوشۇن ئىستىھكامغا يەتكەندە، جەنگە چىقىدىغان لەشكەرلەر سۈرەن كۆتۈرۈۋاتقانىدى. 21 ئىسرائىل ۋە فلىستىيلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل ئۇرۇپ سوقۇشقا سەپ تۈزدى. 22 داۋۇت بولسا ئېلىپ كەلگەن نەرسىلەرنى يۈك-تاقالارغا قارىغۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ سەپ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ ئاكىلىرىدىن تىنچلىق سوردى. 23 ئۇ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ ئۇرغاندا، فلىستىيلەردىن بولغان گولىئات دېگەن چېمپىئون پالۋان فلىستىيلەرنىڭ سىپىدىن چىقىپ يەنە ھېلىقى گەپنى قىلدى؛ داۋۇت ئۇنى ئاڭلىدى. 24 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بۇ ئادەمنى كۆرگەندە قېچىپ كېتىشتى ۋە بەك قورقتى. 25 ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بىر-بىرىگە: ـ چىقۋاتقان بۇ ئادەمنى كۆردىڭلارمۇ؟ ئۇ ئىسرائىلغا ھاقارەت قىلىش ئۈچۈن چىقىدۇ، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇنى ئۆلتۈرگەن ئادەمگە پادىشاھ كۆپ مال-مۈلۈك ئىنئام قىلىدۇ، ئۈز قىزىنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بېرىدۇ ھەم ئاتىسىنىڭ جەمەتىنى ئىسرائىل تەۋەسىدە باج-ئالۋاندىن خالاس قىلىدۇ، دېدى. 26 داۋۇت ئۈز يېنىدا تۇرغان ئادەملەردىن: ـ بۇ فلىستىينى ئۆلتۈرۈپ ئىسرائىلغا قىلىنغان شۇ ھاقارەتنى يوقاتقان كىشىگە نېمە قىلىنىدۇ؟ چۈنكى بۇ خەتىنسىز فلىستىي زادى كىم؟ ئۇ قاندافسىگە مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنلىرىغا ھاقارەت قىلىشقا پېتىنىدۇ؟ ـ دېدى. 27 خالايىق ئۇنىڭغا ئالدىنقىلارنىڭ دېگەن سۆزى يۇقىچە جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنى ئۆلتۈرگەن كىشىگە مۇنداق-مۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. 28 لېكىن ئۇنىڭ چوڭ تاكسى ئېلىئاب ئۇنىڭ ئۇ ئادەملەر بىلەن سۆزلەشكىنىنى ئاڭلاپ قالدى؛ ئېلىئابنىڭ داۋۇتقا ئاچىقى كېلىپ: ـ نېمىشقا بۇ يەر گە كەلدىڭ؟ چۆلدىكى ئۇ ئازغىنە قوينى كىمگە تاشلاپ قويدۇڭ؟ مەن كىبرلىكىڭنى ۋە كۆزگۈزۈكۈڭنى يامانلىقنى بىلىمەن. سەن ئالايىتەن جەنگنى كۆرگىلى كەلدىڭ، دېدى. 29 داۋۇت: ـ مەن نېمە قىلدىم؟ پەقەت بىر سۆز قىلسام بولامدىكەن؟ ـ دېدى. 30 داۋۇت يۈرۈلۈپ باشقىسىدىن ئالدىنقىدەك سوردى، خەلق ئالدىدا ئېيتقانەدەك ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 31 ئەمما بىرسى داۋۇتنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قېلىپ ساۋۇلغا يەتكۈزدى؛ ئۇ داۋۇتنى چاقىرتىپ كەلدى. 32 داۋۇت ساۋۇلغا: ـ بۇ كىشىنىڭ سەۋەبىدىن ھېچكىمنىڭ يۈرىكى سۇ بولمىسۇن. سىلىنىڭ قۇللىرى بۇ فلىستىي بىلەن سوقۇشقىلى چىقىدۇ، دېدى. 33 ساۋۇل داۋۇتقا: ـ سەن بۇ فلىستىي بىلەن سوقۇشقىلى بارساڭ بولمايدۇ! سەن تېخى ياش، ئەمما ئۇ ياشلىقىدىن تارتىپلا جەنگچى ئىدى، دېدى. 34 داۋۇت ساۋۇلغا: ـ قۇللىرى ئۈز ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى بېقىپ كەلدىم. بىر شىر ياكى ئېيىق كېلىپ پادىدىن بىر قوزىنى ئېلىپ كەتسە، 35 مەن ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ئۇنى ئۇرۇپ قوزىنى ئاغزىدىن قۇتقۇزۇپ ئالاتتىم. ئەگەر قېرىپ ماڭا ھۇجۇم قىلسا مەن ئۇنى يايلىدىن ئوتتۇرىلىپ ئۇرۇپ ئۆلتۈرەتتىم. 36 قۇللىرى ھەم شىر ھەم ئېيىقنى ئۆلتۈرگەن؛ بۇ خەتىنسىز فلىستىيمۇ ئۇلارغا ئوخشاش بولىدۇ. چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت كەلتۈردى ـ دېدى. 37 داۋۇت سۆزىنى داۋام قىلىپ: ـ مېنى شىرنىڭ چاڭگىلىدىن ۋە ئېيقنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بۇ فلىستىينىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. ساۋۇل داۋۇتقا: ـ بارغىن، پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، دېدى. 38 ئاندىن ساۋۇل داۋۇتقا ئۈز جەڭ كىيىملىرىنى كىيگۈزۈپ، بېشىغا مىس دۇبۇلغىنى تاقاپ ۋە ئۇنىڭغا بىر جەڭ ساۋۇتىنى كىيگۈزدى. 39 داۋۇت بولسا ساۋۇلنىڭ قىلىچنى كىيمىنىڭ ئۈستىگە ئېسىپ، مېڭىپ باقتى؛ چۈنكى ئۇ بۇلارنى كىيىپ باقمىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلغا: ـ مەن بۇلارنى كىيىپ ماڭالمايدىكەنمەن؛ چۈنكى بۇرۇن كىيىپ باقمىغان، دەپ ئۇلارنى سېلىۋەتتى. 40 ئۇ قولىغا ھاسىسىنى ئېلىپ، ئېرىقتىن بەش سىلىق تاش ئىلغاپ پادىچى خالتىسىنىڭ يانچۇقىغا سالدى؛ ئۇ سالغۇسىنى

قولىغا ئېلىپ فىلىستىيگە يېقىن باردى. **41** فىلىستىي بولسا چىقىپ داۋۇتقا يېقىنلاشتى، قالقان كۆتۈرگۈچىسىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ماكېدى. **42** فىلىستىي داۋۇتقا بىرقۇر سەپسېلىپ قاراپ مەسخىرە قىلدى. چۈنكى ئۇ تېنچى ياش، بۇغداي ئۈگۈلۈك ۋە چىلىشكەن يىگىت ئىدى. **43** فىلىستىي داۋۇتقا: ـ سەن ھاسا كۆتۈرۈپ ئالدىمغا كەپسەن؟ سەن مېنى ئىت دەپ ئويلاپ قالدىڭمۇ؟ ـ دەپ ئۆز بۇتلىرىنىڭ نامىلىرىنى تىلغا ئېلىپ داۋۇتنى قارغىدى. **44** فىلىستىي داۋۇتقا يەنە: ـ بۇ يالقاق كەل، مەن گوشۇڭنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچلارغا يەم قىلىمەن، دېدى. **45** داۋۇت فىلىستىيگە: ـ سەن قىلىچ، نەيزە ۋە ئاتما نەيزىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلغىلى كەلدىڭ، لېكىن مەن سەن ھاقارەت قىلغان، ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئالدىڭغا ھۇجۇمغا چىقتىم ـ دېدى. **46** «دەل بۈگۈن پەرۋەردىگار سېنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرىدۇ، مەن سېنى ئۆلتۈرۈپ بېشىڭنى كېسىپ ئالىمەن؛ مەن لەشكەر گاھىدىكى فىلىستىيلەرنىڭ جەسەتلىرىنىمۇ ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچلىرىغا يەم قىلىمەن. بۈتۈك بىلەن پۈتكۈل جاھان ئىسرائىلدا بىر خۇدانىڭ بار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ **47** ۋە بۇ پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت بېرىشىنىڭ قىلىچ، نەيزە بىلەن ئەمەس ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ، چۈنكى بۇ جەڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، ئۇ سېنى قولىمىزغا تاپشۇرىدۇ». **48** فىلىستي داۋۇتقا ھۇجۇم قىلغىلى قوپۇپ يېقىن كەلگەندە داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى فىلىستي قوشۇننىڭ سېپىگە قاراپ يۈگۈردى. **49** داۋۇت قولىنى خالتىسىغا تىقىپ بىر تاشنى چىقىرىپ سالغۇغا سېلىپ فىلىستىيگە قارىتىپ ئاتتى، تاش فىلىستىينىڭ پېشانىسىگە تەگدى. تاش ئۇنىڭ پېشانىسىگە پېتىپ كەتتى، ئۇ دۈم چۈشۈپ يەر گەۋىگە يىقىلدى. **50** شۇنداق قىلىپ داۋۇت فىلىستىينى سالغۇ ۋە تاش بىلەن مەغلۇپ قىلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ ئۆلتۈردى، داۋۇتنىڭ قولىدا ھېچ قىلىچ يوق ئىدى. **51** داۋۇت يۈگۈرۈپ بېرىپ، فىلىستىينىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قىلىچىنى قىنىدىن تارتىپ ئېلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ بېشىنى ئالدى. فىلىستىيلەر ئۆز باتۇرلىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپلا، بەدەر قاچتى. **52** ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالار بولسا ئورنىدىن قوپۇپ سۈرەن سېلىشىپ فىلىستىيلەرنى جىلغىغىچە ۋە ئەكرون دەرۋازىلىرىغىچە كەيىندىن قوغلاپ كەلدى؛ ئۆلتۈرۈلگەن فىلىستىيلەر شائارائىمغا باردىغان يولدا گات ۋە ئەكرونغىچە يېتىپ كەتكەنىدى. **53** ئىسرائىل فىلىستىيلەرنى قوغلاشتىن يېنىپ كېلىپ ئۆلارنىڭ لەشكەر گاھىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى. **54** داۋۇت فىلىستىينىڭ بېشىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ئۇنىڭ يارىغىنى بولسا ئۆز چېدىرىغا قويدى. **55** ساۋۇل داۋۇتنىڭ فىلىستىينىڭ ئالدىغا چىققىنىنى كۆرگەندە قوشۇننىڭ سەرداری ئابنەردىن: ـ ئى ئابنەر، بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى؟ ـ دەپ سوردى. ئابنەر: ـ ئى پادىشاھ، ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بىلمەيمەن، دېدى. **56** پادىشاھ: ـ بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى ئىكەن دەپ سوراپ باققىن، دېدى. **57** داۋۇت فىلىستىينى قىرىپ قايتىپ كەلگەندە ئابنەر ئۇنى پادىشاھنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ فىلىستىينىڭ بېشى تېخىچە ئۇنىڭ قولىدا ئۇراتتى. **58** ساۋۇل ئۇنىڭدىن: ـ ئى يىگىت، كىمنىڭ ئوغلىسەن؟ دەپ سوردى. داۋۇت: ـ مەن سىلىنىڭ قۇللىرى بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ ئوغلىمەن، دەپ جاۋاب بەردى.

18

داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ سۆھبىتى ئاياغلاشقاندا، يوناتاننىڭ كۆڭلى داۋۇتنىڭ كۆڭلىگە شۇنداق باغلانىدىكى، ئۇنى ئۆز جىنىدەك سۆيدى. **2** ساۋۇل بولسا ئۇ كۈنى ئۇنى ئۆز يېنىدا ئېلىپ قېلىپ، ئۇنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە قايتىپ كېلىشىگە يول قويمىدى. **3** يوناتان داۋۇت بىلەن ئەھدە قىلىشتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇنى ئۆز جىنىدەك سۆيەتتى. **4** يوناتان ئۆچىسىدىكى تونى سېلىپ داۋۇتقا بەردى، يەنە جەڭ كىيىملىرىنى، جۈملىدىن ھەتتا قىلىچى، ئوقياسى ۋە كەمىرىنىمۇ ئۇنىڭغا بەردى. **5** ساۋۇل داۋۇتنى نەگىلا ئەۋەتسە ئۇ شۇ يەر گەۋىگە باراتتى، شۇنداقلا ئىشلارنى جايىدا قىلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن ساۋۇل ئۇنى لەشكەرلىرىنىڭ ئۈستىگە قويدى. بۇ ئىش بارلىق خەلققە ۋە ھەم ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىغىمۇ ياقتى. **6** داۋۇت فىلىستىينى ئۆلتۈرۈپ كېيىچىلىك بىلەن يانغاندا ئىسرائىلنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدىكى قىز-ئايالار ساۋۇلنى ناخشا ئېيتىپ ئۈسسۈل ئوينىپ قارشى ئالغىلى چىقتى؛ ئۇلار خۇشلۇق ئىچىدە داپ ۋە ئۈچتار بىلەن نەغمە چېلىشتى. **7** قىز-ئايالار نەغمە چالغاندا: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئۆلتۈردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئۆلتۈردى، دەپ ئوقۇشاتتى. **8** بۇنى ئاڭلاپ ساۋۇل ناھايىتى خاپا بولدى؛ بۇ سۆز ئۇنىڭ كۆڭلىگە تە گدى. ئۇ: ـ داۋۇتقا ئون مىڭلاپ ھېسابلاندى، ئەمما ماڭا پەقەت مىڭلاپ ھېسابلاندى؛ ئەمدى پادىشاھلىقتىن باشقا ئۇنىڭغا ھېچنەرسە كەم ئەمەس، دېدى. **9** شۇ كۈندىن تارتىپ ساۋۇل داۋۇتنى كۆزلەپ يۈردى. **10** ئەتىسى خۇدا تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە ئۇ ئۆيىدە قالايمىقان جۈيلىگىلى تۇردى. ئەمدى داۋۇت باشقا ۋاقىتتىكىدەك قولى بىلەن چىلتار چالدى؛ ساۋۇلنىڭ قولىدا نەيزە بار ئىدى. **11** ساۋۇل: ـ داۋۇتنى تامغا نەيزە بىلەن قادۇۋېتىمەن دەپ، نەيزىنى ئاتتى؛ لېكىن داۋۇت ئىككى قېتىم ئۆزىنى دالدىغا ئالدى. **12** پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەنلا بولۇپ، ئۆزىدىن يىراقلاپ كەتكىنى ئۈچۈن ساۋۇل داۋۇتنىمىن قورقاتتى. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن ساۋۇل داۋۇتنى ئۆز يېنىدىن ئايرىپ، ئۇنى لەشكەرلە رگە مىڭبېشى قىلىپ قويدى؛ ئۇ لەشكەرلەرنى ئېلىپ جەڭگە چىقىپ ئۇراتتى. **14** داۋۇت بولسا ھەممە ئىشلارنى پەم بىلەن قىلاتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **15** ساۋۇل ئۇنىڭ پەملىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن بەك قورقاتتى. **16** ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدا خەلقى داۋۇتنى سۆيەتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارنى يېتە كلەپ جەڭگە چىقاتتى. **17** ساۋۇل داۋۇتقا: ـ مانا، چوڭ قىزىم مېراب ـ مەن ئۇنى ساڭا خوتۇنلۇققا بە رگىلى بار. سەن پەقەت خىزمىتىمگە جان-پىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ جەڭلىرىدە كۈرەش قىلغىن، دېدى. چۈنكى ساۋۇل ئېچىدە: ـ ئۇ مېنىڭ قولۇم بىلەن ئەمەس، بەلكى فىلىستىيلەرنىڭ قولى بىلەن يوقىتىلسۇن، دەپ خىيال قىلغانىدى. **18** ئەمما داۋۇت ساۋۇلغا: ـ مەن كىم ئىدىم، مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتى ئىسرائىل ئارىسىدا نېمە ئىدى، مەن قاناداقۇ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولاي؟ ـ دېدى. **19** لېكىن ساۋۇلنىڭ قىزى مېراب داۋۇتقا بېرىلىدىغان ۋاقىتتا، ئۇ مەھولاتلىق ئادرىئەلگە خوتۇنلۇققا بېرىلدى. **20** ئەمما ساۋۇلنىڭ قىزى مىقالنىڭ كۆڭلى داۋۇتقا چۈشكەنىدى. باشقىلار بۇنى ساۋۇلغا ئېيتتى، بۇ ئىشتىن ساۋۇل خۇش بولدى. **21** ساۋۇل: ـ قىزىمنى داۋۇتقا بېرەي، ئۇ ئۇنىڭغا بىر سىرتماق بولۇپ، فىلىستىيلەرنىڭ قولىدا يوقىتىلسۇن، دەپ ئويلىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل داۋۇتقا: ـ بۈگۈن ئىككىنچى قېتىم كۈيئوغلۇم بولىسەن، دېدى. **22** ساۋۇل ئۆز غۇلامىلىرىغا: ـ داۋۇتقا ئاستىرتىن: ـ مانا، پادىشاھ سەندىن سۆيۈنىدۇ، ۋە ھەممە غۇلامىلىرى ساڭا ئامراق. شۇنىڭ ئۈچۈن پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولغىن، دەپ ئېيتىڭلار، دەپ تاپىلدى. **23** ساۋۇلنىڭ غۇلامىلىرى بۇ سۆزلەرنى داۋۇتنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى. لېكىن داۋۇت: ـ نەزىرىڭلاردا پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش كىچىك ئىشمۇ؟ مەن بولسام بىر كەمبەغەل ۋە ئەتىۋارسىز ئادەممەن ـ دېدى. **24** ساۋۇلنىڭ غۇلامىلىرى ساۋۇلغا داۋۇتنىڭ دېگەنلىرىنى ئۈز ئەينى يەتكۈزدى. **25** ساۋۇل: ـ سىلەر داۋۇتقا: ـ پادىشاھ ساڭا باشقا ۋېلىۋۇق ئالغۇزمايدۇ، پەقەت پادىشاھ دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن يۈز فىلىستىينىڭ خەتىنلىكىنلا ئالدۇ، دەپ ئېيتىڭلار، دېدى (ساۋۇلنىڭ مەقسىتى بولسا داۋۇتنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدا يوقىتىش ئىدى). **26** غۇلامىلار بۇ سۆزلەرنى داۋۇتقا يەتكۈزدى؛ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش داۋۇتقا يېقىپ قالدى. ئەمدى بېكىتىلگەن مۇھلەت توشمايلا، **27** داۋۇت تۇرۇپ ئۈز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ ئىككى يۈز فىلىستىينى ئۆلتۈردى. داۋۇت ئۇلارنىڭ خەتىنلىكىنى كېسىپ ئېلىپ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش ئۈچۈن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا تاپشۇردى. ساۋۇل قىزى مىقالنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. **28** ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى ۋە ئۆز قىزى مىقالنىڭ ئۇنى سۆيىدىغانلىقىنى كۆرۈپ **29** داۋۇتنىمىن تېخىمۇ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل ئۈزلۈكسىز داۋۇتقا دۈشمەن بولدى. **30** فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى دائىم سوقۇشقا چىقاتتى؛ ئەمما ھەر قېتىم چىقىسلا داۋۇتنىڭ ئىشلىرى ساۋۇلنىڭ ھەممە خىزمەتكارلىرىنىڭكىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ نامى [خالايىق] تەرىپىدىن تولىمۇ ھۆرمەتكە سازاۋەر بولاتتى.

19

ساۋۇل ئۆز ئوغلى يوناتان ۋە ھەممە خىزمەتكارلىرىگە داۋۇتنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇق قىلدى. لېكىن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان داۋۇتقا بەك ئامراق ئىدى. **2** يوناتان داۋۇتقا: ـ ئاتام ساۋۇل سېنى ئۆلتۈرمەكچى؛ ئەمدى ئەتە ئەتىگەن قاتتىق ئېھتىيات قىلغىن، بىر مەخپىي جايىنى

تېپىپ تۆز ۇكىنى يوشۇرغىن؛ 3 مەن تۆزۈم چىقىپ سەن يوشۇرۇنغان ئېتىزلىققا بېرىپ
ئاتامنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئاتام بىلەن سېنىڭ توغرا كېلىدىغان سۆزلىشىپ باقاي، ئەھۋالىنى ئېنىق
بىلگەندىن كېيىن ساگا خەۋەر قىلاي، دېدى. 4 يوناتان ئاتىسى ساۋۇلغا داۋۇتنىڭ ياخشى
گېپىنى قىلىپ: ـ پادىشاھ تۆز خىزمەتكارىغا، يەنى داۋۇتقا ياماناتلىق قىلمىغاي! چۈنكى تۆ ساگا
گۇناھ قىلمىغان؛ بەلكى ئۇنىڭ ئەمەللىرى تۆز ۇكىگە كۆپ ياخشىلىقلارنى ئېلىپ كەلگەن:
ـ 5 تۆ تۆز جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قېرىپ مېلىنى فىلىستىيىنى ئۆلتۈردى ۋە شۇنىڭ بىلەن
پەرۋەردىگار پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن چوڭ نۇسرەت بەردى. شۇ چاغدا سەن تۆزۈڭ
كۆرۈپ خۇش بولغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدىلىكتە نېمىشقا داۋۇتنى سەۋەبسىز ئۆلتۈرۈپ ناھەق
قان تۆكۈپ گۇناھكار بولماقچى بولىسەن؟ ـ دېدى. 6 ساۋۇل يوناتاننىڭ سۆزىگە كىردى.
تۆ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، تۆ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمايدۇ،
دېدى. 7 ئاندىن يوناتان داۋۇتنى چاقىرىپ، داۋۇتقا بولغان ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى دەپ
بەردى. ئاندىن كېيىن يوناتان داۋۇتنى ساۋۇلنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى ۋە ئۇ ئىلگىرىكىدەك
ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. 8 ئەمما يەنە جەڭ بولدى، داۋۇت چىقىپ فىلىستىيلەر بىلەن
جەڭ قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىرىپ مەغلۇپ قىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدىن بەدەر قېچىستى.
9 ئەمدى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ يەنە ساۋۇلنى باستى. ئۇ تۆز ئۆيىدە
قولدا نەيزىسىنى ئۇتۇپ ئولتۇراتتى؛ داۋۇت بولسا قولى بىلەن ساز چېلىپ تۇراتتى. 10
ساۋۇل نەيزە بىلەن داۋۇتنى سانجىپ تامغا قاداپ قېيماقچى بولۇۋىدى، لېكىن داۋۇت ئۇزىنى
قاچۇرۇۋالدى، نەيزە تامغا قادىلىپ قالدى. داۋۇت شۇ كېچىسى قېچىپ قۇتۇلدى. 11
ساۋۇل بىرنەچچە چاپارمەنلەرنى داۋۇتنىڭ ۆيىگە ئەۋەتىپ ئۇنى پايلاپ تۇرۇپ ئەتىسى
تاڭ يورۇغاندا ئۇنى ئولتۇرۇشكە ماگدۇردى. ئەمما داۋۇتنىڭ ئايالى مىقال ئۇنىڭغا: ـ
ئەگەر بۇ كېچە جىنىڭنى ئېلىپ قاچمىساڭ، ئەتە ئۆلتۈرۈلىسەن، دېدى. 12 شۇڭا مىقال
داۋۇتنى پەنجىردىن چۈشۈرۈپ قويدى. شۇنداق قىلىپ ئۇ قېچىپ قۇتۇلدى. 13 ئاندىن
مىقال بىر «تەرافىم» ئۇتنى ئېلىپ كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ، بېشىغا ئوچىكە يۇگىدىن قىلىنغان
بىر ياستۇقنى قويۇپ، ئەدىيال بىلەن يېپىپ قويدى. 14 ساۋۇل داۋۇتنى ئوتۇش ئۈچۈن
چاپارمەنلەرنى ئەۋەتكەندە مىقال: ـ ئۇ ئاغرىپ قالدى، دېدى. 15 ساۋۇل چاپارمەنلەرنى
[قايتىدىن] ئەۋەتىپ: ـ ئۇنى كارىۋات بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كېلىڭلار، ئۇنى ئولتۇرىمەن،
دەپ ۋېرىۋىدى. 16 چاپارمەنلەر كىرگەندە، مانا كارىۋاتتا بۇ بۇت ياتاتتى، بېشىغا
ئوچىكە يۇگىدىن قىلىنغان ياستۇق قويۇلغانىدى. 17 ساۋۇل مىقالغا: ـ نېمىشقا مېنى بۇنداق
ئالداپ، دۈشمىنىمنى قاچۇرۇۋېتىسەن؟ ـ دېدى. مىقال ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ: «مېنى
قويۇۋەتكىن، بولمىسا سېنى ئولتۇرۇۋېتىمەن» دېدى، دېدى. 18 داۋۇت قېچىپ قۇتۇلۇپ،
راماھقا ساموئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ساۋۇلنىڭ ئۇنىڭغا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى.
ئاندىن ئۇ ساموئىل بىلەن نايوتقا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. 19 بىرسى ساۋۇلغا: ـ داۋۇت
راماھدىكى نايوتنا بار ئىكەن، دەپ خەۋەر بەردى. 20 ساۋۇل داۋۇتنى تۇتۇپ كېلىشكە
چاپارمەنلەرنى ماگدۇردى. ئەمما ئۇلار يېتىپ بارغاندا پەيغەمبەرلەرنىڭ بىر جامائىتى
بېشارەت بېرىۋاتقانلىقىنى ۋە ساموئىلنىڭمۇ ئۇلارنىڭ تارىسىدا تۇرۇپ ئۇلارغا نازارەچىلىك
قىلىۋاتقانلىقىنى كۆردى، شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ روھى ساۋۇلنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ
ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشۈپ، ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. 21 بۇ خەۋەر ساۋۇلغا
ئېيتىلدى، ئۇ يەنە باشقا چاپارمەنلەرنى ئەۋەتتى، لېكىن ئۇلارمۇ بېشارەت بېرىشكە چۈشتى.
ئاندىن ساۋۇل ئۈچىنچى قېتىم يەنە چاپارمەنلەرنى ماگدۇردى. ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت
بېرىشكە چۈشتى. 22 ئاندىن ساۋۇل ئۆزى راماھقا بېرىپ، سەقۇدىكى چوڭ قۇدۇققا يېتىپ
كەلگەندە، «ساموئىل بىلەن داۋۇت نەدە؟» ـ دەپ سوردى. بىرسى: ـ ئۇلار راماھدىكى
نايوتنا بار ئىكەن، دەپ جاۋاب بەردى. 23 شۇڭا ئۇ راماھدىكى نايوتقا يېتىپ كەلدى؛
خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇمۇ يېيىدە مېڭىپ راماھدىكى
نايوتقا بارغۇچە بېشارەت بېرىپ ماگدى. 24 ئۇ ھەتتا كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ ساموئىلنىڭ
ئالدىدا بېشارەت بەردى؛ پۈتۈن بىر كېچە ۋە پۈتۈن بىر كۈندۈز ئۇ يەردە يالىڭاچ ياتتى.
بۇنىڭ بىلەن: ـ «ساۋۇلمۇ پەيغەمبەرلەردىنمۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى.

20 داۋۇت راماھدىكى نايوتتىن قېچىپ يوناتاننىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ مەن
نېمە قىلىتىمەن؟ نېمە قەبىھلىك قىلىتىمەن؟ ئاتاڭ ئالدىدا نېمە گۇناھ قىلىتىمەن، ئۇ مېنىڭ
جېنىمنى ئالماقچى بولۇۋاتىدۇ؟ ـ دېدى. 2 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ يوقسۇ، بۇنداق ئىش نېرى بولسۇن!
سەن ئۆلمەيسەن. چوڭ ئىش بولسۇن، كىچىك ئىش بولسۇن ئاتام ماگا دېمەي قويمايدۇ.
نېمىشقا ئاتام بۇ ئىشنى مەندىن يوشۇردىكىنە؟ ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. 3 لېكىن
داۋۇت يەنە قەسەم قىلىپ: ـ ئاتاڭ سېنىڭ ئەزىزىكىڭە ئىلتىپات تاپقىنىمنى جەزمەن بىلىدۇ.
شۇڭا ئۇ كۆڭلىدە: ـ يوناتان بۇنى بىلىپ قالمىسۇن؛ بولمىسا ئۇنىڭغا ئازار بولىدۇ، دېگەندۇ.
لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىڭ ۋە ھاياتىڭ بىلەن ئالدىڭدا قەسەم قىلىمەنكى،
ماگا تۇلۇمنىڭ ئارىلىقى بىر قەدەملا قالدى، دېدى. 4 يوناتان داۋۇتقا: ـ كۆڭلۈڭ نېمىنى
خالىسا شۇنى قىلاي، دېدى. 5 داۋۇت يوناتانغا مۇنداق دېدى: ـ مانا ئەتە «يېڭى ئاي»
بولىدۇ، مەن ئادەتتىكىدەك پادىشاھ بىلەن ھەمداستىخان بولمىسام بولمايدۇ. لېكىن مېنى
قويۇپ بەرگىن، مەن ئۈچىنچى كۈنى ئاخشىمىغىچە دالادا مۆكۈنۈۋالاي. 6 ئاتاڭ مېنىڭ
سورۇندا يوقلۇقىمنى كۆرۈپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا: «داۋۇت مەندىن تۆز شەھىرى بەيت-
لەھەمگە تېزراق بېرىپ كېلىشكە جىددىي رۇخسەت سوردى، چۈنكى ئۇ يەردە پۈتكۈل
ئائىلىسى ئۈچۈن بىر يىللىق قۇربانلىق ئۈتكۈزىدىكەن»، دېگىن، دېدى. 7 ئەگەر ئۇ: ـ ئوبدان
بوپتۇ، دېسە، قۇلۇڭ تىنچ-ئامان بولىدۇ: ـ لېكىن ئۇ ئاچچىقلانسا، ئۇنىڭ ماگا يامانلىق قىلىشنى
نىيەت قىلغانلىقىدىن گۇمان قىلىمغىن. 8 سەن قۇلۇڭغا ئىلتىپات كۆرسەتكىن؛ چۈنكى سەن
ئۆزۈڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇلۇڭنى ئەھدىلەشتۈرگەنسەن. لېكىن ئەگەر مەندە
بىر يامانلىق بولسا سەن ئۆزۈڭگا مېنى ئۆلتۈرگىن؛ مېنى ئېلىپ بېرىپ ئاتاڭغا تاپشۇرۇشۇڭنىڭ
نېمە ھاجىتى؟ ـ دېدى. 9 يوناتان: ـ ئۇنداق خىيال سەندىن نېرى بولسۇن! ئەگەر ئاتامنىڭ
ساگا يامانلىق قىلىدىغان نىيىتى بارلىقىنى بىلىپ قالسام، ساگا دەيتتىم ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 10
داۋۇت يوناتانغا: ـ ئەگەر ئاتاڭ ساگا قاتتىق گەپ بىلەن جاۋاب بەرسە، كىم ماگا
خەۋەر بېرىدۇ؟ ـ دېدى. 11 يوناتان داۋۇتقا: ـ كەلگىن، دالاغا چىقايلى، دېدى. شۇنىڭ
بىلەن ئىككىسى دالاغا چىقتى. 12 يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
پەرۋەردىگار ماگا [گۇۋاھكى]، مەن ئەتە يا كى ئۈگۈنلۈككە مۇشۇ ۋاقىتتا ئاتامنىڭ نىيىتىنى
بىلىپ، ساگا ئىلتىپاتلىق بولسا، مەن ئادەم ماگدۇرۇپ ساگا مەلۇم قىلمامدىم؟ 13 ئەگەر
ئاتام ساگا يامانلىق قىلماقچى بولسا، مەن سېنى تىنچ-ئامان يولغا سېلىپ ئۇچۇن ساگا
ئادەم ئەۋەتىپ خەۋەر بەرمىسەم، پەرۋەردىگار ماگا سېنىڭ بېشىڭغا چۈشكەندىنمۇ
ئارتۇق چۈشۈرسۇن؛ ئەمدى پەرۋەردىگار ئاتام بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەن بىللە
بولسۇن. 14 ھاياتلا بولسام مېنى ئۆلمىسۇن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى ماگا
كۆرسەتكەيسەن. 15 مەن ئۇلۇپ كەتكەن تەقدىردىمۇ، ئۆيدىكىلىرىمدىن ھەم ھېچ ۋاقىت
مېھرىبانلىقىڭنى ئۈزمىگەيسەن؛ پەرۋەردىگار سەن داۋۇتنىڭ ھەممە دۈشمەنلىرىنى يەر يۈزىدىن
يوقاتقاندىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلغايسەن». 16 شۇنىڭ بىلەن يوناتان داۋۇتنىڭ جەمەتى
بىلەن ئەھدە قىلىشىپ: ـ پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېساب ئالسۇن، دېدى.
17 ئاندىن يوناتان يەنە ئۇزىنىڭ داۋۇتقا بولغان مۇھەببىتى بىلەن ئۇنىڭغا قەسەم قىلدۇردى؛
چۈنكى ئۇ ئۆزى ئۈچۈن جېنىدەك سۆيەتتى. 18 يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: ـ ئەتە يېڭى ئاي
بولىدۇ. مانا سېنىڭ ئورنۇڭ بوش قالىدۇ، كىشىلەر سېنىڭ يوقلۇقىڭغا دىققەت قىلىدۇ. 19
ئۈچىنچى كۈنى سەن چۈشۈپ ئالدىنقى قېتىم بۇ ئىشقا يولۇققىنىڭدا ئۈزۈكىنى يوشۇرغان
جايغا بېرىپ «ئېزەل» دېگەن تاشنىڭ يېنىدا تۇرۇپ تۇرغىن. 20 مەن تاشنىڭ يېنىدىكى
بىر جايغا خۇددى نىشانى قارالغاندەك ئۈچ پاي يا ئوقى ئاتاي. 21 ئاندىن غۇلامنى
ماگدۇرۇپ: ـ «يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگىن» ـ دەيمەن. ئەگەر مەن غۇلامغا: ـ ئەنە،
ئوقلار ئارقا تەرىپتە تۇرىدۇ، ئۇلارنى ئېلىپ كەل، دېسەم، سەن چىقىپ يېنىمغا كەلگىن؛
شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن ئۈچۈن تىنچ-
ئامانلىق بولىدۇ، ھېچ ئىش بولمايدۇ. 22 لېكىن غۇلامغا: ـ ئەنە، ئوقلار ئالدىڭدا تۇرىدۇ،
دېسەم، سەن كەتكىن، چۈنكى ئۇنداق بولسا، پەرۋەردىگار سېنى كەتكۈزۈۋەتكەن بولىدۇ.
23 ئەمدىلىكتە مەن بىلەن سەن سۆزلەشكەن ئىش توغرۇلۇق، پەرۋەردىگار سەن بىلەن

مېنڭ ئوتىۋىمدا گۈۋاھچىدۇر. **24** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دالادا مۇكۈنۈۋالدى. يېڭى ئاي كەلگەندە، پادىشاھ تاۋام يېگلى داستىخاندا ئولتۇردى. **25** پادىشاھ بولسا بۇرۇنقىدەك كالا تۈز ئورندا تامنىڭ يېنىدىكى تۈردە ئولتۇردى. يوناتان ئورندىن تۇردى، ئابنەر ساۋۇلنىڭ يېنىدا ئولتۇردى. لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى بوش قالدى. **26** ئەمما ساۋۇل تۇ كۈنى ھېچنېمە دېمىدى. چۈنكى تۇ: ـ داۋۇتقا بىر ئىش بولدى، تۇ ناپاك بولۇپ قالدى. تۇ جەزمەن ناپاك بولۇپ قاپتۇ، دەپ ۋېلىدى. **27** لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى يېڭى ئاينىڭ ئەتىسىمۇ، يەنى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنىمۇ بوش ئىدى. ساۋۇل ئوغلى يوناتاندىن: ـ نېمىشقا يەسسەنىڭ ئوغلى يا كى تۇنۈگۈن يا كى بۈگۈن تاماققا كەلمەيدۇ، دەپ سوردى. **28** يوناتان ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇت بەيت-لەھەمگە بارغىلى مەندىن جىددىي رۇخسەت سوراپ: ـ **29** مېنڭ بېرىشىمغا رۇخسەت قىلغىن، ئائىلىمىزنىڭ شەھەردە بىر قۇربانلىق ئىشى بولغاچ ئاكام مېنىڭ بېرىشىمنى ئېيتىپتۇ، ئە گەر سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام قېرىندىشلىرىم بىلەن كۈرۈشۈپ كېلىشكە رۇخسەت بە رگىن، دېدى. شۇڭا ئۇ پادىشاھنىڭ داستىخىنىغا كەلمىدى، دېدى. **30** ساۋۇلنىڭ يوناتانغا قاتتىق غەزىپى كېلىپ: ـ ئى بۇزۇق، كاج خوتۇنىنىڭ ئوغلى، نېمىشقا يەسسەنىڭ ئوغلىنى تۈز ئۇگگە تاللاپ، تۈز ئۇگنى شەرمەندە قىلىپ ۋە ئاناڭنى نومۇسقا قويغىنىڭنى بىلمەمدىمەن؟ **31** ئە گەر يەسسەنىڭ ئوغلى يەر يۈزىدە تىرىك بولسىلا، سەن ھەم سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ مۇستەھكەم بولمايدۇ. شۇڭا ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، چۈنكى ئۇ تۇلۇمگە مەھكەمدۇر! ـ دېدى. **32** يوناتان ئاتىسى ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ نېمىشقا تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك؟ ئۇ نېمە قىپتۇ؟ ـ دېدى. **33** ئاندىن ساۋۇل يوناتانغا سانچىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا نەيزىنى ئاتتى، بۇنىڭ بىلەن يوناتان ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى تۇلۇتىرمەكچى بولغانلىقىنى ئېنىق بىلىپ يەتتى. **34** يوناتان بولسا قاتتىق ئاچچىقلاپ داستىخاندىن قوپۇپ كەتتى ۋە يېڭى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنى ھېچ ئاتام يېمىدى. چۈنكى ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى شۇنداق ھاقارەتلىشى ئۇنىڭغا قاتتىق ئازار بولغانىدى. **35** ئەتىسى يوناتان دالاغا چىقىپ داۋۇت بىلەن كېلىشكەن جايغا باردى. ئۇنىڭ بىلەن بىر كىچىك غۇلام بىللە باردى. **36** ئۇ غۇلامغا: ـ سەن يۈگۈر، مەن ئاتقان يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. غۇلام يۈگۈردى، ئۇ بىر ئوقنى ئۇنىڭ ئالدى تەرىپىگە ئاتتى. **37** غۇلام يوناتان ئاتقان ئوق چۈشكەن جايغا كەلگەندە يوناتان غۇلامنى چاقىرىپ: ـ ئوق سېنىڭ ئالدى تەرىپىگىدە تۇرمامدۇ؟ ـ دېدى. **38** ئاندىن يوناتان غۇلامنى يەنە چاقىرىپ: ـ بول، ئىتتىك بول، ھايال بولمغىن! ـ دېدى. يوناتاننىڭ غۇلامى يا ئوقنى يىغىپ غوجىسىغا ئېلىپ كەلدى. **39** لېكىن غۇلامنىڭ بولغان ئىشتىن خەۋىرى ئۇق ئىدى. بۇنى يالغۇز يوناتان بىلەن داۋۇتلا بىلەتتى. **40** ئاندىن يوناتان غۇلامغا يارىغلىرىنى بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇلارنى شەھەر رىگە ئېلىپ كەتكىن، دېدى. **41** غۇلام كەتكەندىن كېيىن داۋۇت [تاشنىڭ] جەنۇب تەرىپىدىن چىقىپ يە رگە يېقىلىپ ئۈچ قېتىم تەزىم قىلدى. ئۇلار بىر-بىرىنى سۆيۈشتى، بىر-بىرىگە ئېسىلىشىپ يىغلاشتى، بولۇپمۇ داۋۇت قاتتىق يىغلىدى. **42** يوناتان داۋۇتقا: ـ سەپىرىڭ تىنچ-ئامان بولسۇن، چۈنكى بىز ئىككىمىز: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن سېنىڭ ئوتتۇر ئۇگدا ۋە مېنىڭ نەسلىم بىلەن سېنىڭ نەسلىڭ ئوتتۇرىسىدا مەڭگۈ گۈۋاھ بولسۇن، دەپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىشكەن، دېدى. داۋۇت ئورنىدىن قوپۇپ ماڭدى، يوناتانمۇ شەھەر رگە كىرىپ كەتتى.

21

داۋۇت ئەمدى نوبقا كېلىپ ئاخمەلەك كاھىننىڭ قېشىغا باردى. لېكىن ئاخمەلەك داۋۇتنى كۈ رگەندە تىترەپ قورقۇپ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا بىرىمۇ سەن بىلەن كەلمەي يالغۇز كەلدىڭ؟ ـ دېدى. **2** داۋۇت ئاخمەلەك كاھىنغا: ـ پادىشاھ ماڭا مەلۇم بىر ئىشنى بۇيرۇپ: ـ مەن ساڭا بۇيرۇغان ئىش يا كى ساڭا تاپىلىغان يولىورۇق توغرىسىدىن ھېچكىم بىرنېمە بىلمىسۇن، دېگەندى. تۈز غۇلامىرىمنى بولسا مەلۇم بىر جايغا بېرىشقا بېكىتىپ قويدۇم. **3** ئەمدى قولۇڭدا نېمە بار؟ بەش نان، يا كى نېمە بولسا، شۇنى ماڭا بە رگىن، دېدى. **4** كاھىن داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: ـ قولۇمدا ئادەتتىكى نان يوق، پەقەت مۇقەددەس نان بار. ئە گەر غۇلامىلار ئايالىلارغا يېقىنلاشمىغان بولسا يېسە راۋا بولىدۇ، دېدى. **5** داۋۇت كاھىنغا جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، مەن باشقا ۋاقىتلاردا چىققىنىمغا ئوخشاش، ئايالىلار بىزدىن يىراق بولغىلى ئۈچ كۈن بولدى. مەن [ھەرقېتىم] چىققاندا، گەرچە ئادەتتىكى سەپەر بولسىمۇ، غۇلامىلارنىڭ قاچىلىرى پاك بولىدىغان يەردە، بۈگۈن ئۇلار ۋە قاچىلىرى تېخىمۇ پاك بولماملىدۇ، دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن كاھىن ئۇنىڭغا مۇقەددەس ناندىن بەردى، چۈنكى بۇ يەردە «تەقدىم نان»دىن باشقا ھېچقانداق نان يوق ئىدى. بۇ نان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا يېڭى ئىسسىق نان قويۇلغان كۈنى ئالماشتۇرۇلغان نانلار ئىدى **7** (لېكىن ئۇ كۈنى ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن مەلۇم بىرسى ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قالدۇرۇلغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى دوئە گ بولۇپ ساۋۇلنىڭ پادىچىلىرىنىڭ چوڭى ئىدى). **8** داۋۇت ئاخمەلەككە: ـ قولۇڭدا ئاخىرىدا يا كى قىلىچ يوقمۇ؟ پادىشاھ تاپشۇرغان ئىش جىددىي بولغاچ يا كى قىلىچ يا كى باشقا يارىغلىرىمنى ئېلىپ كېلەلمىدىم، دېدى. **9** كاھىن: ـ سەن ئېلاھ جىلغىسىدا ئولتۇرغان فىلىستىي گولىئاتنىڭ قىلىچى بۇ يەردە بار، ئۇ ئەفودنىڭ كەينىدە، بىر پارچە رەختكە ئوراقلىق ھالدا تۇرىدۇ. خالىساڭ ئالغىن، ئۇنىڭدىن باشقىسى يوق، دېدى. داۋۇت: ـ بۇ تە گدىشى يوق قىلىچتۇر، شۇنى ماڭا بە رگىن، دېدى. **10** داۋۇت ئۇ كۈنى قوپۇپ ساۋۇلدىن قېچىپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. **11** لېكىن ئاقىشنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ بۇ زېمىننىڭ پادىشاھى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ توغرىسىدا قىز-ئايالىلار بىر-بىرىگە: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئولتۇردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئولتۇردى، ـ دەپ ناخشا-غەزەل ئوقۇشۇپ ئۈسسۈل ئويناغان ئەمەسمۇ، دېدى. **12** داۋۇت بۇ سۆزلەرنى كۆڭلىگە پۈكۈپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشتىن بەك قورقتى. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇزىنىڭ يۇرۇش-تۇرۇشلىرىنى ئۇ زگەرتىپ، ئۇلارنىڭ قولدا تۇرغان ۋاقتىدا ئۇزىنى سارا گدەك كۆرسەتتى؛ ئۇ دەرۋازىلارنىڭ ئىشىكلىرىگە جىجىپ، تۈكۈرۈكىنى ساقلىغا ئاقتۇراتتى. **14** ئاقىش خىزمەتكارلىرىغا: ـ مانا بۇ ئادەمنىڭ سارا گلىقىنى كۆرمەمسىلەر؟ ئۇنى نېمىشقا مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كەلدىلەر؟ **15** مەندە سارا گلار كەمچىلىدىمۇ؟ سىلەر بۇ كىشىنى ئالدىمغا سارا گلىق قىلغىلى ئېلىپ كەلدىلەرمۇ؟ بۇ ئادەم مېنىڭ ۋېزىمگە كىرىشى كېرەكمۇ؟ ـ دېدى.

22

داۋۇت ئۇ يەردىن كېتىپ ئادۇللامدىكى غارغا قاچتى. ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتى بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭ قېشىغا باردى. **2** ئېزىلگەن، قەرزدار بولغان ۋە دەردمەندلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ سەرداری بولدى. ئۇنىڭغا قوشۇلغان ئادەملەر بولسا تۆت يۈزچە ئىدى. **3** داۋۇت ئۇ يەردىن چىقىپ موئابدىكى مىزپاھقا بېرىپ موئابنىڭ پادىشاھىدىن: ـ خۇدانىڭ مېنى نېمە قىلىدىغىنىنى بىلگۈچە، ئاتا-ئانامنىڭ بۇ يەر گە كېلىپ ئارا گلاردا تۇرۇشىغا يول قويغايلا، دەپ تەلەپ قىلدى. **4** داۋۇت ئاتىسىنى ۋە ئانىسىنى موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. داۋۇت قورغاندا تۇرغان پۈتكۈل كۈنلەردە ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇردى. **5** ئەمما گاد پەيغەمبەر داۋۇتقا: ـ قورغاندا تۇرمايلا، بۇ يەردىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنىغا بارغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ھەرەت ئورمانلىقىغا باردى. **6** ساۋۇل داۋۇتنىڭ نەدە تۇرۇۋاتقانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. ساۋۇل بۇ ۋاقىتتا راماھدىكى گىبىئاھدا ئېگىز بىر جايدا يۇلغۇن دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى. ئۇنىڭ قولىدا نەيزىسى بار ئىدى، بارلىق خىزمەتكارلىرى چۈرىسىدە تۇراتتى. **7** ساۋۇل چۈرىسىدە تۇرغان خىزمەتكارلىرىغا: ـ ئى بىنيامىنلىقلار، قۇلاق سېلىڭلار! يەسسەنىڭ ئوغلى ھەر بىرىڭلارغا ئېتىزلار بىلەن ئۈزۈمزارلارنى تەقسىم قىلىپ بېرەمدۇ؟ ھەممىڭلارنى مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشى قىلامدۇ؟ **8** سىلەر ھەممىڭلار ماڭا قەست قىلدىڭلار، ئۇز ئوغلۇمنىڭ يەسسەنىڭ ئوغلى بىلەن ئەھدە قىلىشقىنىنى ھېچكىم ماڭا ئۇقتۇرمىدى. ھېچ قايسىڭلار ماڭا ئىچ ئاغرىتمىدىڭلار يا كى ئۇز ئوغلۇمنىڭ مېنىڭ خىزمەتكارىمنى ماڭا يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشقا قۇتراتقىنىدىن ماڭا خەۋەر بەرمىدىڭلار، دېدى. **9** ئاندىن ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئىچىگە كىرىۋالغان دوئە گ: ـ «مەن يەسسەنىڭ ئوغلىنىڭ نوبقا ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئاخمەلەككىنىڭ قېشىغا كەلگىنىنى كۆردۇم، **10** ـ ئاخمەلەك ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن يول سوردى ۋە ئۇنىڭغا ئوزۇق-تولۇك بىلەن فىلىستىي گولىئاتنىڭ قىلىچىنى بەردى» ـ دېدى. **11** پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى كاھىن ئاخمەلەككنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ

پۇتكۈل جەمەتىنى، يەنى نوبدىكى كاھىنلارنىڭ چاقىرتىپ كەلدى. تۆلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. **12** ساۋۇل: ـ ئى ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئاكۇنغن، دېدى. تۆ: ـ ئى خوجام، مانا مەن، دېدى. **13** ساۋۇل تۇنىڭغا: ـ نېمىشقا سىلەر، سەن بىلەن يەسسەنىڭ ئوغلى، ماڭا قەست قىلىسىلەر؟ سەن تۇنىڭغا نان ۋە قىلىچ بېرىپ، تۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوريدىڭمۇ؟ مانا ئەمدى تۇ بۇگۈنكىدەك ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ پايلاپ يۈرمەكتە! ـ دېدى. **14** ئاخمەلەك پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلىنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا داۋۇتدەك سادىق كىم بار؟ تۇ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى، سىلىنىڭ مەخپىي مەسلىھەتلىرىگە ئىشتىراك قىلغۇچى ۋە ئوردىلىرى ئىچىدە ئىززەتلىك ئەمەسمىدى؟ **15** مەن يەقەت تۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوراشنى بۇگۈنلا باشلىدىممۇ؟ [ئاسىيلىق] قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! پادىشاھ تۇز قۇلىنى ۋە ئاتامنىڭ پۇتكۈل جەمەتىنى ئەيىبكە يۈرۈمىغايلا، چۈنكى قۇللىرىنىڭ بۇ ئىشتىن قىلچە خەۋىرى يوق، دېدى. **16** لېكىن پادىشاھ: ـ ئى ئاخمەلەك، سەن تۇلىسەن، سەن ۋە ئاتاڭنىڭ پۇتكۈل جەمەتى چوقۇم تۇلىسىلەر، دېدى. **17** پادىشاھ تۇز چۇرىسىدىكى چاپارمەنلىرىگە: ـ ماڭ، پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇلار ھەم داۋۇتقا ھەمدەم بولدى ھەم ئۇنىڭ قاچقىنىنى بىلىپ تۇرۇپ ماڭا خەۋەر بەرمىدى، دېدى. لېكىن پادىشاھنىڭ قول ئاستىدىكىلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە قول كۆتۈرگۈلى ئۇنىمىدى. **18** ئەمدى پادىشاھ دوئەگگە: ـ سەن بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن، دېدى. ئېدوملۇق دوئەگ بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈردى؛ بۇ كۈنى ئۇ كاناپتىن توقۇلغان ئەفود كىيگەن سەكسەن بەش ئادەمنى ئۆلتۈردى. **19** ئاندىن ئۇ كاھىنلارنىڭ شەھىرى نوبدا ئولتۇرغۇچىلارنى قىردى، يەنى ئەر ۋە ئاياللار، بالىلار ۋە بوۋاقلار، كالا، ئېشەك، قويلار ـ ھەممىسىنى قىلىچلىدى. **20** ئەمما ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئاخمەملەكنىڭ ئابىياتار دېگەن بىر ئوغلى قۇتۇلۇپ داۋۇتنىڭ قېشىغا قېچىپ كەلدى. **21** ئابىياتار داۋۇتقا ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈردى، دەپ خەۋەر بەردى. **22** داۋۇت ئابىياتارغا: ـ ئۇ كۈنى دوئەگنىڭ ئۇ يەردە ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ جەزمەن ساۋۇلغا خەۋەر بېرىدىغىنىنى بىلگەندىم. مەن ئاتاڭنىڭ پۇتكۈل جەمەتىنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىگە زامىن بولدۇم، دېدى. **23** مەن بىلەن بىللە تۇرغىن، ھېچ قورقمىغىن. چۈنكى مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولغانلار سېنىڭ جېنىڭنىمۇ ھەم ئالماقچى. مېنىڭ قېشىمدا بىخەتەر تۇرىسەن، دېدى.

23

بىرسى داۋۇتقا خەۋەر بېرىپ: ـ مانا فىلىستىيلەر كېئىلاھغا ھۇجۇم قىلىپ خامانلارنى بۇلاپ-تالىماقتا، دېدى. **2** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: ـ مەن بېرىپ بۇ فىلىستىيلە رگە زەربە بېرىمەنمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: ـ بېرىپ فىلىستىيلە رگە زەربە بېرىپ كېئىلاھنى ئازاد قىلغىن، دېدى. **3** لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى تۇنىڭغا: ـ مانا بىز يەھۇدا زېمىنىدا تۇرۇۋېتۇ قورقۇقتاقان يەردە، كېئىلاھغا بېرىپ فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنلىرىغا ھۇجۇم قىلساق قانداق بولار؟ ـ دېدى. **4** شۇڭا داۋۇت يەنە بىر قېتىم پەرۋەردىگاردىن سوريۋىدى، پەرۋەردىگار تۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ كېئىلاھغا بارغىن؛ چۈنكى مەن فىلىستىيلەرنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. **5** يۇنىڭ بىلەن داۋۇت تۇز ئادەملىرى بىلەن كېئىلاھغا بېرىپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشۇپ، ماللىرىنى ئوڭلا قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىردى. داۋۇت شۇنداق قىلىپ كېئىلاھدا تۇرۇۋاتقانلارنى قۇتقۇزدى. **6** ئەمدى ئاخمەلەكنىڭ ئوغلى ئابىياتار كېئىلاھغا قېچىپ كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، تۇنىڭ قولىدا ئەفود بار ئىدى. **7** بىرسى ساۋۇلغا، داۋۇت كېئىلاھغا كەپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. ساۋۇل: ـ ئەمدى خۇدا تۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاشلاپ تاپشۇردى. چۈنكى تۇ دەرۋازىلىرى ۋە تاقاقلىرى بار شەھەر رگە كىرگەچكە سولۇنۇپ قالدى، دېدى. **8** ئەمدى ساۋۇل داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى مۇھاسىرىگە ئېلىش تۇچۇن ھەممە خەلقنى كېئىلاھغا بېرىپ جەڭ قىلىشقا چاقىردى. **9** داۋۇت ساۋۇلنىڭ تۇزنى قەستلەيدىغانلىقىنى بىلىپ، ئابىياتار كاھىنغا: ـ ئەفودنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **10** ئاندىن داۋۇت: ـ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، مەنكى سېنىڭ قۇلۇڭ ساۋۇلنىڭ بۇ شەھەرنى مېنىڭ سەۋەبىمدىن خاراب قىلىش تۇچۇن كېئىلاھغا كېلىشكە قەستلەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئاڭلىدى. **11** كېئىلاھدىكىلەر مېنى ۋە ئۇنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەرمۇ؟ ساۋۇل تۇز بەندىڭ ئاڭلىغانىدەك بۇ يەر رگە كېلەرمۇ؟ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، سەندىن تۇتۇنۇمەنكى، تۇز بەندە گگە بىلدۇ رگەيسەن، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ ئۇ بۇ يەر رگە كېلىدۇ، دېدى. **12** داۋۇت يەنە: ـ كېئىلاھتىكىلەر مېنى ۋە ئادەملىرىمنى ساۋۇلنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەرمۇ، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ ئۇلار سىلەرنى تۇتۇپ بېرىدۇ، دېدى. **13** ئەمدى داۋۇت ئادەملىرى بىلەن (تەخمىنەن ئالتە يۈزچە) ئورنىدىن تۇرۇپ كېئىلاھدىن چىقىپ، تۇزلىرى بارالايدىغان تەرەپكە قاراپ كەتتى. ساۋۇلغا، داۋۇت كېئىلاھتىن قېچىپتۇ دەپ خەۋەر بېرىلگەندە ئۇ ئۇنى قوغلاشقا چىقمىدى. **14** داۋۇت بولسا چۆلدىكى قورغان-قىيالاردا ھەمدە زىف چۆلىنىڭ تاغلىرىدا تۇردى. ساۋۇل ئۇنى ھەر كۈنى ئىزدەيتتى؛ لېكىن خۇدا ئۇنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرمىدى. **15** ئەمدى داۋۇت ساۋۇلنىڭ تۇرنىڭ ئۆلتۈرگىلى چىقىدىغانلىقىنى بايقاپ قالدى. شۇ چاغدا تۇ زىف چۆلىدىكى بىر ئورمانلىقتا تۇراتتى. **16** ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان بولسا ئورمانلىققا چىقىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى خۇدا ئارقىلىق رىغبەتلەندۈرۈپ ئۇنىڭغا: ـ **17** قورقمىغىن؛ چۈنكى ئاتام ساۋۇلنىڭ قولى سېنى تاپالمايدۇ. سەن بەلكى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولىسەن، مەن بولسام سېنىڭ ۋەزىرىڭ بولىمەن، بۇنى ئاتام ساۋۇلمۇ بىلىدۇ، دېدى. **18** ئاندىن ئۇلار ئىككىيلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەھدە قىلىشتى؛ داۋۇت بولسا، ئورمانلىقتا تۇرۇۋېقالدى، يوناتان تۇز ۋېيگە يېنىپ كەتتى. **19** شۇنىڭدىن كېيىن زىفلىقلار گىبئىاھتا تۇرۇۋاتقان ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ مانا، داۋۇت خاقىلاھنىڭ ئېگىزلىكىدىكى يەشموننىڭ جەنۇبى تەرىپىگە جايلاشقان ئورمانلىقتىكى قورغانلاردا يوشۇرۇنۇۋالدى، بىلەمدىلا؟ **20** شۇڭا، ئى پادىشاھ، قاچان كۆڭۈللىرى تارتسا شۇ چاغدا كەلسىلە؛ بىزنىڭ بۇرچىمىز ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرىشتۇر، دېدى. **21** ساۋۇل: ماڭا ئېچ ئاغرىتىقىنىڭلار تۇچۇن يەرۋەردىگار سىلە رگە بەخت ئاتا قىلغايۇ. **22** ئەمدى سىلەردىن تۇتۇنۇمەنكى، بېرىپ زادى قايسى يەردە تۇرىدىغىنىنى جەزملەشتۈرۈڭلار، ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى ئېنىقلاپ، ۋە كىمنىڭ ئۇنى كۆرگەنلىكىنى بىلىپ كېلىڭلار، چۈنكى كىشىلەر ئېپىتىشىچە ئۇ ئىنتايىن ھىيلىگەر ئىكەن، دېدى. **23** شۇڭا بېرىپ، ئۇنىڭ يوشۇرۇنغان بارلىق مەخپىي جايلىرىنى ئېنىق كۆرۈپ كېلىڭلار، يېنىمغا يېنىپ كېلىپ ماڭا ئېينىنى ئېيتىڭلار. ئاندىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بارىمەن؛ ۋە شۇنداق بولىدۇ ئېكى، ئە گەر ئۇ زېمىندا بولسىلا، مەن يەھۇدىيلارنىڭ مىڭلىغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇنى ئىزدەپ تاپىمەن، دېدى. **24** ئۇلار قوپۇپ ساۋۇلدىن ئىلگىرى زىفقا باردى؛ لېكىن داۋۇت ئۇز ئادەملىرى بىلەن مائون چۆللۈكىدىكى يەشموننىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئاراباھ تۈزلە گىلىكىدە ئۇرۇۋاتاتتى. **25** ساۋۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇتنى ئىزدەپ باردى. كىشىلەر بۇ خەۋەرنى داۋۇتقا ئېيتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ چۆشۈپ، قىياغا بېرىپ مائون چۆلىدە تۇردى. ساۋۇل بۇنى ئاڭلاپ داۋۇتنىڭ كەينىدىن قوغلاپ مائونىڭ چۆلىگە چىقتى. **26** ساۋۇل تاغنىڭ بۇ تەرىپىدە ماڭىدى، ئەمما داۋۇت ئادەملىرى بىلەن تاغنىڭ ئۇ تەرىپىدە ماڭىدى. داۋۇت ساۋۇلدىن قېچىش ئۈچۈن ئالدىرىۋاتقانىدى؛ لېكىن ساۋۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىنى تۇتماق دەپ تۇلارنى قورشىغىلى تۇردى. **27** ئەمما بىر خەۋەرچى ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ تۇنىڭغا: ـ فىلىستىيلەر زېمىنىمىزنىڭ جەنۇب تەرىپىگە كىرىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلۋاتىدۇ، تېزدىن قايتىسىلا، دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يېنىپ داۋۇتنى قوغلاشتىن توختاپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشقىلى چىقتى. شۇڭا ئۇ يەر سېلا-خامماھلىكوت دەپ ئاتالدى. **29** داۋۇت بولسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئەن- گەدىنىڭ تاغ-قورغانلىقىدا تۇردى.

24

ساۋۇل فىلىستىيلەرنى قوغلاپ چىقىرىپ يانغاندا تۇنىڭغا: ـ مانا، داۋۇت ئەن- گەدىدىكى چۆلدە تۇرۇۋېتىپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. **2** ساۋۇل ئەمدى پۇتكۈل ئىسرائىلدىن خىلانغان ئۈچ مىڭ ئادەملىنى ئېلىپ داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى ئىزدىگىلى «يالۋا تېكىلەر» قورام تاشلىقىغا چىقتى. **3** ئۇ يولنىڭ يېنىدىكى قوي قوتانلىرىغا كەلگەندە، شۇ يەردە بىر غار بار ئىدى. ئۇ تەرەت قىلىش ئۈچۈن غارغا كىردى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى غارنىڭ ئىچكىرىسىدە ئولتۇراتتى. **4** داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ

ساكا: ـ تۆز دۇشمىنكىنى سېنىڭ قولۇڭغا بېرىمەن، نېمە ساكا لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دېگەن كۆنى دەل مۇشۇ كۆن ئىكەن، دېدى. داۋۇت قوپۇپ ساۋۇلنىڭ تونىنىڭ پېشىنى ئۆيدۈرمامي كېسىۋالدى. 5 لېكىن ساۋۇلنىڭ تونىنىڭ پېشىنى كەسكىنى ئۈچۈن داۋۇت كۆڭلىدە قاتتىق ئەپسۇسلاندى. 6 ئۇ تۆز ئادەملىرىگە: ـ پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگار تۆزى مەسىھ قىلغان خوجامغا بۇنداق قولۇمنى ئۆزارتىشتىن ساقلىسۇن، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىدۇر، دېدى. 7 شۇ سۆز بىلەن داۋۇت تۆز ئادەملىرىنى توسۇپ ساۋۇلغا چېقىلغىلى قويمىدى. ساۋۇل بولسا قوپۇپ غاردىن چىقىپ تۆز يولىغا كەتتى. 8 ئاندىن داۋۇتمۇ تۇرۇپ غاردىن چىقىپ ساۋۇلنىڭ كەينىدىن: ـ ئى خوجام پادىشاھ! ـ دەپ چاقىردى. ساۋۇل كەينىگە قاراۋىدى، داۋۇت ئېگىلىپ يۈزىنى يە رگە ياققان ھالدا تەزىم قىلدى. 9 داۋۇت ساۋۇلغا مۇنداق دېدى: ـ «مانا، داۋۇت سېنى قەستلەشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتىدۇ، دەيدىغان كىشىلەرنىڭ سۆزىگە نېمىشقا قۇلاق سالىلا؟ 10 مانا بۈگۈن تۆز كۆزلىرى بىلەن كۆردىلىكى، پەرۋەردىگار بۈگۈن غاردا سىلنى تۆز قولۇمغا بە رگەنىدى. بەزىلەر ماكا ئۇنى ئۆلتۈرۈۋۆتكەن، دېدى؛ لېكىن مەن سىلنى ئايا ب: ـ خوجامغا قولۇمنى ئۆزارتمايمەن، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىدۇر، دېدىم. 11 قارىسلا، ئى ئاتا، قولۇمدىكى تونلىرىنىڭ پېشىگە. سىلنى ئۆلتۈرمەي تونلىرىنىڭ پېشىنى كەسكەنلىكىمدىن شۇنى بىلىسىلەكى، كۆڭلۈمدە سىلگە يا ياماناتلىق يوق، سىلگە گۇناھ قىلغىنىم يوق، لېكىن سىلى جېنىمنى ئالغىلى پايلىماقتىلا. 12 پەرۋەردىگار مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم قىلسۇن، مېنىڭ ھېسابىمنى سىلدىن پەرۋەردىگار ئالسۇن؛ لېكىن مېنىڭ قولۇم سىلگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. 13 كونىلار: ـ «رەزىلىلىك رەزىللەردىن چىقىدۇ» دەپ ئېيتقانىكەن، لېكىن تۆز قولۇم سىلگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. 14 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى كىمنى ئۆتقىلى چىقتى؟ كىمنى قوغلاپ يۈرىدۇ؟ بىر تۈلۈك ئىتنى، خالاس! يالغۇز بىر بۇرگىنى، خالاس! 15 پەرۋەردىگار سوراقچى بولۇپ مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ئۇ ھەق-ناھەقنى ئايرىپ، دەۋايىمنى سوراپ مېنى سىلنىڭ قولىلىردىن خالاس قىلسىپ، ئادالەت يۈرگۈز رگەي!» ـ دېدى. 16 داۋۇت ساۋۇلغا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا ساۋۇل: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىكەنۇ، ئى ئوغلۇم داۋۇت؟ ـ دېدى. ئاندىن ساۋۇل يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ كەتتى. 17 ئۇ داۋۇتقا: ـ «سەن مەندىن ئادىلسەن، چۈنكى سەن ماكا ياخشىلىق قايتۇردۇڭ، لېكىن مەن ساكا ياماناتلىق قايتۇردۇم. 18 سەن بۈگۈن ماكا ياخشىلىق قىلغانلىقىڭنى ئۇبدان كۆرسەتتىڭ بەرىبىرى، پەرۋەردىگار مېنى قولۇڭغا تاپشۇرغان بولسىمۇ، سەن مېنى ئۆلتۈرمىدىڭ. 19 بىرسى ئۆز دۇشمىنىنى تاپسا، ئۇنى ئامان-ئېسەن كەتكىلى قويامدۇ؟ پەرۋەردىگار سېنىڭ ماكا بۈگۈن قىلغان ياخشىلىقىڭ ئۈچۈن ساكا ياخشىلىق ياندۇرغاي. 20 ئەمدى مانا، شۇنى بىلدىمكى، سەن جەزمەن پادىشاھ بولىسەن، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقى سېنىڭ قولۇڭدا تىكىلىنىدۇ. 21 لېكىن ھازىر پەرۋەردىگار بىلەن ماكا قەسەم قىلغىنكى، مەندىن كېيىن مېنىڭ نەسلىمنى يوقاتمايسەن، ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ئۆچۈرمىگەيسەن»، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلغا قەسەم قىلدى. ساۋۇل تۆز ۋۇيىگە يېنىپ كەتتى؛ داۋۇت ئادەملىرى بىلەن قورغان-قىياغا چىقىپ شۇ يەردە تۇردى.

25

ساموئىل تۇلدى. پۈتكۈل ئىسرائىل يىغلىپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم ئوتتى؛ ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭ راماھدىكى ۋۇيىدە دەپنە قىلدى. داۋۇت بولسا قوپۇپ پاران چۆلگە باردى. 2 ئەمدى تىرىكچىلىكى كارمەلدە بولغان، مائۇندا ئولتۇرۇۋاتقان بىر ئادەم بار ئىدى. بۇ كىشى بەك باي بولۇپ ئۈچ مىڭ قوي، بىر مىڭ ئۆچكىسى بار ئىدى. ئۇ تۆز قويلىرىنى كارمەلدە قىرقۇتاتاتتى. 3 ئۇ ئادەمنىڭ ئىسمى نابال بولۇپ، ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىگائىل ئىدى؛ ئايالى ھەم پەم-پاراسەتلىك ھەم ئەپت-ئۇترۇق چىرايلىق، لېكىن ئېرى قاتتىق قول ۋە رەزىل ئىدى، ئۇ كالەبنىڭ ئەۋلادىدىن ئىدى. 4 داۋۇت چۆلدە تۇرۇپ نابالنىڭ تۆز قويلىرىنى قىرقىدىغانلىقىنى ئاڭلاپ 5 ئون ياش يىگىتنى ئۇيە رگە ماكۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر كارمەلگە چىقىپ نابالنىڭ قېشىغا بېرىپ، مەندىن ئۇنىڭغا سالام ئېيتىڭلار. 6 ئۇنىڭغا: ـ «ياشىغايسەن؛ سەرگە تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ۋۇيىڭگە تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ھەممە بارلىقىڭغا تىنچ-ئامانلىق بولغاي! 7 مەن قىرقىغۇچىلارنىڭ سىزدە ئىش باشلىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. سىزنىڭ پادىچىلىرىڭىز بىز تەرەپلەردە تۇرغاندا ئۇلارغا ھېچ زەخمە يەتكۈزمىدۇق؛ بىز كارمەلدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ ھېچ تەرسىسى يېتىپ كەتمىدى. 8 تۆز يىگىتلىرىڭىزدىن سوراسىڭىز ئۇلار سەرگە دەپ بېرىدۇ. شۇڭا بىز قۇتلۇق بىر كۈندە كەلدۇق، شۇڭا يىگىتلىرىمىز نەزىرىڭىزدە ئىلتىپات تاپسۇن؛ تۆز قولىڭىزغا نېمە چىقسا شۇنى كەمىنلىرىڭگە ۋە ئوغلىڭىز داۋۇتقا نېمە چىقسا شۇنى بە رگەيسىز»، دە ئىلار، ـ دېدى. 9 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى ئۇ يە رگە بېرىپ بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ نامىدا ئۇنىڭغا ئېيتىپ ئاندىن جىم تۇرۇپ ساقلىدى. 10 نابال داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇت دېگەن كىم؟ يەسسەنىڭ ئوغلى دېگەن كىم؟ بۇ كۈنلەردە تۆز غوجىلىرىنى تاشلاپ كېتىۋاتقان خىزمەتكارلار تولا. 11 مەن تۆزۈمنىڭ چېمەك-ئېچىمە كلىرىمنى ۋە يۇڭ قىرقۇغۇچىلىرىمنى سويغان گۆشنى كەلگەن جايى نامەلۇم بولغان كىشىلە رگە بېرەمدىم؟ ـ دېدى. 12 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى كەلگەن يولىغا يېنىپ كەتتى. يېنىپ كېلىپ ئۇلار داۋۇتقا ھەممە گەپنى دەپ بەردى. 13 داۋۇت تۆز ئادەملىرىگە: ـ ھەر بىرىڭلار تۆز قىلىچىڭلارنى ئېسىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەربىرى تۆز قىلىچىنى [تاسمىسىغا] ئاستى، داۋۇتمۇ تۆز قىلىچىنى ئاستى. ئاندىن تۆت يۈزچە ئادەم داۋۇت بىلەن چىقتى، ۋە ئىككى يۈز كىشى جابدۇقلار بىلەن قالدى. 14 ئەمما نابالنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن بىرى ئۇنىڭ ئايالى ئابىگائىلغا: ـ داۋۇت ئەلچىلىرىنى چۆلدىن غوجىمىزغا سالام بېرىشكە ئەۋەتكەنىكەن؛ لېكىن ئۇ ئۇلارنى تىلاپ كايىپ كەتتى. 15 بۇ ئادەملەر بولسا، بە رگە كۆپ ياخشىلىق قىلغان. بىز دالادا ئۇلارنىڭ يېنىدا يۈرگەن ۋاقىتلىرىمىزدا بە رگە ھېچ يامانلىق كەلمىدى، بىزنىڭ ھېچ نەرسىمىزمۇ يېتىپ كەتمىگەنىدى. 16 بىز ئۇلارغا يېقىن جايدا قوي باققان ۋاقىتتا ئۇلار كېچە-كۈندۈز بە رگە سېپىلدەك بولغانىدى. 17 ئەمدى بۇ ئىشتىن خەۋەردار بولدىلا، قانداق قىلىش كېرە كلىكىنى ۋىلىشىپ باققايلا. بولمىسا، غوجىمىزغا ۋە پۈتكۈل ئۆيىڭىلىرىگە بىر بالا-قازا كەلمەي قالمايدۇ. ئۇ شۇنچە كاج بىر ئادەمكى، ھېچكىم ئۇنىڭغا سۆز قىلىشقا پېتىنالمايدۇ، دېدى. 18 ئابىگائىل دەرھال ئىككى يۈز نان، ئىككى تۈلۈم شاراب، بەش پىشۇرۇلغان قوي، بەش سېئاھ قوماچ، بىر يۈز كىشمىش پوشكىلى، ئىككى يۈز ئەنجۈر پوشكىلى ئېلىپ ئېشەك كلە رگە ئارتىپ 19 تۆز يىگىتلىرىگە: ـ مېنىڭ ئالدىمدا بېرىڭلار، مانا، مەن كەينىگىلاردىن باراي، دېدى. لېكىن ئۇ تۆز ئېرى نابالغا بۇ ئىشنى دېمىدى. 20 ئۇ تۆز ئېشىكىگە مىنىپ تاغنىڭ ئېتىكىدىن چۈشكەندە، مانا داۋۇت ئادەملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئۇدۇلىغا چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. 21 داۋۇت ئەسلىدە: ـ مەن بۇ كىشىنىڭ مېلىنى چۆلدە بىكاردىن بىكار قوغداپ، ئۇنىڭ بارلىقىدىن ھېچنېمىنى يىتىۋۇرگۈزمىگەندىم؛ لېكىن ئۇ ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا ماكا يامانلىق قىلدى. 22 ئۇنىڭ ئادەملىرىدىن ئەتىگىچە بىرەر ئە رەكنى قالدۇرۇپ قويسام، خۇدا مەن داۋۇتنى ئۇنىڭدىمۇ ئارتۇق جازالىغاي، دېگەنىدى. 23 ئابىگائىل داۋۇتنى كۆرۈپ، ئالدىراپ ئېشەكتىن چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ ئالدىدا يېقىلىپ يۈزىنى يە رگە يېقىپ تەزىم قىلدى؛ 24 ئۇنىڭ پۇتلىرىغا ئېسىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى غوجام، بۇ قەبىھلىك ماكا ھېسابلانسۇن؛ ئەمدى شۇنى ئۇتۇنمەنكى، دېدە كلىرىنىڭ سىلگە سۆز قىلىشىغا ئىجازەت قىلىپ، دېدىكلىرىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغايلا: ـ 25 ئۇتۇنمەنكى، غوجام بۇ رەزىل ئادەم نابالغا پىسەنت قىلمىغايلا؛ چۈنكى ئۇنىڭ مىجەزى خۇددى ئىسمىغا ئوخشاشتۇر؛ ئۇنىڭ ئىسمى «كاج»، دەرۋەقە ئۇنىڭدا كاجلىق تولمۇ ئېغىردۇر. لېكىن مەن دېدە كلىرى بولسا غوجام ئەۋەتكەن يىگىتلەرنى كۆرمىدىم. 26 ئەمدى ئى غوجام، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە سېنىڭ جېنىڭ بىلەن قەسەم ئېچىمەنكى، پەرۋەردىگار سىلنى تۆز قولىلىرى بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن ساقلىدى. ئەمدى دۇشمەنلىرىڭ، سىلى غوجامغا يامانلىق قىلماقچى بولغانلارمۇ نابالغا ئوخشاش بولسۇن. 27 ئەمدى دېدە كلىرى غوجامغا ئېلىپ كەلگەن بۇ سوۋۇغات بولسا غوجامغا ئە گەشكەن يىگىتلە رگە تەقسىم قىلىنسۇن. 28 سىلدىن ئۇتۇنمەنكى، دېدە كلىرىنىڭ سەۋەنلىكىنى كەچۈرگەيلا، چۈنكى سىلى، ئى غوجام پەرۋەردىگارنىڭ جەڭلىرىنى قىلىپ كەلگەنلىرى ئۈچۈن، بارلىق كۈنلىردە سىلدە يامانلىق تېپىلمىغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار جەزمەن جەمەتلىرىنى مەزمۇت قىلىدۇ. 29 بىرسى قوپۇپ

سلىنى قوغلاپ جانلىرىنى ئىزدىسە، سىلى غوجامنىڭ جېنى پەرۋەردىگار خۇدالىرىنىڭ قېشىدىكى تىرىكلەر خالتىسى ئىچىدە ئوراپ ساقلىنىدۇ، لېكىن دۈشمەنلىرىنىڭ جانلىرىنى بولسا، ئۇ سالغۇغا سېلىپ چۆرۈپ تاشلايدۇ. **30** ئەمدى پەرۋەردىگار سىلى غوجام توغرىسىدا ئېيتقان بارلىق ياخشى ۋەدىلىرىگە ئەمەل قىلىپ، سىلىنى ئىسرائىلنا باش قىلغاندا شۇنداق بولىدۇ كى، **31** سىلى غوجامنىڭ ناھەق قان تۆكمىگەنلىكلىرى يا كى تۆز ئىنتىقاملىرىنى ئالمىغانلىقلىرى ئۈچۈن كۆڭۈللىرىگە پۈتلىكاشاڭ يا كى دەرد بولمايدۇ. ۋە پەرۋەردىگار غوجامغا نۇسرەت بە رگىنىدە سىلى تۆز دېدە كلىرىنى ياد قىلغايلا». **32** داۋۇت ئابىگائىلغا: ـ سېنى بۇگۈن مېنىڭ بىلەن تۇچراشىشقا ئەۋەتكەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! **33** ئەمدى ئەقىل-پاراسىتىڭگە باركاللا، ساڭىمۇ باركاللا! چۈنكى سەن بۇگۈن مېنى تۆز قولۇم بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن توستۇڭ. **34** لېكىن مېنى ساڭا زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈشتىن ساقلىغان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن مېنىڭ ئالدىمغا تېزلىنىپ كەلمىگەن بولساڭ، نابالنىڭ ئادەملىرىدىن ھېچ ئە رىكەك ئەتىگىچە تىرىك قالماس ئىدى، دېدى. **35** ئاندىن داۋۇت ئۆنىڭ تۆرىگە كەلتۈ رگەن نەرسىلىرىنى قولىدىن تاپشۇرۇپ ئېلىپ ئۆنىڭغا: ـ تىنچ-ئامان ۋېرىگە بارغىن، مانا سۆزلىرىڭگە قۇلاق سېلىپ، كۆڭلۈڭنى قويۇل قىلدىم، دېدى. **36** ئابىگائىل نابالنىڭ قېشىغا كەلدى، مانا، ئۇ ۋىيدە شاھانە زىياپەتتەك بىر زىياپەت ئۆتكۈزۈۋاتاتتى. نابال كۆڭلىدە خۇشال ئىدى ۋە ئىنتايىن مەست بولۇپ كەتكەنىدى. شۇڭا ئابىگائىل ئەتسىى تاڭ ئاتقۇچە ئۇنىڭغا ھېچ نېمە دېمىدى. **37** لېكىن ئەتسىى نابال مەستلىكتىن يېشىلگەنده ئايالى ئۇنىڭغا بولغان ۋەقەلەرنى دەپ بېرىۋىدى، ئۇنىڭ يۈرىكى ئۆلگەندەك بولۇپ، ئۆزى تاشتەك بولۇپ قالدى. **38** ۋە شۇنداق بولدىكى، تەخمىنەن ئون كۈندىن كېيىن نابالنى پەرۋەردىگار ئۇردى ۋە ئۇ ئۆلدى. **39** داۋۇت نابالنىڭ ئۆلگىنىنى ئاڭلاپ: ـ پەرۋەردىگار مۇبارە كتۇر، چۈنكى ئۇ مەن نابالدىن تارتقان ھاقارەت ئۈچۈن دەۋاىمنى سوراپ ئۆز قولىنى يامانلىقتىن ساقلىدى، ئە كسىچە پەرۋەردىگار نابالنىڭ يامانلىقىنى ئۆز بېشىغا ياندۇردى، دېدى. ئاندىن ئابىگائىلنى ئۆز ئەمرىمگە ئالاي دەپ، ئۇنىڭغا سۆز قىلغىلى ئەلچى ما كۇدۇردى. **40** داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى كارمەلگە ئابىگائىلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ سېنى ئەمرىمگە ئالاي دەپ داۋۇت ساڭا سۆز قىلغىلى بىزنى ئەۋەتتى، دېدى. **41** ئابىگائىل بولسا قوپۇپ يۈزىنى يە رگە تە گكۈدەك تەزىم قىلىپ: ـ مانا، دېدىكىڭ غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ پۇتلىرىنى ۋېيۇشقا قۇل بولسۇن، دېدى. **42** ئاندىن ئابىگائىل شۇ ھامان تۆزىگە ھەمراھ بولغان بەش چۆرىسى بىلەن ئېشە كىگە منىپ داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ كەيندىن بېرىپ، ئۇنىڭ ئايالى بولدى. **43** داۋۇت يىزرەئەللىك ئاھىنوئامنى ھەم خوتۇنلۇققا ئالغاندى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئىككىسى ئۇنىڭغا خوتۇن بولدى. **44** لېكىن ساۋۇل داۋۇتقا خوتۇن قىلىپ بە رگەن قىزى مىقالنى گاللىمدىكى لائىشنىڭ ئوغلى فالتىغا خوتۇنلۇققا بە رگەنىدى.

26 ئەمدى زىفلىقلار گىبىئاھغا ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ داۋۇت يەشىمونغا يېقىن ھاقىلاھ ئېگىزلىكىگە يوشۇرۇنۇۋاپتۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **2** ساۋۇل قوپۇپ ئىسرائىلدىن خىلالىغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ، زىف چۆلىدە داۋۇتنى ئىزدىگىلى ئۇ يە رگە باردى. **3** ساۋۇل بولسا يول ۋىيدا، يەشىمونغا يېقىن ھاقىلاھ ئېگىزلىكىدە چېدىر تىكتى. داۋۇت چۆلدە تۇرۇۋاتاتتى، ئۇ ساۋۇلنىڭ چۆلگە تۆز كەيندىن چىققىنىدىن خەۋەر تاپقاندا **4** داۋۇت پايلاچىلارنى ما كۇدۇرۇپ ساۋۇلنىڭ راستلا كەلگەنلىكنى بىلدى. **5** داۋۇت قوپۇپ ساۋۇل چېدىر تىككەن جايغا باردى، ئۇ ساۋۇل بىلەن قوشۇن سەرداری، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ياتقان يەرنى كۆردى. ساۋۇل بولسا قوشۇن ئىستىھكامى ئىچىدە ئۆخلاپ ياتقاندى، ئادەملىرى چېدىرلىرىنى ئۇنىڭ ئەتراپىغا تىككەنىدى. **6** داۋۇت ئەمدى ھىتتىيلاردىن بولغان ئاخىمەلەك ۋە يوئابنىڭ ئىنىسى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشايغا: ـ كىم مەن بىلەن لەشكە رگاھىغا چۈشۈپ، ساۋۇلنىڭ يېنىغا باردۇ؟ ـ دەپ سوريدى. ئابىشاي: ـ مەن سېنىڭ بىلەن باراي، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئابىشاي كېچىدە قوشۇن بار يە رگە بېرىۋىدى، مانا ساۋۇل قوشۇن ئىستىھكامى ئىچىدە ئۆخلاپ ياتقاندى؛ ئۇنىڭ نەيزىسى تە كىيىسىنىڭ يېنىدا يە رگە قاداقلىق تۇراتتى؛ ئابنەر بىلەن ئادەملىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدا ياتاتتى. **8** ئابىشاي داۋۇتقا: ـ خۇدا بۇگۈن دۈشمىنىڭنى قولۇڭغا تاپشۇردى. سەندىن ئۆتۈنمەنكى، ما گا نەيزە بىلەن بىرلا سانچىپ ئۇنى يە رگە قاداپ قويۇشقا ئىجازەت بە رگەيسەن! ئىككى قېتىم سانچىشىمنىڭ لازمى يوقتۇر، دېدى. **9** داۋۇت ئابىشايغا: ـ ئۇنى يوقاتمىغىن. كىم پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىغا قول ئۆزىتىپ گۇناھسا تارتىلىغان؟ ـ دېدى. **10** داۋۇت يەنە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار جەزمەن ئۇنى ئۆرىدۇ، يا ئۇنىڭ ئۆلىدىغان كۈنى كېلىدۇ يا ئۇ جەنگىگە چۈشۈپ ھالاك بولىدۇ. **11** پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنگە قول ئۆزىتىشىدىن ساقلىغاي! ئەمما ئۇنىڭ يېشىدىكى نەيزە بىلەن سۇ ئىدىشىنى ئالغىن، ئاندىن كېتەيلى، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت نەيزە بىلەن ئىدىشنى ساۋۇلنىڭ يېشىدىن ئېلىپ، ئىككىسى چېقىپ كەتتى. ئەمما ھېچكىم كۆرمىدى، ئۇيۇمۇ قالمىدى ھەم ئويغىنىپ كەتمىدى، بەلكى ھەممىسى ئۆخلاۋەردى، چۈنكى پەرۋەردىگار بىر قاتتىق ۋېقىۋنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ رگەنىدى. **13** داۋۇت ئۇدۇلىدىكى تەرىپكە ئۆتۈپ يىراقراق بىر دۆڭنىڭ ئۈپىسىدە تۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئارىلىقى يىراق ئىدى. **14** داۋۇت قوشۇن بىلەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنە رگە تۇۋلاپ: ـ جاۋاب بەرمەمسەن، ئى ئابنەر! ـ دېدى. ئابنەر: ـ پادىشاھقا تۇۋلىغۇچى كىم سەن؟ ـ دېدى. **15** داۋۇت ئابنە رگە: ـ سەن باتۇر ئەمەسمۇ؟ ئىسرائىلدا ساڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ نېمىشقا غوجاڭ پادىشاھنى قوغدىمىدىڭ؟ چۈنكى خەلقتىن بىر كىشى غوجاڭ پادىشاھنى ھالاك قىلغىلى كىرىپتۇ. **16** سېنىڭ بۇنداق قىلغىنىڭ ياخشى ئەمەس! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار مەسىھ قىلغان غوجاڭلارنى قوغدىمىغانلىقىڭلار ئۆچۈن ئۆلۈمگە لايىق بولدۇڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ نەيزىسى ۋە يېشىنىڭ يېنىدىكى سۇ ئىدىشىنى قەيەردىلىكىگە قاراپ بېقىڭلار، دېدى. **17** ساۋۇل داۋۇتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئى ئوغلۇم داۋۇت! ـ دېدى. داۋۇت: ـ ئى خوجام پادىشاھ، بۇ مېنىڭ ئاۋازىمدۇر، دېدى. **18** ئۇ يەنە: ـ نېمىشقا غوجام ئۆز قۇلىنى مۇنداق قوغلايدۇ؟ مەن نېمە قىلىپتىمەن؟ قولۇمدا نېمە يامانلىق بار؟ **19** ئەمدى غوجام پادىشاھ ئۆز قۇلىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغاي. پەرۋەردىگار سىلىنى ما گا قارشى قوزغاتقان بولسا بىر ھەدىيە-قۇربانلىق ئۆنىڭ كۆڭلىنى رازى قىلغاي؛ لېكىن ئىنسان بالىلىرى بولسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا لەنەتكە قالسۇن، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمدى مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىدىن بەھرىمەن بولۇشتىن مەھرۇم قىلىپ، مېنى باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىل، دېگىنى بولدۇ. **20** ئەمدى مېنىڭ قېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن يىراق يە رگە تۆكۈلمىسۇن، چۈنكى تاغلاردا بىر كە كلىكنى ئوۋلىغاندەك ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر يالغۇز بۇ رگىنى ئىزدىگلى چىقىپتۇ، دېدى. **21** ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ قىلدىم، يېنىپ كەلگىن ئى ئوغلۇم داۋۇت، مېنىڭ جېنىم بۇگۈن كۆزلىرىڭدە ئەزىز سانالغىنى ئۆچۈن مەن ساڭا بۇندىن كېيىن ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمەيمەن؛ مانا، ئەخمەقلىق قىلدىم، بەك ئېزىپتىمەن، دېدى. **22** داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ مانا پادىشاھنىڭ نەيزىسى، غۇلامىلاردىن بىرى كېلىپ ئۇنى ياندۇرۇپ ئالسۇن. **23** پەرۋەردىگار ھەر ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى بىلەن سادىقلىقىغا قاراپ ياندۇرغاي. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار سىلىنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇردى، لېكىن مەن پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنگە قول ئۆزىتىشنى خالىمىدىم. **24** مانا، بۇگۈن سىلىنىڭ جانلىرى مېنىڭ كۆزىمدە ئەزىز بولغاندەك مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ كۆزىدە ئەزىز بولغاي، ئۇ مېنى ھەمە ئالاۋىجىلىكتىن قۇتقۇزغاي، دېدى. **25** ساۋۇل داۋۇتقا: ـ ئەي ئوغلۇم داۋۇت، بەركەتلەنگەيسەن. سەن جەزمەن ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىسەن، ئىشلىرىڭ جەزمەن راۋاجلىق بولىدۇ، دېدى. ئاندىن داۋۇت ئۆز يولىغا كەتتى، ساۋۇلمۇ ئۆز جايىغا يېنىپ باردى.

27 داۋۇت كۆڭلىدە: ـ ھامان بىر كۈنى ساۋۇلنىڭ قولىدا ھالاك بولىدىغان ئوخشايمەن. شۇڭا فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا تېزدىن قېچىپ كېتىشىمدىن باشقا ئامال يوق. شۇنداق قىلسام ساۋۇل ئىسرائىل زېمىنى ئىچىدە مېنى تېپىشتىن ئۈمىدسىزلىنىپ، ئىزدەشتىن قول ئۆزىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلىمەن، دەپ ۋىيلدى. **2** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت قوپۇپ ئۇنىڭغا ئە گەشكەن ئالتە يۈز ئادەمنى ئېلىپ گاتنىڭ پادىشاھى مائوقنىڭ ئوغلى ئاقىشنىڭ

قېشىغا باردى. 3 ئەمدى داۋۇت ۋە ئادەملىرى، يەنى ھەربىرى تۆز ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە گاتتا ئاقسىش بىلەن تۇردى. داۋۇت ئىككى ئايالى، يەنى يىزرەئەللىك ئاھىنوئام ۋە نابالنىڭ تۇل خوتۇنى كارمەللىك ئابىگائىل بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇردى. 4 سائۇل: ـ داۋۇت گاتقا قېچىپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندا، ئۇنى يەنە ئىزدەپ يۈرمىدى. 5 داۋۇت ئاقىشقا: ـ ئە گەر كۆزلىرىڭ ئالدىدا ئلتىپات تاپقان بولسام، ئولتۇرۇشۇم ئۈچۈن سەھرادىكى بىر شەھەردىن بىرگە بىر جاي ماڭا بېرىگىلا، قۇلۇڭ قانداقتۇ شاھانە شەھەردە سىلىنىڭ قاشلىرىدا تۇرسۇن، دېدى. 6 ئۇ كۈنى ئاقىش ئۇنىڭغا زىكلاگ شەھىرىنى بەردى. شۇنىڭ ئۈچۈن زىكلاگ يۇگۇنكى كۈنگىچە يەھۇدا پادىشاھلىرىغا تەۋە بولۇپ كەلمەكتە. 7 داۋۇت فىلىستىيلەرنىڭ زېمىندا تۇرغان ۋاقىت بىر يىل تۆت ئاي بولدى. 8 داۋۇت بولسا تۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ گەشۇرىيلارغا، گەزرىيلە رگە ۋە ئامالە كلە رگە ھۇجۇم قىلىپ، تۇلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ تۇراتتى (چۈنكى تۇلار قەدىمدىن تارتىپ شۇرىغا كىرىش يولىدىن تارتىپ مىسىر زېمىنىغىچە بولغان شۇ يۇرتتا تۇراتتى). 9 داۋۇت [ھەرقېتىم] زېمىندىكىلەرنى قىرىپ ئەر يا كى ئايال بولسۇن، بىرىنمۇ تىرىك قالدۇرمايتتى ۋە قوي، كالا، ئېشەك، تۆگە ۋە كىيىم-كېچە كلەرنى ئېلىپ ئاقىشنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلەتتى. 10 ئاقىش: ـ بۇگۈن قايسى جايلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدىڭلار، دەپ سورايتتى، داۋۇت: ـ يەھۇدا زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىنى، يەراھمەئەللىكلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى ۋە كېنىيلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدۇق، دەيتتى. 11 داۋۇت ئەر يا كى ئايالالارنىڭ بىرىنمۇ گاتقا تىرىك ئېلىپ كەلمەيتتى، چۈنكى ئۇ: ـ تۇلار بىزنىڭ توغرىمىزدىن، «داۋۇت ئۇنداق-مۇنداق قىلدى» دەپ گەپ قىلىشى مۇمكىن، دەيتتى. داۋۇت فىلىستىيلەرنىڭ زېمىندا تۇرغان ۋاقىتدا ئۇ دائىم شۇنداق قىلاتتى. 12 شۇڭا ئاقىش داۋۇتقا ئىشەندى: ـ «ئەمدى ئۇ خەلقى ئىسرائىلنى تۆزىدىن سەسكەندۇرۇۋەتتى، مېنىڭ خىزمىتىمدە مەڭگۈ قۇل بولىدۇ»، دەپ ئويلىدى.

28

ئۇ كۈنلەردە فىلىستىيلەر ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن تۆز قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئاقىش داۋۇتقا: ـ بىلىشىڭ كېرەككى، ئادەملىرىڭنى ئېلىپ مېنىڭ بىلەن جەزمەن جەڭگە چىقىشىڭ لازىم، دېدى. 2 داۋۇت ئاقىشقا: ـ ئۇنداقتا سىلى قۇللىرىنىڭ نېمە قىلالايدىغانلىقىنى بىلىپ قالىلا ـ دېدى. ئاقىش داۋۇتقا: ـ مانا، سېنى ئۆزۈمگە مەڭگۈلۈك پاسىبان قىلاي، دېدى. 3 (ساموئىل ئۆلگەندى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى تۆز شەھىرى بولغان راماھدا دەپنە قىلغاندى. ساۋۇل بولسا جىنكەشلەر بىلەن پالچىلارنى زېمىندىن قوغلاپ چىقاردى). 4 فىلىستىيلەر توپلىشىپ چىقىپ شۇنەمدە چېدىر تىكتى. ساۋۇلمۇ ھەم پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغىپ، گىلبوئاھدا چېدىر تىكتى. 5 ساۋۇل ئەمدى فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇن بارگاھىنى كۆرگەندە قورقۇپ، يۈرىكى سۇ بولۇپ كەتتى. 6 ساۋۇل پەرۋەردىگارىدىن يول سوردى، لېكىن پەرۋەردىگار يا چۈش بىلەن يا «ئۇرىم» بىلەن يا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل خىزمەتكارلىرىغا: ـ ماڭا پالچى جىنكەش بىر خوتۇننى تېپىپ بېرىڭلار، مەن بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سورايي، دېدى. خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئەن-دوردا جىنكەش بىر خوتۇن بار ئىكەن، دېدى. 8 ساۋۇل نىقابلىنىپ، باشقا كىيىملەرنى كىيىپ ئىككى ئادەمنى ھەمراھ قىلىپ باردى، تۇلار كېچىسى بېرىپ خوتۇننىڭ قېشىغا كەلدى. ئۇ خوتۇنغا: ـ ماڭا جىن چاقىرىپ پال ئېچىپ، مەن دېگەن بىرسىنى قېشىمغا كەلتۈرگىن، دېدى. 9 خوتۇن ئۇنىڭغا: ـ مانا، ساۋۇلنىڭ قىلغانلىرىنى، يەنى زېمىندىن جىنكەشلەرنى ۋە پالچىلارنى يوقاتقانلىقىنى تۆزۈڭ بىلىسەن؛ نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرۈشكە جىنىمغا تۇزاق قويىسەن، دېدى. 10 ساۋۇل ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ ئىش ئۈچۈن ساڭا جازا بولمايدۇ، دېدى. 11 خوتۇن: ـ ساڭا كىمنى چىقىرىمەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ماڭا ساموئىلنى چىقارغىن، دېدى. 12 خوتۇن ساموئىلنى كۆرگەندە قاتتىق ئاۋاز بىلەن چىرقىرىدى، ئاندىن ساۋۇلغا: ـ نېمىشقا مېنى گوللايسەن؟ سەن ئۆزۈڭ ساۋۇلغۇ! ـ دېدى. 13 پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ قورقمغىن! نېمىنى كۆردۇڭ؟ ـ دېدى. ئۇ ساۋۇلغا: ـ مەن بىر ئىلاھنىڭ يەردىن چىققىنىنى كۆردۇم، دېدى. 14 ئۇ: ـ ئۇنىڭ قىياپىتى قانداق ئىكەن؟ دېدى. خوتۇن: ـ قېرى بىر بوۋاي چىقىۋاتىدۇ، ئۇ يېپىنچا كىيگەنكەن، دېدى. ساۋۇل: ـ ئۇ ساموئىل ئىكەن، دەپ بىلىپ، يۈزىنى يە رگە يېقىپ تەزىم قىلدى. 15 ساموئىل ساۋۇلغا: ـ نېمىشقا مېنى ئاۋارە قىلىپ چىقاردىڭ؟ ـ دېدى. ساۋۇل: ـ مەن تولىمۇ يەرشان بولدۇم، چۈنكى فىلىستىيلەر ماڭا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، ۋە خۇدا مەندىن يىراقلاپ، ماڭا يا كى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق يا كى چۈشلەر ئارقىلىق ھېچ جاۋاب بەرمەيۋاتىدۇ. شۇڭا مېنىڭ نېمە قىلىشىم كېرەك كلىكنى ماڭا بىلدۈرگەيسەن دەپ، سېنى چاقىردىم، دېدى. 16 ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار سەندىن يىراقلاپ، دۈشمىنىڭ بولغاندىن كېيىن نېمىشقا مەندىن مەسىلىمەت سورايسەن؟ ـ دېدى. 17 ـ پەرۋەردىگار تۆزى ئۈچۈن مەن ئارقىلىق ئېيتقىنىنى قىلدى، پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى قولۇڭدىن يىرتىپ ئېلىپ، قوشنا كىڭغا، يەنى داۋۇتقا بەردى. 18 سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، ئۇنىڭ ئامالە كلە رگە قاراتقان قاتتىق غەزىپىنى يۈرگۈزمىگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار بۇگۈن ساڭا شۇ ئىشنى قىلدى. 19 پەرۋەردىگار تۆزۈڭ بىلەن ئىسرائىلنىمۇ فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئەتە سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ مېنىڭ بىلەن بىللە بولىسىلەر؛ ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىمۇ فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، دېدى. 20 ساۋۇل شۇئان يە رگە دۇم يېقىلدى، ساموئىلنىڭ سۆزلىرىدىن قاتتىق قورقۇپ كەتتى؛ بىر كېچە-كۈندۈز تاماقۇ يېمىگەچكە، ماغدۇرىمۇ قالمىدى. 21 ئايال ئەمدى ساۋۇلنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭ تولىمۇ پەرشان بولغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، دېدە كلىرى جىنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قويۇپ تاپىلىغانلىرىغا بىنائەن قىلدىم. 22 ئەمدى سىلىدىن ئۆتۈنىمەن، دېدىكلىرىنىڭ سۆزىگە كىرگەيلا؛ مېنى سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بىر چىشلەم نان كەلتۈرۈشكە ئۇنىغايلا؛ شۇنىڭ بىلەن سىلى يەپ قۇۋۋەتە تېپىپ ئالدىن تۆز يوللىرىغا كېتەلەيلا، دېدى. 23 لېكىن ئۇ رەت قىلىپ: ـ يېمەيمەن، دەپ ئۇنمىدى. ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ھەم ئايالمۇ يېپىشنى ئۇنىڭغا دەۋەت قىلىشتى؛ ئۇ يەردىن قوپۇپ كارىۋاتنا ئولتۇردى. 24 ئايالنىڭ ئۇيىدە بىر بوردىاق موزاي بار ئىدى. ئۇ دەرھال ئۇنى سويدى، ھەم خېمىر يۇغۇرۇپ پېتىر نان پىشۇرۇپ بەردى. 25 ئۇ ئۇنى ساۋۇل بىلەن خىزمەتكارلىرىنىڭ ئالدىغا قويدى. ئۇلار يەپ بولۇپ، شۇ كېچىسى كەتتى.

29

فىلىستىيلەر ھەممە قوشۇنلىرىنى يىغىپ ئافەكتە جەم قىلدى؛ ئىسرائىللار يىزرەئەلدىكى بۇلاقنىڭ يېنىدا چېدىر تىكتى. 2 فىلىستىيلەرنىڭ سەردارلىرى يۈز يا كى مىڭدىن ئەسكەرنى باشلاپ، سەپ تىزىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ كەينىدىن داۋۇت تۆز ئادەملىرىنى باشلاپ ئاقىش بىلەن چىقىپ سەپ تۇزۇدى. 3 فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى: ـ بۇ ئىبرانىيلار بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىدۇ؟ ـ دېدى. ئاقىش فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىگە: ـ بۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇ بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن، بىرنەچچە يىللاردىن بېرى مەن بىلەن تۇرغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ماڭا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە ئۇنىڭدىن ھېچ ئەيىب بايقىمىدىم، دېدى. 4 ئەمما فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا ئاچچىقلاندى. فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇنى قايتۇرۇۋەت! بۇ كىشى سەن ئۇزۇڭ ئۇنىڭغا ئورۇنلاشتۇرغان جايىغا كەتسۇن؛ بىز بىلەن بىللە سوقۇشقا چۈشمىسۇن، بولمىسا، ئۇ سوقۇشتا بىرگە رەقىب بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. بۇ ئادەم ئۆز غوجىسى بىلەن نېمىنى ئارقىلىق يارىشىدۇ؟ بۇ ئادەملەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىش بىلەن بولىمىدۇ؟ 5 بۇ قىز-ئايالالار بۇرۇن ئۇنىڭ توغرىسىدا ئوسسۇل ئېناپ قوشاق قېتىپ: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئولتۇردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئولتۇردى، دېگەن داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 6 ئاقىش داۋۇتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىپ ئېيتىمەنكى]، سەن دۈرۈس ئادەمسەن، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن لەشكە رگاھدا خىزمەتتە بولۇشۇڭ كۆزلىرىمدە ياخشى ئىشتۇر، چۈنكى ماڭا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سەندىن ھېچ يامانلىق بايقىمىدىم. لېكىن سەن ئەمىرلە رگە ياقمايسەن. 7 شۇڭا تىنچ-ئامان يېنىپ كەتكىن، بولمىسا فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى نارازى قىلىپ قويىسەن، دېدى. 8 داۋۇت ئاقىشقا: ـ مەن نېمە قىلدىم؟ سىلىنىڭ قاشلىرىغا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە قىلغان قايسى [يامانلىقىم] ئۈچۈن مېنى غوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى بىلەن سوقۇشقىلى بارغۇزمايلا؟ ـ دېدى. 9 ئاقىش داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: ـ كۆزلىرىمدە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك

ماگا یاخشی ئکەنلککئنی بلىمەن. لېکن فلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى سېنى بىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمىسۇن دەۋاتىدۇ، دېدى. 10 شۇڭا ئەتە سەھەردە قوپۇڭلار، تۆزۈڭ داۋۇت ۋە بىللە كەلگەنلەر، يەنى مەن خوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرى، سەھەردە قوپۇڭلار، تاڭ يورۇشى بىلەنلا چىقىپ كېتىڭلار، دېدى. 11 شۇڭا داۋۇت تۆز ئادەملىرى بىلەن سەھەردە تۇروپ فلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىغا ماڭدى. فلىستىيەلەر بولسا يىزرەئەلگە چىقتى.

30 شۇنداق بولدىكى، داۋۇت ۋە ئادەملىرى ئۈچىنچى كۈنى زىكلاگقا يېتىپ كەلدى؛ مانا، ئامالەك كەلەر جەنۇب تەرەپكە ۋە زىكلاگقا ھۇجۇم قىلىپ، زىكلاگنى ۋەيران قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋەتكەندى. 2 ئۇلار شەھەردىكى قىز-ئايالىلارنى، چوڭ بولسۇن، كىچىك بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەسىرگە ئالدى. ئۇلاردىن ھېچكىمنى ئۆلتۈرمەي، ھەممىسىنى ئېلىپ، يولغا چىققاندى. 3 داۋۇت تۆز ئادەملىرى بىلەن شەھەر ۋەكەلگەندە، مانا، شەھەر ئاللىقاچان كۆيۈپ تۈگىگەندى؛ ئۇلارنىڭ ئايالىرى ۋە ئوغۇل-قىزلىرى ئەسىرگە ئېلىنغاندى. 4 ئەمدى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خەلق قاتتىق يىغا-زار كۆتۈرۈشتى، تاكى ماغدۇرى قالمىغۇچە يىغلاشتى. 5 داۋۇتنىڭ ئىككى ئايالى، يىزرەئەللىك ئاھىنوئام بىلەن كارمەللىك نابالدىن تۇل قالغان ئابىگائىلمۇ ئەسىرگە ئېلىنغاندى. 6 داۋۇت قاتتىق ئازابلاندى؛ چۈنكى بارلىق خالايىق، ھەربىرى تۆز ئوغۇل-قىزلىرى ئۈچۈن قايغۇرۇپ غەزەپلىنىپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرەيلى، دېيىشۇاتاتتى. ئەمما داۋۇت تۆزىنى خۇداسى پەرۋەردىگاردىن كۈچ-قۇۋۋەتلەندۈردى. 7 داۋۇت ئاخىمەلەكنىڭ ئوغلى كاھىن ئابىياتارغا: ـ ئەفودنى ېينىمغا ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 8 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: ـ بۇ قوشۇنىنى قوغلايمۇ؟ ئۇلارغا يېتىشەلەرمەنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ قوغلا؛ سەن جەزمەن ئۇلارغا يېتىشۇالىسەن ھەم ھەممىسىنى قايتۇرۇپ كېلەلەيسەن، دېدى. 9 داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئالتە يۈز ئادەم بېرىپ بېسور ۋادىسىغا يېتىپ كەلگەندە، كەينىدە سۆرۈلۈپ قالغانلار شۇ يەردە قالدى. 10 داۋۇت تۆزى تۆت يۈز ئادەم بىلەن داۋاملىق قوغلاپ ماڭدى، ئىككى يۈز ئادەم ھالسىراپ كەتكەچكە، بېسور ۋادىسىدن ئۆتەلمەي كەينىدە قالغاندى. 11 ئۇلار دالادا مىسىرلىق بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. ئۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا نان بېرىپ يېگۈزدى، سۇ ئىچكۈزدى؛ 12 ئۇنىڭغا بىر پارچە ئەنجۈر پوشكىلى بىلەن ئىككى كىشمىش پوشكىلىنىمۇ بەردى. ئۇ بۇلارنى يەپ، ئۇنىڭغا قايتىدىن جان كىردى؛ چۈنكى ئۇ ئۈچ كېچە-كۈندۈز نان يېمىگەن، سۇمۇ ئىچمىگەندى. 13 داۋۇت ئۇنىڭدىن: ـ سەن كىمگە تەۋە؟ سەن قەيەرلىكسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ مەن مىسىرلىق يىگىت بولۇپ، بىر ئامالەكنىڭ قۇلىمەن. لېكىن مەن ئۈچ كۈن ئىلگىرى كېسەل بولۇپ قالغاچقا، غوجام مېنى تاشلىۋەتتى. 14 بىز ئەسلى كەرەتىيەلەرنىڭ يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ۋە يەھۇدا زېمىنىغا ۋە كالەبنىڭ زېمىننىڭ جەنۇب تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىپ بۇلالۋاق-تالاڭ قىلدۇق؛ شۇنداقلا زىكلاگنى كۆيدۈرۈۋەتكەندۇق، دېدى. 15 داۋۇت ئۇنىڭدىن: ـ بىزنى ئۇ [دۈشمەن] قوشۇنى تەرەپكە باشلاپ بارالامسەن، دېدى. ئۇ: ـ خۇدانىڭ نامى بىلەن مەن سېنى ئۆلتۈرمەيمەن، سېنى غوجاڭنىڭ قولىغىمۇ تۇتۇپ بەرمەيمەن دەپ قەسەم قىلسلا، سىلنى ئۇ قوشۇننىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دېدى. 16 ئۇنى ئۇ يەرگە باشلاپ بارغاندا، مانا ئۇلار يۈتكۈل يەرگە يېيىلىپ، يەپ-ئىچىپ قىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىدن ھەم يەھۇدا زېمىنىدن ئالغان چوڭ ئولجىلىرىدن خۇش بولۇپ ئۆسىۋۇل ئوينىشۇاتاتتى. 17 ئەمما داۋۇت شۇ كۈنى گۈزگومدىن تارتىپ ئىككىنچى كۈنى كەچكىچە ئۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. ئۆزگىگە مىنىپ بەدەر قاچقان تۆت يۈز يىگىتتىن باشقا ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلمىدى؛ 18 ۋە داۋۇت ئامالەك كەلەر بۇلۇۋالغان ھەممە نەرسىنى ياندۇرۇپ ئالدى؛ ئۆزىنىڭ ئىككى ئايالىنىمۇ قۇتقۇزۇۋالدى. 19 ئامالەك كەلەر ئېلىپ كەتكەن ئوغۇل-قىز، مال-مۇلۈكلەر ۋە باشقا ھەممە نەرسىنى داۋۇت ئولاردىن قايتۇرۇۋالدى. ھېچنېمە، چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن چۈشۈپ قالمىغاندى. 20 [داۋۇتنىڭ ئادەملىرى] قايتۇرۇۋالغان ماللىرىنىڭ ئالدىغا [ئولجا ئالغان] باشقا قوي ۋە كالا پادىلارنى سېلىپ ھەيدەپ كېتىۋاتاتتى. [ئۇنىڭ ئادەملىرى] كېتىۋېتىپ: ـ بۇلار داۋۇتنىڭ ئولجىسى، دېيىشتى؛ داۋۇت ئولارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزىگە ئالدى. 21 داۋۇت ھالسىزلىنىپ ئۆزى بىلەن بىللە بارالمىغان بېسور ۋادىسىنىڭ يېيدا قالدۇرۇپ كەتكەن ئىككى يۈز ئادەمنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلدى؛ ئولار داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن ئادەملەرنىڭ ئالدىغا چىقتى، داۋۇت خەلقنىڭ قېشىغا بېرىپ ئولارغا سالام قىلدى. 22 لېكىن داۋۇت بىلەن بارغانلارنىڭ ئارىسىدىكى رەزىل ئادەملەر ۋە ئەرزىمەسلەرنىڭ ھەممىسى قوپۇپ: ـ بۇلار بىز بىلەن بارمىغاندىن كېيىن بىز ياندۇرۇپ ئالغان ئولجىدن ئولارغا ھېچ نېمە بەرمەيلى. ئولار پەقەت ھەربىرى ئۆز خوتۇن-بالىلىرىنى ئېلىپ كەتسۇن، دېدى. 23 ئەمما داۋۇت: ـ ياق، ئى بۇرادەرلىرىم؛ پەرۋەردىگار بەرگەن ئەقسىم قىلغانى [ئولارغىمۇ ئەقسىم] قىلمىساق بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ بىزنى قوغداپ بىزنىڭكىگە تاجاۋۇز قىلغانلارنى قولىمىزغا تاپشۇردى. 24 بۇ ئىشتا كىم سىلە رگە ماقۇل دەيدۇ؟ چۈنكى سوقۇشقا چۈشكەننىڭ ئۈلۈشى قانداق بولسا يۈك-تاقالارغا قاريغۇچىلارنىڭمۇ ئۈلۈشى شۇنداق بولىدۇ، ھەممە ئادەم تەڭ بۆلۈشسۇن ـ دېدى. 25 شۇ كۈندىن تارتىپ بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىمە قىلىپ بېكىتىلدى. بۇگۈنگىچە ھەم شۇنداق. 26 داۋۇت زىكلاگقا يېتىپ كەلگەندە، ئولجىدن دوستلىرى بولغان يەھۇدا ئاقساقاللىرىغا ئەۋەتىپ: ـ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىدن ئالغان ئولجا سىلە رگە بىر سوۋغات بولسۇن، دېدى. 27 ئۇ ئولجىدىن ھەم بەيت-ئەلدىكىلە رگە، جەنۇبىي راموتتىكىلە رگە، ياتتىردىكىلە رگە، 28 ئاروئەردىكىلە رگە، سىفموتتىكىلە رگە، ئەشتەموئادىكىلە رگە، 29 راقالدىكىلە رگە، يەراھمەئەللىكلەرنىڭ ئەشەھەرلىرىدىكىلە رگە ۋە كېنىيلەرنىڭ ئەشەھەرلىرىدىكىلە رگە، 30 خورماھتىكىلە رگە، قوراشانىدىكىلە رگە، ئاتاقتىكىلە رگە، 31 ھېبروندىكىلە رگە ۋە داۋۇت ۋە ئادەملىرى بىللە يۈرگەن ھەممە يەردىكىلە رگە سوۋغات ئەۋەتتى.

31 ئەمدى فىلىستىيەلەر ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يېقىتىلدى. 2 فىلىستىيەلەر ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلاۋاتاتتى. فىلىستىيەلەر بولسا ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، ئابىناداب، مەلكىشۇئانى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. 3 ساۋۇلنىڭ ئەترابىنى ئۇرۇش قاپلىدى؛ ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشتى؛ ئۇ يا ئوقى بىلەن ئېغىر يارىلاندۇرۇلدى. 4 ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى سانچىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتنىسزلەر كېلىپ مېنى سانچىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۇنمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل قىلىچنى ئېلىپ ئۆستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. 5 ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋۇلنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۇمۇ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۆستىگە تاشلاپ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل، ئۇچ ئوغلى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ۋە ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. 7 ئەمدى ۋادىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ھەمدە ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ چېقىنلىقىنى ۋە ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە، شەھەرلەرنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيەلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى. 8 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيەلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم-كېچىە كلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبوئا تېغىدا ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى كۆردى. 9 ئۇلار ئۇنىڭ بېشىنى كېسىپ ساۋۇت-ياراغلىرىنى سالدۇرۇپ بۇلارنى فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىننىڭ ھەممە يەرلىرىگە ئاپىرىپ بۇتخانىلىرىدا ۋە خەلقىنىڭ ئارىسىدا بۇ خۇش خەۋەرنى تارقاتتى. 10 ئۇلار ئۇنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئاشتاروت بۇتخانىسىدا قويۇپ ئۇلاۋكىنى بەيت-شان شەھىرىدىكى سېپىلغا ئېسىپ قويدى. 11 ئەمدى يابەش-گىلىئادتا ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيەلەرنىڭ ساۋۇلنى نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا 12 ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتىلىنىپ كېچىچە مېڭىپ، ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۇلاۋكلىرىنى بەيت-شاندىكى سېپىلدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يابەشكە ئېلىپ بېرىپ ئۇ يەردە كۆيدۈردى. 13 ئاندىن ئۇلارنىڭ سۆڭەكلىرىنى يابەشتىكى يۇلغۇننىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلىپ يەتتە كۈن روزا تۇتتى.

سامۇئىل 2

1 ساۋۇل تۆلگەندىن كېيىن، داۋۇت ئامالەكلەرنى قىرغىن قىلىپ يېنىپ كەلگەندە، ئۇ زىكلاگدا ئىككى كۈن تۇردى. **2** ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، مانا ساۋۇلنىڭ لەشكەرگاھىدىن كىيىمى يىرتىق ۋە بېشىغا توپا-چاڭ چاچقان بىر ئادەم كەلدى. ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، يە رگە يېقىلىپ باش ئۇردى. **3** داۋۇت ئۇنىڭدىن: نەدىن كەلدىڭ؟ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىدىن قېچىپ كەلدىم ـ دېدى. **4** داۋۇت ئۇنىڭدىن: ئىش قانداق بولدى؟ ماڭا دەپ يە رگىن، دېدى. ئۇ: خەلق جەڭدىن قاچتى، خەلقتىن بەك جىق كىشى سوقۇشتا ئۆلدى. ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتانمۇ ئۆلدى، ـ دېدى. **5** داۋۇت خەۋەر ئېلىپ كەلگەن يىگىتتىن: ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ ئۆلگىنىنى قانداق بىلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **6** ئۇنىڭغا خەۋەر بە رگەن يىگىت: مەن تاسادىپىي گىلبوئا تېغىغا چىققانىدىم، مانا ساۋۇل نەيزىگە يۆلىنىپ تۇرۇپتۇ، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قوغلاۋاتاتتى. **7** ئۇ كەينىگە قاراپ مېنى كۆرۈپ چاقىردى. مەن «مانا مەن»، دېدىم. **8** ئۇ: تۈزۈڭ كىم بولىسەن، دەپ مەندن سوردىدى، مەن ئامالەكلەرتىمەن، دېدىم. **9** ئۇ يەنە ماڭا: ئۈستۈمدە تۇرۇپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ گەرچە جىنىم مەندە بولسىمۇ، مەن بەك ئازابلىنىپ كېتىۋاتىمەن ـ دېدى. **10** شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۇنى ئۆلتۈردۇم، چۈنكى، ئۇ شۇ ھالدا يېقىلسىلا، تىرىك قالمايدىغانلىقىنى بىلەتتىم. ئاندىن بېشىدىكى تاجنى ۋە بىلىكىدىكى بىلەزۈكنى ئېلىپ مۇشۇ يە رگە خوجامغا ئېلىپ كەلدىم، ـ دېدى. **11** شۇنداق داۋۇت تۈز كىيىملىرىنى يىرتىپ، تىلما-تىلما قىلىۋەتتى، ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق ئادەملىرىمۇ ھەم شۇنداق قىلدى. **12** ئۇلار ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئاھ-زار كۆتۈرۈپ كەچكىچە روزا تۇتتى، چۈنكى ئۇلار قىلىچ ئاستىدا يېقىلىپ قازا قىلغانىدى. **13** داۋۇت ئۇنىڭ تۈزىگە خەۋەر بە رگەن يىگىتتىن: قەيەردىن سەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: مەن بىر ئامالەك مۇساپىرنىڭ ئوغلىمەن ـ دېدى. **14** داۋۇت ئۇنىڭغا: سەن قانداقتۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى ھالاك قىلىشقا قولۇڭنى سوزۇشتىن قورقمىدىڭ؟ ـ دېدى. **15** ئاندىن داۋۇت تۈز غۇلامىلىردىن بىرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ۋىياققا كەل، ئۇنىڭغا ئېتىلىپ بېرىپ، ئۇنى ئۆلتۈرگىن ـ دەپ ۋىيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى ئۆرۈۋىدى، [ئامالەك] ئۆلدى. **16** داۋۇت ئۇنىڭغا: قان قەرزىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! چۈنكى ئۆز ئاغزىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى ئۆلتۈرگىنىڭگە گۇۋاھلىق بېرىپ ئەيىبلىدى، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ مۇنداق بىر نەزمە ئوقۇدى **18** (ئۇ «ئوقيا» دەپ ئاتالغان بۇ نەزمىنى پۈتكۈل يەھۇدا خەلقىگە ئۆگىتىگىلار، دەپ ۋىيرۇدى. دەرۋەقە ئۇ «ياشار» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەنىدى): ـ **19** ـ ئى ئىسرائىل، سېنىڭ گۈزىل ئەزىزلىڭ يۇقىرى جايلىرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يېقىلدىغۇ!؟ **20** گات شەھىرىدە بۇ خەۋەرنى بەرمە گىلار، ئاشكېلوننىڭ كوچىلىرىدا ئۇنى ئېلان قىلما گىلار، فىلىستىيىنىڭ قىزلىرى شادلانمىسۇن، خەتىنسىزلەرنىڭ قىزلىرى تەنتەنە قىلمىسۇن! **21** ئى گىلبوئا تاغلىرى، ئۈستۈڭگىلارغا نە شەبنەم بولمىسۇن، نە يامغۇر چۈشمىسۇن، نە سىلەردە كۆتۈرۈلمە ھەدىيەلەر ئۈچۈن ھوسۇل بېرىدىغان ئېتىزلار يەنە كۆرۈنمىسۇن! چۈنكى ئۇ يەردە پالۋانلارنىڭ قالقىنى بۇلغانىدى، ساۋۇلنىڭ قالقىنى ياغ بىلەن سۈرتۈلمەيدىغان بولدى. **22** قىرىلدىغانلارنىڭ قېنىنى تۆكمەي، پالۋانلارنىڭ تېنىدىكى يېغىنى چاپماي، يوناتاننىڭ توقياسى ھېچقاچان [جەڭدىن] يانغان ئەمەس، ساۋۇلنىڭ قىلىچى ھېچقاچان قىنىغا قايتقان ئەمەس. **23** ساۋۇل بىلەن يوناتان ھايات ۋاقتىدا سۆيۈملۈك ھەم يېقىملىق ئىدى، ئۇلار تۇلۇمىدىمۇ بىر-بىرىدىن ئايرىلمىدى؛ ئۇلار بۇركۈتلەردىن چاققان، شىرلاردىن كۈچلۈك ئىدى. **24** ئى ئىسرائىل قىزلىرى، ساۋۇل ئۈچۈن يىغلا گىلار، ئۇ سىلەرنى بېزەپ قىزغۇچ كىيىملەرنى كىيدۈرۈپ، كىيىملىرىڭلارنى ئالتۇن زىبۇ-زىننەت بىلەن زىننەتلىگەنىدى. **25** پالۋانلار قەسكىن جەڭدە شۇنداق دەھشەتلىك يېقىلدىغۇ!؟ يوناتان يۇقىرى جايلىرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! **26** سەن ئۈچۈن ھەسرەتتە قالدىم، ئى ئىنىم يوناتان! ماڭا شۇنچە سۆيۈملۈك ئىدىڭ! ماڭا بولغان مۇھەببىتىڭ قالتىس ئىدى، ھەتتا قىز-ئايالىلارنىڭ مۇھەببىتىدىن ئارتۇق ئىدى. **27** پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يېقىلدىغۇ! جەڭ قوراللىرى شۇنداق دەھشەتلىك ۋەيران قىلىندىغۇ!»

2 ئاندىن كېيىن داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: يەھۇدا شەھەرلىرىنىڭ بىرىگە چىقايمۇ؟ دېدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ چىققىن، دېدى. داۋۇت، نە گە چىقاي؟ ـ دەپ سورىۋىدى، ئۇ: ھېبرونغا چىققىن ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىككى ئايالى بىلەن، يەنى يىزرەئەللىك ئاھىنوئام ۋە ئەسلى كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىل بىلەن ئۇ يە رگە چىقتى. **3** داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بە رگە بولغان ئادەملەرنىڭ ھەربىرىنى ھەم ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىدىكىلەرنى ئۇ يە رگە ئېلىپ چىقتى؛ ئۇلار ھېبروننىڭ شەھەرلىرىدە ئولتۇراقلاشتى. **4** يەھۇدانىڭ ئادەملىرىمۇ ئۇ يە رگە كېلىپ داۋۇتنى يەھۇدا جەمەتىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. داۋۇتقا ساۋۇلنى دەپنە قىلغانلار يابەش-گىلبئادتىكىلەر، دەپ خەۋەر بېرىلدى؛ **5** داۋۇت يابەش-گىلبئادتىكىلە رگە ئەلچىلەر ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ «خوجا گىلار بولغان ساۋۇلغا شۇنداق ياخشىلىق قىلىپ، ئۇنى دەپنە قىلغىنىگىلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلە رگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي. **6** پەرۋەردىگار سىلە رگىمۇ مېھرىبانلىق ۋە ئۆز ۋاپالىقىنى كۆرسەتكەي؛ سىلەر بۇنداق قىلغىنىگىلار ئۈچۈن مەنمۇ بۇ يا خىشلىقىگىلارنى سىلە رگە قايتۇرىمەن. **7** ئەمدى ھازىر غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى خوجا گىلار ساۋۇل ئۆلدى، يەھۇدا جەمەتى مېنى مەسىھ قىلىپ، ئۆزلىرىگە پادىشاھ قىلدى» ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **8** ئەمما ساۋۇلنىڭ قوشۇننىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ساۋۇلنىڭ ئۆغلى ئىشبوشەتنى ماھانائىمغا ئېلىپ بېرىپ، **9** ئۇنى گىلبئادقا، گەشۇرىيلارغا، يىزرەئەلگە، ئەفرائىمغا، بنيامىنغا ۋە ئۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلدى. **10** ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەت پادىشاھ بولغىنىدا قىرىق ياشقا كىرگەنىدى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ھالبۇكى، يەھۇدا جەمەتى داۋۇتقا ئەگىشىۋەتتى. **11** داۋۇتنىڭ ھېبروندا يەھۇدا جەمەتى ئۈستىدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يەتتە يىل ئالتە ئاي بولدى. **12** [بىر كۈنى] نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنىڭ ئادەملىرى بىلەن ماھانائىمدىن چىقىپ گىبىئونغا باردى. **13** شۇ چاغدا زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب بىلەن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى چىقىپ ئۇلار بىلەن گىبىئوندىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئۇچراشتى. ئۇلاردىن بىر تەرەپ كۆلنىڭ ئۇ يېقىدا، يەنە بىر تەرەپ كۆلنىڭ بۇ يېقىدا ئولتۇردى. **14** ئابنەر يوئابقا: يىگىتلەر قېرىپ ئالدىمىزدا ئېلىشىپ ئوينىسۇن ـ دېدى. يوئاب: قېرىسۇن ـ دېدى. **15** ئۇلار بىكىتلىگەن سان بويىچە بنيامىن بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەت تەرەپتىن ئون ئىككى كىشى ۋە داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن ئون ئىككى كىشى چىقىپ ئوتتۇرىغا توتتى. **16** ئۇلار بىر-بىرىنىڭ بېشىنى قاماللاپ تۇتۇپ ھەربىرى رەقىبىنىڭ بىقىنىغا قىلىچى بىلەن سانجىشتى، ھەممىسى يېقىلىپ ئۆلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەر «قىلىچ بىسلىرىنىڭ ئېتىزى» دەپ ئاتالدى؛ ئۇ گىبىئوندىدۇر. **17** ئۇ كۈندىكى بولغان سوقۇشۇش ئىنتايىن ئەشەددىي بولدى؛ ئابنەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن مەغلۇپ قىلىنىدى. **18** شۇ يەردە زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى يوئاب، ئابىشاي ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچەيلەن بار ئىدى. ئاساھەل خۇددى دالادىكى جەرەندەك چاققان ئىدى. **19** ئاساھەل ئابنەرنىڭ كەيدىن قوغلاپ يۈگۈردى، ئابنەر رگە ئەگىشىپ ئوڭىغا يا كى سولغا بۇرۇلماي تاپ بېسىپ قوغلىدى. **20** ئابنەر كەينىگە قاراپ: سەن ئاساھەلمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ شۇنداق، مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. **21** ئابنەر ئۇنىڭغا: يا ئوڭغا يا سولغا بۇرۇلۇپ يىگىتلەرنىڭ بىرىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭ يارىغىنى ئۆز ئۈگىگە تارتىۋالغىن، دېدى. لېكىن ئاساھەل ئۇنى قوغلاشتىن بۇرۇلۇپ ئۇنىمىدى. **22** ئابنەر ئاساھەلگە يەنە: مېنى ئەمدى قوغلىماي بۇرۇلۇپ كەتكىن؛ مەن سېنى نېمە دەپ ئۇرۇپ يېقىتقۇدە كەمەن؟ ئۇنداق قىلسام ئاكاڭ يوئابنىڭ ئالدىدا قانداقمۇ يۈزۈمنى كۆتۈرۈلەيمەن؟ ـ دېدى. **23** لېكىن ئاساھەل يەنىلا قوغلاشتىن توختىمىدى، شۇنىڭ بىلەن ئابنەر نەيزىسىنىڭ ئۈتقۇچىنى ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقىۋەتتى. نەيزە دۈمبىسىنى تەشىپ چىقتى؛ ئۇ شۇ يەردە يېقىلىپ ئۆلدى. شۇنداق بولدىكى، ئاساھەل يېقىلىپ ئۆلگەن يە رگە

هازر كچلدىغان ھەربىر كىشىلەر ئۇيەردە توختاپ قالدۇ. **24** شۇنىڭ بىلەن يوئاب بىلەن ئابىشاي ئابنەرنى قوغلاشتى. كۈن پاتقاندا تۇلار گىبئىئونىڭ چۆلگە ماكىدىغان يولىنىڭ ۋىيغا، گىئاھ يېزىسىنىڭ ئۆدۈلدىكى ئامماھ ئېدرلىقىغا يېتىپ كەلدى؛ **25** بنيامىنلار بولسا ئابنەرنىڭ كەيندە قوشۇنۇدەك سەپ بولۇپ، بىر دۆڭ ۋېرىسىگە چېقىپ تۇردى. **26** ئابنەر يوئابنى چاقىرىپ: قىلىچ دائىم ئادەملەرنى يەپ تۇرۇشى كېرەكمۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى پەقەت تۆچ-ئاداۋەتتىن ئىبارەت بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسەن؟ سەن قاچانغىچە خەلقلەر رگە: «قېرىنداشلىرىڭلارنى قوغلاشتىن توختاڭلار» دەپ ئېيتماي تۇرۇۋېرىسەن؟ **27** يوئاب: خۇدانىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئە گەر سەن مۇشۇ سۆزنى قىلمىغان بولساڭ، كۆچىلىكىنىڭ ھېچبىرى قېرىنداشلىرىنى قوغلاشتىن ئەتىگەنگىچىمۇ يانمايتتى ـ دېدى. **28** بۇنىڭ بىلەن يوئاب كاناي چالدى؛ ھەممە [يەھۇدالار] شۇئان توختىدى ۋە قايتا ئىسرائىلنى قوغلىمىدى، تۇلار بىلەن قايتا جەڭ قىلىشمىدى. **29** ئابنەر بىلەن ئادەملىرى بولسا كېچىچە مېڭىپ، ئاراباھ تۈزلە كۆمكىدىن چېقىپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ بىترون دېگەن پۈتكۈل يۇرتنى كېزىپ ئوتۇپ، ماھانايىمغا يېتىپ كەلدى. **30** يوئاب ئابنەرنى قوغلاشتىن يېنىپ بارلىق ئادەملەرنى جەم قىلدى. ئاساھەلدىن باشقا داۋۇتنىڭ غۇلامىلىردىن ئون توققۇز ئادەم يوق چىقتى؛ **31** لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بنيامىنلاردىن ۋە ئابنەرنىڭ ئادەملىردىن ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشىنى ئۆرۈپ ئولتۇرۇپ رگەندى. **32** تۇلار ئاساھەلنى ئېلىپ بەيت-لەھەمدە ئوتۇر ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى؛ ئاندىن يوئاب بىلەن ئادەملىرى كېچىچە مېڭىپ، تاڭ ئاتقاندا ھېبرونغا يېتىپ كەلدى.

3 ھالبۇكى، ساۋۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ ئۆزۈن ۋاقىتقىچە داۋاملاشتى؛ داۋۇتنىڭ جەمەتى بارغانسېرى كۈچەيدى، لېكىن ساۋۇلنىڭ جەمەتى بارغانسېرى ئاجىزلاشماقتا ئىدى. **2** ھېبرونىدا داۋۇت بىر قانچە ئوغۇللۇق بولدى، ئۇنىڭ تۇنجىسى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاھىنوئامدىن تۇغۇلدى؛ **3** ئىككىنچىسى كىلىئاب بولۇپ كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىلدىن تۇغۇلدى. ئۈچىنچىسى ئابشالوم ئىدى. ئۇ گەشورنىڭ پادىشاھى تالماينىڭ قىزى مائاكاھدىن تۇغۇلغاندى؛ **4** تۆتىنچىسى ئادونىيا بولۇپ ھاگگىتتىن تۇغۇلغان ئىدى. بەشىنچىسى شەفاتىيا بولۇپ ئابىتالدىن تۇغۇلغان ئىدى. **5** ئالتىنچىسى يىترئام بولۇپ داۋۇتنىڭ ئايالى ئە گلاھدىن تۇغۇلدى. داۋۇتنىڭ بۇ ئالتە ئوغلىنىڭ ھەممىسى ھېبرونىدا تۇغۇلدى. **6** ساۋۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ داۋامىدا، ئابنەر ساۋۇلنىڭ جەمەتىدە تۇز ھوقۇقىنى كۈچەيتتى. **7** ئەمدى ساۋۇلنىڭ بىر كىنىزىكى بار ئىدى؛ ئۇ ئاياھنىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى رىزپاھ ئىدى. بىر كۈنى ئىشبوشەت ئابنەر رگە: نېمىشقا ئاتامنىڭ كىنىزىكى بىلەن بىللە بولدۇڭ؟ ـ دېدى. **8** ئابنەر ئىشبوشەتنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ئاچچىقلىنىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن بۇگۈنكى كۈندىمۇ ئاتاڭ ساۋۇلنىڭ جەمەتىگە، ئۇنىڭ ئۇرۇقۇن-تۇغقانلىرىغا ۋە دوستلىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، سېنى داۋۇتنىڭ قولىغا تاپشۇرمىغان تۇرسام، مېنى يەھۇداغا تەۋە بىر ئىتنىڭ بېشىدەك كۆرۈپ، بۇگۈن بۇ خوتۇن ئۈچۈن مېنى گۇناھقا ئېيىرۇماقچىمۇسەن؟ **9** مەن پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك قىلمىسام خۇدا مەنكى ئابنەرنى قاتتىق تۇرسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق تۇرسۇن! **10** ـ يەنى، پادىشاھلىقنى ساۋۇلنىڭ جەمەتىدىن يۇتكەپ، داۋۇتنىڭ تەختىنى داندىن بەئەر-شىباغىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە تىكلىمىسەم!». **11** ئىشبوشەت ئابنەردىن قورقۇپ، ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىز سۆز قىلىشقىمۇ جۈرئەت قىلالمىدى. **12** ئابنەر بولسا ئۆزى ئۈچۈن ئەلچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماكىدۇرۇپ ئۇنىڭغا: زېمىن كىمنىكى؟ مەن بىلەن ئەھدە تۈزگىن، مېنىڭ قولۇم سېنىڭ ئەرىبكىڭە بولۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىلنى ساڭا مايىل قىلىمەن ـ دېدى. **13** داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ بولدۇ، مەن سەن بىلەن ئەھدە قىلاي. پەقەت بىرلا ئىشنى تەلەپ قىلاي؛ مېنىڭ قېشىمغا كەلگەندە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقالنى ئېلىپ كەلمىسەڭ، يۈزۈمنى كۆرەلمەيسەن، دېدى. **14** ئاندىن داۋۇت ئىشبوشەتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ماكىدۇرۇپ: مەن بىر يۈز فىلىستىينىڭ خەتنىلىكى بەدىلى بىلەن ئالغان ئايالىم مىقالنى ماڭا قايتۇرۇپ بەرگىن ـ دېدى. **15** ئىشبوشەت ئادەم ئەۋەتىپ مىقالنى ئېرى پالتىيەلدىن ئېلىپ كەلدى. **16** لېكىن ئۇنىڭ ئېرى باخۇرىمغىچە ئۇنىڭ كەيندىن يىغلىغان ھېلى ئە گىشىپ ماكىدى. ئاخىر بېرىپ ئابنەر ئۇنىڭغا: ـ يېنىپ كەتكىن، دېۋىدى، ئۇ قايتىپ كەتتى. **17** ئەمدى ئابنەر ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا: سىلەر بۇرۇن داۋۇت ئۆستىمىزگە پادىشاھ بولسۇن، دېگەن ئارزۇ-ئىستەكتە بولدۇڭلار. **18** ئەمدى ھازىر ھەرىكەت قىلىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار داۋۇت توغرىسىدا: ـ قۇل-بەندەم داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىل خەلقىمنى فىلىستىيەلىرنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا بارلىق دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن، ـ دېگەندى. **19** ئابنەر يەنە بنيامىنلارنىڭ قۇلىقىغىمۇ مۇشۇ سۆزلەرنى ئېيتتى. ئاندىن ئىسرائىل بىلەن بنيامىننىڭ پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئارزۇ-ئىستەكلىرىنى داۋۇتنىڭ قۇلىقىغا ئېيتىشقا ھېبرونغا باردى. **20** شۇنداق قىلىپ ئابنەر يىگىرمە ئادەمنىڭ ھەمراھلىقىدا ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە داۋۇت ئابنەر ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىگە بىر زىياپەت تەييارلىدى. **21** ئابنەر داۋۇتقا: مەن قورۇغلىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم قىلاي، تۇلار سېنىڭ بىلەن ئەھدە قىلىشسۇن، ئاندىن سەن تۇز كۆڭلۈڭ خالىغانىنىڭ بارلىقى ئۈستىدىن سەلتەنەت قىلالايدىغان بولىسەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئابنەرنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى. **22** مانا، شۇ ئەسنادا داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىلەن يوئاب بىر يەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇرغۇن ئوۋلجا ئېلىپ قايتىپ كەلدى. لېكىن ئابنەر شۇ چاغدا ھېبرونداۋۇتنىڭ قېشىدا يوق ئىدى؛ چۈنكى داۋۇتنىڭ ئۇزىتىپ قويۇشى بىلەن ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتكەندى. **23** يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتكۈل قوشۇن يېتىپ كەلگەندە، خەلق ئۇنىڭغا: نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى، پادىشاھ ئۇنى يولغا سېلىپ قويۇشى بىلەن ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى ـ دېدى. **24** ئاندىن يوئاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ: بۇ سېنىڭ نېمە قىلغىنىڭ؟! مانا، ئابنەر قېشىڭغا كەپتۇ! نېمىشقا ئۇنى يولغا سېلىپ قويدۇڭ؟ ئۇ ھازىر كېتىپتۇ! **25** سەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنى بىلىسەنغۇ! ئۇنىڭ كېلىشى جەزمەن سېنى ئالداش ئۈچۈن، سېنىڭ چېقىپ-كىرىدىغان يولۇڭنى، شۇنداقلا بارلىق ئىش-پائالىيىتىڭنى بىلۈۋېلىش ئۈچۈندۇر، ـ دېدى. **26** يوئاب داۋۇتنىڭ قېشىدىن چىقىشى بىلەن ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئابنەرنىڭ كەيندىن ماكىۋردى. تۇلار ئۇنى سىراھ قۇدۇقىنىڭ يېنىدىن يانداۋۇرۇپ ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن داۋۇت بۇ ئىشتىن بىخەۋەر ئىدى. **27** ئابنەر ھېبرونغا يېتىپ كەلگەندە يوئاب ئۇنى شەھەر قوۋۇقىدا ئۈچرىتىپ، «ساڭا دەيدىغان مەخپىي سۆزۡم بار ئىدى» دەپ ئۇنى بىر چەتكە ئە كىلىپ ئۇيەردە ئىنسى ئاساھەلنىڭ قان قىساسىنى ئېلىش ئۈچۈن قورسىقىغا پىچاق سالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. **28** كېيىن، داۋۇت بۇ ئىشنى ئاڭلاپ: مەن ۋە پادىشاھلىقىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئاققان قېنى ئۈچۈن مەڭگۈ بىگۇناھدۇرمىز؛ **29** [ئۇنىڭ قېنىنى ئاققۇزۇش] گۇناھى يوئابنىڭ بېشىغا ۋە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا قاينام بولۇپ چۈشسۇن، يوئابنىڭ ئائىلىسىدىن ئاقما يارا كېسىلى، ياكى ماخاۋ كېسىلى، ياكى ھاسىغا تايانغۇچى، قىلىچتىن ئۆلگۈچى ياكى ئاش-تۇلۇكسىزلەر ئۆزىمىسۇن! ـ دېدى. **30** شۇنداق قىلىپ، ئابنەر گىبئىئوندىكى جەڭدە ئۆلارنىڭ ئىنسى ئاساھەلنى ئۆلتۈرگىنى ئۈچۈن، يوئاب بىلەن ئىنسى ئابىشاي ئۇنى ئۆلتۈردى. **31** داۋۇت يوئابقا ۋە ئۇنىڭغا ئە گىشكەن بارلىق خەلققە: كىيىملىرىڭلارنى يىرتىڭلار! بۇز كىيىم كىيىڭلار! ئابنەرنىڭ [مېيىتى] ئالدىدا ماتەم تۇتۇڭلار! دېدى. داۋۇت پادىشاھ [ئابنەرنىڭ] جىنازىسىنىڭ كەيندىن ماكىدى. **32** تۇلار ئابنەرنى ھېبرونىدا دەپنە قىلدى، پادىشاھ ئابنەرنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ يىغلىدى، خەلقىنىڭ ھەممىسىمۇ يىغلاشتى. **33** پادىشاھ ئابنەر ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇپ: ـ «ئابنەرنىڭ ئەخمەقتەك ئۆلگىنى توغرىمۇ؟ **34** قوللىرىڭ باغلانغلىق بولمىسىمۇ، پۇتلۇرۇڭ ئىشكەللىك بولمىسىمۇ، لېكىن سەن كىشىلەرنىڭ رەزىللەرنىڭ قولىدا يىقىلغىنىدەك، يىقىلىپ ئۆلگەنسەن!» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئۈچۈن يەنە يىغلاشتى. **35** ئاندىن بارلىق خەلق داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا كۈن پاتقۇچە تاماق يېيىشنى ئوتۇندى. ئەمما داۋۇت قەسەم ئىچىپ: مەن كۈن پاتماستا يا نان يا باشقا ھەرقانداق نەرسىنى تېتىسام، خۇدا مېنى ئۇرسۇن يا كى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن، ـ دېدى. **36** بارلىق خەلق بۇنى بايقاپ، بۇ ئىشتىن رازى بولدى؛ ئەمەلىيەتتە پادىشاھ قىلغان ھەربىر ئىش بارلىق خەلقىنى رازى قىلاتتى. **37**

شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى نەرىنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ تۈلتۈرۈلىشىنىڭ پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى بىلەن يەتتى. **38** پادىشاھ تۆز خىزمەتكارلىرىغا: بىلەمسىلەر؟ بۈگۈن ئىسرائىلدا بىر سەردار، تۈلۈغ بىر زات يىقىلدى! **39** گەرچە مەن مەسىھ قىلىنىپ پادىشاھ تىكلەنگەن بولسامۇ، مەن ئاجىز بىر بەندىمەن. بۇ ئادەملەر، يەنى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ۋەھشىيلىكىنى مەن كۆتۈرەلمىگۈدەك كەمەن؛ پەرۋەردىگار رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ رەزىللىكىنى تۆز بېشىغا قايتۇرسۇن! ـ دېدى.

4 ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ھېبرونىدا تۇلگىنىنى ئاڭلىغاندا قولى بوششىپ كەتتى، بارلىق ئىسرائىل دەككە-دۈككىگە چۈشتى. **2** ساۋۇلنىڭ ئوغلىنىڭ قوشۇننىنىڭ ئالدىن يۈرەر قىسمىدا ئىككى سەردارى بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى باۋاناھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى رەكاب ئىدى. تۈلار بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (چۈنكى بەئەروت بىنيامىن قەبىلىسىگە تەۋە ھېسابلىنىتى؛ **3** لېكىن بەئەروتلۇقلار گىتتائىمغا قېچىپ بېرىپ تۇيەردە بۇ كۈنگىچە مۇساپىردەك ياشاۋاتىدۇ). **4** ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ بىر ئوغلى بولۇپ، پۇتى ئاقساق ئىدى. ساۋۇل بىلەن يوناتاننىڭ تۇلگەنلىكى توغرۇلۇق خەۋەر يىزرەئەلگە يەتكەندە، تۇ بەش ياشقا كىرگەن ئىدى. ئىنىك ئانىسى ئۇنى ئېلىپ قاچتى؛ لېكىن شۇنداق بولدىكى، تۇ ئالدىراپ يۈگۈرگەچكە، بالا چۈشۈپ كېتىپ، ئاقساق بولۇپ قالغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى مەفىبوشەت ئىدى. **5** ئەمدى بىر كۈنى بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن باۋاناھ چىكتى چۈش ۋاقتىدا ئىشبوشەتنىڭ ئۆيىگە باردى. ئىشبوشەت چۈشلۈك ۋىقۇدا ئۇخلاۋاتقانىدى. **6** تۇلار بۇغداي ئالىمىز دېگەننى باھانە قىلىپ، ئۆيىنىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ، ئىشبوشەتنىڭ قورسىقىغا [پىچاق] سانچىدى. ئاندىن رەكاب ۋە باۋاناھ قېچىپ كەتتى **7** (تۇلار ئىشبوشەت ھۇجرىسىدا كارىۋاتتا ياتقىنىدا، ئۆيگە كىرىپ، ئۇنى ئولتۇرۇپ رگەنىدى). تۇلار ئۇنىڭ كاللىسىنى كېسىپ، ئاندىن كاللىسىنى ئېلىپ كېچىچە تاراباھ تۈزلە كۆلىكىدىن مېڭىپ ئوتتى. **8** تۇلار ئىشبوشەتنىڭ كاللىسىنى ھېبرونغا، داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىپ، پادىشاھقا: مانا، بۇ جانابلىرىنىڭ جېنىنى ئىزدىگەن دۈشمەنلىرى ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنىڭ كاللىسى! بۈگۈن پەرۋەردىگار غوجام پادىشاھنى ساۋۇل بىلەن نەسىلىدىن ئىنتىقام ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلدى ـ دېدى. **9** داۋۇت بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن ئىنىسى باۋاناھقا: مېنى بارلىق قىينىچىلىقلاردىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، **10** بۇرۇن بىرسى داۋۇتقا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىم، دەپ ئويلاپ، ماڭا: ـ مانا، ساۋۇل ئۆلدى، دەپ كەلگەنىدە، مەن ئۇنى ئېلىپ زىكلاگقا ئۆتۈلۈۋۈتىم. بەرھەق، مانا بۇ ئۇنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىنىڭ مۇكاپاتى بولغانىدى! **11** ئەمدى مەن شۇنداق قىلغان يەردە، رەزىل ئادەملەر تۆز ئۆيىدە ئورۇندا ياتقان بىر ھەققانىي كىشىنى ئولتۇرگەن بولسا، مەن نېمە قىلاي؟! ئۇنىڭ ئاققان قان قەرزىنى سىلەرنىڭ قولۇڭلاردىن ئېلىپ، سىلەرنى يەر يۈزىدىن يوقاتمامدىم؟ ـ دېدى. **12** داۋۇت غۇلامىلىرىغا بۇيرۇق قىلىۋىدى، تۇلار بۇلارنى قەتل قىلدى. تۇلارنىڭ قول-پۇتلىرىنى كېسىپ، تۇلارنى ھېبرونىدىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئېسىپ قويدى؛ لېكىن تۇلار ئىشبوشەتنىڭ بېشىنى ئېلىپ ھېبرونىدا ئابنەرنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى.

5 ئاندىن كېيىن ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ: قارىسىلا، بىز تۆزلىرىنىڭ تەت-سۈۆكە كلىرىدۇرمىز! **2** بۇرۇن ساۋۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەنگگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان تۆزلىرى ئىدىلا، پەرۋەردىگار سىلگە: سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ، تۇلارنى باقىسەن، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرى بولىسەن، دېگەنىدى ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقالىرى ھېبرونغا پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى؛ داۋۇت پادىشاھ ھېبرونىدا، پەرۋەردىگارنىڭ تالدىدا تۇلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشتى. ئاندىن تۇلار داۋۇتنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. **4** داۋۇت پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز ياشقا كىرگەن بولۇپ، قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. **5** تۇ ھېبرونىدا يەھۇدانىڭ ئۈستىدە يەتتە يىل ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىدە ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **6** پادىشاھ تۆز ئادەملىرى بىلەن يېرۇسالېمغا چىقىپ، شۇ زېمىندا تۇرغان يەبۇسىيلار بىلەن جەڭ قىلغىلى باردى. تۇلار داۋۇتقا: سەن بۇ يەرگە كىرەلمەيسەن، بەلكى ھەتتا كورلار بىلەن ئاقساقلار سېنى چېكىندۈرىدۇ! ـ دېدى. چۈنكى تۇلار: «داۋۇت بۇ يەرگە قەتئىي كىرەلمەيدۇ»، دەپ ۋىلايەتتى. **7** لېكىن داۋۇت زىئون قورغىنىنى ئالدى (بۇ يەر داۋۇتنىڭ شەھىرى دەپ ئاتىلىدۇ). **8** داۋۇت تۇ كۈنى: كىمكى يەبۇسىيلارنى ئۇراي دېسە سۈڭگۈچ بىلەن چىقشى كېرەك، ئاندىن ئۇ داۋۇت قىن-قىنىدىن ئۆچ كۆرىدىغان بۇ كور، ئاقساقلار بىلەن [ھېسابلىشالايدۇ]، دېدى. شۇنىڭ بىلەن «كورلار يا ئاقساقلار ۋەيگە كىرمىسۇن» دەپدىغان ماقال پەيدا بولدى. **9** شۇنداق قىلىپ داۋۇت قورغاندا تۇردى ۋە ئۇ يەرنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپ ئاتىدى. داۋۇت شەھەرنىڭ ئەتراپىغا مىللودىن تارتىپ ئىچ تەرەپكىچە ئىمارەت سالدى. **10** داۋۇت بارغانسېرى قۇدرەت تاپتى، ساماۋۇيى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **11** تۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام داۋۇتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى ۋە تۇلار بىلەن قوشۇپ، كېدىر ياغاچلىرى، ياغاچچىلار ۋە تاشچىلارنى ئەۋەتتى؛ تۇلار داۋۇت ئۈچۈن بىر ئوردا ياساپ بەردى. **12** داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ تۆزىنى ئىسرائىلغا پادىشاھ تىكلەپ، تۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن تۆزىنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى.

13 داۋۇت ھېبرونىدىن كەلگەندىن كېيىن يېرۇسالېمدىن يەنە ئايالىلارنى ۋە كېنىزەكلەرنى ئالدى؛ شۇنىڭ بىلەن داۋۇتقا يەنە كۆپ ئوغۇل-قىزلار تۇغۇلدى. **14** يېرۇسالېمدا تۇنىكىدىن تۇغۇلغانلارنىڭ ئىسىملىرى مانا مۇنداق ئىدى: شامۇئا، شوباب، ناتان، سۇلەيمان، **15** ئىبھار، ئېلىشۇئا، نەفەگ، يافىيا، **16** ئېلىشاما، ئېلىئادا ۋە ئېلىفەلەت. **17** فىلىستىيلەر داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھلەنگىنىنى ئاڭلىغاندا، تۇلار ھەممىسى داۋۇتنى تۇتقىلى چىقتى، داۋۇت بۇنى ئاڭلاپلا، قورغانغا چۈشتى. **18** فىلىستىيلەر كېلىپ «رەفايىم جىلغىسى»دا يېيىلىپ تۇردى؛ **19** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: فىلىستىيلە رگە قارشى ئاتلىنايمۇ؟ تۇلارنى قولۇمغا تاپشۇرارسەنمۇ؟ ـ دېدى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: چىققىن! چۈنكى، مەن فىلىستىيلەرنى جەزمەن قولۇڭغا تاپشۇرىمەن ـ دېدى. **20** تۇ ۋاقىتتا داۋۇت باۋئال-پەرازىمغا باردى. تۇ يەردە داۋۇت تۇلارنى تارمار قىلدى. تۇ: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ ئالدىمدا دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك بۇسۇپ كىردى» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇ يەرنى «باۋئال-پەرازىم» دەپ ئاتىدى. **21** فىلىستىيلەر تۇ يەردە تۆز مەبۇدلىرىنى تاشلاپ كەتتى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى تۇلارنى ئېلىپ كەتتى. **22** ئەمدى فىلىستىيلەر يەنە چىقىپ «رەفايىم جىلغىسى»دا يېيىلىپ تۇردى. **23** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوردى. پەرۋەردىگار: سەن ئۇ يەر گە چىقماي، بەلكى تۇلارنىڭ كەينىدىن ئايلىنىپ ئۈتۈپ ئۆچمە دەرەخلىرىنىڭ ئۈدۈلىدىن ھۇجۇم قىلغىن ـ دېدى، **24** شۇنداق بولىدۇكى، سەن ئۈچمە دەرەخلىكىنىڭ ئۈستىدىن ئاياغ تېۋىشنى ئاڭلىنىشىڭ بىلەنلا دەرھال ئاتلان؛ چۈنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ، ـ دېدى. **25** داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلىپ، فىلىستىيلەرنى گىبىئوندىن گەزە رگىچە قوغلاپ قىردى.

6 داۋۇت ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن بارلىق سەرخىل ئادەملەرنى يىغىۋىدى، يۈلار ئوتتۇز مىڭ چىقتى. **2** ئاندىن داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۇتكەپ كېلىش ئۈچۈن يەھۇدادىكى بائالاھغا چىقتى؛ ساندۇق [مۇقەددەس] نام بىلەن، يەنى كېرۇبلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى ساماۋۇيى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغانىدى. **3** تۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى د ۇگدە ئولتۇرۇشلۇق ئابنادابنىڭ ئۈيىدە يېڭى بىر ھارۇغا سېلىپ، ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتى. ئابنادابنىڭ ئوغۇللىرى ئۈزۈزاھ بىلەن ئاھيو ئۇ يېڭى ھارۇنى ھەيدىدى. **4** تۇلار ھارۇنى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن د ۇگدە ئولتۇرۇشلۇق ئابنادابنىڭ ئۈيىدىن ئېلىپ چىقتى؛ ئاھيو ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭدى. **5** داۋۇت بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەنتەنە قىلىپ كۈي ئوقۇپ چىلتار، تەمبۈر، داپ،

داقا-دۇمباق ۋە چاكلار چىلىپ ئۇسسۇل ئويندى. 6 لېكىن ئۇلار ناكوننىڭ خامىنغا كەلگەندە، كاللار ئالدىغا مۇدۇرەپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇززاھ قولىنى سوزۇپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تۇتۇۋالدى. 7 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇززاھقا قوزغالدى؛ ئۇ خاتا قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇنى خۇدا شۇ يەردە ئۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاھ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا يېقىلىپ ئۆلدى. 8 لېكىن داۋۇت بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۇززاھنىڭ تېنىنى بۇسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى «پەرەز-ئۇززاھ» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەر بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. 9 ئۇ كۈنى داۋۇت پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ: پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزۈمىمىزگە قايسى يول بىلەن ئېلىپ كېلەرمەن؟ ـ دېدى. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى» گە، ئۆزىنىڭكىگە يۆتكەشنى خالىمىدى؛ داۋۇت ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە قالدۇردى. 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي تۇردى؛ پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدوم ۋە ئۇنىڭ پۈتۈكۈل ئۆيىدىكىلەرنى بەركەتلىدى. 12 داۋۇت پادىشاھقا: ـ «پەرۋەردىگار ئۆز ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن ئوبەد-ئېدوم ۋە ئۇنىڭ بارىنى بەركەتلىدى» دەپ ئېيتىلدى. شۇڭا داۋۇت خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ چىقىپ، خۇشاۋۇق بىلەن داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كەلدى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ ساندۇقىنى كۆتۈرگەنلەر ئالتە قەدەم مېڭىپ، شۇنداق بولدىكى، ئۇ بىر بۇقا بىلەن بىر بوردىاق موزايىنى قۇربانلىق قىلدى. 14 داۋۇت بولسا كاتاپ ئەفودنى كىيىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆرچىنىڭ بارىچە ئۇسسۇل ئوينايتتى؛ 15 داۋۇت بىلەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى تەنتەنە قىلىپ ۋارقىرىشىپ، كاناي چېلىشىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقىۋاتاتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كىرىلگىنىدە، ساۋلنىڭ قىزى مىقال دېرىزىدن قاراپ، داۋۇت پادىشاھنىڭ سەكرەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇسسۇل ئوينىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۆز كۆڭلىدە مەنىسىتمىدى. 17 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كىرىپ، داۋۇت ئۇنىڭ ئۈچۈن تىكتۇ رگەن چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىدا قويدى. ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇندى. 18 داۋۇت كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈپ بولۇپ، خالايىققا ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەختۇ-بەركەت تىلىدى. 19 ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، ئەر بىلەن ئايالىلارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن قوتۇرماچ، بىردىن خورما پوشكالى ۋە بىردىن ئۈزۈم پوشكىنى تەقسىم قىلىپ بەردى. ئاندىن خەلقنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 20 داۋۇت ئۆز ئائىلىسىدىكىلەرنى مۇبارەكلەش ئۈچۈن يېنىپ كەلگەندە، ساۋلنىڭ قىزى مىقال ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆزىنى شۇنچە شەرەپلىك كۆرسەتىمۇ، قانداق؟ ئۇ خۇددى پەس بىر ئادەمنىڭ نومۇسسىزلاچە ئۆزىنى يالىڭاچلىغىنىغا ئوخشاش، خىزمەتكارلىرىنىڭ دېدە كلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزىنى يالىڭاچلىدى! 21 داۋۇت مىقالغا: ئۇنداق [شادلانغىنىم] پەرۋەردىگار ئالدىدا ئىدى. ئۇ ئاتاڭ ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئورۇپ، مېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىل ئۈستىگە باشلامچى قىلىپ تىكلىدى. شۇڭا مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇسسۇل ئوينايمەن! 22 ئەمەلىيەتتە مەن ئۆزۈمنى تېخىمۇ ئەرزىمەس قىلىپ، ئۆز نەزىرىدە ئۆزۈم توۋەن بولۇشقا رازىمەن. لېكىن سەن ئېيتقان ئۇ دېدە كلەرنىڭ نەزىردە بولسا، ھۆرمەتكە سازاۋەر بولىمەن ـ دېدى. 23 ساۋلنىڭ قىزى مىقال بولسا، ئۆلىدىغان كۈنىگىچە بالا تۇغمىدى.

7

پادىشاھ ئۆز ئوردىسىدا ئولاتتى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئەتراپىدىكى بارلىق دۇشمەنلىرىدىن ئارام بە رگەندىن كېيىن، 2 پادىشاھ ناتان پەيغەمبە رگە: مانا قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە ئولتۇرىمەن، لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىر چېدىرنىڭ ئۈچىدە تۇرۇۋاتىدۇ ـ دېدى. 3 ناتان پادىشاھقا جاۋاپ بېرىپ: كۆڭۈڭدە نېمە ئويلىغىنىڭ بولسا، شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللىدۇر ـ دېدى. 4 لېكىن كېچىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ناتانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 5 ـ بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا دېگىن: «پەرۋەردىگار: ـ «سەن دەرۋەقە ماڭا ئۆرىدىغانغا ئۆي سالمالىچىمۇسەن؟» ـ دەيدۇ. 6 ـ «مەن ئىسرائىللارنى مىسىردىن چىقارغاندىن تارتىپ، بۇ كۈنگىچە بىر ئۆيدە ئولتۇرمىدىم، بەلكى بىر چېدىرنى ماكان قىلىپ، كېزىپ يۈردۈم. 7 مەن ئۆزۈم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يۈرگەن ھەمە يەرلەردە، خەلقىم ئىسرائىلنى پادىچى بولۇپ بېقىشقا تەمىر قىلغانلارغا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەرقانداق قەبىلىسىنىڭ بىر [پىتە چىكىسىگە]: نېمىشقا ماڭا كېدىر ياغاچتىن بىر ئۆي ياسىمايسىلەر؟ ـ دەپ باققانمۇ؟ 8 ئەمدى قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار: ـ سېنى خەلقىم ئىسرائىلغا باشلامچى قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن سېنى يايلاقلاردىن، قوي بېقىشتىن ئېلىپ كەلدىم، ـ دەيدۇ. 9 ـ ۋە مەيلى قەيە رگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۇشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرەتكە ئىگە بولغانلىرىڭ سېنى ئۇلۇغ نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. 10 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جايىنى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ ئوستۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا تۇرىدىغان، پاراكەندىچىلىككە ئۇچرىمايدىغان بولىدۇ. رەزىللەر دەسىلىتىدىكىدەك، شۇنداقلا مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىمىلارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن ھازىر ساڭا ھەممە دۇشمەنلىرىڭدىن ئارام بەردىم. ئەمدى مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ئۆينى قۇرۇپ بېرىمەن!» ـ دەيدۇ. 12 «كۈنلىرىڭ توشۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن [ئۇلۇمدە] ئۇخلىغىنىڭدا، مەن ئۆز پۈشتىڭدىن بولغان نەسىلىڭنى سېنىڭ ئورنۇڭدا تۇرغۇزۇپ، پادىشاھلىقىنى مەزمۇت قىلىمەن. 13 مېنىڭ نامىم ئۈچۈن بىر ئۆينى ياسىغۇچى ئۇ بولىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى ئەبە دگىچە مۇستەھكەم قىلىمەن. 14 مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ. ئە گەر ئۇ قەبىھلىك قىلسا، ئۇنىڭغا ئىنسانلارنىڭ تايىقى بىلەن ۋە ئادەم بالىلىرىنىڭ ساۋاق-دۇمبالاشلىرى بىلەن تەربىيە بېرىمەن. 15 ئەمما مەن سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇۋۇەكتەن ساۋۇلدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۇدا قىلغىنىمدەك، ئۇنىڭدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۇدا قىلمايمەن. 16 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئۆيۈڭ ۋە سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئالدىڭدا ھەمىشە مەزمۇت قىلىنىدۇ؛ تەختىڭ ئەبە دگىچە مەزمۇت تۇرغۇزۇلىدۇ». 17 ناتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھيىنى ھېچنېمە قالدۇرماي، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 18 ئاندىن داۋۇت پادىشاھ كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى، رەب پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ئۆيۈم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ 19 لېكىن، ئى رەب پەرۋەردىگار، [مېنىڭ بۇ مەرتىۋەم] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ئۆينىڭ يىراق كەلگۈسى توغرۇلۇق سۆزلىدىڭ؛ بۇ ھەممىلا ئادەمگە دائىم بولىدىغان ئىشمۇ، ئى، رەب پەرۋەردىگار؟ 20 ئەمدى داۋۇت ساڭا يەنە نېمە دېسۇن؟ سەن ئۆز قۇلۇڭنى توۋىسەن، ئى، رەب پەرۋەردىگار! 21 سەن سۆز-ۋەدەڭ ۋەجىدىن، ئۆز كۆڭۈڭدىكىگە ئاساسەن بۇ ئۇلۇغ ئىشنىڭ ھەممىسىنى قۇلۇڭ بىلىسۇن دەپ بېكىتىپ قىلغانسەن. 22 شۇڭا سەن ئۇلۇغسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ قۇلاقلىرىمىز بارلىق ئاڭلىغىنىدەك، سېنىڭ تە ڭدىشىڭ يوق، سەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ يوقتۇر. 23 خەلقىڭ ئىسرائىلدەك يەنە باشقا بىر ئەل بارمۇ، ئۇلار جاھاندا ئالاھىدە ئوردىۋ؟ ـ چۈنكى [سەن] خۇدا ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ ئۆز ئۈچۈگە خاس بىر خەلق قىلىش ئۈچۈن، شۇنداقلا نام-شۆھرەتكە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ بارىدىڭ، سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مىسىردىن، ئەللەردىن ۋە ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قۇتقۇزۇپ چىققان خەلقىڭ ئالدىدا زېمىنىڭ ئۈچۈن ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلدىڭ. 24 سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەبە دگىچە بىر خەلق بولۇشقا بېكىتتىڭ؛ سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. 25 ئەمدى ھازىر، ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئۆز قۇلۇڭ ۋە ئۆنىڭ ئۆيى ئوغرىسىدا ئېيتقان ئۇدەدەگىگە ئەبە دگىچە مەزمۇت ئەمەل قىلغىن؛ سەن دېگەنلىرىڭ يېچە ئىشنى ئادا قىلغايسەن! 26 سېنىڭ نامىڭ ئەبە دگىچە ئۇلۇغلىنىپ: ـ ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە تۇرىدىغان خۇدادۇر، دەپ ئېيتىلسۇن، شۇنداقلا ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆي-سۆلالىسى سېنىڭ ئالدىڭدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلسۇن. 27 چۈنكى سەن، ئى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆز قۇلۇڭغا: مەن ساڭا بىر ئۆي-سۆلالە قۇرۇپ بېرىمەن، دەپ ۋەھيى قىلدىڭ؛

شۇنگا قۇلۇڭ بۇ دۇئانى سېنىڭ ئالدىڭدا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. 28 ئەمدى سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، بردىنبىر خۇدادۇرسەن، سېنىڭ سۆزلىرىڭ ھەققەتتۇر ۋە سەن بۇ بەخت-ئىلتىپاتنى تۆز قۇلۇڭغا ۋەدە قىلدىڭ، 29 شۇنگا قۇلۇڭنىڭ ئۆي-جەمەتىنى سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ تۇرۇشقا نېسىپ قىلىپ بەرىكەتلىگەيسەن؛ چۈنكى سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، بۇنى ۋەدە قىلغانسەن؛ بۇ بەخت-ئىلتىپاتىڭ بىلەن تۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆي-جەمەتى ئەبە دەگىچە بەخت-ئىلتىپاتقا نېسىپ بولىدۇ».

8 بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىيە رگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى يېڭىۋەتتى. شۇنداق قىلىپ، داۋۇت فىلىستىيەرنىڭ قولىدىن مەركىزنى شەھەرنىڭ ھوقۇقىنى ئالدى. 2 ئۇ ھەم موئابىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنىمۇ مەغلۇپ قىلدى. ئۇ ئۇلارنى يە رگە ياتقۇزۇپ، تانا بىلەن ئۆلچەپ، ئىككى تانا كەلگەنلەرنى ئۆلتۈردى، بىر تانا كەلگەنلەرنى تىرىك قالدۇردى. موئابىيلار بولسا داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۆنىگا سىلىق تاپشۇردى. 3 ئاندىن زوباھنىڭ پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەر ئەفرات دەرياسىغا چېقىپ، شۇ يەردىكى ھاكىمىيەتنى تۆزىگە قايتىدىن تارتىۋالماقچى بولغاندا، داۋۇت ئۆنىگا ھۇجۇم قىلىپ، مەغلۇپ قىلدى. 4 داۋۇت ئۆنىڭ قوشۇنىدىن بىر مىڭ يەتتە يۈز ئاتلىق ئەسكەرنى ۋە يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئەسىر قىلدى، داۋۇت ھارۋا ئاتلىرىنىڭ پېيىنى كەستۈردى، لېكىن تۆزىگە يۈز ھارۋىلىق ئاتنى قالدۇرۇپ قويدى. 5 دەمەشقتىكى سۈرىيەر زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر گە ياردەم بېرىش ئۆچۈن چىقتى، لېكىن داۋۇت سۈرىيەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 6 ئاندىن داۋۇت بىرنەچچە بارگاھ ئەسكەرلەرنى دەمەشقتىكى سۈرىيەرنىڭ زېمىنىدا تۇرغۇزدى، شۇنىڭ بىلەن سۈرىيەر داۋۇتقا بېقىنىپ ئۆنىگا سىلىق تاپشۇردى. داۋۇت قەيە رگە بارسا، پەرۋەردىگار ئۆنىگا نۇسرەت بېرەتتى. 7 داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ غۇلامىلىرىغا تەمىنلەنگەن ئالتۇن قالقانىنى تارتىۋېلىپ، يېرۇسالېمغا كەلتۈردى 8 ۋە ھادادئېزەرنىڭ شەھەرلىرى بولغان بىتاھ بىلەن بىروتاي شەھەرلىرىدىمۇ ئىنتايىن كۆپ مىسنى قولغا چۈشۈردى. 9 خاماتنىڭ پادىشاھى توي داۋۇتنىڭ ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇننى مەغلۇپ قىلغىنىنى ئاڭلاپ، 10 تۆز ئوغلى يورامنى داۋۇتنىڭ ھالىنى سوراشقا ۋە داۋۇتنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ تۇنى مەغلۇپ قىلغىنىغا تۇنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى ھادادئېزەر دائىم توي بىلەن جەڭ قىلىپ كېلىۋاتاتتى. يورام بولسا كۈمۈش، ئالتۇن ۋە مىس قاچا-ۋىژىملارنى ئېلىپ كەلدى. 11 داۋۇت پادىشاھ مۇشۇلارنى ۋە تۆزى بېقىندۇرغان ھەممە ئەللەردىن، جۈملىدىن سۈرىيەردىن، موئابىيلاردىن، ئامموننىيلاردىن، فىلىستىيەردىن ۋە ئامالەك كەلدىن ئولجا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىدى. بۇلار زوباھنىڭ پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەردىن ئالغان ئولجىنى تۆز ئىچىگە ئالدۇ. 13 داۋۇت سۈرىيەرنى مەغلۇپ قىلىپ، يەنى ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى «شور ۋادىسى»دا ئۆلتۈرۈپ يانغاندا، ئۆنىڭ نام-داڭقى خېلى چىققاندى. 14 ئۇ ئېدومدا ئەسكەر بارگاھلىرىنى تۇرغۇزدى؛ پۈتۈن ئېدومدا بارگاھلارنى قۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئېدومىيلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيە رگە بارسا، پەرۋەردىگار ئۆنىگا نۇسرەت بېرەتتى. 15 داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پۈتكۈل خەلقىنى سوراپ، ئادىل ھۆكۈملەر چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزەتتى. 16 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇننىڭ سەرداری بولدى؛ ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مىرزا بولدى، 17 ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك كاھىن بولدى، سېرايا دېۋان بېگى بولدى. 18 يەھوياداىنىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ يولباشچىسى بولدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىمۇ كاھىن بولدى.

9 داۋۇت: ساۋۇلنىڭ ۋېيدىن تىرىك قالغان بىرەرسى بارمىكىن، بار بولسا مەن يوناتاننىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتەي؟ ـ دېدى. 2 ئەمدى ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىكى زىبا دېگەن بىر خىزمەتكار قالغاندى. ئۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا چاقىردى. كەلگەندە، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: سەن زىبامۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: بېقىر مەن شۇ! ـ دېدى. 3 پادىشاھ: ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىن بىرەرسى تىرىك قالدىمۇ؟ مەن ئۇنىڭغا خۇدانىڭ شاپائىتىنى كۆرسىتەي دەۋاتامەن، ـ دېدى. زىبا پادىشاھقا: يوناتاننىڭ بىر ئوغلى تىرىك قالدى، ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقسايدۇ ـ دېدى. 4 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئۇ قەيەردە، دەپ سوردى. زىبا پادىشاھقا: ئۇ لو-دبىردا، ئامىئىلنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ۋېيدە تۇرىدۇ ـ دېدى. 5 شۇنگا داۋۇت پادىشاھ كىشى ئەۋەتىپ ئۇنى لو-دبىردىن، ئامىئىلنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ۋېيدىن ئېلىپ كەلدى. 6 ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ ئوغلى مەفىبوشەت داۋۇتنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، يۈزىنى يە رگە يېقىپ، تەزىم قىلدى. داۋۇت: [سەن] مەفىبوشەتمۇ؟ ـ دەپ چاقىرىۋىدى، ئۇ: بېقىر شۇ! ـ دەپ جاۋاپ قايتۇردى. 7 داۋۇت ئۇنىڭغا: قورقمغىن، ئاتاڭ يوناتان ئۈچۈن، ساڭا شاپائەت قىلماي قالمايمەن؛ بوۋاڭ ساۋۇلنىڭ ھەممە يەر-زېمىنلىرىنى ساڭا قايتۇرۇپ بېرەي، سەن ھەمىشە مېنىڭ داستىخىنىمدىن غىزالىنىسەن ـ دېدى. 8 مەفىبوشەت تەزىم قىلىپ: قۇلۇڭ نېمە ئىدى، مەندەك بىر ئۆلۈك ئىت ئالىلىرى قەدىرلىگۈدەك نېمە ئىدىم؟ ـ دېدى. 9 ئاندىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارى زىبانى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ساۋۇلنىڭ ۋە پۈتكۈل ئائىلىسىنىڭ ھەممە تەئەللۇقاتىنى مانا مەن خوجاڭنىڭ ئوغلىنىڭ قولىغا بەردىم. 10 سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ ۋە خىزمەتكارلىرىڭ ئۇنىڭ ئۈچۈن شۇ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلىپ، چىققان مەھسۇلاتلىرىنى خوجاڭنىڭ ئوغلىغا يېيىشكە تاپشۇرۇڭلار. خوجاڭنىڭ ئوغلى مەفىبوشەت مەن بىلەن ھەمىشە ھەمداستىخان بولۇپ غىزالىنىدۇ ـ دېدى (زىبانىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارى بار ئىدى). 11 زىبا پادىشاھقا: خوجام پادىشاھ قۇللىرىغا ۋېرىۋۇغانىنىڭ ھەممىسىگە كەمىنىلىرى ئەمەلى قىلدۇ، ـ دېدى. پادىشاھ داۋۇت [يەنە]: مەفىبوشەت بولسا پادىشاھنىڭ بىر ئوغلىدەك داستىخىنىمدىن تاۋاق يېيىدۇ ـ [دېدى]. 12 مەفىبوشەتنىڭ مىكا دېگەن كىچىك بىر ئوغلى بار ئىدى. زىبانىڭ ۋېيدە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى مەفىبوشەتنىڭ خىزمەتكارلىرى بولدى. 13 ئەمدى مەفىبوشەت يېرۇسالېمدا تۇراتتى؛ چۈنكى ئۇ ھەمىشە پادىشاھنىڭ داستىخىنىدىن تاۋاق يەپ تۇراتتى. ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقساق ئىدى.

10 كېيىن شۇنداق ئىش بولدىكى، ئامموننىيلارنىڭ پادىشاھى ئۆلدى ۋە ئۇنىڭ ھانۇن دېگەن ئوغلى ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت بولسا: ئۇنىڭ ئاتىسى ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكەندەك مەن ناھاشنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتەي، ـ دېدى. ئاندىن داۋۇت ئاتىسىنىڭ يەتسىگە [ھانۇننىڭ] كۆڭلىنى سوراشقا تۆز خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچچىنى ماڭدۇردى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى ئامموننىيلارنىڭ زېمىنىغا كەلگەندە، 3 ئامموننىيلارنىڭ ئەمەلدارلىرى غوجىسى ھانۇنغا: سىلى داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن قاشلىرىغا كۆڭۈل سوراپ ئادەم ئەۋەتىپتۇ، دەپ قارامىلا؟ داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى قاشلىرىغا ئەۋەتكىنى شەھەرنى پايلاپ ئۇنىڭدىن مەلۇمات ئېلىش، ئاندىن بۇ شەھەرنى ئاغدۇرۇش ئۈچۈن ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ساقاللىرىنىڭ يېرىمىنى چۈشۈرۈپ، كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈپ، كۆتىنى ئېچىپ كەتكىزۈۋەتتى. 5 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى، ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ماڭدۇردى، چۈنكى ئۇلار ئىنتايىن نومۇس ھېس قىلغاندى. پادىشاھ ئۇلارغا: ساقال-يۈزۈڭلار تۈسكىچىلىك يېرىخو شەھىرىدە تۇرۇپ، ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. 6 ئامموننىيلار تۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرىغانلىقىنى بىلىپ، ئادەم ئەۋەتىپ بەيت-رەھوبدىكى سۈرىيەر بىلەن زوباھدىكى سۈرىيەردىن يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەر، مائاكاھنىڭ پادىشاھىدىن بىر مىڭ ئادەم ۋە تۈبدىكى ئادەملەردىن ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى يالىلاپ كەلدى. 7 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ، يوئابنىڭ پۈتكۈل جەڭگىۋار قوشۇننى [ئۆلۈرنىڭ ئالدىغا] ماڭدۇردى. 8 ئامموننىيلار چېقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزىدى؛ زوباھ بىلەن رەھوبدىكى سۈرىيەر ۋە توب بىلەن مائاكاھنىڭ ئادەملىرى دالادا سەپ تۈزىدى؛ 9 يوئاب جەڭنىڭ ئالدى ھەم كەيندىن بولدىغانلىقىغا كۆزى يېتىپ، ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى ئىلغاپ، سۈرىيەلە رگە قارشى سەپ تۈزىدى؛ 10 قالغانلارنى ئامموننىيلارغا قارشى سەپ تىزغىن دەپ ئىنىسى ئابىشايىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۇنىڭغا: 11 ـ ئەگەر سۈرىيەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا ياردەم بە رگەيسەن؛ ئەمما ئامموننىيلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا ياردەم بېرەي. 12 جۈرئەتلىك بولغىن! ئۇنۇ خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق

قىلايلى. پەرۋەردىگار تۆزنگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! ـ دېدى. 13 ئەمدى يوئاب ۋە تۆزنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۈرىيە رگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۈرىيەلەر تۆزنىڭ ئالدىدا قاچتى. 14 ئامونىيلار سۈرىيەلەرنىڭ قاچقىنىنى كۆرگەنده، تۇلارمۇ ئابىشايدىن قېچىپ، شەھە رگە كىرىۋالدى. يوئاب بولسا ئامونىيلار بىلەن جەڭ قىلىشتىن چېكىنىپ، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 15 سۈرىيەلەر بولسا تۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەنده، يەنە جەم بولۇشتى. 16 ھادادئېزەر ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ نېرى تەرىپىدىكى سۈرىيەلەرنى [يارده‌مگە] چاقىرىپ، تۇلارنى يۈتكەپ كەلدى؛ تۇلار خېلام شەھىرىگە كەلگەنده، ھادادئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەرداری شوباك تۇلارغا باشچىلىق قىلدى. 17 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكەنده، ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغدۇرۇپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، خېلام شەھىرىگە باردى. سۈرىيەلەر داۋۇتقا قارشى سەپ تىزىپ، تۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 18 سۈرىيەلەر يەنە ئىسرائىلدىن قاچتى. داۋۇت بولسا يەتتە يۈز جەڭ ھارۋىلىقنى، قىرىق مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى قىردى ھەم قوشۇنىنىڭ سەرداری شوباكنى تۇيەردە يۆتلۈردى. 19 ھادادئېزەر رگە بېقىنغان ھەمە پادىشاھلار تۆزلىرىنىڭ ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلگىنىنى كۆرگەنده، ئىسرائىل بىلەن سۈلھ قىلىشىپ تۇلارغا بېقىندى. شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەلەر ئامونىيلارغا يەنە يارده‌م بېرىشكە جۈرئەت قىلالمىدى.

11 شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا داۋۇت يوئابنى ئادەملىرى بىلەن ھەمده ھەمە ئىسرائىلنى جەڭگە ماڭدۇردى، تۇلار ئامونىيلارنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىپ، رابباھ شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن داۋۇت يېرۇسالېمدا قالدى. 2 بىر كۈنى كەچتە داۋۇت كارىۋاتتىن قوپۇپ، پادىشاھ ئوردىسىنىڭ ئۆگىزىسىده ئايلىنىپ يۈرەتتى؛ ئۆگزىدىن ئۆ مۇنچىدا يۇيۇنۇۋاتقان بىر ئايالنى كۆردى. بۇ ئايال بەك چىرايلىق ئىدى. 3 داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ، ئايالنىڭ خەۋىرىنى سوريدى؛ بىرسى تۇنىڭغا: ـ بۇ ئېلىئامنىڭ قىزى، ھىتتي تۇريىانىڭ ئايالى بات-شىبا ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 4 داۋۇت كىشى ئەۋەتىپ، تۇنى قېشىغا ئەكەلتۈردى (ئۇ ۋاقىتتا ئۇ ئادەتتىن پاكلىنىۋاتقاندى). ئۇ تۇنىڭ قېشىغا كەلگەنده، داۋۇت تۇنىڭ بىلەن بىللە بولدى؛ ئاندىن ئۇ تۆز ۋېيگە يېنىپ كەتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال ھامىلدار بولدى، ھەم داۋۇتقا: مېنىڭ ۋىژىمدا قاپىۋ، دەپ خەۋەر ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يوئابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ: ھىتتي تۇريىانى مېنىڭ قېشىمغا ئەۋەتكىلار، دېدى. يوئاب تۇريىانى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. 7 تۇريىا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەنده، ئۇ يوئابنىڭ ھالىنى، خەلقىنىڭ ھالىنى ۋە جەڭ ئەھۋالىنى سوريدى. 8 ئاندىن داۋۇت تۇريىاغا: تۆز ۋېيۇڭگە بېرىپ پۇتلىرىڭنى يۇغىن، دېدى. تۇريىا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن چىققاندا، پادىشاھ كەينىدىن تۇنىڭغا بىر سوۋغا ئەۋەتتى. 9 لېكىن تۇريىا تۆز ۋېيگە بارماي، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ دەرۋازىسىدا، غوجىلىرىنىڭ باشقا قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ياتتى. 10 تۇلار داۋۇتقا: تۇريىا تۆز ۋېيگە بارمىدى، دەپ خەۋەر بەردى. داۋۇت تۇريىادىن: سەن يىراق سەپەردىن كەلدىڭ ئەمەسمۇ؟ نېمىشقا تۆز ۋېيۇڭگە كەتمىدىڭ؟ ـ دەپ سوريدى. 11 تۇريىا داۋۇتقا: مانا، ئەھىدە ساندۇقى، ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار بولسا كەپىلەردە تۇرۇپ، غوجام يوئاب بىلەن غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرى ئوچۇق دالادا چېدىر تىكىپ يېتىۋاتسا، مەن يەپ-ئىچىپ، ئايالىم بىلەن يېتىشقىلى ۋېيۇمگە بارامۇ؟ سېنىڭ جېنىڭ بىلەن ۋە ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ئۇنداق ئىشنى قىلمايمەن ـ دېدى. 12 داۋۇت تۇريىاغا: بۇگۈن بۇ يەردە قالغىن، ئەتە سېنى كەتكۈزۈۋېتىمەن، ـ دېدى. تۇريىا ئۇ كۈنى ۋە ئەتىسى يېرۇسالېمدا قالدى.

13 داۋۇت ئۇنى چاقىرىپ ھەمداستىخان قىلىپ، يەپ-ئىچكۈزۈپ مەست قىلدى. لېكىن شۇ كېچىسى تۇريىا تۆز ۋېيگە بارماي، چېقىپ غوجىلىرىنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا تۆز كارىۋىتىدا ئۇخلىدى. 14 ئەتىسى داۋۇت يوئابقا خەت يېزىپ، تۇريىانىڭ ئالغاچ كېتىشىگە بەردى. 15 خەتتە ئۇ: تۇريىانى سوقۇش ئەڭ كەسكىن بولىدىغان ئالدىنقى سەپتە تۇرغىنىڭىز، ئاندىن ئۇنىڭ ئۇلتۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن چېكىنىپ تۇرۇڭلار، دەپ يازغانىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن يوئاب شەھەرنى كۆزىتىپ، تۇريىانى پالۋانلار [كەسكىن سوقۇشقان] يە رگە ماڭدۇردى. 17 شەھەردىكى ئادەملەر چېقىپ، يوئاب بىلەن سوقۇشقاندا خەلقتىن، يەنى داۋۇتنىڭ ئادەملىردىن بىرنەچچىسى يىقىلدى؛ تۇريىامۇ ئۆلدى.

18 يوئاب ئادەم ئەۋەتىپ جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىدىن داۋۇتقا خەۋەر بەردى. 19 ئۇ خەۋەرچىگە مۇنداق تاپىلدى: پادىشاھقا جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىنى دەپ بولىنىكەنا، 20 ئەگەر پادىشاھ غەزەپلىنىپ سېنىڭدىن: سوقۇشقاندا نېمىشقا شەھەر سېپىلىغا شۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ ئۇلارنىڭ سېپىلدىن يا ئاتىدىغانلىقىنى بىلمەمتىڭلار؟ 21 يەرۇبەشەتنىڭ ئوغلى ئابىمەلەكنى كىم ئۆلتۈرگىنىنى بىلمەمسەن؟ بىر خوتۇن سېپىلدىن ئۆتىڭىنا بىر پارچە يارغۇنچاق تېشىنى ئېتىپ، ئۇ تەبەز شەھىردە ئۆلمىدىمۇ؟ نېمىشقا سېپىلغا ئۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ ـ دېسە، سەن: سىلىنىڭ قۇللىرى ھىتتي ئۇريىامۇ ئۆلدى، دەپ ئېيتقىن ـ دېدى. 22 خەۋەرچى بېرىپ يوئاب ئۇنىڭغا ئاپىشۇرۇپ ئەۋەتكەن خەۋەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتقا دەپ بەردى. 23 خەۋەرچى داۋۇتقا: دۈشمەنلەر بىزدىن كۈچلۈك كېلىپ، دالادا بىزگە ھۇجۇم قىلدى؛ لېكىن بىز ئۇلارغا زەربە بېرىپ چېكىنىدۇرۇپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغىچە قوغلىدۇق. 24 ئاندىن يا ئاتقۇچىلار سېپىلدىن قۇل-خىزمەتكارلىرىڭنا يا ئېتىپ، پادىشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچچىنى ئۆلتۈردى. قۇللىرى تۇريىامۇ ئۆلدى ـ دېدى. 25 داۋۇت خەۋەرچىگە: يوئابقا مۇنداق دېگىن: ـ بۇ ئىش نەزىرىڭدە ئېغىر بولمىسۇن، قىلىچ يا ئۇنى يا بۇنى يەيدۇ؛ شەھە رگە بولغان ھۇجۇمىڭلارنى قاتتىق قىلىپ، ئۇنى غۇلىتىڭلار، دەپ ئېيتىپ ئۇنى جۈرئەتلەندۈرگىن ـ دېدى. 26 تۇريىانىڭ ئايالى ئېرى تۇريىانىڭ ئۆلگىنىنى ئاڭلاپ، ئېرى ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. 27 ماتەم كۈنلىرى ئۆتكەنده داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى ئوردىسىغا كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ داۋۇتنىڭ ئايالى بولۇپ، ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغدى. لېكىن داۋۇتنىڭ قىلغان ئىشى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل ئىدى.

12 پەرۋەردىگار ناتاننى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «بىر شەھەردە ئىككى ئادەم بار بولۇپ، بىرسى باي، يەنە بىرسى كەمبەغەل ئىدى. 2 باينىڭ ئىنتايىن تولا قوي ۋە كالا پادىلىرى بار ئىدى. 3 لېكىن كەمبەغەلنىڭ ئۆزى سېتىۋېلىپ باققان كىچىك بىر ساغلىق قوزىدىن باشقا بىر نەرسىسى يوق ئىدى. قوزا كەمبەغەلنىڭ ۋېيىده بالىلىرى بىلەن تەڭ تۇرسۇپ چوڭ بولدى. قوزا ئۇنىڭ بېگىندىن يەپ، ئۇنىڭ ئىچكىنىدىن ئىچىپ، ئۇنىڭ قوچىقىدا تۇخلىدى؛ ئۇنىڭ نەزىردە ئۇ تۇز قىزىدەك ئىدى. 4 بىر كۈنى بىر يولۇچى باينىڭكىگە كەلدى. ئەمما ئۇ تۆزنگە كەلگەن مېھمان ئۈچۈن ئۆزىنىڭ قوي ياكى كالا پادىلىرىدىن بىرنى بېگىزۇشكە تەيارلاشقا كۆزى قىيماي، بەلكى كەمبەغەلنىڭ قوزىسىنى تارتۇۋېلىپ سويۇپ، كەلگەن مېھمان ئۈچۈن تەييارلىدى». 5 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇ كىشىگە قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ ناتاننا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، شۇنى قىلغان ئادەم ئۆلۈمگە لايىقتۇر! 6 ئۇ ھېچ رەھىمدىللىق كۆرسەتمەي بۇ ئىشنى قىلغىنى ئۈچۈن قوزىغا تۆت ھەسسە تۆلەم تۆلىسۇن ـ دېدى. 7 ناتان داۋۇتقا: سەن دەل شۇ كىشىدۇرسەن! ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولغىلى مەسىھ قىلدىم ۋە ساۋۇلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم؛ 8 مەن غوجاڭنىڭ جەمەتىنى ساڭا بېرىپ، غوجاڭنىڭ ئايالىرىنى قوچىقىڭغا ياتقۇزۇپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن يەھۇدانىڭ جەمەتىنى ساڭا بەردىم. ئەگەر سەن بۇنى ئاز كۆرگەن بولساڭ، مەن ساڭا يەنە ھەسسىلەپ بېرەتتىم؛ 9 نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزگە ئىلماي، تۇنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدىڭ؟ سەن ھىتتي ئۇريىانى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزۈپ، تۇنىڭ ئايالىنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلدىڭ، سەن ئۇنى ئامونىيلارنىڭ قىلىچى بىلەن قەتل قىلدىڭ. 10 ئەمدى سەن مېنى كۆزگە ئىلماي، ھىتتي ئۇريىانىڭ ئايالىنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلغىنىڭ ئۈچۈن، قىلىچ سېنىڭ ۋېژىڭدىن ئايرىلمايدۇ». 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا ئۆز ۋېژىڭدىن ساڭا يامانلىق كەلتۈرۈپ، كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئايالىڭنىڭ ئېلىپ، ساڭا يېقىن بىرسىگە بېرىمەن، ئۇ بولسا كۈپكۈندۈزدە ئايالىڭنىڭ بىلەن ياتىدۇ. 12 سەن بولساڭ ئۇ ئىشنى مەخپىي قىلدىڭ، لېكىن مەن بۇ ئىشنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا كۈندۈزدە قىلىمەن» ـ دېدى. 13 داۋۇت ناتاننا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدىم ـ دېدى. ناتان داۋۇتقا: پەرۋەردىگار ھەم گۇناھىڭدىن ئوتتى؛ سەن ئۆلمەيسەن. 14 ھالبۇكى،

بۇ ئىش بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىگە كۆپۈرلۈق قىلىشقا پۇرسەت بەرگىنىڭ تۈچۈن، سىنىگىدىن تۇغۇلغان ئوغۇل بالا چوقۇم تۇغۇلىدۇ، ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ناتان تۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. پەرۋەردىگار ئۇرىيانىڭ ئايالىدىن داۋۇتقا تۇغۇلغان بالىنى شۇنداق ئۇردىكى، ئۇ قاتتىق كېسەل بولدى. **16** داۋۇت بالا ھەققىدە خۇداغا يېلىندى. ئۇ روزا تۇتۇپ، كېچىلەردە ئىچكىرىگە كىرىپ يەردە دۇم ياتاتتى. **17** ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ ئاقساقاللىرى قوپۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى يەردىن قوپۇرماقچى بولدى، لېكىن ئۇ ئۇنىمىدى ۋە ئۇلار بىلەن تاماق يېيىشنى رەت قىلدى. **18** يەتتىنچى كۈنى بالا تۇلدى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى بالا تۇلدى، دېگەن خەۋەرنى ئۇنىڭغا بېرىشتىن قورقۇپ: «بالا تىرىك ۋاقتىدا پادىشاھ بىزنىڭ سۆزلىرىمىزگە قۇلاق سالمىدى، ئەمدى بىز قاندىقۇ ئۇنىڭغا بالا تۇلدى، دەپ خەۋەر بېرىمىز؟ ئۇ تۆزىنى زەخىملەندۈرۈشى مۇمكىن!» ـ دېيىشتى. **19** لېكىن داۋۇت خىزمەتكارلىرىنىڭ پىچىرلاشقىنىنى كۆرۈپ، بالىنىڭ تۇلگىنىنى ئۇقتى. شۇڭا داۋۇت خىزمەتكارلىرىدىن: بالا تۇلدىمۇ؟ دەپ سوردى. تۇلار: تۇلدى، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **20** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يەردىن قوپۇپ، يۇيۇنۇپ، [خۇشبۇي] مايى بىلەن مەسىھلىنىپ، كىيىملىرىنى يەتكۈزۈلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيىگە كىرىپ ئىبادەت قىلدى؛ ئاندىن تۆز ۋېيىگە قايتىپ تۆزىگە تاماق ئەكەلتۈرۈپ يېدى. **21** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: سىلىنىڭ بۇ نېمە قىلغانلىرى؟ بالا تىرىك چاغىدا روزا تۇتۇپ يىغلىدىلا، لېكىن بالا تۇلگەندىن كېيىن قوپۇپ تاماق يېدىلا، ـ دېدى. **22** ئۇ: مەن: «كىم بىلىۋېتىپ، پەرۋەردىگار ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ، بالىنى تىرىك قالدۇرارمىكىن» دەپ ۋىلاپ، بالا تىرىك ۋاقتىدا روزا تۇتۇپ يىغلىدىم. **23** لېكىن ئەمدى ئۇ تۇلگەندىن كېيىن نېمىشقا روزا تۇتاي؟ مەن ئۇنى ياندۇرۇپ ئالالايمەنمۇ؟ مەن ئۇنىڭ يېنىغا بارىمەن، لېكىن ئۇ ينىمىغا يېنىپ كېلەلمەيدۇ، ـ دېدى **24** داۋۇت ئايالى بات-شىباغا تەسەللى بەردى. ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى؛ ئۇ بىر ئوغۇل تۇغۇدىدى، داۋۇت ئۇنى سۇلەيمان دەپ ئاتىدى. پەرۋەردىگار ئۇنى سۆيدى، **25** ۋە ناتان پەيغەمبەر ئارقىلىق ۋەھيي يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار ئۇچۈن «يەدىدىيا» دەپ ئىسىم قويدى. **26** يوئاب ئامموئىيلارنىڭ شاھانە پايتەختى رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. **27** ئاندىن يوئاب خەۋەرچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ: مەن رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ، شەھەرنىڭ سۇ بار قىسمىنى ئالدىم. **28** ھازىر سەن قالغان ئەسكەرلەرنى يىغىپ، شەھەرنى قامال قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلغىن؛ بولمىسا مەن شەھەرنى ئالسام، مېنىڭ ئىسمىم بىلەن ئاتىلىشى مۇمكىن ـ دېدى. **29** شۇڭا داۋۇت ھەممە خەلقنى جەم قىلىپ، رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. **30** ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھىنىڭ تاجىنى ئۇنىڭ بېشىدىن ئالدى. ئۇنىڭ ئۆستىدىكى ئالتۇننىڭ ئېغىرلىغى بىر تالانت ئىدى، ۋە ئۇنىڭ كۆزىدە بىر گۆھەر بار ئىدى. كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيگۈزدى، داۋۇت بولسا ئۇ شەھەردىن نۇرغۇن ئولجا ئالدى. **31** ئەمما ئۇ يەردىكى خەلقنى شەھەردىن چىقىرىپ ئۇلارنى ھەرە، خامان تېيىدىغان تىرنىلار ۋە تۆمۈر پالتىلار بىلەن ئىشلەتتى يا كى خۇمداندا قاتتىق ئەمگەككە سالدى؛ داۋۇت ئامموئىيلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدە شۇنداق قىلدى؛ ئاندىن داۋۇت بارلىق خەلق بىلەن يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى.

13 داۋۇتنىڭ ئوغلى ئابشالومنىڭ تامار دېگەن چىرايلىق بىر سىڭلىسى بار ئىدى. بۇ ئىشلاردىن كېيىن، داۋۇتنىڭ ئوغلى ئامنون ئۇنىڭغا ئاشىق بولۇپ قالدى. **2** ئامنون سىڭلىسى تامارنىڭ ئىشىقىدا شۇنچە دەرد تارتىتىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ قالدى. ئەمما تامار تىنچى قىز ئىدى، شۇنىڭ بىلەن ئامنونغا ئۇنى بىر ئىش قىلىش مۇمكىن بولمايدىغاندەك كۆرۈندى. **3** لېكىن ئامنونىڭ يوناداب ئىسملىك بىر دوستى بار ئىدى. ئۇ داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمئاھنىڭ ئوغلى ئىدى. بۇ يوناداب تولىمۇ ھىيلىگەر بىر كىشى ئىدى. **4** ئۇ ئامنونغا: سەن پادىشاھنىڭ ئوغلى تۇرۇپ، نېمىشقا كۈندىن كۈنگە بۇنداق جۈدەپ كېتىسەن؟ قېنى، ماڭا ئېيتىپ بەر، دېدى. ئامنون ئۇنىڭغا: مەن ئىنىم ئابشالومنىڭ سىڭلىسى تامارغا ئاشىق بولدۇم، دېدى. **5** يوناداب ئۇنىڭغا: سەن ئاغرىپ ئورۇن تۇتۇپ، يېتىپ قالغان بولۇۋال؛ ئاتاڭ سېنى كۆرگىلى كەلگەندە ئۇنىڭغا: سىڭلىم تامار كېلىپ ماڭا تاماق بەرسۇن، ئۇنىڭ تاماق ئەتكىنىنى كۆرۈشۈم ئۇچۈن، ئالدىمدا تاماق ئېتىپ بەرسۇن، مەن ئۇنىڭ قولىدىن تاماق يەي، دەپ ئېيتقىن، دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئامنون يېتىۋېلىپ ئۇزىنى كېسەل كۆرسەتتى. پادىشاھ ئۇنى كۆرگىلى كەلگەندە، ئامنون پادىشاھقا: ئۇتۇنمەن، سىڭلىم تامار بۇ يە رگە كېلىپ، ماڭا ئىككى قوتۇرماچ تەييار قىلىپ بەرسۇن، ئاندىن مەن ئۇنىڭ قولىدىن ئېلىپ يەي، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئوردىسىغا ئادەم ئەۋەتىپ تامارغا: سەندىن ئۇتۇنمەنكى، ئاكاڭ ئامنوننىڭ ۋېيىگە بېرىپ، ئۇنىڭغا يېگۈدەك بىر نېمە تەييارلاپ بەرگىن، دەپ ئېيتتى. **8** تامار ئامنوننىڭ ۋېيىگە باردى، ئۇ ياتقاندىدى. ئۇ ئۇن ئېلىپ يۇغۇرۇپ، قوتۇرماچلارنى كۆز ئالدىدا ئەتتى. **9** ئاندىن ئۇ قوتۇرماچنى قازاندىن ئېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا قويدى. لېكىن ئۇ يېگىلى ئۇنىمىدى؛ ئۇ: ـ ھەممە ئادەم مېنىڭ قېشىمدىن چىقىپ كەتسۇن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەممە كىشىلەر ئۇنىڭ قېشىدىن چىقىپ كەتتى. **10** ئاندىن ئامنون تامارغا: تائامنى ئىچكىرىكى ھۇجىرىغا ئېلىپ كىرگىن، ئاندىن قولۇڭدىن ئېلىپ يەيمەن، ـ دېدى. تامار ئۆزى ئەتكەن قوتۇرماچنى ئىچكىرىكى ھۇجىرىغا، ئاكىسى ئامنوننىڭ قېشىغا ئېلىپ كىردى. **11** تامار ئۇلارنى ئۇنىڭغا يېگۈزۈپ قويماقچى بولۇۋىدى، ئۇ ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ: ئى سىڭلىم، كەل! مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. **12** لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ياق، ئى ئاكا، مېنى نومۇسقا قويمىغىن! ئىسرائىلدا بۇنداق ئىش يوق! سەن بۇنداق پەسكەشلىك قىلمىغىن! **13** مەن بۇ شەرمەندىچىلىكنى قانداقمۇ كۆتۈرۈپ يۈرەلەيمەن؟! سەن بولساڭ ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىكى ئەخمەقلەردىن بولۇپ قالىسەن. ئۇتۇنۇپ قالاي، پەقەت پادىشاھقا دېسە كۆل، ئۇ مېنى ساڭا تەۋە بولۇشتىن توسىمايدۇ، ـ دېدى. **14** لېكىن ئۇ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى. ئۇ ئۇنىڭدىن كۈچلۈك كېلىپ، ئۇنى زورلاپ ئاياغ ئاستى قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. **15** ئاندىن ئامنون ئۇنىڭغا ئىنتايىن قاتتىق نەپرەتلەندى؛ ئۇنىڭ ئۇنىڭغا بولغان نەپرىتى ئۇنىڭغا بولغان ئەسلىدىكى مۇھەببىتىدىن زىيادە بولدى. ئامنون ئۇنىڭغا: قوپۇپ، يوقال! ـ دېدى. **16** تامار ئۇنىڭغا: ياق! مېنى ھەيدىگەن گۇناھىڭ سەن ھېلى ماڭا قىلغان شۇ ئىشتىن بەتەرەدۇر، دېدى. لېكىن ئامنون ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى، **17** بەلكى خىزمىتىدىكى ياش يىگىتنى چاقىرىپ: بۇ [خوتۇنۇ] ماڭا چاپلاشتۇرمايلا، سىرتقا چىقىرىۋەت، ئاندىن ئىشىكنى تاقاپ قوي، دېدى. **18** تامار تولىمۇ رەڭدار بىر كۆڭلەك كېگىنىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ تىنچى ياتلىق بولمىغان قىزلىرى شۇنداق كىيىم كىيەتتى. ئامنوننىڭ خىزمەتكارى ئۇنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئىشىكنى تاقۋالدى. **19** تامار بېشىغا كۈل چېچىپ، كىيگەن رەڭدار كۆڭلىگىنى يىرتىپ، قولىنى بېشىغا قويۇپ يىغلىغان پېتى كېتىۋاتاتتى. **20** ئاكىسى ئابشالوم ئۇنىڭغا: ئاكاڭ ئامنون سەن بىلەن ياتىمۇ؟ ھازىرچە جىم تۇرغىن، سىڭلىم. ئۇ سېنىڭ ئاكاڭ ئەمەسمۇ؟ بۇ ئىشنى كۆڭلۈڭگە ئالمىغىن، ـ دېدى. تامار ئاكىسى ئابشالومنىڭ ۋېيىدە كۆڭلى سۇنۇق ھالدا تۇرۇپ قالدى. **21** داۋۇت پادىشاھمۇ بولغان بارلىق ئىشلارنى ئاڭلاپ ئىنتايىن ئاچچىقلاندى. **22** ئابشالوم بولسا ئامنونغا يا ياخشى، يا يامان ھېچ گەپ قىلمىدى. چۈنكى ئابشالوم سىڭلىسى تامارنى ئامنوننىڭ خورلىغانلىقىدىن ئۇنى تۇچ كۆرەتتى. **23** تولۇق ئىككى يىل ئۆتۈپ، ئەفرائىمنا يېقىن باتئال-ھازوردا ئابشالومنىڭ قىرقىغۇچىلىرى قويلىرىنى قىرقىۋاتاتتى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى تەكلىپ قىلدى. **24** ئابشالوم پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: مانا قۇللىرى قويلىرىنى قىرقىتىۋاتىدۇ، پادىشاھ ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ سىلىنىڭ قۇللىرى بىلەن بىللە بېرىشنى ئۈتۈنمەن، ـ دېدى. **25** پادىشاھ ئابشالومغا: ياق، ئوغلۇم، بىز ھەممىمىز بارمايلى، ساڭا ئېغىرچىلىق چۈشۈپ قالمىسۇن، ـ دېدى. ئابشالوم شۇنچە دېسىمۇ، ئۇ بارغىلى ئۇنىمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا ئامەت تىلىدى. **26** لېكىن ئابشالوم: ئە گەر بېرىشقا ئۇنىمىسىلا، ئاكام ئامنونى بىز بىلەن بارغىلى قويسىلا، ـ دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا ئۇ سېنىڭ بىلەن باردىمۇ؟» ـ دەپ سوردى. **27** ئەمما ئابشالوم ئۇنى كۆپ زورلىغىنى ئۈچۈن ئۇ ئامنوننىڭ، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بېرىشىنا قوشۇلدى. **28** ئابشالوم ئۆز غۇلاملىرىغا ۋېرىۋېپ: سە گەك ئۇرۇڭلار، ئامنون شاراب ئىچىپ خۇش كەيپ بولغاندا، مەن سىلە رگە ئامنونى ئۇرۇڭلار دېسەم، ئۇنى دەرھال ئولتۇرۇڭلار. قورقماڭلار! بۇلارنى سىلە رگە ۋېرىۋەنچى مەن ئەمەسمۇ؟ جۈرئەتلىك بولۇپ باتۇرلۇق كۆرسىتىڭلار ـ دېدى. **29** شۇنىڭ بىلەن ئابشالومنىڭ غۇلاملىرى ئامنونغا ئابشالوم ئۆزى ۋېرىۋغاندەك قىلدى. شۇئان پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى قوپۇپ، ھەر بىرى ئۆز قېچىرىغا مىنىپ قاچتى. **30** شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تېخى يولدا قېچىپ كېتىۋاتقاندا، «ئابشالوم

پادشاهنىڭ هەممە ئوغۇللىرىنى تۈلتۈردى. تۆلارنىڭ ھىچ بىرى قالمىدى» دېگەن خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى. **31** پادىشاھ قوپۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ يەردە دۇم ياتتى، تۈنىڭ ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرى بولسا كىيىملىرى يىرتىق ھالدا يېنىدا تۇراتتى. **32** ئەمما داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىئاھنىڭ ئوغلى يوناداب تۈنىگۈنا: ـ غوجام، تۆلار پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى بولغان ھەممە يىگىتلەرنى تۈلتۈردى، دەپ خىيال قىلمىسلا. چۈنكى پەقەت ئامنون تۈلدى، تۇ ئىش ئامنوننىڭ ئابشالومنىڭ سىگىلىسى تامارنى خار قىلغان كۈندىن باشلاپ ئابشالومنىڭ ئاغزىدىن چىقارمىغان نىيىتى ئىدى. **33** ئەمدى غوجام پادىشاھ «پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى تۈلدى» دېگەن ئۇيدا بولۇپ كۆڭۈلۈرىنى بىئارام قىلمىسلا. چۈنكى پەقەت ئامنونلا تۈلدى ـ دېدى. **34** ئابشالوم بولسا قېچىپ كەتكەنىدى. [پىرۇسالېمدىكى] كۆزەتچى غۇلام قارىۋىدى، مانا، غەرب تەرىپىدىن تاغنىڭ يىنىدىكى يول بىلەن نۇرغۇن ئادەملەر كېلىۋاتاتتى. **35** يوناداب پادىشاھقا: مانا، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كەلدى. دەل قۇللىرى دېگەندەك بولدى ـ دېدى. **36** سۆزىنى تۈگىتىپ تۇرۇىدى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ قاتتىق يىغا-زار قىلدى. پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلىرىمۇ قاتتىق يىغلاشتى. **37** لېكىن ئابشالوم بولسا گەشۇرنىڭ پادىشاھى، ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى تالمايىنىڭ قېشىغا باردى. داۋۇت ئوغلى ئۈچۈن ھەر كۈنى ھازا تۈتۈپ قايغۇردى. **38** ئابشالوم قېچىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئۇ يەردە ئۈچ يىل تۇردى، **39** داۋۇت پادىشاھنىڭ قەلبى ئابشالومنىڭ يىنىغا بېرىشقا ئىنتىزار بولدى؛ چۈنكى ئۇ ئامنونغا نىسبەتەن تەسەللى تاپقاندى، چۈنكى ئۇ ئۆلگەندى.

14

ئەمدى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب پادىشاھ قەلبىنىڭ ئابشالومغا تەلمۇرۈۋاتقانلىقىنى بايقىدى. **2** شۇنىڭ ئۈچۈن يوئاب تەكوئاغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىن دانىشمەن بىر خوتۇننى ئەكەلدۈرۈپ ئۇنىڭغا: سەندىن ئۇتۇنەي، ئۆزۈڭنى ماتەم تۇتقان كىشىدەك كۆرسىتىپ قارىلىق كىيىمى كىيىپ، ئۆزۈڭنى ئەترلىك مايى بىلەن ياغلىمايى، بەلكى ئۆزۈڭنى ئۆلگۈچى ئۈچۈن ئۇزۇن ۋاقىت ھازىدار بولغان ئايالدەك قىلىپ **3** [داۋۇت] پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن، ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ، يوئاب دېمەكچى بولغانلىرىنى ئۇ ئايالغا ئۆگەتتى. **4** شۇنىڭ بىلەن تەكوئالىق بۇ ئايال پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلىپ، باش ئۇرۇپ: ئى پادىشاھىم، مېنى قۇتقۇزۇغالغايلا، ـ دېدى. **5** پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: مەن دەرۇۋەقە بىر تۇل خوتۇنمەن! ئېرىم ئۆلۈپ كەتتى؛ **6** دېدە كلىرىنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىدى. ئىككىسى ئېتىزلىقتا ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ئاربىغا چۈشىدىغان ئادەم بولمىغاچقا، بىرى يەنە بىرىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويدى. **7** مانا، ھازىر پۈتۈن ئۇيدىكىلەر دېدە كلىرىگە قارشى قوپۇپ، ئىنىسىنى ئۆلتۈرگىنىنى بەرگە تۈتۈپ بەرگىن؛ ئىنىسىنىڭ جېنىنى ئېلىپ، قەتل قىلغىنى ئۈچۈن بىز جانغا جان ئالىمىز. شۇنىڭ بىلەنمۇ مىراس ئالغۇچىنى يوقىتىمىز، دەۋاتىدۇ. تۆلار شۇنداق قىلىپ يالغۇز قالغان چوغۇمنى ئۆچۈرۈپ، ئېرىمگە نە نام نە يەر يۈزىدە ئەۋلادمۇ قالدۇرغىلى قويمايدۇ، ـ دېدى. **8** پادىشاھ ئايالغا: ۋىژىگگە بارغىن، مەن ئەھۋالغا قاراپ سەن توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقىرىمەن، ـ دېدى. **9** تەكوئالىق ئايال پادىشاھقا: ئى، غوجام پادىشاھ، بۇ ئىشتا گۇناھ بولسا، ھەممىسى مېنىڭ بىلەن ئاتامنىڭ جەمەتى ئۈستىدە بولسۇن، پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ تەختى بىلەن مۇناسىۋەتسىز بولسۇن، ـ دېدى. **10** پادىشاھ: بەرەر كىم ساڭا [بۇ توغرۇلۇق] گەپ قىلسا، ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، ئۇ سېنى يەنە ئاۋارە قىلمايدىغان بولىدۇ، ـ دېدى. **11** ئايال جاۋاب بېرىپ: ئۇنداقتا پادىشاھ پەرۋەردىگار خۇدالىرىنى ياد قىلغايلا، قانغا قان ئىنتىقام ئالغۇچىلارنىڭ ئوغلۇمنى يوقاتماسلىقى ئۈچۈن، ئۆلارنىڭ ھالاك قىلىشىغا يول قويمىغايلا، ـ دېدى. پادىشاھ: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ بىر تال چېچى يە رگە چۈشمەيدۇ، ـ دېدى. **12** لېكىن ئايال: دېدە كلىرى غوجام پادىشاھقا يەنە بىر سۆزنى دېگۈلى قويغايلا، دېۋىدى، ئۇ: ئېيتقىن ـ دېدى. **13** ئايال يەنە مۇنداق دېدى: ئەمدى سىلى نېمىشقا خۇدانىڭ خەلقىگە شۇنىڭغا ئوخشاش زىيانلىق بىر ئىشنى نىيەت قىلدىلا؟ پادىشاھ شۇ گېپى بىلەن تۇزىنى گۇناھكار قىلىپ بېكىتىۋاتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ تۇزى پالىغان كىشىنى قايتۇرۇپ ئەكەلمىدى. **14** دەرۇۋەقە ھەممىمىز چوقۇم تۆلۈپ، يە رگە تۆكۈلگەن، قايتىدىن يىغىۋالغىلى بولمايدىغان سۈدەك بولىمىز. لېكىن خۇدا ئادەمنىڭ جېنىنى ئېلىشقا ئەمەس، بەلكى تۇز پالانغىنىنى تۇزنىگە قايتۇرۇپ ئەكىلىشكە ئىلاج قىلىدۇ. **15** ئەمەلىيەتتە، مېنىڭ غوجام پادىشاھقا شۇ ئىش توغرىسىدىن سۆز قىلغىلى كېلىشىمنىڭ سەۋەبى، خەلق مېنى قورقاتتى. لېكىن دېدە كلىرى: بۇ گەپنى پادىشاھقا ئېيتاي! پادىشاھ بەلكىم تۇز چۇرىسىنىڭ ئىلتماسىنى بەجا كەلتۈرەر، دېگەن ئۈيدا بولدى. **16** چۈنكى پادىشاھ ئاكىلىشى مۇمكىن، چۇرىسىنى ھەم ئوغلۇمنى خۇدانىڭ مىراسىدىن تەڭ يوقاتماقچى بولغان كىشىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ قالار. **17** شۇڭا دېدە كلىرى، غوجام پادىشاھنىڭ سۆزى ماڭا ئارامليق بېرەر، دەپ ئويلىدىم. چۈنكى غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ياخشى-يامانى پەرق ئەتكۈچىدۇر. پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلى بىلەن بىللە بولغاي! **18** پادىشاھ ئايالغا جاۋاب بېرىپ: سەندىن ئۇتۇنەنكى، مەن سەندىن سورىماقچى بولغان ئىشنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن، دېدى. ئايال: غوجام پادىشاھ سۆز قىلسىلا، دېدى. **19** پادىشاھ: بۇ گەپلىرىڭنىڭ ھەممىسى يوئابنىڭ كۆرسەتمىسىمۇ، قانداق؟ ـ دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ئى، غوجام پادىشاھ، سىلىنىڭ جانلىرى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام پادىشاھ ئېيتقانلىرى ئوڭىنىمۇ، سولغىمۇ قايمايدىغان ھەققەتتۇر. دەرۇۋەقە سىلىنىڭ قۇللىرى يوئاب ماڭا شۇنى تاپىلاپ، بۇ سۆزلەرنى دېدە كلىرىنىڭ ئاغزىغا سالدى. **20** يوئابنىڭ بۇنداق قىلىشى بۇ ئىشنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئىدى. غوجامنىڭ دانالىقى خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭكىدەك ئىكەن، زېمىندا يۈز بېرىۋاتقان ھەممە ئىشلارنى بىلىدىكەن، ـ دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يوئابقا: ماقۇل! مانا، بۇ ئىشقا ئېجازەت بەردىم. بېرىپ ئۇ يىگىت ئابشالومنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **22** يوئاب يە رگە يىقىلىپ باش ئۇرۇپ، پادىشاھقا بەختىنى-بەركەت تىلىدى. ئاندىن يوئاب: ئى غوجام پادىشاھ، ئۇز قۇلۇڭنىڭ تەلىپىگە ئېجازەت بە رگىنىڭدىن، ئۇز قۇلۇڭنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپقىنىنى بۇگۈن بىلدىم، ـ دېدى. **23** ئاندىن يوئاب قوزغىلىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئابشالومنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. **24** ئەمما پادىشاھ: ـ ئۇ مېنىڭ يۈزۈمنى كۆرمەي، ئۇز ۋىيگە بارسۇن، دېگەندى. شۇڭا ئابشالوم پادىشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، ئۇز ۋىيگە كەتتى. **25** ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىل تەۋەسىدە ئابشالومدەك چىرايلىق دەپ ماختالغان ئادەم يوق ئىدى. تاپىندىن تارتىپ چوقۇسىغىچە ئۇنىڭدا ھىچ ئەيىب يوق ئىدى. **26** ئۇنىڭ چېچىنى چۈشۈ رگەندە (ئۇ ھەر يىلنىڭ ئاخىرىدا چېچىنى چۈشۈرەتتى؛ چېچى ئېغىرلىشىپ كەتكەچكە، شۇڭا ئۇنى چۈشۈرەتتى)، چېچىنى پادىشاھنىڭ «ئۆلچەم تارازا»سى بىلەن تارتسا ئىككى يۈز شە كەل چىقاتتى. **27** ئابشالومدىن ئۈچ ئوغۇل ۋە تامار ئىسىملىك بىر قىز ئۇغۇلدى. قىزى تولىمۇ چىرايلىق ئىدى. **28** ئابشالوم پادىشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، يېرۇسالېمدا تۆپتوغرا ئىككى يىل توشقۇچە تۇردى؛ **29** ئابشالۇم يوئابقا ئادەم ماڭدۇرۇپ، ئۇزىنى پادىشاھنىڭ قېشىغا ئەۋەتىشنى ئۈتۈندى، ئەمما ئۇ كەلگىلى ئۈنمىدى. ئابشالوم ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭ يىنىغا ئادەم ئەۋەتتى، لېكىن يوئاب كېلىشنى خالىمىدى. **30** شۇنىڭ بىلەن ئابشالوم ئۇز خىزمەتكارلىرىغا: ـ يوئابنىڭ مېنىڭكىگە يانداش ئاتۇرا تېرىقلىق بىر پارچە ئېتىزلىقى بار. بېرىپ ئۇنىڭغا ئوت قويۇڭلار، دەپ ۋىيرۇدى. شۇنداق قىلىپ، ئابشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى يوئابنىڭ بۇ بىر پارچە ئېتىزلىقىغا ئوت قويدى. **31** ئاندىن يوئاب قوزغىلىپ ئابشالومنىڭ ۋىيگە كىرىپ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا خىزمەتكارلىرىڭ ئېتىزلىقىمغا ئوت قويدى! ـ دەپ سوردى. **32** ئابشالوم يوئابقا جاۋاب بېرىپ: مانا، مەن ساڭا ئادەم ئەۋەتىپ: قېشىمغا كەلسۇن، ئاندىن پادىشاھنىڭ قېشىغا ماڭا ۋاكالىتەن بارغۇزۇپ ئۇنىڭغا: مەن نېمىشقا گەشۇردىن يېنىپ كەلگەندىمەن؟ ئۇ يەردە قالسام، ياخشى بولاتتىكەن، دەپ ئېيتقۇزماقچى ئىدىم. ئەمدى پادىشاھ بىلەن دىدارلاشسام دەيمەن، مەندە قەبىھلىك بولسا، ئۇ مېنى ئۆلتۈرسۇن، ـ دېدى. **33** شۇنىڭ بىلەن يوئاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. پادىشاھ ئابشالومنى چاقىردى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، پادىشاھنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇردى؛ پادىشاھ ئابشالومنى سۆيدى.

15

بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئابشالوم ئۇزىگە جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئاتلارنى تەيارلاتتى ھەم ئۇز ئالدىدا يۈگۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى بېكىتتى. **2** ئابشالوم تاڭ سەھەردە قوپۇپ، دەرۋازىنا باردىغان يولنىڭ يىنىدا تۇراتتى. قاچان بىرسى دەۋاينى كەسسۇن دەپ،

پادشاهقا ئەرز تۇتقىلى كەلسە، ئابشالوم ئۇنى چاقىرىپ: سەن قايسى شەھەردىن كەلدىڭ، ـ دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى: قۇلۇڭ ئىسرائىلنىڭ پالانچى قەبىلىسىدىن كەلدى، دېسە، **3** ئابشالوم ئۇنىڭغا: مانا، دەۋاڭلار دۇرۇس ۋە ھەق ئىكەن، لېكىن پادىشاھ تەرىپىدىن تۇرنىگە ۋاكالىتەن ئەرزىڭنى ئاڭلاشقا قېيۇلغان ئادەم يوق، دەيتتى. **4** ئاندىن ئابشالوم يەنە: كاشكى، مەن زېمىندا سوراقچى قىلىنسامىدى، ھەر كىمنىڭ ئەرزى ياكى دەۋايى بولۇپ، مېنىڭ قېشىمغا كەلسە، ئۇنىڭغا ئادالەت كۆرسىتەتتىم! ـ دەيتتى. **5** بىركىم ئۇنىڭغا تەزىم قىلغىلى ئالدىغا بارسا، ئابشالوم قولىنى ئۇزۇتۇپ، ئۇنى تۇتۇپ سۆيەتتى. **6** ئابشالوم شۇنداق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىغا كەلگەن ئىسرائىلنىڭ ھەربىر ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرىنى ئۇتۇۋالاتتى. **7** توت يىل ئۆتكەندە، ئابشالوم پادىشاھقا: مېنىڭ ھېبروندا پەرۋەردىگارغا ئېچىكەن قەسىمىمنى ئادا قىلىشىم ئۈچۈن، شۇ يەر ۋە بېرىشقا ئىجازەت بەرسەڭ، **8** چۈنكى قۇلۇڭ سۈريەدىكى گەشۇردا تۇرغىنىمدا قەسەم ئېچىپ: ئە گەر پەرۋەردىگار مېنى يېرۇسالېمغا قايتۇرسا، مەن پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىمەن، دەپ ئېيتقانىدى، ـ دېدى. **9** پادىشاھ ئۇنىڭغا: تىنچ-ئامان بېرىپ كەلگىن، دېۋىدى، ئۇ قوزغىلىپ ھېبرونغا كەتتى. **10** لېكىن ئابشالوم ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىگە مەخپىي ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا: «ئابشالوم ھېبروندا پادىشاھ بولدى!» دەپ ئېلان قىلىڭلار، دېدى. **11** ئەمدى ئىككى يۈز ئادەم تەكلىپ بىلەن ئابشالوم بىلەن بىرگە يېرۇسالېمدىن بارغانىدى. ئۇلار ھەققىي ئەھۋالدىن بىخەۋەر بولغاچقا، ساددىلىق بىلەن بارغانىدى. **12** ئابشالوم قۇربانلىق ئۆتكۈز ۋاقىدە، ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتنىڭ مەسلىھەتچىسى بولغان گىلوھلۇق ئاھىتوفەلنى ئۆز شەھىرى گىلوھدىن ئېلىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن قەست بارغانسېرى كۈچەيدى، ئابشالومغا ئە گەشكەنلەر بارغانسېرى كۆپەيۋاتاتتى. **13** داۋۇتقا بىر خەۋەرچى كېلىپ: ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرى ئابشالومغا مايىل بولدى، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يېرۇسالېمدا ئۆتىنىڭ بىلەن بولغان ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرىغا: قېيۇپ قاچايلى! بولمىسا، ئابشالومدىن قۇتۇلالمايمىز. ئىتتىك كېتەيلى، بولمىسا، ئۇ ئېيۇقسىز ئۈستىمىزگە بىسىپ كېلىپ، بىرگە بالا كەلتۈرۈپ شەھەر خەلقىنى قىلىچ بىسى بىلەن ئۇرىدۇ، دېدى. **15** پادىشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ نېمە بېكىتسە، شۇنى قىلىمىز، دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئېلىپ، چىقىپ كەتتى؛ ئەمما پادىشاھ كېنىزە كىلىرىدىن ئونىنى ئوردىغا قاراشقا قويدى. **17** پادىشاھ چىقىپ كەتكەندە ھەممە خەلق ئۆنىگەنا ئە گەشتى؛ ئۇلار بەيت-مەرھاگا تۇرۇپ قالدى. **18** ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۆنىڭ بىلەن بىللە [كىدرون ئېقىندىدن] ئۆتۈۋاتاتتى؛ بارلىق كەرەتىيلەر، بارلىق پەلەتىيلەر، بارلىق گاتلىقلار، يەنى گات شەھىرىدىن چىقىپ ئۆنىگەنا ئە گەشكەن ئالتە يۈز ئادەم پادىشاھنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. **19** پادىشاھ گاتلىق ئىتتىيغا: سەن نېمىشقا بىز بىلەن بارىسەن؟ يېنىپ بېرىپ پادىشاھنىڭ قېشىدا تۇرغىن؛ چۈنكى سەن ئۆز يۇرتۇڭدىن مۇساپىر بولۇپ پالانغانسەن. **20** سەن يەقەت تۈنۈگۈنلا كەلدىڭ، مەن بۇگۈن قاندىقسىگە سېنى ئۆزۈم بىلەن بىللە سەرسان قىلاي؟ مەن بولسام، نە گە بارالىسام، شۇ يەر ۋە بارىمەن. قېرىنداشلىرىڭنى ئېلىپ يېنىپ كەتكىن؛ خۇدانىڭ رەھىم-شەپقىتى ۋە ھەققىتى ساڭا يار بولغاي! ـ دېدى. **21** لېكىن ئىتتاي پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە غوجام پادىشاھنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەيلى ھايات ياكى مامات بولسۇن، غوجام پادىشاھ قەيەردە بولسا، قۇلۇڭ شۇ يەردىمۇ بولىدۇ! ـ دېدى. **22** داۋۇت ئىتتىيغا: ئەمدى سەنمۇ بېرىپ [ئېقىندىن] ئۆتكىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن گاتلىق ئىتتاي ھەممە ئادەملىرى ۋە ئۆنىگەنا بىلەن ماڭغان بارلىق بالا-چاقىلىرى ئۆتۈپ كەتتى. **23** ھەممە خەلق ئۆتۈۋاتقاندا، پۈتكۈل شۇ يۇرتىكىلەر قاتتىق ئاۋاز بىلەن يىغلىدى. پادىشاھ ئۆزىمۇ كىدرون ئېقىندىن ئۆتكەندە، بارلىق خەلق چۆللۈك تەرىپىگە قاراپ يول ئالدى. **24** ۋە مانا، زادوك بىلەن لاۋىيلارمۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ بىللە كەلدى؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەردە قويدى. بارلىق خەلق شەھەردىن چىقىپ ئۆتكۈچە ئابىياتار بولسا، قۇربانلىقلارنى سۈنۈپ ئۆراتتى. **25** پادىشاھ زادوكقا: خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى شەھەر ۋە ياندۇرۇپ ئېلىپ كەرگىن. مەن ئە گەر پەرۋەردىگارنىڭ كۆزلىرىدە ئىلتىپات تاپسام، ئۇ چوقۇم مېنى ياندۇرۇپ كېلىدۇ ۋە ئۇ ماڭا ئەھدە ساندۇقىنى ۋە ئۆز ماكانىنى يەنە كۆرگۈزىدۇ؛ **26** لېكىن ئۇ مېنىڭ ئوغرامدا: سەندىن خۇرسەنلىكىم يوق، دېسە، مانا مەن؛ ئۇ مېنى قانداق قىلىشنى لايىق كۆرسە، شۇنداق قىلسۇن، ـ دېدى. **27** پادىشاھ كاھىن زادوكقا: سەن ئالدىن كۆرگۈچى ئەمەسمۇ؟ سەن ۋە ئۆز ئوغلۇڭ ئاخىماۋاز ۋە ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتان، يەنى ئىككىگىلارنىڭ ئىككى ئوغلۇڭلار ساڭا ھەمراھ بولۇپ تىنچ-ئامان شەھەر ۋە قايتقىن. **28** مانا، مەن سىلەردىن خەۋەر كەلگۈچە چۆلدىكى ئوتكەللەردە كۈتۈپ تۇراي، ـ دېدى. **29** شۇنىڭ بىلەن زادوك بىلەن ئابىياتار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ بېرىپ، ئۇ يەردە قالدى. **30** لېكىن داۋۇت زەيتۇن تېغىغا چىققاندا، بېشىنى يېپىپ يالاڭ ئاياغ بولۇپ يىغلاۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلقىنىڭ ھەربىرى بېشىنى يېپىپ يىغلاپ چىقۋاتاتتى. **31** بىرسى كېلىپ داۋۇتقا: ئاھىتوفەلمۇ ئابشالومنىڭ قەستىگە قاتناشقانلار ئىچىدە ئىكەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دۇئا قىلىپ: ئى پەرۋەردىگار، ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى ئەخمەقانىلىككە ئايلاندۇرغايسەن، دېدى. **32** داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىغا، يەنى ئادەمتە ئۇ مەخسۇس خۇداغا ئىبادەت قىلىدىغان جايغا يەتكەندە، ئاركلىق ھۇشاي تونى يىرتىق، بېشىغا توپا-چاڭ چېچىلغان ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. **33** داۋۇت ئۇنىڭغا: مېنىڭ بىلەن بارساڭ، ماڭا يۈك بولۇپ قالىسەن؛ **34** لېكىن شەھەر ۋە قايتىپ بېرىپ ئابشالومغا: ئى پادىشاھ، مەن بۇگۈنگە قەدەر ئاتاڭنىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغانىدەك، ئەمدى سېنىڭ قۇل-خىزمەتكارىڭ بولاي، دىسەڭ، سەن مەن ئۈچۈن ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى بىكار قىلىۋېتەلەيسەن. **35** مانا زادوك ۋە ئابىياتار دېگەن كاھىنلارمۇ شۇ يەردە سەن بىلەن بىللە بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن نېمە ئاڭلىساڭ، زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا ئېيتقىن. **36** مانا، ئۇلارنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماۋاز بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتانمۇ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ. ھەرنېمە ئاڭلىساڭ، ئۇلار ئارقىلىق ماڭا خەۋەر يەتكۈزگىن ـ دېدى. **37** شۇنىڭ بىلەن داۋۇتنىڭ دوستى ھۇشاي شەھەر ۋە باردى؛ ئابشالومۇ دەل شۇ چاغدا يېرۇسالېمغا كىردى.

16

داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىدىن ئەمدىلا ئۆتۈشىگە مەفبوشە تىنىڭ خىزمەتكارى زىبا ئىككى يۈز نان، بىر يۈز كىشمىش پوشكىلى، يۈز يازلىق مېۋە پوشكىلى ۋە بىر تۇلۇم شارابنى ئىككى ئېشىكە كەك ئارتىپ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. **2** پادىشاھ زىباغا: بۇلارنى نېمە ئۈچۈن ئە كەلدىڭ؟ دېدى. زىبا: ئېشىكە كەلمۇنى پادىشاھنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر مىنىشى ئۈچۈن، نانلار بىلەن يازلىق مېۋىلەرنى غۇلامىلارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن، شارابنى چۆلدە ھېرىپ كەتكەنلەرنىڭ ئىچىشى ئۈچۈن ئە كەلدىم ـ دېدى. **3** پادىشاھ: غوجاڭنىڭ ئوغلى نەدە؟ ـ دەپ سوردى. زىبا پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ئۇ يەنىلا يېرۇسالېمدا قالدى، چۈنكى ئۇ: بۇگۈن ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىنى ماڭا ياندۇرۇپ بېرىدۇ، دەپ ئولتۇرىدۇ ـ دېدى. **4** پادىشاھ زىباغا: مانا مەفبوشە تىنىڭ ھەممىسى ساڭا تەۋە بولسۇن، دېۋىدى، زىبا: مەن سىلىگە تەزىم قىلىمەن؛ سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپسام، ئى غوجام پادىشاھ، ـ دېدى. **5** داۋۇت پادىشاھ باھۇرىمغا كەلگەندە، مانا ساۋۇلنىڭ جەمەتىدىن بولغان، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئىسملىك بىر ئادەم شۇ يەردىن ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى؛ ئۇ بۇ ياققا كەلگەچ كىمدۇ بىرنى قارغاۋاتاتتى. **6** ئۇ داۋۇتنىڭ ئۆزىگە ۋە داۋۇت پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىغا قاراپ تاشلارنى ئاتتى؛ ھەممە خەلق بىلەن بارلىق پالۋانلار پادىشاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ۋە سول تەرىپىدە تۇراتتى. **7** شىمەي قارغاپ: يوقال، يوقال، ھەي سەن قانخور، ئىپلاس! **8** سەن ساۋۇلنىڭ ئورندا پادىشاھ بولدۇڭ، لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ قېنىنى سېنىڭ بېشىڭغا قايتۇردى؛ ئەمدى پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى ئوغلۇڭ ئابشالومنىڭ قولىغا بەردى، مانا، ئۆز ئۆڭىنىڭ رەزىللىكىگە سېنىڭ ئۈستۈڭگە چۈشتى، چۈنكى سەن بىر قانخورسەن! ـ دېدى. **9** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي پادىشاھقا: نېمىشقا بۇ ئۆلۈك ئىت خوجام پادىشاھنى قارغىسۇن؟ ئۇ يەر ۋە بېرىپ ئۇنىڭ بېشىنى كەسكىلى ماڭا ئىجازەت بە رگەيسەن! ـ دېدى. **10** لېكىن پادىشاھ: ئى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى، مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ ئۇ قارغىسا قارغىسۇن! ئە گەر پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا، داۋۇتنى قارغىغىن، دەپ ئېيتقان بولسا، ئۇنداقتا كىم ئۇنىڭغا: نېمىشقا بۇنداق قىلىسەن؟ ـ

دىپەلىسۇن؟ 11 داۋۇت ئابىشايغا ۋە بارلىق خىزمەتكارلىرىغا: مانا تۇز پۇشتۇمدىن بولغان ئوغلۇم مېنىڭ جېنىمنى ئىزدىگەن يەردە، بۇ بىنيامىن كىشى ئۇنىڭدىن ئارتۇقراق قىلامدۇ؟ ئۇنى قارغىغىلى قويغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شۇنداق ۋېيرۇپتۇ. 12 پەرۋەردىگار بەلكىم مېنىڭ دەردىلىرىمنى نەزىرىگە ئېلىپ، بۇ تاۋدەمنىڭ بۇگۈن مېنى قارغىغانلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا ياخشىلىق ياندۇرار، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت تۇز تاۋدەملىرى بىلەن يولدا مېڭىۋەردى. شىمەي بولسا داۋۇتنىڭ ئۆڭىدىكى تاغ باغىردا ماڭغاچ قارغايتتى ھەم تاش ئېتىپ تۇپا-چاڭ چاچاتتى. 14 پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان خەلقىنىڭ ھەممىسى ھېرىپ، مەنزىلگە بارغاندا ئۇ يەردە ئارام ئالدى. 15 ئەمدى ئابىشالوم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى؛ ئاھىتوفەل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 16 داۋۇتنىڭ دوستى ئاركلىق ھۇشاي ئابىشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئابىشالومغا: پادىشاھ ياشسۇن! پادىشاھ ياشسۇن! ـ دېدى. 17 ئابىشالوم ھۇشايغا: بۇ سېنىڭ دوستۇڭغا كۆرسىتىدىغان ھېممىتىڭمۇ؟ نېمىشقا دوستۇڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ ـ دېدى. 18 ھۇشاي ئابىشالومغا: ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ۋە بۇ خەلق ھەمدە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى كىمنى تاللىسا، مەن ئۇنىڭغا تەۋە بولاي ۋە ئۇنىڭ يېنىدا ئولتۇرەمەن. 19 شۇنىڭدىن باشقا كىمنىڭ خىزمىتىدە بولاي؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلامدىم؟ سېنىڭ ئاتاڭنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلغاندەك، ئەمدى سېنىڭ قېشىڭدا خىزمەت قىلاي، ـ دېدى. 20 ئاندىن ئابىشالوم ئاھىتوفەلگە: مەسلىھەتلىشىپ يول كۆرسىتىڭلار، قانداق قىلساق بولار؟ ـ دېدى. 21 ئاھىتوفەل ئابىشالومغا: ئاتاڭنىڭ ئوردىسىغا قارىغىلى قويغان كېنىزەكلىرى بىلەن بىللە ياتقىن، شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ تۇز ۋۇجۇدىڭنى ئاتاڭغا نەپرەتلىك قىلغانلىقىڭنى ئاڭلايدۇ، شۇنداق قىلىپ ساڭا ئەگىشىدىغانلارنىڭ قوللىرى كۈچلەندۈرۈلىدۇ، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئابىشالوم ئۈچۈن ئوردىنىڭ ئۈگزىسىدە بىر چېدىر تىكتى؛ ئابىشالوم ھەممە ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا تۇز ئاتىسىنىڭ كېنىزەكلىرى بىلەن بىللە بولدى. 23 ئۇ كۈنلەردە ئاھىتوفەلنىڭ بە رگەن مەسلىھەتى خۇددى كىشى خۇدادىن سوراپ ئېرىشكەن سۆز-كالامدەك ھېسابلىنىتتى. ئۇنىڭ داۋۇتقا ۋە ئابىشالومغا بە رگەن ھەممە مەسلىھەتىمۇ ھەم شۇنداق قارىلاتتى.

17 ئاھىتوفەل ئابىشالومغا: ماڭا ئون ئىككى مىڭ تاۋدەمنى تاللۇۋلىشقا رۇخسەت بەرسەڭ، مەن بۇگۈن كېچە قوزغىلىپ، داۋۇتنى قوغلاي؛ 2 مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشكىنىدە ئۇ ھېرىپ، قوللىرى ئاجىز بولىدۇ؛ مەن ئۇنى ئالاقزادە قىلىۋېتىمەن، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قاچىدۇ. مەن پەقەت پادىشاھنىلا ئۆزۈپ ئۆلتۈرىمەن، 3 ئاندىن ھەممە خەلقنى ساڭا بېقىندۇرۇپ قايتۇرىمەن. سەن ئىزدىگەن تاۋدەم يوقالسا، ھەممە خەلق سېنىڭ قېشىڭغا قايتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق ئامان-ئېسەن قالىدۇ، دېدى. 4 بۇ مەسلىھەت ئابىشالومغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقللىرىغا ياقتى، 5 لېكىن ئابىشالوم: ئاركلىق ھۇشايىنىمۇ چاقىرىڭلار، ئۇنىڭ سۆزىنىمۇ ئاڭلايلى، ـ دېدى. 6 ھۇشاي ئابىشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئابىشالوم ئۇنىڭغا: ئاھىتوفەل مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى؛ ئۇ دېگەندەك قىلايلىمۇ؟ بولمىسا، سەن بىر مەسلىھەت بە رگىن، ـ دېدى. 7 ھۇشاي ئابىشالومغا: ئاھىتوفەلنىڭ بۇ ۋاقىتتا بە رگەن مەسلىھەتى ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. 8 ھۇشاي يەنە مۇنداق دېدى: «سەن ئاتاڭ بىلەن تاۋدەملىرىنى بىلىسەنغۇ ـ ئۇلار پالۋانلاردۇر، ھازىر دالادىكى بالىلىردىن جۈدا قىلىنغان چىشى ئېيىقتەك پەيلى يامان. ئاتاڭ بولسا ھەقىقىي جەڭچىدۇر، تۇز تاۋدەملىرى بىلەن بە رگە قونمايدۇ. 9 مانا ئۇ ھازىر بىر غاردا يا باشقا بىر يەردە مۆكۈنۈۋالغان بولسا كېرەك. مۇبادا ئۇ ئاۋۋال خەلقىمىز ئۈستىگە چۈشسە شۇنى ئاڭلىغان ھەر كىم: ئابىشالومغا ئە گەشكەنلەر قىرغىنچىلىققا ئۇچراپتۇ، ـ دەيدۇ. 10 ئۇ ۋاقىتتا ھەتتا شىر يۈرەك پالۋانلارنىڭ يۈرە كلىرىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئاتاڭنىڭ باتۇر ئىگەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەرنىڭ پالۋان ئىگەنلىكىنى بىلىدۇ. 11 شۇڭا مەسلىھەتىم شۇكى، پۈتكۈل ئىسرائىل داندىن تارتىپ بەئەر-شىبىاغىچە سېنىڭ قېشىڭغا تېز يىغىلسۇن (ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردەك كۆپتۇر!)، سەن ئۆزۈڭ ئۇلارنى باشلاپ جەڭگە چىققىن. 12 بىز ئۇنى قەيەردە تاپساق، شەبنەم يە رگە چۈشكەندەك ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەيلى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆزى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان كىشىلەردىن ھېچ كىممۇ قالمايدۇ. 13 ئە گەر ئۇ بىر شەھە رگە كىرىۋالسىمۇ، پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ يە رگە تارغاچىلارنى ئېلىپ كېلىپ، شەھەرنى ھەتتا ئۇنىڭدىكى كىچىك شىبغىل-تاشلارنىمۇ قالدۇرماي سۆرەپ ئە كىلىپ، دەريا جىلغىسىغا تاشلۇۋېتىمىز». 14 ئابىشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە تاۋدەملىرى: ئاركلىق ھۇشاينىڭ مەسلىھەتى ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىدىن ياخشى ئىكەن، دېيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگار ئابىشالومنىڭ بېشىغا بالا كەلسۇن دەپ، ئاھىتوفەلنىڭ ياخشى مەسلىھەتىنىڭ بىكار قىلىنىشىنى بېكىتكەنىدى. 15 ھۇشاي زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا: ئاھىتوفەلنىڭ ئابىشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقللىرىغا بە رگەن مەسلىھەتى مۇنداق-مۇنداق، ئە مما مېنىڭ مەسلىھەتىم بولسا مۇنداق-مۇنداق، 16 ھازىر سىلەر دەرھال تاۋدەم ئەۋەتىپ داۋۇتقا: بۇ كېچىدە چۆلنىڭ كېچىكلىرىدە قونماي، بەلكى تېز ئۆتۈپ كېتىڭلار، بولمىسا پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق ھالاك بولۇشى مۇمكىن، دەپ يەتكۈزۈڭلار ـ دېدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا يوناتان بىلەن ئاخماىئاز ئەن-ر وگەلدە كۆزىتۇپ تۇراتتى؛ ئۇلار باشقىلارنىڭ كۆرۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن شەھە رگە كىرمىدى، بىر دېدەكنىڭ چېقىپ ئۇلارغا خەۋەر بېرىشى بېكىتىلدى. ئۇلار بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەرنى يەتكۈزدى. 18 لېكىن بىر ياش يىگىت ئۇلارنى كۆرۈپ قېلىپ، ئابىشالومغا دەپ قويدى. ئە مما بۇ ئىككىيلەن ئىتتىك بېرىپ، باھۇرىمدىكى بىر تاۋدەمنىڭ ئۆيىگە كىردى. بۇ تاۋدەمنىڭ ھويلىسىدا قۇدۇق بار ئىدى؛ ئۇلار شۇنىڭغا چۈشۈپ يوشۇرۇندى. 19 ئۇنىڭ ئايالى قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا يايقۇچىنى يېيىپ ئۈستىگە سوقۇلغان بۇغداينى تۆكۈپ قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن ھېچ ئىش ئاشكارىلانمىدى. 20 ئابىشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۈيگە كىرىپ ئايالنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئاخماىئاز بىلەن يوناتان قەيەردە؟ ـ دەپ سوردى. ئايال: ئۇلار ئېرىقتىن ئۆتۈپ كەتتى، دېدى. كەلگەنلەر ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمايى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى. 21 ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، بۇ ئىككىيلەن قۇدۇقتىن چىقىپ، بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەر بە رىدى. ئۇلار داۋۇتقا: قوپۇپ، سۇدىن ئوتكىن؛ چۈنكى ئاھىتوفەل سېنى ئۆتۈش ئۈچۈن شۇنداق مەسلىھەت بېرىپتۇ، ـ دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قوزغىلىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتتى؛ تاڭ ئاتقۇچە ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتمىگەن ھېچكىم قالمىدى. 23 ئاھىتوفەل ئۆز مەسلىھەتىنى قوبۇل قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ ئېشىكىنى توقۇپ، ئۆز شەھىرىدىكى ئۆيىگە بېرىپ، ئۆيىدىكىلە رگە ۋەسىيەت تاپشۇرغاندىن كېيىن، ئېسىلىپ ئۆلۈۋالدى. ئۇ ئۆز تاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. 24 شۇ ئارىلىقتا داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندە، ئابىشالوم ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئىسرائىلنىڭ ھەممە تاۋدەملىرىمۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ بولغاندى. 25 ئابىشالوم يوئابنىڭ ئورنىدا ئاماسانى قوشۇننىڭ ئۈستىگە سەردار قىلىپ قويدى. ئاماسا بولسا يېترا ئىسمىلىك بىر ئىسرائىللىق كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى. ئۇ كىشى ناھاشنىڭ قىزى ئابىگائىل بىلەن يېقىنچىلىق قىلغاندى. ناھاش يوئابنىڭ ئانىسى زەرۇئىيا بىلەن ئاچا-سىڭىل ئىدى. 26 ئىسرائىل بىلەن ئابىشالوم گىلېئادنىڭ زېمىنىدا بارگاه تىكتى. 27 داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندە، ئامموننىيلارنىڭ رابباھ شەھىردىن بولغان ناھاشنىڭ ئوغلى شوبى بىلەن لو-دىبارلىق ئامىئەلنىڭ ئوغلى ماكىر ۋە روگېلىمدىن بولغان گىلېئادلىق بارزىللاي دېگەنلەر 28 يوتقان-كۆرپە، داس، قاچا-قۇچا، بۇغداي، ئارپا، ئۇن، قوماچ، پۇرچاق، قىزىل ماش، قۇرۇغان پۇرچاقلار، 29 ھەسەل، قايماق ۋە قويلارنى كەلتۈرۈپ، كالا سۈتىدە قىلىنغان قۇرۇت-ئېرىچىك قاتارلىقلارنى داۋۇت بىلەن خەلققە يېيىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدى، چۈنكى ئۇلار: شۇبھىسىزكى، خەلق چۆلدە ھېرىپ-ئېچىپ، ئۇسساپ كەتكەندۇ، دەپ ئويلىغاندى.

18 داۋۇت ئۆزى بىلەن بولغان خەلقنى يىغىپ ئىدىتلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە مىڭبېشى بىلەن يۈزبېشى قويدى. 2 ئاندىن داۋۇت خەلقنى ئۈچ بۆلەككە بۆلۈپ جەڭگە چىقاردى؛ بىرىنچى بۆلەكنى يوئابنىڭ قول ئاستىدا، ئىككىنچى بۆلەكنى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى، يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاينىڭ قول ئاستىدا ۋە ئۈچىنچى بۆلەكنى گاتلىق ئىتتاينىڭ قول ئاستىدا قويدى. پادىشاھ خەلققە: بەرھەق، مەنمۇ سىلەر بىلەن جەڭگە چىقىمەن، دېدى. 3 لېكىن خەلق: سىلى چىقمىسىلا، ئە گەر بىز قاچساق دۈشمەن بە رگە پەرۋا قىلمايدۇ، ھەتتا دىپەلىسۇن؟ 11 داۋۇت ئابىشايغا ۋە بارلىق خىزمەتكارلىرىغا: مانا تۇز پۇشتۇمدىن بولغان ئوغلۇم مېنىڭ جېنىمنى ئىزدىگەن يەردە، بۇ بىنيامىن كىشى ئۇنىڭدىن ئارتۇقراق قىلامدۇ؟ ئۇنى قارغىغىلى قويغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شۇنداق ۋېيرۇپتۇ. 12 پەرۋەردىگار بەلكىم مېنىڭ دەردىلىرىمنى نەزىرىگە ئېلىپ، بۇ تاۋدەمنىڭ بۇگۈن مېنى قارغىغانلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا ياخشىلىق ياندۇرار، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت تۇز تاۋدەملىرى بىلەن يولدا مېڭىۋەردى. شىمەي بولسا داۋۇتنىڭ ئۆڭىدىكى تاغ باغىردا ماڭغاچ قارغايتتى ھەم تاش ئېتىپ تۇپا-چاڭ چاچاتتى. 14 پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان خەلقنىڭ ھەممىسى ھېرىپ، مەنزىلگە بارغاندا ئۇ يەردە ئارام ئالدى. 15 ئەمدى ئابىشالوم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى؛ ئاھىتوفەل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 16 داۋۇتنىڭ دوستى ئاركلىق ھۇشاي ئابىشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئابىشالومغا: پادىشاھ ياشسۇن! پادىشاھ ياشسۇن! ـ دېدى. 17 ئابىشالوم ھۇشايغا: بۇ سېنىڭ دوستۇڭغا كۆرسىتىدىغان ھېممىتىڭمۇ؟ نېمىشقا دوستۇڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ ـ دېدى. 18 ھۇشاي ئابىشالومغا: ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ۋە بۇ خەلق ھەمدە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى كىمنى تاللىسا، مەن ئۇنىڭغا تەۋە بولاي ۋە ئۇنىڭ يېنىدا ئولتۇرەمەن. 19 شۇنىڭدىن باشقا كىمنىڭ خىزمىتىدە بولاي؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلامدىم؟ سېنىڭ ئاتاڭنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلغاندەك، ئەمدى سېنىڭ قېشىڭدا خىزمەت قىلاي، ـ دېدى. 20 ئاندىن ئابىشالوم ئاھىتوفەلگە: مەسلىھەتلىشىپ يول كۆرسىتىڭلار، قانداق قىلساق بولار؟ ـ دېدى. 21 ئاھىتوفەل ئابىشالومغا: ئاتاڭنىڭ ئوردىسىغا قارىغىلى قويغان كېنىزەكلىرى بىلەن بىللە ياتقىن، شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ تۇز ۋۇجۇدىڭنى ئاتاڭغا نەپرەتلىك قىلغانلىقىڭنى ئاڭلايدۇ، شۇنداق قىلىپ ساڭا ئە گەشكەنلەرنىڭ قوللىرى كۈچلەندۈرۈلىدۇ، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئابىشالوم ئۈچۈن ئوردىنىڭ ئۈگزىسىدە بىر چېدىر تىكتى؛ ئابىشالوم ھەممە ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا تۇز ئاتىسىنىڭ كېنىزەكلىرى بىلەن بىللە بولدى. 23 ئۇ كۈنلەردە ئاھىتوفەلنىڭ بە رگەن مەسلىھەتى خۇددى كىشى خۇدادىن سوراپ ئېرىشكەن سۆز-كالامدەك ھېسابلىنىتتى. ئۇنىڭ داۋۇتقا ۋە ئابىشالومغا بە رگەن ھەممە مەسلىھەتىمۇ ھەم شۇنداق قارىلاتتى.

17 ئاھىتوفەل ئابىشالومغا: ماڭا ئون ئىككى مىڭ تاۋدەمنى تاللۇۋلىشقا رۇخسەت بەرسەڭ، مەن بۇگۈن كېچە قوزغىلىپ، داۋۇتنى قوغلاي؛ 2 مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشكىنىدە ئۇ ھېرىپ، قوللىرى ئاجىز بولىدۇ؛ مەن ئۇنى ئالاقزادە قىلىۋېتىمەن، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قاچىدۇ. مەن پەقەت پادىشاھنىلا ئۆزۈپ ئۆلتۈرىمەن، 3 ئاندىن ھەممە خەلقنى ساڭا بېقىندۇرۇپ قايتۇرىمەن. سەن ئىزدىگەن تاۋدەم يوقالسا، ھەممە خەلق سېنىڭ قېشىڭغا قايتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق ئامان-ئېسەن قالىدۇ، دېدى. 4 بۇ مەسلىھەت ئابىشالومغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقللىرىغا ياقتى، 5 لېكىن ئابىشالوم: ئاركلىق ھۇشايىنىمۇ چاقىرىڭلار، ئۇنىڭ سۆزىنىمۇ ئاڭلايلى، ـ دېدى. 6 ھۇشاي ئابىشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئابىشالوم ئۇنىڭغا: ئاھىتوفەل مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى؛ ئۇ دېگەندەك قىلايلىمۇ؟ بولمىسا، سەن بىر مەسلىھەت بە رگىن، ـ دېدى. 7 ھۇشاي ئابىشالومغا: ئاھىتوفەلنىڭ بۇ ۋاقىتتا بە رگەن مەسلىھەتى ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. 8 ھۇشاي يەنە مۇنداق دېدى: «سەن ئاتاڭ بىلەن ئاتاۋدەملىرىنى بىلىسەنغۇ ـ ئۇلار پالۋانلاردۇر، ھازىر دالادىكى بالىلىردىن جۈدا قىلىنغان چىشى ئېيىقتەك پەيلى يامان. ئاتاڭ بولسا ھەقىقىي جەڭچىدۇر، تۇز تاۋدەملىرى بىلەن بە رگە قونمايدۇ. 9 مانا ئۇ ھازىر بىر غاردا يا باشقا بىر يەردە مۆكۈنۈۋالغان بولسا كېرەك. مۇبادا ئۇ ئاۋۋال خەلقىمىز ئۈستىگە چۈشسە شۇنى ئاڭلىغان ھەر كىم: ئابىشالومغا ئە گەشكەنلەر قىرغىنچىلىققا ئۇچراپتۇ، ـ دەيدۇ. 10 ئۇ ۋاقىتتا ھەتتا شىر يۈرەك پالۋانلارنىڭ يۈرە كلىرىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئاتاڭنىڭ باتۇر ئىگەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەرنىڭ پالۋان ئىگەنلىكىنى بىلىدۇ. 11 شۇڭا مەسلىھەتىم شۇكى، پۈتكۈل ئىسرائىل داندىن تارتىپ بەئەر-شىبىاغىچە سېنىڭ قېشىڭغا تېز يىغىلسۇن (ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردەك كۆپتۇر!)، سەن ئۆزۈڭ ئۇلارنى باشلاپ جەڭگە چىققىن. 12 بىز ئۇنى قەيەردە تاپساق، شەبنەم يە رگە چۈشكەندەك

يېرىمىز تۆلۈپ كەتسە كۆز بەرگە پەرۋا قىلمايدۇ. چۈنكى تۆزلىرى بىزنىڭ ئون مىڭمەرگە باراۋەر بولىلا. ياخشىسى سىلى شەھەردە تۇرۇپ بەرگە ھەمدەم بولۇشقا تەيىار تۇرغايلا، دېدى. **4** پادىشاھ ئۇلارغا: سىلە رگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلىمەن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق يۈزدىن، مىڭدىن بولۇپ شەھەردىن چىقىۋاتقاندا، پادىشاھ دەرۋازىنىڭ يېنىدا تۇردى. **5** پادىشاھ يوئاب بىلەن ئابىشاي ۋە ئىتتايغا: مەن ئۆچۈن ئابىشالومغا ياخشى مۇئامىلىدە بولۇپ ئايا گىلار، دېدى. پادىشاھنىڭ [ھەممە سەردارلىرىغا] ئابىشالوم توغرىسىدا شۇنداق تاپىلىغىنىدا، بارلىق خەلق تاپىلىغىنىنى ئاڭلىدى. **6** ئاندىن خەلق ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى مەيدانغا چىقتى؛ سوقۇش ئەفرائىمنىڭ ئورمانلىقىدا بولدى. **7** ئۇ يەردە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن مەغلۇپ بولدى. ئۇ كۈنى ئۇلار قاتتىق قىرغىن قىلىندى ـ يىگىرمە مىڭ ئۆلدى. **8** سوقۇش شۇ زېمىنغا يېيىلدى؛ ئورمانلىق يەۋتىكەنلەر قىلىچتا ئۆلگەنلەردىن كۆپ بولدى. **9** ئابىشالوم داۋۇتنىڭ غۇلامىلىرى بىلەن ۋېۋقىسىز ئۇچراشىپ قالدى؛ ئابىشالوم تۆز قېچىرىغا مىنىپ، چوڭ دۇب دەرىخىنىڭ قېيۋق شاخلىرىنىڭ تېگىدىن ئوتكەندە، ئۇنىڭ بېشى دەرەخ شىخىغا كەپلىشىپ قېلىپ، ئۇ ئېسىلىپ قالدى؛ ئۇ مىنگەن قېچىر بولسا ئالدىغا كېتىپ قالدى. **10** بىرسى بۇنى كۆرۈپ يوئابقا خەۋەر بېرىپ: مانا، مەن ئابىشالومنىڭ بىر دۇب دەرىخىدە ساڭگىلاپ تۇرغىنىنى كۆردۈم، دېدى. **11** يوئاب خەۋەر بە رگەن ئادەمگە: نېمە! سەن ئۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ، نېمىشقا ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ يە رگە چۈشۈرمىدىڭ؟ شۇنداق قىلغان بولساڭ، ساڭا ئون كۈمۈش تەڭگە ۋە بىر كەمەر بېرەتتىم، ـ دېدى. **12** ئۇ ئادەم يوئابقا: قولۇمغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە تەگسىمۇ، قولۇمنى پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۇزاتمايتتىم! چۈنكى پادىشاھنىڭ ھەممىز ئالدىدا ساڭا، ئابىشايغا ۋە ئىتتايغا: مېنىڭ ئۆچۈن ھەر بىرىڭلار ئابىشالومنى ئايا گىلار، دەپ ۋېيروغىنىنى ئاڭلىدۇق. **13** ئە گەر مەن ئۇز جىنىمنى تەۋەككۈل قىلىپ، شۇنداق قىلغان بولسام (ھەرقانداق ئىش پادىشاھتىن يوشۇرۇن قالمايدۇ!) سەن مېنى تاشلاپ، دۈشمىنىڭ قاتاردا كۆرەتتىڭ، ـ دېدى. **14** يوئاب: سېنىڭ بىلەن بۇنداق دېيىشىشكە چولام يوق! ـ دېدى-دە، قولىغا ئۈچ نەيزىنى ئېلىپ دەرەختە ساڭگىلاقلىق ھالدا تىرىك تۇرغان ئابىشالومنىڭ يۈرىكىگە سانچىدى. **15** ئاندىن يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان ئون غۇلام ئابىشالومنىڭ چۈرىسىگە يىغىلىپ، ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. **16** ئاندىن يوئاب كاناي چالدى؛ خەلق ئىسرائىلنى قوغلاشتىن ياندى؛ چۈنكى يوئاب قوشۇنىنى چېكىنىشكە چاقىردى. **17** ئۇلار ئابىشالومنى ئورمانلىقتىكى چوڭ بىر ئا زگالغا تاشلاپ ئۈستىگە نۇرغۇن تاشلارنى دۆۋىلەپ قويدى. ئىسرائىللار بولسا قېچىپ ھەربىرى ئۆز ماكانىغا كەتتى. **18** ئابىشالوم تىرىك ۋاقتىدا پادىشاھ ۋادىسىدا ئۆزىگە بىر ئابىدە تۇرغۇزغانىدى. چۈنكى ئۇ: مېنىڭ نامىمنى قالدۇردىغانغا ئوغلۇم يوق دەپ، ئۇ تاش ئابىدىنى ئۆز نامى بىلەن ئاتىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ تاش بۇگۈنگە قەدەر «ئابىشالومنىڭ يادىكارى» دەپ ئاتىلىدۇ. **19** زاد وكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز [يوئابقا]: پەرۋەردىگار سېنى دۈشمەنلىرىگىدىن قوتقۇزۇپ سەن ئۈچۈن ئىنتىقام ئالدى، دەپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىشكە مېنى دەرھال ماڭغۇزغىن، ـ دېدى. **20** لېكىن يوئاب ئۇنىڭغا: سەن بۇگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، بەلكى باشقا بىر كۈنى خەۋەر بېرىسەن؛ پادىشاھنىڭ ئوغلى ئۆلگىنى ئۈچەيلدىن، بۇگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يوئاب كۇشىغا: بېرىپ پادىشاھقا كۆرگىنىڭنى دەپ بە رگىن، دېدى. كۇشي يوئابقا تەزىم قىلىپ يۈگۈرۈپ كەتتى. **22** لېكىن زاد وكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز يوئابقا يەنە: قانداقلا بولمىسۇن بۇ كۇشىنىڭ كەيندىن يۈگۈرۈشكە ماڭا ئىجازەت بە رگىن، ـ دېدى. يوئاب: ئى ئوغلۇم، ساڭا ھېچقانداق سۈيۈنچى بە رگۈدەك خەۋەر بولمىسا، نېمىشقا يۈگۈرۈشنى خالايسەن؟ ـ دېدى. **23** ئۇ يەنە: قانداقلا بولمىسۇن، مېنى يۈگۈرگۈزگىن، دېدى. يوئاب ئۇنىڭغا: ماڭ، يۈگۈر، دېۋىدى، ئاخىماتاز ئىئوردان دەريا سىدىكى تۈزلە گىلىك بىلەن يۈگۈرۈپ كۇشىنىڭ يېتىشىپ ئۇنىڭدىن ئوتۇپ كەتتى. **24** داۋۇت ئىچكى-تاشقى دەرۋازىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇراتتى. كۈزەتچى دەرۋازىنىڭ ئۈگۈسىدىن سېپىلنىڭ ئوستىگە چىقىپ، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆردى. **25** كۈزەتچى ۋارقىراپ پادىشاھقا خەۋەر بە رىدى. پادىشاھ: ئە گەر ئۇ يالغۇز بولسا ئۇنىڭدا چوقۇم خەۋەر بار، دېدى. خەۋەرچى بولسا يېقىنلىشىپ كېلىۋاتاتتى. **26** ئاندىن كۈزەتچى يەنە بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كەلگىنىنى كۆردى. كۈزەتچى دەرۋازىۋەنگە: مانا يەنە بىر ئادەم يالغۇز يۈگۈرۈپ كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. پادىشاھ: بۇمۇ خەۋەرچى ئىكەن، دېدى. **27** كۈزەتچى: ئاۋۋالقىسىنىڭ يۈگۈرۈشى ماڭا زاد وكنىڭ ئوغلى ئاخىماتازنىڭ يۈگۈرشىدەك كۆرۈندى، ـ دېدى. پادىشاھ: ئۇ ياخشى ئادەم، خۇش خەۋەر يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. **28** ئاخىماتاز پادىشاھقا توۋلاپ: سالام! دەپ پادىشاھقا يۈزىنى يە رگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلىپ: خوجام پادىشاھقا زىيان يەتكۈزۈشكە قولىڭنى كۆتۈرگەن ئادەملەرنى مەغلۇبىيەتكە مۇپتىلا قىلغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! ـ دېدى. **29** پادىشاھ: ئابىشالوم سالامەتمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئاخىماتاز جاۋاب بېرىپ: يوئاب پادىشاھنىڭ قۇلى ۋە پېقىرلىرىنى ماڭدۇرغاندا، پېقىر كىشىلەرنىڭ چوڭ قالايمىقانچىلىقنى كۆردۇم، لېكىن نېمە ئىش بولغانلىقىنى بىلمىدىم، ـ دېدى. **30** پادىشاھ: بولدى، ۋىياقتا تۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. ئۇ بىر تەرەپكە بېرىپ تۇردى. **31** ۋە مانا، كۇشي يېتىپ كەلدى، كۇشي: خوجام پادىشاھ خۇش خەۋەرنى ئاڭلىغايلا. پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاسىيلىق قىلىپ قوزغالغان ھەممىسىدىن سىلىنى قۇتقۇزۇپ، ئۇلاردىن ئىنتىقام ئالدى، دېدى. **32** پادىشاھ كۇشىغا: يىگىت ئابىشالوم سالامەتمۇ؟ دەپ سوردى. كۇشىيلىق: خوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى ۋە سىلىنى قەستلەشكە قوزغالغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يىگىتكە ئوخشاش بولسۇن! ـ دېدى. **33** پادىشاھ تولىمۇ ئازابلىنىپ، دەرۋازىنىڭ ئۈپىسىدىكى بالىخانىغا يىغلىغان پېتى چىقتى؛ ئۇ ماڭغاچ: ئى ئوغلۇم ئابىشالوم! ئى ئوغلۇم، ئوغلۇم ئابىشالوم! كاشكى، مەن سېنىڭ ئۆرۈڭدا ئۆلسەم بولماسمىدى! ئى ئابىشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! دېدى.

19

بىرسى يوئابقا: پادىشاھ ئابىشالوم ئۈچۈن يىغلاپ ماتەم تۇتماقتا، دەپ خەۋەر بەردى. **2** شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈندىكى نۇسرەت خەلق ئۈچۈن مۇسىبەتكە ئايلاندى؛ چۈنكى خەلق شۇ كۈنىدە: پادىشاھ ئۆز ئوغلى ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت تارتۇاتىدۇ، دەپ ئاڭلىدى. **3** ئۇ كۈنى خەلق سوقۇشتىن قېچىپ خجالەتتە قالغان ئادەملەردەك، ئوغرىلىقچە شەھەر گە كىردى. **4** پادىشاھ يۈزىنى يېپىپ: ئى، ئوغلۇم ئابىشالوم، ئى ئابىشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! ـ دەپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن پەريات كۆتۈردى. **5** لېكىن يوئاب پادىشاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئۆز جېنىڭنى، ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭنىڭ جېنىنى، ئايالىلىرىڭنىڭ جېنى بىلەن كېنىزە كلىرىڭنىڭ جېنىنى قۇتقۇزغان ھەممە خىزمەتكارلىرىڭ يۈزىنى سەن بۇگۈن خجالەتتە قالدۇردۇڭ! **6** سەن ئۆز ئۇ گىگە ئەپىرەتلىنىدىغانلارنى سۆيىسەن، سېنى سۆيىدىغانلارغا نەپىرەتلىنىدىغاندەك قىلسەن! چۈنكى سەن بۇگۈن سەردارلىرىڭنى يا كى خىزمەتكارلىرىڭنى نەزىرىڭدە ھېچنەرسە ئەمەس دېگەندەك قىلدىڭ! چۈنكى بۇگۈن ئابىشالوم تىرىك قېلىپ، بىز ھەممىز ئۆلگەن بولساق، نەزىرىڭدە ياخشى بولاتتىكەن، دەپ بىلىپ يەتتىم. **7** ئەمدى چىقىپ خىزمەتكارلىرىڭنىڭ كۆڭلىگە تەسەللىي بە رگىن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئە گەر چىقمىساڭ، بۇگۈن كېچە ھېچ ئادەم سېنىڭ بىلەن قالمايدۇ. بۇ بالا ياشلىقىڭدىن تارتىپ بۇگۈنكى كۈنگىچە ئۇستۈڭگە چۈشكەن ھەرقانداق بالادىن ئېغىر بولدۇ، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ چىقىپ دەرۋازىدا ئولتۇردى، ھەممە خەلققە: مانا، پادىشاھ دەرۋازىدا ئولتۇرىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلگەندە، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئىسرائىللار بولسا ھەممىسى قېچىپ، ئۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. **9** ئەمدى ئىسرائىل قەبىلىسىدىكى ھەممە خەلق غۇلغۇلا قىلىشىپ: پادىشاھ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغان، بىزنى فىلىستىيەلىرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانىدى. ئەمما، ئۇ ھازىر ئابىشالوم ئۈچەيلىدىن زېمىندىن ئۆزىنى قاچۇرۇۋاتىدۇ. **10** لېكىن بىز ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغان ئابىشالوم بولسا جەڭدە ئۆلدى. ئەمدى نېمىشقا پادىشاھنى ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە گەپ قىلمايسىلەر؟ دېيىشتى. **11** داۋۇت پادىشاھ زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ: سىلەر يەھۇدانىڭ ئاقساقاللىرىغا: [پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ]: ـ ھەممە ئىسرائىللارنىڭ پادىشاھىنى ئوردىسىغا قايتۇرۇپ كېلەيلى، دېيىشكەن تەلىپلىرىنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قۇلقىغا يەتكەن يەردە، نېمىشقا سىلەر بۇ ئىشتا ئۆلاردىن كېيىن قالىسىلەر؟ **12** سىلەر مېنىڭ قېرىنداشلىرىم، مېنىڭ ئەت-ئۈستىخانلىرىم تۇرۇپ، نېمىشقا پادىشاھنى ئېلىپ

كېلىشتە ھەممىسدىن كېيىن قالىسىلەر؟! ـ دە كۆلەر. 13 ۋە شۇنداقلا يەنە ئاماساغىمۇ: پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن مېنىڭ ئەت-تۈستىخانىلىرىم ئەمەسمۇسەن؟ ئە گەر سېنى يوئابنىڭ ئوردىسا مېنىڭ قېشىمدا دائىم ئوردىغان قوشۇننىڭ سەردارى قىلمىسام، خۇدا مېنى ئۆرسۈن ھەم ئۆنگۈن ئارتۇق جازالىسۇن ـ دە كۆلەر، ـ دېدى. 14 يۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدادىكى ئادەملەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى بىر ئادەمنىڭ كۆڭلىدەك ئوزىگە مايىل قىلدى. ئۇلار پادىشاھقا ئادەم ما كۈرۈۋۈپ: سەن ئوزۇڭ بىلەن ھەمە خىزمەتكارلىرىڭ بەرگە يېنىپ كېلىڭلار، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يېنىپ ئىشوردان دەرياسىغىچە كەلدى. يەھۇدادىكى ئادەملەر پادىشاھنى ئىشوردان دەرياسىدىن ئوتتۇكۈزىمىز دەپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا گىلگالغا بارغانىدى. 16 باھۇرىمدىن چىققان بىنيامىنلىق گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئالدىراپ كېلىپ، يەھۇدادىكى ئادەملەر بىلەن چۈشۈپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. 17 شىمەيگە بىنيامىن قەبىلىسىدىن مىڭ ئادەم ئە گەشتى، ئۇلار بىلەن ساۋۇلنىڭ جەمەتىدە خىزمەتكار بولغان زىبا، ئۇنىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارىمۇ ئۇتىنىڭغا قوشۇلۇپ كەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىشوردان دەرياسىدىن ئوتتۇپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. 18 بىر كېمە پادىشاھنىڭ ئىختىيارىغا ئوزۇلۇپ، ئائىلە تاۋابىئالىرىنى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن ئويان-ئويان ئوتتۇپ يۈرەتتى. پادىشاھ ئىشوردان دەرياسىدىن ئوتكەندە، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ ئوزۇپ 19 پادىشاھقا: غوجام قۇللىرىغا قەبىھلىك سانىمىغايلا؛ غوجام پادىشاھ يېرۇسالېمدىن چىققان كۈندە قۇللىرىنىڭ قىلغان قەبىھلىكىنى ئەسلىرىگە كەلتۈرمىگەيلا؛ ئۇ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە كەلمىسۇن. 20 چۈنكى قۇللىرى ئوزىنىڭ گۇناھ قىلغىنىمنى ئوبدان بىلىدۇ، شۇڭا مانا، مەن يۈسۇپنىڭ جەمەتىدىن ھەممىدن ئاۋۋال بۇگۈن غوجام پادىشاھنى قارشى ئېلىشقا چىقتىممەن، ـ دېدى. 21 زەرۋئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي بۇنى ئاڭلاپ: شىمەي يەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى قارغىغان تۇرسا، ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنىش لازىم بولامدۇ؟ ـ دېدى. 22 لېكىن داۋۇت: ئى زەرۋئىيانىڭ ئوغۇللىرى، سىلەرنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ بۇگۈن سىلەر ماڭا قارشى چىقماقچىمۇسىلەر؟ بۇگۈنكى كۈندە ئىسرائىلدا ئادەملەر ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنشى كېرەكمۇ؟ بۇگۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ ئىگىلىكىمنى بىلەمەيمۇ؟ ـ دېدى. 23 ئاندىن پادىشاھ شىمەيگە: سەن ئۆلمەيسەن، ـ دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭغا قەسەم قىلدى. 24 ئەمدى ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى مەفىبوشەت پادىشاھنى قارشى ئالغىلى كەلدى. پادىشاھ كەتكەن كۈندىن تارتىپ ساق-سالامەت قايتىپ كەلگەن كۈنگىچە، ئۇ يا پۇتلىرىنىڭ تىرنىقىنى ئالمىغان يا ساقلىنى ياسىمىغان ۋە ياكى كىيىملىرىنى يۇمىغانىدى. 25 ئۇ پادىشاھنى قارشى ئالغىلى يېرۇسالېمدىن كەلگەندە، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئى مەفىبوشەت، نېمىشقا مېنىڭ بارمىدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. 26 ئۇ: ئى، غوجام پادىشاھ، قۇللىرى ئاقساق بولغاچقا، ئېشىكىمنى توقۇپ، مىنىپ پادىشاھ بىلەن بىللە باراي، دېدىم. ئەمما خىزمەتكارىم مېنى ئالداپ قويۇپتۇ؛ 27 ئۇ يەنە غوجام پادىشاھىڭ ئالدىدا قۇللىرىنىڭ غەيۋىتىنى قىلدى. لېكىن غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەكتۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن سىلىگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلغايلا. 28 چۈنكى ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ھەممىسى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن ئادەملەردەك ئىدى؛ لېكىن سىلى ئوز قۇللىرىنى ئوزلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولغانلار ئارىسىدا قويدىلا؛ مېنىڭ پادىشاھنىڭ ئالدىدا يەرياد قىلغىلى نېمە ھەققىم بار؟ ـ دېدى. 29 پادىشاھ ئۇنىڭغا: نېمىشقا ئىشلىرىڭ ئوغرىسىدا سۆزلۈۋېرىسەن؟ مېنىڭ ھۆكۈمۈم، سەن بىلەن زىبا يەرلەرنى بۆلۈشۈۋېلىڭلار، ـ دېدى. 30 مەفىبوشەت پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ ئامان-ئېسەن ئوز ئويىگە كەلگەندىن كېيىن، زىبا ھەممىسىنى ئالسىمۇ رازىمەن! ـ دېدى. 31 گىلېئادلىق بارزىللايمۇ روگىلىمدن چۈشۈپ پادىشاھنى ئىشوردان دەرياسىدىن ئوتكۈزۈپ قويۇشقا كېلىپ، پادىشاھ بىلەن بىللە ئىشوردان دەرياسىدىن ئوتتى. 32 ئەمدى بارزىللاي خېلى ياشانغان بىر ئادەم بولۇپ، سەكسەن ياشقا كىرگەنىدى. پادىشاھ ماھانائىمدا تۇرغان ۋاقىتتا، ئۇنى قامدىغان دەل مۇشۇ ئادەم ئىدى؛ چۈنكى ئۇ خېلى كاتتا بىر كىشى ئىدى. 33 پادىشاھ بارزىللايغا: مېنىڭ بىلەن بارغىن، مەن سەندىن يېرۇسالېمدا ئوزۇمنىڭكىدە خەۋەر ئالىمەن، دېدى. 34 لېكىن بارزىللاي پادىشاھقا: مېنىڭ بىرنەچچە كۈنلۈك ئومرۇم قالغانىدۇ، پادىشاھ بىلەن بەرگە يېرۇسالېمغا بارامدىم؟ 35 قۇللىرى سەكسەن ياشقا كىردىم. ياخشى-

ياماننى يەنە پەرق ئېتەلەيمەنمۇ؟ يەپ-ئىچكىنىمنىڭ تەمىنى تېتالامدىم؟ يىگىت نەغمىچىلەر بىلەن قىز نەغمىچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىيالامدىم؟ نېمىشقا قۇللىرى غوجام پادىشاغا يەنە يۈك بولىمەن؟ 36 قۇللىرى پەقەت پادىشاھنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكۈزۈپ ئاندىن ئازراق ئوزىنىڭ قويايى دېگەن؛ پادىشاھ بۇنىڭ ئۈچۈن نېمىشقا ماڭا شۇنچە شاپائەت كۆرسىتىدىلا؟ 37 قۇللىرىنىڭ ئۆلگەندە ئوز شەھرىمدە، ئاتام بىلەن ئانامنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا يېتىشىم ئۈچۈن قايتىپ كېتىشىگە ئىجازەت بە رگەيلا. ئەمدى مانا، بۇ يەردە ئوز قۇللىرى كىمھام بار ئەمەسمۇ؟ ئۇ غوجام پادىشاھ بىلەن ئوتۇپ بارسۇن، ئۇنىڭغا ئوزلىرىگە نېمە لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغايلا، ـ دېدى. 38 پادىشاھ: كىمھام مېنىڭ بىلەن ئوتۇپ بارسۇن، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلاي، شۇنداقلا سەن مەندىن ھەر نېمە سورىساڭ، ساڭا قىلىمەن، ـ دېدى. 39 ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتتى، پادىشاھمۇ ئوتتى. ئاندىن پادىشاھ بارزىللاينى سۆيۈپ ئۇنىڭغا بەختە تىلىدى؛ بارزىللاي ئوز يۇرتىغا يېنىپ كەتتى. 40 پادىشاھ گىلگالغا چىقتى، كىمھام ئۇنىڭ بىلەن باردى. يەھۇدادىكى بارلىق ئادەملەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ خەلقىنىڭ يېرىمى پادىشاھنى دەريادىن ئوتكۈزۈپ ئوزىنىڭ قويغانىدى. 41 ئاندىن مانا، ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئادەملىرى پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: نېمىشقا قېرىنداشلىرىمىز يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئوغرىلىقچە پادىشاھنى ۋە پادىشاھنىڭ ئائىلە-تاۋابىئالىرىنى، شۇنداقلا داۋۇتقا ئە گەشكەن ھەممە ئادەملەرنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكۈزۈشكە مۇيەسسەر بولدۇ؟ ـ دېدى. 42 يەھۇدانىڭ ھەممە ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىگە جاۋاپ بېرىپ: چۈنكى پادىشاھ بىلەن بىزنىڭ ئوتقانچىلىقىمىز بار، نېمىشقا بۇ ئىش ئۈچۈن بىزدىن خاپا بولىسىلەر؟ بىز پادىشاھنىڭكىدىن بىر نېمىنى يىدۇقمۇ، ياكى ئۇ بەرگە بىر ئىنئام بەردىمۇ؟ ـ دېدى. 43 ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى يەھۇدانىڭ ئادەملىرىگە جاۋاپ بېرىپ: قەبىلە يېنىچە ئالغاندا، پادىشاھنىڭ [ئون ئىككى] ئۇلۇشتىن ئونى بەرگە تەۋەدۇر، سىلە رگە نىسبەتەن بىزنىڭ داۋۇت بىلەن تېخىمۇ چ وڭراق بۇرادەرچىلىكىمىز بار. نېمىشقا بىزنى كۆ زگە ئىلمايسىلەر؟ پادىشاھىمىزنى يانداۋۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە ئاۋۋال تەشەببۇس قىلغانلار بىز ئەمەسمىدۇق؟ ـ دېدى. ئەمما يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرىدىن تېخىمۇ قاتتىق ئىدى.

20 ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ يەردە بنيامىن قەبىلىسىدىن، بىكرىنىڭ ئوغلى شېبا ئىسملىك بىر ئېلاس بار ئىدى. ئۇ كاناي چېلىپ: ـ بىزنىڭ داۋۇتىتا ھېچقانداق ئورتاق نېسىۋىمىز يوق، يەسسەنىڭ ئوغلىدىن ھېچقانداق مىراسىمىز يوق! ئى ئىسرائىل، ھەربىرلىرىڭلار ئوز ئۆيۈڭگە رگە يېنىپ كېتىڭلار، ـ دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى داۋۇتىتن يېنىپ بىكرىنىڭ ئوغلى شېباغا ئە گەشتى. لېكىن يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ يېرۇسالېمغىچە ئوز پادىشاھىغا چىڭ باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. 3 داۋۇت يېرۇسالېمغا كېلىپ ئوردىسىغا كىردى. پادىشاھ ئوردىغا قاراشقا قويۇپ كەتكەن ئاشۇ ئون كېنىزەكنى بىر ئۆيگە قاماپ قويدى. ئۇ ئۇلارنى باقتى، لېكىن ئۇلارغا يېقىنچىلىق قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئو يەردە ئۆل ئايالاردەك ئۆلگۈچە قامالغان پېتى ئوردىدا. 4 ئاندىن پادىشاھ ئاماساغا: ئۈچ كۈن ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ، يىغىپ كەلگىن؛ ئوز ۋۇجۇڭ بۇ يەردە ھازىر بولغىن، دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئاماسا يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ يىغىلى باردى. لېكىن ئۇنىڭ ئۇندىغان قىلىشى پادىشاھ بېكىتكەن ۋاقىتتىن كېيىن قالدى، 6 ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت ئابىشايغا: ئەمدى بىكرىنىڭ ئوغلى شېبا بەرگە چۈشۈردىغان ئاپەت ئابشالومنىڭ چۈشۈرگىنىدىن تېخىمۇ يامان بولىدۇ، ئەمدى خوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئېلىپ ئۇلارنى قوغلاپ ياغىن. بولمىسا، ئۇ مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ئىگىلۋېلىپ، بىزدىن ئوزىنى قاچۇرۇشى مۇمكىن، ـ دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن يوئابنىڭ ئادەملىرى ۋە كەرەتىيلەر، پەلەتىيلەر، شۇنداقلا بارلىق پالۋانلار ئۇنىڭغا ئە گىشىپ چىقتى؛ ئۇلار يېرۇسالېمدىن چىقىپ، بىكرىنىڭ ئوغلى شېبانى قوغلىغلى باردى. 8 ئۇلار گىبىئوندىكى قورام تاشقا يېقىن كەلگەندە ئاماسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقتى. يوئاب ئۆستىبېشىغا جەڭ لباسىنى كىيىپ، بېلىگە غىلاپلىق بىر قىلىچنى ئاسقان كەمەر باغلىغانىدى. ئۇ ئالدىغا مېڭىۋىدى، قىلىچ غىلاپتىن چۈشۈپ كەتتى. 9 يوئاب ئاماسادىن: تىنچلىقمۇ، ئىنىم؟ ـ

دەپ سوردى. يوئاب ئاماسانى سۆيمەكچى بولغاندەك ئوڭ قولى بىلەن ئۇنى ساقلىدىن تۇتتى. **10** ئاماسا يوئابنىڭ يەنە بىر قولىدا قىلىچ بارلىغىنا دىققەت قىلمىدى. يوئاب ئۇنىڭ قورسىقىغا شۇنداق تىقتىكى، ئۇچەيلىرى چىقىپ يەر رگە چۈشتى. ئىككىنچى قېتىم سىلىشنىڭ ھاجىتى قالمىغانىدى، چۈنكى ئۇ تۇغۇلدى. ئاندىن يوئاب بىلەن ئىنىسى ئابىشاي بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى كەتتى. **11** يوئابنىڭ غۇلامىلىرىدىن بىرى ئاماسانىڭ يېنىدا تۇرۇپ: كىم يوئاب تەرەپتە تۇرۇپ داۋۇتنى قوللىسا، يوئابقا ئە گەشسۇن، دەيتتى. **12** ئەمما ئاماسا تۈز قېنىدا يۇمىلىنىپ، يولنىڭ ئوتتۇرىسىدا ياتاتتى؛ ئۇنى كۆز رگەن خەلقنىڭ ھەربىرى توختايتتى. ئۇ كىشى ھەممە خەلقنىڭ توختىغىنىنى كۆرۈپ، ئاماسانىڭ جەسىتىنى يولدىن ئېتىزلىققا تارتىپ قويدى ھەم بىر كىيىمنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشلىدى. **13** جەسەت يولدىن يۆتكەلگەندىن كېيىن خەلقنىڭ ھەممىسى بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى يوئابقا ئە گەشتى. **14** شىبا بولسا بەيت-مائاكاھدىكى ئابەلگىچە ۋە بېرىيلىكلەرنىڭ يۇرتىنىڭ ھەممە يەرلىرىنى كېزىپ ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن ئوتتى. [بېرىيلىكلەرمۇ] جەم بولۇپ ئۇنىڭغا ئە گەشتىپ باردى. **15** شۇنىڭ بىلەن يوئاب ۋە ئادەملىرى كېلىپ، بەيت-مائاكاھدىكى ئابەلدە ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالدى. ئۇلار شەھەرنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنىڭ ئۆدۈلىدا بىر ئىستىھكام سالدى؛ يوئابقا ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى كېلىپ، سېپىلنى ئورۇشكە بازغانلاۋاتقاندا، **16** دانىشمەن بىر خوتۇن شەھەردىن توۋلاپ: قۇلاق سېلىڭلار! قۇلاق سېلىڭلار! يوئابنى بۇ يەر گە چاقىرىپ كېلىڭلار، مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولغىنىمنى ئۇنىڭغا ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **17** ئۇ يېقىن كەلگەندە خوتۇن ئۇنىڭدىن: سىلى يوئابمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: شۇنداق، مەن شۇ، دېدى. خوتۇن ئۇنىڭغا: دېدە كلىرىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغايلا، دېدى. ئۇ: ئاڭلاۋاتىمەن، دېدى. **18** خوتۇن: كونىلاردا ئابەلدە مەسلىھەت تاپقىن، ئاندىن مەسىلىلەر ھەل قىلىنىدۇ، دېگەن گەپ بار؛ **19** ئىسرائىلنىڭ تىنچ ۋە مۇمىن بەندىلىرىدىن بىرىمىز؛ سىلى ھازىر ئىسرائىلدىكى ئانا كەبى چوڭ بىر شەھەرنى خاراپ قىلىۋاتىدىلا، ئىمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىنى يوقاتماقچى بولىلا؟ ـ دېدى. **20** يوئاب جاۋاپ بېرىپ: ئۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! مەندىن نېرى بولسۇن! مېنىڭ ھېچنېمىنى يۇتۇۋالغۇم يا كى يوقاتقۇم يوقتۇر؛ **21** ئىش ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئەفرائىمدىكى ئېدرلىقتىن بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا دېگەن بىر ئادەم داۋۇت پادىشاھقا قارشى قولىنى كۆتۈرۈپتۇ، پەقەت ئۇنى تاپشۇرساڭلار، ئاندىن شەھەردىن كېتىمەن، دېدى. خوتۇن يوئابقا: مانا ئۇنىڭ بېشى سېپىلدىن سىلىگە تاشلىنىدۇ، ـ دېدى. **22** ئاندىن خوتۇن تۈز دانالىقى بىلەن ھەممە خەلققە مەسلىھەت سالدى؛ ئۇلار بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانىڭ بېشىنى كېسىپ، يوئابقا تاشلاپ بەردى. يوئاب كاناي چالدى، ئۇنىڭ ئادەملىرى شۇنى ئاڭلاپ، شەھەردىن كېتىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قايتتى. يوئاب يېرۇسالېمغا پادىشاھنىڭ قېشىغا باردى. **23** ئەمدى يوئاب پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىنىڭ سەردارى ئىدى؛ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا بولسا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ ئۈستىگە سەردار بولدى. **24** ئادونىرام باج-ئالۋانغا باش بولدى، ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات بولسا دېۋان بېگى بولدى؛ **25** شېۋا كاتىب، زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىن ئىدى؛ **26** يائىرلىق ئىرا بولسا داۋۇتقا خاس كاھىن بولدى.

21

ئەمما داۋۇتنىڭ كۆنلىرىدە ئۈدا ئۈچ يىل ئاچارچىلىق بولدى. داۋۇت ئۇنىڭ توغرۇلۇق پەرۋەردىگاردىن سوردى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ئاچارچىلىق ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ قانلىخور جەمەتىدىكىلەر سەۋەبىدىن، يەنى ئۇنىڭ گىبىئونلۇقلارنى قىرغىن قىلغىنىدىن بولدى، دېدى. **2** پادىشاھ گىبىئونلۇقلارنى چاقىرىپ، ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى (گىبىئونلۇقلار ئىسرائىللاردىن ئەمەس ئىدى، بەلكى ئامورىيلارنىڭ بىر قالدىسى ئىدى. ئىسرائىل ئەسلىدە ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىپ قەسەم ئىچكەنىدى؛ لېكىن ساۋۇل ئىسرائىل ۋە يەھۇدالارغا بولغان قىزغىنلىقى بىلەن ئۇلارنى ئۇلتۇرۇشكە ئىنتىلگەنىدى). **3** داۋۇت گىبىئونلۇقلارغا: سىلە رگە نېمە قىلىپ بېرەي؟ مەن قاندا قىلىپ بۇ گۇناھنى كافارەت قىلىپ يېپسام، ئاندىن سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىغا بەختىگە-بەركەت تىلەيلەيسىلەر؟ ـ دېدى. **4** گىبىئونلۇقلار ئۇنىڭغا: بىزنىڭ ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈش سوراش ھەققىمىز يوق، ۋە بىزنىڭ سەۋەبىمىزدىن ئىسرائىلدىن بىر ئادەمنىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرۇش ھەققىمىز يوق، دېدى. داۋۇت: سىلەر نېمە دېسە گىلار، مەن شۇنداق قىلاي، دېدى. **5** ئۇلار پادىشاھقا: بۇرۇن بىزنى يوقاتماقچى بولغان، بىزنى ئىسرائىلنىڭ بارلىق پاسىللىرى ئېچىدە ئۈرغۇدەك يېرى قالمىسۇن دەپ، بىزنى ھالاك قىلىشقا قەستلىگەن ھېلىقى كىشىنىڭ، **6** ھازىر ئۇنىڭ ئە رگەك نەسىلدىن يەتتىسى بە-زگە تاپشۇرۇپ بېرىلسۇن، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تاللىغىنى بولغان ساۋۇلنىڭ گىبىئاھ شەھىرىدە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنى ئۆلتۈرۈپ، ئېسىپ قويايلى، دېدى، پادىشاھ: ـ مەن سىلە رگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بېرىمەن، دېدى. **7** لېكىن داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا ئېچىشكەن قەسىمى ۋەجىدىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ ئوغلى مەفىبوشەتنى ئايدى. **8** پادىشاھ ئاياھنىڭ قىزى رىزپاھنىڭ ساۋۇلغا تۇغۇپ بە رگەن ئىككى ئوغلى ئارمونى ۋە مەفىبوشەتنى ۋە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال مەھولاتلىق بارزىللاينىڭ ئوغلى ئادرىئەل ئۈچۈن بېقىۋالغان بەش ئوغلىنى تۇتۇپ، **9** گىبىئونلۇقلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇلار ئۇلارنى د ۆگدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئېسىپ قويدى. بۇ يەتتەيلەن بىر كۈندە ئۆلتۈرۈلدى؛ ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەندە ئارپا ئورمىسى ئالدىدىكى كۆنلەر ئىدى. **10** ئاندىن ئاياھنىڭ قىزى رىزپاھ بۇز رەختىنى ئېلىپ، قورام ئۈستىگە يېيىپ سالدى. ئۇ ئورما باشلانغاندىن تارتىپ ئاسماندىن يامغۇر چۈشكەنگە ۋاقىتقىچە، ئۇ يەردە ئولتۇرۇپ كۈندۈزى قۇشلارنىڭ جەسەتلەرنىڭ ئۈستىگە قونۇشىغا، كېچىسى يىرتقۇچلارنىڭ ئۇلارنى دەسسەپ چەيلىشىگە يول قويمىدى. **11** بىرسى ساۋۇلنىڭ كېنىزىكى، ئاياھنىڭ قىزى رىزپاھنىڭ قىلغانلىرىنى داۋۇتقا ئېيتتى. **12** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يابەش-گىلئادتىكىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن ساۋۇلنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سە ۆگە كلىرىنى ئېلىپ كەلدى (فىلىستىيلەر گىلبوئادا ساۋۇلنى ئۆلتۈرۈپ رگەن كۈندە ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىنى بەيت-شاندىكى مەيداندا ئېسىپ قويغانىدى؛ يابەش-گىلئادتىكىلەر ئەسلىدە بۇلارنى شۇ يەردىن ئوغرىلىقچە ئېلىپ كەتكەنىدى). **13** داۋۇت ساۋۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سە ۆگە كلىرىنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار ئېسىپ ئۆلتۈرۈلگەن يەتتەيلەننىڭ سە ۆگە كلىرىنمۇ يىغىپ قويدى، **14** ئاندىن شۇلارنى ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ سە ۆگە كلىرى بىلەن بىنيامىن زېمىنىدىكى زېلادا، ئاتىسى كىشنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. ئۇلار پادىشاھ ئەمر قىلغانىدەك قىلدى. ئاندىن خۇدا [خەلقنىڭ] زېمىن توغرۇلۇق دۇئالىرىنى ئىجابەت قىلدى. **15** فىلىستىيلەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا يەنە جەڭ بولدى، داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن چۈشۈپ، فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشتى. ئەمما داۋۇت تولمۇ چارچاپ كەتتى؛ **16** رافاھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان ئىشبى-بىنوب داۋۇتنى ئۆلتۈرمەكچى ئىدى؛ ئۇنىڭ مىس نەيزىسىنىڭ ئېغىرلىقى ئۈچ يۈز شە كەل ئىدى؛ ئۇنىڭغا يەنە يېڭى ساۋۇت باغلاقلىق ئىدى. **17** لېكىن زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىپ فىلىستىينى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. شۇ كۈنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ: سەن يەنە بىز بىلەن جەڭگە چىقمىغىن! بولمىسا ئىسرائىلنىڭ چىرىغى ئۆچۈپ قالىدۇ، ـ دېدى. **18** بۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، گوبتا فىلىستىيلەر بىلەن يەنە جەڭ بولدى؛ ئۇ ۋاقىتتا ھۇشاتلىق سىبىبكاي رافاھنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان سافنى ئۆلتۈردى. **19** گوبتا يەنە بىر قېتىم فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ بولدى؛ ئۇ چاغدا بەيت-لەھەملىك يائىرنىڭ ئوغلى ئەل-ھانان گاتلىق گولياتنىڭ ئىنىسىنى ئۆلتۈردى. ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى باپكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى. **20** يەنە بىر جەڭ گاتتا بولدى؛ ئۇ يەردە ئېگىز ۋىياۋق بىر ئادەم بار ئىدى، قوللىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى، پۇتلىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى بولۇپ جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى. ئۇ ھەم رافاھنىڭ ئەۋلادى ئىدى. **21** ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇلارنى مازاق قىلدى؛ لېكىن داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئۇنى ئۆلتۈردى. **22** بۇ تۆت كىشى گاتلىق رافاھنىڭ ئەۋلادى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇتنىڭ قولىدا يا كى ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۆلتۈرۈلدى.

22

پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ھەم ساۋۇل پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا بۇ كۈينى ئېيتتى: ـ **2** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تېغىم، مېنىڭ قورغنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! **3** خۇدا مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن ـ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇئىگىزۋۇم،

مېنىڭ ئېگىز مۇنارىم ۋە باشپاناھىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچىمدۇر، سەن مېنى زوراۋانلاردىن
قۇتقۇزسەن! 4 مەدھىيىلە رەگە لايىق پەرۋەردىگارغا مەن ندا قىلىمەن، شۇنداق قىلىپ،
مەن دۇشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزۇلىمەن؛ 5 چۈنكى ئۆلۈمنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى قورشىۋالدى،
ئىخلاسسىزلارنىڭ يامراپ
6 تەھتىسارانىڭ تانىلىرى مېنى
چىرمىۋالدى، ئۆلۈم سىرتماقلىرى ئالدىمغا كەلدى. (Sheol h7585) 7 قىينالغىنىمدا مەن
پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، خۇدايىمغا پەريات كۆتۈردۈم؛ ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى
ئاڭلىدى، مېنىڭ پەريادىم ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىردى. 8 ئاندىن يەر-زېمىن تەۋرەپ سىلكىنىپ
كەتتى، ئاسمانلارنىڭ ئۆللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ
غەزەپلەندى. 9 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس ئۆرلەپ ئۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسىنى
يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلىرى چىقتى؛ 10 ئۇ ئاسمانلارنى ئېگىشتۈرۈپ ئېگىپ
چۈشتى، پۇتى ئاستىدا تۇم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 11 ئۇ بىر كېرۇب ئۈستىدە پەرۋاز
قىلدى، ئۇ شامالنىڭ قانىتلىرىدا كۆرۈندى. 12 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى، شۇنداقلا يىغلىغان
سۇلارنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز ئەتراپىدا چېدىرى قىلدى. 13 ئۇنىڭ
ئالدىدا تۇرغان يورۇقلۇقتىن، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ ئوتتى؛ 14 پەرۋەردىگار ئاسماندا
گۈلدۈرلىدى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى ياڭراتتى؛ 15 بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى
ئېتىپ، [دۇشمەنلىرىنى] تارقىتىۋەتتى؛ چاقماقلارنى چاقتۇرۇپ، ئۇلارنى قىيقاس-سۈرەڭگە
سالدى؛ 16 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزنىڭ تەكتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۆللىرى
ئاشكارىلاندى، پەرۋەردىگارنىڭ تەنبىھى بىلەن، دىمىغىنىڭ نەپىسىنىڭ زەربىسى بىلەن.
17 ئۇ يۇقىرىدىن قولىنى ئۇزىتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن تارتىپ ئالدى. 18
ئۇ مېنى كۈچلۈك دۇشمىنىمدىن، ماڭا ئۆچەنلەردىن قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇلار مەندىن
كۈچلۈك ئىدى. 19 كۈلپەتكە ئۇچرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا ئوتتى؛
بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 20 ئۇ مېنى كەڭ-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ
چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 21 پەرۋەردىگار
ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولۇمنىڭ ھالاللىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى،
22 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى تۇتۇپ كەلدىم؛ رەزىللىك قىلىپ خۇدايىمدىن ئايرىلىپ
كەتمىدىم؛ 23 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمدىدۇر، مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىدىن
چەتنەپ كەتمىدىم؛ 24 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈرىدۇم، ئۆزۈمنى گۇناھتىن نېرى
قىلدىم. 25 ۋە پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدا بولغان ھالاللىقىم بويىچە
قىلغانلىرىنى قايتۇردى. 26 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا ئۆزۈڭنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن؛
غۇبارسىزلارغا ئۆزۈڭنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 27 ساپ دىللىقلارغا ئۆزۈڭنى ساپ
دىللىق كۆرسىتىسەن؛ تەتۇرلە رەگە ئۆزۈڭنى تەتۇر كۆرسىتىسەن؛ 28 چۈنكى سەن
ئاجىز مۇمىن خەلقنى قۇتقۇزسەن؛ بىراق كۆزلىرىڭنى تە كەبۇر ئۈستىگە تىكىپ، ئۇلارنى
شەرمەندە قىلىسەن؛ 29 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار مېنىڭ چىراغىمدۇرسەن، پەرۋەردىگار
مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇرىدۇ؛ 30 چۈنكى سەن ئارقىلىق دۇشمەن قوشۇنى
ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتىۋەن؛ سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سېپىلدىن ئاتلاپ ئۆتىۋەن. 31
تەڭرىم ـ ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سىناپ ئىسپاتلانغانىدۇر؛
ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىگە قالقاندۇر. 32 چۈنكى پەرۋەردىگاردىن باشقا يەنە
كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىزدىن باشقا كىم قورام تاشتۇر؟ 33 تەڭرى مېنىڭ
مۇستەھكەم قورغىنىمدۇر؛ ئۇ يولۇمنى مۇكەممەل، تۆپ-تۈز قىلىدۇ؛ 34 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى
كىيىكنىڭكىدەك قىلىدۇ؛ ئۇ مېنى يۇقىرى جايلىرىمغا ئۆرغۈزىدۇ؛ 35 قوللىرىمنى ئۇرۇش
قىلىشقا ئۆگىتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلەكلىرىم مىس كامانى كېرەلەيدۇ؛ 36 سەن ماڭا
نىجاتكارلىقنى قالقانى بەردىڭ، سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 37 سەن
قەدەملىرىم ئاستىدىكى جايىنى كېڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتمىدى. 38 مەن
دۇشمەنلىرىمنى قوغلاپ يوقاتتىم، ئۇلار ھالاك بولمىغۇچە ھېچ يانمىدىم. 39 قايتا ئۇرالمىغۇدەك
قىلىپ، ئۇلارنى ھالاك قىلىپ يانچىدىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يىقىلدى. 40 سەن جەڭ
قىلىشقا كۈچ بىلەن بېلىمنى باغلىدىڭ؛ سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۇتۇم ئاستىدا
ئېگىلدۈردۈڭ؛ 41 دۇشمەنلىرىمنى ماڭا ئارقىنى قىلىپ قاچقۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن مەن ماڭا
نەپرەت قىلغۇچىلارنى يوقاتتىم. 42 ئۇلار تەلۋىردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى؛ ھەتتا
پەرۋەردىگارغا قارىۋىدى، ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 43 مەن ئۇلارنى سوقۇپ
يەردىكى ۋېپىدەك قىلىۋەتتىم، كوچىدىكى پاتقاقتەك مەن ئۇلارنى چەيلىۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ
ئۈستىدىن پىتىقدىۋەتتىم. 44 سەن مېنى خەلقىمنىڭ نىزالىرىدىن قۇتقۇزغانسەن؛ سەن مېنى
ئەللەرنىڭ بېشى بولۇشقا ساقلىدىڭ؛ ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىمدە بولماقتا. 45
يات ئەلدىكىلەر ماڭا زەئىپلىشىپ تەسلىم بولدۇ؛ ئاڭلىشى بىلەنلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت قىلدۇ؛
46 يات ئەلدىكىلەر چۈشكۈنلىشىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىستىھكاملىرىدىن تىترىگەن ھالدا
چىقىپ كېلىدۇ؛ 47 پەرۋەردىگار ھايات‌تۇر! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەك‌لەنسۇن؛ نىجاتىم
بولغان قورام تاش خۇدا ئالىيدۇر، دەپ مەدھىيىلەنسۇن! 48 ئۇ، يەنى مەن ئۈچۈن تولۇق
قىساس ئالغۇچى تەڭرى، خەلقلەرنى ماڭا بويسۇندۇرغۇچىدۇر؛ 49 ئۇ مېنى دۇشمەنلىرىم
ئارىسىدىن چىقارغان؛ بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ؛
زوراۋاۋان ئادەمدىن سەن مېنى قۇتقۇلىدۇردۇڭ. 50 شۇنىڭ سەۋەبىدىن ئەللەر ئارىسىدا
ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ نامىڭنى ئۇلۇغلاپ كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ 51
ئۇ بولسا ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھقا زور قۇتقۇزۇشلارنى بېغىشلايدۇ؛ ئۆزى مەسىھ قىلغىنىغا،
يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈگە ئۇ رەھىمدىل مۇھەببەتنى كۆرسىتىدۇ.

23

تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ ئاخىرقى سۆزلىرىدۇر: ـ يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ
بېشارىتى، يۇقىرى مەرتىۋىگە كۆتۈرۈلگەن، ياقۇبنىڭ خۇداسى تەرىپىدىن مەسىھلەنگەن،
ئىسرائىلنىڭ سۆيۈملۈك كۈيچىسىنىڭ بېشارەت سۆزلىرى مانا: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ
روھى مەن ئارقىلىق سۆز قىلدى، ئۇنىڭ سۆزلىرى تىلىمدىدۇر. 3 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
سۆز قىلدى، ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى ماڭا شۇنداق دېدى: ـ كىمكى ئادەملەرنىڭ
ئارىسىدا ئادالەت بىلەن سەلتەنەت قىلسا، كىمكى خۇدادىن قورقۇش بىلەن سەلتەنەت
قىلسا، 4 ئۇ قۇياش چىققاندىكى تاڭ نۇرىدەك، بۇلۇتسىز سەھەردەك بولىدۇ، يامغۇردىن
كېيىن ئاسمان سۈزۈك بولۇشى بىلەن، يۇمران مايىسلار ئۈچراقتىن چىقىدۇ، مانا ئۇ شۇنداق
بولىدۇ. 5 بەرھەق، مېنىڭ ئۆيۈم ئە كۆى ئالدىدا شۇنداق ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ مەن بىلەن
مەڭگۈلۈك ئەھدە تۈزدى، بۇ ئەھدە ھەممە ئىشلاردا مۇيەسسەل ھەم مۇستەھكەمدۇر؛
چۈنكى مېنىڭ بارلىق نىجاتلىق ئىشلىرىمنى، ھەممە ئىنتىزارلىقىمنى، ئۇ بەرق ئۈرىغۇزمامدۇ؟ 6
لېكىن ئېپلاسلارنىڭ ھەممىسى تىكەنلەردەك، ھېچكىم قولىدا ئۇتالمىغاچقا، چۆرۈۋېتىلىدۇ. 7
ئۇلارغا قول ئۇزاتقۇچى ئۆزىنى تۆمۈر قورال ۋە نەيزە سىپىي بىلەن قورالالاندۇرمىسا بولمايدۇ؛
ئۇلار ھامان ئۆرغان يېرىدە ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ! 8 داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ ئىسىملىرى
تۆۋەندىكىدەك خاتىرىلەنگەندۇر: ـ تاخكىمونلۇق يوشەب-باشسەبەت سەردارلارنىڭ بېشى
ئىدى. ئۇ بىر قېتىملىق جەڭدە نەيزە ئۈينىتىپ، سەككىز يۈز ئادەمنى ئۆلتۈرگەندى.
9 كىيىنكىسى ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ فىلىستىيلەر يىغىلىپ جەڭ
قىلماقچى بولدى، شۇ ۋاقىتتا داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ چىققان ئۈچ پالۋان ئۇلارنى
جەنگگە چاقىردى؛ ئەلئازار شۇ ئۈچتىن بىرى ئىدى. لېكىن ئىسرائىللار چېكىنىدى؛ 10 ئۇ
قورغىلىپ، تاكى بىلىكى تېلىپ، قولى قىلىچقا چاپلىشىپ قالغۇچە فىلىستىيلەرنى قىردى.
ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنى چوڭ نۇسرەتكە ئېرىشتۈردى. خەلق ئۇنىڭ قېشىغا
قايتقاندا پەقەت ئولجا يىغىش ئىشلا قالغاندى. 11 ۋە ئۇنىڭدىن كىيىنكىسى ھارارلىق
ئاگېينىڭ ئوغلى شاممام ئىدى. بىر كۈنى فىلىستىيلەر قوشۇن بولۇپ يىغىلغاندى، بېيقن
ئەتراپىنا قويۇق تۇسكەن بىر قىزىل ماشىلق بار ئىدى. كىشىلەر فىلىستىلەرنىڭ ئالدىدىن
قاچقاندى، 12 شاممام بولسا قىزىل ماشىلق ئوتىۋىرىسىدا مەزمۇت تۇرۇپ، ئۇنى قوغداپ
فىلىستىيلەرنى قىردى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ئىسرائىللارغا] غايەت زور نۇسرەت ئاتا
قىلدى. 13 ئورما ۋاقىتدا ئوتىۋز يولباشچى ئېچىدن يەنە ئۈچى ئادۇللامنىڭ غارىغا چۈشۈپ،
داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنى رەفايىم ۋادىسىغا بارگاھ قۇرغاندى؛ 14
ئۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا ئىدى، فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بولسا بەيت-لەھەمدە
ئىدى. 15 داۋۇت ئۈسساپ: ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى
قۇدۇقتىن سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى! ـ دېۋىدى، 16 بۇ ئۈچ پالۋان

فلىستىيلەرنىڭ لەشكەر گاھىدىن بۇسۇپ تۇتۇپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا تېلىپ كەلدى؛ لېكىن تۇ تۇنىكىدىن ئىچكىلى ئۇنىمىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا تاتاپ تۆكۈپ: 17 ـ ئى پەرۋەردىگار، بۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! بۇ ئۆچ ئادەمنىڭ تۆز ھاياتىغا تەۋە كىكۇل قىلىپ بېرىپ ئە كەلگەن بۇ سۇ ئۇلارنىڭ قېنىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ! ـ دېدى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئىچىشكە ئۇنىمىدى. بۇ ئۆچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. 18 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي بۇ ئۆچىنىڭ بېشى ئىدى. ئۇ ئۆچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پىقىرتىپ ئۇلارنى ئۇلتۇرۇۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ «ئۆچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققانىدى. 19 ئۇ بۇ ئۆچەيلەننىڭ ئىچىدە ئەڭ ھۆرمەتلىكى ئىدى، شۇڭا ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى؛ لېكىن ئۇ ئاۋۇالقى ئۆچەيلەنگە يەتمەيتتى. 20 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كابزەئەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى، ئۇ كۆپ قالتىس ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابىي ئارىئەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئۇلتۇرۇۋەتتى. يەنە قار ياغقان بىر كۈنى ئازگالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئۇلتۇرۇۋەتتى. 21 ئۇ ھەم كۆچىتۈگۈر بىر مىسرلىقنى ئۇلتۇرۇۋەتتى. مىسرلىقنىڭ قولدا بىر نەيزە بار ئىدى، لېكىن بىنايانىڭ قولدا بىر ھاسىلا بار ئىدى. ئۇ مىسرلىقنىڭ قولىدىن نەيزىسىنى تارتۋېلىپ، ئۇز نەيزىسى بىلەن ئۇنى ئۇلتۇردى. 22 بۇ ئىشلارنى يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا قىلغان بولۇپ، ئۇ ئۆچ پالۋان ئاراسىدا نام چىقارغانىدى. 23 ئۇ ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدە ھۆرمەتلىك ئىدى. لېكىن ئۇ ئاۋۇالقى ئۆچ پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسبان بېگى قىلدى. 24 ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدە يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودوۋنىڭ ئوغلى ئەل-ھانان بار ئىدى. 25 [يۇنىكىدىن باشقا]: ھارودلۇق شاماھ، ھارودلۇق ئېلىكا، 26 پاتللىق ھەلەز، تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا، 27 ئاناتوتلۇق ئابىئېزەر، ھۇشاتلىق مىبوناي، 28 ئاخوھلۇق زالمون، نىتوفاتلىق ماھاراي، 29 نىتوفاتلىق باناناھنىڭ ئوغلى خەلەب، بىنيامىنلاردىن گىبىئاھلىق رىباينىڭ ئوغلى ئىتتاي، 30 پىراتونلۇق بىنايا، گاتاش ۋادىلىرىدىن ھىددەي، 31 ئارباتلىق ئابى-ئالبون، بارھۇملۇق ئازماۋەت، 32 شائالبونلۇق ئەلياھبا، ياشەننىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاماھانىڭ [ئوغلى] يوناتان، ھارارلىق شارارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، 34 مائاكاتتي ئاخاسبايىنىڭ ئوغلى ئەلىفەلەت، گىلونلۇق ئاھىتوفەلنىڭ ئوغلى ئېلىيام، 35 كارمەللىك ھەزراي، ئاربىلىق پائاراي، 36 زوباھدىن بولغان ناتاننىڭ ئوغلى ئىگال، گادلىق بانى، 37 ئامونىي زەلەك، بەئەروتلۇق ناھاراي (ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىدى)، 38 يىترىلىق ئىرا، يىترىلىق گارەب 39 ۋە ھىتتي ئۇرىيا قاتارلىقلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوتتۇز يەتتە كىشى ئىدى.

24

پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا يەنە قوزغالدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى جازالاش ئۈچۈن داۋۇتنى قوزغۇىدى، ئۇ ئادەم چىقىرىپ، ئۇلارغا: ـ ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالىقلارنىڭ سانىنى ئال، دېدى. 2 پادىشاھ ئۆز يېنىدا تۇرغان قوشۇن سەردارى يوئابقا: بارغىن، دائىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ، خەلقنى ساناپ چىققىن، مەن خەلقنىڭ سانىنى بىلەي، دېدى. 3 يوئاب پادىشاھقا: بۇ خەلق ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنىڭ سانىنى يۈز ھەسسە ئاشۇرغاي. بۇنى غوجام پادىشاھ ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەي! لېكىن غوجام پادىشاھ نېمىشقا بۇ ئىشتىن خۇش بولىدىكەن؟ ـ دېدى. 4 ئەمما يوئاب بىلەن قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى ئۆنمىسىمۇ، پادىشاھنىڭ يارلىقى ئۇلاردىن كۆچلۈك ئىدى، شۇنىڭ بىلەن يوئاب بىلەن قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى ئىسرائىلنىڭ خەلقىنى سانىغىلى پادىشاھنىڭ قېشىدىن چىقتى. 5 ئۇلار ئىئوردان دەريا سىدىن ئوتۇپ يائازە رگە يېقىن گاد ۋادىسىدا ئاروئېرده، يەنى شەھەرنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. 6 ئاندىن ئۇلار گىلىئادقا ۋە تاختىم-ھودشىنىڭ يۇرتىغا كەلدى. ئاندىن دان-يائانغا كېلىپ ئايلىنىپ زىدونغا باردى. 7 ئاندىن ئۇلار تۇر دېگەن قورغانلىق شەھەر رگە، شۇنداقلا ھىۋىيلار بىلەن قاناناننىلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىگە كەلدى، ئاندىن ئۇلار يەھۇدا يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شۇ يەردىكى بەئەر-شىباغىچە باردى. 8 شۇنداق قىلىپ ئۇلار پۈتكۈل زېمىنى كېزىپ، توققۇز ئاي يىگىرمە كۈن ئوتكەندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 9 يوئاب پادىشاھقا خەلقنىڭ سانىنى مەلۇم قىلىپ: ئىسرائىلدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان باتۇردىن سەككىز يۈز مىڭى، يەھۇدادا بەش يۈز مىڭى بار ئىكەن، دېدى. 10 داۋۇت خەلقنىڭ سانىنى ئالغاندىن كېيىن، ۋىجدانى ئازابلاندى ۋە پەرۋەردىگارغا: بۇ قىلىنغىنىم ئېغىر گۇناھ بولۇپتۇ. ئى پەرۋەردىگار، قۇلۇڭنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرۈۋەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمەقانىلىك قىلىتىمەن، دېدى. 11 داۋۇت ئەتىگەندە تۇرغاندا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گاد پەيغەمبەر رگە كېلىپ: 12 ـ «بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن، پەرۋەردىگار: ـ مەن ئۆچ [بالا-قازانى] ئالدىڭغا قويىمەن، ئۇلارنىڭ بىرىنى تاللىۋالغىن، مەن شۇنى ئۇستۈڭگە چۈشۈرىمەن، دەيدۇ ـ دېگىن» ـ دېيىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ بۇنى ئۇنىڭغا دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: «يەتتە يىلغىچە زېمىنىڭدا ئاچارچىلىق ساڭا بولسۇنمۇ؟ يا كى دۈشمەنلىرىڭ ئۆچ ئايغىچە سېنى قوغلاپ، سەن ئۇلاردىن قاچامسەن؟ ۋە يا كى ئۆچ كۈنگىچە زېمىنىڭدا ۋابا تارقالسۇنمۇ؟ ئەمدى سەن ئويدان ۋىلاپ، بىر نېمە دېگىن، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ بېرەي؟» ـ دېدى. 14 داۋۇت گادقا: مەن تولىمۇ تەڭگىكتە قالدىم! سەندىن ئوتتۇنەيكى، بىز پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەيلى؛ چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقى زوردۇر؛ ئىنسانىڭ قولىغا يەقەت چۈشۈپ قالمىغايمەن! ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئەتىگەندىن تارتىپ بېكىتىلگەن ۋاقىتچە ۋابا چۈشۈردى. داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. 16 ئەمدى پەرشتە قولىنى يېرۇسالېمغا ئۆزۈتۈپ شەھەرنى ھالاك قىلاي دېگەندە، پەرۋەردىگار ئېغىر ھۆكۈمدىن پۇشايمان قىلىپ، خەلقنى ھالاك قىلىۋاتقان پەرشتىگە: ئەمدى بولدى قىلغىن؛ قولۇڭنى يىغقىن، ـ دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى يەبۇسىي ئارائۇناھنىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا ئىدى. 17 داۋۇت خەلقنى يوقىتىۋاتقان پەرشتىنى كۆرگەندە پەرۋەردىگارغا: مانا، گۇناھ قىلغان مەن، قەبىھلىك قىلغۇچى مەندۇرمەن. لېكىن بۇ قويلار بولسا نېمە قىلدى؟ سېنىڭ قولۇڭ مېنىڭ ئۆستۈمگە ۋە ئاتامنىڭ جەمەنىنىڭ ئۆستىگە چۈشسۇن! ـ دېدى. 18 شۇ كۈنى گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بېرىپ يەبۇسىي ئارائۇناھنىڭ خامىنغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، دېدى. 19 داۋۇت گادنىڭ سۆزى بويىچە پەرۋەردىگار ۋېيرۇغاندەك قىلدى. 20 ئارائۇناھ قاراپ پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلارنىڭ ئۆز تەرىپىگە كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئالدىغا چىقىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا يۈزىنى يەر گە تەككۈزۈپ، تەزىم قىلدى. 21 ئارائۇناھ: غوجام پادىشاھ نېمە ئىش بىلەن قۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلدىلىكەن؟ ـ دەپ سوردى. داۋۇت: خەلقنىڭ ئارىسىدا ۋابانى توختىتىش ئۈچۈن، بۇ خامانىنى سەندىن سېتىۋېلىپ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغىلى كەلدىم، ـ دېدى. 22 ئارائۇناھ داۋۇتقا: غوجام پادىشاھ ئۆزلىرى نېمىنى خالىسىلا شۇنى ئېلىپ قۇربانلىق قىلسىلا. مانا بۇ يەردە كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن كالىلار بار، ئوتۇن قىلىشقا خامان تېمىدىغان تىرنىلار بىلەن كالىلارنىڭ ۋېيۇنتۇرۇقلىرى بار. 23 ئى پادىشاھ، بۇنىڭ ھەممىسىنى مەنكى [ئارائۇناھ] پادىشاھقا تەقدىم قىلاي، دېدى. ئۇ يەنە پادىشاھقا: پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلنى قوبۇل قىلىپ شەپقەت كۆرسەتكەي، دېدى. 24 پادىشاھ ئارائۇناھغا: ياق، قانداقلا بولىسۇن بۇلارنى سەندىن ئۆز نەرخىدە سېتىۋالمىسام بولمايدۇ. مەن بەدەل تولىمەي پەرۋەردىگار خۇدايىمغا كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى ھەرگىز سۇنمايمەن، ـ دېدى. ئاندىن داۋۇت خامان بىلەن كالىلارنى ئەللىك شەكەل كۈمۈشكە سېتىۋالدى. 25 ئاندىن داۋۇت ئۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياساپ، كويدۇرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى قىلدى. پەرۋەردىگار زېمىن ئۈچۈن قىلغان دۇئالارنى قوبۇل قىلىپ، ۋابا ئىسرائىلنىڭ تارىسىدا توختىدى.

پادشاهلار 1

1 داۋۇت پادشاه خىلى ياشىنىپ قالغاندى؛ ئۇنى يوتقان-ئەدىيال بىلەن ياپسىمۇ، ئۇ ئىسسىمايتتى. **2** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ غوجام پادشاه ئۆزلىرى ئۈچۈن، ئالدىلىرىدا ئۆرىدىغان بىر پاك قىز تاپقۇزايلى؛ ئۇ پادشاهتىن خەۋەر ئېلىپ، سىلىنىڭ قۇچاقلىرىدا ياتسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن غوجام پادشاه ئىسسىيلا ـ دېدى. **3** ئۇلار پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىنى كېزىپ گۈزەل بىر قىزنى ئىزدەپ يۈرۈپ، ئاخىرى شۇنامليق ئابىشاگنى تېپىپ پادشاهنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **4** قىز ئىنتايىن گۈزەل ئىدى؛ ئۇ پادشاهتىن خەۋەر ئېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى، ئەمما پادشاه ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلمايتتى. **5** ئەمما هاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا مەرتۇتسىنى كۆتۈرمەكچى بولۇپ: «مەن پادشاه بولىمەن» دېدى. ئۇ تۇرنىگە جەڭ هارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى ۋە ئالدىدا يۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى تەييار قىلدى **6** (ئۇنىڭ ئاتىسى هېچقاچان: «نېمىشقا بۇنداق قىلسەن؟» دەپ، ئۇنىڭغا تەنبىه-تەربىيە بېرىپمۇ باقمىغاندى ھەم ئۇ ناهايىتى كېلىشكەن يىگىت بولۇپ، ئانىسى ئۇنى ئابشالومدىن كېيىن تۇغقاندى). **7** ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ۋە كاهىن ئابىياتار بىلەن مەسلىهەت قىلىشىپ تۇردى. ئۇلار بولسا ئادونىياغا ئەگىشىپ ئۇنىڭغا يارىدەم بېرەتتى. **8** لېكىن كاهىن زادوك ۋە يەهوياداننىڭ ئوغلى بنايا، ناتان پەيغەمبەر، شىمەي، رەي ۋە داۋۇتنىڭ تۆز پالۋانلىرى ئادونىياغا ئەگەشمىدى. **9** ئادونىيا قوي، كالا ۋە بوردىغان تورپاقلارنى ئەن-ر وگەلنىڭ يېنىدىكى زوههەلەت دېگەن تاشتا سويدۇرۇپ، ھەممە ئاكا-ئۇكىلىرىنى، يەنى پادشاهنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن پادشاهنىڭ خىزمىتىدە بولغان ھەممە يەھۇدالارنى چاقىردى. **10** لېكىن ناتان پەيغەمبەر، بنايا، پالۋانلار ۋە تۆز ئىنىسى سۇلايمانى ئۇ چاقىرمىدى. **11** ناتان بولسا سۇلايماننىڭ ئانىسى بات-شىباغا: ـ ئاگلىمىدىڭمۇ؟ هاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا پادشاه بولدى، لېكىن غوجىمىز داۋۇت ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز. **12** ئەمدى مانا، تۆز جېنىڭ ۋە ئوغلۇڭ سۇلايماننىڭ جېنىنى قۇتقۇزۇشقا مېنىڭ ساڭا بىر مەسىلىهەت بېرىشىمگە ئىجازەت بە رگەيسەن. **13** داۋۇت پادشاهنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ غوجام پادشاه تۆزلىرى قەسەم قىلىپ تۆز كەمىنلىرىگە ۋەدە قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دېگەن ئەمەسمىدىلە؟ شۇنداق تۇرۇقلۇق نېمىشقا ئادونىيا پادشاه بولدۇ؟ ـ دېگىن. **14** مانا، پادشاه بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىڭدا، مەنمۇ سېنىڭ كەينىڭدىن كىرىپ سۆزۈڭنى ئىسپاتلايمەن، ـ دېدى. **15** بات-شىبا ئىچكىرى ۋېگە پادشاهنىڭ قېشىغا كىردى (پادشاه تولىمۇ قېرىپ كەتكەنىدى، شۇنامليق ئابىشاگ پادشاهنىڭ خىزمىتىدە بولۇۋاتاتتى). **16** بات-شىبا پادشاهقا ئېگىلىشىپ تەزىم قىلدى. پادشاه: ـ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. **17** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئى غوجام، سىلى پەرۋەردىگار خۇداىىرى بىلەن تۆز دىدە كلىرىگە: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ قەسەم قىلغاندىلا. **18** ئەمدى مانا، ئادونىيا پادشاه بولدى! لېكىن ئى غوجام پادشاه، سىلىنىڭ ئۇنىڭدىن خەۋەرلىرى يوق. **19** ئۇ كۆپ كاللارنى، بورداق تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادشاهنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى، ئابىياتار كاهىننى ۋە قوشۇننىڭ سەردارى يوئابنى چاقىردى. لېكىن قۇللىرى سۇلايمانى ئۇ چاقىرمىدى. **20** ئەمدى، ئى غوجام پادشاه، پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى سىلىگە تىكىلمە كتە، ئۇلار غوجام پادشاهنىڭ ئۆزلىرىدىن كېيىن تەختلىرىدە كىمنىڭ ئولتۇرىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارغا خەۋەر بېرىشلىرىنى كۈتىشىۋاتىدۇ؛ **21** بىر قارارغا كەلمىسىلە، غوجام پادشاه تۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىللە ئۇخلاشقا كەتكەندىن كېيىن، مەن بىلەن ئوغلۇم سۇلايمان گۈناهكار سانىلىپ قالارمىزمىكەن، ـ دېدى. **22** مانا، ئۇ تېخى پادشاه بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىدا ناتان پەيغەمبەرمۇ كىرىپ كەلدى. **23** ئۇلار پادشاهقا: ـ ناتان پەيغەمبەر كەلدى، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ پادشاهنىڭ ئالدىغا كىرىپلا، يۈزىنى يە رگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاهقا تەزىم قىلدى. **24** ناتان: ـ ئى غوجام پادشاه، سىلى ئادونىيا مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ، دەپ ئېيتقاندىلىمۇ؟ **25** چۈنكى ئۇ بۈگۈن چۈشۈپ، كۆپ بۇقا، بوردىغان تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادشاهنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى، قوشۇننىڭ سەردارلىرىنى، ئابىياتار كاهىننى چاقىردى؛ ۋە مانا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا يەپ-ئىچىپ: «ياشىسۇن پادشاه ئادونىيا!» ـ دەپ توۋلاشماقتا. **26** لېكىن قۇللىرى بولغان مېنى، زادوك كاهىننى، يەهوياداننىڭ ئوغلى بنايانى ۋە قۇللىرى بولغان سۇلايمانىنى ئۇ چاقىرمىدى. **27** غوجام پادشاه كىمنىڭ تۆزلىرىدىن كېيىن غوجام پادشاهنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغانلىقىنى تۆز قۇللىرىغا ئۇقتۇرماي ئۇ ئىشنى ۋېرىۋەتىلىمۇ؟ ـ دېدى. **28** داۋۇت پادشاه: ـ بات-شىبانى ئالدىمغا قىچقىرىڭلار، دېدى. ئۇ پادشاهنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. **29** پادشاه بولسا: ـ جېنىمنى ھەممە قىينچىلىقتىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، **30** مەن ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن ساڭا قەسەم قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ تۆرنۇمدا مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ ئېيتقىنىمدەك، بۈگۈنكى كۈندە مەن بۇ ئىشنى چوقۇم ۋۇجۇدقا چىقىرىمەن، ـ دېدى. **31** ۋە بات-شىبا يۈزىنى يە رگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاهقا تەزىم قىلىپ: ـ غوجام داۋۇت پادشاه ئەبەدىي ياشىسۇن! ـ دېدى. **32** داۋۇت پادشاه: ـ زادوك كاهىننى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەهوياداننىڭ ئوغلى بنايانى ئالدىمغا چاقىرىڭلار، دېدى. ئۇلار پادشاهنىڭ ئالدىغا كەلدى. **33** پادشاه ئۇلارغا: ـ غوجاڭلارنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۆز ۋۇگلارغا قوشۇپ، سۇلايمانىنى تۆز قېچىرىمگە مىندۇرۇپ، گىھونغا ئېلىپ بېرىڭلار؛ **34** ئۇ يەردە زادوك كاهىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۇستىگە پادشاه بولۇشقا مەسىھ قىلسۇن. ئاندىن كاناي چېلىپ: ـ سۇلايمان پادشاه ياشىسۇن! دەپ توۋلا ڭلار. **35** ئاندىن ئۇ تەختىمدە ئولتۇرۇشقا بۇ يە رگە كەلگەندە، ئۇنىڭغا ئە گىشىپ مېڭىڭلار، ئۇ مېنىڭ ئورنۇمدا پادشاه بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۇستىگە پادشاه بولۇشقا تەيىنلىدىم، ـ دېدى. **36** يەهوياداننىڭ ئوغلى بنايا پادشاهقا جاۋاب بېرىپ: ـ ئامىن! غوجام پادشاهنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمۇ شۇنداق ۋېرىۋىسۇن! **37** پەرۋەردىگار غوجام پادشاه بىلەن بىللە بولغاندەك، سۇلايمان بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ تەختىنى غوجام داۋۇت پادشاهنىڭكىدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ قىلغاي! ـ دېدى. **38** زادوك كاهىن، ناتان پەيغەمبەر، يەهوياداننىڭ ئوغلى بنايا ۋە كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەر چۈشۈپ، سۇلايمانى داۋۇت پادشاهنىڭ قېچىرىغا مىندۇرۇپ، گىھونغا ئېلىپ باردى. **39** زادوك كاهىن ئىبادەت چېدىرىدىن مايى بىلەن تولغان بىر مۈڭگۈزنى ئېلىپ، سۇلايمانى مەسىھ قىلدى. ئاندىن ئۇلار كاناي چالدى. خەلقىنىڭ ھەممىسى: ـ سۇلايمان پادشاه ياشىسۇن! ـ دەپ توۋلاشتى. **40** خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ، سۇناي چېلىپ زور شادلىق بىلەن يەر يېرىلغۇدەك تەتەنە قىلىشتى. **41** ئەمدى ئادونىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن جەم بولغان مېھمانلار غىزالىنىپ چىققاندا، شۇنى ئاڭلىدى. يوئاب كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىغاندا: ـ نېمىشقا شەھەردە شۇنچە قىيقاس-سۈرەن سېلىنىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **42** ئۇ تېخى سۆزىنى تۈگەتمەيلا، مانا ئابىياتار كاهىننىڭ ئوغلى يوناتان كەلدى. ئادونىيا ئۇنىڭغا: ـ كىرگىن، قەيسەر ئادەمسەن، چوقۇم بىرگە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭ، ـ دېدى. **43** يوناتان ئادونىياغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنداق ئەمەس! غوجىمىز داۋۇت پادشاه سۇلايمانى پادشاه قىلدى! **44** ۋە پادشاه ئۆزى ئۇنىڭغا زادوك كاهىننى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەهوياداننىڭ ئوغلى بنايانى ۋە كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنى ھەمراه قىلىپ ئەۋىتىپ، ئۇنى پادشاهنىڭ قېچىرىغا مىندۇردى؛ **45** ئاندىن زادوك كاهىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى پادشاه بولۇشقا گىھوندا مەسىھ قىلدى. ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپ شادلىق قىلىپ، پۈتكۈل شەھەرنى قىيقاس-سۈرەن بىلەن لەرزىگە سالدى. سىز ئاڭلاۋاتقان سادا دەل شۇدۇر. **46** ئۇنىڭ ئۇستىگە سۇلايمان ھازىر پادشاهلىق تەختىدە ئولتۇرىۋاتىدۇ. **47** يەنە كېلىپ پادشاهنىڭ خىزمەتكارلىرى كېلىپ غوجىمىز داۋۇت پادشاهقا: «خۇداىىرى سۇلايماننىڭ نامىنى سىلىنىڭكىدىن ئەۋزەل قىلىپ، تەختىنى سىلىنىڭكىدىن ئۇلۇغ قىلغاي!» دەپ بەخت تىلەپ مۇبارە كلەشكە كېلىشتى. پادشاه ئۆزى ياتقان ئورۇندا سەجدە قىلدى **48** ۋە پادشاه: ـ «بۈگۈن مېنىڭ تەختىمگە ئولتۇرغۇچى بىرسىنى تەيىنلىگەن، تۆز كۆزلىرىمگە شۇنى كۆرگۈزۈپ زىكەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇبارە كلەنسۇن!» ـ دېدى ـ دېدى. **49** شۇنى ئاڭلاپ ئادونىياىنىڭ بارلىق مېھمانلىرى ھودۇقۇپ، ئورنىدىن قوپۇپ

هەربىرى تۆز يولغا كەتتى. 50 ئادونيا بولسا سۈلايماندىن قورقۇپ، ئورنىدىن قوپۇپ، [ئىبادەت چېدىرىغا] بېرىپ قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىنى تۇتتى. 51 سۈلايمانغا شۇنداق خەۋەر بېرىلىپ: ـ «ئادونيا سۈلايمان پادىشاھتىن قورقىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىنى تۇتۇپ تۇرۇپ: ـ «سۈلايمان پادىشاھ بۈگۈن ماڭا شۇنى قەسەم قىلسۇنكى، ئۇ ئۆز قۇلىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمەسلىككە ۋەدە قىلغاي» دېدى»، ـ دېيىلدى. 52 سۈلايمان: ـ ئۇ دۇرۇس ئادەم بولسا ېشىدىن بر تال چاچ يە رگە چۈشمەيدۇ، لېكىن ئۇنىڭدا رەزىللىك تېپىلسا، ئۆلىدۇ، دېدى. 53 سۈلايمان پادىشاھ ئادەم ئەۋىتىپ ئۇنى قۇربانگاھدىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ كېلىپ سۈلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئېگىلىشىپ تەزىم قىلدى. سۈلايمان ئۇنىڭغا: ـ ئۆز ۋېيۇگگە كەتكىن، ـ دېدى.

2

داۋۇتنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، ئوغلى سۈلايمانغا تاپىلاپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئەمدى يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى باردىغان يول بىلەن كېتىمەن. يۈرە كلىك بولۇپ، ئە رگە كتەك بولغىن! 3 سەن بارلىق قىلىۋاتقان ئىشلىرىڭدا ھەمدە بارلىق نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭدا راۋاج تېپىشىڭ ئۈچۈن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا يېزىلغاندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنىڭ بەلگىلىرى، ئۇنىڭ ئەمرلىرى، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ۋە ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتقىن. 4 شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئە گەر ئەۋلادلىرىڭ ئۆز يولىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا پېتۇن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنى بىلەن ھەققەتتە ماڭسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇشقا ېر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئېيتقان سۆزىگە ئەمەل قىلدۇ. 5 ئەمما زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ماڭا قىلغىنىنى، يەنى ئۇنىڭ ئۆزى قانداق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىدىكى ئىككى سەردارنى، يەنى نېرىيانىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى ئۇرۇپ ئولتۇرۇپ، تىنچ مە رگىلدە جە گىدە ئۆكۈلگەندەك قان ئۆكۈپ، بېلىگە باغلىغان كەمە رگە ۋە پۈتىغا كېيگەن كەشىگە جە گىدە ئۆكۈلگەندەك قان چېچىپ، 6 سەن ئۇنى دانالىقىڭغا مۇۋاپىق بر تەرەپ قىلىپ، ئۇنىڭ ئاق ېېشىنىڭ گۆر رگە سالامەت چۈشۈشىگە يول قويمىغايسەن. (Sheol h7585) 7 لېكىن گىلېئادلىق بارزىللاينىڭ ئوغۇللىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، داستىخىنىڭدىن نان يېگۈزگىن؛ چۈنكى مەن ئاكاڭ ئابشالومدىن قاچقىنىمدا، ئۇلار يېنىمغا كېلىپ ماڭا شۇنداق قىلغان. 8 ۋە مانا باھۇرىمدىن كەلگەن بىنيامىن قەبىلىسىدىن گېرانىڭ ئوغلى شىمەي يېنىمدا تۇرىدۇ. ئۇ مەن ماھانائىمغا باردىغاندا، ئەشەددىي لەنەت بىلەن مېنى قارغىدى. كېيىن ئۇ ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ مېنىڭ ئالدىمغا كەلگەندە، مەن پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمەيمە 9 ئەمما ھازىر ئۇنى گۇناھسىز دەپ ساناپمىغىن. ئۆزۈڭ دانا كىشى بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا قانداق قىلىشنى بىلىسەن؛ ھەرھالدا ئۇنىڭ ئاق ېېشىنى قانىتىپ گۆر رگە چۈشۈرگىن». (Sheol h7585) 10 داۋۇت ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىر يەردە ئۇخلىدى. ئۇ «داۋۇتنىڭ شەھىرى» [دېگەن جايدا] دەپنە قىلىندى. 11 داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى قىرىق يىل ئىدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتە يىل سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 12 سۈلايمان ئاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىدە ئولتۇردى؛ ئۇنىڭ سەلتەنىتى خېلى مۇستەھكەملەندى. 13 ئەمما ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونيا سۈلايمانىنىڭ ئانىسى بات-شېبانىڭ قېشىغا باردى. ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ تىنچلىق مەقسىتىدە كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ شۇنداق، تىنچلىق مەقسىتىدە، دېدى. 14 ئۇ يەنە: ـ ساڭا بر سۆزۈم بار ئىدى، دېدى. ئۇ: ـ سۆز ۋېنى ئېيتقىن، دېدى. 15 ئۇ: ـ بىلىسەنكى، پادىشاھلىق ئەسلىدە مېنىڭكى ئىدى، ۋە پۈتۈن ئىسرائىل مېنى پادىشاھ بولىدۇ دەپ، ماڭا قارايتتى. لېكىن پادىشاھلىق مەندىن كېتىپ، ئىنىمنىڭ ئىلگىكە ئوتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىرادىسى بىلەن ئۇ ئۇنىڭكى بولدى. 16 ئەمدى ساڭا بر ئىلتىماسىم بار. مېنى يانداۋرمىغىن، دېدى. ئۇ: ـ ئېيتقىن، دېدى. 17 ئۇ: ـ سەندىن ئوتۇنۇمەن، سۈلايمان پادىشاھقا مەن ئۈچۈن ئېيتقىنكى ـ چۈنكى ئۇ ساڭا ياق دېمەيدۇ! ـ ئۇ شۇنامىلق ئابىشاگنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسۇن، دېدى. 18 بات-شېبا: ـ ماقۇل، سەن ئۈچۈن پادىشاھقا سۆز قىلاي، دېدى. 19 بات-شېبا ئادونيا ئۈچۈن سۆز قىلغىلى سۈلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردى. پادىشاھ قوپۇپ ئالدىغا بېرىپ، ئانىسىغا تەزىم قىلدى. ئاندىن تەختىگە بېرىپ ئولتۇرۇپ پادىشاھنىڭ ئانىسىغا بر تەختنى كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا: ـ 20 ساڭا كىچىككىنە بر ئىلتىماسىم بار. مېنى يانداۋرمىغىن، دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئانا، سوراۋە رگىن، مەن سېنى يانداۋرمايمەن، دېدى. 21 ئۇ: ـ ئاكاڭ ئادونياغا شۇنامىلق ئابىشاگنى خوتۇنلۇققا بە رگۈزگىن، دېدى. 22 سۈلايمان پادىشاھ جاۋاب بېرىپ ئانىسىغا: ـ نېمىشقا ئادونيا ئۈچۈن شۇنامىلق ئابىشاگنى سورايسەن؟ ئۇ ئاكام بولغانىكەن، ئۇنىڭ ئۈچۈن، ئابىياتار كاھىن ئۈچۈن ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ئۈچۈن پادىشاھلىقنىمۇ سورىمامسەن! ـ دېدى. 23 سۈلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئادونيا شۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۆلمىسە، خۇدا مېنى ئۇرسۇن يا كى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن! 24 مېنىڭ ئورنۇمنى مۇستەھكەم قىلغان، ئاتامنىڭ تەختىدە ئولتۇرغۇزغان، ئۆز ۋەدىسى بويىچە ماڭا بر ئۆينى قۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئادونيا بۈگۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىدۇ، دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن سۈلايمان پادىشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايانى بۇ ئىشقا ئەۋەتتى؛ ئۇ ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈردى. 26 پادىشاھ ئابىياتار كاھىنغا: ـ ماڭ، ئاناتوتتىكى ئۆز ئېتىزلىقىڭغا بارغىن. سەن ئۆلۈمگە لايىقسەن، لېكىن سەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئالدىدا كۆتۈر رگەنلىكىڭ ئۈچەيلدىن، ۋە ئاتامنىڭ تارتقان ھەممە ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىدە ئۇنىڭغا ھەمدەرد بولغىنىڭ ئۈچۈن، مەن ھازىر سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، دېدى. 27 ئاندىن سۈلايمان ئابىياتارنى پەرۋەردىگارغا كاھىن بولۇشتىن جۈدا قىلىپ ھەيدىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق شىلوھدا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 28 بۇنىڭ خەۋىرى يوئابقا يەتكەندە (چۈنكى يوئاب ئابشالومغا ئە گەشمىگەن بولسىمۇ، ئادونياغا ئە گەشكەندى) يوئاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىنى تۇتتى. 29 سۈلايمان پادىشاھقا: «مانا، يوئاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ بېرىپ، قۇربانگاھنىڭ يېنىدا ئۇردىدۇ» دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. سۈلايمان يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايانى شۇ يە رگە ئەۋەتىپ: ـ ماڭ، ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكىن، دېدى. 30 بىنايا پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ «پادىشاھ سېنى ۋىياققا چىقسۇن!» دېدى، دېدى. ئۇ: ـ ياق، مۇشۇ يەردە ئۆلىمەن، دېدى. بىنايا پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: ـ يوئاب مۇنداق-مۇنداق دېدى، ماڭا شۇنداق جاۋاب بەردى، دېدى. 31 پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئۇ ئۆزى دېگەندەك قىلسىپ، ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈرگىن ۋە ئۇنى دەپنە قىلغىن. شۇنىڭ بىلەن يوئاب تۆككەن ناھەق قان مەندىن ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىدىن كۆتۈرۈلۈپ كەتكەي. 32 شۇنداق قىلىپ ئاتام داۋۇت بىخەۋەر ئەھۋالدا ئۇ ئۆزىدىن ئادىل ۋە ئېسىل ئىككى ئادەمنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەھۇدانىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى قىلىچلىغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگار ئۇ تۆككەن قانىنى ئۆز ېېشىغا ياندۇردىدۇ. 33 ئۇلارنىڭ قېنى يوئابنىڭ ېېشى ۋە نەسلىنىڭ ېېشىغا ھە گگۈ يانغاي؛ لېكىن داۋۇت، ئۇنىڭ نەسلى، جەمەتى ۋە تەختىگە ئەبەدىلئەبە دگىچە پەرۋەردىگاردىن تىنچ-خاتىرجەملىك بولغاي، دېدى. 34 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ، ئۆلتۈرگە مەھكۇم قىلدى. ئاندىن ئۇ چۆلدىكى ئۆز ۋېيدە دەپنە قىلىندى. 35 پادىشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايانى ئۇنىڭ ئورنىغا قوشۇنىنىڭ سەردارى قىلدى؛ پادىشاھ ئابىياتارنىڭ ئورنىغا زادوكنى كاھىن قىلىپ تەينىلىدى. 36 ئاندىن كېيىن پادىشاھ شىمەينى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ يېرۇسالېمدا ئۆز ئۆگە بر ئۆي سېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇرغىن. باشقا ھېچ يە رگە چىقما. 37 ئە گەر سەن چىقىپ كىدرون جىلغىسىدىن ئۆتسەڭ، شۇنى ېنىق بىلىپ قويكى، شۇ كۈندە سەن شە كسىز ئۆلىسەن. سېنىڭ قېنىڭ ئۆز ېېشىڭغا چۈشىدۇ، دېدى. 38 شىمەي پادىشاھقا: ـ غوجامنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر. غوجام پادىشاھ ئېيتقانىدەك قۇللىرى شۇنداق قىلىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن شىمەي ئۆزۈن ۋاقىتقىچە يېرۇسالېمدا ئۇردى. 39 ئۈچ يىلدىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، شىمەينىڭ قۇللىرىدىن ئىككىسى قېچىپ مائاكاھنىڭ ئوغلى، گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. شىمەيگە: ـ مانا قۇللىرىڭ گات شەھىرىدە ئۇردىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 40 شىمەي ېېشىكىنى توقۇپ قۇللىرىنى ئىزدىگلى

گاتقا، ئاقىشنىڭ يىنىغا باردى. ئاندىن ئۇ يىنىپ ئۆز قۇللىرىنى گاتىتىن ئېلىپ كەلدى. **41** سۈلايمانغا: ـ شىمەي پىرۇساۋىدىن گاتقا بېرىپ كەلدى، دەپ خەۋەر يەتكۈزۈلدى. **42** پادىشاھ شىمەينى چاقىرتىپ ئۆتىگىنى: ـ مەن سېنى پەۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلدۇرۇپ: ـ شۇنى ئېنىق بىلىپ قويكى، سەن قايسى كۈنى چىقىپ بىرەر يەر رگە بارغىن بولساڭ، سەن شۇ كۈنىدە شەكسىز ئۆلىسەن، دەپ ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتمىغانمىدىم؟ ئۆز ئۆكۈۋ، مەن ئاڭلىغان سۆز بەرھەق، دېگەندىكىمۇ؟ **43** شۇنداق بولغانىكەن، نېمىشقا ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا قىلغان قەسەمنى بۇزۇپ، مەن ساڭا يېرۇغان يېرۇقۇمنىمۇ ئۇنتىدىڭ؟ ـ دېدى. **44** پادىشاھ شىمەيگە يەنە: سەن ئاتام داۋۇتقا قىلغان ھەممە رەزىللىكنى ئوبدان بىلىسەن، ئۇ كۆڭلۈڭگە ئاياندۇر. مانا پەرۋەردىگار رەزىللىكىڭنى ئۆز بېشىڭغا ياندۇرىدۇ. **45** لېكىن سۈلايمان پادىشاھ بولسا بەركەتلىنىپ، داۋۇتنىڭ تەختى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەبەدىلئەبەد مۇستەھكەم قىلىنىدۇ، دېدى. **46** ئاندىن پادىشاھنىڭ يېرۇقى بىلەن يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈردى. پادىشاھلىق بولسا سۈلايماننىڭ قولىدا مۇستەھكەم قىلىندى.

3

سۈلايمان مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن بىلەن ئىتتىپاق تۈزۈپ پىرەۋنىنىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۆز ئوردىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە يېرۇساۋىنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنى ياساپ پۈتكۈزگۈچىلىك تۈگىگىچە داۋۇتنىڭ «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە ئاپىرىپ تۇرغۇزدى. **2** شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارنىڭ نامى ئۈچۈن ئىبادەتخانا ياسالمىغىنى ئۈچۈن خەلق «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىقلىرىنى قىلاتتى. **3** سۈلايمان پەرۋەردىگارنى سۆيۈپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ بەلگىلىگەنلىرىدە ماڭاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. **4** پادىشاھ قۇربانلىق قىلغىلى گىبئونغا باردى، چۈنكى ئۇ يەر «ئۇلۇغ يۇقىرى جاي» ئىدى. سۈلايمان ئۇ يەردىكى قۇربانگاھدا بىر مىڭ كويدۇرمە قۇربانلىق سۇندى. **5** پەرۋەردىگار گىبئوندا سۈلايمانغا كېچىسى چۈشىدە كۆرۈندى. خۇدا ئۆتىگىنى: ـ مېنىڭ ساڭا نېمە بېرىشىمنى لايىق تاپىساڭ، شۇنى تىلىگىن، دېدى. **6** سۈلايمان جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ قۇلۇڭ ئاتام داۋۇت سېنىڭ ئالدىڭدا ھەققەت، ھەققانىيلىق ۋە كۆڭلىنىڭ سەممىيلىكى بىلەن ماڭغانلىقى بىلەن سەن ئۆتىگىنا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەنىدىڭ، ۋە سەن شۇ زور مېھرىبانلىقنى داۋام قىلىپ، بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ئۆز تەختىدە ئولتۇرغىلى ئۆتىگىنا بىر ئوغۇل بەردىڭ. **7** ئەمدى ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدىڭ. ئەمما مەن پەقەت بىر گۆردەك بالا خالاس، چىقىش-كىرىشنىمۇ بىلمەيمەن. **8** ئۆز قۇلۇڭ سەن تاللىغان خەلقىڭ، كۆپلۈكىدىن ساناپ بولالمايدىغان ھېسابسىز ئۇلۇغ بىر خەلق ئارىسىدا ئۆرىدۇ. **9** شۇڭا ئۆز قۇلۇڭغا خەلقىڭنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم قىلىشقا ياخشى-يامانىنى پەرق ئېتىدىغان ئۇيغاق بىر قەلبنى بە رگەيسەن، بولمىسا، كىم بۇ ئۇلۇغ خەلقىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم قىلالىسۇن؟ ـ دېدى. **10** سۈلايماننىڭ شۇنى تىلىگىنى رەبنى خۇش قىلدى. **11** خۇدا ئۆتىگىنا: ـ سەن شۇنى تىلىگىنىڭ ئۈچۈن ـ يا ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئۆمۈر تىلىمەي، يا ئۆزۈڭ ئۈچۈن دۆلەت-بايلىق تىلىمەي، يا دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلىمەي، بەلكى توغرا ھۆكۈم قىلغىلى ئۇيغاق بولۇشقا ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەقىل-پاراسەتنى تىلىگىنىڭ ئۈچۈن، **12** مانا، سۆزۈڭ بويىچە شۇنداق قىلدىم. مانا ساڭا شۇنداق دانا ۋە يوروتۇلغان قەلبنى بەردىمكى، سەندىن ئىلگىرى ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمىغان، سەندىن كېيىنمۇ ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمايدۇ. **13** مەن سەن تىلىمىگەن نەرسىنىمۇ، يەنى دۆلەت-بايلىق ۋە شان-شۆھرەتنى ساڭا بەردىم. شۇنىڭ بىلەن بارلىق كۆنلىرىڭدە پادىشاھلارنىڭ ئارىسىدا ساڭا ئوخشاش بولىدىغىنى چىقمايدۇ. **14** ئەگەر ئاتاڭ داۋۇت ماڭغاندەك مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭىپ، بەلگىلىمىلىرىم ۋە ئەمرلىرىمنى تۇتساڭ كۈنلىرىڭنى ئۇزارتىمەن، دېدى. **15** سۈلايمان ئويغىنىغاندا، مانا بۇ بىر چۈش ئىدى. ئۇ يېرۇساۋىغا كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۆرە ئۆرۈپ كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى قىلىپ، تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى ئوتكۈزۈپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىغا زىياپەت قىلىپ بەردى. **16** شۇنىڭدىن كېيىن ئىككى پاھىشە ئايال پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۆتىنىڭ ئالدىدا تۇردى. **17** بىرىنچى ئايال: ـ ئى خوجام! مەن ۋە بۇ خوتۇن بىر ئۆيدە ئولتۇرىمىز؛ ئۇ مەن بىلەن ئۆيدە تۇرغىنىدا بىر بالىنى تۇغدۇم. **18** مەن بالىنى تۇغۇپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ خوتۇنمۇ بىر بالا تۇغدى. بىز ئىككىيلەن ئۆيدە ئۆلتۈردۇق؛ ئۆيدە بىزدىن باشقا ھېچ يات ئادەم يوق ئىدى، يالغۇز بىز ئىككىيلەن ئۆيدە ئىدۇق. **19** شۇ كېچىدە بۇ خوتۇنىنىڭ بالىسى ئۆلدى، چۈنكى ئۇ بالىسىنى بېسىپ ئۆلتۈرۈپ قويغانىدى. **20** ئۇ يېرىم كېچىدە قوپۇپ دېدە كلىرى ئۇخلاپ قالغاندا، يېنىمدىن ئوغلۇمنى ئېلىپ ئۆز قۇچىقىغا سېلىپ، ئۆزىنىڭ ئۆلگەن ئوغلىنى مېنىڭ قۇچىقىمغا سېلىپ قويۇپتۇ. **21** ئەتىسى قوپۇپ بالامنى ئېمىتەي دېسەم مانا ئۆلۈك ئۆرىدۇ. لېكىن ئەتىگەندە قارىسام، ئۇ مەن تۇغقان بالا ئەمەس ئىدى، دېدى. **22** ئىككىنچى ئايال: ـ ياق، ئۇنداق ئەمەس. تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، دېدى. لېكىن بىرىنچى ئايال: ـ ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، دېدى. ئۇلار شۇ ھالەتتە پادىشاھنىڭ ئالدىدا تالىشىپ تۇراتتى. **23** پادىشاھ: ـ بىرى: «تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ» دەيدۇ، ئەمما يەنە بىرى: «ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم» دەيدۇ، دېدى. **24** پادىشاھ: ماڭا بىر قىلىچ ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار قىلىچنى پادىشاھقا ئېلىپ كەلگەندە **25** پادىشاھ: تىرىك بالىنى ئوتتۇرىدىن كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ يېرىمىنى بىرگە، يەنە بىر يېرىمنى ئىككىنچىسىگە بېرىڭلار، دېدى. **26** ئۇ ۋاقىتتا تىرىك بالىنىڭ ئانىسى ئۆز بالىسىغا ئىچىنى ئاغرىتىپ پادىشاھقا: ـ ئاھ غوجام! تىرىك بالىنى ئۆتىگىنا بەرسىلە، ھە رگىز ئۇنى ئۆلتۈرمىگەيلە! ـ دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئىككىنچىسى: ـ ئۇنى نە مېنىڭكى نە سېنىڭكى قىلماي، ئوتتۇرىدىن كېسىڭلار، دېدى. **27** پادىشاھ جاۋابەن: ـ تىرىك بالىنى ئۆتىگىنا بېرىڭلار، ئۇنى ھېچ ئۆلتۈرمە ڭلار، چۈنكى بۇ بالىنىڭ ئانىسى شۇدۇر، دېدى. **28** پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ قىلغان ھۆكۈمى توغرىسىدا ئاڭلىدى ۋە ئۇلار پادىشاھتىن قورقتى، چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىش دانالىقىنىڭ ئۆنىگىدا بارلىقىنى كۆردى.

4

سۈلايمان پادىشاھ پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. **2** ئۆنىڭ چوڭ ئەمەلدارلىرى مۇنۇلار: ـ زاد وكنىڭ ئوغلى ئازارىيا كاھىن ئىدى؛ **3** شىشانىڭ ئوغۇللىرى ئېلىخورەف ۋە ئاخىياھ كاتىپلار ئىدى؛ ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات دىۋانبېگى ئىدى؛ **4** يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا قوشۇنىنىڭ باش سەرداری ئىدى. زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلار ئىدى؛ **5** ناتاننىڭ ئوغلى ئازارىيا نازارەت بېگى، ناتاننىڭ يەنە بىر ئوغلى زابۇد ھەم كاھىن ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. **6** ئاخىشار ئوردىنىڭ غوجدارى، ئابدانىڭ ئوغلى ئادونىرام باج-ئالۋان بېگى ئىدى. **7** پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىندا سۈلايمان پادىشاھنىڭ ئۆزى ئۈچۈن ۋە ئوردىدىكىلىرى ئۈچۈن يىمەك-ئىچمەك تەمىنلەيدىغان، ئون ئىككى نازارەتچى تەيىنلەنگەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى يىلدا بىر ئايدىن يىمەك-ئىچمەك تەمىنلەشكە مەسئۇل ئىدى. **8** ئۇلارنىڭ ئىسمى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن: ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بەن-خۇر؛ **9** ماكاز، شائالبىم، بەيت-شەمەش ۋە ئېلون-بەيت-ھانانغا بەن-دە كەر؛ **10** ئارۇبوتقا بەن-خەسەد؛ ئۇ يەنە سوكوھ ۋە خەفەر دېگەن بارلىق يۇرتقىمۇ مەسئۇل ئىدى؛ **11** يەنە نافات-دورغا بەن-ئابىناداب (ئۇ سۈلايماننىڭ قىزى تافاتنى خوتۇنلۇققا ئالغان)؛ **12** تاتاناق، مە گىددو ۋە يىزرەئەلنىڭ تۆۋەنكى تەرىپىدىكى زارەتاننىڭ يېنىدا بولغان پۈتكۈل بەيت-شانغا، شۇنداقلا بەيت-شاندىن تارتىپ ئابەل-مەھولاھىچە، جوكىئىئامدىن ئۆتكۈچچە بولغان زېمىنلارغا ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى باتانا؛ **13** راموت-گىلئىئادقا بەن-گەبەر؛ ئۇ يەنە گىلئىئاد يۇرتىغا جايلاشقان، ماناسسەھنىڭ ئوغلى يائىرغا تەۋە بولغان كەنتلەر ۋە ھەم باشاندىكى يۇرت ئارگوب، جۈملىدىن ئۇ يەردىكى سېپىلى، مىس بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان ئالتمىش چوڭ شەھەر گىمۇز مەسئۇل ئىدى. **14** ماھاناتىمغا ئىددونىڭ ئوغلى ئاھىناداب؛ **15** نافتالىغا ئاخىماتاز (ئۇ سۈلايماننىڭ قىزى باسىماتنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى). **16** ئاشىر ۋە ئالوتقا ھۇشايىنىڭ ئوغلى باتاناھ؛ **17** ئىسسا كارغا پاروئاھنىڭ ئوغلى يەھوشافات؛ **18** بىنيامىن زېمىنىغا ئېلانىڭ ئوغلى شىمەي؛ **19** گىلئىئاد زېمىنىغا (ئەسلىدە ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھون ۋە باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنى ئىدى) ئۇرىنىڭ ئوغلى گەبەر، ئۇ شۇ يۇرتقا بىردىنبىر نازارەتچى ئىدى. **20** يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى دېڭىز ساھىلىدىكى

قۇمدەك نۇرغۇن ئىدى. ئۇلار يەپ-ئىچىپ، خۇشاللىق قىلاتتى. 21 ۋە سۈلايمان بولسا [ئەفرات] دەريا‌سىدىن تارتىپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنغا ۋە مىسىرنىڭ چېگرا‌لىرىغىچە بولغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلاتتى. ئۇلار ئۇ‌لۇپ كەلتۈرۈپ سۈلايمانىنىڭ پۈتۈن تۇمرىدە ئۆتىدىغان خىزمىتىدە بولاتتى. 22 سۈلايمانىنىڭ ئوردىسىغا كېتىدىغان كۈنلۈك تەمىنات ئۈچۈن ئوتتۇز كور تاسقىغان ئاق ئۇن، ئاتمىش كور قارا ئۇن، 23 ئون بوردىغان ئۆي، يايلاقتىن كەلتۈرۈلگەن يىگىرمە ئۆي، يۈز قوي كېتەتتى؛ بۇنىڭدىن باشقا بۇغىلار، جەرەنلەر، كىيىكلەر ۋە بوردىغان توخۇلار لازىم ئىدى. 24 چۈنكى ئۇ تىنىغىدىن تارتىپ گازاغىچە، [ئەفرات] دەريا‌سىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى ھەممە يۇرتلارنىڭ ئۈستىدە، يەنى [ئەفرات] دەريا‌سىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى بارلىق پادىشاھلارنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرەتتى؛ ئۇنىڭ تۆت تەرىپى تىنچ ئىدى. 25 سۈلايمانىنىڭ پۈتكۈل كۈنلىرىدە داندىن تارتىپ بەئەر-شىبىغىچە يەھۇدا بىلەن ئىسرائىل ئادەملىرىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۈزۈم تېلى ۋە ئۆز تۇ‌نجۇر دەرىخىنىڭ تېگىدە ئامان-ئېسەن ئولتۇراتتى. 26 سۈلايمانىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئاتخانىسى، ئون ئىككى مىڭ چەھەندىزى بار ئىدى. 27 مە زىكۇر نازارەتچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن ئايدا سۈلايمان پادىشاھقا ۋە ئۇنىڭ داستىخىنىغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ يېمەك-ئىچمەك كېرىنى كېمەيتمەي تەمىنلەيتتى. 28 خەلق بولسا ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن نورما يېنىچە ئات-قېچىرلار ئۈچۈن ئارپا بىلەن سامانلارنى [نازارەتچىلەر بار] يە‌رگە ئېلىپ كېلەتتى. 29 خۇدا سۈلايمانغا دېگۈز ساھىلىدىكى قۇمدەك دانالىق، ئىنتايىن مول پەم-پاراسەت ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭ قەلبىنى كەڭ قىلىپ زور يورۇتتى. 30 شۇنىڭ بىلەن سۈلايمانىنىڭ دانالىقى بارلىق شەرقتىكىلەرنىڭ دانالىقىدىن ۋە مىسىردىكى بارلىق دانالىقتىن ئاشتى. 31 چۈنكى ئۇ بارلىق ئادەملەردىن، جۈملىدىن ئەزراھلىق ئېتان بىلەن ماخولنىڭ ئوغۇللىرى ھېمان، كالكول ۋە داردا دېگەنلەردىن دانا ئىدى؛ ۋە ئۇنىڭ شۆھرىتى ئەتراپىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدا يېيىلدى. 32 ئۇ ئېيتقان پەند-نەسىھەت ئۈچ مىڭ ئىدى؛ ئۇنىڭ شېئىر-كۈيلىرى بىر مىڭ بەش ئىدى. 33 ئۇ لىۋانىدىكى كېدىر دەرىخىدىن تارتىپ تامدا ئۆسىدىغان لىپە كۆگۈلىگىچە دەرەخ-گىياھلارنىڭ ھەممىسىنى بايان قىلىپ خاتىرىلىگەندى؛ ئۇ يەنە مال ۋە ھايۋانلار، قۇشلار، ھاشارەت-ئۆمىلگۈچىلەر ۋە بېلىقلار ئوغرىسىدا بايان قىلىپ خاتىرىلىگەندى. 34 سۈلايمانىنىڭ دانالىقىنى ئاڭلىغىلى كىشىلەر بارلىق ئەللەردىن كېلەتتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ دانالىقى توغرۇلۇق خەۋەر تاپقان يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلاردىن كىشىلەر كەلمەكتە ئىدى.

5

تۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۈلايمانىنى تائىنسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلىنغان دەپ ئاڭلاپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى ئۇنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى؛ چۈنكى ھىرام داۋۇتنى ئىزچىل سۆيگۈچى ئىدى. 2 سۈلايمان ھىرامغا ئادەم ئەۋەتىپ مۇنداق ئۇچۇرنى يەتكۈزدى: ـ 3 «ئۆزۈڭ بىلىسەنكى، ئاتام داۋۇتنىڭ دۈشمەنلىرىنى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغۇچە، ئۇ ئەتراپىدا ھەر تەرەپتە جەڭ قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياسىيالمىدى. 4 ئەمدى ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ھەممە تەرەپتىن ئارام بەردى؛ ھېچبىر دۈشمىنم يوق، ھېچبىر بالا-قازا يوق. 5 مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئاتام داۋۇتقا: «مەن سېنىڭ ئورنۇڭغا ئۆز تەختىڭگە ئولتۇرغۇزغان ئوغلۇڭ بولسا، ئۇ مېنىڭ نامىمغا بىر ئىبادەتخانا ياسايدۇ» دەپ ئېيتقىنىدەك، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياساي دەپ نىيەت قىلدىم؛ 6 ئەمدى مەن ئۈچۈن [ئادەملىرىڭگە] لىۋاندىن كېدىر دەرەخلىرىنى كېسىڭلار، دەپ يارلىق چۈشۈرگىن، مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭغا ھەمەدەمدە بولسۇن. سېنىڭ بېكىتكىنىڭ يېنىچە خىزمەتكارلىرىڭغا بېرىلىدىغان ئىش ھەققىنى ساڭا تۆلەيمەن؛ چۈنكى ئۆز ئۇ‌گىگە ئايانىكى، دەرەخ كېسىشتە ئارىمىزدا ھېچكىم زىدوندىكىلەردەك ئۇستا ئەمەس». 7 ھىرام سۈلايمانىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغاندا ئىنتايىن خۇشال بولۇپ: ـ بۇگۈن بۇ ئۇلۇغ خەلق ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە داۋۇتقا شۇنداق دانا بىر ئوغۇل بە رگەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىلسۇن! ـ دېدى. 8 ھىرام سۈلايمانغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سەن ماڭا قويغان تەلەپلىرىڭنى ئاڭلاپ قويۇل قىلدىم. مەن سېنىڭ كېدىر ياغىچى ۋە ئارچا ياغىچى توغرۇلۇق ئارزۇ قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىمەن؛ 9 مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم شۇلارنى لىۋاندىن دېڭىزغا ئاپىرىدۇ، مەن ئۇلارنى سال قىلىپ باغلاپ، دېڭىز بىلەن سەن ماڭا بېكىتكەن يە رگە يەتكۈزىمەن، ئاندىن شۇ يەردە ئۇلارنى يەشكۈزىمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇلارنى تاپشۇرۇۋېلىپ، ئېلىپ كېتىسەن. بۇنىڭ ھېسابىغا سەن تەلەپلىرىم يېنىچە ئوردىدىكىلىرىم ئۈچۈن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلىگەيسەن، ـ دېدى. 10 شۇنداق قىلىپ، ھىرام سۈلايمانغا بارلىق تەلىپى يېنىچە كېدىر ياغىچىلىرى ۋە ئارچا ياغىچىلىرىنى بەردى. 11 سۈلايمان ھىرامغا ئوردىدىكىلىرىنىڭ يېمەك-ئىچمەكىگە يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي ۋە يىگىرمە بات ساپ زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتىپ بەردى. ھەر يىلى سۈلايمان ھىرامغا شۇنداق بېرەتتى. 12 پەرۋەردىگار سۈلايمانغا ۋەدە قىلغانىدەك ئۇنىڭغا دانالىق بە رگەنىدى. ھىرام بىلەن سۈلايمانىنىڭ ئارىسىدا ئىناقلىق بولۇپ، ئىككىسى ئەھدە تۈزۈشتى. 13 سۈلايمان پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىلدىن ھاشارغا ئىشلەپچىلەرنى يىغىتتى، ئۇلارنىڭ سانى ئوتتۇز مىڭ ئىدى. 14 ئۇ بۇلارنى توۋەت بىلەن ھەر ئايدا ئون مىڭدىن لىۋانغا ئەۋەتەتتى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇلار بىر ئاي لىۋاندا تۇرسا، ئىككى ئاي ۋېيدە تۇردى. ئادونىرام ھاشارچىلانىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. 15 سۈلايمانىنىڭ يەتمىش مىڭ ھامىلى، تاغلاردا ئىشلەيدىغان سە كسەن مىڭ تاشچىسى بار ئىدى. 16 ئۇنىڭدىن باشقا سۈلايمانىنىڭ مەنسەپدارلىرىدىن ئىش ئۈستىگە قويۇلغان ئۈچ مىڭ ئۈچ يۈز ئىش بېشى بار ئىدى؛ ئۇلار ئىشلەپچىلەرنى باشقۇراتتى. 17 پادىشاھ يارلىق چۈشۈرۈشى بىلەن ئۇلار ئىبادەتخانىنىڭ ئۇلۇنى سىلىشقا يونۇلغان، چوڭ ۋە قىممەتلىك تاشلارنى كېسىپ كەلتۈردى. 18 ۋە سۈلايمانىنىڭ تاشچىلىرى بىلەن ھىرامنىڭ تاشچىلىرى ۋە گەباللىقلار قوشۇلۇپ تاشلارنى ئويۇپ، ئوينى ياساش ئۈچۈن ياغاچ ھەم تاشلارنى تەييارلاپ قويدى.

6

ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندىن كېيىنكى تۆت يۈز سە كسىنىنچى يىلى، سۈلايمانىنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىنىڭ ئىككىنچى ئېيىدا، يەنى زىف ئېيىدا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى ياساشقا باشلىدى. 2 سۈلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارغا ياسىغان ئىبادەتخانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئاتمىش گەز، كە ڭلىكى يىگىرمە گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز ئىدى. 3 ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىبادەتخانىنىڭ كە ڭلىكى بىلەن باراۋەر بولۇپ، يىگىرمە گەز ئىدى. ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ كە ڭلىكى ئون گەز ئىدى. 4 ئۇ ئىبادەتخانىغا روجە كلىك دېرىزە-پەنجىرىلەرنى ئورناتتى. 5 ئىبادەتخانا تېمىغا، يەنى مۇقەددەس جاي ۋە «كالامخانا»نىڭ تېمىغا يانداش [ئۈچ قەۋەتلىك] بىر ئىمارەتنى سالدى ۋە ئۇنىڭ ئېچىگە ھۇجرىلارنى ياسىدى. 6 [تاشقىرىقى ئىمارەتنىڭ] تۆۋەنكى قەۋىتىنىڭ كە ڭلىكى بەش گەز، ئوتتۇرا قەۋىتىنىڭ كە ڭلىكى ئالتە گەز، ئۈچىنچى قەۋىتىنىڭ كە ڭلىكى يەتتە گەز ئىدى. چۈنكى ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى تېمىدا لەمالارنى ئورناتقان تۆشۈكلەر بولماسلىقى ئۈچۈن ئۇ تامغا تەچە چىقىرىلغانىدى. 7 ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي تەييار قىلىپ ئېلىپ كېلىنگەن تاشلاردىن بىنا قىلىنغانىدى. شۇنداق قىلغاندا، ئۇنى ياسىغان ۋاقىتتا نە بولقا نە پالتا نە باشقا تۆمۈر ئەسۋابلارنىڭ ئاۋازى ئۇ يەردە ھېچ ئاڭلانمايتتى. 8 تۆۋەنكى قەۋەتنىڭ ھۇجرىلىرىنىڭ كىرىش ئىشىكى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئىدى؛ بىر ئايلانما پەلەمپەي ئوتتۇرا قەۋەتكە ئاندىن ئوتتۇرا قەۋەتتىن ئۈچىنچى قەۋەتكە چىقاتتى. 9 شۇنداق قىلىپ [سۈلايمان] ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. ئىبادەتخانىنىڭ ئۈستىگە خار-لەمالارنى بېكىتىپ، ئۇنى كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلىدى. 10 ئۇ ئىبادەتخانىغا يانداش ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرىنىڭ ئېگىزلىكىنى بەش گەزدىن قىلدى. شۇ ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرى ئىبادەتخانىغا كېدىر لەملىرى ئارقىلىق تۇتۇشۇقلۇق ئىدى. 11 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سۈلايمانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدىكى: ـ 12 «سەن ماڭا ياساۋاتقان بۇ ئىبادەتخانىغا كەلسەك، ئە گەر سەن بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، ھۆكۈملىرىمگە رىئايە قىلىپ، بارلىق ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلاردا ماڭساڭ، مەن ئاتاڭ داۋۇتقا سەن توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزۈمگە ئەمەل قىلىمەن؛ 13 مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ئەسلا تاشلىمايمەن». 14 سۈلايمان ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. 15 ئىبادەتخانىنىڭ تاملىرىنىڭ ئىچ تەرىپىنى ئۇ كېدىر تاختايلىرى بىلەن ياساپ، ئىبادەتخانىنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ لەملىرىنچە ياغاچ بىلەن قاپلىدى؛ ۋە

ئارچا تاختايلىرى بىلەن ئىبادەتخانىغا پول يانتۇزدى. 16 ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئارقا تېمىدىن يېگىرمە گەز تۆۋلىچەپ ئارا تام ياساپ، ئېچكىرىكى خانىنى ھاسىل قىلدى؛ ئۇ تېگىدىن تارتىپ تورۇس لىملىرىنچە كېدىر تاختايلىرى بىلەن قاپلىدى. بۇ ئەڭ ئېچكىرىكى خانا بولۇپ، يەنى «كالامخانا»، «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئىدى. 17 ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئۆي، يەنى مۇقەددەس خانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى قىرىق گەز ئىدى. 18 ئىبادەتخانىنىڭ ئېچكى تامليرىغا قاپاق ۋە چېچەكنىڭ نۇخسىلىرى نەقىش قىلنغانىدى. ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلانغانىدى. ھېچ تاش كۆرۈنمەيتتى. 19 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۇ يەردە قويۇش ئۈچۈن، ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئېچكىرىدىكى كالامخانىنى ياسىدى. 20 كالامخانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يېگىرمە گەز، توغرىسى يېگىرمە گەز، ئېگىزلىكى يېگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۇنى ساپ ئالتۇندىن قاپلىدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئالدىدىكى كېدىر ياغاچلىق قۇربانگاھنىمۇ شۇنداق قاپلىدى. 21 سۇلايمان ئىبادەتخانىنىڭ ئېچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ ئېچكى كالامخانىنىڭ ئالدىنى ئالتۇن زەنجىرلەر بىلەن توسىدى؛ كالامخانىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 22 شۇ تەرىقىدە ئۇ پۈتكۈل ئىبادەتخانىنى، يەنى پۈتكۈل ئىبادەتخانىنىڭ ئېچىنى ئالتۇن بىلەن تولۇق قاپلىغانىدى. كالامخانىغا تەئەللۇق بولغان قۇربانگاھنىمۇ پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىغانىدى. 23 كالامخانىغا ئۇ زەيتۇن ياغىچىدىن ئىككى كېرۇبنىڭ شەكلىنى ياسىدى. ھەربىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز ئىدى. 24 بىر كېرۇبنىڭ بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز ۋە يەنە بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ھەم بەش گەز بولۇپ، بىر قانىتىنىڭ ئۇچىدىن يەنە بىر قانىتىنىڭ ئۇچىغىچە ئون گەز ئىدى. 25 ئىككىنچى كېرۇبنىڭ ئىككى قانىتى قوشۇلۇپ ئون گەز ئىدى. ئىككى كېرۇبنىڭ چوڭ-كىچىكلىكى ۋە شەكلى ئوخشاش ئىدى. 26 بىر كېرۇبنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز بولۇپ، ئىككىنچى كېرۇبنىڭكىمۇ ھەم شۇنداق ئىدى. 27 ئۇ كېرۇبلارنى ئېچكىرىكى خانىدا قويدى. كېرۇبلارنىڭ قانالىرى يېيىلىپ تۇراتتى. بىرسىنىڭ بىر قانىتى بىر تامغا تېگىپ، ئىككىنچىسىنىڭ قانىتى تۇدۇلدىكى تامغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىسىنىڭ ئېچىدىكى قانالىرى خانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى. 28 ئۇ كېرۇبلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 29 ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ تامليرىنىڭ پۈتكۈل ئېچ چۆرىسىنى، يەنى ئېچكىرىكى خانىنىڭ ۋە ھەم تاشقىرىقى خانىنىڭ چۆرىسىنى كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ شەكلىرى ۋە چېچەك نۇخسىلىرى بىلەن نەقىش قىلدى. 30 ئىبادەتخانىنىڭ پولىنى، يەنى ئېچكىرىكى خانىنىڭ ھەم تاشقىرىقى خانىنىڭكىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 31 كالامخانىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئۇ زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەن قوش ئىشىكەرنى ياسىدى. ئىشىكەرنىڭ كېشە كلىرى ۋە يېشى ۋېنىڭ توغرىسىنىڭ بەشتىن بىر قىسمى ئىدى. 32 بۇ قوش ئىشىكەر زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەندى؛ ئۇ ئىشىكەرنىڭ ئۈستىگە كېرۇبلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چېچەك نۇخسىلىرى نەقىش قىلنىپ زىننەتلەنگەندى؛ ئۇ ئىشىكەرنى، جۈملىدىن كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ نەقىشلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 33 ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى خانىسىنىڭ ئىشىكىنىڭ كېشە كلىرىنى زەيتۇن ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇلار ۋېنىڭ توغرىسىنىڭ تۆتتىن بىر قىسمى ئىدى؛ 34 قوش قاناتلىق ئىشىك بولسا ئارچا ياغىچىدىن ياسالدى. بىر قانىتى يېيىلىپ قاتلىناتتى، ئىككىنچى قانىتىمۇ يېيىلىپ قاتلىناتتى. 35 ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كېرۇبلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چېچەك نۇخسىلىرىنى نەقىش قىلدى؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، جۈملىدىن نەقىشلەر ئۈستىگە ئالتۇن قاپلىدى. 36 ئېچكىرىكى ھويلىنىڭ ئېتىنى بولسا ئۇ ئۈچ قەۋەت يونۇلغان تاش بىلەن بىر قەۋەت كېدىر ياغىچىدىن ياسىدى. 37 [سۇلايمانىنىڭ سەلتەنىتىنىڭ] تۆتىنچى يىلىنىڭ زىف ئېيىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئۇلى سېلىندى. 38 ۋە ئون بىرىنچى يىلىنىڭ بۇل ئېيىدا، يەنى سەككىزىنچى ئايدا ئىبادەتخانىنىڭ ھەججىرى قالدۇرۇلمايى، لايىھە بويىچە پۈتۈنلەي تامام بولدى. شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ ئۈينى ياسىشىغا يەتتە يىل كەتتى.

7 سۇلايمان ئۆز ئوردىسىنى بولسا، ئون ئۈچ يىلدا ياساپ پۈتتۈردى. 2 ئۇ ياسىغان بۇ «لۇۋان ئورمىنى ساريى»نىڭ ئۇزۇنلۇقىنى يۈز گەز، كەڭلىكىنى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكىنى ئوتتۇز گەز قىلدى. كېدىر ياغىچى تۆۋەندىكىدەك تۆت قاتار ۋە تۆۋەندىكىلەرنىڭ ئۈستىگە كېدىر لىملىرى قويۇلغانىدى. 3 تۆۋەندىكىلەرنىڭ ئۈستىدىكى لىم كۆتۈرۈپ تۇرغان ئۈگزىسىمۇ كېدىر ياغىچىدن ئىدى. لىملار جەمئىي قىرىق بەش بولۇپ ھەر قاتاردا ئون بەشتىن ئىدى. 4 ئۇنىڭ ئۈچ قەۋەت دېرىزىسى بار ئىدى، ئۈچ قەۋەتتىكى دېرىزىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل ئىدى. 5 بارلىق ئىشىكلەر ۋە كېشە كلەر تۆت چاسىلق قىلىنغانىدى؛ ئىشىكلەر ئۈچ كۆزنە كلىك بولۇپ، ئىشىكلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل ئىدى. 6 ئۇ ئۆزۈنلۇقىنى ئەللىك گەز، توغرىسىنى ئوتتۇز گەز قىلىپ، تۆۋۈر ۋەكلۈك بىر دەھلىز ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە بىر دەھلىز بار ئىدى، ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە تۆۋۈر ۋەكلۈك ئايۋان بار ئىدى. 7 ئاندىن كېيىن ئۇ سوراق سورايدىغان تەختى ئۈچۈن «سوراق دەھلىزى» دەپ ئاتالغان يەنە بىر دەھلىزنى ياسىدى. ئۇ دەھلىزنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ لىملىرىنچە كېدىر ياغىچى بىلەن قاپلانغانىدى. 8 [سۇلايمان] ئۆزىنى ئولتۇرىدىغان ساراي، يەنى دەھلىزنىڭ ئارقا ھويلىسىغا جايلاشقان ساراينىڭ لايىھىسى «[سوراق] ۋېنى»نىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. سۇلايمان ئۆز ئەمرىگە ئالغان پىرەۋئۇننىڭ قىزى ئۈچۈن شۇ دەھلىزگە ئوخشاش بىر ساراينى ياساتتى. 9 بۇ ئىمارەتلەرنىڭ ھەممىسى ئېچكىرىكى تاملىردىن تارتىپ چوڭ ھويلىنىڭ تاملىرىنچە، ئۇلدىن تارتىپ ئۈگزىنىڭ پەۋازىنچە قىممەت تاشلاردىن، يەنى ئۆلچەم بويىچە ۋېنىلۇۋ ئاندىن ئېچ-تېشى ھەرە بىلەن كېسىلگەن تاشلاردىن ياسالغانىدى. 10 ئۇلارنى بولسا چوڭ ۋە قىممەت تاشلاردىن، ئۇزۇنلۇقى ئون گەز ۋە سەككىز گەز بولغان تاشلاردىن قىلىنغانىدى. 11 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يەنە بېكىتىلگەن ئۆلچەم بويىچە ۋېنىلغان قىممەت ئېسىل تاشلار ۋە كېدىر لىملىرى قويۇلغانىدى. 12 چوڭ ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى تام ئۈچ قەۋەت ۋېنىلغان تاش ۋە بىر قەۋەت يونۇلغان كېدىر لىملىردىن ياسالغانىدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئېچكىرىكى ھويلىسىنىڭ تېمى ۋە يەنە ئوردىدىكى دەھلىزنىڭ تېمىمۇ شۇنداق ياسالغانىدى. 13 سۇلايمان پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ھىرامنى تۇردىن كەلتۈردى. 14 ئۇ كىشى نافتالى قەبىلىسىدىن بولغان بىر تۇل خوتۇنىنىڭ ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى تۇرلۇق بىر مىسكەر ئىدى. ھىرام مىسكەرچىلىكتە تۇرلۇك ئىشلارنى قىلىشقا تولىمۇ ئوستا، پەم-پاراسەتلىك ۋە بىلىملىك ئىدى. ئۇ سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ھەممە ئىشىنى قىلدى. 15 ئۇ ئۆزى ئىككى تۇۋۈر ئۈكنى مىستىن ياسىدى. ھەربىر تۇۋۈر ئۈكنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز بولۇپ، ئايلانمىسى ئون ئىككى گەز ئىدى. 16 بۇ تۇۋۈر ۋەكلەرنىڭ ئۈستىگە قويۇش ئۈچۈن مىستىن ئىككى تاجنى قويۇپ ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قويدى. بىر تاجنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز، ئىككىنچى تاجنىڭ ئېگىزلىكىمۇ بەش گەز ئىدى. 17 تۇۋۈر ۋەكلەرنىڭ تېرىسىدىكى تاجلار تورلارغا ئوخشاش زىننەتلىنىپ، زەنجىرلەر ۋە تورلانغان ھالقىلار بىلەن توقۇقلۇق ئىدى. بىر تاجنىڭ شۇنداق يەتتە قاتار تور ھالقىلىرى بار ئىدى، ئىككىنچى تاجنىڭمۇ ھەم شۇنداق يەتتە قۇر تور ھالقىلىرى بار ئىدى. 18 ئۇ يەنە ئانارلارنى، يەنى تۇۋۈر ۋەكلەرنىڭ ئۈستىدىكى ھەربىر تاجنى يېپىپ تۇرىدىغان تور ھالقىلارنىڭ ئۈستىگە ئىككى قاتار ئانارنى ياسىدى. ئۇ بىرىنچى ۋە ئىككىنچى تاجغىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق قىلدى. 19 ئايۋاندىكى تۇۋۈر ۋەكلەرنىڭ ئۈستىدىكى تاجلىرى نىلۇپەر شەكلىدە بولۇپ، ئېگىزلىكى تۆت گەزدىن ئىدى. 20 ئىككى تۇۋۈر ۋەكنىڭ تاجلىرىدىكى تور ھالقىلىرىغا يېقىن تومپىيىپ چىققان جايلىنىڭ ئۈستىدە قەۋەتمۇ-قەۋەت چۆرىدىگەن ئىككى يۈز ئانار نۇخسىسى بار ئىدى. ئىككىنچى تاجنىڭ چۆرىسىمۇ ئوخشاش ئىدى. 21 ئۇ تۇۋۈر ۋەكلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانغا تىكلىدى. ئوڭ تەرىپىگە بىرنى تىكلەپ نامىنى «ياقىن»، سول تەرىپىگە بىرنى تىكلەپ، نامىنى «بوئاز» ئاتىدى. 22 تۇۋۈر ۋەكلەرنىڭ ئۈستى نىلۇپەر شەكلىدە ياسالغانىدى. بۇنىڭ بىلەن تۇۋۈر ۋەكلەرنىڭ ئىشلىرى پۈتكەنىدى. 23 ئۇ مىستىن «دېڭىز» دەپ ئاتالغان يوغان داس ياسىدى. ئۇنىڭ بىر گىرۋىكىدىن يەنە بىر گىرۋىكىگىچە ئون گەز كېلەتتى. ئۇنىڭ ئايلامىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. 24 داسنىڭ گىرۋىكى ئاستى چۆرىدەپ قاپاق نۇخسىلىرى بىلەن زىننەتلەنگەنىدى. بۇلار داسنىڭ چۆرىسىنىڭ ھەربىر گىزىگە ئۇندىن، ئىككى قاتار قويۇلغان ئىدى. ئۇلار داس بىلەن بىر ۋاقىتتا قويۇپ چىقىرىلغانىدى. 25 داس ئون ئىككى بۇقا شەكلى ئۈستىدە تۇرغىزۇلغانىدى. بۇلارنىڭ ئۈچى شىمال تەرەپكە، ئۈچى غەرب تەرەپكە، ئۈچى جەنۇب تەرەپكە، ئۈچى شەرق تەرەپكە يۈزلەنگەنىدى. «دېڭىز» بۇلارنىڭ ئۈستىدە ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تارقىسى ئىچ تەرىپىدە ئىدى. 26 داسنىڭ قېلىنلىقى ئالقاننىڭ كەڭلىكىدەك بولۇپ، ئۇنىڭ گىرۋىكى پىيالىنىڭ گىرۋىكىدەك، شەكلى ئېچىلغان نىلۇپەردەك ئىدى. ئۇنىڭغا

ئىككى مىڭ بات سۈ سغاتتى. 27 ئۇنىڭدىن باشقا ئۇ مىستىن ئون تە گلىكنى ياسىدى. ھەربىر تە گلىكنىڭ ئۇزۇنلۇقى توت گەز، كە گلىكى توت گەز بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۆچ گەز ئىدى. 28 بۇ تە گلىكلەر شۇنداق ياسالغانىدىكى، ئۇلارنىڭ [رەسىملىك] تاختىلىرى بار ئىدى؛ تاختىلىرى رامىكلار ئىچىگە ئورنىتىلغانىدى. 29 رامىكلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسىم تاختايلىرىدا ۋە رامىكلارنىڭ تۆزىدىمۇ شىرلار، بۇقىلار ۋە كېرۇبلارنىڭ سۈرەتلىك زىننەتلىرى بار ئىدى؛ شىرلار ۋە بۇقىلارنىڭ ئاستى ۋە ئۈستى زەنجىرسىمان گۈل چەمبىرەك شە كلىدە زىننەتلەنگەنىدى. 30 ھەربىر تە گلىكنىڭ مىس ئوقلىرى بىلەن تۆت چاق بار ئىدى؛ تە گلىكنىڭ داسىنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان تۆت بۇرجىكىدە جازىسى بار ئىدى؛ داس ئاستىدىكى پۈتلىرىنىڭ ھەر تەرىپىدە تورلانغان قېيما گۈل شاخلىرى ئورنىتىلغانىدى. 31 ھەر تە گلىكنىڭ ئىچىدە چوڭقۇرلۇقى بىر گەز كېلىدىغان «كىچىك تە گلىك» بولۇپ، ئاغزى د ۇگلەك ئىدى؛ كىچىك تە گلىكنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر يېرىم گەز ئىدى؛ ئاغزىنىڭ ئەتراپىدا نەقشلەر بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ رامىكلىرى د ۇگلەك ئەمەس، بەلكى توت چاسىلق ئىدى. 32 توت چاق رەسىملىك تاختايلىرى ئاستىدا بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئوقلىرى تە گلىككە بېكىتىلگەنىدى. ھەربىر چاقنىڭ ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 33 چاقلارنىڭ قۇرۇلمىسى جەڭ ھارۇلىرىنىڭ چاقلىرىدەك ئىدى. ئۇلارنىڭ قازانلىرى، قاسقانلىرى، چېتىقلىرى ۋە ئوقلىرىنىڭ ھەممىسى مىستىن قۇيۇلغانىدى. 34 ھەربىر تە گلىكنىڭ توت بۇرجىكىدە بىردىن توت تۈتقۇچى بار ئىدى؛ ئۇلار تە گلىكتىن چېقىپ تۇراتتى ۋە ئۇلار تە گلىك بىلەن تەڭ قۇيۇلغان. 35 ھەربىر تە گلىكنىڭ تۆپىسىدە ئېگىزلىكى يېرىم گەز كېلىدىغان بىر يۇمىلاق جازا بار ئىدى. ھەربىر تە گلىكنىڭ تۆپىسىدە تىرەك ۋە رەسىملىك تاختايلار بار ئىدى. ئۇلار تە گلىك بىلەن تەڭ قۇيۇلغان. 36 ئۇ مۇشۇ تىرەك ۋە رەسىم تاختايلىرىدىكى بوش ئورۇنلارغا كېرىۋب، شىر ۋە خورما دەرەخلىرىنىڭ نۇختىلىرىنى ۋە چۇرىسىگە تورلانغان گۈل شاخلىرىنى نەقىش قىلدى. 37 شۇ تەرىقىدە ئۇ مۇشۇ ئون تە گلىكنى ياساپ بولدى. ھەممىسى بىر نۇختىدا قۇيۇلۇپ، ئوخشاش چوڭقۇقتا ۋە شە كلىدە ئىدى. 38 ئۇ مىستىن ئون داس ياسىغان بولۇپ، ھەربىر داسقا قىرىق بات سۈ سغاتتى؛ ھەربىر داسنىڭ توغرىسى توت گەز ئىدى. ئون تە گلىكنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆپىسىدە بىردىن داس بار ئىدى. 39 ئۇ بەش داسنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە بەشنى ئىبادەتخانىنىڭ سول يېنىدا قويدى؛ مىس دېڭىزنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويدى. 40 ھىرام شۇلارغا تەتەللۇق داس، كۈرەك ۋە قاچا-قۇچىلارنىمۇ ياساپ تەيىار قىلدى. شۇنداق قىلىپ ھىرام سۇلايمان پادىشاھ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتكۈزدى: ـ 41 ئىككى تۈۋرۈك، ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئاپقۇرسىمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى يېپىپ تۇرىدىغان ئىككى تورنى ياستىپ پۈتكۈردى، 42 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى. بىر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈۋرۈك ئۈستىدىكى؛ ئاپقۇرسىمان ئىككى باشنى يېپىپ تۇراتتى. 43 ئۇ ئون داس تە گلىكى ۋە داس تە گلىككە قۇيۇلىدىغان ئون «يۇيۇش دېسى»نى، 44 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى، 45 قازانلارنى، كۈرەك-قاچا-قۇچىلارنىمۇ تەيىار قىلدى. ھىرام پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن ياسىغان بۇ ھەممە نەرسىلەر پارقىرايدىغان مىستىن ئىدى. 46 پادىشاھ ئۇلارنى ئىئوردان تۈزلە كلىكىدە، سۇككوت بىلەن زارەتاننىڭ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سىغىزلايدا قېلىپ ياساپ، قۇيدۇرۇپ چىقتى. 47 بۇ نەرسىلەر شۇنچە كۆپ بولغاچقا، سۇلايمان ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچىمىدى. شۇنىڭ بىلەن مىسنىڭ ئېغىرلىقى مەلۇم بولمىدى. 48 سۇلايمان يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچىدىكى بارلىق ئەسۋابلارنى ياساتتى: ـ يەنى ئالتۇن خۇشۇيۇگاھنى، «تەقدىم نان» قويۇلىدىغان ئالتۇن شىرەنى، 49 كالاخانا ئالدىدا تۇرىدىغان ساپ ئالتۇن چىراغدانلارنى (بەشنى ئوڭ يېنىدا، بەشنى سول يېنىدا) ياساتتى؛ ۋە شۇلارنىڭ گۈلسىمان زىننەتلىرىنى، چىراغلىرىنى، چىراغ قىسقۇچلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى؛ 50 داس-پىيالىلىرىنى، پىچاقلىرىنى، قاچىلىرىنى، تەخسىلىرىنى ۋە كۈلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياساتتى؛ ئۇ ئىچىكىرىكى خانىنىڭ، يەنى ئەڭ مۇقەددەسنى جاينىڭ قاتلىنىدىغان، قوش قاناتلىق ئىشىكلەرنىڭ گىرەلىرىنى ۋە ئۆيدىكى مۇقەددەس جاينىڭ [ئىشىكلىرىنىڭ] گىرەلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى. 51 سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن قىلدۇرىدىغان ھەممە قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ تاتىسى داۋۇت [خۇداغا] تاتىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، ئالتۇن ۋە تۈرلۈك باشقا ۋىيۇملارنى) ئە كەلتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى.

8

ئۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىئوندىن يۇتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە ىە گلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتىلىرىنىڭ بە گلىرىنى يېرۇسالېمغا ئۆز يېنىغا يىغىلىشقا چاقىردى. 2 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدىكى بېكىتىلگەن ھېيتتا سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى. 3 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماكۇدى]. 4 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس ۋىيۇملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 5 سۇلايمان پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلغان بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېكىپ، كۆپلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولالمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كاللىلارنى قۇربانلىق قىلىشاتتى. 6 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تۈز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى «كالاخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ، كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ئاستىغا قويدى. 7 چۈنكى كېرۇبلارنىڭ يېيىلىپ تۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇردىغان بالداقلارنى يېپىپ تۇراتتى. 8 بۇ بالداقلار ناھايىتى ئۇزۇن بولغاچقا، كالاخانانىڭ ئالدىدىكى مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۇچلىرىنى كۆرگلى بولاتتى، براق ئۇينىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تاكى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 9 ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىدە مۇسا يەھۋەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا ئىچىگە سالغان ئىككى تاش تاختىدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبدە ئەھدە تۈزگەنىدى). 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، كاھىنلار مۇقەددەس جايدىن چېقىشىغىلا، بىر بۇلۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قاپلىۋالدى. 11 كاھىنلار بۇلۇت تۆپەيلىدىن تۈز ۋەزىپىلىرىنى تۈتەشكە تۇرە تۇرالمايتتى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى تولدۇرغانىدى. 12 بۇ يەيتە سۇلايمان: ـ پەرۋەردىگار تۇم قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى؛ 13 لېكىن، [ئى پەرۋەردىگار]، مەن دەرۋەقە سېنىڭ ئۈچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈ تۇرىدىغان بىر ئۆينى ياسىدىم، دېدى. 14 ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بەختە تىلىدى؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۆنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 15 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ ئۆز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغاندىن ۋە ئۆز قولى بىلەن ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ داۋۇتقا يەنە: ـ 16 «مەن ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدن ئېلىپ چىققان كۈندىن ۋىيان نامىم ئۈچۈن بۇ يەردە بىر ئۆي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىردىن ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم؛ براق خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەنىدى. 17 ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆي سېلىش ئارزۇ-نىيىتى بار ئىدى. 18 براق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭۈلۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر ئۆي ياساشقا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ 19 ئەمما شۇ ئۆينى سەن ياسىمايسەن، بەلكى سېنىڭ پۇشتۇڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ ئۆينى سالىدۇ»، دېگەنىدى. 20 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆز سۈزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىنى بېسىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇردۇم؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ ئۆينى سالدىم. 21 ئۇيدە ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر جاينى راستلىدىم؛ ئەھدە ساندۇقى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققاندا، ئۇلار بىلەن تۈز زېگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر». 22 ئاندىن

سۇلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، قوللىرىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ **23** مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ «ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە يۇقىرىقى ئاسماندا نە يۇتۇەنكى يەردە سەندەك خۇدا يوقتۇر، ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان قۇللىرىڭ تۈجۈن ئەھدە كۈدە تۇرۇپ تۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكۈچىسەن. **24** چۈنكى سەن تۇز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا بە رگەن ۋەدىدە تۇردۇڭ؛ سەن تۇز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆز ئۇگگە مانا بۇگۈنكىدەك تۇز قولۇڭ بىلەن ئەمەل قىلدىڭ. **25** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، تۇز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: ـ «ئە گەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ تۇز يوللىرىغا سە گەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغانىدەك ماڭىدىغان بولسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بە رگەن ۋەدە كۈدە تۇرغايسەن. **26** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ تۇتۇنمە! **27** لېكىن خۇدا تۇزى راستلا يەر يۈزىدە ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ تۇي قانداقمۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالىسۇن؟! **28** لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ بۇگۈن ساڭا كۆتۈ رگەن نداسى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايسەن، **29** شۇنىڭ بىلەن تۇز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ئۇيگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىم تۇ يەردە ئايان بولسۇن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز تىكىگەيسەن، تۇز قۇلۇڭنىڭ تۇ جايغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايسەن. **30** قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، تۇلارنىڭ ئىلتىجىسىغا قۇلاق سېلىپ، تۇز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ ئاڭلىغايسەن، ئاڭلىغىنىڭدا تۇلارنى كەچۈ رگەيسەن. **31** ئە گەر بىرسى تۇز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئېچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ ئۇيدىكى قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، **32** سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ تۇز بەندىلىرىڭ ئوتىۋىرىسدا ھۆكۈم چىقارغايسەن، گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھقا تارتىپ، تۇز يولىنى تۇز بېشىغا يانداۋۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ، تۇز ئادىللىقىغا قاراپ تۇنىڭغا ھەققىنى بە رگەيسەن. **33** تۇز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلسە، ساڭا قايتىپ بۇ ئۇيدە تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، **34** سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، تۇز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، تۇلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. **35** تۇلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلۇۋېتىلگەن بولسا، لېكىن تۇلار بۇ جايغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ تۇلارنى قىينىچىلىققا سالغىنىڭ تۈپەيلىدىن تۇز گۇناھىدىن يېنىپ توۋا قىلسا، **36** سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قوللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈ رگەيسەن؛ چۈنكى سەن تۇلارغا مېڭىش كېرەك بولغان ياخشى يولنى ئۆگىتىسەن ۋە تۇز خەلقىگىگە مىراس قىلىپ بە رگەن زېمىنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرسەن! **37** ئە گەر زېمىندا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالمىسا يا ھال چۈشسە يا ئۇنى چېكەتكىلەر يا كى چېكەتكە لىچىنكىلىرى يېسۇئالسا، يا دۈشمەنلەر تۇلارنىڭ زېمىندىكى شەھەرلىرىنىڭ قورۇۋۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشۇئالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، **38** سېنىڭ خەلقىڭ بولغان ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق كىشى تۇز كۆڭلىدىكى ۋابانى بىلىپ، تۇلاردىن ھەرقايسى كىشى قوللىرىنى بۇ ئۇيگە سۇنۇپ، ھەرقانداق دۇئا يا كى ئىلتىجا قىلغان بولسا، **39** ئەمدى سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايسەن؛ سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچىكە، ئامال قىلىپ تۇزىنىڭ يوللىرىنى تۇزنىگە ياندۇرغايسەن (چۈنكى سەنلا، يالغۇز سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ **40** شۇنداق قىلىپ، تۇلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ تۇمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقىدىغان بولىدۇ. **41** تۇز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن بولمىغان، سېنىڭ تۇلۇغ نامىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇساپىر بولسا **42** (چۈنكى تۇلار سېنىڭ تۇلۇغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ توغرىسىدا ئاڭلىيالايدۇ)، ـ ئۇنداق بىرسى كېلىپ بۇ تۇي تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، **43** سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، تۇ مۇساپىر ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىنىڭ ھەممىسگە مۇۋاپىق قىلغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، تۇز خەلقىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۇيىنىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇ. **44** ئە گەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ تاپشۇرۇقۇڭ بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھە رگە، شۇنداقلا مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ تۇي تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا، **45** سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ تۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، تۇلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈ رگەيسەن. **46** ئە گەر تۇلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن تۇلارغا غەزەپلىنىپ، تۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار تۇلارنى يىراق-يېقىنغا، تۇزلىرىنىڭ زېمىنغا سوزرگۇن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، **47** لېكىن تۇلار سوزرگۇن قىلىنغان يۇرتىغا ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلىپ، تۇزى سوزرگۇن بولغان يۇرتىغا ساڭا: ـ بىز گۇناھ قىلىپ، قەبىھلىككە بېرىلىپ سەندىن يۈز تۇرۇپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، **48** ـ ئە گەر تۇلارنى سوزرگۇن قىلغان دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىندا پۈتۈن جېنىدىن سېنىڭ تەرىپىگە يېنىپ، سەن تۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ تۇي تەرەپكە يۈزىنى قىلىپ، ساڭا قاراپ دۇئا قىلسا، **49** سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا تۇرۇپ تۇلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجاسىنى ئاڭلاپ تۇلار تۇچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ، **50** تۇز خەلقىگىنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى، ساڭا تۇتىكۇز رگەن ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى كەچۈرۈم قىلغايسەن ۋە تۇلارنى سوزرگۇن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا تۇلارغا رەھىم تاپقۇزغايسەنكى، شۇلار تۇلارغا رەھىم قىلسۇن **51** (چۈنكى تۇلار تۇزۇڭ مىسىردىن، يەنى تۇمۇر تاۋلاش پېچىدىن چىقارغان تۇز خەلقىڭ ۋە تۇز مىراسىڭۇر)؛ **52** سېنىڭ كۆزلىرىڭ تۇز قۇلۇڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ۋە تۇز خەلقىگىنىڭ ئىلتىجاسىغا ئوچۇق بولغاي، تۇلار ھەر ئىشتا ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىدە تۇلارغا قۇلاق سالغايسەن؛ **53** چۈنكى سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىردىن چىقارغىنىڭدا تۇز قۇلۇڭ مۇسا ئارقىلىق ئېيتقىنىڭدەك، سەن خەلقىگىنى تۇز ئۇگگە خاس مىراسىڭ بولسۇن دەپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدىن تۇلارنى ئايرىم ئېلىپ تاللىدىڭ، ئى رەب پەرۋەردىگار!». **54** سۇلايمان پەرۋەردىگارغا شۇ بارلىق دۇئا ۋە ئىلتىجالىرىنى قىلىپ بولغاندا، قوللىرىنى ئاسمانغا قاراپ كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ تۇرغان يەردىن قوپۇپ، **55** تۇرە تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۇقىرى ئاۋازدا بەخت تىلەپ مۇنداق دېدى: ـ **56** «تۇنىڭ بارلىق ۋەدە قىلغىنى ۋىنچە تۇز خەلقى ئىسرائىلغا ئارام بە رگەن پەرۋەردىگار مۇبارە كتۇر! تۇ تۇز قولى مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ھەممە مېھرىبانە ۋەدىلىرىنىڭ ھېچبىرى يەردە قالمىدى! **57** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بولغاندەك بىز بىلەن بىللە بولغاي؛ تۇ نە بىزدىن ۋاز كەچمىسۇن نە بىزنى تاشلىمىسۇن؛ **58** بۇنىڭ بىلەن تۇ قەلبىمىزنى تۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، تۇزى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا يۈرۈغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەرنى تۇتۇشقا تۇزىگە مايىل قىلغاي؛ **59** مېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىلتىجا قىلغان بۇ سۆزلىرىم كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا مۇ ئەگەشمەل بولغاي!». **62** ۋە پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىل بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى قىلدى. **63** سۇلايمان پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇ پىتىندە يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا ۋە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوي قۇربانلىق قىلدى. پادىشاھ بىلەن بارلىق ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى تۇنىڭغا بېغىشلىدى. **64** شۇ كۈنى پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ مۇقەددەس قىلىپ، تۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ

ياغلىرىنى سۈندى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۈرغان مىس قۇربانگاھ كويدۇرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. **65** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۈلايمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات راۋىنغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە پەرلەردىن كەلگەن زور بىر جامائەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا يەتتە كۈن ۋە يەنە يەتتە كۈن، جەمئىي ئون تۆت كۈنگىچىلىك ھېيت تۆتكۈزدى. **66** سەككىزىنچى كۈنىدە ئۇ خەلقنى قايتۇردى؛ ئۇلار پادىشاھنىڭ يەختىنى تىلىدى؛ ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تۆز قۇلى داۋۇتقا ۋە خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ تۆز ئۆيى-چېدىرلىرىغا قايتىپ كەتتى.

9 سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى، پادىشاھ ئوردىسى ۋە شۇنداقلا قۇرۇشنى ئارزۇ قىلغان باشقا قۇرۇلۇشلارنى كۆڭۈلدىكىدەك پۈتكۈزۈپ بولغاندا، **2** پەرۋەردىگار سۈلايمانغا گىبئوندا كۆرۈنگەندەك ئەمدى ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭغا كۆرۈندى. **3** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن مېنىڭ ئالدىمدا قىلغان دۇئا ۋە ئىلتىجايىڭنى ئاڭلىدىم؛ مېنىڭ نامىم ئۇنىڭدا ئەبەدە دگىچە ئايان قىلىنىشى ئۈچۈن، سەن ياسىغان بۇ ئۆينى ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم. مېنىڭ كۆزلىرىم ۋە كۆڭلۈم شۇ يەردە ھەمىشە بولىدۇ. **4** سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىمدا ماڭغىنىدەك، سەمۇ ساڭا ۋىجدانىمنىڭ مۇۋاپىق ئادەمىل قىلىش ئۈچۈن، بەلگىلىمىلىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، پاك كۆڭۈل ۋە دۇرۇسلۇق بىلەن ئالدىمدا ماڭسىاڭ، **5** مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ۋەدە قىلغىنىمدەك، مەن پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئەبەدگىچە مەھكەم قىلىمەن. **6** لېكىن ئۆزۈڭ يا ئوغۇللىرىڭ ماڭا ئەگىشىشتىن ۋاز كېچىپ مەن ئالدىڭلاردا قويغان ئەمرلىرىم بىلەن بەلگىلىمىلىرىمنى ئۇنتۇماي، بەلكى باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ ئۇلارغا سەجدە قىلساڭلار، **7** شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن ئۈزۈپ چىقىرىمەن؛ ۋە ئۆز نامىمنى كۆرسىتىشكە ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ ئۆينى نەزىرىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىل ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەنىنىڭ ئوبيېكتى بولىدۇ؛ **8** بۇ ئۆي گەرچە ھازىر كۆركەم كۆرۈنسەمۇ، شۇ زاماندا ئۇنىڭدىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى زور ھەيران قېلىشىپ ئۈشقىرىتىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ ئۆيگە نېمىشقا شۇنداق قىلدى؟» دەپ سورايدۇ. **9** كىشىلەر: ـ چۈنكى [زېمىندىكى خەلقلەر] تۆز ئاتا-بوۋىلىرىنى مىسىر زېمىندىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇداسىنى تاشلاپ، ئۆزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگار بۇ پۈتكۈل كېلىپەتنى ئۇلارنىڭ ۋىجدانى چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **10** شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئۆتۈپ، سۈلايمان ئۇ ئىككى ئۆينى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن پادىشاھ ئۆينى ياساپ بولغاندىن كېيىن، **11** ئورنىڭ پادىشاھى ھىرام سۈلايمانغا بارلىق تەلەپلىرى بويىچە كېدىر دەرەخلىرى، تارچا دەرەخلىرى ۋە ئالتۇن تەمىنلىگىنى ئۈچۈن سۈلايمان پادىشاھ ئۇنىڭغا گاللىلىيە ئۇلكىسىدىن يىگىرمە شەھەرنى بەردى. **12** ھىرام سۈلايمان ئۇنىڭغا بە رگەن شەھەرلەرنى كۆرۈشكە ئوردىن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇلار ئۇنىڭغا ھېچ يا قىدى. **13** ئۇ: ـ ھەي بۇرادىرىم، سەن مۇشۇ ماڭا بە رگىنىڭ زادى قانداق شەھەرلەر؟! ـ دېدى. ئۇ ئۇلارنى «كابۇلنىڭ يۇرتى» دەپ ئاتىدى، ۋە ئۇلار بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. **14** ھىرام بولسا پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن ئەۋەتكەنىدى. **15** سۈلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى، ئۆز ئۆينى، مىللونى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى، ھازورنى، مەگىددونى ۋە گەزەر شەھەرلىرىنى ياساش ئۈچۈن ھاشارغا ئۇتقان ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىشلىرى مۇنداق: ـ **16** (مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن چىقىپ گەزە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ئۇنى ئوتتا كويدۇرۇپ، شەھەردە ئۆزۈۋاتقان قاناننىيلارنى قىرىپ، شەھەرنى توي سوۋغىسى سۈپىتىدە سۈلايمانىنىڭ خوتۇنى بولغان ئۆز قىزىغا بە رگەنىدى) **17** سۈلايمان گەزەر بىلەن تۆۋەنكى بەيت-ھورونىنى بىنا قىلدى، **18** ئۇ باتالات بىلەن ئۆز زېمىندىكى چۆللىگە جايلاشقان تادمورنىمۇ يېڭىدىن ياسىدى، **19** شۇنداقلا ئۆزىگە خاس ھەممە ئامبار شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، «ئاتلىقلار شەھەرلىرى»نى ۋە پېرۇسالېمدا، لىۋاندا ۋە ئۆزى سورايدىغان بارلىق زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. **20** ئىسرائىللاردىن بولمىغان ئامورىيلار، ھىتتىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، **21** سۈلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقىتالمىغان ئەللەرنىڭ قالدۇق ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشارغا تۇتتى. ئۇلار بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. **22** لېكىن سۈلايمان ئىسرائىللاردىن ھېچكىمنى قۇل قىلماي، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، خىزمەتكار، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. **23** بۇلاردىن سۈلايمانىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان، يەنى ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويۇلغان چوڭ نازارەچىلەر بەش يۈز ئەللىك ئىدى. **24** پىرەئۇننىڭ قىزى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىن كۆچۈپ سۈلايمان ئۇنىڭ ئۈچۈن ياسىغان ۆيدە ئولتۇرغىنىدا، ئۇ مىللو قەلئەسىنى ياسىدى. **25** سۈلايمان پەرۋەردىگارغا ياسىغان قۇربانگاھىدا يىلدا ئۈچ قېتىم كويدۇرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇتتى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى [خۇشبۇيگاھتا] خۇشبۇي ياقاتتى. شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشلىرىنى پۈتكۈزدى. **26** سۈلايمان پادىشاھ ئېزىئون-گەبەردە بىر تۇركۇم كېمىلەرنى ياسىدى. ئۇيەر بولسا ئېدوم زېمىنىدا، قىزىل دېڭىز بويىدىكى ئېلوتنىڭ يېنىدا ئىدى. **27** ھىرام ئۆز خىزمەتكارلىرى، يەنى دېڭىزچىلىقنى ئۇبدان بىلىدىغان نەچچە كېمىچىلەرنى سۈلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىغا قوشۇلۇپ كېمىلەردە ئىشلەشكە ئەۋەتتى. **28** ئۇلار ئوفىرغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تۆت يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇنىنى ئېلىپ كېلىپ، سۈلايمان پادىشاھقا ئاپاردى.

10 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۈلايمانىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن باغلىنىشلىق بولغان داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قىين چىگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغلى كەلدى. **2** ئۇ خۇشبۇي ۆيۈملار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقۇت-گۆھەرلەر ئارتىلغان تۆگىلەرنى ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى. سۈلايمانىنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۇنى كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرۇلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. **3** سۈلايمان ئۇنىڭ ھەممە سورىغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە پادىشاھقا قاراڭغۇ ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. **4** شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۈلايمانىنىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردا-ساراينى، **5** داستىخاندىكى تائامىلارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرىغا ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىدە ئاتاپ سۇنغان كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئېچىگە چۈشۈپ كەتتى. **6** ئۇ پادىشاھقا: ـ مەن ئۆز يۇرتۇمدا سىلىنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ **7** ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلە رگە ئىشەنمىگەندىم، ۋە مانا، مەن يېرىمىنۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەركەت-بايلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. **8** سىلىنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-ھەي! ھەمىشە سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئورۇپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلار نەقەدەر بەختلىكتۇر! **9** سىلىدىن سۆيۈنگەن، سىلىنى ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا مەڭگۈلۈك باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئۇ سىلىنى تورغا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگۈلى پادىشاھ قىلدى، دېدى. **10** ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇي ۆيۈملار ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۈلايمان پادىشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇي ۆيۈملار ئۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس **11** (ھىرامنىڭ ئوفىردىن ئالتۇن ئېپكېلدىغان كېمىلىرىمۇ ئوفىردىن يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچى ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى ئېلىپ كەلدى. **12** پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەي-سالاسۇنلار ياساتتى ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇ ۋاقىتتىن كېيىن شۇنداق زور مىقداردىكى ئېسىل سەندەل ياغىچى ۋە ئۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كەلتۈرۈلمىدى يا كۆرۈلۈپ باقمىدى). **13** سۈلايمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۆز شاھانە ساخاۋىتىدىن بە رگەندىن باشقا، ئايال پادىشاھنىڭ

كۆڭلى تارتقان هەممنى ـ تىمە سورسا، شۇنى بەردى؛ ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. **14** سۇلايمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن ئالتۇنىنىڭ ئوزىنى ئالته يۈز ئاتمىش ئالته تالانت ئىدى. **15** بۇ كىرىمدىن باشقا، تىجارەتچىلەردىن، ئوقەتچىلەرنىڭ سودىسىدىن، بارلىق ئەرەبىيە پادىشاھلىرىدىن ۋە ئۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلاردىن ھەم ئالتۇن كەلتۈرۈلدى. **16** سۇلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سىپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سىپارغا ئالته يۈز شەكەل ئالتۇن كەتتى؛ **17** شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالقانىنى يايپلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى؛ ھەربىر قالقانىنى ياساشقا ئۈچ مىنا ئالتۇن ئىشلىتىلدى؛ پادىشاھ ئۇلارنى «لىۋان ئورمىنى ساراي»غا ئېسىپ قويدى. **18** پادىشاھ پىل چىشلىرىدىن چوڭ بىر تەختنى ياساپ، ئۇنى تاۋلانغان ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. **19** تەختنىڭ ئالته قەۋىتلىك پەلەمپەيى بار ئىدى. تەختنىڭ باش يۇلەنچۇكى يۇمىلاق بولۇپ، ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەربىر تايانغۇچنىڭ يېنىدا بىردىن ئىرە تۇزغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. **20** ئالته قەۋىتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە ئىرە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەربىر باسقۇچنىڭ ئوڭ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. **21** سۇلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىيالىلىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لىۋان ئورمىنى ساراي»دىكى بارلىق قاچا-قۇچىلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى كۈمۈشتىن ياسالمىغان؛ سۇلايماننىڭ كۈنلىرىدە كۈمۈش ھېچنېمىگە تەرزىمەيتتى. **22** چۈنكى پادىشاھقا قاراشلىق دېڭىزدا يۈرىدىغان، ھىرامنىڭ كېمىلىرىگە قوشۇلۇپ «تارشىش كېمە» ئەترىتىمۇ بار ئىدى؛ «تارشىش كېمە ئەترىتى» ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن-كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە توزلارنى ئەكېلەتتى. **23** سۇلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن ئىدى. **24** خۇدا سۇلايماننىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكىلەر ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى. **25** كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغىتىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، ئالتۇن قاچا-قۇچىلار، كىيىم-كېچە كىلەر، دۇبۇلغا-ساۋۇتلار، تېتىقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ئۇلار ھەر يىلى بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. **26** ۋە سۇلايمان جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى يىغدى؛ ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى، ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە ئۆزى ئۇرۇۋاتقان يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. **27** پادىشاھ يېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەۋبي تۈزلە گۈلكىتىكى ئۆچمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. **28** سۇلايمان ئالغان ئاتلار مىسردىن ۋە كۆۋەدىن ئىدى؛ پادىشاھنىڭ تىجارەتچىلىرى ئۇلارنى كۆۋەدىن بېكىتىلگەن باھادا ئالاتتى. **29** مىسردىن ئېلىپ كەلگەن بىر جەڭ ھارۋىسىنىڭ باھاسى ئالته يۈز كۈمۈش تەڭگە، ھەر ئات بولسا يۈز ئەللىك تەڭگە ئىدى؛ ۋە ئۇلار يەنە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرى ھەم سۈرىيە پادىشاھلىرى ئۈچۈنمۇ ئوخشاش باھادا ئېلىپ چىقتى.

11 لېكىن سۇلايمان پادىشاھنىڭ كۆڭلى پىرەئۇننىڭ قىزىدىن باشقا كۆپ چەتئەللىك ئايالىلارغا، جۈملىدىن موئابىي، ئامموني، ئېدومي، زىدوني، ھىتتي ئايالىلىرىغا چۈشكەنىدى. **2** پەرۋەردىگار ئىسىلدە مۇشۇ ئەللەر توغرۇلۇق ئىسرائىلارغا: «ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئىزدەپ بارماڭلار، ۋە ئۇلارنى سىلەرنىڭكىلە رگە كىرگۈزمە گىلار؛ چۈنكى ئۇلار كۆڭۈللىرىگىلارنى چوقۇم ئۆز مەبۇدلىرىغا ئازدۇرىدۇ» دەپ ئاگاھلاندۇرغان. بىراق سۇلايماننىڭ كۆڭلى دەل شۇلارغا باغلاندى. **3** ئۇنىڭ يەتتە يۈز ئايالى، يەنى خانىشى ۋە ئۈچ يۈز كېنىزىكى بار ئىدى؛ ئايالىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئازدۇرۇپ بۇرىۋەتكەنىدى. **4** شۇنداق بولدىكى، سۇلايمان ياشانغاندا، ئۇنىڭ ئايالىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى باشقا ئىلاھلارغا ئازدۇرۇپ بۇرۇۋەتتى، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنىڭ كۆڭلى ئاتىسى داۋۇتنىڭكىدەك پەرۋەردىگار خۇداسىغا مۇئەلەق سادىق بولمىدى. **5** شۇڭا سۇلايمان زىدونىيلارنىڭ مەبۇدى ئاشتاروتنى، ئامموني ئىلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى ملكومنى ئىزدىدى؛ **6** شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلدى؛ ئۇ ئاتىسى داۋۇت پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەندەك ئىزچىللىق بىلەن ئەگەشمىدى. **7** ئاندىن سۇلايمان يېرۇسالېم ئالدىدىكى ئېدىرلىقتا موئابىيلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى كېموش ھەم ئامموني ئىلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى ملكوم ئۈچۈن بىر «يۇقىرى جاي»نى ياسىدى؛ **8** شۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ مەبۇدلىرىغا خۇشبۇيى ياقىدىغان ۋە قۇربانلىق قىلىدىغان ھەربىر يات ئەللىك ئايالى ئۈچۈنمۇ ئۇ شۇنداق قىلدى؛ **9** شۇڭا پەرۋەردىگار سۇلايماندىن رەنجىدى؛ گەرچە ئۇ ئۇنىڭغا ئىككى قېتىم كۆرۈنگەن بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا دەل مۇشۇ ئىش توغرىلۇق، يەنى باشقا ئىلاھلارنى ئىزدىمەسلىكىنى تاپىلىغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ئايىنىپ كەتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلىغىنىغا ئەمەل قىلمىدى. **11** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سۇلايمانغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن شۇنداق قىلۋىرىپ، مېنىڭ ساگا ۋىرىژغان ئەھدەم بىلەن بەلگىلىمىنى تۇتمىغىنىڭ ئۈچۈن، مەن جەزمەن پادىشاھلىقنى سەندىن يىرتۇۋېتىپ خىزمەتكارىڭگا بېرىمەن. **12** لېكىن ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن سېنىڭ ئۆز كۈنلىرىڭدە مەن شۇنداق قىلمايمەن، بەلكى ئوغلۇڭنىڭ قولىدىن ئۇنى يىرتۇۋېتىمەن. **13** لېكىن پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئۇنىڭدىن يىرتۇۋەتمەيمەن، بەلكى قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدە ۋە ئۆزۈم تاللىغان يېرۇسالېم ئۈچۈن ئوغلۇڭغا بىر قەبىلىنى قالدۇرۇپ قويىمەن». **14** ئەمما پەرۋەردىگار سۇلايمانغا بىر دۇشمەن، يەنى ئېدوملۇق ھادادنى قوزغىدى، ئۇ كىشى ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ نەسىلىدىن ئىدى. **15** ئەسلىدە داۋۇت ئېدوم بىلەن [جەڭ قىلغان] ۋاقىتتا، قوشۇننىڭ سەرداري يوئاب ئېدومنىڭ ھەممە ئەرلىرىنى يوقاتقاندىن (چۈنكى ئېدومدىكى ھەممە ئەرلەرنى يوقاتقۇچە، يوئاب بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ئۇ يەردە ئالته ئاي ئۇرىغاندى)؛ ئۇ ئۇلتۇرۇلگەنلەرنى كۆمگىلى چىققاندا **17** ھادات ئاتىسىنىڭ بىرنەچچە ئېدومي خىزمەتچىلىرى بىلەن مىسىرغا قېچىپ كەتكەندى. ھادات ئۇ چاغدا كىچىك بالا ئىدى. **18** ئۇلار مىديان زېمىنىدىن چىقىپ پارانغا كەلدى. ئۇلار پاراندىن بىرنەچچە ئادەمنى ئېلىپ ئۇزلىرىگە قوشۇپ مىسىرغا، يەنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەئۇننىڭ قېشىغا كەلدى. پىرەئۇن ئۇنىڭغا بىر ئوي تەقسىم قىلىپ، ئوزۇقۇق-تۇلا ئۆكۈ تەمىنلىدى ھەمدە بىر پارچە يەرنىمۇ ئۇنىڭغا تەقدىم قىلدى. **19** ھادات پىرەئۇننىڭ نەزىرىدە كۆپ ئىلتىپات تاپقان بولۇپ، ئۇ ئۆز خوتۇنىنىڭ سىڭلىسىنى، يەنى تاھپەنەس خانىشنىڭ سىڭلىسىنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى. **20** تاھپەنەسنىڭ سىڭلىسى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل، گېنۇباتنى تۇغۇپ بەردى. تاھپەنەس پىرەئۇننىڭ ئوردىسىدا ئۇنى ئۆزى چوڭ قىلدى. ئاندىن گېنۇبات پىرەئۇننىڭ ئائىلىسى، يەنى پىرەئۇننىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا ئۇردى. **21** ھادات مىسىردا: «داۋۇت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلاپ قالدى» ۋە «قوشۇننىڭ سەرداري يوئابمۇ ئۆلدى» دەپ ئاڭلىغاندا پىرەئۇنگە: ـ مېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا بېرىشىمغا ئىجازەت قىلغايلا، دېدى. **22** پىرەئۇن ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا باراي دېگىنىڭ نېمە دېگىنىڭ، مېنىڭ قېشىمدا ساگا نېمە كەملىك قىلىدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋابەن: ـ ھېچ نەرسە كەم ئەمەس، ئەمما ئىمىلا بولمىسۇن مېنى كەتكىلى قويغايلا، دېدى. **23** خۇدا سۇلايمانغا يەنە بىر دۇشمىنىنى قوزغىدى؛ ئۇ بولسا غوجىسى، يەنى زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ يېنىدىن قېچىپ كەتكەن ئېلىئادانىڭ ئوغلى رەزون ئىدى. **24** داۋۇت [زوباھلىقلارنى] قەتل قىلغاندا رەزون ئۇلاردىن بىر توپ ئادەمنى ئۆزىگە توپلاپ ئۇلارنىڭ سەرداري بولدى. ئاندىن كېيىن بۇلار دەمەشققە بېرىپ ئۇ يەردە ئۇرۇپ، دەمەشق ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈردى. **25** شۇنىڭ بىلەن ھادات ئىسرائىلغا ئاۋارىچىلىك تۇغدۇرغاندىن باشقا، رەزون سۇلايمانىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئىسرائىلنىڭ دۇشمىنى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى ئۆچ كۆرەتتى، ئۆزى سۈرىيە ئۈستىدە پادىشاھ ئىدى. **26** سۇلايماننىڭ يەروبوئام دېگەن بىر خىزمەتكارى بار ئىدى. ئۇ زەرەداھدىن كەلگەن ئەفرائىمي نىباتنىڭ ئوغلى بولۇپ، ئانىسى زەرۇئاھ ئىسىملىك بىر تۇل ئايال ئىدى. يەروبوئامۇ پادىشاھقا قارشى چىقتى. **27** ئۇنىڭ پادىشاھقا قارشى چىقىشتىكى سەۋەبى مۇنداق ئىدى: سۇلايمان مىللو ئەلەئىسىنى ياسىغاندا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھەردىكى سېپىلىنىڭ بىر بۇسۇكنى ياساۋاتاتتى؛ **28** يەروبوئام قاۋۇل قەيسەر يىگىت ئىدى؛ سۇلايمان يىگىتنىڭ ئىشچان ۋە چاققان ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى يۈسۈپنىڭ جەمەەتىگە ۋىرۇلغان ئىشنىڭ ئۈستىگە قويدى. **29** شۇ كۈنلەردە يەروبوئام يېرۇسالېمدىن چىقىۋاتقاندا، ئۇنى ئىزدەۋاتقان شىلوھلۇق ئاخىياھ يېغىمبەر ئۇنى يولدا ئۇچراتتى. ئاخىياھ يېپىيېڭى بىر تونىنى كىيۋالغانىدى. ئىككىسى دالادا يالغۇز قالغاندا

30 ئاخىياھ ئۆستىدىكى تونۇق قولىغا ئېلىپ، ئۆزىنى يىرتىپ ئون ئىككى پارچە قىلىپ 31 يەروبوئامغا مۇنداق دېدى: ـ «تۆز ۆكىگە ئون پارچىنى ئالغىن؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، پادىشاھلىقنى سۈلايمانىنىڭ قولىدىن يىرتۇۋېتىپ ئون قەبىلىنى ساڭا بېرىمەن. 32 براق قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن ۋە يېرۇسالېم، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن تاللىغان شەھەر ئۈچۈن بىر قەبىلە ئۆزىنىڭكا قالىدۇ. 33 ـ چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ زىدونىيلارنىڭ ئايال مەبۇدى ئاشتاروتقا، موئابىيلارنىڭ مەبۇدى كېموشقا ۋە ئامونىيلارنىڭ مەبۇدى ملكومغا سەجدە قىلىپ، ئۆزىنىڭ تاتىسى داۋۇتنىڭ قىلىنغىنىدەك قىلماي، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمگە تەمەللى قىلماي، نەزىرىمدە دۇرۇس بولغانىنى قىلمىدى، مېنىڭ يوللىرىمدا ماڭمىدى؛ 34 لېكىن پۈتكۈل پادىشاھلىقنى ئۆزىنىڭ قولىدىن تارتىۋالمايمەن؛ چۈنكى مەن تاللىغان، تۆز ئەمرلىرىم ۋە بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتقان قۇلۇم داۋۇتنى دەپ، ئۆزىنىڭ تۇمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئۆنى ھۆكۈم سۈرگۈچى قىلىپ قالدۇرىمەن. 35 ئەمما پادىشاھلىقنى ئۆزىنىڭ ئوغلىنىڭ قولىدىن تارتىپ ئېلىپ، ساڭا بېرىمەن، يەنى ئون قەبىلىنى بېرىمەن. 36 لېكىن مېنىڭ نامىمنىڭ شۇ يەردە بولۇشىغا تۆزۈم تاللىغان شەھەر يېرۇسالېمدا، مېنىڭ ئالدىمدا قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ھەمىشە يورۇق بىر چىراغ بولسۇن دەپ، ئۆزىنىڭ ئوغلىغا بىر قەبىلىنى بېرەي. 37 مەن سېنى تاللاپ، سېنى بارلىق خالىغان يەرلەر ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرگۈزىمەن، سەن ئىسرائىلغا پادىشاھ بولىسەن. 38 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر سەن ھەممە ۋېرىۋاغانلىرىمنى ئاڭلاپ، مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭىپ، نەزىرىمدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، قۇلۇم داۋۇت قىلغاندەك مېنىڭ بەلگىلىرىم بىلەن ئەمرلىرىمنى تۇتساڭ، ئەمدى مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن ۋە داۋۇتقا بىر جەمەت تىكلىگىنىمدەك، ساڭىمۇ مۇستەھكەم بىر جەمەت تىكلەيمەن ۋە ئىسرائىلنى ساڭا ئەقدىم قىلىمەن. 39 داۋۇتنىڭ نەسلىنى شۇ ئىشلار ۋەيەيلىدىن خارلاپ يەس قىلىمەن، لېكىن مەڭگۈلۈك ئەمەس»». 40 شۇنىڭ ئۈچۈن سۈلايمان يەروبوئامنى تۇتۇزۇشكە پۇرسەت ئىزدەيتتى. لېكىن يەروبوئام قېچىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاكنىڭ قېشىغا باردى؛ سۈلايمان تۇلگۇچە تۇ مىسىردا تۇردى. 41 سۈلايمانىنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ھەممە قىلغان ئەمەللىرى ۋە ئۇنىڭ دانالىقى بولسا «سۈلايمانىنىڭ ئەمەللىرى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 42 سۈلايمانىنىڭ يېرۇسالېمدا ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقتى قىرىق يىل بولدى. 43 سۈلايمان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا تۇخلىدى ۋە ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى رەھوبوئام ئورىندا پادىشاھ بولدى.

12

رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگلى شەقەمگە كەلگەنىدى. 2 نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا، شۇنداق بولدىكى، ئۇ تېخى مىسىردا ئىدى (چۈنكى يەروبوئام سۈلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). 3 ئەمدى ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى كېلىپ رەھوبوئامغا سۆز قىلىپ: 4 ـ سىلىنىڭ ئاتىلىرى ۋېنىمىزغا سالغان ۋېۋىتۇرۇقنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بەزگە قويغان قاتتىق تەھەپلىرى بىلەن ئېغىر ۋېۋىتۇرۇقنى ۋېنىكلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. 5 ئۇ تۇلارغا: ـ ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. 6 رەھوبوئام پادىشاھ ئۇز ئاتىسى سۈلايمان ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە ئۇرغان مويسىپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: ـ بۇ خەلققە بىرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرسىتىسىلەر؟ ـ دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سىلى رازىلىق بىلەن بۇگۈن بۇ خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولىمە دېسىلە، (ۋە دەرۋەقە ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسىلا) ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مويسىپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتىنى قايرىپ قويۇپ، ئۆزىنى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: ـ ماڭا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بەزگە سالغان ۋېۋىتۇرۇقنى ۋېنىكلەتكەيلا» دەپ تىلىگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرۇلۇق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ ئاتىلىرى ۋېۋىتۇرۇقمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بەزگە ۋېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: ـ «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋېۋىتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ۋېۋىتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا، مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ بېرىمەن»، دېگەيلا، ـ دېدى. 12 رەھوبوئام پادىشاھ ئۇلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 پادىشاھ مويسىپىتلارنىڭ ئۇنىڭغا بەرگەن مەسلىھەتىنى تاشلاپ، خەلققە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى ۋېيچە ئۇلارغا: ـ ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋېۋىتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ۋېۋىتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش پەروەردىگار تەرىپىدىن بولغان؛ چۈنكى بۇنىڭ بىلەن پەروەردىگارنىڭ شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسىدە نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇتنىڭ بەزگە نېمە نېسىۋە بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ئۇ تۇ تۇي-چېدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۇز جەمەتىڭگىلا ئىگە بول، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۇز تۇي-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارغا بولسا، يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىللارغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇ چاغدا رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۇسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكىۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۇگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى. 20 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى يەروبوئامنىڭ يېنىپ كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى خەلقنىڭ جامائىتىگە چاقىردى. ئۇلار ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە رەسمىي پادىشاھ قىلدى. يەھۇدا قەبىلىسىدىن باشقا ھېچكىم داۋۇتنىڭ جەمەتىگە ئەگەشمىدى. 21 رەھوبوئام يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن جەڭ قىلىپ، پادىشاھلىقنى سۈلايمانىنىڭ ئوغلى بولغان ئۇنۇگىگە قايتۇرۇپ ئەكىلىش ئۈچۈن يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىن ۋە بىنيامىن قەبىلىسىدىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ خىللانغان جەڭگۈار ئەسكەرنى توپلىدى. 22 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېمايياغا كېلىپ: ـ 23 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۈلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، پۈتۈن يەھۇدا بىلەن بىنيامىنىنىڭ جەمەتىگە ۋە خەلقنىڭ قالغانلىرىغا سۆز قىلىپ: ـ 24 «پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھۆجۇمغا چىقماڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلماڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئۇز ۋېۋىتۇرۇقىغا قايتىپ كېتىڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگەن» ـ دېيىلدى. ئۇلار پەروەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى. پەروەردىگارنىڭ سۆزى ۋېيچە ئۇلار ۋېلىرىگە قايتىپ كەتتى. 25 يەروبوئام بولسا تەفرائىم تاغلىقىدىكى شەقەم شەھىرىنى ياساپ شۇ يەردە ئولتۇردى؛ كېيىن ئۇ يەردىن چىقىپ پەنۇئەلنى ياسىدى. 26 رەھوبوئام كۆڭلىدە ئۇز-ئۇزىگە: ـ ئەمدى پادىشاھلىق داۋۇتنىڭ جەمەتىگە يېنىشى مۇمكىن. 27 ئەگەر بۇ خەلق پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدە قۇربانلىق قىلىشقا يېرۇسالېمغا چىقسا، بۇ خەلقنىڭ قەلبى ئۇز غوجىسى، يەنى يەھۇدا پادىشاھى رەھوبوئامغا يەنە مايىل بولىدۇ، ئاندىن ئۇلار مېنى ئۆلتۈرۈپ يەنە يەھۇدا پادىشاھى رەھوبوئامنىڭ تەرىپىگە يانارمىكەن، دېدى. 28 پادىشاھ مەسلىھەت سوراپ، ئالتۇندىن ئىككى موزاي ھەيكىلىنى ياسىتىپ خەلققە: ـ يېرۇسالېمغا چىقىش سىلە رگە ئېغىر كېلىدۇ. ئى ئىسرائىل، مانا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان ئىلاھلار! ـ دېدى. 29 بىرىنى ئۇ بەيت-ئەلدە، يەنە بىرىنى داندا ئۇرغۇزۇپ قويدى. 30 بۇ ئىش گۇناھقا سەۋەب بولدى، چۈنكى خەلق موزايلىرىنىڭ بىرىنىڭ ئالدىدا باش ئۇرغىلى ھەتتا دانغىچە باراتتى. 31 ئۇ ھەم «ئېگىز جايلار»دا [ئىبادەت] ۋېلىرىنى ياسىدى ۋە ھەم لاۋىيدىن بولمىغان ئادەملەرنى كاھىن قىلىپ تەينىلەپ قويدى. 32 يەروبوئام

یەنە سەککىزىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىنى خۇددى يەھۇدانىڭ زېمىنىدىكى ھېيتىكە ئوخشاش بىر ھېيت قىلىپ بېكىتتى. ئۇ تۆزى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىق قىلغىلى چىقتى. شۇنداق قىلىپ ئۇ بەيت-ئىلدە تۆزى ئەتكۈزگەن مۇزاي مەبۇدلىرىگە قۇربانلىق تۈتىكۈزدى. ئۇ يەنە بەيت-ئىلدە سالدۇرغان شۇ «ئېگىز جايلار» ئۈچۈن كاھىنلارنى تەينىلىدى. **33** ئۇ بەيت-ئىلدە ياسىغان قۇربانگاھ ئۈستىگە سەككىزىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى (يۇ ئاي-كۈنى ئۇ تۆز مەيلىچە تاللىغانىدى) قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا چىقتى، شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىسرائىللارغا بىر ھېيت ياراتتى؛ ئۇ تۆزى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىقلارنى سۇندى ۋە خۇشبۇي ياقتى.

13

ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيرۇقى بىلەن خۇدانىڭ بىر ئادىمى يەھۇدادىن چىقىپ بەيت-ئىلگە كەلدى، شۇ پەيتتە يەروبوئام خۇشبۇي يېقىشقا قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ **2** شۇ ئادەم قۇربانگاھنىڭ قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بىلەن چاقىرىپ: ـ ئى قۇربانگاھ، ئى قۇربانگاھ! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا داۋۇتنىڭ جەمەتىدە يوسىيا ئىسىملىك بىر ئوغۇل تۇغۇلىدۇ. ئۇ بولسا سېنىڭ ئۈستۈڭدە خۇشبۇي ياققان «يۇقىرى جايلار»دىكى كاھىنلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىدۇ، شۇنداقلا سېنىڭ ئۈستۈڭدە ئادەم سۆڭەك كلىرى كۆيدۈرۈلىدۇ! ـ دېدى. **3** ئۇ كۈنى ئۇ بىر بېشارەتلىك ئالامەتنى جاكارلاپ: پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزىنى ئىسپاتلايدىغان ئالامەت شۇ بولىدۇ كى: ـ مانا، قۇربانگاھ يېرىلىپ، ئۈستىدىكى كۈللەر تۆكۈلۈپ كېتىدۇ، ـ دېدى. **4** ۋە شۇنداق بولدىكى، يەروبوئام پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ بەيت-ئىلدىكى قۇربانگاھقا قاراپ جاكارلىغان سۆزىنى ئاڭلىغاندا، ئۇ قۇربانگاھتا تۇرۇپ قولىنى سوزۇپ: ـ ئۇنى تۇتۇڭلار، دېدى. لېكىن ئۇنىڭغا قارىتىپ سوزغان قولى شۇنىڭ بىلەن شۇ پېتى قۇرۇپ كەتتى، ئۇنى تۆزىگە يەنە يىغالمىدى. **5** ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئېيتقان مۇجىزىلىك ئالامەت يۈز بېرىپ، قۇربانگاھ ھەم يېرىلىپ ئۈستىدىكى كۈللەر تۆكۈلۈپ كەتتى. **6** پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىدىن: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن مېنىڭ ھەقىمىدە ئۇتۇنۇڭنىيىسەنكى، قولۇمنى ئەسلىگە كەلتۈرگەي، دەپ يالۋۇردى. خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىنى ئۇتۇنۇگىنىدە، پادىشاھنىڭ قولى يەنە تۆزىگە يېغىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **7** پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ مېنىڭ بىلەن ۋېزىمگە بېرىپ تۆزۈڭنى قۇتلاندۇرغىن، مەن ساڭا ئىنئام بېرەي، دېدى. **8** لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ماڭا ئوردا ئۈچۈن بېرىمنى بەرسە گۈۋ، سېنىڭ بىلەن بارمايمەن يا كى بۇ يەردە نان يەپ سۇ ئىچمەيمەن. **9** چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز سۆزىنى يەتكۈزۈپ ماڭا ۋېرىۋپ: «سەن نە نان يېمە نە سۇ ئىچمە، بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلمە» دېگەن، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بەيت-ئىلگە كەلگەن يول بىلەن ئەمەس، بەلكى باشقا بىر يول بىلەن قايتىپ كەتتى. **11** لېكىن بەيت-ئىلدە ياشىغان بىر پەيغەمبەر ئۇراتتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۇ كۈنى بەيت-ئىلدە قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھقا قىلغان سۆزلىرىنمۇ ئاتىسىغا ئېيتىپ بەردى. **12** ئاتىسى ئۇلاردىن، ئۇ قايسى يول بىلەن كەتتى، دەپ سوريدى؛ چۈنكى ئوغۇللىرى يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قايسى يول بىلەن كەتكىنىنى كۆرگەندى. **13** ئۇ ئوغۇللىرىغا: ـ ماڭا ئېشەك كىنى توقۇپ بېرىڭلار، دەپ تاپىلىدى. ئۇلار ئۇنىڭغا ئېشەك كىنى توقۇپ بە رگەندە ئۇ ئۇنىڭغا منىپ **14** خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ كەينىدىن قوغلاپ كەتتى. ئۇ ئۇنى بىر دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىدا ئولتۇرغان پېرىدىن تېپىپ ئۇنىڭدىن: ـ يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمى سەنمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇ: ـ مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. **15** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ بىلەن ۋېزىمگە بېرىپ نان يېگىن، دېدى. **16** ئۇ جاۋابەن: ـ مەن نە سېنىڭ بىلەن قايتالمايمەن، نە سېنىڭكىگە كىرەلەيمەن، مەن نە بۇ يەردە سېنىڭ بىلەن نان يەپ سۇ ئىچەلەيمەن؛ **17** چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز سۆزى بىلەن ماڭا تاپىلاپ: «ئۇ يەردە نان يېمە، سۇ ئىچمىگىن، بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلمىگىن» دېگەن، دېدى. **18** [قېرى پەيغەمبەر] ئۇنىڭغا: ـ مەن ھەم سەندەك بىر پەيغەمبەردۇرمەن؛ ۋە بىر پەرىشتە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ماڭا يەتكۈزۈپ: ـ «ئۇنىڭغا نان يېگۈزۈپ، سۇ ئىچكۈزگىلى تۆزۈڭ بىلەن ۋېزىڭگە ياندۇرۇپ كەل» دېدى، دەپ ئېيتتى. لېكىن ئۇ شۇنى دەپ ئۇنىڭغا يالغان ئېيتۋاتاتتى. **19** شۇنىڭ بىلەن [خۇدانىڭ ئادىمى] ئۇنىڭ بىلەن يېنىپ ۋېدە نان يەپ سۇ ئىچتى. **20** لېكىن ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرغىنىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنى ياندۇرۇپ ئە كەلگەن قېرى پەيغەمبەر رگە كەلدى. **21** ئۇ يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنى چاقىرىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ۋېيرۇغان ئەمرىنى تۇتمىدىڭ، **22** بەلكى يېنىپ، ئۇ ساڭا: ـ نان يېمە، سۇ ئىچمە، دەپ مەنئى قىلغان يەردە نان يەپ سۇ ئىچكىنىڭ تۈپەيلىدىن، جەسىتىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبرىسىدە كۆمۈلمەيدۇ»، دەپ توۋلىدى. **23** ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى نان يەپ سۇ ئىچىپ بولغاندا، ئۇنىڭغا، يەنى ئۇنى ياندۇرۇپ ئە كەلگەن پەيغەمبەر رگە ئېشەك كىنى توقۇپ بەردى. **24** ئۇ يولغا چىقتى. كېتىۋاتقىنىدا، يولدا ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ، ئۇنى ئولتۇرۇۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆلۈكى يولدا تاشلىنىپ قالدى، ئېشىكى بولسا ئۇنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ شىرمۇ جەسىتىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **25** مانا بىرنەچچە ئادەم ئۇتۇپ كېتىۋېتىپ، يولدا تاشلىنىپ قالغان جەسەت بىلەن جەسەتنىڭ يېنىدا تۇرغان شىرنى كۆردى؛ ئۇلار قېرى پەيغەمبەر تۇرغان شەھەر رگە كېلىپ ئۇ يەردە شۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. **26** ئۇنى يولدىن ياندۇرغان پەيغەمبەر بۇنى ئاڭلاپ: ـ ئۇ دەل پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىدۇر. شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى شىرغا تاپشۇردى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قىلغان سۆزى بويىچە شىر ئۇنى تىتما-تىتما قىلىپ ئولتۇردى، دېدى. **27** ئۇ ئوغۇللىرىغا: ـ ماڭا ئېشەك كىنى توقۇپ بېرىڭلار، دېدى؛ ئۇلار ئۇنى توقۇپ بەردى. **28** ئۇ يولدا تاشلاقلىق جەسەت بىلەن جەسەتنىڭ يېنىدا تۇرغان ئېشەك ۋە شىرنى تاپتى. شىر بولسا نە جەسەتنى يېمىگەندى نە ئېشەك كىنىمۇ تالىمىغاندى. **29** پەيغەمبەر خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ جەسىتىنى ئېلىپ ئېشەككە ئارتىپ ياندى. قېرى پەيغەمبەر ئۇنىڭ ئۆچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى دەپنە قىلغىلى شەھەر رگە كردى. **30** ئۇ جەسەتنى تۆز قەبرىستانلىقىدا قويدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۆچۈن ماتەم تۇتۇپ: ـ ئاھ بۇرادىرىم! ـ دەپ يېرىلىپ كۆتۈردى. **31** ئۇنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن ئۇ تۆز ئوغۇللىرىغا: ـ مەن تۇلگەندە مېنى خۇدانىڭ ئادىمى دەپنە قىلىنغان گۇر رگە دەپنە قىلىڭلار، مېنىڭ سۆڭەك كلىرىمنى ئۇنىڭ سۆڭەك كلىرىنىڭ يېنىدا قويۇڭلار، **32** چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيرۇقى بىلەن بەيت-ئىلدىكى قۇربانگاھقا قارىغان ۋە سامارىيەدىكى شەھەرلەرنىڭ «يۇقىرى جاي»لىرىدىكى [ئىبادەت] ۋېلىرگە قارىغان، ئۇنىڭ جار قىلغان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ، ـ دېدى. **33** لېكىن يەروبوئام بۇ ۋۇقەدىن كېيىنمۇ تۆز زەزىل يولدىن يانماي، بەلكى «يۇقىرى جايلار»غا ھەرخىل خەلقتىن كاھىنلارنى تەينىلىدى؛ كىم خالىسا، ئۇ شۇنى «مۇقەددەس قلىپ» [كاھىنلىق مەنسىپىگە] بېغىشلايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار «يۇقىرى جايلار»دا [قۇربانلىق قىلىشقا] كاھىن بولاتتى. **34** شۇ ئىش ئۈچۈن يەروبوئام جەمەتىنىڭ ھېساباىغا گۇناھ بولۇپ، ئۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن ئۈزۈپ ئېلىنىپ ھالاك بولۇشىغا سەۋەب بولدى.

14

ئۇ ۋاقىتتا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ئابىياھ كېسەل بولۇپ قالدى. **2** يەروبوئام ئايالىغا: ـ ئورنۇڭدىن قوپۇپ، ھېچكىم سېنىڭ يەروبوئامنىڭ ئايالى ئىكەنلىكىڭنى تونۇمىغۇدەك قىلىپ تۆز قىيافىتىڭنى تۆز رگەرتىپ، شىلوھقا بارغىن. مانا ماڭا: «بۇ خەلقنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولىسەن» دەپ ئېيتقان ئاخىياھ ئېيغەمبەر ئۇ يەردە ئولتۇرىدۇ. **3** قولۇڭغا ئون نان، بىرنەچچە پوشكال، بىر قۇتا ھەسەلنى ئېلىپ ئۇنىڭ قېشىغا بارغىن. ئۇ يىگىتىمزنىڭ نېمە بولىدىغانلىقىنى ساڭا دەپ بېرىدۇ، دېدى. **4** يەروبوئامنىڭ ئايالى شۇنداق قىلىپ، شىلوھقا بېرىپ ئاخىياھنىڭ ۋېيگە كەلدى. ئاخىياھنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقتىن كور بولۇپ كۆرەلەيتتى. **5** لېكىن پەرۋەردىگار ئاخىياھقا: ـ مانا، يەروبوئامنىڭ ئايالى ئۇنى ئوغىرلىسا سەندىن سورىغىلى كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ كېسەلدۇر. ئۇنىڭغا مۇنداق-مۇنداق دېگىن، چۈنكى ئۇ كەلگەندە باشقا قىيافىتەك كىرىۋالغان بولىدۇ، دەپ ئېيتقاندى. **6** ئۇ ئىشىكتىن كىرگەندە ئاخىياھ ئاياغ تېۋىشنى ئاڭلاپ مۇنداق دېدى: ـ «ھەي، يەروبوئامنىڭ ئايالى، كىرگىن؛ نېمىشقا باشقا قىيافىتەك كىرىۋالدىڭ؟ ساڭا بىر شۇم خەۋەرنى بېرىش ماڭا ۋېرىۋلدى. **7** بېرىپ يەروبوئامغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ــ «مەن سېنى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ كۆتۈرۈپ، تۆز خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران قىلىپ 8 پادىشاھلىقنى داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يىرتىۋېتىپ، ساڭا بەردىم؛ لېكىن سەن مېنىڭ ئىمرلىرىمنى تۇتۇپ، نەزىرىمدە پەقەت دۇرۇس بولغانلىلا قىلىشتا پۈتۈن قەلبىدىن ماڭا ئەگەشكەن قۇلۇم داۋۇتقا ئوخشاش بولمىدىڭ، 9 بەلكى تۆز ۋۇجۇدىڭ ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئارتۇق رەزىللىك قىلىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغاپ، مېنى ئارقاڭغا تاشلاپ، يېرىم تۆز ۋۇجۇگگە غەيرىي ئىلاھلارنى، قېتما مەبۇدلارنى ياساتتىڭ. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن يەروبوئامنىڭ جەمەتىگە بالا چۈشۈرۈپ، يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلدىكى خاندانىدىن ھەمە ئەركەكنى، ھەتتا ئاجىزياكى مېيىپ بولسىمۇ ھەممىسىنى ئۆزۈپ تاشلايمەن، ئادەملەر يوق-تېزە كەلەرنى سۈپۈرگەندەك يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قالغىنىنى يوق بولغۇچە سۈپۈرىمەن. 11 يەروبوئامدىن بولغانلاردىن شەھەردە ئۆلگىنىنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا ئۆلگىنىنى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغانىدۇر. 12 ئەمدى سەن بولساڭ، قېيۋپ تۆز ۋۇجۇگگە بارغىن؛ ئايغىڭ شەھەر ئەگەر كەمان ھامان، بالا تۇلدۇ. 13 پۈتۈن ئىسرائىل ئۈنىڭ تۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى دەپنە قىلىدۇ. چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قەبىرىگە قېيۋلىدىغان يالغۇز شۇلا بولىدۇ؛ چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىنىڭ ئارىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەقەت شۇنىڭلا يەزىلەت تېپىلدى. 14 ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆزىگە يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى ئۆزۈپ تاشلايدىغان، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھنى تىكلەيدۇ. دەرھەققەت، ئۇ پات ئاردا بولىدۇ! 15 پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى ئۇرۇپ، خۇددى سۇدا لىكشىپ قالغان قۇمۇشتەك قىلىپ قېيىدۇ، ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان بۇ ياخشى زېمىندىن قومۇرۇپ، ئۇلارنى [ئەفرات] دەريا سىنىڭ ئۇ تەرىپىگە تارقىتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزىگە «ئاشەراھ بۇتلىرى»نى ياساپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 16 يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى ئۈچەيلدىن، ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھ قىلدۇرغىنى ئۈچەيلدىن، خۇدا ئىسرائىلنى تاشلاپ بېرىدۇ!»». 17 شۇنىڭ بىلەن يەروبوئامنىڭ ئايالى قېيۋپ، يولغا چىقىپ تىرزاھقا قايتىپ كەلدى. ئۇ ئۆيىنىڭ بوسۇغىسىدىن ئاتلىشىغا بالا تۇلدى. 18 ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ تۆز قۇلى ئاخىياھ پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزىدەك، پۈتۈن ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. 19 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى، يەنى جەڭلىرى ۋە قانداق سەلتەنەت قىلغانلىرى توغرىسىدا مانا، «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 20 يەروبوئامنىڭ سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە ئىككى يىل بولۇپ، ئۇ تۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۈخلىدى. ئوغلى ناداب ئۇنىڭ ئورنىدا ھۆكۈم سۈردى. 21 ۋە سۇلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام بولسا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. رەھوبوئام پادىشاھ بولغاندا قىرىق بىر ياشقا كىرگەنىدى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تۆز نامىنى ئايان قىلىش ئۈچۈن، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرى ئارىسىدىن تاللىغان يېرۇسالېم شەھىرىدە ئون يەتتە يىل ھۆكۈم سۈردى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، ئاممونىي ئىدى. 22 يەھۇدالار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامانلىق قىلىدى؛ ئۇلار تۆز ئاتا-بوۋىلىرى سادىر قىلغانلىرىدىن زىيادە گۇناھلارنى قىلىپ، ئۇنىڭ ھەسەتلىك غەزىپىنى قوزغىغانىدى. 23 چۈنكى ئۇلار «يۇقىرى جايلار»نى، «بۇت تۈزۈرۈك»لەرنى ۋە ھەم ھەربىر ئېگىز دۆڭلار ئۈستىدە، ھەربىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا «ئاشەراھ» بۇتلارنى ياسىدى. 24 ۋە زېمىندا كەسپىي بەچچىۋازلارمۇ بار ئىدى. ئۇلار پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ بارلىق يىرگىنچلىك ھارام ئىشلىرىنى قىلاتتى. 25 رەھوبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى؛ ئۇ ھەممىسىنى، جۈملىدىن سۇلايمان ياساتقان ئالتۇن سېپارلارنىمۇ ئېلىپ كەتتى. 27 ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەھوبوئام پادىشاھ مىستىن بىرمۇنچە سېپار-قالقانلار ياستىپ، ئۇلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسىبان بەگلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 28 شۇنداق قىلىپ، پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسىبانلار ئۇ سېپار-قالقانلارنى كۆتۈرۈپ چىقاتتى، ئاندىن ئۇلارنى يەنە پاسىبانخانىغا ئەكىرىپ قويۇشاتتى. 29 ئەمما رەھوبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغىنىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 30 رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇرغاندى. 31 رەھوبوئام تۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۈخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، بىر ئاممونىي ئىدى. رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيام ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15 نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا ئابىيام يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ 2 يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مائاكاھ بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 3 ئابىيامنىڭ قەلبى بوۋىسى داۋۇتنىڭ كۆڭلىدەك خۇداسى پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغان ئەمەس ئىدى، بەلكى ئاتىسى رەھوبوئامنىڭ ئۈنىڭدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىدا ماڭاتتى. 4 شۇنداقتىمۇ داۋۇتنىڭ سەۋەبىدىن خۇداسى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۈنىڭغا [يورۇق] بىر چىراغنى قالدۇرۇش ئۈچۈن، داۋۇتنىڭ ئەۋلادىنى ئۈنىڭدىن كېيىنمۇ تىكلەپ تۇرغۇزدى ۋە يېرۇسالېمنى قوغدىدى. 5 چۈنكى داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ھىتتىي ئۇرىياغا قىلغانلىرىدىن باشقا ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار ئۈنىڭغا ئۆمر قىلغانلىرىدىن چېقىمدى. 6 ئەمدى [ئابىيامنىڭ] پۈتۈن ئۆمرىدە رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 7 ئابىيامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ ئابىيام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇراتتى. 8 ئابىيام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۈخلىدى؛ ئۇلار ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلدى. ئاندىن ئوغلى ئاسا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئام سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا ئاسا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ 10 يېرۇسالېمدا قىرىق بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ چوڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مائاناھ بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 11 ئاسا ئاتىسى داۋۇت قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 12 ئۇ كەسپىي بەچچىۋازلارنى زېمىندىن ھەيدەپ، ئاتا-بوۋىلىرى ياساتقان ھەممە يىرگىنچلىك مەبۇدلارنى يوقىتىۋەتتى. 13 ئۇ يەنە چوڭ ئانىسى مائاقاھنى يىرگىنچلىك بىر «ئاشەراھ» تۈۋرۈكىنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يىرگىنچلىك بۇتنى كېسىپ كىدرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلمىسىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. 15 ھەم ئاتىسى ھەم ئۆ ئۆزى [پەرۋەردىگارغا] ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تۈرلۈك قاچا-قۇچىلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى. 16 ئەمدى ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا يەھۇداغا قارشى ھۇجۇم قىلدى؛ ھېچكىم يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، راماھ شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 18 ئۇ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەردە قالغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردە قالغان ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئاندىن ئاسا پادىشاھ ئۇلارنى دەمەشقتە تۇرۇشلۇق سۈرىيە پادىشاھى ھېزىئونىنىڭ نەۋرىسى، تابرىمۇننىڭ ئوغلى بەن-ھادادقا ئەۋەتتى ۋە شۇلار بىلەن بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: ــ 19 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلىنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغاندەك مەن بىلەن سىلىنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلىگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇندىن ھەدىيە ئەۋەتتىم؛ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قولۇمنى تۈزسىلە؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قامال قىلىشتىن قول ئۈزىسۇن» ــ دېدى. 20 بەن-ھادات ئاسا پادىشاھنىڭ سۆزىگە كىرىپ، ئۆز قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتىپ، ئىجون، دان، بەيت-مائاقاھدىكى ئابەل، پۈتكۈل كىننەرەت يۇرتى بىلەن نافتالىنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى بېقىندۇردى. 21 بائاشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، راماھ ئىستىھكامىنى ياساشتىن قولىنى يېغىپ، تىرزاھقا بېرىپ تۇردى. 22 ئاسا

پادشاه بولسا پۈتكۈل يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى ھېچبىرىنى قويماي چاقىرىپ يىغدى؛ ئۇلار
باتاشا راماھ شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماھتىن توشۇپ
ئېلىپ كەتتى. ئاسا پادشاه مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ بنيامىن زېمىنىدىكى گىبىانى ۋە مىزپاھنى
مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 23 ئەمدى ئاسانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ زور قۇدرىتى، ئۇنىڭ
قىلغىنىنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا ياسىغان شەھەرلەر توغرىسىدا «يەھۇدا پادشاھلىرىنىڭ
تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ لېكىن قېرىغاندا، ئۇنىڭ پۇتىدا بىر
كېسەل پەيدا بولدى. 24 ئاسا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە داۋۇتنىڭ شەھىرىدە
دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى يەھوشافات ئورنىدا پادشاه بولدى. 25 يەھۇدانىڭ
پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ناداب ئىسرائىل
ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى، ئۇ ئىسرائىلغا ئىككى يىل پادشاه بولدى. 26 ئۇ
پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولىدا مېڭىپ، ئاتىسىنىڭ
ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرىدا ماڭدى. 27 لېكىن ئىسساكار جەمەتىدىن
بولغان ئاخىياھنىڭ ئوغلى باتاشا ئۇنىڭغا قەست قىلىپ، ئۇنى فىلىستىيلەرنىڭ تەۋەسىدىكى
گىبىبتوندا ئۆلتۈردى. شۇ چاغدا ناداب پۈتۈن ئىسرائىللار بىلەن بىرلىكتە گىبىبتونغا قورشاپ
ھۇجۇم قىلىۋاتاتتى. 28 يەھۇدا پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا باتاشا
نادابنى ئۆلتۈرۈپ، ئۆزى ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاه بولدى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ
پادشاه بولغاندا يەروبوئامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ
قۇلى شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئۇ
يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن نەپىسى بارلارنى بىرىنمۇ قويماي يوقاتتى. 30 بۇ ئىش
يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان
گۇناھلىرى تۆپەيلىدىن بولدى؛ ئۇ شۇلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ
غەزىپىنى قاتتىق قوزغىغانىدى. 31 نادابنىڭ باشقا ئىشلىرى بىلەن قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى
«ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 32
ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادشاھى باتاشا بارلىق كۈنلىردە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ
تۇردى. 33 يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا ئاخىياھنىڭ
ئوغلى باتاشا پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە تىرزاھتا ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى؛ ئۇ يىگىرمە
تۆت يىل سەلتەنەت قىلدى. 34 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ
يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پاتقۇزغان گۇناھىدا ماڭدى.

16

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاننانىنىڭ ئوغلى يەھۇئا كېلىپ باتاشانى ئەيىبلەپ
مۇنداق دېيىلدى:ـ 2 «مانا، مەن سېنى توپا-چاڭ ئىچىدىن چىقىرىپ، خەلقىم ئىسرائىلغا
ھۆكۈمران قىلىپ قويدۇم. لېكىن سەن يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ خەلقىم ئىسرائىلنى
گۇناھقا پۈتلاشتۇردۇڭ، ئۇلار گۇناھلىرى بىلەن غەزىپىمنى قوزغىدى. 3 مانا، مەن
باتاشانى ئۆز جەمەتى بىلەن سۈپۈرۈپ يوقىتىپ، جەمەتىڭنى نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ
جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن. 4 باتاشادىن بولغانلاردىن شەھەردە تۆلگىنىنى ئىتلار
يەيدۇ، سەھرادا تۆلگىنىنى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ». 5 باتاشانىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە
ئۇنىڭ قىلغانلىرى بىلەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى»
دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 باتاشا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە
تىرزاھتا دەپنە قىلىندى؛ ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلاھ ئورنىدا پادشاه بولدى. 7 باتاشانىڭ
پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە قىلغان بارلىق رەزىللىكى تۆپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ باتاشانىڭ
بېشىغا ۋە ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا چۈشۈرگىنى توغرۇلۇق سۆزى ھاننانىنىڭ ئوغلى يەھۇ
پەيغەمبەر ئارقىلىق بېرىلگەندى. چۈنكى ئۇ يەروبوئامنىڭ جەمەتى قىلغىنىغا ئوخشاش قىلىپ
ئۆز قوللىرىنىڭ ئىشلىرى (جۈملىدىن يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈرگەنلىكى) بىلەن
پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 8 يەھۇدا پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە
ئالتىنچى يىلىدا، باتاشانىڭ ئوغلى ئېلاھ تىرزاھتا ئىسرائىلغا پادشاه بولۇپ، ئىككى يىل
سەلتەنەت قىلدى. 9 لېكىن ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ يېرىمىغا سەردار بولغان خىزمەتكارى
زىمرى ئۇنىڭغا قەست قىلدى؛ [ئېلاھ] تىرزاھتىكى ئوردىسىدىكى غوجىدار ئارزانىڭ
ۋەيىدە شاراب ئىچىپ مەست بولغاندا 10 زىمرى كىرىپ ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈردى. بۇ
ۋاقىت يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلى ئىدى. زىمرى
ئېلاھنىڭ ئورنىدا پادشاه بولدى. 11 ئۇ پادشاه بولۇپ ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشى بىلەنلا ئۇ
باتاشانىڭ بارلىق جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈردى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى ۋە دوستلىرىدىن
بىر ئە ركەكنىمۇ تىرىك قالدۇرمىدى. 12 شۇنداق قىلىپ زىمرى پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇ
پەيغەمبەر ئارقىلىق باتاشانى ئەيىبلىگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، باتاشانىڭ پۈتكۈل
جەمەتىنى يوقاتتى. 13 بۇ ئىش باتاشانىڭ بارلىق گۇناھلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلاھنىڭ
گۇناھلىرى، جۈملىدىن ئۇلارنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرى، ئەرزىمەس
بۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغاپ، شۇنداق بولدى.
14 ئېلاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-
تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 15 يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاسانىڭ
سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا زىمرى تىرزاھتا يەتتە كۈن سەلتەنەت قىلدى. خەلق
فىلىستىيلە رگە تەۋە بولغان گىبىبتونى قورشۇپلىپ بارگاه تىككەندى. 16 بارگاھدا
تۇرغان خالايىق:ـ «زىمرى قەست قىلىپ پادشاھنى ئۆلتۈردى» دەپ ئاڭلىدى. شۇنىڭ
بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى بارگاھدا قوشۇننىڭ سەردارى ئومرىنى ئىسرائىلغا پادشاه
قىلدى. 17 ئاندىن ئومرى ئىسرائىلنىڭ ھەممىسىنى يېتە كلەپ، گىبىبتوندىن چىقىپ،
تىرزاھنى قورشىدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، زىمرى شەھەرنىڭ ئېلىنغانلىقىنى كۆرۈپ،
پادشاه ئوردىسىدىكى قورغانغا كىرىپ، ئوردىغا ئوت قويۇۋەتتى، ئۆزى كويۇپ ئۆلدى.
19 بۇ ئىش ئۆزىنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىللىك قىلىپ،
يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھتا ماڭغىنى ئۈچۈن
شۇنداق بولدى. 20 زىمرىنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قەست قىلغىنى توغرىسىدا «ئىسرائىل
پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 21 ئەمما ئىسرائىل
خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ، ئۆلارنىڭ يېرىمى گىناتنىڭ ئوغلى تىبنىنى پادشاه قىلىشقا ئۇنىڭغا
ئە گەشتى؛ باشقا يېرىمى بولسا ئومرىگە ئە گەشتى. 22 ئەمدى ئومرىگە ئە گەشكەن خەلق
گىناتنىڭ ئوغلى تىبنىگە ئە گەشكەن خەلقتىن كۈچلۈك چىقتى. تىبنى ئۆلدى؛ ئومرى
پادشاه بولدى. 23 يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاسانىڭ ئوتىزىنچى يىلىدا ئومرى ئىسرائىلغا
پادشاه بولۇپ ئون ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ تىرزاھتا ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى.
24 ئۇ شەمەردىن سامارىيە ئېگىزلىكىنى ئىككى تالانت كۈمۈشكە سېتىۋېلىپ، شۇ ئېگىزلۈك
ئۈستىگە قۇرۇلۇشلارنى سېلىپ بىر شەھەر بىنا قىلىپ، ئۇنى ئېگىزلىكنىڭ ئەسلي ئىگىسى
شەمەرنىڭ نامى بىلەن «سامارىيە» دەپ ئاتىدى. 25 ئومرى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە
رەزىل بولغانىنى قىلدى، ئۆزىدىن ئىلگىركى پادشاھلارنىڭ ھەممىسىدىن بەتتەر بولۇپ
يامانلىق قىلدى. 26 ئۇ نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ھەممە يوللىرىدا، شۇنداقلا جۈملىدىن
ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھى ئىچىدە ماڭدى، ئۇلار ئەرزىمەس بۇتلىرى
بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 27 ئومرىنىڭ باشقا
ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، كۆرسەتكەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل
پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 28 ئومرى ئاتا-
بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھاب
ئورنىدا پادشاه بولدى. 29 يەھۇدا پادشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتىزىنچى سە ككىزىنچى
يىلىدا ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب ئىسرائىلغا پادشاه بولدى. ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب سامارىيەدە
يىگىرمە ئىككى يىل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى. 30 ئەمما ئومرىنىڭ ئوغلى
ئاھاب پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە ئۆزىدىن ئىلگىركىلەرنىڭ ھەممىسىدىن تاشۇرۇپ يامانلىق
قىلدى. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا يۈرۈش
ئانچە ئېغىر گۇناھ ئەمەستەك، ئۇ زىدونىيلارنىڭ پادشاھى ئەتباۋالنىڭ قىزى يېزەبەلنى
خوتۇنلۇققا ئالدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ بائال دېگەن بۇتنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە
قىلدى. 32 ئۇ سامارىيەدە ياسىغان باۋالنىڭ بۇتخانىسى ئىچىگە باۋالغا بىر قۇربانگاه ياسىدى.
33 ئاھاب ھەم بىر «ئاشەراھ بۇت»نمۇ ياساتتى؛ ئاھاب شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭدىن بۇرۇن
تۇتقان ئىسرائىلنىڭ ھەممە پادشاھلىرىنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى

قوزغىغان ئىسلىرىدىن ئاشۇرۇپ يامانلىق قىلدى. 34 ئۇنىڭ كۆزلىرىدە بەيت-ئەللىك خىتەل يېرىخو شەھىرىنى ياسىدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئۆلۈنى سالغاندا ئوڭىچى ئوغلى ئابىرام ئۆلدى، ۋە دەرۋازىلىرىنى سالغاندا ئۇنىڭ كەنجى ئوغلى سەگۇب ئۆلدى، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ئارقىلىق [يېرىخو توغرۇلۇق] ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

17 ئەمدى گىلېئادتا تۇرۇۋاتقانلاردىن بولغان تىشبىلىق ئىلىياس ئاھابقا: ـ مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مېنىڭ سۆزۈمسىز بۇ يىللاردا نە شەبنەم نە يامغۇر چۈشمەيدۇ، دېدى. 2 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: ـ 3 بۇ يەردىن كېتىپ، مەشرىق تەرەپكە بېرىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى قېرىت ئېقىنىنىڭ ۋېدا تۇز ۋۇكىنى يوشۇرغىن؛ 4 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سەن ئېقىنىنىڭ سۈيىدىن ئىچىسەن؛ مانا، ساگا ئۇ يەردە ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرىشكە قاغا-قۇزغۇنلارنى بۇيرۇدۇم، دېيىلدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگار بۇيرۇغاندەك قىلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى قېرىت ئېقىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى. 6 قاغا-قۇزغۇنلار ئەتىگەندە نان بىلەن گۆش، ھەر كەچتە يەنە نان بىلەن گۆش يەتكۈزۈپ بېرەتتى. ئۇ ئوزى ئېقىنىنىڭ سۈيىدىن ئىچەتتى. 7 لېكىن زېمىندا يامغۇر ياغمىغىنى ئۈچۈن بىرمە زىگلدىن كېيىن ئېقىن سۇ قۇرۇپ كەتتى. 8 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: ـ 9 ئورنۇڭدىن تۇرۇپ زىدوندىكى زارەفاتقا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇرغىن؛ مانا، مەن ئۇ يەردىكى بىر تۇل خوتۇنى سېنى بېقىشقا بۇيرۇدۇم، دېيىلدى. 10 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ زارەفاتقا بېرىپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا كەلگەندە، مانا ئۇ يەردە بىر تۇل خوتۇن ئوتۇن تېرىپ تۇراتتى. ئۇ تۇل خوتۇننى چاقىرىپ: ـ ئوتۇنمەن، قاچىدا ماگا ئىچكىلى ئازراق سۇ ئېلىپ كەلگەيسەن، دېدى. 11 ئۇ سۇ ئالغىلى ماگىغاندا، ئۇ يەنە: ـ ئوتۇنمەن، ماگا قولۇڭدا بىر چىشلەم نانمۇ ئالغاچ كەلگەيسەن، دېدى. 12 ئەمما ئۇ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھاياتى بىلەن، ساگا قەسەم قىلىمەنكى، مەندە ھېچ نان يوق، پەقەت ئىدىشتا بىر چاگگال ئۇن، كوزىدا ئازغىنە مايى بار، مانا ئىككى تال ئوتۇن تېرىۋاتىمەن، ئاندىن بېرىپ ئوزۇم بىلەن ئوغلۇمغا نان ئېتىپ، ئۇنى يەپ ئۆلىمىز، دېدى. 13 ئىلىياس ئۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن، بېرىپ ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن؛ لېكىن ئاۋۋال بىر كىچىك توقاچ ئېتىپ، ماگا ئېلىپ كەلگىن، ئاندىن ئوزۇڭ بىلەن ئوغلۇڭغا نان ئەتكىن. 14 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «پەرۋەردىگار يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىدىغان كۈنگىچىلىك ئىدىشتىكى ئۇن ئۆزگىمەيدۇ ۋە كوزىدىكى مايى كېمەيمەيدۇ»، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، ئىلىياسنىڭ ئېيتقىنىدەك قىلدى ۋە ئۇ، ئىلىياس ۋە ئايالىنىڭ ئۆيىدىكىلەر خېلى كۈنلە رگىچە يېدى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئىلىياس ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ۋىيچە، ئىدىشتىكى ئۇن ئۆزگىمىدى ۋە كوزىدىكى مايمۇ كېمەيمىدى. 17 شۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ ينىڭ ئىگىسى بولغان بۇ ئايالنىڭ ئوغلى كېسەل بولدى. ئۇنىڭ كېسىلى شۇنداق ئېغىرلىشىپ كەتتىكى، ئۇنىڭدا نەپەس قالمىدى. 18 ئايال ئىلىياسقا: ـ ئى خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە ئالاقەم بار ئىدى؟ سەن گۇناھىمنى يادقا كەلتۈرۈپ، ئوغلۇمنىڭ جېنىغا زامىن بولۇشقا كەلدىڭمۇ؟ ـ دېدى. 19 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئوغلۇڭنى قولۇمغا بە رگىن، دەپ ئۇنى ئۇنىڭ قۇچىقىدىن ئېلىپ ئوزى ئولتۇرغان بالىخانىغا ئېلىپ چىقىپ ئوز ئورنىغا قويۇپ، 20 پەرۋەردىگارغا پېرياد قىلىپ: ـ ئى خۇدايىم پەرۋەردىگار، مەن مېھمان بولغان بۇ تۇل خوتۇنىنىڭ ئوغلىنى ئولتۇرۇش بىلەن ئۇنىڭ بېشىغىمۇ بالا چۈشۈرۈد ۇڭمۇ؟ ـ دەپ ندا قىلدى. 21 ئۇ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۈچ قېتىم ئوزىنى چاپلاپ، پەرۋەردىگارغا پېرياد قىلىپ: ـ ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، بۇ بالىنىڭ جېنى ئوزىگە يەنە يېنىپ كىرسۇن! ـ دەپ ندا قىلدى. 22 پەرۋەردىگار ئىلىياسنىڭ پېريادىنى ئاڭلىدى؛ بالىنىڭ جېنى ئۇنىڭغا يېنىپ كىرىشى بىلەن ئۇ تىرىلدى. 23 ئىلىياس بالىنى بالىخانىدىن ئېلىپ چۈشۈپ، ئۆيگە كىرىپ، ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئىلىياس: ـ مانا ئوغلۇڭ تىرىكتۇر، دېدى. 24 ئايال ئىلىياسقا: ـ مەن شۇ ئىش ئارقىلىق ئەمدى سېنىڭ خۇدانىڭ ئادىمى ئىكەنلىكىڭنى، ئاغزىڭدىن چىققان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھەققەت ئىكەنلىكىنى بىلدىم، دېدى.

18 ئۇزۇن ۋاقىت ئوتۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى [قۇرغاقچىلىقنىڭ] ئۈچىنچى يىلىدا ئىلىياسقا كېلىپ: ـ سەن بېرىپ ئوز ۋۇكىنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىن، ۋە مەن يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىمەن، دېيىلدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئىلىياس ئوزىنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىلى چىقىپ كەتتى. ئاچارچىلىق بولسا سامارىيەدە قاتتىق ئىدى. 3 ئاھاب ئوردىسىدىكى غوجىدار ئوبادىيانى چاقىردى (ئوبادىيا تولىمۇ تەقۋادار كىشى بولۇپ پەرۋەردىگاردىن ئىنتىلىپ قورقاتتى. 4 يىزەبەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرۈپ يوقىتىۋاتقاندا ئوبادىيا يۈز پەيغەمبەرنى ئېلىپ ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئايرىم-ئايرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن باققانىدى). 5 ئاھاب ئوبادىياغا: ـ زېمىننى كېزىپ ھەممە بۇلاق ۋە ھەممە جىلغىلارغا بېرىپ باققىن؛ ئۇ يەرلەردە ئات-قېچىرلارنى تىرىك ساقلىغۇدەك ئوت-چۆپ تېپىلارمىكىن؟ شۇنداق بولسا بىزنىڭ ئۇلاغلىرىمىزنىڭ بىر قىسمىنى سېنىمۇ ئۇرالارمىز، دېدى. 6 ئۇلار ھەربىرى جايلارغا بۆلۈنۈپ ماگىدى؛ ئاھاب ئوز ئالدىغا ماگىدى، ئوبادىيامۇ ئوز ئالدىغا ماگىدى. 7 ئوبادىيا ئوز يولىدا كېتىپ بارغاندا، مانا، ئۇنىڭغا ئىلىياس ئۇچرىدى. ئۇ ئۇنى تونۇپ يە رگە يېقىلىپ دۇم يېتىپ: بۇ راست سەن، غوجام ئىلىياسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 8 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بۇ مەن. بېرىپ ئوز غوجاڭغا: ـ ئىلىياس قايتىپ كەلدى! دەپ ئېيتقىن، دېدى. 9 ئۇ ئىلىياسقا مۇنداق دېدى: ـ «سەن قاندىقىسگە كەمىنە گۈنى ئولتۇرىگلى ئاھابنىڭ قولىغا تاپشۇرماقچى بولسەن، مەن زادى نېمە گۇناھ قىلدىم؟ 10 ئوز خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام ئادەم ئەۋەتىپ سېنى ئىزدىمىگەن ھېچ ئەل ۋە مەملىكەت قالمىدى. شۇ ئەل، مەملىكەتلەر: «ئۇ بۇ يەردە يوق» دېسە، پادىشاھ ئولارغا سېنى تاپالمىغانغا قەسەم ئىچكۈزدى. 11 لېكىن سەن ماگا ھازىر: ـ «بېرىپ غوجاڭغا: ـ ئىلىياس قايتىپ كەلدى! دېگىن» ـ دەيسەن! 12 مەن قېشىڭدىن كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنى مەن بىلمىگەن يە رگە ئېلىپ باردۇ، شۇنداقتا مەن ئاھابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ، لېكىن ئۇ سېنى تاپالمىسا، مېنى ئولتۇردۇ. ئەمەلىيەتتە، كەمىنەڭ ياشلىقىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ كەلگەنمەن. 13 يىزەبەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئولتۇز رگەندە مېنىڭ قاندا قىلغىنىم، يەنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن يۈزنى ئېلىپ ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئايرىم-ئايرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئولارنى نان ۋە سۇ بىلەن تەمىنلەپ باققانلىقىم سەن غوجامغا مەلۇم قىلىنغان ئەمەسمۇ؟ 14 ئەمدى سەن ھازىر ماگا: ـ «بېرىپ غوجاڭغا: ـ مانا ئىلىياس كەلدى دېگىن»، ـ دېدىڭ. شۇنداق قىلسام ئۇ مېنى ئولتۇرىدۇ!». 15 لېكىن ئىلىياس: ـ مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن جەزمەن بۇگۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ئايان بولىمەن، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئوبادىيا ئاھابنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بەردى. ئاھاب ئىلىياس بىلەن كۆرۈشكىلى باردى. 17 ئاھاب ئىلىياسنى كۆز رگەندە ئۇنىڭغا: ـ بۇ سەمۇ، ئى ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى؟! ـ دېدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى سەن بىلەن ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەر! چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى تاشلاپ بائال دېگەن بۇتلارغا تايىنىپ ئە گەشكەنسىلەر. 19 ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ كارمەل تېغىدا يۇتكۈل ئىسرائىلنى يېنىمغا جەم قىل، شۇنداقلا يىزەبەلنىڭ داستىخىنىدن غىزالىنىدىغان بائالنىڭ تۆت يۈز ئەللىك پەيغەمبىرى بىلەن ئاشەراھنىڭ تۆت يۈز پەيغەمبىرىنى يىغدۇر، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئاھاب ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسگە ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، پەيغەمبەرلەرنى كارمەل تېغىغا يىغدۇردى. 21 ئىلىياس بارلىق خەلققە يېقىن كېلىپ: ـ قاچانغىچە ئىككى پىكىر ئارىسىدا ئارىسالدى تۇرىسىلەر؟ ئە گەر پەرۋەردىگار خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئە گىشىڭلار، بائال خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئە گىشىڭلار، دېدى. ئەمما خەلق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەي، ئۇن-تىن چىقارمىدى. 22 ئىلىياس خەلققە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن پەقەت مەن يالغۇز قالدىم. ئەمما بائالنىڭ پەيغەمبەرلىرى تۆت يۈز ئەللىك كىشىدۇر. 23 ئەمدى بە رگە ئىككى بۇقا بېرىلسۇن. ئولار ئوزلىرىگە بىر

بۇقىنى تاللاپ، سويۇپ پارچلاپ ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويسۇن، ئەمما ئوت ياقمىسۇن. مەنمۇ باشقا بىر بۇقىنى تەييار قىلىپ ئوت ياقاي ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويايمۇ. 24 سىلەر بولسا گالار، تۆز ئىلاھلىرىگالارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىگلار. مەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىمەن. قايسى خۇدا ئوت بىلەن جاۋاب بەرسە، شۇ خۇدا بولسۇن، دېدى. ھەممە خەلق: ـ بۇ ئوبدان گەپ، دەپ جاۋاب بەردى. 25 ئىلياس باۋالنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە: سىلەر كۆپ بولغاچ ئاۋۋال تۆز ۋاگالار ئۈچۈن بىر بۇقىنى تاللاپ تەييار قىلىگلار، ئاندىن ھېچ ئوت ياقماي تۆز ئىلاھىگالارنىڭ نامىنى قىچقىرىپ ندا قىلىگلار، دېدى. 26 ئۇلار ئۆنىڭ دېگىنى بويىچە ئۆزلىرىگە بېرىلگەن بۇقىنى ئېلىپ ئۆنى تەييار قىلدى. ئەتىگەندىن چۈشكىچە ئۇلار باۋالنىڭ نامىنى قىچقىرىپ: ـ ئى باۋال، بىزگە جاۋاب بەرگىن! دەپ ندا قىلدى. لېكىن ھېچ ئاۋاز ياكى ھېچ جاۋاب بولمىدى. ئۇلار راسلانغان قۇربانگاھ چۇرلىسىدە توختىماي سەكرەيتتى. 27 چۈش كىرگەندە ئىلياس ئۇلارنى زاكالىق قىلىپ: ـ ئۈنلۈك ۋاكىرەك قىچقىرىگلار، چۈنكى ئۇ بىر ئىلاھ ئەمەسمۇ؟ بەلكىم ئۇ چوكۇنۇر خىيالغا چۈمۈپ كەتكەندۇ، ياكى ئىش بىلەن چىقىپ كەتكەندۇ، ياكى بىر سەپەر رەگە چىقىپ كەتكەندۇ؟ ياكى بولمىسا ئۇ تۇخلاۋاتقان بولۇشى مۇمكىن، ئۇنى ۋېغىتىشىگلار كېرەك!ـ دېدى. 28 ئۇلار تېخىمۇ ئۈنلۈك چاقىرىپ تۆز قائىدىسى بويىچە قانغا مىلىنىپ كەتكۈچە تۆزلىرىنى قىلىچ ۋە نەيزە بىلەن تىلاتتى. 29 چۈشتىن كېيىن ئۇلار «بېشارەت بېرىۋاتقان» ھالەتكە چۈشۈپ كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىغىچە شۇ ھالەتتە تۇردى. لېكىن ھېچ ئاۋاز ئاكالامىدى، ياكى جاۋاب بەرگۈچى ياكى ئېچەبەت قىلغۇچى مەلۇم بولمىدى. 30 ئىلياس ھەممە خەلققە: ـ بېنىمغا يېقىن كېلىگلار، دېدى، ھەممە خەلق ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندىن كېيىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ شۇ يەردىكى يېقىتىلغان قۇربانگاھىنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى. 31 ئىلياس ئون ئىككى تاشنى ئالدى. بۇ تاشلارنىڭ سانى پەرۋەردىگارنىڭ «نامىڭ ئىسرائىل بولسۇن» دېگەن سۆزىنى ئاپىشۇرۇۋالغان ياقۇبنىڭ ئوغۇللىرىدىن چىققان قەبىلىلەرنىڭ سانى بىلەن ئوخشاش ئىدى. 32 شۇ تاشلاردىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن بىر قۇربانگاھنى ياسىدى. ئۇ قۇربانگاھنىڭ چۇرلىسىدە ئىككى سېئاھ دان پاتقۇدەك ئاۋزگال كولىدى. 33 ئاندىن ئۇ ئوتۇننى راستلاپ، بۇقىنى پارچلاپ ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويدى. 34 ئۇ: ـ تۆت ئىدىشنى سۇغا توشقۇزۇپ ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تۆكۈگلار، ـ دېدى. ئاندىن: يەنە بىر قېتىم قىلىگلار» ـ دېۋىدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. ئۇ يەنە: ـ ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلىگلار، دېدى. ئۇلار ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلغاندا 35 سۇ قۇربانگاھنىڭ چۇرىسىدىن ئېقىپ چۈشۈپ، كولانغان ئاۋزگالنىمۇ سۇ بىلەن تولدۇردى. 36 كەچلىك قۇربانلىقنىڭ ۋاقتى كەلگەندە ئىلياس پەيغەمبەر قۇربانلىققا يېقىن كېلىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئەي پەرۋەردىگار، ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، تۆز ۋۇجۇدۇڭنى ئىسرائىلدا خۇدا بولغىنىڭنى ئاشكارا قىلغايسەن، شۇنداقلا مېنىڭ سېنىڭ قۇلۇڭ بولۇپ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋېيرۇقۇڭ بىلەن قىلغانلىقىمنى بۇگۈن بىلدۈ رگەيسەن. 37 ماڭا ئېچەبەت قىلغايسەن، ئەي پەرۋەردىگار، ئېچەبەت قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بۇ خەلققە سەن پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىڭنى ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبلىرىنى توغرا يولغا ياندۇرغۇچى تۆزۈڭنى ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈ رگەيسەن، دېدى. 38 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى چۈشۈپ كويدۇرمە قۇربانلىقنى، ئوتۇننى، تاشلارنى ۋە ئۇ يېنى كويدۇرۇپ تازگالدىكى سۇنمۇ يوقىتىۋەتتى. 39 خەلقلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى كۆرۈپلا، ئۇلار دۈم يېتىلىپ: ـ پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، دېيىشتى. 40 ئىلياس خەلققە ۋېيرۇۋېپ: ـ باۋالنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى تۇتۇۋالىلار، ھېچقايسىنى قويۇپ بەرمە گىلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇلارنى تۇتقاندا ئىلياس ئۇلارنى كىشۇن جىلغىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە قەتل قىلدۇردى. 41 ئىلياس ئاھابقا بولسا: ـ چىقىپ يەپ-ئىچكىن. چۈنكى قاتتىق يامغۇرنىڭ شالدىرلىغان ئاۋازى ئاكالىماقتا، ـ دېدى. 42 ئاھاب قۇبۇپ يەپ-ئىچىش ئۈچۈن چىقتى. ئەمما ئىلياس كارمەلنىڭ چوققىسىغا چىقىپ يە رگە ئېگىلىپ، بېشىنى تىزىنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ تىزلىنىپ 43 خىزمەتكارىغا: ـ چىقىپ دېڭىز تەرەپكە قارىغىن، دېدى. ئۇ چىقىپ سەپسىلىپ قاراپ: ـ ھېچنەرسە كۆرۈنمەيدۇ، دېدى. ئۇ جەمئىي يەتتە قېتىم: ـ بېرىپ قاراپ باقتىن، دەپ بۇيرۇدى. 44 يەتتىنچى قېتىم كەلگەندە ئۇ: ـ مانا، دېڭىزدىن چىقىۋاتقان، ئادەم ئالقىنىدەك كىچىك بىر بۇلۇتنى كۆردۈم ـ دېدى. ئىلياس ئۇنىڭغا: ـ چىقىپ ئاھابقا: ـ «ھارۇنى قېىتىپ تۇۋەنگە چۈشكىن، بولمىسا يامغۇر سېنى توسۇۋالىدۇ»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېدى. 45 ئاڭغۇچە ئاسمان بۇلۇت بىلەن تۇتۇلۇپ، بوران چىقىپ قاتتىق بىر يامغۇر ياغدى. ئاھاب ھارۇغا چىقىپ يېزرەئەلگە كەتتى. 46 پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئىلياسنىڭ ۋۇجۇدىدا تۇرغاچ، ئۇ بېلىنى باغلاپ ئاھابنىڭ ئالدىدا يېزرەئەلنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە يۈگۈرۈپ ماڭدى.

19 لېكىن ئاھاب ئىلياسنىڭ ھەممە قىلغىنىنى، جۈملىدىن ھەممە پەيغەمبەرلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرگىنىنى يېزەيلگە ئېيتىپ بەردى. 2 يېزەيل بولسا ئىلياسقا بىر خەۋەرچى ئەۋەتىپ: ـ ئە گەر ئەتە مۇشۇ ۋاقىتقىچە سەن شۇلارنىڭ جانلىرىغا قىلغىنىڭدەك مەن سېنىڭ جېنىڭنى ئوخشاش قىلمىسام، ئىلاھلار ماڭىمۇ شۇنداق قىلسۇن ھەمدە ئۇنىڭدىنۇ زىيادە قىلسۇن! ـ دەپ ئېيتقۇزدى. 3 ئۇ بۇنى بىلگەندە، ئۇز جېنىنى قۇتقۇزماق ئۈچۈن قىچىپ يەھۇدا تەۋەسىدىكى بەئەر-شىباغا باردى. ئۇ ئۇ يەردە ئۇز خىزمەتكارىنى قالدۇرۇپ قۇيۇپ، 4 ئۆزى چۆلنىڭ ئىچىگە قاراپ بىر كۈن يول ماڭدى. ئۇ ئۇ يەردىكى بىر شۇاقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىدا ئولتۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئۆلۈمىگە تىلەك تىلەپ: ـ ئى پەرۋەردىگار ئەمدى بولدى، جېنىمنى ئالغىن؛ نېمىلا دېگەنبىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىمدىن ئارتۇق ئەمەسمەن، ـ دېدى. 5 ئۇ شۇ شۇاق ئاستىدا يېتىپ ئۇخلاپ قالدى. مانا بىر پەرىشتە ئۇنى نوقۇپ ئۇنىڭغا: ـ قۇيۇپ، نان يېگىن، دېدى. 6 ئۇ قارىسا بېشىدا قىزىق چوغلاردا پىشىۋاتقان بىر پوشكال ۋە بىر كوزا سۇ ئۇراتتى. ئۇ يەپ-ئىچىپ يەنە ئۇخلىغلى ياتتى. 7 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەنە كېلىپ ئىككىنچى قېتىم ئۇنى نوقۇپ ئۇنىڭغا: ـ قۇيۇپ نان يېگىن. بولمىسا يولۇڭنىڭ ئېغىرىنى كۆتۈرەلمەيسەن، دېدى. 8 ئۇ قۇيۇپ يەپ-ئىچتى. شۇ تاۋامدىن ئالغان قۇۋۋەت بىلەن ئۇ قىرىق كېچە-كۈندۈز مېڭىپ خۇدانىڭ تېغى ھورەبگە يېتىپ باردى. 9 ئۇ ئۇ يەردىكى غارغا كىرىپ قوندى. ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ ئى ئىلياس، بۇ يەردە نېمە قىلىۋاتسەن؟ 10 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئېتىلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يېقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن، يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ جېنىمنى ئالغىلى قەستلەۋاتىدۇ، دېدى. 11 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تاغدا تۇرغىن، دېدى. مانا، پەرۋەردىگار ئۇنۇپ كېتىۋاتاتتى؛ [ئۇنىڭ ئالدىدا] زور كۈچلۈك بىر شامال چىقىپ، تاغلارنى سۇندۇرۇپ، قورام تاشلارنى پارچلاپ چېقىۋەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار شامالدا ئەمەس ئىدى. شامالدىن كېيىن بىر يەر تەۋرەش بولدى. لېكىن پەرۋەردىگار يەر تەۋرەشتە ئەمەس ئىدى. 12 يەر تەۋرەشتىن كېيىن بىر لاۋۇلدىغان ئوت كۆتۈرۈلدى. لېكىن پەرۋەردىگار ئوتتا ئەمەس ئىدى. ئوتتىن كېيىن بوشقىنا، مۇلايىم بىر ئاۋاز ئاكالاندى. 13 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىلياس شۇنى ئاكالاپ، يۈزىنى يېپىنچىسى بىلەن ئوراپ غارنىڭ ئاغزىغا بېرىپ تۇردى. مانا، بىر ئاۋاز چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئىلياس، سەن بۇ يەردە نېمە قىلىۋاتسەن؟ ـ دېدى. 14 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئېتىلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يېقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ جېنىمنى ئالغىلى قەستلەۋاتىدۇ، دېدى. 15 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ بارغىن، كەلگەن يولۇڭ بىلەن قايتىپ، ئاندىن دەمەشقنىڭ چۆلگە بارغىن. ئۇ يە رگە بارغاندا ھازائەلنى سۇرىيە ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. 16 ئاندىن نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغىن؛ ئۇز ئورنۇڭغا يەيغەمبەر بولۇشقا ئابەل-مەھولاھلىق شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانۇ مەسىھ قىلغىن. 17 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ھازائەلنىڭ قىلىچىدن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرىنى يەھۇ ئۆلتۈرىدۇ؛ يەھۇنىڭ قىلىچىدن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرىنى ئېلىشا ئۆلتۈرىدۇ. 18 لېكىن ئىسرائىلدا يەتتە مىڭ كىشىنى، يەنى باۋالنىڭ ئالدىدا تىزلىرىنى بۇ ۋۇكىگەن ۋە ئۇنىڭغا ئاغزىنى سۈيگۈزمىگەن

هەربىرنى تۆزۈمگە ساقلاپ قالدۇردۇم، ـ دېدى. 19 تۆ تۆيەردىن چىقىپ، شافاتنىڭ
ئوغلى ئېلىشانى تاپتى. تۆ چاغدا تۆيەر ھەيدەۋاتاتتى، تۆنىڭ ئالدىدا ئون ئىككى جۈپ تۆي
بار ئىدى، تۆ ئون ئىككىنچىسى بىلەن قوش ھەيدەۋاتاتتى. ئىلياس كېلىپ تۆنىڭ ئۈستىگە
تۆز يېپىنچىسىنى تاشلاپ ئارتىپ قويدى. 20 تۆ ۋۇيلارنى تاشلاپ ئىلياسنىڭ كەيندىن
يۈگۈرۈپ كېلىپ: ـ مېنى بېرىپ ئاتام بىلەن ئانامنى سۆيگىلى قويغىن، ئاندىن مەن كېلىپ ساڭا
ئەگىشەي، ـ دېدى. تۆ تۆنىڭغا: ـ قايتقىن، مەن ساڭا نېمە قىلدىم؟ ـ دېدى. 21 تۆ
تۆنىڭدىن ئايرىلىپ، تۆزى ئىشلەتكەن بىر جۈپ قۇينى سويۇپ، تۆلارنىڭ جابدۇقىنى توتۇن
قىلىپ، گۆشنىڭ پىشۇرۇپ خەلققە بېرىۋىدى، تۆلار يېدى. ئاندىن تۆ ئورنىدىن قوپۇپ
ئىلياسنىڭ كەيندىن ئەگىشىپ، تۆنىڭ خىزمىتىدە بولدى.

20

سۈريەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇنىنى جەم قىلدى؛ تۆ ئوتتۇز ئىككى
پادىشاھنى ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقىپ، ساماريە گە قورشاپ ھۇجۇم
قىلدى. 2 تۆ ئەلچىلەرنى شەھەر رگە كىرگۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا
ئەۋەتىپ تۆنۈگىدا: ـ 3 «بەن-ھاداد مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭ،
سېنىڭ ئەڭ چىرايلىق خوتۇنلىرىڭ بىلەن باللىرىڭمۇ مېنىڭكىدۇر» دەپ يەتكۈزدى. 4
ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى تۆنۈگىدا: ـ ئى غوجام پادىشاھ، سىلى ئېيتقانلىرىدەك مەن تۆزۈم ۋە
بارلىقىم سىلىنىڭكىدۇر، دەپ جاۋاب بەردى. 5 ئەلچىلەر يەنە كېلىپ: ـ «بەن-ھاداد سۆز
قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: ـ ساڭا دەۋۈەقە: ـ سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭنى، سېنىڭ
خوتۇنلىرىڭ بىلەن باللىرىڭنى ماڭا تاپشۇرۇپ بېرىسەن، دېگەن خەۋەرنى ئەۋەتتىم. 6
لېكىن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا خىزمەتكارلىرىمنى يېنىڭغا ئەۋەتىمەن، تۆلار ئورداڭ بىلەن
خىزمەتكارلىرىڭنىڭ ۋېلىرىنى ئاختۇرۇپ، سېنىڭ كۆزلىرىڭدە نېمە ئەزىز بولسا، تۆلار
شۇنى قولىغا ئېلىپ كېلىدۇ» ـ دېدى. 7 تۆ ۋاقىتنا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى زېمىنىدىكى ھەممە
ئاقساقالارنى چاقىرىپ تۆلارغا: ـ بۇ كىشىنىڭ قاندىق ئاۋارىچىلىك چىقارماقچى بولغانلىقىنى
بىلىپ قېلىڭلار. تۆ ماڭا خەۋەر ئەۋەتىپ مەندىن خوتۇنلىرىم بىلەن باللىرىم، كۈمۈش
بىلەن ئالتۇنلىرىمنى تەلەپ قىلغىنىدا مەن تۆنىڭغا ياق دېمىدىم، دېدى. 8 بارلىق ئاقساقالار
بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى تۆنىڭغا: ـ قۇلاق سالمىغىن، تۆنىڭغا ماقۇل دېمىگىن، دېدى. 9
بۇنىڭ بىلەن تۆ بەن-ھادادنىڭ ئەلچىلىرىگە: ـ غوجام پادىشاھقا، سىلى ئادەم ئەۋەتىپ، تۆز
كەمىنىلىرىدىن دەسلەپتە سوريغاننىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلمەن؛ لېكىن كېيىنكىسىگە ماقۇل
دېيەلەيمەن، دەپ بېرىڭلار، ـ دېدى. ئەلچىلەر يېنىپ بېرىپ شۇ سۆزنى يەتكۈزدى.
10 بەن-ھاداد تۆنىڭغا يەنە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ «پۈتكۈل ساماريە شەھىرىدە ماڭا
ئەگىشىدىغان قوللىرىغا ئېچۇملىغۇدەك توپا قېلىپ قالسا، ئىلاھلار ماڭىمۇ شۇنداق
قىلسۇن ۋە تۆنىڭدىن ئاشۇنۇرۇپ قىلسۇن!» ـ دېدى. 11 لېكىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى جاۋاب
بېرىپ: ـ «ساۋۇت-قوراللار بىلەن جابدۇنغۇچى ساۋۇت-قوراللاردىن يېشىنىڭ چىدەك
ماختىنىپ كەتمىسۇن!» دەپ ئېيتىڭلار، ـ دېدى. 12 بەن-ھاداد بۇ سۆزنى ئاڭلىغاندا
ھەرقايسى پادىشاھلار بىلەن چېدىرلىردا شاراب ئىچىشۋاتاتتى. تۆ خىزمەتكارلىرىغا: ـ سەپكە
تىزىلىڭلار، دېدى. شۇنى دېۋىدى، تۆلار شەھەر رگە ھۇجۇم قىلىشقا تىزىلىشتى. 13 تۆ
ۋاقىتنا بىر پەيغەمبەر ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ـ «بۇ زور بىر توپ ئادەمنى كۆردىڭ ئەمۋە؟ مانا، مەن بۇ كۈنى تۆلارنى سېنىڭ قولۇڭغا
تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»، دېدى.
14 ئاھاب: ـ كىمنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولدۇ؟ دەپ سوريدى. تۆ: ـ پەرۋەردىگار
مۇنداق دەيدۇ: «ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرى بىلەن بولدۇ»، دېدى. تۆيەنە: ـ كىم ھۇجۇمنى
باشلايدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. تۆ: ـ سەن تۆزۈڭ، دېدى. 15 تۆ ۋاقىتنا ۋالىيلارنىڭ
غۇلامىرىنى سانۇىدى، تۆلارنىڭ سانى ئىككى يۈز ئوتتۇز ئىككى نەپەر چىقتى. ئاندىن
كېيىن تۆ ھەممە خەلقنى، يەنى بارلىق ئىسرائىلارنى سانۇىدى، تۆلارنىڭ سانى يەتتە مىڭ
نەپەر چىقتى. 16 ئىسرائىلار شەھەردىن چۈش ۋاقتىدا چىقتى. بەن-ھاداد بىلەن شۇ
پادىشاھلار، يەنى يارىدەمگە كەلگەن ئوتتۇز ئىككى پادىشاھ بولسا چېدىرلىردا شاراب
ئىچىپ مەست بولۇشقاندىدى. 17 ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرى يۈرۈشتە ئاۋۋال ماڭدى. بەن-
ھاداد ئادەم ئەۋەتىدى، تۆلار تۆنىڭغا خەۋەر بېرىپ: ـ «ساماريەدىن ئادەملەر كېلىۋاتىدۇ»
ـ دېدى. 18 تۆ: ـ ئە گەر سۈلھى تۆزۈشكە چىققان بولسا تۆلارنى تىرىك تۇتۇڭلار، ئە گەر
سوقۇشقىلى چىققان بولسىمۇ تۆلارنى تىرىك تۇتۇڭلار، دېدى. 19 ئەمدى ۋالىيلارنىڭ بۇ
غۇلامىرى ۋە تۆلارنىڭ كەيندىكى قوشۇن شەھەردىن چىقىپ، 20 ھەربىرى تۆزىگە
تۇچىرىغان ئادەمنى چېپىپ ئولتۇردى. سۈرىيەلەر قاچتى؛ ئىسرائىل تۆلارنى قوغلىدى.
سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد بولسا ئاتقا منىپ ئاتلىقلار بىلەن قېچىپ قۇتۇلدى. 21
ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى چىقىپ ھەم ئاتلىقلارنى ھەم جەڭ ھارۋىلىرىنى بىتىچت قىلىپ
سۈرىيەلەرنى قاتتىق قىر-چاپ قىلدى. 22 پەيغەمبەر يەنە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا
كېلىپ تۆنىڭغا: ـ تۆز ئۈكۈنى مۇستەھكەملەپ، تۆز ئۈكۈنى ئوبدان دەڭسەپ، نېمە قىلىشىڭ
كېرەكلىكىنى ئويلاپ باققىن. چۈنكى كېلەر يىلى ئەتىيازدا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى سەن بىلەن
جەڭ قىلغىلى يەنە چىقىدۇ، دېدى. 23 سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارلىرى تۆنىڭغا
مۇنداق دېدى: ـ «تۆلارنىڭ ئىلاھى تاغ ئىلاھى بولغاچقا، تۆلار بىر زگە كۆچلۈك كەلدى.
لېكىن بىز تۆزىلە كۈلىكتە تۆلار بىلەن سوقۇشساق، جەزمەن تۆلارغا كۆچلۈك كېلىمىز.
24 ئەمدى شۇنداق قىلغايلىكى، پادىشاھلارنىڭ ھەربىرىنى تۆز مەنسىپىدىن چۈشۈرۈپ،
تۆلارنىڭ ئورنىدا ۋالىيلارنى تىكلىگەيلا. 25 ئاندىن سىلى مەھرۇم بولغان قوشۇنلىرىغا باراۋەر
بولغان يەنە بىر قوشۇننى، يەنى ئاتنىڭ ئورنىغا ئات، ھارۋىنىڭ ئورنىغا ھارۋا تەييار قىلدۇرۇپ
تۆزلىرىگە يېغىلايلا؛ بىز تۆزلە كۈلىكتە تۆلار بىلەن سوقۇشايلى؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلارغا كۆچلۈك
كەلمەمدۇق؟». تۆ تۆلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ شۇنداق قىلدى. 26 كېيىنكى يىلى
ئەتىيازدا بەن-ھاداد سۈرىيەلەرنى ئېيدىتلاپ تولۇق يىغىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى
ئافەك شەھىرىگە چىقتى. 27 ئىسرائىلارمۇ تۆزلىرىنى ئېيدىتلاپ، ئوزۇق-تۆلۈك تەييارلاپ،
تۆلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقتى. ئىسرائىلار تۆلارنىڭ ئۆدۈلدا بارگاھ تىكلىۋىدى،
سۈرىيەلەرنىڭ ئالدىدا خۇددى ئىككى توپ كىچىك تۇغلاق پادىسىدەك كۆرۈندى. لېكىن
سۈرىيەلەر پۈتكۈل زېمىنى قاپلىغانىدى. 28 شۇ ھامان خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ
قېشىغا كېلىپ تۆنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سۈرىيەلەر: پەرۋەردىگار تاغ
ئىلاھىدۇر، جىلغىلارنىڭ ئىلاھى ئەمەس، دەپ ئېيتقىنى ئۈچۈن، مەن بۇ زور بىر
توپ ئادەمنىڭ ھەممىسىنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ
پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر»، دېدى. 29 ئىككى تەرەپ يەتتە كۈن بىر-
بىرىنىڭ ئۆدۈلىدا بارگاھلىرىدا ئوردىدى. يەتتىنچى كۈنى سوقۇش باشلاندى. ئىسرائىللار بىر
كۈندە سۈرىيەلەردىن يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئولتۇردى. 30 قالغانلار ئافەك شەھىرىگە
قېچىپ كىرىۋالدى؛ لېكىن سېپىل ئورۇلۇپ تۆلاردىن يىگىرمە يەتتە مىڭ ئادەمنىڭ
ئۈستىگە چۈشۈپ بېسىپ ئولتۇردى. بەن-ھاداد تۆزى بەدەر قېچىپ شەھەر رگە كىرىپ
ئىچكىرىدىكى بىر ۋېگە مۆكۈزۈلدى. 31 خىزمەتكارلىرى تۆنىڭغا: ـ مانا بىز ئىسرائىلنىڭ
پادىشاھلىرىنى رەھىملىك پادىشاھلار دەپ ئاڭلىدۇق؛ شۇنىڭ ئۈچۈن بەللىرىمىز گە بۇز
باغلاپ باشلىرىمىزغا كۆلا ۋۇگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا تەسلىمگە چىقايلى. تۆ سىلىنىڭ
جانلىرىنى ئايارمىكەن؟ ـ دېدى. 32 شۇنىڭ بىلەن تۆلار بەللىرىگە بۇز باغلاپ باشلىرىغا
كۆلا ۋۇگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا بېرىپ تۆنىڭغا: ـ كەمىنىلىرى بەن-ھاداد:
«جېنىمنى ئايىغايلا»، دەپ ئىلتىجا قىلدى، دېدى. تۆ بولسا: ـ تۆ تىنچى ھايامۇ؟ تۆ مېنىڭ
بۇرادىرىم، دېدى. 33 بۇ ئادەملەر بۇ سۆزنى چىڭ تۇتۇۋېلىپ: ـ بەن-ھاداد سىلىنىڭ بۇرادەرلىرىدۇر! ـ
دېدى. تۆ: ـ تۆنى ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ ۋېرىۋدى. شۇنىڭ بىلەن بەن-ھاداد تۆنىڭ قېشىغا
چىقتى؛ شۇنىڭ بىلەن تۆ تۆنى قولىدىن تارتىپ جەڭ ھارۋىسىغا چىقاردى. 34 بەن-ھاداد
تۆنىڭغا: ـ مېنىڭ ئاتام سىلىنىڭ ئاتىلىرىدىن ئالغان شەھەرلەرنى سىلىگە قايتۇرۇپ بېرەي.
ئاتام ساماريەدە ئەستە-بازارلىرىنى تىكلىگەندەك سىلى تۆزلىرى تۆچۈن دەمەشقتە ئەستە-
بازارلارنى تىكلەيلا، ـ دېدى. ئاھاب: ـ بۇ شەرت بىلەن سېنى قويۇپ بېرەي، دېدى.
شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى ئەھدە قىلىشتى ۋە تۆ تۆنى قويۇپ بەردى. 35 پەيغەمبەرلەرنىڭ
شاگىرتلىرىنىڭ بىرى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋقى بىلەن يەنە بىرىگە: ـ سەندىن تۆتۈنمەن، مېنى
تۇرغىن، دېدى. لېكىن تۆ ئادەم تۆنى تۇرغىلى تۆتىمىدى. 36 شۇنىڭ بىلەن تۆ تۆنىڭغا: ـ

سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغىنىڭ ئۈچۈن مانا بۇ يەردىن كەتكىنىڭدە بىر شىر سىپىنى بوغۇپ ئولتۇرىدۇ، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭ يېنىدىن چىققاندا، ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ ئۇنى ئولتۇردى. **37** ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە بىر ئادەمنى تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ سەندىن ئۈتۈنەمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئادەم ئۇنى قاتتىق ئۇرۇپ زەخمىلەندۈردى. **38** ئاندىن پەيغەمبەر بىرىپ ئۆز قىياپىتىنى ئۆ زگەرتىپ، كۆزلىرىنى تېڭىق بىلەن تېڭىپ يول بويىدا پادىشاھنى كۈتۈپ تۇردى. **39** پادىشاھ شۇ يەردىن ئۆتكەندە ئۇ پادىشاھنى چاقىرىپ: ـ كەمىنلىرى كەسكىن جەڭ مەيدانىغا چىققانىدىم، ۋە مانا، بىر ئادەم ماڭا بۇرۇلۇپ، بىر كىشىنى تاپشۇرۇپ: «بۇ كىشىگە چېڭ قارىغىن، ھەرقانداق سەۋەبتىن ئۇ يوقاپ كەتسە، سەن ئۆز جىنىڭنى ئۇنىڭ جىنىنىڭ ئورنىغا تولەيسەن؛ بولمىسا بىر تالانت كۈمۈش تولەيسەن»، دېدى. **40** لېكىن مەن كەمىنلىرى ئۇ-يۇ ئىش بىلەن بەند بولۇپ كېتىپ، ئۇنى يوقىتىپ قويدۇم، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ بېكىتكىنىڭدەك ساڭا ھۆكۈم قىلىنىدۇ! ـ دېدى. **41** ئۇ دەرھال كۆزلىرىدىن تېڭىقنى ئېلىۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنى تونۇپ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەردىن بىرى ئىكەنلىكىنى كۆردى. **42** پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن ھالاكەتكە بېكىتكەن ئادەمنى قولۇڭدىن قۇتۇلغىلى قويغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جېنىڭ ئۇنىڭ جېنىنىڭ ئورنىدا ئېلىنىدۇ؛ سېنىڭ خەلقىڭ ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ئورنىدا ئېلىنىدۇ»، دېدى. **43** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خاپا بولۇپ، غەشلىكتە چۈمگەن ھالدا سامارىيە گە قايتىپ ئوردىسىغا كىردى.

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، يىزرەئەلىك نابوتنىڭ يىزرەئەلدە، سامارىيەنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا بىر ئۈزۈمزارلىقى بار ئىدى. **2** ئاھاب نابوتقا سۆز قىلىپ: ـ ئۆز ئۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا بەرگىن، مېنىڭ ۋېژىمگە يېقىن بولغاچ، ئۇنى بىر سەي-كۆڭگاتلىق باغ قىلاي. ئۇنىڭ ئورنىدا ساڭا ئۇيداراق بىر ئۈزۈمزارلىق بېرەي ياكى لايىق كۆرسەڭ باھاسىنى نەق بېرىمەن، دېدى. **3** ئەمما نابوت ئاھابقا: ـ پەرۋەردىگار مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا سېتىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن، دېدى. **4** ئاھاب يىزرەئەلىك نابوتنىڭ: «ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا بەرمەيمەن» دەپ ئېيتقان سۆزىدىن خاپا بولۇپ غەشلىكتە چۈمگەن ھالدا ئوردىسىغا قايتتى؛ ئۇ كارىۋاتىنا يېتىپ يۈزىنى [تام] تەرەپكە ئۆرۈپ ناناۋ يېمىدى. **5** خوتۇنى يىزەبەل ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: روھىي كەيپىياتىڭ نېمىشقا شۇنچە تۆۋەن، نېمىشقا نان يېمەيسەن؟ ـ دېدى. **6** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مەن يىزرەئەلىك نابوتقا سۆز قىلىپ: «ئۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا پۇلغا بەرسەڭ، ياكى لايىق كۆرسەڭ ئۇنىڭ ئورنىغا باشقا ئۈزۈمزارلىق بېرەي» دېدىم. لېكىن ئۇ: «ساڭا ئۈزۈمزارلىقىمنى بەرمەيمەن» دېدى، ـ دېدى. **7** خوتۇنى يىزەبەل ئۇنىڭغا: ـ سەن ھازىر ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە سەلتەنەت قىلغۇچى ئېمەسمۇ؟ قوپۇپ نان يەپ، كۆڭلۈڭنى خۇش قىلغىن؛ مەن ساڭا يىزرەئەلىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئېرىشتۈرىمەن، دېدى. **8** ئاندىن ئۇ ئاھابنىڭ نامىدا بىر خەت يېزىپ، ئۇستىگە ئۇنىڭ مۆھۈرىنى بېسىپ، خەتنى نابوتنىڭ شەھىرىدە ئۇنىڭ بىلەن ئۇرۇقداشقان ئاقساقاللار ۋە مۆتىۋەرلە رگە ئەۋەتتى. **9** خەتتە ئۇ مۇنداق يازغانىدى: ـ «روزا تۇتۇش كېرەك دەپ ئېيىۋۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۇردە ئولتۇرغۇزغىن؛ **10** ئىككى ئادەمنى، يەنى بېلىيالنىڭ بالىسىنى ئۇنىڭ ئۆدىلىدا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى نابوتنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇزۇپ: «سەن خۇداغا ۋە پادىشاھقا لەنەت ئوقۇدۇڭ!» دەپ گۇۋاھلىق بە رگۈزۈگلار. ئاندىن ئۇنى ئېلىپ چېقىپ چالما-كېسىمەك قىلىپ ئولتۇرۇڭلار». **11** شەھەرنىڭ ئادەملىرى، يەنى ئۇنىڭ شەھىرىدە ئۇرۇقداشقان ئاقساقالار بىلەن مۆتىۋەرلەر يىزەبەلنىڭ ئۇلارغا ئەۋەتكەن خېتىدە يېزىلغىنىدەك قىلدى؛ **12** ئۇلار روزىنى ئېيىۋۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۇردە ئولتۇرغۇزدى. **13** ئاندىن ئۇ ئىككى ئادەم، يەنى بېلىيالنىڭ بالىلىرى خەلقنىڭ ئالدىدا نابوت ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ: «نابوت خۇداغا ۋە پادىشاھقا دەشنەم قىلدى» دەپ گۇۋاھلىق بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نابوتنى شەھەرنىڭ تاشقىرىغا سۆرەپ ئېلىپ چېقىپ، تاشلار بىلەن چالما-كېسىمەك قىلىپ ئولتۇردى. **14** ئاندىن ئۇلار يىزەبەلگە ئادەم ئەۋەتىپ: «نابوت چالما-كېسىمەك قىلىپ ئولتۇرۇلدى» دەپ خەۋەر بەردى. **15** يىزەبەل نابوتنىڭ چالما-كېسىمەك قىلىنىپ ئولتۇرۇلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا ئاھابقا: قوپۇپ، يىزرەئەلىك نابوتنىڭ ساڭا پۇلغا بەرگىلى ئۈنىمىغان ئۈزۈمزارلىقىنى تاپشۇرۇپ ئالغىن؛ چۈنكى نابوت ھايات ئەمەس، بەلكى ئۆلدى، دېدى. **16** شۇنداق بولدىكى، ئاھاب نابوتنىڭ ئولگەنلىكىنى ئاڭلاپ، يىزرەئەلىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئىگىلەش ئۈچۈن شۇ يەر گە بارىدى. **17** لېكىن يەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشبىلىق ئىلىياسقا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **18** «قوپۇپ بىرىپ، سامارىيەدە ئولتۇرۇشلۇق ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب بىلەن ئۇچراشقىن؛ مانا ئۇ نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا ئۇردىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئىگىلۋېلىش ئۈچۈن ئۇ يەر گە بارىدى. **19** ئۇنىڭغا: ـ «ئادەم ئولتۇردى ۋەئۇ، يېرىنى ئىگىلدىڭمۇ؟» ـ دېگىن. ئاندىن ئۇنىڭغا يەنە سۆز قىلىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «نابوتنىڭ قېنىنى ئىتلار يالىغان جايدا سېنىڭ قېنىڭنىمۇ ئىتلار يالايدۇ» ـ دېگىن». **20** ئاھاب ئىلىياسقا: ـ ئى دۈشمنىم، مېنى تاپتىڭمۇ؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ راست، مەن سېنى تاپتىم؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلىش ئۈچۈن ئۆزۈڭنى سېتىۋەتتىڭ. **21** پەرۋەردىگار: «مانا، مەن ئۇستۈڭگە بالا چۈشۈرۈپ نەسلىڭنى يوقىتىپ، سەن ئاھابنىڭ ئىسرائىلدا قالغان جەمەتىدىكى ھەممە ئە رەكنى، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۈزۈپ يوقىتىمەن؛ **22** ۋە سەن مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغاپ ئىسرائىلنى گۇناھقا ئازدۇرغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جەمەتىڭنى نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتى ۋە ئاخىياھنىڭ ئوغلى باۋاشانىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن» ـ دەيدۇ، ـ دېدى. **23** ـ يىزەبەل ئوغرىسىدىمۇ پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «يىزرەئەلنىڭ سېپىلىنىڭ تېشىدا ئىتلار يىزەبەلنى يەيدۇ. **24** ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن شەھەردە ئولگەنلەرنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا ئولگەنلەرنى بولسا ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ» دېدى **25** (بەرھەق، خوتۇنى يىزەبەلنىڭ قۇتراتىشلىرى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلغىلى ئۆزىنى ساتقان ئاھابدەك ھېچكىم يوق ئىدى. **26** ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىلارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ قوغلۇۋەتكەن ئامورىيلارنىڭ قىلغىنىدەك قىلىپ، يەرگىنچىلىك بۇتلارغا تاينىپ ئە گىشىپ، لەنەتلىك ئىشلارنى قىلاتتى). **27** لېكىن ئاھاب بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا ئۆز كىيىملىرىنى يېرتىپ بەدىنگە بۇز بۇ ۋېگەپ، روزا تۇتتى. ئۇ بۇز رەختتە ياتاتتى، جىمجىت ماڭاتتى. **28** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشبىلىق ئىلىياسقا كېلىپ: ـ **29** «ئاھابنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا ئۆزىنى قانداق تۆۋەن ئۇتۇۋاتقانلىقىنى كۆردىڭمۇ؟ ئۇ ئۆزىنى مېنىڭ ئالدىمدا تۆۋەن ئۇتۇۋاتقانلىقى ئۈچۈن، بۇ بالانى ئۇنىڭ كۈنلىرىدە كەلتۈرمەيمەن، بەلكى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇنىڭ جەمەتىگە كەلتۈرىمەن» ـ دېيىلدى.

22

ئۈچ يىلغىچە سۈرىيە بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا جەڭ بولمىغاچقا، ئۇلار تىنچلىقتا ئوتتى. **2** ئۈچىنچى يىلدا بولسا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنى يوقلاپ بارىدى. **3** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: ـ گىلېئادتىكى راموت بىزنىڭكى ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەرغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، نېمىشقا بىز جىم ئولتۇرۇپ، تېنىچىيە سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ئۇنى ئالمايمىز؟ ـ دېدى. **4** ئۇ يەھوشافاتقا: ـ جەڭ قىلغىلى مېنىڭ بىلەن گىلېئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدىلا؟ ـ دەپ سوردى. يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز سىلىنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز؛ مېنىڭ خەلقىم ئۇزلىرىنىڭ خەلقىدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سىلىنىڭ ئاتلىرىدۇر، دېدى. **5** لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ ئۆتۈنمەنكى، بۇگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆر گەيلا، دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈزچە ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئولاردىن: ـ سوقۇشقىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقسام بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئولار: ـ چىققىن، رەب ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. **7** لېكىن يەھوشافات بولسا: ـ بۇلاردىن باشقا، يول سوريىغۇدەك پەرۋەردىگارنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **8** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار؛ لېكىن ئۇ مېنىڭ ئوغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى بالا-ئىشەپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بە رگەچكە، مەن ئۇنى ئۆچ كۆرىمەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: ـ ئى ئالىيلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. **9** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكىرىنى

چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ يۈرۈدى. 10 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، ساماريەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خامانىدا ھەربىرى تۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى. ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمەكتە ئىدى. 11 كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا بولسا تۆزى تۆمۈردىن مۈڭگۈزلەرنى ياساپ چىقىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ مۈڭگۈزلەر بىلەن سۈريەلەرنى يوقاتقۇچە ئۇسۇپ تۇرسلا»، دېدى. 12 ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ سۈزىسز مۇۋەپپەقىيەت قازىنىلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. 13 مىكايانى قىچقىرغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: ـ مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمەكتە؛ ئەمدى ئۆزۈتمەن، سېنىڭ سۈز ۋەكۋە ئۇلارنىڭ سۈزى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بەرگىن، دېدى. 14 ئەمما مىكايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. 15 ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئى مىكايا، جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سورىۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ چىقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېدى. 16 لېكىن پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپتىن باشقىسىنى ماڭا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! ـ دېدى. 17 مىكايا: ـ مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق؛ بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان تۆز ۋەيىگە قايتسۇن»، دېدى، ـ دېدى. 18 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مانا، مەن سىلگە «ئۇ مېنىڭ ئوغرامدا قۇتلۇقتى ئەمەس، بەلكى ھامان بالا ئىشلەپتۇ كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېگىنىمدىم؟ ـ دېدى. 19 مىكايا يەنە: ـ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلىغىن؛ مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسمانىنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۇنىڭ يېنىدا، ئۇنۇڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. 20 پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» ـ دېدى. بىرسى ئۇنداق، بىرسى مۇنداق دېيىشتى؛ 21 شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي»، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قانداق تۈسۈل بىلەن ئالدايسەن؟» ـ دەپ سورىۋىدى، 22 ئۇ: ـ «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولىمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ «ئۇنى ئالداپ ئىلكىگىگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» ـ دېدى. 23 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا يالغانچى بىر روھنى سالدى؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا ئۆڭ ئالايىشاپەت كۆرسىتىپ سۈزلىدى» ـ دېدى. 24 شۇنى ئاڭلاپ كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا ئېلىپ مىكايانىڭ كاچىتىغا بىرنى سېلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئوتۇپ، ساڭا سۈز قىلىشقا باردى؟! ـ دېدى. 25 مىكايا جاۋاب بېرىپ: ـ تۆز ۋۇجۇنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىچكىرىدىكى ۋەيىگە يۈگۈ رگەن كۈننىدە شۇنى كۆرىسەن، دېدى. 26 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: ـ مىكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوئاشقا تاپشۇرۇپ، 27 ئۇلارغا تاپلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قېنىپ نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» ـ دېگىن، دەپ يۈرۈدى. 28 مىكايا: ـ ئەگەر سەن ھەققەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستەم بىلەن سۈز قىلمىغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: ـ ئەي جامائەت، ھەربىرىڭلار ئاڭلاڭلار، دېدى. 29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گىلېئادتىكى راموتقا چىقتى. 30 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مەن باشقا قىيافەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي، سىلى بولسلا تۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىققايلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىيافەت بىلەن جەڭگە چىقتى. 31 سۈريەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۇلىرى ئۈستىدىكى ئوتتىز ئىككى سەردارغا: ـ چوڭلىرى يا كى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 32 ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: ـ ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى بۇرۇلدى. لېكىن يەھوشافات پەريات كۆتۈردى. 33 جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆرگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. 34 ئەمما بىرەيلەن قارىسىغلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرىسىدىن ئوتۇپ كەتكەن ئۇنۇپ كەتكەن ئۇنۇپ كەتكەن ھارۇلىكىشىگە: ھارۇنى يانداۋۇرۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. 35 ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ بولسا سۈريەلەرنىڭ ئۈدەۋلىدا ئۆز جەڭ ھارۇلىسىغا يۆلىنىپ ئۆزە تۇردى. زەخمىدىن قېنى ھارۇنىڭ تېگىگىچە ئېقىپ، كەچ كىرگەندە ئۇ ئۆلدى. 36 كۈن پاتاردا قوشۇن ئارىسىدا بىر قاتتىق سادا ئاڭلىنىپ: ـ ھەر ئادەم ئۆز شەھىرىگە يانسۇن! ھەربىرى ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتسۇن! ـ دېيىلدى. 37 پادىشاھ ئۆلدى، كىشىلەر ئۇنى ساماريە گە ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار پادىشاھنى ساماريەدە دەپنە قىلدى. 38 بىرسى پادىشاھنىڭ ھارۇسىنى ساماريەنىڭ كۆلىدە [يۇغاندا] (بۇ كۆل پاھىشە ئايالار يۇيۇندىغان جاي ئىدى)، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۈزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئىتلار ئۇنىڭ قېنىنى يالدى. 39 ئاھابنىڭ باشقا ئىشلىرى، قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ ياسىغان «پىل چىش سارىيى» ۋە بىنا قىلغان ھەممە شەھەرلەر توغرۇلۇق «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 40 ئاھاب ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

41 ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 42 يەھوشافات پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلھىنىڭ قىزى ئىدى. 43 ئۇ ھەر ئىشتا ئاتىسى ئاسانىڭ يارلىق يوللىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چىقمايى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغانىدى، خالايىق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 44 ۋە يەھوشافات بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. 45 يەھوشافاتنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن قۇدرىتى، قانداق جەڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 46 ئۇ ئاتىسى ئاسانىڭ كۈنلىرىدە زىمىندىن قوغلۇۋىتىلمىگەن كەسىپىي بەچىۋازلارنى زىمىندىن ھەيدەپ چىقاردى. 47 ئۇ ۋاقىتتا ئېدومنىڭ پادىشاھى يوق ئىدى، بەلكى بىر ۋالىي ھۆكۈم سۈرەتتى. 48 يەھوشافات ئوفىردىن ئالتۇن ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن بىر «تارشىش كېمىسى» ئەترىتىنى قۇردى. لېكىن كېمىلەر ھېچىيە رگە بارالمىدى، چۈنكى ئۇلار ئەزىئون-گەبەردە قۇرۇلۇپ ۋەيران بولغانىدى. 49 ئۇ ۋاقىتتا ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھوشافاتقا: ـ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭ بىلەن كېمىلەردە بارسۇن، دېدى. لېكىن يەھوشافات ئۇنىمىدى. 50 يەھوشافات ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھورام ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 51 ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولۇپ ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 52 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولىدا ۋە ئانىسىنىڭ يولىدا يۈرۈپ، شۇندىقلا ئىسرائىلنى گۇناھقا يۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ يولىدا ماڭدى؛ 53 ئۇ ئاتىسى قىلغاننىڭ ھەممىسىنى قىلىپ، باۋالنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپىنى قوزغىدى.

پادشاهلار 2

1 ئاهاب ئۇلگەندىن كېيىن موئاب ئىسرائىلغا ئىسيان كۆتۈردى. **2** ئاھازىيا ساماريەدە تۇرغاندا [ئۈردىسدىكى] بالخانىنىڭ پەنجىرىسىدىن يىقىلىپ چۈشۈپ، كېسەل بولۇپ قالدى. ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ ئەكرون شەھىرىدىكى ئىلاھ بائال-زەۋبدىن مېنىڭ توغرامدا، كېسىلدىن ساقىيامدۇ، دەپ سوراڭلار، دېدى. **3** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا تىشبىلىق ئىلياسقا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ساماريە پادىشاھىنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلدا خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ بائال-زەۋبدىن يول سوريىغلى ماڭىدىلارمۇ؟ **4** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار مۇنداق دېدىكى: «سەن چىققان كارۋاتتىن چۈشمەيسەن، سەن چوقۇم ئۆلىسەن» دېگىن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىلياس يولغا چىقتى. **5** خەۋەرچىلەر پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدى، ئۇ ئۇلاردىن: نېمىشقا يېنىپ كەلدىڭلار، دەپ سوردى. **6** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىر ئادەم بىزگە ئۇچراپ بىزگە: ـ سىلەرنى ئەۋەتكەن پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلدا خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ بائال-زەۋبدىن يول سوريىغلى ئادەملەرنى ئەۋەتتىڭمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارۋاتتىن چۈشمەيسەن، سەن چوقۇم ئۆلىسەن!» دەڭلار، ـ دېدى. **7** پادىشاھ ئۇلاردىن: سىلە رگە ئۇچراپ بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئادەم قانداق ئادەم ئىكەن؟ ـ دەپ سوردى. **8** ئۇلار ئۇنىڭغا: ئۇ تۈكلۈك، بېلىگە تاسما باغلىغان ئادەم ئىكەن، دېدى. پادىشاھ: ئۇ تىشبىلىق ئىلياس ئىكەن، دېدى. **9** ئاندىن پادىشاھ بىر ئەللىكبېشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئىلياسنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى، بۇ كىشى ئىلياسنىڭ قېشىغا بارغاندا، مانا ئۇ بىر دۆڭنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئى خۇدانىڭ ئادەمى، پادىشاھ سېنى چۈشۈپ كەلسۇن! دەيدۇ، دېدى. **10** لېكىن ئىلياس ئەللىكبېشىغا: ئە گەر مەن خۇدانىڭ ئادەمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادەمىڭنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنۇڭ ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئوزى بىلەن ئەللىك ئادەمنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **11** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يەنە بىر ئەللىكبېشىنى ئۇنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئى خۇدانىڭ ئادەمى، پادىشاھ ئېيتتى: سېنى دەرھال چۈشۈپ كەلسۇن! ـ دېدى. **12** لېكىن ئىلياس ئەللىكبېشىغا: ئە گەر مەن خۇدانىڭ ئادەمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادەمىڭنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنۇڭ خۇدانىڭ ئوتى ئاسماندىن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئوزى بىلەن ئەللىك ئادەمنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **13** پادىشاھ ئەمدى ئۈچىنچى بىر ئەللىكبېشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى، ئەللىكبېشى بېرىپ ئىلياسنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تىزلىنىپ ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ: ئى خۇدانىڭ ئادەمى، مېنىڭ جېنىم بىلەن سېنىڭ بۇ ئەللىك قۇلۇڭنىڭ جانلىرى نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن! **14** دەرۋەقە، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئىلگىرىكى ئىككى ئەللىكبېشىنى ئۇلارنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن كۆيدۈرۈۋەتتى. لېكىن ھازىر مېنىڭ جېنىم سېنىڭ نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن، دېدى. **15** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىلياسقا: سەن چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن بارغىن، ئۇنىڭدىن قورقمىغىن، دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن چۈشۈپ پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ **16** پادىشاھقا: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «ئىسرائىلدا ۋەھىي سوريىغلى بولىدىغان خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ بائال-زەۋبدىن يول سوريىغلى ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىڭمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارۋاتتىن چۈشمەيسەن، سەن چوقۇم ئۆلىسەن!» دەيدۇ، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن ئىلياس دېگەندەك، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئاھازىيا ئۆلدى. ئۇنىڭ ئوغلى بولمىغاچقا، يەھورام ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. بۇ يەھوشافاتنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئىككىنچى يىلى ئىدى. **18** ئەمدى ئاھازىيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بولسا، ئۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟

2 پەرۋەردىگار ئىلياسنى قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرمەكچى بولغان ۋاقىتتا ئىلياس بىلەن ئېلىشا گىلگالدىن چىقىپ كېتىۋاتاتتى. **2** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۆتۈنىمەن، بۇ يەردە قالغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى بەيت-ئەلگە ماڭغۇزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلمەنكى، سېنىڭدىن مە رگىز ئايرىلمايمەن! دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەيت-ئەلگە چۈشۈپ كەلدى. **3** ئۇ ۋاقىتتا بەيت-ئەلدىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن خوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ: بىلىمەن، شۇڭ ئۇنى ئۇنۇڭلار، دېدى. **4** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، بۇ يەردە قالغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى يېرىخوغا ماڭغۇزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلمەنكى، سېنىڭدىن مە رگىز ئايرىلمايمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يېرىخوغا باردى. **5** ئۇ ۋاقىتتا يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن خوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ: بىلىمەن، شۇڭ ئۇنى ئۇنۇڭلار، دېدى. **6** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، بۇ يەردە قالغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئىئوردان دەرياسىغا ماڭغۇزدى، دېدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلمەنكى، سېنىڭدىن مە رگىز ئايرىلمايمەن، دېدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى مېڭىۋەردى. **7** ئەمدى پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن ئەللىك كىشى بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدا يىراقتىن قاراپ تۇراتتى. ئەمما ئۇ ئىككىيلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا توختاپ تۇردى. **8** ئىلياس يېپىنچىسىنى قاتلاپ، ئۇنىڭ بىلەن سۇنى ئۇرۇۋىدى، سۇ ئىككىگە بۆلۈنۈپ تۇردى؛ ئۇلار ئىككىسى قۇرۇق يولدىن ئوتتى. **9** ئوتۇپ بولغاندىن كېيىن ئىلياس ئېلىشاغا: مەن سەندىن ئايرىلماستا، سېنىڭ ئۆزۈڭگە ئۈچۈن مەندىن نېمە تىلىكىڭ بولسا، دەۋە رگىن، دېدى. ئېلىشا: سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئىككى ھەسسىسى ئۈستۈمگە قونسۇن، ـ دېدى. **10** ئۇ: بۇ تىلىكىڭگە ئېرىشىمەك قىيىندۇر، مەن سەندىن ئېلىپ كېتىلگەن ۋاقتىمدا، مېنى كۆرۈپ تۇرساڭ، ساڭا شۇنداق بېرىلىدۇ؛ بولمىسا، بېرىلمەيدۇ، ـ دېدى. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سۆزلىشىپ ماڭغاندا، مانا، ئوتلۇق بىر جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئوتلۇق ئاتلار نامايان بولدى، ئۇلار ئىككىسىنى ئايرىۋەتتى ۋە ئىلياس قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. **12** ئېلىشا بۇنى كۆرۈپ: ئى ئاتام، ئى ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى! ـ دەپ ۋارقىرىدى. ئاندىن ئۇ ئۇنى يەنە كۆرەلمىدى. ئۇ ئوز كىيىمىنى ئوتۇپ، ئۇلارنى يىرتىپ ئىككى پارچە قىلىۋەتتى. **13** ئاندىن ئۇ ئىلياسنىڭ ئوچىسىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسىنى يەردىن ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قىرغىقىغا قايتىپ كەلدى. **14** ئۇ ئىلياسنىڭ ئوستىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسى بىلەن سۇنى ئۇرۇپ: «ئىلياسنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار نەدىدۇر؟»، دېدى. ئېلىشا سۇنى شۇنداق ئۇرغاندا سۇ ئىككىگە بۆلۈندى، ئېلىشا سۇدىن ئوتۇپ كەتتى. **15** يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى قارشى قىرغاقتا ئۇرۇپ ئۇنى كۆردى ۋە: «ئىلياسنىڭ روھى ئېلىشانىڭ ئوستىدىدۇر» دەپ ئوتنىڭ ئالدىغا بېرىپ، باش ئۇرۇپ ئەزىم قىلدى. **16** ئۇلار ئوتنىڭغا: مانا سېنىڭ كەمىنلىرىڭ ئارىسىدا ئەللىك ئەزەمەت بار، ئوتۇنىمىز، بۇلار خوجاڭنى ئىزدىگىلى بارسۇن. پەرۋەردىگارنىڭ روھى بەلكىم ئۇنى كۆتۈرۈپ تاغلارنىڭ بىر يېرىدە ياكى جىلغىلارنىڭ بىر تەرىپىدە تاشلاپ قويدىمىكى، دېدى. لېكىن ئۇ: سىلەر ھېچ ئادەمنى ئەۋەتمە گىلار، دېدى. **17** ئەمما ئۇلارنىڭ ئۇنى قىستاۋېرىشى بىلەن ئۇ خىجالەت بولۇپ: ئادەم ئەۋەتىڭىلار، دېدى. شۇڭا ئۇلار ئەللىك كىشىنى ئەۋەتتى؛ بۇلار ئۈچ كۈن ئۇنى ئىزدىدى، لېكىن ھېچ تاپالمىدى. **18** ئۇلار ئېلىشانىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە (ئۇ يېرىخودا تۇرۇۋاتاتتى) ئۇ ئۇلارغا: مەن دەرۋەقە سىلە رگە «ئىزدەپ بارماڭلار!» دېمىدىممۇ؟ ـ دېدى. **19** شەھەردىكى ئادەملەر ئېلىشاغا: غوجام كۆز رگەندەك، شەھەر ئوزى ئوبدان جايلىدىدۇر، لېكىن سۇ ناچار ۋە ئۈيراق ئۈغماستۇر، دېدى. **20** ئۇ: يېڭى بىر كوزا ئېلىپ كېلىپ، ئىچىگە ئوز قويۇپ، ماڭا بېرىڭلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. **21** ئۇ بۇلاقنىڭ بېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا ئوزىنى ئۆكتى ۋە: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بۇ سۇلارنى ساقايتتىم؛ ئەمدى ئۇلاردىن قايتا ئولۇم بولمايدۇ ۋە يەرنىڭ ئۈغماسلىقى

بولمايدۇ» ـ دېدى. 22 خۇددى ئېلىشانىڭ ئېيتقان بۇ سۆزىدەك، ئۇ سۈتاكى بۇزگۈنگە قەدەر پاك بولۇپ كەلدى. 23 ئېلىشا يېرىخودن چىقىپ بەيت-ئەلگە باردى. ئۇ يولدا كېتىپ بارغاندا، بەزى بالىلار شەھەردىن چىقىپ ئۇنى زاكىلىق قىلىپ: چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! ـ دەپ ۋارقىراشتى. 24 ئۇ يۈزۈلۈپ ئۇلارغا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئورمانلىقتىن ئىككى چىشى ئېيىق چىقىپ، بالىلاردىن قىرىق ئىككىنى يىرتىۋەتتى. 25 ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، كارمەل تېغىغا يېرىپ، ئۇ يەردىن سامارىيە گە يېنىپ باردى.

3 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى، ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ تۆرزى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى، لېكىن ئاتىسى بىلەن ئانىسى قىلغان دەرىجىدە ئەمەس ئىدى. ئۇ ئاتىسى ياساتقان «باۋال تۈۋرۈكى»نى ئېلىپ تاشلىدى. 3 لېكىن ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچ يانمىدى. 4 موئابنىڭ پادىشاھى مېشا ناھايىتى چولۇق قوينچى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز مىڭ قوزا ھەم يۈز مىڭ قوچقارنىڭ يۇڭىنى ئولپان قىلاتتى. 5 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئاھاب ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن موئابنىڭ پادىشاھى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز تۆرۈدى. 6 ئۇ ۋاقىتتا يەھورام پادىشاھ سامارىيەدىن چىقىپ ھەممە ئىسرائىلنى [جەڭ ئۈچۈن] ئېيىتلىدى. 7 ئۇ يەنە ئادەم ئەۋەتىپ يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا خەۋەر بېرىپ: موئابنىڭ پادىشاھى مەندىن يۈز تۆرىدى؛ موئاب بىلەن سوقۇشقىلى چىقامسەن؟ ـ دېدى. ئۇ: چىقىمەن؛ بىزدە مېنىڭ-سېنىڭ دەيدىغان گەپ يوقتۇر، مېنىڭ خەلقىم سېنىڭ خەلقىڭدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سېنىڭ ئاتلىرىڭدۇر، دېدى. 8 ئۇ يەنە: قايسى يول بىلەن چىقايلى، دەپ سوردى. يەھورام: بىز ئېدوم چۆلىنىڭ يولى بىلەن چىقايلى، دەپ جاۋاب بەردى. 9 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا قوشۇلۇپ ماڭدى. ئۇلار يەتتە كۈن ئايلىنىپ يۈرۈش قىلغاندىن كېيىن، قوشۇن ۋە ئۇلار ئېلىپ كەلگەن ئات-تۈلاغلارغا سۇ قالمىدى. 10 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئاپلا! پەرۋەردىگار بىز ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا چۈشۈشۈن دەپ، بىر يەرگە جەم قىلغان ئوخشايدۇ، دېدى. 11 لېكىن يەھوشافات: پەرۋەردىگاردىن يول سورىشىمىز ئۈچۈن بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ ـ دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ چاكارلىرىدىن بىرى: ئىلياسنىڭ قولىغا سۇ قۇيۇپ بە رگەن شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشا بۇ يەردە بار، دېدى. 12 يەھوشافات: پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنىڭدا بار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھوشافات ۋە ئېدومنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ قېشىغا چۈشۈپ باردى. 13 ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ مېنىڭ سېنىڭ بىلەن نېمە كارىم! ئۇ تاتاكىنىڭ پەيغەمبەرلىرى بىلەن ئاناكىنىڭ پەيغەمبەرلىرىنىڭ قېشىغا بارغىن، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئۇنداق دېمىگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن جەم قىلغان ئوخشايدۇ، ـ دېدى. 14 ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئە گەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ھۆرمىتىنى قىلمىغان بولسام، سېنى كۆز زىگە ئىلمىغان يا كى ساكا قارىمىغان بولاتتىم. 15 لېكىن ئەمدى بېرىپ بىر سازچىنى ماكا ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. سازچى ساز چالغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 16 ئۇ: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «بۇ ۋادىنىڭ ھەممە يېرىگە ئورا كولا ڭلار» دېدى، ـ دېدى ئاندىن يەنە: 17 ـ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر يا شامال يا يامغۇر كۆرمىسە ڭلارمۇ، بۇ ۋادى سۇغا تولۇپ، ئۆز ئۈگىلار بىلەن ئات-تۈلاغلىرىڭلار ھەمىسى سۇ ئىچىسىلەر». 18 لېكىن بۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە كىچىك ئىش بولۇپ، ئۇ موئابنىمۇ سىلەرنىڭ قولىرىڭلارغا تاپشۇرىدۇ. 19 سىلەر بارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ۋە بارلىق ئېسىل شەھەرلەرنى بۇسۇپ ئۆتۈپ، بارلىق ياخشى دەرەخلەرنى كېسىپ تاشلاپ، ھەممە بۇلاقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تاشلار بىلەن قاپلاپ خاراب قىلىسىلەر» ـ دېدى. 20 ۋە ئەتسى ئەتىگەنلىك قۇربانلىق سۇنۇلغان ۋاقىتدا، مانا، سۇ ئېدوم زېمىنى تەرەپتىن ئېقىپ كېلىپ، ھەممە يەرنى سۇغا توشقۇزدى. 21 ئەمما موئابلارنىڭ ھەممىسى: پادىشاھلار بىز بىلەن جەڭ قىلغلى چىقىپتۇ، دەپ ئاكىلىغان بولۇپ، ساۋۇت-قالقان كۆتۈرەلىگۈدەك چوڭ-كىچىك ھەممىسى چېگىدا تىزلىپ سەپتە تۇردى. 22 ئۇلار ئەتسى سەھەردە قوپۇپ قارىسا، كۈن نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈدۈلدىكى سۇ ئۈستىگە چۈشكەندى، كۈننىڭ شولىسىدا سۇ ئۇلارغا قاندەك كۆرۈندى. ئۇلار: ـ 23 بۇ قان ئىكەن! پادىشاھلار ئۆزۈشۈپ بىر-بىرىنى قىرغان ئوخشايدۇ. ئى موئابلار! دەرھال ئولجىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بۇلىشۇالايلى! دېدى. 24 لېكىن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ لەشكە رگاھىغا يەتكەندە، ئىسرائىللار ئورنىدىن قوپۇپ موئابلارغا ھۇجۇم قىلىشى بىلەن ئۇلار بەدەر قاچتى. ئىسرائىللار ئۇلارنى سۈرۈپ-توقاي قىلىۋەتتى. 25 ئۇلار شەھەرلەرنى ۋەيران قىلىپ، ھەربىر ئادەم تاش ئېلىپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تولدۇرۇۋۇتكۈچە تاش تاشلىدى. ئۇلار ھەممە بۇلاق-قۇدۇقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە ياخشى دەرەخلەرنى كېسىۋەتتى. ئۇلار كىر-ھارەسەت شەھىرىدىكى تاشلاردىن باشقا ھېچ نېمىنى قالدۇرمىدى. شۇ شەھەر گە بولسا، سالغا ئاتقۇچىلار چۆرگىلەپ ھۇجۇم قىلدى. 26 موئابنىڭ پادىشاھى جەڭنىڭ تۈزىگە زىيادە قاتتىق كەلگىنىنى كۆرۈپ تۆزى بىلەن يەتتە يۈز قىلىچۋازنى ئېلىپ ئېدومنىڭ پادىشاھىغا ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ ئۆتۈشكە ئاتلاندى، لېكىن ئۇلار بۇسۇپ ئۆتەلمىدى. 27 شۇنىڭ بىلەن تەختىگە ۋارىسلىق قىلغۇچى ئۇنىڭ ئوغلىنى ئېلىپ، سېپىلنىڭ ئۈستىدە ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق قەھرىگە ئۇچرىغاندى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ پادىشاھ موئاب پادىشاھتىن ئايرىلىپ، ھەرقايسىسى ئۆز يۇرتىغا كېتىشتى.

4 پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن بىرىنىڭ ئۇل قالغان خوتۇنى ئېلىشاغا پەريياد قىلىپ: سېنىڭ قۇلۇڭ بولغان مېنىڭ ئېرىم ئۆلۈپتۇ. بىلىسەنكى، سېنىڭ قۇلۇڭ پەرۋەردىگاردىن قورققان ئادەم ئىدى. ئەمدى قەرز ئىگىسى مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى قۇللۇققا ئالغىلى كەلدى. 2 ئېلىشا ئۇنىڭگە: سېنىڭ ئۆچۈن نېمە قىلاي؟ دېگىنە، ۋۇ ۋۇگۈدە نېمەڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: دېدىككىنىڭ ۋۇيىدە كىچىك بىر كوزا مايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق، ـ دېدى. 3 ئۇ: بېرىپ ھەممە قوشنىلىرىڭدىن چۈگۈن-كوزا، يەنى بوش چۈگۈن-كوزىلارنى ئوتتە ئالغىن، ئۇلار ئاز بولمىسۇن. 4 ئاندىن ئۆزۈڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭ ۋۇيگە كىرگىن، ئىشىكنى يېپىپ ھەممە چۈگۈن-كوزىلارغا ماي قاچىلىغىن. توشقانلىرىنى بىر چەتكە ئېلىپ قويغىن، ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ ئوغۇللىرى بىلەن ۋۇيگە كىرىپ ئىشىكنى يايتى. ئوغۇللىرى چۈگۈن-كوزىلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگەندە، ئۇ ماي قۇيدى. 6 ۋە شۇنداق بولدىكى، چۈگۈن-كوزىلارنىڭ ھەممىسى تولغاندا ئۇ ئوغلىغا: يەنە بىر كوزا ئېلىپ كەل، دېدى. ئەمما ئوغلى: ئەمدى كوزا قالمىدى، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ماي توختاپ قالدى. 7 ئەمدى ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمگە خەۋەر يەتكۈزدى. ئۇ: بېرىپ مايىنى سېتىۋەت، قەرزىڭنى ۋۇگەتكىن؛ ئاندىن قالغان پۇل بىلەن ئۆزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ جىنىنى بېقىڭلار، دېدى. 8 بىر كۈنى ئېلىشا شۇنەم شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە بىر بايى ئايال بار ئىدى ۋە ئۇ ئۇنى ئۆز ۋۇيىدە تاماققا ئۈچۈپ قالدى. شۇنىڭدىن كېيىن ھەرقاچان ئۇ يەردىن ئۆتۈپ ماڭسا، ئۇ ئۇنىڭ ۋۇيىگە كىرىپ غىزالىناتتى. 9 بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئېرىگە: بۇ يەردىن دائىم ئۆتىدىغان كىشى خۇدانىڭ بىر مۇقەددەس ئادىمى ئىكەنلىكىنى بلىپ يەتتىم. 10 بىز ئۆزىدە ئونىڭغا بىر كىچىكەك ئۆي سالايلى. ئونىڭغا ۋۇيدە كارىۋات، شىرە، ئورۇندۇق ۋە چىراغدان تەيىارلاپ بېرەيلى؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، ئۇ قاچانلا يېنىمىزغا كەلسە شۇ ۋۇيدە تۇرسۇن، ـ دېدى. 11 ئەمدى پەيغەمبەر بىر كۈنى ئۇ يەر گە كەلگەندە، شۇ بالىخانىغا كىرىپ يېتىپ قالدى. 12 ئۇ ئۆز خىزمەتكارى گەھازىغا: سەن ئۇ شۇنەملىك ئايالنى چاقىرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرغاندا، ئايال ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 پەيغەمبەر خىزمەتكارىغا: سەن ئونىڭغا: «سىلى بىزنىڭ غېممىزنى يەپ مۇشۇنداق ئۆزلىرىنى كۆپ ئاۋارە قىلدىلا، مەن سىلى ئۈچۈن نېمە قىلىپ بېرەي؟ پادىشاھقا يا كى قوشۇن سەردارىغا بىرەر تەلەپلىرىنى يەتكۈزەيمۇ؟» ـ دېگىن، دېدى، ئايال يۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئۆز خەلقىم ئارىسىدا ياشاۋاتىمەن، بولدى! دېدى. 14 ئەمدى ئېلىشا گەھازىدىن، ئونىڭغا نېمە قىلىپ بېرىش كېرەك؟ ـ دەپ

سوربدی. گەهازی: تۇنىڭ ئوغۇل بالىسى يوق ئىكەن، ۋە ئېرىمۇ قېرى ئىكەن، دېدى. **15** تۇ: تۇنى چاقىرغىن، دېدى. ئايالنى چاقىرۇىدى، ئايال ئىشىككە كېلىپ تۇردى. **16** پەيغەمبەر تۇنىڭغا: كېلەر يىلى تەخمىنەن مۇشۇ ۋاقىتتا قۇچاقلىردا بىر ئوغۇللىرى بولىدۇ، دېدى. تۇ: ياق، ئى خوجام! ئى خۇدانىڭ ئادىمى، دېدىككىگە يالغان ئېيتمغىن، دېدى. **17** ئەمدى ئېلىشا تۇنىڭغا دېگەندەك تۇ ئايال هامىلدار بولۇپ، ئىككىنچى يىلى بېكىتىلگەن ۋاقىتتا ئوغۇل تۇغدى. **18** بالا تۇسۇپ چوڭ بولدى. بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، تۇ ئاتىسى بار يېرگە، ئورمىچىلارنىڭ قېشىغا چىقىپ كەتتى. **19** تۇ ئاتىسىغا: ۋاي بېشىم، ۋاي بېشىم، دەپ ۋايىسدى. تۇ خىزمەتكارغا، تۇنى ئانىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بارغىن، دېدى. **20** تۇ تۇنى كۆتۈرۈپ ئانىسىنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ قويدى. بالا ئانىسىنىڭ ئېتىكىدە چوشكىچە ئولتۇردى، ئاندىن تۇلۇپ قالدى. **21** ئاندىن ئانىسى چىقىپ، تۇنى خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئويدىكى كارۋاتقا ياتقۇزۇپ قويۇپ، ئىشىكنى يېپىپ چىقىپ كەتتى. **22** تۇ ئېرىنى چاقىرىپ تۇنىڭغا: غۇلامالاردىن بىرنى ماڭدۇرغىن، تۇ بىر ئېشەك كىنى ئېلىپ كەلسۇن، مەن تۇنى چاپتۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا دەرهال بېرىپ كېلەي، دېدى. **23** ئېرى تۇنىڭغا: ئېمشقا تۇنىڭ قېشىغا بۇگۈن بارسەن؟ بۇگۈن يا يېڭى ئاي يا شابات كۈنى بولمىسا، دېدى. ئايالى تۇنىڭغا، هەممە ئىش تىنچلىق ـ دېدى. **24** تۇ ئېشەك كىنى توقۇتۇپ غۇلامغا: ئىتتىك هەيدەپ ماڭ؛ مەن دېمىگۈچە توختىمغىن، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن تۇ كارمەل تېغىغا بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمى ئالدىغا كەلدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى تۇنى يىراقتىنلا كۆرۈپ تۇرۇ خىزمەتكارى گەهازغا: مانا شۇنەملىك ئايال كېلىۋاتىدۇ، **26** سەن تۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ تۇنىڭدىن: سىلى تىنچلىقمۇ؟ ئەرلىرى تىنچلىقمۇ؟ بالىلىرى تىنچلىقمۇ؟» ـ دەپ سورىغىن، دېدى. ـ هەممە ئىش تىنچلىق، دەپ ئېيتتى ئايال. **27** ئەمدى تاغقا چىقىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا كەلگەندە، تۇ تۇنىڭ پۇتلىرىنى قۇچاقلىدى. گەهازى تۇنىڭ يېنىغا بېرىپ تۇنى ئىتتىرىۋەتمەكچى بولدى؛ لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى: ـ تۇنى تۇز ئىختىيارىغا قويغىن؛ چۈنكى تۇنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن سۈنۈق ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ماڭا دېمەي يوشۇرۇۋېتىپ، دېدى. **28** ئايال: مەن غوجامدىن بىر ئوغۇل تىلىدىمۇ؟ ماڭا يالغان سۆز قىلمىغىن، دەپ سەندىن تۇتۇنمىدىمۇ؟ ـ دېدى. **29** پەيغەمبەر گەهازغا: ـ بىلكىنى چىڭ باغلاپ، مېنىڭ هاسامنى ئېلىپ ماڭغىن. بىرسىگە تۇچىراسا‌ڭ، تۇنىڭغا سالام قىلمىغىن، بىرسى ساڭا سالام قىلسا، سەن تۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگىن. مېنىڭ هاسامنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغىن، دېدى. **30** بالىنىڭ ئانىسى: پەرۋەردىگارنىڭ هاياتى بىلەن ۋە سېنىڭ هاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەندىن ئايرىلمايمەن، دېدى. ئېلىشا ئورندىن تۇرۇپ تۇنىڭ كەينىدىن ئەگەشتى. **31** گەهازى تۇلاردىن بۇرۇن بېرىپ هاسىسىنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغاندى. ئەمما هېچ ئاۋاز ياكى تۇش چىقمىدى. شۇنىڭ بىلەن تۇ يېنىپ ئېلىشانىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇنىڭغا: بالا ئويغانمىدى، دېدى. **32** ئېلىشا ئويگە كېلىپ قارىسا، مانا، بالا تۇنىڭ كارۋىتىدا تۇلۇك ياتاتتى. **33** تۇ بالا بىلەن تۇزنى ئايرىم قالدۇرۇپ، ئىشكنى يېپىۋېتىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلدى. **34** ئاندىن تۇ كارۋاتقا چىقىپ بالىنىڭ تۇستىگە تۇزنى قويۇپ ئاغزىنى تۇنىڭ ئاغزىغا، كۆزلىرىنى تۇنىڭ كۆزلىرىگە، قوللىرىنى تۇنىڭ قوللىرىغا يېقىپ ياتتى. شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ بەدىنى ئىسسىشقا باشلىدى. **35** تۇ چۈشۈپ ئۆيدە تۇ ياق-بۇ ياققا مېڭىپ ئاندىن يەنە كارۋاتقا چىقىپ يەنە بالىنىڭ تۇستىگە ئېگىلدى. تۇ ۋاقىتتا بالا يەتتە قېتىم چۈشكۈردى، ئاندىن كۆزلىرىنى ئاچتى. **36** پەيغەمبەر گەهازىنى چاقىرىپ تۇنىڭغا: شۇنەملىك ئايالنى چاقىرغىن، دېدى. تۇ تۇنى چاقىرىپ قويدى. تۇ ئېلىشانىڭ يېنىغا كەلگەندە. تۇ تۇنىڭغا: ئوغۇللىرىنى كۆتۈرۈپ ئالسىلا، دېدى. **37** تۇ ئويگە كىرىپلا تۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا يىقىلىپ دۇم ياتتى، بېشى يە رگە تەگكۈدەك تەزىم قىلدى. ئاندىن تۇز ئوغلىنى كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتتى. **38** ئېلىشا گىلگالغا يېنىپ باردى. شۇ چاغدا يۇرتتا ئاچارچىلىق بولغاندى. پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ يېنىدا ئولتۇرغاندا تۇ تۇز خىزمەتكارىغا: سەن چوڭ قازانىنى ئېسىپ پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىغا شورپا پىشۇرۇپ بە رگىن، دېدى. **39** تۇلاردىن بىرسى ئوتياش تە رگىلى دالاغا چىقىپ ياۋا قاپاق پىلىكىنى تېپىپ، تۇنىڭدىن ياۋا قاپاق تۇزۇپ ئېتىكىنى تولدۇرۇپ كېلىپ، توغراپ قازانغا سالدى، چۈنكى تۇلار بۇلارنىڭ زىيانلىق ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. **40** ئاندىن تۇلار يە گىلار دەپ ئادەملە رگە تۇسۇپ بەردى. لېكىن تۇلار تاماقنى يېگىلى باشلىغاندا: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، قازاندا تۇلۇم بار، دەپ ۋارقىراشتى. هېچكىم تۇنىڭدىن يېيەلمىدى. **41** ئېلىشا: ئازراققىنە تۇن ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. تۇ شۇنى قازانغا تاشلاپ: خەلققە تۇسۇپ بە رگىن، يېسۇن، دېدى. ۋە مانا، قازاندا هېچ زەھەر قالمىدى. **42** ئەمدى باۋال-شالىشاھدىن بىر ئادەم كېلىپ، خۇدانىڭ ئادىمىگە ئاۋىۋا هوسۇلىنىڭ تۇنجى مېۋىسىدىن ئاش-نان، يەنى يىگىرمە ئاۋىۋا نانى ۋە بىر خالتا كۆك باشنى ئېلىپ كېلىۋىدى، تۇ: خەلققە يېگىلى ئالدىغا قويغىن، دېدى. **43** تۇنىڭ خىزمەتكارى: شۇنى بىر يۈز ئادەمنىڭ ئالدىدا قاندىق قويالايمەن؟ دېدى. ئېلىشا: خەلققە يېگىلى بە رگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: تۇلار يەيدۇ ۋە تۇنىڭدىن ئېشىپ قالىدۇ، دېدى. **44** شۇنىڭ بىلەن تۇ شۇنى تۇلارنىڭ ئالدىدا قويدى، تۇلار يىدى ۋە دەل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، تۇنىڭدىن ئېشىپ قالدى.

5 سۈرىيە پادىشاهىنىڭ قوشۇن سەردارى نائامان تۇز غوجىسىنىڭ ئالدىدا تولىمۇ قەدرلەندى ۋە ئىززەتلەندى، چۈنكى پەرۋەردىگار تۇنىڭ قولى ئارقىلىق سۈرىيە گە نۇسرەتلەر بە رگەنىدى. تۇ باتۇر جەڭچى بولغىنى بىلەن، لېكىن ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالغانىدى. **2** ئەمدى سۈرىيەلەر توپ-توپ بولۇپ، بۇلاڭچىلىققا چىقىپ ئىسرائىلدىن بىر كىچىك قىزنى تۇتۇپ كەلگەنىدى؛ بۇ قىز نائامانىنىڭ ئايالىنىڭ خىزمىتىنى قىلاتتى. **3** تۇ خانىمغا: كاشكى، مېنىڭ غوجام سامارىيەدىكى پەيغەمبەرنىڭ قېشىدا بولسىدى! تۇ تۇنى ماخاۋ كېسىلىدىن ساقايتاتتى، دېدى. **4** نائامان بېرىپ خوجىسىغا: ـ ئىسرائىلنىڭ يۇرتىدىن بولغان كىچىك قىز مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى، دېدى. **5** سۈرىيە پادىشاهى: ياخشى! سەن بارغىن، مەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاهىغا بىر مەكتۇپ ئەۋەتىمەن، دېدى. نائامان ئون تالانت كۈمۈش بىلەن ئالتە مىڭ شە كەل ئالتۇن ۋە هەم ئون كىشىلىك كىيىمنى ئېلىپ ئىسرائىلغا باردى. **6** تۇ مەكتۇبنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاهىغا ئاپىرىپ تاپشۇرۇۋېپ بەردى. مەكتۇبتا: ـ «بۇ مەكتۇپ ساڭا يەتكەندە بىلگەيسەنكى، مەن تۇز خىزمەتكارىم نائامانىنى سېنىڭ قېشىڭغا ماڭدۇردۇم. سەن تۇنى ماخاۋ كېسىلىدىن ساقايتقايسەن»، دەپ پۇتۇلگەنىدى. **7** ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى خەتنى تۇقۇپ بولۇپ، تۇز كىيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتۇەتتى ۋە: ـ مەن خۇدامۇ؟ كىشىنى تۇلتۇرۇپ هەم تىرىلدۇرەلەيمەنمۇ؟ ئېمشقا تۇ كىشى: ـ بۇ ئادەمنى ماخاۋ كېسىلىدىن ساقايتقىن، دەپ ماۋاله قىلىدۇ؟ قېنى، ۋىلىنىپ كۆرۈڭلار، تۇ دەرۋەقە مەن بىلەن جەڭ قىلغىلى باهانە ئىزدەيدۇ، دېدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاهىنىڭ تۇز كىيىملىرىنى يىرتقىنىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاهقا ئادەم ئەۋەتىپ: ئېمشقا تۇز كىيىملىرىڭنى يىرتتىڭ؟ تۇ كىشى هازىر بۇ يە رگە كەلسۇن، ئاندىن تۇ ئىسرائىلدا بىر پەيغەمبەر بار ئىكەن دەپ بىلىدۇ، دېدى. **9** نائامان ئاتلىرى ۋە جەڭ هارۇۋىسى بىلەن كېلىپ، ئېلىشانىڭ ئۆيىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا توختىدى. **10** ئېلىشا بىر خەۋەرچىنى ماڭدۇرۇپ نائامانغا: ـ بېرىپ ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم ۋۇيۇنۇپ كەلگىن، شۇنداق قىلساڭ ئەتلىرىڭ ئەسلىگە كېلىپ پاكىز بولىسەن، دېدى. **11** لېكىن نائامان ئاچچىقلىنىپ يېنىپ كېلىپ: ـ مانا، تۇ چوقۇم چىقىپ، مېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدۇ، تۇرە تۇرۇپ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ، [يارا] جايىنىڭ ئۈستىدە قولىنى سىلكىپ، ماخاۋ كېسىلىنى ساقايتىدۇ، دەپ ۋىلاپ كەلگەندىم. **12** دەمەشقنىڭ دەريالىرى، يەنى ئابارنا بىلەن فارپار [دەرياسىنىڭ سۈلىرى] ئىسرائىلنىڭ هەممە سۈلىرىدىن ياخشى ئەمەسمۇ؟ مەن ئۇلاردا ۋۇيۇنسام پاكىز بولالمىدىم؟ ـ دېدى. تۇ قاتتىق غەزەپلىنىپ بۇرۇلۇپ يولغا چىقتى. **13** لېكىن تۇنىڭ خىزمەتكارلىرى تۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ ئى ئاتام، ئەگەر پەيغەمبەر سىلگە ئېغىر بىر ئىشنى تاپىلىغان بولسا، قىلماسمىدىلا؟ ئۇنداق بولغان يەردە، تۇ سىلگە سۇغا چۈشۈپ ۋۇيۇنۇپ، پاكىز بولىسىلا، دېگەن بولسا شۇنداق قىلمامىلا؟ ـ دېيىشتى. **14** شۇڭا تۇ چۈشۈپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىگە بىنائەن ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم چۈمۈلدى. شۇنىڭ بىلەن تۇنىڭ ئېتى پاكلىنىپ، كىچىك بالىنىڭ ئېتىدەك بولۇپ ساقايدى. **15** شۇنىڭ بىلەن تۇ بارلىق هەمراهلىرى بىلەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا قايتىپ كېلىپ، تۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: ـ مانا ئەمدى پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئىسرائىلدىن باشقا يەردە خۇدا يوق ئىكەن، دەپ بىلىپ يەتتىم؛ ئەمدى هازىر، تۇز كەمنە گىن بىر سوۋغاتنى

قوبۇل قىلغىن، دېدى. **16** لېكىن ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنىڭ هاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، هېچ نېمىنى قوبۇل قىلماسمەن، دېدى. [ناتامان] تولا چىڭ تۇرۇۋالىسىمۇ، هېچ قوبۇل قىلمىدى. **17** ئاندىن ناتامان مۇنداق دېدى: ـ ئە گەر قوبۇل قىلمىساڭ، كەمىنە گگە تو يىدىن ئىككى قېچىر يۈك بېرىلسۇن، چۈنكى كەمىنەڭ يۈندىن كېيىن پەرۋەردىگاردىن باشقا هېچقانداق ئىلاهلارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق يا كى ئىناقلىق قۇربانلىقىنى كەلتۈرمەيدۇ. **18** لېكىن پەرۋەردىگار كەمىنە گنىڭ شۇ بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغاي: خوجامنىڭ تۆزى رىمۇننىڭ بۇتخانىسىغا سەجدە قىلماق ئۈچۈن كىرگەندە، مېنىڭ قولۇمغا يۆلەنسە مەن رىمۇننىڭ بۇتخانىسىدا تىز پۈكسەم، مۇشۇ ئامالسىز تىز پۈككىنىم ئۈچۈن پەرۋەردىگار مەن كەمىنە گنى كەچۈرگەي، دېدى. **19** ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ سەن ئامان-خاتىرجەملىتىگە كەتكىن، دېدى. ئۇ ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ ئازغىنە يول ماڭدى. **20** لېكىن خۇدانىڭ ئادەمى ئېلىشانىڭ خىزمەتكارى گەهازى كۆزگىلدە: ـ مانا، ئۇ سۈرىيەلىك ناتامان ئېلىپ كەلگەن نەرسىلىردىن خوجام هېچنېمىنى ئالماي، ئۇنى بىكار كەتكۈزۈۋېتىپتۇ. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ هاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ئۇنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن ئازراق بىر نەرسە ئالاي، دەپ ۋەيلىدى. **21** شۇنى دەپ گەهازى ناتامانىنىڭ كەينىدىن باردى. ناتامان بىر كىمنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، هارۋىسىدىن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: هەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **22** ئۇ: ـ تىنچلىق، ـ دېدى، ـ ئەمما خوجام مېنى ماڭدۇرۇپ: مانا ئەمدى ئەفرائىم تاغلىقىدىن پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىدىن ئىككى يىگىت قېشىمغا كەلدى. بۇلارغا بىر تالانت كۈمۈش بىلەن ئىككى كىشىلىك كىيىم بەرسىلە، دەپ ئېيتتى، ـ دېدى. **23** ناتامان: ـ ئىككى تالانت كۈمۈشنى قوبۇل قىلغىن، دەپ ئۇنى زورلاپ ئىككى تالانت كۈمۈشنى ئىككى خالتىغا چېگىپ، ئىككى كىشىلىك كىيىمنى چىقىرىپ بەردى. بۇلارنى ناتامان غۇلامىلىرىدىن ئىككى يىگىتكە يۈدكۈزدى، ئۇلار گەهازىنىڭ ئالدىدا بۇلارنى كۆتۈرۈپ ماڭدى. **24** ئۇ تۇرغان دۆگگە يەتكەندە بۇلارنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئېلىپ ۋەيگە تىقىپ قويدى، ئاندىن بۇ ئادەملەرنى كەتكۈزۈۋەتتى. **25** ئاندىن ئۇ خوجىسىنىڭ ئالدىغا كىرىپ تۇردى. ئېلىشا ئۇنىڭدىن: ـ ئى گەهازى، نە گە بېرىپ كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: قۇلۇڭ هېچيە رگە بارمىدى، ـ دېدى. **26** ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ مەلۇم بىر كىشى هارۋىسىدىن چۈشۈپ، كەينىگە يېنىپ، سېنىڭ ئالدىڭغا كەلگەندە، مېنىڭ روهىم شۇ چاغدا سېنىڭ بىلەن بە رگە بارغان ئەمەسمۇ؟ بۇ كىشىلەر كۈمۈش بىلەن كىيىم، زەيتۇن باغلىرى بىلەن ئۈزۈمزارلار، قوي بىلەن كالا، مالايلار بىلەن كېنىزە كلەرنى قوبۇل قىلىدىغان ۋاقتىمۇ؟ **27** لېكىن هازىر ناتامانىنىڭ ماخاۋ كېسىلى ساڭا هەم نەسىلىڭگە مەڭگۈگە چاپلىشىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىققاندا قاردەك ئاق بولۇپ قالدى.

6 پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشاغا: ـ مانا بە رگە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇۋاتقان يېرىمىز تار كەلدى. **2** ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىغا بېرىپ، هەربىرىمىز بىردىن ياغاچ ئېلىپ، شۇ يەردە تۇرىدىغانغا بىر تۇرالغۇ ئۆي ياسايلى، ـ دېدى. ـ بېرىڭلار، دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. **3** ئۇلارنىڭ بىرى يەنە: ـ ئىلتىپات قىلىپ قەمىنلىرىڭ بىلەن بە رگە بارغىن، دېدى. ئۇ: ـ بىللە باراي، دېدى. **4** ئۇ ئۇلار بىلەن ماڭدى. ئۇلار ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ، دەرەخ كېسىشكە باشلىدى. **5** لېكىن ئۇلارنىڭ بىرى دەرەخ كېسىۋاتقاندا پالتىنىڭ بېشى سۇغا چۈشۈپ كەتتى. ئۇ ۋاقىراپ: ـ ۋاي خوجام، بۇ ئۆتنە ئالغان پالتا ئىدى، دېدى. **6** خۇدانىڭ ئادەمى: نە گە چۈشتى، دەپ سوردى. ئۇ چۈشكەن يەرنى كۆرسىتىپ بەردى. ئۇ بىر شاخنى كېسىپ، ئۇنى سۇغا تاشلۇۋىدى، پالتىنىڭ بېشى لەيلەپ چىقتى. **7** ئۇ: ئۇنى قولۇڭغا ئالغىن، دېۋىدى، ئۇ كىشى قولىنى ئۇزۇنۇپ ئۇنى ئۆتۈۋالدى. **8** سۈرىيەنىڭ پادىشاهى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىۋاتاتتى. ئۇ ئۆز خىزمەتكارلىرى بىلەن مەسلىهەتلىشىپ، پالانچى-پوكۇنچى يەردە باراگاه تىكىمەن، دەپ بېكىتەتتى. **9** خۇدانىڭ ئادەمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاهىغا خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ سەن پالانچى-پوكۇنچى يە رگە بېرىشتىن ئېهتىيات قىلغىن، چۈنكى سۈرىيەلەر ئۇ يە رگە چۈشمەكچى، دېدى. **10** ئۇ ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى خۇدانىڭ ئادەمى ئۆزىگە كۆرسەتكەن جايغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىكى ئادەملىرىگە ئېهتىيات قىلىشنى ئاگاهلاندۇردى. بۇنداق ئىش بىرقانچە قېتىم بولدى. **11** بۇنىڭ سەۋەبىدىن سۈرىيەنىڭ پادىشاهى كۆڭگىلدە قاتتىق ئاچچىقلىنىپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلاردىن: ـ ئارىمىزدىن كىمنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى تەرىپىدە ئۇرىدىغانلىقىنى ماڭا كۆرسىتىپ بەرمەمسىلەر؟! ـ دەپ سوردى. **12** لېكىن خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرى: ـ ئى غوجام پادىشاه ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئىسرائىلدا ئۇرىدىغان ئېلىشا دېگەن پەيغەمبەر سەن ياتقان هۇجرا گۇدا قىلغان سۆزلىرىڭنى ئىسرائىل پادىشاهىغا ئېيتىپ بېرىدۇ، ـ دېدى. **13** ئۇ: بېرىپ ئۇنىڭ نەدە ئىكەنلىكىنى پايلاپ كېلىڭلار، مەن ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنى تۇتۇپ كېلەي، دېدى. ئۇلار: ـ ئۇ دوتان شەهىرىدە ئىكەن، دەپ خەۋەر قىلدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يە رگە ئاتلىقلار، جەڭ هارۋىلىرى ۋە زور بىر قوشۇنىنى ماڭدۇردى. ئۇلار كېچىسى يېتىپ كېلىپ شەهەرنى قورشىۋالدى. **15** خۇدانىڭ ئادەمنىڭ ماليى سەهەردە تۇرۇپ چىقسا، مانا، بىر ئاتلىقلار ۋە جەڭ هارۋىلىرى قوشۇنى شەهەرنى قورشىۋالغاندى. ماليا ئۇنىڭغا: ئاپلا، ئى غوجام، قاندا قىلارمىز؟ ـ دېدى. **16** لېكىن ئۇ: قورقمىغىن، مانا بىز بىلەن بە رگە بولغانلار ئۇلار بىلەن بە رگە بولغانلاردىن كۆپتۈر، دېدى. **17** ئەمدى ئېلىشا دۇئا قىلىپ: ئى پەرۋەردىگار، مالايىمنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. ئۇ ۋاقىتنا پەرۋەردىگار يىگىتنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى ۋە ئۇ ئەينى ئەهۋالنى كۆردى؛ مانا، پۈتكۈل تاغ ئېلىشانى چۆرىدەپ ئۇرغان يالقۇنلۇق ئات ۋە جەڭ هارۋىلىرى بىلەن تولغاندى. **18** سۈرىيەلەر چۈشۈپ ئۇ تەرەپكە كەلگەندە، ئېلىشا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: بۇ خەلقنى كورلۇق بىلەن ئۇرغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ تىلىكى بويىچە ئۇلارنى كورلۇق بىلەن ئۇردى. **19** ئېلىشا ئۇلارغا: بۇ [سىلەر ئىزدىگەن] يول ئەمەس ۋە [سىلەر ئىزدىگەن] شەهەر ئەمەس؛ مېنىڭ كەينىمدىن ئە گىشىڭلار، سىلەرنى سىلەر ئىزدىگەن ئادەمنىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دەپ ئۇلارنى سامارىيە گە باشلاپ باردى. **20** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سامارىيە گە كەرگەندە ئېلىشا: ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى؛ ۋە مانا، ئۇلار سامارىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئوراتتى. **21** ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى ئۇلارنى كۆرگەندە ئېلىشادىن: ئى ئاتام، ئۇلارنى ئۇلتۇرۇۋېتەيمۇ؟ ئۇلارنى ئۇلتۇرۇۋېتەيمۇ؟ دەپ سوردى. **22** ئۇ: ـ سەن ئۇلارنى ئۇلتۇرمە؛ ھەتتا ئۇزۇڭ قىلىچ ۋە ئوقيايىڭ بىلەن ئەسىر قىلغانلىرىڭنى ئۇلتۇرمەيدىغان يەردە، بۇلارنى ئۇلتۇرۇشۇكە بولامتى؟ ئە كسىچە، ئۇلارنىڭ ئالدىغا نان، سۇ قويغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەپ-ئىچىپ ئۆز غوجىسىغا يېنىپ كەتسۇن، دېدى. **23** شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۇلارغا چوڭ زىياپەت بەردى؛ ئۇلار يەپ-ئىچىپ بولغاندىن كېيىن، ئاندىن ئۇلارنى يولغا سالدى. ئۇلار غوجىسىنىڭ يېنىغا قايتتى. شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەدىن بۇلاڭچىلار شايكىلىرى ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا قايتا بېسىپ كىرمىدى. **24** كېيىن شۇنداق بولدىكى، سۈرىيەنىڭ پادىشاهى بەن-هاداد پۈتكۈل قوشۇنىنى يىغىپ سامارىيەنى مۇهاسىرىگە ئالدى. **25** شۇنىڭ بىلەن سامارىيەدە زور ئاچارچىلىق بولدى. ئۇلار ئۇنى شۇنچە ئۇزۇن قامال قىلدىكى، بىر ئېشەك بېشى سە كسەن شە كەل كۈمۈشكە، ۋە كەپتەر مايىقىنىڭ بىر چىنىسىنىڭ تۆتىن بىرى بەش شە كەل كۈمۈشكە يارايتتى. **26** ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى سېپىلنىڭ ئۈستىدىن ئوتۇۋاتقاندە، بىر ئايال ئۇنىڭغا: ئى غوجام پادىشاه، ياردەم بە رگىنە! دەپ يېرىلىپ كۆتۈردى. **27** ئۇ: ئە گەر پەرۋەردىگار ساڭا ياردەم بەرمىسە، مەن ساڭا قانداق ياردەم قىلايمۇ؟ يا خامانىدىن يا ئۆزۈم كۆچىكىدىن ياردەم تېپىلامدۇ؟، ـ دېدى. **28** پادىشاه ئەمدى ئۇنىڭدىن يەنە: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سوردى. ئۇ: مانا بۇ خوتۇن ماڭا: ئوغلۇڭنى بە رگىن، بىز ئۇنى بۈگۈن يەيلى. ئەتە بولسا مېنىڭ ئوغلۇمنى يەيمىز، دېدى. **29** ئۇ ۋاقىتنا بىز مېنىڭ ئوغلۇمنى قاينىتىپ پىشۇرۇپ يېدۇق. ئەتىسى مەن ئۇنىڭغا: ئەمدىلا سەن ئوغلۇڭنى بە رگىن، ئۇنى يەيلى دېسەم، ئۇ ئۆز ئوغلىنى يوشۇرۇپ قويدى، ـ دېدى. **30** پادىشاه ئايالنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ كېيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتۇەتتى. ئۇ سېپىلدا كېتىۋاتقاندا، خەلق ئۇنىڭ كېيىمىنىڭ ئىچىگە، يەنى ئېتىگە بۆز كىيگەنلىكىنى كۆرۈپ قالدى. **31** [پادىشاه]: ـ ئە گەر شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانىڭ بېشى بۈگۈن ئىنىدە قالسا، خۇدا مېنىڭ بېشىمنى ئالسۇن ۋە ئۇنىڭدىنمۇ ئارتۇق

جازالسۇن! ـ دېدى. 32 ئەمما ئېلىشا تۆز ۋىيدە ئولتۇراتتى، ئاقساقللارمۇ تۆنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرغاندى. پادىشاھ تۆنىڭ ئالدىغا بىر ئادەمنى ماڭدۇرغاندى. لېكىن تۆ خەۋەرچى ئۇ يە رگە يېتىپ بارمايلا، ئېلىشا ئاقساقللارغا: ـ مانا بۇ جاللاتنىڭ بالسىنىڭ بېشىمنى ئالغىلى ئادەم ماڭدۇرغانلىقىنى كۆرد ۇڭلارمۇ؟ ئەمدى خەۋەرچى كەلگەندە ئىشىكنى چىڭ تاقاپ ئېچىدن تىرۇپلىگىلار. مانا ئۆنىڭ كەيندىن كەلگەن غوجىسىنىڭ قەدىمىنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنۇاتمامدۇ؟ ـ دېدى. 33 ئۇ تۇلار بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندا، مانا خەۋەرچى ئۆنىڭ قېشىغا چۈشۈپ كېلىپ: «پادىشاھ: «مانا بۇ بالا يىتىپەتنىڭ ئۆزىنى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلدى؛ مەن زادى نېمە دەپ پەرۋەردىگارغا يەنە ئۈمىد باغلىيالارمەن؟» دەيدۇ، دېدى.

7

ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىڭلار! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شە كەلگە ۋە ئىككى خالتا ئارپا بىر شە كەلگە سېتىلىدۇ، ـ دېدى. 2 ئەمما پادىشاھ يېلكىنى ئۆتۈپ ماڭغان قوشۇن ئەمەلدارى بولسا، خۇدانىڭ ئادىمىگە: مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا تۆزگۈك ئاچسىمۇ، ئۇنداق ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟! دېدى. ئۇ: ـ سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن، دېدى. 3 ئەمدى دەرۋازىنىڭ ئۆۋىدە تۆت ماخاۋ كېسىل بار ئادەم ئولتۇراتتى. ئۇلار بىر-بىرىگە: نېمە ئۈچۈن مۇشۇ يەردە ئولۇمنى كۈتۈپ ئولتۇرىمىز؟ 4 شەھەر رگە كىرەيلى دېسەك، شەھەردە ئاچارچىلىق بولغاچقا، ئۇ يەردە ئۆلىمىز؛ بۇ يەردە ئولتۇرساقۇ ئۆلىمىز. قېيۋپ سۈريەلەرنىڭ لەشكە رگاھىغا كېتەيلى. ئۇلار بىزنى ئايىسا تىرىك قالدۇرسا، بىزنى ئۆلتۈرەيلى دېسە ئۆلىمىز، خالاس، ـ دېيىشتى. 5 شۇنى دەپ ئۇلار كەچقۇرۇن سۈريەلەرنىڭ لەشكە رگاھىغا بارغىلى قوپتى. لەشكە رگاھىنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە، مانا ھېچ كىشى يوق ئىدى. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سۈريەلەرنىڭ لەشكە رگاھىغا جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلار ۋە زور چوڭ قوشۇننىڭ ساداسىنى ئاڭلاتقانىدى. شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار بىر-بىرىگە: مانا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىشىك ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئۈستىمىزگە ھۇجۇم قىلغىلى يالليۇاپتۇ، دېيىشتى؛ 7 كەچقۇرۇن قوزغىلىپ چېدىرلىرىنى، ئات بىلەن ئېشە كلىرىنى تاشلاپ لەشكە رگاھنى شۇ پېتى قويۇپ، ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن بەدەر قاچقانىدى. 8 ماخاۋ كېسىل بار ئادەملەر لەشكە رگاھنىڭ يېنىغا كېلىپ، بىر چېدىرغا كىرىپ، يەپ-ئىچىپ ئۆنىڭدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە كىيىملەرنى ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. ئاندىن ئۇلار يېنىپ كېلىپ، يەنە بىر چېدىرغا كىرىپ ئۇ يەردىكى ئولجىنىمۇ ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. 9 ئاندىن ئۇلار بىر-بىرىگە: بىزنىڭ بۇنداق قىلغىنىمىز دۇرۇس ئەمەس. بۈگۈن قۇتلۇق خەۋەر بار كۈندۈر، لېكىن بىز تىنمايلا تۇرۇۋۇاتىمىز. سەھەر رگىچە قالساق بۇ يامانلىق بېشىمىزغا چۈشىدۇ، ئۆنىڭ ئۈچۈن ئەمدى بېرىپ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكىلە رگە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزەيلى، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بېرىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىكى پاسبانلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: بىز سۈريەلەرنىڭ لەشكە رگاھىغا چىقساق، مانا ھېچكىم يوق ئىكەن، ھەتتا ئادەمنىڭ شېپەسىمۇ يوقتۇر، پەلىكى ئاتلار باغلاقلىق، ئېشە كلەر باغلاقلىق بولۇپ، چېدىرلار ئەينى پېتى تۇرىدۇ، دېدى. 11 دەرۋازىدىكى پاسبانلار شۇ خەۋەرنى توۋلاپ ئېلان قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا خەۋەر يەتكۈزدى. 12 پادىشاھ كېچىسى قوپۇپ خىزمەتكارلىرىغا: ـ مەن سۈريەلەرنىڭ بىر ئىشنى قىلماقچى بولغىنىنى سىلە رگە دەپ بېرەي. ئۇلار بىزنىڭ ئاچارچىلىقتا قالغىنىمىزنى بىلىپ، لەشكە رگاھىدن چىقىپ دالادا مۆكۈنۈۋېلىپ: ـ ئىسرائىللار شەھەردىن چىقسا، بىز ئۇلارنى تىرىك تۇتۇپ، ئاندىن شەھە رگە كىرەلەيمىز، دېيىشكەن گەپ، دېدى. 13 خىزمەتكارلىرىدىن بىرى جاۋاب بېرىپ: ـ بىرنەچچە كىشىنى شەھەردە قالغان ئاتلاردىن بەشنى ئېلىپ (ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى بۇ يەردە قالغان ئىسرائىلنىڭ بارلىق كىشىلىرىنىڭكىدىن، ھەتتا ھالاك بولغانلارنىڭكىدىن بەتتەر بولمايدۇ!)، ئۇلارنى كۆرۈپ كېلىشكە ئەۋەتىيلى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككى جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئۇلارغا قاتىدىغان ئاتلارنى تەييار قىلدى. پادىشاھ ئۇلارنى سۈريەلەرنىڭ قوشۇننىڭ كەيندىن ئەۋەتىپ: ـ بېرىپ ئەھۋالنى كۆرۈپ كېلىڭلار، دەپ ۋېرىۋدى. 15 بۇلار ئۇلارنىڭ ئىزىدىن ئىئوردان دەريا سىغچە قوغلاپ باردى، ۋە مانا، پۈتكۈل يول يېنى سۈريەلەر ئالدىراپ قاچقاندا تاشلىۋەتكەن كىيىم-كېچەك ۋە ھەرخىل ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر بىلەن تولغاندى. ئەلچىلەر يېنىپ كېلىپ پادىشاھقا شۇنى خەۋەر قىلدى. 16 ئۇ ۋاقىتتا خەلق چىقىپ سۈريەلەرنىڭ لەشكە رگاھىدىن ئولجىلارنى تالدى، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزىدەك، بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شە كەلگە، ئىككى خالتا ئارپا بىر شە كەلگە سېتىلدى. 17 ئەمدى پادىشاھ بىلىكنى ئۆتۈپ ماڭغان ھېلىقى ئەمەلدارنى دەرۋازىنى باشقۇرۇشقا تەيىنلەپ قويغاندى. ئەمدى خالايىق دەرۋازىدىن [ئېتىلىپ چىققاندا] ئۇنى دەسسەپ-چەيلىۋەتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. بۇ ئىش پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنى ئۆتىمالچى بولۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا بارغاندا، دەل ئېلىشا ئېيتقاندەك بولدى. 18 شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا ئېيتقان شۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: «ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا ئىككى خالتا ئارپا بىر شە كەلگە ۋە بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شە كەلگە سېتىلىدۇ». 19 ئەمما ھېلىقى ئەمەلدار خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ «مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا تۆزگۈك ئاچسىمۇ، ئۇنداق بولۇشى مۇمكىنمۇ؟!» دېگەندى. ئۇ: ـ «سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن»، دېگەندى. 20 ئۇنىڭغا ھەم دەل شۇنداق بولدى؛ چۈنكى خەلق ئۇنى دەرۋازىدا دەسسەپ ئولتۇرۇپ رگەندى.

8

ئېلىشا ئۆزى ئوغلىنى تىرىلدۈرگەن ئايالغا نەسىھەت قىلىپ: ـ سەن ۋە ئۆز ۋىيدىكىلىرىڭ بىلەن بېرىپ، قەيەردە ئولتۇرغۇدەك جاي تاپىالساڭ، ئۇ يەردە ئۆرگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار: ـ ئاچارچىلىق بولسۇن، دەپ بېكىتتى. بۇ ئاچارچىلىق زېمىندا يەتتە يىلغىچە ئۆزگىمەيدۇ، دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال خۇدانىڭ ئادىمى ئېيتقاندەك ئۆز ۋىيدىكىلىرى بىلەن بېرىپ، فىلىستىيلەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە يىلغىچە ئۆردى. 3 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە يىل ئۆتكەندە، ئايال فىلىستىيلەرنىڭ يۇرتىدىن يېنىپ كەلدى؛ ئۇ پادىشاھتىن ئۆيى بىلەن زېمىنىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى باردى. 4 شۇ ۋاقىتتا پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ خىزمەتكارى گەھازى بىلەن سۆزلىشىپ ئۇنىڭغا: ـ ئېلىشا قىلغان ھەممە ئۇلۇغ ئەمەللەرنى ماڭا بايان قىلىپ بە رگىن، دەۋاتاتتى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا ئېلىشانىڭ قانداق قىلىپ بىر ئۇلۇكنى تىرىلدۈرگەنلىكىنى دەپ بېرىۋاتقاندا، ئېلىشا ئوغلىنى تىرىلدۈرگەن شۇ ئايال پادىشاھتىن ئۆز ئۆيى ۋە زېمىنىنى قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى كەلدى. گەھازى: ـ ئی پادىشاھ غوجام، مانا، بۇلار مەن ئېيتقان ئايال ۋە ئېلىشا ئۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن ئوغلى دەل شۇ، دېدى. 6 پادىشاھ ئايالدىن سوروشىدى، ئۇ شۇ ۋەقەنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىر ئاغۋاتنى بەلگىلەپ: ـ ئۇنىڭ ھەممە ئەشەللۇقاتلىرىنى يانداۋۇرۇپ بە رگىن ۋە شۇنىڭدەك ئۆز يۇرتىدىن كەتكەن كۈندىن تارتىپ بۇ ۋاقىتقىچە يېرىدىن چىققان ھوسۇلنىڭ بارلىق كىرىمىنى ئۇنىڭغا بە رگىن، دېدى. 7 ئەمدى ئېلىشا سۈريەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد كېسەل ياتقىنىدا دەمەشقتە كەلدى. پادىشاھقا: خۇدانىڭ ئادىمى بۇ يە رگە كەلدى، دەپ خەۋەر بېرىلدى. 8 پادىشاھ ھازائىلگە: ـ ئۆزۈڭ بىر سوۋغا ئېلىپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇ ئارقىلىق پەرۋەردىگاردىن مېنىڭ توغرامدا: «ئۇ بۇ كېسەلدىن ساقىيامدۇ، ساقايمايدۇ» دەپ سورىغىن، ـ دېدى. 9 شۇنىڭ بىلەن ھازائىل ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە باردى. ئۇ ئۆزى بىلەن دەمەشقتىكى ھەرخىل ئېسىل ماللاردىن قىرىق تۆگە سوۋغا ئېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: «ئوغلۇڭ سۈريەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد مېنى ئەۋەتىپ، بۇ كېسەلدىن ساقىيەمۇ، ساقايمايمۇ؟» دەپ سورايدۇ، ـ دېدى. 10 ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ چوقۇم ساقىيىسەن، دەپ ئېيتقىن. لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا قانداقلا بولىسۇن ئۇ چوقۇم ئۆلىدۇ، دەپ ۋەھيي قىلدى، دېدى. 11 خۇدانىڭ ئادىمى تاكى ھازائىل خىجىل بولۇپ كەتكۈچە ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ تۇردى، ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى يىغلاشقا باشلىدى. 12 ھازائىل: ـ غوجام نېمىشقا يىغلايلا! دەپ سوردى. ئۇ: ـ مەن سېنىڭ ئىسرائىللارغا قىلىدىغان يامان ئىشلىرىڭنى بىلىمەن؛ چۈنكى سەن ئۇلارنىڭ قورغانلىرىنى كۆيدۈرۈپ، يىگىتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، ئۇششاق بالىلىرىنى چۆرۈپ تاشلاپ، ھامىلىدار ئايالىلىرىنىڭ قارنىنى يېرۋېتىسەن، دېدى. 13 ھازائىل: ـ مەنكى ئىتتەك بىر قۇلۇڭ نېمە ئىدىم، ئۇنداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلالامتىم؟ ئېلىشا: ـ پەرۋەردىگار ماڭا سېنىڭ سۈريەنىڭ

پادشاهى بولدىغانلىقىڭنى مەلۇم قىلدى، دېدى. **14** ئۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىقىپ غوجىسىنىڭ يېنىغا باردى. بەن-ھاداد ئۇنىڭدىن: ـ ئېلىشا ساڭا نېمە دېدى، دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئۇ ماڭا سىلىنىڭ توغرىلىرىدا، چوقۇم ساقىيىدۇ، دەپ ئېيتتى، دېدى. **15** ئەتىسى ھازائەل بىر پارچە بۆزنى ئېلىپ، سۈغا چىلاپ پادىشاھنىڭ يۈزىنى ئەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى؛ ۋە ھازائەل ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **16** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا، يەھوشافات تەختى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ۋاقتىدا، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھورام يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. **17** ئۇ پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. **18** ئۇ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا يۈردى (چۈنكى ئۇنىڭ ئايالى ئاھابنىڭ قىزى ئىدى)؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **19** لېكىن پەرۋەردىگار داۋۇتقا: ـ سېنىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭنا «مەڭگۈ تۈمەيدىغان چىراغ» بېرىمەن دېگەن ۋەدىسى تۈپەيلىدىن تۈپەيدۇانى خاراب قىلىشنى خالىمىدى. **20** ئۇنىڭ كۈنلىرىدە ئېدوم يەھۇدانىڭ ئىدارە قىلىشىغا ئىسيان كۆتۈرۈپ، ئازاد بولۇپ ئۆز ئالدىغا بىر پادىشاھلىق تىكلىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يورام ھەممە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن يولغا چىقىپ زائىر شەھىرىگە ئوتتى. ئۇ كېچىسى ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۆزىنى ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرىنى قورشىۋالغان ئېدومىلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۆلارنى مەغلۇپ قىلدى؛ لېكىن ئاخىرىدا [يەھۇدا] لەشكەرلىرى ئۆز ۋىلىرىگە قېچىپ كەتتى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئېدومىلار يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن بۇگۈنگىچە ئازاد بولدى. ئۇ ۋاقىتتا لىبناھمۇ ئىسيان كۆتۈرۈپ ئازاد بولدى. **23** ئەمدى يورامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **24** يورام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىدا دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھازىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **25** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **26** ئاھازىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىل پادىشاھى ئومرىنىڭ قىزى ئىدى. **27** [ئاھازىيا] ئاھابنىڭ جەمەتىنىڭ يولىدا يۈرۈپ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك، خۇدانىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ كۈيئوغلى بولۇپ ئۇنىڭغا ھەمجەمەت ئىدى. **28** ئاھابنىڭ ئوغلى يورام سۈريەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن گىلېئادتىكى راموتتا سوقۇشقاندا ئاھازىيا ئۇنىڭغا ھەمدەملىشىپ سوقۇشقا چىققانىدى. سۈريەلەر يورامنى زەخمىلەندۈردى. **29** يورام پادىشاھ راماھدا سۈريە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈريەلەردىن يېگەن زەخمىنى داۋالىتىش ئۈچۈن، يىزرەئەلگە يېنىپ كەلدى. ئاھابنىڭ ئوغلى يورام كېسەل بولغاچقا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى، يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئۇنى يوقلىغلى يىزرەئەلگىمۇ باردى.

9

ئېلىشا پەيغەمبەر پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىدىن بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: ـ «بېلىڭنى باغلاپ بۇ ماي قاچىسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، گىلېئادتىكى راموتقا بارغىن. **2** ئۇ يەرگە بارغاندا نىمشىنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇنى تېپىپ، ۋەيگە كىرىپ، ئۇنى ئۆز بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئورنىدىن تۇرغۇزۇپ، ئىچكىرىكى ۋەيگە باشلاپ كىر. **3** ئاندىن قاچىدىكى مايىنى بېشىغا قۇيۇپ: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم، دېگىن؛ شۇنى دەپ بولۇپلا ئىشىكنى ئېچىپ، قېچىپ چىققىن، ھايال بولما» ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن شۇ ياش پەيغەمبەر يىگىت گىلېئادتىكى راموتقا باردى. **5** ئۇ يەرگە كەلگەندە، مانا، قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئۆيەردە ئولتۇراتتى. ئۇ: ـ ئى سەردار، ساڭا بىر سۆزۈم بار، دېدى. يەھۇ: ـ قايسىمىزغا؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ساڭا، ئى سەردار، دېدى. **6** ئۇ قۇيۇپ ۋەيگە كىردى. يىگىت بېشىغا مايىنى قۇيۇپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىگە، يەنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم. **7** سەن ئۆز غوجاڭ ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىسەن؛ چۈنكى ئۆز قوللىرىم پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنى ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە قوللىرىنىڭ قېنى ئۈچۈن يىزەبەلدىن ئىنتىقام ئالاي. **8** ئاھابنىڭ پۈتكۈل جەمەتى يوقىلىدۇ؛ ئاھابنىڭ جەمەتىدىن ئىسرائىلدىكى ھەممە ئەر كىشىنى ھەتتا ئاجىز يا كۆمۈپ بولىنۇن ھەمىسىنى ھالاك قىلىمەن. **9** مەن ئاھابنىڭ جەمەتىنى نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدەك ۋە ئاخىياھنىڭ ئوغلى باشاشانىڭ جەمەتىدەك يوق قىلىمەن. **10** ئىتلار يىزەبەلنى يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يەيدۇ. ھېچكىم ئۇنى دەپنە قىلمايدۇ». شۇنى دەپ بولۇپلا يىگىت ئىشىكنى ئېچىپ قېچىپ كەتتى. **11** يەھۇ ئۆز غوجىسىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ چىققاندا، ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ بۇ تەلۋە سېنى نېمە ئىش بىلەن ئىزدەپ كەپتۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: سىلەر شۇ كىشى ۋە ئۇنىڭ سەپسەتەلىرنى بىلىسىلەر، ـ دېدى. **12** ئۇلار: يالغان ئېيتما! ـ ئۆزگە دەپ بەرگىنە! دېۋىدى، ئۇ: ـ ئۇ ماڭا مۇنداق-مۇنداق دەپ، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۆستىدە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم» دەپ ئېيتتى ـ دېدى. **13** شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى تونلىرىنى سېلىپ، پەلەمپەيدە يېيىپ ئۇنىڭغا پاياندار قىلدى. ئۇلار كاناي چېلىپ: «يەھۇ پادىشاھ بولدى!» دەپ جاكارلاشتى. **14** شۇنىڭ بىلەن نىمشىنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇ يورامنى قەستلىمەكچى بولدى. ئۇ ۋاقىتتا يورام بىلەن بارلىق ئىسرائىللار گىلېئادتىكى راموتتا تۇرۇپ، ئۇ جاينى سۈريەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ھۇجۇمىدىن مۇھاپىزەت قىلىۋاتاتتى. **15** ئەمدى يورام پادىشاھ سۈريەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈريەلەردىن يېگەن زەخمىدىن ساقىيىش ئۈچۈن يىزرەئەلگە يېنىپ كەلگەندى. يەھۇ بولسا [ئۆزىگە ئە گەشكەنلە رگە]: سىلە رگە لايىق كۆرۈنسە، يىزرەئەلگە بېرىپ خەۋەر بە رگۈدەك ھېچكىمنى شەھەردىن قاچۇرماڭلار، دېگەندى. **16** يەھۇ بىر جەڭ ھارۋىسىنى ھەيدەپ يىزرەئەلگە باردى، چۈنكى يورام ئۇ يەردە كېسەل بىلەن ياتقاندى (يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا يورامنى يوقلىغلى چۈشۈپ كەلگەندى). **17** ئەمدى كۆزەتچى يىزرەئەلنىڭ مۇنارىدا تۇرۇپ، يەھۇ قاتارلىق بىر توپ ئادەملەرنى كۆردى. ئۇ: «بىر توپ ئادەملەرنى كۆردۇم» دېدى. يورام: بىر ئاتلىق كىشىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئەۋەتىگىلا، ئۇ ئۇلاردىن: ـ ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سورىسۇن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ئاتلىق بىر كىشى ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ پادىشاھ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سوردى، دېدى. يەھۇ: ـ تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ بۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، ـ دېدى. كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى ئۇلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى» ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەنە بىر ئاتلىق كىشىنى ماڭدۇردى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ پادىشاھ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سوردى، دېدى. يەھۇ: ـ تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ بۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، دېدى. **20** كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى ئۇلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى. ئەمدى ئۇلارنىڭ ھارۋا ھەيدىشى نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ ھەيدىشىدەك ئىكەن، چۈنكى ئۇ تەلۋىلەرچە ھەيدەيدۇ، دېدى. **21** يورام: ـ ھارۋىنى قېتىڭلار، دەپ ۋېرۋۇيدى، ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىسىنى قېتىپ تەييارلىدى. ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يورام بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا، ھەربىرى ئۆز جەڭ ھارۋىسىغا ئولتۇرۇپ، يەھۇنىڭ ئالدىغا بېرىشقا چىقتى، ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىدا ئۇچراشتى. **22** يورام يەھۇنى كۆرگەندە، «ئى يەھۇ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئاناڭ يىزەبەلنىڭ قىلغان بۇزۇقچىلىقلىرى ۋە جاد ۋۇگەرلىكى شۇنچە جىق تۇرسا، قاندىقۇ تىنچلىق بولىدۇ؟! ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن يورام ھارۋىنى ياندۇرۇپ ئاھازىياغا: «ئى ئاھازىيا، ئاسىيلىق!» دەپ ۋارقىراپ بەدەر قاچتى. **24** يەھۇ ئوقياسىنى قولىغا ئېلىپ، ئوق سېلىپ يورامنىڭ [كەينى تەرىپىدىن] ئۇنىڭ ئىككى مۇرىسىنىڭ ئارىلىقىدىن ئاتتى. يا ئوق ئۇنىڭ يۈرىكىدىن تېشىپ چىقتى ۋە ئۇ ئۆز ھارۋىسىغا يېقىلىپ چۈشتى. **25** يەھۇ ئۆز يېنىدىكى ئەمەلدارى بىدكارغا: ئۇنى ئېلىپ يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىغا تاشلىغىن. يادىڭدا بولسۇنكى، مەن بىلەن سەن ئۇنىڭ ئاتىسى ئاھابنىڭ كەينىدىن بىللە ماڭغانىدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ توغرىسىدا مۇنداق بىر ھۆكۈم-ۋەھىينى ئېيتقان: ـ **26** «مەن تۈنۈگۈن نابوتنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قېنىنى كۆردۇم، دەيدۇ پەرۋەردىگار: مانا بۇ [قان قەرزىنى] دەل بۇ ئېتىزلىقتا ساڭا

یاندۇرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ شۇ سۆزى ۋىنچە، ئۇنى ئېلىپ شۇ يەرگە تاشلىغىن، ـ دېدى. 27 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا بۇنى كۆرگەندە «باغدىكى راۋاق يولى» بىلەن قاچتى. لېكىن يەھۇ ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ: «ئۇنى ئېتىڭلار!» دەپ ئېرۇۋۇدىنى، ئۇلار ئۇنى ئىبلېئامنىڭ يىنىدا، گۇر ئېگىزلىكىگە چىققان يولدا ئاتتى. ئۇ مەگىددوغىچە قېچىپ ئۇ يەردە ئۆلدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ جەسىتىنى جەڭ ھارۇسىغا سېلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ بېرىپ، «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا ئۇز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى 29 (ئاھازىيانىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بىرىنچى يىلىدا ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغانىدى). 30 يەھۇ ئەمدى يىزرەئەلگە كەلدى، يىزرەيەل شۇنى ئاڭلاپ كۆزلىرىگە سۈرمە سۈرۈپ، چاچلىرىنى تاراپ، دېرىزىدىن قاراپ تۇراتتى. 31 يەھۇ دەرۋازىدىن كىرگەندە ئۇ ئۇنىڭغا: ئى زىمرى، ئۇز خوجاڭنىڭ قاتىلى، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 32 يەھۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ، دېرىزىگە قاراپ تۇرۇپ: ـ مەن تەرەپتە تۇرىدىغان كىم بار؟ دەپ سوراپ، ئىككى-ئۈچ ئاغۋات دېرىزىدىن تۆنۈگۈنا قارىدى. 33 ئۇ: شۇ ئايالنى تۇتۇۋىتىڭ تاشلاڭلار، دېپىشىگلا، ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋىتىگە تاشلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ قېنى ھەم تامىغا ھەم ئاتلارغا چېچىلدى. ئۇ ئۇنى ئاتلىرىغا دەسىستىپ ئۆستىدىن ئوتۇپ كەتتى. 34 ئاندىن ئۇ ۋۇيگە كىرىپ يەپ-ئىچكەندىن كېيىن: بۇ لەنەتى ئايالنىڭ جەسىتىنى تەكشۈرۈپ، ئۇنى دەپنە قىلىڭلار. چۈنكى ئېمىلا بولمىسۇن ئۇ پادىشاھنىڭ مەلىكىسىدۇر، دېدى. 35 لېكىن ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلۇيتەيلى دەپ بېرىۋىدى، ئۇنىڭ باش سۆڭىكى، ئاياغلىرى ۋە قولىنىڭ ئالقىنىدىن باشقا ھېچ يېرىنى تاپالمىدى. 36 ئۇلار يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇنىڭغا دېگەندە ئۇ: ـ بۇ ئىش پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى تىشبىلىق ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقان مۇنۇ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىدۇر: ـ «ئىتلار يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يىزەيەلنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. 37 يىزەيەلنىڭ ئۆلۈكى سىرتتا، يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە قەغەزدەك يېيىلىپ كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم: «ئۇ يىزەيەل ئىكەن» دېيەلەيدۇ» ـ دېدى.

10

ئەمدى سامارىيەدە ئاھابنىڭ يەتمىش ئوغلى بار ئىدى. يەھۇ خەتلەرنى يېزىپ سامارىيە گە، يەنى يىزرەئەلدىكى ئەمەلدار-ئاقساقاللارغا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىدىكى پاسىبانلارغا ئەۋەتتى. خەتلەردە مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «سىلەر بىلەن بىللە خوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرى، جەڭ ھارۇللىرى بىلەن ئاتلار، قورغانلىق شەھەر ۋە ساۋۇت-قوراللارمۇ باردۇر، شۇنداق بولغاندىن كېيىن بۇ خەت سىلە گە تەگكەندە، 3 ئۆز خوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىردىن ئەڭ ياخشىسىنى تاللاپ، ئۆز ئاتىسىنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزۇپ، خوجاڭلارنىڭ جەمەتى ئۈچۈن سوقۇشقا چىقىڭلار!». 4 لېكىن ئۇلار دەككە-دۈككىگە چۈشۈپ ئىنتايىن قورقۇشۇپ: مانا ئىككى پادىشاھ ئۇنىڭ ئالدىدا پۇت تىرەپ تۇرالمىغان يەردە، بىز قانداقۇ پۇت تىرەپ تۇرالايمىز؟ ـ دېيىشتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئوردا بېشى، شەھەر باشلىقى، ئاقساقاللار بىلەن پاسىبانلار يەھۇغا خەۋەر يەتكۈزۈپ: بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، سەن ھەرنېمە ۋىرۇساڭ شۇنى قىلىمىز، ھېچكىمنى پادىشاھ قىلمايمىز. ساڭا نېمە مۇۋاپىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ ئېيتتى. 6 يەھۇ ئىككىنچى خەتنى يېزىپ، خەتتە: ـ «ئە گەر مەن تەرەپتە بولۇپ، مېنىڭ سۆزلىرىمگە كىرىشكە رازى بولسا ڭلار ئۆز خوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتتا يىزرەئەلگە، مېنىڭ قېشىمغا ئولتۇرۇڭلار. كەلتۈرۈڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى يەتمىش كىشى بولۇپ، ئۇزلىرىنى باققان شەھەرنىڭ ئۇلۇغلىرىنىڭ قېشىدا تۇراتتى. 7 خەت ئۇلارغا تەگكەندە ئۇلار شاھزادىلەرنى، يەتمىشەيلەننىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈپ، باشلىرىنى سېۋەتلە رگە سېلىپ، يىزرەئەلگە يەھۇغا ئەۋەتتى. 8 بىر خەۋەرچى كېلىپ يەھۇغا: ئۇلار شاھزادىلەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ كەلدى، دەپ خەۋەر بە رگەندە، ئۇ: ئۇلارنى ئىككى دۆۋە قىلىپ، دەرۋازىنىڭ ئالدىدا ئەتە ئەتىگەنگىچە قويۇڭلار، دېدى. 9 ئەتىگەندە ئۇ چىقىپ، ئۇ يەردە تۇرۇپ پۈتكۈل خالايىققا: سىلەر بىگۇناھسىلەر، مانا، مەن ئۆزۈم خوجامغا قەست قىلىپ ئۇنى ئولتۇردۇم، لېكىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كىم چېيىپ ئولتۇردى؟ 10 ئەمدى شۇنى بىلىڭلاركى، پەرۋەردىگارنىڭ ھېچ سۆزى، يەنى پەرۋەردىگار ئاھابنىڭ جەمەتى توغرىسىدا ئېيتقىنىدىن ھېچبىر سۆز يەردە قالمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقىنىغا ئەمەل قىلدى، ـ دېدى. 11 ئاندىن كېيىن يەھۇ يىزرەئەلدە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن قالغانلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭ تەرىپىدىكى بارلىق ئەربابلار، دوست-ئاغىنىلىرى ۋە كاھىنلىرىنى ھېچ كىمنى قالدۇرماي ئولتۇردى. 12 ئاندىن ئۇ ئورنىدىن ئۆرۈپ، ساماريە گە باردى. يولدا كېتىۋېتىپ «پادىچىلارغا تەۋە بەيت-ئە كەد» گە يەتكەندە 13 يەھۇ يەھۇدا پادىشاھى ئاھازىيانىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن ئۇچراشتى. ئۇ ئۇلاردىن: سىلەر كىم؟ ـ دەپ سوردى. «ئاھازىيانىڭ قېرىنداشلىرى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە خانىشىنىڭ ئوغۇللىرىدىن ھال سورىغىلى بارىمىز، دېدى. 14 ئۇ: ئۇلارنى تىرىك ئۇتۇۋېتىڭلار! دەپ بۇيرۇدى. ئاندىن ئادەملىرى ئۇلارنى تىرىك ئۇتتى، ئاندىن ھەممىسىنى بەيت-ئە كەدنىڭ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ھېچ بىرىنى قويمىدى. ئۇلار جەمئىي قىرىق ئىككى ئادەم ئىدى. 15 ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ بارغاندا ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان رەكابنىڭ ئوغلى يەھوناداققا يولۇقتى. ئۇ ئۇنىڭغا سالام قىلىپ: مېنىڭ كۆڭلۈم ساڭا سادىق بولغاندەك، سېنىڭ كۆڭلۈڭ ماڭا سادىقمۇ؟ ـ دېدى. سادىق، دېدى يەھوناداب. يەھۇ: ـ ئۇنداق بولسا قولۇڭنى ماڭا بە رگىن، دېدى. ئۇ قولىنى بېرىۋىدى، يەھۇ ئۇنى جەڭ ھارۇسىغا ئېلىپ چىقىپ، ئۆز يېنىدا جاي بېرىپ 16 ئۇنىڭغا: مەن بىلەن بېرىپ، پەرۋەردىگارغا بولغان قىزغىنلىقىمنى كۆرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى جەڭ ھارۇسىغا ئولتۇرغۇزۇپ ھەيدەپ ماڭدى. 17 ئۇ ساماريە گە كەلگەندە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن ساماريەدە قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىرىپ تۈگەتكۈچە ئولتۇردى. بۇ ئىش پەرۋەردىگارنىڭ ئىلياسقا ئېيتقان سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 18 ئاندىن يەھۇ ھەممە خالايىقنى يىغدۇرۇپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئاھاب باتالنىڭ خىزمىتىنى ئاز قىلغان، لېكىن يەھۇ ئۇنىڭ خىزمىتىنى كۆپ قىلدۇ. 19 بۇنىڭ ئۈچۈن باتالنىڭ بارلىق پەيغەمبەرلىرىنى، ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن بارلىق كاھىنلىرىنى ماڭا چاقىرىڭلار، ھېچكىم قالمىسۇن، چۈنكى باتالغا چوڭ قۇربانلىق سۇنغۇم بار؛ ھە ركىم ھازىر بولمىسا جېنىدىن مەھرۇم بولىدۇ، دېدى. لېكىن يەھۇ بۇ ئىشنى باتالپەرەسلەرنى يوقىتىش ئۈچۈن ھىيلىگەرلىك بىلەن قىلدى. 20 شۇنىڭ بىلەن يەھۇ: باتالغا خاس بىر ھېيت بېكىتىڭلار، دېۋىدى، ئۇلار شۇنداق ئېلان قىلدى. 21 يەھۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا تە كلىپ ئەۋەتكەندە، بارلىق باتالپەرەسلەر كەلدى؛ ئۇلاردىن ھېچبىرى كەم قالماي كەلدى. ئۇلار باتالنىڭ بۇتخانىسىغا كىردى؛ شۇنىڭ بىلەن باتالنىڭ بۇتخانىسى بۇ ياشىدىن يەنە بىر بىشىغچە لىق تولدى. 22 ئۇ [مۇراسىم] كىيىمى بېگىگە: ھەممە باتالپەرەسلە رگە [ئىبادەت] كىيىملىرىنى ئەچىقىپ بە ر، دېۋىدى، ئۇ كىيىملەرنى ئۇلارغا ئەچىقىپ بەردى. 23 يەھۇ بىلەن رەكابنىڭ ئوغلى يەھوناداب باتالنىڭ بۇتخانىسىغا كىرىپ باتالپەرەسلە رگە: تەكشۈرۈپ بېقىڭلار، بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ بەندىلىرىدىن ھېچبىرى بولمىسۇن، بەلكى پەقەت باتالپەرەسلەر بولسۇن، دېدى. 24 ئۇلار تەشە ككۈر قۇربانلىقلىرى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ئوتكۈزگىلى كىردى. يەھۇ سە كسەن ئادەمنى تېشىدا قويۇپ ئۇلارغا: مەن سىلەرنىڭ ئىلكىگىلارغا تاپشۇرغان بۇ ئادەملەردىن بىرسى قولۇڭلاردىن قېچىپ كەتسە، جېنىنىڭ ئورندا جان بېرىسىلەر، دېدى. 25 ئۇلار كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ئوتكۈزۈپ بولۇشىغلا، يەھۇ ئوردا پاسىبانلىرى ۋە سەردارلارغا: كىرىپ ئۇلارنى قەتل قىلىپ، ھېچكىمنى چىقىۋەتمەڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئوردا پاسىبانلىرى بىلەن سەردارلار ئۇلارنى قىلىچ بىسى بىلەن قەتل قىلىپ، ئۇلاۋكلەرنى شۇ يە رگە تاشلۇۋەتتى. ئاندىن باتالنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ئېچىكىرگە كىرىپ 26 بۇت تۇۋۇر ئۈكلەرنى باتالنىڭ بۇتخانىسىدىن ئېلىپ چىقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 27 ئۇلار يەنە باتالنىڭ تۇۋۇرۇك-ھەيكىلىنى چېقىپ، باتالنىڭ بۇتخانىسىنى يېقىتىپ ئۇنى ئۈگۈنگە قەدەر ھاجەتخانىغا ئايلاندۇردى. 28 يەھۇ شۇ يول بىلەن باتالنى ئىسرائىل ئىچىدىن يوق قىلدى. 29 يەھۇ نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرىدىن، يەنى بەيت-ئەل بىلەن داندىكى ئالتۇن موزاي بۇتلىرىدىن ئۆزىنى يىغمىدى. 30 پەرۋەردىگار يەھۇغا: سەن ئۈچىدا ئىش قىلدىڭ، مېنىڭ نەزىرىمگە مۇۋاپىق كۆرۈنگىنىنى ئادا قىلىپ، ئاھابنىڭ جەمەتىگە كۆڭلۈمدىكى ھەممە نىيەتنى بەجا قىلىپ پۈتكۈزگىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى نەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دېدى. 31 لېكىن يەھۇ پۈتۈن قەلبىدىن ئىسرائىلنىڭ

خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قانۇندا مېڭىشقا كۆڭۈل بۆلمىدى، ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان پەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن نېرى تۇرمىدى. **32** شۇ كۆزلەردە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ زېمىنى كېسىپ-كېسىپ ئازايتىشقا باشلىدى. چۈنكى ھازائەل ئىئوردان دەرياسىنىڭ مەشرىق تەرىپىدىن باشلاپ ئىسرائىلنىڭ چېگرالىرىدىن بۇسۇپ ئوتۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ ئۇ بارلىق گىلېئاد يۇرتىنى، ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ گىلېئادتىن ئوتۇپ باشانغىچە، گاد، رۇبەن ۋە مانا‌سسەھنىڭ بارلىق يۇرتلىرىنى ئىشغال قىلدى. **34** ئەمدى يەھۇنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنەتىنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **35** يەھۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە ساماريەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھوئاھاز ئۇنىڭ ئورندا پادىشاھ بولدى. **36** يەھۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ساماريەدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە سەككىز يىل ئىدى.

11

ئەمدى ئاھازىيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگەندە، بارلىق شاھ نەسلىنى ئۆلتۈرۈشكە قوزغالدى. **2** لېكىن يورام پادىشاھنىڭ قىزى، يەنى ئاھازىيانىڭ سىڭلىسى يەھوشېبا ئۆلتۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدىن ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياسۇتۇق-كىرلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. يوئاش شۇ يول بىلەن ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قېلىنىپ ئۆلتۈرۈلمىدى. **3** ئاندىن كېيىن [ئىنىك ئانىسى] بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىلغىچە يوشۇرۇنۇپ تۇردى. شۇ ۋاقىتلاردا ئاتالىيا زېمىندا سەلتەنەت قىلدى. **4** يەتتىنچى يىلى يەھويادا ئادەم ئەۋەتىپ كارىيلار ھەم ئوردا پاسبانلىرىنىڭ يۈزبېشىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىشتى. ئۇ ئۇلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە قەسەم ئىچكۈزۈپ، پادىشاھنىڭ ئوغلىنى كۆرسەتتى. **5** ئاندىن ئۇلارغا بۇيرۇپ: مانا سىلەر قىلىشكىلار كېرەك بولغان ئىش شۇنۇكى: ـ شابات كۈنىدە پاسبانلىق نۆۋىتى كەلگەن ئۈچتىن بىرى پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا پاسبانلىق كۆزىتى قىلىشۇن. **6** ئۈچتىن بىرى سۈر دېگەن دەرۋازىدا تۇرسۇن ۋە ئۈچتىن بىرى ئوردا پاسبانلار ھويلىسىنىڭ كەينىدىكى دەرۋازىدا تۇرسۇن؛ شۇنداق قىلىپ سىلەر ئوردا ئۈچۈن پاسبانلىق قىلىسىلەر. **7** شابات كۈنىدە پاسبانلىق نۆۋىتىنى قىلىپ بولغان ئۈچتىن ئىككى قىسمى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە پادىشاھنىڭ قېشىدا پاسبانلىق قىلىشۇن. **8** سىلەر پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇرۇپ، ھەربىرىڭلار قوۋۇلۇغلارغا ئۆز قورالىڭلارنى ئېلىپ، كىمدە-كىم سېپىڭلاردىن ئوتكىلى ئورۇنسا ئۇنى ئۆلتۈرۈڭلار، پادىشاھ چىقىپ-كىرىشە ئۇنىڭ بىلەن بىللە يۈرۈڭلار، دېدى. **9** يۈزبېشىلار كاھىن يەھويادا بارلىق تاپىلغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى، ھەربىر يۈزبېشى ئۆز ئادەملىرىنى، ھەم شابات كۈنىدە پاسبانلىق نۆۋىتىگە كەلگەنلەرنى ھەم پاسبانلىق نۆۋىتىدىن يانغانلارنى قالدۇرۇپ قالدى؛ ئاندىن يەھويادا كاھىننىڭ قېشىغا كەلدى. **10** كاھىن بولسا داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساقلاقلىق نەيزە ۋە قالقانلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. **11** ئوردا پاسبانلىرى تىزلىپ، ھەربىرى ئۆز قولىدا قورالىنى ئۆتۈپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەتخانىنى ۋىلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇردى. **12** يەھويادا شاھزادىنى ئوتىنۇرغا چىقىرىپ ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۇۋاھنامىلەرنى بېرىپ، پادىشاھ بولۇشقا [خۇشبۇي مايى بىلەن] مەسىھ قىلدى. ھەممەيلەن چاۋاك چېلىپ: ـ «پادىشاھ ياشىسۇن!» دەپ توۋلاشتى. **13** ئاتالىيا ئوردا پاسبانلىرى بىلەن خەلقنىڭ توۋلاشلىرىنى ئاڭلىغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كۆپچىلىكنىڭ تارىسىغا كەلدى. **14** ئۇ قارىۋىدى، مانا پادىشاھ قائىدە-رەسىم بويىچە تۈۋرۈكنىڭ يېنىدا تۇراتتى. پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كاناپچىلار تىزلىنىدى؛ بارلىق يۇرت خەلقى شادلىنىپ، كاناي چېلىشاتتى. بۇنى كۆرگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: ـ ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! ـ دەپ ۋارقىردى. **15** ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارغا: ئۇنى سەپلىرىگىلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرۇۋېتىڭلار، كىمدە-كىم ئۇنىڭغا ئە گەشسە قىلچلانسۇن، دەپ بۇيرۇدى. چۈنكى كاھىن: ـ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئولتۇرۇلمىسۇن، دەپ ئېيتقاندى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا يول بوشىتىپ بەردى؛ ۋە ئۇ پادىشاھ ئوردىسىغا كىرىدىغان ئات يولىغا يېتىپ كەلگەندە، ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنى ئولتۇردى. **17** يەھويادا: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ۋە پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر ئەھدە توختاتتى؛ پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھەم بىر ئەھدە باغلاندى. **18** ئاندىن بارلىق زېمىندىكى خەلق باۋالنىڭ بۇتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى بۇزۇۋېتىپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەبۇدلىرىنى چېچىپ پارە-پارە قىلىپ، باۋالنىڭ كاھىنى ماتتانى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئولتۇردى. ئاندىن كېيىن [يەھويادا] كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە پاسبانلارنى تەينىلىدى. **19** ئاندىن ئۇ يۈزبېشىلار، كارىيلار، ئوردا پاسبانلىرى ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى ئۆزى بىلەن ئېلىپ كېلىپ، پادىشاھنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن باشلاپ چۈشۈپ، ئوردىدىكى «پاسبانلارنىڭ دەرۋازىسى»دىن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگۈزدى؛ يوئاش پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇردى. **20** يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىناتتى، ئۇلار ئاتالىيانى پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا قىلىچلاپ ئولتۇز رگەندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى. **21** يەھوئاش يەتتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولدى.

12

يەھۇنىڭ سەلتەنەتىنىڭ يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاش پادىشاھ بولدى؛ ئۇ قىرىق يىل يېرۇساليمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى بەئەر-شىبالىق زىبىياھ ئىدى. **2** يەھوئاش يەھويادا كاھىن ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلىپ ئۇرغان بارلىق كۈنلەردە، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. **3** پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. **4** يەھوئاش كاھىنلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە خۇداغا ئاتالغان ھەممە پۇل، جۈملىدىن رويخەتتىن تۆكىزۈلگەن ھەر كىشىنىڭ باج پۇلى، قەسەم ئىچكەنلەرنىڭ پۇلى ۋە ھەر رىكەم ئىختىيارى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە بېغىشلاپ ئە كەلگەن ھەممە پۇلنى **5** كاھىنلار خەزىنچىلەردىن تاپشۇرۇۋېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ قايسى يېرى بۇزۇلغان بولسا، شۇ پۇلنى ئىشلىتىپ شۇلارنى ئوڭشىسۇن، دېدى. **6** لېكىن يەھوئاش پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلىغىچە، كاھىنلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى تېخىچە ئوڭلىممىغاندى. **7** ئاندىن يەھوئاش پادىشاھ يەھويادا كاھىن ۋە باشقا كاھىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭشىمىدىلار؟ مۇندىن كېيىن خەزىنچىلەردىن پۇل ئالماڭلار ۋە ئۆز ۋۇجۇدلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭلاماڭلار، دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار ماقۇل بولۇشۇپ: بىز بۇنىڭدىن كېيىن خەلقتىن پۇل ئالمايمىز ھەم ئۆزىمىز ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنمۇ ئوڭشىمايمىز، دېدى. **9** ئەمدى يەھويادا كاھىن بىر ساندۇقنى ئېلىپ چىقىپ، ياپقۇچىدىن بىر تۇشۇك تېشىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىغا قويدى؛ كىشىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگەندە، ئۇ ئوڭ تەرەپتە ئۇراتتى. دەرۋازىغا قارايدىغان كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈلگەن بارلىق پۇلنى ئۇنىڭغا سالاتتى. **10** ۋە شۇنداق بولاتىكى، ئۇلار ساندۇقتا كۆپ پۇل چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، پادىشاھنىڭ كاتىبى بىلەن باش كاھىن ئىبادەتخانىغا چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى پۇلنى خالتىغا چىگىپ، ساناپ قوياتتى. **11** ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىش باشلىرىغا تۈلىچەپ-ھېسابلاپ بېرەتتى. ئۇلار بولسا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ياغاچچى بىلەن تاچىلار، **12** تاشچىلار بىلەن تاشتىراشلارغا بېرەتتى. ئۇلار مۇشۇ پۇلنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئۆيۈلغان تاشلارنى سېتىۋېلىشقا، شۇنىڭدەك ئىبادەتخانىنى ئوڭشاشقا ۋە ھەممە باشقا چىقىمغا ئىشلىتەتتى. **13** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈلگەن پۇل ئىبادەتخانىغا تاتلىدىغان كۆزمۇش قاچا-قۇچىلار، پىچاقلار، پىيالىلەر، كانايلار، يا ئالتۇندىن يا كى كۈمۈشتىن ياسالغان باشقا ھەرقانداق نەرسىلەرنى ياسىتىشقا ئىشلىتىلمەيتتى. **14** ئۇلار بەلكى شۇ پۇلنى ئىش بېشىلىرىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشىتاتتى. **15** ئۇلار پۇلنى ئىش بىجىرگۈچىلەرنىڭ ئىشلەپچىلە رگە تەقسىم قىلىپ بېرىشى ئۈچۈن تاپشۇراتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھېساۋاتىنى قىلمايتتى؛ چۈنكى بۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. **16** لېكىن ئىتائەتسىزلىك

قۇربانلىقى پۈتى بىلەن گۈناھ قۇربانلىقىغا مۇناسىۋەتلىك پۈتلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنمەيتتى؛ ئۇ كاھىنلارغا تەۋە ئىدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل گات شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلدى. ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا يۈزلەندى. 18 شۇنىڭ بىلەن يەھوئاھنىڭ پادىشاھى يەھوئاش ئۇز ئاتا-بوۋىلىرى بولغان يەھوئاپاتنىڭ پادىشاھلىرى يەھوشافات، يورام ۋە ئاھازىيا پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلغان ھەممە مۇقەددەس ۋېزىلارنى، ۋە ئۆزى تەقدىم قىلغانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىلىرىدىن ئىزدەپ تاپقان بارلىق ئالتۇنغا قوشۇپ، ھەممىسىنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلگە ئەۋەتتى؛ ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمدىن چېكىنىدى. 19 يوئاشنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 20 ئەمدى [يەھوئاشنىڭ] خىزمەتكارلىرى ئۆنىڭغا قەست قىلىپ سىللا داۋىنى تەرىپىدىكى مىللو قەلئەسىدە ئۆنى ئۆلتۈردى. 21 ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن شىمئاتنىڭ ئوغلى يوزاقار ۋە شومەرنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئۆنى زەخىملەندۈردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. ئۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاماز ىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

13

ئاھازىيانىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى، يەھوئنىڭ ئوغلى يەھوئاھاز ساماريەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ساماريەدە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۈناھلىرىغا ئەگىشىپ ماكىدى؛ ئۇ ئۇلاردىن ھېچ چىقمىدى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى؛ ئۇ ئۇلارنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ۋە ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 4 يەھوئاھاز پەرۋەردىگاردىن رەھىم تىلىدى، ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قىسىلىپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ دۇئاسىغا قۇلاق سالدى. چۈنكى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا زۇلۇم قىلىۋاتاتتى. 5 پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر قۇتقۇزغۇچى تەيىنلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۈرىيەلىرىنىڭ قولىدىن ئازاد بولۇپ قۇتۇلدى. كېيىن ئىسرائىل يەنە بۇرۇنقىدەك ئۆز ئۆي-چېدىرلىرىدە ماكانلاشتى. 6 لېكىن ئۇلار ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان يەروبوئام جەمەتىنىڭ گۈناھلىرىدىن چىقمىدى؛ ئۇلار يەنىلا شۇ يولدا ماكانىتى. ھەتتا ساماريەدە بىر «ئاشەراھ» بۇتىمۇ قالغانىدى. 7 [سۈرىيەنىڭ پادىشاھى] يەھوئاھازغا پەقەت ئەللىك ئاتلىق لەشكەرنى، ئون چەكلىك ھارۇسى بىلەن ئون مىڭ پىيادە ئەسكىرىنلا قالدۇرغانىدى. چۈنكى ئۇ يەھوئاھازنىڭ [قوشۇننى] يوقىتىپ خاماندىكى توپا-چاڭدەك قىلىۋەتكەنىدى. 8 ئەمدى يەھوئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنىتىنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 9 يەھوئاھاز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوئاش ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 10 يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش ساماريەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 11 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۈناھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى تاشلىمىدى؛ ئۇ شۇ يولدا ماكانىتى. 12 ئەمدى يوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 13 يوئاش ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە يەروبوئام ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇردى. يوئاش ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ئارىسىدا دەپنە قىلىندى. 14 ئېلىشا ئۆز ئەجىلىنى يەتكۈزىدىغان كېسەل بىلەن ياتتى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوئاش ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ يۈزىگە ئېگىلىپ يىغلاپ: ئې ئاتام، ئې ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۇسى ھەم ئاتلىق ئەسكەرلىرى!» دەپ پەريات كۆتۈردى. 15 ئېلىشا ئۇنىڭغا: بىر يا بىلەن يا ئوقلىرنى كەلتۈرگىن، دېدى. ئۇ يا بىلەن يا ئوقلىرنى كەلتۈرگەندە 16 ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: قولۇڭنى ياغا سىلىپ ئۇتقىن، دېدى. ئۇ قولىنى قويغاندا ئېلىشامۇ قوللىرىنى پادىشاھنىڭ قوللىرىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، ئۇنىڭغا: 17 ـ مەشرىق تەرەپتىكى دېرىزىنى ئاچقىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئاچقاندا ئېلىشا: ئاتقىن، دېدى. ئۇ ئېتىۋىدى، ئېلىشا ئۇنىڭغا: مانا بۇ پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت يا ئوقى، يەنى سۈرىيەنىڭ ئۈستىدىن نۇسرەت قازىنىدىغان يا ئوقىدۇر. سەن سۈرىيەلەرنى يوقاتقۇچە ئافەقتە ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىسەن، دېدى. 18 ئاندىن ئۇ: ـ يا ئوقلىرىنى قولۇڭغا ئالغىن، دېدى. ئۇلارنى ئالغاندا، ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ئۇلار بىلەن يە ۋە ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ توختىدى. 19 خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنىڭغا ئاچچىقلىنىپ: سەن بەش-ئالتە قېتىم ئۇرۇشۇڭغا تېگىشىتى. شۇنداق قىلغان بولساڭ، سەن سۈرىيەلەرنى ئۇرۇپ يوقىتىپ ئۈزۈل-كېسىل مەغلۇپ قىلالىتىڭ؛ لېكىن ئەمدى سۈرىيەلەرنى ئۇرۇپ، پەقەت ئۈچ قېتىملا مەغلۇپ قىلالايسەن، دېدى. 20 ئېلىشا ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى. ئەمدى ھەر يىلى، يىل بېشىدا موئابلاردىن توپ-توپ بۇلاڭچىلار يۇرتقا پارا كەندىچىلىك سالاتتى. 21 بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، خەلق بىر ئۆلگەن ئادەمنى يەرلىكىگە قويۇۋاتقاندا، مانا، ئۇلار بىر توپ بۇلاڭچىلارنى كۆرۈپ قالدى، ئۇلار جەسەتنى ئېلىشانىڭ گۆرىگە تاشلىدى. جەسەت ئېلىشانىڭ ئۈستىخىنىغا تەگكەندە، ئۇ تىرىلىپ، قېيۇپ تىك ئۇردى. 22 ئەمما سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بولسا يەھوئاھازنىڭ ھەممە كۈنلىردە ئىسرائىلغا زالىملىق قىلاتتى. 23 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا مېھرىبان بولۇپ ئېچ ئاغرىتاتتى؛ ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ياقۇپقا باغلىغان ئەھدىسى ئۈچىيلدىن ئۇ ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىپ، ئۇلارنى يۇگۈنگە قەدەر ھالاك قىلماي، ئۆز ھۇزۇرىدىن چىقىرۋېتىشنى خالىمىغانىدى. 24 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل ئۆلدى ۋە ئوغلى بەن-ھادات ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 25 ئاندىن كېيىن يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىدىن ھازائەل ئۆز تاتسىسى يەھوئاھازدىن جەڭدە تارتىۋالغان شەھەرلەرنى ياندۇرۇۋالدى. يەھوئاش ئۈنى ئۇرۇپ، ئۈچ قېتىم مەغلۇپ قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىنى ياندۇرۇالدى.

14

ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا [يەھۇدادىكى] يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 پادىشاھ بولغاندا ئۇ يىگىرمە يەش ياشقا كىرگەندى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى يېرۇسالېملىق يەھوئاددان ئىدى. 3 ئامازىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى، لېكىن ئەجدادى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، بەلكى ئاتىسى يوئاشنىڭ بارلىق قىلغانلىرى يېنىچە ئىش كۆرەتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چېقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، سەلتەنىتى ئۇنىڭ قولىدا مۇقىم بولغاندا، ئۇ پادىشاھ ئاتىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى ئۆلتۈپ ئۆلتۈردى. 6 لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارنىڭ: «ئاتىلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئۆلتۈلمەك مەھكۇم قىلىنماي يا ئوغۇللىرىنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئۆلتۈلمەك مەھكۇم قىلىنماي يا ئوغۇللىرىنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئۆلتۈلمەك مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى يېنىچە، ئۇ ئۆلتۈرگۈچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلتۈلمەك مەھكۇم قىلمىدى. 7 ئۇ «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى ۋە جەڭ قىلىپ سېلانى ئىشغال قىلىپ ئۇنى يوقىتەلدى دەپ ئاتىدى؛ بۇگۈنگىچە ئۇ شۇنداق ئاتىلىپ كەلمەكتە. 8 ئاندىن كېيىن ئامازىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ نەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماكىدۇرۇپ: «قېنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: ـ «لۇئاندىكى تىكەن لۇئاندىكى كېدىر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بە رگىن، دېدى. لېكىن لۇئاندىكى بىر ياۋايى ھايۋان ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسىۋەتتى. 10 سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىڭ؛ كۆڭۈلۈڭدە ئۆز-ئۆز ئۆكۈن مەغرۇرلىنىپ كەتتىڭ. ئەمدى يايراپ پەخىرلەن، بىراق ۋېدە قالغىن، نېمىشقا بېشىڭغا كۈلپەت كەلتۈرۈپ، ئۆز ئۆكۈنى ۋە ئۆزۈڭنى بىلەن يەھۇدانى بالاغا يېقىتىسەن؟». 11 ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالمىدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش جەڭگە چىقتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ

يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن يەھۇدادىكى بەيت-شەمەشتە ئۆچرىشىپ سوقۇشتى.
12 يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدن تىرىپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى
ئۆز ئۆيىگە قېچىپ كەتتى. 13 ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش بەيت-شەمەشتە
ئاھازىيانىڭ نەۋرىسى، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيانى ئەسىر قىلىپ،
يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرائىم دەرۋازىسىدىن تارتىپ بۇرجەك
دەرۋازىسىغىچە بولغان توت يۈز گەزلىك بىر بۆلىكىنى تۆرۋۈەتتى. 14 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆيىدىن ھەمدە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، ھەممە
قاچا-قۇچىلارنى بۇلۇۋالدى ۋە كېيىنلىك سۈپىتىدە بىرنەچچە ئۆتقۇنۇنى ئېلىپ سامارىيە گە
يېنىپ كەتتى. 15 ئەمما يەھوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن
ئۇنىڭ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل
پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 16 يەھوئاش
ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ تارىسىدا
دەپنە قىلىندى. ئوغلى يەروبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى
يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش تۆلگەندىن كېيىن، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى
ئامازىيا ئون بەش يىل تۆمۈر كۆردى. 18 ئەمدى ئامازىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم
قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن
ئەمەسمىدى؟ 19 ئۇ يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلىشكە كىرىشكەندى، لاقىش شەھىرىگە
قېچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەيىندىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردە ئۇنى
ئۆلتۈردى. 20 ئادەم ئۇلار ئۇنى ئاتىلارغا ئارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا
ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. 21 يەھۇدانىڭ بارلىق
خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئازارىيانى تىكلەپ، ئۇنى ئاتىسى ئامازىيانىڭ
ئورنىدا پادىشاھ قىلدى 22 (پادىشاھ ئاتىسى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۆخلىغاندىن كېيىن،
ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئازارىيا ئىدى).
23 يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون يەشىنچە يىلىدا،
ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلاپ، ساماريەدە
قىرىق بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛
ئۇ ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتۈلدۈرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۈناھلىرىنىڭ ھېچبىرىنى
تاشلىمىدى. 25 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قۇلى گات-ھەفەرلىك
ئامىتتاينىڭ ئوغلى يۇنۇس [پەيغەمبەر] ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئۇ
[شىمالدا] خامات راۋىنىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ [جەۋىتا] «ئاراباھ دېڭىزى»غىچە
ئىسرائىلنىڭ چېگرالىرىنى كېڭەيتىپ ئەسلىگە كەلتۈردى. 26 چۈنكى پەرۋەردىگار
ئىسرائىلنىڭ تارتقان ئازابلىرىنىڭ ئىنتايىن قاتتىق ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ ئاجىزلار ھەم
مېيىپلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى، ئىسرائىلغا مەدەتكارىيوق ئىدى. 27 پەرۋەردىگار:
«ئىسرائىلنىڭ نامىنى ئاسمانىنىڭ ئاستىدىن يوقىتىمەن» دېگەن ئەمەس ئىدى؛ شۇڭا ئۇ
يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ قولى بىلەن ئۇلارنى قۇتقۇزدى. 28 ئەمدى يەروبوئامنىڭ
باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ قۇدرىتى ۋە
قانداق جەڭ قىلىپ، ئەسلى يەھۇداغا تەۋە بولغان دەمەشق بىلەن خاماتنى يانداۋرۇۋالغانلىقى
«ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 29
يەروبوئام ئاتا-بوۋىلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ تارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئوغلى
زە كەريا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا
ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. 2 ئون ئالتە ياشقا كىرگەندە
پادىشاھ بولۇپ يېرۇسالېمدا ئەللىك ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى
يەكولىيا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېملىق ئىدى. 3 ئۇ ئاتىسى ئامازىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك
پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا
يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى.
5 ئەمما پەرۋەردىگار پادىشاھنى ئۇرۇپ، ئۇنىڭ ئولۇمىگىچە ئۇنى ماخاۋ كېسىلىگە مۇپتىلا
قىلغاچ، ئۇ ئايرىم ئۆيدە ئۇزاتتى ۋە پادىشاھنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنى باشقۇرۇپ يۈرتنىڭ
خەلقىنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم سۈرەتتى. 6 ئازارىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ
ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟
7 ئازارىيا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۆخلىدى، كىشىلەر ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە
ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا دەپنە قىلدى. ئوغلى يوتام ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 8
يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز سەككىزىنچى يىلىدا، يەروبوئامنىڭ ئوغلى
زە كەريا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلدى. 9 ئۇ ئاتا-
بوۋىلىرى قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى؛ ئۇ ئىسرائىلنى
گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۈناھلىرىدىن چىقمىدى. 10 يابەشنىڭ
ئوغلى شاللۇم ئۇنىڭغا قەست قىلىپ، ئۇنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ
ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 11 زە كەريانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى
«ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 12
[ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى] پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇئا: ـ سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى نەسلىگىچە
ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دېگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. دەرۋەقە شۇنداق
بولدى. 13 يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇم يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز
توققۇزنىچى يىلىدا پادىشاھ بولۇپ، ساماريەدە تولۇق بىر ئاي سەلتەنەت قىلدى. 14
گادىنىڭ ئوغلى مەناھەم تىرزاھدىن چىقىپ، ساماريە گە كېلىپ، يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇمنى
شۇ يەردە ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 15 شاللۇمنىڭ باشقا
ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ قەست قىلىشلىرى، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-
تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 16 شۇ چاغدا مەناھەم تىپساھ شەھىرىگە
ھۇجۇم قىلىپ، ئۇ يەردە ئۇرۇۋۇاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئۇ يەنە تىرزاھدىن تارتىپ
ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق زېمىنلىرىنى ۋەيران قىلدى. ئۇلار تەن بېرىپ دەرۋازىنى ئاچمىغىنى ئۈچۈن
شەھەر رگە شۇنداق ھۇجۇم قىلدىكى، ھەتتا ئۇنىڭدىكى جىمى ھامىلدار ئاياللارنىڭ قارنىنى
يىرتىپ ئۆلتۈردى. 17 يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيا سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزنىچى يىلىدا،
گادىنىڭ ئوغلى مەناھەم ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ساماريەدە ئون يىل سەلتەنەت قىلدى.
18 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، پۈتۈن ئۆمرىدە ئىسرائىلنى گۈناھقا
پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۈناھلىرىدىن چىقمىدى. 19 ئاسۇرىيەنىڭ
پادىشاھى پۇل ئىسرائىل زېمىنىغا تاجاۋۇز قىلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مەناھەم: «پادىشاھلىقىمنىڭ
مۇستەھكەملىكى ئۈچۈن ماڭا ياردەم قىلغايلا» دەپ ئۇنىڭغا مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى.
20 مەناھەم ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا بېرىدىغان شۇ پۇلنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە باي ئادەملىرىگە
باج سېلىش بىلەن ئالدى، ئۇ ھەربىرىدىن ئەللىك شە كەل كۈمۈش ئالدى. شۇنىڭ بىلەن
ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى قايتىپ كەتتى ۋە بۇ زېمىندا تۇرۇپ قالمىدى. 21 مەناھەمنىڭ
باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى»
دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 22 مەناھەم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۆخلىدى ۋە
ئوغلى پەكاھىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 23 يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ
ئەللىكىنچى يىلىدا، مەناھەمنىڭ ئوغلى پەكاھىيا ساماريەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ،
ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ،
ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۈناھلىرىدىن چىقمىدى.
25 ۋە ئۇنىڭ سەرداری رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھ ئۇنىڭغا قەست قىلىپ ئۇنى ساماريەدە،
پادىشاھ ئوردىسىدىكى قەلئەدە ئۆلتۈردى؛ شۇ ئىشتا ئارگوب بىلەن ئاريە ۋە ئەللىك
گىلىئادلىق كىشى پېكاھ تەرەپتە ئوردى؛ ئۇ پېكاھىيانى ئۆلتۈرۈپ ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ
بولدى. 26 پەكاھىيانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل
پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 27 يەھۇدانىڭ پادىشاھى
ئازارىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئەللىك ئىككىنچى يىلىدا، رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھ ساماريەدە
ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، يىگىرمە يىل سەلتەنەت قىلدى. 28 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە
رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ

گۆناهلىردىن چىقمىدى. **29** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پىكاھنىڭ كۆنلىرىدە ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەر كېلىپ ئىيون، ئابەل-بەيت-مائاكاھ، يانوئاھ، كەدەش، ھازور، گىلئاد، گاللىيە، جولىلدىن نافتالىنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەردىكى خەلقنى تۇتقۇن قىلىپ، ئاسۇرىيە گە ئېلىپ باردى. **30** ئەلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيا رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھغا قەست قىلىپ ئۇنى ئۆلتۈردى. ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوتامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا، ئۇ پىكاھنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **31** پىكاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. **32** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا، ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوتام يەھوداغا پادىشاھ بولدى. **33** ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشقا كىرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەرۇشا ئىدى؛ ئۇ زاد وكنىڭ قىزى ئىدى. **34** يوتام ئاتىسى ئۇززىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. **35** پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇيى ياقاتتى. پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ «يۇقىرقى دەرۋازا»سىنى ياسىغۇچى شۇ ئىدى. **36** يوتامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **37** شۇ چاغلاردا پەرۋەردىگار سۇرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنى يەھوداغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغىدى. **38** يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھاز ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

16

رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا، يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز يەھوداغا پادىشاھ بولدى. **2** ئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ياشقا كىرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلغانىدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، ئە كسىچە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلمىدى. **3** ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا ماكاتتى، ھەتتا پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يەرگىنچلىك گۆناھلىرىغا ئە گىشىپ، ئۇز ئوغلىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈپ كۆيدۈردى. **4** ئۇ «يۇقىرى جايلار»دا، د ۆگەردە ۋە ھەربىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا قۇربانلىق قىلىپ، كۆچە كۆيدۈرەتتى. **5** شۇ ۋاقىتتا سۇرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ، [پادىشاھ] ئاھازنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ قورشۇالغىنى بىلەن، لېكىن ئۇنى مەغلۇپ قىلالمىدى. **6** ئاشۇ ۋاقىتتا سۇرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن ئېلات شەھىرىنى سۇرىيە گە قايتۇرۇۋالدى ۋە شۇ يەردە ئۇرۇۋاتقان يەھۇدالارنى ھەيدىۋەتتى. ئاندىن سۇرىيەلەر كېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار بۈگۈنگىچە شۇ يەردە ئۇرماقتا. **7** ئاھاز ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسە رگە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: مەن سىلىنىڭ قۇللىرى، سىلىنىڭ ئوغۇللىرى بولىمەن، ماڭا ھۇجۇم قىلىۋاتقان سۇرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇۋىشقا چىققايلا، دېدى. **8** شۇنى ئېيتىپ ئاھاز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىكى كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى سوۋغا قىلىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ئەۋەتتى. **9** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ تەلىپىگە قوشۇلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى دەمەشققە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئۇنىڭدىكى ئاھالىنى ئۇتقۇن قىلىپ كىر شەھىرىگە ئېلىپ باردى ۋە رەزىننى ئۆلتۈردى. **10** ئاھاز پادىشاھ ئەمدى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەر بىلەن كۆرۈشكىلى دەمەشققە باردى ۋە شۇنداقلا دەمەشقتىكى قۇربانگاھنى كۆردى. ئاندىن ئاھاز پادىشاھ شۇ قۇربانگاھنىڭ رەسمىنى، ئۇنىڭ بارلىق ياسىلىش تەپسىلاتلىرىنىڭ لايىھىسىنى سىزىپ، ئۇنى ئۇريا كاھىنغا يەتكۈزدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇريا كاھىن ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن ئەۋەتكەن بارلىق تەپسىلاتلار بويىچە بىر قۇربانگاھ ياسىدى. ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كەلمەستە، ئۇريا كاھىن ئۇنى شۇنداق تەييار قىلغانىدى. **12** پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كېلىپ، قۇربانگاھنى كۆرۈپ، قۇربانگاھقا بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇربانلىق سۇندى؛ **13** ئۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەسىنى كۆيدۈرۈپ، «شاراب ھەدىيە»سىنى تۆكۈپ، «ئىناقلىق قۇربانلىقى»نىڭ قېنىنى چاچتى. **14** شۇنداق قىلىپ ئۇ يەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنى ئېلىپ ئۇنى يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن تۇرىنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈزۈپ، ئۇنى قۇربانگاھنىڭ شىمال تەرىپىگە قويدۇردى. **15** ئاھاز پادىشاھ ئۇريا كاھىنغا يېرۇق قىلىپ: مۇشۇ چوڭ قۇربانگاھ ئۈستىگە ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن كەچلىك ئاشلىق ھەدىيەسىنى، پادىشاھنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى، ھەممە يۇرتنىڭ پۈتۈن خەلقىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كۆيدۈرۈپ سۈنسەن. كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرى ۋە باشقا قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرىنى تۆشىۋ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە تۆكىسەن. مىس قۇربانگاھ بولسا مېنىڭ يول سورىشىم ئۈچۈن بولسۇن، دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇريا كاھىن ئاھاز پادىشاھ يېرۇغاننىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى. **17** ئاھاز پادىشاھ داس تە گىلكلىرىگە بىكىتىلگەن تاختايلارنى كېسىپ ئاجرىتىپ، داسلارنى تە گىلكلىردىن ئېلىۋەتتى؛ ئۇ مىس ئۆكۈز»نى تېگىدىكى مىس ۋېلىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈپ ئېلىپ، ئۇنى تاش تاختايلىق بىر مەيدانغا قويدۇردى. **18** ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنى رازى قىلىش ئۈچۈن يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە تۇتىشىدىغان «شابات كۆزىنىدىكى ئايۋانلىق يول» بىلەن پادىشاھ تاشقىرىدىن كىرىدىغان يولنى ئېتىۋەتتى. **19** ئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **20** ئاھاز ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ھەزەكىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

17

يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىدا، ئېلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. **2** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى؛ لېكىن ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىدەك ئۇنداق رەزىللىك قىلمايتتى. **3** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى شالمانئەزەر ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىققاندا، ھوشىيا ئۇنىڭغا بېقىنىپ سوۋغا-سالام بەردى. **4** ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھوشىيانىڭ ئاسىيلىق قىلماقچى بولغانىنى بايقىدى؛ چۈنكى ھوشىيا بۇرۇنقىدەك ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا يىللىق سوۋغا-سالام يوللىماي، بەلكى مىسىرنىڭ پادىشاھى سوغا ئەلچىلەرنى ماكۇۋرغاندى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنى تۇتۇپ، باغلاپ زىندانغا سولۇدىتتى. **5** ئاندىن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى چىقىپ پۈتكۈل [ئىسرائىل] زېمىنىنى تالان-تاراج قىلىپ، سامارىيەنى ئۈچ يىلغىچە قامال قىلدى. **6** ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى سامارىيەنى ئىشغال قىلىپ، ئىسرائىللارنى ئاسۇرىيە گە سۈرگۈن قىلىپ، ئۇلارنى خالاھ شەھىرى، گوزاندىكى خابور دەرياسىنىڭ ۋېلىرى ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى. **7** مانا، شۇنداق ئىشلار بولدى؛ چۈنكى ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇداسىغا گۇناھ قىلىپ باشقا ئىلاھلاردىن قورقۇپ **8** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ قائىدە-يەلگىلىرىدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ئۆزلىرى چىقارغان قائىدە-يەلگىلىرىدە ماكۇنىلىدى. **9** ۋە ئىسرائىللار ئۆز پەرۋەردىگار خۇداسىغا قارشى چىقىپ، يوشۇرۇنلارچە توغرا بولمىغان ئىشلارنى قىلدى؛ ئۇلار بارلىق شەھەرلىرىدە كۆزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانغىچە «يۇقىرى جايلار»نى ياسىدى. **10** ئۇلار ھەممە ئېگىز د ۆگەلدە ۋە ھەممە كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا «بۇت تۇۋرۇك» ۋە «ئاشەراھ» بۇتى تۇرغۇزدى. **11** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان [يات] ئەللىكلەر قىلغانلەرنىڭ، ئۇلار ھەممە «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇيى ياقاتتى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرىدىغان ھەرخىل رەزىل ئىشلارنى قىلاتتى. **12** گەرچە پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ «بۇ ئىشنى قىلما گىلار!» دېگەن بولسىمۇ، ئۇلار بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا بېرىلىپ كەتكەندى. **13** پەرۋەردىگار ھەممە پەيغەمبەرلەر بىلەن ھەممە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن ھەم ئىسرائىلنى ھەم يەھۇدانى ئاگاھلاندۇرۇپ: رەزىل يوللىرىڭلاردىن يېنىپ، ئاتا-

بوۋىلىرىگالارغا تاپىلانغان ۋە قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق سىلە رگە تەستىقلىغان پۈتۈن قانۇنغا ۋىسىۇنۇپ، مېنىڭ ئەمرلىرىم ۋە مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇۋىگالار، دېگەنىدى. **14** لېكىن ئۇلار قۇلاق سالماي، پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئىشەنمىگەن ئاتا-بوۋىلىرى قىلغاندەك، ۋىۋنلىرىنى قاتتىق قىلدى. **15** ئۇلار ئۆزىنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى، شۇنداقلا ئۆز ئۇلارىنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدىنى ۋە ئۇلارغا تاپشۇرغان ئاگاھ-گۈۋاھلارنى چەتكە قاققان؛ ئۇلار ئەرزىمەس نەرسىلە رگە ئەگىشىپ، ئۆزلىرى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ ئەتراپىگالاردىكى ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدەك قىلماگالار، دېگەن دەل شۇ ئەللە رگە ئەگىشىپ، رەزىللىك قىلاتتى. **16** ئۇلار خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تاشلاپ، ئۆزلىرى ئۈچۈن قۇيما مەبۇدلارنى، يەنى ئىككى موزاينى قۇيدۇردى، بىر «ئاشەراھ بۇت» قىلدۇردى، ئاسمانىدىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە باۋالىنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **17** ئۇلار ئۆز ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزدى، پالچىلىق ۋە جاد ۋۇگەرلىك ئىشلەتتى، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنى سېتىپ ئۆزىنى غەزەپىنى قوزغىدى. **18** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئىنتايىن ئاچچىقلىنىپ، ئۇلارنى ئۆز نەزىرىدىن نېرى قىلدى؛ يەھۇدانىڭ قەبىلىسىدىن باشقا ھېچقايىسىسى ئۆز [زېمىندا] قالدۇرۇلمىدى. **19** لېكىن يەھۇدامۇ ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى ئۈتمىدى، بەلكى ئىسرائىل چىقارغان قائىدە-يەلگىلىمىلەر ئىچىدە ماڭدى. **20** ئۆزىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ بارلىق نەسىلىنى چەتكە قاقتى؛ ئۇلارنى ئۆز نەزىرىدىن تاشلىغان كۈنىگىچە [زېمىندا] خارلىققا قالدۇرۇپ، بۇلاڭچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **21** ئۆز ئىسرائىلنى داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن تارتىۋالغاندى. ئۇلار نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنى پادىشاھ قىلدى ۋە يەروبوئام بولسا ئىسرائىلنى پەرۋەردىگارنىڭ يولىدىن ياندۇرۇپ، ئۇلارنى ئېغىر بىر گۇناھقا باتقۇزۇپ ئازدۇردى. **22** ئىسرائىللار يەروبوئامنىڭ قىلغان ھەممە گۇناھلىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چىقمىدى. **23** ئاخىر بىرىپ پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئېيتقانىدەك، ئىسرائىلنى ئۆز نەزىرىدىن نېرى قىلدى؛ ئىسرائىللار ئۆز يۇرتىدىن ئاسۇرىيە گە ئېلىپ كېتىلىپ، ئۆز يەردە بۈگۈنگە قەدەر تۇرۇپ كەلدى. **24** ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى بابىل، كۇتىتاھ، ئاۋۋا، خامات ۋە سەفارۋائىمدىن خەلقنى يۆتكەپ ئىسرائىلنىڭ ئورنىغا ساماريەنىڭ شەھەرلىرىگە ماكانلاشتۇردى. ئۇلار شۇنىڭ بىلەن ساماريە گە ئىگىدارچىلىق قىلىپ شەھەرلەردە ئولتۇردى. **25** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۆز يەردە دەسلەپتە ئولتۇرغىنىدا پەرۋەردىگاردىن قورقمىغانىدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىيما-جىيما قىلىدىغان بىرنەچچە شىرلارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتتى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر يەتكۈزۈلۈپ: ـ سىلى يۆتكەپ ساماريەنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇرغان خەلقلەر شۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ؛ شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا شىرلارنى ئەۋەتتى؛ مانا بۇلار ئۇلارنى ئۆلتۈرمەكتە، چۈنكى خەلق يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ، دېيىلدى. **27** شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئەمر قىلىپ: ـ سىلەر ئۇ يەردىن ئېلىپ كەلگەن كاھىنلارنىڭ بىرىنى يەنە ئۇ يە رگە ئايىرىگىلار؛ ئۇ ئۇ يەردە ئولۇرۇپ، ئۇلارغا ئۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى ئۈگەتسۇن، ـ دېدى. **28** ئۇنىڭ ۋىرۇقى بىلەن ئۇلار ساماريەدىن يۆتكىگەن كاھىنلارنىڭ بىرى كېلىپ، بەيت-ئەلدە ئولۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىنى ئۇلارغا ئۈگەتتى. **29** لېكىن شۇ خەلقلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ بۇتلىرىنى ياساپ، ساماريەلىكلەر سالغان «يۇقىرى جايلار»دىكى ئىبادەتگاھلار ئىچىگە ئورنىغۇزدى؛ ھەربىر خەلق ئۆزى ئولۇرغان شەھەردە شۇنداق قىلدى. **30** بابىلدىن كەلگەنلەر سۇككوت-بىنوت دېگەن مەبۇدنى ياسىدى، كۇتىتىن كەلگەنلەر نە رگال بۇتىنى، خاماتتىن كەلگەنلەر ئاشىما بۇتىنى، **31** ئاۋۋىيلار نىبھاز بىلەن تارتاك بۇتلارنى ياسىدى؛ سەفارۋىيلار سەفارۋائىمدىكى بۇتلىرى بولغان ئادرامەلەك بىلەن ئانامەلەككە ئۆز بالىلىرىنى ئاتاپ ئوتتا كۆيدۈردى. **32** ئۇلار ئەمدى مۇشۇنداق ھالەتتە پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۆز ئارىسىدىكى ھەر تۈرلۈك ئادەملەرنى ئۆزلىرى ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»دىكى بۇتخانىلاردا قۇربانلىقلارنى سۇنىدىغان كاھىن قىلىپ بېكىتكەن. **33** ئۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ قايسى ئەلدىن كەلگەن بولسا، شۇ ئەلنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىدا ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىدىمۇ بولاتتى. **34** بۈگۈنگە قەدەر ئۇلار ئىلگىرىكى ئادەتلەر ۋىنچە مېڭىپ كەلمەكتە؛ ئۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقماي، پەرۋەردىگار ئىسرائىل دەپ ئاتىغان ياقۇپنىڭ ئەۋلادلىرىغا تاپىلىغان بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرلە رگە مۇۋاپىق ئىش كۆرمەيدۇ. **35** پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىر ئەھدە قىلىشىپ ئۇلارغا ۋىرۇۋپ: ـ «باشقا ئىلاھلاردىن قورقماي، ئۇلارغا سەجدە قىلماي يا كى ئۇلارغا باش ئۇرماي ۋە ئۇلارغا قۇربانلىق قىلماگلار ـ **36** پەقەت زور قۇدرەت ۋە ئۆزاتقان بىلىكى بىلەن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگاردىلا قورقۇگلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلگلار ۋە ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇگلار. **37** ئۇ سىلەر ئۈچۈن يۆتكۈز ئۆگەن بەلگىلىمىلەر، ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرنى بولسا، ئۇلارنى ئەبەد دگىچە كۆڭۈل بۆلۈپ ئۇتۇگلار، باشقا ئىلاھلاردىن قورقماگلار. **38** مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدىنى ئۇنۇتماگلار يا باشقا ئىلاھلاردىن قورقماگلار، **39** بەلكى خۇدايىگلار پەرۋەردىگاردىن قورقۇگلار، ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە دۈشمەنلىرىگالارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ» ـ دېگەنىدى. **40** لېكىن ئۇلار قۇلاق سالماي، ئىلگىرىكى قائىدە-يوسۇنلارنى يۈرگۈزەتتى. **41** مۇشۇ ئەللەر شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ھەم ئۇيما مەبۇدلارنىڭ قۇللۇقىدا بولاتتى؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىلەن بالىلىرىنىڭ بالىلىرىمۇ شۇنداق قىلاتتى؛ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى قانداق قىلغان بولسا، ئۇلارمۇ بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ كەلدى.

18

ئېلاھنىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ھوشىيانىڭ سەلتەنەتنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا، يەھۇدانىڭ [سابق] پادىشاھى ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **2** ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئابى ئىدى؛ ئۇ زە كەريانىڭ قىزى ئىدى. **3** ھەزەكىيا بولسا ئاتىسى داۋۇتنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. **4** ئۇ «يۇقىرى جايلار»نى يوقىتىپ، «بۇت تۈۋرۈكلەر»نى چېقىپ «ئاشەراھ»لارنى كېسىپ تاشلاپ، مۇسا ياساتقان مىس يىلانىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ (چۈنكى ئۇ چاغقىچە ئىسرائىللار ئۇنىڭغا خۇشبۇي ياقاتتى)، ئۇنىڭغا «نەھۇشتان!» دەپ ئىسىم قويدى. **5** ھەزەكىيا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تايانىدى. بۇ جەھەتتە نە ئۇنىڭدىن كېيىن كەلگەن نە ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىسىدىكى ھېچبىرى ئۇنىڭغا يەتمەيتتى. **6** ئۇ پەرۋەردىگارغا چىڭ باغلىنىپ ئۇنىڭغا ئە گىشىشتىن چىقمايي، بەلكى پەرۋەردىگار مۇساغا ۋىرۇغان ئەمرلەرنى ئۈتاتتى. **7** پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى؛ ئۇ قايىسىلا ئىشقا چىقسا شۇنىڭدا راۋاجلىق بولاتتى. ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ ھاكىمىيىتىگە قارشى چىقىپ ئۇنىڭغا بېقىندى بولۇشتىن يانىدى. **8** ئۇ فىلىستىيە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى گازا شەھىرى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى زېمىنلىرىنچە، كۆزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانىنچە بېسىپ مەغلۇپ قىلدى. **9** ۋە شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنەتنىڭ تۆتىنچى يىلىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ [سابق] پادىشاھى ئېلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيانىڭ سەلتەنەتنىڭ يەتتىنچى يىلىدا، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى شالمانئەزەر ساماريە گە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قامال قىلدى. **10** ئۈچ يىلدىن كېيىن ئۇلار شەھەرنى ئالدى؛ ھەزەكىيانىڭ سەلتەنەتنىڭ توققۇزىنچى يىلى، يەنى ئىسرائىل پادىشاھى ھوشىيانىڭ سەلتەنەتنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، ساماريە ئىشغال قىلىندى. **11** ئاندىن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئىسرائىللارنى ئاسۇرىيە گە ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنى خالاھدا، گوزاندىكى خابور دەرياسىنىڭ ۋىلىرىدا ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇردى. **12** چۈنكى ئۇلار ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلمىدى، بەلكى ئۇنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ۋىرۇغاننىڭ ھەممىسىگە خىلاپلىق قىلدى؛ ئۇلار يا كى قۇلاق سالمىدى، يا كى ئەمەل قىلمىدى. **13** ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنەتنىڭ ئون ئوتتىنچى يىلى، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى سەناخىرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چېقىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلدى. **14** ئۇ ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا: مەن گۇناھكار! مەندىن چېكىنگەيلا، ئۇستۈمگە ھەرنېمە چۈشۈرسىلە شۇنى [تۆلەيمەن]، ـ دېدى.

ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى ھەزەكىياغا ئۈچ يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن ئوتتۇز تالانت ئالتۇن توختىتىپ قويدى. 15 ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيدىكى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىسىدىكى بارلىق كۈمۈشنى ئېلىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەينىڭ ئىشىكلىرىدىن ۋە تۈزى ئەسلىدە قاپلاتقان ئىشىك كېشە كلىرىدىن ئالتۇننى ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىغا بەردى. 17 شۇ چاغدا ئاسۇريە پادىشاھى سەناخېرىب تارتان، راب-سارىس ۋە راب-شاكەھلىرنى چوڭ قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىردىن يېرۇسالېمغا، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇلار يېرۇسالېمغا چىقىپ كەلدى. چىققاندا، ئۇلار كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ يولىدا، يۇقىرى كۆلچەك كىنىڭ نورىنىڭ يېشىغا كېلىپ توختىدى. 18 ئۇلار پادىشاھنى چاقىرغاندا، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دۋانبېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبېگى يوئاھلار ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. 19 ۋە راب-شاكەھ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر ھەزەكىياغا: ـ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇريە پادىشاھى ساڭا مۇنداق دېدى، دە گىلار: ـ سېنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىدى؟ 20 سەن: «تۈرۈش قىلىشقا تەدبىر-مەسلىھەتىمىز ھەم كۈچىمىز بار، دەيسەن ـ بۇ پەقەت بىر قۇرۇق گەپ، خالاس! ـ سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماڭا قارشى ئۆكتە قوپىسەن؟ 21 مانا ئەمدى سەن يېرىقى بار ئاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن. بىرسى ئۇنىڭغا يۆلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانچىپ كىرىدۇ، مىسىر پادىشاھى پىرەئۇنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! 22 ئەگەر سىلەر ماڭا: «بىز خۇدايىمىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» ـ دېسە گىلار، ھەزەكىيا ئۇنىڭ يەھۇدادىكىلە رگە ۋە يېرۇسالېمدىكىلە رگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېمدىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدىلا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، ئۇنىڭغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلۋەتتىغۇ؟ ئۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ 23 ئەمدى ھازىر خوجايىنىم ئاسۇريە پادىشاھى بىلەن بىر توختاملىشىڭلار: ـ «ئەگەر سىلەردە ئۇلارغا مىنەلىگۈدەك ئەسكەرلىرىڭلار بولسا، مەن سىلە رگە ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرەي!» 24 سىلەردە ئۇنداقلار بولمىسا، خوجايىنىمنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قانداقمۇ چېكىندۈرەلەيسىلەر؟! گەرچە سىلەر جەڭ ھارۇلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسىلەر! 25 مەن مۇشۇ يەرنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققىن» ـ دېدى!». 26 ئېلىئاكىم، شەبنا ۋە يوئاھ راب-شاكەھگە: ـ پىققىرلىرىغا ئارامىي تىلىدا سۆزلىسىلە، بىز بۇنى چۈشىنىمىز. بىۋاسىتە ئىبرانىي تىلىدا سۆزلىمىسىلە، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن! ـ دېدى. 27 بىراق راب-شاكەھ: ـ خوجايىنىم مېنى مۇشۇ گەپنى خوجايىنىڭلارغا ۋە سىلە رگىلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار تۈز پوقىنى يېگۈچى ھەم تۈز سۈيدۈكىنى ئىچكۈچى بولىدۇ!» ـ دېدى. 28 ئاندىن راب-شاكەھ ئىبرانىي تىلىدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار!» ـ دەپ ۋارقىردى. 29 ـ «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەزەكىيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى [پادىشاھنىڭ] قولىدن قۇتقۇزالمايدۇ. 30 ئۇنىڭ سىلەرنى: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ، مۇشۇ شەھەر ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تايانىدۇرۇشىغا يول قويماڭلار! 31 ھەزەكىياغا قۇلاق سالماڭلار؛ چۈنكى ئاسۇريە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بىلەن سۈلھىلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار، شۇنداق قىلسا ئاڭلار ھەربىرىڭلار ئۆز ئۈزۈمۈڭلارنىڭ ئۈزۈم باركىدىن ھەم ئۆز ئۈڭلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆز سۇ كۆچىكىڭلاردىن سۇ ئىچىسىلەر، 32 تا مەن كېلىپ سىلەرنى بۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، نېنى، ئۈزۈمزارلىرى ۋە زەيتۇن دەرەخلىرى بار، ھەسەل چىقىرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى زېمىنىڭلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچىۋېرىڭلار! شۇنىڭ بىلەن سىلەر تىرىك قېلىپ، ئۆلمەيسىلەر! ھەزەكىيا سىلە رگە: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دېسە ئۇنىڭغا قۇلاق سالماڭلار! 33 ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنىڭ بىرى ئۆز زېمىنىنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 34 خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ سەفارۋائىم، خىنا ۋە ئىۋۋاغا شەھەرلىرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ ئۇلار سامارىيەنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! 35 مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىدىن ئۆز زېمىننى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامدۇ؟» ـ دېدى. 36 ئەمما خەلق سۈكۈت قىلىپ ئۈنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ ۋىرۇقى شۇكى: ـ «ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمە گىلار». 37 ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دۋانبېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبېگى يوئاھلار كىيىم-كېچەك كلىرىنى يىرتىشىپ، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى ئۇنىڭغا ئۇقتۇردى.

19

شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا بۇنى ئاڭلىغاندا، كىيىم-كېچەك كلىرىنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىردى. 2 ئۇ ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دۋانبېگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز قاپلانغان پېتى ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر گە ئەۋەتتى. 3 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ھەزەكىيا مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالىلار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئاننىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن ئاۋارىچىلىك، رەسۋا قىلىنىدىغان، مازاق قىلىنىدىغان بىر كۈندۇر. 4 ئۇز خوجايىنى بولغان ئاسۇريە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شاكەھنىڭ مۇشۇ بارلىق گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ نەزىرىگە ئېلىپ تىكشىسا، يۇلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۆزىڭ دە ككىسىنى بېرەرمىكىن؟ شۇڭا قېلىپ قالغان قالدىسى ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئايىڭنى بەرسەك» ـ دېدى. 5 شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكىيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايانىڭ ئالدىغا كەلدى. 6 يەشايا ئۇلارغا: ـ «خوجايىنىڭلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ سەن ئاڭلىغان ئاشۇ ماڭا كۈپۈرلۈق قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ 7 مانا، مەن ئۇنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر ئىغۋانى ئاڭلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. مەن ئۇنى ئۆز زېمىندا ئۇرغۇزۇپ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزىمەن» ـ دە گىلار» ـ دېدى. 8 راب-شاكەھ ئۇنىڭ يولى بىلەن قايتىپ ماڭغاندا، ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىردىن چېكىنگەنلىكىنى ئاڭلاپ، لىبناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلىۋاتقان پادىشاھىنىڭ يېنىغا كەلدى. 9 چۈنكى پادىشاھ: «مانا، ئېفىئوپىيە پادىشاھى تىرھاكاھ سەرگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ئۇ يەنە ھەزەكىياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: ـ 10 «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا مۇنداق دەڭلارسىلەر: ـ «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساڭا: «يېرۇسالېم ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالداما! 11 مانا، سەن ئاسۇريە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۇرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئۆز ئىلاھ-بۇتلىرىغا ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسەن؛ ئەمدى ئۆزۈڭ قۇتقۇزۇلامسەن؟ 12 ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئەللەرنىڭ ئۆز ئىلاھ-بۇتلىرى ئۇلارنى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەرنىچۇ، تېلاسساردا ئۆرغان ئىدەنلەرنىچۇ؟ 13 خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفارۋائىم، خىنا ھەم ئىۋۋاغا شەھەرلىرىنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟»». 14 شۇنىڭ بىلەن ھەزەكىيا خەتنى ئەكەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. 15 ۋە ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئۆرغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: ـ سەن ئۆز ئۈڭۈرسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆستىدىكى خۇدا پەقەت ئۆز ئۈڭۈرسەن، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىسەن. 16 ئى پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى تۇۋەن قىلىپ ئاڭلىغايسەن؛ كۆزۈڭنى ئاچقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆرگەيسەن؛ سەناخېرىبنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەڭگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان گەپلىرىنى ئاڭلىغايسەن! 17 ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇريە پادىشاھلىرى ھەقىقەتەن ھەممە يۇرتلارنى، ئۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنىمۇ خارابە قىلىپ، 18 ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنى ئوتقا تاشلىۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس،

بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلىرى، ياغاچ ۋە تاش، خالاس، شۇنڭا ئاسۇريىلار تۆلارنى ھالاك قىلدى. 19 ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سىنىڭ، پەقەت سېنىگلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن!». 20 شۇنىڭ بىلەن ئامونزىنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىيانا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: ـ ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ماڭا سەنناخىرىب توغرۇلۇق قىلغان دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. 21 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: ـ «پاك قىز، يەنى زىئونىنىڭ قىزى سېنى كەمسىتىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۈلدىدۇ، يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ، 22 سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۆپۈرۈلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! 23 ئەلچىلىرىڭ ئارقىلىق سەن رەبنى مازاق قىلىپ، ـ «مەن نۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۋىلىرىم بىلەن تاغ چوققىسىغا، لىۋان تاغ باغرىلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدىر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن، مەن ئۇنىڭ ئەڭ چەت تۇرالغۇسىغا، ئۇنىڭ ئەڭ يۇك-باراقسان ئورمانزارلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. 24 تۆزۈم قۇدۇق كولاپ ياقا يۇرتىنىڭ سۇيىنى ئىچتىم، پۈتۈمنىڭ تۆچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-تۈستە كۆلىرىنى قۇرۇتىۋەتتىم ـ دېدىڭ. 25 ـ سەن شۇنى ئاڭلاپ ياقىغانمىدىڭ؟ تۆزۈندىن ۋېيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكىللەندۈرگەنمەنكى، ھازىر ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردۇمكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابىلە رگە ئايلاندۇردۇڭ؛ 26 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلار كۆچسىزلىنىپ، يە رگە قارىتىپ قېيىلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئوسۇاتقان ئوت-چۆپتەك، يۇمران كۆك چۆپلەردەك، ئۆگزىدىكى ئوت-چۆپلەر ئوسمەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. 27 براق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورنۇڭدىن تۇرغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ 28 سېنىڭ ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلىقىمغا يەتكەنلىكى تۆپەيلىدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرنىڭدىن ئوتكۈزىمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالىمەن، ۋە ئۇزۇڭنى كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. 29 ئى [ھەزەكىيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇكى، مۇشۇ يىلى ئۆزلۈكىدىن ئۆسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارمۇ سىلەرنىڭ رىزقىگىلار بولىدۇ، ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىيسىلەر، ئورىسىلەر، ئۈزۈم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلەر؛ ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. 30 يەھۇدا جەمەتىنىڭ قېچىپ قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە تۆۋەنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ؛ 31 چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدىسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلىدۇ. 32 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئاسۇريە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ نە مۇشۇ شەھە رگە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئۇقۇ ئاتمايدۇ، نە قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا قارىتا قاشىلارنىمۇ ياسىمايدۇ. 33 ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، ئۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھە رگە كەلمەيدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 34 ـ چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ئۇنى ئەترابىدىكى سېپىلدەك قوغداپ قۇتقۇزىمەن». 35 شۇ كېچە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇريەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۇردى؛ مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورنىدىن تۇرغاندا، تۆلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! 36 شۇڭا ئاسۇريە پادىشاھى سەنناخىرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، نىنەۋە شەھىرىگە قايتىپ تۇردى. 37 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تۆز بۇتى نىسروقنىڭ بۇتخانىسىدا ئۆنىڭغا چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرامەلەك ھەم شارىئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋەتتى؛ ئاندىن تۆلار بولسا ئاراراتنى دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

20

شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئامونزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ۋېيۇڭ توغرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشىمايسەن» ـ دېدى. 2 [ھەزەكىيا] بولسا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارنا دۇئا قىلىپ: ـ 3 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا مېنىڭ ھەققىتەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈ رگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ قېيغايسەن، ـ دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. 4 يەشايا چىقىپ ئوردىدىكى ئوتتۇرا ھويلىغا يەتمەستە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 5 يېنىپ بېرىپ خەلقىمنىڭ باشلاپچىسى ھەزەكىيانا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم؛ مانا، مەن سېنى ساقايتىمەن. ئۈچىنچى كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىسەن. 6 كۈنلىرىڭگە مەن يەنە ئون بەش يىل قوشىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن مەن بۇ شەھەرنى ئەترابىدىكى سېپىلدەك قوغدايمەن. 7 (يەشايا بولسا: ـ «ئەنجۈر پوشكىلى تەيىارلا ڭلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، يارىسىغا چاپلىدىدى، ئۇ ساقايدى. 8 ھەزەكىيا يەشايادىن: پەرۋەردىگار مېنى ساقايتىپ، ئۈچىنچى كۈنى ئۆنىڭ ئۆيىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغانغا قاندىق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوريغاندى. 9 يەشايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن شۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇكى، سەن ۋىياشنىڭ پەلەمپەيى ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى يا كى ئون باسقۇچ كەينىگە يېنىشىنى خالامسەن؟ ـ دېدى. 10 ھەزەكىيا: ۋىياش سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى ئاسان؛ سايە ئون باشقۇچ كەينىگە يانسۇن، دېگەندى. 11 شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى ۋە ئۇ ۋىياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەيى باسقۇچلىرى ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنى يانداۋۇرۇپ، ئون باسقۇچ كەينىگە ماڭدۇردى). 12 شۇ پەيتتە بالادانىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېرودداق-بالادان، ھەزەكىيانى كېسەل بولۇپ يېتىپ قالغىنى تىكشاپ، ئۇلارغا بارلىق خەزىنە-ئامبارلىرىنى، كۈمۈشنى، ئالتۇنىنى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى، ساۋۇت-قوراللار ئامبىرىدىكى ھەممنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئوردىسى ۋە پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرمۇ قالمدى. 14 ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» ـ دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن» دېدى. 15 يەشايا يەنە: ـ «ئۇلار ئوردا ڭدا نېمىنى كۆردى؟» دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۆردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن مەن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرمۇ قالمدى» ـ دېدى. 16 يەشايا ھەزەكىيانا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قېيغىن: ـ 17 ـ مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ئوردا ڭدا بار نەرسىلەر ۋە بۇگۈنگە قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ توپلاپ، ساقلاپ قويغان ھەممە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 ـ ھەمدە بابىلىقلار ئوغۇللىرىڭنى، يەنى ئۆز ئۇڭدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. 19 ھەزەكىيا ئەمدى ئۆز-ئۆزىگە «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، خۇدانىڭ ھەققىتەت-ۋاپالىقى بولمامدۇ؟»، دەپ يەشايانا: ـ «سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» ـ دېدى. 20 ھەزەكىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ قۇدرىتى، ئۇنىڭ قاندىق قىلىپ شەھە رگە سۇ تەمىنلەش ئۈچۈن كۆل، شۇنداقلا سۇ ئاپىرىدىغان نور ياسىغانلىقى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 21 ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئوغلى مانىاسسەھ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

21

مانىاسسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھەفزىباھ ئىدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يەرگىنچىلىك ئادەتلىرىگە

ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ ئاتىسى
ھەزەكىيا بۇزۇپ يوقاتقان «يۇقىرى جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى، ئۇ باتالغا ئاتاپ
قۇربانگاھلارنى سالدۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھاب قىلغاندەك بىر ئاشەراھ مەبۇد
ياسىدى، ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا
كىردى. 4 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرۇلۇق
پەرۋەردىگار: مەن يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىمنى قويىمەن، دېگەنىدى. 5 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىدا «ئاسماننىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. 6 ئۇز
ئوغلىنى ئوتىنى ئوتكۈزدى؛ جاد ۋەگەرچىلىك بىلەن پاچىلىق ئىشلەتتى، ئۇزۇنگە جىنكەشلەر
بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە سان-ساناقسىز رەزىللىكنى قىلىپ
ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 7 ئۇ ياساتقان «ئاشەراھ» ئۈچۈن مەبۇدنى [خۇدانىڭ] ئۆيىگە
قويدى. شۇ ئۆي ئوغرۇلۇق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: ـ «بۇ ئۆيدە،
شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا ئۆز
نامىمنى ئەبەد دگىچە قالدۇرىمەن؛ 8 ئەگەر ئىسرائىل پەقەت مەن ئۇلارغا تاپىلىغان بارلىق
ئەمرىلە رگە، يەنى ئۆز قۇللۇم مۇسا ئۇلارغا بۇيرۇغان بارلىق قانۇنغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا
كۆڭۈل قويسىلا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقسىم قىلغان بۇ زېمىندىن قايتىدىن
نېرى قىلمايمەن»، دېگەنىدى. 9 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمايتتى؛ شۇنداقلا شقىمۇ، ماناسسەھ
ئۇلارنى شۇنداق ئازدۇرىدىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىلارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان
يات ئەللىكلەردىن ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. 10 شۇنىڭ پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان
پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق مۇنداق دېدى: ـ 11 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ماناسسەھ
بۇ يەرگىنچىلىك ئىشلارنى قىلىپ، ھەتتا ئۆزىنىڭ ئىلگىرى ئۆتكەن ئامورىيلار قىلغان بارلىق
رەزىللىكتىن زىيادە رەزىللىك قىلىپ، ئۇنىڭ بۇتلىرى بىلەن يەھۇدانىمۇ گۇناھقا ئازدۇرغىنى
ئۈچۈن 12 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، يېرۇسالېم بىلەن
يەھۇدانىڭ ئۆستىگە شۇنداق بالا-يېتىپەت كەلتۈرىمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسىلا قۇلاقلىرى
زىڭىلداپ كېتىدۇ. 13 مەن سامارىيەنى ئۆلچىگەن تانا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىنى تەكشۈرگەن
تىك ئۆلچىگۈچ يىپ بىلەن يېرۇسالېمنى تەكشۈرتىمەن؛ كىشى قاچىنى چايقاپ سۈرتكەندىن
كېيىن دۇم كۆمتۈرۈپ قويغاندەك، يېرۇسالېمنى چايقاپ تۈرۈۋېتەن. 14 مەن مىراسىمنىڭ
قالغانلىرىدىنمۇ ۋاز كېچىپ، دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلارنى ھەممە دۈشمەنلىرىگە
بۇلاڭ-تالاڭ ئوبيېكتى ۋە ئوۋلجا قىلىپ بېرىمەن؛ 15 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نەزىرىمدە رەزىل
بولغانىنى قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە
غەزىپىمنى قوزغاپ كەلدى». 16 ماناسسەھ ئەمدى پۈتكۈل يېرۇسالېمنى بىر چېتىدىن
يەنە بىر چېتىگىچە قانغا تولدۇرۇپ، كۆپ ناھەق قان تۆككۈزدى ۋە ئوخشاشلا ئۆزى
قىلمۇاتقان گۇناھى بىلەن يەھۇدالارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردىكى
رەزىللىكنى قىلىشىغا سەۋەب بولدى. 17 ماناسسەھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ
ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇ سادىر قىلغان گۇناھ «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى»
دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 18 ماناسسەھ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە
ئۆز ئۆيىنىڭ بېغىدا، يەنى ئۇززاھنىڭ بېغىدا دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى ئامون ئۇنىڭ ئورنىدا
پادىشاھ بولدى. 19 ئامون پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا
ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەشۇللەمەت ئىدى؛ ئۇ يوتباھلىق
ھارۇزنىڭ قىزى ئىدى. 20 ئامون ئاتىسى ماناسسەھ قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە
رەزىل بولغانىنى قىلاتتى. 21 ئۇ ئاتىسى ماڭغان بارلىق يوللاردا ماڭاتتى، ئۇ ئاتىسى قۇللۇقىدا
بولغان بۇتلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ، 22 پەرۋەردىگارنىڭ يولىدا
يۈرمەي، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تەرك قىلدى. 23 ئەمدى ئامونىڭ
خىزمەتكارلىرى پادىشاھنى قەستلەپ، ئۆزى ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈردى. 24 لېكىن يۇرت
خەلقى ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ
ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى. 25 ئامونىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ
ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟
26 ئۇ ئۆزۈزاھنىڭ بېغىدا ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوسىيا ئۇنىڭ ئورنىدا
پادىشاھ بولدى.

22 يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز بىر يىل
سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەدىداھ ئىدى؛ ئۇ بوزكاتلىق ئادايانىڭ قىزى
ئىدى. 2 يوسىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى
داۋۇتنىڭ بارلىق يولىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتەپ كەتمىدى. 3 پادىشاھ يوسىيا
سەلتەنەتنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پادىشاھ مەشۇللامنىڭ نەۋرىسى، ئازالىيانىڭ ئوغلى
كاتىپ شافانىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىپ: 4 «باش كاھىن ھىلقىيانىڭ قېشىغا
چىقىپ شۇنى يۈرۈغىنىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنگەن، دەرۋازىۋەنلەر
خەلقتىن يىغقان پۇلنى سانىسۇن. 5 ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان
ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەرسۇن. بۇلار ھەم پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆيىدىكى بۇزۇلغان يەرلەرنى ئوڭشاشقا ئۈيدە ئىشلىگۈچىلە رگە، يەنى ياغاچچىلار، تاملىچىلار
ۋە تاشتىراشلارغا بەرسۇن. ئۇلار مۇشۇ پۇل بىلەن ئۆينى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن
ئۆيۈلغان تاشلارنى سېتىۋالسۇن، دېگىن» ـ دېدى. 7 لېكىن ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان
پۇلنىڭ ھېسابى قىلىنمىدى. چۈنكى ئۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. 8 باش كاھىن
ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بىر تەۋرات كىتابىنى تاپتىم، دېدى.
شۇنى ئېيتىپ ھىلقىيا كىتابنى شافانغا بەردى. ئۇ ئۇنى ئوقۇدى. 9 ئاندىن كېيىن كاتىپ
شافان پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىپ: ـ خىزمەتكارلىرى ئىبادەتخانىدىكى
پۇلنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىش بېشىلىرىنىڭ قولىلىرىغا تاپشۇرۇپ
بەردى، دېدى. 10 ئاندىن كاتىپ شافان پادىشاھقا: ھىلقىيا ماڭا بىر كىتابنى بەردى،
دېدى. ئاندىن شافان پادىشاھقا ئۇنى ئوقۇپ بەردى. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ
تەۋرات كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. 12 پادىشاھ ھىلقىيا
كاھىن بىلەن شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مىكايانىڭ ئوغلى ئاكبور بىلەن شافان كاتىپقا
ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاسایاغا بۇيرۇپ: ـ 13 بېرىپ مەن ئۈچۈن ۋە خەلق
ئۈچۈن، يەنى پۈتكۈل يەھۇدادىكىلەر ئۈچۈن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا
پەرۋەردىگاردىن يول سورا ڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابنىڭ سۆزلىرىگە، ئۇنىڭدىكى
بىزلە رگە پۈتۈلگەنلىرىگە ئەمەل قىلمىشقا قۇلاق سالمىغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگارنىڭ
بىزگە قوزغالغان غەزىپى ئىنتايىن ئەھەشەتلىك، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيا كاھىن،
ئاھىكام، ئاكبور، شافان ۋە ئاسايالار خارخاسنىڭ نەۋرىسى، تىكۋاھنىڭ ئوغلى كىيم-
كىچەك بېگى شاللۇمنىڭ ئايالى پەيغەمبەر ھۇلداھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن
سۆزلەشتى. ئۇ يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. 15 ئۇ ئۇلارغا
مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەرنى ئەۋەتكەن
كىشىگە مۇنداق دە ڭلار: ـ 16 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن يەھۇدانىڭ
پادىشاھى ئوقۇغان كىتابنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە
ئۇرغۇچىلارغا بالا-يېتىپەت چۈشۈرىمەن. 17 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا
خۇشۇيۇي بېقىپ، قولىلىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ
ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەر گە قاراپ ياندى ھەم ئۇچۇرۇلمەيدۇ. 18 لېكىن سىلەرنى
پەرۋەردىگاردىن يول سورىغىلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا شۇنداق دە ڭلار:
سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ
19 چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا ئۇرغۇچىلارنىڭ ۋەيرانە ۋە
لەنەتكە ئايلانىدۇرۇلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىنىڭدا،
پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆز ئۆڭىنى تۆۋەن قىلىپ، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا
يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 20 يۇنىڭ ئۈچۈن سېنى
ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغىلدىشقا، ئۆز قەبرە گىگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە بېرىشقا نېسىپ
قىلىمەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان بارلىق كۈلپەتلەرنى
كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزدى.

23 پادشاه ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى توز قېشىغا چاقىرتىپ كەلدى. **2** پادىشاه پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن پەيغەمبەرلەر، يەنى بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن ئۇ يەۋەردىگارنىڭ ۋېيىدە تېپىلغان ئەھدە كىتابىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. **3** پادىشاه تۈۋرۈكنىڭ يېنىدا تۇرۇپ يەۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ يۈزتۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جېنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، تۇشىۇ كىتابتا يېزىلغان ئەھدىگە ئەمەل قىلىمەن دەپ ئەھدىگە تۈزىنى باغلىدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا تۈزىنى باغلىدى. **4** ئاندىن كېيىن پادىشاه باش كاھىن ھىلقىيا بىلەن ئوروۇن باسار كاھىنلارغا ۋە ھەم دەرۋازىۋەنلەر رگە: ـ باتالغا، ئاشەراھ يۇتىغا ۋە ئاسماننىڭ بارلىق قوشۇنىغا ئاتاپ ياسالغان بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىن چىقىرۇپ بېتىڭلار، دەپ ئەمر قىلدى؛ ئۇ بۇلارنى يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا، كىدرون ئېتىزلىقىدا كۆيدۈردى ۋە كۆللىرىنى بەيت-ئەلگە ئېلىپ باردى. **5** ئۇ يەھۇدا پادىشاهلىرىنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇي ياندۇرۇشقا تىكلىگەن بۇت كاھىنلىرىنى، شۇنىڭدەك باتالغا، قۇياشقا، ئايغا، يۇلتۇز تۈركۈملىرىگە ھەمدە ئاسماننىڭ بارلىق قوشۇنىغا خۇشبۇي ياققۇچىلارنى ئىشتىن ھەيدىۋەتتى. **6** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىن ئاشەراھ بۇتىنى ئېلىپ چىقىپ يېرۇسالېمنىڭ سىرتىغا ئېلىپ بېرىپ، كىدرون جىلغىسىغا ئايلىرىپ شۇ يەردە كۆيدۈرۈپ كۆزكۈم-تالقان قىلىپ ئېزىپ، توپىسىنى ئاددىي پۇقرالارنىڭ قەبرىلىرى ئۈستىگە چېچىۋەتتى. **7** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيگە جايلاشقان بەچىۋازلارنىڭ ئۆزالغۇلىرىنى چېقىپ غۇلاتتى؛ بۇ ۋېيلەردە يەنە ئايالالار ئاشەراھ بۇتقا چېدىر توقۇيتتى. **8** ئۇ يەھۇدا شەھەرلىرىدىن بارلىق كاھىنلارنى چاقىرتىپ، توزنىڭ يېغىدى. ئاندىن ئۇ گەبادىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە كاھىنلار خۇشبۇي ياقىدىغان «يۇقىرى جايلار»نى بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى؛ ئۇ «دەرۋازىلاردىكى يۇقىرى جايلار»نى چېقىپ بۇزدى؛ بۇلار «شەھەر باشلىقى يەشۇئانىڭ قۇۋۋىتى»نىڭ يېنىدا، يەنى شەھەر قۇۋۋىقىغا كىرىش يولىنىڭ سول تەرىپىدە ئىدى **9** (ئەمدى «يۇقىرى جايلار»دىكى كاھىنلارنىڭ يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا چىقىشى چە كەلمەيدىغانلىقى؛ لېكىن ئۇلار داۋاملىق تۇز قېرىنداشلىرى بىلەن بىرگە پېتىر نانلاردىن يېيىشىگە مۇيەسسەر ئىدى). **10** يوسىيا ھېچكىم تۇز ئوغلى ياكى قىزىنى مولەك كەكە ئاتاپ ئوتىنى توتكۈزمىسۇن دەپ، ھىنىومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسىدىكى توفەه تىنمۇ بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيگە كىرىدىغان يولىنىڭ ئېغىزىدا يەھۇدا پادىشاهلىرى قۇياشقا تەقدىم قىلىپ قويغان ئاتلارنى شۇ يەردىن يۇتكەپ، «قۇياش ھارۇلىرى»نى ئوتتا كۆيدۈردى (ئۇلار [ئىبادەتخانىنىڭ] ھويلىلىرىغا جايلاشقان، ناتان-مەلەك دېگەن ئاغۇاتنىڭ ۋېرىنىڭ يېنىدا تۇراتتى). **12** پادىشاه يەنە يەھۇدا پادىشاهلىرى ئاھازنىڭ بالخانىسىنىڭ ئۈگزىسىدە سالدۇرغان قۇربانگاھلارنى ۋە ماناسسەھ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىنىڭ ئىككى ھويلىسىغا ياساتقان قۇربانگاھلارنى چېقىپ كۆزكۈم-تالقان قىلىۋەتتى؛ ئۇ تۇلارنىڭ توپىسىنى ئۆيەردىن ئېلىپ، كىدرون جىلغىسىغا چېچىۋەتتى. **13** ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى سۈلەيمان يېرۇسالېمنىڭ مەشرىق تەرىپىگە ۋە «ھالاك تېغى»نىڭ جەۋىبغا زىدونىيلارنىڭ يەرگىنچلىك بۇتى ئاشتاروت، موئابىيلارنىڭ يەرگىنچلىك بۇتى كېموش ۋە ئامونلارنىڭ يەرگىنچلىك بۇتى ملكومغا ئاتاپ ياساتقان «يۇقىرى جايلار»نىمۇ پادىشاه بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى. **14** ئۇ بۇت تۈۋرۈكلەرنى پارچىلاپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ يېقىتىپ، ئۇلار تۇرغان يەرلەرنى ئادەم سۆڭەك كىلىرى بىلەن تولدۇردى. **15** ئۇ يەنە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام بەيت-ئەلدە سالدۇرغان قۇربانگاھ بىلەن «يۇقىرى جاي»نى، ئۇلارنى بۇزۇپ چاقتى، ئاندىن كېيىن «يۇقىرى جاي»نى كۆيدۈرۈپ كۆزكۈم-تالقان قىلىۋەتتى، ئاشەراھ بۇتىنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتتى. **16** يوسىيا بۇرۇلۇپ قاراپ، تاغدىكى قەبرىلەرنى كۆرۈپ، ئادەم ئەۋەتىپ قەبرىلەردىكى سۆڭەك كىلەرنى كولاپ چىقىرىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى، شۇ يول بىلەن ئۇنى بۇلغىۋەتتى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگارنىڭ كالامىنى يەتكۈزۈپ، دەل ئۇلارنى ئالدىنئالا بېشارەت قىلىپ جاكارلىغان خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. **17** ئاندىن يوسىيا: كۆز ئالدىمدىكى بۇ قەبرە ئېشى كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەھەردىكىلەر ئۇنىڭغا: بۇ يەھۇدادىن كەلگەن، سىلىنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھنى بۇزغان مۇشۇ ئىشلىرىنى بېشارەت قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قەبرىسى ئىكەن، دېدى. **18** يوسىيا: ـ ئۇنى قويۇڭلار، ھېچكىم ئۇنىڭ سۆڭەك كىلىرىنى مىدىرلاتمىسۇن، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ سۆڭەك كىلىرى بىلەن ساماريەدىن كەلگەن پەيغەمبەرنىڭ سۆڭەك كىلىرىگە ھېچكىمنى تەگكۈزمىدى. **19** ئاندىن يوسىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاهلىرى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىغان، ساماريەنىڭ شەھەرلىرىدە ياساتقان «يۇقىرى جايلار»دىكى بارلىق ۋېيلەرنى چاقتى؛ ئۇ ئۇلارنى بەيت-ئەلدە قىلغانىدەك قىلىپ، يوقاتتى. **20** ئۇ ئۇ يەرلەردىكى «يۇقىرى جايلار»غا خاس بولغان ھەممە كاھىنلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈپ، قۇربانلىق قىلدى، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئادەم سۆڭەك كىلىرىنى كۆيدۈردى؛ ئۇ ئاخىردا يېرۇسالېمغا يېنىپ باردى. **21** پادىشاه بارلىق خەلققە يارلىق چۈشۈرۈپ: ـ بۇ ئەھدە كىتابىدا يېزىلغىنىدەك، خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا «تۇتۇپ كېتىش ھېيتى»نى تۇتكۈزۈڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **22** «باتۇر ھاكىملار» ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردىن تارتىپ، نە ئىسرائىل پادىشاهلىرىنىڭ ۋاقىتلىرىدا نە يەھۇدا پادىشاهلىرىنىڭ ۋاقىتلىرىدا ئۇنداق بىر «تۇتۇپ كېتىش ھېيتى» تۇتكۈزۈلۈپ باقمىغاندى؛ **23** يوسىيا پادىشاهنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بۇ «تۇتۇپ كېتىش ھېيتى» يېرۇسالېمدا تۇتكۈزۈلدى. **24** شۇنىڭدەك يوسىيا يەھۇدا يۇرتىدا ۋە يېرۇسالېمدا پەيدا بولغان جىنكەشلەر ۋە پالچىلارنى، تەرافىم مەبۇدلىرى، ھەرقانداق بۇتلار ۋە بارلىق باشقا لەنەتلىك نەرسىلەرنى زېمىندىن يوقاتتى. ئۇنىڭ شۇنداق قىلىشىنىڭ مەقسىتى، ھىلقىيا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىن تاپقان كىتابتا خاتىرىلەنگەن تەۋراتتىكى سۆزلەر رگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەت ئىدى. **25** ئۇنىڭدەك مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇنغا ئىنتىلىپ پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن پەرۋەردىگارغا قايتىپ، توزنى بېغىشلىغان بىر پادىشاه ئۇنىڭدىن ئىلگىرى بولمىغاندى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىرسى بولۇپ باقمىدى. **26** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى ماناسسەھنىڭ توزنىڭ رەنجىتىكەن بارلىق رەزىللىكلىرى تۈپەيلىدىن يەھۇدانىڭ تۇتاشقاندىن كېيىن، توزنىڭ شىددەتلىك غەزىپىدىن يانمىدى. **27** پەرۋەردىگار: ـ ئىسرائىلنى تاشلىغاندەك يەھۇدانىمۇ توز كۆزۈمدىن نېرى قىلىمەن ۋە توزۇم تاللىغان بۇ شەھەر يېرۇسالېمنى ۋە مەن: ـ «مېنىڭ نامىم شۇ يەردە بولىدۇ» دېگەن شۇ ئىبادەتخانىنى تەرك قىلىمەن، دېدى. **28** يوسىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاهلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ **29** ئۇنىڭ كۈنلىرىدە مىسىرنىڭ پادىشاهى پىرەۋن-نەكو ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاهىغا ھۇجۇم قىلغلى ئەفرات دەرياسىغا باردى. ئۇ چاغدا يوسىيا پادىشاه پىرەۋن بىلەن سوقۇشۇشقا چىقتى؛ لېكىن پىرەۋن ئۇنى كۆرۈپ مە گىددودا ئۇنى ئۆلتۈردى. **30** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ ئۆلۈكىنى جەڭ ھارۋىسىغا سېلىپ مە گىددودىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. يۇرت خەلقى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى مەسىھ قىلىپ، ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاه قىلدى. **31** يەھوئاھاز پادىشاه بولغاندا يىگىرمە ئۈچ ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھامۇتال ئىدى؛ ئۇ لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى ئىدى. **32** يەھوئاھاز بوۇلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **33** ئەمدى پىرەۋن-نەكو ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى خامات يۇرتىدىكى ريىلاھدا سولاپ قويدى ۋە [يەھۇدا] زېمىنغا يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن بىر تالانت ئالتۇن سېلىق چۈشۈردى. **34** ئاندىن پىرەۋن-نەكو يوسىيانىڭ ئوغلى ئېلىياكىمنى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاه قىلىپ، ئىسمىنى يەھوئاكىمغا تۇزگەرتتى. ئۇ يەھوئاھازنى توزنى بىلەن مىسىرغا ئېلىپ كەتتى؛ يەھوئاھاز مىسىرغا كېلىپ شۇ يەردە ئۆلدى. **35** يەھوئاكىم كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى پىرەۋنگە بەردى، لېكىن پىرەۋننىڭ شۇ ۋېيروقىنى ئىجرا قىلىپ پۈلنى تاپشۇرۇش ئۈچۈن يۇرتقا ھەربىر ئادەمنىڭ چامىغا قاراپ باج-ئالۋان ۋېيغاندى؛ ئالتۇن ۋە كۈمۈشنى ئۇ

يۇرتنىڭ خەلقىدىن، ھەربىرىگە سالغان تۆلىمەم يىنچە پىرەۋن-نەكوغا بىرلىشكە يىغقاندى. 36 يەھوئاكىم پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى زىبىداھ ئىدى؛ ئۇ رۇماھلىق پەدئايانىڭ قىزى ئىدى. 37 يەھوئاكىم بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى.

24 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسار [يەھۇداغا] ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى، يەھوئاكىم ئۇنىڭغا ئۈچ يىلغىچە بېقىندى بولدى، ئاندىن ئۇنىڭدىن تېنىپ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا قارشى چىقتى. 2 شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا كالدىيلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، سۇرىيلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، موئابىيلار بۇلاڭچىلار شايكىسى، ۋە ئامۇنىيلار بۇلاڭچىلار شايكىلىرىنى قوزغىدى؛ ئۇ ئۇلارنى يەھۇدانى ھالاك قىلىش ئۈچۈن قوزغىدى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئاگاھ قىلغان سۆز-كالامىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 3 دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، مانا‌سسەھنىڭ گۇناھلىرى قۇپەيلىدن يەھۇدانى ئۆز كۆزلىرىدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن، بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشتى. 4 چۈنكى [مانا‌سسەھنىڭ] ناھەق قان تۆكۈپ، يېرۇسالېمنى ناھەق قانلار بىلەن تولدۇرغىنى تۇپەيلىدىن، پەرۋەردىگار [يەھۇدالارنى] ئەپۇ قىلىشقا كۆنگۈلى ئۆتىمايتتى. 5 يەھوئاكىمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 يەھوئاكىم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 7 مىسىرنىڭ پادىشاھى بولسا ئۆز يۇرتىدىن ئىككىنچى چىقمىدى. چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى «مىسىر ئېقىنى»دىن تارتىپ ئەفرات دەريا‌سىغىچە بولغان مىسىر پادىشاھىغا تەۋە زېمىنلى تارتىۋالغانىدى. 8 يەھوئاكىن پادىشاھ بولغاندا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نەھۇشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېملىق ئەلناتاننىڭ قىزى ئىدى. 9 يەھوئاكىن ئاتىسىنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 10 بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ سەردارلىرى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغىلى چىقىپ، شەھەرنى قامال قىلدى. 11 ئۇنىڭ سەردارلىرى شەھەرنى قامال قىلىپ تۇرغاندا نېبوقادنەسار سىرتىغا چىقتى. 12 ئاندىن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوئاكىن بىلەن ئانىسى، بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئەمەلدارلىرى ۋە ئاغۇزاتلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا تەن بەردى. شۇنداق قىلىپ بابىلنىڭ پادىشاھى ئۆز سەلتەنىتىنىڭ سەككىزىنچى يىلىدا ئۇنى ئەسىر قىلىپ ئۆتتى. 13 نېبوقادنەسار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خەزىنىلەر بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەرنى ئېلىپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار ئاگاھ بەرگىنىدەك، ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ياساتقان ھەممە ئالتۇن قاچا-ئەسۋابلارنى كېسىپ سۇكتى. 14 يېرۇسالېمنىڭ بارلىق ئاھالىسىنى، جۈملىدىن ھەممە ئەمەلدارلار، ھەممە باتۇر پالۋانلار، جەمئىي بولۇپ ئون مىڭ ئەسىرنى ۋە بارلىق ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۆمۇرچىلەرنىمۇ ئېلىپ كەتتى؛ يۇرتتىكى خەلقتىن ئەڭ نامراتلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى. 15 ئۇ يەھوئاكىننى بابىلغا ئېلىپ كەتتى ۋە شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ تانىسىنى، پادىشاھنىڭ ئايالىرىنى، ئۇنىڭ ئاغۇزاتلىرى ۋە يۇرتتىكى مۆتىۋەرلەرنى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمدىن بابىلغا ئېلىپ باردى. 16 ئۇ باتۇر-پالۋانلارنىڭ ھەممىسىنى (يەتتە مىڭ ئىدى)، ھۈنەرۋەن ۋە تۆمۇرچىلەرنى (جەمئىي بىر مىڭ ئىدى) ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگۈار ئادەملەر بولۇپ، بابىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى ئەسىر قىلىپ، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 17 ئاندىن بابىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ تاغىسى ماتتانىيانى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى زەدەكىياغا ئۆزگەرتتى. 18 زەدەكىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. 19 زەدەكىيا يەھوئاكىمنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى. 20 پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان غەزىپى تۇپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان ئارىلىقتا، ئۇۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: ـ ئاۋۋال، زەدەكىيا بابىل پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى.

25 ئاندىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى، ئوننىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە بابىل پادىشاھى نېبوقەدنەسار پۈتكۈل قوشۇنىغا يېتە كچىلىك قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ھەمدە ئۇنى قورشۇپلىپ بارگاھ قۇرۇۋېپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. 3 شۇ يىلى توتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۈچۈنمۇ ھېچ ئاش-ئوزۇق قالمىغانىدى. 4 شەھەر سېپىلى بۇسۇلدى، بارلىق جەڭگۈار لەشكەرلەر قاچىماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە بەدەر تىكۈتىتىشى. ئۇلار پادىشاھنىڭ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن كېتىتىشتى (كالدىيلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەر يېنىدا ئۇراتتى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلەڭلىكى»نى ۋىلاپ قېچىشتى. 5 لېكىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلەڭلىكىدە زەدەكىياغا يېتىشتى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭدىن تارقىلىپ كەتكەنىدى. 6 ۋە ئۇلار پادىشاھنى تۇتۇپ، ربلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇلار شۇ يەردە ئۇنىڭ ھۆكۈمى چىقاردى. 7 [بابىل پادىشاھى] زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتل قىلدى؛ ئاندىن زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇۋەتتى؛ ئۇ ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ، بابىلغا ئېلىپ باردى. 8 ۋە بەشىنچى ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە (بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقەدنەسارنىڭ ئون توققۇزىنچى يىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارى، پاسبان بېگى نېبوزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 9 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ئۆيلەرنى كويدۇرۇۋەتتى؛ بارلىق بەھەيۋەت ئىمارەتلە رگە ئۇ ئوت قويۇپ كويدۇرۇۋەتتى. 10 ۋە پاسبان بېگى يېتە كچىلىكىدىكى كالدىيلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلىنى ئوۋرۇۋەتتى. 11 پاسبان بېگى نېبوزار-ئادان شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسىر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 12 لېكىن پاسبان بېگى زېمىندىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈمزارلىقلارنى يەرۋىش قىلىشقا ۋە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. 13 كالدىيلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان ئىككى ئۇۋۇلۇكنى، داس تە گىلكىلىرىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان «دېڭىز»نى چېقىپ، بارلىق مىسلىرىنى بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 14 ئۇلار يەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلىدىغان] ئىدىشلار، گۈرجەك-بەلگۈرجە كلەر، لاخشىگىرلار، پىيالە-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق ئەسۋابلارنى ئېلىپ كەتتى؛ 15 خوشبۇيدانلار ۋە قاچىلارنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۈمۈشتىن ياسالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى پاسبان بېگى ئېلىپ كەتتى. 16 ۋە سۇلايمان [پادىشاھ] پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن مىستىن ياساتقان ئىككى ئۇۋۇلۇك ۋە «دېڭىز»نى، شۇنداقلا داس تە گىلكىلىرىنى ئېلىپ كەتتى؛ بۇ مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. 17 بىرىنچى ئۇۋۇلۇكنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز؛ ئۇنىڭ ئۈستىدىكى تاجى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن ئايلامىسى تور شە كلىدە ھەم ئانار نۇخسىسدا بېزەلگەنىدى، ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىككىنچى ئۇۋۇلۇكمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بولۇپ، ئۇمۇ ئانار نۇخسىسدا بېزەلگەنىدى. 18 پاسبان بېگى نېبوزار-ئادان بولسا باش كاھىن سېرايا، ئوۋۇنباسار كاھىن زەفانيا ۋە ئىبادەتخانىدىكى ئۈچ نەپەر ئىشىكاقارنىمۇ ئەسىر گە ئالدى. 19 ئۇ شەھەردىن لەشكەرلەرنى باشقۇرىدىغان بىر ئاغۇزات ئەمەلدارىنى، شەھەردىن تايقىن ئوردا مەسلىھەتچىلىرىدىن بەشىنى، يەرلىك خەلقنى لەشكەرلىككە تىزىملىغۇچى، يەنى قوشۇنىنىڭ سەردارىنىڭ كاتىبىنى ۋە شەھەردىن ئالتىمش نەپەر يەرلىك كىشىنى ئۆتتى. 20 پاسبان بېگى نېبوزار-ئادان بۇلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، ربلاھىغا ئېلىپ باردى. 21 بابىل پادىشاھى خامات زېمىندىكى ربلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول بىلەن يەھۇدا ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن قىلىندى. 22 يەھۇدا زېمىنىدا قالغان كىشىلەرنى، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار قالدۇرغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇ ئۇلارنى ئىدارە قىلىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى تەينىلدى. 23 دالادا

قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابىل پادىشاھنىڭ شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالياني زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدى؛ شۇنىڭ بىلەن [بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن] مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالياني ئىزلىغا كەلدى؛ باشلىقلار بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان، نەتوفاتلىق تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە مائاكات جەمەتىدىن بىرسىنىڭ ئوغلى جائازانيا ئىدى. **24** گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدىيلە رگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار، زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابىل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلە رگە ياخشى بولىدۇ» دەپ قەسەم قىلدى. **25** ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە ئەلىشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ كېلىپ، گەدالياني ھەم مىزپاھدا ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغان يەھۇدىيلار ۋە كالدىيلەرنى ئۇرۇپ ئولتۇردى. **26** شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن، ۋە لەشكەر باشلىقلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ مىسىرغا كىردى؛ چۈنكى ئۇلار كالدىيلەردىن قورقاتتى. **27** ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىن سۈرگۈن بولغان ئوتتۇزىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى مۇنۇ ئىش يۈز بەردى؛ ئەۋىل-مېرۇداق بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىنداندىن چىقاردى؛ **28** ئۇ ئۇنىڭغا مۇلايىم سۆز قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆزى بىلەن بىرگە بابىلدا تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن يۇقىرى قىلدى؛ **29** شۇنىڭ بىلەن يەھوئاكىن زىنداندىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر كۈنىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى. **30** ئۇنىڭ نېسىۋىسى بولسا، [بابىل] پادىشاھىنىڭ ئۇنىڭغا بېغىشلىغان دائىملىق ئىلتىپاقى ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى ئۇنىڭغا ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنى مۇيەسسەر قىلىنغان.

تاریخ-ته زکره 1

1 ئادەمئاتا، شبت، ئەنوش، **2** کینان، ماهالالیل، یارەد، **3** هانوخ، مەتۆشەلاح، لەمەخ، **4** نۆح. نۆحتن شەم، هام، یافەتلەر تورەلگەن. **5** یافەتنىڭ ئوغۇللىرى گومەر، ماگوگ، ماداي، یاۋان، ئۇيال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. **6** گومەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاشكىنناز، دىفات ۋە توگارماھ ئىدى. **7** یاۋانىڭ ئوغۇللىرى ئېلىشاھ، تارشىش ئىدى، كىتتىيلار بىلەن رودانىيلار ئۆتىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **8** هامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسىر، پۇت ۋە قاناۋان ئىدى. **9** كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سىبا، هاۋىلاھ، سابتاھ، رائاماھ ۋە سابتىكا ئىدى. رائامانىڭ ئوغلى شىبا ۋە دىدان ئىدى. **10** كۇشتىن يەنە نىمرود تورەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى زەبەردەس بىر ئادەم بولۇپ چىقتى. **11** مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئاناميىلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، **12** پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتوريىلار ئىدى. **13** قاناۋاندىن تۇنجى ئوغۇل زىدون تورىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تورەلگەن. **14** ئۆتنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، **15** ھىۋىيلار، ئاركىيلار، سىنىيلار، **16** ئارۋادىيلار، زەماريىلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. **17** شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام؛ [ئارامنىڭ ئوغۇللىرى] ئۇز، ھۇل، گەتەر، مەشەك ئىدى. **18** ئارفاخشادتىن شېلاھ تورەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تورەلدى. **19** ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تورەلگەن بولۇپ، بىرىنچى ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزى بۆلۈنۈپ كەتكەنىدى؛ پەلەگنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. **20** يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ، **21** هادورام، ئۇزال، دىكلاھ، **22** ئېبال، ئابىمائىل، شېبا، **23** ئوفىر، هاۋىلاھ، يوباب تورەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **24** شەم، ئارفاخشات، شېلاھ، **25** ئېبەر، پەلەگ، رەئۇ، **26** سىرۇگ، ناھور، تەراھ، **27** ئاندىن ئابرام دۇنياغا كەلدى (ئابرام بولسا ئىبراھىمنىڭ ئۇزى). **28** ئىبراھىمنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق بىلەن ئىسمائىل ئىدى. **29** تۆۋەندىكىلەر تۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ئىسمائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى نېبايوت بولۇپ، قالغانلىرى كېدار، ئادبەئەل، مىبسام، **30** مىشما، دۇماھ، ماسسا، هاداد، تېما، **31** يەتۇر، نافىش، قەدەماھ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **32** ئىبراھىمنىڭ توقىلى كەتۇراھدىن تورەلگەن ئوغۇللار زىمران، يوقشان، مېدان، مىدىيان، ئىشباك ۋە شۇئاھ ئىدى. يوقشاننىڭ ئوغۇللىرى شىبا بىلەن دىدان ئىدى. **33** مىدىيانىڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ، ئېفەر، هانوخ، ئابىدا، ئەلداۋاھ ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى. **34** ئىبراھىمدىن ئىسھاق تورەلدى. ئىسھاقنىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ئىسرائىل ئىدى. **35** ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى ئېلىفاز، رېئۇئەل، يەئۇش، يائالام ۋە كوراھ ئىدى. **36** ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى تېمان، ئومار، زەفى، گاتام، كېناز، تىمنا ۋە ئامالەك ئىدى. **37** رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى ناھات، زەراھ، شاماھ بىلەن مىززاھ ئىدى. **38** سېئىرنىڭ ئوغۇللىرى لوتان، شوبال، زىبئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. **39** هورى بىلەن هومام لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (تىمنا لوتاننىڭ سىڭلىسى ئىدى). **40** شوبالنىڭ ئوغۇللىرى ئالیان، ماناھات، ئەبال، شەفى بىلەن ئونام ئىدى. زىبئوننىڭ ئوغۇللىرى ئايا ھ بىلەن ئاناھ ئىدى. **41** ئاناھنىڭ ئوغلى دىشون ئىدى. دىشوننىڭ ئوغۇللىرى ھامران، ئەشبان، ئېتران بىلەن كېبران ئىدى. **42** ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى بىلهان، زاۋاۋان، ياۋاكان ئىدى. دىشاننىڭ ئوغۇللىرى ئۇز بىلەن ئارران ئىدى. **43** ئىسرائىللارغا هۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولمىغان زامانلاردا، ئېدوم زېمىنىغا پادىشاھ بولغانلار مۇنۇ كىشىلەر: بېئورنىڭ ئوغلى بىلا؛ ئۇنىڭ پايتەختى دىنھاباھ دەپ ئاتلاتتى. **44** بىلا ئۆلگەندىن كېيىن بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **45** يوباب ئۆلگەندىن كېيىن تەمانلارنىڭ يۇرتىدىن بولغان هۇشام ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **46** هۇشام ئۆلگەندىن كېيىن بېدادنىڭ ئوغلى هاداد ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى، هاداد دېگەن بۇ ئادەم موئاب دالاسىدا مىدىيانلارنى تارمار قىلغان، ئۇنىڭ پايتەختىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. **47** هاداد ئۆلگەندىن كېيىن ماسرەكاھلىق ساملاھ ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **48** ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن دەريا بويىدىكى رەھوبوتتىن كەلگەن سائۇل ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **49** ساۋۇل ئۆلگەندىن كېيىن ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋال-هانان ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **50** باۋال-هانان ئۆلگەندىن كېيىن هاداد ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئۆتنىڭ پايتەختىنىڭ ئىسمى پاي ئىدى. ئۆتنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل بولۇپ، مەي-زاھابنىڭ نەۋرىسى، ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. **51** ئاندىن هاداد ئۆلدى. **52** ئېدوملۇقلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى: قەبىلە باشلىقى تىمنا، قەبىلە باشلىقى ئالىيا ، قەبىلە باشلىقى يەتەت، قەبىلە باشلىقى ئوھولىباماھ، قەبىلە باشلىقى ئېلاھ، قەبىلە باشلىقى پىنون، **53** قەبىلە باشلىقى كېناز، قەبىلە باشلىقى تېمان، قەبىلە باشلىقى مىبزار، **54** قەبىلە باشلىقى ماگدىيەل، قەبىلە باشلىقى ئىرام؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېدومدىكى قەبىلە باشلىقلىرىدۇر.

2 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى رۇبەن، شىمئون، لاۋىي، يەھۇدا، ئىسساكار، زەبۇلۇن، **2** دان، يۈسۈپ، بىنيامىن، نافتالى، گاد ۋە ئاشىردىن ئىبارەت. **3** يەھۇدانىڭ ئوغلى ئېر، ئونان ۋە شىلاھ ئىدى. بۇ ئۈچەيلەن قاناۋانلىق شۇيانىڭ قىزىدىن بولغان. يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى ئېر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىقىدىن پەرۋەردىگار ئۆتنىڭ جىنىنى ئالغان. **4** يەھۇداغا كېلىنى تامارىدىن پەرەز بىلەن زەراھ تورەلگەن. يەھۇدانىڭ جەمئىي بەش ئوغلى بولغان. **5** پەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن هامۇل ئىدى. **6** زەراھنىڭ ئوغۇللىرى زىمرى، ئېتان، هېمان، كالكول بىلەن دارا قاتارلىق بەش ئىدى. **7** كارمىنىڭ ئوغلى ئاكار ئىدى. ئاكار بولسا خۇدا لەنەت قىلغان نەرسىنى ئېلىپ، «ئىسرائىلغا بالا-قازا كەلتۈرگۈچى» بولۇپ چىقتى. **8** ئېتاننىڭ ئوغلى ئازاريا ئىدى. **9** ھەزروندىن تورەلگەن ئوغۇللار يەراھمىيەل، رام ۋە كالەب ئىدى. **10** ئامىناداب رامدىن تورەلگەن، ناھشون ئامىناداپتىن تورەلگەن؛ ناھشون يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ باشلىقى بولغان. **11** سالمون ناھشوندىن تورەلگەن؛ بوئاز سالموندىن تورەلگەن. **12** ئوبەد بوئازدىن تورەلگەن؛ يەسسە ئوبەددىن تورەلگەن. **13** يەسسەنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ تۇنجىسى ئېلىئاب، ئىككىنچىسى ئابىناداب، ئۈچىنچىسى شىمىيا، **14** تۆتىنچىسى نەتانەل، بەشىنچىسى راددايي، **15** ئالتىنچىسى ئوزەم، يەتتىنچىسى داۋۇت ئىدى. **16** زەرۇئىيا بىلەن ئابىگائىل تۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. زەرۇئىيانىڭ ئابىشاي، يوئاب ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. **17** ئاماسا ئابىگائىلدىن تورەلدى؛ ئاماسانىڭ ئاتىسى ئىسمائىللاردىن بولغان يەتەر ئىدى. **18** كالەب ئازۇباھ (يېرىئوت دەپمۇ ئاتىلىدۇ)تىن ئوغۇل كۆردى؛ [ئازۇباھتىن] بولغان ئوغۇللىرى يەشەر، شوباب ۋە ئاردون ئىدى. **19** ئازۇباھ ئۆلگەندىن كېيىن كالەب يەنە ئەفراتنى ئالدى؛ ئەفرات ئۇنىڭغا خۇرنى تۇغۇپ بەردى. **20** خۇردىن ئۇرى تورەلدى؛ ئۇرىدىن بەزالەل تورەلدى. **21** كېيىن ھەزرون گىلىئادنىڭ ئاتىسى ماكىرنىڭ قىزىنى ئېلىپ بىر ياستۇققا باش قويۇۋدى (ئۇ ئاتىمىش ياشقا كىرگەندە ئۇنى ئالغان)، ئۇنىڭدىن سەگۇب تورەلدى. **22** سەگۇبتىن يائىر تورەلدى؛ يائىرنىڭ گىلىئاد زېمىنىدا يىگىرمە ئۈچ شەھىرى بار ئىدى. **23** گەشۇر بىلەن ئارام شۇ يۇرتنىكىلەردىن «يائىرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرى»نى، كىناتنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار بولۇپ جەمئىي ئاتمىش يېزا-شەھەرنى تارتىۋالدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى گىلىئادنىڭ ئاتىسى ماكىرنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر. **24** ھەزرون كالەب-ئەفراتاھدا ئۆلگەندىن كېيىن، ئابىلى ئابىياھ ئۇنىڭغا ئاشخورنى تۇغدى؛ ئاشخور تەكوئانىڭ ئاتىسى ئىدى. **25** ھەزرونىڭ تۇنجى ئوغلى يەراھمىيەلنىڭ ئوغۇللىرى رام، بۇناھ، ئورەن، ئوزەم ۋە ئاخىياھ ئىدى. **26** يەراھمىيەلنىڭ ئاتارام دېگەن يەنە بىر ئايالى بار ئىدى، ئۇ ئونامنىڭ ئانىسى ئىدى. **27** يەراھمىيەلنىڭ تۇنجى ئوغلى رامنىڭ ئوغۇللىرى مائاز، يامىن ۋە ئېكەر ئىدى. **28** ئونامنىڭ ئوغۇللىرى شاماي بىلەن يادا ئىدى؛ شامايىنىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىشۇر ئىدى. **29** ئابىشۇرنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىھايىل بولۇپ، ئابىھايىلدىن ئۇنىڭغا ئاھبان بىلەن مولىد تورەلدى. **30** نادابنىڭ ئوغۇللىرى سەلەد بىلەن ئاپپايىم ئىدى؛ سەلەد تا ئۆلگۈچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. **31** يىشى ئاپپايىمنىڭ ئوغلى؛ شېشان يىشىنىڭ ئوغلى؛ ئاخلاي شېشاننىڭ ئوغلى ئىدى. **32** شامايىنىڭ ئىنىسى يادانىڭ ئوغۇللىرى يەتەر بىلەن يوناتان ئىدى؛ يەتەر تا كى ئۆلگۈچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. **33** پەلەت بىلەن زازا يوناتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى يەراھمىيەلنىڭ

ئەۋلادلىرىدۇر. **34** شېشان قىز يەرزىنت كۆرۈپ، ئوغۇل يەرزىنت كۆرمىگەنىدى، شېشانناڭ مىسرلىق يارخا دەيدىغان بىر مالىي بار ئىدى. **35** شېشان قىزنى مالىي يارخاغا خوتۇنلۇققا بە رگەن، ئۇنىڭدىن يارخاغا ئاتاي تۇرەلگەن. **36** ئاتايدىن ناتان؛ ناتاندىن زاباد تۇرەلگەن. **37** زابادتىن ئىفلال؛ ئىفلالدىن ئوبەد تۇرەلگەن. **38** ئوبەدتىن يەھۇ؛ يەھۇدىن ئازاريا تۇرەلگەن. **39** ئازاريادىن ھەلەز؛ ھەلەزدىن ئەلئاساھ تۇرەلگەن. **40** ئەلئاساھتىن سىسماي؛ سىسمايدىن شاللۇم تۇرەلگەن. **41** شاللۇمدىن يەكامىيا؛ يەكامىيادىن ئەلىشاما تۇرەلگەن. **42** يەراھمىيەلنىڭ ئىنىسى كالەبنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىلەر: مىشا ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى بولۇپ، زىفنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ مارشاھمۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولۇپ، ھېبروننىڭ ئاتىسى ئىدى. **43** ھېبروننىڭ ئوغۇللىرى كوراھ، تاپپۇئاھ، رە كەم ۋە شېما ئىدى. **44** شېمادىن راھام تۇرەلگەن؛ ئۇ يوركېئامنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ شامماي رە كەمدىن تۇرەلگەن. **45** مائون شامماينىڭ ئوغلى، مائون بەيت-زۇرنىڭ ئاتىسى ئىدى. **46** كالەبنىڭ توقلى ئەفاھدىن ھاران، موزا ۋە گازىز تۇرەلگەن. ھاراندىن گازىز تۇرەلگەن. **47** ياخدايىنىڭ ئوغۇللىرى رە گەم، يوتام، گەشان، پەلەت، ئەفاھ ۋە شائافلار ئىدى. **48** كالەبنىڭ توقلى مائاكاھدىن شېبەر بىلەن تىرخاناھ تۇرەلگەن؛ **49** ئۇنىڭدىن يەنە مادماناناھنىڭ ئاتىسى شائاف، ماكبىنانىڭ ئاتىسى ۋە گىبېئاھنىڭ ئاتىسى شۇۋا تۇرەلگەن. ئاكساھ كالەبنىڭ قىزى ئىدى. **50** يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى كالەبنىڭ ئەۋلادلىرى. ئەفراتاھنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇرنىڭ ئوغۇللىرى: كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبال، **51** بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى سالما، بەيت-گادەرنىڭ ئاتىسى خاروف ئىدى. **52** كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبالنىڭ ئەۋلادلىرى: خاروئەھ ھەمدە ماناخاتلارنىڭ يېرىمى ئىدى. **53** كىرىئات-يېئارىم جەمەتلىرىدىكىلەر ئىتىرىلەر، پۇتىيلار، شۇماتىيلار، مىشرائىيلار بولۇپ، بۇ جەمەتلەردىن يەنە زوراتىيلار بىلەن ئەشتاۋىلىيلار ئاۋىرلىپ چىققان. **54** سالمانىڭ ئەۋلادلىرى بەيت-لەھەم بىلەن نىتوفاتلار، ئاتروت-بەيت-يوئابلار، ماناھاتلارنىڭ يېرىم قىسمى، زورىيلار، **55** يابەزدە ئولتۇراقلىشىپ قالغان تەۋرات خەتىتىلىرى، يەنى تىراتىيلار، شىمياتىيلەر بىلەن سۇكاتىيلار ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كېنىيلەر بولۇپ، رە كاب جەمەتىنىڭ بوۋىسى خاماتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

3 داۋۇتنىڭ ھېبروندا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاخىنوئامدىن بولغان؛ ئىككىنچى ئوغلى دانىيال كارمەللىك ئابىگائىلدىن بولغان؛ **2** ئۈچىنچى ئوغلى ئابشالوم گەشۇرنىڭ پادىشاھى تالمايىنىڭ قىزى مائاكاھدىن بولغان؛ تۆتىنچى ئوغلى ئادونىيا بولۇپ، ھاگگىتتىن بولغاندى؛ **3** بەشىنچى ئوغلى شەفاتىيا بولۇپ، ئابىتالدىن بولغاندى؛ ئالتىنچى ئوغلى ئىتىريام بولۇپ، ئۇنىڭ ئايالى ئە گلاھدىن بولغاندى. **4** بۇ ئالتە ئوغۇل داۋۇتنىڭ ھېبروندا تۇرەلگەن؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل ئالتە ئاي، يېرۇسالېمدا بولسا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلغان. **5** يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا ئامىيەلنىڭ قىزى بات-شۇئادىن بۇ تۆتەيلەن تۇرەلگەن: ئۇلار شىمىيا، شوباب، ناتان ۋە سۇلايمان ئىدى. **6** يەنە ئىبھار، ئەلىشاما، ئەلىفەلەت، **7** نوگاھ، نەفەگ، يافىيا، **8** ئەلىشاما، ئەلىيادا، ئەلىفەلەت قاتارلىق توققۇز ئوغۇل بولغان. **9** بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن باشقا توقاللىردىن بولغان ئوغۇللار بار ئىدى؛ تامار ئۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. **10** سۇلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام، رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيا، ئابىيانىڭ ئوغلى ئاسا، ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات، **11** يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا، ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاش، **12** يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا، ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازاريا، ئازاريانىڭ ئوغلى يوتام، **13** يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز، ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزە كىيا، ھەزە كىيانىڭ ئوغلى ماناسسەھ، **14** ماناسسەھنىڭ ئوغلى ئامون، ئامونىنىڭ ئوغلى يوسىيا ئىدى. **15** يوسىيانىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى يوھانان، ئىككىنچى ئوغلى يەھوئاكىم، ئۈچىنچى ئوغلى زەدە كىيا، تۆتىنچى ئوغلى شاللۇم ئىدى. **16** يەھوئاكىمنىڭ ئوغۇللىرى: ئوغلى يە كونىياھ بىلەن ئوغلى زەدە كىيا. **17** سۈرگۈن قىلىنغان يە كونىياھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ شېئالتىئەل ئۇنىڭ ئوغلى ئىدى، **18** يەنە مالقىرام، پەدايا ھ، شەناززار، يە كامىيا، ھوشاما ۋە نەبادىيا ئىدى. **19** پەدايا ھنىڭ ئوغۇللىرى زەرۇببابەل بىلەن شىمەي ئىدى؛ زەرۇببابەلنىڭ پەرزەنتلىرى: ـ مەشۇللام بىلەن ھانانىيا ۋە ئۇلارنىڭ سىڭلىسى شېلومىت ئىدى؛ **20** ئۇنىڭ يەنە ھاشۇبا ھ، ئوھەل، بەرە كىيا، ھاسادىيا، يۇشاب-ھەسەد قاتارلىق بەش ئوغلى بار ئىدى. **21** ھانانىيانىڭ ئوغۇللىرى پىلاتىيا ۋە يەشايا ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇ ئەۋلادلىرى يەنە رېفايانىڭ ئوغۇللىرى، ئارنانىڭ ئوغۇللىرى، ئوبادىيانىڭ ئوغۇللىرى ۋە شېكانىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **22** شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئۇنىڭ ئوغلى شېمايا؛ شېمايانىڭ ئوغۇللىرى ھاتتۇش، يىگىئال، باريا، نېئاريا، شافات بولۇپ جەمئىي ئالتە ئىدى. **23** نېئاريانىڭ ئوغۇللىرى ئەلىيوئىناي، ھەزە كىيا، ئازرىكام بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئىدى. **24** ئەلىيوئىنايىنىڭ ئوغۇللىرى خوداۋىيا، ئەلىياشىب، پەلايا، ئاككۇب، يوھانان، دېلايا، ئانانى بولۇپ جەمئىي يەتتە ئىدى.

4 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرەز، ھەزرون، كارمى، خۇر ۋە شوبال ئىدى. **2** شوبالنىڭ ئوغلى رېئايادىن جاھات تۇرەلدى؛ جاھاتتىن ئاخۇماي بىلەن لاخاد تۇرەلدى. بۇلار زوراتىي جەمەتىدىن ئىدى. **3** ئېتامنىڭ ئوغۇللىرى يىزرەئەل، ئىشما، ئىدباش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى ھازىلىلپونى ئىدى. **4** گەدورنىڭ ئاتىسى پەنۇئەل؛ خۇشاھنىڭ ئاتىسى ئېزىر ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى بولغان ئەفراتاھنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇردىن تۇرەلگەن. **5** تەكوئانىڭ ئاتىسى ئاشخۇرنىڭ ھېلاھ ۋە نائاراھ دېگەن ئىككى ئايالى بار ئىدى. **6** نائاراھ ئاشخۇرغا ئاخىززام، ھەفەر، تەمەنى، ئاخاشتارىنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى نائاراھنىڭ ئوغۇللىرى. **7** ھېلاھنىڭ ئوغۇللىرى زەرەت، زوھار بىلەن ئەتنان ۋە **8** كوز ئىدى؛ كوزدىن ئانوب، ھاززىببا بىلەن خارۇمنىڭ ئوغلى ئاخارھەلنىڭ جەمەتلىرى تۇرەلدى. **9** يابەز تۇز قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتلىك ئىدى، ئانىسى: «تۇغۇقى ئۈستىدە بەك ئازابلاندىم» دەپ ئۇنىڭغا يابەز دېگەن ئىسمىنى قويغان. **10** يابەز ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ندا قىلىپ: «مېنى ناھايىتى كۆپ بەرىكەتلىگەن بولساڭ، زېمىنىمنى كېڭەيتسەڭ، قولۇڭ بىلەن مېنى يۆلەپ، بالا-قازادىن ساقلاپ، ماڭا ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرسەتمىگەيسەن!» ـ دەپ تىلىدى. خۇدا ئۇنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت ئەيلىدى. **11** شۇخاھنىڭ ئىنىسى كېلۇبتىن مېخىر تۇرەلگەن؛ مېخىر ئېشتونىنىڭ ئاتىسى ئىدى. **12** ئېشتوندىن بەيت-رافا، پاسىياھ ۋە ئىر-ناھاشنىڭ ئاتىسى ئىچىننا ھ تۇرەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ركاھلىقلار ئىدى. **13** كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل بىلەن سېرايا ئىدى؛ ئوتنىيەلنىڭ ئوغلى خاتات بىلەن مېئونوتاي ئىدى. **14** مېئونوتايدىن ئوفراھ تۇرەلدى. سېرايادىن «ھۈنەرۋەنلەر جىلغىسى»دىكىلەرنىڭ ئەجدادى بولغان يوئاب تۇرەلدى (ئۇلار ئەسلىدە ھۈنەرۋەنلەر ئىدى). **15** يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبنىڭ ئوغۇللىرى ئىرۇ، ئېلاھ بىلەن نائام ئىدى؛ ئېلاھنىڭ ئوغلى كىناز ئىدى. **16** يەھاللەلنىڭ ئوغۇللىرى زىف بىلەن زىفاھ، تىريا بىلەن ئاسارىيەل ئىدى. **17** ئەزرانىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەتەر، مېرەد، ئېفەر ۋە يالونلار، مېرەد پىرەۋنىڭ قىزى بىتىيانى ئالدى؛ ئۇ ھاملىدار بولۇپ مەريەم، شاممەي بىلەن ئىشتېموئانىڭ ئاتىسى ئىشباھنى تۇغدى. بۇلار بىتىيادىن بولغان ئوغۇللار. مېرەدنىڭ يەھۇدالاردىن بولغان ئايالى بولسا گەدورنىڭ ئاتىسى يەرەدنى، سوكوھنىڭ ئاتىسى ھەبەر بىلەن زانوئاھنىڭ ئاتىسى يە كۇتىيەلنى تۇغدى. **19** ناھامنىڭ سىڭلىسى خودىيانىڭ ئايالىدىن گارمىلق كېئىلانىڭ ئاتىسى بىلەن مائاكات جەمەتىدىن بولغان ئېشتېموئانىڭ ئاتىسى تۇرەلگەن. **20** شىمونىنىڭ ئوغۇللىرى ئامنون ۋە رىننات، بەن-ھانان بىلەن تىلون ئىدى. يىشىنىڭ ئوغۇللىرى زوھەت بىلەن بىن-زوھەت ئىدى. **21** شېلاھ يەھۇدانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن تۇرەلگەن لېكاھنىڭ ئاتىسى ئېر، مارەشاھنىڭ ئاتىسى لائاداھ ۋە بەيت-ئاشبىيادا ئولتۇراقلاشقان چە كمەن توقۇغۇچىلارنىڭ جەمەتلىرى **22** ۋە يەنە يوكىم، كوزىبالقلار، يوئاش بىلەن ساراف (بۇلار ئىككىسى موئاب يۇرتىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان) ۋە ياشۇبى-لەھەملەرمۇ بار ئىدى (بۇلارنىڭ ھەممىسى قەدىمكى خاتىرىلەردۇر). **23** بۇلار نېتايىم ۋە گەدەراھدا ئولتۇراقلاشقان بولۇپ، كۆزلىچىلار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە تۇرۇپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. **24** نەمۇئەل ۋە يامىن، يارىب، زەراھ بىلەن سائۇل شېمېئونىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **25** شاللوم ساۋۇلنىڭ ئوغلى؛ مىبسام شاللومنىڭ ئوغلى، مىشما مىبسامنىڭ ئوغلى ئىدى. **26** مىشمانىڭ ئەۋلادلىرى

تۇۋەندىكىلەر: ـ مىشمانىڭ ئوغلى خامۇئىل، خامۇئىلنىڭ ئوغلى زاككۇر، زاككۇرنىڭ ئوغلى شىمەي ئىدى. **27** شىمەينىڭ ئون ئالتە ئوغلى، ئالتە قىزى بار ئىدى، ئۇنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ پەرزەنتى كۆپ بولمىغاچقا، ئۇلارنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ جەمەتىنىڭ پەرزەنتلىرى يەھۇدا جەمەتىنىڭكىدەك ئۇنداق كۆپ بولمىغان. **28** ئۇلار بەئەر-شىبا، مولاداھ، ھازار-شۇئال، **29** بىلخاھ، ئېزەم، تولاد، **30** بېتۈئەل، خورماھ، زىكلاگ، **31** بەيت-ماركابوت، ھازار-سۈسىم، بەيت-بىرى ۋە شائارائىمغا ماكانلاشقاندىي. تاكى داۋۇت پادىشاھنىڭ دەۋرىگىچە بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىدى. **32** ئۇلار ئولتىۋراقلاشقان جايلار ئېتام، ئايىن، رىممون، تەوكەن ۋە ئاشان قاتارلىق بەش شەھەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان. **33** ۋە بۇ شەھەرلەرنىڭ ئېتىۋىرىسىدىكى بارلىق يېزا-كەنتلەر تاكى بائالغا قەدەر شۇلارغا قارايتتى. بۇلار بولسا ئۇلار ماكانلاشقان جايلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆز نەسەبنامىلىرىمۇ بار ئىدى. **34** [ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىرى] مېشوباب، يامىلەك، ئامازىيانىڭ ئوغلى يوشاھ، **35** يوئېل، يوسىبىيانىڭ ئوغلى يەھۇ (يوسىبىيا سىرايانىڭ ئوغلى، سىرايا ئاسىئەلنىڭ ئوغلى ئىدى)، **36** ئەلىيوئىناي، يائاكوباھ، يەشوھايا، ئاسايا، ئادىئەل، يەسىمىئەل، بنايا **37** ۋە شىفىنىڭ ئوغلى زىزالار ئىدى (شىفى ئاللونىڭ ئوغلى، ئاللون يەدايانىڭ ئوغلى، يەدايا شىمرىنىڭ ئوغلى، شىمرى شىمايانىڭ ئوغلى ئىدى). **38** يۇقىرىدا خاتىرىلەپ ئۆتۈلگەن ئىسىملارنىڭ ھەممىسى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ئىدى؛ بۇلارنىڭ جەمەتلىرىنىڭ ھەممىسى ناھايىتى گۈللەنگەنىدى. **39** ئۇلار قوي پادىلىرىغا ئوتلاق ئىزلەپ تاكى گەدور ئېغىزىغىچە، يەنى جىلغىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىگىچە بارغانىدى. **40** ئۇلار شۇ يەردە ياپىيىشىل، ناھايىتى مۈنبەت بىر ئوتلاق تاپقان؛ ئۇ يەر تولىمۇ كەڭ، ھەم تازا ھەم تىنچ ئىدى. ئىلگىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشقانلار ھامىدىكىلەردىن ئىكەن. **41** يۇقىرىدا تىلغا ئېلىپ ئۆتۈلگەن كىشىلەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ زامانىدا شۇ [ھامىدىكىلەرنىڭ] چېدىرلىرىغا ۋە ئۇ يەرلەردە ئولتۇرۇشلۇق مىئونلۇقلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تامامەن يوقاتقاندىي، تاكى بۈگۈنگە قەدەر، ئۇلار شۇلارنىڭ يەرلىرىگە ماكانلاشتى، چۈنكى ئۇ يەرلەردە پادىلىرىنى باققۇدەك ئوتلاق بار ئىدى. **42** شۇ چاغلاردا شىمىئونلاردىن يەنە بەش يۈز كىشى سېئىر تېغىغا قاراپ ماكېدى، ئۇلارنىڭ يولباشچىلىرى يىشىنىڭ ئوغۇللىرى پلاتيا، نېئارىيا، رېفايا بىلەن ئۇززىئەل ئىدى؛ **43** ئۇلار قېچىپ تىرىك قالغان ئامالە كىلەرنىمۇ ئۆلتۈرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە ماكانلىشىپ ئۆتۈۋاتىدۇ.

5

ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: ـ (رۇبەن گەرچە تۇنجى ئوغۇل بولغىنى بىلەن، لېكىن [ئاتىسىنىڭ توقىلى بىلەن] زىنا قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭ چوڭ ئوغۇللۇق ھوقۇقى ئىسرائىلنىڭ ئوغلى بولغان يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرىغا ئوتكۈزۈۋېتىلگەن. شۇڭا نەسەبنامە يېچە ئۇ چوڭ ئوغۇل ھىسابلانمايدۇ. **2** يەھۇدا قېرىنداشلىرى ئىچىدە ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولغان بولسىمۇ ۋە ئىدارە قىلغۇچى ئۇنىڭدىن چىققان بولسىمۇ، لېكىن چوڭ ئوغۇللۇق ھوقۇقى يۈسۈپكە تەۋە بولۇپ كەتكەن): ـ **3** ئىسرائىلنىڭ تۇنجىسى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: ـ ھانوخ ۋە پاللۇ، ھەزرون ۋە كارمى. **4** يوئېلنىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ـ [يوئېلنىڭ] ئوغلى شىمايا، شىمايانىڭ ئوغلى گوگ، گوگنىڭ ئوغلى شىمەي، **5** شىمەينىڭ ئوغلى مىكاھ، مىكاھنىڭ ئوغلى رېئايا، رېئايانىڭ ئوغلى بائال، **6** بائالنىڭ ئوغلى بەئەراھ، بەئەراھ ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر تەرىپىدىن ئۈتۈقتۇن قىلىپ كېتىلگەن. ئۇ چاغدا ئۇ رۇبەن قەبىلىسىنىڭ باشلىقى ئىدى. **7** ئۇنىڭ ئىنىلىرى نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنگەنىدەك، جەمەتلىرىنىڭ تارىخى يېچە يولباشچى بولغان جەئىيەل، زەكەريا ۋە بىلا دەپ پۈتۈلگەنىدى **8** (بىلا ئازازنىڭ ئوغلى، ئازاز شىمانىڭ ئوغلى، شىما يوئېلنىڭ ئوغلى ئىدى). يوئېللار ئاروئېرەدە، نىبو ۋە باۋال-مېئونغىچە سوزۇلغان جايلاردا ئولراتتى. **9** ئۇلار يەنە كۈن چىقىشقا قاراپ تاكى ئېفرات دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى چۆلنىڭ كىرىش ئېغىزىغا قەدەر ئولتۇراقلاشتى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ گىلېئاد يۇرتىدىكى چارۋا مالىرى كوپەيىپ كەتكەنىدى. **10** ساۋۇلنىڭ سەلتەنىتىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇلار ھاگاريلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشتى؛ ھاگاريلار ئۇلارنىڭ قولىدا مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن ئۇلار گىلېئادنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى پۈتۈن زېمىندا ھاگاريلارنىڭ چېدىرلىرىدا ماكانلاشتى. **11** ئۇلارنىڭ ئۆدۈلدا گادنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى سالكاھىغا قەدەر باشان زېمىنىغا ماكانلاشقانىدى. **12** باشاندا ماكانلاشقانلاردىن قەبىلە باشلىقى يوئېل، مۇئاۋىن قەبىلە باشلىقى شافام بار ئىدى؛ يەنە ياناي بىلەن شافاتمۇ بار ئىدى. **13** ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى جەمەتىنامىلەر بويىچە مىكائىل، مەشۇللام، شىبا، يوراي، ياكان، زىيا ۋە ئېبەر بولۇپ، جەمئىي يەتتە ئىدى. **14** يۇقىرىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئابىھايىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ئابىھايىل خۇرنىڭ ئوغلى، خۇرى ياروياھنىڭ ئوغلى، ياروياھ گىلېئادنىڭ ئوغلى، گىلېئاد مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل يەشىشايىنىڭ ئوغلى، يەشىشاي ياھدونىڭ ئوغلى، ياھدو بۇزنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **15** گۇننىڭ نەۋرىسى، ئابدىئەلنىڭ ئوغلى ئاخى ئۇلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. **16** ئۇلار گىلېئادقا، باشانغا ۋە باشانغا تەۋە يېزا-كەنتلە رگە، شۇنداقلا پۇتكۈل شارون يايلىقىغا، تاكى تۇت چېتىگىچە ماكانلاشقانىدى. **17** بۇلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدا پادىشاھى يوتام ۋە ئىسرائىل پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ كۈنلىرىدە نەسەبنامىلە رگە پۈتۈلگەنىدى. **18** رۇبەن، گاد قەبىلىلىرىنىڭ ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ باتۇر، قالقان-قىلىچ تۇتالايدىغان، ئوقيا تاتالايدىغان ھەم جەنگىگە ماھىر قىرىق تۆت مىڭ تەيىتە يۈز ئاتمىش جەنگىۋار ئادەمى بار ئىدى. **19** ئۇلار ھاگاريلار، يەتۇرلار، نافىشلار ۋە نودابلار بىلەن جەڭ قىلغان. **20** ئۇلار جەڭ قىلغاندا مەدەت تېپىپ، ھاگاريلار ۋە ئۇلار بىلەن ئىتتىپاقداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان؛ چۈنكى ئۇلار جەڭ ئۈستىدە خۇداغا ندا قىلغان؛ ئۇلار ئۇنىڭغا تايانغاچقا، خۇدا ئۇلارنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت قىلغان. **21** ئۇلار يەنە دۈشمەننىڭ چارۋا-مالىرىنى، جۈملىدىن ئەللىك مىڭ تۆگە، ئىككى يۈز ئەللىك مىڭ قوي، ئىككى مىڭ ئېشىكىنى ئوۋلجا ئالغان ۋە يۈز مىڭ جانىنى ئېسىر ئالغان. **22** بۇ ئۇرۇش خۇدانىڭ نىيىتىدىن بولغاچقا، دۈشمەندىن ئۇلگەنلەر ناھايىتى كۆپ بولغان؛ سۈرگۈن قىلىنغۇچە ئۇلار شۇلارنىڭ يېرىنى ئىشغال قىلىپ تۇرغان. **23** ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەر باشاندىن باۋال-ھەرمون، سېنىر، ھەرمون تېغىغا قەدەر بولغان زېمىندا يېيىلىپ ماكانلاشتى. ئۇلار زور كۆپەيگەن. **24** ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئېفەر، ئىشى، ئەلىيەل، ئازرىئەل، يەرىمىيا، خودائۋيا ۋە ياھدىيەل ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى باتۇر جەنگچىلەر، مەشھۇر مۇتۇەرلەر، شۇنداقلا ھەرقايسىسى ئۆز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى. **25** ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۇزۇقلۇق قىلىپ خۇدا ئەسلىدە ئۆزلىرى ئالدىدا يوقاتقان شۇ يەردىكى تائېپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىغا ئەگىشىپ كەتتى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئاسۇرىيە پادىشاھى پۇل (يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر) نىڭ روھىنى قوزغىشى بىلەن، ئۇ ئۇلارنى، يەنى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەرنى، گاد قەبىلىسىدىكىلەرنى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى خالاھ، خابور ۋە خاراغا ھەم گوزان دەرياسى بويىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى بۈگۈنگە قەدەر تېخىچە شۇ يەردە ماكانلىشىپ ئۆرمەقتا.

6

لاۋىينىڭ ئوغۇللىرى گېرشون، كوھات ۋە مەرارى. **2** كوھاتنىڭ ئوغلى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. **3** ئامرامنىڭ پەرزەنتلىرى ھارۇن، مۇسا ۋە مەريەم ئىدى. ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابىھۇ، ئەلئازار ۋە ئىتامار ئىدى. **4** ئەلئازاردىن فىنھاس، فىنھاستىن ئابىشۇئا، **5** ئابىشۇئادىن بۇككى، بۇككىدىن ئۇززى، **6** ئۇززىدىن زەراھىيا، زەراھىيادىن مېرايوت، **7** مېرايوتتىن ئامارىيا، ئامارىيادىن ئاخىتۇب، **8** ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن ئاخىماۋاز، **9** ئاخىماۋازدىن ئازارىيا، ئازارىيادىن يوھانان، **10** يوھاناندىن ئازارىيا (بۇ ئازارىيا يېرۇساليمدا سۇلايمان سالغۇزغان مۇقەددەس ۆيدە كاھىنلىق خىزمىتىدە بولغان)، **11** ئازارىيادىن ئامارىيا، ئامارىيادىن ئاخىتۇب، **12** ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن شاللۇم، **13** شاللۇمدىن ھىلقىيا، ھىلقىيادىن ئازارىيا، **14** ئازارىيادىن سېرايا، سېرايادىن يەھوزاداك تۇرەلدى؛ **15** يەۋۋەردىگار نېبوقادنەسارنىڭ ۋاستىسى بىلەن يەھۇدادىكىلەر بىلەن يېرۇساليمدىكىلەرنى سۈرگۈن قىلدىغان چاغدا، بۇ يەھوزاداكۇ سۈرگۈن قىلىنغان. **16** لاۋىينىڭ ئوغلى گېرشوم، كوھات ۋە مەرارى. **17** گېرشومنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. **18** كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. **19** مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلار لاۋىيلارغا مەنسۇپ

هەرقايسى جەمەتلەر ئىچىدىكى ئائىللەر ئىدى. 20 گەرشومىنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گەرشومىنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى جاھات، جاھاتنىڭ ئوغلى زىماھ، 21 زىماھنىڭ ئوغلى يوئاھ، يوئاھنىڭ ئوغلى ئىددو، ئىددونىڭ ئوغلى زەراھ، زەراھنىڭ ئوغلى يىياتراي ئىدى. 22 گوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گوھاتنىڭ ئوغلى ئامىناداب، ئامىناداب ئىنىڭ ئوغلى كوراھ، كوراھنىڭ ئوغلى ئاسسىر، 23 ئاسسىرنىڭ ئوغلى ئەلكاناھ، ئەلكاناھنىڭ ئوغلى ئەبىئاساف، ئەبىئاسافنىڭ ئوغلى ئاسسىر، 24 ئاسسىرنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئۇرىئەل، ئۇرىئەلنىڭ ئوغلى ئۇززىيا، ئۇززىيانىڭ ئوغلى شائۇل ئىدى. 25 ئەلكاناھنىڭ ئوغۇللىرى ئاماساي ۋە ئاخىموت، 26 ئاخىموتنىڭ ئوغلى ئەلكاناھ، ئەلكاناھنىڭ ئوغلى زوفاي، زوفاينىڭ ئوغلى ناھات، 27 ناھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاب، ئېلىئابنىڭ ئوغلى يەروھام، يەروھامنىڭ ئوغلى ئەلكاناھ ئىدى. 28 سامۇئىلنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىچە: تۇنجى ئوغلى يوئېل، ئىككىنچى ئوغلى ئابىيا ئىدى. 29 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى، ماھلىنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى شىمەي، شىمەينىڭ ئوغلى ئۇززا، 30 ئۇززانىڭ ئوغلى شىمىيا، شىمىيانىڭ ئوغلى ھاگگىيا، ھاگگىيانىڭ ئوغلى ئاسايا ئىدى. 31 داۋۇت ئەھدە ساندۇق ئۆيدىن ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمىچىلىك ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا تۆۋەندىكى كىشىلەرنى قويدى. 32 ئۇلار تاكى سۇلايمان پېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ياساتقانغا قەدەر، «جامائەت چېدىرى»نىڭ ئالدىدا كۈي ئېيتىش خىزمىتىنى ئوتەپ كەلدى. ئۇلار ۋەزىپىسىنى بەلگىلەنگەن تەرتىپ بىلەن ئوتتۇرىغاندى. 33 تۆۋەندىكىلەر ۋەزىپە ئوتتۇرىغان ئادەملەر ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە: ـ نەغمىچى ھېمان بار ئىدى. ھېمان يوئېلنىڭ ئوغلى، يوئېل سامۇئىلنىڭ ئوغلى ئىدى. 34 سامۇئىل ئەلكاناھنىڭ ئوغلى، ئەلكاناھ يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئەلىيەلنىڭ ئوغلى، ئەلىيەل توئاھنىڭ ئوغلى، 35 توئاھ زۇفنىڭ ئوغلى، زۇف ئەلكاناھنىڭ ئوغلى، ئەلكاناھ ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ئاماسايىنىڭ ئوغلى، 36 ئاماساي ئەلكاناھنىڭ ئوغلى، ئەلكاناھ يوئېلنىڭ ئوغلى، يوئېل ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازارىيا زەفانىيانىڭ ئوغلى، 37 زەفانىيا تاھاتنىڭ ئوغلى، تاھات ئاسسىرنىڭ ئوغلى، ئاسسىر ئېبىئاسافنىڭ ئوغلى، ئېبىئاساف كوراھنىڭ ئوغلى، 38 كوراھ ئىزھارنىڭ ئوغلى، ئىزھار كوھاتنىڭ ئوغلى، كوھات لاۋىنىڭ ئوغلى، لاۋىي ئىسرائىلنىڭ ئوغلى ئىدى. 39 [ھېمانىنىڭ] ئوڭ تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىندىشى ئاساف ئىدى. ئاساف بولسا بەرەكىيانىڭ ئوغلى، بەرەكىيا شىمىيانىڭ ئوغلى، 40 شىمىيا مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل باۋاسىيانىڭ ئوغلى، باۋاسىيا مالكىيانىڭ ئوغلى، 41 مالكىيا ئېتىنىنىڭ ئوغلى، ئېتىنى زەراھنىڭ ئوغلى، زەراھ ئادايانىڭ ئوغلى، 42 ئادايا ئېتانىنىڭ ئوغلى، ئېتان زىماھنىڭ ئوغلى، زىماھ شىمەينىڭ ئوغلى، 43 شىمەي جاھاتنىڭ ئوغلى، جاھات گەرشومنىڭ ئوغلى، گەرشوم لاۋىنىڭ ئوغلى ئىدى. 44 [ھېمان بىلەن ئاسافنىڭ] سول تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىنداشلىرى مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېتانلار ئىدى. ئېتان بولسا كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى، كىشى ئابدىنىڭ ئوغلى، ئابدى مالۇقنىڭ ئوغلى، 45 مالۇق ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ئامازىيانىڭ ئوغلى، ئامازىيا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، 46 ھىلقىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى بانىنىڭ ئوغلى، بانى شېمەرنىڭ ئوغلى، 47 شېمەر ماھلىنىڭ ئوغلى، ماھلى مۇشىنىڭ ئوغلى، مۇشى مەرارىنىڭ ئوغلى، مەرارى لاۋىنىڭ ئوغلى ئىدى. 48 لاۋىلارنىڭ قالغان لاۋىي قېرىنداشلىرى بولسا ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيى، يەنى ئىبادەت چېدىرىدىكى [باشقا] خىزمەتلەرنى بېجىرىشكە تاپالغاندى. 49 ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا خۇدانىڭ خىزمەتكارى مۇسانىڭ تاپىلىغىنىدەك كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانگاھتا قۇربانلىقلار سۇنۇپ، خۇشبۇيگاھدا خۇشبۇي يېقىپ، مۇقەددەسگاھدىكى بارلىق خىزمەتلەرنى ئادا قىلاتتى، شۇنداقلا ئىسرائىلار ئۈچۈن كەچۈرۈم- كافارەت ئىشلىرىنى قىلاتتى. 50 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس، فىنھاسنىڭ ئوغلى ئابىشۇيا، 51 ئابىشۇيانىڭ ئوغلى بۇككى، بۇككىنىڭ ئوغلى ئۇززى، ئۇززىنىڭ ئوغلى زەراھىيا، 52 زەراھىيانىڭ ئوغلى مېرايوت، مېرايوتنىڭ ئوغلى ئامارىيا، ئامارىيانىڭ ئوغلى ئاخىتۇب، 53 ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك، زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز ئىدى. 54 تۆۋەندىكىلەر ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ تۇز زېمىنى ئىچىدە ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان يەرلىرى: ـ كوھات جەمەتىنىڭ يەرلىرى بولسا (مۇشۇ يەرلەر چەك تاشلاش ئارقىلىق ئۇلارغا تەقسىم قىلىنغان): ـ 55 يەھۇدا زېمىنىدىكى ھېبرون ۋە ھېبرونىنىڭ تۆت تەرىپىدىكى ئېتىزلىقلىرى ئۇلارغا تەقسىم قىلىنغان 56 (لېكىن بۇ شەھەرنىڭ ئېتىزلىقلار ۋە شەھەر رگە قاراشلىق يېزا-كەنتلەر بولسا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە بېرىلدى). 57 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا «پاناھلىق شەھىرى» ھېبرون بېرىلدى؛ بۇنىڭدىن باشقا لىبناھ بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياتتىر، ئېشتېموئا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 58 ھىلەن ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دەبىر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 59 ئاشان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، بەيت-شەمەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ تەقسىم قىلىنغان؛ 60 يەنە بنيامىن قەبىلىسىدىكى زېمىندىن گىبا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاللەمەت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاناتوت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بۇلۇپ بېرىلگەن. ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە ئېرىشكەن شەھەر جەمئىي ئون ئۈچ بولدى. 61 كوھاتنىڭ باشقا ئەۋلادلىرىغا بولسا تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، مانا سەھەر يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 62 گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتىگە قاراپ، ئىسساكار قەبىلىسى، ئاشىر قەبىلىسى، نافتالى قەبىلىسى ۋە باشان يۇرتىدىكى مانا سەھەر يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون ئۈچ شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 63 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتىگە قاراپ، تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 64 ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ بۇ شەھەرلەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە ئېتىزلىقلارنىڭ ھەممىسىنى لاۋىلارغا بۇلۇپ بەردى. 65 ئۇلار تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، يەنە يۇقىردا نامى ئاتالغان شەھەرلەرنى يەھۇدا قەبىلىسىدىن، شىمېئون قەبىلىسىدىن ۋە بنيامىن قەبىلىسىدىن ئېلىپ ئۇلارغا بەردى. 66 كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان بەزى جەمەتلە رگە ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنى تەۋەسىدىكى شەھەرلەردىن بۇلۇپ بېرىلگەنلىرىمۇ بولدى. 67 ئىسرائىللار ئۇلارغا [يەنە ئىككى] «پاناھلىق شەھىرى»، يەنى ئەفرائىم تاغلىقىغا جايلاشقان شە كەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ۋە گەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى بەردى؛ 68 يەنە يوكىيام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بەيت-ھورون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، 69 ئايىجالون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، گات-رىممون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ئۇلارغا بەردى. 70 [ئىسرائىللار يەنە] مانا سەھەر يېرىم قەبىلىسىدىن ئانېر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بىلئام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بەردى. 71 گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا مانا سەھەر يېرىم قەبىلىسىدىكى جەمەتلەرنىڭ زېمىنىدىن باشانىدىكى گولان ۋە گولانغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاشتاروت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 72 ئىسساكار قەبىلىسىدىن كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دابىرات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 73 راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئانەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 74 ئاشىر قەبىلىسىدىن ئۇلارغا ماشال ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئابدون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 75 خۇكوك ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، رەھوب ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 76 نافتالى قەبىلىسىدىن گالىلىيەدىكى كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ھامون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، كىرىئاتايىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ بېرىلدى. 77 مەرارىنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا بولسا زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن رىممونو ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، تابور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 78 يەنە رۇبەن قەبىلىسىنىڭكىدىن، ئىئوردان دەريا سىنىڭ ئۇ تەرىپىدىن، يېرىخونىنىڭ شەرقىي ئۇدۇلىدىكى، يەنى ئىئوردان دەريا سىنىڭ كۈنچىقىش ۋىدىكى يەرلەردىن چۆلدىكى بەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياھزاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 79 كەدەموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، مىفائات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 80 گاد قەبىلىسىنىڭ بولسا ئۇلارغا گىلىئادتىكى راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ماھانائىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 81 ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، يائازەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى.

7 ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تولا، پۇئاھ، ياشۇب ۋە شىمرون دېگەن تۆتەيلەن ئىدى. 2 تولانىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئۇززى، رىفايا، يېرىيەل، ياھماي، يىبسام ۋە سامۇئىلدىن

ئىبارەت، بۇلارنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ زامانىدا تولانىڭ ئادەم سانى نەسەبنامىلەردە يىگىرمە ئىككى مىڭ ئالتە يۈز باتۇر جەڭچى دەپ خاتىرىلەنگەن. 3 تۆززىنىڭ ئوغلى ئىزراقيا ئىدى، ئىزراقيانىڭ ئوغۇللىرى مىكائىل، ئوبادىيا، يوئىل ۋە ئىشىيا ئىدى. بۇ بەشەيلەننىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. 4 نەسەبنامىلەر ۋىيچە تۆلار بىلەن بىللە ھېسابلانغانلاردىن جەڭگۈار ئوتتۇز ئالتە مىڭ ئادەم بار ئىدى؛ چۈنكى تۆلارنىڭ خوتۇن، بالا-چاقىلىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئىسساكارنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئىچىدىكى باتۇر جەڭچى قېرىنداشلىرى بىلەن قوشۇلۇپ، نەسەب ۋىيچە تىزمىغا ئېلىنغان جەمئىي سەكسەن يەتتە مىڭ ئادەمى بار ئىدى. 6 بنيامىننىڭ بېلا، بەكەر ۋە يەدىيايەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. 7 بېلانىڭ ئېزبون، ئۇززى، ئۇززىئەل، يەرىموت ۋە ئىرى دېگەن بەش ئوغلى بولۇپ، ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى؛ تۆلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىغا ئېلىنغان جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئوتتۇز توت باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 8 بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى زېمىراھ، يوئاش، ئەلىئېزەر، ئەلىيوينەي، ئومرى، يەرەموت، ئابىيا، ئاناتوت ۋە ئالامەت ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، 9 جەمەت باشلىرى ئىدى؛ تۆلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىغا ئېلىنغان جەمئىي يىگىرمە مىڭ ئىككى يۈز باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 10 يەدىيايەلنىڭ ئوغلى بىلھان ئىدى؛ بىلھاننىڭ ئوغۇللىرى يەئۇش، بنيامىن، ئەھۇد، كەناناناھ، زېتان، تارشىش ۋە ئاخىشاھار ئىدى؛ 11 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەدىيايەلنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت باشلىرى ۋە باتۇر جەڭچىلەر ئىدى. تۆلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىلانغانلارنىڭ جەڭگە چىقىلايدىغانلىرى جەمئىي ئون يەتتە مىڭ ئىككى يۈز ئىدى. 12 شۇپپىيلار ۋە خۇپپىيلار بولسا يەنە ئىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ھۇشىيلار ئاخەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 13 نافتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ياھزىئەل، گۇنى، يەزەر، شاللوم، بۇلارنىڭ ھەممىسى بلھاھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 14 مانىاسسەھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تۇنىڭ سۇرىيەلىك توقلىدىن تاسرىئەل تۇرەلگەن؛ تۇنىڭدىن يەنە گىلېئادنىڭ ئاتىسى ماكىر تۇغۇلغان. 15 ماكىر شۇپپىيلار ۋە خۇپپىيلار ئارىسىدىمۇ ئايال ئالغان (ماكىرنىڭ سىگلىسىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى). ماكىرنىڭ يەنە بىر ئەۋلادىنىڭ ئىسمى زەلوفھاد ئىدى، زەلوفھادنىڭ پەقەت بىرنەچچە قىزلا بولغان. 16 ماكىرنىڭ ئايالى مائاكاھ ئوغۇل تۇغۇپ، تۇنىڭغا پەرەش دەپ ئات قويغان؛ پەرەشنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى شەرەش ئىدى، شەرەشنىڭ ئوغلى ئۇلام ۋە راكەم ئىدى. 17 ئۇلامنىڭ ئوغلى بېدان ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرى، گىلېئاد ماكىرنىڭ ئوغلى، ماكىر مانىاسسەھنىڭ ئوغلى ئىدى. 18 گىلېئادنىڭ سىگلىسى ھامولە كەتتىن ئىشھود، ئابىئېزەر ۋە ماھالاھ تۇغۇلغان. 19 شېمىدانىڭ ئوغۇللىرى ئاخىيان، شەكەم، لىكخى ۋە ئانىئام ئىدى. 20 ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى: تۇنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ، شۇتىلاھنىڭ ئوغلى بەرەد، بەرەدنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاداھ، ئېلىئاداھنىڭ ئوغلى تاھات، 21 تاھاتنىڭ ئوغلى زاباد، زابادنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ ئىدى (ئېزەر بىلەن ئېلىئاد گاتلىقلارنىڭ چارۋا ماللىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى چۈشكەنده، شۇ يەرلىك گاتلىقلار تەرىپىدىن تۇلتۇرۇلگەن. 22 تۇلارنىڭ تاتىسى ئەفرائىم بۇ بالىلىرى ئۈچۈن خېلى كۈنلە رگىچە ماتەم تۇتقاچقا، تۇنىڭ بۇرادەرلىرى تۇنىڭغا تەسەللى بەرگىلى كەلگەن. 23 ئەفرائىم ئايالى بىلەن بىللە قايتا بىر ياستۇققا باش قويغان. ئايالى ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغلى تۇغقان، ئەفرائىم تۇنىڭغا ئاتىلەم بالا-قازاغا يولۇقتى دەپ، بېرياھ دەپ ئىسىم قويغان. 24 تۇنىڭ قىزى تۇستۇن بەيت-ھورون بىلەن تۇتۇەن بەيت-ھورونىنى ۋە تۇززەن-شەئەراھنى بىنا قىلغان). 25 بېرياھنىڭ ئوغلى رىفاھ بىلەن رەشەف ئىدى؛ رەشەفنىڭ ئوغلى تېلاھ، تېلاھنىڭ ئوغلى تاھان، 26 تاھاننىڭ ئوغلى لادان، لاداننىڭ ئوغلى ئامىھۇد، ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما، 27 ئەلىشامانىڭ ئوغلى نۇن، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىدى. 28 ئەفرائىملارنىڭ زېمىنى ۋە ماكانلاشقان يەرلىرى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر بولۇپ، كۈنچىقىش تەرىپىدە ناراتان، كۈنپېتىش تەرىپىدە گەزەر بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر، شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر، تاكى گازا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلە رگىچە سوزۇلاتتى. 29 مانىاسسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا تۇتاشقان يەنە بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر؛ تائاناق ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر، مەگىددو ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر، دور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەرمۇ بار ئىدى. ئىسرائىلنىڭ ئوغلى يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى مانا مۇشۇ يەرلە رگە ماكانلاشقانىدى. 30 ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يىماھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ؛ تۇلارنىڭ سىراھ دېگەن سىگلىسىمۇ بار ئىدى. 31 بېرىياھنىڭ ئوغلى خەبەر بىلەن مالكىئەل بولۇپ، مالكىئەل بىرزاۋىتنىڭ ئاتىسى ئىدى. 32 خېبەردىن يافلەت، شومەر، خوتام ۋە ئۇنىڭ سىگلىسى شۇيا تۇرەلگەن. 33 يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى پاساق، بىمھال ۋە ئاشۋات؛ بۇلار يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 34 شەمەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاخى، روھگاھ، خۇبباھ ۋە ئارام ئىدى. 35 [شەمەرنىڭ] ئىنىسى ھەلەمنىڭ ئوغلى زوفاھ، يىمنا، شەلەش ۋە ئامال ئىدى؛ 36 زوفاھنىڭ ئوغلى سۇئاھ، ھارنەفەر، شۇئال، بېرى، ئىمراھ، 37 بېزەر، خود، شامما، شىلشاھ، ئىتران ۋە بەئەراھ ئىدى. 38 يەتەرنىڭ ئوغۇللىرى يەفۇننەھ، پىسپاھ ۋە ئارا ئىدى. 39 ئۇلانىڭ ئوغۇللىرى ئاراھ، خاننىئەل ۋە رىزيا ئىدى. 40 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەر قايىسىسى جەمەت باشلىرى، ئالامەت باتۇر جەڭچىلەر، يولباشچىلار ئىدى؛ تۇلارنىڭ جەمەتلىرى ۋىيچە نەسەبنامىگە تىزىلانغاندا، جەڭگە چىقىلايدىغانلىرى جەمئىي يىگىرمە ئالتە مىڭ ئىدى.

8

بنيامىننىڭ تۇنجى ئوغلى بېلا، ئىككىنچى ئوغلى ئاشبەل، ئۈچىنچى ئوغلى ئاخاراھ، 2 تۆتىنچى ئوغلى نوخاھ، بەشىنچى ئوغلى رافا ئىدى. 3 بېلانىڭ ئوغۇللىرى ئاددار، گېرا، ئابىھۇد، 4 ئابىشۇئا، نائامان، ئاخوئاھ، 5 گېرا، شېفۇفان ۋە ھۇرام ئىدى. 6 تۇۋەندىكىلەر ئەخۇدنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ نائامان، ئاخىياھ ۋە گېرا (ئەسلىدە تۇلار گىبالىقلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. گىبالىقلار مانا ھاتقا كۆچۈرۈۋېتىلگەندى. بۇلارنى كۆچۈرۈۋەتكۈچى بولسا گېرا ئىدى؛ تۇنىڭدىن تۇززا بىلەن ئاخىھۇد تۇرەلگەن). 8 شاھارائىم ھۇشىم بىلەن باتارا دېگەن ئىككى ئايالىنى قويۇۋەتكەندىن كېيىن موئاب دىيارىدا تۇغۇلۇپ پەرزەنت كۆرگەن. 9 تۇنىڭ خودەش دېگەن ئايالىدىن يوباب، زىبىيا، مېشا، مالكام، 10 يەئۇز، شاقيا، مىرماھ دېگەن ئوغۇللار تۇرەلگەن؛ تۇنىڭ بۇ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى بولغانىدى. 11 ھۇشىمدىمۇ تۇنىڭغا ئابىتۇب، ئەلپائال دېگەن ئوغۇللار تۇرەلگەن. 12 ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئېبەر، مىشام ۋە شېمەد (شېمەد ئونو بىلەن لود دېگەن ئىككى شەھەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە يېزا-كەنتلەرنى بىنا قىلغان)، 13 بېرىياھ ۋە شېما ئىدى. تۇ ئىككىسى ئايجالوندىكىلەر ئىچىدە جەمەت باشلىرى بولۇپ، گات ئاھالىسىنى قوغلۇۋەتكەندى. 14 ئاخىيو، شاشاق، يەرەموت، 15 زەبادىيا، ئارياد، ئېدەر، 16 مىكائىل، ئىشپاھ ۋە يوخا بولسا بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 17 زەبادىيا، مەشۇللام، ھىزكى، خىبەر، 18 ئىشمېراي، يېزلىيا ۋە يوبابلارنىڭ ھەممىسى ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 19 ياكىم، زىكرى، زابدى، 20 ئەلىيەناي، زىلتاي، ئەلىيەل، 21 ئادايا، بىرايا ۋە شىمراتلار شىمەينىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 22 ئىشپان، ئېبەر، ئەلىيەل، 23 ئابدون، زىكرى، ھانان، 24 ھانانىيا، ئېلام، ئانتوتىيا، 25 ئىفدېياھ ۋە يەنۇئەللەر شاشاقنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 26 شامشراي، شېخاريا، ئاتالىيا، 27 يائارېشىيا، ئەلىيا ۋە زىكرىلار يەروھامنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 28 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى نەسەبنامىلەردە خاتىرىلەنگەن جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلار ھەممىسى مۇتەۋەرلەر بولۇپ، يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانىدى. 29 گىبئېئونىنىڭ تاتىسى جەئىيەل گىبئېئونغا ماكانلاشقانىدى؛ تۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. 30 تۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، بائال، ناداب، 31 گېدور، ئاخىيو، زىكەر ۋە مىكلوت ئىدى؛ 32 مىكلوتتىن شىمىيا تۇرەلگەن. بۇلارمۇ قېرىنداشلىرى بىلەن يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. 33 نەردىن كىش تۇرەلگەن؛ كىشتىن ساۋۇل تۇرەلگەن؛ ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇئا، ئابىناداب ۋە ئېش-بائال تۇرەلگەن. 34 مىرىب-بائال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى، مىكاھ مىرىب-بائالدىن تۇرەلگەن. 35 مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاريا ۋە ئاھاز ئىدى. 36 ئاھازدىن يەھوئاددا ھ تۇرەلگەن؛ يەھوئاددا ھدىن ئالەمەمت، ئازماۋۋت ۋە زىمرى تۇرەلگەن؛ زىمرىدىن موزا تۇرەلگەن؛ 37 موزادىن بىنىئا تۇرەلگەن؛ بىنىئانىڭ ئوغلى رافا، رافانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. 38 ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، تۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكىرۇ، ئىشمائىل، شېئاريا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 39

ئازەلنىڭ ئىنسى يېشە كىنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى تۇلام، ئىككىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى يېئۇش، تۆچىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئەلىفەلەت ئىدى. **40** تۇلامنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر جەڭچى، ئوقياچى ئىدى؛ تۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ۋە نەۋرىلىرى ناھايىتى كۆپ بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى بنيامىن ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

9 پۈتكۈل ئىسرائىللار نەسەب يېچە تىزمىغا ئېلىنغانىدى. مانا، تۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىسى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر. **2** يەھۇدالار بولسا ئاسىيلىق قىلغانلىقىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان. ھەممىدىن ئاۋۋال قايتىپ كېلىپ تۇرۇزىمىنى ۋە تۇر شەھەرلىرىگە ماكانلاشقانلار بولسا بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئىدى. **3** يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانلار بولسا يەھۇدا قەبىلىسى، بنيامىن قەبىلىسى، ئەفرائىم قەبىلىسى ۋە مانا‌سسەھ قەبىلىسىدىن بىر قىسىملىرى ئىدى. **4** تۇلارنىڭ ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئوغلى پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرىدىن تۇتاي بار ئىدى؛ تۇتاي ئامىھۇدنىڭ ئوغلى، ئامىھۇد ئومرىنىڭ ئوغلى، ئومرى ئىمرىنىڭ ئوغلى، ئىمرى باننىڭ ئوغلى ئىدى. **5** شىلوھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە تۇنۇق تۇنجى ئوغلى ئاسايا ۋە تۇنۇق ئوغۇللىرى بار ئىدى. **6** زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەئۇئىل ۋە تۇلارنىڭ تۇرۇق-تۇغقانلىرى بولۇپ جەمئىي ئالتە يۈز توقسان ئادەم بار ئىدى. **7** بنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاسسىنۇئاھنىڭ ئەۋرىسى، ھودا‌ۋىيانىڭ نەۋرىسى، مەشۇللامنىڭ ئوغلى سالليۇ بار ئىدى؛ **8** يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى يىبنىيا، مىكرىنىڭ نەۋرىسى، ئۇززىنىڭ ئوغلى ئىلاھ ۋە ئىبنىيانىڭ ئەۋرىسى، رېئۇئەلنىڭ نەۋرىسى، شەفاتىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام **9** ھەمدە تۇلارنىڭ تۇرۇق-تۇغقانلىرى بار ئىدى؛ تۇلار نەسەبنامىسى يېچە تىزىلىغاندا جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك ئالتە ئادەم ئىدى. يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغانلار تۇز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى. **10** كاھىنلار ئىچىدە يەدايا، يەھويارىب، ياقىن ۋە **11** ئازارىيا بار ئىدى. ئازارىيا خۇدانىڭ ۋەينى باشقۇرغۇچى بولۇپ، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام زاد وكنىڭ ئوغلى، زادوك مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئىدى. **12** يەنە ماليكىيانىڭ ئەۋرىسى، پاشخۇرنىڭ نەۋرىسى، يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا ھەمدە ئادىيەلنىڭ ئوغلى ماۋاساي بار ئىدى؛ ئادىيەل ياھزەراھنىڭ ئوغلى، ياھزەراھ مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام مەشىللېمىتنىڭ ئوغلى، مەشىللېمىت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى. **13** تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھەممىسى جەمەت باشلىرى بولۇپ، جەمئىي بىر مىڭ يەتتە يۈز ئالتمىش ئادەم ئىدى؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ۋەيدىكى خىزمەتلەرنى قىلىشقا بېكىتىلگەن ئىقتىدارلىق كىشىلەر ئىدى. **14** لاۋىي قەبىلىسىدىن مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاشابىيانىڭ ئەۋرىسى، ئازرىكامنىڭ نەۋرىسى، ھاشۇبنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ **15** يەنە باقباققار، ھەرەش، گالال ۋە ئاسافنىڭ ئەۋرىسى، زىكرىنىڭ نەۋرىسى، مىكانىڭ ئوغلى ماتتانىيا؛ **16** يەنە يەدۇتۇننىڭ ئەۋرىسى، گالالنىڭ نەۋرىسى، شېمايانىڭ ئوغلى ئوبادىيا ھەمدە ئەلكانانىڭ نەۋرىسى، ئاسانىڭ ئوغلى بەرەكىيا بار ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا- كەنتلىرىگە ماكانلاشقانىدى. **17** دەرۋازىۋەنلەر شاللۇم، ئاققۇب، تالمون، ئاخمان ۋە تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئىدى؛ شاللۇم تۇلارنىڭ بېشى ئىدى. **18** تۇلار تاكى ھازىرغىچە شەرق تەرەپتىكى «پادىشاھنىڭ دەرۋازىسى»دا [دەرۋازىۋەنلىك] قىلىپ كەلمەكتە؛ تۇلار ئىلگىرى لاۋىيلارنىڭ چېدىرگاھىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلغانىدى.

19 كورەنىڭ ئەۋرىسى، ئېبىئاسافنىڭ نەۋرىسى، كوراھنىڭ ئوغلى شاللۇم ھەمدە تۇنۇق ئاتىسىنىڭ جەمەتىدىكى قېرىنداشلىرى بولغان كوراھىيلار [خۇدانىڭ ۋەينىڭ] خىزمىتىنى باشقۇراتتى، چېدىرنىڭ ئىشىكلىرىنى باقاتتى؛ تۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرگاھىنى باشقۇرۇشقا ۋەيۇلغان، [ئىبادەت] چېدىرنىڭ ئىشىكىنى باققانىدى. **20** ئىلگىرى ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس تۇلارنىڭ يولباشچىسى بولغان؛ پەرۋەردىگار تۇنۇق بىلەن بىللە بولغان. **21** مەشىلەمىيانىڭ ئوغلى زەكەرىيا بولسا جامائەت چېدىرنىڭ دەرۋازىۋەنى بولغانىدى. **22** دەرۋازىۋەنلىككە تاللانغان بۇ كىشىلەر جەمئىي ئىككى يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ تۇلار تۇز يېزا- كەنتلىرىدە، نەسەبلىرى يېچە تىزىلىغان (ئەسلىدە داۋۇت ۋە ئالدىن كۆرگۈچى ساموئىل تۇلارنى ئامانەت قىلىنغان ۋەزىپىلىرىگە بېكىتكەنىدى. **23** تۇلار ۋە تۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيى، يەنى مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىشىك-دەرۋازىلىرىنى بېقىشقا بېكىتىلگەنىدى). **24** شەرقىي، غەربىي، شىمالىي ۋە جەنۇبىي ئىشىك-دەرۋازىلىرىدا دەرۋازىۋەنلەر بېكىتىلگەنىدى. **25** تۇلارنىڭ يېزا- كەنتلىرىدە ئولتۇرۇشلۇق قېرىنداشلىرى بولسا ھەر يەتتە كۈندە تۆۋەت ۋەيچە كېلىپ تۇلار بىلەن بىرگە خىزمەتتە بولاتتى. **26** تۆت دەرۋازىۋەن بېگى لاۋىيلاردىن ئىدى؛ تۇلارغا تاپشۇرۇلغىنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيدىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى بېقىش ئىدى. **27** بېقىش مەسئۇلىيىتى تۇلارنىڭ ئۈستىدە بولغاچقا، تۇلار كېچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ۋەينىڭ ئەتراپىدىكى ئورۇنلىرىدا تۇراتتى ھەمدە ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئىشىك-دەرۋازىلارنى ئېچىشقا مەسئۇل ئىدى. **28** تۇلاردىن بىر قىسمى [ئىبادەتخانا] خىزمىتىدە ئىشلىتىلدىغان ئەسۋاب- ئۈسكۈنىلە رگە مەسئۇل ئىدى؛ تۇلار ساناپ ئەيچىقىپ، ساناپ ئەپكىرىپ قويۇلاتتى. **29** تۇلارنىڭ يەنە بىر قىسمى تاپشۇرۇلغىنى ۋەيچە قاچا-قۇچىلار ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر، شۇنداقلا ئاق تۇن، شاراب، زەيتۇن مېيى، مەستىكى ۋە خۇشبۇي ۋەيۇلارغا مەسئۇل ئىدى. **30** كاھىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلەر خۇشبۇي ۋەيۇلاردىن ئەتىرياسايىتى. **31** لاۋىيلاردىن ماتتىتىياھ، يەنى كوراھىيلاردىن شاللۇمنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ۋەزىپىسى قازان نېنى ئېتىشكە مەسئۇل ئىدى. **32** تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە «ئەقدىم نان»غا مەسئۇل بولۇپ، ھەر شابات كۈنى تىزىدىغانغا نانلارنى تەييارلايتتى. **33** لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىرى بولغان نەغمىچىلەر ئىبادەتخانىدىكى ۋەيلەردە تۇرۇپ، باشقا خىزمەتلەرنى قىلماي، كېچە- كۈندۈز تۇز ئىشلىرى بىلەنلا بولاتتى. **34** يۇقىرىدىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى لاۋىيلار ئىچىدىكى يولباشچىلار بولۇپ، ھەممىسى تۇز نەسەبى يېچە جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا تۇراتتى. **35** گىبئۇننىڭ ئاتىسى جەئىيەل گىبئۇنغا ماكانلاشقانىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. **36** ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، باۋال، نەر، ناداب، **37** گېدور، ئاخىيو، زەكەريا ۋە مىكلوت ئىدى. **38** مىكلوتنىڭ شىمىيام تۇرەلگەن. بۇلارمۇ تۇزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىدا يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. **39** نەردىن كىش تۇرەلگەن، كىشتىن ساۋۇل تۇرەلگەن، ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇيا، ئابىناداب ۋە ئېش-باۋال تۇرەلگەن. **40** مېرىب-باۋال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى؛ مېرىب-باۋالدىن مىكاھ تۇرەلگەن. **41** مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاھىريا ۋە ئاھاز ئىدى. **42** ئاھازدىن ياراھ تۇرەلدى؛ ياراھدىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمرى تۇرەلگەن. زىمرىدىن موزا تۇرەلگەن؛ **43** موزادىن بىنىئا تۇرەلگەن؛ بىنىئانىڭ ئوغلى رېفايا، رېفايانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. **44** ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، تۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىسمائىل، شېئارىيا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى.

10 فىلىستىيلەر ئىسرائىللارغا ھۇجۇم قىلىۋىدى، ئىسرائىللار فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن قاچتى، تۇلار گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يوقىتىلدى. **2** فىلىستىيلەر ساۋۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلىدى؛ تۇلار ئاخىرى ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرىدىن يوناتان، ئابىناداب، مالكى- شۇئالارنى ئۆرۈپ ئۆلتۈردى. **3** ساۋۇلغا قارشى جەڭ ئىنتايىن شىددەتلىك بولدى؛ ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشىپ ئوقيا ئېتىپ ئۇنى يارىلاندۇردى. **4** ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتنىسىزلەر كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلاۋقىنا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۇنمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل قىلىچنى ئېلىپ ئۈستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. **5** ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋۇلنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۆمۈ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ ئۆنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل، ئۈچ ئوغلى ھەم پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. **7** ئەمدى ۋادىدا تۇرغان ئىسرائىللار ئۇ ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە، ئۆلار شەھەرلىرىنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورنۇلاشتى. **8** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم- كېچەك كىلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبوئا تېغىدا ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك

ياتقانلىقنى كۆردى-دە، 9 كىيملىرنى سالدۇرۇپ، كاللىسنى ۋە ساۋۇت-ياراغلىرنى ئېلىپ كەتتى ھەمدە يۇلارنى فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە ئايىرىپ، تۆز يۇتلىرىغا ۋە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزدى. 10 تۇلار ساتۇلنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرنى تۇلارنىڭ بۇتخانىسىدا قويۇپ، كاللىسنى داگون بۇتخانىسغا ئېسىپ قويدى. 11 ئەمدى يابەش-گىلئادداد ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيەلەرنىڭ ساتۇلغا بارلىق قىلغانلىرىنى ئاڭلىغاندا 12 تۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ، ساتۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ جەسەتلىرىنى ئېلىپ، تۇلارنى يابەشكە قايتۇرۇپ كېلىپ، يابەشتىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلدى ۋە يەتتە كۈن روزا تۇتتى. 13 شۇنىڭ بىلەن ساتۇل پەرۋەردىگارغا قىلغان ۋاپاسىزلىقى تۈچۈن تۈلدى؛ تۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامغا كىرمەيدى ۋە ھەتتا پەرۋەردىگاردىن يول سورىمايى، بەلكى پالچى جىنىكەشنىڭ يېنىغا بېرىپ تۈنىكۈن يول سوريغاندى. شۇنىڭ پەرۋەردىگار تۈنى تۈلتۇرۇپ، پادىشاھلىقنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتقا تۈتكۈزۈپ بەردى.

11

تۇ چاغدا بارلىق ئىسرائىل جاماەتى ھىبرونغا كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا يىغىلىشىپ: «قارىسىلا، بىز تۈزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەك كلىرىدۇرمىز! 2 بۇرۇن ساتۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەنگگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان تۈزلىرى ئىدىلا. تۈزلىرىنىڭ خۇدالىرى بولغان پەرۋەردىگارمۇ تۈزلىرىگە: ـ سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ تۇلارنى باقىسەن ۋە ئىسرائىلنىڭ ئەمىرى بولىسەن، دېگەندى» ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى ھىبرونغا كېلىپ پادىشاھ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىشتى؛ داۋۇت ھىبرودا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇلار بىلەن بىر ئەھدە تۈزۈشتى. ئاندىن تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سامۇئىلنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقىنى بويىچە، داۋۇتنى مەسىھ قىلىپ، ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 4 داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل خەلقى يېرۇسالېمغا كەلدى (يېرۇسالېم شۇ چاغدا «يەبۇس» دەپ ئاتىلاتتى، زېمىنىدىكى ئاھالە بولغان يەبۇسىيلار شۇ يەردە تۇراتتى). 5 يەبۇس ئاھالىسى داۋۇتقا: «سەن بۇ يەر ۋەگە ھېچقاچان كىرەلمەيسەن!» دېدى. بىراق داۋۇت زىئون دېگەن قورغانىنى ئالدى (شۇ يەر «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). 6 داۋۇت: «كىم ئالدى بىلەن يەبۇسىيلارغا ھۇجۇم قىلسا، شۇ كىشى يولباشچى ۋە سەردار بولىدۇ» دېدى. زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ئالدى بىلەن ئاتلىنىپ چىقىپ، يولباشچى بولدى. 7 داۋۇت قورغاندا تۇراتتى، شۇنىڭا كىشىلەر تۇ قورغانىنى «داۋۇت شەھىرى» دەپ ئاتاشتى. 8 داۋۇت شەھەرنى مىللودىن باشلاپ تۇت ئەترابىدىكى سېپىلىغىچە يېڭىۋاشتىن ياساتتى؛ شەھەرنىڭ قالغان قىسمىنى يوئاب ياساتتى. 9 داۋۇت كۈندىن كۈنگە قۇدرەت تاپتى، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار تۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 10 تۇۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرى ئىچىدە يولباشچىلار ئىدى؛ تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزى بويىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن بىرلىشىپ، داۋۇتنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىپ، بىرلىكتە تۇنى پادىشاھ قىلىشقا كۈچىدى. 11 تۇۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ تىزىملىكى بويىچە خاتىرىلەنگەندۇر: ـ ھاكونىلاردىن بولغان ياشوبئام يولباشچىلار ئىچىدە بېشى ئىدى؛ تۇ نەيزىسىنى پىقىرتىپ بىر قېتىمدىلا ئۈچ يۈز ئادەمنى تۇلتۇرۇۋەتكەن. 12 تۇنىڭدىن قالسا ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار بولۇپ، تۇ «ئۈچ پالۋان»نىڭ بىرى ئىدى؛ 13 ئىلگىرى فىلىستىيەلەر پاس-داممىدا جەڭ قىلىشقا يىغىلغاندا، تۇ داۋۇت بىلەن تۇ يەردە ئىدى. تۇ يەردە ئارپا تۇسۇپ كەتكەن بىر ئېتىزلىق بولۇپ، خەلق فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن يەدەر قاچقاندىدى؛ 14 تۇلار بولسا ئېتىزلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋۇپلىپ، ھەم ئېتىزلىقنى قوغدىغان، ھەم فىلىستىيەلەرنى تارمار قىلغان؛ پەرۋەردىگار ئەنە شۇ يول بىلەن تۇلارنى غايەت زور غەلىبىگە ئېرىشتۈرگەن. 15 ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدىن [يەنە] ئۈچەيلەن قورام تاشلىقتىكى ئادۇللامنىڭ غارىغا چۈشۈپ داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنى بولسا «رەفايىم جىلغىسى»دا بارگاھ قۇرغاندى. 16 بۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا، فىلىستىيەلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بەيت-لەھەمدە ئىدى. 17 داۋۇت تۇسساپ: «ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى!» دېۋىدى، 18 بۇ ئۈچ پالۋان فىلىستىيەلەرنىڭ لەشكەر گارىسدىن بۇسۇپ ئوتۇپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى، لېكىن تۇ تۈنىكۈن ئىچكىلى ئۇنىمىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆكۈپ: 19 «خۇدايىم بۇ ئىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن! مەن ھاياتىنىڭ خەۋپىگە قېلىشىغا قارىمىغان بۇ كىشىلەرنىڭ قېنىنى ئىچىسەم قاندىق بولىدۇ؟ چۈنكى بۇنى تۇلار ھاياتىنىڭ خەۋپىگە قېلىشىغا قارىمای ئېلىپ كەلگەن!» دېدى. شۇڭا داۋۇت بۇ سۇنى ئىچكىلى ئۇنىمىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. 20 يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي ئۈچىنىڭ بېشى ئىدى؛ تۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پىقىرتىپ تۇلارنى تۇلتۇردى. شۇنىڭ بىلەن تۇ بۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققاندىدى. 21 تۇ مۇشۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتكە سازاۋەر بولغان بولسىمۇ، لېكىن يەنىلا ئاۋۋالقى ئۈچەيلەنگە يەتمەيتتى. 22 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كابزەئەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى؛ تۇ كۆپ قالتىس ئىشلارنى قىلغان. تۇ موئابىي ئاريەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى تۇلتۇپ رگەن. يەنە قار ياغقان بىر كۈنى ئازگالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى تۇلتۇپ رگەندى. 23 تۇ يەنە قولدا باپكارنىڭ تۇقىدەك بىر نەيزىسى بار، يوينىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلىدىغان بىر مىسىرلىقنى قەتل قىلدى؛ تۇ بىر ھاسا بىلەن تۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، تۇنىڭ نەيزىسىنى قولىدىن تارتۇۋېلىپ تۇز نەيزىسى بىلەن تۇلتۇردى. 24 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا مانا بۇ ئىشلارنى قىلغان. شۇنىڭ بىلەن ئۈچ پالۋان ئىچىدە نام چىقارغاندى. 25 مانا، تۇ ھېلىقى ئوتتۇز پالۋاندىنمۇ بەك ھۆرمەت قازانغان بولسىمۇ، لېكىن ئالدىنقى ئۈچ پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت تۇنى تۈزنىڭ پاسبان بېگى قىلىپ تەينىلىگەن. 26 قوشۇندىكى پالۋانلار بولسا: ـ يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەلھانان، 27 ھارورلۇق شاممۇت، پىلونلۇق ھەلەز، 28 تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا، ئاناتوتلۇق ئابىئېزەر، 29 خۇشاتلىق سىببەكاي، ئاخوھلۇق ئىلاي، 30 نىتوفاتلىق ماھاراي، نىتوفاتلىق باناناھنىڭ ئوغلى خەلەب، 31 بىنيامىن ئەۋلادلىرىدىن گىبىئاھلىق ريباينىڭ ئوغلى ئىتتاي، پىراتونلۇق بىنايا، 32 گاتاش ۋادىلىرىدىن كەلگەن خۇراي، ئارباتلىق ئابىيەل، 33 باھارۇملۇق ئازماۋەت، شالبونلۇق ئېلياھبا، 34 گىزونلۇق ھاشەمنىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاگىنىڭ ئوغلى يوناتان، 35 ھارارلىق ساكارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، ئۇرنىڭ ئوغلى ئېلىفال، 36 مەكەراتلىق ھەفەر، پىلونلۇق ئاخىياھ، 37 كارمەللىك ھەزرو، ئەزبايىنىڭ ئوغلى ناتاراي، 38 ناتاننىڭ ئىنىسى يوئېل، ھاگرىنىڭ ئوغلى مىبھار، 39 ئامونلۇق زەلەك، زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان بەئەروتلۇق ناھاراي، 40 ئىترىلىق ئىرا، ئىترىلىق گارەب، 41 ھىتتي ئۇريا، ئاھلاينىڭ ئوغلى زاباد، 42 رۇبەن قەبىلىسىدىن شىزانىڭ ئوغلى، رۇبەنلەر ئۈچىدە يولباشچى بولغان ئادىنا ۋە تۇنىڭغا ئەگەشكەن ئوتتۇز ئادەم، 43 مائاكاھنىڭ ئوغلى ھانان، مىتىنلىق يوشافات، 44 ئاشتاراتلىق ئۇززىيا، ئاروئەرلىك خوتامنىڭ ئوغلى شاما بىلەن جەئىيەل، 45 شىمرىنىڭ ئوغلى يېدىيايەل بىلەن تۇنىڭ ئىنىسى تىزىلىق يوخا، 46 ماھاۋىلىق ئەلىيەل، ئەلنائامنىڭ ئوغۇللىرى يەرىباي بىلەن يوشاۋىيا، موئابلىق يىتما، 47 ئەلىيەل، ئوبەد ۋە مەزوبالىق يائاسىيەللەردىن ئىبارەت ئىدى.

12

داۋۇت كىشىنىڭ ئوغلى ساتۇلنىڭ بىسىمى سەۋەبىدىن زىكلاگدا يوشۇرۇنۇپ ياتقان چاغدا مۇنۇ كىشىلەر داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىشتى (تۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا جەڭ قىلىشتا ياردەم بەرگەن باتۇرلاردىن ئىدى؛ 2 ئوقيا بىلەن قوراللانغان بولۇپ، ئوڭ قولى بىلەنمۇ، سول قولى بىلەنمۇ ئوقيا ۋە سالغا ئاتالايتتى؛ تۇلار ساتۇلنىڭ بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان تۇغقانلىرى ئىدى): 3 ـ تۇلارنىڭ يولباشچىسى ئاخىئېزەر، ئاندىن قالسا يوئاش بولۇپ، ئىككىسى گىبىئاھلىق شېماۋاھنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يەنە ئازماۋەتنىڭ ئوغلى يەزىيەل بىلەن پەلەتمۇ؛ يەنە بەراكاھ بىلەن ئاناتوتلۇق يەھۇ، 4 گىبىئونلۇق يىشمايامۇ بار ئىدى. يىشمايا «ئوتتۇز پالۋان» ئىچىدە باتۇر بولۇپ شۇ ئوتتۇزنىڭ يېتىۋىگىدە ئىدى؛ يەنە يەرەمىيا، ياھازىيەل، يوھانان ۋە گەدەراتلىق يوزاباد، 5 ئەلۇزاي، يەرىموت، بىئالىيا، شەمارىيا، خارۇفلۇق شەفاتىيا، 6 كوراھلىقلاردىن بولغان ئەلكانا، يىشىيا، ئازارەل، يوئېزەر ۋە ياشوبئاملار، 7 يەنە گەدورلۇق يەروھامنىڭ ئوغلى يوئېلاھ بىلەن زەبادىيا بار ئىدى. 8 گاد قەبىلىسىدىن بەزىلەر چۈلدىكى قورغانغا بېرىپ داۋۇتقا بېقىندى. تۇلارنىڭ ھەممىسى

جه گگه ماهىر، قالقان ۋه نەيزە بىلەن قوراللانغان باتۇر جەڭچىلەر ئىدى، ئۇلارنىڭ تۇرقى
بەتەينى شىرغا، چاققانلىقى بەتەينى تاغدىكى بۇۋكەنگە ئوخشايتتى. 9 ئۇلارنىڭ بىرىنچىسى
ئېزەر، ئىككىنچىسى ئوبادىيا، ئۈچىنچىسى ئېلىئاب، 10 تۆتىنچىسى مىشماناەھ، بەشىنچىسى
يەرەمىيا، 11 ئالتىنچىسى ئاتتاي، يەتتىنچىسى ئەلىيەل، 12 سەككىزىنچىسى يوھانان،
توققۇزىنچىسى ئەلزاباد، 13 ئوننىنچىسى يەرەمىيا، ئون بىرىنچىسى ماكبانناي ئىدى. 14
بۇلارنىڭ ھەممىسى گاد قەبىلىسىدىن، قوشۇن ئىچىدە سەردارلار ئىدى؛ ئەڭ كىچىگى يۈز
لەشكەر رگە، ئەڭ چوڭى مىڭ لەشكەر رگە يېتەكچى ئىدى. 15 بىرىنچى ئايدا، ئىئوردان
دەريىسى تېشىپ قىرغاقتىن ئاشقان ئاشقان چاغدا، دەريادىن ئوتۇپ، شەرقتە ۋە غەربكە قارايدىغان
بارلىق جىلغىلاردىكىلەرنى تىرىپەرەن قىلىپ قاچۇرغانلار دەل مۇشۇ ئادەملەر ئىدى. 16
بىنيامىن قەبىلىسى بىلەن يەھۇدا قەبىلىسىدىمۇ كىشىلەر قورغانغا كېلىپ داۋۇتقا بېقىنغان. 17
داۋۇت چېقىپ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ: «ئەگەر سىلەر تىنچلىق نىيىتىدە ماڭا ياردەم
بېرىشكە كەلگەن بولسا كاللار، سىلەر بىلەن بىر جان بىر دىل بولىمەن، لېكىن قوللىرىمدا
ھېچ ناھەقلىق بولمىغان مېنى دۇشمەنلىرىمگە سېتىۋەتمەكچى بولسا كاللار، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ
خۇداسى بۇنى نەزىرىگە ئېلىپ ھۆكۈم چىقارغاي!» ـ دېدى. 18 بۇ چاغدا خۇدانىڭ
روھى ھېلىقى ئوتتىز پالۋاننىڭ يولباشچىسى ئاماسايغا چۈشۈپدى، تۇ: «ئاھ داۋۇت، بىز
ساڭا بېقىندۇقمىز؛ ئاھ يەسسەنىڭ ئوغلى، بىز سەن بىلەن بىللىدۇرمىز؛ تۇرۇۋىگگە ئامان-
تىنچلىق، ئامان-تىنچلىق بولغاي! ساڭا ياردەم بە رگۈچىلە رگىمۇ ئامان-تىنچلىق بولغاي!
چۈنكى سېنىڭ خۇدايىڭ ساڭا مەدەتكارىدۇر» شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇلارنى ئېلىپ
قېلىپ، «زەربىدار ئەترەت باشلىقلىرى» قىلدى. 19 داۋۇت ئىلگىرى فىلىستىيلەر بىلەن
بىرلىكتە ساۋۇلغا قارشى ئۇرۇشقا ئاتلانغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى بەزىلەر داۋۇت
تەرەپكە ئوتتى (لېكىن ئۇلار [فىلىستىيلە رگە] ياردەم بەرمىدى، چۈنكى فىلىستىيلەرنىڭ
ئەمىرلىرى: «داۋۇت ئۆز غوجىسى ساۋۇل تەرەپكە ئوتۇپ كېتىشى مۇمكىن، ئۇنداقتا بېشىمىز
كەتمەي قالمايدۇ!» دەپ مەسلىھەتلىشىپ ئۇلارنى قايتۇرۇپ كەتمەكچى بولغانىدى). 20
داۋۇت زىكلاگقا قايتىپ بارغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى ئادناھ، يوزاباد، يەدىيايەل،
مىكائىل، يوزاباد، ئېلىخۇ، زىلتايلار كېلىپ ئۇنىڭغا قوشۇلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ماناسسەھ
قەبىلىسىنىڭ مىڭبېشىلىرى ئىدى. 21 ئۇلار داۋۇت قارا-چېلارغا قارشى جەڭ قىلغاندا
ئۇنىڭغا ياردەملەشتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار، قوشۇندىكى يولباشچىلار ئىدى.
22 چۈنكى شۇ كۈنلەردە داۋۇتقا ياردەم بېرىش ئۈچۈن ھەر كۈنى ئادەملەر كېلىپ
قوشۇلۇپ، خۇددى خۇدانىڭ قوشۇنىدەك زور بىر قوشۇن بولۇپ كەتكەنىدى. 23
پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ساۋۇلنىڭ پادىشاھلىقىنى داۋۇتقا ئېلىپ
بەرمەكچى بولغان قوراللانغان جەڭچىلەر يولباشچىلىرى بىلەن ھېبرونغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى.
ئۇلارنىڭ سانى توۋەندىكىچە: ـ 24 يەھۇدالاردىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغانلار
جەمئىي ئالتە مىڭ سەككىز يۈز كىشى بولۇپ، ھەممىسى جەنگگە تەييارلانغانىدى. 25
شىمئونلاردىن جەنگگە تەييارلانغان باتۇر جەڭچىلەر جەمئىي يەتتە مىڭ بىر يۈز كىشى، 26
لاۋىيلاردىن جەمئىي تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ 27 يەھويادا ھارۇنلارنىڭ جەمەت
بېشى بولۇپ، ئۇنىڭغا ئەگشىكەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. 28 يەنە
ياش بىر باتۇر ئىدى، جەڭچى زادوك ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىن يىگىرمە ئىككى يولباشچى بار ئىدى.
29 بىنيامىنلاردىن، ساۋۇلنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىدىمۇ ئۈچ مىڭ كىشى بار ئىدى؛ شۇ
چاغقا قەدەر بۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ساۋۇل جەمەتىنى قوللاپ كەلمەكتە ئىدى. 30
ئەفرائىملاردىن، ئۆز جەمەتلىرىدە يۈز-ئابروي تاپقان باتۇر ئەزىمەتلەر جەمئىي يىگىرمە مىڭ
سەككىز يۈز كىشى ئىدى. 31 ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئىچىدە نامى پۈتۈلگەن، داۋۇتنى
پادىشاھ قىلىپ تىكلەشكە كەلگەنلەر جەمئىي ئون سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. 32
ئىسساكارلاردىن زامان-ۋەزىيەتنى چۈشىنىدىغان، ئىسرائىلنىڭ قانداق قىلىشى كېرەك كىلىنى
بىلىدىغان يولباشچىلار جەمئىي ئىككى يۈز كىشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممە قېرىنداشلىرى
ئۇلارنىڭ ئەمرىگە ۋىيسۇناتتى. 33 زەبۇلۇنلاردىن جەنگگە تەييارلانغان، ھەرخىل قورال-
ياراغلار بىلەن قوراللانغان، ئالا كۆڭۈللۈك قىلمايدىغان، داۋۇتنىڭ يارىدىمگە كەلگەن
جەمئىي ئەللىك مىڭ كىشى ئىدى. 34 نافتالىلاردىن يولباشچى بولغان مىڭ كىشى بار
ئىدى؛ ئۇلارغا ئەگىشىپ قولىغا قالقان ۋە نەيزە ئالغانلار جەمئىي ئوتتۇز يەتتە مىڭ كىشىگە
يېتەتتى. 35 دانلاردىن جەنگگە تەييارلانغان جەمئىي يىگىرمە سەككىز مىڭ ئالتە يۈز
كىشى ئىدى. 36 ئاشىرلاردىن جەنگگە چېقىپ قوشۇن سېپىگە ئالىنىدىغىنى تەييار بولغان
جەمئىي قىرىق مىڭ كىشى ئىدى. 37 ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى رۇبەن
قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن قولىغا ھەرخىل قورال-ياراغ ئېلىپ
جەنگگە تەييارلانغان جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە مىڭ كىشى ئىدى. 38 يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان
بۇ ئەزىمەتلەرنىڭ ھەربىي يۈرۈشى تەكشى بولۇپ، داۋۇتنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇستىگە
پادىشاھ قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن بىر جان بىر دىل بولۇپ، ھېبرونغا كېلىشكەنىدى؛ قالغان
ئىسرائىللارمۇ بىر نىيەت بىر مەقسەتتە داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلىمەكچى بولۇشقانىدى.
39 ئۇلار شۇ يەردە داۋۇت بىلەن ئۈچ كۈن بىللە يەپ-ئىچىپ غىزالاندى، چۈنكى
ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئۇلارغا تەييارلاپ قويۇشقانىدى. 40 ئۇلارنىڭ ئۇيۇچۇرىسىدىكى
خەلقلەر، ھەتتا ئىسساكار، زەبۇلۇن ۋە نافتالىلارنىڭ زېمىنىدىكىلەر ئېشەك، تۆگە، قېچىر ۋە
كاللارغا ئارتىپ ئۇلارغا ناھايىتى كۆپ ئوزۇقلۇق ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇلار زور مىقداردا
ئۇن، ئەنجۈر پوشكىلى، ئۈزۈم پوشكىلى، شاراب، زەيتۇن مېيى ۋە نۇرغۇن قوي- كاللارنى
يەتكۈزۈپ بېرىشكەنىدى، پۈتكۈل ئىسرائىل شاد-خۇراملىقتا چۆمگەنىدى.

13 داۋۇت مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق يولباشچىلار بىلەن مەسلىھەتلەشتى؛ 2 ئاندىن
پۈتۈن ئىسرائىل ئاممىسىغا: «ئەگەر سىلەر ماقۇل كۆرسە كاللار، شۇنداقلا بۇ ئىشنى خۇدايىمىز
پەرۋەردىگاردىن دەپ بىلسە كاللار، بىز ئىسرائىلنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا شۇ
يەردە قالغان قېرىنداشلىرىمىزغا ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە شەھەرلەردە ۋە ئېتىزلىقلىرىدا
ئۇرۇۋاتقان كاھىن ھەم لاۋىيلارغا مۇشۇ يە رگە يىغىلىش توغرۇلۇق ئادەم ئەۋەتەيلى. 3 بىز
خۇدايىمىزنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەشھە گە يۆتكەپ كېلەيلى؛ چۈنكى ساۋۇلنىڭ كۈنلىرىدە
ھېچقايسىمىز [ئەھدە ساندۇقى] ئالدىدا خۇدادىن يول سوراپ باقمىدۇق» دېدى. 4 بۇ
ئىشنى پۈتۈن ئامما توغرا تاپقاچقا، ھەممەيلەن ماقۇل بولۇشتى. 5 شۇڭا داۋۇت مىسىرنىڭ
شىھور دەرياسىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى چاقىرتىپ
كېلىپ، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كىرىئات-يېئارىمدىن يۆتكەپ كەلمەكچى بولدى.
6 ئاندىن داۋۇت بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۆتكەپ كېلىش
ئۈچۈن بائالاھقا، يەنى يەھۇداغا ئەۋە بولغان كىرىئات-يېئارىمغا كەلدى؛ ئىككى كېرۇبنىڭ
ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى يەرۋەردىگار بۇ ئەھدە ساندۇقى ئۈستىگە ئۆز نامىنى قويغانىدى. 7
ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئابىنادابنىڭ ئۆيىدىن ئېلىنغان يېڭى بىر ھارۇبغا قويدى؛
ئۇززاھ بىلەن ئاخىيو ھارۇبنى ھەيدىدى. 8 داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل جامائىتى
خۇدانىڭ ئالدىدا ھە دەپ نەغمە-ناۋا قىلىپ، چىلتار، تەمبۇر، داپ، چاڭلار ۋە كاناي-
سۇنايلار چالاتتى. 9 لېكىن ئۇلار كىدون خامىنىغا كەلگەندە كاللار ئالدىغا مۇدۇرەپ
كېتىپ يېقىلغاندا ئۇززاھ ئەھدە ساندۇقىنى يۇلۇۋالاي دەپ قولىنى ئۇنىڭغا سوزدى.
10 ئۇززاھنىڭ ئەھدە ساندۇقىغا قولى تە گگەنلىكى ئۈچۈن، خۇدا ئۇنىڭغا غەزەبلىنىپ
ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 11
لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇززاھنىڭ ئېنىنى بۇسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى
«پەرەز-ئۇززاھ» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەر تاكى ھازىرغىچە شۇ نام بىلەن ئاتىلىپ كەلمەكتە.
12 شۇ كۈنى داۋۇت خۇدادىن قورقۇپ: «مەن زادى قانداق قىلىپ خۇدانىڭ ئەھدە
ساندۇقىنى بۇ يە رگە يۆتكەپ كېلەلەيمەن؟» دېدى. 13 شۇڭا داۋۇت ئەھدە ساندۇقىنى
ئۆزى تۇرۇۋاتقان «داۋۇت شەھىرى» گە يۆتكەپ كەلمەي، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىگە
ئايلىرىپ قويدى. 14 خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي تۇردى؛
پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدومنىڭ ئائىلىسىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىق تەئەللۇقاتلىرىنى بەركەتلىدى.

14 ئۇر پادىشاھى ھىرام داۋۇت بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچىلەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ
ئۈچۈن ئوردا سېلىشقا كېدىر ياغىچى، تاشچى ۋە ياغاچچىلارنى ئەۋەتتى. 2 بۇ چاغدا
داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇزىنى ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولۇشقا

جەزمەن تىكلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ يەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز خەلقى ئىسرائىل تۈچۈن تۈنۈك پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنىدى. 3 داۋۇت يېرۇسالېمدا يەنە برمۇنچە خوتۇن تالدى ھەمدە يەنە ئوغۇل-قىزلارنى كۆردى. 4 تۆۋەندىكىلەر تۈنۈك يېرۇسالېمدا كۆرگەن پەرزەنتلىرىنۈك ئىسملىرى: شامۇيا، شوباب، ناتان، سۈلەيمان، 5 ئىبھار، ئەلىشۇيا، ئەلپەلەت، 6 نوگاھ، نەفەگ، يافىيا، 7 ئەلىشاما، بەئەلىيادا ۋە ئەلىفەلەت. 8 داۋۇتنۈك مەسىھ قىلىنىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنۈك تۈستىگە پادىشاھ قىلىنغانلىقىنى ئاڭلىغان فىلىستىيلەرنۈك ھەممىسى داۋۇت بىلەن قارشىلىشىش پۈرسىتىنى ئىزلەپ كەلدى؛ داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا قارشى جەنگگە ئاتلاندى. 9 فىلىستىيلەر «رەفايىم جىلغىسى»غا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كىردى. 10 داۋۇت خۇدادىن: «مەن فىلىستىيلە رگە قارشى جەنگگە چىقسام بولامدۇ؟ ئۇلارنى مېنۈك قولۇمغا تاپشۇرامسەن؟» دەپ سوريۇدى، پەرۋەردىگار تۈنۈكۈغا: «جەنگگە چىق، مەن ئۇلارنى سۆزسىز قولۇڭغا تاپشۇرىمەن» دېدى. 11 فىلىستىيلەر بائال-پەرازىمغا ھۇجۇم قىلغىلى كەلگەندە، داۋۇت ئۇلارنى شۇ يەردە مەغلۇپ قىلدى ۋە: «خۇدا مېنۈك قولۇم ئارقىلىق دۇشمەنلىرىم تۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك يۈسۈپ كىردى» دېدى. شۇڭا ئۇ يەر «بائال-پەرازىم» دەپ ئاتالغان. 12 فىلىستىيلەر ئۇزلىرىنۈك بۇتلىرىنى شۇ يە رگە تاشلاپ قاچقانلىقتىن، داۋۇت ئادەملىرىگە ئۇلارنى كويدۇرۇۋېتىشنى تاپىلدى. 13 فىلىستىيلەر يەنە ھېلىقى جىلغىغا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كىرىۋىدى، 14 داۋۇت يەنە خۇدادىن يول سوريدى. خۇدا ئۇنىڭغا: «ئۇلارنى ئارقىسىدىن قوغلىماي، ئە گىپ ئۇتۇپ، ئۇلارغا ئۇچىلىكىنۈك ئۈدۈلىدىن ھۇجۇم قىلغىن. 15 سەن ئۇچمە دەرەخلىرىنۈك ئۈستىدىن ئايۋاغ تىۋشىنى ئاڭلىشۈك بىلەنلا جەنگگە ئاتلان؛ چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا سېنۈك ئالدىڭدا فىلىستىيلەرنۈك قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ» دېدى. 16 شۇنۈك بىلەن داۋۇت خۇدانۈك دېگىنى بويىچە ئىش تۇتتۇپ، فىلىستىيلەرنۈك قوشۇنىغا گىبىئوندىن گەزە رگىچە قوغلاپ زەربە بەردى. 17 شۇ سەۋەبتىن داۋۇتنۈك شۇھرىتى بارلىق يۇرت-زېمىنلارغا پۇر كەتتى، پەرۋەردىگار ئۇنۈك قورقۇنچىنى بارلىق ئەللەرنۈك ئۈستىگە سالدى.

15

داۋۇت داۋۇت شەھىردە ئۆزىگە ئۆي-ئوردىلار سالدۇردى، ھەم خۇدانۈك ئەھدە ساندۇقىغا جاي ھازىرلىدى ۋە ئۇنىڭغا چېدىر تىكتۈردى. 2 ئۇ چاغدا داۋۇت: «خۇدانۈك ئەھدە ساندۇقىنى لاۋىيلاردىن بۇلەك كىشىلەرنۈك كۆتۈرۈشىگە بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى كۆتۈرۈشكە ۋە مەڭگۈ ئۆزىنۈك خىزمىتىدە بولۇشقا شۇلارنى تاللىغانىدى» دېدى. 3 ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنۈك ئەھدە ساندۇقىنى ھازىرلاپ قويغان يە رگە يۈتكەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىللارنى يېرۇسالېمغا يىغدى. 4 داۋۇت يەنە ھارۇنۈك ئەۋلادلىرىنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى: 5 كوھاتنۈك ئەۋلادلىرى جەمەمەت بېشى بولغان ئۇرىيەل ۋە ئۇنۈك قېرىندىشلىرى بىر يۈز يىگىرمە كىشى؛ 6 مەرارى ئەۋلادلىرىدىن جەمەمەت بېشى بولغان ئاسايا ۋە ئۇنۈك قېرىندىشلىرىدىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشى؛ 7 گەرشومنۈك ئەۋلادلىرىدىن جەمەمەت بېشى بولغان يوئېل ۋە ئۇنۈك قېرىندىشلىرى بىر يۈز ئوتتۇز كىشى؛ 8 ئەلىزافاننۈك ئەۋلادلىرىدىن جەمەمەت بېشى بولغان شېمايا ۋە ئۇنۈك قېرىندىشلىرى ئىككى يۈز كىشى؛ 9 ھېبرونۈنۈك ئەۋلادلىرىدىن جەمەمەت بېشى بولغان ئەلىيەل ۋە ئۇنۈك قېرىندىشلىرى سە كسەن كىشى؛ 10 ئۇززىيەلنۈك ئەۋلادلىرىدىن جەمەمەت بېشى بولغان ئامىناداب ۋە ئۇنۈك قېرىندىشلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى. 11 داۋۇت كاھىنلاردىن زادوك بىلەن ئابىياتارنى، شۇنىڭدەك لاۋىلىيلاردىن ئۇرىيەل، ئاسايا، يوئېل، شېمايا، ئەلىيەل ۋە ئامىناداب ئىچاقتىپ كېلىپ ئۇلارغا: 12 «سىلەر لاۋىي جەمەمەتنىڭ باشلىرىسىلەر، ئۆزۈڭلارنى ۋە سىلەرنۈك قېرىندىشلىرىڭلارنى ئىسرائىلنۈك خۇداسى پەرۋەردىگارنۈك ئەھدە ساندۇقىنى مەن تەيىارلاپ قويغان يە رگە كۆتۈرۈپ كېلىش ئۈچۈن پاك قىلىڭلار. 13 چۈنكى ئىلگىرى سىلەر شۇنداق قىلمايسىلەر، بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە ئۇنىڭدىن يول سورىمىغىنىمىزدىن خۇدايىمىز پەرۋەردىگار بە رگە زەربە بە رگەن» دېدى. 14 شۇنۈك بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار ئىسرائىلنۈك خۇداسى پەرۋەردىگارنۈك ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىش ئۈچۈن ئۆزلىرىنى پاك قىلدى. 15 لاۋىيلار ئەمدى مۇسانۈك پەرۋەردىگارنۈك سۆز-كالامى بىلەن تاپىلىغىنى بويىچە، خۇدانۈك ئەھدە ساندۇقىنى بالداق بىلەن مۇرىسىگە ئېلىپ كۆتۈردى. 16 داۋۇت يەنە لاۋىيلارنۈك يولباشچىلىرىغا ئۆزلىرىنۈك قېرىندىشلىرىدىن نەغمىچىلەرنى تەيىنلەشنى بۇيرۇدى؛ ئۇلار جۈملىدىن تەمبۈر، چىلتار، جاڭگلار قاتارلىق ھەرخىل سازلارنى چېلىپ ئاۋازنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ شاد-خۇراملىق ئىچىدە كۆڭۈل ئېيتىشقا تەيىنلەندى. 17 شۇنۈڭلاشقا، لاۋىيلار يوئېلنۈك ئوغلى ھېمانى ۋە ئۇنۈك جەمەمتىدىكى بەرەكيانۈك ئوغلى ئاسافنى ھەم ئۇلارنۈك قېرىندىشلىرىدىن بولغان مەرارىلاردىن كۈشىياھنۈك ئوغلى ئېتانىنى بەلگىلىدى. 18 ئۇلار بىلەن برلىكتە يەنە قېرىندىشلىرىدىن زە كەريا، بىن، يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇنۈنى، ئېلىئاب، بىنىياھ، ماتاسىياھ، ماتتىتىياھ، ئەلىفەلەھ، مېكنىيا ھەم دەرۋازىۋەن ئوبەد-ئېدوم بىلەن جەئىيەلنى ئىككىنچى دەرىجىلىك ئەترەت قىلىپ تەشكىللىدى. 19 نەغمىچى ھېمان، ئاساف ۋە ئېتانلار مىس چاڭلار چېلىپ، ياڭراۋاز ئاۋاز چىقىراتتى؛ 20 زە كەريا، يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇنۈنى، ئېلىئاب، ماتاسىياھ ۋە بىنىيالار تەمبۈر چېلىپ «ئالاموت ئۈسلۈبى»دا تەڭگەش قىلاتتى؛ 21 ماتتىتىياھ، ئەلىفەلەھ، مېكنىيا، ئوبەد-ئېدوم، جەئىيەل ۋە ئازازىيالار چىلتار چېلىپ باشلامچىلىق قىلىپ، «شەمىنىت ئۈسلۈبى»دا تەڭگەش بولاتتى. 22 لاۋىيلارنۈك يولباشچىسى كەنانىيا مۇزىكىنا ناھايىتى پىششىق بولغاچقا، مەخسۇس نەغمە-ناۋاچىلىققا مەسئۇل بولۇپ مۇزىكا ئۈگىتەتتى. 23 بەرەكيا بىلەن ئەلكانا ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشىكاقارلار ئىدى. 24 شەبانىيا، يەھوشافات، نەتانەل، ئاماساي، زە كەريا، بىنايا ۋە ئەلىئېزەر قاتارلىق كاھىنلار خۇدانۈك ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا كاناي چالاتتى؛ ئوبەد-ئېدوم بىلەن يەھىياھنۇ ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشىكاقار قىلىنىپ قويۇلغانىدى. 25 شۇنۈك بىلەن داۋۇت ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ۋە مىڭبېشى قاتارلىقلار بىلەن بە رگە ئوبەد-ئېدومنۈك ئۆيىدىن خۇشاللىققا چۆمگەن ھالدا پەرۋەردىگارنۈك ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ چىققىلى باردى. 26 ۋە شۇنداق بولدىكى، [داۋۇتلار] خۇدا پەرۋەردىگارنۈك ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا ياردەم بە رگەنلىكىنى كۆرۈپ، يەتتە بۇقا ۋە يەتتە قوچقار قۇربانلىق قىلدى. 27 داۋۇت ۋە شۇنداقلا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىيلار ھەمدە نەغمىچىلەر ھەم نەغمە-ناۋا بېشى بولغان كەنانىيالارنۈك ھەممىسى كاتاپ لىباس كىيىشكەنىدى؛ داۋۇت ئۇنۈك ئۈستىگە يەنە كاتاپ ئەفود كىيگەنىدى. 28 پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئەمدى شۇ ئەرقىدە تەنتەنە قىلىپ، بۇرغا، كاناي، جاڭجۇك، تەمبۈر، چىلتار قاتارلىق ئۇرلۇك سازلار بىلەن يۇقىرى ئاۋازدا مۇزىكا چېلىپ، پەرۋەردىگارنۈك ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كېلىشتى. 29 پەرۋەردىگارنۈك ئەھدە ساندۇقى داۋۇت شەھىرىگە يېتىپ كەلگەندە ساۋۇلنۈك قىزى مىقال پەنجىرىدىن تۆۋەنگە قاراپ ئۇراتتى؛ ئۇ داۋۇتنۈك سە كەپ ۋىناپ-چېلىپ تەنتەنە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئىچىدە ئۇنى زاڭگۇل قىلدى.

16

ئۇلار خۇدانۈك ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كىرىپ داۋۇت ئۇنىڭغا ھازىرلاپ قويغان چېدىرنۈك ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، ئاندىن خۇدانۈك ئالدىدا كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇندى. 2 داۋۇت كويدۇرمە قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنۇپ بولغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنۈك نامىدا خەلققە بەختىلىدى. 3 ئۇ يەنە ئەر-ئايال دېمەي ئىسرائىللارنۈك ھەر بىرىگە بىردىن نان، بىردىن خورما پوشكىلى، بىردىن ئۈزۈم پوشكىلى ئۈلەشتۈرۈپ بەردى. 4 داۋۇت بىر قىسىم لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنۈك ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا خىزمەتتە بولۇش، يەنى دۇئا-تىلاۋەت ئوقۇش، ئىسرائىلنۈك خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىش ۋە كۈي-مۇناجات ئوقۇشنى بۇيرۇدى. 5 ئۇلارنۈك يولباشچىسى بولسا ئاساف، ئاندىن زە كەريا ئىدى؛ باشقىلىرى بولسا جەئىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ماتتىتىياھ، ئېلىئاب، بىنايا، ئوبەد-ئېدوم ۋە جەئىيەللەر ئىدى. ئۇلار تەمبۈر-چىلتار چېلىشقا قويۇلدى؛ ئاساف بولسا جاڭگلارنى چالاتتى. 6 بىنايا بىلەن ياھازىيەلدىن ئىبارەت ئىككى كاھىن خۇدانۈك ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەردائىم كاناي چېلىشقا قويۇلدى. 7 شۇ كۈنى داۋۇت ئاساف ۋە قېرىندىشلىرىنى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىشقا بەلگىلەپ ئۇلارغا برىنچىدىن مۇنۇ كۈينى تاپشۇردى: ـ

8 «پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار، ئۇنىڭ
قىلغانلىرىنى ئەللەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 9 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۆيلە ڭلار،
ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۆجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ئۈيلىنىڭلار. 10 مۇقەددەس
نامىدىن پەخىرلىنىپ داڭلانڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن!
11 پەرۋەردىگارنى ۋە ئۇنىڭ قۇدرىتىنى ئىزدە ڭلار، ئۇنىڭ يۈز-ھۇزۇرىنى توختىماي
ئىزدە ڭلار. 12 ئۇنىڭ ياراتقان مۆجىزىلىرىنى، كارامەت ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن
چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 13 ئى ئۇنىڭ قۇلى ئىسرائىلنىڭ نەسلى، ئۇنىڭ
تاللىغانلىرى، ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى! 14 ئۇ، پەرۋەردىگار ـ خۇدايىمىز؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى
پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 15 ئۇ ئۆزىنى تۇ زگەن ئەھدىنى ئەبەدىي يادىڭلاردا تۇتۇڭلار ـ ـ بۇ
ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادقىچە ۋەدىلەشكەن سۆزىدۇر ـ 16 ئىبراھىم بىلەن تۇ زگەن ئەھدىسى،
يەنى ئىسھاققا ئېچىكەن قەسىمىدۇر. 17 ئۇ بۇنى ياقۇپقىمۇ نىزام دەپ جەزىلەشتۈردى،
ئىسرائىلغا ئەبەدىي قىلىپ بېرىپ: ـ 18 «ساڭا قانائان زېمىنىنى بېرىمەن، ئۇنى
مىراسىڭ بولغان نىسىۋەڭ قىلىمەن» ـ دېدى. 19 ئۇ چاغدا سىلەر ئاجىز ئىدىڭلار،
ئادەمڭلار ئاز ھەم ئۇ يەردە مۇساپىر ئىدىڭلار؛ 20 بۇ ئەلدىن ئۇ ئەلگە، بىر قەبىلىدىن
يەنە بىر قەبىلگە كۆچۈپ يۈ رگەن. 21 پەرۋەردىگار ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئۇلارنى
بوزۇەك قىلىشىغا يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ تەنبىھ بېرىپ: ـ 22 «مەن
مەسىھ قىلغانلارغا تە گمە، پەيغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما!» ـ دېدى. 23 پۈتۈن جاھان،
پەرۋەردىگارنى كۆيلە ڭلار، نىجاتىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 24 ئۇنىڭ جۇلاسىنى
ئەللەردە بايان قىلىڭلار، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلا ڭلار. 25
چۈنكى پەرۋەردىگارىمىز ئۇلۇغدۇر، زور ھەمدۇساناغا لايىقتۇر، ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن
ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر؛ 26 چۈنكى بارلىق ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى ـ بۇتلار
خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-پەلەكنى ياراتقانىدۇر. 27 شانۇشە ۋەكەت ۋە ھەيۋەت
ئۇنىڭ ئالدىدا، قۇدرەت ۋە خۇشاۋۇق ئۇنىڭ جايىدىدۇر. 28 پەرۋەردىگارغا تەئەللۇقىنى
بە رگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارغا شان-شەرەپ ۋە قۇدرەتنى بە رگەيسىلەر!
29 پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا لايىق بولغان شان-شۇھرەتنى ئۇنىڭغا بە رگەيسىلەر؛ سوۋغا-
سالام ئېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىڭلار، پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە
سەجدە قىلىڭلار؛ 30 پۈتكۈل يەر-يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترە ڭلار! دۇنيا مەزمۇت
قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. 31 ئاسمانلار شادلانسۇن، ۋە يەر-جاھان خۇش بولسۇن،
ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىنسۇن: ـ «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ!». 32 دېڭىز-ئوۋىكان
ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە چۇقان سېلىپ جۇش ئۇرسۇن! دالىلار ھەم ئۇلاردىكى ھەممە
يايرىسۇن! 33 ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياڭرىتىپ
ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ پۈتۈن جاھانىنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ! 34 پەرۋەردىگارغا
تەشە ككۈر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى. 35 ۋە:
بىزنى قۇتقۇزغىن، ئى نىجاتىمىز بولغان خۇدا! بىزنى [يېنىڭغا] يىغىۋالغايسەن، مۇقەددەس
نامىڭغا تەشە ككۈر قىلىشقا، يايراپ سېنى مەدھىيىلەشكە، بىزنى ئەللەردىن قۇتقۇزۇپ
چىققايسەن! ـ دە ڭلار! 36 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا، ئەزەلدىن تا
ئەبە دگىچە تەشە ككۈر-مەدھىيە قايىتۇرۇلسۇن! پۈتكۈل خەلق «ئامىن!» دېدى ھەمدە
پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. 37 [داۋۇت] شۇ يەردە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ
ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەر كۈندىكى ۋەزىپىگە مۇۋاپىق، ئەھدە ساندۇقى ئالدىدىكى خىزمەتتە
داۋاملىق بولۇشقا ئاساف بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنى قالدۇرۇپ قويدى؛ 38 ئۇلارنىڭ
ئېچىدە ئوبەد-ئېدوم بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئالتمىش سەككىز كىشى بار ئىدى؛
شۇنىڭدەك يەدۇتۇنىڭ ئوغلى ئوبەد-ئېدوم بىلەن خوساھ دەرۋازىۋانلىككە قويۇلدى. 39
كاھىن زادوك بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى گىبئون ئېگىزلىكىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ
چېدىرى ئالدىدا، 40 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا تاپىلىغان قانۇن-ئەھكاملىرىدا بارلىق
يېزىلغىنى ۋىجىچە، ھە ركۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ئۈستىدە
پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا قويۇلدى. 41 ئۇلار بىلەن بىللە
بولغانلار، يەنى ھېمان، يەدۇتۇن ۋە قالغان تاللانغانلار، شۇنداقلا بارلىق ئىسمى تىزىلغانلار
پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر-رەھمەت ئېيتىشقا قويۇلدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۇ زگەرمەس
مۇھەببىتى ئەبە دگىچىدۇر!). 42 ھېمان ۋە يەدۇتۇن بولسا نەغمىچىلىككە، جۈملىدىن
كاناي، جالڭ-جالڭ ۋە بارلىق مەدھىيە سازلىرىنى چېلىشقا مەسئۇل قىلىندى. يەدۇتۇننىڭ
ئوغۇللىرى دەرۋازىغا قاراشقا قويۇلدى. 43 بۇ ئىشلاردىن كېيىن بارلىق خەلق ئۆز ئۆيلىرىگە
قايتىشتى؛ داۋۇتمۇ ئۆز ئۆيىدىكىلە رگە بەخت تىلەشكە قايتتى.

17 داۋۇت ئۆز ئۆيىدە ئۆرۈۋاتقان چېغىدا، ناتان پەيغەمبە رگە: «قارا، مەن كېدىر
ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە ئۆرۈۋاتىمەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا چېدىر
پەردىلىرى ئاستىدا ئۆرۈۋاتىدۇ» دېدى. 2 ناتان داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە پۈككەنلىرىڭگە
ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللىدۇر» ـ دېدى. 3 شۇ كۈنى كېچىدە
خۇدانىڭ سۆزى ناتانغا كېلىپ يەتتى: 4 «سەن بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سەن مەن ئۈچۈن ئۇرالغۇ ئۆيى سالساڭ بولمايدۇ. 5 چۈنكى
مەن ئىسرائىلارنى باشلاپ چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر بىر ئۆيدە ئۆرۈپ
باقمىغانىمەن، پەقەت بۇ چېدىردىن ئۇ چېدىرغا، بىر چېدىرگاھدىن باشقا بىرىگە يۆتكىلىپ
يۈردۈم، خالاس. 6 مەن ئىسرائىل خەلقى بىلەن بىللە مەيلى قەيە رگە بارماي، ھېچقاچان
ئىسرائىلنىڭ بىرەر ھاكىمىغا، يەنى مېنىڭ خەلقىمنى بېقىشنى تاپىلىغان بىرەرسىگە: نېمىشقا
سىلەر ماڭا كېدىر ياغىچىدىن ئۆيي سېلىپ بەرمەيسىلەر؟ ـ دېدىمۇ؟ 7 ئەمدى سەن
قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋۇت قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار
ئېيتىدۇ كى، مەن سېنى ئەمدى يايلاقلاردىن، ۋەيلارنىڭ ئارقىسىدىن ئېلىپ، خەلقىم
ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇش ئۈچۈن چاقىرتىپ چىقتىم. 8 مەيلى قەيە رگە بارمىغىن،
مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۇشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ
كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۇھرەتكە ئىگە بولغاندەك سېنى نام-شۇھرەتكە سازاۋەر
قىلدىم. 9 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جايىنى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ
ئۈستۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا ئۆرىدىغان، پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىمايدىغان
بولىدۇ. ئەزەللەر دەسلەپتىدىكىدەك ۋە مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق
قىلىشقا ھاكىمىلارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن
بارلىق دۇشمەنلىرىڭنى ساڭا بېقىندۇرىمەن. ۋە مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ
قويايكى، مەن سېنىڭ ئۆزىڭ بىر ئۆينى ياساپ بېرىمەن! 11 سېنىڭ كۈنلىرىڭ توشۇپ، ئاتا-
بوۋىلىرىڭنىڭ يېنىغا قايتىقان ۋاقتىڭدا سېنىڭ نەسلىڭدىن، يەنى ئوغۇللىرىڭدىن بىرىنى سېنىڭ
ئورنۇڭنى باسىدىغان قىلىمەن؛ مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىمەن. 12 ئۇ ماڭا
بىر ئۆي ياسايدۇ، مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن. 13 مەن
ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ؛ مېھىرى-شەپقىتىمنى سېنىڭدىن ئاۋۋال ئۆتكەن
[ئىداره قىلغۇچىدىن] جۇدا قىلغىنىمدەك ئۇنىڭدىن ھە رگىز جۇدا قىلمايمەن؛ 14 ئۇنى مېنىڭ
ئۆيۈمدە ۋە مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەڭگۈ تۇرغۇزىمەن؛ ئۇنىڭ تەختى مەڭگۈ مەزمۇت
بولۇپ تۇرغۇزۇلىدۇ». 15 ناتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىيى ھېچنىمە قالدۇرمايي،
داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا
ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى خۇدا پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ئۆيۈم نېمە
ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈزدەڭ؟ 17 لېكىن ئى خۇدا پەرۋەردىگار، [بۇ
مەرتىۋىگە كۆتۈرگىنىڭ] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى، چۈنكى
سەن مەن قۇلۇڭنىڭ قېينىڭ يىراق كەلگۈسى تۇغرۇلۇق سۆزلىدىڭ ۋە مېنى ئۇلۇغ
مەرتىۋىلىك زات دەپ قاردىڭ، ئى خۇدا پەرۋەردىگار! 18 سەن كەمىنەڭ ئۈستىگە
چۈشۈ رگەن شۇنداق شان-شەرەپ توغرۇلۇق داۋۇت ساڭا نېمە دىيەلىسۇن؟ چۈنكى سەن
دەرۋەقە ئۆز قۇلۇڭنى ئۆزۈڭ بىلىسەن. 19 ئاھ پەرۋەردىگار، يېقىر قۇلۇڭ ئۈچۈن ھەمدە
ئۆز كۆڭلۈڭدىكى نىيىتىڭ ۋىجىچە بۇ بارلىق ئۇلۇغلۇقنى كۆرسىتىپ، بۇ چوڭ ئىشلارنىڭ
ھەممىسىنى ئايان قىلدىڭ. 20 ئاھ پەرۋەردىگار، قۇلىمىز ئۇلۇق ئاڭلىغىنى ۋىجىچە ساڭا تەڭ
كەلگۈدەك ھېچكىم يوق؛ سېنىڭدىن بۆلەك ھېچبىر ئىلاھ يوقتۇر. 21 دۇنيادا قايسى
بىر ئەل خەلقىڭ ئىسرائىلغا تەڭ كېلەلىسۇن؟ ئۇلارنى ئۆزۈڭگە خاس بىردىنبىر خەلق

بولۇش ئۈچۈن قۇتۇلدۇرۇشقا باردىڭ ھەمدە مىسردىن قۇتۇلدۇرۇپ چىققان خەلقىڭ ئالدىدىن يات ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئۆلۈغۋار ۋە بەھەيۋەت ئىشلار ئارقىلىق تۆز نامىڭنى تىكلىدىڭ! 22 سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى مەڭگۈ تۆزۈڭنىڭ خەلقىڭ قىلدىڭ؛ ئاھ پەرۋەردىگار، سەنمۇ ئۆلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. 23 ئاھ پەرۋەردىگار، ئەمدى پىقىر قۇلۇڭ ۋە ئۆنىڭ ئۆيى توغرۇلۇق قىلغان ۋەدەڭ مەڭگۈ ئۈچۈن ئەمەل قىلىنسۇن؛ سەن دېگەنلىرىڭ يېنىچە ئىشنى ئادا قىلغايسەن! 24 ئامىن، ۋەدەڭ ئەمەل قىلىنسۇن، شۇنداقلا نامىڭ مەڭگۈ ئۇلۇغلانسۇن، كىشىلەر: «ساماۋى قوشۇنلىنىڭ سەردارى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ھەقىقەتەن ئىسرائىلغا خۇدادۇر!» دېسۇن؛ ۋە شۇنداق بولۇپ، پىقىر قۇلۇڭ داۋۇتنىڭ تۆۋىدىن جەمەتى سېنىڭ ئالدىڭدا مەۋجۇت تۇرغۇزۇلسۇن. 25 ئاھ خۇدايىم، سەن پىقىر قۇلۇڭغا ساڭا تۆۋى ياسايمەن، دېگەن ۋەھيى كەلتۈردۈڭ؛ شۇڭا قۇلۇڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇنداق دۇئا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. 26 ئاھ پەرۋەردىگار، سەن بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سەن پىقىر قۇلۇڭغا مۇشۇنداق ئامەتنى بېرىشنى ۋەدە قىلدىڭ؛ 27 ئەمدى پىقىر قۇلۇڭنىڭ تۆۋىدىن جەمەتىگە ئىلتىپات قىلىپ، ئۆنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ تۇرۇشىغا ساقلىغايسەن. چۈنكى سەن، ئاھ پەرۋەردىگار، [پىقىرنىڭ تۆۋىدىن-جەمەتىگە] ئىلتىپات قىلدىڭ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈ ئۈچۈن بەخت-ئىلتىپاتقا نېسىپ بولدى».

18 شۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىيلە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى يېڭىندۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قولىدىن گاتنى ۋە ئۈنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەرنى تارتىۋالدى. 2 ئۇ يەنە موئابىيلارغا ھۇجۇم قىلدى، موئابىيلار ئۆنىڭغا بېقىنىپ، ئولپان تۆلەيدىغان بولدى. 3 زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر تۆز تەۋەسىنى ئەفرات دەرياسىغىچە كېڭەيتىشكە ئاتلىنىپ چىققاندا، داۋۇت تاكى خاماتقا قەدەر ئۈنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 4 داۋۇت ئۈنىڭ مىڭ جەڭ ھارۋىسىنى ئولجا ئالدى، يەتتە مىڭ ئاتلىق لەشكىرىنى، يىگىرمە مىڭ پىيادە لەشكىرىنى ئەسىر ئالدى. داۋۇت بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ پېيىنى قىرقىتۇپتىپ، پەقەت يۈز ھارۋىغا قوشقىدەك ئاتنىلا ئېلىپ قالدى. 5 دەمەشقتىكى سۈرىيەلەر زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر رگە ياردەم بېرىشكە كەلدى، داۋۇت سۈرىيەلەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. 6 داۋۇت سۈرىيەدىكى دەمەمشق رايونىغا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزۇۋىدى، سۈرىيەلەر داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۈنىڭغا ئولپان تۆلەيدىغان بولدى. داۋۇت قەيە رگە [جەڭگە] چىقمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. 7 داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ خىزمەتكارلىرى ئىشلىتىدىغان ئالتۇن قالقانلارنىڭ ھەممىسىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ قايتتى. 8 ئۇ يەنە ھادادئېزەر رگە تەۋە تىبھات بىلەن كۈندىن ئىبارەت ئىككى شەھەردىن نۇرغۇن مىس ئولجا ئالدى؛ كېيىنكى زامانلاردا سۇلايمان مۇشۇ مىسلارنى ئىشلىتىپ مىس كۆل، مىس تۈۋرۈكلەر ۋە باشقا بارلىق مىس ئەسۋابلارنى ياساتقان. 9 خامات پادىشاھى توۋ داۋۇتنىڭ زوباھ پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىغانلىقىنى ئاڭلاپ، 10 تۆز ئوغلى ھادورامنى داۋۇتقا سالام بېرىپ، ئۈنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇنى مەغلۇپ قىلغان غەلىبىسىنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى توۋ ئەسلىدە ھادادئېزەر بىلەن دائىم ئۇرۇشۇپ تۇراتتى. ھادورام ھەرخىل ئالتۇن، كۈمۈش، مىس ئەسۋاب-جابدۇقلارنى سوۋغا قىلىپ ئە كەلدى. 11 داۋۇت پادىشاھ بۇ ئەسۋاب-جابدۇقلارنى ھەرقايسى ئەللەردىن، جۈملىدىن ئېدوم، موئاب، ئامونلاردىن، فىلىستىيلەردىن ۋە ئامالە كلەردىن ئولجا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەر بىلەن قوشۇپ ھەممىسىنى يەۋەردىگارغا بېغىشلىدى. 12 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 13 داۋۇت ئېدومدا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزدى، ئېدوملارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيە رگە جەڭگە چىقمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. 14 داۋۇت پادىشاھ بولۇپ پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، بارلىق خەلقىگە ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى. 15 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇنلا سەردار، ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مىرزا، 16 ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك [باش] كاھىن، شاۋشا كاتىب، 17 يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ يولباشچىسى ئىدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئۈنىڭ يېنىدىكى تەمەلدارلار بولدى.

19 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئامونلارنىڭ پادىشاھى ناھاش ئۆلدى، ئوغلى ھانۇن ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت: «ناھاش ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكىنى ئۈچۈن، ئۈنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتىمەن» دەپ، ئاتىسىنىڭ پەتىسىگە ئۈنىڭ كۆڭلىنى سوراشقا ھانۇنىڭ يېنىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرى ئامونلارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كېلىپ، كۆڭلىنى سورىغىلى ھانۇن بىلەن كۆرۈشمەكچى بولدى. 3 لېكىن ئامونلارنىڭ ئەمەلدارلىرى ھانۇنغا: «داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىپ سىلىگە كۆڭۈل سورىغىلى ئادەم ئەۋەتىپتۇ، دەپ قارامالا؟ ئۈنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ تۆزلىرىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىشى بۇ يەرنى كۆزىتىش، ئاغدۇرمىچىلىق قىلىش، چارلاش ئۈچۈن ئەمەسمىدۇ؟» ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ساقال-بۇرۇتلىرىنى چۇشۇرگۈزۈپتىپ ھەم كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈۋېتىپ ئاندىن ئۇلارنى قويۇۋەتتى. 5 بەزىلەر كېلىپ داۋۇتقا ئەلچىلەرنىڭ ئەھۋالىنى ئۇقتۇردى؛ ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ئەۋەتتى، چۈنكى ئۇلار تولىمۇ ئىزا-ئاھانەتتە قالغانىدى. شۇڭا پادىشاھ ئۇلارغا: «ساقال-بۇرۇتىڭلار تۈسكىچىلىك يېرىخو شەھىرىدە تۈرۈپ ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار» دېدى. 6 ئامونلار تۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچىرىغانلىقىنى بىلدى، ھانۇن ۋە ئامونلار ئارام-ناھارائىم، ئارام-مائاكاھ ۋە زوباھدىن جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق لەشكىر يىللاشقا ئادەم ئەۋەتىپ مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. 7 ئۇلار ئوتتۇز ئىككى مىڭ جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مائاكاھ پادىشاھى بىلەن ئۈنىڭ قوشۇنىنى يالىلىدى؛ ئۇلار مەدەبانىڭ ئالدىغا كېلىپ بارگاھ قۇردى. ئامونلارمۇ جەڭ قىلىش ئۈچۈن ھەرقايسى شەھەرلىردىن كېلىپ جەم بولۇشتى. 8 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ يوئاب بىلەن بارلىق ئەسكەر قوشۇنىنى [ئۇلارنىڭ ئالدىغا] چىقاردى. 9 ئامونلار چىقىپ شەھەر دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزۈپ تۇردى، جەڭگە ئاتلىنىپ چىققان پادىشاھلارمۇ دالادا ئايرىم سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى. 10 يوئاب تۆزىنىڭ ئالدى-كەيندىن ھۇجۇمغا ئۇچرايدىغانلىقىنى كۆرۈپ، پۈتۈن ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى تاللاپ، سۈرىيەلەر بىلەن جەڭ قىلىشقا ئۇلارنى سەپتە تۈرغۇزدى؛ 11 ئۇ قالغان ئادەملىرىنى ئىنسى ئابىشايغا تاپشۇردى، شۇنىڭدەك ئۇلار تۆزلىرىنى ئامونلار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ قىلىپ تەييارلىدى. 12 يوئاب ئابىشايغا: «ئەگەر سۈرىيەلەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا ياردەم بە رگەيسەن؛ ئەمما ئامونلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا ياردەم بېرەي. 13 جۈرئەتلىك بولغىن! ئۇز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار ئۆزىگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! ـ دېدى. 14 شەمدى يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۈرىيەلە رگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى، سۈرىيەلەر ئۈنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 15 سۈرىيەلەرنىڭ قاچقانلىقىنى كۆرگەن ئامونلارمۇ يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشايىنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، شەھەر گە كىرىۋالدى. ئاندىن يوئاب يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. 16 سۈرىيەلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەندە، ئەلچى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى سۈرىيەلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. ھادادئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى بولغان شوفاق ئۇلارغا يېتەكچى ئىدى. 17 بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى يىغىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، سۈرىيەلەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. داۋۇتنىڭ سەپ ئۇ رگەنلىكىنى كۆرگەن سۈرىيەلەر جەڭگە ئاتلاندى. 18 سۈرىيەلەر ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن قاچتى؛ داۋۇت سۈرىيەلەردىن يەتتە مىڭ جەڭ ھارۋىلىقنى ۋە قىرىق مىڭ پىيادە لەشكىرنى ئۇلاتتىردى ۋە يەنە سۈرىيەلەرنىڭ سەردارى شوفاقنى ئۆلتۈردى. 19 ھادادئېزەرنىڭ ئەمەلدارلىرى ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلگىنىنى كۆرگەندە، داۋۇت بىلەن سۈلھە قىلىپ ئۈنىڭغا بېقىندى؛ شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەلەر ئىككىنچى ئامونىيلارغا ياردەم بېرىشنى خالىمايدىغان بولدى.

20 شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا، پادشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا، يوئاب كۆچلۈك قىسمنى باشلاپ كېلىپ، ئاممونلارنىڭ يەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ، ئاندىن رابباھنى مۇھاسىرىگە ئالدى. ئۇ چاغدا داۋۇت يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتاتتى. يوئاب رابباھغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ۋەيران قىلىپ تاشلىدى. 2 داۋۇت تۇلارنىڭ پادىشاھىنىڭ بېشىدىن تاجنى ئېلىۋىدى (ئالتۇننىڭ ئېغىرلىقى بىر تالانت چىقتى، تۇنىڭغا ياقۇتلار قوندۇرۇلغانىدى)، كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈپ قويدى. داۋۇت شەھەردىن يەنە نۇرغۇن جەڭ غەنىيمەتلىرنى ئېلىپ كەتتى. 3 ئۇ يەنە شەھەردىكى خەلقنى ئېلىپ چىقىپ ھەرە، جوتۇ ۋە پالتا بىلەن ئىشلەشكە سالدى، داۋۇت ئاممونلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىكى خەلقلەرنمۇ شۇنداق ئىشلەتتى، ئاندىن داۋۇت كۆپچىلىك بىلەن يېرۇسالېمغا قايتتى. 4 شۇ ۋەقەدىن كېيىن [ئىسرائىللار] گەزەردە فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشتى، ئۇ چاغدا خۇشاتلىق سىببىكاي رەفايىيلاردىن بولغان سىپپاي ئىسىملىك بىرىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى، فىلىستىيلەر تىز بۇكتى. 5 كېيىنچە [ئىسرائىللار] بىلەن فىلىستىيلەر يەنە سوقۇشتى، يائىرنىڭ ئوغلى ئەلھانەن گاتلىق گولياتنىڭ ئىنىسى لاخمنى ئۆلتۈردى، بۇ ئادەمنىڭ نەيزىسىنىڭ دەستىسى بايكارنىڭ ئوقدەك توم ئىدى. 6 كېيىنكى ۋاقىتلاردا گاتتا يەنە سوقۇش بولدى، ئۇ يەردە ناھايىتى بەستلىك بىر ئادەم بار ئىدى، ئۇنىڭ قولىدىمۇ، پۇتىدىمۇ ئالتىدىن بارماق بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى؛ ئۇمۇ رەفايىيلاردىن ئىدى. 7 بۇ ئادەم ئىسرائىللارنى تاللىغىلى تۇرۇۋىدى، داۋۇتنىڭ تاكسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان چىقىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. 8 بۇلار گاتلىق رافانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۆلدى.

21 شەيتان ئىسرائىللارغا زەربە بېرىش ئۈچۈن، داۋۇتنى ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈشكە ئېزىقتۇردى. 2 شۇڭا داۋۇت يوئابقا ۋە خەلقنىڭ يولباشچىلىرىغا: «سىلەر بەئەر-شىبادىن دانغىچە ئارىلاپ ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ كېلىپ مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈڭلار، ئۆلارنىڭ سانىنى بىلەي» دېدى. 3 لېكىن يوئاب جاۋابەن: «يەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، يۈز ھەسسە ئاشۇرۇۋەتكەي. لېكىن ئى خوجام پادىشاھىم، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز ۋۇجۇدىنىڭ خىزمىتىگە ئۆتۈرۈۋاتقانلار ئەمەسمۇ؟ خوجام بۇ ئىشنى زادى نېمە دەپ تەلەپ قىلدۇ؟ خوجام ئىسرائىلنى نېمىشقا گۇناھقا مۇپتىلا قىلىدىلا؟» ـ دېدى. 4 لېكىن پادىشاھنىڭ سۆزى يوئابنىڭ سۆزىنى بېسىپ چۈشتى؛ شۇڭا يوئاب چىقىپ پۈتۈن ئىسرائىل زېمىنىنى ئارىلاپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. 5 يوئاب ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن خەلقنىڭ سانىنى داۋۇتقا مەلۇم قىلدى؛ پۈتۈن ئىسرائىلدا قولىدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر بىر مىليون بىر يۈز مىڭ؛ يەھۇدالاردىن قولىدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر تۆت يۈز يەتمىش مىڭ بولۇپ چىقتى. 6 بىراق لاۋىيلار بىلەن بىنيامىنلارلا ساناققا كىرمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇ يېرىۋىق يوئابنىڭ نەزىرىدە يېرگىنچلىك ئىدى. 7 خۇدا بۇ ئىشنى يامان كۆرگەچكە، ئىسرائىللارغا زەربە بەردى. 8 داۋۇت خۇداغا: «مەن بۇ ئىشنى قىلىپ چوڭ گۇناھ ئۆتكۈزۈپتىمەن؛ ئەمدى مەنكى قۇلۇڭنىڭ بۇ قەبىھلىكىنى كەچۈرۈشكىنى تىلەيمەن، چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمىقانە ئىش قىپتىمەن» ـ دېدى. 9 يەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گادقا: 10 سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتىپ: «يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇكى، مەن ساڭا ئۈچ بالا-قازانى ئالدىڭدا قويىمەن؛ شۇنىڭدىن بىرنى تاللىۋال، مەن شۇنى بېشىڭدا ئىشلەيمەن» دېگىن، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ: «يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: 12 «قېنى تاللىغىن: يا ئۈچ يىل ئاچارچىلىقتا قېلىشتىن، يا ئۈچ ئاي دۈشمەنلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، ياۋلىرىڭ تەرىپىدىن قوغلاپ قىلىچلىنىشىدىن ۋە يا كى ئۈچ كۈن يەرۋەردىگارنىڭ قىلىچىنىڭ ئۆرۈشى ـ يەنى ۋابا كېسىلىنىڭ زېمىندا تارقىلىشى، يەرۋەردىگارنىڭ يەرشتىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنى خاراب قىلىشىدىن بىرنى تاللىغىن». ئەمدى ئويلىنىپ كۆر، بىر نېمە دېگىن؛ مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ بېرەي؟» دېدى. 13 داۋۇت گادقا: «مەن بەك قاتتىق تەڭلىكتە قالدىم؛ ئەمدى يەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەي دەيمەن، چۈنكى ئۇ تولىمۇ شەپقەتلىكتۇر. يەقەت ئىنسانلارنىڭ قولىغا چۈشمىسەم، دەيمەن» دېدى. 14 شۇ سەۋەبلىك يەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ۋابا تارقاتتى؛ ئىسرائىللاردىن يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. 15 خۇدا يېرۇسالېمنى ۋەيران قىلىپ تاشلاش ئۈچۈن بىر پەرىشتىنى ئەۋەتتى؛ ئۇ ۋەيران قىلىۋاتقاندا، يەرۋەردىگار ئەھۋالنى كۆرۈپ ئۆزى چۈشۈۋىگەن بۇ بالا-قازادىن پۇشايمان قىلىپ قالدى-دە، ۋەيران قىلغۇچى پەرىشتىگە: «بەس! ئەمدى قولۇڭنى تارت!» دېدى. ئۇ چاغدا يەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەبۇسىي ئورنانانىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. 16 داۋۇت بېشىنى كۆتۈرۈپ، يەرۋەردىگارنىڭ يەرشتىسىنىڭ ئاسمان بىلەن يەرنىڭ ئارىلىقىدا، قولىدىكى غىلاپتىن سۇغۇرغان قىلىچنى يېرۇسالېمغا تەڭلەپ تۇرغانلىقىنى كۆردى. داۋۇت بىلەن ئاقساقالارنىڭ ھەممىسى بۆز رەختكە ئوراغان ھالدا يەر گەۋدۈم يېقىلدى. 17 داۋۇت خۇداغا: «خەلقنىڭ سانىنى ئېلىپ چىقىشنى ۋىيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ گۇناھ قىلىپ بۇ رەزىللىك ئۆتكۈزگۈچى مەندۇرمەن؛ بۇ بىر پادا قويلار بولسا، زادى نېمە قىلدى؟ ئاھ، يەرۋەردىگار خۇدايىم، قولۇڭ تۆز خەلقىڭگە ئەمەس، بەلكى ماڭا ۋە مېنىڭ جەمەتىمگە چۈشكەي، ۋابانى تۆز خەلقىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمىگەيسەن!» دېدى. 18 يەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گادقا: سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن، ئۇ يەبۇسىي ئورنانانىڭ خامىنىغا چىقىپ يەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ سالسۇن، دېۋىدى، 19 داۋۇت گادنىڭ يەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئېيتقىنى ۋىجىچە شۇ يەر گەۋدۈم. 20 ئۇ چاغدا ئورنان بۇغداي تېپىۋاتاتتى؛ ئورنان بۇرۇلۇپ پەرىشتىنى كۆرۈپ، ئۆزى ئۆت ئوغلى بىلەن مۇكۆزۈالغانىدى. 21 داۋۇت ئورنانانىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ يېشىنى كۆتۈرۈپ داۋۇتنى كۆرۈپ، خاماندىن چىقىپ كەلدى-دە، يېشىنى يەر گەۋدۈمگە تەگكۈدەك ئېگىپ داۋۇتقا تەزىم قىلدى. 22 داۋۇت ئورنانغا: «خەلق ئىچىدە تارالغان ۋابانى توسۇپ قېلىش ئۈچۈن، مۇشۇ خامانى ۋە ئەتراپىدىكى يەرنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ، بۇ يەردە يەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالاي دەيمەن. سەن تولۇق باھا قويۇپ بۇ يېرىڭنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ» دېدى. 23 ـ ئالسىلا، غوجام پادىشاھىمنىڭ قانداق قىلغىنى كەلسە شۇنداق قىلغاي؛ قارىسىلا، قۇربانلىق قىلىشقا كاللىلارنى بېرەي، خامان تېپىدىغان تېرىلارنى ئۆتۈن قىلىپ قالىسىلا، بۇغدايىنى ئاش ھەدىيەسىگە ئىشلەتسىلە؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مەن تۈزلىرىگە تۈتىۋىم، دېدى ئورنان داۋۇتقا. 24 «ياق»، ـ دېدى داۋۇت ئورنانغا، ـ «قانداقلا بولمىسۇن مەن تولۇق باھاسى ۋىجىچە سېتىۋالىمەن؛ چۈنكى مەن سېنىڭكىنى ئېلىۋېلىپ يەرۋەردىگارغا ئاتىسام بولمايدۇ، بەدەل تۆلىمەي كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ھەرگىز سۇنمايمەن». 25 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئالتە يۈز شە كەل ئالتۇننى تۆلىۋېتىپ ئورنانغا بېرىپ ئۇ يەرنى سېتىۋالدى. 26 داۋۇت ئۇ يەر گەۋدۈمدىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالدى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنۇپ، يەرۋەردىگارغا ندا قىلدى؛ يەرۋەردىگار ئۇنىڭ تىلىگىنى قوبۇل كۆرۈپ، جاۋابەن ئاسماندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىغا ئوت چۈشۈردى. 27 يەرۋەردىگار يەرشتىسىنى ۋىيرۇۋىدى، ئۇ قىلىچىنى قايتىدىن غىلىپىغا سالدى. 28 ئۇ چاغدا، داۋۇت يەرۋەردىگارنىڭ يەبۇسىيلاردىن بولغان ئورنانانىڭ خامىندا ئۇنىڭ تىلىگىگە جاۋاب بە رگەنلىكىنى كۆرۈپ، شۇ يەردە قۇربانلىق سۇنۇشقا باشلىدى. 29 ئۇ چاغدا، مۇسا چۆلدە ياساتقان يەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى گىبىئونىڭ ئېگىزلىكىدە ئىدى، 30 لېكىن داۋۇت يەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچىدىن قورقۇپ، ئۇ يەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ خۇدادىن يول سوراشقا جۈرئەت قىلالمايتى.

22 شۇڭا داۋۇت: «مانا بۇ يەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆيى بولىدىغان جاي، مانا بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنىدىغان قۇربانگاھ بولىدۇ» ـ دېدى. 2 داۋۇت يەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى سالدۇرۇش ئۈچۈن ئىسرائىل زېمىنىدىكى يات ئەلدىكىلەرنى يىغىشنى بۇيرۇدى ھەم تاشلارنى ۋۇيۇشقا تاشچىلارنى تەيىنلىدى. 3 ئىشىك-دەرۋازىلارغا ئىشلىتىشكە مىق ۋە گىرە-بالداق ياساش ئۈچۈن نۇرغۇن تومۇر تەييارلىدى؛ يەنە نۇرغۇن مىس تەييارلىدىكى، ئۇنىڭ ئېغىرلىقىنى تارازىلاپ بولمايتى؛ 4 ئۇ يەنە سان-ساناقسىز كېدىر ياغىچى تەييارلىدى، چۈنكى زىدونلۇقلار بىلەن تۇرلۇقلار داۋۇتقا نۇرغۇن كېدىر

ياغىچى يەتكۈزۈپ بە رگەندى. 5 داۋۇت كۆڭلىدە: «ئوغلۇم سۈلايمان تىنچى ياش، بىر يۇمران كۆچەت خالاس، پەرۋەردىگارغا سېلىندىغان تۆي ناھايىتى بەھەيۋەت ۋە كاتتا بولۇشى، شان-شۆھرىتى بارلىق يۇرتلارغا يېيىلىشى كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بۇ ۋۇيگە كېتىدىغان ماتېريىاللارنى ھازىرلاپ قويۇشۇم كېرەك» دەپ ۋىيلدى. شۇڭا داۋۇت تۆلۈشتىن ئىلگىرى نۇرغۇن ماتېريال ھازىرلاپ قويدى. 6 داۋۇت ئوغلى سۈلايمانىنى قىچقىرىپ تۇنىڭغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تۆي سېلىشنى تاپىلدى. 7 داۋۇت سۈلايمانغا مۇنداق دېدى: «ئى ئوغلۇم، مەن تەسلىدە پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر تۆي سېلىشنى ۋىلەغان، 8 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا: «سەن نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكتۈڭ، نۇرغۇن چوڭ جەڭلەرنى قىلدىڭ؛ سېنىڭ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ تۆي سېلىشىڭغا بولمايدۇ، چۈنكى سەن مېنىڭ ئالدىمدا نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى يە رگە تۆكتۈڭ. 9 قارا، سېنىڭدىن بىر ئوغۇل تۇرۇلىدۇ، ئۇ ئارام-تىنچلىق ئادەمى بولىدۇ، مەن ئۇنى ھەر تەرەپتىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام ئاپقۇزىمەن؛ ئۇنىڭ ئىسمى دەرۋەقە سۈلايمان ئاتىلىدۇ، ئۇ تەختتىكى كۈنلىرىدە مەن ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق ۋە ئاسايىشلىق ئاتا قىلىمەن. 10 ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ تۆي سالىدۇ؛ ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ، مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈستىدىكى پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مەزمۇت قىلىمەن» دېگەن سۆز-كالامى ماڭا يەتتى. 11 ئى ئوغلۇم، ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي! شۇنىڭ بىلەن يولۇڭ راۋان بولۇپ، ئۇنىڭ سېنىڭ توغرۇلۇق بە رگەن ۋەدىسى ۋىجىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۈينى سالىسەن. 12 پەرۋەردىگار ساڭا پەم ۋە ئەقىل بە رگەي ۋە ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا كۆرسەتمە بە رگەي، سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ مۇقەددەس قانۇنىغا ئەمەل قىلىدىغان قىلغاي. 13 شۇ ۋاقىتتا، پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئۈچۈن مۇساغا تاپشۇرغان بەلگىلىمە-ھۆكۈملە رگە ئەمەل قىلساڭ، يولۇڭ راۋان بولىدۇ. قەيسەر، باتۇر بول! قورقما، ھودۇقمىغىن كەتمە. 14 قارا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيى ئۈچۈن جاپا-مۇشەققەتلىرىم ئارقىلىق يۈز مىڭ تالانت ئالتۇن، مىڭ مىڭ تالانت كۈمۈش ۋە ئىنتايىن كۆپ، سان-ساناقسىز مىس، تۆمۈر تەييارلىدىم؛ يەنە ياغاچ ۋە تاش تەييارلىدىم؛ بۇنىڭغا يەنە سەن قوشىساڭ بولىدۇ. 15 بۇنىڭدىن باشقا سېنىڭدە يەنە تاش كەسكۈچى، تاۋچى، ياغاچچى ھەم ھەرخىل خىزمەتلەرنى قىلالايدىغان نۇرغۇن ئۈستىلار بار؛ 16 ئالتۇن-كۈمۈش، مىس، تۆمۈر بولسا سان-ساناقسىز؛ سەن ئىشقا تۇتۇشۇشقا تۇرۇ ۋىگەن تۇر، پەرۋەردىگارىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي!» 17 داۋۇت يەنە ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارغا ئوغلى سۈلايمانغا ياردەم بېرىشنى تاپىلاپ: 18 «خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە ئەمەسمۇ؟ ھەر تەرەپتىڭلاردا سىلە رگە تىنچ-ئارامىلىق بە رگەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى قولۇمغا تاپشۇردى؛ زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىنىڭ ئالدىدا تەرزگىنلەندى. 19 ئەمدى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزلە ڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ۋە خۇدانىڭ مۇقەددەسخانىسىدىكى قاچا-ئەسۋابلىرىنى ئۇنىڭ نامىغا ئاتاپ سېلىنغان ئۈيگە ئاپىرىپ قويۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدانىڭ مۇقەددەسخانىسىنى سېلىشقا ئورنۇڭلاردىن قوپۇڭلار!» دېدى.

23

داۋۇت قېرىپ كۈنلىرى توشاي دەپ قالغاندا، ئوغلى سۈلايمانىنى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 2 داۋۇت ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارنى، كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى. 3 لاۋىيلاردىن ئوتتۇز ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى؛ تىزىملانغىنى ۋىجىچە، ئۇلاردىن ئەرلەر جەمئىي ئوتتۇز سە ككىز مىڭ كىشى ئىدى. 4 داۋۇت: «بۇلارنىڭ ئىچىدە يىگىرمە تۆت مىڭ كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئۈينى باشقۇرۇش خىزمىتىگە، ئالتە مىڭ كىشى ئەمەلدار ۋە سوتچىلىققا، 5 تۆت مىڭ كىشى دەرۋازىۋانلىققا ۋە يەنە تۆت مىڭ كىشى مەن ياسىغان سازلار بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇش ئىشىغا قويۇلسۇن» ـ دېدى. 6 داۋۇت ئۇلارنى لاۋىينىڭ ئوغلى گەرشون، كوھات ۋە مەرارى جەمەتلىرى ۋىجىچە گۇرۇپپىلارغا بۆلدى: ـ 7 گەرشونىيلاردىن لادان بىلەن شىمەي بار ئىدى؛ 8 لادانىڭ ئوغلى: ئۈنجى ئوغلى يەھىيەل، يەنە زىتام بىلەن يوئېلدىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ 9 شىمەينىڭ ئوغلىدىن شېلومىت، ھازىيەل ۋە ھاراندىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ يۇقىرىقىلار لادانىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. 10 شىمەينىڭ ئوغۇللىرى جاھات، زىنا، يەئۇش ۋە بېرىياھ، بۇ تۆتەيلەننىڭ ھەممىسى شىمەينىڭ ئوغلى ئىدى. 11 جاھات ئۈنجى ئوغۇل، زىزا ئىككىنچى ئوغۇل ئىدى؛ يەئۇش بىلەن بېرىياھنىڭ ئەۋلادلىرى كۆپ بولمىغاچقا، بىر [جەمەت گۇرۇپپىسى] دەپ ھىسابلانغان. 12 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىيەلدىن ئىبارەت تۆت كىشى ئىدى. 13 ئامرامنىڭ ئوغلى ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئەڭ مۇقەددەسنى ۋىيۇملارنى پاكلاش، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا مەڭگۈ ۋگە [قۇربانلىقلارنى] سۈنۈش، ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلىش، مەڭگۈ ئۇنىڭ نامىدىن بەخت تىلەپ دۇئا بېرىشكە ئايرىلغاندى. 14 خۇدانىڭ ئادەمى مۇساغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى لاۋىي قەبىلىسىدىن دەپ ھىسابلىنىپ پۇتۇلگەن. 15 مۇسانىڭ ئوغلى گەرشوم بىلەن ئەلىئېزەر ئىدى. 16 گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىدىن شەۋىيەل چوڭ ئوغلى ئىدى. 17 ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا ئىدى؛ ئەلىئېزەرنىڭ باشقا ئوغلى بولمىغان، لېكىن رەھابىيانىڭ ئوغۇللىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 18 ئىزھارنىڭ ئۈنجى ئوغلى شېلومىت ئىدى.

19 ھېبروننىڭ ئوغۇللىرى: ئۈنجى ئوغلى يېرىيا، ئىككىنچى ئوغلى ئامارىيا، ئۈچىنچى ئوغلى ياھازىيەل، ئۈتىنچى ئوغلى جەكامىيام ئىدى. 20 ئۇززىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: ئۈنجى ئوغلى مىكاھ، ئىككىنچى ئوغلى يىشىيا ئىدى. 21 مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى بىلەن مۇشى ئىدى؛ ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلئازار بىلەن كىش ئىدى. 22 ئەلئازار ئۆلگەندە ئوغلى يوق، قىزلىرىلا بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۇغقانلىرى، يەنى كىشنىڭ ئوغۇللىرى ئۇ قىزلارنى ئەمرىگە ئالدى. 23 مۇشىنىڭ ماھلى، ئېدەر ۋە يەرەموت دېگەن ئۈچلا ئوغلى بار ئىدى. 24 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى ۋىجىچە، يەنى جەمەت باشلىرى ۋىجىچە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان ئە ركە كلەر رويخەتكە ئېلىنغان؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىدىكى ۋەزىپىلەرنى ئۇتەشكە ئىسىملىرى ۋىجىچە تىزىملانغاندى. 25 چۈنكى داۋۇت: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ئارام بېرىپ، ئۇزۇن مەڭگۈ يېرۇسالېمدا ماكان قىلىدۇ؛ 26 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلارنىڭ مۇقەددەس چېدىرنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەرقايسى قاچا-ئەسۋابلارنى كوتۇرۇپ يۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق» دېگەندى. 27 شۇڭا داۋۇتنىڭ جان ئۆزۈش ئالدىدىكى ۋەسىيىتى ۋىجىچە، لاۋىيلارنىڭ يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلىرىنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندى. 28 ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۈينىڭ ئىشلىرىنى قىلىش ئىدى؛ ئۇلار ھويلا-ئارامىلارنى باشقۇرۇش، بارلىق مۇقەددەس ۋىيۇملارنى پاكىز تۇتۇش، قىسقىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۈينىڭ خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى بېجىرىشكە مەسئۇل ئىدى؛ 29 يەنە «تىزىلغان تەقدىم نان»، ئاش ھەدىيە ئۇنلىرى، پېتىر قوتۇرماچلار، قازان نانلىرى ۋە مايلىق نانلارغا، شۇنداقلا ھەرخىل تۇچىھەش ئە سۋابلىرىغا مەسئۇل ئىدى؛ 30 ئۇلار يەنە ھە ركۈنى ئەتىگەندە تۇرە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر ئېيتىپ ھەمدۇسانا ئوقۇيىتى، ھە ركۈنى كەچلىكىمۇ شۇنداق قىلاتتى. 31 يەنە شابات كۈنى، ھەر يېڭى ئايدا، شۇنىڭدەك يېكىتلىگەن ھېيت-بايراملاردا سۈنۈلىدىغان بارلىق كۈيدۈرمە قۇربانلىقلارغا مەسئۇل ئىدى. ئۇزلىرىگە قارىتىلغان بەلگىلىمە ۋىجىچە، ئۇلار دائىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېكىتلىگەن سانى ۋە توۋۇتى بىلەن خىزمەتتە ئۇراتتى. 32 ئۇلار جامائەت چېدىرىنى ھەم مۇقەددەس جاينى باقاتتى، شۇنداقلا ئۇزلىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىدىكى خىزمەتتە بولۇۋاتقان قېرىنداشلىرى، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا قارايتتى.

24

ھارۇن ئەۋلادلىرىنىڭ نۇۋەتچىلىككە بۆلۈنۈشى تۇۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى نادا ب، ئابىھۇ، ئەلئازار ۋە ئىتامار. 2 نادا ب بىلەن ئابىھۇ ئاتىسىدىن بۇرۇن قۇلۇپ كەتكەن ھەم پەرزەنت كۆرمىگەندى؛ شۇڭا ئەلئازار بىلەن ئىتامار كاھىنلىقنى ئوتاتتى. 3 داۋۇت ۋە ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زادوك ۋە ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاخىمەلەك ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنى گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، ۋەزىپىسى ۋىجىچە ئىشقا قويدى؛ 4 ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت

بىشى بولغانلاردىن كۈپ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇلارنى شۇنىڭغا ئاساسەن ئايرىپ تۇۋەت-گۇرۇپ پىلارغا بۆلدى. ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بىشى بولغانلار ئون ئالتە كىشى ئىدى، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بىشى بولغانلار سەككىز كىشى ئىدى؛ **5** ئۇلار چەك تاشلاش يولى بىلەن تەڭشەپ تۇۋەت-گۇرۇپ پىلارغا بۆلۈندى. شۇنداق قىلىپ مۇقەددەسخانىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ۋە خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ھەم ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىنمۇ ھەم ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىنمۇ بولدى. **6** لاۋىي نەتانەلنىڭ ئوغلى شېمايا كاتىپ بولسا پادىشاھ، ئەمەلدارلار، كاھىن زادوك، ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك، شۇنداقلا كاھىنلارنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئىسمىنى پۈتۈپ قويدى. ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن بىر جەمەت تاللاندى، ئاندىن ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىنمۇ بىر جەمەت تاللاندى. **7** بىرىنچى چەك يەھويارىبقا، ئىككىنچى چەك يەدايا‌غا، **8** ئۈچىنچى چەك ھارىمغا، تۆتىنچى چەك سېئورىمغا، **9** بەشىنچى چەك مالكىياغا، ئالتىنچى چەك مىيامىنغا، **10** يەتتىنچى چەك ھاككوزغا، سەككىزىنچى چەك ئابىياغا، **11** توققۇزىنچى چەك يەشۇئاغا، ئونىنچى چەك شېكانىياغا، **12** ئون بىرىنچى چەك ئەلىياشىبقا، ئون ئىككىنچى چەك ياكىمغا، **13** ئون ئۈچىنچى چەك ھۇپپاغا، ئون تۆتىنچى چەك يەشەبئابقا، **14** ئون بەشىنچى چەك بىلگاھقا، ئون ئالتىنچى چەك ئىممە رگە، **15** ئون يەتتىنچى چەك ھېزىرغا، ئون سەككىزىنچى چەك ھاپپىزە رگە، **16** ئون توققۇزىنچى چەك پىتاھىياغا، يىگىرمىنچى چەك يەھە زكەلگە، **17** يىگىرمە بىرىنچى چەك ياقىنغا، يىگىرمە ئىككىنچى چەك گامۇلغا، **18** يىگىرمە ئۈچىنچى چەك دېلاياغا، يىگىرمە تۆتىنچى چەك مائازىياغا چىقتى. **19** مانا بۇ ئۇلارنىڭ خىزمەت تەرتىپى؛ بۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتىسى ھارۇننىڭ ۋاستىسى بىلەن ۋېرۇغان نىزام ۋېچە، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيىگە كىرىش نۇۋىتى ئىدى. **20** لاۋىينىڭ قالغان ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئامرامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شۇبايەلنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يەھدىيا بار ئىدى. **21** رەھابىياغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ ئوغلى يىشىيا بار ئىدى. **22** ئىزھارنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە شېلومۇت؛ شېلومۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە جاھات بار ئىدى. **23** ھېبرونىنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇنىڭ ئوغلى يەرىيا، ئىككىنچىسى ئامارىيا، ئۈچىنچىسى ياھازىيەل، تۆتىنچىسى جەكامىيام ئىدى. **24** ئۇززىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: مىكاھ؛ مىكاھنىڭ ئوغۇللىرىدىن شامىر بار ئىدى. **25** مىكاھنىڭ ئىنىسى ئىسشىيا ئىدى؛ يىسشىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە زەكەريا بار ئىدى. **26** مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى: ماھلى ۋە مۇشى؛ ياۋازىيانىڭ ئوغلى بىنو ئىدى. **27** مەرارىنىڭ ئوغلى ياۋازىيادىن بولغان ئەۋلادلىرى بىنو، شوھام، زاككۇر ۋە ئىبرى بار ئىدى. **28** ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئەلئازارنىڭ ئوغلى يوق ئىدى. **29** كىشكە كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە يەراھمىيەل بار ئىدى. **30** مۇشىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى، ئېدەر ۋە يەرموت ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى ۋېچە پۈتۈلگەنىدى. **31** ئۇلارمۇ ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئوخشاش، داۋۇت پادىشاھ، زادوك، ئاخىمەلەك ۋە شۇنىڭدەك كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا چەك تارتتى؛ ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تۇغقانلىرىدىن ئەڭ كىچىكلىرىمۇ ئوخشاشلا چەك تارتتى.

25 داۋۇت بىلەن قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئاساف، ھېمان ۋە يەدۇتۇنلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ۋەزىپە يۈكلەپ، ئۇلارنى چىلتار، تەمبۇر ۋە جاڭ-جاڭلار چېلىپ، بېشارەت بېرىش خىزمىتىگە قويدى. ئۇلاردىن ۋەزىپىگە قويۇلغانلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: **2** ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىدىن زاككۇر، يۈسۈپ، نىتانىيا ۋە ئاشارىلاھ بار ئىدى؛ ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى ئاسافنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى؛ ئاساف پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى ۋېچە بېشارەت بېرىپ سۆزلەيتتى. **3** يەدۇتۇنغا كەلگەندە، ئۇنىڭ گەدالىيا، زېرى، يەشايا، شىمەي، ھاشابىيا ۋە ماتتىتىياھ دېگەن ئالتە ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى يەدۇتۇننىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. يەدۇتۇن يەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر ئېيتىپ مەدھىيە ئوقۇش ئۈچۈن چىلتار چېلىپ بېشارەت بېرەتتى. **4** ھېماننىڭ بولسا، ئۇنىڭ بۇككىيا، ماتتانىيا، ئۇززىيەل، شەۋىيەل، يەرموت، ھاناننىيا، ھانانى، ئەلىياتا، گىددالتى ۋە رومامتى-ئېزەر، يوشبىكاشا، ماللوتى، ھوتىر ۋە ماخازىئوت دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. **5** بۇلارنىڭ ھەممىسى ھېماننىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، خۇداغا بولغان مەدھىيىسىنى ياڭرىتىش ئۈچۈن قېيۇلغان (ھېمان بولسا پادىشاھقا خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزدىغان ئالدىن كۆرگۈچى ئىدى)؛ خۇدا ھېمانغا ئون تۆت ئوغۇل، ئۈچ قىز ئاتا قىلغانىدى. **6** بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتىلىرىنىڭ باشلامچىلىقىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيىدە نەغمە-ناۋا قىلىش ئۈچۈن، جاڭ-جاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتار چېلىپ خۇدانىڭ ۋېيىدىكى ۋەزىپىسىنى ئوتەيتتى. ئاساف، يەدۇتۇن ۋە ھېمان [يۈ ئىشلاردا] پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. **7** ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ سانى جەمئىي ئىككى يۈز سەكسەن سەككىز ئىدى (ئۇلار ھەممىسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەش نەغمە-ناۋالىقىدا تالاھىدە تەربىيە كۆرگەن، كۆزى ئېيتىشقا ئۇستا ئىدى). **8** بۇلار چوڭ-كىچىكىگە، ئۇستاز-شاگىرتلىقىغا قارىماي ھەممىسى بىردەك چەك تارتىپ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنگەنىدى. **9** بىرىنچى چەك ئاسافنىڭ ئوغلى يۈسۈپكە، ئىككىنچى چەك گەدالىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئىنىلىرى ۋە ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **10** ئۈچىنچى چەك زاككۇرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **11** تۆتىنچى چەك ئىزرىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **12** بەشىنچى چەك نەتانىياغا چىقتى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **13** ئالتىنچى چەك يۇككىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **14** يەتتىنچى چەك يەشارىلاھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **15** سەككىزىنچى چەك يەشاياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **16** توققۇزىنچى چەك ماتانىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **17** ئونىنچى چەك شىمەيگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **18** ئون بىرىنچى چەك ئازارەلگە چىقتى؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **19** ئون ئىككىنچى چەك ھاسابىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **20** ئون ئۈچىنچى چەك شۇبايەلگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **21** ئون تۆتىنچى چەك ماتتىنىياھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **22** ئون بەشىنچى چەك يەرموتقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **23** ئون ئالتىنچى چەك ھاناننىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **24** ئون يەتتىنچى چەك يوشبىكاشاغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **25** ئون سەككىزىنچى چەك ھاناننىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **26** ئون توققۇزىنچى چەك ماللوتىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **27** يىگىرمىنچى چەك ئەلىياتاغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **28** يىگىرمە بىرىنچى چەك ھوتىرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **29** يىگىرمە ئىككىنچى چەك گىددالتىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **30** يىگىرمە ئۈچىنچى چەك ماخازىئوتقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **31** يىگىرمە تۆتىنچى چەك رومامتى-ئېزەر گە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى.

26 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى تۆۋەندىكىدەك بولدى: كوراھ جەمەتىدىكىلەردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە كورەنىڭ ئوغلى مەشەلەمىيا بار ئىدى. **2** مەشەلەمىيانىڭ بىرنەچچە ئوغلى بولۇپ، ئۇنىڭىسى زەكەريا، ئىككىنچىسى يەدىيايەل، ئۈچىنچىسى زەبادىيا، تۆتىنچىسى ياتنىيەل، **3** بەشىنچىسى ئېلام، ئالتىنچىسى يەھوھانان،

يەتتىنچىسى ئەلىيىناي ئىدى. 4 ئوبەد-ئېدومنىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى شىمايا، ئىككىنچىسى يەھوزاباد، ئۈچىنچىسى يوئاھ، تۆتىنچىسى ساكار، بەشىنچىسى نەتانەل، 5 ئالتىنچىسى ئاممىيەل، يەتتىنچىسى ئىسساكار، سەككىزىنچىسى پېئۇلتاي؛ دەرۋەقە خۇدا ئوبەد-ئېدومغا بەخت-سائادەت ئاتا قىلغانىدى. 6 ئۇنىڭ ئوغلى شىمايامۇ بىرنەچچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن بولۇپ، ھەممىسى ئاتا جەمەتى ئىچىدە يولباشچى ئىدى، چۈنكى ئۇلار باتۇر ئەزمەتلەر ئىدى. 7 شىمايانىڭ ئوغۇللىرى: ئوتنى، رېفايەل، ئوبەد ۋە ئەلزاباد ئىدى. ئەلزاباددىكى ئىنىلىرى ئېلىخۇ بىلەن سەماكىيانىڭ ئىككىسى باتۇر ئىدى. 8 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى، قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى [خۇدانىڭ] خىزمىتىدە قولىدىن ئىش كېلىدىغان ئادەملەر ئىدى. ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادى جەمئىي ئاتمىش ئىككى ئادەم ئىدى. 9 مەشەلەميانىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، جەمئىي ئون سەككىز ئادەم ئىدى. 10 مەھرارنىڭ ئەۋلادى بولغان خوساھنىڭ بىرنەچچە ئوغلى بار ئىدى، چوڭ ئوغلى شىمرى (شىمرى ئەسلىدە تۇنجى ئوغۇل بولمىسىمۇ، ئاتىسى ئۇنى چوڭ ئوغۇل قىلىپ تىكلىگەن)، 11 ئىككىنچى ئوغلى ھىلقىيا، ئۈچىنچىسى تەبالىيا، تۆتىنچىسى زەكەريا ئىدى. خوساھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى جەمئىي بولۇپ ئون ئۈچ ئادەم ئىدى. 12 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىرى بولۇپ دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنۈشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيدىكى خىزمەت ۋەزىپىسى تاپشۇرۇلغانىدى. 13 ئۇلار، مەيلى چوڭ بولسۇن يا كى كىچىك بولسۇن، تۆز جەمەتى بويىچە چەك تارتىپ ھەربىر دەرۋازىغا بەلگىلەندى. 14 شەرقىي دەرۋازىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلىشقا چەك چىققىنى شەلەمىيا بولدى؛ ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭ ئوغلى زەكەريا (ئاقىلانە مەسلىھەتچى ئىدى) ئۈچۈن چەك تارتتى؛ ئۇنىڭغا شىمالي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋەنلىك چېكى چىقتى. 15 جەۋبىي دەرۋازىنىڭ چېكى ئوبەد-ئېدومغا چىقتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئامبار-خەزىنىلە رگە مەسئۇل بولدى. 16 شۇپىم بىلەن خوساھقا غەربىي دەرۋازىنىڭ ۋە شۇنىڭدەك داۋان يولىدىكى شاللە كەت دەرۋازىسىنىڭ چېكى چىقتى؛ دەرۋازىۋەنلەر يانداشىپ تۇراتتى. 17 شەرقىي دەرۋازىغا ھەر كۈنۈى ئالتە لاۋىي دەرۋازىۋەن مەسئۇل ئىدى، شىمالي دەرۋازىغا ھەر كۈنۈى تۆت ئادەم، جەنۇبىي دەرۋازىغا ھەر كۈنۈى تۆت ئادەم مەسئۇل ئىدى، ئامبار-خەزىنىلەرنىڭ ھەربىرىگە ئىككى ئادەم بىر گۇرۇپپا بولۇپ قارايتتى. 18 غەرب تەرەپتىكى دەھلىزنىڭ ئالدىدىكى يولدا تۆت كىشى، دەھلىزنىڭ تۆزىدە ئىككى كىشى پاسىبانلىق قىلاتتى. 19 يوقۇرىدىكى كىشىلەر دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى بولۇپ، كوراھنىڭ ۋە مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى. 20 ئۇلارنىڭ [ياشقا] لاۋىي قېرىنداشلىرىدىن خۇدانىڭ ۋەيدىكى خەزىنىلەرنى ۋە مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان ۋېيىملار خەزىنىسىنى ياشقۇرۇشقا ئاخىياھ قويۇلدى. 21 گەرشون جەمەتىدىكى لادانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، گەرشونى لادان جەمەتىگە يولباشچى بولغىنى: جەھىيەلنى ئىدى؛ 22 جەھىيەلنىڭ ئوغۇللىرى زېتام بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى يوئېل ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيدىكى خەزىنىلە رگە مەسئۇل ئىدى. 23 ئامرام جەمەتى، ئىزھار جەمەتى، ھېبرون جەمەتى ۋە ئۇززىيەل جەمەتىدىكىلەرمۇ [ۋەزىپىگە قويۇلدى]: 24 مۇسانىڭ نەۋرىسى، گەرشومنىڭ ئوغلى شىبۇئەل باش خەزىنىچى بولدى. 25 ئۇنىڭ ئەلىئېزەردىن بولغان قېرىنداشلىرى: ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا، رەھابىيانىڭ ئوغلى يەشايا، يەشايانىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى زىكرى، زىكرىنىڭ ئوغلى شېلومىت ئىدى. 26 مۇشۇ شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان ۋېيىملار ساقلىنىدىغان بارلىق خەزىنىلەرنى باشقۇراتتى؛ بۇ ۋېيىملارنى ئەسلىدە داۋۇت پادىشاھ، جەمەت باشلىقلىرى، مىڭبېشىلار، يۈزبېشىلار ۋە قوشۇن سەردارلىرى بېغىشلىغانىدى. 27 ئۇلار جەڭگاھلاردا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ كەلگەن مال-مۈلۈكلەردىن ۋە ئولجىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋەينى پۇختا قىلىشقا بېغىشلىغانىدى. 28 [بۇلارنىڭ ئىچىدىمۇ] ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىل، كىشنىڭ ئوغلى سائۇل، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابلار مۇقەددەس دەپ ئېيىرغان نەرسىلەر بار ئىدى، بارلىق مۇقەددەس دەپ ئېيىرلىغان نەرسىلەرنى شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى باشقۇراتتى. 29 ئىزھار جەمەتىدىن كېنانىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [مۇقەددەس ۋەينىڭ] سىرتىدا ئىسرائىلدا مەنسەپدار ۋە سوتچىلار قىلىپ قويۇلدى. 30 ھېبرون جەمەتىدىن ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى، ھەممىسى باتۇر بولۇپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي تەرىپىدە ئىسرائىلدا مەنسەپ ئۆتۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا قويۇلغان. ئۇلار جەمئىي بىرمىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. 31 ھېبرون جەمەتى ئىچىدە، جەمەتنىڭ نەسەبنامىسى يېنىچە يەرىيا جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ قىرقىنچى يىلى [نەسەبنامىلەرنى] تەكشۈرۈش تارقىلىق گۈلبۈتىدىنىڭ يائازەر دېگەن يېرىدە بۇ جەمەتتىنمۇ باتۇر ئەزمەتلەر تېپىلدى. 32 يەرىيانىڭ قېرىنداشلىرىدىن يەنە جەمئىي بولۇپ ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، شۇ جەمەت باشلىرى ئىدى؛ پادىشاھ داۋۇت ئۇلارنى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى خۇداغا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمىتىگە دائىر بارلىق ئىشلارنى باشقۇرۇشقا قويدى.

27

تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىللار ئىچىدە پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھەربىي قىسىملارغا مەسئۇل بولغان ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق مەنسەپدارلار ئىدى. ئۇلار سانىغا قاراپ قىسىملارغا بۆلۈنگەنىدى. ئۇلار ھەر يىلى ئاي يېنىچە تۆۋەندىلىشىپ تۇراتتى، ھەر قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 2 بىرىنچى ئايدىكى بىرىنچى تۆۋەنچى قوشۇنغا زابدىيەلنىڭ ئوغلى ياشوبئام مەسئۇل بولغان، ئۇنىڭ ئاشۇ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 3 ئۇ پەرەز ئەۋلادلىرىدىن بولۇپ، بىرىنچى ئايدىكى ئاشۇ قوشۇن قىسمىنىڭ سەردارلىرىنى باشقۇراتتى. 4 ئىككىنچى ئايدىكى تۆۋەنچى قوشۇنغا مەسئۇل كىشى ئاھوھلۇق دودايي بولۇپ، ئۇنىڭ قوشۇنىنىڭ ئورۇنباسار سەردارى مىكلوت بار ئىدى؛ بۇ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 5 ئۈچىنچى ئايدىكى ئۈچىنچى تۆۋەنچى قوشۇنىنىڭ سەردارى كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئاشۇ قوشۇنغا باش بولۇپ، ئۇنىڭدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 6 بۇ بىنايا «ئوتتىزۇ پالۋان»نىڭ بىرى بولۇپ، ئاشۇ ئوتتىزۇ ئادەمنى باشقۇراتتى؛ ئۇنىڭ قىسىمدا يەنە ئۇنىڭ ئوغلى ئامىزاباد بار ئىدى. 7 ئۇتىنچى ئايدىكى ئۇتىنچى تۆۋەنچى قوشۇنىنىڭ سەردارى يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل ئىدى؛ ئۇنىڭدىن كېيىن ئوغلى زەبادىيا ئۇنىڭ ئورنىنى باستى. ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 8 بەشىنچى ئايدىكى بەشىنچى تۆۋەنچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئىزراھلىق شامخۇت ئىدى، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 9 ئالتىنچى ئايدىكى ئالتىنچى تۆۋەنچى قوشۇنىنىڭ سەردارى تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا ئىدى، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 10 يەتتىنچى ئايدىكى يەتتىنچى تۆۋەنچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئەفرائىم ئەۋلادلىرى ئىچىدىكى پىلونالۇق ھەلەز بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 11 سەككىزىنچى ئايدىكى سەككىزىنچى تۆۋەنچى قوشۇنىنىڭ سەردارى زەراھ جەمەتىدىكى خۇشاتلىق سىبىكاي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 12 توققۇزىنچى ئايدىكى توققۇزىنچى تۆۋەنچى قوشۇنىنىڭ سەردارى بنىيامىن قەبىلىسىدىكى ئاناتوتلۇق ئابىئەزەر بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 13 ئوننىنچى ئايدىكى ئوننىنچى تۆۋەنچى قوشۇنىنىڭ سەردارى زەراھ جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ماھاراي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 14 ئون بىرىنچى ئايدىكى ئون بىرىنچى تۆۋەنچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئەفرائىم قەبىلىسىدىكى پىراتونلۇق بىنايا بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 15 ئون ئىككىنچى ئايدىكى ئون ئىككىنچى تۆۋەنچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئوتنىيەل جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ھەلداي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 16 ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىرىنى ئىدارە قىلىپ كەلگەنلەر تۆۋەندىكىلەر: رۇبەنىيلار ئۈچۈن زىكرىنىڭ ئوغلى ئەلىئېزەر قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ شىمئونىيلار ئۈچۈن قەبىلە باشلىقى ماتاكاھنىڭ ئوغلى شەفاتىيا؛ 17 لاۋىي قەبىلىسى ئۈچۈن كەمۇئەلنىڭ ئوغلى ھاسابىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ھارۇنىيلار ئۈچۈن جەمەت بېشى زادوك؛ 18 يەھۇدا قەبىلىسى ئۈچۈن داۋۇتنىڭ ئاكىسى ئېلىخۇ قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ئىسساكارىيلار ئۈچۈن مىكائىلنىڭ ئوغلى ئومرى قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 19 زەبۇلۇنىيلار ئۈچۈن ئوبادىيانىڭ ئوغلى

يىشمايا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ نافتالى قەبىلىسى ئۆچۈن ئازرىيەلنىڭ ئوغلى يەرىموت قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ **20** ئەفرائىمىلار ئۆچۈن ئازازىيانىڭ ئوغلى ھوشىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۆچۈن پىدايانىڭ ئوغلى يوئىل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ **21** گىلىئادتا ماكانالاشقان مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۆچۈن زە‌كەرىيانىڭ ئوغلى ئىددو‌ قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ بىنيامىن قەبىلىسى ئۆچۈن ئابنەرنىڭ ئوغلى يائاسىيەل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ **22** دان قەبىلىسى ئۆچۈن يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارەل قەبىلە باشلىقى ئىدى. يۇقىرىدىكىلەر ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئۆچۈن قەبىلە باشلىقى ئىدى. **23** داۋۇت ئىسرائىللار ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن تۆۋەنلەرنى تىزىلمىغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزدەك كۆپ قىلىمەن دېگەنىدى. **24** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب سانىنى ئېلىشقا كىرىشكەن، لېكىن تۈگىمىگەن؛ چۈنكى مۇشۇ ئىش ۋەجىدىن [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغان؛ شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللارنىڭ سانى «داۋۇت پادىشاھنىڭ يىلنامىلىرى» دېگەن خاتىرىگە كىرگۈزۈلمىگەن. **25** پادىشاھنىڭ ئامبار-خەزىنىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادىيەلنىڭ ئوغلى ئازماۋەت ئىدى؛ دالا، شەھەر، يېزا- كەنت ۋە مۇنارلاردىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى باشقۇرغۇچى ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئىدى. **26** ئېتىز-ئېرىقلاردا تېرىقچىلىق قىلغۇچىلارنى باشقۇرغۇچى كېلۇبنىڭ ئوغلى ئەزرى ئىدى؛ **27** ئۈزۈمزارلىقلارنى باشقۇرغۇچى راماھلىق شىمەي؛ ئۈزۈمزارلىقلاردىكى شاراب ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى شىفملىق زابدى؛ **28** شەفەلاھ تۈزلە‌ك گىلىكىدىكى زەيتۇن ۋە ئۈجمە دەرەخلىرىنى باشقۇرغۇچى گەدەرلىك باۋال-ھانان ئىدى؛ ماي ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى يوئاش؛ **29** شاروندا بېقىلىدىغان كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى شارونلۇق ستراي؛ جىلغىلاردىكى كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادلاينىڭ ئوغلى شافات؛ **30** تۆگىلەرنى باشقۇرغۇچى ئىسمائىللاردىن ئوبىل؛ ئېشە كەلەرنى باشقۇرغۇچى مىرونوتلۇق يەھدىيا؛ **31** قوي پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى خاگارلىق يازىز ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇت پادىشاھنىڭ مال-مۈلكىنى باشقۇرغۇچى ئەمەلدارلار ئىدى. **32** داۋۇتنىڭ تاغىسى يوناتان مەسلىھەتچى بولۇپ، دانىشمەن ھەم تەۋرات خەتىتاچىسى ئىدى؛ ھاقمونىنىڭ ئوغلى يەھىيەل پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۆستازى ئىدى. **33** ئاھىتوفەلمۇ پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى؛ ئاركلىق ھۇشاي پادىشاھنىڭ جان دوستى ئىدى. **34** ئاھىتوفەلدىن كېيىن بىنايانىڭ ئوغلى يەھويادا بىلەن ئابياتار ئۆزىنىڭ ئورنىغا مەسلىھەتچى بولدى؛ يوئاب پادىشاھنىڭ قوشۇن سەردارى ئىدى.

28 داۋۇت ئىسرائىلدىكى بارلىق ئەمەلدارلارنى، ھەرقايسى قەبىلە باشلىقلىرى، تۈۋەتلىشىپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىنى قىلىدىغان قوشۇن بېشى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، پادىشاھ ۋە شاھزادىلەرنىڭ بارلىق مال-مۈلۈك، چارۋا ماللىرىنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدارلارنى، شۇنىڭدەك مەھرەم-خوجىدارلار، پالۋانلار ۋە بارلىق باتۇر جەڭچىلەرنى يېرۇسالېمغا چاقىرتىپ كەلدى. **2** پادىشاھ داۋۇت ئورنىدن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ ئى بۇرادەرلىرىم ۋە خەلقىم، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار: كۆڭۈلۈمدە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى تۇچۇن بىر ئارامگاھ، خۇدايىمىزنىڭ تەختىپەرسىي بولىدىغان بىر تۇي سېلىش ئارزۇيۇم بار ئىدى ھەمدە ئۇنى سېلىشقا تەييارلىقىمۇ كۆرۈپ قويغانىدىم. **3** لېكىن خۇدا ماڭا: «سەن مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ تۇي سالسالا بولمايدۇ، چۈنكى سەن جەڭچى، ئادەم تۆلتۈرۈپ قان تۆككەنسەن» دېدى. **4** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئاتامنىڭ پۈتۈن جەمەتىدىن مېنى ئەبەدىلئەبەد ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا تاللىدى؛ چۈنكى ئۇ يەھۇدانى يولباشچى بولۇشقا تاللىغان؛ ئۇ يەھۇدا جەمەتى ئىچىدە ئاتامنىڭ جەمەتىنى تاللىغان؛ ئاتامنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە مەندىن رازى بولۇپ، مېنى پۈتۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىگەن؛ **5** مېنىڭ ئوغۇللىرىم ئىچىدىن (پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا كۆپ ئوغۇل ئاتا قىلغان) ئۇ يەنە ئوغۇلۇم سۈلەيمانتى پەرۋەردىگارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا تاللىدى. **6** ئۇ ماڭا: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۈلەيمان بولسا مېنىڭ ئۈيۈم ۋە ھويلىلىرىمنى سالغۇچى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئۆزۈمگە ئوغۇل بولۇشقا تاللىدىم، مەنمۇ ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن. **7** ئۇ مېنىڭ ئەمر-يەلگىلىمىلىرىمگە بۇگۈنكىدەك چىڭ تۇرۇپ رىئايە قىلىدىغان بولسا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن» دېگەنىدى.

8 شۇڭا بۇگۈن پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنىڭ، شۇنداقلا خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا [شۇنى ئېيتىمەن]: ـ بۇ ياخشى يۈرتقا ئىگىدارچىلىق قىلىش ئۈچۈن ۋە كەلگۈسىدە باللىرىڭلارغا مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن، سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئىزدەپ تۇتۇڭلار. **9** ـ ئى، سەن ئوغلۇم سۈلەيمان، ئاتاڭنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى بىل، ساپ دىل ۋە پىداكارلىق بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغىن. چۈنكى پەرۋەردىگار جىمى ئادەمنىڭ كۆڭلىنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ، بارلىق ئوي-نىيەتلىرىنى پەرق ئېتىدۇ. سەن ئۇنى ئىزدىسەڭ، ئۇ ئۆزىنى ساڭا تاپقۇزىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ئېنىپ كەتسەڭ، سېنى مەڭگۈ ئۆزۈڭدىن تاشلايدۇ. **10** ئەمدى سەن كۆڭۈل قويغىن، پەرۋەردىگار مۇقەددەسخانا قىلىش ئۈچۈن بىر ئۆينى سېلىشقا سېنى تاللىدى؛ باتۇر بول، ئۇنى ئادا قىل!». **11** داۋۇت [مۇقەددەسگاھنىڭ] دەھلىزى، خانىلىرى، خەزىنىلىرى، بالىخانىلىرى، ئىچكى ئۆيلىرى ۋە كافارەت تەختىدىكى ئۆينىڭ لايىھىسىنىڭ ھەممىسىنى ئوغلى سۈلەيمانغا تاپشۇردى؛ **12** [خۇدانىڭ] روھىدىن تاپشۇرۇۋالغىنى بويىچە ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ھويلىلىرى، تۆت ئەتراپىدىكى كىچىك ئۆيلەر، مۇقەددەسخانىدىكى خەزىنىلەر، مۇقەددەسىس دەپ بېغىشلانغان ۋېژىلەر قويۇلىدىغان خەزىنىلەرنىڭ لايىھىلىرىنى قالدۇرماي ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. **13** يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ گۇرۇپ پىپلىنشى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ھەرخىل ۋەزىپىلەر، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېھتىياجلىق بارلىق ئەسۋابلار توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتتى؛ **14** ئۇ ھەرخىل ئىشلارغا كېرەك كىلىك ئالتۇن ئەسۋابلارنى ياسىتىشقا كېتىدىغان ئالتۇن، ھەرخىل ئىشلارغا كېرەك كىلىك كۈمۈش ئەسۋابلارنى ياسىتىشقا كېتىدىغان كۈمۈش، **15** ئالتۇن چىراغدانلارغا، ئۇلارغا تەۋە ئالتۇن چىراغلارغا، يەنى ھەربىر چىراغدان ۋە چىراغلارغا كېتىدىغان ئالتۇن؛ كۈمۈش چىراغدانلارغا، يەنى ھەربىر چىراغدان ۋە شۇنىڭغا تەۋە چىراغلار ئۈچۈن كېتىدىغان كۈمۈشنى تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ھەربىر چىراغدانغا ئىشلىتىلىش ئورنىغا قاراپ كېرەك كىلىكنى بەردى؛ **16** نان تىزىدىغان ئالتۇن شىرەلەرنى ياسىتىشقا، يەنى ھەربىر شىرە ئۈچۈن كېرەك كىلىك ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش شىرەلەرنى ياسىتىشقا كېرەك كىلىك كۈمۈش بەردى؛ **17** ۋىلكا-ئىلمە كەلەر، تەخسە-پىيالە ۋە چۆگۈنلەرنى ياساشقا، ئالتۇن چىنىلەر، يەنى ھەرخىل چىنىنى ياساشقا كېرەك كىلىك بولغان ساپ ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش چىنىلەرنى ياساشقا، يەنى ھەربىر چىنە ئۈچۈن كېرەك كىلىك كۈمۈش بەردى؛ **18** خۇشبۇيگاھ ياساشقا كېرەك كىلىك ئېسىل ئالتۇن بەردى. ئۇ يەنە قاناتلىرىنى كېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېپىپ تۇرىدىغان ئالتۇن كېرۇبلار قارايدىغان [كافارەت] تەختىنىڭ نۇسخىسىنى تاپشۇرۇپ بەردى. **19** «بۇلارنىڭ ھەممىسى، پەرۋەردىگار تۇز قولىنى ئۈستۈمگە قويغاندا ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق نۇسخا-ئەندىزىلەر بولغاچقا، مەن يېزىپ قويدۇم» دېدى داۋۇت.

20 داۋۇت يەنە ئوغلى سۈلەيمانغا: «سەن باتۇر ۋە جاسارەتلىك بول، ئۇنى ئادا قىل؛ قورقما، ئالاقزادىمۇ بولۇپ كەتمە؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ، تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى كېيىنكى ئىبادەت خىزمىتى تۈگىۋىتىلىپ تەييارلىق ئىشلىرى تۈگىگەنگە قەدەر تۇ سەندىن ھېچ ئايرىلمايدۇ يا كى تاشلاپمۇ قويمايدۇ. **21** قارا، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمىتىنى بىجىرىدىغان كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ گۇرۇپ پىپلىرى تەييار تۇرىدۇ؛ سېنىڭ ئېنىكڭا ھەرخىل ھۈنەر رگە تۇستا، ھەربىر خىزمەتكە تەييار تۇرغان ھۈنەرۋەنلەرمۇ رازىلىق بىلەن تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق سېنىڭ ئەمرىگىنى كۈتىدۇ» دېدى.

29 داۋۇت پۈتكۈل جامائەتكە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «خۇدا تۇرزى تاللىغان ئوغلۇم سۈلەيمان تېخى ياش، بىر يۈمران كۆچەت، خالاس، بۇ قۇرۇلۇش بولسا تولىمۇ چوڭ؛ چۈنكى بۇ مۇقەددەسىس ئوردا ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۈچۈن ياسىلىدۇ. **2** مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن پۈتۈن كۈچۈمنى چىقىرىپ، ئالتۇن بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈش بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش، مىس بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا مىس، تۇمۇر بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا تۇمۇر، ياغاچ بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ياغاچ تەييارلاپ قويدۇم، يەنە ئاق ھېقىق، كۈزلۈك ياقۇت، رەنگلىك تاش ۋە ھەرخىل

ئىسىل تاشلارنى، يەنە ناھايىتى كۆپ مەرمەرنى يىغىپ قويدۇم. 3 مەن خۇدايىمنىڭ
ۋەيدىن سۆزىندىغانلىقىم ئۈچۈن خۇدايىمنىڭ ۋەيىنى سىلىشقا تەييارلىغان بارلىق نەرسىلەردىن
باشقا، تۆزۈمنىڭ تەئللۇقاتىدىن ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى خۇدايىمنىڭ ۋەيگە ئاتىدىم؛ 4 يەنى
ۋەينىڭ تاملىرىنى قاپلاش ئۈچۈن ئوفىر ئالتۇنىدىن ئۈچ مىڭ تالانت، ساپ كۈمۈشتىن يەتتە
مىڭ تالانت تەقدىم قىلدىم؛ 5 ئالتۇندىن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈشتىن ياسىلىدىغانلىرىغا
كۈمۈش ۋە ھۈنەرۋەنلەرنىڭ قولى بىلەن ھەرخىل ياسىلىدىغانلىرىغا كېرەك بولغىنىنى تەقدىم
قىلدىم. بۈگۈن يەنە كىملەرنىڭ پەرۋەردىگارغا بىرنېمە ئاتىغۇسى بار؟». 6 شۇنىڭ بىلەن
ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، قەبىلە باشلىقلىرى، مىڭبېشى،
يۈزبېشى ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولغان غوجىدارلارمۇ بېغىشلاشقا كىرىشتى. 7
تۆلار خۇدانىڭ ۋەيدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى ئۈچۈن بەش مىڭ تالانت ئالتۇن ۋە ئون
مىڭ داريك ئالتۇن، ئون مىڭ تالانت كۈمۈش، ئون سەككىز مىڭ تالانت مىس ۋە بىر
يۈز مىڭ تالانت تۆمۈر تەقدىم قىلدى. 8 ياقۇتى بارلار ياقۇتنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەينىڭ
خەزىنىسىگە، يەنى گېرشونىي يەھىيەلنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 9 خالايىق كىشىلەرنىڭ
مۇنداق تۆز ئىختىيارلىقى بىلەن تەقدىم قىلغانلىقلىرىدىن خۇشال بولۇپ كېتىشتى؛ چۈنكى
تۆلار چىن قەلبىدىن پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلىشقانىدى. داۋۇتمۇ ئالامەت خۇش بولدى.
10 شۇڭا داۋۇت پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىپ
مۇنداق دېدى: ـ «ئاھ پەرۋەردىگار، بوۋىمىز ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن ئەبەدىلئەبە دگىچە
ھەمدۇسانىغا لايىقسەن. 11 ئى پەرۋەردىگار، ئۇلۇغلۇق، كۈچ-قۇدرەت، شان-
شەرەپ، شانۇ-شە ۋىكەت ۋە ھەيۋەت ساڭا مەنسۇ پۈتۈر؛ ئاسماندىكى ۋە يەردىكى بار-يوقى
سېنىڭكىدۇر؛ ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھلىق سېنىڭكىدۇر، ھەممىدن ئۈستۈن بولغان ئىدارە
قىلغۇچىسەن. 12 دۆلەت بىلەن ئىززەت سېنىڭدىنلا كېلىدۇ، سەن ھەممىگە ھۆكۈمدارسەن.
كۈچ بىلەن قۇدرەت سېنىڭ قولۋىڭدا؛ ھەر كىمنى ئۇلۇغ ۋە قۇدرەتلىك قىلىش پەقەت
قولۋىڭدىدۇر. 13 ئەمدى، ئاھ خۇدايىمىز، بىز ساڭا تەشەككۈر ئوقۇيمىز، شان-شەرەپلىك
نامىڭغا مەدھىيە ئوقۇيمىز! 14 مانا مۇشۇنداق تۆزلۈكۈمىزدىن تەقدىم قىلالايدىغان بولغان
مەن كىم ئىدىم، خەلقىم نېمە ئىدى؟ چۈنكى بارلىق نەرسە سەندىن كېلىدۇ، بىز پەقەت
تۆز قولۋىڭدىن كەلگىنىدىن تۆزۈڭگە قايتۇردۇق، خالاس! 15 بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا
يۇرتلۇقلار، بارلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مۇساپىرمىز، خالاس؛ يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىمىز
گويا بىر سايە، ئۈمىدسىز ئۆتكۈزۈلىدۇ. 16 ئى خۇدايىمىز پەرۋەردىگار، بىز سېنىڭ نامىڭغا
ئاتاپ ئۆي سېلىشقا تەييارلاپ يىغقان بۇ بايلىق-دۇنيانىڭ ھەممىسى سېنىڭ قولۋىڭدىن
كەلگەن، ئەسلى سېنىڭكىدۇر. 17 ئى خۇدايىم، شۇنى بىلىمەنكى، سەن ئىنسانلىنىڭ قەلبىنى
سىناپ، دۇرۇسلۇقتىن خۇرسەن بولىسەن؛ مەن بولسام دۇرۇس قەلبىمدىن بۇلارنى
ئىختىيارەن تەقدىم قىلدىم؛ ۋە بۇ يەردە ھازىر تۇرغان خەلقىڭنىڭمۇ ساڭا تەقدىم قىلغىنىنى
خۇشال-خۇراملىق بىلەن كۆردۇم. 18 ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بولغان ئىبراھىم،
ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، تۆز خەلقىڭنىڭ كۆڭلىدىكى بۇنداق ئوي-نىيەتنى
مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلغايسەن، كۆڭلىنى تۆزۈڭگە تارتقۇزغايسەن! 19 ئوغلۇم سۇلايمانغا
سېنىڭ ئەمرلىرىڭ، ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى تۈتۈپ، ھەممىنى ئادا قىلىپ،
مەن ھازىرلاپ قويغانلىرىمنى ئىشلىتىپ ئوردىنى ياساشقا دۇرۇس بىر قەلب بە رگەيسەن».
20 داۋۇت پۈتۈن جامائەتكە: «سىلەر خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-
ھەمدۇسانا ئوقۇپ مەدھىيىلە گۈلار!» دېۋىدى، پۈتۈن جامائەت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى
بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇپ سەجدە قىلدى؛ تۆلار پەرۋەردىگار
ھەم پادىشاھ ئالدىدا باش ئۇردى. 21 ئەتىسى تۆلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلار ۋە
كۈيدۈرمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈردى؛ شۇ كۈنى تۆلار مىڭ بۇقا، مىڭ قوچقار، مىڭ
قوزىنى شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن قوشۇپ تەقدىم قىلدى، شۇنداقلا يەنە پۈتۈن ئىسرائىل
ئۈچۈن نۇرغۇن قۇربانلىقلارنى تەقدىم قىلدى. 22 تۆلار شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا
ئالامەت خۇشال بولۇپ غىزالاندى. تۆلار داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنى ئىككىنچى قېتىم
پادىشاھ تىكەش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا شاھ بولۇشقا،
زادوكنى كاھىن بولۇشقا مەسىھ قىلدى. 23 شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان پەرۋەردىگارغا
تەۋە تەختىكە ئولتۇرۇپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى ۋە ئىنتايىن راۋاج تاپتى؛
پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلدى. 24 بارلىق ئەمەلدارلار، پالۋانلار ۋە
شۇنداقلا پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى سۇلايمانغا بېقىنىپ ۋىيسۇندى. 25
پەرۋەردىگار سۇلايمانى ئىسرائىل خەلقى ئالدىدا ناھايىتى ئۇلۇغ قىلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئاتا
قىلغان شاھانە ھەيۋەت شۇنداق يۇقىرىكى، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن ھەرقانداق ئىسرائىل
پادىشاھلىرىدا ھېچ بولۇپ باققان ئەمەس. 26 يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇت پۈتۈن ئىسرائىلغا
شۇنداق پادىشاھ بولغاندى. 27 ئۇنىڭ ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان ۋاقتى جەمئىي قىرىق
يىل بولدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 28
ئۇ ئۇزۇن ئۆمۈر، دۆلەت-بايلىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كۆرۈپ، خېلى كۆپ ياشاپ،
ئالەمدىن ئوتتى؛ ئورنىغا ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمان پادىشاھ بولدى. 29 پادىشاھ داۋۇتنىڭ
بارلىق ئىشلىرى، باشتىن ئاخىرىغىچە مانا ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىلنىڭ خاتىرىلىرى، ناتان
پەيغەمبەرنىڭ خاتىرىلىرى ۋە ئالدىن كۆرگۈچى گادنىڭ خاتىرىلىرىدە پۈتۈلگەندۇر. 30
ئۇنىڭ سەلتەنىتى، كۈرسەتكەن كۈچ-قۇۋۋىتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ، ئىسرائىل ۋە ھەرقايسى
دۆلەت-مەملىكەتلەرنىڭ بېشىدىن ئۆتكەن ۋەقەلەرمۇ شۇ خاتىرىلەردە پۈتۈلگەندۇر.

تاریخ-ته زکره 2

1 داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ ھۆكۈمرانلىق مۇستەھكەملەندى، چۈنكى ئۇنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنى بەك ئۈيۈك قىلدى. **2** سۇلايمان
پۈتكۈل ئىسرائىللارنى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، سوراقچى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-
جەمەت باشلىقلىرى بولغان ئەمەلدارلارنى چاقىرتىپ ئۇلارغا سۆز قىلدى. **3** سۇلايمان
بارلىق جامائەت بىلەن بىرلىكتە گىبېئوننىڭ ئېگىزلىكىگە باردى؛ چۈنكى ئۇ يەردە خۇدانىڭ
«جامائەت چېدىرى»، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا باياۋاندا ياسىتقان چېدىر بار ئىدى.
4 خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بولسا داۋۇت كىرىئات-يېئارىمدىن ئېلىپ چىقىپ، ئۆزى
ئۈنگىگەن تەييارلىغان يەر گە ئەكەلگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمدا ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر
چېدىر تىكتۈرگەنىدى. **5** خۇرۇنىڭ ئوغلى ئۇرسى، ئۇرىنىڭ ئوغلى بەزالەل ياسىغان مىس
قۇربانگاھ بولسا [گىبېئوندا]، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائەت چېدىرى ئالدىدا ئىدى؛
سۇلايمان جامائەت بىلەن بىرلىكتە بېرىپ، شۇ يەردە [پەرۋەردىگاردىن] تىلەك تىلىدى. **6**
سۇلايمان جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ
ئالدىغا كېلىپ، قۇربانگاھتا مىڭ مالنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. **7** شۇ كېچىسى خۇدا
سۇلايمانغا ئايان بولۇپ، ئۇنىڭغا: ــ سەن نېمنى تىلىسەڭ، شۇنى بېرىمەن، دېدى. **8** سۇلايمان
خۇداغا: ــ سەن ئاتام داۋۇتقا زور مېھىر-مۇھەببەت ئاتا قىلغان، مېنى ئۇنىڭ ئورنىغا
پادىشاھ قىلدىڭ. **9** ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئەمدى سەن ئاتام داۋۇتقا بە رگەن ۋەدە گۈنى
پۈختا ئورۇنلىغايسەن؛ چۈنكى سەن مېنى يەرنىڭ تۆپىدەك نۇرغۇن خەلققە ھۆكۈمرانلىق
قىلدىرغان پادىشاھ قىلدىڭ. **10** ئەمدى سەن ماڭا بۇ خەلققە يېتەكچىلىك قىلغۇدەك دانالىق
ۋە بىلىم بە رگەيسەن؛ ئۇنداق بولمىسا سېنىڭ مۇنچىۋالا چوڭ بۇ خەلقىڭگە كىم ھۆكۈم
سۈرەلىسۇن؟ ــ دېدى. **11** خۇدا سۇلايمانغا: ــ مەن سېنى خەلقىمگە پادىشاھ قىلىپ
تىكلىدىم. ئەمدى سەن مۇشۇنداق نىيەتكە كېلىپ، نە بايلىق، مال-مۈلۈك، نە ئىززەت-
ھۆرمەت ۋە دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلىمەي، نە ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈشنى تىلىمەي،
بەلكى بۇ خەلقىمگە ھۆكۈم سۈرۈشكە دانالىق ۋە بىلىم تىلىگەن ئىكەنسەن، **12** دانالىق
ۋە بىلىم ساڭا تەقدىم قىلىندى؛ ۋە مەن ساڭا بايلىق، مال-مۈلۈك ۋە ئىززەت-ھۆرمەتنى
بېرەي؛ شۇنداق بولىدۇكى، سېنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن پادىشاھلارنىڭ ھېچبىرىدە ئۇنداق
بولمىغان، سېنىڭدىن كېيىن بولغۇسى پادىشاھلاردىنمۇ ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. **13** بۇ ئىشتىن
كېيىن سۇلايمان گىبېئون ئېگىزلىكىدىكى «جامائەت چېدىرى»دىن يېرۇسالېمغا قايتىپ
كېلىپ، ئىسرائىل ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى. **14** سۇلايمان جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىق
لەشكەرلەرنى تۇپلىدى: ــ ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق
لەشكىرى بار ئىدى؛ ئۇ بۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ھەم پادىشاھنىڭ يېنىدا
تۇرۇش ئۈچۈن يېرۇسالېمدا ئورۇنلاشتۇردى. **15** پادىشاھ يېرۇسالېمدا ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى
تاشلاردەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى تۆزلە گۈلكىتىكى ئۆچمە دەرەخلىرىدەك كۆپ
قىلدى. **16** سۇلايمانىنىڭ ئاتلىرى مىسىردىن ھەم كۈۋەدىن كەلتۈرۈلەتتى؛ پادىشاھنىڭ
سودىگەرلىرى كۈۋەدىن توختىتىلغان ھاھىسى ۋېنچە سېتىۋالاتتى. **17** ئۇلار مىسىردىن
سېتىۋالغان ھەربىر ھارۇنىڭ ھاھىسى ئالتە يۈز كۈمۈش تەڭگە، ھەربىر ئاتنىڭ ھاھىسى بىر
يۈز ئەللىك كۈمۈش تەڭگە ئىدى؛ ئات-ھارۇبلار يەنە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرى ۋە
سۈرىيە پادىشاھلىرىغىمۇ ئەنە شۇ [سودىگەرلەرنىڭ ۋاستىسى] بىلەن سېتىۋېلىناتتى.

2 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆي ھەم پادىشاھلىق ئۈچۈن بىر ئوردا
سېلىش نىيىتىگە كەلدى. **2** شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان يەتمىش مىڭ ئادەمنى ھاممالىلىققا،
سەكسەن مىڭ ئادەمنى تاغدا تاش كېسىشكە، ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى نازارەچىلىككە
تەيىنلىدى. **3** سۇلايمان تۇر پادىشاھى ھۇرامغا ئادەم ئەۋەتىپ: «ئۆزلىرى ئاتام داۋۇتنىڭ
ئۇرالغۇسى بولسۇن دەپ ئوردا سېلىشىغا كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بە رگەن ئىدىلىغۇ،
ماڭىمۇ شۇنداق قىلغايلا. **4** مانا، مەن ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر
ئۆي سالماقچىمەن؛ ئۆي ئۈنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي يېقىش، «تەقدىم نانلار»نىڭ ئۈزۈلمەي
قويۇلۇشى، ھەر كۈنلى ئەتە-ئاخشامليردا، شابات كۈنلىرىدە، يېڭى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە ۋە
پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىكىتىپ بە رگەن ھېيت-ئايەملەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ
سۈنۈلۈشى ئۈچۈن بولىدۇ. بۇ ئىشلار ئىسرائىل خەلقىگە مەڭگۈلۈك بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. **5**
مەن سالماقچى بولغان ئۆي ئاجايىپ ھەيۋەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى بىزنىڭ خۇدايىمىز ھەممە
ئىلاھلاردىن ئۈستۈندۇر. **6** لېكىن ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئۈستىدىكى ئاسمانمۇ ئۇنى
سىغدۇرالمايدىغان تۇرسا، كىم ئۈنىڭغا ئۆي سالالىسۇن؟ مەن كىم ئىدىم، قانداقتۇ ئۈنىڭغا
ئۆي سالدۇرغۇدەك قۇدرەتكە ئىگە بولاي؟ مەن پەقەت ئۈنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى
كۆيدۈرگۈدە كلا ئادەممەن، خالاس! **7** ئەمدى ئۆزلىرى ماڭا ئاتام داۋۇت يېھۇدادا ۋە
يېرۇسالېمدا تەييارلاپ قويغان ئۇستىلار بىلەن بىللە ئىشلەش ئۈچۈن، ئالتۇن-كۈمۈشتە،
مىس ۋە تۆمۈردە ئىشلەشكە پىششىق، سۈسۈن، توق قىزىل ۋە كۆك رە گلىك يىپ
ئىشلەشكە پۈختا ھەم نەققاشلىقنى بىلىدىغان بىر ئۇستامنى ئەۋەتكەيلا. **8** ھەم ماڭا
لۇئاندىن كېدىر، ئارچا-قاريغاي ۋە سەندەل دەرەخلىرىنى يەتكۈزۈپ بە رگەن بولسىلا؛
چۈنكى ئۆزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ لۇئاندا ياغاچنى كېسىشكە ئۇستىلىقىنى بىلىمەن؛ مانا،
ماڭا كۆپلەپ ياغاچلارنى تەييارلاپ بېرىش ئۈچۈن مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم ئۆزلىرىنىڭ
خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن؛ چۈنكى مەن سالىدىغان ئۆي ئىنتايىن ھەيۋەتلىك ۋە
ئاجايىب كارامەت بولىدۇ. **10** مانا، مەن ئۆزلىرىنىڭ ياغاچ كېسىدىغان خىزمەتكارلىرىغا
يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي، يىگىرمە مىڭ كور ئارپا، يىگىرمە مىڭ بات شاراب، يىگىرمە
مىڭ بات زەيتۇن مېيى بېرىمەن» ــ دېدى. **11** ئۇرىنىڭ پادىشاھى ھۇرام سۇلايمانغا جاۋابەن
مەكتۇپ يوللاپ: «پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى سۆيگەچكە ئۇ ئۆزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە
پادىشاھ قىلدى» ــ دېدى. **12** ھۇرام يەنە: «ئاسمان-يەرنى ياراتقان
ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاھ داۋۇتقا
يورۇتۇلغان، پەم-پاراسەتلىك، پەرۋەردىگار ئۆچۈن بىر ئۆي، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن بىر
ئوردا سالالايدىغان بىر دانىشمەن ئوغۇل بەردى. **13** مانا مەن ھازىر ئۆزلىرىگە ھۇنەردە
كامالەتكە يەتكەن، ئەقىل-پاراسەت بىلەن يورۇتۇلغان، ھۇرام-ئابى دېگەن بىر ئادەمنى
ئەۋەتەي. **14** ئۇنىڭ ئانىسى دان قەبىلىسىلىك بىر ئايال، ئاتىسى ئۆزلۈق ئىكەن. ئۇ ئالتۇن،
كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، تاشلار، ياغاچچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر، سۈسۈن، توق قىزىل، ئاق ۋە
كۆك رە گلىك يىپ ئىشلەشكە پۈختا، ھەرخىل نەققاشلىق ئىشلىرىغىمۇ ئۇستا، تاپشۇرۇلغان
ھەرقانداق لايىھىگە ئاملىنى قىلالايدۇ. بۇ كىشى ئۆزلىرىنىڭ ھۇنەرۋەنلىرى بىلەن ۋە
ئاتىلىرى بولغان خوجام داۋۇتنىڭ ھۇنەرۋەنلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن. **15** ئەمدى خوجام
تىلغا ئالغان بۇغداي، ئارپا، مايى ۋە شاراب بولسا، بۇلارنى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا يەتكۈزۈپ
بە رگەيلا. **16** بىز بولساق سىلگە قانچە كېرەك بولسا لۇئاندا ئىشلەپ ياغاچ كېسىپ،
قىلىپ باغلاپ، دېڭىز ئارقىلىق يوپپاغا يەتكۈزۈپ بېرىمىز؛ ئاندىن سىلى ئۇ يەردىن يېرۇسالېمغا
توشۇپ كەتسىلە بولىدۇ» دېدى. **17** ئاتىسى داۋۇت ئىسرائىل زېمىنىدا ئۆرۈشلۈق ياقا
يۈرتلۇقلارنى ساناقتىن ئوتكۈز ۋە گەندەك، سۇلايمانمۇ ئۇلارنى ساناقتىن ئوتكۈزدى. ئۇلار
جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. **18** ئۇ ئۇلاردىن يەتمىش مىڭ
كىشىنى ھاممالىلىققا، سەكسەن مىڭ كىشىنى تاغدا تاش كېسىشكە ۋە ئىش قىلىۋاتقانلار
ئۈستىدىن نازارەت قىلىپ ئۆرۈشقا ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى تەيىنلىدى.

3 سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگار ئاتىسى داۋۇتقا ئايان بولغان موريا تېغىدا، يەنى
يەبۇسىي ئورنانىڭ خامىندا، داۋۇت تەييار قىلىپ قويغان يەردە، پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنى
سېلىش ئىشىنى باشلىدى. **2** سۇلايمانىنىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلى، ئىككىنچى ئايىنىڭ
ئىككىنچى كۈنى ئۇ قۇرۇلۇشنى باشلىدى. **3** سۇلايمان سالغان خۇدانىڭ ۋەيىنىڭ ئۇلى
مۇنداق: ــ ئۇزۇنلۇقى (قەدىمكى زاماندا قولالانغان ئۆچلەم ۋېنچە) ئاتمىش گەز، كە گلىكى
يىگىرمە گەز ئىدى. **4** ۋەيىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ، ۋەيىنىڭ
كە گلىكىگە توغرا كېلەتتى، ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن
قاپلاتتى. **5** ئۇ ۋەيىنىڭ چوڭ زېلىنىڭ تاملىرىنى ئارچا-قاريغاي تاختايلىرى بىلەن قاپلاتتى،

ئاندىن كېيىن ساپ ئالتۇن قاپلاتتى ۋە ئۇستىگە خورما دەرىخىنىڭ شەكلى بىلەن زەنجىر نەقىشلىرىنى ئويدۇردى. 6 ئۇ ئۆينى ئالامەت چىرايلىق قىلىپ تاملىرىنى يەنە ئېسىل تاش-ياقۇتلار بىلەن زىننەتلەتتى. ئۇ ئىشلەتكەن ئالتۇنلار پۈتۈنلەي پارۇاىيم ئالتۇنى ئىدى. 7 ئۇ پۈتۈن ئۆينى، ئۆينىڭ ئېغىزى، ئىشىك بوسۇغا-كېشىك كلىرى، بارلىق تاملىرى ۋە ئىشىكلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ تامغا كېرۇبلارنىڭ نەقىشلىرىنى ئويدۇردى. 8 سۇلايمان يەنە ئەڭ مۇقەددەس جايىنى ياساتتى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ (ۋېينىڭ كەڭلىگى بىلەن تەڭ ئىدى)، كەڭلىكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىچىنى پۈتۈنلەي ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى؛ ئالتۇن جەمئىي بولۇپ ئالتە يۈز تالانت ئىدى. 9 ئالتۇن مىقىنىڭ ئېغىرلىقى جەمئىي ئەللىك شەكەل بولدى. بالخانىلىرىنىڭ ئېچىمۇ ئالتۇن بىلەن قاپلاندى. 10 ئەڭ مۇقەددەس جاي ئىچىدە ئۇ ئىككى كېرۇبنىڭ ھەيكىلىنى ياساپ، ئۇلارنى پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 11 ئىككى كېرۇبنىڭ قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز ئىدى؛ بىر كېرۇبنىڭ بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز بولۇپ، ۋېينىڭ تېمىغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى تەرەپتىكى قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئىككىنچى بىر كېرۇبنىڭ قانىتىغا يېتەتتى. 12 يەنە بىر كېرۇبنىڭ قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئۇمۇ ئۆي تېمىغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئالدىنقى بىر كېرۇبنىڭ قانىتىغا يېتەتتى. 13 بۇ ئىككى كېرۇبنىڭ قاناتلىرى يېيىلغان ھالدا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز كېلەتتى؛ ئىككالا كېرۇب تورە تۇرغۇزۇلغان بولۇپ، يۈزلىرى ۋېينىڭ ئېچىگە قارايتتى. 14 سۇلايمان يەنە كۆك رەڭلىك، سۈسۈن رەڭلىك، توق قىزىل ۋە ئاق رەڭلىك يىپ توقۇلىلىردىن ۋە نەپىس كاناپتىن [ۋېينىڭ ئېچىدىكى] پەردىسىنى ياساتتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە كېرۇبلارنى كەشتە قىلىپ توقۇتتى. 15 ۋېينىڭ ئالدىغا يەنە ئېگىزلىكى ئوتتۇز بەش گەز كېلىدىغان ئىككى تۈزۈرۈك ياساپ قويدۇردى؛ ھەر تۈزۈر ئۈستىگە بېشىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلەتتى. 16 ئۇ يەنە (ئېچىگە كالاماخاندىكىدەك) مارجانىسمان زەنجىر ياستىپ، تۈزۈرۈك باشلىرى ئۈستىگە ئورناتتى؛ ئۇ يۈز دانە ئانار ياستىپ ئۇلارنى زەنجىرلە رگە ئورناتتى. 17 ئۇ بۇ ئىككى تۈزۈرۈكنى ۋېينىڭ ئالدىغا، بىرسىنى ئوڭ تەرىپىدە، بىرسىنى سول تەرىپىدە تۇرغۇزدى؛ ئۇ ئوڭ تەرەپتىكىسىنى ياقىن، سول تەرەپتىكىسىنى بوئاز دەپ ئاتىدى.

4 تۈزۈنلۈق يىگىرمە گەز، كەڭلىگى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىگى ئون گەز كېلىدىغان بىر مىس قۇربانگاھ ياساتتى. 2 ئۇ مىستىن «دېڭىز» ياساتتى؛ ئۇنىڭ شەكلى دۇگلەك بولۇپ، ئۇ گىرۇىكىدىن بۇ گىرۇىكىگىچە ئون گەز كېلەتتى؛ ئېگىزلىگى بەش گەز، ئايلانمىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. 3 «دېڭىز»نىڭ سىرتقى ئاستا قىسمى بۇقىنىڭ شەكلى بىلەن چۈرۈلدۇرۇپ بېزەلگەن بولۇپ، بۇقىلار ھەربىر گەز زۇندىن، ئىككى قاتار قىلىنىپ، مىس «دېڭىز» بىلەن تەڭ قۇيۇپ چىقىلغاندى. 4 مىس «دېڭىز»نى ئون ئىككى مىس بۇقا كۆتۈرۈپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئۈچى شىمالغا، ئۈچى غەربكە، ئۈچى جەنۇبقا، ئۈچى شەرققە قاراپ تۇراتتى. «دېڭىز» بۇقىنىڭ دۈمبىسىگە ياتقۇزۇلغان بولۇپ، بۇقىلارنىڭ قۇيرۇقى ئىچى تەرەپتە ئىدى. 5 مىس دېڭىزنىڭ قېلىنلىقى بىر ئالقان بولۇپ، چۆرىسى چىننىڭ گىرۇىكىدەك نالۇيەر شەكلىدە قىلىنغان، ئۇنىڭغا ئۈچ مىڭ بات سۇ پاتاتتى. 6 ئۇ يەنە ئون «ۋېيۇش دېسى» ياستىپ، بەشىنى مىس دېڭىزنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، بەشىنى سول تەرىپىگە قويغۇزدى؛ كويدۇرمە قۇربانلىقلارغا ئىشلىتىدىغان ۋېيۇم-ئەسۇابلىرىنىڭ ھەممىسى شۇ داسلاردا ۋېيۇلاتتى؛ «دېڭىز» بولسا كاھىنلارنىڭ ۋېيۇنۇشى ئۈچۈن ئىشلىتىلەتتى. 7 ئۇ يەنە بەلگىلەنگەن شەكلىدە ئون ئالتۇن چىراغدان ياستىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئېچىگە ئورناتتى؛ ئۇنىڭ بەشىنى ئوڭ تەرىپىگە، بەشىنى سول تەرىپىگە قويدۇردى. 8 يەنە ئون شىرە ياستىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئېچىگە قويغۇزدى؛ ئۇنىڭ بەشىنى ئوڭ تەرىپىگە، بەشىنى سول تەرىپىگە قويغۇزدى. ئۇ يەنە يۈز دانە ئالتۇن چىنە ياساتتى. 9 ئۇ يەنە «كاھىنلار ھويلىسى»، چوڭ ھويلا ۋە چوڭ ھويلىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ياساتتى ۋە دەرۋازىلارنىڭ ھەممىسىنى مىس بىلەن قاپلاتتى. 10 ئۇ مىس «دېڭىز»نى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويغۇزدى. 11 ھۇرام يەنە قازان، كۆرەك ۋە قاچا-قۇچىلارنى ئەتكۈزدى. ھۇرام شۇ تەرىقىدە سۇلايمان پادىشاھ ئۈچۈن خۇدانىڭ ۋېينىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتتۈردى، 12 يەنى ئىككى تۈزۈرۈك، ئىككى تۈزۈر ئۈستىدىكى ئاپقۇرسمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى يېپىپ تۇردىغان ئىككى تورنى ياستىپ پۈتتۈردى. 13 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى؛ بىر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈزۈرۈك ئۈستىدىكى ئاپقۇرسمان ئىككى باشنى يېپىپ تۇراتتى. 14 ئۇ ئون داس تەگلىگى ۋە داس تەگلىگىگە قويۇلىدىغان ئون «ۋېيۇش دېسى»نى، 15 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى. 16 قازان، كۆرەك، ۋىلكا-ئىلمە كلەر، ۋە مۇناسىۋەتلىك بارلىق ئەسۋابلارنى ھۇرام-ئابى يەھۋەردىگارنىڭ ۋېينى دەپ سۇلايمان پادىشاھقا يارقىرايدىغان مىستا ياستىپ بەردى. 17 پادىشاھ بۇلارنى ئىئوردان تۈزلە گۈلىكىدە، سۇككوت بىلەن زەرەداتاھ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سېغىز لايدا قېلىپ ياساپ، قويدۇرۇپ چىقتى. 18 سۇلايمان ياساتقۇزغان بۇ ئەسۋابلارنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ ئىدى؛ كەتكەن مىسنىڭ ئېغىرلىقىنى تۇلچەپ بولمايتتى. 19 سۇلايمان يەنە خۇدانىڭ ۋېينى ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋابلارنى ياساتتى ـ يەنى ئالتۇن خۇشۇيگاھنى، «تەقدىم نان» قويۇلىدىغان شىرەلەرنى 20 ۋە ساپ ئالتۇندا قىلىنغان چىراغدانلار بىلەن چىراغلىرىنى ياساتقۇزدى؛ بۇ چىراغلار بەلگىلىمە بويىچە ئېچىگە «كالاماخانا» ئالدىدا ياندۇرۇش ئۈچۈن بولدى. 21 ئۇ يەنە چىراغدانلىنىڭ گۈللىرى، چىراغ ۋە پىلىك قايچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئالتۇندىن قىلدۇردى (ئۇلار ساپ ئالتۇندىن ئىدى). 22 ئۇ يەنە پىچاقلار، تاۋاقلار، پىيالە-قاچا ۋە كۈلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن قىلدۇردى. ئۇ ۋېينىڭ ئىشىكلىرىنى، يەنى ئېچىدىكى ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىدىغان ئېچىكى قاتلىما ئىشىكلەر ۋە ۋېينىڭ «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاشقىرىقى ئىشىكلىرىنى ئالتۇندىن قىلدۇردى.

5 شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينى ئۈچۈن قىلىدىغان بارلىق قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ ئاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتاپ بېغىشلىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، ئالتۇن ۋە ھەممە باشقا ۋېيۇملارنى) ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى. 2 شۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىئوندىن يۇتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە بەگلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بەگلىرىنى يېرۇسالېمغا يىغىلىشقا چاقىردى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدا، بېكىتىلگەن ھېيتتا پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى 4 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماكۈنى]. 5 لاۋىلار ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس ۋېيۇملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بولغان لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 6 سۇلايمان پادىشاھ ۋە بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كوپلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالىنى قۇربانلىق قىلىۋاتاتتى. 7 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تۈز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئېچىگە «كالاماخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ئاستىغا قويدى. 8 كېرۇبلارنىڭ يېيىلىپ تۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇردىغان بالداقلارنى يېپىپ تۇراتتى. 9 بۇ بالداقلار ساندۇقىنىڭ تۈتقۇچلىرىدىن ناھايىتى تۇزۇن چىقىپ تۇرغاچقا، كالاماخانىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يىنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۇچلىرىنى كۆرگىلى بولاتتى، براق ۋېينىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگىلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تاكى بۈگۈنگىگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 10 ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىدە مۇسا پەيغەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا ئېچىگە سالغان ئىككى تاختايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار تۇلار بىلەن ھورەبدە ئەھدە تۈزگەندى). 11 كاھىنلار مۇقەددەس جايدىن چىقىشتى (شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق كاھىنلار، تۈز نۇۇبىتىگە قارىماي تۈزلىرىنى خۇداغا ئاتاپ پاكىزلىغاندى؛ 12 نەغمە-ناۋاچى بارلىق لاۋىيلار، جۈملىدىن ئاساف، ھېمان، يەدۇتۇن ۋە تۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى چەكمەن تونلىرىنى كىيىشىپ، قۇربانگاھنىڭ شەرقىدە تۇرۇپ چاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتارلار چېلىشىۋاتقاندى؛ تۇلار بىلەن بىللە كاناي چېلىۋاتقان يەنە

بىر يۈز يىگىرمە كاھىن بار ئىدى) 13 ۋە شۇنداق بولۇپ ئۇنى، كانايىچىلار بىلەن نەغمە-ناۋاچىلار ھەممىسى بىردەك چېلىپ، بىر ئاۋاز بىلەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئېيتىۋاتقاندا، يەنى كانايلار، جاكالار ۋە ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدىلئەبە دگىچىدۇر» دەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەۋاتقاندا ـ شۇ ھامان ئىبادەتخانا، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىر بۇلۇت بىلەن تولدۇرۇلدى؛ 14 كاھىنلار ئەشۇ بۇلۇت تۈپەيلىدىن ۋەزىپىلىرىنى ئوتۇشكە تۇرالمايتتى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۈلاسى خۇدانىڭ ئۆيىنى تولدۇرغانىدى.

6 بۇ پەيتتە سۈلايمان: ـ پەرۋەردىگار تۇم قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى؛ 2 لېكىن، [ئى پەرۋەردىگار]، مەن سېنىڭ ئۆچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈ تۇرىدىغان بىر ئۆيىنى ياسىدىم، دېدى. 3 ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بەخت تىلىدى؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۆنۈك ئالدىدا تۇراتتى. 4 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ ئۆز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغانىدى ۋە ئۆز قولى بىلەن ئۆنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ ئەسلىدە داۋۇتقا: ـ 5 «مەن ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان كۈندىن ۋىيان نامىم ئۆچۈن بۇ يەردە بىر ئۆي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم، يا كى خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا ھېچقايسى ئادەمنى تاللىمىدىم؛ 6 ھالبۇكى، مەن نامىم شۇ يەردە بولسۇن دەپ يېرۇسالېمنى تاللىدىم ۋە خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەنىدى. 7 ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆي سېلىش ئارزۇ-نىيىتى بار ئىدى. 8 بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر ئۆي ياساشنا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ 9 ئەمما شۇ ئۆينى سەن ياسىمايسەن، بەلكى پۈشتۈڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ ئۆينى سالىدۇ»، دېگەنىدى. 10 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىنى بېسىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇردۇم؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ ئۆينى سالدىم. 11 مەن بۇ ئۆيدە ئەھدە ساندۇقىنى قويدۇم؛ ئەھدە ساندۇقى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار بىلەن تۈز زۇگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر» دېدى. 12 ئاندىن سۈلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ قوللىرىنى كۆتۈرۈپ: ـ 13 (چۈنكى بايا سۈلايمان مىستىن ئۆزۈنلۇقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز كېلىدىغان بىر پەشتاق ياسىتىپ، تاشقىرىقى ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىغا جايلاشتۇرغانىدى. ئۇ ئەنە شۇ پەشتاق ئۈستىگە چىقىپ تۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يۈزۈنۈپ ئولتۇرۇپ، ئاسمانغا قاراپ خۇلچىنى يايغانىدى) 14 ـ ئۇ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە ئاسماندا نە زېمىندا سەندەك خۇدا يوقتۇر؛ سېنىڭ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان ئۆز قۇللىرىڭ ئۈچۈن ئەھدە كۈدە تۇرۇپ ئۆز زۇگەرمەس مۇھەببىتىنى كۆرسىتىسەن. 15 چۈنكى سەن ئۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا بە رگەن ۋەدىدە تۇردۇڭ؛ سەن ئۆز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆزۈڭنى مانا بۇگۈنكىدەك ئۆز قولۇڭ بىلەن ۋۇجۇدقا چىقاردىڭ. 16 ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: ـ «ئەگەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ ئۆز يوللىرىغا سەگەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغاندەك، قانۇنۇمغا ئەمەل قىلىپ ماڭسىلا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بە رگەن ۋەدە كۈدە تۇرغانىسەن. 17 ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ ئۈتۈنىمەن! 18 لېكىن خۇدا ئۆزى راستلا يەر يۈزىدە ئىنسانلار بىلەن ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمايدىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ ئۆي قانداقۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالىسۇن؟! 19 لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ ساڭا كۆتۈرگەن نداسى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايسەن. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۆز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ئۆيگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىمنى ئۆز يەردە ئايان قىلىمەن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز تىككەيسەن؛ ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆز جايغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايسەن. 21 قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، ئۆلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن ئۆزۈپ ئاڭلىغايسەن، ئاڭلىغىنىڭدا ئۆلارنى كەچۈرگەيسەن. 22 ئەگەر بىرسى ئۆز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ ئۆيدىكى قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىدا كەلسە، 23 سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ ئۆز بەندىلىرىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغايسەن؛ گۇناھى بار ئادەمنىڭ گۇناھىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ، ئۆز يولىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ ئۆز ئادىللىقىغا قاراپ ئۆزىنىڭ ھەققىنى بە رگەيسەن. 24 ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلىسە، يامانلىقىدىن قايتىپ بۇ ۋىدە تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، 25 سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۆلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا ۋە ئۆزلىرىگە تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. 26 ئۆلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۆلار بۇ جايغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۆلارنى قىينىچىلىققا سالغىنىڭ ئۈچىيىلدىن ئۆز گۇناھىدىن يېنىپ توۋا قىلسا، 27 سەن ئاسماندا ئۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئۆلارغا مېڭىش كېرەك بولغان ياخشى يولنى ئۆگىتىسەن ۋە ئۆز خەلقىڭگە مىراس قىلىپ بە رگەن زېمىنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرىسەن! 28 ئەگەر زېمىندا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالمىسا يا ھال چۈشسە يا ئۇنى چېكەتكىلەر يا كى چېكەتكە لىچىنكىلەر بېسىۋالسا، يا دۈشمەنلەر ئۆلارنىڭ زېمىنىدىكى شەھەرلىرىنىڭ قورۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشىۋالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، 29 ئۇنداقتا بارلىق خەلقىڭ ئىسرائىل بولسۇن، ھەرقانداق كىشى بولسۇن، ئۆزىگە كەلگەن ئاپەتنى ۋە ئۆز دەردىنى بىلىپ، قوللىرىنى بۇ ئۆيگە سۇنۇپ، مەيلى قانداق دۇئا يا كى ئىلتىجا قىلسۇن، 30 ئەمدى سەن ئۆزۈۋاتقان ماكانىڭ ئاسماندا ئۇرۇپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايسەن، سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، ئۆزىنىڭ يوللىرىنى ئۆزىگە ياندۇرغايسەن (چۈنكى سەنلا، پەقەت سەنلا ھەمە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبلىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ 31 شۇنداق قىلىپ، ئۆلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ ئۆمرىنىڭ ھەمە كۈنلىرىدە سەندىن قورقۇپ يوللىرىڭدا ماڭىدىغان بولىدۇ. 32 ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن بولمىغان، سېنىڭ ئۆلۇغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇسابىر بولسا، ئۇ كېلىپ بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، 33 سەن ئۆزۈۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۇ مۇسابىر ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆينىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇ. 34 ئەگەر سېنىڭ خەلقىڭ ئېتىشۇرۇقۇڭ بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن ئاللىنىڭ بۇ شەھە رگە، شۇنداقلا مەن نامىڭنا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا، 35 سەن ئاسماندا ئۇرۇپ ئۆلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆلارنى ئۇسرەتكە ئېرىشتۈرگەيسەن. 36 ئەگەر ئۆلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۆلارغا غەزەپلىنىپ، ئۆلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا ئېتىشۇرغان بولساڭ، يۇلار ئۆلارنى يىراق-يېقىنغا، ئۆز زېمىنىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، 37 لېكىن ئۆلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتىنا ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلىپ، ئۆزى سۈرگۈن بولغان يۇرتىنا ساڭا: ـ بىز گۇناھ قىلىپ، ھېرىلىككە ھېرىلىپ سەندىن يۈز ئۆرۈپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، 38 ـ ئەگەر ئۆلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ زېمىندا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنىدن سېنىڭ تەرىپىڭگە يېنىپ، سەن ئۆلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭنا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي

تەرەپكە يۈزنى قىلىپ دۇئا قىلسا، 39 سەن تۈرۈۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا تۇرۇپ تۈلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجالىرنى ئاكلاپ تۈلار تۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ، تۈز خەلقىڭنىڭ ساكا سادىر قىلغان گۈناھىنى كەچۈرۈم قىلغايسەن، 40 ئەمدى ئى خۇدايىم، سەندىن تۈتۈنمەن، بۈ يەردە قىلغان دۇئالارغا كۈزۈڭ ئوچۈق، قۈلىقىڭ دىك بولغاي!

41 ئەمدى ئورنۇڭدىن تۈرغىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدا، سەن قۈدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى بولغان ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، تۈز ئارامگاھىڭغا كىرگەيسەن! كاھىنلىرىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىدۈرۈلسۈن، مۈمىن بەندىلىرىڭ ياخشىلىقىڭدىن شادلانسۇن! 42 ئى پەرۋەردىگار خۇدا، تۈزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى ياندۇرمغايسەن، قۈلۈڭ داۋۈتقا كۈرسەتكەن تۈ زۈگەرمەس مۈھەببىتىڭنى ئېسىڭدە تۈتقايسەن!».

7 سۈلايمان دۇئاسىنى تۈگىتىشىگلا، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ كويدۈرمە قۈربانلىق ھەمدە باشقا قۈربانلىقلارنى قۈيماي كويدۈرۈۋەتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈينى تولدۇردى. 2 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈينى تولدۇرۇۋەتكەچكە، كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىگە كىرەلمىدى. 3 ئوت چۈشكەنلىكىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈينىڭ ئۈستىدە توختىغانلىقىنى كۈرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى تاش ياتقۇزۇلغان مەيدانىدا يۈكۈنۈپ باش ئۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۈنىڭ ئۈ زۈگەرمەس مۈھەببىتى مەڭگۈگىچە ئۈردىۋۇ!» دەپ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىپ تەشە كەكىزەمەدىسىيە ئوقۇشتى. 4 پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۈربانلىقلارنى سۈندى. 5 سۈلايمان پادىشاھ يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا، بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوينى قۈربانلىق قىلىپ سۈندى. شۈنداق قىلىپ پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق خۇدانىڭ ئۈينى [خۇداغا] بېغىشلىدى. 6 كاھىنلار ۋە شۈنداقلا پەرۋەردىگارغا ئاتىغان سازلارنى ئۈتقان لاۋىيلار ئۈز ئورۇنلىرىدا ئۈراتتى (پادىشاھ داۋۈت بۈ سازلارنى پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىدە ئىشلەتكلى ياسىغانىدى، [ئۈ پەرۋەردىگارغا]: «ئۈنىڭ ئۈ زۈگەرمەس مۈھەببىتى ئەبەد دىگىچىدۇر» دەپ مەدھىيە ئوقۇغىنىدا ئۈلارنى ئىشلىتەتتى)؛ كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ ئۈدۈلىدا ئۈرۈپ كاناي چېلىشاتتى؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى شۈ يەردە ئۈرە ئۈرۈشقانىدى.

7 سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۈينىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۈرىسىنى ئېرىپ مۈقەددەس قىلىپ، ئۈ يەردە كويدۈرمە قۈربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۈربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۈندى، چۈنكى سۈلايمان ياساتقان مىس قۈربانگاھ كويدۈرمە قۈربانلىقلار، ئاش ھەدىيىلىرى ۋە قۈربانلىقلارنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. 8 شۈنىڭ بىلەن ئۈ ۋاقىتتا سۈلايمان ۋە ئۈنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جاماەت ھېيت ئۈتكۈزدى.

9 سەككىزىنچى كۈنى ئۈلار تەنتەنىلىك بىر ئىبادەت يىغىلىشى ئۈتكۈزدى؛ ئۈلار يەتتە كۈن قۈربانگاھنى خۇداغا ئاتاپ بېغىشلىغانىدى ئاندىن ئۈلار يەنە يەتتە كۈن ھېيت ئۈتكۈزدى.

10 يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ خەلقنى ئۈز ئۈي-چېدىرلىرىگە قايتۇردى؛ ئۈلار پەرۋەردىگارنىڭ داۋۈتقا، سۈلايمانغا ۋە ئۈز خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ قايتىپ كەتتى. 11 شۈنداق قىلىپ سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۈينى ۋە پادشاھنىڭ ئوردىسىنى ياساپ پۈتتۈردى. سۈلايماننىڭ كۈڭلىگە پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىدە ۋە ئۈزىنىڭ ئوردىسىدا نېمە قىلىش كەلگەن بولسا، شۈ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئۈڭۈشلۇق پۈتتى. 12 ئاندىن پەرۋەردىگار كېچىدە سۈلايمانغا ئايان بولۇپ ئۈنىڭغا: «مەن سېنىڭ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم ۋە ئۈزۈمگىمۇ بۈ جاينى «قۈربانلىق ئۈيى» بولۇشقا تاللىدىم. 13 ئە گەر مەن ئاسمانى يامغۇر ياغمايدىغان قىلىپ ئېتىۋەتسەم ياكى چېكەتكە رگە زىمىنىدىكى مەھسۇلاتلارنى يەپ تاشلاشنى ئېيۇرسام ۋە ياكى خەلقىم ئارىسىغا ۋابا تارقىتىۋەتسەم، 14 [شۈ چاغدا] نامىم بىلەن ئاتالغان بۈ خەلقىم ئۈزىنى كەمتەر ئۈتۈپ، دۇئا قىلىپ يۈزۈمنى ئىزلەپ، رەزىل يوللىرىدىن يانسا، مەن ئاسماندا ئۈرۈپ ئاكلاپ، ئۈلارنىڭ گۈناھىنى كەچۈرىمەن ۋە زىمىننى ساقايتىمەن. 15 ئەمدى بۈ يەردە قىلىنغان دۇئالارغا مېنىڭ كۈزلىرىم ئوچۈق ۋە قۈلاقلىرىم دىك بولىدۇ. 16 مەن ئەمدى نامىم مەڭگۈ بۈ يەردە ئايان قىلىنسۇن دەپ بۈ ئۈينى تاللاپ، ئۈنى ئۈزۈمگە مۈقەددەس قىلدىم؛ كۈزۈمۈز، قەلبىمىز ھەمىشە شۈ يەردە بولىدۇ. 17 سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۈتنىڭ ئالدىمدا ماڭغىنىدەك سەنمۇ ساكا ئېيرۈغىنىمنىڭ ھەممىسىگە مۈۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن بەلگىلىمىلىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى ئۈتۈپ ئالدىمدا ماڭساڭ، 18 مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۈتقا: «ئىسرائىلنىڭ ئەختىدە ساكا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئەھدە قىلغىنىمدەك، مەن سېنىڭ پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە مەھكەم قىلىمەن.

19 بىراق ئە گەر سىلەر مېنىڭدىن يۈز ئۈرۈپ، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا جاكارلىغان بەلگىلىمىلىرىم ۋە ئەمرلىرىمنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۈلۈقىغا كىرىپ چوقۇنساڭلار، 20 شۈ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۈلارغا تەقدىم قىلغان زىمىنىدىن يۈلۈپ تاشلايمەن؛ ۋە ئۈز نامىمنى كۈرسىتىشكە ئۈزۈمگە مۈقەددەس قىلغان بۈ ئۈينى نەزىرىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىلنى ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۈز-چۈچەك ۋە تاپا-تەننىنىڭ ئۈيىبكتى قىلىمەن؛ 21 بۈ ئۈي گەرچە ھازىر ئۈلۈغ بولسىمۇ، شۈ زامانىدا ئۈتىنىڭدىن ئۈتكەنلەرنىڭ ھەممىسى قاتتىق ھەيران قىلىشىپ: «پەرۋەردىگار بۈ زىمىنغا ۋە بۈ ئۈيگە نېمىشقا شۈنداق قىلغانىدۇ؟» دەپ سورايدۇ. 22 كىشىلەر: ـ چۈنكى [زىمىنىدىكى خەلقلەر] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئۈلارنى مىسىر زىمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئۈزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، ئۈلارغا سەجدە قىلىپ قۈلۈقىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۈ بۈ پۈتكۈل كۈلپەتنى ئۈلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۈ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ.

8 شۈنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئۈتۈپ، سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيى بىلەن پادىشاھنىڭ ئۈينى ياساپ بولغاندىن كېيىن، 2 ئۈ ھىرام ئۈزىگە سوۋغا قىلغان شەھەرلەرنى قايتىدىن قۈرۈپ چىقتى؛ ئىسرائىللار شۈ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 سۈلايمان خامات-زوباھ شەھىرىگە بېرىپ ئۈنى ئىشغال قىلدى. 4 ئۈ يەنە چۈلدىكى تادمورنى ۋە ئۈزىنىڭ خاماتتا قۈرغان بارلىق خەزىنە شەھەرلىرىنى يەنە ئۈكۈشتىپ قۈردى. 5 ئۈ يەنە ئۈستۈنكى بەيت-ھورون بىلەن ئاستىنقى بەيت-ھورونىنى سېپىل، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان قورغانلىق شەھەرلە رگە ئايلاندۇردى؛ 6 بائالاتنى، شۈنداقلا ئۈزىگە خاس ھەممە خەزىنە شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، ئاتلىقلارنى ئورۇنلاشتۇرغان شەھەرلەرنى ۋە يېرۇسالېمدا، لىۋاندا ۋە ئۈزى سورايدىغان بارلىق زىمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. 7 ئىسرائىلدىن بولمىغان ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۈسىيلاردىن [ئىسرائىل] زىمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، 8 سۈلايمان بۈلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقاتمىغان ئەللەرنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىنى قۈلۈق ھاشاغا ئۈتتى. ئۈلار بۈگۈنكى كۈنگىچە شۈنداق بولۇپ كەلدى. 9 لېكىن ئىسرائىللاردىن سۈلايمان ئۈز ئىشلىرى ئۈچۈن ھېچكىمنى قۈل قىلماي، بەلكى ئۈلارنى لەشكەر، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. 10 بۈلاردىن پادىشاھ سۈلايمانىنىڭ ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە ۋېغان چوڭ نازارەچىلىرى بولۇپ، ئىككى يۈز ئەللىك ئىدى.

11 سۈلايمان پىرەئۈننىڭ قىزىنى «داۋۈتنىڭ شەھىرى»دىن ئۈزى ئۈنىگىۋا سالدۇرغان ئوردىغا ئە كەلتۈردى؛ چۈنكى ئۈ: «ئايالىمنىڭ ئىسرائىل پادىشاھى داۋۈتنىڭ ئوردىسىدا ئۈرۈشى مۈۋاپىق ئەمەس؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بارغانلىكى جايلارنىڭ ھەممىسى مۈقەددەستۈر»، ـ دېدى. 12 سۈلايمان بۈ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ قۈربانگاھىدا، يەنى [مۈقەددەس جاينىڭ] ئايۋانىنىڭ ئالدىغا سالدۇرغان قۈربانگاھتا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۈرمە قۈربانلىق تەقدىم قىلاتتى؛ 13 ـ يەنى مۈسا يەھىمەبەرنىڭ تاپشۇرۇقى بىنچە، ھەر كۈنى، شاباتلار كۈنلىرىدە، ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە ۋە ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم ئۈتكۈزۈلىدىغان ئالاھىدە ھېيت كۈنلىرىدە ـ «پېتىر نان ھېيتى»، «ھەپتىلەر ھېيتى» ۋە «كەپىلەر ھېيتى»دىكى كۈنلىرىدە بېكىتىلگەن بۈرچلۇق قۈربانلىقلارنى قىلاتتى. 14 سۈلايمان يەنە ئاتىسى داۋۈتنىڭ بەلگىلەپ بە رگىنى بىنچە كاھىنلارنىڭ خىزمەتلىرىنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ بۈرچلىرىنىڭ ئادا قىلىنىشى ئۈچۈن ئۈتۈەت-گۈرۈپپىلارنى بېكىتتى؛ لاۋىيلارنىڭ ھەر كۈنى مەدھىيە ئوقۇش ۋە كاھىنلارنىڭ ئالدىدا خىزمەتلەرنى ئادا قىلىش بۈرچى بار ئىدى. سۈلايمان يەنە دەرۋازىۋەنلەرنى ئوۋۈتى بىنچە ھەر دەرۋازىنىڭ خىزمىتىنى قىلىشقا بېكىتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئادىمى داۋۈتنىڭ ئېيرۈقى شۈنداق ئىدى. 15 [كاھىن-

لاۋىلار] پادىشاھنىڭ كاھىنلارغا ۋە لاۋىلارغا ۋېرىۋغانلىرىدىن، مەيلى قانداق ئىش بولسۇن ياكى خەزىنىلە رگە دائىر ئىش بولسۇن ھېچ باش تارتمايتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنى سېلىشتا، تۆيى تۆلى سېلىنغان كۈندىن تارتىپ پۈتكۈچە سۈلەيماننىڭ بارلىق قۇرۇلۇش ئىشلىرى پۈختا تاماملاندى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيى پۈتتى. 17 ئاندىن سۈلەيمان ئېدوم زېمىنىدا [قىزىل] دېڭىز بويىدىكى ئەزئون-گەبە رگە ۋە ئېلاتقا قاراپ ماڭدى. 18 ھۇرام [پادىشاھ] ئۆز خىزمەتكارلىرى تارقىلىق كېمىلەر ۋە دېڭىز يوللىرىغا پىششىق ئادەملىرىنى سۈلەيماننىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇلار سۈلەيماننىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئوفىرغا بېرىپ، ئۆيىدەردىن تۆت يۈز ئەللىك تالانت ئالتۇن ئېلىپ، ئۇنى پادىشاھ سۈلەيماننىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ كەلدى.

9 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۈلەيماننىڭ داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قېين چىگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغلى يېرۇسالېمغا كەلدى. ئۇ خۇشىۋېي ۋېۋىلار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقۇت-گۆھەرلەر تارتىلغان تۆگىلەرنى ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن كەلدى. سۈلەيماننىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرۇلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. 2 سۈلەيمان ئۇنىڭ ھەممە سوروغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە سۈلەيمانغا قاراڭغۇ تەمەسە ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 3 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۈلەيماننىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردا-ساراينى، 4 داستىخاندىكى تاۋاملارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار تۇرۇشلىرىغا، ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرى ۋە ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىدە ئاتاپ سۇنغان كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئېچىگە چۈشۈپ كەتتى. 5 ئۇ پادىشاھقا: ـ مەن ئۆز يۇرتۇمدا سىلىنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ 6 ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلە رگە ئىشەنمىگەندىم، ۋە مانا، مەن ھەتتا يېرىمىنىمۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەركەت-باياشاتلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. 7 سىلىنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ھەمىشە سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرۇپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلىرى نەقەدەر بەختلىكتۇر! 8 سىلدىن سۆيۈنگەن، سىلنى ئۆزى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەك كەتۇر! خۇدالىرى ئىسرائىلغا باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئۇلارنى مەڭگۈ مەرمۇت تۇرسۇن دەپ ئۇ سىلنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى ئۇلار ئۈستىگە پادىشاھ قىلدى، دېدى. 9 ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇي ۋېۋىلار ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۈلەيمان پادىشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇي ۋېۋىلار شۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس 10 (ئوفىردىن ئالتۇنلارنى ئەپكېلدىغان ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە سۈلەيماننىڭ خىزمەتكارلىرى يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچىنى ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنۇ ئېلىپ كەلدى. 11 پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەيلەر ياساپ ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇنداق ئېسىل سەندەل ياغىچى يەھۇدا زېمىنىدا بۇ ۋاقىتتىچە ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغانىدى). 12 سۈلەيمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۇنىڭ ئۆزىگە قىلغان سوۋغىلىرىدىن ئاشۇرۇپ سوۋغا تۇتتى، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭلى تارتقان ھەممىنى ـ نېمە سورىسا، شۇنى بەردى، ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. 13 سۈلەيمانغا ھەر يىل كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ئۆزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. 14 بۇ كىرىمدن باشقا، ئوقەتچى-تىجارەتچىلەر، بارلىق ئەرەب پادىشاھلار ۋە ئۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلارمۇ ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى ئېلىپ سۈلەيمانغا ئاپىشۇراتتى. 15 سۈلەيمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سپارغا ئالتە يۈز شە كەل ئالتۇن كەتتى. 16 شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالقانىنى يايپلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى، ھەربىر قالقانىنى ياساشقا ئۈچ يۈز شە كەل ئالتۇن ئىشلىتىلدى، پادىشاھ ئۇلارنى «لۇۋان ئورمىنى ساريى»غا ئېسىپ قويدى. 17 پادىشاھ پىل چىشلىرىدىن چوڭ بىر تەخت ياساپ، ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. 18 تەختىنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەيى بار ئىدى، ئۇنىڭ بىر ئالتۇن پۇتپەرسى تەختە بىلەن ئۇتىشىپ تۇراتتى؛ ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا ئايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەربىر ئايانغۇچىنىڭ يېنىدا بىردىن تۈرە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. 19 ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەيدىكى ئۇستىدە، ئۇ ۋە سوپ تەرىپىدە تۈرە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەربىر باسقۇچنىڭ ئوڭ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. 20 سۈلەيمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىيالىلىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لۇۋان ئورمىنى سارايى»دىكى بارلىق قاچا-قۇچىلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ سۈلەيماننىڭ كۈنلىرىدە كۈمۈش ھېچنېمە ھېسابلىنىتتى. 21 چۈنكى پادىشاھنىڭ كېمىلىرى ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە تارشىشقا بېرىپ تۇراتتى؛ «تارشىش كېمە»لەر ھەر ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن-كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە تووزلارنى ئەكېلەتتى. 22 سۈلەيمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن ئىدى. 23 خۇدانىڭ سۈلەيمانىنىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى؛ 24 كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغىتىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، ئالتۇن قاچا-قۇچىلار، كىيىم-كېچەك كەر، دۇيۇلغا-ساۋۇتلار، ئېتىتقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ھەر يىل ئۇلار بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. 25 ۋە سۈلەيماننىڭ جەڭ ھارۋىسىغا قاتىدىغان ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئېغىلى بار ئىدى، شۇنىڭدەك ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى؛ ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە ئۆزى تۇرىدىغان يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. 26 سۈلەيمان [ئەفرات] دەرياسىدىن فىلىستىيە زېمىنغىچە تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغا قەدەر بولغان بارلىق پادىشاھلىقلار ئۇستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى. 27 پادىشاھ يېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەۋبىي تۈزلە گۈلىكتىكى ئۈچمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. 28 كىشىلەر ئاتلارنى مىسىردىن ۋە ھەرقايسى يۇرتلاردىن سۈلەيمانغا يەتكۈزۈپ بېرىپ تۇراتتى. 29 سۈلەيماننىڭ باشقا ئەمەللىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «ناتان پەيغەمبەرنىڭ بايانلىرى»، «شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ بىشارىتى»، شۇنداقلا نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام توغرۇلۇق «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددو كۆرگۈن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر» دېگەن كىتابلارغا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 30 سۈلەيمان يېرۇسالېمدا تۇرۇپ پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. 31 سۈلەيمان ئاتا-بوۋىلىرى تارىسىدا ئۇخلىدى؛ خالايىق ئۇنى ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىردە دەپنە قىلدى؛ ئۇنىڭ ئوغلى رەھوبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

10 رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگلى شەقەمگە كەلگەنىدى. 2 نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا شۇنداق بولدىكى، مىسىردىن قايتىپ كەلدى (چۈنكى ئۇ سۈلەيمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). 3 ئەمدى خالايىق ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل كېلىپ رەھوبوئامغا: ـ 4 سىلىنىڭ ئاتىلىرى ۋېينىمىزغا سالغان ۋېۋىتۇرۇقنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ يەرگە قويغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر ۋېۋىتۇرۇقنى ۋېينىكلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. 5 ئۇ تۆلۈرغا: ـ ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېيىنىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. 6 رەھوبوئام پادىشاھ ئۇز ئاتىسى سۈلەيمان ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە ئۇرغان مويسىپىتلارىدىن مەسلىھەت سوراپ: ـ بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرىستىسىلەر؟ ـ دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سىلى رازىلىق بىلەن بۇ كۈن بۇ خەلقنى خۇش قىلىپ ئۇلارغا مېھرىبان مۇئامىلە كۆرسىتىپ، ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مويسىپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتىنى قايرىپ قويۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: ـ ماڭا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بەرگە سالغان ۋېۋىتۇرۇقنى يېنىكلەتكەيلا» دەپ تىلىگەن بۇ

خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرۇلۇق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان يۇ ياشلار ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ ئاتىلىرى ۋېۋنۇرۇقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۆزى بەرگە يېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: ـ «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋېۋنۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ۋېۋنۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن»، دېگەيلا، ـ دېدى. 12 رەھوبوئام پادىشاھ ئۈچىنچى كۈنى ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 رەھوبوئام پادىشاھ مويسىپىتلارنىڭ مەسلىھەتىنى تاشلاپ كۆپچىلىككە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۇلارغا: ـ ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋېۋنۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ئۇنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ بەرگەن بولسا مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بولغان، چۈنكى بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسىدە نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇتنىڭ بەرگە ئېمە نېسىۋە بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ھەربىرىڭلار ئۆز ئۆي-چېدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتىڭگلا ئىگە بول ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۆز ئۆي-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارغا بولسا، يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىللارغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى چالما-كېسىمەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇ چاغدا رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكىۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۇگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى.

11 رەھوبوئام يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىپ پادىشاھلىقنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئەكىلىش ئۈچۈن يەھۇدا بىلەن بىنيامىن جەمەتىدىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ خىللانغان جەنگىگۋار ئەسكەرنى توپلىدى. 2 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېمىياغا كېلىپ: ـ 3 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۈلەيمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، يەھۇدا بىلەن بىنيامىندىكى ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ: ـ 4 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھۆجۇمغا چىقماڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلماڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز ۋېۋنۇڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگىن» ـ دېيىلدى. ۋە ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى، يەروبوئامغا ھۆجۇم قىلىشتىن يانىدى. 5 رەھوبوئام يېرۇسالېمدا تۇراتتى، ۋە يەھۇدادا قورغانلىق شەھەرلەرنى سالغۇزغاندى. 6 ئۇ بەيت-لەھەم، ئېتام، تەكوئا، 7 بەيت-زۇر، سوكوھ، ئادۇللام، 8 گات، مارەشاھ، زىف، 9 ئادورايىم، لاقىش، ئازىكاھ، 10 زوراھ، ئايجالون، ھېبرونى ياساتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قورغانلىق شەھەرلەر بولۇپ، يەھۇدا ۋە بىنيامىنىڭ زېمىندا ئىدى. 11 ئۇ بارلىق قەلئە-قورغانلارنى مۇستەھكەملىدى ۋە ئۇلاردا سەردارلارنى تەينىلىدى، زاپاس ئاشلىق، ماي ۋە شارابلارنى تەييارلىدى. 12 ئۇ يەنە ھەرقايسى شەھەرلەرنى كوپلىگەن قالقان ۋە نەيزىلەر بىلەن قوراللاندۇرۇپ، ئالامەت مۇستەھكەملىۋەتتى. يەھۇدا بىلەن بىنيامىن ئۇنىڭ تەرىپىدە ئۇراتتى. 13 پۈتكۈل ئىسرائىلدا ئۆزۈۋاتقان كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار قايسى يۇرتتا بولمىسۇن ئۇنىڭ تەرىپىدە ئۇراتتى. 14 چۈنكى يەروبوئام بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى لاۋىيلارنى چەتكە قېقىپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ كاھىنلىق ئۆتكۈزۈشىنى چە كلىگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئوتلاقلىرى ۋە مال-مۈلكىنى تاشلاپ يەھۇدا زېمىنىغا ۋە يېرۇسالېمغا كېلىشكەنىدى 15 (چۈنكى يەروبوئام «يۇقىرى جايلار»دىكى خىزمەت ئۈچۈن «تېكە ئىلاھلىرى» ۋە ئۆزى ياسىغان موزاي مېۋىدىلىرىنىڭ قۇلۇقىدا بولۇشقا ئۆزى ئۈچۈن كاھىنلارنى تەينلىگەنىدى). 16 ۋە بۇ [لاۋىيلارغا] ئە گىشىپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن كۆڭلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەھۋەردىگارنى سېغىنىپ-ئىزدەشكە ئىرادە تىكلىگەنلەر ئىتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان يەھۋەردىگارنا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 17 شۇنداق قىلىپ ئۇلار يەھۇدا پادىشاھلىقىنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇۋېتىپ، سۈلەيمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامنى ئۈچ يىل كۈچەيتىۋەردى، چۈنكى [يەھۇدادىكىلەر] ئۈچ يىل داۋۇتنىڭ ۋە سۈلەيمانىنىڭ يولىدا ماڭغانىدى. 18 رەھوبوئام ماھالاتنى ئەمرىگە ئالدى. ماھالات داۋۇتنىڭ ئوغلى يەرىموتنىڭ قىزى؛ ئۇنىڭ ئانىسى يەسسەنىڭ ئوغلى ئېلىئابنىڭ قىزى ئابىھايىل ئىدى. 19 ماھالاتنىن رەھوبوئامغا يەتتۈش، شېمارىيا ۋە زاھام دېگەن ئوغۇللار تۇرەلدى. 20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا رەھوبوئام يەنە ئابىشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى مائاكاھنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئابىيا، ئاتتاي، زىزا ۋە شېلومىتلارنى تۇغۇپ بەردى. 21 رەھوبوئام ئابىشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى مائاكاھنى ئەمرىگە ئالغان بارلىق ئايالىرى ۋە كېنىزە كلىرىدىن بە رگەك سۈيەتتى؛ چۈنكى ئۇ جەمئىي ئون سەككىز ئايال ۋە ئاتمىش كېنىزە كنى ئەمرىگە ئالغان؛ ئۇ جەمئىي يىگىرمە سەككىز ئوغۇل، ئاتمىش قىز پەرزەنت كۆرگەن. 22 رەھوبوئام مائاكاھدىن بولغان ئوغلى ئابىيانى قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن چوڭ شاھزادە قىلىپ تىكلىدى، چۈنكى ئۇ ئۇنى پادىشاھلىققا ۋارىس قىلماقچى ئىدى. 23 رەھوبوئام ئاقىلانىلىك بىلەن ئىش كۆرۈپ، ئوغۇللىرىنى يەھۇدانىڭ بارلىق زېمىنلىرى ۋە بىنيامىننىڭ بارلىق زېمىنلىرىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلە رگە ئوروناڭلاشتۇرۇپ، ئۇلارنى ناھايىتى كۆپ زاپاس ئوزۇق-تۈلۈك بىلەن تەمىنلىدى؛ ئۇ يەنە ئۇلارغا نۇرغۇن خوتۇن ئېلىپ بەردى.

12 رەھوبوئامنىڭ پادىشاھلىقى مۇستەھكەم بولغاندا، شۇنداقلا كۈچەيگەندە، شۇنداق بولدىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-ئەھكاملىرىنى تەرك قىلدى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىللارمۇ ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەتتى. 2 ۋە ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ۋاپاسىزلۇق قىلغىنى تۈپەيلىدىن، رەھوبوئام سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۆجۇم قوزغىدى. 3 شىشاك بىر مىڭ ئىككى يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئاتمىش مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى باشلاپ كەلدى؛ ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە مىسىردىن ئېلىپ چىققان لەشكەرلەر، جۈملىدىن لۇئىيەلىكلەر، سۇككىيىلەر ۋە ئېفىئوپىيەلەر سان-ساناقسىز ئىدى. 4 ئۇ يەھۇداغا تەۋە بولغان قورغانلىق شەھەرلەرنى ئىشغال قىلدى، ئاندىن يېرۇسالېمغا ھۆجۇم قىلىشقا كەلدى. 5 بۇ چاغدا شىشاك سەۋەبىدىن يەھۇدا ئەمەلدارلىرى يېرۇسالېمغا يىغىلىشقانىدى؛ شىمايا پەيغەمبەر رەھوبوئام ۋە ئەمەلدارلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مېنىڭدىن ۋاز كەچكىنىڭلار ئۈچۈن، مەنمۇ سىلەردىن ۋاز كېچىپ شىشاكنىڭ قولىغا تاپشۇرۇدۇم» دەيدۇ، دېدى. 6 شۇنى ئاڭلاپ، ئىسرائىل ئەمەلدارلىرى بىلەن پادىشاھ ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلىپ: ـ پەرۋەردىگار ئادىلدۇر، دېيىشتى. 7 پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانلىقىنى كۆرۈپ يەھۋەردىگارنىڭ سۆزى شىمايا ئېيتىپ كېلىپ: ـ«ئۇلار ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانىكەن، مەن ئۇلارنى ھالاك قىلمايا، بەلكى ئۇلارغا ئازغىنە نىجات كۆرسىتىمەن ۋە مېنىڭ قاينىپ ئۆرغان غەزىپىم شىشاكنىڭ قولى بىلەن يېرۇسالېمغا تۆكۈلمەيدۇ. 8 ھالبۇكى، ئۇلارنىڭ ماڭا بېقىنىش بىلەن دۇنيادىكى پادىشاھلىقلارغا بېقىنىشنىڭ قانداق پەرقى بارلىقىنى بىلىپ بېتىشى ئۈچۈن، ئۇلار شىشاكقا بېقىندى بولىدۇ» ـ دېيىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن مىسىر پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۆجۇم قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنە-بايلىقلار بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنە-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى. ئۇ ھەممىسىنى، جۈملىدىن سۈلەيمان ياساتقان ئالتۇن سىپار-قالقانلارنى قېيماي ئېلىپ كەتتى. 10 ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەھوبوئام پادىشاھ مىستىن بىرمۇنچە سىپار-قالقانلار ياساتىپ، ئۇلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسبانلار بەگلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 11 پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسبانلار ئۇ قالقانلارنى ئېلىپ تۇتۇپ تۇراتتى، ئاندىن ئۇلارنى يەنە پاسبانلىخانىغا ئەكېلىپ قويۇشاتتى. 12 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۆزىنى تۆۋەن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇنىڭدىن يېنىپ، ئۇنى تامامەن يوقىتىۋەتمىدى؛ يەھۇدادىكىلەر

ئىچىدىمۇ ئاز-تولا ياخشى ئىشلار تېپىلدى. **13** پادىشاھ رەھوبوئام يېرۇسالېمدا ئاستا-ئاستا قۇدرەت تېپىپ، تۆز سەلتەنىتىنى سۈرەتتى. رەھوبوئام تەختكە چىققان چېغىدا قىرىق بىر ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا، يەنى پەرۋەردىگار تۆز نامىنى تىكلەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئىچىدىن تاللىغان شەھەردە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. رەھوبوئامنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، ئۇ ئامموني ئىدى. **14** رەھوبوئام كۆڭلىدە پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى نىيەت قىلمىغانلىقى تۈپەيلىدىن رەزىللىك قىلدى. **15** رەھوبوئامنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە نەسەب خاتىرىلىرىدىكى «شىمايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى» ۋە «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددونىڭ سۆزلىرى»دە پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇشلار توختىماي بولۇپ تۇراتتى. **16** رەھوبوئام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى، «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئابىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

13

پادىشاھ يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئابىيا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولدى. **2** ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مىكايا بولۇپ، ئۇ گىبىئاھلىق ئۇرىيەلنىڭ قىزى ئىدى. ئابىيا بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇش بولدى. **3** ئابىيا جەڭ قىلىش ئۈچۈن خىلالانغان جەڭچىلەردىن تۆت يۈز مىڭنى باشلاپ چىقتى؛ يەروبوئامۇ خىلالانغان باتۇر جەڭچىلەردىن سەككىز يۈز مىڭنى باشلاپ چېقىپ، ئابىياغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. **4** ئابىيا ئەفرائىم تاغلىق رايونىدىكى زەمارايىم تېغىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى يەروبوئام ۋە ئىسرائىل خەلقى، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **5** بىلمەمسىلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار «تۇزلۇق ئەھدە» قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى پادىشاھلىقنى داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈ ئۈچۈن تەقدىم قىلغانغۇ؟ **6** لېكىن داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ قۇلى، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام قوزغىلىپ تۆز غوجىسىدىن يۈز ئۆرىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن بەزى مۇنتەھەملەر، «بېلىيالنىڭ بالىلىرى» ئۇنىڭ ۋېنىغا يىغىلىپ، سۇلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام بىلەن قارشىلىششقا تۈزۈلىرىنى كۆچىلەندۈردى؛ رەھوبوئام ئۇ چاغدا تېخى ياش، سەبىي بالىدەك بولغاچقا، ئۇلارغا تەڭ كېلەلمىدى. **8** ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان پادىشاھلىقىغا قارشى چىقىپ «تۈزىمىزنى كۆرسىتىمىز» دەيسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئادەمىگىلار دەرۋەقە كۆپتۇر؛ سىلەردە يەنە يەروبوئام سىلە رگە ياساپ بە رگەن، ئىلاھلار دەپ قارىلىدىغان ئالتۇن موزايلار بار. **9** سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن لاۋىيلارنى قوغلۇۋېتىپ، يەر يۈزىدىكى باشقا ئەللەر قىلغىنىدەك تۈزلىرىگىلارغا [خالىغانچە] كاھىن تىكلىۋالغان ئەمەسمىدىگىلار؟ كىمدە كىم بىر تورپاق ۋە يەتتە قوزىنى ئېلىپ كېلىپ تۈزۈمنى [كاھىنلىققا] بېغىشلايمەن دېسە، ئۇ خۇدا بولمىغان بۇتلارغا كاھىن بولالايدۇ! **10** لېكىن بىز بولساق، پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز ئۇنىڭدىن ۋاز كەچمىدۇق؛ پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولغان كاھىنلار بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر، لاۋىيلار ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە تۇرماقتا. **11** ئۇلار ھەر كۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئېسىل خۇشبۇي ياقىدۇ. پاكىز شىرە گە «تەقدىم نانلار»مۇ تىزىپ قويۇلىدۇ؛ ھەر كۈنى كەچتە ئۇلار ئالتۇن چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنى يانداۋۇلىدۇ؛ چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ تاپشۇرۇقىغا ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمىز. بىراق سىلەر بولسا گلار ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتىگىلار. **12** قارا گلار، خۇدا بىزنى باشلىغۇچى بولۇپ بىز بىلەن بىللىدۇر؛ قوللىرىغا كانايلار ئالغان، سىلە رگە ھۇجۇم قىلىشقا سىگنال چىلىشقا تەييار تۇرىدىغان ئۇنىڭ كاھىنلىرىمۇ بىز بىلەن بىللىدۇر. ئى ئىسرائىل بالىلىرى، ئاتا-بوۋا گلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار بىلەن جەڭ قىلما گلار؛ چۈنكى سىلەر ھە رگىز غەلبە قازىنالمايسىلەر». **13** لېكىن يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھۇجۇم قىلماق ئۈچۈن بۇكتۇرمە قويغاندى. شۇنداقىكى، ئىسرائىلار يەھۇدالارنىڭ ئالدى تەرىپىدە ئىدى ۋە بۇكتۇرمە قوشۇن ئۇلارنىڭ ئارقا تەرىپىدە ساقلاپ تۇراتتى. **14** يەھۇدالار يۈرۈلۈپ قارىسا، مانا ئۇزلىرى ئالدى-ئارقىدىن ھۇجۇمغا ئۇچراۋاتاتتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا پەريياد كۆتۈردى، كاھىنلارمۇ كانايلارنى چالدى. **15** يۇنىڭ بىلەن يەھۇدالار قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈشۈۋاتقاندا، خۇدا يەروبوئام بىلەن بارلىق ئىسرائىلارنى ئابىيا بىلەن يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن ئۇرۇپ تېرە-پەرەڭ قىلدى. **16** ئىسرائىلار يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن قاچتى؛ خۇدا ئۇلارنى يەھۇدالارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **17** ئابىيا بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلارنى قاتتىق قىرغىن قىلدى؛ ئىسرائىللاردىن خىلالانغان بەش يۈز مىڭ ئەسكەر قەتل قىلىندى. **18** بۇ چاغدا ئىسرائىلار تۇۋەن قىلىندى؛ يەھۇدادىكىلەر ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تايانغانلىقى ئۈچۈن غەلبىە قازاندى. **19** ئابىيا يەروبوئامنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ماڭدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىلكىدىن بىرقانچە شەھىرنى، يەنى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، يېشانا ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، ئەفرون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى تارتىۋالدى. **20** يەروبوئام ئابىيانىڭ كۈنلىرىدە قايتىدىن كۈچلىنەلمىدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى ئۇرۇشى بىلەن ئۇ ئۆلدى. **21** ئابىيا بولسا ئۇزىنى قۇدرەت تاپقۇزدى؛ ئۇ ئون تۆت خوتۇن ئېلىپ، يىگىرمە ئىككى ئوغۇل، ئون ئالتە قىز پەرزەنت كۆردى. **22** ئابىيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ماڭغان يوللىرى ۋە ئېيتقان سۆزلىرى «ئىددو پەيغەمبەرنىڭ تەھلىلى»دە پۈتۈلگەندۇر.

14

ئابىيا ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى، كىشىلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى. ئوغلى ئاسا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئاسا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە ئون يىل تىنچ ئۆتتى. **2** ئاسا خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس ۋە توغرا بولغانىنى قىلدى. **3** ئۇ يات ئەللەردىن كەلگەن بۇت قۇربانگاھلىرىنى ۋە «يۇقىرى جايلار»نى يوقىتىپ، «بۇت تۈۋرۈك»لەرنى ئۆرۈپ چېقىپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كىسىپ تاشلىدى، **4** يەھۇدالارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى، مۇقەددەس قانۇن-ئەمرلەرنى تۇتۇشنى ئەمر قىلدى. **5** ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدىكى ھەربىر شەھەرلەردىن «يۇقىرى جايلار»نى ۋە «كۈن تۈۋرۈكلىرى»نى يوقاتتى. ئۇ چاغدا پۈتۈن پادىشاھلىق ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا تىنچ-ئاسايىشلىقتا ئۆتتى. **6** ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدا بىرنەچچە قورغانلىق شەھەرلەرنى سالدۇردى، چۈنكى يۇرت-زېمىن ئارام‌لىقتا بولدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئارام‌لىق بە رگەچكە، شۇ يىللاردا ھېچ ئۇرۇش بولمىدى. **7** ئۇ يەھۇدالارغا: ـ زېمىن ئالدىمىزدا تىنچ ئۆرىغاندا، بۇ شەھەرلەرنى سېپىل بىلەن قورشالغان، مۇنارلىق، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان شەھەرلەر قىلىپ قۇرايلى؛ چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنى ئىزدىگىنىمىز ئۈچۈن ئۇ تىنچلىك بە رىدى؛ بىز ئۇنى ئىزدەپ كەلدۇق ۋە ئۇ بىزنىڭ ئەتراپىمىزدا بە رگە ئارام‌لىق بە رىدى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قۇرۇلۇشنى باشلىدى ۋە ئىشلىرى ئوڭۇشلۇق بولدى. **8** ئاسانىڭ قوشۇنى بار ئىدى؛ يەھۇدا قەبىلىسىدىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان ئۈچ يۈز مىڭ ئەسكىرى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن سىپار ۋە ئوقيا بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز سە كسەن مىڭ كىشىلىك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر ئەزىمەتلەر ئىدى. **9** ئۇ چاغدا زەراھ ئىسملىك بىر ئېفىۋپي مىليون كىشىلىك قوشۇنى بىلەن ئۈچ يۈز جەڭ ھارۇسىنى باشلاپ، [ئاساغا] ھۇجۇم قوزغاپ مارەشاھغا كەلدى. **10** ئاسا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىششقا ئاتالاندى؛ ئۇلار مارەشاھقا يېقىن زەفاتاھ جىلغىسىغا كېلىپ، بىر-بىرىگە قارشى سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى. **11** ئاسا خۇداسى پەرۋەردىگارغا ندا قىلىپ: ـ ئى پەرۋەردىگار، تۆز بەندە ڭگە يارىدەم بەرسەڭ، ئۇ كۆچلۈك بولسۇن، ئاجىز بولسۇن سەن ئۈچۈن ھېچقانچە ئىش ئەمەس. ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بە رگە يارىدەم قىلغايسەن؛ چۈنكى بىز سا گا تايىنىمىز ۋە سېنىڭ نامىڭدا بۇ زور قوشۇنغا قارشى ئاتلىنىپ چىقتۇق. ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇرسەن، ئىنسانلار سېنىڭدىن غالىپ كەلمىسۇن! ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاسا ۋە يەھۇدالار ئالدىدا ئېفىئوپىيلەرنى ئۇرۇپ تېرىپەرە قىلىۋەتتى، ئېفىئوپىيلەر قاچتى. **13** ئاسا تۆز ئادەملىرى بىلەن بىرلىكتە ئۇلارنى تاكى گەرارغىچە قوغلىدى؛ ئېفىئوپىيلەر شۇنداق يېقىتىلدىكى، ئۇلاردىن بىر ئادەمۇ تىرىك قالمىدى؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ قوشۇنى ئالدىدا كۆكۈم-تالقان قىلىندى. يەھۇدالار غايەت زور جەڭ غەنىمەتلىرىنى قولىغا ئېلىپ كەتتى. **14** ئۇلار يەنە گەرار ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئىشغال قىلدى، چۈنكى

پەرۋەردىگاردىن زور بىر قورقۇنچ مۇشۇ شەھەرلەردىكىلەرنى باسقاندى. يەھۇدالار يەنە ھەممە شەھەرنى بىرنەۋ قېيماي بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى، چۈنكى ئۇلاردا تولىمۇ كۆپ مال-مۇلۈك بار ئىدى. 15 ئۇلار يەنە مال باققان چارۋىچىلارنىڭ چېدىر-قوتانلىرىغىمۇ زەرب قىلىپ، ناھايىتى كۆپ قوي ۋە تۆگىلەرنى ئېلىپ يېرۇسالېمغا قايتتى.

15 خۇدانىڭ روھى ئودەدنىڭ ئوغلى ئازارىيانىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاسا بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئاسا، پۈتكۈل يەھۇدالار ۋە بىنيامىنلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن بىللە بولغىنىڭلاردا، ئۇمۇ سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. سىلەر ئۇنى ئىزلىسە ئۇلار ئۇ سىلە رگە تاپقۇزۇلىدۇ؛ لېكىن سىلەر ئۇنىڭدىن ۋاز كەچسە ئۇلار ئۇ سىلەردىن ۋاز كېچىدۇ. 3 ئىسرائىللار ئۇزۇن كۈنلە رگىچە ھەققىي خۇدا، تەلىم بېرىدىغان كاھىن ۋە قانۇن-ئەھكاملاردىن جۇدا بولۇپ يۈردى؛ 4 لېكىن ئۇلار قېينىچىلىقتا قالغان ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنا قايتىپ، ئۇنى ئىزدىدى ۋە ئۇ ئۇلارنا ئۇرنىنى تاپقۇزدى. 5 ئۇ ۋاقىتلاردا چىقىپ-كىرىپ ئۇرغانلارغا ھېچ ئارامليق بولمىغان، چۈنكى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلار مالىمانچىلىق ئىچىدە ئۇراتتى. 6 خۇدا ئۇلارنى ھەرخىل قېينىچىلىق-مالىمانچىلىق ئىچىدە قالدۇرغاچقا، مەملىكەت بىلەن مەملىكەت، شەھەر بىلەن شەھەر ئۆزئارا سوقۇشۇپ ۋەيران بولدى. 7 لېكىن سىلەر بولسا ئۇلار، قەيسەر بولۇڭلار، مەزمۇت ئۇرۇپ قوللىرىڭلارنى بوشاتماڭلار، چۈنكى ئەمەللىرىڭلارنىڭ ئەجىر-ئىنئامى باردۇر، دېدى. 8 ئاسا بۇ گەپلەرنى ۋە ئودەد پەيغەمبەر بە رگەن بېشارەتنى ئاڭلىغاندا ئۇ دادىللىشىپ، پۈتۈن يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنىدا، شۇنداقلا تەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونلىرىدا قولغا چۈشۈۋ رگەن ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يەرگىنچىلىك بۇتلارنى يوقاتتى ۋە يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىدىكى ئايۋان ئالدىدا تۇرغان پەرۋەردىگار قۇربانگاھىنى يېڭىباشتىن ياساتتى. 9 ئۇ بارلىق يەھۇدالار ۋە بىنيامىنلارنى، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بارلىق ئەفرائىيم، مانا سسەھىي، شىمئونىي مۇساپىرلىرىنى يىغدى (چۈنكى نۇرغۇن ئىسرائىللار ئاسانىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى كۆ رگەن بولۇپ، ئىسرائىلدىن چىقىپ ئاسا تەرەپكە ئۆتكەندى). 10 ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون يەشىنچى يىلى ئۆچىنچى ئايدا ئۇلار يېرۇسالېمغا يىغىلدى. 11 شۇ كۈنى ئۇلار ئېلىپ كەلگەن جەڭ غەنىمەتلىرىدىن يەتتە يۈز بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوينى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلدى. 12 ئۇلار يەنە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنى بىلەن ئىزدەشكە بىر ئەھدە تۈزۈشتى؛ 13 ئەھدىدە، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىگەن قېرى-ياش، ئەر-ئايال دېمەي ھەممىسى ئۆلتۈرۈلسۇن، دېيىلدى. 14 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ۋارقىراش ۋە كانايى ھەم بۇرغا چېلىش بىلەن پەرۋەردىگارغا قەسەم بېرىشتى. 15 پۈتكۈل يەھۇدا جامائىتى ئېچىكەن قەسەمدىن شادلاندى؛ چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن قەسەم ئېچىكەن بولۇپ، پەرۋەردىگارنى تولىمۇ تەلمۇرۇپ ئىزدىدى؛ ۋە ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنى تاپقۇزدى. پەرۋەردىگار ئۇلارغا تۆت ئەتراپىدا ئارامليق ئاتا قىلدى. 16 ئاسا پادىشاھ يەنە چوڭ ئانىسى ماۋاقاھنى يەرگىنچىلىك بىر «ئاشېراھ» تۈۋرۈكىنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يەرگىنچىلىك بۇتىنى كېسىپ، ئاياغ ئاستىدا چەيلىدى ۋە كىدرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋەتتى. 17 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلمىسىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى [پەرۋەردىگارغا] پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. 18 ھەم ئاتىسى ھەم ئۆ زىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۆمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تۈرلۈك قاچا-قۇچىلارنى خۇدانىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى.

16 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ تاكى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز بەشىنچى يىلىغىچە ئۇرۇش بولۇپ باقمىدى. ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز ئالتىنچى يىلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا يەھۇداغا قارشى ھۇجۇم قىلدى؛ ھېچكىم يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، راماھ شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 2 ئۇ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىدىكى خەزىنىلەردىن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ ئۇلارنى دەمەشقتە تۇرۇۋاتقان سۈرىيە پادىشاھى بەن-ھادادقا ئەۋەتىپ ۋە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: ـ 3 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلىنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغاندەك مەن بىلەن سىلىنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇن ئەۋەتتىم؛ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باۋاشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قوللىرىنى ئۈزىسىلە؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قامال قىلىشتىن قول ئۈزىسۇن» ـ دېدى. 4 بەن-ھادار ئاسا پادىشاھنىڭ سۆزىگە كىرىپ، ئۆز قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتتىپ، ئىجۇن، دان، ئابەل-مايىم، نافتالىدىكى بارلىق ئامبار شەھەرلىرىنى بېقىندۇردى. 5 باۋاشا بۇ خەۋەرنى تاڭلاپ، راماھ ئىستىھكامىنى ياساشتىن قولىنى يىغىپ، قۇرۇلۇشلارنىڭ ھەممىسىنى توختاتتى. 6 ئاسا پادىشاھ بولسا پۈتكۈل يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى باشلاپ، باۋاشا راماھ شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماھتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئۇ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ گىبائى ۋە مىزپاھنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 7 ئۇ چاغدا، ئالدىن كۆرگۈچى ھانانى يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇداىيكىڭا ئەمەس، بەلكى سۈرىيە پادىشاھىغا تايانغانلىقىڭ ئۈچۈن سۈرىيە پادىشاھنىڭ قوشۇنى ئۆز قولا ۋۇڭدىن قۇتۇلدى. 8 ئېفىئوپىيەلەر بىلەن لۇبىيەلىكلەر چوڭ بىر قوشۇن ئەمەسمىدى؟ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى ئىنتايىن كۆپ ئەمەسمىدى؟ لېكىن سەن پەقەت پەرۋەردىگارغا تايانغاندا، ئۇ ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرغانىدى. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار كۆزگە ماڭا تامامەن سادىق بولغانلارغا ياردەمدە بولۇپ، ئۆزۈمنى قۇدرەتلىك كۆرسىتەي دەپ، كۆزلىرىنى پۈتۈن يەر يۈزىدە ۋېيان-ۋېيان يۈگۈرتىدۇ. سەن بۇ ئىشتا بەك ئەخمەقلىق قىلدىڭ. ئەمدى بۇنىڭدىن كېيىن ئۇرۇشلاردىن خالاس بولالمايسەن، دېدى. 10 بۇنى ئاڭلاپلا ئاسا ئالدىن كۆرگۈچىگە ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى زىندانغا سولاپ قويدى؛ ئۇنىڭ بۇ سۆزىگە قەھرى قاينىپ كەتتى. ئۇ شۇ ۋاقىتلاردا خەلقتىن بەزىلىرىگە زۇلۇم سېلىشقا باشلىغانىدى. 11 مانا، ئاسانىڭ قىلغان ئىشلىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. 12 ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزىنچى يىلىدا پۈتىدا بىر كېسەل پەيدا بولدى؛ ۋە كېسىلى بارغانسېرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ ئاغرىغاندىمۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىدى، بەلكى پەقەت تېۋىپلاردىنلا ياردەم ئىزدىدى. 13 ئاسا سەلتەنىتىنىڭ قىرىق بىرىنچى يىلىدا ئۆلدى، ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى. 14 خەلقلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى»دە ئۆزىگە ئاتاپ تەييارلىتىپ كولىغان قەبرىگە دەپنە قىلدى. ئۇلار ئۇنى ئەتىرلارنىڭ ئۆسۈلى بىلەن تەكشىلگەن ھەرتۈرلۈك دورا-دەرماندىن بولغان بىر ئارىلاشما پۇ ركەلگەن جىنازىغا ياتقۇزدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئاتاپ ئۇرغۇن خۇشبۇي ياندۇردى.

17 ئوغلى يەھوشافات ئاسانىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى؛ ئۇ ئىسرائىل پادىشاھلىقىغا تاقابىل ئۇرۇش ئۈچۈن ئۆزىنى كۈچەيتتى. 2 ئۇ ھەربىي كۈچلىرىنى يەھۇدانىڭ ھەممە قورغانلىق شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى ھەمدە يەھۇدا زېمىنغا ۋە ئاتىسى ئاسا ئىشغال قىلغان ئەفرائىمدىكى ھەرقايسى شەھەرلە رگە مۇداپىئە كۈچلىرىنى ئۆرنىغۇزدى. 3 پەرۋەردىگار يەھوشافات بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ئاتىسى داۋۇتنىڭ باشتا يۈ رگۈ زگەن يوللىرىدا مېڭىپ باتال بۇتلىرىنى ئىزدىمىدى، 4 بەلكى ئاتىسىنىڭ خۇداسىنلا ئىزدەپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە مېڭىپ، ئىسرائىللارنىڭ قىلمىشلىرىنى دورىمىدى. 5 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پادىشاھلىقتىكى ھۆكۈمرانلىقىنى مۇستەھكەملىدى؛ پۈتكۈل يەھۇدادىكىلەر ئۇنىڭغا سالام-سوۋغىلارنى سۈنۈپ تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناھايىتى يۇقىرى بولدى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا ماڭغاچقا، غەيرەتلىك بولدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ يەھۇدا زېمىنىدىن «يۇقىرى جايلار»نى ۋە ئاشەراھ بۇتلىرىنى يوقاتتى. 7 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلى ئۆزىنىڭ ئەمەلدارلىرىدن بەن-ھايىل، ئوبادىيا، زە كەريا، نەتانەل، مىكايالارنى يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە خەلققە تەلىم بېرىشكە ئەۋەتتى. 8 ئۇلار بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە شېمايا، نەتانىيا، زەبادىيا، ئاساھەل، شەمىراموت، يوناتان، ئادونىيا، توبىيا، توب-ئادونىيا قاتارلىق بىرقانچە لاۋىيلار، شۇنداقلا يەنە ئەلىشاما بىلەن يەھورام دېگەن ئىككى كاھىنمۇ بار ئىدى. 9 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنى كىتابىنى ئالغاچ يېرىپ، يەھۇدا زېمىنىدىكى بارلىق شەھەرلەرنى ئايلاپ يۈرۈپ

خەلق ئارىسدا تەلىم بېرەتتى. 10 يەھۇدانىڭ ئەتراپىدىكى مەملىكەتلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى باستى ۋە ئۇلار يەھوشافات بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا پېتىنالمايتتى. 11 فىلىستىيلەردىن بەزىلىرى يەھوشافاتقا سوۋغا-سالاملار ۋە كۆزمۇش ئولپانلىرىنى تاپشۇردى، ئەرەبلەرمۇ پادىلىرىدىن ئۇنىڭغا يەتتە مىڭ يەتتە يۈز قوچقار، يەتتە مىڭ يەتتە يۈز تېكە سوۋغا قىلدى. 12 يەھوشافات بارغانسېرى كارامەت قۇدرەت تېپىپ، يەھۇدادا بىرنەچچە قورغان ۋە ئامبار شەھىرى بىنا قىلدى. 13 ئۇ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە ئوزۇغۇن ماددىي ئەشيا زاپىسى تەيارلىدى؛ يېرۇسالېمدىمۇ ئۇنىڭ زەبەردەس باتۇر جەڭچىلىرى بار ئىدى. 14 جەمەتلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەھۇدا قەبىلىسىدىكى مىڭباشلىرى ئېچىدە ئادناھ سەردار بولۇپ، باتۇر جەڭچىلەردىن ئۇچ يۈز مىڭغا باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 15 ئادناھنىڭ قول ئاستىدا يەھوھانان سەردار بولۇپ، ئىككى يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 16 يەھوھاناننىڭ قول ئاستىدا زىكرىنىڭ ئوغلى ئاماسىيا بار ئىدى؛ ئۇ يەھۋەردىگارغا ئۆزىنى ئاتىۋەتكەن ئادەم بولۇپ، ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى. 17 بىنيامىن قەبىلىسى ئېچىدە ئېلىيادا دېگەن باتۇر بىر جەڭچى بولۇپ، ئوقيا ۋە قالقان بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 18 ئېلىيادانىڭ قول ئاستىدا يەھوزاباد بولۇپ، جەڭگە تەييار قوشۇندىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى. 19 بۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھازىر تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يەنە پۈتۈن يەھۇدا زېمىنىدىكى قورغانلىق شەھەرلەر ئۈچۈنلا ئاشتۇرۇلغان ئادەملىرى بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدا ئىدى.

18

يەھوشافاتنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناھايىتى يۈقىرى بولدى؛ ئۇ ئاھاب بىلەن قۇدىلىشىپ ئىنتىپاقلاشتى. 2 بىرنەچچە يىلدىن كېيىن ئۇ ئاھاب بىلەن كۆرۈشۈشكە سامارىيە گە باردى. ئاھاب بولسا ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىغا ئاتاپ نۇرغۇن كالا، قوي سويدى؛ ئاندىن ئۇ ئۇنى گىلېئادتىكى راموتقا بىللە ھۇجۇم قىلىشقا ئۈندەتتى. 3 ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتىمىز: ـ ئۆزلىرى مېنىڭ بىلەن بىللە گىلېئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدىلا؟ ـ دەپ سوروۋىدى، ئۇ: ـ بىز سىلىنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز؛ مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ خەلقىدۇر. مەن ئۆزلىرى بىلەن بىللە جەڭ قىلىشقا بارمايمەن، دەپ جاۋاپ بەردى. 4 لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ ئۆتۈنمەنكى، بۇگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆرگەيلا، دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈز ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئۇلاردىن: ـ بىز جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟» دەپ سوروۋىدى، ئۇلار: «چىققىن، خۇدا ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. 6 لېكىن يەھوشافات بولسا: ـ بۇلاردىن باشقا يول سورىغۇدەك، پەرۋەردىگارنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقمىدۇ؟ ـ دەپ سوروىدى. 7 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار؛ لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى دائىم بالايىئاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بە رگەچكە، مەن ئۇنى ئۆچ كۆرىمەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: ـ ئۇ ئالىيلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. 8 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكىرىنى قىچقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ بۇيرۇدى. 9 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خامانداۋ ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى؛ ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمەكتە ئىدى. 10 كەنئانانىڭ ئوغلى زەدەكىيا بولسا تۆزى تومۇردىن مۇڭگۈزلەرنى ياساپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ مۇڭگۈزلەر بىلەن سۈرىيەلەرنى يوقاتقۇچە ئۇلىرىنى ئۇرسىلا»، دېدى. 11 ھەمە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ سۈزىسىز مۇۋەپپەقىيەت قازىنىلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. 12 مىكايانى قىچقىرغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: ـ مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمەكتە، ئەمدى ئۆتۈنمەن، سېنىڭ سۆز ۋەكۋۇ ئۇلارنىڭكىگە بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بە رگىن، دېدى. 13 ئەمما مىكايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خۇدايىم ماگا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. 14 ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ ئى مىكايا، جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوروىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ چىقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىسىلا، چۈنكى [دۈشمىنلەر] قوللىرىدىغا تاپشۇرۇلىدۇ، دېدى. 15 لېكىن پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ مەن ساگا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپتىن باشقىسىنى ماگا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! ـ دېدى. 16 مىكايا: ـ مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۇم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق؛ بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان ئۆز ۋەيىگە قايتسۇن» دېدى، ـ دېدى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مانا، مەن سىلگە «ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى ھامان بالايىئاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنىدىم؟ ـ دېدى. 18 مىكايا يەنە: ـ شۇنگا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن؛ مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسمانىنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۇنىڭ يېنىدا، ئولۇڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۇم. 19 پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» ـ دېدى. بىرسى ئۇنداق، بىرسى مۇنداق دېيىشتى؛ 20 شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي» دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قانداق ئۇسۇل بىلەن ئالدايسەن؟» دەپ سوروىدى، 21 ئۇ: «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولىمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: «ئۇنى ئالداپ ئىلكىگگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» ـ دېدى. 22 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا بىر يالغانچى روھنى سالدى؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرىڭدا بالايىئاپەت كۆرسىتىپ سۆزلىدى» ـ دېدى. 23 شۇنى ئاگلاپ كەتنانىنىڭ ئوغلى زەدەكىيا كېلىپ مىكايانىڭ كاچىنىغا بىرنى سېلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ ساگا سۆز قىلىشقا باردى؟! ـ دېدى. 24 مىكايا جاۋاب بېرىپ: ئۆز ۋۇجۇدۇڭ يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىچكىرىدىكى ئۆيگە يۈگۈز رگەن كۈندە شۇنى كۆرسەن، دېدى. 25 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: ـ مىكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوئاشقا تاپشۇرۇپ، 26 ئۇلارغا تاپىلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىيناپ، نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ ئۆتۈۋىگىلار» ـ دە گىلار، دەپ بۇيرۇدى. 27 مىكايا: ـ ئە گەر سەن ھەقىقەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستەمە بىلەن سۆز قىلمىغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: ـ ئەي جامائەت، ھەربىرىگلار ئاگاھ گىلار، دېدى. 28 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گىلېئادتىكى راموتقا چىقتى. 29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مەن باشقا قىيافەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي؛ سىلى بولسىلا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىقىسىلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىيافەت بىلەن جەڭگە چىقتى. 30 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۇسى سەردارلىرىغا: ـ چوگىلىرى يا كى كىچىكىلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭگىلار، دەپ بۇيرۇدى. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۇسلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: ـ ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ئولىشىپ ھۇجۇم قىلماقچى بولدى؛ لېكىن يەھوشافات پېرياد كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ياردەم بەردى. خۇدا ئۇلارنى ئۇنىڭدىن يىراقلاشتۇردى؛ 32 چۈنكى شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۇسلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆرگەندە ئۇنى قوغلىماي، يۈزۈلۈپ كېتىپ قېلىشتى. 33 ئەمما بىرەيلەن قارىسىغلا بىر ئوقيا چېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرىسىدىن تۆۋەنكى ئۇلۇقىدىن ئۆتۈپ تە گدى. ئۇ ھارۇسكىيشىگە: ھارۇنى ياندۇرۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن ياردار بولدۇم، دېدى. 34 ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ كەچكىچە سۈرىيەلەرنىڭ ئۆدۈلدا ئۆز جەڭ ھارۇسىغا يۈلىنىپ ئۆزە تۇردى. كۈن پېتىشى بىلەن ئۇ ئۆلدى.

19 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات ئامان-ئېسەن يېرۇسالېمدىكى ئوردىسىغا قايتىپ كەلدى. **2** ئالدىن كۆرگۈچى ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇ پادىشاھ يەھوشافاتنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ سېنىڭ رەزىللەرنىڭ ياردىمىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئۆچ بولغانلارنى سۆيگىنىڭ دۇرۇسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بېشىڭغا چۈشىدىغان بولدى. **3** ھالبۇكى، سەن ئاشەراھ بۇتلىرىنى زېمىندىن يوقىتىپ تاشلىغىنىڭ ۋە خۇدانى ئىزدەشكە نىيەت قىلغىنىڭ ئۈچۈن سەندىمۇ ياخشىلىق تېپىلدى، دېدى. **4** يەھوشافات يېرۇسالېمدا ئولتۇراتتى، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ئۇ خەلق ئارىسىغا چىقىپ، بەئەر-شىبادىن تارتىپ ئەفرائىم تاغلىرىغىچە سەپەر قىلىپ، خەلقنى توۋا قىلدۇرۇپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ياندۇردى. **5** ئۇ يەنە يەھۇدا ئەۋەسىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلەردە سوراقچىلارنى تەينىلىدى؛ **6** ئۇ سوراقچىلارغا: ـ ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلار ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ئۆچۈندۇر، سىلەر ھۆكۈم چىقارغىنىڭلاردا ئۇ چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **7** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھىمىسى كۆز ئالدىڭلاردا بولسۇن؛ ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدا ناھەقلىق يوق، يۈز-خاتىر قىلىش يوق، پارا يېيىشمۇ يوقتۇر، دېدى. **8** يەھوشافات لاۋىيلاردىن، كاھىنلاردىن ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ باشلىرىدىن بەزىلەرنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ كېلىپ، ئۇلارنى يېرۇسالېمدىمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرىنى چىقىرىش ۋە خەلقنىڭ ئەرز-دەۋالىرىنى بىر تەرەپ قىلىشقا تەينىلىدى. **9** يەھوشافات ئۇلارغا: ـ سىلەر بۇ ئىشلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىدا بولۇپ ساداقەتلىك بىلەن چىن كۆڭۈلۈكلاردىن بېجىرىڭلار. **10** ھەرقايسى شەھەرلەردە تۇرىدىغان قېرىندىشلىرىڭلارنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ كەلگەن بارلىق ئەرز-دەۋاسى، مەيلى ئۇ خۇن دەۋاسى بولسۇن، قانۇن-ئەمر ۋە ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر توغرىسىدىكى ئەرز-دەۋا بولسۇن، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆز بېشىڭلارغا ۋە قېرىندىشلىرىڭلارنىڭ بېشىغا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنى ھامان ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرۇڭلار؛ شۇنداق قىلسا ئاگاھ بولمايسىلەر. **11** پەرۋەردىگارغا تەئەللۇق ئىشلاردا سىلەرنى باش كاھىن ئامارىيا باشقۇرىدۇ، پادىشاھقا دائىر ئىشلاردا، سىلەرنى يەھۇدا جەمەتىنىڭ ئىسمائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا باشقۇرىدۇ؛ سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا تۇرىدىغان لاۋىيلار بار. جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلىرىڭلارنى قىلىڭلار ۋە پەرۋەردىگار ئىشنى دۇرۇس قىلغۇچىلار بىلەن بىللە بولىدۇ! ـ دېدى.

20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، موئابىيلار، ئامموننىيلار ۋە مائونىيلاردىن بەزىلىرى بىرلىشىپ كېلىپ يەھوشافاتقا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. **2** [چاپارمەنلەر] كېلىپ يەھوشافاتقا: ـ [ئۇلۇك] دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىن، يەنى ئېدومدىن سىلىگە ھۇجۇم قىلغىلى زور بىر قوشۇن چىقىپ كەلدى، مانا، ئۇلار ھازازون-تامارداۋ، دېدى (ھازازون-تامار يەنە «ئەن-گەدى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). **3** بۇنى ئاڭلىغان يەھوشافات قورقۇپ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە نىيەت باغلاپ، پۈتۈن يەھۇدا ئەۋەسىدە «روزا ئۆتۈشىمىز كېرەك» دەپ جاكارلىدى. **4** يەھۇدالار ئەمدى پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلىگلى يىغىلدى؛ خەلق يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىن چىقىپ پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلەشكە كېلىشتى. **5** يەھوشافات يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى جامائەت ئارىسىغا چىقىپ، پەرۋەردىگار ئۆينىڭ يېڭى ھويلىسىنىڭ ئالدىدا ئۆرە تۇرۇپ **6** مۇنداق دۇئا قىلىپ: ـ «ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، سەن ئەرشتە ئۆرغۈچى خۇدا، بارلىق ئەل-مەملىكەتلەرنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى ئەمەسمىدىڭ؟ سېنىڭ قولۇڭ كۈچ-قۇدرەتكە تولغاندۇر، ھېچكىم سېنى توسالمايدۇ. **7** ئى خۇدايىمىز، سەن بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىللار ئالدىدىن قوغلاپ، ئۇنى ئۆز دوستۇڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلىگە مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ بە رگەن ئەمەسمىدىڭ؟ **8** ئۇلار شۇ يەردە ئولتۇردى ھەم شۇ يەردە سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ بىر مۇقەددەسخانا سېلىپ: **9** «مۇبادا بېشىمىزغا بىرەر بالا-يىشاپەت كەلسە، مەيلى ئۇ قىلىچ، جازا، ۋابا، ئاچارچىلىق بولسۇن، قېينىچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا، مۇشۇ ئۇيى، يەنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئولتۇرۇپ، ساڭا مۇراجىئەت قىلساق (چۈنكى سېنىڭ نامىڭ مۇشۇ ئۆيدىدۇر)، سەن ئاڭلايسەن ۋە قۇتقۇزىسەن» دېگەندىمىز. **10** ئەمدى مانا، بۇ يە رگە ئامموننىيلار، موئابىيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەر بىسىپ كېلىۋاتىدۇ! ئىلگىرى ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققان چاغدا سەن ئىسرائىللارنىڭ ئۆتلارغا تاجاۋۇز قىلىشىغا يول قويمىغانىدىڭ؛ ئۇ چاغدا ئىسرائىللار ئۆتلارنى يوقاتماي ئۆتۈيەردىن ئايلىنىپ ئۆتكەن. **11** ئەمدى قارا، ھازىر ئۆتلارنىڭ ياخشىلىقىمىزنى قانداق يول بىلەن قايتۇرماقچى بولۇۋاتقىنىغا! ئۆتلار بىزنى سەن بەرگە مىراس قىلىپ بە رگەن بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقارماقچى بولۇۋاتىدۇ. **12** ئى خۇدايىمىز، سەن ئۆتلارنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ چۈنكى بىزنىڭ بەرگە ھۇجۇم قىلىشقا كېلىۋاتقان بۇ زور قوشۇن بىلەن قارشىلاشقۇدەك كۈچىمىز يوق، ئېھ قىلىشىمىزنىمۇ بىلمەي قالدۇق؛ لېكىن بىزنىڭ كۆزىمىز ساڭا تىكىلىپ تۇرماقتا» ـ دېدى. **13** بۇ چاغدا پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، ئۆتلارنىڭ قۇچاقتىكى باللىرى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **14** ۋە شۇ يەنىتە پەرۋەردىگارنىڭ روھى جامائەتنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان لاۋىيلاردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادى بولغان ماتتانىيانىڭ چەۋرىسى، جەئىيەلنىڭ ئەۋرىسى، بىنايانىڭ نەۋرىسى، زە كەرىيانىڭ ئوغلى ياھازىيەلگە چۈشتى؛ **15** ئۇ: ـ ئى پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، سىلەر يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە پادىشاھ يەھوشافات، قۇلاق سېلىڭلار! پەرۋەردىگار سىلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر بۇ زور قوشۇندىن قورقۇپ كەتمە گلار ۋە ئالاقزادە بولۇپ كەتمە گلار، چۈنكى بۇ جەڭ سىلەرنىڭكى ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىنىڭكىدۇر. **16** ئەتە ئۆتلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، مانا، ئۆتلار زىز داۋاندىن چىقىپ كېلىدۇ ۋە سىلەر ئۆتلارنى يەرئۈلە چۈلىنىڭ ئالدىدىكى جىلغا ئېغىزىدا ئۇچراتىسىلەر. **17** سىلەر بۇ دۇرەم جە گدە ئۇرۇشۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ؛ پەقەت سەپكە تىزىلىپ تۇرۇڭلار، سىلەر بىلەن بىللە بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نىجات-ئۇسرىتىنى كۆرۈڭلار! ئى يەھۇدا، ئى يېرۇسالېمدىكىلەر، قورقماڭلار، ئالاقزادىمۇ بولۇپ كەتمە گلار، ئەتە ئۆتلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، پەرۋەردىگار چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ!» ـ دېدى. **18** بۇ گەپنى ئاڭلاپ يەھوشافات بېشىنى يە رگە تە گىگۈزۈپ تىزلاندى ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى ھەم يېرۇسالېمدىكىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا دۇئا يېقىلىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **19** كوھات ئەۋلادى ۋە كوراھ ئەۋلادى ئىچىدىكى لاۋىيلاردىن بولغانلار ئۇرۇنلىرىدىن تۇرۇشۇپ ئىنتايىن كۈچلۈك ئاۋاز بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەشتى. **20** پۈتۈن خەلق ئەتىسى قاق سەھەردە تۇرۇپ تە كوئا چۆلىگە قاراپ ئاتلاندى؛ ئۇلار ئاتلىنىپ كېتىۋاتقاندا، يەھوشافات ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارغا: ـ ئى يەھۇدا خەلقى، ئى يېرۇسالېمدىكىلەر، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئىشەنگىلار، چوقۇم مەزمۇت ئۇرغۇزۇلىسلەر؛ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئىشىنىڭلار، يولۇڭلار چوقۇم راۋان بولىدۇ! ـ دېدى. **21** ئاندىن ئۇ خەلق بىلەن ئوبدان مەسلىھەتلىشىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس بەھەيۋەتلىكىنى مەدھىيىلەپ، ئۇنىڭغا ئاتاپ غەزەل-كۈي ئېيتىدىغانلارنى: «سىلەر پەرۋەردىگارغا رەھمەت-تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ ئۇ رگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!» دەپ ئوقۇشقا تەينىلەپ، قوشۇننىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى. **22** ئۇلار ئەتىنە قىلىپ ھەمدۇسانا ئوقۇشى بىلەن، پەرۋەردىگار يەھۇدا خەلقىگە ھۇجۇم قىلىشقا چىققان ئامموننىيلار، موئابىيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەر رگە پىستىرما قوشۇنىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى تارمار قىلدۇردى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئامموننىيلار بىلەن موئابىيلار سېئىر تېغىدىكىلەر رگە ھۇجۇم قىلىشقا ئوتتى، ئۇلارنى بىرىنى قويماي قىرىۋەتتى؛ ئۇلار سېئىر تېغىدىكىلەرنى قىرىپ تۈگەتكەندىن كېيىن يەنە ئۆزلىرى بىر-بىرىنى قىرغىن قىلىشقا چۈشكەندى. **24** يەھۇدالار چۆلدىكى كۆزەتكاھقا كېلىپ شۇ زور قوشۇن تەرەپكە قارىسا، مانا قېچىپ قۇتۇلغان بىرمۇ ئادەم يوق بولۇپ، ھەممە يەرنى ئۆلۈك قاپلاپ كەتكەندى. **25** يەھوشافات ئۆزىنىڭ ئادەملىرى بىلەن دۈشمەندىن ئولجا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقا كەلگەندە، ئۇلار ئۆلۈكلەر بىلەن بىللە نۇرغۇن مال-مۈلۈك ۋە كۆپ قىممەتلىك ۋېيۇملارنى تاپتى. ئۇلار سالدۇرۇۋالغانلىرىنىڭ تولىلىقىدىن ئېلىپ كىتەلمەي قالدى؛ ئولجا شۇنچە كۆپ بولغاچقا، ئۇنى يىغۇبلىشقا ئۈچ كۈن كەتتى. **26** ئۇلار تۆتىنچى كۈنى بەراكاھ جىلغىسىغا يىغىلىپ، پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇپ مۇبارە كلىدى، شۇڭا

ئۇيەر تاكى بۇگۈنگە قەدەر «يەراكاھ جلغىسى» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 27 ئاندىن بارلىق يەھۇدادىكىلەر ۋە پىرۇسالېمدىكىلەر يەھوشافاتنىڭ باشلامچىلىقىدا خۇشال-خۇرام بولۇپ پىرۇسالېمغا قايتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى دۇشمەنلىرى ئۈستىدىن غالىب قىلىپ خۇشاللىققا چۆمدۈرگەنىدى. 28 ئۇلار پىرۇسالېمغا تەمبۇر، چىلتار ۋە كانايلار چېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. 29 بارلىق ئەل-مەملىكەتلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ دۈشمەنلىرىگە قارشى چىقىپ جەڭ قىلغانلىقىنى ئاڭلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھىمىسى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە باستى. 30 شۇنىڭ بىلەن يەھوشافاتنىڭ پادىشاھلىقى تىنچ-تاسايىشلىقتا بولدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنىڭ تۆت تەرىپىنى تىنچ قىلغانىدى. 31 شۇنداق قىلىپ يەھوشافات يەھۇدا ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. ئۇ تەختىكە چىققان چاغدا ئوتۇز يەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلھىنىڭ قىزى ئىدى. 32 يەھوشافات قايماي تاتىسى ئاسانىڭ يولىدا مېڭىپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 33 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغانىدى؛ خەلق تىنچىچە كۆڭۈلىرىنى تاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىغا مايىل قىلمىغانىدى. 34 يەھوشافاتنىڭ قالغان ئىشلىرى بولسا، مانا باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»غا كىرگۈزۈلگەن «ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ بايان سۆزلىرى»دە پۈتۈلگەندۇر. 35 بۇ ئىشلاردىن كېيىن يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات تولا رەزىل ئىشلارنى قىلغان ئىسرائىل پادىشاھى ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزدى. 36 يەھوشافات تارشىشقا باردىغان كېمىلەرنى ياساشقا ئۇنىڭ بىلەن شېرىكلەشتى؛ شۇ كېمىلەرنى ئۇلار ئەزىئون-گەبەردە ياساتتى. 37 ئۇ چاغدا مارەشاھلىق دوداۋاھونىڭ ئوغلى ئەلىئېزەر يەھوشافاتنى ئەيىبلەپ ئۇنىڭغا بېشارەت بېرىپ: ـ ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنى بۇزۇۋېتىدۇ» دېدى. دەرۋەقە، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ئۇ كېمىلەر بۇزۇغۇنچىلىققا ئۇچراپ تارشىشقا ماڭالمىدى.

21

يەھوشافات ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۈخلىدى ۋە «داۋۇت شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى يەھورام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 2 [يەھورامنىڭ] بىرنەچچە ئىنىسى، يەنى يەھوشافاتنىڭ ئازارىيا، يەھىيەل، زەكەرىيا، ئازارىياھۇ، مىكائىل ۋە شەفاتىيا دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىل پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 3 ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئۇلارغا نۇرغۇن ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قىممەتلىك ۋېۋىلارنى، شۇنداقلا يەھۇدا زېمىنىدىكى بىرقانچە قورغانلىق شەھەرنى سوۋغا قىلدى؛ پەقەت پادىشاھلىقنى بولسا، يەھورام چوڭ ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭغا بەردى. 4 يەھورام ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىق تەختىگە چىقىپ ھوقۇقىنى مۇستەھكەملىدى. ئاندىن ئۇ بارلىق ئىنىلىرىنى، شۇنداقلا يەھۇدادىكى بىرقانچە ئەمەلدارلارنى قىلىچلاپ قەتل قىلدى. 5 يەھورام تەختىگە ئولتۇرغىنىدا ئوتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. 6 ئۇ ئاھاب جەمەتىدىكىلەر رىگە ئوخشاش، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ماڭغان يولدا ماڭدى، چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالغانىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 7 بىراق پەرۋەردىگار داۋۇت بىلەن ئۇ زېگەن ئەھدىسى سەۋەبلىك، داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈ ئۆچمەيدىغان بىر چىراغ قالدۇراي دەپ، ۋەدە قىلغىنى يېنىچە داۋۇتنىڭ جەمەتىنى يوق قىلىپ تاشلاشنى خالىمىدى. 8 [يەھورامنىڭ] سەلتەنىتىدىكى كۈنلەردە ئېدومىلار يەھۇدادىن ئايرىلىپ چىقىپ، ئۆز ئالدىغا ئۆزلىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلدىغان بىر پادىشاھ تىكلىدى. 9 يەھورام، سەردارلىرى ۋە بارلىق جەڭ ھارۋىلىرى [ئىئوردان دەريا‌سىدىن] ئۆتۈپ، كېچىدە قوزغىلىپ چىقىپ، ئۆزلىرىنى قورشىۋالغان ئېدومىيلار ۋە جەڭ ھارۋىسى سەردارلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ غالىب كەلدى. 10 ھالبۇكى، ئېدومىيلار شۇنىڭدىن ئېتىبارەن يەھۇداغا قارشى چىقىپ، تاكى بۇگۈنگە قەدەر يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئايرىلىپ تۇردى. يەھورام ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تاشلىغىنى ئۈچۈن لىبناھلىقلارمۇ شۇ چاغدا ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ ئۇنىڭ قولىدىن ئايرىلىپ چىقتى. 11 ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەھورام يەنە يەھۇدانىڭ تاغلىرىدا «يۇقىرى جايلار»نى ياسىتىپ، يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقانلارنى بۇزۇۋېتىلىشقا پۈتلاشتۇردى، يەھۇدالارنىمۇ شۇنداق تازدۇردى.

12 شۇ ۋاقىتلاردا ئىلىياس پەيغەمبەر تەرىپىدىن يېزىلغان بىر مەكتۇپ يەھورامغا تەگدى، ئۇنىڭدا مۇنداق دېيىلدى: «سېنىڭ بوۋاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەن ئاتاڭ يەھوشافاتنىڭ يوللىرىدا ماڭمايسەن، شۇنىڭدەك يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭمۇ يوللىرىنى تۇتمايسەن، 13 بەلكى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، يەھۇدالارنى ۋە يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقانلارنى خۇددى ئاھاب جەمەتىدىكىلەر بۇزۇۋېتىلگەن قىلغاندەك بۇزۇۋېتىلگەنلىرىڭ ئۈچۈن، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەرنى، يەنى ئۆز ئۇكىڭ ياخشى بولغان ئىنىلىرىڭنى قەتل قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 14 پەرۋەردىگار سېنىڭ خەلقىڭنى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىڭنى ۋە بارلىق مال-مۈلكۈڭگە ئالامەت زور زەرب بىلەن ئۇرىدۇ. 15 ئۆ سېنىمۇ ئېغىر ۋاباللار بىلەن ئۇرۇپ، ئۆچەي-باغرىڭنى ئېغىر كېسەلگە مۇپتىلا قىلىدۇ ئۇكى، كېسىلىڭ كۈندىن كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئۆچەيلىرىڭ ئېقىپ چىقىدۇ»» دېيىلگەنىدى. 16 كېيىنكى ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنىڭ ۋە ئېفىئوپىيلەرنىڭ يېنىدىكى ئەرەبلەرنىڭ روھىنى يەھورامغا قارشى قوزغاتتى. 17 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەھۇدا زېمىنغا زەرب قىلىپ بېسىپ ئۆتتى ۋە پادىشاھ ئوردىسىدىكى بارلىق مال-مۈلۈكنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ، ئوغۇللىرى بىلەن خوتۇنلىرىنى ئۆتەۋۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار كەنجى ئوغلى يەھوئاھازدىن بۆلەك ئوغۇللىرىدىن بىرىنمۇ قالدۇرمىدى. 18 بۇ ۋەقەدىن كېيىن پەرۋەردىگار يەھورامنى ئۇرۇپ، ئۆچەيلىرىنى ساقايماس ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار قىلدى. 19 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ كېسىلى كۈندىن-كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئىككى يىل ۋاقىت ئۆتۈشكە ئاز قالغاندا، كېسەللىك ئۆچەيلىرى ئېشىپ چىقىشى، ئۇ تولىمۇ ئازابلىنىپ ئۆلدى؛ ئۇنىڭ خەلقى ئاتا-بوۋىلىرىنى ئىززەتلەپ ئۇلارغا خۇشبۇيى ياققاندەك، ئۇنىڭغا ھېچقانداق خۇشبۇيى يېقىپ ئولتۇرمىدى. 20 يەھورام تەختكە چىققان چېغىدا ئوتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى ۋە ئۇ دۇنيادىن كەتكەندە ھېچكىم ئۇنىڭغا قايغۇ-ھەسرەت چەكمىدى. خالايىق ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى، لېكىن پادىشاھلار قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىنمىدى.

22

يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقانلار يەھورامنىڭ كەنجى ئوغلى ئاھازىيانى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى؛ چۈنكى ئەرەبلەر بىلەن بىللە بارگاھقا بېسىپ كىرگەن قاراقچىلار ئاھازىيانىڭ ئاكىلىرىنى قېيماي ئولتۇرۇۋەتكەنىدى. شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا سەلتەنەت قىلدى. 2 ئاھازىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا بولۇپ، ئومرىنىڭ [نەۋرە] قىزى ئىدى. 3 ئاھازىيامۇ ئاھاب جەمەتىنىڭ يوللىرىغا ماڭدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ تانىسى ئۇنى رەزىللىككە ئۈندەيتتى. 4 ئۇ ئاھاب جەمەتى قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ تانىسى ئۇلارنىڭدىن كېيىن ئاھاب جەمەتىدىكىلەر ئۇنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردىغان رەزىل نەسىھەتلەرنى بېرەتتى. 5 ئۇ ئۇلارنىڭ نەسىھىتىگە ئەگىشىپ، ئىسرائىل پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام بىلەن بىرلىكتە گىلېئادتىكى راموتقا بېرىپ سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشتى؛ شۇ چاغدا سۈرىيەلەر يەھورامنى زەخملەندۈردى. 6 ئاندىن يەھورام راماھدا سۈرىيە پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان چاغدىكى جارامەتلىرىنى داۋالىتىش ئۈچۈن يىزرەئەلگە قايتتى. ئاندىن يەھورامنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيا ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورامنىڭ كېسىلى بولۇپ قالغانلىقى سەۋەبىدىن ئۇنى يوقلىغىلى يىزرەئەلگە باردى. 7 ھالبۇكى، ئاھازىيانىڭ يەھورامنى يوقلىغىلى بارغىنى دەل ئۆزىنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردىغان، خۇدا بېكىتكەن ئىش ئىدى. چۈنكى ئۇ بارغاندىن كېيىن يەھورام بىلەن بىرلىكتە نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇغا قارشى سوقۇشۇشقا چىقتى. مۇشۇ يەھۇ ئەسلىدە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىش ئۈچۈن مەسىھ قىلىنغانىدى.

8 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇ خۇدا بېكىتكەن ھۆكۈمنى ئاھاب جەمەتىنىڭ ئوتۇستىگە يۈرگۈزگەن ۋاقىتدا، ئۇ يەھۇدادىكى ئەمەلدارلارنى ۋە ئاھازىيانىڭ خىزمىتىدە بولغان قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى ئۆچۈرتىپ، ئۇلارنى قېيماي ئولتۇرۇۋەتتى. 9 يەھۇ ئاھازىيانىمۇ ئىزدىدى، كىشىلەر ئۇنى ئوتۇۋالدى (ئۇ سامارىيە گە يوشۇرۇنۇۋالغانىدى). ئۇلار ئۇنى يەھوشافاتنىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ ئولتۇزدى. ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى، چۈنكى كىشىلەر: «بۇ

دېگەن پەرۋەردىگارنى چىن كۆڭلىدىن ئىزدىگەن يەھوشافاتنىڭ نەۋرىسىدۇر» دېگەنىدى. ئاھازىيانىڭ جەمەتىدە پادىشاھلىقنى قولىغا ئالغۇدەك بىرەر ئادەم قالمىدى. **10** ئەمدى ئاھازىيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ تۆلگىنىنى كۆرگەندە، يەھۇدا جەمەتىدىكى بارلىق شاھ نەسلىنى ئۆلتۈرۈشكە قوزغالدى. **11** لېكىن پادىشاھنىڭ قىزى يەھوشەبىيات ئۆلتۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدىن ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كىرىلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. شۇنداق قىلىپ پادىشاھ يەھورامنىڭ قىزى، (يەنى ئاھازىيانىڭ سىڭلىسى)، [باش] كاھىن يەھۇيادانىڭ خوتۇنى يەھوشەبىيات يوئاشنى ئاتالىيا ئۆلتۈرۈۋەتمىسۇن دەپ ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قويدى. **12** ئاندىن كېيىن يوئاش ئۆلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىل يوشۇرۇنۇپ تۇردى؛ ئۇ چاغدا ئاتالىيا يەھۇدا زېمىنىدا سەلتەنەت قىلاتتى.

23 يەتتىنچى يىلى، يەھويادا جاسارەتكە كېلىپ، يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارىيا، يەھوھاناننىڭ ئوغلى ئىسمائىل، ئوبەدنىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئادايانىڭ ئوغلى ماۋاسىياھ ۋە زىكرىنىڭ ئوغلى ئەلىشافات قاتارلىق بىرقانچە يۈزبېشىنى چاقىرىپ ئۆلار بىلەن ئەھدە تۈزدى. **2** ئۆلار يەھۇدا زېمىنىنى ئارىلاپ، يەھۇدادىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن لاۋىيلارنى ۋە ئىسرائىلدىكى چوڭ يولباشچىلارنى يىغدى؛ ئۆلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى. **3** پۈتكۈل جامائەت خۇدانىڭ ئۆيىدە پادىشاھ بىلەن ئەھدىلەشتى. يەھويادا ئۆلارغا: ــ پادىشاھنىڭ ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرى توغرۇلۇق ۋەدە قىلغىنىدەك چوقۇم سەلتەنەت قىلىدۇ. **4** مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇكى: ــ شاباتنى كۆزدە پاسبانلىق تۇتۇتى كەلگەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ھەرقايسى دەرۋازىلارنى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ **5** ئۈچتىن بىرى پادىشاھ ئوردىسىنى، ئۈچتىن بىرى «ئۆل دەرۋازىسى»نى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ باشقىلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىلىرىدا بولسۇن. **6** لېكىن كاھىنلار ھەم ۋەزىپە ئۆتەيدىغان لاۋىيلاردىن بۆلەك ھېچكىمنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگۈزمىسۇن (كاھىن-لاۋىيلار پاك-مۇقەددەس دەپ ھېسابلانغاچتا كىرىشىگە بولىدۇ). باشقا خەلقنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگار تۈزگەن بېكىتكەن جايلارنى كۆزەت قىلسۇن. **7** لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى قولىغا قوراللىرىنى ئېلىپ پادىشاھنى ئوراپ تۇرسۇن؛ ئۇز مەيلىچە مۇقەددەس ئۆيگە كىرىشكە ئۇرۇنغان ھەر كىم ئۆلتۈرۈلسۇن؛ سىلەر پادىشاھ كىرىپ-چىقىپ يۈرگىنىدە ئۇنىڭ يېنىدىن ئايرىلماڭلار، ــ دېدى. **8** لاۋىيلار بىلەن يەھۇدالارنىڭ ھەممىسى كاھىن يەھويادانىڭ بارلىق تاپىلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى. لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى شابات كۈنى نۆۋەتچىلىككە كىرگەن ۋە نۆۋەتچىلىكتىن چۈشكەنلەرنى ئۆز يېنىدا قالدۇرۇپ قالدى؛ چۈنكى كاھىن يەھويادا ھېچكىمنى نۆۋەتچىلىكتىن چۈشۈشكە قويمىدى. **9** ئاندىن يەھويادا كاھىن داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساقلاقلىق نەيزە ۋە قالقان-سىپارىلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. **10** ئۇ يەنە كوپچىلىكنى، ھەربىرى قولىغا ئۇز نەيزىسىنى تۇتقان ھالدا، ئىبادەخانىنىڭ ئوڭ رەپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە، قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەخانىنى ۋىلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇزدى. **11** ئاندىن ئۇلار شاھزادىنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۈۋاھنامىلەرنى بېرىپ، ئۇنى پادىشاھ قىلدى؛ يەھويادا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [خۇشبۇي مايى بىلەن] ئۇنى مەسىھ قىلدى ۋە «پادىشاھ ياشسۇن!» دەپ توۋلاشتى. **12** ئاتالىيا خەلقلەرنىڭ چېپىشىپ يۈگۈرىگەنلىكىنى ۋە پادىشاھنى تەرىپلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كوپچىلىكنىڭ ئارىسىغا كەلدى. **13** ئۇ قارىسا، مانا پادىشاھ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىدا، تۇۋرۇكنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كانايچىلار تىزىلغاندى، بارلىق يۇرتنىڭ خەلقى شادلىنىپ كاناي چېلىشاتتى، نەغمىچىلەر ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، جامائەتنى باشلاپ مەدھىيە ئوقۇتۇۋاتاتتى. بۇنى كۆرگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: ــ ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! ــ دەپ ۋارقىردى. **14** ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارنى چاقىرتىپ ئۆلارغا: ــ ئۇنى سەپلىرىگىلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرۋېتىگىلار، كىمدە-كىم ئۇنىڭغا ئەگەشسە قىلىچلانسۇن، دەپ ۋېرىۋدى. چۈنكى كاھىن: ــ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىچىدە ئۆلتۈرمە گىلار، دەپ ئېيتقاندى.

15 شۇنىڭ بىلەن ئۆلار ئۇنىڭغا يول بوشىتىپ بەردى؛ ئۇ ئوردىنىڭ «ئات دەرۋازىسى» بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگەندە [ئەشكەرلەر] ئۇنى شۇ يەردە ئۆلتۈردى. **16** يەھويادا، پۈتكۈل جامائەت ۋە پادىشاھ بىرلىكتە: «پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دېگەن بىر ئەھدىنى تۈزۈشتى. **17** ئاندىن بارلىق خەلق باۋالنىڭ بۇتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى يۇزۇپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەبۇدلىرىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ، باۋالنىڭ كاھىنى ماتتانىنى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئۆلتۈردى. **18** ئاندىن كېيىن يەھويادا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مەسئۇلىيەتلەرنى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. كاھىنلارنى بولسا، ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىشلىرىغا تۇۋەت بىلەن قاراشقا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كېيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇشقا داۋۇت تەيىنلىگەندى. ئۆلار قۇربانلىقلارنى داۋۇتنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە، خۇشال-خۇراملىق ئىچىدە نەغمە-ناۋا ئوقۇغان ھالدا مۇساغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات-قانۇندا يېزىلغىنىدەك سۇنۇشقا مەسئۇل ئىدى. **19** [يەھويادا] يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھەرقايسى دەرۋازىلىرىغا دەرۋازىۋانلارنى تەيىنلىدىكى، ھەرقانداق ئىشلاردىن ناپاك قىلىنغان ئادەملەر كىرگۈزۈلمەيتتى. **20** ئۇ يەنە يۈزبېشىلىرى، ئاقسۇڭكە كەلەر، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلار ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى باشلاپ كېلىپ، پادىشاھنى پەرۋەردىگار ئۆيىدىن ئېلىپ چۈشۈپ، «يۇقىرىقى دەرۋازا» ئارقىلىق ئوردىغا ئەكىرىپ، پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغۇزدى. **21** يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىناتتى؛ ئۆلار ئاتالىيانى قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى.

24 يوئاش تەختكە چىققان چېغىدا يەتتە ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى زىبىياھ بولۇپ، بەئەر-شېبالىق ئىدى. **2** يەھويادا كاھىن ھايات كۈنلىرىدە يوئاش پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. **3** يەھويادا ئۇنىڭغا ئىككى خوتۇن ئېلىپ بەردى، ئۇ بىرقانچە ئوغۇل-قىز پەرزەنت كۆردى. **4** شۇنىڭدىن كېيىن يوئاش پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى قايتا ياسىتىش نىيىتىگە كەلدى، **5** ئۇ كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغىپ ئۇلارغا: ــ خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىنى ئۈگۈنتىپ تۈزۈش ئۈچۈن يەھۇدا شەھەرلىرىگە بېرىپ، بارلىق ئىسرائىللاردىن يىللىق ئىئانە ۋېلىڭلار، بۇ ئىشنى تېزدىن بىجىرىڭلار! ــ دېدى. لېكىن لاۋىيلار بۇ ئىشنى بىجىرىشكە ئانچە ئالدىراپ كەتمىدى. **6** بۇنى ئۇققان پادىشاھ باش كاھىن يەھويادانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ــ تۈزلىرى نېمىشقا لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ئىسرائىل جامائىتىگە خۇدانىڭ گۈۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرى ئۈچۈن بەلگىلىگەن باجنى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىن ئېلىپ كېلىشكە ئۈيرۈمىدىلا؟ ــ دېدى **7** (چۈنكى ئەسلىدە رەزىل خوتۇن ئاتالىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى خۇدانىڭ ئۆيىگە بۇسۇپ كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مۇقەددەس ئۈيۈملارنى ئېلىپ باۋال بۇتلىرىغا ئاتاپ تەقدىم قىلىۋەتكەندى). **8** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۈيرۈق چۈشۈرۈپ، بىر ساندۇق ياسىتىپ پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ سىرتىغا ئۈيغۇزدى؛ **9** ئاندىن: «خۇدانىڭ قۇلى مۇسا چۆلدە ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە بېكىتكەن باجنى يېغىپ ئەكىلىپ پەرۋەردىگارغا تاپشۇرۇڭلار» دېگەن بىر ئۇقتۇرۇش يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم تەۋەسىدە چىقىرىلدى. **10** بارلىق ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق خۇشال ھالدا باجنى ئەكىلىپ ساندۇق تولغىچە ئۇنىڭغا تاشلىدى. **11** لاۋىيلار پۇل ساندۇقىنى پادىشاھ بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلغان كىشىنىڭ ئالدىغا ئەكەلگەندە، ئۇلار باج پۇلىنىڭ كۆپ چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، ئاندىن پادىشاھنىڭ كاتىبى بىلەن باش كاھىننىڭ ئادىمى كېلىپ پۇل ساندۇقىنى ئۈكتۈرۈپ قۇرۇقدىغاندىن كېيىن، يەنە ئەسلى ئورنىغا ئاپىرىپ قوياتتى. ھەر كۈنى شۇنداق بولۇپ تۇردى؛ ناھايىتى كۆپ پۇل يىغىلدى. **12** پادىشاھ بىلەن يەھويادا پۇلنى پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى ئىش بىجىرگۈچىلە رگە تاپشۇردى؛ ئۇلار [بۇنىڭ بىلەن] پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئۈگۈشاش ۋە ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارنى، تۆمۈرچىلەر بىلەن مىسىگەرلەرنى يالىلدى. **13** ئىشلەمچىلەر توختىماي ئىشلىدى، ئۈگۈشاش ئىشى ئۇلارنىڭ قولىدا ئۈگۈشلۈق ئېلىپ بېرىلدى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئەسلىدىكى ئۇچۇم-لاھىيەسى بويىچە ياسىدى، شۇنداقلا ئۇنى تولىمۇ پۇختا قىلىپ ياساپ چىقتى. **14** ئۇلار ئىشنى پۈتتۈ رگەندىن كېيىن

ئېشىپ قالغان پۈتۈن پادىشاھ بىلەن يەھوياداننىڭ ئالدىغا ئەكىلىپ تاپشۇردى. تۈلار بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ھەرخىل ئەسۋاب-ۋىيۇملارنى، جۈملىدىن ئىبادەت خىزمىتىدىكى ھەرخىل ۋىيۇملار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا مۇناسىۋەتلىك قاچا-قۇچا، قازان-تەخسىلەر ۋە ھەرخىل ئالتۇن-كۈمۈش ياشقا ۋىيۇملارنى ياساتتى. يەھوياداننىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، تۈلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى دائىم سۈنۈپ تۇردى. **15** يەھويادا قەبرىپ، ياشايدىغان يېشى توشۇپ تۈلدى، ئۇ تۈلگەن چاغدا بىر يۈز ئوتۇز ياشتا ئىدى. **16** تۈلار ئۇنى «داۋۇت شەھىرى»دە پادىشاھلار قاتاردا دەپنە قىلدى، چۈنكى ئۇ ئىسرائىلغا ھەم خۇداغا ۋە ئۇنىڭ ئۆيىگە نىسبەتەن ناھايىتى چوڭ تۆھپە كۆرسەتكەنىدى. **17** يەھويادا تۈلگەندىن كېيىن يەھۇدادىكى يولباشچىلار پادىشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆنىگۈنا باش ئۇردى، پادىشاھ تۈلار كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى ماقۇل كۆردى. **18** تۈلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ۋاز كېچىپ، ئاشەراھ ۋە بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىشتى. تۈلارنىڭ بۇ گۇناھى سەۋەبلىك خۇدانىڭ غەزىپى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ بېشىغا كەلدى. **19** شۇنداق بولسىمۇ، پەرۋەردىگار تۈلارنى ئۆزىگە يانداۋۇرۇش ئۈچۈن يەنىلا تۈلارنىڭ ئارىسىغا پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتتى، بۇ پەيغەمبەرلەر گەرچە تۈلارنى ئاگاھلاندۇرغان بولسىمۇ، لېكىن تۈلار يەنىلا قۇلاق سالمىدى. **20** ئۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى باش كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلى زە كەرىياغا چۈشتى، ئۇ خەلقنىڭ ئالدىدا ئېگىز تۇرۇپ تۈلارغا: ـ خۇدا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ سىلەر ھېچ راۋاجلىق كۆرمەيسىلەر، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچتىڭلار ۋە ئۇمۇ سىلەردىن ۋاز كەچتى»، ـ دېدى. **21** خالايىق [زە كەرىيانى] ئۇلتۇرۇشكە قەستلىدى، ئاخىر تۈلار ئۇنى پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىسىدا چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. **22** پادىشاھ يوئاش زە كەرىيانىڭ تاتسىي يەھويادانىڭ ئوزىگە كۆرسەتكەن شەپقىتىنى ياد ئەتمەك ئۈچۈن، ئەكسىچە ئۇنىڭ ئوغلىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. زە كەرىيا جان ئۈزۈش ئالدىدا: ـ پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى نەزىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالسۇن! ـ دېدى. **23** شۇ يىلنىڭ ئاخىرىدا سۈرىيەنىڭ قوشۇنى يوئاشقا ھۇجۇم قىلىپ كەلدى، تۈلار يەھۇداغا ۋە يېرۇسالېمغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، خەلق ئېچىدىكى يولباشچىلارنى ئۆلتۈرۈپ، تۈلاردىن ئالغان پۈتۈن ئۆرۈش غەنىيمەتلىرىنى دەمەشق پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **24** دەرۋەقە سۈرىيە قوشۇنىدىن پەقەت ئاز بىر قىسىم ئەسكەرلەر كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن يەھۇدالار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەنلىكى ئۈچۈن پەرۋەردىگار چوڭ بىر قوشۇنىنى تۈلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى، تۈلار يوئاشقا جازا ئېچرا قىلدى. **25** سۈرىيەلەر يوئاشنى تاشلاپ كەتكەن چاغدا (چۈنكى ئۇ قاتتىق ئاغرىپ قالغاندى) ئۇنىڭ ئۆز خىزمەتكارلىرى باش كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلىنىڭ قېنى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىش كېرەك دەپ ئۇنى قەستلىدى، تۈلار ئۇنى كارىۋىتىدىلا ئۆلتۈرۈۋەتتى. ئۇ شۇ يول بىلەن ئۆلدى، كىشىلەر ئۇنى داۋۇت شەھىرىدە دەپنە قىلغىنى بىلەن، براق پادىشاھلارنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى. **26** ئۇنى قەستلىگەنلەر مۇنۇلار: ـ ئاممونى ئايال شىمياتنىڭ ئوغلى زاباد بىلەن موئابىي ئايال سىمرىتنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئىدى. **27** يوئاشنىڭ ئوغۇللىرى، ئۇنىڭغا قارىتىلغان قاتتىق ۋە نۇرغۇن ئاگاھ بېشارەتلەر، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇدانىڭ ئۆيىنى يېڭىباشتىن سېلىشقا دائىر ئىشلىرى «پادىشاھلارنىڭ تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابنىڭ ئىزاھلىرىغا پۈتۈلگەندۇر. يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

25

ئامازىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەھوئاددان بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. **2** ئامازىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغان ئىشلارنى قىلدى، لېكىن پۈتۈن كۆڭلى بىلەن قىلمىدى. **3** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەملىۋالغاندىن كېيىن پادىشاھ ئاتىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى تۈتۈپ ئۆلتۈردى. **4** لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارنىڭ: «نە ئاتىلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ نە ئوغۇللىرىنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى بويىچە، ئۇ ئۆلتۈرگىچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمىدى. **5** ئامازىيا يەھۇدالارنى يىغىپ، جەمەتلىرىگە قاراپ ئۆتۈن يەھۇدالارنى ۋە بىنيامىنلارنى مىڭبېشى ۋە يۈز بېشىلار ئاستىغا بېكىتتى؛ ئۇ ئۆلۈردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ سانىنى ئېلىۋىدى، جەمئىگە چىقالايدىغان، قولىغا نەيزە ۋە قالقان ئالالايدىغان خىل لەشكەردىن ئۈچ يۈز مىڭ ئادەم چىقتى. **6** ئۇ يەنە بىر يۈز تالانت كۈمۈش سەرپ قىلىپ ئىسرائىلدىن يۈز مىڭ باتۇر جەنگچى يالىۋالدى. **7** لېكىن خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئېي پادىشاھىم، ئىسرائىل قوشۇنىنى ئۆزلىرى بىلەن بىللە بارغۇزمىغايلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللار يا كى ئەفرائىملارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن بىللە ئەمەس. **8** ھەتتا سىلى چوقۇم شۇنداق قىلىمەن، باتۇرانە كۈرەش قىلىمەن دېسىلىمۇ، خۇدا ئۆزلىرىنى دۈشمەن ئالدىدا يىقىتىدۇ، چۈنكى خۇدا ئىنسانغا يارەدەم بېرىشكىمۇ قادىردۇر، ئىنسانىي يېقىتىشقىمۇ قادىردۇر، دېدى. **9** ئامازىيا خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ ئەمىسە مەن ئىسرائىلنىڭ ياللىغىنى قوشۇنىغا نە رگەن يۈز تالانت كۈمۈشنى قانداق قىلسام بولىدۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۆنىگۈنا: ـ پەرۋەردىگار ئۆزلىرىگە بۇنىڭدىنمۇ زىيادە كۆپ بېرىشكە قادىردۇر، دەپ جاۋاب بەردى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئامازىيا ئەفرائىمدىن ئۆزىگە كەلتۈرۈلگەن ياللىغىنى قوشۇنىنى ئېرىپ چېقىپ، ۋېلىرىگە قايتۇرۇۋەتتى؛ شۇ سەۋەبتىن ئۆلار يەھۇدالارغا بەك غەزەپلىنىپ، قاتتىق قەھر ئېچىدە ۋېلىرىگە قايتىپ كېتىشتى. **11** ئامازىيا جاسارىتىنى ئۇرغۇتۇپ، ئۇزىنىڭ خەلقىنى باشلاپ «شور ۋادىسى»غا بېرىپ سېئىرلاردىن ئون مىڭ ئادەمنى يوقاتتى. **12** يەھۇدالار يەنە ئون مىڭ ئادەمنى تىرىك تۇتۇۋېلىپ، تىك يارنىڭ ئېۋىغا ئاپىرىپ، ياردىن ئىتتىرىۋىدى، ئۆلارنىڭ ھەممىسى پارە-پارە قىلىنىپ تاشلاندى. **13** ھالبۇكى، ئامازىيا ئۆزى بىلەن بىللە جەڭ قىلىشقا رۇخسەت قىلماي قايتۇرۇۋەتكەن ياللىغان سەكەرلەر سامارىيەدىن بەيت-ھورۇنغىچە بولغان يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ كىرىپ ئۆچ مىڭ ئادەمنى قىرىپ تاشلىدى ھەم نۇرغۇن مال-مۇلۇكنى بۇلاپ كەتتى. **14** لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئامازىيا ئېدومىيلارنى مەغلۇپ قىلىپ قايتىپ كەلگەن چاغدا ئۇ سېئىرلارنىڭ بۇتلىرىنمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۆلارنى ئۆزى ئۈچۈن مەبۇد قىلىپ، ئۆلارغا باش ئۇردى ۋە ئۆلارغا خۇشبۇيى ياقتى. **15** شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئامازىياغا قوزغالدى، ئۇ ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى. پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: ـ ئۆز خەلقىنى سېنىڭ قولۇڭدىن قۇتقۇزالمىغان بۇ خەلقنىڭ ئىلاھلىرىنى زادى نېمە دەپ ئىزدەپسەن؟ ـ دېدى. **16** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا تىنچى سۆز قىلىۋاتقاندا، پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ بىز سېنى پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى قىلىپ تىكلىگەنمۇ؟ قوي، بۇ گېپىڭنى! ئۆلگۈڭ كەلدىمۇ نېمە؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر گەپتىن توختىدى-دە، يەنە: ـ بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ھەم نەسىھىتىمگە قۇلاق سالمىغىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنى يوقىتىشنى قارار قىلدى، دەپ بىلىمەن، ـ دېدى. **17** شۇنىڭدىن كېيىن ئامازىيا مەسلىھەتلىشىپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئىنىڭ نەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماكۇۋروۋپ: «قېنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. **18** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوئاش يەھوئاھازنىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: «لۇئاندىكى تىكەن لۇئاندىكى كېدىر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: «ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بە رگىن!» ـ دېدى. لېكىن لۇئاندىكى بىر ياۋايى ھايۋان ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسىۋەتتى. **19** سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ ئۆستىدىن غەلبە قىلدىڭ؛ كۆڭلۈڭدە ئۆز-ئۆزۈڭدىن مەغرۇرلىنىپ يايراپ كەتتىڭ. ئەمدى ۋۇ ۋۇڭدە قالغىنىڭ يا خشى؛ نېمىشقا بېشىڭغا كۈلپەت كەلتۈرۈپ، ئۆزۈڭنى ۋە ئۆزۈڭنى بىلەن يەھۇدانى بالاغا يېقىتىسەن؟». **20** ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالمىدى. بۇ ئىش خۇدادىن كەلدى، چۈنكى ئۆلار ئېدومنىڭ ئىلاھلىرىنى ئىزدىگەنىدى، خۇدا ئۆلارنى [يوئاشنىڭ] قولىغا چۈشىشىنى دەپ ئەنە شۇنداق ئورۇنلاشتۇرغانىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل پادىشاھى يوئاش جەنگگە ئاتلىنىپ چىقتى؛ ئىككى تەرەپ، يەنى ئۇ يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيا بىلەن بەيت-شەمەشتە، جەڭ مەيدانىدا يۈز تۇرانە ئۇچراشتى. **22** يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز ۋېگىگە قېچىپ كەتتى. **23** ئىسرائىل پادىشاھى

يوئاش بەيت-شەمەشتە يەھوئاھازنىڭ نەۋرىسى، يوئاشنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيانى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، ۋە ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرائىم دەرۋازىسىدن تارتىپ بۇرجەك دەرۋازىسىغىچە بولغان توت يۈز گەزلۈك بىر بۆلىكىنى ئوردۇۋەتتى. **24** ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئۆبەد-ئېدوم مەسئۇل بولۇپ ساقلاۋاتقان ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، قاچا-قۇچىلارنى يۇلىۋالدى ۋە كېپىللىك سۈپىتىدە بىرنەچچە تۇتقۇنۇنى ئېلىپ ساماريە گە يېنىپ كەتتى. **25** ئىسرائىل پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاش تۇلگەندىن كېيىن، يوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا ئون بەش يىل تۇمۇر كۆردى. **26** ئامازىيانىڭ قالغان ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلارنىڭ ھەممىسى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **27** ئامازىيا پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەندىن باشلاپلا يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەندى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ لاقىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى، لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەيىندىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. **28** ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئاتلارغا ئارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «يەھۇدانىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى.

26

26 يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئۇززىيانى تىكلەپ، ئۇنى ئاتىسى ئامازىيانىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى **2** (پادىشاھ ئاتىسى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئۇززىيا ئىدى). **3** ئۇززىيا تەختكە چىققان چېغىدا ئون ئالتە ياش ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا جەمئىي ئەللىك ئىككى يىل پادىشاھلىق قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەكولىيا بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. **4** ئۇ ئاتىسى ئامازىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. **5** خۇدا بە رگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر بىلەن يورۇتۇلغان زە كەريا ئۇززىياغا تەلىم بە رگەچكە، ئۇ ھايات ۋاقتىدا ئۇززىيا خۇدانى ئىزدىدى؛ ۋە ئۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەن كۆزلەردە خۇدا ئۇنىڭ ئىشلىرىنى راۋاڭ قىلدى. **6** ئۇ چىقىپ فىلىستىيە رگە ھۇجۇم قىلدى ۋە گاتنىڭ سېپىلىنى، جابنەھنىڭ سېپىلىنى ۋە ئاشدودنىڭ سېپىلىنى چاقتۇرۇۋەتتى. يەنە ئاشدود ئەترايىدا، شۇنداقلا فىلىستىيەلەر ئارىسىدا بىرنەچچە شەھەر بەرپا قىلدى. **7** خۇدا ئۇنىڭ فىلىستىيەلەر ۋە گۇر-بائالدا ئولتۇرۇۋاتقان ئەرەبلەر بىلەن مائونلارغا قارشى ئۇرۇشىغا يارەدەم بەردى. **8** ئامموننىلار ئۇززىياغا ئولپان تۇلدى؛ ئۇززىيا تولىمۇ قۇدرەتلىك بولۇپ، نام-شۆھرىتى تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغىچە تارقالدى. **9** ئۇززىيا يېرۇسالېمدىكى «بۇرجەك دەرۋازىسى»دا، «جىلغا دەرۋازىسى»دا ۋە سېپىلنىڭ قايرىلىدىغان يېرىدە مۇنارلار سالدى ۋە ئۇلارنى ئاجايىپ مۇستەھكەم قىلدى. **10** ئۇ يەنە چۆللەردە بىرمۇنچە كۆزەت مۇنارلىرىنى سالغۇزدى ۋە كۆپ قۇدۇقلارنى كولاتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ شەفەلاھ تۈزلە كۈكىدە ۋە ئېگىزلىكتە نۇرغۇن چارۋىسى بار ئىدى؛ ئۇ يەنە تېرىقچىلىققا ئامراق بولغاچقا، تاغلاردا ۋە ئېتىز-باغلاردا [نۇرغۇن] باغۋەنلەرنى ۋە ئۈزۈمچىلەرنى يالاپ ئىشلەتتى. **11** ئۇززىيانىڭ يەنە ئۇرۇشقا ماھىر قوشۇنى بار ئىدى. قوشۇن كاتىپ جەئىيەل ۋە ئەمەلدار ماتاسىياھ ئېنىقلىغان سانغا ئاساسەن قىسىم-قىسىملار بويىچە بۆلۈنۈپ، پادىشاھنىڭ سەردارلىرىدىن بىرى بولغان ھانانىيانىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدا سەپ بولۇپ جەنگگە چىقاتتى. **12** بۇ باتۇر جەنگچىلەر ئىچىدىكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى جەمئىي ئىككى مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. **13** ئۇلارنىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدىكى قوشۇن جەمئىي ئۈچ يۈز يەتمىش يەتتە مىڭ بەش يۈز بولۇپ، ھەممىسى ئىشتا قابىل، جەنگدە ماھىر ئىدى، ئۇلار پادىشاھقا يارەدەملىشىپ دۇشمەنگە ھۇجۇم قىلالايتتى. **14** ئۇززىيا پۈتكۈل قوشۇنىدىكى لەشكەرلىرىنى قالقان، نەيزە، دوبۇلغا، ساۋۇت، ئوقيا ۋە سالغىلار بىلەنمۇ قوراللاندۇرغاندى. **15** ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا ئۈستىلار ئېجاد قىلغان ئوق بېشى ۋە يوغان تاشلارنى ئاتقۇچى ئۈسكۈنىلەرنى ياسىتىپ، ئۇلارنى سېپىل مۇنارلىرىغا ۋە بۇرجەك كىلىرىگە ئورۇنلاشتۇرغاندى. ئۇنىڭ نام-شۆھرىتى يىراق-يىراقلارغا كەتكەندى، چۈنكى ئۇ ئالامەت يارەدەملە رگە ئېرىشكەچكە، كارامەت قۇدرەت تاپقانىدى. **16** لېكىن ئۇ كۈچەيگەندىن كېيىن، مەغرۇرلىنىپ كەتتى ۋە بۇ ئىش ئۇنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردى. ئۇ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، خۇشۇيگاھ ئۈستىدە خۇشۇيۇ ياقمەن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. **17** كاھىن ئازارىيا بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ باشقا كاھىنلىرىدىن سەكسەن ئەزىمەت ئۇنىڭ ئارقىدىن كىردى؛ **18** ئۇلار پادىشاھ ئۇززىيانى توسۇپ: ـ ئى ئۇززىيا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇيۇ يېقىش ساكا ئەۋە ئىش ئەمەس، بەلكى خۇشبۇيۇ يېقىشقا مۇقەددەس خىزمەتكە ئاتالغان كاھىنلار بولغان، ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا مەنسۇپتۇر؛ مۇقەددەسخانىدىن چىققىن، چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قىلىپ قويدۇڭ، سەن خۇدا پەرۋەردىگاردىن ئىززەت تاپالمايدىغان بولۇپ قالىسەن، دېدى. **19** ئۇززىيا قاتتىق غەزەپلەندى؛ ئۇ خۇشبۇيۇ ياققىلى تۇرغان ھالەتتە، قولدا بىر خۇشبۇيدانى تۇتۇپ تۇراتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خۇشبۇيگاھنىڭ يېنىدا تۇرۇپ كاھىنلارغا غەزەپلىنىۋاتقان چاغدا، كاھىنلارنىڭ ئالدىدىلا ئۇنىڭ پېشانىسىغا ماخاۋ تورلەپ چىقتى. **20** باش كاھىن ئازارىيا بىلەن باشقا كاھىنلار قارىسا، مانا، بىردىنلا ئۇنىڭ پېشانىسىغا ماخاۋ تورلەپ چىققانىدى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنى چىقىرۇۋېتىشكە ئىنتەردى؛ ئۇ ئۆزىمۇ چىقىپ كېتىشكە ئالدىرىدى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ئۇرغانىدى. **21** پادىشاھ ئۇززىيانى تاكى ئۆلگۈچە ماخاۋ كېسىلى چىرمۇۋالدى؛ ئۇ ماخاۋ كېسىلى بولغاچقا، ئايرىم بىر ئۆيدە تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىشتىن مەھرۇم قىلىندى. ئۇنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرۇۋېپ، يۇرت سوردىدى. **22** ئۇززىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى بولسا باشتىن ئاخىرىغىچە ئامونىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر تەرىپىدىن يېزىپ قالدۇرۇلغاندۇر. **23** ئۇززىيا ئۆزىنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ يەنىلە: ـ «ئۇ ماخاۋ بولغان ئادەم» دېگەنچىكە، ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى قاتاردا ياتقۇزۇلغان بولسىمۇ، پادىشاھلار قەبىرىستانلىقىغا تەۋە [چەترەك] بىر يەرلىككە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوتام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

27

27 يوتام تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەرۇشا بولۇپ، زاد وكنىڭ قىزى ئىدى. **2** ئۇ ئاتىسى ئۇززىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى (لېكىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەسخانىسىغا كىرمىدى). لېكىن خەلق يەنىلا بۇزۇق ئىشلارنى قىلىۋەردى. **3** پەرۋەردىگار ئۆينىڭ يۇقىرىقى دەرۋازىسىنى ياساتقۇچى يوتام ئىدى؛ ئۇ يەنە ئوفەلدىكى سېپىلدىمۇ نۇرغۇن قۇرۇلۇشلارنى قىلدى. **4** ئۇ يەھۇدانىڭ تاغلىق رايوندا شەھەرلەرنى بىنا قىلدى، ئورمانلىقلاردىمۇ قەلئە-قورغانلار ۋە كۆزەت مۇنارلىرىنى ياساتتى. **5** ئۇ ئامونىيلارنىڭ پادىشاھى بىلەن ئۇرۇش قىلىپ ئۇلارنى يە گىدى؛ شۇ يىلى ئامونىيلار ئۇنىڭغا ئۈچ تالانت كۈمۈش، مىڭ تونا بۇغداي، مىڭ تونا ئارپا ئولپان بەردى؛ ئامونىيلار ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى يىلىمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش ئولپان ئېلىپ كەلدى. **6** يوتام خۇداسى پەرۋەردىگار ئالدىدا يوللىرىنى توغرا قىلغىنى ئۈچۈن قۇدرەت تاپتى. **7** يوتامنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن قىلغان جەنگلىرى ۋە ئۇنىڭ يوللىرىنىڭ ھەممىسى مانا «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. **8** ئۇ تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. **9** يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ئاھاز ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

28

28 ئاھاز تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇتقا ئوخشاش پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلمايدى، **2** بەلكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولغا كىرىپ ماكىدى؛ ئۇ ھەتتا بائاللارغا ئاتاپ مەيۇدلارنى قويدۇردى؛ **3** پەرۋەردىگار ئىسرائىللار زېمىنىدن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك گۇناھلىرىنى دوراپ، ھىنوم جىلغىسىدا كۈچە كويدۇردى، ئۇزىنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئوتتىن ئۆتكۈزۈپ كويدۇردى؛ **4** يەنە «يۇقىرى جايلار»دا، دۆكىلەردە ۋە ھەرقايسى كۆكە رگەن دەرەخ ئاستىدا كويدۇرمە قۇربانلىق قىلدى ۋە كۈچە كويدۇردى. **5** شۇڭا، ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنى سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ سۈرىيەلەر ئۇنى تارمار كەلتۈرۈپ، يەھۇدادىن نۇرغۇن خەلقنى ئۇتقۇن

قىلىپ دەمەشققە ئېلىپ كەتتى. خۇدا يەنە ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىل پادىشاھى [يەھۇدادا] چوڭ قىرغىنچىلىق ئېلىپ باردى. 6 رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ يەھۇدادا بىر كۈن ئىچىدە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەزىمەتلەر ئىدى، يۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارىدىن ۋاز كەچكەنىدى. 7 زىكرى ئىسىملىك بىر ئەفرائىمي ئەزىمەت بار ئىدى، ئۇ پادىشاھنىڭ ئوغلى ماتاسىياھانى، ئوردىنىڭ باش غوجىدارى ئازرىكام ۋە پادىشاھنىڭ باش ۋەزىرى ئەلكاناھنى قەتل قىلدى. 8 ئىسرائىللار ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز مىڭ ئايال، ئوغۇل-قىز بالىلارنى ئۆتكۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار يەنە يەھۇدادىن نۇرغۇن ئۆزۈش غەنىيمەتلىرىنى بۇلالاڭ-تالالاڭ قىلىپ ساماريە گە ئە كەتتى. 9 لېكىن ئۇ يەردە يەرۋەردىگارنىڭ ئوۋەد ئىسىملىك بىر پەيغەمبىرى بار ئىدى، ئۇ ساماريە گە قايتىپ كەلگەن قوشۇننىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇلارغا: ــ قارا گلار، ئاتا-بوۋا گلارنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگار يەھۇدالارنى ئاچچىقىدا سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇردى ۋە سىلەر پەلە ككە يەتكەن قەھرى-غەزەپ بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈرد ۇگلار. 10 ئەمدى سىلەر يەنە يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېملىقلارنى مەجبۇرىي ئۆز ۇگلارغا قۇل-دىدەك قىلماقچى بولۇۋاتىسىلەر. لېكىن سىلەر ئۆز ۇگلارمۇ خۇدايىگلار يەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ-ئىتائەتسىزلىكلەر ئوتكۈزد ۇگلارغۇ؟ 11 ئەمدى گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! قېرىنداشلىرىگلاردىن ئۆتكۈن قىلىپ كەلگەنلەرنى قايتۇرۇۋ ېتىڭلار، چۈنكى يەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ېىشىڭلارغا چۈشۈەي دەپ قالدى، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىملارنىڭ بىرقانچە يولباشچىلىرى، يەنى يوھاناننىڭ ئوغلى ئازارىيا، مەشىللىموتنىڭ ئوغلى بەرەكىيا، شاللۇمنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا ۋە ھادلايىنىڭ ئوغلى ئامىاسا قوزغىلىپ چىقىپ جەڭدىن قايتىپ كەلگەن قوشۇننى توسۇۋېلىپ 13 ئۇلارغا: ــ بۇ ئۆتكۈنلۈكلارنى بۇ يەرگە ئېلىپ كىرسە گلار بولمايدۇ، بىزنىڭ يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھىمىز تۈرۈپ، يەنە ئېخىمۇ كۆپ گۇناھلار ۋە ئىتائەتسىزلىكلەرنى ئايىنىتماقچىمۇسىلەر؟ چۈنكى بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمىز ھېلىمۇ ئىتتايىن ئېغىردۇر، ئىسرائىلنىڭ ېىشىغا ئوتلۇق قەھر-غەزەپ چۈشۈەي دەپ قالدى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر ئۆتكۈنلار بىلەن ئۆزۈش غەنىيمەتلىرىنى يولباشچىلار ۋە پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا قالدۇرۇپ قويدى. 15 يۇقىردا ئىسمى تىلغا ئېلىنغان كىشىلەر قوزغىلىپ، ئۆتكۈنلارنى باشلاپ چىقتى، ئۆزۈش غەنىيمەتلىرى ئىچىدىن كىيىم-كېچەك ۋە ئاياغلارنى ئۆلارنىڭ تارىسىدىكى بارلىق يالىڭاچ، يالاڭ ئاياغ ئوغانلارغا كىيگۈزۈپ، ھەممىسىنى يېمەك-ئىچمەك بىلەن غىزالاندۇردى، ئۇستىباشلىرىنى مايلىدى، بارلىق ئاجىزلارنى ئېشەك گە رگە مىندۈرۈپ، ھەممىسىنى «خورما دەرەخلىرى شەھىرى» دەپ ئاتىلىدىغان يېرىخوغا، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا ئاپىرىپ قويدى، ئاندىن ساماريە گە قايتتى. 16 بۇ چاغدا ئاھاز پادىشاھ ئاسۇريەنىڭ پادىشاھلىرىغا يارەدەم تىلەپ ئادەم ئەۋەتتى، 17 چۈنكى ئېدومىيلار يەنە يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇرغۇن ئادەمنى ئۆتكۈن قىلىپ كەتكەنىدى. 18 فىلىستىيلەرمۇ شەفەلاھ تۈزلە گىلىكىدىكى ۋە يەھۇدانىڭ جەنۇبىدىكى شەھەرلە رگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، بەيت-شەمەش، ئايجالون، گەدەروت، سوكوھ ۋە سوكوھقا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، تىمناھ ۋە تىمناھقا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، گىمزو ۋە گىمزوغا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەرلە رگە جايلاشقانىدى. 19 يەرۋەردىگار يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھاز ۋېيەلىدىن يەھۇدانى خورلۇققا قالدۇردى؛ چۈنكى ئاھاز يەھۇدانى ئىتائەتسىلىككە ئېرىنقتۇردى ۋە ئۆزى يەرۋەردىگارغا ئېغىر ئاسىيلىق قىلدى. 20 ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلنەسەر دەرۋەقە ئۆنىڭ يېنىغا كەلدى، لېكىن يارەدەم بېرىشنىڭ ئورنىغا، ئۇنىڭغا كۆپ ئاۋارىچىلىكلەرنى كەلتۈردى. 21 چۈنكى ئاھاز يەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىن، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن، شۇنداقلا ئەمەلدارلارنىڭ ۋېيلىردىن كۆپ مال-دۇنيانى چىقىرىپ، ئاسۇريە پادىشاھىغا ياردەم بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ پايدىسى بولمىدى. 22 مۇشۇنداق ئىنتايىن مۇشكۈل يەيتە بۇ پادىشاھ ئاھاز يەرۋەردىگار ئالدىدا ئېخىمۇ ئېغىر قەبىھلىككە چۈكۈپ كەتتى. 23 ئۇ تۆزنى مەغلۇپ قىلغان دەمەشقتىكى ئىلاھلىرىغا قۇربانلىق سۇندى، چۈنكى ئۇ: «سۇريەنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئىلاھلىرى ئۆلارغا ياردەم قىلدى، شۇڭا مەنمۇ ئۆلارغا قۇربانلىق سۇنۇپ، ئۇلارنى ماڭىمۇ ياردەم بېرىدىغان قىلىمەن» دېدى. لېكىن ئە كسىچە بۇ بۇتلار ئۆزىنىڭ ئۆزىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىللارنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردى. 24 ئاھاز پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى ئەسۋاب-ۋېيۇملارنى يىغىپ ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارنى كېسىپ-ئېزىپ پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىڭ دەرۋازىلىرىنى يېچەتلۇەتتى. ھەم ئۆزى ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ ھەربىر دوقۇشىدا قۇربانگاھلارنى سالغۇزدى. 25 ئۇ يەنە يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىش ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»نى سالغۇزدى، شۇنداق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى قوزغىلدى. 26 مانا، ئۇنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئۇتقان يوللىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. 27 ئاھاز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ كىشىلەر ئۇنى يېرۇسالېم شەھىرىگە دەپنە قىلدى، لېكىن ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى. ئوغلى ھەزەكىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

29

ھەزەكىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ئابىيا بولۇپ، زە كەريانىڭ قىزى ئىدى. 2 [ھەزەكىيا] ئاتىسى داۋۇت بارلىق قىلغانلىرىدەك، يەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ تەختكە چىققان بىرىنچى يىلىنىڭ بىرىنچى ئېيىدا يەرۋەردىگار ۋېنىڭ دەرۋازىلىرىنى ئاچتۇرۇپ، يېكىۋاشتىن ياساتتى. 4 ئۇ كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ ۋېنىگە] چاقىرىپ كېلىپ، [ئالدىنقى] ھويلىسىنىڭ مەيدانىنىڭ شەرق تەرىپىگە يىغىپ، 5 ئۇلارغا: ــ ئى لاۋىيلار، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار؛ ئۆز ۇگلارنى خۇداغا ئاتاپ پاكىزلا گلار ۋە ئاتا-بوۋا گلارنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنى ئۆنىڭغا مۇقەددەس قىلىپ پاكىزلا گلار، مۇقەددەسخانىدىن بارلىق پاسكىنا نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلا گلار. 6 چۈنكى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسىيلىق قىلىپ، خۇدايىمىز يەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى، يەرۋەردىگارنىڭ تۇرالغۇسىدىن يۈزىنى تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئارقىنى قىلدى. 7 ئۇلار ئايۋانىنىڭ ئىشىكلىرىنى ېىتىۋەتكەن، چىراغلارنى ئۆچۈرۈۋەتكەن، خۇشبۇي يېقىنلىدى ۋە مۇقەددەسخانىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ھېچ كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى سۇنمايدىغان بولۇپ كەتكەنىدى؛ 8 شۇ سەۋەبتىن يەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، خۇددى ئۆز كۆزۈگلار بىلەن كۆرۈپ ئۇرغىنىگلاردەك، ئۇلارنى دەھشەتكە سېلىپ، ۋەھىمە بولۇشقا ھەم زاكىلىق قىلىپ ئۆش-ئۆش قىلىندىغان ئوبيېكتكە ئايلاندۇرۇپ قويدى. 9 شۇ سەۋەبتىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز قىلىچ ئاستىدا قالدى؛ ئوغۇل-قىزلىرىمىز ۋە خوتۇنلىرىمىزمۇ ئۇتقىزۇن قىلىندى. 10 ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان يەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنىڭ بىزدىن يانىدۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدىلىشىش نىيىتىگە كەلدىم. 11 ئى بالىلىرىم، غاپىل بولما گلار؛ چۈنكى يەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆز ئالدىدا تۇرۇپ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولۇپ خۇشبۇي يېقىشقا تاللىغان، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلاردىن ئۇۋەندىكىلەر ئورنىدىن تۇرۇپ ئوتتۇرىغا چىقتى: ــ كوھاتلاردىن بولغان ئاماسىينىڭ ئوغلى ماھات ۋە ئازارىيانىڭ ئوغلى يوئېل، مەرارىلاردىن ئابدىنىڭ ئوغلى كىش، يەھاللەلەلنىڭ ئوغلى ئازارىيا، گەرشونلاردىن زىمماھنىڭ ئوغلى يوئاھ، يوئاھنىڭ ئوغلى ئېدەن، 13 ئەلىزافانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شىمرى بىلەن جەئىيەل، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زە كەريا بىلەن ماتتانىيا؛ 14 ھېمانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەل بىلەن شىمەي، يەدۇتۇننىڭ ئەۋلادلىرىدىن شېمايا بىلەن ئۇززىيەللەر. 15 ئۇلار قېرىنداشلىرىنى يىغىپ، ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى، پادىشاھنىڭ ئېيتىۋۇرۇقى، يەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى يېنىچە يەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنى پاكىزلاشقا كىردى. 16 كاھىنلار يەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ ئىچكىرىسىگە پاكىزلاشقا كىردى؛ ئۇلار يەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىدىن تاپقان بارلىق ناپاك-نىجىس نەرسىلەرنى يەرۋەردىگار ۋېنىنىڭ ھويلىسىغا توشۇپ چىقتى؛ ئاندىن ئۇلارنى لاۋىيلار ئېلىپ چىقىپ، [شەھەر سىرتىدىكى] كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ تۆكتى. 17 ئۇلار بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدن باشلاپ، ۋېنى قايتىدىن خۇداغا ئاتاپ پاكىزلاشقا كىرىشىپ، سەككىزىنچى كۈنى يەرۋەردىگار ۋېنىنىڭ ئايۋانىغا چىقتى؛ ئۇلار [يەنە] سەككىز كۈن ۋاقىت سەرپ قىلىپ يەرۋەردىگار ۋېنىنى پاكىزلاپ، بىرىنچى ئايىنىڭ ئون ئالتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئىشنى

ۋگەتتى. 18 ئاندىن تۆلار ھەزەكىيا پادشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل ئۇيىنى، جۈملىدىن كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى ۋە ئۆتىنگۈدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى، «تەقدىم نان» تىزىلىدىغان شىرەنى ۋە شىرە ئۈستىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى پاكىزلىۋەتتۇق؛ 19 ئاھاز پادىشاھ تەختىكى چېغىدا تاسىيلىق قىلىپ تاشلىۋەتكەن بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى تەييارلاپ تەخ قىلىپ، پاكىزلاپ قويدۇق، مانا، تۆلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھى ئالدىغا قويۇلدى، دېدى. 20 ھەزەكىيا پادىشاھ ئەتىگەندە تاڭ سەھەر ئورنىدىن تۇرۇپ شەھەردىكى ئەمەلدارلارنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى. 21 تۆلار پادىشاھلىق ئۈچۈن، مۇقەددەسخانا ۋە يېتۈن يەھۇدالار ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىشقا يەتتە بۇقا، يەتتە قوچقار، يەتتە قوزا ۋە يەتتە تېكە ئېلىپ كەلدى؛ [پادىشاھ] ھارۇن ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا سۇنۇشنى بۇيرۇدى. 22 تۆلار بۇقىلارنى بوغۇزلىدى، كاھىنلار قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاھقا سەپتى؛ ئاندىن تۆلار قوچقارلارنىمۇ بوغۇزلاپ، قېنىنى قۇربانگاھقا سەپتى؛ قوزىلارنىمۇ بوغۇزلاپ، تۆلارنىڭ قېنىنىمۇ قۇربانگاھقا سەپتى. 23 تاخىردا گۇناھ قۇربانلىقى قىلىندىغان تېكىلەرنى پادىشاھ ۋە جامائەت ئالدىغا يېتىلەپ كېلىۋىدى، [پادىشاھ ۋە جامائەت] قوللىرىنى تېكىلەر ئۈستىگە قويۇشتى. 24 كاھىنلار تېكىلەرنى بوغۇزلاپ، قېنىنى بارلىق ئىسرائىلارنىڭ گۇناھى ئۈچۈن كەچۈرۈم-كافارەت سۈپىتىدە قۇربانگاھقا سەپتى؛ چۈنكى پادىشاھ: «كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقى بارلىق ئىسرائىلار ئۈچۈن سۈنۈلسۇن» دېگەنىدى. 25 پادىشاھ يەنە لاۋىيلارنى پەرۋەردىگار ئۆيىدە داۋۇتنىڭ، [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى گادنىڭ ۋە ناتان پەيغەمبەرنىڭ ۋەيرۇغىنىدەك جاڭجاڭ، تەمبۈر ۋە چىلتار قاتارلىق سازلارنى تۈتۈپ، سەپ بولۇپ تۇرۇشقا تەينىلدى (چۈنكى ئەسلىدە بۇ ئەمر پەرۋەردىگاردىن، تۆز پەيغەمبەرلىرىنىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپىلانغانىدى). 26 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار داۋۇتنىڭ سازلىرىنى، كاھىنلار كانايلارنى تۈتقان ھالدا تۇرۇشتى. 27 ھەزەكىيا كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھ ئۈستىگە سۇنۇلسۇن، دەپ بۇيرۇدى. كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنۇلغان ھامان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان نەغمە-ناۋا قىلىنىشقا، كانايلار چېلىنىشقا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ سازلىرى تەڭگەش قىلىنىشقا باشلىدى. 28 پۈتكۈل كويدۇرمە قۇربانلىق تۈتكۈزۈلۈپ بولغۇچە، پۈتكۈل جامائەت سەجدىگە ئولتۇرۇشتى، نەغمە-ناۋاچىلار نەغمە-ناۋا قىلىشتى، كانايچىلار كانايي چېلىپ تۇردى. 29 كويدۇرمە قۇربانلىق تۈتكۈزۈلۈپ بولغاندا، پادىشاھ ۋە ئۆتىنگە بىلەن ھازىر بولغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ سەجدە قىلىشتى. 30 ھەزەكىيا پادىشاھ ۋە ئەمەلدارلار يەنە لاۋىيلارغا داۋۇتنىڭ ۋە ئالدىن كۆرگۈچى ئاسافنىڭ شېئىرلىرى بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشنى ۋەيرۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار خۇشال-خۇرامىلىق بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشۇپ، باش ئېگىپ سەجدە قىلىشتى. 31 ھەزەكىيا: ـ سىلەر ئەمدى تۆز ئۈگۈلارنى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولۇشقا بېغىشلىغانىكەنسىلەر، ئالدىغا كېلىڭلار، قۇربانلىقلار، تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى رەببىنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈپ سۇنۇڭلار، دېۋىدى، جامائەت قۇربانلىقلار ۋە تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈشتى، خالغانلار كويدۇرمە قۇربانلىقنى كەلتۈرۈشتى. 32 جامائەت ئېلىپ كەلگەن كويدۇرمە قۇربانلىقلار تۆۋەندىكىچە: ـ يەتمىش بۇقا، يۈز قوچقار، ئىككى يۈز قوزا؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىققا تەكلىنگەنىدى. 33 بۇلاردىن باشقا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئالتە يۈز بۇقا، ئۈچ مىڭ قوينى بار ئىدى. 34 كاھىنلار بەك ئاز بولغاچقا، كويدۇرمە قۇربانلىق مالىرىنىڭ تېرىسىنى سويۇشقا ئۈلگۈرەلمەيتتى، شۇنۇڭا لاۋىي قېرىنداشلىرى تاكى مالىلار سويۇلۇپ بولغۇچە ھەم باشقا كاھىنلار تۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاپ بولغۇچە ياردەملەشتى (چۈنكى لاۋىيلار تۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاش ئىشىدا كاھىنلارغا نىسبەتەن بەك كۆپ ئىخلاسمەن ئىدى). 35 ئۈتىنگە ئۈستىگە كويدۇرمە قۇربانلىقلار ناھايىتى كۆپ ئىدى، شۇندىقلا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ مېيى ۋە كويدۇرمە قۇربانلىقلارغا قوشۇلغان شاراب ھەدىيىلىرىمۇ ناھايىتى كۆپ ئىدى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۈيىدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى يېڭىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 36 خۇدا تۆز خەلقىگە بۇ ئىشلارنى ئورۇنلاشتۇرغانلىقى ئۈچۈن ھەزەكىيا ۋە پۈتكۈل خەلق تولىمۇ خۇشال بولۇشتى، چۈنكى بۇ ئىشلار بەك تېزلا پېچىرلىپ بولغانىدى.

30 ھەزەكىيا پۈتۈن ئىسرائىلغا ۋە يەھۇداغا ئادەم ئەۋەتىپ ھەمدە ئەفرائىملار بىلەن مانا‌سسەھلە رگە خەت يېزىپ، تۆلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىگە يىغىلىشى چاقىردى 2 (پادىشاھ، ئەمەلدارلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكى بارلىق جامائەت بىلەن بىللە مەسلىھەتلىشىپ، ئىككىنچى ئايدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزۈمەيلى دەپ قارارغا كېلىشتى. 3 لېكىن پاكلانغان كاھىنلار يېتىشمىگەچكە، خەلقمۇ يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولمىغاچقا، ھېيتنى ۋاقتىدا ئوتكۈزەلمىدى). 4 پادىشاھ ۋە پۈتكۈل جامائەت بۇ پىلانىنى ناھايىتى ياخشى بېتىۋ، دەپ قارىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن تۆلار پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ بەئەر-شىبادىن دانغىچە بارلىق خەلقنى يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزۈشكە چاقىرقىنامە تەۋەيلى، دەپ بېكىتتى؛ چۈنكى تۆلار ھېيتنى تۈزۈن ۋاقىتلاردىن ۋېيان پۈتۈلگەن بەلگىلىمە بويىچە ئوتكۈزۈلمىگەنىدى. 6 چاپارمەنلەر پادىشاھ بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ خەتلىرىنى ئېلىپ، پۈتۈن ئىسرائىل ۋە يەھۇدا يۈرتىنى كېزىپ، پادىشاھنىڭ يارلىقى بويىچە مۇنداق خەۋەرنى جاكارلىدى: «ئى ئىسرائىللار، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا يېنىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلسا‌ڭلار تۇ ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ چاڭگىلدىن قۇتۇلغان قالدىقىلارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىدۇ. 7 ئاتا-بوۋا‌ڭلار ۋە قېرىندىشىڭلارغا ئوخشاش بولما‌ڭلار؛ تۆلار تۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغاچقا، ئۇ خۇددى سىلەر كۆز رگەندەك تۆلارنى خارابچىلىككە تاپشۇرغان. 8 ئاتا-بوۋا‌ڭلارغا ئوخشاش بويۇنۇڭلارنى قاتتىق قىلما‌ڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق غەزىپىنىڭ سىلەردىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىشى ئۈچۈن، ئۇ مەدىنىسى سىلەر پەرۋەردىگارغا بېقىنىڭلار، ئۇ مەڭگۈگە تۇرۇشقا خاس دەپ ئاتىغان مۇقەددەسخانىغا كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. 9 ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارغا قايتسا‌ڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار ۋە بالا-چاقىلىرىڭلار تۇزلىرىنى تۇتقۇن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا رەھىم-شىلتىپاتقا ئېرىشىپ، بۇ يۇرتقا قايتىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار شاپائەتلىك ۋە رەھىمدىلكتۇر، سىلەر ئۇنىڭ تەرىپىگە تۇتىنە‌گلار، ئۇ سىلەردىن يۈز ئۆرۈمەيدۇ». 10 چاپارمەنلەر شەھەرمۇ-شەھەر بېرىپ، تاكى زەبۇلۇنغىچە ئەفرائىم ۋە مانا‌سسەھنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ چىقتى؛ لېكىن ئۇ يەردىكىلەر تۇزلارنى زاڭلىق قىلىپ مەسخىرە قىلاتتى. 11 ھالبۇنكى، ئاشىر، مانا‌سسەھ ۋە زەبۇلۇنلاردىن بەزىلىرى ئۆزلىرىنى تۆۋەن تۇتۇپ يېرۇسالېمغا كەلدى. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، خۇدانىڭ قولى يەھۇدالارنىڭ ئۈستىدە بولۇپ، تۆلارنى بىر نىيەتتە پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئاساسەن چىقارغان ئەمرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا بىر جان بىر دىل قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئىككىنچى ئايدا نۇرغۇن كىشىلەر يېتىر نان ھېيتىنى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا يىغىلىنىدى؛ تۇپلانغان خەلق زور بىر تۈركۈم ئادەم ئىدى. 14 تۆلار قوزغىلىپ يېرۇسالېم شەھىرىدىكى قۇربانگاھلارنى بۇزۇۋېتىپ، ئىسرىقگاھلارنىمۇ ئېلىپ چىقىپ، كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ تاشلىدى. 15 تۆلار ئىككىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان [قوزىلارنى] سويدى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار بۇنىڭغا قاراپ خىجىل بولۇپ، ئۆزلىرىنى [خۇداغا] مۇقەددەس بولۇشقا پاكلاپ، كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىگە ئېلىپ كېلىشتى. 16 تۆلار خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىنى ئاساسەن، بەلگىلىمە بويىچە ئۆز ئورۇنلىرىغا كېلىپ ئورۇشتى. كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ قولىدىن قانى ئېلىپ [قۇربانگاھقا] سەپتى. 17 جامائەت ئىچىدە پاكلىنىپ بولمىغانلار خېلى بولغاچقا، لاۋىيلار پاكلاشمىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئورنىدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا بېغىشلانغان قۇزىلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن سويۇشقا مەسئۇل ئىدى. 18 چۈنكى ئەفرائىم ۋە مانا‌سسەھ، ئىسساكار ۋە زەبۇلۇندىن كەلگەن كوپىنچىسى، خېلى كۆپ بىر تۈركۈم كىشىلەر پاكلانماي تۇرۇۋېلا، تەۋرات بەلگىلىمىسىگە خىلاپ ھالدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ سويۇلغان قوزا گۇشىلىرىنى

يېيشكه كىرىشتى؛ بىراق ھەزەكىيا ئۇلار ھەققىدە دۇئا قىلىپ: ـ كىمكى ئۆز ئاتا-بوۋىسىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى چىن كۆڭلىدىن ئىزلەپ نىيىتىگە كەلگەن بولسا، گەرچە ئۇلار مۇقەددەسخانىغا ئائىت پاكلىنىش بەلگىلىمىسىگە مۇۋاپىق پاك قىلىنمىسىمۇ، مېھرىبان پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئەپۇ قىلغاي، دېدى. **20** پەرۋەردىگار ھەزەكىيانىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ خەلقنى ئەپۇ قىلدى. **21** يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار پېتىر نان ھېيتىنى يەتتە كۈن شۇنداق خۇشاللىق ئىچىدە ئوتكۈزدى؛ لاۋىيلار بىلەن كاھىنلار ھەر كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مەدھىيە سازلىرى بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. **22** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھيلىرىنى چۈشەندۈرۈشكە ماھىر لاۋىيلارغا ئىلھام بېرىپ تۇردى؛ خەلق يەتتە كۈن ھېيت قۇربانلىقلىرىنى يېدى؛ ئۇلار ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلىدى. **23** بارلىق جامائەت يەنە يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزۈش توغرىۋۇلۇق مەسلىھەتلىشىپ، يەنە خۇشال-خۇرام‌لىققا چۆمگەن ھالدا يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزدى. **24** چۈنكى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا جامائەتكە مىڭ بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى؛ ئەمەلدارلارمۇ جامائەتكە مىڭ بۇقا، ئون مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى. نۇرغۇن كاھىنلار ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى. **25** پۈتكۈل يەھۇدا جامائىتى، كاھىنلار، لاۋىيلار، ئىسرائىلدىن چىققان بارلىق جامائەت، جۇملىدىن ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ھەمدە يەھۇدادا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسى ئالاھەت خۇشال بولۇشتى. **26** يېرۇسالېمنى غايەت زور خۇشاللىق كەيپىيات قاپلىدى؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ زامانىدىن ۇيان، يېرۇسالېمدا مۇنداق ئەتتەنە بولۇپ باقمىغانىدى. **27** ئاخىرىدا لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلار ئورنىدىن قوپۇپ، خەلققە بەختىدە-بەركەت تىلىدى؛ ئۇلارنىڭ ساداسى خۇداغا ئاڭلاندى، دۇئاسى ئاسمانلارغا، ئۇنىڭ مۇقەددەس تۇرالغۇسىغا يەتتى.

31

بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى تۈگىگەندىن كېيىن، بۇ يەردە ھازىر بولغان ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە بېرىپ، ئۇ يەرلەردىكى «بۇت تۇۋۇرۇك»لەرنى چېقىپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ تاشلۇۋەتتى؛ يەنە يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنىدا، شۇنداقلا ئەفرائىم ۋە ماناسسەھ زېمىنىنىڭ ھەرقايسى يەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار» ۋە قۇربانگاھلارنى، ھەممىسىنى بۇزۇپ يوقاتقۇچە سۈكۈپ تاشلىدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەرقايسىسى ئۆز تەۋەلىكىگە، ئۆز شەھەرلىرىگە قايتىپ كېتىشتى. **2** ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى تۇۋەت-گۇروۇپىلارغا بۆلۈپ، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ھەرقايسىسىنى ئۆزىگە خاس خىزمىتىگە بېكىتىپ، كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ، پەرۋەردىگار ئۈينىڭ ھويلىلىرىدا، ئىشىك-دەرۋازىلىرى ئىچىدە ۋەزىپە ئوتەپ، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇيدىغان قىلدى. **3** پادىشاھ يەنە ئۆز مېلىدىن بىر ئۈلۈشنى ئېلىپ كويدۇرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئىشلىتىشكە ئېيرۇدى؛ بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا يېزىلغىنى بويىچە ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كويدۇرمە قۇربانلىقلار، شاباتلار كۈنى، يېڭى ئاي ۋە ھېيت-بايرام كۈنلىرىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئايرىلدى. **4** پادىشاھ يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىنى چىڭ ئىجرا قىلىشى ئۈچۈن، تەقدىم قىلىنغان تېگىشلىك ئۈلۈشنى ئۇلارغا بېرىگىلار، دەپ يېرۇسالېمدا تۇرۇشلۇق خەلققە ئېيرۇدى. **5** بۇ ئېيرۇق چىقىرىلىشى بىلەنلا، ئىسرائىللار ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنىڭ دەسلەپكى ئېلىنغان قىسمى ئاشلىق، يېڭى شاراب، [زەيتۇن] مېيى ۋە ھەسەللەرنى ھەمدە ئېتىزلىقتىن چىققان ھەرخىل مەھسۇلاتلارنىڭ ھوسۇللىرىدىن ئە كېلىشتى، يەنە ھەرخىل نەرسىلىرىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۈشرىگە تۇركۈملەپ ئە كېلىشتى. **6** يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالارمۇ قوي-كاللىرىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۈشرىگە ۋە پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئاتالغان مۇقەددەس ئېيرۇملارنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۈشرىگە ئە كېلىپ، دۆۋە-دۆۋە دۆۋىلىۋەتتى. **7** ئۈچىنچى ئايدىن باشلاپ دۆۋىلىنىپ، يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە توختىدى. **8** ھەزەكىيا ئەمەلدارلار بىلەن بىللە چېلىپ، دۆۋە-دۆۋە بولغان بۇ مەھسۇلاتلارنى كۆرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇدى ۋە ئۇنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىللارغا بەخت-سائادەت تىلىدى. **9** ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلاردىن بۇ دۆۋە-دۆۋە مەھسۇلاتلار توغرىۋۇلۇق سورىۋىدى، **10** زادوك جەمەتىدىن بولغان باش كاھىن ئازارىيا ئۇنىڭغا جاۋاپ بېرىپ: ـ خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيگە كەلدىغىنىدىن باشلىغاندىن ۇيان ۋەيغۇدەك يېدۇق، يەنە نۇرغۇن ئېشىپ قالدى. چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى بەركەتلىگەن، شۇڭا ئېشىپ قالغىنىمۇ شۇنچە كۆپ، دېدى. **11** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيدە ئامبارلارنى تەييارلاشنى ۇيىرۇۋىدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. **12** ئۇلار سەممىي-سادا‌قەتلىك بىلەن ھەدىيەلەرنى، ئوندىن بىر ئۈشرە ۋە خۇداغا ئالاھىدە ئاتالغان نەرسىلەرنى ئامبارلارغا ئە كەردى. لاۋىيلاردىن بولغان كونونىيا باش ئامبارچى، ئىنىسى شىمەي مۇئاۋىن باش ئامبارچى بولدى. **13** كونونىيا ۋە ئىنىسى شىمەينىڭ قول ئاستىدا يەھىيەل، ئازارىيا، ناخات، ئاساھەل، يەرىموت، يوزاباد، ئەلىيەل، يىسماقىيا، ماھات ۋە بىنايالار نازارەت قىلىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھەزەكىيا پادىشاھ بىلەن خۇدانىڭ ۋەيىنىڭ باشقۇرغۇچىسى ئازارىيانىڭ كۆرسەتمىسى بىلەن ئىشلەيتتى. **14** شەرقىي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋانى لاۋۋي يىمناھنىڭ ئوغلى كورە خۇداغا خالىس قىلىنغان ھەدىيە-سوۋغاتلارنا مەسئۇل ئىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا سۇنۇلغان ۋە «ئەڭ مۇقەددەس» بولغان نەرسىلەرنى تەقسىم قىلاتتى. **15** ئېدەن، مىنيامىن، يەشۇئا، شېمايا، ئامارىيا ۋە شېكانىيالار ئۇنىڭ قول ئاستىدا بولۇپ، ئۇلار كاھىنلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە، چوڭ-كىچىكلىكىگە قارىماي، نۆۋەت بويىچە ئۆز قېرىنداشلىرىغا بۇلارنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىشكە تەييىنلەندى؛ **16** بۇنىڭدىن باشقا، ئۇلار نەسەبنامىگە تىزىلمانغان ئۈچ ياشتىن يۇقىرى ئە ركە كىشىلەردىن، ھەر كۈنى نۆۋەتى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيگە كىرىپ، يۈكلەنگەن ۋەزىپىسىنى ئورۇنلايدىغانلارنىڭ ھەممىسىگەمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى. **17** ئۇلار نەسەبى تىزىلمانغان جەمەتلىرى بويىچە كاھىنلارغىمۇ ھەمدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارغا نۆۋەتى ۋە ۋەزىپىسىگە قاراپ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ **18** نەسەبنامىدە «[لاۋۋي جامائىتى]» دەپ]، پۈتۈلگىنىگە قاراپ بۇلارنىڭ بارلىق كىچىك بالىلىرىغا، خوتۇنلىرى ۋە ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىگىمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇلار ساداقەتلىك بىلەن ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتاپ پاكلىنىپ، مۇقەددەس بولۇشقا بېغىشلىغانىدى. **19** ھەرقايسى شەھەرلەرنىڭ ئەتراپلىرىدا ئولتۇراقلاشقان، ھارۇنىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بولسا، ھەربىر شەھەردە مەخسۇس تىزىلمانغان ئادەم قويۇلغانىدى؛ ئۇلار كاھىنلار ئىچىدىكى بارلىق ئە ركە كىلە رگە ۋە شۇنداقلا نەسەبنامىدە يۈتۈلگەن بارلىق لاۋىيلارغا تېگىشلىك ئۈلۈشلىرىنى بېرەتتى. **20** ھەزەكىيا پۈتۈن يەھۇدا ئۈچىندا شۇنداق قىلدى؛ ئۇ ئۆز خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ياخشى، دۈرۈس ۋە ھەق بولغانىنى قىلدى. **21** مەيلى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيدىكى خىزمەتتىلە رگە ئائىت ئىشتا بولسۇن، مەيلى تەۋرات قانۇنىغا ھەم ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىش نىيىتىدە خۇداسىنى ئىزدەشتە بولسۇن، ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن قىلدى ۋە رونىق تاپتى.

32

بۇ بارلىق ئىشلارنى ۋە ساداقەتلىك ئەمەللەرنى بىچە رگەندىن كېيىن، ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخېرىب يەھۇداغا تاجاۋۇز قىلىپ، قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ كىرىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى قورشۇالدى. **2** ھەزەكىيا سەنناخېرىبنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىش نىيىتىنىڭ بارلىقىنى بىلگەندە، **3** ئەمەلدارلىرى ۋە باتۇر ئەزىمەتلىرى بىلەن شەھەر سىرتىدىكى بۇلاق-ئېرىقلارنى توسۇۋېتىش توغرىۋۇلۇق مەسلىھەتلەشتى؛ ئۇلار ئۇنى قوللىدى. **4** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ: «نېمە ئۈچۈن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىغا مول سۇ مەنبەسىنى تېپىۋېلىشىغا قالدۇرىدىكەنمىز؟» دەپ بارلىق بۇلاق كۆزلىرىنى ئېتىۋەتتى ۋە ئۇ يۇرت ئوتىۋىسىدىن ئېقىپ ئوتىدىغان ئېرىقنى توسۇۋەتتى. **5** ھەزەكىيا ئۆزىنى غەيرەتلەندۈرۈپ، بۇزۇلۇپ كەتكەن سېپىللارنى يېڭىباشتىن ئوڭلاتتى، ئۈستىگە قاراۋۇلخانىلارنى سالدۇردى، يەنە بىر ئاشقى سېپىلمۇ ياساتتى ھەمدە داۋۇت شەھىرىدىكى «مىللو» قەلئەسىنى مۇستەھكەملىدى؛ ئۇ يەنە نۇرغۇن قورال-ياراغ ۋە قالقانلارنى ياساتتى. **6** ئۇ خەلقىنىڭ ئۈستىگە سەردارلارنى تەينىلىدى ئاندىن ئۇلارنى شەھەر دەرۋازىسىدىكى مەيدانغا، ئۆز ئالدىغا يىغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئىلھام-ربغەت بېرىپ: **7** ـ ئىرادە ئالارنى چىڭ قىلىپ باتۇر بولۇڭلار، ئاسۇرىيە پادىشاھىدىن ۋە ئۇنىڭغا ئە گەشكەن زور قوشۇندىن قورقما ئالار يا كى ئالاقزادە بولۇپ

كەتمە گلار، چۈنكى بىز بىلەن بەرگە بولغۇچىلار ئۇلار بىلەن بەرگە بولغۇچىلاردىن كۆپتۇر.
8 ئۇنىڭ بىلەن بەرگە بولغىنى ناھايىتى بىر ئىنسانىي ئەتلىك بىلەك، خالاس؛ لېكىن بىز
بىلەن بىللە بولغۇچى بولسا بەرگە مەدەتكار بولۇپ، بىز ئۇچۇن جەڭ قىلغۇچى خۇدايىمىز
پەرۋەردىگار باردۇر! ـ دېدى. خەلق يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ سۆزلىرىگە
ئىشىنىپ تاياندى. 9 شۇنىڭدىن كېيىن ئاسۇريە پادىشاھى سەنناخېرىب پۈتكۈل كۈچ-
قوشۇنى بىلەن لاقىش شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ شۇ چاغدا ئۇ خىزمەتكارلىرىنى
يېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىياغا، شۇنداقلا يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان بارلىق
يەھۇدالارغا ئەۋەتىپ، ئۇلارغا مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزۈپ: ـ 10 «ئاسۇريە پادىشاھى
سەنناخېرىب: «يېرۇسالېم مۇھاسىرە ئىچىدە تۇرۇقلۇق، سىلەر زادى نېمىگە تاينىپ ئۇنىڭدا
تېخىچە تۇرۇۋاتىسىلەر؟ 11 ھەزەكىيا سىلە رگە: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى ئاسۇريە
پادىشاھىنىڭ چاڭگىلدىن قۇتۇلدۇرىدۇ»، دەپ ئىشەندۈرۈپ، سىلەرنى ئاچلىق ۋە
تۇسسۇزلۇقتىن قۇتۇلمىگە تاپشۇرماقچى بولۇۋاتمامدۇ؟ 12 شۇ ھەزەكىيا يەھۇدىگارغا
ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتمىغۇ؟ ئاندىن يەھۇدادىكى
ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرگە ـ «سىلەر بىرلا قۇربانگاھ ئالدىدا سەجدە قىلىسىلەر ۋە شۇنىڭ
ئۈستىگىلا خۇشبۇيى ياقىسىلەر» دەپ ئەمر قىلغان ئەمەسمىدى؟ 13 مېنىڭ ۋە مېنىڭ
ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ بارلىق ئەل خەلقلىرىگە نېمە قىلغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئەل-يۇرتلارنىڭ
ئىلاھ-بۇتلىرى ئۆز زېمىنىنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزۇشقا بىرەر ئامال قىلالىغانمۇ؟ 14
مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىم ئۆزۈل-كېسىل يوقاتقان ئەشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ
قايسىبىرى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالىغان؟ ئۇنداقتا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار
سىلەرنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامتى؟ 15 سىلەر ئەمدى ھەزەكىياغا ئالدانما گلار،
سىلەرنى شۇنداق قايىل قىلىشىغا يول قويما گلار يا كى ئۇنىڭغا ئىشىنىپمۇ ئولتۇرما گلار،
چۈنكى مەيلى قايسى ئەلنىڭ، قايسى پادىشاھلىقنىڭ ئىلاھى بولسۇن، ھېچقايسىسى ئۆز
خەلقىنى مېنىڭ قولۇمدىن يا كى مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزۇپ چىقالمىدى؛
سىلەرنىڭ خۇدايلىڭلار سىلەرنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇۋالالمايدۇ ئەمەسمۇ؟
ـ دەيدۇ» ـ دېدى. 16 [سەنناخېرىبنىڭ] خىزمەتكارلىرى داۋاملىق يەنە پەرۋەردىگار
خۇدانى ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارى ھەزەكىيانى ھاقارەتلەيدىغان گەپلەرنىمۇ قىلدى. 17
ئاندىن سەنناخېرىب تېخى خەت يېزىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى
ھاقارەتلەپ، زاڭلىق قىلىپ: «خۇددى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھلىرى ئۆز خەلقىنى
مېنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمىغاندەك، ھەزەكىيانىڭ خۇداسىمۇ ئۇنىڭ خەلقىنى مېنىڭ
چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمايدۇ» دېدى. 18 ئۇلار شەھەرنى ئېلىش غەرىزىدە يېرۇسالېم
سېپىلىدە تۇرۇۋاتقان خەلقنى قورقۇتۇپ، پاتىپارچىلىققا چۈمدۈرۈش ئۈچۈن يەھۇدىي
تىلدا ئۈنلۈك توۋلاپ تۇردى. 19 ئۇلار يېرۇسالېمنىڭ خۇداسىنى خۇددى يەر يۈزىدىكى
يات خەلقلەرنىڭ ئىنسانلىرىنىڭ قولىدا ياسالغان ئىلاھلىرىغا ئوخشىتىپ سۆزلىدى. 20 شۇنىڭ
ئۈچۈنمۇ ھەزەكىيا پادىشاھ ۋە ئاموزنىڭ ئوغلى يەشىايا يەغەمبەر دۇئا قىلىپ ئاسمانغا
قاراپ ندا قىلىشتى، 21 پەرۋەردىگار بىر پەرىشتە ئەۋەتتى، ئۇ ئاسۇريە پادىشاھى
قوشۇننىڭ لەشكەر گاھىغا كىرىپ، پۈتكۈل باتۇر جەڭچىلەرنى، ئەمەلدارلار ۋە سەردارلارنى
قىرىپ ئۆلتۈرۈپ كەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇريە پادىشاھى شەرمەندە بولۇپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ
كەتتى. ئۇنىڭ بۇتخانىسىغا كىرگەن چېغىدا ئۆز پۇشتىدىن بولغان ئوغۇللىرى ئۇنى قىلىچ
بىلەن چېپىپ ئۆلتۈردى. 22 ئەنە شۇ تەرىقىدە، پەرۋەردىگار ھەزەكىيانى ۋە يېرۇسالېم
ئاھالىسىنى ئاسۇريە پادىشاھى سەنناخېرىبنىڭ ۋە باشقا بارلىق دۈشمەنلەرنىڭ چاڭگىلىدىن
قۇتقۇزۇپ قالدى ۋە ئۇلارنى ھەر تەرەپتە قوغدىدى. 23 نۇرغۇن كىشىلەر ھەدىيەلەرنى
پەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئەكەلدى، شۇنداقلا نۇرغۇن ئېسىل نەرسىلەرنى
ئەكلىپ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا سۇندى؛ شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ھەزەكىيا بارلىق ئەل-
يۇرتلارنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى. 24 شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا كېسەل
بولۇپ ساكراتقا چۈشۈپ قالدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلدى ۋە پەرۋەردىگار
سۆز قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتتى. 25 لېكىن ھەزەكىيا ئۆزىگە
كۆرسىتىلگەن ئىلتىپاتقا مۇۋاپىق تەشەككۇر ئېيتمىدى؛ ئۇ كۆڭلىدە تەكەبىۋارلىشىپ
كەتتى. شۇنىڭا خۇدانىڭ غەزىپى ئۇنىڭغا ۋە شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر رگە
قوزغالدى. 26 لېكىن ھەزەكىيا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر تەكەبىۋارلىقىدىن يېنىپ ئۆزلىرىنى
تۆۋەن تۇتۇپ يۈ رگەچكە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ھەزەكىيانىڭ كۈنلىرىدە ئۇلارغا
چۈشمىدى. 27 ھەزەكىيانىڭ دۇنياسى تولىمۇ كۆپ، ئىززەت-ھۆرمىتى قەۋەتلا يۇقىرى
ئىدى؛ ئۇ ئۆزىگە ئالتۇن، كۈمۈش، گۆھەر-ياقۇت، خۇشبۇيى دورا-دەرمەك، قالقان
ۋە ھەرخىل قىممەتلىك ئېيۇملارنى ساقلايدىغان خەزىنىلەرنى سالدۇردى؛ 28 ئۇيەنە
ئاشلىق، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيى ساقلايدىغان ئامبارلارنى، يەنە ھەر ئۆزلۈك مالىلار ۋە
پادىلىرى ئۈچۈن ئېغىل-قوتانلارنى سالدۇردى. 29 ئۇ ئۆزىگە شەھەرلەر بىنا قىلدۇردى
ۋە نۇرغۇن قوي-كالىلارغا ئىگە بولدى، چۈنكى خۇدا ئۇنىڭغا غايەت كۆپ دەپئىنە-
دۇنيا ئاتا قىلغانىدى. 30 ھەزەكىيادىن ئىبارەت بۇ كىشى گىھون ئېقىنىنىڭ يۇقىرى
ئېقىمىدىكى سۇنى توسۇپ، سۇنى تۆپتوغرا داۋۇت شەھىرىنىڭ كۈنپېتىش تەرىپىگە ئېقىپ
كېلىدىغان قىلغانىدى. ھەزەكىيا بارلىق قىلغان ئەمەللىرىدە روناق تاپتى. 31 ھالبۇكى،
بابىل ئەمىرلىرىنىڭ ئەلچىلىرى كېلىپ ھەزەكىيا بىلەن كۆرۈشۈپ، يەھۇدا زېمىنىدا يۈز
بە رگەن بۇ مۆجىزىلىك ئالامەت توغرۇلۇق گەپ سورىغان چاغدا، ئۇنىڭ كۆڭلىدە
نېمە بارلىقىنى مەلۇم قىلىشقا سىنىماقچى، خۇدا ئۇنى يالغۇز قالدۇرۇپ، ئۇنىڭدىن كەتتى.
32 ھەزەكىيانىڭ قالغان ئىشلىرى ۋە ياخشى ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلار «يەھۇدا ۋە
ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا، ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ كۆز رگەن
ۋەھىيلىك خاتىرىسىدە پۈتۈلگەندۇر. 33 ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئۇلار
ئۇنى داۋۇت ئەۋلادلىرى قەبرىستانلىقى ئېگىزلىكىدە دەپنە قىلدى؛ ئۇ ئۆلگەن چاغدا بارلىق
يەھۇدا خەلقى بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەر ئۇنىڭغا ھۆرمەت بىلدۈردى. ئۇنىڭ ئورنىغا ئوغلى
مانىسسەھ پادىشاھ بولدى.

33

مانىسسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل
سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن
يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ
نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ ئاتىسى ھەزەكىيا چېقىپ تاشلىغان «يۇقىرى
جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى؛ ئۇ باۋالارغا ئاتاپ قۇربانگاھلارنى سالدۇرۇپ، تاشەراھ
مەبۇدلارنى ياسىدى؛ ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارنىڭ
قۇللۇقىغا كىردى. 4 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا
توغرۇلۇق پەرۋەردىگار: «يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىم مەڭگۈ قالىدۇ» دېگەنىدى. 5 ئۇ
پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىدا «ئاسماننىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ
ياساتتى. 6 ئۇ بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسىدا ئۆز بالىلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزدى؛ جاد ئۈگەرچىلىك،
پالچىلىق ۋە دەمىدىچىلىك ئىشلەتتى، ئۇزۇنگە جىنكەشىلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ
پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىللىكنى قىلىپ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى قوزغىدى. 7
ئۇ ياساتقان ئۆيىمۇ مەبۇدنى خۇدانىڭ ئۆيىگە تىكىلدى. شۇ ئۆي توغرۇلۇق پەرۋەردىگار
داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: ـ «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىللىرىنىڭ
زېمىنلىرى ئارىسىدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا ئۆز نامىمنى ئەبەد دگىچە قالدۇرىمەن؛ 8 ئەگەر
ئىسرائىل پەقەت مەن مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇلارغا تاپىلىغان بارلىق ئىشلارنى ئەمەلە رگە، يەنى
بارلىق قانۇن، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەر رگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويسىلا، مەن
ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا بېكىتكەن بۇ زېمىندىن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن» ـ دېگەنىدى.
9 لېكىن مانىسسەھ يەھۇدالارنى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرنى شۇنداق ئازدۇردىكى، ئۇلار
پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدىمۇ ئاشۇرۇپ
رەزىللىك قىلاتتى. 10 پەرۋەردىگار مانىسسەھ ۋە ئۇنىڭ خەلقىگە ئاگاھلاندۇرۇپ
سۆزلىگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمىدى. 11 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار
ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قوشۇنىدىكى سەردارلارنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇمغا سالدۇردى.
ئۇلار مانىسسەھنى ئىلمەك بىلەن ئېلىپ، مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئەكەلدى.
12 مانىسسەھ مۇشۇنداق ئازابقا چۈشكەندە خۇدايى يەرۋەردىگارغا يالۇنۇرۇپ، ئاتا-

بوۋلىرىنڭ خۇداسى ئالدىدا تۆزنى بەك تۆۋەن تۇتتى. 13 ئۇ دۇئا قىلىۋىدى، [پەرۋەردىگار] ئۆزىنىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سىلىپ، تىلىكىنى قوبۇل قىلىپ، ئۆزى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ، پادىشاھلىقىغا قايتىدى ئىگە قىلدى. ماناسسەھ شۇ چاغدىلا پەرۋەردىگارنىڭلا خۇدا ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 14 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ماناسسەھ «داۋۇت شەھىرى»نىڭ سىرتىغا، جىلغا ئوتتۇرىسىدىكى گىھوننىڭ كۈنچىقىش تەرىپىدىن تاكى بېلىق دەرۋازىسى ئاغزىنىڭچە، ئوفەلنى چۆرىدەپ سېپىل ياساتتى ۋە ئۆزى ناھايىتى ئېگىز قىلدى؛ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى قورغانلىق شەھەرلىرىدە قوشۇن سەردارلىرىنى تەيىنلىدى. 15 ئۇ يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىدىن يات ئىلاھلىرىنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن [ئۆزى قويغان] بۇتنى، ئۆزى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ تېغى بىلەن يېرۇسالېمدا ياساتقۇزغان بارلىق قۇربانگاھلارنى ئېلىۋېتىپ، شەھەر سىرتىغا تاشلاتقۇزۇۋەتتى. 16 [ماناسسەھ] پەرۋەردىگار قۇربانگاھىنى يېڭىباشتىن تىكلىتىپ، قۇربانگاھقا ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى سۇندى ۋە يەھۇدالارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە كىرىشنى بۇيرۇدى. 17 شۇنداقتىمۇ، خەلق قۇربانلىقنى يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا تۇتۇكزۇەتتى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى تۆزلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغىلا سۇنۇلاتتى. 18 ماناسسەھنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۆزىنىڭ خۇداسىغا قىلغان دۇئاسى ۋە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئۆزىنىڭغا ئېيتقان گەپلىرى بولسا، مانا ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 19 ئۆزىنىڭ دۇئاسى، خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ تىلەكلىرىنى قاناداق ئىجابەت قىلغانلىقى، ئۆزىنىڭ ئۆزىنى تۆۋەن قىلىشىدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھى ۋە ۋاپاسىزلىقى، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ قەيەردە «يۇقىرى جايلار» سالدۇرغانلىقى، ئاشەراھ مەبۇدلىرى ھەم ئويما مەبۇدلارنى تىكلىگەنلىكى بولسا، مانا ھەممىسى «ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ خاتىرىلىرىدە» پۈتۈلگەندۇر. 20 ماناسسەھ ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ كىشىلەر ئۆزى ئۆز ئوردىسىغا دەپنە قىلدى؛ ئوغلى ئامون ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 21 ئامون تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 22 ئۇ ئاتىسى ماناسسەھ قىلغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. ئۇ ئاتىسى ماناسسەھ ياساتقان بارلىق ئويما مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇندى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 23 ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئاتىسى ماناسسەھ ئۆزىنى تۆۋەن تۇتقانىدەك تۆۋەن تۇتمىدى؛ بۇ ئامونىڭ بولسا گۇناھ-قەبىھلىكلىرى بارغانسېرى ئېشىپ باردى. 24 كېيىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۆزى قەستلەپ ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى. 25 لېكىن يەھۇدا زېمىنىدىكىلەر ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى.

34

يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتنەپ كەتمىدى. 3 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ سەككىزىنچى يىلى، ئۆز تېخى گۈدەك چېغىدىلا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ خۇداسىنى ئىزلەشكە باشلىدى؛ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىغا كەلگەندە يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكى «يۇقىرى جايلار»، ئاشەراھ مەبۇدلىرى، ئويما بۇتلار ۋە قۇيما بۇتلارنى يوقىتىپ، زېمىننى پاكىزالىشقا كىرىشتى. 4 خەلق ئۇنىڭ كۆز ئالدىدىلا «بائاللار»نىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ تاشلىدى؛ ئۇ قۇربانگاھلارنىڭ ئۈستىگە ئېگىز قىلىپ ئورنۇلاشتۇرۇلغان «كۈن تۈۋۈرۈكلىرى»نى كېسىپ تاشلىدى؛ ئۇ يەنە ئاشەراھ مەبۇدلىرى، ئويما-قۇيما بۇتلارنى چېقىپ، ئۇنىڭ توپىسىنى بۇ مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇنغانلارنىڭ قەبرىلىرىگە چېچىۋەتتى. 5 [بۇنۇ] كاھىنلىرىنىڭ ئۈستىخانىلىرىنى قۇربانگاھلىرىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇ يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنى پاكىزلىدى. 6 ئۇ ماناسسەھ، ئەفرائىم، شىمېئون ھەتتا نافتالىنىڭچە ئۇلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە ۋە ئەتراپىدىكى خارابىلەردە شۇنداق قىلدى؛ 7 ئۇ قۇربانگاھلارنى چېقىپ، تاشەراھ مەبۇدلىرى ۋە ئويما بۇتلارنى كوكۈم-تالقان قىلىۋەتتى، پۈتۈن ئىسرائىلدىكى خۇشبۇيگاھلارنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلاپ، يېرۇسالېمغا قايتتى. 8 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى يەھۇدا زېمىنىنى ۋە مۇقەددەسخانىنى پاكىزلاپ بولغاندىن كېيىن، ئازالىيانىڭ ئوغلى شافان، شەھەر باشلىقى مائاسىياھ ۋە يوئاھازنىڭ ئوغلى تە زكىرىچى يوئاھنى خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭلاشقا ئەۋەتتى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باش كاھىن ھىلقىيانىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۆتىنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە بېغىشلاپ ئە كەلگەن پۇلنى تاپشۇردى. بۇ پۇلنى تاپسىلدە دەرۋازىۋەن لاۋىيلار ماناسسەھ، ئەفرائىم ۋە ئىسرائىلنىڭ قالدىسىدىن، شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە بنيامىن زېمىنىدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەردىن يىغاندى. 10 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. بۇلار ھەم پۇلنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشاش ۋە مۇستەھكەملەشكە ئىشلىگۈچىلە رگە بەردى؛ 11 ئۇلار بولسا پۇلنى يەھۇدا پادىشاھلىرى خارابىلەشتۈرگەن تۈي-ئىمارەتلە رگە لازىملىق كېپسىپ-ۋېيۋلغان تاشلارنى ۋە تۈۋرۈك-لىملارغا ياغاچ سېتىۋالىشقا ياغاچچىلار بىلەن تاچىملارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 12 بۇ ئادەملەر سادالەتلىك بىلەن ئىشلىدى. ئۇلارنى باشقۇرىدىغان، نازارەتكە مەسئۇل لاۋىي مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جاھات بىلەن ئوبادىيا، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زە كەريا بىلەن مەشئۇللام بار ئىدى؛ بۇ لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ھەرخىل سازلارغىمۇ ماھىر ئىدى؛ 13 ئۇلار يەنە ھامالار ۋە ھەرخىل ئىشلار ئۈستىدىكى نازارەتچىلەرنى باشقۇراتتى؛ لاۋىيلاردىن پۈتۈكچىلەرمۇ، ئەمەلدارلارمۇ، دەرۋازىۋەنلەرمۇ بار ئىدى. 14 ئۇلار پەرۋەردىگار ئۆيىگە بېغىشلاپ ئە كەلگەن پۇللارنى ئېلىپ چىقىدىغان چاغدا، ھىلقىيا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بە رگەن تەۋرات قانۇنى كىتابىنى تېپىۋالدى. 15 ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تەۋرات-قانۇنى كىتابىنى تېپىۋالدىم، دېدى. شۇنى ئېيتىپ، ھىلقىيا كىتابنى شافانغا بەردى. 16 شافان ئۇنى پادىشاھنىڭ يېنىغا ئاپاردى ۋە ئۇنىڭغا: «خىزمەتكارلىرى تاپشۇرۇلغان ئىشلارنى بولسا، ھەممىسىنى ئادا قىلىۋاتىدۇ. 17 ئۇلار پەرۋەردىگار ئۆيىگە [بېغىشلانغان] پۇللارنى تۆكۈپ، ئۇنى نازارەتچىلەر ۋە ئىشچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى» دەپ مەلۇمات بەردى. 18 شافان كاتىپ يەنە پادىشاھقا: ـ ھىلقىيا كاھىن يەنە ماڭا بىر ئورام كىتاب بەردى دەپ ئۇنى پادىشاھ ئالدىدا ئوقۇدى. 19 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. 20 پادىشاھ ھىلقىيا بىلەن شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مىكاھنىڭ ئوغلى ئابدون بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاساياغا بۇيرۇپ: ـ 21 بېرىپ مەن ئۆزۈمۈن ۋە ئىسرائىلدا ھەم يەھۇدادا قالدۇرۇلغان خەلق ئۈچۈن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن يول سورا ڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابتا بارلىق پۈتۈلگەنلە رگە ئەمەل قىلماي، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تۇتمىغانلىقى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە تۆكۈلىدىغان غەزىپى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيا ۋە پادىشاھ تەيىنلىگەن كىشىلەر ئايال پەيغەمبەر ھۇلدانىڭ قېشىغا باردى؛ ھۇلداھ خاسراھنىڭ نەۋرىسى، توكھاتنىڭ ئوغلى كىيم-كېچەك بېگى شاللۇمنىڭ ئايالى ئىدى؛ ئۇ تۆزى يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بۇ ئىشلار توغرۇلۇق سۆزلەشتى. 23 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دە ڭلار: ـ 24 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئالدىدا ئوقۇلغان بۇ كىتابتىكى بارلىق لەنەتلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە تۈرغۇچىلارغا بالا-يىتىپەت چۈشۈرىمەن. 25 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇيى يېقىپ، قوللىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەر ۋە رگە تۆكۈلىدۇ، تۈچۈرۈلەيدۇ. 26 لېكىن سىلەرنى پەرۋەردىگاردىن يول سورىغلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا، مۇنداق دە ڭلار: ـ سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 27 چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، خۇدانىڭ مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا تۇرغۇچىلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىڭدا، ئۇنىڭ ئالدىدا تۆز ۋۇجۇنى تۆۋەن قىلدىڭ، شۇنىڭدەك تۆز ۋۇجۇنى شۇنداق تۆۋەن قىلغىنىڭدا، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 28 مانا، سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغلىشىقا،

تۆز قەيرە گۆگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچدە بېرىشقا ئېسىپ قىلىمەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي تۈستىگە چۈشۈرىدىغان بارلىق كۆلپەتلەرنى كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزدى. **29** پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلدى. **30** پادىشاھ يەرۇەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار، شۇنداقلا بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن پەرۇەردىگارنىڭ ئۆيىدە تېپىلغان ئەھدە كىتابىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. **31** پادىشاھ تۆز ئورنىدا تۇرۇپ پەرۇەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ پەرۇەردىگارغا ئە گىشىپ يۈزىنى قەلبىم ۋە پۈتكۈل جىنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، ئۇ ئېيتىۋ كىتابتا پۈتۈلگەن ئەھدىگە ئەمەل قىلىمەن دەپ تۇزىنى ئەھدىگە باغلىدى. **32** شۇنىڭ بىلەن خەلقىنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا تۇزنى باغلىدى. ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ۋە بنيامىندىكى خەلقىنىمۇ بۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرغىزۇپ ئۇنىڭغا تۇزنى باغلاتتى. شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار خۇدانىڭ، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدىسى ۋىجىچە ئىش قىلىدىغان بولدى. **33** يوسىيا ئىسرائىللارغا قاراشلىق يۇرتلاردىن بارلىق يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاپ، ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۇەردىگار خۇداسىنىڭ خىزمىتىگە كىرىدىغان قىلدى. [يوسىيانىڭ] بارلىق كۆنلىرىدە خەلق ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۇەردىگارغا ئە گىشىشتىن ھېچ يانمىدى.

35

يوسىيا پەرۇەردىگارنى سېغىنىپ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى يېرۇسالېمدا ئۆتكۈزمەكچى بولدى؛ بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئۇلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى سويدى. **2** پادىشاھ كاھىنلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنى بەلگىلدى، ئۇلارنى پەرۇەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتنى قىلىشقا رىغبەتلەندۈردى. **3** ئۇ يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىگە تۇزلىرىنى پەرۇەردىگارغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس بولۇشقا تەلىم بەرگۈچى لاۋىيلارغا: ـ سىلەر مۇقەددەس ئەھدە ساندۇقىنى ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمان سالدۇرغان ۋەيگە ئە كىرىپ ئورۇنلاشتۇرۇڭلار، ئەمدى ئۇنى مۇرە گۈدەردە كۆتۈرۈپ يۈرۈش ۋەزىپىسى قالمىدى. ئەمدى سىلەر خۇدايىڭلار پەرۇەردىگارنىڭ خىزمىتىدە، شۇنداقلا ئۆزىڭ خەلقى ئىسرائىلنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. **4** شۇنىڭ ئۈچۈن چەمىتىڭلار ۋە تۇۋەت-گۆرۇپپا گۈلەر ۋىجىچە، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ يازغىنى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ يازغىنىغا ئاساسەن، تۆزۈگۈلارنى ئۆيدان تەييارلا گۈلار. **5** سىلەر تۆز ئاتا جەمەتلىرىگۈلارنىڭ تۇۋەت-گۆرۇپپا تەرتىبى ۋىجىچە قېرىنداشلىرىگۈلاردىن ئىبارەت شۇ ئاددىي خەلق-پۇقرالار جەمەت-جەمەتلىرىگە ۋەكىل بولۇپ، مۇقەددەسگاھتا تۇرىسىلەر، ھەربىر گۆرۇپپىدا لاۋۋىي جەمەتىدىن بىرنەچچە ئادەم بولسۇن. **6** سىلەر ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى سويۇسىلەر، تۆزۈگۈلارنى پاكلا گۈلار، [ئىسرائىلدىكى] قېرىنداشلىرىگۈلار ئۈچۈن، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۇەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپىلىغان سۆز-كالامىغا بېقىنىشى ئۈچۈن، ھەممە ئىشنى تەييار قىلىڭلار، دېدى. **7** يوسىيا شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق خەلق-پۇقرالارنىڭ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتىغان قوزىلىقى بولسۇن دەپ، جەمئىي ئوتىۇز مىڭ قوزا ۋە ئوغلاق، ۋە يەنە ئۈچ مىڭ بۇقا ھەدىيە قىلدى؛ بۇ ماللارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ مېلىدىن چىقىرىلغانىدى. **8** ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىمۇ تۆز ئىختىيارلىقى بىلەن خەلققە ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارغا قوزىلىق مېلى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى؛ پەرۇەردىگارنىڭ ۋەيىنى باشقۇرغۇچىلاردىن ھىلقىيا، زە كەريا ۋە يەھىيەلمۇ ئىككى مىڭ ئالتە يۈز قوزا-ئۆچكە بىلەن ئۈچ يۈز بۇقىنى كاھىنلارغا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ قوزىلىق قىلىش ئۈچۈن ھەدىيە قىلىپ تاپشۇردى. **9** لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرى بولغان كونانىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شېمايا بىلەن نەتانەل، شۇنداقلا ھاشابىيا، جەئىيەل ۋە يوزاباد مۇ بەش مىڭ قوزا بىلەن بەش يۈز بۇقىنى لاۋىيلارنىڭ ھېيتقا ئاتاپ قوزىلىق قىلىشىغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى. **10** شۇنداق قىلىپ، ئۆتىلىدىغان ۋەزىپىلەر ئورۇنلاشتۇرۇپ بولۇنغاندىن كېيىن، پادىشاھنىڭ تاپىلىغىنى ۋىجىچە، كاھىنلار تۆز ئورنىدا تۇردى، لاۋىيلارمۇ تۈزلىرىنىڭ

تۇۋەت-گۆرۇپپا تەرتىبى ۋىجىچە تۇرۇشتى. **11** لاۋىيلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى بوغۇزلىدى، كاھىنلار ئۆلۈرنىڭ قولىدىن قانى ئېلىپ قوزىنىڭغامقا سەپتى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا لاۋىيلار قوزىنىلىق مالنىڭ تېرىسىنى سويدى. **12** كۆيدۈرمە قوزىنىلىققا سۈنۈلىدىغان ماللارنى بولسا، ئۇلار خەلق-پۇقرالارغا ۋەكىل بولغان جەمەتلەر ۋىجىچە خەلققە بۆلۈپ بېرىپ، ئۇلارنى مۇسانىڭ كىتابىدا يېزىلغىنىغا مۇۋاپىق، پەرۇەردىگارغا سۈنۈشقا تەييارلىدى. سۈنۈلىدىغان بۇقىلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. **13** ئاندىن بەلگىلىمە ۋىجىچە ئۇلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزا-ئۆچكىلەرنى ئوتقا قاقلاپ كاۋاپ قىلدى؛ باشقا قوزىنىلىقلاردىن قالغان، يەنى خۇداغا ئاتالغان قىسىملارنى قازاندا، داگقاندا يا كى داستا پىشۇرۇپ تېزدىن خەلق-پۇقرالارغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى؛ **14** شۇنىڭدىن كېيىن تۆزلىرىگە ۋە كاھىنلارغا قوزىنىلىقلاردىن تەييارلىدى، چۈنكى كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى كەچ كىرگۈچە كۆيدۈرمە قوزىنىلىق قىلىش ۋە مايلارنى كۆيدۈرۈش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كەتكەنىدى؛ شۇڭا لاۋىيلار تۆزلىرىگە ۋە كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنمۇ قوزىنىلىقلاردىن [گۆش] تەييارلاپ ۋەيۋىشتى. **15** ناۋا-نەغمىچىلەر، يەنى ئاساۋنىڭ ئەۋلادلىرى داۋۇت، ئاساف، ھېمان ۋە [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى يەدۇتۇننىڭ تاپشۇرۇقى ۋىجىچە تۆز ئورۇنلىرىدا تۇرۇشتى؛ دەرۋازىۋەنلەر ھەرقايسىسى تۆز دەرۋازىسى ئالدىدا تۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئىش ئورنىدىن ئاجراشنىشى ھاجەتى بولمىدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان لاۋىيلار قوزىنىلىقلاردىن تەييارلاپ قويۇاتتى. **16** شۇنداق قىلىپ، شۇ بىر كۈن ئىچىدە يوسىيا پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى ۋىجىچە، ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى ئۆتكۈزۈلۈپ، پەرۇەردىگارنىڭ قوربانگاھىغا كۆيدۈرمە قوزىنىلىقلار سۈنۈلۈشى بىلەن پەرۇەردىگارغا بېغىشلاپ ئۆتكۈزۈلگەن ئىبادەت تولۇق ئورۇنلاندى. **17** شۇ چاغدا ھازىر بولغان ئىسرائىللار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، يەتتە كۈن پېتىر نان ھېيتىنى ئۆتكۈزدى. **18** ساموئىل پەيغەمبەرنىڭ زامانىدىن ۋەيان ئىسرائىلدا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى مۇنداق ئۆتكۈزۈلۈپ باقمىغاندى؛ ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىمۇ يوسىيا، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە شۇ يەردە ھازىر بولغان يەھۇدالار بىلەن ئىسرائىللار ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۆتكۈز ۋەگەندەك مۇنداق ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى ئۆتكۈزۈپ باقمىغاندى. **19** بۇ قېتىمقى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى يوسىيانىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئون سە ككىزىنچى يىلى ئۆتكۈزۈلدى. **20** يوسىيا [مۇقەددەس] ۋەيىنىڭ ھەممە ئىشىنى مۇشۇنداق تەرتىپكە سېلىپ بولغاندىن كېيىن، مىسىر پادىشاھى نەقو ئەفرات دەرياسىنىڭ بويىدىكى كاركېمىش شەھىرىدە ئۇرۇشقا چىقتى، يوسىيا ئۇنىڭ ئالدىنى توسقىلى چىقتى. **21** نەقو يوسىيانىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «ئى يەھۇدا پادىشاھى، ئۆزلىرىنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارلىرى بار؟ بۇگۈن مەن سىلى بىلەن ئۇرۇشقىلى ئەمەس، بەلكى مېنىڭ بىلەن ئۇرۇش قىلىۋاتقان جەمەت بىلەن ئۇرۇشقىلى چىققانەن؛ يەنە كېلىپ، خۇدا مېنى تېز ھۇجۇم قىل، دېدى؛ خۇدانىڭ سىلنى ھالاك قىلۋەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىشىغا كاشىلا قىلمىسىلا، چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىلەن بىللىدۇر» دېدى. **22** لېكىن يوسىيا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشتىن يانمىدى، ئە كسىچە ئۇزىنى نىقابلاپ ئۇنىڭغا جەڭ قىلغىلى چىقتى؛ ئۇ خۇدانىڭ نەقونىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان گېپىگە قۇلاق سالمايۋە، مەگىددو ۋىزىلە گۈلىگگە كېلىپ نەقو بىلەن ئۇتۇشتى. **23** ئۇقياچىلار يوسىيا پادىشاھقا ئوق ئېتىپ ئۇنىڭغا [تەگگۈزدى]؛ پادىشاھ خىزمەتكارلىرىغا: ـ مەن ئېغىر يارىلاندىم، مېنى ئېلىپ كېتىگلار، دېدى. **24** ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى جەڭ ھارۇسىدىن يۈلەپ چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئىككىنچى جەڭ ھارۇسىغا ياتقۇزۇپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ مېڭىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى؛ بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر يوسياغا تەزىيە ئۇتۇشتى. **25** يەرىمىيا [پەيغەمبەر] يوسىيا ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇدى؛ نەغمە-ناۋاچى ئەر-ئاياللارنىڭ ھەممىسى تا كى بۇگۈنگىچە يوسىيانى تەرىلەپ مەرسىيە ئوقۇپ كەلمەكتە)، ئۇ ئىش ئىسرائىلدا بەلگىلىمگە ئايلاندى. مانا بۇلار «مەرسىيەلەر» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر.

26 يوسىيانىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ پەرۇەردىگارنىڭ تەۋرات كىتابىدا يېزىلغانلىرىغا ئە گىشكەن ياخشى ئەمەللىرى، **27** قىلغانلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە ھەممىسى «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر.

تېگىشلىك شابات كۈنلىرىگە مۇيەسسەر بولدى؛ چۈنكى زېمىن يەتمىش يىل توشقۇچە خارابلىكتە تۇرۇپ «شابات تۈتۈپ» دەم ئېلىپ راھەتلەندى.

36 [يەھۇدا] زېمىندىكى خەلق يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى تاللاپ، يېرۇسالېمدا ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. **2** يەھوئاھاز تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي سەلتەنەت قىلدى. **3** مىسىر پادىشاھى ئۇنى يېرۇسالېمدا پادىشاھلىقتىن بىكار قىلدى ۋە يەھۇدا زېمىنىغا بىر يۈز تالانت كۈمۈش، بىر تالانت ئالتۇن جەريمانە قويدى. **4** ئاندىن مىسىر پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ ئىنىسى ئېلىياكىمنى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھوئاكىمغا ئۆزگەرتتى؛ ئاندىن نەقو ئىنىسى يەھوئاھازنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. **5** يەھوئاكىم تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **6** بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىقىپ، ئۇنى مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ كەتتى. **7** نېبۇقادنەسار يەنە پەرۋەردىگار ۋەيدىكى بىر قىسىم ئەسۋاب-ۋۇيۇملارنى بابىلغا ئاپىرىپ، ئۇزىنىڭ بابىلدىكى بۇتخانىسىغا قويدى. **8** يەھوئاكىمنىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ يىرگىنچلىك ئىشلىرى، ئۇنىڭدىكى ئەيىبلەر بولسا مانا، «ئىسرائىل ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. ئۇنىڭ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **9** يەھوئاكىن تەختكە چىققان چېغىدا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي ئون كۈن سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **10** يېڭى يىل ئۆتكەندە، نېبوقادنەسار ئادەم ئەۋەتىپ يەھوئاكىننى پەرۋەردىگار ۋەيدىكى ئېسىل ۋۇيۇملار بىلەن بىرلىكتە بابىلغا ئەكېلدۈرۈپ، يەھوئاكىنىڭ تاغىسى زەدەكىيانى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. **11** زەدەكىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ **12** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزگەن بولسىمۇ، ئۇ يەرەمىيانىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۆۋەن قىلمىدى؛ **13** ئۇ ئۆزىنى خۇدانىڭ نامىدا [يېمىنىش] قەسەمنى ئېچىكۈزگەن نېبوقادنەسارىدىن يۈز ئۆرىدى؛ ۋىجىنى قاتتىق قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا توۋا قىلىپ يېنىشقا كۆڭلىنى جاھىل قىلدى. **14** ئۇنىڭ ئۈستىگە، كاھىنلارنىڭ بارلىق باشلىرى بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى يات ئەللىكلەرنىڭ ھەممە يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى دوراپ، ئاسىيلىقلىرىنى ئاشۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۆزىگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان ۋىنى بۇلغىۋەتتى. **15** ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ۋە ئۆزىنىڭ ئىچىنى ئاغرىتىقاچقا، تاڭ سەھەردە ئورنىدىن ئۇرۇپ ئەلچىلىرىنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى ئىزچىل ئاگاھلاندۇرۇپ ئۆردى. **16** بىراق ئۇلار خۇدانىڭ ئەلچىلىرىنى مازاق قىلىپ، سۆز-كالامىلىرىنى مەنىسىتمەيتتى، پەيغەمبەرلىرىنى زاكىلىق قىلاتتى؛ ئاخىر بېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى ئۆرلەپ، قۇتقۇزغىلى بولمايدىغان دەرىجىدە خەلقىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **17** پەرۋەردىگار شۇنىڭ بىلەن كالدىيەلەرنىڭ پادىشاھىنى ئۇلارغا ھۇجۇمغا سېلىۋىدى، پادىشاھ ئۇلارنىڭ مۇقەددەس ۋەيدە ياشلىرىنى قىلىچلىدى؛ قىز-يىگىتلەر، قېرىلار، يېشى ئاقارغانلارغا ھېچ ئىچ ئاغرىتىپ ئولتۇرماي، ھەممىنى ئولتۇرۇۋەتتى؛ [خۇدا] بۇلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدىيە] پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **18** كالدىيە پادىشاھى خۇدانىڭ ۋەيدىكى چوڭ-كىچىك دېمەي، بارلىق قاچا-ۋۇيۇملارنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار ۋەيدىكى خەزىنىلەرنى، شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ خەزىنىلىرىنى قويماي، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. **19** كالدىيەلەر خۇدانىڭ ۋەيىنى كويدۇرۇۋەتتى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى چېقىۋەتتى، شەھەردىكى ھەممە ئوردا-قورغانلارغا ئوت قويۇپ كويدۇرۇپ، يېرۇسالېمدىكى بارلىق قىممەتلىك قاچا-ۋۇيۇملارنى چېقىپ كۈكۈم-تالقان قىلدى. **20** قىلىچتىن ئامان قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدىيە پادىشاھى] بابىلغا ئۈتقۈن قىلىپ ئەكەتتى؛ ئۇلار تاكى پارس پادىشاھلىقىنىڭ سەلتەنىتىكىچە بابىل پادىشاھى ۋە ئەۋلادلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ ئۆردى. **21** بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيانىڭ ۋاستىسى بىلەن [ئالدىن ئېيتقان [ئاگاھ] سۆزى ئىشقا ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولدى. شۇنىڭ بىلەن زېمىن ئۆزىگە

ئەزرا

1 پارس پادىشاھى قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پەرۋەردىگارنىڭ يەرەميانىڭ ئاغزى ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پارس پادىشاھى قورەشنىڭ روھىنى قوزغىشى بىلەن پۈتۈن پادىشاھلىقى تەۋەسىدە تۆۋەندىكى بۇ جاكارنامە چىقاردى، شۇنداقلا ئۆزىنى يازما قىلىپ پۈكۈپ: ـ **2** «پارس پادىشاھى قورەش مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاسمانلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنىڭ ئىگىدارچىلىقىنى ماڭا بەردى؛ ئۇ شۇنداقلا مېنى يەھۇدا زېمىنىغا جايلاشقان يېرۇسالېمدا ئۆزىگە بىر ئوي سېلىشقا بۇيرۇدى. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن ئاراڭلاردا خۇدانىڭ خەلقى بولغانلاردىن ھەرقايسىڭلارغا بولسا، ئۆزىنىڭ خۇداسى [پەرۋەردىگار] ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، ئۇ يەھۇدا زېمىنىدىكى يېرۇسالېمغا چىقسۇن، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سالسۇن! ئۇ بولسا خۇدادۇر، ماكانى يېرۇسالېمدىدۇر! **4** [سۈرگۈنلۈكتە] قالغان خەلق قەيەرلەردە ماكانلاشقان بولسا، [ئۇ يېرۇسالېمغا چىقسۇن]؛ شۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇلارغا ئالتۇن، كۈمۈش، مال-مۈلۈك، چارپايلارنى تەمىنلەپ ياردەم بەرسۇن ۋە شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا جايلاشقان خۇدانىڭ شۇ ۋېنى ئۈچۈن خالىس ھەدىيەلەرنى تەقدىم قىلسۇن» ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى قەبىلە باشلىقلىرى، كاھىنلار، لاۋىيلار، شۇنداقلا خۇدا تەرىپىدىن روھى قوزغىتىلغان بارلىق خەلق ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ يېرۇسالېمدىكى يەرۋەردىگارنىڭ ۋېنى [يېڭۈاشتىن] سېلىشقا بىرىشقا تەييارلاندى. **6** ئەتراپتىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى كۈمۈش قاچا-قۇچا، ئالتۇن، مال-مۈلۈك، چارپايلار ۋە قىممەت باھالىق ۋېزىملار بىلەن ئۇلارنى قولىلاپ قۇۋۋەتلىدى، ئۇنىڭدىن باشقا سۈنۈللىدىغان ھەرخىل ئىختىيارىي ھەدىيە-قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەرخىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. **7** پادىشاھ قورەش پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى قاچا-قۇچىلىرىنمۇ، يەنى ئىلگىرى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىن ئەكىلىپ ئۆز ئىلاھىنىڭ بۇتخانىسىغا قويۇپ قويغان قاچا-قۇچىلارنمۇ ئېلىپ چىقتى. **8** پارس پادىشاھى قورەش خەزىنە بېگى مىترەداتنى ۋېيرۇپ بۇ قاچا-قۇچىلارنى ئالدۇرۇپ چىقتى؛ مىترەدات شۇلارنى يەھۇدانىڭ ئەمىرى شەشبازارغا سانى يېنچە ساناپ تاپشۇرۇپ بەردى. **9** قاچا-قۇچىلارنىڭ سانى مۇنداق: ـ ئالتۇن داس ئوتىۋز، كۈمۈش داس مىڭ، پىچاق يىگىرمە توققۇز، **10** ئالتۇن پىيالە ئوتىۋز، بىر-بىرىگە ئوخشاش بولغان كۈمۈش پىيالە تۆت يۈز ئون؛ باشقا قاچا-قۇچىلار بىر مىڭ. **11** بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچا، بەش مىڭ تۆت يۈز. سۈرگۈن قىلىنغان خەلق بابىلدىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىنگەن چاغدا، شەشبازار بۇ قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلگەنىدى.

2 تۆۋەندىكىلەر نېبوقادنەسار تەرىپىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان [يەھۇدىيە] تۇلۇكسىدىكىلەردىن، ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى قايتىپ كېلىپ، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدىيە گە چىقىپ، ھەربىرى ئۆز شەھىرلىرىگە كەتكەنلەر: ـ **2** ـ ئۇلار زەرۇبىبابەل، يەشۇئا، نەھەمىيا، سىرايا، رەئىلايا، موردىكاي، بىلشان، مىسپار، بىگۋاي، رەھۇم ۋە باناناھلار بىلەن بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئېچىدىكى ئە رىكە كەلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ **3** پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ **4** شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ **5** ئاراھنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز يەتمىش بەش كىشى؛ **6** پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوئابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سە ككىز يۈز ئون ئىككى كىشى؛ **7** ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **8** زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **9** زاككايىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئالتمىش كىشى؛ **10** بانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ **11** بىبايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **12** ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ **13** ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئالتمىش ئالتە كىشى؛ **14** بىگۋاينىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئەللىك ئالتە كىشى؛ **15** ئادىننىڭ ئەۋلادلىرى تۆت يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **16** ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سە ككىز كىشى؛ **17** بىزاينىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **18** يوراھنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ **19** ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **20** گىببارنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ **21** بەيت-لەھەملىكلەر بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **22** نىتوفالىلار ئەللىك ئالتە كىشى؛ **23** ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سە ككىز كىشى؛ **24** ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى؛ **25** كىرىئات-ئارىملىلار، كەفىراھلىلار ۋە بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمئىي يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ **26** راماھلىلار بىلەن گىبائالىلار جەمئىي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ **27** مىكماشلىلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ **28** بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايىلىلار جەمئىي ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **29** نېبولىلار ئەللىك ئىككى كىشى؛ **30** ماگبىشنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئەللىك ئالتە كىشى؛ **31** ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **32** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ **33** لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي يەتتە يۈز يىگىرمە بەش كىشى؛ **34** يېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **35** سىناۋانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئوتتۇز كىشى. **36** كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەشۇئا جەمەتىدىكى يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ **37** ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ **38** پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ **39** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. **40** لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ خوداۋىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى؛ **41** غەزەلكەشلەردىن: ـ ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز يىگىرمە سە ككىز كىشى. **42** دەرۋازىۋانلەرنىڭ نەسلىدىن: ـ شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالموننىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبايىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئوتتۇز توققۇز كىشى. **43** ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ زىخانىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابباۋتنىڭ ئەۋلادلىرى، **44** كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىياھانىڭ ئەۋلادلىرى، پادونىنىڭ ئەۋلادلىرى، **45** لبانانىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگاباھنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، **46** ھاگابنىڭ ئەۋلادلىرى، شاملاينىڭ ئەۋلادلىرى، ھاناننىڭ ئەۋلادلىرى، **47** گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، رېئاياھنىڭ ئەۋلادلىرى، **48** رەزىننىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، گازززامنىڭ ئەۋلادلىرى، **49** ئۇززانىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىياينىڭ ئەۋلادلىرى، بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، **50** ئاسناھنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىمنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، **51** باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، **52** بازلۇتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، **53** باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسىرانىڭ ئەۋلادلىرى، تىماھنىڭ ئەۋلادلىرى، **54** نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرى. **55** سۈلايمانىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ سوتايىنىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پېرۇدانىڭ ئەۋلادلىرى، **56** يائالاھنىڭ ئەۋلادلىرى، داركونىنىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، **57** شەفەتىيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھازززبائىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامىنىڭ ئەۋلادلىرى. **58** ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۈلايمانىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. **59** تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مېلاھ، تەل-خارشا، كېرۇب، ئاددان ۋە ئىممەردن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ ياكى نەسەبىنىڭ ئىسرائىل ئادەمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. **60** بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز ئەللىك ئىككى كىشى؛ **61** كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە خابايانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىلايىنىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىلاي گىلئادلىق بارزىلايىنىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا ئۇلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغانىدى. **62** بۇلار جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ شۇڭا ئۇلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. **63** ۋالىي ئۇلارغا: ـ ئۇرىم ۋە ئۇتىممىنى كۆتۈرگۈچى كاھىن ئاربىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يەمەكلىكلەر» گە ئېغىز

تەگكۈزمەيسىلەر، دېدى. 64 پۈتۈن جامائەت جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ تۆچ يۈز ئاتمىش كىشى؛ 65 يۇنىگۈن باشقا تۆلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ تۆچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى؛ يەنە ئىككى يۈز ئەر-ئايال ئەزەلچىسى بار ئىدى. 66 تۆلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش قېچىرى، 67 تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۆگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. 68 جەمەت كاتتىئاشلىرىدىن بەزىلىرى يېرۇسالېمغا ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلگەن چاغدا، خۇدانىڭ شۇ ۋۇيى ئەسلى ئورنىغا يېگۈزۈشتىن سېلىنشى ئۈچۈن چىن كۆڭۈلدىن سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. 69 تۆلار ئۆزلىرىنىڭ قۇربىغا قاراپ قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە ئاتمىش بىر مىڭ داريك ئالتۇن، بەش مىڭ منا كۈمۈش ۋە يۈز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى. 70 شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، غەزەلچىلەر، دەرۋازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى، قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

3 ئىسرائىل خەلقى ھەرقايسىسى ئۆز شەھەرلىرىدە ماكانلاشقاندىدى، يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، خەلق بىر ئادەمدەك بولۇپ يېرۇسالېمغا يىغىلدى. 2 يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى، شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبابابەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى ئورنۇنلىرىدىن قوپۇپ، خۇدانىڭ ئادىمى مۇسا يېزىقىدا قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگىنىدەك پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ قۇربانگاھىنى سېلىشقا كىرىشتى. 3 گەرچە تۆلار شۇ يەرلىك خەلقلەردىن قورقسىمۇ، لېكىن قۇربانگاھنى ئەسلىدىكى ئۆلى ئۆستىگە سېلىپ، ئۇنىڭدا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كويدۇرمە قۇربانلىق ئوتكۈزۈشكە كىرىشتى. 4 تۆلار يەنە [مۇقەددەس قانۇندا] پۈتۈلگىنى بويىچە «كەپىلەر ھېيتى»نى ئوتكۈزۈپ، ھەر كۈنى بەلگىلەنگەن تەلەپكە مۇۋاپىق سان بويىچە كۈنلۈك كويدۇرمە قۇربانلىقنى سۇنۇشاتتى. 5 شۇنىڭدىن كېيىن تۆلار يەنە ھەر كۈنلۈك كويدۇرمە قۇربانلىقلار، يېڭى ئاي قۇربانلىقى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق مۇقەددەس دەپ بېكىتىلگەن ھېيتلىرى ئۈچۈن تەقدىم قىلىنىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىر كىشىنىڭ كۆڭلىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنىدىغان ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇپ تۇراتتى. 6 شۇنداق قىلىپ تۆلار يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشقا باشلىدى؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنىڭ ئۈلى تېخى سېلىنمىدى. 7 تۆلار تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارغا پۇل تاپشۇردى ۋە شۇنداقلا پارس پادىشاھى قورەشنىڭ ئىجازىتى بىلەن زىدونلۇقلار بىلەن تۇرلۇقلارغا كېدىر ياغىچىنى لۇئاندىن [ئوتتۇرا] دېڭىز ئارقىلىق يوپپاغا ئەكىلدۈرۈش ئۈچۈن تۆلارغا يېمەك-ئىچمەك ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىدى. 8 جامائەت يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋەيىگە كەلگەندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئايدا شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇبابابەل، يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە تۆلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋىي قېرىنداشلىرىنىڭ قالدىسى، شۇنىڭدەك سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ يېرۇسالېمغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇلۇشتا ئىش باشلىدى، تۆلار يەنە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنى سېلىش قۇرۇلۇشىغا نازارەچىلىككە قويدى. 9 يەشۇئا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى، كادمىيەل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى خۇدانىڭ ۋەيىدە ئىشلەيدىغان ئىشچىلارنى نازارەت قىلىشقا بىر نىيەتتە ئاتالاندى؛ ھېناداددىنىڭ ئوغۇللىرى، تۆلارنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ۋە قېرىنداش لاۋىيلار تۆلارغا يارىدەملەشتى. 10 تاشچىلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىگە ئۇل سالىدىغان چاغدا كاھىنلار خاس كىيىملىرىنى كىيىپ، كانايلىرىنى چېلىپ، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان لاۋىيلار جاڭجاڭ چېلىپ، ھەممىسى قاتار-قاتار سەپ بولۇپ ئۇرغۇزۇلدى، تۆلار داۋۇت بەلگىلىگەن كۈرسەتمىلەر بويىچە پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. 11 تۆلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۈزۈلمەي: ـ «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ ئىسرائىلغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەپ ھەمدۇسانا ۋە رەھمەت-تەشەككۇر ئېيتىشتى. بۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنىڭ ئۈلى سېلىنىپ بولغاچقا، خالايىق پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ توۋلاپ تەنتەنە قىلىشتى. 12 لېكىن كاھىنلاردىن، لاۋىيلاردىن ۋە جەمەت باشلىقلىرىدىن نۇرغۇنلىرى، يەنى ئەسلىدە ئىلگىركى ۋەيىنى كۆرگەن نۇرغۇن قېرى ئادەملەر كۆز ئالدىدا سېلىنغان بۇ ۋەيىنىڭ ئۈلىغا قاراپ، ئۈن سېلىپ يىغلاپ كېتىشتى؛ نۇرغۇن باشقا كىشىلەر خۇشال بولۇپ تەنتەنە قىلىپ توۋلاشتى؛ 13 ۋە خەلق ھەتتا كىملەرنىڭ تەنتەنە قىلىشۋاتقانلىقى بىلەن كىملەرنىڭ يىغلاۋاتقانلىقىنى ئايرىۋالالمايى قالدى؛ چۈنكى جامائەت تەنتەنە قىلىپ قاتتىق توۋلىشاتتى؛ ۋە بۇ ئاۋاز يىراق-يىراقلارغا ئاڭلىناتتى.

4 يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى رەقىبلەر سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەپرەۋەردىگارغا ئاتاپ ۋەيىنى يېگۈزۈشتىن سالماقچىكەن، دېگەن گەپنى ئاڭلاپ، 2 زەرۇبابابەل ۋە جەمەت باشلىقلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ: ـ بىز سىلەر بىلەن بىللە سالايلى؛ چۈنكى بىزمۇ سىلە رگە ئوخشاشلا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلارنى ئىزلەپ، بىزنى بۇ يەر گە ئەكەلگەن ئاسۇرىيە پادىشاھى ئېسار-ھاددوننىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇپ كېلىۋاتىمىز، دېيىشتى. 3 لېكىن زەرۇبابابەل، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ باشقا جەمەت باشلىقلىرى تۆلارغا: ـ خۇدايىمىزغا ئۆي سېلىشتا سىلەرنىڭ بىز بىلەن ھېچقانداق ئالاقەڭلار يوق؛ بەلكى پارس پادىشاھى قورەش بىزگە يۈرۈغاندەك، پەقەت بىز ئۆزىمىزلا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۆي سالىمىز، دېيىشتى. 4 شۇنىڭدىن كېيىن شۇ يەردىكى ئاھالە يەھۇدالارنىڭ قولىنى ئاجىز قىلىپ، تۆلارنىڭ قۇرۇلۇش قىلىشىغا كاشىلا ئۇچىدۇرۇپ تۇردى. 5 تۆلار يەنە پارس پادىشاھى قورەشنىڭ بارلىق كۈنلىرىدىن تاكى پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختكە ئولتۇرغان ۋاقىتىغىچە، دائىم مەسلىھەتچىلەرنى سېتىۋېلىپ، يەھۇدالار بىلەن قېرىشىپ، قۇرۇلۇش نىشانىنى بۇزۇشقا تۇرۇنۇپ تۇردى. 6 ئاھاشۋېروش تەختكە چىققان دەسلەپكى ۋاقىتلاردا تۆلار ئۇنىڭغا يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېم ئاھالىسى ئۈستىدىن بىر ئەرزنامە يازدى. 7 شۇنىڭدەك ئارتاخشاشتا كۈنلىرىدە بىشلام، متىردات، تابەئەل ۋە تۆلارنىڭ قالغان شېرىكلىرىمۇ پارس پادىشاھى ئارتاخشاشتاغا ئارامي تىلدا بىر ئەرز خېتىنى يازدى؛ خەت ئارامي تىلىدىن تەرجىمە قىلىنىدى. 8 ئالىي رەھۋەم بىلەن دېۋان بېگى شىمشاي پادىشاھ ئارتاخشاشتاغا يېرۇسالېم ئۈستىدىن تۆۋەندىكىدەك ئەرزنامە يازدى: ـ 9 «مە زىكۆر مە كىڭپىنى يازغانلاردىن، ئالىي رەھۋەم، كاتىپ بېگى شىمشاي ۋە تۆلارنىڭ باشقا ھەمراھلىرى بولغان سوراچىلار، مۇيەتتىشلەر، مەنسەپدارلار، كاتىپلار، ئارقۇيلىقلار، بابىلىلار، شۇشانلىقلار، يەنى ئېلامىيلار 10 ۋە ئۇلۇغ جانابي ئوسناپپار سامارىيە شەھىرىگە ۋە [ئەفرات] دەرياسىنىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى باشقا يەرلە رگە ئورۇنلاشتۇرغان ئاھالىمۇ بار 11 (مانا بۇ تۆلارنىڭ پادىشاھقا يازغان خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى) ـ ئۆزلىرىنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى خىزمەتكارلىرىدىن پادىشاھ ئاللىرى ئارتاخشاشتاغا سالام! 12 پادىشاھ ئالىيلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، ئۆزلىرى تەرىپىڭ بىز تەرەپكە كەلگەن يەھۇدىيلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى؛ تۆلار ئاشۇ ئاسىي ۋە سېپىسق شەھەرنى قۇرۇۋاتىدۇ؛ ئۇلۇنى ياساپ پۈتتۈردى، سېپىلنى ياساپ چىقتى ۋە سېپىلنىڭ ئۇللىرىنى بىر-بىرگە ئۇلاپ ياساۋاتىدۇ. 13 ئەمدى ئۇلۇغ پادىشاھ ئاللىيلىرىگە شۇ مەلۇم بولغايكى، مۇبادا بۇ شەھەر ئوگلانسا، سېپىل پۈتكۈزۈلسە، تۆلار باج تاپشۇرمايدىغان، ئولپان تولىمەيدىغان ۋە پاراق تاپشۇرمايدىغان بولۇۋالىدۇ، يۇنداق كېتىۋەرسە پادىشاھلارنىڭ خەزىنىسىگە سۈزىسز زىيان بولىدۇ. 14 بىز ئوردىنىڭ تۇزىنى يەپ تۇرۇپ، پادىشاھىمىزنىڭ يۇنداق بېھۇرمەت قىلىنىشىنا قاراپ تۇرۇشىمىزغا قەتئىي توغرا كەلمەيدۇ، شۇ سەۋەبتىن پادىشاھىمىزغا مەلۇم قىلىشقا جۈرئەت قىلدۇق. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن [ئاللىيلىرىنىڭ] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىخىنامىسىنى سۈرۈشتە قىلىشلىرىنى تەشەببۇس قىلىمىز؛ سىلى تارىخنامىدىن بۇ شەھەرنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھلارغىمۇ، ھەرقايسى ئۆلكىلە رگىمۇ زىيان يەتكۈزۈپ كەلگەن ئاسىي بىر شەھەر ئىكەنلىكىنى، قەدىمدىن تارتىپ بۇ شەھەردىكىلەر ئاغدۇرمىچىلىق تېرىغانلىقىنى بىلگەيلا؛ دەل شۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەر ۋەيران قىلىنغانىدى. 16 شۇڭا بىز ئاللىيلىرىغا شۇنى ئۇقتۇرماقچىمىزكى، ئە گەر بۇ شەھەر قۇرۇلسا، سېپىللىرى پۈتكۈزۈلسە، ئۇنداقتا سىلىنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى يەرلە رگە ھېچقانداق ئىگىدارچىلىقلىرى بولماي قالىدۇ». 17 پادىشاھ مۇنداق جاۋاب يوللىدى: ـ «ۋالىي رەھۋەم، دېۋان بېگى شىمشايغا ۋە سامارىيە ھەم دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى باشقا

يەرلەردە تۆرۈشلۇق ھەمراھلىرىگلارغا سالام! **18** سىلەرنىڭ بەرگە يازغان ئەرز خېتىگلار مېنىڭ ئالدىمدا ئېنىق قىلىپ ئوقۇپ بېرىلدى. **19** تەكشۈرۈپ كۆرۈشنى ۋىرۇئۇدىم، بۇ شەھەرنىڭ دەرۋازىقە قەدىمدىن تارتىپ پادىشاھلارغا قارشى چىقىپ ئىسيان قوزغىغان، شەھەردە دائىم تاسىيلى-قوزغىلاڭ كۆتۈرۈشتەك ئىشلارنىڭ بولۇپ كەلگەنلىكى مەلۇم بولدى. **20** ئىلگىرىكى ۋاقىتلاردا قۇدرەتلىك پادىشاھلار يېرۇسالېمغا ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى پۈتۈن يەرلەرنى ئىدارە قىلىپ كەلگەن، ئۇلار شۇلارغا يېقىنىپ باج، ئولپان ۋە پارىقنى تاپشۇرۇپ كەلگەنىكەن. **21** ئەمدى سىلەر ۋىرۇق چۈشۈرۈپ ئۇ خەلقنى ئىشتىن توختىتىڭلار، مەندىن باشقا يارلىق چۈشۈرۈلمىگۈچە، بۇ شەھەرنى يېڭۈاشتىن قۇرۇپ چىقىشقا بولمايدىغانلىقى ئۇقتۇرۇڭلار. **22** بۇ ئىشنى ئادا قىلمايى قېلىشتىن پەخەس بولۇڭلار، پادىشاھلارغا زىيان كەلتۈرىدىغان ئاپەت ئېمىشقا كۆچىيۋېرىدىكەن؟».

23 پادىشاھ ئارتاخىشاستانىڭ يارلىقىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى رەھۇمغا، دۈۋان بېگى شىمشاي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىغا ئۇقتۇپ بېرىلىشى بىلەنلا، ئۇلار ئالمان-تالمان يېرۇسالېمدىكى يەھۇدالارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ھەربىي كۈچ ئىشلىتىپ، ئۇلارنى ئىشنى توختىتىشقا مەجبۇر قىلدى. **24** شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋىيدىكى ئىشلار توختىدى؛ ئىش تا كى پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختكە چىقىپ ئىككىنچى يىلىغىچە توختاغلىق قالدى.

5 بۇ چاغدا پەيغەمبەرلەر، يەنى ھاگاي پەيغەمبەر بىلەن ئىددونىڭ ئوغلى زە كەريا پەيغەمبەر يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلارغا بېشارەت بېرىشكە باشلىدى؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ نامىدا ئۇلارغا بېشارەت بېرىشتى. **2** شۇنىڭ بىلەن شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇبباۋېل ۋە يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا قوپۇپ يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋىينى يېڭۈاشتىن سېلىشقا باشلىدى، خۇدانىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ ئۇلارغا يارداەم بەردى. **3** شۇ چاغدا دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ: «كىم سىلە رگە بۇ ۋىينى يېڭۈاشتىن سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتتۈرۈشكە ۋىرۇق بەردى؟» دەپ سوردى. **4** ئۇلار يەنە: «بۇ قۇرۇلۇشقا مەسئۇل بولغۇچىلارنىڭ ئىسمى نېمە؟» دەپ سوردى. **5** لېكىن خۇدانىڭ نەزىرى يەھۇدا ئاقساقاللىرىنىڭ ئۈستىدە ئىدى، شۇڭا باش ۋالىي قاتارلىقلار پادىشاھ دارىئۇسقا مەلۇم قىلغۇچە، شۇنداقلا ئۇنىڭدىن بۇ ھەققە بىرەر جاۋاب يارلىق كەلگۈچە ئۇلارنىڭ قۇرۇلۇش ئىشىنى توسمىدى. **6** دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ ۋالىيسى تاتتىناي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى، يەنى دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار پادىشاھ دارىئۇسقا خەت ئەۋەتتى، خەتنىڭ كۆچۈرۈلمىسى مانا تۆۋەندىكىدەك: **7** ئۇلار پادىشاھقا ئەۋەتكەن مەلۇماتنا مۇنداق دېيىلگەن: «دارىئۇس ئالىيلىرىغا چوكۇتۇر ئامان-ئېسەنلىك بولغاي! **8** پادىشاھىمىزغا شۇ ئىش يېتىپ مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەھۇدىيە گە، ئۇلۇغ خۇدانىڭ ۋىينگە بېرىپ كۆردۇقكى، شۇ تۇي يوغان تاشلار بىلەن ياسىلىۋاتىدۇ، تاملىرىغا ئىملار ئوتكۈزۈلۈپ سېلىنماقتا؛ بۇ قۇرۇلۇش تېز سۈرەتتە ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلۇۋېتىپتۇ. **9** ئاندىن بىز ئۇ يەردىكى ئاقساقاللاردىن: ـ كىم سىلە رگە بۇ ۋىينى سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتتۈرۈشكە ۋىرۇق بەردى؟ ـ دەپ سوردۇق. **10** ۋە ئالىيلىرىغا مەلۇم بولسۇن ئۇچۈن ئۇلارنىڭ ئىسىملىرىنى سوردۇق، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ باشلىقلىرىنىڭ ئىسىملىرىنى پۈتۈپ خاتىرىلىمەكچى ئىدۇق. **11** ئۇلار بەرگە: «بىز ئاسمان-زېمىننىڭ خۇداسىنىڭ قۇللىرى، بىز ھازىر بۇنىڭدىن ئۆزۈن يىللار ئىلگىرى سېلىنغان ۋىينى يېڭۈاشتىن سېلىۋاتىمىز. مۇشۇ ۋىينى ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئۇلۇغ بىر پادىشاھى سالدۇرغاندى. **12** لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسماندىكى خۇدانىڭ غەزىپىنى كەلتۈرۈپ ۋىيغاچقا، خۇدا ئۇلارنى كالدىيەلىك بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرغان؛ ئۇ بۇ ۋىينى چاقتۇرۇۋېتىپ، خەلقنى بابىلغا ئۈتقۈن قىلىپ ئە كەتكەن. **13** لېكىن بابىل پادىشاھى قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى پادىشاھ قورەش خۇدانىڭ بۇ ۋىينى يېڭۈاشتىن سېلىشقا يارلىق چۈشۈرگەن. **14** ۋە نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى بۇ ئىبادەتخانىدىن ئېلىپ بابىل بۇتخانىسىغا ئاپىرىپ ۋىيغان خۇدانىڭ ۋىيدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچىلارنىمۇ پادىشاھ قورەش ئۇلارنى بابىل بۇتخانىسىدىن ئەپچىقتۇرۇپ، شەشبازار ئىسملىك بىر كىشىگە تاپشۇرغان؛ ئۇ ئۇنى باش ۋالىي قىلىپ تەينىلگەنىدى. **15** ھەم ئۇنىڭغا: ـ بۇ قاچا-قۇچىلارنى ئېلىپ ئۇلارنى يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا ئاپىرىپ ۋىيغىن؛ خۇدانىڭ ۋىيى ئەسلى جايىغا يېڭۈاشتىن سېلىنسۇن، دەپ يۈيۈغان **16** ئاندىن شۇ شەشبازار دېگەن كىشى كېلىپ، يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋىينگە ئۇل سالغان، ئەنە شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ھازىرغىچە ياسىلۋاتىدۇ، تېخى پۈتمىدى» دەپ جاۋاپ بەردى. **17** ئەمدى ئالىيلىرىغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمىزنىڭ شۇ يەردە، يەنى بابىلدىكى خەزىنىنى ئاختۇرۇپ بېقىشنى، ئۇ يەردە پادىشاھ قورەشنىڭ يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋىينى يېڭۈاشتىن سېلىش توغرىسىدا چۈشۈ رگەن يارلىقىنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈپ بېقىشنى سورايمىز ھەم پادىشاھىمىزنىڭ بۇ ئىش توغرىسىدا ئۆز ئىرادىسىنى بەرگە بىلدۈرۈپ ۋىيۇشنى ئۈتۈنىمىز».

6 ئاندىن پادىشاھ دارىئۇس بابىلدىكى دۆلەت-بايلىقلار ساقلانغان «ئارخىپلار ۋىي»نى تەكشۈرۈپ چىقىشقا يارلىقلارنى چۈشۈردى. **2** مېدىئا تۇلۇكسىدىكى ئاخمېتا قەلئەسىدىن بىر ئورام قەغەز تېپىلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق بىر خاتىرە پۈتۈلگەن: **3** «پادىشاھ قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پادىشاھ قورەش يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋىينگە دائىر مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈردىدۇ: ـ «قۇربانلىق سۈنۈلىدىغان ئورۇن بولۇش ئۈچۈن بۇ ئۇي يېڭۈاشتىن سېلىنسۇن؛ ئۇلى پۈختا سېلىنسۇن، ۋىينىڭ ئىگىزلىكى ئالتمىش گەز، كە كىلىكى ئالتمىش گەز بولسۇن. **4** ئۈچ قەۋەت يوغان تاش، بىر قەۋەت يېڭى ياغاچ بىلەن سېلىنسۇن، يارلىق خىراجەت پادىشاھلىق خەزىنىسىدىن چىقىم قىلىنسۇن. **5** ئەسلىدە نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىدىن ئېلىپ بابىلغا ئاپىرىپ ۋىيغان، خۇدانىڭ ۋىيدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسى قايتۇرۇپ كېلىنىپ، يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا قايتىدىن يەتكۈزۈلۈپ، ھەربىرى ئۆز جايىغا ۋىيۇلسۇن؛ ئۇلار خۇدانىڭ ۋىينگە ۋىيۇلسۇن!».

6 [دارىئۇستىن يارلىق چۈشۈرۈلۈپ]: «ـ شۇڭا، ئى دەريانىڭ شۇ تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي ۋە شېتار-بوزناي ھەم سىلەرنىڭ ھەمراھلىرىگلار، يەنى دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار، ئەمدى سىلەر ئۇ يەردىن نېرى كېتىگلار! **7** خۇدانىڭ ۋىينىڭ قۇرۇلۇشى بىلەن كارىگلار بولمىسۇن، يەھۇدىيلارنىڭ باش ۋالىيسى بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ خۇدانىڭ بۇ ۋىينى ئەسلىدىكى ئورنىغا سېلىشىغا يول ۋىيۇگلار. **8** شۇنىڭدەك مەن خۇدانىڭ بۇ ۋىينىڭ سېلىنىشى ئۈچۈن يەھۇدالارنىڭ ئاقساقاللىرى توغرۇلۇق سىلە رگە ۋىيرۇق چۈشۈردۇمكى: ـ دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىن، پادىشاھلىق خەزىنىسىگە تاپشۇرۇلغان باج كىرىمىدىن سىلەر كېچىكتۈرمەي شۇ ئادەملە رگە تولۇق خىراجەت ئاجرىتىپ بېرىگلار، قۇرۇلۇش ھېچ توختاپ قالمىسۇن. **9** ئۇلارغا نېمە كېرەك بولسا، جۈملىدىن ئاسماندىكى خۇداغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈنۈشقا، مەيلى ئە ركەك تورپاق بولسۇن، قوچقار يا كى قوزلار بولسىمۇ، شۇلار بېرىلسۇن، يەنە يېرۇسالېمدىكى كاھىنلارنىڭ بەلگىلىگىنى ۋىيچە بۇغداي، تۇز، شاراب يا كى زەيتۇن مايلار بولسۇن شۇلارنىڭ بىرىمۇ كەم قىلىنمايى، ھەر كۈنى تەمىن ئېتىپ تۇرۇلسۇن. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاسماندىكى خۇداغا خۇشبۇي قۇربانلىقلارنى كەلتۈرۈپ، پادىشاھقا ۋە پادىشاھنىڭ ئەۋلادلىرىغا ئۈزۈن تۆمۈر تىلىسۇن. **11** مەن يەنە ۋىيرۇيەنكى، كىمكى بۇ يارلىقنى ئۆ زگەرتسە، شۇ كىشىنىڭ ۋىينىڭ بىر تال لىمى سۇنغۇزۇۋېلىنىپ تىكلەنگەندىن كېيىن، شۇ كىشى ئۇنىڭغا ئېسىپ مخلاپ ۋىيۇلسۇن، ۋىي ئەخلەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلسۇن! **12** ۋە ئۆزىنىڭ نامىنى شۇ يەردە قالدۇرغان خۇدا مۇشۇ يېرۇسالېمدىكى ۋىينى ئۆ زگەرتىشكە يا كى بۇزۇشقا قول ئۇزارتقان ھەرقانداق پادىشاھ يا كى خەلقنى ھالاك قىلسۇن! مەن دارىئۇس مۇشۇ يارلىقنى چۈشۈردۇم، ئەستايىدىللىق بىلەن بەجا كەلتۈرۈلسۇن!» دېيىلدى. **13** ئاندىن دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي، شېتار-بوزناي ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى پادىشاھ دارىئۇسنىڭ ئەۋەتكەن يولىورۇقى ۋىيچە ئەستايىدىللىق بىلەن شۇ ئىشنى بەجا كەلتۈردى.

14 يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرى قۇرۇلۇشنى داۋاملاشتۇرۇپ، ھاگاي پەيغەمبەر ۋە ئىددونىڭ ئوغلى زە كەريانىڭ بېشارەت بېرىشلىرى بىلەن شۇ ئىشتا روناق تاپتى. ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەمرى ۋىيچە، شۇنداقلا قورەش، دارىئۇس ۋە ئارتاخىشاستا قاتارلىق پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئەمرى ۋىيچە ئىشلەپ، ۋىينى يېڭۈاشتىن قۇرۇپ چىقتى

ئىشنى پۈتىۋردى. 15 بۇ تۆي دارىۋۇس پادىشاھى سەلتەنەتنىنىڭ ئالتىنچى يىلى، ئادار ئېيىنىڭ ئۆچىنچى كۈنى پۈتكۈزۈلدى. 16 ئىسرائىللار ـ كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە قالغان سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن خەلقلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنى تۆنىكىغا ئاتاش مۇراسىمىنى خۇشال-خۇرامىلىق بىلەن ئوتكۈزدى. 17 ئۆينى خۇدانىڭ ئۆزىگە ئاتاش مۇراسىمىدا ئۆلار يۈز تورپاق، ئىككى يۈز قوچقار ۋە تۆت يۈز قوزا سۈندى ھەم ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ سانى يېنىچە بارلىق ئىسرائىل ئۆچۈن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكىنى سۈندى. 18 ئۆلار يەنە يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئىبادەت-خىزمىتىنى ئوتتەشكە، مۇسانىڭ كىتابىدا يېزىلغىنى يېنىچە، كاھىنلارنى ئۆز نۆۋىتى يېنىچە، لاۋىيلارنى گۇرۇپپىلىرى يېنىچە ئۆزغىزدى. 19 بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچىسى كۈنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزدى. 20 چۈنكى كاھىنلار ۋە لاۋىيلار بىر نىيەت بىلەن بىرلىكتە پاكلىنىش رەسىملىرى ئوتكۈزۈپ، ھەممىسى پاكلاندى؛ ئاندىن ئۆلار بارلىق سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ۋە ئۆلارنىڭ قېرىندىشى بولغان كاھىنلار ۋە ھەم ئۆزلىرى ئۆچۈن ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتىغان [قوزىلىرىنى] سويدى. 21 سۈرگۈنلۈكتىن [يېگۈلا] قايتىپ كەلگەن ئىسرائىللار ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگارنى ئىزدەپ، ئۆزلىرىنى زېمىندىكى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇلغاشلىرىدىن ئايرىپ چىققان بارلىق كىشىلەر قوزا گۆشلىرىنى بىرلىكتە يېيىشتى. 22 ئۆلار پېتىر نان ھېيتىنى خۇشال-خۇرامىلىق ئېچىدە يەتتە كۈن ئوتكۈزدى؛ چۈنكى پەروەردىگار ئۆلارنى خۇشاللىققا چۆمدۈردى ھەم ئاسۇريە پادىشاھنىڭ كۆڭلىنى ئۆلارغا مايىل قىلىپ، ئۆزىنىڭ ئۆينى ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆينى قۇرۇشقا ئۆلارنىڭ قولىنى مۇستەھكەملىدى.

7 شۇ ئىشلاردىن كېيىن پارس پادىشاھى ئارتاخشاشتا سەلتەنەت سۈرگەن مەزگىلدە ئەزرا دېگەن كىشى [بابىلدىن يېرۇسالېمغا چىقتى]. ئۇ سىرايانىڭ ئوغلى، سىرايا ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازارىيا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، 2 ھىلقىيا شاللۇمنىڭ ئوغلى، شاللۇم زاد وكنىڭ ئوغلى، زادوك ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى، 3 ئاخىتۇب ئامارىيانىڭ ئوغلى، ئامارىيا ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازارىيا مېرايوتنىڭ ئوغلى، 4 مېرايوت زەراھىياھنىڭ ئوغلى، زەراھىياھ ئۇززىنىڭ ئوغلى، ئۇززى بۇككىنىڭ ئوغلى، 5 بۇككى ئابىشۇئانىڭ ئوغلى، ئابىشۇئا فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلئىزارنىڭ ئوغلى، ئەلئىزار بولسا باش كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىدى؛ 6 ـ ئەزرا دېگەن بۇ كىشى بابىلدىن قايتىپ چىقتى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگار مۇساغا نازىل قىلغان ئەۋرات قانۇنىغا پىشقان ئەۋرائشۇناس ئىدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى بولغان پەروەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭدا بولغاچقا، ئۇ ئېمنى تەلەپ قىلسا پادىشاھ شۇنى بە رگەنىدى. 7 پادىشاھ ئارتاخشاشتانىڭ يەتتىنچى يىلى بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار، غەزەلگەشىلەر، دەرۋازىۋانلەر ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە يېرۇسالېمغا قايتىپ چىقتى. 8 [ئەزرا] ئەمدى پادىشاھنىڭ سەلتەنەتنىڭ يەتتىنچى يىلى بەشىنچى ئايدا يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 9 بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇ بابىلدىن چىقىشقا تەييارلاندى؛ خۇدانىڭ شەپقەتلىك قولى ئۇنىڭدا بولغاچقا، ئۇ بەشىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 10 چۈنكى ئەزرا كۆڭۈل قويۇپ پەروەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى چۈشىنىپ تەھسىل قىلىشقا ھەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئېچىدە ئۇنىڭدىكى ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىتىشكە نىيەت قىلغانىدى. 11 مانا بۇ پادىشاھ ئارتاخشاشتا كاھىن ھەم ئەۋرائشۇناس ئەزراغا تاپشۇرغان يارلىق خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى: ـ (ئەزرا پەروەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئائىت ئىشلارغا ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان بەلگىلىمىلىرىگە پىشقان ئەۋرائشۇناس ئىدى): ـ 12 «مەنكى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ئارتاخشاشتادىن ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ ۋەزىمىدا ئەۋرات-قانۇنىغا پىشقان ئەۋرائشۇناس ئاسمان ئەزراغا سالام! 13 ئەمدى مەن شۇنداق يارلىق چۈشۈرىمەنكى، پادىشاھلىقىمدا ئۆزۈۋاتقان ئىسرائىللاردىن، شۇنداقلا ئۆلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋىيلىرىدىن كىملەر يېرۇسالېمغا بېرىشنى خالىسا، ھەممىسى سېنىڭ بىلەن بىللە بارسا بولىدۇ. 14 چۈنكى سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ يەتتە مەسلىھەتچىسى تەرىپىدىن تەينىلەنگەن ئىكەنسەن، قوا ۋىڭدىكى خۇدانىڭ قانۇن كىتابىدا ئېيتىلغانلىرى يېنىچە، يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمغا تەكشۈرۈش-ھال سوراشقا ئەۋەتىلگەنسەن. 15 سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا سۈنغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرۈپ بېرىپ ئۇنىڭغا تەقدىم قىل (ئۇنىڭ ماكانى يېرۇسالېمدىدۇر)؛ 16 شۇنىڭدەك قولۇڭ پۈتكۈل بابىل ئۆلكىسىدە قانچىلىك ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى تاپالسا، شۇنى خەلق ۋە كاھىنلار يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىگە تەقدىم قىلىشقا ئۆز ئىختىيارى بىلەن بە رگەن سوۋغاتلارغا قوشۇپ ئاپارغىن. 17 سەن بۇ پۇللارغا ئېھتىياجانلىق بىلەن قۇربانلىقلار ئۆچۈن تورپاق، قوچقار، قوزا ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ھەم شاراب ھەدىيەلىرى سېتىۋېلىپ، بۇلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىدىكى قۇربانگاھقا سۈنغىن. 18 قالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى سەن ۋە جەمەتىڭدىكىلەر رەگە قاناداق قىلىش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، خۇدايىڭلارنىڭ ئىرادىسى يېنىچە شۇنداق قىلىڭلار. 19 سېنىڭ خۇدايىڭنىڭ ئۆيىدىكى ئىشلارغا ئىشلىتىشكە ساڭا بە رگەن قاچا-قۇچىلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئالدىغا قوي. 20 شۇ گەر شۇنىڭدەك ساڭا خۇدايىڭنىڭ ئۆيىدىكى قالغان ئىشلارغا چىقىم قىلىدىغانغا نېمە خراجەت كېرەك بولسا، سەن پادىشاھ خەزىنىسىدىن ئېلىپ ئىشلەتكىن. 21 شۇنىڭ بىلەن مەنكى پادىشاھ ئارتاخشاشتادىن دەريانىڭ شۇ غەربە تەرىپىدىكى بارلىق خەزىنە بە گلىرىگە شۇنداق ئېيرۇق چۈشۈرىمەنكى، ئاسماندىكى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنىڭ ئالىمى بولغان كاھىن ئەزرا سىلەردىن نېمىنى تەلەپ قىلسا، سىلەر ئەستايىدىللىق بىلەن ئۇنىڭ دېگىنىدەك بېجىرىڭلار. 22 ئۇنىڭ ئالدىغىنى كۈمۈش يۈز تالانتقىچە، بۇغداي يۈز كورغىچە، شاراب يۈز باتقىچە، زەيتۇن مېيى يۈز باتقىچە بولسۇن، ئۇزغا چەك قويۇلمىسۇن. 23 ئاسمانلاردىكى خۇدا نېمىنى ئەمر قىلسا، شۇ ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئەستايىدىللىق بىلەن بېجىرىلسۇن؛ نېمىشقا [خۇدانىڭ] غەزىپىنى پادىشاھ ۋە ئۇغۇللىرىنىڭ پادىشاھلىقىغا چۈشۈرگۈدە كمىز؟ 24 بىز شۇنىمۇ سىلە رگە مەلۇم قىلىمىزكى، ئومۇمەن كاھىنلار، لاۋىيلار، غەزەلگەشىلەر، دەرۋازىۋانلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ بۇ ئۆيىدە خىزمەت قىلىدىغانلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن باج، ئۇلپان ۋە پاراق ئېلىشقا بولمايدۇ. 25 سەمدى سەن ئەي ئەزرا، خۇدايىڭنىڭ سەندە بولغان ھېكمىتىگە ئاساسەن، دەريانىڭ شۇ غەربە تەرىپىدە خۇدايىڭنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى بىلگەن، بارلىق خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدىغان، ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان سوراقچى ۋە ھاكىملارنى تەينىلىگىن؛ ۋە تەۋرات-قانۇنىنى بىلمەيدىغانلارغا بولسا، ئۇلارغا بۇلارنى ئۆگىتىڭلار. 26 خۇدايىڭنىڭ قانۇنىغا ۋە پادىشاھلىقىنىڭ قانۇنىغا رىئايە قىلمايدىغانلار بولسا، ئۇنىڭ ئۆستىدىن ئادالەتلىك بىلەن ھۆكۈم چىقىرىلسۇن؛ ئۇ ئۆلۈمگە، ياكى سۈرگۈنگە ياكى مال-مۈلكىنى مۇسادىرە قىلىشقا ۋە ياكى زىندانغا تاشلاشقا ھۆكۈم قىلىنسۇن». 27 [ئەزرا مۇنداق دېدى] ـ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى بولغان پەروەردىگارغا ھەمدۇسانا بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە، يېرۇسالېمدىكى پەروەردىگارنىڭ ئۆينى شۇنداق كۆز رەكەم بېزەش نىيىتىنى سالدى، 28 يەنە مېنى پادىشاھ ۋە مەسلىھەتچىلىرى ئالدىدا ھەم پادىشاھنىڭ مۇھتەرەم ئەمىرلىرى ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈردى. پەروەردىگار خۇدايىمنىڭ قولى مەندە بولۇپ، ئۇ مېنى غەيرەتلەندۈ رگەچكە، ئۆزۈم بىلەن بىللە [يېرۇسالېمغا] چىقىشقا ئىسرائىللار ئېچىدىن بىرنەچچە مۇتۇەرلەرنى يىغدىم.

8 پادىشاھ ئارتاخشاشتا سەلتەنەت سۈرۈپ ئۆرغان ۋاقىتتا، بابىلدىن مېنىڭ بىلەن بىللە قايتقانلارنىڭ ئاتا جەمەت باشلىقلىرى ۋە ئۆلارنىڭ نەسەبنامىلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ 2 فىنھاسنىڭ ئەۋلادلىرىدىن گېرشون، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن دانىيال، داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھاتۇش، 3 شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرىدن، يەنى پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زە كەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن نەسەبنامىدە تىزىملانغان ئە رە كەلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك كىشى؛ 4 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەراھىياھنىڭ ئوغلى ئەلىيوينەي ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كەلەر ئىككى يۈز كىشى؛ 5 شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان ياھازىيەلنىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كەلەر ئۈچ يۈز كىشى؛ 6 ئادىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوناتاننىڭ ئوغلى ئەبەد ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كەلەر ئەللىك كىشى؛ 7 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاتالىيانىڭ ئوغلى يەشايا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كەلەر يەتمىش كىشى؛ 8 شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن

بلله قايتقان ئه ركه كلەر سه كسەن كىشى؛ **9** يوئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەلنىڭ ئوغلى ئوبادىيا ۋە تۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئه ركه كلەر ئىككى يۈز ئون سه ككز كىشى؛ **10** شىلومىتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوسىفىيانىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئه ركه كلەر بىر يۈز ئاتمىش كىشى؛ **11** بىباينىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىبايىنىڭ ئوغلى زه كەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئه ركه كلەر يىگىرمە سه ككز كىشى؛ **12** ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرىدىن هاككاتاننىڭ ئوغلى يوهانان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئه ركه كلەر بىر يۈز ئون كىشى؛ **13** ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەڭ ئاخىردا قايتقانلارنىڭ ئىسملىرى ئەلىفەلەت، جەئىيەل ۋە شىمايا بىلەن بىللە قايتقان ئه ركه كلەر ئاتمىش كىشى؛ **14** بىگۋاينىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتتاي بىلەن زابىۇد ۋە ئۇلار بىلەن بىللە قايتقان ئه ركه كلەر يەتمىش كىشى.

15 ـ مەن ئۇلارنى ئاخاۋاغا ئاقىدىغان دەريانىڭ بويىغا يىغدىم، بىز ئۇ يەردە چېدىر تىكىپ ئۈچ كۈن تۇردۇق. خەلقنى ۋە كاھىنلارنى ئارىلاپ قارىسام ئۇ يەردە لاۋىيلار يوق ئىكەن. **16** شۇڭا مەن باشلىقلاردىن ئەلىئېزەر، ئاريەل، شىمايا، ئەلناتان، يارىب، ئەلناتان، ناتان، زه كەريا بىلەن مەشۇللاملارنى ۋە ئۇلارغا قوشۇپ ئوقۇمۇشلۇق ئالىملاردىن يوئاريب بىلەن ئەلناتاننى چاقىرتىپ كېلىپ، **17** ئۇلارغا ھاۋالە قىلىپ كاسىفىيا دېگەن يە رگە، ئىددو دېگەن ئاتامان بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەۋەتتىم. مەن كاسىفىيا دېگەن يەردە ئىددوغا ۋە ئۇنىڭ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بولغان قېرىنداشلىرىغا دەيدىغان گەپلەرنى ئاغزىغا سىلىپ، ئۇلارنىڭ بۇ يە رگە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيى ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان خىزمەتچىلەرنى بە زگە ئەكېلىشنى ئۆتۈندۇم. **18** خۇدايىمىزنىڭ شاپائەتلىك قولى بىزدە بولغاچقا، ئۇلار بە زگە ئىسرائىلنىڭ ئەۋرىسى، لاۋىينىڭ نەۋرىسى ماھلىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن ئوقۇمۇشلۇق بىر ئادەمنى، يەنى شەرەبىيانى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى بولۇپ جەمئىي ئون سه ككز كىشىنى باشلاپ كەلدى. **19** ئۇلار يەنە ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەشايا ھەم ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ھەم ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە كىشىنى، **20** يەنە ئىلگىرى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرى لاۋىيلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا تەيىنلىگەن «نەتىنىيلار»دىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشىنى باشلاپ كەلدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسملىرى بىلەن تىزىلاندى. **21** شۇ چاغدا ئاخاۋا دەرياسى بويىدا مەن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا ئۆزۈمىزنى توۋەن قىلىپ، ئۆزىمىز ۋە كىچىك بالىلىرىمىز ھەم بارلىق مال-مۈلكىمىز ئۈچۈن خۇدايىمىزدىن ئاق يول تىلەشكە روزا تۇتۇلىلى، دەپ جاكارلىدىم. **22** چۈنكى بىز ئەسلىدە پادىشاھقا: «خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۇنى بارلىق ئىزدىگەنلەرنىڭ ئۈستىگە ئىلتىپات كۆرسىتىشكە قويۇلىدۇ؛ لېكىن ئۇنىڭ قۇدرىتى بىلەن غەزىپى ئۇنىڭ تاشلىغانلارغا زەربە بېرىشكە تەييارلىدۇر» دېگەندۇق، ئەمدى يەنە ئۇنىڭدىن يولدىكى دۈشمەنلە رگە تاقابىل تۇرۇشقا پىيادە ۋە ئاتلىق لەشكەرلەر تەيىنلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلغانلىقىمدىن خجىل بولۇپ قالدىم. **23** شۇنىڭ بىلەن بىز روزا تۇتۇپ خۇدايىمىزدىن شۇ ئىش توغرۇلۇق ئۆتۈندۇق، ئۇ دۇئايىمىزنى ئىجابەت قىلدى. **24** مەن كاھىن باشلىرى ئىچىدىن ئون ئىككى ئادەمنى ۋە شەرەبىيا، ھاشابىيا ۋە ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ئا تا-ئۇكىلىرىدىن ئون ئادەمنى تاللاپ، **25** ئۇلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى، يەنى پادىشاھ، ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى، ئەمىرلىرى ۋە شۇنىڭدەك شۇ يەردە ئۆزۈۋاتقان بارلىق ئىسرائىللار «كۆيدۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە ھەدىيە قىلغان سوۋغاتلارنى تاپشۇردۇم. **26** مەن كۈمۈشتىن ئالتە يۈز ئەللىك تالانت، يۈز تالانت ئېغىرلىقتىكى كۈمۈش قاچا-قۇچا، يۈز تالانت ئالتۇننى ئۇلارنىڭ قولىغا ئۇچلەپ تاپشۇردۇم. **27** ئۇلارغا تاپشۇرغانلىرىمدىن يەنە ئالتۇن داس يىگىرمە بولۇپ، قىممىتى مىڭ دارىك، سۈپەتلىك ۋە ۋالىلداپ پارقىرايدىغان مىس چوڭ داس ئىككى بولۇپ، ئالتۇندەك قىممەتلىك ئىدى. **28** مەن ئۇلارغا: ـ سىلەر پەرۋەردىگارغا مۇقەددەسىتۇرسىلەر، قاچا-قۇچىلارمۇ مۇقەددەسىتۇر، ئالتۇن-كۈمۈشلەر ئاتا-بوۋا كاللارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىختىياري ھەدىيە قىلىنغان سوۋغاتىۋر. **29** تا كى يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئامبار-خەزىنىلە رگە يەتكۈزۈپ، كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ باشلىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا تارازىدىن ئوتكۈزگۈچە بۇلارنى ئۇيدان قاراپ قوغدا كلار، دېدىم. **30** شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار يېرۇسالېمدىكى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىدىغان، تارازىدىن ئوتكۈزۈلگەن شۇ ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى تاپشۇرۇۋالدى. **31** شۇنىڭ بىلەن بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنى بىز ئاخاۋا دەرياسىنىڭ بويىدىن قوزغىلىپ يېرۇسالېمغا چىقىشقا ماڭدۇق. خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۈستۈمىزدە بولغاچقا، ئۇ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە يولدا پايلاپ تۇرغان قاراقچىلاردىن قۇتقۇزدى. **32** بىز يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردۇق؛ **33** تۆتىنچى كۈنى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدە ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلار تارازىدا تۇچلىنىپ كاھىن ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموتنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا فىنھاسنىڭ ئوغلى ئەلئازار، يەنە لاۋىيلاردىن يەشۇئانىڭ ئوغلى يوزاباد بىلەن بىننۇئىينىڭ ئوغلى نوئادىياھلار بار ئىدى. **34** ھەممە نەرسە سانى بويىچە ۋە ئېغىرلىقى بويىچە تۇچلەندى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە ھەربىرىنىڭ ئېغىرلىقى پۈتۈپ قويۇلدى. **35** شۇ چاغدا ئەسلى ئېلىپ كېتىلگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتقانلار ئىسرائىللارنىڭ خۇداسىغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» سۈپىتىدە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن ئون ئىككى تورپاق، توقسان ئالتە قوچقار، يەتمىش يەتتە قوزا سۇندى، يەنە گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكە سۇندى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئىدى. **36** ئۇلار پادىشاھنىڭ يارلىق خەتلىرىنى پادىشاھنىڭ ۋالىيلىرىغا ۋە دەريانىڭ بۇ غەربىدە تەرىپىدىكى ھۆكۈمدارلارغا تاپشۇرۇۋېدى، ئۇلار خەلققە ۋە خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ئىشلىرىغا ئىزچىل ياردەم بەردى.

9

بۇ ئىشلار پۈتكەندىن كېيىن ئەمىرلەر مېنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى يېنىمغا كېلىپ: ـ ئىسرائىللار، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار ئۆزلىرىنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن، يەنى ئۇلارنىڭ يەرگىنچىلىك ئادەتلىرىدىن ئايرىپ ئۆزىمىدى، ـ دېمەك، ئۇلار قاناناينىلار، ھىتتىيلار، پەرىزىيلەر، يەبۇسىيلار، ئاممونىيلار، موئابىيلار، مىسىرلىقلار ۋە ئامورىيلارغا ئە گىشىپ ماڭدى. **2** چۈنكى ئۇلار بۇ يات تائىپىلەردىن ئۆزلىرىگە ۋە ئوغۇللىرىغا خوتۇن ئېلىپ بېرىپ، [خۇداغا] خاس مۇقەددەس نەسىلنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەر بىلەن ئارىلاشتۇرۇۋۇەتتى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئەمىرلەر بىلەن ئەمەلدارلار بۇ ساداقەتسىزلىكنىڭ باشلامچىلىرىدۇر، ـ دېيىشتى. **3** مەن بۇ ئىشنى ئاڭلاپلا كۆڭلەك بىلەن توننىمنى يىرتىپ، چاچ-ساقالىرىمنى يۇلۇپ غەم-قايغۇغا چۈشۈپ ئولتۇرۇپ كەتتىم. **4** ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ سۆزلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ ھەربىرى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىنىمغا كەلدى. مەن تاكى كەچلىك قۇربانلىق سۇنۇلغۇچە غەم-قايغۇغا چۈمۈپ ئولتۇردۇم. **5** كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىدا مەن ئۆزۈمنى تۇۋەن قىلغان ھالەتتىن تۇرۇپ، كۆڭلەك ۋە تونۇم يىرتىق ھالدا خۇدايىم پەرۋەردىگارغا يۈزلىنىپ تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، قوللىرىمنى يېيىپ، **6** دۇئا قىلىپ: ـ «ئاھ خۇدايىم، شەرمەندىلىكتە يۈزۈمنى ساڭا قارىتىشتىن ئىزا تارتىماقتىمەن، ئى خۇدايىم؛ چۈنكى قەبىھلىكلىرىمىز تولىلىقىدىن باشلىرىمىزدىن ئاشتى، تاسىيلىق-ئىتائەتسىزلىكىمىز ئاسمانلارغا تاقاشتى. **7** ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر زور ئىتائەتسىزلىكتە يۈرۈپ كەلدۇق، شۇڭا قەبىھلىكلىرىمىز ئۈچۈن بىزنى، بىزنىڭ پادىشاھلىرىمىز ۋە كاھىنلىرىمىز خۇددى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ھەرقايسى يۇرتلاردىكى پادىشاھلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ، قىلىچقا، سۈرگۈنلۈككە، بۇلاڭ-تالاڭغا، نومۇسقا تاپشۇرۇلدۇق. **8** ئەمدى ھازىر ئازغىنە ۋاقىت خۇدايىمىز كۆزلىرىمىزنى نۇرلاندۇرۇپ، قۇللۇقىمىزدا بە زگە ئازغىنا ئارام بېرىلىشۇن دەپ، قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدىنى ساقلاپ قېلىپ، بە زگە خۇدايىمىز پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات كۆرسىتىلدى. **9** چۈنكى بىز ھازىر قۇللارمىز؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز مۇشۇ قۇللۇقىمىزدا يەنىلا بىزنى تاشلىۋەتمەي، بەلكى پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرۈپ، خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنى سېلىپ، خارابىلىشىكەن جايلىرىنى يېڭىۋاشتىن ئوڭلاشقا بىزنى روھلاندۇردى، شۇنداقلا بىزنى يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سېپىللىق قىلدى. **10** ئى خۇدا، بىز بۇ [ئىلتىپاتلار] ئالدىدا يەنە نېمە دېيەلەيمىز؟ چۈنكى بىز يەنىلا سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تاپىلغان ئەمرلىرىڭنى تاشلىۋەتتۇق، سەن [ئۇلار ئارقىلىق]: «سىلەر كىرىپ مىراس قىلىپ ئىگىلەيدىغان زېمىن بولسا، شۇ زېمىندىكى تائىپىلەرنىڭ نىجىسلىقى بىلەن بۇلغانغان بىر زېمىن؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلۈك ناپاكلىقلارنى قىلىپ، يەرگىنچىلىك ئادەتلىرى بىلەن بۇ زېمىننى بۇ چەتتىن ئۇ

چېتىغچە تولدۇرۇۋەتتى. 12 شۇڭا سىلەر قىزلىرىڭلارنى ئۆلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمە گىلار، ئوغۇللىرىڭلارغا ئۆلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمە گىلار؛ سىلەر كۆچىيىپ، زېمىننىڭ نازۇ-نېمەتلىرىدن پىيىشكە، زېمىننى ئەبەدىلئەبەد ئەۋلادلىرىڭلارغا مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن مەڭگۈ ئۆلارنىڭ ئامان-تىنچلىقى يا كى مەنپەئىتىنى ھەرگىز ئىزدىمە گىلار» ـ دېگەندىك. 13 بىزنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىمىز ۋە ناھايىتى ئېغىر ئىتائەتسىزلىكىمىز تۈپەيلىدىن بۇ ھەممە بالا-قازا بېشىمىزغا كەلگەندىن ۋە سەن، ئى خۇدايىمىز، قەبىھلىكلىرىمىزگە تېگىشلىك بولغان جازايىمىزنى يېنىكلىتىپ، بىرگە بۇگۈنكىدەك نىجاتلىق ئىلتىپاتنى كۆرسەتكەن تۈرۈقلۇق، 14 بىز قانداقمۇ يەنە ئەمرلىرىڭگە خىلاپلىق قىلىپ، بۇنداق يىرگىنچلىك قائىدىلەرنى تۇتقان بۇ تائىپىلەر بىلەن نىكاھلىنىۋېرىمىز؟ مۇبادا شۇنداق قىلىدىغان بولساق، سەن بىرگە غەزەپلىنىپ، بىرگە بىر قالدى يا كى قۇتۇلغۇدەك بىرسىنىمۇ قالدۇرمايمىز يوقاتمايمىز قالامسەن؟ 15 ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، سەن ھەققانىيدۇرسەن! شۇ سەۋەبتىن بىز بۇگۈنكىدەك قۇتۇلۇپ قالغان بىر قالدىمىز. قارا، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزدە تۇرۇۋاتىمىز، شۇڭا سېنىڭ ئالدىڭدا ھېچقايسىمىز تىك تۇرالمايمىز قالدۇق» ـ دېدىم.

10

ئەزرا دۇئا قىلىپ، گۇناھىنى تونۇپ يىغلاپ خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدا يېقىلىپ دۇم ياتقان چاغدا، ئىسرائىللاردىن ناھايىتى چوڭ بىر جامائەت، ئەر-ئاياللار ۋە بالىلار ئۆنىڭ يېنىغا كېلىپ يىغلىدى؛ كوپچىلىكمۇ قاتتىق يىغلاپ كېتىشتى. 2 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەھىيەلنىڭ ئوغلى شېكانيا ئەزراغا: ـ بىز خۇدايىمىزغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ بۇ زېمىندىكى يات تائىپىلەردىن خوتۇن ئالىۋېقىق. ھالبۇكى، ئىسرائىل ئۈچۈن يەنىلا ئۈمىد بار؛ 3 بىز ئەمدى خۇدايىمىز بىلەن ئەھدىلىشەيلى، خوجامنىڭ ۋە خۇدايىمىزنىڭ ئەمرلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ نەسىھىتىگە ئاساسەن بۇ خوتۇنلارنى ۋە ئۇلاردىن تۇرەگەنگە پەرزەنتلەرنى يولغا سېلىپ قويايلى. ھەممە ئىش تەۋرات قانۇنى بويىچە قىلىنسۇن. 4 تۇرا! بۇ ئىش ساكا باغلىقتۇر، بىز سېنى قوللايمىز؛ جۇرئەتلىك بولۇپ ئىشنى ئادا قىلغىن، ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ، كاھىنلارنىڭ لاۋىيلارنىڭ ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ باشلىقلىرىنى شۇ سۆز بويىچە ئىش قىلىمىز، دەپ قەسەم ئىچىشكە ئۈندىدى، ئۇلار قەسەم ئىچتى. 6 ئاندىن ئەزرا خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدىن قوپۇپ ئېلياشىبنىڭ ئوغلى يەھوھاناننىڭ ئۆيىگە كىردى؛ ئۇ ئۇ يەر گە كەلگەندە غىزامۇ يېمىدى، سۇمۇ ئىچمىدى، چۈنكى ئۇ سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىچىناتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسگە جاكارلىنىپ، يېرۇسالېمغا يىغىلىڭلار، 8 ئەمرلەر ۋە ئاقساقاللارنىڭ نەسىھىتى بويىچە، كىمكى ئۈچ كۈن ئىچىدە يېتىپ كەلمىسە، ئۇنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكى مۇسادىرە قىلىنىدۇ، سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ جامائىتىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، دەپ، جاكارنامە چىقىرىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بنيامىندىكى بارلىق ئەرلەر ئۈچ كۈنگىچە يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولدى. ئۇ توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمىنچى كۈنى ئىدى؛ بارلىق خەلق خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىسىدىكى مەيدانغا كېلىپ ئولتۇردى، كوپچىلىك بۇ ئىشتىن قورقاچقا، شۇنىڭدەك قاتتىق ياغقان يامغۇر تۈپەيلىدىن، تىترەپ كېتىشتى. 10 كاھىن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر خۇداغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ يات تائىپىلەرنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئىسرائىللارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى ئاشۇرىدۇ ڭلار. 11 ئەمدى سىلەر ئاتا-بوۋا گىلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكىلارنى تونۇپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، تۆزۈگىلارنى بۇ زېمىندىكى تائىپىلەردىن ۋە بۇ يات ئەللىك خوتۇنلىرىڭلاردىن ئارىنى ئوچۇق قىلىڭلار، دېدى. 12 پۈتۈن جامائەت يۇقىرى ئاۋازدا جاۋاب بېرىپ: ـ ماقۇل، بىز تۈزلىرىنىڭ شۇ گەپلىرى بويىچە ئىش كۆرىمىز. 13 بىراق ئادەملەر بەك كۆپ، يەنە كېلىپ يامغۇر پەسلى بولغاچقا تالادا تۇرالمايمىز؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ دېگەن بىر-ئىككى كۈندە پۈتىدىغان ئىش ئەمەس، چۈنكى بىزدە بۇ ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغانلار ناھايىتى كۆپتۇر! 14 خۇدانىڭ مۇئمىنى ئىش تۈپەيلى كەلگەن قاتتىق غەزەپىنىڭ بىزدىن كەتكۈچە، باشلىقلىرىمىز پۈتكۈل جامائەتكە ۋەكىل بولۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن؛ بىزنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىمىزدە يات ئەللەردىن خوتۇن ئالغانلارمۇ بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقال ۋە ھاكىملىرى بىلەن بىرلىكتە كېلىپ بۇ ئىشنى بىر تەرەپ قىلسۇن، ـ دېدى. 15 بۇ ئىشقا پەقەت ئاساھەلنىڭ ئوغلى يوناتان بىلەن تىقۋاھنىڭ ئوغلى ياھزىيا قارشى چىقتى، مەشئۇللام بىلەن لاۋىي شابىتاي ئۆلارنى قوللىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەر ئەنە شۇنداق قىلدى. كاھىن ئەزرا ۋە ئاتا جەمەتلىرىنىڭ باشلىقلىرى بولغانلار جەمەتى بويىچە بۇ ئىشقا ئايرىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسملىرى بويىچە تىزىملاندى. ئۇلار ئونىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى بۇ ئىشنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا كىرىشتى. 17 ئۇلار يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغان ئەرلەرنىڭ سوربقىنى بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تۈگەتتى. 18 كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلاردىن مۇشۇلار چىقتى: ـ يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: ـ ماتاسىياھ، ئەلىئېزەر، يارىب، گەدالىيا. 19 ئۇلار خوتۇنلىرىمىزنى يولغا سېلىپ قويىمىز دەپ [قەسەم قىلىپ] قول بېرىشتى ۋە گۇناھى ئۈچۈن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوي پادىسىدىن بىر قوچقارنى سۇندى. 20 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھانانى بىلەن زەبادىيا؛ 21 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ماتاسىياھ، ئېلىياھ، شېمايا، يەھىيەل ۋە ئۇززىيا؛ 22 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىيوئىناي، ماتاسىياھ، ئىسمائىل، نەتانەل، يوزاباد ۋە ئەلاساھ. 23 لاۋىيلار ئىچىدە يوزاباد، شىمەي، كېلايا («كېلىتا»مۇ دېيىلىدۇ)، پىتاھىيا، يەھۇدا بىلەن ئەلىئېزەر؛ 24 غەزەلكەشلەر ئىچىدە ئەلىياشىب؛ دەرۋازىۋانلار ئىچىدە شاللۇم، تەلەم، ئۇرى. 25 ئىسرائىللاردىن: ـ پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن رامىيا، يىززىيا، مالكىيا، مىيامىن، ئەلىئازار، مالكىيا، بنايا؛ 26 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتتانيا، زەكەريا، يەھىيەل، ئابدى، يەرىموت بىلەن ئېلىياھ؛ 27 زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىيوئىناي، ئەلىياشىب، ماتتانيا، يەرىموت، زاباد بىلەن ئازىزا؛ 28 بىباينىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوھوھانان، ھاناننيا، زابباي بىلەن ئاتلاي؛ 29 باننىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشئۇللام، ماللۇق، ئادايا، ياشۇب، شېئال بىلەن راموت؛ 30 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئادنا، جىلال، بنايا، ماتاسىياھ، ماتتانيا، بەزالەل، بىننۇئي بىلەن مانناسسەھ؛ 31 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىئېزەر، يىشىيا، مالكىيا، شېمايا، شېمىئون، 32 بنيامىن، ماللۇق ۋە شەمارىيا؛ 33 خاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتتناي، ماتتاتاھ، زاباد، ئەلىفەلەت، يەرەماي، مانناسسەھ ۋە شىمەي؛ 34 باننىڭ ئەۋلادلىرىدىن مادادي، ئامرام، ئۇئەل، 35 بنايا، بەدىيا، كېلۇھاي، 36 ۋانيا، مەرەموت، ئەلىياشىب، 37 ماتتانياھ، ماتتناي، ياۋاسۇ، 38 بانى، بىننۇئي، شىمەي، 39 شەلەمىيا، ناتان، ئادايا، 40 ماكنادباي، شاشاي، شاراي، 41 ئازارەل، شەلەمىيا، شەماريا، 42 شاللۇم، ئامارىيا، يۈسۈپ؛ 43 نېبونىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەئىيەل، ماتتىتىياھ، زاباد، زېبىنا، ياددداي، يوئىل ۋە بنايا. 44 بۇلارنىڭ ھەممىسى يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلار ئىدى، ۋە شۇنىڭدەك ئۇلاردىن بەزىلەرنىڭ خوتۇنلىرى پەرزەنتۋە كتۇ رگەندى.

نەھەمىيا

1 ھاقالىيانىڭ ئوغلى نەھەمىيا شۇنداق بايان قىلدىكى: ـ يىگىرمىنچى يىلى كىسلەۋ ئېيىدا، مەن شۇشان قەلئەسىدە تۇراتتىم، **2** تۆز قېرىنداشلىرىمدىن بىرى بولغان ھانانى بىلەن برنەچچە كىشى يەھۇدىيەدىن چىقىپ كەلدى؛ مەن ئۇلاردىن سۈرگۈنلۈكتىن قۇتۇلۇپ قالغان يەھۇدالار ۋە يېرۇسالىم توغرىسىدا سوردىم. **3** ئۇلار ماڭا: ـ سۈرگۈنلۈكتىن قۇتۇلغان خەلقنىڭ قالدىسى [يەھۇدىيە] ئۇلۇكسىدە قاتتىق جاپا-مۇشەققەت ئاستىدا ۋە ئاھانەت ئىچىدە قالدى. يېرۇسالىمنىڭ سېپىلى بولسا ئۆرۈۋۈتىلدى، قوۋۇقلىرىمۇ كويدۇرۇۋېتىلدى، دەپ ئېيتتىم بەردى. **4** مەن بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ ئولتۇرۇپ يىغلاپ كەتتىم، برنەچچە كۈنگىچە نالە-پەريياد كۆتۈرۈپ، ئاسمانلاردىكى خۇدا ئالدىدا روزا تۇتتۇم، دۇئا قىلىپ **5** مۇنداق دېدىم: ـ «ئى ئاسماندىكى خۇدا پەرۋەردىگار، تۆزنى سۆيۈپ، ئەمرلىرىنى تۇتقانلارغا تۆز زۇگەرمەس مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە تۇرغۇچى ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك تەڭرى، **6** ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇ يەيتىە قۇللىرىڭ ئىسرائىللار ئۈچۈن پىقىر قۇلۇڭنىڭ كېچە-كۈندۈز قىلىۋاتقان بۇ دۇئاسىغا قۇلقىڭ سېلىنغاي، كۆزۈڭ ئوچۇق بولغاي! مەن بىز ئىسرائىللارنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا سادىر قىلغان گۇناھلىرىمىزنى ئېتىراپ قىلىمەن؛ مەنمۇ، ئاتامنىڭ جەمەتىمۇ گۇناھ قىلدۇق! **7** بىز سېنىڭ يولۇڭغا تەتۈر ئىش قىلىپ، سەن قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلىغان ئەمرلىرىڭ، بەلگىلىمىلىرىڭ ۋە ھۆكۈملىرىڭنى ھېچ تۇتمىدۇق. **8** سېنىڭ تۆز قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلاپ: «ئەگەر سىلەر ۋاپاسىزلىق قىلساڭلار، سىلەرنى پۇتۇن تائىپىلەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن؛ لېكىن ماڭا يېنىپ كېلىپ، مېنىڭ ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭلار، گەرچە تاراڭلاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ ئەڭ چېتىگە قوغلۇۋېتىلگەنلەر بولسىمۇ، مەن ئۇلارنى شۇ يەردىن يىغىپ، مېنىڭ نامىمنى تىكەپشىكە تاللىغان جايىغا ئېلىپ كېلىمەن» دېگەن سۆزۈڭنى ياد قىلغايسەن، دەپ تۇتۇنمەن. **10** بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭ قۇللىرىڭ ۋە سېنىڭ خەلقىڭ، تۆزۈڭنىڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن ھۆرلۈكىگە قۇتقۇزدۇڭ. **11** ئى رەببىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسىغا ھەم سېنىڭ نامىڭدىن ئەيمىنىشتىن سۆيۈنگەن قۇللىرىڭنىڭمۇ دۇئاسىنى قۇلقىڭ تىكىشغاي؛ بۈگۈن قۇلۇڭنىڭ ئىشلىرىنى ئوڭۇشلۇق قىلغايسەن، ئۇنى شۇ كىشىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈ رگەيسەن». شۇ ۋاقىتتا مەن پادىشاھنىڭ ساقىيسى ئىدىم.

2 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ ئارتاخشاشتانىڭ يىگىرمىنچى يىلى نىسان ئېيى، پادىشاھنىڭ ئالدىغا شاراب كەلتۈرۈلگەندى؛ مەن شارابنى ئېلىپ پادىشاھقا سۇندۇم. بۇنىڭدىن ئىلگىرى مەن پادىشاھنىڭ ئالدىدا ھېچقاچان غەمكىن كۆرۈنگەن ئەمەس ئىدىم. **2** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنىڭدىن: ـ بەرە كېسىلىڭ بولمىسا، چىرايىڭ نېمىشقا شۇنچە غەمكىن كۆرۈندۇ؟ كۆڭۈل ئېڭىدە چوقۇم بىر دەرد بار، دېڭىدى، مەن ئىنتايىن قورقۇپ كەتتىم. **3** مەن پادىشاھقا: ـ پادىشاھىم مەڭگۈ ياشىغايلا! ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبرىلىرى جايلاشقان شەھەر خارابلىققە ئايلانغان، دەرۋازا-قوۋۇقلىرى كويدۇرۇۋېتىلگەن تۇرسا، مەن قاندىقۇ غەمكىن كۆرۈنمەي؟ ـ دېدىم. **4** پادىشاھ مېنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوربۇدى، مەن ئاسماندىكى خۇداغا دۇئا قىلىپ، **5** ئاندىن پادىشاھقا: ـ ئەگەر پادىشاھىمنىڭ كۆڭلىگە مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قۇللىرى تۆزلىرىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسا، مېنى يەھۇدىيە گە ئەۋەتكەن بولسىلا، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبرىلىرى جايلاشقان شەھەر گە بېرىپ، ئۇنى يېڭۈاشتىن قۇرۇپ چىقسام، دېدىم. **6** پادىشاھ (شۇ چاغدا خانىش پادىشاھنىڭ يېنىدا ئولتۇراتتى) مەندىن: ـ سەپىرىڭگە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ قاچان قايتىپ كېلىسەن؟ ـ دەپ سوربۇدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنى ئەۋەتىشنى مۇۋاپىق كۆردى؛ مەنمۇ ئۇنىڭغا قايتىپ كېلىدىغان بىر ۋاقىتنى بېكىتتىم. **7** مەن يەنە پادىشاھتىن: ـ ئالىيلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ماڭا [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى ۋالىيلارغا مېنى تاكى يەھۇدىيە گە بارغۇچە ئوتكىلى قويۇش توغرۇلۇق يارلىق خەتلىرىنى يېتۈپ بە رگەن بولسىلا؛ **8** ۋە يەنە پادىشاھلىق ئورمانلىقىغا قارايدىغان ئاسافقا مۇۋەددەس ئۆيگە تەۋە بولغان قەلئەنىڭ دەرۋازىلىرى، شۇنىڭدەك شەھەرنىڭ سېپىلى ۋە ئۆزۈم ئۆزىدىغان ئۆيگە كېتىدىغان لىمالارنى ياساشقا كېرەك كلىك ياغاچلارنى ماڭا بېرىش توغرۇلۇقمۇ بىر يارلىقنى پۈتۈپ بە رگەن بولسىلا، دېدىم. خۇدايىمنىڭ شەپقەتلىك قولى ئۈستۈمدە بولغاچقا، پادىشاھ ئىلتىپات قىلىپ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ماڭا بەردى. **9** شۇنىڭ بىلەن مەن دەريانىڭ ئۇ قېتىدىكى ۋالىيلارنىڭ يېنىغا بېرىپ پادىشاھنىڭ يارلىقلىرىنى تاپشۇردۇم. پادىشاھ يەنە بىرنەچچە قوشۇن سەردارلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنىمۇ ماڭا ھەمراھ بولۇشقا ئورۇنلاشتۇرغاندى. **10** ھورونلۇق سانبالات بىلەن ئامموني توبىيا دېگەن ئەمەلدار ئىسرائىللارنىڭ مەنپەئەتىنى ئىزدەپ ئادەم كەپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلاپ ئىنتايىن ئازارى بولدى. **11** مەن يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۈچ كۈن ئوردۇم. **12** ئاندىن كېچىسى مەن ۋە ماڭا ھەمراھ بولغان بىرنەچچە ئادەم ئورنىمىزدىن تۇردۇق (مەن خۇدايىمنىڭ كۆڭلۈمگە يېرۇسالېم ئۈچۈن نېمە ئىشلارنى قىلىشنى سالغانلىقى توغرىسىدا ھېچكىمگە بىرەر نېمە دېمىگەندىم). تۆزۈم مىنگەن ئۇلاغدىن باشقا ھېچقانداق ئۇلاغمۇ ئالمايى، **13** كېچىسى «جىلغا قوۋۇقى»دىن چىقىپ «ئەجدىھا بۇلىقى»غا قاراپ مېڭىپ، «تېزەك قوۋۇقى»غا كېلىپ، يېرۇسالېمنىڭ بۇزۇۋۇتىلگەن سېپىلىرىنى ۋە كويدۇرۇۋېتىلگەن قوۋۇق-دەرۋازىلىرىنى كۆزدىن كەچۈردۇم. **14** يەنە ئالدىغا مېڭىپ «بۇلاق قوۋۇقى» بىلەن «شاھانە كۆل» گە كەلدىم؛ لېكىن شۇ يەردە مەن مىنگەن ئۇلاغنىڭ تۆتۈشكە يول بەك تار كەلگەچكە، **15** كېچىدە مەن جىلغا بىلەن چىقىپ سېپىلنى كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقتىم. ئاندىن يېنىپ «جىلغا قوۋۇقى»دىن شەھەر گە كىرىپ، ئۇيگە قايتتىم. **16** ئەمەلدارلارنىڭ ھېچقايسىسى مېنىڭ نە گە بارغانلىقىمنى ۋە نېمە قىلغانلىقىمنى بىلمەي قېلىشتى، چۈنكى مەن يا يەھۇدىيلارغا، كاھىنلارغا، يا ئەمىر-ھاكىملارغا ۋە يا كى باشقا خىزمەت قىلىدىغانلارغا ھېچنېمە ئېيتمىغانىدىم. **17** كېيىن مەن ئۇلارغا: ـ سىلەر بېشىمىزغا كەلگەن بالا-ئىنىپەتنى، يېرۇسالېمنىڭ خارابىگە ئايلانغانلىقىنى، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ كويدۇرۇۋېتىلگەنلىكنى كۆرىدۇ ئۇلار، كېلىڭلار، ھەممىمىز ھاقارەتكە قېلىۋەرمەسلىكىمىز ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى قايتىدىن ياساپ چىقايلى، ـ دېدىم. **18** مەن يەنە ئۇلارغا خۇدايىمنىڭ شەپقەتلىك قولىنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدە بولغانلىقىنى ۋە پادىشاھنىڭ ماڭا قىلغان گەپلىرىنى ئېيتىۋىدىم، ئۇلار: ـ ئورنۇمىزدىن تۇرۇپ ئۇنى ياسايلى! ـ دېيىشىپ، بۇ ياخشى ئىشنى قىلىشقا ئۆز قوللىرىنى قۇۋۋەتلەندۈردى. **19** لېكىن ھورونلۇق سانبالات، خىزمەتكار ئامموني توبىيا ھەم ئەرەب بولغان گەشەم بۇ ئىشنى ئاڭلاپ بىزنى زاڭگىل قىلىپ مەنىستەمەي: ـ سىلەرنىڭ بۇ قىلغىنىڭلار نېمە ئىش؟ سىلەر پادىشاھقا ئاسىيلىق قىلماقچىمۇسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **20** مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئاسمانلاردىكى خۇدا بولسا بىزنى غەلىبىگە ئېرىشتۈرىدۇ ۋە ئۇنىڭ قۇللىرى بولغان بىزلەر قوپۇپ قۇرىمىز. لېكىن سىلەرنىڭ يېرۇسالېمدا ھېچقانداق نېسىۋە گلار، ھوقۇقۇگلار يا كى يادنامە گلار يوق، ـ دېدىم.

3 شۇ چاغدا باش كاھىن ئەلياشىب ۋە ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى قوپۇپ «قوي قوۋۇقى»نى يېڭۈاشتىن ياساپ چىقتى؛ ئۇلار قوۋۇقىنىڭ قاناتلىرىنى ئورنىتىپ، ئۇنى [خۇداغا] تاتىپ مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ ئۇلار «يۈزنىڭ مۇنارى» بىلەن «ھانانىيەلنىڭ مۇنارى»غىچە بولغان ئارىلىقتىكى سېپىلنى ئوڭشاپ، ئۇنى مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ **2** ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى يېرىخولۇقلار ياسىدى؛ يەنە ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى ئىمرىنىڭ ئوغلى زاككۇر ياسىدى. **3** «بىلىق قوۋۇقى»نى سەنئاناھنىڭ ئوغۇللىرى ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لىم-كېشە كلىرىنى سېلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **4** ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى ھاكونىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت ياسىدى؛ ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى مەشەزابەلنىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ياسىدى. ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى باتاناھنىڭ ئوغلى زادوك ياسىدى. **5** ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى تەكوئالىقلار ياسىدى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ چوڭلىرى ئۆز خوجىسىنىڭ ئىشىنى زىممىسىگە ئېلىشقا ئۇنىمىدى. **6** «كونا قوۋۇقى»نى پاسىيانىڭ ئوغلى يەھودا بىلەن بىسودىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لىم-كېشە كلىرىنى سېلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **7** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئوتتاش قىسمىنى گىبئۇنلۇق مەلاتىيا، مېرونوتلۇق يادون ھەمدە دەريانىڭ بۇ غەربىي تەرىپىدىكى ۋالىيلارنىڭ باشقۇرۇشى ئاستىدىكى گىبئۇنلۇقلار بىلەن مىزپاھلىقلار

ياسدى. **8** تۆلارنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى زە رگەرلەردىن بولغان خارھايانىڭ ئوغلى تۆززىيەل ياسدى. تۆنىكىڭا تۆتاش قىسمىنى خۇشبۇي ۋىۋۇم ياسايدىغان ئەترچىلەردىن ھانانيا ياسدى. تۆلار يېرۇسالىم [سىپىلنى] تاكى «قېلىن تام»غىچە ئوكشاپ ياسدى. **9** تۆلارنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى بولغان خۇرنىڭ ئوغلى رېفايا ياسدى. **10** تۆلارنىڭ يېنىدا، خارۇمافنىڭ ئوغلى يەدايا تۆزنىڭ ۋېنىڭ ئۆدۈلدىكى قىسمىنى ياسدى. تۆلارنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى خاشابنيانىڭ ئوغلى ھاتۇش ياسدى. **11** ھارىمنىڭ ئوغلى مالكىيا بىلەن پاھات-موئابنىڭ ئوغلى ھاششۇب سېپىلنىڭ باشقا بىر بۆلۈكى بىلەن «خۇمدانلار مۇنارى»نى ياسدى. **12** تۆلارنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى خاللوھەشنىڭ ئوغلى شاللوم تۆزنى ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى ياسدى. **13** «جىلغا قوۋۇق»نى ھانۇن بىلەن زانوئاھ شەھرىنىڭ ئاھالىسى ياسدى. تۆلار تۆنى ياساپ، تۆنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە «تېزەك قوۋۇق»غىچە مىڭ گەز سېپىلنىمۇ ياسدى. **14** «تېزەك قوۋۇق»نى بەيت-ھاككەرەم يۇرتىنىڭ باشلىقى رەكابنىڭ ئوغلى مالكىيا ياسدى؛ تۆلار تۆنى ياساپ، تۆنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **15** «يۇلاق قوۋۇق»نى مىزپاھ يۇرتىنىڭ باشلىقى كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى شاللۇم ياسدى. تۆ تۆنى ياساپ، ئۈگزىسىنى يېپىپ، تۆنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتقان ۋە يەنە شاھانە باغنىڭ يېنىدىكى سىلوئام كۆلىنىڭ سېپىلىنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دىن چۈشىدىغان پەلەمپەيگىچە يېڭىۋاشتىن ياسدى. **16** تۆنىڭدىن كېيىنكى تۆتاش قىسمىنى داۋۇتنىڭ قەبرىلىرىنىڭ ئۆدۈلدىكى ۋە تۆنىڭدىن كېيىنكى سۇنئىي كۆلگە ھەم تۆنىڭ كەيندىكى «پالۋانلارنىڭ ۋېنى» گە قەدەر بەيت-زۇر يۇرتىنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى، ئازبۇكنىڭ ئوغلى نەھەمىيا ياسدى. **17** تۆنىڭدىن كېيىنكى تۆتاش قىسمىنى لاۋىيلار ـ يەنى ۋاننىنى ئوغلى رەھۇم ياسدى، تۆنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى كېئىلانىنىڭ يېرىم يۇرتىنىڭ ھاكىمى ھاشابيا تۆز يۇرتىغا ۋاكالىتەن ياساپ چىقتى. **18** تۆنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى تۆلارنىڭ قېرىنداشلىرى ـ كېئىلانىنىڭ ئىككىنچى يېرىمنىڭ ھاكىمى، ھېنادادنىڭ ئوغلى باۋاي ياسدى. **19** تۆنىڭ يېنىدا، مىزپاھنىڭ ھاكىمى يەشۇيانىڭ ئوغلى ئېزەر قورال-ياراغ ئامبىرىغا چىقىش يولىنىڭ ئۆدۈلدا، سېپىلنىڭ دوقمۇشىدىكى يەنە بىر بۆلۈكنى ياسدى. **20** زابباينىڭ ئوغلى باروق تۆنىڭدىن كېيىنكى يەنە بىر بۆلۈكنى، يەنى سېپىلنىڭ دوقمۇشىدىن تاكى باش كاھىن ئەلياشىبنىڭ ۋېنىڭ دەرۋازىسىغىچە بولغان بۆلۈكنى كۆڭۈل قويۇپ ياسدى. **21** تۆنىڭ يېنىدا ھاكوزنىڭ نەۋرىسى، تۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت سېپىلنىڭ ئەلياشىبنىڭ ۋېنىڭ دەرۋازىسىدىن تاكى ئەلياشىبنىڭ ھويلىسىنىڭ ئاخىرىغىچە بولغان يەنە بىر بۆلۈكنى ياسدى. **22** بۇلاردىن كېيىنكى بىر قىسمىنى ئىئوردان تۈزلە گۈلىدىكىلەر، كاھىنلار ياسدى. **23** بۇلارنىڭ يېنىدا، بىنيامىن بىلەن ھاششۇب تۆز ۋېنىڭ ئۆدۈلدىكى بۆلۈكنى ياسدى. تۆلاردىن كېيىن ئانانيانىڭ نەۋرىسى، مائاسىياھنىڭ ئوغلى ئازاريا تۆز ۋېنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى ياسدى. **24** تۆنىڭ يېنىدا، ئازاريانىڭ ۋېيدىن تاكى سېپىلنىڭ دوقمۇشىغىچە بولغان يەنە بىر بۆلۈكنى ھېنادادنىڭ ئوغلى بىننۇئي ياسدى. **25** [تۆنىڭ يېنىدا]، تۆزاينىڭ ئوغلى پالال پادىشاھ ئوردىسىنىڭ دوقمۇشى، شۇنىڭدەك ئوردىدىكى چوڭقىيىپ تۇرغان، زىندان ھويلىسىنىڭ يېنىدىكى ئېگىز مۇنارنىڭ ئۆدۈلدىكى بۆلۈكنى ياسدى. تۆنىڭدىن كېيىنكى بىر بۆلۈكنى پاروشنىڭ ئوغلى پىدايا ياسدى. **26** ئەمدى ئوفەلدە تۇربىدىغان ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇق»نىڭ ئۆدۈلدىكى ۋە چوڭقىيىپ تۇرغان مۇنارنىڭ ئۆدۈلدىكى سېپىلنى ياسدى. **27** چوڭقىيىپ تۇرغان چوڭ مۇنارنىڭ ئۆدۈلدا تەكوئالىقلار تاكى ئوفەل سېپىلىغىچە بولغان ئىككىنچى بىر بۆلۈكنى ياسدى. **28** «ئات قوۋۇق»نىڭ يۇقىرى بىر بۆلۈكنى كاھىنلار ھەربىرى تۆز ۋېنىڭ ئۆدۈلدىكى قىسمىنى ياسدى. **29** ئىممەرنىڭ ئوغلى زادوك تۆلارنىڭ يېنىدا، كېيىنكى قىسمىنى، تۆز ۋېنىڭ ئۆدۈلدىكى بىر بۆلۈكنى ياسدى. تۆنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى «شەرقىي دەرۋازا»نىڭ دەرۋازىنۇەنى شېكانىيانىڭ ئوغلى شېمايا ياسدى. **30** تۆنىڭ يېنىدا، شەلەمىيانىڭ ئوغلى ھانانيا بىلەن زالافنىڭ ئالتىنچى ئوغلى ھانۇن ئىككىنچى بىر بۆلۈكنى ياسدى؛ تۆلارنىڭ يېنىدا، بەرەكيانىڭ ئوغلى مەشۇللام تۆز قورۇسىنىڭ ئۆدۈلدىكى بىر بۆلەكنى ياسدى. **31** تۆنىڭ يېنىدا، شۇ يەردىن تارتىپ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بىلەن سودىگەرلەرنىڭ قورۇلىردىن تۆتۈپ، «تەكشۈرۈش قوۋۇقى»نىڭ ئۆدۈلدىكى سېپىل دوقمۇشنىڭ بالخانىسىغىچە بولغان بۆلۈكنى زە رگەرلەردىن بولغان مالكىيا ياسدى. **32** دوقمۇشنىڭ بالخانىسى بىلەن «قوي قوۋۇق»نىڭ ئارىلىقىدىكى بۆلەكنى زە رگەرلەر بىلەن سودىگەرلەر ياسدى.

4 شۇنداق بولدىكى، سانباللات بىزنىڭ سېپىلنى يېڭىۋاشتىن ئوكشاۋاتقانلىقىمىزنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ، قەھرى بىلەن يەھۇدالارنى مەسخىرە قىلدى. **2** ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرى ۋە ساماريە قوشۇنى ئالدىدا: ـ بۇ زەئىپ يەھۇدالار نېمە قىلىۋاتىدۇ؟ تۆلار ئۆزلىرىنى شۇنداق مۇستەھكەملىمە كېچىمۇ؟ تۆلار قۇربانلىقلارنى سۇنماقچىمۇ؟ تۆلار بىر كۈن ئىچىدە ئۇتىۋۇرۇشمە كېچىمۇ؟ توپا دۆۋىلىرى ئىچىدىن كۆيۈپ كەتكەن تاشلارنى كولاپ چىقىرىپ تۆلارغا جان كىرگۈزەمدىكەن؟ ـ دېدى. **3** تۆنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان ئامموني توبىيا: ـ تۆلار ھەرقانچە ياسىسمۇ، بىر تۆلەك سېپىلنىڭ تۆستىگە يامىشىپ چىقسا، تۆلارنىڭ تاش تېمىنى ئۇرۇۋېتىدۇ! ـ دېدى. **4** ـ ئى خۇدايىمىز، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايسەن، كەمىستىلمە كىتىمىز، تۆلارنىڭ قىلغان ھاقارەتلىرىنى تۆز بېشىغا ياندۇرغايسەن؛ تۆلارنى تۇتقۇن قىلىپ ئېلىپ بېرىلغان يافا يۇرتىدا خەقنىڭ ئولجىسىغا ئايلاندۇرغايسەن! **5** تۆلارنىڭ قەبھىلىكىنى يايمىغايسەن، گۇناھلىرى ئالدىڭدىنمۇ تۆچۈرۈۋېتىلمەسۇن؛ چۈنكى تۆلار سېپىلنى ئوكشاۋاتقانلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەردى! **6** شۇنداقتىمۇ سېپىلنى يېڭىۋاشتىن ئوكشاۋەردۇق؛ تۇنى تۇلاپ، ئېگىزلىكىنى يېرىمغا يەتكۈزدۇق؛ چۈنكى كۆپچىلىك كۆڭۈل قويۇپ ئىشلىدى. **7** شۇنداق بولدىكى، سانباللات، توبىيا، تەرەبلەر، ئامموننىيلار، ئاشدودلۇقلار يېرۇسالېم سېپىللىرىنى يېڭىۋاشتىن ئوكشاش قۇرۇلۇشىنىڭ يەنىلا ئېلىپ بېرىلىۋاتقانلىقىنى، سېپىل بۇسۇكلىرىنىڭ ئېتىۋېتىلگەنلىكىنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپكە كېلىشتى-دە، **8** بىرلىكتە يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭدا قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرۇشنى قەستلەشتى. **9** شۇڭا بىز خۇدايىمىزغا ئىلتىجا قىلدۇق ھەم تۆلارنىڭ سەۋەبىدىن كېچە-كۈندۈز كۆزەتچى قويۇپ، تۆزلىرىمىز تۆلاردىن مۇداپىئەلەندۇق. **10** بۇ چاغدا يەھۇدىيەدىكىلەر: ـ ئىشچى-ھامالار ھالدىن كەتتى، شۇنىڭدەك چالما-كېسەك ئەخلەتلەر يەنىلا ناھايىتى كۆپ، بىز سېپىلنى ئوكشاشقا ھەتتا سېپىلغىمۇ يېقىنلىشالمىدۇق! ـ دېيىشتى. **11** شۇنىڭ بىلەن بىز ۋاقىتنا دۈشمەنلىرىمىز: ـ تۆلار سەزمەستە، تۆلار كۆرمەستە، تۆلارنىڭ تارىسىغا كىرۈپلىپ تۆلارنى تۇتلۇرۇپ، قۇرۇلۇشنى توختىتۇېتىمىز! ـ دېيىشتى. **12** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۆلارنىڭ ئەترابىدا تۇرۇۋاتقان يەھۇدالارمۇ يېنىمىزغا ئون قېتىم كېلىپ: ـ قايسى يەرەپكە قارىساڭلار، تۆلار شۇ تەرەپتىن كېلىپ سىلە رگە ھۇجۇم قىلماقچى! ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزۈشتى. **13** شۇڭا مەن خەلقنى جەمەەت-جەمەەت ۋىچە، قولىغا قىلىچ، نەيزە ۋە ئوقيالىرنى ئېلىپ، سېپىل پەس بولغان يا كى ھۇجۇمغا ئۇچۇق تۇرغان يەرلەردە سېپىلنىڭ تارقىسىدا قاراۋۇلۇقتا تۇرۇشقا قويدۇم. **14** كۆزدىن كەچۈرۈپ چىققاندىن كېيىن ئورنۇمدىن قوپۇپ مۇتىۋەرلەر بىلەن ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: ـ تۆلاردىن قورقماڭلار، ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك رەببىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، تۆز قېرىنداشلىرىڭلار، ئوغۇل-قىزلىرىڭلار، ئايالىرىڭلار ۋە ئۆي-ماكانىڭلار ئۈچۈن جەڭ قىلىڭلار، دېدىم. **15** شۇنداق بولدىكى، تۆزلىرىنىڭ سۇيىقەستىنى بىلىپ قالغانلىقىمىز دۈشمەنلىرىنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ بارغاچ، شۇنىڭدەك خۇدا تۆلارنىڭ سۇيىقەستىنى بىتچىت قىلغاچ، بىز ھەممىمىز سېپىلغا قايتىپ، ھەربىرىمىز تەسلى ئىش ئورنىمىزدا ئىشنى داۋاملاشتۇرۇۋەردۇق. **16** ئەنە شۇ چاغدىن باشلاپ خىزمەتكارلىرىنىڭ يېرىمى ئىش بىلەن بولدى، يېرىمى قولىغا نەيزە، قالقان، ئوقيا تۇتقان، دوبۇلغا-ساۋۇت كىيگەن ھالدا يۇرۇشتى. سەردار-ئەمەلدارلار سېپىلنى ئوكشاۋاتقان بارلىق يەھۇدا جەمەەتىدىكىلەرنىڭ ئارقىسىدا تۇردى. ھەم يۈكلەرنى توشۇۋاتقانلار ھەم تۆلارغا يۈك ئارتىۋاتقانلارمۇ ىر قولدا ئىشلەپ، بىر قولدا ياراغلىرىنى چىڭ تۇتۇشقاندى. **18** تامچىلارنىڭ ھەربىرى بەللىرىگە قىلىچ-خەنجەرلىرىنى ئاسقان ھالدا [سېپىلنى] ياساۋاتاتتى، كانايچى بولسا يېنىمدا تۇراتتى. **19** مەن مۇتىۋەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: ـ بۇ قۇرۇلۇش ناھايىتى چوڭ، دائىرىسى كەڭ؛ بىز ھەممىمىز سېپىلدا بۇلەك-بۇلەك كەر ۋىچە تارقىلىپ ئىشلەپ، بىر-بىرىمىزدىن يىراق تۇرۇۋاتىمىز. **20** شۇڭا مەيلى قەيەردە بولۇڭلار، كانايى ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلارلا، بىز

بار شۇيە رگە كېلىپ يغىلىكلار، خۇدايىمز بىز ئۈچۈن جەڭ قىلدۇ، ـ دېدىم. 21 بىز ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىشلىدۇق؛ خەلقىنىڭ يېرىمى تاڭ ئاتقاندىن تارتىپ يۇلتۇز چىققۇچە نەيزىلىرىنى چىڭ تۇتۇپ تۇرۇشتى. 22 ئۇ چاغدا مەن يەنە خەلققە: ـ ھەممەيلەن ئوز خىزمەتكارى بىلەن كېچىنى يېرۇسالېمغا كىرىپ ئوتكۈزسۇن، شۇنداق بولسا ئۇلار كېچىسى بىزنىڭ مۇھاپىزەتچىلىكىمىزنى قىلىدۇ، كۈندۈزى ئىشلەيدۇ، دېدىم. 23 شۇنداق قىلىپ يا مەن، نە قېرىنداشلىرىم، يا خىزمەتكارلىرىم يا كى ماڭا ئە گەشكەن مۇھاپىزەتچىلەرنىڭ ھېچقايسىسى كىيىملىرىنى سېلىشمىدى، ھەربىرى ھەتتا سۇغا بارغانىمۇ ئوزىنىڭ يارىغلىرىنى ئېلىۋالاتتى.

5 ئۇ چاغدا خالايىق ۋە ئۇلارنىڭ خوتۇنلىرى ئوز قېرىنداشلىرى بولغان يەھۇدالار ئوستىدىن شىكايەت قىلىپ قاتتىق داد-پەريياد كۆتۈرۈشتى. 2 بەزىلەر: ـ بىز ۋە ئوغۇل-قىزلىرىمىزنىڭ جان سانىمىز كۆپ، كۈن كەچۈرىشىمىز ئۈچۈن ئويغۇدەك ئاشلىق ئالمىساق بولمايدۇ، دەيىشتى. 3 يەنە بەزىلەر: ـ بىز ئاچارچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا ئاشلىق ئېلىپ يەيمىز دەپ ئېتىزلىرىمىز، ئۈزۈمزارلىقلىرىمىزنى ۋە ئۆيلىرىمىزنى رەنىگە بېرىشكە مەجبۇر بولدۇق، دەيىشتى. 4 ۋە يەنە بەزىلەر: ـ پادىشاھنىڭ ئېتىزلىرىمىز ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىمىز ئوستىگە سالغان باج-سېلىقنى تاپشۇرۇشقا پۇل قەرز ئالدۇق. 5 گەرچە بەدەنلىرىمىز قېرىنداشلىرىمىزنىڭ بەدەنلىرىگە، پەرزەنتلىرىمىز ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىگە ئوخشاش بولسىمۇ، لېكىن ئوغۇل-قىزلىرىمىزنى قۇل-دېدەك بولۇشقا تاپشۇرمايلا ئامالىمىز بولمىدى؛ ئەمەلىيەتتە قىزلىرىمىزدىن بەزىلىرى ئاللىقاچان دېدەك بولۇپمۇ كەتتى؛ ئۇلارنى بەدەل تۇلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قۇرىمىز يەتمىدى، چۈنكى بىزنىڭ ئېتىزلار ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىمىز ھازىر باشقىلارنىڭ قولىدىدۇر، ـ دېيىشتى. 6 مەن ئۇلارنىڭ داد-پەريادلىرىنى ۋە ئېيتقان بۇ گەپلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن قاتتىق غەزەپلەندىم. 7 كۆڭلۈمدە بىرەر قۇر ئويلىنىۋالغاندىن كېيىن، مۆتىۋەرلەر بىلەن ئەمەلدارلارنى ئەيىبلەپ: ـ سىلەر ئوز قېرىنداشلىرىڭلارغا قەرز بېرىپ ئۇلاردىن ئوسۇم ئالدىكەنسىلەر-ھە! ـ دەپ ئەنبىە بەردىم. ئاندىن ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن چوڭ بىر يىغىن ئېچىپ 8 ئۇلارنى: ـ بىز كۆچمىزنىڭ يېتىشىچە يات تائىپىلەر رگە سېتىۋېتىلگەن قېرىنداشىمىز يەھۇدالارنى قايتۇرۇپ سېتىۋالدۇق، لېكىن سىلەر بىزنى ئۇلارنى قايتۇرۇپ سېتىۋالسۇن دەپ قېرىنداشلىرىڭلارنى يەنە سېتىۋەتمەكچى بولۇۋاتامسىلەر؟ ـ دەپ ئەيىبلىۋىدىم، ئۇلار دەيدىغان گەپ تاپالمايلا، شۇك تۇرۇپ قالدى. 9 ئاندىن مەن ئۇلارغا يەنە: ـ سىلەرنىڭ بۇ قىلغىنىڭلار قاملاشمايتۇ. سىلەر دۇشمەنلىرىمىز بولغان تائىپىلەر ئالدىدا بىزنى ئاھانەتكە قالدۇرمايلا، خۇدايىمزنىڭ قورقۇنچىدا ماڭىساڭلار بولماسمىدى؟ 10 مەنمۇ، قېرىنداشلىرىم ۋە خىزمەتكارلىرىم ئۇلارغا پۇل ۋە ئاشلىق ئوتنە بېرىپ تۇرۇپ ئوسۇم ئالساق ئالاتىۋق! سىلەردىن ئوتۈنمەن، مۇنداق ئوسۇم ئېلىشتىن ۋاز كېچەيلى! 11 ئوتۈنۈپ قالايلى، سىلەر دەل بۇگۈن ئۇلارنىڭ ئېتىزلىرىنى، ئۈزۈمزارلىق، زەيتۇنزارلىق ۋە ئۆيلىرىنى قايتۇرۇپ بېرىڭلار، ۋە شۇنىڭدەك سىلەر ئۇلاردىن ئوندىرۋۇۋالغان پۇل، ئاشلىق، يېڭى مەي-شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مايلىرىنىڭ ئوسۇمىنى ئۇلارغا قايتۇرۇپ بېرىڭلار، دېدىم. 12 ئۇلار: ـ قايتۇرۇپ بېرىمىز، ئەمدى ئۇلاردىن ھېچ ئوسۇم ئالمايمىز؛ سىلى نېمە دېسىلە، بىز شۇنداق قىلىمىز، دەيىشتى. مەن كاھىنلارنى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇلارنى بۇ ۋەدە يېچە شۇنداق ئىجرا قىلىشقا قەسەم ئىچكۈزدۈم. 13 مەن ئوتۇنمىنىڭ پېشىنى قېقىپ تۇرۇپ: ـ كىم مۇشۇ ۋەدىنى ئادا قىلمىسا، خۇدا شۇ يول بىلەن ئوتۇنىڭ ئوزىنى ئوز ئويىدىن ۋە مال-مۈلكىدىن مەھرۇم قىلىپ قېقىۋېتىسۇن! شۇ يول بىلەن ئوتۇنىڭ ھەممە نېمىسى قۇرۇقدىلىپ قالغۇچە قېقىۋېتىلسۇن! ـ دېدىم. پۈتكۈل جامائەت بىردەك: «ئامىن!» دەيىشتى ھەم پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. ئاندىن كۆپچىلىك شۇ ۋەدىسى بويىچە دېگىنىدەك قىلىشتى. 14 شۇنىڭدەك، يەھۇدىيە زېمىنىدا ئۇلارغا ۋالىي بولۇشقا تىكىلەنگەن كۈندىن ئېيان، يەنى پادىشاھ ئارتاخشاستانىڭ يىگىرمىنچى يىلىدىن ئوتتىز ئىككىنچى يىلىغىچە بولغان ئون ئىككى يىل ئىچىدە نە مەن، نە مېنىڭ ئۇرۇق-ئوغقانلىرىم ۋالىيلىق ئىنىنى ھېچ يېمىدۇق. 15 مەندىن ئىلگىرى ۋالىي بولغانلار خەلققە ئېغىرچىلىك سېلىپ، ئۇلاردىن [كۈندىلىك] ئاشلىق، مەي-شاراب ۋە شۇنىڭدەك قىرىق شە كەل كۈمۈش ئېلىپ كەلگەنىكەن؛ ھەتتا ئۇلارنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ خەلقنىڭ ئوستىدىن ھوقۇقۇازلىق قىلىپ كەلگەنىكەن. لېكىن مەن خۇدادىن قورقىدىغىنىم ئۈچۈن ئۇنداق قىلمىدىم. 16 مەن دەرۋەقە سېپىلنىڭ قۇرۇلۇشىغىلا بېرىلگەنچىكەن، بىز ھەتتا بىرەر ئېتىزنىمۇ سېتىۋالمىدۇق، مېنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىمۇ قۇرۇلۇشتا ئىشلەشكە شۇ يەرگە يىغىلاتتى. 17 ئەتراپىمىزدىكى يات ئەللەردىن بىزنىڭ يېنىمىزغا كەلگەنلەردىن بۇلەك، مېنىڭ بىلەن بىر داستىخاندا غىزا يەيدىغانلار يەھۇدىيلار ۋە ئەمەلدارلاردىن بىر يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. 18 ھەر كۈنى بىر كالا، خىللانغان ئالتە قوي ۋە يېيلىناتتى، يەنە ماڭا بەزى ئوچار قۇشلار ئەيىارلىناتتى؛ ھەر ئون كۈندە بىر قېتىم ھەرخىل مول مەي-شاراب بىلەن تەمىنلىنەتتى. شۇنداق بولسىمۇ مەن يەنىلا «ۋالىي ئىنىي»نى تەلەپ قىلمىدىم؛ چۈنكى قۇرۇلۇش ئىشى خەلقنىڭ ئوستىدىكى ئېغىر يۈك ئىدى. 19 ـ ئاھ خۇدايىم، مەن مۇشۇ خەلق ئۈچۈن قىلغان بارلىق ئىشىمنى ياد ئەتكەيسەن، ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن!

6 شۇنداق بولدىكى، سانباللات، توبىيا، ئەرەب بولغان گەشەم ۋە دۇشمەنلىرىمىزنىڭ قالغان قىسمى مېنىڭ سېپىلنى يېكۈڭشىتىن ئوكۈشاپ چىققانلىقىمنى، سېپىلنىڭ ئەمدى بۇسۇكلىرىنىڭ قالمىغانلىقىنى ئاڭلاپ (لېكىن ئۇ چاغدا مەن تېخى سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ قاناتلىرىنى ئورناتمىغانىدىم)، 2 سانباللات بىلەن گەشەم ماڭا: ـ كەلسىلا، بىز ئوتۇن ئۆزلە كۈلىكىدىكى كەفىرىم كەنتىدە كۆرۈشەيلى! ـ دەپ ئادەم ئەۋەتىپتۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇلار ماڭا قەست قىلماقچى ئىكەن. 3 شۇڭلاشقا مەن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: ـ مەن ئۇلۇغ بىر ئىش بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلىقىمدىن سىلەر تەرەپكە چۈشەيمەن. مەن قانداقۇ سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارىمەن دەپ، ئىشنى تاشلاپ ئۇنى توختىتىپ قويايمۇ؟ ـ دېدىم. 4 ئۇلار ئۇدا ئوت قېتىم مۇشۇ تەرىقىدە ئادەم ئەۋەتتى، مەن ھەر قېتىم شۇنداق جاۋاپ بەردىم. 5 ئاندىن سانباللات بەشىنچى قېتىم شۇ تەرىقىدە ئوز خىزمەتكارىغا پىچەتلەنمىگەن خەتنى قولىغا ئوتقۇزۇپ ئەۋەتىپتۇ. 6 خەتتە: «ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا مۇنداق بىر گەپ تارقىلىپ يۈرىدۇ، ۋە گەشەمۇ شۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ۋە يەھۇدالار بىرگە ئىسيان كۆتۈرمەكچى ئىكەنسىلەر، شۇڭا سەن سېپىلنىمۇ يېكۈڭشىتىن ئوكۈشاشقا كىرىشىپسەن، ئېيتىشلارغا قارىغاندا سەن ئوزۇڭنى ئۇلارغا پادىشاھ قىلماقچىكەنسەن. 7 سەن يەنە پېرۇسالېمدا ئوزۇڭ ئوغرۇلۇق: «مانا، يەھۇدىيەدە ئوزىمىزنىڭ بىر پادىشاھىمىز بار!» دەپ جار سېلىپ تەشۋىق قىلىشقا بىرنەچچە پەيغەمبەر قويۇپسەن. ئەمدى بۇ گەپلەر سۆزسىز پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ بايان قىلىنىدۇ. شۇڭا، كەلگىن، بىز بىرلىكتە مەسلىھەتلىشۇالايلى» دېيىلگەنىكەن. 8 مەن ئۇنىڭغا: «سەن ئېيتقان ئىشلار ھېچقاچان قىلىنغان ئەمەس؛ بۇلار بەلكى ئوز كۆڭلۈڭدىن ئويدۇرۇپ چىقارغىنىڭ، خالاس» دەپ جاۋاپ قايتۇردۇم. 9 ئەمەلىيەتتە، ئۇلار: «مۇشۇنداق قىلساق ئۇلارنىڭ قولى ماغدۇرسىزلىنىپ، قۇرۇلۇش ئىشى ئادا قىلىنمايلا قالىدۇ!» دەپ ئويلاپ بىزنى قورقاتماقچى ئىدى. ـ «ئەمدى مېنىڭ قولۇمنى ئىشتا تېخىمۇ كۈچلەندۈ رگەيسەن!». 10 مەھەتابەلنىڭ نەۋرىسى، دېلايانىڭ ئوغلى شېمايا ئوزىنى ئوز ئۆيىگە قامۇلغاندى؛ مەن ئوتۇنىڭ ئۆيىگە كەلىسەم ئۇ: ـ بىز خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدە كۆرۈشەيلى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازا قاناتلىرىنى ئېتىپ قويايلى؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئولتۇرگىلى كېلىدۇ، شۇيىسىزكى، كېچىسى كېلىپ سېنى ئولتۇرمەكچى بولىدى! ـ دېدى. 11 مەن: ـ ماڭا ئوخشاش بىر ئادەم قانداقۇ قېچىپ كەتسۇن؟ مەندەك بىر ئادەم جىنىمنى قۇتقۇزىمەن دەپ قانداقۇ ئىبادەتخانىغا كىرىۋالغۇدەكمەن؟ مەن ھەرگىز ئۇ يەرگە كىرىۋالمايمەن! ـ دەپ جاۋاپ بەردىم. 12 چۈنكى مەن قارىسام، ئوتۇنىڭ خۇدا تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن ئەمەس، بەلكى توبىيا بىلەن سانباللات تەرىپىدىن سېتىۋېلىنىپ، ماڭا زىيان يەتكۈزمەكچى بولۇپ بۇ بېشارەت بە رگەنلىكىگە كۆزۈم يەتتى. 13 ئوتۇنى سېتىۋېلىشىدىكى مەقسەت، مېنى قورقۇتۇپ، شۇلارنىڭ دېگىنىدەك قىلغۇزۇپ گۇناھ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسام، نامىمنى بۇلغاپ مېنى قارىلاشقا شىكايەت قىلالايدىغان بولاتتى. 14 ـ ئاھ خۇدا، توبىيا بىلەن سانباللاتنى ئېسىڭدا! ئوتۇپ، ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىغا يارىشا ئوز بېشىغا ياندۇرغايسەن، شۇنداقلا مېنى قورقاتماقچى بولغان ئايال پەيغەمبەر نوئادىيا بىلەن باشقا پەيغەمبەرلەرنىڭمۇ قىلغانلىرىنى ئوز بېشىغا ياندۇرغايسەن!». 15 ئېلۇل ئېيىنىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى سېپىل پۈتتى، پۈتۈن قۇرۇلۇشقا ئەللىك ئىككى

كۆن ۋاقىت كەتتى. 16 شۇنداق بولدىكى، دۇشمەنلىرىمىز يۇنىكۈن خەۋەر تاپتى ۋە ئەتراپىمىزدىكى بارلىق ئەللەر قورقۇپ كېتىشتى، تۆز نەزىردە ھەيۋىتى بەك چۈشۈپ كەتتى ۋە بۇ [قۇرۇلۇشنى] خۇدايىمىزنىڭ تۆزى ئېلىپ بارغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 17 شۇ كۈنلەردە يەھۇدىيەدىكى مۇتەۋەرلەر توبياغا نۇرغۇن خەت يازدى، توبياموۋ تۇلارغا جاۋابەن دائىم خەت يېزىپ تۇردى. 18 چۈنكى يەھۇدىيەدە توبياغا باغلىنىپ قېلىپ، قەسەم ئىچكەن نۇرغۇن كىشىلەر بار ئىدى، چۈنكى تۇ ئاراھىنىڭ ئوغلى، شېكانىيانىڭ كۈيئوغلى ئىدى، ھەمدە تۇنىڭ ئوغلى يوھانان بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللامنىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى. 19 شۇنىڭدەك تۇلار يەنە مېنىڭ ئالدىمدا پات-پات توبياغا ياخشى ئىشلىرىنى تىلغا ئېلىپ قۇيۇشاتتى ھەم مېنىڭ گەپلىرىمنىمۇ تۇنىڭغا يەتكۈزۈپ تۇرۇشاتتى؛ توبيا بولسا ماڭا پات-پات تەھدىت سېلىپ خەت يېزىپ تۇراتتى.

7 سىپىل ئوكۇشلىپ بولۇپ، مەن دەرۋازىلارنى ئورنىتىپ، دەرۋازىۋەنلەرنى، غەزەلكەشلەرنى ۋە لاۋىيلارنى بېكىتىپ تەيىنلىگەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، 2 مەن ئىنىم ھانانى بىلەن قەلئە سەرداری ھانانىيانى يېرۇسالېمنى باشقۇرۇشقا قويدۇم؛ چۈنكى ھانانىيا ئىشىنچلىك ئادەم بولۇپ، خۇدادىن قورقۇشتا كۆپ ئادەملەردىن ئېشىپ كېتەتتى. 3 مەن تۇلارغا: ـ كۈن ئىسسىغۇچە يېرۇسالېمنىڭ قوۋۇقلىرى ئېچىلمىسۇن؛ قوۋۇقلارنىڭ قاناتلىرى ئېتىلگەندە، بالداقلار تاقالغان ۋاقتىلىردىمۇ دەرۋازىۋەنلەر يېنىدا تۇرۇپ كۆزەت قىلسۇن؛ شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلاردىن قاراۋۇللار كۆزەت تۇۋەتلىرىگە قويۇلۇپ بېكىتىلسۇن؛ ھەربىر ئادەم تۇزىنىڭ بىر كۆزىتىگە مەسئۇل بولسۇن، شۇنداقلا ھەربىرىنىڭ كۆزىتى تۆز ئۆيىنىڭ ئۆدۈلىدا بولسۇن، دەپ تاپىلدىم. 4 شەھەر چوڭ ھەم كەڭرى بولغىنى بىلەن ئاھالە ئاز، ئۆيلەر تېخى سېلىنمىغانىدى. 5 خۇدايىم كۆڭلۈمگە مۇتەۋەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە خەلقنىڭ ھەربىرىنى نەسەبنامىسى بويىچە رويخەتكە ئېلىشقا تۇلارنى يىغىش نىيىتىنى سالدى. مەن ئاۋۋال بىرىنچى قېتىم قايتىپ كەلگەن ئادەملەرنىڭ نەسەبنامىسىنى تاپتىم، ئۇنىڭدا مۇنداق پۈتۈلگەنىدى: ـ 6 تۆۋەندىكىلەر يەھۇدىيە تۇلۇكىسىدىكىلەردىن، ئەسلى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تەرىپىدىن سۈرگۈن قىلىنغانلاردىن، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدىيە گە چېقىپ، ھەربىرى تۆز شەھىرلىرىگە كەتتى: ـ 7 تۇلار زەرۇبىبابەل، يەشۇئا، نەھەمىيا، ئازارىيا، رائامىيا، ناھامانى، موردىكاي، بىلشان، مىسپەرەت، بىگۋاي، نەھۇم ۋە باۋاناھلار بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئېچىدىكى تۇ رىكە كلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ 8 پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 9 شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 10 ئاراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يەتمىش بەش كىشى؛ 11 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوئابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون سەككىز كىشى؛ 12 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 13 زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرى سەككىز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 14 زاككايىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئاتمىش كىشى؛ 15 بىننۇئىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق سەككىز كىشى؛ 16 بىبايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 17 ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 18 ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئاتمىش يەتتە كىشى؛ 19 بىگۋائىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئاتمىش يەتتە كىشى؛ 20 ئادىننىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئەللىك بەش كىشى؛ 21 ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ 22 ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 23 بىزاينىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە تۆت كىشى؛ 24 ھاريفنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ 25 گىبىئوننىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ 26 بەيت-لەھەملىكلەر بىلەن نىتوفالىلار جەمەتى بىر يۈز سەكسەن سەككىز كىشى؛ 27 ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 28 بەيت-ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى. 29 كىرىئات-يېئارىملىقلار، كەفىراھلىقلار ۋە بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمەتى يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ 30 راماھلىقلار بىلەن گىبىالىقلار جەمەتى ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 31 مىكماشلىقلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 32 بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايىلىقلار جەمەتى بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 33 ئىككىنچى بىر نېبودىكلەر ئەللىك ئىككى كىشى؛ 34 ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 35 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ 36 يېرىخوئلۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 37 لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمەتى يەتتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 38 سىناۋاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ توققۇز يۈز ئوتتۇز كىشى. 39 كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەدىئا جەمەتىدىكى يەدىايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ 40 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ 41 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ 42 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. 43 لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ خودۇاھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى. 44 غەزەلكەشلەردىن: ـ ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز قىرىق سەككىز كىشى. 45 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ نەسىلدىن: ـ شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالمونىنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبايىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمەتى بىر يۈز ئوتتۇز سەككىز كىشى. 46 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ زىخانىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابباۋتنىڭ ئەۋلادلىرى. 47 كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىيانىڭ ئەۋلادلىرى، پادونىڭ ئەۋلادلىرى، 48 لىباناھنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگاباھنىڭ ئەۋلادلىرى، شالمايىنىڭ ئەۋلادلىرى، 49 ھاناننىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، 50 رېئاياھنىڭ ئەۋلادلىرى، رەزىنىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، 51 گاززامنىڭ ئەۋلادلىرى، ئۇززانىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىيانىڭ ئەۋلادلىرى، 52 بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىمنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسەسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، 53 باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، 54 بازلىتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، 55 بارىكوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسىرانىڭ ئەۋلادلىرى، تىماھنىڭ ئەۋلادلىرى، 56 نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 57 سۇلەيمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ سوتاينىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پېريدانىڭ ئەۋلادلىرى، 58 يائالانىڭ ئەۋلادلىرى، داركونىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، 59 شەفەتىيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھازززىبائىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامونىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 60 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلەيمانىنىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمەتى ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. 61 تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مېلاھ، تەل-خارشا، كېرۇب، ئاددون، ئىممەردن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن تۇلار تۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ ياكى نەسەبنىڭ ئىسرائىل ئادەمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. 62 بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتى ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ 63 كاھىنلاردىن خاباياناڭ ئەۋلادلىرى، كوزىنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىللاينىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىللاي گىلېئادلىق بارزىللاينىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا تۇلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغانىدى. 64 بۇلار جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى، شۇڭا تۇلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. 65 ۋالي تۇلارغا: ـ تۇرىم ۋە تۇممىمنى كۆتۈرگۈچى كاھىن ئارىمىزدا خىزمەتتە بولغىچە «ئەڭ مۇقەددەس يېمە كىلكلەر» گە ئېغىز تەككۈزمەيسىلەر، دېدى. 66 پۈتۈن جاماەتە جەمەتى قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشى؛ 67 بۇنىڭدىن باشقا تۇلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى؛ يەنە ئىككى يۈز قىرىق بەش ئەر-ئايال غەزەلچىسى بار ئىدى. تۇلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش ئەر-چېچىرى، 69 تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۆگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. 70 جەمەمەت كاتتىۋاشلىرىدىن بەزىلىرى [ئىبادەتخانا] قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ھەدىيەلىرىنى تەقدىم قىلدى؛ ۋالي خەزىنىگە مىڭ داريك ئالتۇن، ئەللىك داس ۋە بەش يۈز ئوتتۇز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى؛ 71 جەمەمەت كاتتىۋاشلىرىدىن بەزىلىرى قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە يىگىرمە مىڭ داريك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز منا كۈمۈش؛ 72 خەلقنىڭ قالغىنى يىگىرمە مىڭ داريك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز منا كۈمۈش،

ئاقمش يەتتە قۆر كاھىن تونىنى تەقدىم قىلدى. 73 شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار، دەرۋازىۋەنلەر، غەزەلچىلەر شۇلار ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى، شۇنداقلا قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

8 يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە كېلىپ ئورۇنلىشىپ بولدى. بۇ چاغدا پۈتۈن خالايىق خۇددى بىر ئادەمدەك بولۇپ «سۇ قوۋۇقى» ئالدىدىكى مەيدانغا يىغىلىپ، تەۋراتشۇناس ئەزرادىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىلغا تاپىلىغان تەۋرات-قانۇن كىتابىنى كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى. 2 يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى كاھىن ئەزرا تەۋرات-قانۇن كىتابىنى جامائەتكە، يەنى ئەر-ئايالىلار، شۇنداقلا ئاكلاپ چۈشىنەلەيدىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى؛ 3 «سۇ قوۋۇقى»نىڭ ئالدىدىكى مەيدانىدا، ئەتىگەندىن چۈشكىچە، ئەر-ئايالىلارغا، شۇنداقلا ئاكلاپ چۈشىنەلەيدىغان كىشىلە رگە ئوقۇپ بەردى. پۈتۈكلۈك جامائەتنىڭ قۇلاقلىرى تەۋرات-قانۇن كىتابىدىكى سۆزلەردە ئىدى. 4 تەۋراتشۇناس ئەزرا مەخسۇس مۇشۇ ئىشقا ھازىرلانغان ياغاچ مۇنبە رگە چىقىپ تۇردى؛ ئۇنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇرغىنى ماتتىتىيا، شېما، ئانايا ھ، ئۇرىيا، ھىلقىيا بىلەن ماۋاسىياھلار ئىدى؛ سول تەرىپىدە تۇرغىنى پىدايا، مىشائىل، مالكىيا، ھاشوم، ھاشباددانا، زەكەريا بىلەن مەشۇللام ئىدى. 5 ئەزرا پۈتۈكلۈك خالايىقنىڭ كۆز ئالدىدا كىتابنى ئاچتى، چۈنكى ئۇ پۈتۈن خالايىقتىن ئېگىزدە تۇراتتى؛ ئۇ كىتابنى ئاچقاندا، بارلىق خالايىق ئورنىدن قوپتى. 6 ئەزرا ئۇلۇغ خۇدا بولغان پەرۋەردىگارغا مەدھىيەلەر ئوقۇۋىدى، بارلىق خالايىق قوللىرىنى كۆتۈرۈپ جاۋابەن: «ئامىن! ئامىن!» دېيىشتى؛ ئاندىن تىزلىنىپ، پىشانىسىنى يە رگە يېقىپ، پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 7 ئاندىن كېيىن لاۋىيلاردىن يەشۇيا، بانى، شەرەبىيا، يامىن، ئاككۇب، شابىبتاي، خودىيا، ماۋاسىياھ، كېلىتا، ئازارىيا، يوزاباد، ھانان ۋە پىلايالار خالايىققا تەۋرات قانۇنىنى چۈشەندۈردى؛ جامائەت ئۆرە تۇراتتى. 8 ئۇلار جامائەتكە كىتابتىن خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنى جارا گىلىق ئوقۇپ بەردى ۋە ئوقۇلغانىنى چۈشىنۈپلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ مەنىسى ۋە ئەھمىيىتى توغرىسىدا ئېنىق تەبىر بەردى. 9 ۋالي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزرا ۋە خەلققە قانۇنىنىڭ مەنىسىنى ئۈگىتىدىغان لاۋىيلار پۈتۈكلۈ جامائەتكە: ـ بۈگۈن خۇدايىمىز بولغان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈندۈر، يىغا-زار قىلماڭلار! ـ دېدى. چۈنكى خالايىقنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ يىغا-زار قىلىپ كېتىشكەنىدى. 10 ئاندىن [نەھەمىيا] ئۇلارغا: ـ سىلەر بېرىپ نازۇ-نېمەتلەرنى يەپ، شەربەتلەرنى ئىچىڭلار، ئۆزىڭە [يېمەك-ئىچمەك] تەييارلىيالمىغانلارغا يېمەك-ئىچمەك بۇلۇپ بېرىڭلار، چۈنكى بۈگۈن رەببىمىز رگە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈندۈر. غەمكىن بولماڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ شادلىقى سىلەرنىڭ كۈچۈڭلاردۇر، دېدى. 11 لاۋىيلارمۇ: ـ بۈگۈن مۇقەددەس كۈن بولغاچقا، تىنچلىنىڭلار، غەمكىن بولماڭلار! ـ دەپ جامائەتنى تىنچلاندۇردى. 12 جامائەت قايتىپ بېرىپ، يەپ-ئىچىشتى، باشقىلارغىمۇ يېمەك-ئىچمەك ئۈلەشتۈرۈپ بەردى، شاد-خۇراملىقتا چۈمدى، چۈنكى ئۇلار بېرىلگەن تەلىم سۆزلىرىنى چۈشەنگەنىدى. 13 ئەتىسى خالايىق ئىچىدىكى قەبىلە كاتتىئاشلىرى، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار تەۋراتشۇناس ئەزرانىڭ ئېنىغا يىغىلىپ، تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى تېخىمۇ چۈشىنىپ يەم-پاراسەتكە ئېرىشمەكچى بولدى. 14 ئۇلار تەۋرات قانۇنىدا پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا يەتتىنچى ئايدىكى ھېيتتا كەپىلەردە ئۆرۈشنى كېرەكلىكى پۈتۈلگەنلىكىنى ئۇقتى، 15 شۇنداقلا ئۇلارنى تۇرۇۋاتقان بارلىق شەھەرلەردە ۋە يېرۇسالېمدا: «سىلەر تاغقا چىقىپ، زەيتۇن شېخى بىلەن ياۋا زەيتۇن شاخلىرىنى، خاداس ئوچمە شاخلىرىنى، خورما دەرەخلىرىنىڭ شاخلىرىنى ۋە يوپۇرماقلىرى باراقسان دەرەخ شاخلىرىنى ئەكىلىپ، تەۋراتتا يېزىلغىنىدەك كەپىلەرنى ياساڭلار» دېگەنلىكىنى تارقىتىپ جارىكالاشنى ۋېرۇغانلىقىنى ئۇقتى. 16 شۇنىڭ بىلەن خالايىق چىقىپ شاخ ئەكىلىپ ئۆزلىرى ئۈچۈن، ھەربىرى ۋېلىرىنىڭ ئۈگزىلىرىدە، ھويلىلىرىدا، خۇدانىڭ ۋېيدىكى ھويلىلاردا، «سۇ قوۋۇقى»نىڭ چوڭ مەيدانىدا ۋە «ئەفرائىم دەرۋازىسى»نىڭ چوڭ مەيدانىدا كەپىلەرنى ياساپ تىكتى. 17 سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن پۈتكۈل جامائەت كەپىلەرنى ياساپ تىكتى ۋە شۇنداقلا كەپىلە رگە جايلاشتى؛ نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ شۇ كۈنگىچە ئىسرائىللار ئۇنداق قىلىپ باقمىغاندى. ھەممەيلەن قاتتىق خۇشال بولۇشتى. 18 بىرىنچى كۈندىن ئاخىرقى كۈنگىچە [ئەزرا] ھەر كۈنى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى. ئۇلار يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزدى؛ سەككىزىنچى كۈنى بەلگىلىمە بويىچە تەنتەنىلىك ئىبادەت يېغىلىشى ئوتكۈزۈلدى.

9 شۇ ئاينىڭ يىگىرمە توتىنچى كۈنى ئىسرائىللار روزا تۇتۇپ، بوز كىيىپ، ئۈستى-بېشىغا توپا چاچقان ھالدا يىغىلدى؛ 2 ئىسرائىل نەسىلى ئۆزلىرىنى بارلىق يات تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقتى، ئاندىن ئۆرە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئۆتكۈز زگەن قەبىھلىكلىرىنى ئېتىراپ قىلدى. 3 ئۇلار شۇ كۈننىڭ ئوتتىن بىرىدە ئۆز يېرىدە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى؛ كۈننىڭ يەنە ئوتتىن بىرىدە ئۆزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى تونۇدى ۋە خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 4 لاۋىيلاردىن يەشۇئا، بانى، كادمىيەل، شەبانىيا، بۇننى، شەرەبىيا، بانى ۋە كېنانىلار پەلەمپەيلەردە ئۆرۈپ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن ندا قىلدى. 5 لاۋىي يەشۇئا، كادمىيەل، بانى، ھاشابنىيا، شەرەبىيا، خودىيا، شەبانىيا ۋە پىتاھىيالار: «ئورنۇڭلاردىن قوپۇپ خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلئەبە دگىچە تەشىكىلىنىڭ-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار» ـ دېدى ۋە مۇنداق [دۇئا-مەدۇسانا ئۆقۇدى]: ـ «[ئى خۇدا!]، ئىنسانلار سېنىڭ شانۇ-شەۋكىتىڭ نامىڭنى ئۇلۇغلىسۇن! بەرھەق، بارلىق تەشەككۇر-مەدھىيىلەر نامىڭغا يېتىشمەيدۇ! 6 سەن، پەقەت سەنلا پەرۋەردىگاردۇرسەن؛ ئاسمانلارنى، ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىنى، يەر ۋە يەر ئۈستىدىكى ھەممىنى، دېڭىزلار ۋە ئۇلار ئىچىدىكى ھەممىنى يارىتىقۇچىدۇرسەن؛ سەن بۇلارنىڭ ھەممىسگە ھاياتلىق بەرگۈچىسەن، ئاسمانلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى ساڭا سەجدە قىلغۇچىدۇر. 7 سەن بەرھەق پەرۋەردىگار خۇدادۇرسەن، سەن ئىبرامنى تاللىدىڭ، ئۇنى كالدىيەنىڭ ئۇر شەھىردىن ئېلىپ چىقتىڭ، ئۇنىڭغا ئىبراھىم دېگەن نامنى قىلدىڭ. 8 سەن ئۇنىڭ قەلبىنىڭ ئۈز ئۈگىگە سادىق-ئىشەنچىلىك ئىگىلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ قاناۋانىيلارنىڭ، ھىتتىيلارنىڭ، ئامورىيلارنىڭ، پەرىززىيلەرنىڭ، يەبۇسىيلارنىڭ ۋە گىرگاشىيلارنىڭ زېمىنىنى ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەقدىم قىلىپ بېرىشنى ۋەدە قىلدىڭ؛ سەن ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن، سۆزلىرىڭنى ئىشقا ئاشۇردۇڭ. 9 سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىسىردا جەبىر-زۇلۇم چېكىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ قىزىل دېڭىز بويىدىكى نالىسىغا قۇلاق سالدىڭ. 10 سەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۇلارغا قانداق يوغانچىلىق بىلەن مۇئامىلە قىلغانلىقىنى بىلگىنىڭدىن كېيىن پىرەۋن، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتچىلىرى ۋە ئۇنىڭ زېمىندىكى بارلىق خەلققە مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، ئۆزۈڭلا ئۇچۇن بۇگۈنگە قەدەر ساقلىنىپ كېلىۋاتقان ئۇلۇغ بىر نام-شۆھرەتنى تىكىلدىڭ. 11 سەن يەنە [ئاتا-بوۋىلىرىمىز] ئالدىدا دېڭىزنى بۇلۇپ، ئۇلار دېڭىزنىڭ ئوتتىرىسىدىن قۇرۇق يەر ئۈستىدىن مېڭىپ ئوتتى؛ ئۇلارنى قوغلاپ كەلگەنلەرنى چوڭقۇر دېڭىز تېگىگە تاشلاپ غەرق قىلىۋەتتىڭ، خۇددى جۈشقۇنلۇق دېڭىزغا تاشلانغان تاشتەك غەرق قىلدىڭ. 12 سەن ئۇلارنى كۈندۈزى بۇلۇت تۈۋرۈكى بىلەن، كېچىسى ئوت تۈۋرۈكى بىلەن يېتىلىدىڭ، بۇلار ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ماڭىدىغان يولىنى يورۇتۇپ بەردىڭ. 13 سەن سىناي تېغىغا چۈشۈپ، ئاسماندا تۇرۇپ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ، ئۇلارغا توغرا ھۆكۈم، ھەققىي ئىشەنچلىك قانۇنلار، ياخشى بەلگىلىمىلەر ۋە ئەمرلەرنى ئاتا قىلدىڭ. 14 سەن ئۇلارغا ئۆز ئۈگىنىڭ مۇقەددەس شابات كۈنۈڭنى تونۇتتۇڭ، قۇلۇڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇلارغا ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە ئەۋرات قانۇنىنى تاپىلىدىڭ. 15 سەن ئۇلارغا ئاچ قالغاندا يېسۇن دەپ ئاسماندىن نان، ئۆسىسىغاندا ئېچىۋىن دەپ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بەردىڭ؛ سەن ئۇلارغا بېرىشكە قولۇڭنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغان ئەشۇ زېمىننى كىرىپ ئىگىلەڭلار، دېدىڭ. 16 لېكىن ئۇلار، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز مەغرۇلىنىپ، بوينى قاتتىقلىق قىلىپ ئەمرلىرىڭگە قۇلاق سالمىدى. 17 ئۇلار ئىتائەت قىلىشنى رەت قىلدى، سېنىڭ ئۇلارنىڭ ئوتتىرىسىدا يارىتقان كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى ياد ئەتمىدى،

بەلكى يېنى قاتتىقلىق قىلدى، ئاسىيلىق قىلىپ، قۇل قىلىنغان جايغا كەتمەكچى بولۇپ، تۆز ئالدىغا يولباشچى تىكلىدى. لېكىن سەن ئەپۇچان، مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، زور مېھىر-مۇھەببەتلىك تەڭرىدۇرسەن، شۇڭا سەن ئۇلارنى تاشلۇۋەتمىدىڭ. **18** ئۇلار ھەتتا تېخى تۆزلىرىگە بىر قېتىما موزايىنى ياساپ: «مانا بۇ سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان ئىلاھ!» دېگەن ۋاقىتدا ھەم قاتتىق كۈپۈرلۈق قىلغىنىدا، **19** سەن تولىمۇ رەھىمدىل بولغانلىقىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى يەنىلا باياۋاندا تاشلاپ قېيمىدىڭ؛ كۈندۈزى بۇلۇت تۈۋرۈكى ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن نېرى كەتمەي، ئۇلارغا يول باشلىدى؛ كېچىسى ئوت تۈۋرۈكىمۇ ئۇلاردىن نېرى كەتمەي، ئۇلارغا نۇر بېرىپ، ماڭىدىغان يولنى كۆرسەتتى. **20** سەن تۆرۈڭنىڭ مېھرىبانە روھىڭنى چۈشۈرۈپ ئۇلارغا تەلىم بەردىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن «مانا»نى ئايمىدىڭ، ئۈسسىزلۇقىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن سۇنى بەردىڭ. **21** سەن ئۇلارنى باياۋاندا قىرىق يىل قامداپ كەلدىڭ؛ ھېچنېمىسى كەم بولمىدى، كىيىملىرى كونىرىمىدى، پۇتلىرىمۇ ئىشىشمىدى. **22** سەن پادىشاھلىقلار ۋە تائىپىلەرنى ئۇلارنىڭ قولىغا بەردىڭ، بۇلارنى ئۇلارنىڭ زېمىنىغا چېگىلالار قىلىپ بەردىڭ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىھون پادىشاھنىڭ زېمىنىنى، ھەشبوننىڭ پادىشاھنىڭ زېمىنىنى ۋە باشان پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنىنى ئىگىلدى. **23** سەن ئۇلارنىڭ پەرزەنت-ئەۋلادلىرىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتتۇڭ؛ سەن ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا: «سىلەر بۇ زېمىنى ئىگىلەشكە تۇنىڭغا كىرىڭلار» دەپ تەقدىم قىلغان زېمىنغا باشلاپ كىردىڭ. **24** ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى كىرىپ تۇ زېمىنىنى ئىگىلدى؛ سەن تۇ زېمىندا تۈرۈۋاتقان قانائان ئاھالىسىنى ئۇلارغا يېقىندۇردۇڭ ھەم زېمىندىكى پادىشاھلارنى ۋە ئۇلارنىڭ قەبىلە-قوۋملىرىنى: «سىلەر ئۇلارغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلىڭلار» دەپ ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. **25** ئۇلار مۇستەھكەم شەھەرلەرنى، مۇنبەت يەرلەرنى ئىشغال قىلىپ، ھەرخىل ئېسىل ۋېزىملارغا تولغان ئۆيلە رگە، كولاپ قويۇلغان قۇدۇقلارغا، ئۈزۈمزارلىقلار، زەيتۇنلۇقلار ۋە ئىنتايىن كۆپ مېۋىلىك دەرەخلە رگە ئىگە بولدى؛ يەپ-ئىچىپ سەمرىپ، سىنىڭ زور مېھرىبانلىقىڭدىن سۈيۈنۈشتى! **26** لېكىن ئۇلار گەدەنكەشلىك قىلىپ سىنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ، تەۋرات قانۇنۇڭنى ئارقىسىغا تاشلىدى، ئۇلارنى يېنىڭغا يانداۋرماق ئۈچۈن ئاگاھ-گۇۋاھلىق يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈپ ئەشەددىي كۈپۈرلۈق قىلدى. **27** شۇڭا سەن ئۇلارنى جەبىر-زۇلۇم سالغۇچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ، دەرۇۋقە ئۇلار ئۇلارنى قىينىدى؛ ئۇلار قىينالغان ۋاقىتلىردا ساڭا يالۋۇرۇشقاندىن، سەن ئاسماندىلا ئۆرۈپ ئۇلارغا قۇلاق سالدىڭ، زور رەھىمدىللىقىڭ بويىچە ئۇلارغا قۇتقۇزغۇچىلارنى ئەۋەتەتتىڭ، ئۇلار بۇلارنى ئە زگۈچىلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزاتتى. **28** لېكىن ئۇلار ئاراملىقتا ئېرىشكەندىن كېيىن يەنە سىنىڭ ئالدىڭدا رەزىللىك قىلىشقا باشلىۋىدى، سەن ئۇلارنى يەنە دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى؛ ئۇلار يەنە سىنىڭ ئالدىڭدا نالە-پەريات قىلىشۇدى، سەن ئاسماندىلا ئۇرۇپ قۇلاق سىلىپ، رەھىمدىللىقىڭ بويىچە ئۇلارنى يېنىڭ-يېنىشلاپ قۇتقۇزدۇڭ. **29** سەن ئۇلارنى تۆزۈكۈڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا قايتىشقا ئاگاھلاندۇردۇڭ؛ لېكىن ئۇلار مەغرۇرلىنىپ، ئەمرلىرىڭگە قۇلاق سالمىدى، ھۆكۈملىرىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدى (ئىنسان ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلسا، ئۇلار شۇ سەۋەبتىن ھاياتنا بولىدۇ). ئۇلار جاھىللىق بىلەن يۈزىنى تولغاپ، گەدەنكەشلىك قىلىپ ساڭا قۇلاق سېلىشنى رەت قىلدى. **30** ئۇلارغا تۆزۈن يىل سەۋر-تاقەت قىلدىڭ، روھىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاگاھ-گۇۋاھلىق بە رگەن بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا قۇلاق سالمىدى؛ شۇڭا سەن ئۇلارنى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلاردىكى تائىپىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. **31** ھالبۇكى، سەن زور رەھىمدىللىقىڭ تۈپەيلىدىن ئۇلارنىڭ نەسلىنى پۈتۈنلەي قۇرۇتۇۋەتمىدىڭ ھەم ئۇلارنى تاشلىۋەتمىدىڭ؛ چۈنكى سەن مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل تەڭرىدۇرسەن. **32** ئەمدى ئاھ خۇدايىمىز، ئەھەدە كۈدە تۇرۇپ تۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىدىغان ئۇلۇغ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك تەڭرى، ئەمدى سىنىڭدىن بىزنىڭ، پادىشاھلىرىمىزنىڭ ۋە ئەمىرلىرىمىزنىڭ، كاھىنلىرىمىزنىڭ، پەيغەمبەرلىرىمىزنىڭ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ شۇنداقلا تۆزۈڭنىڭ بارلىق خەلقىڭنىڭ ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ زامانىدىن ۋېيان بۇگۈنگىچە بېشىمىزغا چۈشكەن بارلىق ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى كىچىك ئىش دەپ قارىماسلىقىڭنى ئۈتۈنىمىز. **33** بېشىمىزغا كەلگەن بارلىق ئىشتا سەن ئادىلسەن؛ چۈنكى سىنىڭ قىلغىنىڭ ھەقىقەت يېچە بولدى، بىزنىڭ قىلغىنىمىز رەزىللىكتۇر. **34** پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، كاھىنلىرىمىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى سىنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭنا ئەمەل قىلمايى، ئەمرلىرىگەگە ۋە سىنىڭ ئۇلارغا ئىسپاتلاپ بە رگەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنا ھېچ قۇلاق سالمىدى. **35** ئۇلار سەن ئۇلارغا مۇيەسسەر قىلغان پادىشاھلىقتا تۇرۇۋىشتىن، ئۇلارغا ئاتا قىلغان زور مەمۇرچىلىقتىن ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىغا يايغان بۇ كەڭ مۇنبەت زېمىندىكى تۇرمۇشتىن بەھرىمەن بولۇۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار سىنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىڭدە بولمىدى يا كى ئۆزلىرىنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىدىن يانمىدى. **36** مانا، بىز بۈگۈن قۇللارمىز! سەن مېۋىسى بىلەن نازۇ-نېمەتلىردىن يېيىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلىپ بە رگەن زېمىندا تۇرساقمۇ، بىز مانا ئۇنىڭدا قۇل بولۇپ قالدۇق! **37** [زېمىن] سەن بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن بىزنى ئىدارە قىلىشقا بېكىتكەن پادىشاھلارغا مول مەھسۇلاتلىرىنى بېرىپ تۇرىدۇ؛ ئۇلار بەدەنلىرىمىزنى ھەم چارۋا مالىلىرىمىزنى تۈز مەيلىچە باشقۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ بىز زور دەرد-ئەلەمدە بولدۇق». **38** «ــ بىز مانا مۇشۇ بارلىق ئىشلار ۋېيىلى مۇقىم بىر ئەھدىنى تۈزۈپ يېزىپ چىقتۇق؛ ئەمىرلىرىمىز، لاۋىيلىرىمىز بىلەن كاھىنلىرىمىز بۇنىڭغا تۈز مۇھۇرلىرىنى باستى».

10

بۇنىڭغا بىرىنچى بولۇپ مۇھۇر باسقانلار ھاقالىيانىڭ ئوغلى، ۋالىي نەھەمىيا بىلەن زەدەكىيا ئىدى؛ **2** ئاندىن [كاھىنلاردىن] سېرايا، ئازارىيا، يەرەمىيا، **3** پاشخۇر، ئامارىيا، مالكىيا، **4** ھاتتۇش، شەبانىيا، مالليۇق، **5** ھارىم، مەرەموت، ئوبادىيا، **6** دانىيال، گىننىتون، بارۇق، **7** مەشۇللام، ئابىيا، مىيامىن، **8** ماۋائىياھ، بىلگاي، شېمىيالار، ئۇلار كاھىنلار ئىدى. **9** لاۋىيلاردىن: ــ ئازانىيانىڭ ئوغلى يەشۇئا، ھېنادادنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىننۇئى بىلەن كادمىيەل **10** ۋە ئۇلارنىڭ قېرىندىشلىرىدىن شەبانىيا، خودىيا، كېلىتا، پىلايا، ھانان، **11** مىكا، رەخوب، ھاشابىيا، **12** زاككور، شەرەبىيا، شەبانىيا، **13** خودىيا، بانى، ھېنىنۇ ئىدى. **14** جامائەت باشلىقلىرىدىن: پاروش، پاھات-موئاب، ئېلام، زاتتۇ، بانى، **15** بۇنىي، ئازگاد، بىبايى، **16** ئادونىيا، بىگۋاي، ئادىن، **17** ئاتىر، ھەزەكىيا، ئازززۇر، **18** خودىيا، ھاشۇم، بىزاي، **19** ھاريف، ئاناتوت، نېباي، **20** ماگپىياش، مەشۇللام، ھېزىر، **21** مەشەزابەل، زادوك، ياددۇئا، **22** پىلاتىيا، ھانان، ئانايا، **23** ھوشىيا، ھانانىيا، ھاششۇب، **24** ھاللوخەش، پىلخا، شوبەك، **25** رەھۇم، ھاشابناھ، مائاسىياھ، **26** ئاخىياھ، ھانان، ئانان، **27** مالليۇق، ھارىم، باۋانا ھالار ئىدى. **28** قالغان خەلق: ــ كاھىنلار، لاۋىيلار، دەرۋازىۋەنلەر، غەزەلكەشلەر، ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنى زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقىپ، خۇدانىڭ تەۋرات قانۇنىغا قايتقانلارنىڭ ھەربىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ۋە ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرى قاتارلىق ھىدايەت تېپىپ يورۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى **29** ئۆز قېرىندىشلىرى بولغان مۆتىۋەرلەر بىلەن قوشۇلۇپ: «ئۆزىمىزنى قارغىش قەسىمى بىلەن ئەھدىگە باغلاپ، خۇدانىڭ قۇلى مۇسا ئارقىلىق جاكارلىغان تەۋرات قانۇنىدا مېڭىپ، رەببىمىز پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرى، ھۆكۈم-بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ ئەمەل قىلىمىز؛ **30** قىزلىرىمىزنى بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلە رگە ياتلىق قىلمايمىز ھەم ئوغۇللىرىمىزغىمۇ ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمەيمىز؛ **31** بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەر ساپات كۈندە مال-تاۋار ۋە ئاشلىقلىرىنى ئەكىلىپ ساتماقچى بولسا، ساپات كۈنلىرى يا كى ھەرقايسى باشقا مۇقەددەس كۈنلەردىمۇ ئۇلاردن قەتئىي ھېچنېمە سېتىۋالمايمىز؛ ھەر يەتتىنچى يىلى يەرنى تېرىقسىز ئاق قالدۇرىمىز ھەم بارلىق قەرزلەرنى كەچۈرۈم قىلىمىز» ــ دېيىشتى. **32** بىز يەنە ئۆزىمىز گە ھەربىر ئادەم ھەر يىلى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت خراجىتى ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شە كەل كۈمۈش بېرىشكە بەلگىلىمىلەرنى بېكىتتۇق، **33** بۇ پۇل «تىزىلىدىغان نەقتەم نان»لار، دائىمى ئاشلىق ھەدىيەلەر، دائىمى كۈيدۈرمە قۇربانلىقلار، شاپات كۈنى بىلەن يېڭى ئايلاردىكى كۈيدۈرمە قۇربانلىقلار، قەرەلى بېكىتىلگەن ھېيتلاردا قىلىنىدىغان كۈيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن، ھەرخىل مۇقەددەس ۋېزىملار ئۈچۈن، ئىسرائىلغا كافارەت كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن، شۇنىڭدەك خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمەتلەرنىڭ خراجىتى ئۈچۈن

ئىشلىتىلىشۇن دەپ بەلگىلەندى. **34** بىز يەنە ئاتا جەمەتلىرىمىز يېنچە كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە خەلق تارىسدا چەك تاشلاپ، ھەر يىلى بەلگىلەنگەن قەرەلدە خۇدايىمىزنىڭ ۋېگىگە تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدا قالاش ئۈچۈن ئوتۇن يەتكۈزۈپ بېرىش نۆۋەتلىرىنى بېكىتتۇق؛ **35** يەنە ھەر يىلى ئېتىزىمىزدىكى تۇنجىق پىشقان ھوسۇلنى، ھەممە مېۋىلىك دەرەخلەرنىڭ تۇنجىق پىشقان مېۋىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېگىگە يەتكۈزۈپ بېرىشنى، **36** شۇنداقلا تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك، تۇنجىق ئوغلىمىزنى ۋە كالا، قوي-ئوغلاق پادىلىرىدىن تۇنجىق چارپىيىمىزنى خۇدانىڭ ۋېگىگە تاپىرىپ، ئۇ ۋېدە ۋەزىپە ئۈتەۋاتقان كاھىنلارغا ئەپكېلىشنى، **37** ھەربىر يېڭى خېمىرنىڭ دەسلەپ پىشقان نانلىرىدىن بىرنى، شۇنداقلا بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىمىزنى تەقدىم قىلىشنى، ھەرخىل دەرەخلەردىن دەسلەپكى پىشقان مېۋىلەرنى، يېڭى شاراب، يېڭى زەيتۇن مېيىنى خۇدايىمىزنىڭ ۋېنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ئاپىرىپ بېرىشنى، يەنى كاھىنلارغا يەتكۈزۈپ بېرىشنى، شۇنىڭدەك ئېتىزلىرىمىزدىن چېققان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئوشرىنى لاۋىيلارغا بېرىشنى بېكىتتۇق، لاۋىيلار بىزنىڭ تېرىقچىلىققا تايىنىدىغان شەھەرلىرىمىزدىن چېققان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئوشرىنى تاپشۇرۇۋالسۇن دەپ بېكىتتۇق؛ **38** شۇنىڭدەك، لاۋىيلار چېققان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرىنى تاپشۇرۇۋالغان چاغدا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىن بولغان بىرسى ئۇلار بىلەن بىللە بولسۇن، لاۋىيلار ئەشۇ ئوندىن بىر ئۇلۇشنىڭ يەنە ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى ئايرىپ خۇدانىڭ ۋېگىگە، ئۇنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ساقلاشقا تاپشۇرسۇن دەپ بەلگىلىدۇق. **39** ئىسرائىللار بىلەن لاۋىيلار ئاشلىقتىن، يېڭى شاراپتىن، يېڭى زەيتۇن مېيىدىن «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ مۇقەددەس جايىدىكى ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر ساقلىنىدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا، يەنى ۋەزىپە ئۈتەيدىغان كاھىن، دەرۋازىۋەن ۋە غەزەلكەشلەر تۇرىدىغان جايغا تاپشۇرۇشنى كېرەك. بىز خۇدايىمىزنىڭ ۋېنىڭ ھاجەتلىرىدىن ھەرگىز تۇزىمىزنى تارتمايمىز!

11

ئۇ چاغدا خەلق ئىچىدىكى ئەمىرلەر يېرۇسالېمدا تۇراتتى؛ قالغان پۇقرالار چەك تاشلىنىش بىلەن ئوندىن بىرى مۇقەددەس شەھەر يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىشىپ، قالغان ئوندىن توققۇزى باشقا شەھەرلەردە ئولتۇراقلاشتى. **2** ئۇز ئىختىيارى بىلەن يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىششقا ئوتتۇرىغا چىققانلارغا بولسا، جامائەت ئۇلارغا بەخت-بەركەت تىلىدى. **3** يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالېمغا ماكانلىشىپ قالغان ۋە گ-ئەمىرلەر تۇۋەندىكىدەك (ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرى يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى ئۆز تەۋەلىكىدە ماكانلاشقان بولسىمۇ، يەھۇدالاردىن ۋە بىنيامىنلاردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدا ماكانلاشتى): ـ بۇلارنىڭ ئىچىدە، يەھۇدالاردىن: ـ پەرەزنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان ئۇززىيانىڭ ئوغلى ئاتايا؛ ئۇززىيا زە كەريانىڭ ئوغلى، زە كەريا ئامارياىنىڭ ئوغلى، ئامارىيا شەفاتىيانىڭ ئوغلى، شەفاتىيا ماھالالېئىلنىڭ ئوغلى ئىدى. **5** يەنە بارۇقنىڭ ئوغلى ماۋاسىياھ؛ بارۇق كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى، كول-ھوزەھ ھازايانىڭ ئوغلى، ھازايا ئادايانىڭ ئوغلى، ئادايا يوئاربىنىڭ ئوغلى، يوئارب زە كەريانىڭ ئوغلى، زە كەريا شىلونىنىڭ ئوغلى. **6** يېرۇسالېمغا ماكانلاشقان بارلىق پەرەز جەمەتىدىكىلەر جەمئىي تۆت يۈز ئاتمىش سەككىز كىشى بولۇپ، ھەممىسى ئەزىمەتلەر ئىدى. **7** بىنيامىنلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: ـ مەشۇللامنىڭ ئوغلى ساللۇ؛ مەشۇللام يوئەدنىڭ ئوغلى، يوئەد پىدايانىڭ ئوغلى، پىدايا كولايانىڭ ئوغلى، كولايا ماۋاسىياھنىڭ ئوغلى، ماۋاسىياھ ئىتىيەلنىڭ ئوغلى، ئىتىيەل يەشايانىڭ ئوغلى. **8** ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەر، گابباي ۋە ساللاي ئىدى؛ شۇلارغا مۇناسىۋەتلىك جەمئىي توققۇز يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى ئىدى. **9** زىكرىنىڭ ئوغلى يوئىل ئۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى؛ سىنۇئاھنىڭ ئوغلى يەھۇدا شەھەرنىڭ مۇئاۋىن ھاكىمى ئىدى. **10** كاھىنلاردىن: ـ يوئاربنىڭ ئوغلى يەدايا بىلەن ياقىن، **11** شۇنداقلا خۇدانىڭ ۋېنىڭ باش غوجدارى سېرايا؛ سېرايا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام زادۇكنىڭ ئوغلى، زادۇك مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **12** يەنە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىبادەتخانىدىكى خىزمەتتە بولغانلاردىن جەمئىي سەككىز يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى بار ئىدى؛ يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا بار ئىدى؛ يەروھام پېلالىيانىڭ ئوغلى، پېلالىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى زە كەريانىڭ ئوغلى، زە كەريا پاشخۇرنىڭ ئوغلى، پاشخۇر مالكىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ **13** ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى جەمەمەت باشلىقى بولۇپ، جەمئىي ئىككى يۈز قىرىق ئىككى كىشى ئىدى؛ يەنە ئازارەئىلنىڭ ئوغلى ئاماشساي بار ئىدى؛ ئازارەل ئاخزايانىڭ ئوغلى، ئاخزاي مەشىللىموتنىڭ ئوغلى، مەشىللىموت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **14** يەنە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن، پالۋان-ئەزىمەتلەردىن، جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى بار ئىدى؛ گېدولىمنىڭ ئوغلى زابدىيەل ئۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى. **15** لاۋىيلاردىن: ـ ھاشۇبنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ ھاشۇب ئازرىكامنىڭ ئوغلى، ئازرىكام ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا بۇننىنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **16** يەنە لاۋىيلارنىڭ ئەبىلە باشلىقلىرى بولغان شابىتتاي بىلەن يوزاباد بولۇپ، خۇدانىڭ ۋېنىڭ تېشىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل ئىدى. **17** يەنە مەكانىڭ ئوغلى ماتتانىيا دۇئا ۋاقىتلىرىدا تەشە ككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا يېتەكچىلىك قىلاتتى؛ مىكا زابدىنىڭ ئوغلى، زابدى ئاساۋنىڭ ئوغلى ئىدى؛ باكبۇكىيا قېرىنداشلىرى ئىچىدە مۇئاۋىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەيتتى؛ يەنە شامۇئانىڭ ئوغلى ئابدا بار ئىدى؛ شامۇئا گالالنىڭ ئوغلى، گالال يەدۇتۇننىڭ ئوغلى ئىدى. **18** مۇقەددەس شەھەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئىككى يۈز سەكسەن تۆت كىشى ئىدى. **19** دەرۋازىۋەنلەردىن: ـ دەرۋازىلاردا كۆزەتتە تۇرىدىغان ئاككۇب بىلەن تالمون ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار جەمئىي بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى ئىدى. **20** قالغان ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى ئۆز مىراسىدا ماكانلاشتى. **21** ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولسا ئوفەل دۆڭىگە ماكانلاشتى؛ ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنى زىخا بىلەن گىشپا باشقۇزىدى. **22** يېرۇسالېمدا لاۋىيلارنى باشقۇرغۇچى بانىنىڭ ئوغلى ئۇززىي ئىدى؛ بانى ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ماتتانىيانىڭ ئوغلى، ماتتانىيا مىكانىڭ ئوغلى ئىدى ـ دېمەك، ئۇززا ئاساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى خۇدانىڭ ۋېنىدىكى خىزمەتكە مەسئۇل بولغان ئەزەلكەشلەردىن ئىدى. **23** چۈنكى پادىشاھ ئۇلار توغرۇلۇق يارلىق چىقىرىپ رگەن بولۇپ، ئەزەلكەشلەرنىڭ ھەر كۈنلۈك ئوزۇق-تۈلۈكىنى، شۇنداقلا ئۆتەيدىغان ۋەزىپىسىنى بېكىتكەنىدى. **24** يەھۇدانىڭ ئوغلى زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشەزابەلنىڭ ئوغلى پىتاھىيا پۇقرالارنىڭ بارلىق ئىشلىرىدا پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. **25** يېزا-قىشلاقلار ۋە ئۇلارغا تەۋە ئەتراپىدىكى جايلاردا يەھۇدالاردىن بەزىلىرى تۇراتتى؛ كىرىئات-تاربا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، دىبون ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، يە كابزىيەل ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **26** شۇنداقلا يەشۇئا، مولاداھ، بەيت-پەلەت، **27** ھازار-شۇئال، بەئەر-شىبا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **28** زىكلاگ، مىكونا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **29** ئەن-رىممون، زوراھ، يارمۇت، **30** زانوئاھ، ئادۇللام ۋە بۇ ئىككى يە رگە تەۋە قىشلاقلاردا، لاقىش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يەلەردە، ئازىكاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەردە ماكانلاشتى؛ ئۇلار ماكانلاشقان يەرلەر بەئەر-شىبادىن تاكى ھىننوم جىلغىسىغا قەدەر سوزۇلدى. **31** بىنيامىنلار بولسا گىبا، مىكماش، ئايىجا، بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **32** بەزىلىرى ئاناتوت، نوب، ئاننانىيا، **33** ھازور، راماھ، گىتتائىم، **34** ھادىد، زەبوئىم، نىبالالات، **35** لود، ئونو، شۇنداقلا ھۈنەرۋەنلەر جىلغىسىدا ماكانلاشقانىدى. **36** ئەسلىدە يەھۇدىيە گە تەينىلەنگەن لاۋىيلار قىسملىرىدىن بەزىلىرى بنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا ماكانلاشتى.

12

شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇببابەل ۋە يەشۇئا بىلەن برلىكتە [سۈرگۈنلۈكتىن] چېققان كاھىن ۋە لاۋىيلار تۆۋەندىكىلەر: ـ [كاھىنلار] سېرايا، يەرەمىيا، ئەزرا، **2** ئامارىيا، مالللۇق، ھاتۇش، **3** شېكانىيا، رەھۇم، مەرەموت، **4** ئىددو، گىننىتوي، ئابىيا، **5** ميامىن، ماۋادىيا، بىلگاھ، **6** شېمايا، يوئارىب، يەدايا، **7** ساللو، ئاموك، ھىلقىيا ۋە يەدايا. بۇلار بولسا يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدە كاھىن بولغانلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ جەمەمەت باشلىقلىرى ئىدى. **8** لاۋىيلاردىن بولسا يەشۇئا، بىننۇئي، كادمىيەل، شەرەبىيا، يەھۇدا، ماتتانىيالار، ماتتانىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى تەشە ككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا مەسئۇل بولدى. **9** ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى باكبۇكىيا بىلەن ئۇنىنى تۇۋىتى يېنچە ئۇلار بىلەن

ئۇدۇلمۇئۇدۇل خىزمەتتە تۇراتتى. 10 يەشۇئادىن ۋياكىم تۇرەلدى، ۋياكىمدىن ئەلياشىب تۇرەلدى، ئەلياشىبتىن ۋيادا تۇرەلدى، 11 ۋيادادىن يوناتان تۇرەلدى، يوناتاندىن يادداۋئا تۇرەلدى. 12 ۋياكىمنىڭ كۆنلىرىدە كاھىنلاردىن جەمەت باشلىق بولغانلار مۇنۇلار: ـ سىرايا جەمەتىگە مىرايا، يەرەمىيا جەمەتىگە ھانانيا؛ 13 ئەزرا جەمەتىگە مەشۇللام، ئامارىيا جەمەتىگە يەھوھانان؛ 14 مىلىكۇ جەمەتىگە يوناتان؛ شەبانيا جەمەتىگە يۇسۇپ؛ 15 ھارىم جەمەتىگە ئادنا؛ مىرايوت جەمەتىگە ھەلكاي؛ 16 ئىددو جەمەتىگە زەكەريا؛ گىننىتون جەمەتىگە مەشۇللام؛ 17 ئابىيا جەمەتىگە زىكرى؛ مىنيامىن بىلەن مۇئادىيالارنىڭ جەمەتىگە پىلتاي؛ 18 بىلگاھ جەمەتىگە شامۇئا؛ شېمايا جەمەتىگە يەھوناتان؛ 19 يوئارىب جەمەتىگە ماتتىناي؛ يەدايا جەمەتىگە ئۇززى؛ 20 سىللاي جەمەتىگە كالاي؛ ئاموك جەمەتىگە ئېبەر؛ 21 ھىلقىيا جەمەتىگە ھاسابىيا؛ يەدايا جەمەتىگە نەتانەل. 22 ئەلياشىب، ۋيادا، يوھانان ۋە يەددۇئانىڭ كۆنلىرىدە لاۋىلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى تىزىملانغان ۋە ئوخشاشلا، پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختىنكى چاغلارغىچە كاھىنلارمۇ تىزىملىنىپ كەلگەن. 23 جەمەت باشلىقى بولغان لاۋىلار تاكى ئەلياشىبنىڭ نەۋرىسى يوھاناننىڭ ۋاقتىغىچە تە زىكرىنامىدە تىزىملىنىپ كەلگەن. 24 لاۋىلارنىڭ جەمەت باشلىقى بولغان ھاسابىيا، شەرەبىيا، كادمىيەلنىڭ ئوغلى يەشۇئالار قېرىنداشلىرى بىلەن ئۇدۇلمۇئۇدۇل تۇرۇۋې، خۇدانىڭ ئادىمى داۋۇتنىڭ ئەمرى بويىچە نۆۋەتلىشىپ مەدھىيە-مۇناجات، تەشەككۇر-رەھمەتلەر ئېيتىپ تۇراتتى. 25 ماتتانيا، باكبۇكيا، ئوبادىيا، مەشۇللام، تالمون بىلەن ئاككۇبلار دەرۋازىۋەنلەر بولۇپ، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ ئامبارلىرىغا قارايتتى. 26 بۇ كىشىلەر يوزادا كىنىڭ نەۋرىسى، يەشۇئانىڭ ئوغلى ۋياكىمنىڭ كۆنلىرىدە، شۇنىڭدەك ۋالي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزرانىڭ كۆنلىرىدە ۋەزىپىگە تەينىلەنگەن. 27 يېرۇسالېم سېپىلىنى [خۇداغا] ئاتاپ تاپشۇرۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلىدىغان چاغدا، جامائەت لاۋىلارنى تۇرغان ھەرقايسى جايلاردىن ئىزدەپ تېپىپ، ئۇلارنى تەشەككۇر-رەھمەتلەر ئېيتىش، غەزەل ئوقۇش، چالۇ، تەمبۇر ۋە چىلتارلارنى چېلىشقا، خۇشال-خۇرامىلق بىلەن ئاتاپ تاپشۇرۇلۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈشكە يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. 28 غەزەلكەشلار يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى تۇزلە كۆلكتىن، نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا-كەنتلىرىدىن، 29 بەيت-گىلگالدىن، گىبا بىلەن ئازماۋەت ئېتىزلىقلىرىدىن يىغىلغانىدى، چۈنكى غەزەلكەشلار يېرۇسالېمنىڭ تۆت ئەتراپىغا تۇزلىرىگە مەھەللە-قىشلاقلار قۇرۇۋالغانىدى. 30 كاھىنلار بىلەن لاۋىلار تۇزلىرىنى پاكلىدى، ئاندىن خەلقنى ۋە سېپىل دەرۋازىلىرىنى ھەم سېپىلنىڭ تۇزنىمۇ پاكلىدى. 31 مەن [نەھەمىيا] يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنى باشلاپ سېپىلغا چىقىپ، تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككى چوڭ ئەترەت ئادەمنى ۋېيۇشتۇردۇم، بىر ئەترەت سېپىلنىڭ ئوڭ تەرىپىدە «تېزەك قوۋۇقى»غا قاراپ ماڭدى، 32 ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھوشايا بىلەن يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنىڭ يېرىمى ماڭدى؛ 33 يەنە ئازارىيا، ئەزرا، مەشۇللام، 34 يەھۇدا، بىنيامىن، شېمايا، يەرەمىيامۇ ماڭدى؛ 35 شۇنىڭدەك كاھىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلىرى قوللىرىغا كاناي ئالغان ھالدا ماڭدى: ـ ئۇلاردىن يوناتاننىڭ ئوغلى زەكەريا بار ئىدى (يوناتان شېمايانىڭ ئوغلى، شېمايا ماتتانيانىڭ ئوغلى، ماتتانيا مىكايانىڭ ئوغلى، مىكايا زاككۇرنىڭ ئوغلى، زاككۇر ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى)، 36 ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شېمايا، ئازارەل، ملالاي، جىلالاي، مائاپى، نەتانەل، يەھۇدا، ھاناننىلار بار ئىدى؛ ئۇلار قوللىرىغا خۇدانىڭ ئادىمى داۋۇتنىڭ سازلىرىنى ئېلىشقانىدى؛ تەۋراتشۇناس ئەزرا ئۇلارنىڭ بېشىدا ماڭغانىدى. 37 ئۇلار «بۇلاق قوۋۇقى»غا كېلىپ «داۋۇتنىڭ شەھىرى»نىڭ پەلەمپىيىگە چىقىپ، «داۋۇتنىڭ ئوردىسى»دىن ئۆتۈپ، كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇقى»غا كەلدى. 38 تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككىنچى ئەترەت سول تەرەپ بىلەن ماڭدى، مەن ۋە جامائەتنىڭ يېرىمى ئۇلارنىڭ ئارقىدىن مېڭىپ، سېپىل ئۈستىدە «خۇمدانلار مۇنارى»دىن ئۆتۈپ، ئۇدۇل «كەڭ سېپىل»غىچە مېڭىپ، 39 «ئەفرائىم قوۋۇقى»، «كونا قوۋۇقى»، «بىلىق قوۋۇقى» ئۈستىدىن ئۆتۈپ، «ھاناننەيل مۇنارى» ۋە «يۈزنىڭ مۇنارى»دىن ئۆتۈپ، ئۇدۇل «قوي قوۋۇقى»غا كېلىپ، ئاندىن «قاراۋۇللار قوۋۇقى»دا توختىدۇق. 40 ئاندىن تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككى ئەترەت ئادەم خۇدانىڭ ۋېيدە ئۆز ئورۇنلىرىدا تۇردى؛ مەن بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ يېرىمىمۇ شۇ يەردە تۇردۇق؛ 41 كاھىنلاردىن ئېلىئاكىم، ماتاسىياھ، منيامىن، مىكايا، ئەلىيوينايى، زەكەريا بىلەن ھاناننىيالار كارنايلىرىنى ئېلىپ تۇرۇشتى؛ 42 يەنە ماتاسىياھ، شېمايا، ئەلئازار، ئۇززى، يەھوھانان، مالكىيا، ئېلام بىلەن ئېزەرمۇ تۇرۇشتى؛ غەزەلكەشلەر يىزراقىيانىڭ يېتەكچىلىكىدە جارا گۈلىتى غەزەل ئوقۇشتى. 43 شۇ كۈنى جامائەت ناھايىتى چوڭ كۆلەملىك قۇربانلىقلارنى سۇندى ھەم بەك خۇشال بولۇپ كېتىشتى، چۈنكى خۇدا ئۇلارنى زور شادلىق بىلەن شادلاندۇرغانىدى؛ ئايللار بىلەن بالىلارمۇ شۇنداق شادلاندى؛ يېرۇسالېمدىكى بۇ خۇشاللىق سادالىرى يىراق-يىراقلارغا ئاڭلاندى. 44 ئۇ چاغدا بىر قىسىم كىشىلەر كۆتۈرمە قۇربانلىقلار، دەسلەپكى پىشقان ھوسۇللار ۋە ئۆشرىلەرنى ساقلايدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا تەينىلەندى؛ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى ئېتىزلىقلاردىن، تەۋرات قانۇنىدا كاھىنلارغا ۋە لاۋىلارغا بېرىشكە بەلگىلەنگەن ئۆلۈشلەر شۇ يەردە ساقلىنىتتى. چۈنكى يەھۇدا خەلقى ئۆز خىزمىتىدە ئۆزۈۋاتقان كاھىنلار بىلەن لاۋىلاردىن خۇشال ئىدى. 45 [كاھىنلار بىلەن لاۋىلار]، غەزەلكەشلەر بىلەن دەرۋازىۋەنلەرمۇ، ئۆز خۇداسىنىڭ تاپىلغان ۋەزىپىسىنى ۋە شۇنىڭدەك پاكلاش ۋەزىپىسىنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ ئەمرى بويىچە ئۆتەيتتى. 46 چۈنكى قەدىمدە، داۋۇتنىڭ ۋە ئاسافنىڭ كۆنلىرىدە، غەزەلكەشلە رگە يېتەكچىلىك قىلىشقا ھەم خۇداغا تەشەككۇر-ھەمدۇسانا كۈيلىرىنى ئوقۇشقا يېتەكچىلەر بولغانىدى. 47 زەرۇبىبابەلنىڭ كۆنلىرىدە ۋە نەھەمىيانىڭ كۆنلىرىدە غەزەلكەشلەرنىڭ ۋە دەرۋازىۋەنلەرنىڭ ئۇلۇشلىرىنى، ھەر كۈنلۈك تەمىناتنى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى بېرەتتى؛ ئۇلار يەنە لاۋىلار ئۈچۈن مۇقەددەس ھىسابلانغان نەرسىلەرنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرەتتى؛ لاۋىلارمۇ مۇقەددەس ھىسابلانغان نەرسىلەردىن ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىپ تۇراتتى.

13

شۇ كۈندە مۇسانىڭ كىتابى جامائەت ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى، كىتابتا: ئامۇنىيلار بىلەن موئابىيلار مەڭگۈ خۇدانىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن، 2 چۈنكى ئۇلار ئىسرائىلارنى ئوزۇقلۇق ۋە سۇ ئېلىپ كېلىپ قارشى ئالماي، ئەكسىچە ئۇلارنى قارغاشقا بالائامنى ياللۇالغان؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز ئۇ قارغاشلارنى بەختىگە-بەركەتكە ئايلاندۇرۇۋەتكەن، دەپ يېزىلغان سۆزلەر چىقتى. 3 شۇنداق بولدىكى، جامائەت بۇ قانۇن سۆزلىرىنى ئاڭلاپ بارلىق شالغۇت كىشىلەرنى ئىلغاپ چىقىرۋەتتى. 4 بۇ ئىشتىن ئاۋۋال، خۇدايىمىزنىڭ ۋېرىنىڭ خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا مەسئۇل كاھىن ئەلياشىب توبىيانىڭ تۇغقىنى بولۇپ، 5 ئۇنىڭغا كەڭرى بىر ۋېرىنى تەييارلاپ بە رگەنىدى. شۇ ۋېيدە ئىلگىرى ئاشلىق ھەدىيەلەر، مەستىكى، قاچا-قۇچا، شۇنىڭدەك لاۋىلار، غەزەلكەشلەر ۋە دەرۋازىۋەنلە رگە بېرىشكە ۋېرىلغان ئاشلىق ئوشرىلەر، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيى، شۇنداقلا كاھىنلارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە قۇربانلىق»لار ساقلىنىتتى. 6 بۇ ۋاقىتلاردا مەن يېرۇسالېمدا ئەمەس ئىدىم؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى ئارتاخشاشتانىڭ ئوتىۋز ئىككىنچى يىلى مەن پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەتكەنىدىم؛ بىر مە زگىلدىن كېيىن مەن يەنە پادىشاھتىن رۇخسەت ئېلىپ 7 يېرۇسالېمغا قايتىپ بارسام، ئەلياشىبنىڭ خۇدانىڭ ۋېيدىكى ھويلىلاردا توبىياغا تۇيۇ ھازىرلاپ بە رگەنلىكىدەك رەزىل ئىشنى ئۇقتۇم. 8 بۇ ئىش مېنى قاتتىق ئازابلىدى، مەن توبىيانىڭ ۋېيدىكى بارلىق تۇيۇ جاھازلىرىنى قېيمايى تالاغا تاشلاتقۇزۇۋەتتىم. 9 مەن يەنە ئەمر قىلىپ، ئۇ ۋېيلەرنى پاكلاتقۇزۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ۋېيدىكى قاچا-قۇچا، ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن مەستىكنى ئۇ يەر گە ئەكىرگۈزۈپ قويدۇم. 10 مەن يەنە خەقلەرنىڭ لاۋىلارنىڭ ئېلىشقا تېگىشلىك ئۆلۈشلىرىنى بەرمىگەنلىكىنى، ھەتتا ۋەزىپىگە قويۇلغان لاۋىلار بىلەن غەزەلكەشلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆز يەر-ئېتىزلىقىغا قېچىپ كەتكەنلىكىنى بايقىدىم؛ 11 شۇڭا مەن ئەمەلدارلار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ: ـ نېمىشقا خۇدانىڭ ۋېيى شۇنداق تاشلىۋېتىلدى؟! ـ دەپ، [لاۋىلارنى] يىغىپ ئۇلارنى ئىلگىرىكى ئورنىغا يېگۈزۈشتىن ئۆزىمۇ ئۆزۈلدۇم. 12 ئاندىن بارلىق يەھۇدىيە خەلقى ئاشلىق ئوشرىسىنى، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيىنى خەزىنە-ئامبارلىرىغا ئېلىپ كېلىپ تاپشۇردى. 13 مەن خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا خەزىنىچى-ئامبارچىلارنى تەينىلدىم؛ ئۇلار كاھىن شەلەمىيا، تەۋراتشۇناس زادوك بىلەن لاۋىلاردىن بولغان پىدايا ئىدى؛ ئۇلارنىڭ قول ئاستىدا ماتتانيانىڭ نەۋرىسى،

زاكىكزىرنىڭ ئوغلى هانان بار ئىدى، چۈنكى بۇلارنىڭ هەممىسى سادىق، ئىشەنچلىك دەپ هىسابلىناتتى؛ تۇلارنىڭ ۋەزىپىسى قېرىنداشلىرىغا تېگىشلىك تۈلۈشلەرنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىش ئىدى. **14** ـ «ئاھ خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىسىدىن مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، خۇدايىمنىڭ ۋېي ۋە ئۇنىڭغا ئائىت خىزمەتلەر ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھرىمنى ئۇنۇتۇرۇۋەتمىگەيسەن!» **15** شۇ كۈنلەردىمۇ مەن يەھۇدىيەدە بەزىلەرنىڭ شابات كۈنلىرىدە شاراب كۈچلىچە كلىرىنى چەيلەۋاتقىنىنى، ئۇنچىلەرنى باغلاپ، بۇلارنى ۋە شۇنىڭدەك شاراب، ئۈزۈم، ئەنجۈر ۋە ھەرخىل يۈكلەرنى ئېشىە كلە رگە ئارتىپ، توشۇپ يۇ رگەنلىكىنى كۆردۈم؛ تۇلار بۇلارنى يېرۇسالېمغا شابات كۈنىدە ئېلىپ كىردى؛ تۇلارنىڭ مۇشۇ ئاش-تۇلۇكلەرنى سېتىپ يۇ رگەن كۈنى مەن تۇلارنى گۇۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرۇپ قويدۇم. **16** يەنە يەھۇدىيەدە تۇرۇۋاتقان بەزى تۇرلۇقلار بېلىق ۋە ھەرخىل مال-تاۋارلارنى توشۇپ كېلىپ شابات كۈنى يەھۇدىيەلىكلە رگە ساتىدىكەن، يەنە كېلىپ بۇلارنى يېرۇسالېمدا ساتىدىكەن! **17** شۇ سەۋەبتىن مەن يەھۇدىيە ئەمىرلىرى بىلەن سوقۇشۇپ، تۇلارنى ئەيىبلەپ: ـ سىلەرنىڭ شابات كۈننىنى بۇلغاپ، رەزىل ئىش قىلغىنىڭلار نېمىسى؟ **18** ئىلگىرى ئاتا-بوۋاكلار ئوخشاش ئىشنى قىلغان ئەمەسمۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇدايىمىز بىزنىڭ بېشىمىزغا ۋە بۇ شەھە رگە ھازىرقى بۇ بالا-ئىشاپەتنى ياغدۇرغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدى سىلەر شابات كۈننىنى بۇلغاپ، ئىسرائىلنىڭ بېشىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى تېخىمۇ ياغدۇرىدىغان بولدۇڭلار، دېدىم. **19** شۇڭا، شۇنداق بولدىكى، شابات كۈندىن ئىلگىرى، گۈڭگۈم سايىسى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرىغا چۈشكەن ۋاقتىدا، مەن شەھەر قوۋۇقلىرىنى ئېتىشنى بۇيرۇدۇم ۋە شۇنىڭدەك شابات كۈنى تۈتۈپ كەتكۈچە قوۋۇقلارنى ئاچماسلىق توغرىسىدا ۋېيرۇق چۈشۈردۈم. مەن يەنە ھېچقانداق يۈكنىڭ توشۇلۇپ قوۋۇقلاردىن كىرگۈزۈلمەسلىكى ئۈچۈن خىزمەتكارلىرىمنىڭ بەزىلىرىنى شەھەر قوۋۇقلىرىغا كۈزەتچى قىلىپ تۇرغۇزۇپ قويدۇم. **20** شۇنداق بولسىمۇ سودىگەرلەر ۋە ھەرخىل مال-تاۋار ساتىدىغانلار بىر-ئىككى قېتىم يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا تۇنىدى. **21** مەن تۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ـ سىلەر نېمىشقا سېپىلنىڭ ئالدىدا تۇنەيسىلەر؟ يەنە شۇنداق قىلىدىغان بولساڭلار، مەن ئۈستۈڭلارغا قول سالىمەن، دېۋىدىم، تۇلار شۇنىڭدىن باشلاپ شابات كۈنىدە كەلمىدى. **22** ئاندىن شابات كۈننىڭ مۇقەددەسلىكىنى ساقلاش ئۈچۈن، مەن لاۋىيلارغا: ـ تۈزۈكلارنى پاكلاڭلار، ئاندىن كېلىپ سېپىل دەرۋازىلىرىنى بېقىڭلار، دېدىم. ـ «ئى خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىسىدىنمۇ مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، تۈزۈكۈڭنىڭ زور تۈ رگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن مېنى ئايىغايسەن!» **23** شۇ كۈنلەردە مەن يەنە ئاشدود، ئاممون ۋە موئاب قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئالغان بەزى يەھۇدالارنى بايقىدىم. **24** تۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ يېرىمى ئاشدودچە سۆزلەيدىكەن (ۋە ياكى يۇقىرىقى ئەللەرنىڭ بىرىنىڭ تىلىدا سۆزلەيدىغان) ۋە يەھۇدىي تىلدا شۇزلىيەلمەيدىكەن. **25** مەن تۇلارنى [سوقۇشۇپ] ئەيىبلىدىم، تۇلارنى قارغىدىم، بىر نەچچىسىنى تۈرۈپ چاچ-ساقاللىرىنى يۇلدۇم، خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى تۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمەيسىلەر، ئوغۇللىرىڭلارغىمۇ، تۈزۈكلارغىمۇ تۇلاردىن قىز ئالمايسىلەر! **26** ئىسرائىل پادىشاھى سۇلايمان مۇشۇنداق ئىشلاردا گۇناھ سادىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ نۇرغۇن ئەللەر ئارىسىدا ئۇنىڭغا ئوخشاش ھېچقانداق پادىشاھ يوق ئىدى؛ ئۇ تۇز خۇداسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، خۇدا ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىگەن بولسىمۇ، لېكىن ھەتتا ئۇنىمۇ يات ئەللىك ئاياللار ئازدۇرۇپ گۇناھقا پاتقۇزغان. **27** ئەمدى سىلەرنىڭ گېپىڭلارغا كىرىپ بۇنداق چوڭ رەزىللىك قىلىپ، يات ئەللىك قىزلارنى ئېلىپ خۇدايىمىزغا ۋاپاسىزلىق قىلىمىزمۇ؟ ـ دېدىم. **28** باش كاھىن ئەلياشىبنىڭ نەۋرىسى، يويادانىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ھورونلۇق سانباللاتنىڭ كۈيئوغلى ئىدى؛ مەن ئۇنى يېنىمدىن قوغلۇۋەتتىم. **29** ـ «ئى خۇدايىم، سەن تۇلارنى يادىڭدا! ئۇنتقايسەن، چۈنكى تۇلار كاھىنلىققا داغ تەگكۈزگۈچىلەر، كاھىنلىق ھەم لاۋىيلارغا تەۋە ئەھدىنىمۇ بۇلغىغۇچىلاردۇر!». **30** شۇنىڭ بىلەن مەن تۇلارنى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇلغاشلىرىدىن نېرى قىلىپ پاكلاندۇردۇم ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنىمۇ [بېكىتىۋاشتىن] بەلگىلەپ، ھەر كىمنى ئۆزىنىڭ ئىشىغا ئىگە قىلدىم. **31** مەن يەنە ئۇز ۋاقتىدا ئوتۇن-ياغاچ ئېلىپ كېلىنىشى ۋە دەسلەپكى ھوسۇلنى يەتكۈزۈپ تۇرۇشقىمۇ ئادەم ئورنىلاشتۇردۇم. «ئاھ خۇدايىم، مېنى ياد ئەيلىگەيسەن!».

ئەستەر

1 ئاھاشۇيروش (ھندىستاندىن ھەبەشىستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ئۆلكىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغان ئاھاشۇيروش) نىڭ تەختتىكى كۆنلىردە شۇنداق بىر ۋەقە بولدى: ـ **2** شۇ كۈنلەردە، ئۇ پادىشاھ ئاھاشۇيروش شۇشان قەلئەسىدىكى شاھانە تەختىدە ئولتۇرغىنىدا، **3** ئۇ سەلتەنەت سۈرۈپ ئۈچىنچى يىلى بارلىق ئەمىرلىرى ۋە ھەگ-ھاكىملىرىغا زىياپەت بەردى؛ پارس ۋە مېدىئانىڭ قوشۇنى، شۇنىڭدەك ھەرقايسى ئۆلكىلەرنىڭ ئېسىلزادىلىرى ۋە بەگلىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. **4** ئۇ سەلتەنەتنىڭ بايلىقىنىڭ شانۇ-شەۋكىتى ۋە ھەيۋىتىنىڭ كاتتا جۇلاسىنى كۆپ كۈنلەر، يەنى بىر يۈز سەكسەن كۈن كۆرگەزمە قىلدى. **5** بۇ كۈنلەر تۈگىگەندە كېتىدىغان كېيىن پادىشاھ يەنە شۇشان قەلئەسىدىكى بارلىق خەلققە چوڭ-كىچىك دېمەي، ئوردىنىڭ چاربىغدىكى ھويلىدا يەتتە كۈن زىياپەت بەردى. **6** ئۇ يەر ئاق ۋە كۆك كەندىر يىپتىن توقۇلغان پەردىلەر بىلەن بېزەلگەن بولۇپ، بۇ پەردىلەر مەرمەر تاش تۈژۈرۈكلە رەگە بېكىتىلگەن كۈمۈش ھالقىلارغا ئاق رەڭلىك كەندىر يىپ ۋە سۈسۈن يۇڭلۇق شوينىلار بىلەن ئېسىلغانىدى؛ ئاق قاشتاش ۋە ئاق مەرمەر تاشلار، سەدەپ ۋە قارا مەرمەر تاشلار ياتقۇزۇلغان مەيدان ئۆستىگە ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان دىۋانلار قويۇلغانىدى. **7** ئىچىملىكلەر ئالتۇن جاملاردا تۈتۈپ ئىچىلەتتى؛ جاملار بىر-بىرىگە ئوخشىمايتتى؛ شاھانە مەي-شارابلار پادىشاھنىڭ سەلتەنەتىگە يارىشا مول ئىدى. **8** شاراب ئىچىش قائىدىسى يېنچە، زورلاشقا رۇخسەت قىلنمايتتى؛ چۈنكى پادىشاھ ئوردىدىكى بارلىق غوجىدارلارغا، ھەر كىمنىڭ ئىچىشى ئۆز خاھىشى يېنچە بولسۇن، دەپ بېكىتىپ بە رگەنىدى. **9** خانىش ۋاشتىمۇ پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ئوردىسىدا ئايالار ئۈچۈن زىياپەت بەردى. **10** يەتتىنچى كۈنى ئاھاشۇيروش پادىشاھ شارابتىن كەيپى چاغ بولغىنىدا، ئالدىدا خىزمىتىدە تۇرغان مەھۇمان، بىزتا، ھاربونا، بىگتا، ئابانا گا، زېتار، كاركاس دېگەن يەتتە ھەرەمئاغىسىنى **11** خانىش ۋاشتىنىڭ پۇقرالار ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا گۈزەللىكىنى كۆرسەتسۇن دەپ، ئۇنى خانىشلىق تاجىنى كىيىپ كېلىشكە چاقىرغىلى ئەۋەتتى، چۈنكى ئۇ تولىمۇ چىرايلىق ئىدى. **12** لېكىن ھەرەمئاغىلىرى خانىش ۋاشتىغا پادىشاھنىڭ ئەمرىنى يەتكۈزگەندە، ئۇ كېلىشنى رەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭ قەھرى تۇرلىدى. **13** شۇ ۋاقىتلاردا پادىشاھنىڭ ئىشلىرى توغرۇلۇق قانۇن-ئەھكاملارنى پىششىق بىلگەنلەردىن مەسلىھەت سوراش ئادىتى بار ئىدى؛ شۇنداق پادىشاھ ۋەزىيەتنى پىششىق چۈشىنىدىغان دانىشمەنلەردىن سوردى **14** (ئۇ چاغدا دانىشمەنلەردىن ئۇنىڭ يىنىدا كارشىنا، شېتار، ئادماتا، تارشىش، مەرەس، مارسىنا، مەمۇكان قاتارلىق يەتتە پارس بىلەن مېدىئانىڭ قالماي، بەلكى پادىشاھىمىز ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق يۇقىرالارنىڭمۇ زىنىغا تە گدى. **17** چۈنكى خانىشنىڭ شۇ قىلغىنى بارلىق ئايالارنىڭ قۇلقىغا يەتسە، ئۇلار «پادىشاھ ئاھاشۇيروش: «خانىشى ۋاشتىنى يىنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار» دەپ ئەمر قىلسا، ئۇ كەلمەيتۇ!» دەپ ئۆز ئەرلىرىنى مەنىستىمەيدىغان قىلىپ قويىدۇ. **18** پارس ۋە مېدىئادىكى مەلىكە-خاتىملار خانىشنىڭ بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، بۇگۈنلا پادىشاھنىڭ بارلىق بە گ-ئەمىرلىرىگە شۇنىڭغا ئوخشاش دەيدىغان بولدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەنىستىمەسلىك ۋە خاپىلىق ئۆزۈلمەيدۇ. **19** پادىشاھىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلىردىن مۇنداق بىر يارلىق چىقىرىلىپ، شۇنىڭدەك ئۇ پارسلار ۋە مېدىئالارنىڭ مەڭگۈ ئۆز رەڭلىرىدىغان قانۇن-بەلگىلىمىلىرى ئىچىگە پۈتۈلگەيكى، ۋاشتى ئىكىنچىنى پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھۇزۇرىغا كەلمىگەي؛ ئۇنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسى ئۇنىڭدىن ياخشى بىرسىگە بېرىلگەي. **20** ئالىيلىرىنىڭ جاكارلىغان يارلىقى پۈتۈن سەلتەنەتتىگە يېتىپ ئاڭلانغان ھامان (ئۇنىڭ سەلتەنەتتىنىڭ زېمىنى بىپايان بولسىمۇ)، ئايالارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېرىگە، مەيلى چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن ئۇلارغا ھۆرمەت قىلدىغان بولىدۇ، ـ دېدى. **21** مەمۇكانىڭ بۇ گېپى پادىشاھ بىلەن ئەمىرلىرىنى خۇش قىلدى؛ پادىشاھ ئۇنىڭ گېپى يېنچە ئىش كۆردى. **22** ئۇ پادىشاھنىڭ بارلىق ئۆلكىلىرىگە، ھەربىر ئۆلكىگە ئۆز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلى بىلەن خەتلەرنى ئەۋەتىپ: «ھەربىر ئەر كىشى ئۆز ئائىلىسى ئىچىدە خوجايىن بولسۇن، شۇنداقلا ئۆز ئانا تىلى بىلەن سۆزلىسۇن» دېگەن ئەمرنى چۈشۈردى.

2 بۇ ئىشلار ئۆتۈپ، پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ غەزىپى بېسىلغاندا، ئۇ ۋاشتىنى سېغىنىپ، ئۇنىڭ قىلغىنىنى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىلغان يارلىقى ھەققىدە ئەسلەپ ئويلىنىپ قالدى. **2** شۇ سەۋەبتىن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان غوجىدارلار ئۇنىڭغا: ـ ئالىيلىرى ئۈچۈن ساھىجامال ياش قىزلارنى ئىزدەپ تېپىپ كەلتۈ رگەيلا؛ **3** ئالىيلىرى پادىشاھلىقىدىكى ھەرقايسى ئۆلكىلەردە بارلىق گۈزەل قىزلارنى يىغىپ، شۇشان قەلئەسىدىكى ھەرەمسارايغا كەلتۈرۈشكە ئەمەلدارلارنى تەينىگەيلا؛ قىزلار ئوردىدىكى قىز-ئايالارغا مەسئۇل بولغان ھەرەمئاغىسى ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغاي؛ ئۇلارغا كېرە كلىك ۋىيا-ئە گىلىكلەر تەمىنلەنگەي. **4** ئالىيلىرىنى سۈيۈندۈ رگەن قىز ۋاشتىنىڭ ئورنىنى بېسىپ خانىش بولسۇن، دېدى. بۇ گەپ پادىشاھنى خۇش قىلدى ۋە ئۇ شۇنداق قىلدى. **5** شۇشان قەلئەسىدە بنيامىن قەبىلىسىدىن، كىشنىڭ ئەۋرىسى، شىمەينىڭ نەۋرىسى، يائىرنىڭ ئوغلى موردىكاي ئىسملىك بىر يەھۇدىي بار ئىدى **6** (كىش بولسا بابىل پادىشاھى نىبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەكونياھ بىلەن بىر توپ كىشىلەرنى ئۈتقۈن قىلىپ يېرۇسالېمدىن ئە كەتكەندە، ئۇلار بىلەن بىللە ئەسىر قىلىنىپ كېتىلگەنىدى). **7** موردىكاي ئۆزىنىڭ تاغىسىنىڭ قىزى ھاداسساھنى (يەنى ئەستەر) بىقىپ چوڭ قىلغانىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى يوق ئىدى. بۇ قىز گۈزەل، تەقى-ئۇرقى كېلىشكەن ئىدى؛ ئاتا-ئانىسى ئۆلۈپ كەتكەن بولغاچقا موردىكاي ئۇنى ئۆز قىزى قاتارىدا بىقىپ چوڭ قىلغانىدى. **8** پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى جاكارلانغاندىن كېيىن نۇرغۇن قىزلار شۇشان قەلئەسىگە كەلتۈرۈلۈپ ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، شۇنداق بولدىكى، ئەستەرمۇ ئوردىغا كەلتۈرۈلۈپ ئوردىدىكى قىز-ئايالارغا مەسئۇل بولغان ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى. **9** ئەستەر ھېگايغا ياقتى بولۇپ، ئۇ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئۇ تېزلا ئۇنىڭغا ۋىيا-ئە گىلىك ۋە تېگىشلىك يېمە كلىكەرنى تەمىنلىدى ھەم ئوردىدىن ئۇنىڭغا تاللانغان يەتتە كېنىزە كنى بەردى؛ ئاندىن ئۇنى كېنىزە كلىرى بىلەن ھەرەمسارايىنىڭ ئەڭ ئېسىل جايىدىن ئورۇن بەردى. **10** ئەستەر ئۆزىنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى ھېچكىمگە ئېيتمىدى، چۈنكى موردىكاي ئۇنىڭغا بۇنى ئاشكارىلىماسلىقنى تاپىلىغانىدى. **11** موردىكاي ئەستەرنىڭ ھال-ئەھۋالىدىن خەۋەر تېپىش ۋە ئۇنىڭغا قانداق مۇئامىلە قىلىنىدىغانلىقنى بىلىش ئۈچۈن، ھەر كۈنى ھەرەمسارايىنىڭ ھويلىسى ئالدىدا ئايلىنىپ يۈرەتتى. **12** قىزلارغا ئائىت رەسمىيەت يېنچە، ھەربىر قىزنىڭ ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ ئاھاشۇيروش بىلەن بىللە بولۇش نۆۋىتىدىن ئاۋۋال، ئون ئىككى ئاي بەدىنىنى تازىلىشى كېرەك ئىدى، چۈنكى قىزلارنىڭ «تازىلىنىش كۈنلىرى» مۇنداق يول بىلەن ئادا قىلىناتتى: ـ ئالتە ئاي مۇرمە كىي مېيى بىلەن، ئالتە ئاي ئەتىر-ئە گىلىك ۋە شۇنداقلا قىزلارنىڭ بەدىنىنى پاكىزلايدىغان باشقا ۋىۋىملار بىلەن پەرداز قىلىنشى كېرەك ئىدى. **13** قىز پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرىدىغان چاغدا مۇنداق قائىدە بار ئىدى: ـ ئوردىغا كە رگەندە ئۇنىڭ نېمە تەلەپ بولسا، شۇلار ھەرەمسارايدىن ئۇنىڭغا بېرىلەتتى. **14** قىز ئاخشىمى كىرىپ كېتىپ، ئەتىسى ئەتىگەندە قايتىپ چىققاندا ھەرەمسارايىنىڭ «ئىككىنچى بۇلۇم»گە قايتۇرۇلۇپ، توقال-كىنىزە كلە رگە مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىسى شائاشغازنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلاتتى؛ پادىشاھ ئۇ قىزغا ئامراق بولۇپ قېلىپ، ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرمىغۇچە، ئۇ ئىككىنچى ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن بىللە بولمايتتى. **15** موردىكاينىڭ تاغىسى ئابىخائىلنىڭ قىزى ئەستەر، يەنى موردىكاي ئۆز قىزى قىلىپ بېقىۋالغان قىزنىڭ پادىشاھ بىلەن بىللە بولۇشقا كېرىش نۆۋىتى كەلگەندە، ئۇ قىزلارغا مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىسى ھېگاي ئۆزىگە تەييارلاپ بە رگەن نەرسىلەردىن

باشقا ھېچنەرسىنى تەلەپ قىلمىدى. ئەستەرنى كۆز رەگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇنى ياقتۇرۇپ قالاتتى. 16 پادىشاھ ئاھاشۇېروش سەلتەنەتە سۈرۈپ يەتتىنچى يىلنىڭ ئوننىنچى ئېيىغا، يەنى تەبەت ئېيىغا كەلگەندە، ئەستەر تۇنىڭ بىلەن بللە بولۇشقا شاھانە ئوردىغا باشلاپ كىرىلدى. 17 پادىشاھ ئەستەرنى باشقا بارلىق قىزلاردىن ياخشى كۆرۈپ قالغاچقا، شۇنداقلا ئەستەر تۇنىڭ ئىلتىپاتى ھەم ئامراقلىقىغا ئېرىشكەن بولغاچقا، پادىشاھ خانىش تاجنى تۇنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈپ، ئۇنى ۋاشتىنىڭ ئورنىغا خانىش قىلىپ تىكلىدى. 18 ئاندىن پادىشاھ تۆزنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ۋە بەگ-ھاكىملىرىغا ئەستەرنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتى ئۈچۈن كاتتا زىياپەت بەردى؛ ئۇ يەنە ھەرقايسى ئۆلكىلە رگە باج-ئالۋاندىن ئازاد مەرگىل بولسۇن دەپ ئېلان چىقاردى ھەمدە شاھانە بايلىقلىردىن سېخىيلىق بىلەن ئىنئاملارنى بەردى. 19 ئىككىنچى قېتىم قىزلار شۇنداق يىغىلغان ۋاقىتتا موردىكاينىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرىدىغان ئورنى بار بولغاندىى 20 (ئەستەر موردىكاينىڭ تاپىلىغىنى ۋېچە، تۇرنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى يەنىلا ياشقىلارغا ئېيتمىغانىدى؛ چۈنكى ئەستەر موردىكاينىڭ گېپىنى ئىلگىرى ئىلگىرى باققان ۋاقتىدا ئاڭلىغاندەك ئاڭلايتتى). 21 ئۇ كۈنلەردە، موردىكاي ئوردا دەرۋازىسىدىكى ئورنىدا ئولتۇرغان ۋاقتىدا، پادىشاھنىڭ بىگان ۋە تەرەش دېگەن ئىككى دەرۋازىۋەن ھەرەمئاغىسى پادىشاھ ئاھاشۇېروشقا غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭغا قول سېلىشنى قەستلەۋاتقاندى. 22 بۇ سۈيقەستنى موردىكاي سېزىپ قېلىپ، ئۇنى خانىش ئەستە رگە ئېيتتى؛ ئەستەر بۇ ئىشنى موردىكاينىڭ نامىدا پادىشاھقا سۈزلەپ بەردى. 23 بۇ ئىش سۈرۈشتە قىلىنۇىدى، راست بولۇپ چىقتى ۋە ئۇ ئىككىسى دارغا ئېسىلدى. بۇ ۋەقە پادىشاھنىڭ كۆز ئالدىدا تارىخ-تە زكىرە كىتابىدا پۈتۈلدى.

3 بۇ ئىشلاردىن كېيىن پادىشاھ ئاھاشۇېروش ئاگاگىيلاردىن بولغان ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامانىنىڭ مەنسىپىنى ئۆستۈردى، پادىشاھ تۇنىڭ ئورنىنى ئۆستۈرۈپ، ئۇنى بىلەن بللە ئىشلەيدىغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭكىدىن يۇقىرى قىلدى. 2 پادىشاھ تۇنىڭ ھەقىقىدە ئەمر قىلغاچقا، ئوردا دەرۋازىسىدا ئۇرغان پادىشاھنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ھامانىنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇراتتى؛ لېكىن موردىكاي بولسا ھامانغا نە تەزىم قىلمىدى، نە باش ئۇرمىدى. 3 ئوردا دەرۋازىسىدا ئۇرغان پادىشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى موردىكايدىن: ـ سىلى ئېمىشقا پادىشاھنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىلا؟ ـ دەپ سورايتتى. 4 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ھەر كۈنى نەسىھەت قىلىشقان بولسىمۇ، ئۇ قۇلاق سالمىغاندىن كېيىن، ئۇلار: ـ قېنى، موردىكاينىڭ قىلغان بۇ ئىشىغا يول قويۇلامدۇ-يوق، بىر كۆرەيلىچۇ، دەپ بۇنى ھامانغا ئېيتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى ئېيتقاندى. 5 ھامان موردىكاينىڭ ئۆزىگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق غەزەپلەندى. 6 لېكىن ئۇ «موردىكاينىڭ ئۆستىگە قول سېلىشنى كىچىككىنە بىر ئىش» دەپ ھېسابلىدى، چۈنكى ئۇلار موردىكاينىڭ مىللىتىنى ئۇنىڭغا دەپ قويغاندى؛ شۇڭا ھامان ئاھاشۇېروشنىڭ پۈتكۈل پادىشاھلىقىدىكى يەھۇدىيلارنى، يەنى موردىكاينىڭ خەلقىنى بىراقلا يوقىتىش يولىنى ئىزدەپ يۈردى. 7 پادىشاھ ئاھاشۇېروشنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى بىرىنچى ئايدا، يەنى نىسان ئېيىدا، بىرسى ھامانىنىڭ ئالدىدا [قۇتلۇق] ئاي-كۈنىنى بېكىتىش ئۈچۈن ھەر كۈن، ھەر ئاي ۋېچە «پۇر»، يەنى چەك تاشلىۇدى، ئون ئىككىنچى ئايغا، يەنى «ئادار ئېيى»غا چىقتى. 8 ھامان پادىشاھ ئاھاشۇېروشقا: ـ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا چېچىلىپ ياشاۋاتقان بىر خەلق بار؛ ئۇلارنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرى باشقا خەلقلەرنىڭكىگە ئوخشىمايدۇ، ئۇلار ئالىيلىرىنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىگىمۇ ۋىسۇىنمايدۇ؛ شۇڭا ئۇلارنىڭ ياشىشىغا يول قويۇش ئالىيلىرىغا ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدۇ. 9 ئە گەر پادىشاھىمغا لايىق كۆرۈنسە، ئۇلارنى يوقىتىش ئوغرۇلۇق يارلىق پۈتۈپ چۈشۈپ رگەيلا؛ مانا مەن ئۆز يېنىمدىن ئون مىڭ تالانت كۈمۈشنى ئالىيلىرىنىڭ خەزىنىلىرىگە سېلىش ئۈچۈن پادىشاھلىقىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان خادىملارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۆزىنىڭ بارمىقىدىن ئۈزۈكنى سىيرىپ چىقىرىپ، يەھۇدىيلارنىڭ رەقىبى، ئاگاگچى ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامانغا بېرىپ: 11 ـ شۇ كۈمۈشلەرنى ئۆزۈڭگە ئىشىنام قىلدىم، ئۇ خەلقىنىمۇ ساڭا تاپشۇردۇم، ئۇلارنى قانداق قىلىشنى خالىساڭ، شۇنداق قىل! ـ دېدى. 12 ئاندىن بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھنىڭ مىرزىلىرى چاقىرىلىپ، يارلىق ھامانىنىڭ بارلىق تاپىلىغىنى ۋېچە پۈتۈلدى؛ ئۇ ھەرقايسى ئۆلكىلە رگە ئۆز يېزىقىدا، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلىدا يازدۇرۇلۇپ، ھەربىر ئۆلكىلەرنىڭ ۋالىيلىرىغا، ھەربىر ئەل-مىللەتنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەۋەتىلدى؛ يارلىق پادىشاھ ئاھاشۇېروشنىڭ نامىدا پۈتۈلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆزۈك مۆھۈرى بىلەن ۋېچەتلەندى. 13 يارلىق مەكتۇپلىرى چاپارمەنلەرنىڭ قولى بىلەن پادىشاھلىقنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىگە يەتكۈزۈلدى؛ ئۇنىڭدا بىر كۈن ئىچىدە ـ ئون ئىككىنچى ئاينىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى قېرى-ياش، بالىلار ۋە ئاياللار دېمەي، بارلىق يەھۇدىيلارنى قىيمايى قىرىپ، ئۆلتۈرۈپ، نەسلى قۇرۇتۇۋېتىلسۇن، ئۇلارنىڭ مال-مۈلكى ئولجا قىلىنسۇن، دېيىلگەندى. 14 شۇ يارلىق ھەربىر ئۆلكىدە جاكارلىنىش ئۈچۈن، شۇنداقلا شۇ كۈنى ھەربىر خەلق شۇنداق قىلىشقا تەييار بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن، مەكتۇپنىڭ كۆچۈرمە نۇسخىلىرى ھەربىر ئەل-مىللەتكە ئېلان قىلىنماقچى بولدى. 15 چاپارمەنلەر پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋېچە دەرھال يولغا چىقتى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىنىڭ ئۆزىدىمۇ ئېلان قىلىندى. بۇ چاغدا پادىشاھ ھامان بىلەن شاراب ئىچىشكە ئولتۇرغاندى. لېكىن شۇشان شەھىرىدىكىلەر دەككە-دۇككىگە چۈمۈپ كېتىشتى.

4 موردىكاي بولۇۋاتقان ئىشلاردىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئېگىنلىرىنى يىرتىپ، ئۆستىگە بۆز تارتىپ، ۋە ئۆستى-بېشىغا كۈل چېچىپ، شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ ناھايىتى قاتتىق ۋە ئەلەملىك پەريات قىلىۋردى. 2 ئۇ ئوردا دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ توختاپ قالدى؛ چۈنكى بوز يېپىنغان ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئوردا دەرۋازىسىدىن كىرىشىگە رۇخسەت يوق ئىدى. 3 پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى يەتكۈزۈلگەن ھەرقايسى ئۆلكىلەردە يەھۇدىيلار ئارىسىدا قاتتىق نالە-پەريات كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار روزا تۇتۇپ، كۆز يېشى قىلىپ، يىغا-زار قىلدى؛ نۇرغۇن كىشىلەر بوز يېپىنىپ كۈلدە ئېغىناپ يېتىشتى. 4 ئەستەرنىڭ خىزمىتىدە بولغان دېدە كلىرى ۋە ھەرەمئاغىلىرى بۇ ئىشنى ئۇنىڭغا ئېيتىۋىدى، خانىشنىڭ كۆڭۈلى ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ موردىكاينىڭ بوزنى تاشلاپ، كىيۇۋىلىشىغا كىيم-كېچەك چىقارتىپ بەردى، لېكىن موردىكاي قوبۇل قىلمىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەستەر ئۆزىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا پادىشاھ تەيىنلەپ ئەۋەتكەن ھەرەمئاغىلىرىدىن ھاتاق ئىسملىك بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنى موردىكاينىڭ قېشىغا بېرىپ، بۇ ئىشنىڭ زادى قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى، نېمە سەۋەبتىن بولۇۋاتقانلىقىنى تىڭ-تىكلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن ھاتاق ئوردا دەرۋازىسى ئالدىدىكى مەيدانغا كېلىپ موردىكاي بىلەن كۆرۈشتى. 7 موردىكاي ئېشىغا كەلگەن ھەممە ئىشنى، ھامان يەھۇدىيلارنىڭ نەسلىنى قۇرۇتۇۋېتىش ئۈچۈن پادىشاھنىڭ خەزىنىلىرىگە تاپشۇرۇشقا ۋەدە قىلغان كۈمۈشنىڭ سانىنى قالدۇرماي ئېيتىپ بەردى. 8 موردىكاي يەنە ھاتاققا شۇشاندا جاكارلانغان، يەھۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى يارلىقنىڭ كۆچۈرمىسىنى ئەستەرنىڭ كۆرۈپ بېقىشىغا يەتكۈزۈپ بېرىشكە تاپشۇردى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەستە رگە ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ ئۆز خەلقى ئۈچۈن پادىشاھتىن ئوتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىپ بېقىشقا ئۇندەشنى تاپىلىدى. 9 ھاتاق قايتىپ كېلىپ موردىكاينىڭ گەپلىرىنى ئەستە رگە يەتكۈزدى. 10 ئەستەر ھاتاققا موردىكايغا ئېيتقىنغان گەپلەرنى تاپشۇرۇپ، ئۇنى موردىكاينىڭ يېنىغا يەنە ئەۋەتتى: ـ 11 «پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە ھەرقايسى ئۆلكە خەلقلىرى، مەيلى ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن، چاقىرتىلماي ئۆزۈپ ئىچكى ھويلىغا، پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا ئۆز مەيلىچە كىرسە، پادىشاھ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئالتۇن ھاسىسىنى تەگلەپ ئۆلۈمدىم كەچۈرۈم قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ كىشىگە نىسبەتەن بىشىغا چۈشىدىغان بىرلا قانۇن-بەلگىلىمە باردۇر: ـ ئۇ ئۆلۈم جازاسىنى تارتىدۇ. ھازىر مېنىڭ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىرتىلمىغىنىمغا ئوتتۇز كۈن بولدى». 12 ئەستەرنىڭ سۈزلىرى موردىكايغا يەتكۈزۈلۈۋىدى، 13 موردىكاي مۇنۇ گەپلەرنى ئەستە رگە يەتكۈزۈشنى ھاۋالە قىلدى: ـ «سەن كۆڭۈلۈڭدە مەن ئوردىدا ياشاۋاتىمەن، شۇڭا بارلىق باشقا يەھۇدىيلاردىن بىخەتەر بولۇپ قۇتۇلىمەن، دەپ خىيال ئەيلىمە. 14 ئە گەر بۇ چاغدا سەن جىم تۇرۇۋالساڭ، يەھۇدىيلارغا باشقا تەرەپتىن مەدەت ۋە نىجات چىقىشى مۇمكىن؛ لېكىن ئۇ چاغدا سەن

تۆز ئاتا جەمەتىڭ بىلەن قوشۇلۇپ يوقىتىلىسەن. كىم بىلسۇن، سېنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسىگە ئېرىشكىنىڭ دەل بۇگۈنكى مۇشۇنداق پەيت ئۈچۈن بولغانمۇ؟». **15** ئەستەر موردىكايغا مۇنداق دەپ جاۋاب قايتۇردى: ـ **16** «سەن بېرىپ، شۇشاندىكى بارلىق يەھۇدىيلارنى يىغقىن، مېنىڭ ئۈچۈن روزا تۇتۇڭ، ئۈچ كېچە-كۈندۈز ھېچ نېمە گۈلار، ھېچ ئىچمە گۈلار، مەن ھەم دېدە گۈلىرىمۇ شۇنداق روزا تۇتىمىز. ئاندىن كېيىن مەن قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرىمەن، ماڭا ئۆلۈم كەلسە، ئۆلەي!». **17** شۇنىڭ بىلەن موردىكاي ئۇيەردىن كېتىپ، ئەستەرنىڭ تاپىلىغىنىدەك قىلدى.

5

ئۈچىنچى كۈنى ئەستەر شاھانە كىيىملىرىنى كىيىپ، ئوردىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىغا كىرىپ، پادىشاھنىڭ ئۆيلىرىنىڭ ئۇدۇلىدا تۇردى؛ پادىشاھ بولسا تۆز شاھانە ئۆيىدىكى تەختىدە، ئۆيدىن دەرۋازىغا قاراپ ئولتۇراتتى. **2** پادىشاھ خانىش ئەستەرنىڭ ھويلىدا تۇرغىنىنى كۆردى؛ خانىش ئۇنىڭ نەزىردە ئلتىپات تاپقاچ، ئۇ قولىدىكى ئالتۇن ھاسىسىنى ئۇنىڭغا تەگكۈزدى. ئەستەر ئالدىغا كېلىپ شاھانە ھاسىنىڭ ئۇچىغا قولىنى تەگكۈزدى. **3** پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ ئى خانىشىم ئەستەر، بەرھەر ئىشىڭ بارمىدى؟ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلسا ئۆز شۇ ساڭا بېرىلىدۇ، دېدى. **4** ـ ئە گەر ئالىيلىرىغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمنىڭ ھامانىنى ئېلىپ ئۆزلىرىگە تەيارلىغان زىياپىتىمگە داخىل بولۇپ قەدەمە تەشرىپ قىلىشلىرىنى ئۈتۈنمەن، ـ دېدى ئەستەر. **5** پادىشاھ: ـ تېز بېرىپ ھامانىنى قىچقىرىپ كېلىڭلار، ئەستەرنىڭ دېگىنىدەك قىلىنسۇن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ھامانىنى ئېلىپ ئەستەر تەيارلىغان زىياپىتىگە باردى. **6** داستىخان ئۈستىدە شاراب ئىچىلىۋاتقاندا پادىشاھ ئەستە رگە: ـ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇ ساڭا بېرىلىدۇ، نېمە ئىلتىجايىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلسا ئۆز شۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. **7** ئەستەر ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مېنىڭ تەلىپىم ۋە ئىلتىجايىم بولسا، ـ **8** مۇبادا مەن ئالىيلىرىنىڭ نەزىردە ئلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، شۇنداقلا پادىشاھىمغا مېنىڭ تەلىمنى ئىجابەت قىلىش ھەم ئىلتىجايىمنى ئورۇنداش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلىرىنىڭ ھامانىنى بەرگە ئېلىپ ئەتە سىلە رگە تەيارلايدىغان زىياپىتىمگە يەنە بىر قېتىم داخىل بولۇشلىرىنى ئۈتۈنمەن؛ ئەتە مەن چوقۇم پادىشاھىمنىڭ ئەمرى بويىچە ئىش قىلىمەن، ـ دېدى. **9** شۇ كۈنى ھامان كۆڭلىدە يايراپ، خۇشال-خۇرام قايتىپ چىقتى؛ لېكىن موردىكايىنىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئۆنىڭ ئالدىدا نە ئورنىدىن قوپماي نە مدرلىماي ئولتۇرغانلىقىنى كۆرگەندە، كۆڭلى ئۆنىڭغا قاتتىق قەھر-غەزەپكە تولدى. **10** لېكىن ھامان غەزەبىنى بېسىۋېلىپ، ئۆيىگە كەلدى-دە، دوست-ئاغىنىلىرىنى ۋە خوتۇنى زەرەشنى چاقىرتىپ، **11** ئۆزىنىڭ بايلىقلىرىنىڭ شان-شەرىپى، پەرزەنتلىرىنىڭ كۆپلۈكى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئۆزىنى قانداق ئۈستۈرۈپ بارلىق ھۆرمەت-ئىززەتكە سازاۋەر قىلغانلىقى، ئۆزىنى قانداق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھەمە ئەمرىلىرى ۋە ئەمەلدارلىرىدىن ئۈستۈن مەرتىۋىگە ئگە قىلغانلىقى توغرىسىدا بىر-بىرلەپ سۆزلەپ كەتتى. **12** ھامان يەنە: ـ سىلە رگە دېسەم، خانىش ئەستەر مېنىڭدىن باشقا مېھمان چىللىماي، پەقەت پادىشاھ بىلەن ئىككىمزنىلا ئۆزى تەيارلىغان زىياپەتكە چىللىغانىدى، ئەتىمۇ مېنى پادىشاھ بىلەن بىللە ئۆزى [تەيارلەيدىغان زىياپەتكە] چىللىدى. **13** شۇغىنىسى، ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان ھېلىقى موردىكاي دېگەن يەھۇدىينى كۆرگىنىمدە، بۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا تولمۇ مەنىسىز ۋېيلىدۇ، دېدى. **14** ئاندىن ئايالى زەرەش ۋە بارلىق دوست-ئاغىنىلىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەللىك گەز ئېگىزلۈكتىكى داردىن بىرنى تەيارلاپ، ئەتە ئەتىگەندە پادىشاھتىن موردىكايىنى دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلسىلا بولىدىمۇ، شۇنىڭدىن كېيىن خۇشال يايرىغان ھالدا پادىشاھ بىلەن بىللە زىياپەتكە باريدىلا، دېيىشتى. بۇ گەپ ھامانىنى خۇش قىلىۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ دار ياسىتىپ قويدى.

6

شۇ كۈنى كېچىسى پادىشاھنىڭ ئۇيقۇسى قېچىپ، تارىخ-تە زكىرىنامىنى ئە كەلدۈردى ۋە بۇلار ئۆنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى. **2** بىر يەردە: «پادىشاھنىڭ بىگانا، ئەرەش دەيدىغان ئوردا دەرۋازىسىنى باقىدىغان ئىككى ھەرەمئاغىسى بار ئىدى، ئۇلار پادىشاھ ئاھاشۇيروشقا قول سىلىشقا قەستلىگەندە، موردىكاي بۇ ئىشنى پاش قىلىپ خەۋەر يەتكۈزگەن، دەپ پۇتۇلگەنىدى. **3** پادىشاھ: ـ بۇ ئىش ئۇچۇن موردىكايغا قانداق نام-شۇھرەت ۋە ئىززەت-ئىكرام نائىل قىلىندى؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئۇ ھېچ نېمىگە ئېرىشمىدى، ـ دەپ جاۋاپ بېرىشتى پادىشاھنىڭ يېنىدىكى خىزمەتچە بولغان غۇلامىلىرى. **4** ـ ئوردا ھويلىسىدا كىم بار؟ ـ دەپ سوردى پادىشاھ. بۇ چاغدا ھامان پادىشاھتىن موردىكايىنى ئۆزى تەيارلاپ قويغان دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلغىلى كېلىپ، ئوردىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىغا كىرگەنىدى. **5** ـ مانا، ھامان ھويلىدا تۇرىدۇ، ـ دېيىشتى پادىشاھنىڭ غۇلامىلىرى ئۇنىڭغا. ـ كىرسۇن، ـ دېدى پادىشاھ. **6** ھامان كىرىۋىدى، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمەتنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە نېمە ئىشلارنى قىلىشى كېرەك؟ ـ دەپ سورىۋىدى، ھامان كۆڭلىدە: «پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمەتنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشى مېنىڭدىن باشقا يەنە كىم بولاتتى؟» ـ دەپ ۋېيلىدى-دە **7** پادىشاھقا: ـ پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمەتنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە **8** پادىشاھىم دائىم كىيىدىغان شاھانە كىيىم-كېچەك ۋە دائىم مىنىدىغان ئارغىماق، يەنى بېشىغا شاھانە تاج-بەلگە تاقالغان ئارغىماق ئېلىپ كېلىنىپ، **9** شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى پادىشاھنىڭ ئەڭ مۇھتەرەم ئەمىرلىرىدىن بىرىگە تۇتقۇزۇسۇن، ئۇ كىيىمنى پادىشاھىم ئىززەت-ھۆرمەتنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە كىيگۈزۈپ ۋە ئۇنى ئارغىماققا مىنىدۈرۈپ شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇرسۇن ۋە ئۆنىڭ ئالدىدا: «قاراڭلار! پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمەتنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىنىدۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭسۇن، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ھامانغا: ـ تېز بېرىپ دېگىنىڭدەك شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى ئېلىڭ، ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرغان ئاۋۇ يەھۇدىي موردىكايغا دەل سۆز ۋەدەك قىلغىن؛ سېنىڭ دېگىنلىرىڭنىڭ بىرەرسىمۇ كەم بولۇپ قالمىسۇن! ـ دېدى. **11** شۇنداق قىلىپ ھامان شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى ئەكېلىپ، ئالدى بىلەن موردىكايغا شاھانە كىيىمنى كىيگۈزدى، ئاندىن ئۇنى ئارغىماققا مىنىدۈرۈپ، شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇردى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: ـ «مانا، پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمەتنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىنىدۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭدى. **12** موردىكاي يەنىلا ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ باردى؛ ھامان بولسا غەم-قايغۇغا پېتىپ، بېشىنى چۈمكىگەن ھالدا ئالدراپ-تېنەپ ئۆز ۋېيگە قايتىپ كەتتى. **13** ھامان خوتۇنى زەرەشكە ۋە بارلىق دوست-ئاغىنىلىرىگە بېشىغا كەلگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى بىلەن خوتۇنى زەرەش بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: ـ موردىكايىنىڭ ئالدىدا يېڭىلىشقا باشلا پىتلا؛ ئۇ ئە گەر يەھۇدىيلارنىڭ نەسىلدىن بولسا، ئۇنى يېڭەلمەيلا، ئە كسىچە سۆزىسىز ئۇنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولىدىلا، دېيىشتى. **14** ئۇلار تېخى ھامان بىلەن سۆزلىشىۋاتقان چېغىدا، پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىلىرى كېلىپ ھامانىنى ئەستەر تەيارلىغان زىياپەتكە بېرىشقا ئالدىراتتى.

7

شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىلەن ھامان خانىش ئەستەرنىڭ زىياپىتىگە داخىل بولۇشقا كەلدى. **2** پادىشاھ ئىككىنچى قېتىملىق زىياپەت ئۈستىدە شاراب ئىچىلىۋاتقاندا ئەستەردىن: ـ ئى خانىش ئەستەر، نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇ ساڭا ئىجابەت قىلىنىدۇ. نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى ئىلتىماس قىلسا ئۆز شۇنداق قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** ـ ئە گەر نەزەرلىرىدە ئلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئى ئالىيلىرى، ۋە پادىشاھىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، مېنىڭ ئىلتىماسىم ئۆز جېنىمنى ئايىغايلا، شۇنىڭدەك مېنىڭ تەلىپىم ئۆز خەلقىمنى ساقلىغايلا، **4** چۈنكى بىز، يەنى مەن ۋە مېنىڭ خەلقىم بەرگە يوقىتىلىپ، قىرىلىپ، نەسىلىمىزدىن قۇرۇتۇلۇشقا سېتىۋېتىلدۇق. ئە گەر بىز قۇل ۋە دېدە كلىككە سېتىۋېتىلگەن بولساق، سۈكۈت قىلغان بولاتىم؛ لېكىن پادىشاھىمنىڭ تارتىدىغان زىيىنىنىمۇ دۈشمەن تۇلەپ بېرەلەيتتى، ـ دەپ جاۋاپ بەردى ئەستەر. **5** پادىشاھ ئاھاشۇيروش خانىش ئەستەردىن: ـ بۇنداق قىلىشقا پېتىنغان كىشى كىم ئىكەن؟ ئۇ قەيەردە؟! ـ دەپ سوردى. ئەستەر جاۋابەن: ـ **6** بۇ دۈشمەن ۋە زەھەرخەندە مانا مۇشۇ رەزىل ھامان! ـ دېۋىدى، ھامان پادىشاھ بىلەن خانىش ئالدىدا شۇ زاماتلا دەككە-دۈككگە چۈشتى. **7** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ قەھرى-غەزەپكە كېلىپ زىياپەت-شاراب ئۈستىدىن تۇردى-دە، چارباغقا چىقىپ كەتتى؛ ھامان بولسا خانىش ئەستەردىن جېنىنى تىلەشكە قالدى، چۈنكى ئۇ

پادشاهنڭ تۆزىگە جازا بەرمەي قويمايدىغان نىيەتكە كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندى. 8 پادشاھ چاربىاغدىن زىيابەت-شاراب داستىخىنغا قاتىپ كەلگىنىدە ھامانىنڭ تۆزىنى ئەستەر يۆلەنگەن دۇئانغا تاشلىغىنىچە تۇرغىنىنى كۆردى-دە: ـ ـ قارا، تۇنۇڭ ئوردىدا مېنىڭ ئالدىمدىلا خانىشقا زورلۇق قىلغىلۇتاقتىنىنى؟! ـ دېۋىدى، بۇ سۆز پادشاھنڭ تاغىزىدىن چىقىشى بىلەنلا ئادەملەر ھامانىنڭ باش-كۆزىنى چۈمكەپ قويدى. 9 پادشاھنڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقان ھەرەمئاغىلىرىدىن ھاربونا ئىسىملىك بىرسى: ـ يەنە بىر ئىش بار، مانا، ھامان ئالىيلىرىنڭ ھاياتى تۇچۇن گەپ قىلغان موردىكايىنى ئېسىش ئۈچۈن، ئەللىك گەز ئىگىزلىكتە ياساتقان دار تەييار تۇرىدۇ، ئۇ دار ھازىر مۇشۇ ھامانىنڭ ھويلىسىدا، دېۋىدى، پادشاھ: ـ ھامانىنى ئۇنىڭغا ئېسىڭلار! ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھامانىنى ئۇ موردىكايغا تەييارلاپ قويغان دارغا ئاستى، شۇنىڭ بىلەن پادشاھنڭ غەزىپى بېسىلدى.

8

پادىشاھ ئاھاشۋېروش شۇ كۈنى يەھۇدىيلارنىڭ دۇشمىنى ھامانىنڭ ئۆي-زېمىنىنى ئىلتىپات قىلىپ خانىش ئەستە رگە بەردى؛ موردىكايمۇ پادشاھنڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلدى، چۈنكى ئەستەر ئۆزىنىڭ موردىكاي بىلەن تۇغقان ئىكەنلىكىنى پادىشاھقا دەپ بە رگەندى. 2 پادىشاھ ئۆزىنىڭ ھاماندىن قايتۇرۇۋالغان ئۈزۈكىنى چىقىرىپ موردىكايغا بەردى، ئەستەرمۇ موردىكايىنى ھامانىنڭ ئۆي-جايىنى باشقۇرۇشقا قويدى. 3 ئەستەر يەنە پادىشاھنڭ ئالدىغا كېلىپ ئايىغىغا يىقىلىپ، كۆزىگە ياش ئالغان ھالدا پادىشاھتىن ئاگاھگىيلاردىن بولغان ھامان كەلتۈرۈپ چىققان بالا-يىتاپەتنى ھەم ئۇنىڭ يەھۇدىيلارنى يوقىتىش سۈيىقەستىنى بىكار قىلىشنى يېلىنىپ ئۆتۈندى. 4 پادىشاھ ئالتۇن ھاسىسىنى ئەستە رگە تە كۈلۈدى، ئەستەر ئورنىدن قوپۇپ پادىشاھنڭ ئالدىدا تۇردى. 5 ـ ئە گەر ئالىيلىرى ماقۇل كۆرسە، ئە گەر مەن پادىشاھنڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئە گەر پادىشاھم بۇ ئىشنى توغرا دەپ قارىسا، شۇنىڭدەك مەندىن مەمنۇن بولسا، يارلىق چۈشۈرۈپ ئاگاھگىيلاردىن ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامان يازغان مەكتۇپلارنى، يەنى پادىشاھمىنىڭ ھەرقايسى تۈلكىسىدىكى يەھۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى مەكتۇپلارنى بىكار قىلدىغان بىر يارلىق يېزىلىشىنى تىلەيمەن. 6 چۈنكى مەن تۇز خەلقىمگە چۈشىدىغان بۇ بالا-يىتاپەتكە قانداقمۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ تۇز تۇغقانلىرىمنىڭ يوقىتىلىشىغا قانداقمۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ ـ دېدى ئەستەر پادىشاھقا. 7 پادىشاھ ئاھاشۋېروش خانىش ئەستەر بىلەن يەھۇدىي موردىكايغا: ـ مانا، ھامان يەھۇدىيلارغا زىيانكەشلىك قىلماقچى بولغاچقا، مەن ئۆزىنىڭ ئۆي-زېمىنىنى ئەستە رگە بەردىم ۋە ئۇنىڭ تۇزىنى تۇلار دارغا ئاستى. 8 ئەمدى سىلەر تۇز ئۈكىلارنىڭ توغرا تاپقىنى بويىچە مېنىڭ نامىمدا يەھۇدىيلار ئۈچۈن بىر يارلىق يېزىپ، مېنىڭ ئۈزۈك مۆھۈرۈمنى بېسىڭلار، چۈنكى پادىشاھنڭ نامىدا يېزىلغان، پادىشاھنڭ ئۈزۈك مۆھۈرى بېسىلغان يارلىقنى ھېچكىم بىكار قىلالمايدۇ، دېدى. 9 شۇ چاغدا، ئۈچىنچى ئايدا، يەنى سىۋان ئېيىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنڭ مىرزىلىرىنىڭ ھەممىسى چاقىرىپ كېلىندى. ئۇلار موردىكايىنىڭ بارلىق ۋېرىۋغىنى بويىچە يارلىق يازدى، يارلىق يەھۇدالارنىڭ ئىشى توغرۇلۇق ھىندىستاندىن ھەبەشىستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە تۈلكىنىڭ ۋالىيلىرىغا، تۈلكە باشلىقى ۋە بە گلىرگە يېزىلغان بولۇپ، مە كتۇپلار ھەرقايسى تۈلكىگە تۇز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتلە رگە تۇز تىلى بىلەن، شۇنداقلا يەھۇدىيلارغا تۇز يېزىقى بىلەن، تۇز تىلىدا پۈتۈلگەندى. 10 موردىكاي يارلىقنى پادىشاھ ئاھاشۋېروشنىڭ نامىدا يېزىپ، ئۇنىڭغا پادىشاھنڭ ئۈزۈك مۆھۈرىنى باستى؛ يارلىق مەكتۇپلىرىنى پادىشاھلىقىنىڭ ئاتلىقلىرى بىلەن، يەنى تولپارلارغا، ئات قېچىرلارغا ۋە تۆگىلە رگە مىنگەن چەۋەندازلار ئارقىلىق ھەرقايسى جايلارغا يوللىدى. 11 يارلىقتا: «پادىشاھ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ۋېرىشۇپ، تۇز ھاياتىنى قوغدىشىغا، شۇنداقلا تۇزلىرىگە دۇشمەنلىك قىلىدىغان ھەر مىللەت ۋە ھەر قايسى تۈلكىلەردىكى كۆچلەرنى، جۈملىدىن تۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى قويماي يوقىتىشىغا، قىرىشىغا، نەسىلىنى قۇرۇتۇشىغا، شۇنداقلا مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشىغا ئىجازەت بېرىلدى؛ 12 بۇ ئىش بىر كۈندە، يەنى ئون ئىككىنچى ئايىنىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ ئاھاشۋېروشنىڭ ھەرقايسى تۈلكىلىرىدە ئىجرا قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەندى. 13 يارلىق ھەرقايسى تۈلكىگە ئەۋەتىلىپ، پەرمان سۈپىتىدە ئېلان قىلىنسۇن، يەھۇدىيلارنىڭ ئەشۇ كۈنى دۇشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىشقا تەييارلىنىپ قويۇشى ئۈچۈن يارلىقنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ھەرقايسى ئەل-مىللەتلە رگە ئۇقتۇرۇلسۇن، دەپ بېكىتىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن چەۋەندازلار تولپارلارغا ۋە قېچىرلارغا مىنىپ پادىشاھنڭ ۋېرىۋۇق بويىچە جىددىي يولغا ئاتلاندى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدىمۇ جاكارلاندى. 15 موردىكاي كۆك ۋە ئاق رە گلىك شاھانە كىيىم كىيىپ، بېشىغا كاتتا ئالتۇن تاجنى تاقاپ، سۈسۈن رەڭ كەندىر ياپىنچىنى يېپىنىپ، پادىشاھنڭ ھۇزۇرىدىن چىقتى؛ شۇشان شەھەرىدىكى خەلق خۇشاللىقتا چۈمۈپ تەتەنە قىلىشتى. 16 يەھۇدىيلار يورۇقلۇق، شاد-خۇرامىلىق ۋە ئىززەت-ئىكرامغا مۇيەسسەر بولدى. 17 ھەرقايسى تۈلكە، ھەرقايسى شەھەرلەردە، پادىشاھنڭ ئەمر-يارلىقى يېتىپ بارغانلىكى يەرلەردە، يەھۇدىيلار شاد-خۇرامىلىقتا چۈمۈپ، زىيابەت قىلىپ مۇبارەك بىر كۈننى ئوتكۈزۈشتى، نۇرغۇن يەرلىك ئاھالىلەر ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دېپىشۋالدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلاردىن قورقۇش ۋەھىمىسى تۈلارنى بېسىۋالغاندى.

9

ئون ئىككىنچى ئاي، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنڭ ئەمرى بىلەن يارلىقى ئىجرا قىلىنىشقا ئاز قالغان چاغدا، يەنى يەھۇدىيلارنىڭ دۇشمەنلىرى تۈلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشكە ئۈمىد قىلىپ كۈتكەن كۈنى، ئە كسىچە يەھۇدىيلارنىڭ ئۆز دۇشمەنلىرىنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدىغان كۈنىگە ئايلىنىپ كەتتى. 2 يەھۇدىيلار پادىشاھ ئاھاشۋېروشنىڭ ھەرقايسى تۈلكىلىرىدىكى ئۆزلىرى تۇرۇۋاتقان شەھەرلەردە تۈلارغا قەست قىلماقچى بولغانلارغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن يىغىلىشقا باشلىدى؛ ھېچكىم تۈلارنىڭ ئالدىدا تۇرالمايتى؛ تۈلاردىن بولغان قورقۇنچ ھەربىر ئەل-مىللەتنى باسقاندى. 3 ھەرقايسى تۈلكىلەردىكى بە گلەر، ۋالىيلار، تۈلكە باشلىقلىرى، شۇنداقلا پادىشاھنڭ ئىشلىرىنى ئىجرا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدىيلارنى قوللىدى؛ چۈنكى موردىكايدىن بولغان قورقۇنچ تۈلارنى باسقاندى. 4 چۈنكى موردىكاي دېگەن كىشى ئوردىدا ئىنتايىن نوپۇزلۇق بولۇپ، نام-شۆھرىتى ھەممە تۈلكە رگە تارقالغاندى؛ ئۇنىڭ ھوقۇق بارغانسېرى چوڭىيىپ كېتىۋاتاتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىنىڭ ھەممە دۇشمەنلىرىنى قىلىچلاپ، قىرغىن قىلىپ يوقاتتى؛ ئۆزلىرىگە ئۈچ بولغانلارغا قانداق قىلىشنى خالىسا شۇنداق قىلدى. 6 شۇشان قەلئەسىدىلا يەھۇدىيلار بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقاتتى. 7 ئۇلار يەنە پارشاندانا، دالفون، ئاسپاتا، 8 پوراتا، دالىيا، ئاربىداتا، 9 پارماشتا، ئارىساي، ئاربداي ۋە ۋايىزاتانى قەتل قىلدى؛ 10 بۇ ئون ئادەم ھامىداتانىنىڭ نەۋرىسى، يەھۇدىيلارنىڭ دۇشمىنى بولغان ھامانىنىڭ ئوغلى ئىدى؛ لېكىن ئۇلار ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى.

11 شۇ كۈنى شۇشان قەلئەسىدە قەتل قىلىنغان ئادەم سانى پادىشاھقا مەلۇم قىلىندى. 12 پادىشاھ خانىش ئەستە رگە: ـ يەھۇدىيلار شۇشان قەلئەسىدە بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقىتىپتۇ، يەنە ھامانىنڭ ئون ئوغلىنى قەتل قىپتۇ؛ ئۇلار پادىشاھنڭ باشقا تۈلكىلىرىدە نېمە قىلدىكىن؟ ئەمدى نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ تۇ ساڭا بېرىلىدۇ. يەنە نېمە تەلىپىڭ بار؟ تۇمۇ بەجا ئەيلىنىدۇ، ـ دېدى. 13 ـ ئالىيلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، شۇشاندىكى يەھۇدىيلارنىڭ ئەتىمۇ بۇگۈنكى يارلىقتا دېيىلگەندەك ئىش قىلىشىغا ھەمدە ھامانىنىڭ ئون ئوغلىنىڭ [جەسەتلىرىنى] دارغا ئېسىپ قويۇشقا ئىجازەت بە رگەيلا، دېدى ئەستەر. 14 پادىشاھ شۇنداق قىلىشقا بۇيرۇق چۈشۈردى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدە چىقىرىلغاندا، كىشىلەر ھامانىنڭ ئون ئوغلىنى دارغا ئېسىپ قويۇشتى. 15 ئادار ئېيىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى شۇشاندىكى يەھۇدىيلار يەنە يىغىلىپ ئۈچ يۈز ئادەمنى تولتۇردى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. 16 پادىشاھنڭ ھەرقايسى باشقا تۈلكىلىرىدىكى قالغان يەھۇدىيلار يىغىلىپ تۆز جانلىرىنى ساقلاشقا سەپتە تۇرۇپ تۆزلىرىگە ئۈچ بولغانلاردىن جەمئي يەتمىش بەش مىڭ ئادەمنى تۇتتۇردى، ئە مما ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۇشمەنلىرىدىن قۇتۇلۇپ ئارامىلىقتا مۇيەسسەر بولدى. 17 بۇ ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنىدىكى ئىش ئىدى؛ ئون تۆتىنچى كۈنى ئۇلار ئارام ئالدى، شۇ كۈننى زىيابەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. 18 لېكىن شۇشاندىكى يەھۇدىيلار بولسا ئون ئۈچىنچى، ئون تۆتىنچى كۈنلىرى توپلىشىپ جەڭ قىلدى؛ ئون بەشىنچى كۈنى ئۇلار ئارام ئالدى، شۇ كۈننى زىيابەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. 19 شۇ

سەۋەبتىن سەھرادىكى يەھۇدىيلار، يەنى يېزا-قىشلاقلاردا تۇرۇۋاتقان يەھۇدىيلار ئادار ئېينىڭ ئون توتىنچى كۈنىنى زىياپەت بېرىپ شادلىنىدىغان مۇبارەك كۈن بېكىتىپ، بىر-بىرىگە سوۋغا-سالام بېرىشىدىغان بولدى. **20** موردىكاي بۇ ۋەقەلەرنى خاتىرىلەپ ھەمدە ئاھاشۇېروشنىڭ ھەرقايسى تۈلكىلىرىنىڭ يىراق-يېقىن جايلىرىدا تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدىيلارغا مەكتۇپلارنى يوللىدى. **21** شۇنداق قىلىپ ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھەر يىلى ئادار ئېينىڭ ئون توت، ئون بەشىنچى كۈنىنى بايرام قىلىپ ئوتكۈزۈلسۇن دەپ بېكىتتى؛ **22** ئۇ بۇ ئىككى كۈننى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمەندىن قۇتۇلۇپ ئاراملىقتا ئېرىشكەن كۈنى سۈپىتىدە، شۇ ئاينى ئۇلارنىڭ قايغۇ-ھەسرەتى شادلىقتا، يىغا-زارلىرى مۇبارەك كۈنگە ئايلانغان ئاي سۈپىتىدە ئەسلەپ، بۇ ئىككى كۈننى زىياپەت قىلىپ شادلىنىدىغان، كۆيچىلىك بىر-بىرىگە سالام-سوۋغا بېرىدىغان، كەمبەغەللە رگە خەير-ئېھسان قىلىدىغان كۈن قىلىشقا بۇيرۇدى. **23** شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار دەسلەپ باشلىغان شۇ [ھېيتنى] داۋاملاشتۇرۇشقا ۋە شۇنىڭدەك موردىكاينىڭ ئۇلارغا يازغانلىرىنىمۇ ئورۇنلايدىغانغا ۋەدە بېرىشتى. **24** چۈنكى ئەسلىدە بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ كۈشەندىسى بولغان ئاگاگىي ھامماداتانىڭ ئوغلى ھامان يەھۇدىيلارنى ھالاك قىلىشنى قەستلىگەن، شۇنداقلا ئۇلارنى نەسلىدىن قۇرۇتۇپ يوقاتماقچى بولۇپ «پۇر»، يەنى چەك تاشلىغانىدى. **25** لېكىن بۇ ئىش پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يەتكەندە، پادىشاھ مەكتۇپلارنى يېزىپ، ھامان قەستلىگەن رەزىل ئىش، يەنى ئۇنىڭ يەھۇدىيلارنى قەست قىلغان ئىشى ئۇنىڭ تۆز بېشىغا يانسۇن، دەپ يارلىق چۈشۈردى؛ ھەم كىشىلەر ئۇنى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى دارغا ئاسىتى. **26** شۇڭلاشقا، كىشىلەر «پۇر» (چەك) دېگەن ئىسىم ۋىجچە بۇ ئىككى كۈننى «پۇرىم بايرىمى» دەپ ئاتىدى؛ شۇڭا يەھۇدىيلار ئەشۇ خەتنە پۈتۈلگەنلىرى ۋىجچە، ھەم كۆرگەن، ھەم باشتىن ئوتكۈزگەنلىرىگە ئاساسەن، **27** تۇزلىرى، ئەۋلادلىرى ھەمدە تۇزلىرى بىلەن بىرلەشكەن بارلىق كىشىلەرنىڭ پۈتۈلگەن ئەھكامنى تۈتۈپ، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئەشۇ ئىككى كۈننى ھەر يىلى مەڭگۈ ئۈزۈلدۈرمەي بايرام قىلىشنى قارار قىلدى، **28** شۇنداقلا بۇ ئىككى كۈن ھەربىر دەۋردە، ھەربىر جەمەت-ئائىلىدە، ھەرقايسى ئۆلكە، ھەرقايسى شەھەردە خاتىرىلىنىپ تەبرىكلىنىپ تۇرسۇن ۋە «پۇرىم بايرىمى» بولىدىغان مۇشۇ كۈنلەرنىڭ تەبرىكلىنىشى يەھۇدىي خەلقى ئىچىدە مەڭگۈ ئۈزۈلۈپ قالمىسۇن، خاتىرىلەش پائالىيەتلىرى ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-نەسلى ئارىسىدىمۇ يوقاپ كەتمىسۇن، دەپ قارار قىلدى. **29** ئاندىن ئابخائىلنىڭ قىزى، خانىش ئەستەر ۋە يەھۇدىي موردىكاي يەھۇدىيلارغا يازغان «پۇرىم بايرىمى» توغرىسىدىكى شۇ ئىككىنچى خەتنى تولۇق ھوقۇق بىلەن تەكىتلەپ، يەنە بىر خەتنى يوللىدى. **30** موردىكاي خاتىرجەملىك ۋە ھەقىقەتنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزىدىغان مەكتۇپلارنى ئاھاشۇېروشنىڭ پادىشاھلىقىدىكى بىر يۈز يىگىرمە يەتتە تۈلكىدىكى بارلىق يەھۇدىيلارغا ئەۋەتتى، **31** شۇ «پۇرىم» كۈنلىرى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلىردا تۈتكۈزۈلسۇن، شۇنىڭدەك يەھۇدىي موردىكاي ۋە خانىش ئەستەرنىڭ تاپىلىغانلىرى ۋىجچە، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ تۆز-تۆزىگە ۋە نەسلىگە بېكىتكەنلىرى ۋىجچە ئەينى ۋاقىتتىكى تۇتۇلغان روزىلار ۋە كۆتۈرۈلگەن نىدا-پەريادلار ئەسلەپ خاتىرىلەنسۇن، دەپ تەكىتلىدى. **32** ئەستەرنىڭ يارلىقى «پۇرىم بايرىمى»دىكى شۇ ئىشلارنى بېكىتىپ بەردى؛ بۇ ئىش تارىخنامىغىمۇ پۈتۈلدى.

10 پادىشاھ ئاھاشۇېروش قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىز ئاراللىرىدىكى ئاھالىلەرنىڭ ھەممىسىگە ئالۋان تولىگۈزەتتى. **2** ئۇنىڭ نوپۇز-ھەيۋىتى ۋە قۇدرىتىنى ئايان قىلغان بارلىق قىلغان-ئەتكەنلىرى، شۇنداقلا موردىكاينىڭ پادىشاھنىڭ تۆستۈرۈشى بىلەن ئېرىشكەن كاتتا شۆھرىتى توغرىسىدىكى تەپسىلاتلار مېدىئا ۋە پارس پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىردە پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ **3** چۈنكى يەھۇدىي موردىكاينىڭ مەرتىۋىسى پادىشاھ ئاھاشۇېروشتىن كېيىنلا ئىككىنچى ئورۇندا تۇراتتى؛ ئۇ دائىم تۆز خەلق-مىللىتىنىڭ بەختىنى كۆزلەپ، بارلىق نەسلىدىكىلە رگە ئامان-ئېسەنلىك تىلەك سۆزلىرىنى قىلاتتى، يەھۇدىيلارنىڭ ئارىسىدا زور ئىززەت-ھۆرمەت تېپىپ، قېرىنداشلىرىنىڭ قەدرلىشىگە ئېرىشكەنىدى.

ئايۇپ

1 «تۆز» دېگەن يۇرتتا، ئايۇپ ئىسملىك بىر ئادەم ياشغاندى. بۇ ئادەم بولسا قۇسۇرسز، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان، يامانلىقتىن تۆزىنى يىراق تۇتىدىغان ئادەم ئىدى. **2** تۆنگۈدىن يەتتە ئوغۇل ۋە ئۈچ قىز تۇغۇلدى. **3** تۆنىڭ يەتتە مىڭ قوي، ئۈچ مىڭ تۆگە، بەش يۈز جۈپ كالا، بەش يۈز مادا ئېشەك قاتارلىق مال-مۈلكى بار ئىدى. تۆنىڭ مالايلىرى بەك كۆپ ئىدى؛ ئۇ شەرقىلەر ئىچىدە ھەممىدىن ئۇلۇغ ئىدى. **4** تۆنىڭ ئوغۇللىرى نۆۋەت ۋەيچە بېكىتكەن كۈندە ئۆز ۋەيىدە باشقىلار ئۈچۈن داستىخان سېلىپ زىياپەت قىلاتتى. بۇ كۈنلەردە ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۈچ سىڭلىسىنى ئۇلار بىلەن بىللە تاماقلىنىشقا چاقىرىتاتتى. **5** ئۇلارنىڭ شۇ زىياپەت كۈنلىرى ئاياغلىشى بىلەن ئايۇپ ئادەم ئەۋەتىپ ئۇلارنى خۇدا ئالدىدا پاكلىنىشقا ئورۇنلاشتۇراتتى. ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدن تۇرۇپ ئۇلارنىڭ سانىغا ئاساسەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. چۈنكى ئايۇپ: «بالىلىرم گۇناھ قىلىپ قويۇپ، كۆڭلىدە خۇداغا بېھۇرمەتلىك قىلىپ قويامدىكەن» دەپ ئويلايتتى. ئايۇپ ھەردائىم ئەنە شۇنداق قىلىپ تۇراتتى. **6** بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. **7** پەرۋەردىگار شەيتاندىن: ـ نەدىن كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ۋىياق-ۋىياقلارنى ئايلىنىپ چۈرگىلەپ كەلدىم، دېدى. **8** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە ئۇنىڭدەك مۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق، ـ دېدى. **9** شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ ئايۇپ خۇدادىن بىكاردىن بىكار قورقىغاندۇ؟ **10** ئۆزۈڭ ئۇنىڭ ئۆزى، ئائىلىسىدىكىلىرى ھەم ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىنىڭ ئەتراپىغا قاشا قويغان ئەمەسمۇ؟ سەن ئۇنىڭ قولىغا بەركەت ئاتا قىلدىڭ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تەئەللۇقاتى تەرەپ-تەرەپتىن گۈللىنىپ ئاۋۇماقتا. **11** ئە گەر سەن قولاۋىڭنى سوزۇپ، ئۇنىڭ ھەممە نەرسىلىرىگە تېگىپ قويساڭ، ئۇ سەندىن يۈز ئۆرۈپ، سېنى تىللىمىسا [شەيتان بولماي كېتەمتي]! ـ دېدى. **12** پەرۋەردىگار شەيتانغا: ـ مانا، ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىنى سېنىڭ قولاۋىڭغا ئۇنتۇزدۇم! بىراق ئۇنىڭ ئۆزىگە تەگمىگىچە بولما! ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ كەتتى. **13** بىر كۈنى، ئايۇپنىڭ ئوغۇل-قىزلىرى چوڭ ئاكىسىنىڭ ۋەيىدە تاماق يەپ، شاراب ئىچىپ ئولتۇراتتى. **14** بىر خەۋەرچى ئايۇپنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ كاللار بىلەن يەر ھەيدەۋاتاتىۋىتى، ئېشەك كەلەر ئەتراپىتا ئوتلاۋاتاتتى؛ **15** شىبالىلار ھۇجۇم قىلىپ كالا-ئېشەك كەلەرنى بۇلاپ كەتتى. ئىشلەۋاتقان ياشلارنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋەتتى. يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قېلىپ، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە ئېسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **16** بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى تۈگىمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: ـ ئاسماندىن خۇدانىڭ ئوتى چۈشۈپ قويلار ۋە ئىشلەۋاتقان ياشلارنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە ئېسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **17** بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى تۈگىمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: ـ كالدىيەر ئۈچ تەرەپتىن ھۇجۇم قىلىپ تۆگىلەرنى بۇلاپ ئېلىپ كەتتى، ئىشلەۋاتقان ياشلارنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە ئېسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **18** بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى تۈگىمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: ـ ئوغۇللىرى ۋە قىزلىرى چوڭ ئاكىسىنىڭ ۋەيىدە تاماق يەپ، شاراب ئىچىپ ئولتۇرغىنىدا، **19** ۋەيۇقسىز، چۆلدىن قاتتىق بىر بوران چىقىپ ۋەيىنىڭ تۆت بۇلۇڭىنى قاتتىق سوقۇپ، تۆي غۇلاپ چۈشۈپ ياشلارنى ئولتۇرۇۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە ئېسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **20** ئايۇپ بولسا بۇنى ئاڭلاپ ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، تونىنى يىرتىپ، چېچىنى چۈشۈرۈۋېتىپ، تۆزىنى يە رگە تاشلاپ خۇداغا ئىبادەت قىلدى: ـ **21** مەن ئاپامنىڭ قورسىقىدىن يالىڭاچ چۈشكەن، ئۇ يە رگىمۇ يالىڭاچ قايتىمەن؛ ھەممىنى پەرۋەردىگار [ماڭا] بە رگەن، ئەمدى پەرۋەردىگار [مەندىن] ئېلىپ كەتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! ـ دېدى. **22** بۇلارنىڭ ھەممىسىدە ئايۇپ گۇناھ قىلمىدى ۋە ياكى خۇدانى ھېچقانداق نالايىقلىق بىلەن ئەيىبلىمىدى. ئەرشتىكى ئىككىنچى قېتىملىق كېڭەش؛ شەيتان يەنە سوقۇنۇپ كىردىۋ؛ ئىككىنچى سىناق

2 يەنە بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولۇشقا كەلدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. **2** پەرۋەردىگار شەيتاندىن: ـ نەدىن كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ۋىياق-ۋىياقلارنى ئايلىنىپ چۈرگىلەپ كەلدىم، ـ دېدى. **3** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە ئۇنىڭدەك مۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مەيلى سەن مېنى ئۇنى بىكاردىن-بىكار يۇتۇۋېتىشكە دەۋەت قىلغان بولساڭمۇ، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكىدە چىڭ تۇرۇۋاتىدۇ، ـ دېدى. **4** شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ ھەر ئادەم تۆز جېنىنى دەپ تېرىسىنى بېرىشكىمۇ رازى بولىدۇ، ھەتتا ھەممە نېمىسىنىمۇ بېرىشكە تەييارلىۋۇ؛ **5** بىراق سەن ھازىر قولاۋىڭنى سوزۇپ ئۇنىڭ سۆڭەك-ئەتلىرىگە تە گسەڭ، ئۇ سەندىن يۈز ئۆرۈپ تىللىمىسا [شەيتان بولماي كېتەمتي]! ـ دېدى. **6** پەرۋەردىگار شەيتانغا: ـ مانا، ئۇ ھازىر سېنىڭ قولاۋىڭدا تۇرۇۋاتىدۇ! بىراق ئۇنىڭ جېنىغا تە گمە! ـ دېدى. **7** شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئايۇپنىڭ بەدىنىنى تاپىنىدىن بېشىغىچە ئىنتايىن ئازابلىق ھۇررەك-ھۇررەك يارىلار بىلەن توشقۇزۇۋەتتى. **8** ئايۇپ بولسا بەدىنىنى تاتىلاش-غىداش ئۈچۈن بىر ساپال پارچىسىنى قولىغا ئېلىپ، كۈلۈڭكە كىرىپ ئولتۇردى. **9** ئايالى ئۇنىڭغا: ـ ئەجەبا سەن ئىنچىچە تۆز ساداقەتلىكىڭدە چىڭ تۇرۇۋاتامسەن؟ خۇدانى قارغا، تۇلۇپلا ئۆگەش! ـ دېدى. **10** لېكىن ئايۇپ ئۇنىڭغا: ـ سەن ھاماقەت ئاياللاردەك گەپ قىلىۋاتىسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، ئەجەبا ئۇنىڭدىن كەلگەن كۈلپەت تىنىمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. ئىشلاردا ئايۇپ ئېغىزدا ھېچقانداق گۇناھ ئۆتكۈزمىدى. **11** ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۈچەيلەن ئۇنىڭغا چۈشكەن كۈلپەتنىن خەۋەردار بولدى. ئۇلار، يەنى تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار دېگەن كىشىلەر بولۇپ، ئۆز يۇرتلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ئۇنىڭ يېنىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەنىدى. **12** ئۇلار كېلىپ يىراقتىنلا ئۇنىڭغا قارىۋىدى، ئۇنى تونىيالماي قالدى-دە، ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ تاشلىدى. ھەربىرى ئۆز تونلىرىنى يىرتىۋېتىپ، تۆپا-چاڭلارنى ئاسمانغا ئېتىپ ئۆز باشلىرىغا چېچىشتى. **13** ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە داق يەردە يەتتە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، ئۇنىڭغا ھېچكىم گەپ قىلمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ دەرد-ئەلەمنىڭ ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەنىدى.

3 [يەتتە كۈندىن] كېيىن، ئايۇپ ئېغىز ئېچىپ [ئەھۋالىغا قارىتا] ئۆزىنىڭ كۆرۈۋاتقان كۈنىگە لەنەت ئوقۇپ مۇنداق دېدى: ـ **3** «مەن تۇغۇلغان ئاشۇ كۈن بولمىغان بولسا ۋېتىكەن! «ئوغۇل بالا ئاپىردە بولدى!» دېيىلگەن شۇ كېچە بولمىغان بولسا ۋېتىكەن! **4** شۇ كۈننى زۇلمەت قاپلىغان بولسا ۋېتىكەن! ئەرشتە ئۇرغان تەڭرى كۈز ئالدىدىن شۇ كۈننى يوقىتىۋەتكەن بولسا ۋېتىكەن، ۋىياش نۇرى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈلمىسە ۋېتىكەن! **5** شۇ كۈننى قاراڭغۇلۇق ھەم ئۆلۈمنىڭ كۆلەڭگىسى ئۆز قوينىغا ئالسا ۋېتىكەن! بۇلۇتلار ئۇنى يۇتۇپ كەتسە ۋېتىكەن، شۇ كۈننى كۈن قاراڭغۇلاتقۇچىلار قورقىتىپ كەتكۈزۈۋەتكەن بولسا ۋېتىكەن! **6** شۇ كەچنى ـ زۇلمەت ئۇتۇپ كەتسە ۋېتىكەن؛ شۇ كۈن يىل ئىچىدىكى [باشقا] كۈنلەر بىلەن بىللە شاتلانمىسا ۋېتىكەن! شۇ كۈن ئاينىڭ بىر كۈنى بولۇپ سانالمىسا ۋېتىكەن! **7** مانا، شۇ كېچىدە تۇغۇت بولمىسا ۋېتىكەن! ئۇ كېچىدە ھېچقانداق شاد-خۇرامىلىق ئاۋاز ياڭرىمىسا ۋېتىكەن! **8** كۈنلە رگە لەنەت قىلغۇچىلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا ۋېتىكەن! لېۋىئاتانى قوزغاشقا پېتىنالايدىغانلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا ۋېتىكەن! **9** شۇ كۈن تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار قاراڭغۇلاشسا ۋېتىكەن! ئۇ كۈن ۋىياش نۇرىنى بېھۇدە كۈتسە ۋېتىكەن! شۇ كۈن سۈبھىنىڭ قاپاقلىرىنىڭ ئېچىلىشىنى بېھۇدە كۈتسە ۋېتىكەن! **10**

چۈنكى شۇ كۈن مېنى كۆتۈرگەن بالىياتقۇنىڭ ئىشىكلىرىنى ئەتمىگەن، مېنىڭ كۆزلىرىمنى دەرد-ئەلەمنى كۆرەلمەس قىلىغان. 11 ئاھ، نېمىشقا ئانامنىڭ قورسىقىدىن چۈشۈپلا تۇلۇپ كەتمىگەندىمەن؟! نېمىشقا قورساقتىن چىققاندىلا نەپەسىتىن قالمىغاندىمەن؟ 12 نېمىشقا مېنى قېۋىل قىلدىغان ئېتىكلەر بولغاندۇ؟ نېمىشقا مېنى ئېمىتىدىغان ئەمچەكلەر بولغاندۇ؟ 13 مۇشۇلار بولمىغان بولسا، تۇنداقتا مەن مەڭگۈز تىنچ يېتىپ قالاتتىم، مەڭگۈلۈك ۋىقۇغا كەتكەن بولاتتىم، شۇ چاغدا ئارام تاپقان بولاتتىم. 14 شۇ چاغدا تۈزلىرى تۈچۈنلا خىلۋەت جايلارغا مازار سالغان يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ھەم مەسلىھەتچىلەر بىلەن، 15 ياكى ئالتۈن يىغقان، ۋەيلىرى كۆمۈشكە تولغان ئەگ-شاھزادىلەر بىلەن بولاتتىم؛ 16 قورساقتىن مەڭگىسز چۈشۈپ كەتكەن يوشۇرۇن بالدەك، نۇرنى كۆرەمەي چاچراپ كەتكەن بالدەك ھايات كەچۈرمىگەن بولاتتىم. 17 ئاشۇ يەردە رەزىللەر ئاۋارىچىلىكتىن خالىي بولىدۇ، ئاشۇ يەردە ھالدىن كەتكەنلەر ئارام تاپىدۇ؛ 18 ئاشۇ يەردە ئەسىرلەر راھەتتە جەم بولىدۇ، ئۇلار ئە زگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمايدۇ؛ 19 غېرىبلارمۇ ھەم ئۇلۇغلارمۇ ئاشۇ يەردە تۇرىدۇ، قۇل بولسا خوجايىندىن ئازاد بولىدۇ. 20 جاپا تارتقۇچىغا نېمە دەپ نۇر بېرىلىدۇ؟ نېمىشقا دەرد-ئەلەمگە چۈمگەنلە رگە ھايات بېرىلىدۇ؟ 21 تۇلار تەشنالىق بىلەن تۇلۇمنى كۈتىدۇ، بىراق ئۇ كەلمەيدۇ؛ تۇلار تۇلۇمنى يوشۇرۇن گۆھەرنى كېزىپ ئىزدىگەندىمۇ ئەۋزەل بىلىدۇ، 22 تۇلار گۆرنى تاپقاندا زور خۇشال بولۇپ، شاد-خۇرامىلىققا چۆمىدۇ. 23 تۇز يولى ئېنىقسىز ئادەمگە، يەنى تە ڭرىنىڭ توسقىنى سېلىنغان ئادەمگە نېمىشقا [نۇر ۋە ھايات] بېرىلىدۇ؟ 24 شۇڭا تامىقىمنىڭ ئورنىغا ناللىرىم كېلىدۇ، مېنىڭ قاتتىق پەريادلىرىم شارقىراتمىدەك شارقىرايدۇ. 25 چۈنكى مەن دەل قورققان ۋەھشەت تۇز بېشىمغا چۈشتى، مەن دەل قورقىدىغان ئىش ماڭا كەلدى. 26 مەندە ھېچ تارىملىق يوقتۇر! ھەم ھېچ خاتىرجەم ئەمەسمەن! ھېچ تىنچ-ئامانلىقىم يوقتۇر! بىراق پارا كەندىچىلىك ھامان ئۈستۈمگە چۈشمە كتە!».

4 تېمانلىق ئېلىفاز جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «بىرسى سەن بىلەن سۆزلەشمەكچى بولسا، ئېغىر ئالامسەن؟ بىراق كىم ئاغزىغا كەلگەن گەپنى يۇتۇۋاتالايدۇ؟ 3 قارا، سەن كۆپ ئادەملە رگە تەلىم-تەربىيە بە رگەن ئادەمسەن، سەن جانسىز قوللارغا كۈچ بە رگەنسەن، 4 سۆزلىرىڭ دەلدە ڭشىپ ئاران ماڭىدىغانلارنى رىغبەتلەندۈ رگەن، تىزلىرى پۈكۈلگەنلەرنى يۈلگەنسەن. 5 بىراق ھازىر تۇۋەت ساڭا كەلدى، شۇنىڭلىق بىلەن ھالىڭدىن كەتتىڭ، بالا يىتىپەت ساڭا تېگىشتى بىلەن، سەن ئالاقزادە بولۇپ كەتتىڭ. 6 ئىخلاسمەنلىكىڭ تايانچىڭ بولۇپ كەلمىگەنمۇ؟ يوللىرىڭدىكى دۇرۇسلۇق ئۈمىدىڭنىڭ ئاساسى ئەمەسمىدى؟ 7 ئېسىڭگە ئال، كىم بىگۇناھ تۇرۇپ ۋەيران بولۇپ باققان؟ دۇرۇسلارنىڭ ھاياتى نەدە ئۈزۈلۈپ قالغان؟ 8 مەن كۆرگىنىمدەك، گۈناھ بىلەن يەر ئاغدۇرۇپ ئاۋارىچىلىك تېرىغانلار، ئوخشاشلا ھوسۇل ئالدۇ. 9 تە ڭرىنىڭ بىر نەپىسى بىلەنلا ئۇلار گۈمران بولىدۇ، ئۇنىڭ ئەغزىنىڭ پارتلىشى بىلەن ئۇلار يوقلىپ كېتىدۇ. 10 شىرنىڭ ھۇركىرەشلىرى، ھەم ئەشەددىي شىرنىڭ ئاۋازى [بار بولسىمۇ]، شىر ئارسىلانلىرىنىڭ چىشلىرى سۇندۇرۇلىدۇ؛ 11 باتۇر شىر بولسا ئوۋ تاپالمايلا يوقىلىشقا يۈزلىنىدۇ، چىشى شىرنىڭ كۈچۈكلىرى چېچىلىپ كېتىدۇ. 12 ـ مانا، ماڭا بىر سۆز غايىبانە كەلدى، قۇلىقىمغا بىر شۇرلىغان ئاۋاز كىردى، 13 تۈن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردىن چىققان ۋىلارداۋ، ئادەملەرنى چوڭقۇر ۋىقۇ باسقاندا، 14 قورقۇنچ ۋە تىترە ڭمۇ مېنى باستى، سۆ ڭەكلىرىمنى تىترىتىۋەتتى؛ 15 كۆز ئالدىمدىن بىر روھ ئۆتۈپ كەتتى، بەدىنىمدىكى تۈكلىرىم ھۈرپىيىپ كەتتى. 16 ئۇ روھ ئورنىدا مىدىرلىماي تۇردى، بىراق ئۇرقىنى كۆرەلمىدىم، كۆز ئالدىمدا بىر گەۋدە تۇرۇپتۇ، شۇرلىغان بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: ـ 17 «ئىنسان بالىسى تە ڭرىدىن ھەققانىي بولالامدۇ؟ ئادەم ئۇز يارىتىقۇچىسىدىن پاك بولالامدۇ؟ 18 مانا، ئۇ ئۇز قۇللىرىغا ئىشەنمىگەن، ھەتتا پەرىشتىلىرىنمۇ «نادانلىق قىلغان!» دەپ ئە يىبلىگەن يەردە، 19 ئۆلى تو پىلاردىن بولغان ئىنسانلار، لايدىن ياسالغان ۋەيلەردە تۇرغۇچىلار قاندىق بولارا!؟ ئۇلار پەرۋاندىنمۇ ئاسانلا يانچىلىدۇ! 20 ئۇلار تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا كۈكۈم-تالقان بولىدۇ، ئۇلار ھېچكىم نەزىرىگە ئالمىغان ھالدا مەڭگۈ ئۈگە يوقلىدۇ. 21 ئۇلارنىڭ چېدىر تانىسى يۇلۇپ تاشلانغانغۇ؟ ئۇلار ھېچ دانالىققا تېخى ئېرىشمەيلا ئۆلۈپ كېتىدۇ!».

5 قېنى، ئىلتىجا قىلىپ باق، ساڭا جاۋاب قىلغۇچى بارمىكىن؟ مۇقەددەسلەرنىڭ قايىسىسىدىن پاناھ تىلەيسەن؟ 2 چۈنكى ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى ئۆزىنى ئۆلتۈرىدۇ، قەھرى نادانىنىڭ جېنىغا زامىن بولىدۇ. 3 مەن ئۆز كۆزۈم بىلەن ئەخمەقنىڭ يىلتىز تارتقانلىقىنى كۆ رگەنمەن، لېكىن شۇ ھامان ئۇنىڭ ماكانىنى «لەنەتكە ئۇچرايدۇ!» دەپ بىلدىم، 4 ئۇنىڭ بالىلىرى ئامانلىقتىن يىراقتۇر، ئۇلار شەھەر دەرۋازىسىدا سوت قىلىنغاندا باستۇرۇلىدى، ئۇلارغا ھېچكىم ھىمايىچى بولمايدۇ. 5 ئۇنىڭ ھوسۇلىنى ئاچلار يەپ ئۆگىتىدۇ، ئۇلار ھەتتا تىكەن ئارىسىدا قالغانلىرىنمۇ ئېلىپ ئۆگىتىدۇ، قىلتاقچىمۇ ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنى يۇتۇۋېلىشقا تەييار تۇرىدۇ. 6 چۈنكى ئاۋارىچىلىك ئەزەلدىن تو پىدىن ئۈنۈپ چىقمايدۇ، كۆلەيمۇ يەردىن ئۆسۈپ چىققانىمۇ ئىھەمس. 7 بىراق ئۈچۈن يۇقىرىغا ئۇچىدىغاندەك، ئىنسان كۆلەپەت تارتىشقا ئۆغۇلغاندۇر. 8 ئورنۇڭدا مەن بولسام، تە ڭرىغىلا مۇراجىئەت قىلاتتىم، مەن ئىشىمنى خۇدايىمغىلا تاپشۇرۇۋېتەتتىم. 9 ئۇ ھېسابسىز كارامەتلەرنى، سان-ساناقسىز مۇجىزىلەرنى يارىتىدۇ. 10 ئۇ يە رگە يامغۇر تەقدىم قىلىدۇ؛ ئۇ دالا ئۈستىگە سۇ ئەۋەتىپ بېرىدۇ. 11 ئۇ پەس ئورۇندا ئۇرىدىغانلارنىڭ مەرتىۋىسىنى ئۈستۈن قىلىدۇ، ماتەم ئۇتقانلار ئامانلىققا كۆتۈرۈلىدۇ. 12 ئۇ ھىيلىگەرلەرنىڭ نىيەتلىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ، نەتىجىدە ئۇلار ئىشىنى پۈتكۈرەلمەيدۇ. 13 ئۇ مەككارلارنى ئۆز ھىيلىگەرلىكىدىن ئۇزاقتا ئالىدۇ؛ ئە گرىلەرنىڭ نەيرە ڭلىرى ئېقىتىپ كېتىلىدۇ. 14 كۈندۈزدە ئۇلار قارا ڭغۇلۇققا ئۇچرايدۇ، چۈشتە ئۇن كېچىدەك سىلاشتۇرۇپ ماڭىدۇ. 15 بىراق ئۇ مىسكىنلەرنى مەككارلارنىڭ قىلىچى ۋە ئاغزىدىن قۇتقۇزىدۇ، ئۇلارنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن قۇتقۇزىدۇ. 16 شۇڭا، ئاجىزلار ئۈچۈن ئۈمىد ئۇغۇلدۇ، قەبىھلىك ئاغزىنى يۇمىدۇ. 17 قارا، تە ڭرى ئىبرەت بە رگەن ئادەمنى بەختلىكتۇر، شۇڭا، ھەممىگە قادىرنىڭ تەربىيىسىگە سەل قارىما جۇمۇ! 18 چۈنكى ئۇ ئادەمنى يارىلاندۇرىدۇ، ئاندىن يارىنى تاڭىدۇ، ئۇ سانجىيىدۇ، بىراق ئۇنىڭ قوللىرى يەنە ساقايتىدۇ. 19 ئۇ سېنى ئالتە قېنىچىلىقتىن قۇتقۇزىدۇ، ھەتتا يەتتە كۈلپەتتە ھېچقانداق يامانلىق ساڭا تە گمەيدۇ. 20 ئاچارچىلىقتا ئۇ سېنىڭ ئۆلۈمىڭگە، ئۇرۇشتا ئۇ ساڭا ئۆرۈلغان قىلىچ زەربىسىگە نىجاتكار بولىدۇ. 21 سەن زەھەرلىك تىللارنىڭ زەربىسىدىمۇ باشپاناھلىق ئېچىڭگە يوشۇرۇنسەن، ۋەيرانچىلىق كەلگەندە ئۇنىڭدىن ھېچ قورقايدىغان بولىسەن. 22 ۋەيرانچىلىق ۋە قەھەتچىلىك ئالدىدا كۈلۈپلا قە يىسەن؛ يەر يۈزىدىكى ھايۋانلاردىنمۇ ھېچ قورقمايسەن. 23 سەن دالادىكى تاشلار بىلەن ئەھدىداش بولسەن؛ ياۋايى ھايۋانلارمۇ سەن بىلەن ئىناق ئۆتىدۇ. 24 سەن چېدىرىڭنىڭ تىنچ-ئامانلىقتا بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىسەن؛ مال-مۈلكۈڭنى ئېدىتىلىسەڭ، ھەممە نېمە ڭنىڭ تەل ئىشەكلىكىنى بايقايسەن. 25 نەسىلىڭ كۆپ بولىدىغانلىقىنى، پەرزەنتلىرىڭنىڭ ئوت-چۆپتەك كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىسەن. 26 سەن ئۇز ۋاقتىدىلا يېتىلىپ يېغىلغان بىر باغ بۇغدايدەك، پەقەت ۋاقىت-سائىتىڭ پىشىپ يېتىلگەندىلا يەرلىكىگە كىرىسەن. 27 بىز ئۇزىمىز بۇنى تە كشۈرۈپ كۆ رگەنمىز ـ ئۇلار ھەققەتەن شۇنداقتۇر. شۇڭا ئۇزۇڭ ئاڭلاپ بىل، بۇلارنى ئۆز ئۈگىگە تە تبىقلاپ ۋىلاپ باق».

6 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئاھ، مېنىڭ دەردلىك زارلىرىم تارازىدا ئۆلچەنسە! ئاھ، بېشىمغا چۈشكەن بارلىق بالالىيقازا بۇلار بىلەن بىللە تارازىلانسا! 3 شۇنداق قىلىنسا ئۇ ھازىر دېڭىزدىكى قۇمدىن ئېغىر بولۇپ چىقىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن سۆزلىرىم تەلۈلەرچە بولۇۋاتىدۇ. 4 چۈنكى ھەممىگە قادىرنىڭ ئوقلىرى ماڭا سانجىلىپ ئېچىمدە ئۇزۇۋاتىدۇ، ئۇلارنىڭ زەھىرىنى روھىم ئېچىمە كتە، تە ڭرىنىڭ ۋەھىملىرى ماڭا قارشى سەپ تۈزۈپ ھۇجۇم قىلىۋاتىدۇ. 5 ياۋا ئېشەك ئوت-چۆپ تاپقاندا ھاڭرامدۇ؟ كالا بولسا يەم-خەشەك ئۈستىدە مۈرەمدۇ؟ 6 ئۇز بولىسا تەمسىز نەرسىنى يېگىلى بولامدۇ؟ خام ئۈخۈمنىڭ ئېقىنىڭ تەمى بارمۇ؟ 7 جېنىم ئۇلارغا تە گىسىمۇ سەسكىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار ماڭا يىرگىنچلىك تاماق بولۇپ ۋىيۇلدۇ. 8 ئاھ، مېنىڭ تەشنا بولغىنىم كەلسىدى! تە ڭرى ئىنتىزارىمنى

ئجابەت قىلىدى! 9 ئاھ، تەكرى مېنى يانجىپ تاشلىسۇن! ئۇ قولىنى قويۇۋېتىپ جىنىمنى ئۈزۈپ تاشلاشقا مۇۋاپىق كۆرىدى! 10 شۇنداق بولسا، ماگا تەسەللى بولاتتى، ھەتتا رەھىمسىز ئاغرىقلاردا قينالسامۇ، شادلىنىتىم، چۈنكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۆزلىرىدىن تائىمغان بولاتتىم! 11 مەندە ئۈلۈمنى كۈتكۈدەك يەنە قانچىلىك ماغدۇر قالدى؟ مېنىڭ سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ ھايات‌ئىنى ئۈزارتىشىمنىڭ نېمە نەتىجىسى بولار؟ 12 مېنىڭ كۈچۈم تاشتەك چىكىڭۇ؟ مېنىڭ تەنلىرىم مىستىن ياسالغانمىدى؟ 13 ئۆزۈمگە يارىدەم بەرگۈدەك ماغدۇرۇم قالمىدى ئەمەسمۇ؟ ھەرقانداق ئەقىل-تەدبىر مەندىن قوغلۇپ‌ئىلگەن ئەمەسمۇ؟ 14 ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىۋاتقان كىشىگە دوستىنى مېھرىبانلىق كۆرسەتمىكى زۇرۇرىدۇر؛ بولمىسا ئۇ ھەمىگە قادىردىن قورقۇشتىن ۋاز كېچىشنى مۇمكىن. 15 براق بۇرادەرلىرىم ۋاقىتلىق «ئالداميچى ئېرىق» سۈيدەك، ماگا ھېلىگەرلىك بىلەن مۇئامىلە قىلىماقتا؛ ئۇلار سۈلىرى ئېقىپ تۇگىگەن ئېرىقتىكى ئوخشايدۇ. 16 ئېرىگەن مۇز سۈلىرى ئېرىقتا كەرگەندە ئۇلار قاردىاپ كېتىدۇ، قارلار ئۇلارنىڭ ئىچىدە يوقلىپ كېتىدۇ، 17 ئۇلار پەسلىنىڭ ئىلىشى بىلەن قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ھاۋا ئىسسىپ كەتكەندە، ئىزىدىن يوقلىپ كېتىدۇ. 18 سەپەردىشلار ماگىغان يولدىن چىقىپ، ئېرىقتا يۇرۇلىدۇ؛ ئۇلار ئېرىقتى ۋىلاپ مېڭىپ، چۆلدە ئېزىپ ئۆلىدۇ. 19 تېمالىق كارۋانلارمۇ ئېرىق ئىزدەپ ماگىدى؛ شىبالىق سودىگەرلەرمۇ ئۇلارغا ئۈمىد بىلەن قارىدى، 20 براق ئۇلار ئىشەنگىنىدىن ئۈمىدسىزلىنىپ نومۇستا قالدى؛ ئۇلار ئاشۇ يەرگە كېلىشى بىلەن پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىدى. 21 مانا سىلەر ئۇلارغا ئوخشاش [ماگا تايىنى] يوق بولۇپ قالدىڭلار؛ سىلەر قورقۇنچلۇق بىر ۋەھىمنى كۆرۈۋېلا قورقۇپ كېتىۋاتىسىلەر. 22 مەن سىلە رگە: «ماگا بېرىڭلار»، يا كى: «ماگا مال-مۇلۇكلىرىڭلاردىن ھەدىيە قىلىڭلار؟» ـ دېگەنىنى قاچان دەپ باقتىم؟ 23 يا كى: «مېنى ئېزىتقۇچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار!» يا كى «زوراۋانلارنىڭ قولىدىن گۈر ئۈگە پۈل بەرسە گىلار!» دەپ باقتىمۇ؟ 24 ماگا ئۆگىنىپ قويۇڭلار، سۈكۈت قىلىمەن؛ نەدە يولدىن چىقتانلىقىمنى ماگا كۆرسىتىپ بېرىڭلار. 25 توغرا سۆزلەر نېمىدېگەن ئۈتكۈر-ھە! براق ئەيىبلىرىڭلار زادى نېمىنى ئىسپاتلىيالايدۇ؟! 26 ئۈمىدسىزلەنگەن كىشىنىڭ گەپلىرى ئۈتۈپ كېتىدىغان شامالدەك تۇرسا، پەقەت سۆزلەرنىلا ئەيىبلىمە كچىمۇسىلەر؟ 27 سىلەر يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئۈستىدە چەك تاشلىشىسىلەر! دوست-بۇرادىرىڭلار ئۈستىدە سودىلىشىسىلەر! 28 ئەمدى ماگا يۈز تۇرانە قاراپ بېقىڭلار؛ ئالدىڭلاردىلا يالغان سۆز قىلالامدىم؟ 29 ئۈتۈنمەن، بولدى قىلىڭلار، گۈناھ بولمىسۇن؛ راست، قايتىدىن ۋىلاپ بېقىڭلار، چۈنكى ئۈزۈمنىڭ توغرىلىقىم [تارازىدا] تۇرىدۇ. 30 تىلىمدا خاتالىق بارمۇ؟ تىلىم يامانلىقنى زادى تېتىيالماسمۇ؟

7 ئىنسانغا زېمىندا جەۋرە-جاپا چېكىدىغان تۇرمۇش بېكىتىلگەن ئەمەسمۇ؟ ئۈنىڭ كۈنلىرى بىر مەدىكارنىڭكىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ 2 قۇل كەچقۇرۇنىنىڭ سايىسىگە تەشنا بولغاندەك، مەدىكار ئۈز ئەمگىكىنىڭ ھەققىنى كۈتكەندەك، 3 مانا بېھۇدە ئايلار ماگا بېكىتىلگەن، غەشىلىككە تولغان كېچىلەر ماگا نىسىپ قىلىنغان. 4 مەن ياتقىنىمدا: «قاچان قوپارمەن؟» دەپ ئويلايمەن، بىراق كەچ ئۈزۈندىن ئۈزۈن بولىدۇ، تاڭ ئاتقۇچە پۈتۈن بىر كېچە مەن تولغىنىپ ياتىمەن. 5 ئەتلىرىم قۇرتلار ھەم توپا-چاكار بىلەن قاپلاندى، تېرىلىرىم يېرىلىپ، يىرىگىلىپ كەتتى. 6 كۈنلىرىم بايىقىنىڭ موكىسىدىنمۇ ئىنتىك ئۆتىدۇ، ئۈلار ئۈمىدسىزلىك بىلەن ئاياغلىشاي دەپ قالدى. 7 [ئاھ خۇدا]، مېنىڭ جىنىم بىر نەپەسلا خالاس. كۆزۈم ياخشىلىقنى قايتىدىن كۆرمەيدىغانلىقى ئېسىگىدە بولسۇن؛ 8 مېنى كۆرگۈچىنىڭ كۆزى ئىككىنچى قېتىم ماگا قارىمايدۇ، سەن نەزىرىڭنى ئۈستۈمگە 9 بۇلۇت غايىب بولۇپ، قايتا كۆرۈنمىگەندەك، ئوخشاشلا تەھتىساراغا چۈشكەن ئادەم قايتىدىن چىقمايدۇ. (Sheol h7585) 10 ئۇ يەنە ئۈز ئۆيىگە قايتمايدۇ، ئۈز يۇرتى ئۈنى قايتا تونۇمايدۇ. 11 شۇڭا مەن ئاغزىمنى يۇمماي، روھىمنىڭ دەردە-ئەلىمى بىلەن سۆز قىلاي، جىنىمنىڭ ئازابىدىن زارلايمەن. 12 ئېمىشقا سەن ئۈستۈمدىن كۆزەت قىلىسەن؟ مەن [خەتەرلىك] بىر دېڭىزمۇ-يا؟ يا كى دېڭىزدىكى بىر ئەجدىھامۇمەن؟ 13 مەن: «ئاھ، ياتقان ئورنۇم ماگا راھەت بېرىدۇ، كۆرپىەم نالە-پەريادىمغا دەرمان بولىدۇ» ـ دېسەم، 14 ئەمدى سەن چۈشلەر بىلەن مېنى قورقۇتۇۋاتىسەن، غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن ماگا ۋەھىمە سالىسەن. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن بوغۇلۇشۇمنى، ئۈلۈمنى، يۇ سۇ ئۆگە كلىرىمگە قاراپ ئولتۇرۇشتىن ئارتۇق بىلىمەن. 16 مەن ئۈز جىنىمدىن ئۈيدۇم؛ مېنىڭ مەڭگۈ ئۈگە ياشىغۇم يوق، مېنى مەيلىمگە قويۇۋەتكىن، مېنىڭ كۈنلىرىم بېھۇدىدۇر. 17 ئىنسان بالىسى نېمىدى؟ سەن ئېمىشقا ئۈنى چوڭ بىلىسەن، نېمە دەپ ئۈنىڭغا كۆڭۈل بېرىسەن؟ 18 ھەر ئەتىگەندە ئۈنى سۈرۈشتۈرۈپ كېلىسەن، ھەر نەپەس ئۈنى سىنايسەن! 19 قاچانغىچە مېنىڭدىن نەزىرىڭنى ئالمايسەن، ماگا قاچانغىچە ئاغزىمدىكى سېرىق سۈنى يۇتۇۋالغۇدەك ئارام بەرمەيسەن؟ 20 مەن گۈناھ قىلغان بولساممۇ، ئى ئىنسانىيەتنى كۆزەتكۈچى، ساگا نېمە قىلىپتىمەن؟! مەن ساگا يۈك بولۇپ قالدىممۇ؟ بۇنىڭ بىلەن مېنى ئۈز ئۈگىگە زەربە نىشانى قىلغانسەنمۇ؟ 21 سەن ئېمىشقا مېنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمنى كەچۈرۈم قىلىپ، گۈناھىمنى ساقىت قىلمايسەن؟ چۈنكى مەن پات ئاردىدا توپىنىڭ ئىچىدە ئۈخلايمەن؛ سەن مېنى ئىزدەپ كېلىسەن، لېكىن مەن مەۋجۇت بولمايمەن».

8 ئاندىن شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «سەن قاچانغىچە مۇشۇلارنى سۆزلەيسەن؟ ئاغزىڭدىكى سۆزلەر كۆچلۈك شامالدەك قاچانغىچە چىقىدۇ؟ 3 تەكرى ئاداللىقنى بۇرمىلىغۇچىمۇ؟ ھەممىگە قادىر ئادىللىقنى بۇرمىلامدۇ؟ 4 سېنىڭ بالىلىرىڭ ئۈنىڭ ئالدىدا گۈناھ قىلغان بولسا، ئۈ ئۈلارنىمۇ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ جازاسىغا تاپشۇرغان، خالاس. 5 براق ئە گەر ئۈزۈڭۈك ھازىر چىن كۆڭلۈڭدىن تەكرىنى ئىزدىسە كلا، ھەممىگە قادىرغا ئىلتىجا قىلسا كلا، 6 ئە گەر سەن ساپ دىل ھەم دۈرۈس بولغان بولساڭ، شۈبھىسىزكى، ئۈ سەن ئۈچۈن ئويغىنىدۇ، چوقۇم سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭغا تولغان ئۈرالغۇڭنى گۈللەندۈرىدۇ. 7 سەن دەسلەپتە ئېتىبارسىز قارالغان بولساڭمۇ، براق سەن ئاخىرىدا چوقۇم تېخىمۇ گۈللىنىسەن. 8 شۇڭا سەندىن ئۈتۈنىمىكى، ئۈتكەنكى دەۋرلەردىن سوراپ باققىن، ئۈلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئىزدىنىشلىرىگىمۇ كۆڭۈل قويغىن 9 (چۈنكى بىز بولساق ئۈزۈڭۈنلا ئۈغۇلغانمىز؛ كۈنلىرىمىز پەقەت بىر سايە بولغاچقا، ھېچنېمىنى بىلمەيمىز). 10 ساگا كۆرسىتەمە بېرىپ ئۈگەتەلەيدىغان ئۈلار ئەمەسمۇ؟ ئۈلار ئۈز كۆڭلىدىكىنى ساگا سۆزلىمەمدۇ؟ 11 لاتقا بولمىسا يىگەنلەر ئېگىز ئۈسىلەمدۇ؟ قومۇشلۇقتىكى ئوت-چۈپلەر سۇسىز ئۈسىلەمدۇ؟ 12 ئۈلار يېشىل پېتى بولۇپ، ئىنچىكە ئورۇلمىغان بولسىمۇ، ھەرقانداق ئوت-چۈپتىن تېز توزۇپ كېتىدۇ. 13 تەكرىنى ئۈتىۋىغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاقىۋەتلىرى مانا شۇنداقتۇر؛ ئېپلاسلارنىڭ ئۈمىدى مانا شۇنداق يوققا كېتىدۇ. 14 چۈنكى ئۈنىڭ تايانغىنى چۈرۈك بىر نەرسە، خالاس؛ ئۈنىڭ ئىشەنگىنى بولسا ئۆمۈچۈكنىڭ توربىدۇر، خالاس. 15 ئۈ ئۈز ئۈۋىسىغا يۆلىنىدۇ، براق ئۈ مەزمۇت ئۈرمايدۇ؛ ئۈ ئۈنى چىڭ ئۈتۈۋالغان بولسىمۇ، براق ئۈ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ. 16 ئۈ قۇياش ئاستىدا كۆكلىگەن بولسىمۇ، ئۈنىڭ پىلە كلىرى ئۈز بېغىنى قاپلىغان بولسىمۇ، 17 ئۈنىڭ يىلتىزلىرى تاش دۆۋىسىگە چىرمىشىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۈ تاشلار ئارىسىدا ئورۇن ئىزدىگەن بولسىمۇ، 18 لېكىن [خۇدا] ئۈنى ئورنىدىن يۇلۇۋەتسە، ئاشۇ يەر ئۈنىڭدىن تېنىپ: «مەن سېنى كۆرمىگەن!» ـ دەيدۇ. 19 مانا ئۈنىڭ يولىنىڭ شادلىقى! ئۈنىڭدىن كېيىن ئورنىغا باشقىلىرى ئۈيراقتىن ئۈنىدۇ. 20 قارا، خۇدا دۈرۈس ئادەمنى تاشلىمايدۇ، يا كى يامانلىق قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى ئۈتۈپ ئۈلارنى يۆلەمەيدۇ. 21 ئۈ يەنە سېنىڭ ئاغزىڭنى كۈلكە بىلەن، لەۋلىرىڭنى شادلىق ئاۋازلىرى بىلەن تولدۇرىدۇ، 22 ساگا نەپرەتلەنگەنلە رگە شەرمەندىلىك چاپلىنىدۇ، ئەسكىلەرنىڭ چېدىرى يوقىتىلىدۇ».

9 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 ۋاي، سېنىڭلا توغرا، [دۇنيانى] ھەقىقەتەن سەن دېگەندەك دەپ بىلىمەن! براق ئىنسان بالىسى قانداق قىلىپ تەكرى ئالدىدا ھەققانىي بولالىسۇن؟ 3 ھەتتا ئە گەر بىرسى ئۈنىڭ بىلەن دەۋالىشىشقا پېتىنالىسا، شۇ [كىشى] مەسىلىلەرنىڭ مىڭىدىن بىرىگىمۇ جاۋاب بېرەلمەيدۇ. 4 ئۈنىڭ قەلبىدە چوڭقۇر دانالىق باردۇر، ئۈ زور كۈچ-قۇدرەتكە ئىگىدۇر، كىممۇ ئۈنىڭغا قارشى چىقىپ، يۇرىكىنى توم قىلىپ، كېيىن تىنچ-ئامان قالغان؟ 5 ئۈ تاغلارنى غەزىپىدە ئۆزلىتىۋەتىدۇ؛ ئۈلارنا ھېچ بىلدۈرمەيلا ئۈلارنى يۆلۈپ تاشلايدۇ. 6 ئۈ يەر-زېمىننى تەۋرىتىپ ئۈز ئورنىدىن قوزغىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۈنىڭ تۈۋرۈكلىرى تىترەپ كېتىدۇ. 7 ئۈ قۇياشقا كۆتۈرۈلمە دەپ سۆز

قلسلا، تۇ قوپمايدۇ، تۇ [خالىسا] يۇلتۇزلارنىڭۋ نۇرىنى بىچەتلەپ قويالايدۇ. 8 ئاسمانلارنى كەڭ يايغۇچى پەقەت ئۆدۈر، تۇ دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىگە دەسسەپ يۈرىدۇ. 9 تۇ يەتتە قاراچۇى يۇلتۇز، ئورىئون يۇلتۇز ئورۇكۈمى ۋە قەلب يۇلتۇز توپىنى، جەنۇبىي يۇلتۇز تۇرۇكۈملىرىنىمۇ ياراتقان. 10 تۇ ھېسابلىغىزىز ئۇلۇغ ئىشلارنى، ساناپ تۈگىتەلمەيدىغان كارامەت ئىشلارنى قىلدۇ. 11 قارا، تۇ يېنىمدىن ئۆتىدۇ، بىراق مەن ئۇنى كۆرمەيمەن؛ تۇ ئۆتۈپ كېتىدۇ، بىراق ئۇنى بايقىيالمايمەن. 12 مانا، تۇ ئېلىپ كېتىدۇ، كىم ئۇنى توز يولدىن ياندۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭدىن: «نېمە قىلۋاتىسەن» دەپ سوراشقا پېتىنالىسۇن؟ 13 تەڭرى غەزىپىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ؛ راھابنىڭ يارىدەمچىلىرى ئۇنىڭ ئايىغىغا باش ئېگىدۇ. 14 شۇنداق تۇرۇقلۇق، مەن قانداقمۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم. مەن مۇنازىرە قىلغۇدەك قانداق سۆزلەرنى تاللىيالايتتىم؟ 15 مۇبادا مەن ھەققانىي بولسامۇ، مەن يەنىلا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم؛ مەن پەقەت سوتچىمغا ئىلتىجالا قىلالايتتىم. 16 مەن ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلغان ۋە ئۇ ماڭا جاۋاب بە رگەن بولسىمۇ، مەن تېخى ئۇنىڭ سادالىمنى ئاڭلىغانلىقىغا ئىشەنچ قىلالمىغان بولاتتىم؛ 17 ئۇ بوران-چاپقۇنلار بىلەن مېنى ئېزىدۇ، ئۇ يارىلىرىمنى سەۋەبسىز ئاۋۇتماقتا. 18 ئۇ ماڭا ھەتتا نەپەس ئېلىشقىمۇ رۇخسەت بەرمەيدۇ، ئەكسىچە ئۇ ماڭا دەرد-ئەلەمنى يۈكلىۋەتتى. 19 كۈچ-قۇدرەت توغرىسىدا گەپ قىلساق، مانا، ئۇنىڭدىن كۈچلۈك [يەنە باشقا كىم] بار؟ ئادالەتكە كەلسەك، كىم ئۇنى سوتقا چاقىرالىسۇن؟! 20 مەن ئۆزۈمنى ئاقلىماقچى بولسام، ئۆز ئاغزىم ئۆزۈمنى گۇناھقا پاتۇرار، قوسۇرسىز بولغان بولسام، ئۇ يەنىلا مېنى ئە گرى دەپ بېكىتەر. 21 بىراق مەن ئەسلىدە ئېيىبسىز ئىدىم. مەيلى، ئۆزۈمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىم بىلەن پەرۋايىم يەلەك! ئۆز جېنىمدىن ئويدۇم! 22 ھەممە ئىش ئوخشاش ئىكەن، شۇڭا مەن دەيمەنكى، ئۇ دۇرۇسلارنىمۇ، يامانلارنىمۇ ئوخشاشلا يوقىتىدۇ. 23 ئۇيۇقسىز بېشىغا قازا كېلىپ تۇلسە، ئۇ بىگۇناھلارغا قىلىنغان بۇ سىناققا قاراپ كۈلىدۇ. 24 يەر يۈزى يامانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدى، بىراق ئۇ سوتچىلارنىڭ كۆزلىرىنى بۇ ئادالەتسىزلىكنى كۆرەلمەيدىغان قىلىپ قويىدۇ؛ مۇشۇنداق قىلغۇچى ئۇ بولماي، يەنە كىم بولسۇن؟ 25 مېنىڭ كۈنلىرىم يەلتاپانىڭ يۈگۈرۈشىدىنمۇ تېز ئۆتىدۇ؛ ئۇلار مەندىن قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچقانداق ياخشىلىقى يوقتۇر. 26 ئۇلار قومۇش كېمىلەردەك چاپسان ئۆتۈپ كېتىدۇ، ئالغۇر بۇركۈت ئوۋنى ئۆتكىلى شۇڭغۇغاندەك تېز ماڭىدۇ. 27 ئە گەر: «نالە-پەريادتىن توختاپ، چىرايىمنى ئۆتۈنلۈرمايلى خۇش چىراي بولاي» دېسەمۇ، 28 مەن يەنىلا ئازابلىرىمنىڭ ھەممىسىدىن قورقۇپ يۈرىمەن؛ چۈنكى سېنى مېنى بىگۇناھ ھېسابلىمايدۇ دەپ بىلىمەن. 29 مەن ھامان ئەيىبلىك ئادەم بولسام، مەن بېھۇدە جاپا تارتىپ نېمە قىلاي؟ 30 ھەتتا قار سۈيى بىلەن يۇيۇنۇپ، قولۇمنى شۇنچە پاكىزلىغان بولسامۇ، 31 سەن يەنىلا مېنى ئەۋرە زۇكە چۆمۈلدۈرىسەنكى، ئۆز كىيىمىمىمۇ مەندىن نەپرەتلىنىدىغان بولىدۇ! 32 چۈنكى تۇ مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلىگۈدەك [illegible] مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن سوتقا دەۋالاشقۇچىلىكىم يوقتۇر. 33 ئوتتۇرىمىزدا ھەر ئىككىمىزنى ئۆز قولى بىلەن تەڭ تۇتىدىغان كېلىشتۇرگۈچى بولسىدى! 34 ئۇ ئۆزۈنىڭ تايىقىنى مەندىن يىراق قىلسۇن، ئۇنىڭ ۋەھىمىسى مېنى قورقاتمىسۇن؛ 35 شۇندىلا مەن ئۇنىڭدىن قورقماي سۆزلىيەلەيتتىم؛ بىراق ئەھۋالىم ئۇنداق ئەمەستۇر!

10

مەن ئۆز جېنىمدىن نەپرەتلىنىمەن؛ ئۆز دەردىمنى تۆكۈۋالاي؛ قەلبىمدىكى ئاھ-زارىمنى سۆزلىۋالاي. 2 مەن تەڭرىگە: «مېنىڭ گۇناھىمنى بېكىتمە؛ ماڭا كۆرسەتكىنىڭنى، سەن زادى نېمە ئۈچۈن مەن بىلەن دەۋالاشىسەن؟ 3 ئادەمنى ئە زگىنىڭ، ئۆز قولۇڭ بىلەن ياراتقىنىڭنى چەتكە قاققىنىڭ ساڭا پايدىلىقمۇ؟ يامانلارنىڭ سۈيىقەستىگە نۇر چاچقىنىڭ ياخشىمۇ؟ 4 سېنىڭ كۆزۈڭ ئىنسانىنىڭكىدەك ئاجىزمۇ؟ سەن ئادەملەر كۆ رگەندەك خېرە كۆرەمسەن؟ 5 سېنىڭ كۈنلىرىڭ ئۆلىدىغان ئىنسانىنىڭ كۈنلىرىدەك چە كلىكمۇ؟ سېنىڭ يىللىرىڭ ئىنسانىنىڭ يىللىرىدەك قىسقىمۇ؟ 6 سەن مېنىڭ رەزىل ئادەم ئەمەسلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، سېنىڭ قولۇڭدىن قۇتۇلدۇرغۇدەك ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ تۇرۇپ، ئەمىشقا مېنىڭ خاتالىقىمنى سوراپ يۈرىسەن؟ ئەمىشقا مېنىڭ گۇناھىمنى سۈرۈشتۈرىسەن؟» ـ دەيمەن. 8 ـ سەن ئۆز قوللىرىڭ بىلەن مېنى شەكىللەندۈرۈپ، بىر گەۋدە قىلىپ ياراتقانسەن، بىراق سەن مېنى يوقاتماقچىسەن! 9 سەن لايىنى ياسىغاندەك مېنى ياسىغىنىڭنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، دەپ يېلىنمەن؛ سەن مېنى يەنە تۇپراققا قايتۇرامسەن؟ 10 سەن [ئۆستىلىق بىلەن] مېنى سۈتەك قويۇپ چايقاپ، مېنى ئىرىچىكتەك قويۇتقان ئەمەسمۇ؟ 11 سەن تېرە ھەم ئەت بىلەن مېنى كىيىندۈرگەنسەن، ئۆستىخان ھەم پەي بىلەن بىرلەشتۈرۈپ مېنى توقۇغانسەن. 12 سەن ماڭا ھايات ھەم مېھىر-شەپقەت تەقدىم قىلغانسەن، سەن سۈيگۈڭ بىلەن روھىمدىن خەۋەر ئالدىڭ. 13 بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭ قەلبىڭدە يوشۇرۇقلۇق ئىدى؛ بۇلارنىڭ ئەسلىدە قەلبىڭدە پۈكۈلكىلىرى بىلىمەن. 14 گۇناھ قىلغان بولسام، سەن مېنى كۆزىتىپ يۈ رگەن بولاتتىڭ، سەن مېنىڭ قەبىھلىكىمنى جازالىماي قويمايتتىڭ. 15 رەزىل ھېسابلانغان بولسام، ماڭا بالا كېلەتتى! ھەم ياكى ھەققانىي ھېسابلانسامۇ، قاتتىق نومۇسقا چۆمۈپ، ئازابقا چۆمگىنىمدە، بېشىمنى يەنىلا كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلالمايتتىم؛ 16 ھەتتا [بېشىمنى] كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلسامۇ، سەن ئەشەددىي شىردەك مېنىڭ پىيىمگە چۈشەتتىڭ، سەن ماڭا كارامەت كۈچۈڭنى ئارقا-ئارقىدىن كۆرسىتەتتىڭ. 17 سەن مېنى ئەيىبلەيدىغان گۈۋاھچىلىرىڭنى قايتىدىن ئالدىمغا كەلتۈرسەن؛ ماڭا قارشىلىغان غەزەپىڭنى زور قىلىسەن، كۈچلىرىڭ ماڭا قارشى دولقۇنلاپ كەلمەكتە. 18 سەن ئەسلىدە ئېمىشقا مېنى بالياتقۇدىن چىقارغانسەن؟ كاشكى، مەن چاچراپ كەتكەن بولسام، ھېچ ئادەم مېنى كۆرمەس ئىدى! 19 مەن ھېچقاچان بولمىغان بولاتتىم! بالياتقۇدىن بۇۋاستە گۇ رگە ئاپىرىلغان بولاتتىم! 20 مېنىڭ ئازغىنە كۈنلىرىم تۈگەي دېگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا مەن بارسا كەلمەس يە رگە بارغۇچە، ـ قاراڭغۇلۇق، ئۆلۈم سايە بولغان زېمىنغا، ـ زۇلمەت بىر زېمىنغا، يەنى قاراڭغۇلۇقتىڭ ئۆزىنىڭ زېمىنغا، ئۆلۈم سايىسىنىڭ زېمىنغا، ئەرتىپسىز، ھەتتا ئۆز نۇرى قاپقاراڭغۇ قىلىنغان شۇ زېمىنغا بارغۇچە، ماڭا ئازراق جان كىرىش ئۈچۈن، ئىشىڭنى بىر دەقىقە توختىتە، مەندىن نېرى بول!».

11

ئاندىن نائاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «گەپ مۇنداق كۆپ تۇرسا، ئۇنى جاۋابسىز قالدۇرغىلى بولاملا؟ سۆزمەن كىشى ئۆزىنى ئاقلىسا بولامدۇ؟ 3 سېنىڭ سەپسەتەلىرىڭ كۆپچىلىكنىڭ ئاغزىنى ئۇۋاقلىسا بولامدۇ؟ سەن مازاق قىلىپ سۆزلىگەندىن كېيىن، ھېچكىم بۇ ئىشنى يۈزۈڭگە سالمىسۇنمۇ؟ 4 چۈنكى سەن: «مېنىڭ ئەقىدىلىرىم ساپۇر، مەن سەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا پاكەن» ـ دېدىڭ. 5 ئاھ، ئە گەر ئۇ گەپ قىلسىدى! ئاغزىنى ئېچىپ سېنى ئەيىبلىسىدى! 6 شۇنداق قىلىپ ئۇ دانالىقىنىڭ سىرلىرىنى ساڭا ئېچىپ بەرسىدى! چۈنكى دانالىق ئىككى ئەرەپلىكتۇر! تەڭرىنىڭ گۇناھىڭنىڭ خېلى بىر قىسمىنى كۆتۈرۈۋېتىپ، ئۇلاردىن ئۆتىدىغانلىقىنى ئۇيدان بىلىپ قوي! 7 سەن تەڭرىنى ئىزدىگەن تەقدىردىمۇ ئۇنى ئېنىق توۋيالامسەن؟! ھەممىگە قادىرنىڭ چە كسىزلىكىنى [يۇنداق دانالىق] ئاساندىن ئېگىزدۇر، [ئۆتىنگىنا ئېرىشىشكە] نېمە 8 ئامالىڭ بار؟ ئۇ تەھتىسارادىن چوڭقۇردۇر، سەن نېمىنى بىلەلەيسەن؟ 9 (Sheol h7585) ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى يەر-زېمىندىن ئۆزۈندۇر، كەڭلىكى دېڭىز-ئوكيانلاردىن كەڭدۇر. 10 ئۇ ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، ئادەمنى قامىسا، ئۇنى سوراققا چاقىرسا، كىممۇ ئۇنى توسالىسۇن؟ 11 چۈنكى ئۇ ساختا ئادەملەرنى ئۇيدان بىلىدۇ، ئۇ تەكشۈرمەي تۇرۇپلا ئالدامچىلىقنى ئاللىقاچان كۆرۈپ بولغان. 12 «ئىنسان تۇغۇلۇپ بىر ياۋا ئېشەك كىنىڭ تەخىنىگە ئايلانغىچە، نادان ئادەم دانا بولۇر!». 13 بىراق سەن بولساڭ، ئە گەر قەلبىڭنى توغرىلاتساڭ، قولۇڭنى خۇداغا قاراپ سوزساڭ، 14 قولۇڭدىكى قەبىھلىكنى ئۆز ئۆڭىدىن نېرى قىلساڭ، چېدىرلىرىڭدا ھېچ يامانلىقنى تۇرغۇزمىساڭلا، 15 سەن ئۆ چاغدا يۈزۈڭنى قۇسۇرسىز كۆتۈرۈپ يۈرىسەن، تەۋرەنمەس، قورقۇنچسىز بولىسەن؛ 16 جاپايىڭنى ئۇنۇتىسەن، ھەتتا ئېقىپ ئۆتۈپ كەتكەن سۇنى ئويلىغاندەك ئۇلارنى ئەسلەيسەن؛ 17 كۈنلىرىڭ چۈشتىكى نۇردىن يورۇق بولىدۇ، سېنى ھازىر قاراڭغۇلۇق باسقىنى بىلەن، تاڭدەك پارلاق بولىسەن. 18 ئۈمىدىڭ بار بولغاچقا، سەن ھىمايىگە ئىگە بولىسەن، سەن ئەترابىڭغا خاتىرجەم قاراپ ئارام ئېلىپ ئولتۇرىسەن. 19 راست، سەن ياتقىنىڭدا، ھېچكىمنىڭ ۋەسۋەسىسى بولمايدۇ، ئەكسىچە نۇرغۇنلىغان كىشىلەر سېنىڭ ھەممىتىڭنى ئىزدەپ كېلىدۇ. 20 بىراق

رەزللەرنىڭ كۆزلىرى نۇردىن كېتىدۇ، تۆلارغا قېچىشقا ھېچ يول قالمايدۇ، تۆلارنىڭ ئۈمىدى نەپسى توختاتشتىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس».

12

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 سىلەر بەرھەق ئەل-ئەھلىسىلەر! ئۇلسە گۇلار ھېكمەتمۇ سىلەر بىلەن بىللە كېتىدۇ! 3 مېنىڭمۇ سىلەردەك ئۇز ئەقلىم بار، ئەقىلدە سىلەردىن قالمايمەن؛ بۇنچىلىك ئىشلارنى كىم بىلمەيدۇ؟! 4 مەن ئۇز دوستلىرىمغا مازاق ئوبيېكتى بولدۇم، مەندەك يەر-زېمىنغا گەپ قىلساڭمۇ، دۇئىسى ئىجابەت بولغان كىشى، ھەققانىي، دۇرۇس بىر ئادەم مازاق قىلىندى! 5 راھەتتە ئولتۇرغان كىشىلەر ئۆزگىلىدە ھەرقانداق كۇلپەتنى نەزىرىگە ئالمايدۇ، ئۇلار: «كۇلپەتلەر پۇتلىرى تېبىلىش ئالدىدا ئۇرغان كىشىگالا تەييار ئۇرىدۇ» دەپ ئويلايدۇ. 6 قارا چېلارنىڭ چېدىرلىرى ئاۋاتلىشىدۇ، تەڭرىگە ھاقارەت كەلتۈرىدىغانلار ئامان ئۇرىدۇ، ئۇلار ئۆزىنىڭ ئىلاھىنى ئۆز ئالقىندا كۆتۈرىدۇ. 7 ئەمدى ھايۋانلاردىنمۇ سوراپ باق، ئۇلار ساڭا ئۆگىتىدۇ، ئاسمانىدىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ ساڭا دەيدۇ، 8 ۋە ياكى يەر-زېمىنغا گەپ قىلساڭچۇ، ئۇ مۇ ساڭا ئۆگىتىدۇ، دېڭىزدىكى بېلىقلار ساڭا سۆز قىلىدۇ. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىلغانلىقىنى كىم بىلمەيدۇ؟ 10 بارلىق جان ئىگىلىرى، بارلىق ئەت ئىگىلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئىنسانانىڭ نەپىسى ئۇنىڭ قولىدىدۇر. 11 ئېغىزدا تاتامنى تېتىغاندەك، قۇلاقنۇ سۆزلىنىڭ ئوغرىلىقىنى سىناپ باقىدۇ ئەمەسمۇ؟ 12 ياشانغانلاردا دانالىق راست تېپىلامدۇ؟ كۇنلىرىنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن يورۇتۇلۇش كېلەمدۇ؟ 13 ئۇنىڭدىلا دانالىق ھەم قۇدرەت بار، ئۇنىڭدىلا يولىيورۇق ھەم يورۇتۇش باردۇر. 14 مانا، ئۇ خاراب قىلسا، ھېچكىم قايتىدىن قۇرۇپ چىقالمايدۇ، ئۇ قامىپ قويغان ئادەمنى ھېچكىم قويۇۋېتەلەيدۇ. 15 مانا، ئۇ سۇلارنى توختىتىۋالسا، سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، ئۇ ئۇلارنى قويۇپ بەرسە، ئۇلار يەر-زېمىننى بېسىپ ۋەيران قىلىدۇ. 16 ئۇنىڭدا كۈچ-قۇدرەت، چىن ھېكمەتمۇ بار، ئالدانغۇچى، ئالدانغۇچىمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇر.

17 ئۇ مەسلىھەتچىلەرنى يالىڭاچ قىلدۇرۇپ، يالاپ ئېلىپ كېتىدۇ، سوراقچىلارنى رەسۋا قىلىدۇ. 18 ئۇ پادىشاھلار [ئەل-ئەھلىگە] سالغان كىشىلەرنى يېشىدۇ، ئاندىن شۇ پادىشاھلارنى يالىڭاچلاپ، چاتاقلىرىنى لاتا بىلەنلا قالدۇرۇپ [شەرمەندە قىلىدۇ]. 19 ئۇ كاھىنلارنى يالىڭاياغ ماڭدۇرۇپ ئېلىپ كېتىدۇ، ئۇ كۈچ-ھوقۇقدارلارنى ئاغدۇرىدۇ. 20 ئۇ ئىشەنچلىك قارالغان زاتلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىدۇ، ئاقساقللارنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ. 21 ئۇ ئاقسۇ ۋەگە كەلەرنىڭ ئۈستىگە ھاقارەت تۆكىدۇ، ئۇ پالۋانلارنىڭ بەۋۇبغىنى يېشىپ [ئۇلارنى كۈچسىز قىلىدۇ]. 22 ئۇ قارا ئاڭغۇلۇقتىكى چوڭقۇر سىرلارنى ئاشكارىلايدۇ، ئۇ ئۇلۇمنىڭ سايىسىنى يورۇتىدۇ. 23 ئۇ ئەل-يۇرتلارنى ئۇلۇغلاشتۇرىدۇ ھەم ئاندىن ئۇلارنى گۈمران قىلىدۇ، ئەل-يۇرتلارنى كېڭەيتىدۇ، ئۇلارنى تارقىتىدۇ. 24 ئۇ زېمىنىدىكى ئەل-جامائەتنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ، ئۇلارنى يولسىز دەشت-بىاباۋاندا سەرسان قىلىپ ئازدۇرىدۇ. 25 ئۇلار نۇرسىزلاندۇرۇلۇپ قارا ئاڭغۇلۇقتا يولنى سىلاشتۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى مەست بولۇپ قالغان كىشىدەك گالدى-گۇلدۇڭ ماڭدۇرىدۇ.

13

مانا، مېنىڭ كۆزۈم بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىققان، مېنىڭ قۇلىقىم بۇلارنى ئاڭلاپ چۈشەنگەن. 2 سىلەرنىڭ بىلگەنلىرىڭلارنى مەنمۇ بىلىمەن، مېنىڭ سىلەردىن قېلىشقۇچىلىكىم يوق. 3 بىراق مېنىڭ ئارزۇيۇم ھەممىگە قادىر بىلەن سۆزلىشىشتۇر، مېنىڭ خۇدا بىلەن مۇنازىرە قىلغۇم كېلىدۇ. 4 سىلەر بولسا گۇلار توھمەت چاپلىغۇچىلار، ھەممىگۇلار يارامسىز دانالىق بولاتتى! 6 مېنىڭ مۇنازىرەمگە قۇلاق سېلىڭلار، لەۋلىرىمدىكى مۇھاكىمىلەرنى ئاڭلاپ بېقىڭلار. 7 سىلەر خۇدانىڭ ۋاكالەتچىسى سۈپىتىدە بولۇۋېلىپ بىئادىل سۆز قىلامسىلەر؟ ئۇنىڭ ئۈچۈن ھىيلە-مىكىرلىك گەپ قىلماقچىمىسىلەر؟ 8 ئۇنىڭغا يۈز-خاتىرە قىلىپ [خۇشامەت] قىلماقچىمىسىلەر؟! ئۇنىڭغا ۋاكالەتەن دەۋا سورىماقچىمىسىلەر؟ 9 ئۇ ئىچ-باغرىڭلارنى ئاختۇرۇپ چىقسا، سىلەر ئۇچۈن ياخشى بولاتتىمۇ؟ ئىنسان بالىسىنى ئالدىغاندەك ئۇنى ئالدىماقچىمىسىلەر؟ 10 سىلەر يۈز-خاتىرە قىلىپ يوشۇرۇنچە خۇشامەت قىلساڭلار، ئۇ چوقۇم سىلەرنى ئەيىبلەيدۇ. 11 بۇنىڭدىن كۆرە ئۇنىڭ ھەيۋىسىنىڭ سىلەرنى قورقاتقىنى، ئۇنىڭ ۋەھىمىسىنىڭ سىلە رگە چۈشكىنى تۇزۇك ئەمەسمۇ؟ 12 پەند-نەسىھەتىڭلار پەقەت كۈلگە ئوخشاش سۆزلەر، خالاس، سىلەر [ئىشەنچ باغلىغان] ئىستىھكامىڭلار پەقەت لاي ئىستىھكاملار، خالاس. 13 مېنى ئىختىيارىمغا قويۇۋېتىپ زۇۋاش سۈرمەڭلار، مېنى گەپ قىلغىلى قويۇڭلار. يېشىمغا ھەرنېمە كەلسە كەلسۇن! 14 قانداقلا بولمىسۇن، جېنىم بىلەن تەۋەككۈل قىلىمەن، مەن جېنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويىمەن! 15 ئۇ جېنىمنى ئالسىمۇ مەن يەنىلا ئۇنى كۈتىمەن، ئۇنىڭغا تاينىنىمەن؛ بىراق قانداقلا بولمىسۇن مەن ئۇتقىنى يوللىرىمنى ئۇنىڭ ئالدىدا ئاقلىماقچىمەن، 16 بۇنداق قىلىشىم ماڭا نىجاتلىق بولىدۇ؛ چۈنكى ئېپلاس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بارالمايدۇ. 17 سۆزلىرىمنى دىققەت بىلەن ئاڭلاڭلار، بايانلىرىمغا ئۇيدان قۇلاق سېلىڭلار. 18 مانا، مەن ئۇز دەۋاۋىمنى تەرتىپلىق قىلىپ تەييار قىلدىم؛ مەن ئۇزۇمنىڭ ھەقىقەتەن ئاقلىنىدىغانلىقىمنى بىلىمەن. 19 مەن بىلەن بەس-مۇنازىرە قىلىدىغان قېنى كىم باركىن؟ ھازىر سۈكۈت قىلغان بولسام، تىنىقتىن توختىغان بولاتتىم! 20 [ئاھ خۇدا!] ماڭا پەقەت ئىككى ئىشنلا قىلىپ بەرگىن؛ شۇنداق بولغاندىلا، مەن ئۇزۇمنى سەندىن قاچۇرمايمەن: 21 ـ قولۇڭنى مەندىن يىراق قىلغىن؛ ـ ۋەھىمەڭ مېنى قورقاتمىسۇن. 22 ئاندىن مېنى سوت قىلىشقا چاقىر، مەن ساڭا جاۋاب بېرىمەن؛ ياكى مەن ساڭا [دەۋايىمدىن] سۆز قىلسام، سەنمۇ ماڭا جاۋاب بېرىسەن. 23 مېنىڭ قەبىھلىكلىرىم ھەم گۇناھلىرىم زادى قانچىلىك؟ ئىتائەتسىزلىكىم ھەم گۇناھىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بەر! 24 نېمىشقا دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرىسەن؟ نېمىشقا مېنى ئۇز دۇشمىنىڭ دەپ بىلدىڭ؟ 25 ئۇياق-ۋياققا ئۇچۇرۇۋۇتىلىدىغان ئاپىچكى بىر يوپۇرماقنى ۋەھىمگە سالماقچىمۇسەن؟ قۇرۇپ كەتكەن پاخالنى قوغلىماقچىمۇسەن؟ 26 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۆستۈمدىن زەھەردەك ئەرزلەرنى يازىسەن، سەن ياشلىقىمدىكى قەبىھلىكلىرىمنى ماڭا قايتۇرۇۋاتىسەن. 27 مەن چىرىپ كەتكەن بىر نەرسە، مەن پەقەت كۈيە يېگەن بىر كىيىملا بولغىنىم بىلەن، لېكىن سەن مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىشىلەيسەن، ھەممە يوللىرىمنى كۆزىتىپ يۈرىسەن؛ تاپانلىرىمغا ماڭاسلىق ئۈچۈن چەك سىزىپ قويغانسەن.

14

ئاندىن ئۆغۈلغانلارنىڭ كۈنلىرى ئازدۇر، پالاكەت ئۇنىڭغا يارىدۇر. 2 ئۇ گۈلدەك دۇنياغا كېلىپ ئاندىن توزۇيدۇ، ئۇ [قۇياش ئالدىدىن] سايىگە ئوخشاش قېچىپ كېتىدۇ. 3 بىراق سەن تىنچى شۇنداق بىر ئاجىز بولغۇچىغا كۆزۈڭنى تىكىپ، مېنى ئۇز ئالدىڭغا سوراققا تارتىۋاتامسەن؟ 4 كىم ناپاك نەرسىلەردىن پاك نەرسىنى چىقىرالايدۇ؟ ـ ھېچكىم! 5 [ئىنسانىڭ] كۈنلىرى بېكىتىلگەندىكىن، ئۇنىڭ ئايلىرىنىڭ سانى سېنىڭ ئىلكىڭدە بولغاندىكىن، سەن ئۇنىڭ ئۆتىسە بولمايدىغان چەكلىرىنى بېكىتكەندىكىن، 6 ئۇنىڭ بىرئاز دەم ئېلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن كۆزۈڭنى ئېلىپ قاچقىن، شۇنىڭ بىلەن مەدىكارىدەك ئۇنىڭغا ئۆز كۈنلىرىدىن سۈيۈنۈش نىسىپ بولسۇن! 7 چۈنكى دەرەخ كېسىۋېتىلگەندىن كېيىن، قايتا ئۆسۈشتىن ئۈمىد بار؛ بۇنىڭمۇ بىلەن ئۇنىڭ يۇمران بىخلىرى ئۆڭەپ كەتمەيدۇ، 8 ئۇنىڭ يىلتىزى يەردە قۇرۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆتىكى توپىدا تۇلۇپ كەتكەن بولسىمۇ، 9 بىراق سۇنىڭ پۇرىقى بىلەنلا ئۇ يەنە كۆكىرىدۇ، يۇمران ئوت-چۆپتەك يېڭى بىخلارنى چىقىرىدۇ. 10 بىراق ئادەم بولسا ئۆلىدۇ، ئىلاجسىز ئۆكۈدا ياتىدۇ، بەرھەق، ئىنسان نەپەسىنى قالدۇ، ئاندىن نەدە بولىدۇ؟ 11 دېڭىزدىكى سۇلار پارغا ئايلىنىپ ئۆڭەپ كەتكەندەك، دەريالار قاغىجراپ قۇرۇپ كەتكەندەك، 12 ئوخشاشلا ئادەم يېتىپ قالسىلا قايتىدىن ئۆرمايدۇ، ئاسمانلار يوقىمىغۇچە، ئۇلار ئويغانمايدۇ، ئۇيقۇدىن ئۆرمايدۇ.

13 ئاھ، تەھتىساراغا مېنى يوشۇرۇپ قويساڭ ئىدى، غەزىپىڭ ئۆتۈپ كەتكۈچە مېنى مەخپىي ساقلاپ قويساڭ ئىدى، مېنى بېكىگە ئالدىغان بىر ۋاقىت-سائەتنى ماڭا بېكىتىپ بەرسەڭ ئىدى! (Sheol h7585) 14 ئادەم تۇلسە، قايتا ياشامدۇ؟ شۇنداق بولسا ماڭا شۇنداق ئۆزگىرىش ۋاقتى كەلگۈچە، مۇشۇ جايىغا تولغان كۈنلىرىم ئۆتكۈچە، سەۋر-تاقەت بىلەن كۈتەتتىم! 15 شۇنداق بولسا سەن مېنى چاقىرساڭ، جاۋاب بېرەتتىم؛ سەن ئۆز قولۇڭ بىلەن ياراتقىنىڭغا ئۆمىد-ئارزۇيۇڭ بولاتتى. 16 بىراق سەن ھازىر ھەربىر دەسسىگەن قەدەملىرىمنى ساناپ، گۇناھىمنى كۆزىتىۋاتسەنغۇ! 17 ئىتائەتسىزلىكىم خالتىغا سېلىنىپ پېچەتلەندى، گۇناھلىرىمنى دۇۋۇە-دۇۋۇە قىلىپ ساقلاپ قويدۇڭ. 18 دەرۋەقە

تاغمۇ يەرىلىپ يوقالغاندەك، تاش تۈز ئورنىدىن تەۋرىنىپ كەتكەندەك، 19 سۈلار تاش-شىبغىلارنى قۇيرىتىپ يوقاتقاندەك، توپانلار زېمىندىكى توپىنى سۈپۈرۈپ كەتكەندەك، سەن ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى يوق قىلىسەن. 20 سەن مەڭگۈ ئۆگۈ ئۆنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىسەن، شۇڭا ئۇ دۇنيادىن كېتىدۇ، ئۆنىڭ چىرايىنى تۈتۈلدۇرىسەن، ئۆنى تۈز يىنىڭدىن يىراق قىلىسەن. 21 ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ھۆرمەتكە ئېرىشىدۇ، بىراق ئۇ بۇنى بىلمەيدۇ؛ ئۇلار پەس قىلىنسىمۇ، بىراق ئۆنىڭ بۇلاردىنمۇ خەۋىرى بولمايدۇ. 22 ئۇ [پەقەت] ئۆز تېنىدىكى ئاغرىقىدىنلا ئازابلىنىدۇ، ئۇ كۆڭلىدە ئۆزى ئۈچۈنلا ھەسرەت-ئادامەت چېكىدۇ.

15 تېمانلىق ئېلىفاز يۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 دانىشمەن كىشىنىڭ قۇرۇق شامالدەك سەپسەتە بىلەن جاۋاب بېرىشى توغرىمۇ؟ [دانىشمەن] قورسىقىنى ئىسسىق مەشرىق شامىلى بىلەن تويغۇزسا بولامدۇ؟ 3 پايدىسىز سۆزلەر بىلەن، تاينى يوق گەپلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىش مۇۋاپىقمۇ؟ 4 بەرھەق، سەن ئىمان-ئىخلاسنى يوق قىلىۋەتمە كېچىسەن، خۇدانىڭ ئالدىدا دۇئا-ئىستىغفارەتكە توسالغۇ بولىسەن. 5 چۈنكى قەبىھلىكىڭ ئاغزىڭغا سۈز سالدۇ، سەن مەككارلارنىڭ تىلىنى تاللاپ قوللىنىسەن. 6 مەن ئەمەس، بەلكى ئۆز ئاغزىڭ ئۆز ۋۇجۇدۇڭ گۇناھكىنى بېكىتىدۇ، ئۆز لەۋلىرىڭ ساڭا قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 7 سەن ئىنسانلار ئىچىدە تۇنجى بولۇپ تۇغۇلغانمۇ؟ سەن تاغ-داۋانلاردىن ئاۋۋال ئاپىرىدە بولغانمۇ؟ 8 تە ئۆزىڭ مەخپىي كېڭىشىنى ئاڭلاپ كەلگەنمۇسەن؟ دانالىق سەن بىلەنلا چەكلىنەمدۇ؟ 9 سەن بىلگەنلەرنى بىزنىڭ بىلمەيدىغانلىرىمىز بارمۇ؟ سەن چۈشەنگەنتى بىزنىڭ چۈشىنىمىدىغىنىمىز بارمۇ؟ 10 ئاقساقاللار ھەم قېرىلار بىزنىڭ تەرىپىمىزدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىڭ ئاتاڭدىنمۇ ياشتا چوڭدۇر. 11 تە ئۆزىڭ تەسەللىلىرى، يەنى ساڭا مۇلايىملىق بىلەن ئېيتقان مۇشۇ سۆز سەن ئۈچۈن ئازلىق قىلامدۇ؟ 12 نېمىشقا كۆڭلۈڭنىڭ كەينىگە كىرىپ كېتىسەن؟ كۆزۈڭنى نېمىگە پارقىرىتىسەن؟ 13 شۇنداق قىلىپ سەن روھىڭنى تەڭگە قارشى تۇرغۇزدۇڭ، ئېغىزىڭدىن شۇنداق سۆزلەرنىڭ چىقىشىغا يول قويۇۋاتىسەن!

14 ئىنسان نېمە ئىدى؟ ئۆز-ئۆزىنى پاكلىيالىغۇدەك؟ ئانىدىن تۇغۇلغان ئادەم بالىسى نېمە ئىدى؟ ھەققانىي بولالىغۇدەك؟ 15 قارا، [خۇدا] ئۆز مۇقەددەسلىرىگىمۇ ئىشەنمىگەن يەردە، ئاسمانلارمۇ ئۆنىڭ نەزىردە پاك بولمىغان يەردە، 16 يىرگىنچلىك بولغان، سېپىسىز كەتكەن، قەبىھلىكنى سۇ ئىچكەندەك ئىچىدىغان ئىنسان بالىسى زادى قانداق بولار؟ 17 مەن ساڭا كۆرسىتەي، ماڭا قۇلاق سال، كۆزۈم كۆرگەننى بايان قىلماقچىمەن. 18 دانىشمەنلەر ئاتا-بوۋىلىرىدىن بۇلارنى ئاڭلىغان، يوشۇرماي بۇلارنى بايان قىلغان: ـ 19 (پەقەت شۇلارغىلا، [يەنى ئاتا-بوۋىلىرىغىلا] يەر-زېمىن تاپشۇرۇلغاندى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن يات ئادەم ئوتتۇشكە پېتىنالمايتتى) 20 ـ رەزىل ئادەم بارلىق كۈنلىرىدە ئازابلىنىدۇ، زالىم كىشىگە يىلار ساناقلىقلا بېكىتىلگەندۇر. 21 ئۆنىڭ قۇلىقىغا ۋەھىمىلەرنىڭ ئاۋازى كېرىدۇ، باياشاتلىقىدا بۇلاڭچى ئۆنىڭ ئۈستىگە ھېسىپ چۈشىدۇ. 22 قارا ئۆڭۈلۇقتىن قۇتۇلۇشقا ئۆنىڭ كۆزى يەتمەيدۇ، ئۇ قىلىچ بىلەن چېپىلىشقا ساقلانغاندۇر. 23 ئۇ ئاش ئىزدەپ: «زادى نەدىن تېپىلار؟» دەپ يولدا ھېنەپ يۈرىدۇ، ئۇ زۇلمەت كۈنىنىڭ ئۆنىڭغا يېقىنلاشقانلىقىنى بىلىدۇ. 24 دەرد-ئەلەم ھەم ئازاب ئۆنىڭغا ۋەھىمە قىلىدۇ، ھۇجۇمغا تەيار بولغان پادىشاھتەك ئۆنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ تە ئۆزىگە قارشى قولىنى كۆتۈرگەن، ھەممىگە قادىرغا كۆچ كۆرسەتمەكچى بولغان، 26 شۇڭا ئۇ يوينىنى قاتتىق قىلىپ، كۆپ قەۋەتلىك قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئۆنىڭغا قاراپ ئېتىلىدۇ. 27 يۈزىنى ياغ باسقان بولسىمۇ، بېقىنلىرى سەمرەپ كەتكەن بولسىمۇ، 28 ئۇ خارابە شەھەرلەردە، ئادەم قونغۇسى كەلمەيدىغان، كېپىسەك دۆۋىلىرى بولۇشقا بېكىتىلگەن ۋەيلەردە ياشايدۇ، 29 ئۇ ھېچ بېيىمايدۇ، ئۆنىڭ مال-مۈلكى بولسا ئۆزۈلۈپ قالىدۇ، ئۆنىڭ تەتەلىۋاقلىرى زېمىن ئۈستىدە كېڭەيمەيدۇ. 30 ئۇ قارا ئۆڭۈلۇقتىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ، يالقۇن ئۆنىڭ شاخلىرىنى كۈيدۈرۈپ قۇرۇتىدۇ، [خۇدانىڭ] بىر نەپىسى بىلەن ئۇ [دۇنيادىن] كېتىدۇ. 31 ئۇ ساختىلىققا تايانمىسۇن! ئۇ ئالدىنىپ كەتكەن، شۇڭا ساختىلىقنىڭ ئۆزى ئۆنىڭ ئىنئامى بولىدۇ؛ 32 ئۆنىڭ كۈنى تېخى توشماي ئۆرۈپلا، ئۆنىڭ شېخى تېخى كۆكىرىپ بولمايلا، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 33 ئۇزۇم تېلى سىلكىنىپ، توك ئۆزۈملەر چۈشۈرۈۋېتىلگەندەك، زەيتۇن دەرىخىنىڭ چېچىكى ئېچىلىپلا ئۆكۈلۈپ كەتكەندەك بولىدۇ. 34 چۈنكى ئېپلاسلارنىڭ جەمەتى ئۇغماس بولىدۇ، ئوت پارا يېگەنلەرنىڭ چېدىرلىرىنى كۈيدۈرۈۋېتىدۇ. 35 [بىراق] ئۇلار [ھەردائىم] يامانلىقنى ئويلاپ، قەبىھلىك ئۈغدۇرىدۇ، كۆڭلىدە ھامان ھىيلە-مىكىر تەييارلايدۇ.

16 ئائدىن ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 مەن مۇشۇنداق گەپلەرنى كۆپ ئاڭلىغانمەن؛ سىلەر ھەممىگىلار ئازاب يەتكۈزىدىغان ئاجايىب تەسەللى بە رگۈچى ئىكەنسىلەر-ھە! 3 مۇنداق ۋاتىلداپ قىلغان گەپلىرىڭلارنىڭ چېكى بارمۇ؟ سىلە رگە مۇنداق جاۋاب بېرىشكە زادى نېمە قۇتراتقۇلۇق قىلدى؟ 4 خالىساملا ئۆزۈم سىلە رگە ئوخشاش سۆز قىلالايتىم، سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا بولىدىغان بولساڭلار، مەنمۇ سۆزلەرنى باغلاشتۇرۇپ ئېيتىپ، سىلە رگە زەربە قىلالايتىم، بېشىمنىمۇ سىلە رگە قارىتىپ چايقىيالايتىم! 5 ھالبۇكى، مەن ئەكسىچە ئاغزىم بىلەن سىلەرنى رىغبەتلەندۈرەتتىم، لەۋلىرىمنىڭ تەسەللىسى سىلە رگە دورا-دەرمان بولاتتى. 6 لېكىن مېنىڭ سۆزلىشىم بىلەن ئازابىم ئازايمايدۇ، ياكى گېپىمنى ئېچىمگە يۇتۇۋالسامۇ، ماڭا نېمە ئاراملىق بولىدۇ؟ 7 بىراق ئۇ مېنى ھالسىزلاندۇرۇۋەتتى، شۇنداق، سەن پۈتكۈل ئائىلەمنى ۋەيران قىلىۋەتتىڭ! 8 سەن مېنى قامالدىڭ! شۇنىڭ بىلەن [ئەھۋالىم ماڭا] گۇۋاھلىق قىلماقتا، مېنىڭ ئورۇق-قاقشال [بەدىنىم] ئورنىدىن تۇرۇپ ئۆزۈمنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق قىلدى! 9 ئۇنىڭ غەزىپى مېنى تىتما قىلىپ، مېنى ئۇۋ ئولجىسى قىلدۇ، ئۇ ماڭا قاراپ چىشىنى غۇچۇرلىتىدۇ، مېنىڭ دۈشمىنىمدەك كۆزىنى ئالايىتىپ ماڭا تىكىدۇ. 10 [ئادەملەر] ماڭا قاراپ [مازاق قىلىشىپ] ئاغزىنى ئاچىدۇ، ئۇلار نەپرەت بىلەن مەن ئۈچۈن كاچاتلايدۇ، ماڭا ھۇجۇم قىلايدەپ سەپ تۈزىدۇ. 11 خۇدا مېنى ئەسكىلە رگە تاپشۇرغان، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىغا تاشلۇۋەتكەنكەن. 12 ئەسلىدە مەن تىنچ-ئامانلىقتا ئۇراتتىم، بىراق ئۇ مېنى پاچاقلىدى، ئۇ يېنىمدىن سىلكىپ بىتچىت قىلۋەتتى، مېنى ئۆز نىشانى قىلغانىكەن. 13 ئۇنىڭ ئۇقياچلىرى مېنى قاپىسۇالدى، ھېچ ئايىماي ئۇ ئۇچەي-باغرىمنى يىرتىپ، ئۆتۈمنى يە رگە تۆكۈۋەتتى. 14 ئۇ ئۇ يەر-بۇ يېرىمگە ئۇستى-ئۈستىلەپ زەخىم قىلىپ بۇسۇپ كىرىدۇ، ئۇ پالۋاندەك ماڭا قاراپ ئېتىلىدۇ. 15 ئېرەمنىڭ ئۈستىگە بۇز رەخت تىكىپ قويدۇم؛ ئۆز ئىززەت-ھۆرمىتىمنى توپا-چاڭغا سىلىپ قويدۇم. 16 گەرچە قولۇمدا ھېچقانداق زوراۋانلىق بولمىسىمۇ، دۇئايىم چىن دىلىمدىن بولغان بولسىمۇ، يۈزۈم يىغا-زارىدىن قىزىرىپ كەتتى؛ قاپاقلىرىمنى ئۆلۈم سايىسى باستى. 18 ئاھ، يەر-زېمىن، قېنىمنى ياپمىغىن! نالە-پەريادىم توختايدىغانغا جاي بولمىغاي! 19 بىراق مانا، ئاسمانلاردا ھازىرمۇ ماڭا شاھىت بولغۇچى بار! ئەرشىلەردە ماڭا كاپالەت بولغۇچى بار! 20 ئۆز دوستلىرىم مېنى مازاق قىلغىنى بىلەن، بىراق كۆزۈم تېخىچە تەڭگە ياش تۆكمەكتە. 21 ئاھ، ئىنسان بالىسى دوستى ئۈچۈن كېلىشتۇرگۈچى بولغاندەك، كېلىشتۇرگۈچى بولسىدى! 22 چۈنكى يەنە بىرنەچچە يىل ئۆتۈشى بىلەنلا، مەن بارسا قايتماس يولدا مېڭىپ قالىمەن.

17 مېنىڭ روھىم سۈنۈق، كۈنلىرىم تۈگەي دەيدۇ، گۈرلەر مېنى كۈتمەكتە. 2 ئەتراپىدا ئالداميچى مازاق قىلغۇچىلار بار ئەمەسمۇ؟ كۆزۈمنىڭ ئۇلارنىڭ ئېچىتقۇلۇقىغا تىكىلىپ تۇرۇشتىن باشقا ئامالى يوقتۇر. 3 ئاھ، جېنىم ئۈچۈن ئۆزۈڭ خالىغان كاپالەتنى ئېلىپ ئۆز ۋۇجۇدۇڭنىڭ ئالدىدا ماڭا بورۇن بولغايسەن؛ سەندىن باشقا كىم مېنى قولىلاپ بورۇن بولسۇن؟ 4 چۈنكى سەن [دوستلىرىمنىڭ] كۆڭلىنى يورۇقلۇقتىن قالدۇرغانسەن؛ شۇڭا سەن ئۇلارنى غەلىبىدىنمۇ مەھرۇم قىلىسەن! 5 غەنىيمەت ئالاي دەپ دوستلىرىغا پەشۋا ئاتقان كىشىنىڭ بولسا، ھەتتا بالىلىرىنىڭ كۆزلىرىمۇ كور بولىدۇ. 6 ئۇ مېنى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئالدىدا سۆز-چۆچەككە قويدى؛ مەن كىشىلەر يۈزۈمگە تۈكۈرىدىغان ئادەم بولۇپ قالدىم. 7 دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تورلىشىپ كەتتى، بارلىق ئەزالىرىم كۆلەڭگىدەك بولۇپ قالدى. 8 بۇ ئىشلارنى كۆرۈپ دۈرۈسلار ھەيرانۇھەس بولىدۇ؛ بىگۇناھلار ئېپلاسلارغا قارشى ئۇرۇشقا قوزغىلىدۇ. 9 بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز يولىدا چىڭ تۇرىدۇ، قولى پاك يۈرىدىغان ئادەمنىڭ كۈچى توختاۋسىز ئۇلغىيىدۇ. 10 ئەمدى قېنى، ھەممىگىلار، يەنە كېلىڭلار؛

ئاراگلاردن بىرمۇ دانا ئادەم تاپالمايمەن. 11 كۆنلىرىم ئاخىرلىشاي دەپ قاپتۇ، مۇددىئالىرىم، كۆڭلۈمدىكى ئىنتىزارلار تۈزۈلدى. 12 بۇ ئادەملەر كېچىنى كۈندۈز ۋە ئايلاندۇرماقچى؛ ئۇلار قاراڭغۇلۇققا قاراپ: «نۇر يېقىنلىشىپ 13 ئۇ گەر كۆزىسەم، ۋېزىم تەھتىسارا بولىدۇ؛ مەن قاراڭغۇلۇققا ئورنۇمنى راسلايمەن. (Sheol h7585) 14 «چىرىپ كېتىشنى: «سەن مېنىڭ ئاتام»، قۇرتلارنى: «ئاپا! ئاچا!» دەپ چاقىرىمەن! 15 ئۇنداقتا ئۈمىدىم نەدە؟ شۇنداق، ئۈ 16 ئۈمىدىم تەھتىسارانىڭ تۈمۈر پەنجىرىلىرى ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ! بىز بىرلىكتە توپىغا كىرىپ كېتىمىز! (Sheol h7585)

18

شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 سەندەك ئادەملەر قاچانغىچە مۇنداق سۆزلەرنى توختاتمايسىلەر؟ سىلەر ئويدان ۋىلاپ بېقىڭلار، ئاندىن بىز سۆز قىلىمىز. 3 بىز ئېمىشقا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ھايۋانلار ھېسابلىنىمىز؟ ئېمىشقا ئالدىڭلاردا ئەخمەق تونۇلىمىز؟ 4 ھەي ئۆز ۋۇجۇدىڭ غەزىپىدە ئۆزۈڭنى يىرتقۇچى، سېنى دەپلا يەر-زېمىن تاشلۇق بىلەن مەدۇ؟! تاغ-تاشلار ئۆز ئورنىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىمدۇ؟! 5 قانداقلا بولمىسۇن، يامان ئادەمنىڭ چىرىغى ئوچۇرۇلىدۇ، ئۇنىڭ ئوت-ئۆچقۇنلىرى يالقۇنلىمايدۇ. 6 چېدىرىدىكى نۇر قاراڭغۇلۇققا ئايلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاسقان چىرىغى ئوچۇرۇلىدۇ. 7 ئۇنىڭ مەزمۇت قەدەملىرى قىسىلىدۇ، ئۇنىڭ نەسىھەتلىرى ئۆزىنى مولاق ئاتقۇزىدۇ. 8 چۈنكى ئۆز پۇتلىرى ئۆزىنى تورغا ئەۋەتىدۇ، ئۇ دەل تورنىڭ ئۈستىگە دەسسەيدىغان بولىدۇ. 9 قىلتاق ئۇنى تاپىندىن ئىلىۋالىدۇ، ئۇزاق ئۇنى ئۇتۇۋالىدۇ. 10 يەردە ئۇنى كۆتىدىغان يوشۇرۇن تارغامچا بار، يولدا ئۇنى ئۇتماقچى بولغان بىر قايقان بار. 11 ئۇنى ھەر تەرەپتىن ۋەھىملەر بېسىپ قورقىتىۋاتىدۇ، ھەم ئۇلار ئۇنى ئىز قوغلاپ قوغلاۋاتىدۇ. 12 ماغدۇرىنى ئاچارچىلىق يەپ ئۆزگەتتى، پالاكەت ئۇنىڭ يېنىدا پايلاپ يۈرىدۇ. 13 ئۇلۇمنىڭ چوڭ بالىسى ئۇنىڭ تېرىسىنى يەۋاتىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەزالىرىنى شورايدۇ. 14 ئۇ ئۆز چېدىرىدىكى ئامانلىقتىن يۇلۇپ تاشلىنىدۇ، [ئۇلۇمنىڭ ئۈنجىسى] ئۇنى «ۋەھىملەرنىڭ پادىشاھى»نىڭ ئالدىغا يالاپ ئاپىرىدۇ. 15 ئۇيدىكىلەر ئەمەس، بەلكى باشقىلار ئۇنىڭ چېدىرىدا ئۆرىدۇ؛ ئۇرالغۇسىنىڭ ئۈستىگە گۈگۈگۈرت ياغدۇرۇلىدۇ. 16 ئۇنىڭ يىلتىزى تېگىدىن قۇرۇتۇلىدۇ؛ ئۈستىدىكى شاخلىرى كېسىلىدۇ. 17 ئۇنىڭ ئەسلىمىسىمۇ يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، سىرتلاردا ئۇنىڭ نام-ئابرۇيى قالمايدۇ. 18 ئۇ يورۇقلۇقتىن قاراڭغۇلۇققا قوغلۇپتىلىگەن بولۇپ، بۇ دۇنيادىن ھەيدۇپتىلىدۇ. 19 ئەل-يۇرتىدا ھېچقانداق پەرزەنتلىرى ياكى ئەۋلادلىرى قالمايدۇ، ئۇ مۇساپىر بولۇپ ئۆرىغان يەرلەردىمۇ نەسلى قالمايدۇ. 20 ئۇنىڭدىن كېيىنكىلەر ئۇنىڭ كۆزىگە قاراپ ئالاقزادە بولىدۇ، خۇددى ئالدىنقىلارمۇ چۈچۈپ كەتكەندەك. 21 مانا، قەبىھ ئادەمنىڭ ماكانلىرى شۇ بېھىسىز شۇنداق، تەڭرىنى تونۇمايدىغان كىشىنىڭۋۇ ئورنى چوقۇم شۇنداقتۇر.

19

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «سىلەر قاچانغىچە جېنىمنى ئازابلىماقچىسىلەر، قاچانغىچە مېنى سۆز بىلەن ئەزمەكچىسىلەر؟ 3 سىلەر مېنى ئون قېتىم خارلىدىڭلار، ماڭا ئۇۋال قىلىشقا نومۇس قىلمايسىلەر. 4 ئەگەر مېنىڭ سەۋەنلىكىم بولسا، مەن ئەمدى ئۆزۈم [دەردىنى] تارتىمەن. 5 ئەگەر سىلەر مېنىڭدىن ئۈستۈنلۈك تالاشماقچى بولساڭلار، يۈزۈم ئالدىدا شەرم-ھايانى كۆرسىتىپ مېنى ئەيىبلىمەكچى بولساڭلار، 6 ئەمدى بىلىپ قويۇڭلاركى، ماڭا ئۇۋال قىلغان ئەڭگىن، ئۇ تورى بىلەن مېنى چىرماشتۇرۇپ تارتتى، 7 قارا، مەن ناله-پەريات كۆتۈرۈپ «زوراۋانلىق!» دەپ ۋارقىرايمەن، بىراق ھېچكىم ئاڭلىمايدۇ؛ مەن ۋارقىرايمەن، بىراق ماڭا ئادالەت كەلمەيدۇ. 8 ئۇ يولۇمنى مېنى ئۆتۈۋالمىسۇن دەپ چىت بىلەن توسۇپ قويدى، قەدەملىرىمگە قاراڭغۇلۇق سالدى. 9 ئۇ مەندىن شان-شەرىپىمنى مەھرۇم قىلدى، بېشىمدىن تاجنى تارتىۋالدى. 10 ئۇ ماڭا ھەر تەرەپتىن بۇزغۇنچىلىق قىلىۋاتىدۇ، مەن ئۆزگەشتىم؛ ئۈمىدىمنى ئۇ دەرەخنى يۇلغاندەك يۇلۇۋالدى. 11 غەزىبىنى ماڭا قارىتىپ قوزغىدى، مېنى ئۆز دۈشمەنلىرىدىن ھېسابلىدى. 12 ئۇنىڭ قوشۇنلىرى سەپ تۈزۈپ ئاتالاندى، پەلەمپەيلىرىنى ياساپ ماڭا ھۇجۇم قىلدى، ئۇلار چېدىرىمنى قورشاۋغا ئېلىپ بارگاھ تىكىۋالدى. 13 ئۇ قېرىنداشلىرىمنى مەندىن نېرى قىلدى، تونۇشلىرىمنىڭ مېھرىنى مەندىن ئۈزدى. 14 ئۇغقانلىرىم مەندىن يالتلىشىپ كەتتى، دوست-يۇراەرلىرىم مېنى ئۇنۇتتى. 15 ئۆيۈمدە ئۇرغان مۇساپىرلار، ھەتتا دېدەك كلىرىمۇ مېنى يات ئادەم دەپ ھېسابلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ نەزىردە مەن مۇساپىر بولۇپ قالدىم. 16 مەن چاكىرىمنى چاقىرسام، ئۇ ماڭا جاۋاب بەرمەيدۇ، شۇڭا مەن ئۇنىڭغا ئاغزىم بىلەن يېلىنشىم كېرەك. 17 تىنىقىمدىن ئايالىمنىڭ قۇسقۇسى كېلىدۇ، ئاكا-ئۇكىلىرىم سېىسقلىقىمدىن بىزار. 18 ھەتتا كىچىك بالىلار مېنى كەمسىتىدۇ؛ ئورنۇمدىن تۇرماقچى بولسام، ئۇلار مېنى ھاقارەتلەيدۇ. 19 مېنىڭ سىرداش دوستلىرىمنىڭ ھەممىسى مەندىن نەپرەتلىنىدۇ، مەن سۆيگەنلەر مەندىن يۈز ئۆرىدى. 20 ئەت-تېرىلىرىم ئۈستىخانلىرىمغا چاپلىشىپ ئۆرىدۇ، جېنىم قىل ئۈستىدە قالدى. 21 ئاھ، دوستلىرىم، ماڭا ئىچىگلار ئاغرىسۇن، ئىچىگلار ئاغرىسۇن! چۈنكى تەڭرىنىڭ قولى ماڭا چېلىپ تەگدى. 22 سىلەر نېمىشقا تەڭدىمدە ماڭا زىيانكەشلىك قىلىسىلەر؟ سىلەر نېمىشقا ئەتلىرىمگە شۇنچە تويمايسىلەر! 23 ئاھ، مېنىڭ سۆزلىرىم يېزىلسىدى! ئۇلار بىر يازمىغا پۈتۈڭلۈك بولغان بولاتتى! 24 ئۇلار تۇمۇر قەلەم بىلەن قوغۇشۇن ئىچىگە يېزىلسىدى! ئەبەدىلىكەبەد تاش ئۈستىگە ئويۇپ پۈتۈلگەن بولاتتى! 25 بىراق مەن شۇنى بىلىمەنكى، ئۇزۇمنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىم ھاياتتۇر، ئۇ ئاخىرەت كۈنىدە يەر يۈزىدە تۇرۇپ تۇرىدۇ! 26 ھەم مېنىڭ بۇ تېرە-ئەتلىرىم بۇزۇلغاندىن كېيىن، مەن يەنىلا تېنىمدە تۇرۇپ تەڭرىنى كۆرىمەن! 27 ئۇنى ئۆزۈملا ئەينى ھالدا كۆرىمەن، باشقا ئادەمنىڭ ئەمەس، بەلكى ئۇزۇمنىڭ كۆزى بىلەن قارايمەن؛ ئاھ، قەلبىم يۇنىڭغا شۇنچە ئىنتىزاردۇر! 28 ئەگەر سىلەر: «ئىشنىڭ يىلتىزى ئۇنىڭدىدۇر، ئۇنى قانداق قىلىپ قىستاپ قوغلۇپتەلەيمىز؟!» ـ دېسە گلار، 29 ئەمدى ئۆزۈڭلار قىلىچتىن قورقىنىڭلار ئۆزۈك! چۈنكى [خۇدانىڭ] غەزىپى قىلىچ جازاسىنى ئېلىپ كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر [خۇدانىڭ] سوتىنىڭ قۇرۇق گەپ ئەمەسلىكىنى بىلىسىلەر».

20

ئاندىن نائاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنى بىئارام قىلغان خىيالىلار جاۋاب بېرىشكە ئۈندەۋاتىدۇ، چۈنكى قەلبىم بىئارام‌لىقتا ئۆرتەنمەكتە. 3 مەن ماڭا ھاقارەت كەلتۈرۈپ، مېنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئاڭلىدىم، شۇڭا مېنىڭ روھ-زېھنىم مېنى جاۋاب بېرىشكە قىستىدى. 4 سەن شۇنى بىلمەمسەنكى، يەر يۈزىدە ئادەمئاتىمىز ئاپىردە بولغاندىن بېرى، 5 رەزىللەرنىڭ غالىبە ئەتەنسىى قىسقىدۇر، ئېپلاسلارنىڭ خۇشاللىقى بىردەملىكتۇر. 6 ئۇنداق كىشىنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانغا يەتكەن بولسىمۇ، بېشى بۇلۇتلارغا تاقاشسىمۇ، 7 يەنىلا ئۆزىنىڭ پوقىدەك يوقاپ كېتىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەنلەر: «ئۇ نەدىدۇر؟» دەيدۇ. 8 ئۇ چۈشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ؛ قايتا تاپقىلى بولمايدۇ؛ كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتەك ئۇ ھەيدۇپتىلىدۇ. 9 ئۇنى كۆرگەن كۆز ئىككىنچى ئۇنى كۆرمەيدۇ، ئۇنىڭ ئۆرىغان جايى ئۇنى قايتا ئۇچراتمايدۇ. 10 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مىسكىنلە رگە شەپقەت قىلىشقا مەجبۇرلىنىدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇ ھەتتا ئۆز قولى بىلەن بايلىقلىرىنى قايتۇرۇپ بېرىدۇ. 11 ئۇنىڭ ئۈستىخانلىرى ياشلىق ماغدۇرىغا تولغان بولسىمۇ، بىراق [ئۇنىڭ ماغدۇرى] ئۇنىڭ بىلەن بىللە توپا-چاڭدا يېتىپ قالىدۇ. 12 گەرچە رەزىللىك ئۇنىڭ ئاغزىدا تاتلىق تېتىغان بولسىمۇ، ئۇ ئۇنى تىل ئاستىغا يوشۇرغان بولسىمۇ، 13 ئۇ ئۇنى يۇتقۇسى كەلمەي مېھرىنى ئۆزەملىسىمۇ، ئۇ ئۇنى ئاغزىدا قالدۇرسىمۇ، 14 بىراق ئۇنىڭ قارىنىدىكى تامىقى ئۆزگىرىپ، كوبرا يىلانىنىڭ زەھەرىگە ئايلىنىدۇ. 15 ئۇ بايلىقلارنى يۇتۇۋېتىدۇ، بىراق ئۇلارنى ياندۇرىدۇ؛ خۇدا ئۇلارنى ئاشقازىنىدىن چىقىرۋېتىدۇ. 16 ئۇ كوبرا يىلانىنىڭ زەھەرىنى شورايدۇ، چار يىلانىنىڭ نەشتىرى ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. 17 ئۇ قايتىدىن ئېرىق-ئوستە كگە رگە ھەۋەس بىلەن قارىيالمايدۇ، بال ۋە سېرىق مای بىلەن ئاقىدىغان دەريالاردىن ھۇزۇرلىنالمايدۇ. 18 ئۇ ئېرىشكەنىنى يۇتالماي قايتۇرىدۇ؛ تىجارەت قىلغان پايدىسىدىن ئۈ ھېچ ھۇزۇرلىنالمايدۇ. 19 چۈنكى ئۇ مىسكىنلەرنى ئېزىپ، ئۇلارنى تاشلۇۋەتكەن؛ ئۇ ئۆزى سالمىغان ئۆيىنى ئىگىلۋالغان. 20 ئۇ ئاچكۆزلۈكتىن ئەسلا زېرىكمەيدۇ، ئۇ ئارزۇلىغان نەرسىلىرىدىن ھېچقايسىسىنى ساقلاپ قالالمايدۇ. 21 ئۇنىڭغا يۇتۇۋالغۇدەك ھېچنەرسە قالمايدۇ، شۇڭا ئۇنىڭ باياشاتلىقى مەڭگۈلۈك بولمايدۇ. 22 ئۇنىڭ توققۇزى تەل بولغاندا، ئويۇقسىز قىسىلچىلىققا ئۇچرايدۇ؛ ھەربىر ئېزىلگۈچىنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى چىقىدۇ. 23 ئۇ قورسىقىنى ۋېغۇزۇۋاتقىنىدا، خۇدا دەھشەتلىك غەزىپىنى

ئۇنىڭغا چۈشۈرىدۇ، ئۇ غىزالىنىۋاتقاندا [غەزىپىنى] ئۆنىڭ ئۈستىگە ياغدۇرىدۇ. 24 ئۇ تومۇر قورالدىن قېچىپ قۇتۇلسىمۇ، بىراق مىس ئوقيا ئۇنى سانجىيدۇ. 25 تەڭگەن ئوق كەيندىن تارتىپ چىقىرۋېلىنىدە، يالتىراق ئوق ئۆچى ئوتتىن چىقىرۋېلىنىدە، ۋەھىمىلەر ئۇنىڭ باسىدۇ. 26 زۇلمەت قاراڭغۇلۇق ئۆنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋېتىشكە تەييار تۇرىدۇ، ئىنسان پۈۋلىمىگەن ئوت ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۆنىڭ چېدىرىدا قېلىپ قالغانلىرىنمۇ يۇتۇۋېتىدۇ. 27 ئاسمانلار ئۆنىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارىلايدۇ؛ يەر-زېمىنمۇ ئۆنىڭغا قارشى قوزغىلىدۇ. 28 ئۆنىڭ مال-دۇنياسى ئېلىپ كېتىلىدۇ، [خۇدانىڭ] غەزىپىلىك كۈندە كەلكۈن ئۆلغىيىپ ئۆيۈ-بىساتىنى غۇلىتىدۇ. 29 خۇدانىڭ رەزىل ئادەمگە بەلگىلىگەن نېسىۋىسى مانا شۇنداقتۇر، بۇ خۇدا ئۆنىڭغا بېكىتكەن مىراستۇر».

21

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «گەپلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، بۇ سىلەرنىڭ ماڭا بە رگەن «تەسەللىلىرىڭلار»نىڭ ئورنىدا بولسۇن! 3 سۆز قىلىشىمغا يول قويىڭلار، سۆز قىلغىنىمدىن كېيىن، يەنە مازاق قىلۋېرىڭلار! 4 مېنىڭ شىكايىتىم بولسا، ئىنسانغا قارىتىلۋاتامدۇ؟ روھىم قانداقمۇ بىتاقەت بولمىسۇن؟ 5 ماڭا ئوبدان قاراڭلارچۇ؟ سىلەر چوقۇم ھەيران قالىسىلەر، قولۇڭلار بىلەن ئاغزىڭلارنى ئېتىۋالىسىلەر. 6 مەن بۇ ئىشلار ئۈستىدە ۋەيلانسامالا، ۋەھىمىگە چۈمىمەن، پۈتۈن ئەتلىرىمنى تىترەك باسىدۇ. 7 نېمىشقا يامانلار ياشۇيىرىدۇ، تۇزۇن ئۆمۈر كۆرىدۇ، ھەتتا زور كۆچ-ھوقۇقلۇق بولىدۇ؟ 8 ئۆلارنىڭ نەسىلى ئۆز ئالدىدا، پەرزەنتلىرى كۆز ئالدىدا مەزمۇت ئۆسىدۇ، 9 ئۆلارنىڭ ئۆيلىرى ۋەھىمىدىن ئامان تۇرىدۇ، ئە گۈنىڭ تايىقى ئۆلارنىڭ ئۈستىگە ئە گمەيدۇ. 10 ئۆلارنىڭ كالىلىرى جۈپلەنسە ئۇرۇقلىماي قالمايدۇ، ئىنىكى موزايلايدۇ، موزىينىمۇ تاشلىمايدۇ. 11 [رەزىللەر] كىچىك بالىلىرىنى قوي پادىسىدەك تالاغا چىقىرۋېرىدۇ، ئۆلارنىڭ پەرزەنتلىرى تاقلاپ-سەكرەپ ئۇسسۇل ئوينىپ يۈرىدۇ. 12 ئۆلار داپ ھەم چىلتارغا تەڭگەش

13 ئۆلار كۈنلىرىنى ئاۋاتچىلىق ئىچىدە ئوتكۈزىدۇ،

ئاندىن كۆزىنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 14

ھەم ئۆلار تەڭگە: «بىزدىن نېرى بول، بىزنىڭ يوللىرىڭ بىلەن تونۇشقىمىز يوقتۇر!» ـ دەيدۇ، 15 ـ «ھەممىگە قادىرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشنىڭ ئەرزىگۈدەك نەرسى باردۇ؟ ئۆنىڭغا دۇئا قىلساق بەرگە نېمە پايدا بولسۇن؟!». 16 قاراڭلار، ئۆلارنىڭ بەختى ئۆز قولىدا ئەمەسمۇ؟ بىراق يامانلارنىڭ نەسىھىتى مەندىن نېرى بولسۇن! 17 يامانلارنىڭ چىرىغى قاچىچە قېتىم ئۆچىدۇ؟ ئۆلارنى ئۆزلىرىگە لايىق كۈلپەت باسامدۇ؟ [خۇدا] غەزىپىدىن ئۆلارغا دەردلەرنى بۇلۇپ بېرەمدۇ؟ 18 ئۆلار شامال ئالدىدىكى ئېگىزغا ئوخشاش، قارا قويۇن ئۆچۈرۈپ كېتىدىغان پاخالغا ئوخشاشلا يوقامدۇ؟ 19 ئە گۈنى ئۆنىڭ قەبىھلىكىنى بالىلىرىغا چۈشۈرۈشكە قالدۇرامدۇ؟ [خۇدا] بۇ جازانى ئۆنىڭ ئۆزىگە بەرسۇن، ئۆنىڭ ئۆزى بۇنى ھېتىسۇن! 20 ئۆزىنىڭ ھالاكىتىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرسۇن؛ ئۆزى ھەممىگە قادىرنىڭ قەھرىنى ھېتىسۇن! 21 چۈنكى ئۆنىڭ بېكىتىلگەن يىل-ئايلىرى ئۆزىگەندىن كېيىن، ئۆ قانداقۇ يەنە ئۆز ۋىدىكلىرىدىن ھۇزۇر-ھالاۋەت ئالالىسۇن؟ 22 ئە گۈنى كاتتىلارنىڭ ئۈستىدىمۇ ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، ئۆنىڭغا بىلىم ئۆگىتەلەيدىغان ئادەم بارمىدۇر؟! 23 بىرسى ساق-سالامەت، پۈتۈنلەي غەم-ئەندىشسىز، ئازادىلىكتە يىللىرى ئوشقاندا ئۆلىدۇ، 24 بېقىنلىرى سۈت بىلەن سېمىز بولىدۇ، ئۆستىخانلىرىنڭ يىلىكى خېلى نەم ئۇرىدۇ. 25 يەنە بىرسى بولسا ئاچچىق ئارماندا ئۆگەپ كېتىدۇ؛ ئۆ ھېچقانداق راھەت-پاراغەت كۆرمىگەن. 26 ئۆلار بىلەن بىللە توپا-چاڭ ئە تەڭ ياتىدۇ، قۇرۇتلار ئۆلارغا چاپلىشىدۇ. 27 ـ مانا، سىلەرنىڭ نېمىنى ئويلاۋاتقانلىقىڭلارنى، مېنى قارىلاش نىيەتلىرىڭلارنى بىلىمەن. 28 چۈنكى سىلەر مەندىن: «ئېسىلزادىنىڭ ئۆيى نە گە كەتكەن؟ رەزىللەرنىڭ ئۇرغان چېدىرلىرى نەدىدۇر؟» دەپ سوراۋاتىسىلەر. 29 سىلەر يولۇچىلاردىن شۇنى سوريىدىڭلارمۇ؟ ئۆلارنىڭ شۇ بايانلىرىغا كۆڭۈل قويىدىڭلارمۇ؟ 30 [دېمەك]، «يامان ئادەم بالا كەت كۈندىن ساقلىنىپ قالىدۇ، ئۆلار غەزەپ كۈندىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ!» ـ [دەيدۇ]. 31 كىم [رەزىلنىڭ] ئۆتقان يولىنى يۈز ئۇرانە ئەيىبلەيدۇ؟ كىم ئۆنىڭغا ئۆز قىلمىشى ئۈچۈن تېگىشلىك جازاسىنى يېگۈزىدۇ؟ 32 ئە كسىچە، ئۆ ھەيۋەت بىلەن يەرلىكىگە كۆتۈرۈپ مېڭىلىدۇ، ئۆنىڭ قەبرىسى كۆزەت ئاستىدا تۇرىدۇ. 33 جىلغىنىڭ چاللىلىرى ئۆنىڭغا تاتلىق بىلىنىدۇ؛ ئۆنىڭ ئالدىدىمۇ سانسىز ئادەملەر كەتكەندەك، ئۆنىڭ كەيندىنمۇ بارلىق ئادەملەر ئە گىشىپ باردۇ. 34 سىلەر نېمىشقا ماڭا قۇرۇق گەپ بىلەن تەسەللى بەرمەكچى؟ سىلەرنىڭ جاۋابلىرىڭلاردا پەقەت ساختىلىقلا تېپىلىدۇ!

22

ئاندىن تېمانلىق ئېلىفاز مۇنداق دېدى: ـ 2 ئادەم خۇداغا قانداقۇ پايدا كەلتۈرەلىسۇن؟ دانا ئادەملەرمۇ ئۆنىڭغا نېمە پايدا كەلتۈرەلىسۇن؟ 3 سەن ھەققانىي بولساڭمۇ، ھەممىگە قادىرغا نېمە بەھرە بېرەلەيتىڭ؟ يوللىرىڭ ئەيىبسىز بولغان تەقدىردىمۇ، سەن ئۆنىڭغا نېمە غەنىيمەتلەرنى ئېلىپ كېلەلەيسەن؟ 4 ئۆنىڭ سېنى ئەيىبلەيدىغانلىقى، ۋە ئۆنىڭ ساڭا شىكايەتلەر يەتكۈزىدىغىنى سېنىڭ ئىخلاسىمەن بولغىنىڭ ئۈچۈنمۇ-يا؟ 5 سېنىڭ رەزىللىكىڭ زور ئەمەسمۇ؟ سېنىڭ گۈناھلىرىڭ ھېسابسىز ئەمەسمۇ؟ 6 سەن قېرىندىشلىرىڭدىن سەۋەبسىز كېپىللىك ئالغانسەن، سەن يالاڭئۇشلەرنى كىيىم-كېچەك كلىرىدىن مەھرۇم قىلىۋەتكەنسەن. 7 ھالسىزلانغانلارغا سۇ بەرمىدىڭ، ئاچ قالغانلارغا ئاشنىمۇ ئايام بەرمىدىڭ، 8 گەرچە سەن يەر-زېمىنلىك بولغان قولى ئۇزۇن ئادەم بولساڭمۇ، يەر-زېمىن ئۆتۈپ ھۆرمەتلىنىپ كەلگەن ئادەم بولساڭمۇ، 9 سەن ئۇل خوتۇنلارنىمۇ قۇرۇق قول يانداۋرغانسەن، يېتىم-يېسىرلارنىڭ قولىنىمۇ يانچىتۇەتكەنسەن. 10 مانا شۇ سەۋەبتىن ئە تراپىڭدا ئۆزۈلگەن ئۆزۈلۈپ ياتىدۇ، ئۆشتۈمتۈت پەيدا بولغان ۋەھىمىمۇ سېنى باسىدۇ. 11 شۇ سەۋەبتىنمۇ سېنى قاراڭغۇلۇق بېسىپ كۆزەملەس قىلدى، بىر كەلكۈن چېلىپ سېنى غەرىق قىلدى. 12 ئە گۈى ئەرشتىكىلانىڭ چوققىسىدا تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئەڭ ئېگىز يۇلتۇزلارنىڭ نەقەدەر ئالىي ئىكەنلىكىگە قاراپ باق! 13 بىراق سەن: «ئە گۈى نېمىنى بىلىدۇ؟ ئ�ۇ راست شۇنچە زۇلمەت قاراڭغۇلۇقتا بىرنېمىنى پەرق ئېتەلەمدۇ؟!» دەۋاتىسەن. 14 يەنە: «قويۇق بۇلۇتلار ئۇنى توسۇۋالىدۇ، شۇڭا ئۇ پەلەك ئۈستىدە ئايلىنىپ ماڭغىنىدا بىزنى كۆرەمىيدۇ!» ـ دەيسەن. 15 يامان ئادەملەر ماڭغان كونا يولنى سەنمۇ ئۇتۇۋېرەمسەن؟ 16 ئۆلار ۋاقتى توشماي تۇرۇپلا ئېلىپ كېتىلگەن، ئۆلارنىڭ ئۆللىرى كەلكۈن تەرىپىدىن ئېقىتىلىپ كېتىلگەن. 17 ئۆلار تەڭگە: «بىزدىن نېرى بول!» ھەممىگە قادىر بىزنى نېمە قىلالىسۇن؟» ـ دەيتتى. 18 بىراق ئۆلارنىڭ ئۆيلىرىنى ئېسىل نەرسىلەر بىلەن تولدۇرغان دەل ئۆنىڭ ئۆزىدۇر، مەن بولسام يامانلارنىڭ نەسىھىتىدىن يىراقلاشقانمەن! 19 ھەققانىيلار ئۆلارنىڭ بەربات بولغانلىقىنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ، بىگۇناھلار ئۆلارنى مازاق قىلىپ: ـ 20 «بىزگە قارشى چىققۇچىلار شۇبھىسىز ۋەيران بولىدۇ، ئوت ئۆلارنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋەتمەمدۇ؟» ـ دەيدۇ. 21 [شۇڭا] خۇداغا يېقىنۇئۇپ ئۆنى تونۇساڭ، شۇ چاغدىلا سەن ئامان بولىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن ساڭا ئامەت كېلىدۇ. 22 ئۆنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن ئەسىھەتنىمۇ قەۋىل قىل، ئۆنىڭ سۆزلىرىنى كۆڭۈلۈڭگە پۈكۈپ قوي. 23 سەن ھەممىگە قادىرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسەڭ، مۇقەررە رەكى، قايتىدىن قۇرۇلۇپ چىقالايسەن؛ ئە گەر سەن قەبىھلىكنى چېدىرلىرىڭدىن يىراقلاشتۇرساڭ، 24 ئە گەر سەن ئالتۇنۇڭنى توپا-چاڭ ئۈستىگە تاشلىيالىساڭ، ئوفىردىكى ئالتۇنۇڭنى شىددەتلىك ئېقىنلىنىڭ تاشلىرىغا قوشۇۋەتسەڭ، 25 ئۇنداقتا ھەممىگە قادىرنىڭ ئۆزى ساڭا ئالتۇن بولىدۇ، سېنىڭ ئۆچۈن سەرخىل كۈمۈشىمۇ بولىدۇ. 26 ئۇ چاغدا سەن ھەممىگە قادىردىن سۆيىنىسەن، يۈزۈڭنى تە گۈگە قاراپ كۆتۈرەلەيسەن. 27 سەن ئۆنىڭغا دۇئا قىلساڭ، ئۇ قۇلاق سالىدۇ، شۇنداقلا سەنمۇ ئېچىكەن قەسەملىرىڭگە ئەمەل قىلىسەن. 28 سەن قارار قىلغان ئىش ئە مەلگە ئاشىدۇ، يوللىرىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشىدۇ. 29 ئادەملەر پەس قىلىنغاندا، سەن ئۆلارغا: «ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار!» دەيسەن، ئىنىكى بىلەن [خۇدا] چىرايى سۈنغانلارنى قۇتقۇزىدۇ. 30 ئۇ ھەتتا گۈناھى بار ئادەمنىمۇ قۇتقۇزىدۇ، ئۇ قولۇڭدىكى ھالالىقتىن قۇتقۇزۇلىدۇ.

23

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «بۇگۈنمۇ شىكايىتىم ئاچچىقتۇر؛ ئۆنىڭ مېنى باسقان قولى ئاھ-زارلىرىمدىنمۇ ئېغىرىدۇر! 3 ئاھ، ئۇنى نەدىن تاپالايدىغانلىقىمنى بىلگەن بولسامىدى، ئۇنداقتا ئۆنىڭ ئولتۇرىدىغان جايىغا بارار ئىدىم! 4 شۇندا مەن ئۆنىڭ ئالدىدا دەۋاىمنى بايان قىلاتتىم، ئاغزىمنى مۇنازىرىلەر بىلەن تولدۇراتتىم، 5 مەن

ئۇنىڭ ماڭا بەرمەكچى بولغان جاۋابىنى بىلەلەيتتىم، ئۇنىڭ ماڭا نېمىنى دېمەكچى بولغانلىقىنى چۈشىنەلەيتتىم. 6 ئۇ ماڭا قارشى تۇرۇپ زور كۈچى بىلەن مېنىڭ بىلەن تالىشامتى؟ ياق! ئۇ چوقۇم ماڭا قۇلاق سالاتتى. 7 ئۇنىڭ ھۆزۈرىدا ھەققانىي بىر ئادەم ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشالايتتى؛ شۇنداق بولسا، مەن تۇز سوتچىم ئالدىدا مەڭگۈزگىچە ئاقلانغان بولاتتىم. 8 ئەپسۇس، مەن ئالغا قاراپ ماڭسامۇ، لېكىن ئۇ ئۇ يەردە يوق، كەينىمگە يانسامۇ، ئۇنىڭ سايىسىنمۇ كۆرەلەيمەن. 9 ئۇ سول تەرەپتە ئىش قىلىۋاتقاندا، مەن ئۇنى بايقىيالمايمەن، ئۇ ئوڭ تەرەپتە يوشۇرۇنغاندا، مەن ئۇنى كۆرەلەيمەن، 10 براق ئۇ مېنىڭ ماڭىدىغان يولۇمنى بىلىپ تۇرىدۇ، ئۇ مېنى تاۋلىغاندىن كېيىن، ئالتۇندەك ساپ بولىمەن. 11 مېنىڭ پۇتلىرىم ئۇنىڭ قەدەملىرىگە چىڭ ئەگىشكەن؛ ئۇنىڭ يولىنى چىڭ تۇتۇپ، ھېچ چەتنىمىدىم. 12 مەن يەنە ئۇنىڭ لەۋلىرىنىڭ ۋېرىۋقىدىن باش تارتمىدىم؛ مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىكى سۆزلەرنى ئۆز كۆڭۈلدىكىلىرىمدىن قىممەتلىك بىلىپ قەدرىلەپ كەلدىم. 13 براق ئۇنىڭ بولسا بىرلا مۇددىئاسى باردۇر، كىممۇ ئۇنى يولدىن بۇرۇيالىسۇن؟ ئۇ كۆڭلىدە نېمىنى ئارزۇ قىلغان بولسا، شۇنى قىلىدۇ. 14 چۈنكى ئۇ ماڭا نېمىنى ئىرادە قىلغان بولسا، شۇنى بەرھەق ۋۇجۇدقا چىقىرىدۇ؛ مانا مۇشۇ خىلدىكى ئىشلار ئۇنىڭدا يەنە نۇرغۇندۇر. 15 شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئالدىدا دەككە-دۇككىگە چۈشمەن؛ بۇلارنى ۋىلىساملا، مەن ئۇنىڭدىن قورقۇپ كېتىمەن. 16 چۈنكى تەڭرى كۆڭلۈمنى ئاجىز قىلغان، ھەممىگە قادىر مېنى ساراسىمگە سالدۇ. 17 ھالبۇكى، مەن قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئۇجۇقتۇرۇلمىدىم، ۋە ياكى يۈزۈمنى ئورىۋالغان زۇلمەت-قاراڭغۇلۇققىمۇ ھېچ سۈكۈت قىلمىدىم.

24 ـ نېمىشقا ھەممىگە قادىر [سوراق] كۈنلىرىنى بېكىتمەيدۇ؟ نېمىشقا ئۇنى تونۇغانلار ئۇنىڭ شۇ كۈنلىرىنى بىكاردىن-بىكار كۈتىدۇ؟ 2 مانا، ئادەملەر پاسىل قىلىنغان تاشلارنى يۆتكۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار زوراۋانلىق بىلەن باشقىلارنىڭ پادىلىرىنى بۇلاپ-تالاپ ئۆزلىرى [ئوچۇق-ئاشكارا] باقىدۇ؛ 3 ئۇلار يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئېشىكىنى بۇلاپ ھەيدەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۇل خوتۇنىنىڭ كالىسىنى كېپىللىك ئۈچۈن ئېلىۋالىدۇ. 4 ئۇلار مىسكىنلەرنى يولدىن نېرى ئىتتىرۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن زېمىندىكى ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى مۇكۈشۈۋالىدۇ. 5 مانا، ئۇلار دەشت-باياۋانلاردىكى ياۋايى ئېشىە كەلمەدەك، تاڭ سەھەردە ئوچلا ئىزدەش «خىزمىتى» گە چىقىدۇ؛ جاكىگال ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن بېچە كىلىك تەمىنلەيدۇ. 6 ئۇلار يامانىنىڭ [كالىلىرى] ئۈچۈن دالادا ئوت-چۆپ ئورىدۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاشقان-تاشقان ئۈزۈملىرىنى تېرىيدۇ؛ 7 ئۇلار كېچىنى كىيىمسىز يالاڭ ئۆتكۈزىدۇ، سوغۇقتا بولسا يېپىنغۇدەك كىيىمى يوقتۇر. 8 ئۇلار تاغقا ياغقان يامغۇرلار بىلەن سۈزمە بولۇپ كېتىدۇ، پاناھسىزلىقىدىن تاشنى قۇچاقلىشىدۇ. 9 ئادەملەر ئاتىسىز بالىلارنى ئەمچەكتىن بۇلاپ كېتىدۇ، ئۇلار مىسكىنلەردىن [بوۋاقلارنى] كېپىللىككە ئالىدۇ. 10 [مىسكىنلەر بولسا] كىيىمسىز، يېلىك ئۆتىدۇ، باشقىلار ئۈچۈن بۇغداي باغلىرىنى كۆتۈرسىمۇ، يەنىلا ئاچ قالىدۇ؛ 11 ئۇلار باشقىلارنىڭ ئۈيىدە زەيتۇنلارنى چەيلەپ ياغ چىقارغان بولسىمۇ، ھويلىلىردا شاراب كۆچلىكىنى چەيلىگەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۇسسۇزلۇقتا قالىدۇ. 12 شەھەردىن ئادەملەرنىڭ ئاھ-زارلىرى چىقىپ تۇرىدۇ، قىلىچ يېگەنلەرنىڭ جانلىرى نالە-پەريات كۆتۈرىدۇ؛ براق تەڭرى ھېچكىمنىڭ ئېپىلىسلىقىنى ئەيىبلىمەيدۇ. 13 ـ نۇرغا قارشى ئىسيان كۆتۈرىدىغانلارمۇ بار؛ ئۇلار نۇرنىڭ يوللىرىنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ تەرىقىلىرىدە تۇرمايدۇ. 14 قاتىل تاڭ نۇرى كېلىشى بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ، كەمبەغەللەر ۋە مىسكىنلەرنى ئۆلتۈرىدۇ؛ كېچىدە ئۇ ئوغرىدەك يۈرىدۇ. 15 زىناخورمۇ «مېنى ھېچ كۆز كۆرمەيدۇ» دەپ زاۋال ۋاقتىنى كۈتىدۇ، باشقىلار مېنى تونۇمىسۇن دەپ ئايالنىڭ چىرىيىنى يۈزىگە تارتىۋالىدۇ. 16 قاراڭغۇلۇقتا [ئوغرىلار] ئۆينىڭ تاملىرىنى كولاپ تېشىدۇ؛ كۈندۈزدە ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۆز ئۆيىگە قاماپ قويىدۇ؛ ئۇلار نۇرنى تونۇمايدۇ. 17 ئۇلار ئۈچۈن تاڭ سەھەر ئۇلۇم سايىسىدەك ئۇيۇلىدۇ؛ ئۇلار قاپ-قاراڭغۇلۇقتىنىڭ ۋەھىمىلىرىنى دوست تۇتىدۇ. 18 ئۇلار سۇلارنىڭ يۈزىدىكى كۆپۈكلەردەك يوقاپ كەتسۇن! ئۇلارنىڭ يەر-زېمىندىكى نېسىبىسى لەنەت قىلىنغانكى، شۇڭا ئۇلاردىن ھېچكىم ئۈزۈمزارلىقىغا يەنە 19 قۇرغاقچىلىق ھەم تومۇز ئىسسىق قار سۈلىرىنىمۇ يەپ تۈگىتىدۇ، تەھتىسارامۇ ئوخشاشلا گۇناھ قىلغانلارنى يەپ تۈگەتسۇن! (Sheol h7585) 20 ئۇنى، تۇغقان تانىسىمۇ ئۇنتۇپسۇن! قۇرت شۇلگەيلىرنى ئېقىتىپ ئۇنى يېسۇن! ئەسكە ھېچ ئېلىنمىسۇن! شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيسىزلىق دەرەختەك كېسىلسۇن! 21 ئۇ بالىسى يوق تۇغماسلاردىن ئوچلا ئالىدۇ، ئۇ تۇل خوتۇنلارغىمۇ ھېچ شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. 22 براق [خۇدا] ئۆز قۇدرىتى بىلەن مۇنداق كۈچ-ھوقۇق بارلارنىڭ [كۈننى] ئۇزارتىدۇ؛ ئۇلار ھەتتا ھاياتىدىن ئۈمىدسىزلەنسىمۇ قايتىدىن ئورنىدىن تۇرىدۇ. 23 [خۇدا] يەنىلا ئۇلارنى ئامانلىقتا مۇقىملاشتۇرىدۇ، شۇڭا ئۇلار خاتىرجەم بولىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ يوللىرىنى كۆزدە تۇتقان ئەمەسمۇ؟ 24 ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى بىردەملىك ئۆستۈرۈلىدۇ، ئاندىن ئۇلار يوق بولىدۇ؛ ئۇلار ئۆكۈپ قالىدۇرۇلىدۇ، ئاندىن باشقا ئادەملە رگە ئوخشاشلا يېغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلار پەقەتلا پىشقان سەرخىل بۇغداي باشاقلىرىدەك كېسىلىپ كېتىدۇ. 25 بۇ ئىشلار مۇنداق بولمىسا، قېنى كىم مېنى يالغانچى دەپ ئىسپاتلىيالايدۇ. مېنىڭ گەپلىرىمنى كىم قۇرۇق گەپ دېيەلەيدۇ؟».

25 شۇخالىق بىلدار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئۇنىڭدا ھۆكۈمرانلىق ھەم ھەيۋەت باردۇر؛ ئۇ ئاسمانلارنىڭ قەرىدىكى ئىشلارنىمۇ تەرتىپكە سالدۇ. 3 ئۇنىڭ قوشۇنلىرىنى ساناپ تۈگەتكىلى بولامدۇ؟ ئۇنىڭ نۇرى كىمنىڭ ئۈستىگە چۈشمەي قالار؟ 4 ئەمدى ئىنسان بالىسى قانداقمۇ تەڭرىنىڭ ئالدىدا ھەققانىي بولالىسۇن؟ ئايال زاتتىن تۇغۇلغانلار قانداقمۇ پاك بولالىسۇن؟ 5 مانا، ئۇنىڭ نەزىرىدە ھەتتا ئايمۇ يورۇق بولمىغان يەردە، يۇلتۇزلارمۇ پاك بولمىغان يەردە، 6 قۇرت بولغان ئىنسان، سازاڭ بولغان ئادەم بالىسى [ئۇنىڭ ئالدىدا] قانداق بولار؟».

26 ئايۇپ [بىلدادقا] جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ماغدۇرسىز كىشىگە قالتىس ياردەملەرنى بېرىۋەتتىڭ! بىلە كلىرى كۈچسىز ئادەمنى كارامەت قۇتقۇزۇۋەتتىڭ! 3 ئەقلى يوق كىشىگە قالتىس نەسىھەتلەرنى قىلىۋەتتىڭ! ۋە ئۇنىڭغا ئالامەت بىلىملەرنى نامايان قىلىۋەتتىڭ! 4 سەن زادى كىمنىڭ مەدىتى بىلەن بۇ سۆزلەرنى قىلدىڭ؟ سەندىن چىقىۋاتقىنى كىمنىڭ روھى؟ 5 ـ «ئەرۋاھلار، يەنى سۇ ئاستىدىكىلەر، شۇنداقلا ئۇ يەردە يېپىنچىسىز كۆرۈندۈ، ھالاكەتنىڭمۇ يالىقۇچى يوقتۇر. (Sheol h7585) 7 ئۇ [يەرنىڭ] شىمالىي [قۇتۇپىنى] ئالەم بوشلۇقىغا سوزغان، ئۇ يەر [شارىنى] بوشلۇق ئىچىدە مۇئەللەق قىلغان؛ 8 ئۇ سۇلارنى قويۇق بۇلۇتلىرى ئىچىگە يىغىدۇ، بۇلۇت ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقى بىلەنمۇ يىرتىلىپ كەتمەيدۇ. 9 ئۇ ئايىنىڭ يۈزىنى يابىدۇ، ئۇ بۇلۇتلىرى بىلەن ئۇنى توسىدۇ. 10 ئۇ سۇلارنىڭ ئۈستىگە چەمبەر سىزىپ قويغان، يۇنىڭ بىلەن ئۇ يوروقلۇق ھەم قاراڭغۇلۇقنىڭ چېگراسىنى بېكىتكەن. 11 ئاسمانلارنىڭ تۈۋرۈكلىرى تەۋرەپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ تەيىبىنى ئاگاھلاپ ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 12 ئۇ دېڭىزنى قۇدرىتى بىلەن تىنچلاندۇرىدۇ، ئۇنى ھېكمىتى بىلەن راھابنى پارە-پارە قىلىپ يانچۇۋېتىدۇ. 13 ئۇنىڭ روھى بىلەن ئاسمانلار بېزەلگەن، ئۇنىڭ قولى تېز قاچقان ئەجدىھانى سانجىيدۇ. 14 مانا، بۇ ئىشلار پەقەت ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ كىچىككىنە بىر قىسمىدۇر، خالاس؛ ئۇنىڭ سۆز-كالامىدىن ئاگلاۋاتقىنىمىز ناھايىتى پەس بىر شۇئىرلاش، خالاس! ئۇنىڭ پۈتكۈل زور قۇدرىتىنىڭ گۈلدۈرمامىسىنى بولسا كىممۇ چۈشىنەلەيسۇن؟!».

27 ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنىڭ ھەققىمنى تارتىۋالغان تەڭرىنىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىمنى ئاغرىتقان ھەممىگە قادىرنىڭ ھەققى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، 3 تېنىمدە نەپەس بولسىلا، تەڭرىنىڭ بە رگەن روھى دىمىغىمدا تۇرسىلا، 4 لەۋلىرىمدىن ھەققانىيسىز سۆزلەر چىقمايدۇ، تىلىم ئالدامچىلىق بىلەن ھېچ شۇئىرلىمايدۇ! 5 سىلەرنىڭكىنى توغرا دېيىش مەندىن يىراق تۇرسۇن! جېنىم چىقىقانغا قەدەر دۈرۈسلۇقۇمنى تۇزۇمدىن ئايرىمايمەن! 6 ئادىللىقىمنى چىڭ تۇتۇۋېرىمەن، ئۇنى قويۇپ بەرمەيمەن، ۋىجدانىم ياشىغان ھېچبىر كۈنۈمدە مېنى ئەيىبلىمىسۇن! 7 مېنىڭ دۈشمىنىم رەزىللە رگە ئوخشاش

بولسۇن، ماڭا قارشى چىققانلار ھەققانىيسىز دەپ قارالسۇن. 8 چۈنكى تەڭرى ئېيلاس ئادەمنى تۈرۈپ تاشلىغاندا، ئۇنىڭ جىنىنى ئالغاندا، ئۇنىڭ يەنە نېمە ئۈمىدى قالار؟ 9 بالا ىىئايەت ئۇنى ىىسىپ چۈشكەندە، تەڭرى ئۇنىڭ نالە-پەريادىنى ئاڭلامدۇ؟ 10 ئۇ ھەممىگە قادىردىن سۈيۈنەمدۇ؟ ئۇ ھەردائىم تەڭرىگە ئىلتىجا قىلالامدۇ؟ 11 مەن تەڭرىنىڭ قولىنىڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا سىلە رگە مەلۇمات بېرەي؛ ھەممىگە قادىردا نېمە بارلىقىنى يوشۇرۇپ يۈرمەيمەن. 12 مانا سىلەر ئاللىبۇرۇن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭلار، سىلەر نېمىشقا ئاشۇنداق پۈتۈنلەي قۇرۇق خىياللىق بولۇپ قالدىڭلار؟ 13 رەزىل ئادەملەرنىڭ تەڭرى بىكىتكەن ئاقىۋىتى شۇنداقكى، زوراۋانلارنىڭ ھەممىگە قادىردىن ئالىدىغان نېسىۋىسى شۇنداقكى: ـ 14 ئۇنىڭ بالىلىرى كۆپەيسە، قىلىچلىنىش ئۈچۈنلا كۆپەيىدۇ؛ ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ نېنى يېتىشمەيدۇ. 15 ئۇنىڭ ئۆزىدىن كېيىن قالغان ئادەملىرى ئۆلۈم بىلەن بۇاسىتە دەپنە قىلىنىدۇ، بۇنىڭ بىلەن قالغان تۇل خوتۇنلىرى ماتەم تۇتمايدۇ. 16 ئۇ كۈمۈشلەرنى توپا-چاڭدەك يىغىپ دۆۋىلىسىمۇ، كىيىم-كېچەك كەلەرنى لايدەك كۆپ يىغسىمۇ، 17 بۇلارنىڭ ھەممىسنى تەييارلىسىمۇ، بىراق كىيىملەرنى ھەققانىيلار كىيىدۇ، بىگۇناھلارمۇ كۈمۈشلەرنى بۇلۇشىدۇ. 18 ئۇنىڭ ياسىغان ئۆيى پەرۋانىنىڭ غوزىسىدەك، ئۆزۈمزارنىڭ كۆزەتچىسى ئۆزىگە سالغان كەپىدەك بوش بولىدۇ. 19 ئۇ باي بولۇپ يېتىپ دەم ئالغىنى بىلەن، بىراق ئەڭ ئاخىرقى قېتىم كېلىدۇكى، كۆزىنى ئاچقاندا، ئەمدى ئۇ ئۆگەشتىم دەيدۇ. 20 ۋەھىمىلەر كەلكۈندەك بېشىغا كېلىدۇ؛ كەچتە قارا قۇيۇن ئۇنى چاڭگىلغا ئالىدۇ. 21 شەرق شامىلى ئۇنى ئۆچۈرۈپ كېتىدۇ؛ شىددەت بىلەن ئۇنى ئورنىدىن ئېلىپ يىراقتا ئېتىپ تاشلايدۇ. 22 يوران ئۇنى ھېچ ئىمماي، بېشىغا ئۇرۇلىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ھە دەپ ئۇرۇنىدۇ؛ 23 بىراق [شامال] ئۇنىڭغا قاراپ چاۋاك چالىدۇ، ئۇنى ئورنىدىن «ئۇش-ئۇش» قىلىپ قوغلۇىتىدۇ».

28

ـ «شۇبھىسىزكى، كۈمۈش تېپىلىدىغان كانىلار بار، ئالتۇننىڭ تاۋلىنىدىغان ئۆز ئورنى باردۇر؛ 2 تۆمۈر بولسا يەر ئاستىدىن قېزۋېلىنىدۇ، مىس بولسا تاشتىن ئېرىتىلىپ ئېلىنىدۇ. 3 ئىنسانلار [يەر ئاستىدىكى] قاراڭغۇلۇققا چەك قويىدۇ، ئۇ يەر قەرىگىچە چارلاپ يۈرۈپ، قاراڭغۇلۇققا تەۋە، ئۆلۈمنىڭ سايىسىدە ئۆرغان تاشلارنى ئىزدەيدۇ. 4 ئۇ يەر يۈزىدىكىلەردىن يىراق جايدا تىك بولغان قۇدۇقنى كولايدۇ؛ مانا شۇنداق ئادەم ئاياغ باسمايدىغان، ئۇنتۇلغان يەرلەردە ئۆلار ئارغامچىنى ئۇتۇپ بوشلۇقتا پۇلا كلاب يۈرىدۇ، كىشىلەردىن يىراقتا ئېسىلىپ ئۆرىدۇ. 5 ئاشلىق چېقىدىغان يەر، تەكتى كولانغاندا بولسايالقۇندەك كۆرۈنىدۇ؛ 6 يەردىكى تاشلار ئارىسىدىن كوك ياقۇتلار چېقىدۇ، ئۇنىڭدا ئالتۇن رۇدىسىمۇ باردۇر. 7 ئۇ يولنى ھېچقانداق ئالغۇر قۇش بىلمەيدۇ، ھەتتا سارنىڭ كۆزىمۇ ئۇنىڭغا يەتمىگەن. 8 ھاكاۋۇر يىرتقۇچلارمۇ ئۇ يەرنى ھېچ دەسسەپ باقمىغان، ئەشەددىي شىرمۇ ئۇ جايدىن ھېچقاچان ئۆتۈپ باقمىغان. 9 ئىنسان بالىسى قولىنى چاقماق تېشىنىڭ ئۈستىگە تەڭگۈزىدۇ، ئۇ تاغلارنى يىلتىزىدىن قومۇرۇۋېتىدۇ. 10 تاشلار ئارىسىدىن ئۇ قاناللارنى چاپىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ كۆزى ھەرخىل قىممەتلىك نەرسىلەرنى كۆرىدۇ، 11 يەر ئاستىدىكى ئېقىنلارنى تېشىپ كەتمىسۇن دەپ ئۇلارنى توسۇۋالىدۇ، يوشۇرۇن نەرسىلەرنى ئۇ ئاشكارىلايدۇ. 12 بىراق دانالىق نەدىن تېپىلار؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 13 ئىنسان بالىلىرى ئۇنىڭ قىممەتلىكلىكىنى ھېچ بىلمەس، ئۇ تىرىكىلەرنىڭ زېمىندىن تېپىلماس. 14 [يەر] تېگى: «مەندە ئەمەس» دەيدۇ، دېڭىز بولسا: «مەن بىلەنمۇ بىللە ئەمەستۇر» دەيدۇ. 15 دانالىقنى ساپ ئالتۇن بىلەن سېتىۋالغىلى بولمايدۇ، كۈمۈشنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىر تارازىدا تارتقىلى بولماس. 16 ھەتتا ئوفىردا چىقىدىغان ئالتۇن، ئاق ھېقىق ياكى كوك ياقۇت بىلەنمۇ بىر تارازىدا تارتقىلى بولمايدۇ. 17 ئالتۇن ۋە خرۇستالنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن سېلىشتۇرغىلى بولمايدۇ، ئېسىل ئالتۇن قاچا-قۇچىلار ئۇنىڭ بىلەن ھېچ ئالماشتۇرۇلماس. 18 ئۇ ئۈنچە-مارجان، خرۇستالنى ئادەمنىڭ ئېسىدىن چىقىرىدۇ؛ دانالىقنى ئېلىش قىزىل ياقۇتلارنى ئېلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 19 ئېفىئوپىيەدىكى سېرىق ياقۇت ئۇنىڭغا يەتمەس، سېرىق ئالتۇنمۇ ئۇنىڭ بىلەن بەسلىشەلمەيدۇ. 20 ئۇنداقتا، دانالىق نەدىن تېپىلىدۇ؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 21 چۈنكى ئۇ بارلىق ھايات ئىگىلىرىنىڭ كۆزىدىن يوشۇرۇلغان، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلاردىنمۇ يوشۇرۇن ئۇرىدۇ. 22 ھالاكەت ۋە ئۆلۈم پەقەتلا: «ئۇنىڭ شۇھرىتىدىن خەۋەر ئالدۇق» دەيدۇ. 23 ئۇنىڭ ماڭغان يولىنى چۈشىنىدىغان، ئۇرىدىغان يېرىنى بىلىدىغان پەقەتلا بىر خۇدادۇر. 24 چۈنكى ئۇنىڭ كۆزى يەرنىڭ قەرىگىچە يېتىدۇ، ئۇ ئاسمانىنىڭ ئاستىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى كۆرىدۇ. 25 ئۇ شامالىلارنىڭ كۈچىنى تارازىغا سالغاندا، [دۇنيانىڭ] سۈلىرىنى ئۆلچىگەندە، 26 يامغۇرلارغا قانۇنىيەت چۈشۈرگىنىدە، گۈلدۇرمامىنىڭ چاقمىقىغا يولنى بېكىتكىنىدە، 27 ئۇ چاغدا ئۇ دانالىققا قاراپ ئۇنى بايان قىلغان؛ ئۇنى نەمۇنە قىلىپ بەلگىلىگەن؛ شۇنداق، ئۇ ئۇنىڭ باش-ئايىغىغا قاراپ چىقىپ، 28 ئىنسانغا: «مانا، رەببدىن قورقۇش دانالىقتۇر؛ يامانلىقتىن يىراقلىشىش يورۇتۇلۇشتۇر» ـ دېگەن».

29

ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئاھ، ئەھۋالىم ئىلگىرىكى ئايلاردىكىدەك بولسىدى، تەڭرى مەندىن خەۋەر ئالغان كۈنلەردىكىدەك بولسىدى! 3 ئۇ چاغدا ئۇنىڭ چىرىغى بېشىمغا نۇر چاچقان، ئۇنىڭ يورۇقلۇقى بىلەن قاراڭغۇلۇقتىن ئۆتۈپ كەتكەن بولاتتىم! 4 بۇ ئىشلار مەن قىران ۋاقتىمدا، يەنى تەڭرى چېدىرىمدا ماڭا سىرداش [دوست] بولغان ۋاقتىتا بولغانىدى! 5 ھەممىگە قادىر مەن بىلەن بىللە بولغان، مېنىڭ ياش بالىلىرىم ئەتراپىمدا بولغان؛ 6 مېنىڭ باسقان قەدەملىرىم سېرىق مايغا چۈمۈلگەن؛ يېنىمدىكى تاش مەن ئۈچۈن زەيتۇن مايى دەريىسى بولۇپ ئاققان؛ 7 شەھەر دەرۋازىسىغا چىققان ۋاقتىمدا، كەڭ مەيدانىدا ئورنۇم تەييارلانغانىدا، 8 ياشلار مېنى كۆرۈپلا ئېمىنىپ ئۆزلىرىنى چەتكە ئالاتتى، قېرىلار بولسا ئورنىدىن ئۇراتتى، 9 شاھزادىلەرمۇ گەپتىن توختاپ، قولى بىلەن ئاغزىنى ئېتىۋالاتتى. 10 ئاقسۆڭەك كەلەرمۇ تىنچلىنىپ، تىلىنى تاكلىيغا چاپلىۋالاتتى. 11 قۇلاق سۆزۈمنى ئاڭلىسىلا، ماڭا بەخت تىلەيتتى، كۆز مېنى كۆرسىلا ماڭا ياخشى گۇۋاھلىق بېرەتتى. 12 چۈنكى مەن ماڭا ھىمايە بول دەپ يېلىنغان ئېزىلگۈچىلەرنى، پاناھسىز قالغان يېتىم-يېسىرلارنىمۇ قۇتقۇزۇپ ئۇراتتىم. 13 ھالاك بولاي دېگەن كىشى ماڭا بەخت تىلەيتتى، مەن تۇل خوتۇنلىنىڭ شادلانىدۇرۇپ ناخشا ياڭرىتىۋاتىتىم. 14 مەن ھەققانىيلىقنى تون قىلىپ كىيىۋالدىم، ئۇ مېنى ئۆز گەۋدىسى قىلدى. ئادالەتلىكىم ماڭا يېپىنچا ھەم سەللە بولغان. 15 مەن كورغا كۆز بولاتتىم، توكۇرغا پۇت بولاتتىم. 16 يوقسۇللارغا ئاتا بولاتتىم، ماڭا ناتونۇش كىشىنىڭ دەۋاسىنىمۇ تەكشۈرۈپ چىقاتتىم. 17 مەن ئادالەتسىزلىنىڭ ھىكگايغان چىشلىرىنى چېقىپ تاشلايتتىم، ئوڭىسىنى چىشلىردىن ئېلىپ كېتەتتىم. 18 ھەم: «مېنىڭ كۈنلىرىم قۇمدەك كۆپ بولۇپ، ئۆز ئۆيۈمدا راھەت ئېچىدە ئۆلىمەن» دەيتتىم، 19 ھەم: «يىلتىزىم سۈلارغىچە تارتىلىپ باردۇ، شەبنەم پۈتۈن كېچىچە شېخىمغا چاپلىشىپ ياتىدۇ؛ 20 شۆھرىتىم ھەردائىم مەندە يېڭىلىنىپ تۇرىدۇ، قولۇمدىكى ئوقىيام ھەردائىم يېڭى بولۇپ تۇرىدۇ» دەيتتىم. 21 ئادەملەر ماڭا قۇلاق سالاتتى، كۈتۈپ ئۇراتتى؛ ئەسسەھەتلىرىنى ئاڭلاي دەپ سۈكۈت ئېچىدە ئۇراتتى. 22 مەن گەپ قىلغاندىن كېيىن ئۇلار قايتا گەپ قىلمايتتى، سۆزلىرىم ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شەبنەم بولۇپ چۈشەتتى. 23 ئۇلار يامغۇرلارنى كۈتكەندەك مېنى كۈتەتتى، كىشىلەر [ۋاقتىدا ياغقان] «كېينكى يامغۇر»نى قارشى ئالغاندەك سۆزلىرىنى ئاغزىنى ئېچىپ ئېچەتتى! 24 ئۈمىدسىزلەنگىنىدە مەن ئۇلارغا قاراپ كۈلۈمسىرەيتتىم، يۈزۈمدىكى نۇرنى ئۇلار يەر گە چۈشۈرمەيتتى. 25 مەن ئۇلارغا يولنى تاللاپ كۆرسىتىپ بېرەتتىم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كاتتىۋاش بولۇپ ئولتۇراتتىم، قوشۇنلىرى ئارىسىدا تۇرغان پادىشاھدەك ياشايتتىم، بىراق يۈنىڭ بىلەن ماتەم تۇتىدىغانلارغا تەسەللى يەتكۈزگۈچىمۇ بولاتتىم».

30

ـ «بىراق ھازىر بولسا، ياشلار مېنى مازاق قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ دادىلىرىنى ھەتتا پادامنى باقىدىغان ئىتلار بىلەن بىللە ئىشلىشكە يول قويۇشنىمۇ يامان كۆرەتتىم. 2 ئۇلارنىڭ ماغدۇرى كەتكەندىن كېيىن، قولىدىكى كۈچ ماڭا نېمە پايدا يەتكۈزەلىسۇن؟ 3 يوقسۇزلۇق ھەم ئاچلىقتىن يىگىلەپ كەتكەن، ئۇلار ئۆزۈندىن ۋىيان چۆلدەرەپ كەتكەن دەشت-بىاباۋاندا قۇرۇق يەرنى غاجايدۇ. 4 ئۇلار ئەمەن-شۇاقنى چاتقىلالار ئارىسىدىن يۇلىدۇ، شۇمبۇيىنىڭ يىلتىزلىرىنىمۇ تېرىپ ئۆزلىرىگە نان قىلىدۇ. 5 ئۇلار ئەل-

يۇرتلاردىن ھەيدۋېتىلگەن بولىدۇ، كىشىلەر ئۇلارنى كۆرۈپلا ئوغرىنى كۆرگەندەك ۋارقىراپ تىلايدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۈرلۈك جىلغىلاردا قونۇپ، تاشلار ئارىسىدا، غارلار ئىچىدە ياشاشقا مەجبۇر بولىدۇ. 7 چاتقاللىق ئارىسىدا ئۇلار ھاڭ‌ۋاپ كېتىدۇ، تىكەنلەر ئاستىدا ئۇلار د ۋگەدىپ ئولتۇرىشىدۇ، 8 نادانلارنىڭ، نام-ئابرۇيىسىزلارنىڭ بالىلىرى، ئۇلار زېمىندىن سۈرتوقاي ھەيدۋېتىلگەن. 9 مەن ھازىر بولسام بۇلارنىڭ ھەجۋىي ناخشىسى، ھەتتا سۆز-چۆچەكنىڭ دەستىكى بولۇپ قالدىم! 10 ئۇلار مەندىن نەپرەتلىنىپ، مەندىن يىراق تۇرۇپ، يۈزۈمگە تۈكۈرۈشتىنمۇ يانمايدۇ. 11 چۈنكى [خۇدا] مېنىڭ ھايات رىشتىمنى ئۈزۈپ، مېنى جاياڭا چۈشمۈز رگەن، شۇنىڭ بىلەن شۇ ئادەملەر ئالدىمدا تىزگىنلىرىنى ئېلىۋەتكەن. 12 ئوڭ يېنىمدا بىر توپ چۈپرەندە ياشلار ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇلار پۇتۇمنى تۇرغان يېردىن ئىتتىرىۋەتمەكچى، ئۇلار سېپىلىمغا ھۇجۇم پەلەمپەيلىرىنى كۆتۈرۈپ تۇرىدۇ، 13 ئۇلار يولۇمنى بۇزۇۋېتىدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچ يۆلەنچۈكى بولمىسىمۇ، ھالاكتىمنى ئىلگىرى سۈرمەكتە. 14 ئۇلار سېپىلنىڭ كەڭ بۆسۈك جايىدىن بۆسۈپ كىرگەندەك كىرىشىدۇ، ۋەيرانىلىكىمدىن پايدىلىنىپ چوڭ تاشلارىدەك دومىلاپ كىرىشىدۇ. 15 ۋەھىمىلەر بۇرۇلۇپ مېنى تۈز نىشانى قىلغان، شۇنىڭ بىلەن ھۆرمىتىم شامال ئۈتۈپ يوق بولغاندەك ھەيدۋېتىلدى، ئاۋاتچىلىقىممۇ بۇلۇت ئۈتۈپ كەتكەندەك ئۈتۈپ كەتتى. 16 ھازىر بولسا جېنىم قاچىدىن ئۆكۈلۈپ كەتكەندەك، ئازابلىق كۈنلەر مېنى ئۈتۈۋالدى. 17 كېچىلەر بولسا، ماڭا سۆڭەكلىرىمگىچە سانجىماقتا، ئاغرىقلىرىم مېنى چىشلەپ دەم ئالمايدۇ. 18 [ئاغرىقلار] زور كۈچى بىلەن ماڭا كىيىم-كېچىكمەدەك بولدى؛ ئۇلار كۆڭلىكىمنىڭ ياقىسىدەك ماڭا چاپلىشىۋالدى. 19 خۇدا مېنى سازلىققا تاشلىۋەتكەن، مەن توپا-چاڭغا ۋە كۈلگە ئوخشاش بولۇپ قالدىم. 20 مەن ساڭا ناله-پەريياد كۆتۈرمەكتىمەن، بىراق سەن ماڭا جاۋاب بەرمەيسەن؛ مەن ئورنۇمدىن تۇرسام، سەن پەقەتلا ماڭا قارىلا قېيىسەن. 21 سەن تۇرۇگىرىپ ماڭا بىر زالىم بولدۇڭ؛ قولۇڭنىڭ كۈچى بىلەن ماڭا زەربە قىلۋاتىسەن؛ 22 سەن مېنى كۆتۈرۈپ شامالغا مىندۇرۇپ رگەنسەن؛ بوران-چاپقۇنىدا تەھەللۇقاتىمنى يوق قىلىۋەتكەنسەن. 23 چۈنكى سەن مېنى ئاخىرىدا ئۆلۈمگە، يەنى بارلىق ھايات ئىگىلىرىنىڭ «يىغلىش ۆيى» گە كەلتۈرۈۋاتىسەن. 24 ئۇ ھالاك قىلغان ۋاقىتدا كىشىلەر ناله-پەريياد كۆتۈرسىمۇ، ئۇ قولىنى ئۇزاتقاندا، دۇئانىڭ دەرۋەقە ھېچقانداق نەتىجىسى يوق، 25 مەن كۈنلىرى تەس كىشى ئۈچۈن يىغلاپ [دۇئا قىلغان] ئەمەسمۇ؟ نامراتلار ئۈچۈن جېنىم ئازابلانمىدىمۇ؟ 26 مەن ئۈزۈم ياخشىلىق كۈتۈپ يۈرگىنىم بىلەن، يامانلىق كېلىپ قالدى؛ نۇر كۈتكىنىم بىلەن، قاراڭغۇلۇق كەلدى. 27 ئىچىم قازاندەك قاينىپ، ئارامىلىق تاپمايۋاتىدۇ؛ ئازابلىق كۈنلەر ماڭا يۈزلەندى. 28 مەن قۇياش نۇرىنى كۆرمەيمۇ قاردىداپ يۈرمەكتىمەن؛ خالايىق ئارىسىدا مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ناله-پەريياد كۆتۈرىمەن. 29 مەن چىلبۆرىلە رگە قېرىنداش بولۇپ قالدىم، ھۇۋۇقشىلارنىڭ ھەمراھى بولدۇم. 30 تېرەم قارىيىپ مەندىن ئاجراپ كېتىۋاتىدۇ، سۆڭەكلىرىم قىزىقتىن كۆيۈپ كېتىۋاتىدۇ. 31 چىلتارىمدىن ماتەم مەرسىيەسى چىقىدۇ، نېيىمنىڭ ئاۋازى ھازا تۇتقۇچىلارنىڭ يىغىسىغا ئايلىنىپ قالدى».

31

«مەن كۆزۈم بىلەن ئەھدىلەشكەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن قانداقمۇ قىزلارغا ھەۋەس قىلىپ كۆز تاشلاپ يۈرەي؟ 2 ئۇنداق قىلسام ئۈستۈمدىكى تەڭرىدىن ئالدىغان نېسىۋەم نېمە بولار؟ ھەممىگە قادىردىن ئالدىغان مىراسىم نېمە بولار؟ 3 بۇ گۇناھنىڭ نەتىجىسى ھەققانىيسىزلارغا بالا-قازا ئەمەسمۇ؟ قەبىھلىك قىلغانلارغا كۈلپەت ئەمەسمۇ؟ 4 ئۇ مېنىڭ يوللىرىمنى كۆرۈپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ھەربىر قەدەملىرىمنى ساناپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ 5 ئەگەر ساختىلىقتا ھەمراھ بولۇپ ماڭغان بولسامشىدى! ئەگەر پۇتۇم ئالداملىق بىلەن بىللە بولۇشقا ئالدىرىغان بولسا، 6 (مەن ئادىللىق مىزانىغا قېيۇلغان بولسامشىدى! ئۇنداقتا ئەڭ ئەيىبسىزلىكىمدىن خەۋەر ئالالايتى!) 7 ئەگەر قەدەمىم يولدىن چىققان بولسا، كۆڭلۈم كۆزۈمگە ئەگىشىپ ماڭغان بولسا، ئەگەر قولۇمغا ھەرقانداق داغ چاپلاشقان بولسا، 8 ئۇنداقتا مەن تېرىغانىنى باشقا بىرسى يېسۇن! بىخىلىرىم يۇلۇنۇپ تاشلۇېتىلسۇن! 9 ئەگەر قەلبىم مەلۇم بىر ئايالدىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇ نىيەتتە قوشنامنىڭ ئىشىك ئالدىدا پايلاپ تۇرغان بولسام، 10 ئۇز ئايالىم باشقىلارنىڭ ئۆگىنىنى تارتىدىغان كۈنگە قالسۇن، باشقىلار ئۇنى ئاياق ئاستى قىلسۇن. 11 چۈنكى بۇ ئەشەددىي نومۇسلۇق گۇناھتۇر؛ ئۇ سوراقچىلار تەرىپىدىن جازالىنىشى كېرەكتۇر. 12 [بۇ گۇناھ] بولسا ئادەمنى ھالاك قىلغۇچى ئوتتۇر؛ ئۇ مېنىڭ بارلىق تاپقانلىرىمنى يۇلۇپ ئالغان بولاتتى. 13 ئەگەر قۇلۇمنىڭ ياكى دېدىكىمنىڭ ماڭا قارىتا ئەرزى بولغان بولسا، ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆزۈمگە ئىلمىغان بولسام، 14 ئۇنداقتا نە كۆڑى مېنى سوراققا تارتىشقا ئورنىدىن تۇرغاندا قانداق قىلىمەن؟ ئەگەر ئۇ مەندىن سوئال-سوراق ئالىمەن دەپ كەلسە، مەن ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بېرىمەن؟ 15 مېنى بالىياتقۇدا ئاپىرىدە قىلغۇچى ئۇلارنىمۇ ئاپىرىدە قىلغان ئەمەسمۇ. مەن بىلەن ئۇ ئىككىمىزنى ئانىلىرىمىزنىڭ بالىياتقۇسىدا تۇرەلدۈرگۈچى بىر ئەمەسمۇ؟ 16 ئەگەر مىسكىنلەرنى تۇز تارزۇ-ئۈمىدلىرىدىن توسقان بولسام، ئەگەر تۇل خوتۇننىڭ كۆز نۇرىنى قاراڭغۇلاشتۇرغان بولسام، 17 ياكى ئۆزۈمنىڭ بىر چىشلەم نېنىمنى يالغۇز يېگەن بولسام، ئۇنى يېتىم-يېسىر بىلەن بىللە يېگەن بولسام 18 (ئەمەلىيەتتە ياش ۋاقتىمدىن تارتىپ ئوغلى ئاتا بىلەن بىللە بولغانىدەك ئۈمۈ مەن بىلەن بىللە تۇرغانىدى، ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىن تارتىپلا تۇل خوتۇننىڭ يۆلەنچۈكى بولۇپ كەلدىم)، 19 ئەگەر كىيىم-كېچەك كەملىكىدىن ھالاك بولاي دېگەن بىرىگە، ياكى چاپانسىز بىر يوقسۇلغا قاراپ ئولتۇرغان بولسام، 20 ئەگەر ئۇنىڭ بەللىرى [كىيىمىز قېلىپ] ماڭا بەخت تىلىمگەن بولسا، ئەگەر ئۇ قوزىلىرىمنىڭ يۈڭىدا ئىسسىنمىغان بولسا، 21 ئەگەر شەھەر دەرۋازىسى ئالدىدا «[ھۆكۈم چىقارغانلار تارىسىدا] مېنىڭ يۆلەنچۈكۈم بار» دەپ، يېتىم-يېسىرلارغا زىيانكەشلىك قىلىشقا قول كۆتۈرگەن بولسام، 22 ئۇنداقتا مۇرەم تاغىقىدىن ئاجرىلىپ چۈشسۇن! بىلكىم ئۆگىسىدىن سۇنۇپ كەتسۇن! 23 چۈنكى نە كۆڑى چۈشۈۋ رگەن بالا يېتىپەت مېنى قورقۇنچقا سالماقتا ئىدى، ئۇنىڭ ھەيۋىتىدىن ئۇنداق ئىشلارنى قەتئىي قىلالمايىتىم. 24 ئەگەر ئالتۇنغا ئىشىنىپ ئۇنى تۇز تاياڭىم قىلغان بولسام، ياكى ساپ ئالتۇنغا: «يۆلەنچۈكۈمسەن!» دېگەن بولسام، 25 ئەگەر بايلىقلىرىم زور بولغانلىقىدىن، ياكى قولۇم ئالغان غەنىيمەتنىڭ شادلىنىپ كەتكەن بولسام، 26 ئەگەر مەن قۇياشنىڭ جۇلالىسىنى چاچقانلىقىنى كۆرۈپ، ياكى ئايىنىڭ ئايدىكىدا ماڭغانلىقىنى كۆرۈپ، 27 كۆڭلۈم ئاستىرتىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇنداقلا [بۇلارغا چوقۇنۇپ] ئاغزىم قولۇمنى سۈيگەن بولسا، 28 بۇمۇ سوراقچى ئالدىدا گۇناھ دەپ ھېسابلىناتتى، چۈنكى شۇنداق قىلغان بولسام مەن يۇقىرىدا تۇرغۇچى تەڭرىگە ۋاپاسىزلىق قىلغان بولاتتىم. 29 ئەگەر ماڭا نەپرەتلەنگەن كىشىنىڭ ھالاكىتىگە قاريغىنىمدا شادلىنىپ كەتكەن بولسام، يېشىغا كۆلپەت چۈشكۈنلىكىدىن خۇشال بولغان بولسام ـ 30 (ئەمەلىيەتتە ئۇ تۇ ۋگەشسۇن دەپ قارغاپ، ئۇنىڭ ئۇلۇمىنى تىلەپ ئاغزىمنى گۇناھ ئۆتكۈزۈشكە يول قېيمىغانىمەن) 31 ئەگەر چېدىرىمدىكىلەر مەن توغرۇلۇق: «خوجايىنىمىزنىڭ داستىخىندىن يەپ ۋېيۇمغان قېنى كىم بار؟» دېمىگەن بولسا، 32 (مۇساپىرلاردىن كوچىدا قالغىنى ئەزەلدىن يوقتۇر؛ چۈنكى ئىشىكىمنى ھەردائىم يولۇچىلارغا ئېچىپ كەلگەنمەن) 33 ئەگەر ئادەمئاتىمزدەك ئىتائەتسىزلىكلىرىمنى ياپقان، قەبىھلىكىمنى كۆكۈلۈمگە يوشۇرغان بولسام، 34 ھەمدە شۇنىڭ ئۈچۈن پۇتكۈل خالايىق ئالدىدا ئۇنىڭ ئاشكارىلىنىشىدىن قورقۇپ يۈرگەن بولسام، جەمئىيەتنىڭ كەمسىتىشلىرى ماڭا ۋەھىمە قىلغان بولسا، شۇنىڭ بىلەن مەن تالاغا چىقماي يۈرگەن بولسام،... 35 ـ ئاھ، ماڭا قۇلاق سالغۇچى بىرسى بولسىدى! مانا، ئىمزايىمنى ۋېيۇپ بېرەي؛ ھەممىگە قادىر ماڭا جاۋاب بەرسۇن! رەقىبىم مېنىڭ ئۈستۈمدىن ئەرز يازسۇن! 36 شۇ ئەرزنى زىممەمگە ئارتاتتىم ئەمەسمۇ؟ چوقۇم تاجلاردەك بېشىمغا كىيىۋالاتتىم. 37 مەن ئۇنىڭغا قەدەملىرىمنىڭ پۇتۇن سانىنى ھېسابلاپ بېرەتتىم؛ شاھزادىدەك مەن ئۇنىڭ ئالدىغا باراتتىم. 38 ئەگەر ئۇز ئېتىزلىرىم ماڭا قارشى گۇۋاھ بولۇپ چۇقان كۆتۈرسە، ئۇنىڭ چۇنە كلىرى بىلەن بىرگە يىغلاشسا، 39 چۈنكى چىقارغان مېۋىسىنى ھەق تۆلىمەي يېگەن بولسام، ھۆججەتگەرلەرنى ھالسىزلاندۇرۇپ نەپىسىنى توختاتقان بولسام، 40 ئۇنداقتا بۇغدايىنىڭ ئورنىدا شۇمۇيا ئۈسسۈن! ئارپىنىڭ ئورنىدا مەستەك ئۈسسۈن. مانا شۇنىڭ بىلەن [مەن] ئالۋېنىڭ سۆزلىرى تامام ۋەسسالام!»

32 شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ كىشى ئايۇپقا جاۋاب بېرىشتىن توختىدى، چۈنكى ئۇلار ئايۇپنىڭ قارشىدا ئۆزىنى ھەققانىي دەپ تونۇيدىغانلىقىنى بىلدى. **2** ئاندىن بۇزىلىق رامىنىڭ ئائىلىسىدىن بولغان باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئىسىملىك يىگىتنىڭ غەزىپى قوزغالدى؛ ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپقا قارىتا قوزغالدى، چۈنكى ئۇ خۇدانى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى توغرا ھېسابلىغانىدى؛ **3** ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپنىڭ ئۈچ دوستىلىرىغىمۇ قارىتىلدى، چۈنكى ئۇلار ئايۇپقا رەددىيە بە رگۈدەك سۆز تاپالمايلا ئۆزۈپ، يەنىلا ئۇنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەنىدى.

4 بىراق ئېلىخۇ بولسا ئايۇپقا جاۋاب بېرىشنى كۈتكەنىدى، چۈنكى بۇ ئۆتەيلەننىڭ كۆ رگەن كۈنلىرى ئۆزىدىن كۆپ ئىدى. **5** ئېلىخۇ بۇ ئۈچ دوستىنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق جاۋابى يوقلۇقىنى كۆ رگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى. **6** شۇنىڭ بىلەن بۇزىلىق باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئېغىز ئېچىپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام ياش، سىلەر بولسا كاۋار ياشانغانسىلەر؛ شۇنداق بولغاچقا مەن تارتىنىپ، بىلگەنلىرىمنى سىلە رگە ئايان قىلىشتىن قورقۇپ كەلدىم. **7** مەن: «يېشى چوڭ بولغانلار [ئاۋۋال] سۆزلىشى كېرەك؛ يىللار كۆپەيسە، ئادەمگە دانالىقنى ئۆگىتىدۇ»، دەپ قارايتتىم؛ **8** بىراق ھەربىر ئىنساندا روھ بار، ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى ئۇنى ئەقىل-ئىدراكلىق قىلىپ يورۇتىدۇ.

9 لېكىن چوڭكاۋارنىڭ دانا بولۇشى ناتايىن، قېرىلارنىڭ توغرا ھۆكۈم چىقارالىشىمۇ ناتايىن. **10** شۇڭا مەن: «ماڭا قۇلاق سېلىڭلار» دەيمەن، مەنمۇ ئۆز بىلگىنىمنى بايان ئەيلەي. **11** مانا، سىلەر توغرا سۆزلەرنى ئىزدەپ يۈرگىنىڭلاردا، مەن سۆزلىرىڭلارنى كۈتكەنىمەن؛ سىلەرنىڭ مۇنازىرە كاۋارغا قۇلاق سالاتىم، **12** شۇنداق، سىلە رگە چىن كۆڭلۈمدىن قۇلاق سالدىم؛ بىراق سىلەردىن ھېچقايسىڭلار ئايۇپقا رەددىيە بەرمىدىڭلار، ھېچقايسىڭلار ئۆزىنىڭ سۆزلىرىگە جاۋاب بېرەلمىدىڭلار كى، **13** سىلەر: «ھەققەتەن دانالىق تاپتۇق!» دېيەلەيسىلەر، ئىنسان ئەمەس، بەلكى تەڭرى ئۇنىڭغا رەددىيە قىلىدۇ. **14** ئۇنىڭ جەڭگە تىزلىغان ھۆجۇم سۆزلىرى ماڭا قارىتىلغان ئەمەس، ھەم مەن بولسام سىلەرنىڭ گەپلىرىڭلار بىلىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەيمەن **15** (بۇ ئۇچەيلەن ھەيرانۇھەس بولۇپ، قايتا جاۋاب بېرىشمىدى، ھەممە سۆز ئۇلاردىن ئۇچۇپ كەتتى. **16** مەن كۈتۈپ تۇراتىم، چۈنكى ئۇلار گەپ قىلمىدى، بەلكى جىمجىت تۇرە تۇرۇپ قايتا جاۋاب بەرمىدى)؛ **17** ئەمدى ئۆزۈمنىڭ تۇۋىتىدە مەن جاۋاب بېرەي، مەنمۇ بىلگىنىمنى كۆرسىتىپ بېرەي. **18** چۈنكى دەيدىغان سۆزلىرىم لىق تولدى؛ ئىچىمدىكى روھ ماڭا تۇرتكە بولدى؛ **19** مانا، قورسىقىم ئېچىلمىغان شاراب تۇلۇمغا ئوخشايدۇ؛ يېڭى شاراب تۇلۇملىرى پارتلاپ كېتىدىغاندەك پارتلايدىغان بولدى. **20** شۇڭا مەن سۆز قىلىپ ئېچىمنى بوشتاي؛ مەن لەۋلىرىمنى ئېچىپ جاۋاب بېرەي. **21** مەن ھېچكىمگە يۈز-خاتىرە قىلمايمەن؛ ۋە يا كى ھېچ ئادەمگە خۇشامەت قىلمايمەن. **22** مەن خۇشامەت قىلىشنى ئۆگەنمىگەنمەن؛ ئۇنداق بولىدىغان بولسا، ياراتقۇچۇم چوقۇم تېزلا مېنى ئېلىپ كېتىدۇ».

33 «ئەمدىلىكتە، ئى ئايۇپ، بايانلىرىمغا قۇلاق سالغايسەن، سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ چىققايسەن. **2** مانا ھازىر لەۋلىرىمنى ئاچتىم، ئاغزىمدا تىلىم گەپ قىلدۇ. **3** سۆزلىرىم كۆڭلۈمدەك دۇرۇس بولىدۇ، لەۋلىرىم ساپ بولغان تەلىمنى بايان قىلىدۇ. **4** تەڭرىنىڭ روھى مېنى ياراتقان؛ ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى مېنى جانلاندۇرىدۇ. **5** جاۋابىڭ بولسا، ماڭا رەددىيە بە رگىن؛ سۆزلىرىڭنى ئالدىمغا سەپكە قويۇپ جەڭگە تەييار تۇرغىن! **6** مانا، تەڭرى ئالدىدا مەن ساڭا ئوخشاش بەندىمەن؛ مەنمۇ لايدىن شەكىللەندۈرۈلۈپ ياسالغانمەن. **7** بەرھەق، مەن ساڭا ھېچ ۋەھىمە سالمايچى ئەمەسمەن، ۋە يا كى مەن سالغان يۈك ساڭا بېسىم بولمايدۇ. **8** سەن دەرۋەقە قۇلىقىمغا گەپ قىلدىڭكى، ئۆز تاۋازىڭ بىلەن: ـ **9** «مەن ھېچ ئىتائەتسىز بولمايلا پاك بولىمەن؛ مەن ساپ، مەندە ھېچ گۇناھ يوق... **10** مانا، خۇدا مەندىن سەۋەب تاپىپ ھۆجۇم قىلدۇ، ئۇ مېنى ئۆز دۈشمىنى دەپ قارايدۇ؛ **11** ئۇ پۇتلىرىمنى كىشەنلە رگە سالىدۇ، ھەممە يولۇمنى كۆزىتىپ يۈرىدۇ» ـ دېگەنلىكىڭنى ئاڭلىدىم. **12** مانا، مەن ساڭا جاۋاب بېرەيكى، بۇ ئىشتا گېپىڭ توغرا ئەمەس؛ چۈنكى تەڭرى ئىنسانىدىن ئۇلۇغدۇر. **13** سەن نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىپ: ـ ئۇ ئۆزى قىلغان ئىشلىرى توغرۇلۇق ھېچ چۈشەنچە بەرمەيدۇ» دەپ يۈرىسەن؟ **14** چۈنكى تەڭرى ھەققەتەن گەپ قىلىدۇ؛ بىر قېتىم، ئىككى قېتىم، لېكىن ئىنسان بۇنى سەزمەيدۇ؛ **15** چۈش كۆ رگەندە، كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتە، ـ (قاتتىق ۋېقۇ ئىنسانلارنى باسقاندا، يا كى ئورۇن-كۆرپىلىرىدە ئۇخلىغاندا) ـ **16** ـ شۇ چاغلاردا ئۇ ئىنسانلارنىڭ قۇلىقىنى ئاچىدۇ، ئۇ ئۇلارغا بە رگەن نەسىھەتنى [ئۇلارنىڭ يۈرىكىگە] مۇھۇرلەيدۇ. **17** ئۇنىڭ مەقسىتى ئادەملەرنى [يامان] يولدىن ياندۇرۇشتۇر، ئىنسانىنى تەكەببۇرلۇقتىن ساقلاشتۇر؛ **18** بۇنىڭ بىلەن [خۇدا] ئادەمنىڭ جېنىنى كۆزىيەتمەس ھاڭىدىن ياندۇرۇپ، ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ھاياتىنى قىلىچلىنىشتىن قوغدايدۇ. **19** يا كى بولمىسا، ئۇ ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغىنىدا ئاغرىق بىلەن، سۆ ئەكۆ كلىرىنى ئۆز-ئارا سوقۇشتۇرۇپ بىئارام قىلىش بىلەن، تەربىيە قىلىنىدۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇتۇن ۋۇجۇدى تاتامدىن نەپرەتلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ جېنى ھەرخىل نازۇ-نېمەتلەردىن قاچىدۇ. **21** ئۇنىڭ ئېتى كۆزدىن يوقلىپ كېتىدۇ، تەسلىدە كۆرۈنمەيدىغان سۆ ئەكۆ كلىرى بۇرتۇپ چىقىدۇ. **22** بۇنىڭ بىلەن جېنى كۆزىيەتمەس ھاڭىغا يېقىن كېلىدۇ، ھاياتى ھالاك قىلغۇچى پەرشىتىلە رگە يېقىنلىشىدۇ؛ **23** بىراق، ئە گەر ئۇنىڭ بىلەن بىر تەرەپتە تۇرىدىغان كېلىشتۇرگۈچى بىر پەرشتە بولسا، يەنى مىڭنىڭ ئىچىدە بىرسى بولسا، ـ ئىنسان بالىسىغا توغرا يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان كېلىشتۇرگۈچى بولسا، **24** ئۇنداقتا [خۇدا] ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىپ: «ئۇنى ھاڭدىن چۈشۈپ كېتىشتىن قۇتقۇزۇپ قويغىن، چۈنكى مەن نىجات-قۇتقۇلۇشقا كاپالەت تاپتىم» ـ دەيدۇ. **25** بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تېنىدىكى باللىق ۋاقتىدىكىدىن يۇمران بولىدۇ؛ ئۇ ياشلىقىغا قايتىدۇ. **26** ئۇ تەڭرىگە دۇئا قىلىدۇ، ئۇ شەپقەت قىلىپ ئۇنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇ خۇشال-خۇرام تەنتەنە قىلىپ ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ، ھەمدە [خۇدا] ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئۇزىگە قايتۇرىدۇ. **27** ئۇ ئادەملەر ئالدىدا كۆزي ئېيتىپ: ـ «مەن گۇناھ قىلدىم، توغرا يولنى بۇرمىلىغانىمەن، بىراق تېگىشلىك جازا ماڭا بېرىلمىدى! **28** ئۇ روھىمنى ھاڭدا چۈشۈشتىن قۇتقۇزدى، جېنىم نۇرنى ھۆزۈرلىنىپ كۆرىدۇ» ـ دەيدۇ. **29** مانا، بۇ ئەمەللەرنىڭ ھەممىسىنى تەڭرى ئادەمنى دەپ، ئىككى ھەتا ئۈچ مەرتەم ئايان قىلىدۇ، **30** مەقسىتى ئۇنىڭ جېنىنى ھاڭدىن ياندۇرۇپ قۇتقۇزۇشتۇر، ئۇنى ھاياتلىق نۇرى بىلەن يورۇتۇش ئۈچىندۇر. **31** ئى ئايۇپ، ماڭا قۇلاق سالغايسەن؛ ئۇنۇڭنى چىقارما، مەن يەنە سۆز قىلاي. **32** ئە گەر سۆزلىرىڭ بولسا، ماڭا جاۋاب قىلىۋە رگىن؛ سۆزلىگىن! چۈنكى ئىمكانىيەت بولسىلا مېنىڭ سېنى ئاقلىغۇم بار. **33** بولمىسا، مېنىڭكىنى ئاڭلاپ ئولتۇر؛ سۆزكۈت قىلغىن، مەن ساڭا دانالىقنى ئۆگىتىپ قويايي».

34 ئېلىخۇ يەنە جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «ئى دانىشمەنلەر، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار، ئى تەجرىبە-ساۋاقلىق ئادەملەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار. **3** ئېغىز تاتام تېتىپ باققاندەك، قۇلاق سۆزنىڭ تەمىنى سىناپ باقىدۇ. **4** ئۆزىمىز ئۈچۈن ئىنسانىڭ توغرا بولىدىغانلىقىنى بايقاپ تاللايلى؛ ئارىمىزدا ئىنسانىڭ ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلەيلى! **5** چۈنكى ئايۇپ: «مەن ھەققانىيدۇرمەن»، ۋە: «تەڭرى مېنىڭ ھەققىمنى بۇلاپ كەتكەن» ـ دەيدۇ. **6** يەنە ئۇ: «ھەققىمگە زىيان يەتكۈزىدىغان، يالغان گەپنى قىلىشىم توغرىمۇ؟ ھېچ تاسىيلىقىم بولمىغىنى بىلەن، ماڭا سانجىلغان ئوق زەخمىگە داۋا يوق» ـ دەيدۇ، **7** قېنى، ئايۇپقا ئوخشايدىغان كىم بار؟! ئۇنىڭغا نىسبەتەن باشقىلارنى ھاقارەتلەش سۈ ئىچكەندەك ئاددىي ئىشتۇر. **8** ئۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا ھەمراھ بولۇپ يۈرىدۇ، ئۇ رەزىللەر بىلەن بىللە ماڭىدۇ. **9** چۈنكى ئۇ: «ئادەم خۇدادىن سۆيۈنسە، بۇ ئۇنىڭغا ھېچقانداق پايدىسى يوق» دېدى. **10** شۇڭا، ئى دانىشمەنلەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ رەزىللىك تەڭرىدىن يىراقتا ئۆرسۈن! يامانلىق ھەممىگە قادىردىن نېرى بولسۇن! **11** چۈنكى ئۇ ئادەمنىڭ قىلغانلىرىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ، ھەر بىر ئادەمگە ئۆز يولى يېتىپ تېگىشلىك نېسىۋە تاپقۇزىدۇ. **12** دەرھەققەت، تەڭرى ھېچ ئەسكىلىك قىلمايدۇ، ھەممىگە قادىر ھۆكۈمنى ھەرگىز بۇرمىلىمايدۇ. **13** كىم ئۇنىڭغا يەر-زېمىننى ئامانەت قىلغان؟ كىم ئۇنى پۈتكۈل جاھاننى باشقۇرۇشقا تەيىنلىدى؟ **14** ئۇ پەقەت كۆڭلىدە شۇ نىيەتنى قىلسىلا، ئۇزىنىڭ روھىنى ھەم نەپەسنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالسىلا، **15** شۇئان بارلىق ئەت ئىگىلىرى بىرگە نەپەستىن قالىدۇ، ئادەملەر توپا-چاڭغا قايتىدۇ. **16**

سەن دانىشمەن بولسالڭ، يۇنى ئاكلا! سۆزلىرىمنىڭ ساداسغا قۇلاق سال! 17 ئادالەتكە تۇچ بولغۇچى ھۆكۈم سۈرىلەمدۇ؟ سەن «ھەممىدن ئادىل بولغۇچى»نى گۇناھكار بېكىتەمسەن؟! 18 ئۇ بولسا پادىشاھىنى: «يارىماس!»، مۇتىئەرلەرنى: «رەزىللەر» دېگۈچىدۇر. 19 ئۇ نە ئەمىرلە رگە ھېچ يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، نە بايلارنى كەمبەغەللەردىن يۇقىرى كۆرمەيدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇ ئۆز قولى بىلەن ياراتقاندۇر. 20 كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلار ئۆتۈپ كېتىدۇ، تۇن يېرىمدا خەلقلەرمۇ ئەۋرىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ، ئادەمنىڭ قولىسىز ئۇلۇغلار ئېلىپ كېتىلىدۇ. 21 چۈنكى ئۇنىڭ نەزەرى ئادەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇ ئىنسانلىڭ بار قەدەملىرىنى كۆرۈپ يۈرىدۇ. 22 شۇڭا قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا يوشۇرۇنغىدەك ھېچ قاراڭغۇلۇق يوقتۇر، ھەتتا ئۇلۇمنىڭ سايىسىدىمۇ ئۇلار يوشۇرۇنالمايدۇ. 23 چۈنكى تەڭرى ئادەملەرنى ئالدىغا ھۆكۈم قىلىشقا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارنى ئۆزۈنغىچە كۆزىتىپ يۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوقتۇر. 24 ئۇ كۆچلۈكلەرنى تەكشۈرۈپ ئولتۇرمايلا پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، ھەم باشقىلارنى ئۇلارنىڭ ئورنىغا قويىدۇ؛ 25 چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ئۇنىڭغا ئېنىق تۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى كېچىدە ئۆرۈۋېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يانچىلىدۇ. 26 ئۇ يامانلارنى خالايىق ئالدىدا كاچاتلىغاندەك ئۇلارنى ئۇرىدۇ، 27 چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن باش تارتقان، ئۇنىڭ يوللىرىدىن ھېچبىرىنى ھېچ ئەتىۋارلىمىغان. 28 ئۇلار شۇنداق قىلىپ مىسكىنلەرنىڭ نالە-پەريادىنى ئۇنىڭ ئالدىغا كەرگۈزىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېزىلگۈچىلەرنىڭ يالۋۇرۇشىنى ئاڭلايدۇ. 29 ئۇ سۈكۈتتە تۇرسا، كىم ئاغرىنىپ قاقشىسۇن. مەيلى ئەلدىن، مەيلى شەخستىن بولسۇن، ئەگەر ئۇ [شەپقىتىنى كۆرسەتمەي] يۈزىنى يوشۇرۇۋالسا، كىم ئۇنى كۆرەلىسۇن؟ 30 ئۇنىڭ مەقسىتى ئىپلاسلار ھۆكۈمرانلىق قىلمىسۇن، ئۇلار ئەل-ئەھلىنى دامىغا چۈشۈرمىسۇن دېگەنلىكتۇر. 31 چۈنكى يۇنىڭ بىلەن ئۇلاردىن بىرسى تەڭرىگە: «مەن تەكەبىۋارلۇق قىلغانىمەن، مەن توغرىنى يەنە بۇرمىلىمايمەن؛ 32 تۇزۇمۇ بىلمىگىنىمنى ماڭا ئۆگىتىپ قويغايسەن، مەن ياماننىق قىلغان بولسام، مەن قايتا قىلمايمەن» ـ دېسە، 33 سەن ئۇنىڭ بېكىتكىنىنى رەت قىلغانلىقىڭ ئۈچۈن، ئۇ يەقەت سېنىڭ پىكرىڭ بويىچا ئىنسانلىڭ قىلغانلىرىنى ئۆزىگە قايتۇرۇشى كېرەكمۇ. مەن ئەمەس، سەن قارار قىلىشىڭ كېرەكتۇر، ئەمدى بىلگەنلىرىڭنى بايان قىلساڭچۇ! 34 ئەقلى بار ئادەملەر بولسا، گېپىمنى ئاڭلىغان دانا كىشى بولسا: ـ 35 «ئايۇپ ساۋاتسىزدەك گەپ قىلدى؛ ئۇنىڭ سۆزلىرىدە ئەقىل-پاراسەتنىن ئەسەر يوق» ـ دەيدۇ. 36 ئايۇپ رەزىل ئادەملەردەك جاۋاب بە رگەنلىكىدىن، ئاخىرغىچە سىناليلىسۇن! 37 چۈنكى ئۇ ئۆز گۇناھىنىڭ ئۈستىگە يەنە ئاسىيلىقنى قوشىدۇ؛ ئۇ ئارىمىزدا [ئاھانەت بىلەن] چاۋاك چېلىپ، تەڭرىگە قارشى سۆزلەرنى كۆپەيتمەكتە».

35

ئېلىخۇ يەنىلا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «سەن مۇشۇ گېپىڭنى، يەنى «ھەققانىيلىقىم تەڭرىنىڭكىدىن ئۈستۈندۇر» دېگىنىڭنى توغرا دەپ قارامسەن؟ 3 شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن سەن: «ھەققانىيلىقىنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى بولسۇن؟ گۇناھ قىلمىغىنىمنىڭ گۇناھ قىلغىنىمغا قارىغاندا ئارتۇقچىلىقى نەدە؟» دەپ سوريدىڭ. 4 تۇزۇم سۆزلەر بىلەن ساڭا [جاۋاب بېرەي]، ساڭا ھەم سەن بىلەن بىللە بولغان ئۈچەيلەرنىڭگە جاۋاب بېرەي؛ 5 ئاسمانلارغا قاراپ باققىن، پەلەكتىكى بۇلۇتلارغا سەپىسالغىن، ئۇلار سەندىن يۇقىرىدۇر. 6 ئەگەر گۇناھ قىلغان بولساڭ، ئۇنداقتا تەڭرىگە قايسى زىيانكەشلىكنى قىلالايتىڭ؟ جىنايەتلىرىڭ كۆپەيسىمۇ، ئۇنداقتا ئۇنىڭغا قانداق زىيانلارنى سالالار ئىدىڭ؟ 7 سەن ھەققانىي بولغان تەقدىردىمۇ، ئۇنىڭغا نېمە بېرەلەيتتىڭ؟ ئۇ سېنىڭ قولا ۋۇڭدىن نېمىمۇ ئالار-ھە؟ 8 سېنىڭ ئەسكىلىكىڭ پەقەت سەندەك بىر ئىنسانغىلا، ھەققانىيلىقىڭ بولسا پەقەت ئىنسان بالىلىرىغىلا تەسىر قىلىدۇ، خالاس. 9 ئادەملەر زۇلۇم كۆپىيىپ كەتكەنلىكىدىن يالۋۇرىدۇ؛ كۆچلۈكلەرنىڭ بېسىمى ئۆپەيلىدىن ئۇلار نالە-پەريادىن كۆتۈرىدۇ. 10 بىراق ھېچكىم: «كېچىلەردە ئىنسانلارغا ناخشا ئاتا قىلغۇچى ياراتقۇچۇم تەڭرىنى نەدىن ئىزدىشىم كېرەك؟» دېمەيدۇ. 11 ئۇنىڭ بەرگەن ئۆگىتىدىغىنى يەر-زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن كۆپ، ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ 12 ئۇلار نالە-پەريات كۆتۈرىدۇ، بىراق رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنىڭ تەسىرى تۆپەيلىدىن، ئۇنى خۇدا ئىجابەت قىلمايدۇ. 13 بەرھەق، تەڭرى قۇرۇق دۇئاغا قۇلاق سالمىغان يەردە، ھەممىگە قادىر مۇئىۋلارغا ئەھمىيەت بەرمىگەن يەردە، 14 سەن: «مەن ئۇنى كۆرەلمەيمەن» دېسەڭ، [ئۇ قانداق قۇلاق سالسۇن]؟ دەۋايىڭ تىنچى ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆرىدۇ، شۇڭا ئۇنى كۆتۈپ تۇرغىن. 15 بىراق ئۇ ھازىر [توۋا قىلىش پۇرسىتى بېرىپ]، ئۇز غەزىبىنى تىنچى تۇتمىگەن ئەھۋالدا، ئايۇپ ئۆزىنىڭ تەكەبىۋارلۇقىنى بىلمەمدىغاندۇ؟ 16 چۈنكى ئايۇپ قۇرۇق گەپ ئۈچۈن ئاغزىنى ئاچقان، ئۇ ئۇنتۇرۇقسىز سۆزلەرنى كۆپەيتكەن».

36

ئېلىخۇ سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنى بىردەم سۆزلىگىلى قويساڭ، مەن يەنە تەڭرىگە ۋاكالىتەن قىلىدىغان سۆزۈمنىڭ بارلىقىنى ساڭا ئايان قىلىمەن. 3 بىلىمنى يىراقلاردىن ئېلىپ كەلتۈرىمەن؛ ئادەملەرنى ياراتقۇچىمنى ھەققانىي دەپ ھېسابلايدىغان قىلىمەن. 4 مېنىڭ گېپىم ھەقىقەتەن يالغان ئەمەستۇر؛ بىلىمى مۇكەممەل بىرسى سەن بىلەن بىللە بولىدۇ. 5 مانا، تەڭرى دېگەن ئۇلۇغدۇر، بىراق ئۇ ھېچكىمنى كەمسىتمەيدۇ؛ ئۇنىڭ چۈشىنىشى چوڭقۇردۇر، مەقسىتىدە چىڭ تۇرىدۇ. 6 ئۇ يامانلارنى ھايات ساقلىمايدۇ؛ بىراق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزىدۇ. 7 ئۇ ھەققانىيلاردىن كۆزىنى ئېلىپ كەتمەيدۇ، بەلكى ئۇلارنى مەڭگۈگە پادىشاھلار بىلەن تەختتە ئولتۇرغۇزىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى ئۈستۈن بولىدۇ. 8 ۋە ئەگەر ئۇلار كىشەنلەنگەن بولسا، جاپانىڭ ئاسارىتىگە تۇتۇلغان بولسا، 9 ئۇنداقتا ئۇ ئۇلارغا قىلغانلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى، يەنى ئۇلارنىڭ كۆزە كۆلەم كەتكەنلىكىنى ئۇلارىگە كۆرسەتكەن بولىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ قولاقلىرىنى تەربىيىگە ئېچىپ قويىدۇ، ئۇلارنى يامانلىقتىن قايتىشقا بۇيرۇيدۇ. 11 ئۇلار قۇلاق سېلىپ ئۇنىڭغا بويسۇنسىلا ئۇلار [قالغان] كۈنلىرىنى ئاۋاتچىلىقتا، يىللىرىنى خۇشلۇقتا ئۆتكۈزىدۇ. 12 بىراق ئۇلار قۇلاق سالمىسا، قىلىچلىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ، بىلىمسىز ھالدا ئەپەسىتىن توختاپ قالىدۇ. 13 بىراق كۆڭلىگە ئېپلاسلىقنى پۇككەنلەر يەنىلا تاداۋەت ساقلايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنا ئاسارەت ئچۈشۈرگەندىمۇ ئۇلار يەنىلا تىلاۋەت قىلمايدۇ. 14 ئۇلار ياش تۇرۇۋېلا جان ئۈزىدۇ، ئۇلارنىڭ ھاياتى بەچىۋازلار ئارىسىدا ئۆگەيدۇ. 15 بىراق ئۇ ئازاب تارتقۇچىلارنى ئازابلاردىن بولغان تەربىيە ئارقىلىق قۇتقۇزىدۇ، ئۇ ئۇلار خار بولغان ۋاقتىدا ئۇلارنىڭ قۇلقىنى ئاچىدۇ. 16 ئۇ شۇنداق قىلىپ سېنىمۇ ئازارنىڭ ئاغزىدىن قىستاڭچىلىقى يوق كەڭ بىر يەر گەھلىپ قىلغان بولاتتى، ئۇنداقتا داستىخىنىڭ مايغا تولدۇرۇلغان بولاتتى. 17 بىراق سەن ھازىر يامانلارغا قارىتىلغان تېگىشلىك جازالارغا تولدۇرۇلغانسەن؛ شۇڭا [خۇدانىڭ] ھۆكۈمى ھەم ئادالىتى سېنى ئۇتۇۋالدى. 18 غەزىپىڭنىڭ قايناپ كېتىشىنىڭ سېنى مازاققا باشلاپ قويۇشىدىن ھۇشيار بول؛ ئۇنداقتا ھەتتا زور كاپالەتمۇ سېنى قۇتقۇزالمايدۇ. 19 ياكى بايلىقلىرىڭ، ياكى كۈچۈڭنىڭ زور تىرىشىشلىرى، ئۇز ئۈنۈڭنى ئازاب-ئۇقۇبەتتىن نېرى قىلالامدۇ؟ 20 كېچىگە ئۈمىد باغلىما، چۈنكى ئۇ چاغدا خەلق ئۇز ئورنىدىن يوقىلىپ كېتىدۇ. 21 ھۇشيار بول، ئەسكىلىككە بۇرۇلۇپ كەتمە؛ چۈنكى سەن [قەيھىلىكنى] دەر دەك [سەۋر بولۇشنىڭ] ئورنىدا تاللىغانسەن. 22 مانا، تەڭرى كۈچ-قۇدرىتى تۆپەيلىدىن ئۈستۈندۇر، ئۇنىڭدەك ئۆگەتكۈچى بارمۇ؟ 23 كىم ئۇنىڭغا ماڭىدىغان يولنى بېكىتىپ بە رگەندى؟ ۋە ياكى ئۇنىڭغا: «يامان قىلدىڭ؟» دېيىشكە پېتىنالايدۇ؟ 24 ئىنسانلار تەبىرىكلەيدىغان خۇدانىڭ ئەمەللىرىنى ئۇلۇغلاشنى ئۇنتۇمۇ! 25 ھەممە ئادەم ئۇلارنى كۆرگەندۇر؛ ئىنسان بالىلىرى يىراقتىن ئۇلارغا قاراپ تۇرىدۇ». 26 « ـ بەرھەق، تەڭرى ئۇلۇغدۇر، بىز ئۇنى چۈشىنەلەيمىز؛ ئۇنىڭ يىللىرىنىڭ سانىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغىلى بولمايدۇ. 27 چۈنكى ئۇ سۇنى تاڭچىلاردىن شۇمۇرۇپ چىقىرىدۇ، ئۇلار پارغا ئايلىنىپ ئاندىن يامغۇر بولۇپ ياغىدۇ. 28 شۇنداق قىلىپ ئاسمانلار [يامغۇرلارنى] قويۇپ بېرىپ، ئىنسان بالىلىرى ئۈستىگە مولچىلىق ياغدۇرىدۇ. 29 بىراق كىم بۇلۇتلارنىڭ توقۇلۇشىنى، ئۇنىڭ [ساماۋى] چېدىرىنىڭ گۈمبۈر-گۈمبۈر قىلىدىغانلىقىنى چۈشىنەلەيسۇن؟ 30 مانا، ئۇ چاقىتى بىلەن ئەترابىنى يورۇق قىلىدۇ، ھەتتا دېڭىز تەكتىنمۇ يورۇق قىلىدۇ. 31 ئۇ بۇلار ئارقىلى خەلقلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ھەم ئۇلار [ئارقىلىقمۇ] مول ئاشلىق بېرىدۇ. 32 ئۇ قوللىرىنى چاقماق بىلەن تولدۇرىدۇ، ئۇنىڭغا ئوردىغان نىشانى بۇيرۇيدۇ. 33 [خۇدانىڭ]

گۈلدۇرمامسى تۈنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئېلان قىلدۇ، ھەتتا كاللارمۇ سېزىپ، تۈنى ئېلان قىلدۇ.

37

شۇنداق، يۈرىكىمۇ بۇنى ئاڭلاپ تەۋرىنىپ كېتىۋاتىدۇ، يۈرىكىم قېيىدىن چىقىپ كېتەي، دېدى. 2 مانا ئاڭلىنىنا! تۈنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازىنى، تۈنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان گۈلدۇرماما ئاۋازىنى ئاڭلا! 3 تۈ ئاۋازىنى ئاسمان ئاستىدىكى پۈتكۈل يەر رەگە، چاقمىقىنى يەرنىڭ قەرىگىچە يەتكۈزىدۇ. 4 چاقماقتىن كېيىن بىر ئاۋاز ھۆركىرەيدۇ؛ تۈز ھەيۋىتىنىڭ ئاۋازى بىلەن تۈ گۈلدۇرلەيدۇ، ئاۋازىنى ئاڭلىنىشى بىلەنلا ھېچ ئايامماي چاقماقلىرىنمۇ قويۇۋېتىدۇ. 5 تەڭرى ئاۋازىنى بىلەن كارامەت گۈلدۇرلەيدۇ، بىز چۈشىنەلمەيدىغان نۇرغۇن قالتىس ئىشلارنى قىلىدۇ. 6 چۈنكى تۈ قارغا: «يە رەگە ياغ!»، ھەم ھۆل-يېغىنغا: «كۈچلۈك يامغۇر بول!» دەيدۇ. 7 تۈ بارلىق ئىنسانىي تۈزىنىڭ ياراتقانلىقىنى بىلىۋىن دەپ، ھەممە ئادەمنىڭ قولىنى بۇلار بىلەن توسۇپ قويىدۇ؛ 8 ياۋايى ھايۋانلار تۈز تۈۋۈسىغا كىرىپ كېتىدۇ، تۈز قوناڭلىغىدا تۇرغۇزۇلىدۇ. 9 بوران-چاپقۇن كوھقاپتىن كېلىدۇ، ھەم سوغۇق-زىمىستان تاراتقۇچى شاماللاردىن كېلىدۇ. 10 تەڭرىنىڭ نەپىسى بىلەن مۇز ھاسىل بولىدۇ، بېپايان سۇلار قېتىپ قالىدۇ. 11 تۈ يەنە قويۇق بۇلۇتلارغا مول نەملىك يۈكلەيدۇ، تۈ چاقماق كۆتۈرىدىغان بۇلۇتنى كەڭ يېيىپ قويىدۇ. 12 تۈلار پۈتكۈل يەر-زېمىن يۈزىدە تۈ ئېرىۋغان ئىشنى ئىجرا قىلىش ئۈچۈن، تۈنىڭ يولىورۇقلىرى بىلەن ھەرياققا يۇرۇلىدۇ. 13 ياكى تەربىيە تايىقى بولۇشى ئۈچۈن، ياكى تۈز دۇنياسى ئۈچۈن، ياكى تۈز رەھىمدىللىكىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن تۈ [بۇلۇتلىرىنى] كەلتۈرىدۇ. 14 ئى ئايۇپ، بۇنى ئاڭلاپ قوي، تەڭرىنىڭ كارامەت ئەمەللىرىنى تونۇپ يېتىپ شۈك تۇر. 15 تەڭرىنىڭ بۇلۇتلارنى قانداق سەپتە تۈرغۇزغانلىقىنى بىلەمسەن؟ تۈنىڭ بۇلۇتىنىڭ چاقمىقىنى قانداق چاقتۇردىغانلىقىنىمۇ بىلەمسەن؟ 16 بۇلۇتلارنىڭ قانداق قىلىپ بوشۇلۇقتا مۇئەللەق تۇرىدىغانلىقىنى، بىلىمى مۇكەممەل بولغۇچىنىڭ كارامەتلىرىنى بىلەمسەن؟ 17 ھەي، تۈنىڭ قانداق قىلىپ يەر-زېمىنى جەۋىدىكى شامال بىلەن تىنچلاندۇرۇپ، سېنى كىيىم-كېچەكسىنىڭ ئوتتەك ئىسسىتقىنىنى بىلەمسەن؟ 18 سەن تۈنىڭغا ھەمراھ بولۇپ ئاسمانىنى خۇددى قويۇپ چىقارغان ئەينە كىتەك، مۇستەھكەم قىلىپ يايغانمىدىڭ؟! 19 تۈنىڭغا نېمىنى دېيىشىمىز كېرەكلىكىنى بەرگىلە ئۈگىتىپ قويغىن! قاراڭغۇلۇقىمىز تۈپەيلىدىن بىز دەۋايىمىزنى جايىدا سەپكە قويالمايمىز. 20 تۈنىڭغا «مېنىڭ ساڭا گېپىم بار» دېيىش ياخشىمۇ؟ تۈنداق دېگۈچى ئادەم يۇتۇلماي قالمايدۇ! 21 ئەمدى شاماللار كېلىپ بۇلۇتلارنى تارقىتىۋېتىدۇ، بىراق بۇلۇتلار ئارىسىدىكى قۇياش نۇرىغا ئادەملەر بېۋاسىتە قاراپ تۇرالمايدۇ. قۇياشنىڭ ئالتۇن رەڭگى شىمال تەرەپتىنمۇ پەيدا بولىدۇ؛ تەڭرىنىڭ ھۇزۇرىدا دەھشەتلىك ھەيۋەت باردۇر. ھەممىگە قادىرنى بولسا، بىز ئۇنى مۇچەرلىيەلەيمىز؛ قۇدرىتى قالتىستۇر، تۈنىڭ ئادالىتى تۈلۈغ، ھەققانىيلىقى چوڭقۇر، شۇڭا تۈ ئادەملە رگە زۇلۇم قىلمايدۇ. 24 شۇڭا ئادەملەر تۈنىڭدىن قورقىدۇ، كۆڭلىدە تۈزنى دانا چاغلايدىغانلارغا تۈ ھېچ ئېتىبار قىلمايدۇ».

38

ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قويۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «نەسىھەتنى تۈتۈرۇقسىز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن زادى كىم؟ 3 ئە رگە كىتەك بېلىڭنى چىڭ باغلا؛ شۇندا مەن سەندىن سورايمەن، ئاندىن سەن مېنى خەۋەردار قىل! 4 مەن يەر-زېمىنى ئاپىرىدە قىلغىنىمدا، سەن زادى نەدە ئىدىڭ؟ بۇلارنى چۈشەنگەن بولساڭ، بايان قىلىۋەر. 5 كىم يەر-زېمىننىڭ ئۆلچىمىنى بېكىتكەن؟ ـ سەن بۇنى بىلەمسەن؟ كىم تۈنىڭ تۈسىگە تانا تارتىپ تۈچىگەن؟ 6 تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار بىلە كۆي ئېيتىشقان ۋاقىتدا، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىشقان ۋاقىتدا، يەر-زېمىننىڭ تۈللىرى نە گە پاتۇرۇلغان؟ كىم تۈنىڭ بۇرجەك ئېشىنى سالغان؟ 8 بالىياتقۇدىن چىققانىدەك، دېڭىز سۈيى بۇسۇپ چىققاندا، كىم تۈنى دەرۋازىلار ئىچىگە بەند قىلغان؟ 9 مەن بۇلۇتنى دېڭىزنىڭ كىيىمى قىلغاندا، ۋە قاپ-قاراڭغۇنى تۈنىڭ زاكىسى قىلغاندا، 10 مەن تۈنىڭ تۈچۈن پاسىل كەسكەن ۋاقىتتا، تۈنى چەكلەپ بالداقلارنى ھەم دەرۋازىلارنى سالغاندا، 11 يەنى تۈنىڭغا: «مۇشۇ يە رگىچە بارسەن، پاسىلدىن تۈتمە، سېنىڭ تە كەبىۋر دولقۇنلىرىڭ مۇشۇ يەردە توختىسۇن» دېگەندە، سەن نەدە ئىدىڭ؟ 12 سەن تۈغۈلغاندىن بېرى سەھەرنى «چىق» دەپ ئېيۇپ باققانمۇسەن؟ سەن تاڭ سەھەر رگە تۈزنى چىقىدىغان جايىنى كۆرسەتكەنمۇسەن؟ 13 سەن شۇنداق قىلىپ سەھەر رگە يەر يۈزىنىڭ قەرىنىمۇ يورۇتقۇزۇپ ھۆكۈم سۈرگۈزۈپ، شۇندا قالا رەزىللەرنى تىترىتىپ يەر-زېمىندىن قوغلاتقۇزغانمۇسەن؟ 14 شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن سېغىز لايغا پېسىلغان مۆھۈر ئىزلىرىدەك تۈ زەرتىلىدۇ، كىيگەن كىيىمدەك ھەممە ئېنىق بولىدۇ؛ 15 ھەم شۇنىڭ بىلەن رەزىللەرنىڭ «نۇر»ى تۈلۇردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، كۆتۈرۈلگەن بىلە كلەر سۇندۇرۇلىدۇ. 16 دېڭىزدىكى بۇلاقلارغا سەپەر قىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئوكيانلارنىڭ قەرىدە مېڭىپ باققانمۇسەن؟ 17 تۈلۈمنىڭ دەرۋازىلىرى ساڭا ئاشكارىلانغانمۇ؟ تۈلۈم سايىسىنىڭ دەرۋازىلىرىنى كۆ رگەنمۇسەن؟ 18 ئەقلىڭ يەر-زېمىننىڭ چوكۇقىغا يەتكەنمۇ؟ ھەممىسىنى بىلگەن بولساڭ ئېنىق بايان قىل! 19 نۇر تۈرۇشلۇق جايغا باردىغان يول نەدە؟ قاراڭغۇلۇقتىڭ بولسا، ئەسلىي ئورنى نەدە؟ 20 سەن [بۇنى بىلىپ] تۈلارنى تۈز چېگراسىغا ئېلىپ كېلەمسەن؟ تۈلارنىڭ ئۆيىگە ماڭىدىغان يولىرىنى بىلىپ يېتەلەمسەن؟ 21 ھەئە، راست، سەن بىلىسەن، چۈنكى سەن تۈلارنىڭ چاغلىرىدىن ئىلگىرى تۈغۈلغانسەن، كۈنلىرىڭنىڭ سانى دەرھەققەت كۆپتىن كۆپتۈر! 22 قار قاچىلانغان خەزىنىلە رگە كىرىپ كۆرۈد ۋەكۈۋ. مۇلدۇر ئامبىرلىرىنمۇ كۆرۈپ باقتىڭمۇ؟ 23 بۇلارنى ئازاب-ئۇقۇبەتلىك زامانغا قالدۇردۇم، جەڭ ۋە ئۇرۇش كۈنى ئۈچۈن تەييارلاپ قويدۇم. 24 چاقماق دېگەن قانداق يول بىلەن يېرىلىدۇ؟ شەرق شامىلى يەر يۈزىدە قانداق يول بىلەن تارقىتىلىدۇ؟ 25 يامغۇر كەلكۈنىنىڭ چۇشىدىغان قانىلىنى چېپىپ تەيارلىغان كىمدۇ؟ گۈلدۇرمامىنىڭ چاقىقى ئۈچۈن يول تەييارلىغان كىمدۇ؟ 26 شۇنداق قىلىپ يامغۇر ھېچ ئادەم يوق بولغان يەر يۈزىگە، ھېچ ئادەمزاتسىز دەشت-باياۋانغا ياغدۇرۇلمامدۇ؟ 27 شۇنىڭ بىلەن چۆللەشكەن، قۇرغاق ئۆپراقلار قاندۇرۇلىدۇ، ئوت-چۆپ بىخ تۈرۈپ كۆكەپ چىقمامدۇ؟ 28 يامغۇرنىڭ تاتىسى بارمۇ؟ شەبنەمنى كىم ئۇغقاندۇ؟ 29 مۇز بولسا كىمنىڭ بالىياتقۇسىدىن چىقىدۇ؟ ئاسماندىكى ئاق قىراۋنى بولسا كىم دۇنياغا كەلتۈرىدۇ؟ 30 شۇ چاغدا سۇ قېتىپ تاشتەك بولىدۇ، چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ يۈزى قېتىپ تۈتاشتۇرۇلىدۇ. 31 «قەلب يۇلتۇزلار ۋېنى»نىڭ باغلىمىنى باغلىيالامسەن؟ ئورئىۇننىڭ رىشتىلىرىنى بوشتالامسەن؟ 32 «ئون ئىككى زودىئاك يۇلتۇز تۈركۈملىرى»نى تۈز پەسلىدە ئېلىپ چىقرالامسەن؟ «چوڭ ئېيىق تۈركۈمى»نى كۆچۈكلىرى بىلەن يېتە كلىيەلەمسەن؟ 33 ئاسماننىڭ قانۇنىيەتلىرىنى بىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئاسماننىڭ يەر تۈستىگە سۈرىدىغان ھۆكۈملىرىنى سەن بەلگىلەپ قويغانمۇ؟ 34 سەن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇلۇتلارغىچە يەتكۈزۈپ، يامغۇر ياغدۇرۇپ تۈز ۋۇجۇدىڭ قىيان-تاشقىنلارغا باستۇرالامسەن؟ 35 سەن چاقماقلارنى يۈرۈپ تۈز يولغا ماڭدۇرالامسەن؟ تۈنىڭ بىلەن تۈلار: «مانا بىز!» دەپ ساڭا جاۋاب بېرەمدۇ؟ 36 ئادەمنىڭ ئىچ-باغرىغا دانالىق بېغىشلاپ كەرگۈزگەن كىمدۇ؟ ئەقلىگە چۈشىنىش قابلىيىتىنى بە رگەن كىمدۇ؟ 37 بۇلۇتلارنى دانالىق بىلەن سانىغان كىم؟ ئاسماناللاردىكى سۇ تۈلۈملىرىنى تۆكىدىغان كىم؟ 38 بۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلارنى قاتۇرۇپ ۋېۋۈل قىلدۇرغان، چالمىلارنى بىر-بىرىگە چاپلاشتۇرغۇزغان زادى كىم؟ 39 «چىشى شىر تۈچۈن ئوۋ ئوۋلاپ يۈرەمسەن، شىر كۆچۈكلىرىنىڭ ئىشتىھاسىنى قاندۇرامسەن؟ 40 تۈلار تۈۋىلىردا ز وكۈيىپ يۇ رگەن ۋاقىتدا، چاتقاللىق ئىچىدە تۈرۈپ تۈزاق قويۇپ، [سەن تۈلارغا ئولجا بېرەلەمسەن]؟ 41 يېمى كەمچىل بولۇپ، ئېزىپ كېتىپ يېراققا كېتىپ قالغاندا، بالىلىرى تە كۈنگە ئىلتىجا قىلىپ ناله-پەريياد كۆتۈ رگەندە، تاغ قاغىلىرى ھەم بالىلىرى ئۈچۈن يەمنى تەمىنلىگەن كىمدۇ؟

39

سەن تاغدىكى ياۋا ئۆچكىلەرنىڭ قاچان تۇغىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ جەرەنلەرنىڭ بالىلىغانلىقىنى كۆزىتىپ باققانمۇسەن؟ 2 تۈلارنىڭ بوغاز بولغىلى نەچچە ئاي بولغانلىقىنى سانىيالامسەن؟ تۈلارنىڭ بالىلايدىغان ۋاقىتىدىن خەۋىرىڭ بارمۇ؟ 3 تۈلار قەددىنى پۈكۈپ، يېتىپ بالىلىرىنى تۇغىدۇ، تۈلار تۈزىدىكى تولغاقنى چىقىرىپ تاشلايدۇ؛ 4 تۈلارنىڭ بالىلىرى كۆچلىنىپ يېتىلىدۇ، تۈلار دالادا تۈسۈپ، [ئانىسىنىڭ] يېنىدىن چىقىپ قايتىپ كەلمەيدۇ. 5 ياۋا ئېشەكنى دالاغا قويۇۋېتىپ ئە رگىنىلىككە چىقارغان كىم؟

شاش ئېشه كنىڭ نوختىلرىنى يېشۇۋەتكەن كىم؟ 6 چۈل-بىاباۋانىنى ئۆزىنىڭ ئۆيى قىلغانمەن، شورلۇقنىمۇ ئۆزىنىڭ ئولتۇراقلىرى قىلغانمەن. 7 ئۇ شەھەرنىڭ قىيقاس-سۈرەنلىرىدىن يىراق تۇرۇپ ئۆزى مازاق قىلىدۇ، ئۇ ئېشىه چىنىڭ ۋاقىرىشىنىمۇ ئاڭلىمايدۇ. 8 ئۇ تاغلارنىڭ تۆز يايلىقىم دەپ كېزىدۇ، شۇ يەردىكى ھەممە گۈل-گىياھنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 9 ياۋا كالا بولسا خىزمىتىگگە كىرىشكە رازى بولامدۇ؟ سېنىڭ ئوقۇر ئۆڭىنىڭ يېنىدا تۇرۇشقا ئۇنامدۇ؟ 10 ياۋا كالىنى تانا بىلەن باغلاپ، تاپقا چۇشۇرەلەمسەن؟! ئۇ ساڭا ئەگىشىپ جىلغىلاردا مېڭىپ تىرنا تارتامدۇ؟ 11 ئۇنىڭ كۈچى زور بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تاينىمامسەن؟ ئەمگىكىڭنى ئۇنىڭغا ئامانەت قىلامسەن؟ 12 دانلىرىڭنى ئۆيگە كۆتۈرۈپ ئەكىلىشنى ئۇنىڭغا تاپشۇرامسەن؟ «[دانلىرىنى] خامىنىمغا يىغىشتۇرىدۇ» دەپ ئۇنىڭغا ئىشەنەمسەن؟ 13 تۆۋگىقۇش قاناتلىرىنى شادلىق بىلەن قاقىدۇ، بىراق بۇلار لەيلە كىنىڭ قانات ئۇچلىرى ھەم پەيلىرىگە يېتەمدۇ؟ 14 ئۇ تۇخۇملىرىنى يەر گە تاشلاپ قويىدۇ، تۇخۇملىرىم توپىدا ئىسسىتىلىشۇن، دەيدۇ. 15 تۇلارنىڭ تاسادىپىي دەسسىلىپ يانچىلىدىغانلىقىنى، دالىدىكى بىرەر ھايۋاننىڭ ئاسانلا تۇلارنى دەسسەپ-چەيلەيدىغانلىقىنى ئۇنۇيدۇ. 16 بالىلىرىنى تۇزىنىڭ ئەمەستەك باغرىنى قاتتىق قىلىدۇ، ئۇنىڭ ئۇغۇتىنىڭ ئەجرى بىكارغا كېتىدۇ، بىراق ئۇ پىسەنت قىلىمىغاندەك تۇرىدۇ. 17 چۈنكى تەڭرى ئۇنى كەم ئەقىل قىلغان، ئۇنىڭغا دانالىقنى بەرمىگەن. 18 ھالبۇكى، ئۇ يۇگۇرۈش ئالدىدا مەيدىسىنى يۇقىرىغا كۆتۈرگىنىدە، ئات ھەم ئاتلىقلارنى كەمىستىپ مازاق قىلىدۇ. 19 سەن ئاتقا كۈچ بېغىشلىغانمىدىڭ؟ سەن ئۇنىڭ يوىنىغا يەلپۈنۈپ تۇرىدىغان يالىنى كىيگۈ رگەنمىدىڭ؟ 20 سەن ئۇنى ھەيۋەتلىك پۇرقۇشلىرى بىلەن ئادەمنى قورقۇتىدىغان، چىكەتكىدەك سەكرەيدىغان قىلالامسەن؟ 21 ئۇ ئەشەددىيلىك بىلەن يەر تاتلاپ-زوىنچۇپ، ئۆز كۈچىدىن شادلىنىپ كېتىدۇ، قوراللىق قوشۇن بىلەن جەڭ قىلىشقا ئاتلىنىدۇ. 22 ئۇ قورقۇنچقا نىسبەتەن كۈلۈپلا قويىدۇ، ھېچىنىمىدىن قورقايدۇ؛ قىلىچنىڭ بىسىدىن ئۇ يانمايدۇ. 23 ئوقدان، جۇلالىق نەيزە، گۈرزىنىمۇ ئۇنىڭ يېنىدا شاراقشىيدۇ، 24 ئۇ يەرنى ئاچىچىق ھەم غەزەپ بىلەن يۇتۇۋېتىدۇ، [جەڭ] كانايىنى بىر ئاڭلاپلا ھايالىنىپ قىن-قىنغا پاتماي كېتىدۇ. 25 كانايلارنىڭ ئاۋازى بىلەنلا ئۇ: «ئايھاي!» دەيدۇ، ئۇ جەڭنى يىراقتىن پۇراپ بولىدۇ. ئۇ سە رىكەردىلەرنىڭ توۋلاشلىرىنى، جەڭچىلەرنىڭ ۋاقىراشلىرىنى خۇشاللىق بىلەن ئاڭلايدۇ. 26 سار سېنىڭ ئەقلىڭ بىلەن ئۇچامدۇ، قاناتلىرىنى جەۋبقا قاراپ كېرەمدۇ؟ 27 بۇركۈت ۋېرۇقۇڭ بىلەن يۇقىرىغا پەرۋاز قىلىپ كۆتۈرۈلەمدۇ، ئۇۋىسىنى يۇقىرىغا سالامدۇ؟ 28 ئۇ قورام تاشنىڭ ئۈستىدە ماكانلىشىدۇ، ئۇ تاغنىڭ چوققىسىغا قونىدۇ، تىك قىياتمۇ ئۇرالغۇسى قىلىدۇ. 29 شۇ يەردىن ئۇ ئوۋۇنى پايلاپ بايقىۋالىدۇ، كۆزلىرى يىراق-يىراقلارنى كۆزىتىدۇ. 30 ئۇنىڭ بالىلىرى قان شورايدۇ؛ ئولتۇرۇلۇگەنلەر نەدە بولسا، ئۇ شۇ يەردە بولىدۇ».

40 پەرۋەردىگار ئايۇپقا يەنە جاۋابەن: ـ 2 «ھەممگە قادىر بىلەن دەۋالاشىدىغان كىشى ئۇنىڭغا تەربىيە قىلىپچىمۇ؟ تەڭرىنى ئەيىبلىگۈچى كىشى جاۋاب بەرسۇن!» ـ دېدى. 3 ئايۇپ بولسا پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ 4 «مانا، مەن ھېچنىمىگە يارىمايمەن؛ ساڭا قانداق جاۋاب بېرەلەيمەن؟ قولۇم بىلەن ئاغزىمنى ئېتىپ گەپتىن قالاي، 5 بىر قېتىم دېدىم، مەن يەنە جاۋاب بەرمەيمەن، شۇنداق، ئىككى قېتىم دېسەم مەن قايتا سۆزلىمەيمەن» ـ دېدى. 6 ئانىدىن پەرۋەردىگار قارا قويۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 7 «ئە رىكەكتەك بېلىڭنى چىڭ باغلا، ئانىدىن مەن سەندىن سورايمەن، سەن مېنى خەۋەردار قىلغىن. 8 سەن دەرۋەقە مېنىڭ ھۆكۈمىمنى پۈتۈنلەيمۇ يىكارغا كەتكۈزمەكچىمۇسەن؟ سەن ئۆزۈڭنى ھەققانىي قىلىمەن دەپ، مېنى ناتوغرا دەپ ئەيىبلىمەكچىمۇسەن؟ 9 سېنىڭ تەڭىنىڭ بىلىكىدەك [كۈچلۈك] بىر بىلىكىڭ بارمۇ؟ سەن ئۇنىڭدەك ئاۋاز بىلەن گۈلدۈرلىيەلەمسەن؟ 10 قېنى، ھازىر ئۆزۈڭنى شان-شەرەپ ھەم سالاپەت بىلەن بېزىۋال! ھەيۋەت ھەم كۈرەكملىك بىلەن ئۆزۈڭنى كىيىندۇرۇپ، 11 غەزىپىڭنىڭ قەھرىنى چېچىپ تاشلىغىن، شۇنىڭ بىلەن ھەربىر تەكەبىۋرنىڭ كۆزىگە تىكىلىپ قاراپ، ئانىدىن ئۇنى پەسلەشتۈرگىن. 12 راست، ھەربىر تەكەبىۋرنىڭ كۆزىگە تىكىلىپ قاراپ، ئانىدىن ئۇنى يوىنىدۇرغىن، رەزىللەرنى ئۆز ئورنىدا دەسسەپ يەر بىلەن يەكسان قىل! 13 ئۇلارنى بەرگە توپىغا كۆمۈپ قوي، يوشۇرۇن جايدا ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى كىيەن بىلەن ئېتىپ قويغىن؛ 14 شۇنداق قىلالىساڭ، مەن سېنى ئېتىراپ قىلىپ ماختايمەنكى، «ئوڭ قولۇڭ ئۆز ئۆزىڭنى قۇتقۇزىدۇ!». 15 مەن سېنىڭ بىلەن تەڭ ياراتقان بېگىموتنى كۆرۈپ قوي؛ ئۇ كالىدەك ئوت-چۆپ يەيدۇ. 16 مانا، ئۇنىڭ بېلىدىكى كۈچىنى، قورساق مۇسكۇللىرىدىكى قۇدرىتىنى ھازىر كۆرۈپ قوي! 17 ئۇ قۇيرۇقىنى كېدىر دەرىخىدەك ئېگىدۇ، ئۇنىڭ يوتىلىرىدىكى سىكىرلىرى بىر-بىرگە چىڭ توقۇپ قويۇلغان. 18 ئۇنىڭ سۆڭەك كىلىرى مىس ئۆرۈبدە كتۈر، پۈت-قوللىرى تۇمۇر چوقاقلارغا ئوخشايدۇ. 19 ئۇ تەڭرى ياراتقان جانىۋارلارنىڭ بېشىدۇر، يەقەت ئۇنىڭ ياراتقۇچىسلا ئۇنىڭغا ئۆز قىلىچىنى يېقىنلاشتۇرالايدۇ. 20 تاغلار ئۇنىڭغا يېمەك كىلىك تەمىنلەيدۇ؛ ئۇ يەردە ئۇنىڭ يېنىدا دالادىكى ھەربىر ھايۋانلار ئوينايدۇ. 21 ئۇ سەدەپىگۈل دەرەخلىكىنىڭ ئاستىدا ياتىدۇ، قومۇشلۇق ھەم سازلىقنىڭ سالقىنىدا ياتىدۇ. 22 سەدەپگۈلۈكلەر ئۇنى سايىسى بىلەن ئۇنى ياپىدۇ؛ ئوستە كۈدىكى تاللار ئۇنى ئوراپ تۇرىدۇ. 23 قارا، دەريا تېشىپ كېتىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ ھودۇقايدۇ؛ ھەتتا ئىئوردانەدەك بىر دەريامۇ ئۇنىڭ ئاغزىغا ئۇ رگەشلەپ ئۇرۇلىسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم ئۇرۇۋېرىدۇ. 24 ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنى ئوتقىلى بولامدۇ؟ ئۇنى ئوتۇپ، ئاندىن يۇرىنىنى تېشىپ چۈلۈك ئوتكۈزگىلى بولامدۇ؟

41 لېۋىئاتانىنى قارماق بىلەن تارتالامسەن؟ ئۇنىڭ تىلىنى ئارغامچا بىلەن [باغلاپ] باسالامسەن؟ 2 ئۇنىڭ بۇرنىغا قومۇش چۈلۈكنى كىرگۈزەلەمسەن؟ ئۇنىڭ ئېڭىكىنى تومۇر نەيزە بىلەن تېشىلەمسەن؟ 3 ئۇ ساڭا ئارقا-ئارقىدىن ئىلتىجا قىلامدۇ؟ يا كى ساڭا ياۋاشلىق بىلەن سۆز قىلامدۇ؟ 4 ئۇ سەن بىلەن ئەھدە تۈزۈپ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى مەڭگۈ مالاي سۈپىتىدە قويۇل قىلالامسەن؟ 5 سەن ئۇنى قۇشقاچنى ئوينىتاندەك ئوينىتامسەن؟ دېدە كلىرىڭنىڭ ھۇزۇرى ئۈچۈن ئۇنى باغلاپ قويامسەن؟ 6 تىجارەتچىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە سودىلىشامدۇ؟ ئۇنى سودىگەرلە رگە بۆلۈشتۈرۈپ بېرەمدۇ؟ 7 سەن ئۇنىڭ پۈتكۈل تېرىسىگە ئاتارنەيزىنى سانجىيالامسەن؟ ئۇنىڭ بېشىغا چاڭگاك بىلەن سانجىيالامسەن؟! 8 قولۇڭنى ئۇنىڭغا بىرلا تەگگۈ رگەندىن كېيىن، بۇ جەڭنى ئەسلەپ ئىككىنچى ئۇنداق قىلغۇچى بولمايسەن! 9 مانا، «[ئۇنى يوىنىدۇرىمەن]» دېگەن ھەرقانداق ئۈمىد بېھۇدىلىكتۈر، ھەتتا ئۇنى بىر كۆرۈپلا، ئۈمىدسىزلىنىپ يە رگە قاراپ قالدۇ ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇنىڭ جىنغا تېگىشكە پېتىنالايدىغان ھېچكىم يوقتۇر؛ ئۇنداقتا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرماقچى بولغان كىمدۇر؟ 11 ئاسمان ئاستىدىكى ھەممە نەرسە مېنىڭ تۇرسا، مېنىڭ ئالدىمغا كىم كېلىپ «ماڭا تېگىشلىكنى بە رگىنە» دەپ باققان ئىكەن، مەن ئۇنىڭغا قايتۇرۇشقا تېگىشلىكمۇ؟ 12 [لېۋىئاتاننىڭ] ئەزالىرى، ئۇنىڭ زور كۈچى، ئۇنىڭ تۈزۈلۈشىنىڭ گۈزەللىكى توغرۇلۇق، مەن سۆزكۈت قىلىپ تۇرالمايمەن. 13 كىم ئۇنىڭ ساۋۇتلۇق تونىنى سالدۇرۇۋېتەلەيسۇن؟ كىم ئۇنىڭ قوش ئېڭىكى ئىچىگە كىرىۋالالەيسۇن؟ 14 كىم ئۇنىڭ يۈز دەرۋازىلىرىنى ئاچالالەيسۇن؟ ئۇنىڭ چىشلىرى ئەتراپىدا ۋەھىمە ياتىدۇ. 15 قاسراقلىرىنىڭ سەپلىرى ئۇنىڭ يەخرىدۇر، ئۇلار بىر-بىرگە چىڭ چاپلاشتۇرۇلغانكى، 16 بىر-بىرگە شامال كىرمەس بىيقىن تۇرىدۇ. 17 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ھەمراھلىرىغا چاپلاشقاندۇر، بىر-بىرگە زىچ يېپىشتۇرۇلغان، ھېچ ئايرىلماستۇر. 18 ئۇنىڭ چوشكۇرۇشلىرىدىن نۇر چاقنايدۇ، ئۇنىڭ كۆزلىرى سەھەردىكى قاپاقتە كتۈر. 19 ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئوتلار چىقىپ تۇرىدۇ، ئوت ئۇچقۇنلىرى سەكرەپ چىقىدۇ. 20 قومۇش گۈزلىغانا قويغان قاينۇاتقان قازاندىن چىققان ھوردەك، ئۇنىڭ بۇرۇن ئوشۇكىدىن ئوتۇن چىقىپ تۇرىدۇ؛ 21 ئۇنىڭ نەپىسى كۆمۈرلەرنى ئۇتاشتۇرىدۇ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىر يالقۇن چىقىدۇ. 22 يوىنىدا زور كۈچ ياتىدۇ، ۋەھىمە ئۇنىڭ ئالدىدا سەكرىشىپ ئوينايدۇ. 23 ئۇنىڭ ئەتلىرى قات-قات بىرلەشتۈرۈلۈپ چىڭ تۇرىدۇ؛ ئۇستىدىكى [قاسراقلىرى] يېپىشتۇرۇلۇپ، مەدىرلىماي تۇرىدۇ. 24 ئۇنىڭ يۈرىكى بەئەينى تاشتەك مۇستەھكەم تۇرىدۇ، ھەتتا تۈگمەننىڭ ئاستى تېشىدەك مەزمۇت تۇرىدۇ. 25 ئۇ ئورنىدىن قورغالسا، پالۋانلارمۇ قورقۇپ قالىدۇ؛ ئۇنىڭ تولغىنىپ شاۋقۇنلىشىدىن ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 26 بىرسى قىلىچنى ئۇنىڭغا تەگگۈزسىمۇ، ھېچ ئۈنۈمى يوق؛ نەيزە، ئاتارنەيزە ۋە ياكى چاڭگاق بولسىمۇ بەرىبىر ئۈنۈمسىزدۇر. 27 ئۇ تومۇرنى سامانىدەك،

مىسنى پور ياغاچتەك چاغلايدۇ. 28 ئوقيا بولسا ئۇنى قورقتىپ قاچقۇزالمايدۇ؛ سالغا تاشلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پاخالغا ئايلىنىدۇ. 29 توقماقلارمۇ پاخالدەك ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ؛ ئۇ نەيزە-شەشبەرنىڭ تەڭلىنىشىگە قاراپ كۈلۈپ قويىدۇ. 30 ئۇنىڭ ئاستى قىسمى بولسا ئۆتكۈر ساپال پارچىلىرىدۇر؛ ئۇ لاي ئۈستىگە چوڭ تىرنا بىلەن تاتىلىغاندەك ئىز قالدۇرىدۇ. 31 ئۇ دېڭىز-ئوكيانلارنى قازاندەك قاينىتۇۋېتىدۇ؛ ئۇ دېڭىزنى قازاندىكى مەلھەمدەك ۋاراقشىتىدۇ؛ 32 ئۇ ماڭسا ماڭغان يولى پارقىرايدۇ؛ ئادەم [بۇزۇغۇنلارنى كۆرۈپ] چوڭقۇر دېڭىزنى ئاپئاق چاچلىق بوۋاي دەپ ۋىيلاپ قالىدۇ. 33 يەر يۈزىدە ئۇنىڭ تەڭ كېلىشى يوقتۇر، ئۇ ھېچ قورقماس يارىتىلغان. 34 ئۇ ۋىژۇكلەرنىڭ ھەرقاندىقىغا [جۈرئەت بىلەن] نەزەر سېلىپ، قورقمايدۇ؛ ئۇ بارلىق مەغرۇر ھايۋانلارنىڭ پادىشاھىدۇر».

42

ئايۇپ پەرۋەردىگارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «ھەممە ئىشنى قىلالايدىغىنىڭنى، ھەرقانداق مۇددىئايىڭنى توسۇالغىلى بولمايدىغىنىنى بىلدىم! 3 «نەسىھەتنى ئۆتۈرۈۋقىسز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن كىم؟» بەرھەق، مەن ئۆزۈم چۈشەنمىگەن ئىشلارنى دېدىم، مەن ئەقلىم يەتمەيدىغان تىلسىمات ئىشلارنى ئېيتتىم. 4 ئاڭلاپ باققايسەن، سۆزلەپ بېرەي؛ مەن سەندىن سوراي، سەن مېنى خەۋەردار قىلغايسەن. 5 مەن قۇلىقىم ئارقىلىق خەۋەرىڭنى ئاڭلىغانمەن، بىراق ھازىر كۆزۈم سېنى كۆرىۋاتىدۇ. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆز-ئۆزۈمدىن نەپرەتلىنىمەن، شۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلار ۋە كۈللەر ئارىسىدا توۋا قىلدىم». 7 پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار تېمانلىق ئېلىفازغا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ غەزىپىم ساڭا ھەم ئىككى دوستۇڭغا قاراپ قوزغالدى؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا ئۆز قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۆزلىگەندەك سۆزلىمىدىڭلار. 8 بىراق ھازىر ئۆز ۋۇجۇدلار ئۈچۈن يەتتە تورپاق ھەم يەتتە قوچقارنى ئېلىپ، قۇلۇم ئايۇپنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز-ئۆز ۋۇجۇدلار ئۈچۈن كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار؛ قۇلۇم ئايۇپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى قوبۇل قىلىمەن؛ بولمىسا، مەن ئۆز نادانلىقلىرىڭلارنى ئۆز ۋۇجۇدلارغا قايتۇرۇپ بېرەي؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۆزلىگەندەك توغرا سۆزلىمىدىڭلار». 9 شۇنىڭ بىلەن تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار ئۈچەيلەن بېرىپ پەرۋەردىگار ئۈلارغا دېگىنىدەك قىلدى؛ ھەمدە پەرۋەردىگار ئايۇپنىڭ دۇئاسىنى قوبۇل قىلدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ دوستلىرى ئۈچۈن دۇئا قىلىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنى ئازاب-قىينىچىلىقلىردىن قايتۇرۇپ، ئەسلىگە كەلتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇرۇنقىدىن ئىككى ھەسسە كۆپ بەردى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل ۋە ئۇنىڭغا ئىلگىرى دوست-ئاغىنە بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۆيىدە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە تاماقلاندى؛ ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىشىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كەلتۈرگەن بارلىق ئازاب-ئوقۇبەتلەر توغرىسىدا تەسەللى بېرىشتى؛ ھەمدە ھەربىر ئادەم ئۇنىڭغا بىر تەڭگىدىن كۈمۈش، بىردىن ئالتۇن ھالقا بېرىشتى. 12 پەرۋەردىگار ئايۇپقا كېيىنكى كۈنلىرىدە بۇرۇنقىدىن كۆپرەك بەخت-بەركەت ئاتا قىلدى؛ ئۇنىڭ ئون تۆت مىڭ قوينى، ئالتە مىڭ تۆگىسى، بىر مىڭ قوشلۇق كالىسى، بىر مىڭ مادا ئېشىكى بار بولدى. 13 ئۇنىڭدىن يەنە يەتتە ئوغۇل، ئۈچ قىز تۇغۇلدى. 14 ئۇ قىزلىرىنىڭ بىرىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «يېمىماھ»، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەزىيە»، ئۈچىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەرەن-خاپۇق» دەپ قويىدى. 15 پۈتكۈل زېمىندا ئايۇپنىڭ قىزلىرىدەك شۇنچە گۈزەل قىزلارنى تاپقىلى بولمايتتى؛ ئاتىسى ئۇلارنى ئاكا-ئۇكىلىرى بىلەن ئوخشاش مىراسخور قىلدى. 16 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئايۇپ بىر يۈز قىرىق يىل ياشاپ، ئۆز ئوغۇللىرىنى، ئوغۇللىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى، ھەتتا تۆتىنچى ئەۋلادقىچە، يەنى ئەۋرىلىرىنمۇ كۆز رگەن. 17 شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ ياشىنىپ، كۈنلىردىن قانائەت تېپىپ ئالەمدىن ئۆتتى.

زەبۇر

1 رەززلەرنىڭ گېپى يېنچە ماڭمايدىغان، گۇناھكارلارنىڭ يولىدا تۇرمايدىغان، مەسخىرە قىلغۇچىنىڭ ئورنىدا ئولتۇرمايدىغان ئادەم بەخت تاپۇر! **2** ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىدىلىدۇر، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇنىنى كېچىسى-كۈندۈز سېغىنىپ ۋىلايدۇ. **3** ئۇ خۇددى ئېرىق يېنىغا تىكىلگەن، ئۆز پەسلىدە مېۋىسىنى بېرىدىغان، يوپۇرماقلىرى سولاشمايدىغان دەرەختە كېتۈر؛ ئۇ نېمىلا قىلسا روناق تاپىدۇ. **4** رەزىل ئادەملەر بولسا ئۇنداق بولماس؛ ئۇلار خۇددى شامال ئۈچۈرۋەتكەن توزانىدە كېتۈر. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن رەززلەر سوراق كۆنىدە تىك تۇرالمايدۇ، گۇناھكارلار ھەققانىيلارنىڭ جامائىتىدە ھېچ بېشىنى كۆتۈرۈپ تۇرالمايدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنىڭ يولىنى كۆزگىگە پۈككەن؛ رەززلەرنىڭ يولى بولسا يوقىلىدۇ.

2 ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالىدۇ؟ نېمە ئۈچۈن خەلقلەر بىكاردىن-بىكار سۈيقەست ۋىلايدۇ؟ **2** دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپكە تىزىلىپ، ئەمەلدارلار قارا نىيەت ئەيلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسىھى بىلەن قارشىلىشىپ: ـ **3** «ئۇلارنىڭ چەكلىمىلىرىنى چۈرۈۋېتەيلى، ئۇلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى يۇزۇپ تاشلايلى!» ـ دېيىشىدۇ. **4** ئاسماندا ئولتۇرغۇچى كۈلىدۇ، رەب ئۇلارنى مازاق قىلىدۇ؛ **5** ھەم ئاچچىقىدا ئۇلارغا سۆزلەپ، قەھرى بىلەن ئۇلارنى ۋەھىمگە سېلىپ: ـ **6** «ئۆزۈم بولسام زىئوندا، يەنى مۇقەددەس تېغىمدا، ئۆزۈم مەسىھ قىلغان پادىشاھنى تىكلىدىم». **7** «مەن [ئەرشتىكى] پەرمانىنى جاكارلايمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلۇم؛ ئۆزۈم سېنى بۈگۈنكى كۈندە تۇغۇلدۇردۇم؛ **8** مەندىن سورا، مەن ساڭا مىراس بولۇشقا ئەللەرنى، تەئەللۇقۇڭ بولۇشقا يەر يۈزىنى چەت-چەتلىرىگىچە بېرىمەن؛ **9** سەن تۆمۈر تاياق بىلەن ئۇلارنى بىتچىت قىلىۋېتىسەن؛ ساپال چىنىنى كۆكۈم-تالقان قىلغاندەك، سەن ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن» ـ دېدى». **10** ئەمدى، ھەي پادىشاھلار، ئەقىللار بولۇڭلار! جاھاندىكى سوراقچىلار ساۋاق ئېلىڭلار، **11** پەرۋەردىگاردىن قورقۇش بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، تىترەك ئىچىدە خۇشاللىنىڭلار! **12** ئوغۇلنىڭ غەزىپىنىڭ قوزغالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى سۆيۈڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى سەللا قاينىسا، يولۇڭلاردىلا ھالاك بولىسىلەر؛ ئۇنىڭغا تايانغانلار نەقەدەر بەختلىكتۇر!

3 داۋۇت ئۆز ئوغلى ئابىشالومدىن قېچىپ يۈرگەن كۈنلەردە يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، مېنى قىستاۋاتقانلار نەقەدەر كۆپەيىپ كەتكەن، مەن بىلەن قارشىلىشىۋاتقانلار نېمىدېگەن كۆپ! **2** نۇرغۇنلار مەن توغرىۋۇلۇق: ـ «خۇدادىن ئۇنىڭغا ھېچ نىجات يوقتۇر!» دېيىشۋاتىدۇ. سېلاھ! **3** بىراق سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەترابىمدىكى قالقاندۇرسەن؛ شان-شەرىپىم ھەم بېشىمنى يۈلگۈچىدۇرسەن! **4** ئاۋازىم بىلەن مەن پەرۋەردىگارغا نىدا قىلىمەن، ئۇ مۇقەددەس تېغىدىن ئىجابەت بېرىدۇ. سېلاھ. **5** مەن بولسام ياتتىم، ئۇخلىدىم؛ ۋېغاندىم، چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا يار-يۆلەك بولىدۇ. **6** مېنى قورشاپ سەپ ئۆز ئۇگدىن ئۆزمەنلىگەن ئادەملەر بولسىمۇ، مەن ئۇلاردىن قورقماي‌مەن! **7** ئى پەرۋەردىگار، ئورنۇڭدىن تۇر! مېنى قۇتقۇز، ئى خۇدايىم! مېنىڭ بارلىق دۈشمەنلىرىمنىڭ تەستىگىگە سالغايسەن؛ رەززلەرنىڭ چىشلىرىنى چېقىۋەتكەيسەن! **8** نىجاتلىق بولسا پەرۋەردىگاردىندۇر؛ بەركىتىڭ ئۆز خەلقىڭدە بولسۇن! سېلاھ!

4 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ندا قىلغىنىمدا، ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن، ئى ماڭا ھەققانىيلىقىم ئاتا قىلغۇچى خۇدا! بىسىم ئاستىدا قالغاندا سەن مېنى كەڭ‌چىلىككە چىقاردىڭ؛ ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، دۇئايىمنى ئاڭلا! **2** ئى ئىنسان بالىلىرى، سىلەر مېنىڭ شان-شەرىپىمنى قاچانغىچە ئاھانەتكە قالدۇرىسىلەر؟ قاچانغىچە بېھۇدىلىكنى سۆيۈپ، يالغانىنى ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ سېلاھ. **3** بىراق شۇنى بىلىپ قويۇڭلا رىكى، پەرۋەردىگار ئىخلاسمەنلەرنى ئۆزىگە خاس قىلغان؛ مەن ئۇنىڭغا ندا قىلغىنىمدا، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ. **4** ئاچچىقىڭلارغا بېرىلىپ، گۇناھ قىلماڭلار؛ ئۆز ئورنۇڭلاردا يېتىپ، قەلبىڭلاردا چوڭقۇر ئويلىنىپ، سۈكۈت قىلىڭلار. سېلاھ. **5** ھەققانىيلىق بىلەن قۇربانلىقلارنى قىلىڭلار، ۋە پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار. **6** كۆپ خەلق: ـ «كىم بىزگە ياخشىلىق كۆرسىتەلەيسۇن؟» ـ دەپ سورىماقتا؛ جامالىڭنىڭ نۇرى ئۈستىمىزگە چۈشسۇن، ئى پەرۋەردىگار! **7** ئاشلىق ۋە يېڭى شاراب‌لىرى مولچىلىق بولغانلارنىڭ خۇشاللىقىدىنمۇ، مېنىڭ قەلبىمنى ئەڭ‌ۋەك خۇشاللىققا تولدۇردۇڭ. **8** مەن ياتاي، ھەم خاتىرجەملىكتە ئۇخلۇالاي؛ چۈنكى مېنى بىخەتەرلىكتە ياشاتقۇچى پەقەتلا سەن، ئى پەرۋەردىگار!

5 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، نەيلەر بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئاھلىرىمغا كۆڭۈل بۆلگەيسەن. **2** كۆتۈز رگەن پەريادلىرىمنى ئاڭلا، مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم، چۈنكى ساڭلا دۇئا قىلىمەن. **3** ئى پەرۋەردىگار، سەھەردە سەن ئاۋازىمنى ئاڭلايسەن؛ مەن سەھەردە تۆزۈمنى ساڭا قارىتىمەن، يۇقىرىغا كۆز تىكىمەن. **4** چۈنكى سەن رەززلىكتىن ھۇزۇر ئالغۇچى ئىلاھ ئەمەسدۇرسەن؛ يامانلىق ھەرگىز سەن بىلەن بىللە تۇرمايدۇ. **5** پوچى-تەكەبىۋىلار كۆزۈڭ ئالدىدا تۇرالمايدۇ؛ قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ساڭا يىرگىنچلىكتۇر. **6** يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھالاك قىلىسەن؛ پەرۋەردىگار قانخور، ئالدامچى كىشىلە رگە نەپرەت قىلۇر. **7** بىراق مەن بولسام، مېھىرى-شەپقىتىڭنىڭ كەڭ‌چىلىكىدىن ۋېۋۈگگە كىرىمەن؛ ساڭا بولغان ئەيمىنىشتىن مۇقەددەسىڭ ئىبادەتخانا‌ڭغا قاراپ سەجدە قىلىمەن؛ **8** مېنى ئۆچ كۆز رگەنلەر تۈپەيلىدىن ئۆز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى يېتە كلىگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، يولۇڭنى ئالدىمدا تۈز قىلغىن. **9** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق سەممىيلىك يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ئىچكى دۇنياسى بولسا پاسىقلىقتۇر، ئۇلارنىڭ گاللىرى ئېچىلغان قەبرىدەك سېسىقتۇر، ئۇلار تىلى بىلەن خۇشامەت قىلىۋاتىدۇ. **10** ئۇلارنىڭ گۇناھىنى بېكىتكەيسەن، ئى خۇدا؛ ئۇلار ئۆز پىلانلىرى بىلەن ئۆزلىرى مولاق ئاتىسۇن؛ ئۇلارنى ئۆزلىرىنىڭ نۇرغۇنلىغان ئىتائەتسىزلىكلىرى بىلەن ھەيدەپ چىقارغايسەن؛ چۈنكى ئۇلار ساڭا ئاسىيلىق قىلىدى. **11** شۇنداق قىلغاندا ساڭا تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شادلىنىدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈ شادلىق بىلەن تەنتەنە قىلىدۇ؛ سەن ئۇلارنى قوغدايسەن، سېنىڭ نامىڭنى سۆيگەنلەر سېنىڭدىن يايراۋىدۇ. **12** چۈنكى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەققانىي ئادەمگە بەخت ئاتا قىلىسەن؛ ئۇنى شاپائىتىڭ بىلەن قالقان كەبى ئورايسەن.

6 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار ھەم سەككىز تارلىق ئارفا بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ ئۈچىنىدا مېنى ئەيىبلىمە، قەھرىڭ كەلگەندە مېنى ئەدەپلىمە. **2** ماڭا شاپائەت قىلغىن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى مەن زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ ئى پەرۋەردىگار، مېنى ساقايتقىن، چۈنكى مېنىڭ تۇستىخانلىرىم ۋەھىمگە چۈشتى. **3** مېنىڭ جېنىم دەھشەتلىك دەككە-دۇككىگە چۈشتى؛ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە شۇنداق بولىدۇ؟ **4** يېنىمغا قايت، ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى ئازاد قىلغايسەن، ئۇ زەرەمىس مۇھەببىتىڭ ئۈچۈن مېنى **5** چۈنكى ئۆلۈمدە بولسا ساڭا سېغىنىشلار يوق، تەھتىسارادا كىم ساڭا تەشە ككۈرلەرنى ئېيتىسۇن؟ (Sheol h7585) **6** مېنىڭ ئۇھ تارتىشلىرىمدىن ماغدۇرۇم قالمىدى، تۈن ۋېنى ئورۇن-كۆرپەمنى كۆلچەك قىلىمەن، ياشلىرىم بىلەن كارىۋىتىمنى چۆكتۈرىمەن. **7** دەردىلەردىن كۆزۈم خىرەلىشىپ كەتتى؛ بارلىق كۈشەندىلىرىم تۈپەيلىدىن كۆزۈم كاردىن چىقىۋاتىدۇ. **8** ئى قەبىھلىك قىلغۇچىلار، ھەممىگلار مەندىن نېرى بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار يىغا ئاۋازىمنى ئاڭلىدى. **9** پەرۋەردىگار تىلاۋىتىمنى ئاڭلىدى؛ پەرۋەردىگار دۇئايىمنى ئىجابەت قىلىدۇ؛ **10** دۈشمەنلىرىمنىڭ ھەممىسى يە رگە قاراپ قالدۇ، ئۇلار زور پارا كەندىچىلىككە دۇچار بولىدۇ؛ ئۇيۇقسىز كەينىگە يېنىپ خىجالەتتە قالىدۇ.

7 داۋۇتنىڭ «شىگگائۇن»ى: ـ كۆزۈش ئىسملىك بىر بنيامىنلىقنىڭ سۆزلىرى توغرىلۇقتۇر ئېيتقان كۈيۈم: ـ ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايىم، مەن ساڭا تاياندىم؛ ئۇلاردىن بىرى شىردەك مېنى تىتما-تىتما قىلىۋەتمىسۇن، قۇتقۇزغۇچى يوقلۇقىدىن پايدىلىنىپ مېنى ئېزىۋەتمىسۇن، مېنى بارلىق قوغلىغۇچىلاردىن قۇتقۇزغىن، ئۇلاردىن خالاس قىلغىن؛ **3** ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئەگەر قولۇمدا قەبىھلىك قىلغان بولسام، ئەگەر شۇنداق قىلغان بولسام: ـ **4** ئەگەر مەن بىلەن ئىناق ئۆتكۈچىگە يامانلىق قايتۇرغان بولسام، ـ (ئەگەر كىسچە مەن بىلەن بىكاردىن-بىكار دۈشمەنلەشكەنلىرىمۇ قۇتقۇزدۇم) ـ **5** ـ ئۇنداقتا، دۈشمەن مېنى قوغلاپ ئۇتۇۋالسۇن، ئۇ جېنىمنى چەيلەپ يەر بىلەن يەكسان قىلسۇن، شۆھرىتىمنى ئۆپراققا كۆمىسۇن! **6** ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ بىلەن ئورنۇڭدىن تۇرغىن، مېنى ئەۋگەنلەرنىڭ قەھرىگە تاقابىل تۇرۇشقا قەددىڭنى رۇسلىغىن، ۋە مېنىڭ ئۈچۈن ئويغانغىن، سەن سوت ۋە ھۆكۈمنى بېكىتكەندىكىڭىز! **7** خەلقلەردىن بولغان جامائەت ئەتراپىڭغا ئولىشىدۇ، سەن ئۇلار ئۈچۈن يەلە كتىكى ئورنۇڭغا قايتىپ بارغايسەن. **8** پەرۋەردىگار خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئى پەرۋەردىگار، ئۆز ھەققانىيلىقىم بويىچە، ۋە ئۆزۈمدە بولغان دۈرۈسلىقىم بويىچە، ماڭا ھۆكۈم چىقارغايسەن. **9** ئاھ، رەزىللەرنىڭ يامانلىقى ئاخىرلاشسۇن! ھەققانىي ئادەمنى چىڭ ئۆرغۇزغايسەن؛ ئى، ئادەم قەلبلىرىنى ھەم ئىچلىرىنى سىنىغۇچى ھەققانىي خۇدا! **10** مېنىڭ قالقىنىم بولسا، دۈرۈس نىيەتلىكلەرنى قۇتقۇزغۇچى خۇدادىدۇر؛ **11** خۇدا ئادىل سوتچىدۇر، ئۇ كۈن بويى گۇناھتىن رەنجىدىغان ئىلاھتۇر؛ **12** بىرسى [يامان] يولدىن يانمىسا، ئۇ قىلىچىنى بىلەيدۇ، يا ئوقىنى تارتىپ بەتلەپ قويىدۇ. **13** شۇنداق ئادەملەر ئۈچۈن ئۇ ئۆلۈم قوراللىرىنى تەييارلىدى؛ ئۇ ئوقلىرىنى كويدۇرگۈچى ئوق قىلدى. **14** مانا، مۇشۇنداق كىشىلەر تولغاقتا قەبىھلىك ئۈغىماقچى، ئۇنىڭ ۋەيدا قالغىنى يامانلىقتۇر، ئۇنىڭ ئۇغقىنى بولسا ساختىلىقتۇر. **15** ئۇ بىر ئورىنى كولاپ، ئۇنى چوڭقۇر قىلدى؛ ئۇ ئوزى كولىغان ئورىغا يىقىلىپ چۈشتى. **16** ئۇزىنىڭ يامانلىقى بېشىغا قايتىپ كېلىدۇ، ئۆز زوراۋانلىقى بولسا ئۆز ئۈستىگە قايتىپ چۈشىدۇ. **17** مەن پەرۋەردىگارنى ھەققانىيلىقى بىلەن مەدھىيەلەيمەن، ھەممىدىن يۇقىرى ئۇرغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى يا كۆرتىپ، كۈي قىلىپ ئېيتىمەن.

8 ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف»تا ئورۇنلانسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى، ئۆز ھەيۋەتكىنى ئاسمانلاردىنمۇ يۇقىرى تىكلىگەن پەرۋەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ شۇنچە شەرەپلىكتۇر! **2** ئۆز رەقىبلىرىڭ ئېيەيلدىن، دۈشمەن ۋە قىساسچىلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىشكە، بوۋاقلار ۋە ئەمگۈچىلەرنىڭ ئاغزىدىن كۈچ تىكلىدىڭىسەن. **3** مەن بارماقلىرىڭنىڭ ياسىغىنى بولغان ئاسمانلىرىڭغا، سەن مەرمۇت بېكىتكەن ئاي-يۇلتۇزلارغا قارىغىنىمدا، **4** سەن ئىنسانىنى سېغىنىدىگەنسەن، ئەمدى ئادەم دېگەن نېمە ئىدى؟ سەن ئۇنىڭ يىنىغا كېلىپ يوقلايدىگەنسەن، ئىنسان بالىسى قانچىلىك نېمە ئىدى؟ **5** چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتتىڭىسەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ بەردىڭ. **6** ئۇنى قولۇڭنىڭ ياسىغانلىرىنى ئىداره قىلىشقا تىكلىدىڭ؛ سەن بارلىق نەرسىلەرنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغانسەن، **7** جۈملىدىن بارلىق قوي-كالىلار، دالادىكى بارلىق جانىۋارلار، **8** ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دېڭىزدىكى بېلىقلار، دېڭىزلارنىڭ يوللىرىدىن ئۆتكۈچىلەرنىڭ بارلىقىنى پۇتى ئاستىغا قويدۇڭ. **9** ئى پەرۋەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ نېمىدېگەن شەرەپلىك-ھە!

9 ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «مۇت-لابېن»: دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن سەن پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەدھىيەلەيمەن؛ مەن سېنىڭ قىلغان بارلىق كارامەتلىرىڭنى بايان قىلاي؛ **2** مەن سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن، سېنىڭ نامىڭنى ناخشا قىلىپ ئېيتىمەن، ئى ھەممىدىن ئالىي! **3** مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنىڭ كەينىگە يېنىشلىرى بولسا، دەل ئۇلارنىڭ سېنىڭ دىدارىڭ ئالدىدا يىقىلىپ، يوقىلىشىدىن ئىبارەت بولىدۇ. **4** چۈنكى سەن مېنىڭ ھەققىم ھەم دەۋايىمنى سوربىدىڭ؛ سەن تەختىكە ئولتۇرۇپ، ھەققانىيلارچە سوتلىدىڭ. **5** سەن ئەللەر گە تەنبىھ بېرىپ، رەزىللەرنى ھالاك قىلدىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ نامىنى مەڭگۈگە ئۆچۈرۈۋەتكەنسەن. **6** ئى دۈشمىنىم! ھالا كەتلىرىڭ مەڭگۈلۈك بولدى! سەن شەھەرلىرىنى يۇلۇپ تاشلىۋەتتىڭ، ھەتتا ئۇلارنىڭ نامىلىرىمۇ يوقاپ كەتتى؛ **7** بىراق پەرۋەردىگار مەڭگۈگە ئولتۇرۇپ [ھۆكۈم سۈرىدۇ]؛ ئۇ ئۆز تەختىنى سوت قىلىشقا تەييارلاپ بېكىتكەن؛ **8** ئالەمنى ھەققانىيلىق بىلەن سوت قىلغۇچى ئۇدۇر؛ خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ئۇ ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ **9** ھەم ئۇ پەرۋەردىگار ئېزىلگۈچىلە رگە ئېگىز پاناھ، شۇنداقلا ئازابلىق كۈنلەردە ئېگىز پاناھدۇر. **10** نامىڭنى بىلگەنلەر بولسا ساڭا ئېتىنىدۇ؛ چۈنكى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۆز ئۈكۈنى ئىزدىگەنلەرنى ھەرگىز تاشلىغان ئەمەسسەن. **11** زىئوندا تۇرغۇچى پەرۋەردىگارغا كۈيلەرنى يا كۆرتىڭلار! ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا بايان قىلىڭلار، **12** چۈنكى [ئۆكۈلگەن] قانىنىڭ سورىقىنى قىلغۇچى ئۇدۇر، ئۇ دەل شۇنداق كىشىلەرنى ئەسلەيدۇ، خار قىلىنغانلارنىڭ نالە-پەريادلىرىنى ئۇ ئۇنۇتۇغان ئەمەس. **13** ماڭا شەپقەت كۆرسەتكىن، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئۆچمەنلەردىن كۆرگەن خورلۇقلىرىمغا نەزەر سالغىنىڭ، مېنى ئۆلۈم دەرۋازىلىرى ئالدىدىن كۆتۈرگەيسەن؛ **14** شۇنداق قىلغاندا مەن زىئون قىزىنىڭ دەرۋازىلىرىدا تۇرۇپ، ساڭا تەئەللۇق بارلىق مەدھىيەلەرنى جاكارلايمەن؛ مەن نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشۇڭدا شادلىنىمەن. **15** ئەللەر بولسا ئۆزلىرى كولىغان ئورىغا ئۆزلىرى چۈشۈپ كەتتى، ئۆزلىرى يوشۇرۇپ قويغان تورغا پۇتى قاپىسلىپ قالدى. **16** پەرۋەردىگار چىقارغان ھۆكۈمى بىلەن تونۇلار؛ رەزىل ئادەملەر ئۆز قولىدا ياسىغىنى بىلەن ئۆزىنى تۇتۇۋالىدۇ. (Sheol h7585) **17** رەزىللەر، يەنى خۇدانى ئۇنۇتۇغان بارلىق ئەللەر، يانداۋۇرلۇقتۇر، تەھتىساراغا تاشلىنىدۇ. **18** چۈنكى نامراتلار مەڭگۈگە ئەستىن چىقىرىلمايدۇ؛ مۇمىنلەرنىڭ ئۈمىدى مەڭگۈ ئۈچەيمەي، ئۆزۈپىرىدۇ. **19** ئى پەرۋەردىگار، ئورنۇڭدىن تۇرغىن؛ ئادەم بىللەرنىڭ غەلبىسى قىلىشقا يول قويمىغىن؛ ھۆججەتلىرىڭ ئالدىدا بارلىق ئەللەر سوتلانسۇن. **20** ئۇلارنى دەككە-دۇككىگە چۈشۈر، ئى پەرۋەردىگار؛ ئەللەر ئۆزلىرىنى بىز پەقەت ئادەم بىللىرى خالاس، دەپ بىلسۇن! سېلاھ!

10 نېمىشقا، ئى پەرۋەردىگار، يىراقتا تۇرىسەن؟ نېمىشقا ئازابلىق كۈنلەردە ئۆزۈڭنى يوشۇرىسەن؟ **2** رەزىل ئادەملەر تەكەبىۋارلۇقى بىلەن ئاجىز مۇمىنلەرنى تاپ باستۇرۇپ قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرى تاپقان ھىيلىلەر بىلەن ئىلىنىپ، بابلىنىدۇ. **3** چۈنكى رەزىللەر ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرى بىلەن ماختىنىدۇ؛ ئاچ كۆزلەر ئۆچۈن بەخت تىلەيدۇ؛ پەرۋەردىگارنى بولسا كۆزگە ئىلمايدۇ. **4** ئۇلار چىرايدىن ھاكاۋۇرلۇق يامغۇرۇپ، خۇدانى ئىزدىمەيدۇ؛ ئۇلار بارلىق خىيالىدىدا: «ھېچىر خۇدا يوقتۇر!» دەيدۇ. **5** ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەمىشە راۋاژان بولىدۇ؛ سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئۇلارنىڭ نەزىرىدىن يىراق ۋە ئۇستۇن ئۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەقىبلىرى بولسا، ئۇلارغا قاراپ «تۇۋى!» دەپ مازاق قىلىدۇ. **6** [رەزىل ئادەم] كۆڭلىدە: «مەن ھېچ تەۋرەنمەي ئۇرۇۋېرىمەن! دەۋردىن-دەۋ رگە ھېچ مۇشەققەتكە ئۇچىرىمايمەن» ـ دەيدۇ. **7** ئۇنىڭ ئاغزى قارغاش، ئالدامچىلىق ھەم زۇلۇمغا تولغان؛ تىلى ئاستىدا ئەسكىلىك ۋە قەبىھلىك ياتىدۇ. **8** ئۇ مەھەللىلەردە يوشۇرۇنچە ماراپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ پىنھان جايلاردا گۇناھسىزلارنى ئولتۇرۇۋېتىدۇ؛ كۆزلىرى يوقسۇلالارنى كۆزلەيدۇ؛ **9** ئۇ چاتقاللىقىدا ياتقان شىردەك يوشۇرۇنچە پايلاپ ياتىدۇ؛ ئۇ مۇمىنلەرنى ئۇتۇۋېلىش ئۈچۈن يوشۇرۇنچە ماراپ ياتىدۇ؛ مۇمىنلەرنى ئۇتۇۋېلىپ، ئۇلارنى ئۆز تورىغا چۈشۈرىدۇ. **10** [يوقسۇللار] ئېزىلىدۇ، پۇكۈلىدۇ؛ دەردمەنلەر ئۆزىنىڭ ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن يىقىلىدۇ. **11** ئۇ كۆڭلىدە: «تەڭرى بۇنى ئۇنۇتۇپ قالدى، ئۇ يۈزىنى يېپىۋېلىپ، قارىمايدۇ؛ بۇنى ھەرگىز كۆرمەيدۇ» ـ دەيدۇ. **12** ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئى ئە كۆرم، قولۇڭنى كۆتۈرگىن؛ ئېزىلگەن مۇمىنلەرنى ئۇنۇتما! **13** رەزىل ئادەم نېمىشقا [سەن] خۇدانى كۆزگە ئىلمايدۇ؟ ئۇ كۆڭلىدە: «[خۇدا] بۇنى سوروشتۇرمەيدۇ!» ـ دەيدۇ. **14** سەن بۇنى كۆرگەنسەن، سەن ئۆز قولۇڭ بىلەن يامانلىق ھەم زۇلۇمنى ئۆزلىرىگە قايتۇرۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ بۇلارنى كۆزلەپ يۈرىسەن؛ دەردمەنلەر ئۆزىنىڭ ساڭا ئامانەت قىلىدۇ؛ چۈنكى

سەن يېتىم-يېسىرلە رگە يار-يۆلەك بولۇپ كەلگەنسەن، **15** رەزىل، يامان ئادەمنىڭ بىلكىنى سۇندۇرۇۋۇتكەيسەن، تۆنىڭ رەزىللىكىنى بىرمۇبىر سۈرۈشتۈرۈپ، ئۇزۇل-كېسىل يوقاتقايسەن. **16** پەرۋەردىگار ئەبەدىلئەبە دگىچە پادىشاھدۇر، [ئىمانسىز] ئەللەر بولسا [پەرۋەردىگارنىڭ] زېمىنىدن يوقىلار. **17** پەرۋەردىگار، سەن ئاجىز مۇمىنلەرنىڭ ئارمانلىرىنى ئاڭلايسەن، ئۇلارنىڭ دىلىنى توق قىلسەن، يېتىم-يېسىرلار ۋە ئېزىلگۈچىلەر ئۆچۈن ئادالەتنى ياقلاپ، يەر يۈزىدىكى ئىنسانلارنىڭ [ئاجىز-مۇمىنلە رگە] قايتىدىن ۋەھىمە سالغۇچى بولماسلىقى ئۈچۈن، قۇلىقىڭنى دىك تۇتسەن.

11 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيۈ: پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلدىم، ئەمدى سىلەر قانداقمۇ ماڭا: «قۇشتەك ئۆز تېغىڭغا ئوچۇپ قاچ! **2** چۈنكى مانا، رەزىللەر كامانىنى تارتىپ، قارا ئۆڭۈلۈقتىن كۆڭۈل دۇرۇسلارغا قارىتىپ ئاتمىقچى بولۇپ، ئۇلار ئوقنى كىرىچقا سىلىپ قويدى، **3** «ئۇلار ھالاك قىلىنسا، ئەمدى ھەققانىيلار نېمىۋ قىلار؟»» ـ دەۋاتىسىلەر؟ **4** پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىدۇر، پەرۋەردىگارنىڭ تەختى ئاسمانلاردىدۇر، ئۇ نەزەر سالىدۇ، ئۇنىڭ سەزگۈر كۆزلىرى ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ، سىنايدۇ. **5** پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنى سىنايدۇ، رەزىللە رگە ۋە زوراۋانلىققا خۇشتارلارغا ئۇ ئىچ-ئىچىدىن نەپرەتلىنىدۇ. **6** ئۇ رەزىللە رگە قاپقانلار، ئوت ۋە گۈڭگۈرتنى ياغدۇرىدۇ، پېژغىرىم قىزىق شامال ئۇلارنىڭ قەدەھىدىكى نېسىۋىسى بولىدۇ. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر، ھەققانىيلىق ئۇنىڭ ئامرىقىدۇر، كۆڭۈل دۇرۇسلار ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ.

12 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، شېمىنىت بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيۈ: ـ قۇتقۇزغايسەن، پەرۋەردىگار، چۈنكى ئىخلاسمەن ئادەم ئۈگەپ كەتتى، ئادەملەر ئارىسىدىن سادىق مۇمىنلەر غايىپ بولدى. **2** ھەربىرىسى ئۆز يېقىنلىرىغا يالغان ئېيتىدۇ، خوشامەتچى لەۋلەردە، ئالىكۆڭۈلۈك بىلەن سۆزلىشىدۇ. **3** پەرۋەردىگار بارلىق خوشامەتچى لەۋلەرنى، ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەيدىغان تىلنى كېسىۋېتىدۇ! **4** ئۇلار: «تىلىمىز بىلەن غەلبە قىلىمىز، لەۋلىرىمىز بولسا ئۆزىمىزنىڭكىدۇر، كىم بىزگە رەب بولالىسۇن؟» ـ دەيدۇ. **5** «ئېزىلگۈچى ئاجىزلارنى باسقان زۇلۇم ۋەجىدىن، مىسكىنلەرنىڭ ئاھۇزارلىرى ۋەجىدىن، ھازىرلا ئورنۇمدىن تۇراي» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «مەن ئۇلارغا، ئۇلار زارىقىپ كۈتكەن ئازادلىقنى يەتكۈزىمەن». **6** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرى بولسا ساپ سۆزلەردۇر، ئۇلار يەتە قېتىم سىلىشتۇرۇلغان، سىلىق قازاندا تاۋلانغان كۈمۈشتە كتۇر. **7** سەن پەرۋەردىگار، ئۇلارنى ساقلايسەن، سەن [مۇمىنلەرنى] مۇشۇ دەۋردىن مەڭگۈ قوغدايسەن، **8** [چۈنكى] رەزىل ئادەملەر ھەر [illegible] ئىنسان بالىلىرى ئارىسىدا ئالىيجانابلىق دەپ ماختالماقتا!

13 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيۈ: ـ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە؟ سەن مېنى مەڭگۈگە ئۇنتۇمسەن؟ قاچانغىچە دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرىسەن؟ **2** قاچانغىچە ھەر كۈنۈى قايغۇرۇپ، قەلبىمدە؟ قاچانغىچە دۈشمىنىم مەندىن شادلىنىپ غالىب يۈرىدۇ؟ **3** ماڭا قارا، ماڭا جاۋاب بەرگىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم! ئۇلۇم ۋېقۇسى مېنى بېسىپ كەلگۈچە، كۆزۈمنى يورۇتقايسەن، **4** دۈشمىنىمنىڭ: «مەن كۈچىيىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم» دېمەسلىكى ئۈچۈن، رەقىبلىرىم سەنتۈرۈلگەنلىكىمنى كۆرۈپ شادلانماسلىقى ئۈچۈن، [كۆزۈمنى يورۇتقايسەن]! **5** بىراق مەن بولسام سېنىڭ ئۇ زېمىنىڭ مۇھەببىتىگە ئۇزۇمنى تاپشۇردۇم، يۈرىكىم سېنىڭ نىجاتلىقىڭدىن شادلىنىدۇ، **6** مەن پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن، چۈنكى ئۇ ماڭا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتتى.

14 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيۈ: ـ ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» ـ دەيدۇ. ئۇلار چىرىكلىشىپ، يەرگىنچلىك قەبىھلىكنى قىلىشتى، ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر، **2** پەرۋەردىگار ئەرشتە تۇرۇپ، ئادەم بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا ئىنسانىيلىق چۈشىنىدىغان بەرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ **3** ھەممە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكلىشىپ كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. **4** نانىنى يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان بۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلار ھېچنېمىنى بىلمەمدۇ؟» ـ دەيدۇ. ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچبىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. **5** مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باستى، چۈنكى خۇدا ھەققانىيلارنىڭ دەۋرىدىدۇر. **6** «سىلەر ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆڭلىگە پۇكىكەن ئۈمىدنى يوق قىلماقچى بولىسىلەر، بىراق پەرۋەردىگار ئۇنىڭ باشپاناھىدۇر!» **7** ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقسىچ كەلگەن بولسا ئىدى! پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ئاسارەتتىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشاللىنىدۇ!

15 داۋۇت يازغان كۈيۈ: ـ پەرۋەردىگار، كىم چېدىرىڭدا تۇرالايدۇ؟ كىم پاك-مۇقەددەسىن تېغىڭدا ماكانلىشىدۇ؟ **2** كىمكى تامامەن دۈرۈسلۇقتا ماڭسا، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە، كۆڭلىدە ھەققەتنى سۆزلىسە، **3** تىلى بىلەن گەپ توشۇمىسا، ئۆز يېقىنىغا يامانلىق قىلمىسا، قوشنىسىنىڭ ئەيىبىنى كولاپ ئاچمىسا، **4** پەس ئادەمنى كۆز ئۈگە ئىلمىسا، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلارنى ھۆرمەتلىسە، ئۆزىگە زىيانلىق بولغان تەقدىردىمۇ ئېچىكەن قەسىمنى ئۆز ئۈگەرتمىسە، **5** پۈلنى خەقلە رگە ئۆسۈمگە بەرمىسە، بىگۇناھلارنىڭ زىيىنىغا پارا ئالمىسا، كىمكى مۇشۇلارنى قىلسا، مەڭگۈ ئۈگە تەۋرەنمەس.

16 داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى: مېنى ساقلىغىن، ئى تەڭرى، چۈنكى مەن ساڭا تايىنىمەن. **2** مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ رەببىمدۇرسەن، سەندىن باشقا مېنىڭ بەخت-ساۋادىنىم يوقتۇر» ـ دېدى. **3** يەر يۈزىدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىڭ بولسا، ئۇلار ئالىيجانابلاردۇر، ئۇلار مېنىڭ ھەممە خۇشاللىقىمدۇر. **4** كىم باشقا ئىلاھنى ئىزدەشكە ئالدىرسا، ئۇلارنىڭ دەردلىرى كۆپىيىپ كېتىدۇ. غەيرىي ئىلاھلارغا ئاتاپ ھەدىيە قانلىرىنى ئۆكمەيمەن، ئۇلارنىڭ نامىلىرىنى تىلىمغىمۇ ئالمايمەن. **5** پەرۋەردىگار بولسا مېنىڭ مىراسىم ھەم قەدەھىمدىكى نېسىۋەمدۇر، چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن نېسىۋەمنى ئۆزۈڭۈك ساقلايسەن، **6** [نېسىۋەمنى بەلگىلىگەن] سىزىقلار ماڭا گۈزەل يەرلەرنى بېكىتكەندۇر، بەرھەق، مېنىڭ گۈزەل مىراسىم باردۇر! **7** ماڭا نەسىھەت بە رگەن پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر-مەدھىيە قايتۇرىمەن، ھەتتا كېچىلەردىمۇ ۋىجدانىم ماڭا ئۆگىتىدۇ. **8** مەن پەرۋەردىگارنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزمەيمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھە رگىز تەۋرەنمەيمەن. **9** شۇڭا مېنىڭ قەلبىم شادلاندى، مېنىڭ روھىم تېخىمۇ كۆتۈرۈلدۈ، مېنىڭ تېنىم ئامان-

10 چۈنكى جېنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەسىن بولغۇچىكنى چىرىشتىن ساقلايسەن. **(Sheol h7585)** **11** سەن ماڭا ھايات يولىنى كۆرسىتىسەن، ھۇزۇر ۋۇگۈنى تولۇپ تاشقان شاد-خۇرامىلق باردۇر، ئوڭ قولۇڭدا مەڭگۈلۈك بەھرە-لەززەتلەرمۇ باردۇر.

17 داۋۇتنىڭ دۇئاسى: ـ ھەققانىي تەلەپنى ئاڭلا، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ نىدايىمغا كۆڭۈل قويغىن، مېنىڭ دۇئايىمغا قۇلاق سالغىن، ئۇ يالغانچى لەۋلەردىن چىققان ئەمەس. **2** ھۆزۈر ۋۇگۈن ھۆكۈمۈم چىقىرىلغاي! كۆزۈڭۈك نېمە دۈرۈس ئىكەنلىكىنى پەرق ئەتكەي! **3** سەن مېنىڭ قەلبىمنى سىنىغانسەن، سەن كېچىدىمۇ ماڭا يېقىنلىشىپ كۆزەتتىڭ؛ سەن مېنى تاۋلاپ كۆز ۋۇگۈن كەچۈردىگىسەن، مېنىڭدىن ھېچبىر سەۋەنلىك تاپالمىدىڭ؛ كۆڭلۈمدە: ئاغزىم ئىتائەتسىزلىك قىلمىسۇن! ـ دەپ نىيەت قىلدىم. **4** ئادەم بالىلىرىنىڭ ھاياتتىكى ئىشلىرىدا، لەۋلىرىڭدىن چىققان سۆزلەر بىلەن زوراۋانلارنىڭ يوللىرىدىن ئۆزۈمنى نېرى قىلدىم. **5** مېنىڭ قەدەملىرىم يوللىرىڭدىن چىقمىغان، پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتمىگەن. **6** مەن ساڭا ئىلتىجا قىلدىم، چۈنكى تىلە كلىرىمنى ئىجابەت قىلىسەن، ئى تەڭرىم، ماڭا قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىن. **7** ئى، ئۆز ۋۇگۈڭگە تايانغانلارنى قارشى چىققۇچىلاردىن ئوڭ قولۇڭۇڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچى، كارامەتلىرىڭنى كۆرسىتىپ، ئۆز ۋۇگەرمەس مۇھەببىتىڭنى

ئایان قىلغايسەن! 8 مېنى كۆز قارىچۇقۇ ئۆڭدەك ساقلىغايسەن، قاناتلىرىڭ سايىسىدە مېنى
يوشۇرغايسەن، 9 مېنى بۇلىماچقى بولغان رەزىل ئادەملەردىن، مېنى قورشۇالغان ئەشەددىي
كۆشەندىلىرىدىن يوشۇرغىن، 10 ئۇلارنىڭ باغرىنى ماي قاپلاپ، قېتىپ كەتكەن؛
ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرى تە كەبىۋرلارچە سۆزلەيدۇ، 11 ئۇلار يولىمىزنى تورۇپلىپ، بىزنى
يە رگە ئۇرۇشقا كۆزىنى ئالايتىپ، 12 ئولجىغا ئاچ كۆزلۈك بىلەن تىكىلگەن شىرەدەك،
يوشۇرۇن جايلاردا ماراپ يۈرىدىغان ياش شىرە كەتۈر. 13 ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن،
ئى پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ يولىنى توسۇپ، يەر بىلەن يە كسان قىلغايسەن، جېنىمنى رەزىل
ئادەمدىن قۇتقۇزغىن، قىلىچىڭ بىلەن؛ 14 [مېنى] ئۆز قولۇڭ بىلەن كىشىلەردىن، يەنى
مۇشۇ دەۋرىدىكى كىشىلەردىن قۇتقۇزغىن؛ ئۇلارنىڭ ئېسىۋىسى بولسا مۇشۇ دۇنيادىلادۇر،
سەن ئۇلارنىڭ قارنىنى ئېھتىلىرىڭ بىلەن تولدۇرىسەن؛ ئۇلارنىڭ كۆڭلى پەرزەنتلىرى بىلەن
قانىدى، باللىرىغا يايلىقلىرىنى قالدۇرىدۇ. 15 مەن بولسام، ھەققانىيلىقتا يۈز ئۆگىگە قارىغىچە
بولىمەن؛ ئويغانغىنىمدا، سېنىڭ دىدارىڭدىن سۈيۈنىمەن!

18

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىشۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى
داۋۇت يازغان كۈيي؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ھەم ساۋۇل پادىشاھنىڭ
قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇنۇ كۈينىڭ سۆزلىرىنى ئېيتتى: ـ ئاھ،
پەرۋەردىگارىم، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم، مەن سېنى سۆيىمەن! 2 پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا
تېغىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! مېنىڭ تە كۈرىم، مېنىڭ قورام تېشىم، مەن
ئۇنىڭدىن ھىمايە تايىمەن؛ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇئىگىزۇرۇم، مېنىڭ ئېگىز
مۇنارىمدۇر! 3 مەدھىيىلە رگە لايىق پەرۋەردىگارنى ندا قىلىمەن، شۇندا دۈشمەنلىرىمدىن
قۇتقۇزۇلىمەن؛ 4 ئۇلۇمنىڭ ئاساسىدىكى مېنى قورشۇالدى، ئىخلاسسىزلارنىڭ يامراپ
5 تەھتىسارانىڭ تانىلىرى مېنى چىرمىۋالدى، ئۇلۇم سىرتىمىقلىرى
ئالدىمغا كەلدى. (Sheol h7585) 6 قىينالغىنىمدا مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم،
خۇدايىمغا يېرىلىپ كۆتۈردۈم؛ ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ يېرىلىدىم ئۇنىڭ
ھۇزۇرىغا كەلدى، ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىردى. 7 شۇ چاغ يەر-زېمىن تەۋرەپ، سىلكىنىپ
كەتتى، تاغلارنىڭ ئۇللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ
غەزەپلەندى. 8 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس ئۆرلەپ ئۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسىنى
يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلىرى چىقتى، 9 ئۇ ئاسمانلارنى تەزىم قىلدۇرۇپ چۈشتى،
پۇتى ئاستى تۈم قارا ئۇچۇلۇق ئىدى. 10 بىر كېرۇبنى مىنىپ پەرۋاز قىلدى، شامالنىڭ
قانىتاتلىرىدا غېيۋىلداپ ئۇچۇپ كەلدى. 11 ئۇ قارا ئۇچۇلۇقنى ئۆزىنىڭ يوشۇرۇندىغان جايى
قىلدى، سۈلارنىڭ قارا ئۇچۇسىنى، ئاسمانلارنىڭ قېيۋق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز ئەتراپىدا چېدىرى
قىلدى. 12 ئۇنىڭ ئالدىدىكى يورۇقلۇقتىن، قېيۋق بۇلۇتلار، مۇلدۇر، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ
ئۆتتى؛ 13 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى يا ئاڭراتتى،
مۇلدۇر ۋە ئوتلۇق چوغلار بىلەن. 14 بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۈشمەنلىرىمنى]
تارقىتىۋەتتى؛ چاقماقلارنى چاقنۇرۇپ، ئۇلارنى قىيقاس-چۇقانغا سالدى؛ 15 شۇنىڭ
بىلەن دېڭىزلارنىڭ تە كىتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۇللىرى ئاشكارىلاندى، تەنبىھىڭ
بىلەن، دىمىغىڭدىن چىققان نەپەسىنىڭ زەربىسى بىلەن، ئى پەرۋەردىگار. 16 ئۇ يۇقىرىدىن
قولىنى ئۇزۇتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۈلاردىن تارتىپ ئالدى. 17 ئۇ مېنى كۈچلۈك
دۈشمىنىمدىن، ھەم ماڭا ئۆچمەنلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن
كۈچلۈك ئىدى. 18 كۈلپەتكە ئۇچرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا ئۆتتى؛
بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 19 ئۇ مېنى كە كۈى-ئازادە بىر جايىغا ئېلىپ
چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 20 پەرۋەردىگار
ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولۇمنىڭ ھالالىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى،
21 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى تۇتۇپ كەلدىم؛ رەزىللىك قىلىپ خۇدايىمدىن ئايرىلىپ
كەتمىدىم؛ 22 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمدىدۇر؛ مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى
تۇزۇمدىن نېرى قىلمىدىم؛ 23 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، ئۆزۈمنى گۇناھتىن
نېرى قىلدىم؛ 24 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدىكى
قولۇمنىڭ ھالالىقىغا قاراپ، قىلغانلىرىمنى قايتۇردى. 25 ۋېپادار-مېھرىبانلارغا ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى
ۋېپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن، غۇبارسىزلارغا ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 26
ساپ دىللىقلارغا ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى ساپ دىللىق كۆرسىتىسەن، تەتۈرلە رگە ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى
كۆرسىتىسەن؛ 27 چۈنكى ئاجىز مۇمىن خەلقنى قۇتقۇزغۇچى ئۆز ۋۇجۇدۇڭ ئىدۇرسەن؛ بىراق
تە كەبىۋر كۆزلەرنى شەرمەندە قىلىسەن؛ 28 چىرىغىمنى جۇلالىق قىلغان سەندۇرسەن؛
پەرۋەردىگار خۇدايىم مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇرىدۇ؛ 29 چۈنكى سەن ئارقىلىق
[دۈشمەن] قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتىتىم، سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سېپىلدىن
ئاتلاپ ئۆتىتىم. 30 تە كۈىم ـ ئۇنىڭ يولى مۇ ئۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سىناپ
ئىسپاتلانغانىدۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسگە قالقاندۇر. 31 چۈنكى پەرۋەردىگاردىن
باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىزدىن باشقا كىمنۇ قورام تاشتۇر؟ 32 يەنى بېلىمنى
كۈچ-قۇۋۋەت بىلەن ئورىغۇچى تە كۈى، يولۇمنى تۈپتۈز، مۇ ئۇكەممەل قىلغۇچى تە كۈدۇر؛
33 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىكنىڭكىدەك [ئۆچقۇر] قىلدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنى ئېگىز
جايلىرىمدا تۇرغۇزىدۇ؛ 34 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئۆگىتىدۇ، شۇنىڭلاشقا بىلە كلىرىم
مىس كامانى كېرىلەيدۇ؛ 35 سەن ماڭا نىجاتلىقىڭ بولغان قالقانىنى ئاتا قىلدىڭ، ئىنىڭ
ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلدى، سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 36 سەن
قەدەملىرىم ئاستىدىكى جايىنى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتمىدى. 37 مەن
دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ يەتتىم؛ ئۇلار ھالاك بولمىغۇچە ھېچ يانمىدىم. 38 قايتىدىن ئورنىدىن
ئۇرالماس قىلىپ ئۇلارنى يانچۇەتتىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يىقىلدى. 39 سەن جەڭ قىلىشقا
كۈچ بىلەن بېلىمنى باغلىدىڭ؛ سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۇتۇم ئاستىدا ئېگىلدۇردۇڭ؛
40 دۈشمەنلىرىمنى كۆز ئالدىمدا ئارقىسىغا يانداۋۇرۇپ قاچقۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا
ئۆچەنلەرنى يوقاتتىم. 41 ئۇلار پەرياد كۆتۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى؛
ھەتتا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى، ئۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 42 مەن ئۇلارغا سوققا
بېرىپ، شامال ئۈچۈرغان توپىدەك قىلىۋەتتىم، كوچىدىكى پاتقاقتەك، ئۇلارنى تۆكۈۋەتتىم.
43 سەن مېنى خەلقىنىڭ نىزالىردىن قۇتقۇزغانسەن، سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى قىلغانسەن؛
ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىمدە بولماقتا. 44 سۆزۈمنى ئاڭلاپلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت
قىلىدۇ؛ يات ئەللەرمۇ ماڭا بېچارىلەرچە تەسلىم بولىدۇ؛ 45 يات ئەللەرمۇ چۈشكىنلىشىپ
كېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىستېھكاملىرىدىن تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛ 46 پەرۋەردىگار
ھايات‌تۇر! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەك‌لەنسۇن! نىجاتلىقىم بولغان خۇدا [ھەممىدىن] ئالىيدۇر،
دەپ مەدھىيىلەنسۇن! 47 ئۇ، مەن ئۈچۈن تولۇق قىساس ئالغۇچى تە كۈى، خەلقلەرنى
ماڭا بويسۇندۇرغان [خۇدادۇر]؛ 48 ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزغان، بەرھەق،
سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ؛ زوراۋان ئادەمدىن سەن مېنى
قۇتۇلدۇرۇدۇڭ. 49 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا رەھمەت ئېيتىمەن، ئى
پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئۇلۇغلاپ كوپلەرنى ئېيتىمەن؛ 50 [پەرۋەردىگار] ئۆزى تىكىلگەن
پادىشاھقا زور نۇسرەتلەرنى بېغىشلايدۇ؛ ئۆزى مەسىھ قىلغىنىغا، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ
نەسلىگە مەڭگۈگە ئۆز ۋەدىسى مۇھەببىتىنى كۆرسىتىدۇ.

19

داۋۇت يازغان كۈيي: ـ ئەرشلەر تە كۈنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى جاكارلايدۇ، ئاسمان
گۈمبىزى ئۇنىڭ قولى ياسىغانلىرىنى نامايان قىلىدۇ؛ 2 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى كۈن-كېچىلەر
دەرىيادەك ئېقىۋاتىدۇ؛ كېچىمە-كېچىلەپ ئۇلار بىلىمنى ئايان قىلىۋاتىدۇ. 3 تىلسىز ھەم
ئاۋازسىز بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ سادالىرى [ئالەمگە] ئاڭلانماقتا. 4 ئۇلارنىڭ توچىلىرى تانىسى
يەر يۈزىدە تارتىلماقتا؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئالەمنىڭ چېتىگىچە يەتمەكتە. ئۇلارنىڭ
ئېچىدە [خۇدا] قۇياش ئۈچۈن چېدىر تىكىگەن؛ 5 [قۇياش] ھۇجرىسىدىن تويغا چىققان
يىگىتەك چىقىدۇ، بەيگىگە چوشىدىغان پالۋاندەك شادلىنىدۇ؛ 6 ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن
ئۇرلەيدۇ، جاھاننىڭ ئۇ چېتىگىچە چۈرگىلەيدۇ؛ ئۇنىڭ ھارارىتىدىن ھېچقانداق مەخلۇقات
يوشۇرۇنالمايدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنى مۇ ئۇكەممەلدۇر، ئۇ ئىنسان ۋۇجۇدىنى
يېڭىلايدۇ؛ پەرۋەردىگار بە رگەن ھۆكۈم-گۇۋاھلار مۇقىم-ئىشەنچلىك، ئۇ نادانلارنى
دانا قىلىدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسەتمىلىرى دۇرۇس، ئۇ قەلبنى شادلاندۇرىدۇ؛

پەرۋەردىگارنىڭ پەرمانلىرى يورۇقلۇقتۇر، ئۇ كۆزلەرنى نۇرلاندۇرىدۇ. 9 پەرۋەردىگاردىن ئەيمنىش پاك ئىشتىن، ئۇ مەڭگۈ داۋاملىشىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرى ھەقتۇر، ھەربىرى تامامەن ھەققانىيەتتۇر. 10 ئۇلار ئالتۇندىن، بەرھەق كۆپ ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر، ھەسەلدىن، ھەسەل جەۋھىرىدىن شېرىندۇر؛ 11 ئۇلار بىلەن قۇلۇڭ ئۇيغىتىلىدۇ، ئىنسان ئۇلارغا رىئايە قىلىشتا چىڭ تۇرسا چوڭ مۇكاپات باردۇر. 12 كىم ئۆز خاتالىقلىرىنى بىلىپ يېتەلىسۇن؟ مېنى بىلىپ-بىلمەي قىلغان گۇناھلىرىمدىن ساقلىغايسەن؛ 13 ئۆز قۇل-چاكارىڭنى باشباشتاق گۇناھلاردىن تارتقايسەن، بۇ گۇناھلارنى ماڭا خوجايىن قىلدۇرمىغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن قۇسۇرسىز بولىمەن، ئېغىر گۇناھتىن خالىي بولغايمەن. 14 ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ قورام تېشىم ۋە ھەمجەمەت-نىجاتكارىم، ئاغزىمدىكى سۆزلەر، قەلبىمدىكى ۋېلىنىشلار نەزرىڭدە مەقبۇل بولغاي!

20

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ كۈلپەتلىك كۈندە پەرۋەردىگار ساڭا ئىجابەت قىلغاي! ياقۇبنىڭ خۇداسىنىڭ نامى سېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغاي! 2 ئۇ ئۆز مۇقەددەسىن جايىدىن ساڭا مەدەت ئەۋەتكەي، زىئوندىن ساڭا كۈچ-قۇۋۋەت بە رگەي؛ 3 بارلىق «ئاشلىق ھەدىيە»لىرىڭنى ياد قىلغاي، كۈيدۈرمە قۇربانلىقىڭنى قوبۇل قىلغاي! سېلاھ! 4 كۆڭلۈڭدىكى تەشنالىقلارنى ساڭا ئاتا قىلغاي، كۆڭلۈڭگە پۈككەن بارلىق ئارزۇلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي. 5 بىزلەر غەلبە ئۈنى تەبرىكلەپ تەنتەنە قىلىمىز، خۇدايىمىزنىڭ نامىدا ئۆغلىرىمىزنى تىكلەيمىز؛ پەرۋەردىگار بارلىق تەلەپلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي! ھازىر بىلدىمكى، پەرۋەردىگار ئۆزىنى مەسىھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشلىردىن ئۆزىنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. 6 ھازىر بىلدىمكى، پەرۋەردىگار ئۆزىنى مەسىھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشلىردىن ئۆزىنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. 7 بەزىلەر جەڭ ھارۋىلىرىغا، بەزىلەر ئاتلارغا [تايىنىدۇ]؛ بىراق بىز بولساق پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىنى ياد ئېتىمىز؛ 8 ئۇلار تىزى پۈكلىنىپ يېقىلدى، بىراق بىز بولساق، قەددىمىزنى رۇسلاپ تىك تۇرىمىز. 9 ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھقا غەلبە بە رگەيسەن؛ ندا قىلغىنىمىزدا بە رگە ئىجابەت قىلغايسەن!

21

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ پادىشاھ قۇدرىتىڭدىن شادلىنىدۇ، ئى پەرۋەردىگار، غەلبە-نىجاتلىقىڭدىن ئۇ نەقەدەر خۇرسەن بولىدۇ! 2 سەن ئۆنىڭ كۆڭۈل تىلىكىنى ئۆنىڭغا ئاتا قىلدىڭ، لەۋلىرىنىڭ تەلىپىنى رەت قىلغان ئەمەسسەن. سېلاھ! 3 چۈنكى سەن ئېسىل بەركەتلەر بىلەن ئۆزىنى قارشى ئالدىڭ، ئۆنىڭ بېشىغا ساپ ئالتۇن تاج كىيدۈردۈڭ. 4 ئۇ سەندىن ئۆمۈر تىلىسە، سەن ئۆنىڭغا بەردىڭ، يەنى ئۆزۈن كۈنلەرنى، تاكى ئەبەدىلئەبە دگىچە بەردىڭ. 5 ئۇ سېنىڭ بە رگەن غەلبە-نىجاتلىقىڭدىن زور شەرەپ قۇچتى؛ سەن ئۆنىڭغا ئىززەت-ھەيۋەت ھەم شانۇ-شە ۋكەت قوندۇرىدۇڭ. 6 سەن ئۆنىڭ ئۆزىنى مەڭگۈلۈك بەركەتلەر قىلدىڭ، دىدارىڭنىڭ شادلىقى بىلەن ئۆنى زور خۇرسەن قىلدىڭ؛ 7 چۈنكى پادىشاھ پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ؛ ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۆز رَگەرمەس مۇھەببىتى بىلەن ئۇ ھېچ تەۋرەنمەيدۇ. 8 سېنىڭ قولۇڭ بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى تېپىپ، ئاشكارە قىلىدۇ؛ ئوڭ قولۇڭ ساڭا ئۆچەنلىك قىلغانلارنى تېپىپ ئاشكارە قىلىدۇ؛ 9 سېنىڭ دىدارىڭ كۆرۈنگەن كۈندە، ئۆلارنى يالقۇنلۇق خۇمدانغا سالغانىدەك كويدۈرىسەن؛ پەرۋەردىگار دەرغەزەپ بىلەن ئۆلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ ئوت ئۆلارنى كويدۈرۈپ تۈگىتىدۇ. 10 ئۆلارنىڭ ئۇخۇمنى جاھاندىن، نەسىللىرىنى كىشىلىك دۇنياىدىن قۇرىتىسەن؛ 11 چۈنكى ئۆلار ساڭا يامانلىق قىلىشقا ئورۇندى، ئۆلار رەزىل بىر نەيرەڭنى ۋېلاپ چىقتىمۇ بىلەن، ئەمما غەلبە قىلالمىدى. 12 چۈنكى سەن ئۆلارنى كەينىگە بۇرۇلۇشقا مەجبۇر قىلدىڭ، سەن ئۆلارنىڭ يۈزىگە قاراپ ئوقيايىڭنى چەنلەيسەن. 13 ئى پەرۋەردىگار، ئۆز كۈچۈڭ بىلەن ئۆلۈغلۇقۇڭنى نامايان قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ناخشا ئېيتىپ قۇدرىتىڭنى مەدىيىلەيمىز.

22

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئايىجەلەت-خاششاھار» (تاڭ سەھەردە كەلگەن مەدەت) دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلىسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ «ئاھ ئىلاھىم، ئىلاھىم، نېمىشقا مەندىن ۋاز كەچتىڭ؟ سەن نېمىشقا مېنى قۇتقۇزۇشتىن شۇنچە يىراقسەن؟ نېمىشقا قاتتىق پەريادلىرىمدىن شۇنچە يىراق تۇرسەن، 2 خۇدايىم، كۈندۈزدە ندا قىلدىم، لېكىن سەن ھېچ جاۋاب قىلمايسەن؛ كېچىدىمۇ مەن شۇنداق پەرياد قىلىشتىن ئارام ئالالمايمەن. 3 براق ئى ئىسرائىلنىڭ مەدھىيىلىرىنى ئۆز ماكانىڭ قىلغۇچى، سەن دېگەن پاك-مۇقەددەستۇرسەن! 4 ئاتا-بوۋىلىرىمىز سېنى تايانچى قىلغان، ئۇلار ساڭا تايانغان، سەن ئۇلارنى قۇتقۇزغان. 5 ئۇلار ساڭا ندا قىلىشلىرى بىلەن قۇتۇلغان؛ ساڭا تايىنىش بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈمىدى ھېچ يەردە قالغان ئەمەس. 6 براق مەن بولسام ئادەم ئەمەس، بىر قۇرتمەن، ئىنسان تەرىپىدىن [تۇھمەت بىلەن] رەسۋايىئالەم قىلىنغانمەن، خالايىق تەرىپىدىن كەمسىتىلگەنمەن. 7 مېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ كۈلىدۇ، باشلىرىنى سىلكىشىپ ئاغزىلىرىنى پۇرۇشتۇرۇپ: 8 «ئۇ پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟! ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇنى قۇتقۇزسۇن! پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولسا ئە گەر، ئۇنى قۇتۇلدۇرسۇن!» ـ دېيىشىدۇ. 9 براق مېنى ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىقارغۇچى ئۆز ئۈگىدۈرسەن، ھەتتا ئەمچە كتىكى ۋاقتىمدىمۇ مېنى ئۆز ئۈگىگە تايانداۋرغانسەن؛ 10 تۇغۇلغىنىمدىن تارتىپلا، مەن ئۆزۈمنى قوينۇڭغا تاشلىغانمەن؛ ئانامنىڭ بالياتقۇسىدىكى ۋاقتىمدىلا، سەن مېنىڭ تە ڭرىم بولۇپ كەلگەنسەن. 11 مەندىن يىراقلاشما؛ چۈنكى ريازەت مېنى قىستاپ كەلدى؛ ماڭا ياردەمدە بولغۇچى يوقتۇر. 12 نۇرغۇن بۇقىلار مېنى قورشىۋالدى، باشانىڭ كۆچلۈك بۇقىلىرى مېنى ئورىۋالدى، 13 ئۇلار ئادەمنى تىتما قىلغۇچى ھۇركىرەۋاتقان شىردەك، ئاغزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ ماڭا تىكلىپ تۇرىدۇ. 14 مەن ئۆزۈلگەن سۈدەك بولدۇم، ھەممە سۆ ڭەكلىرىم ئىزىدىن چىقىپ كەتتى؛ يۈرىكىم مومدەك ئېرىپ كەتتى، ئىچ-باغرىمدا زەئىپلىشىپ ئېرىپ كەتتى. 15 قاغىراپ كەتكەن ساپال پارچىسىدەك ماغدۇرۇم قالمىدى، تىلىم تاڭقىيمغا چاپلىشىپ كەتتى، سەن [پەرۋەردىگار] مېنى ئۆلۈمنىڭ توپا-چاڭلىرىغا قويغانسەن. 16 غالجىر ئىتلار ماڭا ئولاشتى، بىر توپ رەزىللەر مېنى قىستاپ كېلىپ، مېنىڭ قولۇم ۋە پۇتۇمنى سانچىپ تەشتى. 17 سۆ ڭەكلىرىمنىڭ ھەممىسنى سانىيالايمەن، [ئۆستىخانلىرىم] ماڭا تىكىلىپ قاراپ تۇرغانىدەك قىلدۇ. 18 ئۆلار كىيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۈلەشتۈرۈۋاتىدۇ، كۈڭلىگىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلىشىۋاتىدۇ. 19 براق، ئى پەرۋەردىگار، مەندىن يىراقلاشما! ئى كۈچ-قۇدرىتىم بولغۇچىم، ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! 20 جىنىمنى قىلىچتىن قۇتقۇزغىن، مېنىڭ يالغۇز جىنىمنى ئىتنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇرغىن. 21 مېنى شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزغىن؛ شۇنداق، سەن ئىلتىجالىرىمنى ئىجابەت قىلىپ ياۋا كالىلارنىڭ مۈڭگۈزلىرىدىن قۇتقۇزغانسەن! 22 مەن سېنىڭ نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا ئېلان قىلىمەن؛ چوڭ جامائەت ئىچىدە ئۇرۇپ ساڭا بولغان مەدھىيىلىرىمنى جا كارلايمەن؛ 23 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنگۈچىلەر، ئۇنى مەدھىيىلە گىلار! ياقۇبنىڭ بارلىق نەسىللىرى، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈگىلار! ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن ئەۋلادلىرى، ئۇنىڭدىن ئەيمىنگىلار. 24 چۈنكى ئۇ ئېزىلگۈچىنىڭ ئاشۇ خارلىنىشلىرىنى نەزىردىن ساقىت قىلغان ئەمەس، ياكى ئۇنىڭدىن ھېچ يەرگەنگەن ئەمەس؛ ئۇنىڭدىن ئۆز ۋۇسالىنى ھېچ يوشۇرغان ئەمەس، بەلكى ئۇ ئىلتىجا قىلىپ ئاۋازىنى كۆتۈرگىنىدە، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان. 25 چوڭ جامائەت ئىچىدە ماڭا ئوقۇلغان مەدھىيىلەر ئۆز ۋۇ ڭدىندۇر، خۇدادىن ئەيمىنگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئىچكەن قەسەملىرىمنى ئىشقا ئاشۇرىمەن؛ 26 ئاجىز مۇمىنلەر قورسىقى ۋېغۇچە تاماقلىنىدۇ؛ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەنلەر ئۇنى مەدھىيىلەيدۇ؛ سىلەرنىڭ قەلبىگلار مەڭگۈ ياشىنايدۇ! 27 زېمىننىڭ ئەڭ چېتىدىكىلەرمۇ بۇ ئىشنى قەلبىدە تۇتۇپ ، توۋا قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىدۇ؛ ئەل-مىللەتلەرنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئالدىڭدا ئىبادەت قىلىدۇ؛ 28 چۈنكى پادىشاھلىق پەرۋەردىگارغىلا تەۋەدۇر؛ ئۇ ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگۈچىدۇر. 29 جاھاندىكى بايلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن يەپ-ئىچىپ، ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۈيرىققا كىرەي دەپ قالغانلارمۇ، ھەتتا ئۆز جىنىنى ساقلىيالمايدىغانلارمۇ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ؛ 30 كەلگۈسىدىكى بىر ئەۋلاد ئۇنىڭ

خىزمىتىدە بولىدۇ، بۇ ئەۋلاد رەب ئۈچۈن تۈز پەرزەنتلىرى ھېسابلىنىدۇ. 31 كېيىن تۈلار كېلىپ، شۇ چاغدا تۇغۇلىدىغان بىر قوۋمغا ئېنىق ھەققانىيلىقنى جاكارلاپ شۇنى ئېلان قىلىدۇكى، «تۇ بۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى!»

23

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنى باققۇچى پادىچىمدۇر، موھتاج ئەمەسمەن ھېچ نەرسىگە، 2 تۇ مېنى يۇمران چۆپلەردە ياتقۇزۇپ دەم ئالدۇرار، تىنچ ئاقىدىغان سۈلارنى ۋېلىتىپ باقىدۇ، 3 تۇ ۋۇجۇدۇمنى يېڭىلايدۇ، تۇ ھەققانىيلىق يولىدا تۈز نامى ئۈچۈن يېتىپ كېلىدۇ، 4 ھەتتا مەن تۈلۈم سايىسى بولغان جىلغىدىن تۈتسەمۇ، ھېچ يامانلىقتىن قورقايمەن، چۈنكى سەن مەن بىلەن بىللىدۇرسەن، سېنىڭ ھاساڭ ھەم تايىقىڭ ماڭا تەسەللىدۇر. 5 مېنى خار قىلغۇچىلارنىڭ كۆز ئالدىدا ماڭا كەڭ داستىخان سالىسەن، مېنىڭ بېشىمنى مايي بىلەن مەسىھ قىلىسەن، قەدەھىم تاشىدۇ، 6 بەرھەق، بارلىق كۈنلىرىمدە ياخشىلىق ۋە تۈ زۇگەرمەس شەپقەت ماڭا ئەگىشىپ ھەمراھ بولىدۇ، مەڭگۈدىن-مەڭگۈگە پەرۋەردىگارنىڭ دەرگاھىدا ياشايمەن!

24

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا مەنسۇپتۇر، جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار، ئۇنىڭغا تەئەللۇقتۇر يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدا تۇرىۋاتقانلارمۇ، 2 چۈنكى جاھاننىڭ ئۇلىنى چوڭقۇر دېڭىزلار تۈرستىگە ئورنۇلاشتۇرۇپ، يەرنى سۈلار تۈرستىگە ئورناتقان تۇدۇر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا كىم چىقالايدۇ؟ ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىم كىرىپ تۇرالايدۇ؟ 4 ـ قوللىرى گۈناھتىن پاكىز، دىلى ساپ، قۇرۇق نەرسىلە رگە تەلمۈرۈپ قارىمىغان، يالغان قەسەم قىلمىغان كىشى كىرەلەيدۇ. 5 بۇنداق كىشى بولسا پەرۋەردىگاردىن بەختنى، تۈز نىجاتلىقى بولغۇچى خۇدادىن ھەققانىيلىقنى تاپشۇرۇۋالىدۇ ۋە [ئۇنى] كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ، 6 بۇ دەۋر ئۇنى ئىزدىگۈچى دەۋرىدۇر، يەنى سېنىڭ دىدارىڭنى ئىزدىگۈچىلەر، ئى ياقۇبنىڭ [خۇداسى]! سېلاھ! 7 ئى قوۋۇقلار، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! [كەڭ ئېچىلىڭلار]! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، كۆتۈرۈلۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! 8 شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ئۇ پەرۋەردىگاردۇر، ئۇ كۈچلۈك ۋە قۇدرەتلىكتۇر! پەرۋەردىگار، جەڭ مەيدانىدا قۇدرەتلىكتۇر! 9 ئى قوۋۇقلار، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! كەڭ ئېچىلىڭلار! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، كۆتۈرۈلۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! 10 شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بولسا، شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھتۇر! سېلاھ!

25

داۋۇت يازغان كۈي: پەرۋەردىگار، جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ، 2 ساڭا تايىنىمەن، ئى خۇدايىم، مېنى يە رگە قارىتىپ خجالەتتە قالدۇرمىغايسەن، ۋە ياكى دۇشمەنلىرىمنى ئۇستۈلىمدىن غالىب قىلىپ شادلاندۇرمىغايسەن، 3 بەرھەق، سېنى كۈتكۈچىلەردىن ھېچقايسىسى شەرمەندە بولماس، بىراق ھېچبىر سەۋەبسىز خائىنلىق قىلغۇچىلار شەرمەندە بولىدۇ. 4 مېنى سېنىڭ ئىزلىرىڭنى بىلدىغان قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، يوللىرىڭنى ماڭا ئۆگىتىپ قويغايسەن. 5 مېنى ھەقىقىتىڭدە ماڭدۇرۇپ، ماڭا ئۆگەتكەيسەن، چۈنكى تۇزۇلۇڭ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولغان خۇدايىمدۇرسەن، مەن كۈن بويى ساڭا قاراپ تەلمۈرىمەن، 6 تۈز رەھىمدىللىقلىرىڭنى، تۈ زۇگەرمەس مېھىرلىرىڭنى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! چۈنكى ئۇلار ئەزەلدىن تارتىپ بار بولۇپ كەلگەندۇر، 7 مېنىڭ ياشلىقىمدىكى گۈناھلىرىمنى، شۇنداقلا ئىتائەتسىزلىكلىرىمنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىگەيسەن، تۈ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭ، مېھىربانلىقىڭ بىلەن، مېنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، 8 پەرۋەردىگار مېھىربان ۋە دۇرۇستۇر، شۇڭا تۈ گۈناھكارلارنى دۇرۇس يولغا سالىدۇ. 9 مۆمىنلەرنى ياخشى-يامانىنى پەرق ئېتىشكە تۈ يېتىە كەلەيدۇ، مۆمىنلە رگە تۈز يولنى ئۆگىتىدۇ. 10 ئۇنىڭ ئەھدىسى ۋە ھۆكۈم-گۇۋاھلىرىنى تۇتقانلارنىڭ ھەممىسگە نىسبەتەن، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق يوللىرى تۈ زۇگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەققەتتۇر. 11 تۈز نامىڭ ئۈچۈن، ئى پەرۋەردىگار، قەبىھلىكىم ئىنتايىن ئېغىر بولسىمۇ،

سەن ئۇنى كەچۈرۈۋەتكەنسەن. 12 كىمكى پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنسە، خۇدا ئۇنىڭ تاللىنىش يولىدا ئۇنىڭغا [ھەققەتنى] ئۈگىتىدۇ، 13 ئۇنىڭ جېنى ئازادە-ياخشىلىقتا ياشايدۇ، ئۇنىڭ نەسلى يەر يۈزىگە مىراس بولىدۇ. 14 پەرۋەردىگار ئۇنىدىن ئەيمىنىدىغانلار بىلەن سىرداشتۇر، ئۇ ئۇلارغا تۈز ئەھدىسىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 15 مېنىڭ كۆزلىرىم ھەمىشە پەرۋەردىگارغا تىكلىپ قارايدۇ، چۈنكى ئۇ پۇتلىرىمنى توردىن چىقىرۋېتىدۇ. 16 ماڭا قاراپ مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى مەن غېرىبانە، دەردمەندۇرمەن. 17 كۆڭلۈمنىڭ ئازابلىرى كۆپىيىپ كەتتى؛ مېنى باسقان قىسماقلاردىن چىقارغايسەن. 18 دەردلىرىمنى، ئازابلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، بارلىق گۇناھلىرىمنى كەچۈرگەيسەن! 19 مېنىڭ دۇشمەنلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، چۈنكى ئۇلار كۆپتۇر، ئۇلار ماڭا چوڭقۇر تۇچمەنلىك بىلەن نەپرەتلىنىدۇ. 20 جېنىمنى ساقلىغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ مېنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرمىغايسەن، چۈنكى مەن سېنى باشپاناھىم قىلدىم. 21 كۆڭۈل ساپلىقى ۋە دۇرۇسلۇق مېنى قوغدىغاي؛ چۈنكى مەن ساڭا ئۈمىد باغلاپ كۈتۈۋاتىمەن. 22 ئى خۇدا، ئىسرائىلنى بارلىق كۈلپەتلىرىدىن قۇتقۇزۇپ ھۆرلۈككە چىقارغايسەن!

26

داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى مەن تۈز دۇرۇسلۇقۇمدا تۇرۇپ ماڭدىم، مەن پەرۋەردىگارغا تايىنىپ كەلگەنمەن، مەن تېبىلىپ كەتمەيمەن. 2 مېنى سىناپ باققايسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى تە كشۈرۈپ باققىن؛ ۋۇجۇدانىمنى، قەلبىمنى تاۋلىغايسەن؛ 3 چۈنكى تۈ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆز ئالدىمدا تۇتقانلىمەن؛ مەن ھەقىقىتىڭنى ئۇزۇمگە يېتەكچى قىلىپ ماڭدىممەن. 4 مەن يالغانچىلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرمىدىم، ساختىپەزلە رگە ھەمراھ بولۇشقا كىرمەيمەن. 5 ياماناتلىق قىلغۇچىلار جامائىتىدىن يىرگىنىمەن؛ رەزىللەر بىلەنمۇ ئولتۇرمايمەن. 6 قوللىرىمنى گۇناھسىزلىقتا يۇيمەن؛ شۇنداق، قۇربانگاھىڭنى تاپلىنىپ يۈرەلەيمەن. 7 ۋە ھەم تەشەككۈرلەرنى ئاڭلىتىمەن؛ بارلىق كارامەتلىرىڭنى جاكارلايمەن. 8 ئى پەرۋەردىگار، ماكانىڭ بولغان ۋېنى، شان-شەرىپىڭ تۇرغان جاينى سۆيۈپ كەلدىم؛ 9 جېنىمنى گۇناھكارلار بىلەن، ھاياتىمنى قانخورلار بىلەن بىللە ئېلىپ كەتمىگەيسەن، 10 ئۇلارنىڭ قولىدا سۈيىقەستىلەر باردۇر، ئوڭ قولى پارىلە رگە تولدى. 11 مەن بولسام، دۇرۇسلۇقۇمدا مېڭىپ يۈرۈيمەن؛ مېنى ھۆرلۈككە چىقىرىپ قۇتقۇزغايسەن، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. 12 پۇتۇم بولسا تۈپىزۇ جايدا تۇرىدۇ؛ جامائەتلەر ئارىسىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيىلەر قايتۇرىمەن.

27

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ نۇرۇم ۋە نىجاتلىقىمدۇر؛ مەن يەنە كىمدىن قورقاي؟ پەرۋەردىگار ھاياتىمنىڭ قورغىنىدۇر؛ مەن كىمنىڭ ئالدىدا تىترەي؟ 2 ياماناتلىق قىلغۇچىلار «ئۇنىڭ ئەتلىرىنى يەيلى» دەپ ماڭا ھۇجۇم قىلغاندا، رەقىبلىرىم، دۇشمەنلىرىم ماڭا يېقىنلاشقاندا، پۇتلىشىپ، يىقىلدى ئۇلار. 3 زور قوشۇن بارگاھ قۇرۇپ مېنى قورشاۋغا ئالسىمۇ، قەلبىمدە ھېچ قورقۇنچ يوق؛ ماڭا ئۇرۇش قوزغىسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم تۇرۇۋېرىمەن. 4 پەرۋەردىگاردىن بىرلا نەرسىنى تىلەپ كەلدىم؛ مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىمە كتىمەنكى: ـ تۈمۈر ۋېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ گۈزەللىكىگە قاراپ يۈرسەم، ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدا تۇرۇپ، يېتە كلىشىگە مۇيەسسەر بولسام، دەيمەن. 5 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، ئۇ مېنى سايىۋىنى ئاستىغا ئالىدۇ؛ مېنى چېدىرىنىڭ ئىچىدە ئامان ساقلاپ يوشۇرۇۋالىدۇ. ئۇ مېنى ۋۈيۈلتاش ئۈستىگە مۇقىم تۇرغۇزىدۇ. 6 شۇڭا ھازىر ئەترابىمدىكى دۇشمەنلىرىم ئالدىدا بېشىم يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ. ئۇنىڭ مۇقەددەس چېدىرىدا تەنتەنە قىلىپ قۇربانلىقلار سۇنمەن؛ ناخشا-كۈيلەر ئېيتىمەن، مۇناجاتلارنى ئېيتىمەن پەرۋەردىگارغا! 7 ندا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، ئىجابەت قىلغايسەن. 8 ئۇز كۆڭلۈم: «ئۇنىڭ دىدارىنى ئىزدە گلار!» دەيدۇ، دىدارىڭنى، ئى پەرۋەردىگار، ئۇزۇم ئىزدەيمەن. 9 مەندىن ئۇز ۋۇجۇدۇڭنى قاچۇرمىغايسەن! غەزەبلەنگەندە قۇلۇڭنى نېرى قوغلىمىغايسەن، سەن مېنىڭ ياردىمىڭنى ئايىماي كەلدىڭ، سەن مەندىن ئايرىلىمىغايسەن، مېنى تاشلىۋەتمىگەيسەن، ئى نىجاتكارىم خۇدا!

10 ئاتا-ئانام مېنى تاشلىۋەتسىمۇ، پەرۋەردىگار مېنى قۇچىقىغا ئالىدۇ. **11** ماڭا ئۆز يولۇڭنى ئۆگەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆزىشەندىلىرىم [يايلاپ يۈرمەكتە]، مېنى تۈز يولغا باشلىغايسەن. **12** مېنى رەقىبلىرىمنىڭ مەيلىگە تاپشۇرمىغايسەن، چۈنكى ماڭا قارا چاپلاشماچىلى بولغان يالغانچىلار خېلى كۆپتۈر، تۇلارنىڭ نەپەسلىرىمۇ زوراۋانلىقتۇر. **13** ئامە، پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدە كۆرۈشۈمگە كۆزۈم يەتمىگەن بولسا...! **14** پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكىن! جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە بولسۇن! شۇنداق قىل، پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكىن!

28 داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، ساڭا ندا قىلىمەن؛ ئى مېنىڭ قورام تېشىم، ماڭا سۈكۈت قىلمىغايسەن، چۈنكى سەن جىمجىت تۇرۇۋالساڭ، مەن چوڭقۇر ھاڭقا چۈشىدىغانلارغا ئوخشاشلا بولىمەن. **2** ساڭا پەريات كۆتۈرگىنىمدە، سېنىڭ مۇقەددەس كالامخانامغا قولۇمنى كۆتۈرگىنىمدە، مېنىڭ ئىلتىجالىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغايسەن! **3** مېنى رەزىللەر ۋە قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن بىللە تاشلىۋەتمىگەيسەن؛ تۇلار ئاغزىدا يېقىنلىرى بىلەن دوستانە سۆزلەشسىمۇ، كۆڭلىدە تۆچمەنلىك باردۇر. **4** تۇلارنىڭ قىلمىشلىرىغا قاراپ، ئىشلىرىنىڭ ياماناتلىقىغا قاراپ ئىش تۇتقايسەن؛ قولىنىڭ قىلغانلىرى يېنىچە تۆزلىرىگە ياندۇرغايسەن؛ تېگىشلىك جازانى تۆزلىرىگە قايتۇرغايسەن. **5** چۈنكى تۇلار نە پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى، نە قوللىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىنى ھېچ نەرسىگە ئالمايدۇ، [پەرۋەردىگار] تۇلارنى غۇلىتىپ، قايتىدىن باش كۆتۈرگۈزمەيدۇ. **6** پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن؛ چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئىلتىجالىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغان. **7** پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم، مېنىڭ قالقىنىمدۇر، مېنىڭ كۆڭلۈم ئۇنىڭغا ئىشەندى، شۇنىڭ بىلەن ياردەم تاپتىم، شۇڭا كۆڭلۈم زور شادلىنىدۇ، ئۆز كۈيۈم بىلەن مەن ئۇنى مەدھىيىلەيمەن. **8** پەرۋەردىگار ئۆز [خەلقىنىڭ] كۈچىدۇر، شۇنداقلا مەسىھ قىلغىنىغا قۇتقۇزغۇچى قورغاندۇر. **9** ئۆز خەلقىڭنى قۇتقۇزغايسەن، مىراسىڭنى بەرىكەتلىك قىلغايسەن؛ تۇلارنى پادىچىدەك بېقىپ ئۇزۇقلاندۇرغايسەن، مەڭگۈگە تۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈرگەيسەن.

29 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا بەرگەيسىلەر، ئى قۇدرەتلىك بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى، پەرۋەردىگارغا شانۇ-شەۋكەت، كۈچ بەرگەيسىلەر! **2** پەرۋەردىگارغا ئۆز نامىغا لايىق شانۇ-شەۋكەت بەرگەيسىلەر، پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار! **3** پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چوڭقۇر سۈلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان تەڭرى گۈلدۈرمامىلارنى يالقۇنىدۇ؛ پەرۋەردىگار ۋېيۇك دېڭىزلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ. **4** پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كۈچلۈكتۈر؛ پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى ھەيۋەتكە تولغاندۇر؛ **5** پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كېدىر دەرەخلىرىنى سۇندۇرۇۋېتىدۇ؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار لىۋاندىكى كېدىرلارنى سۇندۇرۇۋېتىدۇ. **6** ئۇ تۇلارنى موزاي ئۇيناقلاۋاتقاندەك ئۇيناقلىتىدۇ؛ ياۋا كالىنىڭ بالىسى ئۇيناقلاۋاتقاندەك، ئۇ لىۋان ۋە سىرئون تېغىنى ئۇيناقلىتىدۇ. **7** پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چاقاقلارنىڭ يالقۇنلىرىنى شاخلىتۇۋېتىدۇ؛ **8** پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالىدۇ؛ پەرۋەردىگار قەدەشتىكى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالىدۇ. **9** پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى دۇب دەرەخلىرىنى ھەرىيان تولغىتىدۇ؛ تورمانلىقلارنى يالڭاچلايدۇ؛ ئۇنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدا بولغان ھەممىسى «شانۇ-شەۋكەت!» دەپ تەتەنە قىلىدۇ. **10** پەرۋەردىگار توپان ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ ئولتۇرىدۇ؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار مەڭگۈگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈپ ئولتۇرىدۇ. **11** پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە قۇدرەتنى بەخش ئېتىدۇ؛ ئۆز خەلقىنى ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن بەر

30 مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى خۇداغا ئاتاشنى تەبرىكلەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن سېنى ئالىي دەپ ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى پەستىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، دۈشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن خۇشاللاندۇرمىدىڭ. **2** ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، مەن ساڭا نالە **3** ئى پەرۋەردىگار، سەن تەھتىساردىن جىنىمنى ئېلىپ چىقتىڭ، ھاڭغا چۈشۈدىغانلار تارىسىدىن ماڭا ھايات بېرىپ ساقلىدىڭ. **(Sheol h7585) 4** پەرۋەردىگارغا كۈي ئېيتىڭلار، ئى ئۇنىڭ ئىخلاسمەن بەندىلىرى، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۇر ئېيتىڭلار. **5** چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى دەقىقىدە ئۇنۇپ كېتىدۇ، شاپائىتى بولسا ئۆمۈرۋايەت بولىدۇ؛ يىغا-زار كېچىچە قونۇپ قالسىمۇ، خۇشاللىق تاڭ سەھەر بىلەن تەڭ كېلىدۇ. **6** مەن بولسام ئۆز راھەت-پاراغىتىمدە: «مەڭگۈگە تەۋرەنمەي مۇقىم ئۆرىمەن» ـ دېدىم. **7** پەرۋەردىگار، شاپائىتىڭ بىلەن، مېنىڭ تېغىمنى مۇستەھكەم ئۆرنىغۇزغانىدىڭ؛ ئەمما سەن دىدارىڭنى قاچۇرۇپ يوشۇرۇدۇڭ؛ مەن ئالاقزادە بولۇپ كەتتىم؛ **8** مەن ساڭا نالە-پەريات كۆتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، مەن [سەن] رەببىگە ئىلتىجا قىلدىم:ـ **9** ـ مېنىڭ قېنىم تۆكۈلۈپ، ھاڭغا كىرسەم نېمە پايدىسى باردۇر؟ توپا-چاڭ سېنى مەدھىيىلەمدۇ؟ ئۇ ھەقىقىتىڭنى جاكارلىيالامدۇ؟ **10** ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ ئى پەرۋەردىگار، ماڭا ياردەمدە بولغايسەن! **11** سەن ماتەم قايغۇسىنى ئۈسسۈل ئۇيناشلارغا ئايلاندۇردۇڭ؛ [ھازىلىق] بۆز كىيىمىنى سالدۇرۇپتىپ، ماڭا خۇشاللىقنى بەلۋاغ قىلىپ باغلىدىڭ؛ **12** شۇڭا مېنىڭ روھىم سۈكۈت قىلماي، ساڭا كۈيلەر ئوقۇسۇن! ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايىم، ساڭا ئەبەدىلىكەبە دگىچە تەشەككۇرلەرنى ئېيتىمەن!

31 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ سەن پەرۋەردىگارنى، مەن باشپاناھ قىلدىم؛ مېنى ھېچقاچان يە رگە قارىتىپ قويمىغايسەن؛ ئۆز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى ئازاد قىلىپ قۇتقۇزغايسەن؛ **2** ماڭا قۇلاق سالغايسەن، مېنى تېزرەك قۇتقۇزۇۋالغايسەن؛ ماڭا قورام تاش، ئۆزۈمنى قوغدايدىغان قورغانلىق قىلىپ بولغايسەن. **3** چۈنكى سەن مېنىڭ ۋېژىلتېشىم، مېنىڭ قورغىنىمدۇرسەن؛ شۇڭا ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنى يېتە كلىگەيسەن، مېنى باشلىغايسەن. **4** ماڭا يوشۇرۇن سېلىنغان تۇزاقتىن قەدەملىرىمنى تارتقايسەن؛ چۈنكى سەن مېنىڭ باشپاناھىمدۇرسەن. **5** مەن روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ سەن ماڭا ئىناقلىق قىلىپ ھۆرلۈككە چىقارغانسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەق تەڭرى. **6** يالغان ئىلاھلارغا چوقۇنىدىغانلاردىن يىرگىنىپ كەتتىم؛ مەن بولسام پەرۋەردىگارغا ئېتىقاد قىلىمەن. **7** ئۇ ئۆزىمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛ چۈنكى مېنىڭ خارلىقىمنى كۆرۈپ ئۆكسەن؛ جىنىمنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىدىن خەۋەر تاپتىڭ. **8** مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىغا چۈشۈرمىدىڭ، بەلكى پۇتلىرىمنى كەڭ جايغا تۇرغۇزدۇڭ. **9** ئى پەرۋەردىگار، ماڭا رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى بېشىمغا كۈلپەت چۈشتى؛ دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تۇتۇقىشەي دەپ قالدى، جىنىم، ۋۇجۇدۇمۇ شۇنداق. **10** ھاياتىم قايغۇ-ھەسرەت بىلەن، يىللىرىم غەم-غۇسسە بىلەن ئۆتىۋاتىدۇ. گۇناھىم ئۈچۈنلەر ماغدۇرۇم كېتەي دەپ قالدى، ئۈستىخانلىرىم سىزىپ كەتتى. **11** مەن رەقىبلىرىمنىڭ ئىزا-ئاھانىتىگە قالدىم، يېقىنلىرىم ئالدىدا تېخىمۇ شۇنداق؛ تونۇشلىرىمغىمۇ بىر ۋەھىمە بولدۇم؛ كوچىدا مېنى كۆرگەنلەرمۇ مەندن داجىپ قاچىدۇ. **12** ھەممەيلەن مېنى تۇنلىگەن ئادەمدەك، كۆڭلىدىن چىقىرىپ تاشلاشتى؛ پۇچۇق چىنەدەك بولۇپ قالدىم. **13** چۈنكى نۇرغۇنلارنىڭ تۆھمەتلىرىنى ئاڭلىدىم، ۋەھىمە تەرەپ-تەرەپلەردە تۇرىدۇ؛ تۇلار ماڭا ھۇجۇم قىلىشقا مەسلىھەتلىشىۋاتىدۇ، جىنىمنى ئېلىشقا قەست قىلىشۇاتىدۇ. **14** بىراق مەن ساڭا تاينىمەن، ئى پەرۋەردىگار، «سەن مېنىڭ خۇدايىم!» ـ دېدىم. **15** مېنىڭ كۈنلىرىم سېنىڭ قولۇڭدىدۇر؛ مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىدىن ھەم ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغايسەن. **16** قۇلۇڭغا دىدارىڭنىڭ جىلاسىنى چۈشۈر گەيسەن؛ ئۆز رەھىمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن ماڭا نىجاتلىق ئاتا قىلغايسەن. **17** ئى پەرۋەردىگار، مېنى يە رگە قارىتىپ قويمىغايسەن؛ چۈنكى مەن ساڭا ئىلتىجا قىلدىم؛ رەزىللەر يە رگە قاراپ قالسۇن؛ تۇلارنىڭ تەھتىسارادا زۇۋانى تۇتۇلسۇن؛ **(Sheol h7585) 18** يالغان لەۋلەر زۇۋاندىن قالسۇن! تۇلار ھەققانىيلارنى خالىغانچە مازاق قىلىپ كەبىۋۇلۇق بىلەن سۆزلەمەكتە! **19** ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى باشپاناھ قىلغانلار ئۈچۈن ئىنسان بالىلىرىنىڭ

كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتلىرىڭ، يەنى تۆز ۋەكىدىن قورقىدىغانلار ئۆچۈن، ساقلىغان ئىلتىپات-نېمەتلىرىڭ نەقەدەر مولدۇر! **20** سەن ئۆلارنى ئىنسانلارنىڭ سۈيقەستلىرىدىن تۆز ھۇزۇر ۋەكىدىكى يوشۇرۇن دالدا جايغا ئالىسەن؛ سەن ئۆلارنى تىل-ئاھانەتلەردىن سايۋىشكىدە يوشۇرۇپ قويىسەن. **21** پەرۋەردىگارغا تەشە ككۆر-مەدھىيىلەر يوللانسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆ زگەرمەس مۇھەببىتىنى زۇلمەتلىك بىر شەھەردە ئاجايىب نمايەن قىلدى! **22** چۈنكى مەن دەككە-دۇككىدە ھودۇقۇپ: ـ سېنى، مېنى كۆزىدىن چىقىرىپ قويدىمكەن، دەپ قورقاتىندىم، ھالبۇكى، مەن نالە كۆتۈرۈپ يېلىنغىنىمدا، پەريادىمغا قۇلاق سالدىڭ. **23** پەرۋەردىگارنى سۆيۈڭلار، ئى ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى! پەرۋەردىگار ئۆزىگە سادىقلارنى قوغدايدۇ، ھەم تە كەبىۋارلۇق بىلەن ئىش قىلغۇچىلارنىڭ قىلمىشلىرىنى تۆز بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىدۇ! **24** ئى پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر، جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە قىلىنسۇن!

32

داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ـ ئىتائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېپىلغان كىشى بەختلىكتۇر! **2** پەرۋەردىگار رەزىللىكلىرى بىلەن ھېسابلاشمايدىغان، روھىدا ھېچقانداق ھىيلىلىك يوق كىشى بەختلىكتۇر! **3** مەن [گۇناھىمنى ئىقرار قىلماي]، سۈكۈتتە تۇرۇۋالغاندىم، كۈن بويى ئاھۇ-پىغان ئىچىدە، سۈ ۋەكە كلىرىم چىرىپ كەتتى؛ **4** چۈنكى مېنى باسقان قولۇڭ ماڭا كېچە-كۈندۈز ئېغىر بولدى، يازدىكى قۇرغاقچىلىقتەك يىلىكىم قاغىجراپ كەتتى. سېلاھ! **5** ئەمدى گۇناھىمنى سېنىڭ ئالدىڭا ئېتىراپ قىلدىم، قەبىھلىكىمنى سەندىن يوشۇرۇشۇرمەيدىغان بولدۇم، مەن: «پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىقلىرىمنى ئېتىراپ قىلىمەن» ـ دېدىم، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ رەزىل گۇناھىمنى كەچۈرۈم قىلدىڭ. سېلاھ! **6** شۇڭا سېنى تاپالايدىغان پەيتتە، ھەربىر ئىخلاسمەن ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسۇن! چوڭ توپانلار تورلەپ، تېشىپ كەتكەندە، [سۇلار] شۇ كىشىگە ھە رگىز يېقىنلاشمايدۇ. **7** سەن مېنىڭ دالدا جايىمدۇرسەن؛ سەن مېنى زۇلۇمدىن ساقلايسەن؛ ئەتراپىمنى نجاتلىق ناخشىلىرى بىلەن قاپلايسەن! سېلاھ. **8** ـ «مەن سەن مېڭىشقا تېگىشلىك يولدا سېنى يېتە كلەيمەن ھەم تەربىيىلەيمەن؛ مېنىڭ كۆزۈم ئۇستۇ ۋەكىدە بولۇشى بىلەن ساڭا نەسىھەت قىلىمەن. **9** ئەقلى يوق بولغان ئات يا كى ئېشە كتەك بولما؛ ئۇلارنى چە كلەشكە تەزگىنلەيدىغان يۇ ۋەكىن بولمىسا، ئۇلار ھە رگىز ساڭا يېقىن كەلمەيدۇ». **10** رەزىللە رگە چۈشۈدىغان قايغۇ-ھەسرەتلەر كۆپتۈر، بىراق مېھىر-شەپقەتلەر پەرۋەردىگارغا تايانغان كىشىنى چۆرىدەيدۇ؛ **11** ئى ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىپ خۇرسەن بولۇڭلار، كۆڭلى دۈرۈسلار، خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىڭلار!

33

ئەي ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار ئۈچۈن تەنتەنە قىلىڭلار! مەدھىيىلەش دۈرۈسلار ئۈچۈن گۈزەل ئىشتۇر. **2** راۋاب بىلەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلە ڭلار، ئونتارغا تە ككەش بولۇپ، ئونىڭغا كۈيلەرنى ئېيتىڭلار. **3** ئونىڭغا ئاتاپ يېڭى بىر مۇناجات-ناخشىنى ئېيتىڭلار، ماھىرلىق بىلەن چېلىپ، ئاۋازىڭلارنى يۇقىرى يا كۆتىڭلار. **4** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ۋەدىلىرىگە ساداقەتلىكتۇر. **5** ئۇ ھەققانىيەت ھەم ئادالەتنى ياخشى كۆرگۈچىدۇر؛ يەر-زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ مېھىربانلىقى بىلەن تولغانىدۇر. **6** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئاسمانلار يارىتىلغان، ئۇنىڭ ئاغىزىدىكى نەپەس بىلەن ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىمۇ يارىتىلغاندۇر؛ **7** ئۇ دېڭىزدىكى سۈلارنى بىر يە رگە يىغىپ دۆۋىلەيدۇ؛ ئۇ ئوچاقلارنى ئامبارلار ئىچىدە ساقلاپ تۇرىدۇ؛ **8** پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەر پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنسۇن؛ دۇنيادىكى پۈتۈن جان ئىگىلىرى ئۇنىڭدىن قورقۇپ، ھۇرمەتلىسۇن؛ **9** چۈنكى ئۇنىڭ بىر سۆزى بىلەنلا ئىش پۈتكۈزۈلگەندىدى؛ ئۇنىڭ بىر ئەمرى بىلەنلا دېڭىزلىرى بەرپا قىلىنغاندىدى. **10** پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ پىلانىنى توسۇۋېتىدۇ؛ ئۇ قوۋملارنىڭ خىياللىرىنى بىكار قىلۋېتىدۇ. **11** پەرۋەردىگارنىڭ نەسىھەتى مە ڭگۈ ۋە تۇرىدۇ؛ قەلبىدىكى ۋەيلىرى دەۋرىدىن-دەۋرگە ئىشقا ئاشۇرۇلىدۇ. **12** «پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر» دەيدىغان قوۋم بەختلىكتۇر! يەنى تۆز مىراسى بولۇشقا تاللىغان خەلق بەختلىكتۇر! **13** پەرۋەردىگار ئەرشتىن يە رگە نەزەر سالىدى، ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى كۆزۈپ تۇردى. **14** تۇرالغۇسىدىن يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە قارايدۇ؛ **15** ئۇ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ قەلبىلىرىنى ياسىغۇچىدۇر؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئىشلىرىنى دە ڭسەپ چىقىۋاتقۇچىدۇر. **16** پادىشاھ بولسا قوشۇنلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن غالىب بولالمايدۇ؛ پالۋان ئۇزىنىڭ زور كۈچى بىلەن ئۇزىنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ **17** توپلىرىغا تايىنىپ خەۋپ-خەتەردىن قۇتقۇزۇلۇش بەھۇدىلىكتۇر، ئۇ زور كۈچى بىلەن ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ **18** مانا، ئۇلارنىڭ جىنىنى ئۇلۇمدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، قەھەتچىلىكتە ئۇلارنى ھايات ساقلاش ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئۇزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇزىنىڭ ئۇ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. **20** بىزنىڭ جېنىمىز پەرۋەردىگارغا تەلمۈرىدۇ؛ بىزنىڭ يارىدەمچىمىز، بىزنىڭ قالقىنىمىز ئۇ بولىدۇ. **21** شۇڭا ئۇنىڭ بىلەن قەلبىمىز شادلىنىپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تايىنىپ ئىشەندۇق. **22** ئى پەرۋەردىگار، بىز ساڭىلا ئۈمىد باغلىغىنىمىزدەك، سېنىڭ ئۇ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ئۈستىمىزدە بولغاي!

34

داۋۇت يازغان كۈي: ـ (داۋۇت ئابىمەلەك [پادىشاھنىڭ] ئالدىدا يۈرۈش-تۇرۇشىنى باشقىچە قىلىۋالغاندا، [ئابىمەلەك] ئۇنى ھەيدىۋەتكەن ۋاقىتتا يازغان) مەن ھەرقانداق ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارغا تەشە ككۆر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ ئۇنى مەدھىيىلەش ئاغزىمدىن چۈشمەيدۇ. **2** قەلبىم پەرۋەردىگارنى ئېتىخارلىنىپ مەدھىيىلەيدۇ، مۆمىنلەر بۇنى ئاڭلاپ شادلىنىتا بولىدۇ. **3** مەن بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنى ئۇلۇغلا ڭلار، بىرلىكتە ئۇنىڭ نامىغا مەدھىيىلەر يا ڭرىتىلىي. **4** پەرۋەردىگارنى ئىزدىدىم، ئۇ مېنىڭ دۇئايىمنى ئىجابەت قىلدى، مېنى باسقان بارلىق ۋەھىمە-قورقۇنچلىرىمدىن قۇتقۇزدى. **5** [مۆمىنلەر] ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ نۇرلاندى، يۈزلىرى يە رگە قارىتىلمىدى. **6** [مەن] پىقىر-بىچارە [ئۇنىڭغا] ندا قىلدى، پەرۋەردىگار ئاڭلاپ، مېنى ھەممە ئاۋارىچىلىكلەردىن قۇتقۇزدى. **7** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنى قوغداپ ئەترابىغا چېدىرىنى تىكىدۇ، ئۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. **8** پەرۋەردىگارنىڭ مېھىربانلىقىنى ئېتىپ، بىلگىن، ئۇنىڭغا ئىشىنىپ تايانغان ئادەم نېمىدىگەن بەختلىكتۇر! **9** ئى ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ھېچ نەرسىسى كەم بولماس. **10** كۈچلۈك تارسىلانلار ئۇرۇقسىز قېلىپ ئاچ قالسىمۇ، ئە مما پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھېچبىر ياخشى نەرسىسى كەم بولماس. **11** بالىلار بالىلىرىم، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، مەن سىلە رگە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنى ئۆگىتىپ قويايى. **12** ھاياتنى ئەتىۋارلايدىغان كىشى كىم؟ كىمنىڭ ئۇزۇن ۋە ياخشى كۈنلەرنى كۆرگۈسى بار؟ **13** ئۇنداقتا تىلىڭنى يامانلىقتىن تارتىپ يۈر، لەۋلىرىڭ مە ككارلىقتىن نېرى بولسۇن؛ **14** يامانلىقتىن ئايرىلىپ يېراق بولۇپ، گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىپ يۈر؛ ئامان-خاتىرجەملىكنى ئىزدەپ، ئۇنى قوغلاپ يۈر. **15** پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇنىڭ قۇلىقى ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئۇچۇق تۇرىدۇ؛ **16** پەرۋەردىگارنىڭ چىرايى رەزىللىك قىلغۇچىلارغا قارشى چىقار، ئۇلارنىڭ ھەرقانداق نام-خاتىرىلىرىنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلار؛ **17** ھەققانىيلار ئىلتىجا قىلدۇ، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ، ئۇلارنى بارلىق ئازاب-مۇشەققەتلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ؛ **18** پەرۋەردىگار كۆڭلى سۇنۇقلارغا يېقىندۇر، روھى ئېزىلگەنلەرنى قۇتقۇزىدۇ. **19** ھەققانىيلار دۇچ كەلگەن ئازاب-ئىچىلىكلەر كۆپتۈر، بىراق پەرۋەردىگار ئۇلارنى بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزىدۇ. **20** [ئۇ ھەققانىينىڭ] سۈ ۋەكە كلىرىنى ساق قالدۇرىدۇ، ئۇلاردىن بىرسىمۇ سۇنۇپ كەتمەيدۇ. **21** يامانلىقنىڭ ئۆزى رەزىللەرنى ئۆلتۈرىدۇ؛ ھەققانىيلارغا نەپرەتلىنىدىغانلار گۇناھتا قالىدۇ. **22** پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرىنىڭ جانلىرىنى بەدەل تۆلەپ ھۇراۋۇكتە چىقىرىدۇ؛ ئۇنىڭغا تايانغانلاردىن ھېچكىمگە گۇناھ بېكىتىلمەيدۇ.

35

داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، مەن بىلەن ئېلىشقانلار بىلەن ئېلىشقايسەن، ماڭا جەڭ قىلغانلارغا جەڭ قىلغايسەن! **2** قولۇڭغا سپار ۋە قالقان تالغىن؛ ماڭا يارىدەمگە ئور ۋۇڭدىن تۇرغايسەن؛ **3** نەيزىنى سۇغۇرۇپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنىڭ يولىنى توسقايسەن، مېنىڭ جېنىمغا: «مەن سېنىڭ نجاتلىقىڭدۇرمەن!» ـ دېگەيسەن! **4**

مېنڭ هاياتىمغا چاڭ سالماڭچى بولغانلار يە رگە قارىتىلىپ شەرمەندە بولغاي، ماڭا قەست ئەيلىگەنلەر كەينىگە ياندۇرۇلۇپ رەسۋا بولغاي. **5** ئۇلار گويا شامالدا ئۇچقان سامانده‌ك توزۇپ كەتكەي، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەي! **6** ئۇلارنىڭ يولى قاراڭغۇ ۋە تېيلىغاق بولغاي، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنى قوغلىۋەتكەي! **7** چۈنكى ئۇلار ماڭا ئوروۇنسىز ئورا-تۇزاق تەييارلىدى، جېنىمنى سەۋەبسىز ئېلىشقا ئۇلار ئۆنى كولىدى. **8** هالاكەت ئۈيدۈرماستىن ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەي، ئۆزى يوشۇرۇن قۇرغان تورغا ئۆزى چۈشكەي، هالاكەتكە يېقىلغاي. **9** ئۇ چاغدا جېنىم پەرۋەردىگاردىن سۆيۈنىدۇ، ئۇنىڭ نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشىدىن شادلىنىدۇ! **10** مېنڭ هەممە ئۆستىخانلىرىم: ـ «ئى پەرۋەردىگار، كىممۇ ساڭا تەڭداش كېلەلىسۇن؟» ـ دەيدۇ، ـ «سەن ئېزىلگەن مۇسەنەرنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىللىدىن، ئېزىلگەنلەر هەم يوقسۇللارنى ئۇلارنى بۇلىغۇچىلاردىن تارتۇپلىپ قۇتقۇزىسەن». **11** ياۋۇز، يالغان گۇۋاهچىلار قوپۇپ، خەۋىرىم بولمىغان گۇناهلار بىلەن ئۆستۈمدىن شىكايەت قىلماقتا. **12** ئۇلار مېنڭ ياخشىلىقىمغا يامانلىق قىلىپ، مېنى پاناهسىز يېتىم قىلىپ قويغاندى! **13** لېكىن مەن بولسام، ئۇلار كېسەل بولغاندا، بۇزنى يۈگەپ كىيىۋالدىم؛ ئۇلارنى دەپ روزا تۇتۇپ، ئۆزۈمنى تۆۋەن قىلدىم؛ ئەمدى دۇئايىم بولسا هازىر باغرىمغا يېنىپ كەلدى! **14** مەن بۇ ئىشلاردىن دوست يا كى قېرىندىشىمنىڭ بېشىغا چۈشكەن ئىشقا ئوخشاش مەيۇسلىنىپ يۇردۇم، مەن ئۆز تاۋىسىغا هازا تۇتقاندەك، بېشىمنى سېلىپ يۇردۇم. **15** بىراق مەن پۇتلىشىپ كەتكىنىمدە، ئۇلار خۇشال بولۇشۇپ كەتكەندى، بىر يە رگە جەم بولدى، دەرۋەقە جەم بولۇشۇپ مۇشۇز زوراۋانلار ماڭا قارشى چىقىشتى، بىراق خەۋىرىم يوق ئىدى. ئۇلار مېنى پارە-پارە قىلىش ئۈچۈن توختىماي زەربە بېرىشتى. **16** خۇددى بىر چىشلەم پوشكال ئۈستىدە چاچاق ۋە تالاش قىلغان خۇداسىزلاردەك، ئۇلار ماڭا چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىپ خىرىس قىلىشتى. **17** ئى رەب، قاچانغىچە پەرۋا قىلمايسەن؟ جېنىمنى ئۇلارنىڭ هالاكىتىدىن قۇتقۇزغايسەن، مېنڭ بىردىنبىر هاياتىمنى [مۇشۇ] يىرتقۇچ شىرلارنىڭ ئاغزىدىن تارتۇالغايسەن! **18** زور جامائەت ئارىسىدا مەن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ نۇرغۇنلىغان خەلق ئارىسىدا سېنى مەدهىيىلەيمەن. **19** يالغان سەۋەب بىلەن ماڭا رەقىب بولغانلارنى ئۈستۈمدىن شادلاندۇرمىغايسەن، مەندىن سەۋەبسىز نەپرەتلەنگەنلەرنى ئۆزئارا كۆز قىسىشتۇرمىغايسەن! **20** ئۇلار دوستانە سۆز قىلمايدۇ، زېمىندىكى تىنچلىقپەرۋەرلە رگە پىتنە-ئىغۋا توقۇماقتا. **21** ئۇلار ماڭا قاراپ ئېغىزىنى يوغان ئېچىپ: «ۋاي-ۋاي! كۆزىمىزنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرۈۋالدۇق!» ـ دېيىشىدۇ. **22** ئى پەرۋەردىگار، سەن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭ، سۈكۈت قىلمىغايسەن، ئى رەب، مەندىن ئۆز ئۇكۇنى يىراقلاشتۇرمىغايسەن؛ **23** قوزغالغايسەن، مەن ئۈچۈن هۆكۈم چىقىرىشقا ئېيغانغايسەن، ئى مېنڭ خۇدايىم ـ رەبىم! **24** مېنڭ ئىشىم ئۈستىدە ئۆز هەققانىيلىقىڭ بويىچە هۆكۈم چىقارغايسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم؛ ئۇلارنى مېنڭ [ئوكۇنۇشسىزلىقىمدىن] شادلاندۇرمىغايسەن! **25** ئۇلار كۆڭلىدە: «ۋاهۋ! ۋاهۋ! ئەجەب ئۇيدان بولدى!» ـ دېيىشمىسۇن، يا كى: «ئۆزىنى يۇتۇۋەتتۇق!» ـ دېيىشمىسۇن. **26** مېنڭ زىيىنىمدىن خۇشال بولغانلار يە رگە قارىتىلىپ شەرمەندە بولغاي؛ مېنىڭدىن ئۈزلىرىنى ئۈستۈن تۇتقۇچىلارنىڭ كىيىم-كېچىكى خجالەت ۋە نومۇسسىزلىق بولسۇن! **27** مېنڭ هەققانىيلىقىمدىن سۆيۈنگەنلەر تەنتەنە قىلىپ شادلانسۇن! ئۇلار هەمىشە: «ئۆز قۇلىنىڭ ئامان-ئېسىنلىكىگە سۆيۈنگەن پەرۋەردىگار ئۇلۇغلانسۇن!» ـ دېگەي. **28** شۇ چاغدا مېنڭ تىلىم كۈن بويى هەققانىيلىقىڭ توغرۇلۇق سۆزلەيدۇ، مەدهىيىلەرنى يا كۆتىدۇ.

36 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى داۋۇت يازغان كۈي: ـ رەزىل ئادەمنىڭ ئاسىيلىقى مېنڭ قەلبىمدە بىر بېشارەتنى پەيدا قىلدۇ: ـ «ئۇنىڭ ئىزىدە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقتۇر!». **2** چۈنكى ئۇ ئۆز-ئۆزىنى ماختايدۇ كى، ئۇ ئۆز-ئۆزىگە: ـ «مەندە گۇناھ تېپىلماس، قلغىنىم يەرگىنچىلىك ئىش ئەمەستۇر!» ـ دەيدۇ. **3** ئاغزىدىكى سۆزلەر قەبىھلىك ۋە هىيلىگەرلىكتۇر، پەزىلەتلىك ئىش قىلىش پاراستىدىن ئۇ ئاللىبۇرۇن مەهرۇمدۇر. **4** ئۇ ئورنىدا ياتقاندىمۇ گۇناهنى كۆزلەيدۇ، ئۇ دۇرۇس بولمىغان يولغا مېڭىشنى ئىرادە قىلىدۇ، يامانلىقتىن هېچ نەپرەتلەنمەيدۇ. **5** ئى پەرۋەردىگار، ئۇ زۇگەرمەس مۇهەببىتىڭ ئەرشىلە رگە تاقىشىدۇ، هەققەت-سادىقلىقىڭ بۇلۇتلارغا يېتىدۇ! **6** هەققانىيلىقىڭ ئېيۇك تاغلاردەك، هۆكۈملىرىڭ تىلسىماتلىق چوڭقۇر دېڭىزلاردە كتۇر. ئى يەرۋەردىگار، سەن ئادەملەر ۋە هايۋانلارنى ساقلىغۇچىدۇرسەن؛ **7** سېنىڭ ئۇ زۇگەرمەس مۇهەببىتىڭ نەقەدەر قىممەتلىكتۇر، ئى خۇدا! شۇڭا ئىنسان بالىلىرى قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناهلىنىدۇ. **8** ئۇلار ۋۇ ئۆڭدىكى مول داستىخاندىن ۋېغۇچە بەهرىمەن بولىدۇ؛ سەن ئۇلارغا هۇزۇر-هالاۋەتلىرىڭنىڭ دەريا‌سىدىن ئىچكۈزىسەن. **9** چۈنكى سەندىلا باردۇر هاياتلىق بۇلىقى؛ نۇر ئۆڭدا بولۇپ نۇرنى كۆرىمىز. **10** ئاھ، ئۆز ئۇكۇنى تونۇپ، بىلگەنلە رگە مۇهەببىتىڭنى، كۆڭۈل دۇرۇسلارغىمۇ هەققانىيلىقىڭنى كۆرسىتىشنى داۋاملاشتۇرغايسەن. **11** تە كەبۇرلارنىڭ پۇتىنىڭ ماڭا هۇجۇم قىلىشغا يول قويمىغايسەن؛ رەزىللەرنىڭ قولى مېنى ئورنۇمدىن قوغلىۋەتمىسۇن؛ **12** مانا، يامانلىق قىلغۇچىلار يىقىلدى! غۇلىتۇپ‌تىلدى، ئورنىدىن قايتا تۇرالمايدۇ!

37 داۋۇت يازغان كۈي: ـ يامانلىق قىلغۇچىلار ۋېپەيلىدىن ئۆز ئۇكۇنى كۆيدۈرمە، ناكەسلە رگە هەسەت قىلما. **2** چۈنكى ئۇلار ئوت-چۆپلەردەك تېزلا ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، يۇمران ئۆسۈملۈكلە رگە ئوخشاش توزۇپ كېتىدۇ. **3** پەرۋەردىگارغا تايان، تىرىشىپ ياخشىلىق قىل، زېمىندا ماكانلىشىپ ياشاپ، ئۇنىڭ ۋاپا-هەققىنى ئوزۇق بىلىپ هۇزۇرلان. **4** «پەرۋەردىگارنى خۇرسەنلىكىم» دەپ بىلگىن، ئۇ ئارزۇ-تىلە كلىرىڭگە يەتكۈزىدۇ. **5** يولۇڭنى پەرۋەردىگارغا ئامانەت قىل؛ ئۇنىڭغا تايان، ئۇ چوقۇم [تىلىكىڭنى] ئىجابەت قىلىدۇ. **6** ئۇ هەققانىيلىقىڭنى نۇردەك، ئادالىتىڭنى چۈشتۈكى قۇياشتەك چاقنىتىدۇ.

7 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىنچ بولۇپ، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈت؛ هارامدىن روناق تاپقان ئادەم ۋېپەيلىدىن، يامان نىيەتلىرى ئىشقا ئاشىدىغان كىشى ۋېپەيلىدىن ئۆز ئۇكۇنى كۆيدۈرمە. **8** ئاچچىقلىڭدىن يان، غەزەپتىن قايت، ئۆز ئۇكۇنى كۆيدۈرمە؛ ئۇ پەقەت سېنى يامانلىققا ئېلىپ باردۇ. **9** چۈنكى يامانلىق قىلغۇچىلار زېمىندىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا تەۋەلۈرۈپ كۆتىگەنلەر بولسا، زېمىنغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. **10** : كۆزۈنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا، رەزىل ئادەم هالاك بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ماكانىغا سەپسېلىپ قارىساڭ، ئۇ يوق بولىدۇ. **11** بىراق ياۋاش-مۇمىنلەر زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، ۋە چەكسىز تارامىيەخىشلىكتىن هۇزۇرلىنىدۇ. **12** رەزىل ئادەم هەققانىيغا قەست قىلىدۇ؛ ئۇنىڭغا چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىپ خىرىس قىلىدۇ؛ **13** لېكىن رەب ئۇنىڭغا قاراپ كۈلىدۇ؛ چۈنكى [رەب] ئۇنىڭ بېشىغا كېلىدىغان كۈننى كۆرىدۇ. **14** ياۋاشلار ۋە يوقسۇللارنى يېقىتىش ئۈچۈن، يولى دۇرۇسلارنى قىرىپ تاشلاش ئۈچۈن، رەزىللەر قىلىچنى غىلىپىدىن سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئوقياسىنىڭ كىرىچىنى تارتىپ تەييارلىدى. **15** لېكىن قىلىچى بولسا ئۆز يۈرىكىگە سانچىلىدۇ، ئوقيالىرى سۇندۇرۇۋېتىلىدۇ. **16** هەققانىيلارنىڭ «ئاز»، كۆپلىگەن يامانلارنىڭ بايلىقلىرىدىن ئەۋزەلدۇر. **17** چۈنكى رەزىللەرنىڭ بىلە كلىرى سۇندۇرۇلىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار هەققانىيلارنى يۆلەيدۇ؛ **18** پەرۋەردىگار كۆڭۈل دۇرۇسلارنىڭ كۈنلىرىنى بىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مىراسى مەڭگۈگە بولىدۇ. **19** ئۇلار ئېغىر كۈنلەردە يە رگە قاراپ قالمايدۇ؛ قەھەتچىلىكتىمۇ ئۇلار توق يۈرىدۇ. **20** بىراق رەزىللەر هالاك بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقۇچىلار چىمەنزارىدىكى گۈل-گىياهدەك توزۇپ كېتىدۇ؛ ئۇلار ئۈگەيدۇ؛ ئىس-ئۇتۇنىدەك تارقىلىپ ئۈگەيدۇ. **21** رەزىل ئادەم ئۆتنە ئېلىپ قايتۇرمايدۇ؛ ئەمما هەققانىي ئادەم مېھرىبانلىق بىلەن ئۆتنە بېرىدۇ؛ **22** چۈنكى [پەرۋەردىگار] رەھمەت قىلغانلار زېمىنغا ئىگە بولىدۇ، بىراق ئۇنىڭ لەنىتىگە ئۇچىرىغانلار ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ **23** مەردانە ئادەمنىڭ قەدەملىرى پەرۋەردىگار تەرىپىدىندۇر؛ [رەب] ئۇنىڭ يولىدىن خۇرسەن بولىدۇ. **24** ئۇ تېيىلىپ كەتسىمۇ، يىقىلىپ چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ يۆلەپ تۇرىدۇ. **25** مەن ياش ئىدىم، هازىر قېرىپ قالدىم؛ لېكىن هەققانىيلارنىڭ تاشلۇۋېتىلگەنلىكىنى، يا كى پەرزەنتلىرىنىڭ نان تىلىگەنلىكىنى ئەسلا كۆرگەن ئەمەسمەن؛ **26** ئۇ كۈن بويى مەرد-مېھرىبان بولۇپ ئۆتنە بېرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ خەلققە بەرىكەت يەتكۈزىدۇ. **27** يامانلىقنى تاشلا گىلار، ياخشىلىق قىلگىلار، مەڭگۈ ياشايسىلەر! **28** چۈنكى پەرۋەردىگار ئادالەتنى سۆيىدۇ، ئۇ ئۆز مۇمىن بەندىلىرىنى

تاشلىمايدۇ، ئۇلار مەڭگۈگە ساقلىنىدۇ، لېكىن رەزىللەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ. 29 ھەققانىيلار يەر-جاھانغا ئىگە بولىدۇ، ئەبەدىلىكىە دگىچە ئۇنىڭدا ماكان ئۇتۇپ ياشايدۇ. 30 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزى دانالىق جاكارلايدۇ، ئۇنىڭ تىلى ئادىل ھۆكۈملەرنى سۆزلەيدۇ، 31 قەلبىدە خۇدانىڭ [مۇقەددەس] قانۇنى تۇرىدۇ، ئۇنىڭ قەدەملىرى تېپىلىپ كەتمەس. 32 رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى پايلاپ يۈرىدۇ، ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرگۈدەك يەتىنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 33 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنى دۇشمەننىڭ چاڭگىلىغا چۈشۈرمەيدۇ، ياكى ھۆكۈمدە ئۇنى گۇناھقا پۈتىمەيدۇ. 34 پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈت، ئۇنىڭ يولىنى چىڭ ئۇتقىن، ئۇ سېنىڭ مەرتىۋەڭنى كۆتۈرۈپ، زېمىننا ئىگە قىلىدۇ ، رەزىللەر ھالاك قىلىنغاندا، سەن بۇنى كۆرىسەن. 35 مەن رەزىل ئادەمنىڭ زومىگەرلىك قىلۋاتقىنىنى كۆردۈم، ئۇ خۇددى ئاينىغان باراقسان يايپىشىل دەرەختەك روناق تاپقان. 36 بىراق ئۇ ئۇتۇپ كەتتى، مانا، ئۇ يوق بولدى، مەن ئۇنى ئىزدىسەمۇ، ئۇ تېپىلمايدۇ. 37 مەن ئۆكەممەل ئادەمگە نەزەر سال، دۈرۈس ئىنسانغا قارا! چۈنكى بۇنداق ئادەمنىڭ ئاخىر كۆرىدىغىنى ئارامبەخش خاتىرجەملىك بولىدۇ. 38 ئىتائەتسىزلەر بولسا بىرلىكتە ھالاك بولىشىدۇ، ئۇلارنىڭ كېلەچىكى ئۈزۈلۈدۇ، 39 بىراق ھەققانىيلارنىڭ نىجاتلىقى پەرۋەردىگاردىندۇر، ئۇ ئېغىر كۈنلەردە ئۇلارنىڭ كۈچلۈك پاناھىدۇر. 40 پەرۋەردىگار يارىدەم قىلىپ ئۇلارنى ساقلايدۇ، ئۇ ئۇلارنى رەزىللەردىن ساقلاپ قۇتقۇزىدۇ، چۈنكى ئۇلار ئۇنى باشپاناھى قىلىدۇ.

38

داۋۇت يازغان كۈي: ـ (ئەسلىمە ئۈچۈن) ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭدە تەنبىھ بەرمىگەيسەن، قەھرىڭدە مېنى جازالىمىغايسەن! 2 چۈنكى ئوقلىرىڭ مېنى زەخىملەندۇرۇپ سانجىدى، قولۇڭ ئۈستۈمدىن قاتتىق باستى. 3 قاتتىق غەزىپىڭ تۆپەيلىدىن ئەتلىرىمدە ھېچ ساقلىق يوق، گۇناھىم تۆپەيلىدىن ئۈستىخانلىرىمدا ئارام يوقتۇر. 4 چۈنكى گۇناھلىرىم ۋۇجۇدىمدىن تاشتى، ئۇلار كۆتۈرەلمىگۈسىز ئېغىر يۈكتەك مېنى بېسىۋالدى. 5 ئەخمەقلىقىمدىن جاراھەتلىرىم سېسىپ، شەلۋەرەپ كەتتى. 6 ئازابتىن بەللىرىم تولىمۇ پۈكۈلۈپ كەتتى، كۈن بويى غەمگە پېتىپ يۈرىمەن! 7 چاتىراقلىرىم ئوتقا تولدى، ئەتلىرىمنىڭ ساق يېرى يوقتۇر. 8 مەن تولىمۇ ھالسىراپ، ئېزىلىپ كەتتىم؛ قەلبىمدىكى ئازاب-قايغۇ تۆپەيلىدىن ھۇركىرەيمەن. 9 رەب، بارلىق ئارزۇيۇم كۆز ئالدىڭدىدۇر؛ ئوھ تارتىشلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس، 10 يۈرىكىم جىغىلداپ، ھالىمدىن كەتتىم؛ كۆزلىرىمنىڭ نۇرى ئۆچتى. 11 يار-بۇرادەرلىرىمۇ مېنى ئۇرغان ئۇبا تۆپەيلىدىن، ئۇزلىرىنى مەندىن تارتتى؛ يېقىنلىرىمۇ مەندىن يىراق قاچتى. 12 جېنىمنى ئالماقچى بولغانلار ئۇزاق قۇرىدۇ؛ ماڭا زىيانىنى قەستلىگەنلەر زەھىرنى چاچماقتا؛ ئۇلار كۈن بويى ھىيلە-مىكىرلەرنى ئويلىماقتا. 13 لېكىن مەن گاس ئادەمدەك ئاڭلىمايمەن، گاچا ئادەمدەك ئاغزىمنى ئاچمايمەن؛ 14 بەرھەق، مەن ئاڭلىيالمايدىغان گاسلاردەك بولۇپ قالدىم، ئاغزىمدا قىلدىغان رەددىيە-تەنبىھ يوق. 15 چۈنكى ئۈمىدىمنى سەن پەرۋەردىگارغا باغلىدىم، رەب خۇدايىم، سەن ئىلتىجايىمغا ئىجابەت قىلىسەن. 16 چۈنكى مەن: ـ «ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمگە چىقىپ ماختانمىغاي؛ بولمىسا، پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتكەندە، ئۇلار شادلىنىدۇ» ـ دېدىم مەن. 17 چۈنكى مەن دەلدە گۇشىپ، ئۆگىشىدە دەپ قالدىم، ئازابىم كۆز ئالدىمدىن كەتمەيدۇ. 18 چۈنكى مەن ئۆز يامانلىقىمنى ئىقرار قىلىمەن؛ گۇناھىم ئۈستىدە قايغۇرىمەن. 19 لېكىن دۇشمەنلىرىم جۇشقۇن ھەم كۈچلۈكتۇر؛ قارا چاپلاپ، ماڭا نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ سانى نۇرغۇندۇر. 20 ۋاپاغا جاپا قىلىدىغانلار بولسا، مەن بىلەن قارشىلىشىدۇ؛ چۈنكى مەن ياخشىلىقنى كۆزلەپ، ئىنتىلىمەن. 21 ئى پەرۋەردىگار، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن! ئى خۇدايىم، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن! 22 ئى رەب، مېنىڭ نىجاتلىقىم، ماڭا چاپسان يارىدەم قىلغايسەن!

39

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۈي: ـ «تىلىم گۇناھ قىلمىسۇن دەپ، يوللىرىمغا دىققەت قىلىمەن؛ رەزىللەر كۆز ئالدىمدا بولسا، مەن ئاغزىمغا بىر كۈشەك سالىمەن» ـ دېگەندىم. 2 مەن سۈكۈت قىلىپ، زۇۋان سۈرمىدىم، ھەتتا ياخشىلىق توغرىسىدىكى سۆزلەرنىمۇ ئاغزىمدىن چىقارمىدىم؛ بىراق دىل ئازابىم تېخىمۇ قوزغالدى. 3 كۆڭلۈمدە زەردەم قاينىدى، ئويلانغانسېرى ئوت بولۇپ يانىدى؛ ئاندىن تىلىم ئېختىيارسىز سۆزلەپ كەتتى. 4 ئى پەرۋەردىگار، ئۆز ئەجىلىمنى، كۈنلىرىمنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ماڭا ئايان قىلغىن؛ ئاجىز ئىنسان بالىسى ئىكەنلىكىمنى ماڭا بىلدۈرگىن. 5 مانا، سەن كۈنلىرىمنى پەقەت نەچچە غېرىچلا قىلدىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا ئۆمرۈم يوق ھېسابىدىدۇر. بەرھەق، بارلىق ئىنسانلار تىك تۇرسىمۇ، پەقەت بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. 6 بەرھەق، ھەربىر ئىنساننىڭ ھاياتى خۇددى بىر كۆلە كۆگىدۇر، ئۇلارنىڭ ئالدىراپ-سالدىراشلىرى بېھۇدە ئاۋارىچىلىكتۇر؛ ئۇلار بايلىقلارنى توپلايدۇ، لېكىن كىمنىڭ بۇ بايلىقلارنى كىمنىڭ قولىغا جۇغلىنىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. 7 ئى رەب، ئەمدى مەن نېمىنى كۈتىمەن؟ مېنىڭ ئۈمىدىم ساڭىلا باغلىنىتۇر. 8 مېنى بارلىق ئاسىيلىقلىرىمدىن قۇتقۇزغايسەن، مېنى ھاماقەتلەرنىڭ مەسخىرىسىگە قالدۇرمىغايسەن. 9 سۈكۈت قىلىپ زۇۋان سۈرمىدىم، چۈنكى مانا، مۇشۇ [جازانى] ئۆزۈڭ يۈرگۈزگەنسەن. 10 مېنى سالغان ئازابىڭنى مەندىن نېرى قىلغايسەن؛ چۈنكى قولۇڭنىڭ زەربىسى بىلەن ئۆزگىشىڭ دەپ قالدىم. 11 سەن تەنبىھلىرىڭ بىلەن كىشىنى ئۆز يامانلىقى ئۈچۈن تەربىيىلىگىنىڭدە، سەن خۇددى نەرسىلە رگە كۈيە قۇرتى چۈشكەندەك، ئۇنىڭ ئىززەت-غۇرۇرىنى يوق قىلىۋېتىسەن؛ بەرھەق، ھەربىر ئادەم بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. 12 ئى پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، يېرىدىمغا قۇلاق سالغايسەن! كۆز ياشلىرىمغا سۈكۈت قىلمىغايسەن! چۈنكى مەن پۈتكۈل ئاتا-بوۋىلىرىمدەك، سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۈرتلۇق، مۇساپىرمەن، خالاس! 13 ماڭا تەككەن كۆزۈڭنى مەندىن نېرى قىلغايسەنكى، مەن بارسا كەلمەس جايغا كەتكۈچە، مېنى بىرئاز بولسىمۇ راھەتتىن بەھرىمەن قىلغايسەن.

40

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا تەلمۈرۈپ، كۈتىۋەم، كۈتىۋەم؛ ئۇ ماڭا ئېگىلىپ پېرىدىمنى ئاڭلىدى. 2 ئۇ مېنى ھالاكەت ئورىدىدىن، شۇنداقلا پاتقاق لايدىن تارتىۋالدى، پۇتلىرىمنى ۋۇيۇلتاش ئۈستىگە ئورنۇتۇپ، قەدەملىرىمنى مۇستەھكەم قىلدى. 3 ئۇ ئاغزىمغا يېڭى ناخشا-مۇناجاتنى، يەنى خۇدايىمىزنى مەدھىيىلەشلەرنى سالدى؛ نۇرغۇن خەلق بۇنى كۆرۈپ، قورقىدۇ، ھەم پەرۋەردىگارغا ئېتىنىدۇ. 4 تەكەبىۋىلاردىن يارىدەم ئىزدىمەيدىغان، يالغانچىلىققا ئېزىپ كەتمەيدىغان، بەلكى پەرۋەردىگارنى ئۆز تايانچىسى قىلغان كىشى بەختلىكتۇر! 5 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، سېنىڭ بىز ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىڭ ۋە ئوي-نىيەتلىرىڭنى بارغانسېرى كۆپەيتىپ، سان-ساناقسىز قىلغانسەن، كىمىمۇ ئۇلارنى بىر-بىرلەپ ھېسابلاپ ئۆزۈڭگە [رەھمەت قايتۇرۇپ] بولالىسۇن! ئۇلارنى سۆزلەپ باشتىن-ئاخىر بايان قىلاي دېسەم، ئۇلارنى ساناپ ئۆزگىتىش مۇمكىن ئەمەس. 6 نە قۇربانلىق، نە ئاش ھەدىيەلەر سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، بىراق سەن ماڭا [سە زگۈر] قۇلاقلارنى ئاتا قىلدىڭ، نە كويدۇرمە قۇربانلىق، نە گۇناھ قۇربانلىقىنى تەلەپ قىلمىدىڭ، 7 شۇڭا جاۋاب بەردىمكى ـ «مانا مەن كەلدىم!» ـ دېدىم. ئورام يازما دەستۇردا مەن ئوغرۇلۇق ئۈچۈنلىگەن: ـ 8 «خۇدايىم، سېنىڭ كۆڭلۈڭدىكى ئىرادەڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر؛ سېنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭ قەلبىمگە پۈتۈكلۈكتۇر». 9 ئۇيۇك جامائەت ئارىسىدا تارىدىغان مەن ھەققانىيلىقنى جاكارلىدىم؛ مانا بۇلارنى ئۆزۈمدە قىلچە ئېلىپ قالغۇم يوقتۇر، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ بىلىسەن. 10 ھەققانىيلىقىڭنى قەلبىمدە يوشۇرۇپ يۈرمىدىم؛ ۋاپادارلىقىڭنى ۋە نىجاتلىقىڭنى جاكارلىدىم؛ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋە ھەققىتىڭنى ئۇيۇك جامائەتكە ھېچ يوشۇرماستىن بايان قىلدىم. 11 ئى پەرۋەردىگار، مېھرىبانلىقلىرىڭنى مەندىن ئايمىغايسەن؛ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋە ھەققىتىڭ ھەردائىم مېنى ساقلىغاي! 12 چۈنكى سانسىز كۆلپەتلەر مېنى ئورىۋالدى؛ قەبىھلىكلىرىم مېنى بېسۋېلىپ، كۆرەلمەيدىغان بولدۇم؛ ئۇلار بېشىمدىكى چېچىمدىن كۆپ، جاسارىتىم ئۆگىشىپ كەتتى. 13 مېنى قۇتقۇزۇشنى توغرا تاپقايسەن، ئى پەرۋەردىگار! ئى پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ، ماڭا يارىدەم قىلغايسەن! 14 مېنىڭ ھاياتىمغا چاڭ سالماقچى بولغانلار بىراقلا يە رگە قارتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن؛ مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە يانداۋۇرلۇۋېپ شەرمەندە بولغاي. 15 مېنى: ـ «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار ئۆز شەرمەندىلىكىدىن ئالاقزادە بولۇپ كەتسۇن! 16 بىراق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۆيگەنلەر ھەمىشە: «پەرۋەردىگار ئۇلۇغلانسۇن» دېيىشكەي! 17 مەن ئېزىلگەن

همم یوقسۇل بولسامۇ، براق رەب یەنىلا مېنى یاد ئېتىدۇ، سەن مېنىڭ یاردەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم، ئى خۇدايىم، كېچىكمەي كەلگەيسەن!

41 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ غەرب-ئاجىزلارغا غەمخورلۇق قىلغان كىشى نەقەدەر بەختلىك-ھە! ئېغىر كۈنلەردە پەروەردىگار ئۇنىڭغا پاناھ بولدۇ. 2 پەروەردىگار ئۇنى قوغداپ، ئۇنى ئامان ساقلايدۇ، ئۇ زېمىندا ئۇرۇپ بەختىيار ياشايدۇ، سەن ئۇنى دۇشمەنلىرىنىڭ ئىختىيارىغا چۈشۈرمەيسەن! 3 ئورۇن ئۆتۈپ زەئىپلىشىپ ياتقىنىدا، پەروەردىگار ئۇنىڭغا دەرمان بولدۇ، سەن ئۇنىڭ ياتقان ئورۇن-كۆرپىلىرىنى راسلاپ تۈزەشتۈرۈپ تۇرسەن. 4 مەن ئىلتىجا قىلىپ: ـ «ئى پەروەردىگار، ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەيسەن، جېنىمغا شىپالىق بە رگەيسەن، چۈنكى مەن ئالدىڭدا گۇناھ قىلدىم» ـ دېدىم. 5 دۇشمەنلىرىم مەن توغرۇلۇق: ـ «ئۇ قاچانمۇ ئۆلۈپ، نامى-نەسلى قۇرۇپ كېتەر؟» ـ دەپ ماڭا يامانلىق تىلەيدۇ. 6 بىرسى مېنى كۆرگىلى كەلگەن بولسا، ئۇ ئالدامچى سۆزلەرنى قىلدۇ، ئۇلار كەينىمدىن كۆڭلىدە شۇملۇق توپلاپ، ئاندىن سىرتلارغا چىقىپ شۇ ئىشلارنى تارقىتىپ پو ئاتىدۇ، 7 ماڭا ئۆچ بولغانلارنىڭ ھەممىسى ماڭا قارىتا ئۆزئارا كۆزسۈرلىشىدۇ، ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قەستىدە بولىدۇ. 8 ئۇلار: «ئۇنىڭ بېشىغا جىن-شەيتاندىن بىر كېسەل چاپلاشتى، ئەمدى ئۇ ئورۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالدى، ئۇ قايتىدىن ئۇرالمايدۇ» ـ دېيىشىدۇ. 9 ھەتتا سىردىشىم دەپ ئىشەنگەن قەدىناس دوستۇم، مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ ئۆزۈمنى يېگەنمۇ ماڭا پۇت ئاتتى. 10 براق سەن پەروەردىگار، ماڭا رەھىم قىلغايسەن، دۇشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئېلىشقا، مېنى ئۈرىگۈزغايسەن، 11 دۇشمىنىمنىڭ ئۈستۈمدىن غەلبە قىلىپ شادلاتمىغىنىدىن، سېنى مەندىن سۆيۈندۈ، دەپ بىلىمەن. 12 براق ماڭا كەلسەك، دۇرۇس بولغانلىقىمدىن، سەن مېنى يۆلەيسەن، سەن مېنى مەڭگۈ ئۆز ھۇزۇر ۋۇجۇدۇڭغا قەدەر كۆتۈرۈتكۈزۈپ ئۈرىگۈزسەن. 13 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگارغا ئەبەدىلئەبە دېگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! ئامىن! ئامىن!

42 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: ـ كېيىك ئېرىقلاردىكى سۇغا تەشنا بولغاندەك، جېنىم ساڭا تەشنادۇر، ئى خۇدا. 2 مېنىڭ جېنىم خۇداغا، ھايات تەڭرىگە ئىنتىزاردۇر، ئاھ، مەن قاچانمۇ خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا كۆرۈنۈشكە مۇيەسسەر بولىمەن؟ 3 مېنىڭ كېچە-كۈندۈز يېگىنم كۆز ياشلىرىم بولۇپ كەلگەن، خەقلەر كۈن پېتى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» دەپ سورايدۇ. 4 ئۆتكەن كۈنلەرنى ئەسلەپ، جېنىمنىڭ دەردىلرىنى تۆكۈۋاتىمەن (مەن كوپچىلىك بىلەن كېتىۋېتىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە تەتەنە قىلىپ مېڭىپ، خۇشاللىقتا ھەمدۇسانا ئوقۇپ، ناخشا ئېيتىپ، ھېيتنى تەبرىكلىگەن توپ-توپ قوشۇندەك، جامائەت بىلەن بىللە باراتتىم!). 5 ـ ئى جېنىم، سەن تېنىمدە نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئېچىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا؛ چۈنكى ئۆتنىڭ جامالىدىن چىققان نىجاتلىقتىن، مەن ئۇنى يەنىلا ئۆلۈغلايمەن، ـ مېنىڭ خۇدايىمنى! 6 جېنىم ئېچىمدە مەيۈسلىنىپ كەتتى؛ شۇڭا مەن سېنى سېغىنىمەن، ھەتتا مۇسايىرلىقتا ئىئوردان دەريىاسى بويىدىكى ۋادىلاردا، ھەرمون تاغلىرىدا، مىزار تېغىدىمۇ سېنى سېغىنىمەن. 7 سېنىڭ شارقىراتمىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرىغا، چوڭقۇر ھالاڭ بىلەن چوڭقۇر ھالاڭ ماسلىشىپ ھۆركىرىمە كەتتە. سېنىڭ ھەممە دولقۇنلىرىڭ ھەم قايناۋ-تاشقىنلىرىڭ مېنى غەرق قىلدى. 8 كۈندۈزى پەروەردىگار ئۆز ئۈگەرمەس مۇھەببىتىنى [ماڭا] ئېرىۋېدۇ، كېچىلىرى ئۇنىڭ ناخشىسى، ۋە ھەم ھاياتىم بولغان تەڭرىگە قىلغان دۇئا ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. 9 مەن قورام تېشىم بولغان خۇداغا: ـ «مېنى نېمىشقا ئۇنتۇپ قالدىڭ؟ مەن نېمىشقا دۇشمەنلىرىڭ زۇلۇمغا ئۈچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرۈۋاتىمەن؟» ـ دەيمەن. 10 سەن ئۈگەكلىرىمنى ئە ئۈگەندەك رەقىبلىرىم مېنى مەسخىرە قىلىپ ئەيىبلەيدۇ، ئۇلار كۈن پېتى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» ـ دەپ سورىماقتا. 11 ئى جېنىم، نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئېچىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا، چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيلەيمەن، يەنى چىرايىمغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيلەيمەن! ئۇ مېنىڭ خۇدايىمدۇر!

43 ئى پەروەردىگار، مەن توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارغايسەن، دەۋايىمنى ئەقىدىسىز بىر خەلق ئالدىدا سورىغايسەن؛ مېنى ھىيلىگەر ھەم قەبىھ ئادەمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. 2 چۈنكى سەن پاناھگاھىم بولغان خۇدادۇرسەن؛ نېمىشقا مېنى تاشلاۋەتتىڭ؟ نېمىشقا دۇشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۈچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرىۋاتىمەن؟» ـ دەيمەن. 3 ئۇز ھەقىقىتىڭ ۋە نۇرۇڭنى ئەۋەتكىن، ئۇلار مېنى يېتە كلىگەي! مېنى مۇقەددەس تېغىڭغا، ماكانلىڭغا ئېلىپ كەلگەي! 4 شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ قۇربانگاھى ئالدىغا باراي، يەنى مېنىڭ چە كسىز خۇشلۇقۇم بولغان تەڭرىڭ بېشىغا باراي، بەرھەق، چىلتار چېلىپ سېنى مەدھىيلەيمەن، ئى خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم! 5 ئى جېنىم، سەن نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئېچىمدە بۇنداق بىئارام بولۇپ كېتىسەن؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا! چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيلەيمەن، يەنى چىرايىمغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيلەيمەن!

44 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، ئۇز قۇلاقلىرىمىز بىلەن ئاڭلىدۇق، ئاتىلىرىمىز بە زگە بايان قىلىپ، ئۇز كۈنلىردە، يەنى قەدىمكى زامانلاردا سېنىڭ قىلغان زور ئىشلىرىڭنى ئۇقتۇرغانىدى؛ 2 سەن [ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئالدىدا] ئۇز قولۇڭ بىلەن يات ئەللەرنى قوغلۇۋېتىپ، ئۇلارنىڭ [زېمىنغا ئاتا-بوۋىلىرىمىز] ئورۇنلاشتۇردۇڭ؛ يات قوۋملارغا ئاپەت چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى تارقىتىۋەتتىڭ. 3 بەرھەق، بوۋىلىرىمىز زېمىنى ئۇز قىلىچى بىلەن ئالغىنى يوق، ئۇز بىلىكى بىلەن ئۇزلىرىنى قۇتقۇزغىنىمۇ يوق، بۇ بەلكى سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، سېنىڭ بىلىكىڭ ۋە جامالىڭنىڭ نۇرىنىڭ قىلغىنىدۇر؛ چۈنكى سەن ئۇلاردىن خۇرسەنلىك تاپتىڭ. 4 سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ پادىشاھىمدۇرسەن، ئى خۇدا، سەن ياقۇپ ئۈچۈن غەلىبىلەر يۈرگۈزگۈچىدۇرسەن. 5 سەن ئارقىلىق بىز رەقىبلىرىمىزنى ھەيدىۋېتىمىز؛ نامىڭ بىلەن ئۇنىزىغ زگە قارشى ئۇرىغانلارنى چەيلەيمىز؛ 6 چۈنكى ئۇز ئوقيايىغا تايانمايمەن، قىلىچىممۇ مېنى قۇتقۇزالمايدۇ. 7 چۈنكى سەن بىزنى رەقىبلىرىمىزدىن قۇتقۇزدۇڭ، بە زگە ئۆچ بولغانلارنى يە رگە قاراتتىڭ. 8 خۇدانى كۈن پېتى ئېتىخارلىنىپ ماختايمىز؛ نامىڭنى ئەبەدىلئەبە دگىچە مەدھىيلەيمىز. سېلاھ! 9 براق سەن [ھازىر] بىزنى تاشلاۋېتىپ ئاھانەتكە قالدۇردۇڭ؛ قوشۇنلىرىمىز بىلەن جەڭگە بىللە چىقمايسەن. 10 سەن رەقىبلىرىمىز ئالدىدا بىزنى چېكىنىدۇردۇڭ؛ بىزنى ئۆچمەنلە رگە خالىغانچە تالان-تاراج قىلدۇردۇڭ. 11 سويۇشقا تاپشۇرۇلغان قويلاردەك، بىزنى ئۇلارغا تاپشۇردۇڭ، ئەللەر تارىسغا بىزنى تارقىتىۋەتتىڭ. 12 سەن ئۇز خەلقىڭنى بىكارغا سېتىۋەتتىڭ، ئۇنىڭ قىممىتىدىن ئۇزۇڭ ھېچ بېيىپ كەتمىدىڭ؛ 13 سەن بىزنى قوشنا ئەللەرنىڭ مەسخىرىسىگە قالدۇرغانسەن، ئەترابىمىزدىكىلە رگە ئاھانەت، زاكىلىق ئوبيېكتى قىلدىڭسەن. 14 سەن بىزنى ئەللەر تارىسىدا سۆز-چۆچەككە قويدۇڭسەن، يات قوۋملار بە زگە باش چايقىشىپ قاراشماقتا. 15 مەسخىرە ھەم كۈپۈرلۈق ئېيتقۇچىلارنىڭ ئاۋازى تۆپەيلىدىن، دۇشمەنلەر ۋە ئۆچ ئالغۇچىلار تۆپەيلىدىن، كۈن پېتى ۋەيانم ئالدىمدىن كەتمەيدۇ، يۈزۈمنىڭ نومۇسى مېنى چىرمىۋالدى. 17 مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى بېشىمىزغا چۈشتى، بىراق بىز سېنى ئۇنتۇمىدۇق، يا كى ئەھدە ئىگىلىرىڭ ئاسىيلىق قىلمىدۇق؛ 18 قەلبىمىز ھېچ يانمىدى، ساڭا ساداقەتسىزلىك قىلمىدۇق، قەدەملىرىمىز يولۇڭدىن ھېچ ئېزىپ كەتمىدى. 19 براق سەن بىزنى چىلىۋېرىلە ماكاندا ئەزدىڭ، بە زگە ئۆلۈم سايىسىنى چاپلاشتۇردۇڭ. 20 ئە گەر بىز خۇدايىمىزنىڭ نامىنى ئۇنتۇغان بولساق، يا كى يات بىر ئىلاھقا قول كۆتۈرگەن بولساق، 21 خۇدا سەن چوقۇم بۇنى سۈرۈشتە قىلماس ئىدىڭمۇ، قەلبىمىز سىرلارنى بىلىپ ئۇردىغان ئۇرسالىڭ؟ 22 براق سەن ئۆپەيلى بىز كۈن پېتى قىرىلماقتىمىز؛ بوغۇزلىنىشنى كۆتۈپ ئۇرغان قويلار كەبى ھېسابلانماقتىمىز. 23 ئويغان، ئى رەب! نېمىشقا ئۇخلاپ ياتىسەن؟ ئۇر؛ ئۇڭدىن ئۇر، بىزنى مەڭگۈ ئۈگە تاشلاۋەتمەگەيسەن! 24 نېمىشقا يۈزۈڭنى بىزدىن يوشۇرىسەن؟ نېمىشقا

كۆلىپەتلىرىمىزگە، تۆچرىغان زۇلۇملىرىمىزغا پىسەنت قىلمايسەن؟ 25 قارىغىنا، جېنىمىز ئېراقتا بىغىرلاپ يۈرىدۇ، تېنىمىز يە رگە چاپلاشتى، 26 ئورنۇڭدىن تۇرۇپ بەرگە ياردەمدە بولغايسەن! تۆزۈكىنىڭ تۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ سەۋەبىدىن، بىزلەرنى ھۆرلۈككە چىقارغايسەن!

45 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نالۇيەرلەر» دېگەن ئاھاكۇا ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرىغا تاپشۇرۇلغان، «سۈيۈملۈك يار ئۈچۈن» دېگەن «ماسقىل» مۇناجات-ناخشا: ـ قەلبىمدىن گۈزەل ئىش توغرىسىدا سۆزلەر ئۈزىغۇچ چىقماقتا؛ پادىشاھقا بېغىشلىغان مۇناجىتىمنى ئېيتىمەن؛ تىلىم گويا ماھىر شائىرنىڭ قەلمىدۇر؛ 2 ئىنسان بالىلىرى ئىچىدە سەن ئەڭ گۈزەلدۇرسەن؛ لەۋلىرىڭ شاپائەت بىلەن تولدۇرۇلغاندۇر؛ شۇنۇڭا خۇدا ساڭا مەڭگۈگە رەھمەت قىلدى. 3 ئى ۋىژىك بولغۇچى، قىلىچىڭنى ئاسقىن بېنىڭغا، ھەيۋىتىڭ ۋە شانۇ-شەۋكىتىڭ بىلەن! 4 ھەققەت، كەمتەرلىك ھەم ئادالەتنى ئالغا سۈرۈشكە ئاتالانغىنىڭدا، شانۇ-شەۋكەت ئىچىدە غەلبە بىلەن ئالغا باس! شۇنىڭ بىلەن ئوڭ قولۇڭ ئۆزۈڭگە كارامەت قورقۇنچلۇق ئىشلارنى كۆرسىتىدۇ! 5 سېنىڭ ئوقلىرىڭ ئوتكۈردىدۇر، ئۇلار پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ يۈرىكىگە سانجىلىدۇ، پۈتۈن ئەللەر ئايىغىڭغا يىقىتىلىدۇ. 6 سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدلىئەبەدلىكتۇر، پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ، ئادالەتنىڭ ھاسىسىدۇر. 7 سەن ھەققانىيلىقنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ كەلگەنسەن؛ شۇنۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ، سېنى ھەمراھلىرىڭدىن ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسىھ قىلدى. 8 سېنىڭ كىيىملىرىڭ مۇرمە كىكى، مۇئەتتەر ۋە دارچىن ھىدى كېلىدۇ؛ پىل چىشى ساراىلىرىدىكى سازەندىلەرنىڭ تارلىق سازلىرى سېنى خۇرسەن قىلىدۇ. 9 پادىشاھلارنىڭ مەلىكىلىرى ھۆرمەتلىك كېنىزە كلىرىڭنىڭ قاتاردىدىدۇر؛ خانىشىڭ ئوفىردىكى ساپ ئالتۇن [زىبۇ-زىنەتلەرنى] تاقاپ ئوڭ قولۇڭدا تۇرىدۇ؛ 10 «ئاڭلىغىن، ئى قىزىم، كۆرگىن، سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن؛ ئۆز قەبىلەڭ ۋە ئاتا جەمەتىڭنى ئۇنتۇپ قال! 11 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ گۈزەل جامالىڭغا مەپتۇن بولىدۇ؛ ئۇ سېنىڭ خوجاڭ، سەن ئۇنىڭغا سەجدە قىل». 12 تۇر شەھىرىنىڭ قىزى [ئالدىڭدا] سوۋغا بىلەن ھازىر بولىدۇ؛ خالايىق ئارىسىدىكى بايلار سېنىڭ شاپائىتىڭنى كۈتىدۇ؛ 13 شاھانە قىزنىڭ ئىچكى دۇنياسى پۈتۈنلەي پارلاقتۇر، ئۇنىڭ كىيىملىرىمۇ زەر بىلەن كەشتىلەنگەن؛ 14 ئۇ كەشتىلىك كىيىملەر بىلەن پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلىدۇ، كەينىدىن ئۇنىڭغا قولداش كېنىزە كلەرمۇ بىللە يېنىڭغا ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ 15 ئۇلار خۇشال-خۇرام، شادلىق ئىچىدە باشلاپ كېلىنىدۇ؛ ئۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرىشىدۇ. 16 «ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئورنىغا ئوغۇللىرىڭ چىقىدۇ؛ سەن ئۇلارنى پۈتكۈل جاھانغا ھاكىم قىلىسەن. 17 مەن سېنىڭ نامىڭنى ئەۋلاددىن-ئەۋلادقا ياد ئەتكۈزىمەن؛ شۇڭلاشقا بارلىق قوۋملار سېنى ئەبەدلىئەبەد دگىچە مەدھىيىلەيدۇ».

46 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «پاك قىزلار ئۈچۈن» دېگەن ئاھاكۇا ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ خۇدا پاناھگاھىمىز ۋە قۇدرىتىمىزدۇر، كۆلىپەتلەر چۈشكەن ھامان ھازىر بولىدىغان بىر ياردەمچىدۇر. 2 شۇنۇڭا يەر-زېمىن ئۆزگىتىرىلۇپ، تاغلار گۈمۈرۈلۈپ دېڭىز تە گلىرىگە چۈشۈپ كەتسىمۇ، ئۇنىڭ دولقۇنلىرى شاۋقۇنلىنىپ قاينام بولىسىمۇ، ئۇ رىكەشلىرى بىلەن تاغلار سىلكىنىپ كەتسىمۇ، قورقمايمىز. سېلاھ. 4 خۇدانىڭ شەھىرىنى ـ يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ماكانلاشقان مۇقەددەس جايىنى، خۇرسەن قىلىدىغان ئېقىنلىرى شاخلىغان بىر دەريا باردۇر. 5 خۇدا ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىدۇر؛ ئۇ يەر ھە رگىز تەۋرىمەيدۇ؛ خۇدا تاڭ ئېتىش بىلەنلا ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىدۇ. 6 [بارلىق] ئەللەر قاياپ، پادىشاھلىقلار تىترەپ كەتتى؛ ئۇ ئاۋازىنى قېيۋۇەتكەن ھامان، يەر ئېرىپ كېتىدۇ. 7 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە؛ ياقۇپنىڭ خۇداسى ئېگىز قورغىنىمىزدۇر! سېلاھ! 8 كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار! ئۇ يەر يۈزىدە قىلغان كارامەت ئېمىرانچىلىقلارنى كۆرۈڭلار! 9 ئۇ، جاھاننىڭ ئۇ چېتىگىچە بولغان ئۇرۇشلارنى توختىتىدۇ؛ ئۇ ئوقيالارنى سۇندۇرىدۇ، نەيزىلەرنى ئوشتۇۋېتىدۇ، جەڭ ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 10 ئۇ: «توختاش، مېنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىمنى بىلىپ قېزىڭ! مەن پۈتكۈل ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغلىنىمەن؛ مەن يەر يۈزىدە "ۋىژىك" دەپ قارىلىمەن» ـ دەيدۇ. 11 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە، ياقۇپنىڭ خۇداسى بىزنىڭ ئېگىز قورغىنىمىزدۇر!

47 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ بارلىق قوۋملار، خۇدانى ئالقىشلاڭلار! ئۇنىڭغا يۈقىرى ئاۋازىڭلار بىلەن خۇشاللىق تەنتەنىسىنى يا ڭرىتىڭلار! 2 چۈنكى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى، پەرۋەردىگار، دەھشەتلىك ۋە ھەيۋەتلىكتۇر، پۈتكۈل جاھانىڭ سوربۇغۇچى ۋىژىك پادىشاھتۇر. 3 ئۇ بەرگە خەلقلەرنى بويسۇندۇرۇپ، بىزنى ئەل-مىللەتلەر ئۈستىگە ھاكىم قىلدى. 4 ئۇ بىز ئۈچۈن مىراسىمىزنى تاللاپ، يەنى ئۆزى سۆيگەن ياقۇپنىڭ پەخرى بولغان زېمىنى بېكىتىپ بەردى. سېلاھ! 5 خۇدا تەنتەنە ساداسى ئىچىدە، پەرۋەردىگار سۈنۇاي ساداسى ئىچىدە يۈقىرىغا كۆتۈرۈلدى، 6 خۇداغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! پادىشاھىمىزغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! 7 خۇدا پۈتكۈل جاھانىڭ پادىشاھىدۇر؛ زېھىنىڭلار بىلەن ئۇنىڭغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! 8 خۇدا ئەللەر ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇ ئۆزىنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ. 9 ئەل-يۇرتلارنىڭ كاتىلىرى جەم بولۇپ، ئىبراھىمنىڭ خۇداسىنىڭ خەلقىگە قوشۇلدى، چۈنكى جاھاندىكى بارلىق قالقانلار خۇداغا تەۋەدۇر؛ ئۇ نەقەدەر ئالىيدۇر!

48 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، ئۇنىڭ مۇقەددەسلىكى ئۈرغان تاغدا، ئۇ زور مەدھىيىلە ر گە لايىقتۇر! 2 ئېگىزلىكىدىن كۆ رىكەم، زىئون تېغى، پۈتكۈل جاھانىڭ خۇرسەنلىكىدۇر؛ شىمالىي تەرەپلىرى گۈزەلدۇر، ۋىژىك پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر! 3 خۇدا قورغانلىرىدا تۇرىدۇ، بۇ يەردە ئۇ ئېگىز پاناھگاھ دەپ تونۇلىدۇ؛ 4 مانا، پادىشاھلار يىغىلدى، ئۇلار شەھەرنى بىسىپ ئۆتۈپ، جەم بولدى. 5 [شەھەرنى] كۆرۈپلا ئۇلار ئالاقزادە بولدى، دەككە-دۈككىگە چۈشۈپ بەدەر قېچىشتى. 6 ئۇ يەردە ئۇلارنى تىترەك باستى، تولغاق يېگەن ئايالدەك ئۇلار ئازابلاندى؛ 7 سەن تارشىشتىكى كېمىلەرنى شەرق شامىلى بىلەن ۋەيران قىلىۋەتتىڭ. 8 قۇلىقىمىز ئاڭلىغانىنى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرىدە، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، بىز ھازىر ئۆز كۆزىمىز بىلەن شۇنداق كۆردۇق، خۇدا مەڭگۈگە ئۇنى مۇستەھكەم قىلىدۇ. سېلاھ. 9 بىز سېنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانالىڭ ئىچىدە تۇرۇپ، ئى خۇدا، ئۆز رەھىمىڭ مۇھەببىتىڭنى سېغىندۇق. 10 نامىڭنا لايىقتۇر، جاھانىڭ چەت-چەتلىرىگىچە يەتكۈزۈلگەن مەدھىيىلىرىڭ، ئى خۇدا، سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ ھەققانىيلىق بىلەن تولغان. 11 سېنىڭ ئادىل ھۆكۈملىرىڭدىن، زىئون تېغى شادلانغاي! يەھۇدا قىزلىرى خۇشال بولغاي! 12 زىئون تېغىنى ئايلىنىپ مېڭىپ، ئەتراپىدا سەيلى قىلىڭلار، ئۇنىڭ مۇنارلىرىنى ساناپ بېقىڭلار، 13 كېيىنكى ئەۋلادقا ئۇنى بايان قىلىش ئۈچۈن، سېپىل-ئىستىھكاملىرىنى كۆزۈڭلار قويۇپ كۆزىتىڭلار، قورغانلىرىنى كۆزدىن كەچۈرۈڭلار. 14 چۈنكى بۇ خۇدا ئەبەدلىئەبەد بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر؛ ئۇ مۇمۇرۇيايەت بىزنىڭ يېتەكچىمىز بولىدۇ!

49 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئى بارلىق خەلقلەر، كۆزۈڭلار قويۇپ ئاڭلاڭلار! يەر يۈزىدە ئۈرۈۋاتقانلار، قۇلاق سېلىڭلار! 2 مەيلى ئاددىي پۇقرا، يا ئېسىلزادىلەر، يا باي، يا گادايلار بولسۇن، ھەممىگلار ئاڭلاڭلار! 3 ئاغزىم دانالىقنى سۆزلەيدۇ، دىلىم ئەقىلگە ئۇيغۇن ئىشلارنى ئويلاپ چىقىدۇ. 4 قۇلىقىم ھېكمەتلىك تەمسىلنى زەن قويۇپ ئاڭلايدۇ، چىلتار چېلىپ سىرلىق سۆزنى ئېچىپ بېرىمەن. 5 ئېغىر كۈنلەردە، مېنى قىلتاقتا چۇشۇرمەكچى بولغانلارنىڭ قەبىھلىكلىرى ئەتراپىدا بولسىمۇ، مەن نېمىشقا قورقىدىكەنمەن؟ 6 ئۇلار

بايلىقلىرىغا تايىندۇ، مال-مۇلۈكلىرىنىڭ زورلۇقى بىلەن چوڭچىلىق قىلىدۇ، 7 ئىنسان مەڭگۈ ئۆڭ ياشاپ، گۆر-ھاكچى كۆرمەسلىكى ئۈچۈن، ھېچكىم تۆز بۇرادەرىنىڭ ھاياتىنى پۇل بىلەن قايتۇرۇۋالالمايدۇ؛ ۋە يا كى خۇداغا ئۆزىنىڭ جىنىنى قۇتۇلدۇرغۇدەك باھانى بېرەلەيدۇ؛ (چۈنكى ئۆزىنىڭ جىنىنىڭ باھاسى ئىنتايىن قىممەت، ۋە بۇ باھا ۋىجىق بولغاندا، مەڭگۈ ئۆڭ قەرز تاپشۇرۇشنى كېرەكتۇر) 10 ھەممىگە ئايانكى، دانىشمەن ئادەملەرمۇ ئۆلىدۇ، ھەممە ئادەم بىلەن تەڭ، نادان ۋە ھاماقەتلەر بىللە ھالاك بولىدۇ، شۇنداقلا ئۆلار مال-دۇنياسىنى ئۆزگىلە رگە قالدۇرۇپ كېتىدۇ. 11 ئۆلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرلەر شۇنداقكى: «ئوي-ئىمارىتىمىز مەڭگۈ ئۆڭ، ماكان-تۇرالغۇلىرىمىز دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ»؛ ئۆلار ئۆز يەرلىرىگە ئىسىملىرىنى نام قىلىپ قويىدۇ. 12 بىراق ئىنسان ئۆزىنىڭ نام-ئىززىتىدە تۇرىۋەرمەيدۇ، ئۇ ھالاك بولغان ھايۋانلاردەك كېتىدۇ. 13 ئۆلارنىڭ مۇشۇ يولى دەل ئۆلارنىڭ نادانلىقىدۇر؛ لېكىن ئۆلارنىڭ كەينىدىن دۇنياغا كەلگەنلەر، يەنىلا ئۆلارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىگە ئاپىرن ئوقۇيدۇ. سېلا 14 ئۆلار قويلاردەك تەھتىساراغا ياتقۇزۇلىدۇ؛ ئۆلۈم ئۆلارنى ئۆز ئوزۇقى قىلىدۇ، ئەتىسى سەھەردە دۇرۇسلار ئۆلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزىدۇ؛ ئۆلارنىڭ گۈزەللىكى چىرىتىلىشقا تاپشۇرۇلىدۇ؛ تەھتىسارا بولسا ئۆلارنىڭ ھەيۋەتلىك ماكانىدۇر! (Sheol h7585) 15 بىراق خۇدا جىنىمنى تەھتىسارانىڭ ئىلكىدىن قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېنى قوبۇل قىلىدۇ. سېلاھ. (Sheol h7585) 16 بىرسى بېيىپ كېتىپ، ئائىلە-جەمەتىنىڭ ئابرۇيى تۆسۈپ كەتسىمۇ، قورقا، 17 چۈنكى ئۇ تۇغلىگەندە ھېچنەرسىنىسى ئېلىپ كېتەلمەيدۇ؛ ئۆزىنىڭ شۆھرىتى ئۆزىگە بىلەن بىللە [گۆر رگە] چۈشمەيدۇ. 18 گەرچە ئۇ ئۆمۈر يۈى ئۆزىنى بەختلىك چاغلىغان بولسىمۇ، (بەرھەق، كىشىلەر رونىاق تاپقىنىڭدا، ئەلۋەتتە سېنى ھامان ماختايدۇ) 19 ئاخىرى بېرىپ، ئۇ يەنىلا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا كېتىدۇ؛ ئۆلار مەڭگۈ ئۆڭ يورۇقلۇقنى كۆرەلەيدۇ. 20 ئىنسان ئىززەت-ئابرۇيدا بولۇپ، لېكىن يورۇتۇلمىسا، ھالاك بولىدىغان ھايۋانلارغا ئوخشاش بولىدۇ، خالاس.

50

ئاساف يازغان كۈي: ـ قادىر خۇدا، يەنى پەرۋەردىگار ئېغىز ئېچىپ، كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشقىچە يەر يۈزىدىكىلەر رگە مۇراجىئەت قىلدى. 2 گۈزەللىكىنىڭ جەۋھىرى بولغان زىئون تېغىدىن، خۇدا جۈلالىدى. 3 خۇدايىمىز كېلىدۇ، ئۇ ھە رگىزمۇ سۈكۈت ئېچىدە تۇرمايدۇ؛ ئۆتۈنىڭ ئالدىدا يەۋەتكۈچى ئوت كېلىدۇ، ئۆتۈنىڭ ئەتراپىدا زور بوران-چاپقۇن قاينايدۇ. 4 ئۆز خەلقىنى سوراق قىلىش ئۈچۈن، ئۆز يۇقىرىدىن ئاسمانلارنى، يەرنىمۇ گۇۋاھلىققا چاقىرىدۇ: ـ 5 «مېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىمنى، يەنى مەن بىلەن قۇربانلىق ئارقىلىق ئەھدە تۈزگۈچىلەرنى ھۇزۇرۇمغا چاقىرىپ يىغىڭلار!» 6 ئاسمانلار ئۆتۈنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئېلان قىلىدۇ، چۈنكى خۇدا ئۆزى سوراق قىلغۇچىدۇر! سېلاھ. 7 «ئاڭلاڭلار، ئى خەلقىم، مەن سۆز قىلاي؛ ئى ئىسرائىل، مەن سا كا ھەقىقەتنى ئېيتىپ قويايىكى، مەنكى خۇدا، سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن. 8 ھازىر ئەيىبلىگىنىم سېنىڭ قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن، يا كى ھەمىشە ئالدىمدا سۈنۈلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس؛ 9 مەن سېنىڭ ئېغىلىڭدىن ھېچبىر ئۆكۈزنى، قوتانلىرىڭدىن ھېچبىر تېكىنى ئالمايچى ئەمەسمەن. 10 چۈنكى ئورمانلىقلاردىكى بارلىق ھايۋانلار ما كا مەنسۈپتۇر، مىڭلىغان تاغدىكى مال-ئۇارلارمۇ مېنىڭكىدۇر؛ 11 تاغلاردىكى پۈتۈن تۈچار-قاناتلارنى بىلىمەن، دالادىكى بارلىق جانۋارلار مېنىڭكىدۇر. 12 قارنىم ئاچسىمۇ سا كا ئېيتمايمەن؛ چۈنكى ئالەم ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە نەرسىلەر مېنىڭكىدۇر. 13 ئەجەبا، مەن ئۆكۈزنىڭ گۆشىنى يەمدىمەن؟ تېكىنىڭ قېنىنى ئىچەمدىمەن؟ 14 قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئەشەككىرلەرنى ئېيت؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قىلغان ۋەدە گۈڭ ۋاپا قىل. 15 بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە ما كا مۇراجىئەت قىل، مەن سېنى قۇتۇلدۇرىمەن، سەن بولساڭ مېنى ئۇلۇغلىغايسەن». 16 لېكىن رەزىللە رگە خۇدا شۇنداق دەيدۇ: ـ «مېنىڭ ئەمىرلىرىمنى بايان قىلىشقا نېمە ھەققىڭ بار؟ ئەھدەمنى تىلغا ئالغۇدەك سەن كىم ئىدىڭ؟ 17 سەن مېنىڭ ئەمىللىرىمدىن يىرگەندىڭ، سۆزلىرىمنى رەت قىلدىڭ ئەمەسمۇ؟ 18 ئوغرىنى كۆرسەڭ، سەن ئۇنىڭدىن زوق ئالدىڭ، زىناخورلار بىلەن شېرىك بولدۇڭ؛ 19 ئاغزىڭدىن يامان گەپ چۈشمەيدۇ، تىلىڭ يالغانچىلىقنى توقۇيدۇ.

20 ئۆز قېرىندىشىڭنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ ئولتۇرسەن، ئاناڭنىڭ ئوغلىغا تۆھمەت قىلىسەن. 21 سەن بۇ ئىشلارنى قىلغىنىڭدا، مەن ئۈن چىقارمىدىم؛ دەرۋەقە، سەن مېنى ئۆزۈڭگە ئوخشاش دەپ ئويلىدىڭ؛ لېكىن مەن سېنى ئەيىبلەپ، بۇ ئىشلارنى كۆز ئالدىڭدا ئەينى ۋىجىق ساڭا كۆرسىتىمەن. 22 ـ ئى، تەڭرىنى ئۇنتۇغانلار، بۇنى كۆزۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار! بولمىسا، سىلەرنى پارە-پارە قىلۋېتىمەن؛ ھېچكىم سىلەرنى قۇتقۇزالمايدۇ. 23 بىراق قۇربانلىق سۈپىتىدە رەھمەت ئېيتقانلارنىڭ ھەرقايسىسى ما كا شەرەپ كەلتۈرىدۇ، شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئۆز نىجاتلىقىمنى كۆرسىتىشىمگە يول تەيارلىغان بولىدۇ.

51

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي؛ بۇ [كۈي] ناتان پەيغەمبەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنى بات-شىبا بىلەن بولغان زىناخورلۇق ئوغرىلۇقى ئەيىبلىگەندىن كېيىن يېزىلغان: ـ ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن، ئى خۇدا، ما كا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن! رەھىمدىللىقىڭنىڭ كۆپلۈكى بىلەن ئاسىيلىقلىرىمنى ئۆچۈرىۋەتكەيسەن! 2 مېنى قەبىھلىكىمدىن يىلتىزىمغچە يۇۋۇتقىنىڭ، گۇناھىمدىن مېنى تازىلىغايسەن. 3 چۈنكى مەن ئاسىيلىقلىرىمنى تونۇپ ئىقرار قىلدىم؛ گۇناھىم ھەمىشە كۆز ئالدىمدا تۇرىدۇ. 4 سېنىڭ ئالدىڭدا، پەقەت سېنىڭ ئالدىڭدىلا گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، نەزىرىڭدە رەزىل بولغان ئىشنى سادىر قىلدىم؛ شۇ ۋەجىدىن، سەن [مېنى ئەيىبلەپ] سۆزلىسەڭ، ئادىلىقىڭ ئىسپاتلىنىدۇ؛ [مېنى] سوراق قىلغىنىڭدا، ئۆزۈڭنىڭ پاكلىقى ئىسپاتلىنىدۇ. 5 مانا، مەن ئۇغۇلغىنىمدىلا، يامانلىقتا ئىدىم، ئانامنىڭ قارىنىدا پەيدا بولغىنىمدىلا مەن گۇناھتا بولدۇم. 6 بەرھەق، سەن ئادەملەرنىڭ چىن قەلبىدىن سەممىيلىك تەلەپ قىلىسەن؛ ئىچىمدىكى يوشۇرۇن جايلىرىمدا سەن ما كا دانالىقنى بىلدۈرىسەن. مېنى گۇناھلىرىمدىن زوفا بىلەن تازىلىغايسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاچاكىز يۇغايسەن، مەن قارىدىنمۇ ئاق بولىمەن. ما كا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئە زگەن ئۆستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. 7 مېنى [گۇناھلىرىمدىن] زوفا بىلەن تازىلىغايسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاچاكىز يۇغايسەن، مەن قارىدىنمۇ ئاق بولىمەن. 8 ما كا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئە زگەن ئۆستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ.

9 گۇناھلىرىمدىن چىرايىڭنى يوشۇرۇپ، يامانلىقلىرىمنى ئۆچۈرىۋەتكەيسەن. 10 مەندە پاك قەلب ياراتقايسەن، ئى خۇدا؛ ۋۇجۇدىمدىكى سادىق روھىمنى يېڭىلىغايسەن. 11 مېنى ھۇزۇر ئۇڭدىن چىقىرىۋەتمىگەيسەن؛ مېنىڭدىن مۇقەددەس روھىڭنى قايتۇرۇۋالمىغايسەن. 12 ئاھ، نىجاتلىقىڭدىكى شادلىقنى ما كا يېڭىباشتىن ھېس قىلدۇرغايسەن؛ ئىتائەتمەن روھ ئارقىلىق مېنى يۈلگەيسەن. 13 بۇنىڭ بىلەن مەن ئىتائەتسىزلە رگە يوللىرىڭنى ئۆگىتەي، ۋە گۇناھكارلار يېنىڭغا قايتىدۇ. 14 قان تۆكۈش گۇناھىدىن مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ئى خۇدا، ما كا نىجاتلىق بە رگۈچى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن تىلىم ھەققانىيلىقىڭنى يا كۈرتىپ كۆيلەيدۇ. 15 ئى رەببىم، لەۋلىرىمنى ئاچقايسەن، ئاغزىم مەدھىيلىرىڭنى بايان قىلىدۇ.

16 چۈنكى سەن قۇربانلىقنى خۇش كۆرمەيسەن؛ بولمىسا سۇنار ئىدىم؛ كويدۇرمە قۇربانلىقلاردىنمۇ خۇرسەنلىك تاپمايسەن. 17 خۇدا قوبۇل قىلىدىغان قۇربانلىقلار سۇنۇق بىر روھتۇر؛ سۇنۇق ۋە ئېزىلگەن قەلبنى سەن كەمسىتمەيسەن، ئى خۇدا؛ 18 شاپائىتىڭ بىلەن زىئونغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەيسەن؛ يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى يېڭىباشتىن بىنا قىلغايسەن! 19 ئۇ چاغدا سەن ھەققانىيلىقتىن بولغان قۇربانلىقلاردىن، كويدۇرمە قۇربانلىقلاردىن، پۈتۈنلەي كويدۇرۇلگەن كويدۇرمە قۇربانلىقلاردىن خۇرسەنلىك تاپىسەن؛ ئۇ چاغدا ئادەملەر قۇربانگاھىڭغا بۇقا-ئۆكۈزلەرنى تەقدىم قىلىشىدۇ.

52

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»؛ ئېدومىلۇق دوئەگ ساۋۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت تاخمەلەكنىڭ ۋەيگە كىردى» دەپ ئايغاچقىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان: ـ ئى نوچى باتۇر، نېمە ئۈچۈن رەزىللىكىڭدىن ماختىنىسەن؟ تەڭرىنىڭ ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتى مە گۈگۈلۈكتۇر. 2 ئوتكۈر ئۈسترا كەبى، تىلىڭ زەھەر چاچماقچى، ئۇ يالغانچىلىق توقۇۋاتىدۇ. 3 سەن ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا يامانلىقنى، ھەق سۆزلەشنىڭ ئورنىدا يالغانچىلىقنى ياخشى كۆرىسەن؛ 4 ھامان

ئادەمنی نابۇت قىلدىغان سۆزلەرنى ياخشى كۆرسەن، ئى ئالدامچى تىل! 5 بەرھەق، تەڭرى ئوخشاشلا سېنى مەڭگۈگە يوقىتىدۇ؛ تۆ سېنى تۇتۇۋالىدۇ، يەنى تۆز چېدىرىڭدىن تارتىپ چىقىدۇ؛ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن سېنى يىلتىزىڭدىن قومۇرۇپ تاشلايدۇ. سېلاھ. 6 ھەققانىيلار بۇنى كۆرۈپ قورقۇشىدۇ، ۋە ئۇنى مەسخىرە قىلىپ كۈلۈپ: ـ 7 «قارا كالار، خۇدانى تۆز يۈلەنچىسى قىلمىغان ئادەم، پەقەت تۆز بايلىقلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە تايانغان ئادەم، تۆ ئاچ كۆزلۈكى بىلەن كۆچلەندى» ـ دەيدۇ. 8 مەن بولسام خۇدانىڭ ئۆيىدە تۇسكەن باراقسان زەيتۇن دەرەختىكەمەن، مەن خۇدانىڭ تۆ رەھمەس مۇھەببىتىگە مەڭگۈگە تايىنىمەن. 9 مەن سا گا ئەبەدئىلەبەد تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن بۇ ئىشلارنى قىلدىڭىزمەن؛ مۇمىن بەندىلىرىڭ ئالدىدا نامىڭغا تەلمۇرۇپ كۈتىمەن، مۇشۇنداق قىلىش ئەلادۇر.

53 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، ماخالات ئاھاڭىدا داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» ـ دەيدۇ. ئۇلار چىرىكلىشىپ، نەپرەتلىك قەبىھ ئىشلارنى قىلىشتى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر. 2 خۇدا ئەرشتە تۇرۇپ، ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا، ئىنسانىي چۈشىنىدىغان بىرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ 3 ھەممە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكلىشىپ كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر، ھەتتا بىرىمۇ. 4 نانىي بىگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان، قەيھىلك قىلغۇچىلارنىڭ بىلمىي يوقىدۇ؟» ـ دەيدۇ. ئۇلار يەرۋەردىگارغا ھېچبىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. 5 قورقۇدەك ھېچ ئىش بولمىسىمۇ، مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باستى؛ چۈنكى خۇدا سېنى قورشاۋغا ئالغانلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى پارچىلاپ چېچىۋەتتى؛ سەن ئۇلارنى خىجىللىققا قويدۇڭ؛ چۈنكى خۇدا ئۇلارنى نەزىردىن ساقىت قىلدى. 6 ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقىپ كەلگەن بولسا ئىدى! خۇدا ئۆز خەلقىنى ئاسارىتىدىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۇرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشال بولىدۇ!

54 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل» (زىف شەھىرىدىكىلەر سائۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت بىزنىڭ مۇشۇ يۇرتىمىزغا مۆكۈۋالغان، سىلى بىلمەمدىلا؟») دەپ ئايغاقچىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان): ئى خۇدا، ئۆز نامىڭ بىلەن مېنى قۇتقۇزغايسەن، زور قۇدرىتىڭ بىلەن دەۋاىمنى سورىغايسەن. 2 ئى خۇدا، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، ئاغزىمدىكى سۆزلە رگە قۇلاق سالغايسەن. 3 چۈنكى يات ئادەملەر ماڭا ھۇجۇم قىلىشقا ئورنىدىن تۇردى، زومىگەرلەر مېنىڭ جېنىمنى ئۇۋلىماقتا؛ ئۇلار خۇدانى نەزىرىگە ھېچ ئىلمايدۇ. سېلاھ. 4 قارا، خۇدا ماڭا ياردەم قىلغۇچىدۇر؛ رەب جېنىمنى يۈلەيدىغانلار ئارىسىدىدۇر. سېلاھ. 5 ئۇ دۈشمەنلىرىمنىڭ يامانلىقىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ؛ [ئى خۇدا]، ئۆز ھەقىقىتىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلىغايسەن. 6 مەن سا گا خالىس قۇربانلىقلار سۈتىمەن؛ نامىڭنى مەدھىيەلەيمەن، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق قىلىش ئەلادۇر. 7 چۈنكى ئۇ مېنى بارلىق بالا-قازالاردىن قۇتقۇزدى، دۈشمەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆردۈم.

55 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ تىلىكىمدىن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى قاچۇرمىغايسەن، 2 ماڭا قۇلاق سېلىپ، جاۋاب بە رگەيسەن؛ مەن داد-پەريات ئىچىدە كېزىپ، ئاھ-زار چېكىپ يۈرىمەن؛ 3 سەۋەبى دۈشمەننىڭ تەھدىتىدىن، رەزىللەرنىڭ زۇلۇملىرى؛ ئۇلار بېشىمغا ئاۋارىچىلىكلەرنى تۆكىدۇ؛ ئۇلار غەزەپلىنىپ ماڭا ئاداۋەت ساقلايدۇ. 4 ئىچىمدە يۈرىكىم تولغىنىپ كەتتى؛ ئۆلۈم ۋەھشەتلىرى ۋۇجۇدۇمنى قاپلىدى. 5 قورقۇنچ ۋە تىترەك بېشىمغا چۈشتى، دەھشەت مېنى چۆمكۈۋالدى. 6 مەن: ـ «كەپتەردەك قانتىم بولسىچۇ كاشكى، ئۇچۇپ بېرىپ ئارامگاھ تاپار ئىدىم» ـ دېدىم. 7 ـ «يىراق جايلارغا قېچىپ، چۆل-باياۋانلاردا ماكانلىشار ئىدىم؛ سىلاھ. 8 بوران-چاپقۇنلاردىن، قارا قۇيۇندىن قېچىپ، پاناھگاھنا ئالدىرار ئىدىم!». 9 ئۇلارنى يۇتۇۋەتكەيسەن، ئى رەب؛ تىلىرىنى بۇلۇۋەتكەيسەن؛ چۈنكى شەھەر ئىچىدە زوراۋانلىق ھەم جېدەلخورلۇقنى كۆردۈم. 10 ئۇلار كېچە-كۈندۈز سېپىللار ئۈستىدە غادىيىپ يۈرمەكتە؛ شەھەر ئىچىنى قاباھەت ۋە شۇملۇق قاپلىدى. 11 ھارام ئارزۇ-ھەۋەسلەر ئۈنىڭ ئىچىدە ئۇرىدۇ، ساختىلىق ۋە ھىيلە-مىكىرلىك، كوچىلاردىن كەتمەيدۇ. 12 ئە گەر دۈشمەن مېنى مەسخىرە قىلغان بولسا، ئۈنىڭغا سەۋر قىلاتتىم؛ بىراق مېنى كەمسىتىپ، ئۆزىنى ماختىغان ئادەم ماڭا ئۆچمەنلەردىن ئەمەس ئىدى، ئە گەر دۈشمەن بولغان بولسا، ئۈنىڭدىن ئۆزۈمنى قاچۇراتتىم، 13 لېكىن بۇنى قىلغان سەن ئىكەنلىكىڭنى ـ مېنىڭ بۇرادىرىم، سىردىشىم، ئەزىز دوستۇم بولۇپ چىقىشىڭنى ئېيلىماپتىمەن! 14 خالايىققا قېتىلىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە ئىككىمىز بىللە ماڭغانىدۇق، ئۆزئارا شېرىن پاراڭلاردا بو 15 مۇشۇنداق [ساتقۇنلارنى] ئۆلۈم ۋەيۇقسىز چۈچىتىۋەتسۇن! ئۇلار تەھتىساراغا تىرىك چۈشكەي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ماكانلىرىدا، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا رەزىللىك ئۆرماقتا. (Sheol h7585) 16 لېكىن مەن بولسام، خۇداغا ندا قىلىمەن؛ پەرۋەردىگار مېنى قۇتقۇزىدۇ. 17 ئە تىگىنى، ئاخشىمى ۋە چۈشتە، دەردىمنى تۆكۈپ پەريات كۆتۈرىمەن؛ ئۇ جەزمەن ساداىمغا قۇلاق سالىدۇ. 18 ئۇ ماڭا قارشى قىلىنغان جەڭدىن مېنى ئامان قىلىدۇ؛ گەرچە كۆپ ئادەملەر مېنى قورشاۋغا ئالغان بولسىمۇ. 19 ئە تۈگى ـ ئەزەلدىن تەختتە ئولتۇرۇپ كەلگۈچى! [ئۇ نالەمنى] ئاڭلاپ ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلىدۇ؛ (سىلاھ) چۈنكى ئۇلاردا ھېچ ئۆزگىرىشلەر بولمىدى؛ ئۇلار خۇدادىن ھېچ قورقايدۇ. 20 [ھېلىقى بۇرادىرىم] ئۆزى بىلەن دوست بولغانلارغا مۇشت كۆتۈردى؛ ئۆز تەھدىسىنى بۇزۇپ تاشلىدى. 21 ئاغزى سېرىق مايدىنمۇ يۇمشاق، بىراق كۆڭلى جەڭدۇر ئۇنىڭ؛ ئۇنىڭ سۆزلىرى ياغدىنمۇ سىلىق، ئەمەلىيەتتە سۈنگۈزۈپ ئالغان قىلىچلاردۇر. 22 يۈكۈڭنى پەرۋەردىگارغا تاشلاپ قوي، ئۇ سېنى يۈلەيدۇ؛ ئۇ ھەققانىيلارنى ھە رگىز تەۋرەتمەيدۇ. 23 بىراق، سەن خۇدا ئاشۇ رەزىللەرنى ھالاكەت ھاڭىغا چۈشۈرىسەن؛ قانخورلار ۋە ھىيلىگەرلەر ئۆمرىنىڭ يېرىمىنمۇ كۆرمەيدۇ؛ بىراق مەن بولسام، ساڭا تايىنىمەن.

56 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «خىلۇەتتىكى دۇب دەرەخلىرىدىكى پاختەك» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى (فىلىستىيلەر گات شەھىرىدە ئۇنى ئەسىرگە ئالغاندا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى ئىنسانلارنىڭ نەپسى يوغىناپ مېنى قوغلىماقتا؛ كۈن بويى ئۇلار مەن بىلەن جەڭ قىلىپ مېنى باسماقتا؛ 2 مېنى كۈزلىگەن رەقىبلىرىمنىڭ نەپسى يوغىناپ كۈن بويى مېنى قوغلىماقتا، ماڭا ھەيۋە قىلىپ جەڭ قىلغۇچىلار ئىنتايىن كۆپتۇر! 3 مەن قورققان كۈنۈمدە، مەن سا گا تايىنىمەن. 4 مەن سۆز-كالامنى ئۇلۇغ دەپ مەدھىيەلەيدىغان خۇداغا، خۇداغىلا تايىنىمەن؛ مەن قورقمايمەن، ناھايىتى بىر ئەت ئىگىسى مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 5 ئۇلار كۈن بويى سۆزلىرىمنى بۇرىملايدۇ؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئويى ماڭا زىيانكەشلىك قىلىشتۇر؛ 6 ئۇلار توپ بولۇپ ئادەمنى قەستىلىشىپ، يوشۇرۇندىدۇ، پىيىمگە چۈشۈپ، جېنىمنى ئېلىشنى كۈتىدۇ. 7 [گۇناھى] بىلەن گۈناھنى يېپىپ قاچسا بولامدۇ؟ غەزىپىڭ بىلەن ئەللەرنى يە رگە ئۇرغايسەن، ئى خۇدا! 8 مېنىڭ سەرسانىلىقلىرىمنى ئۆزۈڭ ساناپ كەلگەن؛ كۆزدىن ئاققان ياشلىرىمنى ئۇلۇمۇڭغا تولپاپ ساقلىغايسەن، بۇلار دەپتىرىڭدە يۈزۈكلۈك ئەمەمىمۇ؟ 9 شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا ندا قىلغان كۈندە، دۈشمەنلىرىم چېكىنىدۇ؛ مەن شۇنى بىلدىمكى ـ خۇدا مەن تەرەپتىدۇر! 10 خۇدانى ـ ئۇنىڭ سۆز-كالامنى ئۇلۇغلايمەن! پەرۋەردىگارنى ـ ئۇنىڭ سۆز-كالامنى ئۇلۇغلايمەن! 11 خۇدانىلا تايانچىم قىلدىم ـ مەن قورقمايمەن، ناھايىتى شۇ بىر ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 12 ساڭا قىلغان ۋەدىلىرىمگە ۋاپا قىلىمەن، ئى خۇدا، ساڭا تەشەككۇر قۇربانلىقلىرىنى سۇنىمەن. 13 چۈنكى سەن جېنىمنى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرغانسەن، سەن پۇتلىرىمنى يۇتلىشىشتىن ساقلىمامسەن؟ شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا، تىرىكلەر تۇرىدىغان يورۇقلۇقتا ماڭىمەن.

57 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى، (ئۇ ساتۇل پادىشاھتىن قېچىپ، ئۆزۈكىزدە يوشۇرۇنۇۋالغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى جىنم سېنى پاناھىم قىلدى. مۇشۇ بالا-ئىشايەت ئوتۇپ كەتكۈچە، قانانلىرىڭ سايىسىدە پاناھ تاپچەن. **2** خۇداغا، يەنى ھەممىدن ئالىي بولغۇچىغا، ئۆزۈم ئۈچۈن ھەممنى ئورۇنلايدىغان تەڭرىگە ندا قىلىمەن؛ **3** ئۇ ئەرشتىن ياردەم ئەۋەتىپ مېنى قۇتقۇزىدۇ، ماڭا قاراپ نەپسى يوغىناپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنى ئۇ رەسۋا قىلىدۇ، سېلاھ؛ خۇدا ئۆز مېھىر-شەپقىتى ۋە ھەقىقىتىنى ئەۋەتىدۇ! **4** جىنم شىرلار ئارىسىدا قالدى، مەن نەپسى يالقۇن كەبى بولغانلار ئارىسىدا ياتىمەن! ئادەم بالىلىرى ـ ئۇلارنىڭ چىشلىرى نەيزە-ئوقلاردۇر، ئۇلارنىڭ تىلى ـ ئۆتكۈر قىلىچتۇر! **5** ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغايسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! **6** ئۇلار قەدەملىرىگە تور قۇردى؛ جىنم ئېگىلىپ كەتتى؛ ئۇلار مېنىڭ يولۇمغا ئورەك كولىغاندى، لېكىن ئۆزلىرى ئىچىگە چۈشۈپ كەتتى. **7** ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلارنى ئېيتىپ، بەرھەق سېنى كۈيلەيمەن! **8** ئويغان، ئى روھىم! ئى نەغمە-سازلىرىم، ئويغان! مەن سەھەر قۇياشنىمۇ ئويغىتىمەن! **9** مەن خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى ئۇلۇغلايمەن، ئى رەب؛ ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۈيلەيمەن! **10** چۈنكى ئۇ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭ ئەرشىلە رگە يەتكۈدەك ئۇلۇغدۇر؛ ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. **11** ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغايسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي!

58 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى: ـ ئى قۇدرەت ئىگىلىرى، سىلەر ھەقىقەتەن ئادالەتنى سۆزلەۋاتامسىلەر؟ ئى ئىنسان بالىلىرى، ئادىل ھۆكۈم چىقارامسىلەر؟ **2** ياق، سىلەر كۆڭۈلگىلەردە يامانلىق تەييارلايسىلەر، يەر يۈزىدە ئۆز قولۇڭلار بىلەن قىلىدىغان زوراۋانلىقنى ئۆچلەۋاتىسىلەر. **3** رەزىللەر ئانىسىنىڭ قورسىقىدىلا ئېزىپ كېتىدۇ، ئۆلار ئۆغۈلۈپلا يولدىن ئادەشىپ، يالغان سۆزلەيدۇ. **4** ئۇلارنىڭ زەھىرى يىلاننىڭ زەھىرىدۇر، ئۇلار ئۆز قۇلىقىنى پۇتۇك قىلغان گاس كوبرا يىلاندەك، **5** مەيلى يىلانچىلار شۇنچە چىرايلىق سېھىرلىسىمۇ، ئۇ نەي ئاۋازىغا قەتئىي قۇلاق سالمايدۇ. **6** ئى خۇدا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى چىشلىرىنى سۇندۇرۇۋۇەتكەيسەن! مۇشۇ ياش شىرلارنىڭ توكۈكلەي چىشلىرىنى چېقىۋەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! **7** ئۇلار ئېقىپ كەتكەن سۇلاردەك ئۆتۈپ كەتكەي؛ ئۇلار ئوقلارنى چەنلەپ ئاتقاندا، ئوقلىرى ئۆچسىز بولۇپ كەتكەي! **8** قۇلۇلە يول ماڭغاندا ئېرى يوقلىپ كەتكەندەك، ئۇلار يوقاپ كەتسۇن؛ ئايالنىڭ چۈشۈپ كەتكەن ھامىلىسىدەك، ئۇلار كۆن كۆرمىسۇن! **9** قازان يانتاقلارنىڭ ئىسسىقىنى سە زگۈچە، (مەيلى ئۇلار يۇمران يېتى، ياكى ئوت ئۆتاشقان بولسۇن) ئۇ ئۇلارنى توزۇتۇۋېتىدۇ. **10** ھەققانىي ئادەم [خۇدانىڭ] ئىنتىقامىنى كۆرگەندە خۇشال بولىدۇ؛ ئۆز ئېزلىرىنى رەزىللەرنىڭ قېنىدا يۇيىدۇ. **11** شۇڭا ئادەملەر: «دەرۋەقە، ھەققانىيلار ئۈچۈن ئىنئام باردۇر؛ دەرۋەقە يەر يۈزىدە ھۆكۈم يۈرگۈزگۈچى بىر خۇدا باردۇر» ـ دەيدۇ.

59 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى، (بۇ [كۈيۈ] ساتۇل پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئۆيىنى كۆزلىشىكە پايلاقچىلارنى ئەۋەتىپ، ئۆنى ئۆلتۈرۈۋۈەتمەكچى بولغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدايىم، دۈشمەنلىرىمنىڭ چاڭگىلدىن قۇتقۇزغايسەن؛ ماڭا قارشى ئۆرىغانلاردىن مېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغايسەن. **2** مېنى يامانلىق قىلغۇچىلار چاڭگىلدىن قۇتقۇزۇۋالغايسەن، قانخور ئادەملەردىن مېنى قۇتقۇزغايسەن. **3** چۈنكى مانا، ئۇلار جىنىمنى ئېلىش ئۈچۈن پايلىماقتا، زوراۋانلار ماڭا قارشى توپ بولۇشۇپ قەستلەشمە كتە؛ بۇ [قىلغىنى] مەندە بولغان بىرەر ئاسىيلىق ئۈچۈن ئەمەس، ياكى گۇناھىم ئۈچۈن ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار، **4** مەندە ھېچ سەۋەنلىك بولمىسىمۇ، ئۇلار يۈگۈرۈپ ماڭا قارشى سەپ سالدۇ، مېنىڭ ياردىمىمگە كېلىشكە ئويغان، [ھالىمنى] نەزىرىڭگە ئالغايسەن. **5** ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، بارلىق ئەل-يۇرتلارنى سوتلاپ-جازالاشقا تورۇ ئۇگىدىن تۇرغايسەن، قەستلەشنى نىيەت قىلغۇچىلارنىڭ ھېچقايسىسىغا رەھىم قىلمىغايسەن. سېلاھ. **6** ئۇلار كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاژ-غوژ قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغايلاپ يۈرمەكتە. **7** قارا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئېقىۋاتقان شۇلگەيلىرىنى! لەۋلىرىدىن قىلچار چىقىپ تۇرىدۇ؛ ئۇلار: «كىم ئاڭلىيالايدۇ؟» ـ دەيدۇ. **8** لېكىن سەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى مەسخىرە قىلسەن؛ بارلىق ئەللەرنى مازاق قىلسەن! **9** ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى! مەن سا گا تەلمۈرۈپ قاراپ يۈرىمەن؛ چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى پاناھگاھىمدۇر. **10** ماڭا ئۆز زۆگىرمەس مۇھەببىتىنى كۆرسەتكۈچى خۇدا مېنىڭ ئالدىمدا ماڭىدۇ؛ خۇدا ماڭا دۈشمەنلەرنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرسىتىدۇ. **11** بىراق، [ئى خۇدا]، بۇلارنى قەتل قىلمايلا ئۆزىڭىي؛ بولمىسا مېنىڭ خەلقىم سېنى ئۇنۇتۇپدۇ. ئۆز كۈچۈڭ بىلەن ئۇلارنى سەرسان قىلغايسەن، ئۇلارنىڭ بېشىنى ئېغىرلاشتۇرغايسەن؛ ئى رەب، بىزنىڭ قالقىنىمىز! **12** ئۇلارنىڭ ئاغزىنىڭ بۇزۇقلۇقى تۈپەيلىدىن، لەۋلىرىنىڭ سۆزلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇلاردىن چىقىۋاتقان قارغاشلار ھەم ئالدامچىلىقلار تۈپەيلىدىن، ئۇلار ئۆز تەكەبباۇرلۇقى ئىچىدە تۇزاققا چۈشكەي! **13** غەزىپىڭ بىلەن بۇ ئىشلارغا خاتىمە بە رگەيسەن، خاتىمە بە رگەيسەن! شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يوق بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىنىڭ چەت-چەگىلىرىگىچە خۇدانىڭ ھەقىقەتەن ياقۇپقا ھۆكۈمدارلىق قىلىدىغانلىقى ئايان بولغاي! سېلاھ. **14** دەرۋەقە، ئۇلار ھازىرغىچە كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاژ-غوژ قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغايلاپ يۈرىدۇ. **15** ئىتلاردەك ئۇلار ئوزۇق ئىزدەپ ھەر يەردە قاتراپدۇ، قارنى تويمىغۇچە ھۇۋلاپ يۈرمەكتە؛ **16** لېكىن مەن بولسام قۇدرىتىڭنى كۈيلەيمەن، بەرھەق، سەھەرلەردە ئۆز زۆگىرمەس مۇھەببىتىڭنى ناخشا قىلىپ يا ڭرىشىمەن؛ چۈنكى سەن مەن ئۈچۈن يۇقىرى قورغان، ئېغىر كۈنلىرىمدە پاناھگاھ بولۇپ كەلگەنسەن. **17** ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى، سا گا كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، ماڭا ئۆز زۆگىرمەس مۇھەببەت كۆرسەتكۈچى خۇدايىمدۇر.

60 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گۈۋاھلىق نالۇپەرى» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى: ـ (داۋۇت ئارام-ناھارائىم ۋە ئارام-زوباھدىكى سۇريەلىكلەر بىلەن جەڭ قىلغاندا، [ئۆنىڭ سەرداری بولغان] يوئاب جە گىگە قايتا بېرىپ، «شور ۋادىسى»دا ئېدومدىكىلەردىن ئون ئىككى مىڭ ئەسكەرنى قىلىچلىغان چاغدا يېزىلغان) ئى خۇدا، سەن بىزنى چەتكە قاقتىڭ؛ بىزنى پارە-پارە قىلىۋەتتىڭ، سەن بىزدىن رەنجىدىڭ؛ ئەمدى بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغىن! **2** سەن زېمىننى تەۋرىتىپ يېرىۋەتكەندىڭ؛ ئەمدى ئۆنۈڭ بۇسۇكلىرىنى ساقايتىقايسەن؛ چۈنكى ئۇ دەلدە گۈشىپ كەتتى! **3** سەن ئۆز خەلقىگە كۆلپەت-خارلىقلارنى كۆرگۈزدۈڭ؛ سەن بە زگە ئالاقزادىلىكنىڭ شارابىنى ئىچكۈزدۈڭ. **4** سەن ئۆز ۋۇجۇدىن ئەمىندىغانلارغا تۇغ تىكلەپ بە رگەنسەن؛ ئۇ ھەقىقەتنى ئايان قىلىشقا كۆتۈرۈلدۈ. (سېلاھ). **5** ئۆز سۆيگەنلىرىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئۆڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايسەن، [دۇئايىمنى] ئىجابەت قىلغايسەن. **6** خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: ـ «مەن تەنتەنە قىلىمەن، مەن شە كەم دىيارىنى بۇلاپ بېرىمەن، سۇككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] ئۆلچەيمەن. **7** گىلىئاد ماڭا مەنسۇپتۇر، مانا سىسەھمۇ ماڭا مەنسۇپتۇر؛ ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۈبۈلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمر-پەرمان چىقارغۇچىمدۇر، **8** موئاب مېنىڭ ۋىيۇنۇش جاۋۇرۇمدۇر، ئېدومغا چورۇقۇمنى تاشلايمەن؛ فىلىستىيە، مېنىڭ سەۋەبىمدىن تەنتەنە قىلىڭلار!» **9** كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەر گە باشلاپ كىرەلىسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالىسۇن؟ **10** ئى خۇدا، سەن بىزنى راستىنلا چەتكە قاقتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جە گىگە چىقمامسەن؟ **11** بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا ياردەملەشكەيسەن، چۈنكى ئىنسانلىنىڭ ياردىمى بىكاردۇر! **12** خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز؛ بە زگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ ئۆزىدۇر!

61 نەغمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى خۇدا، پەريادىمنى ئاڭلىغايسەن، دۇئايىمغا قۇلاق سالغايسەن! **2** يەرنىڭ چەت-چەتلىرىدە تۇرۇپ، يۈرىكىم زەئىپلىشىپ كەتكەندە، مەن ساڭا مۇراجىئەت قىلىمەن: ـ سەن مېنى تۇزۇمدىن يۇقىرى قورام تاشقا يېتە كەلىيسەن! **3** چۈنكى سەن ماڭا پاناھگاھ، دۈشمىنم ئالدىدا مۇستەھكەم مۇنار بولۇپ كەلگەنسەن. **4** مەن چېدىرىڭنى مەڭگۈلۈك تۇرالغۇم قىلىمەن؛ قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناھ تاپىمەن. سېلاھ. **5** چۈنكى سەن، ئى خۇدا، قەسەملىرىمنى ئاڭلىدىڭ؛ تۇز ۋۇگدىن ئەيمىنىدىغانلارغا تەۋە مىراسنى ماڭىمۇ بەردىڭسەن. **6** پادىشاھنىڭ كۈنلىرىگە كۈن قوشۇپ تۇزارتىسەن؛ ئۇنىڭ يىللىرى دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ. **7** ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇنى ئامان ساقلاشقا مۇھەببەت ۋە ھەققەتنى بېكىتىپ تەمىنلىگەيسەن؛ **8** شۇنىڭ بىلەن ئالدىڭدا ئېچىكەن قەسەملىرىمگە ھەر كۈنى ئەمەل قىلىمەن؛ مەن نامىڭنى مەڭگۈ كۈيلەيمەن!

62 نەغمچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۈي: ـ جىنم خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتىدۇ؛ مېنىڭ نىجاتلىقم ئۇنىڭىدىدۇر. **2** پەقەت ئۇلا مېنىڭ قورام تېشىم ۋە مېنىڭ نىجاتلىقم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر؛ مەن ئۇنچىلىك تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. **3** سىلەر قاچانغىچە شۇ ئاجىز بىر ئىنسانغا ھۇجۇم قىلىسىلەر؟ ھەممىڭلار قىڭغىيىپ قالغان تامنى، ئىرغاڭلاپ قالغان قاشانى غۇلاتقانىدەك، ئۇنى غۇلاتماقچىسىلەر؟ **4** ئۇنى شۇھرەت-ھەيۋىتىدىن چۈشۈرۈۋېتىشتىن باشقا، ئۇلارنىڭ ھېچ مەسلىھەتى يوقتۇر؛ يالغانچىلىقلاردىن خۇرسەن ئۇلار، ئاغزىدا بەخت تىلگىنى بىلەن، ئۇلار ئىچىدە لەنەت ئوقۇيدۇ. سېلاھ. **5** ئى جىنم، خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتكىن؛ چۈنكى مېنىڭ ئۈمىدىم ئۇنىڭىدىدۇر. **6** پەقەت ئۇ مېنىڭ قورام تېشىم ھەم مېنىڭ نىجاتلىقم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، مەن تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. **7** نىجاتلىقم ھەم شان-شۇھرىتىم خۇداغا باغلىنىتۇر، مېنىڭ كۈچۈم بولغان قورام تاش، مېنىڭ پاناھگاھىم خۇدادىدۇر. **8** ئى خالايىق، ئۇنىڭغا ھەردائىم تايىنىڭلار! ئۇنىڭ ئالدىدا ئىچ-باغرىڭلارنى تۆكۈڭلار؛ خۇدا بىزنىڭ پاناھگاھىمىزدۇر! سېلاھ. **9** ئاددىي بەندىلەر پەقەت بىر تىنىق، ئېسىلزادىلەرمۇ بىر ئالدام سۈز خالاس، تارازىغا سېلىنسا ئۇلارنىڭ قىلچە سالمىقى يوق، بىر تىنىقتىنمۇ يېنىكتۇر. **10** زومىگەرلىككە تايانماڭلار، بۇلاڭچىلىقتىن خام خىيال قىلماڭلار، بايلىقلار ئاۋۇسىمۇ، بۇلارغا كۆڭۈڭلارنى قويماڭلار، **11** خۇدا بىر قېتىم ئېيتقانىكى، مۇنداق دېگىنىنى ئىككى قېتىم ئاڭلىدىمكى: ـ «كۈچ-قۇدرەت خۇداغا مەنسۇپتۇر». **12** ھەم ئى رەب، ساڭا تۇ ۋۇگرەمەس مۇھەببەتمۇ مەنسۇپتۇر؛ چۈنكى سەن ھەربىر كىشىگە تۇز ئەملىگە يارىشا قايتۇرسەن.

63 داۋۇت يازغان كۈي (تۇ يەھۇدادىكى چۆل-بياۋاندا بولغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، تەشنالىق بىلەن سېنى ئىزدىدىم! مەن قۇرغاق، چاڭقاق، سۈسىز زېمىندا تۇرۇپ، جىنم ساڭا ئىنتىزار، ئەتلىرىم تەلمۈرۈپ ئىنتىلا رکى ـ **2** مۇقەددەس جايىڭدا ساڭا كۆز تىكىپ قارىغىنىمدەك، مەن يەنە زور قۇدرىتىڭ ۋە ئۈلۈغلۇقۇڭنى كۆرسەم! **3** تۇ ۋۇگرەمەس مۇھەببىتىڭ ھاياتىنمۇ ئەزىزدۇر، لەۋلىرىم سېنى مەدھىيىلەيدۇ، **4** شۇ سەۋەبتىن تىرىك بولسامىلا، ساڭا تەشە ككۈر-مەدھىيە ئوقۇيمەن، سېنىڭ نامىڭدا قوللىرىمنى كۆتۈرىمەن. **5** جىنم نازۇنىمەتلەردىن ھەم مايلىق گۆشلەردىن قانائەتلەنگەندەك قانائەتلەندى؛ ئاغزىم ئېچىلىپ خۇش لەۋلىرىم ساڭا مەدھىيىلەرنى ياڭرىتىدۇ؛ **6** ئورنۇمدا يېتىپ سېنى ئەسلىگىنىمدە، تۈن كېچىلەردە سېنى سېغىنىپ ئويلىنىمەن. **7** چۈنكى سەن ماڭا يارىدەمدە بولۇپ كەلگەنسەن؛ سېنىڭ قانىتىڭ سايىسىدە شاد-خۇرامىلىقتا ناخشىلارنى ياڭرىتىمەن. **8** مېنىڭ جىنم ساڭا چىڭ چاپلىشىپ ماڭىدۇ، سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلەپ كەتە. **9** بىراق جېنىمنى يوقىتىشقا ئىزدەۋاتقانلار يەر تەكتىلىرىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. **10** ئۇلارنىڭ قېنى قىلىچ تىغىدا تۆكۈلىدۇ، ئۇلار چىلبۆرىلە رگە يەم بولىدۇ. **11** لېكىن پادىشاھ خۇدادىن شادلىنىدۇ، ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغانلارنىڭ ھەممىسى روھلىنىپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ زۇۋانى تۇۋاقلىنىدۇ.

64 نەغمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى خۇدا، ئاھلىرىمنى كۆتۈرگەندە، مېنى ئاڭلىغايسەن! ھاياتىمنى دۈشمەننىڭ ۋەھشىلىكىدىن قۇغدىغايسەن! **2** قارا نىيەتلەرنىڭ يوشۇرۇن سۈيىقەستىلىرىدىن، يامانلىق ئەيلىگۈچى قاغا-قۇزغۇنلاردىن ئامان قىلغايسەن. **3** ئۇلار تىللىرىنى قىلىچتەك ئۆتكۈر بىلدى، مۇ ئۈكەممەل ئادەمنى يوشۇرۇن جايدىن ئېتىش ئۈچۈن، ئۇلار ئوقنى بەتلىگەندەك زەھەرلىك سۆزنى تەييارلىدى. ئۇلار قىلچە ئەيىبىمەي ئۇيۇقسىز ئوق چىقىرىدۇ. **5** ئۇلار بەتنىيەتتە بىر-بىرىنى رىغبەتلەندۈرۈپ، يوشۇرۇن تۇزاق قۇرۇشنى مەسلىھەتلىشىپ، «بىزنى كىم كۆرەلەيتتى؟» ـ دېيىشىمە كتە. **6** ئۇلار قەبىھلىككە ئىنتىلىپ: ـ «بىز ئىزدىنىپ، ئەتراپلىق بىر تەدبىر تېپىپ چىقتۇق!» ـ دەيدۇ؛ ئىنسانىنڭ ئىچ-باغرى ۋە قەلبى دەرۇۋەقە چوڭقۇر ۋە [بىلىپ بولماس] بىر نەرسىدۇر! **7** لېكىن خۇدا ئۇلارغا ئوق تاتىدۇ؛ ئۇلار ئۇيۇقسىز زەخمىلىنىدۇ. **8** ئۇلار ئۆز تىلى بىلەن پۈتلىشىدۇ؛ ئۇلارنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى نېرى تارتىدۇ. **9** ھەممە ئادەمنى قورقۇنچ باسىدۇ؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئىشلىرىنى بايان قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئۆزىنىڭ قىلغانلىرىنى ئويلىنىپ ساۋاق ئالىدۇ. **10** ھەققانىيلار پەرۋەردىگارىدا خۇشال بولۇپ، ئۇنىڭغا ئايىنىدۇ؛ كۆڭلى دۈرۈس ئادەملەر روھلىنىپ شادلىنىدۇ.

65 نەغمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي-ناخشا: ـ زىئوندا، مەدھىيە سۈكۈت ئىچىدە سېنى كۈتىدۇ، ئى خۇدا؛ ساڭا قىلغان ۋەدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **2** ئى، دۇئا ئاڭلىغۇچى، سېنىڭ ئالدىڭغا بارلىق ئەت ئىگىلىرى كېلىدۇ. **3** گۇناھلىق ئىشلار، ئاسىيلىقلىرىمىز، [كەلكۈن باسقاندەك] مەندىن غالىب كېلىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇلارنى يېپىپ كەچۈرۈم قىلىسەن؛ **4** سەن تاللاپ ئۆزۈڭگە يېقىنلاشتۇرغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىك! ئۇ ھويلىلىرىڭدا ماكانلىشىدۇ؛ بىزلەر سېنىڭ ماكانىڭنىڭ، يەنى مۇقەددەس ئىبادەتخانامنىڭ بەركىتىدىن قانائەت تاپىمىز؛ **5** سەن ھەققانىيلىقتى نامايان قىلىدىغان كارامەت ۋە دەھشەت ئىشلار بىلەن بەرگە جاۋاب، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا، پۈتكۈل يەر-دېڭىزلارنىڭ چەت-چەتلىرىدىكىلە رگىچە تايانچى بولغۇچى! **6** بېلىك قۇدرەت بىلەن باغلانغان بولۇپ، كۈچۈڭ بىلەن تاغلارنى بەرپا قىلغانسەن؛ **7** دېڭىزلارنىڭ تۈ رىكىشلىگەن شاۋقۇنلىرىنى، دولقۇنلارنىڭ شاۋقۇنلىرىنى، ھەمدە ئەللەرنىڭ چۈقانلىرىنى تىنجىتىقۇچىسەن! **8** جاھانىنىڭ چەت-چەتلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار كارامەتلىرىڭدىن قورقىدۇ؛ سەن كۈنچىقىشتىكىلەرنى، كۈنپېتىشتىكىلەرنى شادلاندۇرسەن؛ **9** يەر يۈزىنىڭ [غېمىنى يەپ] يوقلاپ كېلىپ، ئۇنى سۇغىرسەن، ئۇنى تولمۇ مۇنەۋەتلەشتۈرىسەن. خۇدانىڭ دەريا-ئېرىقلىرى سۇغا تولغاندۇر؛ شۇنداق قىلىپ سۈلارنى تەييارلاپ، كىشىلەرنى ئاشلىق بىلەن تەمىنلەيسەن. **10** تېرىلغۇ ئېتىزلارنىڭ چۆنە كلىرىنى سۇغا قاندۇرىسەن، قىرلىرىنى تاراشلايسەن، ئېرىقنى مول يېغىنلار بىلەن يۇمشىتىسەن؛ ئۇنىڭدا ئۈنگەنلەرنى بەركەتلەيسەن. **11** سەن ئىمەتلىرىڭنى يىلنىڭ ھوسۇلىغا تاج قىلىپ قوشۇپ بېرىسەن؛ قەدەملىرىڭدىن بايىاشلىق ھەريانغا تامىدۇ، **12** دالادىكى يايلاقلارغىمۇ تامىدۇ؛ تاغ-داۋانلار شات-خورامىلىقنى ئۆزلىرىگە بەلۋاغ قىلىدۇ، **13** كۆركەملەر قوي پادىلىرى بىلەن كېينىگەن، جىلغىلار مايىسلارغا قاپلىنىدۇ؛ ئۇلار خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ناخشىلارنى ياڭرىتىشىدۇ!

66 نەغمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، كۈي-ناخشا: ـ پۈتكۈل جاھان، خۇشاللىق بىلەن خۇداغا تەنتەنە قىلىڭلار! **2** ئۇنىڭ نامىنىڭ ئۈلۈغلۇقىنى ناخشا قىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرىنى شەرەپلىك قىلىڭلار! **3** خۇداغا: «سېنىڭ قىلغانلىرىڭ نەقەدەر قورقۇنچلۇقتۇر! قۇدرىتىڭ زور بولغاچ، دۈشمەنلىرىڭ ئالدىڭدا ئېغىزىنى تەسلىم بولىدۇ؛ **4** بارلىق يەر يۈزىدىكىلە ساڭا سەجدە قىلىپ، سېنى كۈيلەپ، ناخشا ئېيتىشىدۇ؛ ئۇلار نامىڭنى كۈيلەپ ناخشا قىلىپ ئېيتىدۇ» ـ دە گىلار!

سبلاھ! **5** كېلىكلار، خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى كۆز ئۈگىلار، ئىنسان بالىلىرى ئالدىدا قىلغان كارامەتلىرى قورقۇنچلۇقتۇر. **6** ئۇ دېڭىزنى قۇرۇقلۇققا ئايلاندۇردى؛ [ئەجدادلىرىمىز] دەريادىنمۇ پىيادە ئوتتى؛ بىز ئۇ يەردە ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولدۇق. **7** ئۇ قۇدرىتى بىلەن مەڭگۈز ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ كۆزلىرى ئەللەرنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ؛ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار مەغرۇرلانمىسۇن! سېلاھ! **8** ئى قوۋملار، خۇدايىمىزغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، ئۇنىڭغا بولغان مەدھىيە-مەدھۇسالارنى يا ڭرىتىڭلار! **9** ئۇ جېنىمىزنى ھاياتلىق ئىچىگە تىككەن، پۇتلىرىمىزنى تېيىلدۇرۇشلارغا يول قويمايدۇ. **10** چۈنكى سەن، ئى خۇدا، بىزنى سىنىدىڭ، كۈمۈشنى ئوتما تاۋلىغاندەك بىزنى تاۋلىدىڭ. **11** سەن بىزنى تورغا چۈشۈردۈڭ، بېلىمىمىزگە ئېغىر يۈكنى يۈكلىدىڭ. **12** خەقلەرنى بېشىمىزغا مىندۇردۇڭ؛ بىز ئوت ۋە كەلكۈننى بېسىپ ئوتتۇق، سەن ئاخىر بىزنى كەڭ ئېچىلىققا چىقاردىڭ. **13** مەن كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى ئېلىپ ئۆيۈڭگە كىرەي؛ ساڭا قىلغان قەسەملىرىمگە ئەمەل قىلىمەن؛ **14** بەرھەق، بېشىمغا كۈن چۈشكەندە لەۋلىرىم چىقارغان، ئېغىزىم ئېيتقان ۋەدىلىرىمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. **15** مەن ساڭا بورداق ماللارنى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇنىمەن، قوچقارلارنىڭ يېغىنى خۇش پۇرىتىپ كويدۇرىمەن؛ ئۆكۈز ۋە ئوچكىلەرنى ئەكىلىپ سۇنىمەن. سېلاھ! **16** خۇدادىن ئەيمىنگۈچى ھەممىگلار، كېلىڭلار، قۇلاق سېلىڭلار! ئۇنىڭ مەن ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىنى بايان قىلىمەن؛ **17** ئاغزىم ئېچىپ ئۇنىڭغا پېرياد كۆتۈردۈم، ئۇنىڭ ئۆلۈغلۇقىنى جاكارلىغان مەدھىيىلەر تىلىمدا بولدى. **18** كۆڭلۈمدە گۇناھنى كۆزلەپ يۈرگەن بولسام، رەب [دۇئايىمنى] ئاڭلىمىغان بولاتتى. **19** بىراق خۇدا ئاڭلىدى؛ ئۇ دۇئايىمغا قۇلاق سالدى. **20** خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ياغدۇرۇلسۇن! ئۇ مېنىڭ دۇئايىمنى ياندۇرمىدى، ھەم مەندىن ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىنى ئېلىپ كەتمىدى!

67

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن چېلىنسۇن، دەپ يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ خۇدا بەرگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، بىزنى بەركەتلەپ، ئۆز جامالىنىڭ نۇرىنى ئۆستىمىزگە چاچقاي! سېلاھ! **2** شۇنداق قىلغاندا يولۇڭ يۈتكۈل جاھاندا، قۇتۇلدۇرۇش-نىجاتلىقىڭ بارلىق ئەللەر ئارىسىدا ئايان بولىدۇ. **3** بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەي، ئى خۇدا؛ بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەي! **4** جىمى قوۋملار خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلىپ كۈيلىگەي، چۈنكى سەن خەلق-مىللەتلە رگە ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىسەن، يەر يۈزىدىكى تائىپىلەرنى، سەن يېتە كلەيسەن؛ سېلاھ. **5** بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەي، ئى خۇدا؛ بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەي! **6** ۋە يەر-زېمىن كۆكلىرىنى ئۈندۈردىڭ، خۇدا، بىزنىڭ خۇدايىمىز، بىزنى بەركەتلەيدۇ؛ **7** خۇدا بىزنى بەركەتلەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكىلەر چەت-ياقىلارغىچە ئۇنىڭدىن ئەيمىنىشىدۇ!

68

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي-ناخشا: ـ خۇدا ئورنىدن تۇردى، دۇشمەنلىرىنى تېرىپىرەن قىلىۋېتىدۇ! ئۇنىڭغا ئۆچمەنلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچىدۇ! **2** ئىس-تۈتەك ئۆچۈرۈلگاندەك، ئۇلارنى ئۆچۈرۈپ يوقىتىسەن، موم ئوتىنا ئېرىتىلگەندەك، رەزىللەر خۇدانىڭ ئالدىدا ھالاك بولىدۇ. **3** بىراق ھەققانىيلار خۇشاللىنىدۇ، ئۇلار خۇدا ئالدىدا روھلىنىپ، تەنتەنە قىلىپ شادلىنىدۇ. **4** خۇداغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى ناخشا قىلىپ يا ڭرىتىڭلار، چۆل-بياۋانلارغا مىنگۈچىگە بىر يولنى كۆتۈرۈپ ياساڭلار، ئۇنىڭ نامى «ياھ»دۇر، ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىڭلار. **5** يېتىملارغا ئاتا بولغۇچى، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورىغۇچى، ئۆز مۇقەددەس ماكاندا تۇرغان خۇدادۇر. **6** خۇدا غېرىبلارنى ئۆيى-ئوچاقلىق قىلىدۇ؛ ئۇ مەھبۇسلارنى ئاۋاتلىققا چىقىرىدۇ؛ لېكىن ئاسىيلارنى قاغۇراق يەردە قالدۇرىدۇ. **7** ئى خۇدا، ئۆز خەلقىڭنىڭ ئالدىدا ماڭغىنىڭدا، چۆل-بياۋاندىن ئۆتۈپ سەيەر قىلغىنىڭدا، ـ (سېلاھ) ـ **8** خۇدانىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، يەر-جاھان تەۋرىنىپ، ئاسمانلارمۇ يېغىن ياغدۇردى؛ ئاۋۇ سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى. **9** سەن، ئى خۇدا، ئۆز مىراسىڭ [بولغان زېمىن-خەلق] ئۈستىگە خاسىيەتلىك بىر يامغۇر ياغدۇردۇڭ؛ ئۇلار ھالسىزلانغاندا ئۇلارنى كۆچلەندۈردۈڭ. **10** سېنىڭ باققان پاداڭ ئۇ يە رگە ماكانلاشتى، مېھرىبانلىقىڭ بىلەن مۇمىنلەر ئۈچۈن تەيىارلىق قىلدىڭ، ئى خۇدا! **11** رەب ئەمر قىلدى؛ ئۇنى جاكارلىغۇچى قىز-ئايالار نېمىدېگەن زور بىر قوشۇندۇر! **12** «پادشاھلار ھەم قوشۇنلىرى بەدەر قېچىشتى، بەدەر قېچىشتى!» ـ [دېيىشتى]؛ ئۆيدە ئولتۇرغان قىز-ئايالار بولسا ئولجىلارنى بۆلىشىۋالدىۋ؛ **13** سىلەر قوي باققاندا پادىلار ئارىسىدا ياتقان بولسا ئاڭلارمۇ، زېمىنىڭلار ئەمدى قاناتلىرىغا كۈمۈش سەپكەن، پەيىلىرى پارقىراق ئالتۇن بىلەن بېزەلگەن پاختە كىتەك بولدۇ؛ **14** ھەممىگە قادىر خۇدا پادىشاھلارنى زېمىنىدا تېرىپىرەن قىلىۋەتكەندە، يەر زالمون تېغىدىكى قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. **15** باشان تېغى قۇدرەتلىك بىر تاغ، باشان تېغى ئېگىز چوققىلىرى كۆپ بىر تاغدۇر؛ **16** ئەي ئېگىز چوققىلىق تاغلار، نېمە ئۈچۈن خۇدا ئۆز ماكانى قىلىشنى خالىغان تاغقا ھەسەت بىلەن قارايسىلەر؟ دەرۋەقە، پەرۋەردىگار شۇ تاغدا مەڭگۈز تۇرىدۇ! **17** خۇدانىڭ جەڭ ھارۋىلىرى تۈمەن-تۈمەن، مىليون-مىليوندۇر؛ رەب ئۇلار ئارىسىدا تۇرىدۇ، سىناي تېغىدىكى مۇقەددەسىس جايدا تۇرىدۇ. **18** سەن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدۈڭ، ئىنسانلارنى ئۈتقۈن قىلغۇچىلارنى ئۆزۈڭ ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتىڭ؛ ياھ خۇدا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇشنى ئۈچۈن، ھەتتا ئاسىيلىق قىلغانلار [ئارىسىدا تۇرۇشنى] ئۈچۈنمۇ، سەن ئىنسان ئارىسىدا تۇرۇپ ئىلتىپاتلارنى قوبۇل قىلدىڭ. **19** رەب مەدھىيىلەنسۇن؛ چۈنكى ئۇ ھەر كۈنى يۈكلىرىمىزنى كۆتۈرۈمەكتە، يەنى نىجاتلىقىمىز بولغان تەڭرى! سېلاھ. **20** بىزنىڭ تەڭىمىز بىردىنبىر نىجاتكار تەڭرىدۇر؛ رەبگە، يەنى پەرۋەردىگارغىلا، ئۆلۈمگە باغلىق ئىشلار تەۋەدۇر. **21** بەرھەق، خۇدا ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ بېشىنى ياربدۇ، ئۆز گۈناھلىرىدا داۋاملىق كېتىۋېرىدىغانلارنىڭ چاچلىق كاللىسىنى ئۇ چاقىدۇ. **22** رەب مۇنداق دېدى: «[ئۆز خەلقىمنى] باشان دىيارىدىنمۇ، دېڭىزلارنىڭ چوڭقۇر جايلىرىدىنمۇ قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ **23** شۇنداق قىلىپ [سەن خەلقىم]نىڭ پۇتى قانغا، يەنى دۇشمەنلىرىڭنىڭ قېنىغا مىلىنىدۇ، ئىتلىرىڭنىڭ تىلى بۇنىڭدىنمۇ ئېسىۋىسىنى [يالايدۇ]». **24** ئۇلار سېنىڭ ماڭغانلىرىڭنى كۆردى، ئى خۇدا، يەنى مېنىڭ ئىلاھىم، مېنىڭ پادىشاھىمنىڭ مۇقەددەسىس جايىغا كىرىپ ماڭغانلىرىنى كۆردى؛ **25** ئالدىڭدا مۇناجاتچىلار، كەينىڭدە چالغۇچىلار ماڭدى، ئوتتۇرىسىدا داپچى قىزلار بار ئىدى: **26** «جامائەتلەردە خۇدا رەبگە تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، ـ ئى ئىسرائىل بۇلاقلىرىدىن چىققانلار!» ـ دېيىشتى. **27** ئۇ يەردە ئۇلارنىڭ باشلامچىسى بولغان كىچىك بىنيامىن قەبىلىسى ماڭدىۋ، يەھۇدا ئەمىرلىرى، زور بىر توپ ئادەملەر، زەبۇلۇننىڭ ئەمىرلىرى، نافتالىنىڭ ئەمىرلىرىمۇ بار. **28** سېنىڭ خۇدايىڭ كۈچۈڭنى يۈرۈپ بېكىتكەن؛ ئۇزۇڭ بىز ئۈچۈن قىلغىنىڭنى مۇستەھكەملىگەيسەن، ئى خۇدا! **29** يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەسىس ئىبادەتخانىڭ ۋەجىدىن، پادىشاھلار ساڭا ئاتاپ ھەدىيەلەرنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ **30** ئاھ، ھېلىقى قومۇشلۇقتىكى [يىرتقۇچ] جانۋارنى، كۈچلۈكلەرنىڭ توپىنى، تائىپىلەردىكى توپاقلارنىڭ ئەيىبلىگەيسەن؛ ئادەم ئۈلارنىڭ ھەربىرى كۈمۈش تەڭگىلەرنى ئەكىلىپ ساڭا تىز پۈكۈشدۇ؛ ئۇرۇشخۇمار خەلقلەرنى تېرىپىرەن قىلىۋەتكەيسەن! **31** مۇتىۋەر ئەلچىلەر مىسىردىن كېلىدۇ، ئېفىئوپىيە بولسا خۇداغا قاراپ قوللىرىنى تېزدىن كۆتۈرىدۇ. **32** ئى يەر يۈزىدىكى ئەل-يۇرتلار، خۇدانى ناخشا بىلەن مەدھىيىلەڭلار، رەبنى مەدھىيىلەپ كۈيلەرنى ئېيتىڭلار! (سېلاھ) **33** ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە، قەدىمدىن بار بولغان ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە مىنگۈچى تونۇرۇلۇق كۈي ئېيتىڭلار! مانا، ئۇ ئاۋازىنى ئاڭلىتىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاۋازى كۈچلۈكتۇر! **34** خۇدانى كۈچلۈك دەپ بىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ ھەيۋىسى ئىسرائىل ئۈستىدە، ئۇنىڭ كۈچى بۇلۇتلاردا تۇرىدۇ؛ **35** ئى خۇدا، مۇقەددەسىس جايلىرىڭدىن سورۇلۇك كۆرۈنىسەن! ئىسرائىلنىڭ بىردىنبىر تەڭرىسى! خەلققە كۈچ-قۇدرەت بەرگۈچى بولسا، ئۇدۇر! خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن!

69

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مېنى قۇتقۇزغايسەن، ئى خۇدا! سۇلار جېنىمدىن ئوتتى؛ **2** ئۇرغۇدەك جاي يوق چوڭقۇر پاتقاقلىققا چۆكۈپ كەتتىم؛ سۇنىڭ چوڭقۇر يېرىگە چۈشۈپ كەتتىم، كەلكۈن مېنى غەرق قىلدى. **3** پەريادلىرىمدىن ھالىمدىن كەتتىم؛

گاللىرىم قۇرۇپ كەتتى، خۇدايىغا تەلمۇرۇپ، كۆزۈمدىن كېتەي دەپ قالدىم؛ 4 سەۋەبسىز ماڭا تۆچ بولغانلار چاچلىرىمدىنمۇ كۆپتۇر، مېنى يوقاتماقچى بولغانلار، قارا چاپلاپ مەن بىلەن دۇشمەنلىشىدىغانلار كۆچلۈكتۇر، شۇ چاغدا تۆزۈم بۇلىمغان نەرسىنى قايتۇرىمەن. 5 ئى خۇدا، مېنىڭ نادانلىقىم تۆزۈگىگە ئايان؛ مېنىڭ قەبىھلىكلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەستۇر. 6 مېنىڭ سەۋەبىمدىن، ئى رەب، ساماۋۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، تۆزۈگىگە تۆمىد باغلاپ كۆتكەنلەر يە رگە قاراپ قالمىغاي؛ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، تۆزۈگىنى ئىزدىگۈچىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن شەرمەندە بولمىغاي؛ 7 چۈنكى سېنى دەپ مەن رەسۋاچىلىققا تۆچىردىم، شەرمەندىلىك يۈزۈمگە چاپلاندى. 8 مەن تۆز قېرىنداشلىرىمغا يات، ئانامنىڭ بالىلىرىغا ياقا يۇرتلۇق بولدۇم. 9 چۈنكى مېنى [مۇقەددەس] ۋىژۈگىگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببەت چۈلغۇۋالغاندى، ساڭا ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرىمۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى؛ 10 مەن يىغلىدىم، جىنىم روزا تۇتتى، بۇمۇ ماڭا ئەيىب دەپ قارالدى. 11 مەن بۇزۇنى كىيىمىم قىلىپ كىيىدىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سۆز-چۆچىكىگە قالدىم. 12 شەھەر قوۋۇقىدا ئولتۇرغانلارنىڭ تەنە گىپىگە قالدىم، مەيخورلارنىڭ ناخشىسىنىڭ تېمىسى بولدۇم. 13 براق مەن شەپقىتىڭنى كۆرسەتكەن ۋاقىتكىدا دۇئايىمنى ساڭا نىشانلىدىم، ئى پەرۋەردىگار، ئى خۇدا، ئۆز رەھمەت مۇھەببىتىڭنىڭ زورلۇقىدىن، نىجاتلىق ئىشەنچىدە ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن؛ 14 مېنى پاتقاقلىقتىن قۇتقۇزۇۋالغايسەن، مېنى چۆكتۈرمىگەيسەن، ماڭا ئۆچمەن بولغانلاردىن، سۈنىڭ چوڭقۇر يېرىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن؛ 15 كەلكۈن سۈلىرىغا مېنى غەرق قىلدۇرمىغايسەن، دېڭىز تە گلىرىگىمۇ مېنى يۇتقۇزمىغايسەن، [تېگى] يوق ھاڭنىڭ مېنى ھاپ ئېتىپ ئاغزىنى يۇمۇۋېلىشىغا يول قويمىغايسەن! 16 دۇئايىمنى ئىجابەت قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى ئۆ زۈگىرەمەس مۇھەببىتىڭ ياخشىدۇر، مول رەھىمدىللىقىڭ بىلەن ماڭا يۈزلىنىگەيسەن؛ 17 جامىلىڭنى قۇلۇڭدىن يوشۇرمىغايسەن، چۈنكى بېشىمغا كۈن چۈشتى، تېزدىن ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن. 18 جېنىمغا يېقىنلاشقايسەن، ئۇنىڭغا ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچى بولغايسەن؛ دۇشمەنلىرىم ئالدىدا مېنى ھۆرلۈككە چىقارغايسەن؛ 19 تۆزۈڭ مېنىڭ رەسۋالىقتا ھەم ھۆرمەتسىزلىكتە قالغىنىمنى، قانداق ھاقارەتلەنگىنىمنى بىلىسەن؛ رەقىبلىرىمنىڭ ھەممىسى تۆزۈگىگە ئايانۇر. 20 ھاقارەت قەلبىمنى پارە قىلدى، مەن قايغۇغا چۆمۈپ كەتتىم؛ ئازغىنە ھېسداشلىققا تەلمۈرگەن بولسامۇ، يوق بولدى، تەسەللى بە رگۈچىلەرنىمۇ ئىزدىدىم، لېكىن بىرسىنمۇ ئۇچراتالمىدىم. 21 بەرھەق، ئۇلار ئۆزۈقۇمغا ئوت سۈيى، ئۇسسۇزلۇقۇمغا سىركىنى بەردى. 22 ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۆزلىرىگە قىلتاق، ئۇلارنىڭ ھالاۋىتى قايقان بولغاي. 23 كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەيدىغان بولۇپ كەتكەي، بەل-پۈتلىرىنى تىترەكىكە سالغايسەن؛ 24 قەھىرىڭنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەيسەن، غەزىپىڭنىڭ ئوتلىرى ئۇلارغا ئۇتۇشقاي؛ 25 ئۇلارنىڭ ماكانى خارابە بولغاي، چېدىرلىرى چۈلدەرەپ قالغاي؛ 26 چۈنكى ئۇلار سەن ئۇرغانغا ئېخىمۇ زىيانكەشلىك قىلماقتا، سەن زەخىملەندۈرگەنلەرنىڭ ئازابىغا گەپ بىلەن ئازاب قوشماقتا. 27 ئۇلارنىڭ گۇناھىغا گۇناھ قوشقايسەن، ھەققانىيلىقىڭنىڭ ئېسىۋىسىگە ئۇلارنى ئېرىشتۈرمىگەيسەن. 28 ئۇلار ھاياتلىق دەپتىردىن ئۆچۈرۈلگەي؛ ھەققانىيلارنىڭ قاتارىغا يۈتۈلمىگەي. 29 براق مەن بولسام بىر ئېزىلگەن دەردمەن؛ نىجاتلىقىڭ، ئى خۇدا، مېنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ قۇتقۇزغاي؛ 30 مەن مۇناجات ئوقۇپ خۇدانىڭ نامىنى مەدھىيىلەيمەن، تەشەككۈرلەر بىلەن ئۇنى ئۇلۇغلايمەن؛ 31 بۇ بولسا پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، ئۆكۈز تەقدىم قىلغاندىن ئەۋزەلدۇر، مۈڭگىزى-ئۇياقلىرى ساق تورپاق بە رگەندىنمۇ ئارتۇقتۇر. 32 ياۋاش مۇمىنلەر بۇنى كۆرۈپ خۇشال بولىدۇ، خۇدانى ئىزدىگەنلەر ـ قەلبىڭلار يېڭىلىنىدۇ. 33 چۈنكى پەرۋەردىگار يوقسۇللارنىڭ ئىلتىجاسىنى ئاڭلايدۇ، ئۇزىگە تەۋە تەسىر قىلىنغانلارنى ئۆ كەمسىتمەيدۇ؛ 34 ئاسمان-زېمىن ئۇنى مەدھىيىلىسۇن! دېڭىز-ئوكيانلار ھەم ئۇلاردا يۈرگۈچى بارلىق جانىۋارلار ئۇنى مەدھىيىلىگەي! 35 چۈنكى خۇدا زىئونىنى قۇتقۇزىدۇ، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى قايتا بىنا قىلىدۇ، ئۇلار ئاشۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ، ئىگىلىك تىكلەيدۇ. 36 ئۇنىڭ قۇللىرىنىڭ نەسىللىرى ئۇنىڭغا مىراس بولىدۇ، ئۇنىڭ نامىنى سۆيگەنلەر ئۇ يەرلەردە ماكانلىشىدۇ.

70 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئەسلىتىش ئۈچۈن» ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، مېنى قۇتقۇزۇشقا ئالدىرغايسەن! پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ ماڭا ياردەم قىلغايسەن! 2 مېنىڭ جېنىمنى ئىزدەۋاتقانلار يە رگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن؛ مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە ياندۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. 3 مېنى: ـ «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار ئۆز شەرمەندىلىكىدىن كەينىگە يانغاي! 4 براق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۆيگەنلەر ھەمىشە: «خۇدا ئۇلۇغلانسۇن» دېيىشكەي. 5 براق مەن ئېزىلگەنمەن، ھەم يوقسۇلمەن؛ يېنىمغا تېزدىن كەل، ئى خۇدا! سەن مېنىڭ ياردەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم؛ ئى پەرۋەردىگار، كېچىكمەي كەلگەيسەن!

71 سەندىن، پەرۋەردىگاردىن پاناھ تاپمەن؛ مېنى ھە رگىز يە رگە قارىتمىغايسەن. 2 ئۆز ھەققانىيلىقىڭدا مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ماڭا قۇلاق سالغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن! 3 ماڭا ئۆزۈم دائىم پاناھلىنىدىغان ئۇرالغۇ قورام تاش بولغايسەن؛ سەن مېنى قۇتقۇزۇشقا بۇيرۇق چۈشۈرگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئېگىز تېشىم، قورغىنىمدۇرسەن. 4 خۇدايىم، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىدىن، ھەققانىيەتسىز، رەھىمسىز ئادەمدىن ئازاد قىلغايسەن؛ 5 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۈمىدىمدۇرسەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، ياشلىقىمدىن تارتىپلا مېنىڭ تايانچىمدۇرسەن؛ 6 بالىياتقۇدىكى ۋاقىتتىن باشلاپ مەن ساڭا تايىنىپ كەلدىم، ئۆزۈڭ مېنى ئانامنىڭ قارنىدىن چىقارغۇچىسەن، مەدھىيەمنىڭ تېمىسى بولسا ھەردائىم سەن ئوتغۇرلۇقتۇر. 7 مەن نۇرغۇنلارغا غەيرىي يا كى كارامەت سانالدىم؛ چۈنكى سەن مېنىڭ مۇستەھكەم پاناھگاھىمدۇرسەن. 8 ئاغزىم كۈن بويى مەدھىيىلىرىڭ ھەم شان-شەرىپىگىگە تولىدۇ؛ 9 ئەمدى قېرىغىنىمدا مېنى تاشلىمغايسەن، ماغدۇرۇم كەتكىنىدە، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن. 10 چۈنكى دۇشمەنلىرىم ماڭا قارشى سۆزلىشىدۇ؛ جېنىمنى ئېلىشقا كۆزلەۋاتقانلار قەستلىشىپ: ـ 11 «خۇدا ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇنى قوغلاپ تۇتۇۋېلىڭلار، چۈنكى قۇتۇلدۇرۇدىغانلار يوقتۇر» ـ دېيىشىدۇ. 12 ئى خۇدا، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن؛ ئى خۇدايىم، ماڭا ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! 13 جېنىمغا كۆزىنىدە بولغانلار شەرمەندە بولۇپ يوقىتىلسۇن؛ زىيىنىمغا ئىنتىلگەنلەر رەسۋالىق ھەم شەرمەندىچىلىك بىلەن قاپلانسۇن؛ 14 براق مەن بولسام، ئىزچىل ئۈمىدتە بولىمەن، سېنى تېخىمۇ مەدھىيىلەيمەن. 15 ھەققانىيلىقىڭ، نىجاتلىقىڭ ئاغزىمدا كۈن بويى بايان قىلىنىدۇ؛ بۇلار سان-ساناقسىزدۇر، بىلگىنىمدىن كۆپ ئارتۇقتۇر. 16 مەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ ۋىژۈك ئىشلىرىنى جاكارلىغان ھالدا كېلىمەن؛ سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى ياد ئېتىپ جاكارلايمەن ـ پەقەت سېنىڭكىنلا! 17 ئى خۇدا، سەن ياشلىقىمدىن تارتىپ ماڭا ئۆگىتىپ كەلگەنسەن؛ بۇگۈنگە قەدەر سېنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىڭنى جاكارلاپ كېلىۋاتىمەن. 18 ئەمدى ھازىر مەن قېرىپ، ئاق چاچلىق بولغىنىمدا، ئى خۇدا، مەن بۇ دەۋ رگە [كۆچلۈك] بىلىكىڭنى [جاكارلىغۇچە]، كېلەر ئەۋلادنىڭ ھەممىسىگە قۇدرىتىڭنى ئايان قىلغۇچە، [مېنى تاشلىۋەتمىگەيسەن]! 19 ئى ئۇلۇغ كارامەت ئىشلارنى قىلغان خۇدا، ھەققانىيلىقىڭ پەلەككە تاقاشتى، ساڭا كىممۇ ئوخشاش بولالىسۇن! 20 سەن ماڭا كۆپ ھەم ئېغىر كۈلپەتلەرنى كۆرسەتكەنىكەنسەن، مېنى قايتىدىن يېڭىلايسەن، يەر تە گلىرىدىن قايتۇرۇپ ئېلىپ چىقىسەن؛ 21 سەن مېنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىمنى تېخىمۇ يۇقىرى قىلىپ، ھەر تەرەپتىن ماڭا تەسەللى بېرىسەن. 22 مەن سېنى راۋاب چېلىپ مەدھىيىلەيمەن، سېنىڭ ھەققىتىڭنى مەدھىيىلەيمەن، ئى خۇدايىم؛ چىلتار چېلىپ سېنى كۈيلەيمەن، ئى سەن، ئىسرائىلنىڭ مۇقەددىسى! 23 ساڭا كۈيلەر ئېيتقىنىمدا، لەۋلىرىم تەنتەنە قىلىدۇ، ئۆزۈڭ ھۆرلۈككە چىقارغان جېنىمۇ شۇنداق روھلىنىپ ئېيتىدۇ؛ 24 تىلىم كۈن بويى ھەققانىيلىقىڭ توغرىسىدا سۆزلەيدۇ؛ چۈنكى ماڭا يامانلىق قىلماقچى بولغانلار يە رگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنىدۇ.

72 سۈلايمان ئۇچۇن: ـ ئى خۇدا، پادىشاھقا ھۆكۈملىرىڭنى تاپشۇرغايسەن؛ پادىشاھنىڭ ئوغلىغا تۆز ھەققانىيلىقىڭنى بە رگەيسەن. **2** شۇنداق بولغاندا ئۇ تۆز خەلقىڭ ئۈچۈن ھەققانىيلىق بىلەن، ساكۇ تەۋە ئېزىلگەن مۇمىنلەر ئۈچۈن ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ **3** تاغلار خەلققە تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئېدىرلىقلارمۇ ھەققانىيلىق بىلەن شۇنداق قىلىدۇ. **4** پادىشاھ خەلق ئارىسىدىكى ئېزىلگەنلە رگە ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ نامراتلارنىڭ بالىلىرىنى قۇتقۇزىدۇ؛ زالىملارنى بىتچەت قىلىدۇ. **5** شۇنداق بولغاندا كۈن ۋە ئاي يوق بولۇپ كەتمىسلا، ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا خەلق سەندىن ئەيمىنىدۇ. **6** ئۇ بولسا گويا يېڭىدىن ئورغان ئوتلاققا ياغقان يامغۇردەك، يەر سۈغىرىدىغان ھۆل-يېغىنلاردەك چۈشىدۇ. **7** ئۇنىڭ كۈنلىردە ھەققانىيلار روناق تاپىدۇ؛ ئاي يوق بولغۇچە تىنچ-ئامانلىق تېشىپ تۇرىدۇ. **8** ئۇ دېڭىزدىن-دېڭىزلارغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. **9** چۆل-باياۋاندا ياشاۋاتقانلار ئۇنىڭ ئالدىدا باش قويىدۇ؛ ئۇنىڭ دۈشمەنلىرى توپىلارنى يالايدۇ. **10** تارشىشنىڭ ۋە ئاراللارنىڭ پادىشاھلىرى ئۇنىڭغا ھەدىيەلەر تەقدىم قىلىدۇ، شىبا ۋە سېبانىڭ پادىشاھلىرىمۇ سوۋغاتلار سۈنىدۇ. **11** دەرۋەقە، بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ؛ پۈتكۈل ئەللەر ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ **12** چۈنكى ئۇ پەريياد كۆتۈرگەن يوقسۇللارنى، پاناھسىز ئېزىلگەنلەرنى قۇتۇلدۇرىدۇ؛ **13** ئۇ يوقسۇل-ئاجىزلارغا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، يوقسۇللارنىڭ جېنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ **14** ئۇلارنىڭ جېنىنى زۇلۇم-زومىگەرلىكتىن ھۇرلۇككە چىقىرىدۇ، ئۇلارنىڭ قېنى ئۇنىڭ نەزىرىدە قىممەتلىكتۇر. **15** [پادىشاھ] ياشىسۇن! شىبانىڭ ئالتۇنلىرىدىن ئۇنىڭغا سۈنۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا توختاۋسىز قىلىنىدۇ، ئۇنىڭغا كۈن ۋېنى بەختە تىلىنىدۇ؛ **16** يەر يۈزىدىكى ھوسۇل مول بولىدۇ، ھەتتا تاغ چوققىلىرىدىمۇ شۇنداق بولىدۇ. [مىغ-مىغ] چۈشكەن مېۋىلەر لىۋاندىكى ئورمانلاردەك تەۋرىنىدۇ؛ شەھەردىكىلەر بولسا دالادىكى ئوت-ېپىشىللىقتەك گۈللىنىدۇ؛ **17** ئۇنىڭ نامى مەڭگۈگە تۇچەيدۇ، ئۇنىڭ نامى قۇياش يوقالغۇچە تۇرىدۇ، ئادەملەر ئۇنىڭ بىلەن ئۆزلىرىگە بەختە تىلەيدۇ، بارلىق ئەللەر ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتىشىدۇ. **18** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، يەۋەردىگار خۇداغا تەشە ككۈر-مەدھىيە بولغاي! كارامەت ئىشلارنى ياراتقۇچى يالغۇز ئۇدۇر! **19** ئۇنىڭ شەرەپلىك نامىغا مەڭگۈگە تەشە ككۈر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! ئۇنىڭ شان-شۆھرىتى پۈتكۈل دۇنيانى قاپلىغاي! ئامىن! ۋە ئامىن! **20** يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ دۇئالىرى شۇنىڭ بىلەن تامام بولدى.

73 ئاساف يازغان كۈي: ـ دەرۋەقە خۇدا ئىسرائىلغا، قەلبى ساپ بولغانلارغا مېھرىباندۇر، **2** لېكىن ئۆزۈم بولسام، پۇتلىشىپ يېقىلىپ چۈشۈشۈمگە تاسلا قالدىم؛ ئاياغلىرىم تېيىلىپ كەتكىلى قىل قالدى، **3** چۈنكى رەزىللەرنىڭ روناق تاپقانلىقىنى كۆرۈۋېپ، ھاكاۋۇرلارغا ھەسەت قىلدىم، **4** چۈنكى ئۇلار ئۆلۈمىدە ئازابلار تارتمايدۇ، ئۇ كەسچە تېنى مەزمۇت ۋە ساغلام تۇرىدۇ. **5** ئۇلار ئىنسانغا خاس جاپانى كۆرمەيدۇ، ياكى خەقلەردەك بالا-ئىشاپەتكە تۇچرىمايدۇ. **6** شۇڭا مەغرۇرلۇق مارجانىدەك ئۇلارغا ئېسىلىدۇ، زورلۇق-زومىگەرلىك توندەك ئۇلارغا چاپلىشىدۇ. **7** ئۇلار سەمرىپ كەتكەنلىكىدىن كۆزلىرى تومپىيىپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى خىيالەتلەر ھەددىدىن ئېشىپ كېتىدۇ. **8** باشقىلارنى مەسخىرە قىلىپ زەھەرلىك سۆزلەيدۇ؛ ھالىنى ئۈستۈن قىلىپ دۈشمىنى، دوق قىلىدۇ. **9** ئۇلار ئاغزىنى پەلەككە قويىدۇ، ئۇلارنىڭ تىللىرى يەر يۈزىنى كېزىپ يۈرىدۇ. **10** شۇڭا [خۇدانىڭ] خەلقى مۇشۇلارغا مايىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ دېگەنلىرىنى سۈ ئىچكەندەك ئاخىرىغىچە ئىچىپ: ـ **11** «تەڭرى قانداق بىلەلەيتى؟»، «ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىدا بىلىم بارمۇ؟» ـ دەيدۇ. **12** مانا بۇلار رەزىللەردۇر؛ ئۇلار بۇ دۇنيادا راھەت-پاراغەتنى كۆرىدۇ، بايلىقلارنى تۇپلايدۇ. **13** «ئاھ، ھەقىقەتەن بىكاردىن-بىكار كۆڭلۈمنى پاكلاندۇرۇپ ئېسەمەن، گۇناھسىز تۇرۇپ قولۇمنى ئارتۇقچە يۇيۇپ كەپتىمەن، **14** بىكارغا كۈن ۋېنى جاپا چېكىپتىمەن؛ شۇنداق ھەر سەھەردە [ۋىجدانىمنىڭ] ئەيبىگە ئۇچراپ كەلدىم!». **15** ئەگەر مەن: ـ «بۇنداق [دېسەم]، بۇ دەۋردىكى پەرزەنتلىرىمگە ئاسىيلىق قىلغان بولىمىدىمەن؟» ـ دېدىم. **16** ئۇلارنى كاللامدىن ئۆتكۈزەي دېسەم، كۆزۈمگە شۇنداق ئېغىر كۆرۈندى. **17** تەڭرىنىڭ مۇقەددەس جايلىرىغا كىرگۈچە شۇنداق ئويلىدىم، كىرگەندىلا [ياماناڭلارنىڭ] ئاقىۋىتىنى چۈشەندىم. **18** دەرۋەقە سەن ئۇلارنى تېيىلغاق يەرلە رگە ئورنۇلاشتۇرىسەن، ئۇلارنى يېقىنىپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن. **19** ئۇلار كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا شۇنچە پارا كەندە بولىدۇ، دەھشەتلەر ئۇلارنى بېسىپ يوقىتىدۇ! **20** سەن ئى رەب، چۈشتىن ئويغانغاندەك ئويغىنىپ، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ ئۇلارنىڭ سىياقىنى كۆز ئالدىمىسەن. **21** يۈرىكىلىرىم قايناپ، ئىچىلىرىم سانجىلغاندەك بولغان چاغدا، **22** ئۆزۈمنى ھېچنېمە بىلمەيدىغان بىر ھاماقەت، ئالدىڭدا بىر ھايۋان ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يەتتىم. **23** ھالبۇكى، مەن ھەمىشە سەن بىلەن بىللە؛ سەن مېنى ئوڭ قولۇمدىن تۇتۇپ يۈلىدىڭ؛ **24** ئۆز نەسىھەتىڭ بىلەن مېنى يېتەكلەيسەن، شان-شەرىپىڭنى نامايان قىلغاندىن كېيىن، ئاخىردا سەن مېنى ئۆز ئۇلۇغلىقىڭ قوينىغا قىلىسەن. **25** ئەرشتە سەندىن باشقا مېنىڭ كىمىم بار؟ يەر يۈزىدە بولسا سەندىن باشقا ھېچكىمگە ئىنتىزار ئەمەسمەن. **26** ئەتىلىرىم ھەم قەلبىم زەئىپلىشىدۇ، لېكىن خۇدا قەلبىمدىكى قورام تاش ھەم مەڭگۈلۈك نەسىۋەمدۇر! **27** چۈنكى مانا، سەندىن يىراق تۇرغانلار ھالاك بولىدۇ؛ ۋاپاسىزلىق قىلغان باھىشقە ئايالدەك سەندىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرىنى يوقىتىسەن. **28** بىراق مەن ئۈچۈن، خۇداغا يېقىنلىشىش ئەۋزەلدۇر! ئۇنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن، رەب پەرۋەردىگارنى تاياڭچىم قىلدىم.

74 ئاساف يازغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، سەن نېمىشقا مەڭگۈگە بىزنى تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىشقا غەزىپىڭنى ئۆتۈن چېقارغاندەك تۆز يايلىقىڭدىكى قويلىرىڭغا چېقىرسەن؟ **2** تۆزۈڭ رەنە تۇلەپ ئازاد قىلغان جاماەتىڭنى، يەنى تۆز مىراسىڭ بولۇشقا قەدەندە ئۇلارغا ھەججەمەت بولۇپ قۇتقۇزغان قەبىلىنى، ئۆزۈڭ ماكان قىلغان زىئون تېغىنى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن! **3** قەدەملىرىڭنى مۇشۇ مەڭگۈلۈك خارابىلىقلارغا قاراتقايسەن، دۈشمەنلەر مۇقەددەس جايىڭدا گۈمران قىلغان بارلىق نەرسىلە رگە [قارىغايسەن]؛ **4** رەقىبلىرىڭ جاماەتىڭاھىڭنىڭ ئوتىۋىرىسدا ھۆر-پۆر قىلىدۇ؛ مۇجىزاتلار ساقالىغان ئورۇنغا ئۇلار تۆز تۇغلىرىنى تىكتى. **5** ھەربىرى ئۆزلىرىنى كۆرىنىتىشىپ، پالتا ئۇينىتىپ ئورمان كەسكۈچىدەك، **6** ئۇلار ھازىر [مۇقەددەس جايىڭدىكى] نەقشىلەرنى ئالا قويماي، پالتا-بولقىلار بىلەن چېقىۋەتتى؛ **7** ئۇلار مۇقەددەس جايىڭغا ئوت قويدى؛ تۆز نامىڭدىكى ماكانىنى بۇلغاپ، يەر بىلەن تەڭ قىلىۋەتتى. **8** ئۇلار كۆڭلىدە: «بىز بۇلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتايلى» دەپ، تەڭرىنىڭ زېمىنىدىكى جاماەتىڭاھلىرىنىڭ ھەربىرىنى كويدۇرۇۋەتتى.

9 بىز ئۈچۈن ئەسلەتمە بولغان مۇجىزاتلارنى ھېچ كۆرەلمەيمىز؛ پەيغەمبەرلەرمۇ كەلمەسكە كەتتى؛ ئارىمىزدىمۇ بۇ ئىشلارنىڭ قاچانغىچە بولىدىغانلىقىنى بىلىدىغان بىرسى يوقتۇر. **10** قاچانغىچە، ئى خۇدا، رەقىبىڭ سېنى مەسخىرە قىلىدۇ؟ دۈشمەن نامىڭنى مەڭگۈگە ھاقارەتلەمدۇ؟ **11** سەن قولۇڭنى، يەنى ئوڭ قولۇڭنى نېمىشقا تارتىۋالىسەن؟ قولۇڭنى قوينۇڭدىن ئېلىپ، ئۇلارنى يوقاتقايسەن! **12** بىراق خۇدا قەدىمدىن پادىشاھىم بولۇپ كەلگەن، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇتقۇزۇشلارنى ئېلىپ بارغۇچى ئۇدۇر. **13** سەن دېڭىز سۈيىنى كۆچۈڭ بىلەن بۆلدۈڭ، سۈلاردىكى ئەجدىھالارنىڭ باشلىرىنى ياردىڭ. **14** دېڭىزدىكى لېۋىتانلىنىڭ باشلىرىنى چېقىپ، ئۇنىڭ گۆشىنى ئوزۇق قىلىپ چۈلدىكى ياۋايلارغا بۇلۇپ بەردىڭ. **15** يەرنى يېرىپ بۇلاقلارنى، ئېرىقلارنى ئاققۇزدۇڭ، سەن توختىماي ئېقىۋاتقان دەريالارنى قۇرۇتۇۋەتتىڭ. **16** كۈن سېنىڭ، ئېيمۇ سېنىڭكىدۇر؛ ئاي بىلەن قۇياشنى ئورنۇلاشتۇردۇڭ. **17** يەر يۈزىنىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلىدىڭ، ياز بىلەن قىشنى ـ سەن شەكىللەندۈردۈڭ. **18** شۇنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ئى پەرۋەردىگار: ـ بىر دۈشمەن سېنى مەسخىرە قىلدى، ھاماقەت بىر خەلق نامىڭنى ھاقارەتلىدى. **19** پاختىكىڭنى يىرتقۇچ ھايۋانلارغا تۇتۇپ بەرمىگەيسەن؛ ئېزىلگەن مۇمىنلىرىڭنىڭ ھاياتىنى مەڭگۈ ئۇنتۇمىغايسەن. **20** تۆز ئەھدە گۈگە قارىغايسەن، چۈنكى زېمىنىدىكى قاراڭغۇ يۇلۇڭ-پۇچقاقلار زورلۇق-زۇمبۇلۇقىنىڭ تۇزاغلىرى بىلەن تولدى. **21** ئېزىلگۈچىلەرنى نومۇس بىلەن يانىدۇرمىغايسەن؛ ئېزىلگەنلەر، يوقسۇللار نامىڭنى مەدھىيىلىگەي. **22** ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى خۇدا، تۆز دەۋايىڭنى سورىغايسەن؛ ھاماقەت كىشىنىڭ تۆز ئۇڭىنى كۆزۈڭگە

مەخىرە قىلۋاتقىنىنى ئېسىگىدە تۇتقايسەن. 23 دۈشمەنلىرىڭنىڭ چۇقانلىرىنى تۈنتۈمغايسەن، ساڭا قارشى قوزغالغانلارنىڭ داۋراڭلىرى توختىماي كۆتۈرۈلمەكتە.

75

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمىز، ئى خۇدا، تەشەككۇر ئېيتىمىز! چۈنكى نامىڭ يېقىندۇر، بۇنى، قىلغان كارامەتلىرىڭ ئىسپاتلاپ جاكارلايدۇ. 2 [مەنكى يەرۋەردىگار]: ـ «مەن بېكىتكەن ۋاقىتنى ئىختىيارىمغا ئالغىنىمدا، ئادالەت بىلەن سوراق قىلىمەن؛ 3 يەر ھەم يەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇۋاتقانلار تەۋرىنىپ تۇرسىمۇ، ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرىنى تورغۇزغۇچى ئۆزۈمدۇرمەن» ـ دېدى. سېلاھ. 4 ماختانغانلارغا: ـ «ماختانماڭلار»، ھەم رەزىلە رگە «مۇڭگۇزۇڭنى كۆتۈرمە» ـ دېدىم؛ 5 «مۇڭگۇزۇڭنى يۇقىرى كۆتۈرمە، يوغۇنۇڭنى قاتتىق قىلىپ غادىيىپ سۆزلىمە!» 6 چۈنكى كۆتۈرۈلۈش شەرقتىن ياكى غەربتىن ئەمەس، ياكى جەۋىتىنمۇ كەلمەيدۇ؛ 7 چۈنكى خۇدا سوتچىدۇر، ئۇ بىرسىنى كۆتۈردىدۇ، بىرسىنى چۈشۈردىدۇ. 8 چۈنكى يەرۋەردىگارنىڭ قولىدا بىر قەدەھ تۇرىدۇ، ئۇنىڭدىكى شاراب كۆپۈكلىنىشتاندۇ، ئۇ ئەبجەش شاراب بىلەن تولدى، خۇدا ئۇنىڭدىن تۆكىدۇ، دەرۋەقە يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەر ئۇنىڭ دۇغىنى قويماي ئىچۇۋېتىدۇ؛ 9 مەن بولسام، مەڭگۈ گۈۋاھلىق بېرىمەن: ـ ياقۇپنىڭ خۇداسىغا كۈيلەرنى ئېيتىمەن. 10 «مەن رەزىللەرنىڭ مۈڭگۈزلىرىنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلايمەن؛ بىراق ھەققانىيلارنىڭ مۈڭگۈزلىرى كۆتۈرۈلىدۇ!».

76

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا، تارلىق سازلاردا چېلىنسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ يەھۇدادا خۇدا تونۇلغاندۇر؛ ئۇنىڭ نامى ئىسرائىلدا ئۇلۇغدۇر. 2 ئۇنىڭ پاناھي جايى سالېمدا، زىئون تېغىدا ئۇنىڭ ماكانى بار. 3 ئۇ يەردە ئۇ ئوتلۇق ئوقلارنى، قالقان، قىلىچ ھەم جەڭ قوراللىرىنى چېقىپ تاشلىدى. سېلاھ. 4 ئۇزۇڭ ئوۋ-ئوۋلجا تاغلىرىدىن نەقەدەر شەرەپلىك، نەقەدەر ئەلاسەن! 5 باتۇرلار بۇلانىدى؛ ئۇلار ئۇزۇن ۋېقىغا كەتتى، پالۋانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۆز قولىنى كۆتۈرەلمىدى. 6 سېنىڭ ئەيىبلىشىڭ بىلەن، ئى ياقۇپنىڭ خۇداسى، جەڭ ھارۋىسى ھەم ئاتلار ئۇلۇكتەك ئۇخلىتىلدى. 7 سەندىن، سەندىن قورقۇش كېرەكتۇر، غەزەپلەنگىنىڭدە كىم ئالدىڭدا تۇرالىسۇن؟ 8 يەر يۈزىدىكى بارلىق ياۋاش مۆمىنلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، سەن خۇدا سوراق قىلىشقا ئورنۇڭدىن تۇرغان ۋاقتىڭدا، ئاسماندىن ھۆكۈمنى چىقىرىپ ئاڭلاتقۇزدۇڭ؛ يەر بولسا ۋەھىمگە چۈشۈپ، سۈكۈت قىلدى. سېلاھ. 10 چۈنكى ئىنسانلارنىڭ قەھرى ساڭا شۈھرەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قالغان قەھرى ساڭا بەلۋاغ بولىدۇ. 11 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا قەسەم قىلىپ، ئەمەل قىلىڭلار، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتتىكىلەر قورقۇشى كېرەك بولغۇچىغا ھەدىيەلەر سۇنسۇن؛ 12 ئۇ ئەمىرلەرنىڭمۇ روھىنى سۇندۇرىدۇ؛ ئۇ يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارغا دەھشەتلىكتۇر.

77

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، ئاساف يازغان كۈي: ـ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، مەن پېرياد قىلىمەن؛ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، ئۇ ماڭا قۇلاق سالدۇ. 2 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن رەببى ئىزدىدىم، كېچىچە قولۇمنى [دۇئاغا] كۆتۈرۈپ، بوش قويمىدىم؛ جېنىم تەسەللىنى خالىماي رەت قىلدى. 3 مەن خۇدانى ئەسلەپ سېغىندىم، ئاھ-زار قىلدىم؛ سېغىنىپ ئويلىنىپ، روھىم پارا كەندە بولدى. سېلاھ. 4 سەن مېنىڭ كۆزۈمنى يۇمدۇرمىدىڭ؛ چوڭقۇر غەشلىك ئىلكىدە بولغانلىقىمدىن سۆزلىيەلمەيتتىم. 5 مەن: «كونا زامانىدىكى كۈنلەرنى، قەدىمكى يىللارنى خىيال قىلىمەن؛ 6 كېچىلەردە ئېيتقان ناخشامنى ئەسلەيمەن؛ كۆڭلۈمدە چوڭقۇر خىيال سۈرىمەن» ـ [دېدىم]؛ روھىم ئىنتىلىپ ئىزدىمەكتە ئىدى؛ 7 ـ «رەب مەڭگۈ ئۈچۈن تاشلۇۋېتەمدۇ؟ ئۇ قايتىدىن ئىلتىپات كۆرسەتمەمدۇ؟ 8 ئۇنىڭ ئۇ زۇمەرەس مۇھەببىتى ئەمدى مەڭگۈ ئۈچۈپ كەتتىمۇ؟ ئۇنىڭ ۋەدىسى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە ئىناۋەتسىز بولامدۇ؟ 9 تەڭرى مېھىر-شەپقىتىنى كۆرسىتىشنى ئۇنۇتۇدىمۇ؟ ئۇ غەزەپلىنىپ ئۇز رەھىمدىللىقىنى توختىتىۋەتتىمۇ؟». سېلاھ.

10 ئاندىن مەن مۇنداق دېدىم: ـ «بۇنداق دېسەم بولمايدۇ، بۇ [ئېتىقادىمنىڭ] ئاجىزلىقى ئەمەسمۇ! ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ يللىرىنى، يەنى ياھىنىڭ قىلغانلىرىنى ـ ياد ئېتىمەن؛ قەدىمدىن ۋىيانقى كارامەتلىرىڭنى ئەسلەيمەن. 12 سېنىڭ بارلىق ئىشلىگەنلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن؛ سېنىڭ قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە ئىستىقامەت قىلىمەن؛ 13 ئى خۇدا، يولۇڭ بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتىدۇر، خۇدادەك ئۇلۇغ بىر ئىلاھ بارمىدۇر؟ 14 مۆجىزىلەر ياراتقۇچى ئىلاھىدۇرسەن؛ ئەل-مىللەتلەر ئارا سەن كۈچۈڭنى نامايان قىلدىڭ. 15 ئۆز بىلىكىڭ بىلەن ئۆز خەلقىڭنى، يەنى ياقۇپ ۋە يۈسۈپنىڭ پەرزەنتلىرىنى ھۆرلۈككە چىقارغانسەن؛ سېلاھ. 16 سۇلار سېنى كۆردى، ئى خۇدا، سۇلار سېنى كۆردى؛ تىترەك ئۇلارنى باستى، دېڭىز تەگلىرى ياتىپاراق بولدى. 17 قارا بۇلۇتلار سۇلارنى تۆكۈۋەتتى؛ ئاسمانلار زور سادا سىنى ئاڭلاتتى؛ بەرھەق، سېنىڭ ئوقلىرىڭ تەرەپ-تەرەپكە ئېتىلدى. 18 گۈلدۈرماماڭنىڭ ئاۋازىنى قارا قويۇندا ئىدى، چاقماقلار جاھانىنى يورۇتتى، يەر يۈزى ئالاقزادە بولۇپ تەۋرەندى. 19 سېنىڭ يولۇڭ ئوكيان-دېڭىزلاردا، دەھەملىرىڭ چوڭقۇر سۇلاردىدۇر، ئاياغ ئىزلىرىڭنى تاپقىلى بولمايدۇ. 20 سەن قوي پادىسىنى باققاندەك، مۇسا ۋە ھارۇننىڭ قولى بىلەن ئۆز خەلقىڭنى يېتەكلىدىڭ».

78

ئاساف يازغان «ماسقىل»: ـ ئى مېنىڭ خەلقىم، تەلىمىمنى ئاڭلاڭلار، ئاغزىمدىكى سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار. 2 مەن ئاغزىمنى بىر تەمسىل بىلەن ئاچىمەن، قەدىمكى تېپىشماقلارنى ئېلان قىلىمەن. 3 بىز بۇلارنى ئاڭلىغان، بىلگەن، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇلارنى بىزگە ئېيتىپ بەرگەن. 4 بىز بۇلارنى ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوشۇرمايمىز، كېلىدىغان دەۋرگە پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى، ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنى، ئۇنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىنى بايان قىلىمىز. 5 چۈنكى ئۇ ياقۇپقا بىر ئاگاھ-گۆۋاھنى بېكىتكەن، ئىسرائىلدا بىر قانۇننى ئورناتقان؛ ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بۇلارنى ئۆز پەرزەنتلىرىگە ئۆگىتىشنى بۇيرۇغان؛ 6 شۇنداق قىلىپ كېلەر دەۋىر، يەنى تۇغۇلىدىغان بالىلارمۇ بۇلارنى بىلسۇن، ئۇلارمۇ ئورنىدىن ئۆرۈپ ئۆز بالىلىرىغا بۇلارنى ئۆگەتسۇن، 7 پەرزەنتلىرى ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىسۇن، تەڭرىنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇنتۇمىسۇن، بەلكى ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە كىرسۇن؛ 8 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىغا ئوخشىمىسۇن دەپ، يەنى جاھىل ھەم ئاسىي بىر دەۋر، ئۆز قەلبىنى دۈرۈس قىلمىغان، روھى تەڭرىگە ۋاپالىقتا ئۆرمىغان بىر دەۋ رگە ئوخشىمىسۇن دەپ، ئۇ شۇنداق [پۈيرۈغاندۇر]. 9 مانا ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، قورالالىنغان ئوقياچىلار بولسىمۇ، جەڭ كۈنىدە سەپتىن ياندى. 10 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدىسىنى ئۈتمىدى، بەلكى ئۇنىڭ تەۋرات-قانۇنىدا مېڭىشنى رەت قىلدى. 11 ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى، ئۇنۇلىرىگە كۆرسەتكەن كارامەتلىرىنى ئۇنتۇدى. 12 ئۇ مىسىرنىڭ زېمىندا، زوئاننىڭ دالاسىدا، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا مۆجىزىلەرنى كۆرسەتكەنىدى؛ 13 ئۇ دېڭىزنى بۆلۈۋېتىپ، ئۇلارنى ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈز ئۆتكەن؛ سۇلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىپ تىكلىدى. 14 ئۇ كۈندۈزدە بۇلۇت بىلەن، كېچىدە ئوت نۇرى بىلەن ئۇلارنى يېتەكلىدى. 15 چۆل-بىاباۋاندا تاشلارنى يېرىۋەتتى، چوڭقۇر سۇلارىدىن ئۇرغۇپ چىققاندەك ئېچىملىكنى مول قىلدى؛ 16 ئۇ خادا تاشتىن ئوستەكلەر-ئېقىنلارنى ھاسىل قىلدى، سۇنى دەريالاردەك ئاققۇزدى. 17 بىراق ئۇلار يەنە ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلىۋەردى، چۆلدە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ئاسىيلىق قىلدى. 18 ئۇلار كۆڭلىدە تەڭرىنى سىنىدى، نەپسىنى قاندۇرۇشقا بېمە كلىكنى تەلەپ قىلدى. 19 ئۇلار خۇدانى ھاقارەتلەپ: ـ «تەڭرى چۆل-دەشتتە داستىخان سالالامدۇ؟ 20 مانا ئۇ قورام تاشنى ئۇرۇۋېدى، سۇلار ئۇرغۇپ، ئېقىنلار بۇلاققەك تېشىپ چىقتى؛ ئەمدى ئۇ بىزگە نانمۇ بېرەلەمدۇ؟ ئۆز خەلقىنى گۆش بىلەن تەمىنلەيەلەمدۇ؟» ـ دېيىشتى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاڭلاپ، غەزەپلەندى، ياقۇپقا ئوت ئۇتاشتى، ئىسرائىلغا ئاچچىقى كۆتۈرۈلدى، 22 چۈنكى ئۇلار خۇداغا ئىشەنمىدى، ئۇنىڭ نىجاتلىقىغا ئۇلار تايانمىدى، 23 ئۇ ئەرشتىن بۇلۇتلارنى بۇيرۇپ، ئاسمان دەرۋازىلىرىنى ئاچقاندى، 24 ئۇ ئۇلار ئۈستىگە «مانا»نى ياغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئەرشتىكى ئاشلىقنى بەرگەندى؛ 25 شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار كۆچ ئىگىلىرىنىڭ ئىنىنى يېگەندى؛ ئۇ ئۇلارغا قانغۇچە ئوزۇقنى ئەۋەتكەندى. 26 ئەمدى ئۇ ئاسماندا شەرق شامىلى چىقىرىپ، كۆچى بىلەن جەنۇب شامىلىنىمۇ

ئېلىپ كەلدى؛ 27 ئۇ گۆشنى چاڭ-توزاندەك ئۇلار ئۈستىگە چۈشۈردى، دېڭىزلار ساھىلدىكى قومۇلارەدەك ئۇچار-قاناتلارنى ياغدۇردى. 28 ئۇ بۇلارنى ئۇلارنىڭ بارگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىغا، چېدىرلىرىنىڭ ئەتراپىغا چۈشۈردى. 29 ئۇلار بولۇشچە يەپ ۋېيۇشتى، چۈنكى ئۇلارنىڭ نەپسى تارتقىنىنى [خۇدا] ئۇلارغا كەلتۈرگەندى. 30 لېكىن ئۇلار نەپسى تارتقىندىن تېخى زېرىكمەيلا، گۆشنى ئېغىزلىرىدا تېخى چاينىۋاتقىندىلا، 31 خۇدانىڭ غەزىپى ئۇلارغا قارىتا قوزغالدى، ئۇ ئۇلاردىن ئەڭ قامەتلىكلىرنى قىرىۋەتتى، ئىسرائىلنىڭ سەرخىل ياشلىرىنى يە رگە ئۇرۇۋەتتى. 32 مانا، شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا داۋاملىق گۇناھ قىلىۋەردى، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىگە ئېتىبىچىلا ئىشەنمىدى، 33 شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ كۈنلىرىنى بىھۇدىلىكتە، يىللىرىنى دەككە-دۈككىلك ئېچىدە تۈگەتكۈزدى. 34 ئۇ ئۇلارنى ئۆلتۈرگىلى تۇرغاندا، ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئىزدىدى، ئۇلار يولدىن يېنىپ، ئىنتىلىپ تەڭرىنى ئىزدىدى؛ 35 ئۇلار خۇدانىڭ ئۇلارنىڭ ۋېۋۇلتېشى ئىكەنلىكىنى، ھەممىدن ئالىي بولغۇچى تەڭرىنىڭ ئۇلارنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى ئىكەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. 36 بىراق ئۇلار تاغزىسى بىلەن ئۇنىڭغا خۇشامەت قىلدى، تىلى بىلەن ئۇنىڭغا يالغان سۆز قىلدى؛ 37 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا سادىق بولمىدى، ئۇلار ئۇنىڭ ئەھدىسىنى چىڭ تۇتمىدى. 38 بىراق ئۇ يەنىلا رەھىمدىل ئىدى، قەبىھلىكىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى يوقاتمىدى، ئۇ قايتا-قايتا ئۆز غەزىپىدىن ياندى، ئۇ قەھرىنى قوزغىغىنى بىلەن ھەممىنى تۈگەتمىدى. 39 ئۇ ئۇلارنىڭ پەقەت ئەت ئىكەنلىرى، كەتسە قايتىپ كېلەلمەس بىر نەپەس ئىكەنلىكىنى ياد ئەتتى. 40 ئۇلار چۆل-دەشتە شۇنچە كۆپ قېتىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈردى. شۇنچە كۆپ قېتىم بايقاۋاندا كۆڭلىگە ئازار بەردى! 41 بەرھەق، ئۇلار قايتىدىن يولدىن چەتەپ تەڭرىنى سىنىدى، ئىسرائىلدىكى مۆقەددەس بولغۇچىنىڭ يۈرىكىنى زىيادە قىلدى. 42 ئۇلار ئۇنىڭ قولىنى [ئەسلىمىدى]، ئۇلارنى زومىگەرنىڭ چاڭگىللىدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزغان كۈنىنى، قاناداق قىلىپ مىسىردا كارامەتلەرنى يارىتىپ، زوئان دالاسىدا مۆجىزىلەرنى كۆرسەتكىنىنى ئېسىدىن چىقاردى. 44 ئۇ [مىسىرلىقلارنىڭ] دەريالىرىنى، ئېقىنلىرىنى قانغا ئايلاندۇرۇپ، ئۇلارنى ئېچىلەمەس قىلىپ قويدى؛ 45 ئۇلارنىڭ تارىسىغا نەشتەرلىك چۈشىلارنى توپ-توپى بىلەن ئەۋەتتى، ھالاك قىلار پاقىلارنى ماڭدۇردى؛ 46 ئۇلارنىڭ زىرائەتلىرىنى كېپىنەك قۇرتلىرىغا تۈتۈپ بېرىپ، مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكەلە رگە بەردى؛ 47 ئۇزۇم تاللىرىنى مۇلدۇر بىلەن ئۇردىۋەتتى، ئەنجىرلىرىنى قىراۋ بىلەن ئۇششۇتىۋەتتى. 48 ئۇ كالىلىرىنى مۇلدۇ رگە سوقتۇرۇپ، ماللىرىنى چاقاق ئوتلىرىدا [كويدۇرىۋەتتى]. 49 ئۇ ئۇلارغا غەزىپىنىڭ دەھشەتلىكىنى ـ قەھرىنى، ئاچچىقىنى ھەم ئېغىر كۈلپەتلەرنى، بالا-ئىئاپەت ئېلىپ كېلىدىغان بىر تۈركۈم پەرىشتىلەرنىمۇ چۈشۈردى. 50 ئۇ ئۇز غەزىپى ئۈچۈن بىر يولنى تۈزلەپ قويدى؛ ئۇلارنىڭ جىنىنى ئۆلۈمدىن ئايماي، بەلكى ھاياتىنى ۋاباغا تاپشۇردى؛ 51 ئۇ مىسىردا بارلىق تۇنجى ئۇغۇلغان بالىلارنى، ھامىنىڭ چېدىرلىرىدا ئۇلارنىڭ غۇرۇرى بولغان تۇنجى ئوغۇل بالىلارنى قىرىۋەتتى. 52 ئۇ پادىچىدەك ئۆز خەلقىنى مىسىردىن سەپە رگە ئاتالاندۇرۇپ، چۆل-بايقاۋاندىن ئۇلارنى قوي پادىسىدەك باشلاپ ماڭدى، 53 ئۇلارنى ئامان-ئېسەن يېتە كلىگەچكە، ئۇلار قورقۇنچتىن خالي بولۇپ ماڭدى، دۈشمەنلىرىنى بولسا، دېڭىز يۇتۇپ كەتتى. 54 ئۇ ئۇلارنى ئۆز مۇقەددەس زېمىنىنىڭ چېگراسىغا، ئۇ ئۆ قولى ئىگىلىۋالغان بۇ تاغلىققا ئېلىپ كەلدى. 55 ئۇ ئەللەرنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلىۋېتىپ، زېمىن ئۈستىگە تانا تارتقۇزۇپ ئۆلچەپ، ئۇلارغا تەقسىم قىلدى؛ ئىسرائىل قەبىلىلىرىنى ئۇلارنىڭ چېدىرلىرىغا ئولتۇراقلاشتۇردى. 56 بىراق ئۇلار خۇدانى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنى سىناپ ئاچچىقلاندۇردى، ئۇنىڭ تاپشۇرغان گۇۋاھ-ئاگاھلىرىنى ئۇتمىدى؛ 57 بەلكى ئاتا-بوۋلىرىدەك يولدىن تېيىپ ئاسىيلىق قىلدى، خائىن ئوقيادەك قېيىپ كەتتى. 58 ئۇلار ئېگىزلىكتە قۇرغان ئىبادەتگاھلار بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى، ئويما بۇتلىرى بىلەن ئۇنىڭ يۈرىكىنى ئوررىتىدى. 59 خۇدا ئۇلارنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى، ئىسرائىلدىن ئىنتايىن يەرگەندى. 60 ئۇ شىلوھىدىكى ماكانىنى، يەنى ئۇ ئىنسان ئارىسىدا ئورغان چېدىرنى تاشلاپ كەتتى، 61 ئۇزىنىڭ قۇدرەت بەلگىسىنى بۇلاپ كېتىشكە، شان-شەرىپىنى ئىشغالىيەتچىلەرنىڭ قولىغا بەردى؛ 62 ئۇ خەلقىنى قىلىچقا تاپشۇردى، ئۇزىنىڭ مىراسى بولغانلاردىن ئىنتايىن غەزەپلەندى. 63 ئوت ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىنى يالمىدى، قىزلىرى توي ناخشىلىرىدا ماختالمايتتى. 64 ئۇلارنىڭ كاھىنلىرى قىلىچ ئاستىدا يىقىلدى، لېكىن تۇل خوتۇنلىرى ھازا تۇتمىدى. 65 ئاندىن رەب بىرسى ۋېقىزدىن ۋېغاندەك ۋېغاندى، شاراپتىن جاساررەتلەنگەن پالۋاندەك توۋلىدى. 66 ئۇ رەقىبلىرىنى ئۇرۇپ چېكىنىدۈرۈپ، ئۇلارنى تۈگىمەس رەسۋاغا قالدۇردى. 67 يوسۇپنىڭ چېدىرىنى شاللاپ، رەت قىلدى؛ ئەفرائىم قەبىلىسىنى تاللىمىدى؛ 68 بەلكى يەھۇدا قەبىلىسىنى، ياخشى كۆرگەن زىئون تېغىنى تاللىدى. 69 [شۇ يەردە] مۇقەددەس جايىنى تاغ چوققىلىرىدەك، يەر-زېمىنى ئەبەدىي تۇرناتقاندەك مەزمۇت بىنا قىلدى؛ 70 ئۇ ئۆز قۇلى داۋۇتنى تاللاپ، ئۇنى قوي قوتانلىرىدىن چاقىرۋالدى؛ 71 قوزىلىرىنى ئېمىتىدىغان ساغلىقلارنى ئەگىشىپ بېقىشتىن ئايرىپ، ئۇنى ئۆز خەلقى ياقۇبنى، مىراسى بولغان ئىسرائىلنى بېقىشقا چىقاردى. 72 داۋۇت ئۇلارنى قەلبىدىكى دۇرۇسلۇقى بىلەن باقتى، قولىنىڭ ئەپچىللىكى بىلەن ئۇلارنى يېتە كلىدى.

79 ئاساف يازغان كۈي: ـ ئى خۇدا، ئەللەر ئۇز مىراسىڭغا بۆسۈپ كىردى؛ ئۇلار سېنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانامىڭنى بۇلغىدى، يېرۇسالېمنى دۆۋە-دۆۋە خارابىلە رگە ئايلاندۇردى. 2 ئۇلار قۇللىرىڭنىڭ جەسەتلىرىنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا يەم قىلىپ، مۇمىن بەندىلىرىڭنىڭ ئەتلىرىنى دالادىكى ھايۋاناتلارغا تاشلاپ بەردى. 3 ئۇلار خەلقىڭنىڭ قانلىرىنى يېرۇسالېم ئەتراپىدا سۈدەك ئاققۇزدى، جەسەتلىرىنى كۆمگۈلى بىرەر ئادەمنى قالدۇرمىدى. 4 قوشنىلىرىمىز ئالدىدا رەسۋاغا قالدۇق، ئەتراپىمىزدىكىلە رگە مەسخىرە ۋە مازاق ۋە يېيىكتى بولدۇق. 5 قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ سەن مەڭگۈگە غەزەپلىنەمسەن؟ سېنىڭ يۈرىكىڭ ئوت بولۇپ ئۆرتىنىۋېرەمدۇ؟ 6 قەھرىڭنى سېنى تونۇمىغان ئەللەر ئۈستىگە، نامىڭنى بىلمىگەن پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تۆككەيسەن! 7 چۈنكى ئۇلار ياقۇبنى يالماپ، ئۇنىڭ ماكانىنى خارابلىككە ئايلاندۇرۇۋەتتى. 8 ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىھلىكلىرىنى بىرگە ھىسابلىمىغايسەن، رەھىمدىللىقلىرىڭ بىزنىڭ يېنىمىزغا چاپسان كەلگەي! چۈنكى بىز ئىنتايىن پەس ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۇق. 9 ئۇ ئۈز نامىڭنىڭ شۆھرىتى ئۈچۈن بىرگە ياردەم قىلغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىزنىڭ خۇداسى، نامىڭ ئۈچۈن بىزنى قۇتقۇزغايسەن، گۇناھلىرىمىزنى كافارەت قىلىپ كەچۈرگەيسەن؛ 10 ئەللەر نېمىشقا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ مازاق قىلىشىدۇ؟ قۇللىرىڭ تۆككەن قان قەرزىنىڭ ھىسابى ئەللەر تارىسىدا، كۆز ئالدىمىزدا قىلىنسۇن. 11 ئەسىرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرى ئالدىڭغا كەلگەي؛ بىلىكىڭنىڭ ئۇلۇغلۇقى بىلەن، ئۆلۈمگە ۋېرىۋېلىنغانلارنى ساقلىغايسەن. 12 ئى رەب، يات قوشنىلىرىمىزنىڭ ساڭا قىلغان زور ھاقارىتىنى يەتتە ھەسسە قوشۇپ ئۆزلىرىگە، يەنى ئۇلارنىڭ ئىچى-باغرىغا قايتۇرغايسەن؛ 13 شۇنداق قىلسىڭ، سېنىڭ خەلقىڭ ـ ئۆزۈڭ باققان قويلىرىڭ بولغان بىزلەر، ساڭا مەڭگۈگە تەشەككۈرلەر ئېيتىمىز، ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە سېنىڭ مەدھىيىلىرىڭنى ئايان قىلىمىز.

80 «نىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا؛ بىر گۈۋاھلىق؛ ئاساف يازغان كۈي: ـ قۇلاق سالغايسەن، ئى ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى، يۈسۈپنى قوي پادىسىدەك بېقىپ يېتە كلىگۈچى؛ ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى، نۇرلانغايسەن! 2 ئەفرائىم، بىنيامىن، مانا‌سسەھلەرنىڭ ئالدىدا قۇدرىتىڭنى قوزغىغايسەن، بىزلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلگەيسەن! 3 ئى خۇدا، بىزنى ئۈز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! 4 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، خەلقىڭنىڭ دۇئالىرىغا بولغان غەزەپىڭ قاچانغىچە يالقۇنلاپ تۇرىدۇ؟ 5 سەن كۆز ياشلىرىنى ئۇلارغا ئوزۇق ئورندا قىلدىڭ، كۆز ياشلىرىنى قاچا-قاچىلاپ ئۇلارغا ئىچكۈزدۈڭ. 6 بىزنى قوشنىلىرىمىزغا تالاشقا قويدۇڭ؛ دۈشمەنلىرىمىز بىزنى مەسخىرە قىلىشىدۇ. 7 ئى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، بىزنى ئۈز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! 8 سەن مىسىردىن بىر تۈپ ئۈزۈم كۆچىتىنى ئېلىپ كەلدىڭ؛ يات ئەللەرنى ھەيدەپ‌ئىپ، ئونىغا ئۇنى تىكتىڭ. 9 ئۇنىڭ ئالدىدا يەرنى كەڭ ئاچتىڭ؛ ئۇ چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، پۈتۈن زېمىنغا يېيىلدى. 10 ئۇنىڭ سايىسى تاغلارنى قاپلىدى؛ غوللىرى قۇدرەتلىك كېدىر دەرەخلىرىدەك ئوستى؛ 11 ئۇ شاخلىرىنى دېڭىزغىچە، پىلە كلىرىنى [ئەفرات] دەرياسى ۋىلىرىغىچە ئۇزارتتى. 12 سەن نېمىشقا ئۇنىڭ قاشالىرىنى بۇزۇپ،

مېۋىسىنى ئوتۇپ كېتىۋاتقانلارنىڭ ئۆزۈپ ئېلىشىغا يول قويدۇڭ؟ 13 مانا ئورمانلىقتىكى ياۋا توكگۈزلار ئۆنى يېرىۋاتىدۇ، دالادىكى ھايۋانلار ئۆتىكىدىن ئوزۇقلىنىدۇ. 14 ئى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، سەندىن ئۆتۈنىمىزكى، يېنىمىزغا قايتقايسەن! ئەرشتىن ھالىمىزغا نەزەر سالغايسەن، كېلىپ بۇ ئۈزۈمنى تېلىدىن خەۋەر ئالغايسەن! 15 يەنى ئوڭ قولۇڭ تىككەن بۇ يىلتىزدىن، ئۆزۈڭ ئۆچۈن مەزمۇت يېتىشتۇرگەن بۇ ئوغلا ۋۇجۇدىن خەۋەر ئالغايسەن! 16 مانا ئۆ ئوتتا كويدۇرۇلدى، كېسىۋېتىلدى، يوز ۋۇجۇدىكى تەنبىھىي قارىشىڭنى كۆرۈپ ئۆلار ھالاك بولماقتا، 17 قولۇڭنى ئوڭ قولا ۋۇجۇدىكى ئادەمگە، يەنى ئۆزۈڭ ئۆچۈن مەزمۇت يېتىشتۇرگەن ئىنسان ئوغلىغا قوندۇرغايسەن، 18 شۇنداق قىلغاندا بىز سەندىن ھەرگىز چېكىنمەيمىز، بىزنى يېڭىلغايسەن، شۇندا بىز نامىڭنى چاقىرىپ ساۋ ئىلتىجا قىلىمىز. 19 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز!

81

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ «گىتتىف»تا چېلىنىشۇن دەپ، ئاساف يازغان كۈي: ـ كۈچ-قۇۋۋىتىمىز بولغان خۇداغا كۈي ئېيتىپ ياڭرىتىڭلار، ياقۇپنىڭ خۇداسىغا شادلىنىپ تەنتەنە قىلىڭلار! 2 ناخشىنى ياڭرىتىپ، داپنى ئېلىپ، يېقىملىق چىلتار ھەم راۋابنى چېلىڭلار! 3 يېڭى ئايدا، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا، بايرام-ھېيت كۈنىمىزدە ناغرا-سۇناي چېلىڭلار! 4 چۈنكى بۇ ئىسرائىل ئۆچۈن بېكىتىلگەن بەلگىمە، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ بىر پەرمانىدۇر. 5 ئۇ مىسىر زېمىنىدا يۇرۇش قىلغانلىرىدا، (شۇ يەردە بىز چۈشەنمەيدىغان بىر تىلنى ئاڭلاپ يۈرەتتۇق) ئۇ بۇنى يۈسۈپكە گۇۋاھ قىلىپ بەردى؛ 6 ـ «ئۆنىڭ مۇرىسىنى يۈكتىن ساقىت قىلدىم، ئۆنىڭ قولى سېۋەت كۆتۈرۈشتىن ئازاد بولدى؛ 7 قىستاڭچىلىقتا ندا قىلدىڭ، مەن سېنى ئازاد قىلدىم؛ گۈلدۈرماما چېققان مەخپىي جايدىن ساڭا جاۋاب بەردىم؛ «مەرىباھ» سۈلىرى يېنىدا سېنى سىنىدىم». سېلاھ. 8 ـ «تىڭشا، خەلقىم، مەن سېنى گۇۋاھلار بىلەن ئاگاھلاندۇرمەن؛ ئى ئىسرائىل، ماڭا قۇلاق سالساڭ ئىدى! 9 ئارا-ئاڭدا يات ئىلاھ بولمىسۇن، يات ئىلاھىكى ئىلاھقا باش ئەگمىگىن! 10 سېنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ ئاغزىڭنى يوغان ئاچ، مەن ئۆنى تولدۇرىمەن. 11 ـ بىراق خەلقىم سادايىمغا قۇلاق سالمىدى، ئىسرائىلنىڭ ماڭا باغلانغۇسى يوق ئىدى؛ 12 شۇڭا مەن ئۆلارنى ئۆز تەرسالىقىغا قويۇۋەتتىم؛ ئۆلار ئۆز مەسلىھەتلىرى بىلەن مېڭىۋېرەتتى. 13 ـ ئاھ، مېنىڭ خەلقىم ماڭا قۇلاق سالسا ئىدى! ئىسرائىل مېنىڭ يوللىرىمدا يۈرسە ئىدى! 14 ئۆلارنىڭ دۈشمەنلىرىنى تېزلا ئېگىلدۈرەر ئىدىم، قولۇمنى رەقىبلىرىگە بۇراپ، ئۆلارنى باسار ئىدىم. 15 پەرۋەردىگارغا نەپرەتلەنگۈچىلەر ئۆنىڭ ئالدىدا زەئىپلىشىپ ۋىسۇنار ئىدى؛ ئۆلارنىڭ شۇ ئاخىرىتى مەڭگۈگە بولاتتى؛ 16 ساڭا ئاش-يۇغدايىنىڭ ئەڭ ئېسىلىنى يېگۈزەر ئىدىم، بەرھەق، قورام تاشتىن ھەسەل ئاققۇزۇپ سېنى قاندۇرار ئىدىم».

82

ئاساف يازغان كۈي: ـ خۇدا ئۆز ئىلاھىي مەجلىسىدە ئۆزۈپ رىياسەتچىلىك قىلدۇ، ئۇ ئىلاھلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 2 ـ قاچانغىچە سىلەر ناھەق ھۆكۈم چىقىرىسىلەر، قاچانغىچە رەزىللە رگە يۈز-خاتىرە قىلىسىلەر؟ سېلاھ. 3 گادايلار ۋە يېتىم-يېسىرلارنىڭ دەۋاسىنى سوراڭلار، ئېزىلگەنلەر ھەم ھاجەتمەنلە رگە ئادالەتنى كۆرسىتىڭلار، 4 مىسكىنلەر ھەم نامراتلارنى قۇتقۇزۇڭلار، ئۆلارنى رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن ئازاد قىلىڭلار! 5 ئۆلار بۇلارنى بىلمەي ۋە چۈشىنىمەي زۇلمەتتە كېزىپ يۈرمەكتە، شۇڭا يەرنىڭ ئۆلىرى تەۋرەنمەكتە. 6 مەن ئېيتتىم: ـ «سىلەر ئىلاھلارسىلەر، ھەممىڭلار ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغۇللىرى سىلەر؛ 7 شۇنداق بولسىمۇ سىلەر ئىنسانغا ئوخشاش ئۆلىسىلەر، ھەرقانداق قىلمىر-بەگىگە ئوخشاشلا يېقىلىسىلەر». 8 ـ ئۇرغىن، ئى خۇدا، يەر-يۈزىنى سوراق قىلغايسەن! چۈنكى سەن بارلىق ئەللە رگە ۋارىس بولغۇچىسەن!

83

ئاسافنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ ئى خۇدا، ئۇن چىقارمايى ئۆرۈۋالما، جىم ئۆرۈۋالما، سۈكۈت قىلىپ ئۆرۈۋالما، ئى ئە كۈم! 2 چۈنكى مانا، سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ داۋراڭ قىلماقتا،

ساڭا ئۆچمەنلەر باش كۆتۈرمەكتە. 3 ئۆلار قۇۋۇلۇق بىلەن سېنىڭ خەلقىڭگە سۈيىقەست قىلدۇ، سېنىڭ ھىمايە قىلىپ قەدرلىگەنلىرىڭ بىلەن قارشىلىشىشنى مەسلىھەتلىشىدۇ. 4 ئۆلار: ـ «يۈرۈڭلار، ئۆلارنى مىللەت قاتارىدىن يوق قىلايلى! ئىسرائىلنىڭ نامى ئىككىنچى تىلغا ئېلىنمىسۇن!» ـ دېمەكتە. 5 ئۆلار ھەمنەيەس، ھەمدىل مەسلىھەتلەشتى؛ ئۆلار ساڭا قارشى ئىتتىپاق تۈزدى. 6 مانا، ئېدوم ۋە ئىسمائىللارنىڭ چېدىرلىرى، موئاب ھەم ھاگېريلار، 7 گەبال، ئامموn، ۋە ئامالەك؛ فىلىستىيە ھەمدە تۈر ئاھالىلىرى، 8 ئاسۇريەمۇ ئۆلارغا قوشۇلدى، ئۆلار لۇت ئوغۇللىرىغا يار-يۆلەك بولۇپ كەلگەن. سېلاھ. 9 سەن كىشون دەرياسىدا مىدىيانىيلارغا، سىسىراغا ۋە يابىنغا قاندۇق تاقابىل تۈرغىن بولساڭ، ئۆلارغىمۇ شۇنداق قىلغايسەن؛ 10 بۇلار ئەن-دور يېزىسىدا قىرىلغاندىكى، يەر ئۈچۈن تىزەك-ئوغۇتقا ئايلانغاندىكى. 11 ئۆلارنىڭ ئەمىرلىرىنى ئورەب ۋە زىئەبكە، ئۆلارنىڭ داھىيلىرىنى زەباھ ھەم زالمۇنىناغا ئوخشاش قىلغايسەن؛ 12 چۈنكى ئۆلار: «خۇدانىڭ چىمەن-يايلاقلىرىنى ئۆزىمىزگە مۇلۇك قىلىۋالايلى!» ـ دەپ ئېيتقان. 13 ئى خۇدايىم، ئۆلارنى دومىلىنىدىغان قامغاقتەك؛ شامالدا ئۆچۈرۈلگان سامان كەبى سورۇۋۇتكەيسەن. 14 ئوت ئورمانلىققا ئۆتۈشقانىغا ئوخشاش، يالقۇن تاغلارنى كويدۇ رگەنگە ئوخشاش، 15 سەن يەنە ئۆلارنى بورىنىڭ بىلەن قوغلىغايسەن، قارا قۇيۇنىڭ بىلەن ۋەھىمىگە سالغايسەن؛ 16 ئۆلارنىڭ سېنىڭ نامىڭنى ئىزدىشى ئۈچۈن، ئۆلارنىڭ يۈزلىرىنى شەرم-ھايا بىلەن چۈمدۈ رگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! 17 ئۆلار نومۇسىتىن ئەبەدىي شەرمەندە بولسۇن، جاھانغا رەسۋا بولۇپ يوقىتىلسۇن. 18 ئۆلار بىلىسۇنكى، نامىڭ پەرۋەردىگار بولغان سەنلا پۈتكۈل جاھاندىكى ئەڭ ئالىي بولغۇچىدۇرسەن.

84

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف»تا چېلىنىشۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ماكانلىرىڭ نەقەدەر ئەزىزدۇر، ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار! 2 جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھويلىلىرىغا تەشنا بولۇپ، سىغىنىپ ھەتتا ھالدىن كېتىدۇ، دىلىم ۋە ئەتلىرىم ھايات تەڭرىگە تەلمۈرۈپ ندا قىلدۇ؛ 3 مانا، ھەتتا مۇبارەك قۇچقاچمۇ بىر ماكانىنى تاپقان، قارلىغاچمۇ ئۆزىگە ھەم بالا تۇغىدىغان ئۇۋا ياسايدىغان جايىنى تاپقان، ـ يەنى سېنىڭ قۇربانگاھلىرىڭدىن، ئى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم! 4 سېنىڭ ۋۇجۇدىڭدە تۇرۇۋاتقانلار بەختلىكتۇر! ئۆلار ئۈزۈلۈكسىز سېنى مەدھىيىلەيدۇ. سېلاھ. 5 كۈچ-قۇدرىتى سەندىن بولغان كىشى بەختلىكتۇر ـ قەلبىدە كۆتۈرۈلمە يولالار بولغانلار؛ 6 يىغا ۋادىسىدىن ئوتكەندە، ئۆلار ئۇنى بۇلاقلىقتا ئايلاندۇرار؛ بەرھەق، كۈز يامغۇرلىرى ئۇنى بەركەتلە رگە تولدۇرىدۇ. 7 ئۆلار كۈچىگە-كۈچ ئۆلاپ مېڭىۋېرىدۇ؛ ھەربىرى زىئونغا يېتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا ھازىر بولىدۇ. 8 ئى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى ياقۇپنىڭ خۇداسى، قۇلاق سالغايسەن! سېلاھ. 9 قارا، ئى قالقىنىمىز بولغان خۇدا، ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىگە ئىلتىپات بىلەن قارىغىن! 10 چۈنكى سېنىڭ ھويلىلىرىڭدا ئوتكەن بىر كۈن باشقا يەردە ئوتكەن مىڭ كۈندىن ئەلادۇر، رەزىللەرنىڭ چېدىرلىرىدە ياشىغاندىن كۆرە، خۇدايىمنىڭ ۋۇيىنىڭ بوسۇغىسىدا ئۆرىنىم ياخشىدۇر. 11 پەرۋەردىگار خۇدا قۇياش ۋە قالقاندۇر، پەرۋەردىگار شاپائەت ۋە شان-شۆھرەت بەخش ئېتىدۇ؛ دۇرۇس ماڭغانلاردىن ئۇ ھەرقانداق ئىلتىپاتنى ھېچ ئايمايدۇ؛ 12 ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، بەختلىكتۇر ساڭا تايانغان ئىنسان!

85

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ سەن ئۆز زېمىنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ، ياقۇبنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرغاندىڭ، ئى پەرۋەردىگار. 2 خەلقىڭنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرۈم قىلىپ، بارلىق گۇناھلىرىنى يايقاندىڭ. سېلاھ. 3 سەن پۈتۈن قەھرىڭنى ئېچىگىگە قايتۇرۇۋېلىپ، غەزىپىڭنىڭ ئەشەددىيلىكىدىن يانغاندىڭىمۇ. 4 ئەمدى بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا! بەرگە بولغان ئاچچىقىڭغا ھاي بە رگەيسەن! 5 سەن بەرگە

ئەبەدیي غەزەبلىنەمسەن؟ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە غەزىپىڭنى سوزامسەن؟ 6 خەلقىڭ
تۆز ۋۇجۇدىن شادلىنىشى ئۈچۈن، بىزنى قايتىدىن يېڭىلىمامسەن؟ 7 بەزگە تۆز زۇگەرمەس
مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، بەزگە نىجاتلىقىڭنى ئاتا قىلغايسەن! 8
تەڭرى پەرۋەردىگارنىڭ نېمىلەرنى دەيدىغانلىقىغا قۇلاق سالاي؛ چۈنكى ئۆز تۆز خەلقىگە،
تۆز مۇمىن بەندىلىرىگە ئامان-خاتىرجەملىكنى سۈزلەيدۇ، ئۇلار يەنە ھاماقەتلىككە قايتىسۇن!
9 زېمىنىمزدا شان-شۆھرەتنىڭ تۇرۇشى ئۈچۈن، دەرھەقىقەت، ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارغا
ئۇنىڭ نىجاتلىقى يېقىندۇر؛ 10 تۆز زۇگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەقىقەت ئۇچرىشىپ،
ھەققانىيەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بىر-بىرىنى سۆيۈشتى؛ 11 ھەقىقەت يەردىن ئۈنۈپ
چىقماقتا، ھەققانىيەت ئەرشىلەردىن قارايدۇ. 12 پەرۋەردىگار بەركەت بېرىدۇ؛ زېمىنىمىز
ھوسۇلىنى بېرىدۇ؛ 13 ھەققانىيەت ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، ئۇنىڭ قەدەملىرىگە يول
ھازىرلايدۇ!

86 داۋۇتنىڭ دۇئاسى: قۇلىقىڭنى مەن تەرەپكە ئۆتكىن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب
بە رگەيسەن؛ چۈنكى مەن ئېزىلگەن ۋە ھاجەتمەندۇرمەن. 2 جېنىمنى ساقلىغايسەن، چۈنكى
مەن ساڭا مۇمىندۇرمەن؛ ئى سەن خۇدايىم، ساڭا تايانغان قۇلۇڭنى قۇتقۇزغايسەن؛ 3 ماڭا
مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ئى رەب، چۈنكى مەن كۈن بويى ساڭا ندا قىلىمەن. 4
قۇلۇڭنىڭ جېنىنى شاد قىلغىن، چۈنكى جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ 5 چۈنكى سەن
رەب، مېھرىبان، كەچۈرۈمچان سەن! تۆزە گگە ئىلتىجا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە زور مېھىر-
مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىدۇرسەن! 6 مېنىڭ دۇئايىمغا قۇلاق سالغىن، ئى پەرۋەردىگار،
يېلىنىشلىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغايسەن؛ 7 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن ساڭا ئىلتىجا
قىلىمەن، چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب بېرىسەن. 8 ئىلاھلار ئارىسىدا سېنىڭ تە گدىشىڭ
يوقتۇر، ئى رەب؛ قىلغان ئىشلىرىڭنۇ تە گدىشى يوقتۇر. 9 سەن ياراتقان بارلىق ئەللەر
كېلىپ سېنىڭ ئالدىڭدا سەجدە قىلىدۇ، ئى رەب، نامىڭنى ئۇلۇغلايدۇ. 10 چۈنكى سەن
ناھايىتى ۋېزۇكسەن، مۆجىزىلەرنى ياراتقۇچىدۇرسەن؛ سەن خۇدادۇرسەن، يالغۇز سەنلا.
11 تۆز يولۇڭنى ماڭا ئۆگەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، ۋە سېنىڭ ھەقىقىتىڭدە يۈرىمەن؛
نامىڭغا ھۆرمەت-ئەيمىنىشتە بولۇشۇم ئۈچۈن، قەلبىمنى پۈتۈن قىلغايسەن. 12 يا رەببىم
خۇدا، پۈتۈن قەلبىم بىلەن سېنى مەدھىيىلەيمەن، ئەبەدىلئەبەد نامىڭنى ئۇلۇغلايمەن. 13
چۈنكى ماڭا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ زوردۇر، سەن تەھتىسارانىڭ تە گىرىدىن جېنىمنى
قۇتقۇزىسەن؛ (Sheol h7585) 14 ئى خۇدا، تە كەبۇرلار ماڭا قارشى كۆتۈرۈلدى،
ئەشەددىيلەرنىڭ جامائىتى جېنىمنى ئىزدىمە كتە، ئۇلار سېنى نەزىرىگە ئالمەيدۇ! 15 ئەمما
سەن، رەب، رەھىمدىل ۋە شەپقەتلىك ئىلاھسەن، ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايسەن، مېھىر-
مۇھەببەت ھەم ھەقىقەت-سادىقلىقىڭ تېشىپ تۇرىدۇ. 16 مەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ،
شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ تۆز قۇلۇڭغا كۈچۈڭنى بە رگەيسەن، دېدىكىڭنىڭ ئوغلىنى
قۇتقۇزغايسەن! 17 ماڭا ئۈچەنلەرنىڭ ئۆنى كۆرۈپ خجىل بولۇشى ئۈچۈن، ئىلتىپاتىڭنى
كۆرسىتىدىغان بىر ئالامەتنى ماڭا كۆرسەتكىن؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، ماڭا ياردەم
قىلدىڭ، ماڭا تەسەللى بېرىپ كەلگەنسەن.

87 كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ ئۇنىڭ ئۆلى بولسا
مۇقەددەس تاغلاردىدۇر. 2 پەرۋەردىگار زىئوننىڭ دەرۋازىلىرىنى سۆيىدۇ، ياقۇپنىڭ
بارلىق ماكان-جايلىرىدىنمۇ ئەۋزەل كۆرىدۇ؛ 3 سېنىڭ شەرىپىڭگە ئۇلۇغ ئىشلار ئېيتىلماقتا،
ئى خۇدانىڭ شەھىرى! سېلاھ. 4 «مېنى تونۇپ بىلگەنلەر ئارىسىدا راھاب بىلەن بابىلنى
تىلغا ئالىمەن؛ مانا فىلىستىيە، تۇر بىلەن ئېفىئوپىيە؛ مانا بۇ ئادەم شۇ يەردە تۇغۇلغان» ـ
دەيمەن. 5 بەرھەق، زىئون تۇغرۇلۇق شۇنداق ئېيتىلىدۇ: ـ «بۇ ئادەم، پالانچى-پوكزۇنچى
ئۇنىڭدا تۇغۇلغان، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۆزى ئۇنى مۇستەھكەملەيدۇ». 6 خەلق-
قوۋملارنى خاتىرىلىگىنىدە پەرۋەردىگار: ـ «بۇ كىشى بۇ يەردە تۇغۇلغان» ـ دەپ ئالاھىدە
خاتىرىگە يېزىپ قويىدۇ. سېلاھ. 7 ناخشىچىلار، ئۈسسۈلچىلار شۇنى تەڭ ئېيتىدۇ: ـ
«مېنىڭ بارلىق بۇلاق-مەنبەلىرىم سېنىڭدىدۇر!»

88 كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا
تاپشۇرۇلۇپ، «ماخالات-لىئانوت» ئاھاڭىدا ئوقۇلسۇن دەپ، ئەزراللق ھېمان يازغان
«ماسقىل»: ـ ئى پەرۋەردىگار، نىجاتلىقىم بولغان خۇدا، كېچە-كۈندۈز ساڭا ناله قىلىپ
كەلدىم. 2 دۇئايىم سېنىڭ ئالدىڭغا كىرىپ ئىجابەت بولسۇن؛ ندايىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ 3
چۈنكى دەردلەردىن جېنىم تويغان، ھاياتىم تەھتىساراغا يېقىنلاشقان، (Sheol h7585) 4
ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار قاتارىدا ھېسابلىنىمەن؛ كۈچ-مادارىي قۇرۇغان ئادەمدەك بولۇپ
قالدىم. 5 تۇلۇكلەر ئارىسىغا تاشلانغانىمەن، قەبرىلىپ قەبرىدە ياتقانلاردەك؛ سەن ئۇلارنى
يەنە ئەسلىمەيسەن، ئۇلار قولۇڭدىن ئۈزۈلۈپ ئېلىنىپ يىراق قىلىنغان. 6 سەن مېنى
ھاڭنىڭ ئەڭ تېگىگە، زۇلمەتلىك جايلارغا، دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىگە چۈشۈرىدۇڭ.
7 قەھىرلىك ئۇستۇمگە ئېغىر يۈكتەك باستى، بارلىق دولقۇنلىرىڭ بىلەن مېنى قىينىدىڭ.
8 مەندىن دوست-بۇرادەرلىرىمنى يىراقلاشتۇردۇڭ؛ ئۇلارنى مەندىن يىرگەندۈرىدۇڭ؛
مەن قامالغانىمەن، ھېچ چىقالمايمەن. 9 كۆزلىرىم ئازاب-ئوقۇبەتتىن خىرەلەشتى؛ ھەر
كۈنى ساڭا ندا قىلىمەن، ئى پەرۋەردىگار، قوللىرىمنى ساڭا كۆتۈرۈپ كەلدىم. 10
ئۇلۇكلەر رگە مۆجىزە كۆرسىتىرسەنمۇ؟ مەرھۇملار ئورنىدىن تۇرۇپ ساڭا تەشەككۈر
ئېيتارمۇ؟ 11 ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭ قەبرىدە بايان قىلنارمۇ؟ ھالاكەت دىيارىدا
سادىقلىق-ھەقىقىتىڭ ماختىلارمۇ؟ 12 كارامەتلىرىڭ زۇلمەتتە تونۇلارمۇ؟ ھەققانىيلىقىڭ
«تۇنتۇلۇش زېمىنى»دە بىلىنەرمۇ؟ 13 بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگار، ساڭا پەريات
كۆتۈرىمەن، تاڭ سەھەردە دۇئايىم ئالدىڭغا كىرىدۇ. 14 ئى پەرۋەردىگار، نېمىگە جېنىمنى
تاشلۇۋەتتىڭ؟ نېمىگە جامالىڭنى مەندىن يوشۇرىدۇڭ؟ 15 ياشلىقىمدىن تارتىپ مەن ئېزىلگەن،
بىماردۇرمەن؛ ۋەھشەتلىرىڭنى كۆتۈرۈۋېرىپ ھېچ ھالىم قالمىدى. 16 قەھىرلىك ئۇستۇمدىن
تۆتتى؛ ۋەھىمىلىرىڭ مېنى نابۇت قىلدى. 17 ئۇلار كۈن بويى تاشقىن سۈلىرىدەك مېنى
ئوراۋالدى، تامامەن مېنى چۆرىدىردى. 18 جان دوستلىرىمنى، ئاغىنىلىرىمنى مېنىڭدىن
يىراقلاشتۇردۇڭ، مېنىڭ ئەزىز دوستۇم بولسا قاراڭغۇلۇقتۇر!

89 ئەزراھلىق ئېتان يازغان «ماسقىل»: ـ پەرۋەردىگارنىڭ تۆز زۇگەرمەس
مۇھەببىتىنى ئەبەدىي كۈيلەيمەن، ئاغزىمدا ئەۋرىدىن-دەۋرىگىچە ھەققەت-ساداقىتىڭنى
ئايان قىلىمەن. 2 چۈنكى مەن: تۆز زۇگەرمەس مۇھەببەت مەڭگۈ ئۆگۈ تىكلىنىپ ماڭىدۇ،
سەن ھەققەت-ساداقىتىڭنى ئەرشىئەلادا مۇستەھكەملەۋاتىسەن ـ دەپ بىلدىم؛ 3
سەن دېدىڭكى: ـ «مەن تاللۇالغنىم بىلەن ئەھدە تۈزۈگەنمەن، قۇلۇم داۋۇتقا قەسەم
قىلدىم: ـ 4 سېنىڭ ئەۋلادىڭنى مەڭگۈ داۋام قىلدۇرىمەن، تەختىڭنى ئەۋلادتىن-
ئەۋلادقا قۇرۇپ چىقىمەن». سېلاھ. 5 ھەم ئاسمانلارمۇ سېنىڭ مۆجىزىلىرىڭنى
تەبرىكلەيدۇ، ئى پەرۋەردىگار، مۇقەددەسلەرنىڭ جامائىتىدە ئۇلار ھەققەت-ساداقىتىڭنى
مەدھىيىلەيدۇ؛ 6 چۈنكى ئاسمانلاردا پەرۋەردىگارنىڭ تە گدىشى بارمۇ؟ قۇدرەت
ئىگىسىنىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا پەرۋەردىگارغا ئوخشايدىغان كىم بار؟ 7 تە گرىنىڭ
ھەيۋىسى مۇقەددەسلەرنىڭ مەجلىسىدىكىلەرنى قاتتىق تىترىتىدۇ، ئۇنىڭ ئە تراپىدىكىلەرنىڭ
ھەممىسى ئۈچۈن ئۇ قورقۇنچلۇقتۇر. 8 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری
بولغان خۇدا، قۇدرەتلىك ياھ، ساڭا ئوخشايدىغان كىم بار؟ ئە تراپىڭدا ھەققەت-
ساداقىتىڭ تۇرۇقلۇقتۇر. 9 دېڭىزنىڭ مەغرۇرلۇقى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىسەن، دولقۇنلىرى
ئۇ رەكشىلىگەندە، سەن ئۇلارنى تىنچلاندۇرىسەن؛ 10 راھابنى ئولگۈدەك يانچىدىڭىسەن،
كۈچلۈك بىلىكىڭ بىلەن دۈشمەنلىرىڭنى تىرپىرەن قىلىپ تارقىتىۋەتتىڭ. 11 ئاسمانلار
سېنىڭكى، يەرمۇ سېنىڭكىدۇر، جاھان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممىنى بەرپا قىلدىڭ. 12
شىمال ۋە جەنۇبنى، ئۇلارنى ياراتقانسەن، تابور ۋە ھەرمون چوقىلىرى نامىڭنى يا گرىنىپ
كۈيلەر. 13 قۇدرەتلىك بىلەك سېنىڭكىدۇر، كۈچلۈكتۇر سېنىڭ قولۇڭ، ئوڭ قولۇڭ ھەم
كۆتۈرۈكلۈكتۇر. 14 تەختىڭنىڭ ئۆلى ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتتۇر، مۇھەببەت ھەم
ھەققەت-ساداقەت دائىم دىدارىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ. 15 تەنتەنە ساداسىنى بىلگەن خەلق
بەختلىكتۇر؛ ئۇلار سېنىڭ جامالىڭنىڭ نۇرىدا ماڭىدۇ، ئى پەرۋەردىگار! 16 ئۇلار نامىڭدا

كۆن يېڭى شاد بولار، هەققانىيلىقىدا ئۇلار كۆتۈرۈلدى. 17 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆچىنىڭ شان-شەرپى تۆز ئۆڭدۈرسەن، سېنىڭ ئىلتىپاتىڭ بىلەن مۇئىگىزىمىز كۆتۈرۈلىدۇ. 18 چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ قالقىنىمىز، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى شاھىمىزدۇر. 19 سەن بۇرۇن تۆز مۆمىن بەندەڭگە غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنۈپ سۆز قىلىپ شۇنى دېگەندىڭسەن: ـ «مەن بىر ئەزىمەت ئۈستىگە ياردەمنى قوندۇردۇم، ئەل ئارىسىدىن مەن تاللىۋالغان بىرسىنى كۆتۈردۈم، 20 قۇلۇم ئۈچۈن تاپتىم، مۇقەددەس مېيىم بىلەن مەن ئۇنى مەسىھ قىلىپ تىكلىدىم. 21 قولۇم ئۇنىڭغا يار بولۇشقا بېكىتىلگەن، بىلىكىم ئۇنى كۈچلەندۈرىدۇ. 22 دۈشمەن ئۇنىڭدىن ھېچ ئالۋان-سىلىق ئالمايدۇ، پەسكەش ئادەم ئۇنى قىستىمايدۇ، 23 بەلكى مەن رەقىبلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىدا يانچىيمەن، ئۇنى ئۆچ كۆرگەنلەرنى يەر بىلەن يەكسان قىلىمەن؛ 24 تۆز ھەققىتى-ساداقىتىم ھەم مېھىر-مۇھەببىتىم ئۇنىڭغا يار بولار، ھەم مېنىڭ نامىم بىلەن ئۇنىڭ مۇئىگىزى كۆتۈرۈلىدۇ. 25 مەن ئۇنىڭ قولىنى دېڭىز ئۈستىدە، ئوڭ قولىنى دەريالار ئۈستىدە قويىمەن. 26 ئۇ مېنى چاقىرىپ دەيدۇكى: ـ «سەن مېنىڭ ئاتام، مېنىڭ تەڭرىم، نىجاتلىقىم بولغان قورام تېشىمىدۇرسەن!». 27 مەن يەنە ئۇنى مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇم دەپ، دۇنيا پادىشاھلىرىدىن ئەڭ يۇقىرىسى قىلىمەن. 28 مېنىڭ مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەبەدىي قالدۇرىمەن، مېنىڭ ئەھدىم ئۇنىڭ بىلەن مەھكەم تۇرىدۇ، 29 مەن ئۇنىڭ نەسلىنى ئەبەدىلەشتۈرىمەن، ئۇنىڭ تەختىنى ئاسمانىنىڭ كۈنلىرىدەك داۋام قىلدۇرىمەن. 30 مۇبادا ئوغۇللىرى تەۋرات-قانۇنۇمدىن چىقىپ، ھۆكۈملىرىم بويىچە يۈرمىسە، 31 بەلگىلىمىلىرىمنى بۇزسا، ئەمرلىرىمگە ئىتائەت قىلمىسا، 32 ـ ئۇ ۋاقىتتا ئىتائەتسىزلىكىنى تاياق بىلەن، گۇناھىنى يارا-جاراھەت بىلەن جازالايمەن. 33 لېكىن مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭدىن ئۈزۈپ قويمايمەن، ھەققىتى-ساداقىتىمگە خىيانەت قىلمايمەن؛ 34 مەن ئۇ زۆگەن ئەھدەمنى ئەسلا بۇزمايمەن، لەۋلىرىمدىن چىققانلىرىنى ھېچ ئۆزگەرتمەيمەن. 35 مەن بىر قېتىم پاك-مۇقەددەسلىكىمگە قەسەم ئىچتىم ـ داۋۇتقا قەتئى يالغان سۆزلىمەيمەن: ـ 36 «ئۇنىڭ ئەۋلادى ئەبەدىي داۋاملىشار؛ ئۇنىڭ تەختى كۈز ئالدىمدىكى قۇياش كەبى تۇرار؛ 37 ئۇ ئاي كەبى مەڭگۈلۈك مۇستەھكەملىنەر، ئاسمانىدىكى ئۇرغۇن گۈۋاھچىدەك مەزمۇت تۇرار». سېلاھ. 38 بىراق سەن بۇلارنى چەتكە قېقىپ، تېنىپ كەتتىڭ، سەن مەسىھ قىلغان پادىشاھقا قاتتىق غەزەپلەندىڭ. 39 قۇلۇڭ بىلەن ئۇ زۆگەن ئەھدىدىن ۋاز كەچتىڭ، ئۇنىڭ تاجىنى يە رگە تاشلاپ داغ تەگكۈزدۈڭ. 40 ئۇنىڭ بارلىق تام-پاسىللىرىنى يېقىتىپ، قەلئەلىرىنى خارابلىككە ئايلاندۇردۇڭ. 41 يولدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى بۇلىماقتا، ئۇ بارلىق قوشنىلىرى ئالدىدا رەسۋا بولدى. 42 ئۇنىڭ ئەۋلەدلىرىنىڭ ئوڭ قولىنى يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، پۈتكۈل دۈشمەنلىرىنى خۇشال قىلدىڭ. 43 بەرھەق، سەن ئۇنىڭ قىلىچىنىڭ بىسىنى قايتۇرۋەتتىڭ، جەڭدە ئۇنى تەك تۇرغۇزمىدىڭ. 44 ئۇنىڭ جۇلالىقىنى يوقىتىپ، ئۇنىڭ تەختىنى يە رگە تۆرۋۋەتتىڭسەن. 45 ياشلىق كۈنلىرىنى سەن قىسقارتتىڭ، ئۇنى خىجالەتكە چۈمدۈردۈڭ. سېلاھ. 46 قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ تۆز ئۆڭىنى ئەبەدىي يوشۇرۇۋېرەمسەن؟ قەھرىڭ ئوت كەبى مەڭگۈ يانارمۇ؟ 47 ماڭا نىسبەتەن، تۆمۈرنىڭ قىس ئىكەنلىكىنى ئەستە تۇتقىن! ئىنسانلار بارلىق ئىنسان 48 قېنى، قايسى ئادەم ياشاپ ئۆلۈمنى كۆرمەيدىكەن؟ تۇ جېنىنى تەھتىسارانىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزالامدىكەن؟ سېلاھ. (Sheol h7585) 49 سەن ھەققىتى-ساداقىتىڭدە داۋۇتقا قەسەم ئىچكەن، ئاۋۇۋالقى مېھىر-مۇھەببەتلەر قەيەردە قالدى، يا رەبىم؟ 50 قۇللىرىڭ تۆھىرلىنىشىنى ياد ئەتكەيسەن، ئى رەب ـ مەن ئىچىمدە پۈتكۈل كۈچلۈك ئەللەرنىڭ مازاقلىرىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمەن ـ 51 دۈشمەنلىرىڭنىڭ تۆزۈڭ مەسىھ قىلغانلىرىڭ قەدەملىرىنى قانچىلىك مەسخىرىلىگەنلىرى، ئى پەرۋەردىگار، ياد ئەتكەيسەن! 52 پەرۋەردىگارغا مەڭگۈ ئۈچۈن تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! ئامىن! ئامىن!

90

خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇسانىڭ دۇئاسى: ـ يا رەبىم، سەن بارلىق دەۋرىدە بىزگە ماكان بولۇپ كېلىۋاتىسەن؛ 2 تاغلار ۋۇجۇدقا كەلمەستىن بۇرۇن، سەن يەر ۋە ئالەمنى شەكىللەندۈرمەستىن بۇرۇن، ئەزەلدىن ئەبە دگىچە تەڭرىسەن. 3 سەن ئىنسانىنى ئۆپراقتا ئايلاندۇرۇپ: ـ «ھەي، ئىنسان بالىلىرى، قايتىڭلار!» ـ دەيسەن. 4 مانا، سېنىڭ نەزىرىڭدە مىڭ يىل ـ ئۆتۈپ كەتكەن ئۆزۈڭگۈنكى بىر كۈن، تۈندىكى بىر جېسىە كىتۈر، خالاس. 5 سەن ئادەملەرنى سۇ تاشقىنىدەك ئېلىپ كېتىسەن، ئۇلار ئۇيقۇپ كەتكەن بىر ۋېيقۇدەك، تاڭ سەھەردە ئۈنۈپ چىققان ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ ـ 6 ئەتىگەندە ئۇلار كۆكىرىپ ئۈندۈ، كېچىسى بولسا كېپىلىپ، سولىشىپ كېتەر. 7 چۈنكى بىز غەزىپىڭ بىلەن يوقايمىز، قەھرىڭ بىلەن دەككە-دۈككىدە قالىمىز. 8 سەن قەبىھلىكلىرىمىزنى كۆز ئالدىڭغا، يوشۇرۇن قىلمىشلىرىمىزنى جامالىڭنىڭ نۇرى ئالدىغا قويدۇڭ. 9 بارلىق كۈنلىرىمىز دەرغەزىپىڭ ئاستىدا ئۆتۈپ كېتىدۇ، يىللىرىمىزنى بىر ئۈھ تارتىش بىلەنلا تۈگىتىمىز. 10 ئۆمرىمىزنىڭ يىللىرى يېتەمتىن يىل، ماغدۇرىمىز بار بولسا سەكسەن يىل؛ بىراق ئۇلارنىڭ پەخرى جاپا ۋە بىھۇدىلىكتۇر؛ ھايات تېزلىك بىلەن ئۇزۇر، مانا، بىز ئۇچۇپ كەتىۋاتىمىز. 11 ساڭا بولغان ھۆرمەت-ئەيمىنىشىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھېسابلىنىدىغان، ئاچچىقىڭنىڭ شىددىتىنى كىم بىلىسۇن؟ 12 شۇڭا كۆزىڭىمىزنى داناللىققا قويۇشىمىز ئۈچۈن، كۈنلىرىمىزنى ساناشنى بىزگە ئۆگەتكەيسەن! 13 يېنىمىزغا قايتىقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، سېنى قاچانغىچە...؟! قۇللىرىڭغا رەھىم قىلغايسەن! 14 بىزنى ئەتىگەندە تۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قاندۇرغايسەن، ئۈندىدا بارلىق كۈنلىرىمىزدە كۆيلەرنى يا كۆرتىپ شادلىنىمىز. 15 سەن بىزنى جاپاغا چۈمگەن كۈنلە رگە ئاساسەن، كۆزلىپەتنى كۆ رگەن يىللىرىمىزغا ئاساسەن يەنە خۇرسەن قىلغىن! 16 ئۇلۇغ ئىشلىرىڭ قۇللىرىڭغا كۆرۈنگەي، شانۇ-شەۋكىتىڭ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ئاشكارا بولغاي! 17 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ شېرىن مەرھەمىتى ئۈستىمىزدە بولغاي، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى ئۈستىمىزگە بەركەتلىك قىلغايسەن، بەرھەق، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى بەركەتلىك قىلغايسەن!

91

ئەڭ ئالىي بولغۇچىنىڭ مەخپىي جايىدا ئۆرغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ سايىسىدە ئارامخۇدا ياشايدۇ. 2 مەن پەرۋەردىگارنى: ـ «مېنىڭ باشپاناھىم، مېنىڭ قورغىنىم؛ مېنىڭ خۇدايىم، ئۇنىڭغا تايىنىمەن» ـ دەيمەن. 3 بەرھەق، ئۇ قىلتاچىنىڭ تۇزىقىدىن سېنى قۇتۇلدۇرىدۇ، شۇم ۋابا-قازادىن ھەم خالاس ئېتىدۇ. 4 ئۇ پەيلىرى بىلەن سېنى ياپىدۇ؛ قاناتلىرى ئاستىدا پاناھ تاپىسەن؛ ئۇنىڭ ھەقىقىتى ساڭا قالقان ھەم ئىستىھكامدۇر. 5 سەن نە كېچىدىكى ۋەھىمدىن، نە كۈندۈزنى ئۇچۇۋاتقان ئوقتىن، 6 نە قاراڭغۇلۇقتا كە زگۈچى ۋابادىن، نە چۈش ۋاقتىدا ۋەيرانچىلىق قىلغۇچى ھالاكەتتىن قورقمايسەن. 7 سېنىڭ يېنىڭدا مىڭ يىقىلىپ، ئوڭ مىڭ غۇلاپ چۈشسىمۇ، لېكىن بالا-قازا ساڭا يېقىنلاشمايدۇ. 8 سەن پەقەت كۆزلىرىڭ بىلەن يېقىپ، پاسقىلارغا پېرىلگەن جازانى كۆرىسەن. 9 پەرۋەردىگارنى پاناھىم دەپ بىلگىنىڭ ئۈچۈن، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنى ماكان قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 10 بېشىڭغا ھېچ پالاكەت چۈشمەيدۇ، ھېچ ۋابا چېدىرىڭغا يېقىنلاشمايدۇ. 11 ئۇ تۆز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەقتىڭدە ئەمر قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پۈتكۈل يوللىرىڭدا سېنى ساقلايدۇ. 12 ئايىغىڭ تاشقا تاقىلىپ كېتىشىدىن ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 شىر ۋە كوبرا يىلان ئۈستىدىن بېسىپ ئوتىسەن، ئارسلان ۋە ئەجدىھانى دەسسەپ-چەيلەيسەن. 14 «ئۇ ماڭا مۇھەببىتىنى باغلىغانلىقى ئۈچۈن، مەن ئۇنى قۇتۇلدۇرىمەن؛ ئۇ نامىمنى تەن ئالغىنى ئۈچۈن يۇقىرىدا ساقلايمەن. 15 ئۇ ماڭا ندا قىلىدۇ، مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن؛ ئېغىر كۈن ئۇنى باسقاندا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن؛ مەن ئۇنى خالاس قىلىپ، ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىمەن. 16 ئۇزاق ئۆمۈر بىلەن ئۇنى قاندۇرىمەن، ھەم نىجاتلىقىمنى ئۇنىڭغا كۆرسىتىمەن».

92

شابات كۈنى ئۈچۈن بىر كۈي-ناخشا: ـ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىش، نامىڭنى كۆيلەش ئەلادۇر، ئى ھەممىدن ئالىي بولغۇچى! 2 ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭنى سەھەردە، كېچىلەردە بولسا، ھەققىتى-ساداقىتىڭنى جاكارلاش، 3 ئون تارلىق ساز ۋە راۋابنى چېلىپ، چىلتار بىلەن مۇئگۈلۈق ئاھاڭدا چېلىش ئەلادۇر! 4 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، ئۇز قىلغىنىڭ ئارقىلىق مېنى خۇرسەن قىلدىڭ، قوللىرىڭنىڭ قىلغانلىرى بىلەن مەن روھلىنىپ ناخشا ئېيتىمەن. 5 پەرۋەردىگار، قىلغان ئىشلىرىڭ نېمىدېگەن ئۇلۇغدۇر!

ۋېلىرىڭ ناھايىتى چوڭقۇرىدۇر! 6 بىغەم كىشى بۇنى بىلمەس، ھاماقەت بۇنى چۈشەنمەس، 7 رەزىللەر ئوت-چۆپتەك ئايىنغاندا، قەبھىلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى گۈللەنگەندە، مەڭگۈ ھالاك بولۇپ كېتىدىغانلار شۇلاردۇر! 8 لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەبەدىلئەبەد ئۈستۈن تۇرىسەن. 9 چۈنكى مانا دۈشمەنلىرىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مانا دۈشمەنلىرىڭ يوقىلىدۇ، بارلىق قەبھىلىك قىلغۇچىلار تېرىپەرەن قىلىۋېتىلىدۇ! 10 مۈڭگۈزۈمنى ياۋاپى بۇقىنىڭكىدەك كۆتۈرۈسەن، بېشىم يېڭى ماي سۈ رىكەپ، مەسىھ قىلىنىدۇ. 11 مېنى قەست قىلغانلارنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى] ئۆز كۆزۈم كۆرىدۇ، ماڭا قارشىلىشىشقا قورۇغلىغان رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ [تەن بە رگەنلىكىنمۇ] قۇلىقىم ئاڭلايدۇ. 12 ھەققانىي ئادەم خورما دەرىخى كەبى گۈللەپ-ياشنايدۇ، ئۇ لۇۋاندىكى كېدىر دەرىخىدەك ئۆسىدۇ. 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە تىكىلگەنلەر، خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا گۈللىنىدۇ، 14 ئۇلار قېرىغاندىمۇ يەنە مېۋە بېرىدۇ، سۈلۈق ھەم يېشىل ئۇلار، 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگار دۇرۇسۇتۇر، دەپ ئىسپاتلايدۇ، ئۇ مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، ئۇنىڭدا ھېچ ناھەقلىك يوقتۇر!

93

پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! ئۇ ھەيۋەتنى كىيم قىلىپ كىيگەن، پەرۋەردىگار كىينىگەن، ئۇ بېلىنى قۇدرەت بىلەن باغلىغان، بەرھەق، شۇڭا دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. 2 سېنىڭ تەختىڭ قەدىمدىلا بەرپا قىلىنغان؛ سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچىسەن! 3 كەلكۈن-تاشقىنلار ئۈز ساداسىنى كۆتۈردى، ئى پەرۋەردىگار، كەلكۈن-تاشقىنلار ئۈز ساداسىنى كۆتۈردى! كەلكۈن-تاشقىنلار ئۈرغۇچى دولقۇنلىرىنى يۇقىرى كۆتۈردى! 4 كۆپ سۈلانىڭ شاۋقۇنلىرىدىن، دېڭىز-ئوكياندىكى قۇدرەتلىك دولقۇنلاردىن، ئۈستۈن ئۈرغان پەرۋەردىگار قۇدرەتلىكتۇر! 5 سېنىڭ ئاگاھ-گۈۋاھلىقلىرىڭ ئىنىدىگەن ئىشىنچلىكتۇر! كۆنلەر يوق بولغۇچە، ئى پەرۋەردىگار، ۋېۋىڭگە پاك-مۇقەددەسلىك ئەبەدىلئەبەد راۋاجلىنۇر.

94

ئى ئىنتىقاملار ئالغۇچى تەڭرى، پەرۋەردىگار! ئى ئىنتىقاملار ئالغۇچى تەڭرى، پارلىغايسەن! 2 كۆتۈرۈلگىن، ئۈز ۋۇجۇدىڭنى كۆتۈرگىن، ئى جاھانىي سوراق قىلغۇچى، مەغرۇرلارغا جازاسىنى بەرگىن! 3 قاچانغىچە رەزىللەر، ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە رەزىللەر تەنتەنە قىلىپ يۈرۈۋېرىدۇ؟ 4 قاچانغىچە ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەپ ۋالاقشىيدۇ، قەبھىلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يوغان گەپ قىلىپ يۈرىدۇ؟ 5 ئۇلار خەلقىڭنى ئېزىدۇ، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ مىراسىڭنا جەبىر-جاپا سالماقتا. 6 تۇل ئايال ۋە غېرىپ-مۇساپىرلارنى قىرىپ، يېتىم-يېسىرلەرنى ئۆلتۈرۈپ: ـ 7 «ياھ كۆرمەيدۇ»، «ياقۇپنىڭ خۇداسى كۆڭۈل بۆلمەيدۇ»، ـ دەيدۇ. 8 سىلەر كۆڭۈل قويۇڭلار، ئى ئەلنىڭ ھاماقەتلىرى! ئەخمەقلەر، قاچان دانا بولىسىلەر؟ 9 قۇلاقنى تىكىلگۈچىنىڭ ئۈزى ئاڭلىمامدۇ؟ كۆزنى ياسىغۇچىنىڭ ئۈزى كۆرمەمدۇ؟ 10 ئەللەرنى تەربىيىلىگۈچى، ئىنسانغا ئەقىل-بىلىم ئۆگەتكۈچىنىڭ ئۈزى ئادەمنى ئەيىبلىمەمدۇ؟ 11 پەرۋەردىگار ئىنساننىڭ ئوي-خىيالىرىنىڭ ئۇتۇمى يوقلۇقىنى بىلىدۇ. 12 سەن تەربىيىلىگەن ئادەم بەختلىكتۇر، ئى ياھ، يەنى سەن تەۋرات-قانۇنۇڭدىن ئەقىل ئۆگىنىدىغان كىشى بەختلىكتۇر! 13 شۇنداق قىلىپ، تاكى پاسىقلار ئۈچۈن ئورەك كولانغۇچە ـ سەن ئۇنى يامان كۈنلەردىن خاتىرجەم ساقلايسەن. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۈز خەلقىنى تەرك ئەتمەيدۇ، ياكى ئۈز مىراسىدىن ۋاز كەچمەيدۇ. 15 چۈنكى ھۆكۈم-پەرمان ھوقۇقى ھامان ئادالەتكە قايتىدۇ، بارلىق دىلى دۇرۇسلار بولسا، ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ. 16 مەن ئۈچۈن يامانلار بىلەن قارشىلىشىشقا كىم ئورنىدىن تۇرىدۇ؟ مەن ئۈچۈن قەبھىلىك قىلغۇچىلار بىلەن قارشىلىشىشقا كىم مەيدانغا چىقىدۇ؟ 17 ئەگەر پەرۋەردىگار ماڭا ياردەمدە بولمىغان بولسا، جىنىم بالدۇر چىقىپ سۈكۈت دىيارىدا ياتار ئىدى. 18 ئايىغىم پۇتلىشاي دېگىنىدە، ئۇ زېمىنىمىز مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مېنى يۆلىدى. 19 ئىچىمدىكى كوپلىگەن غەم-ئەندىشىلەر ئارىسىدا، سېنىڭ تەسەللىلىرىڭ جېنىمنى سۈيۈندۈردى. 20 ئىنسانىيەتلىقنى قانۇنغا ئايلاندۇردىغان، تاج كۆز ئولتۇرغان بىر تەخت، سەن بىلەن ئالاقىدە بولامدۇ؟ 21 ئۇلار ھەققانىيلارنىڭ جېنىغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ، بىگۇناھ قانىنى تۆكىدىغان ھۆكۈملەرنى چىقارماقتا. 22 بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ ئېگىز قورغىنىم بولىدۇ، ھە، مېنىڭ خۇدايىم پاناھ قورام تېشىمدۇر. 23 ئۇ ئۇلارنىڭ قەبھىلىكىنى ئۈز بېشىغا سالىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈز ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ، بەرھەق، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلار.

95

كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنى ياڭرىتىپ كويلەيلى، نىجاتلىقىمىز بولغان قورام تېشىمىزغا تەنتەنە قىلايلى! 2 تەشەككۇرلەر بىلەن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلەيلى، ئۇنىڭغا كويلەر بىلەن تەنتەنە قىلايلى! 3 چۈنكى پەرۋەردىگار ـ ئېۋىڭ بىر ئىلاھتۇر، پۈتكۈل ئىلاھلار ئۈستىدىكى ئېۋىڭ بىر پادىشاھتۇر. 4 پەرىنىڭ تەگلىرى ئۇنىڭ قولىدىدۇر، تاغلارنىڭ چوقىلىرىمۇ ئۇنىڭكىدۇر. 5 دېڭىز ئۇنىڭكى، ئۇ ئۇنى ياراتقان؛ قۇرۇقلۇقنى ئۇنىڭ قوللىرى شەكىللەندۈردى. 6 كېلىڭلار، ئۇنىڭغا باش ئۇرۇپ سەجدە قىلايلى، پەرۋەردىگار ياراتقۇچىمىز ئالدىدا تىز پۈكەيلى! 7 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز بولساق ئۇنىڭ يايلىقىدىكى خەلق، ئۇنىڭ قولى باقىدىغان قويالارمىز. بۈگۈن، ئەگەر ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، 8 ئەينى چاغلاردا مەرىباھدا بولغاندەك، چۆل-باياۋاندىكى ماسساھدا بولغان كۈندەك، يۈرىكىڭلارنى جاھىل قىلماڭلار! 9 مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم قىلغىنىمنى كۆردى. 10 مەن قىرىق يىل شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: ـ «بۇلار كۆڭلىدە ئاداشقان بىر خەلقتۇر، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن» ـ دېدىم. 11 شۇڭا مەن غەزەبلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «بۇلار ھە رگىز مېنىڭ ئارامگاھىمغا كىرمەيدۇ» ـ دېدىم.

96

پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار! پۈتكۈل يەر يۈزى، پەرۋەردىگارنى كۈيلە ڭلار! 2 پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىڭلار، نامىغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، نىجاتلىقىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 3 ئۇنىڭ شان-شۆھرىتىنى ئەللەر ئارىسىدا، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلۇغ، زور مەدھىيىلە رگە لايىقتۇر! ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر، 5 چۈنكى بارلىق خەلقلەرنىڭ ئىلاھلىرى ـ بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-پەلەكنى ياراتقاندۇر. 6 شانۇ-شە ۋكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا، مۇقەددەس جايىدا قۇدرەت ۋە گۈزەللىك كۆرۈنىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا [تەۋەللۇقىنى] بە رگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارغا شان-شۆھرەت ۋە قۇدرەتنى بە رگەيسىلەر! 8 پەرۋەردىگارغا ئۈز نامىغا لايىق شان-شۆھرەتنى بە رگەيسىلەر، سوۋغا-سالام ئېلىپ ھويلىلىرىغا كىرىڭلار! 9 پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار، پۈتكۈل يەر-يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەڭلار! 10 ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىڭلار: ـ «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! شۇڭا مانا، دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. ئۇ ئادىللىق بىلەن خەلقلەر ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىرىدۇ. 11 ئاسمانلار شادلانسۇن، يەر-جاھان خۇش بولسۇن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە چۇقان سېپىلىپ جۇش ئۇرسۇن! 12 دالالار ھەم ئۇلارىدىكى ھەممە يلىرىسۇن! ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياڭرىتىپ ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ كېلىدۇ! ئۇ جاھانى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ، ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۈز ھەققەت-ساداقىتىدە سوراق قىلىدۇ.

97

پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! يەر-زېمىن خۇش بولسۇن، كوپلىگەن ئاراللار شادلانسۇن! 2 بۇلۇتلار ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئەتراپىدىدۇر، ھەققانىيەت ۋە ئادالەت تەختىنىڭ ئۇلىدۇر؛ 3 ئۇنىڭ ئالدىدا ئوت يالقۇنى يۈرىدۇ، ئەتراپتىكى دۈشمەنلىرىنى كويدۇرۇپ تاشلايدۇ؛ 4 ئۇنىڭ چاقاقلىرى جاھانى يورۇتتى، يەر بۇنى كۆرۈپ تىترەپ كەتتى؛ 5 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، پۈتكۈل زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئالدىدا، تاغلار مومدەك ئېرىپ كېتىدۇ. 6 ئاسمانلار ئۇنىڭ ھەققانىيىتىنى جاكارلايدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىدۇ. 7 ئۇيما ھەيكەللە رگە چوقۇنغانلار، بۇتلار بىلەن ماختىنىپ يۈرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى ۋەيانا قالدۇ. بارلىق ئىلاھلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار! 8 سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ سەۋەبىدىن، ئى پەرۋەردىگار، زىئون ئاڭلاپ شادلاندى، يەھۇدا قىزلىرى خۇش بولدى. 9 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدىكى ئەڭ

ئالیسدۇرسەن؛ سەن بارلىق ئىلاھلاردىن نەقەدەر يۇقىرىدۇرسەن! 10 پەرۋەردىگارنى سۆيگەنلەر، يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار! ئۇ مۇمىن بەندىلىرىنىڭ جېنىدىن خەۋەر ئالىدۇ، رەزىللەرنىڭ چاڭگىلدىن خالاس قىلىدۇ. 11 ھەققانىيلار ئۈچۈن نۇر، دىلى دۇرۇسلار ئۈچۈن شادلىق تېرىلغاندۇر؛ 12 پەرۋەردىگاردىن شادلىنىڭلار، ئى ھەققانىيلار، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۇر ئېيتىڭلار!

98

داۋۇت يازغان كۈي: ــ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ كارامەت مۆجىزىلەرنى ياراتتى؛ ئۇنىڭ ئوڭ قولى ھەم مۇقەددەس بىلىكى ئۆزىگە زەپەر-نىجات كەلتۈردى. 2 پەرۋەردىگار ئۆز نىجاتلىقىنى ئايان قىلدى، ھەققانىيەتنىمۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارا كۆرسەتتى. 3 ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى ھەم ھەقىقەت-ساداقىتىنى ئېسىگە ئالدى، زېمىنىڭ چەت-ياقىلىرىمۇ خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقىنى كۆردى. 4 پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، پۈتكۈل يەر يۈزىگە؛ تەنتەنە قىلىپ ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، ناخشا ئېيتىڭلار! 5 پەرۋەردىگارغا چىلتار چېلىپ ناخشا ئېيتىڭلار، چىلتار بىلەن، كۈينىڭ ساداسى بىلەن! 6 كاناي ھەم سۈناي ئاۋازلىرى بىلەن، پادىشاھ بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا تەنتەنە قىلىڭلار، 7 دېڭىز-ئوكيان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممە جۈش ئۇرۇپ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلار شاۋقۇنلىسۇن! 8 كەلكۈن-تاشقىنلار چاۋاك چالسۇن؛ پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغلار قوشۇلۇپ تەنتەنە قىلىپ ناخشا ئېيتسۇن؛ 9 چۈنكى مانا، ئۇ يەرنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ؛ ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۆز ھەقىقەت-ساداقىتىدە سوراق قىلىدۇ.

99

پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! خەلقلەر تىترىسۇن! ئۇ كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرىدۇ؛ يەر-جاھان زىلزىلىگە كەلسۇن! 2 پەرۋەردىگار زىئوندا ئۇلۇغتۇر، ئۇ بارلىق خەلقلەر ئۈستىدە ئۈرىدىغان ئالىيدۇر. 3 ئۇلار ئۇلۇغ ۋە سۈرلۈك نامىڭنى مەدھىيىلەيدۇ؛ ئۇ پاك-مۇقەددەستۇر! 4 پادىشاھنىڭ قۇدرىتى ئادالەتكە بېغىشلانغاندۇر؛ ئۆزۈڭ دۇرۇسلۇقنى مەھكەم ئورناتقانسەن، سەن ياقۇپ ئارىسىدا ئادالەت ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزگەن. 5 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! تەختىپەرى ئالدىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار ــ ئۇ مۇقەددەستۇر! 6 ئۇنىڭ كاھىنلىرى ئارىسىدا مۇسا ۋە ھارۇن بار ئىدى، نامىنى چاقىرغانلار ئېچىدە سامۇئىلمۇ ھازىر ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ، چاقىردى، ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بەردى. 7 خۇدا بۇلۇتۇ تۈۋرۈكىدە ئۇلارغا سۆزلىدى؛ ئۇلار ئۇ تاپشۇرغان ئاگاھ-گۈۋاھلىقلارغا ھەم نىزام-بەلگىلىمىگە ئەمەل قىلىشاتتى. 8 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، سەن ئۇلارغا جاۋاب بەردىڭ؛ يامان قىلمىشلىرىغا ياردىنا جازا بە رگەن بولساڭمۇ، سەن ئۇلارنى كەچۈرگۈچى ئىلاھ ئىدىڭ. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىمنى ئۇلۇغلاڭلار! ئۇنىڭ مۇقەددەس تېغىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز مۇقەددەستۇر!

100

تەشەككۇر ئېيتىش ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ــ ئى پۈتكۈل يەر-جاھان، پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! 2 خۇشاللىق بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، ھۇزۇرىغا تەنتەنە-ناخشىلار بىلەن يېقىنلىشىڭلار! 3 بىلىپ قويۇڭلار كى، پەرۋەردىگار ھەق خۇدادۇر، بىزنى ياراتقان ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، بىز ئەمەس! بىز ئۇنىڭ خەلقىدۇرمىز، ئۆز يايلىقىدا باققان قويلىرىدۇرمىز. 4 دەرۋازىلىرىغا تەشەككۇر ئېيتىشلار بىلەن، ھويلىلىرىغا مەدھىيىلەر بىلەن كىرىڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەپ، نامىغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەبەدىلئەبەد دگىچە، ئۇنىڭ ھەقىقەت-ساداقىتى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر!

101

داۋۇت يازغان كۈي: ــ مەن ئۆز زگەرمەس مۇھەببەت ھەم ئادالەت توغرۇلۇق ناخشا ئېيتىسەن، سېنى، ئى پەرۋەردىگار، ناخشىلار بىلەن كۈيلەيمەن. 2 مەن مۇ ئۇكەمىل يولدا ئېھتىيات بىلەن ئىش كۆرىمەن؛ سەن قاچانىمۇ ينىمغا كېلىسەن!؟ ئۆز ئۆيۈم-ئوردامدا ساپ كۆڭۈل بىلەن يۈرىمەن. 3 ھېچ پاسىق نەرسىنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرمەيمەن، يولدىن چەتنىگەنلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا نەپرەتلىنىمەن؛ بۇنداقلار ماڭا ھېچ يېپىشماس ئەسلا. 4 ئەگرى كۆڭۈل مېنىڭدىن يىراق كېتىدۇ؛ ھېچ رەزىللىكنى تونۇغۇم يوقتۇر. 5 كىمكى ئۆز يېقىنىنىڭ كەيندىن تۆھمەت قىلغان بولسا، مەن ئۇنى يوقىتىمەن؛ نەزىرى ئۈستۈن، دىلى تەكەبىۋىر ئادەمنى مەن سىغدۇرمايمەن؛ 6 كۆزلىرىم زېمىندىكى مۆمىنلەردىدۇر، ئۇلار ئوردامدا مەن بىلەن بىللە ئولتۇرسۇن! كىم مۇ ئۇكەمەل يولدا ماڭسا، ئۇ مېنىڭ خىزمىتىمدە بولىدۇ. 7 ئالدامچىلىق يۈرگۈز ئۆگەنلەرنىڭ ئوي-ئوردامدا ئورنى بولمايدۇ، يالغان سۆزلىگەنلەر كۆز ئالدىمدا تۇرمايدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرىدىن يامانلىق قىلغۇچىلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن، ھەر سەھەردە زېمىندىكى بارلىق رەزىل ئادەملەرنى يوقىتىمەن.

102

ئېزىلگەننىڭ دۇئاسى: ئۇ ھالىدىن كەتكەندە، داد-پەريادىنى پەرۋەردىگار ئالدىغا تۆككەندە: ــ دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، پەريادىم ئالدىڭغا يېتىپ كەلسۇن! 2 يۈزۈڭنى مەندىن قاچۇرمىغايسەن، قىسىلغان كۈنۈمدە ماڭا قۇلاق سالغايسەن، مەن ندا قىلغان كۈندە، ماڭا تېز جاۋاب بە رگىن! 3 مانا، كۈنلىرىم ئىس-تۈتەك كىتىگەپ كېتىدۇ، ئۇستىخانلىرىم ئوتۇن-چوغلارغا ئوخشاش كۆيدى! 4 يۈرىكىم زەخمە يەپ چۈۋىلەر خازان بولغاندەك قۇرۇپ كەتتى، ھەتتا ئىنسىنى يېيىشنى ئۇنتۇدۇم. 5 مەن ئاھۇ-زار تارتقانلىقىمدىن، ئەتلىرىم سۆڭەك كلىرىگە چاپلىشىپ قالدى. 6 چۆل-باياۋاندىكى ساقىيقۇشتەك، ۋەيرانچىلىقتا قونۇپ يۈرگەن ھۇۋىقۇشقا ئوخشايمەن. 7 ئۇخلىماي سەگەك ئۈرۈپ كۆزەتتىمەن؛ ئۆزگىدە يالغۇز قالغان قۇشقاچ كەبمەن. 8 دۈشمەنلىرىم كۈن بويى مېنى مەسخىرە قىلماقتا، مېنى ھاقارەتلىگەنلەر ئىسمىمنى لەنەت ئورندا ئىشلەتمەكتە.
9 قەھرىڭ ھەم ئاچچىقىڭ تۆپەيلىدىن، كۈلۈنى نان دەپ يەۋاتىمەن، ئىچىملىكىمنى كۆز يېشىم بىلەن ئارىلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى سەن مېنى كۆتۈرۈپ، ئاندىن يە رگە ئۇردۇڭ. 11 كۈنلىرىم قۇياش ئۈزارتقان كۈلە كۆگدەك يوقۇلاي دەپ قالدى، ئۆزۈم بولسام چۈۋىلەر خازان بولغاندەك قۇرۇپ كەتتىم. 12 لېكىن سەن، پەرۋەردىگار، ئەبەدىي تۇرىسەن، سېنىڭ نام-شۆھرىتىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر. 13 سەن ئورنۇڭدىن تۇرىسەن، زىئونغا رەھىم قىلىسەن؛ چۈنكى ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىش ۋاقتى كەلدى، ھە، ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى! 14 چۈنكى قۇللىرىڭ ئۇنىڭ تاشلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپىدۇ، ھەم ئۇ يېرىقىغىمۇ ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ 15 ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، يەر يۈزىدىكى شاھلار شان-شەرىپىڭدىن ئەيمىنىدۇ. 16 مانا، پەرۋەردىگار زىئوننى قايتىدىن قۇرغاندا، ئۇ ئۆز شان-شەرىپىدە كۆرۈنىدۇ! 17 ئۇ غېرىب-مىسكىننىڭ دۇئاسىغا ئېتىبار بېرىدۇ، ئۇلارنىڭ دۇئاسىنى ھە رگىز كەمسىتمەيدۇ. 18 بۇلار كەلگۈسى بىر ئەۋلاد ئۈچۈن خاتىرلىنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن كەلگۈسىدە يارىتىلىدىغان بىر خەلق ياھنى مەدھىيىلەيدۇ؛ 19 چۈنكى ئۇ ئەسىرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاي دەپ، ئۇلۇمگە ۋېرىلغانلارنى ئازاد قىلاي دەپ، ئېگىزدىكى مۇقەددەس جايىدىن ئېڭىشىپ نەزەر سالدى، ئەرشىلەردىن پەرۋەردىگار يە رگە قارىدى؛ 21 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولايلى دېگەندە، يەنى ئەل-مەملىكىتلەر جەم يىغىلغان ۋاقتىدا ــ پەرۋەردىگارنىڭ نامى زىئوندا، ئۇنىڭ شەرىپىلىرى يېرۇسالېمدا جاكارلىنىدۇ! 23 براق ئۇ مېنى يولدا ماغدۇرسىزلاندۇرۇپ، كۈنلىرىمنى قىسقارتتى. 24 مەن: «ئەي ئۆزۈم، ئۆمرۈمنىڭ يېرىمدا مېنى ئېلىپ كەتمە!» ــ دېدىم. ــ «سېنىڭ يىللىرىڭ دەۋردىن دەۋرگىچىدۇر، 25 سەن يەرنى ئەلىمىساقتىنلا بەرپا قىلغانسەن، ئاسمانلارنى ھەم قوللىرىڭ ياسىغاندۇر؛ 26 ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، براق سەن داۋاملىق تۇرۇۋېرىسەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى كونا تون كەبى ئالماشتۇرىساڭ، شۇندا ئۇلار كىيىم-كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك يەڭگۈشلىنىدۇ. 27 براق سەن ئۆز ئۇكەرمىگۈچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر. 28 قۇللىرىڭنىڭ بالىلىرىمۇ ئۇرۇقۇپىدۇ، ئۇلارنىڭ ئەۋلادى ھۇزۇرۇڭدا مەزمۇت ياشايدۇ!».

103

داۋۇت يازغان كۈي: ــ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قايتۇر، ئى جېنىم؛ ئى پۈتۈن ۋۇجۇدۇم، ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشەككۇر قايتۇر! 2 پەرۋەردىگارغا

تەشە ككۆر قايتۆر، ئى جىنم، ئۆتنۆما ئۆنىڭ بارلىق مېھرىبانلىق-بەركەتلىرىنى، 3 ئۆ پۈتكۈل قەبىلىلىكلىرىڭنى كەچۈرىدۇ، بارلىق كېسەللىرىڭگە داۋا قىلىدۇ، 4 ھاياتىڭنى ھاكاندىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزىدۇ، بېشىڭغا مېھىر-مۇھەببەت ھەم رەھىمدىللىقلارنى تاج قىلىپ كىيگۈزىدۇ. 5 كۆكلۈڭنى نازۇنىمەتلەر بىلەن قاندۇرىدۇ، ياشلىقىڭ بۇركۈتنىڭكىدەك يېڭىلىنىدۇ. 6 پەرۋەردىگار بارلىق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدۇ، 7 ئۆ تۈز يوللىرىنى مۇساغا، قىلغانلىرىنى ئىسرائىللارغا نامايان قىلغان. 8 پەرۋەردىگار رەھىمدىل ۋە شەپقەتلىكتۇر، ئۆ ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، ئۆنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى تېشىپ تۇرىدۇ. 9 ئۆ تۈزۈنغىچە ئەيىبلەۋەرمەيدۇ، يا كى تا مەڭگۈگە غەزىپىدە تۇرىۋەرمەيدۇ. 10 ئۆ بەرگىنىمىزغا قارىتا مۇئامىلىدە بولغان ئەمەس، بەرگىنىمىزنى قارىتا تېگىشلىكىنى ياندۇرغان ئەمەس. 11 ئاسمان يەردىن قانچىلىك ئېگىز بولسا، ئۆنىڭدىن قورقىدىغانلارغا بولغان مۇھەببىتىمۇ شۇنچىلىك زوردۇر. 12 شەرق غەربتىن قانچىلىك يىراقتا بولسا، بىزدىكى ئاسىيلىقلارنىمۇ شۇنچە يىراقلاشتۇردى. 13 ئاتا بالىلىرىغا قانداق كۆيۈنگەن بولسا، پەرۋەردىگارمۇ ئۆزىدىن قورقىدىغانلارغا شۇنداق مېھرىبانىدۇر. 14 چۈنكى ئۆ ئۆزى بىزنىڭ جىسىمىمىزنى بىلىدۇ، ئېرىقتىن ئىكەنلىكىمىزنى ئۆ ئېسىگە ئالىدۇ. 15 ئىنسان بولسا ـ ئۆنىڭ كۈنلىرى ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ، دالادىكى گۈلدەك ئۈنۈپ چىقىپ چېچەك كەيدۇ، 16 ئۆنىڭ ئۈستىدىن شامال ئۆچۈپ ئۆتىدۇ، ئۆ يوق بولىدۇ، ئەسلىي ماكانىمۇ ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 17 لېكىن ئۆزىدىن قورقىدىغانلارغا، ئۆز ئەھدىسىگە ۋاپا قىلغانلارغا، كۆرسەتمىلىرىنى ئورۇنلاش ئۈچۈن ئۆلارنى ئېسىدە ئۆتكىنىلارغا، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەزەلدىن ئەبە دگىچە، ھەققانىيىتى ئەۋلادتىن ئەۋلادلىرىگىچىدۇر. 19 پەرۋەردىگار تەختىنى ئەرشتە قۇرغان، ئۆنىڭ سەلتەنىتى ھەممىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ، 20 ئى سۈزىگە قۇلاق سالغۇچى، كالامىنى ئىجرا قىلغۇچى، قۇدرىتى زور بولغان ئۆنىڭ پەرىشتىلىرى، پەرۋەردىگارنا تەشە ككۆر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 21 ئى سىلەر، ئۆنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى، ئىرادىسىنى ئادا قىلغۇچى خىزمەتكارلىرى، پەرۋەردىگارنا تەشە ككۆر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 22 ئى، ئۆنىڭ بارلىق ياسىغانلىرى، ھۆكۈمرانلىقى ئاستىدىكى بارلىق جايلاردا پەرۋەردىگارنا تەشە ككۆر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! ئى مېنىڭ جىنم، پەرۋەردىگارنا تەشە ككۆر قايتۇر!

104

پەرۋەردىگارنا تەشە ككۆر-مەدھىيە قايتۇر، ئى جىنم! ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئىنتايىن ئۇلۇغسەن، شانۇ-شە ۋكەت ۋە ھەيۋەت بىلەن كىينىگەنسەن، 2 لىباس بىلەن يۇرىكەنگەندەك يورۇقلۇققا يۇرىكەنگەنسەن، ئاسمانلارنى چېدىر پەردىسى كەبى يايغانسەن. 3 ئۆ يۇقىرىقى راۋاقلىرىنىڭ لىملىرىنى سۈلارغا ئورناتقان، بۇلۇتلارنى جەڭ ھارۋىسى قىلىپ، شامال قاناتلىرى ئۈستىدە ماڭىدۇ؛ 4 ئۆ پەرىشتىلىرىنى شامالىلار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلىدۇ. 5 يەرنى ئۆ ئۆلۈلىرى ئۈستىگە ئورناتقان؛ ئۆ ئەسلا تەۋرىنىپ كەتمەيدۇ. 6 لىباس بىلەن ئورالغاندەك، ئۇنى چوڭقۇر دېڭىزلار بىلەن ئوريغانسەن، سۈلار تاغلار چوققىلىرى ئۈستىدە تۇردى. 7 سېنىڭ تەنبىھىڭ بىلەن سۈلار بەدەر قاچتى، گۈلدۈرماماڭىنىڭ ساداسىدىن ئۆلار تېزدىن ياندى؛ 8 تاغلار ئورلەپ چىقتى، ۋادىلار چۈشۈپ كەتتى، [سۈلار] سەن بېكىتكەن جايىغا چۈشۈپ كەتتى. 9 ئۆلار تېشىپ، يەرنى يەنە قاپلىمىسۇن دەپ، سەن ئۆلارغا چەكلىمە قويغانسەن. 10 [تەڭرى] ۋادىلاردا بۇلاقلارنى ئېچىپ ئۆرغىتىدۇ، سۈلىرى تاغلار ئارىسىدا ئاقىدۇ. 11 دالادىكى ھەربىر جانۋارغا ئۆزىسۈلۈق بېرىدۇ، ياۋايى ئېشىە كلەر ئۆزىسۈزلۈقىنى قاندۇرىدۇ. 12 كۆكتىكى قۇشلار ئۆلارنىڭ ۋىيدا قوندۇ، دەرەخ شاخلىرى ئارىسىدا سايرايدۇ. 13 ئۆ يۇقىرىدىكى راۋاقلىرىدىن تاغلارنى سۇغىرىدۇ، يەر سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنىڭ مېۋىلىرىدىن قاندۇرۇلىدۇ! 14 ئۆ مالالار ئۈچۈن ئوت-چۆپلەرنى، ئىنسانلار ئۈچۈن كۆكاتلارنى ئۈستۈرىدۇ، شۇنداقلا نانىنى يەردىن چىقىرىدۇ؛ 15 ئادەمنىڭ كۆڭلىنى خۇش قىلىدىغان شارابنى، ئىنسان يۈزىنى پارقىرىتىدىغان مايىنى چىقىرىدۇ، ئىنسانلىنىڭ يۈرىكىگە نان بىلەن قۇۋۋەت بېرىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ دەرەخلىرى، يەنى ئۆزى تىككەن لۇۋان كېدىر دەرەخلىرى [سۈچىپ] قانائەتلىنىدۇ. 17 ئەنە ئاشۇلار ئارىسىغا قۇشلار ئۆۋا ياسايدۇ، لەيلەك بولسا، ئارچا دەرەخلىرىنى ماكان قىلىدۇ. 18 ئېگىز چوققىلار تاغ ئۆچكىلىرىنىڭ، تىك يارلار سۈغۇرلارنىڭ پاناھى بولىدۇ. 19 پەسسللەرنى بېكىتمەك ئۈچۈن ئۆ ئايىنى ياراتتى، قۇياش بولسا پېتىشنى بىلىدۇ. 20 سەن قاراڭغۇلۇق چۈشۈرىسەن، تۈن بولىدۇ؛ ئورماندىكى جانۋارلارنىڭ ھەممىسى ئۆنىڭدا شېھىر-شېھىر كېزىپ يۈرىدۇ. 21 ئارسلانلار ئوۋلىغا ئىزدەپ ھۆركىرەيدۇ، تەڭرىدىن ئوزۇق-تۈلۈك سورىشىدۇ؛ 22 قۇياش چىقىپلا، ئۆلار چېكىنىدۇ، قايتىپ كىرىپ ئۆۋىلىرىدا ياتىدۇ. 23 ئىنسان بولسا ئۆز ئىشىغا چىقىدۇ، تا كەچكىچە مېھنەتتە بولىدۇ. 24 ئى پەرۋەردىگار، ياسىغان ھەرخىل نەرسىلىرىڭ نەقەدەر كۆپتۇر! ھەممىسىنى ھېكمەت بىلەن ياراتقانسەن، يەر يۈزىنى ئىجات-بايلىقلىرىڭ بىلەن تولدىدى. 25 ئەنە شۇ دېڭىز بېپايان دېگۈز تۇرىدۇ! ئۆنىڭدا سان-ساناقسىز غۇژ-غۇژ جانۋارلار، چوڭ ۋە كىچىك ھايۋانلار بار. 26 شۇ يەردە كېمىلەر قاتنايدۇ، ئۆنىڭدا ئويناقلىسۇن دەپ سەن ياسىغان لېۋىئاتانمۇ بار؛ 27 ۋاقىتنا ئوزۇق-تۈلۈك بەرگىن دەپ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قارايدۇ. 28 ئۆلارغا بەرگىنىڭدە، تېرىۋالىدۇ؛ قولۇڭنى ئاچقىنىڭدا، ئۆلار نازۇنىمەتلەر رەگە ۋىيدۇ. 29 يۈز ئۆڭنى يوشۇرساڭ، ئۆلار دەككە-دۇككىگە چۈشىدۇ، روھىرىنى ئالساڭ، ئۆلار جان ئۈزۈپ، يەنە ئۆپراققا قايتىدۇ. 30 روھىڭنى ئەۋەتكىنىڭدە، ئۆلار يارىتىلىدۇ، يەر-يۈزى يېڭى [بىر دەۋر بىلەن] ئالمىشىدۇ. 31 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شۇھرىتى ئەبەدىيدۇر، پەرۋەردىگار ئۆز يارىتىقانلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 32 ئۆ يەر گەرەك باقىنىدا، يەر تىترەيدۇ، تاغلارغا تەگكىنىدە، ئۆلار ئۈتۈنۈن چىقىرىدۇ. 33 ھاياتلا بولىدىكەنمەن، پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ ۋۇجۇدۇم بولسىلا خۇدايىمنى كۆيلەيمەن. 34 ئۆ سۈ رگەن ئوي-خىيالىرىمدىن سۆيۈنسە! پەرۋەردىگاردا خۇشالانىمەن! 35 گۇناھكارلار يەر يۈزىدىن ئۆچۈرۈلسۇن! ئى جىنم، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۆر-مەدھىيە قايتۇر! ھەمدۇسانا!

105

پەرۋەردىگارغا تەشە ككۆر ئېيتىڭلار، ئۆنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىڭلار، ئۆنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 2 ئۆنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۆنى كۆيلە ڭلار؛ ئۆنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۇجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ۋىيلىنىڭلار. 3 مۇقەددەس نامىدىن پەخىرلىنىپ داڭلاڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن! 4 پەرۋەردىگارنى ھەمدە ئۆنىڭ كۈچىنى ئىزدە ڭلار، دىدار-ھۇزۇرىنى ئوختىماي ئىزدە ڭلار. 5 ئۆنىڭ ياراتقان مۇجىزىلىرىنى، كارامەت-ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 6 ئى ئۆنىڭ قۇلى ئىبراھىم نەسلى، ئۆزى تاللىغانلىرى، ياقۇبنىڭ ئوغۇلىلىرى! 7 ئۆ، پەرۋەردىگار ـ خۇدايىمىز، ئۆنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 8 ئۆزى ئۆ زگەن ئەھدىسىنى ئەبەدىي يادىدا ئوتىدۇ ـ ـ بۇ ئۆنىڭ مىڭ ئەۋلادقىچە ۋەدىسلەشكەن سۆزىدۇر، ـ 9 يەنى ئىبراھىم بىلەن ئۆ زگەن ئەھدىسى، ئىسھاققا ئېچىكەن قەسىمىدۇر. 10 ئۆ بۇنى ياقۇبقىمۇ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدىي ئەھدە قىلىپ بېرىپ: ـ 11 «ساڭا قانائان زېمىنىنى بېرىمەن، ئۆنى مىراسىڭ بولغان نېسىۋەڭ قىلىمەن»، ـ دېدى، 12 ـ گەرچە شۇ چاغدا ئۆلارنىڭ سانى ئاز، ئېتىۋارغا ئېلىنمىغان، شۇ يەردىكى مۇساپىرلار بولسىمۇ. 13 ئۆلار ئۆ يۇرتىدىن بۇ يۇرتقا، بۇ ئەلدىن ئۆ قەبىلىگە كېزىپ يۈردى، 14 ئۆ ھېچكىمنىڭ ئۆلارنى ئېزىشىگە يول قويمىدى، ئۆلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ تەنبىھ بېرىپ: ـ 15 مەن مەسىھ قىلغانلىرىمغا تە گمە، يېغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما! ـ دېدى. 16 ئۆ ئاشۇ يۇرتقا ئاچارچىلىقنى ۋىرۇدى، تەرەك بولغان ئاش-نانىنى قۇرۇتۇۋەتتى. 17 ئۆ ئۆلاردىن بۇرۇن بىر ئادەمنى ئەۋەتكەندى، يۈسۈپ قۇل قىلىپ سېتىلغاندى. 18 ئۆنىڭ پۇتلىرى زەنجىرده ئاغرىدى، ئۆنىڭ جېنى تۆمۈر رگە كىرىپ قىسىلدى، 19 شۇنداقلا تا ئۆزىگە ئېيتىلغان ئۈھمىي ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ سۈز-كالامى ئۆنى سىناپ تاۋلىدى، 20 پىرەئۇن ئادەملىرىنى ئەۋەتىپ ئۆنى بوشاتقۇزدى، قوۋملارنىڭ ھۆكۈمدارى ئۆنى ھۆرلۈككە چىقاردى. 21 ئۆنى ئۆز ئوردىسىغا غوجىدار قىلىپ قويدى، پۈتۈن مال-مۈلكىگە باشلىق قىلىپ تەينىلەپ، 22 ئۆز ۋەزىرلىرىنى ئۆنىڭ ئىختىيارىدا بولۇپ تەربىيىلىنىشكە، ئاقساقاللىرىغا دانالىق ئۆگىتىشكە تاپشۇردى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىسىرغا كەلدى، ياقۇپلار ھامنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ياشىدى.

24 [پەروەردگار] تۆز خەڵقنی کۆڕ نەسڵمك قەڵپ، ئە ڕگژچەڵبردن کژچاڵۆك قەڵدی. 25 ئۆ [مسرلقلارنك] قەڵبدە تۆز خەڵقگە نەپرەت هاسل قەڵدی، ئۆڵارنی تۆز قۆڵەڵبرغا هسیلە-مکرلك بولۆشقا مایل قەڵدی. 26 ئۆ تۆز قۆڵی بولغان مۆسانی، تۆزنك تاللغنی هارۆنئی یوللدی. 27 ئۆڵار [مسردا] ئڵاهي ئاڵامەتڵەرنی ئایان قەڵپ، هام زېمندا ئۆنك مۆجزىلەرنی ئورناتتی. 28 پەروەردگار قاراڭغۆلۆقنی ئەۋەتىپ، [زېمنی] زۆلمەتكە قاپلىتۆەتتی؛ [مسرلقلار] ئۆنڭ ئەمرىگە قارشی تۆرغان ئەمەسمۆ؟ 29 ئۆ ئۆڵارنك سۆلىرنی قانغا ئایلاندۆردی، بېلىقلىرنی قۆرۆتىۆەتتی. 30 ئۆڵارنك يەرلىرنی مېژ-مېژ پاقىلار باستی، شاھ-ئەمىرلىرنك ھۆجرىلىرىغمۆ ئۆڵار تولۆپ كەتتی. 31 ئۆ بىر سۆز بىلەنلا، غۆژ-غۆژ چۆشىلار يېسىپ كەلدی؛ ھەممە بۆلۆك-پۆچقاقلاردا غىك-غىك ئۆچار چۈمۈلىلەر. 32 ئۆ يامغۇرنك ئورنىغا مۆلدۆر ياغدۇرۇپ، بۇ زېمىنغا يالقۇنلۇق ئوت چۈشۈردی. 33 ئۆ ئۆزۈمى تاللىرنی، ئەنجۈر دەرەخلىرنی ئۆردی، زېمىندىكی دەرەخلەرنی سۆندۈرۈۋەتتی. 34 ئۆ بىر سۆز قىلىشی بىلەنلا، چېكەتكىلەر كەلدی، سانسىز يۇتقۇر ھاشارەتلەر مېژىلداپ، 35 زېمىندا بار بولغان گىياھلارنی يۇتۇۋەتتی، ئېتىزلارنك بارلىق ھوسۇللىرنی يەپ تۈگەتتی. 36 [ئاخىردا] زېمىندىكی بارلىق تۇنجی تۇغۇلغانلارنی، ئۆڵارنك غۇرۇرى بولغان بىرىنچی ئوغۇل بالىلىرنی قىرىۋەتتی. 37 تۆز خەڵقنی بولسا، ئالتۇن-كۆمۈشلەرنی كۆتۈرگۈزۈپ چىقاردی، قەبىلىلىردە بىرسىمۇ يېقىلىپ چۈشۈپ قالغىنی يوق. 38 ئۆڵارنك چىققىنغا مىسىر خۇشال بولدی، چۈنكی ئۆڵارنك ۋەھىمىسی [مسرلقلارغا] چۈشتی. 39 ئۆ ئۆڵارغا بۇلۇتنی سايېۋەن بولۇشقا، ئوتنی تۈندە نۇر بولۇشقا بەردی. 40 ئۆڵار سوربدی، ئۆ بۈدىنىلەرنی چىقاردی، ئۆڵارنی ساماۋۇي نان بىلەن قاندۇردی. 41 ئۆ تاشنی ياردی، سۆلار بۇلدۇقلاپ چىقتی؛ قاقاسلىقتا دەريادەك ئاقتی. 42 چۈنكی ئۆ بە ڕگەن مۇقەددەس سۆزىنی، تۆز قۆلی ئىبراھىمنی ئەستە تۇتتی. 43 ئۆ خەڵقنی شاد-خۇرامىلق بىلەن، تۆز تاللىغىنىی شادىيانە تەنتەنىلەر بىلەن [ئازادلىققا] چىقاردی. 44 ئۆ ئۆڵارغا ئەللەرنك زېمىنلىرنی بېرىپ، ئۆڵارنی خەڵقلەرنك ئەجىر-مېھنەتلىرگە مۇيەسسەر قىلدی، 45 بۇ، ئۆڵارنك ئۆنك بەلگىلىمىلىرنی تۇتۇپ، قانۇنلىرىغا ئىتائەت قىلىشی ئۈچۈن ئىدی! ھەمدۇسانا!

106

ھەمدۇسانا! پەروەردگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار! چۈنكی ئۆ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۆنك مېھىر-مۇھەببىتی. 2 پەروەردگارنك قۇدرەتلىك قىلغانلىرنی كىم سۆزلەپ بېرەلەيدۇ؟ ئۆنك بار شان-شۆھرىتنی كىم جاكارلاپ بېرەلەيدۇ؟ 3 بەختلىكتۇر ئادالەتنی تۇتقان، دائىم ھەققانىيلىقنی يۈرگۈزگەن كىشی! 4 خەڵقىڭگە بولغان ھەممىتىڭ بىلەن مېنی ئەسلىگەيسەن، ئی پەروەردگار، نىجاتلىقىڭ بىلەن يېنىمغا كېلىپ خەۋەر ئالغىن! 5 شۇنىڭ بىلەن، سەن تاللىغانلىرىڭنك بەرىكىتىنی كۆرەي، تۆز ئېلىڭنك شادلىقى بىلەن شاد بولاي، تۆز مىراسڭ [بولغان خەڵقىڭ] بىلەن پەخرلىنىپ، يلىراپ يۈرەي! 6 بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز قاتارىدا گۇناھ تۆتكۈزدۇق، قەبىھلىك قىلدۇق، يامانلىق ئەيلىدۇق. 7 مىسىردا تۇرغان ئاتا-بوۋىلىرىمىز مۇجىزىلىرىڭنی نەزىرىڭگە ئالمايي، كۆپ مېھرىبانلىقلىرىڭنی ئېسىڭگە ئالمىدی؛ بەلكی دېڭىزدا، قىزىل دېڭىز يېنىدا ئىسيان كۆتۈردی. 8 بىراق ئۆ قۇدرىتىمنی نامايان قىلاي دەپ، تۆز نامی ئۈچۈن ئۆڵارنی قۇتقۇزدی. 9 ئۆنك قىزىل دېڭىزغا تەنبىھ بېرىشی بىلەن، ئۆ قېۋىقۇرۇق بولدی؛ خۇددی قانچىراق چۆلۈكتىن يېتىپ كەلىپ ماڭغاندەك، ئۆ ئۆڵارنی دېڭىز تەگلىرىدن [قۇرۇق] ئۆتكۈزدی. 10 ئۆڵارنی تۆچ كۆز رگەنلەرنك قولىدىن مۇرلۇككە چىقاردی، ئۆڵارغا ھەججەمەت بولۇپ دۈشمەن چاڭگىلىدىن قۇتقۇزدی. 11 ياۋلارنی سۆلار باستی، ئۆڵارنك ھېچبىرسی ساق قالمىدی. 12 شۇندىلا ئۆلار ئۆنك سۆزلىرىگە ئىشەنچ قىلدی؛ ئۆلار ئۆنی كۆيلىدی. 13 ئۆلار ئۆنك قىلغانلىرىنی شۇنچە تېز ئۇنۇتۇدی، نەسىھەتىنی كۈتمىدی؛ 14 بەلكی دالادا ئاچ كۆزلۈكتە بالادەك بېرىلدی، چۆل-ياباۋاندا تەڭرىنی سىنىدی. 15 شۇڭا ئۆ سورىغىنىنی ئۆڵارغا بەردی، بىراق جۈدەتكۈچی بىر كېسەلنی جانلىرىغا تەگكۈزدی. 16 ئۆڵار بارگاھدا مۇساغا ھەسەت قىلدی، خۇدانك مۇقەددەس بەندىسی ھارۇنىمۇ كۆرەلمىدی. 17 يەر ئېچىلىپ داتانی يۇتۇۋەتتی، ئابىرامنی ئادەملىرى بىلەن قاپسۇالدی. 18 ئە گەشكۈچىلىرى ئارىسىدا ئوت يېقىلدی، يالقۇن رەزىللەرنی كويدۇرۇۋەتتی. 19 ئۆڵار ھورەب تېغىدا موزاي بۇتنی ياسىدی، قېيما ھەيكەلگە سەجدە قىلىپ، 20 ئۆزلىرىنك پەخىر-شۆھرىتی بولغۇچىنك ئورنىغا، ئوت-چۆپ يەيدىغان ئۆكۈزنك سۈرىتىنی ئالماشتۇردی. 21 مىسىردا ئۆلۈغ ئىشلارنی كۆرسەتكەن نىجاتكارى تە ڭزنی ئۆلار ئۇنۇتۇدی. 22 دەرۋەقە، ھام دىياردا مۇجىزىلەر ياراتقان، قىزىل دېڭىز يېنىدا قورقۇنچلۇق ئىشلارنی كۆرسەتكەن خۇدانی [ئۇنۇتۇدی]. 23 ئۆ ئۆلارنی ھالاك قىلمەن دېگەندی ـ تۆز تاللىغىنی مۇسا قەھرىنی ياندۇرۇش ئۈچۈن ئۆنڭ ئالدىدا ئارىچى بولۇپ تىك تۇرمىغان بولسا، ـ دەرۋەقە شۇنداق قىلغان بولار ئىدی. 24 ئۆلار يەنە گۈزەل زېمىنی كەمىستىپ رەت قىلدی، ئۇنىڭ ۋەدىسىگە ئىشەنمىدی؛ 25 بەلكی چېدىرلىرىدا قاقشاپ يۈرۈپ، پەروەردگارنك ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدی. 26 شۇڭا ئۆ ئۆلارغا قەسەم قىلىپ قول كۆتۈرۈپ: ـ سىلەرنی چۆلدە يېقىتىپ تۈگەشتۈرىمەن ـ 27 ئەۋلادلىرىڭلارنمۇ ئەللەر ئارىسىدا يېقىتىپ تۈگەشتۈرۈپ، ياقا يۈرتلار ئارا تارقىتۇۋېتىمەن» ـ دېدی. 28 ئۆلار باۋال-پېئور بۇتقا ئۇرۇنى ئېتىپ چوقۇنۇپ، ئۆلۈكلە رگە ئاتىغان قۇربانلىقلارنی يېدی. 29 ئۆلار قىلمىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئاچچىقىنی كەلتۈردی، ئۆلار ئارىسىدا ۋابا قوزغالدی؛ 30 فىنھاس تۇردی-دە، ھۆكۈم يۈرگۈزدی، شۇنىڭ بىلەن ۋابا توسۇلدی؛ 31 بۇ ئىش [فىنھاسقا] ھەققانىيەت دەپ ھېسابلاندی، ئۇنىڭ نەسلىگىمۇ ئەۋلادىدىن ئەۋلادىغىچە، ئەبەدىي شۇنداق ھېسابلاندی. 32 ئۆلار يەنە [پەروەردگارنی] مېرىباھ سۇلىرى يېدا غەزەپكە كەلتۈردی، ئۆلارنك سەۋەبىدىن مۇساغىمۇ زەرەر يەتتی؛ 33 چۈنكی ئۆلار ئۇنىڭ روھىنی تېرىكتۈردی، ئۇنىڭ لەۋلىرى بىخەستىلىكتە گەپ قىلىپ سالدی. 34 ئۆلار پەروەردگارنك ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىپ، [شۇ] يەردىكی قوۋملارنی يوقاتمىدی؛ 35 بەلكی يات ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ، ئۆلارنك قىلمىشلىرىنی ئۆگەندی؛ 36 ئۆلارنك بۇتلىرىغا چوقۇندی، بۇلار ئۆزلىرىگە بىر ئۆزاق بولۇپ چىقتی؛ 37 چۈنكی ئۆلار ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنی سويۇپ، جىنلارغا قۇربانلىققا بېغىشلىدی. 38 شۇنداق قىلىپ ئۆلار بىگۇناھ قانىنی، يەنی قاناڭاندىكی بۇتلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنڭ قېنىنی ئۆتكۈزۈپ؛ زېمىنی قانغا بۇلغىنىپ كەتتی. 39 ئۆلار ئۆز قىلمىشلىرى بىلەن بۇلغاندی؛ قىلىقلىرى بىلەن پاھىشە ئايالدەك بۇزۇلدی. 40 شۇڭا پەروەردگار ئۆز خەلقىدىن قاتتىق غەزەپلەندی، ئۆ ئۆز مىراسىدىن يەرگەندی؛ 41 ئۆلارنی يات ئەللەرنڭ قولىغا بەردی، ئۆلارغا ئۆچمەنلەر ئۆلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدی. 42 دۈشمەنلىرى ئۆلارنی ئەزدی، ئۆلار ياۋ قولى ئاستىدا ئېگىلىپ پۈكۈلدی. 43 كۆپ قېتىم [پەروەردگار] ئۆلارنی قۇتقۇزدی؛ بىراق ئۆلار بولسا، ئۆز خاھىشلىرى بىلەن ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدی، ئۆلار ئۆز قەبىھلىكى بىلەن پەس ھالغا چۈشتی. 44 شۇنداقتىمۇ ئۆ ئۆلارنڭ نالە-پېريادىنی ئاڭلىغاندا، ئۆلارنڭ جەبر-جاپالىرىغا ئېتىبار بەردی؛ 45 ھەم ئۆلار بىلەن ئۆ ڕگەن ئەھدىسىنی ئەسلىدی، زور مېھىر-شەپقىتی بىلەن، غەزىپىدىن يانىدی، 46 ئۆ ئۆلارنی سۈرگۈن قىلغانلارنڭ قەلبىدە رەھىم ۋۇيغاتتی. 47 بىزنی قۇتقۇزغايسەن، ئی پەروەردگار خۇدايىمىز! مۇقەددەس نامىڭغا تەشەككۇر ئېيتىشقا، تەنتەنە قىلىپ سېنی مەدھىيىلەشكە، بىزنی ئەللەر ئارىسىدىن يېنىڭغا يىغۋالغايسەن! 48 ئىسرائىلنڭ خۇداسی بولغان پەروەردگارغا، ئەزەلدىن تا ئەبەتە دگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! پۈتكۈل خەلق «ئامىن» دېسۇن! ھەمدۇسانا!

107

ئاھ، پەروەردگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار! چۈنكی ئۆ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۆنك مېھىر-مۇھەببىتی! 2 پەروەردگار ياۋ قولىدىن قۇتقۇزغانلار، ئۆ ھەججەمەت بولۇپ قۇتقۇزغان خەڵقى بۇنی داۋاملىق بايان قىلسۇن ـ 3 يەنی ئۆ شەرق بىلەن غەربتىن، شىمال بىلەن جەنۇبتىن، ھەرقايسی يۈرتلاردىن يىغۇلىنغانلار بۇنی ئېيتسۇن! 4 ئۆلار چۆل-باياۋانی كېزىپ پىنھان يولدا ئاداشتی، ئادەم ماكانلاشقان ھېچبىر شەھەرنی تاپالماستىن.

5 ئاچ ھەمدە ئۇسسۇز بولۇپ، جىنی چىقاي دەپ قالدی. 6 ئاندىن پەروەردگارغا پېرياد قىلدی، ئۆ ئۆلارنی مۇشەققەتلىردىن ئازاد قىلدی. 7 ماكانلاشقۇدەك شەھەر گە يەتكۈچە، ئۆ ئۆلارنی تۆز يولدا باشلىدی. 8 ئۆلار پەروەردگارغا تەشەككۇر ئېيتسۇن! ئۆنڭ ئۆ ڕگەرمەس مۇھەببىتی ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن!

9 چۈنكى ئۇ چاكىقىغان كۆكۈلنى قاندۇردى، ئاچ قالغان جانىنى ئېسىل نېمەتلەر بىلەن تولدۇردى. 10 زۇلۇمەتتە، تۈلۈم كۆلە كۆگىسىدە ياشىغانلار، تۆمۈر كىشەن سېلىنىپ، ئازاب چەككەنلەرنى بولسا، 11 (چۈنكى ئۇلار تە كرىنىڭ ئەمىرلىرىگە قارشىلىق قىلدى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ نەسىھەتىنى كەمسىتتى) 12 ـ ئۇ ئۇلارنى جاپا-مۇشەققەت تارتقۇزۇپ كەمتەر قىلدى، ئۇلار پۈتلىشىپ يىقىلدى، ئۇلارغا ياردەمگە بىرسىمۇ يوق ئىدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ ۋېرياد قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدى. 14 ئۇلارنى زۇلمەت ھەم ئۇلۇم سايىسىدىن چىقىرىپ، ئۇلارنىڭ زەنجىر-ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇۋېتىلدى. 15 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 16 مانا ئۇ مىس دەرۋازىلارنى پارە-پارە قىلىپ، تۆمۈر تاقاقلارنى كېسىپ تاشلىدى. 17 ھاماقەتلەر ئۆز ئىتائەتسىزلىك يوللىرىدىن، قەبىھلىكلىرىدىن ئازابلارغا ئۇچرايدۇ؛ 18 كۆڭلىدە ھەرخىل ئوزۇقۇ-تۇلۇكتىن بىزار بولۇپ، ئۇلۇم دەرۋازىلىرىغا يېقىنلاشىدۇ. 19 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ ۋېرياد قىلىدۇ، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلىدۇ. 20 ئۇ سۆز-كالامىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى ساقايتىدۇ، ئۇلارنى زاۋالىلىقلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ. 21 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئادەم بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 22 قۇربانلىق سۈپىتىدە تەشەككۇرلەر ئېيتسۇن، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى تەنتەنىلىك ناخشىلار بىلەن بايان قىلسۇن! 23 كېمىلەردە دېڭىزغا چۈشۈپ قاتنىغۇچىلار، ئۇلۇغ سۈلىلاردا تىرىكچىلىك قىلغۇچىلار، 24 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىشلىرىغا گۇۋاھچىدۇر، چوڭقۇر ئوكيانىدا كۆرسەتكەن كارامەتلەرنى كۆرگۈچىدۇر. 25 چۈنكى ئۇ بىر سۆز بىلەنلا شىددەتلىك شامالنى چىقىرىپ، دولقۇنلىرىنى ئۇ رەكىشلىتىدۇ؛ 26 كېمىچىلەر ئاسمان-يەلەك ئورلەيدۇ، سۈلىرىنىڭ تەھتىلىگە چۈشىدۇ، دەھشەتىنى ئۇلارنىڭ جېنى ئېرىپ كېتىدۇ. 27 ئۇلار مەست ئادەمدەك ئەلەڭ-سەلەڭ ئىرغاكلايدۇ، ھەرقانداق ئەقىل-چارىسى تۈگەيدۇ؛ 28 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ ۋېرياد قىلىدۇ، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلىدۇ. 29 ئۇ بورانىنى تىنچىتىدۇ، سۇ دولقۇنلىرىمۇ جىم بولىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تىنچلىقىدىن شادلىنىدۇ، ئۇ ئۇلارنى تەشنا بولغان ئارامگاھىغا يېتەكلەپ باردۇ. 31 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 32 ئۇلار خەلقىنىڭ جامائىتىدىمۇ ئۇنى ئۇلۇغلىسۇن، ئاقساقاللار مەجلىسىدە ئۇنى مەدھىيىلىسۇن. 33 ئۇ دەريالارنى چۆلگە، بۇلاقلارنى قاقاسلىققا ئايلاندۇرىدۇ. 34 ئاھالىسىنىڭ يامانلىقى تۈپەيلىدىن، ھوسۇلۇق يەرنى شورلۇق قىلىدۇ. 35 ئۇ يەنە چۆل-بياۋاننى كۆلگە، چاكىقاق يەرنى بۇلاقلارغا ئايلاندۇرىدۇ؛ 36 ئاچلارنى شۇ يەر گە جايلاشتۇرۇپ، ئۇلار ئولتۇراقلاشقان بىر شەھەرنى بەرپا قىلىدۇ؛ 37 ئۇلار ئېتىزلارنى ھەيدەپ-تېرىپ، ئۆزۈمزارلارنى بەرپا قىلىدۇ، بۇلار ھوسۇل-مەھسۇلاتنى مول بېرىدۇ. 38 ئۇ [پەرۋەردىگار] ئۇلارغا بەركەت بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سانى خېلىلا ئېشىپ باردۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ مال-ۋارانلىرىنى ھېچ ئازايتمايدۇ. 39 ئۇلار يەنە جەبىر-زۇلۇم، بالا-قازا ھەم دەرد-ئەلەمگە يولۇقۇپ، سانى ئازيىپ، پۈكۈلىدۇ. 40 ئۇ ئېسىلزادىلەر ئۈستىگە كەمىستىلىرىنى تۆكىدۇ، يولسىز دەشت-سەھرادا ئۇلارنى سە رگەردان قىلىدۇ؛ 41 لېكىن مىسكىن ئادەمنى جەبىر-زۇلۇمدىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ئائىلە-تاۋاباتىنى قوي پادىسىدەك كۆپ قىلىدۇ. 42 بۇنى كۆرگۈچى دۇرۇسلار كۆرۈپ شادلىنىدۇ، پاسىقلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىلىدۇ. 43 كىمكى دانا بولسا، بۇلارنى بايقىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-شەپقەتلىرىنى چۈشەنسۇن!

108

داۋۇتنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىپ، بەرھەق، سېنى كۆيلەيمەن، پۈتۈن روھىم بىلەن! 2 ئى نەغمە-سازلىرىم، ئويغان! مەن سەھەر قوياشىنىمۇ ئويغىتىمەن! 3 خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۆيلەيمەن! 4 چۈنكى ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭ تەرشىلە رگە يەتكۈدەك ئۇلۇغتۇر، ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 5 ئى خۇدا، شان-شۈھرىتىڭ ئەرشىلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغاي، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! 6 ئۆز سۆيگەنلىرىڭنىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايسەن، دۇئايىمنى ئىجابەت قىلغايسەن. 7 خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسىلىكىدە شۇنداق دېگەن: ـ «مەن تەنتەنە قىلىمەن، مەن شە كەم دىيارىنى بۇلۇپ بېرىمەن، سۇككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] ئۆلچەيمەن. 8 گىلئىاد ماڭا مەنىۋىتۇر، مانا سىمەھمۇ ماڭا مەنىۋىتۇر؛ ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دوبۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمر-يەرمان چىقارغۇچىمدۇر؛ 9 موئاب مېنىڭ يۇيۇنۇش جاۋۇرۇمدۇر، ئېدومغا چورۇغۇمنى تاشلايمەن؛ مەن فىلىستىيە ئۈستىدىن تەنتەنە قىلىمەن!». 10 كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەر گە باشلاپ كىرەلىسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالىسۇن؟ 11 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستىنلا چەتكە قاقتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمامسەن؟ 12 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا ياردەملەشكەيسەن، چۈنكى ئىنسانىنىڭ ياردىمى بىكاردۇر! 13 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز؛ بىز گە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ تۈزىدۇر!

109

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى مەدھىيەمنىڭ ئىگىسى خۇدايىم، جىم تۇرما! 2 مانا رەزىللەرنىڭ ئاغزى، مەككارلارنىڭ ئاغزىنى كۆز ئالدىمدا يوغان ئېچىلدى؛ ئۇلار يالغانچى تىل بىلەن ماڭا قارشى سۆزلىدى. 3 نەپرەتلىك سۆزلەر بىلەن مېنى چۈلغاپ، ئۇلار بىكاردىن-بىكار ماڭا زەربە بەرمەكتە. 4 مۇھەببىتىم ئۈچۈن ئۇلار ماڭا قارشى شىكايەتچى بولدى، مەن بولسام ـ دۇئاغا بېرىلدىم. 5 ياخشىلىقىم ئۈچۈن يامانلىق، سۆيگۈم ئۈچۈن نەپرەت قايتۇردى. 6 ھەربىرىنىڭ ئۈستىدە رەزىل بىر ئادەم تەيىنلىگەيسەن، ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا بىر دەۋا گەر تۇرسۇن. 7 ئۇ سوراق قىلىنغاندا ئەيىبدار بولۇپ چىقسۇن، دۇئاسى گۇناھ دەپ ھېسابلانسۇن. 8 كۈنلىرى قىسقا بولسۇن، مەنسىپىنى باشقىسى ئىگىلىسۇن. 9 بالىلىرى يېتىم قالسۇن، خوتۇنى تۇل بولسۇن. 10 ئوغۇللىرى سە رگەردان تىلەمچى بولسۇن، تۇرغان خارابىلىكلىرىدىن نان ئىزدەپ. 11 جازاخور ئۇنىڭ ئىگىلىگى ئۈستىگە تور تاشلىسۇن، مېھنەت ئەجرىنى ياتلار بۇلاپ-تالىسۇن. 12 ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىدىغان بىرسى بولمىسۇن، يېتىم قالغان بالىلىرىغا ئىلتىپات قىلغۇچى بولمىسۇن. 13 ئۇنىڭ نەسىلى قۇرۇتۇلسۇن؛ كېلەر ئەۋلادىدا نامىلىرى ئۆچۈرۈلسۇن. 14 ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ ئەيىبلىرى پەرۋەردىگارنىڭ يادىدا قالسۇن، ئانىسىنىڭ گۇناھى ئۆچۈرۈلمىسۇن. 15 بۇلارنىڭ ئەيىبلىرى دائىم پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا بولسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ نام-ئەمىلىنى يەر يۈزىدىن ئۈچۈرۈۋېتىلايدۇ. 16 چۈنكى [رەزىل كىشى] مېھرىبانلىق كۆرسىتىشنى ھېچ ئېسىگە كەلتۈرمىدى، بەلكى ئېزىلگەن، يوقسۇل ھەم دىلى سۇنۇقلارنى ئۆلتۈرمەككە قوغلاپ كەلدى. 17 ئۇ لەنەت ئوقۇشقا ئامراق ئىدى، شۇڭا لەنەت ئۇنىڭ بېشىغا كېلىدۇ؛ بەخت تىلەشكە راۋا يوق ئىدى، شۇڭا بەخت ئۇنىڭدىن يىراق بولىدۇ. 18 ئۇ لەنەتلەرنى ئۆزىگە كىيىم قىلىپ كىيگەن؛ شۇڭا بۇلار ئاققان سۈدەك ئۇنىڭ ئىچ-ياغرىغا، مايدەك، سۆڭەك كلىرىگە كىرىدۇ؛ 19 بۇلار ئۇنىڭغا يېپىنغان توندەك، ھەردائىم باغلانغان بەلۋېغىدەك چاپلانسۇن. 20 بۇلار بولسا مېنى ئەيىبلىگۈچىلە رگە پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن مۇكاپاتى بولسۇن! مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلغانلارنىڭ ئىنشامى بولسۇن! 21 بىراق سەن، پەرۋەردىگار رەببىم، ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنىڭ تەرىپىمدە بىر ئىش قىلغايسەن، مېھىر-مۇھەببىتىڭ ئەلا بولغاچقا، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ 22 چۈنكى مەن ئېزىلگەن ھەم ھاجەتمەندۇرمەن، قەلبىم خەستە بولدى. 23 مەن قۇياش ئۆزارتقان كۆلە كۈگىدەك يوقىلاي دەپ قالدىم، چېكەتكە قېقىۋېتىلگەندەك چەتكە قېقىۋېتىلدىم. 24 روزا ئۆتىشىمدىن تىزلىرىم كېتىدۇ، ئەتلىرىم سىزىپ كېتىدۇ. 25 شۇڭلاشقا مەن ئۇلار ئالدىدا رەسۋا بولدۇم؛ ئۇلار ماڭا قاراشقاندا، بېشىنى سىلكىشىمە كتە. 26 ماڭا ياردەملەشكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئۆز زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ 27 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇنىڭ سېنىڭ قولۇڭدىكى ئىش ئىكەنلىكىنى، بۇنى قىلغۇچىنىڭ سەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلسۇن. 28 ئۇلار لەنەت ئوقۇۋەرسۇن، سەن بەخت ئاتا قىلغايسەن؛ ئۇلار ھۇجۇم قىلىشقا تۇرغاندا، خىجالەتتە قالسۇن، بىراق قۇلۇڭ شادلانسۇن! 29 مېنى ئەيىبلىگۈچىلەر خىجالەت بىلەن كىيىنسۇن، ئۇلار ئۆز شەرمەندىلىكىنى ئۆزلىرىگە تون قىلىپ يېپىنسۇن. 30 ئاغزىمدا

پەرۋەردىگارغا زور تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ بەرھەق، كوپچىلىك ئارىسىدا تۇرۇپ ئۇنى مەدھىيىلەيمەن؛ **31** چۈنكى ھاجەتمەنلىك جىنىنى گۈناھقا بىكىتمەكچى بولغانلاردىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرىدۇ.

110 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن» ـ دېدى. **2** پەرۋەردىگار قۇدرىتىڭنى كۆرسىتىدىغان شاھانە ھاساڭنى زىئوندىن ئۇزىتىدۇ؛ دۈشمەنلىرىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگىن! **3** كۆچۈڭنى كۆرسىتىدىغان كۈندە، ئۆز خەلقىڭ خالىس قۇربانلىق كەبى پىدا بولىدۇ؛ مۇقەددەس ھەيۋىتىڭدە، شۇ ياشلىق دەۋرىڭدىكىدەك، ساڭا ھازىرمۇ شەبنەملەر سەھەرنىڭ بالىياتقۇسىدىن يېڭى چىققاندەك چۈشىدۇ؛ **4** پەرۋەردىگار شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم ئۇنىڭدىن يانمايدۇ: ـ «سەن ئەبەدىلئەبەدگىچە مەلكىزەدەكنىڭ تىپىدىكى بىر كاھىنىدۇرسەن». **5** ئوڭ تەرىپىڭدە بولغان رەب غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈندە پادىشاھلارنى ئۆرۈپ پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ؛ **6** ئۇ ئەللەر ئارىسىدا سوتلايدۇ؛ جاي-جايلارنى جەسەتلەر بىلەن تولدۇرىدۇ؛ كەڭ زېمىنىڭ بېشىنى ياريدۇ؛ **7** ئۇ يولدا ئېرىقتىن سۇ ئىچىدۇ؛ ئۇ شۇڭا كىشىنىڭ بېشىنى يۇلىگۈچى بولىدۇ.

111 ھەمدۇسانا! كۆڭلى دۇرۇسلارنىڭ مەشرىپىدە، ھەم جامائىتىتە تۇرۇپ، پەرۋەردىگارغا پۈتۈن قەلبىم بىلەن تەشەككۇر ئېيتىمەن. **2** پەرۋەردىگارنىڭ ياسىغانلىرى ئۇلۇغدۇر؛ بۇلارىدىن خۇرسەن بولغانلار ئىزدىنىپ ئۇلارنى سۈرۈشتۈرمەكتە. **3** ئۇنىڭ ئەجرى شەرەپ ۋە ھەيۋەتتۇر، ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. **4** ئۇ ئۆز مۇجىزىلىرىنى ياد ئەتكۈزىدۇ؛ پەرۋەردىگار مۇھەببەتلىك ھەم رەھىمدىلىكتۇر. **5** ئۇ ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنى ئاش بىلەن تەمىنلەيدۇ؛ ئۇز ئەھدىسىنى ھەمىشە ياد ئېتىدۇ. **6** ئۇ ئەمەللىرىدىكى قۇدرىتىنى ئۆز خەلقىگە كۆرسىتىپ، ياشقا ئەللەرنىڭ مىراس-زېمىنىنى ئۇلارغا تەقدىم قىلدى. **7** ئۇنىڭ قولى قىلغانلىرى ھەققەت-ساداقەت ۋە ئادىللىقتۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق كۆرسەتمىلىرى ئىشەنچلىكتۇر. **8** بۇلار ئەبەدىلئەبەد دگىچە ئىناۋەتلىكتۇر؛ ھەققەتتە ھەم دۇرۇسلۇقتا چىقىرىلغاندۇر. **9** ئۇ ئۆز خەلقىگە نىجاتلىق ئەۋەتتى؛ ئۇز ئەھدىسىنى ئەمر قىلىپ مەڭگۈگە بېكىتتى؛ مۇقەددەس ھەم سۈرلۇكتۇر ئۇنىڭ نامى. **10** پەرۋەردىگاردىن قورقۇش داناليقنىڭ باشلىنىشىدۇر؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى ئۇقىتانلارنىڭ ھەممىسى يورۇتۇلغان ئادەملەردۇر؛ ئۇنىڭ مەدھىيىسى مەڭگۈ تۇرىدۇ.

112 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغان، ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى زور خۇرسەنلىك دەپ بىلىدىغان ئادەم بەختلىكتۇر! **2** ئۇنىڭ نەسلى زېمىندا تۇرۇپ كۈچ-قۇدرەتلىك بولىدۇ؛ دۇرۇسلارنىڭ دەۋرى بەختلىك بولىدۇ. **3** ئۇنىڭ ۋىيدە دۆلەت ھەم بايلىقلار بولىدۇ؛ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. **4** قاراڭغۇلۇقتا تۇرغان دۇرۇس ئادەمگە نۇر پەيدا بولىدۇ؛ ئۇ شەپقەتلىك، رەھىمدىل ھەم ھەققانىيدۇر. **5** خەيرخاھ، ئۆتنە بېرىپ تۇرىدىغان ئادەمنىڭ بەختى بولىدۇ؛ ئۇ ئۆز ئىشلىرىنى ئادىللىق بىلەن يۈرگۈزىدۇ. **6** بەرھەق، ئۇ ئەبەدىي تەۋرىتىلمەيدۇ؛ ھەققانىي ئادەم مەڭگۈگە ئەسلىنىدۇ. **7** ئۇ شۇم خەۋەردىن قورقمايدۇ؛ ئۇنىڭ كۆڭلى توق ھالدا، پەرۋەردىگارغا تايانغان. **8** دىلى مەھكەم قىلىنغان، ئۇ قورقمايدۇ؛ ئاخىرىدا ئۇ رەقىبلىرىنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىدۇ. **9** ئۇ ئۆزىنىڭكىنى مەردىلەرچە تارقاتقان، يوقسۇللارغا بېرىدۇ؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈ شۆھرەت بىلەن كۆتۈرۈلىدۇ. **10** رەزىل ئادەم بۇنى كۆرۈپ چىدىمايدۇ؛ چىشلىرىنى غۇجۇرلىتىدۇ؛ ئۇ ئېرىپ كېتىدۇ؛ رەزىللەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋىسى يوقىتىلىدۇ.

113 ھەمدۇسانا! مەدھىيىلەڭلار، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەڭلار! **2** ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدىلئەبەد گىچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! **3** كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا، پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەدھىيىلىنىشكە لايىقتۇر! **4** پەرۋەردىگار ئەللەردىن يۇقىرى كۆتۈرۈلدى؛ شان-شەرىپى ئەرشىلەردىن يۇقىرىدۇر. **5** كىممۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا تەڭ بولالىسۇن ـ ئۆز ماكانى يۇقىرىدا بولسىمۇ، **6** ئاسمانلارغا ھەم يە رگە قاراش ئۈچۈن، ئۆزىنى تۆۋەن قىلغۇچىغا؟ **7** نامرات كىشىنى ئۆ تۈپا-چاڭدىن كۆتۈرىدۇ؛ قىغلىقتىن يوقسۇلنى يۇقىرىلىتىدۇ؛ **8** ئۇنى ئېسىلزادىلەر قاتارىغا، يەنى ئۆز خەلقىنىڭ ئېسىلزادىلىرى ئارىسىغا ئولتۇرغۇزىدۇ؛ **9** ئۇ تۇغماس ئايالنى ئۆيگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇنى ئوغۇللارنىڭ خۇشال ئانىسى قىلىدۇ. ھەمدۇسانا!

114 ئىسرائىل مىسىردىن، ياقۇپ جەمەتى يات تىلىق ئەللەردىن چىققاندا، **2** شۇ چاغدا يەھۇدا [خۇدانىڭ] مۇقەددەسىي جايى، ئىسرائىل ئۇنىڭ سەلتەنىتى بولدى، **3** دېڭىز بۇنى كۆرۈپ بەدەر قاچتى، ئىئوردان دەريىسى كەينىگە ياندى؛ **4** تاغلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزىلاردەك ئۇيناقلىدى. **5** ئەي دېڭىز، سەن نېمە بولدۇڭ، قاچقىلى؟ ئىئوردان دەريىسى، يوا ئۆڭدىن يانغىلى؟ **6** تاغلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزىلاردەك ئۇيناقلىغىلى؟ **7** ئى يەر يۈزى، رەببىنىڭ جامالىدىن، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ جامالىدىن تەۋرەن؛ **8** ئۇ قورام تاشنى كۆلچەككە، چاقماق تېشىنى مول بۇلاق سۈلىرىغا ئايلاندۇرىدۇ.

115 بەرگە ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار، بەرگە ئەمەس ـ ئۆز زېمىنىڭ مۇھەببىتىڭ ئۆچۈن، ھەققەت-ساداقىتىڭ ئۆچۈن، ئۆز نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگەيسەن. **2** ئەللەر نېمىشقا «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ [مازاق] قىلىشىدۇ؟ **3** بىراق خۇدايىمىز بولسا ئەرشىلەردىدۇر؛ نېمىنى خالىسا، ئۇ شۇنى قىلغاندۇر. **4** ئۇلارنىڭ بۇتلىرى بولسا پەقەت كۈمۈش-ئالتۇندىن ئىبارەت، ئىنسانلىرىڭ قوللىرى ياسىغىنىدۇر، خالاس. **5** ئۇلارنىڭ ئاغزى بار، بىراق سۆزلىيەلمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، كۆرمەيدۇ؛ **6** قۇلاقلىرى بار، ئاڭلىمايدۇ؛ بۇرنى بار، پۇرىيالمايدۇ؛ **7** قوللىرى بار، سىلىيالمايدۇ؛ پۇتلىرى بار، ماڭالمايدۇ؛ كانىيىدىن ھېچىر سادا چىقارمايدۇ. **8** ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاشتۇر، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. **9** ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ ئۇ سىلە رگە ياردەم قىلغۇچىكىلار ھەم قالقىنىڭلاردۇر. **10** ئى ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، ئۇ سىلە رگە ياردەم قىلغۇچى ھەم سىلەرنىڭ قالقىنىڭلاردۇر. **11** پەرەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلار، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ ئۇ سىلە رگە ياردەم قىلغۇچى ھەم قالقىنىڭلاردۇر. **12** پەرۋەردىگار بىزنى ئەسلەپ كەلدى؛ ئۇ بەخت ئاتا قىلىدۇ؛ ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلىدۇ؛ ئۇ ھارۇن جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلىدۇ. **13** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلارغا، چوڭلىرى ھەم كىچىكلىرىگىمۇ بەخت ئاتا قىلىدۇ. **14** پەرۋەردىگار سىلە رگە قوشۇلاپ بېرىدۇ، سىلە رگە ھەم پەرزەنتلىرىڭلارغا؛ **15** سىلە رگە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت ئاتا قىلىنغان، ئاسمان-زېمىنى ياراتقۇچىدىن بەركەتلەنگەن! **16** ئاسمانلار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرىدۇر؛ بىراق زېمىنى بولسا ئىنسان بالىلىرىغا تاپشۇرغانىدۇر. **17** تۇلۇكلەر ياھىنى مەدھىيىلەيدۇ؛ سۈكۈت دىيارىغا چۈشۈپ كەتكەنلەرمۇ شۇنداق؛ **18** بىراق بىزلەر ھازىردىن باشلاپ ياھقا ئەبەدىلئەبەد گىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمىز! ھەمدۇسانا!

116 مەن پەرۋەردىگارنى سۆيىمەن، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئاۋازىمنى، يىلىنىشلىرىمنى ئاڭلىغان. **2** چۈنكى ئۇ قۇلىقىنى ماڭا سالدى، شۇڭا مەن بارلىق كۈنلىرىمدە ئۇنىڭغا ئىلتىجا

3 ئۆلۈم ئاساىرەتلىرى مېنى چىرمىۋالدى؛ تەھتىسارانىڭ دەردلىرى مېنى ئۆتۈۋالدى؛ مەن پېشكەللىككە يولۇقتۇم، ئەلەم تارتتىم؛ **(Sheol h7585)** **4** شۇنىڭ بىلەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا توختىماي ندا قىلدىم: ـ «سەندىن ئۆتۈنىمەن، ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى قۇتۇلدۇرغايسەن! **5** شەپقەتلىكتۇر پەرۋەردىگار، ھەققانىيدۇر؛ خۇدايىمىز رەھىمدىلدۇر. **6** پەرۋەردىگار نادانىنى ساقلايدۇ؛ مەن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۇم، ئۇ مېنى قۇتقۇزدى. **7** ھەي جېنىم، قايتىدىن خاتىرجەم بول؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېخىيلىك، مېھرىبانلىق كۆرسەتتى؛ **8** چۈنكى سەن جېنىمنى ئۆلۈمدىن، كۆزلىرىمنى ياشلاردىن، ئاياغلىرىمنى پۇتلىشىشتىن قۇتقۇزغانسەن. **9** مەن پەرۋەردىگار

ئالدىدا تىرىكلەرنىڭ زېمىندا ماڭىمەن؛ 10 ئىشەنگىنىم ئۈچۈن مۇنداق سۆز قىلغانىمەن: ـ «مەن قاتتىق خار قىلىنغانىمەن». 11 جىددىيلەشكىنىمدىن: ـ «ئادەملەرنىڭ ھەممىسى يالغانچى!» ـ دېگەنىمەن. 12 ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقلىرىنى مەن نېمە بىلەن پەرۋەردىگارغا قايتۇرىمەن؟ 13 ـ نىجاتلىق قەدەھىنى قولۇمغا ئالىمەن، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ 14 مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن. 15 پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە، ئۆز مۇمىن بەندىلىرىنىڭ ئۆلۈمى قىممەتلىك ئىشتۇر! 16 ئاھ پەرۋەردىگار، مەن بەرھەق سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن؛ مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن، دېدىكىڭنىڭ ئوغلى ئىكەنمەن؛ سەن مېنىڭ ئاسارەتلىرىمنى يەشكەنسەن؛ 17 مەن ساڭا تەشە كەكزور قۇربانلىقلىرىنى سۇنىمەن، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ 18 مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن؛ 19 پەرۋەردىگارنىڭ ۋەينىڭ ھويلىلىرىدا، سېنىڭ ئوتتۇرا ۋىجدانۇڭدا تۇرۇپ، ئى يېرۇسالېم، [قەسەملىرىمنى ئادا قىلىمەن]! ھەمدۇسانا!

117

پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەڭلار، بارلىق ئەللەر؛ ھەممە خەلقلەر، ئۇنى ماختاڭلار! 2 چۈنكى بىزگە باغلىغان ئۇ زۆرەمەس مۇھەببىتى غەلىبىلىكتۇر؛ ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ھەقىقەت-ساداقىتى مەڭگۈلۈكتۇر! ھەمدۇسانا!

118

پەرۋەردىگارغا تەشە كەكزور ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھرىبانلۇر؛ ئۇنىڭ مېھر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈك! 2 ئىسرائىل: « ئۇنىڭ مېھر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈك» ـ دېسۇن! 3 ھارۇن جەمەتى: «ئۇنىڭ مېھر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈك» ـ دېسۇن! 4 پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار: «ئۇنىڭ مېھر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈك» ـ دېسۇن! 5 قىسىلىشتا قېلىپ ياھىغا ندا قىلدىم؛ ياھ جاۋاب بېرىپ، مېنى كەڭ-ئازادلىكتە ئۆرغۇزدى. 6 پەرۋەردىگار مەن تەرەپتىدۇر، مەن قورقمايمەن؛ ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 7 پەرۋەردىگار ماڭا يارىدەم قىلغۇچىلار ئارىسىدا بولۇپ، مېنىڭ تەرىپىمىدىدۇر؛ ئۆچمەنلىرىنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىمەن. 8 پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلىش، ئىنسانغا تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر؛ 9 پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلىش، ئەمىرلەر ۋە تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر. 10 بارلىق ئەللەر مېنى قورشۇالدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 11 ئۇلار مېنى قورشۇالدى؛ بەرھەق، قورشۇالدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 12 ئۇلار ھەرىلەردەك مېنى قورشۇالدى؛ ئۇلار يېقىلغان يانتاق ئوتىدەك تېزلا ئۆچۈرۈلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن. 13 سەن [دۈشمەن] مېنى زەرب بىلەن ئىتتەرىدىڭ، يېقىلغىلى تاس قالدىم؛ بىراق پەرۋەردىگار ماڭا يارىدەمدە بولدى. 14 كۈچۈم ۋە ناخشام بولسا ياھدۇر؛ ئۇ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدى! 15 ھەققانىيلارنىڭ چېدىرلىرىدا شادلىق ۋە نىجاتلىقنىڭ ئەتىنەسلىرى ياڭرىتىلماقتا؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر قۇچماقتا! 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى ئېگىز كۆتۈرۈلگەن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر قۇچماقتا! 17 مەن ئۆلمەيمەن، بەلكى ياشايمەن، ياھنىڭ قىلغانلىرىنى جاكارلايمەن. 18 پەرۋەردىگار ماڭا قاتتىق تەربىيە بەرگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇ مېنى ئۆلۈمگە تاپشۇرمىدى. 19 ھەققانىيەت دەرۋازىلىرىنى ماڭا ئېچىپ بېرىڭلار؛ مەن كىرىمەن، ياھنى مەدھىيىلەيمەن. 20 بۇ پەرۋەردىگارنىڭ دەرۋازىسىدۇر؛ ھەققانىيلار بۇنىڭدىن كىرىدۇ! 21 مەن ساڭا تەشە كەكزور ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب قايتۇردۇڭ، ھەم مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدۇڭ. 22 تاپچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكەندى. 23 بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بولدى. 24 بۇ پەرۋەردىگار يارىتاقان كۈندۈر؛ بىز ئۇنىڭدا شادلىنىپ خۇرسەن بولىمىز. 25 قۇتقۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، سەندىن ئۇتۇنمەن؛ سەندىن ئۇتۇنمەن، بىزنى ياشىناتقايسەن! 26 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىدە تۇرۇپ ساڭا «مۇبارەك!» دەپ توۋلىدۇق. 27 پەرۋەردىگار تەڭرىدۇر؛ ئۇ ئۇستىمىزگە نۇر بەرگەن؛ ھېيتلىق قۇربانلىقنى تانىلار بىلەن باغلاڭلار، ـ قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە ئىلىپ باغلاڭلار. 28 سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، مەن ساڭا تەشە كەكزور ئېيتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايىم، مەن سېنى ئۇلۇغلايمەن. 29 پەرۋەردىگارغا تەشە كەكزور ئېيتىڭلار؛ چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈك!

119

(ئالىف) يولدا مۇكەممەل بولغانلار، پەرۋەردىگار تەۋرات-قانۇنىدا ماڭىدىغانلار بەختلىكتۇر! 2 ئۇنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىرىنى تۇتقانلار، ئۇنى چىن قەلبى بىلەن ئىزدىگەنلەر، 3 ھېچبىر ھەقسىزلىقنى قىلمىغانلار بەختلىكتۇر! ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭىدۇ. 4 كۆرسەتمىلىرىڭگە ئەستايىدىل ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن، ئۆزۈڭ ئۇلارنى بېكىتكەنسەن. 5 ئاھ، يوللىرىمنىڭ يۇنىلىشى بەلگىلىمىلىرىڭگە ئەمەلى قىلىشقا بېكىتىلگەي! 6 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمر-يەرمانلىرىڭنى ئەتىۋارلىسام، مەن يە رگە قاراپ قالمايمەن. 7 سېنىڭ ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭنى ئۆرگىنىپ، دۇرۇس كۆڭۈلدىن ساڭا تەشە كەكزور ئېيتىمەن. 8 مەن بەلگىلىمىلىرىڭنى چوقۇم تۇتىمەن؛ مېنى پۈتۈنلەي تاشلىۋەتمىگەيسەن! 9 (بەت) ياش بىر يىگىت قانداق قىلىپ ئۆز يولىنى پاك تۇتالايدۇ؟ سېنىڭ سۆز- كالامىڭنى ئاگلاپ ئەمەل قىلىش بىلەنلا. 10 پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەن سېنى ئىزدىدىم؛ مېنى ئەمرلىرىڭدىن ئاداشتۇرمىغايسەن؛ 11 گۈناھ قىلىپ ساڭا قارشى چىقماسلىقىم ئۈچۈن، سۆزۈڭنى كۆڭلۈمگە مەھكەم پۈكۈۋالدىم. 12 مۇبارەك دۇرسەن پەرۋەردىگار، ماڭا ئۆز بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 13 لەۋلىرىم بىلەن مەن بايان قىلىمەن، ئاغزىڭدىكى بارلىق ھۆكۈملىرىڭنى. 14 ئۆزلۈك بايلىقلاردىن شادلانغاندەك، ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئە گەشكەن يولدا شادلاندىم. 15 مەن كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ۋەيلىنىمەن؛ ئىزلىرىڭغا قاراپ ۋەيلىنىمەن. 16 بەلگىلىمىلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن؛ سۆز- كالامىڭنى ئۇنتۇمايمەن. 17 (گىمەل) قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەيسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن ياشايمەن، كالامىڭغا ۋىيسۇنمەن. 18 ئەۋرەتلىرىڭنى ئېچىۋەتكىن كارامەت سىرلارنى كۆرۈشۈم ئۈچۈن، كۆزلىرىمنى ئاچقايسەن! 19 مەن بۇ دۇنيادا مۇساپىرمەن؛ ئەمرلىرىڭنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن. 20 ھۆكۈملىرىڭگە ھەرقاچان ئىنتىزار بولۇپ، يۈرىكىم ئىزىلىپ كېتەي دەپ قالدى. 21 سەن لەنەتكە ۋىيرۇلغان تەكەبىبۇرلارغا تەنبىھ بېرىسەن، ئۇلار ئەمرلىرىڭدىن ئادەشىپ كېتىدۇ. 22 مەندىن ئاھانەت ھەم مەسخىرىنى يىراققا كەتكۈزگەيسەن، چۈنكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى تۇتتىم. 23 ئەمىرلەر ئولتۇرۇپ يامان گەپىمنى قىلىشماقتا، سېنىڭ قۇلۇڭ بولسا بەلگىلىمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ۋەيلايدۇ. 24 سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىم، مېنىڭ مەسلىھەتچىلىرىمدۇر. 25 (دالەت) مېنىڭ جىنىم ۋېراققا يېپىشقان؛ سۆز- كالامىڭ ۋىجىچە مېنى يېڭىلاندۇرغايسەن. 26 ئۆز يوللىرىمنى ئالدىڭدا ئوچۇق بايان قىلدىم، سەن ماڭا جاۋاب بەردىڭ؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 27 مېنى كۆرسەتمىلىرىڭنىڭ يولىنى چۈشىنىدىغان قىلغايسەن، ئاندىن مەن كارامەتلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ۋەيلىنىمەن. 28 جىنىم قايغۇ بىلەن ئېرىپ كېتىدۇ؛ سۆز- كالامىڭ ۋىجىچە مېنى كۈچلەندۈ رگەيسەن. 29 مەندىن ئالدامچى يولنى نېرى قىلغايسەن؛ شەپقەت قىلىپ ماڭا ئەۋرات-قانۇنۇڭنى بېغىشلىغايسەن؛ 30 مەن ھەقىقەت-ساداقەت يولنى تاللىۋالدىم؛ ھۆكۈملىرىڭنى ئالدىمدا قويدۇم. 31 ئاگاھ-گۇۋاھلىرىڭنى چىڭ تۇتتىمەن؛ پەرۋەردىگار، مېنى ۋىژاتقا قالدۇرمىغايسەن. 32 سەن مېنىڭ قەلبىمنى كەڭ-ئازادە قىلىشىڭ بىلەن، ئەمرلىرىڭ يولىغا ئە گىشىپ يۈگۈرىمەن. 33 (خې) ئى پەرۋەردىگار، بەلگىلىمىلىرىڭنىڭ يولىنى ماڭا ئايان قىلغايسەن؛ مەن ئۇنى ئاخىرغىچە تۇتىمەن. 34 مېنى يورۇتقايسەن، مەن ئەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتىمەن، شۇنداقلا پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. 35 مېنى ئەمرلىرىڭنىڭ يولىدا ماڭىدىغان قىلغايسەن؛ چۈنكى ئۇلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 36 مېنىڭ قەلبىمنى شەخسىي مەنپەئەتكە ئەمەس، بەلكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا مايىل قىلغايسەن. 37 كۆزلىرىمنى ساختىنى كۆرۈشتىن ياندۇرغايسەن؛ مېنى يولۇڭدا جانلاندۇرغايسەن؛ 38 سەن قۇلۇڭغا بولغان ۋەدەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەقلەر سەندىن ئەيمىنىدۇ. 39 مەن قورققان شەرمەندىلىكنى نېرى كەتكۈزگەيسەن؛ چۈنكى سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئەلادۇر. 40 مانا، مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم؛ ئۆز ھەققانىيىتىڭدە مېنى جانلاندۇرغايسەن؛ 41 : (ۋاۋ) ۋە مېھىر-مۇھەببەتلىرىڭ ۋىنىمغا كەلسۇن، ئى

پەرۋەردىگار، ۋەدەڭ يېچە نجاتلىقىڭ يىنىمغا كەلسۇن، **42** شۇندا مەندە مېنى مەسخىرە قىلغۇچىغا بە رگۈدەك جاۋاب بولىدۇ، چۈنكى سۆز ۋە گۈگە تايىنىمەن. **43** ۋە ئاغزىمدىن ھەققەتنىڭ سۆزىنى ئېلىپ تاشلىمىغايسەن، چۈنكى ھۆكۈملىرىڭگە ئۈمىد باغلىدىم، **44** شۇندا مەن سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھەر قاچان تۇتمەن، بەرھەق، ئەبەدىلئەبە دگىچە تۇتمەن، **45** شۇندا مەن ئازادىلىكتە ماڭىمەن، چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدىدىم. **46** شۇندا مەن پادىشاھلار ئالدىدا ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ توغرۇلۇق سۆزلەيمەن، ۋە ئىشلاردا مەن يە رگە قارىپ قالمايمەن. **47** ۋە ئەمرلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن، چۈنكى ئۇلارنى سۆيۈپ كەلدىم، **48** مەن سۆيۈپ كەلگەن ئەمرلىرىڭگە قوللىرىمنى سوزۇپ ئىنتىلىمەن، ۋە بەلگىلىمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. **49** (زائىن) سەن قۇلۇڭغا بە رگەن سۆزۈڭنى، يەنى ماڭا ئۈمىد بېغىشلىغان كالامىڭنى ئەسلىگەيسەن. **50** ئۇ بولسا دەردىمگە بولغان تەسەللىدۇر، چۈنكى سۆز-ۋەدەڭ مېنى جانلاندۇردى. **51** تەكەبىۋارلار ئەشەددىي ھاقارەتلىگىنى بىلەن، لېكىن تەۋرات-قانۇنۇڭدىن ھېچ چەتنىمدىم. **52** قەدىمدە بېكىتىلگەن ھۆكۈملىرىڭنى يادىمغا كەلتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق قىلىپ تۇرۇۋىگە تەسەللى بەردىم. **53** تەۋرات-قانۇنۇڭنى تاشلىۋەتكەن رەزىللەر ۋەجىدىن، ئوتلۇق غەزەپ مەندە قاينىپ تاشتى. **54** مۇساپىر بولۇپ تۇرغان جايىمدا، كۆرسەتمىلىرىڭ مېنىڭ ناخشىلىرىم بولدى. **55** كېچىدە، ئى پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئەسلەپ يۈرىدۇم، تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتۇپ كەلدىم. **56** مەن يۇنىڭغا ئېسىپ بولدۇم، چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. **57** (خەت) تۇرزۇڭ مېنىڭ نېسىۋەمدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار، «سېنىڭ سۆز-كالامىڭنى تۇتاي» ـ دېدىم. **58** مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن دىدارىڭغا ئىنتىلىپ يېلىندىم؛ ۋەدەڭ يېچە ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. **59** مەن يوللىرىڭ ئۈستىدە ئويلاندىم، ئاياغلىرىمنى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا قارىتىپ بۇردىم. **60** مەن ئالدىرىدىم، ھېچ كېچىكمىدىم، سېنىڭ ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا. **61** رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى چىرمۇلغىنى بىلەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھېچ ئۇنتۇمىدىم. **62** ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ ئۈچۈن، تۈن كېچىدە ئەشە كىكۈر ئېتىقىلى قېيمەن. **63** مەن سەندىن قورقىدىغانلارنىڭ، كۆرسەتمىلىرىڭگە ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۇلېتىدۇرمەن. **64** جاھان، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ تۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن تولدى، ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **65** (تەت) سۆز-كالامىڭ يېچە، ئى پەرۋەردىگار، تۇز قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسىتىپ كەلگەنسەن. **66** ماڭا ئوبدان پەرق ئېتىشنى ۋە بىلىمنى ئۆگەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن ئەمرلىرىڭگە ئىشەندىم. **67** مەن ئازابقا ئۇچراشتىن بۇرۇن يولدىن ئازغان، بىراق ھازىر سۆزۈڭنى تۇتمەن. **68** سەن مېھرىباندۇرسەن، مېھرىبانلىق قىلىسەن، ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **69** تەكەبىۋارلار ماڭا قارا چاپلاشتى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭگە پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئىتائەت قىلىمەن. **70** تۇلارنىڭ قەلبى ئېياس بولۇپ كەتتى؛ بىراق مەن بولسام تەۋرات-قانۇنۇڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. **71** ئازابقا ئۇچرىغىنىم ياخشى بولدى، شۇنىڭ بىلەن بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەندىم. **72** مەن ئۈچۈن ئاغزىڭدىكى قانۇن-تەلىم، مىڭلىغان ئالتۇن-كۈمۈش تەڭگىدىن ئەۋزەلدۇر. **73** (يود) سېنىڭ قوللىرىڭ مېنى ياسىغان، مېنى مۇستەھكەملىدى؛ مېنى يورۇتقايسەن، ئەمرلىرىڭنى ئۆگىنىمەن. **74** سەندىن ئەيمىنىدىغانلار مېنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلاپ كەلدىم. **75** ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ ھەققانىي ئىكەنلىكىنى، ۋاپادارلىقىڭدىن مېنى ئازابقا سالغىنىڭنى بىلىمەن. **76** ئاھ، قۇلۇڭغا بە رگەن ۋەدەڭ يېچە، تۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ تەسەللىيم بولسۇن. **77** مېنىڭ ياشىشىم ئۈچۈن، رەھىمدىللىقىڭ يېنىمغا كەلسۇن؛ چۈنكى تەۋرات-قانۇنۇڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. **78** تەكەبىۋارلار خىجالەتتە قالسۇن؛ چۈنكى تۇلار ماڭا يالغانچىلىق بىلەن تەتۇرلۇك قىلغان؛ مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. **79** سەندىن ئەيمىنىدىغانلار مەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ كەلسۇن؛ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى بىلگەنلەرمۇ شۇنداق بولسۇن. **80** كۆڭۈلۈم بەلگىلىمىلىرىڭدە مۇكەممەل بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن يە رگە قارىپ قالمايمەن. **81** (كاف) جېنىم نجاتلىقىڭغا تەلمۈرۈپ ھالدىن كېتەي دەۋاتىدۇ؛ مەن سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. **82** كۆزۈم سۆز-ۋەدە گۈگە تەلمۈرۈپ تۇگىشەي دېدى، «سەن قاچانمۇ ماڭا تەسەللى بېرەرسەن» ـ دەپ. **83** چۈنكى مەن ئىسلىنىپ قۇرۇپ كەتكەن تۇلۇمدەك بولدۇم، بىراق بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۇنتۇمايمەن. **84** قۇلۇڭنىڭ كۈنلىرى قانچە بولىدۇ؟ ماڭا زىيانكەشلىك قىلغانلارنى قاچان جازالايسەن؟ **85** تەكەبىۋارلار ماڭا ئوربالارنى كولىغان، بۇ ئىشلار تەۋراتىڭغا مۇخالىپتۇر؛ **86** سېنىڭ بارلىق تەمرلىرىڭ ئىشەنچلىكتۇر، تۇلار يولسىزلىق بىلەن مېنى قىستىماقتا؛ ماڭا ياردەم قىلغايسەن! **87** تۇلار مېنى يەر يۈزىدىن يوقاتقىلى قىل قالدى، بىراق مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭدىن ۋاز كەچمىدىم. **88** تۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ يېچە مېنى جانلاندۇرغايسەن، ۋە ئاغزىڭدىكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى تۇتمەن.

89 (لامەد) مەڭگۈگە، ئى پەرۋەردىگار، سۆز-كالامىڭ تەرشىلەردە بېكىتىلگەندۇر. **90** سېنىڭ ساداقىتىڭ ئەۋۈرىدىن-ئەۋۈرىگىچىدۇر، سەن يەر-زېمىننى مۇقىم بېكىتكەنسەن، تۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. **91** سېنىڭ ھۆكۈم-قانۇنىيەتلىرىڭ بىلەن بۇلار بۈگۈنكى كۈندىمۇ تۇرىدۇ؛ چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار سېنىڭ خىزمىتىڭىدۇر. **92** سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭ خۇرسەنلىكىم بولمىغان بولسا، ئازابىمدا يوقاپ كېتەر ئىدىم. **93** مەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى ھەرگىز ئۇنتۇمايمەن؛ چۈنكى مۇشۇلار ئارقىلىق ماڭا ھاياتلىق بەردىڭ؛ **94** مەن سېنىڭكىدۇرمەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدەپ كەلدىم. **95** رەزىللەر مېنى ھالاك قىلىشنى كۈتمەكتە؛ بىراق مەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى كۆزگۈمدە تۇتۇپ ئويلايمەن. **96** مەن ھەممە مۇكەممەللىكنىڭ چېكى بار دەپ بىلىپ يەتتىم؛ بىراق سېنىڭ تەمرىڭ-كالامىڭ چەكسىز كەڭدۇر! **97** (مەم) ئاھ، مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا بولغان مۇھەببىتىم نەقەدەر چوڭقۇرىدۇر! كۈن ۋېنى ئۇ مېنىڭ سېغىنىپ ئويلايدىغىنىمدۇر. **98** ئەمرلىرىڭ ھەردائىم مەن بىلەن بىللە تۇرغاچقا، مېنى دۈشمەنلىرىمدىن دانا قىلىدۇ؛ **99** بارلىق ئۇستازلىرىمدىن كۆپ يورۇتۇلغانمەن، چۈنكى ئاگاھ-گۇۋاھلىرىڭ سېغىنىشىمدۇر. **100** مەن قېرىلاردىن كۆپرەك چۈشىنىمەن، چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. **101** سۆز-كالامىڭغا ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، ئاياغلىرىنى ھەممە يامان يولدىن تارتتىم. **102** ھۆكۈملىرىڭدىن ھېچ چېتىمدىم؛ چۈنكى ماڭا ئۆگەتكەن سەن ئۆز ئۆگۈرىسەن. **103** سۆزلىرىڭ تىلىمغا شۇنچە شېرىن ئېتىيدۇ! ئاغزىمدا ھەسەلدىن تاتلىقتۇر! **104** كۆرسەتمىلىرىڭدىن مەن يورۇتۇلدۇم؛ شۇڭا بارلىق ساختا يولنى تۇچ كۆرىمەن. **105** (نۇن) سۆز-كالامىڭ ئايىغىم ئالدىدىكى چىراغ، يولۇمغا نۇرىدۇر. **106** قەسەم ئىچتىم، ئەمەلى قىلىمەنكى، مەن ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭنى تۇتمەن. **107** زور ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى چە كتىم، ئى پەرۋەردىگار؛ سۆز-كالامىڭ يېچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **108** قەۋىل قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئاغزىمدىكى خالىس قۇربانلىقلارنى، ماڭا ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **109** جېنىمنى ئالىقىنىمدا دائىم ئېلىپ يۈرىمەن، بىراق تەۋرات-قانۇنۇڭنى پەقەت ئۇنتۇمايمەن. **110** رەزىللەر مەن ئۈچۈن قىلتاق قۇردى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭدىن ئاداشمىدىم. **111** ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى مىراس قىلىپ مەڭگۈگە قۇبۇل قىلدىم؛ چۈنكى تۇلار كۆڭۈلۈمنىڭ شادلىقىدۇر. **112** مەن كۆڭۈلۈمنى بەلگىلىمىلىرىڭگە مەڭگۈگە [ئەمەل قىلىشقا]، يەنى ئاخىرغىچە ئەمەل قىلىشقا مايىل قىلدىم. **113** (سامەق) ئالا كۆڭۈللەرنى تۇچ كۆرۈپ كەلدىم؛ سۆيگىنىم بولسا، تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. **114** سەن مېنىڭ دالدا جايىم، مېنىڭ قالقانچىمدۇرسەن؛ سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. **115** مەن خۇدايىمنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، مەندىن نېرى بولۇڭلار، ئى رەزىللىك قىلغۇچىلار! **116** ياشىشىم ئۈچۈن، ۋەدەڭ يېچە مېنى يۈلىگەيسەن؛ ئۈمىدىمنىڭ ئالدىدا مېنى يە رگە قارامتىغايسەن. **117** مېنى قولىلار قۇۋۋەتلىگەيسەن، شۇندا مەن ئامان-ئېسىمە يۈرىمەن؛ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى ھەردائىم قەدرلەيمەن. **118** بەلگىلىمىلىرىڭدىن ئازغانلارنىڭ ھەممىسىنى نەزىرىڭدىن ساقىت قىلدىڭ؛ چۈنكى تۇلارنىڭ ئالدامچىلىقى قۇرۇقتۇر. **119** سەن يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەرنى داشقالدەك شالىلاپ تازىلايسەن؛ شۇڭا مەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى سۆيىمەن. **120** ئەتلىرىم سېنىڭدىن بولغان ئەيمىنىشتىن تىترەيدۇ؛ ھۆكۈملىرىڭدىن قورقۇپ يۈرىمەن. **121** (ئايىن) مەن دۇرۇس ھۆكۈملەرنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزدۈم؛ مېنى ئە زگۈچىلە رگە تاشلاپ قويمىغايسەن؛ **122** تۇز قۇلۇڭ ئۈچۈن ياخشىلىققا كاپالەت بولغايسەن؛ تەكەبىۋارلارغا مېنى ئە زگۈزمىگەيسەن. **123** كۆزۈم نجاتلىقىڭغا تەشنا بولۇپ، ھەم ھەققانىيىتىڭ توغرۇلۇق ۋەدە گۈگە تەلمۈرۈپ تۇگىشەي دېپ قالدى؛ **124** تۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن

قۇلۇڭغا مۇئامىلە قىلغايسەن؛ بەلگىلىمىلىرىڭنى ماڭا ئۆگەتكەيسەن. 125 مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن؛ ئاڭقا-گۇۋاھلىقلىرىڭنى بىلىپ يېتىشىم ئۈچۈن مېنى يورۇتقايسەن. 126 پەرۋەردىگار ھەركەتكە كېلىش ۋاقتى كەلدى! چۈنكى ئۇلار تەۋرات-قانۇنۇڭنى بىكار قىلۋېتىدۇ. 127 شۇ سەۋەبتىن ئەمرلىرىڭنى ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن، ساپ ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن؛ 128 شۇڭا ھەممە ئىشلارنى باشقۇرىدىغان بارلىق كۆرسەتمىلىرىڭنى توغرا دەپ بىلىمەن؛ بارلىق ساختا يولنى تۇچ كۆرىمەن. 129 (پې) ئاڭقا-گۇۋاھلىقلىرىڭ كارامەتىدۇر، شۇڭا جىنىم ئۇلارغا ئە گىشىدۇ. 130 سۆزلىرىڭنىڭ يېشىمى نۇر تېلىپ كېلىدۇ؛ نادانلارنىمۇ يورۇتىدۇ. 131 ئاغزىمنى ئېچىپ ھاسىراپ كەتتىم، چۈنكى ئەمرلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم. 132 نامىڭنى سۆيگەنلە رگە بولغان ئادىتىڭ يېنىچە، جامالىڭنى مەن تەرەپكە قارىتىپ شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. 133 قەدەملىرىمنى سۆزۈڭ بىلەن توغرىلىغايسەن؛ ئۇستۈمگە ھېچ قەبىھلىكنى ھۆكۈم سۈرگۈزمىگەيسەن. 134 مېنى ئىنسانلىقنىڭ زۇلۇمىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن، شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىمەن. 135 جامالىڭنىڭ نۇرىنى قۇلۇڭنىڭ ئۈستىگە چاچتۇرغايسەن؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 136 كۆزلىرىمدىن ياش ئېرىقلىرى ئاقىدۇ، چۈنكى ئىنسانلار تەۋرات-قانۇنۇڭغا ۋەيسۇنمايدۇ. 137 (ساۋە) ھەققانىيدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ھۆكۈملىرىڭ توغرىدۇر. 138 سەن ئاڭقا-گۇۋاھلىقلىرىڭنى ھەققانىيلىقتا ۋېرىۋغان؛ ئۇلار تولىمۇ ئىشەنچلىكتۇر! 139 ئوتلۇق مۇھەببىتىم ئۆزۈمنى يوقىتىدۇ، چۈنكى مېنى خار قىلغۇچىلار سۆزلىرىڭگە پىسەنت قىلمايدۇ. 140 سۆزۈڭ تولۇق سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر؛ شۇڭا قۇلۇڭ ئۇنى سۆيىدۇ. 141 مەن تېرىقتە كىتۇرمەن، كەمىستىلگەنمەن، بىراق كۆرسەتمىلىرىڭنى ئۇنتۇمايمەن. 142 سېنىڭ ھەققانىيىتىڭ ئەبەدىي بىر ھەققانىيەتتۇر، تەۋرات-قانۇنۇڭ ھەققەتتۇر. 143 پېشكەللىك ۋە ئازاب ماڭا چىرمىشۇالدى؛ بىراق ئەمرلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكلىرىمدۇر. 144 سېنىڭ ئاڭقا-گۇۋاھلىقلىرىڭنىڭ ھەققانىيلىقى ئەبەدىيدۇر؛ ياشىغىن دەپ، مېنى يورۇتقايسەن. 145 (كوف) مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا ندا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار؛ ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن؛ مەن بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۇنتىمەن. 146 مەن ساڭا ندا قىلىمەن؛ مېنى قۇتقۇزغايسەن، ئاڭقا-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئە گىشىمەن. 147 مەن تاڭ ئاتماي ئورنۇمدىن تۇرۇپ پەريات كۆتۈرىمەن؛ سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 148 ۋەدىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ۋىلىنىش ئۈچۈن، تۈندىكى جېسىمە كىلەر ئالماشماي تۇرۇپ كۆزۈم ئېچىلدۇ. 149 ئۇ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭ يېنىچە ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن؛ ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ يېنىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. 150 قەبىھ نىيەتكە ئە گەشكەنلەر ماڭا يېقىنلاشتى، ئۇلار تەۋرات-قانۇنۇڭدىن يىراقتۇر. 151 ئى پەرۋەردىگار، سەن ماڭا يېقىن تۇرىسەن؛ بارلىق ئەمرلىرىڭ ھەققەتتۇر. 152 ئۇزۇندىن بېرى ئاڭقا-گۇۋاھلىقلىرىڭدىن ئۆگەندىمكى، ئۇلارنى مەڭگۈگە ئىناۋەتلىك قىلغانسەن. 153 (رەش) مېنىڭ خار بولغىنىمنى كۆ رگەيسەن، مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن؛ چۈنكى تەۋرات-قانۇنۇڭنى ئۇنتۇمىدىم. 154 مېنىڭ دەۋايىمنى سورىغايسەن، ھەججەمەت بولۇپ مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ ۋەدەڭ يېنىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. 155 نىجاتلىق رەزىللەردىن يىراقتۇر؛ چۈنكى ئۇلار بەلگىلىمىلىرىڭنى ئىزدىمەيدۇ. 156 رەھىمدىللىقلىرىڭ كۆپتۈر، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ يېنىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. 157 ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار ھەم مېنى خار قىلغۇچىلار كۆپتۈر؛ بىراق ئاڭقا-گۇۋاھلىقلىرىڭدىن ھېچ چەتنىمىدىم. 158 مەن ئاسىيلىق قىلغۇچىلارغا قاراپ يە رگەندىم، چۈنكى ئۇلار سۆزۈڭنى ئۇنتىمايدۇ. 159 سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى شۇنچە سۆيگەنلىكىمنى كۆ رگەيسەن؛ ئۇ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭ يېنىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار. 160 سۆز-كالامىڭنى مۇجەسسەملىگەنده ئاندىن ھەققەت بولۇر؛ سېنىڭ ھەربىر ئادىل ھۆكۈمۈڭ ئەبەدىيدۇر. 161 (شىن) ئەمىرلەر بىكاردىن-بىكار ماڭا زىيانكەشلىك قىلىدۇ؛ بىراق يۈرىكىم كالامىڭ ئالدىدىلا تىترەيدۇ. 162 بىرسى زور ئولجا تاپقاندەك، ۋەدە ڭدىن خۇشاللىنىمەن. 163 ساختىلىقتىن نەپرەتلىنىپ يىرگىنىمەن؛ سۆيگىنىم تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. 164 ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ تۆپەيلىدىن، كۈندە يەتتە قېتىم سېنى مەدھىيلەيمەن. 165 تەۋراتىڭنى سۆيگەنلەرنىڭ زور خاتىرجەملىكى بار؛ ھېچ نەرسە ئۇلارنى پۈتلىيالماس. 166 مەن نىجاتلىقىڭغا ئۈمىد باغلاپ كۈتىۋېرىم، ئى پەرۋەردىگار، ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ. 167 جېنىم ئاڭقا-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئە گىشىدۇ، ئۇلارنى ئىنتايىن سۆيىمەن. 168 بارلىق يوللىرىم ئالدىڭدا بولغاچ، كۆرسەتمىلىرىڭ ھەم ئاڭقا-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئە گىشىمەن. 169 (تاۋ) مېنىڭ پەريادىم ئالدىڭغا يېقىن كەلسۇن، ئى پەرۋەردىگار؛ كالامىڭ يېنىچە مېنى يورۇتقايسەن. 170 يېلىنشىم ئالدىڭغا كەلسۇن؛ ۋەدەڭ يېنىچە مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن. 171 ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگىتىشىڭ ئۈچۈن، لەۋلىرىمدىن مەدھىيىلەر تۇرغۇزۇپ چىقىدۇ. 172 تىلىم سۆزۈڭنى كۈيلەپ ئاخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئەمرلىرىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىيدۇر. 173 قولۇڭ ماڭا ياردەمگە تەييار بولسۇن؛ چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى تاللىۋالدىم. 174 مەن نىجاتلىقىڭغا تەلمۈرۈپ تەشنا بولۇپ كەلدىم، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ تەۋراتىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 175 جېنىم ياشىسۇن، ئۇ سېنى مەدھىيىلەيدۇ، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ماڭا ياردەم قىلسۇن. 176 مەن يولدىن ئاداشقان قويدەك تەمتىرەپ قالدىم؛ قۇلۇڭنى ئىزدىگەيسەن، چۈنكى ئەمرلىرىڭنى ئۇنتۇپ قالغىنىم يوق.

120

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» بېشىمغا كۈن چۈشكەنده مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، ئۇ ماڭا جاۋاب بە ردى. 2 ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى يالغان سۆزلەيدىغان لەۋلەردىن، ئالدامچى تىلدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. 3 ساڭا نېمە بېرىلىدۇ، ساڭا نېمە قوشۇلۇشى كېرەك، ئەي ئالدامچى تىل؟ 4 ـ پالۋان ئىتقان ئۆتكۈر ئوقلار، تارچا چوغلىرى ساڭا تە گىشۈن! 5 مەشەك دىياردا مۇساپىر بولۇپ ياشىغىنىمغا، كېدار چېدىرلىرى ئارىسىدا تۇرغىنىمغا ھالىمغا ۋاي! 6 مەن تىنچلىققا ئۆچەر ئارىسىدا ئۆزۈندىن ۋىيان تۇرۇۋاتىمەن؛ 7 مەن تىنچلىقپەرۋەرمەن؛ بىراق گەپ قىلسام، ئۇلار ئۇرۇشىمىزلا، دەيدۇ.

121

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» كۆزلىرىمنى تاغلار تەرەپكە كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ مېنىڭ ياردىمىم قەيەردىن كېلۇر؟ 2 مېنىڭ ياردىمىم پەرۋەردىگاردىندۇر، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىندۇر. 3 ئۇ پۇتۇڭنى ھېچ تېپىلدۇرمايدۇ، سېنى ساقلىغۇچى ھېچ م ۇ ڭىمەيدۇ! 4 مانا، قارا، ئىسرائىلنى ساقلىغۇچى ھەم م ۇ ڭىمەيدۇ، ھەم ئۇخلىمايدۇ! 5 پەرۋەردىگار سېنىڭ ساقلىغۇچىڭدۇر؛ پەرۋەردىگار ئوڭ يېنىڭدىكى سايىۋەندۇر. 6 قۇياش كۈندۈزدە، ئاي كېچىدە ساڭا زەھەر يەتكۈزمەيدۇ؛ 7 پەرۋەردىگار بارلىق يامانلىقتىن سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇ جېنىڭنى ساقلايدۇ؛ 8 پەرۋەردىگار چىقىشىڭنى، كىرىشىڭنى، بۇنىڭدىن كېيىن ئەبەدىلئەبەد دگىچە ساقلايدۇ.

122

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئۇلار ماڭا: «پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقايلى» ـ دېگىنىدە، شادلاندىم. 2 پۇتلىرىمىز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە تۇرۇۋىشقا نېسىپ بولدى، ئى يېرۇسالېم! 3 ئى يېرۇسالېم، سەن چىپىسلاشتۇرۇلۇپ رەتلىك سېلىنغان بىر شەھەردۇرسەن؛ 4 قەبىلىلەر تۇ يە رگە چىقىدۇ، ياھنىڭ قەبىلىلىرى چىقىدۇ؛ ئىسرائىلغا بېرىلگەن كۆرسەتمە ۋېنچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشە كۈر ئېيتىش ئۈچۈن چىقىدۇ. 5 چۈنكى ئۇ يەردە ھۆكۈم چىقىرىشقا تەختىلەر سېلىندى، داۋۇتنىڭ جەمەتىدىكىلە رگە تەختىلەر سېلىندى. 6 يېرۇسالېمنىڭ ئامان-خاتىرجەملىكىنى ئىزدەپ دۇئا قىلىڭلار، سېنى سۆيگەنلەر روناق تاپىدۇ. 7 ئىستىھكاملىرىڭ ئىچىدە ئامان-خاتىرجەملىك بولسۇن، ئوردىلىرىڭ ئىچىدە ئاۋات-ئارامىلىق بولسۇن! 8 قېرىندىاشلىرىم ھەم يار-يۇرادەرلىرىم ئۈچۈن، مەن: «ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىڭدە بولسۇن» ـ دەيمەن. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئۆيى ئۈچۈن، سېنىڭ روناق تېپىشىڭغا ئىنتىلىمەن!

123

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى ئەرشىلەردە تۇرغۇچىسەن، ساڭا بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ 2 مانا، قۇللىرىڭنىڭ كۆزى ئۆز خوجايىنىنىڭ قوللىرىغا قانداق قارىغان بولسا، دېدە كەلەرنىڭ كۆزى ئۆز ساھىبەسىنىڭ قوللىرىغا قانداق قارىغان بولسا، بىزنىڭ كۆزىمىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا شۇنداق قارايدۇ. تا بە زگە شەپقەت كۆرسەتكۈچە قارايدۇ. 3 بە زگە شەپقەت كۆ رگۈ زگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، بە زگە شەپقەت

كۆرگۈ زگەيسەن، چۈنكى بىز يەتكۈچە خورلۇق تارتقانىمز. 4 جىنىمز غوجاملارنىڭ مازاقلىرىنى، ھاكاۋۇرلارنىڭ خورلۇقلىرىنى يەتكۈچە تارتقاندۇر.

124

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئە گەر بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، ـ ئاھ، ئىسرائىل شۇنداق دېسۇن ـ 2 بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، كىشىلەر بىزگە ھۇجۇمغا قوزغالغاندا، 3 ئۇلارنىڭ غەزىپى بىزگە تۇتاشقاندا، ـ شۇ چاغدا ئۇلار بىزنى تىرىك يۇتۇۋېتەتتى؛ 4 [شۇ چاغدا] سۇلار بىزنى غەرق قىلۇېتەتتى، كەلكۈن بېشىمىزدىن ئۆتەتتى، 5 داۋالغۇغان سۇلار بېشىمىزدىن ئۆتەتتى! 6 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە بولغاي! ئۇلارنىڭ چىشلىرىغا ئوۋ بولۇشقا بىزنى قويۇپ بەرمىدى. 7 جىنىمىز ئۆتقۇچىلارنىڭ ياسىمىدىن قېچىپ چىققان قۇشتەك قاچتى؛ ياسماق سۇندۇرۇلۇپ، بىز قاچتۇق! 8 ئېرىشكەن ياردىمىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىدۇر، ئاسمان-زېمىن ياراتقۇچىنىڭ نامىدىدۇر!

125

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگارغا تايانغانلار زىئون تېغىدە كەتتۈر، ئۇنى تەۋرەتكىلى بولمايدۇ، ئۇ مەڭگۈلۈك تۇرىدۇ. 2 يېرۇسالېم! تاغلار ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئوروۋغان، ھەم پەرۋەردىگار ھازىردىن تا ئەبە دگىچە ئۆز خەلقىنىڭ ئەتراپىنى ئورايدۇ. 3 چۈنكى رەززىلەرنىڭ ھوقۇق ھاسىسى ھەققانىيلارنىڭ نېسىۋىسىنى باشقۇرمايدۇ؛ بولمىسا ھەققانىيلارمۇ قوللىرىنى قەبىھلىككە ئۆزارتىشى مۇمكىن. 4 پەرۋەردىگار، مېھرىبانلارغا مېھرىبانلىق قىلغايسەن، كۆڭۈل دۈرىسلارغىمۇ شۇنداق بولسۇن. 5 بىراق ئەگرى يوللارغا بۇرۇلۇپ كەتكەنلەرنى بولسا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن تەڭ شاللايدۇ. ئىسرائىلغا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي!

126

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگار زىئوندىن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ كەلگەندە، بىز چۈش كۆرگەندەكلا بولدۇق؛ 2 ئاغزىمىز كۈلكىگە، تىلىمىز شادلىنىشقا تولدى، شۇ تاپتا ئەللەر ئارىسىدا ئۇلار: ـ «پەرۋەردىگار ئۇلارغا زور ئىشلارنى قىلىپ بەردى» ـ دېيىشتى. 3 پەرۋەردىگار دەرۋەقە بىز ئۈچۈن زور ئىشلارنى قىلدى، بىز بۇلاردىن شادلىنىمىز. 4 جەۋىبىنگى قۇرۇق ئېرىقلار [شار-شار سۈلارغا] ئايلاندۇرۇلغاندەك، بىز ئۆتەقۇنلارنىمۇ ئۆز ئە رىكىمىزگە قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 5 كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ تېرىغانلار شادلىق بىلەن ئورار؛ 6 يىغلاپ يۈرۈپ چاچىدىغان ئۇرۇقنى كۆتۈرگەن كىشى، بەرھەق، شادلىق-تەنتەنە بىلەن ئوريغان باغلىرىنى كۆتۈرۈپ قايتىپ كېلىدۇ.

127

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ سۇلايمان يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار ئۆزى ئۆيى سالمىسا، سالغۇچىلار بىكاردىن-بىكار ئۇنىڭغا ئەجىر سىڭدۈرىدۇ؛ پەرۋەردىگار شەھەرنى ساقلىمىسا، كۆزەتچىلەر بىكاردىن-بىكار ئويغاق تۇرىدۇ. 2 سىلەرنىڭ سەھەردە ئورنۇڭلاردىن قوپۇشۇڭلار، كەچ بولغاندا يېتىشىڭلار، جاپا-مۇشەققەتنى ئاندەك يېگىنىڭلار بىكاردىن-بىكاردۇر؛ چۈنكى ئۆ ئۆز سۆيگىنىگە ئويقۇنى بېرىدۇ. 3 مانا، بالىلار پەرۋەردىگاردىن بولغان مىراستۇر، بالىياتقۇنىڭ مېۋىسى ئۇنىڭ مۇكاپاتىدۇر؛ 4 ياشلىقتا تاپقان بالىلار، باتۇرنىڭ قولىدىكى ئوقلاردەك بولىدۇ. 5 ئوقدىنى مۇشۇلار بىلەن تولغان ئادەم بەختلىكتۇر؛ [شەھەر] دەرۋازىسىدا تۇرۇپ دۈشمەنلەر بىلەن سۆزلىشىۋاتقىنىدا، ئۇلار يەر گە قاراپ قالمايدۇ.

128

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار، ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭىدىغانلارنىڭ ھەربىرى بەختلىكتۇر! 2 چۈنكى سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ئەجرىنى يەيسەن؛ بەختلىك بولىسەن، رونۇق تاپىسەن؛ 3 ئايالىڭ بولسا ۋېۋىڭ ئېچىدە مېۋىلىك ئۈزۈم تېلىدەك بولىدۇ؛ بالىلىرىڭ داستىخانىڭنى چۈرىدەپ، زەيتۇن دەرەخلىرىدەك تىزىلىپ ئولتۇرىدۇ؛ 4 مانا، پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان كىشى شۇنداق بەختىنى كۆرىدۇ. 5 پەرۋەردىگار

ساڭا زىئون تېغىدىن بەخت ئاتا قىلغاي، سەن ئۆمرۈڭ ۋىنچە يېرۇسالېمنىڭ ئاۋاتلىقىنى كۆرگەيسەن؛ 6 پەرزەنتلىرىڭنىڭ پەرزەنتلىرىنى كۆرگەيسەن، ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق بولغاي!

129

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» «ياشلىقىمدىن تارتىپ ئۇلار كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى» ـ ـ ئاھ، ئىسرائىل ھازىر بۇنى دېسۇن ـ 2 «ئۇلار ياشلىقىمدىن تارتىپ كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى، بىراق ئۆستۈمدىن غەلبىە قىلغان ئەمەس. 3 قوش ھەيدىگۈچىلەر دۈمبەمدە ھەيدىگەن، چۈنە كلىرىنى ئىنتايىن ئۇزۇن تارتقان». 4 پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ ئۇ رەززىلەرنىڭ ئاساىرەتلىرىنى سۇندۇرۇۋەتتى؛ 5 ئۇلار شەرمەندە بولۇپ تارقىسىغا ياندۇرۇلسۇن، زىئوندىن نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ھەممىسى! 6 ئۇلار ئۆگزىدە ئۈنۈپ چىققان چۆپتەك بولسۇن؛ ئۇزۇلمەي تۇرۇپلا سولىشىپ كېتىدىغان، 7 ئوت-چۈپ ئورىغۇچىغا ئۇنىڭدىن بىر ئۇتامۇ چىقمايدۇ، باغ باغلىغۇچىغا بىر قۇچاقۇ چىقمايدۇ؛ 8 ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارمۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ بەركىتى ئۈستۈڭلاردا بولغاي؛ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن سىلە رگە بەخت تىلەيمىز!» ـ دېگەن سالامنى ھېچ بەرمەيدۇ.

130

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» چوڭقۇر يەرلەردىن ساڭا پەريات كۆتۈرىمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 2 ئى رەب، ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن، قۇلاقلىرىڭنى يېلىنىش سادايىمغا سالغايسەن، 3 ئە گەر سەن ياھ، قەبىھلىكلەرنى سۈرۈشتۈرۈپ سانىساڭ، ئەمدى رەب، كىم تىك تۇرالايدۇ؟ 4 بىراق سەندە مەغپىرەت-كەچۈرۈم باردۇر، شۇڭا سەندىن ئەيمىنىشكە بولىدۇ. 5 پەرۋەردىگارنى كۈتۈۋاتىمەن، جىنىم كۈتۈۋاتىدۇ، ئۇنىڭ سۆزىگە ئۈمىد باغلىدىم. 6 تۈن جىسىمچىلىرىنىڭ سەھەر گە بولغان تەشناسىدىن ئارتۇق، بەرھەق، تۈن جىسىمچىلىرىنىڭ سەھەر گە بولغان تەشناسىدىن ئارتۇق، جىنىم رەببگە تەشنا بولۇپ كۈتمەكتە. 7 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا ئۈمىد باغلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردا ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببەت باردۇر؛ ئۇنىڭدا زور نىجاتلىقلارمۇ بار؛ 8 ئۇ ئىسرائىلنى بارلىق قەبىھلىكلىرىدىن بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزىدۇ.

131

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، كۆزگۈم تە كەببۇر ئەمەس، نەزىرىمۇ ئۈستۈن ئەمەس؛ مەن چوڭ ئىشلار بىلەنمۇ، ياكى چامىم يەتمەيدىغان كارامەت ئىشلار بىلەنمۇ مەشغۇل بولمايمەن؛ 2 بەرھەق، تانىسىنىڭ قۇچىقىدا ياتقان ئەمچە كتىن ئايرىلغان بالىدەك، ئۆز جىنىمنى بىسۈپلىپ تىنچلاندۇردۇم؛ كۆزگۈم ئىچىمدە ئەمچە كتىن ئايرىلغان بالىدە كتۇر. 3 ئىسرائىل پەرۋەردىگارغا ئۈمىد باغلىسۇن؛ ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدىلئەبە دگىچە!

132

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى پەرۋەردىگار، داۋۇت ئۈچۈن ئۇ تارتقان بارلىق جەبىر-جاپالارنى ياد ئەتكەيسەن؛ 2 ئۇ پەرۋەردىگارغا قانداق قەسەم ئىچكەن، ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسىگە قانداق ۋەدە قىلغان: ـ 3 «پەرۋەردىگارغا تۇرار جايىنى، ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسىگە ماكانى تاپمىغۇچە، ۋېۋىمدىكى ھۇجرىغا كىرمەيمەن، كارىۋاتتىكى كۆرپەمگە چىقمايمەن، كۆزۈمگە ۋېقۇنى، قاپاقلىرىمغا ئۇگدەشنى بەرمەيمەن». 6 مانا، بىز ئۇنىڭ خەۋىرىنى ئەفراتادا ئاڭلىدۇق؛ ئۇنى ئورمانلىق ئېتىزلاردىن تاپتۇق؛ 7 ئۇنىڭ تۇرار جايلىرىغا بېرىپ كىرەيلى، ئۇنىڭ تەختىپەرى ئالدىدا سەجدە قىلايلى؛ 8 ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار، سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، ئۆز ئارامگاھىڭغا كىرگىن! 9 كاھىنلىرىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىندۈرۈلسۇن، مۇمىن بەندىلىرىڭ تەنتەنىلىك ئاۋازىنى ياڭراتسۇن! 10 قۇلۇڭ داۋۇت ئۈچۈن، ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى ياندۇرمىغايسەن؛ 11 پەرۋەردىگار ئۆز ھەقىقىتى بىلەن داۋۇتقا شۇ قەسەمنى قىلدى، ئۇ ئۇنىڭدىن ھېچ يانمايدۇ: ـ ئۇ: ـ «ئۆز پۇشتىڭدىن چىققان مېۋىدىن بىرسىنى تەختىڭدە ئولتۇرغۇزىمەن؛ 12 پەرزەنتلىرىڭ مېنىڭ ئەھدەمنى، ھەم مەن ئۆلارغا ئۆگىتىدىغان ئاگاھ-گۈۋاھلىرىمنى تۇتسا، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى مەڭگۈگە تەختىڭدە

ئولتۇردۇ» ـ دېگەن. 13 چۈنكى پەرۋەردىگار زىئونىنى تاللىغان، ئۇ تۈز ماكانى ئۈچۈن
ئۆزى خالىغان. 14 مانا ئۇ: ـ «بۇ مەڭگۈ ئۈچۈن بولىدىغان ئارامگاھىمدۇر، مۇشۇ يەردە
تۇرىمەن، چۈنكى مەن ئۆزى خالايمەن. 15 مەن ئۆزىنىڭ رىزقىنى ئىنتايىن زور بەركەتلەيمەن،
ئۆزىنىڭ يوقسۇللىرىنى نان بىلەن قانداۋۇرىمەن، 16 ئۆزىنىڭ كاھىنلىرىنا نىجاتلىقنى كىيگۈزىمەن،
ئۆزىنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شادلىقتىن تەنتەنىلىك ئاۋازىنى يا كۆتىدۇ. 17 مەن بۇ يەردە
داۋۇتنىڭ مۇئگۈزىنى بىخلاندۇرىمەن؛ ئۆزۈمنىڭ مەسىھ قىلغىنىم ئۈچۈن يورۇق بىر چىراغ
بېكىتكەنمەن؛ 18 ئۆزىنىڭ دۈشمەنلىرىگە شەرمەندىلىكنى كىيگۈزىمەن؛ ئەمما ئۆزىنىڭ كىيگەن
تاجى بېشىدا روناق تاپىدۇ» ـ دېدى.

133 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۈي: ـ قارا، مانا،
قېرىنداشلار بىرلىكتە ئۆرۈش ئىمدىگەن ياخشى، ئىمدىگەن شېرىندۇر! 2 ئۇ ھارۇننىڭ بېشىغا
ئۆكۈلۈپ، ساقىلىدىن ئاققان ئاۋۇتۇ قىممەتلىك مايدەك، ئۇ ھارۇننىڭ ساقىلىدىن ئېقىپ،
كىيىم-كېچىە كىنىڭ ياقىسىغا چۈشكەن قىممەتلىك مايغا ئوخشايدۇ؛ 3 ئۇ يەنە ھەرمون
تېغىدىكى شەبنەمنىڭ زىئون تاغلىرىغا چۈشۈشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى شۇ يەردە پەرۋەردىگار
بەركەتنى ـ يەنى مەڭگۈلۈك ھاياتنى بۇيرۇغان!

134 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» مانا، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە
قايتۇرۇڭلار، ئى، كېچىچە پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىدە تۇرىدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق
قۇللىرى! 2 مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ قوللىرىڭلارنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-
مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 3 ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار سىلەرنى زىئوندىن
بەركەتلىگەي!

135 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار،
پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى! 2 ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىدە تۇرغانلار،
خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا تۇرغانلار! 3 ياھنى مەدھىيىلەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار
مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ نامىغا كۈي ئېيتىڭلار، چۈنكى مۇشۇنداق قىلىش شېرىندۇر؛ 4 چۈنكى
ياھ ياقۇبنى ئۆزىنىڭكى بولۇشقا، ئىسرائىلنى ئۆز مىراسى بولۇشقا تاللىۋالدى. 5 چۈنكى
ئۆزۈم بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ئۇلۇغدۇر؛ رەببىمىز بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈندۇر. 6
پەرۋەردىگار نېمە ئىشنى مۇۋاپىق كۆرگەن بولسا، ئۇ ئاسمانلاردا، زېمىندا، دېڭىزلاردا ھەم
ئۇنىڭ بارلىق تەگلىرىدىمۇ شۇنى قىلغاندۇر. 7 ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئورلىتىدۇ؛
يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىدۇ؛ شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. 8 ئۇ
مىسىردىكى تۇنجى ئوغۇللارنى ھالاك قىلدى، ئىنسانلارنىڭ بولسۇن، ھايۋانلارنىڭ بولسۇن
ھەممىنى ئۆزۈپ ھالاك قىلدى. 9 ئۇ ئالامەتلەرنى، مۇجىزىلەرنى ئارا ئۆلكىلارغا ئەۋەتتى، ئى
مىسىر، پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ ھەممە قۇللىرى ئۈستىگە ئەۋەتتى. 10 ئۇ ئۇلۇغ ئەللەرنى ئۇرۇۋەتتى،
قۇدرەتلىك پادىشاھلارنى ئۇلتۇرۇۋەتتى؛ 11 ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى، باشاننىڭ
پادىشاھى ئوگنى، قاناناندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى ئۇرۇۋەتتى. 12 ئۇلارنىڭ زېمىننى
مىراس قىلىپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلدى. 13 سېنىڭ نامىڭ،
پەرۋەردىگار، مەڭگۈ ئۈچۈن، شۇھرەت-خاتىرەڭ دەۋرىدىن-دەۋرگىچىدۇر. 14 چۈنكى
پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ؛ ئۆز قۇللىرىغا رەھىم قىلىدۇ. 15 ئەللەرنىڭ
بۇتلىرى بولسا پەقەتلا كۈمۈش-ئالتۇندىن ئىبارەتتۇر، ئۇلارنى ئىنسانلىنىڭ قوللىرى ياسىغاندۇر،
خالاس. 16 ئۇلارنىڭ ئاغزى بار، بىراق سۆزلىمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، بىراق كۆرمەيدۇ؛
17 قۇلاقلىرى بار، بىراق ئاڭلىمايدۇ؛ ئاغزىدا ھېچ نەپەس يوقتۇر. 18 ئۇلارنى ياسىغانلار
ئۇلارغا ئوخشاپ قالىدۇ، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. 19 ئىسرائىل جەمەتى،
پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار؛ ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا
تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، 20 لاۋۋىي جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-
مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-
مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 21 يېرۇسالېمدا ماكانلاشقان پەرۋەردىگارغا زىئوندىن تەشەككۇر-
مەدھىيە ئېيتىلسۇن! ھەمدۇسانا!

136 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، ئۇ مېھرىباندۇر؛ چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 2 ئىلاھلارنىڭ ئىلاھىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 3 رەببلەرنىڭ رەببىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 4 زور كارامەتلەرنى بىردىنبىر يۇرگۈزگۈچىگە تەشەككۇر
ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 5 ئەقىل-پاراسەت ئارقىلىق
ئاسمانلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛
6 زېمىننى سۇلار ئۈستىدە سوزۇپ تۇرغۇزغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى
ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 7 ئۇلۇغ نۇر جىسىملىرىنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر
ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 8 كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان قۇياشنى
ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 9 كېچىنى
باشقۇرىدىغان ئاي ھەم يۇلتۇزلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 10 ئۇلارنىڭ تۇنجىلىرىنى ئۇرۇپ، مىسىرغا زەرب بەرگۈچىگە
تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 11 ئىسرائىلنى ئۇلار
ئارىسىدىن چىقارغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛
12 كۈچلۈك قول ھەم ئۇزاتقان بىلەك بىلەن ئۇلارنى چىقارغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار،
چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 13 قىزىل دېڭىزنى بۆلەك-بۆلەك بۆلگۈچىگە
تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 14 ھەم ئىسرائىلنى
ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈزگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى
مەڭگۈلۈكتۇر؛ 15 قىزىل دېڭىزدا پىرەۋنىنى قوشۇنلىرى بىلەن سوۋۇرۇۋېتىپ تاشلىغۇچىغا
تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 16 ئۇز خەلقىنى چۆل-
باياۋاندىن يېتىپ كېلىگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛
17 ئۇيۇك پادىشاھلارنى ئۇرۇۋەتكۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى
مەڭگۈلۈكتۇر؛ 18 ھەم مەشھۇر پادىشاھلارنى ئۇلتۇرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار،
چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 19 جۈملىدىن ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى
ئۇلتۇرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 20
ـ ھەم باشان پادىشاھى ئوگنى ئۇلتۇرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 21 ئۇلارنىڭ زېمىننى مىراس ئۈچۈن بەرگۈچىگە تەشەككۇر
ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 22 بۇنى بەندىسى ئىسرائىلغا مىراس
قىلىپ بەرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 23
ھالىمىز خاراب ئەھۋالدا، بىزلەرنى ئەسلىگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 24 بىزنى ئە زگەنلەردىن قۇتۇلدۇرغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار،
چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 25 بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە ئوزۇق بەرگۈچىگە
تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 26 ئەرشلەردىكى تەڭرىگە
تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!

137 بابىلدىكى دەريا-ئېرىقلار بويىدا بىز ئولتۇردۇق؛ زىئونىنى ئەسلىگىنىمىزدە،
بەرھەق يىغا كۆتۈردۇق؛ 2 چىلتارىمىزنى تارىسىدىكى سۈگەتلە رگە ئېسىپ قويدۇق. 3
چۈنكى بىزنى سۈرگۈن قىلغانلار بىزدىن ناخشا تەلەپ قىلدى؛ بىزنى زارلاتقۇچىلار بىزدىن
تاماشا تەلەپ قىلىپ: ـ «ھەي، زىئون ناخشىلىرىدىن بىرنى بەرگىن ئېيتقىنا» ـ دېيىشتى. 4 ياقا
يۇرتىمىز تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ناخشىسىنى قانداقمۇ ئېيتالىيلى؟ 5 ئەي يېرۇسالېم، مەن سېنى
ئۇنتۇسام، ئۇڭ قولۇم [ماھارىتىنى] ئۇنتۇسۇن! 6 سېنى ئەسلىمىسەم، ـ يېرۇسالېمنى ئەڭ
چوڭ خۇرسەنلىكىمدىن ئەۋزەل كۆرمىسەم ـ تىلىم تاكالايىغا چاپلىشىپ قالسۇن! 7 ئى
پەرۋەردىگار، ئېدوم بالىلىرىدىن ھېساب ئالغاندا، يېرۇسالېمنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈننىنى
يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن، چۈنكى ئۇلار: «ئۇنى يەر بىلەن يەكسان قىلىڭلار، ئۇلىنچە يەر

بىلەن يەكسان قىلىڭلار!» دېيىشتى. 8 ئى يۇلنىش ئالدىدا تۇرغان بابىل قىزى، بەرگە قىلغان قىلىمىشلىرىڭنى تۆز ۋۇگىگە قايتۇرغۇچى بەختلىكتۇر! 9 بوۋاقلىرىڭنى تېلىپ تاشقا ئاتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!

138

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن، بارلىق ئىلاھلار ئالدىدا سېنى كۈيلەيمەن. 2 پاك-مۇقەددەسلىكىڭنىڭ ئىبادەتخانىسىغا قاراپ باش ئۇرىمەن، تۆۋۇگىمەس مۇھەببىتىڭ ھەم ھەقىقەت-ساداقىتىڭ تۈچۈن نامىڭنى تەبرىكلەيمەن؛ چۈنكى سەن پۈتۈن نام-شۆھرىتىڭدىنمۇ يۇكسەك، ۋەدە قىلغىنىڭنى ئۇلۇغ قىلغانسەن. 3 ساڭا ندا قىلغان كۈندە، ماڭا جاۋاب بەرگەنسەن، جېنىمغا كۈچ كىرگۈزۈپ، مېنى ربغىبەتلەندۈرگەنسەن. 4 ئاغزىڭدىكى سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئى پەرۋەردىگار، جاھاندىكى بارلىق شاھلار سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ 5 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار ئالىيدۇر؛ بىراق ئۇ ھالى بوشلارغا نەزەر سالىدۇ، تەكەببۇلارنى بولسا ئۇيراقتىن تونۇپ يېتىدۇ. 7 زۇلمەت-مۇشەققەتلەر ئارىسىدا ماڭغان بولسامۇ، سەن مېنى جانلاندۇرىسەن؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ غەزىپىنى توسۇشقا قولۇڭنى ئۇزارتىسەن، ئوڭ قولۇڭ مېنى قۇتقۇزىدۇ. 8 پەرۋەردىگار ماڭا تەۋە ئىشلارنى پۈتكۈزىدۇ؛ مېھىر-مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مەڭگۈلۈكتۇر؛ ئۆز قوللىرىڭ ياسىغانىنى تاشلاپ كەتمىگەيسەن!

139

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنى تەكشۈرۈپ چىقتىڭ، ھەم مېنى بىلىپ يەتتىڭ؛ 2 ئۆزۈڭ ئولتۇرغىنىمنى، ئۆرغىنىمنىمۇ بىلىسەن؛ يىراقتا ئۆرۈقلۇق كۆڭۈلۈمدىكىنى بىلىسەن. 3 باسقان قەدەملىرىمنى، ياتقانلىرىمنى ئۆتۈكەمە كۆرىن ئۆتۈكۈزدۇڭ؛ بارلىق يوللىرىم ساڭا ئايانىدۇر. 4 بەرھەق، تىلىمغا بىر سۆز چىقماي تۇرۇپلا، ئى پەرۋەردىگار، مانا سەن بۇنى ئەينى ۋىجىغا بىلىمەي قالمايسەن. 5 سەن مېنى ئالدى-كەينىمدىن ئوراپ تۇرىسەن، قولۇڭنى مېنىڭ ئۈستۈمگە قوندۇرغانسەن. 6 بۇنداق بىلىم ماڭا شۇنچىلىك تىلسىمات بىلىنىدۇ! شۇنداق يۈكسەككى، مەن ئۇنى بىلىپ يېتەلمەيدىكەنمەن. 7 روھىڭدىن نېرى بولۇشقا نەلەرگىمۇ بارالايتتىم؟ ھۇزۇر ۋۇجۇدىن ئۆتۈزۈمنى قاچۇرۇپ نەلەرگە بارالايتتىم؟ 8 ئاسمانلارغا چىقسام، مانا سەن ئاشۇ يەردە، تەھتىسارادا ئورۇن سالسامۇ، مانا سەن شۇ يەردە، (Sheol h7585) 9 سەھەرنىڭ قاناتلىرىنى تېلىپ ئۇچۇپ، دېڭىزنىڭ ئەڭ چەت يەرلىرىدە ئورسام، 10 ھەتتا ئاشۇ جايدا قولۇڭ مېنى يېتەكلەيدۇ، ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلەيدۇ. 11 مەن: «قاراڭغۇلۇق مېنى ياپسا، ئەترابىمدىكى يوروقلۇق چوقۇم كېچە بولىدۇ» ـ دېسەم، 12 قاراڭغۇلۇقمۇ سەندىن يوشۇرۇنالمايدۇ، كېچىمۇ ساڭا كۈندۈزدەك ئايدىڭدۇر، قاراڭغۇلۇقمۇ [ساڭا] يوروقتەكتۇر. 13 بەرھەق، ئانامنىڭ قورسىقىدا مېنى توقۇغانسەن؛ 14 مەن سېنى مەدھىيىلەيمەن، چۈنكى مەن سۈرلۈك ۋە كارامەت ياسالغانمەن، سېنىڭ قىلغانلىرىڭ كارامەت تىلسىماتتۇر، بۇنى جېنىم ئوبدان بىلىدۇ. 15 مەن يوشۇرۇن جايدا ياسالغىنىمدا، يەر تەگلىرىدە ئەپچىللىك بىلەن توقۇلۇپ شەكىللەندۈرۈلگىنىمدە، تۆستىخانىلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس ئىدى. 16 ئەزالىرىم تېخى ئاپىرىدە بولمىغان كۈنلەردە، ئۇلار ياسىلىۋاتقان كۈنلەردە، كۆزۈڭ تېخى شەكىللەنمىگەن جىسمىمنى كۆرۈپ يەتكەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئالىلىرۇن دەپتىرىڭدە يېزىلغانىدى. 17 ئاھ تەڭرىم، ۋىلىرىڭ ماڭا نەقەدەر قىممەتلىكتۇر! ئۇلارنىڭ يىغىندىسى شۇنچە زوردۇر! 18 ئۇلارنى ساناي دېسەم، ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردىنمۇ كۆپتۇر؛ ۋىقىۋدن كۆزۈمنى ئاچسام، مەن يەنىلا سەن بىلەن بىللىدۇرمەن! 19 ئاھ، سەن رەزىللەرنى ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ ئىدىڭ، ئى خۇدا! قانخور كىشىلەر، مەندىن يىراق بولۇش! 20 چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ئوغرىلۇقى ھىيلىلىك بىلەن سۆزلەيدۇ، سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئۇلار تەرىپىدىن ئازدۇرۇلدى. 21 ساڭا ئۆچمەن بولغانلارغا، ئى پەرۋەردىگار، مەنمۇ ئۆچمەن؟ ساڭا قارشى چىققانلارغا مەنمۇ يىرگىنىمەنغۇ؟ 22 ئۇلارغا چىش-تىرنىقىمغىچە ئۆچتۇرمەن؛ ئۇلارنى ئۆز دۈشمەنلىرىم دەپ ھېسابلايمەن. 23 مېنى كۆزىتىپ تەكشۈرگەيسەن، ئى تەڭرىم! مېنىڭ قەلبىمنى بىلىپ يەتكەيسەن! مېنى سىناپ، غەملىك ۋىلىرىمنى بىلگەيسەن؛ 24 مەندە [ئۆز ۋۇگىگە] ئازار بەرگۈدەك يولنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرگەيسەن؛ ۋە مېنى مەڭگۈلۈك يول ۋۇجۇدا يېتىپ كېلىگەيسەن!

140

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ رەزىل ئادەمدىن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى ئازاد قىلغايسەن، زوراۋان كىشىدىن مېنى ساقلىغايسەن. 2 ئۇلار كۆڭلىدە يامانلىقلارنى ۋېلىماقتا؛ ئۇلار ھەر كۈنى جەم بولۇشۇپ ئۇرۇش چىقارماقچى. 3 تىلىنى يىلاننىڭكىدەك ئىتتىك قىلىدۇ، كوبرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا ئۇرىدۇ؛ سېلاھ. 4 رەزىل ئادەمنىڭ قوللىرىدىن مېنى ئامان قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ پۈتلىرىمنى پۈتلاشنى قەستلەيدىغان زوراۋان كىشىدىن ساقلىغايسەن. 5 تە كەببۇرلار مەن ئۈچۈن قىلتاق، تانىلارنى يوشۇرۇپ تەييارلىدى؛ يول بويىدا تور يايدى، مەن ئۈچۈن تۇزاقلارنى سالدى؛ سېلاھ. 6 مەن پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ تەڭرىدۇرسەن» ـ دېدىم؛ يېلىنىشلىرىم ساداسىغا قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 7 پەرۋەردىگار رەب نىجاتلىقىمنىڭ كۈچىدۇر، سەن جەڭ كۈنىدە بېشىمنى بېپىپ قوغدىغانسەن. 8 رەزىل ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى ئىجابەت قىلمىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئۇلارنىڭ سىيلىرىنى ئاققۇزمىغايسەن، بولمىسا ئۆزلىرىنى چوڭ تۇتۇۋالىدۇ. سېلاھ. 9 مېنى قورشىۋالغانلارنىڭ بولسا، لەۋلىرىدىن چىققان شۇملۇق ئۇلارنىڭ تۆز بېشىغا چۈشسۇن؛ 10 ئۇستىگە چوغلار ياغدۇرۇلسۇن؛ ئۇلار ئوتقا، قايتىدىن چىقالمىغۇدەك ھاڭلارغا تاشلۇنىلسۇن، 11 تىل چېقىمچى ئادەمنىڭ يەر يۈزىدە ئورنى بولمىسۇن؛ بالا-يىتىپەت زوراۋانلارنى ئۆگەشكۈچە ئۇۋلايدۇ؛ 12 مەن بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ئېزىلگەنلەرنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، يوقسۇلنىڭ ھەقىنى ئېلىپ بېرىدۇ؛ 13 بەرھەق، ھەققانىيلار نامىڭغا تەشەككۇر ئېيتىدۇ؛ كۆڭلى دۈرۈسلار ھۇزۇر ۋۇجۇدا ياشايدۇ.

141

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، مەن ساڭا ندا قىلدىم؛ ينىمغا تېزدىن كەلگەيسەن؛ ساڭا ندا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن. 2 دۇئايىمنى ئاڭلىغىنىڭدا، ساڭا سۈنۈلغان خۇشبۇيدەك يېقىملىق بولسۇن، قولۇمنىڭ كۆتۈرۈلۈشى سۈنۈلغان كەچلىك قۇربانلىقتەك قوبۇل بولسۇن. 3 ئاغزىم ئالدىدا كۆزەتچى تۇرغۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ لەۋلىرىم دەرۋازىسىنى ساقلىغايسەن؛ 4 كۆڭلۈمنى ھېچقانداق يامان ئىشقا، قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا شېرىك بولۇپ، رەزىللىك قىلىشقا مايىل قىلمىغايسەن. مېنى ئۇلارنىڭ نېمەتلىرىدىن ھېچ يېگۈزمىگەيسەن! 5 مەققانىي ئادەم مېنى تۇرسۇن ـ بۇ ماڭا مېھرىبانلىقتۇر؛ ماڭا تەنبىھ بەرسۇن ـ بۇ بولسا، بېشىم رەت قىلمايدىغان، قۇيۇلغان ئېسىل مايدەك بولىدۇ. چۈنكى مېنىڭ دۇئايىم يەنىلا شۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىگە قارشى بولىدۇ. 6 ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى تىك يارلاردىن تاشلۇۋېتىلگەندە، [خەلق] مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلايدۇ؛ چۈنكى تۇزاقلىردىن مېنى ساقلىغايسەن؛ 7 بىرسى ئوتۇن يارغاندا يە رگە چېچىلغان يېرىنىدىلارىدەك، مانا، ئۇستىخانىلىرىمىز تەھتىسارا ئىشىكى ئالدىدا چېچۇۋېتىلدى؛ (Sheol h7585) 8 بەرھەق، كۆزلىرىم ساڭىلا تىكىلىپ قارايدۇ، پەرۋەردىگار رەببىم؛ ساڭا تايىنىمەن؛ جېنىمنى خاراب قىلىپ تاشلىۋەتمىگەيسەن. 9 ئۇلارنىڭ ماڭا سالغان قىلتىقىدىن، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ تۇزاقلىردىن مېنى ساقلىغايسەن؛ 10 رەزىللەر ئۆزىنىڭ تورلىرىغا يېقىلسۇن، مەن بولسام ـ ئۆتۈپ كېتىمەن.

142

داۋۇت غاردا يوشۇرۇنۇپ تۇرغان ۋاقىتتا يازغان «ماسقىل»: ـ مەن پەرۋەردىگارغا ئاۋازىمنى ئاڭلىتىپ نالە-يېرىاد كۆتۈرىمەن؛ پەرۋەردىگارغا ئاۋازىم بىلەن يېلىنىمەن؛ 2 ئۆزىنىڭ ئالدىدا داد-زارلىرىمنى تۆكىمەن؛ ئۆزىنىڭغا ئاۋارىچىلىكىمنى ئېيتىمەن. 3 روھىم ئىچىمدە ئۆزگىشەي دەپ قالغاندا، شۇ چاغدا باسقان يولۇمنى بىلگەنسەن؛ مەن ماڭىغان يولدا ئۇلار ماڭا قىلتاق سالدى. 4 ئوڭ ينىمغا قاراپ باققايسەن، ئەترابىمدا مېنى تونۇيدىغان ئادەم يوقتۇر، پاناھگاھ يوقاپ كەتتى؛ ھېچ ئادەم جېنىمغا كۆيۈنمەيدۇ. 5 مەن ساڭا پەرياد كۆتۈردۇم، ئى پەرۋەردىگار، ساڭا: «سەن مېنىڭ ياشىناھىمسەن، تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا بولغان نېسىۋەمدۇرسەن» ـ دېدىم. 6 مېنىڭ پەريادىمغا قۇلاق

سالغايسەن، چۈنكى مەن ئىنتايىن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۇم، مېنى قوغلىغۇچىلىرىمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن، چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈكتۈر. 7 سېنىڭ نامىڭنى تەبرىكلىشىم ئۈچۈن، جېنىمنى تۈرمىدىن چىقارغايسەن، ھەققانىيلار ئەتراپىمدا ئولىشىدۇ، چۈنكى سەن ماڭا زور مېھرىبانلىق كۆرسىتىسەن.

143 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، يېلىنىشلىرىمغا قۇلاق سالغايسەن، ھەققەت-ساداقىتىڭدە ھەم ھەققانىيىتىڭدە ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن. 2 تۈز قۇلۇڭنى سوراققا تارتىشقا تۈرمىغايسەن، چۈنكى نەزىرىڭدە تىرىكلەرنىڭ ھېچبىرى ھەققانىي ئىسپاتلانمايدۇ. 3 چۈنكى دۈشمەن جېنىمغا زىيانكەشلىك قىلماقتا، ئۇ ھاياتىمنى دەپسەندە قىلدى، مېنى خۇددى ئۆلۈگلى تۈرۈن بولغانلاردەك، قاراڭغۇ جايلاردا تۇرۇشقا مەجبۇر قىلدۇ. 4 شۇڭا روھىم ئىچىمدە تۇڭشەيي دەپ قالدى، ئىچىمدە قەلبىم سۈندى. 5 مەن قەدىمكى كۈنلەرنى ئەسلەيمەن، سېنىڭ بارلىق قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن، قوللىرىڭ ئىشلىگەنلىرىنى خىيالىمدىن ئوتكۈزىمەن. 6 قوللىرىمنى ساڭا قاراپ سوزۇپ ئىنتىلىمەن، جېنىم چاڭقىغان زېمىندەك ساڭا تەشنادۇر. سېلاھ. 7 ماڭا تېزدىن جاۋاب بە رگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، روھىم ھالدىن كېتىدۇ، دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن، بولمىسا مەن ھاڭنا چۈشىدىغانلاردەك بولىمەن. 8 مېھىر-مۇھەببىتىڭنى تاڭ سەھەردە ئاڭلاتقايسەن، چۈنكى تايانغىنىم سەن، مېڭىشىم كېرەك بولغان يولنى ماڭا بىلدۈ رگەيسەن، چۈنكى جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ، 9 مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمەنلىرىمدىن، باشپاناھ ئىزدەپ سېنىڭ يېنىڭنا قاچىمەن. 10 تۈز ئىرادە ئىگىڭ ئەمەل قىلىشىمقا مېنى ئۆگەتكەيسەن، چۈنكى سەن مېنىڭ خۇدايىمدۇرسەن، سېنىڭ مېھرىبان روھىڭ مېنى ئۆپتۈز زېمىندا يېتە كلىگەي؛ 11 تۈز نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن مېنى جانلاندۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، تۈز ھەققانىيىتىڭدە جېنىمنى ئاۋارىچىلىكتىن ئازاد قىلغايسەن. 12 ھەم مېھىر-شەپقىتىڭدە دۈشمەنلىرىمنى ئۈزۈپ تاشلۇۋەتكەيسەن؛ جېنىمنى خار قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ھالاك قىلغايسەن، چۈنكى مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن.

144 داۋۇت يازغان كۈي: ـ قوللىرىمغا جەڭ قىلىشنى، بارماقلىرىمغا ئۇرۇشنى ئۆگىتىدىغان، مېنىڭ قورام تېشىم پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! 2 مېنىڭ تۈز زېھىنىم شەپقىتىم ۋە مېنىڭ قورغنىم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىم ۋە نجاتكارىم، مېنىڭ قالقىنىم ۋە تايانغىنىم، مەن ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپىمەن؛ ئۇ تۈز خەلقىمنى قول ئاستىمدا بويسۇندۇرغۇچىدۇر! 3 ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالىدىكەنسەن، ئادەم دېگەن زادى نېمە؟ ئۇنىڭ ئوغرۇلۇق ئويلايدىكەنسەن، ئىنسان بالىسى دېگەن نېمە؟ 4 ئادەم بولسا بىر نەپەسترۇلا، خالاس، ئۇنىڭ كۈنلىرى ئۆتۈپ كېتىۋاتقان بىر كۆلە ئىگىدۇر، خالاس. 5 ئى پەرۋەردىگار، ئاسمانلارنى ئېگىلدۈرۈپ چۈشكەيسەن، تاغلارغا تېگىپ ئۇلاردىن ئىس-تۈتەك چىقارغايسەن؛ 6 چاقماقلارنى چاقنۇرۇپ ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەيسەن، ئوقلىرىڭنى ئېتىپ ئۇلارنى قىيقاس-سۈرەنگە سالغايسەن؛ 7 يۇقىرىدىن قوللىرىڭنى ئۇزىتىپ، مېنى ئازاد قىلغايسەن، مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن، ياقا يۇرتىتىكىلەرنىڭ چاڭگىلىدىن چىقارغايسەن. 8 ئۇلارنىڭ ئاغزىنى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالداممچى قولدۇر. 9 ئى خۇدا، مەن ساڭا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىمەن؛ ئونتارغا تەڭگەش بولۇپ ساڭا كۈيلەرنى ئېيتىمەن. 10 سەن پادىشاھلارغا نجاتلىق-غەلبە بېغىشلايسەن، قۇلۇڭ داۋۇتنى ئۆچەللىك قىلىچتىن قۇتۇلدۇرىسەن. 11 مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، يات يۇرتىتىكىلەرنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغايسەن؛ ئۇلارنىڭ ئاغزىنى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالداممچى قولدۇر. 12 شۇنداق قىلىپ ئوغۇللىرىمىز ياشلىقىدا پۇختا يېتىلگەن كۆچەتلەر ئىگە ئوخشايدۇ، قىزلىرىمىز ئورىدىچە نەقشىلەنگەن تۈۋۈر ئۈگەنىدەك بولىدۇ؛ 13 ئاشلىق ئامبارلىرىمىز تولدۇرۇلۇپ، تورلۇك-تورلۇك ئوزۇقلار بىلەن تەمىنلەيدىغان، قويلىرىمىز ئوتلاقلىرىمىزدا مىڭلاپ، تۈمەنلەپ قوزۇلايدىغان؛ 14 كالىلىرىمىز بوغاز بولىدىغان، ھېچكىم بىسىپ كىرمەيدىغان، ھېچكىم [جەڭگە] چىقمايدىغان، كوچىلىرىمىزدا ھېچ جېدەل-غوڭغا بولمايدىغان؛ 15 ئەھۋالى شۇنداق بولغان خەلق تېمىدىگەن بەختلىكتۈر! خۇداسى پەرۋەردىگار بولغان خەلق بەختلىكتۈر!

145 مەدھىيە: داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن سېنى مەدھىيلەپ ئۇلۇغلايمەن، خۇدايىم، ئى پادىشاھ؛ نامىڭنا ئەبەدىلىكەبە دگىچە تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن. 2 ھەر كۈنىنى ساڭا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن، نامىڭنا ئەبەدىلىكەبە دگىچە تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن! 3 ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، زور مەدھىيىلە رگە لايىقتۇر! ئۇنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بولغىلى بولماس؛ 4 بىر دەۋر يېڭى بىر دەۋ رگە سېنىڭ قىلغانلىرىڭنى ماختايدۇ؛ ئۇلار قۇدرەتلىك قىلغانلىرىڭنى جاكارلايدۇ؛ 5 مەن ھەيۋىتىڭنىڭ شەرەپلىك جۈلالىقىنى، ۋە كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى سېغىنىپ سۆزلەيمەن؛ 6 : شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قورقۇنچلۇق ئىشلىرىڭنىڭ قۇدرىتىنى بايان قىلىدۇ؛ مەنمۇ ئۇلۇغ ئەمەللىرىڭنى جاكارلايمەن! 7 ئۇلار زور مېھرىبانلىقىڭنى ئەسلەپ، ئۇنى مۇبارە كلەپ تارقىتىدۇ، ھەققانىيلىقىڭ توغرۇلۇق يۇقىرى ئاۋازدا كۈيلەيدۇ. 8 پەرۋەردىگار مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىلدۇر؛ ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، ئۇ زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۈر؛ 9 پەرۋەردىگار ھەممىگە مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرى بارچە ياراتقانلىرىنىڭ ئۈستىدىدۇر؛ 10 سېنىڭ بارلىق ياسىغانلىرىڭ سېنى مەدھىيىلەيدۇ، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ ساڭا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرىدۇ. 11 ئۇلار پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرىپىدىن خەۋەر يەتكۈزىدۇ، كۆچ-قۇدرىتىڭنى سۆزلەيدۇ؛ 12 شۇنداق قىلىپ ئىنسان باللىرىغا قۇدرەتلىك ئىشلىرىڭ، پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرەپلىك ھەيۋىسى ئايان قىلىنىدۇ. 13 سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئەبەدىي پادىشاھلىقتۇر، سەلتەنىتىڭ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر. 14 پەرۋەردىگار يېقىلاي دېگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى يۇلەيدۇ، ئېگىلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۈرغۇزىدۇ. 15 ھەممەيلەننىڭ كۆزلىرى ساڭا تىكىلىپ كۈتىدۇ؛ ئۇلارغا تۈز ۋاقىتدا رىزقىنى تەقسىم قىلىپ بېرىسەن؛ 16 قولۇڭنى ئېچىشىڭ بىلەنلا، بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئارزۇسىنى قاندۇرىسەن. 17 پەرۋەردىگار بارلىق يوللىرىدا ھەققانىيدۇر، ياسىغانلىرىنىڭ ھەممىسگە مۇھەببەتلىكتۈر. 18 پەرۋەردىگار ئۆزىگە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە يېقىندۇر، ئۆزىگە ھەقىقەتتە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە يېقىندۇر؛ 19 ئۇ ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ پەريادىنى ئاڭلاپ ئۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. 20 پەرۋەردىگار ئۆزىنى سۆيگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن خەۋەر ئالىدۇ؛ رەزىللەرنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 21 ئاغزىم پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىدۇ؛ بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئەبەدىلىكەبە د ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرغاي!

146 ھەمدۇسانا! ئى جېنىم، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلە! 2 مەن ھايات بولساملا، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەيمەن؛ ۋۇجۇدۇم بار بولسىلا خۇدايىمغا كۈي ئېيتىمەن. 3 ئېسىلزادىلەر گىمۇ، ئىنسان بالىسىغۇ تايانماڭلار، ئۇلاردا ھېچ مەدەت-نجاتلىق يوقتۇر. 4 مانا، ئۇنىڭ نەپىسى كېتىدۇ، ئۇ تۈز ۋۇيرىقىغا قايتىپ كېتىدۇ، شۇ كۈندىلا ئارزۇ-نىيەتلىرى يوقاپ كېتىدۇ. 5 ياقۇپنىڭ تەڭرىسى مەددەتكارى بولغان ئادەم، پەرۋەردىگار خۇداسىنى تۈز ئۈمىدى قىلغان ئادەم بەختلىكتۈر! 6 ئۇ ئاسمانلارنى، زېمىننى، دېڭىزنى ھەم ئۇنىڭدا بار مەۋجۇداتلارنى ياراتقانىدۇر؛ ئۇ ھەقىقەت-ساداقەتتە مەڭگۈ ئۇرىدۇ؛ 7 ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئۇ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئاچ قالغانلارغا نان بېرىدۇ. پەرۋەردىگار مەھبۇسلارنى ئازاد قىلىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگار كورلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئېگىلىپ قالغانلارنى تۈرغۇزىدۇ؛ پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنى سۆيىدۇ. 9 پەرۋەردىگار مۇسىپىرلاردىن خەۋەر ئالىدۇ؛ يېتىم-يېسىرلارنى، تۇل خوتۇننى يۇلەيدۇ؛ بىراق رەزىللەرنىڭ يولىنى ئە گرى-ۋۇگرى قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار مەڭگۈ ئۇنىڭ ھۆكۈمى سۈرىدۇ؛ ئى زىئون، سېنىڭ خۇدايىڭ دەۋرىدىن-دەۋرگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ! ھەمدۇسانا!

147 ھەمدۇسانا! ياھنى مەدھىيىلە ئاڭلار! بەرھەق، بۇنداق قىلىش شېرىندۇر؛ خۇدايىمزنى كۈيلە ئاڭلار! مەدھىيە ئوقۇش ئىنسانغا يارىشىدۇ. 2 پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى بىنا قىلماقتا؛ ئىسرائىلنىڭ سۈرگۈن قىلىنغانلىرىنى ئۇ يىغىپ كېلىدۇ؛ 3 ئۇ كۆڭلى سۇنۇقلارنى داۋالايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يارىلىرىنى تاڭىدۇ. 4 ئۇ يۇلتۇزلارنىڭ سانىنى سانايدۇ؛ ئۇلارنىڭ

هەممىسگە بىر-بىرلەپ ئىسىم قويىدۇ. 5 ئۇلۇغدۇر رەببىمىز، زور قۇدرەتلىكتۇر، ئۇنىڭ چۈشىنىشى چەكسىزدۇر. 6 پەرۋەردىگار ياۋاش مۇمىنلەرنى يۇلۇپ كۆتۈرىدۇ، رەزىللەرنى يەرگىچە تۆۋەن قىلىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈرلەر بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار، كۈيلەرنى چىلتارغا تەڭشەپ ئېيتىڭلار! 8 ئۇ ئاسمانىنى بۇلۇتلار بىلەن قاپلىتىدۇ، زېمىنغا يامغۇرنى يېگىتىدۇ، تاغلاردا ئوت-چۆپلەرنى تۈستۈرىدۇ، 9 مالىلارغا ئوزۇق، تاغ قاغىسىنىڭ چۈچىلىرى زارلىغاندا، ئۇلارغا ئوزۇق بېرىدۇ، 10 ئات كۈچىدىن ئۇ زوق ئالمايدۇ، ئادەمنىڭ چەبدەس پۇتلىرىنى خۇرسەنلىك دەپ بىلمەيدۇ، 11 پەرۋەردىگار بەلكى ئۇزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنى، ئۇزىنىڭ ئۇ زېگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. 12 پەرۋەردىگارنى ماختاڭلار، ئى يېرۇسالېم؛ خۇدايىڭنى مەدھىيىلە، ئى زىئون. 13 چۈنكى ئۇ دەرۋازىلىرىڭنىڭ تاقاقلىرىنى مەھكەم قىلىدۇ؛ سېنىڭدە تۇرۇۋاتقان پەرزەنتلىرىڭگە بەخت-بەرىكەت بەردى. 14 ئۇ چەت-چېگرالىرىڭدا ئارام-تىنچلىق يۈرگۈزىدۇ، سېنى بۇغدايىنىڭ ئېسىلى بىلەن قانائەتلەندۈرىدۇ. 15 ئۇ ئۆز ئەمرى-بېشارەتلىرىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتىدۇ؛ ئۇنىڭ سۆز-كالامى ئىنتايىن تېز يۈگۈرىدۇ. 16 ئۇ ئاق قارنى يۈڭدەك بېرىدۇ، قىراۋنى كۈللەردەك تارقىتىدۇ. 17 ئۇنىڭ مۇزنى نان ئۆۋاقلىرىدەك قىلىپ پارچىلۇۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭ سوغۇقى ئالدىدا كىم تۇرالىسۇن؟ 18 ئۇ سۆزىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى ئېرىتىدۇ؛ ئۇنىڭ شامىلىنى چىقىرىپ، سۈلارنى ئاققۇزىدۇ. 19 ئۇ ئۆز سۆز-كالامىنى ياقۇبقا، بەلگىلىرىنى ھەم ھۆكۈملىرىنى ئىسرائىلغا ئايان قىلىدۇ؛ 20 ئۇ باشقا ھېچبىر ئەلگە مۇنداق مۇئامىلە قىلمىغاندۇر؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى بولسا، ئۇلار بىلىپ باققان ئەمەس. ھەمدۈسانا!

148 ھەمدۈسانا! پەرۋەردىگارنى ئاسمانلاردىن مەدھىيىلە ڭلار، يۇقىرى جايلاردا ئۇنى مەدھىيىلە ڭلار، 2 ئۇنى مەدھىيىلە ڭلار، بارلىق پەرىشتىلىرى، ئۇنى مەدھىيىلە ڭلار، بارلىق قوشۇنلىرى! 3 ئۇنى مەدھىيىلە ڭلار، ئى قۇياش ھەم ئاي، ئۇنى مەدھىيىلە ڭلار، ھەممە پارلاق يۇلتۇزلار؛ 4 ئۇنى مەدھىيىلە ڭلار، ئاسمانلارنىڭ ئاسمانلىرى، ئاسماندىن يۇقىرى جايلاشقان سۈلار! 5 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ ئېيتىۋېغان ھامان، ئۇلار يارىتىلغاندۇر؛ 6 ئۇ ئۇلارنى ئەبەدىلىكەبە دگىچە تۇرغۇزدى؛ ئۇلار ئۈچۈن ۋاقتى ئۆتمەيدىغان بەلگىلىمنى ئېيتىۋېغان. 7 پەرۋەردىگارنى زېمىندىن مەدھىيىلە ڭلار، دېڭىزدىكى بارلىق ئەجدىھالار، دېڭىزنىڭ بارلىق تەگلىرى؛ 8 ئوت، مۇلدۇز، قار، تۇمان، ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلىدىغان جۈدۈنلۈق شامال؛ 9 تاغلار ھەم بارلىق دۆڭلەر، مېۋىلىك دەرەخلەر، بارلىق كېدىر دەرەخلىرى، 10 ياۋايى ھايۋانلار، بارلىق مال-ۋارانلار، ئۈمىلگۈچىلەر ھەم ئۇچار-قاناتلار؛ 11 جاھان پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوۋملار، ئەمىرلەر ھەم يەر يۈزىدىكى بارلىق ھاكىم-سوتچىلار؛ 12 ھەم يىگىتلەر ھەم قىزلار، بوۋايلار ۋە ياشلار، ـ 13 ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىسۇن؛ چۈنكى پەقەتلا ئۇنىڭ نامى ئالىيدۇر؛ ئۇنىڭ ھەيۋىتى يەر ھەم ئاسماندىن ئۈستۈن تۇرىدۇ. 14 ھەم ئۇ ئۆز خەلقىنىڭ مۈڭگۈزىنى، يەنى بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ مەدھىيىسىنى ئېگىز كۆتۈرگۈ زگەن؛ ئۇلار ئىسرائىل بالىلىرى، ئۆزىگە يېقىن بىر خەلقتۇر! ھەمدۈسانا!

149 ھەمدۈسانا! پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى بىر ناخشىنى ئوقۇڭلار، مۇمىن بەندىلەرنىڭ جامائىتىدە ئۇنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىڭلار! 2 ئىسرائىل ئۆز يارىتىقۇچىسىدىن شادلانسۇن، زىئون ئوغۇللىرى ئۆز پادىشاھىدىن خۇش بولغاي! 3 ئۇلار ئۇنىڭ نامىنى ئۈسسۈل بىلەن مەدھىيىلىسۇن؛ ئۇنىڭغا كۈيلەرنى داپ ھەم چىلتارغا تەڭشەپ ئېيتىسۇن! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن سۈيۈنەر؛ ئۇ ياۋاش مۇمىنلەرنى نىجاتلىق بىلەن بېزەيدۇ؛ 5 ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شان-شەرەپتە روھلىنىپ شاد بولغاي، ئورۇنلىرىدا يېتىپ شاد ئاۋازىنى ياڭراتقاي! 6 ئاغزىدا تەڭرىگە يۈكسەك مەدھىيىلىرى بولسۇن، قولىدىكى قوش بىسلق قىلىچ ئۇتۇلسۇن؛ 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئەللەر ئۈستىدىن قىساس، خەلقلەر گە جازا بەجا يۈرگۈزىدۇ؛ 8 ئەللەرنىڭ پادىشاھلىرىنى زەنجىرلەر بىلەن، ئاقسۆڭەك كىلىرىنى تۇمۇر كىشىنلىرى بىلەن باغلايدۇ؛ 9 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يېزىلگەن ھۆكۈمنى بەجا كەلتۈرىدۇ ـ ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى مۇشۇ شەرەپكە ئىسىپ بولىدۇ! ھەمدۈسانا!

150 ھەمدۈسانا! تەڭرىنى ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىدا مەدھىيىلە ڭلار، قۇدرىتى پارلاپ تۇرىدىغان ئەرشىلەردە ئۇنى مەدھىيىلە ڭلار، 2 ئۇنى قۇدرەتلىك ئىشلىرى ئۈچۈن مەدھىيىلە ڭلار، غايەت ئۇلۇغلۇق ئۈچۈن ئۇنى مەدھىيىلە ڭلار، 3 ئۇنى بۇرغا سادالىرى بىلەن مەدھىيىلە ڭلار، ئۇنى راۋاب ھەم چىلتار بىلەن مەدھىيىلە ڭلار، 4 ئۇنى داپ ھەم ئۈسسۈل بىلەن مەدھىيىلە ڭلار، ئۇنى تارلىق سازلار ھەم نەي بىلەن مەدھىيىلە ڭلار، 5 ئۇنى جارا ڭلىق چا ڭلار ھەم يا ڭراق چا ڭلار بىلەن مەدھىيىلە ڭلار، 6 بارلىق نەپەس ئىگىلىرى ياھنى مەدھىيىلىسۇن! ھەمدۈسانا!

پەند-نەسىھەتلەر

1 ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ پەند-نەسىھەتلىرى: ـ **2** بۇ پەند-
نەسىھەتلەر ساۋاق ئەقىل-پاراسەت، ئەدەپ-ئەخلاقنى ئۆگىنىپ، سېنى ئىبرەتلىك سۆزلەرنى
چۈشىنىدىغان قىلىدۇ؛ **3** ساۋاق دانالىق، ھەققانىيلىق، پەم-پاراسەت ۋە دۇرۇسلۇقنىڭ
يولىيورۇق-تەربىيىسىنى قوبۇل قىلدۇرىدۇ. **4** بۇ [پەند-نەسىھەتلەر] نادانلارنى زېرەك
قىلىپ، ياشلارنى بىلىملىك ۋە سەزگۈر قىلىدۇ؛ **5** بۇلارغا قۇلاق سېلىشى بىلەن دانالار
بىلىمنى ئاشۇرىدۇ، يورۇقلۇقنىن كىشىلەر تېخىمۇ دانا مەسلىھەتكە ئېرىشىدۇ؛ **6** شۇنداقلا
پەند-نەسىھەتلەر ھەم تەمسىللەرنىڭ مەنىسىنى، دانىشمەنلەرنىڭ ھېكمەتلىرى ھەم تىلسىم
سۆزلىرىنى چۈشىنىدىغان قىلىنىدۇ. **7** پەرۋەردىگاردىن قورقۇش بىلىمنىڭ باشلىنىشىدۇر؛
ئەخمەقلەر دانالىقنى ۋە تەربىيىنى كۆزگە ئىلمايدۇ. **8** ئى ئوغلۇم، ئاتاڭنىڭ تەربىيىسىگە
قۇلاق سال، ئاناڭنىڭ سۆز-نەسىھەتىدىن ئايرىلما؛ **9** چۈنكى ئۇلار سېنىڭ بېشىڭغا تاقالغان
گۈل چەمبىرەك، بوينۇڭغا ئېسىلغان مارجان بولىدۇ. **10** ئى ئوغلۇم، يامانلار سېنى
ئازدۇرسا، ئۇلارغا ئە گەشمىگىن. **11** ئە گەر ئۇلار: ـ يۈر، ئۆزاق قوروپ ئادەم ئولتۇرۇپىلى،
يوشۇرۇنۇپلىپ، **12** تەھتىسارادەك ئۇلارنى يۇتۇۋېتەيلى،
ساق بولسىمۇ، ھاڭغا چۈشكەنلەردەك ئۇلارنى يېقىتايلى؛ (Sheol h7585) **13** ئۇلاردىن
خىلمۇخىل قىممەتلىك مال-دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ۋەيلىرىمىزنى ئولجا بىلەن تولدۇرىمىز. **14**
بىز بىلەن شېرىك بول، ھەمياتىمىز بىر بولسۇن، دېسە، ـ **15** ئى ئوغلۇم، ئۇلارغا يولداش
بولما، ئۆزۈڭنى ئۇلارنىڭ ئىزىدىن نېرى قىل! **16** چۈنكى ئۇلارنىڭ پۇتلىرى رەزىللىككە
يۈگۈرىدۇ، قولىنى قان قىلىش ئۈچۈن ئالدىرايدۇ. **17** ھەرقانداق ئۆچار قانات ۋەيۋېپ
قالغاندا ئۆزاق قوبۇش بىكار ئاۋارىچىلىكتۇر؛ **18** لېكىن بۇلار دەل ئۆز قېنىنى ئۆكۈش
ئۈچۈن ساقلايدۇ؛ ئۆز جانلىرىغا زامىن بولۇشنى كۆزلىدۇ. **19** نەپسى يوغىناپ كەتكەن
ھەربىر ئادەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئاقىۋىتى مانا شۇنداق؛ [ھارام مال-دۇنيا] ئۆز ئىگىلىرىنىڭ
جېنىنى ئالىدۇ. **20** [ۋەيۋۇك] دانالىق كوچىدا ئۈچۈق-ئاشكارا خىتاب قىلماقتا، چوڭ
مەيدانلاردا ساداسىنى ئاڭلاتماقتا. **21** كوچا دوقۇشلىرىدا ئادەملەرنى چاقىرماقتا،
شەھەر دەرۋازىلىرىدا سۆزلىرىنى جاكارلىماقتا: ـ **22** ئى ساددىلار، قاچانغىچە مۇشۇنداق
نادانلىققا بېرىلىسىلەر؟ مەسخىرە قىلغۇچىلار قاچانغىچە مەسخىرىلىكتىن ھۇزۇر ئالسۇن؟
ئەخمەقلەر قاچانغىچە بىلىمدىن نەپرەتلەنسۇن؟! **23** تەنبىھلىرىمگە قۇلاق سېلىپ ماڭغان
بولۇڭلاردىن يانغان بولسا ئاڭلار ئىدى! روھىمنى سىلە رگە تۆكۈپ بېرەتتىم، سۆزلىرىمنى
سىلە رگە بىلدۈرگەن بولاتتىم. **24** لېكىن چاقىرسام، ئاڭلىمىدىڭلار، قولۇمنى تۇزارتسام،
ھېچقايسىڭلار قارىمىدىڭلار. **25** نەسىھەتلىرىمنىڭ ھەممىسگە پەرۋا قىلمىدىڭلار، تەنبىھىمنى
ئاڭلاشنى قىلچە خالىمىدىڭلار. **26** شۇڭا، بېشىڭلارغا بالا يېقىلىۋا كەلگەندە كۈلىمەن،
ۋەھىمە سىلە رگە يېتىشى بىلەن مەسخىرە قىلىمەن. **27** ھالاكەت ئېلىپ كەلگەن ۋەھىمە
ئۈستۈڭگە رگە چۈشكەندە، ۋەيرانچىلىق سىلە رگە قوينۇتىزدەك كەلگەندە، سىلەر ئېغىر
قايغۇغا ۋە ئازابقا مۇپتىلا بولغىنىڭلاردا ـ **28** ئۇ چاغدا مۇشۇ كىشىلەر مەندىن ئۈتۈنۈپ
چاقىرىدۇ، مەن پەرۋا قىلمايمەن، مېنى تەلىۋىۋۇپ ئىزدىسىمۇ، تاپالمايدۇ. **29** ئۇلار بىلىمگە
نەپرەتلەنگىنىدىن، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنى تاللىمىغىنىدىن، **30** مېنىڭ نەسىھىتىمنى قىلچە
قوبۇل قىلغۇسى يوقلۇقىدىن، تەنبىھىمگىمۇ پەرۋا قىلمىغىنىڭلاردىن، **31** ئۇلار ئۆز يېشىنى
يەيدۇ، ئۆز قەستىلىرىدىن توۋۇق ئازاب تارتىدۇ؛ **32** چۈنكى ساددىلارنىڭ يولدىن چىقىشى
ئۆز جېنىغا زامىن بولىدۇ، ئەخمەقلەر راھەتلىك ئۇرمۇشىدىن ئۆزلىرىنى ھالاك قىلىدۇ. **33**
لېكىن ماڭا قۇلاق سالغانلار ئامان-ئېسەن ياشايدۇ، بالا يېقىلالىدىن، غەم-ئەندىشىلەردىن
خالىي بولۇپ، خاتىرجەم ئۇرىدۇ.

2 ئى ئوغلۇم، ئە گەر سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلساڭ، نەسىھەتلىرىمنى قەلبىڭگە پۈكسەڭ، **2**
ئە گەردە دانالىققا قۇلاق سالساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىشكە كۆڭۈل بەرسەڭ، **3** ئە گەر
ئەقىل-پاراسەتكە تەشنا بولۇپ ئىلتىجا قىلساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىش ئۈچۈن يۈقىرى ئاۋازدا
ييلىنساڭ، **4** ئە گەر كۈمۈشكە ئىنتىلگەندەك ئىنتىلسەڭ، يوشۇرۇن گۆھەرنى ئىزدىگەندەك
ئىزدىسەڭ، **5** ئۇنداقتا پەرۋەردىگاردىن [ھەقىقىي] قورقۇشنى بىلىدىغان بولسىەن، ۋە
ساۋاق خۇدانى تونۇش ئېسىپ بولىدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار دانالىق بە رگۈچىدۇر؛
ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىلىم بىلەن يورۇقلۇق چىقىدۇ. **7** ئۇ دۇرۇس ياشاۋاتقانلار ئۈچۈن مول
ھېكمەت تەييارلاپ قويغاندۇر، ئۇ ۋىجدانلىق ئادەملەر ئۈچۈن قالقاندۇر. **8** ئۇ ئادىللىق
قىلغۇچىلارنىڭ يوللىرىنى ئاسرايدۇ، ئىخلاسمەن بەندىلىرىنىڭ يولىنى قوغدايدۇ. **9** ئۇ چاغدا
ھەققانىيلىق، ئادىللىق ۋە دۇرۇسلۇقنى، شۇنداقلا ھەرقانداق گۈزەل يولنى چۈشىنىدىغان
بولىسىەن. **10** دانالىق قەلبىڭگە كىرىشى بىلەنلا، بىلىم كۆڭلۈڭگە يېقىشى بىلەنلا، **11** پەم-
پاراسەت سېنى قوغدايدۇ، يورۇقلۇق سېنى ساقلايدۇ. **12** ئۇلار سېنى يامان يولدىن،
تىلى زەھەر ئادەملەردىن قۇتقۇزىدۇ؛ **13** يەنى توغرا يولدىن چەتنىگەنلەردىن، قاراڭغۇ
يوللاردا ماڭىدىغانلاردىن، **14** رەزىللىك قىلىشنى ھۇزۇر كۆرىدىغانلاردىن، يامانلىقنىڭ
زىيانلىرىنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغانلاردىن، **15** يەنى ئە گرى يوللاردا ماڭىدىغانلاردىن،
قىڭغىر يولدا ماڭىدىغانلاردىن قۇتقۇزىدۇ. **16** [دانالىق] سېنى بۇزۇق ئايالدىن، يەنى
شىرىن سۆزلەر بىلەن ئازدۇرماقچى بولغان نامەھرەم ئايالدىن قۇتقۇزىدۇ. **17** [بۇنداق
ئايالار] ياش ۋاقتىدا تەگكەن جورىسىنى تاشلاپ، خۇدا ئالدىدىكى نىكاھ قەسىمىنى
ئۇنتۇغان ۋاپاسىزلاردىندۇر. **18** ئۇنىڭ ئۆيىگە باردىغان يول تۇلۇمگە ئاپىرىدىغان يولدۇر،
ئۇنىڭ ماڭىدىغان يوللىرى ئادەمنى ئەرۋاھلار ماكانىغا باشلايدۇ. **19** ئۇنىڭ قېشىغا
بارغانلارنىڭ بىرىمۇ قايتىپ كەلگىنى يوق، ئۇلاردىن بىرىمۇ ھاياتىق يوللىرىغا ئېرىشكىنى يوق.
20 [شۇلارنى چۈشەنسەڭ] ياخشىلارنىڭ يولدا ماڭىسەن، ھەققانىيلارنىڭ يوللىرىنى
ئۇتسەن. **21** چۈنكى دۇرۇس ئادەم زېمىندا ياشاپ قالالايدۇ، مەزكەمەل كىشى بۇ يەردە
ماكانلىشالايدۇ. **22** لېكىن رەزىللەر زېمىندىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، ۋاپاسىزلار ئۇنىڭدىن
يۇلۇۋېتىلىدۇ.

3 ئى ئوغلۇم، تەلىمىنى ئۇنتۇما، دېگەنلىرىمنى ھەمىشە كۆڭلۈڭدە چىڭ تۇت. **2**
چۈنكى ئۇ ساۋاق بەركەتلىك كۈنلەر، ئۈزۈن ئۆمۈر ۋە خاتىرجەملىك قوشۇپ بېرىدۇ. **3**
مېھرىبان ۋە ھەق-سەممىي بولۇشتىن ۋاز كەچمە، بوينۇڭغا ئېسىۋال، قەلبىڭگە
پۈتىۋال. **4** شۇنداق قىلغاندا خۇدا ۋە بەندىلىرىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا لايىق بولىسىەن،
دانىشمەن ھېسابلىنىسىەن. **5** ئۆز ئەقلىڭگە تايانمای، پەرۋەردىگارنا چىن قەلبىڭ بىلەن
تايانغىن؛ **6** قاندىقالا ئىش قىلساڭ، پەرۋەردىگارنى تونۇشقا ئىنتىل؛ ئۇ ساۋاق توغرا يولالارنى
كۆرسىتىدۇ. **7** ئۆزۈڭنى ئەقىللىق ساناما؛ پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىپ، يامانلىقتىن يىراق بول.
8 شۇنداق قىلغىنىڭدا، بۇ ئىشلار دەردىڭگە دەرمان، ئۈستىخانلىرىڭغا يىلىك بولىدۇ. **9**
پەرۋەردىگارنىڭ ھۆرمىتىنى قىلىپ مال-دۇنياڭنى ھەدىيەلەرنى سۇنغىن، ئېتىزىڭدىن
ئۈنجى چىققان مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئۇنىڭغا ئاتىغىن؛ **10** شۇنداق قىلغىنىڭدا، ئامبارلىرىڭ
ئاشلىققا تولۇپ تاشىدۇ، شاراب كوچىلىرىڭدە يېڭى شاراب ئېشىپ-تېشىپ ئوردىدۇ. **11**
ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگارنىڭ تەربىيىسىگە بېپەرۋالىق قىلما، ئۇنىڭ تەنبىھىدىن بەزمە. **12**
چۈنكى، ئاتا ئەزىز كۆرگەن ئوغلىغا تەنبىھ-تەربىيە بە رگەندەك، پەرۋەردىگار كىمنى
سۆيگەن بولسا ئۇنىڭغا تەنبىھ-تەربىيە بېرىدۇ. **13** دانالىققا مۇيەسسەر بولغان كىشى،
يورۇقلۇققا ئىگە بولغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! **14** چۈنكى دانالىقنىڭ پايدىسى
كۈمۈشنىڭ پايدىسىدىن كوپتۇر، قىممىتى ساپ ئالتۇننىڭكىدىمۇ زىيادىدۇر. **15** ئۇ لەئەل-
ياقۇتلاردىن قىممەتلىكتۇر، ئىنتىزار بولغان ھەرقانداق نەرسە ئۇنىڭ ھېچبىرىمۇ ئۇنىڭغا تەڭ
كەلمەستۇر. **16** دانالىقنىڭ ئوڭ قولىدا ئۆزۈن ئومۇر، سول قولىدا بايلىق ۋە شۆھرەت
باردۇر. **17** ئۇنىڭ يوللىرى ساۋاق خۇش پۇراق ۋەيۋۇلۇر، ئۇنىڭ بارلىق تەرىقىلىرى سېنى ئارام
تاپقۇزۇر. **18** ئۇ ئۆزىنى تاپقان ئادەمگە «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر، ئۇنى چىڭ ئۇتقان كىشى
نېمىدېگەن بەختلىك! **19** پەرۋەردىگار دانالىق بىلەن يەر-زېمىننى بەرپا قىلدى، ھېكمەت
بىلەن ئاسمانىنى ئورناتتى. **20** ئۇنىڭ بىلىمى بىلەن يەرنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرى يېرىلدى،
ھەمدە بۇلۇتلاردىن شەبنەم چۈشتى. **21** ئى ئوغلۇم! [دانالىق بىلەن بىلىمنى] كۆز ۋۇڭدىن
چىقارما، پىشقان ھېكمەت ۋە پەم-پاراسەتنى چىڭ تۇت. **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار

جىنىڭغا جان قوشىدۇ، يېنۋۇڭغا ئېسىلغان ئېسىل مارجاندەك ساڭا گۈزەللىك قوشىدۇ. **23** شۇ چاغدا يولۇڭدا ئامان-ئېسەن ماڭالايسەن، يولدا پۇتلاشمايسەن. **24** ياتقاندا ھېچ نەمدىن قورقايسەن، يېتىشىڭ بىلەنلا تاتلىق ئۇخلايسەن. **25** بېشىڭغا دەھشەتلىك ۋەھىمە چۈشكەندە قورقمىغىن، رەزىللەرنىڭ ۋەيرانچىلىقىدىن غەم قىلمىغىن! **26** چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ تايانچىڭدۇر، ئۇ پۇتۇڭنى قاپقانلاردىن نېرى قىلىدۇ. **27** پەقەت قولۇڭدىن كەلسىلا، ھاجەتمەندلەردىن ياخشىلىقنى ئايىمغىن. **28** قولۇم-قوشنىلىرىڭ سېنىڭدىن ئۇتتىنە سوراپ كەرسە، «قايتىپ كېتىپ، ئەتە كەلگىن، ئەتە بېرەي» ـ دېمىگىن. **29** قوشنىڭغا زىيانكەشلىك نىيىتىدە بولما، چۈنكى ئۇ ساڭا ئىشەنچ بېنىگدا ياتىدۇ. **30** بەرسى ساڭا زىيان يەتكۈزمىگەن بولسا، ئۇنىڭ بىلەن سەۋەبسىز ماجىرالاشما. **31** زۇلۇمخور كىشىگە ھەسەت قىلما، ئۇنىڭ يول-تەدبىرلىرىدىن ھېچنېمىنى تاللىما. **32** چۈنكى قىڭغىر يوللارنى ماڭىدىغانلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يېرگىنچلىكتۇر، لېكىن ئۇنىڭ سىرداش دوستلۇقى دۇرۇس ياشاۋاتقان ئادەمگە تەئەللۇقتۇر. **33** پەرۋەردىگارنىڭ لەنىتى رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ ئۆيىدىدۇر، لېكىن ئۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۆيىگە بەخت ئاتا قىلۇر. **34** بەرھەق، مەسخىرە قىلغۇچىلارنى ئۇ مەسخىرە قىلىدۇ، لېكىن كىچىك پېئىل كىشىلە رگە شەپقەت كۆرسىتىدۇ. **35** دانالار شۆھرەتكە ۋارىسلىق قىلىدۇ، لېكىن ھاماقەتلەر رەسۋا قىلىنىدۇ.

4 ئى ئوغۇللار، ئاتا ئاڭلارنىڭ نەسىھەتلىرىنى ئاڭلاڭلار، كۆڭۈل قويىساڭلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىسىلەر. **2** چۈنكى سىلە رگە ئۆگىتىدىغانلىرىم ياخشى بىلىمدۇر، كۆرسەتمىلىرىمدىن ۋاز كەچمەڭلار. **3** چۈنكى مەنمۇ ئاتامنىڭ يۇمران بالىسى ئىدىم، ئانامنىڭ ئارزۇلۇق يالغۇز ئوغلى ئىدىم، **4** ئاتام ماڭا ئۆگىنىپ مۇنداق دېدى: ـ سۆزلىرىمنى ئېسىڭدە تۇت، كۆرسەتمىلىرىمگە رىئايە قىل، شۇنىڭ بىلەن ياشنايسەن. **5** دانالىقنى ئالغىن، ئەقىل تاپ، ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۇنتۇما، ئۇلاردىن چىقما. **6** [دانالىقتىن] ۋاز كەچمە، ئۇ سېنى ساقلايدۇ، ئۇنى سۆيگىن، ئۇ سېنى قوغدايدۇ. **7** دانالىق ھەممە ئىشنىڭ بېشىدۇر، شۇڭا دانالىقنى ئالغىن، بارلىقىڭنى سەرپ قىلىپ بولسا ئۆز، ئەقىل تاپقىن. **8** [دانالىقنى] ئەزىزلىگىن، ئۇ سېنى كۆتۈرىدۇ، ئۇنى چىڭ قۇچاقلىغاندا، سېنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىدۇ. **9** بېشىڭغا تاقالغان گۈل چەمبىرە كتەك [ساڭا گۈزەللىك ئېلىپ كېلىدۇ]، ساڭا شۆھرەتلىك تاج ئىنئام قىلىدۇ. **10** ئى ئوغۇلۇم، قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلغىن، شۇندا ئومۇر ۋىڭنىڭ يىللىرى كۆپ بولىدۇ. **11** مەن ساڭا دانالىق يولىنى ئۆگىتەي، سېنى دۇرۇسلۇق يوللىرىغا باشلاي. **12** ماڭغىنىڭدا قەدەملىرىڭ چە كلەنمەيدۇ، يۈگۈرسەڭ يېقىلىپ چۈشمەيسەن. **13** تاغلىق تەربىيە گىنى چىڭ تۇت، قوۋۇڭدىن كەتكۈزمىگىن؛ ئۇبدان ساقلىغىن ئۇنى، چۈنكى ئۇ سېنىڭ ھاياتىڭدۇر. **14** يامان ئادەملەر ماڭغان يولغا كىرمە، رەزىللەرنىڭ ئىزىنى باسما. **15** ئۇلارنىڭ [يولىدىن] ئۆز ۋىڭنى قاچۇر، [يولىغا] يېقىن يولىما؛ ئۇنىڭدىن يانداپ ئۆتۈپ كەت، نېرى كەتكىن. **16** چۈنكى [يامانلار] بەرەر رەزىللىك قىلمىغۇچە ئۇخلىيالماس، بەرەرسىنى يېقىتمىغۇچە ۋېقىۋىسى كەلمەس. **17** يامانلىق ئۇلارنىڭ ئوزۇقىدۇر، زوراۋانلىق ئۇلارنىڭ شارابىدۇر. **18** لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يولى گويا تاڭ نۇرىدۇر، كۈن چۈش بولغۇچە بارغانسېرى يورۇيدۇ. **19** يامانلارنىڭ يولى زۇلمەت كېچىدەك قاپقاراڭغۇ، ئۇلار يېقىلىپ، نېمىگە پۇتلىشىپ كەتكىنىنى بىلمەيدۇ. **20** ئى ئوغۇلۇم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلا، گەپلىرىمگە قۇلاق سال. **21** ئۇلارنى كۆز ئۆڭدە تۇتقىن، يۈرىكىڭنىڭ قېنىدا قەدەرلەپ ساقلىغىن. **22** چۈنكى سۆزلىرىم تاپقانلار ئۈچۈن ھاياتتۇر، ئۇلارنىڭ پۈتۈن تېنىگە سالامەتلىكتۇر. **23** قەلبىڭنى «ھەممىدن ئەزىز» دەپ ساپ تۇت، چۈنكى بارلىق ھايات ئىشلىرى قەلبتىن باشلىنىدۇ. **24** ئاغزىڭنى ئە گرى گەپتىن يىراق تارت، لەۋلىرىڭ ئېزىتقۇلۇقتىن نېرى بولسۇن. **25** كۆز ۋىڭنى ئالدىڭغا تۇز تىككىن، نەزىرىڭنى ئالدىڭغا توغرا تاشلا، **26** ماڭىدىغان يولۇڭنى ئوبدان ئۆيلانغىن، شۇنداق قىلساڭ ئىشلىرىڭ پۈختا بولىدۇ. **27** ئوڭغا، سولغا قايمىغىن؛ قەدەملىرىڭنى يامانلىق يولىدىن نېرى تارت.

5 ئى ئوغۇلۇم، دانالىقىمغا كۆڭۈل قويغىن، ئىدراكلىك سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن. **2** شۇنداق قىلغىنىڭدا ئىشقا سە زگۈرلۈك بىلەن قارايدىغان بولىسەن، لەۋلىرىڭ پەم-پاراسەتنى ئېرىلىمايدۇ. **3** چۈنكى بۇزۇق خوتۇننىڭ ئاغزىدىن ھەسەل تامىدۇ، لەۋلىرى زەيتۇن يېغىدىن سىلىقتۇر، **4** لېكىن ئۇنىڭ ئاقىۋىتى كەرىدەك ئاچچىق، ئىككى بىسلىق قىلىچتەك ئۆتكۈر. **5** ئۇنىڭ قەدەملىرى ئۆلۈم گىرداۋىغا ئېلىپ بارىدۇ، ئۆتقان يولى گۆر رگە باشلايدۇ. **(Sheol h7585)** **6** ھاياتلىق يولىنى قىلچە بىلگۈم يوق دەپ، باسقان قەدەملىرى ئۆزاقسىز بولىدۇ، نە گە بارىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. **7** شۇڭا، ئى ئوغۇللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، مېنىڭ دېگەنلىرىمدىن چىقماڭلار. **8** ئۇنداق خوتۇندىن يىراق قاچ! ئىشىك ئالدىغىمۇ يېقىن يولىما! **9** بولمىسا، ئىزىزەت-ئابرۇيۇڭنى باشقىلارغا ئۆتكۈزۈپ قويىسەن، [ياشلىق] يىللىرىڭنى رەھىمسىزلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىسەن! **10** يات ئادەملەر بايلىقلىرىڭ بىلەن ئۆزىنى تولدۇرىدۇ، جاپالىق ئەجىرلىرىڭنىڭ مېۋىسى ياقا يۈرتلۇقىنىڭ ۋەيگە ئۆتۈپ كېتىدۇ؛ **11** ئەجىلىڭدە نالە-پەريات كۆتۈرگىنىڭدە، ئەزابى-بەدىنىڭ يەم بولغاندا، **12** شۇ چاغدا سەن: ـ «ئاھ، نەسىھەتلەردىن نېمانچە نەپرەتلەنگەنىدىم! كۆڭلۈمدە تەنبىھلەرنى نېمانچە كەمىستكەنىدىم! **13** ئېمىشقا ئۇستازلىرىمنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغانىدىم؟ ماڭا تەربىيە بە رگەنلە رگە قۇلاق سالمىغانىدىم؟ **14** جەمئىيەتتىمۇ، جامائەت ئالدىدىمۇ ھەرخىل نومۇسقا قالغانىدەك بولدۇم!» ـ دەپ قالىسەن. **15** ئۆز ۋىڭنىڭ كۆچىكىڭدىكى سۇنى ئىچكىن، ئۆز بۇلقىقىڭدىن ئېقىۋاتقان سۇدىن ھۇزۇرلان. **16** بۇلاقلىرىڭ ئۆزىغۇچە مەر يە رگە تارقىلىپ كەتسە [بولامدۇ]؟ ئېرىقلىرىڭدىكى سۇلار كوچىلاردا ئېقىپ يۈرسە بولامدۇ؟ **17** بۇلار ساڭىلا خاس بولسۇن، يات كىشىلە رگە تە گىشىڭ! **18** بۇلىقىڭ بەختىگە بەرىكەتلىك بولغاي! ياشلىقىڭدا ئالغان خوتۇنۇڭ بىلەن ھۇزۇرلان. **19** ئۇ چىشى كېپىكتەك چىرايلىق! جەمەردەك سۆيۈملۈك! ئۇنىڭ باغرىدىن مەمىشە قانائەتتە بولغايسەن، ئۇنىڭ قاياق مۇھەببىتىدىن دائىم خۇشاللىققا پاتقايسەن. **20** ئى ئوغۇلۇم، نېمىشقا يات ئايالغا شەيدا بولىسەن؟ نېمىشقا يات خوتۇننىڭ قوينىغا ئۆز ۋىڭنى ئاتىسەن؟ **21** چۈنكى ئىنسانىنىڭ ھەممە قىلغانلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىدۇر، ئۇ ئۇنىڭ ھەممە ماڭىغان يوللىرىنى تارازىغا سېلىپ ئۆرىدۇ. **22** يامان ئادەمنىڭ ئۆز قەبىھلىكلىرى ئۆزىنى ئۆزاقتا چۈشۈرىدۇ، ئۆز ئۆز گۈناھى بىلەن سىرتماقتا ئېلىنىدۇ. **23** ئۇ يولىيورۇقتىن مەھرۇم بولغانلىقىدىن جىنىدىن ئايرىلىدۇ، چېكىدىن ئاشقان ھاماقەتلىكى ئۆپەيلىدىن يولدىن ئېزىپ كېتىدۇ.

6 ئى ئوغۇلۇم، ئە گەر دوستۇڭغا بورۇن بولغان بولساڭ، يات كىشىنىڭ قەرزىنى ئۈلەشكە قول بېرىشىپ ۋەدە بە رگەن بولساڭ، **2** ئە گەر ئۆز سۆز ۋىڭدىن ئىلىنغان بولساڭ، ئۆز ۋەدەڭ بىلەن باغلىنىپ قالساڭ، **3** ئۇ يېقىنىڭنىڭ قولىغا چۈشكەنلىكىڭ ئۈچۈن، ئامال قىلىپ ئۆز ۋىڭنى ئۇنىڭدىن قۇتقۇز ـ دەرھال يېقىنىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز ۋىڭنى كەمتەر ئۈتۈپ [شۇ ئىشتىن] خالىي قىلىشىنى ئۈتۈنۈپ سورا. **4** جەرەن شىكارچىنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇشقا تىرىشقاندەك، قۇش ئۇۋچىنىڭ قولىدىن چىقىشقا تىرىشقاندەك، قۇتۇلمىغۇچە ئۆخلاپ ياتما، ھەتتا ئۇ ئۇگدەمۋب ئاراملىق ئالما. **6** ئى ھۆرۈن، چۈمۈلىنىڭ يېنىغا بېرىپ [ئۇنىڭدىن ئۇگەن]، ئۇنىڭ تىرىكچىلىك يوللىرىغا قاراپ دانا بول. **7** ئۇلارنىڭ باشلىقى، ئەمەلدارى، ھۆكۈمدارى يوق بولسىمۇ، **8** لېكىن ئۇلار يازدا يىلنىڭ ئېھتىياجى ئۈچۈن تاش توپلۇۋالىدۇ، ھوسۇل پەسلىدە ئوزۇق تەييارلۇۋالىدۇ. **9** ئى ھۆرۈن، قاچانغىچە ئۈخلاپ ياتىسەن؟ قاچان ئورنۇڭدىن تۇرىسەن؟ **10** سەن: ـ بىردەم كۆز يۇمۇۋالاي، بىردەم ئۇخلىۋالاي، بىردەم قولۇمنى قوشتۇرۇپ يېتىۋالاي، ـ دەيسەن. **11** لېكىن ئۈخلاپ ياتقاندا، مىسكىنلىك قاراچىدەك كېلىپ سېنى باسىدۇ، يوقسۇلۇقنى خۇددى قوراللىق بۇلاڭچىدەك ھۇجۇمغا ئۇتىدۇ. **12** ئەرزىمەس، پەيلى بۇزۇق ئادەم ھەممىلا يەردە يالغان ئېيتىپ، پەسلىكنى سۆزلەيدۇ. **13** ئۇ كۆز قىسىپ، پۇتلىرى بىلەن ئىشارە قىلىپ، بارماقلىرى بىلەن كۆرسىتىدۇ؛ **14** كۆڭلىدە ئالدىمچىلىقلا يانىدۇ، ئۇ دائىم رەزىللىكنىڭ كويىدا بولىدۇ، ھەممىلا يەردە جىدەل-ماجىرا تېرىيدۇ. **15** شۇڭا ئۇنىڭغا بېكىتىلگەن بالا يېقىزا ئۇنى ئۈيۈقسىز باسىدۇ، ئۇ بىراقلا داۋالىغۇسىز يانچىلىدۇ. **16** پەرۋەردىگار نەپرەتلىنىدىغان ئالتە نەرسە بار، بەرھەق، يەتتە نەرسە ئۇنىڭغا يېرگىنچلىكتۇر. **17** ئۇلار بولسا، تە كەبىۋرلۇق بىلەن قارايدىغان كۆز، يالغان سۆزلەيدىغان تىل، بىگۇناھلارنىڭ قېنىنى ئۆكۈزىدىغان قول، **18** سۈيىقەست ئۈيلايدىغان كۆڭۈل، يامانلىق قىلىشقا تېز يۈگۈرەيدىغان پۇتلار، **19** يالغان

سۆزلەيدىغان ساختا گۇۋاھچى، بۇرادەر-قېرىنداشلىرى ئارىسىغا بۇلىگۈنچىلىك سالغۇچى كىشىدۇر. **20** ئى ئوغۇلۇم، ئاتاڭنىڭ ئەمرىگە ئەمەل قىل، ئانانڭنىڭ كۆرسەتمىسىدىن چىقما. **21** ئۇلارنىڭ سۆزىنى قەلبىڭگە تېڭىپ، ئۇلارنى بوينۇڭغا مارجاندەك قىلىپ ئېسىۋال. **22** يولغا چىققىنىڭدا ئۇلار [illegible] ئۇيقۇدىن ئويغانغىنىڭدا ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. **23** چۈنكى [خۇدانىڭ] پەرمانى يورۇق چىراغ، ئۇنىڭ مۇقەددەس قانۇنى نۇردۇر؛ تەربىيەنىڭ تەنبىھلىرى بولسا ھاياتلىق يولىدۇر. **24** ئۇلار سېنى يۈزۈڭ خوتۇندىن ساقلىغۇچى، يات خوتۇننىڭ شېرىن سۆزلىرىدىن يىراق قىلغۇچىدۇر. **25** ئۇنىڭ گۈزەللىكىگە كۆڭۈلۈڭنى باغلىمىغىن، ئۇنىڭ قاش-كۆز ئېنتىشى سېنى ئەسىرگە تالىسۇن. **26** چۈنكى بۇزۇق ئايالار ۋېپەبىلدىن ئادەملەر بىر پارچە نانغىمۇ زار بولىدۇ، يات ئادەمنىڭ [زىناخور] ئايالى بولسا كىشىنىڭ قىممەتلىك جېنىنى ئۆزىگە ئوۋ قىلىۋالىدۇ. **27** ئوتنى قوينۇڭغا سالساڭ، ئۆز كىيىمىڭنى كۆيدۈرمەمسەن؟ **28** چوغنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ ماڭساڭ پۇتۇڭنى كۆيدۈرمەمسەن؟ **29** باشقىلارنىڭ ئايالى بىلەن بىر ئورۇندا ياتىدىغان كىشى شۇنداق بولىدۇ؛ كىم ئۇنىڭغا تېگىپ كەتسە ئاقىۋىتىدىن قۇتۇلالمايدۇ. **30** ئاچ قالغاندا قورسىقىنى توينغۇزۇش ئۈچۈن ئوغرىلىق قىلغان كىشىنى باشقىلار كەمسىتمەيدۇ؛ **31** شۇنداق ئۇرۇقلۇق ئۈ ئۈتۈلۈپ قالسا، ئىگىسىگە يەتتىنى تۆلەشكە توغرا كېلىدۇ؛ ئۈ ئۆز ئۆيىدىكى ھەممە نەرسىسىنى تاپشۇرىدۇ. **32** ھالىۋىكى، باشقىلارنىڭ خوتۇنىنى بىلەن زىنا قىلغۇچى ئۇنىڭ-ئۇ [بەتتەر بولۇپ]، تولىمۇ غەپلەتلىكتۇر؛ ئۇنداق قىلغۇچى ئۆز-ئۆزىنى ھالاك قىلىدۇ. **33** ئۇ زەخمەت يەيدۇ، شەرمەندە بولىدۇ، ئۇنىڭ رەسۋاسى ھېچ ئۆچۈرۈلمەيدۇ. **34** چۈنكى كۆنۈلەش ئوتى ئەرنى دەرغەزەپكە كەلتۈرىدۇ، ئىنتىقام ئالغان كۈندە ئۇ ھېچ رەھىم قىلمايدۇ. **35** تۆلەم پۇلى بېرەي دېسە ئۇنى ئۇ قوبۇل قىلمايدۇ، ھەرقانچە سوۋغا-سالام بەرسە ئۇنى ئۇنى بىسىقتۇرغىلى بولمايدۇ.

7 ئى ئوغۇلۇم، سۆزلىرىمگە ئەمەل قىل، تاپشۇرۇقلىرىمنى يۈرىكىڭدە ساقلا. **2** تاپشۇرۇقلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، ياشىنايسەن؛ تەلىملىرىمنى كۆز قارىچۇقۇڭنى ئاسرىغاندەك ئاسرا. **3** ئۇلارنى بارماقلىرىڭغا تېڭىپ قوي، قەلب تاختاڭغا يېزىۋال. **4** دانالىقنى، سەن ھەدە-سىڭلىم، دېگىن، پەم-پاراسەتنى «ئۆغقىنىم» دەپ چاقىر. **5** شۇنداق قىلساڭ، ئۇلار سېنى يات خوتۇندىن يىراقلاشتۇرىدۇ، ئاغزىدىن سىلىق سۆز چىقىدىغان يوچۇن ئايالدىن نېرى قىلىدۇ. **6** [بىر قېتىم] ۋېنىك دېرىزە كۆزنە كلىرىدىن تاشقىرىغا قارىغىنىمدا، **7** بىرنەچچە ياش، ساددا يىگىتلەرنى كۆردۈم، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىر ئاقىلسىزنى كۆرۈپ قالدىم، **8** ئۇ كوچا ۋىلاپ بۇزۇق [خوتۇن ئۆرۈشلۇق] دوقمۇشتىن ئۆتۈپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئۆيى تەرەپكە قاراپ ماڭدى. **9** كەچقۇرۇن قاراڭغۇ چۈشكەندە، زۇلمەت كېچە، ئاي قاراڭغۇسىدا [ئىشكى ئالدىدىن ئۆتتى]. **10** مانا، ۋېدىن بىر خوتۇن چىقىپ ئۇنى كۈتۈۋالدى؛ كىيىمى پاھىشە ئايالارنىڭكىدەك بولۇپ، نىيىتى ھىيلە-مىكىر ئىدى. **11** ئاغزى بىشىم-ھىياسىز، ناھايىتى جاھىل بىر خوتۇن، ئۇ ۋېيىدە تۇرمايدۇ، **12** بىردە مەھەللىدە، بىردە مەيدانلاردا، ئۇ كوچىلاردىكى ھەر دوقمۇشتا پايلاپ يۈرىدۇ. **13** ھېلىقى ياش يىگىتنى تارتىپ، ئۇنى سۆيۈپ، نومۇسسىزلارچە ئۇنىڭغا: ـ **14** «ۋېزىمدە «ئىناقلىق قۇربانلىقى» گۆشى بار، مەن بۈگۈن خۇداغا قەسەم قىلغان قۇربانلىقنى قىلدىم، **15** شۇنڭا مەن سىزنى چاقىرغىلى چىقتىم، دىدارىڭىزغا تەلپۈنۈپ ئىزدىدىم. ئەمدى سىزنى تاپىۋالدىم! **16** كارۋىتىمغا مىسىرنىڭ كەشتىلىك، يوللۇق لباس يايقۇچىلىرىنى ياپتىم. **17** ئورۇن-كۆرپىلىرىمگە خۇش پۇراق مۇرمەككى، مۇئەتتەر ۋە قوۋزاق دارچىنلارنى چاچتىم. **18** كېلىڭ، تاڭ ئاتقۇچە مۇھەببەتلىشەيلى، ۋىناپ ھۇزۇرلىنايلى، كۆڭلىمىز قانغۇچە ئۆزئارا ئەيش-ئىشرەت قىلايلى، **19** ئېرىم ۋېدە يوق، يىراق سەپىر گە چىقىپ كەتتى. **20** ئۇ بىر ھەميان پۇل ئېلىپ كەتتى، ئاي تولغىچە ئۇ ۋېگە كەلمەيدۇ» ـ دېدى. **21** ئايال كۆپ شېرىن سۆزلىرى بىلەن راسا قىزىقتۇردى، چىرايلىق گەپلىرى بىلەن ئۇنى ئەسىر قىلىۋالدى. **22** سويۇشقا ئېلىپ ماڭغان ئۆكۈزدەك، ھاماقەت كىشى كىشىنى بىلەن جازاغا ماڭغاندەك، قىلتاققا چۇشكەن قۇشتەك، يىگىت ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭدى. جىگىرىنى ئوق تېشىپ ئۆتمىگۈچە، ئۇ بۇ ئىشنىڭ ھاياتىغا زامىن بولىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. **24** ئى ئوغۇللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، دېگەنلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، **25** قەلبىڭلارنى بۇنداق خوتۇننىڭ يولىغا كەتكۈزمە ڭلار، ئۇنىڭ ئالدىم خالىتىسىغا چۈشۈپ كەتمە ڭلار. **26** بۇنداق ئايال نۇرغۇن كىشىلەرنى يەقتىپ يارىلاندۇرغان، ئۇنىڭ بوغۇزلىغان ئادەملىرى **27** ئۇنىڭ ئۆيى بولسا تەھتىسارانىڭ كىرىش ئېغىزىدۇر، ئادەمنى «ھالاكەت مېھمانخانىسى»غا چۈشۈرۈش يولىدۇر. (Sheol h7585)

8 [قۇلاق سال،] دانالىق چاقىرىۋاتمامدۇ؟ يورۇقلۇق سادا چىقىرىۋاتمامدۇ؟ **2** يولالارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن، دوقمۇشلاردىن ئۈ ئورۇن ئالدىدا، **3** شەھەر گە كىرىدىغان قوۋۇقلارنىڭ يېنىدا، ھەرقانداق دەرۋازا ئېغىزلىرىدا ئۇ مۇزاجىئەت قىلماقتا: ـ **4** «ئى مۇتەئەرلەر، سىلە رگە مۇزاجىئەت قىلىمەن، ھەي، ئادەم بالىلىرى، سادانى سىلەر ئۈچۈن قىلىمەن، **5** گۈزەدىك بولغانلار، زېرە كلىكنى ئۆگىنۈۋېلىڭلار، ئەخمەق بولغانلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىڭلار! **6** ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، چۈنكى گۈزەل نەرسىلەرنى دەپ بېرىمەن، ئاغزىمنى ئېچىپ، دۇرۇس ئىشلارنى [سىلە رگە] يەتكۈزىمەن. **7** ئېيتقانلىرىم ھەقىقەتتۇر، ئاغزىم رەزىللىكتىن نەپرەتلىنىدۇ؛ **8** سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى ھەق، ئۇلاردا ھېچقانداق سىيلىگەرلىك يا كى ئەگىتىلمىك يوقتۇر. **9** ئۇلارنىڭ ھەممىسى چۈشەنگەنلەر ئۈچۈن ئېنىق، بىلىم ئالغانلار ئۈچۈن دۇرۇس-توغرىدۇر. **10** كۈمۈشكە ئېرىشكەندىن كۆرە، نەسىھەتلىرىمنى قوبۇل قىلىڭلار، ساپ ئالتۇننى ئېلىشتىن كۆرە بىلىمنى ئېلىڭلار. **11** چۈنكى دانالىق لەئەل-ياقۇتلاردىن ئەۋزەل، ھەرقانداق ئەتىۋارلىق نەرسە ئۇنى ئۆزىگىنا تەڭ كەلمەستۇر. **12** مەن بولسام دانالىقمەن، زېرە كلىك بىلەن بىللە تۇرىمەن، ئىستىقامەتتىن كېلىپ چىققان بىلىمنى ئايان قىلىمەن. **13** پەروەردىگاردىن ئەيمىنىش ـ يامانلىققا نەپرەتلىنىش دېمەكتۇر؛ تەكەبىبۇرلۇق، مەغرۇرلۇق، يامان يول ھەم شۇم ئېغىزنى ئۆچ كۆرىمەن. **14** مەندە ئۇ بىدان مەسلىھەتلەر، پىشقان ھېكمەت بار؛ مەن دېگەن يورۇقلۇق، قۇدرەت مەندىدۇر. **15** پادىشاھلار مەن ئارقىلىق ھۆكۈم سۈرىدۇ، مەنسىز ھاكىملار ئادىل ھۆكۈم چىقارماس. **16** مەن ئارقىلىقلا ئەمىرلەر ئىدارە قىلىدۇ، ئالىيجانابلار، يەر يۈزىدىكى بارلىق سورا-چىلار [توغرا] ھۆكۈم قىلىدۇ. **17** كىمكى مېنى سۆيسە، مەنمۇ ئۇنى سۆيىمەن، مېنى تەلەپلەر ئىزدىگەنلەر مېنى تاپالايدۇ؛ **18** مەندە بايلىق، شۆھرەت، ھەتتا كونىرىماس، كۆچمەس دۆلەت ۋە ھەققانىيەتمۇ بار. **19** مەندىن چىققان مېۋە ئالتۇندىن، ھەتتا ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر، مەندىن ئالىدىغان دارامەت ساپ كۈمۈشتىنمۇ ئۈستۈندۇر. **20** مەن ھەققانىيەت يولىغا ماڭىمەن؛ ئادالەت يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرىمەنكى، **21** مېنى سۆيگەنلەرنى ئەمەلىي نەرسىلە رگە مىراس قىلدۇرىمەن؛ ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى تولدۇرىمەن. **22** پەروەردىگار ئىشلىرىنى باشلىشىدىلا، قەدىمدە ياسىغانلىرىدىن بۇرۇنلا، مەن ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمەن. ئەزەلدىن تارتىپلا ـ مۇقەددەمدە، يەر-زېمىن يارىتىلماستىلا، مەن تىكىلەنگەنمەن. **24** چوڭقۇر ھاكلار، دېڭىز-ئوكيانلار ئاپىردە بولۇشتىن ئاۋۋال، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن؛ مول سۇ ئۇرغۇپ تۇرىدىغان بۇلاقلار بولماستىلا، **25** ئېگىز تاغلار تۇز ئورنۇلىرىغا ۋېنىلماستىلا، ئۇپىلىكلەر شەكللەنمەستىلا، [پەروەردىگار] بىپايان زېمىن، كەڭ دالالارنى، ئالەمنىڭ ئەسلىدىكى توپا-چاكىلىرىنمۇ تېخى يارىتىلماستىلا، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن. **27** ئۇ ئاسمانلارنى بىنا قىلىۋاتقىنىدا، دېڭىز يۈزىگە ۋېنۇق سىزىقنى سىزىۋاتقىنىدا، ئەرشتە بۇلۇتلارنى ئورنۇلاشتۇرۇپ، چوڭقۇر دېڭىزدىكى بۇلاق-مەنبەلەرنى مۇستەھكەملەۋاتقىنىدا، دېڭىز سۈلىرىنى بېكىتكەن دائىرىدىن ئېشىپ كەتمىسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرۈۋاتقىنىدا، بىپايان زېمىننىڭ تۈللىرىنى قۇرۇۋاتقىنىدا، مەن ئۇ يەردە ئىدىم؛ **30** شۇ چاغدا گويا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەندەك ئۇنىڭ يېنىدا ئۇرغانىدىم، مەن ھەر دائىم ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىناتتىم، مەن ئۇنىڭ كۆڭىدىلىك دىلئارامى ئىدىم؛ **31** مەن ئۇنىڭ ئالىمىدىن، يەر-زېمىندىن شادلىنىپ، دۇنيادىكى ئىنسانلاردىن خۇرسەنلىك تېپىپ يۈرەتتىم، **32** شۇنڭا ئى بالىلار، تەمدى ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ چۈنكى يوللىرىمنى چىڭ تۇتقانلار نەقەدەر بەخت تاپار! **33** ئالغان نەسىھەتكە ئەمەل قىلىپ، دانا بولغىن، ئۇنى رەت قىلما. **34** سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، ھەر كۈنى دەرۋازىلىرىم ئالدىدىن كەتمەي، ئىشىكلىرىم ئالدىدا مېنى كۈتىدىغان كىشى نەقەدەر بەختلىكتۇر! **35** كىمكى مېنى تاپسا ھاياتنى تاپىدۇ، پەروەردىگارنىڭ شەپقىتىگە

نىسىپ بولىدۇ. 36 لېكىن ماڭا گۇناھ قىلغان ھەر كىم تۆز جېنىغا زىيان كەلتۈرىدۇ، مېنى ياماۋ كۆرگەنلەر تۇلۇمنى دوست تۇتقان بولىدۇ».

9 داۋالىق تۆزۈگىگە بىر تۈي سېلىپ، ئۆنىڭ يەتتە تۈۋرۈكىنى ئورناتتى. 2 ئۇ مالىلىرىنى سويۇپ، ئېسىل شارابلىرىنى ئارىلاشتۇرۇپ تەيارلاپ، زىياپەت داستىخىنىنى يايدى؛ 3 دېدە كلىرىنى [مېھمان چاقىرىشقا] ئەۋەتتى، تۆزى شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا تۇرۇپ: 4 «ئى سادىدىلار، بۇ يەر گەپ كېلىڭلار، ـ دەپ چاقىرىۋاتىدۇ؛ نادانلارغا: 5 قېنى، نانلىرىمدىن ئېغىز تېگىپ، مەن ئارىلاشتۇرۇپ تەيارلىغان شارابلاردىن ئىچىڭلار، 6 نادانلار قاتاردىن چىقىپ، ھاياتقا ئېرىشىڭلار، يورۇقلۇق يولدا مېڭىڭلار»، ـ دەۋاتىدۇ. 7 ھاكاۋۇرلارغا تەنبىھ بە رگۈچى ئاھانەتكە ئۇچرايدۇ، قەبىھلەرنى ئەيىبلىگۈچى تۆزۈگە داغ كەلتۈرىدۇ. 8 ھاكاۋۇرلارنى ئەيىبلىمە، چۈنكى ئۇ ساڭا ئۆچ بولۇپ قالىدۇ؛ ھالبۇكى، دانا كىشىنى ئەيىبلىسەڭ، ئۇ سېنى سۆيىدۇ. 9 دانا ئادەمگە دەۋەت قىلساڭ، ئەقلى تېخىمۇ تولۇق بولىدۇ؛ ھەققانىي ئادەمگە دۇرۇس يول كۆرسەتسەڭ، بىلىمى تېخىمۇ ئاشىدۇ. 10 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش داناللىقنىڭ باشلىنىشىدۇر، مۇقەددەس بولغۇچىنى تونۇش يورۇقلۇقتۇر. 11 مەن [داناللىق] سەندە بولسام، كۈنلىرىڭنى ئۇزارتىمەن، تۆمر ۋۇگۇنىڭ يىللىرى كۆپەيەر. 12 سەندە داناللىق بولسا، پايدىنى كۆرىدىغان ئۆزۈڭسەن، داناللىقنى مازاق قىلساڭ زىيان تارتىدىغانمۇ ئۆزۈڭسەن. 13 نادان خوتۇن ئاغزىنى بىسەرەمجان، ئەقلىسىزدۇر، ھېچنېمە بىلمەستۇر. 14 ئۇ ئىشىك ئالدىدا ئولتۇرۇپ، شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا ئورۇن ئېلىپ، 15 ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارغا: 16 «كىمكى ساددا بولسا، بۇ يەر گە كەلسۇن!» ـ دەۋاتىدۇ، ۋە ئەقلىسىزلەرنى: 17 «ئوغرىلىقچە ئىچكەن سۇ تاتلىق بولىدۇ، ئوغرىلاپ يېگەن نان 18 لېكىن چاقىرىلغۇچى ئۇلۇكلەرنىڭ ئۆنۈيدە ياتقانلىقىدىن بىخەۋەردۇر، ئۆنىڭ [يۇرۇنقى] مېھمانلىرىنىڭ ئاللىقاچان تەھتىسارانىڭ تەھ گلىرىگە چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى ئۇ سەزمەس. (Sheol h7585)

10 پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ پەند-نەسىھەتلىرى: ـ دانا ئوغۇل ئاتىسىنى شاد قىلار، ئەقلىسىز ئوغۇل ئانىسىنى قايغۇ-ھەسرەتكە سالار. 2 ھارام بايلىقلارنىڭ ھېچ پايدىسى بولماس، ھەققانىيەت ئىنسانىنى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرار. 3 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنىڭ جېنىنى ئاچ قويماس؛ لېكىن ئۇ قەبىھلەرنىڭ نەپسىنى بوغۇپ قويار. 4 ھۆرۈنلۈق كىشىنى گادايى قىلار؛ ئىشچانلىق بولسا بايلىقاشت قىلار. 5 يازدا ھوسۇلنى يىغىۋالغۇچى ـ دانا ئوغۇلدۇر؛ لېكىن تورما ۋاقىتدا ئۇخلاپ ياتقۇچى ـ خجالەتكە قالدۇرىدىغان ئوغۇلدۇر. 6 بەرىكەت ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا چۈشەر، ئەمما زوراۋانلىق يامانلارنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 7 ھەققانىي ئادەمنىڭ يادىكارى مۇبارەكتۇر، يامانلارنىڭ نامى بولسا، سىبىستە قالار. 8 دانا ئادەم يولىيورۇق-نەسىھەتلەرنى قوبۇل قىلار؛ كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۈتلىشار. 9 غۇبارسىز يۈ رگەن كىشىنىڭ يۈرۈشى-تۇرۇشى تۇراقلىقتۇر، يوللىرىنى ئەگرى قىلغانلىنىڭ كىرى ئاخىرى ئاشكارىلىنىدۇ. 10 كۆز ئىشارىتىنى قىلىپ يۈرىدىغانلار ئادەمنى داغدا قالدۇرار، كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۈتلىشار. 11 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىنى ھاياتلىق بۇلىقىدۇر، ئەمما زوراۋانلىق يامانلىنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 12 ئۆچەمنلىك جېدەل قوزغار، مېھىر-مۇھەببەت ھەممە گۇناھلارنى يېپار. 13 ئەقىل-ئىدراقلىق ئادەمنىڭ ئاغزىدىن داناللىق تېپىلار، ئەقلىسىزلىنىڭ دۈمبىسىگە پالاق تېگەر. 14 دانا ئادەملەر بىلىملەرنى زىيادە تۇپلار، لېكىن ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۆنى ھالاكەتكە يېقىنلاشتۇرار. 15 مال-دۇنيالىرى گويا مەزمۇت شەھەردەك باينىڭ كاپالىتىدۇر؛ مىسكىننى ھالاك قىلىدىغان ئىش دەل ئۆزىنىڭ نامراتلىقىدۇر. 16 ھەققانىيلارنىڭ ئەجرىلىرى جانغا جان قوشار، قەبىھلەرنىڭ ھوسۇلى گۇناھنىلا كۆپەيتىشتۇر. 17 نەسىھەتنى ئاڭلاپ ئۆزىنى ساقلىغۇچى ھاياتلىق يولىغا ماڭار، تەنبىھلەرنى رەت قىلغان كىشى يولدىن ئازغانلاردۇر. 18 ئاداۋەت ساقلىغان كىشى يالغان سۆزلىمەي قالماس؛ تۆھمەت چاپلىغانلار ئەخمەقتۇر. 19 گەپ كۆپ بولۇپ كەتسە، گۇناھتىن خالي بولماس، لېكىن ئاغزىغا ئىگە بولغان ئەقىللىقتۇر. 20 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى خۇددى ساپ كۈمۈش؛ يامانلىنىڭ ۋىلىرى تولمۇ ئەرزىمەستۇر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزلىرى نۇرغۇن كىشىنى قۇۋۋەتلەر؛ ئەخمەقلەر ئەقلى كەملىكىدىن تۈلەر. 22 پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا قىلغان بەركىتى ئادەمنى دۆلەتمەن قىلار، ئۇ بەركىتىگە ھېچبىر چاپا-مۇشەققەت قوشماس. 23 ئەخمەق قەبىھلىكنى تاماشا دەپ بىلەر؛ ئەمما داناللىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ [خۇرسەنلىكىدۇر]. 24 يامان كىشى نېمىدىن قورقسا شۇنىڭغا ئۇچرار، ھەققانىي ئادەمنىڭ ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 25 يامان ئادەم قويۇندەك ئۆتۈپ يوقار، لېكىن ھەققانىي ئادەم مەڭگۈلۈك تۈلدە كتۇر. 26 ئادەم ئاچچىق سۈيۈتۈۋالغاندەك، كۆزگە ئىس-تۈتەك كىرىپ كەتكەندەك، ھۆرۈن ئادەمنى ئىشقا ئەۋەتكەنمۇ شۇنداق بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئۆمۈرنى ئۇزۇن قىلار، يامانلىنىڭ ئۆمرى قىسقارتىلار. 28 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۈمىدى خۇرسەنلىك ئېلىپ كېلەر؛ لېكىن رەزىلنىڭ كۈتكىنى يوققا چىقار. 29 پەرۋەردىگارنىڭ يولى دۈرۈس ياشاۋاتقانلارغا باشپاناھدۇر، قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا بولسا ھالاكەتتۇر. 30 ھەققانىيلارنىڭ ئورنى مۇستەھكەمدۇر، يامانلار زېمىندا ئۇزۇن تۇرماس. 31 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىدىن داناللىق چىقار، لېكىن شۇملۇق تىل كېسىپ تاشلىنار. 32 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى كىشىگە موك خۇشياقار؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق چىقار.

11 يالغان تارازا پەرۋەردىگارغا يەرگىنچلىكتۇر؛ ئادىل جاڭ تېشى ئۇنى خۇرسەن قىلار. 2 تەكەبىۋرلۇق بىلەن بەرگە شەرمەندىلىمىلا ئەگىشىپ كېلەر؛ لېكىن داناللىق كىچىك پېشىلارغا ھەمراھ بولار. 3 توغرىلارنىڭ سەممىيلىكى ئۆزىنى يېتەكلەر؛ لېكىن كازىزاپلارنىڭ ئەگرىلىكى ئۆزىنى ۋەيران قىلار. 4 خۇدانىڭ غەزەپ كۈنىدە مال-دۇنيانىڭ پايدىسى بولماس؛ لېكىن ھەققانىيەت ئادەمنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزار. 5 كامىل ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزىنى تۈز يولغا باشلار، يامان ئادەم ئۆز يامانلىقىدىن يېقىلار. 6 دۈرۈس ئادەملەرنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزلىرىنى قۇتقۇزار؛ لېكىن كازىزاپلار ئۆز ھىيلە-نەيرىڭىدىن ئۆتۈلار. 7 رەزىل ئادەم ئۆلسە، ئۆنىڭ ئۈمىدى يوققا چىقار؛ گۈناھكارنىڭ ئۈمىدى ئاخىرى قۇرۇق قالار. 8 ھەققانىي ئادەم قىينىچىلىقتىن خالي قىلىنار؛ رەزىل ئادەم ئۆرنىغا ئۆتۈلار. 9 مۇناپىقلار ئۆز ئاغزى بىلەن يېقىنىنى بۇزار؛ لېكىن ھەققانىيلار بىلىمى بىلەن قۇتقۇزۇلار. 10 ھەققانىي ئادەم رونىاق تاپسا، شەھەر خۇش بولار؛ رەزىل ئادەم ھالاك بولسا، خەلق تەنتەنە قىلار. 11 توغرىلارنىڭ بەركىتى تىلەشلىرى بىلەن شەھەر گۈللىنەر؛ لېكىن رەزىللەرنىڭ تىلى بىلەن ۋەيران بولار. 12 ئۆز يېقىنىنى سۆكىدىغان كىشى ـ ئەقىلسىزدۇر؛ ئەمما يورۇتۇلغان ئادەم ئاغزىنى يىغار. 13 گەپ توشۇغۇچى مەخپىيەتلەرنى ئاشكارىلار، سادىق ئادەم ئامانەتكە خىيانەت قىلماس. 14 يولىيورۇق كەم بولسا، ئەل-يۇرت يېقىلار، ئۇلۇغ بىر مەسلىھەتچى بولسا، ئەل نىجات تاپار. 15 ياتقا بورۇن بولغان كىشى زىيان تارتماي قالماس؛ قول بېرىشىپ كېپىل بولۇشنى ياماۋ كۆرگەن كىشىنىڭ قۇلىقى تىنچ بولار. 16 شاپائەتلىك ئايال ئىززەت-ھۆرمەتنى قولدىن بەرمەس؛ زوراۋانلار بايلىقنى قولدىن بەرمەس. 17 رەھىمدىل ئۆز-ئۆزىگە بەخت يارىتار؛ رەھىمسىز ئۆز تېنىنى ئاغرىتار. 18 يامان ئادەملەرنىڭ ئالغان ئىش ھەققى ئۇلارنى ئالدار، بەرىكەتسىز بولار؛ ئەمما ھەققانىيەت تېرىغۇچى ئادەم ئەمەلىي ئىنئام ئالار. 19 ھەققانىيەت ئادەمگە ھاياتلىق تاپقۇزار؛ يامانلىقنى كۆزلەپ يۈرىدىغان كىشى ئۆلۈمگە يۈز تۇتار. 20 نىيىتى بۇزۇق كىشى پەرۋەردىگارغا يەرگىنچلىكتۇر؛ ئەمما يولى دىيانەتلىك كىشىلەر ئۆنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 21 قول ئۇتۇشۇپ بىرلەشسىمۇ، يامانلار جازاغا تارتىلماي قالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ نەسلى نىجات تاپار. 22 چىرايلىق ئەمما تېتىقسىز خوتۇن، چوشقىنىڭ ئۆمشۇقىغا ئالتۇن ھالقا سالغاندەك كىتۇر. 23 ھەققانىيلارنىڭ ئارزۇسى پەقەت ياخشى مېۋە ئېلىپ كېلەر؛ يامانلارنىڭ كۈتكىنى غەزەپ-نەپرەتتۇر. 24 بىراۋ مەردلەرچە تارقاتسىمۇ، گۈللىنەر؛ يەنە بىراۋ بېرىشكە تېگىشلىكنى ئايىسىمۇ، پەقەت نامراتلىشار. 25 مەرد ئادەم ئەتلىنەر؛ باشقىلارنى سۇغارغۇچى ئۆزىمۇ سۇغىرىلار. 26 ئاشلىقنى ساتماي بېسىۋالغان كىشى ئەلنىڭ لەنىتىگە ئۇچرايدۇ؛ لېكىن ئاشلىقنى سېتىپ بە رگۈچىگە بەركەت تىلىنەر. 27 ياخشىلىقنى ئىزدەپ ئىنتىلگەن ئادەم شاپائەت تاپار؛ يامانلىقنى ئىزدىگەن ئادەم ئۆزى يامانلىق كۆرەر. 28 ئۆز مال-دۇنياسىغا تايانغۇچى يېقىلار؛ ھەققانىي كىشى يېۋىرماقتەك كۆكىرەر. 29

تۆز ئویگە تازارچىلىق سالغان كىشى شامالغا مىراس بولار؛ ئەقلىسز ئادەم ئاقلانىنىڭ قولى بولۇپ قالار. **30** ھەققانىينىڭ بېرىدىغان مېۋىسى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر؛ دانا كىشى كۆڭۈللەرنى [ھاياتلىققا] مايىل قىلار. **31** قارا كاللار، ھەققانىي ئادەم يۈز دۇنياۋا [سەۋەنلىكى ئۈچۈن] بەدەل تۆلىگەن يەردە، رەزىللەر بىلەن گۇناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولار؟

12 كىمكى تەربىيىنى قەدرلىسە، بىلىمنىمۇ سۆيگۈچىدۇر؛ لېكىن تەنبىھكە نەپرەتلەنگەن نادان-ھاماقەتتۇر. **2** ياخشى نىيەتلىك ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىغا ئېرىشەر؛ ئەمما پەرۋەردىگار ھىيلە-مىكىرلىك ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتەر. **3** ئادەملەر يامانلىق قىلىپ ئامانلىق تاپالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يىلتىزى تەۋرەنمەس. **4** پەزىلەتلىك ئايال ئېرىنىڭ تاجىدۇر؛ ئەمما ئۇنى ۋايىتقا سالغۇچى خوتۇن تۇنىڭ تۇستىخىنىغا چىرىتەر. **5** ھەققانىي ئادەمنىڭ ئوي-پىكرى دۇرۇس ھۆكۈم چىقىرار؛ يامانلارنىڭ نەسىھەتلىرى مەككارلىقتۇر. **6** يامانلارنىڭ سۆزلىرى قان تۆكىدىغان قىلتاقتۇر؛ لېكىن دۇرۇسنىڭ سۆزى ئادەمنى قىلتاقتىن قۇتۇلدۇرار. **7** يامانلار ئاغدۇرۇلۇپ، يوقىلار؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ ئۆيى مەزمۇت تۇرار. **8** ئادەم تۆز زېرىكلىكى بىلەن ماختاشقا سازاۋەر بولار؛ ئەگرى نىيەتلىك كىشى كۆز رُگە ئىلنماس. **9** پېقىر تۇرۇپ خىزمەتكارى بار كىشى، تۇزنى چوڭ تۇتۇپ ئاچ يۈرگەن كىشىدىن ياخشىدۇر. **10** ھەققانىي ئادەم تۆز تۇلىغىنىمۇ ئاسرار؛ ئەمما رەزىل ئادەمنىڭ بولسا ھەتتا رەھىمدىلىقىمۇ زالىملىقتۇر. **11** تىرشىپ تېرىقچىلىق قىلغان دېھقانىنىڭ قورىسقى توق بولار؛ ئەمما خام خىياللارغا بېرىلگەن كىشىنىڭ ئەقلى يوقتۇر. **12** يامان ئادەم يامانلىق قىلىشنى كۆزلەپ ئولتۇرار؛ ئەمما ھەققانىي ئادەمنىڭ يىلتىزى مېۋە بېرىپ تۇرار. **13** يامان ئادەم تۆز ئاغزىنىڭ گۇناھىدىن تۇتۇلار؛ ھەققانىي ئادەم مۇشەققەت-قىينچىلىقتىن قۇتۇلار. **14** ئادەم تۆز ئاغزىنىڭ مېۋىسىدىن قانائەت تاپار؛ تۆز قولى بىلەن قىلغانلىرىدىن تۆنىگىنا ياندۇرۇلار. **15** ئەخمەق تۆز يولىنى توغرا دەپ بىلەر؛ ئەمما دەۋەتكە قۇلاق سالغان كىشى ئاقلاندۇر. **16** ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى كەلسە، تېزلا بىلىنەر؛ زېرەك كىشى ھاقارەتكە سەۋر قىلار، سەتچىلىكنى ئاشكارىلىماس. **17** ھەقىقەتنى ئېيتقان كىشىدىن ئادالەت بىلىنەر؛ يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچىدىن ئالدامچىلىق بىلىنەر. **18** بەزىلەرنىڭ يېنىكلىك بىلەن ئېيتقان گەپى ئادەمگە سانجىلغان قىلىچقا ئوخشار؛ بىراق ئاقلانىنىڭ تىلى دەر دەكە دەرماندۇر. **19** راستچىل مەڭگۈ تۇرغۇزۇلىدۇ؛ لەۋزى يالغان بولسا بىردەملىكتۇر. **20** يامانلىقنىڭ كويىدا يۈرگۈچىنىڭ كۆڭلىدە ھىيلە ساقلانغاندۇر؛ ئامانلىقنى دەۋەت قىلغۇچىلار خۇشاللىققا چۆمەر. **21** ھەققانىي ئادەمنىڭ ۋېشىغا ھېچ كۈلپەت چۈشمەس؛ قەبىلەر بالا يېقىزاغا چۆمۈلەر. **22** يالغان سۆزلەيدىغانلىق لەۋلىرى پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر؛ لېكىن لەۋزىدە توغرالىغان ئىنسانلار ئۈچۈن ئېيتار. **23** پەملىك ئادەم بىلىمنى يوشۇرار؛ بىراق ئەخمەق نادانلىقنى جاكارلار. **24** تىرشچان قول ھوقۇق تۇتار؛ ھۆرۈن قول ئالۋانغا تۇتۇلار. **25** كۆڭۈلنىڭ غەم-ئەندىشىسى كىشىنى مۈڭچەيتەر؛ لېكىن مېھرىبانە بىر سۆز كىشىنى روھلاندۇرار. **26** ھەققانىي كىشى تۆز دوستى بىلەن بىرگە يول ئىزدەر؛ بىراق يامانلارنىڭ يولى تۇزلىرىنى ئاداشتۇرار. **27** ھۆرۈن تۇزى تۇتقان ئۇۋىنى پىشۇرۇۋىپ يېيەلمەس؛ بىراق ئەتىۋارلىق بايلىقلار تىرشچانغا مەنسۇپتۇر. **28** ھەققانىيلىقنىڭ يولدا ھايات تېپىلار؛ شۇ يولدا ئۆلۈم كۆرۈنمەستۇر.

13 دانا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە كۆڭۈل قويار؛ مەسخىرە قىلغۇچى تەنبىھكە قۇلاق سالماس. **2** ئادەم دۇرۇس ئېغىزىنىڭ مېۋىسىدىن ھۇزۇرلىنار؛ تۇزكورلار زوراۋانلىققا ھەۋەس قىلىپ زوراۋانلىققا تۇچرار. **3** سۆزدە ئېھتىياتچان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار؛ ئاغزىنى ئىتتەك ھالا كەتكە تۇچرار. **4** ھۆرۈننىڭ ئارزۇ-تىلىكى بار، لېكىن ئېرىشەلمەس؛ لېكىن تىرشچان ئەتلىنەر. **5** ھەققانىي ئادەم يالغانچىلىقتىن يېرگىنەر؛ قەبىھ بولسا سېپسىپ، شەرمەندە بولار. **6** يولى دۇرۇسنى ھەققانىيەت قوغدار؛ لېكىن گۇناھكارنى رەزىللىك يېقىتار. **7** بەزىلەر تۆزنى باي كۆرسەتكىنى بىلەن ئەمەلىيەتتە قۇرۇق سۆلەتتۇر؛ بەزىلەر تۆزنى يوقسۇل كۆرسەتكىنى بىلەن زور بايلىقلىرى باردۇر. **8** تۆز بايلىقى گۆر ۋُگە تۇتۇلغان باينىڭ جېنىغا ئارا تۇرار؛ بىراق يوقسۇللار ھېچ ۋەھمىنى ئاڭلىماس. **9** ھەققانىي ئادەمنىڭ نۇرى شادلىنىپ پارلار؛ بىراق يامان ئادەمنىڭ چىرىغى تۆچۈرۈلەر. **10** كىبىرلىكتىن پەقەت جېدەل-ماجىرالا چىقار؛ دانالىق بولسا نەسىھەتنى ئاڭلىغانلار بىلەن بللىدۇر. **11** ئىشلىمەي ئېتىقان ھارام بايلىق بەرىكەتسىزدۇر؛ تەر تۆكۈپ ھالال ئېتىقان گۆللىنەر. **12** تەلمۈرگىنىگە كۈتۈپ ئېرىشەلمەسلىك كۆڭۈلنى سۈنۈق قىلار، لېكىن تەشنالىقتا ئېرىشكىنى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر. **13** [خۇدانىڭ] كالام-سۆزىگە پىسەنت قىلمىغان ئادەم گۇناھىنىڭ تۆلىمىگە قەرزدار بولار؛ لېكىن پەرمانىنى قەدرلىگەن ئادەم ياخشىلىق كۆرەر. **14** ئاقلانىنىڭ تەلىمى ھاياتلىق بەرگۈچى بۇلاقتۇر، ئۇ سېنى تۇلۇم تۇزاقلىرىدىن قۇتۇلدۇرار. **15** ئاقلانىلىق ئادەمنى ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈرەر؛ بىراق تۆزكورلارنىڭ يولى ئەگرى-بۇگرى، جاپالىق بولار. **16** پەم-پاراسەتلىك ئادەم بىلىمى بىلەن ئىش كۆرەر؛ ھاماقەت تۆز نادانلىقىنى ئاشكارىلار. **17** رەزىل ئالاقچى بالا-قازاغا تۇچرار؛ سادىق ئەلچى بولسا دەر دەكە دەرماندۇر. **18** تەربىيەنى رەت قىلغان ئادەم نامراتلىشىپ ۋايىتقا قالار؛ ئەمما تەنبىھنى قوبۇل قىلغان ھۆرمەتكە ئېرىشەر. **19** ئەمەلگە ئاشقان ئارزۇ كىشىگە شېرىن ۋېيۇلار؛ لېكىن ئەخمەقلەر يامانلىقنى تاشلاشنى يامان كۆرەر. **20** ئاقلانىلەر بىلەن بىللە يۈرگەن دانا بولار؛ بىراق ئەخمەقلە رگە ھەمراھ بولغان نالە-پەريادتا قالار. **21** بالا يېقازا گۇناھكارلارنىڭ كەينىدىن بېسىپ ماكار؛ لېكىن ھەققانىيلار ياخشىلىقنىڭ ئەجرىنى تاپار. **22** ياخشى ئادەم پەرزەنتلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىگە مىراس قالدۇرار؛ گۇناھكارلارنىڭ يىغقان مال-دۇنيالىرى ھەققانىيلار ئۈچۈن تۆپلىنار. **23** يوقسۇلنىڭ تاشلاندۇق يېرى مول ھوسۇل بېرەر؛ لېكىن ئادالەتسىزلىكتىن ئۇ ۋېيران بولار. **24** تاياقنى ئايىغان كىشى ئوغلىنى ياخشى كۆرمەس؛ بالىنى سۆيگەن كىشى ئۇنى ئەستايىدىل تەربىيىلەپ جازالار. **25** ھەققانىي ئادەم كۆڭلى قانائەت تاپقۇچە ئوزۇق يەر؛ يامانىنىڭ قورىسقى ئاچ قالار.

14 ھەربىر دانا ئايال ئۆز ئائىلىسىنى ئاۋات قىلار؛ ئەخمەق ئايال ئائىلىسىنى ئۆز قولى بىلەن ۋەيران قىلار. **2** دۇرۇسلۇق يولدا ماڭىدىغان كىشى يەرۋەردىگاردىن قورقار؛ قىگىغىر يولدا ماڭغان كىشى [خۇدانى] كۆز رُگە ئىلماس. **3** ئەخمەقنىڭ تەكەبىۋىر ئاغزى ئۆزىگە تاياق بولار؛ ئاقلانىنىڭ لەۋلىرى ئۆزىنى قوغدار. **4** ئۆلاغ بولمىسا، ئېغىل پاك-پاكىز تۇرار؛ بىراق ئۈزۈكزىنىڭ كۈچى بولغاندىلا [ساڭغا] ئاشلىق تولار. **5** ئىشەنچلىك گۇۋاھچى يالغان ئېيتماس؛ ساختا گۇۋاھچى يالغان گەپنى نەپەسىتەك تىنار. **6** ھاكاۋۇرلار دانالىق ئىزدەپ تاپالماس؛ بىراق يورۇتۇلغان ئادەمگە بىلىم ئىلىش ئاسانغا چۈشەر. **7** بىراۋنىڭ ئاغزىدا بىلىم يوقلۇقىنى بىلىپ يەتكەندە، ئۇنىڭدىن تۆزۈكنى نېرى تارت. **8** ئەقىل-پاراسەتلىك كىشىنىڭ دانالىقى تۆز يولىنى ۋەيلەنىشتىدۇر؛ ئەخمەقلەرنىڭ ئەقىلسىزلىكى بولسا تۆزلىرىنىڭ ئالدىنىشىدۇر. **9** ئەخمەقلەر بولسا [ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى]نى كۆز رُگە ئىلمايدۇ، ھەققانىيلار ئارىسىدا بولسا ئىلتىپات تېپىلار. **10** كۆڭۈلدىكى دەردنى پەقەت تۆزىلا كۆتۈرەرلەر؛ كۆڭۈلدىكى خۇشلۇققىمۇ باشقىلار شېرىك بولالماس. **11** يامانىنىڭ ۋېنى تۇرۇلۇپ چۈشەر؛ ھەققانىي ئادەمنىڭ چېدىرى گۈللىنىپ كېتەر. **12** ئادەم بالىسغا توغرىدەك كۆرۈندىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالاكەتكە باردىغان يوللاردۇر. **13** ۋېژىن-كۈلكە بولسا قەلبىنىكى غەم-قايغۇنى يايار، خۇشاللىق تۆتۈپ كەتكەندە، غەم-قايغۇ يەنىلا قالار. **14** توغرا يولدىن بۇرۇلۇپ يانغان ئادەم ھامان تۆز يولىدىن تويار؛ ياخشى ئادەم تۆز ئىشىدىن قانائەتلىنەر. **15** ساددىلار ھەممە گەپكە ئىشىنىپ كېتەر؛ لېكىن پەم-پاراسەتلىك كىشى ھەربىر قەدەمنى ئاۋايلاپ باسار. **16** دانا ئادەم ئېھتىياتچان بولۇپ ئاۋارىچىلىكتىن نېرى كېتەر؛ ئەخمەق ھاكاۋۇرلۇق قىلىپ، تۆزىگە ئىشىنىپ ئالدىغا ماڭار. **17** تېرىككەك ئەخمەقلىق قىلار؛ ئەيىرە كۆزلۈك ئادەم نەپرەتكە تۇچرار. **18** ساددىلار ئەخمەقلىققا ۋارىسلىق قىلار؛ پەم-پاراسەتلىكلەر بىلىمنى تۆز تاجى قىلار. **19** يامانلار ياخشىلارنىڭ ئالدىدا ئىگىلەر؛ قەبىھلەر ھەققانىينىڭ دەرۋازىلىرى ئالدىدا [باش ئۇرار]. **20** نامراتلار كىشى ھەتتا تۆز يېقىنىغىمۇ يامان كۆرۈنەر. باينىڭ دوستى بولسا كۆپتۇر. **21** يېقىنىنى پەس كۆرگەن گۇناھكاردۇر؛ لېكىن مىسكىنلە رگە رەھىم قىلغان بەرىكەت تاپار. **22** يامانلىق ئويلىغانلار يولدىن ئاداشقانلاردىن ئەمەسمۇ؟ بىراق ياخشىلىق ئويلىغانلار رەھىم-شەپقەت،

هەققەت-سادىقلىققا مۇيەسسەر بولار. 23 ھەممە مېھنەتتىن پايدا چىقار، بىراق قۇرۇق پاراكلار ئادەمنى موھتاجلىقتا قالدۇرار. 24 ئاقىلانىلەر تۇچۇن بايلىقلار بىر تاجدۇر، ئەخمەقلەرنىڭ نادانلىقىدىن پەقەت يەنە شۇ نادانلىقلا چىقار. 25 ھەققانىي گۇۋاھچى ياغان بەرگۈچى كىشىلەرنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزار، ياغلان-يالۋىداق سۆزلەيدىغان [گۇۋاھچى] ياغلان گەپنى نەپەسىتەك تىنار. 26 پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلىنىڭ كۆچلۈك يۆلەنچۈكى بار، ئۇنىڭ بالىلىرىمۇ ھىمايىگە ئىگە بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ھاياتنىڭ بۇلىقىدۇر، ئۇ كىشىنى ئەجەللىك تۇزاقلاردىن قۇتقۇزار. 28 پادىشاھنىڭ شان-شەرىپى پۇقراسىنىڭ كۆپلىكىدىندۇر، پۇقراسىنىڭ كەملىكى ئەمىرنىڭ ھالاكىتىدۇر. 29 ئېغىر-بېسىق كىشى ئىنتايىن ئاقىل كىشىدۇر، چېچىلغاق ئەخمەقلىقنى ئۇلۇغلار. 30 خاتىرجەم كۆڭۈل تەننىڭ ساقلىقىدۇر، ھەسرەت چىكىش بولسا سۆڭەك كەلرنى چىرىتار. 31 مىسكىننى بوزەك قىلغۇچى ـ پەرۋەردىگارغا ھاقارەت قىلغۇچىدۇر، ھاجەتمەنلە رگە شاپائەت قىلىش ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلىكتۇر. 32 يامان تۇز ياماناللىقى ئۆچىدە يېقىتىلار، ھەققانىي ئادەم ھەتتا سەكراتتا ياتقاندىمۇ خاتىرجەم بولار. 33 يوروتۇلغان كىشىنىڭ كۆڭلىدە دانالىق ياتار، بىراق ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىكىسى ئاشكارا بولماي قالماس. 34 ھەققانىيەت ھەرقايسى ئەلنى يۇقىرى كۆتۈرەر، گۇناھ ھەرقانداق مىللەتنى نومۇسقا قالدۇرار. 35 پادىشاھنىڭ ئىلتىپاتى ئەقىللىق خىزمەتكارنىڭ ېىشىغا چۈشەر، بىراق ئۇنىڭ غەزىپى نومۇستا قالدۇرغۇچى ۋەياتسىز خىزمەتكارنىڭ ېىشىغا چۈشەر.

15 مۇلايىم جاۋاب غەزەپنى باسار، قوپال سۆز ئاچچىقنى قوزغار. 2 ئاقىلانىلەرنىڭ تىلى بىلىمنى جارى قىلار، ئەخمەقنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ تۆكەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەر يەردە يۈرەر، ياخشى-يامانلارنى كۆرۈپ تۇرار. 4 شىپا يەتكۈزگۈچى تىل خۇددى بىر «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر، تىلى ئە گرىلىك كىشىنىڭ روھىنى سۇندۇرار. 5 ئەخمەق ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە پىسەنت قىلماس، لېكىن ئاتىسىنىڭ تەنبىھىگە قۇلاق سالغان زېرەك بولار. 6 ھەققانىينىڭ ۋىيدە گۈھەرلەر كۆپتۇر، بىراق يامانلىقنىڭ تاپاۋىتى تۆزىگە ئازابچىلىك تاپار. 7 دانانىڭ لەۋلىرى بىلىم تارقىتار، ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىن ھېچ بىلىم چىقماس. 8 يامانلارنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر، دۇرۇسلارنىڭ دۇئاسى ئۇنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 9 يامانلارنىڭ يولى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر، لېكىن ھەققانىيەتنى ئىنتىلىپ ئىزدىگۈچىنى ئۇ ياخشى كۆرەر. 10 توغرا يولدىن چىققانلار ئازابلىق تەربىيىنى كۆرەر، تەنبىھ 11 تەھتىسارا ۋە ھالاكەت پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ئوچۇق تۇرغان يەردە، ئىنسان كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرنى قانداقۇ ئۇنىڭدىن يوشۇرالىسۇن؟! (Sheol h7585) 12 ھاكاۋۇر تەنبىھ بەرگۈچىنى ياقتۇرماس، ئۇ ئاقىلانىلەردىن نەسىھەت ئېلىشقا بارماس. 13 كۆڭۈل شاد بولسا، خۇش چىراي بولار، دەردە-ئەلەم تارتسا، روھى سۇنار. 14 يوروتۇلغان كۆڭۈل بىلىمنى ئىزدەر، ئەقلىسىزنىڭ ئاغزىنى نادانلىقنى ئوزۇق قىلار. 15 ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممە كۈنلىرى تەستە ئۆتەر، بىراق شاد كۆڭۈل ھەر كۈنىنى ھېيتتەك ئۆتكۈزەر. 16 زور بايلىق بىلەن بىئارامىلىق تاپقاندىن، ئازغا شۈكۈر قىلىپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنگەن ئەۋزەل. 17 نەپرەت ئۆچىدە يېگەن بوردىاق گۈشتە قىلىنغان كاتتا زىياپەتتىن، مېھىر-مۇھەببەت ئۆچىدە يېگەن كۆچات ئەۋزەل. 18 تېرىككەك كىشى جېدەل چىقرار، ئېغىر-بېسىق تالاش-تارتىشلارنى تىنچلاندۇرار. 19 ھۆرۈننىڭ يولى تىكەنلىك قاشىدۇر، دۇرۇس ئادەمنىڭ يولى كۆتۈرۈلگەن يولدەك داغدامدۇر. 20 دانا ئوغۇل ئاتىسىنى شاد قىلار، ئەقلىسز ئادەم ئانىسىنى كەمسىتەر. 21 ئەقلى يوق كىشى ئەخمەقلىقى بىلەن خۇشتۇر، يوروتۇلغان كىشى يولىنى توغرىلاپ ماڭار. 22 مەسلىھەتسىز ئىش قىلغاندا نىشانلار ئەمەلگە ئاشماس، مەسلىھەتچى كۆپ بولغاندا مۇددىئالار ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 23 كىشىگە جايدا بە رگەن جاۋابدىن خۇش بولار، دەل ۋاقتىدا قىلغان سۆز نەقەدەر 24 ھاياتلىق يولى ئەقىللىق كىشىنى يۇقىرىغا باشلايدۇ ئۆكى، ئۇنى چوڭقۇر تەھتىسارادىن قۇتقۇزار. (Sheol h7585) 25 پەرۋەردىگار تەكەبىۋىرنىڭ ۋەيىنى يۇلۇۋېتەر، بىراق ئۇ تۇل خوتۇنلارغا پاسىللارنى تۇرغۇزار. 26 يامانلارنىڭ ئوي-پىكرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر، بىراق ساپ دىلنىڭ سۆزلىرى سۆيۈملۈكتۇر. 27 ئاچ كۆز كىشى ئۆز ئائىلىسىگە ئاۋارىچىلىك كەلتۈرەر، پارا ئېلىشقا نەپرەتلەنگەن كىشى كۆن كۆرەر. 28 ھەققانىي ئادەم قانداق جاۋاب بېرىشتە قايتا-قايتا ۋەيلىنار، يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق تۆكۈلۈەر. 29 پەرۋەردىگار يامان ئادەمدىن يىراقتۇر، بىراق ئۇ ھەققانىينىڭ دۇئاسىنى ئاڭلار. 30 خۇش كۆزلەر كۆڭۈلنى شادلاندۇرار، خۇش خەۋەر ئۇستىخانىلارغا گۈش-ماي قوندۇرار. 31 ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان تەنبىھكە قۇلاق سالغان كىشى دانالارنىڭ قاتارىدىن ئورۇن ئالار. 32 تەربىيەنى رەت قىلغان ئۇز جىنىنى خار قىلار، تەنبىھگە قۇلاق سالغان يورۇتۇلار. 33 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئادەمگە دانالىق ئۆگىتەر، ئاۋۋال كەمتەرلىك بولسا، ئاندىن شۆھرەت كېلەر.

16 كۆڭۈلدىكى نىيەتلەر ئىنسانغا تەۋەدۇر، بىراق تىلنىڭ جاۋابى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلكىدىدۇر. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى پاك دەپ بىلەر، لېكىن قەلبىدىكى نىيەتلەرنى پەرۋەردىگار تارازىغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭنى پەرۋەردىگارغا تاپشۇرغىن، شۇنداق قىلغاندا پىلانلىرىڭ پىشىپ چىقار. 4 پەرۋەردىگار بارلىق مەۋجۇدىيەتنىڭ ھەربىرىنى مەلۇم مەقسەت بىلەن ئاپىريدە قىلغان، ھەتتا يامانلارنىمۇ بالا يېتىپەت كۈنى ئۈچۈن ياراتقاندۇر. 5 تەكەبىۋىرلۇققا تولغان كۆڭۈللەرنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر، قول تۇتۇشۇپ بىرلەشسىمۇ، جازاسىز قالماس. 6 مۇھەببەت-شەپقەت ۋە ھەققەت بىلەن گۇناھلار كافارەت قىلىنىپ يېپىلار، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئادەملەرنى يامانلىقتىن خالىي قىلار. 7 ئادەمنىڭ ئىشلىرى پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلسا، ئۇ ھەتتا دۇشمەنلىرىنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرار. 8 ھالال ئالغان ئاز، ھارام ئالغان كۆپتىن ئەۋزەلدۇر. 9 ئىنسان كۆڭلىدە ئۆز يولىنى توختىتار؛ ئەمما قەدەملىرىنى توغرىلايدىغان پەرۋەردىگاردۇر. 10 ھەتتا پادىشاھنىڭ لەۋلىرىگە قارىتىپ ئەپسۇن ئوقۇلسىمۇ، ئۇنىڭ ئاغزى توغرا ھۆكۈمدىن چەتنەمەس. 11 ئادىل تارازا-مىزانلار پەرۋەردىگارغا خاستۇر، تارازا تاشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇ ياسىغاندۇر. 12 پادىشاھ رەزىللىك قىلسا يىرگىنچلىكتۇر، چۈنكى تەخت ھەققانىيەت بىلەنلا مەھكەم تۇرار. 13 ھەققانىي سۆزلىگەن لەۋلەر پادىشاھلارنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر، ئۇلار دۇرۇس سۆزلىگۈچىلەرنى ياخشى كۆرەر. 14 پادىشاھنىڭ قەھرى گويا ئۆلۈمنىڭ ئەلچىسىدۇر، بىراق دانا كىشى [ئۇنىڭ غەزىپىنى] تىنچلاندۇرار. 15 پادىشاھنىڭ چىراينىڭ نۇرى كىشىگە جان كىرگۈزەر، ئۇنىڭ شەپقىتى ۋاقتىدا ياغقان «كېيىنكى يامغۇر»دۇر. 16 دانالىق ئېلىش ئالتۇن ئېلىشتىن نەقەدەر ئەۋزەلدۇر، يوروتۇلۇشنى تاللاش كۈمۈشنى تاللاشتىن شۇنچە ئۆستۈندۈر! 17 دۇرۇس ئادەمنىڭ ئېگىز كۆتۈرۈلگەن يولى يامانلىقتىن ئايرىلىشتۇر؛ ئۆز يولىغا ئېھتىيات قىلغان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار. 18 مەغرۇرلۇق ھالاك بولۇشتىن ئاۋۋال كېلەر، تەكەبىۋىرلۇق يېقىلىشتىن ئاۋۋال كېلەر. 19 كەمتەر بولۇپ مىسكىنلەر بىلەن باردىكى- كەلدىدە بولۇش، تەكەبىۋىرلار بىلەن ھارام مال بۇلۇشكەندىن ئەۋزەلدۇر. 20 كىمكى ئىشنى پەم-پاراسەت بىلەن قىلسا پايدا تاپار، پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، بەخت-ساۋادەت كۆرەر. 21 كۆڭلى دانا كىشى سە گەك ئاتلار، يېقىملىق سۆزلەر ئادەملەرنىڭ بىلىمنى ئاشۇرار. 22 پەم-پاراسەت ئۆزىگە ئىگە بولغانلارغا ھاياتلىقنىڭ يۇلقىدۇر، ئەقلىسزلە رگە تەلىم بەرمەكنىڭ ئۆزى ئەقلىسزلىكتۇر. 23 ئاقىلانە كىشىنىڭ قەلبى ئاغزىدىن ئەقىل چىقرار، ئۇنىڭ لەۋزىگە بىلىمنى زىيادە قىلار. 24 يېقىملىق سۆزلەر گويا ھەسەلدۇر، كۆڭۈللەرنى خۇش قىلىپ تەنگە داۋادۇر. 25 ئادەم بالىسغا توغرىدەك كۆرۈندىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالاكەتكە باردىغان يوللاردۇر. 26 ئىشلىگۈچىنىڭ ئىشتىپى ئۇنى ئىشقا سالار، ئۇنىڭ قارنى ئۇنىڭغا ھەيدەكچىلىك قىلار. 27 مۇنتەھەم كىشى يامان گەپنى كولاپ يۈرەر، ئۇنىڭ لەۋلىرى لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتقا ئوخشار. 28 ئەگرى ئادەم جېدەل-ماجىرا ئۇغدۇرغۇچىدۇر، غەيۋەتچى يېقىن دوستلارنى ئايرىۋېتەر. 29 زوراۋان كىشى يېقىن ئادەمنى ئازدۇرار، ئۇنى يامان يولغا باشلاپ كىرەر. 30 كۆزىنى يۇمۇۋالغان كىشى يامان نىيەتنى ئويلار، لېۋىنى چىشلىگەن كىشى يامانلىققا تەيياردۇر. 31 ھەققانىيەت يولدا تاقارغان چاچ، ئادەمنىڭ شۆھرەت تاجىدۇر. 32 ئاسان

ئاچچىقلىمايدىغان كىشى پالۋاندىن ئەۋزەلدۇر، تۆزنى تۆتۈۋالغان شەھەر ئالغاندىنمۇ ئوستۇندۇر.
33 چەك ئېتە ككە تاشلانغىنى بىلەن، لېكىن نەتىجىسى پۈتۈنلەي پەرۋەردىگارىدىدۇر.

17

قۇربانلىق گۆشلىرىگە تولغان جىدەللىك ئۆيدىن، بىر چىشلەم قۇرۇق نان يەپ، كۆڭۈل تىنچلىقتا بولغان ئەۋزەل. 2 خىزمەتكار چېچەر بولسا، خوجىسىنىڭ نومۇستا قىيغۇچى ئوغلىنى باشقۇرار، كەلگۈسىدە ئۇ خوجىنىڭ ئوغلى قاتاردا تۇرۇپ ئۇنىڭ مىراسىنى تەقسىم قىلار. 3 ساپال قازان كۆمۈشنى تاۋلار، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، بىراق ئادەمنىڭ قەلبىنى پەرۋەردىگار سىنار. 4 قەبىھ كىشى يامان سۆزلە رگە ئىشىنەر، يالغانچى پىتنىچىلەرنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالار. 5 مىسكىنلەرنى مەسخىرە قىلغۇچى، تۆزنى يارىتقۇچىنى ھاقارەتلىگۈچىدۇر؛ باشقىلارنىڭ بەختسىزلىكىدىن خۇشال بولغان كىشى جازاسىز قالماس. 6 قېرىلارنىڭ نەۋرىلىرى تۇلارنىڭ تاجىدۇر، پەرزەنتلەرنىڭ پەخرى تۇلارنىڭ ئاتىلىرىدۇر. 7 ئەخمەق يارىشىق گەپ قىلسا ئۇنىڭغا يارىشماس؛ مۆتىۋەر يالغان سۆزلىسە ئۇنىڭغا تېخىمۇ يارىشماس. 8 پارا ـ ئۇنى بە رگۈچىنىڭ نەزىرىدە ئېسىل بىر گۆھەردۇر، گويا ئۇنى نەگىلا ئىشلەتسە مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىدىغاندەك. 9 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى يېپۈتۈپ كەچۈرگەن كىشى مېھىر-مۇھەببەتنى كۆزلەر؛ كونا خامانىنى سوريغان كىشى يېقىن دوستلارنى دۈشمەن قىلار. 10 ئاقىلانىگە سىگىگەن بىر ئېغىز تەنبىھ، ئەخمەققە ئۇرۇلغان يۈز دەررىدىن ئۇنۇملۇكتۇر. 11 يامانلار پەقەت ئاسىيلىقنى كۆزلەر؛ ئۇنى جازالاشقا رەھىمسىز بىر ئەلچى ئەۋەتىلەر. 12 ئەخمەقانە ئىش قىلىۋاتقان نادان كىشىگە ئۇچراپ قالغاندىن كۆرە، يالىلىرىدىن ئايرىلغان ئېيىققا يولۇقۇپ قالغان ياخشى. 13 كىمكى ياخشىلىققا يامانلىق قىلسا، ئىشىكىدىن بالايىقازا نېرى كەتمەس. 14 جىدەلنىڭ باشلىنىشى توسمىنى سۇ ئېلىپ كەتكەنگە ئوخشايدۇ، شۇڭا جىدەل پارتلاشتىن ئاۋۋال تالاش-تارتىشتىن قول ئۈزگىن. 15 يامانىنى ئاقىلغان، ھەققانىيغا قارا چاپلىغان، ئوخشاشلار پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر. 16 ئەخمەقنىڭ كۆڭلى دانالىقنى ئەتىۋارلىمىسا، قانداقتۇ ئۇنىڭ قولىدا دانالىقنى سېتىۋالغۇدەك پۇلى بولسۇن؟ 17 [ھەقىقىي] دوست ھەردائىم ساگا مۇھەببەت كۆرسىتەر، [ھەقىقىي] قېرىنداش يامان كۈنۈڭ ئۈچۈن يارىدەمگە دۇنياغا كەلگەندۇر. 18 ئەقىلسىز كىشى قول بېرىپ، يېقىنى ئۈچۈن كېپىل بولىدۇ. 19 جىدەلگە ئامراق گۈناھقا ئامراقتۇر، بوسۇغىنى ئېگىز قىلغان ھالا كەتنى ئىزدەر. 20 نىيىتى بۇزۇلغان ياخشىلىق كۆرمەس؛ تىلىدا ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلغۇچى بالاغا يولۇقار. 21 بالا ئەخمەق بولسا، ئاتا غەم-قايغۇغا پاتار؛ ھاماقەتنىڭ ئاتىسى خۇشاللىق كۆرمەس. 22 شاد كۆڭۈل شىپالىق دورىدەك تەنگە داۋاتۇر؛ سۈنۈق روھ-دىل ئادەمنىڭ يىلكىنى قۇرۇتار. 23 چېرىك ئادەم يەڭ ئىچىدە پارىنى قوبۇل قىلار؛ ئۇ ئادالەتنىڭ يولىنى بۇرمىلار. 24 دانالىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرار؛ بىراق ئەقلىسىزنىڭ كۆزى خىيالكەشلىك قىلىپ قۇۋۇپتا يۈرەر. 25 گاڭاۋۇ بالا ئاتىنى ئازابقا سالار، ئۇنى تۇغقۇچىنىڭمۇ دەردى بولار. 26 ھەققانىيلارغا ھەرىمانە قىيۋىشقا قەتئىي بولماس؛ ئەمىرلەرنى ئادالەتنى قوللىغىنى ئۈچۈن دۇمبالاشقا بولماس. 27 بىلىمى بار كىشى كەم سۆزلۈك بولار، يورۇتۇلغان ئادەم قالتىس ئېغىر-بېسىق بولار. 28 ھەتتا ئەخمەقۇ ئاز سۆزلىسە دانا ھېسابلىنار؛ تىلنى تەزگىنلىگەن كىشى دانىشمەن سانىلار.

18

كۆپچىلىكتىن ئايرىلىپ يالغۇز يۈ رگەن كىشى ھامان ئۆز نەپسىگە چوغ تارتار، ھەرقانداق چىن ھېكمەتكە ھامان جان-جەھلى بىلەن قارشى چىقار. 2 ئەخمەق يورۇتۇلۇشقا قىزىقماس؛ قىزىقىدىغىنى پەقەت ئۆز ۋىلىغانلىرىنى كۆرسىتىشلا، خالاس. 3 يامان كىشى كەلسە، نەپرەتمۇ پەيدا بولار؛ نومۇسسىز ئىش ئىزا-ئاھانەتنىن ئايرىلماس. 4 ئادەمنىڭ سۆزلىرى چوڭقۇر سۇلارغا ئوخشار؛ دانالىق يۇلقىق ئېرىق سۈيدەك ئۇ رگەشلەپ ئاقار. 5 يامانغا يان بېسىشقا، سوراقنا ھەققانىيغا ئۇۋال قىلىشقا قەتئىي بولماس. 6 ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۇنى جىدەلگە باشلار، ئۇنىڭ ئاغزىي «مېنى دۈمبالا» دەپ تە كلىپ قىلار. 7 ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۆز بېشىغا ھالا كەتىۋر، ئۇنىڭ لەۋلىرى ئۆز جىنىغا قاپقاندۇر. 8 غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنېمەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىۋېلەر. 9 ئىشىدا ھۇرۇن بولغان كىشىمۇ، بۇزغۇنچى بىلەن ئۇلپەتداش بولىدۇ. 10 پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەزمۇت مۇنارىدۇر؛ ھەققانىيلار ئۇنىڭ ئىچىگە يۈگۈرۈپ كىرىپ يۇقىرىدا ئامان بولار.
11 باي ئادەم مال-دۇنياسىنى «مۇستەھكەم شەھىرىم» دەپ بىلەر؛ نەزىردە ئۆزىنى ساقلايدىغان ئېگىز سېپىلدەك تۇرار. 12 بىتچىت بولۇشتىن ئاۋۋال، كۆڭۈلگە تە كەبىرلىق كېلەر؛ ئاۋۋال كەمتەرلىك بولسا، ئاندىن شۆھرەت كېلەر. 13 سۆزنى ئاڭلىماي تۇرۇپ، ئالدىراپ جاۋاب بە رگەن، ئەخمەقلىقنى كۆرسىتىپ ئۆزىنى خجالەتتە قالدۇرۇر. 14 تەندىكى ئاغرىق ئازابغا ئادەمنىڭ ئۆز روھى بەرداشلىق بە رگۈزەر؛ بىراق روھى سۈنغان بولسا ئۇنى كىم كۆتىۋەر؟ 15 يورۇتۇلغانلىنىڭ قەلبى بىلىمگە ئېرىشمە كتە، ئاقىلانىنىڭ قۇلاقلىرى بىلىمنى ئىزدىمە كتە. 16 سوۋغات ئۆز ئىگىسىگە ئىشىكنى داغدام ئېچىپ بېرەر؛ ئۇنى چوڭ ئەربابلار ئالدىغا يەتكۈزەر. 17 دەۋا قىلغاندا، ئاۋۋال سۆزلىگۈچىنىڭ سۆزلىرى ئوروغلۇق كۆرۈنەر؛ لېكىن قارشى تە رەپ سوئال قويۇپ ئىشنى سۈرۈشتۈرەر. 18 چەك تاشلاش جىدەللەرنى تۈگىتەر، غوجىلارنىڭ تارىسىدىكى ئىشنىمۇ ھەل قىلار. 19 رەنجىگەن قېرىنداشنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش مۇستەھكەم شەھەرنى ئېلىشتىنمۇ تەس؛ جىدەل-ماجىرا قورغاننىڭ تاقاق-بالداقلىرىغا ئوخشاشتۇر. 20 ئادەم [دۇرۇس] سۆزلىگەنلىكىدىن قورسىقى توق بولار، ئۆز كۆڭلىدىن چىققان سۆزلىرىدىن مول ھوسۇل ئالار. 21 ھايات-مامات تىلنىڭ ئىلكىدىدۇر، كىمكى ئۇنىڭ تەسىرىنى ئەتىۋارلىسا ئۇنىڭ مېۋىسىدىن يەر.
22 خوتۇنىنى تاللاپ ئالغان كىشى ياخشىلىق تاپىدۇ، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەرھەمىتىگە ئېرىشكەن بولىدۇ. 23 مىسكىنلەر پەس ئاۋازدا يېلىنىپ سۆزلەر؛ باي بولسا قوپالىق بىلەن جاۋاب بېرەر. 24 دوستىنى كۆپ تۈتقان كىشى خاراب بولار؛ لېكىن قېرىنداشتىنمۇ يېقىن باغلانغان بىر دوست باردۇر.

19

پەزىلەتلىك يولدا ماڭغان كەمبەغەل، ھىيلىگەر سۆزلۈك ئەخمەقتىن ياخشىدۇر.
2 يەنە، غەيرىتى بار كىشى بىلىمسىز بولسا بولماس؛ ئالدىراڭغۇ يولدىن چىقار. 3 كىشىنىڭ ئەخمەقلىقى ئۆز يولىنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتەر؛ شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۇ كۆڭلىدە پەرۋەردىگاردىن رەنجىپ ئاغرىنار. 4 بايلىق دوستىنى كۆپ قىلار؛ مىسكىنلەر بار دوستىدىنمۇ ئايرىلىپ قالار. 5 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ جازادىن قۇتۇلالماس. 6 تولا ئادەم سېخىيدىن ئىلتىپات كۆزلەر؛ سوۋغات بېرىپ تۇرغۇچىغا ھەممە كىشى دوستتۇر. 7 نامراتلاشقاندىن قېرىنداشلىرىمۇ زېرىكەر؛ ئۇنىڭ دوستلىرى تېخىمۇ يىراق قاچار؛ يالۋۇرۇپ قوغلىسىمۇ، ئۇلار تېپىلماس. 8 پەم-پاراسەتكە ئېرىشكۈچى ئۆزىگە كويۇنەر؛ ئوڭۇن ساقلىغان كىشىنىڭ بەختى بولار. 9 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ ھالاك بولار. 10 ھەشەمەتلىك تۇرمۇش ئەخمەققە ياراشماس؛ قۇلنىڭ ئەمەلدارلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشى تېخىمۇ قاملاشماس.
11 دانىشمەنلىك ئىگىسىنى ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدىغان قىلار؛ خاتالىقنى يېپۈتۈپ كەچۈرۈش ئۇنىڭ شۆھرىتىدۇر. 12 پادىشاھنىڭ غەزىپى شىرنىڭ ھۇۋلىشىغا ئوخشاش دەھشەتلىك بولار؛ ئۇنىڭ شەپقىتى يۇمران ئوت-چۆپكە چۈشكەن شەبنەمدەك شېرىندۇر.
13 ئەخمەق ئوغۇل ئاتىسى ئۈچۈن بالايىقازادۇر؛ ئۆرۈشقاق خوتۇنىنىڭ زارلاشلىرى توختىماي تېمىپ چۈشكەن تامچە-تامچە يېغىنغا ئوخشاشتۇر. 14 ئۆي بىلەن مال-مۈلۈك ئاتا-بوۋىلاردىن مىراستۇر؛ بىراق پەم-پاراسەتلىك خوتۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىندۇر.
15 ھۇرۇنلۇق كىشىنى غەپلەت ۋېقىغا غەرق قىلار، بىكار تەلەپ ئاچارچىلىقنىڭ دەردىنى تارتار. 16 [پەرۋەردىگارنىڭ] ئەمرىگە ئەمەل قىلغان كىشى ئۆز جىنىنى ساقلار؛ ئۆز يوللىرىدىن ھېزى بولمىغان كىشى ئۆلەر. 17 كەمبەغەللە رگە رەھىمدىللىق قىلغان، پەرۋەردىگارغا قەرز بە رگەن بىلەن باراۋەردۇر؛ ئۇنىڭ شەپقىتىنى [پەرۋەردىگار] قايتۇرار.
18 پەرزەنتىڭنىڭ تەربىيىنى قوبۇل قىلىشغا ئۈمىدۋار بولۇپ، ئۇنى جازالاپ تەربىيە بېرىپ تۇرغىن؛ لېكىن ئۇنى ئۆلگۈچە خار بولسۇن دېگۈچى بولما. 19 قەھرلىك كىشى جازا تارتار؛ ئۇنى قۇتقۇزماقچى بولساڭ، قايتا-قايتا قۇتقۇزۇشۇڭ كېرەك. 20 نەسىھەتنى ئاڭلىغىن، تەربىيەنى قوبۇل قىلغىن، ئۇنداق قىلغاندا كېيىنكى كۈنلىرىڭدە دانا بولىسەن. 21 كىشىنىڭ كۆڭلىدە نۇرغۇن نىيەتلەر بار، ئاخىرىدا پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ دالالەت-

هدایتىدىن چىققان ئىش ئاقار. 22 كىشىنىڭ يېقىملىقى ئۆزىنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىندۇر؛ مىسكىن بولۇش يالغانچىلىقتىن ياخشىدۇر. 23 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش كىشىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرەر؛ ئۇ كىشى خاتىرجەم، توق ياشاپ، بالا يىقىزا چۈشۈرۈلۈشىدىن خالىي بولار.
24 ھۆرۈن قولىنى سۈنۈپ قاچىغا تىققىنى بىلەن، غىزانى ئاغزىغا سېلىشتىمۇ ھۆرۈنلۈق قىلار. 25 ھاكاۋۇرغا قىلىنغان تاياق جازاسى ساددىدىل قىلىنغان ئىبرەتتۇر؛ يورۇتۇلغان كىشىگە بېرىلگەن تەنبىھ، ئۇنىڭ بىلىمىنى تېخىمۇ زىيادە قىلار. 26 ئاتىسىنىڭ مېلىنى بۇلىغان، ئانىسىنى ئۇيدىن ھەيدەپ چىقارغان، رەسۋالىق، ئىزا-ئاھانەت قالدۇرغۇچى ئوغۇلدۇر. 27 ئى ئوغۇل، نەسىھەتكە قۇلىقىڭنى يۇپۇرۇۋالساڭ، ئەقىلنىڭ تەلىملىرىدىن يىراقلاشمىنىڭدۇر.
28 پەسكەش گۇۋاھچى ئادالەتنى مازاق قىلىغۇچىدۇر؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزى رەزىللىكنى يۇتار. 29 ھاكاۋۇرلار ئۈچۈن جازالار تەييارلىنىدۇر، ئەخمەقلەرنىڭ دۇمبىسىگە ئۇرىدىغان قامچا تەييارلىنىدۇر.

20

شاراب كىشىنى رەسۋا قىلار، ھاراق كىشىنى غالجىرلاشتۇرار؛ كىمكى ئۇنىڭغا بېرىلىپ ئېزىپ كەتسە، ئەقىلسىزدۇر. 2 پادىشاھنىڭ غەزىپى شىرنىڭ ھۇركىرىشىگە ئوخشاش قورقۇنچلۇقتۇر؛ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگەن، ئۆز جېنىغا جازا چۈشۈرەر.
3 ئۆزىنى ماجىرادىن نېرى قىلىش كىشىنىڭ ئىززىتىدۇر؛ بىراق ھەربىر ئەخمەق ئۆزىنى باسالماس. 4 ھۆرۈن ئادەم قىشتا يەر ھەيدىمەس؛ يېغىم ۋاقتىدا يوقلۇقتا قېلىپ ئاشلىق تىلەر.
5 كىشىنىڭ كۆڭۈلدىكى ئوي-نىيەتلىرى چوڭقۇر سۇغا ئوخشاشتۇر؛ يورۇتۇلغان ئادەم ئۇلارنى تارتىپ ئالالايدۇ. 6 ئۆزىنى سادىق دەيدىغانلار كۆپتۈر؛ بىراق ئىشەنچلىك بىر ئادەمنى كىم تاپالىسۇن؟ 7 ھەققانىي ئادەم دىيانەتلىك يولدا ماڭار؛ ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىگە بەخت-بەركەت قالدۇرۇلار! 8 پادىشاھ ئادالەت تەختىدە ئولتۇرغاندا، ھەممە يامانلىقنى كۆزى بىلەن قوغلايدۇ. 9 كىم ئۆزىنى گۇناھدىن تازىلاندىم، ۋىجدانىم پاكلاندى، دېيەلەيدۇ؟ 10 ئىككى خىل تارازا تېشى، ئىككى خىل كۆزە ئىشلىتىش، ئوخشاشلا پەرۋەردىگارغا يەرگىنچلىكتۇر. 11 ھەتتا بالا ئۆز خىسلىتى بىلەن بىلىنەر؛ ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ پاك، دۇرۇس يا كى ئەمەسلىكى ھەركەتلىرىدىن كۆرۈنۈپ تۇرار. 12 كۆرىدىغان كۆزنى، ئاڭلايدىغان قۇلاقنى، ھەر ئىككىسىنى پەرۋەردىگار ياراتتى. 13 ۋىقۇغا ئامراق بولما، نامراتلىققا تۇچرايسەن؛ كۆزۈڭنى ئېچىپ ئويغاق بول، نېنىڭ مول بولار. 14 خېرىدار مال ئالغاندا: «ناچار ئىكەن، ناچار ئىكەن!» دەپ قاقشايدۇ؛ ئېلىپ كەتكەندىن كېيىن [«ئېسىل نەرسە، ئەرزان ئالدىم» دەپ] ماختىنىدۇ. 15 ئالتۇن بار، لەئەل-ياقۇتلار مۇل كۆپتۈر؛ بىراق بىلىمنى بېغىشلىغان لەۋلەر نېمىدېگەن قىممەتلىك گۆھەردۇر! 16 ياتقا كېپىل بولغان كىشىدىن قەر زگە تونىنى تۇتۇپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بە رگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 17 ئالداپ ئېرىشكەن تاماق تاتلىقتۇر؛ كېيىن، ئۇنىڭ يېگىنى شېغىل بولار. 18 پىلانلار مەسلىھەت بىلەن بېكىتىلەر؛ يېشىقان كۆرسەتمە بىلەن جەڭ قىلغىن. 19 گەپ توشۇغۇچى سىرلارنى ئاشكارىلار؛ شۇڭا ۋالاقە ككۆر بىلەن ئارىلاشما.
20 كىمكى ئاتا-ئانىسىنى ھاقارەت قىلسا، ئۇنىڭ چىرىغى زۇلمەت قاراڭغۇسىدا ئۆچەر!
21 تېز ئېرىشكەن مىراس ھامان بەركەتلىك بولماس. 22 يامانلىققا يامانلىق قايتۇراي دېمە؛ پەرۋەردىگارغا تاينىپ كۈت، ئۇ دەردىڭگە يېتەر. 23 ئىككى خىل تارازا تېشى پەرۋەردىگارغا يەرگىنچلىكتۇر؛ ساختا ئۆچەم قەتئىي يارىماس. 24 ئىنسانىڭ ھاياتلىق قەدەملىرىنى پەرۋەردىگار بەلگىلەيدۇ؛ ئۇنداقتا ئىنسان ئۆز مۇساپىسىنى نەدىن بىلىسۇن؟ 25 بىر نەرسىنى يېنىكلىك بىلەن «[خۇداغا] ئاتالغان!» دەپ ۋەدە بېرىش، قەسەملەردىن كېيىن ئىككىلىنىپ قايتا ئويلىنىش، ئۆز جېنىنى قىلتاقتا چۈشۈرگەنگە باراۋەر. 26 دانا پادىشاھ يامانلارنى ئوپانىي سورۇغاندەك سورۇۋېتىدۇ، خامان تەپكەندەك ئۇلۇق بىلەن يانچۇبتەر.
27 ئادەمنىڭ روھ-ۋىجدانى ـ پەرۋەردىگارنىڭ چىرىغىدۇر، ئۇ قەلبىنىڭ ھەربىر تە گلىرىنى تەكشۈرۈپ پەرق ئېتەر. 28 مېھىر-شەپقەت ۋە ھەققەت پادىشاھنى ساقلايدۇ؛ ئۇ مېھىر-شەپقەت بىلەنلا ئۆز تەختىنى مۇستەھكەملەيدۇ. 29 ياش يىگىتلەرنىڭ قاۋۇلۇقى ئۇلارنىڭ پەخىرىدۇر؛ قېرىلارنىڭ ئىززىتى ئاق چاچلىرىدۇر. 30 تەربىيە يارىلىرى يامانلىقنى تازىلاپ چىقىرار، تاياق ئىزلىرى ئىچ-باغرىنى تازا قىلار.

21

پادىشاھنىڭ كۆڭلى ئېرىقلاردىكى سۈدەك پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىدۇر؛ [پەرۋەردىگار] قەيە رگە توغرىلىسا، شۇ تەرەپكە ماڭىدۇ. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى توغرا دەپ بىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار قەلبىدىكى نىيەتلەرنى تارازىغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە، ھەققانىيلىق بىلەن ئادالەت يۈرگۈزۈش قۇربانلىق قىلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 4 تە كەبىۋار كۆزلەر، مەغرۇر قەلب، يامانلارنىڭ چىرىغى ـ ھەممىسى گۇناھتۇر. 5 ئەستايىدىل كىشىلەرنىڭ ئويلىرى ئۆلارنى يەقەت بايلىققا يېتە كلەر؛ چېچىلاڭغۇلارنىڭ ئويلىرى بولسا، ئۆلارنى پەقەت يوقسۇزلۇققىلا يېتە كلەر. 6 ياغلىما تىل بىلەن ئېرىشكەن بايلىقلار، ئۆلۈمنى ئىزدەپ يۈ رگەنلەر قوغلاپ يۈ رگەن بىر تۇتۇنلا، خالاس. 7 يامانلارنىڭ زالىملىقى ئۆزلىرىنى چىرمىۋالار، چۈنكى ئۆلار ئادالەت يولىدا مېڭىشنى رەت قىلغان. 8 جىنايەتكار ماڭىدىغان يول ناھايىتى ئە گىدۇر؛ ساپ دىل ئادەمنىڭ ھەركىتى ئۆپتۈزدۇر. 9 سوقۇشقاق خوتۇن بىلەن [ئازادە] ئۆيدە بىللە ئولتۇرغاندىن كۆرە، ئۇ ئۆگزىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ قېپقان ياخشى. 10 يامان كىشىنىڭ كۆڭلى يامانلىققىلا ھېرىسمەندۇر؛ ئۇ يېقىنغىمۇ شاپائەت كۆرسەتمەس. 11 ھاكاۋۇرنىڭ جازاغا تارتىلىشى، بىلىمسىز كىشى ئىبرەت بولار؛ دانا كىشى قوبۇل قىلغان نەسىھەتلەردىن تېخىمۇ كۆپ بىلىم ئالار. 12 ھەققانىي بولغۇچى يامانلىنىڭ ئويىنى كۆزلەر؛ ئۇ ھامان يامانلارنى يامانلىققا قىيۋېپ يىقتار. 13 مىسكىنلەرنىڭ نالىسىغا قۇلىقىنى يوپۇتۇپ كارى بولمىغۇچى، تاخىرى ئۆزى پەريات كۆتۈرەر، بىراق ھېچكىم پەرۋا قىلماس. 14 يوشۇرۇن سوۋغات غەزەپنى باسار، يەڭ ئىچىدە بېرىلگەن پارا قەھر-غەزەپنى پەسەيتەر. 15 ئادالەتنى بەجا كەلتۈرۈش ھەققانىيلارنىڭ خوشاللىقىدۇر، بىراق يامانلىق قىلغۇچىلارغا ۋەھىمىدۇر. 16 ھېكمەت يولىدىن ئېزىپ كەتكەن كىشى، ئەرۋاھلارنىڭ جاماىئتى ئىچىدىكىلەردىن بولۇپ قالار. 17 تاماشاغا بېرىلگەن كىشى نامرات قالار؛ ياغ چاينىشىقا، شاراب ئىچىشكە ئامراق بېيىماس. 18 يامان ئادەم ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن گۇرۇۋ پۇلىنىڭ ئورنىدا قالار؛ [ئېزىلگەن] دۇرۇسلارنىڭ ئورنىغا ئىپلاسلار قالار. 19 سوقۇشقاق ۋە تېرىككەك ئايال بىلەن ئورتاق ئۆرىغاندىن، چۆل-بياۋاندا يالغۇز ياشىغان ياخشىدۇر. 20 ئاقىلانىنىڭ ئۆيىدە بايلىق بار، زەيتۇن مايى بار؛ بىراق ئەخمەقلەر تاپقىنىنى ئۈتىۋىرلۇق بۇزۇپ-چاچار. 21 ھەققانىيەت، مېھرىبانلىقنى ئىزدىگۈچى ئادەم، ھايات، ھەققانىيەت ۋە ئىززەت-ھۆرمەتكە ئېرىشەر. 22 دانا كىشى كۆچلۈكلەر شەھىرىنىڭ سېپىلىغا يامىشار، ئۇلارنىڭ تايانچى بولغان قورغىنىنى غۇلىتار. 23 ئۆز تىلىغا، ئاغزىغا ئىگە بولغان كىشى، جېنىنى ئاۋارىچىلىكلەردىن ساقلاپ قالار. 24 چوڭچىلىق قىلغانلار، «ھاكاۋۇر»، «ھالى چوڭ»، «مازاقچى» ئاتىلار. 25 ھۆرۈن كىشى ئۆز نەپسىدىن ھالاك بولار، چۈنكى ئۇنىڭ قولى ئىشقا بارماس؛ 26 نەپسى يامان بولۇپ ئۆ زگۈن يېنى تەمە قىلىپ يۈرەر؛ بىراق ھەققانىي ئادەم ھېچنېمىنى ئايمايي سەدىقە قىلار. 27 يامان ئادەمنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارغا يەرگىنچلىكتۇر؛ رەزىل غەرەزدە ئەپكېلىنگەن بولسا تېخىمۇ شۇنداقتۇر! 28 يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچى ھالاك بولار؛ ئېنىق ئەھۋالنى ئاڭلاپ سۆزلىگەن كىشىنىڭ سۆزى ئەبەد دىگىچە ئاقار. 29 يامان ئادەم يۈزىنى قىلىن قىلار؛ دۇرۇس كىشى يولنى ئويلاپ پۇختا باسار. 30 پەرۋەردىگارغا قارشى ئۇرالايدىغان ھېچقانداق دانالىق، ئەقىل-پاراسەت يا كى تەدبىر يوقتۇر. 31 ئاتلار جەڭ كۈنى ئۆچۈن تەييار قىلىنغان بولسىمۇ، بىراق غەلبە-نىجات پەقەت پەرۋەردىگاردىندۇر.

22

ياخشى نام زور بايلىققا ئىگە بولۇشتىن ئەۋزەل؛ قەدر-قىممەت ئالتۇن-كۈمۈشتىن ئۈستۈندۇر. 2 گادايى بىلەن بايى بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنى ياراتقان پەرۋەردىگاردۇر. 3 زېرەك كىشى بالا يىقازانى ئالدىن كۆرۈپ قاچار؛ ساددىلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 4 ئۆزىنى تۆۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ بەركىتى ـ بايلاشتىلىق، ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ھاياتتۇر. 5 ھىيلىگەرلەرنىڭ يولىدا تىكەنلەر، تۇزاقلار ياتار؛ ئۆز يولىغا ھېزى بولغان كىشى ئۇلاردىن يىراق بولار. 6 بالىغا كىچىكىدە مەجەزىگە قاراپ دۇرۇس تەربىيە بەرسەڭ، چوڭ بولغاندا ئۇ شۇ يولدىن چىقماس. 7 بايلار مىسكىنلەرنى باشقۇرۇر؛ قەرزدار قەرز ئىگىسىنىڭ قۇلىدۇر. 8 ناھەقلىق تۇرۇقىنى

چاچقاننڭ ئالدىغان ھوسۇلى بالايئاپەتنۇر، ئۇنىڭ غەزەپ-ھەيۋىسى چۈشەر. 9 سېخىي ئادەم بەركەت تاپار، چۈنكى ئۆز مىسكىنلە رگە تۆز ئېندىن بۇلۇپ بە رگۈچىدۇر. 10 ھاكاۋۇرنى قوغلىۋەتسەڭ، جېدەل-ماجىرا بېسىلار، كېلىشمەسلىكلەر ۋە شەرمەندىچىلىكلەر تۈگەر. 11 پاك نىيەتنى قەدرلەيدىغان كىشىنىڭ سۆزلىرى گۈزەلدۇر؛ شۇڭا پادىشاھ ئۇنىڭ بىلەن دوست بولار. 12 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئىلىم-ھەققەتنى ساقلار، ئۆ ئېپلاسلارنىڭ سۆزلىرىنى ئېچىپ تاشلاپ بىكار قىلار. 13 ھۆرۈن ئادەم: «تاشقىدىدا بىر شىر تۇرىدۇ، كوچىغا چىقسام ئۆلتۈرۈلىمەن!» ـ دەيدۇ. 14 زىناخور ئايالنىڭ ئاغزى چوڭقۇر بىر ئورىدۇر، پەرۋەردىگار نارازى بولغان كىشى ئۇنىڭغا چۈشۈپ كېتىدۇ. 15 نادانلىق سەبىي بالىلارنىڭ قەلبىگە باغلانغىنىدۇر؛ بىراق تەربىيە تايىقى بۇنى ئۇنىڭدىن يىراق قىلار. 16 مىسكىنلەرنى ئېزىش بىلەن باي بولغان، ۋە بايلارغا سوۋغات سۇنىدىغان كىشى، ئاخىرى پەقەت يوقسۇلۇققا قالار. 17 قۇلاق سال، ساڭا ئاقىلانىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۈگىتەي؛ كۆڭۈل قويۇپ بىلىمىنى ئۆگەنگىن. 18 ئۇلارنى قەلبىڭدە چىڭ تۇتساڭ، ئۇلار ساڭا شېرىن بولار، لەۋلىرىڭدە سەپ بولۇپ تەييار تۇرىدۇ. 19 چىن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگارغا تايىنىشىڭ ئۈچۈن، بۇگۈن [بۇ ھېكمەتلىك سۆزلەرنى] باشقا بىرسىگە ئەمەس، بەلكى ساڭا يەتكۈزدۇم. 20 ئۇنىڭدىن مانا ئوتتۇزنى يازدىم، بۇنىڭ ئىچىدە نەسىھەتلەر ھەم بىلىم بار. 21 بۇلار بىلەن ھەققەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ دەرۋەقە ھەققەت ئىكەنلىكىنى بىلەلەيسەن، ۋە شۇنداق قىلىپ سېنى ئەۋەتكۈچىلە رگە ھەققەتنىڭ سۆزلىرى بىلەن جاۋاب قايتۇرالايسەن. 22 يوقسۇلدىن بۇلاپ تالما، ئۆ كەمبەغەل تۇرسا، ئاجىز مۇئمىنلەرنى سوراق ئورنىدا بوزەك قىلما. 23 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆتۈرەر، ئۇلاردىن بۇلاپ ئالغانلاردىن بۇلاپ ئالار. 24 مىجەزى ئىتتىك ئادەم بىلەن دوست بولما، قەھرلىك ئادەم بىلەن ئارىلاشما، 25 بولمىسا، ئۇنىڭ يامان يولىنى ئۆگىنىپ قېلىپ، قىلتاققا چۈشىسەن. 26 باشقىلارغا [كېپىل بولۇپ] قول بە رگۈچىلەردىن بولما، قەرزلەرنى تولەشكە كاپالەت بە رگۈچىلەردىن بولما، 27 سېنىڭ قايتۇرالىغۇدەك نەرسەڭ بولغان بولسا، ئۇلار ئورۇن-كۆرپىلىرىڭنى بىكاردىن-بىكار ئاستىڭدىن ئېلىپ كەتمىگەن بولاتتى! 28 ئاتا-بوۋىلىرىڭ پاسىلنى بەلگىلەپ بە رگەن كونا چېگرا تاشلىرىنى يۆتكىمە. 29 ئىشنى ئەستايىدىل ۋە چاققان بىچىردىغان كىشىنى كۆ رگەنمىدىڭ؟ ئۇ پەس ئادەملەرنىڭ خىزمىتىدە بولماس، پادىشاھلارنىڭ ئالدىدا تۇرار.

23

كاتتا ئەرباب بىلەن ھەمداستىخان بولساڭ، ئالدىڭدىكى كىم ئىكەنلىكىنى ئوبدان ۋىلان. 2 ئىشتىپىڭ يامان بولسا، گېلىڭغا پىچاق تە گلەپ تۇرغانىدەك تۇزۇڭنى تارت. 3 ئۇنىڭ نازۇنېمەتلىرىنى تاما قىلما، ئۇلار ئادەم ئالدايدىغان تاماقلاردۇر. 4 باي بولمەن دەپ تۇزۇڭنى قېيراتما؛ ئۆز ۋۇجۇدىڭنى زىھىنىڭنى بۇ ئىشقا قاراتما! 5 [بايلىقلارغا] كۆز تىكىشىڭ بىلەنلا، ئۇلار يوق بولىدۇ؛ پۇل-مال دەرۋەقە ئۆزىگە قانات ياساپ، خۇددى بۇركۈتتەك ئاسمانغا ئۇچۇپ كېتىدۇ. 6 ئاچ كۆزنىڭ ئىنىنى يېمە، ئۇنىڭ ئېسىل نازۇنېمەتلىرىنى تاما قىلما؛ 7 چۈنكى ئۇنىڭ كۆڭۈل قاندا بولغانىدەك، تۇزىمۇ شۇنداق. ئۇ ئاغزىدا: ـ قېنى، ئالىسلا، ئىچىسلە! ـ دېيىدۇ، بىراق كۆڭلىدە سېنى ئۆيلىغىنى يوق. 8 يېگەن بىر يۇتۇم تاۋامنىمۇ قۇسۇۋېتىسەن، ئۇنىڭغا قىلغان چىرايلىق سۆزلىرىڭنى بىكارغا كەتكەن بولىدۇ. 9 ئەخمەققە يول كۆرسىتىپ سالما، چۈنكى ئۇ ئەقىل سۆزلىرىڭنى كۆ رگە ئىلماس. 10 قەدىمدە بېكىتكەن يەرنىڭ پاسىل تاشلىرىنى يۆتكىمە، يېتىملارنىڭ ئېتىزلىرىغىمۇ ئايىغ باسما؛ 11 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى ئىنتايىن كۈچلۈكتۇر؛ ئۇ تۆزى ئۇلار ئۈچۈن ئۇستۇ ۋىڭدىن دەۋا قىلار. 12 نەسىھەتكە كۆڭۈل قوي، ئىلم-بىلىمگە رگە قۇلاق سال. 13 بالاڭغا تەربىيە بېرىشتىن ئېرىمە؛ ئە گەر تاياق بىلەن ئۇرساڭ، ئۇ ئۆلۈپ كېتەمە، 14 سەن ئۇنى تاياق بىلەن ئۇرساڭ، بەلكىم ئۇنى تەھتىسارادىن قۇتقۇزۇۋالىسەن. (Sheol h7585) 15 ئى ئوغلۇم، دانا بولساڭ، مېنىڭ قەلبىم قانچە خۇش بولار ئىدى! 16 ئاغزىڭدا ئوروۇنلۇق سۆزلەر بولسا، ئىچ-ئېچىمدىن ئاداللىنىمەن. 17 گۇناھ سادىر قىلغۇچىلارغا رەشك قىلما، ھەردائىم پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشتە تۇرغىن؛ 18 شۇنداق قىلغىنىڭدا جەزمەن كۆزىدىغان ياخشى كۆنۈلۈك بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس. 19 ئى ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سىلىپ دانا بول، قەلبىڭنى [خۇدانىڭ] يولىغا باشلىغىن. 20 مەيخورلارغا ئارىلاشما، نەپسى يامان گۆشخورلار بىلەن باردى-كەلدى قىلما؛ 21 چۈنكى ھاراقكەش بىلەن نەپسى يامان ئاخىرىدا يوقسۇلۇققا قالار، غەپلەت ۋېقىسغا پاتقانلارغا جەندە كىيمنى كىيگۈزەر. 22 سېنى تاپقان ئاتاڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، ئاناڭ قېرىغاندا ئۇنىڭغا ھۆرمەتسىزلىك قىلما. 23 ھەقىقەتنى سېتىۋال، ئۇنى ھە رگىز سېتىۋەتمە. داناللىق، تەربىيە ۋە يورۇتۇلۇشنىمۇ ئال. 24 ھەققانىي بالىنىڭ ئاتىسى چوڭ خۇشاللىق تاپار؛ دانا ئوغۇلنى تاپقان ئاتىسى ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولار. 25 ئاتا-ئاناڭنى سۆيىندۈرۈپ، سېنى ئۇققان ئاناڭنى خۇش قىل. 26 ئى ئوغلۇم، قەلبىڭنى ماڭا تاپشۇر، كۆزلىرىڭنى ھاياتلىق يولىرىمغا تىكىلىنۇ! 27 چۈنكى پاھىشە ئايال چوڭقۇر ئورىدۇر، بۇزۇق يات ئايال تار زىنداندۇر؛ 28 ئۇلار قارا چېدەك مۇكۈزۈپلىپ، ئىنسانىيەت ئارىسىدىكى ۋاپاسىزلارنى كۆپەيتەر. 29 كىمدە ئازاب بار؟ كىمدە دەرد-ئەلەم؟ كىم جېدەل ئىچىدە قالار؟ كىم نالە-پېريات كۆتۈرەر؟ كىم سەۋەبسىز يارىلىنار؟ كىمنىڭ كۆزى قىزىرىپ كېتەر؟ 30 دەل شاراب ئۇستىدە تۇزۇن ئولتۇرغان، ئەبجەش شارابنى ئېتىشقا ئالدىرغان مەيخورلار! 31 شارابنىڭ ئاجايىب قىزىللىقىغا، ئۇنىڭ جامىدىكى جۇلالىقىغا، كىشىنىڭ گېلىدىن شۇنداق سىلىق ئۆتكەنلىكىگە مەپتۇن بولۇپ قالما! 32 ئاخىرىدا ئۇ زەھەرلىك يىلاندەك چېقىۋالىدۇ، ئوق يىلاندەك نەشتىرىنى سانجىيدۇ. 33 كۆز ئالدىڭدا غەلىتە مەنزىرىلەر كۆرۈنىدۇ، ئاغزىڭدىن قالايمىقان سۆزلەر چىقىدۇ. 34 خۇددى دېڭىز-ئوكيانلاردا لەيلەپ قالغاندەك، يەلكەنلىك كېمىنىڭ موما ياغىچى ئۇستىدە ياتقاندەك بولىسەن. 35 سەن چوقۇم: ـ بىرسى مېنى ئۇردى، لېكىن مەن يارىلانمىدىم! بىرسى مېنى تاياق بىلەن ئۇردى، بىراق ئاغرىقىنى سەزمىدىم!» ـ دەيسەن. بىراق سەن يەنە: «ھوشۇمغا كەلسەملا، مەن يەنىلا شارابنى ئىزدەيمەن! ـ دەيسەن.

24

يامانلارغا رەشك قىلما، ئۇلار بىلەن باردى-كەلدى قىلىشنى ئارزۇ قىلما؛ 2 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلى زوراۋانلىقنىلا ۋىلار، ئۇلارنىڭ ئاغزى ئازار يەتكۈزۈشنى سۆزلەر. 3 ئائىلە بولسا داناللىق ئاساسدا بەرپا قىلىنار، چۈشىنىش بىلەن مۇستەھكەملىنەر. 4 بىلىم بىلەن ئۆينىڭ خانىلىرى ھەرخىل قىممەتلىك، ئېسىل گۆھەرلە رگە تولدۇرۇلار. 5 دانا ئادەم زور كۈچكە ئىگىدۇر، بىلىمى بار ئادەم قۇدرىتىنى ئاشۇرار. 6 پۇختا نەسىھەتلەر بىلەن جەڭ قىلغىن؛ غەلبە بولسا بىردىنبىر ئۇلۇغ مەسلىھەتچى بىلەن بولار. 7 داناللىق ئەقىلسىز ئادەمگە نىسبەتەن تولىمۇ ئېگىز، چۈشىنىكسىزدۇر؛ [چوڭلار] شەھەر دەرۋازىسى ئالدىغا يىغىلغاندا ئۇ زۇۋان ئاچالماس. 8 ئەسكىلىكنى نىيەتلىگەن ئادەم «سۈيقەستچى» ئاتىلار. 9 ئەخمەقلىقتىن بولغان نىيەت گۇناھدۇر؛ ھاكاۋۇر كىشى ئادەملە رگە يەرگىنچىلىكتۇر. 10 بېشىڭغا ئېغىر كۈن چۈشكەندە جاسارەتسىز بولساڭ، كۈچسىز ھېسابلىنىسەن. 11 [سەۋەبسىز] ئۆلۈمگە تارتىلغانلارنى قۇتقۇزغىن؛ بوغۇزلىنىش خەۋپىدە ئۇرىغانلاردىن يارىدەم قولۇڭنى تارتما؛ 12 ئە گەر سەن: «بۇ ئىشتىن خەۋىرىمىز يوقتۇر» دېسەڭ، ھەر ئادەمنىڭ كۆڭلىنى تارازىغا سالغۇچى بۇنى كۆرمەمسۇ؟ جېنىڭنى ھايات ساقلىغۇچى ئۇنى بىلمەمسۇ؟ ئۇ ھەربىر ئىنسان بالىسىنىڭ ئۆز قىلغانلىرى يېنچە ئۇلارنىڭ ئۆزىگە ياندۇرماسمۇ؟ 13 ئى ئوغلۇم، ھەسەل [تاپساڭ] ئىستىمال قىل، ئۇ ياخشىدۇر. ھەرە كۈنىكىدىن ئالغان ھەسەل بولسا تاتلىق تېتىيدۇ؛ 14 داناللىق بىلەن ئوتۇشساڭ، ئۆمۈ كۆڭلۈڭگە شۇنىڭدەك بولار؛ ئۇنى تاپقىنىڭدا جەزمەن ياخشى كۆرىدىغان كۈنۈڭنى بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس.

15 ئى رەزىل ئادەم، ھەققانىينىڭ ئۆيىگە يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشنى كۆزىتىپ، ئۇنىڭ ئۇرالغىسىنى بۇلىغۇچى بولما! 16 چۈنكى ھەققانىي يەتتە قېتىم يىقىلىپ چۈشەر، بىراق ئاخىرى يەنە ئورنىدىن تۇرار. لېكىن رەزىل كىشى كۈلپەت ئىچىگە پۈتلىشىپ چۈشەر. 17 رەقىبىڭ يىقىلىپ كەتسە خۇش بولۇپ كەتمە، دۈشمىنىڭ پۈتلىشىپ چۈشسە شادلانما؛ 18 پەرۋەردىگار بۇنى كۆ رگەندە، بۇ قىلمىقىڭنى ياخشى كۆرمەي، بەلكىم غەزەبىنى رەقىبىڭگە چۈشۈرمەسلىكى مۇمكىن. 19 يامانلار [راۋاج تاپسا]، بىئارام بولۇپ كەتمە؛ رەزىللە رگە رەشك قىلما. 20 چۈنكى يامانلارنىڭ كېلىچىكى يوقتۇر، ئۇنىڭ چىرىغىمۇ ئۆچۈرۈلەر. 21 ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگاردىن قورققىن، پادىشاھنىمۇ ھۆرمەت قىل. قۇتراتقۇچىلار بىلەن ئارىلاشما. 22 بۇنداق كىشىلە رگە كېلىدىغان بالايئاپەت ئۇشتۇمتۇت

بولار، [پەرۋەردىگار بىلەن پادىشاھنىڭ] ئۇلارنى قانداق يوقىتىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ 23 بۇلارمۇ ئاقىلانىلەرنىڭ سۆزلىرىدۇر: ـ سوت قىلغاندا بىر تەرەپكە يان بېسىش قەتئىي بولماس. 24 جىنايەتچىگە: «ئەيبسىز سەن» دەپ ھۆكۈم چىقارغان كىشىگە، خەلقلەر لەنەت ئېيتار، ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭدىن نەپرەتلىنەر. 25 بىراق ئۇلار جىنايەتچىنىڭ گۇناھىنى ئېچىپ تاشلىغان كىشىدىن خۇرسەن بولار، ئۇلار ئۇنىڭغا بەختـ-ساۋادەت تىلىشەر. 26 دۇرۇس جاۋاب بەرگۈچى، گويا كى كىشىنىڭ لەۋلىرىگە سۈيگۈچىدۇر. 27 ئاۋۋال سىرتىنا ئىشلىرىڭنىڭ يولىنى ھازىرلاپ، ئېتىز-ئېرىقلىرىڭنى تەيىارلا، ئاندىن ۋېرىڭنى سالغىن. 28 يېقىنىڭغا قارشى ئاساسسىز گۇۋاھلىق قىلما، ئاغزىڭدىن ھېچ يالغانچىلىق چىقارما. 29 «ئۇ ماڭا قانداق قىلغان بولسا، مەنمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمەن، ئۇنىڭ ماڭا قىلغىنىنى ئۇزىگە ياندۇرىمەن»، دېگۈچى بولما. 30 مەن ھۆرۈنىنىڭ ئېتىزلىقىدىن ئۆتتۈم، ئەقىلسىزنىڭ ئۈزۈمزارلىقى يېنىدىن ماڭدىم، 31 مانا، ھەر يېردىن تىكەنلەر ئۆسۈپ چىققان، خوخلار يەر يۈزىنى بېسىپ كەتكەن، قوروق تېمى ئۆرۈلۈپ كەتكەن! 32 ئۇلارنى كۆرگەچ، ئوبدان ئويلاندىم، كۆزگىنىمدىن ساۋاق ئالدىم: ـ 33 سەن: «يەنە بىردەم كۆزۈمنى يۇمۇۋالاي، يەنە بىردەم ئوخلىۋالاي، يەنە بىردەم پۇت-قولۇمنى ئالماپ يېتىۋالاي» ـ دېسەڭ، 34 نامراتلىق بۇلاڭچىدەك سېنى بېسىپ كېلەر، ھاجەتمەنلىك قالقانلىق ئەسكەردەك ساڭا ھۇجۇم قىلار.

25 تۆۋەندە بايان قىلىنىدىغانلىرىمۇ سۇلايماننىڭ پەند-نەسىھەتلىرى، بۇلارنى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوردىسىدىكىلەر كۆچۈرۈپ خاتىرىلىگەن: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغلۇقى ـ تۆزۈنىڭ قىلغان ئىشىنى ئاشكارىلىمىغىنىدا، پادىشاھلارنىڭ ئۇلۇغلۇقى ـ بىر ئىشنىڭ سىرىنى يېشىلگىنىدە. 3 ئەرشنىڭ ئېگىزلىكىنى، زېمىننىڭ چوڭقۇرلۇقىنى، ۋە پادىشاھلارنىڭ كۆڭۈلدىكىنى مۆلچەرلەپ بىلگىلى بولماس. 4 ئاۋۋال كۈمۈشنىڭ پوقى ئايرىلىپ تاۋلانسا، ئاندىن زە رگەر نەپىس بىر قاچا ياساپ چىقار. 5 ئاۋۋال پادىشاھنىڭ ئالدىدىكى رەزىل خىزمەتكارلىرى قوغلۇۋېتىلسە، ئاندىن ئۇنىڭ تەختى ئادالەت ئۈستىگە قۇرۇلار. 6 پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭنى ھەممىنىڭ ئالدىى قىلىپ كۆرسەتمە، [ئۇنىڭ ئالدىدىكى] ئەربابلارنىڭ ئورندا تۇرۇۋالما؛ 7 ئورنۇڭنى ئۆز ۋۇجۇدىن يۇقىرى جانابقا بېرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا يە گاھقا چۈشۈرۈلگىنىڭدىن كۆرە، ئۆزۈڭدىرىنىڭ سېنى ئو رگە تەكلىپ قىلغىنى ياخشىدۇر. 8 ئالدىراپ دەۋاغا بارمىغىن، مۇبادا بېرىپ، يېقىنىڭ [ئۆستۈن چىقىپ] سېنى لەت قىلسا، قانداق قىلىسەن؟ 9 يېقىنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشسەڭ، باشقىلارنىڭ سىرىنى ئاچما. 10 بولمىسا، بۇنى بىلگۈچىلەر سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېىستە نامدىن قۇتۇلالمايسەن. 11 ۋاقتى-جايىدا قىلىنغان سۆز، كۈمۈش رامكىلارغا تىزىلغان ئالتۇن ئالمىلاردۇر. 12 [قۇلاققا] ئالتۇن ھالقا، نەپىس ئالتۇندىن ياسالغان زىننەت ۋېيۇمى ياراشقاندەك، ئاقىلانىنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشى كۆڭۈل قويغانلىنىڭ قۇلىقىغا يارىشار. 13 خۇددى ئورما ۋاقىتىدىكى تومۇزدا [ئېچىكە] قار سۈيىدەك، ئىشەنچلىك ئەلچى ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىلە رگە شۇنداق بولار؛ ئۇ خوجايىنلىرىنىڭ كۆڭىگە-قارىنىنى ياشارتار. 14 يامغۇرى يوق بۇلۇت-شامال، يالغان سوۋغاتنى ۋەدە قىلىپ ماختانغۇچىغا ئوخشاشتۇر. 15 ئۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلىنسا، ھۆكۈمدارمۇ قايىل قىلىنار، يۇمشاق تىل سۆ ڭەك كەلەرنىمۇ ئوتەر. 16 سەن ھەسەل تېپىۋالدىڭمۇ؟ ئۆزىنى يەقەت ۋېغىزچىلا يە، كۆپ يېسەڭ ياندۇرۇۋېتىسەن. 17 قوشنا ئۆتىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاز دەسسە، ئۇلار سەندىن ۋېزىپ، ئۆچ بولۇپ قالمىسۇن. 18 يالغان گۇۋاھلىق بىلەن يېقىنغا قارا چاپلىغۇچى، خۇددى گۈرزە، قىلىچ ۋە ئوتكۈر ئوققا ئوخشاشتۇر. 19 سۈنۈق چىش بىلەن چاينىاش، توكۇر پۇت [بىلەن مېڭىش]، كۆڭلىپەت كۆزنىدە ۋاپاسىز كىشىگە ئۈمىد باغلىغاندەكتۇر. 20 قىش كۆزنىدە كىشىلەرنىڭ كىيىمىنى سالدۇرۇۋېتىش، يا كى سۈدا ئۈستىگە ئاچچىق سۇ ۋېزىش، قايغۇلۇق كىشىنىڭ ئالدىدا ناخشا ئېيتقاندەكتۇر. 21 دۈشمىنىڭنىڭ قورسىقى ئاچ بولسا، نان بەر؛ ئۆسسىغان بولسا سۇ بەر؛ 22 شۇنداق قىلساڭ، بېشىغا كۆمۈر چوغىنى تۆپلاپ ساڭلىن بولسەن، ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ساڭا ياندۇرىدۇ. 23 شىمال تەرەپتىن چىققان شامال قاتتىق يامغۇر ئېلىپ كەلگەندەك، چېقىمچى شۇم چىرايىنى كەلتۈرەر. 24 سوقۇشقاق خوتۇن بىلەن [ئازادە] ئۆيدە بىللە ئۆرغاندىن كۆرە، ئۆگزىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ-قوپقان ياخشى. 25 ئۆسسىاپ كەتكەن كىشىگە مۇزدەك سۇ بېرىلگەندەك، يىراق يۇرتتىن كەلگەن خۇش خەۋەرمۇ ئەنە شۇنداق بولار. 26 پېتىقدىلىپ سۇنى لېيىپ كەتكەن بۇلاق، سۈنى بۇلغۇۋېتىلگەن قۇدۇق، رەزىللە رگە يول قويغان ھەققانىي ئادەمگە ئوخشاشتۇر. 27 ھەسەلنى ھەددىدىن زىيادە يېيىش ياخشى بولماس؛ بىراق ئۆلۈغلۇقنى ئىزدەشنىڭ ئۆزى ئۆلۈغ ئىشتۇر. 28 ئۆزىنى ئۆتالمايدىغان كىشى، ۋەيران بولغان، سېپىلسىز قالغان شەھەر رگە ئوخشايدۇ.

26 يازدا قار يېغىش، ئورما ۋاقتىدا يامغۇر يېغىش قاملاشمىغاندەك، ئىززەت-ھۆرمەت ئەخمەققە لايىق ئەمەستۇر. 2 لەيلەپ ئۆچۈپ يۈ رگەن قۇچقاچتەك، ئۆچكەن قارلىغاچ يە رگە قونمىغاندەك، سەۋەبسىز قارغىش كىشىگە زىيان كەلتۈرەلمەس. 3 ئاتقا قامچا، ئېشەككە نوختا لازىم بولغىنىدەك، ئەخمەقنىڭ دۈمبىسىگە تاياق لايىقتۇر. 4 ئەخمەقنىڭ ئەخمىقانە گېپى ۋىچچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگىن، جاۋاب بەرسەڭ ئۆزۈڭ ئۇنىڭغا ئوخشاپ قېلىشىڭ مۇمكىن. 5 ئەخمەقنىڭ ئەخمىقانە گېپى ۋىچچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرگىن، جاۋاب بەرمىسەڭ ئۆ ئۆزىنىڭ ئەخمەقلىقىنى ئەقىللىق دەپ چاغلار. 6 ئۆز پۇتىنى كېسىۋەتكەندەك، ئۆز بېشىغا زۇلمەت تىلىگەندەك، ئەخمەقتىن خەۋەر يوللاشمۇ شۇنداق بىر ئىشتۇر. 7 توكۇرنىڭ كارغا كەلمىگەن پۇتلىرىدەك، ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسىھەتمۇ بىكار بولۇر. 8 سالغىغا تاشنى باغلاپ ئاتقاندەك، ئەخمەققە ھۆرمەت بىلدۈرۈشمۇ ئەخمىقانە ئىشتۇر. 9 ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسىھەت، مەستىنىڭ قولىغا سانجىلغان تىكەندە كتۇر. 10 ئۆز يېقىنلىرىنى قارىسىغا زەخىملەندۈ رگەن ئوقياچدەك، ئەخمەقنى يا كى ئۆدۈل كەلگەن ئادەمنى ياللاپ ئىشلەتكەن خوجايىنمۇ ئوخشاشلا زەخىملەندۈ رگۈچىدۇر. 11 ئىت ئايلىنىپ كېلىپ ئۆز قۇسۇقىنى يالىغاندەك، ئەخمەق ئەخمەقلىقىنى قايتىلار. 12 ئۆزىنى دانا چاغلاپ مەمنۇن بولغان كىشىنى كۆرد ۇڭمۇ؟ ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلىماقتىن ئەخمەققە ئۈمىد باغلىماق ئەۋزەلدۇر. 13 ھۆرۈن ئادەم: ـ «ئاشقىردا دەھشەتلىك بىر شىر ئۆردىۋ، كوچىدا بىر شىر يۈردىۋ!» ـ دەپ [ۋېدىن چىقماس]. 14 ئۆز مۈجۈقىدا ئېچىلىپ-يېپىلىپ ئۆرغانغا ئوخشاش خەتە رگە دۇچار بولار. 18 ئۆز يېقىنلىرىنى ئالداپ «پەقەت چاقچاق قىلىپ قويدۇم!» دەيدىغان كىشى، ئوقتاشلارنى، ئوقلارنى، ھەرخىل ئەجەللىك قوراللارنى ئاتقان تەلۈگە ئوخشايدۇ. 20 ئوتۇن بولمىسا ئوت ئۆچەر؛ غەيۋەت بولمىسا، جېدەل بېسىلار. 21 چوغلار ئۈستىگە چاچقان كۆمۈردەك، ئوت ئۈستىگە قويغان ئوتۇندەك، جېدەلچى جېدەلنى ئۇلغايتار. 22 غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنېمەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىۋالىدۇر. 23 يالقۇنلۇق لەۋلەر رەزىل كۆڭۈللە رگە قوشۇلغاندا، ساپال قاچىغا كۈمۈش ھەل بە رگەنگە ئوخشاشتۇر. 24 ئادا ۋەت ساقلايدىغان ئادەم ئۆچىنى گەپلىرى بىلەن يايىسمۇ، كۆڭلىدە قات-قات سۈيىقەست ساقلايدۇ. 25 ئۆزىنىڭ سۆزى چىرايلىق بولسىمۇ، ئىشىنىپ كەتمىگىن؛ قەلبىدە يەتتە قات ئېپلاسلىق باردۇر. 26 ئۆ ئۆچەمىلىكنى چىرايلىق گەپ بىلەن يايىسمۇ، لېكىن رەزىللىكى جامائە تىنىڭ ئالدىدا ئاشكارىلىنار. 27 كىشىگە ئورا كولىغان ئۆزى چۈشەر؛ تاشنى دومىلاتقان كىشىنى تاش دۈملاپ قايتىپ كېلىپ ئۆزى يانچار. 28 ساختا تىل ئۆزى زىيانكەشلىك قىلغان كىشىلە رگە نەپرەتلىنەر؛ خۇشامەت قىلغۇچى ئېغىز ئادەمنى ھالاكەتكە ئىتتىرەر.

27 ئەتىكى كۈنۈڭ توغرۇلۇق ماختانما، چۈنكى بىر كۈنى نېمە بولىدىغىنىڭنى بىلەمەيسەن. 2 سېنى باشقىلار ماختىسۇن، ئۆز ئاغزىڭ مۇنداق قىلمىسۇن، يات ئادەم سېنى ماختىسۇن، ئۆز لەۋلىرىڭ ئۆنداق قىلمىسۇن. 3 تاش ئېغىر، قۇم خېلى جىڭ باسار، بىراق ئەخمەق كەلتۈردىغان خاپىچىلىق ئىككىسىدىن ئېغىرىدۇر. 4 غەزەپ رەھىمسىزدۇر، قەھر بولسا كەلكۈندەك ئادەمنى ئېقىتىپ كېتەر، بىراق كىم ھەسەتخورلۇق ئالدىدا تاقابىل

تۇرالىسۇن؟ 5 ئاشكارا ئەيىبلەش يوشۇرۇن مۇھەببەتتىن ئەلادۇر. 6 دوستىنىڭ قولىدىن يېگەن زەخىملەر سادىقلىقتىن بولىدۇ؛ بىراق دۈشمەننىڭ سۆيۈشلىرى ھىيلىگەرلىكتۇر. 7 توق كىشى ھەسەل كۆنىكىدىنمۇ بىزاردۇر، ئاچ كىشىگە ھەرقانداق ئاچچىق نەرسىمۇ تاتلىق بىلىنەر. 8 يۇرت ماكاندىن ئايرىلغان كىشى، تۇۋىسىدىن ئايرىلىپ يۇرگەن قۇشقا ئوخشار.

9 ئەتىر ۋە خۇشبۇيي كۆڭۈلنى ئاچار، جان كويەر دوستىنىڭ سەممىي مەسلىھەتى كىشىنى رىغبەتلەندۈرەر. جان كويەر دوستىنىڭ سەممىي، خۇشخۇي مەسلىھەتى كىشىنى خۇش قىلۇر. 10 ئۆز دوستۇڭنى، ئاتاڭنىڭ دوستىنىمۇ ئۇنتۇما؛ بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە قېرىندىشىڭنىڭ ۋەيىگە كىرىپ يېلىنما؛ يېقىندىكى دوست، يىراقتىكى قېرىنداشتىن ئەلا.

11 ئى ئوغۇلۇم، دانا بول، كۆڭلۈمنى خۇش قىل، شۇنداق قىلغىنىڭدا مېنى مەسخىرە قىلىدىغانلارغا جاۋاب بېرەلەيمەن. 12 زىرەك كىشى بالا ئىقازانى ئالدىن كۆرۈپ قاچار؛ سادىدىلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 13 ياتقا كېپىل بولغان كىشىدىن قەر رۆگە تونىنى تۇتۇپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بە رگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلنى ئال. 14 قاق سەھەردە تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋازدا دوستىغا بەخت تىلىگەنلىك، تۇزنى قارغاش ھېسابلىنار.

15 يامغۇرلۇق كۈندىكى توختىماي چۈشكەن تامچە-تامچە يېغىن، ۋە سوقۇشقاق خوتۇن بىر-بىرىگە ئوخشاشتۇر. 16 تۇنى تەرگەنلەش بورانىنى توسقانغا، ياكى ياغنى ئوڭ قول بىلەن چاڭگاللىغانغا ئوخشاشتۇر. 17 تۆمۈرنى تۆمۈر رگە بىلىسە ئوتكۈرلەشكەندەك، دوستلارمۇ بىر-بىرىنى ئوتكۈرلەشتۈرەر. 18 ئەنجۈر كۆچىتىنى يەۋىش قىلغۇچى ئۆتىنىڭىن ئەنجۈر يەيدۇ؛ خوجايىننى ئاسراپ كۈتكەن قۇل ئىززەت تاپىدۇ. 19 سۇدا ئادەمنىڭ يۈزى ئەكس ئەتكەندەك، ئىنسانىنىڭ قەلبىنىڭ قاندا قىلىقى ئۆز يېنىدىكى كىشى ئارقىلىق بىلىنەر.

20 تەھتىسارا ۋە ھالاكەت ھەرگىز تويمىغاندەك، ئادەمنىڭ [ئاچ] كۆزلىرى قانائەت تاپماس. (Sheol h7585) 21 سايال قازان كۈمۈشنى، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، ئادەم بولسا ماختالغاندا سىنىلار. 22 ئەخمەقنى بۇغداي بىلەن بەرگە سەندەلەدە تالقان قىلىپ سوقسا ئۆمۈ، ئەخمەقلىقى يەنىلا ئۆنىڭدا تۇرار. 23 پادىلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى ئوبدان بىلىپ تۇر، مال-ۋارانلىرىڭنى ياخشى خەۋەر ئال؛ 24 چۈنكى بايلىقنىڭ مەڭگۈ كاپالىتى بولماس، تاج-تەختمۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە تۇرامدۇ؟ 25 قۇروغان چۆپلەر ئوروللىغاندىن كېيىن، يۇمران چۆپلەر توسۇپ چىققاندا، تاغ باغرىدىنمۇ ياۋايى چۆپلەر يىغىلغاندا، 26 شۇ چاغدا قوزىلارنىڭ يۈڭلىرى قىرقىلىپ كىيىمىڭ بولار، تۆچكىلەرنى ساتقان پۇلغا بىر ئېتىز كېلەر، 27 ھەمدە تۆچكىلەرنىڭ سۈتلىرى سېنىڭ ھەم ئائىلىدىكىلىرىڭنىڭ ئوزۇقلۇقىنى، دېدە كىلىرىڭنىڭ قورسىقىنى تەمىنلەشكىمۇ يېتەر.

28

ياماناللار ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ قاچار؛ بىراق ھەققانىيلار شىر يۈرەك باتۇر كېلەر. 2 يۇرتىدا گۇناھلار كۆپەيسە، تۆنىڭ ئەمىرلىرى كۆپ ئالمىشار، لېكىن تۇنى سورىغۇچى يوروتۇلغان ۋە بىلىملىك بولسا، يۇرت ئامان-مۇقىم ئۇزۇن تۇرار. 3 مىسكىنلە رگە زۇلۇم سېلىۋاتقان بىر كەمبەغەل، خۇددى [زىرائەتلەرنى] ياتقۇزۇپ دېنىنى قېيمايدىغان قارا يامغۇرغا ئوخشايدۇ. 4 تەۋرات قانۇنىدىن ۋاز كەچكەنلەر ياماناللارنى ياخشى دەپ ماختار؛ بىراق قانۇنىنى تۇتقۇچىلار ئۇلارغا قارشى كۈرەش قىلار. 5 رەزىللەر ئادالەتنى چۈشەنمەس؛ بىراق يەۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەر ھەممە ئىشنى چۈشىنەر. 6 يەزىلەتلىك يولدا ماڭغان مىسكىن كىشى، ساختا، ئىككى يۈزلىمە باي ئادەمدىن ياخشىدۇر. 7 تەۋرات-قانۇنغا ئىتائەت قىلغان يىگىت ئەقىللىق ئوغۇلدۇر؛ بىراق نان قېيىلارغا ھەمراھ بولغۇچى ئاتىسىنى نومۇسقا قالدۇرار. 8 جازانىخورلۇق قىلىپ يۇقىرى ئۈسۈم ئارقىلىق بايلىقلار ئايقان كىشى، ئاخىرىدا بۇلارنى مىسكىنلە رگە خەيرىخاھلىق قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئوتكۈزۈش ئۈچۈن ئوپلىناندۇر. 9 كىمكى تەۋرات قانۇنىنى ئاڭلىمايمەن دەپ قۇلىقىنى يوپۇرسا، ھەتتا دۇئالىرىمۇ لەنىتى بولۇپ قالار. 10 كىمكى دۈرۈسلارنى يامان يولغا ئازدۇرسا، ئۆزى كولىغان ئورىسىغا ئۆزى چۈشەر؛ بىراق پاك-دىيانەتلىك ئادەم ياخشىلىققا مىراسخور بولار. 11 باي دەرۋەقە ئۆزىنى دانا سانار، بىراق يوروتۇلغان مىسكىن ئۇنى ھامان كۆرۈپ يېتەر. 12 ھەققانىيلار غالىبىيەتلىك بولسا، جاھانىنى تەنتەنە قىلىار؛ بىراق ياماناللار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار. 13 ئۆز گۇناھلىرىنى يوشۇرغان كىشى رونىاق تاپماس؛ بىراق ئۇلارنى تونۇپ ئىقرار قىلىپ، ئۇلاردىن ۋاز كەچكەن كىشى رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشەر. 14 [پەيۋەردىگاردىن] ھەردائىم قورقۇپ يۈرگەن كىشى ئۇنىڭچە بەختلىكتۇر! بىراق كۆڭلىنى تاش قىلغان بالا يېتىپەتكە قالار. 15 ھۇركىرەپ تۇرغان شىر، ياكى [ئوۋنى ئىزدەپ] كېزىۋاتقان ئېيىق قانداق بولسا، يوقسۇل پۇقرالارنىڭ ئۈستىدىكى رەزىل ھاكىممۇ شۇنداقتۇر. 16 يوروتۇلمىغان ئەمىر ھامان زور بىر زالىم بولۇپ چىقار، بىراق ھارام بايلىقلارغا نەپرەتلەنسە، تەختىدە ئۇزۇن ئولتۇرار. 17 قان تۆككەن كىشى قەبرىز بىلەن ھاڭغا قاراپ يۈگۈرەر؛ ئۇنى ھېچكىم توسمىسۇن! 18 سەممىي، دىيانەتلىك يولدا ماڭغان قۇتۇلار؛ ئىككى يولدا ماڭغان ساختا كىشى ئۇلارنىڭ بىرىدە ھامان يىقىلىپ چۈشەر. 19 ئۆز يېرىگە تىرىشىپ ئىشلىگەن دېھقانىنىڭ ئېنى يېتىپ ئاشار؛ بىراق بىكار يۈرۈپ خام خىياللارنى قوغلىغان كىشىنىڭ يوقسۇلۇقى مول بولار! 20 راستچىل كىشىنىڭ بەختى كۆپىيەر؛ بىراق باي بولۇشقا ئالدىرىغان كىشى جازادىن قېچىپ قۇتۇلالماس. 21 بىرگە يان بېسىش قەتئىي بولماس؛ چۈنكى بەزىلەر ھەتتا بىر بۇردا نان ئۈچۈنمۇ گۇناھ ئۆتكۈزەر. 22 نەپسى تويماس كىشى بايلىقلارنى كۆزلەپ ئالدىرايدۇ، ئۇ نامراتلىقنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشىدىغىنىدىن بىخەۋەردۇر. 23 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى ئوچۇق ئەيىبلىگەن كىشى، ھامان خۇشامەت قىلغۇچىغا قارىغاندا كۆپرەك ئىلتىپات تاپار. 24 ئاتا-ئانىسىنىڭ تەتەللۇقاتىنى ئوغرىلاپ، «بۇ ھېچقانداق گۇناھ ئەمەس» دېگەن كىشى، ھالاك قىلغۇچىنىڭ شېرىكىدۇر. 25 نەپسى تويمىغۇر كىشى جىدەل-ماجىرا تېرىيدۇ؛ بىراق پەيۋەردىگارنا تايانغان كىشى ئەتلىنەر. 26 ئۆزىنىڭ كۆڭلىگە ئىشەنگەن كىشى ئەخمەقتۇر؛ بىراق دانالىق بىلەن ماڭغان نىجات تاپار. 27 نامراتلارغا خەيرىخاھلىق قىلىدىغان كىشى موھتاجلىق تارتماس؛ لېكىن ھاجەتمەنىنى كۆرسەمۇ كۆرمەسكە سالغان كىشى كۆپلىگەن قارغىشقا ئۇچرار. 28 ياماناللار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار؛ لېكىن ئۇلار زاۋال تاپسا، ھەققانىيلار راۋاج تاپار.

29

قايتا-قايتا ئەيىبلىنىپ ئۇرۇپ يەنە بوينى قاتتىقلىق قىلغان كىشى، ئۈيۈقسىزدىن داۋالىغۇسىز يانىلار. 2 ھەققانىيلار گۈللەنسە، پۇقرالىرى شادلىنار، قەبىلىلەر ھوقۇق تۇتسا پۇقرا نالە-پەريات كۆتۈرەر. 3 دانالىقنى سۆيگەن ئوغۇل ئاتىسىنى خۇش قىلار؛ بىراق پاھىشىلە رگە ھەمراھ بولغان ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى بۇزۇپ-چاچار. 4 پادىشاھ ئادالەت بىلەن يۇرتىنى تىنچ قىلار؛ بىراق باج-سېلىق سالغان بولسا، ئۇنى ۋەيران قىلار. 5 ئۆز يېقىنىغا خۇشامەت قىلغان كىشى، ئۇنىڭ پۇتلىرىغا تور تەييارلاپ ۋەيغاندۇر. 6 رەزىل ئادەمنىڭ گۇناھى ئۆزىگە قايقان ياساپ قۇرار؛ بىراق ھەققانىي كىشى ناخشىلار بىلەن شادلىنار. 7 ھەققانىي كىشى مىسكىننىڭ دەۋاسىغا كۆڭۈل بۇلۇر؛ بىراق ياماناللار بولسا بۇ ئىشنى چۈشەنمەس. 8 ھاكاۋۇر كىشىلەر شەھەرنى قۇترىتىپ داۋالغۇتار؛ بىراق ئاقىللارنىڭ ئاچچىق غەزەبلەرنى يانداۋرار. 9 دانا كىشى ئەخمەق بىلەن دەۋالاشسا، ئەخمەق ھۆرىيىدۇ ياكى كۈلىدۇ، نەتىجىسى ھامان تىنچلىق بولماس. 10 قانخورلار پاك-دىيانەتلىكلە رگە نەپرەتلىنەر؛ دۈرۈسلارنىڭ جېنىنى بولسا، ئۇلار قەستلەر. 11 ئەخمەق ھەردائىم ئىچىدىكى ھەممىنى ئاشكارا قىلار؛ بىراق دانا ئۆزىنى بېسۋالار. 12 ھۆكۈمدار يالغان سۆزلە رگە قۇلاق سالسا، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى يامان ئۈگەنمەي قالماس. 13 گادداي بىلەن ئۇنى ئە زگۈچى كىشى بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزىنى نۇرلاندۇرغۇچى پەيۋەردىگاردۇر. 14 يوقسۇللارنى دىيانەت بىلەن سورىغان پادىشاھنىڭ بولسا، تەختى مەڭگۈگە مەھكەم تۇرار.

15 تاياق بىلەن تەنبىھ-نەسىھەت بىللارغا دانالىق يەكتۈزەر؛ بىراق ئۆز مەيلىگە قويۇپ بېرىلگەن بالا ئانىسىنى خىجالەتكە قالدۇرار. 16 ياماناللار گۈللىنىپ كەتسە، ناھەقلىك كۆپەيەر؛ لېكىن ھەققانىيلار ئۇلارنىڭ يېقىلغىنىنى كۆرەر. 17 ئوغلۇڭنى تەربىيەلىسەڭ، ئۇ سېنى ئارام تاپقۇزار؛ ئۇ كۆڭلۈڭنى سۆيىندۈرەر. 18 [پەيۋەردىگارنىڭ] ۋەھيىسى بولمىغان ئەلنىڭ پۇقرالىرى يولدىن چېقىپ باشپاناھسىز قالار؛ لېكىن تەۋرات-قانۇنغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى بەختلىكتۇر. 19 قۇلنى سۆز بىلەنلا تۈزەتكىلى بولماس؛ ئۇ سۆز ۋۇگۈنى چۈشىنەگەن بولسىمۇ، ئېتىبار قىلماس. 20 ئاغزىنى باسالمايدىغان كىشىنى كۆز رگەنمۇ؟ ئۇنىڭدىن ئۈمىد كۈتكەندىن، ئەخمەقتىن ئۈمىد كۈتۈش ئەۋزەلدۇر. 21 كىمكى ئۆز قۇلىنى

كىچىكىدىن تارتىپ تۆز مەيلىگە قويۇپ بەرسە، كۆنلەرنىڭ بىردە ئۇنىڭ بېشىغا چىقار.
22 تېرىكىمەك كىشى جېدەل-ماجىرا قوزغاپ تۇرار، ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان كىشىنىڭ
گۈناھلىرى كۆپتۈر. 23 مەغرۇرلۇق كىشىنى پەس قىلار، بىراق كەمتەرلىك كىشىنى
ھۆرمەتكە ئېرىشتۈرەر. 24 ئوغرى بىلەن شېرىك بولغان كىشى تۆز جېنىغا دۈشمەندۇر؛ ئۇ
سوراقچىنىڭ [گۇۋاھ بېرىشكە] ئاگاھلاندۇرۇشىنى ئاڭلىسىمۇ، لېكىن راست گەپ قىلىشقا
پېتىنالماس. 25 ئىنسان بالىسىدىن قورقۇش ئادەمنى تۇزاققا چۈشۈرىدۇ؛ بىراق كىمكى
پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، ئۇ بىخەتەر كۆتۈرۈلەر. 26 كۆپ كىشىلەر ھۆكۈمدارىدىن
ئىلتىپات ئىزدەپ يۈرەر، بىراق ئادەمنىڭ ھەق-رىزىق پەقەت پەرۋەردىگارنىكلا قولىدىدۇر.
27 ناھەقلەر ھەققانىيلارغا يىرگىنچلىكتۈر؛ دۈرۈس يولدا ماڭغان كىشىلەر يامانلارغا
يىرگىنچلىكتۈر.

30

تۆۋەندىكىلەر يا كەھنىڭ ئوغلى ئاگۈرنىڭ ۋەھيى بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر: بۇ
ئادەم ئىتىيەلگە، يەنى ئىتىيەل بىلەن ئۇكالغا مۇنداق سۆزلەرنى دېگەن: ـ 2 مەن دەرۋەقە
ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ نادىنى، ھايۋانغا ئوخشاشتۇرمەن؛ مەندە ئىنسان ئەقلى يوق.
3 داناليقنى ھېچ ئۆگەنمىدىم؛ ئەڭ پاك-مۇقەددەس بولغۇچى ھەقىدىمۇ ساۋاتىم يوقتۇر.
4 كىم ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن، ياكى ئەرشتىن چۈشكەن؟ كىم شامالنى قوللىرىدا تۇتقان؟
كىم سۈلارنى تۆز تونىغا يۆگەپ قويغان؟ كىم يەر-زېمىننىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلىگەن؟
ئۇنىڭ ئىسمى نېمە؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ ئىسمى نېمە؟ بىلەمسەن-يوق؟ 5 تەڭرىنىڭ ھەربىر
سۆزى سىنىلىپ ئىسپاتلىنىپ كەلگەندۇر؛ ئۇ تۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى قوغدايدىغان
قالقاندۇر. 6 ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ھېچ نەرسە قوشما؛ ئۇنداق قىلساڭ، ئۇ سېنى ئەيىبلەيدۇ،
سېنىڭ يالغانچىلىقىڭ ئاشكارىلىنىدۇ. 7 ئى [خۇدايىم]، سەندىن ئىككى نەرسىنى تىلەيمەن؛
مەن ئۆلگۈچە بۇلارنى مەندىن ئايىمغايسەن: ـ 8 ساختىلىق ۋە يالغانچىلىقنى مەندىن
يىراق قىلغايسەن؛ مېنى گادايمۇ قىلماي، بايمۇ قىلماي، بەلكى ئېھتىياجىمغا لايىقلا رىزىق
بە رگەيسەن. 9 چۈنكى زىيادە ۋەيۋېت كەتسەم، سەندىن ئېنىپ: «پەرۋەردىگار دېگەن
كىم؟» ـ دەپ قېلىشىم مۇمكىن. ياكى گادايلىق بولۇپ قالسام، ئوغرىلىق قىلىپ، سەن
خۇدايىمنىڭ نامىغا داغ كەلتۈرۈشىم مۇمكىن. 10 خوجايىننىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ قۇلى
ئۈستىدىن شىكايەت قىلما، بولمىسا ئۇ سېنى قارغاپ لەنەت قىلىدۇ، ئەيىبكار بولىسەن. 11
تۆز ئاتىسىنى قارغايدىغان، تۆز ئانىسىغا بەخت تىلىمەيدىغان بىر دەۋر بار، 12 تۆزىنى پاك
چاغلايدىغان، ئەمەلىيەتتە مەينەتچىلىكىدىن ھېچ ۋىژىلمىغان بىر دەۋر بار، 13 بىر دەۋر
بار ـ ئاھ، كىبىرلىكىدىن نەزىرى ئېگىلمىگەن ئۈستۈن، ھاكاۋۇرلۇقىدىن ھالى ئېگىلمىگەن
چوڭ! 14 ئۇنىڭ ئاجىزلار ۋە يوقسۇللارنى يالماپ يۇتۇۋېتىدىغان چىشلىرى قىلىچتەك،
ئېزىق چىشلىرى پىچاقتەك بولغان بىر دەۋر بار! 15 زۇلۇكنىڭ ئىككى قىزى بار، ئۇلار
ھەردائىم: «بە رگەن، بە رگەن» دەپ توۋلىشار. ھە رگىز ۋىژىنمايدىغان ئۈچ نەرسە بار،
ھە رگىز قانائەتلەنمەيدىغان تۆت نەر
16 گۆر، ئۇغماس خوتۇنىنىڭ
قارنى، سۇغا ۋىژىنمىغان قۇرغاق يەر، ۋە ھە رگىز «بولدى، تويدۇم» دېمەيدىغان ئوتتىن
ئىبارەت. (Sheol h7585) 17 ئاتىسىنى مەسخىرە قىلىدىغان، ئانىسىنى كەمىستىدىغان
كۆزنى بولسا، قاغا-قۇزغۇنلار چوقۇلار، بۇرىكۇتنىڭ بالىلىرىمۇ ئۇنى يەر. 18 مەن ئۈچۈن
ئىنتايىن تىلىسمات ئۈچ نەرسە بار، شۇنداق، مەن چۈشىنىلەيدىغان تۆت ئىش بار: ـ
19 بۇرىكۇتنىڭ ئاسماندىكى ئۇچۇش يولى، يىلاننىڭ تاشتا بېغىرلاپ ماڭىدىغان يولى،
كېمىنىڭ دېڭىزدىكى يولى ۋە يىگىتنىڭ قىزغا ئاشىق بولۇشتىكى يولىدۇر. 20 زىناخور
خوتۇنىنىڭ يولىمۇ شۇنداقتۇر؛ ئۇ بىرىمنى يەپ بولۇپ ئاغزىنى سۈرتىۋەتكەن كىشىدەك: «مەن
ھېچقانداق يامانلىقنى قىلمىدىم!» ـ دەيدۇ. 21 يەر-زېمىن ئۈچ نەرسە ئاستىدا بىئارام بولار؛
ئۇ كۆتۈرەلمەيدىغان تۆت ئىش بار: ـ 22 پادىشاھ بولغان قۇل، تاماققا قېيغان ھاماقەت،
23 نەپرەتكە پاتقان، ئە رگە تەگكەن خوتۇن، تۆز خانىمىنىڭ ئورنىنى باسقان دېدەك. 24
يەر يۈزىدە تېنى كىچىك، لېكىن ئىنتايىن ئەقىللىق تۆت خىل جانىۋار بار: ـ 25 چۈمۈلىلەر
كۆچلۈك خەلق بولمىسىمۇ، بىراق يازدا ئوزۇق تەييارلۇۋېلىشنى بىلىدۇ؛ 26 سۇغۇرلار
تۆزى ئاجىز بىر قەۋم بولسىمۇ، خادا تاشلارنىڭ ئارىسىغا ئۇۋا سالىدۇ؛ 27 چېكەتكىلەرنىڭ
پادىشاھى بولمىسىمۇ، لېكىن قاتار تىزىلىپ رەتلىك ماڭىدۇ؛ 28 كەسلەنچۈكنى قول بىلەن
تۇتۇۋالغىلى بولىدۇ، لېكىن خان ئوردىلىرىدا ياشايدۇ. 29 قەدەملىرى ھەيۋەتلىك ئۈچ جانىۋار
بار، كىشىگە زوق بېرىپ ماڭىدىغان تۆت نەرسە بار: ـ 30 ھايۋانلاتلار ئىچىدە ئەڭ
كۆچلۈك، ھېچ نېمىدىن قورقماس شىر، 31 زىلۋا بېگىگە ئېتى، تېكە، ۋە يۇقىرىلىرى قولالايدىغان
پادىشاھدۇر. 32 ئە گەر سەن ئەخمەقلىق قىلىپ تۆز ئۈكۈنى بەك يۇقىرى ئۈرۈنغا قويۇۋالغان
بولساڭ، ۋە ياكى تەلۋە بىر ئويدا بولغان بولساڭ، قولۇڭ بىلەن ئاغزىڭنى يۇم! 33 كالا سۈتى
قوچۇلسا سېرىق ماي چىقار، بىرىنىڭ بۇرنى مىجىلسا، قان چىقار؛ ئاداۋەت قوزغاپ
ئىنتىقام ئۈيلىسا جېدەل-ماجىرا چىقار.

31

تۆۋەندىكىلەر، پادىشاھ لەمۇئەلگە ئۇنىڭ ئانىسى ئارقىلىق ۋەھيى بىلەن كەلگەن
سۆزلەردۇر؛ ئانىسى بۇ سۆزلەرنى ئۇنىڭغا ئۆگەتكەن: 2 ئى ئوغلۇم، ئى مېنىڭ ئامرىقىم،
قەسەملەر بىلەن تىلىگەن ئارزۇلۇقۇم، مەن ساڭا نېمە دەي؟ 3 كۈچ-قۇۋۋىتىڭنى ئايال-
خوتۇنلار تەرىپىگە سەرپ قىلمىغىن، ياكى پادىشاھلارنىمۇ ۋەيران قىلىدىغان ئىشلارغا
بېرىلگۈچى بولما! 4 ئى لەمۇئەل، شاراب ئىچىش پادىشاھلارغا لايىق ئەمەس، ئەمەرلە رگىمۇ
ھاراققا خۇمار بولۇش ياراشمىس. 5 بولمىسا ئۇلار شاراب ئىچىپ، [مۇقەددەس]
بەلگىلىمىلەرنى ئۇنتۇپ، بوزەك بەندىلەرنىڭ ھەققىنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋېتىشى مۇمكىن. 6
كۆچلۈك ھاراق ئۈلگۈسى كەلگەنلە رگە، ھەسرەتكە چۈمگەنلە رگە بېرىلىشۇن! 7 ئۇلار
شارابنى ئىچىپ، مىسكىنلىكىنى ئۇنتۇپ، قايىتىدىن دەرد-ئەلەمنى ئېسىگە كەلتۈرمىسۇن! 8
ئۆزلىرى ئۈچۈن گەپ قىلالمايدىغانلارغا ئاغزىڭنى ئاچقىن، ھالاك بولاي دېگەنلەرنىڭ
دەۋاسىدە گەپ قىل. 9 سۈكۈت قىلما، ئۇلار ئۈچۈن لىلا ھۆكۈم قىل، ئېزىلگەنلەرنىڭ
ۋە مىسكىنلەرنىڭ دەردىگە دەرمان بول. 10 يەزىلەتلىك ئايالنى كىم تاپالايدۇ؟ ئۇنىڭ
قىممىتى لەئەل-ياقۇتلاردىنمۇ زور ئېشىپ چۈشىدۇ. 11 ئېرىنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا تايىنىپ
خاتىرجەم ئۇرىدۇ، ئۇ بولغاچقا ئېرىنىڭ ئالغان ئولجىسى كەم ئەمەستۇر! 12 ئۇ ئۆمۈر بويى
ئېرىگە ۋاپادار بولۇپ ياخشىلىق قىلىدۇ، ئۇنى زىيانغا ئۇچراتمايدۇ. 13 ئۇ قوي يۈڭۈ ۋە كەندىر
تېپىپ، ئۆز قولى بىلەن جان دەپ ئەجىر قىلىدۇ. 14 ئۇ سودا كېمىلىرىگە ئوخشاش،
[ئائىلىنى بېقىشتىكى] ئوزۇق-تۈلۈكەرنى يىراق جايلاردىن توشۇيدۇ. 15 : تاڭ يورۇماستا
ئۇ ئورنىدىن ئۇرىدۇ، ئائىلىسىدىكىلە رگە يېمە كلىك تەييارلايدۇ، خىزمەتكار-دېدە كلە رگە
بىنۇسىنى تەقسىم قىلىدۇ. 16 ئۇ بىر پارچە ئېتىزنى ئۆزى كۆرۈۋېپ ئالىدۇ؛ قولى بىلەن يىغقان
دارامەتتىن ئۇ بىر ئۈزۈمزار بىنا قىلىدۇ. 17 [ئىشقا قاراپ] ئۇ بېلىنى كۈچ بىلەن باغلار،
بىلە كلىرىنى كۈچلەندۈرەر؛ 18 ئۇ ئىشىنىڭ پايدىلىقلىقىغا كۆزى يېتەر، كېچىچە چىرىغىنى
ئۆچۈرمەيدۇ ئىش قىلار. 19 ئۇ قوللىرى بىلەن چاقنى چۆرەر، بارماقلىرى يىپ ئۈرچۈقىنى
ئۇتار. 20 ئاجىزلارغا يارەدەم قولىنى ئۈزىتار، ھاجەتمەنلە رگە قوللىرىنى سوزار. 21 قار
ياغقاندا ئۇ ئائىلىسى ئوغرۇلۇق ئەندىشە قىلمايدۇ، ئويدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە قىزىل كىيىملەر
كىيدۈرۈلگەن. 22 كارىۋات ياپقۇچلىرىنى ئۆزى توقۇيدۇ؛ ئۆزىنىڭ كىيىم-كېچە كلىرى
كاتاپ ۋە سۈسۈن رەختىتىندۇر. 23 ئېرىنىڭ شەھەر دەرۋازىلىرىدا ئابرۇيى بار؛ شۇ يەردە
ئۇ يۇرتتىكى ئاقساقاللار قاتارىدىن ئورۇن ئالىدۇ. 24 ئۇ نەپىس كاناپتىن كىيىم-كېچەك
تىكىپ ئۇنى ساتىدۇ؛ بەلۋاغلارنى تىكىپ سودىگەرلەرنى تەمىنلەيدۇ. 25 كىيىمى كۈچ-
قۇدرەت ۋە ئىززەت-ھۆرمەتتۇر؛ ئۇ كېلەچەككە ئۈمىد بىلەن كۈلۈپ قارايدۇ. 26 ئاغزىنى
ئاچسىلا، دانا سۆز قىلىدۇ، تىلىدا مېھرىبانە نەسىھەتلەر بار. 27 ئائىلىسىدىكى ئىشلارىدىن
دائىم خەۋەر ئالىدۇ، بىكارغا نان يېمەيدۇ. 28 پەرزەنتلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭغا بەخت-
بەركەت تىلەيدۇ؛ ئېرىمۇ مۇبارە كلەپ ئۇنى ماختاپ: ـ 29 «پەزىلەت بىلەن ياشىغان
ئايالالار كۆپتۈر، بىراق سەن ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىنمۇ ئېشىپ چۈشىسەن» ـ دەيدۇ. 30
گۈزەللىك سېھىرى ئالداملىچىدۇر، ھۆسىن-جامالمۇ پەقەت بىر كۆپۈك، خالاس، پەقەت
پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان ئايالا ماختىلىدۇ! 31 ئۇ تۆز مېھنىتىنىڭ مېۋىلىرىدىن بەھرىمەن
بولسۇن! ئەجىرلىرى ئۇنى دەرۋازىلاردا ھۆرمەت-شۆھرەتكە ئېرىشتۈرسۇن!

هىكمەت توپلىغۇچى

1 يېرۇسالېمدا پادىشاھ بولغان، داۋۇتنىڭ ئوغلى «ھىكمەت توپلىغۇچى»نىڭ سۆزلىرى: ـ
2 «ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك!» ـ دەيدۇ «ھىكمەت توپلىغۇچى» ـ «ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك! ھەممە ئىش ھەممىلىكتۇر!» **3** قۇياش ئاستىدا تارتقان جاپالىرىدىن ئىنسان نېمە پايدىغا ئېرىشەر؟ **4** بىر دەۋر تۈتىدۇ، يەنە بىر دەۋر كېلىدۇ؛ يېراق يەر-زېمىن مەڭگۈ ۋۇجۇدتا تۇرىدۇ، **5** كۈن چىقىدۇ، كۈن پاتىدۇ؛ ۋە چىقىدىغان جايىغا قاراپ يەنە ئالدىراپ ماڭىدۇ. **6** شامال جەنۇبقا قاراپ سوقىدۇ؛ ئاندىن بۇرۇلۇپ شىمالغا قاراپ سوقىدۇ؛ ئۇ ئايلىنىپ-ئايلىنىپ، ھەردائىم ئۆز ئايلانما يولىغا قايتىدۇ. **7** بارلىق دەريالار دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ؛ يېراق دېڭىز توليايدۇ؛ دەريالار قايسى جايىغا ئاققان بولسا، ئۇلار يەنە شۇ يەرگە قايتىدۇ. **8** بارلىق ئىشلار جاپاغا تولغاندۇر؛ ئۇنى ئېيتىپ تۈگەتكۈچى ئادەم يوقتۇر؛ كۆز كۆرۈشتىن، قۇلاق ئاڭلاشتىن ھەرگىز توييايدۇ. **9** بولغان ئىشلار يەنە بولىدىغان ئىشلاردۇر؛ قىلغان ئىشلار يەنە قىلىنىدۇ؛ قۇياش ئاستىدا ھېچقانداق يېڭىلىق يوقتۇر. **10** «مانا، بۇ يېڭى ئىش» دېگلى بولىدىغان ئىش بارمۇ؟ ئۇ بەرىبىر بىزدىن بۇرۇنقى دەۋرلەردە ئاللىقاچان بولۇپ ئۆتكەن ئىشلاردۇر. **11** بۇرۇنقى ئىشلار ھازىر ھېچ ئەسلەنمەيدۇ؛ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارمۇ ئۇلاردىن كېيىن ياشايدىغانلارنىڭ ئېسىگە ھېچ كەلمەيدۇ.
12 مەنكى ھىكمەت توپلىغۇچى يېرۇسالېمدا ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغانمەن؛ **13** مەن دانالىق بىلەن ئاسمانلار ئاستىدا بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى قېتىرقىنىپ ئىزدەشكە كۆڭۈل قويدۇم ـ خۇلاسەم شۇكى، خۇدا ئىنسان بالىلىرىنىڭ ئۆز-ئۆزىنى بەند قىلىپ قۇيىتىش ئۈچۈن، ئۇلارغا بۇ ئېغىر جاپانى تەقدىم قىلغان! **14** مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى كۆرۈپ چىقتىم، ـ مانا، ھەممىسى ھەممىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر.
15 ئەگرىنى تۈز قىلغىلى بولماس؛ كەمنى تولۇق دەپ سانىغىلى بولماس. **16** مەن ئۆز كۆڭۈلمدە ۋېلىنىپ: «مانا، مەن ئۇلۇغلىنىپ، مەندىن ئىلگىرى يېرۇسالېم ئۈستىگە بارلىق ھۆكۈمدە سۈ رگەنلەردىن كۆپ دانالىققا ئېرىشتىم؛ مېنىڭ كۆڭۈلۈم نۇرغۇن دانالىق ۋە بىلىمگە ئېرىشتى» ـ دېدىم. **17** شۇنىڭ بىلەن دانالىقنى بىلىشكە، شۇنىڭدەك تەلۇلىك ۋە ئەخمىقانلىقنى بىلىپ يېتىشكە كۆڭۈل قويدۇم؛ مۇشۇ ئىشنىمۇ شامال قوغلىغاندەك ئىش دەپ بىلىپ يەتتىم. **18** چۈنكى دانالىقنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن ئازاب-ئوقۇبەتمۇ كۆپ بولىدۇ؛ بىلىمنى كۆپەيتكۈچىنىڭ دەرد-ئەلىمىمۇ كۆپىيىدۇ.

2 مەن كۆڭۈلمدە: «قېنى، مەن ئۆزۈمگە تاماشىنىڭ تەمىنى تېتىغۇزۇپ باقىمەن؛ كۆڭۈلۈم ئېچىلسۇن!» ـ دېدىم. يېراق مانا، بۇمۇ ھەممىلىكتۇر. **2** مەن كۈلكە-چاۋاقنى «تەلۇلۇك!» ۋە تاماشىغا «ئۇنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟» ـ دېدىم. **3** كۆڭۈلمدە ئۆز بەدىنىمنى شاراب بىلەن قانداق روھلاندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى (دانالىق بىلەن ئۆزۈمنى يېتە كلىگەن ھالدا) بىلىشكە بېرىلىپ ئىزدەندىم، شۇنىڭدەك «ساناقلىق كۈنلىرىدە ئىنسان بالىلىرىغا ياخشىلىق يەتكۈزىدىغان نېمە پايدىلىق ئىشلار بار؟» دېگەن ئۇگۇننى يەشىسەم دەپ ئەخمىقانلىقنى قانداق تۇتۇپ يېتىشىم كېرەكلىكىنى ئىنتىلىپ ئىزدىدىم. **4** مەن ئۇلۇغ قۇرۇلۇشلارغا كىرىشتىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ۋىلەرنى سالدىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۈزۈمزارلارنى تىكتىم؛ **5** ئۆزۈم ئۈچۈن شاھانە باغ-باغچىلارنى ياسىدىم؛ ئۇلاردا ھەرخىل مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تىكتىم؛ **6** ئۆزۈم ئۈچۈن ئورماندىكى باراقسان دەرەخلەرنى ئۆيدان سۈغىرىش ئۈچۈن، كۆچەك كەلەرنى ياساپ چىقتىم؛ **7** قۇللارغا ۋە دېدە كلەر گە ئىگە بولدۇم؛ ۋۇجۇدىمدە ئۇلاردىن ئۇغۇلغانلارمۇ مېنىڭكى ئىدى؛ يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭكىدىن كۆپ مال-ۋارانلار، قوي ۋە كالا پادىلىرىم بار بولدى. **8** ئۆز-ئۆزۈمگە ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ھەم ھەرقايسى ئۆلكىلەرنىڭ ھەرخىل ئەتىۋارلىق ئالاھىدە گۆھەرلىرىنى يىغدىم؛ قىز-يىگىت ناخشىچىلارغا ھەمدە ئادەم بالىلىرىنىڭ دىلكۈيەرلىرگە، يەنى كۆپلىگەن گۈزەل كېنىزە كلەر گە ئىگە بولدۇم. **9** ئۇلۇغ بولدۇم، يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىدىن زىيادە روناق تاپتىم؛ مۇشۇنداق بولغىنى بىلەن دانالىقىم مەندىن كەتمىدى. **10** كۆزلىرىمگە نېمە ياققان بولسا، مەن شۇنى ئۆتىنىڭدىن ئايمىدىم؛ ئۆز كۆڭۈلۈمگە ھېچقانداق خۇشاللىقنى ياق دېمىدىم؛ چۈنكى كۆڭۈلۈم بارلىق ئەجرىمدىن شادلاندى؛ مانا، بۇلار ئۆز ئەجرىمدىن بولغان نېسىۋەم ئىدى. **11** ئاندىن ئۆز قولۇمۇ ياسىغانلىرىنىڭ ھەممىسىگە، شۇنداقلا سىكىدۇ رگەن ئەجرىمنىڭ نەتىجىسىگە قارىسام، مانا، ھەممىسى ھەممىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى؛ بۇلار قۇياش ئاستىدىكى ھېچ پايدىسى يوق ئىشلاردۇر. **12** ئاندىن زېھنىمنى يېغىپ ئۆزنى دانالىققا، تەلۇلۇك ۋە ئەخمىقانلىققا قاراشقا قويدۇم؛ چۈنكى پادىشاھتىن كېيىن ئۆردىغان ئادەم نېمە قىلالايدۇ؟ ـ قىلىسۇ ئاللىقاچان قىلىنغان ئىشلاردىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس! **13** شۇنىڭ بىلەن نۇر قاراڭغۇلۇقتىن ئەۋزەل بولغاندەك، دانالىقنىڭ بىغەرەزلىكتىن ئەۋزەللىكىنى كۆرۈپ يەتتىم.
14 دانا كىشىنىڭ كۆزلىرى بېشىدىدۇر، ئەخمەق بولسا قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ؛ يېراق ئۇلارغا ئوخشاش بىرلا ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتىم. **15** كۆڭۈلمدە: «ئەخمەقكە بولىدىغان ئىش ماڭىمۇ ئوخشاش بولىدۇ؛ ئەمدى مېنىڭ شۇنداق دانا بولۇشۇمنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟!» ـ دېدىم. ئاندىن مەن كۆڭۈلمدە: «بۇ ئىشمۇ ئوخشاشلا ھەممىلىكتۇر!» ـ دېدىم. **16** چۈنكى مەڭگۈ ۋۇجۇدتا كىشى ئەخمەقكە نىسبەتەن ھېچ ئارتۇق ئەسلەنمەيدۇ؛ چۈنكى كەلگۈسىدىكى كۈنلەردە ھەممە ئىش ئاللىقاچان ئۇنتۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئەمدى دانا كىشى قانداق تۆلىدۇ؟ ـ ئەخمەق كىشى بىلەن بىللە! **17** شۇڭا مەن ھاياتقا ئۆچ بولدۇم؛ چۈنكى قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلار ماڭا ئېغىر كېلەتتى؛ ھەممىسى ھەممىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى. **18** شۇنىڭدەك مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىمگە ئۆچ بولدۇم؛ چۈنكى بۇنى مەندىن كېيىن كەلگەن كىشىگە قالدۇرماسلىققا ئامالىم يوق ئىدى. **19** ئۇنىڭ دانا يا كى ئەخمەق ئىكەنلىكىنى كىم بىلىدۇ؟ ئۇ بەرىبىر مەن جاپالىق بىلەن سىكىدۇ رگەن ھەمدە دانالىق بىلەن ئادا قىلغان قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىم ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ. بۇمۇ ھەممىلىكتۇر. **20** ئاندىن مەن رايىمدىن يانىدىم، كۆڭۈلۈم قۇياش ئاستىدىكى جاپا تارتقان بارلىق ئەجرىمدىن ئۈمىدسىزلىنىپ كەتتى. **21** چۈنكى ئەجرىنى دانالىق، بىلىم ۋە ئەپ بىلەن قىلغان بىر ئادەم بار؛ يېراق ئۇ ئەجرىنى ئۈنىڭغا ھېچ ئىشلىمىگەن باشقا بىرسىنىڭ نېسىۋىسى بولۇشقا قالدۇرۇشى كېرەك. بۇمۇ ھەممىلىك ۋە ئىنتايىن ئاچچىق كۆڭلەيتۈر. **22** چۈنكى ئىنسان قۇياش ئاستىدا ئۆزىنى قىيىنىپ، ئۆزىنىڭ بارلىق ئەمگىكىدىن ۋە كۆڭلىنىڭ ئىنتىلىشلىرىدىن نېمىگە ئىگە بولىدۇ؟ **23** چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرى ئازابلىقتۇر، ئۇنىڭ ئەجرى غەشىلىكتۇر، ھەتتا كېچىدە ئۇنىڭ كۆڭلى ھېچ ئارام تاپمايدۇ. بۇمۇ ھەممىلىكتۇر. **24** ئىنسان ئۈچۈن شۇنىڭدىن باشقا ياخشى ئىش يوقكى، ئۇ يېيىشى، ئىچىشى، ئۆز جېنىنى ئۆز ئەجرىدىن ھۇزۇر ئالدۇرۇشىدىن ئىبارەتتۇر؛ بۇنى خۇدانىڭ قولىدىندۇر، دەپ كۆرۈپ يەتتىم. **25** چۈنكى ئۇنىڭسىز كىم يېيىلىسۇن يا كى بىسىپ ئىشلىيەلىسۇن؟ **26** چۈنكى ئۇ ئۆز نەزىرىگە ياقىدىغان ئادەمگە دانالىق، بىلىم ۋە شادلىقنى ئاتا قىلىدۇ؛ بىراق گۇناھكار ئادەمگە ئۇ مال-مۈلۈك يىغىپ-تۆپلاشقا جاپالىق ئېلىپ كېتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ يىغىپ-تۆپلىغىنىنى خۇدانىڭ نەزىرىدە ياخشى بولغانغا تاپشۇرىدىغان قىلىدۇ. بۇمۇ ھەممىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر.

3 ھەربىر ئىشنىڭ مۇۋاپىق پەسلى بار، ئاسمانلار ئاستىدىكى ھەممە ئارزۇنىڭ ئۆز ۋاقتىمۇ بار؛ **2** تۇغۇلۇشنىڭ بىر ۋاقتى بار، ئۆلۈشنىڭمۇ بىر ۋاقتى بار؛ تىكىش ۋاقتى بار، تىكىلگەننى سۈكۈش ۋاقتى بار؛ **3** ئۆلتۈرۈش ۋاقتى بار، ساقايتىش ۋاقتى بار؛ بۇزۇش ۋاقتى بار، قۇرۇش ۋاقتى بار؛ **4** يىغلاش ۋاقتى بار، كۈلۈش ۋاقتى بار؛ ماتەم تۇتۇش ۋاقتى بار، ئۆسسۈل ئۇيناش ۋاقتى بار؛ **5** تاشلارنى چۈرۈپتىش ۋاقتى بار، تاشلارنى يىغىپ-تۆپلاش ۋاقتى بار؛ قۇچاقلاش ۋاقتى بار، قۇچاقلاشتىن ئۆزىنى تارتىش ۋاقتى بار؛ **6** ئىزدەش ۋاقتى بار، يوقالدى دەپ ۋاز كېچىش ۋاقتىمۇ بار؛ **7** يىرتىش ۋاقتى بار، تىكىش ۋاقتى بار؛ سۈكۈت قىلىش ۋاقتى بار، سۆز قىلىش ۋاقتى بار؛ **8** سۆيۈش ۋاقتى بار، نەپرەتلىنىش ۋاقتى بار؛ ئۇرۇش ۋاقتى بار، تىنچلىق ۋاقتى بار. **9** ئىشلىگەن ئۆز ئىشلىگىنىدىن نېمە پايدا ئالدىڭ؟
10 مەن خۇدا ئىنسان بالىلىرىغا يۈكلىگەن، ئىشلەپ جاپا تارتىش كېرەك بولغان ئىشنى كۆز رگەنمەن. **11** ئۇ ھەربىر ئىشنىڭ ۋاقتى كەلگەندە گۈزەل بولىدىغانلىقىنى بېكىتكەن؛

تۆيەنە مەڭگۈلۈكنى ئىنسانلارنىڭ كۆڭلىگە سالغان؛ شۇڭا، ئىنسان خۇدانىڭ تۆز هايىتىغا باشتىن تاخىرغىچە ئېمنى بىكىتكەنلىكنى بىلىپ يەتمەستۇر. **12** ئىنسانلارغا هايىتىدا شادلىنىش ۋە ياخشىلىق قىلىشتىن باشقا ئەۋزەل ئىش يوق ئىكەن دەپ بىلىپ يەتتىم. **13** شۇنداقلا يەنە، هەربىر كىشىنىڭ يېيىش-ئىچىشى، تۆزۈنۈڭ بارلىق ئەجرىدىن هۇزۇر ئېلىشى، مانا بۇ خۇدانىڭ سوۋغىسىدۇر. **14** خۇدانىڭ قىلغانلىرىنىڭ هەممىسى بولسا، مەڭگۈلۈك بولىدۇ، دەپ بىلىمەن؛ تۆنىگىغا هىچنەرسىنى قوشۇشقا ۋە تۆنىگىدىن هىچنەرسىنى ئېلىۋېتىشكە بولمايدۇ؛ خۇدانىڭ تۆزلۈنى قىلغانلىرىنىڭ سەۋەبى ئىنسانىنى تۆزىدىن ئەيمىنىدۈرۈشتۇر. **15** هازىر بولغانلىرى تۆتىكەندىمۇ بولغاندۇر؛ كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىش ئاللىقاچان بولغاندۇر؛ خۇدا تۆتىكەن ئىشلارنى سورايدۇ. **16** مەن قۇياش ئاستىدا يەنە شۇ ئىشنى كۆردۈمكى ـ سوراق ئورنىدا، شۇ يەردە هېلىهەم رەزىللىك تۇرىدۇ؛ هەققانىيلىق تۇرۇش كېرەك بولغان جايدا، مانا رەزىللىك تۇرىدۇ! **17** مەن كۆڭۈلمدە: «خۇدا هەققانىي هەم رەزىل ئادەمنى سوراققا تارتىدۇ؛ چۈنكى هەربىر ئارزۇ-مەقسەت ۋە هەربىر ئىشنىڭ تۆز ۋاقتى بار» ـ دېدىم. **18** مەن كۆڭۈلمدە: ـ بۇنداق بولۇشنى ئىنسان بىللىرىنىڭ سەۋەبىدىندۇر، خۇدا تۆلارنى سىنىماقچى، [بۇ ئىشلار] تۆلار تۆزلىرىنىڭ پەقەت هايۋانلارغا ئوخشاش ئىكەنلىكنى كۆرۈشنى ئۈچۈن بولغان، دەپ ۋىيلدىم. **19** چۈنكى ئىنسان بىللىرىنىڭ بېشىغا كېلىدىغىنى هايۋانلارغىمۇ كېلىدۇ، تۆلارنىڭ كۆرىدىغىنى ئوخشاش بولىدۇ. تۆلاردىن ئالدىنقىسى قانداق تۆلگەن بولسا، كېيىنكىسىمۇ شۇنداق تۆلىدۇ، تۆلاردا ئوخشاشلا بىرلا نەپەس باردۇر. ئىنسانىنىڭ هايۋانلاردىن هىچ ئارتۇقچىلىقى يوق، چۈنكى هەممە ئىش بىمەنىلىكتۇر. **20** تۆلارنىڭ هەممىسى بىر جايغا باردۇ؛ هەممىسى تۇپا-چاڭدىن چىققان، هەممىسى تۇپا-چاڭغا قايتىدۇ. **21** كىم ئادەم بىللىرىنىڭ روهىنى بىلىدۇ؟ تۆ يۇقىرىغا چىقامدۇ، بۇنى كىم بىلىدۇ؟ هايۋانلارنىڭ روهى، تۆ يەر تېگىگە چۈشەمدۇ، كىم بىلىدۇ؟ **22** شۇنىڭ بىلەن مەن ئىنسانىنىڭ تۆز ئەجرىدىن هۇزۇرلىنىشىدىن ئارتۇق ئىش يوقتۇر، دەپ كۆردۈم؛ چۈنكى مانا، بۇ تۆنىڭ نېسىۋىسىدۇر؛ چۈنكى ئۇنى تۆزىدىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى كۆرۈشكە كىم ئېلىپ كېلىدۇ؟

4 ئاندىن مەن قايىتىدىن زېهنىمنى يېغىپ قۇياش ئاستىدا دائىم بولۇۋاتقان بارلىق زورلۇق-زومبۇلۇقنى كۆردۈم؛ مانا، ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆز ياشلىرى! تۆلارغا هىچ تەسەللى بەرگۈچى يوق ئىدى؛ تۆلارنى ئە زۇگەنلەرنىڭ كۈچلۈك يۇلىنچۇكى بار ئىدى، بىراق ئېزىلگەنلە رگە هىچ تەسەللى بەرگۈچى يوق ئىدى. **2** شۇڭا مەن ئاللىقاچان تۆلۈپ كەتكەن تۆلگۈچىلەرنى تېخى هايات بولغان تىرىكلەردىن ئۈستۈن دەپ تەرىپلىدىم؛ **3** شۇنداقلا بۇ ئىككى خىل كىشىلەردىن بەختلىكى تېخى ئاپىرىدە بولمىغان كىشىدۇر؛ چۈنكى ئۇ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان يامانلىقلارنى هىچ كۆرۈپ باقمىغان. **4** ئاندىن مەن بارلىق ئەجىر ۋە بارلىق خىزمەتنىڭ ئۆتۈقلىرىدىن شۇنى كۆرۈپ يەتتىمكى، ئۇ ئىنسانلارنىڭ يېقىنىنى كۆرەلەسلىكىدىن بولىدۇ. بۇمۇ بىمەنىلىك ۋە شامالنى قوغلىغانلىقتۇر. **5** ئەخمەق قول قوشتۇرۇپ، تۆز گۈشىنى يەيدۇ. **6** جاپا چېكىپ شامالنى قوغلاپ ئوچۇمنى توشقۇزىمەن دېگەندىن، چاڭگىنى توشقۇزۇپ خاتىرجەملىكتە بولۇش ئەلادۇر. **7** مەن يەنە زېهنىمنى يېغىپ، قۇياش ئاستىدىكى بىر بىمەنلىكنى كۆردۈم؛ **8** بىرسى يالغۇز؛ تىكەندەك بولسىمۇ، شۇنداقلا نە ئوغلى نە ئاكا-ئۇكىسى بولمىسىمۇ ـ بىراق تۆنىڭ جاپاسىنىڭ ئاخىرى بولمايدۇ؛ تۆنىڭ كۆزى بايلىقلارغا تويمايدۇ. تۆ: «مەن بۇنداق جاپالىق ئىشلەپ، جىنىمدىن زادى كىمگە ياخشىلىق قالدۇرىمەن؟» ـ دېگەننى سورىمايدۇ. بۇمۇ بىمەنلىك ۋە ئېغىر جاپادىن ئىبارەتتۇر. **9** ئىككى بىردىن ياخشىدۇر؛ چۈنكى ئىككى بولسا ئەمگىكىدىن ياخشى ئىنئام ئالىدۇ. **10** يىقىلىپ كەتسە، بىرسى هەمراهىنى يۇلەپ كۆتۈرىدۇ؛ بىراق يالغۇز هالەتتە يىقىلىپ كەتسە، يۇلگۈدەك باشقا بىرسى يوق بولسا، بۇ كىشىنىڭ هالىغا ۋاي! **11** يەنە، ئىككىسى بىللە ياتسا، بىر-بىرىنى ئىللىتىدۇ؛ لېكىن بىرسى يالغۇز ياتسا قانداق ئىللىتىلىشۇن؟ **12** يەنە، بىراۋ يالغۇز بىر ئادەمنى بېكىتۋالغان بولسا، ئىككىسى ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرالايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۈچ قات ئارغامچا ئاسان ئۈزۈلمەس. **13** كەمبەغەل ئەمما ئاقىل يىگىت يەنە نەسىهەتنىڭ ئەتىۋارىنى قىلمايدىغان قېرى ئەخمەق پادىشاهتىن ياخشىدۇر؛ **14** چۈنكى گەرچە ئۇ بۇ پادىشاهنىڭ پادىشاهلىقىدا كەمبەغەل بولۇپ تۇغۇلغان بولسىمۇ، ئۇ زىنداندىن تەختكە ئولتۇرۇشقا چىقتى. **15** مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تىرىكلەرنىڭ ئاشۇ ئىككىنچىنى، يەنى [پادىشاهنىڭ] ئورنىنى باسقۇچىنى، شۇ يىگىتنى قوللايدىغانلىقىنى كۆردۈم. **16** بارلىق خەلق، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان بارلىق پۇقرالار ساناقسىز بولسىمۇ، بىراق ئۇلاردىن كېيىنكىلەر يىگىتنىمۇ رازى بولمايدۇ؛ بۇمۇ بىمەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر.

5 خۇدانىڭ ئۆيىگە بارغاندا، ئاۋايلاپ يۈرگىن؛ ئەخمەقلەرچە قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاڭلاپ ۋىيسۇنۇش ئۈچۈن يېقىنلاشقىن؛ چۈنكى ئەخمەقلەر رەزىللىك قىلىۋاتقىنى بىلمەيدۇ. **2** ئاغزىڭنى بېنىكلىك بىلەن ئاچما، كۆڭلۈڭ خۇدا ئالدىدا بىرنېمنى ئېيتىشقا ئالدىرمىسۇن؛ چۈنكى خۇدا ئەرشىلەردە، سەن يەر يۈزىدىدۇرسەن؛ شۇڭا سۆزلىرىڭ ئاز بولسۇن. **3** چۈنكى ئىش كۆپ بولسا چۈشىمۇ كۆپ بولغاندەك، گەپ كۆپ بولسا، ئەخمەقنىڭ گېپى بولۇپ قالىدۇ. **4** خۇداغا قەسەم ئىچىسەڭ، ئۇنى ئادا قىلىشنى كېچىكتۈرمە؛ چۈنكى ئۇ ئەخمەقلەردىن هۇزۇر ئالمايدۇ؛ شۇڭا قەسىمىڭنى ئادا قىلغىن. **5** قەسەم ئىچىپ ئادا قىلمىغاندىن كۆرە، قەسەم ئىچمەسلىكىڭ تۆزۈكتۇر. **6** ئاغزىڭ ئېنىكنى گۇناهىنىڭ ئىختىيارىغا قويۇۋەتمىسۇن؛ پەرىشتە ئالدىدا: «خاتا سۆزلەپ سالدىم» دېمە، نېمىشقا خۇدا گېپىڭدىن غەزەپلىنىپ قوللىرىڭ ياسىغانىنى هالاك قىلىدۇ؟ **7** چۈنكى چۈش كۆپ بولسا بىمەنلىكمۇ كۆپ بولىدۇ؛ گەپ كۆپ بولسىمۇ ئوخشاشتۇر؛ شۇڭا، خۇدادىن قورققىن! **8** سەن نامراتلارنىڭ ئېزىلگەنلىكنى ياكى يەرلىك مەنسەپدارلارنىڭ هەق-ئادالەتنى زوراۋانلارچە قايرىپ قويغانلىقنى كۆرسەڭ، بۇ ئىشلاردىن هەيران قالما؛ چۈنكى مەنسەپدارىدىن يۇقىرى يەنە بىرسى كۆزلىمە كتە؛ ۋە ئۇلاردىنمۇ يۇقىرىسىمۇ باردۇر. **9** بىراق نېمىلا بولمىسۇن يەر-ئۆيراق هەممە ئادەمگە پايدىلىقتۇر؛ هەتتا پادىشاهنىڭ تۆزىمۇ يەر-ئۆيراققا تايىنىدۇ. **10** كۈمۈشكە ئامراق كۈمۈشكە قانماس، بايلىقلارغا ئامراق تۆز كىرىمگە قانماس؛ بۇمۇ بىمەنلىكتۇر. **11** مال-مۈلۈك كۆپەيسە، ئۇلارنى يېگۈچىلەرمۇ كۆپەيىدۇ؛ مال ئىگىسگە ئۇلارنى كۆزلەپ، ئۇلاردىن هۇزۇر ئېلىشتىن باشقا نېمە پايدىسى بولسۇن؟ **12** ئاز يېسۇن، كۆپ يېسۇن، ئەمگەكچىنىڭ ئۇيقۇسى تاتلىقتۇر؛ بىراق باينىڭ توقلۇقى ئۇنى ئۇخلاتماس. **13** مەن قۇياش ئاستىدا زور بىر كۈلپەتنى كۆردۈم ـ ئۇ بولسىمۇ، ئىگىسى ئۆزىگە زىيان يەتكۈزىدىغان بايلىقلارنى ئوپلاشتۇر؛ **14** شۇنىڭدەك، ئۇنىڭ بايلىقلىرى بالا-ئىشاپەت ئوپەيلىدن يوقىلىشىدىن ئىبارەتتۇر. ئۇنداق ئادەمنىڭ بىر ئوغلى بولسا، [ئوغلىنىڭ] قولىغا قالدۇرغىدەك ھېچنېمىسى يوق بولىدۇ. **15** ئۇ ئاپىسىنىڭ قورسىقىدىن يالىڭاچ چىقىپ، كەتكەندىمۇ يالىڭاچ يېتى كېتىدۇ؛ ئۇ تۆزىنىڭ جاپالىق ئەمگىكىدىن قولىغا ئالغۇدەك ھېچنېمنى ئېيكەتەلمەيدۇ. **16** مانا بۇمۇ ئېغىر ئەلەملىك ئىش، چۈنكى ئۇ قانداق كەلگەن بولسا، يەنە شۇنداق كېتىدۇ؛ ئەمدى ئۇنىڭ شامالغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئەمگەك قىلغىنىنىڭ نېمە پايدىسى؟ **17** ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە يەپ-ئىچكىنى قاراڭغۇلۇقتا بولۇپ، غەشىلىك، كېسەللىكى ۋە خاپىلىق كۆپ بولىدۇ. **18** مانا نېمىنىڭ يارامىلىق ۋە گۈزەل ئىكەنلىكنى كۆردۈم ـ ئۇ بولسىمۇ، ئىنسانىنىڭ خۇدا ئۇنىڭغا ئەقدىم قىلغان ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنلىرىدە يېيىش، ئىچىش ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق مېهنىتىدىن هۇزۇر ئېلىشتۇر؛ چۈنكى بۇ ئۇنىڭ نېسىۋىسىدۇر. **19** خۇدا ھەربىرسىنى بايلىقلارغا، مال-دۇنياغا ئىگە بولۇشقا، شۇنىڭدەك ئۇلاردىن يېيىشكە، ئۇز رىزقىنى قوبۇل قىلىشقا، ئۇز ئەمگىكىدىن هۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلغان بولسا ـ مانا بۇلار خۇدانىڭ سوۋغىتىدۇر. **20** چۈنكى ئۇ ئۆمرىدىكى تېز ئۆتىدىغان كۈنلىرى ئۈستىدە كۆپ ئويلانمايدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى كۆڭلىنىڭ شادلىقى بىلەن بەند قىلىدۇ.

6 قۇياش ئاستىدا بىر يامان ئىشنى كۆردۈم؛ ئۇ ئىش ئادەملەر ئارىسىدا كۆپ كۆرۈلىدۇ ـ **2** خۇدا بىرسىگە بايلىقلار، مال-دۇنيا ۋە ئىززەت-ھۆرمەت تەقسىم قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۇز كۆڭلى خالىغىنىدىن ھېچنەرسىسى كەم بولمىدى؛ بىراق خۇدا ئۇنىڭغا بۇلاردىن ھۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلمىدى، بەلكى يات بىر ئادەم ئۇلاردىن ھۇزۇر ئالىدۇ؛ مانا بۇ بىمەنلىك ۋە ئېغىر ئازابتۇر. **3** بىرسى يۈز بالا كۆرۈپ كۆپ يىل ياشىسىمۇ، ئۇ زىنداندىن پادىشاهلىق قىلىشقا چىقتى. **4** ئۇ ئۆمرىدىكى كۈنلىرى ئۈچۈن ئۇ ئۆزىنى ئاقلىيالمىدى، ئۇ ئۆلۈپ كېتىدۇ؛ ئۇنىڭ ئىسمى قاراڭغۇلۇقتا يوقىلىدۇ. **5** ئۇ كۈننى كۆرمىدى، ئۇ ھېچنېمىنى بىلمىدى، ئۇ ئۈچۈن بۇ ئىككىنچىسىگە قارىغاندا ئارام كۆپرەك بولىدۇ. **6** ئۇ ئىككى مىڭ يىل ياشىسىمۇ، ئۇ ياخشىلىق كۆرمىگەن بولسا، ھەممىسى بىر جايغا باردۇ، ھەممىسى تۇپا-چاڭدىن چىققان، ھەممىسى تۇپا-چاڭغا قايتىدۇ. **7** كىشىنىڭ ئەمگىكى ئاغزىنىڭ ئۈچۈن بولىدۇ، لېكىن ئۇ ئىشتىھاسىنى قاندۇرالمايدۇ. **8** ئەقىللىق كىشىنىڭ نادان كىشىدىن نېمىسى ئارتۇق بولىدۇ؟ ھاياتتا يۈرۈشنى بىلىدىغان يوقسۇلنىڭ نېمىسى ئارتۇق بولىدۇ؟ **9** كۆزۈڭ كۆرگەننى ئارزۇ قىلىشتىن كۆرە، ئۇ يەردىكى ئىشلارنى كۆرۈشۈڭ ياخشىدۇر؛ بۇمۇ بىمەنلىك ۋە ئېغىر ئازابتۇر. **10** ھەر قانداق ئىش ئىلگىرى ئاتالغان بولسا، ئۇ ئاللىقاچان ئاتالغان بولىدۇ؛ ئىنسان نېمە بولىدىغانلىقى ئاللىقاچان مەلۇم بولغان، ئۇ ئۆزىدىنمۇ كۈچلۈك بىرسى بىلەن تالاشالمايدۇ. **11** چۈنكى سۆز كۆپ بولسا، بىمەنلىك كۆپ بولىدۇ، بۇنىڭ نېمىسى ئارتۇق بولىدۇ؟ **12** ئۇ ھاياتىدا ئۇ ئۈچۈن نېمىنى ياخشى كۆرىدىغانلىقىنى كىم بىلىدۇ؟ ئۇ ئۆتۈپ كېتىدىغان ھاياتىدا ئۇ ئۈچۈن نېمىنى ياخشى كۆرىدىغانلىقىنى كىم بىلىدۇ؟ ئۇ كېيىن بولىدىغان ئىشلار توغرىسىدا كىم ئۇنىڭغا سۆزلەپ بېرەلەيدۇ؟

مۇمكىن، بىراق ئۇنىڭ يىل-كۈنلىرى شۇنچىلىك كۆپ بولىسىمۇ، ئۇنىڭ جىنى بەختنى كۆرمىسە، ھەتتا گۈزىل كۆرمىگەن بولسىمۇ، تۇغۇلۇپ چاچراپ كەتكەن بوۋاق ئۇنىڭدىن ئەۋزەلدۇر دەيمەن. **4** چۈنكى چاچراپغان بالا بەھەلىك بىلەن چىقىدۇ، قارا كۆڭۈلۈقتا كېتىدۇ، قارا كۆڭۈلۈق ئۇنىڭ ئىسمىنى قاپلايدۇ؛ **5** ئۇ كۆزىنىمۇ كۆرمىگەن، بىلمىگەن، بىراق ھېچ بولمىغاندا ئۇ بىرنېچىسىگە نىسبەتەن ئارام تاپقاندۇر. **6** بەرھەق، ھېلىقى كىشى ھەتتا ئىككى ھەسسە مىڭ يىل ياشىغان بولسىمۇ، بىراق بەختنى كۆرمىسە، ئەھۋالى ئوخشاشتۇر ـ ھەربىر كىشى ئوخشاش بىر جايغا بارىدۇ ئەمەسمۇ؟ **7** ئادەمنىڭ تارتقان بارلىق جاپاسى ئۆز ئاغزى ئۈچۈندۇر؛ بىراق ئۇنىڭ ئىشتىھاسى ھەرگىز قانمايدۇ. **8** شۇنداقتا دانا كىشىنىڭ ئەخمەقتىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بولىدۇ؟ نامراتلار كىشى باشقىلار ئالدىدا قانداق مېڭىشنى بىلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى بولىدۇ؟ **9** كۆزنىڭ كۆرۈشى ئارزۇ-ھەۋەسنىڭ ۋەيان-ۋەيان يېرۇشىدىن ئەۋزەلدۇر. بۇنداق قىلىشمۇ بەھەلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر. **10** ئۆتۈپ كەتكەن ئىشلارنىڭ بولىسا ئاللىقاچان نامى بېكىتىلىپ ئاتالغان؛ ئىنسانىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىمۇ ئايان بولغان، شۇڭا ئىنسانىنىڭ ئۆزىدن قۇدرەتلىك بولغۇچى بىلەن قارشىلىشىشىغا بولمايدۇ. **11** چۈنكى گەپ قانچە كۆپ بولسا، بەھەلىك شۇنچە كۆپ بولىدۇ؛ بۇنىڭ ئىنسانغا نېمە پايدىسى؟ **12** چۈنكى ئىنسانىنىڭ ئۆمرىدە، يەنى ئۇنىڭ سايىدەك تېزلا ئۆتىدىغان مەنىسىز ئۆمرىدىكى بارلىق كۈنلىردە ئۇنىڭغا نېمىنىڭ پايدىلىق ئىكەنلىكىنى كىم بىلىدۇ؟ چۈنكى ئىنسانغا ئۇ كەتكەندىن كېيىن قۇياش ئاستىدا نېمە ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى كىم دەپ بېرەلىسۇن؟

7

ياخشى نام-ئابروي قىممەتلىك ئۇنىيادىن ئەۋزەل؛ ئادەمنىڭ ئۆلۈش كۈنى ئۇغۇلۇش كۈنىدىن ئەۋزەلدۇر. **2** ماتەم ئۆتۈش ئۈيگە بېرىش زىيابەت-توي ئۈيگە بېرىشتىن ئەۋزەل؛ چۈنكى ئاشۇ يەردە ئىنسانىنىڭ ئاقىۋىتى ئايان قىلىنىدۇ؛ تىرىك بولغانلار بۇنى كۆڭلىگە پۈكۈشى كېرەك. **3** غەشلىك كۈلكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ چۈنكى چىراينىڭ يەرىشانلىقى بىلەن قەلب ياخشىلىنىدۇ. **4** دانا كىشىنىڭ قەلبى ماتەم ئۆتۈش ئۈيىدە، بىراق ئەخمەقنىڭ قەلبى تاماشىنىڭ ئۈيىدىدۇر. **5** ئەخمەقلەرنىڭ ناخشىسىنى ئاڭلىغاندىن كۆرە، دانا كىشىنىڭ تەنبىھىنى ئاڭلىغىن؛ **6** چۈنكى ئەخمەقنىڭ كۈلكىسى قازان ئاستىدىكى يانتاقلارنىڭ پاراسلىشىدەك، خالاس، بۇمۇ بەھەلىكتۇر. **7** جەبىر-زۇلۇم دانا ئادەمنى نادانغا ئايلاندۇرىدۇ، پارا بولسا قەلبنى ھالاك قىلىدۇ. **8** ئىشنىڭ ئاينى بېشىدىن ئەۋزەل؛ سەۋر-تاقەتلىك روھ تەكەبىۋار روھتىن ئەۋزەلدۇر. **9** روھسىزلا ئاپا بولۇشقا ئالدىرىما؛ چۈنكى ئاپىلىق ئەخمەقلەرنىڭ باغرىدا قونۇپ ياتىدۇ. **10** «نېمىشقا بۇرۇنقى كۈنلەر ھازىرقى كۈنلەردىن ئەۋزەل؟» ـ دېمە؛ چۈنكى سېنىڭ بۇنداق سورىغىنىڭ دانالىقتىن ئەمەس. **11** دانالىق مىراسقا ئوخشاش ياخشى ئىش، قۇياش نۇرى كۆزگۈچىلە رگە پايدىلىقتۇر. **12** چۈنكى دانالىق پۇل پاناھ بولغاندەك، پاناھ بولىدۇ؛ بىراق دانالىقنىڭ ئەۋزەللىكى شۇكى، ئۇ ئۆز ئىگىلىرىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرىدۇ. **13** خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى ئويلاپ كۆر؛ چۈنكى ئۇ ئەگرى قىلغانىنى كىم تۈز قىلالىسۇن؟ **14** ئاۋات كۈندە ھۆزۈر ئال، ۋە يامان كۈندىمۇ شۇنى ئويلاپ كۆر: ـ خۇدا ئۇلارنىڭ بىرىنى، شۇنداقلا يەنە بىرىنىمۇ تەڭ ياراتقانىدۇر، شۇنىڭ بىلەن ئىنسان ئۆزى كەتكەندىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ يېتەلمەيدۇ. **15** مەن بۇنىڭ ھەممىسىنى بەھەنە كۆنلىرىمدە كۆرۈپ يەتتىم؛ ھەققانىي بىر ئادەمنىڭ ئۆز ھەققانىيلىقى بىلەن يوقلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۇم، شۇنىڭدەك رەزىل بىر ئادەمنىڭ ئۆز رەزىللىكى بىلەن ئۇمرىنى ئۇزارتقانلىقىنى كۆردۇم. **16** ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە ھەققانىي بولما؛ ۋە ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە دانا بولما، سەن ئۆز-ئۆزۈڭنى ئالاقزادە قىلماڭچىمۇسەن؟ **17** ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە رەزىل بولما، يا كى ئەخمەق بولما؛ ئۆز ئەجىلىڭ توشماي ئۆزۈپ تۆلە كېچىمۇسەن؟ **18** شۇڭا، بۇ [ئاگاھنى] چىڭ تۇت، شۇنىڭدىن ئۆز [ئاگاھنىمۇ] قول ئۈزۈپ بەرمىگىنىڭ ياخشى؛ چۈنكى خۇدادىن قورقىدىغان كىشى ھەر ئىككىسى بىلەن ئۆتۈۋالۇق بولىدۇ. **19** دانالىق دانا كىشىنى بىر شەھەرنى باشقۇرىدىغان ئون ھۆكۈمراندىن زىيادە كۈچلۈك قىلىدۇ. **20** بەرھەق، يەر يۈزىدە دائىم مېھرىبانلىق يۈرگۈزىدىغان، گۇناھ سادىر قىلمايدىغان ھەققانىي ئادەم يوقتۇر. **21** يەنە، خەقلەرنىڭ ھەممىلا گەپ-سۆزلىرىگە ئانچە دىققەت قىلىپ كەتمە، بولمىسا، ئۆز خىزمەتكارىڭنىڭ ساڭا لەنەت ئوقۇغانلىقىنى ئاڭلاپ قېلىشىڭ مۇمكىن. **22** چۈنكى كۆڭلۈڭ ئۆزۈڭنىڭمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش باشقىلارغا كۆپ قېتىم لەنەت قىلغانلىقىڭنى ئۇبدان بىلىسەن. **23** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى دانالىق بىلەن سىناپ باقتىم؛ مەن: «دانا بولىمەن» دېسەمۇ، ئەمما ئۇ مەندىن يىراق ئىدى. **24** بارلىق يۈز بەرگەن ئىشلار بولسا ئەقلىمىزدىن يىراق، شۇنىڭدەك ئىنتايىن سىرلىقتۇر؛ كىم ئۇنى ئىزدەپ بىلىپ يېتەلەيسۇن؟ **25** مەن چىن كۆڭلۈمدىن دانالىق ۋە ئەقلىي بىلىمنى بىلىشكە، سۈرۈشتۈرۈشكە ۋە ئىزدەشكە، شۇنداقلا رەزىللىكنىڭ ئەخمەقلىقىنى، ئەخمەقلىقنىڭ ئەلۋەتلىك ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىشكە زېھنىمنى يېغدىم. **26** شۇنىڭ بىلەن كۆڭلۈم تور ۋە قىلتاق، قوللىرى ئاساررەت بولغان ئايالنىڭ ئۆلۈمدىن ئاچچىق ئىكەنلىكىنى بايقىدىم؛ خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان كىشى ئۇنىڭدىن ئۆزىنى قاچۇردۇ، بىراق گۇناھكار ئادەم ئۇنىڭغا تۇتۇلۇپ قالىدۇ. **27** بۇ بايقىغانلىرىمنا قارا، ـ دەيدۇ ھېكمەت ۋەيلىغۇچى ـ پاكىتلارنى بىر-بىرگە باغلاپ سېلىشتۇرۇپ، ئەقىل ئىزدىدىم، **28** مېنىڭ قەلبىم ئۇنى يەنىلا ئىزدىمە كتە، بىراق ئىنچە تاپالمىدىم! ـ مىڭ كىشى ئارىسىدا بىر دۇرۇس ئە ركەكنى تاپتىم ـ بىراق شۇ مىڭ كىشى ئارىسىدىن بىرمۇ دۇرۇس ئايالنى تاپالمىدىم. **29** مانا كۆرگىن، مېنىڭ بايقىغانلىرىم پەقەت مۇشۇ بىرلا ـ خۇدا ئادەمنى ئەسلى دۇرۇس ياراتقان؛ بىراق ئادەملەر بولسا نۇرغۇنلىغان ھىيلە-مىكىرلەرنى ئىزدەيدۇ.

8

كىم دانا كىشىگە تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم ئىشلارنى چۈشەندۈرۈشنى بىلىدۇ؟ كىشىنىڭ دانالىقى چىرايىنى نۇرلۇق قىلىدۇ، يۈزىنىڭ سۈرىنى يورۇتىدۇ. **2** پادىشاھنىڭ پەرمانىغا قۇلاق سېلىشىڭنى دەۋەت قىلىمەن؛ بولۇپمۇ خۇدا ئالدىدا ئېچىكەن قەسەم تۈپەيلىدىن شۇنداق قىلغىن. **3** ئۇنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كېتىشكە ئالدىرىما؛ يامان بىر دەۋانى قوللاشتا چېڭ تۇرما، چۈنكى پادىشاھ نېمىنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. **4** چۈنكى پادىشاھنىڭ سۆزى ھوقۇقتۇر؛ كىم ئۇنىڭغا: «تۈزلىرى نېمە قىلىلا؟» ـ دېيەلىسۇن؟ **5** كىم [پادىشاھنىڭ] پەرمانىنى ئۇتقان بولسا ھېچ ياماناتلىقنى كۆرمەيدۇ؛ دانا كىشىنىڭ كۆڭلى ھەم پەيتنى ھەم يولنى پەملىيەلەيدۇ. **6** چۈنكى ھەربىر ئىش-تارزۇنىڭ پەيتى ۋە يولى بار؛ ئىنسان كېيىنكى ئىشلارنى بىلمىگەچكە، ئۇنىڭ دەرد-ئەلەمى ئۇنىڭ قاتتىق باسىدۇ. كىم ئۇنىڭغا قانداق بولىدىغانلىقىنى ئېيتالىسۇن؟ **8** ھېچكىم ئۆز روھىغا ئىگە بولالماس، يەنى ھېچكىمنىڭ ئۆز روھىنى ئۆزىدە قالدۇرۇش ھوقۇقى يوقتۇر؛ ھېچكىمنىڭ ئۆلۈش كۈنىنى ئۆز قولىدا ئۆتۈش ھوقۇقى يوقتۇر؛ شۇ جە كىدىن قېچىشقا رۇخسەت يوقتۇر؛ رەزىللىك رەزىللىككە بېرىلگۈچىلەرنى قۇتقۇزماس. **9** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىقتىم، شۇنداقلا قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ھەربىر ئىشقا، ئادەمنىڭ ئادەم ئۈستىگە ھوقۇق ئۈتقانلىقى بىلەن ئۆلارغا زىيان يەتكۈزىدىغان مۇشۇ ۋاقىتقا كۆڭۈل قويدۇم. **10** شۇنىڭدەك رەزىللەرنىڭ دەپنە قىلىنغانلىقىنى كۆردۇم؛ ئۇلار ئەسلىدە مۇقەددەس جايغا كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى؛ ئۇلار [مۇقەددەس جايدىن] چىقىپلا، رەزىل ئىشلارنى قىلغان شۇ شەھەر ئۈچىدە ماختىلىدۇ تېخى! بۇمۇ بەھەلىكتۇر! **11** رەزىللىك ئۈستىدىن ھۆكۈم تېزدىن بەجا كەلتۈرۈلمىگەچكە، شۇڭا ئىنسان باللىرىنىڭ كۆڭلى رەزىللىكنى يۈرگۈزۈشكە پۈتۈنلەي بېرىلىپ كېتىدۇ. **12** گۇناھكار يۈز قېتىم رەزىللىك قىلىپ، كۈنلىرىنى ئۇزارتسىمۇ، خۇدادىن قورقىدىغانلارنىڭ ئەھۋالى ئۇلاردىن ياخشى بولىدۇ دەپ بىلىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ ئالدىدا قورقىدۇ. **13** بىراق رەزىللەرنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۈنلىرى سايىدەك تېزلا ئۆتۈپ، كۈنلىرى ئۇزارتىلمايدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدا ئالدىدا قورقمايدۇ. **14** يەر يۈزىدە يۈرگۈزۈلگەن بىر بەھەلىك بار؛ بېشىغا رەزىللەرنىڭ قىلغىنى يېتىپ كېلىپ ياخشىلىق چۈشىدىغان ھەققانىي ئادەملەر بار؛ بېشىغا ھەققانىي ئادەملەرنىڭ قىلغىنى يېتىپ ياخشىلىق چۈشىدىغان رەزىل ئادەملەرمۇ بار. مەن بۇ ئىشنىمۇ بەھەلىك دېدىم. **15** شۇڭا مەن تاماشىنى تەرىپلىدىم؛ چۈنكى ئىنسان ئۈچۈن قۇياش ئاستىدا يېيىش، ئىچىش ۋە ھۆزۈر ئېلىشتىن ياخشى ئىش يوقتۇر؛ شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ ئەمگىكىدىن بولغان مېۋە خۇدا تەقدىم قىلغان قۇياش ئاستىدىكى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىردە ئۇزىگە ھەمراھ بولىدۇ. **16** كۆڭلۈمنى دانالىقنى ۋە يەر يۈزىدە قىلىنغان ئىشلارنى بىلىپ يېتىش ئۈچۈن قۇيغاندا، شۇنداقلا خۇدا قىلغان بارلىق ئىشلارنى كۆرگىنىمدە

شۇنى بايقىدىم: ـ ئىنسان ھەتتا كىچىك-كۆندۈز كۆزلىرىگە ۋىقۇنى كۆرسەتمىسمۇ، قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئىشنى بىلىپ يېتەلەيدۇ؛ ئۇ تۈنۈن چۈشىنىشكە قانچە ئىنتىلسە، ئۇ شۇنچە بىلىپ يېتەلەيدۇ. ھەتتا دانا كىشى «بۇنى بىلىپ يەتتىم» دېسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇ تۈنۈن بىلىپ يەتمەيدۇ.

9 مەن شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن كۆڭۈل قويدۇم، شۇنى بايقىدىمكى، مەيلى ھەققانىي كىشى ياكى دانا كىشى بولسۇن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغانلىرى خۇدانىڭ قولىدىدۇر، دەپ بايقىدىم؛ ئىنسان ئۆزىگە مۇھەببەت ياكى نەپرەتنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئالدىدا ھەرقانداق ئىش بولۇشى مۇمكىن. **2** ھەممە ئادەمگە ئوخشاش ئىشلار ئوخشاش پېتى كېلىدۇ؛ ھەققانىي ۋە رەزىل كىشىگە، مېھرىبان كىشىگە، پاك ۋە ناپاك، قۇربانلىق قىلغۇچى ۋە قۇربانلىق قىلمىغۇچىغىمۇ ئوخشاش قىسمەت بولىدۇ؛ ياخشى ئادەمگە قانداق بولسا، گۇناھكارغا شۇنداق بولىدۇ؛ قەسەم ئىچكۈچىگە ۋە قەسەم ئىچىشتىن قورققۇچىغىمۇ ئوخشاش بولىدۇ. **3** مانا ھەممىگە ئوخشاشلا بۇ ئىشنىڭ كېلىدىغانلىقى ۋىقاش ئاستىدىكى ئىشلار ئارىسىدا كۆڭلەتلىك ئىشتۇر؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭۈللىرى يامانلىققا تولغان، پۈتۈن ھاياتىدا كۆڭۈلدە تەلۋىلىك تۇرىدۇ؛ ئاندىن ئۇلار ئۆلگەنلە رگە قوشۇلىدۇ. **4** چۈنكى تىرىكلە رگە قوشۇلغان كىشى ئۈچۈن بولسا ئۈمىد بار؛ چۈنكى، تىرىك ئىت ئۆلگەن شىردىن ئەلا. **5** تىرىكلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئۆلىدىغانلىقىنى بىلىدۇ؛ بىراق ئۆلگەنلەر بولسا ھېچنېمىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچ ئىنئامى يەنە بولمايدۇ؛ ئۇلار ھەتتا ئادەمنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، قايتا كەلمەيدۇ. **6** ئۇلارنىڭ مۇھەببىتى، نەپرىتى ۋە ھەسەتخورلۇقىمۇ ئاللىقاچان يوقالغان؛ ۋىقاش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن ئۇلارنىڭ مەڭگۈگە قايتا نېسىۋىسى يوقتۇر. **7** تارىغىن، نېنىڭنى خۇشاللىق بىلەن يەپ، شاراب ئىچىڭنى خۇشۇيلۇق بىلەن ئىچكىن؛ چۈنكى خۇدا ئاللىقاچان مۇنداق قىلىشىڭدىن رازى بولغان. **8** كىيىم-كېچىك كىلىرىڭ ھەردائىم ئاپاق بولسۇن، خۇشبۇي مايى بېشىڭدىن كەتمىسۇن. **9** خۇدا ساڭا ۋىقاش ئاستىدا تەقسىم قىلغان ھەمىنە تۇمۇر ۋۇجۇدىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، يەنى ھەمىنلىكتە ئوتكۈز زۇگەن بارلىق كۈنلىرىڭدە، سۆيۈملۈك ئايالىڭ بىلەن بىللە ھاياتىنى ھۇزۇر ئالغىن؛ چۈنكى بۇ سېنىڭ ھاياتىڭدىكى نېسىۋەڭ ۋە ۋىقاش ئاستىدىكى بارلىق

10 قولۇڭ تۇتقانى بارلىق كۈچۈڭ بىلەن قىلغىن؛ چۈنكى سەن بارىدىغان تەھتىسارادا ھېچ خىزمەت، مەقسەت-پىلان، بىلىم ياكى ھېكمەت بولمايدۇ.

(Sheol h7585) **11** مەن زېھنىمنى يېغىپ، ۋىقاش ئاستىدا كۆردۈمكى، مۇسابىقىدە غەلىبە يەلتىپانغا بولماس، يا جەڭدە غەلىبە پالۋانغا بولماس، يا نان دانا كىشىگە كەلمەس، يا بايلىقلار يورۇتۇلغانلارغا كەلمەس، يا ئىلتىپات بىلىملىكە رگە بولماس ـ چۈنكى پەيت ۋە تاسادىپىيلىق ئۇلارنىڭ ھەممىسگە كېلىدۇ. **12** بەرھەق، ئىنسانمۇ ئۆز ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيدۇ؛ بېلىقلار رەھىمسىز تورغا ئېلىنغاندەك، قۇشلار تاپان-تۇزاققا ئىلىنغاندەك، بۇلارغا ئوخشاش ئىنسان بالىلىرى يامان بىر كۈندە تۇزاققا ئىلىنىدۇ، تۇزاق بېشىغا چۈشىدۇ. **13** مەن يەنە ۋىقاش ئاستىدا دانالىقنىڭ بۇ مىسالىنى كۆردۈم، ئۇ مېنى چوڭقۇر تەسىرلەندۈردى؛ **14** كىچىك بىر شەھەر بار ئىدى، ئۇنىڭغا قارشى ۋىيۇك بىر پادىشاھ چىقىپ، ئۇنى قورشاپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدىغان يوغان پوتەيلەرنى قۇردى. **15** بىراق شەھەردىن نامرات بىر دانا كىشى تېپىلىپ قالدى؛ ئۇ ئۇنى ئۆز دانالىقى بىلەن قۇتقۇلدۇردى؛ بىراق كېيىن، ھېچكىم بۇ نامرات كىشىنى ئېسىگە كەلتۈرمىدى. **16** شۇنىڭ بىلەن مەن: «دانالىق كۈچ-قۇدرەتتىن ئەۋزەل» ـ دېدىم؛ بىراق شۇ نامرات كىشىنىڭ دانالىقى كېيىن كۆز زۇگە ئىلىنمايدۇ، ئۇنىڭ سۆزلىرى ئاڭلانمايدۇ. **17** دانا كىشىنىڭ جىمجىتلىقتا ئېيتقان سۆزلىرى ئەھمەلەر ئۈستىدىن ھوقۇق سۈرگۈچىنىڭ ۋارقىراشلىرىدىن ئېنىق ئاڭلىنار. **18** دانالىق ئۇرۇش قوراللىرىدىن ئەۋزەلدۇر؛ بىراق بىر گۇناھكار زور ياخشىلىقنى ھالاك قىلىدۇ.

10 خۇددى ئۆلۈك چۈشىلەر ئەتىرنىڭ ئەتىرنى سېسىتۇۋېتىدىغاندەك، ئازراققىنە ئەخمەقلىق تارازىدا دانالىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەتنىمۇ ئېغىر توختايدۇ. **2** دانالىقنىڭ كۆڭلى ئوڭغا مايىل، ئەخمەقنىڭكى سولغا. **3** ئەخمەق كىشى ھەتتا يولدا مېڭىۋاتقاندىمۇ، ئۇنىڭ ئەقلى كەم بولغاچقا، ئۇ ئەخمەق ئىكەنلىكىنى ھەممىگە ئايان قىلىدۇ. **4** ھۆكۈمدارنىڭ ساڭا ئاچچىقى كەلسە، ئورنۇڭدىن ئىستىپا بەرمە؛ چۈنكى تىنچ-سەۋرىچانلىق خاتا-سەۋەنلىكتىن بولغان زور خاپىلىقنى تىنچىتىدۇ. **5** ۋىقاش ئاستىدا يامان بىر ئىشنى كۆردۈمكى، ئۇ ھۆكۈمدارىدىن چىققان بىر خاتا ئىشتۇر ـ **6** ئەخمەقلەر يۇقىرى مەنسەپتە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ بايلار پەس ئورۇندا ئولتۇرىدۇ؛ **7** مەن قۇللارنىڭ ئاتقا مىنگەنلىكىنى، ئەمىرلەرنىڭ قۇللاردەك پىيادە ماڭغانلىقىنى كۆردۈم. **8** ئورنى كولىغان كىشى ئۆزىگىمۇ يىقىلىشى مۇمكىن؛ تامنى بۇزغان كىشىنى يىلان چېقىشى مۇمكىن؛ **9** تاشلارنى يۇتكىگەن كىشى تاش تەرىپىدىن يارىلىنىشى مۇمكىن؛ ئۇتۇن يارىدىغان كىشى خەۋپكە ئۇچرايدۇ. **10** پالتا گال بولسا، بىرسى تىغنى بىلمىسە، پالتىنى كۈچەپ چېپىشقا تۇرغا كېلىدۇ؛ بىراق دانالىق ئادەمنى ئۈتۈق-مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتۈرىدۇ. **11** يىلان ئېينىتىلماي تۇرۇپ، يىلانچىنى چاقسا، يىلانچىغا نېمە پايدا؟ **12** دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى شېرىنلىكتۇر، بىراق ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۆزىنى يۇتىدۇ. **13** سۆزلىرىنىڭ بېشى ئەخمەقلىق، ئاينىڭ رەزىل تەلۋىلىكتۇر؛ **14** ئۇ ھەممە ئەخمەق يەنىلا گەپنى كۆپەيتىدۇ. بىراق ھېچكىم كەلگۈسىنى بىلمەيدۇ؛ ئۆزىنىڭدىن كېيىنكى ئىشلارنى كىم ئۇنىڭغا ئېيتالىسۇن؟ **15** ئەخمەقلەر جاپاسى بىلەن ئۆزلىرىنى ۋېرىتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ھەتتا شەھەر رگە باريدىغان يولنىمۇ بىلمەيدۇ. **16** ئى زېمىن، پادىشاھىڭ بالا بولسا، ئەمىرلىرىڭ سەھەردە زىياپەت ئوتكۈزسە، ھالىڭغا ۋاي! **17** ئى زېمىن، پادىشاھىڭ مۇتىۋەرىنىڭ ئوغلى بولسا ۋە ئەمىرلىرىڭ كەيپ ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئوزىنى قوۋۇۋەتلەش ئۈچۈن مۇۋاپىق ۋاقىتدا زىياپەت ئوتكۈزسە، بۇ سېنىڭ بەختىڭ! **18** ھۆرۈنلۇقتىن ۋېرىنىڭ تورۇسى غۇلاي دەپ قالىدۇ؛ قوللارنىڭ بوشلۇقىدىن ۋېدىن يامغۇر ئوتىدۇ. **19** زىياپەت كۈلكە ئۈچۈن تەييارلىنار، شاراب ھاياتنى خۇش قىلار؛ لېكىن پۇل ھەممە ئىشنى ھەل قىلار! **20** پادىشاھقا لەنەت قىلما، ھەتتا ئۇ ۋۇجۇدۇڭ تىلىمما؛ ھۆجرا كۈندۈز بايلارنى تىلىمما، چۈنكى ئاسماندىكى بىر قۇش ئاۋازىڭنى تارتىدۇ، بىر قانات ئىگىسى بۇ ئىشنى ئايان قىلىدۇ.

11 ناننىڭنى سۇلارغا ئەۋەت؛ كۆپ كۈنلەردىن كېيىن ئۇنى قايتىدىن تاپىسەن. **2** بىر ئۈلۈشنى يەتتە كىشىگە، سەككىزىگىمۇ بە رگىن؛ چۈنكى يەر يۈزىدە نېمە يامانلىق بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. **3** بۇلۇتلار يامغۇرغا تولغان بولسا، ئۆزلىرىنى زېمىن ئۈستىگە بوشىتىدۇ؛ دەرەخ شىمال تەرەپكە ئۆرۈلسە، ياكى جەنۇب تەرەپكە ئۆرۈلسە، قايسى تەرەپكە چۈشكەن بولسا، شۇ يەردە قالىدۇ. **4** شامالنى كۈزىتىدىغانلار تېرىقچىلىق قىلمايدۇ؛ بۇلۇتلارغا قارايدىغانلار ئورما ئورمايدۇ. **5** سەن شامالنىڭ يولىنى بىلمىگىنىڭدەك ياكى ۋېيدا بارنىڭ ھامىلىسىنىڭ ئۈستىخانلىرىنىڭ بالىياتقۇدا قانداق ئۈسىدىغانلىقىنى بىلمىگىنىڭدەك، سەن ھەممىنى ياسىغۇچى خۇدانىڭ قىلغىنىنى بىلمەيسەن. **6** سەھەردە ئۇرۇقۇڭنى تېرىغىن، كەچتىمۇ قولۇڭنى ئىشتىن قالدۇرما؛ چۈنكى نېمە ئىشنىڭ، ئۇ ياكى بۇ ئىشنىڭ پايدىلىق بولىدىغانلىقىنى ۋە ياكى ھەر ئىككىسىنىڭ ئوخشاشلا ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. **7** نۇر شېرىن بولىدۇ، ئاپتابنى كۆرۈشمۇ ھۇزۇرلۇق ئىشتۇر. **8** شۇڭا بىرسى كۆپ يىل ياشىغان بولسا، بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن ھۇزۇر ئالسۇن. ھالبۇكى، ئۇ يەنە قاراڭغۇلۇق كۈنلىرىنى ئېسىدە تۇتسۇن، چۈنكى ئۇلار كۆپ بولىدۇ؛ كەلگۈسىدىكى ئىشلارنىڭ ھەممىسى بەھىنلىكتۇر! **9** ياشلىقىڭدىن ھۇزۇر ئال، ئى يىگىت؛ ياشلىقىڭ كۈنلىرىدە كۆڭلۈڭ تۇز ۋۇجۇدىڭ خۇشاللىقى يەتكۈز زۇگەي؛ كۆڭلۈڭ خالىغىنى ۋېيچە ۋە كۆزلىرىڭ كۆرگىنى ۋېيچە يۈرگىن؛ بىراق شۇنى بىلگىنكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدا سېنى سوراققا تارتىدۇ. **10** ئەمدى كۆڭۈڭدىن غەشلىكنى ئېلىپ تاشلا، تېنىڭدىن يامانلىقنى نېرى قىل؛ چۈنكى بالىلىق ۋە ياشلىقمۇ بەھىنلىكتۇر.

12 ئەمدى يامان كۈنلەر بېشىڭغا چۈشمىگۈچە، شۇنداقلا سەن: «بۇلاردىن ھېچ ھۇزۇرۇم يوقتۇر» دېگەن يىللار يېقىنلاشمىغۇچە ياشلىقىڭدا ياراتقۇچىڭنى ئېسىڭدە چىڭ تۇت؛ **2** قۇياش، يورۇقلۇق، ئاي ۋە يۇلتۇزلار قاراڭغۇلىشىپ، يامغۇردىن كېيىن بۇلۇتلار قايتىپ كەلمىگۈچە ئۇنى ئېسىڭدە تۇتقىن. **3** شۇ كۈنى «ۋېنىڭ كۆزەچىلىرى» تىترەپ كېتىدۇ؛ پالۋانلار ئېگىلىدۇ؛ تە زگۈچىلەر ئازلىقىدىن توختاپ قالىدۇ؛ دېرىزىلەردىن سىرتقا

قاراپ تۇرغۇچىلار غۇۋالىشىپ كېتىدۇ؛ 4 كوچىغا قارايدىغان ئىشىكلەر ئېتىلىدۇ؛
ئۇنىڭ ئاۋازى پەسىيىدۇ، كىشىلەر قۇشلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسىلا چۈچۈپ كېتىدۇ،
«ناخشىچى قىزلار»نىڭ سايراشلىرى سۈس ئاڭلىنىدۇ؛ 5 كىشىلەر ئېگىزدىن قورقىدۇ،
كوچىلاردا ۋەھىمىلەر بار دەپ قورقۇپ يۈرىدۇ؛ بادام دەرىخى چىچەك كەلىدۇ؛ چېكەتكە
ئادەمگە يۈك بولىدۇ، شىندىر مېۋىسى سولىشىدۇ؛ چۈنكى ئىنسان مەڭگۈلۈك ماكانىغا
كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ، ماتەم تۈتقۇچىلار كوچىدا ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ 6 كۈمۈش تانا
ئۈزۈلگۈچە، ئالتۇن چىنە چېقىلغۇچە، ئاپتۇۋا بۇلاق يېنىدا پارە-پارە بولغۇچە، قۇدۇقتىكى
چاق كاردىن چىققۇچە، 7 توپا-چاڭ ئەسلى ئۆپراققا قايتقۇچە، روھ تۆزىنى بەرگەن
خۇداغا قايتقۇچە ـ ئۇنى ئېسىڭدە تۇتقىن! 8 ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك!» ـ دەيدۇ ھېكمەت
توپلىغۇچى ـ «ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك! ھەممە ئىش ھەممىلىكتۇر!» 9 شۇنىڭدەك، ھېكمەت
توپلىغۇچى دانا بولۇپلا قالماستىن، ئۇ يەنە خەلققە بىلىم ئۆگىتەتتى؛ ئۇ ئويلىنىپ، كۆپ پەند-
نەسىھەتلەرنى تارازىغا سېلىپ، رەتلەپ چىقتى. 10 ھېكمەت توپلىغۇچى يېقىملىق سۆزلەرنى
تېپىشقا ئىنتىلگەن؛ ئۇشبۇ يېزىلغىنى بولسا دۇرۇس، ھەققەت سۆزلىرىدىن ئىبارەتتۇر.
11 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى زىخقا ئوخشايدۇ، ئۇلارنىڭ يىغىندىسى چىڭ بېكىتىلگەن
مىختەكتۇر. ئۇلار بىرلا پادىچى تەرىپىدىن بېرىلگەندۇر. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئى ئوغلۇم،
بۇلاردىن سىرت ھەرقانداق يېزىلغانلاردىن پەخەس بول؛ چۈنكى كۆپ كىتابلارنىڭ
يېزىلىشىنىڭ ئايىغى يوق، شۇنىڭدەك كۆپ ئۇگىنىش تەننى ۋەيران قىلىدۇ. 13 بىز پۈتۈن ئىشقا
دىققەت قىلايلى؛ خۇدادىن قورقىنى ۋە ئۇنىڭ ئەمر-پەرمانلىرىغا ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى بۇ
ئىنسانىنىڭ تولۇق مەجبۇرىيىتىدۇر؛ 14 چۈنكى ئادەم قىلغان ھەربىر ئىش، جۈملىدىن بارلىق
مەخپىي ئىشلار، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، خۇدا ئۇلارنىڭ سوريقىنى قىلىدۇ.

كۆيلەرنىڭ كۆيى

1 «كۆيلەرنىڭ كۆيى» ـ سۈلايمانىنىڭ كۆيى. **2** «تۇ ئوتلۇق ئاغزى بىلەن مېنى سۈيسۈن؛ چۈنكى سېنىڭ مۇھەببىتىڭ شاراپتىن شېرىندۇر. **3** خۇشپۇراقتۇر سېنىڭ ئەتىرلىرىڭ؛ قۇيۇلغان پۇراقلىق مايي سېنىڭ نامىڭدۇر؛ شۇڭلاشقا قىزلار سېنى سۈيىدۇ. كۆڭلۈمنى تۈز ئۆگىگە مەھلىيا قىلغايسەن ـ بىز ساڭا ئە گىشىپ يۈگۈرەيلى! ـ پادىشاھ مېنى تۈز ھۇجرىلىرىغا ئەكىرگەي!» **4** «بىز سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمىز؛ سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭنى شاراپتىن ئارتۇق ئەسلەپ تەرىپلەيمىز». **5** «ئۇلار سېنى دۇرۇسلۇق بىلەن سۈيىدۇ». ـ «قارا تەنلىك بولغىنىم بىلەن چىرايلىقمەن، ئى يېروسالىم قىزلىرى! بەرھەق، كېدارلىقلارنىڭ چېدىرلىرىدەك، سۈلايمانىنىڭ پەردىلىرىدەك قارىمەن. **6** ماڭا تىكلىپ قارىماڭلار، چۈنكى قاردىۋىرمەن، چۈنكى ئاپتاپ مېنى كويدۇردى؛ ئانامنىڭ ئوغۇللىرى مەندىن رەنجىگەن؛ شۇڭا ئۇلار مېنى ئۈزۈمزارلارنى باققۇچى قىلدى؛ شۇڭا ئۆز ئۈزۈمزارىمنى باقالمىغانىمەن». **7** «ھەي، جېنىم سۈيگىنىم، دېگىنە، پادا ئۆتىنى قەيەردە باقسەن؟ ئۇنى كۈن قىيامىدا قەيەردە تارام ئالغۇزىسەن؟ ھەمراھلىرىڭنىڭ پادىلىرى يېنىدا چۈمپەردىلىك ئاياللاردەك يۈرۈشۈمنىڭ نېمە ھاجىتى؟» **8** «ئى قىز-ئاياللار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى، ئە گەر سەن يۇنى بىلمىسەڭ، پادامنىڭ ياسقان ئىزلىرىنى يېسىپ مېڭىپ، پادىچىنىڭ چېدىرى يېنىدا ئۆز ئوغلاقلىرىڭنى ئوزۇقلاندۇرغىن». **9** «ئى سۈيۈملۈكۈم، مەن سېنى پىرەۋئۇننىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قېتىلغان بىر بايتالغا ئوخشاتىم؛ **10** سېنىڭ مە گزىلىرىڭ تىزلىغان مۇنچاقلار بىلەن، يوينۇڭ مارجانلار بىلەن گۈزەللەدۇر. **11** بىز ساڭا كۈمۈش كۆزلەر قۇيۇلغان، ئالتۇندىن زىبۇ-زىننەتلەرنى ياساپ بېرىمىز». **12** «پادىشاھ توي داستىخىندا ئولتۇرغىنىدا، سۈمبۈل مەلھىمىم پۇراق چاچىدۇ؛ **13** مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم، تۇ ماڭا بىر مونەك مۇرمە كىكىدۇر، تۇ كۆكسلىرىم ئارىسىدا قونۇپ قالىدۇ؛ **14** مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم ماڭا ئەن-گەدىدىكى ئۈزۈمزارلاردا ئوسكەن بىر غۇنچە خېنە گۈلىدە كەتكۈز». **15** «مانا، سەن گۈزەل، ئامىرىقىم! مانا، سەن شۇنداق گۈزەل! كۆزلىرىڭ پاختە كەلىنگىكىدە كەتكۈر!» **16** «مانا، سەن گۈزەل، سۈيۈملۈكۈم؛ بەرھەق، يېقىملىق ئىكەنسەن؛ بىزنىڭ ئورۇن-كۆرىمىز يېشىلدۇر؛ **17** ۋېيىزدىكى لىملار كېدىر دەرىخىدىن، ۋاسلىرىمىز ئارچىلاردىندۇر.

2 مەن بولسام شارۇن ئوتلىقىدىكى زەپىران، خالاس؛ جىلغىلاردا ئوسكەن بىر نىلۇپەر، خالاس!» **2** «تىكەن-جىغانلار ئارىسىدىكى نىلۇپەردەك، مانا شۇنىسان قىزلىرى ئارىسىدا مېنىڭ ئامىرىقىم شۇنداقتۇر!». **3** «ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا ئوسكەن ئالما دەرىخىدەك، ئوغۇل بالىلار ئارىسىدىدۇر مېنىڭ ئامىرىقىم. ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا دىلىم ئالەمچە سۈيۈنۈپ ئولتۇردۇم؛ ئۇنىڭ مېۋىسى ماڭا شېرىن تېتىدى؛ **4** ئۇ مېنى شارابخانىغا ئېلىپ كىردى؛ ئۇنىڭ ئۈستۈمدە كۆتۈرگەن ئوغىي مۇھەببەتتۇر. **5** مېنى كىشمىش پوشكاللار بىلەن قۇۋۋەتلەڭلار، ئالمىلار بىلەن مېنى يېڭىلاندۇرۇڭلار؛ چۈنكى مۇھەببەتتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ **6** ئۇنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا، ئۇنىڭ ئوڭ قولى مېنى سىلاۋاتىدۇ. **7** ئى يېروسالىم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۆرمىتى بىلەن، سىلە رگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، ئۇنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!»

8 «سۈيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! تاغلاردىن سەكرەپ، ئېدىرلاردىن ئوينىغانلاپ كېلىۋاتىدۇ! **9** مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم جەرەن يا كى ياش بۇغىدە كتۇر؛ مانا، ئۇ بىزنىڭ ئوينىڭ تېمىنىڭ كەينىدە تۇرىدۇ؛ ئۇ دېرىزىلەردىن قارايدۇ؛ ئۇ پەنجىرە-پەنجىرىلەردىن ماراپ باقىدۇ». **10** «مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، ئامىرىقىم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكىن؛ **11** چۈنكى مانا، قىش ئۆتۈپ كەتتى، يامغۇر يېغىپ تۈگىدى، ئۇ كېتىپ قالدى؛ **12** يەر يۈزىدە گۈللەر كۆرۈندى؛ ناخشىلار سايراش ۋاقتى كەلدى، زېمىنىمىزدا پاختە كىنىڭ ساداسى ئاڭلانماقتا؛ **13** ئەنجۈر دەرىخى قىشلىق ئەنجۈرلىرىنى پىشۇرماقتا، ئۈزۈم تاللىرى چىچەك كەپ ئۆز پۇرىقىنى چاچماقتا؛ ئورنۇڭدىن تۇر، مېنىڭ ئامىرىقىم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكىن! **14** ئاھ مېنىڭ پاختىكىم، قورام تاش يېرىقى ئۆچىدە، قىيا دالىدىسدا، ماڭا ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقايسەن، چۈنكى ئاۋازىڭ شېرىن، جامالىڭ يېقىملىقتۇر!» **15** «تۇلكىلەرنى تۇتىۋالايلى، يەنى ئۈزۈمزارلارنى بۇزغۇچى كىچىك تۇلكىلەرنى تۇتىۋالايلى؛ چۈنكى ئۈزۈمزارلىرىمىز چېچەك كىلىمە كتە».

16 «سۈيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر، مەن ئۇنىڭكىدۇرمەن؛ ئۇ نىلۇپەرلەر ئارىسىدا پادىسىنى بېقىۋاتىدۇ». **17** «تاڭ ئاتقۇچە، كۆلە گىگىلەر قېچىپ يوقىغۇچە، ماڭا قاراپ بۇرۇلۇپ كەلگىن، ئى سۈيۈملۈكۈم، ھىجرانلىق تاغلىرى ئۈستىدىن سە كرەپ كېلىدىغان جەرەن يا كى بۇغىدەك بولغىن!».

3 «ئورۇن-كۆرىپەمدە يېتىپ، كېچە-كېچىلەردە، جېنىمنىڭ سۈيگىنىنى ئىزدەپ تەلمۈرۈپ ياتتىم؛ ئىزدىدىم، بىراق تاپالمايتتىم؛ **2** مەن ھازىر تۇرۇپ، شەھەرنى ئايلىناي؛ كوچىلاردا، مەيدانلاردا، جېنىمنىڭ سۈيگىنىنى ئىزدەيمەن» ـ دېدىم؛ ئىزدىدىم، بىراق تاپالمايتتىم؛ **3** شەھەرنى چارلىغۇچى جىسىمىچىلەر ماڭا ئۇچىردى، مەن ئۇلاردىن: ـ «جېنىمنىڭ سۈيگىنىنى كۆردۈڭلارمۇ؟» ـ دەپ سوردىم. **4** ـ ئۇلاردىن ئايرىلىپلا جېنىمنىڭ سۈيگىنىنى تاپتىم؛ ئۇنى ئانامنىڭ ئۆيىگە، ئۆز قورسىقىدا مېنى ھامىلىدار بولغانىنىڭ ھۇجرىسىغا ئېلىپ كىرمىگۈچە، ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ قەتئىي قويۇپ بەرمەيتتىم». **5** «ئى يېروسالىم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۆرمىتى بىلەن، سىلە رگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، ئۇنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار».

6 «بۇ زادى كىم، چۈل-بياۋاندىن كېلىۋاتقان؟ ئىس-تۈتەك تۇۋىر ئۈكىلىرىدەك، مۇرمە كىكى ھەم مەستىكى بىلەن پۇرىتىلغان، ئەتىرپۇرۇشنىڭ ھەرخىل ئىپار-ئەنبەرلىرى بىلەن پۇرىتىلغان؟» **7** «مانا، ئۇنىڭ تەختىراۋانى، ئۇ سۈلايمانىنىڭ ئۆزىنىڭكىدۇر، ئەتراپىدا ئاتمىش پالۋان يۈرىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلدىكى باتۇرلاردىندۇر. **8** ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قىلىچى ئۆتۈقلۇق، جەڭ قىلىشقا تەربىيىلەنگەنلەردۇر؛ ئۇنىلەردىكى ۋەۋسۋەسىلە رگە تەيار ئۆرۈپ، ھەممىسى ئۆز قىلىچىنى يانپىشىغا ئاسىدۇ». **9** «سۈلايمان پادىشاھ ئۆزى ئۈچۈن ئالاھىدە بىر شاھانە سايۋەنلىك كاربۋات ياسىغان؛ لۇئاندىكى ياغىلاچلاردىن ياسىغان. **10** ئۇنىڭ ئۈۋۈر ئۈكىلىرى كۈمۈشتىن، يۈلەنچۈكى ئالتۇندىن، سېلىنچىسى بولسا سۈسۈن رەختتىن؛ ئىچى مۇھەببەت بىلەن بېزەلگەن، يېروسالىم قىزلىرى تەرىپىدىن. **11** چىقىڭلار، ئى زىئون قىزلىرى، سۈلايمان پادىشاھقا قاراپ بېقىڭلار، توي بولغان كۈندە، كۆڭلى خۇشال بولغان كۈندە، تانىسى ئۇنىڭغا تاجنى كىيگۈزگەن قىيابەتتە ئۇنىڭغا قاراپ بېقىڭلار!»

4 «مانا، سەن گۈزەل، سۈيۈملۈكۈم! مانا، سەن گۈزەل! چۈمپەردەڭ كەينىدە كۆزلىرىڭ پاختە كەلىنگىكىدە ئىكەن، چاچلىرىڭ گىلېئاد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ تۆچكىلەردە كتۇر. **2** چىشلىرىڭ يېڭىلا ۋىژلۇشتىن چىققان قىرقلىغان بىر توپ قويلاردەك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكېزەك تۇغقانلاردىن، ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر. **3** لەۋلىرىڭ يەرەڭ تال يېپتەك، گەپلىرىڭ يېقىملىقتۇر؛ چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. **4** يوينۇڭ بولسا، قوراخانا بولۇشقا تەييارلىغان داۋۇتنىڭ مۇنارىدە كتۇر، ئۇنىڭ ئۈستىگە مىڭ قالقان ئېسىلىقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلارنىڭ سېپىرلىرىدۇر. **5** ئىككى كۆكسۈڭ خۇددى ئىككى ماراللاردۇر، نىلۇپەر ئارىسىدا ئوزۇقلىنىۋاتقان جەرەنىنىڭ قوشكېزەك كىلىرىدە كتۇر؛ **6** تاڭ ئاتقۇچە، كۆلە گىگىلەر قېچىپ يوقىغۇچە، مەن ئۇنۇۋۇمنى مۇرمە كىكە تېغىغا، مەستىكى دۇ گىگە ئېلىپ كېتىمەن. **7** سەن پۈتۈنلەي گۈزەل، ئى سۈيۈملۈكۈم، سەندە ھېچ داغ يوقتۇر». **8** «لۇئاندىن مەن بىلەن كەلگىن، ئى جۈرەم، مەن بىلەن لۇئاندىن كەلگىن ـ ئامانام چوققىسىدىن قارا، سېنىر ھەم ھەرمون چوققىلىرىدىن، يەنى شىرلار تۇۋىلىرىدىن، يىلپىزلارنىڭ تاغلىرىدىن قارا!». **9** «سەن كۆڭلۈمنى ئالامەت سۈيۈندۈردۈڭ، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم، كۆزۈڭنىڭ بىر لەپ قىلىپ قارىشى بىلەن، يوينۇڭدىكى مارجانلىنىڭ بىر تال ھالقىسى بىلەن، كۆڭلۈمنى سۈيۈندۈردۈڭ. **10** سېنىڭ مۇھەببىتىڭ نېمىدېگەن گۈزەل، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم! سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭ شاراپتىن شۇنچە شېرىن! سېنىڭ ئەترلىرىڭنىڭ پۇرىقى ھەرقانداق تېتىنتقۇدىن پەيزىدىرا! **11** لەۋلىرىڭ، ئى جۈرەم، ھەرە كۆنىكىدەك تېمىتىدۇ، تىلىڭ ئاستىدا بال ۋە سۈت بار؛ كىيىم-

كىچە كلىرىڭنىڭ پۇرىقى لۇتانىنىڭ پۇرىقىدۇر، 12 سەن پىچەتلەنگەن بىر باغدۇرسەن، ئى سىگلىم، ئى جۈرەم! ئېتىكلىك بىر بۇلاق، يىپىقلىق بىر فونتاندۇرسەن. 13 شاخلىرىڭ بولسا بىر ئانارلىق «ئېرەن باغچىسى»دۇر، ئۇنىڭدا قىممەتلىك مېۋىلەر، خېنە سۈمبۈل تۈسىۋىلاۋكلىرى بىلەن، 14 سۈمبۈللار ۋە ئىپلارلار، كالامۇس ۋە قوۋزاقدارچىن، ھەرخىل مەستىكى دەرەخلىرى، مۇرمە ككە، مۇئەتتەر بىلەن ھەممە ئېسىل ئېتىتقۇلار بار. 15 باغلاردا بىر فونتان سەن، ھاياتلىق سۈلىرىنى يېرىدىغان، لۇتاندىن ئاقىدىغان بىر بۇلاقسەن». 16 «ۋېغان، شىمالدىكى شامال، كەلگىن، ئى جەۋىتىكى شامال! مېنىڭ بېغىم تۈستىدىن ئۇچۇپ ئوتكەي؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىتقۇلىرى سىرتقا پۇراق چاچىدۇ! سۈيۈملۈكۈم ئۆز بېغىغا كىرسۇن! ئۆزىنىڭ قىممەتلىك مېۋىلىرىنى يېسۇن!»

5

«مەن ئۆز بېغىمغا كىردىم، مېنىڭ سىگلىم، مېنىڭ جۈرەم؛ مۇرمە ككەمنى ئېتىتقۇلىرىم بىلەن يىغدىم، ھەرە كۆنىكمىنى ھەسىلى بىلەن يېدىم؛ شارابىمنى سۈتىلىرىم بىلەن ئىچتىم». «دوستلىرىم، يە گۈلار! ئىچىڭلار، كۆڭلۈڭلەر خالىغانچە ئىچىڭلار، ئى ئاشىق-مەشۇقلار!» 2 «مەن ئۇخلاۋاتاتتىم، بىراق كۆڭلۈم ۋىغاق ئىدى: ــ ــ سۈيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازى! مانا، ئۇ ئىشىكنى قېقىۋاتىدۇ: ــ ــ «ماڭا ئىچىپ بەر، ئى سىگلىم، ئى ئامرىقىم؛ مېنىڭ پاختىكىم، مېنىڭ غۇبارسىزىم؛ چۈنكى بېشىم شەبنەم بىلەن، چاچلىرىم كىچىدىكى نەملىك بىلەن ھۆل-ھۆل بولۇپ كەتتى!» 3 «مەن تۇشەك كىيىملىرىمنى سېلىۋەتكەن، قانداقمۇ ئۇنى يەنە كىيىۋالاي؟ مەن پۇتلىرىمنى يۇدۇم، قانداقمۇ ئۇلارنى يەنە بۇلغاي؟» 4 سۈيۈملۈكۈم قولىنى ئىشىك تۇشۇكىدىن تىقتى؛ مېنىڭ ئىچ-باغرىلىرىم ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەتتى؛ 5 سۈيۈملۈكۈمگە ئېچىشقا قوپتۇم؛ قوللىرىمدىن مۇرمە ككى، بارماقلىرىمدىن سۈيۈق مۇرمە ككى تېمىدى، تاقاقنىڭ ئۈتقۈچلىرى ئۈستىگە تېمىدى؛ 6 سۈيۈملۈكۈمگە ئاچتىم؛ بىراق سۈيۈملۈكۈم بۇرۇلۇپ، كېتىپ قالغاندى. ئۇ سۆز قىلغاندا روھىم چىقىپ كەتكەندى، ئۇنى ئىزدىدىم، بىراق تاپالمىدىم، ئۇنى چاقىردىم، بىراق ئۇ جاۋاب بەرمىدى؛ 7 شەھەرنى ئايلىنىدىغان جىسىمچىلەر مېنى ئۇچراتىپ مېنى ئۇردى، مېنى يارىلاندۇردى؛ سېپىللاردىكى كۆزەتچىلەر چۈمپەردەمنى مەندن تارتىۋالدى. 8 ئى يېروسالېم قىزلىرى، سۈيۈملۈكۈمنى تاپسا كۆلار، ئۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ئۇنىڭغا، سۈيگىنىڭ: «مەن مۇھەببەتتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم! ــ دېدى، دە كۆلار». 9 «سېنىڭ سۈيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۈيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار، ئى، ئاياللار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى؟ سېنىڭ سۈيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۈيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار؟ ــ سەن بەرگە شۇنداق تاپىلىغانغۇ؟». 10 «مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم ئاپئاق ۋە پارقىراق، يۈزە كلىك ئەزىمەت، ئون مىڭ ئارىسىدا ئۇغدەك كۆزۈنەرلىكتۈر؛ 11 ئۇنىڭ بېشى ساپ ئالتۇندىندۇر، بۇدۇر چاچلىرى ئاتنىڭ يايلىدەك، تاغ قاغىسىدەك قارا. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى ئېقىنلار بويىدىكى پاختە كلەردەك، سۈت بىلەن يۇيۇلغان، يارىشىقىدا قويۇلغان؛ 13 ئۇنىڭ مەڭزىلىرى بىر تەشتەك پۇراقلىق تۈسۈملۈكتە كتۈر؛ ئاينىغان يېقىملىق گۈللۈكتەك؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى نىلۇپەر، ئۇلار سۈيۈق مۇرمە ككىنى تېمىتىدۇ؛ 14 ئۇنىڭ قوللىرى ئالتۇن ئۈرۈبىلار، ئىچىگە بېرىل ياقۇتلار قويۇلغان. قورسىقى نەقىشلىك پىل چىشلىرىدىن ياسالغان، كۆك ياقۇتلار بىلەن بېزەلگەن. 15 ئۇنىڭ پۇتلىرى مەرمەر تۈۋرۈكلەر، ئالتۇن ئۈستىگە تىكىلەنگەن. ئۇنىڭ سالاپىتى لۇتانىنىڭكىدەك، كېدىر دەرەخلىرىدەك كۆركەم-ھەيۋەتلىكتۈر. 16 ئۇنىڭ ئاغزى بەك ئەڭ شېرىندۇر، بەرھەق، ئۇ پۈتۈنلەي گۈزەلدۇر؛ بۇ مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم، ــ بەرھەق، بۇ مېنىڭ ئامرىقىم، ئى يېروسالېم قىزلىرى!»

6

«سېنىڭ سۈيۈملۈكۈڭ نە گە كەتكەندۇ، قىز-ئاياللار ئارىسىدا ئەڭ گۈزەل بولغۇچى؟ سېنىڭ سۈيۈملۈكۈڭ قەيە رگە بۇرۇلۇپ كەتتى؟ بىز سەن بىلەن بىللە ئۇنى ئىزدەيلى!» 2 «مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم ئۆز بېغىغا چۈشتى، ئېتىتقۇ ئوتياشلىقلارغا چۈشتى. باغلاردا ئوزۇقلىنىشقا، نىلۇپەرلەرنى يىغىشقا چۈشتى. 3 مەن مېنىڭ سۈيۈملۈكۈمنىڭكىدۇرمەن، ۋە سۈيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر، ئۇ ئىزۇپادىسىنى نىلۇپەرلەر ئارىسىدا باقىدۇ» 4 «سەن گۈزەل، ئى سۈيۈملۈكۈم، تىرزاھ شەھىرىدەك گۈزەل، يېروسالېمدەك يېقىملىق، تۇغلارنى كۆتۈرگەن بىر قوشۇندەك ھەيۋەتلىكتۈرسەن، 5 ئاھ، كۆزلىرىڭنى مەندن كەتكۈزگىن! چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن غالىب كېلىۋاتىدۇ، چاچلىرىڭ گىلېئاد تېغى يانغىرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكىلەردە كتۈر. 6 چىشلىرىڭ يېڭىلا ئۈيۈلۈشتىن چىققان قىرقلىغان بىر توپ قويلاردەك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكېزەك تۇغقانلاردىندۇر؛ ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر؛ 7 چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. 8 ئاتمىش خانىش، سەكسەن كېنىزە كۈ بار، قىزلار ساناقسىز؛ 9 بىراق مېنىڭ پاختىكىم، غۇبارسىزىم بولسا بىردىنبىردۇر، ئانىسىدىن تۇغۇلغانلار ئىچىدە تە گۈاشسىز بولغۇچى، تۇزىنى تۇغقۇچىنىڭ تاللىغىنىدۇر. قىزلار ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنى يەختىلىك دەپ ئاتاشتى، خانىشلار ۋە كېنىزە كلەرمۇ كۆرۈپ ئۇنى ماختاشتى». 10 «تاڭ سەھەر جاھانغا قارىغاندەك، ئايدەك گۈزەل، ئايدىكىدەك روشەن، ئىللىق قوياشتەك يورۇق، تۇغلارنى كۆتۈرگەن قوشۇنلاردەك ھەيۋەتلىك بولغۇچى كىمدۇر؟» 11 «مېغىزلار بېغىغا چۈشتۈم، جىلغىدىكى گۈل-گىياھلارنى كۆرۈشۈكە، ئۈزۈم تېلىنىڭ بىخلىغان-بىخلىمىغانلىقنى كۆرۈشۈكە، ئانارلارنىڭ چېچە كلىگەن-چېچە كلىمىگەنلىكنى كۆرۈشۈكە؛ 12 بىراق بىلە-بىلمەي، جىنىم مېنى كۆتۈرۈپ، ئېسىل خەلقىمنىڭ جەڭ ھارۇلىرى ئۈستىگە قويغانىكەن». 13 «قايتقىن، قايتقىن، ئى شۇلامىت ــ قايتقىن، قايتقىن، بىزنىڭ ساڭا قارىغىمىز باردۇر!» «سىلەر شۇلامىتنىڭ نېمىسىگە قارىغۇڭلار بار؟» «"ئىككى بارگاھ" تۈسىسۈلغا چۈشكەن ۋاقىتدىكىدەك تۇنىڭغا قارايمىز!»

7

«ئى شاھزادىنىڭ قىزى، كەشلىرىڭدە سېنىڭ قەدەملىرىڭ نېمىدىگەن گۈزەل! تولغىنىڭ يامىشىلىرىڭ گۈھەرلەردەك، چېۋەر ھۈنەرۋەن قولىنىڭ ھۈنىرىدۇر. 2 كىندىكىڭ يۇمۇلاق بىر قەدەھتۇر؛ ئۇنىڭ تەبىجەش شارابى كەم ئەمەس؛ قورسىقىڭ بۇغداي دۆۋىسىدۇر، ئەترايىغا نىلۇپەرلەر ئولىشىدۇ. 3 ئىككى كۆكسۈڭ ئىككى مارالدەك، جەرەننىڭ قوشكېزىكىدۇر؛ 4 بوينۇڭ پىل چىشلىرىدىن ياسالغان مۇنارىدۇر؛ كۆزلىرىڭ بات-رابىم قوۋۇق بويىدىكى ھەشبون كۆچىلە كلىرىدەك، بۇرنۇڭ دەمەشققە قارايدىغان لۇتان مۇنارىدە كتۈر؛ 5 تۈستە ڭدە بېشىڭ كارمەل تېغىدەك تۇرىدۇ؛ بېشىڭدىكى تۇرۇمە چاچلىرىڭ سۈسۈن رە گلىكتۈر، پادىشاھ يۇدۇر چاچلىرىڭنىڭ مەھبۇسىدۇر. 6 ئى سۆيگىنىم، ھۇزۇرلار ئۈچۈن شۇنچە گۈزەل، شۇنچە يېقىملىقتۇرسەن! 7 سېنىڭ بويۇڭ پالما دەرىخىدەك، كۆكسۈڭ ئۈزۈم قىنچىلىرىدە كتۈر. 8 مەن: ــ «پالما دەرىخى ئۈستىگە چىقىمەن، شاخلىرىنى ئۈتۈپ يامىشىمەن؛ كۆكسىلىرىڭ دەرۋەقە ئۈزۈم تال غۇنچىلىرىدەك، بۇرنۇڭنىڭ پۇرىقى ئالمىلاردەك، تاگلايلىرىڭنىڭ تەمى ئەڭ ئېسىل شارابدە كتۈر...». 9 «...مېنىڭ سۈيۈملۈكۈمنىڭ گېلىدىن سىلىق ئۈتۈپ، لەۋلەر، چىشلاردىن تېيىلىپ چۈشسۈن...! 10 مەن مېنىڭ سۈيۈملۈكۈمنىڭكىدۇرمەن، ئۇنىڭ تەقاززاسى ماڭا قارىتىلىدۇ». 11 «ئى سۈيۈملۈكۈم، كېلەيلى، يېزىلارغا چىقايلى، يېزىلاردا تۇنەپ كېلەيلى، 12 ئۈزۈمزارلىققا چىقىشقا بالدۇر ئورۇندىن ئورايلى، ئۈزۈم تاللىرىنىڭ بىخلىغان-بىخلىمىغانلىقىنى، چېچە كلەرنىڭ ئېچىلغان-ئېچىلمىغانلىقىنى، ئانارلارنىڭ بەرق ئۇرغان-ئۇرمىغانلىقىنى كۆرەيلى؛ ئاشۇ يەردە مۇھەببەتلىرىمنى ساڭا بېغىشلايمەن. 13 مۇھەببەتگۈللەر ئاشۇ يەردە ئۈزۈ پۇرىقىنى پۇرىتىدۇ؛ ئىشىكلىرىمىز ئۈستىدە ھەرخىل ئېسىل مېۋە-چۈىلەر باردۇر، يېڭى ھەم كونىمۇ باردۇر؛ سەن ئۈچۈن ئۈزلارنى ۋىلاپ تەييارلىدىم، ئى سۈيۈملۈكۈم!»

8

«ئاھ، ئاپامنىڭ كۆكسىنى شورىغان ئىنىمدەك بولساڭىدى! سېنى تالادا ئۈچراتار بولسام، سۈيەتتىم، ۋە ھېچكىم مېنى كەمىستمەيتتى. 2 مەن سېنى يېتە كلەيتتىم، ئاپاڭنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كىرەتتىم، سەن ماڭا تەلىم بېرەتتىڭ؛ مەن ساڭا تېتىتقۇ شارابدىن ئىچكۈزەتتىم، ئانارلارىمنىڭ شەربىتىدىن ئىچكۈزەتتىم. 3 ئۇنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا بولاتتى، ئۇنىڭ ئوڭ قولى مېنى سلايتتى!». 4 «سىلە رگە ئاپىلايمەنكى، ئى يېروسالېم قىزلىرى ــ «ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، سىلەر مۇھەببەتنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!» 5 «دالادىن چىقىۋاتقان بۇ زادى كىم؟ ئۆز سۈيۈملۈكىگە يۆلىنىپ؟» «مەن ئالما دەرىخى ئاستىدا سېنى ئويغاتقانىدىم؛ ئاشۇ يەردە ئاپاڭ تولغاق يەپ سېنى دۇنياغا چىقارغانىدى؛ ئاشۇ يەردە سېنى تۇغقۇچى تولغا 6 «مېنى كۆكۈڭگە مۆھۈردەك، مۆھۈردەك، كۆڭلۈڭگە مۆھۈردەك؛ چۈنكى مۇھەببەت ئۆلۈمدەك كۈچلۈك، ھەسىرەت قەبىرىدەك قاتتىق؛ ئۇنىڭ ئوتلىرى ئوتتەك، ئالاۋلۇق ئوتتۇر. 7 كۆپ سۇلار مېھىرىنى ئۆچۈرەلمەيدۇ، دەريالار ئۇنى بوغالمايدۇ. ئەگەر كىشى ئۆيىدىكى ھەممە نەرسىنى مېھىر-مۇھەببەت ئۈچۈن بېرىۋەتسە، ئۇ ھېچ نەرسىگە ئېرىشەلمەيدۇ. 8 ئاھ، ئىنىم بار، ئۇنىڭ كۆكسى يوق؛ ئۇ ئۆيلىنىدىغان كۈنىمىز كەلسە، ئۇنىڭ بىلەن نېمە قىلىمىز؟ 9 ئەگەر ئۇ ئىشىك بولسا، ئۇنىڭ ئۈستىگە كۈمۈش ئىشىك ياساپ قويىمىز؛ ئەگەر ئۇ ئۈستەڭ بولسا، ئۇنىڭ ئۈستىگە كېدىر تاختىسى قاقىمىز. 10 مەن ئۈستەڭ، كۆكسۈم ئىدىم، ئەمدى ئۇ مېنىڭ كۆزۈمدە تەنتەنىلىك تاپقان ئىدىم. 11 سۈلەيمان ۋاقىتىدا بائال-ھامون باغچىسىدا ئۈزۈم تاللىرى بار ئىدى؛ ئۇ باغچىنى باققۇچىلارغا ھەر بىرى بىر مىڭ كۈمۈش تەڭگە بېرىلگەن ئىدى. 12 لېكىن مېنىڭ ئۈزۈم تاللىرىم ئۆزۈمگە تەۋە ئىدى. ئى سۈلەيمان، سەن ئۈچۈن بىر مىڭ كۈمۈش تەڭگە، ئۈزۈم تاللىرىنى باققۇچىلار ئۈچۈن ئىككى يۈز كۈمۈش تەڭگە بولسۇن! 13 «ئى باغلاردا ياشىغۇچى، ساۋاقداشلىرىم ساڭا قۇلاق سالىدۇ، مەنمۇ ئاڭلاي، ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقىن!» 14 «ئى سۈيۈملۈكۈم، قېچىۋەتكىن، ئۇ يەردىكى ئىتىر تاغلىرىدا ئاق كەپتەر بولغىن، ئۇ يەردىكى ئىتىر تاغلىرىدا ئاق كەپتەر بولغىن!»

بلىكىگە مۇھۇردەك باسقايسەن، چۈنكى مۇھەببەت تۆلۈمدەك كۆچلۈكتۇر، مۇھەببەتنىڭ قىزغىنلىقى تەھتىسارادەك رەھىمسىز، تۆنىگۈن چىققان ئوت تۆچقۇنلىرى، ـ ياھىنىڭ دەھشەتلىك بىر يالقۇنىدۇر! (Sheol h7585) 7 كۆپ سۇلار مۇھەببەتنى تۆچۈرەلمەيدۇ، كەلكۈنلەر ئۇنى غەرق قىلالمايدۇ، بىرسى: «ئۆي-تەئەللۇقاتلىرىمنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ مۇھەببەتكە ئېرىشىمەن» دېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئادەم كىشىنىڭ نەزىردىن پۈتۈنلەي چۈشۈپ كېتىدۇ». 8 «بىزنىڭ كىچىك سىڭلىمىز باردۇر، بىراق ئۇنىڭ كۆكسى يوقتۇر؛ سىڭلىمىزغا ئەلچىلەر كەلگەن كۈندە بىز ئۇنىڭ ئۈچۈن نېمە قىلىمىز؟» 9 «ئە گەر ئۇ سېپىل بولسا، بىز ئۇنىڭغا كۈمۈش مۇنار سالىمىز؛ ئە گەر ئۇ ئىشىك بولسا، بىز ئۇنى كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلايمىز». 10 «ئۆزۈم بىر سېپىلدۇرمەن، ھەم مېنىڭ كۆكسىلىرىم مۇنارلاردە كتۇر؛ شۇڭا مەن ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا خاتىرجەملىك تاپقان بىرسىدەك بولدۇم». 11 «سۇلايمانىنىڭ باغال-ھاموندا ئۈزۈمزارى بار ئىدى، ئۈزۈمزارنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بەردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى مېۋىسى ئۈچۈن مىڭ تە گگە ئاپىرىپ بېرىشى كېرەك ئىدى؛ 12 ئۈزۈمنىڭ ئۈزۈمزارىم مانا مېنىڭ ئالدىمدا ئۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ مىڭ تە گگىسى ساگا بولسۇن، ئى سۇلايمان، شۇنىڭدەك ئىككى يۈز تە گگە مېۋىسىنى باققۇچىلارغا بولسۇن». 13 «ھەي باغلاردا ئۇرغۇچى، ھەمراھلار ئاۋازىڭنى ئاگلىغۇسى بار؛ ماگىمۇ ئۇنى ئاگلاتقۇزغايسەن». 14 «ئى سۆيۈملۈكۈم، تېز بولە، جەرەن يا كى ياش بۇغدەك بول، تېتىتقۇلار تاغلىرى ئۈستىدە يۈگۈرۈپ!»

یەشایا

1 تۆززیا، یوتام، ئاهاز ۆە هەزە کیالار یەهۆداغا پادشاه بولغان ۆاقىتلاردا، یېرۇسالېم
ۆە یەهۆدا توغرىسىدا، ئامۇزنىڭ ئوغلى یەشایا کۆز رگەن غایىبانە ۆەھيي-ئالامەتلەر: ـ **2** «ئى
ئاسمانلار، ئاڭلاڭلار! ئى یەر-زېمىن، قۇلاق سال! چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز ئېيتتى: ـ «مەن
باللارنى بېقىپ چوڭ قىلدىم، بىراق ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. **3** كالا بولسا ئىگىسىنى
تونۇيدۇ، ئېشە كۆز خوجايىنىنىڭ ئوقۇرىغا [ماڭىدىغان يولنى] بىلىدۇ، بىراق ئىسرائىل
بىلمەيدۇ، ئۆز خەلقىم ھېچ يورۇتۇلغان ئەمەس. **4** ئاه، گۇناهكار «يات ئەل»، قەبىھلىكنى
تويلاپ ئۆزىگە يۈكلىگەن خەلق، رەزىللەرنىڭ بىر نەسلى، نىجىس بولۇپ كەتكەن بالالار!
ئۇلار پەرۋەردىگارنى يىراقلىشىپ، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»نى كۆزىگە
ئىلمىدى، ئۇلار كەينىگە يانىدى. **5** نېمىشقا يەنە دۇمبالانغۇڭلار كېلىدۇ؟ نېمىشقا ئاسىيلىق
قىلۇېرىسىلەر؟ پۈتۈن باشلىرىڭلار ئاغرىپ، يۈرىكىڭلار پۈتۈنلەي زەئىپلىشىپ كەتتى، **6**
بېشىڭلاردىن ئايىغىڭلارغىچە ساق يېرىڭلار قالمىدى، پەقەت يارا-جاراهەت، ئىششىق ۆە
يىرىڭ بىلەن تولدى، ئۇلار تازىلانمىغان، تېڭىلمىغان يا كى ئۇلارغا ھېچ مەلهەم سۈرتۈلمىگەن.
7 ۆەتىنىڭلار چۆللەشتى، شەھەرلىرىڭلار كويۇپ ۆەيرانە بولدى، يەر-زېمىنىڭلارنى
بولسا، ياتلار كۆز ئالدىڭلاردىلا يۇتۇۆېلىۆاتىدۇ، ئۇ ياتلار تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنىپ
چۈللىشىپ كەتتى. **8** ئەمدى ئۆزۈمزارغا سېلىنغان چەللىدەك، تەرخەمە كلىككە سېلىنغان
كەپىدەك، مۇھاسىرىگە چۈشكەن شەھەردەك، زىئۇننىڭ قىزى زەئىپ قالدۇرۇلدى.
9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بە زگە ئازغىنە «قالدىسى»نى
قالدۇرمىغان بولسا، بىز سودوم شەھىرىگە ئوخشاپ قالاتۇق، گومورىا شەھىرىنىڭ ھالىغا
چۈشۈپ قالاتۇق. **10** ئى سودومنىڭ ھۆكۈمرانلىرى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ
قويۇڭلار، «ئى گومورىانىڭ خەلقى، خۇدانىڭ قانۇن-نەسىھىتىگە قۇلاق سېلىڭلار!
11 سەلەر زادى نېمە دەپ ماڭا ئاتاپ ئۇرغۇنلىغان قۇربانلىقلارنى سۈنىسىلەر؟» ـ دەيدۇ
پەرۋەردىگار. ـ «مەن كويدۇرمە قوچقار قۇربانلىقىڭلاردىن، بوردىاق مالنىڭ يا غلىرىدىن
ۆيۈپ كەتتىم، بۇقىلار، پاقالانلار، تېكىلەرنىڭ قانلىرىدىن ھېچ خۇرسەن ئەمەسمەن. **12**
سەلەر مېنىڭ ئالدىمغا كىرىپ كەلگىنىڭلاردا، سەلەردىن ھويلا-ئېۋانلىرىمنى شۇنداق
دەسسەپ-چەيلەشنى كىم تەلەپ قىلغان؟ **13** بىھۇدە «ئاشلىق ھەدىيە»لەرنى ئېلىپ
كېلىشنى بولدى قىلىڭلار، خۇشبۇيي بولسا ماڭا يىرگىنچلىك بولۇپ قالدى. «يېڭى ئاي»
ھېيتلىرى ۆە «شابات كۈن»لىرىگە، جامائەت ئىبادەت سورۇنلىرىغا چاقىرىلىشلارغا ـ
قىسقىسى، قەبىھلىكتە ئۆتكۈزۈلگەن داغدۇغىلىق يىغىلىشلارغا چىدىغۇچىلىكم قالمىدى.
14 «يېڭى ئاي» ھېيتلىرىڭلاردىن، بېكىتىلگەن ھېيت-بايرىمىڭلاردىن قەلبىم نەپرەتلىنىدۇ،
ئۇلار ماڭا يۈك بولۇپ قالدى، ئۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشتىن چارچاپ كەتتىم. **15**
قولۇڭلارنى كۆتۈرۈپ دۇئاغا يايغىنىڭلاردا، كۆزۈمنى سەلەردىن ئېلىپ قاچىمەن؛
بەرھەق، كۆپلەپ دۇئالارنى قىلغىنىڭلاردا، ئاڭلىمايمەن؛ چۈنكى قولىڭلار قانغا ۆىيالدى.
16 ئۆزۈڭلارنى يۇيۇپ، پاكلىنىڭلار، قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى كۆز ئالدىمدىن نېرى
قىلىڭلار، رەزىللىكنى قىلىشتىن قولۇڭلارنى ئۆزۈڭلار، **17** ياخشىلىق قىلىشنى ئۆگىنىڭلار،
ئادىللىقنى ئىزدە ڭلار، زومىگەرلە رگە تەنبىھ بېرىڭلار، يېتىم-يېسىرلەرنى ناھەقلىقتىن خالاس
قىلىڭلار، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورا ڭلار. **18** ئەمدى كېلىڭلار، بىز مۇنازىرە
قىلىشايلى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، سەلەرنىڭ گۇناھىڭلار قىپ-قىزىل بولسىمۇ، يەنىلا قاردەك
ئاقىرىدۇ، ئۇلار قىزىل قۇرۇتىمەك توق قىزىل بولسىمۇ، يۇڭدەك ئاپئاق بولىدۇ. **19** ئە گەر
ئىتائەتمەن بولۇپ، ئاڭلىسا ڭلار، زېمىندىكى ئېسىل مەھسۇلاتنى بەھرىمەن بولىسىلەر؛
20 بىراق رەت قىلىپ يۈز ئۆرىسە ڭلار، قىلىچ بىلەن ئۆجۈقتۇرۇلىسىلەر» ـ چۈنكى
پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزىنى بىلەن شۇنداق دېگەن. **21** سادىق شەھەر قاندىقۇ پاھىشە
بولۇپ قالدى!؟ ئەسلىدە ئۇ ئادالەت بىلەن تولغاندى، ھەققانىيلىق ئۇنى ماكان قىلغاندى،
بىراق ھازىر قاتىللار ئۇنىڭدا ئۆرۈۆاتىدۇ. **22** كۈمۈشۈڭ بولسا داشقالغا ئايلىنىپ قالدى،
شارابىڭغا سۈ ئارىلىشىپ قالدى؛ **23** ئەمىرلىرىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار، ئوغرىلارغا ئولپەت
بولدى، ئۇلارنىڭ ھەربىرى پارىغا ئامراق بولۇپ، سوغا-سالاملارنى كۆزلەپ يۈرمەكتە؛
ئۇلار يېتىم-يېسىرلەر ئۈچۈن ئادالەت ئىزدىمەيدۇ، ئۆل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسى ئۇلارنىڭ
ئالدىغا يەتمەيدۇ. **24** شۇڭا ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب
پەرۋەردىگار ـ يەنى ئىسرائىلدىكى قۇدرەت ئىگىسى ئېيتىدۇ: ـ مەن كۆشمەندىلىرىمنى
[جازالاپ] پۇخادىن چىقىمەن، دۇشمەنلىرىمدىن قىساس ئالىمەن؛ **25** قولۇمنى ئۈستۈڭگە
تەگكۈزۈپ، سېنى تاۋلاپ، سەندىكى داشقالنى تەلتۈكۈس تازىلايمەن، سەندىكى بارلىق
تارىلاشمىلارنى ئېلىپ تاشلايمەن. **26** ھۆكۈمران-سوراقچىلىرىڭلارنى ئاۋۋالقىدەك،
مەسلىھەتچىلىرىڭلارنى دەسلەپتىكىدەك ھالغا كەلتۈرىمەن. كېيىن سەن «ھەققانىيلىقنىڭ
ماكانى»، «سادىق شەھەر» ـ دەپ ئاتىلىسەن. **27** ئەمدى زىئون ئادىللىق بىلەن، ۆە
ئۇنىڭغا قايتىپ كەلگەنلەر ھەققانىيلىق بىلەن قۇتقۇزۇلۇپ ھۆر قىلىنىدۇ. **28** بىراق ئاسىيلار
ۆە گۇناھكارلار بىردەك ئۆچۈقتۇرۇلىدۇ، پەرۋەردىگاردىن يۈز ئۆرىگۈچىلەر بولسا ھالاك
بولىدۇ. **29** شۇ چاغدا سەلەر تەشنا بولغان دۇب دەرەخلىرىدىن نومۇس قىلىسىلەر، تاللىغان
باغلاردىن خىجىل بولىسىلەر. **30** چۈنكى ئۆز ئۆگلار خۇددى يوپۇرماقلىرى قۇرۇپ
كەتكەن دۇب دەرىخىدەك، سۇسىز قۇرۇق بىر باغدەك بولىسىلەر. **31** شۇ كۈنى كۈچى
بارلار ئوتقا شام پىلىكى، ئۇلارنىڭ ئەجرى بولسا، ئۇچقۇن بولىدۇ، بۇلار ھەر ئىككىسى
تەگلا كويۇپ كېتىدۇ، ئۇلارنى ئۇچۇرۇشكە ھېچكىم چىقمايدۇ.

2 بۇلار ئامۇزنىڭ ئوغلى یەشایا یېرۇسالېم ۆە یەھۆدا توغرىسىدا كۆز رگەن كالامدۇر:
ـ **2** ئاخىر زامانلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ بېشى بولۇپ
بېكىتىلىدۇ، ھەممە دۆلۋ-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىپ كۆتۈرۈلىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا
قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. **3** نۇرغۇن خەلق-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرىگە: ـ «كېلىڭلار، بىز
پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، یاقۇبنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆيىگە چىقايلى؛ ئۇ ئۆز يوللىرىدىن بە زگە
ئۆگىتىدۇ، بىز ئۇنىڭ تەرىقىلىرىدە ماڭىمىز» ـ دېيىشىدۇ. ـ چۈنكى قانۇن-يولىورۇق زىئوندىن،
پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى یېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. **4** ئۇ ئەللەر ئارىسىدا ھۆكۈم
چىقىرىدۇ، نۇرغۇن خەلقلەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلار
قىلىچلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ؛ بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە
قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە ئۇرۇشنى ئۆگەنمەيدۇ. **5** ـ «ئى یاقۇب جەمەتىدىكىلەر،
كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ نۇرىدا ماڭايلى!». **6** ـ سەن ئۆز خەلقىڭ بولغان یاقۇب
جەمەتىنى تاشلاپ قويدۇڭ؛ چۈنكى ئۇلار شەرقتىكى خۇراپاتلار بىلەن تولدۇرۇلدى؛
ئۇلار فىلىستىيلەردەك پال سالىدۇ؛ ئۇلار چەتئەللىكلەر بىلەن قول تۇتۇشىدۇ؛ **7** زېمىنى
بولسا ئالتۇن-كۈمۈشكە تولۇپ كەتتى؛ بايلىقلىرى تۈگىمەس؛ یەر-زېمىنى ئاتلارغىمۇ
تولۇپ كەتتى، جەڭ ھارۋىلىرى ھەم تۈگىمەس؛ **8** زېمىنى بۇتلار بىلەتمۇ لىق بولۇپ
كەتتى؛ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن یاسىغانلىرىغا، بارماقلىرى بىلەن شە كللەندۇ رگەنلىرىگە
سەجدە قىلىشىدۇ. **9** شۇنىڭ بىلەن پۇقرالار ئېگىلدۇرۇلىدۇ، مۆتىۋەرلەرمۇ تۆۋەن قىلىنىدۇ؛
سەن ئۇلارنىڭ قەددىنى رۇسلىمايسەن ھەم ھېچ كەچۈرۈم قىلمايسەن. **10** ئەمدى
پەرۋەردىگارنىڭ ۆەھشىتىدىن، ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن ئۆز ۆكۈنى قاچۇر، [خادا]
تاشلار ئىچىگە كىرىۋال، توپا-چاڭلار ئىچىگە مۆكۈۆۇل! **11** چۈنكى ئادەمنىڭ تە كەبىۋىر
كۆزلىرى يە رگە قارىتىلىدۇ، ئىنسانلارنىڭ ھاكاۋۇرلۇق پەس قىلىنىدۇ؛ شۇ كۈنىدە یالغۇز
پەرۋەردىگارلا ئۇستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ. **12** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شۇنداق بىر كۈنى تە یار تۇرىدۇ: ـ شۇ كۈنى ھەربىر تە كەبىۋىر
ۆە مەمەدانلارنىڭ ئۇستىگە، ئۇزىنى یۇقىرى سانىغانلارنىڭ ئۇستىگە چۈشىدۇ (شۇنىڭ
بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى پەس قىلىنىدۇ!)، **13** شۇنىڭدەك لۇبانىنىڭ ئېگىز، یەلە ككە
يېتىدىغان بارلىق كېدىر دەرەخلىرىنىڭ ئۇستىگە، باشاندىكى بارلىق دۇب دەرەخلىرىنىڭ
ئۇستىگە، **14** ئېگىز تاغلارنىڭ ھەممىسىگە، یۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بارلىق د ۆگلەرنىڭ
ئۇستىگە، **15** ھەربىر ھەيۋەتلىك مۇنارنىڭ ئۇستىگە، ھەربىر مۇستەھكەم سىپىلنىڭ ئۇستىگە،
16 تارشىشتىكى ھەربىر سودا كېمىسىنىڭ ئۇستىگە، شۇنداقلا بارلىق گۈزەل كېمە
گەۋدىسىنىڭ ئۇستىگە شۇ كۈنى چۈشۈشكە تە یار تۇرىدۇ. **17** ئادەملەرنىڭ كۆزە گىلىكى

تۆۋەن قىلىنىپ چۈشۈرۈلۈپ، ئىنسانلارنىڭ تە كەبىۋرلىقى پەس قىلىندۇ، شۇ كۈنىدە يالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ. **18** بۇتلار بولسا ھەممىسى كۆزدىن يوقىلىدۇ. **19** پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۈرۈشكە ئورنىدىن تۇرىدىغان چاغدا، تۇلار تۇزلارنى ئۆنىڭ ۋەھشىتىدىن، ئۆنىڭ ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچۇرۇپ، خادا تاش غارلىرىنىڭ ئىچىگە، يەر يۈزىدىكى ئۆڭكۈرلە رگە كىرىۋالىدۇ؛ **20** شۇ كۈنىدە كىشىلەر تۇزىگە چوقۇنۇشقا ياسىغان كۈمۈش بۇتلىرى ۋە ئالتۇن بۇتلىرىنى قارىغۇ چاشقانلارغا ۋە شەپەرە گىلە رگە تاشلاپ بېرىدۇ؛ **21** پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۈرۈشكە ئورنىدىن تۇرىدىغان چاغدا، تۇلار تۇزلارنى تۇنىڭ ۋەھشىتىدىن، ئۆنىڭ ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچۇرۇپ، خادا تاش چاكلىرىنىڭ ئىچىگە، يارلارنىڭ يېرىقلىرىغا كىرىۋالىدۇ؛ **22** ئۆمىدىگىلارنى نەپسى دىمىغىدىلا تۇرىدىغان ئىنسانىدىن ئۈزۈڭلار، چۈنكى ئىنسان زادى نېمە ئىدى؟!

3 چۈنكى، قارا! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار، يېرۇسالېم ۋە يەھۇداغا قۇۋۋەت ۋە يۆلەنچۈك بولغان [بارلىق نەرسىلەرنى يوق قىلىدۇ]، ـ يەنى قۇۋۋەت بولغان پۈتكۈل تاش-نان، يۆلەنچۈك بولغان ھەممە سۇ، **2** پالۋان ۋە لەشكەر، سوتچى ۋە پەيغەمبەر، پالچى ۋە ئاقساقال، **3** ئەللىك بېشى، مۆتىۋەر ۋە مەسلىھەتچى، ھۈنەرۋەن ئۈستىلار ۋە جادۇ قىلغۇچىلارنى يوق قىلىدۇ. **4** ـ «[تۇلارنىڭ ئورنىغا] ياشلارنى ئەمەلدار قىلىمەن، بەتخىتى بالىلار تۇلارنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. **5** پۇقرالار بىر-بىرىنى ئېزىدۇ، ھەربىرى قوشنىسى تەرىپىدىن ئېزىلىدۇ؛ بالىلار قېرىلارغا، مۆتىۋەھەملەر مۆتىۋەرلە رگە ئەدەپسىزلىك قىلىدۇ؛ **6** شۇ كۈنى بىرسى ئاتا جەمەتىدىكى قېرىندىشىنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ «سىزنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىڭىز بار، بەرگە يېتەكچى بولۇڭ، بۇ خارابىلەر قولىڭىز ئاستىدا بولسۇن»، ـ دەيدۇ؛ ئۇ جاۋابەن قولىنى كۆتۈرۈپ [قەسەم ئىچىپ]: «دەردىگىلارغا دەرمان بولالمايەن؛ ۋېيۇمدىمۇ يا ئاش-نان يا كىيىم-كېچەك يوق، مېنى خەلققە يېتەكچى قىلماڭلار!» ـ دەيدۇ. **8** چۈنكى يېرۇسالېم پۈتلىشىدۇ-چۈشكۈنلىشىدۇ، يەھۇدا بولسا يىقىلىدۇ؛ سەۋەبى، تۇلارنىڭ تىلى ۋە ئىللەتلىرى پەرۋەردىگارغا قارشى چىقىپ، شەرەپ ئىگىسىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ئىسيانكارلىق قىلدى. **9** تۇلارنىڭ چىرايى ئۆزلىرىگە قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ تۇلار سودوم شەھىرىدەك گۇناھىنى ھېچ يوشۇرمايۋ، ئوچۇق-ئاشكارا جاكارلايدۇ. تۇلارنىڭ جېنىغا ۋاي! تۇلار يامانلىقنى ئۆز بېشىغا چۈشۈپ رگەن! **10** ھەققانىيلارغا ئېيتقىنىكى، تۇلار ئامان-ئېسەنلىكتە تۇرىدۇ؛ تۇلار ئۆز ئەللىرىنىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ؛ **11** رەزىللە رگە ۋاي! بېشىغا يامانلىق چۈشىدۇ، چۈنكى ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرى ئۆزىگە يانىدۇ. **12** مېنىڭ خەلقىمدە بولسا، بالىلار تۇلارنى خار قىلىدۇ، ئايالار تۇلارنى ئىدارە قىلىدۇ؛ ئى خەلقىم! سەلەرنى يېتە كلەۋاتقانلار سەلەرنى ئازدۇرىدۇ، تۇلار ماڭىدىغان يوللىرىڭلارنى يوق قىلىدۇ. **13** پەرۋەردىگار ئۆز دەۋاسىنى سوراشقا ئورۇن تالىدۇ، خەلق-مىللەتلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئۆرە تۇرىدۇ؛ **14** پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ ئاقساقاللىرى ۋە ئەمىرلىرى بىلەن دەۋالىشىپ، تۇلارغا: ـ ئۆزۈمزارنى يەپ ۋ ئۆگەتكەنلەر سىلەر ئۆزۈڭلار، ئاجىز مۆمىنلەردىن ئالغان ئولجا ۋېۋۈكلاردا ياتىدۇ، دەيدۇ. **15** ـ سىلەرنىڭ خەلقىمنى ئاشۇنداق ئېزىپ، ئاجىز مۆمىنلەرنىڭ يۈزلىرىگە دەسسەپ زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار. **16** پەرۋەردىگار يەنە مۇنداق دېدى: ـ «زىئون قىز-ئايالىرى تە كەبىۋرلۇق قىلىپ، قاش-كىرپىكلىرىنى سۈزۈپ، كۆزلىرىنى ئوينىتىپ، ناز قىلىپ تايتاكلىشىپ، پۇتلىرىنى جىلدىرلىتىپ مېڭىپ يۈرىشىدۇ؛ **17** شۇڭا رەب زىئون قىز-ئايالىرىنىڭ باش چوققىلىرىنى تاز قىلىدۇ، پەرۋەردىگار تۇلارنىڭ ۋىيات يەرلىرىنى ئېچىۋېتىدۇ». **18** ئاشۇ كۈنى رەب تۇلارنى گۈزەللىكىدىن مەھرۇم قىلىدۇ، ـ تۇلارنىڭ ئوشۇق جىلدىراقلىرىنى، باش جىيە كلىرىنى، ئاي شە كللىك مارجانلىرىنى، **19** ھالقىلىرىنى، بىلەزۈكلىرىنى، چۈمپەردە-چاچۋانلىرىنى، **20** روماللىرىنى، ئوشۇق زەنجىرلىرىنى، يوتىلىرىنى، ئەتىردانلىرىنى، تىلىۋمارلىرىنى، **21** ئۈزۈكلىرىنى، بۇرۇن ھالقىلىرىنى، **22** ھېيتلىق تونلىرىنى، يوپۇقلىرىنى، پۇرىكەنجىلىرىنى، ھەميانلىرىنى، **23** ئەينە كلىرىنى، ئاپئاق ئىچ كۆينە كلىرىنى، سەللىلىرىنى ۋە تور پەردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. **24** ئەمدى شۇنداق [illegible]

ئەتىر پۇرىقىنىڭ ئورنىغا بەتۈيلۈق، يوتىنىڭ ئورنىدا ئارغامچا، چىرايلىق ياسىغان چاچلىرىنىڭ ئورنىدا تاز بېشى، كېلىشكەن تونىنىڭ ئورنىدا بۇز رەختىلەر، گۈزەللىكىنىڭ ئورنىدا داغمال تامغىسى بولىدۇ. **25** سىنىڭ يىگىتلىرىڭ قىلچلىنىپ، باتۇرلىرىڭ جە گىدە يىقىلىدۇ. **26** [زىئوننىڭ] قوۋۇقلىرى زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتىدۇ؛ ئۇ يالىڭاچلانغان ھالدا يە رگە ئولتۇرۇپ قالىدۇ.

4 شۇ كۈنى يەتتە ئايال بىر ئەرنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «بىز ئۆز نېنىمىزنى يەيمىز، ئۆز كىيىم-كېچەك كىرىمىزنى كىيىمىز؛ پەقەت بىزنى رەسۋالىقتىن خالاس قىلىش ئۈچۈن، بىزنى نامىڭىزنا تەۋە قىلىشىڭىزنى ئۆتۈنىمىز!» ـ دەيدۇ. **2** شۇ كۈنى «پەرۋەردىگارنىڭ شىخىي» ئۆنىڭ گۈزەللىكى ھەم شەرىپىنى كۆرسەتكۈچى بولىدۇ، زېمىن بە رگەن مېۋە بولسا، قېچىپ قۇتۇلغان ئىسرائىلدىكىلە رگە شۇھرەت ۋە گۈزەللىك كەلتۈرىدۇ. **3** ھەم شۇنداق ئىش بولىدۇ كى، زىئوندا قالغانلار، يېرۇسالېمدا توختىتىلغانلار، يەنى يېرۇسالېمدا ھايات دەپ تىزىملانغانلارنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىدۇ. **4** شۇ چاغدا رەب ئادالەت يۈرگۈزگۈچى روھ ھەم كۆيدۈرگۈچى روھ بىلەن، زىئون قىزلىرىنىڭ پاسىقلىقىنى ۋېيۇپ، يېرۇسالېمنىڭ قان داغلىرىنى تازىلايدۇ. **5** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار كۈندۈزدە زىئون تېغىدىكى ھەربىر تۈي، شۇنداقلا بارلىق ئىبادەت سورۇنلىرىنىڭ ئۈستىگە ئىس-تۈتەك ۋە بۇلۇت، كەچتە بولسا ئوت يالقۇنىنىڭ جۇلاسىنى يارىتىدۇ؛ چۈنكى شان-شەرەپنىڭ ئۈستىدە سايىۋەن بار بولىدۇ. **6** شۇ كۈنى، كۈندۈزدە تومۇز ئىسسىقىدا سايە قىلىدىغان، خەتەردىن پاناھلىنىدىغان، بوران-يامغۇرلارغا دالدا بولىدىغان بىر سايىۋەنلىك كەپە بولىدۇ».

5 مەن ئۆز سۆيگەن يارىمغا، مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئۈچۈن ئۆز ئۈزۈمزارى توغرۇلۇق بىر كۈي ئېيتىپ بېرەي؛ سۆيۈملۈكۈمنىڭ مۇنبەت بىر دۆڭ ئۈستىدە ئۈزۈمزارى بار ئىدى؛ **2** ئۇ ھەممە يېرىنى كولاپ تاشلارنى ئېلىپ تاشلىدى، ئەڭ ئېسىل ئۈزۈم تېلى تىكتى؛ ئۇ ئۈزۈمزار ئوتتۇرىسىغا كۆزىتىش مۇنارى سالدى، ئۈزۈمزار ئىچىدىمۇ شاراپ كۆچلىكى قازدى، ئاندىن ئۈزۈمدىن ياخشى ھوسۇل كۈتتى؛ بىراق بۇنىڭ ئورنىغا، ئۈزۈمزار ئاچچىق ئۈزۈملەرنىلا بەردى. **3** قېنى، ئى يېرۇسالېمدىكىلەر ۋە يەھۇدانىڭ ئادەملىرى، مەن بىلەن ئۈزۈمزارىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ھۆكۈم چىقىرىڭلار! **4** مېنىڭ ئۈزۈمزارىمدا قىلغۇدەك يەنە نېمە ئىشىم قالدى؟ ياخشى ئۈزۈملەرنى كۈتكىنىمدە، نېمىشقا پەقەت ئاچچىق ئۈزۈمنىلا چىقىرىپ بەردى؟ **5** ئەمدى ھازىر ئۆز ئۈزۈمزارىمنى نېمە قىلىدىغانلىقىمنى سىلە رگە ئېيتىپ بېرەي: ـ ئۆنىڭ چىتلاقلىرىنى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇ يۇتۇۋېتىلىدۇ؛ ئۇنىڭ تاملىرىنى چېقىپ غۇلىتىمەن، ئۇ چەيلىنىدۇ. **6** مەن ئۇنى چۈللۈكتە ئايلاندۇرىمەن؛ ھېچكىم ئۇنى چاتاپ-پۇتاپ، پەرۋىش قىلمايدۇ؛ جىغانلار ۋە تىكەنلەر ئۇنىڭدا ئۆسۈپ چىقىدۇ؛ بۇلۇتلارغا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچ يامغۇر ياغدۇرماڭلار دەپ ۋېيۇرىمەن. **7** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۈزۈمزارى ـ ئىسرائىل جەمەتى، ئۇنىڭ خۇشالىقى بولغان ئۈسۈملۈك بولسا ـ يەھۇدادىكىلەردۇر؛ ئۇ ئادالەت مېۋىسىنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى زۇلۇم كۆردى، ھەققانىيلىقنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى نالە-پەريات بولدى!

8 خەقلە رگە ھېچ ئورۇن قالدۇرماي ئۆيىنى-ۋۆيگە، ئېتىزنى-ئېتىزغا ئۇلىغانلارغا ۋاي! ئۆز ئۇكىلارنى يالغۇز زېمىندا قالدۇرماڭچىمۇسىلەر؟ **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مېنىڭ قۇلىقىمغا مۇنداق دېدى: ـ «كۆپلىگەن ۋىيلەر، دەرۋەقە ھەيۋەتلىك، ھەشەمەتلىك ۋىيلەر ئادەمزاتسىز، خاراب بولىدۇ. **10** بەرھەق، قىرىق مولۇق ئۈزۈمزار پەقەت ئالتە كۈپ شاراب بېرىدۇ، ئوتتۇز كۈرە دان بولسا پەقەت ئۈچ كۈرە ھوسۇل بېرىدۇ. **11** مەي ئىچىشكە ئالدىراپ تاڭ ئاتقاندا ئورنىدىن تۇرغانلارغا، قاراڭغۇ چۈشىشىگە قارىماي، شاراپتىن كەيپ بولغۇچە ئېسىپ ئوتلۇرغانلارغا ۋاي! **12** تۇلارنىڭ زىياپەتلىرىدە چىلتار ۋە لىرا، تەمبۇر ۋە نەي، شاراپمۇ بار، بىراق تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىغا ۋە قول ئىشلىرىغا ھېچ ئېتىۋار ئېتىمايدۇ. **13** شۇ سەۋەبتىن ئۆز خەلقىم بىلىمدىن خەۋەرسىز بولغانلىقى ۋېيىلدىن سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ؛ ئېسىلزادىلىرى ئېچىرقىشىپ، پۇقرالىرى **14** شۇڭا تەھتىسارا نەپسىنى يوغىنىتىپ، ئاغزىنى ھاڭ

ئاچىدۇ، ئۇلارنىڭ شۇھرەتلىرى، توپ-توپ ئادەملىرى، قىقاس-سۈرەن كۆتۈرگۈچىلىرى ۋە نەغمە ئېيتقۇچىلىرى بىراقلا ئېچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 15 پۇقرالار ئېگىلدۈرۈلىدۇ، مۆتىۋەرلەرمۇ تۆۋەن قىلىنىدۇ، ئەگەر يۇرتلارنىڭ كۆزلىرى يەر رەگە قارىتىلىدۇ، 16 براق ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئادالەت يۈرگۈزگىنىدە ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى ئەگرى ھەققانىيلىقىدىن پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىنىدۇ. 17 شۇ چاغدا قوزىلار تۈز يايلاقلىرىدا تۈرغىنىدەك ئوتلايدۇ، مۇساپىرلارمۇ بايلارنىڭ ۋەيرانە ۋەيلىرىدە ئوزۇقلىنىدۇ. 18 قەبىھلىكنى ئادالەچىلىقىنىڭ يېپىلىرى بىلەن، گۈناھنى ھارۋا ئارغامچىسى بىلەن تارتقانلارغا ۋاي! 19 يەنە: «[خۇدا] ئالدىرسۇن! ئىشلىرىنى تۈزى ئىتتىكرەك ئادا قىلسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى كۆرەلەيمىز! «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»نىڭ نىيىتى قىلغىنى يېقىنلىشىپ ئىشقا ئاشۇرۇلغاي، بىز ئۇنى بىلىۋالايلى!» ـ دېگەنلە رگە ۋاي! 20 يامانىنى ياخشى، ياخشىنى يامان دېگۈچىلە رگە، قاراڭغۇلۇقنى نۇرنىڭ، نۇرنى قاراڭغۇلۇقنىڭ ئورنىغا ۋەيغۇچىلارغا، ئاچچىقنى تاتلىقنىڭ، تاتلىقنى ئاچچىقنىڭ ئورنىغا ۋەيغۇچىلارغا ۋاي! 21 ئۆزلىرىنى دانا دەپ چاغلىغانلارغا، ئۆز نەزىرىدە ئۆزلىرىنى ئەقىللىق دەپ قارىغانلارغا ۋاي! 22 شاراب ئىچىشكە باتۇر بولغانلارغا، ھاراقنى ئەبجەش قىلىشتا قەھرمان بولغانلارغا، 23 يەنى پارا ئۈچۈن رەزىللەرنى ئاقلاپ، شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ ئادالىتىنى رەت قىلغۇچىلارغا ۋاي! 24 شۇنىڭا، ئوت يالقۇنلىرى سامانلارنى يۇتۇۋەتكەندەك، يالقۇنلاردا مەھگىنلەر سولىشىپ يوقالغاندەك، ئۇلارنىڭ يىلتىزلىرى چىرىپ كېتىدۇ، گۈل-چېچەكلىرى چاڭ-توزا گۈدەك توزۇپ كېتىدۇ، چۈنكى ئۇلار ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ يولىيورۇق-قانۇننى چەتكە قاققانلىقى، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۆز-كالامىنى كۆز رگە ئىلمىغاندىن. 25 شۇنىڭا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆز خەلقىگە قاراپ قاينايدۇ، ئۇ ئۇلارغا قاراپ قولىنى كۆتۈرۈۋې، ئۇلارنى ئۇرۇپ يېقىتىدۇ. تاغلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ، ئۇلۇقلەر ئەخلەتلەردەك كوچىلار ئوتتۇرىسىدا دۇۋۇە-دۇۋۇە بولىدۇ. مۇشۇنداق ئىشلار بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا ياغمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايۋېرىدۇ. 26 ئۇ يىراقتىكى ئەللەرنى چاقىرىپ ئۇغنى كۆتۈرىدۇ، ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت ياقىسىدىن بىر ئەلنى ئۇشقىرتىپ چاقىرىدۇ، مانا ئۇلار تېزدىن ئالدىراپ كېلىدۇ! 27 ئۇلاردىن ھېچبىرى چارچاپ كەتمەيدۇ، پۇتلىشىپمۇ كەتمەيدۇ. ھېچبىرى ئۇخلىمايدۇ، ئۇخلىمايدۇ، باغلىغان بەلۋاغلىرىدىن ھېچبىرى بوشىمايدۇ، چورۇقلىرىنىڭ بوغقۇچلىرىدىن ھېچبىرى ئۈزۈلمەيدۇ، 28 ئۇلارنىڭ ئوقلىرى ئىتتىك، بارلىق ئوقيالىرىنىڭ كىرىچلىرى تارتىلىپ تەييار ئۇرىدۇ، ئاتلىرىنىڭ ئۇياقلىرى چاقاق تېشىدەك بولىدۇ، [جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ] چاقلىرى قويۇنتازدەك ئايلىنىدۇ، 29 ئۇلارنىڭ ھۆركىرەشلىرى شىرنىڭكىدەك بولىدۇ، ئۇلار ئارسلانلاردەك ھۆركىرىشىدۇ، دەرۋەقە، ئۇلار ئوۋغا ئېرىشكەندە غاژ-غۇژ قىلىپ ھۆرىيىشىدۇ، ئوۋنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم بولمای، ئۇلار ئۈنى ئېلىپ كېتىدۇ. 30 شۇ كۈنى ئۇلار دېڭىزلار ھۆركۈرىگەندەك ئوۋغا ھۆركىرىشىدۇ، ئە گەر بىرەرسى يەر-زېمىنغا قارىغۇدەك بولسا، پەقەت قاراڭغۇلۇق، دەرد-ئەلەمنىلا كۆرىدۇ! ھەرقانداق نۇر بۇلۇت-تۇمان تەرىپىدىن غۇۋالاشىدۇ.

6 ئۇززىيا پادىشاھ ئالەمدىن ئۆتكەن يىلى مەن رەبنى كۆردۇم، ئۇ ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر تەختتە ئولتۇراتتى، ئۇنىڭ تونى مۇقەددەس ئىبادەتخانىغا بىر كەلگەندى. 2 ئۇنىڭ ئۈستىدە سارافلار پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى، ھەربىرىنىڭ ئالتە تال قانىتى بار ئىدى؛ ئىككى قانىتى بىلەن ئۆ يۈزىنى ياپاتتى، ئىككى قانىتى بىلەن ئۆ پۇتىنى ياپاتتى، ۋە ئىككى قانىتى بىلەن ئۆ پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى. 3 ئۇلاردىن بىرى باشقا بىرسىگە: ـ «ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس-ستۇر! بارلىق يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە تولغان!» ـ دەپ توۋلاۋاتاتتى. 4 توۋلىغۇچىنىڭ ئاۋازىدىن دەرۋازىنىڭ كېشىك كلىرى تەۋرىنىپ كەتتى، ئۆي ئىس-تۈتەك بىلەن قاپلاندى. 5 شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «ئۈزۈمگە ۋاي! مەن ئۈگەشتىم! چۈنكى مەن لەۋلىرى ناپاك ئادەممەن ھەم ناپاك لەۋلۈك خەلق بىلەن ئارىلىشىپ ئۆزۈپ، ئۆز كۆزۈم بىلەن پادىشاھقا، يەنى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى قاردىم!» ـ دېدىم. 6 شۇنىڭ بىلەن سارافلاردىن بىرى قولىدا قۇربانگاھتىن بىر چوغنى لاخشىگىرغا قىسىپ ئېلىپ، يېنىمغا ئېچۈپ كەلدى؛ 7 ئۇ ئۇنى ئاغزىمغا تەگكۈزۈپ: ـ «مانا، بۇ لەۋلىرىڭگە تەگدى؛ سېنىڭ قەبىھلىكىڭ ئېلىپ تاشلاندى، گۇناھىڭ كافارەت بىلەن كەچۈرۈم قىلىندى» ـ دېدى. 8 ئاندىن مەن رەبنىڭ: ـ «مەن كىمنى ئەۋەتىمەن؟ كىم بىزگە ۋەكىل بولۇپ باريدۇ؟» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «مانا مەن! مېنى ئەۋەتكەيسەن» ـ دېدىم. 9 ۋە ئۇ: «بارغىن، مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشىنىمەيسىلەر، كۆرۈشنى كۆرىسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. 10 مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى تاش قىلغىن، ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىنى ئېغىر، كۆزلىرىنى كور قىلغىن؛ بولمىسا، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرەلەيدىغان، قۇلىقى بىلەن ئاڭلىيالايدىغان، كۆڭلى بىلەن چۈشىنەلەيدىغان قىلىنىپ، يولدىن يانداۋرۇلۇپ ساقايتىلغان بولاتتى». 11 ئاندىن مەن: ـ «رەب، بۇ ئەھۋال قاچانغىچە داۋامىلىشىدۇ؟» ـ دەپ سورىۋىدىم، ئۇ جاۋابەن: ـ «تا شەھەرلەر خاراب قىلىنىپ ئاھالىسىز، ۋەيلەر ئادەمزاتسىز، زېمىن پۈتۈنلەي چۆلگە ئايلىنىپ بولغۇچە، 12 پەرۋەردىگار ئادەملىرىنى يىراقلارغا يۆتكەپ، زېمىندىكى تاشلۇۋېتىلگەن يەرلەر كۆپ بولغۇچە بولىدۇ» ـ دېدى. 13 «ھالبۇكى، زېمىندا ئادەملەرنىڭ ئوندىن بىرىلا قالىدۇ، ئۇلار [زېمىنغا] قايتىپ كېلىپ يەنە يۇتۇۋېتىلىدۇ، كېسىلگەن بىر دۇب يا كى ئارئار دەرىخىنىڭ كۆتىكىدەك بولىدۇ، كۆتەك بولسا «مۇقەددەس نەسىل» بولۇر.

7 يەھۇدا پادىشاھى ئاھاز (ئۇززىيانىڭ نەۋرىسى، يوتامنىڭ ئوغلى) تەختكە ئولتۇرغان كۈنلىرىدە، مۇنداق ئىش بولدى: ـ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن ۋە ئىسرائىل پادىشاھى رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ يېرۇسالېمغا قارشى جەڭ قىلدى، لېكىن ئۇستىنلۇكىگە ئېرىشەلمىدى. 2 داۋۇتنىڭ جەمەتىگە: ـ «سۈرىيە ئەفرائىم بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ بىرلەشمە قوشۇن قوردى» ـ دېگەن خەۋەر كەلدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ جەمەتىدىكىلەرنىڭ كۆڭلى ۋە خەلقىنىڭ كۆڭلى ئورمانلار شامالدا سىلكىنىپ كەتكەندەك سىلكىنىپ كەتتى. 3 ئاندىن يەھۋەردىگار يەشايا غا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ۋە ئوغلۇڭ شېئار-ياشۇب چىقىپ، كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ ۋېيدىكى يولغا، يۇقىرى كۆلچەك نورىنىڭ بېشىغا بېرىپ، ئاشۇ يەردە ئاھاز بىلەن كۆرۈشكىن. 4 سەن ئۇنىڭغا: ـ «سەن ئېھتىيات بىلەن كۆڭلۈڭنى توق تۇت! بۇ ئىككى كۆيمە س ئوتقاشنىڭ كۆتىكىدىن، يەنى رەزىن ھەم سۈرىيەنىڭ ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلىنىڭ ھېشى-غەزەبلىرىدىن قورقما، يۈرە كزادى بولۇپ كەتمە! 5 چۈنكى سۈرىيە، ئەفرائىم ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلى سېنى قەستلەپ: ـ 6 «بىز يەھۇداغا ھېسىپ كىرىپ، پارا كەندىچىلىك تۇغدۇرۇپ، ئۆزىمىز ئۈچۈن تالان-تاراج قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر پادىشاھنى، يەنى تابەئەلنىڭ ئوغلىنى تىكەيلى!» دېگەندى. 7 شۇنىڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ سۆز ئاقايدۇ، ھېچ ئەمەلگە ئاشمايدۇ؛ 8 چۈنكى سۈرىيەنىڭ بېشى دەمەشىق شەھىرى ۋە دەمەشىق شەھىرىنىڭ بېشى رەزىندۇر، خالاس؛ ۋە ئاتمىش بەش يىل ئېچىدە ئەفرائىم شۇنداق ھېتچىت بولىدۇ ئىكى، ئۇلارنى «بىر خەلق» دېگىلى بولمايدۇ؛ 9 ۋە ئەفرائىمنىڭ بېشى ساماريە شەھىرىدۇر، ساماريە شەھىرىنىڭ بېشى رەمالىيانىڭ ئوغلىدۇر، خالاس؛ سىلەر بۇلارغا ئىشەنمىسە كلار، مۇستەھكەملەنمەيسىلەر» ـ دېگەن». 10 پەرۋەردىگار يەنە ئاھازغا سۆز قىلىپ: ـ 11 «ئۆزۈڭ ئۈچۈن بېشارەت سورا؛ مەيلى يەرنىڭ تېگىدە يا كى پەلەكنىڭ قەرىدە بولسۇن سوراۋەر» ـ دېدى. 12 براق ئاھاز جاۋابەن: «مەن ھەم سورىمايمەن ھەم پەرۋەردىگارنى سىناقتا قويمايمەن» ـ دېدى. 13 ئاندىن [يەشايا]: ـ ئەمدى ئى داۋۇت جەمەتىدىكىلەر، ئاڭلاپ قويۇڭلار، ئادەملەرنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويمىغىنىڭلارنى ئاز دەپ، سىلەر خۇدايىمنىڭ سەۋر-تاقىتىنمۇ قويمىغىلىڭاتامسىلەر؟ 14 شۇنىڭا رەب ئۆزى سىلە رگە بىر بېشارەت بېرىدۇ: ـ مانا، پاك قىز ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئوغىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئىمانۇئېل» دەپ ئاتايدۇ. 15 ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە ئۇ پىشىلاق ۋە بال يەيدۇ. 16 چۈنكى بۇ ياش بالا يا خشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە، سەن نەپرەتلىنىدىغان بۇ ئىككى پادىشاھنىڭ يەر-زېمىنلىرى تاشلىنىپ قالىدۇ. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ ۋە ئاتا كۆنىڭ جەمەتىگە ئەفرائىم يەھۇدادىن ئايرىلغان كۈندىن ۋېيان بولۇپ باقمىغان قاتتىق كۈنلەرنى چۈشۈرىدۇ. ئۇ

كۆزلەر بولسا ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىدىن ئىبارەتتۇر! **18** شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پىنھان ئېرىقلىرىدىكى پاشىلارنى ۋە ئاسۇريەدىكى ھەرىلەرنى ئۆشقىرتىپ چاقىرىدۇ؛ **19** ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىپ ھەربىر خىلۋەت جىلغىلارغا، تاشلارنىڭ ھەربىر ئاراچىلىرىغا، ھەممە يانتاقلارغا ۋە ھەممە يايلاقلارغا غوزۇزدە قونۇشىدۇ. **20** ئاشۇ كۈنى، رەب ئەفرات دەرياسىنىڭ نېرىسىدىن ئىجارىگە ئالغان بىر ئۈستىرا بىلەن، يەنى ئاسۇريە پادىشاھى بىلەن چاچ چۈشۈرىدۇ؛ مۇشۇ ئۈستىرا باشنىڭ چېچىنى، پۇتنىڭ تۈكلىرىنى ۋە ساقالنىمۇ چۈشۈرۈپ غىرادىيۇ؛ **21** شۇ كۈنلەردە بىر كىشى ياش بىر سىيىر ۋە ئىككى قوي باقىدۇ، **22** ئۇلارنىڭ شۇنچە كۆپ سۈت بەرگىنىدىن ئۇ سېرىق ماي يەيدۇ؛ دەرۋەقە، زېمىندا قالغانلارنىڭ ھەممىسى سېرىق ماي ۋە بال يەيدۇ. **23** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ھەر تىلى بىر كۈمۈش تەڭگىگە يارايدىغان، مىڭ تىلى بار ئۈزۈمزارلىق بولغان ھەربىر جاي جىغانلىققا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ؛ **24** ئاشۇ يەر رگە ئادەملەر پەقەت ئوقيا كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، چۈنكى پۈتكۈل زېمىن جىغانلىققا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ. **25** ئىلگىرى كەتمەن چېپىلغان ھەربىر تاغلىق جىلغىلارغا بولسا، ـ ئۇلار ئۆيەرلە رگە جىغانلاردىن ۋە تىككەنلەردىن قورقۇپ بارمايدۇ؛ بۇ يەرلەر پەقەت كاللىلارنى ئوتلىتىدىغان، قوىلار دەسسەپ-چەيلەيدىغان جايلار بولۇپ قالىدۇ، خالاس.

8 پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «چوڭ بىر تاختاينى قولۇڭغا ئېلىپ، ئېنىق ھەرپلەر بىلەن: ـ «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ يازغىن» ـ دېدى. **2** مەن شۇنداق قىلىپ ئۆزۈمگە «ئىشەنچلىك گۇۋاھچىلار» سۈپىتىدە مۇشۇنى خاتىرىلەشكە كاھىن بولغان ئۇرىيا ۋە يەرەبەقيانىڭ ئوغلى زەكەرياني چاقىرىۋالدىم. **3** ئاندىن مەن ئايال پەيغەمبەر بىلەن بىللە ياتتىم. شۇنداق قىلىپ ئۇ ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «ئۇنىڭ ئىسمىنى «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ ئاتىغىن؛ **4** چۈنكى بالا «دادا، ئاپا» دەپ چاقىرىشنى بىلگۈچە، دەمەشق بايلىقلىرى ۋە ساماريەدىكى ئولجا ئاسۇريە پادىشاھى تەرىپىدىن بۇلاپ ئېلىپ كېتىلىدۇ» ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار يەنە ماڭا سۈز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **6** «مۇشۇ خەلق شىلوئاھ ئوستىكىدىكى لەرزان ئېقىۋاتقان سۇلارنى رەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئورندا رەزىن ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلىدىن خۇرسەن بولغاچقا، **7** شۇڭا مانا، رەب ئۇلارنىڭ ئۈستىگە دولقۇنلاپ ئاقىدىغان، ئەلۋەك ئەفرات دەرياسىنىڭ سۇلىرىنى، ـ يەنى ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىنى تولۇق ھەيۋە-شۆھرىتى بىلەن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇ دەريادەك بارلىق ئېرىق-ئوستە گۈلىردىن تېشىپ كېتىدۇ، ھەممە قىرغاقلىرىنى بۇسۇپ تاشلايدۇ؛ **8** ئۇ تاكى يەھۇداغىچە شىددەت بىلەن تېشىپ، ھەتتا يۇينغىچە كېلىدۇ؛ ئۇ قاناتلىرىنى يايغاندا پۈتكۈل زېمىنگىمۇ سايە بولۇپ چۈشىدۇ، ئى ئىمانۇئېل! **9** ـ غەزەپلىنىۋېرىڭلار، ئى ئەللەر، بىراق سۈندۈرۈلىسىلەر! جاھانىنىڭ بارلىق چەت جايلىرى قۇلاق سېلىڭلار! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىڭلارنى باغلاۋېرىڭلار، سۈندۈرۈلىسىلەر! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىڭلارنى باغلاۋېرىڭلار، سۈندۈرۈلىسىلەر! **10** پىلانىڭلارنى تۈزۈۋېرىڭلار، ئۇ بىكارغا كېتىدۇ؛ مەسلىھەتىڭلارنى قىلۋېرىڭلار، ئۇنىمۇ ئاقايدۇ؛ سەۋەبى ـ ئىمانۇئېل!».

11 چۈنكى پەرۋەردىگار كۈچلۈك قولىنى ماڭا تەگكۈزۈپ، مېنىڭ بۇ خەلقىنىڭ يولىدا ماڭماسلىقىمغا يولىيورۇق بېرىپ، مۇنداق سۈز قىلدى: ـ **12** «مۇشۇ كىشىلەر كۆپ ئىشلاردا «سۈيقەست بار» دېسە، سىلەر بولسا گلار «سۈيقەست بار» دەپ يۈرمە گلار؛ ئۇلارنىڭ قورقۇنىدىن سىلەر قورقما گلار، يا كى ھېچ ۋەھىمگە چۈشمە گلار، **13** پەقەت ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىلا ھەممىدىن ئۈستۈن دەپ بىلگىلار، ئۇ سىلەرنىڭ قورقىدىغىنىگلار بولسۇن، سىلەرنىڭ ۋەھىمە گلار بولسۇن! **14** ئۇ بىر مۇقەددەس پاناھگاھ بولىدۇ، ھەمدە ئىسرائىلدىكى ئىككى جەمەت ئۈچۈن پۈتلىكاشاڭ تاش، ئادەمنى يېقىتىدىغان قورام تاش، يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈچۈنمۇ قىلتاق ۋە تاپانتۇزاق بولىدۇ؛ **15** ئۇلاردىن كۆپلەر [ئۆنىڭغا] پۇتلىشىپ، يېقىلىپ، يانچىلىپ، قىلتاققا چۈشۈپ، ئەسىرگە ئېلىنىدۇ». **16** «بۇ گۈۋاھنامىنى بۇ ۋەگەپ، تەۋرات قانۇنىنى مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئارىسىدا پېچەتلەپ قويغىن. **17** مەن بولسام، يۈزىنى ياقۇپ جەمەتىدىن يوشۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى كۈتىمەن؛ ۋە مەن ئۇنى تەلمۈرۈپ ساقلايمەن. **18** قارا گلار، ماڭا ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بەرگەن بالىلارغا، بىز زىئون تېغىنى ئۆز ماكانى قىلغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلدا نامايان قىلغان بېشارەت ۋە كارامەتلەرنىڭ سۈپىتىدۇرمىز». **19** ـ باشقىلار سىلە رگە: ـ «بىز ۋېچىر-ۋېچىر، گۈزدۈك-گۈزدۈك قىلىدىغان «ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچى»لار ۋە داخانلاردىن يول سورايلى» ـ دېسە، سىلەر جاۋاب بېرىپ: ـ «بىر خەلقنىڭ ئۆز خۇداسىنى ئىزدەپ يول سورىشى كېرەك ئەمەسمۇ؟ تىرىكلەرنىڭ ئۆلۈكلەردىن يول سورىشى ئوغرىمۇ؟!» ـ دە گلار. **20** ـ تەۋرات قانۇنى ۋە گۈۋاھنامە ئاساس قىلىنسۇن! مۇشۇلارنى ئاساس قىلىپ سۈز قىلمىسا، ئۇلارغا تاڭ نۇرى چۈشمەيدۇ! **21** ئەكسىچە، ئۇلار قىسلىغان، ئاچ ھالدا زېمىنى كېزىپ يۈرىشىدۇ؛ ئاچ قالغان چاغدا، ئۇلار غەزەپلىنىپ ئاسمانغا قاراپ، پادىشاھىنى ھەم خۇداسىنى قارغاپ تىلايدۇ؛ **22** ئۇلار يەر رگە قارىسا، مانا، جاپا-مۇشەققەت، قاراڭغۇ-زۇلمەت، ھەسرەت-نادامەت ۋە پارا كەندىچىلىك تۇرىدۇ؛ ئۇلار قاپ-قاراڭغۇلۇققا ھەيدۇ ئېتىلىدۇ.

9 بىراق، ھەسرەت-نادامەتكە قالغانلارغا زۇلمەت بولۇۋەرمەيدۇ؛ ئۇ ئۆتكەن زامانلاردا زەبۇلۇن زېمىنىنى ۋە نافتالى زېمىنى خار قىلدۇرغان؛ بىراق كەلگۈسىدە ئۇ مۇشۇنى يەرنى، يەنى «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» گالىلىيە گە، جۇملىدىن «دېڭىز يولى» بويىدىكى جايلار ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى قىرغاقلىرىغا شان-شۆھرەت كەلتۈرىدۇ؛ **2** قاراڭغۇلۇققا مېڭىپ يۈرگەن كىشىلەر زور بىر نۇرنى كۆردى؛ ئۇلۇم سايىسىنىڭ يۈرتىدا تۇرغىچىلارغا بولسا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر پارلىدى. **3** ـ سەن ئەلنى ئاۋۇتتۇڭ، ئۇلارنىڭ شادلىقنى زىيادە قىلدىڭ؛ خەلقلەر ھوسۇل ۋاقتىدا شادلانغاندەك، جەڭ ئولجىسىنى ئۈلەشتۈرگەن ۋاقىتتا خۇشاللىققا چۆمگەندەك، ئۇلار ئالدىڭدا شادلىنىپ كېتىدۇ. **4** چۈنكى مىدىيانىنىڭ [ئۈستىدىن غەلىبە قىلغان] كۈنگە ئوخشاش، سەن ئۇنىڭغا سېلىنغان ويۇنتۇرۇقنى، مۇرىسىگە چۈشكەن ئېگىشنى، ئۇلارنى ئە زگۈچىنىڭ تايىقىنى سۈندۈرۈپ تاشلىۋەتتىڭ. **5** چۈنكى [ئەشكەرلەرنىڭ] تۇرۇشتا كىيگەن ھەربىر ئوتۇكلىرى، قانغا مىلەنگەن ھەربىر تونلىرى بولسا پەقەتلا ئوت ئۈچۈن يېقىلغۇ بولىدۇ. **6** چۈنكى بىز ئۈچۈن بىر بالا تۇغۇلدى؛ بىز گە بىر ئوغۇل ئاتا قىلىندى؛ ھۆكۈمرانلىق بولسا ئۇنىڭ زىممىسىگە قويۇلىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى: ـ «كارامەت مەسلىھەتچى، قۇدرەتلىك تەڭرى، مەڭگۈلۈك ئاتا، ئامان-خاتىرجەملىك ئىگىسى شاھزادە» دەپ ئاتىلىدۇ. **7** ئۇ داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغاندا ۋە پادىشاھلىقىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغاندا، شۇ چاغدىن باشلاپ تا ئەبەدىلئەبە دگىچە، ئۇنى ئادالەت ھەم ھەققانىيلىق بىلەن تىكلەيدۇ، شۇنداقلا مەزمۇت ساقلايدۇ، ئۇنىڭدىن كېلىدىغان ھۆكۈمرانلىق ۋە ئامان-خاتىرجەملىكنىڭ ئېشىشى پۈتەس-ئۈگىمەس بولىدۇ. ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇلارنى ئادا قىلىدۇ. **8** رەب ياقۇپ جەمەتىگە بىر سۈز ئەۋەتتى، ئۇ پات ئاردا ئىسرائىلغا چۈشىدۇ، **9** بارلىق خەلق، يەنى ئەفرائىم ۋە سامارىيەدىكىلەر شۇ [سۈزنىڭ] توغرىلىقنى بىلگەن بولسىمۇ: ـ لېكىن كۆكىلدە تەكەبىۋرلىشىپ يوغىنلىق قىلىپ، ئۇلار: ـ **10** ـ «خىشلار چۈشۈپ كەتتى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورنىغا يونۇلغان تاشلار بىلەن قايتا ياسايمىز؛ ئېرەن دەرەخلىرى كېسىلىپ بولدى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورنىدا كېدىر دەرەخلىرىنى ئىشلىتىمىز» ـ دېيىشىدۇ؛ **11** شۇڭا پەرۋەردىگار رەزىنىنىڭ كۆشەندىلىرىنى [ئىسرائىلغا] قارشى كۆچلەندۈردى، [ياۋۇپنىڭ] دۇشمەنلىرىنى قوزغىدى. **12** شەرقتىن سۈريەلىكلەر، غەربتە فىلىستىيلەر، ئۇلار تاغزىنى ھاڭگەك ئېچىپ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالىدۇ. ئىشلار شۇنداق دېيىلگەندەك بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايدۇ تۇرىدۇ. **13** بىراق خەلق ئۆزلىرىنى ئۇرغۇچىنىڭ يېنىغا تېخى يېنىپ كەلمىدى، ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيۋاتىدۇ. **14** شۇڭا پەرۋەردىگار بىر كۈن ئىچىدە ئىسرائىلنىڭ بېشى ۋە قويرۇقىنى، پالما شېخى ۋە قومۇشىنى كېسىپ تاشلايدۇ؛ **15** مويسىپت ۋە مۇھتەرەملەر بولسا باشتۇر، يالغانچىلىق ئۆگىتىدىغان پەيغەمبەر ـ قويرۇقتۇر. **16** چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يېتەكچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرىدۇ، يېتەك كەلگۈچىلەر بولسا يۇتۇۋېلىنىپ يوقىلىدۇ. **17** شۇڭا رەب ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپمايدۇ، يېتىم-يېسىرلىرى ۋە تۇل خوتۇنلىرىغا رەھىم قىلمايدۇ؛ چۈنكى ھەربىرى ئېپلاس ۋە رەزىللىك قىلغۇچى، ھەممە ئېغىزىدىن چىققىنى

پاسقلىقتۇر. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، تۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمای تۇرىدۇ. **18** چۈنكى رەزىللىك ئوتىدەك كويىدۇ، ئۇ جىغان ۋە تىكەنلەرنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۇ ئورمانلىنىڭ باراقسان جايلىرى ئارىسىدا ئوتىشىدۇ، ئۇلار ئىس-توتە كىلىك تۇزۇرۇك بولۇپ يۇقىراپ يۇقىرىغا ئۇرلەيدۇ؛ **19** ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ دەرغەزىپى بىلەن زېمىن كويدۇرۇپ تاشلىنىدۇ، خەلق بولسا ئوتنىڭ يېقىلغۇسى بولىدۇ، خالاس؛ ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىنى ئايام رەھىم قىلمايدۇ. **20** بىرسى ئوڭ تەرەپتە گۆش كېسىپ يەپ، توىمايدۇ، سول تەرەپتىن يالماپ يەمۇ، قانائەتلەنمەيدۇ، ھەر ركىم ئۆز بىلىكنى يەيدۇ؛ **21** مەناسىسەھ ئەفرائىمنى، ئەفرائىم بولسا مەناسىسەھنى يەيدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىككىسىمۇ يەھۇداغا قارشى تۇرىدۇ. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمای تۇرىدۇ.

10 ئەبھىلىك قانۇنلىرىنى تۈزگۈچىلەر رگە، ئازابلىق پەرمان-ھۆكۈملەرنى يازغۇچىلارغا ۋاي! **2** ئۇل خوتۇنلارنى ئوچىمىز قىلايلى، يېتىم-يېسىرلارنى بۇلاپ-تالايلى دەپ، ئۇلار مىسكىنلە رگە ئادالەتنى بەرمەي، خەلقىمدىكى ئاجىز-بېچارىلەردىن ھوقۇقنى بۇلاپ كېتىدۇ. **3** ھېساب ئالىدىغان كۈندە، يەنى يىراقتىن كەلگەن ۋەيۋەقسىز بالا يىتىپەت كۈندە، نېمە قىلىسىلەر؟ كىمدىن باشپاناھلىق ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ بايلىق-شۆھرىتىڭلارنى نە گە ئامانەت قويىسىلەر؟ **4** ئۇلارغا ئەسىرلەر ئارىسىدا ز وكۈيىپ ئولتۇرۇشتىن، ياكى ئولتۇرۇلگەنلەر ئارىسىدا يىقىلىشتىن باشقا ھېچنېمە قالمىدى! ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمای تۇرىدۇ. **5** قولغا ئەزىپىمنىڭ توقمىقى ئۇتقۇزۇلغان، ئۆزۈمنىڭ دەرغەزىپىمنىڭ تايىقى بولغان ئاسۇرىيەلىككە ۋاي! **6** مەن ئۇنى خۇداسىز بىر «يات ئەل» گە، دەرغەزىپىم قارىتىلغان خەلقىمگە زەربە بېرىشكە ئەۋەتىمەن؛ ئۇنىڭغا ئولجا ئوتۇۋېلىشقا، غەنىيمەتنى بۇلاشقا، [خەلقىمنى] كوچىلاردىكى لاي-پاتقاقلارنى دەسسىگەندەك دەسسەشكە ۋېرۋېمەن. **7** بىراق [ئاسۇرىيەلىكنىڭ] كۆزدە ئۇتقىنى مۇشۇ ئەمەس، ئۇ شۇنداق ھېچ ۋىلىغان ئەمەس. ئۇنىڭ ۋىلىغىنى ۋەيران قىلىش، كۆپ دۆلەتلەرنى يوقىتىشتىن ئىبارەتتۇر. **8** ئۇ: ـ «مېنىڭ سەردارلىرىمنىكۈ ھەممىسى پادىشاھلارغا باراۋەر ئەمەسمۇ؟ **9** كالنو شەھىرى كاركېمىش شەھىرىگە، خامات شەھىرى ئارپاد شەھىرىگە، ساماريە شەھىرى دەمەشق شەھىرىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ **10** مەبۇدلىرى ساماريەنىڭ ۋە يېرۇسالېمنىڭكىدىن ئۈلۈغ بولغىنى بىلەن، مېنىڭ قولۇم مۇشۇ مەبۇدقا تەۋە بولغان پادىشاھلىقلارغا ئىگە بولۇشقا يەتكۈدەك ئۇرسا، **11** ساماريە ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى قانداق قىلغان بولسام، يېرۇسالېم ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى ئوخشاشلا شۇنداق قىلمامدىمەن؟» ـ دەيدۇ. **12** بىراق رەب زىئون تېغى ۋە يېرۇسالېمدا پۈتكۈل جازا ئىشىنى پۈتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ: ـ «مەن ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ كۆڭۈلدىكى باشباشتاقلىقىنىڭ ئاقىۋىتىنى [ئۇنىڭغا چۈشۈرىمەن]، ئۇنىڭ كۆزلىرىدىكى كىبرلىك نەزەرلىرىنى جازالايمەن» دەيدۇ. **13** چۈنكى ئۇ: ـ «بۇ ئىشلارنى ئۆز قولۇمنىڭ كۈچى بىلەن، ئۆز دانالىقىم بىلەن مەن قىلغانمەن؛ چۈنكى مەن ئەقىللىقتۇرمەن؛ مەن ئەللەرنىڭ پاسىللىرىنى يوقاتتىم، ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى بۇلۇۋالدىم، تەختكە ئولتۇرغانلارنى باتۇر كەبى چۈشۈرۈپ تاشلىدىممەن؛ **14** مەن قولۇمنى بىر قۇش ئۇۋىسىغا ئۇزاتقاندەك ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىغا ئۇزاتتىم، بىرسى تاشلۇۋېتىلگەن تۇخۇملارنى تە رگەندەك مەن پۈتكۈل دۇنيانى يىغقانمەن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرىمۇ قاناتلىرىنى پالاقلاتمىدى، ئۈمىشۇقىنى ئاچمىدى، ياكى چۈك-چۈك قىلىپ ئاۋاز چىقارمىدى» ـ دەيدۇ. **15** پالتا ئۆزىنى ئىشلەتكۈچىسىگە لاپ ئاتسا بولامدۇ؟ ھەرە ھەرىدىگۈچىگە پوچىلىق قىلسا بولامدۇ؟ شۇنداق ئىش ئىكەن، خۇددى تاياق ئۆزىنى كۆتۈرگۈچىسىنى ئۇينىتالىسا بولىدىغاندەك، خۇددى ھاسا ياغاچ ئەمەس بولغۇچىنى كۆتۈرگەندەك بولاتتى ئەمەسمۇ؟! **16** شۇڭا ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار شۇ [ئاسۇرىيەلىكنىڭ] پالۋانلىرى ئارىسىغا ئورۇقلىتىش كېسىلىنى ئەۋەتىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئاستىدا لاۋۇلداپ يالقۇنلايدىغان بىر ئوتنى ياقىدۇ. **17** «ئىسرائىلنىڭ نۇرى»نىڭ ئوزى ئوت، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس بولغۇچى يالقۇن بولىدۇ، ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ جىغانلىرى ۋە تىكەنلىرىنى كويدۇرۇپ، يۇتۇۋالىدۇ. **18** ھەم ئۇنىڭ ئورمانزارلىق ۋە باغ-ئېتىزلىرىنىڭ شان-شەرىپىنى، جان ۋە تېنىنى كويدۇرۇپ كۈل قىلىۋېتىدۇ؛ ئۇلار بەھەينى جۈدەپ كېتىۋاتقان كېسەل ئادەمدەك بولۇپ قالىدۇ. **19** ئۇنىڭ بىلەن ئورمانزارلىقتىكى دەرەخلەرنىڭ قېپ قالغىنى شۇنچە ئاز بولىدۇكى، كىچىك بالا ئۇلارنى ساناپ خاتىرىلىيەلەيدۇ. **20** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىلنىڭ قالدى خەلقى، يەنى ياقۇپنىڭ جەمەتىدىن قېچىپ قايتقانلار ئۆزلىرىنى ئۇرغۇچىغا ئىككىنچى تايانمايدۇ، بەلكى ئۇلار ھەقىقەتەن پەرۋەردىگار، يەنى «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»غا تايىنىدۇ. **21** بەرھەق، بىر «قالدى» قايتىپ كېلىدۇ، يەنى ياقۇپنىڭ «قالدىسى» قۇدرەتلىك تە گرىنىڭ ئېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. **22** ئى ئىسرائىل، خەلقىڭ دېڭىزدىكى قۇمدەك كۆپ بولغىنى بىلەن، پەقەت بىر قالدىسى قايتىدۇ؛ [چۈنكى] ھەققانىيلىق بىلەن يۇرگۈزۈلگەن، بىر ھالا كەتنىڭ تېشىپ ئۇستۈڭلارغا چۈشۈشى بېكىتىلگەندۇر؛ **23** چۈنكى بىر ھالا كەتنى ـ بېكىتىلگەن بىر ھالا كەتنى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. **24** شۇڭا ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ « ـ ئى زىئون تېغىدا ئولتۇرغان خەلقىم، ئاسۇرىيەدىن قورقما! ئۇ سىنى تاياق بىلەن ئۇرىدىغان، ۋە مىسىرلىقلاردەك ساگا قاراپ ھاسىنىنى كۆتۈرىدىغان بولسىمۇ، **25** پەقەت ئازغىنە ۋاقىت ئۆتۈشى بىلەنلا، سىلە رگە قاراتقان مۇشۇ دەرغەزىپىم تۈگەپ، غەزىپىمنى ئۇلارغا ھالاكەت چۈشىشۈن دەپ قارىتىمەن. **26** ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بولسا، ئۇلارغا قامچا بىلەن ھۇجۇم قوزغايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھالى «ئوۋەبنىڭ قورام تېشى»دا بولغان مىدىيان قىرغىنچىلىقىدەك ھالەتتە بولىدۇ؛ ئۇ ھاسىنىنى دېڭىزغا قارىتىپ، ئۇنى مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە كۆتۈرگەندەك كۆتۈرىدۇ؛ **27** ئاندىن شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇنىڭ يۈكى مۇرە گىدىن، ويۇنتۇرۇقى بوينۇگىدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ؛ مايلىرىڭ سەۋەبىدىن، ويۇنتۇرۇق سۇندۇرۇپ يوقىتىلىدۇ. **28** مانا، ئۇلار ئايانغا يېتىپ، مىگروندىن ئۆتكەن، مخماشتا يۈك-تاقلىرىنى ۋېرىپ قويىدۇ؛ **29** ئۇلار بوسۇغا-داۋاندىن ئۆتكەن، گىبىادا قونۇپ قالىدۇ؛ راماھ تىترەپ كېتىدۇ؛ ساۋۇلنىڭ يۇرتى گىبىئاھدىكىلەر بولسا قېچىپ كەتكەن؛ **30** ئى گاللىمنىڭ قىزى، پەريادىڭنى كۆتۈرا! ھەي لائىش، ئاكلاپ قوي! ئى بېچارە ئاناتوت! **31** مادمەناھ بولسا قاچىتى؛ گىبىمدىكىلەر بەدەر قاچىتى؛ **32** شۇ كۈنى ئۇ تۈمگۈچە ئۇلار نوب دۆڭىدە توختاپ قالىدۇ؛ ئاشۇ يەردە ئۇ زىئون قىزىنىڭ تېغىغا، يەنى يېرۇسالېمدىكى دۆڭگە قاراپ مۇشتىنى ۋېنىتىدۇ. **33** مانا، ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار چوڭ شاخلارنى شىددەت بىلەن كېسىۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئېگىز ئوسكىلەر كېسىپ يېقىتىلىدۇ؛ ھالى ئۈستۈنلەر پەسلەشتۈرۈلىدۇ. **34** ئۇ توموز [قوراللار] بىلەن ئورمانلىقنىڭ باراقسان يەرلىرىنى كېسىپ قاقاسلىق قىلىۋېتىدۇ؛ لىۋان بولسا ئۇلۇغ بىرسى تەرىپىدىن يېقىتىلىدۇ.

11 ۋە بىر تال نوتا يەسسەنىڭ دەرىخىنىڭ كۆتىكىدىن ئۈنۈپ چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ يىلتىزىدىن ئۈنۈپ چىققان بىر شاخ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. **2** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ روھى، يەنى دانالىقنىڭ ۋە يورۇتۇشنىڭ روھى، نەسىھەت ۋە كۈچ-قۇدرەتنىڭ روھى، بىلىم ۋە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ ئۇرىدۇ؛ **3** ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى بولسا پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئىبارەت بولىدۇ؛ ئۇ كۆزى بىلەن كۆرگىنىگە ئاساسەن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، ياكى قۇلىقى بىلەن ئاڭلىغىنىغا ئاساسەن كېسىم قىلمايدۇ. **4** ئۇ نامراتلارغا ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، يەر يۈزىدىكى مىسكىن-مۇمىنلەر ئۈچۈن ئادالەت بىلەن كېسىم قىلىدۇ. ئۇ جاھانى ئاغزىدىكى زاكون تايىقى بىلەن ئۇرىدۇ، رەزىللەرنى لەۋلىرىدىن چىققان نەپەسى بىلەن ئۆلتۈرىدۇ. **5** ئۇنىڭ بەلۋېغى ھەققانىيلىق، چاتراقلىقى بولسا سادىقلىق بولىدۇ. **6** بۆرە بولسا قوزا بىلەن بىللە ئۇرىدۇ، يىلپىز ئوغلاق بىلەن بىللە، موزاي، تارسلان ۋە بوردا ق كالا بىلەن بىللە ياتىدۇ؛ ئۇلارنى يېتىلگۈچى كىچىك بىر بالا بولىدۇ. **7** كالا ئېيىق بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىللە يېتىشىدۇ، شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ. **8** ئەمىمەيدىغان بالا كوبرا يىلاننىڭ تۇشۇگىگە يېقىن ئوينايدۇ، ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالا قولىنى زەھەرلىك يىلاننىڭ ئۇۋىسىغا تىقىدۇ؛ **9** مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ؛ ھېچ بۇزغۇنچىلىق بولمايدۇ؛ چۈنكى

خۇددى سۈلار دېگۈزنى قاپلىغاندەك، پۈتكۈل جاھان پەرۋەردىگارنى بىلىش-توتۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. **10** شۇ كۈندە «پەسسەنتىك يىلتىزى» ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر تۇچۇن تۇغ سۈپىتىدە كۆتۈرۈلۈپ تۇرىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنى ئىزدەپ كېلىپ يىغىلىدۇ؛ ۋە ئۇ ئارامگاھقا تاللىغان جاي شان-شەرەپكە تولىدۇ. **11** شۇ كۈنى رەب ئىككىنچى قېتىم ئۆز خەلقىنىڭ ساقالىغان قالدىسىنى قايتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاسۇريە، مىسىر، پاتروس، كۇش، ئېلام، شىنار، خامات ۋە دېڭىزدىكى يىراق ئاراللاردىن قايتۇرۇش ئۈچۈن ئۆز قولىنى يەنە ئۇزارتىدۇ. **12** ئۇ ئەللەرنى چاقىرىش ئۈچۈن بىر تۇغ كۆتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئىسرائىلنىڭ غېرىبلىرىنى جەم قىلىپ، يەھۇدادىن تارقىلىپ كەتكەنلەرنى يىغىدۇ. **13** شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمغا بولغان ھەسەتخورلۇق يوقايدۇ، يەھۇدانى خارلىغانلارمۇ ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ ئەفرائىم يەھۇداغا ھەسەت قىلمايدۇ، يەھۇدا بولسا ئەفرائىمنى خورلىمايدۇ. **14** براق ئۇلار غەرب تەرەپتە فىلىستىيلەرنىڭ مۇرىسىگە ئۈچۈپ چۈشىدۇ؛ ئۇلار بىرلىكتە شەرقتىكى خەلقلەردىن ئولجا ئالىدۇ؛ ئۇلار ئېدوم ۋە موئاب ئۈستىگە قوللىرىنى ئۇزارتىدۇ؛ ئاممونىيلارمۇ ئۇلارغا بېقىنىدۇ. **15** پەرۋەردىگار مىسىردىكى دېڭىزنىڭ «تىلى»نى يوق قىلىدۇ؛ ئۇ كۆچلۈك پېڭغىرنى شامال بىلەن [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىگە قولىنى بېغىرلىتىپ ئۈچۈرىدۇ، ئۇنى ئادەم ئايىغى قۇرۇق ھالدا مېڭىپ ئۆتكۈدەك يەتتە ئېرىق قىلىپ ئۆرىدۇ؛ **16** شۇنىڭ بىلەن ئۆز خەلقىنىڭ قالدىسى ئۈچۈن، مىسىردىن چىققان كۈندە ئىسرائىل ئۈچۈن تەيىارلىغان يولغا ئوخشاش، ئاسۇريەدە قالغانلار ئۈچۈن ئاشۇ يەردىن كېلىدىغان بىر كۆتۈرۈلگەن ئېگىز يول بولىدۇ.

12

ـ ۋە شۇ كۈنى سەن: ـ ـ ئى پەرۋەردىگار، مەن سېنى مەدھىيىلەيمەن؛ سەن ماڭا غەزەپلەنگىنىڭ بىلەن، غەزەپىڭ مەندىن يۇتكىلىپ كەتتى، ۋە سەن ماڭا تەسەللى بەردىڭ. **2** مانا، ئەڭزى مېنىڭ نىجاتىمدۇر، مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن، قورقمايمەن، ياھ پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم ۋە ناخشامدۇر؛ ئۇ يەنە مېنىڭ نىجاتىم بولدى، ـ دەيسەن. **3** ـ شادلىق بىلەن سىلەر نىجاتلىق قۇدۇقلىرىدىن سۇ تارتىسىلەر. **4** شۇ كۈندە سىلەر: ـ «پەرۋەردىگارغا رەھمەت ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار؛ ئۇنىڭ ئەمەللىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنىڭ زور ئابرۇيى تاپقانلىقىنى جاكارلاڭلار. **5** پەرۋەردىگارغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان؛ مانا بۇ پۈتكۈل جاھانغا ئايان قىلىنسۇن! **6** زىئوندىكىلەر، تەنتەنە قىلىپ جار سېلىڭلار، چۈنكى ئاراڭلاردا تۇرغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئېيۇكتۇر!» ـ دەيسىلەر.

13

ئامورىنىڭ ئوغلى يەشايا كۆرگەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا يۈكلەنگەن بابىل توغرىسىدىكى ۋەھيي: ـ **2** [بابىل] ئاقسۇ ئۆڭگە كلىرىنىڭ قوۋۇقلاردىن توپۇپ كىرىشى ئۈچۈن، قاقاس تاغ ئۈستىدە تۇغ كۆتۈرۈڭلار، ئاۋازىنى ئاۋازلا چاقىرىڭلار، قولۇڭلارنى پۇلا كۆمتىپ ئىشارەت قىلىڭلار. **3** مەن بولسام، مەخسۇس تاللىغانلىرىمغا ئېيرىۋق چۈشۈۋ رگەنمەن، ئۆز پالۋانلىرىمنى، يەنى تەكەبىۋرلۇقتىن يايراپ كەتكەن ئادەملىرىمنى غەزىپىمنى بەجا كەلتۈرۈشكە چاقىردىم. **4** ئاڭلاڭلار، ئېيۇك بىر ئەلنىڭ ئادەملىرىدەك توپ-توپ ئادەملەرنىڭ تاغلاردا ياڭراتقان قىيقاس-سۈرەنلىرىنى، ھەممە ئەل-يۇرتلار ۋە پادىشاھلىقلار [جەڭگە] يىغىلىپ دولقۇنلاتقان قاينام-تاشقىنلىقنى! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار قوشۇنلارنى جەڭگە يىراق يۇرتىدىن، ھەتتا ئاسمانلارنىڭ قەرىدىنمۇ پۈتكۈل جاھاننى ھالاك قىلىشقا كەلگەن. **6** پەريياد چېكىپ ھۇۋلاڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئۇ ھەممىگە قادىردىن كېلىدىغان ھالا كەتمەك كېلىدۇ. **7** بۇنىڭدىن ھەربىر قول بوشىشىپ كېتىدۇ، ھەممە ئادەمنىڭ يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ. **8** ئۇلار ۋەھىمىگە چۈشىدۇ؛ ئازاب-ئۇقۇبەت ۋە قايغۇ-ھەسرەت ئۇلارنى قاپلايدۇ، تولغىقى تۇتقان ئايالدەك ئۇلار تولغىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە ۋەھىمە ئىچىدە تىكىلىپ قارىشىدۇ، يۈزلىرى بولسا يالقۇنداەك قىزىرىپ كېتىدۇ. **9** مانا پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، شۇ كۈن جىمى يەر-جاھانىڭ ۋەيران قىلىشقا، رەھىمسىز بولۇپ، غەزەپ ۋە قەھر بىلەن تولغاندۇر، ئۇ گۇناھكارلارنى جاھاندىن يوقىتىدۇ. **10** چۈنكى ئاسماندىكى يۇلتۇزلار تۇرۇكۈملىرى نۇرىنى بەرمەيدۇ؛ قۇياش بولسا چىقىپلا قاراڭغۇلىشىدۇ، ئايمۇ ھېچ يورۇمايدۇ. **11** مەن دۇنيانى رەزىللىكى ئۈچۈن، قەبىھلەرنى گۇناھلىرى ئۈچۈن جازالايمەن؛ ماكاۋۇرلارنىڭ تەكەبىۋرلۇقىنى تۈگەل يوقىتىمەن؛ زوراۋانلارنىڭ كىبىرلىرىنى پەس قىلىمەن. **12** مەن ئىنسانلارنى ساپ ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن، ئادەمنى ھەتتا ئوفىردىكى ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن. **13** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىدە، ئۇنىڭ قاينىغان قەھرلىك كۈنىدە، مەن [خۇدا] ئاسمانلارنى تەۋرىتىمەن، يەر بولسا ئۆز ئورنىدىن يۇتكىلىدۇ، **14** شۇڭا ئۇۋۇلانغان بىر جەرەندەك، ھېچكىم يىغمايدىغان بىر پادىدەك، ھەربىرىمىز ئۆز ئەل-جامائىتىنى ئىزدەپ كەتمەكچى بولىدۇ، ھەربىرى ئۆز يۇرت-ماكانىغا قاچماقچى بولىدۇ؛ **15** قېچىپ ئۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى سانجىپ ئۆلتۈرۈلىدۇ، ئەسىرگە چۈشكەنلەرمۇ قىلىچلىنىدۇ. **16** ئۇلارنىڭ بالىلىرىمۇ كۆز ئالدىدا پارە-پارە قىلىنىدۇ، ئۇلارنىڭ ۋەيلىرى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ، ئايالىرىمۇ ئاياغ ئاستى قىلىنىدۇ. **17** مانا، مەن ئۇلارغا قارشى ئۆرۈشقا مېدىئالىقلارنى قوزغايمەن، ئۇلار كۈمۈشلە رگە ھېچ قارىمايدۇ، ئالتۇندىن بولسا ئۇلار زوق ئالمايدۇ. **18** ئۇلارنىڭ ئوقيالىرى يىگىتلەرنى ئوتمە-توشۇك قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار بالىياتقۇنىڭ مېۋىسىگە ھېچ رەھىم قىلمايدۇ، كۆزلىرى بالىلارنى ھېچ ئايىمايدۇ. **19** پادىشاھلىقلارنىڭ گۈھىرى، كالدىيەلەرنىڭ پەخرلىنىدىغان گۈزەللىكى بولغان بابىل بولسا، خۇدانىڭ سودوم ۋە گومورىرا شەھەرلىرىنى ئۆرۈۋەتكىنىگە ئوخشاش بولىدۇ. **20** ئۇ يەردە ھېچكىم ھە رگىز ئۆرىمايدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۇ ئادەمزاتسىز قالىدۇ. ئەرەبلەر بولسا شۇ يەردە چېدىر تىكەيدۇ، ماچىلار پادىلىرىنى شۇ يەردە ياتقۇزمايدۇ. **21** براق چۆل-باياۋاندىكى جانۋارلار شۇ يەردە قونىدۇ، ئۇلارنىڭ [خاراب] ۋەيلىرىگە ھۇۋلايدىغان مەخلۇقلار تولىدۇ، ھۇۋقۇشلار شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، «ئۆچكە جن»لار سەكرەپ ئۇيناقلىشىدۇ. **22** ياۋايى ئىتلار قەلئە-قورغانلاردا، چىلبۆرىلەر ئۇنىڭ ھەشەمەتلىك ئوردىلىرىدا ھۇۋلىشىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ ۋاقتى توشۇشقا ئاز قالدى، ئۇنىڭ كۈنلىرى ئۇزۇنغا بارمايدۇ.

14

چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇپقا رەھىمدىللىك كۆرسىتىدۇ، يەنە ئىسرائىلنى تاللايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ئۆز يۇرت-زېمىنىدا ماكانلاشتۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن يات ئادەملەر ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ، ياقۇپ جەمەتىگە قوشۇلىدۇ. **2** ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۇلارنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا ئاپىرىدۇ؛ ئىسرائىل جەمەتى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا ئۇلارغا قۇل ۋە دېدەك سۈپىتىدە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇتقۇن قىلغانلارنى تۇتىدۇ؛ ئۆزلىرىنى ئە زگەنلەرنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. **3** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلە رگە ئازابتىن، سارىسىمدىن ۋە ئەسىر بولۇپ مەجبۇرلانغان مۇشەققەتلىك قۇللۇقتىن ئارىملىق بە رگەن كۈندە، **4** سىلەر بابىل پادىشاھى توغرىسىدا مۇنداق ماقال-تەمسىلنى ئېيتىسىلەر: ـ «قارا، بۇ جازاتخور قانداق ھالاك بولدى، تالان-تاراج قىلىپ ئالتۇن تۈپلىغۇچى قانداق يوقالدى! **5** پەرۋەردىگار رەزىللەرنىڭ ھاسىسىنى، ھاكىملارنىڭ زاكون تايىقىنى، **6** يەنى خەلق-مىللەتلەرنى ئاچچىقى بىلەن ئۇزاۋۇكسىز ئۇرغانىنى، ئەللە رگە غەزەپ قىلىپ تەزگىنسىز زىيانكەشلىك قىلغانىنى سۈندۈرۈۋەتتى. **7** پۈتكۈل يەر يۈزى ئارام تېپىپ تىنچلىنىدۇ؛ ئۇلار ناخشا ئېيتىپ تەنتەنە قىلىدۇ. **8** قارىغايلار بولسا ھالىگەن شادلىنىدۇ، لۇئانىدىكى كېدىرلارمۇ: ـ «سەن گۈر ۋەگە ياتقۇزۇلغاندىن كېيىن، ھېچبىر كەسكۈچى بىزنى قورقاتمايدۇ!» ـ **9** سەن چۈشۈشۈڭ بىلەن تەھتىسارادىكىلەر سېنى قارشى ئېلىشقا سارىسىمە بولۇپ كېتىدۇ؛ سەن ئۆچۈن ئۇلۇكلەرنىڭ روھلىرى، جاھاندىكى جىمىكى «ئۆچكە جنلار» قوزغىلىدۇ؛ ئەللەرنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى تەختلىرىدىن تۇرغۇزۇلىدۇ، **10** (Sheol h7585) ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ھالىڭۇ بىزلەرنىڭكىدەك بوشاپ كەتتىمۇ؟ بىزگە ئوخشاش بو **11** سېنىڭ شانۇ-ھەيۋىتىڭ چىلتارلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى بىلەن بىللە تەھتىساراغا چۈشۈرۈلۈپ تۈگىدى، ئاستىڭا چۈش قۇرتى مېزىلداپ كېتىدۇ، ئۈستۈڭنى سازاڭلار قاپلاپ كېتىدۇ. **12** (Sheol h7585) ئى چولپان، سەھەر بالىسى، سەن قانداق قىلىپ ئاسماندىن يېقىلىپ چۈشكەنسەن! ئى تېنى ئۈتكەندىلا ئەللەرنى يە رگە يېقىتقۇچى، سەن يەر يۈزىگە تاشلۇۋېتىلدىڭ! **13** سەن

ئەسلىدە كۆزگە ئۆكىدە: ـ «مەن ئاسمانلارغا چىقىمەن، تەختىمنى خۇدانىڭ يۇلتۇزلىرىدىن ئۈستۈن قىلىمەن، مەن جامائەتنىڭ تېغىدا، يەنى شىمال تەرەپلەردىمۇ ئولتۇرىمەن؛ **14** مەن بۇلۇتلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن يۇقىرىغا ئورلەيمەن؛ ھەممىدىن ئالىي بىلەن تەڭ بولىمەن!» ـ **15** ھالبۇكى سەن تەھتىساراغا، چوڭقۇر ھاكۇنىڭ تېگىگىگە چۈشۈرۈلدۇڭ».

(Sheol h7585) **16** سېنى كۆرگەنلەر ساڭا يېقىندىن سىنچىلاپ قاراپ: ـ «جاھانى زىلزىلگە كەلتۈرگەن، پادىشاھلىقلارنى تىترەتكەن ئادەم مۇشۇمىدۇ؟ **17** يەر يۈزىنى چۆل-باياۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى غۇلاتقان، ئۇتقان ئەسىرلەرنى ئۆز يۇرتىغا ھېچ قويۇپ بەرمىگەن مۇشۇمىدۇ؟» ـ دېيىشىدۇ. **18** مانا ئەللەرنىڭ شاھلىرى بىرىمۇ قالماي «شان-شەرەپ»تە، [قاراڭغۇلۇقتىكى] ئۆز ئۆيىدە يېتىشىدۇ، **19** بىراق سەن كەمىستىلگەن [چىرىگەن] بىر شاخ كەبى، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ دۇۋىسى ئاستىدا، قىلىچ بىلەن سانجىلغان، ھاكۇنىڭ تەھتىگە چۈشىدىغانلارغا ئوخشاش، ئاياغ ئاستىدا دەسسەپ-چەيلەنگەن ئۆلۈكتەك، ئۆز گۆر ئۈچۈن مەھرۇم بولۇپ تاشلىۋېتىلدىڭ. **20** سەن ئاشۇ پادىشاھلار بىلەن بىرگە دەپنە قىلنىمايسەن، چۈنكى ئۆز يۇرتۇڭنى ۋەيران قىلغانسەن، ئۆز خەلقىڭنى ئولتۇرۇۋۇتكەنسەن؛ رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ نەسلى ھەرگىز يەنە تىلغا ئېلىنمايدۇ. **21** ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكىلىرى ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى قەتل قىلىشقا تەييار قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا، ئۇلار ئۇرىندىن تۇرۇپ يەر-جاھانى ئىشغال قىلمايدۇ، يەر يۈزىنى شەھەر گە توشقۇزۇپتەلەيدۇ. **22** چۈنكى مەن ئۇلارغا قارشى چىقىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن بابىلدىن ئۇنىڭ نامىنى ۋە ئۇنىڭ قالدۇقلىرىنى، نەسىل-پەرزەنتلىرىنى ئۆزۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **23** ـ ۋە ئۇنى ھۆۋقۇشنىڭ ماكانىغا، سازلىقلارغا ئايلاندۇرىمەن؛ ھالاكەت سۈپۈرگىسى بىلەن ئۇنى سۈپۈرۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **24** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق قەسەم ئىچكەنكى، ـ مەن قانداق ئويلىسام، شۇنداق بولىدۇ؛ قانداق مەقسەتنى كۆزلىگىگە پۈكسەم، شۇ تىكىلىنىدۇ، **25** مەقسىتىم ئۆز زېمىنىمدا ئاسۇرىيەلىكنى قىيما-چىيما قىلىشتىن ئىبارەت؛ ئۆز تاغلىرىمدا ئۇنى دەسسەپ-چەيلەيمەن؛ ئۇ سالغان يۇنۇنۇرۇق خەلقىمنىڭ يوينىدىن، ئۇ ئارتقان يۈك مۇرىسىدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ. **26** مانا بۇ پۈتكۈل يەر يۈزى توغرۇلۇق ئىرادە قىلىنغان مەقسەتتۇر، مانا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئۇزارتىلغان قولدۇر. **27** پەرۋەردىگار مۇنداق مەقسەتنى پۈككەنكەن، كىم ئۇنى توسالىسۇن؟ ئۇنىڭ قولى ئۇزارتىلغانكەن، كىم ئۇنى يانداۋرالىسۇن؟ **28** ئاھاز پادىشاھ ئۆلگەن يىلدا مۇنداق ۋەھيي يۈكلەندى: ـ **29** ئى فىلىستىيە، ھەممىگىلار، «بىزنى ئۇرغان تاياق سۇندى» دەپ شادلانماڭلار، چۈنكى يىلاننىڭ يىلتىزىدىن زەھەرلىك بىر يىلان چىقىدۇ، ئۇنىڭ نەسلى بولسا دەھشەتلىك ئۇچار يىلان بولىدۇ. **30** ئۇنىڭ بىلەن يوقسۇللارنىڭ ئۇنچىسى بالىلىرى ئوزۇقلىنىدۇ، مۇمىنلەر بولسا تىنچ-ئامانلىقتا ياتىدۇ؛ بىراق مەن يىلتىزىڭنى ئاچارچىلىق بىلەن يوقىتىمەن قالغان قىسمىڭنى ئۆ تەرەپتىن ئولتۇرۇلىدۇ. **31** ئۇنىڭ ئى قوۋۇق، نالە كۆتۈرگىن، ئى شەھەر، پەرياد چەككىن! ئى فىلىستىيە، سەن بولساڭ ئېرىپ كەتكەنسەن! چۈنكى شىمال تەرەپتىن ئىس-تۈتەك كىلىك بىر تۈزۈلۈك ئورلەيدۇ؛ ئۇنىڭ يىغلىغان قوشۇنلىرىدا ھېچكىم سەپسىز قالمايدۇ. **32** ئەمدى بۇ ئەلنىڭ ئەلچىلىرىگە قانداق جاۋاب بېرىش كېرەك؟ ـ «زىئونى تىكىلىگۈچى پەرۋەردىگاردۇر؛ ئۇنىڭ خەلقى ئىچىدىكى ئېزىلگۈچىلەر ئۇنىڭدىن باشپاناھ تاپىدۇ» ـ دېگىن!»

15 موئاب توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھيي؛ ھالاكەتلىك بىر كەچتىلا، موئابتىكى ئار شەھىرى ۋەيران قىلىنىدۇ؛ ھالاكەتلىك بىر كەچتىلا، موئابتىكى كىر شەھىرى يوق قىلىنىدۇ، **2** يىغا-زارلار كۆتۈرۈش ئۈچۈن، مانا ئۇ بۇخانىسىغا، دىبونغا، شۇنداقلا [بارلىق] ئېگىزلىكلىرىگە چىقتى؛ موئاب نېبو ۋە مەدەبا شەھەرلىرى ئۈچۈن پەريات كۆتۈرىدۇ؛ ھەمە باشلار تاقىر كۆرۈنىدۇ، جىمىكى ساقاللار كېسىلىپ چۈشۈرۈلدى. **3** كوچىلاردا ئۇلار بۆز كىيىدۇ؛ ئۆگزىلىرىدە، مەيدانلىرىدا، ھەربىر ئادەم كۆز ياشلىرىنى ياغدۇرۇپ پەريات كۆتۈرىدۇ. **4** ھەشبونغا، ئېلىئالاھ شەھەرلىرىگە يىغا ئولىشىدۇ؛ ئاۋازلىرى ياھاز شەھىرىگىمۇ يېتىپ بارىدۇ. شۇڭا موئابنىڭ ئەسكەرلىرىمۇ ندا قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇد-باغرىنى تىترەك باسىدۇ. **5** مېنىڭ قەلبىممۇ موئاب ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قاچقۇنلىرى زوئارغا ھەم ئە گلات-شىلى-شىجاغا بەدەر قاچىدۇ؛ مانا ئۇلار تورلىشىپ، يېغلىغان پېتى لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولى بىلەن يۇقىرىغا ماڭىدۇ؛ ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا ئۇرۇپ ھالاكەتىنى ناله-زار كۆتۈرىدۇ. **6** چۈنكى نىمرىمدىكى سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، ئوت-چۆپلەر سولىشىپ، گۈل-گىياھ تۈگەپ كېتىدۇ، ھېچ ياپ-يېشىللىق قالمايدۇ. **7** شۇڭا ئۇلار بايلىقلىرى، تاپقان-تە رگىننى يېغىپ «تەرەك ۋادىسى»دىن ئۆتمەكچى بولىدۇ، **8** ئۇلارنىڭ كۆتۈرگەن يىغىسى موئابنىڭ چېگراسىغا، ئاھۇز-زارلىرى ئە گلائىمغا، يېغانلىرى يەئەر-ئېلىمغا يېتىدۇ. **9** دىموننىڭ سۇلىرى قانغا تولۇپ كېتىدۇ، چۈنكى دىموننىڭ ئوستىگە تېخىمۇ كۆپ بالا يېتىپەتنى تۆپلايمەن؛ چۈنكى موئابنىڭ قاچقۇنلىرى ھەم زېمىندا قالغانلىرىنىڭمۇ ئوستىگە بىر شىرنى ئەۋەتىمەن.

16 «ئەمدى [غەللە-پاراق] قوزىسىنى سېلا [رايوندىن] ئېلىپ، چۆل-باياۋاندىن ئۆتۈپ زېمىنلارنىڭ ھۆكۈمرانىغا، يەنى زىئون قىزىنىڭ تېغىغا ئەۋەتكىن!» **2** ئۇۋىسىدىن چۈۋۈلۈپ پاتىپاراق بولۇپ كەتكەن قۇشلاردەك، موئاب قىزلىرى ئارنون دەريا سىنىڭ كېچىكلىرىدە [ئالاقزادە] يۈرىدۇ. **3** «پاراسەت بىلەن ھۆكۈم قىلىڭلار!» **4** «[ئى زىئون قىزى]، سايىكىزنى چۈشۈرۈپ چۈشتىكى يورۇقلۇقتى ئۆتۈن قاراڭغۇسىدەك قىلىڭ، شۇ غېرىبلارنى يوشۇرۇپ قويغايسىز؛ قوغلانغانلارنى ئاشكارىلاپ قويمىغايسىز! مېنىڭ موئابدىكى مۇساپىرلىرىمنى ئۆزىڭىز بىلەن بىللە تۇرغۇزغايسىز؛ ئۇلار ئۆچۈن ۋەيران قىلغۇچىنىڭ ئالدىدا باشپاناھ بولغايسىز!». **5** «[ئۆتۈنۈشۈڭلار تورغا]، چۈنكى ئە زگۈچى يوقىلىدۇ، ھالاكەت يوق بولىدۇ، ئە زگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى زېمىندىن يوقىلىدۇ. ئۆ زگەرمەس مېھىر-شەپقەت بىلەن بىر تەختە تىكىلىنىدۇ؛ «داۋۇتنىڭ چېدىرى» ئىچىدىكى شۇ تەختە ئۆستىدە بىرسى ئولتۇرىدۇ. ئۆ بولسا، ھەققەتەن ئادالەت يۈرگۈزىدىغان، شۇنداقلا ئادالەتنى ئىزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان بولىدۇ. **6** ـ بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇق توغرىسىدا ئاڭلىدۇق (ئۆ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى، تە كەبىۋارلۇقى، نوچىلىق قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق؛ بىراق ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ! **7** شۇڭا موئاب ئۈچۈن زار يىغلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى زار-زار يىغلايدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەتكە چۈمۈپ كىر-ھارەسەتنىڭ «كىشمىش پوشكاللىرى» ئۈچۈن زار-زار يىغلاڭلار! **8** ھەشبون رايوندىكى ئېتىزلار، سىبماھدىكى ئۈزۈم تاللىرىمۇ يىگەنچە كېتىدۇ؛ ئەللەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭ سەرخىل ئۆسۈملۈكلىرىنى بۇزۇپ چەيلەيدۇ؛ ئۇلار ئەسلىدە ياتازە رگىچە يېتىپ، چۆل-دالالارنى كە زگەندى، پېيلە كلىرى سوزۇلۇپ، «[ئۆلۈك] دېڭىز»نىڭ نېرىسىغا يەتتى. **9** شۇڭا مەن ياتازەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن بىللە سىبماھنىڭ ئۈزۈم تېلى ئۈچۈن يىغلايمەن؛ ئى ھەشبون، ئېلىئالاھ، ئۆز كۆز ياشلىرىم بىلەن سىلەرنى سۇغىرىمەن! چۈنكى يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ھوسۇلۇڭ ئۈستىگە تەتەنە بىر سادا يا كۆتىلىدۇ. **10** خۇشاللىق مېۋىلىك باغلاردىن مەھرۇم قىلىنىپ، شادلىقمۇ يوق قىلىنىدۇ؛ ئۈزۈمزارلىقلاردا نە ناخشا ئاۋازلىرى ئاڭلانمايدۇ، نە تەتەنە قىلنمايدۇ؛ دەسسىگۈچىلەر ئۈزۈم كۆچىلە كلىرىنى چەيلىمەيدۇ. چۈنكى مەن ئۈزۈم كۆچىلە كلىرىدىكى خۇشال ۋارقىراشلارنى توختاتتىم. **11** شۇڭا ئىچ-باغرىلىرىم موئاب ئۈچۈن چالغان چىلتارەدەك تاغرىپ مۇڭلۇق يا كۆيدۇ، ئىچىم كىر-ھەرەسىدىكىلەر ئۈچۈنمۇ شۇنداق؛ **12** شۇنداق بولىدۇ كى، موئاب ئۆزىنى ئۆپرىتىپ دۇئا قىلغىلى ئۆتىنىڭ «يۇقىرى ئورنى»غا چىقىپ كەلگەندە، يا كى دۇئا قىلغىلى «مۇقەددەس ئۆيى» گە كە رگەندە، ئۇ مۇئاۋەپپەقىيەتكە ئېرىشەلەيدۇ. **13** مانا مۇشۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار موئاب توغرۇلۇق بۇرۇن ئېيتقان. **14** بىراق ھازىر پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۈچ يىل ئىچىدە مەدىكار ھېسابلىناندەك، موئابنىڭ كۆپلىگەن قوشۇن-ئاھالىسى بولغىنى بىلەن، ئۇنىڭ پەخىرلەنگەن شۇھرىتى يەكسان بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قالدۇقلىرى بولسا ئىنتايىن ئاز ۋە ھالسىز بولىدۇ».

17 دەمەشق توغرۇلۇق يۇكلەنگەن ۋەھيي: ـ مانا، دەمەشق شەھەر بولۇپ تۇرۇۋەرمەي، ناھايىتى بىر دۆۋە خارابىلىققا ئايلاندۇرۇلدۇ. **2** ئاروئەردىكى شەھەرلەر ئادەمزاتسىز بولۇپ، قوي پادىلىرىغا قالدۇرۇلدۇ، ئۇلار تىنچ-ئامان ياتىدۇ، ئۇلارنى قورقۇتقۇدەك ھېچبىر ئادەمۋ كۆرۈنمەيدۇ. **3** ئەفرائىمدا بولسا، قورغانلىق شەھەرلەر يوقىلىدۇ، دەمەشقتىكى شاھانە ھوقۇق، سۈرىيەنىڭ قالدۇقلىرى يوقىلىدۇ؛ ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ شۆھرىتى»دەك يوق بولىدۇ. ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **4** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ كى، ياقۇبنىڭ شۆھرىتى سۈسلىشىپ، تېنىدىكى سېمىز تەتلەر سىزىپ كېتىدۇ. **5** ئۇلارنىڭ ھالى بولسا ئورمچى يۇغداي ئورغاندىن كېيىن، يەنى بىلىكى بىلەن يىغىپ ئورغاندىن كېيىن، ھەتتا رەفايىم جىلغىسىدا ئادەملەر باشاقلارنى تە رگەندىن كېيىنكى ھالەتكە ئوخشاش، [قالغىنى يوق دېيەرلىك بولىدۇ]، **6** ھالبۇكى، يەنە ئازراق تە رگۈدەك باشاق، زەيتۇن دەرىخى سىلكىنگەندىن كېيىن، ئەڭ ئۈچىدا ئىككى-ئۈچ تال مېۋە، كۆپ مېۋىلىگەن شاخلىرىدا تۆت-بەش تال مېۋە قالدۇرۇلىدۇ، ـ دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار. **7** ـ شۇ كۈنى ئىنسان بولسا ياراتقۇچىسىغا نەزىرىنى تىكىدۇ، كۆزى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدا بولىدۇ. **8** ئۇلار ئۆز قۇربانگاھلىرىغا، يەنى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىغا، ياكى بارماقلىرى بىلەن شە كىللەندۈ رگەنلىرىگە ھېچ قارىمايدۇ، نە «ئاشەراھ»لارغا نە «كۈن تۈۋرۈكلىرى» گە ھېچ ئۈمىد باغلىمايدۇ. **9** شۇ كۈنىدە ئۆنىڭ قورغانلىق شەھەرلىرى، ئەسلىدىكى ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا چاتقاللىقتا ۋە تاقىر تاغلارغا ئايلاندۇرۇلغان خارابە شەھەرلەردەك، ھەممىسى ۋەيران بولۇپ كېتىدۇ. **10** چۈنكى نىجاتىڭ بولغان خۇدانى ئۇنتۇپ قالدىڭ، كۈچۈڭ بولغان «قورام تاش بولغۇچى»نى ئەسلىمىدىڭ؛ شۇڭا سەن «سەرخىل» تۈسۈملۈكلەرنى تىكىپ قويغىنىڭ بىلەن، ۋە ياقا يۈرتىنى ئۆزۈم تاللىرىنى تىككىنىڭ بىلەن، **11** ئۇلارنى تىككەن كۈنىلا ياشارتقىنىڭ بىلەن، تىككەن تە نىسىلا ئۇلارنى چېچە كلەتكىنىڭ بىلەن، ھوسۇلىغا ئېرىشكەن كۈنىدە، ئۇ پەقەت بىر پاتمان داۋالغۇسىز قايغۇ-ھەسرەت بولىدۇ، خالاس! **12** ھەي! كۆپ خەلقلەرنىڭ چۇقان-سۈرەنلىرى! ئۇلار دېڭىز-ئوكيانلارنى ئۈرغۇتۇپ دولقۇنلاردەك شاۋقۇنلارنى كۆتۈرىدۇ، ئاھ، ئەللەرنىڭ قايناپ-تاشقىنلىرى! دولقۇنلانغان كۆچلۈك سۈلارداەك ئۇلار قاينام-تاشقىنلارنى كۆتۈرىدۇ. **13** ئەللەر ئۇلۇغ سۈلارنىڭ قاينام-تاشقىنلىرىدەك دولقۇنلىنىپ كېتىدۇ، بىراق ئۇ ئۇلارنىڭ دە ككىسىنى بېرىشى بىلەنلا، ئۇلار يىراققا بەدەر قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلار تاغدىكى ئوت-چۆپلەرنىڭ توپا-توپانلىرى شامالدا يىراقلارغا ئۆچۈرۈۋېتىلگەندەك، قارا قويۇن ئالدىدا چاڭ-توزاڭلار قويۇن بولغاندەك ھەيدۈېتىلىدۇ! **14** كەچتە ـ ۋەھىمە! تاڭ سەھەردە ـ يوق بىراق! مانا بىزنى بۇلاپ كەتكەنلەرنىڭ نىسىۋىسى، بىزدىن ئوڭلىغىنىلەرنىڭ ئالىۋالغانلارنىڭ ئاقىۋىتىدۇر!

18 ئاھ، ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ ۋىلىرىدىكى قاناتلارنىڭ ۋۇزىلدىغان ئاۋازلىرى بىلەن قاپلانغان يەر-زېمىن! ـ سەن قومۇش كېمىلەر ئۈستىدە ئەلچىلەرنى دېڭىزدىن ئۆتكۈزۈپ ئەۋەتىسەن، ـ ئى يەل تاپان خەۋەرچىلەر، ئېگىز ۋىلىۋق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر ئەلگە، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر مىللەتكە، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۇلۇنگەن، كۆچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر ئەلگە [قايتىپ] بېرىڭلار! **3** جاھاندا ئۈرۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، جىمىكى يەر يۈزىدىكىلەر! تاغلاردا بىر تۇغ كۆتۈرۈلگەندىلا، كۈرۈڭلار! كاناي چېلىنغاندىلا، ئاڭلاڭلار! **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ مەن تىنچلىقتا تۇرىمەن، نۇر ئۈستىدە يالىداب تۇرغان ئىسسىقتەك، ئىسسىق ھوسۇل مە زگىلدىكى شەبنەملىك بۇلۇتتەك، ئۈز ئۈرالىغۇمدا كۆزىتىمەن؛ **5** چۈنكى ھوسۇل ئېلىش ئالدىدا، ئۈزۈم چېچە كلىگەندىن كېيىن، چېچە كلەر ئۈزۈم بولغاندا، ئۇ پۈتىغۇچى پىچاقلار بىلەن بىخلارنى كېسىپ، ھەم شاخلىرىنى كېسىپ تاشلايدۇ. **6** ئۇلار يىغىشتۇرۇلۇپ تاغدىكى تاغلۇر قۇشلارغا، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا قالدۇرۇلىدۇ. ئالغۇر قۇشلار ئۇلاردىن ئۈزۈقلىنىپ يازنى ئۆتكۈزىدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار ئۇلار بىلەن قىشنى ئۆتكۈزىدۇ. **7** شۇ كۈنىدە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارغا بىر سوۋغات ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ يەنى ئېگىز ۋىلىۋق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر مىللەتتىن، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر ئەلدىن، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۇلۇنگەن، كۆچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر مىللەتتىن بېرىلىدۇ؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري پەرۋەردىگارنىڭ نامى بولغان جايغا، يەنى زىئون تېغىغا ئېلىپ كېلىنىدۇ.

19 مىسىر توغرۇلۇق يۇكلەنگەن ۋەھيي: ـ مانا، پەرۋەردىگار تېز ئۈچىدىغان بۇلۇت ئۈستىگە مىنىپ، مىسىرغا يېتىپ كېلىدۇ؛ مىسىردىكى بۇتلار ئۆنىڭ ئالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ، مىسىرنىڭ يۈرىكى بولسا ئېچىدىن ئېرىپ كېتىدۇ. **2** ـ «ۋە مەن مىسىرلىقلارنى بىر-بىرىگە قارشى قۇتراتىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قېرىندىشلىرىغا قارشى ئۇرىشىدۇ، ئۆز قوشنىلىرى بىلەنمۇ سوقىشىدۇ؛ شەھەر بىلەن شەھەر، پادىشاھلىق بىلەن پادىشاھلىق بىر-بىرىگە قارشى ئۇرىشىدۇ؛ **3** ۋە مىسىرنىڭ روھى ئۆز ئېچىدىن يوقاپ كېتىدۇ؛ مەن ئۇلارنى مەسىلىھەتسىز قالدۇرىمەن؛ شۇڭا ئۇلار بۇتلارنى ۋە ئەۋۋاھلارنى، ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىلارنى ھەم پالچىلارنى ئىزدەپ مەسىلىھەت سورايدۇ؛ **4** مەن مىسىرلىقلارنى رەھىمسىز بىر ھۆكۈمرانلىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئەشەددىي بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ» ـ دەپ جاكارلايدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان رەب پەرۋەردىگار؛ **5** ھەم سۇلار «دېڭىز»دىن يوقايدۇ، دەريانىڭ قاچىراپ پۈتۈنلەي قۇرۇپ كېتىدۇ؛ **6** دەريالارنى سېىسقچىلىق قاپلايدۇ، مىسىرنىڭ ئۈستىدىكى-قانىللىرى قاچىراپ ئۇگەيدۇ؛ قومۇشلار ھەم يېكىنلەر سولىشىدۇ؛ **7** نىل دەريانىڭ ۋىيدىكى يەرلەر، نىل دەريانىڭ قېيۇلۇش ئاغزىدىكى يەرلەر گىياھىسز قالىدۇ، نىل دەريانىڭ ۋىيدىكى زىرائەتلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇپ، توزۇپ، يوقىلىدۇ. **8** بېلىقچىلار بولسا زار قاقشايدۇ؛ نىل دەريانىڭ سېىسقچىلىق قاپلايدۇ، مىسىرنىڭ ئۈستىدىكى-قانىللىرى قاچىراپ ئۇگەيدۇ؛ قومۇشلار ھەم يېكىنلەر سولىشىدۇ؛ **7** نىل دەريانىڭ ۋىيدىكى يەرلەر، نىل دەريانىڭ قېيۇلۇش ئاغزىدىكى يەرلەر گىياھىسز قالىدۇ، نىل دەريانىڭ ۋىيدىكى زىرائەتلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇپ، توزۇپ، يوقىلىدۇ. **8** بېلىقچىلار بولسا زار قاقشايدۇ؛ نىل دەريانىڭ سېىسقچىلىق قاپلايدۇ، مىسىرنىڭ ئۈستىدىكى-قانىللىرى قاچىراپ ئۇگەيدۇ؛ **9** ئۇلار توقۇلغان ئىشلىتىلىدىغان ئۈچىلىكتە قالىدۇ. **10** جەمئىيەتنىڭ «تۈۋرۈك»لىرى پارە-پارە بولۇپ، مەدىكارلارنىڭ كۆڭۈلىمۇ يېرىم بولىدۇ. **11** تۇنىۋ ئەخمەق زوئان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى! پىرەۋننىڭ ئەڭ دانا مەسىلىھەتچىلىرىدىن ئەخمىقانە مەسىلىھەتلەر چىقىدۇ! سىلەر قانداقۇ پىرەۋنگە: ـ «مەن بولسام دانالارنىڭ ئەۋلادى، قەدىمكى پادىشاھلارنىڭ ئەسلىدۇرمەن!» ـ دەۋاتقانىسىلەر تېخى؟ **12** [مىسىر]، سېنىڭ دانىشمەنلىرىڭ ھازىر قېنى؟ ئۇلار دانىشمەن بولسا، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر توغرۇلۇق نېمىلەرنى كۆڭلىگە پۈككەنلىكىنى ساڭا ئايان قىلسۇن! **13** زوئان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى نادانلاشتى، مەمفىس شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى ئالدىنىپ كەتتى؛ مىسىر قەبىلىلىرىنىڭ «بۇرجەك تاش»لىرى بولسا ئۇلارنى ئېزىقتۇرۇپ قويدى. **14** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بىر قايۇقتۇرغۇچى روھنى ئارىلاشتۇرۇۋەتتى؛ شۇڭا بىرسى مەست بولۇپ ئۆز قۇسۇقىدا تېپىلىپ ئەلەڭ-سەلەڭ بولغاندەك، ئۇلار مىسىردىكىلەرنى ھەربىر ئىشىدا ئەلەڭ-سەلەڭ قىلۋەتتى. **15** شۇنىڭ بىلەن مىسىرغا، باش، قۇيرۇق، پالما شېخى ياكى قومۇشلار قىلالىغۇدەك ھېچقانداق ئامال قالمايدۇ. **16** شۇ كۈنى مىسىردىكىلەر قىز-ئايالىلارغا ئوخشاپ قالىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تە كىلىشى بىلەن تىترەپ قورقىدۇ، **17** ھەمدە يەھۇدا زېمىنى بولسا مىسىرغا ۋەھىمە بولۇپ قالىدۇ؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ يېكىتكەن ئىرادىسى ئۆزىگىلىدىن، يەنى ئۆنىڭ ئۆزلىرىگە قارشىلىغان ئىرادىسى ئۆزىگىلىدىن، كىمگە يەھۇدانىڭ گىپى قىلىنسىلا شۇ چۈچۈيىدۇ. **18** شۇ كۈنى قاناتانىنىڭ تىلى سۆزلەيدىغان، ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارغا بېقىنىپ سادىقلىق قەسىمى قىلىدىغان مىسىرنىڭ بەش شەھىرى بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى «ھالاك شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ. **19** شۇ كۈنى مىسىرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر قۇربانگاھ، ھەم چېگراسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر تۈۋرۈك بولىدۇ. **20** بۇلار بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارغا ھەم بەلگە ھەم شاھىت بولىدۇ؛ چۈنكى ئە زگۈچىلەر ئۆزىگىلىدىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا نالە كۆتۈرگەن بولىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ئە ركىنلىككە چىقىرىدىغان بىر قۇتقۇزغۇچى ھەم قوغدىغۇچىنى ئەۋەتىدۇ. **21** پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارغا تونۇتۇلۇپ

ئايان قىلىندۇ، شۇ كۈنى مىسىر پەرۋەردىگارنى توۋلىدۇ، ئۇلار ئۆنىكىگە قۇربانلىق ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىدۇ ۋە ئۆنىكىگە ئەمەل قىلىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مىسىرنى ئۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى ئۇرىدۇ ھەم ساقايتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىنى قوبۇل قىلىپ ئۇلارنى ساقايتىدۇ. **23** شۇ كۈنى مىسىردىن ئاسۇرىيە گە ماڭىدىغان، ئېگىز كۆتۈرۈلگەن تۈز يول ئېچىلىدۇ، ئاسۇرىيەلىكلەر مىسىرغا كىرىدۇ، مىسىرلىقلار ئاسۇرىيە گە كىرىدۇ، مىسىر ئاسۇرىيە بىلەن بىللە [خۇدانىڭ] خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. **24** شۇ كۈنى ئىسرائىل مىسىر ۋە ئاسۇرىيە بىلەن بىر بولۇپ، ئۈچىسى، يەر يۈزىدىكىلە رگە بەختىكىز زىگىچىلەر بولىدۇ. **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا بەخت ئاتا قىلىپ: ـ «خەلقىم بولغان مىسىرغا، ئۆز قولۇمنىڭ ئىجادى بولغان ئاسۇرىيە گە ۋە ئۆز مىراسىم بولغان ئىسرائىلغا بەخت يار بولسۇن!» ـ دەيدۇ.

20

ئاسۇرىيەنىڭ [سەرداری بولغان] «تارتان» ئاشدود شەھىرىگە كېلىپ مۇھاسىرە قىلغان يىلى ئاسۇرىيە پادىشاھى سارگون ئۆنى ئەۋەتكەن (ئۇ ئاشدودقا قارشى جەڭ قىلىپ ئۆنى ئىشغال قىلدى): ـ **2** ـ شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا ئارقىلىق سۆز قىلغاندى. ئۇ ئۆنىكىغا: ـ «چاترىقىڭنى بۇز ئىچ تامبىلكىنى سېلىۋەت، پۇتۇڭدىكى كەشكىنى سېلىۋەت» ـ دېگەنىدى، ئۇ شۇنداق قىلدى، يالىڭاچ ۋە يالاڭ ئاياغ مېڭىپ يۈردى. **3** ۋە پەرۋەردىگار ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قۇلۇم يەشايا مىسىر ۋە ئېفىئوپىيە توغرىلۇق خەۋەر بېرىدىغان بېشارەت ھەم كارامەت سۈپىتىدە بولۇش ئۈچۈن يالىڭاچ ھەم يالاڭ ئاياغ ئۈچ يىل مېڭىپ يۈرگەندەك، **4** ئوخشاشلا مىسىرلىق ئەسىرلەر ۋە ئېفىئوپىيەلىك سۈرگۈنلەر ياش بولسۇن، قېرى بولسۇن، يالىڭاچ ھەم يالاڭ ئاياغ، كاسىسى ئوچۇق ھالدا ئاسۇرىيە پادىشاھى تەرىپىدىن مىسىرنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرۇپ، يالاڭ تېپىكىتىلىدۇ. **5** ئۇلار بولسا قورقۇشۇپ، ئۆز تايانچىسى بولغان ئېفىئوپىيەدىن ۋە پەخرى بولغان مىسىردىن ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىدۇ. **6** شۇنىڭ بىلەن بۇ دېڭىز بويىدىكىلەر: ـ «مانا بۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ ۋەسۋەسىدىن قورقۇپ باشپاناھلىق ئىزدەپ بارغان تايانچىمىزغۇ، بىزلەر ئەمدى قانداقمۇ قۇتۇلالايمىز؟» ـ دېيىشىدۇ».

21

«دېڭىزنىڭ چۆل-باياۋىنى» توغرىسىدا يۈكلەنگەن بىر ۋەھىي: ـ «جەنۇب تەرەپتە قويۇنتارلار تۇتۇپ كېتىۋاتقاندەك، دەھشەتلىك زېمىندىن بىر ئىمىلار كېلىۋاتىدۇ!». **2** ـ ئازابلىق بىر ۋەھىي- كۆرۈنۈش ماڭا ئايان قىلىندى، خائىن خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ، بۇلاڭچى بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىدۇ. «ئى ئېلام، ئورە ئۇگدىن تۇر، چىق! مېدىئا، مۇھاسىرە قىلىپ قورشىۋال!» ئۇنىڭ سەۋەبىدىن كۆتۈرۈلگەن ھەممە ئالە-پەريادلارنى تۇختىتىۋەتتىم. **3** ـ شۇڭا ئىچ-باغرىم ئاغرىق-ئازاب بىلەن تولدى، تولغىقى تۇتقان ئايالنىڭ ئازابلىرىدەك، كۆز رگەنلىرىمدىن تولغىنىپ كەتتىم، ئاڭلىغىنىمدىن پارا كەندە بولدۇم. **4** شۇڭا كۆڭلۈم پارا كەندە بولۇپ ھاسراپ كەتتىم، مېنى دەھشەت قورقۇنچ باستى؛ ئۇ مەن زوق ئالىدىغان كېچىنى ساراسىمە بولدىغان كېچىگە ئايلاندۇردى. **5** ئۇلار داستىخان ۋە گىلەم- كۆرپىلەرنىمۇ سالىدى، ئۇلار يېيىشىدۇ، ئىچىشىدۇ، «ھەي ئېسىلزادىلەر، ئورنۇڭلاردىن ئورۇپ قالقانى مايلاڭلار!» **6** چۈنكى رەب ماڭا: ـ «بارغىن، كۆز رگەنلىرىنى ئېنىق ۋىچچە ئېيتىدىغان بىر كۆزەتچىنى تەخلەپ قىلغىن» ـ دېگەنىدى. **7** ـ «ئۇ جەڭ ھارۋىلىرىنى، جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، جەڭ ھارۋىلىرىنى ئېشەك كەلەر بىلەن، جەڭ ھارۋىلىرىنى تۆگىلەر بىلەن كۆز رگەندە، ئۇ دىققەت بىلەن، ناھايىتى دىققەت بىلەن كۆزەتسۇن!» **8** ئۇ جاۋابەن شىردەك توۋلىدى: ـ «رەب، مەن كۆزەت مۇنارىدا ئۈزلۈكسىز كۆزۈم يېنى ئۈرىمەن، ھەر كېچىدە كۆزەتتە ئۇرىمەن؛ **9** ـ ۋە مانا، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى جۈپ- جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەر بىلەن كېلىۋاتىدۇ!» ۋە يەنە جاۋاب بېرىپ شۇنداق دېگەن: ـ بابىل بولسا يىقىلدى، يىقىلىپ چۈشتى، ۋە ئۇ ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ ھەيكەل ئۆيىدا مەبۇدلىرىنى يە رگە تاشلاپ پارە-پارە قىلىۋەتتى!». **10** ـ ئى مېنىڭ تېپىلگەن دانلىرىم، مېنىڭ خامىنىمدىكى بۇغدايلىرىم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئاڭلىغانىنى سىلە رگە ئېيتىپ بەردىم! **11** «دۇماھ» توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي؛ بىرسى سېئىردىن كېلىپ مەندىن: ـ «ئى كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى ئۆتتى؟ ئى كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى ئۆتتى؟» ـ دەپ سورايدۇ. **12** كۆزەتچى جاۋابەن مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەھەر كېلىدۇ، كېچىمۇ كېلىدۇ، يەنە سورىغىڭ بولسا، يەنە كېلىپ سورا، يولۇڭدىن قايتىپ ماڭ يېقىن كەل!» **13** ئەرەبىيەنىڭ كېچىسى توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ «ئى دېدانلىقلارنىڭ كاروانلىرى، سىلەر ئەرەبىيەدىكى جاڭگالدا قونۇپ قالىسىلەر، **14** ئۆسساپ كەتكەنلە رگە سۇ ئاپىرىپ بېرىڭلار! ئى تېمادىكىلەر، نانلىرىڭلارنى ئېلىپ قاچقانلارنى كۈتۈۋېلىڭلار! **15** چۈنكى ئۇلار قىلىچلاردىن، غىلاپتىن ئېلىنغان قىلىچتىن، كېرىلگەن ئوقيادىن، ئۇرۇشنىڭ ئازابىدىن قاچىدۇ. **16** چۈنكى رەب ماڭا شۇنداق دېگەن: ـ بىر يىل ئىچىدە مەدىكار ھېسابلىغاندەك، ئاندىن كېدارنىڭ بار شەرىپى يوقىلىدۇ، **17** ئوقياچىلارنىڭ قالدۇقلىرى، يەنى كېدارنىڭ پالۋان-باتۇر بولغان ئوغۇللىرى ئاز قالىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى شۇنداق سۆز قىلغان».

22

ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ سىلەر ھەممىگلار ئۆگزىلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالغىنىگلار زادى نېمە قىلغىنىگلار؟ **2** سىلەر خۇشاللىق دەبدەبىسىنى كۆتۈرىدىغان، ۋاراڭ-چۇر ئۆڭگا تولغان يۇرت، شادلىنىدىغان شەھەر، سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر قىلىچ بىلەن چېپىلغان ئەمەس، ياكى جەڭگەردە ئۆلگەن ئەمەس، **3** ئەمىرلىرىگلارنىڭ ھەممىسى بىراقلا قېچىشتى، ئۇلار ئوقياسىز ئەسىر بولدى، يىراقتا قاچقان بولسىمۇ، سىلەردىن تېپىۋېلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىرلىكتە ئەسىر بولدى. **4** شۇڭا مەن: ـ «نەزىرىگلارنى مېنىڭدىن ئېلىگلار، مېنى قاتتىق يىغلاشقا قويۇڭلار، خەلقىمنىڭ بۇلىنىپ كېتىشى توغرۇلۇق ماڭا تەسەللى بېرىشكە ئالدىراپ ئۆز ئۈگلارنى ۋەيرانما گلار» ـ دېدىم. **5** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب يەھۋەردىگاردىن «ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا»نىڭ يېنىشىغا بىر كۈن چۈشىدۇ، ئۇ بولسا ئاۋارىچىلىك بولىدىغان، ئايىغ ئاستى قىلىنىپ پېتىقدىلىدىغان، ئادەملەر قايمۇقتۇرۇلىدىغان، سېپىل سوقۇلۇپ چېقىلىدىغان، تاغلارغا قاراپ يالۋۇرۇپ چىرقىرايدىغان بىر كۈنى بولىدۇ. **6** ئېلام جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئادەملىرى بىلەن، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئوقدانى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، كىر بولسا قالقانى ئېچىپ تەييار قىلىدۇ. **7** ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، ئەڭ گۈزەل جىلغىلىرىڭ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولۇپ كېتىدۇ، ئاتلىق ئەسكەرلەر دەرۋازاڭ ئالدىدا سەپ تارتىپ تۇرىدۇ. **8** ئۇلار يەھۇدانىڭ ئۈستىدىكى قالقانىنى ئېلىپ تاشلايدۇ، بىراق سەن [زىئون] شۇ كۈنىدە «ئورمان سارايى»دىكى قورالارغا ئۈمىد باغلىغانسەن، **9** سىلەر داۋۇتنىڭ شەھىرىنىڭ بۇسۇلىگەن جايلىرىنىڭ كۆپ ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، پەستىكى كۆلچەك سۈلىرىنى بىر يە رگە يىغىپ سۇ ئامبىرى قىلدىگلار؛ **10** يېرۇسالېمدىكى ئۆيلەرنى ساناپ، ئۇلاردىن بەزىلىرىنى بۇزۇپ سېپىلنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن ئىشلەتتىگلار، **11** شۇنداقلا كونا كۆلچەكتىكى سۈلارنى ئىككى سېپىل ئوتتۇرىسىغا يىغىپ ئامبار قىلدىگلار؛ بىراق مۇشۇلارنى يارىتىۋېچىغا ھېچ قارىمىدىگلار، بۇرۇندىن بۇرۇن بۇلارنى شە كىللەندۈرۈپ بېكىتكۈچىگە ھېچ ئۈمىد باغلىمىدىگلار! **12** شۇ كۈنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى يىغلاپ ماتەم تۇتۇشقا، چاچنى چۈشۈرۈپ پاينە كېيىش بولۇشقا، بۇز كىيم كىيىشكە مۇراجىئەت قىلدى. **13** بىراق بۇلارنىڭ ئورنىدا، مانا خۇشاللىق ۋە شادلىق، كالىلارنى سويۇش، قويلارنى بوغۇزلاش، گۈشىلەرنى يېيىش، شاراباللارنى ئىچىش، «يەيلى، ئىچەيلى، چۈنكى ئەتە دۇنيادىن كېتىمىز» ـ دېيىشىلەر بولدى! **14** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قۇلىقىمغا ئايان قىلىنىدىكى، «بەرھەق، مۇشۇ گۈناھ سىلەر ئۆلمىگۈچە كەچۈرۈلمەيدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار. **15** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار مانا شۇنداق دەيدۇ: ـ «بارغىن، مۇشۇ غوجدار، ئوردىنى باشقۇرىدىغان مۇشۇ شەبانانىڭ يېنىغا كىرگىن، ئۇنىڭغا: ـ **16** ساڭا مۇشۇ يەردە نېمە بار؟ ياكى مۇشۇ يەردە كىمىڭ بار؟ بىرسى ئېگىزلىككە ئۆزى ئۈچۈن بىر گۈر قازغاندەك، ئۆزى قورام تاشتىن بىر قونالغۇنى يونۇغاندەك، ئۆزۈڭ ئۈچۈن بىر گۈر كولىدىكەنسەن؟ **17** مانا

هەي پالۋان، پەرۋەردىگار سىنى تۆز چاڭگلىغا ئېلىپ، چىڭ سىقىمداپ، 18 ئاندىن پومداقتەك سىنى بىپايان، يىراق بىر زېمىنغا تاشلۇۋېتىدۇ. سەن ئاشۇ يەردە تۇلىسەن، ھەم ئاشۇ يەردە ھەيۋەتلىك جەڭ ھارۇلىرىڭگۈ قالىدۇ، ئى غوجاڭنىڭ جەمەتىگە شەرمەندىلىك كەلتۈرگۈچى! 19 مەن سىنى مەنسىپىڭدىن ئېلىۋېتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىنى تۇرۇ ئۆڭدىن چۈشۈرۋېتىمەن. 20 شۇ كۈنىمۇ شۇنداق بولىدۇ كى، مەن ھىلقىيانىڭ ئوغلى تۆز قۇلۇم بولغان ئېلىئاكىمنى چاقىرىمەن؛ 21 سىنىڭ تونۇگۈنى كىيدۇرىمەن، سىنىڭ پوتاڭ بىلەن تۇنىڭ بېلىنى چىڭ قىلىمەن؛ ھۆكۈمرانلىقىڭنى تۇنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن تۇ يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈچۈن ئاتا بولىدۇ. 22 داۋۇت جەمەتىنىڭ تاچقۇچىنى مەن تۇنىڭ مۇرىسىدە قويىمەن؛ تۇ ئاچسا، ھېچكىم ئېتىلمەيدۇ، ئەتسە، ھېچكىم ئاچالمايدۇ. 23 مەن تۇنى مۇقىم بىر جايغا قوزۇق قىلىپ بېكىتىمەن؛ تۇ بولسا ئاتىسىنىڭ جەمەتى ئۈچۈن شەرەپلىك ھوقۇق-تەخت بولىدۇ؛ 24 خەلق تۇنىڭ ئۈستىگە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بارلىق شۇھرەتلىرىنى يۈكلەيدۇ؛ يەنى بارلىق ئۇرۇق-نەسىللىرىنى، بارلىق كىچىك قاچا-قۇچىلارنى، پىيالە-جامىلاردىن تارتىپ بارلىق كۆپ-ئىدىشلارغىچە ئاسىدۇ. 25 شۇ كۈنىدە ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار: ـ مۇقىم جايغا بېكىتىلگەن قوزۇق بولسا، ئېگىلىپ كېتىدۇ ۋە كېسىپ تاشلىنىدۇ، تۇنىڭ ئۈستىگە ئېسىلغان يۈكلەر ئۈزۈۋېپ تاشلىنىدۇ»، ـ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنىدى.

23

تۇر توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ ـ ئى تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى تۇ خاراب قىلىندى، شۇ يەردە تۇي يوق، پورتمۇ يوق. سىپىرۇس ئارىلىدىن بۇ خەۋەر [كېمىدىكىلەر] گە ئايان قىلىنىدۇ. 2 زىدوندىكى سودىگەرلەر دېڭىزدىن ئۆتۈپ سىلەرنى تەمىنلەپ كەلدى، ئى ئاۋالدىكىلەر، ئەمدى شۇك بولۇڭلار! 3 شىھوردىكى بىپايان سۇلار ئۈستىدىن يۈتكىگەن دانلار، يەنى نىل دەريا‌سىنىڭ ھوسۇلى تۇرنىڭ دارامىتى بولغانىدى، ئۇ ئەللەرنىڭ بازىرى بولغانىدى! 4 ئى زىدون، خىجالەت بول، چۈنكى دېڭىز ـ يەنى تۇرغا قورغان بولغان دېڭىز دەيدۇ كى: ـ «مەندە ھېچ تولغاق بولمىدى، ھېچ تۇغىدىم، يىگىتلەرنى يا كى قىزلارنى ھېچ باقمىغانىدە كەن!» 5 مۇشۇ خەۋەر مىسىرغا يەتكەندە، ئۇلار مۇ بۇ خەۋەر خۇددى تۇرغا كەلگەندەك قاتتىق ئازابلىنىدۇ. 6 ـ سىلەر دېڭىزدىن ئۆتۈپ تارشىشقا كېتىڭلار! ئى دېڭىز يېيدىكىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! 7 سىلەرنىڭ قەدىم ئەيىامدىن بار بولغان، شاد-خۇراملىققا تولغان شەھىرىڭلار مۇشۇمۇ؟! مانا ئۇلارنىڭ پۇتلىرى ئۆزلىرىنى مۇساپىر قىلىشقا يىراقلارغا كۆتۈرۈپ باريدۇ! 8 تاجلارنى ئىلتىپات قىلغۇچى بولغان، سودىگەرلىرى ئەمىرلەر بولغان، دەللاللىرى جاھاندا ئابرۇيلۇقلار ھېسابلانغان تۇرنىڭ بۇ تەغدىرىنى كىم بېكىتكەن؟ 9 ـ بۇلارنى بېكىتكۈچى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری پەرۋەردىگاردۇر! مەقسىتى بولسا شان-شۆھرەتنىن كېلىپ چىققان جىمى تەكەبباۇلۇقنى رەسۋا قىلىش، جاھاندىكى جىمىكى يۈز-ئابرۇيلۇقلارنى پەسلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت! 10 تارشىشنىڭ قىزى، نىل دەريا‌سىدەك تۆز زېمىنىڭدا ئە ركىن-ئازادە يىرا! چۈنكى [تۇردىن] كەلگەن تەزگىن ھازىر يوق. 11 چۈنكى پەرۋەردىگار قولىنى دېڭىز ئۈستىگە ئۇزىتىپ، دۆلەتلەرنى تەۋرىتىدۇ. ئۇ قانائان توغرۇلۇق ئەمر قىلغان، ئۇنىڭدىكى قەلئە-قورغانلارنى يوقۇتۇلسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرگەن. 12 ۋە: ـ «ئى باسقۇنچىلىققا تاپچىرىغان زىدون قىزى، سەن ئىككىنچى ھېچ تەتىنەتە قىلمايسەن، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، سىپىرۇس تارىلىغا ئۇتۇپ كەتكىن، ھەتتا شۇ يەردە سەن ھېچ ئارام تاپمايسەن» ـ دېدى. 13 قارا‌ئاۋار، بابىل-كالدىيەلىرنىڭ زېمىنى! بۇ يەرنىڭ خەلقى بولۇپ باقمىغانىدەك قىلىدۇ، ئاسۇرىيە ئۇنى چۆل-باياۋان جانۋارلىرى ئۈچۈن ماكان قىلغان؛ پوتەيلەرنى ياساپ، ئۇلارنىڭ ساراي-ئوردىلىرىنى ۋەيران قىلىپ، خارابلىككە ئايلاندۇرۇۋەتكەن. 14 ئى تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى قورغىنىڭلار خاراب قىلىندى. 15 ۋە شۇ كۈنى بولىدۇ كى، پادىشاھنىڭ كۈنلەرنى ھېسابلىغىنىدەك، تۇر يەنە تەمىش يىل ئۇنۇتۇلىدۇ. يەتمىش يىل ئۆتكەندىن كېيىن، تۇرنىڭ ئەھۋالى پاھىشە ئايالنىڭ ناخشىسىدەك بولىدۇ؛ 16 چىلتارنى ئېلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ يۈر، ئى ئۇنۇتۇلغان پاھىشە ئايال! تۆز ئۈگىگە يەنە خەقنىڭ دىققىتىنى تارتاي دېسەڭ، يېقىملىق بىر پەدە چېلىپ، كۆپرەك ناخشىلارنى ئېيت! 17 ئەمدى شۇنداق بولىدۇ كى، يەتمىش يىلنىڭ ئۆتۈشى بىلەن، پەرۋەردىگار تۇرنى يوقلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۇ يەنە تۇرنىڭ ئىجارىگە يېرىپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلىقلار بىلەن يەنە بۇزۇقچىلىق قىلىدۇ؛ 18 شۇنىڭ بىلەن تۇنىڭ مالىلىرى ۋە تۇرنىڭ سېتىپ، تاپقان پۇلى بولسا پەرۋەردىگارغا تاتلىپ مۇقەددەس بولىدۇ؛ تۇ خەزىنىگە سېلىنمايدۇ يا كى تۇپلانمايدۇ، چۈنكى تۇنىڭ مۇشۇ سودىسى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغانلار ئۈچۈن ئېرىم قىلىنىدۇ، تۇ تۇلارغا قانغۇچە يەپ-ئىچىشكە، شۇنداقلا تۇلارنىڭ ئېسىل كىيىم-كېچەك كىلىرى ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ.

24

مانا، پەرۋەردىگار يەر يۈزىنى بەربات، ۋەيران قىلىپ، ئۇنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتىپ، ئۇنىڭدا تۇرغۇچىلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىدۇ؛ 2 شۇ ۋاقىتتا شۇنداق بولىدۇ كى، خەلقلەر قانداق بولسا، كاھىن شۇنداق بولىدۇ؛ قۇل قانداق بولسا، خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ؛ دېدەك قانداق بولسا، ئايال خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ؛ سېتىۋالغۇچى قانداق بولسا، سېتىۋەتكۈچى شۇنداق بولىدۇ؛ ئۇتنە ئالغۇچى قانداق بولسا، ئۇتنە بە رگۈچى شۇنداق بولىدۇ؛ ئۇتسۇم ئالغۇچى قانداق بولسا، ئۇتسۇم بە رگۈچى شۇنداق بولىدۇ. 3 يەر يۈزى پۈتۈنلەي بەربات قىلىنىدۇ، پۈتۈنلەي بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزنى قىلدى. 4 يەر يۈزى ماتەم تۇتىدۇ، ئۇ زەئىپلىشىدۇ، جاھان ھالسىزلىنىپ زەئىپلىشىدۇ، يەر يۈزىدىكى بە گ-تورىلەرمۇ ھالدىن كېتىدۇ. 5 يەر-زېمىن ئۇزىدە ئۇرۇۋاتقانلار تەرىپىدىن بۇلغىنىدۇ، چۈنكى ئۇلار كۆرسەتمە-قانۇندىن چەتلىگەن؛ [تەبىئەتنىڭ] قانۇنىيەت-تەرتىپىنى ئۇ رگەرتىۋەتكەن، مەڭگۈلۈك ئەھدىنىمۇ يوقاتقىلىكەن. 6 شۇڭا لەنەت يەر يۈزىنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلار «گۇناھى بار» دەپ ھېسابلىنىدۇ، شۇڭا يەر يۈزىدىكىلەر يۇتۇۋېلىنىدۇ، ئىنسانلار ئاز قالىدۇ. 7 يېڭى شاراب ئۈگەي دەپ قالدى، ئۈزۈم تاللىرى بولسا سولىشىپ كېتىدۇ، كەيپلىكتىن كۆڭلى خۇش ئادەملەرمۇ ئۇھ تارتىشىدۇ، 8 داپلارنىڭ شوخ سادالىرى توختايدۇ، كۆڭۈل ئېچىۋاتقانلارنىڭ ئاۋازى-چۈر ئۈگلىرىمۇ ئۈگەيدۇ، چىلتارنىڭ شادلىق مۇڭلىرىمۇ توختايدۇ. 9 شاراب ئېچىگەنلەرنىڭمۇ ناخشىسى يوقايدۇ، ھاراق ئېچىگەنلە رگە ھاراق ئاچچىق ئۈيىلىدۇ. 10 تەرتىپسىز، مەنىسىز شەھەر بۇزۇلىدۇ؛ ھېچكىم كىرمىسۇن دەپ ھەممە ئۆيلەر ئېتىلىدۇ، 11 كوچىلاردا شاراب ئۈچۈن ناله-پەريات كۆتۈرۈلىدۇ؛ بار شاد-خۇراملىق تۇتقە ككە ئايلىنىدۇ، يەر-زېمىندىكى شادلىق يوقايدۇ. 12 شەھەردە پەقەت ۋەيرانچىلىقلا قالىدۇ، دەرۋازا بولسا چېقىلغان، ھەممىسى ـ خاراب بولىدۇ! 13 چۈنكى خەلق-مىللەتلەرنىڭ تارىسىدا، يەر-جاھانىڭ تۇتۇرىسىدا شۇنداق بولىدۇ كى، زەيتۇن دەرىخىنى قاققاندىن كېيىن قېپ قالغان زەيتۇنلاردەك، ئۈزۈم ھوسۇلىنى يىغۇالغاندىن كېيىن تە رگۈدەك بىرنەچچىلا ئۈزۈم قالغاندەك، بىر قالدىسى قالدۇرۇلىدۇ. 14 [قالدىلار] بولسا ئاۋازلىرىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ھەيۋىسىگە قاراپ تەنتەنە قىلىدۇ؛ ئۇلار دېڭىز تەرەپتىن سۈرەن سالىدۇ. 15 شۇڭا پەرۋەردىگارنى شەرەتلەڭلار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى غەربتىكى يىراق ئاراللاردىمۇ ئۇلۇغلاڭلار، 16 جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدىن بىز ناخشىلارنى ئاڭلىدۇق: ـ «ھەققانىي بولغۇچىغا شان-شەرەپ بولسۇن!» بىراق مەن شۇنداق دېدىم: ـ «ئاھ، مېنىڭ يادا كىغۇلۇقۇم! مېنىڭ يادا كىغۇلۇقۇم! ھالىمغا ۋاي! چۈنكى خائىنلار خائىنلىق قىلۋاتىدۇ، بەرھەق، خائىنلار نومۇسسىزلارچە خائىنلىق قىلۋاتىدۇ! 17 ئى يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقان ئىنسانلار! ۋەھىمە، ئورا ۋە تۇزاق بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ 18 ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، ۋەھىمە ساداسىدىن قاچقانلار ئورىغا چۈشىدۇ، ئوردىن چىققان بولسا تۇزاققا تۇتۇلىدۇ. چۈنكى ئاسمانىدىكى دېرىزىلەر ئېچىلىدۇ، يەر تۈللىرى تەۋرەپ كېتىدۇ. 19 يەر مۇتلەق دەرىجىدە كېتىدۇ، يەر پۈتۈنلەي پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، يەر دەھشەتلىك تەۋرىنىدۇ. 20 يەر مەست ئادەمدەك ئىلدۇڭ-سىلدۇڭ ماڭىدۇ، خۇددى لاپاستەك ئىرغاڭشىپ قالىدۇ. چۈنكى تۇنىڭدىكى ئاسىيلىق گۇناھى تۇرنى قاتتىق باسىدۇ، ئۇ يىقىلىپ، ئىككىنچى تۇرالمايدۇ. 21 شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇ كى، پەرۋەردىگار يۇقىرىدا ئۇرغان قوشۇنلارنى يۇقىرىدا، ۋە يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى يەر يۈزىدە جازالايدۇ. 22 ئۇلار ئۇرە ككە يىغىلىدىغان بىر توپ ئەسىرلەردەك يىغۇلىنىدۇ، گۇندىخانىغا سولاپ قويۇلىدۇ. ئۇرغۇن كۈنلەردىن كېيىن ئۇلار جازالىنىدۇ. 23 ئاي ۋۇياتلىقتا قالىدۇ، كۈنمۇ خىجىل بولۇپ كۆرۈنمەيدۇ؛ چۈنكى ساماۋى

قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا، يەنى يېروسالېمدا سەلتەنەتنى يۈرگۈزىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئۇز ئاقساقاللىرى ئالدىدا پارلايدۇ!

25 پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ خۇدايىم؛ مەن سېنى ئۇستۈن دەپ مەدھىيىلەيمەن، مەن سېنىڭ نامىڭنى مۇبارە كلەيمەن، چۈنكى سەن كارامەت ئىشلارنى، سادىقلىق ۋە ھەققەت ئىچىدە قەدىمدىن ۇيان قەلبىڭگە پۈككەنلىرىڭنى بەجا كەلتۈرگەنسەن. 2 چۈنكى سەن شەھەرنى خارابلىك، قەلئە-قورغانلىق يۇرتنى خاراب، ياتلارنىڭ ئوردىسىنى شەھەر بولالماس قىلغانسەن، ئۇ ئىككىنچى ھەرگىز قۇرۇلمايدۇ. 3 شۇڭا ھېلىقى كۈچلۈك خەلق سېنى ئۇلۇغلايدۇ، ئەشەددىي ئەللەرنىڭ ھېلىقى شەھىرى سەندىن قورقىدۇ؛ 4 چۈنكى سەن مىسكىنلە رگە قورغان، يوقسۇللارنىڭ دەردى-ھاجىتىگە قورغان، بورانغا دالدا، تىسسىققا سايە بولغانسەن؛ چۈنكى ئەشەددىيىلەرنىڭ زەربە دولقۇنى تامغا ئۇرۇلغان بورانىدەك، قاغىبراق يەرنى باسقان ئىسسىق ھاۋادەك بولدى. براق ئىسسىق ھاۋا بۇلۇت سايىسى بىلەن توسۇلغانىدەك، سەن ياتلارنىڭ چۇقان-سۈرەنلىرنى پەسەيتىسەن؛ ئەشەددىيىلەرنىڭ غەلبە ناخشىسى پەس قىلىنىدۇ. 6 ۋە مۇشۇ تاغدا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بارلىق قوۋملار ئۈچۈن زىياپەت قىلىدۇ ـ مايلىق بېمە كلىكلەر، سۈزدۈرۈلگەن كونا شارابلار، يىلىكى توق مايلىق بېمە كلىكلەر، سۈزدۈرۈلگەن، ياخشى ساقلانغان كونا شارابلاردىن بولغان زىياپەت بولىدۇ؛ 7 ۋە ئۇ مۇشۇ تاغدا ھەممە قوۋملارنى ياپىدىغان چۈمپەردىنى، بارلىق ئەللەرنى ياپىدىغان ياپقۇچنى يوقىتىدۇ؛ 8 ئۇ ئۆلۈمنى مەڭگۈگە يۇتۇپ يوقىتىدۇ! رەب پەرۋەردىگار ھەربىر يۈزدىكى ياشلارنى سۈرتۈپتىدۇ؛ پۇتكۈل يەر-زېمىن ئالدىدا ئۇز خەلقىنىڭ شەرمەندىلىكىنى ئېلىپ تاشلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق ئېيتقان. 9 ۋە شۇ كۈنىدە دېيىلىدۇكى: ـ «مانا، خۇدايىمىز مۇشۇ، بىز ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەلگەن، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ؛ مانا، مۇشۇ پەرۋەردىگاردۇر، بىز ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەلگەن، بىز شادلىنىپ ئۇنىڭ نىجات-قۇتۇلدۇرۇشىدىن خۇرسەن بولىمىز. 10 چۈنكى مۇشۇ تاغقا پەرۋەردىگارنىڭ قولى قونۇپ تۇرىدۇ؛ ۋە ساماندا ئازگالدا تېزەك بىلەن چەيلەنگەندەك، موئاب ئۇنىڭ پۇتلىرى ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ 11 [موئاب] ئاشۇ [تېزە كلىك] ئازگالدىن ئۈزۈپ چىقىش ئۈچۈن قولىنى كېرىدۇ، براق ئۇنىڭ قولى چېڭە بولغىنى بىلەن، [رەب] ئۇنىڭ تەكەبىۋارلۇقىنى پەس قىلىدۇ. 12 ئۇ سېپىللىرىڭنىڭ ئېگىز مۇداپىئەلىك قورغانلىرىنى غۇلىتىپ، يەر بىلەن يەكسان قىلىپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ.

26 شۇ كۈنىدە يەھۇدانىڭ زېمىندا مۇنۇ ناخشا ئېيتىلىدۇ: ـ «مۇستەھكەم بىر شەھىرىمىز بار، ئۇ نىجاتلىقنى ئۇنىڭغا سېپىل ۋە تىرە كلەر قىلىپ بېكىتىپ قويىدۇ. 2 ۋاپادارلىقنا چاڭ تۇرغان ھەققانىي ئەلنىڭ كىرىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلارنى ئېچىپ بېرىڭلار! 3 كىم ئۇزىنىڭ ئەقىدە-ئوي-خىيالى ساڭا باغلىغان بولسا، سەن ئۇنى مۇتلەق خاتىرجەملىكتە ساقلايسەن، چۈنكى ئۇ ساڭا ئىشەنچ-ئېتىقاد باغلىغانىدۇر. 4 مەڭگۈگە پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، چۈنكى ياھ پەرۋەردىگار ھەققەتەن ئەبەدىلىكەبەدلىك بىر قورام تاشتۇر. 5 چۈنكى ئۇ يۇقىرىدا تۇرغانلارنى پەسكە چۈشۈرىدۇ؛ ئاشۇ ئالىي شەھەرنى، ئۇ پەس قىلىدۇ؛ ئۇنى يە رگە چۈشۈرۈپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ. 6 ئۇ پۇت بىلەن چەيلىنىدۇ؛ ئۇ مۇئمىنلەرنىڭ پۇتلىرى، مىسكىنلەرنىڭ قەدەملىرى بىلەن چەيلىنىدۇ! 7 ھەققانىينىڭ يولى بولسا تۈزدۇر؛ ئى ئەلگە تۈز يوللۇق بولغۇچى، سەن ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن ئۇنىڭ يولىنى ئوڭ قىلىسەن. 8 ئى پەرۋەردىگار، بىز دەرھەققەت سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ يولىدا مېڭىپ، سېنى كۈتۈپ كەلدۇق، جېنىمىزنىڭ تەشنالىقى شۇدۇركى، نامىڭ ۋە شۆھرىتىڭ تاشىۋۇن! 9 ۋۇجۇدۇم بىلەن كېچىلەردە ساڭا تەشنا بولدۇمەن؛ بەرھەق، تاڭ سەھەرلەردىمۇ روھىم بىلەن ئىچ-ئىچىمدىن سېنى ئىزدەيدىم؛ چۈنكى ھۆكۈملىرىڭ يەر يۈزىدە كۆرۈنگەن بولسا، يەر يۈزىدىكىلەر ھەققانىيلىقنى ئۆگىنىدۇ. 10 رەزىل ئادەمگە رەھىم كۆرسىتىلسىمۇ، ئۇ يەنىلا ھەققانىيلىقنى ئۆگەنمەيدۇ؛ ھەتتا دۇرۇسلۇق تۇرغان زېمىندىمۇ ئۇ يەنىلا ئادىلسىزلىق قىلىۋېرىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شانۇ-شەۋكىتىنى كۆرمەيدۇ. 11 ئى پەرۋەردىگار، قولۇڭ كۆتۈرۈلدى، براق ئۇلار كۆرمەيدۇ. ھالبۇكى، ئۇز خەلقىگىگە بولغان ئوتۇلۇق مۇھەببىتىڭنى ئۇلار كۆرىدۇ ھەم خجىل بولىدۇ؛ كۈشەندىلىرىڭ ئۇچۈن [تەپىيارلانغان] ئوت ئۇلارنى بەرھەق يۇتۇۋېتىدۇ. 12 ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزگە خاتىرجەملىك نېسىپ قىلىسەن؛ چۈنكى بىزنىڭ ئەمەللىرىمىزنىڭ ھەممىسىنى ئۇزۇڭ ۋۇجۇدقا چىقارغانسەن. 13 دەرۋەقە، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز؛ ئىلگىرى سەندىن باشقا «رەبلەر» ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغان؛ ئەمدىلىكتە پەقەت ساڭا تايىنىپلا نامىڭنى ئەسلەپ تىلغا ئالىمىز. 14 ئۇلار بولسا ئۆلدى، قايتىدىن ياشىمايدۇ؛ ئەرۋاھ بولۇپ كەتتى، قايتا تىرىلمەيدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇلارنى جازالاپ يوقاتتىڭ، ئۇلارنى ئادەملەرنىڭ ئېسىدىمۇ قېلىچە قالدۇرمىدىڭ. 15 سەن ئەلنى ئۇلغايتقانسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئەلنى ئۇلغايتقانسەن، ئۆزۈڭگە شان-شەرەپ كەلتۈرگەنسەن؛ زېمىنىڭ چېگرىلىرىنى ھەرتەرەپكە ئۇزارتقانسەن. 16 ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار دەرد-ئەلەم ئىچىدە قالغاندا، سېنى ئىزدىدى، تەربىيىلىك جازالىشىڭ ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەندە، ئۇلار ئاھ ئۇرۇپ، پىچىرلاپ بىر دۇئانى قىلدى: ـ 17 «بوشىنىش ئالدىدا ئۇرغان، تولغىقى تۇتۇپ، ئاغرىقتىن ۋارقىرىغان بىر ھامىلدار ئايالدەك؛ بىز سېنىڭ ئالدىڭدا شۇنداق بولدۇق، ئى پەرۋەردىگار. 18 بىز ئىككى قات بولۇپ، تولغاققا چۈشتۈق، براق پەقەت يەللا چىقاردۇق، يەر يۈزىدىكىلەر ئۈچۈن ھېچ نىجات-قۇتقۇزۇشنى يەتكۈزمىدۇق؛ دۇنيادىكى ئادەملەر ھېچ تۇغۇلمىدى». 19 «ساڭا تەۋە ئۆلگەن ئادەملەر ياشايدۇ؛ مېنىڭ جەسىتىمنىڭ [تىرىلىشى بىلەن تەڭ] ئۇلارمۇ تىرىلىدۇ. ئى توپا-چاڭدا ياتقانلار، ۋېيغىنىپ ناخشا ياڭرىتىڭلار! شەبنىمىڭ تاڭ سەھەرنىڭ شەبنىمىدە كەتۈر؛ يەر-زېمىن ئۆزىدە ئۆلگەنلەرنى ئۇغۇپ بېرىدۇ. 20 ئى خەلقىم، كېلىڭلار، ۋېۋىڭلارغا كىرىپ، كەينىڭلاردىن ئىشىكلەرنى ئېتىپ قېرىۋېلىڭلار؛ مېنىڭ دەرغەزىپىم ئۆتكۈچە، ئۆزۈڭنى بىر دەملىك يوشۇرۇۋال. 21 چۈنكى قارا، پەرۋەردىگار ئۆز جايىدىن چىقىپ، يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆزلىرىگە قايتۇرماقچى، يەر بولسا ئۆستىگە تۆكۈلگەن قانلارنى ئاشكارىلايدۇ، ئۆزىدە ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى ھامان يېپىۋەرمەيدۇ.

27 شۇ كۈنىدە پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ دەھشەتلىك، ئېيۇك ۋە كۈچلۈك شەمشىرى بىلەن ئۆچقۇر يىلان لېۋىئاتانىنى، يەنى ئولغانغۇچى يىلان لېۋىئاتانىنى جازالايدۇ؛ ئۇ يەنە دېڭىزدا ئۇرغان ئەجدىھانى ئۆلتۈرىدۇ. 2 شۇ كۈنى ساپ شاراب بىرىدىغان بىر ئۈزۈمزار بولىدۇ! ئۇ ئوغرۇلۇقنى ناخشا ئېيتىڭلار! 3 ئۆزۈم پەرۋەردىگار ئۇنى ساقلايمەن؛ مەن ھەر دەقىقە ئۇنى سۇغىرىمەن؛ بىرسى ئۇنىڭغا زىيان يەتكۈزمىسۇن دەپ كېچە-كۈندۈز ساقلايمەن. 4 غەزەپ مەندە قالمىدى؛ ئاھ، ماڭا قارشى جەڭ قىلىدىغان تىكەنلەر ياكى جىغانلار بولسائىدى! ئۇنداق بولسا مەن ئۇلارغا قارشى يۈرۈش قىلاتتىم، ئۇلارنى يېغىشتۇرۇپ كۆيدۈرۈۋېتەتتىم! 5 بولمىسا ئۇ مېنى باشپاناھلىق قىلسىپ تۇرسۇن؛ ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن، دەرھەققەت، ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن! 6 كەلگۈسى كۈنلەردە، ياقۇب يىلتىز تارتىدۇ، ئىسرائىل بىخلىنىپ، چېچەك كەلىدۇ، ئۇلار پۈتكۈل يەر يۈزىنى مېۋە-چېۋە بىلەن قاپلايدۇ. 7 [پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى] ئۇرغانلارنى ئۇرغانلىمىلىك [ئىسرائىلنى] ئۇرۇپ باققانمۇ؟ ئۇ قىرغانلاردەك [ئىسرائىل] قىرىلىپ باققانمۇ؟ 8 سەن ئۇلارنى ئەيبلىگەندە ئۇچىمدىن تۇۋەن جازالاپ ئۇلارنى پالۋىتىگەنسەن؛ شەرق شامىلى چىققان كۈندە ئۇ ئۆنۈڭ زەربىلىك شامىلى بىلەن ئۇلارنى قوغلۇۋەتكەن. 9 ئەمدى شۇ يول بىلەن ياقۇبنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، ـ ئۇنىڭ گۇناھىنىڭ ئېلىپ تاشلانغانلىقىنىڭ پىشقان مېۋىسى شۇ بولىدۇ: ـ ئۇ قۇربانگاھتىكى ھەممە تاشلارنى كۈكۈم-تالقان قىلىدۇ، «ئاشەراھ»لارنى ۋە «كۈن تۈۋرۈكلىرى»نى زادىلا تۇرغۇزمايدۇ. 10 چۈنكى مۇستەھكەملەنگەن شەھەر غېرىب بولۇپ قالىدۇ، ئادەمزاتسىز ماكان ھەم تاشلۇۋېتىلگەن باياۋاندەك بولىدۇ؛ شۇ يەردە موزاي ئۈزۈۋالىنىدۇ، شۇ يەردە يېتىپ، ئۇنىڭ شاخلىرىنى يەيدۇ. 11 ئۇنىڭ شاخلىرى سولىشىش بىلەن ئۈزۈلىدۇ؛ ئايالار كېلىپ ئۇلارنى ئوتۇن قىلىپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. چۈنكى بۇ بىر يوروقتۇلمىغان خەلق، شۇڭا ئۇلارنى ياراتقۇچى ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ؛ ئۇلارنى شەكىللەندۈرگۈچى ئۇلارغا شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. 12 ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار ئەفرات دەرياسىنىڭ ئېقىملىرىدىن تارتىپ مىسىر ۋادىسىغىچە ھەر يەرنى سىلكىيدۇ، ۋە سىلەر بىر-بىرلەپ تېرىپ يىغۇلىنىسىلەر، ئى

ئىسرائىل باللىرى! **13** ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ۋېزۇك كاناي چېلىنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تاسۇرىيە زېمىنىدا تۇزگىشىدىي دەپ قالغانلار، ۋە مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر بولغانلار كېلىدۇ، ئۇلار يېرۇسالېمدا مۇقەددەس تاغ ئۈستىدە پەرۋەردىگارنى ئىبادەت قىلىدۇ.

28 ئەفرائىمدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تەكەبىۋرلۈق بىلەن تاقۇالغان گۈزەللۈك تاجىغا ۋاي! مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىغا تاقۇالغان، يەنى ئۇلارنىڭ سولىشىپ قالغان «پەخرى» بولغان گۈلىگە ۋاي! ئى شارابنىڭ ئەسىرى بولغانلار! **2** مانا، رەب بىر كۈچ ۋە قۇدرەت ئىگىسىنى ھازىرلىدى؛ ئۇ بولسا، مۇلدۇرلۇك جۈدۈن ھەم ۋەيران قىلغۇچى بوراندەك، دەھشەت بىلەن تاشقان كەلكۈن سۈلىرىدەك، ئەشىددىيلەرچە [تاجىنى] يە رگە ئۇرىدۇ. **3** ئەفرائىمدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تەكەبىۋرلۈق بىلەن تاقۇالغان گۈزەللۈك تاجى ئاياغ ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ **4** ۋە مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىدا تاقۇالغان، ئۇلارنىڭ «پەخرى» بولغان سولىشىپ قالغان گۈلى بولسا، بالدۇر پىشقان ئەنجۈردەك بولىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەن كىشى كۆرۈپلا، قولىغا ئېلىپ كاپ ئېتىپ يۇتۇۋالىدۇ. **5** شۇ كۈندە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ قالدىسى ئۈچۈن شەرەپلىك بىر تاج، شۇنداقلا كۆركەم بىر چەمبەرەك بولىدۇ. **6** ئۇ يەنە ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇرغانلارغا توغرا ھۆكۈم چىقارغۇچى روھ، ۋە دەرۋازىدا جەڭنى چېكىندۈرگۈچىگە كۈچ بولىدۇ. **7** بىراق بۇلارمۇ شاراب تارقىلىق خاتالاشتى، ھاراق بىلەن ئېزىقىپ كەتتى: ـ ھەم كاھىن ھەم پەيغەمبەر ھاراق تارقىلىق ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار شاراب تەرىپىدىن يۇتۇۋېلىنغان؛ ئۇلار ھاراق تۆپەيلىدىن ئەلەڭ-سەلەڭ بولۇپ ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ئالدىن كۆرۈشتىن ئاداشتى، ھۆكۈم قىلىشتا ئېزىقىشتى؛ **8** چۈنكى ھەممە داستىخان بوش ئورۇن قالماي قۇسۇق ۋە نىجاسەت بىلەن تولدى. **9** «ئۇ كىمگە بىلىم ئۆگەتمەكچىدۇ؟ ئۇ زادى كىمنى مۇشۇ خەۋەرنى چۈشىنىدىغان قىلماقچىدۇ؟» **10** ئېزىزلاندۇرۇلغانلارغا ئەمەسمۇ؟! ئەمچە كتىن ئايرىلغان بوۋاقلارغا ئەمەسمۇ؟! چۈنكى خەۋەر بولسا ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدۇر، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر، بۇ يەردە ئازراق، شۇ يەردە ئازراق بولىدۇ... **11** چۈنكى دۇدۇقلايدىغان لەۋلەر ۋە يات بىر تىل بىلەن ئۇ مۇشۇ خەلققە سۆز قىلىدۇ. **12** ئۇ ئۇلارغا: «مانا، ئارام مۇشۇ يەردە، ھالى يوقلارنى ئارام ئالدۇرۇڭلار؛ بېڭىلىنىش مۇشۇدۇر» ـ دېگەن، بىراق ئۇلار ھېچىنىمنى ئاڭلاشنى خالىمىغان. **13** شۇنىڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلارغا: ـ «ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدۇر، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر. مۇشۇ يە رگە ئازراق، شۇ يە رگە ئازراق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىغا كېتىۋېتىپ، ۋۇتلىشىپ، ئۆكۈلا چۈشىدۇ، سۇنىدۇرۇلۇپ، تۇزاققا چۈشۈپ تۇتۇلۇپ قالىدۇ. **14** ـ شۇنىڭا ھەي سىلەر مازاق قىلغۇچىلار، يېرۇسالېمدا تۇرغان مۇشۇ خەلقنى ئىدارە قىلغۇچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى **15** چۈنكى سىلەر: ـ «بىز ئۆلۈم بىلەن ئەھدە تۈزىدۇق، تەھتىسارا بىلەن بىللە بىر كېلىشىم بېكىتتۇق؛ قامچا تاشقىنىدەك ئۆتۈپ كەتكەندە، ئۇ بىزگە تە گمەيدۇ؛ چۈنكى يالغانچىلىقنى باشپاناھىمىز قىلىدۇق، يالغان سۆزلەر ئاستىدا مۇكۈنۈۋالدۇق» ـ دېدىڭلار، (Sheol h7585) **16** شۇنىڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، زىئوندا ئۆل بولۇش ئۈچۈن بىر تاش، سىناقتىن ئوتكۈزۈلگەن بىر تاش، قىممەتلىك بىر بۇرجەك تېشى، ئىشەنچلىك ھەم مۇقىم ئۆل تېشىنى سالغۇچى مەن بولىمەن. ئۇنىڭغا ئىشىنىپ تايانغان كىشى ھېچ ھودۇقمايدۇ، ئالدىرىمايدۇ. **17** ۋە مەن ئادالەتنى ئۆلچەم تانىسى قىلىمەن، ھەققانىيلىقنى بولسا تىك ئۆلچىگۈچ يىپ قىلىمەن؛ مۇلدۇر باشپاناھى بولغان يالغانچىلىقنى سۈپۈرۈپ تاشلايدۇ، ۋە كەلكۈن مۇكۈزۇالغان جايىنى تېشىپ ئەپكە **18** شۇنىڭ بىلەن ئۇلۇم بىلەن تۈزگەن ئەھدە گۈلار بىكار قىلىۋېتىلىدۇ؛ سىلەرنىڭ تەھتىسارا بىلەن بېكىتكەن كېلىشىمىگۈلار ئاقمايدۇ؛ قامچا تاشقىنىدەك ئۆتۈپ كەتكەندە، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن چەيلۇېتىلىسىلەر. (Sheol h7585) **19** ئۇ ئۆتۈپ كېتىشى بىلەنلا سىلەرنى ئۇتىدۇ؛ ھەم سەھەر-سەھەرلەردە، ھەم كېچە-كۈندۈزلەردىمۇ ئۇ ئۆتۈپ تۇرىدۇ، بۇ خەۋەرنى پەقەت ئاڭلاپ چۈشىنىشنىڭ ئۆزىلا ۋەھىمگە چۈشۈش بولىدۇ. **20** چۈنكى كارۋات سوزۇلۇپ يېتىشقا قىسقىلىق قىلىدۇ، يوتقان بولسا ئادەم ئۆزگۈلۈپ يانتىسىمۇ تارلىق قىلىدۇ. **21** چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئىشىنى، يەنى ئۆزىنىڭ غەيرىي ئەملىنى يۇرگۈزۈش ئۈچۈن، ئۆزىگە يات بولغان ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرىش ئۈچۈن، پەرازىم تېغىدا تۇرغىنىدەك ئورنىدن تۇرىدۇ، ئۇ گىبئون جىلغىسىدا غەزەپلەنگىنىدەك غەزەپلىنىدۇ؛ **22** شۇنىڭا مازاق قىلغۇچىلار بولماڭلار، بولمىسا، كىشەنلىرىڭلار چىڭ بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگاردىن بىر ھالاكەت توغرىسىدا، يەنى پۈتكۈل يەر يۈزىگە قەتئىيلىك بىلەن بېكىتكەن بىر ھالاكەت توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغانمەن. **23** ـ قۇلاق سېلىڭلار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار، تىڭشاڭلار، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار. **24** يەر ھەيدىگۈچى دېھقان تېرىش ئۈچۈن يەرنى كۈن بويى ھەيدەمدۇ؟ ئۇ پۈتۈن كۈن يەرنى ئاغدۇرۇپ، چالمىلارنى ئېزەمدۇ؟ **25** ئۇ يەرنىڭ يۈزىنى تەكشىلىگەندىن كېيىن، قاراكۈز بەدىيانى تاشلاپ، زىرىنى چېچىپ، بۇغدايىنى تاپلاردا سېلىپ، ئارپىنى تېرىشقا بېكىتىلگەن جايغا، قارا بۇغدايىنى ئېتىز قىرلىرىغا تېرىمامدۇ؟ **26** چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنى توغرا ھۆكۈم قىلىشقا نەسىھەت قىلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭغا ئۆگىتىدۇ. **27** بەرھەق، قاراكۈز بەدىيانى چىشلىق تىرنا بىلەن تېپىلمەيدۇ، ئۇلۇق زىرە ئۈستىدە ھەيدەلمەيدۇ، بەلكى قاراكۈز بەدىيان بولسا قامچا بىلەن سوقۇلىدۇ، زىرە بولسا تۈمۈر-تاياق بىلەن ئۇرۇلۇپ دان ئاجرىتىلىدۇ. **28** ئۇن تارتىشقا دانىنى ئېزىش كېرەك، ئەمما [دېھقان] ئۇنى مەڭگۈگە تېپىۋەرمەيدۇ؛ ئۇ ھارۋا چاقلىرى يا كى ئات ۋۇياقلىرى بىلەن ئۇنى مەڭگۈگە تېپىۋەرمەيدۇ؛ **29** مۇشۇ ئىشمۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردىن كېلىدۇ، ئۇ نەسىھەت بېرىشتە كارامەت، دانالىقتا ئۇلۇغدۇر.

29 ئاريەلگە، داۋۇت ئۆز ماكانى قىلغان ئاريەلگە ۋاي! يەنە بىر يىل يىللارغا قوشۇلسۇن، ھېيت-بايراملار يەنە ئايلىنىپ كەلسۇن؛ **2** بىراق مەن دەرد-ئەلەمنى ئاريەلگە كەلتۈرىمەن؛ داد-پەريادلار كۆتۈرۈلۈپ ئاڭلىنىدۇ، ئۇ ماڭا ھەققەتەن بىر «ئاريەل» بولىدۇ. **3** چۈنكى مەن سېنى قاپساپ چېدىرلار تىكتۈرۈپ، سېنى قامال قىلىپ مۇھاسىرە ئىستىھكاملىرىنى سالىمەن، پوتەيلىرى بىلەن سېنى قورشۇالىمەن. **4** شۇنىڭ بىلەن پەس قىلىنىسەن، سەن يەر تېگىدىن سۆزلەيدىغان، گەپلىرىڭ پەستىن، يەنى تۇپا-چاڭدىن كېلىدىغان، ئاۋازىڭ ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىنىڭكىدەك يەر تېگىدىن چىقىدۇ، سۆزلىرىڭ تۇپا-چاڭدىن شۇرلاپ چىققاندەك بولىدۇ؛ **5** شۇ چاغدا دۈشمەنلىرىڭنىڭ تۇپى خۇددى يۇمشاق تۇپا-چاڭلاردەك، ياۋۇزلارنىڭ تۇپى شامال ئۇچۇرۇپ تاشلايدىغان تۇپاندەك توزۇپ كېتىدۇ. بۇ ئىش بىردىنلا، ئۈيۇقسىز بولىدۇ! **6** ئەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ يېنىڭغا كېلىدۇ، گۈلدۈرماما، يەر تەۋرەش، كۈچلۈك شاۋقۇن، قۇيۇنتاز، بوران ۋە يۇتۇۋالغۇچى ئوت يالقۇنلار بىلەن سەندىن ھېساب ئالىدۇ. **7** شۇنداق قىلىپ ئاريەلگە قارشى جەڭ قىلىدىغان، يەنى ئۇنىڭغا ۋە قەلئە-قورغانلىق مۇداپىئەلەر گە جەڭ قىلىۋاتقان بارلىق ئەللەرنىڭ ئۇرۇغۇنلىغان قوشۇنلىرى كېچىسى كۆز كۆرگەن چۈشتىكى كۆرۈنۈشتەك يوقاپ كېتىدۇ. **8** ئاچ قالغان بىرسى چۈش كۆز كۆرگەندە، چۈشىدە بىر نېمە يەيدۇ؛ بىراق ئويغانسا، مانا قورسىقى قۇرۇق تۇرىدۇ؛ چاڭقىغان بىرسى چۈش كۆز كۆرگەندە، چۈشىدە سۇ ئىچىدۇ؛ بىراق ئويغانسا، مانا ئۇ ھالىدىن كېتىدۇ، ئۇ يەنىلا ئۇسسۇزلۇققا تەشنا بولىدۇ؛ مانا زىئون تېغىغا قارشى جەڭ قىلىۋاتقان ئەللەرنىڭ ئۇرۇغۇنلىغان قوشۇنلىرى دەل شۇنداق بولىدۇ. **9** ئەمدى ئارىسالدى بولۇپېرىپ، قايمۇقۇپ كېتىڭلار! ئۆزۈڭلارنى قارىغۇ قىلىپ، قارىغۇ بولۇڭلار! ئۇلار مەست بولدى، بىراق شاراپتىن ئەمەس! ئۇلار ئىلە گۈلىشىپ قالدى، بىراق ھاراقتىن ئەمەس! **10** چۈنكى پەرۋەردىگار سىلە رگە غەپلەت ۋۇيقۇسى باسقۇچى بىر روھنى تۆكۈپ، كۆزۈڭلارنى ئېتىۋەتتى؛ ئۇ پەيغەمبەرلەر ۋە باش-كۆزۈڭلار بولغان ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىمۇ چۈمكىۋەتتى. **11** مۇشۇ كۆز رگەن پۈتكۈل ۋەھيي بولسا، سىلەر ئۈچۈن يېچەتلۇېتىلگەن بىر يۈگمە كىتابدەك بولۇپ قالدى؛ خەق كىتابنى ساۋاتلىق بىرسىگە بېرىپ: ـ «ئوقۇپ بېرىشىڭنى ئۆتۈنىمەن» ـ دېسە، ئۇ: ـ «ئوقۇيالمايمەن، چۈنكى يېچىتى بار ئىكەن» ـ دەيدۇ. **12** كىتاب ساۋاتسىز بىرسىگە بېرىلىپ: ـ «ئوقۇپ بېرىشىڭنى ئۆتۈنىمەن» ـ دېيىلسە، ئۇ: ـ «مەن ساۋاتسىز» ـ دەيدۇ. **13** ۋە رەب مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ خەلق ئاغزى بىلەن ماڭا يېقىنلاشقاندا، تىلى بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەندە، بىراق قەلبى بولسا مەندىن يىراق تۇرغاچقا، مەندىن بولغان قورقۇشى بولسا، پەقەت ئىنسان بالىسىنىڭ پەتۋالىرىدىنلا بولىدۇ، خالاس؛ **14** شۇنىڭا

مانا، مەن مۇشۇ خەلق ئارىسىدا يەنە بىر كارامەت كۆرىستىمەن، كارامەت بىر ئىشنى كارامەت بىلەن قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن تۆلارنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ دانالىقى يوقىلىدۇ، تۆلارنىڭ ئاقىللىرىنىڭ ئەقىللىرى يوشۇرۇنۇۋالغان بولىدۇ». **15** تۆزنىڭ پۈتكەن نىيەتلىرىنى پەرۋەردىگارىدىن يوشۇرۇش ئۈچۈن ئاستىن يە رگە كىرىۋالغان، تۆز ئىشلىرىنى قارا ئۆڭۈلۈقتا قىلىدىغان، ۋە «بىزنى كىم كۆرىدۇ» ۋە «كىم بىزنى بىلىگەن» دېگەنلە رگە ۋاي! **16** ئاھ، سىلەرنىڭ تەتۇرالىقىڭىزلار! ساپالچىنى سىغىز لايغا ئوخشاتقىلى بولامدۇ؟ شۇنداقلا ئىش ئۆزىنى ئىشلىگۈچىگە: «ئۇ مېنى ئىشلىمىگەن»، يا كى شە كىللەندۈرۈلگەن ئۆزىنى شە كىللەندۈرگۈچىگە: «ئۇنىڭ ئەقلى يوق» دېسە بولامدۇ؟! **17** چۈنكى قىسقا ۋاقىت ئىچىدىلا، لىۋان مېۋىلىك باغغا ئايلاندۇرۇلمامدۇ؟ مېۋىلىك باغ بولسا ئورمان ھېسابلانمامدۇ؟ **18** شۇ كۈننىدە گاسلار شۇ يۈگىمە كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدىغان، قارىغۇلار زۇلمەت ھەم قارا ئۆڭۈلۈقتىن چىقىپ كۆزلىرى كۆرىدىغان بولىدۇ؛ **19** مۆمىنلەر بولسا پەرۋەردىگاردىن تېخىمۇ خۇرسەن بولىدۇ؛ ئىنسانلار ئارىسىدىكى مىسكىنلەر ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدىن شادلىنىدۇ. **20** رەھمسىز بولغۇچى يوقايدۇ، مازاق قىلغۇچى غايىب بولىدۇ؛ قەبھىلىك پۇرىستىنى كۆتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك قىلىنىدۇ؛ **21** مانا [مۇشۇنداق ئادەملەر] ئادەمنى بىر سۆز ئۈچۈنلا جىنايەتچى قىلىدۇ، دەرۋازىدا تۈرۈپ رەزىللىككە تەنبىھ بە رگۈچى ئۈچۈن ئۆزاق تەييارلاپ قويىدۇ، ھەققانىي ئادەمنىڭ دەۋاسىنى سەۋەبسىز بىكار قىلىۋېتىدۇ. **22** شۇڭا ئىبراھىم ئۈچۈن بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ياقۇبنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھازىر بولسا ياقۇب خجىللىققا قالمايدۇ، ھازىر بولسا ئۇ تىت-تىت بولۇپ چىرايى تاتىرىپ كەتمەيدۇ؛ **23** چۈنكى [ياقۇب] قولۇمنىڭ ئىشلىگەن ئەملى بولغان، ئۆز ئارىسىدا تۇرغان ئەۋلادلىرىنى كۆ رگەن ۋاقىتدا، ئۆلار نامىمنى مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلايدىغان، ياقۇبنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىنى پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىدىغان، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن قورقىدىغان بولىدۇ. **24** روھى ئېزىپ كەتكەنلەر يورۇتۇلىدىغان، قاقشاپ يۈ رگەنلەر نەسىھەت-بىلىم قوبۇل قىلىدىغان بولىدۇ.

30

«ئاسىي ئوغۇللارنىڭ ئەھۋالىغا ۋاي!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «ئۆلار پىلانلارنى تۈزمەكچى، بىراق مەندىن ئالمايدۇ؛ ئۆلار مۇداپىئە توسۇقىنى بەرپا قىلىدۇ، بىراق ئۇ مېنىڭ روھىم ئەمەس؛ شۇنداق قىلىپ ئۆلار گۇناھى ئۈستىگە گۇناھ قوشۇۋالىدۇ. **2** ئۆلار مەندىن ھېچ سورىمايلا مىسىرغا يول ئالدى؛ پىرەۋنىنىڭ قانىتى ئاستىدىن پاناھ ئىزدەپ، مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىدۇ يەنە! **3** چۈنكى پىرەۋنىنىڭ قانىتى بولسا سىلەرنى يە رگە تاشلاپ لەت قىلىدۇ. مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىش سىلە رگە باش قېتىمچىلىق بولىدۇ. **4** پىرەۋننىڭ ئەمىرلىرى زوئان شەھىرىدە بولسىمۇ، ئۇنىڭ ئەلچىلىرى ھانەس شەھىرىگە ھەردائىم كېلىپ تۇرسىمۇ، **5** ئاۋام ھەممىسى ئۆزىگە پايدىسى بولمايدىغان، ھېچ يار دىمى ۋە پايدىسى تە گمەيدىغان، بەلكى لەت قىلىپ يە رگە تاشلايدىغان، ھەتتا رەسۋا قىلىدىغان بىر خەلقتىن نومۇس قىلىدىغان بولىدۇ. **6** نە گەۋدىكى ئۆلاغلار تۇغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ ئۆلار جاپالىق، دەرد-ئەلەملىك زېمىندىن ئۆتىدۇ؛ شۇ يەردىن چىشى شىرلار ۋە ئە رىكمۇك شىرلار، چار يىلان ۋە ۋەھشىي ئۇچار يىلانمۇ چىقىدۇ؛ ئۆلار بايلىقلىرىنى ئېشە كەلەرنىڭ دۆمبىسىگە، گۆھەرلىرىنى ت ۆگە لوككىلىرىغا يۈكلەپ، ئۆزلىرىگە ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدىغان بىر خەلقنىڭ يىنىغا كۆتۈرۈپ باردۇ. **7** مىسىر!؟ ئۆلارنىڭ يار دىمى بىكار ھەم قۇرۇقتۇر! شۇڭا مەن ئۇنى: «ھېچىمىنى قىلىپ بەرمەيدىغان راھاب» دەپ ئاتىغانمەن. **8** ـ ئەمدى بۇ سۆزنىڭ كەلگۈسى زامانلار ئۈچۈن، گۆزاھلىق سۈپىتىدە ئەبەدىلئەبە دگە تۇرۇۋېرىشى ئۈچۈن، ھازىر بېرىپ بۇنى ھەم تاش تاختىغا ھەم يۈگىمە كىتابقا يېزىپ قويغىن. **9** چۈنكى بۇلار بولسا ئاسىي بىر خەلق، ئائىلىلى ئوغۇللار، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-تەربىيىسىنى ئاڭلاشنى خالىمايدىغان ئوغۇللاردۇر. **10** ئۆلار ئالدىن كۆ رگۈچىلە رگە: ـ «ۋەھىينى كۆرمە گلار!»، ۋە پەيغەمبەرلە رگە: «بە زگە توغرا بېشارەتلەرنى كۆرىمە گلار، بە زگە ئادەمنى ئازادە قىلىدىغان، يالغان بېشارەتلەرنى كۆرىستىگلار، **11** سەنلەر [دۇرۇس] يولدىن چىقىش، [توغرا] تەرىقىدىن ئايرىلىش! ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنى ئالدىمىزدىن يوق قىلىش!» ـ دەيدۇ. **12** ـ ئەمدى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «چۈنكى سىلەر مۇشۇ خەۋەرنى چەتكە قېقىپ، زۇلۇمنى يۈلەنچۈك قىلىپ، بۇرمىلانغان يولغا تايانغىنىڭلار ئۈچەيلىدىن، **13** شۇڭا مۇشۇ قەبھىلىك سىلە رگە ئېگىز تامنىڭ بىر يېرىقىدەك بولىدۇ، تام پۇلتايىپ قالغاندا، ئۇ بىراقلا ئۇنى چېقىۋېتىدۇ؛ **14** خۇددى ساپال چىنە ھېچ ئايماي چېقىۋېتىلگەندەك ئۇ ئۇنى چېقىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ھەتتا ئوچاقتىن چوغ ئالغۇدەك، ياكتىن سۇ ئۇسقۇدەك بىرەر پارچىسىمۇ قالمايدۇ». **15** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «پىنىمغا توۋا بىلەن قايتىپ كېلىپ ئارام تاپىسىلە ر، قۇتقۇزۇلىسىلە ر؛ خاتىرجەملىكتە ھەم ئامان-ئېسىنلىكتە كۈچ ئالىسىلە ر!»، ـ بىراق سىلەر رەت قىلغانسىلە ر. **16** سىلەر: ـ «ياق، بىز ئاتلارغا مىنىپ قاچىمىز» ـ دېدىگلار، شۇڭا سىلەر راست قاچىسىلە ر! ۋە «بىز چاپقۇر ئۇلاغلارغا مىنىپ كېتىمىز» ـ دېدىگلار، ـ شۇڭا سىلەرنى قوغلىغۇچىلارمۇ چاپقۇر بولىدۇ. **17** مىڭگىلار بىرىنىڭ ۋەھىمىسىدىن قاچىسىلە ر؛ بەشىنىڭ ۋەھىمىسىدە [ھەممىگىلار] قاچىسىلە ر؛ قېچىپ، تاغ ئۈستىدىكى يېگانە بايراق خادىسىدەك، دۆڭ ئۈستىدىكى تۇغدەك قالىسىلە ر. **18** ۋە شۇڭا سىلە رگە مېھىر-شەپقەت كۆرىستىمەن دەپ، پەرۋەردىگار كۈتىدۇ؛ شۇڭا ئۇ سىلە رگە رەھىم قىلىمەن دەپ ئورنىدىن قوزغىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ھۆكۈم-ھەققەت چىقارغۇچى خۇدادۇر؛ ئۇنى كۈتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بەختلىكتۇر! **19** چۈنكى خالايىق يەنىلا زىئوندا، يەنى يېرۇسالېمدا ئولىدۇ؛ شۇ چاغدا سىلە ر يەنە ھېچ يىغلىمايسىلە ر، كۆتۈ رگەن نالە گۈە ئۇ ئۈزنى سا گا ئىنتايىن شەپقەتلىك كۆرىستىدۇ؛ ئۇ نالە گۈنى ئا گلىسىلا، جاۋاب بېرىدۇ. **20** رەب سىلە رگە نان ئۈچۈن مۇشكۈلۈڭىزنى، سۇ ئۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەتنى بەرسىمۇ، شۇ چاغدا سېنىڭ ئۇستازىڭ يەنە يوشۇرۇنۇۋەرمەيدۇ، بەلكى كۆزۈڭ ئۇستازىڭنى كۆرىدۇ؛ **21** سىلە ر ئوڭ تەرەپكە بۇرۇلسا گلار، يا كى سول تەرەپكە بۇرۇلسا گلار، قۇلىقىڭ كەينىڭدىن: ـ «يول مانا مۇشۇ، ئۇنىڭدا مېڭىگلار!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئا گلايسەن. **22** شۇ چاغدا سىلە ر ئويۇلغان مەبۇدلىرىگلارغا بېرىلگەن كۈمۈش ھەلگە، قېيما مەبۇدلىرىگلارغا بېرىلگەن ئالتۇن ھەلگىمۇ داغ تە گكۈزىسىلە ر؛ سىلە ر ئۇلارنى ئادەت لاتىسىنى تاشلىغاندەك تاشلۇۋېتىسە: ـ «نېرى تۇر» ـ دەيسىلە ر. **23** ئۇ سەن تېرىيدىغان ئۇرۇقلۇڭ ئۈچۈن يامغۇر ئەۋەتىدۇ؛ يەردىن چىقىدىغان ئاشلىق-مەھسۇلات ھەم كۆچ-قۇۋۋەتلىك ھەم مول بولىدۇ؛ شۇ كۈنى ماللىرىڭ كەڭ-ئازادە يايلاقلاردا يايلايدۇ؛ **24** يەر ھەيدىگەن كالا ۋە ئېشە كلەر بولسا، گۈزىجەك ۋە ئارا بىلەن سورۇغان، تۇزلانغان ھەلەپ يەيدۇ. **25** چوڭ قىرغىنچىلىق بولغان كۈنى، يەنى مۇنارلار ئۆرۈلگەن كۈنى، ھەربىر ئۇلۇغ تاغدا ۋە ھەربىر ئېگىز د ۆگدە بولسا، ئەنھارلار ۋە ئېرىقلار بولىدۇ. **26** پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ جاراھىتىنى تاڭىدىغان، ئۇلارنىڭ قامچا يارىسىنى ساقايتقان شۇ كۈنىدە، ئاي شولىسى قۇياش نۇرىدەك بولىدۇ، قۇياش نۇرى بولسا يەتتە ھەسسە كۆچلۈك بولىدۇ، يەنى يەتتە كۈندىكى نۇرغا باراۋەر بولىدۇ. **27** مانا، پەرۋەردىگارنىڭ نامى يىراقتىن كېلىدۇ، ئۇنىڭ قەھرى يالقۇنلىنىپ، قويۇق ئىس-تۈتە كلىرى كۆتۈرۈلىدۇ؛ لەۋلىرى غەزىپىگە تولۇپ، تىلى يۇتۇۋالغۇچى يانغىن ئوتىدەك بولىدۇ. **28** ئۇنىڭ نەپەسى خۇددى تېشىپ ۋېيۇنغا يېتىدىغان كەلكۈندەك بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرنى بىمەنىلىكنى يوقاتقۇچى غەلۋىر بىلەن تاسقايدۇ، مۇنداقلا خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئاغزىغا ئۇلارنى ئازدۇرىدىغان يۇگەن سالىدۇ. **29** مۇقەددەس بىر ھېيت ئۆتكۈزۈلگەن كېچىدىكىدەك، كۈ گلۈگلاردىن ناخشا ئۇرغۇچ چىقىدۇ، ئىسرائىلغا ۋۇيۇلتاش بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا نەي ئاۋازىنى بىلەن چىققان بىرسىنىڭ خۇشالىلىقىدەك، كۈ گلۈگلار خۇشال بولىدۇ. **30** پەرۋەردىگار ھەيۋەتلىك ئاۋازىنى يا گزىتىدۇ؛ ئۇ قاينىغان قەھرى، يۇتۇۋالغۇچى يالقۇنلۇق ئوت، گۈلدۈرمامىلىق يامغۇر، بوران-شاۋقۇن، مۇلدۈرلە ر بىلەن ئۆز بىلىكىنى سوزۇپ كۆرىستىدۇ. **31** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى بىلەن ئاسۇرىيە يانچىلىدۇ، ـ باشقىلارنى ئۇرۇش تايىقى [بولغان ئاسۇرىيە] يانچىلىدۇ! **32** ۋە پەرۋەردىگار تەييارلىغان كالتەك بىلەن ھەر قېتىم ئۇنى ئۇرغاندا، بۇنىڭغا داپلار ھەم چىلتارلار تە گگەش قىلىنىدۇ؛ ئۇ قولىنى ئۇينىتىپ زەرب قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن كۈرەش قىلىدۇ. **33** چۈنكى توفەت قەدىمدىن تارتىپ تەييار ئۇرغاندىدى؛ بەرھەق، پادىشاھ ئۈچۈن تەييارلانغان، [پەرۋەردىگار] ئۇنى چوڭقۇر ھەم كەڭ قىلغان؛ ئوتۇنلىرى كۆپ يالقۇنلۇق بىر گۈلخان بار، پەرۋەردىگارنىڭ نەپەسى بولسا گۈ گۈگۈرت ئېقىمىدەك ئۇنى ئوتاشتۇرىدۇ.

31 ـ یاردەم ئىزدەپ مىسىرغا بارغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇلار ئاتلارغا تايىنىپ، كۆپ بولغانلىقىدىن جەڭ ھارۇلىرىغا، ئىنتايىن كۆچلۈك بولغانلىقىدىن ئاتلىق تەسكەرلە رگە ئىشىنىپ كەتتى! بىراق ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارىمايدۇ، پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيدۇ. **2** بىراق ئۆمۈ داناۋۇر! ئۇ كۆزلەپ ئېلىپ كېلىدۇ، دېگەنلىرىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ، ئۇ بۇزۇقلارنىڭ جەمەتىگە، شۇنداقلا قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا يارىدەمدە بولغانلارغا قارشى ئورنىدىن قوزغىلىدۇ. **3** مىسىرلىقلار تەكۈزى ئەمەس، ئادەملەر خالاس، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى بولسا روھتىن ئەمەس، ئەتىن خالاس، پەرۋەردىگار بولسا قولىنى ئۇزارتىدۇ، يارىدەم بەرگۈچى بولسا پۈتلىشىدۇ، يارىدەم بېرىلگۈچى بولسا يىقىلىدۇ، ئۇلار ھەممىسى بىراقلا يوقىلىدۇ. **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: ـ «ئۇۋنى تۇتۇۋالغان شىر يا كى ئارسلان بىر تەرەپ قىلىشقا توپ-توپ پادىچىلار چاقىرىلغاندا، شىر يا كى ئارسلان ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرىدىن ھېچ قورقماي، شاۋقۇنلىرىدىن ھېچ ھودۇقماي، بەلكى ئۇۋنى ئاستىغا بېسۋېلىپ غار-غۇر تالىغىنىدەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارمۇ ئوخشاشلا زىئون تېغى ۋە ئېگىزلىكلىرى ئۈچۈن چۈشۈپ جەڭ قىلىدۇ. **5** ئۇستىدە پەرۋاز قىلىدىغان قۇشلاردەك ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز قانىتى ئاستىغا يېرۇسالېمنى ئالىدۇ، قانىتى ئاستىغا ئېلىپ، زىئونىنى قۇتقۇزىدۇ، ئۇنىڭ «ئۆتۈپ كېتىشى» بىلەن زىئون نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. **6** سىلەر دەھشەتلىك ئاسىيلىق قىلغان ئىگە گۈلارنىڭ يېنىغا توۋا قىلىپ قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى! **7** چۈنكى شۇ كۈنىدە ئىنسانلار ھەربىرى ئۆزى ئۈچۈن ئۆز قولى بىلەن ياسىغان كۈمۈش بۇتلارنى ۋە ئالتۇن بۇتلارنى: ـ «گۇناھتۇر!» دەپ تاشلۇۋېتىدۇ». **8** «شۇ چاغدا ئاسۇرىيە قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ، بىراق باتۇرنىڭ قىلىچى بىلەن ئەمەس؛ بىر قىلىچ ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، بىراق قىلىچ ئادەتتىكى ئادەمنىڭكى بولمايدۇ، ئۇ جىنىنى ئېلىپ قىلىچتىن قاچىماقچى بولىدۇ، ئارىسىدىكى يىگىتلىرى ئالۋانغا سېلىنىدۇ. **9** ۋەھىمىدىن ئۇنىڭ «تۆل تېشى» يوقايدۇ، ئۇنىڭ سەردارلىرى جەڭ ئۇغىدىن ئالاقزادىلىشىدۇ» ـ دەپ جاكارلايدۇ زىئوندا ئوتى كويۇۋاتقان، يېرۇسالېمدا خۇمدېنى يالقۇنلاۋاتقان پەرۋەردىگار.

32 مانا، ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى بىر پادىشاھ چىقىدۇ، ئەمىرلەر بولسا توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئىدارە قىلىدۇ. **2** ھەم شامالغا دالدا بولغۇدەك، بورانغا پاناھ بولغۇدەك، قاغجىراق جايغا ئېرىق-سۈلاردەك، چاڭقاپ كەتكەن زېمىنغا قورام تاشنىڭ سايىسىدەك بولغان بىر ئادەم چىقىدۇ. **3** شۇنىڭ بىلەن كۆرگۈچىلەرنىڭ كۆزلىرى ھېچ تورلاشمايدۇ، ئاڭلايدىغانلارنىڭ قۇلىقى ئېنىق تىڭشايىدۇ، **4** بەتچاشنىڭ كۆڭگىلى بىلمىنى تونۇپ يېتىدۇ، كېكەچنىڭ تىلى تىز ھەم ئېنىق سۆزلەيدۇ. **5** پەسەندىلەر ئەمدى پەزىلەتلىك دەپ ئاتالمايدۇ، پىقىسق ئېپلاسلار ئەمدى مەرد دەپ ئاتالمايدۇ، **6** چۈنكى پەسەندە ئادەم پەسلىكنى سۆزلەيدۇ، ئۇنىڭ كۆڭگى بۇزۇقچىلىق تەييارلايدۇ، ئېپلاسلىق قىلىشقا، پەرۋەردىگارغا داغ كەلتۈرۈشكە، ئاچلارنىڭ قورسىقىنى ئاچ قالدۇرۇشقا، چاڭقىغانلارنىڭ ئېچىلمىكنى يوقىتۇۋېتىشكە نىيەتلىنىدۇ. **7** بەرھەق، ئېپلاس ئادەمنىڭ تەدبىرلىرى قەبىھتۇر، ئۇ قەستەلەرنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ، مۆمىنلەرنى يالغان گەپ بىلەن، يوقسۇلنىڭ دەۋاسىدا گەپ قىلىپ ئۇنى ۋەيران قىلىشنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ. **8** پەزىلەتلىك ئادەمنىڭ قىلغان نىيەتلىرى بەرھەق پەزىلەتلىكتۇر، ئۇ پەزىلەتتە مۇقىم تۇرىدۇ. **9** ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ، ئى خاتىرجەم ئايالار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار! ئى ئەندىشسىز قىزلار، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **10** بىر يىل ئوتە-ئوتمەيلا، ئى بىغەم ئايالار، پارا كەندە قىلىنىسىلەر! چۈنكى ئۈزۈم ھوسۇلى بىكارغا كېتىدۇ، مېۋە يىغىش يوق بولىدۇ. **11** ئى خاتىرجەم ئايالار، تىترە گلار! ئى ئەندىشسىز قىزلار، پاتىپاراق بولۇڭلار! كىيىمىكلارنى سېلىۋېتىڭلار، تۇز ئۇڭلارنى يالاڭ قىلىڭلار، چاترىقىڭلارغا بۆز باغلاڭلار! **12** گۈزەل ئېتىز-باغلار ئۈچۈن، مېۋىلىك ئۈزۈم تاللىرى ئۈچۈن مەيدە گلارغا ئۇرۇپ ھەسرەت چېكىڭلار! **13** ئۇستىدە تىكەن-يانتاقلار تۇسىدىغان ئۆز خەلقىمنىڭ زېمىنى ئۈچۈن، شاد-خۇرام ۋەيلەر، ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلىپ ۋىنايدىغان بۇ شەھەر ئۈچۈن قايغۇرۇڭلار! **14** چۈنكى ئوردا تاشلىنىدۇ، ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر ئادەمزاتسىز بولىدۇ، ئىستىھكام ۋە كۈزەت مۇنارلىرى ئۆزۈن زامانغىچە يەقەتلا ياۋايى ئېشەك كەلەر زوق ئالىدىغان، قوي پادىلىرى ئوزۇقلىنىدىغان بوز يەرلەر بولىدۇ. **15** تا كى روھ بىر-زگە يۇقىرىدىن تۆكۈلگۈچە، دالالار مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار بولغۇچە، مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار ئورمانزار دەپ ھېسابلانغۇچە شۇ پېتى بولىدۇ. **16** شۇ چاغدا ئادالەت دالانى، ھەققانىيلىق مېۋىلىك باغ-ئېتىزلارنى ماكان قىلىدۇ. **17** ھەققانىيلىقتىن چىقىدىغىنى خاتىرجەملىك بولىدۇ، خاتىرجەملىكنىڭ نەتىجىسى بولسا مەڭگۈگە بولىدىغان ئارام-تىنچلىق ۋە ئامان-ئېسەنلىك بولىدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم خاتىرجەم ماكانلاردا، ئىشەنچلىك ئۇرالغۇلاردا ۋە تىنچ ئارامگاھلاردا ئۆرىدۇ. **19** ئورمان كېسىلسە يېقىتىلغاندا مۇلدۈر ياغسىمۇ، شەھەر پۈتۈنلەي يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىلسىمۇ، **20** سۇ بويىدا ئۇرۇق تېرىغۇچىلار، كالا ۋە ئېشەك كەلەرنى كەڭ دالاغا قويۇۋېتىدىغانلار بەختلىكتۇر!

33 ئى ئۆزۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلنىمغان، باشقىلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچى، باشقىلار ساڭا ئاسىيلىق قىلمىغان، ئۆزۈڭ ئاسىيلىق قىلغۇچى، سېنىڭ ھالىڭغا ۋاي! سەن بۇلاڭ-تالاڭنى بولدى قىلىشىڭ بىلەن، ئۆزۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنسەن، سەن ئاسىيلىقنى بولدى قىلىشىڭ بىلەن، ئۆزۈڭ ئاسىيلىققا ئۆچراپسەن، **2** ئى پەرۋەردىگار، بىر-زگە مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، بىز سېنى ئۈمىد بىلەن كۈتۈپ كەلدۇق، ئۆتۈنىمىز-كى، سەن ھەر سەھەر [ئىسرائىلغا] كۆچلۈك بىلەك-قول، قېينىچلىق پەيتلىردە نىجاتىمىز بولغايسەن. **3** توپ-توپ ئادەملەرنىڭ غوڭغا-چۇقانلىرىدىن خەلقلەر بەدەر قاچىدۇ، سەن [خۇدا] قەددىڭنى تىك قىلىشىڭ بىلەن ئەللەر پىتراپ كېتىدۇ، **4** چېكەتكە لىچىنكىلىرى ئوت-كۈكەلەرنى يىغىپ يەۋالغاندەك، سىلە رگە بېكىتىپ بېرىلگەن ئولجا يىغۇۋېلىنىدۇ، چېكەتكىلەر ۋۇيان-ۋۇيان يۇگۈز رگەندەك ئادەملەر ئولجا ئوستىدە ۋۇيان-ۋۇيان يۇگۈرۈشىدۇ. **5** پەرۋەردىگار ئۆستۈن تۇرىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ ئۇرالغوسى يۇقىرىدىدۇر؛ ئۇ زىئوننا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق تولدۇردى؛ **6** ئۇ بولسا كۈنلىرىڭلارنىڭ تىنچ-ئامانلىقى، نىجاتلىق، دانالىق ۋە بىلىمنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ؛ پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئۇنىڭ ئۆچۈن گۈھەردۇر. **7** مانا، ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى سىرتتا ئۇرۇۋپ ناله-پەريات كۆتۈردى؛ سۈلھ-ئەھدە تۈز زگەن ئەلچىلەر قاتتىق يىغلىشىدۇ؛ **8** يوللار ئادەمسىز قالدى؛ ئۆتكۈنچى يولچىلار يوق بولدى؛ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تاشلىدى، شەھەرلەرنى كۆزگە ئىلمايدۇ، ئادەملەرنى ھېچ ئەتۋارلىمايدۇ. **9** زېمىن ماتەم ئۆتىدۇ، زەئىپلىشىدۇ، لۇۋان خجالەتتىن سولىشىدۇ، شارون چۆل-بياۋانغا ئايلاندى؛ باشان ۋە كارمەل بولسا قېرىپ تاشلاندى. **10** مانا ھازىر ئورنۇمدىن تۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھازىر ئۆزۈمنى ئۈستۈن كۆرسىتىمەن، ھازىر قەددىمنى كۆتۈرىمەن. **11** ـ سىلەرنىڭ ۋىژۈگلاردا قۇرۇق ئوت-چۆپلا بار، پاخال ئۈغىسىلار؛ ئۆز نەپەسىلىرىڭلار ئوت بولۇپ ئۆز ئۆزۈڭلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ **12** ئەللەر بولسا ھاك كۆيدۈرۈلگەندەك كۆيدۈرىلىدۇ؛ ئورۇلغان جىغان-تىكەنلەردەك ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ. **13** ـ ئى يىراقتىكىلەر، مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئاڭلاڭلار؛ يېقىندىكىلەر، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمنى تونۇپ يېتىڭلار. **14** زىئوندىكى گۇناھكارلار قورقىدۇ؛ ۋەھىمە ئېپلاسلارنى بېسىۋالدۇ. [ئۇلار]: «ئارىمىزدىكى كىم مەڭگۈلۈك يۇتقۇر ئوت بىلەن بىللە ئۇرىدۇ؟ كىم ئەبەدلىتەبەد يالقۇنلار بىلەن بىر ماكاندا بولىدۇ؟» ـ دەيدۇ. **15** ـ «ھەققانىيلىق يولدا ماڭىدىغان، دۈرۈس-للا گەپ قىلىدىغان، زالىملىقتىن كەلگەن ھارام پايدىغا نەپرەتلىنىدىغان، پارىلارنى سۇنغۇچىلارنى قولىنى پۇلاڭشىتىپ رەت قىلىدىغان، قاننىڭ گېپى بولسىلا قۇلقىنى يوپۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان، پەسلىك-رەزىللىككە قاراشنى رەت قىلىپ، كۆزىنى قاچۇرىدىغان؛ **16** ئۇ يۇقىرىنى ماكان قىلىدۇ؛ قورام تاشلار ئۇنىڭ قورغىنى بولۇپ، يۇقىرى ئۇنىڭ باشپاناھى بولىدۇ؛ ئۇنى رىسقى ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ، ئۇنىڭ سۇيى كاپالەتلىك بولىدۇ». **17** ـ «كۆزلىرىڭ پادىشاھنى گۈزەللىكىدە كۆرىدۇ؛ كۆزلىرىڭ ئۇزۇنغا سوزۇلغان زېمىنغا نەزەر سالىدۇ. **18** كۆڭلۈڭ ۋەھىمە توغرىسىدا چوڭقۇر ئويغا پاتىدۇ؛ رويخەتچى بەگ قېنى؟ ئولجىنى ئولچەيدىغان تارازىچى بەگ قېنى؟ ئىستىھكام-مۇنارلارنى سانىغۇچى بەگ قېنى؟ **19** قايتىدىن ئەشەددىي خەلقنى كۆرمەيسەن، ـ سەن ئاڭقىرالمايدىغان، بوغۇزىدا سۆزلەيدىغان، دۈدۈقلاپ گەپ

قىلدىغان، گېپىنى چۈشىنەلەيدىغان بىر خەلقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. 20 ئىبادەت ھېيتلىرىمىز تۆتىكۆزۈلىدىغان شەھەر زىئونغا قارا؛ سىنىڭ كۆزۈڭ يېروسالېمنىڭ تىنچ-ئامان ماكان بولغانلىقىنى، قوزۇقلىرى ھەرگىز يۇلۇنمايدىغان، تانىلىرى ھەرگىز تۈزۈلمەيدىغان، ئىككىنچى يۈتكەلمەيدىغان چېدىر بولغانلىقىنى كۆرىدۇ؛ 21 شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بەرگە كۆرۈندۇ، ـ ئۇ ئۆزى دەريالار، كەڭ ئوستە كۆمەر ئېقىپ ئۆتىدىغان بىر جاي بولىدۇ؛ پالاقلار بىلەن ھەيدەلگەن ھېچقانداق كېمە ئۇ جايدا قاتنىمايدۇ، ئۇ ياكى ھېچ ھەيۋەتلىك كېمە ئۇ جايدىن ئۆتمەيدۇ؛ 22 چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ نىجاتكار-ھاكىممىز، پەرۋەردىگار بىزگە قانۇن بەرگۈچىدۇر، پەرۋەردىگار ـ بىزنىڭ پادىشاھىمىز، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ! 23 سىنىڭ تانا-تارغاچلىرىڭ بوشغان بولسىمۇ، [ئىسرائىل] يەلكەن خادىسىنىڭ ئۆرۈمىنى مۇستەھكەم قىلالمىسىمۇ، يەلكەنى يېيىپ چىقىرالمىسىمۇ، ئۇ چاغدا زور بىر ئولجا ئۆلەشتۈرۈلىدۇ، ھەتتا ئاقساق-ئوكۇزلار ماڭمۇ ئولجىنى ئالىدۇ. 24 شۇ چاغدا شۇ يەردە ئۆرىغۇچى: «مەن كېسەل» دېمەيدۇ؛ شۇ جايىنى ماكان قىلغان خەلقنىڭ گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ.

34 يېقىن كېلىڭلار، ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار! ئى قووۋم-خەلقلەر، قۇلاق سېلىڭلار! يەر-زېمىن ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلار، جىمى ئالەم ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىن چىققان ھەممە مەۋجۇداتلار، تىكشاڭلار! 2 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللە رگە قاتىتا غەزىپى بار، ئۇنىڭ دەرغەزىپى ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىغا قارشى ئوردىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ھالاكەتكە پۈتۈپ قويغان، ئۇلارنى قىرغىنچىلىققا تاپشۇرۇۋەتكەن؛ 3 ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر سىرتقا تاشلۇۋېتىلىدۇ، جەسەتلىرىدىن سېسىقچىلىق پۇرايدۇ، تاغلار ئۇلارنىڭ قېنى بىلەن ئېرىتىلىدۇ؛ 4 ئاسمانلاردىكى جىمىكى جىسىم-قوشۇنلار چىرىپ يوق بولىدۇ، ئاسمانلار يۈگىمە كىتابەدەك ئورۇلىدۇ؛ ئۇزۇم تېلىنىڭ يوپۇرماقلىرى خازان بولۇپ، سولىشىپ چۈشكەندەك، يىگەپ كەتكەن ئەنجۈر شىبخىدىن چۈشكەندەك، ئۇلارنىڭ جىمىكى جىسىم-قوشۇنلىرى يېقىلىدۇ؛ 5 چۈنكى شەمشىرىم ئاسمانلاردا [قان بىلەن] سۇغۇرۇلدى؛ قارا ئاڭلار، شەمشىرىم مېنىڭ ھالاكەت لەنىتىمگە ئۇچرىغان خەلققە، يەنى ئېدوم ئوستىگە جازالاش ئۈچۈن چۈشىدۇ؛ 6 پەرۋەردىگارنىڭ بىر شەمشىرى بار، ئۇ قانغا ۋىيالدى، ئۇ ياغلىق نەرسىلەرنىڭ يېغى بىلەن، ئۆچكە-قوزىلارنىڭ قېنى بىلەن، قوچقار بۈرىكىنىڭ يېغى بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بوزراھ شەھىرىدە بىر قۇربانلىقى، ئېدومدا زور بىر قىرغىنچىلىقى بار. 7 مۇشۇ قىرغىنچىلىقلار بىلەن ياۋاپى كالىلار، تورپاقلار ۋە كۆچلۈك بۇقىلارمۇ يېقىلىدۇ. ئۇلارنىڭ زېمىنى قانغا چۆمۈلىدۇ، تۇپا-چاڭلىرى ياغ بىلەن مايلىنىپ كېتىدۇ. 8 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالىدىغان بىر كۈنى، زىئون دەۋاسىدىكى ھېساب ئالىدىغان يىلى بار. 9 [ئېدومدىكى] ئېقىنلار قارىمايغا، ئۇنىڭ تۇپىلىرى گۈڭگۈرتىكە ئايلانىدۇرۇلىدۇ؛ زېمىنى بولسا كۆيۈۋاتقان قارىماي بولىدۇ. 10 ئۇنىڭ ئوتى كېچىم-كۈندۈز ئۆچۈرۈلمەيدۇ؛ ئىس-تۈتە كلىرى مەڭگۈ ئۆرلەيدۇ؛ ئۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە خارابلىكتە ئوردىدۇ؛ ھېچكىم ئىككىنچى ئۇ يەر گە ئاياغ باسمايدۇ. 11 چۈل ھۇۋقۇشى ۋە چىرقىرىغۇچى ھۇۋقۇشلار ئۇنى ئىگىلۋالىدۇ؛ چوڭ ھۇۋقۇش ۋە قاغا-قۇزغۇنلار شۇ يەردە ئۇۋىلايدۇ؛ خۇدا ئۇنىڭغا «تەرتىپسىزلىك-بەمەنىلىكنى ئۆلچەيدىغان تانا»نى، ۋە «قۇپ-قۇرۇقلۇقنى ئۆلچەيدىغان تىك ئۆلچىگۈچ»نى تارتىدۇ. 12 بىرسى كېلىپ [ئېدومنىڭ] ئېسىلزادىلىرىنى پادىشاھلىقىنى [ئىدارە قىلىشقا] چاقىرسا، ئۇلاردىن ھېچكىم بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئەمىرلىرى يوق قىلۇۋېتىلگەن بولىدۇ. 13 ئوردىلىرىدا تىكەنلەر، قەلئە-قورغانلىرىدا چاققاق-جىغانلار ئۆسۈپ چىقىدۇ؛ ئۇ چىلىۋىرىلەرنىڭ ماكانى، «ھۇۋقۇشلارنىڭ ئوردىسى» بولىدۇ. 14 شۇ يەردە چۈل-بىاۋاندىكى جانۋارلار، ياۋاپى ئىتلار جەم بولىدۇ، ھەربىر «ئۆچكە جن» ئۆز قېرىندىشىغا تۇۋلايدۇ؛ ئۇنى مەخلۇقلىرى شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، ئۇنى ئۆزىگە ئارامگاھ قىلىپ ئوردىدۇ. 15 «ئوق يىلان» شۇ يەردە ئۇۋىلايدۇ، ئۇنىڭ سايىسىدە تۇخۇملايدۇ، بالىلىرىنى يىغىپ باقىدۇ. قورۇلتاز-تايقۇشلار ھەربىرى ئۆز جۈپى بىلەن شۇ يەردە ئۇيلىنىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ يۈگىمە كىتابىدىن ئىزدەپ ئوقۇپ باققىن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرى چۈشۈپ قالمايدۇ، ھېچقايسىسىنىڭ ئۆز جورىسى كەم بولمايدۇ، چۈنكى ئۆزىنىڭ ئاغزى ئۇلارغا ۋېرىۋۇغان، ئۇنىڭ ئۆز روھى ئۇلارنى ئويلىغان. 17 چۈنكى [پەرۋەردىگار] ئۆزى ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلاپ، ئۆز قولى بىلەن زېمىنغا تانا تارتىپ ئۇلارغا تەقسىم قىلىپ بە رگەن؛ ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈ ئۇگدارلىق قىلىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە شۇ يەرنى ماكان قىلىدۇ.

35 ـ دالا ھەم قاغىبراپ كەتكەن جايلار ئۇلار ئۈچۈن خۇشال بولىدۇ، چۆل-بىاۋان شادلىنىپ زەپىرانەك چىچەك كەلىدۇ؛ 2 ئۇ بەرق ئۇرۇپ چىچەك كەلىدۇ، شادلىققا شادلىق قوشۇلۇپ تەنتەنە قىلىدۇ، لىۋاننىڭ شان-شەرىپى، كارمەل ۋە شارونىدىكى گۈزەللىك ۋە سۇر ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى، خۇدايىمىزنىڭ گۈزەللىكى ۋە ھەيۋىتىنى كۆرىدۇ. 3 ئاجىز قوللارنى كۈچلەندۈرۈڭلار، ئېگىلىپ ماڭىدىغان تىزلارنى چىڭىتىڭلار، 4 يۈرىكى ئاغقانلارغا: ـ «چىڭ ئۇرۇڭلار! قورقماڭلار! مانا، خۇدايىڭلارغا قاراپ بېقىڭلار، قىساس كېلىدۇ ـ خۇدانىڭ ھېساب ئېلىش كۈنى كېلىدۇ! ئۇ ئۆزى كېلىدۇ، سىلەرنى قۇتقۇزىدۇ!» ـ دەڭ! 5 ئاندىن قارىغۇنىڭ كۆزى ئېچىلىدۇ، گاسىنىڭ قۇلاقلىرى ئوچۇق قىلىنىدۇ، 6 ئاندىن ئاقساق-ئوكۇزلار كىيىكتەك ئۇيناپلاپ سە كرەيدۇ، گاچىنىڭ تىلى ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى دالادا سۇلار، چۆل-بىاۋانلاردا دەريا-ئېقىنلار ئۆرىغۇپ تاشىدۇ؛ 7 پېژغىرن چۆل-جەزىرە كۆچلەككە، چاكقىغان يەرلەر بۇلاقلارغا ئايلىنىدۇ؛ چىلبۇرىلەرنىڭ ماكانى ـ ئۇلار ياتقان جاي، قومۇش ۋە يىگەنلەر ئۆسۈپ، چىمەنلىككە ئايلىنىدۇ. 8 شۇ يەردە ئېگىز ئۆتۈرۈلگەن بىر يول، ئېيتۇز بىر يول بولىدۇ؛ ئۇ «پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ يولى» دەپ ئاتىلىدۇ؛ ناپاكلار ئۇنىڭدىن ئۆتۈشكە بولمايدۇ، شۇ يول مەخسۇس شۇلار ئۈچۈن بېكىتىلىپ ياسالغانىكى، ـ ھەتتا نادانلارمۇ ئۇنىڭدا ئېزىپ كەتمەيدۇ، 9 شۇ يەردە شىر بولمايدۇ، ئۇنىڭ ئوستىگە ھېچ يىرتقۇچ ھايۋان (ئۇلار شۇ يەردە ھېچ تېپىلمايدۇ) ـ نىجات ئارقىلىق ھۆرلۈككە چىققانلار شۇ يەردە ماڭىدۇ! 10 پەرۋەردىگارنىڭ بەدەل ئۇلەپ قۇتقۇزغانلىرى قايتىپ كېلىدۇ، كويلەرنى ئېيتىپ زىئونغا يېتىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-خۇراملىق قونىدۇ؛ ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا چۆمگەن بولىدۇ، قايغۇ-ھەسرەت ھەم ئۆھ-نادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ.

36 ھەزەكىيانىڭ ئون تۆتىنچى يىلى شۇنداق بولدىكى، ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قەلئە-قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلدى. 2 ئاندىن ئاسۇرىيە پادىشاھى «راب-شاكەھ» [دېگەن سەردارنى] چوڭ بىر قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىردىن يېروسالېمغا ئەۋەتتى. ئۇ كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ يولىدىكى يولدا، يۇقىرى كۆچىنىڭ نورىنىڭ يېشىغا كېلىپ تۇردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دۇئابىنىكى بولغان شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبىگى بولغان يوئاھلار ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى 4 ۋە راب-شاكەھ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەر ھەزەكىياغا: ـ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى ساڭا مۇنداق دېدى، دە گىلار: ـ «سىنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تاياڭىڭ زادى نېمىگە؟ سەن: (ئۇ يەھۇدا گەپىلا، خالاس!) ـ «ئۇرۇش قىلىش تەدبىر-مەسلىھەتىمىز ھەم كۈچىمىز بار» ـ دەيسەن؛ سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماڭا قارشى ئۆكتە قوپىسەن؟ 6 مانا، سەن يېرىقى بار ئاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن! بىرسى ئۇنىڭغا يۆلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانچىپ كىرىدۇ؛ مانا مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! 7 ئە گەر سەن ماڭا: «بىز خۇدايىمىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» ـ دېسەڭ، ھەزەكىيا ئۆزى يەھۇدا ئىبادەتخانىسىدىكىلەر گە ۋە يېروسالېمدىكىلەر گە: «سىلەر پەقەت يېروسالېمدىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدىلا پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، شۇ [پەرۋەردىگارغا] ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىغۇ؟ ئۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ 8 ئەمدى خوجام ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن بىر توختامغا كەل: ـ «ئە گەر سەندە ئاتقا مىنەلىگۈدەك ئەسكەرلىرىڭ بولسا، مەن ساڭا ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرەي!» 9 سەندە ئۇنداقلار بولمىسا، خوجامنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ

كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشنى قانداقۇ چېكىندۈرەلەيسىلەر؟! سەن جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تاينىسەن تېخى! **10** مەن ئەمدى مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققىن!» ـ دېدى!»» **11** ئېلىئاكىم، شەبنا ۋە يوئاھ راب-شاكەھگە: ـ «پېقىرلىرىغا ئارامىي تىلدا سۆزلىسىلە؛ بىز بۇنى چۈشىنىمىز. بۇ زگە ئىبرانىي تىلدا سۆزلىمەسىلە، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن!» ـ دېدى. **12** براق راب-شاكەھ: ـ «خوجام مېنى مۇشۇ گەپنى خوجاكلارغا ۋە سىلە رگلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار سىلەر بىلەن بىرلىكتە تۇز يۇقىنى يېگۈچى ھەم تۇز سۈيدۈكىنى ئىچكۈچى بولىدۇ!» ـ دېدى. **13** ئاندىن راب-شاكەھ ئىبرانىي تىلدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ سۆزلىرىنى ئاكلاپ قېرىۋكلار!» ـ دەپ ۋارقىردى. **14** «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەزەكىيا سىلەرنى ئالداپ قېرىمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى قۇتقۇزالمايدۇ. **15** ئۇنىڭ سىلەرنى: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ؛ مۇشۇ شەھەر ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تاياندۇرۇشىغا يول قويما كلار!». **16** ھەزەكىياغا قۇلاق سالما كلار، چۈنكى ئاسۇرىيە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بىلەن سۈلھىلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار، شۇنداق قىلسا كلار ھەر بىرىڭلار ئۆز ئۈزۈمۈڭلار ئۈزۈم باركىدىن ھەم ئۆز ئۈڭلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەر بىرىڭلار ئۆز سۇ كۆچىكىڭلاردىن سۇ ئىچىسىلەر؛ **17** تا مەن كېلىپ سىلەرنى بۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، نېنى بار ھەم ئۈزۈمزارلىرى بار بىر زېمىنغا، ـ زېمىنكلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچىۋېرىڭلار! **18** ھەزەكىيانىڭ سىلە رگە: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دەپ ئىشەندۈرۈشىگە يول قويما كلار! ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنىڭ بىرى ئۆز زېمىنىڭ ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ **19** خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ سەفارۋائىم شەھىرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ ئۇلار سامارىيەنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! **20** مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىدىن ئۆز زېمىننى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامدۇ؟»». **21** ئاكلىغۇچىلار سۆزكۈت قىلىپ ئۈنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى، چۈنكى پادىشاھنىڭ يۈيرۈق شۇكى: ـ «ئۈنىڭغا جاۋاب بەرمە كلار». **22** ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دېۋانبېگى شەبنا ۋە ئاساۋىنىڭ ئوغلى، ئوردا مەرزىبېگى يوئاھلار كىيىم-كېچىە كلىرىنى يىرتىشىپ، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى ئۈنىڭغا ئۇقتۇردى.

37

شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا بۇنى ئاكلىغاندا، كىيىم-كېچىە كلىرىنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۆز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. **2** ئۇ ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دېۋانبېگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۆز بېپىنچاقلىغان پېتى ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر رگە ئەۋەتتى. **3** ئۇلار ئۈنىڭغا: ـ «ھەزەكىيا مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالىلار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئانىنىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن كۈلپەت چۈشىدىغان، رەسۋا ۋە مازاق قىلىنىدىغان بىر كۈندۈر. **4** ئۆز خوجىسى بولغان ئاسۇرىيە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ نەزىرىگە ئېلىپ تەكشىسا، بۇلارنى ئاكلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۈنىڭ دە ككىسىنى بېرەرمىكىن؟ شۇنداق قېپ قالغان قالدىلار ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئايىڭنى بەرسەڭ»» ـ دېدى. **5** شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكىيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايانىڭ ئالدىغا كەلدى. **6** يەشايا ئۇلارغا: ـ «خوجايىنىڭلارغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ سەن ئاكلىغان ئاشۇ ماڭا كۆپۈرلۈق قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ **7** مانا، مەن ئۈنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىغۋانى ئاكلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ ئۆز زېمىندا ئۇرغاندا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئولتۇرگۈزىمەن» ـ دە كلار» ـ دېدى. **8** راب-شاكەھ كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماڭغانىدا، ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاكلاپ، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئاسۇرىيە پادىشاھى لىبناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلىۋاتقانىدى. **9** ئاندىن پادىشاھ: «ئېفىئوپىيە پادىشاھى تىرھاكاھ سەرگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاكلىدى. شۇ خەۋەرنى ئاكلىغاندا ئۇ يەنە ھەزەكىياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: ـ **10** «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا مۇنداق دە كلار: ـ «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساكا: «يېرۇسالېم ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالدانما؛ **11** مانا، سەن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۇرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئىلاھ-بۇتلىرىغا ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاكلىغانسەن، ئەمدى ئۆزۈڭ قانداقۇ قۇتقۇزۇلىسەن؟ **12** ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئەللەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەرنىچۇ؟ تېلاسساردا ئۇرغان ئېدەنلەرنىچۇ؟ **13** خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفارۋائىم، خىنا ھەم ئۇۋاغىم شەھەرلىرىنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟»». **14** ھەزەكىيا خەتنى ئە كەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. **15** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **16** «ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا تۇرغان، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: ـ سەن ئۆز ئۈڭۈرسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆستىدىكى خۇدا پەقەت ئۆز ئۈڭۈرسەن، ئاسمان-زېمىنى ياراتقۇچىسەن. **17** ئى پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى تۇۋەن قىلىپ ئاكلىغايسەن، كۆزۈڭنى ئاچقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆز رگەيسەن، سەناناخىربىنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەكۈگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان ھەممە گەپلىرىنى ئاكلىغايسەن! **18** ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇرىيە پادىشاھلىرى ھەقىقەتەن ھەممە يۇرتلارنى ۋە شۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنمۇ خارابە قىلىپ، **19** ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنى ئوتقا تاشلىۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلار، ياغاچ ۋە تاش، خالاس؛ شۇڭا ئاسۇرىيەلىكلەر ئۇلارنى ھالاك قىلدى. **20** ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن!». **21** شۇنىڭ بىلەن ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: ـ ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن ماڭا سەناناخىربە توغرۇلۇق دۇئا قىلىشىڭ بىلەن، **22** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: ـ «پاك قىز، يەنى زىئوننىڭ قىزى سېنى كەمسىتىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۆلىدۇ؛ يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىگىگە قاراپ بېشنى چايقايدۇ؛ **23** سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۆپۈرلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! **24** قۇللىرىڭ ئارقىلىق سەن رەببى مازاق قىلىپ: ـ «مەن نۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۋىلىرىم بىلەن تاغ چوققىلىرىغا، لىۋان تاغ باغىرلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدىر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئەڭ يۇقىرى ئېگىزلىكىگە يامىشىپ چىقىپ، ئۇنىڭ ئەڭ بۈك-باراقسان ئورمانزارلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. **25** ئۆزۈم قۇدۇق كولاپ سۇ ئىچتىم؛ پۈتۈمنىڭ ئۇچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئوستە گلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتىم ـ دېدىڭ. **26** ـ سەن شۇنى ئاكلاپ باقمىغانمىدىڭ؟ ئۆزۈندىن ۋېيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شە كىللەندۇ رگەنمەنكى، ھازىر ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردۇمكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابىلە رگە ئايلاندۇردۇڭ؛ **27** شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە ئۆرۈۋاتقانلار كۆچسىزلىنىپ، يە رگە قارىتىپ قويۇلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئېتىزدىكى ئوتتەك، يۈمران كۆك چۆپىلەردەك؛ ئۆگىدىكى ئوت-چۆپلەر ئۆسمەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. **28** براق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورنۇڭدىن ئۆرغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالىجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ **29** ماڭا قارشى غالىجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلىقىمغا يەتكىنى تۇيەيلدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرنىڭدىن ئۆتكۈزىمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالىمەن، ئۆزۈڭ كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. **30** ئى [ھەزەكىيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇكى،

ـ مۇشۇ يىلى تۆزلۈكدىن تۆسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارمۇ رىزقىگىلار بولىدۇ، ئۆچىنچى يىلى بولسا تېرىيىسىلە، ئورىسىلە، ئۆزۈم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلە، ئۆلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلە. **31** يەھۋدا جەمەتىدىكى قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە تۆۋەنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ، **32** چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدىسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلىدۇ. **33** شۇڭا پەرۋەردىگار ئاسۇرىيە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ نە مۇشۇ شەھەر ئۈچۈن كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئوقۇ ئاتمايدۇ، نە قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا قارىتا قاشالارنىمۇ ياسىمايدۇ. **34** ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، شۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھەر ئۈچۈن كەلمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **35** ـ چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن بۇ شەھەرنى ئەترابىدىكى سېپىلدەك قوغداپ قۇتقۇزىمەن». **36** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇرىيەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۇردى. مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورنىدن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! **37** شۇڭا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخېرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، نىنەۋە شەھىرىگە قايتىپ تۇردى. **38** شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز بۇتى نىسروقنىڭ بۇتخانىسىدا ئۆنگىنا چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرامەلەك ھەم شارئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى، ئاندىن ئۇلار ئارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورندا پادىشاھ بولدى.

38

شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ۋەيۋاق توغرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشىمايسەن، ـ دېدى. **2** ھەزەكىيا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: **3** ـ ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا ھەقىقەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈرگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ قويغايسەن، ـ دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. **4** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەشايا ئاغا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **5** بېرىپ ھەزەكىيا ئاغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم؛ مانا، كۈنلىرىڭگە يەنە ئون بەش يىل قوشىمەن؛ **6** شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن سېپىل بولۇپ بۇ شەھەرنى قوغدايمەن. **7** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن مۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇكى، **8** مانا، مەن قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەي ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنى ئون قەدەم كەينىگە ياندۇرىمەن». شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ چۈشكەن سايىسى ئون باسقۇچ كەينىگە ياندى. **9** يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ، ئاندىن كېسىلىدىن ئەسلىگە كەلگەندىن **10** ـ «مەن: «ئۆمرۈمنىڭ ئوتتۇرىسىدا تەھتىسارانىڭ دەرۋازىلىرىغا بېرىۋاتىمەن، قالغان يىللىرىمدىن مەھرۇم بولدۇم» ـ دېدىم. (Sheol h7585) **11** مەن: ـ «تىرىكلەرنىڭ زېمىندا تۇرۇپ خۇدايىم ياھنى، ياھنى كۆرەلەيدىغان، شۇنداقلا «ھەممە نەرسە يوق بولغان» جايدا تۇرغانلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئىنسانلىمۇ كۆرەلەيدىغان بولدۇم» ـ دېدىم. **12** مېنىڭ تۇرالغۇم چارۋىچىنىڭ چېدىرىدەك ئۆزۈمدىن يۇتكىلىپ كەتتى؛ مەن بايكار تۇز توقۇغىنىدىن تورۇۋەتكىنىدەك ھاياتىمنى تورىۋەتتىم؛ ئۇ مېنى توقۇش دەستگاھىدىن كېسىۋەتتى؛ تاڭ بىلەن كەچ تارىلىقىدا سەن [خۇدا] جىنىمنى ئالىسەن؛ **13** تاڭ ئاتقۇچە مەن كۆتۈپ، ئۆزۈمنى تىنچلاندۇرۇپ يۈرىمەن، بىراق ئۇ شىرغا ئوخشاش ھەممە سۆڭەكلىرىمنى سۇندۇرغاندەك قىلىدۇ؛ تاڭ بىلەن كەچ تارىلىقىدا سەن [خۇدا] جىنىمنى ئالىسەن. **14** مەن قارلىغاچ يا كى ئورنىدەك ۋېچىرلاپ يۈرىمەن؛ پاختەكتەك ئاھ-ئۇھ ئۇرىمەن؛ كۆزلىرىم يۇقىرىغا قاراش بىلەن ئاجىزلىشىپ كېتىدۇ؛ ئى رەب، مېنى زۇلۇم باستى! جىنىمغا كېپىل بولغىن! **15** نېمە دېيەم بولار؟ چۈنكى ئۇ ماڭا سۆز قىلدى ۋە ئۆزى مۇشۇ ئىشنى قىلدى! جىنىم تارتقان ئازاب ئۆپەيلدىن مەن بار يىللىرىمدا قەدەملىرىمنى ساناپ ئېسىپ ئاۋايلاپ ماڭىمەن. **16** ئى رەب، ئادەملەر مۇشۇنداق ساۋاقلار بىلەن ياشىشى كېرەك؛ روھىم مۇشۇ ساۋاقلاردىن ھاياتنى تاپىدۇ؛ سەن مېنى ئەسلىمگە كەلتۈرۈپ، مېنى ھايات قىلدىڭ! **17** مانا، ئۆزۈمنىڭ بەخت-تىنچلىقىم ئۈچۈن ئازاب ئۈستىگە ئازاب تارتتىم؛ ماڭا بولغان سۆيگۈڭ ئۆپەيلدىن جىنىمنى ھالاكەت ھاڭىدىن چىقاردىڭىز؛ سەن ھەممە گۇناھلىرىمنى كەينىگە چۈرۈۋەتتىڭ **18** چۈنكى تەھتىسارا ساڭا رەھمەت ئېيتالمايدۇ؛ ئۆلۈم سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ ماڭىغا چۈشۈۋاتقانلار سېنىڭ ھەقىقەت-ۋاپالىقىڭغا ئۈمىد باغلىيالمايدۇ. (Sheol h7585) **19** ئۆزۈم بۇگۈن قىلغىنىمدەك ساڭا رەھمەت ئېيتىدىغانلار تىرىكلەر، تىرىكلەردۇر؛ ئاتا بولغۇچى ئوغۇللىرىغا ھەقىقەت-ۋاپالىقىڭنى بىلدۈرىدۇ. **20** پەرۋەردىگار مېنى قۇتقۇزۇشقا نىيەت باغلىغاندۇر؛ بىز بولساق، قالغان ئۆمرىمىزدە ھەر كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساز چېلىپ مەدھىيە ناخشىلىرىمنى ئېيتىمىز!». **21** (يەشايا بولسا: ـ «ئەنجۈر پوشكىلى ئەيىرلاپ، يارىسىغا چاپلاڭلار، ئۇ ئەسلىگە كېلىدۇ»، دېگەندى **22** ۋە ھەزەكىيا: ـ «مېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغان قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بېرىلىدۇ؟» دەپ سوريغاندى).

39

شۇ پەيتتە بالادانىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېرۇداق-بالادان ھەزەكىيانىڭ كېسىلى بولۇپ يېتىپ قالغانلىقىنى ھەم ئەسلىگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاچقا، ھەزەكىيا غا خەتلەرنى ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. **2** ھەزەكىيا ئەلچىلەرنى خوشاللىق بىلەن كۈتۈپ، ئۇنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىدا ساقلانغان نەرسىلىرىنى كۆرسەتتى؛ يەنى كۈمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى، ساۋۇت-قوراللارنى ساقلايدىغان ئۆينىڭ ھەممىسىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئۇنىڭ ئوردىسى ۋە يا كى پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئېچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى. **3** ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» ـ دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن»، دېدى. **4** يەشايا يەنە: ـ «ئۇلار ئوردا ئۈچۈن نېمىنى كۆردى؟» دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۆردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ تارىسىدىن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى» ـ دېدى. **5** يەشايا ھەزەكىيا غا مۇنداق دېدى: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويغىن: ـ **6** ـ مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ئوردا ئۈچۈن بار نەرسىلەر ۋە بۇگۈنگە قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ توپلاپ، ساقلاپ قويغان ھەممە نەرسە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **7** ـ ھەمدە [بابىلىقلار] ئوغۇللىرىڭنى، يەنى تۇز ۋۇجۇدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن ھەزەكىيا تۇز-تۇزىگە: «تۇز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، [خۇدانىڭ] ھەقىقەت-ۋاپالىقى بولىدىكەنغۇ» دەپ، يەشايا غا: ـ «سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» ـ دېدى.

40

خەلقىمگە تەسەللى بېرىڭلار، تەسەللى بېرىڭلار، دەپلا يۈرىدۇ خۇدايىڭلار، **2** يېرۇسالېمنىڭ قەلبىگە سۆز قىلىپ ئۇنىڭغا جاكارلا ڭلا رکى، ئۇنىڭ جەبىر-جاپالىق ۋاقتى ئاخىرلاشتى، ئۇنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىندى؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قولىدن بارلىق گۇناھلىرىنىڭ ئورنىغا ئىككى ھەسسىلەپ [مېھىر-شەپقىتىنى] ئالدى. **3** ئاڭلا ڭلار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! «پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەيىارلا ڭلار، چۆل-باياۋاندا خۇدايىمىز ئۈچۈن بىر يولنى كۆتۈرۈپ ئېتىڭلار قىلىڭلار! **4** بارلىق جىلغىلار كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق تاغ-د ۋۆگلەر پەس قىلىنىدۇ؛ ئە گرى-توقايلار تۈزلىنىدۇ؛ ئوڭۇتۇل-د وگۈغۇل يەرلەر تەكشىلىنىدۇ. **5** پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كۆرۈنىدۇ، ۋە بارلىق تەن ئىگىلىرى ئۇنى تەڭ كۆرىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىز ئاغزى شۇنداق سۆز قىلغان!». **6** ـ ئاڭلا ڭلار، بىر ئاۋاز «جاكارلا» دەيدۇ؛ جاكارلىغۇچى بولسا مۇنداق سوراپ: ـ «مەن

ئەمنى جاكارلايمەن؟» ـ دېدى. [جاۋاب بولسا: ـ] «بارلىق تەن ئىگىلىرى ئوت-چۈپتۈر، خالاس، ۋە تۇلارنىڭ بارلىق ۋاپالىقى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش، **7** ئوت-چۈپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ، چۈنكى يەھۋەردىگارنىڭ روھى ئۈستىگە پۈۋلەيدۇ، بەرھەق، [بارلىق] خەلقەمۇ ئوت-چۈپتۈر! **8** ئوت-چۈپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ، بىراق خۇدايىمىزنىڭ كالام-سۆزى مەڭگۈ ئۆگە تۇرىدۇ!» **9** ـ ئى زىئونغا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچى، يۇقىرى بىر تاغقا چىققىن؛ يېرۇسالېمغا خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچى، ئاۋازىڭنى كۈچەپ كۆتۈرگىن! ئۇنى كۆتۈرگىن، قورقمىغىن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە: ـ «مانا، خۇدايىڭلارغا قارا!گلار» دېگىن! **10** مانا، رەب پەرۋەردىگار كۈچ-قۇدرىتىدە كېلىۋاتىدۇ، ئۇنىڭ بىلىكى ئۆزى ئۈچۈن ھوقۇق يۈرگۈزىدۇ، مانا، ئۇنىڭ ئالغان مۇكاپاتى ئۆزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ ئىنئامى ئۆزىگە ھەمراھ بولىدۇ. **11** قويىچىدەك تۇ ئۆز پادىسىنى باقىدۇ؛ ئۇ قوزىلارنى بىلەك-قولىغا يىغىدۇ، ئۇلارنى قۇچاقلاپ ماڭىدۇ، ئېمىتكۈچىلەرنى ئۇ مۇلايىملىق بىلەن يېتىە كەلەيدۇ. **12** كىم دەريا-ئۆكياناللارنىڭ سۈلىرىنى ئوچۇمىدا ئۆلچەپ بەلگىلىگەن، ئاسمانلارنى غېرىچلاپ بېكىتكەن، جاھاننىڭ توپا-چاڭلىرىنى مىسقالالاپ سالغان، تاغلارنى تارازىدا تارازىلاپ، دۆڭلەرنى جىكدا تارتىپ ئورناتقان؟ **13** كىم پەرۋەردىگارنىڭ روھىغا يولىيورۇق بە رگەن؟ كىم ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولۇپ ئۆگەتكەن؟ **14** ئۇ كىم بىلەن مەسلىھەتلەشكەن، كىم ئۇنى ئەقىللىق قىلىپ تەربىيەلىگەن؟ ئۇنىڭغا ھۆكۈم-ھەققەت چىقىرىش يولىدا كىم يېتە كلىگەن، ياكى ئۇنىڭغا بىلىم ئۆگەتكەن، ياكى ئۇنىڭغا يورۇتۇلۇش يولىنى كىم كۆرسەتكەن؟ **15** مانا، ئۇنىڭ ئالدىدا ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭغا نىسبەتەن چېلەكتە قالغان بىر تامچا سۈدەك، تارازىدا قالغان توپا-چاڭدەك ھېسابلىنىدۇ، مانا، ئۇ ئاراللارنى زەررىچە ئەرسىدەك قىلىغا ئالىدۇ، **16** پۈتكۈل لۇۋان بولسا [قۇربانگاھ] ئوتىغا، ئۇنىڭ ھايۋانلىرى بولسا بىر كويدۇرمە قۇربانلىققا يەتمەيدۇ. **17** ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچنەرسە ئەمەسىتۇر؛ ئۇنىڭغا نىسبەتەن ئۇلار يوقىنىڭ ئارىلىقىدا، قۇرۇق-مەنىسز دەپ ھېسابلىنىدۇ. **18** ئەمدى سىلەر تە رگىنى كىمگە ئوخشاتماقچىسىلەر؟ ئۇنى نېمىگە ئوخشىتىپ سېلىشتۇرىسىلەر؟ **19** [بىر بۇتقىمۇ؟!] ئۇنى ھۈنەرۋەن قېلىپقا قۇيۇپ ياسايدۇ؛ زە رگەر ئۇنىڭغا ئالتۇن ھەل بېرىدۇ، ئۇنىڭغا كۈمۈش زەنجىرلەرنى سوقۇپ ياسايدۇ. **20** يوقسۇللارنىڭ بېغىشلىغىدەك ئۇنداق ھەدىيىلىرى بولمىسا، چىرىمەيدىغان بىر دەرەخنى تاللايدۇ؛ ئۇ لىكىشىپ قالمىغۇدەك بىر بۇتنى ۋۇيۇپ ياساشقا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەن ئىزدەپ چاقىرىدۇ. **21** سىلەر بىلمەمسىلەر؟ سىلەر ئاڭلاپ باقمىغانمۇسىلەر؟ سىلە رگە ئەزەلدىن ئېيتىلمىغانمىدۇ؟ يەر-زېمىن ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ چۈشىنەمگۈيۈتامىسىلەر؟ **22** ئۇ يەر-زېمىننىڭ چەمبىرىكىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرىدۇ، ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلار ئۇنىڭ ئالدىدا چاچىقىرلاردەك تۇرىدۇ؛ ئۇ ئاسمانلارنى پەردىدەك تارتىدۇ، ئولارنى خۇددى ماكان قىلىدىغان چېدىردەك يايىدۇ؛ **23** ئۇ ئەمىرلەرنى يوققا چىقىرىدۇ، جاھاندىكى سوتچى-بە گلەرنى ئارىتۇچقە قىلىدۇ. **24** ئۇلار تىكىلمەي؟ ئۇلار تېرىلمەي؟ ئۇلارنىڭ غولى يىلتىز تارتىمۇ؟ ـ بىراق ئۇ ئۈستىگىلا پۈۋلەپ، ئۇلار سولىشىپ كېتىدۇ، قۇيۇن ئۇلارنى تۇپاندەك ئېلىپ تاشلايدۇ. **25** ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاتماقچىسىلەر؟ ماڭا كىم تە گداش بولالىسۇن؟» ـ دەيدۇ مۇقەددەس بولغۇچى. **26** كۆزلىرىڭلارنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ، قارا!گلار! مۇشۇ مەۋجۇداتلارنى كىم ياراتقاندۇ؟ ئۇلارنى كىم تۈركۈم-تۈركۈم قوشۇنلار قىلىپ تەرتىپلىك ئەپچىقىدۇ؟ ئۇ ھەممىسىنى نامى بىلەن بىر-بىرلەپ چاقىرىدۇ، ئۇنىڭ كۈچىنىڭ ئۈلۈغلۇقى، قۇدرىتىنىڭ زورلۇقى بىلەن، ئۇلاردىن بىرىمۇ كەم قالمايدۇ. **27** ـ نېمىشقا شۇنى دەۋېرىسەن، ئى ياقۇپ؟ نېمىشقا مۇنداق سۆزلەۋېرىسەن، ئى ئىسرائىل: ـ «مېنىڭ يولۇم پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇندۇر، خۇدايىم مېنىڭ دەۋايىمنا ئېرەن قىلماي ئۆتۈۋېرىدۇ!»؟ **28** سىلەر بىلمىگەنمۇسىلەر؟ ئاڭلاپ باقمىغانمۇسىلەر؟ پەرۋەردىگار ـ ئەبەدىلئەبەدلىك خۇدا، جاھاننىڭ قەرىلىرىنى ياراتقۇچىدۇر! ئۇ يا ھالسىزلانمايدۇ، يا چارچىمايدۇ، ئۇنىڭ ئوي-بىلىمىنىڭ تېگىگە ھە رگىز يەتكىلى بولمايدۇ. **29** ئۇ ھالدىن كەتكەنلە رگە قۇدرەت بېرىدۇ، ماغدۇرسىزلارغا ئۇ بەرداشلىقنى ھەسسىلەپ ئاۋۇتىدۇ. **30** ھەتتا يىگىتلەر ھالدىن كېتىپ چارچاپ كەتسىمۇ، باتۇرلار بولسا پۈتلىشىپ يېقىلىسىمۇ، **31** بىراق پەرۋەردىگارغا تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەرنىڭ كۈچى يېڭىلىنىدۇ، ئۇلار بۈركۈتلەردەك قانات كېرىپ ئۇرلەيدۇ؛ ئۇلار يۈگۈرۈپ، چارچىمايدۇ، يولدا مېڭىپ، ھالدىن كەتمەيدۇ!

41 ـ «ئى ئاراللار، سۈكۈت قىلىپ مېنىڭ ئالدىمغا كېلىڭلار، خەلقلەرمۇ كۈچىنى يېڭىلىسۇن! ئۇلار يېقىن كەلسۇن، سۆز قىلسۇن، توغرا ھۆكۈم قىلىش ئۈچۈن تۇرۇنلارا يېقىنلىشايلى!» **2** «كىم شەرقتىكى بىرسىنى ۋېغىتىپ، ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن ئۆز خىزمىتىگە چاقىردى؟ ئۇ ئەللەرنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئۇنى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدۇرىدۇ؛ ئۇلارنى ئۇنىڭ قىلىچىغا تاپشۇرۇپ توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۇنىڭ ئۇقيالىسى ئالدىدا شامال ئۈچۈرغان پاخىل-توپاندەك قىلىدۇ. **3** ئۇ ئۇلارنى قوغلۇپتىپ، پۈتىنى يە رگە تە گكۈزمەي دېگۈدەك ماڭىدۇ، ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە ئوتۇپىرىدۇ؛ **4** ئەلمىساقتىن تارتىپ دەۋرلەرنى «بارلىققا كەل» دەپ چاقىرىپ، ئۇلارنى بېكىتىپ ئادا قىلغان كىم؟ مەن پەرۋەردىگار ئاۋۋالغا بولغىچىدۇرمەن، ئاخىرى بولغانلار بىلەنمۇ بىللە بولغىچىدۇرمەن؛ مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن. **5** ئاراللار شۇ ئىشلارنى كۆرۈپ قورقىشىدۇ، جاھاننىڭ چەت-چېتىدىكىلەر تىترەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار بىر-بىرىگە يېقىنلىشىپ، ئالدىغا كېلىدۇ؛ **6** ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشىنىسىغا يارەدەم قىلىپ، ئۆز قېرىندىشىغا: «يۈرە كلىك بول!» ـ دەيدۇ. **7** شۇنىڭ بىلەن نەققاشچى زە رگەرنى رىغبەتلەندۈرىدۇ، مېتالنى يايپلاقلاپ بولقا ئېيتاقۇچى سەندەلنى بازغان بىلەن سوققۇچىنى رىغبەتلەندۈرۈپ: «كەپشەرلىگىنى ياخشى!» دەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنى لىكىشىپ قالمىسۇن دەپ بۇتنىڭ پۇتىنى مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. **8** بىراق سەن، ئى قۇلۇم ئىسرائىل، ئى ئۆزۈم تاللىغان ياقۇپ، ئىبراھىم مېنىڭ دوستۇمنىڭ ئەۋلادى: ـ **9** مەن جاھاننىڭ قەرىدىن ئېلىپ كەلگەن، يەرنىڭ ئەڭ چەتلىرىدىن چاقىرىغنىم سەن ئىكەنسەن؛ مەن ساڭا «سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، مەن سېنى تاللىغان، سېنى ھە رگىز چەتكە قاقمايمەن» ـ دېگەندىم. **10** ـ قورقما، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن؛ ۋەيان-ئۈيان قاراپ ھودۇقماڭلار، چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن؛ مەن سېنى كۈچەيتىمەن، بەرھەق، مەن ساڭا يارەدەمدە بولىمەن! بەرھەق، مەن ئۆزۈمنىڭ ھەققانىيلىقىمنى بىلدۈرگۈچى ئوڭ قولۇم بىلەن سېنى يۈلەيمەن. **11** مانا، ساڭا قاراپ غالىجىرلىشىپ كەتكەنلەرنىڭ ھەممىسى خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولىدۇ، ساڭا شىكايەت قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك بولىدۇ، ھالاك بولىدۇ. **12** سەن ئۇلارنى ئىزدىسەڭ، ھېچ تاپالمايسەن، سەن بىلەن دەۋالاشقۇچىلار ـ ساڭا قارشى ئۇرۇش قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك، ھېچ بولۇپ باقمىغاندەك تۇرىدۇ. **13** چۈنكى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئوڭ قولۇڭنى ئۇتۇپ تۇرۇپ، ساڭا: ـ «قورقما، مەن ساڭا يارەدەمدە بولىمەن!» دەيمەن. **14** قورقما، سەن قۇرت بولغان ياقۇپ، ئىسرائىلنىڭ بالىلىرى! مەن ساڭا يارەدەمدە بولىمەن!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى. **15** مانا، مەن سېنى كۆپ ھەم ئۆتكۈر چىشلىق يېڭى بىر دان ئۈيرىغۇچى تىرنا قىلىمەن؛ سەن تاغلارنى يانچىپ، ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن، دۆڭلەرنىمۇ كۆزكۈم-تالقانغا ئايلاندۇرۇۋېتىسەن. **16** سەن ئۇلارنى سوروۋېسەن، شامال ئۇلارنى ئۈچۈرۈپ كېتىدۇ، قۇيۇن ئۇلارنى تارقىتىۋېتىدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىسەن، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنى ئېيتىخارلىنىپ مەدھىيەلەيسەن. **17** بوزە كلەر ۋە يوقسۇللار سۇ ئىزدەيدۇ، لېكىن سۇ يوق، ئۇلارنىڭ تىلى ئۇسسۇزلۇقتىن قاغىراپ كېتىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئاڭلايمەن؛ مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇلاردىن ۋاز كەچمەيمەن. **18** مەن قاقاس ئېگىزلىكلەردە دەريالارنى، جىلغىلار ئىچىدە يۇلاقلارنى ئاچىمەن؛ دالانى كۆلچەككە ئايلاندۇرىمەن، تاتىراڭ يەردىن سۇلارنى ئۈرغۇتۇپ سۇ بىلەن قاپلاپ بېرىمەن. **19** دالادا كېدىر، ئاكاتسىيە، خاداس ۋە زەيتۇن دەرەخلىرىنى ئوستۇرۇپ بېرىمەن؛ چۆل-باياۋاندا ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنى بە رگە تىكىمەن؛ **20** شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، بىلىپ، ئويلىنىپ: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇشۇلارنى قىلغان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئۇنى ياراتقان!» دەپ تەڭ چۈشىنىشىدۇ.

21 ـ مۇھاكىمىلىرىڭلارنى ئوتتۇرىغا قويۇڭلار، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ كۆچلۈك سەۋەبلىرىڭلارنى چىقىرىڭلار، دەيدۇ ياقۇپنىڭ پادىشاھى. **22** ـ [بۇتلىرىڭلار] ئېلىپ

كىرىلىشۇن، بەزگە ئىمىلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئېيتىشۇن؛ ئىلگىرىكى ئىشلارنى، ئۇلارنىڭ ئۆجۈر-يۇجۇرلىرىگىچە كۆز ئالدىمىزدا كاراكۆلۈقتى نۇر، ئە گرى-توقاي يەرلەرنى ۋېتىۋز قىلىمەن. مەن مۇشۇ ئىشلارنى قىلماي قالمايمەن، ئۇلاردىن ھېچ ۋاز كەچمەيمەن. **17** ئېيما مەيۋىدلارغا تايانغانلار، قېيما مەيۋىدلارغا: «سىلەر ئىلاھلىرىمىزدۇر» دېگەنلەر بولسا، ئۇلار يولدىن ياندۇرۇلماي قالمايدۇ، قاتتىق شەرمەندە قىلىنىدۇ. **18** ـ «ئاكاكلار، ئى گاسلار! قارىغىلار، كۆزۈش ئۆچۈن قاراكلار! **19** مېنىڭ قۇلۇمدىن باشقا يەنە كىم قارىغۇ؟ مېنىڭ ئەۋەتكەن «ئەلچىم»دىن باشقا يەنە كىم گاس؟ كىم مەن بىلەن ئەھدىلەشكەندەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىدەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ **20** سەن نۇرغۇن ئىشلارنى كۆرگىنىڭ بىلەن، بىراق ئەزىزىگگە ھېچ ئالمايسەن؛ ئۇنىڭ قۇلىقى ئېچىلغىنى بىلەن، ئۇ ئاڭلىمايدۇ». **21** پەرۋەردىگار ئۆز ھەققانىيلىقى ئۈچۈن لايىق كۆردىكى، تەۋرات-قانۇننىڭ ئۇلۇغ ھەم شان-شەرەپلىك دەپ كۆرسەتتى. **22** بىراق شۇلار بولسا ئولجا ئېلىنغان ھەم بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنغان بىر خەلقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئورا-تۇزاقتا ئۇتۇلغان، گۇندىخانىلاردا قامىلىپ غايىب بولدۇ؛ ئۇلار غەنىيمەت بولدۇ، ھېچكىم قۇتقۇزمايدۇ؛ ئۇلار ئولجا بولدۇ، ھېچكىم: «قايتۇرۇپ بېرىش!» دېمەيدۇ. **23** بىراق ئاراكلاردا كىم بۇنىڭغا قۇلاق سالىدۇ؟ كىم بۇلارنى ئاكلاپ كەلگۈسى زامانلارغا كۆڭۈل قويىدۇ؟ **24** ئەمدى كىم ياقۇبنى ئولجا قىلغان؟ كىم ئىسرائىلنى بۇلاڭچىلارغا تاپشۇرۇپ بە رگەن؟ بۇنى قىلغىنى بولسا، بىز گۇناھ قىلىپ كەمىستكەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشنى خالىمايتۇق؛ يا كى ئۇنىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلمايتۇق. **25** شۇڭا ئۇ ئۇلار ئۈستىگە غەزەپ-قەھرىنى، ئۇرۇشنىڭ زوراۋانلىقىنى تۆكۈپ چۈشۈردى، بۇلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت تۇتاشتۇردى؛ بىراق ئۇ تونۇپ يەتمىدى، بۇلار ئۇنى كويدۇردى، بىراق ئۇ ھېچ ساۋاق ئالمىدى.

43 بىراق ھازىر ئى ياقۇب، سېنى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار، ئى ئىسرائىل، سېنى شەكىللەندۈرگۈچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «قورقما؛ چۈنكى مەن سا ڭا ھەججەمەت بولۇپ سېنى قۇتقۇزغان، سېنى ئۆز نامىم بىلەن ئاتىغانىمەن، سەن مېنىڭكىدۇرسەن! **2** سەن سۇلاردىن ئۆتكىنىڭدە، مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ دەريالاردىن ئۆتكىنىڭدە، ئۇلار سېنى غەرق قىلمايدۇ؛ سەن ئوتنا مېڭىپ يۈرگىنىڭدە، سەن كويمەيسەن؛ يالقۇنلار ئۈستۈڭدە ئوت ئالمايدۇ. **3** چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، قۇتقۇزغۇچىڭدۇرمەن؛ سېنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن مىسىرنى بەدەل قىلىپ بەردىم، ئورنۇڭغا ئېفىئوپىيە ھەم سېبانى ئالماشتۇردۇم. **4** سەن نەزىرىمدە قىممەتلىك بولغاچقا، مەن سا ڭا ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرگەن ھەم سېنى سۆيگەن؛ شۇڭا مەن يەنە ئورنۇڭغا ئادەملەرنى، جىنىڭغا خەلقلەرنى ئۆتۈپ بېرىمەن؛ **5** قورقما، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن؛ مەن نەسلىڭنى شەرقتىن، سېنى غەربتىن يىغىپ ئەپكېلىمەن؛ **6** مەن شىمالغا: ـ «تاپشۇر ئۇلارنى!» ۋە جەنۇبقا: ـ «ئۇلارنى ئۆتۈپ قالما! ئوغۇللىرىمنى يىراقتىن، قىزلىرىمنى جاھانىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئەپكېلىپ بەر؛ **7** مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان ھەربىرسىنى، مەن ئۆز شان-شەرىپىم ئۈچۈن ياراتقان ھەربىرسىنى ئەپكېلىپ بەر!» ـ دەيمەن، ـ «مەن ئۇنى شە كللەندۈردۈم، مەن ئۇنى ئاپىردە قىلدىم!»». **8** ئۇ «كۆزى بار» قارىغۇ خەلقنى، يەنە «قۇلىقى بار» گاسلارنى ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **9** ـ «بارلىق ئەللەر يىغىلىشۇن، خەلقلەر جەم بولسۇن! ئۇلاردىن كىممۇ مۇنداق ئىشلارنى جاكارلىيالىسۇن؟ يەنە كىم مۇشۇنداق «ئىلگىرىكى ئىشلار»نى [ئالدىنئالا] بەزگە ئاڭلىتىپ باققان؟ بار بولسا، ئۇزلىرىنى ئىسپاتلاشقا گۇۋاھچىلىرىنى ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ بولمىسا، ئۇلار بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: ـ «بۇ بولسا ھەققەت!» دەپ ئېتىراپ قىلسۇن! **10** سىلەر [ئەلقەم] مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىم، ھەم مەن تاللىغان قۇلۇم [مەن ئۆزچۈن] گۇۋاھچىدۇر، شۇنداق ئىكەن، سىلەر مېنى تونۇپ، ما ڭا ئىشىنىپ، ھەم چۈشىنىپ يەتكەيسىلە ركى: ـ «مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن، مەندىن ئىلگىرى ھېچ ئىلاھ شە كللەنمىگەن، ھەم مەندىن كېيىنمۇ ھېچ شە كللەنمەيدۇ؛ **11** مەن، مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن، مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر». **12** ـ ئاراكلاردا [يات ئىلاھ» بولمىغان ۋاقىتتا، مەن [مەقسىتىمنى] جاكارلىغان، **16** قارىغۇلارنى ئۆزى بىلىگەن بىر يول بىلەن ئاپىرىپ قويىمەن، ئۇلارنى ئۇلار بىلمىگەن يوللاردا يېتە كلەيمەن؛ ئۇلارنىڭ ئالدىدا قاراڭغۇلۇقنى نۇر، ئە گرى-توقاي يەرلەرنى تۈپتۈز قىلىمەن. مەن مۇشۇ ئىشلارنى قىلماي قالمايمەن، ئۇلاردىن ھېچ ۋاز كەچمەيمەن. **17** ئېيما مەيۋىدلارغا تايانغانلار، قېيما مەيۋىدلارغا: «سىلەر ئىلاھلىرىمىزدۇر» دېگەنلەر بولسا، ئۇلار يولدىن ياندۇرۇلماي قالمايدۇ، قاتتىق شەرمەندە قىلىنىدۇ. **18** ـ «ئاكاكلار، ئى گاسلار! قارىغىلار، كۆزۈش ئۆچۈن قاراكلار! **19** مېنىڭ قۇلۇمدىن باشقا يەنە كىم قارىغۇ؟ مېنىڭ ئەۋەتكەن «ئەلچىم»دىن باشقا يەنە كىم گاس؟ كىم مەن بىلەن ئەھدىلەشكەندەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىدەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ **20** سەن نۇرغۇن ئىشلارنى كۆرگىنىڭ بىلەن، بىراق ئەزىزىگگە ھېچ ئالمايسەن؛ ئۇنىڭ قۇلىقى ئېچىلغىنى بىلەن، ئۇ ئاڭلىمايدۇ». **21** پەرۋەردىگار ئۆز ھەققانىيلىقى ئۈچۈن لايىق كۆردىكى، تەۋرات-قانۇننىڭ ئۇلۇغ ھەم شان-شەرەپلىك دەپ كۆرسەتتى. **22** بىراق شۇلار بولسا ئولجا ئېلىنغان ھەم بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنغان بىر خەلقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئورا-تۇزاقتا ئۇتۇلغان، گۇندىخانىلاردا قامىلىپ غايىب بولدۇ؛ ئۇلار غەنىيمەت بولدۇ، ھېچكىم قۇتقۇزمايدۇ؛ ئۇلار ئولجا بولدۇ، ھېچكىم: «قايتۇرۇپ بېرىش!» دېمەيدۇ. **23** بىراق ئاراكلاردا كىم بۇنىڭغا قۇلاق سالىدۇ؟ كىم بۇلارنى ئاكلاپ كەلگۈسى زامانلارغا كۆڭۈل قويىدۇ؟ **24** ئەمدى كىم ياقۇبنى ئولجا قىلغان؟ كىم ئىسرائىلنى بۇلاڭچىلارغا تاپشۇرۇپ بە رگەن؟ بۇنى قىلغىنى بولسا، بىز گۇناھ قىلىپ كەمىستكەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشنى خالىمايتۇق؛ يا كى ئۇنىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلمايتۇق. **25** شۇڭا ئۇ ئۇلار ئۈستىگە غەزەپ-قەھرىنى، ئۇرۇشنىڭ زوراۋانلىقىنى تۆكۈپ چۈشۈردى، بۇلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت تۇتاشتۇردى؛ بىراق ئۇ تونۇپ يەتمىدى، بۇلار ئۇنى كويدۇردى، بىراق ئۇ ھېچ ساۋاق ئالمىدى.

42 قارىغىلار، مانا مەن يۈلەيدىغان ئۆز قۇلۇمغا! جېنىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان مېنىڭ تاللىغىنىم؛ مەن ئۆز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللە رگە ھۆكۈم-ھەققەتنى يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. **2** ئۇ نە ۋارقىراپ-جارقىرىمايدۇ، نە چۇقان كۆتۈرمەيدۇ نە ئاۋازىنى كوچىلاردا ئاڭلاتمايدۇ. **3** تا كى ئۇ غەلىبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغۇچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، تۇتەپ تۇچەي دەپ قالغان پىلىكنى ئۆچۈرمەيدۇ، **4** ھۆكۈم-ھەققەتنى يەر يۈزىدە تىكلىمىگۈچە، ئۇ ھالسىزلانمايدۇ، كۆڭۈلى يانمايدۇ؛ ئاراللارمۇ ئۇنىڭ پەرمان-قانۇننىڭ تەلىمۇرۇپ كۈتىدۇ. **5** ئاسمانلارنى يارىتىپ ئۇلارنى كە رگەن، يەر-زېمىننى ھەم ئۇنىڭدىن چىققانلارنى يايغان، ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇاتقان خەلققە نەپەس، ئۇنىڭ ئۈستىدە مېڭۋاتقانلارغا روھ بە رگۈچى تە ڭرى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **6** مەنكى پەرۋەردىگار سېنى ھەققانىيلىق بىلەن شۇنىڭغا چاقىرغانىمەنكى، ـ سېنىڭ قولۇڭنى تۇتىمەن، سېنى قوغداپ ساقلايمەن، ھەم سېنى خەلققە ئەھدە سۈپىتىدە، ئەللە رگە بىر نۇر قىلىپ بېرىمەن؛ **7** قارىغۇ كۆزلەرنى ئېچىشقا، زىندانىدىن مەھبۇسلارنى، تۇرمىدە قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئولتۇرغانلارنى قۇتقۇزۇشقا سېنى [ئەۋەتىمەن]. **8** مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مېنىڭ نامىم شۇدۇر؛ شان-شەرىپىمنى باشقا بىرسىگە، ما ڭا تەۋە بولغان مەدھىيىنى ئويما مەيۋىدلارغا بەرمەيمەن. **9** مانا، ئالدىنقى ئىشلار بولسا ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان؛ سىلە رگە يېڭى ئىشلارنى جاكارلايمەن؛ ئۇلار تېخى يۈز بەرمىگۈچە، مەن ئۇلارنى سىلە رگە بايان قىلىمەن. **10** ـ پەرۋەردىگارغا يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، ئى دېڭىزدا يۈرگەنلەر ھەم ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەممە مەۋجۇداتلار، ئاراللار ھەم ئۇلاردا ئۇرغانلارمۇ، جاھانىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئۇنى مەدھىيىلە گلار! **11** دالا ھەم ئۇنىڭدىكى شەھەرلەر، كېدار قەبىلىسىدىكىلەر ئۇرغان كەنتلەر ئاۋازىنى كۆتۈرسۇن، سېلادىكىلەر يۇقىرى ئاۋازدا ناخشا ئېيتسۇن، تاغلارنىڭ چوققىلىرىدىن تەنتەنە قىلسۇن! **12** ئۇلار پەرۋەردىگارنى ئۇلۇغلىسۇن، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى ئاراللاردىمۇ جاكارلانسۇن. **13** پەرۋەردىگار پالۋاندەك چىقىدۇ، باتۇر لەشكەردەك ئوتلۇق مۇھەببىتىنى قوزغايدۇ؛ ئۇ ۋارقىرايدۇ، بەرھەق شىردەك ھۆركىرەيدۇ، دۈشمەنلىرى ئۈستىگە زور كۈچ-قۇدرىتىنى كۆرسىتىدۇ. **14** ـ «مەن ئەبەدىلئەبەد سۈكۈتتە ئۇرۇپ كەلدىم؛ جىم ئۇرۇپ ئۆزۈمنى بېسىۋېلىپ كەلدىم؛ بىراق ھازىر تولغىقى ئۇتقان ئايالدەك ئىنچىقلاپ توۋلايمەن؛ ھەم ھاسىرايمەن ھەم ئىكۋايمەن! **15** مەن تاغلارنى ھەم دۈگلەرنى چۈلدەرتىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممە يېشىللىقلىرىنى قۇرۇتۇپ تىمەن؛ دەريالارنى ئاراللارغا ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ كۆلچەك كەلەرنىمۇ قاغىجىرتىمەن.

مەن قۇتقۇزغان ھەم شۇ ئىشلارنىڭ داڭقىنى چىقارغانىمەن؛ شۇڭا سىلەر مېنىڭ تەڭرى ئىكەنلىكىمگە گۇۋاھچىسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** «پەرھەق، ئەزەلدىن ۋە يان مەن دېگەن «تۇ»دۇرمەن، مېنىڭ قولۇمدىن ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ مەن ئىش قىلسام، كىم توسالىسۇن؟ **14** ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىكلار بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنى دەپ مەن بابىلنى جازالاتقۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن كالدىيلەرنى، قاچقۇن سۈپىتىدە تۇرلىرى خۇشاللىق بىلەن پەخىرلەنگەن كېمىلەر ۋە ئولتۇرۇشقا چۈشۈرۈپتىمەن. **15** مەن بولسام پەرۋەردىگار، سىلە ۋە مۇقەددەس بولغۇچى، ئىسرائىلنى ياراتقۇچى، سىلەرنىڭ پادىشاھىكلاردۇرمەن. **16** دېڭىزدىن يولنى چىقارغۇچى، داۋالغۇغان سۇلاردىن يول ئاچقۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **17** (ئۇ جەڭ ھارۋىسىنى ۋە ئاتنى، قوشۇن-كۈچلەرنى چىقارغۇچىدۇر: ـ ئۇلار بىراقلا يېقىلىدۇ، ئۇزالمايدۇ؛ ئۇلار ئۆچۈپ قالغان، چىراغ پىلىكىدەك ئۆچۈرۈلگەن) **18** ـ مۇشۇ ئۆتكەن ئىشلارنى ئېسىلىمىگىلار، قەدىمكى ئىشلار ئوغرۇلۇقمۇ ئويلانمىگىلار، **19** چۈنكى مانا مەن يېڭى بىر ئىشنى قىلىمەن؛ ئۇ ھازىرلا بارلىققا كېلىدۇ، سىلەر ئۇنى كۆرمەمسىلەر؟! مەن ھەتتا داللاردىمۇ يول ئاچىمەن، چۆل-باياۋاندا دەريالارنى بارلىققا كەلتۈرىمەن! **20** دالادىكى ھايۋانلار، چىلبۈرىلەر ھەم ھۇۋۇقۇشلار مېنى ئۇلۇغلايدۇ، چۈنكى مەن ئۆز خەلقىم، يەنى ئۆز تاللىغىنىمغا ئىچىملىك تەمىنلىشكە، داللاردا سۇلارنى، چۆل-باياۋانلاردا دەريالارنى چىقىرىپ بېرىمەن. **21** مەن مۇشۇ خەلقنى ئۆزۈم ئۈچۈن شەكىللەندۈرگەنمەن؛ ئۇلار ماڭا بولغان مەدھىيىلەرنى ئېيتىپ ئايان قىلىدۇ. **22** بىراق، ئى ياقۇپ، سەن نامىمنى چاقىرغىنىڭ بىلەن ئۆزۈمنى ئىزدىمىدىڭ، ئى ئىسرائىل، ئەگەر كىمچە سەن مەندىن كۆڭلۈڭ يېنىپ ھارسىندىڭ، **23** سەن ئېلىپ كەلگەن «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» قويلىرىڭنى ماڭا قىلغان ئەمەس، «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭ بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەن ئەمەسسەن، مەن «ئاشلىق ھەدىيە»نى قىلىش بىلەن سېنى «قۇللۇق»قا قىيناپچى ئەمەسمەن، خۇشبۇيى يېقىپ سېنى ھارسىندۇرماپچى بولغان ئەمەسمەن! **24** سەن پۇلنى خەجلەپ ماڭا ھېچ ئېگىر ئېلىپ كەلمىگەنسەن، سەن «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭنىڭ يېغى بىلەن مېنى رازى قىلىپ قانائەتلەندۈرگەن ئەمەسسەن؛ ئەكسىچە سەن گۇناھلىرىڭ بىلەن مېنى قۇللۇققا قىيناپچى بولغانسەن، ئىتائەتسىزلىكىڭ بىلەن مېنى ھارسىندۇردۇڭ. **25** مەن، مەن ئۆزۈم ئۆچۈنلا سېنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭنى ئۆچۈرۈۋەتكۈچىمەن، مەن سېنىڭ گۇناھلىرىڭنى ئېسىمگە كەلتۈرمەيمەن. **26** ئەمدى ئۆتمۈشۈڭ ئوغرۇلۇق مېنى ئەسلىتىپ قويغىن، مۇنازىرە قىلىشايلى، ئۆزۈڭنى ئاقلىغۇدەك گىپىڭ بولسا دەۋە رگىن! **27** بىرىنچى ئاتاڭ گۇناھ قىلغان، سېنىڭ شەرھچىلىرىڭ بولسا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. **28** شۇڭا مەن ئىبادەتخانامدىكى يېتە كلىگۈچىلەرنى ناپاك قىلىمەن، ھەمدە ياقۇبنى ھالاك لەنىتىگە ئۆچراشقا، ئىسرائىلنى رەسۋاچىلىقتا قالدۇرۇشقا بېكىتتىم.

44

1 بىراق ھازىر، ئى ياقۇپ مېنىڭ قۇلۇم، ئى مېنىڭ تاللىغىنىم ئىسرائىل، ئاڭلا! ـ **2** سېنى ياسىغان، بالىياتقۇدىن تارتىپلا سېنى شەكىللەندۈرگەن، ساڭا ياردەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «قورقما، ئى مېنىڭ قۇلۇم ياقۇپ، ئى مېنىڭ تاللىغىنىم «يەشۇرۇن»، قورقما! **3** چۈنكى مەن ئۆسىياپ كەتكەنلىك ئۈستىگە سۇنى، قاغىراق يەرنىڭ ئۈستىگە كەلكۈنلەرنى قويۇپ بېرىمەن؛ نەسلىڭ ئۈستىگە روھىمنى، پەرزەنتلىرىڭ ئۈستىگە بەرىكىتىمنى قىلىمەن؛ **4** ئۇلار يۇمران چۆپلەر تارىسىدىن، ئېرىق-ئۆستە گۈلەر يېيدىكى مەجنۇن تاللاردەك ئۈسىدۇ؛ **5** بىرسى: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» ـ دەيدۇ، يەنە بىرسى بولسا ياقۇبنىڭ ئىسمى بىلەن ئۆزىنى ئاتايدۇ؛ يەنە باشقا بىرسى قولى بىلەن: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» دەپ يازىدۇ، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ئىسمىگە ياندىتىپ قوشىدۇ. **6** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بولسام تۇنجى ھەم ئاخىرىدۇرمەن؛ مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر. **7** قېنى، كىم مېنىڭ قەدىمكى خەلقىمنى تىكەپ بېكىتكىنىمدەك بىر ئىشنى جاكارلاپ، ئالدىنئالا بايان قىلىپ، ئاندىن ئۇنى مېنىڭ ئالدىمغا ھەندەك تىكەپ قويالايدۇ؟ قېنى، كىم كېيىنكى ئىشلارنى، كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارنى ئالدىنئالا بايان قىلالىسۇن! **8** قورقماڭلار، ساراسىمگە چۈشۈپ كەتمەڭلار! مەن ئىلگىرى مۇشۇلارنى سىلە رگە ئاڭلىتىپ، ئالدىن بايان قىلغان ئەمەسمۇ؟ مۇشۇ تونۇرغۇلۇق سىلەر مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىمدۇرسىلەر. مەندىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ بەرھەق، باشقا قورام تاش يوق، ھېچبىردىن خەۋىرىم يوقتۇر. **9** ئۇيۇلغان مەبۇدنى شەكىللەندۈرگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئەھمىيىتى يوق، ئۇلارنىڭ ئەتىۋارلىغان نەرسىلىرىنىڭ ھېچ پايدىسى يوقتۇر، مۇشۇلارغا بولغان «گۇۋاھچىلار» بولسا، تۇزلىرى قارىغۇ، ھېچنېمىنى بىلمەس؛ دەرۋەقە نەتىجىسى ئۇلارنىڭ تۇزلىرىگە شەرمەندىلىكتۇر. **10** كىم بىر «ئىلاھ»نى شەكىللەندۈرگەن بولسا، ھېچ پايدىسى يوق بىر مەبۇدنى قويغان، خالاس! **11** [مەبۇدنىڭ] بارلىق ھەمراھلىرى شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدنى ياسىغۇچىلار بولسا ئادەمدۇر، خالاس؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، ئورندىن تۇرۇپ كۆرسۇن، ئۇلار قورقۇشۇپ، شەرمەندىچىلىكتە قالىدۇ. **12** مانا تۆمۈرچى سايمانلىرىنى [قولىغا ئېلىپ]، چوغلار ئۈستىدە [مۇشۇنى نەرسىنى] بازغانلىرى بىلەن سوقۇپ شەكىللەندۈرىدۇ؛ ئاندىن ئۇ كۈچلۈك قولى بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلەيدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ ماغدۇرىدىن قالىدۇ، سۇ ئىچمەيمۇ ئۇ ھالسىزلىنىپ كېتىدۇ. **13** ياغاچچى بولسا ياغاچ ئۈستىگە تۆلچەش يېنىنى تارتىدۇ؛ ئۇ قەلەم بىلەن ئۈستىگە ئەندىزە سىزىدۇ؛ ئۇنى رەندە بىلەن رەندىلەيدۇ؛ ئۇ يەنە پەركا بىلەن سىزىپ جىجايدۇ؛ ئاخىردا ئۇ ئۇنى ئادەمنىڭ گۈزەللىكىگە ئوخشىتىپ ئىنسان ئەقى-تۇرقىنى شەكىللەندۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيدە تۇرۇشقا تەييار قىلىنىدۇ. **14** مانا ئۇ بىر كۈنى ئۆزى ئۈچۈن كېدىر دەرەخلىرىنى كېسىشكە چىقىدۇ! (ئۇ ئەسلىدە ئارچا ۋە دۇب دەرەخلىرىنى ئېلىپ ئۆزى ئۈچۈن ئورمانلىق ئارىسىغا تىكىپ چوڭ قىلغانىدى؛ ئۇ قارىغايمۇ تىككەنىدى، يامغۇر ئۇنى ئۈندۈردى). **15** مۇشۇ ياغاچلاردىن ئوتۇن ئېلىنىدۇ؛ بىرسى ئۇنىڭدىن ئېلىپ، ئىسىنىدۇ؛ مانا، ئۇ ئوت يېقىپ، نان يېقىۋاتىدۇ؛ ئۇ يەنە ئۇنىڭدىن ئېلىپ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ ھەم ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇنى ۋۇيۇلغان مەبۇد قىلىپ ئۇنىڭغا باش ئۇرىدۇ. **16** دېمەك، بىرىمنى ئوتنا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ بىرىمى بىلەن گۆش يەيدۇ؛ ئۇ كاۋاپ قىلىپ قانىغۇچە يەيدۇ؛ بەرھەق، ئۇ ئىسىنىپ، ئۆز-ئۆزىگە: ـ «ئاھ، راھەتلىنىپ ئىسىنىدىممەن، ئوتنى كۆرۈۋاتىمەن!» ـ دەيدۇ. **17** بىراق قالغىنى بىلەن ئۇ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ، بۇ ئۇنىڭ مەبۇدى بولىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ قىلىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭغا دۇئا قىلىپ: «مېنى قۇتقۇزغايسەن، چۈنكى سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن» ـ دەيدۇ. **18** بۇ [كىشىلەر] ھېچ بىلمەيدۇ، ھېچ چۈشەنمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۇلارنى كۆرمىسۇن دەپ كۆزلىرىنى، ئۇلارنى چۈشەنمىسۇن دەپ كۆڭلىنى سۇۋاق بىلەن سۇۋۇتۇۋەتكەن. **19** ئۇلاردىن ھېچبىرىدە مۇشۇلارنى كۆڭلىگە كەلتۈرۈپ: ـ «ياغاچنىڭ يېرىمنى مەن ئوتنا كۆيدۈردۇم، يېرىمنىڭ چوغلىرى ئۈستىدە مەن نان ياقتىم، مەن كاۋاپمۇ قىلىپ يەۋالدىم، قالغىنىنى بىر لەنەتلىك نەرسە قىلامتىم؟ مەن بىر پارچە ياغاچقا باش ئۇرامتىم!» ـ دېگۈدەك ھېچ بىلىم يا كى يورۇتۇلۇش يوقتۇر. **20** ئۇنىڭ يېگىنى كۆلىدەردۇر! ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىقتۇرۇلغان! ئۇ ئۆز-ئۆزىنى ئازدۇردى! شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ جىنىنى قۇتقۇزالمايدۇ، يا كى: «مېنىڭ ئوڭ قولۇمدا بىر ساختىلىق بار ئەمەسمۇ؟» ـ دېيەلەيدۇ. **21** مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىڭدە تۇت، ئى ياقۇپ، ئى ئىسرائىل، چۈنكى سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن؛ مەن سېنى ياساپ شەكىللەندۈردۇم؛ سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، ئى ئىسرائىل، سەن مېنىڭ ئېسىمدىن ھېچ چىقمايسەن! **22** ئىتائەتسىزلىكىڭنى بۇلۇتنى تۇچۇرۇۋۇەتكەنىدەك، گۇناھلىرىڭنى ئۇماننى تۇچۇرۇۋۇەتكەنىدەك تۇچۇرۇۋۇەتتىم؛ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كەل، چۈنكى مەن سېنى ھەججەمەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدىم. **23** ئى ئاسمانلار، ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار شۇ ئىشنى قىلغان! ئى يەرنىڭ تېگىلىرى، شادلىنىپ، يا كۆڭلىڭلار! ئى تاغلار، ئورمانلار ۋە ئۇلاردىكى ھەربىر دەرەخلەر، يا كۆتىپ ناخشىلار ئېيتىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنى ھەججەمەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدى، ئۇ ئىسرائىل ئارقىلىق گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ!». **24** «سېنىڭ ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولغان، سېنى بالىياتقۇدا ياساپ شەكىللەندۈرگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بولسام پەرۋەردىگار، ئاسمانلارنى يالغۇز كە رگەنمەن، ئۆز-ئۆزىمدىنلا يەر-زېمىننى يايغان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ **25** (ئۇ بولسا يالغان [پەيغەمبەرلەرنىڭ] بېشارەتلىرىنى بىكار قىلغۇچى،

پالچىلارنى قايمۇقتۇرغۇچى، دانالارنى يولدىن ياندۇرغۇچى، تۇلارنىڭ بىلىملىرىنى نادانلىققا ئايلاندۇرغۇچى، **26** تۆز قۇلىنىڭ سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى، رەسۇل-ئەلچىلىرىنىڭ نەسىھەتلىرىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك قىلغۇچى، يېرۇسالېمغا: «سەن ئاھالىلىك بولىسەن»، يەھۇدا شەھەرلىرىگە: «قايتىدىن قۇرۇلىسىلار، خارابە كۆلىرىنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن» ـ دېگۈچى، **27** چوڭقۇر دېڭىزغا: «قۇرۇق بول، دەريالىرىڭنى قۇرۇتىمەن» ـ دېگۈچى، **28** ھەم قورەش توغرىسىدا: «تۆ مېنىڭ قويۇ پادىچىم، تۆ مېنىڭ كۆڭۈلدىكىگە تولۇق ئەمەل قىلىپ، يېرۇسالېمغا: «قۇرۇلىسە»، ھەم ئىبادەتخانىغا: «سېنىڭ ئۇلۇقۇڭ سېلىنىدۇ» دەيدۇ» ـ دېگۈچىدۇر): ـ

45 پەرۋەردىگار تۆزى «مەسىھ قىلغىنى»غا، يەنى ئەللەرنى ئۆنگىگا بېقىندۇرۇش ئۈچۈن تۆزى ئوڭ قولىدىن تۇتۇپ يۈلگەن قورەشكە مۇنداق دەيدۇ: ـ (بەرھەق، مەن ئېنىڭ ئالدىدا پادىشاھلارنىڭ تامبىلىنى يەشتۈرۈپ يالىڭاچلىتىمەن)، «قوش قاناتلىق دەرۋازىلار»نى ئېنىڭ ئالدىدا ئېچىپ بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن قوۋۇقلار ئىككىنچى ئېتىلمەيدۇ) ـ **2** «مەن سېنىڭ ئالدىڭدا مېڭىپ ئېگىزلىكلەرنى تۆز قىلىمەن؛ مىس دەرۋازىلارنى چېقىپ تاشلايمەن، تۆمۈر تاقاقلىرىنى سۇندۇرۇۋېتىمەن؛ **3** ۋە ساڭا قاراڭغۇلۇقتىكى گۆھەرلەرنى، مەخپىي جايلاردا ساقلانغان يوشۇرۇن بايلىقلارنى بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۆزۈڭگە ئىسم قويۇپ سېنى چاقىرغۇچىنى، يەنى مەن پەرۋەردىگارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى دەپ بىلىپ يېتىسەن. **4** مەن تۆز قۇلۇم ياقۇپ، يەنى تۆز تاللىغىنم ئىسرائىل ئۈچۈن، ئىسمىڭنى تۆزۈم قويغان؛ سەن مېنى بىلمىگىنىڭ بىلەن، مەن يەنىلا ساڭا ئىسم قويدۇم. **5** مەن بولسام پەرۋەردىگار، مەندىن باشقا بىرى يوق، مەندىن باشقا خۇدا يوقتۇر؛ سەن مېنى تونۇمىغىنىڭ بىلەن، مەن بىلىڭنى ياغلاپ چىڭىتىمىكى، **6** كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشقىچە بولغانلارنىڭ ھەممىسى مەندىن باشقا ھېچقانداق بىرىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەن بولسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۇر. **7** نۇرنى شەكىللەندۈرگۈچى، قاراڭغۇلۇقنى ياراتقۇچىدۇرمەن، بەخت-خاتىرجەملىكنى ياسىغۇچى، بالا-يىتىچەتنى ياراتقۇچىدۇرمەن؛ مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». **8** ـ «ئى ئاسمانلار، يۇقىرىدىن ياغدۇرۇپ بېرىڭلار، بۇلۇتلارمۇ ھەققانىيلىق تۆكۈپ بەرسۇن؛ يەر-زېمىن ئېچىلسۇن، نىجات ھەم ھەققانىيلىق مېۋە بەرسۇن؛ زېمىن شىككىسىنى تەڭ تۆستۈرسۇن! مەن، پەرۋەردىگار، بۇنى ياراتمايۋەن». **9** ـ «تۆز ياراتقۇچىسىنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلماقچى بولغانغا ۋاي! تۆيەر-زېمىندىكى چىنە پارچىلىرى تارىسىدىكى بىر پارچىسى، خالاس! سىنىز لاي تۆزنى شەكىللەندۈرگۈچى ساپالچىغا: ـ «سەن نېمە ياساۋاتىسەن؟» دېمىسە، يا كى ياسىغىنىڭ ساڭا: «سېنىڭ قولۇڭ يوق» دېمىسە بولامدۇ؟ **10** تۆز ئاتىسىغا: «سەن نېمە تۇغدۇرماقچى؟» يا كى بىر ئايالغا: ـ «سېنى نېمىنىڭ تولغىقى تۇتتى؟» ـ دەپ سورىغانغا ۋاي! **11** ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، يەنى ئۆنى ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدى كەلگۈسى ئىشلار توغرۇلۇق سورىماقچىمۇسىلەر يەنە؟ تۆز ئوغۇللىرىم توغرۇلۇق، تۆز قولۇمدا ئىشلىگىنىم توغرۇلۇق ماڭا ۋېرىۋق بەرمەكچىمۇسىلەر!؟ **12** مەن يەقەتلا يەر-زېمىنى ياسىغان، ئۆنىڭغا ئىنسانى ياراتقۇچىدۇرمەن، خالاس! تۆز قولۇم بولسا ئاسمانلارنى كە رگەن؛ تۇلارنىڭ ساماۋى قوشۇنلىرىنىمۇ سەپكە سالغانمەن. **13** مەن ئۆنى ھەققانىيلىق بىلەن تۇرغۇزغان، ئۆنىڭ بارلىق يوللىرىنى تۆز قىلدىم؛ تۆ بولسا شەھىرىمنى قۇرىدۇ، نە ھەق نە ئىنئام سورىماي تۆ ماڭا تەۋە بولغان ئەسىرلەرنى قويۇپ بېرىدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **14** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مىسىرنىڭ مەھسۇلاتلىرى، ئېفىئوپىيەنىڭ ۋە ئېگىز ۋىلۇقلار بولغان سىبائىيلارنىڭ مالىدىرى ساڭا تۇتىدۇ؛ تۇلار تۆزلىرى سېنىڭكى بولىدۇ، ساڭا ئە گىشىپ ماڭىدۇ؛ تۆزلىرى كىشەن-زەنجىرلەنگەن پېتى سەن تەرەپكە تۇتىدۇ، تۇلار ساڭا باش ئۇرۇپ سەندىن ئىلتىجا بىلەن تۇتۇنۇپ: ـ «بەرھەق، تەڭرى سەندە تۇرىدۇ، باشقا بىرى يوق، باشقا ھېچقانداق خۇدا يوقتۇر» دەپ ئېتىراپ قىلىدۇ. **15** «ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، نىجاتكار، دەرھەقىقەت تۇنىڭ يوشۇرۇۋالغۇچى بىر تەڭرىدۇرسەن!». **16** تۇلار ھەممىسى ئىستىناسىز خىجىل بولۇپ، شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدنى ياسىغانلار شەرمەندە بولۇپ، بىرلىكتە كېتىپ قالىدۇ؛ **17** ئىسرائىل بولسا پەرۋەردىگار تەرىپىدىن مەڭگۈلۈك نىجات-قۇتقۇلۇش بىلەن قۇتقۇزۇلىدۇ؛ ئەبەدىلئەبەدگىچە خىجىل بولمايسىلەر، ھېچ شەرمەندىچىلىكنى كۆرمەيسىلەر. **18** چۈنكى ئاسمانلارنى ياراتقان، يەر-زېمىنى شەكىللەندۈرۈپ ياسىغان، ئۆنى مەرمۇت قىلغان خۇدا بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ (تۆ ئۆنى قۇرۇق-مەنىسىز بولۇشقا ئەمەس، بەلكى ئادەمزاتنىڭ تۇرالغۇسى بولۇشقا ياراتقاندى) «مەن بولسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۇر، **19** ـ مەن مەخپىي ھالدا يا كى زېمىندىكى بىرەر قاراڭغۇ جايدا سۆز قىلغان ئەمەسمەن؛ مەن ياقۇپقا: «مېنى ئىزدىشىڭلار بېھۇدىلىك» دېگەن ئەمەسمەن؛ مەن پەرۋەردىگار ھەق سۆزلەيمەن، تۆز گەپ قىلىمەن؛ **20** يىغىلىڭلار، كېلىڭلار، ئى ئەللەردىن قاچقانلار، جەم بولۇپ ماڭا يېقىنلىشىڭلار؛ تۆزىنى ۋېغان بۇتنى كۆتۈرۈپ، ھېچ قۇتقۇزالمايدىغان بىر «ئىلاھ»قا دۇئا قىلىپ يۈرىدىغانلارنىڭ بولسا ھېچ بىلىمى يوقتۇر. **21** ئەمدى تۇلار تۆز گەپلىرىنى بايان قىلىش ئۈچۈن يېقىن كەلسۇن؛ مەيلى، تۇلار مەسىلىھەتلىشىپ باقسۇن! كىم مۇشۇ ئىشنى قەدىمىدىلا جاكارلىغاندى؟ كىم تۆزۈندىن بېرى ئۆنى بايان قىلغان؟ تۆ مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ دەرۋەقە، مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر؛ ھەم ئادىل خۇدا ھەم قۇتقۇزغۇچىدۇرمەن؛ مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر. **22** ئى يەر-زېمىننىڭ چەت-ياقىلىرىدىكىلەر، ماڭا ئەلپۇنۇپ قۇتقۇزۇلۇڭلار! چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا ھېچبىرى يوقتۇر؛ **23** مەن تۆزۈم بىلەن قەسەم ئىچىكەنمەن، مۇشۇ سۆز ھەققانىيلىق بىلەن ئاغزىمدىن چىقتى، ھە رگىز قايتمايدۇ: ـ «ماڭا بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار ماڭا [ئىتائەت ئېچىدە] قەسەم ئېچىدۇ». **24** شۇ چاغدا: «ھەققانىيلىق ۋە كۈچ بولسا پەقەت پەرۋەردىگاردىدۇر» ـ دېيىلىدۇ، كىشىلەر دەل ئۇنىڭلا قىبىغا كېلىدۇ؛ غالىجىرلىشىپ، ئۇنىڭغا غەزەپلەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى شەرمەندە بولىدۇ. **25** ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ۋە تۇلار ئۇنى داڭلىشىدۇ.

46 بەل بولسا تىز پۈكتى، نېبو ئېگىلىشۋاتىدۇ؛ تۇلارنىڭ مەبۇدلىرى تۇلاغلارنىڭ زېمىنىگە، كالىلارنىڭ زېمىنىگە چۈشتى؛ سىلەر كۆتۈرگەن نەرسىلىرىڭلار ئەمدى تۇلاغلارغا ئارتىلغان بولۇپ، ھالسىز تۇلاغلارغا ئېغىر يۈك بولدۇ! **2** تۇلار ئېگىلىشىدۇ، بىرلىكتە تىز پۈكىشىدۇ؛ تۇلار مۇشۇ يۈكنى قۇتقۇزالمايدۇ، بەلكى تۇزلىرى ئەسىرگە چۈشىدۇ. **3** ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، شۇنداقلا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قالدىسى، ئاناڭلارنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ تۇستۇمگە ئارتىلغانلار، بالىياتقۇدىكى چاغدىن تارتىپ كۆتۈرۈلۈپ كەلگەنلەر، ـ ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! **4** سىلەر قېرىغىچىمۇ مەن يەنىلا شۇنداقتۇرمەن، چېچىڭلار ئاقارغىچىمۇ مەن سىلەرنى يۈدۈپ يۈرىمەن؛ سىلەرنى ياسىغان مەندۇرمەن، سىلەرنى كۆتۈرىمەن؛ سىلەرنى يۈدۈپ قۇتقۇزىمەن. **5** ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاتمىچى، يا كى كىمنى ماڭا تەڭ قىلماقچىسىلەر؟ ئۇنى ماڭا ئوخشاش دەپ، سىلەر كىمنى مەن بىلەن سېلىشتۇرماقچىسىلەر؟ **6** تۇلار بولسا ھەميانىدىن ئالتۇننى چېچىپ بېرىپ، كۈمۈشنىمۇ تارازىغا سالىدۇ، بىر زە رگەرنى يالىلۇدۇ، تۆ بىر مەبۇدنى ياساپ بېرىدۇ؛ تۇلار يېقىلىدۇ، دەرۋەقە چوقۇنىدۇ! **7** تۇلار ئۇنى مۇرىسىگە ئارتىدۇ، ئۇنى كۆتۈرۈپ، تۆز ئورنىغا قويىدۇ، ئاندىن ئۇ ئاشۇ يەردە تۇرىدۇ؛ ئۇ ئورنىدىن قوزغىلالمايدۇ، بىرسى ئۇنىڭغا يېلىنىپ تىلەيدۇ، لېكىن ئۇ جاۋاب بەرمەيدۇ؛ ئۇ كىشىنى ئاۋارىچىلىكىدىن قۇتقۇزمايدۇ. **8** مۇشۇنى ئىشلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، شۇنداقلا تۆز ۋۇجۇدلارنى ھەققىي ئە رىكە كەلتۈرۈڭلار، ئى، ئىتائەتسىزلەر، بۇنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار، **9** ئىلگىركى ئىشلارنى، يەنى قەدىمدىن بولغان ئىشلارنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار، چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا بىرى يوقتۇر؛ مەن خۇدادۇرمەن، ماڭا ئوخشاشلار يوقتۇر، **10** مەن: «مېنىڭ بىكىتكىنىم ئورۇنلىنىدۇ، كۆڭۈلۈمگە بارلىق پۈككەنلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرمايۋە رىمايمەن» دەپ، ئىشنىڭ نەتىجىسنى باشتىلا، ئالدىنئالا تېخى قىلىنمىغان ئىشلارنى ئايان قىلىپ ئېيتقۇچىدۇرمەن؛ **11** كۈنچىقىشتىن يىرتقۇچ بىر قۇشنى، يەنى كۆڭۈلۈمگە پۈككىنىمنى ئادا قىلغۇچى بىر ئادەمنى يىراق يۈرتىن چاقىرغۇچىدۇرمەن. بەرھەق، مەن سۆز قىلغان، بەرھەق، مەن ئۇنى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرىمەن؛ بۇنى نىيەت قىلغانمەن، بەرھەق، مەن ئۇنى ۋۇجۇدقا چىقىرىمەن. **12** ئى ھەققانىيلىقتىن يىراق كەتكەن جاھىللار، ماڭا قۇلاق

سىلىگلار: ـ 13 مەن ھەققانىيلىقىمنى يېقىن قىلىمەن، ئۇ يىراقلاشمايدۇ، شۇنىڭدەك مېنىڭ نىجاتىم ھەم كېچىكمەيدۇ، مەن زىئونغا نىجات يەتكۈزۈپ، ئىسرائىلغا جۈلالىق-گۈزەللىكىمنى تىكلەپ بېرىمەن».

47

«ئى بابىلنىڭ پاك قىزى، چۈشۈپ تۇپا-چاڭغا ئولتۇر؛ ئى كالدىيەلەرنىڭ قىزى، تەختسىز بولۇپ يەر گەۋ ئولتۇرا! چۈنكى سەن «لاتاپەتلىك ۋە نازۇك» دەپ ئىككىنچى ئاتالمايسەن. 2 «ئۈگەن تېشىنى چۈرۈپ، ئۇن تارت ئەمدى، چۈمپەردە-كۈنى ئېچىپ تاشلا، كۆزلۈكىڭنى سىلىۋەت، پاچىقىڭنى يالىڭاچلا، دەريالاردىن سۇ كېچىپ ئوت؛ 3 ۋۇياتلىقىڭ ئېچىلىدۇ؛ بەرھەق، نومۇسۇڭغا تېگىلىدۇ؛ مەن ئىنتىقام ئالىمەن، ھېچكىمنى ئاياپ قويمايمەن. 4 بىزنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز بولسا، «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار» ئۇنىڭ نامى؛ ئۇ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدۇر. 5 ئى كالدىيەلەرنىڭ قىزى، سۈكۈت قىلىپ جىم ئولتۇر، قاراڭغۇلۇققا كىرىپ كەت؛ چۈنكى يۇنىڭدىن كېيىن ئىككىنچى «سەلتەنەتلەرنىڭ خانىشى» دەپ ئاتالمايسەن. 6 مەن ئۆز خەلقىمدىن غەزەپلەندىم، شۇڭا ئۆزۈمنىڭ مىراسىمنى بولغۇزۇۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ سەن بولساڭ ئۇلارغا ھېچقانداق رەھىم كۆرسەتمىدىڭ؛ ياشانغانلارنىڭ ئۈستىگىمۇ ۋېيىنتۇرۇقلارنى ئىنتايىن ئېغىر قىلىپ سالدىڭ؛ 7 شۇنىڭ بىلەن سەن: ـ «مەن مەڭگۈ ئۇگە خانىش بولىمەن» دەپ، مۇشۇ ئىشلارنى كۆڭۈڭگە ھېچ ئۆتكۈزمىدىڭ؛ ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى ھېچ ئويلاپ باقمىدىڭسەن. 8 ئەمدى ھازىر، ئى ئەندىشسىز ياشاپ كەلگۈچى، ئۆز-ئۆزىگە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچكىم يوقتۇر، مەن ھە رگىز تۇل ئايالنىڭ چاپاسىنى ياكى باللاردىن مەھرۇم بولۇشنىڭ چاپاسىنى تارتمايمەن» ـ دېگۈچى، ئى سەن ئەيش-ئىشرەتكە بېرىلگۈچىسەن، شۇنى ئاڭلاپ قوي: ـ 9 «دەل مۇشۇ ئىككى ئىش، ـ باللاردىن مەھرۇم بولۇش ۋە تۇلالۇق ـ بىر دەقىقىدە، بىر كۈن ئىچىدىلا بېشىڭغا تەڭ چۈشىدۇ؛ نۇرغۇنلىغان جاد ۋەگەرلىكلىرىڭ تۆپەيلىدىن، بەك كۆپ ئەپسۇنلىرىڭ ئۈچۈن تۇلار تولۇق بېشىڭغا كېلىدۇ. 10 چۈنكى سەن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنىڭ رەزىللىكىگە تايانغانسەن، سەن «ھېچكىم مېنى كۆرمەيدۇ» ـ دېدىڭ؛ سېنىڭ دانالىقىڭ ۋە بىلىمىڭ ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى ئېزىقتۇرۇپ، سەن كۆڭۈڭگە: ـ «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» ـ دېدىڭ. 11 بىراق بالا-ئىشىڭ سېنى بىسىپ كېلىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ كېلىپ چىقىشىنى بىلمەيسەن؛ ھالاكەت بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ سەن ھېچقانداق «ھامىي پۇلى» بىلەن ئۇنى توسالمايسەن؛ سەن ھېچ كۈتمىگەن ۋەيرانچىلىق ۋەيۇقسىز سېنى بىسىپ چۈشىدۇ. 12 ئەمدى قېنى، ياشلىقىڭدىن تارتىپ ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى ۋەيرىتىپ كەلگەن ئەپسۇنلىرىڭنى، شۇنداقلا نۇرغۇنلىغان جاد ۋەگەرلىكلىرىڭنى ھازىر ئوقۇپ تۇرغىنىڭ؛ كىم بىلىشۇن، سەن ئۇلاردىن پايدا كۆرۈپ قالامسەن؟ بەرەر نېمىنى تەۋرىتىپ قوياlaرسەن ھەرقاچان؟! 13 سەن ئالغان مەسلىھەتلىرىڭ بىلەن ھالسىزلىنىپ كەتتىڭ؛ ئەمدى ئاسمانلارغا قاراپ تەبىر بە رگۈچىلەر، يۇلتۇزلارغا قاراپ پالچىلىق قىلغۇچىلار، يېڭى ئايلارنى كۆزىتىپ مۇنەججىملىك قىلىپ ئىشلارنى «ئالدىنئالا ئېيتقۇچىلار» ئورنىدىن تەڭ تۇرۇپ بېشىڭغا چۈشىدىغانلاردىن سېنى قۇتقۇزسۇن! 14 مانا، ئۇلار پاخالدەك بولۇپ كېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى يالقۇننىڭ قولىدىن قۇتقۇزالمايدۇ؛ بىراق ئۇلاردا ئادەمنى ئىسىتىدىغان ھېچ كۆمۈر، ياكى ئادەم ئىسىنىغۇدەك ھېچ گۈلخان يوقتۇر! 15 سېنى ئاۋارە قىلغان، ياشلىقىڭدىن تارتىپ سەنەدە سودا قىلغانلار ساڭا مۇشۇنداق پايدىسىز بولدۇ؛ ھەربىرى ئۆز يولىنى ئىزدەپ كېتىپ قالدۇ، سېنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم يوقتۇر.

48

ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، «ئىسرائىل»نىڭ ئىسمى بىلەن ئاتالغانلار، «يەھۇدا بۇلاقلىرى»دىن چىققانسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى ئىشلىتىپ قەسەم قىلغۇچىسىلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى تىلغا ئالغۇچىسىلەر، بىراق بۇلار ھەققەت ھەم ھەققانىيلىقتىن ئەمەس! مۇنۇلارنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: ـ 2 (چۈنكى ئۇلار «مۇقەددەس شەھەر»نىڭ نامىنى ئىشلىتىپ ئۆزلىرىگە ئىسىم قىلىدۇ، تەڭرى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا «تايىنار»مىش! ئۇنىڭ نامى بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردۇر!) 3 مەن بۇرۇنلا «ئىلگىركى ئىشلار»نى ئالدىنئالا بايان قىلدىم؛ ئۇلار ئۆز ئاغزىمدىن چىققان، مەن ئۇلارنى ئاڭلاتتىم؛ مەن بۇلارنى ئۈيۈقسىز ۋۇجۇدقا چىقىرىپ، ئۇلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى؛ 4 چۈنكى مەن سېنىڭ جاھىللىقىڭنى، بوينۇڭنىڭ پەيلىرىنىڭ تۆمۈر، يۈز ۋۇجۇدۇڭنىڭ داپىنەك ئىكەنلىكىنى بىلدىم؛ 5 سېنىڭ: «مېنىڭ بۇتۇم مۇشۇلارنى قىلدى»، ياكى «ئويما مەبۇدۇم، قويما مەبۇدۇم بۇلارنى بۇيرۇدى» ـ دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا مەن بالدۇر مۇشۇلارنى ساڭا بايان قىلدىم، ئىش يۈز بە رگۈچە ئۇلارنى ساڭا ئاڭلىتىپ تۇردۇم. 6 سەن بۇلارنى ئاڭلىغانىسەن، ئەمدى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ باق! بۇنى راست دەپ ئېتىراپ قىلمامسىلەر؟ مەن باياتىن «يېڭى ئىشلار»نى، يەنى ساقلىنىپ يوشۇرۇنغان ئىشلارنى بايان قىلدىم، سەن بۇلارنى بىلگەن ئەمەسسەن. 7 سېنىڭ: «دەرۋەقە، مېنىڭ ئۇلاردىن بالدۇر خەۋىرىم بار ئىدى» دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، ئۇلار بۈرۈن ئەمەس، ھازىرلا يارىتىلدىۇ، مۇشۇ كۈندىن ئىلگىرى سەن ئۇلارنى ئاڭلاپ باقمىغانسەن. 8 بەرھەق، سەن قۇلاق سالمىدىڭ، بەرھەق، سەن خەۋەرمۇ ئالمىدىڭ، بەرھەق، سېنىڭ قۇلىقىڭ خېلى بۇرۇنلا ئېچىلماي ئېتىكلىك قالدى؛ چۈنكى مەن سېنىڭ ۋاپاسىزلىق قىلۇيىردىغانلىقىڭنى، بالياۋاتقۇدىكى چېغىڭدىن تارتىپ «ئاسىي» دەپ ئاتىلىدىغانلىقىڭنى بىلدىم. 9 ئۆز نامىم ئۈچۈن غەزىپىمنى كېچىكتۈرىمەن، شۇھرىتىم ئۈچۈن ئۆزۈڭنى تاشلىمايمەن دەپ غەزىپىمنى بېسىۋالدىم؛ 10 قارا، مەن سېنى تاۋلىدىم، بىراق كۈمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلاندۇرمىدىم؛ مەن ئازاب-ئۇقۇبەتنىڭ خۇمداندا سېنى تاللىۋالدىم؛ 11 ئۆز سەۋەبىمدىن، ئۆز سەۋەبىمدىن مەن مۇشۇنى قىلىمەن؛ مېنىڭ نامىمنى داغ تەگسە قانداق بولىدۇ؟ مەن ئۆزۈمنىڭ شان-شۇھرىتىمنى باشقا بىرسىگە ئۆتكۈزۈپ بەرمەيمەن. 12 ئى ياقۇپ، ئى چاقىرغىنىم ئىسرائىل! ماڭا قۇلاق سالغىن؛ مەن «ئۇ»دۇرمەن؛ مەن ئۇنىڭدۇرمەن، بەرھەق ھەم ئاخىرقىدۇرمەن؛ 13 مېنىڭ قولۇم يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سالغان، ئوڭ قولۇم ئاسمانلارنى كە رگەن؛ مەن ئۇلارنى چاقىرسامىلا، ئۇلار ھەم بولۇپ ئورنىدىن تۇرىدۇ. 14 ھەممىگىلار، جەم بولۇپ يىغىلىگىلار، ئاكاۋ قويۇڭلار؛ [بۇتلار] ئارىسىدا قايىسىسى مۇشۇنداق ئىشلارنى بايان قىلغان؟ پەرۋەردىگار ياخشى كۆرگەن كىشى بولسا ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى ئىشلارنى بابىلدا ئادا قىلىدۇ، ئۇنىڭ بىلەك-قولى كالدىيەلەرنىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن چۈشىدۇ؛ 15 مەن، مەن سۆز قىلغانىمەن؛ دەرھەققەت، مەن ئۇنى چاقىردىم؛ مەن ئۇنى ئالدىغا چىقىرىۋالدىم؛ ئۇنىڭ يولى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولىدۇ. 16 ـ ماڭا يېقىن كېلىگىلار، مۇشۇنى ئاڭلاپ قويۇڭلار؛ مەن ئەزەلدىن سۆزۈمنى يوشۇرۇن قىلغان ئەمەس؛ [سۆزۈم] ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدىمۇ يەنىلا شۇ يەردە بولغانىمەن؛ ھازىر بولسا رەب پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ روھى مېنى ئەۋەتتى! 17 ھەجەمەت-نىجاتكارىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۆز ۋۇجۇدۇڭ پايدا بولسۇن دەپ ساڭا ئۆگەتكۈچى، ساڭا تېگىشلىك بولغان يولدا سېنى يېتىپ كېلىگۈچى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ 18 سەن مېنىڭ پەرمانلىرىمغا قۇلاق سالغان بولساڭدى! ئۇنداق بولغاندا بەخت-خاتىرجەملىكىڭ دەريادەك، ھەققانىيلىقىڭ دېڭىز دولقۇنلىرىدەك بولاتتى! 19 سېنىڭ نەسلىڭ بولسا ئۇنىڭ قۇملىرىدەك، ئىچ-قارنىڭدىن چىققان پەرزەنتلىرىڭ قۇم دانىچىلىرىدەك سانسىز بولاتتى! ئۇلارنىڭ ئىسمى مېنىڭ ئالدىمدا ھە رگىز ئۈچۈرۈۋېتىلمەيدىغان ياكى يوقىتىۋېتىلمەيدىغان بولاتتى! 20 بابىلدىن چىقىڭلار، كالدىيەلەردىن قېچىپ كېتىڭلار! ناخشا ئاۋازلىرىنى ياڭرىتىپ مۇشۇنى جاكارلاڭلار، بۇ خەۋەرنى ئاڭلىتىڭلار، جاھانىڭ چېتىدا-ياقلىرىغىچە ئۇنى يەتكۈزۈپ مۇنداق دە ڭلار: ـ «پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى ياقۇبنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزدى! 21 ئۇلار چۆل-بياۋانلاردىن ئۆتكەندە ھېچ ئۈسساپ قالمىدى؛ ئۇ سۈلارنى تاشتىن ئاققۇزۇپ بەردى؛ بەرھەق، ئۇ تاشنى يارغۇزدى، سۈلار ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى!». 22 «رەزىللەر ئۈچۈن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بەخت-خاتىرجەملىك يوقتۇر».

49

«ئى ئاراللار، مېنىڭ گېپىمنى ئاڭلاڭلار، يىراقتىكى ئەل-يۇرتلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! بالياتقۇدىكى چېغىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگار مېنى چاقىردى؛ ئاپامنىڭ قورسىقىدىكى چېغىمدىن تارتىپ ئۇ مېنىڭ ئىسمىمنى تىلغا ئالدى؛ 2 ئۇ ئاغزىمنى ئۆتكۈر قىلىچەك قىلدى، ئۆز قولىنىڭ سايىسى ئاستىدا مېنى يوشۇرۇپ كەلدى، مېنى سىلىقلانغان

بىر ئوق قىلدى، ئۇ مېنى ئوقدېنىغا سىلىپ ساقلىدى، **3** ۋە ماگا: «سەن بولساڭ ئۆز ۋاڭدە مېنىڭ گۈزەللىك-جێلالىقىم ئايان قىلىنىدىغان ئۆز قێلێم ئىسرائىلدێرسەن» ـ دېدى». **4** ئەما مەن: ـ «مېنىڭ ئەجرىم بىكارغا كەتتى، ھېچنېمىگە ئېرىشمەي كۆچ-ماغدێرێمنى قێرێق سەرپ قىلدىم، شۇنداقتىمێ باھالىنىشىم بولسا پەرۋەردىگارىمدێر، مېنىڭ ئەجرىمنىمێ خێدايىغا تاپشێردێم» ـ دېدىم، **5** ئەمدى مېنى ئۆز قێلى بولێشقا، ياقۆپنى توۋا قىلىپ ئۆزىنىڭ يېنىغا قايتێرێشقا مېنى بالىياتقێدا شە كللەندێ رگەن پەرۋەردىگار مێنداق دەيدێ: ـ (ئىسرائىل قايتێرێلێپ يېنىغا ئۆپلانمىغان بولسىمێ، مەن يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شان-شەرەپكە ئىگە بولدێم، شۇنىڭدەك خێدايىم مېنىڭ كۆچێمدێر) **6** ـ ئۆ مێنداق دەيدێ: ـ «سېنىڭ ياقۆپ قەبىللىرىنى [گۆناھىتىن قۆتقێزێپ] تێرغێزێشقا، ھەمدە ئىسرائىلدىكى «ساقلانغان سادىقلار»نى بەختكە قايتێرێشقا قێلێم بولێشێڭ سەن ئۆچۆن زەررىچىلىك بىر ئىشتێر؛ مەن تىنچى سېنى ئەللە رگە نێر بولێشقا، يەر يێزىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە نىجاتىم بولێشێڭ ئۆچۆن سېنى ئاتىدىم». **7** ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەمجەمەت-قۆتقێزغێچىسى، ئۆنىڭدىكى مێقەددەس بولغێچى پەرۋەردىگار مێنداق دەيدێ: ـ ئادەملەر ئىچ-ئىچىدن نەپرەتلىنىدىغان كىشىگە، يەنى كۆپچىلىك لەنىتى دەپ قارىغان، ئەمەلدارلارغا قێل قىلىنغان كىشىگە مێنداق دەيدێ: ـ «سۆزىدە تێرغێچى پەرۋەردىگار، يەنى سېنى تاللىغان ئىسرائىلدىكى مێقەددەس بولغێچىنىڭ سەۋەبىدىن، پادىشاھلار كۆزلىرىنى ئېچىپ كۆرێپ ئێرنىدن تێرىدێ، ئەمەلدارلارمێ باش تێرىدێ؛ **8** پەرۋەردىگار مێنداق دەيدێ: ـ «شاپائەت كۆرسىتىلىدىغان بىر پەيتتە دێئايىڭنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۆتقێزێلێش يەتكۆزێلىدىغان بىر كێنىدە مەن ساگا ياردەمدە بولێشێمنى بېكىتكەنمەن؛ مەن سېنى قوغدايمەن، سېنى خەلقىمگە ئەھدە سێپىتىدە بېرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ سەن زېمىنى ئەسلىگە كەلتێرىسەن، [خەلقىمنى] خارابە بولێپ كەتكەن مىراسلىرىغا ۋارىسلىق قىلدێرىسەن، **9** سەن مەھبێسلارغا: «ۋىياققا كېلىڭلار»، قاراڭغێلێقتا ئولتێرغانلارغا: «نێرغا چىقىڭلار» ـ دەيسەن؛ ئێلار يولىلار بويىدىمێ ئوتلاپ يێرىدێ، ھەتتا ھەرىبىر تاغىر تاغلاردىن ئێزێقلێق تاپىدێ؛ **10** ئێلار ئاچ قالمايدێ، ئێسساپ كەتمەيدێ، تومێز ئىسسىقمێ، قێياش تەپتىمێ ئێلارنى ئێرمايدێ، چێنكى ئێلارغا رەھىم قىلغێچى ئێلارنى يېتە كلەيدێ، ئێ ئێلارغا بێلاقلارنى ۋىلىتىپ يول باشلايدێ. **11** شێنىڭدەك مەن بارلىق تاغلىرىمنى يول قىلىمەن، مېنىڭ يوللىرىم بولسا ئېگىز كۆتێرێلىدێ. **12** مانا، مێشێ كىشىلەر يىراقتىن كېلىۋاتىدێ، مانا، بێلار بولسا شىمالدىن ۋە غەربتىن كېلىۋاتىدێ، ھەم مێشێلار سىنىم زېمىنىدىنمێ كېلىۋاتىدێ. **13** خێشاللىقتىن تێۋلا گلار، ئى ئاسمانلار؛ ئى يەر-زېمىن، شادلان؛ ناخشىلارنى ياگێتىگلار، ئى تاغلار؛ چێنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە تەسەللى بەردى، ئۆزىنىڭ خار بولغان پېقىر-مێمىنلىرىگە رەھىم قىلدێ. **14** بىراق زىئون بولسا: ـ «پەرۋەردىگار مەندىن ۋاز كەچتى، رەببىم مېنى ئێتىێپ كەتتى!» ـ دەيدێ. **15** ئانا ئێزى ئېمىتىێاتقان بوێقىنى ئێنێتىيالامدێ؟ ئێز قورسىقىدىن ئێغقان ئوغلىغا رەھىم قىلمايى تێرالامدێ؟ ھەتتا ئێلار ئێنێتىغان بولسىمێ، مەن سېنى ئێنێتىيالمايمەن. **16** مانا، مەن سېنى ئێز ئالقانلىرىمغا ئێيێپ پێتكەنمەن؛ [خارابە] تاملىرىڭ ھەردائىم كۆز ئالدىمدىدێر. **17** ئێغێل بالىلىرىڭ [قايتىشقا] ئالدىرىێاتىدێ، ئەسلىدە سېنى ۋەيران قىلغانلار، خاراب قىلغانلار سېنىڭدىن يىراق كېتىێاتىدێ، **18** بېشىڭنى ئېگىز كۆتێرێپ ئەتراپىڭغا قاراپ باق! ئێلارنىڭ ھەممىسى جەم بولێپ قېشىڭغا قايتىپ كېلىێاتىدێ! ئێز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدێ پەرۋەردىگار، سەن ئێلارنى ئێز ۋێگىگە زىبێ-زىننەتلەر قىلىپ كىيىسەن، ئێيى بولدىغان قىزدەك سەن ئێلارنى تاقايسەن؛ **19** چێنكى خارابە ھەم چێلدەرەپ كەتكەن جايلىرىڭ، ۋەيران قىلىنغان زېمىنىڭ، ھازىر كېلىپ، ئێرماقچى بولغانلار ئێپەيلىدىن ساگا تارچىلىق قىلدێ، ئەسلىدە سېنى يێتێێالغانلار يىراقلاپ كەتكەن بولىدێ. **20** سېنىڭدىن جێدا قىلىنغان بالىلىرىڭ بولسا ساگا: ـ «مێشێ جاي تێرێشێمغا بەك تارچىلىق قىلدێ؛ ماگا تێرغێدەك بىر جايىنى بوشتىپ بەرسەڭ!» ـ دەيدێ، **21** سەن كۆڭێڭدە: ـ «مەن بالىلىرىمدىن ئايرىلىپ قالغان، غېرىب-مێساپىر ۋە سێرگێن بولێپ، ۋىيان-ۋىيان ھەيدێپ يێتىلگەن تێرسام، كىم مێشێلارنى ماگا تێغێپ بەردى؟ كىم ئێلارنى بېقىپ چوڭ قىلدى؟ مانا، مەن غېرىب-يالغێز قالدێرێلغانمەن، ئەمدى مێشێلار زادى نەدىن كەلگەندێر؟» ـ دەيسەن. **22** رەب پەرۋەردىگار مێنداق دەيدێ: ـ «مانا، مەن ئەللە رگە قولێمنى كۆتێرێپ ئىشارەت قىلىمەن، ئەل-مىللەتلە رگە كۆرێنىدىغان بىر تێغنى تىكلەيمەن؛ ئێلار ئێغێللىرىڭنى قێچىقىدا ئېلىپ كېلىشىدێ، ئێلار قىزلىرىڭنى ھاياش قىلىپ كېلىدێ. **23** پادىشاھلار بولسا، «ئاتاق دادىلىرىڭ،» خانىشلار بولسا ئىنىگانلىرىڭ بولىدێ؛ ئێلار ساگا بېشىنى يە رگە تەگكۆزێپ تەزىم قىلىپ، پێتلىرىڭ ئالدىدىكى چاڭ-توپىنىمێ يالايدێ؛ شێنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسەن؛ چێنكى ماگا ئێمىد باغلاپ كۆتىگەنلەر ھە رگىز يە رگە قاراپ قالمايدێ. **24** ئێلجىنى باتێرلاردىن ئېلىێالغىلى بولامدێ؟ ھەققانىيەت جازاسى سەۋەبىدىن ئێتىقێن قىلىنغان بولسا قێتێلدێرغىلى بولامدێ؟ **25** چێنكى پەرۋەردىگار مێنداق دەيدێ: ـ ھەتتا باتێرلاردىن ئەسىرلەرنىمێ قايتێرێێالغىلى، ئەشەددىيلەردىن ئێلجىنى قێتقێزێێالغىلى بولىدێ؛ ۋە سەن بىلەن دەۋالاشقانلار بىلەن مەنمێ دەۋالىشىمەن، شێنىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى قێتقێزێپ ئازاد قىلىمەن. **26** سېنى ئە زگێچىلەرنى ئێز گێشى بىلەن ئێزىنى ئێزێقلاندێرىمەن؛ ئێلار يېگێ شاراب ئىچكەندەك ئێز قېنى بىلەن مەست بولێپ كېتىدێ؛ شێنداق قىلىپ بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ قێتقێزغێچىڭ ھەم ھەمجەمەت-نىجاتكارىڭ، ياقۆپقا كێچ-قێدرەت بولغێچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدێ.

50

پەرۋەردىگار مێنداق دەيدێ: ـ مەن قێيێێەتكەن ئاناگلارنىڭ تالاق خېتى قېنى؟ ماگا قەرز بە رگێچىلەرنىڭ قايىسىسىغا سىلەرنى سېتىێەتكەنمەن؟ مانا، سىلەر ئۆز گێناھلىرىگلار ئارقىلىق ئۆز-ئێزىگلارنى سېتىێەتكەنسىلەر، سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىگلار ئۆپەيلىدىن ئاناگلار قێيێێېتىلگەنىدى. **2** مەن سىلەردىنمێ سورايمەن: مەن كەلگىنىمدە، نېمىشقا ھېچ ئادەم چىقمىدى؟ مەن چاقىرغىنىمدا، نېمىشقا ھېچكىم «مانا مەن» دەپ جاۋاب بە رمىدى؟ ھێرلێێكە چىقىرىشقا قێلێم قىسقىلىق قىلامدێ؟ قۆتقێزغێدەك كۆچێم يوقىدێ؟ مانا، مەن بىر ئە يىبلەپلا دېڭىزنى قێرێێتێپ، دەريالارنى چێلگە ئايلاندێرێێ بېتىمەن؛ سێ بولمىغاچقا ئێلارنىڭ بېلىقلىرى سېىسىپ كېتىدێ، ئۆسسێزلێقتىن ئێلدێ؛ **3** ئاسمانلارنى قارىلىق بىلەن كىيدێرىمەن، ئێلارنىڭ كىيىم-كېچە كلىرىنى [قارا] بێزدىن قىلىمەن». **4** «رەب پەرۋەردىگار مېنىڭ جاپا چە ككەنلەرنىڭ كۆڭلىنى ياساشنى بىلىشىم ئۆچۆن ماگا تەلىم-تەربىيە ئالغێچىلارنىڭ تىلىنى تەقدىم قىلدى؛ ئێ مېنى ھەر سەھەر ئێيغىتىپ ئێرىدێ، تەربىيىلەنگەنلەرنىڭ قاتارىدا مېنىڭ قێلێقىمنى ئێيغىتىدێ. **5** رەب پەرۋەردىگار قێلێقىمنى ئاچتى، مەن بولسام ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم، ياكى يولدىن باش تارتمىدىم. **6** دێمبەمنى ساۋێغێچىلارغا، ماگە كێزلىرىمنى تێك يێلغێچىلارغا ئێتێپ بە ردىم؛ خورلێق ھەم تێكێرێشىلەردىن يێزێمنى قاچێرمىدىم، **7** بىراق رەب پەرۋەردىگار ياردىمىدە بولىدێ، شێڭا مەن يە رگە قاراپ قالمايمەن، شێڭا مەن [نېيىتىمنى قەتئىي قىلىپ] يێزێمنى ئالماستەك چىڭ قىلدىم؛ خجىللىقتا قالدێرێلمايدىغانلىقىمنى بىلىمەن. **8** مېنى ئاقلىغێچى يېنىمدىدێر؛ كىم ماگا ئەرز-شىكايەت قىلالىسێن؟ بار بولسا بىرلىكتە دەۋالىشايلى؛ كىم مېنىڭ ئێستێمدىن ئەيىبلىمە كچى بولسا، ئالدىمغا كەلسێن! **9** ماگا ياردەمدە بولغێچى پەرۋەردىگاردێر؛ ئەمدى مېنى ئەرز قىلالايدىغان كىمكەن؟ ئێلارنىڭ ھەممىسى بىر تال كىيىمدەك ئەسكىرەپ كېتىدێ، پەرۋانىلەر ئێلارنى يێتێێېتىدێ». **10** ـ «ئاراگلاردا پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان، ئۆنىڭ قێلىنىڭ سێزىگە ئىتائەت قىلىدىغان كىم بار؟ قاراڭغێلێقتا ماگىدىغان، يورێقلێق بولمىغان كىشى بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئىشىنىپ خاتىرجەملەنسێن، خێداسىغا يێلەنسێن! **11** مانا، ئێزلىرى ئێچێن ئوت ياقىدىغان، ئەترابىگلارنى مەشئەللەر بىلەن ئورايدىغان ھەممىگلار! قېنى، ئێز ئوتێڭلارنىڭ نێرىدا، ئێز ۋێگلار ياققان مەشئەللەر تارىسىدا مېڭىگلار، بىراق سىلەر شێنى قولێمدىن ئالىسىلە رگە: ـ «ئازاب-ھەسرەت ئىچىدە ياتىسىلەر!».

51

«ئى ھەققانىيلىققا ئىنتىلگێچىلەر، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگێچىلەر، ماگا قێلاق سېلىگلار: ـ سىلەرنى يونێپ چىقارغان تاشقا، سىلەرنى كولاپ چىقارغان ئوره ككە نەزەر سېلىگلار؛ **2** ئاتاگلار ئىبراھىمغا، سىلەرنى تێغێپ بە رگەن ساراھقا نەزەر سېلىگلار، چێنكى مەن ئێنى يالغێز چېغىدا چاقىردىم، ئێنىڭغا بەخت ئاتا قىلدىم، ھەم ئێنى

ئاۋۇندۇردۇم. **3** چۈنكى پەرۋەردىگار زىئونغا تەسەللى بەرمەي قويمايدۇ، ئۇنىڭ بارلىق خارابە يەرلىرىگە چوقۇم تەسەللى بېرىدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۇنىڭ جاڭگالىرىنى ئېرەن باغچىسىدەك، ئۇنىڭ چۆل-بياۋانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ بېغىدەك قىلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن خۇشاللىق ھەم شاد-خۇرام‌لىق، رەھمەتلەر ھەم ناخشا ئاۋازلىرى تېپىلىدۇ. **4** مېنىڭ خەلقىم، گېپىمنى ئاڭلاڭلار، ئۆز ئېلىم، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ چۈنكى مەندىن بىر قانۇن-تەلىم چىقىدۇ، ۋە مەن ھۆكۈم-ھەققانىيەتنى ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن بىر نۇر قىلىپ تىكلەيمەن. **5** مېنىڭ ھەققانىيلىقىم سىلە رگە يېقىن، مېنىڭ نىجاتىم يولغا چىقتى؛ مېنىڭ بىلە كىلىرىم ئەل-يۇرتلارغا ھۆكۈم-ھەققەتنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئاراللار مېنى كۈتۈپ ئۈمىد باغلايدۇ، ئۇلار مېنىڭ بىلىكىمگە تايىنىدۇ. **6** يېشىكلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا، ئاستىكلاردا ئۆرغان يەر-زېمىنغىمۇ قاراپ بېقىڭلار، چۈنكى ئاسمانلار ئىس-تۈتەكتەك غايىب بولىدۇ، يەر-زېمىن بولسا بىر تال كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇتاقانلارمۇ ئوخشاشلا ئۆلىدۇ، بىراق نىجاتىم بولسا ئەبەدىلئەبە دگىچىدۇر، مېنىڭ ھەققانىيلىقىم ھەرگىز يانچىلمايدۇ. **7** ئى ھەققانىيلىقىمنى بىلگۈنلەر، كۆڭلىگە قانۇن-تەلىمنى پۈككەن خەلق، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ ئىنسانلارنىڭ ھاقارەتلىرىدىن قورقماڭلار، ئۇلاردىكى كۆپۈرلۈق ۋە غالجىرلاشلاردىن پاتىپاراق بولۇپ كەتمەڭلار، **8** چۈنكى كۆيە ئۇلارنى كىيىمنى يەۋالغاندەك يەۋالىدۇ، قۇرت يۇڭنى يەۋالغاندەك يەۋالىدۇ؛ بىراق ھەققانىيلىقىم ئەبەدىلئەبە دگىچىدۇر، مېنىڭ نىجاتىم دەۋرىدىن-دەۋرگىچىدۇر. **9** ۋېيغان، ۋېيغان، كۆچنى ئۆزۈڭگە كىيىم قىلىپ كىيگەيسەن، ئى پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى! قەدىمكى ۋاقىتلاردا، ئوتتەكەن زامانلاردىكى دەۋرلەردە ۋېيغانغىنىڭدەك ۋېيغان! راھابنى قىيما-چىيما قىلىپ چېپىۋەتكەن، تەجدىھانى سانجىپ زەخىملەندۈرگەن ئەسلى سەن ئەمەسمۇ؟ **10** دېڭىزنى، دەھشەتلىك ھاڭلاردىكى سۈلارنى قۇرۇتۇپتىپ، دېڭىزنىڭ تېگىلىرىنى سەن ھەججەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلارنىڭ ئوتۇش يولى قىلغان ئوزۇڭ ئەمەسمۇ؟ **11** شۇڭا پەرۋەردىگار بەدەل تولەپ قۇتقۇزغانلار قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار ناخشىلارنى ئېيتىپ زىئونغا يېتىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-خۇرام‌لىق قونىدۇ، ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا ئېرىشىدۇ، قايغۇ-ھەسرەت ھەم ئۆھ-ئادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ. **12** سىلە رگە تەسەللى بەرگۈچى ئوزۇم، ئوزۇمدۇرمەن؛ ئۇلۇش ئالدىدا ئورغان بىر ئىنساندىن، ئېنى ئوت-چۆپىلە رگە ئايلىنىپ كېتىدىغان ئىنسان بالىسىدىن قورقۇپ كەتكىنىڭ نېمىسى؟ **13** ئاسمانلارنى كە رگەن، يەر-زېمىننىڭ ئۈلىنى سالغان ياسىغۇچىڭ پەرۋەردىگارنى ئونتۇپ يۈرسەن، شۇنداقلا كۆن يۈيى ھالاكەت يۈرگۈزمەكچى بولغان زالىمنىڭ قەھرىدىن تونتاۋسىز قورقۇپ يۈرسەن؛ ئەمدى زالىمنىڭ قەھرى قېنى؟ **14** باش ئەگگەن ئەسىر بولسا تېزدىن بوشتىلىدۇ، ئۇ ھاڭغا چۈشمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۆلمەيدۇ، ئۇنىڭ رىسقىمۇ ئۈزگەپ قالمايدۇ. **15** مەن بولسام دېڭىزنى قوزغاپ، دولقۇنلارنى ھۆركىرەتكۈچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار» مېنىڭ نامىمدۇر؛ **16** ۋە ئاسمانلارنى تىكلەشكە، يەر-زېمىننىڭ ئۈلىنى سېلىشقا، ۋە زىئونغا: «سەن مېنىڭ خەلقىمدۇر» دېيىشكە، مەن سۆزۈمنى ئاغزىڭغا قويغانمەن، سەن [قۇلۇمنى] قولۇمنىڭ سايىسى بىلەن يايقانمەن.

17 ئى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى قەھرلىك قەدەھنى ئىچىۋەتكەن يېرۇسالىم، ۋېيغان، ۋېيغان، ئورۇ ئۈگۈن تۇر، تاڭدەمنى ۋەھىمىگە سالغۇچى جام-قەدەھنى سەن ئىچتىڭ، بىراقلا كۆتۈرىۋەتتىڭ، **18** ئۇنىڭ تۇغۇپ بە رگەن بارلىق بالىلىرى تارىسدا ئۇنى يېتە كلىگۈدەك ھېچكىم يوق، ئۇنىڭ يېقىپ چوڭ قىلغان بارلىق بالىلىردىن ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ يۈلىگۈدەك ھېچبىرىمۇ يوق. **19** بۇ ئىككى ئىش بېشىڭغا چۈشتى ـ (كىم سەن ئۈچۈن ئىچ ئاغرىتىپ يىغلار؟!) ـ بۇلاڭچىلىق ھەم ۋەيرانچىلىق، تاچارچىلىق ھەم قىلىچ؛ مەنمۇ ساڭا تەسەللى بېرەلەيمەمكىن؟ **20** سېنىڭ بالىلىرىڭ ھالسىزلىنىپ ھوشىدىن كەتتى، تورغا چۈشكەن جەرەندەك ھەربىر كوچىنىڭ دوقمۇشىدا ياتىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى بىلەن، خۇدايىڭنىڭ تەنبىھى بىلەن تولدۇرۇلدى؛ **21** شۇڭا ھازىر بۇنى ئاڭلاپ قوي، ئى خار بولغان، ـ مەست بولغان، بىراق شاراب بىلەن ئەمەس: ـ **22** تۇز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى يۈرگۈزگۈچى رەببىڭ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن قولۇڭدىن ئادەمنى ۋەھىمىگە سالىدىغان جام-قەدەھنى، يەنى قەھرىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىۋالدىم، سەن ئىككىنچى ئۇنىڭدىن ھېچ ئىچمەيسەن؛ **23** مەن ئۇنى سېنى خارلىۋاتقانلارنىڭ قولىغا تۇتقۇزىمەن، ئۇلار ساڭا: «بىز تۇستۇ ئۈگۈن دەسسەپ تۇتىمىز، ئېگىلىپ تۇر» دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن تېنىڭنى يەر بىلەن تەڭ قىلىپ، تۇستۇ ئۈگۈن ئۆتكۈچىلەر ئۈچۈن ئۆزۈڭنى كوچىدىكى يول قىلدىڭ».

52 ـ ۋېيغان، ۋېيغان، ئى زىئون، كۈچۈڭنى كىيىۋال، ئى يېرۇسالېم، مۇقەددەس شەھەر، گۈزەل كىيىم-كېچىە كىلىرىڭنى كىيىۋال؛ چۈنكى بۇندىن باشلاپ سۈننەت قىلىنمىغانلار يا كى ناپاكلار ئىچىگە ئىككىنچى كىرمەيدۇ. **2** توپا-چاڭدىن چىقىپ ئۆزۈڭنى سىلكىۋەت؛ ئورۇ ئۈگۈن تۇر، ئولتۇرۇۋال، ئى يېرۇسالېم؛ ئۆزۈڭنى بوينۇ ئۈگۈدىكى زەنجىرلەردىن بوشتىۋەتكىن، ئى ئۇتقۇن بولغان زىئون قىزى! **3** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر ئۆز ئۈگۈنلىرى پۇلسىز سېتىۋەتكەنسىلەر، پۇلسىز قايتۇرۇپ سېتىۋېلىنىسىلەر».

4 چۈنكى مۇنداق دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار: ـ خەلقىم دەسلەپتە مىسىرغا مۇساپىر سۈپىتىدە چۈشكەنىكەن، شۇنداقلا يېقىندا ئاسۇرىيە ئۇلارنى ئە زگەن يەردە، **5** (ئەمدى ھازىر خەلقىم پۇلسىز ئېلىپ كېلىنگىنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار) مېنىڭ كارىم بولمامدىكەن؟ ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار ئۇلارنى زار قاقشاتقان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شۇنداقلا نامىم بولسا كۈن بويى توختاۋسىز ھاقارەتلەنگەن ئورسا، مېنىڭ كارىم بولمامدىكەن؟!» **6** شۇڭا ئۆز خەلقىم مېنىڭ نامىمنى بىلىدۇ، شۇڭا شۇ كۈنى ئۇلار مېنىڭ «ئۆز» ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا ئۇلارغا: «كۆر، مېنى!» دەيدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. **7** تاغلار ئۈستىدە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرى نېمىدېگەن گۈزەل-ھە! ئۇ ئارام-خاتىرجەملىكنى جاكارلايدۇ، بەختلىك خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كېلىدۇ، نىجات-قۇتۇلۇشنى ئېلان قىلىدۇ، ئۇ زىئونغا: «خۇدايىڭ ھەممىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ!» **8** كۆزەتچىلىرىڭنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلا! ئۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ، ناخشىلارنى يا ڭرىتىپ توۋلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار زىئوننى ئېلىپ قايتىقاندا، ئۇلار ئۆز كۆزى بىلەن كۆرىدۇ! **9** ئى يېرۇسالېمنىڭ خارابىلىرى، ناخشىلارنى يا ڭرىتىپ تەنتەنە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە تەسەللى بە رگەن، ئۇ يېرۇسالېمنى ھەججەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان! **10** پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئۆز مۇقەددەس بىلىكىنى ئېچىپ ئايان قىلغان؛ شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىننىڭ بارلىق چەت-ياقىلىرى خۇدايىمىزنىڭ نىجات-قۇتۇلۇشىنى كۆرىدۇ. **11** چىقىپ كېتىڭلار، چىقىپ كېتىڭلار، ھېچ ناپاك نەرسىگە تە گمەي شۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قاچا-قۇچىلىرىنى كۆتۈرگۈچىلەر، ئۆزۈڭلارنى پاك تۇتۇڭلار، **12** چۈنكى سىلەر ئالدىرىغان پېتى ئەمەس، پاتىپاراق قاچقان پېتى ئەمەس چىقىپ كېتىسىلەر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردا ماڭىدۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئارقا مۇھاپىزەتچىڭلار بولىدۇ. **13** « ـ كۆر ئۇقالارىكى، مېنىڭ قۇلۇم دانالىق بىلەن ئىش كۆرىدۇ، ئۇ [ئالىم ئالىدىدا] كۆتۈرۈلىدۇ، يۇقىرى ئورۇنغا چىقىرىلىدۇ، ناھايىتى ئالىي ئورۇنغا ئېرىشتۈرۈلىدۇ. **14** لېكىن نۇرغۇن كىشىلەر سېنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران قېلىشىدۇ، ـ چۈنكى ئۇنىڭ چىرايى باشقا ھەرقانداقىنىڭكىدىن كۆپ زەخىملەنگەن، [قۇلنىڭ] قىياپىتى شۇ دەرىجىدە بۇزۇۋېتىلگەنكى، ئۇنىڭدا ھەتتا ئادەم سىياقىمۇ قالمىغان! **15** ئۇ شۇ يول بىلەن نۇرغۇن ئەللەرنىڭ ئۈستىگە [قان] چاچىدۇ. ھەتتا شاھ-پادىشاھلارمۇ ئۇنىڭ كارامىتىدىن ئاغزىنى تۇتۇپلا قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇنۇتۇلۇپ كەتمىگەن ئەزەلدىن ئېيتىلمىغانىنى ئۇلار كۆرەلەيدۇ، ئۇلار ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغانىنى چۈشىنەلەيدۇ.

53 بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىممۇ ئايان قىلىنغان؟ **2** ئۇ بولسا [پەرۋەردىگارنىڭ] ئالدىدا خۇددى يۇمران مايىسىدەك، يا كى خۇددى قاغىجراق ئۆپراقتا تارتقان بىر يىلتىزدەك ئۆسىدۇ؛ ئۇنىڭدا چەزبىدارلىق يا كى ھەيۋە يوق بولىدۇ، بىز ئۇنى كۆرگىنىمىزدە، ئۇنىڭ بىزنى چەلب قىلغۇدەك تەقى-تۇرقىمۇ يوق بولىدۇ. **3** ئۇ كىشىلەر تەرىپىدىن كەمىستىلىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭدىن يىراقلىشىدۇ، ئۇ كۆپ دەرد-ئەلەملىك ئادەم بولۇپ، ئۇنىڭغا ئازاب-ئۇقۇبەت يار بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن يۈزلەر قاچۇرۇلىدۇ، ئۇ كەمىستىلىدۇ، بىز ئۇنى ھېچ نەرسىگە ئەرزىمەس دەپ

مىسابلدۇق. 4 براق ئەمەلىيەتتە بولسا، ئۇ بىزنىڭ قايغۇ-ھەسرىتىمىزنى كۆتۈردى، ئازاب-ئوقۇبەتلىرىمىزنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى. بىز بولساق، بۇ ئىشلارنى ئۇ ۋاباغا ئۇچرىغانلىقىدىن، خۇدا تەرىپىدىن جازالىنىپ ئۇرۇلغانلىقىدىن، شۇنداقلا قىيىن-قىستاققا ئېلىنغانلىقىدىن دەپ قارىدۇق! 5 لېكىن ئۇ بىزنىڭ ئاسىيلىقلىرىمىز ۋەيەيلىدىن يارىلاندى، بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن زەخىملەندى؛ ئۇنىڭ جازالىنىشى بەدىلىگە، بىز ئارام-خاتىرجەملىك تاپتۇق، ھەم قامچىدىن بولغان يارىلىرى ئارقىلىق بىز شىپالىنىپ قالدۇق. 6 ھەممىز خۇددى قويلاردەك يولدىن ئېزىپ، ھەربىرىمىز ئۆزىمىز خالىغان يولغا ماڭغانىدۇق؛ بىراق پەرۋەردىگار ھەممىزنىڭ قەبىھلىكىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يىغىپ ۋۇكلىدى. 7 ئۇ قىينىلىپ، ئازاب چەككەن بولسىمۇ ئېغىز ئاچمىدى؛ ئۇ خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ مېڭىلغان پاقلاندەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىلدى، شۇنداقلا يۈڭ قىرقىغۇچىلار ئالدىدا قوي ئۈن-تىنسىز ياتقاندەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. 8 ئۇ قامالىپ قويۇلۇپ، ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولۇپ ئېلىپ كېتىلدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىممۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن ئېلىپ كېتىلدى، مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئاسىيلىقى ئۈچۈن ئۇ ۋابا بىلەن ئۇرۇلدى. 9 كىشىلەر ئۇنى رەزىللەر بىلەن ئورتاق بىر گۆر رگە بېكىتكەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆلۈمىدە بىر بايى بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ھېچقاچان زوراۋانلىق قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىرەر ئېغىزمۇ ھىيلە-مىكىرلىك سۆز تېپىلماس. 10 براق ئۇنى ئېزىشنى لايىق كۆرگەن پەرۋەردىگارىدۇر؛ ئۇ ئۇنى ئازابقا چۈمۈلدۈرگۈزدى. گەرچە ئۇ ئۆز جىنىنى گۇناھنى ۋۇيىدىغان قۇربانلىق قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆزىنىڭ ئۇرۇقى-ئەۋلادلىرىنى چوقۇم كۆرۈپ تۇرىدۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆرىدىغان كۆنلىرى ئۇزارتىلىدۇ؛ ۋە پەرۋەردىگارنىڭ كۆڭۈلى سۈيۈندىغان ئىشلار ئۇنىڭ ئىلكىدە بولۇپ، راۋاج تېپىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 11 ئۇ ئۆزى تارتقان جاپانىڭ مېۋىسىنى كۆرۈپ مەمنۇن بولىدۇ؛ ھەققانىي بولغۇچى مېنىڭ قۇلۇم ئۆزىنىڭ بىلىملىرى بىلەن نۇرغۇن كىشىلە رگە ھەققانىيلىقنى يەتكۈزىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۆزىگە يۈكلىۋالىدۇ. 12 بۇ ئىشلىرى ئۈچۈن مەن شۇ «نۇرغۇن كىشىلەر»نى ئۇنىڭغا ھەدىيە قىلىپ بېسىۋىسى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزى كۆچلۈكلەرنى غەنىمەت سۈپىتىدە ئۆلەشتۇرۇپ بېرىدىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ تا ئۆلۈشكە قەدەر «[شاراب ھەدىيە]»نى تۆككەندەك، ئۆز جىنىنى تۆتۈپ بەردى، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ قاتاردا سانىلىشىغا يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى، ئۆزىنى ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ئورنىغا قويۇپ ئۇلار ئۈچۈن دۇئا قىلدى».

54 ـ ئەتىنەنە قىل، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماس ئايال! ناخشىلارنى يا كۆزات، شادلىنىپ توۋلا، ئى تولغاق تۇتۇپ باقمىغان ئايال! ـ چۈنكى غېرىب ئايالنىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئايالنىڭكىدىن كۆپتۇر! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ 2 چېدىرىڭنىڭ ئورنىنى كېڭەيتىپ، ئۆزالغۇلىرىڭنىڭ ئېتىكلىرىنى ئۇزار يايىشۇن، كۆزۈڭنى ھېچ ئايىماي چېدىر تانىلىرىڭنى ئۇزارتقىن، قوزۇقلىرىڭنى چىڭايتقىن؛ 3 چۈنكى سەن ئوڭ ۋە سول تەرەپكە كېڭىيىسەن؛ سېنىڭ ئەۋلادىڭ باشقا ئەللەرنى ئىگىلەيدۇ، ئۇلار غېرىب شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىدۇ. 4 قورقما، چۈنكى سەن ھېچ خجالەتتە بولمايسەن، ھېچ ۋىيانىتا قالدۇرۇلمايسەن، چۈنكى يە رگە ھېچ قارتىلىپ قالمايسەن، چۈنكى ياشلىقىڭدىكى خجىلچانلىقنى ئۇنۇتىيسەن، ئۇلالۇۋۇڭنىڭ ئاھانىتىنى ھېچ ئېسىڭگە كەلتۈرەلمەيسەن. 5 چۈنكى سېنى يارىتىپ شەكللەندۈرگۈچىڭ بولسا سېنىڭ ئېرىڭ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامى؛ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولسا ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، ئۇ بارلىق يەر-زېمىنىڭ خۇداسى دەپ ئاتىلىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى چاقىردى، ـ خۇددى ئېرى ئۆزىدىن ۋاز كەچكەن، كۆڭۈلى سۈنۈق بىر ئايالدەك، ياشلىقىدا ياتلىق بولۇپ ئاندىن تاشلۇۋېتىلگەن بىر ئايالنى چاقىرغاندەك چاقىردى» ـ دەيدۇ سېنىڭ خۇدايىڭ؛ 7 مەن بىر دەققە سەندىن ئايرىلىپ كەتتىم، بىراق زور كۆيۈمچانلىق بىلەن سېنى يىغىمەن؛ 8 غەزىپىمنىڭ تېشىشى بىلەن مەن بىر دەققىلا يۈزۈمنى سەندىن يوشۇرۇپ قويدۇم؛ بىراق مەڭگۈلۈك مېھىر-مۇھەببىتىم بىلەن ساڭا كۆيۈمچانلىق كۆرسىتىمەن» ـ دەيدۇ ھەجەمەمت-قۇتقۇزغۇچىڭ پەرۋەردىگار. 9 مۇشۇ ئىشلار خۇددى نۇھ [پەيغەمبەر] دەۋرىدىكى توپان سۈلىرىدەك بولىدۇ ـ مەن نۇھ دەۋرىدىكى سۈلار ئىككىنچى يەر يۈزىنى بېسىپ ئۆتمەيدۇ دەپ قەسەم ئىچكىنىمدەك، ـ مەن شۇنداق قەسەم ئىچكەنىدەك، سەندىن ئىككىنچى غەزەپلەنمەيمەن، ساڭا ئىككىنچى تەنبىھ بەرمەيمەن. 10 چۈنكى تاغلار يوقىلىدۇ، دۆڭلەرمۇ يۇتقىلىپ كېتىدۇ، بىراق مېھىر-مۇھەببىتىم سەندىن ھەرگىز كەتمەيدۇ، ساڭا ئارام-خاتىرجەملىك بە رگەن ئەھدەمۇ سەندىن نېرى بولمايدۇ» ـ دەيدۇ ساڭا كۆيۈمچانلىق قىلغۇچى پەرۋەردىگار. 11 ئى خار بولغان، بوراندا ۋېرىان-ۋېران چايقالغان، ھېچ تەسەللى قىلىنمىغان [قىز]، مانا، مەن تاشلىرىڭنى رەڭدار سېمونت لاي بىلەن قىرلايمەن، كۆزۈك ياقۇتلار بىلەن ئۆلۈڭنى سالىمەن؛ 12 پارقىراق مۇنارلىرىڭنى لەئەللەردىن، دەرۋازىلىرىڭنى چاقناق ياقۇتلاردىن، بارلىق سېپىللىرىڭنى جاۋاھىراتلاردىن قىلىپ ياسايمەن. 13 سېنىڭ بالىلىرىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئۆگىتىلىدۇ؛ بالىلىرىڭنىڭ ئارام-خاتىرجەملىكى زور بولىدۇ! 14 سەن ھەققانىيلىق بىلەن تىكلىنىسەن؛ سەن زۇلۇمدىن يىراق، (چۈنكى سەن ھېچ قورقمايسەن) ۋەھشەتتىنمۇ يىراق ئۆزىڭىزچى بولىسەن، چۈنكى ئۇ ساڭا ھېچ يېقىنلاشمايدۇ. 15 مانا، بىرەرسى ھامان يىغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا، (بىراق بۇ ئىش مېنىڭ ئىختىيارىمدا بولغان ئەمەس)، كىمكى يىغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا سېنىڭ سەۋەبىڭدىن يىقىلىدۇ. 16 مانا، كۆمۈر ئوتنى يەلپۈتۈپ، ئۆزىگە مۇۋاپىق بىر قورالنى ياسىغۇچى ئۆمۈرچىنى مەن ياراتقانىمەن، ھەم خار قىلىش ئۈچۈن ھالاك قىلغۇچىنىمۇ مەن ياراتقانىمەن؛ 17 ساڭا قارشى ياسالغان ھېچقانداق قورال كارغا كەلمەيدۇ، ساڭا ئەرز-شىكايەت قىلغۇچى ھەربىر تىلنى سەن مات قىلىسەن. مانا شۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرىنىڭ تالىدىغان مىراسىدۇر! ئۇلارنىڭ ھەققانىيلىقى بولسا مەندىندۇر!

55 ھوي! بارلىق ئۆسساپ كەتكەنلەر، سۇغا كېلىڭلار! پۇلى يوقلار، كېلىڭلار، ئاش-نان سېتىۋېلىپ يە ڭلار؛ مانا كېلىڭلار، نە پۇل نە بەدەل تۆلىمەيلا شاراب ھەم سۈت سېتىۋېلىڭلار، 2 نېمىشقا ھەقىقىي ئاش-نان بولمايدىغان نەرسىگە پۇل خەجلەيسىلەر؟ ئەجىرىڭلارنى ئادەمنى ھېچ قانائەتلەندۈرمەيدىغان نەرسىلەر ئۈچۈن سەرپ قىلىسىلەر؟ گېپىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، ياخشىسىدىن يە ڭلار، كۆڭۈڭلار موللىقتىن قانائەتلىنىدۇ، 3 ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، يېنىمغا كېلىڭلار، ئاڭلاڭلار، جېنىڭلار ھاياتقا ئېرىشىدۇ، ۋە مەن سىلەر ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزۈپ بېرىمەن: ـ شۇ ئەھدە ـ داۋۇتقا ۋەدە قىلنغان مېھىر-شەپقەتلەردۇر! 4 مانا، مەن ئۇنى ئەل-يۇرتلارغا گۇۋاھچى سۈپىتىدە، ئەل-يۇرتلارغا يېتەكچى ھەم سە رىكەردە سۈپىتىدە تەقدىم قىلدىم ـ 5 ـ «مانا، سەن تۇز ئۆگىگە يات بىر ئەلنى چاقىرىسەن، سېنى بىلمىگەن بىر ئەل يېنىڭغا يۈگۈرۈپ كېلىدۇ، سەۋەبى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ ئۆزىدۇر؛ چۈنكى ئۇ سېنى ئۈلۈغلاپ ساڭا گۈزەللىك-جۇلالىقنى يار قىلدى». 6 ـ ئىزدە ڭلار پەرۋەردىگارنى، ئۇ ئۆزىنى تاپقۇزماقچى بولغان يەيتتە، ئۇ يېقىن تۇرغان ۋاقتىدا ئۇنىڭغا ندا قىلىڭلار! 7 رەزىل ئادەم ئۆز يولىنى، ناھەق ئادەم ئۆز ئوي-خىيالىرىنى تاشلىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ ئۇنىڭغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىدۇ، خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ زور كەچۈرۈم قىلىدۇ. 8 چۈنكى مېنىڭ ئويلىغانلىرىم سىلەرنىڭ ئويلىغانلىرىڭلار ئەمەس، مېنىڭ يوللىرىم بولسا سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەستۇر؛ 9 چۈنكى ئاسمان يەردىن قانچە يۇقىرى بولغىنىدەك، مانا ئۆز يوللىرىم سىلەرنىڭ يوللىرىڭلاردىن، مېنىڭ ئويلىغانلىرىم سىلەرنىڭ ئويلىغانلىرىڭلاردىن شۇنچە يۇقىرىدۇر. 10 يامغۇر ھەم قار ئاسماندىن چۈشۈپ، يەر يۈزىنى سۇغىرىپ ئۇنى كۆكەرتىپ، چېچەك كىلتىپ، تېرىغۇچىغا ئۇرۇقنى، يېگۈچىگە ئاش-نانىنى تەمىنلىگۈچە قايتمايدىغانىدەك، 11 مانا مېنىڭ ئاغزىمدىن چىققان سۆز-كالامىم شۇنداقتۇر؛ ئۆز كۆڭۈلىمدىكىنى ئەمەلگە ئاشۇرمىغۇچە، ئۇنى ئەۋەتىش مەقسىتىمگە تولۇق يە تمىگۈچە، ئۇ ئۆزۈمگە بىكاردىن-بىكار قايتمايدۇ. 12 چۈنكى سىلەر شاد-خۇرام ھالدا چىقىسىلەر؛ ئارام-خاتىرجەملىكتە يېتە كلىنىپ چىقىسىلەر؛ تاغلار ھەم دۆڭلەر سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ناخشا يا كۆرسىتىدۇ، دالالاردىكى بارلىق دەل-دەرەخلەر چاۋاك چېلىشىپ تەنتەنە قىلىدۇ؛ 13 يانتاقلىقىنىڭ ئورنىدا قارىغاي، جىغانلىقنىڭ

ئورندا خاداس دەرىخى تۈسىدۇ، مۇشۇلار بولسا پەرۋەردىگارغا بىر نام كەلتۈرىدۇ، مەڭگۈ ئۇنى تۈزۈلمەس كارامەت بولىدۇ.

56 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادالەت ھەم ھىدايەتنە چىڭ تۇرۇڭلار، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈپ‌ىگىلار؛ چۈنكى مېنىڭ نىجاتىم يېقىنلاشتى، ھەققانىيلىقىم ئايان قىلىناي دەۋاتىدۇ، **2** مۇشۇلارنى قىلغۇچى كىشى، مۇشۇلاردا چىڭ تۇرغۇچى ئىنسان بالىسى ـ شاباب كۈننى بۇلغىماي پاك-مۇقەددەس ساقلىغۇچى، قولىنى ھەرقانداق رەزىللىكتىن تارتقۇچى كىشى ئېمىدىگەن بەختلىكتۇر! **3** ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا باغلىغان يات يۇرتلۇق ئادەم: ـ «پەرۋەردىگار چوقۇم مېنى ئۆز خەلقىدىن ئايرۇۋېتىدۇ!»، يا كى ئاغۋات بولغان كىشى: ـ «مانا، قاقشال بىر دەرەخمەن!» دېگۈچى بولمىسۇن. **4** چۈنكى پەرۋەردىگار: ـ مەن ئۆز «شاباب كۈنلىرىم»نى ساقلايدىغان، كۆڭۈلدىكى ئىشلارنى تاللىغان، ئەھدەمدە چىڭ تۇرىدىغان ئاغۋاتلارغا مۇنداق دەيمەنكى: ـ **5** مەن ئۇلارغا ئۆز ۋەيۋەمدە، يەنى ئۆز تاملىرىم ئىچىدە ئورۇن ھەم نام-ئاتاق ئاتا قىلىمەن؛ مۇشۇ نام-ئاتاق ئوغۇل-قىزلىرى بارلىرىنكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ مەن ئۇلارغا ئۈزۈلمەس، مەڭگۈلۈك نامنى بېرىمەن. **6** پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ نامىغا سېغىنىشقا، ئۇنىڭ قۇللىرى بولۇشقا پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى باغلىغان، شاباب كۈننى بۇلغىماي پاك-مۇقەددەس ساقلىغان، ئەھدەمنى چىڭ تۇتقان يات يۇرتلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىنى بولسا، **7** ئۇلارنىمۇ ئۆز مۇقەددەس تېغىمغا ئېلىپ كېلىمەن، مېنىڭ دۇئا گاھ بولغان ۋەيۋەمدە ئۇلارنى خۇشال قىلىمەن؛ ئۇلارنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرى ھەم تەشە كۆكۈر قۇربانلىقلىرى مېنىڭ قۇربانگاھىم ئۈستىدە قوبۇل قىلىنىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ ۋەيۋەم «بارلىق ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن دۇئا قىلىنىدىغان ئۆي» دەپ ئاتىلىدۇ. **8** ئىسرائىلدىن تارقىلىپ كەتكەن غېرىبلارنى يىغىپ قايتۇرىدىغان رەب پەرۋەردىگار: ـ مەن يەنە ئۇنىڭغا باشقىلارنى، يەنى يىغىلىپ بولغانلارغا باشقىلارنىمۇ قوشۇپ يىغىمەن! ـ دەيدۇ. **9** ـ ئى دالالاردىكى بارلىق ھايۋانلار، كېلىپ ئۈزۈقتىن ئېلىڭلار، ئورمانلىقتىكى بارلىق ھايۋانلار، كېلىڭلار! **10** [ئىسرائىلنىڭ] كۆزەتچىلىرى ھەممىسى قارىغۇ؛ ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ؛ ھەممىسى قاۋاشنى بىلمەيدىغان گاچا ئىتلار، چۈشە كەپ ياتىدىغان، ۋېقۇزغا تامراقلار! **11** مۇشۇ ئىتلار بولسا نەپسى يامان، ۋېغانىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇلار بولسا [خەلقىمنى] «باققۇچى»لارمىش تېخى! ئۇلار يورۇقتۇقۇشنى ھېچ بىلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خالىغانچە يول تاللاپ قېيىپ كەتكەن، بىرسىمۇ قالماي ھەربىرى ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلەپ يۈرگۈچىلەر! **12** ئۇلار: «قېنى، شاراب كەلتۈرىمەن، ھاراقنى قانغۇچە ئىچەيلى، ئەتىمۇ بولسا بۈگۈنكىدەك بولىدۇ، تېخىمۇ موچىلىق بولىدۇ يەنە!» ـ دەۋېرىدۇ.

57 ھەققانىي ئادەم ئالەمدىن ئۆتىدۇ، ھېچكىم يۈنكۈگا كۆڭۈل بۆلەيدۇ؛ مېھرىبان ئادەملەر يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ، بىراق ھېچكىم ۋىلاپ چۈشىنەلەيدۇكى، ھەققانىي ئادەملەر يامان كۈنلەرنى كۆرمىسۇن دەپ يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ. **2** ئۇ بولسا ئارام-خاتىرجەملىك ئىچىگە كىرىدۇ؛ يەنى ئۆزلىرىنىڭ دۈرۈس يولدا ماڭغان ھەربىر كىشى، ئۆز ئورندا يېتىپ ئارام ئالىدۇ. **3** بىراق سەنلەر، ئى جاد ۋەگەر ئايالنىڭ بالىلىرى، زىناخور بىلەن پاھىشە ئايالنىڭ نەسلى؛ ۋىياققا يېقىن كېلىڭلار، **4** سىلەر كىمنى مازاق قىلۋاتىسىلەر؟ يا كى كىمگە قارشى ئاغزىڭلارنى كاڭاچىتىپ، تىلىڭلارنى ئۇزۇن چىقىرىسىلەر؟ سىلەر بولسا ئاگلار ئاسىيلىقتىن تۇغۇلغان بالىلار، ئالداملىقنىڭ نەسلى ئەمەسمۇسىلەر؟ **5** ھەربىر چوڭ دەرەخ ئاستىدا، ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا شەھۋانىيلىق بىلەن كويۇپ كەتكۈچى، كىچىك بالىلارنى جىلغىلارغا ھەم خادا تاشلارنىڭ يېرىقلىرىغا ئېلىپ سويغۇچىسىلەر! **6** ئېرىقتىكى سىلىقلانغان تاشلار ئارىسىدا سېنىڭ نېسىۋەڭ باردۇر، شۇلار، شۇلارلا سېنىڭ تەقسىماتىڭدۇر؛ شۇنداق، سەن ئۇلارغا ئاتاپ «شاراب ھەدىيەسى»نى قۇيۇپ، ئۇلارغا «ئاشلىق ھەدىيە»نمۇ سۇنۇپ بەردىڭمۇ؛ ئەمدى مۇشۇلارغا رازى بولۇپ ئۆزۈمنى بىسۋاللسام بولامتى؟ **7** سەن يۇقىرى، ئېگىز بىر تاغ ئۈستىدە ئورۇن-كۆرپە سېلىپ قۇربانلىق، سەن ئاشۇ يەردىمۇ قۇربانلىقلارنى قىلىشقا چىقتىڭ. **8** ئىشىكلەرنىڭ كەينىگە ۋە كەينى كېشە كلىرىگە «ئەسلىمىلىرىڭ»نى بېكىتىپ قويدۇڭ، چۈنكى سەن مەندىن ئايرىلدىڭ، سەن يالىڭاچلىنىپ ئورنۇڭغا چىقتىڭ، ئورۇن-كۆرپىڭنى كېڭەيتىپ [خېرىدارلىرىڭ] بىلەن ئۆتۈرۈڭ ئۈچۈن ئەھدىلەشتىڭ، ئۇلارنىڭ ئورۇن-كۆرپىسىگە كۆزۈڭلۈك چۈشتى، سەن ئۇلار **9** سەن زەيتۇن مېيى ھەدىيىسىنى ئېلىپ، ئەترلىرىڭنى ئۈستىبېشىڭغا بولۇشغا چىچىپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردىڭ؛ ئەچىلىرىڭنى يىراققا ئەۋەتىپ، ھەتتا تەھتىساراغا يەتكۈچە تۈزۈڭنى پەس قىلدىڭ. (Sheol h7585) **10** سەن بىسىپ ماڭغان بارلىق يوللىرىڭدا چارچىغىنىڭ بىلەن، يەنە: «يوق يەپتىمەن، بولدى بەس!» دەپ قويمىدىڭ تېخى، ئېنىپ يۈرۈشكە يەنىلا كۈچۈڭنى يىغدىڭ، ھېچ جاق تويمىدىڭ. **11** سەن زادى كىمدىن يۈرە كراده بولۇپ، قورقۇپ يۈرىسەن، يالغان گەپ قىلىپ، مېنى ئېسىڭگە ھېچ كەلتۈرمەي، كۆڭۈڭدىن ھېچ ئۆتكۈزمىدىڭ. مەن ئۇزۇنغىچە سۈكۈتتە تۇرۇپ كەلدىم ئەمەسمۇ؟ سەن يەنىلا مەندىن ھېچ قورقۇپ باقمىدىڭ! **12** سېنىڭ «ھەققانىيلىقىڭ»نى ھەم «تۈھپىلىرىڭ»نى بايان قىلىمەن: ـ ئۇلارنىڭ ساڭا ھېچ پايدىسى يوقتۇر! **13** چىرقىرىغانلىرىڭدا سەن يىغىپ تۇپلىغان [يۈتلار] كېلىپ سېنى قۇتقۇزسۇن! بىراق شامال پۈۋ قىلىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆچۈرۈپ كېتىدۇ، بىر نەپەسلا ئۇلارنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ بىراق ماڭا تايانغۇچى زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. **14** [شۇ چاغدا]: ـ «يولنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، ئۇنى تەييارلاڭلار، خەلقىمنىڭ يولنى بوشتىپ بارلىق پۈتلىكاشاڭلارنى ئېلىپ تاشلاڭلار» دېيىلىدۇ. **15** چۈنكى نامى «مۇقەددەس» بولغۇچى، يۇقىرى ھەم ئالىي بولغۇچى، ئەبەدلىكەبە دگىچە ھايات بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن يۇقىرى ھەمدە مۇقەددەس جايدا، ھەم شۇنداقلا روھى سۈنۈق ھەم كىچىك پېشل ئادەم بىلەن بىللە تۇرىمەنكى، كىچىك پېشل ئادەمنىڭ روھىنى يېڭىلايمەن، دىلى سۈنۈقنىڭ كۆڭلىنى يېڭىلايمەن. **16** چۈنكى مەن ھەرگىز مەڭگۈگە ئەرز قىلىپ ئەيىبلىمەيمەن، ھەم ئەبەدلىكەبە دگىچە غەزەپلەنمەيمەن؛ شۇنداق قىلسام ئىنسانىنىڭ روھى مېنىڭ ئالدىمدا سۈسلىشىپ يوقايدۇ، ئۇزۇنۇم ياراتقان نەپەس ئىگىلىرى تۇگىشىدۇ. **17** ئۇنىڭ ئۆز نەپسانىيەتلىك قەبىھلىكىدە مەن ئۇنىڭدىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى ئۇرغانىمەن؛ مەن ئۇنىڭدىن يوشۇرۇن ئۇرۇپ، ئۇنىڭغا غەزەپلەنگەنلىكىم بىلەن، ئۇ يەنىلا ئارقىسىغا چېكىنگىنچە ئۆز يولىنى مېڭىۋەردى؛ **18** مەن ئۇنىڭ يوللىرىنى كۆرۈپ يەتكەن تەقدىرىمۇ، مەن ئۇنى ساقايتىمەن؛ مەن ئۇنى يېتە كلەيمەن، مەن لەۋلەرنىڭ مېۋىسىنى يارىتىمەن، ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەسرەت چە ككۈچىلە رگە يەنە تەسەللى بېرىمەن؛ يىراق ئۇرۇۋاتقانلار، يېقىن ئۇرۇۋاتقانلىرىمۇ مۇتلەق ئارام-خاتىرجەملىك بولىدۇ! ۋە مەن ئۇنى ساقايتىمەن! **20** بىراق رەزىللەر بولسا تىنچلىنىشنى ھېچ بىلمەيدىغان، دولقۇنلىرى لاي-لاتقىلارنى ئۇرغۇتۇۋاتقان، داۋالغۇۋاتقان دېڭىزدە كتۇر. **21** رەزىللە رگە، ـ دەيدۇ خۇدايىم ـ ھېچ ئارام-خاتىرجەملىك بولماس.

58 ـ ندا قىلىپ جاكارلىغىن، ئاۋازىڭنى قويۇپ بېرىپ بولۇشچە توۋلا، ئاۋازىڭنى كانايدەك كۆتۈر، مېنىڭ خەلقىمگە ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقىنى، ياقۇپنىڭ جەمەتىگە گۇناھلىرىنى بايان قىلغىن. **2** بىراق ئۇلار مېنى ھەر كۈنى ئىزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزىدىغان، مېنىڭ يوللىرىمنى بىلىشنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-پەرمانلىرىنى تاشلۇۋەتمەيدىغان بىر ئەلگە ئوخشايدۇ؛ ئۇلار مەندىن ھەققانىيلىقنى بېكىتىدىغان ھۆكۈم-پەرمانلارنى سورايدۇ؛ ئۇلار خۇداغا يېقىنلىشىشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. **3** [ئاندىن ئۇلار]: ـ «بىز روزا تۇتىۋق، ئەمدى نېمىشقا سەن كۆزۈڭگە ئىلمىدىڭ؟ بىز جىنىمىزنى قىينىدۇق، ئەمدى نېمىشقا بۇنىڭدىن خەۋىرىڭ يوق؟» ـ [دەپ سورايدۇ]. ـ قارا گلار، روزا كۈنى ئۆز كۆڭۈلۈڭلاردىكىنى قىلىۋېرىسىلەر، خىزمەتچىلىرىڭلارنى قاتتىق ئىشلىتىسىلەر؛ **4** سىلەرنىڭ روزا تۇتۇشلىرىڭلار جەڭگى-جېدەل چىقىرىش ئۈچۈنمۇ؟ قەبىھ قوللىرىڭلار مۇشت بىلەن ئادەم ئۇرۇشنى مەقسەت قىلغان ئوخشىمامدۇ؟ ھازىرىق روزا تۇتۇشلىرىڭلارنىڭ مەقسىتى ئاۋازىڭلارنى ئەرشىلەردە ئاڭلىتىش ئەمەستۇر! **5** مەن تاللىغان شۇ روزا تۇتۇش كۈنى ـ ئادەملەرنىڭ جىنىنى قىينايدىغان كۈنمۇ؟ بېشىنى قومۇشتەك ئېگىپ، ئاستىغا بۇز ۋە كۈللەرنى يېيىش كېرەك بولغان كۈنمۇ؟ سىلەر مۇشۇنداق ئىشلارنى «روزا»، «پەرۋەردىگار قوبۇل قىلغۇدەك بىر كۈن» دەۋاتامسىلەر؟ **6** مانا، مەن تاللىغان

روزا مۇشۇكى: ـ رەزىلىك-زۇلۇمنىڭ ئاسارەتلىرىنى بوشىتىش، ۋېژىتىۋرۇقنىڭ تاسىملىرىنى يېشىش، ئېزىلگەنلەرنى بوشىتىپ ھۆر قىلىش، ھەرقانداق ۋېژىتىۋرۇقنى چېقىپ تاشلاش ئەمەسمىدى؟ 7 ئاش-نېنىڭنى ئاچلارغا ئۈلەشتۈرۈشۈڭ، ھاجەتمەن مۇساپىرلارنى ھىمايە قىلىپ ۋېژۈگگە ئاپىرىشىڭ، يالىڭاچلارنى كۆرگىنىڭدە، ئۆزىنى كىيدۈرۈشۈڭ، تۆز ۋۇجۇدۇڭ تۆزۈڭ بىلەن بىر جان بىر تەن بولغانلاردىن قاچۇرماسلىقىڭ ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ 8 شۇنداق قىلغاندا نۇرۇڭ تاڭ سەھەردەك ۋالىلدە ئېچىلىدۇ، سالامەتلىكىڭ تېزدىن ئەسلىگە كېلىپ ياشنايسەن؛ ھەققانىيلىقىڭ ئالدىڭدا ماڭىدۇ، ئارقاڭدىكى مۇھاپىزەتچىڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بولىدۇ. 9 سەن چاقىرساڭ، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىدۇ؛ ندا قىلىسەن، ئۇ: «مانا مەن!» دەيدۇ. ئە گەر ئارا ئاگلاردىن ۋېژىتىۋرۇقنى، تە كىلەيدىغان بارماقنى، ھەم تۆھمەت گەپلىرىنى يوق قىلساڭ، 10 جېنىڭنى ئاچلار ئۈچۈن پىدا قىلساڭ، ئېزىلگەنلەرنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقساڭ، شۇ چاغدا نۇرۇڭ قارا ئۆڭۈلۈقتا كۆتۈرۈلىدۇ، زۇلمىتىڭ چۈشتەك بولىدۇ، 11 ھەم پەرۋەردىگار سېنىڭ دائىملىق يېتە كلىگۈچىڭ بولىدۇ، جېنىڭنى قۇرغاقچىلىق بولغان ۋاقىتلىرىمۇ قامدايدۇ، تۆستىخانىلىرىڭنى كۆچەيتىدۇ، سەن سۇغىرىلىدىغان بىر باغ، سۇلىرى ئۈرىغۇپ تۈگىمەيدىغان، ئادەمنى ئالدىنمايدىغان بىر بۇلاق بولىسەن؛ 12 سەندىن تورەلگەنلەر كونا خارابىلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىدۇ، نۇرغۇن دەۋرلەر قالدۇرغان ئۇلارنى قايتىدىن كۆتۈرىسەن، شۇنىڭ بىلەن «يۇسۇلگەن تاملارنى قايتىدىن ياسىغۇچى، كوچا-يول ۋە تۇرالغۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى» دەپ ئاتىلىسەن. 13 ئە گەر سەن شابات كۈنىدە قەدەملىرىڭنى ساناپ ماڭسالىڭ، يەنى مېنىڭ مۇقەددەس كۈنۈمدە تۆز ۋۇجۇدىڭنى كۆڭگۈلدىكىدەك قىلماي، شاباتنى «خۇشاللىق»، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس كۈنىنى «ھۆرمەتلىك كۈن» دەپ بىلسەڭ، ھەم ئۇنى ھۆرمەتلەپ، تۆز يوللىرىڭدا ماڭمايلا، تۆز بىلگىنىڭنى ئىزدىمەي، قۇرۇق پاراڭ سالمىساڭ، 14 ئۇنداقتا پەرۋەردىگارنى كۆڭگۈلۈڭنىڭ خۇشاللىقى دەپ بىلىسەن، ھەم مەن سېنى يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارغا مىنگۈزۈپ ماڭدۇرىمەن؛ ئاتاڭ ياقۇبنىڭ مىراسى بىلەن سېنى ئوزۇقلاندۇرىمەن ـ چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق سۆز قىلدى.

59 ـ قارا ئاگلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى قۇتقۇزالمىغۇدەك كۆچسىز بولۇپ قالغان ئەمەس؛ يا كى ئۇنىڭ قۇلىقى ئاڭلىمىغۇدەك ئېغىر بولۇپ قالغان ئەمەس؛ 2 بىراق سىلەرنىڭ قەبىھلىككىلار سىلەرنى خۇدايىڭلاردىن يىراقلاشتۇردى، گۇناھكىلار ئۇنىڭ يۈزىنى سىلەردىن قاچۇرۇپ تىلىككىلارنى ئۇنىڭغا ئاڭلاتقۇزمىدى. 3 چۈنكى قوللىرىڭلار قان بىلەن، بارماقلىرىڭلار قەبىھلىك بىلەن مىلەنگەن، لەۋلىرىڭلار يالغان گەپ ئېيتقان، تىلىڭلار كالدىراپ قېرىشىپ سۆزلىگەن؛ 4 ھەققانىيلىق تەرەپتە سۆزلىگۈچى يوقتۇر، ھەقىقەت تەرەپتە تۇردىغان ھۆكۈم سورىغۇچى يوقتۇر؛ ئۇلار يېرىق بىر نەرسىگە تايىنىپ، ئالدامچىلىق قىلماقتا، ئۇلارنىڭ قورسىقىدىكىسى زىياندىاش، ئۇلارنىڭ تۇخۇۋاتقىنى قەبىھلىك؛ 5 ئۇلار چار يىلاننىڭ تۇخۇملىرىنى تورەلدۇرىدۇ، ئۆمۈچۈكنىڭ تورنى تورلايدۇ، كىم ئۇنىڭ تۇخۇملىرىنى يېسە ئۆلىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى چېقىلسا زەھەرلىك يىلان چىقىدۇ. 6 ئۇلارنىڭ تورلىرى كىيىم بولالمايدۇ، ئۇزلىرى ئىشلىگەنلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى ياپالمايدۇ، ئىشلىگەنلىرى بولسا قەبىھ ئىشلارداۋر، ئۇلارنىڭ قولىدا زوراۋانلىق تۇرىدۇ؛ 7 قەدەملىرى يامانلىق تەرەپكە يۈگۈرىدۇ، گۇناھسىز قاننى تۆكۈشكە ئالدىرايدۇ، ئۇلارنىڭ ئويلىرى قەبىھلىك توغرىسىدىكى ئويلاردۇر؛ بارغانلا يەردە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەت تېپىلىدۇ. 8 تىنچلىق-ئارامنى يولنى ئۇلار ھېچ تونۇمايدۇ؛ يۈرۈشلىرىدە ھېچ ھەققەت-ئادالەت يوقتۇر؛ ئۇلار يوللىرىنى ئە گرى-توقاي قىلىۋالدى، كىم بۇلاردا ماڭسا ئىنچ-ئارامنى كۆرمەيدۇ. 9 ـ شۇڭا ھەققەت-ئادالەت بىزدىن يىراق تۇرىدۇ؛ ھەققانىيلىق يېتىپ بىزنى چۈمكىگەن ئەمەس، نۇرنى كۈتىمىز، بىراق يەنىلا قارا ئۆڭۈلۈق! بىرلا غىل-پال پارلىغان يورۇقلۇقنىمۇ كۈتىمىز، يەنىلا زۇلمەتتە ماڭىمىز. 10 قارىغۇلاردەك بىز تامنى سىلاشتۇرۇپ ئىزدەيمىز، كۆزسىز بولغاندەك سىلاشتۇرىمىز؛ گۈگۈمدا تۇرغاندەك چۈشتىمۇ پۇتلىشىپ كېتىمىز، چەت ياقىلاردا تۇتۇلۇكمەردەك يۈرىمىز. 11 ئېيىقلاردەك نەرە تارتىمىز، پاختە كەلمەردەك قاتتىق ئاھ ئۇرىمىز؛ بىز ھۆكۈم-ھەققەتنى كۈتۈپ قارايمىز، بىراق ئۇ يوق؛ نىجات-قۇتۇلۇشنى كۈتىمىز، بىراق ئۇ بىزدىن يىراقتۇر، 12 چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ئالدىڭدا كۆپىيىپ كەتتى، گۇناھلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ھەردائىم بىز بىلەن بىللىدۇر، قەبىھلىكلىرىمىز بولسا، بە زگە روشەندۇر: ـ 13 چۈنكى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلماقتىمىز، ۋاپاسىزلىق قىلماقتىمىز، ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرىمە كتىمىز، زۇلۇمنى ھەم ئاسىيلىقنى تەرغىپ قىلماقتىمىز، يالغان سۆزلەرنى ئويدۇرۇپ، ئىچ-ئېچىمىزدىن سۆزلىمە كتىمىز؛ 14 ئادالەت-خالىسلىق بولسا يولدىن يېنىپ كەتتى؛ ھەققانىيلىق يىراقتا تۇرىدۇ؛ چۈنكى ھەقىقەت كوچىدا پۇتلىشىپ كېتىدۇ، دۇرۇس-دىيانەتنىڭمۇ كىرگۈدەك يېرى يوقتۇر. 15 شۇنىڭ بىلەن ھەقىقەت يوقاي دەپ قالدى، ئۆزۈمنى يامانلىقتىن نېرى قىلاي دېگەن ئادەم خەقنىڭ ئولجا نىشانى بولۇپ قالدى! 16 ھەم پەرۋەردىگار كۆردى، ھۆكۈم-ھەققەتنىڭ يوقلۇقى ئۇنىڭ نەزىردە ئىنتايىن يامان بىلىندى. ۋە ئۇ [ئامال قىلغۇدەك] بىرمۇ ئادەمنىڭ يوقلۇقىنى كۆردى، [گۇناھكارلارغا] ۋەكىل بولۇپ دۇئا قىلغۇچى ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ كۆڭلى پارا كەندە بولدى. شۇڭا ئۇنىڭ ئۆز بىلىكى ئۆزىگە نىجات كەلتۈردى؛ ئۇنىڭ ئۆز ھەققانىيلىقى ئۆزىنى قوللاپ چىدامىلىق قىلدى؛ 17 ئۇ ھەققانىيلىقنى قالقان-ساۋۇت قىلدى، بېشىغا نىجاتلىق دۇبۇلغىسىنى كىيدى؛ قىساس لباسىنى كىيىم قىلدى، مۇھەببەتلىك قىزغىنلىقنى تون قىلىپ كىيدى. 18 ئادەملەرنىڭ قىلغانلىرى ۋىجە، ئۇ ئۇلارغا قايتۇرىدۇ؛ رەقىبلىرىگە قەھر چۈشۈرىدۇ، دۇشمەنلىرىگە ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ، چەت ئاراللاردىكىلەرگىمۇ ئۇ ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ. 19 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار غەربتە پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، كۈنچىقىشتا ئۇنىڭ شان-شەرىپىدىن قورقىدۇ؛ دۇشمەن كەلكۈندەك يېسىپ كىرگىنىدە، ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا قارشى بىر تۇغنى كۆتۈرۈپ بېرىدۇ؛ 20 شۇنىڭ بىلەن ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچى زىئونغا كېلىدۇ، ئۇ ياقۇپ جەمەتىدىكىلەر ئارىسىدىن ئىتائەتسىزلىكتىن يېنىپ توۋا قىلغانلارغا يېقىنلىشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 21 مەن بولسام، مانا، مېنىڭ ئۇلار بىلەن بولغان ئەھدەم شۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ «سېنىڭ ئۈستۈڭگە قونۇپ تۇرغان مېنىڭ روھىم، شۇنداقلا مەن سېنىڭ ئاغزىڭغا قويغان سۆز- كالامىم بولسا، ئۇنىڭدىن باشلاپ ئەبەدىلئەبە دگىچە ئۆز ئاغزىڭدىن، نەسلىڭنىڭ ئاغزىدىن يا كى نەسلىڭنىڭ نەسلىنىڭ ئاغزىدىن ھە رگىز چۈشمەيدۇ! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

60 ـ ئورە ئۇڭدىن تۇر، نۇر چاچ! چۈنكى نۇرۇڭ يېتىپ كەلدى، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلدى! 2 چۈنكى قارا ئۆڭۈلۈق يەر-زېمىننى، قاپقارا زۇلمەت ئەل-يۇرتلارنى باسىدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپى سېنىڭدە كۆرۈنىدۇ؛ 3 ھەم ئەللەر نۇرۇڭ بىلەن، پادىشاھلار سېنىڭ كۆتۈرۈلگەن يورۇقلۇقۇڭ بىلەن ماڭىدۇ. 4 بېشىڭنى كۆتۈر، ئەتراپىڭغا قاراپ باق؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ يىغىلىدۇ؛ ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ، ـ ئوغۇللىرىڭ يىراقتىن كېلىدۇ، قىزلىرىڭ يانپاشلارغا ئارتىلىپ كۆتۈرۈپ كېلىنىدۇ. 5 شۇ چاغدا كۆرىسەن، كۆزلىرىڭ چاقناپ كېتىدۇ، يۈرە كلىرىڭ تېچىپ كەتىپ، ئىچ-ئېچىگگە پاتمايى قالىسەن؛ چۈنكى دېڭىزدىكى بايلىقلار سەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ كېلىدۇ، ئەللەرنىڭ مال-دۇنيالىرى يېنىڭغا كېلىدۇ. 6 توپ-توپ بولۇپ كەتكەن تۆگىلەر، ھەم مىدىيان ھەم ئەفاھدىكى تايلاقلار سېنى قاپلايدۇ؛ شىبادىكىلەرنىڭ ھەممىسى كېلىدۇ، ئۇلار ئالتۇن ھەم خۇشبۇي ئىپلىپ كېلىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى جا كارلايدۇ. 7 كېدارنىڭ بارلىق قوي پادىلىرى يېنىڭغا يىغىلىدۇ، نەبايوتنىڭ قوچقارلىرى خىزمىتىڭدە بولىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ قوبۇل قىلىشىمغا ئېرىشىپ قۇربانگاھىمغا چىقىرىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن گۈزەللىك-جۈلالىقىمنى ئايان قىلىدىغان ئۆيۈمنى گۈزەللەشتۈرىمەن. 8 كەپتەرخانىلىرىغا قايتىپ كەلگەن كەپتەرلەردەك، ئۆچۈپ كېلىۋاتقان بۇلۇتتەك كېلىۋاتقان كىمدۇ؟ 9 چۈنكى ئاراللار مېنى كۈتىدۇ؛ شۇلار ئارىسىدىن ئوغۇللىرىڭنى يىراقتىن ئېلىپ كېلىشكە، ئۆز ئالتۇن-كۈمۈشلىرىنى بىللە ئېلىپ كېلىشكە، تارشىشىنىڭ كېمىلىرى بىرىنچى بولىدۇ. ئۇلار خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يېنىغا كېلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ساڭا گۈزەللىك-جۈلالىق كەلتۈردى. 10 يات ئادەملەرنىڭ بالىلىرى سېپىللىرىڭنى قۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى

خىزمىتىڭدە بولىدۇ، چۈنكى غەزىپىمدە مەن سېنى ئۇردۇم، بىراق شاپائىتىم بىلەن ساڭا رەھىم-مېھرىبانلۇق كۆرسەتتىم. **11** دەرۋازىلىرىڭ ھەردائىم ئوچۇق تۇرىدۇ؛ (ئۇلار كېچە-كۈندۈز ئېتىلمەيدۇ) شۇنداق قىلغاندا ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىنى ساڭا ئېلىپ كەلگىلى، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئالدىڭغا يېتىپ كەلگىلى بولىدۇ. **12** چۈنكى ساڭا خىزمەتتە بولۇشنى رەت قىلىدىغان ئەل ياكى پادىشاھلىق بولسا يوقىلىدۇ؛ مۇشۇنداق ئەللەر پۈتۈنلەي بەربات بولىدۇ. **13** مېنىڭ مۇقەددەسىمنى گۈزەللەشتۈرۈشكە، لۇئاننىڭ شەرىپى، ـ ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنىڭ ھەممىسى ساڭا كېلىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئايىغىم تۇرغان يەرنى شەرەپلىك قىلىمەن. **14** سېنى خارلىغانلارنىڭ بالىلىرى بولسا ئالدىڭغا ئېگىلگىنىچە كېلىدۇ؛ سېنى كەمسىتكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئايىغىڭغا باش ئۇرىدۇ؛ ئۇلار سېنى «پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرى»، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ زىئونى» دەپ ئاتايدۇ. **15** سەن تاشلۇۋېتىلگەن ھەم نەپرەتكە ئۇچرىغانلىقىڭ ئۈچۈن، ھېچكىم زېمىنىڭدىن ئۆتمىگەن، ئەمدىلىكتە مەن سېنى مەڭگۈلۈك بىر شان-شۆھرەت، ئەۋلاد-ئەۋلادلارنىڭ بىر خۇرسەنلىكى قىلىمەن. **16** ئەللەرنىڭ سۈتىنى ئېمىسەن، پادىشاھلارنىڭ ئەمچىكىدىن ئەمگەندەك [مېھىر-شەپقىتىگە] ئېرىشىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنى ئۆزۈڭنىڭ نىجاتكارىڭ ھەم ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، «ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسى» دەپ بىلىسەن. **17** مىسنىڭ ئورنىغا ئالتۇننى، تۇمۇرنىڭ ئورنىغا كۈمۈشنى ئەپكېلىپ ئالماشتۇرىمەن، ياغاچنىڭ ئورنىغا مىسنى، تاشلارنىڭ ئورنىغا تۇمۇرنى ئەپكېلىپ ئالماشتۇرىمەن؛ سېنىڭ ھاكىمىلىرىڭنى بولسا تىنچ-ئارىملىق، بە گىلىرىڭنى ھەققانىيلىق قىلىمەن. **18** زېمىنىڭدا زوراۋانلىقنىڭ ھېچ ساداسى بولمايدۇ، چېگرالىرىڭ ئېچىدە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەتمۇ يوق بولىدۇ، سەن سېپىللىرىڭنى «نىجات»، دەرۋازىلىرىڭنى «مەدھىيە» دەپ ئاتايسەن. **19** نە قۇياش كۈندۈزدە ساڭا نۇر بولمايدۇ، نە ئاينىڭ جۇلاسى ساڭا يورۇقلۇق بەرمەيدۇ، بەلكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولىدۇ، سېنىڭ خۇدايىڭ گۈزەل جۇلالىقىڭ بولىدۇ. **20** سېنىڭ قۇياشىڭ ئىككىنچى يېتمەيدۇ، ئېيىڭ تولۇنلۇقىدىن يانمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولىدۇ، ھەسرەت-قايغۇلۇق كۈنلىرىڭگە خاتىمە بېرىلىدۇ. **21** سېنىڭ خەلقىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىي بولىدۇ؛ يەر-زېمىنىنى مەڭگۈ ئۈگدارچىلىق قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مېنىڭ گۈزەل جۇلالىقىمنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ئۇلار تۈز قولۇم بىلەن تىككەن مايسا، تۈز قولۇم بىلەن ئىشلىگىنىم بولىدۇ. **22** سەبىي بالا بولسا مىڭغا، ئاۋۇ كىچىكى بولسا ئۇلۇغ ئەلگە ئايلىنىدۇ، مەنكى پەرۋەردىگار بۇلارنى ئۈز ۋاقتىدا تېزدىن ئەمەلگە ئاشۇرىمەن.

61 «رەب پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئاجىز ئېزىلگەنلە رگە خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسىھىلىگەن. ئۇ مېنى سۈنۈق كۆڭۈللەرنى ياساپ ساقايتىشقا، ئۇتقۇنلارغا ئازادلىقنى، چۈشەپ قېيۋاتقانلارغا زىندانىنىڭ ئېچىۋېتىلىدىغانلىقىنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ **2** پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۈرسىتىدىغان يىلىنى، ھەم خۇدايىمىزنىڭ قىساسلىق كۈنىنى جاكارلاشقا، بارلىق قايغۇ-ھەسرەت چەككەنلە رگە تەسەللى بېرىشكە مېنى ئەۋەتتى. **3** زىئوندىكى ھەسرەت-قايغۇ چەككەنلە رگە، كۈللەرنىڭ ئورنىغا گۈزەللىكنى، ھەسرەت-قايغۇنىڭ ئورنىغا سۈركىلىدىغان شاد-خۇرامىلىق مېيىنى، غەشىلىك-مەيۈسلۈك روھىنىڭ ئورنىغا، مەدھىيە تونىنى كىيدۈرۈشكە مېنى ئەۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار «ھەققانىيلىقنىڭ چوڭ دەرەخلىرى»، «پەرۋەردىگارنىڭ تىككەن مايسىلىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، ئۇلار ئارقىلىق ئۇنىڭ گۈزەللىك-جۇلالىقى ئايان قىلىنىدۇ. **4** ئۇلار قەدىمكى خارابزارلىقلارنى قايتىدىن قۇرىدۇ، ئەسلىدە ۋەيران قىلىنغان جايلارنى قايتىدىن تىكلەيدۇ، خارابە شەھەرلەرنى، دەۋردىن-دەۋ رگە ۋەيرانلىقتا ياتقان جايلارنى يېڭىباشتىن قۇرىدۇ؛ **5** ياقا يۇرتلۇقلار تۈرغۇزۇلۇپ، پادىلىرىڭنى باقىدۇ، ياتلارنىڭ بالىلىرى قوچىچىلىرىڭلار، ئۈزۈمچىلىرىڭلار بولىدۇ. **6** بىراق سىلەر بولسا ساڭلار، «پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى» دەپ ئاتىلىسىلەر، سىلەر توغرا ساڭلاردا: «ئۇلار خۇدايىمىزنىڭ خىزمەتكارلىرى» دېيىلىدۇ؛ ئۈزۈقلىرىڭلار ئەللەرنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ، سىلەر ئۇلارنىڭ شان-شەرەپلىرىگە ئورتاق بولىسىلەر. **7** خورلىنىپ، شەرمەندىلىكتە قالغىنىڭلارنىڭ ئورنىغا ئىككى ھەسسە نېسىۋە كۆلەر بېرىلىدۇ، رەسۋا قىلىنغانلىقىنىڭ ئورنىغا ئۇلار تەقسىماتىدا شادلىنىپ تەنتەنە قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار زېمىنغا ئىككى ھەسسىلەپ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، مەڭگۈلۈك شاد-خۇرامىلىق ئۇلارنىڭكى بولىدۇ. **8** چۈنكى مەن پەرۋەردىگار توغرا ھۆكۈم، ھەققەتنى ئەزىزلەيمەن، كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىشتا ھەرقانداق بۇلاڭچىلىق ۋە ئالدامچىلىققا نەپرەتلىنىمەن؛ مەن ئۇلارغا ھەققەتنى بىلەن تېگىشلىكنى قايتۇرۇپ بېرىمەن، مەن ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدىنى تۈزىمەن. **9** شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ نەسىلىنىڭ داڭقى ئەللەر ئارىسىدا، پەرزەنتلىرىنىڭ داڭقى خەلقى-ئالەم ئارىسىدا چىقىدۇ، ئۇلارنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى تونۇپ ئېتىراپ قىلىدۇ كى، «ئۇلار بولسا پەرۋەردىگار بەختىنى ئاتا قىلغان نەسىلدۇر»». **10** ـ «مەن پەرۋەردىگارنى زور شاد-خۇرامىلىق دەپ بىلىپ شادلىنىمەن، جېنىم خۇدايىم ۋېيىلدىن خۇشاللىنىدۇ، چۈنكى توي قىلىدىغان يېگىت ئۆزىگە «كاھىنلىق سەللە» كىيىۋالغاندەك، توي قىلىدىغان قىز لەۋلەل-ياقۇتلار بىلەن ئۆزىنى پەردازلىغاندەك، ئۇ نىجاتلىقنىڭ كىيىم-كېچىكىنى ماڭا كىيدۈردى، ھەققانىيلىق تونى بىلەن مېنى پۈركەندۈردى. **11** چۈنكى زېمىن ئۈزىنىڭ بىخنى چىقارغىنىدەك، باغ ئۈزىدە تېرىلغانلارنى ئۈندۈرگىنىدەك، رەب پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بارلىق ئەللەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىيلىقنى ھەم مەدھىينى ئۈندۈرىدۇ».

62 ـ «تاكى زىئوننىڭ ھەققانىيلىقى جۈلالىنىپ چاقناپ چىققۇچە، ئۇنىڭ نىجاتى لاۋۇلداۋاتقان مەشئەلدەك چىققۇچە، زىئون ئۈچۈن ھېچ ئارام ئالمايمەن، يېرۇسالېم ئۈچۈن ھە رگىز سۈكۈت قىلمايمەن؛ **2** ھەم ئەللەر سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى، بارلىق پادىشاھلار شان-شەرىپىڭنى كۆرىدۇ؛ ھەم سەن پەرۋەردىگار تۈز ئاغزى بىلەن ساڭا قېيدىغان يېڭى بىر ئىسىم بىلەن ئاتىلىسەن، **3** شۇنداقلا سەن پەرۋەردىگارنىڭ قولىدا ئۈرغان گۈزەل بىر تاج، خۇدايىڭنىڭ قولىدىكى شاھانە باش چەمبىرىكى بولىسەن. **4** سەن ئىككىنچى: «ئاجراشقان، ئاشلۇۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايسەن، زېمىنىڭ ئىككىنچىسى: «ۋەيران قىلىپ ئاشلۇۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايدۇ، بەلكى سەن: «مېنىڭ خۇشاللىقىم دەل ئۇنىڭدا!»، دەپ ئاتىلىسەن، ھەم زېمىنىڭ: «نىكاھلانغان» دەپ ئاتىلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار سەندىن خۇشاللىق ئالىدۇ، زېمىنىڭ بولسا ياتلىق بولىدۇ. **5** چۈنكى يېگىت قىزغا باغلانغاندەك، ئوغۇللىرىڭ ساڭا باغلىنىدۇ، توي يېگىتى قىزدىن شادلانغاندەك، خۇدايىڭ سېنىڭدىن شادلىنىدۇ. **6** مەن سېپىللىرىڭدا كۆزەتچىلەرنى بېكىتىپ قويدۇم، ئى يېرۇسالېم، ئۈلار كۈندۈزمۇ ھەم كېچىسىمۇ ئارام ئالمايدۇ؛ ئى پەرۋەردىگارنى ئەسلەتكۈچى بولغانلار، سۈكۈت قىلما ڭلار! **7** ئۇ يېرۇسالېمنى تىكلىگۈچە، ئۇنى يەر-جاھانىڭ ئوتتۇرىسىدا رەھمەت-مەدھىيىلەرنىڭ سەۋەبى قىلغۇچە، ئۇنىڭغا ھېچ ئارام بەرمە ڭلار!». **8** پەرۋەردىگار ئوڭ قولى ھەم ئۈز كۈچى بولغان بىلىكى بىلەن مۇنداق قەسەم ئىچتى: ـ «مەن زىرائەتلىرىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئۈزۈق بولۇشقا ئىككىنچى بەرمەيمەن؛ چاپا تارتىپ ئىشلىگەن يېڭى شارابنىمۇ ياتلارنىڭ پەرزەنتلىرى ئىككىنچى ئېچمەيدۇ؛ **9** زىرائەتلەرنى ئورۇپ يىغقانلار ئۈزۈنلىرىلا ئۇنى يەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەيدۇ، [ئۈزۈمەرنى] ئۈ زۈگەنلەر مۇقەددەس ۋۇيۇمنىڭ سەينالىرىدا ئۈلاردىن ئېچىدۇ». **10** ـ ئۆتۈڭلار، دەرۋازىلاردىن ئۆتۈڭلار! خەلقىنىڭ يولىنى تۈز قىلىپ تەييارلا ڭلار! يولنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، تاشلارنى ئېلىپ تاشلۇۋېتىڭلار، خەلق-مىللەتلەر ئۈچۈن [يول كۆرسىتىدىغان] بىر ئۇغىنى كۆتۈرۈڭلار. **11** مانا، پەرۋەردىگار جاھانىڭ چەت-ياقىلىرىغا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: ـ زىئون قىزىغا مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «قارا، سېنىڭ نىجات-قۇتقۇلۇشۇڭ كېلىۋاتىدۇ! قارا، ئۇنىڭ ئۈزى ئالغان مۇكاپىتى ئۈزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۈزىنىڭ ئىنئامى ئۈزىگە ھەمراھ بولىدۇ. **12** ۋە خەلقلەر ئۈلارنى: «پاك-مۇقەددەس خەلق»، «پەرۋەردىگار ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلار» دەيدۇ؛ سەن بولساڭ: «ئىنتىلىپ ئىزدەلگەن»، «ھېچ تاشلۇۋېتىلمىگەن شەھەر» دەپ ئاتىلىسەن.

63 «بوزراھ شەھىرىدىن چىققان، ئۇستىبېشى قېنىق قىزىل رەڭلىك، كىيىم-كېچىكىدىن قالتىس- كارامەت، زور كۈچ بىلەن قول سىلىپ مېڭۋاتقان، ئېدومدىن مۇشۇ يەرگە كېلىۋاتقۇچى كىم؟» «ھەققانىيلىق بىلەن سۈزلىگۈچى مەن، قۇتقۇزۇشقا كۈچ-

قۇدرەتكە ئىگە بولغۇچىدۇرمەن». 2 «ئۇستىبىشكىڭىكسى ئىمىشقا قىزىل، قانداقسىگە كىيىم-كېچە كلىرىڭ شاراب كۆڭلىكىنى چەيلىگۈچىنىڭكىگە ئوخشاپ قالدى؟». 3 «مەن يالغۇز شاراب كۆڭلىكىنى چەيلىدىم، بار ئەل-يۇرتلاردىن ھېچكىم مەن بىلەن بىللە بولغىنى يوق؛ مەن ئۇلارنى غەزىپىمدە چەيلىدىم، قەھرىمدە ئۇلارنى دەسسۈەتتىم؛ ئۇلارنىڭ قانلىرى كىيىم-كېچە كلىرىم ئۈستىگە چاچرىدى، مېنىڭ پۈتۈن ئۈستىبىشىم ۋىيالدى، 4 چۈنكى قەلبىمگە قىساس كۈنى پۈكۈلگەندى، شۇنداقلا مەن ھەجىمەتلىرىمنى قۇتقۇزىدىغان يىل كەلدى؛ 5 مەن قارىسام، ياردەم قىلغۇدەك ھېچكىم يوق ئىدى؛ ھېچكىمنىڭ قوللىمايدىغانلىقىنى كۆرۈپ ئازابلىنىپ كۆڭلۈم پارا كەندە بولدى، شۇڭا ئۆز بىلىكىم ئۆزۈمگە نىجات كەلتۈردى؛ ئۆز قەھرىم بولسا، مېنى قوللاپ ماڭا چىدام بەردى؛ 6 شۇنىڭ بىلەن ئەل-يۇرتلارنى غەزىپىمدە دەسسۈەتكەنىمدە، قەھرىمدە ئۇلارنى مەست قىلۋەتتىم، قانلىرىنى يەر گە تۆكۈۋەتتىم». 7 «مەن پەرۋەردىگارنىڭ شەپقەتلىرى توغرۇلۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن، پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيە گە لايىق قىلغانلىرى، ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرىغا ئاساسەن، ئۇنىڭ نۇرغۇنلىغان شەپقەتلىرگە ئاساسەن، پەرۋەردىگارنىڭ بەرگە قىلغان ئىلتىپاتلىرى، ئىسرائىل جەمەتىگە ئىلتىپات قىلغان زور ياخشىلىقلىرى توغرۇلۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن؛ 8 ئۇ ئۇلارنى: ــ «ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ئالدامچىلىق قىلمايدىغان بالىلار» دەپ، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولدى. 9 ئۇلارنىڭ بارلىق دەردىلىرىگە ئۇنمۇ دەردداش ئىدى؛ «ئۇنىڭ يۈزىدىكى پەرشتىسى» بولسا ئۇلارنى قۇتقۇزغان، ئۇ ئۆز مۇھەببىتى ھەم رەھىمدىللىقى بىلەن ئۇلارنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان، ئاشۇ قەدىمكى بارلىق كۈنلەردە ئۇلارنى ئۆزىگە ئارتىپ كۆتۈرگەن؛ 10 بىراق ئۇلار ئاسىيلىق قىلىپ ئۇنىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازار بەردى، شۇڭا ئۇلاردىن يۈز ئوروپ ئۇ ئۇلارنىڭ دۇشمىنىگە ئايلىنىپ، ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلدى. 11 بىراق ئۇ: ــ «مۇسا پەيغەمبىرىم! مېنىڭ خەلقىم!» دەپ ئەينى كۈنلەردىن ئەسلەپ توختىدى. ئەمدى ئۆز [پادىسى بولغانلارنى] پادىچىلىرى بىلەن دېڭىزدىن چىقىرۋالغۇچى قېنى؟ ئۇزىنىڭ مۇقەددەس روھىنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئورنۇغۇزۇپ قويغۇچى قېنى؟ 12 ئۇنىڭ گۈزەل شەرەپلىك بىلىكى مۇسانىڭ ئوڭ قولى ئارقىلىق ئۇلارنى يېتە كلىگۈچى بولدى، ئۆزى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بىر نامنى تىكلەپ، ئۇلار ئالدىدا سۈلارنى بۆلۈۋەتكۈچى، 13 ئۇلارنى دالادا ئە رکىن كېزىپ يۈرىدىغان ئاتتەك، ھېچ پۇتلاشتۇرمايمۇ ئۇلارنى دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىدىن ئۆتكۈزگۈچى قېنى؟ 14 ماللار جىلغىغا ئوتلاشقا چۈشكەندەك، پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇلارغا ئارام بەردى؛ سەن ئۆزۈڭ گۈزەل-شەرەپلىك بىر نامغا ئېرىشىش ئۈچۈن، سەن مۇشۇ يوللار بىلەن خەلقىڭنى يېتە كلىدىڭ. 15 ئاھ، ئاسمانلاردىن نەزىرىڭنى چۈشۈرگىن، سېنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىڭ، گۈزەللىك-شەرىپىڭ ئۆرغان ماكانىڭدىن [ھالىمىزغا] قاراپ باق! قېنى ئوتلۇق مۇھەببىتىڭ ۋە كۆچ-قۇدرىتىڭ!؟ ئېچىڭنى ئاغرىتىشلىرىڭ، رەھىمدىللىقلىرىڭ قېنى؟ ئۇلار ماڭا كەلگەندە بېسىلىپ قالدىمۇ؟ 16 چۈنكى گەرچە ئىبراھىم بىزنى تونۇمىسىمۇ، ياكى ئىسرائىل گەرچە بىزنى ئېتىراپ قىلمىسىمۇ، سەن ھامان بىزنىڭ ئاتىمىز؛ سەن پەرۋەردىگار بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ ئەزەلدىن تارتىپ «ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز» سېنىڭ نامىڭدۇر. 17 ئى پەرۋەردىگار، نېمىشقا بىزنى يوللىرىڭدىن ئازدۇرغانسەن؟ نېمىشقا ئۆز ئۆڭدىن قورقۇشتىن ياندۇرۇپ كۆڭلىمىزنى تاش قىلغانسەن؟! قۇللىرىڭ ئۈچۈن، ئۆز مىراسىڭ بولغان قەبىلىلەر ئۈچۈن، يېنىمىزغا يېنىپ كەلگەيسەن! 18 مۇقەددەس خەلقىڭ پەقەت ئازغىنە ۋاقىتلا [تەۋەلىكىگە] ئىگە بولالىغان، دۇشمەنلىرىمىز مۇقەددەس جايىڭنى ئاياغ ئاستى قىلدى؛ 19 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۆزۈمۈزدىن ۋېيان سەن ئىدارە قىلىپ باقمىغان، سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتىلىپ باقمىغان بىر خەلقتەك بولۇپ قالدۇق!

64

ئاھ، سەن ئاسمانلارنى يىرتىۋېتىپ، يەر گە چۈشكەن بولسا ئىدى! تاغلار بولسا يۈزۈڭ ئالدىدا ئېرىپ كېتەتتى! مانا مۇشۇنداق بولغاندا ئۆتۈرۈقتا ئوت ياققانىدەك، ئوت سۇنى قاينىتاقانىدەك، سەن نامىڭنى دۇشمەنلىرىڭگە ئايان قىلغان بولاتتىڭ، ئەللەر يۈز ئۆڭىدىلا تىترەپ كېتەتتى! 3 سەن بىز كۈتمىگەن دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان ۋاقىتىڭدا، سەن چۈشكەندىدىڭ، يۈز ئۆڭدىن تاغلار راستلا ئېرىپ كەتتى! 4 سەندىن باشقا ئۆزىگە تەلەۋرۈپ كۈتكەنلەر ئۆچۈن ئىشلىگۈچى بىر خۇدانى، ئادەملەر ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغان، قۇلاققا يېتىپ باقمىغان، كۆز كۆرۈپ باقمىغاندۇر! 5 سەن ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئادەمنىڭ، يەنى يوللىرىڭدا مېڭىپ، سېنى سېغىنغانلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققۇچى ھەمراھدۇرسەن؛ بىراق مانا، سەن غەزەپتە بولدۇڭ، بىز بولساق گۇناھتا بولدۇق، ئۇنداق ئىشلار ئۆزۈن بولۇۋەردى، ئەمدى بىز قۇتقۇزۇلامدۇق؟ 6 ئەمدى بىز ناپاك بىر نەرسىگە ئوخشاش بولدۇق، قىلىۋاتقان بارلىق «ھەققانىيەتلىرىمىز» بولسا بىر تەۋرەت لاتىسىغىلا ئوخشايدۇ، خالاس؛ ھەممىزنى يوپۇرماقتەك خازان بولۇپ كەتتۇق، قەبىھلىكلىرىمىز شامالدەك بىزنى ئۆچۈرۈپ تاشلىۋەتتى. 7 سېنىڭ نامىڭنى چاقىرىپ ندا قىلغۇچى، ئىلتىپاتىڭنى ئۆتۈشقا قوزغالغۇچى ھېچ يوقتۇر؛ چۈنكى سەن يۈزۈڭنى بىزدىن قاچۇرۇپ يوشۇردۇڭ، قەبىھلىكلىرىمىزدىن بىزنى سولاشتۇرغۇزدۇڭ. 8 بىراق ھازىر، ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ بىز سېغىز لاي، سەن بىزنىڭ ساپالچىمىزدۇرسەن، ھەممىمىز بولساق قول ئۆڭىدا ياسالغانلىرىمىز؛ 9 ئى پەرۋەردىگار، بەرگە قاراتقان غەزىپىڭنى زور قىلمىغايسەن، قەبىھلىكنى مەڭگۈگىچە ئەسلەپ يۈرمىگىن؛ مانا، قارىغىن، ھەممىمىز سېنىڭ خەلقىڭدۇرمىز! 10 مۇقەددەس شەھەرلىرىڭ چاڭگىل، زىئۇنۇ جاڭگىل بولۇپ قالدى، يېرۇسالىم ۋەيران بولدى؛ 11 ئاتا-بوۋىمىز سېنى مەدھىيىلىگەن جاي، پاك-مۇقەددەسلىك، گۈزەل-پارلاقلىق ئۇرالغىسى بولغان ئۆيىمىز بولسا ئوت بىلەن كويۇپ كۈل بولدى؛ قەدىر-قىممەتلىك نەرسىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ۋەيران قىلىۋېتىلدى. 12 مۇشۇ ئىشلار ئالدىدا ئۆز ئۆڭىنى چەتكە تالامسەن، ئى پەرۋەردىگار؟ سۈكۈت قىلىپ تۇرامسەن؟ بىزنى بولۇشچە خار قىلىپ ئۆزۈۋېرەمسەن؟»

65

ئەزەلدىن مېنى ئىزدىمىگەنلە رگە مېنى سوراش يولىنى ئاچتىم؛ مەن ئۆزۈمگە ئىنتىلمىگەنلە رگە ئۆزۈمنى تاپقۇزدۇم. مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالمىغان يات بىر ئەلگە مەن: ــ «ماڭا قارا، ماڭا قارا» ــ دېدىم. 2 بىراق يامان يولدا ماڭىدىغان، ئۆزىنىڭ پىكىر-خىيالىغا ئەگىشىپ ماڭىدىغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى بىر خەلققە بولسا مەن كۈن بويى قولۇمنى ئۆزىتىپ ئىنتىلىپ كەلدىم. 3 يەنى باغلاردا قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنى خىشلىق سۇپىلار ئۈستىدىمۇ كويدۇرۇپ، كۆز ئالدىمدىلا زەردەمگە تېگىدىغان بىر خەلق؛ 4 ئۇلار قەبرىلەر ئارىسىدا ئولتۇرىدۇ، مەخپىي جايلاردىمۇ تۇنەپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار چوشقا گۆشىنى يەيدۇ، قازان-قاچىلىرىدا ھەرقانداق يىرگىنچلىك نەرسىلەرنىڭ شوربىسى بار. 5 ئۇلار: «ئۆزۈڭ بىلەن بول، ماڭا يېقىنلاشقۇچى بولما؛ چۈنكى مەن سەندىن پاكمەن» ــ دەيدۇ؛ مۇشۇلار دىمىغىمغا كەرگەن ئىس-تۈتەك، كۈن بويى ئۆچەيمەي تۇرىدىغان ئوتىدۇر! 6 مانا، مېنىڭ ئالدىمدا پۈتۈلگۈك تۇرىدۇ ئۇ كى: ــ مەن سۈكۈت قىلىپ تۇرمايمەن ــ دەيدۇ پەرۋەردىگار ــ بەلكى ھەم سىلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىڭلارنى، شۇنداقلا تاغ چوققىلىرىدا ئىسىرىق ياققان، دۇكەلەر ئۈستىدىمۇ مېنى ھاقارەتلىگەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى بىرلىكتە قايتۇرىمەن، ــ شۇلارنى ئۆز قۇچاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛ بەرھەق، مەن ئىلگىركى قىلغانلىرىنى ئۆز قۇچاقلىرىغا ئۆتۈپمەپ قايتۇرىمەن. 8 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ــ ساپاق ئۆزۈمنىڭ «سارقىندى شىرنە»سى كۆرۈنگەندە، خەقلەرنىڭ: «ئۇنى چەيلۇۋېتىپ ۋەيران قىلمىسۇن، چۈنكى ئۇنىڭدا بەرىكەت ئۆتىرىدۇ» دېگىنىدەك، مەن ئۆز قۇللىرىمنىڭ سەۋەبىدىنلا شۇنداق قىلىمەنكى، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلمايمەن. 9 شۇنداق قىلىپ مەن ياقۇپتىن بىر نەسىلنى، يەھۇدادىنمۇ تاغلىرىمغا بىر تىگدارنى چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ تاللىغانلىرىم [زېمىنغا] ئىگە بولىدۇ، مېنىڭ قۇللىرىم شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ. 10 مېنى ئىزدىگەن خەلقىم ئۈچۈن، شارون بولسا يەنە قوي پادىلىرىغا قوتان، ئاخور بولسا كالا پادىلىرىغا قونالغۇ بولىدۇ. 11 بىراق پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، مۇقەددەس تېغىمنى ئۇنتۇغۇچى، «تەلەي» [دېگەن بۇت] ئۈچۈن داستىخان سالغۇچى، «تەقدىر» [دېگەن بۇت] ئۈچۈنمۇ ئېچەمش شارابنى قۇيۇپ قاچىلارنى تولدۇرغۇچىسىلەر، 12 مەن سىلەرنى قىلىچقا «تەقدىر» قىلدىم، سىلەرنىڭ ھەممىڭلار قىرغىنچىلىقتا باش ئېگىسىلەر؛ چۈنكى مەن چاقىردىم، سىلەر جاۋاب بەرمىدىڭلار، مەن سۆز قىلدىم، سىلەر قۇلاق سالمىدىڭلار، ئەكسىچە نەزىرىمدە يامان بولغانىنى قىلىۋاتىسىلەر، مەن ياقتۇرمايدىغانىنى تاللىغانسىلەر. 13 شۇڭا، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ــ مانا،

مېنىڭ قۇللىرىم يەيدۇ، سىلەر تاچ قالىسىلەر، مانا، مېنىڭ قۇللىرىم ئىچىدۇ، بىراق سىلەر تۇسسۇز قالىسىلەر، مانا، مېنىڭ قۇللىرىم شادلىنىدۇ، سىلەر شەرمەندىلىكتە قالىسىلەر، **14** مانا، كۆڭلىدىكى شاد-خۇراملىقتىن قۇللىرىم ناخشا ئېيتىدۇ، سىلەر كۆڭۈلدىكى ئازابتىن زار-زار يىغلايسىلەر، روھ-قەلب سۈنۈقلۇقىدىن نالە-پەريياد كۆتۈرىسىلەر. **15** ئىسمىڭلارنى مېنىڭ تاللىغانلىرىمغا لەنەت بولۇشقا قالدۇرىسىلەر. رەب پەرۋەردىگار سېنى ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ئۆزىنى قۇللىرىغا باشقا بىر ئىسمىنى قويۇپ بېرىدۇ. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن كىمكى ئۆزىگە بىر بەختنى تىلىسە، «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن ئاشۇ بەختنى تىلەيدۇ، كىمكى قەسەم ئىچمەكچى بولسا، ئەمدى «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىدۇ، چۈنكى بۇرۇنقى دەردە-ئەلەملەر ئۇنتۇلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇلارنى كۆزۈمدىن يوشۇردۇم. **17** چۈنكى قارا كۆلەر، مەن يېڭى ئاسمانلارنى ۋە يېڭى زېمىننى يارىتىمەن؛ ئىلگىركى ئىشلار ھېچ ئەسلەتمەيدۇ، ھەتتا ئەسكە كەلمەيدۇ. **18** ئەكسىچە سىلەر مېنىڭ يارىتىدىغانلىقىمدىن خۇشالىنىڭلار، مەڭگۈ ۋە شاد-خۇراملىقتا بولۇڭلار، چۈنكى مەن يېرۇسالېمنى شاد-خۇراملىق، ئۇنىڭ خەلقىنى خۇشاللىق بەرگۈچى قىلىپ يارىتىمەن. **19** ئۆزۈمنۇ يېرۇسالېمدىن شاد-خۇراملىقتا بولىمەن، شۇنداقلا ئۆز خەلقىمدىن خۇشالىنىمەن؛ ئۇنىڭدا نە يىغا ئاۋازى، نە نالە-پەريادلار ئىككىنچى ئاڭلانمايدۇ، **20** ئۇنىڭدا يەنە بىرنەچچە كۈنلۈك چاچراپ كەتكەن بوۋاق بولمايدۇ، ياكى ۋاقتى توشماي ۋاقتسىز كەتكەن بوۋاي بولمايدۇ؛ يۈز ياشقا كىرگەن بولسا «يېگىت» سانىلىدۇ، شۇنىڭدەك گۇناھكار يۈز ياشقا كىرىپ ئۆلگەن بولسا «خۇدانىڭ لەنىتىگە ئۇچرىغان» دەپ ھېسابلىنىدۇ. **21** ئۇلار ۋەيلەرنى سالىدۇ، ئۇلاردا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلىدۇ، ئۇلاردىن مېۋە يەيدۇ؛ **22** ئۇلار ياسىغان ۋەيلەردە، باشقا بىرسى ئولتۇرمايدۇ؛ تىكلىگەن ئۈزۈمزارلاردىن، باشقا بىرسى مېۋە ئېلىپ يېمەيدۇ؛ چۈنكى خەلقىمنىڭ كۈنلىرى دەرەخنىڭ ئۆمرىدەك بولىدۇ، مېنىڭ تاللىغانلىرىم ئۆزلىرى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىدىن ئۆز ئۆمرىدە تولۇق بەھرىمەن بولىدۇ. **23** ئۇلارنىڭ قىلغان ئەمگىكى بىكارغا كەتمەيدۇ، ياكى ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئۈزۈلغاندا كېچىكىپ ئوغرۇلۇق ۋەھىمە مەۋجۇت بولمايدۇ، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار بەخت ئاتا قىلغان نەسىلدۇر، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىمۇ شۇنداق. **24** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار ندا قىلىپ چاقىرماستىنلا، مەن ئىجابەت قىلىمەن؛ ئۇلار دۇئا قىلىپ سۆزلەۋاتقىنىدىلا، مەن ئۇلارنى ئاڭلايمەن. **25** بۈرە ھەم پاقلان بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ؛ شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ، يىلاننىڭ رىزقى بولسا توپا-چاڭلا بولىدۇ. مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ؛ ھېچ بۇزغۇنچىلىق بولمايدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

66

«پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمغا تەختىپەرىدۇر، ئەمدى ماڭا قانداق تۈيۈ-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ **2** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان، ئۇلار شۇنداق بولغاچقىلا بارلىققا كەلگەن ئەمەسمىدى؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ لېكىن مەن نەزىرىمنى شۇنداق بىر ئادەمگە سالىمەن: ـ مۇمىن- كەمتەر، روھى سۈنۈق، سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ تىترەك ياسىدىغان بىر ئادەمگە نەزىرىمنى سالىمەن. **3** كالا سويغان كىشى ئادەمنىمۇ ئۆلتۈرىدۇ، قوزىنى قۇربانلىق قىلغان كىشى ئىتنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇپ ئۆلتۈرىدۇ؛ ماڭا ھەدىيە ئۆتىگۈچى چوشقا قېنىنىمۇ ئۆتۈپ بەرمەكچىدۇر، دۇئاسىنى ئەسلىتىشكە خۇشبۇي ياقىقۇچى مەيۋىدىمۇ مەدھىيە ئوقۇيدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئۆزى ياقتۇرىدىغان يوللىرىنى تاللىغان، كۆڭلى يىرگىنچلىك نەرسىلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. **4** شۇڭا مەنمۇ ئۇلارنىڭ كۈلپەتلىرىنى تاللايمەن؛ ئۇلار دەل قورقىدىغان ۋەھىمىلەرنى بېشىغا چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى مەن چاقىرغىنىمدا، ئۇلار جاۋاب بەرمىدى؛ مەن سۆز قىلغىنىمدا، ئۇلار قۇلاق سالمىدى؛ ئەكسىچە نەزىرىمدە يامان بولغانىنى قىلىدى، مەن ياقتۇرمايدىغانىنى تاللىدى». **5** «ئى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئالدىدا قورقۇپ تىترەيدىغانلار، ئۇنىڭ دېگىنىنى ئاڭلاڭلار: ـ «سىلەرنى نامىمغا [سادىق بولغانلىقىڭلار] تۈپەيلىدىن چەتكە قاققانلار بولسا، يەنە سىلەردىن نەپرەتلىنىدىغان قېرىنداشلىرىڭلار سىلە رگە: ـ «قېنى پەرۋەردىگارنىڭ تۆلۈغلۇق ئايان قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلارنى كۆرەلەيدىغان بولىمىز!» ـ دېدى، بىراق شەرمەندىلىكتە قالغانلار ئۆزلىرى بولىدۇ. **6** ئاڭلاڭلار! ـ شەھەردىن كەلگەن چۇقان-سۈرەنلەر! ئاڭلاڭلار! ـ ئىبادەتخانىدىن چىققان ئاۋازنى! ئاڭلاڭلار! ـ پەرۋەردىگار ئۆز دۈشمەنلىرىگە [يامانلىقلىرىنى] قايتۇرۇۋاتىدۇ!» **7** ـ تولغىقى تۇتمايلا ئۆز بوشىنىدۇ؛ ئاغرىقى تۇتمايلا، ئوغۇل بالا تۇغىدۇ! **8** كىمنىڭ مۇشۇنداق ئىش توغرۇلۇق خەۋىرى باردۇ؟ كىم مۇشۇنداق ئىشلارنى كۆرۈپ باققان؟ زېمىن بىر خەلقنى بىر كۈن ئىچىدىلا ئۆتۈغدىغان ئىش بارمۇ؟ دەققە ئىچىدىلا بىر ئەلنىڭ ئۆتۈغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟ چۈنكى زىئوننىڭ ئەمدىلا تولغىقى ئۆتۈشىغا، ئۇ ئوغۇل بالىلىرىنى تۇغدى! **9** بىرسىنى بوشىنىش ھالىتىگە كەلتۈرگەن بولسام، مەن بالىنى چىقارغۇزماي قالامتىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئۆزۈمنى تۇغدۇرغۇچى ئورسام، بالىياتقۇنى ئېتىۋېتەمدىمەن؟ ـ دەيدۇ خۇدايىڭ. **10** يېرۇسالېم بىلەن بىللە شاد-خۇراملىقتا بولۇڭلار، ئۇنى سۆيگۈچىلەر، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇشالىنىڭلار! ئۇنىڭ ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت چەككەنلەر، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شادلىق بىلەن شادلىنىڭلار! **11** چۈنكى سىلەر ئۇنىڭ تەسەللى بېرىدىغان ئەمچە كلىرىدىن ئېمىپ قانائەتلىنىسىلەر، چۈنكى سىلەر قانغۇچە ئېمىپ چىقىسىلەر، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ زورلۇقىدىن كۆكرەپ كېتىسىلەر. **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئۇنىڭغا تاشقان دەريادەك تارام-خاتىرجەملىكنى، تېشىپ كەتكەن ئېقىمدەك ئەللەرنىڭ شان-شەرەپلىرىنى سۈزۈپ بېرىمەن؛ سىلەر ئېمىسىلەر، سىلەر يانپاشقا قالىلىسىز ئىلىنىپ كۆتۈرۈلىسىلەر، ئېتە كتە ئە كىلتىلىسىلەر. **13** خۇددى ئانا بالىسىغا تەسەللى بە رگەندەك، مەن شۇنداق سىلە رگە تەسەللى بېرىمەن؛ سىلەر يېرۇسالېمدا تەسەللىگە ئىگە بولىسىلەر. **14** سىلەر بۇلارنى كۆ رگەندە كۆڭلۈڭلار شادلىنىدۇ، سۆ ڭەك كلىرىڭلار يۇمران ئوت-چۆپتەك ياشناپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۆز قۇللىرىغا ئايان قىلىنىدۇ، ئۇ دۈشمەنلىرىگە قەھرىنى كۆرسىتىدۇ. **15** چۈنكى غەزەپنى قەھر بىلەن، تەنبىھنى ئوت يالقۇنلىرى بىلەن چۈشۈرۈشتى ئۆچۈن، مانا، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن كېلىدۇ، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن قويۇندەك كېلىدۇ. **16** چۈنكى ئوت بىلەن ھەم قىلىچ بىلەن پەرۋەردىگار بارلىق ئەت ئىگىلىرىنى سوراق قىلىپ جازالايدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۆلتۈرگەنلەر نۇرغۇن بولىدۇ. **17** «باغچىلار»غا كىرىش ئۆچۈن پاكىزلىنىپ، ئۆزلىرىنى ئايرىم ئۆتۈپ، ئوتتۇرىدا تۇرغۇچىنىڭ گېپىگە كىرگەنلەر، شۇنداقلا چوشقا گۆشىنى، يىرگىنچلىك بولغانىنى، جۈملىدىن چاشقانلارنى يەيدىغانلار بولسا جىمىسى ئەڭ تۆگىشىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ھەم ۋەيلىغانلىرى مېنىڭ ئالدىمدىدۇر؛ بىراق بارلىق ئەللەر، ھەممە تىلدا سۆزلەيدىغانلارنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېلىپ مېنىڭ شان-شەرىپىمنى كۆرىدۇ؛ **19** ۋە مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىر كارامەت بەلگىنى تىكلەيمەن؛ ھەم ئۇلاردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئەللە رگە ئەۋەتىمەن؛ نام-شۆھرىتىمنى ئاڭلىمىغان، شان-شەرىپىمنى كۆرۈپ باقمىغان تارشىشقا، لۇئىيە گە، ئوقياچىلىقتا داڭقى چىققان لۇدقا، ئوبال، گېرىتسىيە گە ھەم يىراق چەتەللەردىكى ئاراللارغا ئۇلارنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى جاكارلايدۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار «ئاشلىق ھەدىيە»نى پاكىز قاچىلارغا قويۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيگە ئېلىپ كەلگەندەك، شۇلار بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىغان ھەدىيە سۈپىتىدە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى ئەللەردىن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنى ئاتلارغا، جەڭ ھارۋىلىرىغا، سايىۋەنلىك ھارۋا-زەمبىللە رگە، قېچىرلارغا ھەم نار تۆگىلە رگە مىندۈرۈپ مۇقەددەس تېغىمغا، يەنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ھەم مەن ئۇلاردىن بەزىلىرىنى كاھىنلار ھەم لاۋىيلار بولۇشقا تاللايمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **22** چۈنكى مەن يارىتىدىغان يېڭى ئاسمانلار ھەم يېڭى زېمىن ئۆزۈمنىڭ ئالدىدا دائىم تۇرغانىدەك، سېنىڭ نەسلىڭ ھەم ئىسمىڭ ئۆزۈپ ساقلىنىدۇ. **23** ھەم شۇنداق بولىدۇكى، يېڭى ئايمۇ يېڭى ئايدا، شابات كۈنىمۇ شابات كۈنىدە، بارلىق ئەت ئىگىلىرى مېنىڭ ئالدىمغا ئىبادەت قىلغىلى كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **24** ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىرتقا چىقىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىگە قارايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى يەۋاتقان قۇرتلار ئۆلمەيدۇ، ئۇلارنى كويدۇرۇۋاتقان ئوت ئۆچمەيدۇ، ئۇلار بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە يىرگىنچلىك بىلىنىدۇ.

يەرەميا

1 بنيامين قەبىلىسى زېمىنىدىكى ئاناتوت يېزىسىدا تۇرۇۋاتقان كاھىنلاردىن بولغان ھىلقىيانىڭ ئوغلى يەرەميانىڭ سۆزلىرى [تۆۋەندە خاتىرىلىنىدۇ]: ـ **2** يەھۇدا پادىشاھى، ئامونۇنۇڭ ئوغلى يوسىيانىڭ كۆنلىرىدە، يەنى ئۇ تەختكە ئولتۇرغان ئون ئۈچىنچى يىلدا [يەرەميانىڭ] پەيغەمبەرلىك سۆزى كەلدى؛ **3** يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ كۆنلىرىدە ھەمدە يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ ئون بىرنچى يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە، يەنى شۇ يىلنىڭ بەشىنچى ئېيىدا يېرۇسالېمدىكىلەر سۈرگۈن قىلىنغۇچە تۇنىكىڭا پەيغەمبەرلىك سۆزى يەنە كېلىپ تۇردى. **4** پەيغەمبەرلىك سۆزى ماڭا كېلىپ: **5** ـ ئاناكىنىڭ قورسىقىدا سېنى ئاپىرىدە قىلىشتىن ئىلگىرىلا مەن سېنى بىلەتتىم؛ سەن بالىياتقۇدىن چىقىشتىن بۇرۇن سېنى تۇزۇمگە ئاتاپ، ئەللە رگە پەيغەمبەر بولۇشقا تىكلىدىم، ـ دېيىلدى. **6** مەن بولسام: ـ ئاپلا، پەيغەمبەرلىك! مەن گەپ قىلىشنى بىلمەيمەن؛ چۈنكى مەن گۈدەك بالىدۇرمەن، دېدىم. **7** لېكىن پەيغەمبەرلىك ماڭا: ـ تۇز ئۇكىنى گۈدەك بالا، دېمە؛ چۈنكى مەن سېنى كىمگە ئەۋەتسەم، سەن شۇلارغا بارىسەن؛ ۋە مەن سېنى نېمە دە دەپ يۈرۈسام، سەن شۇنى دەيسەن. **8** ئۇلاردىن قورقما؛ چۈنكى سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دېدى. **9** ۋە پەيغەمبەرلىك قولىنى سوزۇپ ئاغزىمغا تەككۈزدى؛ پەيغەمبەرلىك ماڭا: مانا، تۇز سۆزلىرىمنى ئاغزىڭغا قويدۇم؛ **10** قارا، مۇشۇ كۈنى مەن سېنى يۇلۇش، سۇكۇش، ھالاك قىلىش ۋە ئوروش، قۇرۇش ۋە تېرىپ ئوستۇرۇش ئۈچۈن ئەللەر ۋە پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تىكلىدىم، ـ دېدى. **11** ۋە پەيغەمبەرلىك سۆزى ماڭا كېلىپ: «يەرەميا، نېمىنى كۆرۈۋاتسەن؟» ـ دېيىلدى. مەن: «بادام دەرىخىنىڭ شېخىنى كۆرۈۋاتىمەن» ـ دېدىم. **12** پەيغەمبەرلىك ماڭا: «كۆرگىنىڭ ياخشى بولدى، چۈنكى مەن سۆزۈمنىڭ ئەمەلىيلىشىشى ئۈچۈن سۆزۈمنى كۆزىتىپ تۇرىمەن» ـ دېدى. **13** ۋە پەيغەمبەرلىك سۆزى ماڭا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ: «نېمنى كۆرۈۋاتسەن؟» ـ دېيىلدى. مەن: «پوروق-پورۇق قاينىۋاتقان، ئاغزى شىمال تەرەپىدىن قىسىيغان بىر قازانىنى كۆردۈم» ـ دېدىم. **14** پەيغەمبەرلىك ماڭا: ـ كۆڭلىيەت شىمال تەرەپتىن كېلىپ بۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە بۇسۇپ كېلىدۇ ـ دېدى. **15** ـ چۈنكى مانا، مەن شىمالىي پادىشاھلىقلارنىڭ بارلىق جەمەتلىرىنى چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ پەيغەمبەرلىك؛ ـ ئۇلار كېلىدۇ، پادىشاھلار ھەربىرى تۇز تەختىنى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرى ئالدىغا سېلىپ، ھەممە سېپىللارغا ۋە يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇمغا تەيارلىنىدۇ؛ **16** شۇنىڭ بىلەن مەن [يەھۇدادىكىلەرنىڭ] بارلىق رەزىللىكلىرى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈملەرنى جاكارلايمەن؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، تۇز قوللىرى ياسىغانلىرىغا چوقۇندى. **17** سەن ئەمدى بېلىڭنى باغلاپ ئورە ئۆڭدۈن تۇرۇپ، ساڭا ۋېرىۋاغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا ئېيت؛ ئۇلار ئالدىدا ھودۇقۇپ كەتمىگىن؛ بولمىسا مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ھودۇقتۇرىمەن. **18** قارا، مەن بۈگۈن سېنى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىغا، ئەمىرلىرىگە، كاھىنلىرىغا ھەم پۇتكۈل زېمىن خەلقىگە قارشى تۇرغۇچى مۇستەھكەم شەھەر، تومۇر تۈۋۈرۈك ۋە مىس سېپىللاردەك تىكلىدىم. **19** ئۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ ـ چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەيغەمبەرلىك.

2 ئەمدى پەيغەمبەرلىك سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** بېرىپ يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا مۇنداق جار سالغىن: ـ «پەيغەمبەرلىك مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنىڭ ياش ۋاقتىڭدىكى ۋاپادارلىقىڭنى، يەنى قىزنىڭ تاشقىغا بولغان مۇھەببىتىدەك سېنىڭ چۈل-بىياۋاندا، يەنى تېرىلمىغان يەرلەردە ماڭا ئەگىشىپ يۈرگەنلىرىڭنى سېنىڭ ئۈچۈن ئەسلەيمەن. **3** شۇ چاغدا ئىسرائىل خەلقى پەيغەمبەرلىكنىڭ پاك، ئالاھىدە ئاتالغان، ئۇلار ئۈنىڭ تۇز ھوسۇلىنىڭ تۇنجى مېۋىسى دەپ قارالغانىدى؛ ئۇلارنى يەۋالماقچى بولغانلارنىڭ ھەممىسى گۇناھكار دەپ ھېسابلانغانىدى ھەم ئۇلارنىڭ باشلىرىغا بالا يېتىپەت چۈشكەنىدى، ـ دەيدۇ پەيغەمبەرلىك. **4** پەيغەمبەرلىكنىڭ سۆزىنى ئاكلاڭلار، ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق ئائىلە-تاۋابىئاتلىرى: ـ **5** پەيغەمبەرلىك مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندە زادى قانداق ئادالەتسىزلىكلەرنى بايقاپتۇ، ئۇلار مەندىن شۇنچە يىراقلىشىدۇ؟ ئۇلار ئېمىشقا ھەمە بۇتلارغا باش ئۇرۇپ، تۇزلىرى ھەمە بولۇپ كەتتى؟ **6** ئۇلار ھېچقاچان: «بىزنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىپ، بىياۋاندىن، يەنى چۈل-دەشت ۋە تىك تاز گاللار بىلەن قاپلانغان جايلاردىن، قۇرغاقچىلىق ۋە ئۇلۇم سايىسى ئوراپ تۇرغان يەرلەردىن، ئادەمزات ئۇتمەيدىغان ھەمدە ئىنسان ئۇرمايدىغان شۇ بىياۋاندىن بىزنى ئوتكۈز دېگەن پەيغەمبەرلىك قېنى؟» دەپ سوراپ قويۇشمايتىغۇ؟ **7** مەن سىلەرنى مېۋىسى ھەم مولچىلىقىدىن ھۇزۇرلىنىش ئۈچۈن مۇنبەت بىر زېمىنغا ئېلىپ كەلگەنمەن؛ سىلەر كېلىپ زېمىنىمنى بۇلغىدىڭلار، مېنىڭ مىراسىمنى يىرگىنچلىك بىر نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ قويدۇڭلار. **8** كاھىنلار: «پەيغەمبەرلىك قېنى؟» دەپ ھېچ سوراپ قىيمىدى، تەۋرات-قانۇن ئىجراچىلىرى مېنى ھېچ تونۇمىدى، خەلق پادىچىلىرى ماڭا ئاسىيلىق قىلدى، يەيغەمبەرلەر بولسا باتالىنىڭ نامىدا بېشارەت بەردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ھېچ پايدىسىز ئەمنە نەرسىلەر رگە ئەگىشىپ كەتتى. **9** شۇڭا سىلەر بىلەن دەۋالاشماقچىمەن، بالىلىرىڭلار ھەم بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرى بىلەن دەۋالىشىمەن، ـ دەيدۇ پەيغەمبەرلىك؛ **10** ـ سىلەر سىپرۇسنىڭ دېڭىز ۋىلىرىغا ئوتۇپ بېقىڭلار، كېدارغا تەكشۈرۈشكە ئادەم ئەۋەتىپ بېقىڭلار ـ مۇشۇنداق بىر ئىش زادى بولۇپ باققانمۇ-يوق دەپ كۆرۈپ بېقىڭلار ـ **11** قايسى بىر ئەل ئۆز ئىلاھلىرىنى (ئۇلار ھېچ ئىلاھ ئەمەس، ئەلۋەتتە) ئۆز گەرتكەنمۇ؟ لېكىن مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ شان-شەرىپى بولغۇچىسىنى بولسا پايدىسىز-ئەمنە بىر نەرسىگە ئالماشتۇرغان. **12** بۇنىڭغا ئەجەبلىنىڭلار، ئى ئاسمانلار؛ ھالۋاقتاق بولۇڭلار! ساراسىمگە چۈشۈڭلار! چۆچۈڭلار! ـ دەيدۇ پەيغەمبەرلىك، **13** ـ چۈنكى مېنىڭ خەلقىم ئىككى رەزىل ئىشنى قىلدى؛ ئۇلار ھاياتلىق سۇ مەنبەيىنى بولغان مەندىن ۋاز كەچتى، ئاندىن تۇزلىرى ئۈچۈن سۇ ئازگاللىرىنى، يەنى سۇ تۇرمايدىغان يېرىق سۇ ئازگاللىرىنى يونۇپ چىقتى. **14** ئىسرائىل ئەسلى قۇلمىدى؟ ئۇ خوجايىنىنىڭ ۋېيدە ئۇغۇلغان قۇلمىدى؟ نېمىشقا ئەمدى ئۇ ئولجىغا ئايلىنىپ قالدى؟ **15** ياش شىرلار ئۇنى ئولجا قىلىپ ھۇركىرىدى، ئۇلار ئاۋازىنى قويۇۋەتتى؛ ئۇلار [ئىسرائىل] زېمىنىنى ۋەيرانە قىلدى، شەھەرلىرى كويدۇرۇلدى، ئادەمزاتسىز قالدى. **16** ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەتتا نوف ۋە تاھپانەس شەھىرىدىكىلەرمۇ چوقاقنى يېرىۋەتتى. **17** بۇ ئىشلارنى ئۆزۈڭ كەلتۈرۈپ چىقارغانلار ئەمەسمۇ؟ ـ چۈنكى ساڭا يول باشلاۋاتقىنىدا پەيغەمبەرلىك خۇدايىڭدىن ۋاز كەچكەنىدىڭ. **18** ئەمدى بۈگۈنكى كۈندە يەنە شىھور دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن مىسىرنىڭ يولىنى باسقىنىڭ نېمىسى؟ [ئەفرات] دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ يولىنى باسقىنىڭ نېمىسى؟ **19** ئۆز رەزىللىكىڭ ئۆزۈڭگە ساۋاق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۆزۈڭنىڭ يېنىمدىن چەتەپ كەتكىنىڭ ئۆزۈڭگە تەنبىھ بولىدۇ؛ ئەمدى سېنىڭ پەيغەمبەرلىك خۇدايىڭدىن ۋاز كەچكىنىڭ ۋە مېنىڭ قورقۇنچۇمنىڭ سەندە بولماسلىقىنىڭ ئىنتايىن رەزىل ھەمدە زەردابقا تولغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ قوي، ـ دەيدۇ رەب، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەيغەمبەرلىك. **20** چۈنكى سەن قەدىمدىلا مەن ساڭا سالغان ۋېيتىۋۇقىنى بۇزۇپ، ئۈنىڭ رىشتىنى ئۈزۈپ تاشلۇۋەتكەنسەن؛ سەن: «قۇلۇق ۋۇجۇدۇمنى!» دېدىڭ. چۈنكى بارلىق دۆڭ-ئېگىزلىكتە ۋە بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىدا سەن پاھىشە ئايالدەك كېرىلىپ ياتقانسەن. **21** لېكىن مەن بولسام سېنى ئەسلى ئېسىل سورتلۇق ئۈزۈم تېلىدىن، سەرخىل ئۇرۇقتىن تىككەندىم؛ سەن ماڭا نىسبەتەن قانداقۇيات ۋە ياۋا بىر سېىستە ئۈزۈم تېلىغا ئايلىنىپ قالدىڭ؟ **22** چۈنكى سەن شۇلتا بىلەن ۋۇيۇنساڭمۇ، كۆپ ئاقارتقۇچ سوپۇن ئىشلەتسە ئۆز سېنىڭ قەبىھلىكىڭ مېنىڭ ئالدىمدا تېخى داغ بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەيغەمبەرلىك. **23** سەن قانداقۇ: «مەن ھېچ بۇلغانغان ئەمەسمەن، مەن «باتاللار»غا ھېچ ئە گەشمىدىم!» دېيەلەيسەن؟ جىلغىدا ماڭغان يولۇڭنى كۆرۈپ باق، قىلمىشلىرىڭنى ئىقرار قىل ـ سەن ئۆز يوللىرىدا ۋېيان-ۋېيان قاتراپ يۈرىدىغان چاقماق ھىكگاندۇرسەن! **24** سەن چۈل-بىياۋانغا ئادەتلەنگەن، ھەۋىسى قوزغالغاندا شامالنى پۇراپ يۈرىدىغان بىر ياۋايى مادا ئېشەك كەسەن! كۆيلىگەندە كىم ئۇنى توسالىسۇن؟

ئۇنى ئىزدىگەن ھاڭگىلار تۆزلىرىنى ھېچ تۆپراتمايدۇ، شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى ئىزدەپ تاپماق ئاساندۇر. **25** [ئى ئىسرائىل]، [بىكار يۈگۈرۈپ]، پۇتۇڭنى ئاياغسىز، گېلىڭنى تۇرسىۋالۇقسىز قىلىپ قويما! لېكىن سەن بۇنىڭغا: «ياق! خام خىيال قىلما! چۈنكى مەن بۇ يات [ئىلاھلارنى] ياخشى كۆرۈپ قالدىم، ئۇلارنىڭ كەينىدىن ماڭىمەن!» ـ دېدىڭ. **26** ئوغرى تۇتۇلۇپ قېلىپ خجالەتكە قالغاندەك، ئىسرائىل جەمەئىتىمۇ خجالەتكە قالدۇ ـ يەنى تۇزلىرى ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، كاھىنلىرى ۋە پەيغەمبەرلىرى ـ **27** ئۇلار ياغاچ كۆتىگىگە: «ئاتام!» ۋە تاشقا: «سەن مېنى تۇغدۇردۇڭ!» دەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار يۈزىنى ماڭا قاراتماي، ئەكسىچە ماڭا ئارقىسىنى قىلدى؛ لېكىن كۈلپەت بېشىغا چۈشكەندە ئۇلار: «ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بىزنى قۇتقۇزغايسەن!» دەيدۇ. **28** ئەمدى تۇرۇڭگە ياسىغان ئىلاھلىرىڭ قېنى!؟ كۈلپەت بېشىڭغا چۈشكەندە سېنى قۇتقۇزالايدىغان بولسا، ئۇلار ئورنىدىن تۇرسۇن! ـ چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولسا يۇتلىرىڭۇ شۇنچە كۆپتۇر، ئى يەھۇدا! **29** نېمىشقا سىلەر مەن بىلەن دەۋاغا چۈشمەكچىسىلەر؟ سىلەر ھەممىڭلار ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **30** باللىرىڭنى بىكاردىن بىكار ئۇرۇپ قويدۇم؛ ئۇلار ھېچ تەربىينى قوبۇل قىلمىدى. تۇز قىلىچىڭ يىرتقۇچ شىردەك پەيغەمبەرلىرىڭنى يەۋەتتى. **31** ئى بۇ دەۋر كىشىلىرى! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە كۆڭۈل قويۇڭلار! مەن ئىسرائىلغا چۆل-بىاباۋان يا كى قاپقاراڭغۇلۇق باسقان زېمىن بولۇپ باققانمۇ؟ مېنىڭ خەلقىم نېمىشقا: «نەگىلا بارساق تۇز ئە رىكسەن، ئەمدى يېنىڭغا يەنە كەلمەيمىز!» ـ دەيدۇ؟ **32** قىز زىبۇ-زىننەتلىرىنى ئۇنۇتۇيالامدۇ؟ توي قىلىدىغان قىز توي كىيىملىرىنى ئۇنۇتۇيالامدۇ؟ لېكىن تۇز خەلقىم سان-ساناقسىز كۈنلىردە مېنى ئۇنتۇدى. **33** سەن ئىشق ئىزدەپ باريدىغان يولىلارغا شۇنچە ماھىر بولۇپ كەتتىڭ! بەرھەق، ھەتتا ئەڭ يۇزۇق ئىاللارغا يوللىرىڭنى كۆرسەتتىڭ. **34** ئۇنىڭ ئۇستىگە تونۇڭنىڭ پەشلىرىدە گۇناھسىز نامراتلارنىڭ قېنى بار! سەن ئۇلارنى تېمىڭنى تېشىپ ئوغرىلىققا كەرگىنى ئۈچۈن ئۇلىتۇردىڭۇ؟! ئىشلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق تۇرسىمۇ، **35** سەن تىنچى: «مەندە گۇناھ يوق؛ [رەب] مەندىن رەنجۈەرمەيدۇ!» دەيسەن. بىلىپ قوي! مەن ئۇستۇڭدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن، چۈنكى سەن: «مەن گۇناھ سادىر قىلمىدىم!» ـ دەۋېرىسەن. **36** سەن نېمىشقا بۇنچىۋالا ۋېيان-ۋېيان قاتراپ ئالا كۆڭۈللۈك قىلىسەن؟ سەن ئاسۇرىيە تەرىپىدىن يە رگە قارىتىلغاندەك مىسىر تەرىپىدىنمۇ يە رگە قارىتىلىسەن. **37** بەرھەق، سەن مىسىردىن قوللىرىڭنى بېشىڭغا ئالغان پېتى چىقىسەن، چۈنكى يەرۋەردىگار سەن يۈلەنچۈك قىلغانلارنى چەتكە قاقتى؛ سەن ئۇلاردىن ھېچ پايدا كۆرمەيسەن.

3 شۇنداق دېيىلىدۇكى، بىرسى ئايالىنى قويۇۋەتسە، ئايال ئۇنىڭدىن ئاجراشسا ۋە كېيىن ئۇ باشقا ئە رگە ياتلىق بولغان بولسا، بىرىنچى ئېرى ئۇنىڭ بىلەن قايتا يارىشۇالسا بولامدۇ؟ بۇنداق ئىش بۇ زېمىننى مۇتلەق بۇلغىمامدۇ؟ لېكىن سەن شۇنچە كۆپ ئاشنىلىرىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىپ تۇرۇپ يەنە يېنىمغا قايتىپ دەۋاتامسەن تېنچى؟ **2** بېشىڭنى كۆتۈرۈپ يۇقىرىغا قاراپ باق، ـ سەن زادى نەدە يات ئىلاھلار بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزمىگەنسەن؟! ـ سەن چۆل-بىاباۋاندا كۈتۈپ ئولتۇرغان ئەرەبدەك ئۇلارنى يولىلار بويى كۈتۈپ ئولتۇرغانسەن؛ زېمىننى بۇزۇقلۇقلىرىڭ ۋە رەزىللىكىڭ بىلەن بۇلغىغانسەن. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن قاتتىق يامغۇرلار تۇتۇپ قېلىپمۇ ساڭا بېرىلمىدى ھەمدە «كېينىكى يامغۇرلار» ياغمىدى. لېكىن سەندە تېنچى ياھشىت ئايالنىڭ قېلىن يۈزى بار، ئىزا تارتىشنى ھېچ بىلگۈڭ يوقتۇر. **4** ھەتتا سەن يايتىن ماڭا: «ئى ئاتام، ياشلىقىمدىن باشلاپ ماڭا يېتىۋالغىنى ھەمراھ بولۇپ كەلدىڭ!» ـ دەيسەن، ۋە: ـ **5** «ئۇ ھەردائىم غەزىپىنى ساقلامدۇ؟ ئۇ غەزىپىنى ئاخىرغىچە تۇتامدۇ؟» ـ دەيسەن. مانا، سەن شۇنداق دېگىنىڭ بىلەن، لېكىن سەن قوراۋىڭدىن چىلىشچە رەزىللىك قىلغانسەن. **6** يوسىيا پادىشاھنىڭ كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار ماڭا: «ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ ئىشىنى قىلغانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇ بارلىق تېگىز تاغقا چىقىپ ھەم بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىغا كىرىپ شۇ يەرلەردە پاھىشىدەك بۇزۇقلۇق قىلغان» ـ دېدى. **7** ـ «مەن: ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغاندىن كېيىن، چوقۇم يېنىمغا قايتىپ كېلىدۇ، ـ دېدىم؛ لېكىن ئۇ قايتىپ كەلمىدى. ئۇنىڭ ئاسىي سىڭلىسى، يەنى يەھۇدا بۇنى كۆردى؛ **8** لېكىن ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ بارلىق زىنا قىلغانلىرى تۆپەيلىدىن ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتكىنىمنى كۆرۈپ، ئاسىي سىڭلىسى يەھۇدا قورقمىدى، بەلكى تۆزىمۇ بېرىپ پاھىشىلىك قىلدى. **9** شۇنداق بولدىكى، تۆز بۇزۇقچىلىقىنى شۇنچە كىچىك ئىش دەپ قارىغاچقا، ئۇ ھەتتا ياغاچ ۋە تاش بىلەن زىنا قىلىپ زېمىننى بۇلغىۋەتتى. **10** بۇلارنىڭ ھەممىسگە قارىماي ئىسرائىلنىڭ ئاسىي سىڭلىسى يەھۇدا تېنچى پۈتۈن كۆڭلى بىلەن ئەمەس، پەقەت ساختىلىق بىلەن يېنىمغا قايتىپ كەلگەندەك بولۇۋالدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **11** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ۋاپاسىز ئىسرائىل تۆزنىڭ ئاسىي يەھۇدادىن ھەققانىي كۆرسەتتى. **12** بارغىن، شىمالغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى جاكارلاپ مۇنداق دېگىن: ـ «قايتىپ كەل، ئى يولدىن چىققۇچى ئىسرائىل، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن ساڭا قاپقىمنى قايتا تۇرمەيمەن؛ چۈنكى مەن رەھىمدىل، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ مەن غەزىپىمنى مەڭگۈگە ساقلاپ تۇرمايمەن. **13** پەقەت سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى، ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاسىيلىق قىلغانلىقىڭنى، ئۇيان-ۋېيان قاتراپ يېرۇقۇپ تۆز ئۇنىڭنى ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا يات ئىلاھلارغا بېغىشلىغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك تاۋازىمنا ھېچ قۇلاق سالمىغانلىقىڭنى ئىقرار قىلىساڭلا [مەندىن رەھىم-شەپقەت كۆرىسەن] ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** قايتىپ كېلىڭلار، ئى يولدىن چىققۇچى بالىلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ چۈنكى مەن سىلەرنى ھەقىقىي سۈيگۈچىدۇرمەن؛ [سىلەر شۇنداق قىلساڭلارلا] مەن سىلەردىن تاللىغانلارنى، يەنى ھەرقايسى شەھەردىن بىردىن، ھەرقايسى جەمەئىتىن ئىككىدىن پۇقرانى زىئونغا قايتۇرۇپ كېلىمەن. **15** مەن سىلە رگە كۆڭۈلدىكىدەك خەلق پادىچىلىرىنى تەقسىم قىلىمەن؛ ئۇلار سىلەرنى دانالىق-بىلىم، ئەقىل-پاراسەت بىلەن بېقىپ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. **16** شۇنداق بولىدۇكى، شۇ كۈنلەردە سىلەر زېمىندا كۆپەيىپ، كۆپ پەرزەنتلىك بولغىنىڭلاردا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى!» دەپ يەنە تىلغا ئالمايسىلەر؛ ئۇ ھېچ ئېسىڭلارغا كەلمەيدۇ، ئۇنى ھېچ ئەسلىمەيسىلەر ۋە ئۇنى ھېچ سېغىنمايسىلەر؛ سىلەر باشقا بىر ساندۇقنى ياسىمايسىلەر. **17** شۇ تاپتا ئۇلار يېرۇسالېمنى «پەرۋەردىگارنىڭ تەختى» دەپ ئاتايدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا يىغىلىدۇ، ـ يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، يېرۇسالېمغا يىغىلىدۇ؛ ئۇلار قەلبىدىكى رەزىل جاھىللىقىغا قايتىدىن ھېچ ئە گىشىپ ماڭمايدۇ. **18** شۇ كۈنلەردە يەھۇدا جەمەئىتى ئىسرائىل جەمەئىتى بىلەن بىرلىكتە ماڭىدۇ؛ ئۇلار شىمال زېمىنىدىن بىللە چېقىپ مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلغان زېمىنغا كېلىدۇ. **19** مەن: «مەن سېنى باللىرىم قاتىرىغا قويۇپ، ساڭا گۈزەل زېمىنى، يەنى كۆپلىگەن ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىكى ئەڭ كۆركەم جاينى مىراس قىلىپ ئاتا قىلىشنى شۇنچىلىك خالايتتىم!» ـ دېدىم، ۋە: «سەن مېنى «مېنىڭ ئاتام» دەيسەن، ۋە مەندىن يۈز ئۆرۈمەيسەن!» ـ دېدىم. **20** لېكىن بەرھەق، ئاسىيلىق قىلغان ئايال ئۆز جۈرىسىدىن ئايرىلغاندەك، سىلەر ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەئىتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** يۇقىرى جايلاردىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىدۇ! تۇ بولسا ئىسرائىل جەمەئىتىدىكىلەرنىڭ يىغا-پەريادلىرى؛ چۈنكى ئۇلار تۆز يولىنى بۇرمىلىغان، پەرۋەردىگار خۇدايىنى ئۇنتۇغان. **22** ـ قايتىپ كېلىڭلار، ئەي يولدىن چىققۇچى بالىلار؛ مەن سىلەرنىڭ يولدىن چىقىپ كېتىشىڭلارغا شىپا بولىمەن. ـ «مانا، بىز يېنىڭغا بارىمىز؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدۇرسەن» ـ دە گىلار! **23** ـ بەرھەق، تېگىزلىكلەردە ھەم تاغلاردا ئاڭلىنىلغان [بۇتپەرەسلىكنىڭ] قىيقاس-سۈرەنلىرى بېھۇدە ئىشتۇر! بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ قۇتقۇزۇش-نىجاتى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىنلادۇر. **24** لېكىن ياشلىقىمىزدىن تارتىپلا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەجرىنى، يەنى ئۇلارنىڭ كالا-قوي پادىلىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى ئاشۇ ۋېيات-نومۇس يەپ كەتكەن؛ **25** نەتىجىدە بىز ۋېيات-خجىللىق ئىچىدە ياتىۋېتىپ، قالايمىقانچىلىق ۋە ئالاقزادىلىك بىزنى قاپلىۋالدى، چۈنكى ياشلىقىمىزدىن تارتىپ بۇگۈنكى كۈنگە قەدەر بىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىز ھەممىمىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ كەلدۇق، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدۇق.

4 ـ «بۇ يوللىرىمدىن بۇرۇلاي!» دېسەڭ، ئى ئىسرائىل ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ئەمدى مېنىڭ يېنىمغا بۇرۇلۇپ قايتىپ كەل! ئە گەر بۇ يىرگىنچىلىكلىرىڭنى كۆزۈمدىن نېرى قىلساڭ، ۋە شۇنداقلا يوللىرىڭ يەنە تېنىپ كەتمىسەڭ، **2** ـ ئە گەر سەن: «پەرۋەردىگارنىڭ

هایاتی بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىكىنىڭدە، ئۇ قەسەم ھەققەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن بولسا، ئۇنداقتا يات ئەللەرمۇ ئۇنىڭ نامىدا ئۇزلىرىگە بەخت تىلىشىدۇ ۋە ئۇنى ئۇزىنىڭ پەخىر-شۇھرىتى قىلىدۇ. **3** چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «بوز يېرىكلارنى چېيىپ ئاغدۇرۇڭلار، تىكەنلىك ئارىسىغا ئۇرۇق چاچماڭلار! **4** ئۆزلىرىڭلارنى پەرۋەردىگارنىڭ يولىدا سۈننەت قىلىڭلار، قەلبىڭلارنى سۈننەت قىلىڭلار، ئى يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئۇرۇقۇاتقانلار! ـ بولمىسا، مېنىڭ قەھرىم پارتلاپ ئوت بولۇپ سىلەرنى كۆيدۈرۈپ ئىتىدۇ، قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. **5** ـ يەھۇدادا مۇنۇلارنى ئېلان قىلىپ، يېرۇسالېمدا: ـ «زېمىن-زېمىندا كاناي چېلىڭلار!» ـ دەپ جاكارلاڭلار، «يىغىلىڭلار! مۇستەھكەم شەھەرلەر رگە قېچىپ كىرەيلى!» ـ دەپ ندا قىلىڭلار! **6** زىئونىي كۆرسىتىدىغان بىر تۇغنى تىكەلەڭلار، دەرھال قېچىڭلار، كېچىكىپ قالماڭلار! چۈنكى مەن كۆلپەت، يەنى زور بىر ھالاكەتنى شىمالدىن ئېلىپ كېلىمەن. **7** شىر ئۆز چاتقاللىقىدىن چىقتى، («ئەللەرنى يوقاتقۇچى» يولغا چىقتى؛ ئۇ ئۆز جايىدىن چىقىپ زېمىنىڭنى ۋەيران قىلىشقا كېلىدۇ؛ شەھەرلىرىڭ ۋەيران قىلىنىپ، ئادەمزاتسىز بولىدۇ. **8** بۇ سەۋەبتىن ئۆزلىرىڭلارغا پوز كىيىم ئوراڭلار، داد-پەريات كۆتۈرۈپ ناله قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى بىزدىن يانمىدى! **9** شۇ كۈنى مۇنداق بولىدۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ پادىشاھنىڭ يۈرىكى، ئەمىرلەرنىڭ يۈرىكىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ، كاھىنلار ئالاقزادە بولۇپ، پەيغەمبەرلەر تەڭىقىپلىنىدۇ. **10** ـ ئاندىن مەن: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! بەرھەق سەن بۇ خەلقنى، جۇملىدىن يېرۇسالېمنى: «سىلەر ئامان-تىنچ بولىسىلەر» دەپ ئالدىدىڭ، ئەمەلىيەتتە بولسا قىلىچ جانغا يېتىپ كەلدى، دېدىم. **11** ـ شۇ چاغدا بۇ خەلققە ۋە يېرۇسالېمغا مۇنداق دېيىلىدۇ: «چۆل-باياۋاندىكى ئېگىزلىكلەردىن چىققان ئىسسىق بىر شامال خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ يولىغا قاراپ چۈشىدۇ؛ لېكىن ئۇ خامان سورۇشقا ياكى دان ئايرىشقا مۇۋاپىق كەلمەيدۇ! **12** ـ بۇنىڭدىن ئەشەددىي بىر شامال مەندىن چىقىدۇ؛ مانا، مەن ھازىر ئۇلارغا جازا ھۆكۈملىرىنى جاكارلايمەن. **13** مانا، ئۇ توپ بۇلۇتلاردەك كېلىدۇ، ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى قارا قۇيۇندەك كىتۈر، ئۇنىڭ ئاتلىرى بۇركۈتلەردىن تېزدۇر! ـ «ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز نابۇت بولدۇق!» **14** ـ «ئى يېرۇسالېم، ئۆز قەلبۈلۈشۈڭ ئۈچۈن قەلبىڭنى رەزىللىكتىن ئېيىۋەت؛ قاچانغىچە كۆڭۈلۈڭگە بېھۇدە ئوي-خىيالارنى پۈكۈپ تۇرىسەن؟ **15** چۈنكى دان دىيارىدىن، ئەفرائىمدىكى ئېگىزلىكلەردىنمۇ ئازاب-كۆلپەتنى ئېلان قىلىدىغان بىر ئاۋاز ئاڭلىنىلىدۇ: ـ **16** ئۇلار: ئەللە رگە ئېلان قىلىڭلار، يېرۇسالېمغىمۇ ئاگاھلاندۇرۇڭلار: ـ مانا، قورشاۋغا ئالغۇچىلار يىراق يېرىتىن كېلىۋاتىدۇ! ئۇلار يەھۇدا شەھەرلىرىگە قارشى جەڭ چۇقانلىرىنى كۆتۈرۈشۈكە تەييار! ـ دەيدۇ. **17** ئېتىزلىقنى مۇداپىئە قىلىۋاتقانلاردەك، ئۇلار يېرۇسالېمنى قورشىۋالىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** سېنىڭ يولۇڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ مۇشۇلارنى ئۆز بېشىڭغا چۈشۈردى، بۇ رەزىللىكىڭنىڭ ئاقىۋىتىدۇر، بەرھەق، ئۇ ئازابلىقتۇر، يۈرىكىڭگىمۇ سانجىيدۇ!». **19** ـ [مەن]: «ئاھ، ئىچ-باغرىم! ئىچ-باغرىم! تولغاققا چۈشتۈم! ئاھ، كۆڭۈلۈم ئازابلاندى! يۈرىكىم دۈپۈلدەۋاتىدۇ، سۈكۈت قىلىپ ئۇرالمايمەن، چۈنكى مەن كانايىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايمەن، جەڭ چۇقانلىرى جېنىمغا سانجىدى. **20** ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت چۈشتى! پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولدى؛ چېدىرلىرىم دەققىدە بەربات قىلىندى، پەردىلىرىم ھايت-ھۇيتىنىڭ ئىچىدە يىرتىپ تاشلاندى! **21** قاچانغىچە تۇغقا قاراپ ئۇرۇشۇۋم، جەڭ ئاۋازلىرىنى ئاڭلىشىم كېرەك؟» ـ [دېدىم]. **22** ـ «چۈنكى مېنىڭ خەلقىم نادانلىقتۇر، ئۇلار مېنى ھېچ تونۇمىغان؛ ئۇلار ئەقلى يوق بالىلار، ئۇلار ھېچ يورۇقتۇلمىغان؛ رەزىللىككە نىسبەتەن ئۇلار دانادۇر، ئەمما ياخشىلىققا نىسبەتەن ئۇلار بىلمىسىزدۇر». **23** ـ «مەن يەر يۈزىگە قاردىم، مانا، ئۇ شەكلسىز ۋە قۇپ-قۇرۇق بولدى؛ ئاسمانلارغىمۇ قاردىم، ئۇ نۇرسىز قالدى؛ **24** تاغلارغا قاردىم، مانا، ئۇلار زىلزىلىگە كەلدى، بارلىق دۆڭلەر ئەشەددىي سىلكىنىپ كەتتى. **25** قاراپ ئۇرۇۋەردىم، ۋە مانا، ئىنسان يوق ئىدى، ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارمۇ ئۇزلىرىنى دالدىغا ئالدى. **26** مەن قاردىم، مانا، باغ-ئېتىزلار چۆل-باياۋانغا ئايلاندى، بارلىق شەھەرلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا، يەنى ئۇنىڭ قاتتىق غەزىپى ئالدىدا ۋەيران بولدى. **27** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولىدۇ، ئەمما مەن ئۇنى پۈتۈنلەي يوقاتمايمەن. **28** بۇنىڭ تۈپەيلىدىن پۈتكۈل يەر يۈزى ماتەم تۇتىدۇ، يۇقىرىدا ئاسمان قارىلىق بىلەن قاپلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، مەن شۇنداق نىيەتكە كەلگەنمەن، مەن ئۇنىڭدىن ئۆزۈكۈنمەيمەن، ئۇنىڭدىن ھېچ يانمايمەن؛ **29** ئاتلىقلار ۋە ئوقيالىقلارنىڭ شاۋقۇن-سۈرەنى بىلەن ھەربىر شەھەردىكىلەر قېچىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار چاتقاللىقلارغا كىرىپ مۆكۈۋالىدۇ، تاشلار ئۈستىگە چىقىۋالىدۇ، بارلىق شەھەرلەر تاشلىنىپ ئادەمزاتسىز قالىدۇ. **30** ـ سەن، ئى ھالاك بولغۇچى، نېمە قىلماقچىسەن؟ گەرچە سەن پەرەڭ كىيىمىلەرنى كىيگەن بولساڭمۇ، ئالتۇن زىبۇ-زىننەتلەرنى تاقىغان بولساڭمۇ، كۆز-قاشلىرىڭنى ئوسما بىلەن پەردازلىغان بولساڭمۇ، ئۆزۈڭنى ياسىغىنىڭ بىكاردۇر؛ سېنىڭ ئاشىقلىرىڭ سېنى كەمىستىدۇ؛ ئۇلار جېنىڭنى ئىزدەۋاتىدۇ. **31** چۈنكى مەن تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭكىدەك بىر ئاۋازنى، تۇنجى بالىنى تۇغقاندىكىدەك ئازابدا بولغان زىئون قىزنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋاتىمەن؛ ئۇ قولىرىنى سوزۇپ: «ھالىمغا ۋاي! بۇ قاتىللار تۈپەيلىدىن ھالىمدىن كەتتىم!» دەپ ھاسىرىماقتا.

5 [پەرۋەردىگار]: ـ يېرۇسالېمنىڭ ھەستە-كوچىلىرىدا ئۇيان-ئۇيان ئايلىنىپ يۈگۈرۈڭلار، ئوبدان كۆزۈپ بىلۈۋېلىڭلار، مەيدانلىرىدىن ئىزدەپ كۆرۈڭلار؛ ئادالەت بىلەن ئىش كۆرىدىغان، ۋەدىسىدە ئۇرۇشقا ئىنتىلىدىغان بىرلا ئادەمنى تاپساڭلار، شۇندا مەن بۇ [شەھەرنى] كەچۈرىمەن! **2** گەرچە ئۇلار: «پەرۋەردىگارنىڭ ھايات بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەن بولسىمۇ، ئۇلار يالغاندىن سۆزلەيدۇ، [دېدى]. **3** ـ ئى پەرۋەردىگار، كۆزۈڭ ئادالەت-بىتەرەپلىكنى ئىزدەپ يۈرىدۇ ئەمەسمۇ؟ سەن ئۇلارنى ئۇردۇڭ، لېكىن ئۇلار ئازابلانمايدۇ، سەن ئۇلارنى نابۇت قىلىپ ئۆزۈگەشتۈردۇڭ، لېكىن ئۇلار تەربىيە قوبۇل قىلىشنى رەت قىلىپ كەلدى؛ ئۇلار يۈزلىرىنى تاشتىن قاتتىق قىلدى، ئۇلار يولدىن يېنىشنى رەت قىلدى» **4** ـ مەن: «شۇبھىسىزكى، بۇنداق قىلغانلار پەقەت نامراتلار، ئۇلار نادانلار؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلمەيدۇ» ـ دېدىم. **5** ـ «مەن مۇتىۋەرلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارغا سۆزلەيمەن؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلىدۇ». بىراق ئۇلارمۇ ۋېيۇنتۇرۇقىنى ئۈزۈۋىل-كېسىل بۇزۇۋېپ، رىشتىلىرىنى ئۈزۈۋېپ تاشلىغان. **6** ـ شۇڭا ئورماندىن چىققان بىر شىر ئۇلارنى ئۇلتۇرىدۇ، باياۋاندىن چىققان بىر بۆرە ئۇلارنى ۋەيران قىلىدۇ؛ يىلپىز شەھەرلە رگە قاراپ پايلايدۇ، شەھەرلەردىن چىققان ھەربىرى تىتما-تىتما قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقلىرى كۆپىيىپ، ۋاپاسىزلىقلىرى ئاۋۇۋىيدۇ. **7** مەن زادى نېمىگە ئاساسەن سېنى كەچۈرىمەن؟ سېنىڭ بالىلىرىڭ مەندىن ۋاز كېچىپ، خۇدا ئەمەسلە رگە قەسەم ئىچمە كتە؛ مەن ھەممە ھاجەتلىرىدىن چىققان بولسامۇ، لېكىن ئۇلار زىناخورلۇق قىلىپ، پاھىشىلەرنىڭ ۋەيگە توپ-توپ بولۇپ مېكىۋاتىدۇ. **8** ئۇلار سەمرىگەن ئىشقۇاز ئايغىرلار، ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ ئايالىنى ھەۋەس قىلىپ كىشىنىۋاتىدۇ. **9** بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىمامىي قويامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالماي قويامدۇ؟ **10** ئۇنىڭ ئۈزۈم چۇنە كلىرىدىن ئۈتۈپ، تاللىرىنى ۋەيران قىلىڭلار، لېكىن ئۇلارنى پۈتۈنلەي نابۇت قىلماڭلار، شاخلىرىنى قىرىپ تاشلاڭلار، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەۋە ئەمەستۇر؛ **11** چۈنكى ئىسرائىل جەمەئىتى ۋە يەھۇدا جەمەئىتى ماڭا مۇئامىلە ۋاپاسىزلىق قىلدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** ئۇلار: «ئۇ ھېچنىمە قىلمايدۇ! بەزگە ھېچ ئاپەت چۈشمەيدۇ، نە قىلىچ نە قەھەتچىلىكنى كۆرمەيمىز!» ـ دەپ پەرۋەردىگاردىن تېنىپ كەتتى. **13** پەيغەمبەرلەر بولسا پەقەت بىر شامالدىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس؛ [پەرۋەردىگارنىڭ] سۆز-كالامى ئۇلاردا يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئۆز بېشىغا يانسۇن! **14** شۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا ماڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەلق مۇشۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن، مانا، مەن ئاغزىڭغا سالغان سۆزلىرىمنى ئوت، بۇ خەلقنى ئوتۇن قىلىمەنكى، ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ. **15** ـ مانا، مەن يىراقتىن بىر ئەلنى ئېلىپ كېلىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەئىتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇ كۆچلۈك بىر ئەل، قەدىمىي بىر ئەل، تىلىنى سەن بىلمەيدىغان ۋە گەپلىرىنى سەن ھېچ چۈشىنەلمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ؛ **16** ئۇلارنىڭ ئوقدېنى يوغان ئېچىلغان

بىر گۈردۈر، ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلاردۇر. 17 ئۇلار ھوسۇلىكنى ۋە ئېنىكنى يەپ كېتىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىكنى يەپ كېتىدۇ، كالا-قوي پادىلىرىكنى يەپ كېتىدۇ، ئۈزۈم تاللىرىكنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىكنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار سەن تايانغان مۇستەھكەم شەھەرلىرىكنى قىلىچ بىلەن ۋەيران قىلىدۇ. 18 ھالبۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شۇ كۈنلەردىمۇ سىلەرنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن. 19 شۇ چاغدا [خەلقىڭ]: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئېمىشقا مۇشۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى بېشىمىزغا چۈشۈرگەن؟» ـ دەپ سورىسا، ئەمدى سەن [يەرەمىيا] ئۇلارغا: «سىلەر مەندىن يۈز ئۆرۈپ، ئۆز زېمىنىڭلاردا يات ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىڭلاردەك، سىلەر ئۆز ۋەتىنىڭلار بولمىغان بىر زېمىندا يات بولغانلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر» ـ دېگىن. 20 ـ ياقۇبنىڭ جەمەتىدە شۇنى جاكارلىغىنىڭ ۋە يەھۇدا ئارىسىدا شۇنى ئېلان قىلغىنىڭ، 21 «بۇنى ئاڭلاڭلار، ئى نادان ۋە ئەقلى يوق، كۆزى تۇرۇپ كۆرمەيدىغان، قۇلىقى تۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان بىر خەلق: ـ 22 مەندىن قورقامسىلەر؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ دېڭىز سۈيى ئۆچۈن ساھىلنى مەڭگۈلۈك چەكلىمە قىلىپ، «بۇ يەردىن ئۆتمە» دەپ بېكىتكەن مېنىڭ ئالدىمدا تەۋرىمەمسىلەر؟ مانا، دولقۇنلىرى تۇرىكەشلىگىنى بىلەن ئۇلار ساھىل ئۈستىدىن ھېچ غەلىبە قىلىمايدۇ؛ شاۋقۇنلىغىنى بىلەن بۇ چەكتىن ھەرگىز ھالقىپ ئۆتەلەيدۇ. 23 لېكىن بۇ خەلقنىڭ جاھىل ۋە ئاسىيلىق كۆڭلى باردۇر؛ ئۇلار يولدىن چىقىپ ئۆز يېشىمچىلىق قىلىپ كەتتى. 24 ئۇلار كۆڭلىدە: «ئۆز ۋاقتىدا يامغۇرلارنى، يەنى ئاۋۇ ۋاقالقى ھەم كېينىكى يامغۇرلارنى بەرگۈچى، بەرگىلى ھوسۇل پەسلىنى بېكىتىپ ئامان-ئېسەن ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن ئەيمىنەيلى» دېگەننى ھېچ دېمەيدۇ. 25 سىلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىڭلار مۇشۇ ئىشلارنى سىلە رگە نىسىپ قىلىمىغان؛ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلار سىلەردىن بەرىكەتنى مەھرۇم قىلغان. 26 چۈنكى خەلقىم ئارىسىدا رەزىللەر باردۇر؛ ئۇلار پىستىرمىدا ياتقان قىلتاقچىلاردەك پايلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار ئۆزاق سېلىپ، ئادەملەرنى تۇتۇۋالىدۇ. 27 تۇتقان قۇشلارغا تولغان قەپەسىتەك، ئۇلارنىڭ ۋەيلىرى ئالدىمچىلىقتىن ئېرىشكەن ماللار بىلەن تولغان؛ ئۇلار شۇ يول بىلەن ئۇيۇك ھەم باي بولۇپ كەتتى. 28 ئۇلار سەمىرىپ، پاراقراپ كەتتى؛ بەرھەق، ئۇلار رەزىل ئىشلارنى قىلىشقا ماھىر بولۇپ كەتتى؛ ئۇلار ئۆز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ خەقلەرنىڭ دەۋاسىنى، يېتىم-يېسىرلەرنىڭ دەۋاسىنى سورىمايدۇ؛ نامراتلارنىڭ ھوقۇقىنى قوغدايدىغان ھۆكۈمنى ئۇلار چىقارمايدۇ. 29 بۇ ئىشلار تۆپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىماي قويامدىم؟! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەللەدىن قىساس ئالماي قويامدۇ؟ 30 زېمىندا ئىنتايىن قورقۇنچلۇق ۋە يىرگىنچلىق بىر ئىش سادىر قىلىنغانىكى ـ 31 پەيغەمبەرلەر يالغان-ساختا بېشارەتلەرنى بەرمەكتە، كاھىنلار بولسا ئۆز ھوقۇق دائىرىسىنى كېڭەيتىپ ھۆكۈمرانلىق قىلماقتا؛ مېنىڭ خەلقىممۇ بۇ ئىشلارنى ياقتۇرىدۇ. لېكىن بۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدە قانداق قىلىسىلەر؟

6

جىنىكلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يېرۇسالىم شەھىرىدىن قېچىڭلار، ئى بىنيامىن جەمەتىدىكىلەر! تەكوئا يېزىسىدا كاناي چېلىڭلار! بەيت-ھاككەرەمدە ئىس سىگنالىنى كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى بالا-يىتىپەت، يەنى دەھشەتلىك ھالا كەت شىمال تەرەپتىن پەيدا بولىدۇ. 2 زىئون قىزى، يەنى نازىنىن ساھىبجامالنى، مەن نابۇت قىلىمەن. 3 يېرۇسالىمغا قارشى چىقىۋاتقان پادا باققۇچىلارمۇ ئۆز پادىلىرىنى ئېيىكلىدۇ، ئۇلار يېرۇسالىمنى قورشاۋغا ئېلىپ چېدىرلىرىنى تىكىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزى ئىگىلىگەن جايدا پادا باققىدۇ. 4 [ئۇلار]: «ئۇنىڭغا قارشى جەڭگە تەيارلىنىڭلار! تۈرۈڭلار، چۈش ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ ھۇجۇم قىلايلى!»، «ئاپلا! كۈن پاتاي دەپ قاپتۇ، كەچتىكى سايىلەر ئۇزىراۋاتىدۇ!» ـ [دەيدۇ]، [ئاندىن]: 5 «شۇڭا، كېچىچە ھۇجۇم قىلىپ چىقايلى، ئۇنىڭ مۇستەھكەم ئوردىلىرىنى يوقىتايلى!» ـ دەيدۇ. 6 ـ چۈنكى سامالۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ دەرەخلەرنى كېسىپ، ئۇلار بىلەن يېرۇسالىم ئەتراپىدا دۆڭ-پوتەيلەرنى ياساڭلار، چۈنكى ئۇ جازالانمىسا بولمايدىغان شەھەردۇر؛ ئۇنىڭدا بارلىق ئىشلار زۇلۇم-زومىگەرلىكتۇر. 7 قۇدۇق ئۆز سۈلىرىنى ئۆرغۈتۈپ چىقارغاندەك، ئۇمۇ رەزىللىكلىرىنى ئۆرغۈتۈپ چىقارماقتا؛ ئۇنىڭدىن زۇلۇملۇق-زوراۋانلىق ۋە ھالا كەت سادالىرى ئاڭلانماقتا؛ مېنىڭ كۆز ئالدىمدا ھەمىشە ئاغرىق-كېسەللەر ھەم يارىلانغانلار پەيدا بولماقتا. 8 ئى يېرۇسالىم، تەلىم-تەربىيە قوبۇل قىل؛ بولمىسا جېنىم سەندىن ۋاز كېچىدۇ، ـ بولمىسا، مەن سېنى خارابلىك، ئادەمزاتسىز بىر زېمىن قىلىۋېتىمەن. 9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇلار ئۆزۈم تېلىنى پاساڭدىغۇچىلاردەك ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پاساڭدايدۇ؛ شۇڭا سەن ئۆزۈم ئۈزگۈچىدەك ئۆزۈم تېلىدىكى شاخلار ئۈستىدىن يەنە بىر قېتىم قولۇڭنى ئوتكۈزگىن! 10 [مەن]: ـ مەن ھازىر كىمگە سۆز قىلىپ ئاگاھلاندۇراي؟ ئۇلاردىن ئاڭلىغۇدەك زادى كىم بار؟ مانا، ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرى سۈننەت قىلىنمىغان، ئۇلار ھېچ ئاڭلىيالمايدۇ. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلارغا ئېغىر كېلىدۇ؛ ئۇلارغا ھېچ خۇشياقايدۇ، ـ [دېدىم].

11 ـ قەلبىم پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ ئوتلىرى بىلەن تولۇپ تاشتى، ئۇنى ئېچىمگە سىغدۇرۇشتىن ھالسىراپ كەتتىم؛ ئۇنى كوچىدىكى بالىلار، يىگىتلەرنىڭ مەشرەپ سورۇنلىرىغا تۆككەيسەن. ئەر-ئايالىلار، قېرىلار ھەم ياشانغانلارمۇ بۇنىڭدىن مۇستەسنا بولمىسۇن! 12 ـ ئۇلارنىڭ ۋەيلىرى، ئېتىزلىرى ئايالىرى بىلەن بىللە تۈرگىلە رگە تاپشۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى مەن قولۇمنى زېمىندىكىلە رگە سوزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 ـ چۈنكى ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈككە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن كاھىنغىچە ھەممىسى ئوخشاشلا ئالداڭچىلىق قىلىدۇ، 14 ئۇلار: «ئامان-ئېسەنلىك! ئامان-ئېسەنلىك!» دەپ خەلقىمىنىڭ قىزىنىڭ يارىسىنى سۈىلۈق بىلەن قول تۆچىدا چالا تېڭىپ قويىدى. لېكىن ئامان-ئېسەنلىك يوقتۇر! 15 ئۇلار يەرگىنچلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل بولدىمۇ؟ ـ ياق، ئۇلار ھېچ خىجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشنىمۇ ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا ئۇلار يىقىلىپ ئۆلگەنلەر ئىچىدە يىقىلىپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى جازالاشقا كەلگىنىمدە ئۇلار پۈتلىشىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 16 شۇڭا پەرۋەردىگار [ئۆز خەلقىگە] مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ئۆت ئاچا يولدا تۇرۇپ ئاتىسىلەر، شۇڭا يولۇڭلارنى ئوبدان كۆزۈپ قويۇڭلار، قەدىمكى، ياخشىلىققا ئېلىپ بارغان يوللارنى سوراپ، ئۇلاردا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلغانلا جىنىكلار ئوبدان ئارام تاپىدۇ. لېكىن ئۇلار: «بىز شۇلاردا ماڭىمىز!» ـ دەيدۇ. 17 مەن: سىلە رگە «كانايىنىڭ ئاگاھ ساداسىغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەيدىغان ئاگاھ بە رگۈچى كۆزەتچىلەرنى تىكىلدىم، لېكىن سىلەر: «قۇلاق سالمايمىز» دېدىڭلار. 18 شۇڭا ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار، گۈۋاھچىلار بولۇپ ئۇلار ئارىسىدا بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ قويۇڭلار! 19 ئاڭلا، ئى يەر-زېمىن! قارا، مەن بۇ خەلقىنىڭ بېشىغا كۈلپەت، يەنى ئۇلارنىڭ ئوي-خىياللىرىنىڭ ئاقىۋىتىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمىغان، مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇمنى بولسا، ئۇلار چەتكە قاققان. 20 ـ ئەمدى زادى نېمە مەقسىتىە شىبادىن چىققان خۇشبۇي، يىراق يۇرتىن ئېلىپ كېلىنگەن ئېگىر ماڭا سۈنۈلدۇ؟ كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىڭلار قوبۇل قىلارلىق ئەمەس، سىلەرنىڭ «تەشە ككۈر قۇربانلىق»لىرىڭلار مېنى خۇرسەن قىلمايدۇ. 21 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ خەلق ئالدىغا پۈتلىكاشلاڭلارنى سالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ھەم ئاتىلار ھەم ئوغۇللار بىللە پۈتلىشىدۇ، قوشنىلار ۋە دوستلار ئوخشاشلا نابۇت بولىدۇ. 22 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قارا، شىمالىي زېمىندىن بىر خەلق كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ ئەڭ قەرىلىرىدىن ئۇلۇغ بىر ئەل قوزغىلىدۇ، 23 ئۇلار ئوقيا ۋە قىلىچ بىلەن قورالىنىدۇ؛ ئۇلار زالىم، ھېچ رەھىم قىلمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئاۋازى دېڭىز دولقۇنىدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇلار ئاتلارغا مىنىدۇ، جەڭگۈار ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ تۈزىدۇ؛ ئۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، ئى زىئون قىزى! 24 «بىز ئۇلار توغرۇلۇق خەۋەر ئاڭلىدۇق، قولىمىز بوشىشىپ كەتتى؛ غەشىلىك، تولغاقتا قالغان ئايالدەك ئازاب بىزنى تۇتتى» ـ [دېدىم]. 25 «دالاغا چىقماڭلار، يولار بىلەن ماڭماڭلار، چۈنكى دۈشمەننىڭ قىلىچى بار، تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ. 26 ئى خەلقىمىنىڭ قىزى، سەن ئۆز ئوگۈڭگە بۇز كىيم كىيىۋال، كۈللەر ئىچىدە ئېغىنىپ يات؛ ئۆز ئوگۈنۈڭ بىر تال ئوغۇلۇڭدىن جۇدا بولغاندەك قاتتىق يىغلاپ ماتەم تۇت؛ چۈنكى بۇلالىڭ-تالاڭ قىلغۇچى بە رگە قاراپ ۋەيۋەسىز كېلىدۇ». 27 [پەرۋەردىگار ماڭا]: ـ مەن سېنى رودا سىنىغۇچى قىلىپ تىكىلدىم، خەلقىم بولسا خۇددى تەكشۈرۈلىدىغان رودىدەك بولىدۇ، سېنى ئۇلارنىڭ يوللىرىنى كۆزىتىپ سىناشقا تىكىلدىم، ـ [دېدى].

28 ـ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئاسىينىڭ ئاسىيسى، ئۇلار تۇھمەت چاپلاپ ۋىيان-ۋىيان قاتراپ يۈرمە كىتە)، ئۇلار مىس ۋە تۆمۈرنىڭ تۆزىدۇر، ھەممىسى چىرىپ كەتكەندۇر؛ **29** تۆمۈرچىنىڭ كۆرۈكمۇ كويۈپ كەتتى، قوغۇشۇن بولسا ئوتنا يەم بولدى؛ رودىنى ئېرىتىپ تاۋلاش بىكار بولدى، خەلقىم يامانلاردىن خالىي بولمىدى. **30** ئۇلار «داشقال كۆمۈش» دەپ ئاتىلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى رەت قىلدى.

7 پەرۋەردىگاردىن يەرەمياغا مۇنداق بىر سۆز كەلدى: ـ **2** پەرۋەردىگارنىڭ ۋىيدىكى دەرۋازىدا تۇرۇپ مۇشۇ سۆزنى جاكارلاپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىۋاتقان بارلىق يەھۇدالار!» ـ دېگىن. **3** ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ يوللىرىڭلار ھەم قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار، شۇنداق بولغاندا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە مۇقىم تۇرغۇزىمەن. **4** «پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى دەل مۇشۇدۇر!» دەپ ئالدامچى سۆزلە رگە تايىنىپ كەتمە گلار. **5** ئە گەر سىلەر ھەققەتەن يوللىرىڭ ھەم قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزەتسە گلار، ـ ئە گەر كىشىلەر ۋە قوشنا گلار ئارىسىدا ئادالەت يۈرگۈزسە گلار، **6** ـ ئە گەر سىلەر مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ھەم تۇل خوتۇنلارنى بوزەك قىلمىشتىن، مۇشۇ يەردە گۇناھسىز قانلارنى تۆكۈشتىن، ـ شۇنداقلا تۆز ۋىگلارغا زىيان يەتكۈزۈپ، باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ كېتىشتىن قول ئۈزسە گلار، ـ **7** شۇنداق قىلغىنىڭلاردا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە، يەنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مە ڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىندا مۇقىم تۇرىدىغان قىلىمەن. **8** لېكىن مانا، سىلەر ھېچقانداق پايدا يەتكۈزمەيدىغان ئالدامچى سۆزلە رگە تايىنىپ كەتكەنسىلەر. **9** ئەمدى نېمە دېگۈلۈك؟! ئوغرىلىق، قاتىللىق، زىناخورلۇق قىلىپ، ساختا قەسەم ئىچىپ، بائالغا ئىسرىق بېقىپ ۋە سىلەر ھېچ تونۇمىغان يات ئىلاھلارغا تە گىشىپ، **10** ئاندىن مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان مۇشۇ ۋىگە كىرىپ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ: «بىز قۇتقۇزۇلغان!» دەمسىلەر؟! مۇشۇ لەنەتلىك ئىشلارنى تۈزۈۋېرىش ئۈچۈن قۇتقۇزۇلغانمۇسىلەر؟! **11** مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان مۇشۇ ئوي سىلەرنىڭ نەزىرىڭلاردا بۇلاڭچىلارنىڭ تۆۋىسىمۇ؟! مانا، مەن تۈزۈم بۇ ئىشلارنى كۆ رگەنمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** شۇ گا، مەن ئەسلىدە ئۆز نامىمدا تۇرالغۇ قىلغان شىلوھ دېگەن جايغا بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ رەزىللىكى ئۈچۈن نېمە قىلىۋەتكەنلىكىمنى كۆرۈپ بېقىڭلار! **13** ئەمدى ھازىر، سىلەر مۇشۇنداق قىلمىشلارنى سادىر قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلە رگە تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سۆز قىلىپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار؛ مەن سىلەرنى چاقىردىم، لېكىن سىلەر ماڭا جاۋاب بەرمىدىڭلار ـ **14** ئەمدى مەن شىلوھدىكى ۋىنى قانداق قىلغان بولسام، سىلەر تايانغان، شۇنداقلا نامىم قويۇلغان بۇ ۋىنى ۋە مەن سىلە رگە ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان بۇ زېمىنىمنى شۇنداق قىلمىمەن؛ **15** مەن سىلەرنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىڭلار، يەنى ئەفرائىمنىڭ بارلىق نەسلىنى ھەيدىۋەتكىنىمدەك سىلەرنىمۇ كۆزۈمدىن يىراق ھەيدەيمەن. **16** ئەمدى سەن، [ئەرەمىيا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن نالە-پەريياد كۆتۈرمە يا كى تىلەك تىلىمە، مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ [گۇناھلىرىنى] ھېچ تىلىمە، چۈنكى مەن ساڭا قۇلاق سالمايمەن. **17** ئۇلارنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كوچىلىردا نېمە قىلغانلىرىنى كۆرۈۋاتمامسەن؟ **18** بالىلار ئوتۇن تېرىدى، ئاتىلار ئوت قالايدۇ، ئاياللار قەستەن مېنى رەنجىتىشكە «ئاسماننىڭ خانىشى» ئۈچۈن پوشكاللارنى سىلىشقا خېمىرنى يۇغۇردىدۇ، شۇنىڭدەك يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قويىدۇ. **19** ئازابلىنىپ غەزەپلىنىدىغىنى مەنمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ئۆز يۈزلىرىگە شەرم چاپلاپ، ئازابلىنىدىغىنى ئۆزلىرى ئەمەسمۇ؟ **20** شۇ گا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەھرىم مۇشۇ جايغا تۆكۈلىدۇ، ئىنسان ئۆستىگە، ھايۋان ئۆستىگە، دالادىكى دەرەخلەر ئۆستىگە، ئېرىقتىكى مېۋىلەر ئۆستىگە تۆكۈلىدۇ، ئۇ ھەممىنى كويدۇرىدۇ، ئۆنى ھېچ ئۆچۈرەلمەيدۇ. **21** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بېرىۋېرىڭلار، كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى باشقا قۇربانلىقلارغا قوشۇپ قويۇڭلار، بارلىق گۆشلىرىنى يەۋېلىڭلار! **22** چۈنكى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈنىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا «كويدۇرمە قۇربانلىق»لار يا كى باشقا قۇربانلىقلار توغرىسىدا گەپ قىلمىغان ۋە يا كى ئەمر بەرمىگەنىدىم؛ **23** بەلكى مەن ئۇلارغا مۇنداق ئەمر قىلىپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداق قىلىپ مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر؛ مەن ئۆز ۋىگلارغا ياخشىلىق بولسۇن دەپ ۋىيۇغان بارلىق يولدا مېڭىڭلار» ـ دەپ ۋىيۇغانىدىم. **24** لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان، بەلكى ئۆز رەزىل كۆڭلىدىكى جاھىللىقى بىلەن ئۆز خىيال-خاھىشلىرىغا تە گشىپ مېڭىۋە رگەن؛ ئۇلار ئالدىغا ئەمەس، بەلكى كەينىگە ماڭىغان. **25** ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگە قەدەر مەن قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى يېنىڭلارغا ئە ۋەتتىپ كەلدىم، مەن ھە رگۈنى تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئە ۋەتتىپ كەلدىم. **26** لېكىن خەلقىم ئاڭلىمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلار ۋىينىڭ قاتتىق قىلغان؛ رەزىلىكتە ئاتا-بوۋىلىرىدىن ئېشىپ كەتكەن. **27** سەن بۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا ئېيتىسەن، لېكىن ئۇلار ساڭا قۇلاق سالمايدۇ؛ سەن ئۇلارنى [توۋا قىلىشقا] چاقىرىسەن، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمەيدۇ. **28** ـ سەن ئۇلارغا: ـ «پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىغان ۋە ھېچ تۈزىتىشنى قوبۇل قىلمىغان خەلق دەل مۇشۇ!» ـ دەيسەن. ئۇلاردىن ھەققەت-ۋاپالىق يوقاپ كەتتى؛ بۇ ئۇلارنىڭ ئېغىزىدىنمۇ ئۈزۈلۈپ كەتتى. **29** چېچىڭنى چۈشۈرۈپ ئۆنى تاشلىۋەت؛ يۇقىرى جايلاردا بىر مەرسىيە ئوقۇغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز غەزىپىنى چۈشۈرمەكچى بولغان بۇ دەۋرنى رەت قىلىپ، ئۆنىڭدىن ۋاز كەچتى. **30** چۈنكى يەھۇدادىكىلەر كۆز ئالدىمدا رەزىللىك قىلغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان ۋىگە يەرگىنچىلىك نەرسىلەرنى ئە كىرىپ ئۆنى بۇلغىغان؛ **31** ۋە ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتنا قوربانلىق قىلىپ كويدۇرۇش ئۈچۈن «ھىنومنىڭ ئوغلى»نىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىڭ يۇقىرىدىكى جايلارنى قۇرغان؛ بۇنداق ئىشنى مەن ھېچ ۋىيۇرمىغانىمەن، ئۇ ۋىيۇمىغا ھېچ كىرىپ باقمىغانىدۇر. **32** شۇڭا، مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «توفەت» يا كى «ئىبن-ھىنومنىڭ جىلغىسى» ئەمدى ھېچ تىلغا ئېلىنمايدۇ، بەلكى «قەتل جىلغىسى» دېيىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار توفەتنە جەسەتلەرنى يەر قالمىغۇچە كۆمىدۇ. **33** بۇ خەلقىنىڭ جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ۋە زېمىندىكى جانۋارلارنىڭ تاۋامى بولىدۇ؛ ئۇلارنى ئۇلاۋكلەردىن قورقۇتۇپ ھەيدەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ. **34** مەن يەھۇدا شەھەرلىرىدىن ھەم يېرۇسالېم شەھەرلىرىدىن ۋىۋۇن-تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى ۋە توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ تاۋازىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ چۈنكى زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ.

8 شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئۆستىخانلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئۆستىخانلىرىنى، كاھىنلارنىڭ ئۆستىخانلىرىنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆستىخانلىرىنى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرغانلارنىڭ ئۆستىخانلىرىنى گۆرلىردىن ئېلىپ چىقىرىدۇ؛ **2** شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى قۇياش، ئاي ۋە ئاسمانلاردىكى بارلىق جىسىملار ئاستىدا يايىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇلارنى سۆيگەن، بۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان، بۇلارغا ئە گەشكەن، بۇلارنى ئىزدىگەن، بۇلارغا چوقۇنغان؛ ئۇلارنىڭ جەسەتلىرى بىر يەر گە ھېچ يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۇلار زېمىن يۈزىدە ئۆغۈت بولۇپ ياتىدۇ. **3** مەن بۇلاردىن قالغانلىرىنى ھەيدىگەن جايلاردا، بۇ رەزىل جەمەتتىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھاياتىنىڭ ئورنىغا ماماتنى تاللايدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **4** ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادەملەر يىقىلسا قايتىدىن تۇرمامدۇ؟ بىرسى يولدىن چىقسە كەتسە قايتىپ كەلمەمدۇ؟ **5** نېمىشقا يېرۇسالېمدىكى بۇ خەلق ھەمىشە يولدىن چىقىش بىلەنلا يېنىمدىن يىراقلاپ كېتىدۇ؟ ئۇلار ئالدامچىلىقنى چىڭ تۇتىدۇ، يېنىمغا قايتىپ كېلىشنى رەت قىلىدۇ. **6** مەن كۆزگۈل قويۇپ ئاڭلىدىم، لېكىن ئۇلار دۇرۇسلۇقنى سۆزلىمەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىدىن: «مەن زادى نېمىلەرنى قىلىپ قويدۇم؟!» دەپ توۋا قىلمىدىغان ھېچكىم يوق، ئات جەڭگە يۈرۈلۈپ ئېتىلغاندەك

هەربىرى ئۆز يولغا بۇرۇلۇپ ئېتىلدۇ. 7 ھەتتا ئاسماندىكى لەيلە كۆز ئۆزىگە بېكىتىلگەن ۋاقىتلىرىنى بىلدۈ، ياختەك، قارلىغاچ ۋە تورنىلارمۇ كۆچۈپ كېلىدىغان ۋاقىتلىرىنى ئېسىدە تۇتىدۇ، لېكىن مېنىڭ خەلقىم مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا بېكىتكەنلىرىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 8 سىلەر داناۋۇرمىز، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنى بىزدە باردۇر!» دەپسىلەر؟ مانا، بەرھەق، ئۇنىما-كۆچۈرگۈچىلەرنىڭ يالغانچى قەلىمى ئۇنى بۇرمىلىغان. 9 دانىشمەنلەر خجىل بولىدۇ، ئۇلار يە رگە قاراپ قالدى، مانا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى چەتكە ۋاققاندىن كېيىن، ئۇلاردا زادى نېمە دانالىق قالدۇ؟ 10 شۇڭا مەن ئۇلارنىڭ ئاياللىرىنى باشقىلارغا، ئۇلارنىڭ ئېتىزلىرىنى يېگۈچىلەرگە تاپشۇرۇپ بېرىمەن، چۈنكى ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈككە بېرىلگەن، پەيغەمبەردىن كاھىنغىچە ھەممىسى ساختا ئىش كۆرىدۇ. 11 ئۇلار: «ئامان-ئېسەنلىك! ئامان-ئېسەنلىك!» دەپ خەلقىمنىڭ قېزىنىسى سۈسلۇق بىلەن قول ئۇچىدا چالا تېڭىپ قويدى. لېكىن ئامان-ئېسەنلىك يوقتۇر! 12 ئۇلار يىرگىنىچلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خجىل بولدىمۇ؟ ـ ياق، ئۇلار ھېچ خجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشنىمۇ ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا ئۇلار يېقىلىپ ئۆلگەنلەر ئېچىدە يېقىلىپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى جازالاشقا كەلگىنىمدە ئۇلار پۈتلىشىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 مەن ئۇلارنىڭ ھوسۇلىنى ئېلىپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۈزۈم تېلىدا ئۈزۈملەر، ئەنجۈر دەرىخىدە ئەنجۈرلەر ھېچ قالمىدى، يوپۇرماقلىرى سولىشىپ كەتتى؛ مەن ئۇلارغا نېمە بېغىشلىغان بولسام، ئەمدى شۇلار ئۇلاردىن ئۆتكىزۈۋۈپلىنىدۇ. 14 «بىز نېمىشقا مۇشۇ يەردە بىكار ئولتۇرۇۋېرىمىز؟ يىغىلايلى، مۇستەھكەم شەھەرلە رگە كىرىپ شۇ يەرلەردە [كۆرەش قىلىپ] ئۆگىنىشەيلى! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى ئۆگەشتۈرۈپ، بە رگە ئۆت سۈيىنى بەردى، چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 15 ئامان-تىنچلىقنى ئۈمىد قىلىپ كۈتۈپ كەلدۇق، لېكىن ھېچ ياخشىلىق بولمىدى، شىپا ۋاقتىنى كۈتتۇق، لېكىن مانا، ۋەھىمە باستى! 16 دۈشمەن ئاتلىرىنىڭ خارتىلداشلىرى دان زېمىنىدىن تارتىپ ئاگلانماقتا؛ ئايغىرلىرىنىڭ كىشنىشلىرى پۈتكۈل زېمىننى قورقىتىپ تەۋرىتمەكتە. ئۇلار زېمىن ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان ھەممىنى، شەھەرنى ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىشقا كېلىدۇ!». 17 ـ مانا، مەن ئارا گىلارغا يىلانلارنى، يەنى ھېچكىم سېھرلىيەلەيدىغان زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتىمەن، ئۇلار سىلەرنى چاقىدۇ» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 [مەن]: «مېنىڭ دەردىـ ئەلەم داۋالىغۇسىز! يۈرىكىم زەيىپلىشىپ كەتتى!» ـ [دېدىم]. 19 «مانا، خەلقىمنىڭ قىزنىڭ ئىنتايىن يىراق يۇرتىدىن كۆتۈرۈلگەن پەريادىنىڭ ساداسى! [ئۇلار] ـ «پەرۋەردىگار زىئوندا ئەمەسمۇ؟ زىئوننىڭ پادىشاھى ئۇ يەردە ئۇرمامدۇ؟!» ـ [دەيدۇ]. نېمىشقا ئەمدى ئۇلار مېنى ئۆيمۇ مەيۋىدارى بىلەن، ئەرزىمەس يات نەرسىلەر بىلەن غەزەپلەندۈرىدۇ؟!» 20 ـ «ئورما ۋاقتى ئۆتۈپ كەتتى، ياز ئۆگىدى، لېكىن بىز بولساق يەنىلا قۇتقۇزۇلمىدۇق!» 21 «خەلقىمنىڭ قىزنىڭ سۈنۈق يارىسى ئۈچۈن ئۈزۈم سۈنۈقمەن، ماتەم تۇتىمەن، دەككە-دۇككە مېنى بىسىۋالدى، ـ 22 گىلېئادتا ئۇتنىيا تېپىلمامدىكەن؟ ئۇ يەردە تېۋىپ يوقمىكەن؟ نېمىشقا ئەمدى مېنىڭ خەلقىمنىڭ قىزغا داۋا تېپىلمايدۇ؟!».

9 ئاھ، مېنىڭ بېشىم سۈنىڭ بېشى، كۆزۈم ياشنىڭ بۇلىقى بولسىدى! ئۇنداقتا خەلقىمنىڭ قىزى تارىسىدىكى ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۈچۈن كېچە-كۈندۈز يىغلايتىم! 2 ئاھ، مەن ئۇچۈن چۆل-بىياۋاندا يولۇچىلار چۈشكىدەك بىر تۇرالغۇ بولسىدى! ئۇنداقتا خەلقىمنى تاشلاپ، ئۇلاردىن ئايرىلغان بولاتتىم! چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار، مۇناپىقلارنىڭ بىر جاماىئىتىدۇر!» 3 ـ ئۇلار ئوقياچىلىق لەشكەرلەر ئوقيايىنى ئېگىلدۈ رگەندەك تىلىنى يالغانچىلىققا ئېگىلدۈرۈشكە تەييارلىغان؛ ئۇلار زېمىندا ئۈستۈنلۈك قازانغان، بىراق بۇ سەممىيلىك بىلەن بولغان ئەمەس؛ ئۇلار رەزىللىك ئۈستىگە رەزىللىك قىلغان، مېنى ھېچ تونۇپ بىلمىگەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4 ـ ھەربىرىگلار ئۆز يېقىنىگلاردىن ھېزى بولۇگلار، قېرىنداشلىرىگلارغا ھېچ تايانما گلار، چۈنكى ھەربىر قېرىنداش پەقەتلا ئالدىغۇچى، خالاس، ھەربىر يېقىنلىرىڭ بولسا تۇھمەتخورلۇقتا يۈرمەكتە. 5 ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنلىرىغا ئالداپچىلىق قىلماقتا، ھېچكىم ھەقىقەتنى سۆزلىمەيدۇ؛ ئۇلار ئۆز تىلىنى يالغان سۆزلەشكە ئۆگىتىدۇ، ئۇلار قەبىھلىكتە ئۆزلىرىنى ۋېرىتىدۇ. 6 ئۇلار جەبىر-زۇلۇم ئۈستىگە جەبىر-زۇلۇم قىلماقتا، ئالداپچىلىقتىن يەنە بىر ئالداپچىلىققا تۇتقىتە كتە؛ ئۇلار مېنى تونۇشنى رەت قىلدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 7 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئېرىتىپ تاۋلاپ سىنايمەن؛ خەلقىمنىڭ قىزنىڭ رەزىللىكىگە ماگا باشقا يول قالمىدىمۇ؟ 8 ئۇلارنىڭ تىلى ئەجەل ئوقىدۇر؛ ئۇ ئالداپچىلىقنى سۆزلەيدۇ؛ ھەربىر ئېغىز سۆزىدە يېقىنى بىلەن تىنچ-ئامانلىقنى سۆزلەيدۇ، لېكىن كۆڭلىدە قىلتاق تەييارلايدۇ. 9 بۇ ئىشلار ئۈچۈن ئۇلارنى جازالىماي قويامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالماي قويامدۇ؟ 10 «تاغلاردىكى يايلاقلار ئۈچۈن يىغا ۋە ناله-يەرياد كۆتۈرىمەن، دالادىكى ئوتلاقلار ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇيمەن؛ چۈنكى ئۇلار كويۇپ كەتتىكى، ھېچكىم ئۇ يەردىن ئۆتمەيدۇ؛ كاللارنىڭ ھۇركىرەشلىرى ئاگلانمايدۇ؛ ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم ھايۋاناتلارمۇ قېچىپ، شۇ يەردىن كەتتى!». 11 ـ مەن يېرۇسالېمنى خارابلاشقان توپ-توپ دۆۋە، چىلبۇرىلەرنىڭ بىر تۇرالغۇسى قىلمەن؛ يەھۇدا شەھەرلىرىنى ئادەم تۇرمايدىغان دەرىجىدە ۋەيرانە قىلمەن. 12 ـ كىم بۇ ئىشلارنى چۈشىنىشكە دانىشمەن بولىدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىدىن سۆز ئېلىپ بۇلارنى چۈشەندۈرەلەيدۇ؟ نېمىشقا زېمىن ۋەيرانە، ھېچكىم ئۆتمىگۈدەك، كويۇپ چۆل-بىياۋاندەك بولۇپ كەتتى؟ 13 پەرۋەردىگار دەيدۇ، ـ چۈنكى ئۇلار مەن ئۇلار ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنىنى تاشلىۋەتكەن، مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغان ۋە ئۇنىڭدا ماگىمغان، 14 بەلكى ئۆز قەلبىدىكى جاھىللىققا ئە گەشكەن، ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارغا ئۆگەتكەندەك بائاللارنىڭ كەينىگە ئە گىشىپ كەتكەن، 15 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ خەلققە كەكرىنى يېگۈزىمەن، ئۇلارغا ئۆت سۈيىنى ئىچكۈزىمەن، 16 ئۇلارنى ئۇلار ياكى ئاتا-بوۋىلىرى ئىلگىرى ھېچ تونۇمايدىغان ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن؛ مەن ئۇلارنى يوقاتقۇچە ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا قىلىچنى ئەۋەتىمەن. 17 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كۆزگۈل قوينۇگلار، ماتەمچى ئاياللارنى چېلىشكە چاقىرىگلار، يىغلاشقا ئەڭ ئۇستا بولغان قىز-ئاياللارنى چاقىرىپ چېلىشكە ئادەم ئەۋەتىگلار! 18 ـ بەرھەق، ئۇلار تېز كەلسۇن، بىز ئۆچۈن زور يىغا كۆتۈرسۇنىكى، بىزنىڭ كۆزلىرىمىزدىنمۇ ياشلار تارىلىپ تۆكۈلسۇن، چاناقلىرىمىزدىنمۇ ياش تامچىلىرى ئاقسۇن ـ 19 چۈنكى زىئوندىن يىغا ئاۋازى ئاگلىنىپ: ـ «بىز قانچىلىك بۇلاڭ-تالاڭ قىلىندۇق! قانچىلىك شەرمەندە بولدۇق! ئۇلار تۇرالغۇلىرىمىزنى ئۆرۈۋەتتى، بىز زېمىنىمىزنى تاشلىدۇق!» ـ دېيىلدۇ. 20 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاگلىگلار، ئى ئاياللار، ئۆتنىڭ ئاغزىدىكى سۆز ئۈگە قۇلاق سېلىگلار، قىزىگلارغا يىغلاشنى ئۆگىتىگلار، ھەربىرىگلار يېقىنىگلارغا مەرسىيە ئوقۇتۇگلار، 21 چۈنكى ئۇلۇم بولسا دېرىزىلىرىمىزدىن يامىشىپ كەرگەن، ئوردا-ئىستىھكاملىرىمىزغىمۇ كىرگەن؛ ئۇ بالىلارنى كوچىلاردىن، يىگىتلەرنى رەستە-مەيدانلاردىن يۇلۇپ تاشلىغان. 22 [يېقىنلىرىگلارغا] ئۇقتۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بەرھەق، جەسەتلەر دالادا تېزە كتەك يېقىلىدۇ، ئۇلار ئورمىچىنىڭ ئورغىقىنىڭ ئاستىغا يېقىلغان، لېكىن ھېچكىم يىغمايدىغان باشاقتەك يە رگە چېچىلىدۇ!» ـ دە گلار! 23 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ دانا كىشى دانالىقى بىلەن، كۈچلۈك كىشى كۈچلۈكلىكى بىلەن، باي بايلىقلىرى بىلەن پەخىرلىنىپ ماختانمىسۇن؛ 24 پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا شۇنىڭىن، يەنى مېنى، يەر يۈزىدە مېھىر-مۇھەببەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگۈچى مەن پەرۋەردىگارنى تونۇپ يەتكەنلىكىدىن پەخىرلىنىپ ماختانسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ خۇرسەنلىكىم دەل مۇشۇ ئىشلاردىندۇر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 25 مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن خەتنە قىلمىغانلارنى خەتنە قىلىنغانلار بىلەن بىللە جازالايمەن؛ 26 يەنى مىسىر، يەھۇدا، ئېدوم، ئامموننىلار ۋە موئابىيلار، جۈملىدىن چۆل-بىياۋاندا تۇرۇۋاتقان، چېكە چاچلىرىنى چۇشۇرۇۋەتكەن ئەللەرنى جازالايمەن؛ چۈنكى بۇ ئەللەرنىڭ ھەممىسى خەتنىسىزدۇر؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جەمەتىمۇ كۆڭلىدە خەتنىسىزدۇر.

10 پەرۋەردىگارنىڭ سىلە رگە ئېيتقان سۆزىگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى: ـ **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەللەرنىڭ يوللىرىنى ئۆگەنمە گلار، گەرچە ئەللەر ئاسماندىكى ھادىسە-ئالامەتلەردىن قورقۇپ دەككە-دۈككىگە چۈمگەن بولسىمۇ، سىلەر بۇلاردىن ھېچ چۆچۈپ كەتمە گلار. **3** چۈنكى ئەللەرنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرى بەھىنلىكتۇر، ھەممىسى ئورمانلىقتىن كېسىلگەن دەرەختىن، ياغاچچىنىڭ ئىسكىنىسى بىلەن ئويۇلغان نەرسىگە ئاساسلانغانلىقىدۇر. **4** ئۇلار بۇنى ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەيدۇ، ئۇنى يېقىلمىسۇن دەپ ئۇلار بولقا، مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. **5** بۇنداق بۇتلار تەرخەمە كلىكتە تۇرىدىغان بىر قارانچۇقتۇر، خالاس، ئۇلار ھېچ سۆزلىيەلمەيدۇ، ئۇلار باشقىلار تەرىپىدىن كۆتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇلار ماڭالمايدۇ. ئۇلاردىن قورقما گلار، چۈنكى ئۇلار رەزىللىك قىلالمايدۇ، ئۇلارنىڭ قولىدىن ياخشىلىق قىلىشمۇ كەلمەيدۇ. **6** ـ ساڭا ئوخشايدىغان ھېچكىم يوق، ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇلۇغ، كۈچ-قۇدرىتىڭ بىلەن نامىڭ ئۇلۇغدۇر. **7** كىم سەندىن قورقاي تۇرالىسۇن، ئى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈمران پادىشاھ!؟ چۈنكى بۇ ساڭا تېگىشلىكتۇر، چۈنكى ئەللەردىكى دانىشمەنلەر ئارىسىدا ۋە بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ساڭا ئوخشاش ھېچكىم يوقتۇر. **8** [ئەللەرنىڭ] ھەممىسى ئىستىسناسىز ئەقلى يوق، نادانلاردۇر، بۇ ئەرزىمەسلەر ياغاچتۇر، خالاس! ئۇلار تەلىم بېرىلەمدۇ!؟ **9** سوقۇپ يالپاقلانغان كۈمۈش تارشىشتىن ئېلىپ كېلىنىدۇ، ئالتۇنمۇ ئوفازدىن ئېلىپ كېلىنىدۇ، ئاندىن ھۈنەرۋەن ۋە زەر رگەرلەرنىڭ قولى بۇ ياسىغىنىغا كۈك ۋە سۈسۈن رەختە بىلەن كىيىم كىيگۈزىدۇ ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى شۇبھىسىزكى، دانىشمەن ئۈستىلارنىڭ ئەجرىدۇر! **10** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆزى ھەقىقەتتۇر، ئۇ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈلۈكنىڭ پادىشاھىدۇر، ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا يەر-زېمىن تىترەيدۇ، ئەللەر ئۇنىڭ قەھرىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. **11** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «ئاسمان بىلەن زېمىننى ياراتمىغان ئىلاھلار، ئۇلار زېمىن يۈزىدىن ۋە ئاسمان ئاستىدىن يوقايدۇ!». **12** [پەرۋەردىگار بولسا] يەر-زېمىننى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ياسىغان، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلغان، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن يايغۇچىدۇر. **13** ئۇ ئاۋازىنى قېيۋۇتسە، ئاسمانلاردا سۇلار شاۋقۇنلايدۇ، ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئۈرلىتىدۇ، ئۇ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ، ۋە شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. **14** مۇشۇ كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئەقلىسىز، بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر، زە رگەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ قېيما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. **15** ئۇلار بەھىنىلەردۇر، مازاق ئوبيېكتىدۇر، جازالىنىش ۋاقتى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. **16** ياقۇبنىڭ نېسىۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەمەستۇر، چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتنى ياسىغۇچى شۇدۇر، ئىسرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىدۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **17** زېمىندىن چىقىشقا يۈك-تاقىڭنى يىغىشتۇرۇپ ئال، ئى مۇھاسىرىگە ئېلىنغۇچى قىز، **18** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن بۇ ۋاقىتتا زېمىندىكىلەرنى ئېلىپ ئۇ يەردىن چۈرۈپتىمەن ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلى تونۇپ يەتكۈچە ئازار بېرىمەن!». **19** جاراھىتم ئۈچۈن ھالىمغا ۋاي! مېنىڭ يارام داۋالىغۇسىزدۇر! بىراق ئەسلىدە مەن: «بۇ پەقەت بىر كېسەللىك، خالاس، ئۇنىڭغا چىدىغۇدەك ئەمەس» ـ دەپتىكەنمەن. **20** مېنىڭ چېدىرىم ھالاك بولدى، بارلىق تانىلىرىم ئۈزۈلدى، باللىرىم مەندىن جۇدا بولۇپ، ئۇلار يوق بولدى؛ چېدىرىمنى قايتىدىن سوزۇپ تىككۈدەك، چېدىر پەردىلىرىنى ئاسقۇدەك ھېچكىم قالمىدى. **21** چۈنكى خەلق پادىچىلىرى ئەقىلسىز بولۇپ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ يول سورىمايدۇ، شۇڭا ئۇلار دانىشمەنلەردەك ئىش كۆرەلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ بارلىق پادىسى تارقىلىپ كەتتى. **22** ئاڭلاڭلار! بىر گەپنىڭ شەپسىي! مانا، ئۇ كېلىدۇ، شىمالىي زېمىندىن چىققان زور بىر چۇقان-سۈرەن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى بىر ۋەيرانە، چىلىۋىرلەرنىڭ ئۇۋالغۇسىغا ئايلاندۇرغۇچى كېلىۋاتىدۇ! **23** بىلىمەنكى، ئى پەرۋەردىگار، ئىنسانىنىڭ ئۆز يولىنى بېكىتىشى ئۆز قولىدا ئەمەستۇر، مېڭىۋاتقان ئادەمنىڭ ئۆزىدە قەدەملىرىنى خالىغانچە تاشلاش قۇدرىتى يوقتۇر، **24** پەرۋەردىگار، مېنى ئۆزىگەيسەن، لېكىن غەزىپىڭ بىلەن ئەمەس، ئادىل ھۆكۈمىڭ بىلەن ئۆزىگەيسەن؛ بولمىسا سەن مېنى يوققا باراۋەر قىلىسەن. **25** قەھرىڭنى سېنى تونۇمايدىغان ئەللەر ھەمدە نامىڭنا نىدا قىلمايدىغان جەمەتلەر ئۈستىگە تۆككەيسەن؛ چۈنكى ئۇلار ياقۇبنى يەپ كەتكەن؛ بەرھەق، ئۇلار ئۇنى يۇتۇپ تۈگەتىۋەتتى، ئۇرغان جايىنى مۇتلەق ۋەيران قىلغان.

11 يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز مۇنداق ئىدى: **2** ـ بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداقلا يەھۇدا كىشىلىرىگە، يېرۇسالېمدا ئۇرۇقۇاتقانلارغا ئۇلارنى يەتكۈزۈڭلار، **3** ـ سەن يەرەمىيا ئۇلارغا مۇنداق ئېيتقىن: ـ ـ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە كىم پويسۇنمىسا ئۇ لەنەتتە قالىدۇ، **4** مەن بۇ ئەھدىنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى ئۇتۇمۇر تاۋلايدىغان خۇمداندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندە ئۇلارغا تاپىلاپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، بۇ سۆزلە رگە، يەنى مەن سىلە رگە تاپشۇرغان بارلىق ئەمرىلە رگە ئەمەل قىلىڭلار، شۇنداق قىلغىنىڭلاردا، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن؛ **5** شۇنداق بولغىنىدا مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا: «سىلە رگە سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىن تەقدىم قىلىمەن» دەپ ئىچكەن قەسەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» ـ دېگەنىدىم. سىلەر بۇگۈنكى كۈندە دەل شۇ زېمىندا ئۇرۇقۇاتسىلەر! مەن بولسام جاۋابەن «ئامىن، پەرۋەردىگار!» ـ دېدىم. **6** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا بۇ سۆزلەرنى جاكارلا: ـ بۇ ئەھدىنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇڭلار! **7** چۈنكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈنىدىن بۇگۈنكى كۈنگىچە «مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەپ جېكىلەپ ئاگاھلاندۇرۇپ كېلىۋاتىمەن، مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ كەلدىم. **8** لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان يا كى قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى رەزىل كۆڭۈللىرىدىكى جاھىللىققا ئە گىشىپ ماڭغان، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ ئەھدىدىكى بارلىق سۆزلەرنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈردۇم، مەن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا تاپىلىغانىمەن، لېكىن ئۇلار ھېچ ئەمەلگە ئاشۇرمىغان. **9** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئۇرۇقۇاتقانلارنىڭ ئارىسىدا بىر سۈيىقەست بايقالدى؛ **10** ئۇلار سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكلىرىگە قايتىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئىبادىتىدە بولايلى دەپ باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ كەتتى. ئىسرائىل جەمەتى ھەم يەھۇدا جەمەتى ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى بۇزىدى. **11** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھېچ قۇتۇلالماس ئاپەت چۈشۈرىمەن؛ ئۇلار ماڭا پەريات كۆتۈرىدۇ، لېكىن مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. **12** ئاندىن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرى ۋە يېرۇسالېمدا ئۇرۇقۇاتقانلار ئىسرىق يېقىپ چوقۇنغان بۇتلارنى ئىزدەپ ئۇلارغا پەريات كۆتۈرىدۇ؛ لېكىن ئاپەت چۈشكەن ۋاقتىدا ئۇلار بۇلارنى ھېچ قۇتقۇزمايدۇ. **13** چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولغانسېرى، بۇتلىرىڭ شۇنچە كۆپ بولدى، ئى يەھۇدا؛ يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرى قانچە كۆپ بولغانسېرى، سىلەر «يەرگىنچلىك بولغۇچى»غا شۇنچە قۇربانگاھلارنى قۇرد ۇڭلار، يەنى باتالغا ئىسرىق يېقىش ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى بەرپا قىلدىڭلار. **14** ئەمدى سەن، [ئى يەرەمىيا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن ھېچ پەريات ياكى تىلاۋەت قىلما؛ چۈنكى ئاپەت بېشىغا چۈشۈشى بىلەن ئۇلار ماڭا ئىدا قىلغان ۋاقتىدا مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. **15** ـ مېنىڭ سۆيۈملۈك خەلقىمنىڭ ئۆيىدە ئۇرۇشىغا نېمە ھەققى؟ چۈنكى كوپنچىكلار ئۆز ۋۇ گۇلارنىڭ رەزىل مەقسەتلىرىگە يېتىشكە ئورۇنىسىلەر، سىلەر رەزىللىكىڭلار ئۈچۈن ئاشقاندا خورسەن بولىسا گلار، ئۇنداقتا «مۇقەددەس گۆشلەر» مۇشۇ ئاسىيلىقىڭلارنى سىلەردىن ئېلىپ تاشلىيالامدۇ؟ **16** پەرۋەردىگار ئىسمىڭنى «يايپىشىل، مول مېۋىلىك، باراقسان زەيتۇن دەرىخى» دەپ ئاتىغانىدى؛ لېكىن [پەرۋەردىگار] دەرەخكە شاۋقۇنلايدىغان زور بىر ئوتنى سالىدۇ ۋە شاخلىرى يوق قىلىنىدۇ. **17** چۈنكى سېنى تىككەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ساڭا قاراپ كۆلپەت بېكىتىپ جاكارلىغان؛ سەۋەبى، ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۈزىنىڭ مەنىۋىتىنى كۆزلەپ رەزىللىك قىلىپ، باتالغا ئىسرىق يېقىپ،

مېنىڭ غەزىپىمنى كەلتۈردى. 18 «پەرۋەردىگار ماڭا خەۋەر يەتكۈزدى، شۇنىڭ بىلەن مەن چۈشەندىم، ئۇ ماڭا ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئايان قىلدى، 19 مەن بولسام خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ ماڭغان كۆزۈك پاقلاندەك ئىدىم، مەن ئەسلى ئۇلارنىڭ ماڭا قاراپ: «دەرەخنى مېۋىسى بىلەن يوقىتايلى، ئۇنىڭ ئىسمى قايتا ئەسكە ھېچ كەلتۈرۈلمىسۇن، ئۇنى تىرىكلەر زېمىنىدىن ئۈزۈپ تاشلايلى» دېگەن قەستلىرىنى ھېچ بىلمەيتتىم؛ 20 لېكىن سەن، ئى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچى، ئادەمنىڭ ۋىجدان-قەلبىنى سىنىغۇچى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۇلارنىڭ ئۇستىگە چۈشۈرىدىغان قىساسىڭنى ئۆز كۆزۈمۈم بىلەن كۆرۈشۈكە نېسىپ قىلغايسەن؛ چۈنكى دەۋايىمنى ساڭلا ئايان قىلىپ تاپشۇردۇم». 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ماڭا] مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بەرمە، بولمىسا جېنىڭ قولىمىزدا ئۆگىشىدۇ» ـ دەپ ساڭا دوق قىلىپ يۈرگەن ئاناتوتتىكى ئادەملەر جېنىڭنى ئىزدەپ يۈرىدۇ، ئەمدى ئۇلار توغرىسىدا مۇنداق سۆزۈم بار: ـ 22 ـ يۇ ئىشقا قاراپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ مانا، مەن ئۇلارنى جازالايمەن، يىگىتلەر قىلىچ بىلەن ئۆلىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرى بولسا قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ. 23 ئۇلاردىن ھېچبىر قالدىسى قالمايدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلار جازالىنىدىغان يىلدا، شۇ ئاناتوتتىكى ئادەملەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرىمەن.

12

مەن دەۋايىمنى ئالدىڭدا ئېلىپ كەلسەم، ئادىل بولۇپ كەلدىڭ، ئى پەرۋەردىگار، لېكىن سەن بىلەن ئۆز ھۆكۈملىرىڭ توغرۇلۇق سۆزلەشمەكچىمەن؛ نېمىشقا رەزىللەرنىڭ يولى رونىق تاپىدۇ؟ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى نېمىشقا كەڭ-ئازادىلىكتە ئۈرىدۇ؟ 2 سەن ئۇلارنى يەر يۈزىگە تىككەنسەن، ئۇلارمۇ يىلتىز تارتقان؛ ئۇلار ئۈسۈپ گۈللىنىدۇ، ئۇلار مېۋىلەيدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ ئاغزىغا يېقىن ئوخشايسەن، لېكىن ۋىجدانىدىن يىراقسەن؛ 3 لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى بىلىسەن، سەن مېنى كۆرۈپ كەلگەنسەن، ئۆز ۋۇجۇدۇمنى بولغان سادىقلىقىمنى سىنىغانسەن. ئۇلارنى بوغۇزلاشقا يېكىتلىگەن قوياردەك ئايرىپ سۈرەپ چىققايسەن، ئۇلارنى قەتل كۈنىگە ئايرىغايسەن. 4 زېمىن قاچانغىچە قاغىرايدۇ، ئېتىزدىكى ئوت-چۆپلەر قاچانغىچە قۇرغان ھالەتتە ئۈرىدۇ؟ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار قاچانغىچە يوقاپ تۈگەيدۇ؟ چۈنكى بۇ خەلق: «[خۇدا] ئاقۇۋىتىمىزنى ھېچ كۆرمەيدۇ» دەۋاتىدۇ. 5 ـ سەن پۇگۇز رگەن لەشكەرلەر بىلەن بەسلەشكەندە، ئۇلار سېنى ھالسىراتقان بولسا، ئەمدى سەن ئاتلار بىلەن بەسلەشسەڭ قانداق بولار؟ سەن پەقەت ئامان-تىنچلىقتا ئۇرغان زېمىندىلا خاتىرجەم بولۇپ [ماڭا] ئىشىنىسەن، ئەمدى ئىئوردان دەريىسى يېيدىكى قويۇق چاتقاللىقلاردا قانداق يۈرىسەن؟ 6 چۈنكى ھەتتا ئۆز قېرىنداشلىرىڭ، ئاتاڭنىڭ جەمەتىمۇ ساڭا ئاسىيلىق قىلغان. ئۇلارمۇ سېنى يوقىتىش ئۈچۈن ئاۋازىنى قويۇپ بە رگەن. گەرچە ئۇلار ساڭا مېھىرلىك سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، ئۇلارغا ئىشەنمە!» 7 ـ ئۆزۈمنى ئائىلەمدىن ۋاز كېچىمەن، مىراسىمنى تاشلۇۋېتىمەن، جان-جىگىرىمنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 8 مېنىڭ مىراسىم [بولغان خەلق] بولسا ماڭا ئورمانلىقتىكى بىر شىر گە ئوخشاش بولۇپ قالدى؛ ئۇلار ماڭا قارشى ئاۋازىنى كۆتۈردى، شۇڭا مەن ئۇلارنى يامان كۆرىمەن. 9 مېنىڭ مىراسىم ماڭا سار-يۇرۇكۈت يا كى چىلبۆرىدەك بولۇپ قالدى ئەمەسمۇ؟ لېكىن ئۇنىڭ ئەتراپىغا باشقا سار-يۇرۇكۈتلەر ئولاشماقتا! بېرىڭلار، ئۇلارنى يەۋېتىشكە بارلىق دالادىكى ھايۋانلارنى يىغىپ كېلىڭلار! 10 نۇرغۇنلىغان خەلق پادىچىلىرى ئۈزۈمزارىمنى ھالاك قىلدۇ، ئۇلار مېنىڭ نېسىۋەمنى ئاياغ ئاستى قىلدۇ، ئۇلار مېنىڭ يېقىملىق نېسىۋەمنى غەربىي بىر چۆل-بىياۋانغا ئايلاندۇردۇ؛ 11 ئۇلار ئۇنى غەربىي قىلۋېتىدۇ، ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا غەربىي ھەم قاغىراق ئۇردىدۇ، پۈتكۈل زېمىن غەربىي قالدۇ، ئەمما ھېچ ئادەم بۇنىڭغا كۆڭلىنى بۆلەيدۇ. 12 چۆل-بىياۋاندىكى بارلىق ئېگىزلىكلەر ئۈستىگە ھالاك قىلغۇچىلار غۇژۇلداپ چىقىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى زېمىننىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەممىنى يۇتىدۇ؛ ھېچ ئەت ئىگىسىنىڭ تىنچ-خاتىرجەملىكى بولمايدۇ. 13 [خەلقىم] بۇغداينى تېرىغان بولسىمۇ، لېكىن تېكەنلەرنى ئورىيدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ۋېرانقىنى بىلەن، پايدا كۆرمەيدۇ؛ شۇڭا [ناچار] مەھسۇلاتلىرىڭلار ئۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ئۈپەيلىدىن، يە رگە قاراپ قالىسىلەر. 14 مەنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ۋارىس قىلغان مىراسقا چاڭگىل سالغان، زېمىنىمنىڭ ھەممە رەزىل قوشنىلىرى توغرۇلۇق مۇنداق دەيمەن: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئۆز زېمىنىدىن يۇلۇپ ئالىمەن، شۇنىڭدەك يەھۇدا جەمەتىنى ئۇلار ئارىسىدىن يۇلۇۋالىمەن؛ 15 لېكىن شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇلارنى يۇلۇۋالغاندىن كېيىن مەن يۇ يولدىن يېنىپ، ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى ئۆز مىراسىغا، ھەربىرىنى ئۆز زېمىنىغا قايتۇرىمەن. 16 شۇنداق قىلىپ، ئە گەر (ئۇلار ئۆتكەندە خەلقىمگە باتالىنىڭ ئىسمىغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەتكەندەك) كۆڭۈل قويۇپ خەلقىمنىڭ يوللىرىنى ئۆگەنسە، جۈملىدىن مېنىڭ نامىمغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەنسە، ـ ئەمدى ئۇلارغا خەلقىم ئارىسىدىن [مۇقىم] ئورۇن بېرىلىپ، ئۇلار گۈللەندۈرۈلىدۇ. 17 بىراق ئۇلار ئاڭلىمىسا، مەن شۇ ئەلنى مۇتلەق يۇلۇپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

13

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ بارغىن، كاتاپ ئىچ تامبالنى ئال، بىلىكىگە باغلا؛ لېكىن ئۇنى سۇغا چىلىما. 2 شۇڭا پەرۋەردىگار ماڭا دېگەندەك مەن بىر ئىچ تامبالنى ئالدىم ۋە بىلىمگە باغلاپ قويدۇم. 3 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 4 «سەن يۇلغا ئالغان، بىلىكىگە باغلانغان ئىچ تامبالنى ئېلىپ، ئورۇن ۋىگدىن تۇر، فراتقا بېرىپ شۇ يەردە تاشنىڭ يېرىقىغا يوشۇرۇپ قوي». 5 شۇڭا مەن باردىم ۋە پەرۋەردىگار ماڭا ۋېيرۇغاندەك ئۇنى فراتقا يوشۇرۇپ قويدۇم. 6 كۆپ كۈنلەر ئۆتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورۇن ۋىگدىن تۇر، فراتقا بېرىپ، مەن ساڭا شۇ يە رگە يوشۇرۇشقا بۇيرۇغان ئىچ تامبالنى قولۇڭغا ئال» ـ دېدى. 7 شۇڭا مەن فراتقا باردىم؛ مەن يوشۇرغان يەردىن ئىچ تامبالنى كولاپ چىقىرىپ قولۇمغا ئالدىم؛ مانا، ئىچ تامبال سېىسىپ چىرىپ كەتكەندى، پۈتۈنلەي كىيگۈسىز بولغاندى. 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەھۇدانىڭ يەخرىنى ۋە يېرۇسالېمنىڭ چوڭ پەخرىنى مۇشۇ ھالدا يوقىتىمەن؛ 10 مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان، كۆڭلىدىكى جاھىللىقدا ماڭدىغان، باشقا ئىلاھلارنىڭ قوللۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا ئىبادەت قىلىشقا ئىنتىلىدىغان بۇ رەزىل خەلق پۈتۈنلەي كاردن چىققان بۇ ئىچ تامبالغا ئوخشاش بولىدۇ. 11 چۈنكى خۇددى ئىچ تامبال ئادەمنىڭ چاتىرىقىغا چېتىلغان باغلانغاندەك، ئۇلارمۇ ماڭا [يېقىن] بىر خەلق بولسۇن، ماڭا نام-ئابرۇيى، مەدھىيە ۋە شان-شەرەپ كەلتۈرسۇن دەپ، مەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ۋە يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئۆزۈمگە چېتىلغان باغلانغاندۇرغانىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن ئۇلار ھېچ قۇلاق سالمىدى. 12 ئۇلارغا مۇشۇ سۆزنى دېگىن: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەممە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەك». ئۇلار ساڭا: «ئەجەبا، ھەممە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەك ئەمەسمۇ؟» ـ دەيدۇ، 13 سەن ئۇلارغا مۇنداق دەيسەن: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ زېمىندا بارلىق ئۇرۇقۇاتقانلارنى، داۋۇتقا ۋە كىل بولۇپ ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلارنى، كاھىنلارنى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ھەمدە يېرۇسالېمدا بارلىق ئۇرۇقۇاتقانلارنى مەستلىك-بېھوشلۇق بىلەن تولدۇرىمەن. 14 مەن ئۇلارنى بىر-بىرىگە، يەنى ئاتا بىلەن ئوغۇللىرىنىمۇ ئوخشاشلا بىر-بىرىگە سوقۇشقا سالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتمايمەن، ئۇلارنى ئايىمايمەن، ئۇلارغا رەھىم قىلمايمەن، ئۇلارنى نابۇت قىلىشقا ھېچنەرسە مېنى توسۇمايدۇ. 15 ئاڭلاڭلار، قۇلاق سېلىڭلار، ھالى چوڭ بولماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. 16 ئەمدى ئۇ بېشىڭلارغا زۇلمەت چۈشۈرگىچە، پۇتۇڭلار زاۋال چۈشكەن تاغلاردا پۇتلاشقاندەك پۇتلاشقۇچە، ئۇ سىلەر ئىزدىگەن نۇرنى ئۇلۇم سايىسىغا، قاپقاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا لايىق شان-شەرەپ قايتۇرۇڭلار! 17 بۇنى ئاڭلىمىساڭلار، سىلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقۇڭلار ئۈپەيلىدىن جېنىم يوشۇرۇنچە يىغلايدۇ؛ ئاچچىق يىغلاپ كۆز ياشلىرىم ئېقىپ تاشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر، ئى پەرۋەردىگارنىڭ پادىسى، سۈرگۈن قىلىنىسىلەر. 18 پادىشاھ ۋە خانىشقا: «تەختىڭلاردىن چۈشۈپ يە رگە ئولتۇرۇڭلار؛ چۈنكى كۆ رگەم تاجلىرىڭلار بېشىڭلاردىن چۈشۈرۈلدى» ـ دېگىن. 19 جەنۇبدىكى شەھەرلەر قورشۇلىنىپ

تاقىلدۇ، ئۇلارنى ئاچىدىغان ھېچكىم بولمايدۇ، پۈتكۈل يەھۇدا سۈرگۈن بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن بولىدۇ. **20** بېشىڭنى كۆتۈر، [ئى زىئون]، شىمالدىن چىققانلارغا قارا؛ ساۋۇتىڭ ۋە قەھەتچىلىك يادا، يەنى يېقىملىق پاداڭ نەگە كەتكەندۇ؟ **21** [پەرۋەردىگار] سېنى باشقۇرۇشقا دوستلىرىڭنى بېكىتكىنىدە سەن نېمە دېيەلەيتىڭ؟ ئەسلى تۇزۇڭ ئۇلارغا باشقۇرۇشنى ئۆگەتكەن تۇرساڭ! شۇ تاپتا تولغاق تۇتقان ئايالدەك ئازاب-ئۇقۇبەتلەر سېنى تۇتمامدۇ؟ **22** سەن ئەگەر كۆڭۈڭدە: بۇ ئىشلار نېمىشقا بېشىمغا چۈشتى؟ ـ دەپ سورىساڭ، بۇ ئىشلار قەبىھلىكىڭ ئىنتايىن ئېغىر بولغانلىقىدىن بولدى ـ كويىنىكىڭ سالدۇرۇپ تاشلاندى، يوتىلىرىڭ زوراۋانلىقتا ئاشكارىلاندى. **23** ئېفىئوپىيەلىك قارا تېرىسىنى تۇ رەڭگەرتەلەمدۇ؟ ياكى يىلپىز چىپار تەڭگىنىڭ تۇ رەڭگەرتەلەمدۇ؟ ئۇنداق بولغاندا سىلەر رەزىللىكنى قىلىشقا كۆنگەنلەرمۇ ياخشىلىقنى قىلالايدىغان بولىسىلەر! **24** ئەمدى چۆل-بىياۋاندىكى شامال ھەيدىۋەتكەن سامانەدەك مەن سىلەرنى ھەيدەپ چاچىمەن. **25** بۇ سېنىڭ ئاقىۋىتىڭ بولىدۇ، مەن ساڭا بېكىتكەن نېسىۋەڭ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇغانسەن، يالغانچىلىققا تايانغانسەن. **26** شۇڭا مەن كويىنىكىڭنىڭ پەشلىرىنى يۈزۈڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈپ تاشلايمەن، نومۇسۇڭ كۆرۈلىدۇ. **27** ئاھ، سېنىڭ زىنالىرىڭ، ئايغىرنىڭكىدەك پوخۇر كىشنەشلىرىڭ، ئېگىزلىكلەردە ۋە ئېتىزلاردا بولغان يۇزۇڭچىلىقلىرىڭنىڭ پەسكەشلىكى! ـ بارلىق يەرگىنچىلىكلىرىڭنى كۆردۇم! ھالىڭغا ۋاي، ئى يېرۇسالېم! سەن پاك قىلىنىشنى قاچانغىچە رەت قىلىمچىسەن؟!

14

يەرەميانا چۈشكەن، پەرۋەردىگارنىڭ قۇرغاقچىلىقلار توغرىسىدا سۆزى: ـ **2** يەھۇدا ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى زاۋالغا يۈز تۇتماقتا، خەلق يە رەڭگە چاپلىشىپ قارىلىق تۇتىدۇ؛ يېرۇسالېمدىن ناله-پېريات كۆتۈرۈلمەكتە. **3** مۇتىۋەرلىرى چاپارمەنلىرىنى سۇ ئەكىلىشكە ئەۋەتىدۇ؛ ئۇلار سۇ ئازگاللىرىغا باريدۇ، لېكىن ھېچ سۇ تاپالمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ كۆپلىرى قۇرۇق قايتىپ كېلىدۇ؛ ئۇلار يە رەڭگە قاراپ قالىدۇ، سارىسىمگە چۈشىدۇ، ئۇلار بېشىنى يېپىپ تۇۋەن ساڭگىلىتىدۇ. **4** ھېچ يامغۇر بولمىغاچقا يەر يۈزىدە يېرىلىپ كەتتى، يەر ھەيدىگۈچىلەر يە رەڭگە قاراپ بېشىنى يېپىپ تۇۋەن ساڭگىلىتىدۇ. **5** مارال بولسا دالادا بالا قوزىلايدۇ، ئاندىن قوزىسىدىن ۋاز كېچىدۇ؛ چۈنكى ئوت-چۆپ يوق. **6** ياۋا ئېشەك كەلەر ئېگىزلىكلەردە تۇرۇپ چىلبۇرىلەردەك ھاسىراپ كېتىدۇ؛ ئۇزۇق ئىزدەپ كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، چۈنكى ئۇزۇق يوق. **7** ـ ئى پەرۋەردىگار، قەبىھلىكلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرگىنى بىلەن؛ تۇزۇڭنىڭ نامىڭ ئۈچۈن بىر ئىشنى قىلغايسەن! چۈنكى بىزنىڭ يوا ئۆگىدىن چېقىپ كېتىشىمىز ئىنتايىن كۆپتۇر؛ بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **8** ئى ئىسرائىلنىڭ ئارزۇسى، كۈلپەت چۈشكەندە ئۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولغۇچى، سەن نېمىشقا بەرگە زېمىنىمىزدىكى مۇساپىرىدەك، بىر كېچىلا قونىمىچى بولغان بىر يولۇچىدەك بولىسەن؟ **9** نېمىشقا ھېچ ئامالسىز كىشىدەك، ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدىغان بىر پالۋانغا ئوخشاش بولىسەن؟ لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئارىمىزدا تۇرىسەن، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغاندۇرمىز؛ بىزدىن ۋاز كېچىپ كەتمە! **10** پەرۋەردىگار مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇلار دەرھەققەت [مەندىن] تېزىپ، كېزىشكە ئامراقتۇر، ئۇلار قەدەملىرىنى [ياماندىن يولدىن] ھېچ تەڭگىلىمەيدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلاردىن ھېچقانداق خۇرسەنلىكى يوق؛ ئەمدى ھازىر ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. **11** ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ بۇ خەلقنىڭ بەختىگە-بەركىتى ئۈچۈن دۇئا قىلما ـ دېدى. **12** ـ ئۇلار روزا تۇتقاندا، پەريادىنى ئاڭلىمايمەن؛ ئۇلار كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن سۈنغاندا، مەن ئۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ مەن ئۇلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابالار ئارقىلىق يوقىتىمەن. **13** مەن بولسام: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! مانا، پەيغەمبەرلەر ئۇلارغا: «سىلەر قىلىچنى ھېچ كۆرمەيسىلەر، قەھەتچىلىككىمۇ دۇچ كېلىمەيسىلەر، چۈنكى مەن بۇ يەردە سىلەرنىڭ ئامان-ئېسەنلىكىڭلارغا كاپالەتلىك قىلىمەن» دەيدۇ، ـ دېدىم. **14** ئەمدى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ پەيغەمبەرلەر مېنىڭ نامىمدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، ئۇلارنى بۇيرۇغان ئەمەسمەن، ۋە ئۇلارغا گەپ قىلغىنىم يوق. ئۇلار سىلە رگە ساختا كۆرۈنۈش، پاچىلىق، ئەرزىمەس نەرسىلەر توغرۇلۇق تۇز كۆڭلىدىكى خام خىيالارنى ئېيتىپ بېشارەت بەرمەكتە. **15** شۇڭا پەرۋەردىگار: ـ مېنىڭ نامىمدا بېشارەت بېرىۋاتقان، مەن ئەۋەتمىگەن، يەنى: «قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بۇ زېمىنغا ھېچ كەلمەيدۇ» دەيدىغان پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق: ـ بۇ پەيغەمبەرلەر قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن يوقىتىلىدۇ، **16** ئۇلار بېشارەت بە رگەن خەلقنىڭ بولسا، قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك تۈپەيلىدىن جەسەتلىرى يېرۇسالېم كوچىلىرىغا تاشلۇۋېتىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى، ئايالىلىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى كۆمگۈدەك ھېچكىم قالمايدۇ، مەن ئۇلارنىڭ رەزىللىكىنى تۇز بېشىغا تۆكىمەن. **17** سەن ئۇلارغا شۇ سۆزنى ئېيتىسەن: ـ «كۆزلىرىمدىن كېچە-كۈندۈز ياش توختىمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ پاك شۇ سۆزنى ئېيتىسەن: ـ «كۆزلىرىمدىن كېچە-كۈندۈز ياش توختىمىسۇن؛ ئىنتايىن ئېغىر يارىلاندى»، ـ دەيدۇ. **18** مەن دالاغا چىقسام، مانا قىلىچتىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر؛ شەھەر رگە كىرسەم، مانا قەھەتچىلىكتىن سولىشىپ كەتكەنلەر! چۈنكى پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھەر ئىككىسىلا بىلىمسىز-نادان بولۇپ، ئۇلار زېمىندا تۇز سودىسى بىلەنلا بولۇپ كەتتى. **19** سەن يەھۇدادىن نېمىشقا ۋاز كەچتىڭ؟ جېنىڭ زىئوندىن زېرىكتىمۇ؟ سەن نېمىشقا بىزنى شۇنچە داۋالىغۇسىز دەرىجىدە ئۇرغاندىڭ؟ بىز ئارام-تىنچلىقنى كۈتۈۋىتى، لېكىن ھېچ قۇتلۇق كۆرۈنمە يوقتۇر؛ شىپالىق بىر ۋاقىتنى كۈتۈۋىتى، لېكىن مانا دەككە-دۇككە ئېچىدىدۇرمىز! **20** ئى پەرۋەردىگار، رەزىللىكىمىزنى، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىھلىكىنى تونۇپ ئىقرار قىلىمىز؛ چۈنكى سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **21** ئۇزۇڭ نامىڭ ئۈچۈن [يېرۇسالېمنى] كۆزۈڭگە ئىلماي قېيمىغايسەن، شان-شەرەپلىك تەختىڭ بولغان جايىنى رەسۋا قىلمىغايسەن، ئەھدەڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئۇنى بۇزمىغايسەن! **22** ئەللەر چوقۇنىدىغان «ئەرزىمەسلەر» ئارىسىدا يامغۇر ياغدۇرغۇچى بارمىدۇ؟ يېغىننى ئاسمانلار ئۆزلىرىلا بېرەمدۇ؟ [بۇلارنى ئەمەلدە كۆرسەتكۈچى] سەن ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز! شۇڭا سېنى تەلپۈنۈپ كۈتىمىز؛ چۈنكى سەنلا بۇلارنى قىلغۇچىدۇرسەن.

15

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «مۇسا ياكى ساموئىل [پەيغەمبەرلەر] ئالدىمدا تۇرغان بولسىمۇ، كۆڭلۈم بۇ خەلققە ھېچ قارىمايتتى. ئۇلارنى كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزۈۋەت! ئۇلار مەندىن نېرى چېقىپ كەتسۇن! **2** ئەگەر ئۇلار سەندىن: «بىز نەگە چېقىپ كېتىمىز؟» دېسە، سەن ئۇلارغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆلۈمگە بېكىتىلگەنلەر ئۆلۈمگە، قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچقا، قەھەتچىلىككە بېكىتىلگەنلەر قەھەتچىلىككە، سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولۇشقا كېتىدۇ» ـ دەيسەن. **3** چۈنكى مەن تۆت خىل جازا بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلارنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىچ، تىتما-تىتما قىلىش ئۈچۈن ئىتلار، يۇتۇش ۋە ھالاك قىلىش ئۈچۈن ئاسمانىدىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋاناتلارنى جازا بولۇشقا بېكىتىمە؛ **4** يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوغلى مانا سىسەھنىڭ يېرۇسالېمدا قىلغانلىرى تۈپەيلىدىن مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ۋەھىمىگە سالغۇچى بىر ئوبيېكت قىلىمەن. **5** چۈنكى كىم ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، ئى يېرۇسالېم؟ كىم سەن ئۈچۈن ئاھ-زار تۇرىدۇ؟ كىم ئەھۋالىڭنى سوراشقا يولدا توختاپ يېنىڭغا باريدۇ؟ **6** سەن مېنى تاشلىۋەتكەنسەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سەن چېكىنىپ كەتتىڭ؛ مەن ئۇستۈڭگە قولۇمنى سوزۇپ سېنى نابۇت قىلىشقا تۇردۇم؛ مەن [ساڭا] ئىچىمنى ئاغرىتىشتىن ھالسىراپ كەتتىم. **7** شۇڭا مەن ئۇلارنى زېمىندىكى شەھەر قوۋۇقلىرىدا يەلۋۈگۈچ بىلەن سورۇتىمەن؛ مەن ئۇلارنى باللىرىدىن جۇدا قىلىمەن ۋە خەلقىمنى نابۇت قىلىمەن؛ ئۇلار تۇز يوللىرىدىن ھېچ يانمىدى. **8** كۆز ئالدىمدا ئۇلارنىڭ تۇل خوتۇنلىرى دېڭىز قۇملىرىدىن كۆپىيىپ كېتىدۇ؛ چۈش ۋاقتىدا مەن ئۇلارغا، يەنى يىگىتلەرنىڭ تانىسىغا بىر ھالاك قىلغۇچىنى ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن ئۇشتۇمتۇت ئۇلارنىڭ بېشىغا دەرد ۋە ۋەھىمە چۈشۈرىمەن. **9** يەتتە بالىنى تۇغقان ئانا سولىشىپ تىنىقىدىن قالاي دەپ قالدۇ؛ كۈپكۈندۈزدە بۇ ئانىنىڭ قۇياشى ئېۋىقسىز [مەغرىبكە] پاتىدۇ؛ ئۇ شەرمەندە بولۇپ خورلۇق-ھاقارەتلە رگە تۇچرايدۇ. ئۇلاردىن قالغانلارنى بولسا مەن دۈشمەنلەر ئالدىدا قىلىچقا تاپشۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **10** ئاھ، ئانا، ھائىغا ۋاي، چۈنكى سەن مېنى پۈتكۈل زېمىن بىلەن قارشىلىشىدىغان بىر ئادەم، ئۇلار بىلەن ئېلىشىدىغان

بىر ئادەم سۈپىتىدە تۇغقانسەن! مەن ئۇلارغا تۈسۈمگە قەرزمۇ بەرمىدىم، ياكى ئۇلاردىن تۈسۈمگە قەرزمۇ ئالمىدىم، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى مېنى قارغايدۇ! **11** پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن بەختىگگە سېنى ئازاد قىلمەن، كۆزلىرىڭ ۋە بالا-يېتىمىڭ بولغان كۈندە مەن ساڭا دۈشمەننى چىرايلىق تۇچراشتۇرىمەن. **12** تۈمۈر سۈنامدۇ؟ شىمالدىن چىققان تۈمۈر، ياكى مىس سۈنامدۇ؟ **13** بەلكى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىڭ تۆرىيىلدىن، ئۇ چېتىگگىن بۇ چېتىگگىچە مەن بايلىقلىرىڭ ھەم خەزىنىلىرىڭنى ئولجا بولۇشقا ھەقسىز تاپشۇرىمەن؛ **14** مەن سېنى دۈشمەنلىرىڭ بىلەن بىللە سەن ھېچ بىلمەيدىغان بىر زېمىنغا ئوتكۈزىمەن؛ چۈنكى غەزىپىمدە بىر ئوت قوزغالدى، ئۇ ئوستۈڭگە چۈشۈپ سېنى كۆيدۈرىدۇ. **15** ئى يەھۋەردىگار، سەن ھالىمنى بىلىسەن، مېنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ماڭا يېقىن كېلىپ مەندىن خەۋەر ئالغايسەن ۋە ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن ئىنتىقامىمنى ئالغايسەن، سەن ئۇلارغا سەۋر-تاقەت كۆرسەتكۈڭ بولسىمۇ، مېنى يوقاتمىغايسەن! مېنىڭ سېنى دەپ خورلىنىۋاتقانلىقىمنى بىلگەيسەن. **16** سۈزلىرىڭگە ئېرىشىپ، ئۇلارنى يەۋالدىم، سۈزلىرىڭ ھەم مېنى شادلاندۇرغۇچى ۋە قەلبىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان؛ چۈنكى مەن سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغانمەن، ئى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا! **17** مەن بەزمە قىلغۇچىلارنىڭ سورۇندا ئويناپ-كۈلۈپ ئولتۇرمىدىم، سېنىڭ مېنى تۇتقان قولۇڭ ئۆپەيلىدىن يالغۇز ئولتۇردۇم، چۈنكى سەن مېنى [ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى بىلەن] قاتتىق غەزەپلەندۈردۈڭ. **18** مېنىڭ ئازابىم ئېمىشقا توختىمايدۇ، مېنىڭ يارامنىڭ داۋاسى يوق، ئېمىشقا شىپا تاپمايدۇ؟ سەن ماڭا خۇددى «ئالداميچى ئېرىق» ۋە ئۆزىقسىز غايىب بولىدىغان سۈلاردەك بولماڭچىسەن؟ **19** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ھازىرق ھالىتىڭدىن يېنىپ يېنىمغا قايتساڭ، مەن قايتىدىن سېنى ئالدىمدىكى خىزمەتتە تۇرۇشقا ياندۇرۇپ كېلىمەن، سەن قىممەتلىك [سۈزلەر] بىلەن ئەرزىمەس [سۈزلەرنى] پەرقلەندۈرەلىسەڭ، سەن يەنە ئاغزىمدەك بولىسەن، بۇ خەلق سەن تەرەپكە قايتىپ كەلسۇن، لېكىن سەن ئۇلارنىڭ تەرىپىگە ھەرگىز قايتاسلىقىڭ كېرەك؛ **20** ۋە مەن سېنى بۇ خەلققە نىسبەتەن مىستىن قېرىپۇلغان، مۇستەھكەم بىر سېپىل قىلىمەن؛ ئۇلار ساڭا ھۇجۇم قىلىدۇ، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ، چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇشقا، ئۇلاردىن خالاس قىلىشقا سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ـ بەرھەق، مەن سېنى رەزىللەرنىڭ چاڭگىللىدىن قۇتقۇزىمەن؛ ئەشەددىيلەرنىڭ چاڭگىللىدىن قۇتقۇزىدىغان نىجاتكارىڭ بولىمەن.

16 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** سەن ئايال زاتنى ئەمرىگگە ئالمايسەن، شۇنداقلا مۇشۇ زېمىندا ئوغۇل-قىز پەرزەنت تاپمايسەن. **3** چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ يەردە تۇغىلغان ئوغۇل-قىزلار، بۇ زېمىندا ئۇلارنى تۇغقان ئانىلار ۋە ئۇلارنى تۇغدۇرغان ئاتىلار توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: ـ **4** ئۇلار ئەلەملىك كېسىللەر بىلەن ئۆلىدۇ، ئۇلار ئۈچۈن ھېچ ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۇلار كۆمۈلمەيدۇ، ئۇلۇكلىرى تېزە كىتەك ئۆپراق يۈزىدە ياتىدۇ، ئۇلار قىلىچ، قەھەتچىلىك بىلەن يەپ كېتىلىدۇ، جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە زېمىندىكى ھايۋاناتلار ئۈچۈن ئوزۇق بولىدۇ. **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن [يەرەمىيا]، ھازا بولۇۋاتقان ھېچىر ۋېگە كىرمە، ياكى ئۇلگەنلەر ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈش ياكى ئۈكۈنۈشكە بارما؛ چۈنكى مەن بۇ خەلقتىن خاتىرجەملىكىمنى، مېھىر-مۇھەببىتىمنى ۋە رەھىمدىللىكلىرىمنى ئېلىپ تاشلىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ئۇلۇغلاردىن تارتىپ پەسلە رگىچە بۇ زېمىندا ئۆلىدۇ، ئۇلار يە رگە كۆمۈلمەيدۇ، ھېچكىم ئۇلار ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرمەيدۇ، ياكى ئۇلارنى دەپ، يا ئەتلىرىنى تىلمايدۇ، يا چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتمەيدۇ؛ **7** ئۇلار قارىلىق ئۇتقانلارنى يوقلاپ، نان ئوشتۇمايدۇ، ئۇلگەنلەر ئۈچۈن كۆڭۈل سورىمايدۇ؛ ئاتا-ئانىسى ئۇلگەنلەر ئۈچۈن ھېچكىم تەسەللى قەدەھىنى سۇنمايدۇ. **8** سەن بولساڭ ئەل-يۇرت بىلەن بىللە يەپ-ئىچىشكە توي-بەزمە بولغان ۋېگىمۇ كىرمە؛ **9** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز كۆزلىرىڭلاردا ۋە ئۆز ئالدىڭلاردا، بۇ يەردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇرامىلىق ساداسىنى ۋە توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازلىرىنى توختىتىمەن. **10** شۇنداق بولىدۇكى، سەن بۇ خەلققە بۇ سۈزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتقىنىڭدا، ئۇلار سەندىن: «نېمىشقا پەرۋەردىگار مۇشۇنداق زور بىر كۈلپەتنى بېشىمىزغا چۈشۈرۈشكە بېكىتكەن؟ بىزنىڭ قەبىھلىكىمىز زادى نېمە؟ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدا زادى سادىر قىلغان نېمە گۇناھىمىز بارىدۇ؟» ـ دەپ سورايدۇ. **11** ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دەيسەن: ـ چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندىن ۋاز كەچكەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھەمدە باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان، ئۇلارغا چوقۇنغان، ئۇلار مەندىن ۋاز كەچكەن، تەۋرات-قانۇنۇمنى ھېچ تۇتمىغان؛ **12** سىلەر بولىسا گۇلار، ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن تېخىمۇ بەتتەر قىلغانلىسىلەر، مانا، ھەربىرىڭلار تۇز رەزىل كۆڭىلىدىكى جاھىللىقىنىڭ كەينىگە كىرىپ، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر، **13** شۇڭا مەن سىلەرنى بۇ زېمىندىن ئېلىپ، سىلەر ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھېچ بىلمەيدىغان باشقا بىر زېمىنغا تاشلايمەن؛ سىلەر شۇ يەردە كېچە-كۈندۈز باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر، چۈنكى مەن سىلە رگە ھېچ مېھىرىنى كۆرسەتمەيمەن. **14** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، **15** بەلكى [شۇ كۈنلەردە] «ئىسرائىلارنى شىمالىي زېمىنىدىن ۋە ئۆزى ئۈلارنى ھەيدىگەن بارلىق زېمىنلەردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن. **16** ھالبۇكى، مانا ھازىر بولسا، مەن ئۇرغۇن بىلىقچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى تۇتقۇزۇشقا چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ئاندىن ئۇرغۇن ئۇۋچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى قوغلاپ ئۇۋلاشقا چاقىرىمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ھەربىر تاغدىن، ھەربىر ئېگىزلىكتىن، قىيا تاشلارنىڭ غار-قىسىلچاقلىرىدىن تېپىۋالىدۇ. **17** چۈنكى كۆزلىرىم ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئالدىمدا ھېچ سۇقۇلمالىدى، ئۇلارنىڭ قەبىھلىكى كۆزلىرىمدىن ھېچ يوشۇرۇلمىدى. **18** لېكىن مەن ئاۋۋال ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار زېمىنىمنى يەرگىنچىلىك نەرسىلەرنىڭ ئۆلۈكلىرى بىلەن بۇلغىغان، مېنىڭ مىراسىمنى لەنەتلىك نەرسىلىرى بىلەن تولدۇرغان. **19** ـ ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ كۈچۈم ۋە قورغىنىمسەن، ئازاب-ئوقۇبەت كۈندە باشپاناھىمسەن. ئەللەر بولسا يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يېنىگىپ كېلىدۇ ۋە: «بەرھەق، ئاتا-بوۋىلىرىمىز يالغانچىلىق ھەم بىمەنىلىككە مىراسخورلۇق قىلغان، بۇ نەرسىلەردە ھېچ پايدا يوقتۇر. **20** ئىنسانلار تۇز-تۇزىگە خۇدالارنى ياسىيالامدۇ؟! لېكىن ياسىغىنى خۇدا ئەمەستۇر!» ـ دەيدۇ. **21** ـ شۇڭا، مانا، مەن بۇ قېتىم [بۇ رەزىل خەلققە] شۇنى ئۇبدان بىلدۈرىمەن، ـ ئۇلارغا مېنىڭ قولۇم ۋە كۈچ-قۇدرىتىمنى ئۇبدان بىلدۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ ناممىنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ!

17 يەھۇدانىڭ گۇناھى ئالماس ئۇچلۇق تۈمۈر قەلەم بىلەن تاشتاختاي كەبى يۈرە كىلىرگە ۋە قۇربانگاھلىرىدىكى مۇئگىزلىرە رگە ئويۇلغان؛ **2** بالىلىرىمۇ يېشىل دەرەخلەر يېنىدا تىكلەنگەن، ئېگىز دۆگلەر ئۈستىدە ياسىغان [بۇتلىرىنىڭ] قۇربانگاھلىرىنى ۋە «ئاشەراھ»لىرىنى ھەردائىم سېغىنىدۇ. **3** مەن تاغلىرىڭلاردا ۋە ئېتىزلىرىڭلاردا، ھەم بايلىقلىرىڭنى ھەم خەزىنىلىرىڭنى، ـ سېنىڭ «يۇقىرى جايلار»ىڭنۇ بۇنىڭ سىرتىدا ئەمەس ـ بۇ چېتىگىدىن ئۇ چېتىگگىچە بولغان گۇناھىڭ ئۆپەيلىدىن ئولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ **4** ئۆز ۋۇجۇدىڭ شورى، مەن ساڭا تەقدىم قىلغان مىراسىڭ قولۇڭدىن كېتىدۇ؛ مەن سەن تونۇمايدىغان بىر زېمىندا سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىغا تاپشۇرىمەن؛ چۈنكى سىلەر غەزىپىمگە ئوت يېقىپ ئۇنى قوزغىغانسىلەر، ئۇ مەڭگۈگە كۆيىدۇ. **5** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئادەمگە تايانغان، ئادەمنىڭ ئەت-كۈچىنى تايانچى قىلغان، قەلبى پەرۋەردىگاردىن چەتنىگەن ئادەمنىڭ ھالىغا لەنەت بولسۇن! **6** ئۇ چۆل-باياۋاندا ئوسكەن قارا ئارچا چاتقىلىدەك بولىدۇ؛ بەخت-ياخشىلىق كەلسىمۇ ئۇ بۇنى كۆرمەيدۇ؛ ئۇ بەلكى چۆلدىكى قاغىجراق يەرلەردە، ئادەمزاتسىز شورلۇق بىر زېمىندا ئۇرىدۇ. **7** پەرۋەردىگارغا تايانغان، پەرۋەردىگارنى تايانچ قىلغان ئادەم بەخت-بەرىكەتلىك بولىدۇ! **8** ئۇ سۈلار بويىدا تىكىلەنگەن، ئېرىق بويىدا كەڭ يىلتىز تارتقان دەرەخدەك؛ پۈژغىرىم ئىسسىقتىن

تۇ قورقايدۇ، ئۇنىڭ يوڭۇرماقلىرى ھەمىشە يېشىلدۇر، قۇرغاقچىلىق يىلى ئۇ سولاشمايدۇ ۋە مېۋە بېرىشتىن قالمايدۇ. 9 قەلب ھەممىدىن ئالدامچى، ئۇنىڭ داۋاسى يوقتۇر. كىممۇ ئۇنى چۈشىنەلىسۇن؟ 10 مەنكى پەرۋەردىگار ئىنسان قەلبىنى كۆزىتىپ تەكشۈرىمەن؛ ھەربىرسىگە تۇز يوللىرى ۋېچىم، قىلغان ئەمەللىرىنىڭ مېۋىسى ۋېچىم تەقسىم قىلىش ئۈچۈن، ئىنسان ۋىجدانىنى سىنايمەن. 11 خۇددى تۇزى تۇغمىغان تۇخۇملارنى بېسىۋالغان كەكلىكتەك، ھارامدىن بايلىقلارغا ئېرىشكەن كىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ كۈنلىرىنىڭ يېرىمى تۇتقىيال ئېرىشكىندىن ئايرىلىدۇ، ئۇ ئاخىرىدا ئەخمەق بولۇپ چىقىدۇ. 12 شان-شەرەپلىك بىر تەخت، ئەزەلدىن يۇقىرىغا تىكىلەنگەن، دەل بىزنىڭ ياشىناشىمىز بولغان جايدۇر؛ 13 ئى پەرۋەردىگار، سەن ئىسرائىلنىڭ ئۈمىدىسەن! سەندىن ۋاز كەچكەن ھەممەيلەن يە رگە قاراپ قالىدۇ؛ سەندىن يىراقلاشقانلار ئۆيراقتا ياتقانلار ئارىسىدا تىزىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ھاياتلىق سۇلىرىنىڭ مەنبەسى بولغان پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەن. 14 مېنى ساقايتقىن، ئى پەرۋەردىگار، مەن شۇنىڭ بىلەن جەزمەن ساقايتىلىمەن! مېنى قۇتقۇزغىن، شۇنىڭ بىلەن جەزمەن قۇتقۇزۇلىمەن! ـ چۈنكى ئۆزۈڭ مېنىڭ مەدھىيەمدۇرسەن! 15 مانا، ئۇلار ماڭا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-بېشارىتى قېنى؟! قېنى، ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلسۇن!» ـ دەيدۇ. 16 لېكىن مەن بولسام، ساڭا ئە گەشكىنمىدە «پادا باققۇچى» بولۇشتىن ھېچ قاچقان ئەمەسمەن، ۋە ئەجەل كۈنىنى ھېچ ئارزۇ قىلمىغانمەن، ـ سەن بىلىسەن! ئاغزىمدىن بارلىق چىققانلار سېنىڭ يۈز ئالدىڭدا بولغان. 17 ماڭا ۋەھىمە بولمىغايسەن، كۈلپەتلىك كۈندە سەن مېنىڭ ياشىناھىمدۇرسەن. 18 ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار يە رگە قاراپ قالسۇن، لېكىن مېنى يە رگە قاراتمىغايسەن! ئۇلار دە ككە-د ۇككىگە چۈشسۇن، لېكىن مېنى دە ككە-د ۇككىگە چۈشۈرمىگەيسەن؛ ئۇلارنىڭ بېشىغا كۈلپەت كۈنىنى چۈشۈ رگەيسەن؛ ئۇلارنى ئىككى ھەسسىلىك ھالاكەت بىلەن ئۇرۇل-كېسىل پاچاقلاپ تاشلىغايسەن! 19 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: ـ بارغىن، يەھۇدا پادىشاھلىرى شەھە رگە كىرىدىغان ۋە چىقىدىغان «خەلقنىڭ باللىرى» دېگەن دەرۋازىدا، ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ بارلىق دەرۋازىلىرىدا تۇرغىن، ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ 20 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىدىغان يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان خالايىق! 21 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۇز جېنىڭلارغا ھېزى بولۇڭلار! «شاباب» كۈندە ھېچقانداق يۈكنى كۆتۈرمە ڭلار، يېرۇسالېمنىڭ دەرۋازىلىرىدىن ھېچنەرسىنى ئېپكىرمە ڭلار، 22 شاباب كۈنلىرىدە ۋەيلىرىڭلاردىن ھېچ يۈكنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقما ڭلار، ۋە ھېچقانداق ئەمگەك قىلما ڭلار، بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بۇيرۇغىنىمدەك، شاباب كۈنىنى تۇزۇمگە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈن دەپ قارا ڭلار. 23 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان ياكى قۇلاق سالمىغان، بەلكى ئاڭلىماسلىققا ھەم تەربىيىنى قوبۇل قىلماسلىققا يېنىنى قاتتىق قىلغان. 24 شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر ئاۋازىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىسا ڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەنى شاباب كۈندە شەھەر دەرۋازىلىرىدىن ھېچ يۈكنى ئېلىپ كىرمىسە ڭلار ۋە ھېچ ئەمگەك قىلماسلىق ئارقىلىق شاباب كۈنىنى ماڭا پاك-مۇقەددەس بىر كۈن ھېسابلىسا ڭلار، 25 بۇ شەھەر دەرۋازىلىرىدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرىدىغان پادىشاھلىرى ۋە ئەمىرلىرى جەڭ ھارۋىلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ كىرىدۇ؛ ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرى، يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارمۇ كىرىپ-چىقىشىدۇ؛ بۇ شەھەر مەڭگۈ ئاۋات بولىدۇ. 26 شۇنداق قىلسا ڭلار، خەلقلەر يەھۇدا شەھەرلىرىدىن، يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى يېزىلاردىن، بىنيامىننىڭ زېمىنىدىن، [غەربتىكى] «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىن، جەۋبتىكى [تاغلىقتىن]، يەھۇدادىكى جەۋبي باياۋانلاردىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە «كويدۇرمە قۇربانلىق»لار، «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى»، «ئاشلىق ھەدىيە»لەر ۋە خۇشۇيلارنى ئوتۇپ، [پەرۋەردىگارغا بولغان] رەھمەتلىرىنى ئېيتىشقا كىرىدىغان بولىدۇ. 27 لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىسا ڭلار، يەنى شاباب كۈنىنى تۇزۇمگە پاك-مۇقەددەس ھېسابلىماي، شاباب كۈندە يېرۇسالېمنىڭ دەرۋازىلىرىدىن يۈك كۆتۈرۈپ كىرسە ڭلار، ئەمدى مەن دەرۋازىلارغا بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ يېرۇسالېمدىكى ئوردىلارنى يەۋېتىدۇ، ئۇنى ھېچ ئۆچۈرەلمەيدۇ.

18 بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كېلىپ، مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ئورنۇ ۋۇڭدىن تۇر، ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشكىن، مەن ساڭا سۆزلىرىمنى ئاڭلىتىمەن». 3 شۇڭا مەن ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشتۈم، ۋە مانا، ساپالچى غالتەك ئۈستىدە بىر نەرسىنى ياساۋاتقاندى. 4 ئۇ سېغىز لايدىن ياساۋاتقان قاچا تۇرۇپ-تۇرۇپ قولى ئاستىدا بۇزۇلاتتى. شۇ چاغدا ساپالچى شۇ لايدىن ئۆزى لايىق كۆرگەن باشقا بىر قاچىنى ياسايتتى. 5 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 6 «ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ ساپالچى قىلغاندەك مەن ساڭا قىلالمامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ مانا، سېغىز لاينىڭ ساپالچىنىڭ قولىدا بولغىنىغا ئوخشاش، سىلەر مېنىڭ قولۇمدىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى. 7 بەزىدە مەن مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت ئوغرۇلۇق، يەنى ئۇنىڭ يۇلۇنۇشى، بۇزۇلۇشى ۋە ھالاك قىلىنىشى ئوغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ 8 شۇ چاغ مەن ئاگاھلاندۇرغان شۇ ئەل يامانلىقىدىن توۋا قىلسۇ يانسا، مەن ئۇلارغا قىلماقچى بولغان يامانلىقتىن ياتىمەن. 9 مەن يەنە بەزىدە مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت ئوغرۇلۇق، يەنى ئۇنىڭ قۇرۇلۇشى ۋە تىكىپ ئوستۇرۇلۇشى ئوغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ 10 شۇ چاغ شۇ ئەل كۆز ئالدىمدا يامانلىق قىلسىپ ئاۋازىمنى ئاڭلىمىسا، مەن يەنە ئۇلارغا ۋەدە قىلغان، ئۇلارنى بەركەتلىمەكچى بولغان ياخشىلىقتىن ياتىمەن. 11 ئەمدى ھازىر يەھۇدادىكىلە رگە ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سىلە رگە يامانلىق تەييارلاۋاتىمەن، سىلە رگە قارشى بىر پىلان تۈزىۋاتىمەن؛ شۇڭا ھەربىرىڭلار رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىڭلار، يولىلىرىڭلارنى ۋە قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار. 12 ـ لېكىن ئۇلار: «ياق! خام خىيال قىلما! بىز ئۆز پىلانلىرىمىزغا ئە گىشىۋېرىمىز؛ ئۆز رەزىل كۆڭلىمىزدىكى جاھىللىقىمىز بويىچە قىلىۋېرىمىز» ـ دەيدۇ. 13 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەللەر ئارىسىدىن: «كىم مۇشۇنداق ئىشنى ئاڭلاپ باققان؟!» دەپ سوراڭلار. «پاك قىز» ئىسرائىل دەھشەتلىك يەرگىنچىلىك ئىشنى قىلغان! 14 لۇۋان قارلىرى ئايدالا دىكى قىيالىقتىن يوقاپ كېتەمدۇ؟ ئۆنۈك يېراقتىن چۈشكەن مۇزدەك سۈلىرى قۇرۇپ كېتەمدۇ؟ 15 لېكىن مېنىڭ خەلقىم بولسا مېنى ئۇنتۇغان؛ ئۇلار يوق بىر نەرسىلە رگە خۇشۇيۇ ياقىدۇ؛ مانا، بۇلار ئۆزلارنى ياشاۋاتقان يولدىن، يەنى قەدىمدىن بولغان يولىلاردىن پۈتلاشتۇرۇپ، كۆتۈرۈلۈپ تۈز قىلىنمىغان بىر يولدا ماڭدۇرغان. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم كىشىلەر ئۆش-ئۆش قىلىدىغان ئويىبىكت قىلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ئوتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى دەھشەت بېسىپ، بېشىنى چايقىشىدۇ. 17 مەن خۇددى شەرقتىن چىققان شامالدەك ئۇلارنى دۈشمەن ئالدىدا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن بالا-ئىشاپەت كۈندە ئۇلارغا يۈزۈمنى ئە مەس، بەلكى ئارقامنى قىلىمەن». 18 كىشىلەر: «كېلىڭلار، يە رەمىياغا قەست قىلايلى؛ چۈنكى يا كاھىنلاردىن قانۇن-تەربىيە، يا دانىشمەنلەردىن ئەقىل-نەسىھەت يا پەيغەمبەرلەردىن سۆز-بېشارەت كەملىك قىلمايدۇ. كېلىڭلار، تىلىمىزنى بىر قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلايلى، ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىغا قۇلاق سالمايلى» ـ دېيىشتى. 19 ـ ئى پەرۋەردىگار، ماڭا قۇلاق سالغايسەن؛ ماڭا قارشىلىشىدىغانلارنىڭ دەۋاتقانلىرىنى ئاڭلىغايسەن. 20 ياخشىلىققا يامانلىق قىلىش بولامدۇ؟ چۈنكى ئۇلار جېنىم ئۈچۈن ئۇرا كولىغان؛ مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ، غەزىپىڭنى ئۇلاردىن يانداۋرۇش ئۈچۈن سېنىڭ ئالدىڭدا [دۇئا قىلىپ] تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن. 21 شۇڭا باللىرىڭنى قەھەتچىلىككە تاپشۇرغايسەن، قىلىچنىڭ بىسىغا ئېلىپ بە رگەيسەن؛ ئايالىلىرى باللىرىدىن جۇدا قىلىنىپ تۇل قالسۇن؛ ئەرلىرى ۋاباغا-ئۇلۇم بىلەن يوقالسۇن، يىگىتلە ر جە گدە قىلچالانسۇن. 22 ئۇلارنىڭ ئۆستىگە باسمىچىلارنى ئېلىپ كەلگىنىڭدە ۋەيلىرىدىن نالە-پەريات ئاڭلانسۇن؛ چۈنكى ئۇلار مېنى ئۈتۈشقا ئورا كولىغان، پۇتلىرىم ئۈچۈن قىسماقلارنى يوشۇرۇن سالغان. 23 ئەمدى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ مېنى قەتل قىلىشقا بولغان قەستلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوبدان بىلىسەن؛ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرمىگەيسەن، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى كۆزۈڭ ئالدىدىن يۇمىغايسەن؛ بەلكى ئۇلار سېنىڭ ئالدىڭدا يىقىتىلسۇن؛ غەزىپىڭ چۈشكەن كۈندە ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلغايسەن.

19 پەروەردگار مۆنداق دەیدۇ: ـ بارغىن، ساپاڭچىدىن بىر ساپال كوزىنى ئالغىن؛
ئاندىن ئەلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىرنەچىنى ئاپىرىپ، **2** «ساپال
پارچىلىرى» دەرۋازىسغا يىقىن بولغان «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»غا بىرىپ شۇ يەردە
مەن ساڭا ئېيتىدىغان سۆزلەرنى جاكارلىغىن. **3** مۆنداق دېگىن: ـ پەروەردىگارنىڭ
سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان پەروەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۆنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن
مۇشۇ يەر ۋە بالا-يىتىپەتنى چۈشۈرىمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسىلا قۇلاقلىرى زىڭىلداپ
كېتىدۇ. **4** چۈنكى بۇ خەلق مەندىن ۋاز كېچىپ، بۇ يەرنى ماڭا «يات» قىلغان، ئۇنىڭدا
نە تۈزلىرى، نە ئاتا-بوۋىلىرى، نە يەھۇدا پادىشاھلىرى ھېچ تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا
خۇشبۇي ياققان، ئۇلار بۇ يەرنى گۇناھسىزلارنىڭ قانلىرى بىلەن تولدۇرغان. **5** ئۇلار باتالغا
تۈز باللىرىنى كويدۇرمە قۇربانلىقلار سۈپىتىدە كويدۇرۇش ئۈچۈن باتالنىڭ «يۇقىرى
جايلار»ىنى قۇرغان، مەن بۇنداق بىر ئىشنى ھېچقاچان ۋېرۇپ باقمىغان، ھېچ ئېيتمىغان، ئۇ
ھەرگىز ۋېژىمغا كىرىپ باقمىغان. **6** شۇڭا مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ
پەروەردىگار، ـ بۇ يەر كەلگۈسىدە «توفەت»، ياكى «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»
دەپ ئاتالمايدۇ، بەلكى «قەتل جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. **7** مەن بۇ يەردە يەھۇدا ھەم
يېرۇسالېمنىڭ پىلان-تەدبىرلىرىنى قۇرۇق قىلىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى
بىلەن، يەنى جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىدا يىقىتىمەن؛ مەن جەسەتلىرىنى ئاسماندىكى
ئۇچار-قاناتلارغا ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋاناتلارغا ئوزۇق بولۇشقا بېرىۋېتىمەن. **8** مەن بۇ
شەھەرنى دەھشەت باسىدىغان ھەم كىشىلەر ئۈشۈ-ئۈش قىلىدىغان ۋېيىكت قىلىمەن؛
ئۇنىڭدىن ئوتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى ئۈچۈىلدىن دەھشەت بىسىپ
ئۈشقىرىتىدۇ. **9** مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ھەم جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قاتتىق
قىستايىدىغان قورشاۋۇنىڭ بىسىمى ئاستىدا ئوغۇللىرىنىڭ گۈشىنى ھەم قىزلىرىنىڭ گۈشىنى
يەيدىغان قىلىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز يېقىنلىنىڭ گۈشىنى يەيدۇ. **10** ئەمدى سەن
ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئاپارغان ھەمراھلىرىڭنىڭ كۆز ئالدىدا ھېلىقى كوزىنى چېقىۋېتىكىن؛
11 شۇنداق قىلىپ ئۇلارغا مۆنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەروەردىگار مۆنداق دەيدۇ: ـ بىرسى ساپاڭچىنىڭ كوزىسىنى قايتىدىن ھېچ ياسىيالمىغۇدەك
دەرىجىدە چېقىۋېتىكىنىدەك مەنمۇ بۇ خەلق ۋە بۇ شەھەرنى شۇنداق چېقىۋېتىمەن. ئۇلار
جەسەتلىرىنى توفەتتە كۆمىدۇ، ھەتتا كۆمگۈدەك يەر قالمىغۇچە. **12** مەن بۇ يەرنى ۋە
بۇنىڭدا ئوتۇۋاتقانلارنىمۇ مۇشۇنداق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ بۇ شەھەرنى توفەتكە
ئوخشاش قىلىمەن. **13** يېرۇسالېمدىكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئۆيلىرى، ـ يەنى
ئۇلارنىڭ ئۆزگىلىرىدە تۈرۈپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەيارىلەر ۋە خۇشبۇي ياققان ۋە
مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق ئۆيلىرى خۇددى
توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولىدۇ. **14** ۋە يەرەمىيا پەروەردىگار ئۇنى
بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ، پەروەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ھويلىسىغا
كىرىپ تۈرۈپ بارلىق خەلققە مۆنداق دېدى: **15** ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەروەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۆنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ
بارلىق شەھەرلىرىگە قاراپ ئېيتقان بالا-يىتىپەتنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىمەن؛
چۈنكى ئۇلار يېنىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىمىغان.

20 ئەمدى ئىممەرنىڭ ئوغلى، كاھىن پاشخۇر ـ ئۇ پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدە «ئامانلىق
ساقلاش بېگى»مۇ ئىدى، يەرەمىيانىڭ بۇ بېشارەتلەرنى بە رگەنلىكىنى ئاڭلىدى. **2** پاشخۇر
يەرەمىيا پەيغەمبەرنى ئۇرغۇزدى ۋە ئۇنىڭ پۇتىنى پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى «بىنيامىننىڭ
يۇقىرى دەرۋازىسى»نىڭ يېنىدىكى تاقاققا سالدى. **3** ئىككىنچى كۈنى، پاشخۇر يەرەمىيانى
تاقاقتىن بوشاتتى؛ يەرەمىيا ئۇنىڭغا: ـ پەروەردىگار ئىسمىڭنى پاشخۇر ئەمەس، بەلكى
«ماگور-مىسسابىب» دەپ ئاتىدى، دېدى. **4** ـ چۈنكى پەروەردىگار مۆنداق دەيدۇ: ـ
مانا، مەن سېنى ئۆزۈڭگە ۋە بارلىق ئاغىنىلىرىڭگە ۋەھىمە سالغۇچى ۋېيىكت قىلىمەن؛
ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن يىقىلىدۇ، سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن بۇنى كۆرىسەن؛
مەن بارلىق يەھۇدانى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇلارنى بابىلغا سۈرگۈن
قىلىپ ئېلىپ كېتىدۇ ھەمدە ئۇلارنى قىلىچ بىلەن ئۇرىدۇ. **5** مەن بۇ شەھەرنىڭ ھەممە
بايلىقلىرى ـ بارلىق مەھسۇلاتلىرى، بارلىق قىممەت نەرسىلىرى ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ
بارلىق خەزىنىلىرىنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ئولجا قىلىپ بۇلۇۋېلىپ
بابىلغا ئېلىپ كېتىدۇ. **6** سەن بولساڭ، ئى پاشخۇر، ھەمىڭە ئۆيدىكىلىرىڭ بە رگە سۈرگۈن
بولۇپ كېتىسىلەر؛ سەن بابىلغا كېلىسەن، سەن شۇ يەردە دۇنيادىن كېتىسەن، شۇ يەر ۋە
كۆمۈلىسەن، سەن ھەم سېنىڭ يالغان بېشارەتلىرىڭگە قۇلاق سالغان ئاغىنىلىرىڭمۇ شۇنداق
بولىدۇ. **7** ئى پەروەردىگار، سەن مېنى قايىل قىلىپ [پەيغەمبەرلىككە] كۆندۈردۈڭ، مەن
شۇنداقلا كۆندۈرۈلدۇم؛ سەن مەندىن زور كەلدىڭ، شۇنداقلا غەلبە قىلدىڭ؛ مەن پۈتۈن
كۈن تاپا-تەننىڭ ئوبيېكتى بولىمەن، ھەممە كىشى مېنى مازاق قىلىدۇ. **8** مەن قاچانلا
سۆز قىلسام، «زوراۋانلىق ھەم بۇلاڭچىلىق چىقىدۇ» دەپ جاكارلىشىم كېرەك؛ شۇڭا
پەروەردىگارنىڭ سۆزى مېنى پۈتۈن كۈن ئاھانەت ۋە مەسخىرىنىڭ ئوبيېكتى قىلىدۇ. **9**
لېكىن مەن: «مەن ئۇنى تىلغا ئالمايمەن، ۋە ياكى ئۇنىڭ نامى بىلەن ئىككىنچى سۆز قىلمايمەن»
دېسەم، ئۇنىڭ سۆزى قەلبىمدە لاۋۇلداپ ئوت بولۇپ، سۆڭەك كاۋىمگە قاپسالغان بىر يالقۇن
بولىدۇ؛ ئېچىمگە سىغدۇرۇشقا ھالىم قالماي، ئېيتماي چىداپ تۇرالمايمەن. **10** شۇنداق،
قىلىۋېرىمەن، گەرچە مەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ پىچىرلاشقان قەستلىرىنى ئاڭلىسامۇ؛
تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ! «ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىڭلار! ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز
قىلايلى!» دەپ، بارلىق ئۇلۇمەت-ھەمراھلىرىم پۇتلىشىپ كېتىشىمنى پايلاپ يۈرمەكتە؛
ئۇلار «ئۇ بەلكىم ئالدىنار، شۇنداق بولغاندا بىز ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭدىن
ئىنتىقام ئالالايمىز» دېيىشۈاتىدۇ. **11** لېكىن پەروەردىگار بولسا قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك
بىر پالۋاندەك مەن بىلەن بىللىدۇر، شۇڭا ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار پۇتلىشىپ غەلبە
قىلالمايدۇ، ئۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازانمىغاچقا، قاتتىق خىجىل بولۇپ يە رگە قاراپ
قالىدۇ، ئۇلارنىڭ بۇ رەسۋاچىلىقى مەڭگۈلۈك بولۇپ، ھە رگىز ئۇنتۇلمايدۇ. **12** ئەمدى
سەن، ئى ھەققانىيلارنى سىنايدىغان، ئىنسانلىنىڭ ۋىجدانى ۋە قەلبىنى كۆرىدىغان ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەروەردىگار، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بولغان قىساسىڭنى
ماڭا كۆرگۈز ئۈگەيسەن، چۈنكى مەن دەۋاىمنى ئالدىڭغا ۋىجايمەن. **13** پەروەردىگارنى
كۈي ئېيتىپ ماختاڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەڭلەر؛ چۈنكى ئۇ نامرات كىشىنى رەزىللىك
قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغان. **14** مېنىڭ ئۇغۇلغان كۈنۈمگە لەنەت بولسۇن؛ ئاپام مېنى
ئۇغقان كۈنى مۇبارەك بولمىسۇن! **15** ئاتامغا خەۋەر ئېلىپ: «ساڭا ئوغۇل بالا ئۇغۇلدى!»
دەپ ئۇنى ئالامەت شادلاندۇرغان ئادەمگە لەنەت بولسۇن! **16** بۇ ئادەم پەروەردىگار
رەھىم قىلماي ئۇغۇلىتقان شەھەرلەردەك بولسۇن؛ ئۇ ئەتىگەندە ناله، چۈشتە ئالاقزادىلىك
چۇقانلىرىنى ئاڭلىسۇن ـ **17** چۈنكى ئۇ مېنى بالىياتقۇدىن چۈشكىنىمدىلا ئۆلتۈرۈۋەتمىگەن،
ئاپام مېنىڭ گۈرۈم بولىشدى، ئۇنىڭ قورسىقى مەن بىلەن تەڭ ھەمىشە چوڭ بولىشدى!
18 نېمىشقا مەن جاپا-مۇشەققەت، ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرۈشكە، كۈنلىرىمنى خىجالەت-
ئاھانەت ئىچىدە ئۆتكۈزۈشكە بالىياتقۇدىن چىققاندىمەن؟

21 پادىشاھ زەدەكىيا مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرنى ھەم مائاسىياھنىڭ ئوغلى، كاھىن
زەفانىيانى ئەۋەتكەندە، يەرەمىياغا پەروەردىگاردىن تۈۋەندىكى مۇنۇ بىر سۆز كەلدى: ـ
2 ([ئۇلار]: «بىز ئۈچۈن پەروەردىگاردىن يارىدەم سورىغىن؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى
نېبوقادنەسار بە رگە ھۇجۇم قىلىدۇ، پەروەردىگار ئۇزىنىڭ [ئۆتكەنكى] كارامەت قىلغان
ئىشلىرى ۋىيچە، بىزگىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلسۇ، ئۇنى بېىنىمىزدىن ياندۇرارمىكىن؟» ـ
[دەپ سوردى]. **3** يەرەمىيا ئۇلارغا: ـ زەدەكىياغا مۆنداق دە ڭلار، ـ دېدى) **4**
ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگار مۆنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قوللىرىڭلار تۇتقان،
سىلەرنى قورشۇۋالغان بابىل پادىشاھى ھەم كالدىيە رگە سىپىل سىرتىدا جەڭ قىلىشقا
ئىشلىتىدىغان، جەڭ قوراللىرىڭلارنى قايرۇۋېتىمەن ۋە بۇلارنى بۇ شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا
يىغىۋالىمەن؛ **5** مەن ئۆزۈمۇ سوزۇلغان قولۇم ۋە كۈچلۈك بىلىكىم بىلەن، غەزىپىم بىلەن،

قەھرىم بىلەن ۋە ھەسسىلەنگەن ئاچچىقىم بىلەن سىلە رگە جەڭ قىلىمەن! 6 مەن بۇ شەھەردە
تۇرۇۋاتقانلارنى، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن تۇرتىمەن، ئۇلار دەھشەتلىك بىر ۋابا
بىلەن ئۆلىدۇ. 7 ئاندىن كېيىن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ پەھۋدا پادىشاھى زەدە كىيانى،
خىزمەتكارلىرىنى، خەلقىنى، يەنى بۇ شەھەردە ۋابادىن، قىلىچتىن ۋە قەھەتچىلىكتىن
قېلىپ قالغانلار بولسا، مەن ئۇلارنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا، ئۇلارنىڭ
دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا ۋە جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ نېبوقادنەسار ئۇلارنى
قىلىچ تىغى بىلەن ئۇرىدۇ؛ ئۇ نە ئۇلارنى ئايىمايدۇ، نە ئۇلارغا ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ، نە رەھىم
قىلمايدۇ. 8 لېكىن سەن بۇ خەلققە مۇنداق دېيىشىڭ كېرەك: «پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئالدىڭلاردا ھايات يولى ۋە مامات يولىنى سالىمەن؛ 9 كىم بۇ شەھەردە
قالماقچى بولسا، قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ لېكىن كىم شەھەردىن چىقىپ،
سىلەرنى قورشىۋالغان كالدىيلەر رگە تەسلىم بولسا، ئۇ ھايات قالىدۇ؛ ئۇنىڭ جېنى ئۆزىگە
ئالغان ئولجىدەك بولىدۇ. 10 چۈنكى مەن بۇ شەھەر رگە ياخشىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى
يامانلىق قىلىش ئۈچۈن يۈزۈمنى قاراتقۇزدۇم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۇ بابىل پادىشاھىنىڭ
قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنى ئوت سېلىپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 11 ۋە يەھۇدا پادىشاھىنىڭ
جەمەتى توغرۇلۇق پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ 12 ئى داۋۇتنىڭ جەمەتى،
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەر ئەتىگەندە ئادالەت بىلەن ھۆكۈم چىقىرىڭلار،
بۇلانغان كىشىنى ئە زگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار؛ بولمىسا، قىلغانلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى
ئۆپەيلىدىن، قەھرىم پارتلاپ، ئوتىمەك ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ؛ ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم
بولمايدۇ؛ 13 مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى جىلغا ئۈستىدە، تۈزلە گۈمبەتكى قىيادا
ئولتۇرغۇچى، يەنى «كىم ئۈستىمىز گە چۈشۈپ ھۇجۇم قىلالىسۇن، كىم ۋەيلىرىمىز گە بىسىپ
كىرەلىسۇن؟!» دېگۈچى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 مەن سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلارنىڭ
مېۋىسى يېنچە سىلە رگە يېتىنلىشىپ جازالايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ۋە مەن ئۇنىڭ
ئورمانلىقىدا بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بولسا ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆيدۈرۈپ تۈگىتىدۇ.

22

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «بارغىن، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىغا
چۈشۈپ بۇ سۆزنى شۇ يەردە قىلغىن: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، ئى داۋۇتنىڭ
تەختىگە ئولتۇرغۇچى، يەھۇدا پادىشاھى ـ سەن، ئەلەمدار-خىزمەتكارلىرىڭ ۋە مۇشۇ
دەرۋازىلاردىن كىرىپ-چىقىدىغان خەلقىڭ، ـ 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئادالەت
ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزۈڭلار، بۇلانغان كىشىنى ئە زگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار،
مۇساپىرلارنى، يېتىم-يېسىرلەرنى ۋە تۇل خوتۇنلارنى ھېچ خارلىماڭلار يا كى بوزەك
قىلماڭلار، گۇناھسىز قانلارنى بۇ يەردە تۆكمە ڭلار. 4 سىلەر بۇ ئەمرىلە رگە ھەققەتەن
ئەمەل قىلساڭلار، ئەمدى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلار، يەنى ئۇلار، ئۇلارنىڭ
ئەمەلدار-خىزمەتكارلىرى ۋە خەلقى جەڭ ھارۇلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ بۇ
ئۆينىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ چىقىشىدۇ. 5 بىراق سىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىمىساڭلار،
مەن ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ ئوردا بىر خارابە بولىدۇ.
6 چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئۆيى توغرىسۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن
ماڭا خۇددى گىلېئاد، لۇۋانىڭ چوققىسىدەك بولغىنىڭ بىلەن، بەرھەق مەن سېنى بىر
چۆل-باياۋان، ئادەملەر ۋاز كەچكەن شەھەرلەردەك قىلمەن. 7 مەن ھەربىرى ياخشى
قوراللانغان ۋەيران قىلغۇچىلارنى ساڭا قارشى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار «ئېسىل كېدىرلىرىڭنى»
كېسۋېتىپ، ئوتقا تاشلايدۇ. 8 نۇرغۇن ئەللەر بۇ شەھەردىن ئوتۇپ، ھەربىرى يېقىندىن:
«نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇ ئۇلۇغ شەھەرنى يۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ. 9 ۋە ئۇلار
جاۋابەن: «چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئەھدىسىدىن ۋاز كېچىپ، باشقا
ئىلاھلارغا چوقۇنۇپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كەرگەن» ـ دەيدۇ. 10 ئۆلگىنىگە يىغلىماڭلار،
ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاھ-زارلىماڭلار، بەلكى سۈرگۈن بولغىنى ئۈچۈن قاتتىق يىغلاڭلار، چۈنكى
ئۇ ئۆز يۇرتىغا ھېچقاچان قايتىپ كەلمەيدۇ. 11 چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى،
يەنى تاتسىي يوسىيانىڭ ئورنىغا تەختىگە ئولتۇرغان، بۇ يەردىن سۈرگۈن بولغان شاللۇم
توغرۇلۇق پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۇ ھەرگىز بۇ يەر گە قايتمايدۇ؛ 12 چۈنكى ئۇ ئەسىر
قىلىنىپ ئاپىرىلغان يۇرتىدا ئۆلىدۇ، ئۇ بۇ زېمىننى ئىككىنچى كۆرمەيدۇ. 13 ئۇ يېنى ئادىلسىزلىق
بىلەن، بالىخانا-راۋاقلىرىنى ئادالەتسىزلىك بىلەن قۇرغانلىقى ھالىغا ۋاي! ئۇ قوشنىسىنى بىكار
ئىشلىتىپ، ئەمگىكىگە ھېچقانداق ھەق بەرمەيدۇ؛ 14 ئۇ: «ئۆزۈمگە كەڭ ئاشا بىر ئوردىنى،
ئازادە راۋاقلار بىلەن قوشۇپ سالىمەن؛ تامىلىرىغا دېرىزىلەرنى كەڭ چىقىرىمەن؛ تامىلىرىنى
كېدىر تاختايلار بىلەن بېزەيمەن، ۋېلىرىنى پەرەڭ سىرلايمەن» ـ دەيدۇ. [ئۆزىنىڭ ھالىغا
ۋاي]! 15 سەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان تاختايلارنى چاپلاپ، [ئاتا-بوۋىلىرىڭ]
بىلەن بەسلەشسەڭ قاندىقۇ پادىشاھ بولۇشقا لايىق بولىسەن؟ سېنىڭ ئاتاڭ يەپ-ئىچىشكە
تەشە كىكىز ئېيتىپ، ئادالەت ۋە دۇرۇس ئىشلارنى يۈرگۈز ئگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا ئۇ
بۇنىڭ ياخشىلىقىنى كۆرگەن. 16 ئۇ مۇھتاجلارنىڭ ۋە نامراتلارنىڭ دەۋاسىنى توغرا
سوريغان؛ شۇڭا خەلقىنىڭ ئەھۋالى ياخشى ئىدى. بۇنداق ئىش مېنى تونۇشتىن ئىبارەت
ئەمەسمۇ؟» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 17 ـ بىراق كۆزۈڭ ۋە كۆڭلۈڭ بولسا پەقەت ئۆز
جازانە-مەنپەئەتىڭگە ئېرىشىش، گۇناھسىزلارنىڭ قېنىنى تۆكۈش، زورلۇق-زۇمبۇلۇق ۋە
بۇلاڭچىلىق قىلىش پەيتىنى كۆزلەپ تىكىلگەندۇر. 18 شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى
يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم توغرىسۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ خەلق ئۈنىڭ ئۈلۈمىدە: «ئاھ،
ئاكام! ئاھ، سىڭلىم!» دەپ ئاھ-زارلار كۆتۈرمەيدۇ؛ يا كى ئۈنىڭ ئۈچۈن: «ئاھ، بېگىم!
ئاھ، ئۈنىڭ ھەيۋىسى!» دەپ ئاھ-زارلار كۆتۈرمەيدۇ؛ 19 ئۇ ئېشەك كىنىڭ دەپنىسىدەك
كۆمۈلىدۇ، جەسىتى يېرۇسالېم دەرۋازىلىرىنىڭ سىرتىغا چۈرۈپ تاشلىنىدۇ. 20 لۇۋانغا
چىقىپ پېريىاد قىل، باشاندا ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈ، ئابارىمنىڭ چوققىلىرىدىنۋە ناله كۆتۈر؛ چۈنكى
سېنىڭ «ئاشىنىلىرىڭ»نىڭ ھەممىسى نابۇت قىلىندى. 21 مەن ئامان-ئېسەن تۇرغىنىڭدا
ساڭا ئاگاھلاندۇردۇم؛ لېكىن سەن: «ئاڭلىمايمەن!» ـ دېدىڭ. ياشلىقىڭدىن تارتىپلا بۇنداق
قىلىپ مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالماسلىق دەل سېنىڭ يولۇڭ بولۇپ كەلگەن. 22 شامال
بارلىق «باققۇچى»لىرىڭنا «باققۇچى» بولۇپ ئۇلارنى ئۈچۈرۈپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن
ئاشىنىلىرىڭ سۈرگۈن بولۇشقا چىقىدۇ؛ بەرھەق، سەن شۇ چاغدا بارلىق رەزىللىكىڭ
ئۆپەيلىدىن خىجىل بولۇپ رەسۋا بولىسەن. 23 ئى «لۇۋان»دا ئولتۇرغۇچى، كېدىر دەرەخلىرى
ئۈستىگە ئۆۋۈلىغۇچى، سەن تولىغاق تۈتقان ئايالنىڭ ئازابلىرىدەك، دەرد-ئەلەملەر بېشىڭغا
چۈشكەندە قانچىلىك ئىڭراپ كېتەرسەن! 24 ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، ـ
دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سەن يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى كونىيا ھەتتا ئوڭ قولۇمدىكى مۆھۈرلۈك
ئۆزۈك بولساڭمۇ، مەن سېنى شۇ يەردىن يۇلۇپ تاشلايمەن؛ 25 مەن سېنى جېنىڭنى
ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا ۋە سەن قورققان ئادەملەرنىڭ قولىغا، يەنى بابىل پادىشاھى
نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ۋە كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 26 مەن سېنى ھەم سېنى
تۇغقان ئاناڭ ئىككىلارنى ئۆز ئۆزگار تۇغۇلمىغان يات بىر يۇرتقا چۈرۈۋېتىمەن، سىلەر شۇ
يەردە ئۆلىسىلەر. 27 جېنىڭلار قايتىپ كېلىشكە شۇنچە تەشنا بولغان بۇ زېمىنغا بولسا،
سىلەر ھەرگىز قايتىپ كېلەلەيسىلەر. 28 كونىيا دېگەن بۇ كىشى چېقىلغان، نەزە رگە
ئېلىنمايدىغان ساپال كوزىمۇ؟ ھېچكىم قارىمايدىغان بىر قاچىمۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ئۇلار، يەنى
ئۇ ۋە ئۇنىڭ نەسلى بولغانلار چۈرۈۋېتىلگەن، ئۇلار تونۇمايدىغان بىر يۇرتقا تاشلۇۋېتىلدۇ؟ 29
ئى زېمىن، زېمىن، زېمىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! 30 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:
ـ بۇ ئادەم «پەرزەنسىز، ئۆز كۈندە ھېچ غەلبە قىلالمىغان بىر ئادەم» دەپ يازغىن؛
چۈنكى ئۈنىڭ نەسىلدىن ھېچقانداق ئادەم غەلبە قىلىپ، داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ
يەھۇدا ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرمەيدۇ.

23

مېنىڭ يايلىقىمدىكى قويلارنى ھالاك قىلغۇچى ۋە تارقىتىۋەتكۈچى پادا
باققۇچىلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 2 شۇڭا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان
پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى شۇنداق بېقىۋاتقان باققۇچىلارغا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر مېنىڭ
پادامنى تارقىتىۋەتكەنسىلەر، ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەنسىلەر ۋە ئۇلارنى ئىزدىمىگەنسىلەر ۋە
ئۇلاردىن ھېچ خەۋەر ئالمىغانسىلەر؛ مانا، مەن سىلەرنىڭ قىلمىشىلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى
ئۆز بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ 3 ۋە پادامنىڭ قالدىسىنى بولسا، مەن
ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن يىغىمەن، ئۇلارنى ئۆز يايلاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛

تۆلار ئاۋۇپ كۆپىيىدۇ. **4** مەن تۆلارنىڭ ئۈستىگە تۆلارنى ھەققىي باقىدىغان باققۇچىلارنى تىكلەيمەن، شۇنىڭ بىلەن تۆلار ئىككىنچى قورقايدۇ يا كى پاراكەندە بولمايدۇ، تۆلاردىن ھېچقايسىسى كەم بولمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن داۋۇت تۈخمىچۈن بىر «ھەققانىي شاخ»نى تۈستۈرۈپ تىكلەيمەن؛ تۈ پادىشاھ بولۇپ دانالىق بىلەن ھۆكۈم سۈرۈپ، زېمىندا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. **6** ئۇنىڭ كۈنلىردە يەھۇدا قۇتقۇزۇلىدۇ، ئىسرائىل ئامان-تىنچلىقتا تۇرىدۇ؛ ئۇ شۇ نامى بىلەن ئاتىلىدۇ كى ـ «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىز». **7** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، **8** بەلكى شۇ كۈنلەردە «ئىسرائىللارنى شىمالدىكى زېمىنىدىن ۋە تۈزى ئۈلارنى ھەيدىگەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. ئاندىن تۈلار تۈز يۇرتىدا تۇرىدۇ. **9** پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق: ـ مېنىڭ كۆڭۈم ئىچ-باغرىمدا سۇنۇقتۇر؛ سۆكۈك كلىرىمنىڭ ھەممىسى تىترەيدۇ؛ مەن مەست بولغان ئادەم، شاراب تەرىپىدىن يېڭىلگەن ئادەمگە ئوخشايمەن، بۇنداق بولۇشۇم پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەس سۈزلىرى ئۈچىيلىدىنۇر؛ **10** چۈنكى زېمىن بولسا زىناخورلارغا تولغان، تۈلارنىڭ يۈگۈرۈشلىرى توغرا يولدا ئەمەس، تۈلارنىڭ ھوقۇقى ھەققانىيلىق يولدا ئەمەس. شۇڭا [پەرۋەردىگارنىڭ] لەنىتى ئۈچىيلىدىن زېمىن قاغىجرايدۇ؛ دالادىكى ئوت-چۆپ سولىشىدۇ؛ **11** چۈنكى ھەم پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھارام بولدى؛ ھەتتا تۈز ئويۇمدىمۇ تۈلارنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىنى بايقىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** ـ شۇڭا تۈلارنىڭ يولى تۈزلىرىگە قاراڭغۇلۇقتا ماڭدىغان، تېيىلغاق يولاردەك بولىدۇ؛ تۈلار بۇ يولاردا پۈتلىشىپ، يىقىلىدۇ؛ چۈنكى تۈلار جازالىنىدىغان يىلدا مەن تۈلارنىڭ بېشىغا يامانلىق چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** مەن ئاۋۋال سامارىيەدىكى پەيغەمبەرلەردە ئەخمەقلىقنى كۆرگەنمەن؛ تۈلار بائالنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنى ئازدۇرغان؛ **14** براق يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەردىمۇ يىرگىنىچلىك بىر ئىشنى كۆردۈم؛ تۈلار زىناخورلۇق قىلىدۇ، يالغانلىقتا ماڭىدۇ، رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى كۈچەيتىدۇ كى، ئەتىجىدە ھېچقايسىسى رەزىللىكىدىن يانمايدۇ؛ تۈلارنىڭ ھەممىسى ماڭا سودومدەك؛ [يېرۇسالېمدا] تۇرغۇتىقانلار ماڭا گومورادەك بولدى. **15** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۈلارنى ئەمەن بىلەن تۈزۈقلاندۇرىمەن، تۈلارغا ئۈت سۈيىنى ئىچكۈزىمەن؛ چۈنكى يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەر ھاراملىقىنىڭ مەنبەسى بولۇپ، ھاراملىق تۈلاردىن پۈتكۈل زېمىنغا تارقىلىپ كەتتى. **16** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلە رگە بېشارەت بېرىۋاتقان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۈزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، تۈلار سىلەرنى بەھىلىككە يېتە كلەيدۇ؛ تۈلارنىڭ سۈزلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئاغىزىدىن چىققان ئەمەس، بەلكى تۈز كۆڭلىدە تەسەۋۋۇر قىلغان بىر كۆرۈنۈشنى سۈزلەۋاتىدۇ. **17** تۈلار پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى كۆزىگە ئىلمايدىغانلارغا: «سىلەر ئامان-تىنچلىقتا تۇرىسىلەر» دەيدۇ ۋە تۈز كۆڭلىنىڭ جاھىللىقىدا ماڭىدىغانلارنىڭ ھەربىرىگە: «ھېچقانداق يامانلىق بېشىڭلارغا چۈشمەيدۇ» ـ دەيدۇ. **18** براق تۈلاردىن قايىسى بىرسى پەرۋەردىگارنىڭ كېڭىشىدە تۈنۈك سۈز-كالامىنى بايقاپ چۈشىنىش ۋە ئاڭلاش ئۈچۈن تۈرغان؟ تۈلاردىن كىم ئۇنىڭ سۈزىنى قۇلاق سىلىپ ئاڭلىغان؟ **19** مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كەلدى؛ ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **20** ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يانمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى ئويدان چۈشىنىپ يېتىسىلەر. **21** مەن بۇ پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتمىگەنمەن، لېكىن تۈلار خەۋەرنى جار قىلىشقا قاتىرغان؛ مەن تۈلارغا سۈز قىلمىدىم، لېكىن تۈلار بېشارەت بە رگەن. **22** ھالبۇكى، تۈلار مېنىڭ كېڭىشىمدە تۈرغان بولسا، مېنىڭ خەلقىمگە سۈزلىرىمنى ئاڭلاتقۇزغان بولسا، ئەمدى خەلقىمنى رەزىل يولدىن ۋە قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكىدىن يانداۋرغان بولاتتى. **23** مەن پەقەت بىر يەردىلا تۇرىدىغان خۇدامۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن يىراق-يىراقلاردىكى ھەرجايدا تۇرىدىغان خۇدا ئەمەمىمۇ؟ **24** بىرسى يوشۇرۇن جايلاردا مۈكۈۋالسا مەن ئۇنى كۆرەلمەمدىمەن؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئاسمان-زېمىن مەن بىلەن تولدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **25** مەن مېنىڭ نامىمدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بىر چۈش كۆردۈم! بىر چۈش كۆردۈم!» دېگەنلىرىنى ئاڭلىدىم؛ **26** بۇنداق پەيغەمبەرلەر يالغان بېشارەتلەرنى بېرىدۇ، تۈلار تۇزىنىڭ كۆڭلىدىكى ئېزىتقۇ تەسەۋۋۇرلىرىدىن پەيغەمبەرلەر بولۇشۇالغان. ئەمدى تۈلار بۇنداق ئىشلارنى قاچانغىچە كۆڭلىگە پۈكىدۇ؟ **27** تۈلار ھەربىرى قاچانغىچە تۇز يېقىنىغا ئېيتقان چۈشلىرى ئارقىلىق (خۇددى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ بائالغا چوقۇنۇپ نامىمنى ئۇنتۇغىنىغا ئوخشاش) خەلقىمگە نامىمنى ئۇنتۇلدۇرۇشنى پەملەيدۇ؟ **28** چۈشنى كۆرگەن پەيغەمبەر، چۈشنى ئېيتىپ بەرسۇن؛ مېنىڭ سۈزۈمنى ئاڭلىغان كىشى بۇ سۈزۈمنى ئەستايىدىللىق بىلەن سۈزلىسۇن؛ پاخالنىڭ بۇغداي بىلەن سېلىشتۇرغۇچىلىك نېمىسى باردۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **29** ـ مېنىڭ سۈزۈم خۇددى كويدۇرگۇچى بىر ئوت ۋە تاشنى چاقىدىغان بازغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **30** شۇڭا مانا، مەن پەيغەمبەرلەر رگە قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ تۈلارنىڭ ھەربىرى تۇز يېقىنىدىن «مېنىڭ سۈزلىرىم»نى ئوغرىلاپ دوراۋچىلىق قىلىدۇ. **31** مانا، مەن پەيغەمبەرلەر رگە قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ تۈلار تۇز تىللىرىنى چاينىپ: «[پەرۋەردىگار] دەيدۇ...» دەپ بېشارەت بېرىدۇ. **32** مانا، يالغان چۈشلەرنى بېشارەت قىلىپ بۇلارنى يەتكۈزۈپ، يالغانچىلىقنى ۋە باشباشتاقلىقنى بىلەن مېنىڭ خەلقىمنى ئازدۇرغانلارغا قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن تۈلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، تۈلارنى ۋېيرۇغان ئەمەسمەن؛ تۈلار بۇ خەلققە ھېچقانداق پايدا يەتكۈزمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **33** ئەمدى يا كى بۇ خەلق، يا كى پەيغەمبەر، يا كى كاھىن سەندىن: «پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا يۈكلىگەن سۈزى نېمە؟» دەپ سورىسا، سەن تۈلارغا: «قايىسى يۈك؟! مەن سىلەرنى تۇزۇمدىن يىراق تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **34** «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۈزى» دەيدىغان ھەرقايسى پەيغەمبەر، كاھىن يا كى خەلق بولسا، مەن بۇ كىشىنى ئۆيدىكىلەر بىلەن تەڭ جازالايمەن. **35** ئەمدى سىلەرنىڭ ھەربىرىگلار تۇز يېقىنىدىن ۋە ھەربىرىگلار تۇز قېرىندىشىدىن مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار نېمە جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟» دەپ سورىشىگلار كېرەك. **36** سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۈزى» دېگەننى قايتىدىن ئاغىزىگلارغا ئالمايسىلەر؛ چۈنكى ھەربىرىگلارنىڭ تۇز سۈزى تۇزنىڭ يۈك بولىدۇ، چۈنكى سىلەر خۇدايىمىز، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، تىرىك خۇدانىڭ سۈزلىرىنى بۇرمىلىغانسىلەر. **37** ھەربىرىگلار پەيغەمبەردىن مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار ساڭا نېمە دەپ جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟» دەپ سورىشىڭ كېرەك. **38** لېكىن سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۈزى» دەۋە ئېگىنىگلار تۇپەيلىدىن، مانا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۈزى» دەۋىرىسىلەر ۋە مەن سىلە رگە: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۈزى» دېمە گىلەر» دەپ خەۋەر ئەۋەتكەنمەن، **39** شۇڭا مانا، مەن سىلەرنى پۈتۈنلەي ئۇنتۇيەمەن، مەن سىلەرنى سىلە رگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىگلارغا تەقدىم قىلغان شەھەر بىلەن تەڭ يۈزۈمدىن يىراق تاشلايمەن؛ **40** مەن ئۇنىتۇگلارغا مەڭگۈ رەسۋاچىلىق ۋە ھەرگىز ئۇنتۇلمايدىغان مەڭگۈلۈك شەرمەندىلىكنى چۈشۈرىمەن!

24

بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىن يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەكونياھ، يەھۇدا ئەمىر-شاھزادىلىرى، ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۇمۇرچىلەرنى ئەسىرگە ئېلىپ بابىلغا سۈرگۈن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا ئۇز ئىبادەتخانىسى ئالدىدىكى ئىككى سېۋەت تەڭىزنى «مانا كۆر» دەپ كۆرسەتكەن. **2** بىر سېۋەتتە دەسلەپكى پىشقان تەڭىزدەك ئىنتايىن ياخشى ئەنجۈرلەر بار ئىدى، ئىككىنچى سېۋەتتە يېگىلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر بار ئىدى. **3** ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: «نېمە كۆردۈڭ، يەرەمىيا؟» ـ دەپ سوردى. مەن: «ئەنجۈرلەرنى كۆردۈم، ياخشىلىرى بولسا ئىنتايىن ياخشىكەن؛ ناچارلىرى يېگىلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئىكەن» ـ دېدىم. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **5** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق

دەيدۇ: ـ مەن يەھۇدادىن سۈرگۈن بولغانلارنى، يەنى مېنىڭ بۇ يەردىن كالدىيلەرنىڭ زېمىنغا ئەۋەتكەنلىرىنى بۇ ياخشى ئەنجۈرلەردەك ياخشى دەپ قارايمەن؛ 6 مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ كۆزۈمنى ئۇلارغا تىكىمەن ۋە ئۇلارنى بۇ زېمىنغا قايتۇرىمەن؛ مەن ئۇلارنى غۇلىتىپ تاشلىمايمەن، يەلكى ئۇلارنى قۇرىمەن؛ ئۇلارنى يۇلۇپ تاشلىمايمەن، يەلكى تىكىپ ئۆستۈرىمەن. 7 مەن ئۇلارغا مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدىغان، مېنى توۋۇيدىغان بىر قەلبنى تەقدىم قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن؛ چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن يېنىمغا قايتىدۇ. 8 لېكىن ناچار ئەنجۈرلەر، يەنى يېگىلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر قاتىدا بولغان بولسا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بەرھەق، مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى، ئەمىر-شاھزادىلىرىنى ۋە مىسىردا تۇرۇۋاتقانلارنى شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن؛ 9 مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ۋەھىمە سالغۇچى بىر ئۈيىبكت بولۇشقا، كۆلچەكتە چۈشۈشكە تاپشۇرىمەن؛ مەن ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردا ئۇلارنى رەسۋاچىلىقنىڭ ئۈيىبكتى، سۆز-چۆچەك، تاپا-تەننىك ئۈيىبكتى ۋە لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا تاپشۇرىمەن. 10 مەن ئۇلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن يوقىتىلغۇچە ئۇلار ئارىسىغا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابانى ئەۋەتىمەن.

25

يوسىيانىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلىدا (يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ بىرىنچى يىلىدا) يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى توغرۇلۇق يەرەمىياغا كەلگەن سۆز، ـ 2 بۇ سۆزنى يەرەمىيا پەيغەمبەر يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ 3 ئامونىنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئون ئۈچىنچى يىلىدىن باشلاپ بۈگۈنكى كۈنگىچە، بۇ يىگىرمە ئۈچ يىل پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ تۇرغان ۋە مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇنى سىلە رگە سۆزلەپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار؛ 4 ۋە پەرۋەردىگار سىلە رگە بارلىق خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ كەلگەن، ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئەۋەتىپ كەلگەن؛ لېكىن سىلەر قۇلاق سالمايى ھېچ ئاڭلىمىدىڭلار. 5 ئۇلار: «سىلەر ھەربىرىڭلار يامان يولۇڭلاردىن ۋە قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىدىن توۋا قىلىپ يانسا ڭلار، مەن پەرۋەردىگار سىلە رگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان زېمىندا تۇرۇۋېرىسىلەر. 6 باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ چوقۇنما ڭلار، مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرمە ڭلار، مەن سىلە رگە ھېچ يامانلىق كەلتۈرمەيمەن» ـ دەپ جاكارلىغان. 7 لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىڭلار، مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرۈپ تۇزۇڭلارغا زىيان كەلتۈردۈڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 8 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمىغان بولغاچقا، 9 مانا، مەن شىمالدىكى ھەممە جەمەتلەرنى ۋە مېنىڭ قۇلۇمنى، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرتىمەن، ئۇلارنى بۇ زېمىنغا، ئۇنىڭدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ھەمدە ئەتراپتىكى ھەممە ئەللە رگە قارشىلىشىشقا تېلىپ كېلىمەن؛ مەن [مۇشۇ زېمىندىكىلەر ۋە ئەتراپتىكى ئەللەرنى] پۈتۈنلەي ۋەيران قىلىپ، ئۇلارنى توىمۇ ۋەھىملىك قىلىمەن ھەم ئۇش-ئۇش ئۈيىبكتى، دائىملىق بىر خارابلىك قىلىمەن؛ 10 مەن ئۇلاردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى، تويى بولۇشۇاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازىنى، ئۈگمەن تېشىنىڭ ساداسىنى ۋە چىراغ نۇرىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ 11 بۇ پۈتكۈل زېمىن ۋەيرانە ۋە دەھشەت سالغۇچى ئۈيىبكت بولىدۇ، ۋە بۇ ئەللەر بابىل پادىشاھىنىڭ يەتمىش يىل قۇللۇقىدا بولىدۇ. 12 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، يەتمىش يىل تۇشقاندا، مەن بابىل پادىشاھىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئىلىنىڭ يېشىغا، شۇنداقلا كالدىيلەرنىڭ زېمىنى ئۈستىگە تۇز قەبىھلىكىنى چۈشۈرۈپ، ئۇنى مەڭگۈگە خارابلىك قىلىمەن. 13 شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ زېمىن ئۈستىگە مەن ئۇنى ئەيىبلىگەن بارلىق سۆزلىرىمنى، جۇملىدىن بۇ كىتابتا يېزىلغانلارنى، يەنى يەرەمىيانىڭ بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلىگەن بېشارەتلىرىنى چۈشۈرىمەن. 14 چۈنكى كۆپ ئەللەر ھەم ئۇلۇغ پادىشاھلار [بۇ پادىشاھ ھەم قوۋملىرىنمۇ] قۇل قىلىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ قىلغان ئىشلىرى ۋە قوللىرى ياسىغانلىرى بويىچە ئۇلارنى جازالايمەن. 15 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەھۋەردىگار ماڭا [ئالامەت كۆرۈنۈشتە] مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ قولۇمدىكى غەزىپىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىپ، مەن سېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللە رگە ئېچكۈزگىن؛ 16 ئۇلار ئىچىدۇ، ۋەيان-ۋەيان ئىرغاڭلايدۇ ۋە مەن ئۇلار ئارىسىغا ئەۋەتكەن قىلىچ ۋەيىلىدىن ساراڭ بولىدۇ. 17 شۇڭا مەن بۇ قەدەھنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن ئالدىم ۋە پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللە رگە ئېچكۈزدۈم، 18 ـ يەنى يېرۇسالېمنى، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە، ئۇنىڭ پادىشاھلىرىغا ۋە ئەمىر-شاھزادىلىرىگە، يەنى ئۇلارنى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك بىر خارابە، ۋەھىمە، ئۇش-ئۇش ۋە ئۈيىبكتى بولۇشقا ھەم لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا قەدەھنى ئېچكۈزدۈم؛ 19 مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە، خىزمەتكارلىرىغا، ئەمىر-شاھزادىلىرىغا ھەم خەلقىگە ئېچكۈزدۈم؛ 20 بارلىق شالغۇت ئەللەر، ئۇز زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، ئاشكېلوندىكىلەر، گازادىكىلەر، ئەكروندىكىلە رگە ۋە ئاشدودنىڭ قالدۇقلىرىغا ئېچكۈزدۈم؛ 21 ئېدومدىكىلەر، موئابدىكىلەر ۋە ئامموننىيلار، 22 تۇرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى ھەم زىدوننىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، دېڭىز بويىدىكى بارلىق پادىشاھلار، 23 دېداندىكىلەر، تېمادىكىلەر، بۈزدىكىلەر ۋە چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن ئەللەر، 24 ئەرەبىيەدىكى بارلىق پادىشاھلار ۋە چۆل-باياۋاندا تۇرۇۋاتقان شالغۇت ئەللەرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، 25 زىمرىدىكى بارلىق پادىشاھلار، ئېلامدىكى بارلىق پادىشاھلار، مېدىئالقلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، 26 شىمالدىكى بارلىق پادىشاھلارغا، يىراقتىكى بولسۇن، يېقىندىكى بولسۇن، بىر-بىرلەپ ئېچكۈزدۈم؛ جاھاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ئېچكۈزدۈم؛ ئۇلارنىڭ ئارقىدىن شېشاقنىڭ پادىشاھىمۇ [قەدەھنى] ئېچىدۇ. 27 ئاندىن سەن ئۇلارغا: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئېچىڭلار، مەست بولۇڭلار، قۇسۇڭلار، مەن تاراڭلارغا ئەۋەتكەن قىلىچ ۋەيىلىدىن يېقىلىپ قالىتىدىن دەس تۈرما ڭلار» ـ دېگىن. 28 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار قوۋۇڭدىن ئېلىپ ئېچىشنى رەت قىلسا، سەن ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر چوقۇم ئېچىسىلەر!» ـ دېگىن. 29 چۈنكى مانا، مەن ئۇز نامىم بىلەن ئاتالغان شەھەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرگىلى ئۇرغان يەردە، سىلەر جازالانماي قالامسىلەر؟ سىلەر جازالانماي قالمايسىلەر، چۈنكى مەن يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە قىلىچنى چۈشۈشكە چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 30 ئەمدى سەن [يەرەمىيا]، ئۇلارغا مۇشۇ بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى جاكارلىغىن: ـ پەرۋەردىگار يۇقىرىدىن شىردەك ھۇركىرەيدۇ، ئۇز مۇقەددەس تۇرالغۇسىدىن ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ ئۇ ئۆزى ئۇرۇۋاتقان جايى ئۈستىگە ھۇركىرەيدۇ؛ ئۇ ئۈزۈم چەيلىگۈچىلەر ئۈچۈن ئولغاندەك يەر يۈزىدە بارلىق ئۇرۇۋاتقانلارنى ئەيىبلەپ توۋلايدۇ. 31 ساداسى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە يېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن دەۋاسى بار؛ ئۇ ئەت ئىگىلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ۋەزىللەرنى بولسا، ئۇلارنى قىلىچقا تاپشۇرىدۇ؛ ـ پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ. 32 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بالا ئىشىپەت ئەللەر ئىچىدىن ئەلگە ھەممىسى ئۈستىگە چىقىپ تارقىلىدۇ؛ يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن دەھشەتلىك بۇران-چاپقۇن چىقىدۇ. 33 پەرۋەردىگار ئۇلۇغ رگەنلەر يەرنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ياتىدۇ؛ ئۇلارغا ماتەم تۈتۈلمايدۇ، ئۇلار بىر يەر رگە يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۇلار يەر يۈزىدە تېزەك كەتەك ياتىدۇ. 34 ئى باققۇچىلار، زارلا ڭلار، ناله كۆتۈرۈڭلار! توپا-چاڭ ئىچىدە ئېغىنىڭلار، ئى پادا يېتەكچىلىرى! چۈنكى قىرغىن قىلىنىش كۈنلىرىڭلار يېتىپ كەلدى، مەن سىلەرنى تارقىتىۋېتىمەن؛ سىلەر ئۇرۇلۇڭلار ئېسىل چىنەەك پارچە-پارچە چېقىلىسىلەر. 35 پادا باققۇچىلىرىنىڭ باشپاناھى، پادا يېتەكچىلىرىنىڭ قاچار يولى يوقاپ كېتىدۇ. 36 باققۇچىلارنىڭ تازابلىق پەريادى، پادا يېتەكچىلىرىنىڭ زارلاشلىرى ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ يايلاقلىرىنى ۋەيران قىلدى دەۋاتىدۇ، 37 پەرۋەردىگارنىڭ دەھشەتلىك غەزىپى تۈپەيلىدىن، تىنچلىق قوتانلىرى خارابە بولىدۇ. 38 پەرۋەردىگار ئۇز ئۇۋىسىنى تاشلاپ چىققان شىرەدەك كەتتۈر، ئە زگۈچىنىڭ

ۋەھشىلىكى تۆپەيلىدن، ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] دەھشەتلىك غەزىپى تۆپەيلىدن، تۇلارنىڭ زېمىنى ۋەيرانە بولماي قالمايدۇ.

26 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم تەختكە ئولتۇرغان مەزگىلنىڭ بېشىدا شۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ھويلىسىدا تۇرۇپ ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگەن يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىدىكىلە رگە مەن ساگا ئۇيرۇغان ھەربىر سۆزىنى جاكارلىغىن؛ ئەينەن ئېيتقىن! 3 تۇلار بەلكىم تاكلاپ قىيار، ھەربىرى تۆز رەزىل يولىدىن يانار؛ شۇنداق قىلسا، مەن قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۆپەيلىدىن بېشىغا كۆلىپەت چۈشۈرمەكچى بولغان نىيىتىمدىن يانىمەن. 4 سەن تۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماگا قۇلاق سالماي، مەن سىلەرنىڭ ئالدىمىزغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ماڭمىساگلار، 5 مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئەۋەتكەن خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىمىساگلار (سىلەر تۇلارغا ھېچ قۇلاق سالماي كەلگەنسىلەر!)، 6 ئۇنداقتا، مەن شىلوھنى قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى بۇ ۋەيىنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن، بۇ شەھەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللە رگە لەنەت سۆزى قىلىمەن». 7 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار، پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: «سەن چوقۇم تۇلۇشۇڭ كېرەك! 9 سەن نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بىشارەت بېرىپ: «بۇ تۇي شىلوھدەك بولىدۇ، بۇ شەھەر خارابە، ئادەمزاتسىز بولىدۇ!» ـ دېدىڭ؟» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خەلق يەرەمىياغا دوق قىلىپ ئۇنى ئورۇۋلىشتى. 10 يەھۇدا ئەمىرلىرى بۇ ئىشلارنى ئاڭلىدى؛ تۇلار پادىشاھلىق ئوردىسىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى «يېڭى دەرۋازا»دا سوتقا ئولتۇردى. 11 كاھىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ئەمىرلە رگە ۋە خەلقگە سۆزلەپ: «بۇ ئادەم تۇلۇمگە لايىق، چۈنكى سىلەر تۆز قۇلاقلىرىڭلار بىلەن ئاڭلىغاندەك ئۇ مۇشۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ بىشارەت بەردى» ـ دېدى. 12 ئاندىن يەرەمىيا بارلىق ئەمىرلە رگە ۋە بارلىق خەلقگە سۆزلەپ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار مېنى بۇ ئۆينى ئەيىبلەپ، بۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ، سىلەر ئاڭلىغان بۇ بارلىق سۆزلەر بىلەن بىشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن. 13 ھازىر يوللىرىڭلارنى ۋە قىلمىشىڭلارنى تۈزىتىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگار سىلە رگە جاكارلىغان كۈلپەتتىن يانىدۇ. 14 لېكىن مەن بولسام، مانا، قوللىرىڭلاردىمەن؛ ماگا كۆزۈڭلە رگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈلسە شۇنداق قىلىڭلار، 15 پەقەت شۇنى بىلىپ قويۇڭلارىكى، مېنى ئۆلتۈرۈۋەتسە ئۆلمەر گۈناھسىز قاننىڭ جازاسىنى تۆز بېشىڭلارغا، بۇ شەھەر گە ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىسىلەر؛ چۈنكى دېگىنىم ھەق، پەرۋەردىگار ھەقىقەتەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قۇلاقلىرىڭلارغا دېيىشكە مېنى ئەۋەتكەن». 16 ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق كاھىنلارغا ۋە پەيغەمبەرلە رگە: «بۇ ئادەم تۇلۇمگە لايىق ئەمەس؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىدا بىزگە سۆزلىدى» ـ دېدى. 17 ئاندىن زېمىنىدىكى بەزى ئاقساقاللار ئورنىدىن تۇرۇپ خەلق كېڭىشىگە مۇنداق دېدى: ـ 18 «مورەشەتلىك مىكاھ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ كۈنلىرىدە بارلىق يەھۇدا خەلقىگە بىشارەت بېرىپ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ زىئون تېغى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالىم دۆڭ-تۆپىلەر بولۇپ قالىدۇ، «تۇي جايلاشقان تاغ» بولسا، ئورمانلىقنىڭ ئۈستۈرىسىدىكى يۇقىرى جايلارلا بولىدۇ، خالاس» ـ دېگەنىدى. 19 يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى مىكاھنى ئۆلتۈرگە مەھكۇم قىلغانمۇ؟ ھەزەكىيا پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئۇتۇنگەن ئەمەسمۇ؟ ۋە پەرۋەردىگار ئۇلارغا قىلماقچى بولۇپ جاكارلىغان كۈلپەتتىن يانغان ئەمەسمۇ؟ بىز [بۇ يولدىن يانمىساق] ئۆز جېنىمىز ئۈستىگە زور بىر كۈلپەتنى چۈشۈرگەن بولىمىزمۇ؟». 20 (پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا يەرەمىيانىڭ بارلىق دېگەنلىرىدەك بۇ شەھەرنى ۋە بۇ زېمىننى ئەيىبلەپ بىشارەت بە رگەن، كىرىئات-يېئارىملىق شەمايانىڭ ئوغلى ئۇرىيا ئىسىملىك يەنە بىر ئادەم بار ئىدى. 21 پادىشاھ يەھوئاكىم ۋە بارلىق پالۋانلىرى، بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاھ ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ئىنتىلگەن؛ لېكىن ئۇرىيا بۇنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ، مىسىرغا قاچتى. 22 لېكىن يەھوئاكىم چاپارمەنلەرنى، يەنى ئاكبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان ۋە باشقىلارنى مىسىرغا ئەۋەتكەن؛ 23 تۇلار ئۇرىيانى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ پادىشاھ يەھوئاكىمنىڭ ئالدىغا ئاپارغان؛ ئۇ ئۇنى قىلىچلاپ، جەسىتىنى پۇقرالارنىڭ گۆرلۈكىگە تاشلۇۋەتكەن). 24 ـ ھالبۇكى، شۇ چاغدا شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكام تۇلارنىڭ يەرەمىيانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ خەلقنىڭ قولىغا تاپشۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى قوللىدى.

27 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەزگىلدە، شۇ سۆز يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 پەرۋەردىگار ماگا مۇنداق دېدى: ـ ئاسارەتلەر ۋە ۋېيۇنتىرۇقلارنى ياساپ تۆز بوينۇڭغا سال، 3 بۇ ۋېيۇنتىرۇقلارنى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا، موئابنىڭ پادىشاھىغا، ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھىغا، تۇرنىڭ پادىشاھىغا ۋە زىدوننىڭ پادىشاھىغا يېرۇسالېمغا، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئالدىغا كەلگەن تۇلارنىڭ تۆز تەچىلىرىنىڭ قولى ئارقىلىق ئەۋەتكەن؛ 4 ھەربىرىنى تۆز خوجايىنلىرىغا شۇنداق بىر خەۋەرنى يەتكۈزۈشكە ۋېيۇغىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆز خوجايىنلىرىڭلارغا مۇنداق دە گىلار: ـ 5 مەن زېمىن ۋە زېمىن يۈزىدە تۇرۇۋاتقان ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنى زور قۇدرىتىم ۋە سوزۇلغان بىلىكىم بىلەن ياراتقانىمەن، ۋە كىم كۆزۈمگە لايىق كۆرۈنسە، بۇلارنى شۇلارغا تەقدىم قىلىمەن. 6 ھازىر مەن بۇ زېمىنلىرىنىڭ ھەممىسىنى بابىل پادىشاھى، مېنىڭ قۇلۇم بولغان نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنىمۇ ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. 7 بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ، ئوغلىنىڭ ھەم نەۋرىسىنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇز زېمىنىنىڭ ۋاقىتى-سائىتى توشقاندا، كۆپ ئەللەر ۋە ئۇلۇغ پادىشاھلار ئۇنىمۇ قۇللۇققا سالىدۇ. 8 شۇنداق بولىدۇكى، قايسى ئەل ياكى پادىشاھلىق بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشنى، يەنى ۋېينىق بابىل پادىشاھىنىڭ ۋېيۇنتىرۇقى ئاستىغا قويۇشنى رەت قىلسا، مەن شۇ ئەلنى نېبوقادنەسارنىڭ قولى ئارقىلىق يوقاتقۇزغۇچە قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن جازالايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 9 ـ سىلەر بولسا گلار، «بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا ھېچ بولمايسىلەر» دېگەن پەيغەمبەرلىرىڭلارغا، پالچىلىرىڭلارغا، چۈش كۆرگۈچىلىرىڭلارغا، رەم ئاچقۇچىلىرىڭلارغا ياكى جاد ۋەگەرلىرىڭلارغا قۇلاق سالماگلار، 10 چۈنكى تۇلار سىلە رگە يالغانچىلىق قىلىپ بىشارەت بېرىدۇ؛ [گەپلىرىگە كىرسە گلار]، سىلەرنى تۆز يۇرتۇڭلاردىن سۈرگۈن قىلىدۇ؛ چۈنكى تۆزۈم سىلەرنى يۇرتۇڭلاردىن ھەيدەيمەن، سىلەر نابۇت بولىسىلەر. 11 لېكىن قايسى ئەل ۋېينىق بابىل پادىشاھىنىڭ ۋېيۇنتىرۇقى ئاستىغا قويۇپ قۇللۇقىغا كىرسە، شۇ ئەلنى تۆز يۇرتىدا تۇرغۇزىمەن، ئۇلار ئۇنىڭدا تېرىقچىلىق قىلىپ ياشايدۇ. 12 ـ مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىياغىمۇ شۇ سۆزلەر ۋىچە مۇنداق دېدىم: «ۋېيۇنگلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ۋېيۇنتىرۇقى ئاستىغا قويۇپ ئۇنىڭ ۋە ئۇنىڭ خەلقىنىڭ قۇللۇقىدا بولسا گلار، ھايات قالىسىلەر. 13 ئەمدى نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىغا ۋېيىشىمغان ھەرقايسى ئەللەر نى تونۇرىسىدا دېگىنىدەك، سەن ۋە خەلقىڭ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىسەن؟ 14 پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بابىلنىڭ قۇللۇقىدا بولمايسىلەر» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالما گلار، چۈنكى ئۇلار سىلە رگە يالغانچىلىقتىن بىشارەت قىلىدۇ. 15 مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەس، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن ئۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بىشارەت بېرىدۇ، بۇ سۆزلەرنىڭ ئاقىۋىتى شۇكى، مەن سىلەرنى يۇرتۇڭلاردىن ھەيدۋېتىمەن، شۇنىڭدەك نابۇت بولىسىلەر، سىلەر ۋە سىلە رگە بىشارەت بە رگەن پەيغەمبەرلەر نابۇت بولىسىلەر».

16 ئاندىن مەن كاھىنلارغا ۋە بۇ بارلىق خەلققە مۇنداق دېدىم: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلە رگە بىشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيىدىكى قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار پات تاردىدا بابىلدىن قايتۇرۇلىدۇ» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق

سالما كالار، چۈنكى ئۇلار سىلە رگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلدۇ. 17 ئۇلارغا قۇلاق سالما كالار، بابىل پادىشاھنىڭ قۇللۇقىدا بولىسا كالار، ھايات قالىسىلەر؛ بۇ شەھەر نېمىشقا ۋەيران بولسۇن؟ 18 ئەگەر بۇلار ھەققەتەن پەيغەمبەرلەر بولسا ھەم پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلاردا بولسا، ئۇلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، يەھۇدا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئۆزىدە قالغان قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار بابىلغا ئېلىپ كېتىلمىسۇن دەپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا دۇئا-تىلاۋەت قىلسۇن! 19 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار شىككى [مىس] تۈۋرۈك، [مىس] «دېڭىز»، داس ھارۇلىرى ۋە بۇ شەھەردە قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ 20 (بۇلارنى بولسا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى يەكونىياھنى يەھۇدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكى بارلىق ئېسىلزاد-ئەمىرلەر بىلەن تەڭ يېرۇسالېمدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلغاندا ئۇ ئېلىپ كەتمىگەنىدى) 21 بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، يەھۇدا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمدا قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرۇلۇق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 22 ئۇلارمۇ بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار مەن ئۇلاردىن قايتىدىن خەۋەر ئالىدىغان كۈنگىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار: ـ شۇ ۋاقىت كەلگەندە، مەن ئۇلارنى ئېلىپ بۇ يەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن.

28

شۇ يىلدا، يەھۇدا پادىشاھى زەكەريا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەزگىلدە، يەنى تۆتىنچى يىلى، بەشىنچى ئايدا، ئاززۇرنىڭ ئوغلى، گىبىئون شەھىرىدىكى ھاننانيا پەيغەمبەر، كاھىنلار ۋە بارلىق خالايىق ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ماڭا: ـ 2 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بابىل پادىشاھنىڭ ۋېۋتنەزەرنىڭ سۈندۈرۈۋەتكىنىنى! 3 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار مۇشۇ يەردىن ئېچىكتىكەن، بابىلغا ئاپارغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، شۇنىڭ بىلەن تۆتىمەيلا مەن مۇشۇ يەر گە قايتۇرۇپ ئېچىكتىرىمەن؛ 4 ۋە مەن يەھۇدا پادىشاھى، يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يەكونىياھنى يەھۇدادىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن تەڭ مۇشۇ يەر گە قايتۇرۇپ بېرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن بابىل پادىشاھنىڭ ۋېۋتنەزەرنىڭ سۈندىرۈۋەتكىنىنى!» ـ دېدى. 5 ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر كاھىنلار ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرغان بارلىق خالايىق ئالدىدا ھاننانيا پەيغەمبەر گە سۆز قىلدى. 6 يەرەمىيا پەيغەمبەر مۇنداق دېدى: «ئامىن! پەرۋەردىگار شۇنداق قىلسۇن! پەرۋەردىگار سېنىڭ بېشارەت بەرگەن سۆزلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرسۇنكى، ئۇ تۆزىنىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلار ۋە يەھۇدادىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسىنى مۇشۇ يەر گە قايتۇرسۇن! 7 لېكىن تۆز قۇلىقىڭا ۋە بارلىق خەلقىنىڭ قۇلىقىغا سېلىپ قويۇلىدىغان مېنىڭ بۇ سۆزۈمنى ئاڭلا! 8 ـ مېنىڭ ۋە سېنىڭدىن بۇرۇن، قەدىمدىن تارتىپ بولغان پەيغەمبەرلەرمۇ نۇرغۇن پادىشاھلىقلار ۋە ئۇلۇغ دۆلەتلەر توغرۇلۇق، ئۇرۇش، ئاپەت ۋە ۋابالار توغرۇلۇق بېشارەت بېرىپ كەلگەن؛ 9 تىنچلىق-ئاۋاتلىق توغرۇلۇق بېشارەت بەرگەن پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، ئۇ ھەققەتەن پەرۋەردىگار ئەۋەتكەن پەيغەمبەر دەپ تونۇلغاندۇر!». 10 ئاندىن ھاننانيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىدىكى ۋېۋتنەزەرنى ئېلىپ ئۇنى سۈندۈرۈۋەتتى. 11 ھاننانيا خەلق ئالدىدا سۆز قىلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىككى يىل تۆتىمەيلا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ۋېۋتنەزەرنى بارلىق ئەللەرنىڭ يېنىدىن ئېلىپ سۈندۈرۈۋېتىمەن!» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر چېقىپ كەتتى. 12 ھاننانيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىدىكى ۋېۋتنەزەرنى ئېلىپ ئۇنى سۈندۈرۈۋەتكەندىن بېرئاز كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 13 بارغىن، ھاننانياغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن ياغاچتىن ياسالغان ۋېۋتنەزەرنى سۈندۈرغىنىڭ بىلەن، لېكىن ئۇنىڭ ئورنىغا تۆمۈردىن بولغان ۋېۋتنەزەرنى سېلىپ قويدۇڭ! 14 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن شۇنىڭغا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ يېنىغا تۆمۈردىن ياسالغان ۋېۋتنەزەرنى سالىمەنكى، ئۇلار بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ، مەن ئۇنىڭغا ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنىمۇ تەقدىم قىلغانمەن». 15 ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر ھاننانيا پەيغەمبەر گە: «قۇلاق سال، ھاننانيا! پەرۋەردىگار سېنى ئەۋەتكەن ئەمەس! سەن بۇ خەلقنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنسەن! 16 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن سېنى يەر يۈزىدىن ئەۋەتىۋېتىمەن! سەن دەل مۇشۇ يىلدا ئۆلىسەن، چۈنكى سەن ئادەملەرنى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىشقا دەۋەت قىلغانسەن». 17 ھاننانيا پەيغەمبەر دەل شۇ يىلى يەتتىنچى ئايدا ئۆلدى.

29

يەرەمىيانىڭ يېرۇسالېمدىن سۈرگۈن بولغانلار ئارىسىدىكى ھايات قالغان ئاقساقاللارغا، كاھىنلارغا، پەيغەمبەرلەر گە ۋە نېبوقادنەسار ئەسىر قىلىپ بابىلغا ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلققە يېرۇسالېمدىن يوللىغان خېتى: ـ 2 (خەت پادىشاھ يەكونىياھ، خانىش، ۋەزىرلەر، يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى شاھزادە-ئەمىرلەر ۋە ھۈنەرۋەنلەر يېرۇسالېمدىن كەتكەندىن كېيىن، 3 شافانانىڭ ئوغلى ئەلاساھنىڭ ۋە ھىلقىيانىڭ ئوغلى گەمارياناڭ قولى بىلەن يوللانغان ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا بۇ كىشىلەرنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا يوللىغان). يوللىغان خەت مۇنداق: ـ 4 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يېرۇسالېمدىن بابىلغا سۈرگۈنگە ئەۋەتكەنلەرنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دەيدۇ: ـ 5 ئۆيلەرنى قۇرۇڭلار، ئۇلاردا تۇرۇڭلار؛ باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يەڭلار؛ 6 ئۆيلىنىڭلار، ئوغۇل-قىزلىق بولۇڭلار؛ ئوغۇللىرىڭلار ئۈچۈن قىزلارنى ئېلىپ بېرىڭلار، قىزلىرىڭلارنى ئەرلە رگە ياتلىق قىلىڭلار؛ ئۇلارمۇ ئوغۇل-قىزلىق بولسۇن؛ شۇ يەردە كۆپەيگىلا رىكى، ئازىيىپ كەتمە گىلار؛ 7 مەن سىلەرنى سۈرگۈنگە ئەۋەتكەن شەھەرنىڭ تىنىچ-ئاۋاتلىقىنى ئىزدە گىلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ تىنىچ-ئاۋاتلىقى بولسا، سىلەرمۇ تىنىچ-ئاۋات بولىسىلەر. 8 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئارا گىلاردىكى پەيغەمبەرلەر ۋە سىلەرنىڭ پالچىلىرىڭلار سىلەرنى ئالداپ قېيىسۇن؛ سىلەر ئۇلارغا كۆز گۈز زگەن چۈشلە رگە قۇلاق سالما گىلار؛ 9 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەسمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلغا بېكىتىلگەن يەتمىش يىل توشقاندا، مەن سىلەرنىڭ يېنىگىلارغا كېلىپ سىلە رگە ئىلتىپات كۆرسىتىمەنكى، سىلەرنى مۇشۇ يۇرتقا قايتۇرۇشۇم بىلەن سىلە رگە قىلغان شاپائەتلىك ۋەدەمنى ئادا قىلىمەن؛ 11 چۈنكى تۈزۈمنىڭ سىلەر توغرۇلۇق پىلانلىرىمنى، ئاپەت ئېلىپ كېلىدىغان ئەمەس، تىنىچ-ئاۋاتلىق ئېلىپ كېلىدىغان، ئاخىرىدا سىلە رگە ئۈمىدۋار كېلەچەكنى ئاتا قىلىدىغان پىلانلىرىمنى ئۇيدان بىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماڭا ندا قىلىپ، يېنىمغا كېلىپ ماڭا دۇئا قىلىسىلەر ۋە مەن سىلەرنى ئاڭلايمەن. 13 سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر ۋە مېنى تاپىسىلەر، چۈنكى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن ماڭا ئىنتىلىدىغان بولىسىلەر. 14 مەن تۈزۈمنى سىلە رگە تاپقۇزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن سىلەرنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، مەن سىلەرنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق ئەللەردىن ۋە ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردىن يىغىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرنى ئېلىپ، ئەسلى سۈرگۈن قىلىپ ئېلىرىغا يۇرتقا قايتۇرىمەن. 15 سىلەر: «پەرۋەردىگار بىزگە بابىلدا پەيغەمبەرلەرنى تىكلىدى» دېسە گىلار، 16 ئەمدى پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھ ۋە بۇ شەھەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق خەلق، يەنى سىلەر بىلەن بىللە سۈرگۈن قىلىنمىغان قېرىنداشلىرىڭلار توغرۇلۇق شۇنى دەيدۇ: ـ 17 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئازابلايدىغان قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا ئەۋەتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى خۇددى سېسىغان، يېگىلى بولمايدىغان ناچار ئەنجۈرلەردەك قىلىمەن؛ 18 ئۇلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن قوغلايمەن، ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ھەيدەپ ئاپىرىمەن؛ ئۇلارنى شۇ ئەللە رگە ۋەھىمە، لەنەت، دەھشەت، ئۆش-ئۆش قىلىنىدىغان ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان ئوبيېكت قىلىمەن. 19 چۈنكى مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ،

خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا ئېيتقىنىم بىلەن، ئۇلار قۇلاق سالمىغان؛ سىلەر [سۈرگۈن بولغانلارمۇ] ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **20** لېكىن ئى سىلەر سۈرگۈن بولغانلار، مەن پەرۋىسالېمدىن بابىلغا ئەۋەتكەنلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **21** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ نامىمدا سىلە رگە يالغاندىن بېشارەت بېرىدىغان كولايانىڭ ئوغلى ئاھاب توغرىلۇقۇق ۋە ماتاسىياھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا توغرىلۇقۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا ئۆلتۈرمەكە مەھكۇم قىلىدۇ، **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسال قىلىنىپ بابىلدا ئۇرغان يەھۇدادىكى بارلىق سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ئاغزىدا: «پەرۋەردىگار سېنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئوتتا كاۋاب قىلغان زەدەكىيا ۋە ئاھابدەك قىلسۇن!» دېگەن لەنەت سۆزى بولىدۇ، **23** چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل ئىچىدە ئېپلاسلىق قىلغان، قوشنىلارنىڭ ئايالىلىرى بىلەن زىنا قىلغان ۋە مېنىڭ نامىمدا يالغان سۆزلەرنى، مەن ئۇلارغا ھېچ تاپىلمىغان سۆزلەرنى قىلغان؛ مەن بۇلارنى بىلگۈچى ۋە گۇۋاھ بولغۇچىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **24** «سەن يەرەمىيا نەھەلەملىك شېمايياغا مۇنداق دېگىن: ـ **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن ئۆز نامىڭدا پىرۇسالېمدىكى بارلىق خەلققە، كاھىن بولغان ماتاسىياھنىڭ ئوغلى زەفانىياغا ۋە بارلىق كاھىنلارغا خەتلەر يوللىغىنىڭ ئېپەيلىدىن، ـ **26** ([سەن زەفانىياغا مۇنداق يازغان]: «پەرۋەردىگار سېنى كاھىن يەھۇيادانىڭ ئورنىغا كاھىن تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە شۇنىڭغا نازارەچى قىلغانىكى، بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەر بولۇۋالغان ھەربىر تەلۋىنى بىسىش ئۈچۈن پۇتى ۋە بوينىغا تاقاق سېلىشىڭ كېرەك. **27** ئەمدى سەن نېمىشقا سىلە رگە ئۆزىنى پەيغەمبەر قىلىۋالغان ئاناتوتلۇق يەرەمىيانى ئەيىبلىمىدىڭ؟ **28** چۈنكى ئۇ ھەتتا بابىلدا ئۇرۇۋاتقان بىزلە رگىمۇ: «شۇ يەردە بولغان ۋاقىتلار ئۇزۇن بولىدۇ؛ شۇڭا ۋېيەرنى سېلىڭلار، ئۇلاردا ئۇرۇڭلار، باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يە گىلار» دەپ خەت يوللىدى!») **29** ـ زەفانىيا مۇشۇ خەتنى يەرەمىيا پەيغەمبەر ئالدىدا ئوقۇدى. **30** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **31** بارلىق سۈرگۈن بولغانلارغا خەت يوللاپ مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار نەھەلەملىق شېمايا توغرىلۇقۇق مۇناق دەيدۇ: چۈنكى مەن ئۇنى ئەۋەتمىگەن بولساممۇ، شېمايانىڭ سىلە رگە بېشارەت بېرىپ، سىلەرنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنلىكى ئۈچۈن، **32** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، نەھەلەملىق شېمايانى نەسىلى بىلەن بىللە جازالايمەن؛ مۇشۇ خەلق تارىسىدا ئۇنىڭ ھېچقانداق نەسىلى تېپىلمايدۇ؛ ئۇ مەن ئۆز خەلقىم ئۈچۈن قىلمىغىنى بولغان ياخشىلىقنى ھېچ كۆرمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار: ـ چۈنكى ئۇ ئادەملەرنى ماڭا ئاسىيلىققا قۇتراتتى.

30

پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كەلگەن سۆز: ـ **2** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ساڭا ھازىر دەيدىغان مۇشۇ بارلىق سۆزلىرىمنى يازمىغا يازغىن؛ **3** چۈنكى مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن خەلقىم ئىسرائىل ھەم يەھۇدانى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئېسىلگە كەلتۈرىمەن، ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن، ئۇلار ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. **4** پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرىلۇقۇق ۋە يەھۇدا توغرىلۇقۇق دېگەن سۆزلىرى تۆۋەندىكىدەك: ـ **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاڭلىنىلىدۇ ئالاقزادىلىك ھەم قورقۇنچلۇقنىڭ ئاۋازى، بولسۇن نەدە ئامان-تىنچلىق! **6** سوراڭلار، شۇنى كۆرۈپ بېقىڭلاركى، ئەر بالا ئۇغىلمىدۇ؟ مەن نېمىشقا ئەمدى تولغاققا چۈشكەن ئايالدەك ھەربىر ئەر كىشىنىڭ چاتىرىنىڭ قولى بىلەن ئۇتقانلىقىنى كۆرىمەن؟ نېمىشقا يۈزلىرى تاتىرىپ كەتكەندۇ؟ **7** ئاۋاھ! ئۇ كۈنى دەھشەتلىكتۇر! ئۇنىڭغا ھېچقانداق كۈن ئوخشىمايدۇ؛ ئۇ ياقۇپنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەت كۈنىدۇر؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن قۇتقۇزۇلىدۇ. **8** شۇ كۈنىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭ بوينىنىڭ بوينۇقىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، يات ئادەملەر ئۇنى ئىككىنچى قۇللۇققا چۈشۈرمەيدۇ. **9** شۇنىڭ ئورنىدا ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھەمدە مەن ئۇلار ئۈچۈن قايتىدىن تىكلەيدىغان داۋۇت پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ. **10** ئەمدى سەن، ئى قۇلۇم ياقۇپ، قورقما، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئالاقزادە بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق يەرلەردىن، سېنىڭ نەسىلىڭنى سۈرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزىمەن؛ ياقۇپ قايتىپ كېلىدۇ، ئارام تىنىپ ئازادە ئۇرىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قورقۇتمايدۇ. **11** چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەشتۈرسەمۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن؛ پەقەت ئۇستۇڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن؛ سېنى جازالىماي قويۇپ قويمايمەن. **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سېنىڭ زېدەڭ داۋالىغۇسىز، سېنىڭ ياراڭ بولسا ئىنتايىن ئېغىردۇر. **13** سېنىڭ دەۋايىڭنى سورايدىغان ھېچكىم يوق، يارا ئاڭنى تاڭغۇچى يوقتۇر، ساڭا شىپالىق دورىلار يوقتۇر؛ **14** سېنىڭ بارلىق ئاشىنىلىرىڭ سېنى ئۇنتۇغان؛ ئۇلار سېنىڭ ھالىڭنى ھېچ سورىمايدۇ. چۈنكى مەن سېنى دۈشمەندەك زەرب بىلەن ئۇرغانىمەن، رەھمسىز بىر زالىمدەك ساڭا ساۋاق بولسۇن دەپ ئۇرغانىمەن؛ چۈنكى سېنىڭ قەبىھلىكىڭ ھەددى-ھېسابسىز، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە بولغان. **15** نېمىشقا زېدەڭ ئۆپەيلىدىن، دەرد-ئەلەمىڭ داۋالىغۇسىز بولغانلىقى ئۆپەيلىدىن پېرياد كۆتۈرىسەن؟ قەبىھلىكىڭنىڭ ھەددى-ھېسابسىز بولغانلىقىدىن، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە بولغانلىقىدىن، مەن شۇلارنى ساڭا قىلغانىمەن. **16** لېكىن سېنى يۇتۇۋالغانلارنىڭ ھەممىسى يۇتۇۋېلىنىدۇ؛ سېنىڭ بارلىق كۈشەندىلىرىڭ بولسا سۈرگۈن بولىدۇ؛ سېنى بۇلىغانلارنىڭ ھەممىسى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ؛ سېنى ئوۋ قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئوۋلىنىدىغان قىلىمەن. **17** چۈنكى مەن ساڭا تېڭىق تېڭىپ قويمەن ۋە يارىلىرىڭنى ساقايتىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ چۈنكى ئۇلار سېنى: «غېرىب-بىچارە، ھېچكىم ھالىنى سورىمايدىغان زىئون دەل مۇشۇدۇر» دەپ ھاقارەتلىگەن. **18** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ياقۇپنىڭ چېدىرلىرىنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇنىڭ تۇرالغۇلىرى ئۈستىگە رەھىم قىلىمەن؛ شەھەر خارابىلىرى ئۈۋل قىلىنىپ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ، ئوردا-قەلئە ئۆز جايىدا يەنە ئادەمزاتلىق بولىدۇ. **19** شۇ جايلاردىن تەشەككۈر كۈيلىرى ۋە شاد-خۇرراملىق سادالىرى ئاڭلىنىدۇ، مەن ئۇلارنى كۆپەيتىمەنكى، ئۇلار ئازايمايدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىنى ئاشۇرىمەن، ئۇلار ھېچ پەس بولمايدۇ. **20** ئۇلارنىڭ بالىلىرى قەدىمدىكىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جامائىتى ئالدىمدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلىدۇ؛ ئۇلارنى خورلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن. **21** ئۇلارنىڭ ھېشى ئۆزلىرىدىن بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ھۆكۈم سۈرگۈچىسى ئۆزلىرى ئوتتۇرىسىدىن چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۆز يېنىمغا كەلتۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا يېقىن كېلىدۇ؛ چۈنكى يېنىمغا كەلگۈچى [جېنىنى] تەۋەككۈل قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **22** ـ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. **23** مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھەر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قويۇن چىقىپ كەلدى؛ ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **24** كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى يانمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى چۈشىنىپ يېتىسىلەر.

31

شۇ ۋاقىتتا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىلنىڭ جەمەتلىرىنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قىلىچتىن ئامان قالغان خەلق، يەنى ئىسرائىل، چۆل-بايابانىدا ئىلتىپاتقا ئىگە بولغان؛ مەن كېلىپ ئۇلارنى ئارام تاپقۇزىمەن. **3** پەرۋەردىگار يىراق يۇرتتا بەزگە كۆرۈنۈپ: «مەن سېنى مەڭگۈ بىر مۇھەببەت بىلەن سۆيۈپ كەلدىم؛ شۇڭا مەن ئۆز زەرەمىس مېھرىبانلىق بىلەن سېنى ئۆزۈمگە تارتىپ كەلگەنمەن. **4** مەن سېنى قايتىدىن قۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن قۇرۇلىسەن، ئى ئىسرائىل قىزى! سەن قايتىدىن داپلىرىڭنى ئېلىپ شاد-خۇرام قىلغانلارنىڭ ئۈسىسۈلىرىغا چىقىسەن. **5** سەن قايتىدىن ساماريەنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە ئۈزۈمزارلار تىكىسەن؛ ئۇلارنى تىككۈچىلەر ئۆزلىرى تىكىپ، مېۋىسىنى ئۆزلىرى يەيدۇ. **6** چۈنكى ئەفرائىمنىڭ

ئېگىزلىكىدە تۇرغان كۆزەتچىلەر: «تۇر ۋۇكلار، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا ئىبادەت قىلىشقا زىئونغا چىقايلى!» ـ دەپ ندا كۆتۈرىدىغان كۈنى كېلىدۇ. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ياقۇپ ئۈچۈن شاد-خۇراملىق بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار، ئەللەرنىڭ بېشى بولغۇچى ئۈچۈن ئايىماي كۆتۈرۈڭلار، جاكارلاڭلار، مەدھىيە ئوقۇپ: «ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ خەلقىڭنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى قۇتقۇزغايسەن!» ـ دەڭلار! **8** مانا، مەن ئۇلارنى شىمالىي يۇرتلاردىن ئېپكېلىمەن، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يىغىمەن؛ ئۇلار ئارىسىدا ئەمالار ۋە تەوكىزلار بولىدۇ؛ هامىلدار ۋە ئۇغاي دېگەنلەر بىللە بولىدۇ؛ ئۇلار ئۇلۇغ بىر جامائەت بولۇپ قايتىپ كېلىدۇ. **9** ئۇلار يىغا-زارلار كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، ئۇلار دۇئا-تىلاۋەت قىلغاندا ئۇلارنى يېتە كلەيمەن؛ مەن ئۇلارنى ئېرىق-تۆستە گۈلەر ۋىيدا، هېچ پۇتلاشمايدىغان تۈز يول بىلەن يېتە كلەيمەن، چۈنكى مەن ئىسرائىلغا ئاتا بولىمەن، ئەفرائىم بولسا مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمدۇر. **10** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئەللەر، دېڭىز ۋىيدىكى يىراق يۇرتلارغا: ـ «ئىسرائىلنى تارقاتقۇچى ئۇنى قايتىدىن يىغىدۇ، پادا باققۇچى پادىسىنى باققاندەك ئۇ ئۇلارنى باقىدۇ؛ **11** چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇپنى بەدەل تۇتۇپ قۇتۇلدۇرغان، ئۇنىڭغا هەججەمەت بولۇپ تۇزىدىن زور كۈچلۈك بولغۇچىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان!» ـ دەپ جاكارلاڭلار. **12** ئۇلار كېلىپ زىئوندىكى ئېگىزلىكلەردە شاد-خۇراملىقتا توۋلايدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىن، يەنى يېڭى شارابتىن، زەيتۇن مېيىدىن، مال-ۋارانىڭ قوزىلىرىدىن بەرق تۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جېنى خۇددى مول سۇغىرىلغان باغدەك بولىدۇ، ئۇلار ئىككىنچى هېچ سولاشمايدۇ. **13** شۇ چاغدا قىزلار تۇرسۇلدا شادلىنىدۇ، يىگىتلەر ۋە مويسىپىتلارمۇ تەڭ شۇنداق بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى شاد-خۇراملىققا ئايلاندۇرىمەن؛ مەن ئۇلارغا تەسەللى بېرىپ، دەرد-ئەلەمنىڭ ئورنىغا ئۇلارنى شادلىققا چۆمدۈرىمەن. **14** مەن كاهىنلارنى موڭلىلىق بىلەن ۋېغىزلەيمەن، خەلقىم ئىلتىپاتىمغا قانائەت قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **15** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ راماھ شەھىرىدە بىر سادا، ئاچچىق يىغا-زارنىڭ يېغانى ئاڭلىنىدۇ، ـ بۇ راهىلەنىڭ تۇز بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاھ-زارلىرى؛ چۈنكى ئۇ بالىلىرى بولمىغاچقا، تەسەللىنى قوبۇل قىلمايۋېغان كۆتۈرىدۇ. **16** پەرۋەردىگار [ئۆنكۈغا] مۇنداق دەيدۇ: ـ يىغا-زارىڭنى توختات، كۆزلىرىڭنى ياشلاردىن تارت؛ چۈنكى مۇنۇ تارتقان جاپايىڭدىن مېۋە بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار دۈشمەننىڭ زېمىنىدىن قايتىدۇ؛ **17** بەرهەق، كېلەچىكىڭ ئۈمىدلىك بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ۋە سېنىڭ بالىلىرىڭ يەنە تۇز چېگرىسىدىن كىرىپ كېلىدۇ. **18** مەن دەرۋەقە ئەفرائىمنىڭ تۇزى توغرۇلۇق ئۈزۈكۈنۈپ: «سەن بەرگە شاش تورپاققا تەربىيە بە رگەندەك ساۋاق-تەربىيە بەردىڭ؛ ئەمدى بىزنى توۋا قىلدۇرغايسەن، بىز شۇنىڭ بىلەن توۋا قىلىپ قايتىپ كېلىمىز؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدۇرسەن؛ **19** چۈنكى بىز توۋا قىلدۇرۇلۇشىمىز بىلەن هەققەتەن توۋا قىلدۇق، بىز تۇزىمىزنى تونۇپ يەتكەندىن كېيىن، يوتىمىزنى ئۇردۇق، بىز ياشلىقىمىزدىكى [قىلمىشىنىڭ] شەرمۋ-هايىسى ئۈيەيلىدىن نومۇس قىلىپ، خىجالەتتە قالدۇق!» ـ دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. **20** ـ ئەفرائىم ماڭا نىسبەتەن جان-جىگەر بالام ئەمەسمۇ؟ چۈنكى مەن ئۇنى ئەيبلىگەن تەقدىردىمۇ، ئۇنى هەردائىم كۆڭۈلدە سېغىنىمەن؛ شۇڭا ئىچ-باغرىم ئۇنىڭغا ئاغرىۋاتىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا رەهىم قىلمىسام بولمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ـ شۇڭا تۇز ئۈگىگە يول بەلگىلىرىنى بېكىتىپ قويغىن؛ سەن سۈرگۈنگە ماڭغان يولغا، شۇ كۆتۈرۈلگەن يولغا كۆڭۈل قويۇپ دىققەت قىلغىن، هازىر شۇ يول بىلەن قايتىپ كەل، ئى جان-جىگىرىم ئىسرائىل قىزى، مۇشۇ شەھەرلىرىڭگە قاراپ قايتىپ كەل! **22** سەن قاچانغىچە تېنەپ يۈرىسەن، ئى يولدىن چىققۇچى قىزىم؟ چۈنكى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە يېڭى ئىش يارىتىدۇ؛ ـ ئايال كىشى باتۇرنىڭ ئۈستىدە ئېرەيدا يېيىشىپ خەۋەر ئالدۇ! **23** ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرگىنىمدە يەھۇدانىڭ زېمىنىدا ۋە شەھەرلىرىدە خەقلەر يەنە [يېرۇسالېم توغرۇلۇق]: «پەرۋەردىگار سېنى بەختلىق قىلغاي، ئى هەققانىيلىق تۇرغان جاي، پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ تېغى!» دەيدىغان بولىدۇ. **24** شۇ يەردە يەھۇدا ـ شەھەرلىرىدىكىلەر، دېهقانلار ۋە پادا باققۇچى كۆچمە-چارۋىچىلار هەممىسى بىللە تۇرىدۇ. **25** چۈنكى مەن هېرىپ كەتكەن جان ئىگىلىرىنىڭ هاجىتىدىن چىقىمەن، هەربىر هالدىن كەتكەن جان ئىگىلىرىنى يېڭىلاندۇرىمەن. **26** ـ مەن [پەرەمىيا] بۇنى ئاڭلاپ ۋېغاندىم، ئەتراپقا قاردىم، ناهايىتى تاتلىق تۈخلا پىتىمەن. **27** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل بىلەن يەھۇدا جەمەتىدە ئىنسان نەسلىنى ۋە ھايۋانلارنىڭ نەسلىنى تېرىپ تۇستۇرىمەن. **28** شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئۇلارنى يۇلۇش، سۇكۇش، هالاك قىلىش، ئاغدۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارغا نەزىرىنى سالغاندەك، مەن ئۇلارنى قۇرۇش ۋە تىكىپ تۇستۇرۇش ئۈچۈنمۇ ئۇلارغا نەزىرىنى سالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **29** شۇ كۈنلەردە ئۇلار يەنە: «ئاتىلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېگەن، شۇڭا بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالنى هېچ ئىشلەتمەيدۇ. **30** چۈنكى هەربىرىسى ئۆز گۇناهى ئۈچۈن ئۆلىدۇ؛ ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېگەنلەرنىڭ بولسا، ئۆزىنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ. **31** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى بىلەن يېڭى ئەھدە تۈزىمەن؛ **32** بۇ ئەھدە ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈز زېگەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ، شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولىدىن تۇتۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتە كلىگىنىمدە ئۇلار بىلەن تۈز زېگەندىم، گەرچە مەن ئۇلارنىڭ يولدىشى بولغان بولسامۇ، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۈزۈشكەن ئەھدەمنى بۇزغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **33** چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى: ـ مەن تۈز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ ئىچىگە سالىمەن، هەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ يازىمەن. مەن ئۇلارنىڭ ئىلاهى بولىمەن، ئۇلارمۇ مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **34** شۇندىن باشلاپ هېچكىم ئۆز يېقىنىغا يا كى ئۆز قېرىندىشىغا: ـ «پەرۋەردىگارنى تونۇغىن» دەپ ئۆگىنىپ يۈرمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە هەممىسى مېنى تونۇپ بولغان بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرىمەن هەمدە ئۇلارنىڭ گۇناهىنى هەرگىز ئېسىگە كەلتۈرمەيمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **35** ۋاياشىنى كۈندۈزدە نۇر بولسۇن دەپ بە رگەن، ئاي-يۇلتۇزلارنى كېچىدە نۇر بولسۇن دەپ بەلگىلىگەن، دولقۇنلىرىنى شارقىرتىپ دېڭىزنى قوزغايدىغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ (ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆنكۈغا نامىدۇر): ـ **36** ـ مۇشۇ بەلگىلىگەنلىرىم مېنىڭ ئالدىمدىن يوقاپ كەتسە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدىن بىر ئەل بولۇشتىن مەڭگۈ قېلىشى مۇمكىن. **37** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ يۇقىرىدا ئاسمانلار مۇچىلەرلەنسە، تۆۋەندە يەر ئۇللىرى تەكشۈرۈلۈپ بىلىنسە، ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىنىڭ قىلغان هەممە قىلمىشلىرى ئۈچۈنلىدىن ئۇلاردىن ۋاز كېچىپ تاشلىغۇچى بولىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **38** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شەھەر مەخسۇس ماڭا ئاتلىپ «هانانىيەلنىڭ مۇناری»دىن «دوقۇش دەرۋازىسى»غىچە قايتىدىن قۇرۇلىدۇ؛ **39** ئۇچۇلەم تانسىی قايتىدىن ئۇچۇلەش ئۈچۈن شۇ يەردىن « گارەب دۆكى» گىچە، ئاندىن گوئاتقا بۇرۇلۇپ سوزۇلىدۇ؛ **40** جەسەتلەر ۋە [قۇربانلىق] كۈللىرى تاشلىنىدىغان پۈتكۈل جىلغا، شۇنداقلا كىدرون دەريا‌سىغىچە هەم شەرقكە قارايدىغان «ئات دەرۋازىسى»نىڭ دوقۇشىغىچە ياتقان ئېتىزلارنىڭ هەممىسى پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەس دەپ هىسابلىنىدۇ؛ شەھەر قايتىدىن هېچ يۇلۇپ تاشلانمايدۇ، هەرگىز قايتىدىن ئاغدۇرۇپ تاشلانمايدۇ.

32 يەھۇدا پادىشاهى زەدەكىيانىڭ ئوننىنچى يىلى، يەرەميانىڭ پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز توۋەندە خاتىرىلەنگەن (شۇ يىل نەبوقادنەسارنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئىدى؛ **2** شۇ چاغدا بابىل پادىشاهىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغاندى؛ يەرەميا پەيغەمبەر بولسا يەھۇدا پادىشاهىنىڭ ئوردىسىدىكى قاراۋۇللارنىڭ هويلىسىدا قاماپ قويۇلغاندى. **3** چۈنكى يەھۇدا پادىشاهى زەدەكىيا ئۇنى ئەيىبلەپ: «نېمىشقا سەن: «مانا، مەن بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاهىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ، يەھۇدا پادىشاهى زەدەكىيا كالدىيەلەرنىڭ قولىدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ، چۈنكى ئۇ بابىل پادىشاهىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايۋېتىپ قالمايدۇ، ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىدۇ، ئۆز كۆزى بىلەن ئۇنىڭ كۆزىگە قارايدۇ. ئۇ زەدەكىيانى بابىلغا ئاپىرىدۇ، ئۇ مەن ئۇنىڭغا يېقىنلىشىپ تولۇق بىر تەرەپ قىلغۇچە شۇ

يەردە تۇرىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار، سىلەر كالدىيلەر بىلەن قارشىلاشسا كۈلرىمۇ غەلىبە قىلالمايسىلەر! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار» ـ دەپ بېشارەت بېرىسەن؟» ـ دەپ ئۇنى قامىپ قويغاندىي). 6 يەرەمىيا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلپ مۇنداق دېيىلدى ـ دېدى: ـ 7 مانا، تاغاڭ شاللۇمنىڭ ئوغلى ھانامەئەل ينىڭغا چىلپ: «تۇزۇڭ تۇچۇن ئاناتوتتىكى ئېتىزىمنى سېتىۋال، چۈنكى ئۇنى سېتىۋېلىشقا سېنىڭ ھەججەمەتلىك ھوقۇقۇڭ بار» ـ دەيدىغان بولىدۇ. 8 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەئەل، قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ينىمغا چىلپ ماڭا: «بنيامىننىڭ زېمىنىدىكى مېنىڭ ئاناتوتتىكى ئېتىزىمنى سېتىۋالغايسەن؛ چۈنكى ھەججەمەت ھوقۇقى سېنىڭكىدۇر؛ تۇزۇڭ تۇچۇن سېتىۋال» ـ دېدى، ئاندىن مەن بۇنىڭ ھەقىقەتەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. 9 شۇڭا مەن تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەئەلدىن ئاناتوتتىكى بۇ ئېتىزنى سېتىۋالدىم؛ پۇلنى، يەنى ئون يەتتە شەكەل كۈمۈشنى گەرگە سىلىپ تۇچىدىم. 10 مەن توختام خېتىنگە ئىمزا قويۇپ، تۇسىنگە مۇھۇرنى بېسىپ پېچەتلىدىم؛ بۇنىڭغا گۇۋاھچىلارنى گۇۋاھ بەرگۈزدۈم، كۈمۈشنى تارازىغا سالدىم؛ 11 توختام خېتىنى قولۇمغا ئالدىم، ـ بىرسىدە سودا تۇزۇمنى ۋە شەرتلىرى خاتىرىلىنىپ پېچەتلەنگەن، يەنە بىرسى پېچەتلەنمىگەندى ـ 12 ۋە مەن تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەئەلنىڭ كۆز ئالدىدا، بۇ سودا خېتىگە ئىمزا قويغان گۇۋاھچىلار ۋە قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ئولتۇرغان يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى ئالدىدا خەتلەرنى ماۋاسىپاھنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان باروققا تاپشۇردۇم. 13 تۇلارنىڭ ئالدىدا مەن باروققا مۇنداق تاپلاپ دېدىم: ـ 14 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەتلەرنى، يەنى پېچەتلەنگەن ۋە پېچەتلەنمىگەن بۇ توختام خەتلىرىنى ئېلىپ، بۇلار تۇزۇن ۋاقىتقىچە ساقلانسۇن دەپ ساپال ئىدىش ئىچىگە سالغىن؛ 15 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ كەلگۈسىدە بۇ زېمىندا ھەم ۋەيلەر، ھەم ئېتىزلار، ھەم تۇزۇمزارلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ. 16 مەن توختام خېتىنى نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان باروققا تاپشۇرغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدىم: ـ 17 «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! مانا، سەن ئاسمان-زېمىننى تۇز ۋۇجۇدۇڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە سوزۇلغان بىلىكىڭ بىلەن ياسىغانسەن؛ ساڭا ھېچقانداق ئىش تەس ئەمەستۇر؛ 18 سەن مىڭلىغان كىشىلە رگە رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىسەن ھەمدە ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنىمۇ كېيىن باللىرىنىڭ قوينىغا قايتۇرىسەن؛ ئاھ سەن ئۇلۇغ، قۇدرەت ئىگىسى تە ڭرىدۇرسەن ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ نامىڭدۇر؛ 19 ئوي-نىشانلىرىڭدا ئۇلۇغ، قىلغان ئىشلىرىڭدا قۇدرەتلىكسەن؛ كۆزلىرىڭ بىلەن ئىنسان باللىرىنىڭ تۇز يوللىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ مېۋىسى ۋىنچە ھەربىرىگە [ئىنئام ياكى جازا] قايتۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرىنى كۆزلىگۈچىدۇرسەن؛ 20 ـ سەن بۇگۈنكى كۈنگىچە مىسىر زېمىنىدا، ئىسرائىل ئىچىدە ھەم بارلىق ئىنسانلار ئارىسىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھەم كارامەتلەرنى ئايان قىلىپ كەلگەنسەن، شۇنداقلا شقا بۇگۈنگىچە سېنىڭ نامىڭ ئېغىزدىن-ئېغىزغا تارقىلىپ كەلىدە كتە. 21 سەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر قۇدرەتلىك قولۇڭ، سوزۇلغان بىلىكىڭ ۋە دەھشەتلىك ۋەھشەت ئارقىلىق تۇز خەلقىڭ ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغانسەن؛ 22 سەن تۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىمەن دەپ قەسەم قىلغان، سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بۇ زېمىنى تەقدىم قىلغانسەن. 23 تۇلار دەرۋەقە زېمىنغا كىرىپ ئۇنىڭغا ئىگە بولغان؛ لېكىن تۇلار سېنىڭ ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىغان، تەۋرات-قانۇن ۋۇجۇدىغا ماڭمىغان؛ تۇلارغا ئەمر قىلغانلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئەمەل قىلمىغان، شۇڭا سەن بۇ كۈلپەتلەرنىڭ ھەممىسىنى تۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈر دىگەنسەن. 24 مانا، شەھەرنى بېسىپ كىرىش ئۈچۈن سېپىلغا سېلىپ چىقىرىلغان دۇكۇلۇك-پوتەيلە رگە قارىغايسەن! قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ئاۋا ئۇيەيلىدىن شەھەر ھۇجۇم قىلىۋاتقان كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلماي قالمايدۇ؛ سەن ئالدىنئالا ئېتىقىنىڭ ھازىر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، مانا، تۇزۇڭ كۆرىسەن. 25 لېكىن سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، گەرچە شەھەر كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدىغان بولسىمۇ، ماڭا: «تۇزۇڭ تۇچۇن ئېتىزنى كۈمۈشكە سېتىۋال ۋە بۇنى گۇۋاھچىلارغا كۆرگۈزگىن!؟» ـ دېدىڭ». 26 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا چىلپ مۇنداق دېيىلدى:

ـ 27 مانا، مەن پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ ماڭا تەس چۈشىدىغان بىرەر ئىش بارمىدۇ؟ 28 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ شەھەرنى كالدىيلەرنىڭ قولىغا ۋە بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ تۇلار ئۇنى ئىگىلىۋالىدۇ. 29 بۇ شەھە رگە ھۇجۇم قىلىۋاتقان كالدىيلەر ئۇنىڭغا بىسىپ كىرىپ ئوت قويۇپ ئۇنى كۈيدۈرۋېتىدۇ؛ تۇلار شەھەردىكىلەرنىڭ ۋەيلىرىنىمۇ كۈيدۈرۋېتىدۇ؛ تۇلار بۇ ۋەيلەرنىڭ ئۈگىلىرى تۈستىدە مېنى غەزەپلەندۈرۈپ بائالغا ئىسرىق ياققان، يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قويغان. 30 چۈنكى ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار ياشلىقىدىن تارتىپ كۆز ئالدىمدا پەقەت رەزىللىكلا قىلىپ كەلمەكتە؛ ئىسرائىللار پەقەتلا ئۆز قوللىرى ياسىغانلار بىلەن غەزىپىمنى قوزغىغاندىن باشقا ئىش قىلمىغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 31 چۈنكى بۇ شەھەر قۇرۇلغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەھرىمنى شۇنداق قوزغىغۇچى بولۇپ كەلدىكى، مەن ئۇنى ئۆز يۈزۈمۇ ئالدىدىن يوقاتمىسام بولمايدۇ. 32 ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار ـ تۇلار ۋە تۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، ئەمىرلىرى كاھىنلىرى، پەيغەمبەرلىرى، يەھۇدا ئادەملىرى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ مېنى غەزەپلەندۈرگەن بارلىق رەزىللىكلا تۈپەيلىدىن [شەھەرنى يوقاتىمەن]. 33 تۇلار ماڭا يۈزىنى قاراتقان ئەمەس، بەلكى ماڭا ئارقىسىنى قىلىپ تەتۈر قاريغان، گەرچە مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ تۇلارغا ئۈگەتكەن بولسامۇ، تۇلار ئاڭلىماي تەلىم-تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى ھەت قىلغان. 34 تۇلار تۇز نامىم بىلەن ئاتالغان ئۆيدە يەرگىنچىلىك بۇتلىرىنى سېپىلىپ ئۇنى بۇلغىغان؛ 35 تۇلار تۇز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈپ «مولەك» كە ئاتاپ قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن «ھىنوم ئوغلىنىڭ جىلغىسى»دىكى، بائالغا بېغىشلانغان «يۇقىرى جايلار»نى قۇرۇپ چىققان؛ مەن تۇلارنىڭ بۇنداق ئىش قىلىشىنى زادى ئويۇپ باقمىغانمەن؛ تۇلارنىڭ يەھۇدانى گۇناھقا پاتقۇزۇپ، مۇشۇنداق لەنەتلىك ئىش قىلىشۇن دېگەن ئوي-نىيەتتە ھېچقاچان بولۇپ باقمىغانمەن. 36 سىلەر مۇشۇ شەھەر توغرۇلۇق: «دەرھەقىقەت، ئۇ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ئاۋا ئارقىلىق بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ!» ـ دەۋاتىسىلەر، لېكىن پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇشۇ شەھەر توغرۇلۇق ھازىر مۇنداق دەيدۇ: ـ 37 مانا مەن، مەن تۇلارنى غەزىپىم، قەھرىم ۋە زور ئاچچىقىم بىلەن ھەيدىۋەتكەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن يىغىمەن؛ مەن تۇلارنى قايتىدىن مۇشۇ يەر گە ئېپكېلىمەن؛ تۇلارنى ئامان-تىنچلىقتا تۇرغۇزىمەن. 38 تۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن تۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 39 مەن تۇلار ۋە تۇلاردىن كېيىن بولغان باللىرىنى بارلىق كۈنلىرىدە مەندىن ئەيمىنىپ ياخشىلىق كۆرسۈن دەپ، تۇلارغا بىر قەلب، بىر يولنى ئاتا قىلىمەن. 40 مەن تۇلارغا ئىلتىپات قىلىشتىن قولۇمنى ئىككىنچى ئۈزمەسلىكىم ئۈچۈن تۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزىمەن؛ تۇلارنىڭ قايتىدىن ينىمدىن چەتلىمەسلىكى ئۈچۈن مەن قەلبىگە قورقۇنچىمنى سالىمەن. 41 مەن تۇلارغا ياخشىلىق ئاتا قىلىشتىن ھۇزۇر ئېلىپ شادلىنىمەن ۋە پۈتۈن قەلبىم، پۈتۈن جېنىم بىلەن تۇلارنى مۇشۇ زېمىنغا تىكىپ تۇرغۇزىمەن! 42 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن خۇددى بۇ خەلقىنىڭ بېشىغا بۇ دەھشەتلىك كۈلپەتنىڭ ھەممىسىنى چۈشۈرگىنىمدەك، مەن تۇلار توغرۇلۇق ۋەدە قىلغان بارلىق بەخت-بەركەتلەرنى تۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ 43 سىلەر مۇشۇ زېمىن توغرۇلۇق: «تۇ ۋەيرانە، ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىزدۇر؛ كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان!» دەيسىلەر. لېكىن كەلگۈسىدە ئۇنىڭدا ئېتىزلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ! 44 بنيامىننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلىردا، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، [جەۋۇبتىكى] تاغلىق شەھەرلىردە، غەربتىكى «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، [يەھۇدانىڭ] جەۋۇبي بايا ۋاۋلىرىدىكى شەھەرلەردىمۇ كىشىلەر قايتىدىن كۆرۈشكە ئېتىزلارنى سېتىۋالىدۇ، توختام خەتلىرىگە ئىمزا قويىدۇ، مۇھۇرلەپ، گۇۋاھچىلارنى گۇۋاھقا ھازىر قىلىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

33

يەرەمىيا تېخى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا قامىپ قويۇلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا ئىككىنچى قېتىم چىلپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئىشنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار، ئىشنى شەكىللەندۈرگۈچى ھەم ئۇنى بېكىتكۈچى مەنكى پەرۋەردىگار

مۇنداق دەيمەن ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ نامىمدۇر ـ **3** ماڭا ئىلتىجا قىل، مەن ساڭا جاۋاب قايتۇرىمەن، شۇنداقلا سەن بىلمەيدىغان، ئېيۇك ھەم تىلسىمات ئىشلارنى ساڭا ئايان قىلىمەن. **4** چۈنكى [دۈشمەننىڭ] دۆلىتى-پوتەيلىرىگە ھەم قىلىچغا تاقابىل تۇرۇشقا ئىستىھكاملار قىلىش ئۈچۈن چېقىلغان بۇ شەھەردىكى ۋەيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئوردىلىرى توغرۇلۇق ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **5** «كالدىيلەر بىلەن قارشىلىشىمەن» دەپ شەھەر رگە كىرگەنلەرنىڭ ھەممىسى، پەقەت مەن غەزىپىم ۋە قەھرىمدە ئۇرىتۇۋەتكەنلەرنىڭ جەسەتلىرى بىلەن بۇ ۋەيلەرنى تولدۇرۇش ئۈچۈن كەلگەنلەر، خالاس. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكى ئۈچەيلىدىن يۈزۈمنى بۇ شەھەردىن ئۆرۈپ يوشۇرغانىمەن. **6** ھالبۇكى مانا، مەن بۇ شەھەر رگە شىپا قىلىپ دەردىگە دەرمان بولىمەن؛ مەن ئۇلارنى ساقايتىمەن، ئۇلارغا چەكسىز ئارامبەخش ھەم ھەقىقەتنى يېشىپ ئايان قىلىمەن. **7** مەن يەھۇدانى ھەم ئىسرائىلنى سۈرگۈندىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن؛ ئۇلارنى ئاۋۋالقىدەك قۇرۇپ چىقىمەن. **8** مەن ئۇلارنى مەن بىلەن قارشىلىشىپ گۇناھقا پېتىپ سادىر قىلغان بارلىق قەبىھلىكىدىن پاكلاندۇرىمەن، مېنىڭ ئالدىمدا گۇناھقا پېتىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرىمەن، **9** يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپاتنى ئاڭلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بۇ [شەھەر] كىشىنى شادلاندۇرۇپ، تۆرۈمگە مەدھىيەلەرنى قوزغاپ، شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ نام-شۆھرەت ھاسىل قىلىدۇ؛ ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپات ۋە ئارامبەخشلىكتىن [مەندىن] قورقۇپ تىترەيدىغان بولىدۇ. **10** مەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مۇشۇ يەر توغرۇلۇق: «تۇ بىر خارابلىك، ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولدى!» دەيسىلەر ـ دۇرۇس. لېكىن خارابە بولغان، ئادەمزاتسىز، ئاھالىسىز، ھايۋاناتسىز بولغان يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كوچىلىرىدا **11** يەنە تاماشىنىڭ ساداسى، شاد-خۇراملىق ساداسى ۋە ئۆي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە «تەشەككۇر قۇربانلىقلىرى»نى ئاپارغانلارنىڭ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى يەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەيدىغان ئاۋازلىرى قايتىدىن ئاڭلىنىدۇ، چۈنكى مەن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ زېمىندىكى ئاۋاتلىقنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ خارابە بولغان ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولغان بۇ يەردە ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىدە قوي باققۇچىلارنىڭ ئۆز پادىلىرىنى ياتقۇزىدىغان قوتانلىرى قايتىدىن بار بولىدۇ. **13** [جەۋبي] تاغلىقتىكى شەھەرلەردە، [غەربتىكى] يەھۇدانىڭ «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، جەۋبي بىاباۋانلاردىكى شەھەرلەردە، بنيامىننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلىردا ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدىمۇ قوي پادىلىرى ئۆلار نى سانىغۇچىنىڭ قولى ئاستىدىن قايتىدىن ئۆتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ھەم يەھۇدا جەمەتىگە ئېيتقان شەپقەتلىك ۋەدەمگە ئەمەل قىلىمەن. **15** شۇ كۈنلەر ۋە ئۇ چاغدا مەن داۋۇت نەسىلدىن «ھەققانىي شاخ»نى زېمىندا ئوستۇرۇپ چىقىرىمەن، ئۇ زېمىندا توغرا ھۆكۈم ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. **16** شۇ كۈنلەردە يەھۇدا قۇتقۇزۇلىدۇ، يېرۇسالېم ئارامبەخشتە تۇرىدۇ؛ [شۇ چاغدا] يېرۇسالېم: «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزدۇر» دېگەن نام بىلەن ئاتىلىدۇ. **17** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ داۋۇتنىڭ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا لايىق نەسىلى ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ، **18** ياكى لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلاردىن، «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»، «ئاشلىق ھەدىيە» ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى مېنىڭ ئالدىمدا دائىم سۇندىغان ئادەم ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ. **19** پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **20** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مېنىڭ كۈندۈز بىلەن تۇ زگەن ئەھدەمنى ۋە كېچە بىلەن تۇ زگەن ئەھدەمنى بۇزۇپ، كۈندۈز ۋە كېچىنى ئۆز ۋاقتىدا كەلمەيدىغان قىلىپ قويساڭلار، **21** شۇ چاغدا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت بىلەن تۇ زگەن ئەھدەم بۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا: «ئۆز تەختىگىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر ئوغلۇڭ دائىم بولىدۇ» دېگىنىم ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ ۋە خىزمەتكارلىرىم، كاھىنلار بولغان لاۋىيلار بىلەن تۇ زگەن ئەھدەم بۇزۇلغان بولىدۇ.

22 ئاسمانلاردىكى قوشۇنلار بولغان يۇلتۇزلارنى ساناپ بولغلى بولمىغاندەك، دېڭىزدىكى قومۇلارنى تۆچلەپ بولغلى بولمىغاندەك، مەن قۇلۇم داۋۇتنىڭ نەسلىنى ۋە ئۆزۈمگە خىزمەت قىلىدىغان لاۋىيلارنى كۆپەيتىمەن. **23** پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **24** بۇ خەلقنىڭ: «پەرۋەردىگار ئۆزى تاللىغان بۇ ئىككى جەمەتنىن ۋاز كېچىپ، ئۇلارنى تاشلىدى» دېگىنىنى بايقىمىدىڭمۇ؟ شۇڭا ئۇلار مېنىڭ خەلقىمنى: «كەلگۈسىدە ھېچ بىر ئەل-دۆلەت بولمايدۇ» دەپ كۆز ئالدىغا كېلتۈرىدۇ. **25** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ كۈندۈز ۋە كېچىنى بېكىتكەن ئەھدەم ئۆزىگىرىپ كەتسە، ياكى ئاسمان-زېمىندىكى قانۇنىيەتلەرنى بېكىتمىگەن بولسام، **26** مەن ياقۇپنىڭ نەسىلدىن ۋە داۋۇتنىڭ نەسىلدىن ۋاز كېچىپ ئۇلارنى تاشلايدىغان بولىمەن، شۇنىڭدەك ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ نەسلى ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈش ئۈچۈن [داۋۇتنىڭ] نەسلىدىن ئادەم تاللىمايدىغان بولىمەن! چۈنكى بەرھەق، مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇلارغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىمەن.

34 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، پۈتۈن قوشۇنى ۋە ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنغان بارلىق پادىشاھلىقلار ۋە ئەللەرنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمغا ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەر گە جەڭ قىلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كەلگەن سۈز: ـ **2** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ زەدەكىيانىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **3** سەن بولسالا، ئۇنىڭ قولدىن قاچالمايسەن، بەلكى سەن تۇتۇلۇپ ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىسەن، سېنىڭ كۆزلىرىڭ بابىل پادىشاھنىڭ كۆزلىرىگە قارايدۇ، ئۇنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۈزلىشىسەن ۋە سەن بابىلغا سۈرگۈن بولۇپ كېتىسەن. **4** لېكىن، ئى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلا؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۇغراڭدا مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن قىلىچ بىلەن ئۆلمەيسەن، **5** سەن ئامان-تىنچلىقتا ئۆلىسەن؛ ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئۆز ئۆڭدىن ئىلگىركى پادىشاھلار ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ خۇشبۇيي ياققانىدەك ئۇلار ئوخشاشلا سەن ئۈچۈنمۇ [خۇشبۇيي] ياقىدۇ؛ ئۇلار سەن ئۈچۈن: «ئاھ، شاھىم!» دەپ ماتەم تۇتىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق ۋەدە قىلغانىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر بۇ سۈزلەرنىڭ ھەممىسىنى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىياغا يېرۇسالېمدا ئېيتتى. **7** شۇ چاغدا بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدا ۋە يەھۇدادىكى قالغان شەھەرلەردە، يەنى لاقىشتا ۋە ئازىكاھتا جەڭ قىلىۋاتاتتى؛ چۈنكى يەھۇدادىكى مۇستەھكەم شەھەرلەر ئارىسىدىن پەقەت بۇلارلا ئىشغال بولمىغاندى. **8** پادىشاھ زەدەكىيا [قۇللىرىمىزغا] ئازادلىق جاكارلايلى دەپ يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەن ئەھدىنى كېسىپ تۇ زگەندىن كېيىن، پەرۋەردىگاردىن تۇۋەندىكى بۇ سۈز يەرەمىياغا كەلدى **9** (ئەھدە ۋىچىە ھەربىرى ئۆز ئىبراني قۇللىرىنى، ئەر بولسۇن، قىز-ئايال بولسۇن، قېيۇۋېتىشى كېرەك ئىدى، ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشى بولغان يەھۇدىينى قۇللۇقتا قالدۇرماسلىقى كېرەك ئىدى. **10** ئەھدىگە قوشۇلغان بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق شۇنىڭغا، يەنى ھەرقايسىسىمز ئۆز قۇلى ياكى دېدىكىنى قېيۇۋېتىمىلى، ئۇلارنى قۇللۇقتا قالدۇرۇۋەرمەيلى دېگەن سۈزىگە ۋىسۈنۈپ ئۇلارنى قېيۇۋەتتى. **11** لېكىن ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار بۇ يولدىن يېنىپ قېيۇۋەتكەن قۇل-دېدەك كەلرنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالدى. ئۇلار بۇلارنى قايتىدىن مەجبۇرىي قۇل-دېدەك قىلدۇالدى). **12** ـ شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىرنىڭ زېمىندىن، يەنى «قۇللۇق ئۆيى»دىن چىقارغىنىمدا، ئۇلار بىلەن ئەھدە تۇ زگەنىدىم، **14** [شۇ ئەھدە ۋىچىە] ھەربىرىڭلار يەتتىنچى يىلدا سىلە رگە ئۆزىنى ساتقان ھەرقايسى قېرىندىشىڭلار بولغان ئىبراني كىشىلىرىنى قېيۇۋېتىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ قۇللۇقۋە ئۈڭدا ئالتە يىل بولغاندىن كېيىن، سەن ئۇنى ئازادلىققا قېيۇۋېتىشىڭ كېرەك، دېگەنىدىم. لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بۇنى ئاڭلىماي ھېچ قۇلاق سالمىغان. **15** لېكىن سىلەر بولساڭلار، [شۇ يامان يولدىن] يېنىپ، كۆز ئالدىمدا دۇرۇس ئىشنى كۆرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىغا «ئازاد بول» دەپ

جاكارلىدىكلار، شۇنىڭدەك تۆز نامىم بىلەن ئاتالغان ۋىدە ئەھدە تۈزۈدىكلار؛ 16 لېكىن سىلەر يەنە يېنىپ مېنىڭ نامىمغا داغ كەلتۈرۈپ، ھەربىرىڭلار تۆز رايىغا قويۇۋەتكەن قۇلنى ھەم ئىختىيارىغا قويۇۋەتكەن دىدە كىنى قايتۇرۇۋۇلىپ قايتىدىن تۆز ۋاكارغا قۇل-دىدەك بولۇشقا مەجبۇرلىدىڭلار. 17 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىڭلار، ھەربىرىڭلار تۆز قېرىندىشىڭلارغا، ھەربىرىڭلار تۆز يېقىنىڭلارغا ئازاد بولۇڭلار دەپ ھېچ جاكارلىمىدىڭلار، مانا، مەن سىلە رگە بىر خىل ئازادلىقنى ـ يەنى قىلىچقا، ۋاباغا ۋە قەھەتچىلىككە بولغان بىر ئازادلىقنى جاكارلايمەن؛ سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا بىر ۋەھشەت باسقۇچى قىلىمەن. 18 شۇنىڭ بىلەن مەن ئەھدەمنى بۇزغان، كۆز ئالدىمدا كېپىنىپ تۇ زگەن ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلمىغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇلار تۆزلىرى سويۇپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئوتتۇرىسىدىن ئوتتىكەن ھېلىقى موزايدەك قىلىمەن؛ 19 يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئەمىرلىرى، ئوردىدىكى ئەلەمدارلار، كاھىنلار، شۇنىڭدەك موزاينىڭ ئىككى پارچىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتتىكەن بارلىق خەلقنى بولسا، 20 مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئوزۇق بولىدۇ؛ 21 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا، شۇنداقلا سىلە رگە ھۇجۇم قىلىشتىن چېكىنىپ ئۆزغان بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 22 مانا، مەن ئەمر قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ۋە ئۇلار بۇ شەھەر ئالدىغا يەنە كېلىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ۋە مەن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيرانە، ھېچ ئادەمزاتسىز قىلىمەن.

35

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ كۈنلىردە، پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا سۆز كېلىپ: ـ 2 «رە كابنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىگە ئاپىرىپ، ئۇنىڭ كىچىك ۋىلىرىنىڭ بىرىگە تە كلىپ قىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا شاراب ئۆتقىن» ـ دېيىلدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مەن خاباززنىيانىڭ نەۋرىسى، يەرەمىيانىڭ ئوغلى جائازانىيانى، ئۇنىڭ ئۇكىلىرىنى ۋە بارلىق بالا-چاقىلىرىنى، شۇنىڭدەك رە كابنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئېلىپ كېلىشكە چىقتىم؛ 4 مەن ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىگە، ئىگداليانىڭ ئوغلى، خۇدانىڭ ئادىمى بولغان ھاناننىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋەلىك ۋېنىگە ئاپاردىم؛ بۇ ئۆي ئەمىرلەرنىڭ ۋېنىنىڭ يېنىدا، شاللۇمنىڭ ئوغلى، ئىشىكچاقار ماتاسىيانىڭ ۋېنىنىڭ ئۈستىدە ئىدى؛ 5 مەن رە كابنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ ئالدىغا شارابقا لىق تولغان پىيالىلەر ۋە قەدەھلەرنى قويۇپ ئۇلارغا: «شارابقا ئېغىز تېگىڭلار!» ـ دېدىم.

6 ئۇلار ماڭا مۇنداق دېدى: «بىز شارابنى ئىچمەيمىز؛ چۈنكى ئەجدادىمىز رە كابنىڭ ئوغلى يوناداب بە زگە: «سىلەر ۋە ئوغۇل-ئەۋلادلىرىڭلار زادى شاراب ئىچمە ڭلار؛ 7 يەنە كېلىپ ۋېيلەرنى قۇرما ڭلار، نە ئۇرۇق تېرما ڭلار، نە ئۇزۇمزارلارنى تىكمە ڭلار، نە بۇلاردىن ھېچقايسىسىغا زادى ئىگە بولما ڭلار؛ بارلىق كۈنلىرىڭلاردا چېدىرلاردا تۇرۇڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر تۇرۇۋاتقان زېمىندا تۇزۇن كۈنلەرنى كۆرىسىلەر» ـ دەپ ئەمر قالدۇرغان. 8 شۇنىڭ بىلەن بىزنىڭ ئەجدادىمىز رە كابنىڭ ئوغلى يوناداب ئۈچۈن: «بارلىق كۈنۈڭلەردە زادى شاراب ئىچمە ڭلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، بىز ۋە بىزنىڭ ئايالىلىرىمىز ھەم ئوغۇل-قىزلىرىمىز ئۈنىڭ ئەمرىگە تولۇق ئەمەل قىلىپ كەلگەنمىز؛ 9 بىز يەنە ئۆزىمىزگە ۋېيلەرنى سالمىغان؛ بىزدە ھېچ ئۈزۈمزار، ئېتىز، ئۇرۇق دېگەنلەر يوق؛ 10 بەلكى بىز چېدىرلاردا تۇرۇپ كەلدۇق، ئەجدادىمىز يوناداب بە زگە بارلىق ئەمر قىلغانلىرىغا ئەمەل قىلىپ كەلدۇق. 11 لېكىن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زېمىنغا بېسىپ كە رگەندە، شۇنداق ئىش بولدىكى، بىز: «بارايلى، كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى ھەم سۈريەنىڭ قوشۇنىدىن قېچىپ يېرۇسالېم شەھىرىگە كىرەيلى» ـ دېدۇق. مانا شۇ سەۋەبتىن يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتىمىز». 12 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 13 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بارغىن، يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: ـ بۇنىڭدىن تەربىيە ئالمامسىلەر، شۇنىڭدەك مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 ـ مانا، رە كابنىڭ ئوغلى يوناداب ئوغۇل-پەرزەنتلىرىگە «شاراب ئىچمە ڭلار» دەپ تاپىلىغان سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىنىپ كەلگەن؛ بۇگۈنكى كۈنگىچە ئۇلار ھېچ شاراب ئىچىپ باقمىغان، چۈنكى ئۇلار ئاتىسىنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلغان. لېكىن مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سىلە رگە سۆز قىلىپ كەلگەن بولساممۇ، سىلەر ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر. 15 مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى تەۋە تىپ: «ھەربىرىڭلار ھازىر تۆز رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىپ، قىلمىشىڭلارنى تۈزىتىڭلار، باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ چوقۇنما ڭلار؛ شۇنداق قىلسا ڭلار مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىنىدا تۇرۇۋېرىسىلەر» دەپ كەلگەنمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىي ھېچ ئاڭلىمىغانسىلەر. 16 بەرھەق، رە كابنىڭ ئوغلى يوناداب ئىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇلارغا تاپىلىغان ئەمرىگە ئەمەل قىلغان؛ لېكىن بۇ خەلق ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغاندۇر. 17 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھەم يېرۇسالېمنىڭ ئۈستىگە مەن ئالدىنئالا ئېيتقان بارلىق بالا-ئىشىپەتنى چوشۇرىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارغا سۆز قىلغان، لېكىن ئۇلار ئاڭلىمىغان؛ مەن ئۇلارنى چاقىرغان، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمىگەن».

18 ئاندىن يەرەمىيا رە كاب جەمەتىگە مۇنداق دېدى: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر ئاتا ڭلار يوناداب ئىنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلىپ، بارلىق يولىورۇقلىرىنى تۇتۇپ، سىلە رگە تاپىلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى يېنچە ئىش كۆرۈپ كەلگەنسىلەر، ـ 19 ئەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ رە كابنىڭ ئوغلى يوناداب ئىنىڭ ئەۋلادىدا خىزمەت قىلغۇچى ھە رگىز ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ.

36

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن تۆۋەندىكى سۆز كەلدى: ـ 2 تۆز ئۈگىگە ئورام قەغەز ئالغىن؛ ئۇنىڭغا يوسىيانىڭ كۈنلىردە ساڭا سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ بۇگۈنكى كۈنگىچە مەن ئىسرائىلنى ئەيىبلىگەن، يەھۇدانى ئەيىبلىگەن ھەم بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلىگەن، ساڭا ئېيتقان سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يازغىن. 3 يەھۇدانىڭ جەمەتى بەلكىم مەن ئېشىغا چوشۇرمەكچى بولغان بارلىق بالا-ئىشىپەتنى ئاڭلاپ، ھەربىرى تۆزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكىن؛ ئۇلار شۇنداق قىلسا، مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا نېريانىڭ ئوغلى بارۇقنى چاقىردى؛ بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر ئورام قەغەز ئۈگە يېزىپ بەردى. 5 يەرەمىيا بارۇققا تاپىلاپ مۇنداق دېدى: ـ تۆزۈم قامالىپ ۋېيلىنىمەن؛ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىگە كىرىشىمگە رۇخسەت يوق؛ لېكىن تۆزۈڭ بېرىپ كىرگىن؛ 6 پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىدە روزا تۇتقان بىر كۈنىدە، سەن ئاغزىمدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ يازغىن، پەرۋەردىگارنىڭ بۇ ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىنى خەلقىنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزگىن، ھەممە شەھەرلەردىن كەلگەن يەھۇدادىكىلەرنىڭ قۇلىقىغىمۇ يەتكۈزگىن.

7 ئۇلار بەلكىم پەرۋەردىگار ئالدىغا دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلىپ ھەربىرى تۆزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلقىگە ئاگاھلاندۇرغان غەزىپى ۋە قەھرى دەھشەتلىكتۇر. 8 نېريانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا تاپىلىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى ئوقۇپ جاكارلىدى. 9 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم تەختىكە ئولتۇرغان بەشىنچى يىلى توققۇزىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، بارلىق يېرۇسالېمدىكىلەر ھەمدە يەھۇدا شەھەرلىرىدىن چىقىپ يېرۇسالېمغا كەلگەن بارلىق خەلق ئۆچۈن، پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر مە زگىل روزا تۇتۇشىمىز كېرەك دەپ ئېلان قىلىندى. 10 شۇ ۋاقىت بارۇق پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىگە كىرىپ، ئۈستۈنكى شافانىنىڭ ئوغلى گەماريانىڭ ۋېنىدە تۇرۇپ، يەرەمىيانىڭ سۆزلىرىنى بارلىق خەلقىنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى؛ بۇ ئۆي پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ يۇقىرىقى ھويلىسىدىكى «يېڭى دەرۋازا»غا جايلاشقاندى. 11 شافاننىڭ نەۋرىسى، گەماريانىڭ

ئوغلى مىكاھ بولسا يازمىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسگە قۇلاق سالدى. **12** ئاندىن ئۇ پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ پۈتۈچىنىڭ ئۆيىگە كىرىۋىدى، مانا، ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە ئولتۇراتتى، پۈتۈچىي ئەلىشاما، شېمايانىڭ ئوغلى دېلايا، ئاكبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان، شافانىڭ ئوغلى گەماريا ۋە ھانانيانىڭ ئوغلى زەدەكىيا قاتارلىق بارلىق ئەمىرلەر شۇ يەردە ئولتۇراتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن مىكاھ بارۇقنىڭ سۆزلىگەنلىرىنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغاندا تۆرىي ئاكلىغان بارلىق سۆزلەرنى تۆلارغا بايان قىلدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمىرلەر كۇشىنىڭ چەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى يەھۇدىينى بارۇقنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ تۆنىگىنا: «سەن خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغان ئوراىم يازمىنى قولۇڭغا ئېلىپ يېنىمىزغا كەل» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق ئوراىم يازمىنى قولىغا ئېلىپ تۆلارنىڭ يېنىغا كەلدى. **15** تۆلار تۆنىگىنا: «ئولتۇر، تۆنى قۇلىقىمىزغا يەتكۈزۈپ ئوقۇپ بەر» ـ دېدى. بارۇق تۆنى تۆلارغا ئاكلىتىپ ئوقۇدى. **16** شۇنداق بولدىكى، تۆلار بارلىق سۆزلەرنى ئاكلىغاندا، ئالاقزادە بولۇپ بىر-بىرىگە قارىشىپ: «بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا يەتكۈزمىسەك بولمايدۇ» ـ دېدى. **17** ئاندىن بارۇقتىن: «يۈزگە دېگىن ئەمدى، سەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قانداق يازدىڭ؟ تۆلارنى يەرەميانىڭ تۆز ئاغزىدىن ئاكلىدىكەنۇ؟» ـ دەپ سوردى. **18** بارۇق تۆلارغا: «تۆ بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى تۆز ئاغزىي بىلەن ماڭا ئېيىتى، مەن ئوراىم قەغەز ئۈگە سياھ بىلەن يازدىم» ـ دېدى. **19** ئەمىرلەر بارۇققا: «بارغىن، سەن ۋە يەرەميا مۇكۈزۈپلىكلار، قەيەردە بولسا ئاكلار ھېچكىمگە بىلدۈرمە گلار» ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن تۆلار ئوراىم يازمىنى پۈتۈچىي ئەلىشامانىڭ ئۆيىگە تىقىپ قويۇپ، ئوردىدا كىرىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا كېلىپ، بۇ بارلىق سۆزلەرنى تۆنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى. **21** پادىشاھ يەھۇدىينى يازمىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتتى، ئۇ تۆنى ئەلىشامانىڭ ئۆيىدىن ئېپكەلدى. يەھۇدىي تۆنى پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا ۋە پادىشاھنىڭ يېنىدا تۇرغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى. **22** شۇ چاغ توققۇزىنچى ئاي بولۇپ، پادىشاھ «قىشلىق ئوي»دە ئولتۇراتتى؛ ئۆتۈك ئالدىدىكى ئوچاقتا ئوت قالاقلىق ئىدى. **23** شۇنداق بولدىكى، يەھۇدىي تۆنىگىدىن ئوچ-ئوت سەھىپىنى ئوقۇغاندا، پادىشاھ قەلەمتىراشى بىلەن بۇ قىسمىنى كېسىپ، يازمىنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ ئوتنا كويۇپ يوقىغۇچە ئوچاقتىكى ئوتقا تاشلىدى. **24** لېكىن بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئاكلىغان پادىشاھ يا كى خىزمەتكارلىرىنىڭ ھېچقايسىسى قورقمىدى، تۆلاردىن كىيىم-كېچىە كلىرىنى يىرتقانلار يوق ئىدى. **25** تۆنىڭ ئۆستىگە ئەلناتان، دېلايا ۋە گەماريالار پادىشاھتىن ئوراىم يازمىنى كويدۇرمەسلىكنى ئۆتۈنگەنىدى، لېكىن ئۇ تۆلارغا قۇلاق سالمىدى. **26** پادىشاھ بولسا شاھزادە يېراھمەئەل، ئازرىئەلنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە ئابدەئەلنىڭ ئوغلى شەلەمىيانى پۈتۈچىي بارۇقنى ۋە يەرەميا پەيغەمبەرنى قولغا ئېلىشقا ئەۋەتتى؛ لېكىن پەرۋەردىگار تۆلارنى يوشۇرۇپ ساقلىدى. **27** پادىشاھ بارۇق يەرەميانىڭ ئاغزىدىن ئاكلاپ يازغان سۆزلەرنى خاتىرىلىگەن ئوراىم يازمىنى كويدۇرۇۋەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەميانىڭ كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **28** يەنە بىر ئوراىم قەغەزنى ئېلىپ، ئۆنىگىنا يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم كويدۇرۇۋەتكەن بىرىنچى ئوراىم يازمىدا خاتىرىلەنگەن بارلىق سۆزلەرنى يازغىن. **29** ۋە يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن بۇ ئوراىم يازمىنى كويدۇرۇۋەتتىڭ ۋە مېنىڭ ئوغرۇلۇق: سەن بۇنىڭغا: «بابىل پادىشاھى چوقۇم كېلىپ بۇ زېمىننى ۋەيران قىلدۇ، ئۆنىگىدىن ھەم ئىنسانىنى ھەم ھايۋانىنى يوقىتىدۇ» ـ دەپ يېزىشقا قانداقمۇ پېتىندىڭ؟» ـ دېدىڭ. **30** شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆنىڭ نەسىلدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا ھېچ ئادەم بولمايدۇ؛ ئۆنىڭ جەسىتى سىرتقا تاشلۇېتىلىپ كۈندۈزدە ئىسسىقتا، كېچىدە قىراۋدا ئوچۇق ياتىدۇ. **31** مەن ئۆنىڭ ۋە نەسىلىنىڭ بېشىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ بېشىغا قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى چۈشۈرىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ ئۆستىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۆستىگە ھەم يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئۈستىگە مەن ئۇلارغا ئاگاھلاندۇرغان بارلىق كۈلپەتلەرنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان. **32** شۇنىڭ بىلەن يەرەميا باشقا بىر ئوراىم قەغەزنى ئېلىپ نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇققا بەردى؛ ئۇ يەرەميانىڭ ئاغزىغا قاراپ يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم ئوتتا كويدۇرۇۋەتكەن ئوراىم يازمىدا خاتىرىلەنگەن ھەممە سۆزلەرنى يازدى؛ ئۇلار بۇ سۆزلە رگە ئوخشايدىغان باشقا كۆپ سۆزلەرنمۇ قوشۇپ يازدى.

37 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زەدەكىيانى يەھۇدانىڭ زېمىنغا پادىشاھ قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى كونىيانىڭ ئورنىغا ھۆكۈم سۈرىدى. **2** ئۇ، يا كى خىزمەتكارلىرى، يا كى زېمىندىكى خەلق يەرەميا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزلىرىگە ھېچ قۇلاق سالمىدى. **3** پادىشاھ زەدەكىيا شەلەمىيانىڭ ئوغلى يەھۇكالنى ھەم كاھىن مائاسىياھنىڭ ئوغلى زەفانىيانى يەرەميا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ تۆنىگىنا: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەن» ـ دېگۈزدى **4** (شۇ چاغدا يەرەميا زىنداندا قاماقلىق ئەمەس ئىدى؛ ئۇ خەلق ئارىسىغا چىقىپ-كىرىشكە ئەركىن ئىدى. **5** پىرەئۇننىڭ قوشۇنى مىسىردىن چىققانىدى؛ يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغان كالدىيلەر بۇلارنىڭ خەۋىرىنى ئاكلاپ يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ كەتكەنىدى). **6** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەميا پەيغەمبەر گە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **7** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنى ماڭا ئىلتىجا قىلدۇرۇپ ئەزەدىشكە ئەۋەتكەن يەھۇدا پادىشاھىغا مۇنداق دە گلار: ـ مانا، سىلە گە ياردەم بېرىمىز دەپ چىقىپ كەلگەن پىرەئۇننىڭ قوشۇنى بولسا، ئۆز زېمىنىغا، يەنى مىسىرغا قايتىپ كېتىدۇ. **8** ئاندىن كالدىيلەر بۇ شەھەر گە قايتىپ كېلىپ جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ، ئۇنى ئوت قويۇپ كويدۇرۇۋېتىدۇ. **9** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالداپ: «كالدىيلەر بىزدىن چېكىنىپ كەتكەن» ـ دېمە گلار؛ ئۇلار كەتكەن ئەمەس! **10** چۈنكى گەرچە سىلەر ئۆز ئۇ گلارغا جەڭ قىلىدىغان كالدىيلەرنىڭ تولۇق قوشۇنىنى ئۇرۇۋەتكەن بولساگلارمۇ ۋە ئۇلارنىڭكىدىن پەقەت يارىلانغانلارلا قالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەربىرى يەنىلا ئۆز چېدىرىدىن ئورۇپ بۇ شەھەرنى ئوت قويۇپ كويدۇرۇۋەتكەن بولاتتى. **11** پەرەئۇننىڭ قوشۇنى ئۆزىگىلدىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ ئورغان ۋاقىتتا، شۇ ۋەقە يۈز بەردى: ـ **12** يەرەميا بىنيامىندىكى زېمىنغا يول ئېلىپ، شۇ يەردىكى يۇرتداشلىرى ئارىسىدىن ئۆز نېسىۋىسىنى ئىگىلەش ئۈچۈن يېرۇسالېمدىن چىققانىدا، **13** ئۇ «بىنيامىن دەرۋازىسى»غا يەتكەندە، ھانانيانىڭ نەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئوغلى كۈزەت بېگى ئىرىيا شۇ يەردە ئورانتى؛ ئۇ: «سەن كالدىيلە رگە چېكىنىپ تەسلىم بولماقچىسەن!» دەپ ئۇنى ئۇتۇۋالدى. **14** يەرەميا: «يالغان! مەن كالدىيلەر تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولماقچى ئەمەسەن!» ـ دېدى. لېكىن ئۇ ئۇنىگىغا قۇلاق سالمىدى؛ ئىرىيا يەرەميانى قولغا ئېلىپ ئۇنى ئەمىرلەر ئالدىغا ئاپاردى. **15** ئەمىرلەر بولسا يەرەميادىن غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرغۇزۇپ، ئۇنى دىۋانبېگى يوناتاننىڭ ئۆيىدىكى قامانقانىغا سولدى؛ چۈنكى ئۇلار شۇ ئۆينى زىندانغا ئايلاندۇرغانىدى. **16** يەرەميا زىنداندىكى بىر گۈنداخانىغا قامىلىپ، شۇ يەردە ئۇزۇن كۈنلەر ياتقاندىن كېيىن، **17** زەدەكىيا پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ شۇ يەردىن ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاستىرتىن ئۇنىگىدى: «پەرۋەردىگاردىن سۆز بارمۇ؟» دەپ سوردى. يەرەميا: «بار؛ سەن بابىل پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىسەن» ـ دېدى. **18** يەرەميا زەدەكىيا پادىشاھقا ئىلتىجا قىلىپ: ـ «مەن ساڭا يا كى خىزمەتكارلىرىڭغا يا كى بۇ خەلققە نېمە گۈناھ قىلغىنىمغا، بۇ زىندانغا قاماپ قويدۇ گلار؟ **19** سىلە رگە بېشارەت بېرىپ: «بابىل پادىشاھى ساڭا يا كى بۇ زېمىنغا جەڭ قىلىشقا چىقمايدۇ!» دېگەن پەيغەمبەرلىرىگلار قېنى؟» ـ دېدى **20** ـ «ئەمدى ئى پادىشاھ تەقسىر، سۆزلىرىمگە قۇلاق سىلىشكىنى ئۈتۈنىمەن؛ ئىلتىجايىم ئالدىگا ئىجابەت بولسۇن، دەپ ئۈتۈنىمەن؛ دىۋانبېگى يوناتاننىڭ ئۆيىگە مېنى قايتۇزمىغايسەن؛ سەن ئۇنداق قىلساڭ، شۇ يەردە ئۆلىمەن». **21** زەدەكىيا پادىشاھ پەرمان چۈشۈرۈپ، يەرەميانى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇرغۇزۇشنى، شۇنىڭدەك شەھەردىكى ھەممە نان تۇغىدىغان كەتمىسلا، ئۇنىگىغا ھەر كۈنى «ناۋاي كوچىسى»دىن بىر نان بېرىلىشنى تاپىلدى، شۇنىڭ بىلەن يەرەميا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

38 ماتتاننىڭ ئوغلى سەفاتىيا، پاشخۇرنىڭ ئوغلى گەدالىيا، شەمەلىيانىڭ ئوغلى جۇكال ۋە مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرلار بولسا يەرەميانىڭ خەلققە: ـ **2** «پەرۋەردىگار مۇنداق

دەیدۇ: ـ بۇ شەھەردە قىلىپ قالغان ئادەملەر بولسا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن تۈلىدۇ، لېكىن كىمكى چېقىپ كالىدىيە رگە تەسلىم بولسا ھايات قالىدۇ، جېنى تۈزىگە تۇلجىدەك قالىدۇ، ئۇ ھايات قالىدۇ. **3** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ شەھەر چوقۇم بابىل پادىشاھنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ» ـ دەۋاتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. **4** ئەمەرلەر پادىشاھقا: «سىلىدىن تۈتۈنىمىز، بۇ ئادەم تۈلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن، چۈنكى ئېمىشقا ئۇنىڭ بۇ شەھەردە قىلىپ قالغان جەڭگۈار لەشكەرلەرنىڭ قولىرىنى ۋە خەلقنىڭ قولىرىنى ئاجىز قىلىشىغا يول قويۇلسۇن؟ چۈنكى بۇ ئادەم خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى ئەمەس، بەلكى زىيىنىنى ئىزدەيدۇ» ـ دېدى. **5** زەدەكىيا پادىشاھ: «مانا، ئۇ سىلەرنىڭ قولىرىڭلارغا تاپشۇرۇلدى، سىلەرنىڭ يولۇڭلارنى توسقۇدەك مەن پادىشاھ قانچىلىك بىر ئادەم ئىدىم؟» ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەمىيانى تۈتۈپ قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدىكى شاھزادە مالكىيانىڭ سۇ ئاز ئېگىلغا تاشلۇۋەتتى، ئۇلار يەرەمىيانى ئارغامچىلار بىلەن تۈنىگىڭا چۇشەردى، ئاز ئاڭلىدا بولسا سۇ بولماي، پەقەت پاتقاقلا بار ئىدى، يەرەمىيا پاتقاققا پېتىپ كەتتى. **7** ئەمما پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى بىر ئاغۋات ئېغىزىپىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەمىيانىڭ سۇ ئاز ئېگىلغا قاماپ قويۇلغانلىقىنى ئاڭلىدى (شۇ چاغدا پادىشاھ بولسا «بىنيامىن دەرۋازىسى»دا ئولتۇراتتى). **8** ئەبەد-مەلەك ئوردىدىن چېقىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ تۈنىگىڭا: **9** «ئۆي پادىشاھىئالەم، بۇ ئادەملەرنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەر رگە بارلىق قىلغىنى، ئۇنى سۇ ئازىگىغا تاشلۇۋەتكىنى ئىنتايىن ئەسەبىي رەزىللىكتۇر، ئۇ ئاشۇ يەردە قەھەتچىلىكتىن تۈلۈپ قالىدۇ، چۈنكى شەھەردە ئوزۇق-تۈلۈك قالمىدى» ـ دېدى. **10** پادىشاھ ئېغىزىپىيەلىك ئەبەد-مەلەككە ۋېرىۋق بېرىپ: «مۇشۇ يەردىن ئوتتۇز ئادەمنى ئوزۇڭ بىلەن ئېلىپ بېرىپ، يەرەمىيا پەيغەمبەرنى تۈلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن سۇ ئاز ئېگىلدىن ئېلىپ چىقارغىن» ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئەبەد-مەلەك ئادەملەرنى ئېلىپ تۈلارغا يېتەكچىلىك قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىنىڭ ئاستىدىكى ۋېگە كىرىپ شۇ يەردىن لاتا-پۇتا ۋە جۇل-جۇل كىيىملەرنى ئېلىپ، شۇلارنى تانىلار بىلەن ئاز ئېگىلغا، يەرەمىيانىڭ يېنىغا چۈشۈرۈپ بەردى. **12** ئېغىزىپىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەمىياغا: ـ بۇ لاتا-پۇتا ۋە جوندىق كىيىملەرنى قولتۇقلىرىڭ ھەم تانىلار ئارىسىغا تىقىپ قويغىن ـ دېدى. يەرەمىيا شۇنداق قىلدى. **13** شۇنىڭ بىلەن تۈلار يەرەمىيانى تانىلار بىلەن تارتىپ، سۇ ئاز ئېگىلدىن چىقاردى، يەرەمىيا يەنىلا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى. **14** پادىشاھ زەدەكىيا ئادەم ئەۋەتىپ يەرەمىيا پەيغەمبەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئوچىنچى كىرىش ئىشىكىگە، تۇز يېنىغا ئاپارغۇزدى. پادىشاھ يەرەمىياغا: ـ مەن سەندىن بىر ئىشنى سورىماقچىمەن؛ ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن ـ دېدى. **15** يەرەمىيا زەدەكىياغا: «مەن ئۇنى ساڭا ئايان قىلسام، سەن مېنى جەزمەن تۈلۈمگە مەھكۇم قىلمامسەن؟ مەن ساڭا مەسلىھەت بەرسەم، سەن ئاڭلىمايسەن!» ـ دېدى. **16** پادىشاھ زەدەكىيا يەرەمىياغا ئاستىرتىن قەسەم ئىچىپ ئۇنىڭغا: «بۇ رگە جان-تىنىق ئاتا قىلغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، مەن سېنى تۈلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، ياكى سېنى جىنىڭنى ئىزدىگۈچى كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرمايمەن» ـ دېدى. **17** يەرەمىيا زەدەكىياغا: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ئىختىيارەن بابىل پادىشاھنىڭ ئەمەرلىرىنىڭ يېنىغا چېقىپ تەسلىم بولساڭ، جېنىڭ ھايات قالىدۇ ۋە بۇ شەھەر ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلمەيدۇ، سەن ۋە ئۆيىڭىلىرىڭ ھايات قالىسىلەر. **18** لېكىن سەن چېقىپ بابىل پادىشاھنىڭ ئەمەرلىرىگە تەسلىم بولمىساڭ، بۇ شەھەر كالىدىيەلىرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن ـ دېدى. **19** پادىشاھ زەدەكىيا يەرەمىياغا: «مەن كالىدىيە رگە چېقىپ تەسلىم بولغان يەھۇدىيلاردىن قورقىمەن؛ كالىدىيەلەر بەلكىم مېنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى، ئۇلار مېنى قىين-قىستاق قىلىشى مۇمكىن» ـ دېدى. **20** يەرەمىيا مۇنداق دېدى: ـ ئۇلار سېنى تاپشۇرمايدۇ. سەندىن تۈتۈنىمەنكى، گېپىمگە كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغايسەن، شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولىدۇ، جېنىڭ ھايات قالىدۇ. **21** لېكىن سەن چېقىپ تەسلىم بولۇشنى رەت قىلساڭ، پەرۋەردىگار ماڭا ئايان قىلغان ئىش مۇنداق: ـ **22** مانا، يەھۇدا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا قالغان بارلىق قىز-ئايالار بابىل پادىشاھنىڭ ئەمەرلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېتىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇ [قىز-ئايالار] ساڭا [تەنە قىلىپ]: «سېنىڭ جان دوستلىرىڭ سېنى ئېزىقتۇردى، ئۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭگىدىن غەلبە قىلدى، ئەمدى ھازىر پۇتلىرىڭ پاتقاقتا پېتىپ كەتكەندە، ئۇلار يۈز ئۇرۇۋېتىپ ساڭا ئارقىسىنى قىلدى!» ـ دەيدۇ. **23** سېنىڭ بارلىق ئايالىرىڭ ھەم بالىلىرىڭ كالىدىيە رگە ئېلىپ كېتىلىدۇ. سەن ئۇزۇقۇڭ ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن؛ چۈنكى سەن بابىل پادىشاھنىڭ قولى بىلەن تۇتۇۋېلىنىسەن، شۇنداقلا سەن بۇ شەھەرنىڭ ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىشىگە سەۋەبچى بولىسەن.

24 زەدەكىيا يەرەمىياغا مۇنداق دېدى: ـ سەن بۇ سۆھبىتىمىزنى باشقا ھېچكىمگە چاندۇرمىغىن، شۇندىلا سەن تۈلەيسەن. **25** ئەمەرلەر مېنىڭ سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمنى ئاڭلاپ يېنىڭغا كېلىپ سەندىن: «سېنىڭ پادىشاھقا نېمە دېگەنلىرىڭنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ساڭا قانداق سۆزلەرنى قىلغانلىقىنى بە رگە ئېيت؛ ئۇنى بىزدىن يوشۇرما، شۇنداق قىلساڭ بىز سېنى ئۆلتۈرمەيمىز» دېسە، **26** ئۇنداقتا سەن ئۇلارغا: «مەن پادىشاھنىڭ ئالدىغا: «مېنى يوناتاننىڭ ۋېگە قايتىقۇزمىغايسەن، بولمىسا، مەن شۇ يەردە ئۆلىمەن» ـ دېگەن ئىلتىجامنى ۋېغانمەن» ـ دەيسەن. **27** دەۋرۇقە ئەمەرلەرنىڭ ھەممىسى يەرەمىيانىڭ يېنىغا كېلىپ شۇنى سوردى، ئۇ ئۇلارغا پادىشاھ بۇيرۇغان بۇ بارلىق سۆزلەر بويىچە جاۋاب بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جىمىپ كېتىپ ئۇنىڭ يېنىدىن چېقىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ ئىش ھېچكىمگە چاندۇرۇلمىغاندى. **28** شۇنداق قىلىپ يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغۇچە يەرەمىيا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

39

يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغاندا تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانىڭ توققۇزىنچى يىلى ئوننىنچى ئايدا، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ۋە بارلىق قوشۇنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كېلىپ ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ **2** زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلى، تۆتىنچى ئايىنىڭ توققۇزىنچى كۈنىدە، ئۇلار شەھەر سېپىلىدىن بۆسۈپ كىردى. **3** شۇنىڭ بىلەن بابىل پادىشاھنىڭ ئەمەرلىرىنىڭ ھەممىسى، يەنى سامگارلىق نە رگال-شارەزەر، باش خەزىنىچى نېبۇ-سارسېقىم، باش سېھىر رگەر نە رگال-شارەزەر ۋە بابىل پادىشاھلىقىنىڭ باشقا ئەمەلدارلىرى كىرىپ «ئوتتۇرا دەرۋازا»دا ئولتۇردى. **4** يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ۋە بارلىق جەڭگۈار لەشكەرلەر ئۇلارنى كۆرۈپ قاچىماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە شەھەردىن يەدەر تىكۈۋېتىشتى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ باغچىسى ئارقىلىق، «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن چېقىپ [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلە ئۆلكى» گە قاراپ قېچىشتى. **5** كالىدىيەلەرنىڭ قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلە ئۆلكىدە زەدەكىياغا يېتىشىپ ئۇنى قولغا ئېلىپ خامات زېمىنىدىكى ربلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. **6** بابىل پادىشاھى ربلاھ شەھىرىدە زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى كۆز ئالدىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ بابىل پادىشاھى يەھۇدادىكى بارلىق مۇتىۋەرلەرنىمۇ ئۆلتۈرۈۋەتتى. **7** ئۇ زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇپ، ئۇنى بابىلغا ئاپىرىش ئۈچۈن مىس كىشەنلەر بىلەن كىشەنلەپ قويدى. **8** كالىدىيەلەر پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە پۇقرالارنىڭ ۋەيلىرىنى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈپ يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى كۆمۈرۈپ تاشلىدى. **9** شاھانە قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان شەھەردە قېلىپ قالغان باشقا خەلقنى، ئۆزىگە تەسلىم بولۇپ چىققانلارنى، يەنى قالغان خەلقنىڭ ھەممىسىنى قولغا ئېلىپ، بابىلغا سۈرگۈن قىلدى. **10** ھالبۇكى، قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان يەھۇدا زېمىنىدا ھېچ تەۋەلىكى بولمىغان بەزى نامراتلارنى قالدۇردى، شۇ چاغدا ئۇ ئۇلارغا ئۆزۈمزارلار ۋە ئېتىزلارنى تەقسىملەپ بەردى. **11** بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەرەمىيا توغرۇلۇق قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئارقىلىق: «ئۇنى تېپىپ ئۇنىڭدىن خەۋەر ئال؛ ئۇنىڭغا ھېچ زىيان يەتكۈزمە؛ ئۇ نېمىنى خالسا شۇنى ئۇنىڭغا قىلىپ بەر» ـ دەپ يەرمان چۈشۈپ رگەندى. **13** شۇڭا قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان، شۇنداقلا باش خەزىنىچى نېبۇشازبان، باش سېھىر رگەر نە رگال-شارەزەر ۋە بابىل پادىشاھنىڭ باشقا باش ئەمەلدارلىرىنىڭ ھەممىسى ئادەم ئەۋەتىپ **14** يەرەمىيانى «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى»دىن ئېلىپ شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ تۇز ۋېگە ئاپىرىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغۇزدى. لېكىن يەرەمىيا پۇقرالار ئارىسىدا تۇردى. **15** يەرەمىيا «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى»دا

قاماپ قويۇلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېيىلگەنىدى: ـ **16** بارغىن، ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەككە مۇنداق دېگىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۆز سۆزلىرىمنى مۇشۇ شەھەر ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس، بەلكى بالا-ئىئاپەت چۈشۈرىمەن؛ شۇ كۈنى بۇ ئىشلار تۆز كۆزۈڭ ئالدىدا يۈز بېرىدۇ. **17** لېكىن شۇ كۈنى مەن سېنى قۇتقۇزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ سەن قورقىدىغان ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايسەن؛ **18** چۈنكى مەن چوقۇم سېنى قۇتقۇزىمەن؛ سەن قىلىچلانمايسەن، بەلكى تۆز جېنىڭ تۆزۈڭگە ئوجىدەك قالىدۇ؛ چۈنكى سەن ماڭا تايىنىپ كەلگەنسەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار».

40

قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئۇنى راماھ شەھىردىن قويۇۋەتكەندە، پەرۋەردىگار يەرەمياغا سۆز قىلدى. ئۇ چاغدا نېبۇزار-ئادان يېرۇسالىم ھەم يەھۇدادىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئېلىپ بابىلغا سۈرگۈن قىلماقچى ئىدى؛ يەرەمياۋۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا زەنجىر بىلەن باغلانغان ھالدا ئېلىپ مېڭىلغانىدى. **2** قاراۋۇل بېگى يەرەمياني بىر چەتكە تارتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇشۇ يەر ھەققىدە چۈشۈرىمەن دەپ ئاگاھلاندۇردى؛ **3** مانا، پەرۋەردىگار تۆز دېگىنى ۋىنچە شۇنداق قىلىپ ئۇنى كەلتۈردى؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغانلىقىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانلىقىلەر، شۇڭا بۇ ئىش بېشىڭلارغا چۈشتى. **4** لېكىن مەن قولۇڭنى ئىشكىللەنگەن زەنجىرلەردىن يېشىپ سېنى قويۇۋېتىمەن؛ مەن بىلەن بىللە بابىلغا بېرىش ساڭا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قېنى كەل، مەن سەندىن خەۋەر ئالىمەن؛ ئەممە مەن بىلەن بىللە بابىلغا بېرىشنى مۇۋاپىق ئەمەس دەپ قارىساڭ، كېرەك يوق. مانا، پۈتكۈل زېمىن ئالدىڭدا تۇرىدۇ؛ قەيە رگە بېرىش ساڭا لايىق، دۇرۇس كۆرۈنسە شۇ يەر گە بارغىن». **5** يەرەمىيا تېخى يېنىدىن ماڭماي تۇرۇپ، نېبۇزار-ئادان ئۇنىڭغا: «بولدى، شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا قايت؛ بابىل پادىشاھى ئۇنى يەھۇدادىكى شەھەرلە رگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەن؛ خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرىۋەر، يا كى ھەرقانداق باشقا يە رگە باراي دېسەڭ شۇ يە رگە بارغىن» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن قاراۋۇل بېگى ئۇنىڭغا ئوزۇق-تۈلۈك ھەمدە بىر سوۋغات بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتتى. **6** شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا مىزپاھ شەھىرىگە، شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە، يۇقىرالار ئارىسىدا تۇردى. **7** دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەنلىكىنى، شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا بابىلغا سۈرگۈن بولمىغان زېمىندىكى يوقسۇل ئەر-ئاياللار بالا-چاقىلىرى بىلەن تاپشۇرۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى؛ **8** شۇنىڭ بىلەن بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ باشلىقلىرى بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارېئاھنىڭ ئوغۇللىرى يوھانان ھەم يوناتان، تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سېرايا، نەتوفاتلىق ئەفاينىڭ ئوغۇللىرى ۋە مائاكاتلىق بىرسىنىڭ ئوغلى يەزانىيا ئىدى. **9** شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدىيلە رگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار؛ زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابىل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلە رگە ياخشى بولىدۇ. **10** مەن بولسام كالدىيلەر زېمىنىغا كەلگەندە [سىلە رگە] ۋەكىل بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرۇش ئۈچۈن مىزپاھ شەھىرىدە تۇرىمەن؛ سىلەر بولساڭلار، شاراب، ئەنجۈر-خورمىلار ۋە زەيتۇن مېيى مەھسۇلاتلىرىنى ئېلىپ كۈپ-ئىدىشىڭلارغا قويۇڭلار، تۆزۈڭلار تۇتقان شەھەرلەردە تۇرۇۋېرىڭلار» ـ دەپ قەسەم ئىچتى. **11** ئوخشاشلا موئابدا، ئامۇنىيلار ئارىسىدا، ئېدومدا ھەم باشقا ھەربىر يۇرتلاردا تۇرغان يەھۇدىيلارمۇ بابىل پادىشاھى يەھۇدادا خەلقىنىڭ بىر قالدىسىنى قالدۇرغان ۋە ئۇلار ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى بەلگىلىگەن دەپ ئاڭلىدى؛ **12** شۇنىڭ بىلەن بارلىق يەھۇدىيلار ھەيدەپ تارقىتىۋېتىلگەن ھەممە جايلىرىدىن قايتىپ، يەھۇدا زېمىنىغا، مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار شاراب، ئەنجۈر-خورمىلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى زور كە كۆچىلىكتە ئالدى.

13 كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە دالادا قالغان لەشكەرلەرنىڭ بارلىق باشلىقلىرى مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: **14** «سەن ئامۇنىيلار پادىشاھى بائالىس نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى سېنى ئۆلتۈرۈشكە ئەۋەتكەنلىكىنى بىلەمسەن؟» ـ دېيىشتى. لېكىن ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا ئۇلارنىڭ گېپىگە ئىشەنمىدى. **15** كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان مىزپاھدا گەدالىياغا ئاستىرتىن سۆز قىلىپ: «ماڭا رۇخسەت قىلغايسەن، باشقىلار ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپقۇچە مەن بېرىپ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى ئۆلتۈرەي؛ ھېچكىم بۇنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ سېنى ئۆلتۈرۈپ، شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىڭغا يىغىلغان يەھۇدادىكىلەرنىڭ ھەممىسى تارقىتىۋېتىلىپ، يەھۇدانىڭ قالدىسى يوقىتىۋېتىلىشىنىڭ نېمە ھاجىتى بار؟ ـ دېدى. **16** براق گەدالىيا كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھاناننىغا: «سەن ئۇنداق قىلما؛ چۈنكى سەن ئىشمائىل توغرۇلۇق يالغان ئېيتىۋاتىسەن» ـ دېدى.

41

ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ باش ئەمەلدارلىرىدىن بىرى بولغان ئەلىشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ مىزپاھىغا، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە، يەنى مىزپاھدا نان ئوشتۇپ غىزالانغاندا، **2** نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ھەم ئۇ ئېيىكەلگەن ئون ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىياغا قىلىچ چاپتى، ئۇلارنىڭ شۇنداق قىلىشى بابىل پادىشاھى يەھۇدا زېمىنى ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەنىنى ئۇلتۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. **3** ئىشمائىل مىزپاھدا گەدالىياغا ھەمراھ بولغان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق كالدىي جەڭگىۋار لەشكەرلەرنى ئۇلتۇرۇۋەتتى. **4** شۇنداق بولدىكى، گەدالىيانى ئۇلتۇرۇۋەتكەندىن كېيىن، ئىككىنچى كۈنىگىچە ھېچكىم تېخى ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپمىغانىدى، **5** مانا شەقەم، شىلوھ ھەم ساماريەدىن سەكسەن ئادەم يېتىپ كەلدى. ئۇلار ساقىلىنى چۇشۇرگەن، كېيىملىرىنى يىرتقان، ئەتلىرىنى تىلغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە سۇنۇشقا قولىدا ھەدىيەلەرنى ھەم خۇشبۇيىنى ئۈتقان ھالدا كەلگەنىدى. **6** نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلارنى قارشى ئېلىشقا ماڭغىنىچە يىغلىغانغا سېلىپ مىزپاھدىن چىقتى؛ ئۇلارغا: «مەرھەمەت، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا بىلەن كۆرۈشۈشكە ئاپىرىمەن» ـ دېدى. **7** شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شەھەر ئوتتۇرىسىغا يەتكەندە، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئادەملەر ئۇلارنى ئۇلتۇرۇپ جەسەتلىرىنى سۇ ئارىگلىغا تاشلىۋەتتى. **8** ھالبۇكى، ئۇلار ئارىسىدىن ئون ئادەم ئىشمائىلغا: «بىزنى ئۇلتۇرۇۋەتمە، چۈنكى دالادا بىزنىڭ يوشۇرۇپ قويغان بۇغداي، ئارپا، زەيتۇن مېيى ۋە ھەسەل قاتارلىق ئوزۇق-تۈلۈكىمىز بار» ـ دېدى. شۇڭا ئۇ قولىنى يېغىپ، بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئۇلارنى ئۇلتۇرمىدى. **9** ئىشمائىل ئۇلتۇرگەن ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىنى تاشلىۋەتكەن بۇ ئارىگال بولسا، ئىنتايىن چوڭ ئىدى؛ ئۇنى ئەسلى پادىشاھ ئاسا ئىسرائىل پادىشاھى باشاشادىن قورقۇپ كولاپ ياسىغاندى. نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل بۇ ئارىگانى جەسەتلەر بىلەن تولدۇردى. **10** ئىشمائىل مىزپاھتا تۇرغان خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىياغا تاپشۇرغان پادىشاھنىڭ قىزلىرى ۋە مىزپاھدا قالغان بارلىق كىشىلەرنى ئەسىرگە ئېلىپ كەتتى؛ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلارنى ئەسىرگە ئېلىپ ئامۇنىيلارنىڭ قېشىغا ئوتتۇشكە يول ئالدى. **11** كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە ئۇنىڭ قېشىدىكى ھەمە لەشكەر باشلىقلىرى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سادىر قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن خەۋەر تاپتى؛ **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارلىق ئادەملىرىنى ئېلىپ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلغا جەڭ قىلىشقا چىقتى؛ ئۇلار گىبىئوندىكى چوڭ كۆل يېنىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. **13** ئىشمائىلنىڭ قولىدا تۇرغان بارلىق خەلق كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرىنى كۆرگەندە خۇشال بولدى. **14** ئىشمائىل مىزپاھدىن ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلق يولدىن يېنىپ، كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھاناننىڭ يېنىغا كەلدى. **15** لېكىن نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سەككىز ئادەمى بىلەن يوھاناندىن قېچىپ، ئامۇنىيلار تەرىپىگە ئۆتۈپ كەتتى. **16** ئاندىن كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى ئۇلتۇرگەندىن كېيىن

مىزپاھدىن ئېلىپ كەتكەن خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسىنى تۆز قېشىغا ئالدى؛ ئۇ ئۇلارنى، يەنى جەڭگىۋار لەشكەرلەر، قىز-ئايالار، بالىلار ۋە ئوردا ئەمەلدارلىرىنى گىبئىئوندىن ئېلىپ كەتتى. **17** ئۇلار كالدىيىلەردىن ئۆزلىرىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن مىسىرغا قاراپ يول ئېلىپ بەيت-لەھەمگە يېقىن بولغان گېرۇت-قىمخامدا توختاپ ئۆردى. **18** سەۋەبى بولسا، ئۇلار كالدىيىلەردىن قورقاتتى؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەن ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالياني نەتانيانىڭ ئوغلى ئىسمائىل ئۆلتۈرۈۋەتكەنىدى.

42 بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى، جۈملىدىن كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ھوشايانىڭ ئوغلى يەزانىيا ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلق **2** يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: «تەلىپىمىزنى ئىجابەت قىلغايسەن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا خەلقىنىڭ قالدىسى بولغان بىزلەر ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەنكى (كۆزۈڭ كۆرگىنىدەك بۇرۇن كۆپ بولغان بىزلەر ھازىر ئىنتايىن ئاز قالدۇق)، **3** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بىزگە ماڭىدىغان يول، قىلىدىغان ئىشنى كۆرسەتكەي» ـ دەپ ئىلتىجا قىلدى. **4** يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇلارغا: «ماقۇل! مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا سۆزلىرىڭلار ۋېچچە دۇئا قىلىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلە رگە قاندا جاۋاب بەرسە، مەن ئۇنى سىلە رگە ھېچنېمىسىنى قالدۇرماي تولۇق بىلەن بايان قىلىمەن» ـ دېدى. **5** ئۇلار يەرەمىياغا: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئەۋەتسە بىزگە يەتكۈزىدىغان سۆزىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلمىساق، پەرۋەردىگار بىزگە ھەقىقىي، گېپىدە تۇرۇدىغان گۇۋاھچى بولۇپ ئەيبلىسۇن!» ـ دېدى. **6** «بىز سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا ئەۋەتىمىز؛ جاۋاب ياخشى بولسۇن ياماں بولسۇن، ئۇنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلىمىز؛ بىز خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغاندا، بىزگە ياخشى بولىدۇ». **7** شۇنداق بولدىكى، ئون كۈندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كەلدى. **8** ئۇ كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلقنى چاقىرىپ **9** ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر مېنى تەلىپىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يەتكۈزۈشكە ئەۋەتكەنسىلەر. ئۇ مۇنداق دېدى: ـ **10** «سىلەر يەنىلا مۇشۇ زېمىندا تۇرىۋەرسە كۆلارلا، مەن سىلەرنى قۇرۇپ چىقىمەن؛ سىلەرنى غۇلاتمايمەن؛ مەن سىلەرنى تىكىپ تۆستۈرىمەن، سىلەرنى يۇلمايمەن؛ چۈنكى مەن بېشىڭلارغا چۈشۈرگەن بالا-يىتىپەتكە ئۆكۈنىمەن. **11** سىلەر قورقىدىغان بابىل پادىشاھىدىن قورقا كۆلار؛ ئۇنىڭدىن قورقا كۆلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. **12** مەن سىلە رگە شۇنداق رەھىمدىللىقنى كۆرسىتىمەنكى، ئۇ سىلە رگە رەھىم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى تۆز زېمىنىڭلارغا قايتىشقا يول قويىدۇ. **13** بىراق سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي «بۇ زېمىندا قەتئىي تۇرمايمىز» ـ دېسە كۆلار **14** ۋە: «ياق، بىز مىسىر زېمىنىغا بارايلى، شۇ يەردە نە ئۇرۇشنى كۆرمەيمىز، نە كاناي-ئاگاھ سىگالىنى ئاڭلىمايمىز، نە نانغا زار بولمايمىز؛ شۇ يەردە ياشايمىز» ـ دېسە كۆلار، **15** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا كۆلار، ئى يەھۇدانىڭ بۇ قالدىسى بولغان سىلەر: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مىسىرغا كىرىپ، شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىشقا قەتئىي نىيەتكە كەلگەن بولسا كۆلار، **16** ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر قورقىدىغان قىلىچ مىسىردا سىلە رگە يېتىشۇالىدۇ، سىلەر قورقىدىغان قەھەتچىلىك مىسىردا سىلە رگە ئەگىشىپ قوغلاپ باردۇ؛ شۇ يەردە سىلەر ئۆلىسىلەر. **17** شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرغا كىرىپ شۇ يەردە ئۆرايلى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى تىرىك قالمايدۇ ۋە ياكى مەن بېشىغا چۈشۈرىدىغان بالا-يىتىپەتتىن قۇتۇلالمايدۇ. **18** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ غەزىپىم ۋە قەھرىم يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلگەندەك، سىلەر مىسىرغا كىرگىنىڭلاردا، قەھرىم بېشىڭلارغا چۈشۈرۈلىدۇ؛ سىلەر لەنەتكە قالىدىغان ۋە دەھشەت باسىدىغان ئوبيېكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋاچىلىقنىڭ ئوبيېكتى بولىسىلەر ۋە سىلەر بۇ زېمىننى قايتىدىن ھېچ كۆرمەيسىلەر. **19** پەرۋەردىگار سىلەر، يەنى يەھۇدانىڭ قالدىسى توغرۇلۇق: «مىسىرغا بارما كۆلار!» ـ دېگەن. ـ ئەمدى شۇنى بىلىپ قويۇڭلا رىكى، مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلەرنى ئاگاھلاندۇردۇم!». **20** ـ سىلەرنىڭ مېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتكىنىڭلار «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە نېمە دېسە، بىزگە يەتكۈزۈپ بەرسەڭ بىز شۇنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز» دېگۈزگىنىڭلار تۆز ئۆكۈلارنى ئالداپ جېنىڭلارغا زامىن بولۇشتىن ئىبارەت بولدى، خالاس. **21** مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلە رگە ئۇنىڭ دېگىنىنى ئېيتىپ بەردىم؛ لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا ۋە ياكى ئۇنىڭ مېنى سىلەرنىڭلارغا ئەۋەتكەن ھېچقايسى ئىشتا ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلمىدىڭلار. **22** ئەمدى ھازىر شۇنى بىلىپ قويۇڭلا رىكى، سىلەر ئولتۇراقلىشايلى دەپ باردىغان جايدا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىسىلەر».

43 شۇنداق بولدىكى، يەرەمىيا ئۆلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى بارلىق خەلققە ئېيتىپ تۈگەتتى (خۇداسى پەرۋەردىگار يەرەمىيانى ئۆلارغا بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئېيتىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن)، ـ **2** شۇنىڭ بىلەن ھوشىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا ۋە كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە شۇنداقلا بارلىق ھالى چوڭ ئادەملەر يەرەمىياغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن يالغان ئېيتىۋاتسەن! خۇدايىمىز پەرۋەردىگار سېنى بىزگە: «سىلەر مىسىردا ئولتۇراقلىشىش ئۈچۈن بارما كۆلار!» دېمىشكە ئەۋەتكەن ئەمەس؛ **3** بەلكى نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق چوقۇم سېنى بىزگە قارشىلاشتۇرۇپ، بىزنى كالدىيىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشقا كۆشكۈرتمەكتە»، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىزنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇ ياكى بىزنى بابىلغا سۈرگۈن قىلىدۇ». **4** شۇنىڭ بىلەن كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە بارلىق خەلق پەرۋەردىگارنىڭ: «يەھۇدا زېمىندا تۇرۇپ قېلىڭلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدى، **5** بەلكى كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى ھەيدۇ بېتىلگەن بارلىق خەلقلەردىن يەھۇدا زېمىندا ئولتۇراقلىشىشقا قايتىپ كەلگەن يەھۇدانىڭ پۈتۈن قالدىسىنى، **6** يەنى ئەرلەر، قىز-ئايالار، بالىلار ۋە پادىشاھنىڭ قىزلىرىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالياھنىڭ تاپشۇرغان ھەربىر كىشىنى ھەمدە يەرەمىيا پەيغەمبەر ھەم نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقنى ئېلىپ، **7** مىسىر زېمىنىغا كىرىپ كەلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلمىدى. ئۇلار تاھپانەس شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. **8** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا تاھپانەستە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** يەھۇدىيلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا، قىراۋۇكنا برىنەچچە چوڭ تاشلارنى ئېلىپ پىرەۋنۇنىڭ تاھپانەستىكى ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ يېنىدىكى خىشلىق يولدىكى سىغىز لايغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ، **10** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مېنىڭ قۇلۇم بولغان بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرىپ ئېپكېلىمەن، ئۇ مەن كۆمۈپ يوشۇرغان بۇ تاشلار ئۈستىگە تۆز تەختىنى سالىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شاھانە چېدىرىنى يېيىپ تىكىدۇ. **11** ئۇ كېلىپ مىسىر زېمىندا جەڭ قىلىدۇ؛ ئۇلۇمگە بېكىتىلگەنلەر ئۆلىدۇ، سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولىدۇ؛ قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچلىنىدۇ. **12** مەن مىسىردىكى بۇتلارنىڭ ۋېلىرىگە ئوت ياقتۇرغۇزىمەن؛ ئۇ ئۇلارنى كويدۇرۇپ، بۇتلىرىنى ئېلىپ سۈرگۈن قىلىدۇ؛ قوي پادىچىسى تۆز تونىنى كېيگەندەك نېبوقادنەسارمۇ مىسىر زېمىننى تۆرگە كىيىۋالىدۇ؛ ئۇ شۇ يەردىن ئامان-ئېسەن چىقىدۇ. **13** ئۇ مىسىر زېمىندىكى «قۇياش ئىبادەتخانىسى»دىكى تۇۋۇرۇكلەرنى چېقىۋېتىدۇ؛ ئۇ مىسىردىكى بۇتلىرىنىڭ ۋېلىرىگە ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ.

44 مىسىردا تۇرغان، يەنى مىگدولدا، تاھپانەستە، نوفتا ۋە [مىسىرنىڭ جەنۇبىي تەرىپى] پاتروس زېمىندا تۇرغان بارلىق يەھۇدىيلار توغرىسىدا بۇ سۆز يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يېرۇسالېم ھەم يەھۇدادىكى ھەممە شەھەرلەر ئۈستىگە چۈشۈرگەن بارلىق بالا-يىتىپەتنى كۆرگەنسىلەر؛ مانا، ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكى

تۇپەيلىدىن بۇگۈنكى كۈندە ئۇلار خارابلىك بولۇپ، ئادەمزاتسىز قالدى؛ چۈنكى ئۇلار نە تۈزلىرى، نە سىلەر، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلەمۇ يات ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا، خۇشبۇي يېقىشقا بېرىپ، مېنى غەزەپلەندۈرگەن. 4 مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى سىلە رگە ئەۋەتىپ: «مەن نەپرەتلىنىدىغان بۇ يەرگىنىشلىك ئىشنى قىلغۇچى بولما گلار!» ـ دەپ ئاگاھلاندۇرغانىدىم. 5 لېكىن ئۇلار ئىتائەت قىلمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلار ئەزىلىكىدىن، يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىشتىن قولىنى زادى ئۈزمىگەن. 6 شۇنىڭ بىلەن قەھرىم ھەم غەزىپىم [ئۇلارغا] تۆكۈلگەن، يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا يېقىلغان، كويگەن؛ ئۇلار بۇگۈنكى كۈندە ۋەيرانە ۋە خارابلىك بولۇپ قالدى. 7 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر نېمىشقا تۆز-تۆزۈڭلارغا زور كۈپەت كەلتۈرمەكچىسىلەر، تۆز ئۆڭلارغا ھېچقانداق قالدى قالدۇرماي تۆزۈڭلاردىن، يەنى يەھۇدانىڭ ئېچىدىن ئەر-ئايال، بالا-بۇۋاقلارنى ئۈزمەكچىسىلەر!؟ 8 نېمىشقا تۆز قوللىرىڭلارنىڭ ياسىغىنى بىلەن، سىلەر ئولتۇراقلاشقان مىسىر زېمىنىدا يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ مېنى غەزەپلەندۈرىسىلەر؟ شۇنداق قىلىپ سىلەر ھالاك بولۇپ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا لەنەت سۆزى ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكت بولىسىلەر. 9 سىلەر يەھۇدا زېمىنىدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا سادىر قىلىنغان رەزىللىكنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى، يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ رەزىللىكىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئايالىرىنىڭ رەزىللىكىنى، سىلەرنىڭ تۆز رەزىللىكىڭلارنى ھەم ئايالىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۇنۇتۇپ قالدىڭلارمۇ؟ 10 بۇگۈنكى كۈنگە قەدەر خەلقىڭلار تۆزىنى ھېچ تۇۋەن تۇتمىدى، مەندىن ھېچ قورقمىدى، ئۇلار مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا يا كى بەلگىلىمىلىرىمدە ھېچ ماڭغان ئەمەس. 11 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بېشىڭلارغا كۈپەت چۈشۈرۈپ، بارلىق يەھۇدانى ھالاك قىلغۇچە سىلە رگە يۈزۈمنى قارىتىمەن؛ 12 مەن مىسىر زېمىنىغا شۇ يەردە ئولتۇراقلىشايلى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان يەھۇدانىڭ قالدىسىغا قول سالىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مىسىر زېمىنىدا تۈگىشىدۇ، مىسىر زېمىنىدا يېقىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ؛ ئۇلار قىلىچ بىلەن ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ، ئۇلار لەنەت ئوقۇلىدىغان ۋە دەھشەت باسقۇچى ئوبيېكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكت بولىدۇ. 13 مەن مىسىر زېمىنىدا تۇرۇۋاتقانلارنى يېرۇسالېمنى جازالىغاندەك قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ۋە ۋابا بىلەن جازالايمەن؛ 14 شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىدا ئولتۇراقلىشايلى دەپ شۇ يەر گە كىرگەن يەھۇدانىڭ قالدىسىدىن يەھۇدا زېمىنىغا قايتىشقا ھېچقايسىسى قاچالمايدۇ يا كى ھېچكىم قالمايدۇ، شۇ يەر گە قايتىپ ئولتۇراقلىششقا ئىنتىزار بولسىمۇ، قاچالىغان ئاز بىر قىسمىدىن باشقىلىرى ھېچقايسىسى قايتمايدۇ». 15 ئاندىن تۆز ئايالىرىنىڭ يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي ياقىدىغانلىقىنى بىلگەن بارلىق ئەرلەر، ۋە يېنىدا تۇرغان بارلىق ئايالار، ـ زور بىر توپ ئادەملەر، يەنى مىسىرنىڭ [شىمالىي تەرىپى ۋە جەنۇبىي تەرىپى] پاتروستىن كەلگەن بارلىق خەلق يەرەمىياغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ 16 «سەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بىزگە ئېيتقان سۆز ئۈچۈن كەلسەك، بىز ساڭا ھېچ قۇلاق سالمايمىز! 17 ئەگەر كىمچە بىز چوقۇم تۆز ئاغزىمىزدىن چىققان بارلىق سۆزلە رگە ئەمەل قىلىمىز؛ تۆزىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز، پادىشاھلىرىمىز ۋە ئەمىرلىرىمىز يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا قىلغىنىدەك بىزلەر «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىۋېرىمىز ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇۋېرىمىز؛ چۈنكى ئەينى چاغدا بىزنىڭ ھېنىمىز پۇتۇن بولۇپ، توقغۇزىمىز تەل، ھېچ كۈلپەتنى كۆرمەي ئوتكەن. 18 ئەمما «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىشنى ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشنى توختاتقىنىمىزدىن باشلاپ، بىزنىڭ ھەممە نەرسىمىز كەم بولۇپ، قىلىچ بىلەن ھەم قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولۇپ كەلدۇق. 19 بىز ئايالار «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي ياققىنىمىزدا ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيغىنىمىزدا، بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئوخشىتىپ پوشكالارنى ئېتىشىمىزنى ھەم ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشىمىزنى ئەرلىرىمىز قوللىمىغانمۇ؟». 20 يەرەمىيا بارلىق خەلققە، ھەم ئەرلەر ھەم ئايالارغا، مۇشۇنداق جاۋابنى بە رگەنلەرنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دېدى: ـ 21 ـ «پەرۋەردىگارنىڭ ئېسىدە قېلىپ كۆڭلىگە تەگكەن ئىش دەل سىلەر، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، پادىشاھلىرىڭلار، ئەمىرلىرىڭلار شۇنداقلا زېمىنىدىكى خەلقىنىڭ يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا ياققان خۇشبۇيى ئەمەسمۇ؟ 22 ئاخىردا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلارنىڭ رەزىللىكىگە ھەم سادىر قىلغان يەرگىنىچلىك ئىشلىرىڭلارغا چىداپ ئۇزالمىغان؛ شۇڭا زېمىنىڭلار بۇگۈنكى كۈندىكىدەك خارابلىك، ئادەمنى دەھشەت باسقۇچى، لەنەت ئوبيېكتى ۋە ئادەمزاتسىز بولغان. 23 سەۋەبى، سىلەر خۇشبۇي ياققانسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمايي، ئۇنىڭ ئە تەۋرات-قانۇندا، نە بەلگىلىمىلىرىدە نە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا ھېچ ما گىمغانسىلەر، شۇڭا بۇگۈنكى كۈندىكىدەك بۇ بالا-ئىشەپەت بېشىڭلارغا چۈشتى». 24 يەرەمىيا بارلىق خەلققە، بولۇپمۇ بارلىق ئايالارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى مىسىردا ئۇرغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئا گلا گلار! 25 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ئايالار تۆز ئاغزىڭلار بىلەن: «بىز «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىش، ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇش ئۈچۈن ئېچىكەن قەسەملىرىمىز ئۈچۈن چوقۇم ئەمەل قىلىمىز» دېگەنسىلەر ۋە ئۇنىڭغا تۆز قوللىرىڭلار بىلەن ئەمەل قىلغانسىلەر. ئەمدى قەسەملىرىڭلاردا چىڭ تۇرۇۋېرىڭلار! قەسەملىرىڭلارغا تولۇق ئەمەل قىلۇۋېرىڭلار! 26 لېكىن شۇنداق بولغاندا، ئى مىسىردا ئۇرغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئا گلا گلار! مانا، مەن ئۆزۈمنىڭ ئۇلۇغ نامىم بىلەن قەسەم قىلغانمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مىسىرنىڭ بارلىق زېمىنىدا ئۇرۇۋاتقان يەھۇدالىق ھېچقايسىسى كىشى مېنىڭ ناممىنى تىلغا ئېلىپ: «رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قايتىدىن قەسەم ئىچمەيدۇ. 27 مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۇستىگە ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس، بەلكى بالا-ئىشەپەت چۈشۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى كۆزلەۋاتىمەن؛ شۇڭا مىسىردا ئۇرۇۋاتقان يەھۇدادىكى بارلىق كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆزگىگۈچە قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولىدۇ. 28 قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قاچقانلار بولسا ئىنتايىن ئاز بىر توپ ئادەملەر بولۇپ، مىسىر زېمىنىدىن يەھۇدا زېمىنىغا قايتىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىغا ئولتۇراقلىشايلى دەپ كەلگەن يەھۇدانىڭ قالدىسى كىمنىڭ سۆزىنىڭ، مېنىڭكى يا كى ئۇلارنىڭ ئىناۋەتلىك بولغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بىلىپ يېتىدۇ. 29 مېنىڭ سىلەرنى بۇ يەردە جازالايدىغانلىقىمغا، مېنىڭ سۆزلىرىمنىڭ چوقۇم سىلە رگە كۈپلەپ كەلتۈرمەي قويمايدىغانلىقىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە شۇ ئالدىنئالا بېشارەت بولىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 30 ـ مانا، مېنىڭ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى ئۇنىڭ دۈشمىنى، جىنىنى قوغلاپ ئىزدىگەن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىمدەك مەن ئوخشاشلا مىسىر پادىشاھى پىرەۋن خوفرانى ئۇنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا ھەمدە جىنىنى ئىزدىگەن كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار».

45 يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ ئوتتىنچى يىلى، نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى ئوزام قەغەز گە يازغىنىدا، يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا بۇ سۆزنى ئېيتقان: ـ 2 «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سەن بارۇق توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ 3 سەن: «ھالىمغا ۋاي! چۈنكى پەرۋەردىگار قايغۇمغا دەرد-ئەلەم قوشۇپ قويدى؛ مەن ئاھ-زارلار قىلىشتىن چارچىدىم، زادىلا ئارام تاپالمىدىم!» ـ دېدىڭ. 4 [يەرەمىيا]، سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قۇرۇپ چىققانلىرىمنى ھازىر غۇلىتىمەن، مەن تىككەنلىرىمنى، يەنى بۇ پۈتكۈل جاھانىنى ھازىر يۇلۇپ تاشلايمەن. 5 مەن يۇنداق قىلغان يەردە سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى ئىزدىشىڭگە توغرا كېلەمدۇ؟ بۇلارنى ئىزدىمە؛ چۈنكى مانا، مەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە بالا-ئىشەپەت چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن جېنىڭنى سەن باردىغان بارلىق يەرلەردە ئۆز ئۆڭگە ئولجا قىلىپ بېرىمەن».

46 يەرەمىيا پەيغەمبە رگە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەللەر توغرۇلۇق سۆزى
تۆۋەندە: ـ **2** مىسىر توغرۇلۇق: ئەفرات دەرياسى بويىدىكى كاركىمىش شەھىرىنىڭ
يېنىدا تۇرۇۋاتقان، پىرەۋن-نەقوننىڭ قوشۇنى توغرۇلۇق (بۇ قوشۇننى بابىل پادىشاھى
نېبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلى بىتچىت قىلغان): ـ **3** «قالقان-
سىپارلارنى ئېلىپ سەپكە چۈشۈڭلار! جەنگگە چىقىشقا تەييارلىنىڭلار! **4** ئاتلارنى
ھارۋىلارغا قېتىڭلار! ئاتلىرىڭلارغا مىنىڭلار! بېشىڭلارغا دۇبۇلغا سېلىپ سەپتە تۇرۇڭلار!
نەيزىلىرىڭلارنى بىلەپ ئىتتىكلىتىڭلار! ساۋۇت-قۇياقلارنى كىيىۋېلىڭلار! **5** لېكىن مەن
نېمىنى كۆرىمەن؟! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مانا، مۇشۇ [لەشكەرلەر] دەككە-دۇككىگە
چۈشۈپ چېكىنىدۇ، باتۇر-پالۋانلىرى بىتچىت قىلىنىپ كەينىگە قارىماي يەدەر قاچىدۇ!
تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ـ ئەمدى ئەڭ چاققانلارنىمۇ
قاچالمايدۇ، باتۇر-پالۋانلارنىمۇ ئامان-ئېسەن قۇتۇلۇپ قالمايدۇ؛ مانا، شىمال تەرىىدە، ئەفرات
دەرياسى بويىدا ئۆلار پۈتلىشىپ يېقىلىدۇ! **7** سۈلىرى دەريالاردەك ئۆزلىرىنى دولقۇنلىتىپ،
نىل دەرياسى [كەلكۈن كەبى] كۆتۈرۈلگەندەك ئۆزىنى كۆتۈرگەن كىمدۇر!؟ **8**
سۈلىرى دەريالاردەك ئۆزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسىدەك ئۆزىنى كۆتۈرگەن
دەل مىسىر ئۆزىدۇر، ئۇ: «مەن ئۆزۈمنى كۆتۈرۈپ پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلايمەن؛ مەن
شەھەرلەر ھەم ئۆلاردا ئۆرۈۋاتقانلارنى يوقىتىمەن!» ـ دەيدۇ. **9** ئېتىلىڭلار، ئى ئاتلار! ھە
دەپ ئالغا بىسىپ چېپىڭلار، ئى جەڭ ھارۋىلىرى! قالقان كۆتۈرگەن ئېفىئوپىيە ھەم
لۇيىەدىكىلەر، ئۇقىيالىرنى ئېگىلدۈرگەن لىدىيەدىكىلەر، پالۋان-باتۇرلار جەنگگە چىقىسۇن!
10 لېكىن بۇ كۈن بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ
كۈنىدۇر، ئۇ قىساسلىق بىر كۈن، يەنى ئۆز ياۋلىرىدىن قىساس ئالىدىغان كۈنى بولىدۇ،
ئۇنىڭ قىلىچى كىشىلەرنى ۋېغىچە يۇتىدۇ، ئۇ قانغۇچە ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئىچىدۇ، چۈنكى
ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ شىمالى زېمىنىدا، ئەفرات
دەرياسى بويىدا قىلمىچى بولغان بىر قۇربانلىقى بار! **11** گىلېئادقا چىقىپ ئۇتىيا ئىزدەپ
تاپ، ئى مىسىرنىڭ قىزى! لېكىن سەن ئۆزۈڭگە نۇرغۇن دورىلارنى ئالسا ئۆڭۈ بىكار؛
سەن ئۆچۈن ھېچ شىپالىق يوقتۇر! **12** ئەللەر خىجالىتىڭ توغرۇلۇق ئاڭلايدۇ، سېنىڭ
پەريادلىرىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە پۇر كېتىدۇ؛ پالۋان پالۋانغا پۈتلىشىدۇ، ئىككىسى تەڭ
مەغلۇپ بولۇپ يېقىلىدۇ! **13** پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ مىسىر
زېمىنىغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىشى توغرۇلۇق يەرەمىيا پەيغەمبە رگە ئېيتقان سۆزى: ـ **14**
مىسىردا جاكارلا، مىگدولدا ئېلان قىل، نوفتا ۋە تاھپانەسىتىمۇ ئېلان قىل: چېڭ تۇر،
جەنگگە بەل باغلا؛ چۈنكى قىلىچ ئەتراپىڭدىكىلەرنى يۇتۇۋاتىدۇ، **15** سېنىڭ باتۇرلىرىڭ
نېمىشقا سۈپۈرۈپ تاشلىنىدۇ؟ ئۇلار چېڭ تۇرالمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى سەپتىن
ئىتتىرىپ يېقىتىۋېتىدۇ. **16** ئۇ ئۇلاردىن كۆپلىرىنى پۈتلاشتۇرىدۇ، بەرەھق، ئۇلار قاچىقاندا
بىر-بىرىگە پۈتلىشىپ يېقىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بولە، تۇرايلى، زومىگەرنىڭ قىلىچىدىن
قېچىپ ئۆز خەلقىمىزگە ۋە ئاتا يۇرتىمىزغا قايتىپ كېتەيلى!» ـ دەيدۇ، **17** شۇ يەر گە
[قايتىقاندا] ئۇلار: «مىسىر پادىشاھى پىرەۋن پەقەت بىر قىياس-سۈرەن، خالاس! ئۇ پەيتنى
بىلەمەي ئۆتكۈزۈۋەتتى!» ـ دەيدۇ. **18** ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ پادىشاھ،
نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ تاغلار ئارىسىدا تابور تېغى
بولغاندەك، كارمەل تېغى دېڭىز بويىدا [ئاسمانغا تاقىشىپ] ئۆرغاندەك بىرسى كېلىدۇ. **19**
ئەمدى سەن، ئى مىسىردا ئۆرۈۋاتقان قىز، سۈرگۈن بولۇشقا لايىق يۈك-تاقالارنى تەييارلاپ
قوي؛ چۈنكى نوف خارابە بولۇپ كۆيدۈرۈلىدۇ، ھېچ تاۋەمزاتسىز بولىدۇ. **20** مىسىر
بولسا چىرايلىق بىر ئىنە كىتۇر؛ لېكىن ئۇنى نىشان قىلغان بىر كۆكۈيۈن كېلىۋاتىدۇ، شىمالدىن
كېلىۋاتىدۇ! **21** ئۇنىڭ ئارىسىدىكى يالالانما لەشكەرلەر بولسا بورداق تورپاقلاردەك بولىدۇ؛
ئۇلارمۇ ئارقىغا بۇرۇلۇپ، بىرلىكتە قېچىشىدۇ، ئۇلار چېڭ تۇرۇۋالمايدۇ؛ چۈنكى كۈلپەتلىك
كۈن، يەنى جازالىنىش كۈنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **22** [مىسىرنىڭ] ئاۋازى
يىلاننىڭكىدەك «كۆش-كۆش» قىلىپ ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى [دۇشمەن] قوشۇنلىرى بىلەن
ئاتلىنىپ، ئوتۇن كەسكۈچىلەردەك ئۇنىڭغا قارشى پالتىلارنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. **23**
ئورمانلىقى قويۇقلۇقىدىن كەرگۈسىز بولسىمۇ، ئۇلار ئۇنى كېسىپ يېقىتىدۇ، ـ دەيدۇ
پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى كەسكۈچىلەر چېكەتكە قويىدىن كۆپ، سان-ساناقسىز بولىدۇ.
24 مىسىرنىڭ قىزى خىجالەتتە قالدۇرۇلىدۇ؛ ئۇ شىمالىي ئەلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ. **25**
ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق
دەيدۇ: ـ مانا، مەن نو شەھىرىدىكى بۇت ئامونىنى، پىرەۋنىنى، شۇنداقلا مىسىر ۋە ئۇنىڭ
ئىلاھلىرى بىلەن پادىشاھلىرىنى جازالايمەن؛ بەرەھق، پىرەۋن ۋە ئۇنىڭغا تايانغانلارنىڭ
ھەممىسىنى جازالايمەن؛ **26** مەن ئۇلارنى ئۇلارنىڭ جېنىنى ئىزدىگۈچىلەر، يەنى بابىل
پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ھەم خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. بىراق كېيىن،
[مىسىر] قەدىمكى زامانالاردەك قايتىدىن ئاھالىلىك بولىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **27** لېكىن
سەن، ئى قۇلۇم ياقۇپ، قورقما، ئالاقزادە بولما، ئى ئىسرائىل، چۈنكى مانا، مەن سېنى
يىراق يۇرتتىن، نەسلىڭنى سۈرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىمەن، شۇنىڭ بىلەن
ياقۇپ قايتىپ، خاتىرجەملىك ۋە ئارامبەخشتە تۇرىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قورقىتالمايدۇ. **28**
قورقما، ئى قۇلۇم ياقۇپ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن؛
مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەشتۈرسەممۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي
تۈگەشتۈرمەيمەن، پەقەت ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن؛ سېنى
جازاسىز قويمايمەن.

47 پىرەۋن گازا شەھىرىگە زەربە بېرىشتىن ئىلگىرى، يەرەمىيا پەيغەمبە رگە كەلگەن،
پەرۋەردىگارنىڭ فىلىستىيەلەر توغرىسىدىكى سۆزى: ـ **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ
مانا، شىمالدىن [دولقۇنلۇق] سۈلار تۇرلەيدۇ؛ ئۇلار تېشىپ بىر كەلكۈن بولىدۇ؛ ئۇ زېمىن
ۋە ئۇنىڭدا تۇرغان ھەممىنىڭ ئۈستىدىن، شەھەر ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىدىن
تاشقىن بولۇپ باسىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى نالە-يەرياد كۆتۈرىدۇ، زېمىندا بارلىق
تۇرۇۋاتقانلار [ئازابتىن] نالە-زار قىلىدۇ؛ **3** تولپارلىرىنىڭ ئۇياقلىرىنىڭ تاراقشىشلىرىنى، جەڭ
ھارۋىلىرىنىڭ تاراقالاشلىرىنى، چاقلىرىنىڭ گۈلدۈرلەشلىرىنى ئاڭلاپ، ئاتلار ئۆز باللىرىدىن
خەۋەر ئېلىشقىمۇ قوللىرى بوشاپ، ئارقىغىمۇ قارىمايدۇ. **4** چۈنكى بارلىق فىلىستىيەلەرنى
نابۇت قىلىدىغان كۈن، ھەم ئۇر ۋە زىدونىنى ئۇلارغا يارىدەمدە بولغۇدەك بارلىق قالغان
ئادەملەردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار فىلىستىيەلەرنى،
يەنى كېرىت ئارىلىدىن چىقىپ كەلگەنلەرنىڭ قالدۇقىنى نابۇت قىلىدۇ. **5** گازانىڭ ئۆستى
تاقىرلىق بولىدۇ؛ ئاشكىلون شەھىرىدىكىلەر داڭ چېتىپ قالىدۇ؛ قاچانغىچە ئەتلىرىگىلارنى
تىلىسىلەر، ئى فىلىستىيە كۆچلىرىدىن ئامان قالغانلار؟ **6** ئاۋاۋ، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى،
سەن قاچانغىچە تىنمايسەن؟ ئۆز قىنىڭغا قايتقىن، ئارام ئېلىپ تىنچلانغىن! **7** لېكىن ئۇ
قانداقمۇ توختىيالىسۇن؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پەرمان چۈشۈرگەن؛ ئاشكىلون
شەھىرىگە ھەم دېڭىز بويىدىكىلەر گە زەرب قىلىشقا ئۇنى بېكىتكەندۇر!

48 موئاب توغرۇلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ
ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ نېبونىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇ خارابە قىلىنىدۇ؛
كىرىئاتايىم خىجالەتكە قالدۇرۇلۇپ، ئىشغال قىلىنىدۇ؛ يۇقىرى قورغان بولسا خىجالەتكە
قالدۇرۇلۇپ ئالاقزادە بولۇپ كەتتى. **2** موئاب يەنە ھېچ ماختالمايدۇ؛ ھەشبوندا كىشىلەر
ئۇنىڭغا: «ئۇنى ئەل قاتارىدىن يوقىتايلى» دەپ سۈيىقەست قىلىدۇ؛ سەنمۇ، ئى مادەمەن،
تۈگەشتۈرۈلىسەن؛ قىلىچ سېنى قوغلايدۇ. **3** ھورونائىمدىن ئاۋ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ: ـ «ئاھ،
ۋەيرانچىلىق، دەھشەتلىك پاتىپارا-چىلىق!» **4** موئاب بىتچىت قىلىنىدى! ئۇنىڭ كىچىكلىرىدىن
پەريادلىرى ئاڭلىنىدۇ. **5** بەرەھق، لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولىدىن توختىماي يىغلار
كۆتۈرۈلىدۇ؛ ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا ھالاكەتتىن ئازابلىق نالە-پەريادلار ئاڭلىنىدۇ. **6**
قېچىڭلار، جېنىڭلارنى ئېلىپ يۇگۈرۈڭلار! چۈلدىكى بىر چاتقال بولۇڭلار! **7** چۈنكى
سەن ئۆز قىلغانلىرىڭغا ۋە بايلىقلىرىڭغا تايانغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، سەنمۇ ئەسىر گە چۈشىسەن؛
[بۇتۇڭ] كېموش، ئۇنىڭ كاھىنلىرى ھەم ئەمىرلىرى بىلەن بىللە سۈرگۈن بولىدۇ. **8**
ۋەيران قىلغۇچى ھەربىر شەھەر گە جەڭ قىلىدۇ؛ شەھەرلەردىن ھېچقايسى قېچىپ

قۇتۇلالمايدۇ، پەرۋەردىگار دېگەندەك جىلغىمۇ خارابە بولىدۇ، تۇزلە گۈلگەمۇ ھالا كەتكە يۈزلىنىدۇ. **9** دالدىغا بېرىپ قېچىش ئۈچۈن موئابقا قاناتلارنى بېرىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ شەھەرلىرى خاراب‌لىك، ئادەمزاتسىز بولىدۇ **10** (پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى كۆڭۈل قويۇپ قىلمىغان كىشى لەنەتكە قالسۇن! قىلىچنى قان تۆكۈشتىن قالدۇرغان كىشى لەنەتكە قالسۇن!). **11** موئاب ياشلىقىدىن تارتىپ كەڭ-كۇشادە ياشاپ ئارزا گۈلىرى ئۈستىدە تىنغان شارابتەك ئەندىشسىز بولۇپ كەلگەن، ئۇ ھېچقاچان كۆپتىن كۆپكە قويۇلغان ئەمەس، ياكى ھېچ سۈرگۈن بولغان ئەمەس؛ شۇڭا ئۇنىڭ تەمى بىرخىل بولۇپ، پۇرىقى ھېچ ئۇ ئۆزگەرمىگەن. **12** شۇڭا ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭ يېنىغا ئۇلارنى ئۆز كۆپىدىن ئۆتكىدىغان ئۆتكىكۈچىلەرنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئۇنىڭ كۆپىلىرىنى قۇرۇقدايدۇ، ئۇنىڭ چۈگۈنلىرىنى چېقىۋېتىدۇ. **13** ئۇتكەندە ئىسرائىل جەمەتى ئۆز تاياڭچىسى بولغان بەيت-ئەل ئۈچۈن ئۇ يەرگە قاراپ قالغانىدەك موئابمۇ كېموش ئۈچۈن ئۇ يەرگە قاراپ قالىدۇ. **14** سىلەر قانداقمۇ: «بىز باتۇر، جەڭگىۋار پالۋانمىز!» ـ دېيەلەيسىلەر؟ **15** موئابنىڭ زېمىنى خارابە قىلىنىدۇ، [دۈشمەن] ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ [سېپىللىرىغا] چىقىدۇ، ئۇنىڭ ئېسىل يىگىتلىرى قەتل قىلىنىشقا چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پادىشاھ، يەنى نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **16** ـ موئابنىڭ ھالاكىتى يېقىنلاشتى، ئۇنىڭ كۈلپىتى بېشىغا چۈشۈشكە ئالدىرايدۇ. **17** ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممەيلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار، ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى بىلگەنلەر: «كۈچلۈك شاھانە ھاسىسى، گۈزەل تايىقىمۇ شۇنچە سۇندۇرۇلدىغۇ!» ـ دەڭلار. **18** شان-شۆھرىتىڭدىن چۈشۈپ قانچىراپ كەتكەن يەردە ئولتۇر، ئى دىبوندا ئولتۇرۇۋاتقان قىز؛ چۈنكى موئابنى ھالاك قىلغۇچى ساڭا جەڭ قىلىشقا يېتىپ كەلدى، ئۇ ئىستىھكام-قورغانلىرىڭنى بەربات قىلدۇ. **19** يول بويىدا كۆزەت قىل، ئى ئاروئېردە ئولتۇرۇۋاتقان قىز؛ بەدەر تىكىۋاتقان ئەردىن ۋە قېچىۋاتقان قىزدىن: «نېمە بولدى؟» دەپ سورا، **20** «موئاب خىجالەتكە قالدى، چۈنكى ئۇ بىتىچىت قىلىندى!» [دەپ جاۋاب بېرىلىدۇ]. ئاھ-زار تارتىپ ناله-پەريات كۆتۈرۈڭلار، ئارنوندا: «موئاب ھالاك قىلىندى» ـ دەپ جاكارلاڭلار. **21** جازا ھۆكۈمى ئۈزلە گۈلك جايلىرى ئۈستىگە چىقىرىلدى، ھولون، ياھاز ۋە مەفائات ئۈستىگە، **22** دىبون، نېبو ھەم بەيت-دىبلاتائىم ئۈستىگە، **23** كىرىئاتايىم، بەيت-گامۇل ھەم بەيت-مېئون ئۈستىگە، **24** كېرىئوت، بوزراھ ھەم موئابدىكى يىراق-يېقىن بارلىق شەھەرلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىرىلىدۇ. **25** موئابنىڭ مۈڭگۈزى كېسىۋېتىلىدۇ، ئۇنىڭ بىلىكى سۇندۇرۇلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **26** ـ ئۇنى مەست قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ئالدىدا ھاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ موئاب ئۆز قۇسۇقىدا ئېغىناپ ياتسۇن، شۇنىڭ بىلەن رەسۋا قىلىنسۇن. **27** چۈنكى سەن [موئاب] ئىسرائىلنى مازاق قىلغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئوغرىلار قاتارىدا تۇتۇۋېلىنغانمۇ، سەن ئۇنى تىلغا ئالساڭلا بېشىڭنى چايقايسەن؟! **28** شەھەرلەردىن چىقىپ تاش-قىيالار ئارىسىنى ئۇرالغۇ قىلىڭلار، ئى موئابدا ئۇرۇقۇاتقانلار، غار ئاغزىدا ئۇۋۇلىغان پاختەكتەك بولۇڭلار! **29** بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ تەكەبىۋرلۇقى، ھاكاۋۇرلۇقى، كۆڭلىدىكى مەغرۇر-كۆرە گۈلىگى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق. **30** مەن ئۇنىڭ نوچىلىق قىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق [نوچىلىقى] كارغا يارىمايدۇ، ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ. **31** شۇڭا مەن موئاب ئۈچۈن زار يىغلايمەن، موئابنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن زار-زار كۆتۈرىمەن؛ كىر-خارەسەتىشكىلەر ئۈچۈن ئاھ-پىغان ئاڭلىنىدۇ. **32** ئى سىبماھتىكى ئۈزۈم تېلى، مەن يائازەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن تەڭ سەن ئۈچۈن يىغلايمەن؛ سېنىڭ پېيلىكلىرىڭ سوزۇلۇپ، ئەسلىدە «تۇلۇك دېڭىز»نىڭ نېرىغا يەتكەنىدى؛ ئۇلار ئەسلىدە يائازەر شەھىرىگىچەمۇ يەتكەنىدى. لېكىن سېنىڭ يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ئۈزۈم ھوسۇلۇڭ ئۈستىگە بۇزغۇچى ھېسىپ كېلىدۇ. **33** شۇنىڭ بىلەن شادلىق ۋە خۇشاللىق موئابنىڭ باغ-ئېتىزلىردىن ۋە زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ؛ مەن ئۈزۈم كۆچىلىگە كەلدىن شارابنى يوقىتىمەن؛ ئۈزۈم چەيلىگۈچىلەرنىڭ تەنتەنە ئاۋازلىرى قايتىدىن ياڭرىمايدۇ، ئاۋازلار بولسا تەنتەنە ئاۋازلىرى ئەمەس، جەڭ ئاۋازلىرى بولىدۇ. **34** چۈنكى ناله-پەريادلار ھەشبوندىن كۆتۈرۈلۈپ، ياھازغىچە ۋە ئېلىئالاھىغىچە يېتىدۇ؛ ناله ئاۋازلىرى زوئاردىن كۆتۈرۈلۈپ، ھورونائىمغىچە ۋە ئە گلات-شېلىشىياغىچە يېتىدۇ؛ ھەتتا نىمرىمدىكى سۇلارمۇ قۇرۇپ كېتىدۇ. **35** مەن موئابتا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلغۇچىلارنى ۋە يات ئىلاھلارغا خۇشبۇيى ياققۇچىلارنى يوقىتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **36** ـ شۇڭا مېنىڭ قەلبىم موئاب ئۈچۈن نەيدەك مۇڭلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ مېنىڭ قەلبىم كىر-ھەرەستىكلەر ئۈچۈنمۇ نەيدەك مۇڭلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئىگىلۋالغان بايلىق-خەزىنىلەر يوقاپ كېتىدۇ. **37** ھەممە باش تاقىر قىلىدۇرۇلغان، ھەممە ساقال چۈشۈرۈلگەن؛ ھەممە قول تىتما-تىتما كېسىلگەن، ھەممە چاتىراققا بۆز كىيىلگەن. **38** موئابنىڭ بارلىق تۇيۇ ئۆزگىلىرى ئۈستىدە ۋە مەيدانلاردا ماتەم تۇتۇشتىن باشقا ئىش يوللايدۇ؛ چۈنكى مەن موئابنى ھېچكىمگە ياقىمايدىغان بىر قاچىدەك چېقىپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **39** ـ ئۇلار پىغاندىن زارلىشىدۇ؛ [موئاب] شۇنچىلىك پارە-پارە قىلىۋېتىلدى ئۇكى، ئۇ خىجالەتتىن كۆيچىلىككە ئارقىسىنى قىلدۇ؛ موئاب ئەتراپىدىكى ھەممە تەرىپىدىن رەسۋا قىلىنىدىغان، ۋەھىمە سالغۇچى ئوبيېكت بولىدۇ. **40** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بىرسى بۇركۈتتەك قاناتلىرىنى كېرىپ [پەرۋاز قىلىپ]، موئاب ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. **41** شەھەرلىرى ئىشغال بولىدۇ، ئىستىھكاملار ئىگىلۋېلىنىدۇ؛ شۇ كۈنى موئابدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. **42** موئاب ئەل قاتارىدىن يوقىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ھاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ **43** ۋەھشەت، ئورا ۋە قىلتاق بېشىڭلارغا چۈشۈشنى كۆتمەكتە، ئى موئابدا ئۇرۇۋاتقانلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **44** ـ ۋەھشەتتىن قاچقان ئورىغا يېقىلىدۇ؛ ئوردىن چىققان قىلتاققا تۇتۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەنى موئاب ئۈستىگە جازالىنىش يىلنى چۈشۈرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **45** قاچقانلار ھەشبون [سېپىلىنىڭ] دالدىسىدا ئورۇپ ئامالسىز قالدۇ؛ چۈنكى ھەشبوندىن ئوت، ھەم [مەھرۇم] سىھون [پادىشاھ]نىڭ زېمىنى ئوتىۋېرىسىدىن بىر يالقۇن پارتلاپ چىقىدۇ ۋە موئابنىڭ چېكىلىرىنى، سوقۇشقاق خەلقىنىڭ باش چوقۇمىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **46** ھالىڭغا ۋاي، ئى موئاب! كېموشقا تەۋە بولغان ئەل نابۇت بولدى؛ ئوغۇللىرىڭ ئەسىرگە چۈشىدۇ، قىزلىرىڭ سۈرگۈن بولىدۇ. **47** لېكىن، ئاخىرقى زامانلاردا موئابنى سۈرگۈنۈڭدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. موئاب ئۈستىگە چىقىردىغان ھۆكۈم مۇشۇ يەرگىچە.

49

ئامموئىيلار توغرۇلۇق. پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلنىڭ پەرزەنتلىرى يوقىكەن؟ ئۇنىڭ مىراسخورلىرى يوقىدۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ملكوم گادنىڭ زېمىنىغا ۋارىسلىق قىلدى، ملكومغا تەۋە بولغان خەلق نېمىشقا گادنىڭ شەھەرلىرىدە تۇرىدۇ؟ **2** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ ئۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئامموئىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىدە جەڭ سادالىرىنى ئاڭلىتىمەن؛ ئۇ خاراب‌لىك دۆڭ بولىدۇ، تەۋە شەھەرلىرى ئوت قويۇپ كۈيدۈرۈلىدۇ؛ ئىسرائىل قايتىدىن ئۆزلىرىنى ئىگىلۋالغانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **3** ـ زارلاڭلار، ئى ھەشبون! چۈنكى ئالىي شەھىرى خاراب قىلىنغان! رابباھ قىزلىرى، ئۆز ئۇكىلارغا بۆز رەختىنى باغلاپ ماتەم تۇتۇڭلار، سېپىل ئىچىدە ۋەيان-ۋەيان پاتىپاراق يۈگۈرۈڭلار، چۈنكى ملكوم ۋە ئۇنىڭ كاھىنلىرى، ئۇنىڭغا تەۋەلىك ئەمىرلىرى سۈرگۈن بولىدۇ. **4** نېمىشقا كۆچ-مەيۋىتىڭنى داڭلايسەن؟ سېنىڭ كۆچۈڭ ئېقىپ كېتىۋاتىدۇ، ئى: «كىم ماڭا يېقىنلاشىشقا پېتىنالىسۇن؟» دەپ ئۆز بايلىقلىرىڭغا تايانغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى قىز! **5** مانا، مەن بارلىق تەۋەلىكۈڭلەردىن ۋەھشەت چىقىرىپ ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىرىڭلار ھەيدۇ بىتلىسلەر، ئالدى- كەيىنگە قارىماي قاچىسىلەر؛ قاچقانلارنى يەنە يىغغۇچى ھېچكىم بولمايدۇ. **6** لېكىن كېيىنكى كۈنلەردە، ئامموئىيلارنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **7** ئېدوم توغرۇلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئېتىمدا ھازىر دانالىق تېپىلمامدۇ؟ دانىشمەنلەردىن نەسىھەت يوقاپ كەتتىمۇ؟ ئۇلارنىڭ دانالىقىنى دات بىسىپ قالغانمۇ؟! **8** بۇرۇلۇپ قېچىڭلار، پىنھان جايلاردىن ئۇرالغۇ تېپىپ ئۇرۇڭلار، ئى دېدانىدا ئۇرۇۋاتقانلار! چۈنكى مەن ئەساۋغا تېگىشلىك بالا-يىتىپەتنى، يەنى ئۇنى جازالايدىغان كۈننى بېشىغا چۈشۈرىمەن.

9 ئۇزۇم ئۈزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، ئۇلار ئازراق ۋاساكلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسىمۇ، ئۇلار تۇزلىرىگە چۈشلۈقلا يۇزۈپ، ئوغرىلايدۇ ئەمەسمۇ؟ **10** مەن ئەساۋۇنى يالىڭاچلىۋېتىمەن، ئۇ يوشۇرۇنغىدەك جاي قالمىغۇچە دالدا جايلىرىنى ئېچىپ تاشلايمەن؛ ئۇنىڭ ئەسلى، قېرىنداشلىرى ھەم قوشنىلىرى يوقايدۇ، ئۇ تۇزنى يوق بولىدۇ. **11** لېكىن يېتىم-يېسىرلىرىڭنى قالدۇر، مەن ئۇلارنىڭ ھاياتىنى ساقلايمەن؛ تۇل خوتۇنىڭلار ماڭا تاياناڭلار. **12** چۈنكى يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، [غەزىپىمنىڭ] قەدەھىدىن ئېچىشكە تېگىشلىك بولمىغانلار چوقۇم ئۇنىڭدىن ئېچىمەي قالمايدىغان يەردە، سەن جازالانماي قالامسەن؟ سەن جازالانماي قالمايسەن، سەن چوقۇم ئۇنىڭدىن ئېچىسەن. **13** چۈنكى ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئېچىكەنمەنكى، ـ دەيدۇ يەھۋەردىگار، ـ بوزراھ دەھشەت باسىدىغان ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكتى، خارابلىك ۋە لەنەت سۆزى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى دائىملىق خارابلىك بولىدۇ. **14** مەن يەھۋەردىگاردىن شۇ بىر خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۆيەسسەر بولدۇم، ـ ۋە بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلگەنىدى ـ ئۇ: «ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىڭلار! ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار!» ـ دەپ خەۋەر بېرىدۇ. **15** مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك، ئىنسانلار ئارىسىدا كەمىستىلگەن قىلىمەن. **16** سېنىڭ ئۇزىگلە رگە دەھشەت سالىدىغانلىقىڭ، كۆڭۈلۈڭدىكى تەكەبىۋارلۇقۇڭ ئۇزۇكتىكى ئالداپ قويدى؛ ھەي تىك قىيانىڭ يېرىقلىرى ئىچىدە ئۇرغۇچى، ئۇرالغۇڭ ئېگىزلىكىنىڭ يۇقىرى تەرىپىدە بولغۇچى، گەرچە سەن چاڭگاڭنى بۇركۈتنىڭكىدەك يۇقىرى ياسىساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەيغەمبەر يەھۋەدىگار. **17** ـ ۋە ئېدوم تولىمۇ ۋەھىمىلىك بولىدۇ؛ ئېدومدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى تۈپەيلىدىن ۋەھىمىگە چۈشۈپ، ئۆش-ئۆش قىلىدۇ. **18** سودوم، گومورىرا ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىرگە ئۇرۇۋېتىلگەندەك ئېدومىمۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەيغەمبەر يەھۋەدىگار، ـ ھېچكىم شۇ يەردە ئۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. **19** مانا، ئىئوردان دەرياسىدىكى چاۋۇر-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ ئۇردىغان شۇ سۈلار ۋەيدىكى يايلاقتىكى [قۇيلارنى] تارقاتقان بىر شىرەدەك مەن [ئېدومدىكىلەرنى] بەدەر قاچقۇزىمەن. ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئېدومنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ **20** شۇڭا پەيغەمبەردىگارنىڭ ئېدومنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك تېماندىكىلەرنى جازالاش نىيىتىنى ئاڭلاڭلار: ئۇلارنىڭ كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېپكېتىلىدۇ؛ بەرھەق، قىلىمىشلىرى تۈپەيلىدىن پەيغەمبەر يەھۋەدىگار ئۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلىدۇ. **21** ئۇلارنىڭ يىقىلىپ كەتكەن ساداسىنى ئاڭلاپ يەر يۈزىدىكىلەر تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ نالە-پەريادلىرى «قىزىل دېڭىز»غىچە ئاڭلىنىدۇ. **22** مانا، بىرسى بۇركۈتتەك قانات يېيىپ پەرۋاز قىلىپ، بوزراھ ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. شۇ كۈنى ئېدومدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولىغاققا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. **23** دەمەشق توغرۇلۇق: ـ خامات، ئارپاد شەھىرىدىكىلەر خىجالەتتە قالدۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار شۇم خەۋەر ئاڭلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ كېتىدۇ، داۋۇلغۇپ كەتكەن دېڭىزدەك ئۇلار ھېچ تىنچلىنالمايدۇ. **24** دەمەشق زەئىپلەشتى، قېچىشقا بۇرۇلىدۇ؛ ئۇنى ۋەھىمە باسىدۇ؛ ئازابلار تولغاققا چۈشكەن ئايالنى ئۇتقاندەك، ئازاب ۋە دەرد-قايغۇ ئۇنى ئۇتىدۇ. **25** نام-داڭقى چىققان يۇرت، مەن ھۆزۈر ئالغان شەھەر شۇ دەرىجىدە تاشلۇۋېتىلگەن بولىدۇ! **26** شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كوچىلىرىدا يىقىلىدۇ، جەڭگىۋار پالۋانلار شۇ كۈنى يوقىتىلىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەيغەمبەر يەھۋەدىگار. **27** ـ ھەم مەن دەمەشقنىڭ سېپىلىگە بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **28** بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەگگەن كېدار توغرۇلۇق ھەم ھازورنىڭ پادىشاھلىقلىرى توغرۇلۇق سۆز: ـ پەيغەمبەر يەھۋەدىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئورە ئۇڭىن تۇر، كېدارغا ھۇجۇم قىلىپ، شەرقتىكى ئادەملەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىل!» ـ دېيىلىدۇ، **29** ھۇجۇم قىلغانلار ئۇلارنىڭ چېدىرلىرى ھەم پادىلىرىنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ چېدىر پەردىلىرى، بارلىق قاچا-قۇچا، تۆگىلىرىنى بۇلاپ كېتىدۇ؛ خەق ئۇلارغا: «تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ!» دەپ ۋارقىرايدۇ. **30** قېچىپ كېتىڭلار، بەدەر تىكىپ پىنھان جايلاردىن تۇرالغۇ تېپىپ تۇرۇڭلار، ئى ھازوردىكىلەر، ـ دەيدۇ پەيغەمبەردىگار، ـ چۈنكى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار سىلە رگە جەڭ قىلىشقا قەست قىلغان، سىلە رگە قاراپ نىيىتى بۇزۇلغان. **31** ـ ئورە ئۇڭىن تۇر، سېپىل-دەرۋازىلارغا ئىگە بولمىغان ئارامخۇدا ياشاپ، تىنچ-ئامان تۇرغان ئەلگە جەڭ قىلىشقا چىق؛ ئۇلار يالغۇز تۇرىدۇ ـ دەيدۇ پەيغەمبەردىگار، **32** ـ ئۇلارنىڭ تۆگىلىرى ئولجا، توپ-توپ مال-ۋارانلىرى غەنىيمەت بولىدۇ؛ مەن چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرگەنلەرنى تۆت شامالغا تارقىتىمەن، ئۇلارنىڭ ئېشىغا ھەر ئەتراپىدىن كۈلپەت چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەيغەمبەردىگار؛ **33** ـ ھازور بولسا چىلبۇرىلەرنىڭ ئۇرالغۇسى، مەڭگۈگە ۋەيرانە بولىدۇ. ھېچكىم شۇ يەردە ئۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. **34** يەھۋادا پادىشاھى زەدەكىيا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى ۋاقىتلاردا، يەرەمىيا پەيغەمبەر رگە كەلگەن پەيغەمبەر يەھۋەدىگارنىڭ سۆزى مۇنداق ئىدى: ـ **35** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەيغەمبەر يەھۋەدىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئېلامنىڭ غولۇقۇق كۆچى بولغان ئوقياسىنى سۇندۇرىمەن. **36** ئاسمانلارنىڭ تۆت چېتىدىن تۆت شامالنى چىقىرىپ ئېلامنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ مەن ئۇلارنى بۇ تۆت شامالغا تارقىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئېلامدىن ھەيدەلگەنلەرنىڭ بارمايدىغان ئەل-مەملىكەتلەر قالمايدۇ. **37** مەن ئېلامنى دۈشمەنلىرى ئالدىدا ھەم جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككىگە چۈشۈرىمەن؛ دەھشەتلىك غەزىپىمنى بېشىغا تۆككۈپ، كۆڭلىتەلەرنى چۈشۈرىمەن؛ ئۇلارنى بەربات قىلغۇچە مەن قىلىچنى ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا ئەۋەتىمەن. **38** مەن ئۆز تەختىمنى ئېلامدا تىكلەيمەن، شۇ يەردىن پادىشاھى ۋە شاھزادىلىرىنى يوق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەيغەمبەردىگار. **39** ـ لېكىن ئاخىرقى زامانلاردا، مەن ئېلامنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەيغەمبەردىگار.

50

پەيغەمبەردىگار يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق بابىل توغرۇلۇق، يەنى كالدىيلەرنىڭ زېمىنى توغرۇلۇق ئېيتقان سۆز: ـ **2** ئەللەر ئارىسىدا شۇ خەۋەرنى ئېلان قىلىپ جاكارلاڭلار، تۈغ كۆتۈرۈڭلار؛ جاكارلاڭلار، ئۇنى يوشۇرماڭلار! ـ «بابىل ئىشغال قىلىندى؛ بەل بولسا خىجالەتكە قالدۇرۇلدى، ماردۇك پاتىپاراق بولۇپ كەتتى؛ بابىلنىڭ ئۇيما بۇتلىرى خىجالەتكە قالدۇرۇلدى، يەرگىنچلىك نەرسىلىرى پاتىپاراقچىلىققا چۈشتى!» ـ دە ئاڭلار. **3** چۈنكى شىمالدىن ئۇنىڭغا جەڭ قىلماقچى بولغان بىر ئەل كېلىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىدۇ، ھېچكىم شۇ يەردە ئۇرمايدۇ؛ ئىنسان ھەم ھايۋانمۇ قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلار يوق بولىدۇ. **4** شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەيغەمبەردىگار، ـ ئىسرائىل خەلقى كېلىدۇ، ئۇلار ھەم يەھۇدا خەلقى بىلەن بىللە كېلىدۇ، ئۇلار يىغلىغان ھالدا مېڭىپ پەيغەمبەردىگار خۇداسىنى ئىزدەشكە كېلىدۇ. **5** ئۇلار زىئوننىڭ يولىنى سورايدۇ، يۈزلىرىنى ئۇنىڭغا قارىتىپ: «ھە رگىز ئۇنتۇلماس مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بىلەن ئۆزىمىزنى پەيغەمبەردىگارغا باغلايلى» ـ دەيدۇ. **6** ـ مېنىڭ خەلقىم ئازغان قويلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ باققۇچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرغان، ئۇلارنى تاغلاردا ئېنىتىپ يۈرگەن؛ ئۇلار تاغدىن دۆڭگە كېزىپ يۈرۈپ، ئۆز ئارامگاھىنى ئۇنتۇغاندۇر. **7** ئۇلارنى ئۇچراتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، كۈشەندىلىرى ئۇلار توغرۇلۇق: «بىزدە [بۇ ئىشلاردا] ھېچ گۇناھ يوق، چۈنكى ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئۈمىدى بولغان پەيغەمبەردىگار، يەنى ھەققانىيلىقىنىڭ يايلاق-تۇرالغۇسى بولغان پەيغەمبەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغان!» ـ دېگەن. **8** [ئى خەلقىم]، بابىل ئوتتۇرىسىدىن قېچىڭلار، كالدىيلەرنىڭ زېمىنىنى تاشلاپ چىقىڭلار، پادىنى يېتىپ كىلىگۈچى تېكىلەرەدەك بولۇڭلار. **9** ـ چۈنكى مانا، شىمالىي زېمىندىن بابىلغا ھۇجۇم قىلماقچى بولغان زور بىر توپ ئۇلۇغ ئەللەرنى قوزغايمەن؛ ئۇلار ئۇزلىرىنى ئۇنىڭغا قارشى سەپكە قوشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بابىل شۇ يەردىن چىققانلار تەرىپىدىن تەسىرگە چۈشىدۇ. ئۇلارنىڭ ئوقىلىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر مەھىرىنىڭكىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى جەڭدىن قۇرۇق قول كەلمەيدۇ. **10** كالدىيە بولسا ئولجا بولىدۇ؛ ئولجا ئالغان بارلىق بۇلغۇچىلار ئۇنىڭدىن قانائەتلىنىدۇ، ـ دەيدۇ پەيغەمبەردىگار؛ **11** ـ چۈنكى سىلەر شادلانغانسىلەر، سىلەر يىلىراپ كەتكەنسىلەر، ئى مىراسىم بولغان [خەلقىمنى] بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلار! چۈنكى سىلەر چىمەندە تۇرغان

موزايلاردەك سە كېگەنسلەر، ئايغىرلاردەك خۇشاللىقتىن كىشنىگەنسلەر! 12 ئەمدى ئانا
[يۇرتۇڭ] زور خىجالەتكە قالدۇرۇلىدۇ؛ رەسۋاچىلىق سېنى تۇغغۇچىنى قاپلايدۇ؛ مانا،
ئۇ ئەللەرنىڭ داشقىلى ـ ، بىر جاڭگال، قاغىبراق يەر ۋە چۆل-بياۋان بولۇپ قالدۇ.
13 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى تۆپەيلىدىن، ئۇنىڭ ھېچ ئاھالىسى بولمايدۇ، بەلكى تولۇق
تاشلۇۋېتىلگەن بولىدۇ؛ بابىلدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى
تۆپەيلىدىن ۋەھىمگە چۈشۈپ ئۆش-ئۆش قىلىدۇ. 14 بابىلغا جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ
ئەتراپىدا سەپكە تىزىلىڭلار، بارلىق ئوقياچىلار، ئۇنىڭغا ئېتىڭلار، ئوقلارنى ھېچ ئېتىمىڭلار،
چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغان. 15 ئۇنىڭ ئەتراپىدا جەڭ چۇقانلىرىنى
كۆتۈرۈڭلار، ئۇ تەسلىم بولۇپ قول كۆتۈرىدۇ؛ مۇنارلىرى تۈرۈلىدۇ، سېپىللىرى غۇلىتىلىدۇ؛
چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالغان قىساسىدۇر. ئۇنىڭدىن قىساس ئېلىڭلار، ئۇ باشقىلارغا
نېمە قىلغان بولسا ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار. 16 بابىلدىن ئۇرۇق تېرىغۇچى ھەم ھوسۇل
ۋاقتىدىكى ئورغاق سالغۇچىلارنى يوق قىلىڭلار؛ زۇلۇمكارنىڭ قىلىچىنىڭ قورقۇنچى
تۆپەيلىدىن بۇلارنىڭ ھەرىبىرى ئۆز ئېلىگە قايتىپ، ھەرىبىرى ئۆز ئانا يۇرتىغا قاچىسۇن!
17 ئىسرائىل تارقىتىۋېتىلگەن قوي پادىسىدۇر؛ شىرلار ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن؛ دەسلەپتە
ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، ئاخىرىدا بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار
ئۇنىڭ ئۆستخانىلىرىنى ئېزىپ غاجىلىغان. 18 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان
پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ
يىنىغا كېلىپ، ئۇنى جازالىغىنىمدەك، مەن بابىل پادىشاھىنى ھەم زېمىنىنى جازالايمەن.
19 مەن ئىسرائىلنى قايتىدىن ئۆز يايلىقىغا قايتۇرىمەن، ئۇ كارمەل تېغىدا، باشان زېمىندا
ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ئەفرائىم تېغى ئۈستىدە ھەم گىلېئاد زېمىندا قانائەتلىنىدۇ. 20 شۇ
كۈنلەردە، شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئىسرائىلنىڭ قەبىھلىكى ئىزدەلسە، ھېچ
تېپىلمايدۇ، يەھۇدانىڭ گۇناھلىرى ئىزدەلسە، ھېچ تېپىلمايدۇ؛ چۈنكى مەن قالدۇرغان
قالدىسىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. 21 ـ مېراتاشنىڭ زېمىنغا زەرب بىلەن جەڭ قىلىشقا،
پېكودتا ئۇرۇۋاتقانلارغىمۇ جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار؛ ئۇلارنى ۋەيران قىلىڭلار، قالدۇقىنىمۇ
ھالاك قىلىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن نېمىنى ساڭا بۇيرۇغان بولسام شۇنى ئادا
قىلىڭلار. 22 جەڭ سادالىرى [بابىل] زېمىندا ئاڭلىنىدۇ، ئۇ زور ھالاكەتنىڭ ساداسىدۇر!
23 ئەسلىدە پۈتكۈل يەر يۈزىنى ئۇرغان بازغان شۇ دەرىجىدە سۇندۇرۇپ چېقىۋېتىلدىغۇ!
بابىل ئەللەر ئارىسىدا شۇنچە بىر دەھشەت باسقۇچى بولۇپ چىققانتىغۇ! 24 مەن ساڭا
تۇزاق قۇردۇم، سەن، ئى بابىل، ھېچ بىلمەيلا ئۇنىڭغا تۇتۇلدۇڭ؛ پەرۋەردىگار بىلەن
قارشىلىششىڭ تۆپەيلىدىن سەن تېپىلىپ تۇتۇلدۇڭ. 25 پەرۋەردىگار قورال تامبىرىنى
ئېچىپ، غەزىپىدىكى قوراللىرىنى ئېلىپ چىقاردى؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری
بولغان رەب پەرۋەردىگار كالدىيلەرنىڭ زېمىندا قىلىدىغان ئىشى باردۇر. 26 ئۇنىڭ ھەر
چەت-چەتىدىن كېلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىڭلار، ئامبارلىرىنى ئېچىۋېتىڭلار، ئۇنچىلەرنى
دۆۋىلىگەندەك ئۇنى خارابە-خارابە قىلىپ دۆۋىلەپ ۋەيران قىلىڭلار؛ ئۇنىڭ ھېچنېمىسىنى
قالدۇرماڭلار! 27 ئۇنىڭ بارلىق توراپقىلىرىنى ئولتۇرۇۋېتىڭلار! ئۇلار سويۇلۇشقا چۈشسۇن!
ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈنى، يەنى جازالىنىش ۋاقتى يېتىپ كەلدى. 28
ئاڭلاڭلار! زىئونغا كېلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىساسىنى، يەنى ئىبادەتخانىسى
ئۈچۈن ئالغان قىساسىنى جاكارلايدىغان، بابىل زېمىندىن قاچقان پاناھ ئىزدىگۈچىلەرنىڭ
ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! 29 بابىلغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن ئوقياچىلارنى، يەنى بارلىق كامانى
ئەگگۈچىلەرنى چاقىرىڭلار؛ بابىلنىڭ ئەتراپىدا بارگاھ قۇرۇپ قورشۇۋېلىڭلار؛ ھېچكىمنى
قاچقۇزماڭلار؛ ئۇنى قىلمىشىنى ئۈچۈن يېشىغا چۈشۈرۈڭلار؛ ئۇ نېمىلەرنى قىلغان بولسا،
ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنا ـ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا
قارشى كۆرە گۈپ كەتكەندى. 30 شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كوچىلىرىدا يېقىلىدۇ؛ شۇ
كۈنىدە ئۇنىڭ بارلىق جەڭچى پالۋانلىرى يوقىتىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 31 مانا،
مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى كۆرە گۈپ كەتكۈچى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى سېنىڭ كۈنۈڭ، يەنى مەن يىنىگا يېقىن كېلىپ
جازالايدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ 32 كۆرە گۈپ كەتكۈچى پۈتلىشىپ يېقىلىدۇ،
ھېچكىم ئۇنى قايتىدىن يۈلەپ تۇرغۇزمايدۇ؛ بەرھەق، مەن ئۇنىڭ شەھەرلىرىگە ئوت
ياقىمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى كويدۇرۇپ يۇتۇپ كېتىدۇ. 33 ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ
ئىسرائىللار يەھۇدالار بىلەن بىللە ئېزىلىپ خورلۇقنى كۆرگەن؛ ئۇلارنى ئەسىر قىلغانلار
ئۇلارنى قاتتىق قامىپ تۇتقاندى؛ ئۇلارنى قويۇۋېتىشنى رەت قىلغان. 34 لېكىن ئۇلارنىڭ
ھەجەمەمت-قۇتقۇزغۇچىسى كۈچلۈكتۈر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان
پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى ئەستايىدىللىق بىلەن سورايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ
زېمىنغا ئارامىلىق بېرىدۇ، بابىلدىكىلەر رگە ئارامسىزلىق يەتكۈزىدۇ. 35 كالدىيلەر ئۈستىگە،
بابىلدا ئولتۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە ھەمدە بابىلنىڭ ئەمىرلىرى ۋە دانىشمەنلىرى ئۈستىگە قىلىچ
چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 36 قىلىچ پاچىلار ئۈستىگە چۈشكەندە، ئۇلار ھاماقەت-
ئەخمەقلەردەك كۆرۈنىدۇ، قىلىچ ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار پاتىپاراق
بولۇپ كېتىدۇ، 37 قىلىچ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى ئۈستىگە، جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ
سەپلىرىدە ئۇرغان بارلىق يات لەشكەرلەر ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار ئاياللاردەك بولىدۇ؛ قىلىچ
خەزىنىلىرى ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. 38 قۇرغاقچىلىق ئۇلارنىڭ
سۈلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ؛ بۇلارنىڭ سەۋەبى زېمىنى ئۈچۈن بۇتلارغا
تولۇپ، ئۇلار قورقۇنچلۇق مەبۇدلار تۆپەيلىدىن تەلۋاشىپ كەتكەن. 39 شۇڭا چۆلدىكى
جانىۋارلار ۋە چىلبۆرىلەر بىرلىكتە شۇ يەردە تۇرىدۇ؛ شۇ يەردە ھۇۋقۇشلار ماكانلىشىدۇ؛
ئۇ مەڭگۈگە ئادەمزاتسىز بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋر گە ھېچ ئاھالىلىك بولمايدۇ. 40 خۇدا
سودوم ۋە گومورىانى ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىللە ئۇرۇۋېتكىنىدەك، ھېچكىم شۇ
يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 41 ـ
مانا، شىمالدىن بىر خەلق، ئۇلۇغ بىر ئەل چېقىپ كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن
ئۇرغۇن پادىشاھلار قوزغىلىدۇ. 42 ئۇلار ئوقيا ھەم نەيزىنى ئۇتۇپ قوراللىنىدۇ؛ ئۇلار
ۋەھشىي، ھېچ رەھىم كۆرسەتمەيدىغان بولىدۇ؛ ئاتلىرىغا مىنگەندە ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرى
دېڭىزدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇلار جەڭگە ئاتلانقان ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ،
ساڭا ھۇجۇم قىلماقچى، ئى بابىل قىزى! 43 بابىل پادىشاھى ئۇلارنىڭ خەۋرىنى ئاڭلاپلا
قوللىرى تىترەپ بوشاپ كېتىدۇ؛ غەم-قايغۇ ئۇنى تۇتىدۇ، تولغاققا چۈشكەن ئايالدەك
ئازابلار ئۇنى بېسۋالىدۇ. 44 مانا، ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى چاۋار-چاتقاللىقتىن
چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۇلار بويىدىكى يايلاقتىكى قويلارنى تارقاتقان بىر
شىرەدەك مەن بابىلدىكىلەرنى بەدەر قاچقۇزىمەن. ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئۇنىڭ
ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى
چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ 45 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ
بابىلنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك كالدىيلەرنىڭ زېمىنىنى جازالاش نىيىتىنى
ئاڭلاڭلار: ئۇلارنىڭ كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېيىتىلىدۇ؛ بەرھەق، قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن
[پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلىدۇ. 46 بابىلنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ
يەر يۈزى تەۋرىنىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ ناله-پەريادى بارلىق ئەللە رگىچە ئاڭلىنىدۇ.

51 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بابىلنى سوقىدىغان ھەم «لەب-
كامەي»دا ئۇرۇۋاتقانلارنى سوقىدىغان بىتىچت قىلغۇچى شامالنى قوزغاپ چىقىرىمەن؛ 2
مەن بابىلغا يات ئادەملەرنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئۇنى سورۇۋېتىدۇ، زېمىنىنى يەر بىلەن يەكسان
قىلىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭ بىشىغا كۈيلەپت چۈشكەن كۈندە ئۇلار ئۇنىڭغا تەرەپ-تەرەپتىن
قارشىلىششىقا كېلىدۇ. 3 ئۇنىڭ ئوقياچىلىرىغا كىرىمچى تارتقۇدەك، ئورنىدىن ئۇرغۇچىلارغا
دۇبۇلغا-ساۋۇت كىيگۈدەك پۇرسەت بەرمە گىلار، ئۇنىڭ يىگىتلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى
ئايىاپ قويماڭلار؛ ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى بىتىچت قىلىڭلار. 4 كالدىيلەرنىڭ زېمىندا
سانجىلغانلار، كوچىلىردا قىلچلانغانلار يېقىلىشۇن! 5 چۈنكى ئىسرائىل ياكى يەھۇدامۇ ئۇز
خۇداسى تەرىپىدىن، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار تەرىپىدىن
تاشلۇۋېتىلگەن ئەمەس، چۈنكى [بابىلنىڭ] زېمىنى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئالدىدا
سادىر قىلغان گۇناھ بىلەن تولغانىدۇر. 6 [بارلىق ئەللەر]، بابىل ئېچىدىن قېچىڭلار، ئۇز

جىنىگلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىڭلار! ئۇنىڭ قەبىلىكىگە چېتىلىپ قېلىپ ھالاك بولماڭلار، چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالدىغان ۋاقتىدۇر، ئۇ قىلمىشىنى تۆز بېشىغا قايتۇرىدۇ. **7** بابىل پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى پۈتكۈل جاھانىنى مەست قىلغۇچى ئالتۇن قەدەھ بولغان، ئەللەر ئۇنىڭ شاراۋىدىن ئىچىكەن؛ ئەللەر شۇنىڭ بىلەن ساراڭ بولۇپ كەتكەن. **8** بابىل ئۈيۈقسىز يىقىلىپ بىتچىت بولدۇ، ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! ئۇنىڭ ئازابلىرى ئۈچۈن تۇتىيا ئېلىڭلار، ئۇ بەلكىم ساقايتىلارمىكەن؟ **9** ـ «بىز بابىلنى ساقايتىماقچىدۇق، لېكىن ئۇ ساقايمىدى؛ ئۇنىڭدىن ۋاز كېچىپ ھەممىمىز تۆز يۇرتىمىزغا قايتايلى، چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە چېقىرلىدىغان ھۆكۈم جازاسى ئاسمانغا تاقىشىپ، كۆككە يېتىدۇ». **10** ـ «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزنى بارلىققا كەلتۈرگەندۇر، كېلىڭلى، زىئوندا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىلغان ئىشىنى جاكارلايلى!» **11** ـ ئوقلارنى تۈچلاڭلار! قالقانلارنى تۈتۈۋېلىڭلار! پەرۋەردىگار مېدىئانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ روھىنى ئۇرغىتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ نىيىتى بابىلغا قارشىدۇر، ئۇنى بەربات قىلىش ئۈچۈندۇر، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساسىدۇر، يەنى ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىساسىدۇر. **12** بابىلنىڭ سېپىللىرىغا قارشىپ جەڭ ئوتۇغىنى كۆتۈرۈڭلار، كۆزەتنى تېخىمۇ چىڭراق قىلىڭلار، كۆزەتچىلەرنى [بابىلنى چۈرىدىتىپ] سەپتە تۇرغۇزۇڭلار، بۇكتۇرمە قويۇڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار بابىلدىكىلەرنىڭ جازاسى توغرۇلۇق نىيىلەرنى دېگەن بولسا، ئۇ شۇنى كۆرگىلىدە پەملەپ، ئۇنى ئادا قىلىدۇ. **13** ـ ئى ئەلۋەك سۈلار ئۈستىدە ئۇرغۇچى، بايلىقلىرى نۇرغۇن بولغۇچى، ئەجىلىڭ يېتىپ كەلدى، جىنىڭ ئۈچىنىپ ئۈزۈلۈش ۋاقتى توشتى. **14** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: «توپ-توپ چېكەتكىلەردەك مەن سېنى ئادەملەر بىلەن تولدۇرىمەن؛ ئۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە تەنتەنىلىرىنى كۆتۈرىدۇ» دېدى. **15** ـ ئۇ بولسا يەر-زېمىنى كۆچ-قۇدرىتى بىلەن ياساپ، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلىپ، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن يايغۇچىدۇر؛ **16** ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋەتسە، ئاسمانلاردا سۈلار شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئورلىتىدۇ؛ ئۇ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ؛ شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. **17** بۇ [پۈتەرەسىلەرنىڭ] ھەربىرى ئەقىلسىز؛ بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر؛ ھەربىر زە رگەر ئۆزى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ قېيما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. **18** ئۇلار بىمەنىلەردۇر، مازاق ئوبيېكتىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە جازالىنىش ۋاقتى كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. **19** ياقۇبنىڭ نەسىۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەمەستۇر؛ چۈنكى ھەممىنى ياسىغۇچى شۇدۇر؛ ئىسرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىسىدۇر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **20** سەن [ئىسرائىل] مېنىڭ گۈرزۈم، مېنىڭ جەڭ قوراللىرىمدۇرسەن؛ سېنىڭ بىلەن مەن ئەللەرنى بىتچىت قىلىمەن، سېنىڭ بىلەن پادىشاھلىقلارنى تارمار قىلىمەن؛ **21** سېنىڭ بىلەن ھەم ئات ھەم ئات مىنگۈچىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم جەڭ ھارۋىسى ھەم ھەيدىگۈچىسىنى بىتچىت قىلىمەن؛ **22** سېنىڭ بىلەن ھەم ئەر ھەم ئايالنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم قېرى ھەم ياشلارنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم يىگىت ھەم قىزنى بىتچىت قىلىمەن؛ **23** سېنىڭ بىلەن ھەم پادىچى ھەم قوي پادىسىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم دېھقان ھەم ۋېزىتىرۇققا قېتىلغان كالىلىرىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم ۋالىيلار ھەم ھۆكۈمرانلارنى بىتچىت قىلىمەن. **24** ـ مەن كۆز ئالدىڭلاردا بابىلنىڭ ھەم بارلىق كالىدىيلىرىنىڭ زىئوندا قىلغان بارلىق رەزىللىكىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرۈپ ياندۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **25** ـ مانا، مەن سەن [بابىلغا] قارشىمەن، ئى پۈتكۈل يەر يۈزىنى ھالاك قىلغۇچى تاغ؛ مەن قولۇمنى ئۈستۈڭگە سوزۇپ، سېنى تىك يارلاردىن غۇلىتىپ، دومىلىتىپ چۈشۈرۈپ، سېنى كۆيۈپ تۈگىگەن بىر يانار تاغ قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **26** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەندىن بۇرجەك چىقىرىش ئۈچۈنمۇ تاش تاپالمايدۇ، يا كى ئۇل ئۈچۈنمۇ ھېچىيەردىن تاش تاپالمايدۇ؛ چۈنكى سەن مەڭگۈ ئۈگە بىر ۋەيرانە بولىسەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **27** ـ زېمىندا جەڭ ئوتۇغىنى كۆتۈرۈڭلار، ئەللەر ئارىسىدا كاناي چېلىڭلار، بابىلغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەيىارلاڭلار، ئارارات، مىنى ۋە ئاشكىناز پادىشاھلىقلىرىنى چاقىرىپ يىغىڭلار، ئۇنىڭغا ھۆجۇم قىلغۇچى قوشۇنلارغا بىر سەردار بېكىتىڭلار، ئاتلارنى توپ-توپ چېكەتكە لېچىنكىلىرىدەك زېمىنغا تۈركۈملەپ چىقىرىڭلار، **28** ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەيىارلاڭلار، ـ مېدىئالىقلارنىڭ پادىشاھلىرى، ۋالىيلىرى ۋە بارلىق ھۆكۈمدارلىرىنى، شۇنداقلا ئۇ ھۆكۈم سۈرگەن زېمىنلارنىڭ بارلىق ئادەملىرىنى تەيىارلاڭلار! **29** شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزى تەۋرىنىپ ئازابلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بابىلغا قارشى باغلىغان نىيەتلىرى، يەنى بابىلنىڭ زېمىنىنى ھېچ ئادەم تۇرمايدىغان چۆل-بىاباۋان قىلىۋېتىش نىيىتى ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. **30** بابىلدىكى پالۋانلار تۇرۇشتىن قول تۇزىدۇ؛ ئۇلار قورغانلىرىدا ئامالسىز ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ دەرمانى قالمايدۇ، ئۇلار ئايالىلاردەك بولۇپ قالىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۇرالغۇلىرىغا ئوت قويۇلىدۇ؛ دەرۋازا سالاسۇنلىرى سۇندۇرۇلىدۇ. **31** يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقان بىر چاپارمەن يەنە بىر چاپارمەنگە، بىر خەۋەرچى يەنە بىر خەۋەرچىگە بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىدىلا ئۇچرىشىپ قېلىپ ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ پۈتكۈل شەھەرلىرى ئۇ چەتتىن بۇ چەتكىچە ئىشغال قىلىنىدى؛ **32** دەريا كېچىكلىرى ئىگىلۋېلىندى، قومۇشلۇقلار ئوتىغا كويدۇرۇلدى، پالۋانلىرى دەككە-دۇككىگە چۈشۈشتى!» ـ دەپ جاكارلىشىدۇ. **33** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلنىڭ قىزى تەكشىلىنىپ چىكىدىلىدىغان ۋاقتى بولغان خاماندەك بېسىلىدۇ؛ بىردەمدىلا، ئۇنىڭ ھوسۇلى ئورۇلىدىغان ۋاقتى يېتىپ بولىدۇ! **34** زىئوندا ئۇرغۇچى قىز: ـ «بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار مېنى يۇتۇپ، مېنى غاجىلاپ ئە رگەن؛ ئۇ ئېچىمنى بوشتىلغان قاچىدەك قىلىپ قويغان؛ ئۇ ئەجدىھادەك مېنى يۇتۇپ، ئۇزىنى نازۇ-نېمەتلىرىم بىلەن تويغۇزغان، مېنى قۇرۇقداپ پاك-پاكىز قىلىۋەتكەن. ماگا، مېنىڭ تېنىمگە قىلغان زوراۋانلىقى بابىلنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلسۇن» ـ دەيدۇ، ۋە يېرۇسالىم: «مېنىڭ قانلىرىم كالدىيەدە تۇرغۇچىلارنىڭ بېشىغا تۆكۈلسۇن» ـ دەيدۇ. **36** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنىڭ دەۋايىڭنى سورايمەن، سەن ئۈچۈن قىساس ئالىمەن؛ مەن ئۇنىڭ دېڭىزىنى قۇرۇتىمەن، بۇلىقىنى قانچىرىتىمەن. **37** بابىل بولسا دۆۋە-دۆۋە خارابىلەر، چىلبۆرىلەرنىڭ ئۇرالغۇسى بولىدۇ؛ زېمىنى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم ئۆش-ئۆش قىلىنىدىغان ئوبيېكت بولىدۇ، ھېچ ئادەم شۇ يەردە ئۇرمايدۇ. **38** ئۇلارنىڭ ھەممىسى ياش شىرلاردەك ھۇۋلىشىدۇ، ئارسلانلاردەك بىر-بىرگە خىرىس قىلىشىدۇ؛ **39** ئۇلارنىڭ كەيپىياتى قىزىپ كەتكەندە، مەن ئۇلارغا بىر زىياپەت تەييارلاپ قويىمەنكى، ئۇلارنى مەست قىلىۋېتىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يىلپاپ-ياشناپ كېتىدۇ، ـ ئاندىن مەڭگۈ ئۈگە ئويقۇغا غەرق بولۇپ، قايتىدىن ھېچ ئويغانمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **40** بوغۇزلاشقا يېتىلگەن قوزىلاردەك ۋە بىللە يېتىلەنگەن قوچقارلار ھەم تېكىلەردەك مەن ئۇلارنى بوغۇزلاشقا چۈشۈرىمەن. **41** شېشاقنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىغا قارا! پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ پەخرىنىڭ تۆتۈلغانلىقىغا قارا! بابىلنىڭ ئەللەر ئارىسىدا ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ئوبيېكتى بولغانلىقىغا قارا! **42** دېڭىز بابىل ئۈستىدىن تۆرلەپ كەتتى؛ ئۇ تۇرغۇنلىغان دولقۇنلار بىلەن غەرق بولدى. **43** ئۇنىڭ شەھەرلىرى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ئوبيېكت، قاغىراق يەر، بىر چۆل، ھېچكىم تۇرمايدىغان زېمىن بولدى؛ ھېچقانداق ئىنسان بالىسى قايتىدىن شۇ يەرلەردىن ئۆتمەيدۇ. **44** مەن بابىلدا بەلنى جازالايمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىن يۇتۇۋالغىنىنى ياندۇرىۋالىمەن؛ ئەللەر قايتىدىن ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشمەيدۇ؛ بەرھەق، بابىلنىڭ سېپىلى غۇلاپ كېتىدۇ. **45** ئۇنىڭ ئۈستۈرىسىدىن چىقىڭلار، ئى خەلقىم! ھەربىرىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپىدىن ئۆز جىنىڭلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىڭلار! **46** سىلەر زېمىندا ئاڭلىنىۋاتقان پىتنە-ئىغۋادىن يۈرىكىڭلارنى سۇ قىلماڭلار ۋە قورقماڭلار؛ بۇ يىل بىر پىتنە-ئىغۋا، كېلەر يىلى يەنە بىر پىتنە-ئىغۋا چىقىدۇ؛ زېمىندا زۇلۇم-زوراۋانلىق پارتلايدۇ، ھۆكۈمدارلار ھۆكۈمدارلارغا قارشى چىقىدۇ. **47** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، مەن بابىلدىكى ئويما مەيۋىلارنى جازالايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى خىجالەتكە قالدۇرۇلىدۇ، ئۇنىڭدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۇنىڭ ئىچىدە يىقىلىدۇ؛ **48** شۇنىڭ بىلەن ئاسمان ۋە زېمىن ۋە ئۇلاردا بار بولغانلار بابىل ئۈستىدىن شادلىقتىن ياڭرايدۇ؛ چۈنكى شىمالدىن ھالاك قىلغۇچىلار ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **49** بابىل ئۆپەيلىدىن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىقىلغاندەك، بابىل ئىسرائىلدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۆپەيلىدىن بابىل يىقىلمايى قالمايدۇ. **50** قىلىچتىن قاچقانلار، يىراق كېتىڭلار، ھايال بولماڭلار،

چەت یەرلەردن پەرۋەردىگارنى سېغىنىڭلار، پېرۇسالېمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. **51** «بىز خىجالەتتىكە قالدۇق، چۈنكى ھاقارەتتىكە تۇچىرىدۇق، شەرمەندىچىلىكتىن يۈزىمىز تۆۋەنلىدى، چۈنكى يات تاۋەملەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مۇقەددەس جايلارغا بېسىپ كىردى!». **52** شۇڭا شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭدىكى ئۆيىمە مەبۇدلارنى جازالايمەن؛ ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى بويىدا يارىلىنىپ جان ھەلقۇمىدا ئىڭرىشىدۇ. **53** بابىل ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ يۇقىرى ئىستىھكام-قورغىنى مۇستەھكەملەنگەن بولسىمۇ، لېكىن مېنىڭدىن ئۇنىڭغا ھالاك قىلغۇچىلار يېتىپ باردىغان بولدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **54** بابىلدىن ناله-پەريادنىڭ ئاۋازى، كالدىيلەرنىڭ زېمىنىدىن زور ھالا كەتنىڭ ساداسى كۆتۈرۈلىدۇ. **55** چۈنكى پەرۋەردىگار بابىلنى ھالاك قىلماقچى بولدۇ، ئۇ ئۇنىڭدىن ۋاراڭ-چۇر ئاۋازىنى يوقىتىدۇ، سۈلارنىڭ دولقۇنلىرى ئۇ رەڭشىلەۋاتقان سۈلارەدەك شارقىرايدۇ، ئۇلارنىڭ ئاۋازى شاۋقۇنلاپ كېلىدۇ. **56** چۈنكى ھالاك قىلغۇچى ئۇنىڭغا، يەنى بابىلغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پالۋانلىرى ئەسىرگە چۈشىدۇ، ئۇلارنىڭ ئوقيالىرى سۇندۇرۇلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ـ قىساسلار ئالغۇچى تەڭرىدۇر، ئۇ يامانلىقنى ياندۇرماي قالمايدۇ. **57** ـ مەن ئۇنىڭ ئەمىرلىرى، دانىشمەنلىرى، ۋالىيلىرى، ھۆكۈمدارلىرى ۋە پالۋانلىرىنى مەست قىلىمەن؛ ئۇلار مەڭگۈ ئۇيقىلايدۇ ۋە قايتىدىن ھېچ ئويغانمايدۇ ـ دەيدۇ پادىشاھ، ـ نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **58** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلنىڭ كەڭ سېپىللىرى يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئېگىز دەرۋازىلىرى پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنىتى بىھۇدە بولىدۇ، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ جاپالىق ئەجىرى پەقەت ئوتقا يېقىلغۇ بولىدۇ. **59** يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا تەختكە ئولتۇرغان تۆتىنچى يىلى، بابىلغا بارغىنىدا ماھسىياھنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى سىرايا زەدەكىياغا ھەمراھ بولۇپ بارغان (سىرايا باش غوجىدار ئىدى). يەرەمىيا يېغىمبەر ئۇنىڭغا سۆز تاپىلىغان. **60** يەرەمىيا ئورام قەغەز ئۈگە بابىلنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بارلىق كۈلپەتلەرنى، ـ يەنى بابىل توغرۇلۇق يېزىۋكلۈك بۇ بارلىق سۆزلەرنى يازغانىدى، **61** ۋە يەرەمىيا سىرايىغا مۇنداق دېدى: ـ سەن بابىلغا يېتىپ بارغاندا، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوقۇپ چىقىپ ۋە: ـ **62** «پەرۋەردىگار، سەن بۇ جاي توغرىلۇق: ـ مەن ئۇنى يەكسان قىلىمەنكى، ئۇنىڭدا ھېچكىم، نە ئىنسان نە ھايۋان ئولتۇرمايدىغان، مەڭگۈ ئۈگە بىر ۋەيرانە بولىدۇ ـ دېگەنسەن» ـ دەيسەن؛ **63** شۇنداق قىلىپ بۇ يازمىنى ئوقۇپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا تاش تېڭىپ، ئەفرات دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈرۈۋەت، **64** ۋە: «مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەكچى بولغان كۈلپەتلەر تۈپەيلىدىن، بابىل (شۇ تاشقا) ئوخشاشلا غەرق بولۇپ قايتىدىن تۇرلىمەيدۇ؛ ئۇلار ھالدىن كېتىدۇ» ـ دەيسەن. يەرەمىيانىڭ سۆزلىرى مۇشۇ يەردە تۈگىدى.

52

زەدەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر يېشىدا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل ھۆكۈم سۈردى. ئۇنىڭ ئانىسى لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. **2** ئۇ [پادىشاھ] يەھوياكىمنىڭ قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل ئىشلارنى قىلدى. **3** پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان غەزىپى ئۈچۈن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان تارىلىقتا، تۇۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى. بىرىنچىدىن، زەدەكىيا بابىل پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى. **4** شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى ئوننىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە بابىل پادىشاھى نېبوقەدنەسار پۈتكۈل قوشۇنىغا يېتە كېلىلىك قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ئۇلار ئۇنى قورشۇپلىپ بارگاھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. **5** شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. **6** شۇ يىلى تۆتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۈچۈنمۇ ھېچ ئاش-ئوزۇق قالمىغانىدى. **7** شەھەر سېپىلى بۇسۇلدى؛ بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر قاچماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكۈتىشتى. ئۇلار پادىشاھ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن كېتىشتى (كالدىيلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئارابا»

بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىن سۈرگۈن بولغان ئوتتۇز يەتتىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى شۇ ئىش يۈز بەردى: ئەۋىل-مەرۇداق بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى، ئۇ يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىنداندىن چىقاردى؛ **32** ئۇ ئۇنىڭغا مۇلايىم سۆز قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى بابىلدا ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن يۇقىرى قىلدى؛ **33** شۇنىڭ بىلەن يەھوئاكىن زىنداندىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر كۈنىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى. **34** ئۇنىڭ نېسىۋىسى بولسا، بابىل پادىشاھىنىڭ ئۇنىڭغا بېغىشلىغان داۋاملىق ئىلتىپاتى ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى ئۇ ئۇنىڭغا تاكى ئالەمدىن ئۆتكىچە ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنى مۇيەسسەر قىلىنغان.

يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى

1 (ئالەف) ئاھ! ئىلگىرى ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر، ھازىر شۇنچە يىگانە
ئولتۇرىدۇ! ئەللەر ئارىسىدا كاتتا بولغۇچى، ھازىر تۈل خوتۇنەك بولدى! ئۆلكىلەر ئۈستىدىن
ھۆكۈم سۈرگەن مەلىكە، ھاشارغا تۆتۈلدى! 2 (بەت) ئۇ كېچىچە ئاچچىق يىغا
كۆتۈرمەكتە؛ مە كۈندە كۆز ياشلىرى تارىلىماقتا؛ ئاشىنلىرى ئارىسىدىن، ئۇنىڭغا تەسەللى
بېرىدىغان ھېچبىرى يوقتۇر؛ بارلىق دوستلىرى ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلدى، ئۇلار ئۇنىڭغا
دۈشمەن بولۇپ كەتتى. 3 (گىمەل) يەھۇدا جەبىر-جاپا ھەم ئېغىر قۇللۇقنى ئاستىدا،
سۈرگۈنلۈككە چىقتى؛ ئۇ ئەللەر ئارىسىدا مۇساپىر بولدى، ھېچ ئارام تاپمايدۇ؛ ئۇنى
قوغلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭغا يېتىشۇپلىپ، ئۇنى تار يولدا قىستايدۇ؛ 4 (دالەت)
ھېچكىم ھېيتلارغا كەلمىگەنلىكى ئۈچۈن، زىئۇنغا باردىغان يوللار ماتەم تۇتماقتا. بارلىق
قوۋۇقلىرى چۈلدەرەپ قالدى، كاھىنلىرى ئاھ-زار كۆتۈرمەكتە، قىزلىرى دەرد-
ئەلەم ئىچىدىدۇر؛ ئۆزى بولسا، قاتتىق ئازابلانماقتا. 5 (خې) كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا
خوجايىن بولدى، دۈشمەنلىرى روناق تاپماقتا؛ چۈنكى ئۇنىڭ كۆپلىگەن ئاسىيلىقلىرى
ئۈچۈن يەپەيلىدىن، يەرۋەردىگار ئۇنى جەبىر-جاپاغا قويدى. ئۇنىڭ بالىلىرى كەملەسكە كەتتى،
كۈشەندىسىگە ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولدى. 6 (ۋاۋ) بارلىق ھۆرمەت-شۆھرىتى زىئوننىڭ
قىزىدىن كەتتى؛ ئەمىرلىرى يايلاقتىن تاپالمىغان كىيىكلەردەك بولدى، ئۇلارنىڭ ئوۋچىدىن
ئۆزىنى قاچۇرغۇدەك ھېچ دەرمانى قالمىدى. 7 (زائىن) خارلانغان، سە رگەردان
بولغان كۈنلىردە، خەلقى كۈشەندىسىنىڭ قولىغا چۈشكەن، ھېچكىم ياردەم قولىنى
سوزمىغان چاغدا، يېرۇسالىم قەدىمدە ئۆزىگە تەۋە بولغانلىرىنى، قىممەتلىك بايلىقلىرىنى يادىغا
كەلتۈرمەكتە، كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا مەسخىرىلىك قارايتتى، كۈشەندىلىرى ئۇنىڭ نابۇت
بولغانلىقىنى مەسخىرە قىلىشتى. 8 (خەت) يېرۇسالىم ئەشەددىي ئېغىر گۇناھ سادىر قىلغان؛
شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھارام بولدى؛ ئۇنىڭ يالىڭاچلىقىنى كۆرگەچكە، ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلەر
ھازىر ئۇنى كەمسىتىدۇ؛ ئۇياتتا، ئۇھ تارتقىنىچە ئۇ كەينىگە بۇرۇلدى. 9 (تەت) ئۇنىڭ
ئۆز ھەيزىرى ئېتە كلىرىنى بۇلغىۋەتتى؛ ئۇ ئاقىۋىتىنى ھېچ ۋېلىمىغاندۇر؛ ئۇنىڭ يېقىلىشى
ئاجايىب بولدى؛ ئۇنىڭغا تەسەللى بە رگۈچى يوقتۇر؛ ـ «ئاھ پەرۋەردىگار، خارلانغىنىمغا
قارا! چۈنكى دۈشمەن [ھالىمدىن] ماختىنىپ كەتتى!» 10 (يود) كۈشەندىسى قولىنى
ئۇنىڭ قىممەتلىك نەرسىلىرى ئۈستىگە سوزدى؛ ئۆزىنىڭ مۇقەددەس جايىغا ئەللەرنىڭ
بېسىپ كىرگەنلىكىنى كۆردى، سەن ئەسلى ئۇلارنى ئىبادەت جامائىتىگە «كىرىشكە
بولمايدۇ» دەپ مەنئى قىلغانغۇ! 11 (كاف) بىر چىشلەم نان ئىزدەپ، ئۇنىڭ خەلقىنىڭ
ھەممىسى ئۇھ تارتماقتا؛ جېنىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈنلا، ئۇلار قىممەتلىك نەرسىلىرىنى
ئاشلىققا تېگىشتى. «ئاھ پەرۋەردىگار، قارا! مەن ئەرزىمەس سانالدىم. 12 (لامەد)
ئەي ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن ھېچ ئىش ئەمەسمۇ؟ قاراپ باق، مېنىڭ
دەرد-ئەلىمىمدەك باشقا دەرد-ئەلەم بارمىدۇ؟ پەرۋەردىگار ئوتلۇق غەزىپىنى چۈشۈرگەن
كۈندە، ئۇنى مېنىڭ ئۈستۈمگە يۈكلىدى. 13 (مەم) ئۇ يۇقىرىدىن ئوت ياغدۇردى، ئوت
سۆڭەكلىرىمدىن ئۆتۈپ كېيىدۇردى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدى. ئۇ پۇتلىرىم ئۈچۈن
تور-تۈزاقنى قويۇپ قويدى، مېنى كەينىمگە ياندۇردى، ئۇ مېنى نابۇت قىلدى، كۈن بويى
ئۇ مېنى زەھىلەشتۈردى. 14 (نۇن) ئاسىيلىقلىرىم يېنىتۈرۈق بولۇپ يېنىمغا باغلاندى؛
قوللىرى تانىنى چىڭ چىگىپ چەمبەرچاس قىلىشتى؛ ئاسىيلىقلىرىم يېنىمغا ئارتىلدى؛ ئۇ
دەرماتمنى مەندىن كەتكۈزدى؛ رەب مېنى مەن قارشىلىق كۆرسىتەلەيدىغانلارنىڭ قولىرىغا
تاپشۇردى. 15 (سامەق) رەب بارلىق باتۇرلىرىمنى ئوتتۇرۇمدىلا يە رگە ئۇرۇۋەتتى؛ ئۇ
مېنىڭ خىل يىگىتلىرىمنى ئېزىشكە، ئۈستۈمدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا كېڭەش چاقىردى. رەب
گويا ئۇزۇم كۇچىكىدىكى ئۈزۈملەرنى چەيلىگەندەك، يەھۇدانىڭ پاك قىزنى چەيلىۋەتتى.
16 (ئايىن) مۇشۇلار ئۈچەيلىدىن تارىلاپ يىغلىماقتىمەن؛ مېنىڭ كۆزلىرىم، مېنىڭ
كۆزلىرىمدىن سۇ ئېقىۋاتىدۇ؛ ماڭا تەسەللى بە رگۈچى، جېنىمنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى
مەندىن يىراقتۇر؛ بالىلىرىمنىڭ كۆڭلى سۈنۈقتۇر، چۈنكى دۈشمەن غەلبە قىلدى. 17 (پې)
زىئون قولىنى سوزماقتا، لېكىن ئۇنىڭغا تەسەللى بە رگۈچى يوق؛ پەرۋەردىگار ياقۇپ
توغرۇلۇق پەرمان چۈشۈردى ـ قوشنىلىرى ئۇنىڭ كۈشەندىلىرى بولسۇن! يېرۇسالىم ئۇلار
ئارىسىدا نىجىس نەرسە دەپ قارالدى. 18 (ئىسادە) پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ چۈنكى
مەن ئۇنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىم! ئەي، بارلىق خەلقلەر، تاكالكالار! دەردلىرىمگە
قاراكالار! پاك قىزلىرىم، ياش يىگىتلىرىم سۈرگۈن بولدى! 19 (كوف) ئاشنىلىرىمنى
چاقىردىم، لېكىن ئۇلار مېنى ئالدىغاندى؛ جان ساقلىغۇدەك ئوزۇق-تۈلۈك ئىزدەپ
يۈرۈپ، كاھىنلىرىم ھەم ئاقساقاللىرىم شەھەردە نەپەستىن قالدى. 20 (رەش) قارا، ئى
پەرۋەردىگار، چۈنكى ئازار چېكىۋاتىمەن! ھەددىدىن زىيادە ئاسىيلىق قىلغىنىم ئۆپەيلىدىن،
ئىچ-باغرىم قىينىلىۋاتىدۇ، يۈرىكىم ئۆرتىلىپ كەتتى. سىرتتا قىلىچ [ئانىسىنى بالىسىدىن]
جۇدا قىلدى، ۋەيلىرىمدە بولسا ئۆلۈم-ۋابا ھۆكۈم سۈرمەكتە! 21 (شىين) [خەقلەر]
ئاھ-زارلىرىمنى ئاڭلىدى، لېكىن تەسەللى بە رگۈچىم يوقتۇر؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ ھەممىسى
كۆڭلىتىمدىن خەۋەردار بولۇپ، بۇ قىلغىنىڭدىن خوشال بولدى؛ سەن جاكارلىغان كۈننى
ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈپ رگەيسەن، شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ ھالى مېنىڭكىدەك بولىدۇ. 22
(تاۋ) ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى كۆز ئالدىڭغا كەلتۈرگەيسەن، بارلىق ئاسىيلىقلىرىم
ئۈچۈن مېنى قانداق قىلغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغايسەن؛ چۈنكى ئاھ-زارلىرىم
نۇرغۇنىدۇر، قەلبىم ئازابتىن زەئىپلىشىپ كەتتى!

2 (ئالەف) رەب غەزەپ بۇلۇتى بىلەن زىئون قىزىنى شۇنداق قاپلىدى! ئۇ ئىسرائىلنىڭ
شەرەپ-جۈلاسىنى ئاسماندىن يە رگە چۈرۈۋەتتى، غەزەپ چۈشكەن كۈنىدە ئۆز
تەختىپەرنى ھېچ ئېسىدە قالدۇرمىدى. 2 (بەت) رەب ياقۇپنىڭ بارلىق ئۆزالغۇلىرىنى
يۇتۇۋەتتى، ھېچ ئايىمدى؛ ئۇ قەھرى بىلەن يەھۇدانىڭ قىزنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنىڭ
ھەممىسىنى غۇلاتتى؛ ئۇ پادىشاھلىقنى ئەمىرلىرى بىلەن نومۇسقا قويۇپ، يەر بىلەن يە كسان
قىلىۋەتتى. 3 (گىمەل) ئۇ قاتتىق غەزەپتە ئىسرائىلنىڭ ھەممە مۈڭگۈزلىرىنى كېسىۋەتتى؛
دۈشمەننى توسۇغان ئوڭ قولىنى ئۇنىڭ ئالدىدىن تارتىۋالدى؛ لاۋۇلداپ كويگەن ئوز ئەترابىنى
يەپ كەتكۈچى ئوتىمەك، ئۇ يىقىنى كويدۇرۇۋەتتى. 4 (دالەت) دۈشمەندەك ئۇ ئوقياسىنى
كەردى؛ ئۇنىڭ ئوڭ قولى ئېتىشقا تەيارلانغاندى، كۆزىگە ئىسىسق كۆرۈنگەنلەرنىڭ
ھەممىسىنى كۈشەندىسى كەبى قىردى؛ زىئون قىزىنىڭ چېدىرى ئىچىدە، قەھرىنى ئوتىمەك
ياغدۇردى؛ 5 (خې) رەب دۈشمەندەك بولدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدى، ئوردىلىرىنىڭ
ھەممىسىنى يۇتۇۋالدى؛ ئۇنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنى يوقاتتى، يەھۇدانىڭ قىزىدا ماتەم ۋە يىغا-
زارلارنى كۆپەيتتى. 6 (ۋاۋ) ئۇ ئۇنىڭ كەپىسىنى باغچىنى پاچاقلاتقاندەك پاچاقلاتتى؛ ئۇ
ئىبادەت سورۇنلىرىنى يوقىتىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار زىئوندا ھېيت-بايراملار ھەم شاباتلارنى
[خەلقىنىڭ] ئېسىدىن چىقىرىۋەتتى، غەزەپ ئوتى بىلەن پادىشاھ ھەم كاھىننى چەتكە
قېقىۋەتتى. 7 (زائىن) رەب قۇربانگاھىنى تاشلىۋەتتى، مۇقەددەس جايىدىن ۋاز كەچتى؛
ئۇ زىئوندىكى ئوردىلارنىڭ سېپىللىرىنى دۈشمەننىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ھەتتا پەرۋەردىگارنىڭ
ۋەيىدە، ئۇلار ھېيت-ئايىم كۈندىكىدەك تەنتەنە قىلىشتى! 8 (خەت) پەرۋەردىگار
زىئون قىزنىڭ سېپىلىنى چېقىۋېتىشنى قارار قىلغان؛ ئۇ ئۇنىڭغا [ھالاك] ئۆلچەم تانىسىنى
تارتىپ قويغان؛ ئۇ قولىنى چېقىشتىن ھېچ ئۆزمىدى؛ ئۇ ھەم ئىستىھكاملارنى ھەم سېپىلنى
زارلاتتى؛ ئىككىسى تەڭ ھالسىراپ قاينىرماقتا. 9 (تەت) ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى يەر
تېگىگە غەرق بولۇپ كەتتى؛ ئۇ ئۇنىڭ تۈمۈر-تاقاقلىرىنى پارە-پارە قىلىۋەتتى. پادىشاھى
ھەم ئەمىرلىرى ئەللەر ئارىسىغا پالاندى؛ تەۋراتنىكى تەربىيە-يولىورۇق يوقاپ كەتتى،
پەيغەمبەرلىرى پەرۋەردىگاردىن ۋەھيي-كۆرۈنۈشلەرنى ئىزدەپ تاپالمايدۇ. 10 (يود)
زىئون قىزنىڭ ئاقساقاللىرى، يەردە زۇۋاش سۈرمەي ئولتۇرماقتا؛ ئۇلار باشلىرىغا توپا-
چاڭ چېچىشتى، ئۇلار بېلىگە بۆز يۆگۈۋېلىشتى، يېرۇسالېمنىڭ پاك قىزلىرىنىڭ باشلىرى
يە رگە كىرىپ كەتكۈدەك بولدى. 11 (كاف) مېنىڭ كۆزلىرىم تارىلىغىلى ياشلىرىمدىن
ھالدىن كەتتى؛ ئىچى-باغرىلىرىم زەردابقا تولدى، جىگىرىم يەر يۈزىگە تۆكۈلۈپ پارە-
پارە بولدى، چۈنكى خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت قىلىندى، چۈنكى شەھەر كوچىلىرىدا
نارسىدىلەر ھەم بوۋاقلار ھوشسىز ياتماقتا. 12 (لامەد) ئۇلار شەھەر كوچىلىرىدا

یارىلانغانلاردەك ھالدىن كەتكەندە، ئانىلىرىنىڭ قۇچىقىدا يېتىپ جان تالاشقاندا، ئانىلىرىغا: «بەك-ئىچمەك نەدە؟» دەپ يالۋۇرۇشماقتا. 13 (مەم) مەن دەردىگىگە گۇۋاھچى بولۇپ، سېنى ئىمگە ئوخشىتارمەن؟ سېنى ئىمگە سېلىشتۇرارمەن، ئى يېرۇسالېم قىزى؟ ساڭا تەسەللى بېرىشتە، ئىمنى ساڭا تەڭ قىلارمەن، ئى زىئوننىڭ پاك قىزى؟ چۈنكى سېنىڭ ياراڭ دېڭىزدەك چەكسىزدۇر، كىم سېنى ساقايتالىسۇن؟ 14 (نۇن) پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ سەن ئۈچۈن كۆرگەنلىرى بەمەنلىك ھەم ئەخمەقلىقتۇر، ئۇلار سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى ھېچ ئاشكارە قىلمىدى، شۇنداق قىلىپ ئۇلار سۈرگۈن بولۇشۇڭنىڭ ئالدىنى ئالمىدى. ئەكسىچە ئۇلارنىڭ سەن ئۈچۈن كۆرگەنلىرى يالغان بېشارەتلەر ھەم ئېزىتقۇلۇقلاردۇر. 15 (سامەق) يېنىڭدىن ئوتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ چاۋاكلىشىدۇ؛ ئۇلار ئۈشقىرتىپ يېرۇسالېمنىڭ قىزىغا باش چايقاشماقتا: ـ «گۈزەللىكىنىڭ جەۋھىرى، پۈتكۈل جاھاننىڭ خۇرسەنلىكى» دەپ ئاتالغان شەھەر مۇشۇمىدۇ؟» 16 (پې) بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ساڭا قاراپ ئاغزىنى يوغان ئېچىپ [مازاق قىلماقتا]، ئۈش-ئۈش قىلىشىپ، چىشلىرىنى غۇچۇرلاتماقتا؛ ئۇلار: «بىز ئۇنى يۇتۇۋالدۇق! بۇ بەرھەق بىز كۈتكەن كۈندۈر! بىز بۇنى تۈز كۆرىمىز بىلەن كۆرۈشكە مۇيەسسەر بولدۇق!» ـ دېمە كتە. 17 (ئايىن) پەرۋەردىگار تۈز نىيەتلىرىنى ئىشقا ئاشۇردى؛ قەدىمدىن تارتىپ تۈزىنىڭ بېكىتكەن سۆزىگە ئەمەل قىلدى؛ ئۇ ھېچ رەھىم قىلماي غۇلاتتى؛ ئۇ دۈشمەننى ئۈستۈڭدىن شادلاندۇردى، كۈشەندىلىرىڭنىڭ مۈڭگۈزىنى يۇقىرى كۆتۈردى. 18 (تساده) ئۇلارنىڭ كۆڭلى رەببگە ندا قىلماقتا! ئى زىئون قىزىنىڭ سېپىلى! ياشلىرىڭ دەريادەك كېچە-كۈندۈز ئاقسۇن! تۈز ئۇگىگە ئارام بەرمە؛ ياش تامچىلىرىڭ تارىلماشتىن ئارام ئالمىسۇن! 19 (كوف) تۈن كېچىدە ئورۇ ئۇگىدىن تۇر، كەچتە جېسىمىڭ باشلىنىشى بىلەن ندا قىل! كۆزۈڭنىڭ رەببنىڭ ئالدىغا سۈدەك تۆك؛ نارسىدىلىرىڭنىڭ ھاياتى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قوللىرىڭنى كۆتۈر! ئۇلار بارلىق كوچىلىرىڭ دوقمۇشىدا قەھەتچىلىكتىن ھالدىن كەتمە كتە. 20 (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، ئويلاپ باققايسەن، سەن كىمگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىپ باققان؟! ئاياللار تۈز مېۋىلىرى ـ ئە رگە بوۋاقلىرىنى يېيىشكە بولامدۇ؟ كاھىن ھەم پەيغەمبەرنى رەببنىڭ مۇقەددەس جايىدا ئۆلتۈرۈشكە بولامدۇ؟! 21 (شىين) ياشلار ھەم قېرىلار كوچىلاردا يېتىشماقتا؛ پاك قىزلىرىم ۋە ياش يىگىتلىرىم قىلىچلىنىپ يىقىلدى؛ ئۇلارنى غەزىپىڭ چۈشكەن كۈندە قىردىكىسەن؛ ئۇلارنى ھېچ ئايىمي سويدۇ ئۇكىسەن. 22 (تاۋ) سەن ھېيت-بايرام كۈندە جامائەتنى چاقىرغاندەك، مېنى تەرەپ-تەرەپلەردىن بىسىشقا ۋەھىمىلەرنى چاقىردىڭ؛ پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ كۈندە قاچقانلار ياكى تىرىك قالغانلار يوق ئىدى؛ ئۇزۇم ئە ركىلىنىپ چوڭ قىلغانلارنى دۈشمىنم يەپ كەتتى.

3

(ئالەف) مەن ئۇنىڭ غەزەپ تايىقىنى يەپ جەبىر-زۇلۇم كۆرگەن ئادەمدۇرمەن. 2 مېنى ئۇ ھەيدەپ نۇرغا ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇققا ماڭدۇردى؛ 3 بەرھەق، ئۇ كۈن بويى قولىنى ماڭا قايتا-قايتا ھۇجۇم قىلدۇردى؛ 4 (بەت) ئەتلىرىنى ۋە تېرىلىرىنى قاقشال قىلىۋەتتى، سۆڭەكلىرىنى سۇندۇرۇۋەتتى. 5 ئۇ ماڭا مۇھاسىرە قۇردى، ئۇت سۈيى ۋە جاپا بىلەن مېنى قاپسۇالدى. 6 ئۇ مېنى ئۇلۇگلى ئۇزۇن بولغانلاردەك قاپقاراڭغۇ جايلاردا تۇرۇشقا مەجبۇر قىلدى. 7 (گىمەل) ئۇ مېنى چىقالمايدىغان قىلىپ چىتلاپ قورشىۋالدى، زەنجىرىمنى ئېغىر قىلدى. 8 مەن ۋارقىراپ ندا قىلسامۇ، ئۇ دۇئايىمنى ھېچ ئىشتىمىدى. 9 ئۇ يوللىرىمنى جېپىسلاشقان تاش تام بىلەن توسۇۋالدى، چىغىر يوللىرىمنى ئە گرى-توقاي قىلىۋەتتى. 10 (دالەت) ئۇ ماڭا پايلاپ ياتقان ئېيىقتەك، پىستىرمىدا ياتقان شىردەك كەتتۇر. 11 مېنى يوللىرىمدىن بۇراپ پېتىما-تىتما قىلدى؛ مېنى ئۇگەشتۈردى. 12 ئۇ ئوقياسىنى كېرىپ، مېنى ئوقىنىڭ قارىسى قىلدى. 13 (خې) ئوقدىبىندىكى ئوقلارنى بۇرە كلىرىگە سانجىتقۇزدى. 14 مەن ئۇز خەلقىمگە رەسۋا ئويىبىكتى، كۈن بويى ئۇلارنىڭ مەسخىرە ناخشىسىنىڭ نىشانى بولدۇم. 15 ئۇ ماڭا زەردابنى ۋىغۇچە يۇتقۇزۇپ، كەكرە سۈيىنى ۋىغۇچە ئېچكۈزدى. 16 (ژاۋ) ئۇ چىشلىرىمنى شېغىل تاشلار بىلەن چېقىۋەتتى، مېنى كۈللەردە ئۇگۈلدۇردى؛ 17 جىنىم تىنچ-خاتىرجەملىكتىن يىراقلاشتۇرۇلدى، ئارامبەخشىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇپ كەتتىم. 18 مەن: «دەرمانىم قالمىدى، پەرۋەردىگاردىن ئۈمىدىم قالمىدى» ـ دېدىم. 19 (زائىن) مېنىڭ خار قىلىنغانلىرىمنى، سە رگەدان بولغانلىرىمنى، ئەمەن ۋە ئۇت سۈيىنى [پەپ-ئىچكىنىمنى] ئېسىڭگە كەلتۈ رگەيسەن! 20 جىنىم بۇلارنى ھەردائىم ئەسلەۋاتىدۇ، يە رگە كىرىپ كەتكۈدەك بولماقتا. 21 لېكىن شۇنى كۆڭۈلىمگە كەلتۈرۈپ ئەسلەيمەنكى، شۇنىڭ بىلەن ئۈمىد قايتىدىن يانىدۇ، ـ 22 (خەت) مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇ رگەرمەس مېھرىبانلىقلىرى! شۇڭا بىز ئۇگەشمىدۇق، چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرىنىڭ ئايىغى يوقتۇر، 23 ئۇلار ھەر سەھەردە يېڭىلىنىدۇ، سېنىڭ ھەقىقەت-سادىقلىقىڭ تولمۇ مولدۇر! 24 تۇز-تۇزۇمگە: «پەرۋەردىگار مېنىڭ نېسىۋەمدۇر، شۇڭا مەن ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلايمەن» ـ دەيمەن. 25 (تەت) پەرۋەردىگار ئۇزىنى كۈتكەنلە رگە، ئۇزىنى ئىزدىگەن جان ئىگىسىگە مېھرىباندۇر؛ 26 پەرۋەردىگارنىڭ نىجاتىنى كۈتۈش، ئۇنى سۈكۈت ئىچىدە كۈتۈش ياخشىدۇر. 27 ئادەمنىڭ ياش ۋاقتىدا يوئۇنتۇرۇقنى كۆتۈرۈشى ياخشىدۇر. 28 (يود) ئۇ يېگانە بولۇپ سۈكۈت قىلىپ ئولتۇرسۇن، چۈنكى رەب بۇنى ئۇنىڭغا يۈكلىدى. 29 يۈزىنى توپا-ئېرىققا تەگكۈزسۇن، ـ ئېھتىمال، ئۈمىد بولۇپ قالار؟ 30 مە گزىنى ئۇرغۇچىغا تۇتۇپ بەرسۇن؛ تىل-ئاھانەتلەرنى ۋىغۇچە ئىشتىسۇن! 31 (كاف) چۈنكى رەب ئەبەدىل-ئەبەد ئىناساندىن ۋاز كەچمەيدۇ؛ 32 ئازار بە رگەن بولسىمۇ، ئۇ رگەرمەس مېھرىبانلىقلىرىنىڭ مولاۋۇق بىلەن ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ 33 چۈنكى ئۇ ئىنسان بالىلىرىنى خار قىلىشنى ياكى ئازابلاشنى خالىغان ئەمەسىتۇر. 34 (لامەد) يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئاياغ ئاستىدا يانچىشقا، 35 ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئالدىدا ئادەمنى ئۇز ھەققىدىن مەھرۇم قىلىشقا، 36 ئىنسانىغا ئۇز دەۋاسىدا ئۇۋال قىلىشقا، ـ رەب بۇلارنىڭ ھەممىسىگە گۇۋاھچى ئەمەسمۇ؟ 37 (مەم) رەب ئۇنى يۈرۈمىغان بولسا، كىم دېگىنىنى ئەمەلگە ئاشۇرالىسۇن؟ 38 كۈپلەتلەر بولىسۇن، بەخت-سائادەت بولىسۇن، ھەممىسى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن ئەمەسمۇ؟ 39 ئەمدى تىرىك بىر ئىنسان نېمە دەپ ئاغرىنىدۇ، ئادەم بالىسى گۇناھلىرىنىڭ جازاسىدىن نېمە دەپ ۋايسايدۇ؟ 40 (نۇن) يوللىرىمىزنى تە كشۈرۈپ سىناپ بىلەيلى، پەرۋەردىگارنىڭ يىنىغا يەنە قايتايلى؛ 41 قوللىرىمىزنى كۆتۈگىمىز بىلەن بىللە ئەرشتىكى تە گۈگە كۆتۈرەيلى! 42 بىز ئىتائەتسىزلىك قىلىپ سەندىن يۈز ئۆرىدۇق؛ سەن كەچۈرۈم قىلمىدىڭ. 43 (سامەق) سەن ئۆزۈڭنى غەزەپ بىلەن قاپلاپ، بىزنى قوغلىدىڭ؛ سەن ئۇلىتۇردۇڭ، ھېچ رەھىم قىلمىدىڭ. 44 سەن ئۆزۈڭنى بۇلۇت بىلەن قاپلىغانسەنكى، دۇئا-تىلاۋەت ئۇنىڭدىن ھېچ ئۆتەلمەس. 45 سەن بىزنى خەلقلەر ئارىسىدا داشقال ۋە نىجاسەت قىلدىڭ. 46 (پې) بارلىق دۈشمەنلىرىمىز بە رگە قارىپ ئاغزىنى يوغان ئېچىپ [مازاق قىلدى]؛ 47 ئۈستىمە رگە چۈشتى ئالاقازادىلىك ۋە ئورا-تۇزاق، ۋەيرانچىلىق ھەم ھالاكەت. 48 خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت بولغىنى ئۈچۈن، كۆزۈمدىن ياشلار ئۆستەڭ بولۇپ ئاقماقتا. 49 (ئايىن) كۆزۈمۈم ياشلارنى ئۈزۈلمەي تۆكۈۋاتىدۇ، ئۇلار ھېچ توختىيالمايدۇ، 50 تاكى پەرۋەردىگار ئاسمانلاردىن تۆۋەنگە نەزەر سېلىپ [ھالىمىزغا] قارىغۇچە. 51 مېنىڭ كۆزۈمۈم روھىمغا ئازاب يەتكۈزمە كتە، شەھىرىمنىڭ بارلىق قىزلىرىنىڭ ھالى ئۈچۈن. 52 (تساده) ماڭا سەۋەبسىز دۈشمەن بولغانلار، مېنى قۇشتەك ھەدەپ ئوۋلاپ كەلدى. 53 ئۇلار ئورىدا جىنىمنى ئۈزمەكچى بولۇپ، ئۆستۈمگە تاشنى چۈرىدى. 54 سۇلار بېشىمدىن ئېشىپ ئاقتى، مەن: «ئۈزۈپ تاشلاندىم!» ـ دېدىم. 55 (كوف) ھاڭىنىڭ تۈۋىدىن نامىڭنى چاقىرىپ ندا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار، 56 سەن ئاۋازىمنى ئاڭلىدىڭ؛ قۇتۇلدۇرۇشقا ندايىغا قۇلىقىڭنى يۈپۈرۈۋالمىغىن! 57 ساڭا ندا قىلغان كۈندە ماڭا يېقىن كەلدىڭ، «قورقما» ـ دېدىڭ. 58 (رەش) ئى رەب، جېنىمنىڭ دەۋاسىنى ئۈزۈڭ سوردىڭ، سەن ماڭا ھەمجەمەت بولۇپ ھاياتىمنى قۇتقۇزدۇڭ. 59 ئى پەرۋەردىگار، ماڭا بولغان ئۈۋاللىقنى كۆرد ئۇكسەن، مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغايسەن؛ 60 سەن ئۇلارنىڭ ماڭا قىلغان بارلىق ئۆچەنلىكلىرىنى، بارلىق قەستلىرىنى كۆرد ئۇكسەن.

61 (شىين) ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ئاھانەتلىرىنى، مېنى بارلىق قەستلىگەنلىرىنى ئاڭلىدىڭىسەن، 62 ماڭا قارشى ئۈرغانلارنىڭ شۇئۇلاشلىرىنى، ئۇلارنىڭ كۈن بويى كەينىمدىن كۆسۈر-كۆسۈر قىلىشقانلىرىنى ئاڭلىدىڭىسەن. 63 ئولتۇرغانلىرىدا، ئۈرغانلىرىدا ئۇلارغا قارىغايسەن! مەن ئۇلارنىڭ [مەسخىرە] ناخشىسى بولدۇم. 64 (تاۋ) ئۇلارنىڭ

قوللىرى قىلغانلىرى ۋىنچە، ئى پەرۋەردىگار، بېشىغا جازا ياندۇرغايسەن؛ 65 تۆلارنىڭ
كۆڭۈللىرىنى كاج قىلغايسەن! بۇ سېنىڭ تۆلارغا چۈشىدىغان لەنىتىڭ بولىدۇ! 66 غەزەپ
بىلەن تۆلارنى قوغلىغايسەن، تۆلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرى ئاستىدىن يوقاتقايسەن!

4 (ئالەف) ئاھ! ئالتۇن شۇنچە جۇلاسىز بولۇپ كەتتى! ساپ ئالتۇن شۇنچە تۈتۈق
بولۇپ كەتتى! مۇقەددەس ۋىدىكى تاشلار ھەربىر كوچىنىڭ بېشىغا تۆكۈلۈپ چېچىلدى!
2 (بەت) زىئونىڭ ئوغۇللىرى شۇنچە قىممەتلىك، ساپ ئالتۇنغا تېگىشكۈسىز ئىدى، ھازىر
ساپال كوزىلاردەك، ساپالچىنىڭ قولى ياسىغانلىرىچىلىكتۇ [قىممىتى يوق] دەپ قارىلىۋاتىدۇ!
3 (گىمەل) ھەتتا چىلبۆرىلەر ئەمچىكىنى تۈتۈپ بېرىپ بالىلىرىنى ئېمىتىدۇ؛ لېكىن مېنىڭ
خەلقىم چۆلدىكى تۆگىقۇشلارغا ئوخشاش رەھىمسىز بولدى. 4 (دالەت) بوۋاقنىڭ تىلى
ئۆسسۈزلۈقتىن تاكىلىنىغا چاپلىشىۋاتىدۇ؛ كىچىك بالىلار نان تىلىمەكتە، ھېچكىم تۆلارغا
ئوشتۇپ بەرمەيۋاتىدۇ. 5 (خې) نازۇنىمەتلەرنى يەپ كۆنگەنلەر كوچىلاردا سارغىيىپ
يۇرىدۇ؛ سۆسۈن كىيىم كىيدۇرۇلۇپ چوڭ قىلىنغانلار تېزە كلىكنى قۇچاقلاپ يېتىۋاتىدۇ.
6 (ۋاۋ) خەلقىمنىڭ قىزنىڭ قەبىلىگىگە چۈشكەن جازا سودومنىڭ گۇناھىنىڭ
جازاسىدىن ئېغىردۇر، چۈنكى سودوم بىراقلا تۇرۇۋېتىلگەندى، ھېچ ئادەمنىڭ قولى ئۇنى
قېنىمغانىدى. 7 (زائىن) خەلقىمنىڭ «نازارىي»لىرى بولسا قاردىن ساپ، سۈتتىن ئاق،
تېنى قىزىل ياقۇتلاردىن پارقىراق ئىدى، تەقى-تۇرقى كۆك ياقۇتتەك ئىدى. 8 (خەت)
ھازىر چىرايلىرى قۇرۇمدىن قارا؛ كوچىلاردا كىشىلەر تونىيالمىغۇدەك بولۇپ قالدى؛ بىر
تېرە-بىر تۈستىخان بولۇپ قالدى؛ ئۇ قاقشاللىشىپ ياغاچتەك بولۇپ كەتتى. 9 (تەت)
قىلىچتا ئۆلتۈرۈلگەنلەر قەھەتچىلىكتە ئۆلگەنلەردىن بەختلىكتۇر؛ چۈنكى ئۇلار قاقشال
بولۇپ كەتمەكتە، ئېرىقانىڭ مېۋىلىرى بولمىغاچقا يېقىلماقتا. 10 (يود) باغىرى يۇمشاق
ئاياللار تۆز قوللىرى بىلەن بالىلىرىنى قاينىتىپ پىشۇردى؛ خەلقىمنىڭ قىزىنى ناۋۇت قىلىنغىنىدا
بالىلار تۆلارنىڭ گۆشى بولۇپ قالدى. 11 (كاف) پەرۋەردىگار قەھرىنى چۈشۈرۈپ
پېغاندىن چىقتى، ئوتلۇق غەزىپىنى تۆكتى؛ زىئوندا بىر ئوت يېقىپ، ئۇنىڭ ئۇلىرىنى يۇتۇۋەتتى.
12 (لامەد) يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە جاھاندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار بولسا، نە
كۆشەندە نە دۇشمەننىڭ يېرۇسالېمنىڭ قوۋۇقلىرىدىن بۇسۇپ كىرىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى.
13 (مەم) ھالبۇنكى، پەيغەمبەرلىرىنىڭ گۇناھلىرى تۆپەيلىدىن، كاھىنلىرىنىڭ قەبىلىكىلىرى
تۆپەيلىدىن، تۆلارنىڭ [زىئوندا] ھەققانىيلارنىڭ قانلىرىنى تۆككەنلىكى تۆپەيلىدىن، ـ بۇ
ئىش [بېشىغا] چۈشتى! 14 (نۇن) ھازىر تۆلار قارىغۇلاردەك كوچىلاردا تېنەپ
يۈرمەكتە، تۆلار قانغا بۇلغانغانىكى، ھېچكىم كىيىملىرىگە تەگكۈچى بولمايدۇ. 15 (سامەق)
خەق تۆلارغا: «يوقۇلۇش! ناپاكلار! يوقۇلۇش! يوقۇلۇش، بەزگە تەگكۈچى بولۇشما!»
دەپ ۋارقىرىشماقتا. تۆلار قېچىپ تەرەپ-تەرەپكە سە رگەردان بولۇپ كەتتى؛ لېكىن
ئەللەر: «تۆلارنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇۋشىغا بولمايدۇ!» ـ دەۋاتىدۇ. 16 (پې) پەرۋەردىگار
تۆزى تۆلارنى تارقىتىۋەتتى؛ ئۇ تۆلارنى قايتا نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ كاھىنلارنىڭ ھۆرمىتى
قىلىنمىدى، ياشانغانلارمۇ ھېچ مېھرىبانلىق كۆرمىدى. 17 (ئاين) كۆزىمىز يارىدەمنى
بېھۇدە كۆتۈپ ھالدىن كەتتى؛ دەرۋەقە بىزنى قۇتقۇزالمىغان بىر ئەلنى كۆتۈپ كۆزەت
مۇنارلىرىمىزدا تۇرۇپ كەلدۇق. 18 (تساده) دۇشمەنلىرىمىز ئىزىمىزدىن قوغلاپ يۈردى؛
شۇڭا كوچىلاردا يۈرەلەيتتۇق؛ ئەجىلىمىز يېقىنلاشتى، كۈنلىرىمىز توشتى؛ چۈنكى ئەجىلىمىز
كەلدى! 19 (كوف) پېيىمىز-زگە چۈشكەنلەر ئاسماندىكى بۇركۈتلەردىن ئىتتىك؛ تاغلاردىمۇ
بىزنى قوغلاپ يۈگۈردى، باياۋاندىمۇ بىزنى بۇكتۇرمىدە پايلاشتى. 20 (رەش) جېنىمىزنىڭ
نەپىسى بولغان، پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنى ئۇلارنىڭ ئورا-تۇزاقلىرىدا تۇتۇلدى؛ بىز ئۇ
توغرىسىدا: «ئۇنىڭ سايىسىدە ئەللەر ئارىسىدا ياشايمىز» دەپ ۋىلىدۇق! 21 (شىين) ئى ئۇز
زېمىنىدا تۇرغۇچى، ئېدومنىڭ قىزى، خۇشال-خۇرام يايرىغىن! لېكىن بۇ [جازا] قەدەھى
ساڭىمۇ ئۆتىدۇ؛ سەئمۇ مەست بولىسەن، يالىڭاچلىنىسەن! 22 (تاۋ) قەبىلىكىڭنىڭ
جازاسىغا خاتىمە بېرىلىدۇ، ئى زىئون قىزى؛ ئۇ سېنى سۈرگۈنلۈككە قايتا ئېلىپ كەتمەيدۇ؛
لېكىن، ئى ئېدوم قىزى، ئۇ سېنىڭ قەبىلىكىڭنى جازالايدۇ؛ ئۇ گۇناھلىرىڭنى ئېچىپ
تاشلايدۇ!

5 بېشىمىزغا چۈشكەنلەرنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، قارا، بىزنىڭ
رەسۋاچىلىقتا قالغىنىمىزنى نەزىرىڭگە ئالغايسەن! 2 مىراسىمىز ياتلارغا، ۋەيلىرىمىز ياقا
يۇرتلۇقلارغا تاپشۇرۇلدى. 3 بىز يېتىم-يېسىرلەر، ئاتىسىزلار بولۇپ قالدۇق؛ ئانىلىرىمىزمۇ
تۇل قالدى. 4 ئېچىدىغان سۇنى سېتىۋېلىشىمىز كېرەك؛ ئوتۇننى پەقەت پۇلغا ئالغىلى بولىدۇ.
5 بىزنى قوغلىغۇچىلار تاپ باستۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ ھالسىراپ، ھېچ ئارام تاپالمايمىز. 6 جان
ساقلىغۇدەك بىر چىشلەم نانىنى دەپ، مىسىر ھەم ئاسۇريە گە قول بېرىپ يېسۈنغانمىز. 7
ئاتا-بوۋىلىرىمىز گۇناھ سادىر قىلىپ دۇنيادىن كەتتى؛ بىز بولساق، تۆلارنىڭ قەبىلىكىنىڭ
جازاسىنى كۆتۈرۈشكە قالدۇق. 8 ئۆستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرگۈچىلەر قۇللاردۇر؛
بىزنى تۆلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغۇچى يوقتۇر. 9 دالادا قىلىچ تۆپەيلىدىن، نېنىمىزنى
تېپىشقا جېنىمىزنى تەۋەكۈكۈل قىلماقتىمىز. 10 تېرىمىز تونۇردەك قىزىق، ئاچلىق تۆپەيلىدىن
قىزىتما بىزنى باسماقتا. 11 زىئوندا ئايالىلار، يەھۇدا شەھەرلىرىدە پاك قىزلار ئاياغ ئاستى
قىلىندى. 12 ئەمىرلەر قولىدىن دارغا ئېسىپ قويۇلدى؛ ئاقساقاللارنىڭ ھۆرمىتى ھېچ
قىلىنمىدى. 13 ياش يىگىتلەر يارغۇنچاقتا جاپا تارتماقتا؛ ئوغۇل بالىلىرىمىز ئوتۇن يۈكلەرنى
يۈدۈپ دەلدە گۈشىپ ماڭماقتا. 14 ئاقساقاللار شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرماس بولدى؛
يىگىتلەر نەغمە-ناۋادىن قالدى. 15 شاد-خۇراملىق كۆڭلىمىزدىن كەتتى، تۆسسۈل
ئوينىشىمىز ماتەمگە ئايلاندى. 16 بېشىمىزدىن تاج يېقىلدى؛ ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز
گۇناھ سادىر قىلدۇق! 17 بۇنىڭ تۆپەيلىدىن يۈرە كلىرىمىز مۇجۇلدى؛ بۇلار تۆپەيلىدىن
كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى ـ 18 زىئون تېغىغا قاراپ كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى، چۈنكى
ئۇ چۆلدەرەپ كەتتى، چىلبۆرە ئۇنىڭدا پايلاپ يۈرمەكتە. 19 سەن، ئى پەرۋەردىگار،
مەڭگۈگە ھۆكۈم سۈرىسەن؛ تەختىڭ دەۋردىن-دەۋۈرگە داۋاملىشىدۇ. 20 سەن نېمىشقا
بىزنى دائىم ئۇنۇتىسەن؟ نېمىشقا شۇنچە ئۇزۇنغىچە بىزدىن ۋاز كېچىسەن؟ 21 بىزنى يېنىڭغا
قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار! شۇنداق بولغاندا بىز قايتالايمىز! كۈنلىرىمىزنى قەدىمكىدەك
ئەسلىگە كەلتۈرگەيسەن، 22 ـ ئەگەر سەن بىزنى مۇتلەق چەتكە قاقمىغان بولساڭ، ئەگەر
بىزدىن چەكسىز غەزەپلەنمىگەن بولساڭ!

ئەزاكىيال

1 ئوتىۋزىنچى يىلى، تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە، مەن كېۋار دەرياسىغا سۈرگۈن قىلىنغانلار ئارىسىدا تۇرغان مە زگىلدە، مانا ئاسمانلار ئېچىلىپ، مەن خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىنى كۆردۈم. **2** تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنى ـ يەھوئاكىننىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىنىڭ بەشىنچى يىلى ئىدى ـ **3** كالدىيلەرنىڭ زېمىنىدا، كېۋار دەرياسى بويىدا، بۇزىنىڭ ئوغلى ئەزاكىيال كاھىنغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى كەلدى ـ شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندى. **4** مەن كۆردۈم، مانا! شىمالدىن بوران-چاپقۇن كۆتۈرۈلدى، يوغان بىر بۇلۇت ۋە ئۆنى ئوراپ ئۆرگەن بىر ئوت، ئۇنىڭ ئەتراپىدا بىر يورۇقلۇق جولالىنىپ تۇراتتى؛ ئوتنۇرىسىدىن، يەنى شۇ ئوت ئىچىدىن، ئىسسىقتىن جولالانغان پارقىراق مىستەك بىر كۆرۈنۈش كۆرۈندى. **5** يەنە ئۇنىڭ ئوتنۇرىسىدىن، ئوت ھايات مەخلۇق كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى شۇنداق ئىدىكى: ـ ئۇلاردا ئىنسانىنىڭ قىياپىتى بار ئىدى؛ **6** ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى بار ئىدى؛ ھەربىرىنىڭ تۆتىن قانىتى بار ئىدى. **7** ئۇلارنىڭ تۆپتۈز پۇتلىرى بار ئىدى؛ تاپانلىرى بولسا موزاينىڭ ئۈياقلىرىغا ئوخشايتتى، ئۇلار پارقىرىتىلغان مىستەك پارلاپ تۇراتتى. **8** ئوت يېنىدا، قاناتلىرى تاستىدا ئىنسانىنىڭكىدەك بىردىن قولى بار ئىدى، تۆتىسىنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى ۋە تۆتىن قانىتى بار ئىدى؛ **9** ئۇلارنىڭ قاناتلىرى بىر-بىرىگە تۇتاش ئىدى، ئۇلار يۈ رگەندە ھېچياققا بۇرۇلمايتتى؛ ئۇلار ھەممىسى ئۆدۈل ئالدىغا يۈرەتتى. **10** ئۇلارنىڭ يۈز كۆرۈنۈشلىرى ئىنسانىنىڭكىدەك ئىدى؛ ئۆ تۆتىسىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە شىرنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ سول تەرىپىدە بۇقىنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ بۇركۈتنىڭكىدەك يۈزىمۇ بار ئىدى. **11** ئۇلارنىڭ يۈزلىرى ئەنە شۇنداق ئىدى. قاناتلىرى يۇقىرىدا كېرىلىپ تۇراتتى؛ ھەربىرىنىڭ ئىككى قانىتى ئىككى تەرىپىدىكى مەخلۇقنىڭ قانىتىغا تۇتىشاتتى، يەنە ئىككى قانىتى تۆز تېنىنى يېپىپ تۇراتتى. **12** ئۇلارنىڭ ھەربىرى تۆدۈلغا قاراپ ماڭاتتى؛ ئۇلاردا بولغان روھ نە گە بارىمەن دېسە، ئۇلار شۇ يە رگە ماڭاتتى، ئۇلار ماڭغاندا ھېچقايسى تەرەپكە بۇرۇلمايتتى. **13** ھايات مەخلۇقلارنىڭ قىياپىتى بولسا، كويۈپ يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتنىڭ چوغىدەك، مەشئەللەردەك ئىدى، مۇشۇ ئوت ۋېيان-ۋېيان ئايلىنىپ مەخلۇقلار ئارىسىدا يۈرەتتى؛ ئوت ئىنتايىن يالقۇنلۇق ئىدى، ئوتتىن چاقماقلار چېقىپ تۇراتتى؛ **14** ھايات مەخلۇقلار چاقماقتەك پال-پۇل قىلىپ ۋېياقتا-ۋېياقتا يۈگۈرۈپ تۇراتتى. **15** مەن ھايات مەخلۇقلارغا قاراپدىم، مانا ھايات مەخلۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ يېنىدا يەردە تۇرىدىغان، ئۇلارنىڭ يۈزىگە ئۆدۈلالىغان بىردىن چاق تۇراتتى؛ **16** چاقلارنىڭ شە كلى ۋە ياسىلىشى بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ بىرخىلا كۆرۈنۈشى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ شە كلى ۋە ياسىلىشى بولسا، چاقنىڭ ئىچىدە چاق باردەك ئىدى. **17** مەخلۇقلار ماڭغاندا، ئۇلار يۈزلەنگەن تۆت تەرىپىنىڭ ھەممىسگە ئۆدۈل ماڭاتتى؛ ماڭغاندا ئۇلار ھېچ بۇرۇلمايتتى. **18** چاقلارنىڭ ئۇلتا كاملىرى بولسا، ئىنتايىن ئېگىز ھەم دەھشەتلىك ئىدى؛ ئۇلار تۆتىسىنىڭ ئۇلتا كاملىرىنىڭ پۈتۈن ئەتراپى كۆزلەر بىلەن تولغاندى. **19** ھايات مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلار ئۇلارغا ياندىشىپ ماڭاتتى؛ ھايات مەخلۇقلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ كۆتۈرۈلەتتى. **20** روھ نە گە ماڭ دېسە، ئۇلار شۇ يە رگە ماڭاتتى ـ دېمەك، ئۇلارنىڭ روھى [روھقا] ئەگىشىپ ماڭاتتى. چاقلار ئۇلار بىلەن تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلىردا ئىدى. **21** مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ ماڭاتتى؛ مەخلۇقلار توختىغاندا، چاقلارمۇ توختايتتى؛ ئۇلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. **22** ھايات مەخلۇقلارنىڭ باشلىرى ئۈستىدە بىر يوغان كۆز يەتكۈسىز گۈمبەز ئۈخشايدىغان بىر نەرسە تۇراتتى؛ ئۇ خرۇستالدەك دەھشەتلىك پارقىراپ، ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدە يېيىلىپ تۇراتتى. **23** بۇ گۈمبەزدەك نەرسىنىڭ ئاستىدا ئۇلارنىڭ قاناتلىرى كېرىلىپ، بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى؛ ھەربىر مەخلۇقنىڭ تۆز تېنىنىڭ ئىككى يېنىنى ياپىدىغان ئىككىدىن قانىتى بار ئىدى. **24** ئۇلار ماڭغاندا، مەن قاناتلىرىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىم ـ ئۇ ئۇلۇغ سۈلارنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك، ھەممىگە قادىرنىڭ ئاۋازىدەك ـ قوشۇننىڭ يۈرۈش قىلىۋاتقان چاغدىكى سۈرەن-شاۋقۇنلىرىنىڭ ساداسىدەك ئىدى؛ ئۇلار توختاپ ئۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. **25** ۋە ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدىن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. ئۇلار توختاپ ئۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. **26** ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدە، كۆك ياقۇت كەبى بىر تەختنىڭ سىيماسى ئۇراتتى؛ بۇ تەخت سىيماسىنىڭ ئۈستىدە، تولىمۇ يۇقىرىدا، ئىنسان قىياپىتىدە كۆرۈنگەن بىر زات تۇراتتى. **27** ۋە مەن بۇ زاتنى بېلىنىڭ ئۈستى تەرىپىنىڭ ئۇرقى مىستەك پارقىرىغان، ئەترابىنى ئوت ئوراپ ئۇرغان قىياپەتتىكى بىر كۆرۈنۈشتە كۆردۈم؛ ۋە بېلىنىڭ ئاستى تەرىپىنىڭ ئۇرقى، ئوتنىڭ قىياپىتىدە ئىدى، ئۇنىڭ ئەتراپىدا كۆچلۈك يورۇقلۇق تۇراتتى. **28** بۇ ئەتراپىدا تۇرغان كۆچلۈك يورۇقلۇقنىڭ كۆرۈنۈشى بولسا، يامغۇرلۇق كۈندىكى بۇلۇتنا پەيدا بولغان ھەسەن-ھۈسەننىك كۆرۈنۈشىدەك ئىدى. بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ قىياپىتىنىڭ كۆرۈنۈشى ئىدى. بۇنى كۆرۈپلا مەن دۈم يىقىلدىم؛ ۋە مەن سۆزلەۋاتقان بىرسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم.

2 ۋە ئۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، ئورنۇڭدىن دەس تۇر، ۋە مەن ساڭا سۆز قىلىمەن، ـ دېدى. **2** ئۇ ماڭا سۆز قىلغاندا، روھ ماڭا كىرىپ، مېنى دەس تۇرغۇزدى؛ ۋە مەن ماڭا سۆز قىلغۇچىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردۇم. **3** ۋە ئۇ ماڭا: ـ «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل بالىلىرىغا، يەنى ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئاسىي «يات ئەللەر» گە ئەۋەتىمەن؛ بۇگۈنگە قەدەر ھەم ئۇلار ھەم ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ماڭا يۈز تۇرۇپ ئاسىيلىق قىلىپ كەلگەتتە»، ـ دېدى. **4** ـ «بۇ بالىلار بولسا نومۇسسىز ۋە كۆڭۈل قاتتىقتۇر؛ مەن سېنى ئۇلارغا ئەۋەتىمەن، سەن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» ـ دېگىن ـ **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەيلى قۇلاق سالسۇن، سالمىسۇن (چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلىدىغان بىر جەمەت) ـ ئۇنىڭ ئارىسىدا ھەقىقىي بىر پەيغەمبەرنىڭ ئۇرغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ. **6** ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گەرچە ساڭا تىكەن-جىغانلار ھەمراھ بولسىمۇ، ۋە سەن چايانلارنىڭ ئارىسىدا تۇرسا ئۇنىڭدىن، ئۇلاردىن قورقما، ۋە سۆزلىرىدىنمۇ قورقما؛ شۇنداق، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن قورقما، ۋە زەردىلىك قاراشلىرىدىن دەككە-دۇككىگە چۈشمە؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. **7** سەن ئۇلار تىكىشىسۇن، تىكىشمىسۇن مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈز؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلغۇچىلاردۇر. **8** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ساڭا ئېيتقان سۆزلىرىمگە قۇلاق سال؛ بۇ ئاسىي جەمەتتەك تەتۇر بولمىغىن؛ ئاغزىڭنى ئېچىپ، مەن ساڭا بەرگىنىمنى يېگىن». **9** ـ مەن قارسام، مانا ماڭا سوزۇلغان بىر قول تۇرۇپتۇ؛ ۋە مانا، تۇنىكڭا بىر ئورام يازما تۇرۇپتۇ. **10** ئۇ كۆز ئالدىمدا ئۇنى ئېچىپ يېيىپ قويدى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا- كەينىنىڭ ھەممە يېرىگە خەت يېزىلغانىدى؛ ئۇنىڭغا يېزىلغانلىرى مەرسىيە، ماتەم سۆزلىرى ۋە دەرد-ئەلەملەردىن ئىبارەت ئىدى.

3 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئېرىشكىنىڭنى يېگىن؛ بۇ يازمىنى يەپ، بېرىپ ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلغىن، دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن مەن ئاغزىمنى ئاچتىم، ئۇ ماڭا يازمىنى يېگۈزدى. **3** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، قورسىقىڭنى توق قىلىپ، ئىچى-باغرىڭنى مەن ساڭا بەرگەن بۇ ئورام يازما بىلەن تولدۇرغىن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن يېدىم، ئاغزىمدا ئۇ ھەسەلدەك تاتلىق ئىدى. **4** ۋە ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «ئى ئىنسان ئوغلى، بارغىن، ئىسرائىل جەمەتىگە بارغىن، مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈزگىن. **5** چۈنكى سەن غەيرىي يېزىقتىكى ياكى تىلى تەس بىر ئەلگە ئەمەس، بەلكى ئىسرائىل جەمەتىگە ئەۋەتىلدىڭ؛ **6** ـ غەيرىي يېزىقتىكى ھەم تىلى تەس، سۆزلىرىنى چۈشەنگىلى بولمايدىغان كۆپ ئەللە رگە ئەۋەتىلمىدىڭ؛ مەن سېنى شۇلارغا ئەۋەتكەن بولسام، ئۇلار ساڭا قۇلاق سالاتتى! **7** بىراق ئىسرائىل جەمەتى ساڭا قۇلاق سالمايدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ماڭا قۇلاق سىلىشنى خالىمايدۇ؛ چۈنكى پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قايىقى توڭ ۋە كۆڭۈل قاتتىقتۇر. **8** مانا، مەن يۈز ئۇڭنى ئۇلارنىڭ يۈزلىرىگە قارشى تاشتەك، ۋە سېنىڭ پېشانەڭنى ئۇلارنىڭ

پىشانىلىرىغا قارشى تاشتەك قىلدىم. 9 بەرھەق، سېنىڭ پىشانە كۆنى چاقماق تېشىدىن قاتتىق، ھەتتا تالماستەك قىلدىم. تۇلارىدىن قورقما، ۋە تۇلار ۋېيىلىدىن دە ككە-د ۇككىگە چۈشمە، چۈنكى تۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر». 10 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا ئېيتماقچى بولغان ھەممە سۆزلىرىمنى كۆڭۈلۈڭگە پۈكۈپ قوينۇم، تۇلارنى كۆزۈڭ قويۇپ ئاڭلىغىن. 11 ۋە ھازىر بارغىن، سۈرگۈن بولغانلارغا، يەنى ئۆز ئىلىڭىكىلە رگە سۆز قىل، تۇلار ئاڭلىسۇن، ئاڭلىمىسۇن تۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» ـ دېگىن!
ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈردى، مەن ئارقامدىن زور شارقىرىغان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم ـ «پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىگە تەشە ككۈر-مەدھىيە ئۆز جايلىرىدا ئوقۇلسۇن!» ـ 13 ـ ھايات مەخلۇقلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ بىر-بىرىگە تېگىشكەن ئاۋازى، ۋە تۇلارنىڭ يېنىدىكى چاقلارنىڭ ئاۋازلىرى بەھەيۋەت شارقىراق بىر سادا ئىدى. 14 ۋە روھ مېنى كۆتۈرۈپ، يىراققا ئاپاردى؛ ۋە مەن قاتتىق ئازاب، روھىمدىكى غەزەپ بىلەن باردىم، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا كۈچلۈك ئىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مەن تەل-ئابىب شەھىرىدە سۈرگۈن بولغانلار، يەنى كېۋار دەرياسى بويىدا ئۆرىنىغانلارنىڭ يېنىغا يېتىپ كەلدىم؛ مەن تۇلار ئۆرىنىغان جايدا ئولتۇردۇم، تۇلارنىڭ ئارىسىدا يەتتە كۈن ھاڭ-تاڭ قېتىپ ئولتۇردۇم. 16 مانا يەتتە كۈن توشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 17 «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كۈزەتچى قىلىپ تىكلىدىم؛ سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن سۆزنى ئاڭلاپ، تۇلارغا مەندىن بولغان ئاگاھنى يەتكۈزگىن. 18 مەن رەزىللە رگە: «سەن جەزمەن ئۆلىسەن» ـ دېسەم، بىراق سەن ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىساڭ ـ يەنى بۇ رەزىل ئادەمنى ھاياتقا ئېرىشىشۈن دەپ رەزىل يولدىن ياندۇرۇپ، ئۇنى ھاياتقا ئېرىشىشۈن دەپ ئاگاھلاندۇرمىساڭ، شۇ رەزىل ئادەم ئۆز قەبىلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق مەن ئۆنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. 19 بىراق سەن ئاشۇ رەزىل ئادەمنى ئاگاھلاندۇرسا ئۆز، ئۇ رەزىللىكىدىن، يەنى ئۆز رەزىل يولدىن ياندىسا، ئۇ ئۆز قەبىلىكىدە ئۆلىدۇ؛ لېكىن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن. 20 يا كى بولىسا بىر ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىلىك قىلدىغان بولسا، ئۇنىڭ ئالدىغا چوماق سالسام، ئۇ ئۆلىدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىدىڭ، ئۇ ئۆز گۇناھىدا ئۆلىدۇ، ۋە ئۇ قىلغان ھەققانىي ئىشلار ئەسلىمىدىدۇ؛ بىراق ئۆنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. 21 ۋە ئەگەر سەن ھەققانىي ئادەمنى گۇناھ سادىر قىلما دەپ ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرساڭ، ۋە ئۇ گۇناھ سادىر قىلمىسا، ئۇ چاغدا ئۇ جەزمەن ھايات قالىدۇ، چۈنكى ئۇ ئاگاھقا كۆڭۈل قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن».
22 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا تۇراتتى؛ ئۇ ماڭا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، تۈزلەڭلىككە بارغىن، مەن شۇ يەردە سەن بىلەن سۆزلىشىمەن، ـ دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، تۈزلەڭلىككە چىقتىم؛ ۋە مانا، مەن كېۋار دەرياسى بويىدا تۇرۇپ كۆز رگەن شان-شەرەپتەك، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى؛ كۆرۈپلا مەن دۈم يىقىلدىم. 24 ۋە روھ ئېچىمگە كىرىپ مېنى تىك تۇرغۇزدى؛ ئۇ ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «بارغىن، ۋېگە كىرىپ ئۆزۈڭنى بەند قىلغىن. 25 ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، مانا، تۇلار ئارغىچىلارنى ئۈستۈڭگە سېلىپ، تۇلار بىلەن سېنى باغلايدۇ؛ ئۇنىڭ بىلەن سەن تالاغا چىقالمايسەن، ئەل-يۇرت ئېچىگە ھېچ كىرەلمەيسەن. 26 شۇنداقلا تۇلارغا تەنبىھ بەرگۈچى بولماسلىقىڭ ئۈچۈن، مەن سېنى گاچا قىلىپ، تىلىڭنى تاكىلىيىڭغا چاپلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى تۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 27 ۋە مەن سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمدە، ئاغزىڭنى ئېچىپ، سەن تۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەيسەن؛ كىم ئاڭلايمەن دېسە ئاڭلىسۇن، كىم ئاڭلىمايمەن دېسە ئاڭلىمىسۇن، چۈنكى تۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر.

4 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بىر كىپىسنى ئېلىپ ئۆز ئالدىڭغا قويغىن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر شەھەرنى ـ يەنى يېرۇسالېمنى ئويۇپ قويغىن. 2 ئاندىن ئۇنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا پوتەيلەرنى قۇرۇپ، سېپىلغا چىقىدىغان بىر دۆڭلۈك ياساپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا بارگاھلارنى تىكىپ ۋە سېپىلنى بۇسكۇچىق بازغانلارنى تىكەپ قويغىن. 3 بىر تۆمۈر تاختىنى ئېلىپ، ئۇنى تۆزۈلۈڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئارىسىغا تىكە؛ يۈز ۋۇكىنى ئۇنىڭغا قارىتىپ تىكە؛ ئۇ مۇھاسىرىگە ئېلىنىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئۈنى مۇھاسىرىگە ئالىسەن، بۇ ئىسىنىڭ ئۈزى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت بولىدۇ. 4 ۋە سەن، سول يېنىڭغا يانپاشلاپ يېتىقىن؛ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىلىكىنى ئۆز ئۈستۈڭگە قوي؛ سولغا يانپاشلاپ قانچە كۈن ياتساڭ، سەن شۇنچە كۈن ئۇلارنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرىسەن. 5 مەن ساڭا يېتىش كېرەك بولغان كۈنلەرنى ئۇلارنىڭ قەبىلىك قىلغان يىللىرى ۋېنچە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈن قىلىپ بېكىتكەنمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرىسەن. 6 بۇ كۈنلەر تۈگىگەندىن كېيىن، سەن يەنە ئوڭ يانپاشلاپ يېتىپ، يەھۇدا جەمەتىنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرىسەن؛ ساڭا قىرىق كۈننى بېكىتكەنمەن، ھەر بىر كۈن بىر يىلنى ئىپادىلەيدۇ.
7 ۋە سەن يۈز ۋۇكىنى يېرۇسالېمنىڭ مۇھاسىرىسىگە قارىتىپ، يېڭىكىنى تۇ رگەن ھالدا، ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىسەن؛ 8 ۋە مانا، مەن ئۈستۈڭگە ئارغىچىلارنى سالمەنكى، سەن مۇھاسىرىنىڭ كۈنلىرىنى تۈگەتمىگۈچە ۋېيانغا ھېچ ئۆرىلەلەيسەن. 9 ۋە سەن ئۆز ئۈستۈڭگە بۇغداي، ئارپا، پۇرچاق، قىزىل ماش تېرىق ۋە قارا بۇغدايلارنى ئېلىپ بىر ئىدىش ئېچىگە سال؛ ۋە بۇنىڭدىن ئۆزۈڭگە ئۈچۈن تاماق تەييارلايسەن؛ سەن بۇنى يانپاشلاپ ياتقان كۈنلەردە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈندە يەيسەن؛ 10 سەن يەيدىغان تاماق بولسا مىقدارى بىلەن ھەر كۈنى يىگىرمە شە كەلدىن بولۇشى كېرەك؛ سەن ئۇنى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا يەيسەن؛ 11 ۋە [ھەر كۈنى] سۈزىمۇ نورما بىلەن ئىچىسەن؛ [ھەر كۈندىكى] بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا ئىچىسەن. 12 سەن ئۇنى ئارپا كۈمىچى شە كىلدە قىلىپ يەيسەن؛ سەن ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىنسان نىجاسىتى ئۈستىدە پىشۇرىسەن». 13 پەرۋەردىگار: «ئىسرائىللار مەن ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىدىغان ئەللەر ئارىسىدا ئۇرۇپ شۇ ھارام يولدا ئۆز ئىنىنى ھارام يەيدۇ» ـ دېدى. 14 ئاندىن مەن: «ئى پەرۋەردىگار! مەن ئۆزۈمنى ھېچقاچان بۇلغاپ قېنىمدىم، ۋە ياشلىقىمدىن تارتىپ بۇگۈنگىچە ۋەدەر مەن ئۆزى ئۆلگەندىن، يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان نەرسىدىن ھېچ يېمىگەنمەن؛ ھېچقانداق يىرگىنچلىك گۇشكە ئاغزىم تېگىپ باقمىغان!» ـ دېدىم. 15 ۋە ئۇ ماڭا: «مانا، مەن ساڭا ئىنسانىنىڭ نىجاسىتىنىڭ ئورنىغا كالىنىڭ تېزىكىنى بەردىم، سەن ئېنىكنى شۇنىڭ ئۈستىدە پىشۇرىسەن» ـ دېدى. 16 ۋە ئۇ ماڭا: «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا مەن يېرۇسالېمدا ئۇلارغا يۇلۇنچۇك بولغان نانى قۇرۇتۇپتىمەن؛ ئۇلار نانىنى تارازىغا سېلىپ، ئۇنى تەشۋىش ئېچىدە يەيدۇ، سۇنى ئولچەم بىلەن ئالاقزىدىلىك ئېچىدە ئىچىدۇ؛ 17 چۈنكى نان ۋە سۇ ئۇلاردىن قالىدۇ؛ ئۇلار بىر-بىرىگە قارىشىپ دەھشەت باسىدۇ، ئۆز قەبىلىكىدىن قۇرۇپ كېتىدۇ».

5 «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزۈڭ ئۈتكۈر بىر قىلىچنى ئال، ئۇنى ئۈستىرا سۈپىتىدە ئىشلىتىپ، چېچىڭ ۋە ساقالىڭنا سۈرتۈپ قوي؛ ئاندىن تارازىنى ئېلىپ ئالغان چاچلارنى تەڭ بۇلىگىن. 2 مۇھاسىرە كۈنلىرى تۈگىگەندە، ئۇچتىن بىرىنى شەھەر ئىچىدە كويدۈرگىن؛ يەنە ئۇچتىن بىرىنى ئېلىپ شەھەر ئەتراپىغا چېپىۋەتكىن؛ يەنە ئۇچتىن بىرىنى شامالغا سوررۇەتكىن؛ مەن بىر قىلىچنى سۇغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. 3 سەن يەنە ئۇلاردىن بىرنەچچە تالنى ئېلىپ تونۇڭنىڭ پېشىگە تىقىپ قويغىن؛ 4 بۇلاردىن يەنە نەچچە تالنى ئېلىپ ئوت ئېچىگە تاشلاپ كويدۈرۈپتەكىن؛ بۇلاردىن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىگە ئوت ئۈتىشىپ كېتىدۇ». 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بۇ يېرۇسالېم؛ مەن ئۇنى ئەللەرنىڭ دەل ئوتتۇرىسىغا ئورنۇلاشتۇرۇدۇم، باشقا مەملىكەتلەر ئۇنىڭ ۋېچىرىسىدە تۇرىدۇ؛ 6 بىراق ئۇ مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە قارشىلىشىپ رەزىللىكتە ئەللەردىنمۇ ئاشۇرۇۋەتتى، يەلگىلىمىلىرىمگە قارشىلىشىشتا ۋېچىرىسىدىكى مەملىكەتلەردىنمۇ ئاشۇرۇۋەتتى؛ چۈنكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇلار رەت قىلدى، مېنىڭ يەلگىلىمىلىرىم بولسا، تۇلاردا ئاقىلدۇ. 7 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر ۋېچىرە كۈلدىكى ئەللەردىنمۇ يە كۈمك باشباشتاقلىق قىلغانلىقىڭلاردىن، مېنىڭ يەلگىلىمىلىرىمدە ماڭماسلىقىڭلاردىن ۋە ھۆكۈملىرىمنى تۇتماسلىقىڭلاردىن، ھەتتا ۋېچىرە كۈلدىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرىدىنمۇ ماڭماسلىقىڭلار ۋېيىلىدىن، 8 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئۆزۈمىكى ساڭا قارشىمەن، [ئى يېرۇسالېم]؛ سېنىڭ ئارا ئۆڭا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا جازالارنى

يۇرگۈزىمەن؛ 9 ۋە سىنىڭ بارلىق يەرگىنچىلىكلىرىڭ تۆپەيلىدىن ئارا كۈدا تۈزۈم قىلىپ باقمىغان ھەمدە كەلگۈسى ئىككىنچى قىلمايدىغان ئىشنى قىلىمەن. 10 شۇنىڭ بىلەن ئاتىلار تۈز بالىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ، بالىلار تۈز ئاتىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ؛ ۋە مەن سا گا جازالارنى يۇرگۈزىمەن، ۋە سىنىڭ بارلىق قالغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ھەر تەرەپتىن چىققان شامالغا سورۇپتىمەن. 11 شۇڭا، مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ چۈنكى سەن مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى تۈز ئۇڭنىڭ بارلىق لەنەتلىك نەرسىلىرىڭ ھەم بارلىق يەرگىنچىلىكلىرىڭ بىلەن بۇلغىغىنىڭ تۆپەيلىدىن، بەرھەق، مەن سىلەرنى قىرغىن قىلىمەن؛ كۆزۈم سا گا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ سا گا ئاغرىتمايمەن. 12 شەھەردىكىلەردىن ئۈچتىن بىر قىسمى ۋابا كېسىلى بىلەن تۈلىدۇ ھەمدە ئارا گالاردا بولىدىغان ئاچارچىلىقتىن بېشىنى يەيدۇ؛ ئۈچتىن بىر قىسمى ئۇيچۇرە گلەردە قىلىچلىنىدۇ؛ ۋە مەن ئۈچتىن بىر قىسمىنى ھەر تەرەپتىن چىققان شامالغا سورۇپتىمەن، ئاندىن بىر قىلىچنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ تۈلارنى قوغلايمەن. 13 شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ غەزىپىم بېسىقىدۇ، مېنىڭ قەھرىمنى تۈلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ قونغۇزۇپ، پېغاندىن چىقىمەن؛ مەن تۈز قەھرىمنى تۈلار ئۈستىگە تۆكۈپ تۈگەتكەندىن كېيىن، تۈلار مەن پەرۋەردىگارنىڭ رەزىللىككە چىدىمايدىغان ئوتۇمدىن سۈز قىلغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 14 ۋە مەن سىنىڭ ئۇيچۇرە گىنىڭ ئەللەر ئارىسىدا ھەمدە ئوتۇپ كېتىۋاتقانلارنىڭ كۆز ئالدىدا سېنى ۋەيرانە قىلىمەن ۋە مەسخىرە ئوبيېكتى قىلىمەن؛ 15 سىنىڭ ئۈستۈڭگە غەزەپ ھەم قەھر ۋە قەھرلىك ئەيىبلەر بىلەن جازالارنى يۇرگۈزگىنىمدە سەن ئۇيچۇرە گىنىڭ ئەللە رگە خورلۇق ۋە تاپا-تەنىنىڭ ئوبيېكتى، بىر ئىبرەت ھەم ئالاقزادىلىك چىقارغۇچى بولىسەن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار شۇنداق سۈز قىلدىم! 16 مەن تۈلارغا ھالاكەت ئېلىپ كەلگۈچى، ئاچارچىلىق زەھەرلىك ئوقلىرىنى ياغدۇرغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭگىلەردىكى ئاچارچىلىقنى كۈچەيتىمەن، ۋە يۈلە نېڭىك بولغان ئىنىكنى قۇرۇتۇپتىمەن. 17 ۋە ئۈستۈڭگىلەرغا تۈز بالىلىرىڭلارنى تۈز ئۇڭگىلاردىن جۈدا قىلىدىغان ئاچارچىلىق ھەم يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئەۋەتىمەن؛ ۋابا كېسىلىرى ۋە قان تۆككۈچىلەر ئارا گالارغا يامراپ كېتىدۇ؛ ئۈستۈڭگىلارغا قىلىچ چۈشۈرىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار سۈز قىلدىم!».

6

پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ما گا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرىغا يۈز ئۇڭنى قارىتىپ تۈلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دەپ بېشارەت بە رگىن: ـ 3 «ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئا گالاپ ۋېرىگىلار: رەب پەرۋەردىگار تاغلار ۋە ئېگىزلىكلە رگە، ۋادىلار ۋە جىلغىلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۈستۈڭگىلارغا بىر قىلىچنى چۈشۈرۈپ، «يۇقىرى جاي»لىرىڭلارنى ۋەيران قىلىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قۇربانگاھلىرىڭلار ۋەيرانە بولىدۇ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلار يۇزۈلىدۇ، سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى بۇتلىرىڭلارنىڭ تالدىغا تاشلايمەن. 5 ئىسرائىلاردىن بولغان ئۆلۈكلەرنى تۈز بۇتلىرى تالدىغا ياتقۇزىمەن؛ قۇربانگاھلىرىڭلار ئەتراپىغا ئۈستىخانلىرىنى چېچىۋېتىمەن. 6 سىلەر تۇرغان بارلىق جايلاردا شەھەرلەر يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ، «يۇقىرى جايلار» ۋەيرانە بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھلىرىڭلار ھالاك بولىدۇ، بۇتلىرىڭلار چېقىلىپ يوقىلىدۇ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلار كېسىلىپ غۇلىتىلىدۇ، ۋە ھەممە ياسىغىنىڭلار يوق قىلىۋېتىلىدۇ؛ 7 ۋە ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارا گالاردا يېقىلىشى بىلەن، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 8 بىراق مەن سىلەردىن بىر قالدىنى قالدۇرىمەن؛ چۈنكى يات مەملىكەتلە رگە تارقىتىۋېتىلگىنىڭلاردا، سىلەردىن ئەللەر ئارىسىدا قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولىدۇ. 9 ۋە سىلەردىن [قىلىچتىن] قۇتۇلۇپ قالغانلار سۈرگۈن قىلىنغان مەملىكەتلەردە مەندىن يانغان ۋاپاسىز قەلبلىرى ۋە بۇتلىرىغا پاھىشۋازلاردەك ھەۋەس قىلغان كۆزلىرى بىلەن باغرىمنى پارە-پارە قىلغانلىقىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۈلار قىلغان رەزىللىكلىرى ھەم يەرگىنچىلىك قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن تۈز-تۈزلىرىدىن نەپرەتلىنىدۇ. 10 ۋە تۈلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ مەن مۇشۇ كۈلپەتنى سىلەرنىڭ بېشىگلارغا چۈشۈرىمەن دېگەنلىكىم بىكاردىن-بىكار ئەمەس». 11 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئالقىنىڭنى-ئالقىنىڭغا ئۇرۇپ، پۇتۇڭ بىلەن يەرنى تەپكىن: «ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق قەبىھ، يەرگىنچىلىك قىلمىشلىرى ئۈچۈن ۋاي! چۈنكى تۈلار قىلىچ، ئاچارچىلىق ۋە ۋابا كېسىلى بىلەن يېقىلىدۇ» ـ دېگىن! 12 يىراقتا ئۇرغان ۋابادىن ئۆلىدۇ؛ يېقىندا ئۇرغان قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ؛ ھەم تىرىك قالغان، يەنى مۇھاسىرىگە چۈشكەن كىشى ئاچارچىلىقتىن ئۆلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ تۈلارغا بولغان قەھرىمنى چۈشۈرۈپ پېغاندىن چىقىمەن. 13 ئەمدى تۈلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۈز بۇتلىرى ئارىسىدا، تۈلارنىڭ قۇربانگاھلىرى ئەتراپىدا، ئۈز بۇتلىرىغا خۇشبۇيۇ ياققان ھەر بىر ئېگىز دۆڭ ئۈستىدە، تاغ چوقىلىرىدا، بارلىق يېشىل دەرەخ ۋە باراقسان دۇب ئاستىدا ياتقان چاغدا، تۈلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 14 ۋە مەن ئۈز قولۇمنى تۈلارنىڭ ئۈستىگە سوزىمەن، تۈلار ھەر ئۈرغان جايلىرىدا زېمىنى دىبلاتتىكى چۆل-باياۋاندىن بەتتەر ۋەيران قىلىۋېتىمەن. ئاندىن تۈلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

7

پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ما گا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «سەن ئا گلا، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېدى: خاتىمە! زېمىنىنىڭ ئۆت بۇلۇڭىغا خاتىمە يېرىلدۇ! 3 سا گا ھازىر خاتىمە يېرىلدۇ! ئۈز غەزىپىمنى يېشىڭغا چۈشۈرىمەن، ئۈز يوللىرىڭ يېنىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، ئۈز ئۇڭنىڭ بارلىق يەرگىنچىلىك ئىشلىرىڭنى ئۈز يېشىڭغا ياندۇرىمەن. 4 مېنىڭ كۆزۈم سا گا رەھىم قىلمايدۇ ھەم ئېچىمنىمۇ سا گا ئاغرىتمايمەن؛ ئە كسىچە ئۈز يوللىرىڭنى يېشىڭغا ياندۇرىمەن، ئۈز يەرگىنچىلىكلىرىڭ ئۈز ئارا گا بولىدۇ؛ ئاندىن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالا-يىتىپەت! ھېچ بولۇپ باقمىغان بالا-يىتىپەت كېلىدۇ! مانا، ئۇ كېلىدى! 6 خاتىمە، خاتىمە! ئۇ سا گا قارشى قوزغالدى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! 7 ھالاكەت يېنىڭغا كەلدى، ئى زېمىندا ئۇرغۇچى؛ ۋاقىت-سائىتى توشتى، تاشۇ كۈن يېقىنلاشتى؛ خۇشاللىق ۋارقىراشلىرى ئەمەس، بەلكى داۋالغۇلۇق بىر قىيقاس-سۈرەن تاغلاردا ئا گىلىنىدۇ. 8 مەن ئېزلا قەھرىمنى ئۈستۈڭگە ئۆكۈپ، سا گا قاراتقان غەزىپىم بىلەن پېغاندىن چىقىمەن؛ مەن ئۈز يوللىرىڭ يېنىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، ئۈز ئۇڭنىڭ بارلىق يەرگىنچىلىكلىرىڭنى يېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىمەن. 9 مېنىڭ كۆزۈم سا گا رەھىم قىلمايدۇ ھەم ئېچىمنىمۇ سا گا ئاغرىتمايمەن؛ مەن ئۈز يوللىرىڭنى يېشىڭغا ياندۇرىمەن، ۋە ئۈز يەرگىنچىلىك ئىشلىرىڭ ئۈز ئارا گا چۈشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۈز ئۇڭگىلارنى ئۈرغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 مانا، ئاشۇ كۈن! مانا ئۇ كېلىدى! ھالاكەت چىقىپ يۈرۈۋاتىدۇ! ـ تاياق بىخلاندى، ھاكاۋۇرلۇق چېچەك كىلدى! 11 زوراۋانلىق يېتىلىپ رەزىللىك تايىقى بولۇپ چىقتى؛ تۈلارنىڭكىدىن ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ تۈلارنىڭ ئادەملەر توپىدىن، دۆلەت-بايلىقلىرىدىن يا كى ھەيۋىسىدىن ھېچنېمە قالمايدۇ. 12 ۋاقىت-سائىتى كەلدى، كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئالغۇچى خۇشال بولۇپ كەتمىسۇن، ساتقۇچى ماتەم تۈتمىسۇن؛ چۈنكى قاتتىق غەزەپ مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ. 13 چۈنكى گەرچە ئالغۇچى بىلەن ساتقۇچى تىرىك قالسىمۇ، ساتقۇچى ئۈزى سېتىۋەتكىنىگە قايتىدىن ئىگە بولمايدۇ؛ چۈنكى بۇ توپ كىشىلەر ئوغرۇلۇق كۆرۈنگەن بېشارەت ئىناۋەتسىز بولمايدۇ؛ تۈلاردىن ھېچقايىسىسى قەبىھلىكى بىلەن ئۈز ھياتىنى ساقلىيالمايدۇ. 14 تۈلار كانايى چېلىپ ھەممىنى تەييارلىدى، بىراق ھېچكىم جەڭگە چىقمايدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىگە قارىتىلغان. 15 تالادا قىلىچ، ئېچىدە ۋابا ۋە ئاچارچىلىق ئۈرىدۇ؛ دالادا بولغان كىشىنى قىلىچ، شەھەردە بولغان كىشىنى بولسا، ۋابا ۋە ئاچارچىلىق ئۈنى يۇتۇۋېتىدۇ. 16 ۋە ئۈلاردىن قۇتۇلۇپ قېلىپ بۇلاردىن قاچقانلار تاغلاردا يۇرۇپ ھەربىرى ئۈز گەبھىلىكى ئۈچۈن جىلغىدىكى پاختە كەبۇترىدەك بۇقۇلداپ ماتەم تۈتىدۇ. 17 ھەربىرىنىڭ قولى دەرمانسىزلىنىدۇ، تىزلىرى سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ؛ 18 تۈلار ئۈزىگە بۇز كىيىمنى باغلايدۇ، ۋەھىشەت تۈلارنى باسىدۇ؛ ھەرقايسىنىڭ يۈزىدە خىجالەت، باشلىرى تاقىر كۆرۈنىدۇ. 19 تۈلار ئۈز كۈمۈشلىرىنى كوچىلارغا تاشلايدۇ، تۈلارنىڭ ئالتۇنلىرى بۇلغانغان نەرسىدەك بولىدۇ؛ تۈلارنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشلىرى پەرۋەردىگار غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈنىدە تۈلارنى قۇتقۇزمايدۇ؛ تۈلار

بۇلاردىن ئاچلىقنى قاندۇرالمايدۇ، قورسقنى تولدۇرالمايدۇ، چۈنكى بۇ نەرسىلەر تۇلارغا ئادەملەرنى پۈتلاشتۈرىدىغان قەبىھلىك بولدى. **20** ئۇ تۇنىڭ گۈزەل بېزەكىنى ھەيۋە بىلەن تىكلىدى، بىراق تۇلار ئۇنىڭ ئىچىدە يەرگىنچلىك مەبۇدلارنى ھەمدە لەنەتلىك نەرسىلىرنى ياسىدى، شۇڭا مەن ئۇنى تۇلار ئۇچۈن پاسكىنچىلىققا ئايلاندۇرىمەن. **21** مەن ئۇنى ئوللا سۈپىتىدە يات ئادەملەرنىڭ قولىغا، غەنىمەت قىلىپ يەر يۈزىدىكى رەزىلە رگە تاپشۇرىمەن؛ تۇلار بۇنى بۇلغايدۇ. **22** مەن يۈزۈمنى تۇلاردىن تۇرۇۋېمەن، ۋە كىشىلەر مېنىڭ ئەزىز جايىمنى بۇلغايدۇ؛ زوراۋانلار كىرىپ ئۇيەرنى بۇلغايدۇ. **23** زەنجىرنى تەيارلا گلار، چۈنكى زېمىن قانلۇق جىنايەتلە رگە، شەھەر زوراۋانلىققا تولغان. **24** شۇڭا مەن ئەللەر ئىچىدىكى ئەڭ رەزىلىنى كەلتۈرىمەن، تۇلار تۇلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئىگە بولىدۇ؛ مەن زومىگەرلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنى يوقىتىمەن، تۇلارنىڭ «مۇقەددەس جايلىرى» بۇلغىنىدۇ. **25** ۋەھشەت كېلىۋاتىدۇ! تۇلار تىنچ-ئامانلىقنى ئىزدەيدىغان بولىدۇ، بىراق ھېچ تاپالمايدۇ. **26** ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت، شۇم خەۋەر ئۈستىگە شۇم خەۋەر كېلىدۇ؛ تۇلار پەيغەمبەردىن بېشارەت سورايدۇ، بىراق كاھىنلاردىن تەۋراتنىڭ بىلىمى، ئاقساقالىلاردىن، مويسىپىتلەردىن نەسىھەت يوقاپ كېتىدۇ. **27** پادىشاھ ماتەم تۇتىدۇ، شاھزادە ئۈمىدسىزلىككە چۆمۈلىدۇ، زېمىندىكى خەلقلەرنىڭ قوللىرى تىترەپ كېتىدۇ؛ مەن تۇلارنى تۇز يوللىرى بويىچە بىر تەرەپ قىلىمەن، تۇز ھۆكۈملىرى بويىچە تۇلارغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

8 ئالتىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، مەن تۇز ئۆيۈمدە ئولتۇرغىنىمدا، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقالىلىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدا ئولتۇرغىنىدا، رەب پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا چۈشتى. **2** مەن قاردىم، مانا، ئوتنىڭ قىياپىتىدە بىر زاتنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى؛ بېلىنىڭ تۆۋىنى ئوت تۇرقىدا تۇراتتى؛ بېلىنىڭ ئۈستى بولسا جۈلالىغان يورۇقلۇق، قىزىتىلغان مىس پارقىرىغاندەك كۆرۈنۈش تۇراتتى. **3** ئۇ قولىنىڭ كۆرۈنۈشىدەك بىر شە كىلنى سوزۇپ، بېشىمدىكى بىر تۇتام چاچنى تۇتتى؛ روھ مېنى ئاسمان بىلەن زېمىن ئوتتۇرىسىغا كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە يېرۇسالېمغا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ شىمالغا قارايدىغان ئىچكى دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى. ئاشۇ يەر «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەبۇد»، يەنى خۇدانىڭ پاك-مۇقەددەس غەزىپىنى قوزغايدىغان مەبۇد تۇرغان جاي ئىدى. **4** مانا، مەن تۇزلە گىلىكتە كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى. **5** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قاراپ باق، دېدى. مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قاردىم، مانا، قۇربانگاھنىڭ دەرۋازىسىنىڭ شىمالي تەرىپىدە، بوسۇغىدا شۇ «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەبۇد» تۇراتتى. **6** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، تۇلارنىڭ بۇنداق قىلمىشلىرىنى ـ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنى مۇقەددەس جايىمدىن يىراق كەتكۈزىدىغان، مۇشۇ يەردە قىلغان ئىنتايىن يەرگىنچلىك ئىشلىرىنى كۆرىدۇ ئۆڭسەن؟ بىراق سەن تېخىمۇ يەرگىنچلىك ئىشلارنى كۆرىسەن، ـ دېدى. **7** ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئاپاردى، مەن قاردىم، مانا، تامدا بىر تۆشۈك تۇراتتى. **8** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، تامنى كولاپ تەشكىن، دېدى. مەن تامنى كولاپ تەشتىم، مانا، بىر ئىشىك تۇراتتى. **9** ئۇ ماڭا: ـ كىرگىن، تۇلارنىڭ مۇشۇ يەردە قىلغان رەزىل يەرگىنچلىك ئىشلىرىنى كۆرۈپ باق، دېدى. **10** مەن كىرىپ قاردىم، مانا، ئەتراپىدىكى تاملارغا نەقىش قىلىنغان ھەرخىل ئۈمىلگۈچى ھەم يەرگىنچلىك ھايۋانلارنى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ھەممە بۇتلىرىنى كۆردۈم. **11** ۋە بۇلارنىڭ ئالدىدا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ يەتمىش ئاقساقلى تۇراتتى. تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا شافانىنىڭ ئوغلى جائازانىيا تۇراتتى؛ تۇلارنىڭ ھەربىرى قولىدا تۇز خۇشبۇيدىنىنى تۇتۇپ تۇراتتى، خۇشبۇي قۇيۇق بۇلۇتتەك تۇرلەپ چىقتى. **12** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئاقساقالىلارنىڭ قاراڭغۇلۇقتا، يەنى ھەربىرىنىڭ تۇز مەبۇد نەقىش قىلىنغان ھۇجرىسىدا نېمە قىلغانلىقىنى كۆرىدۇ ئۆڭسەن؟ چۈنكى تۇلار: «پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ، پەرۋەردىگار زېمىنى تاشلاپ كەتتى» ـ دەيدۇ، ـ دېدى. **13** ۋە ئۇ ماڭا: ـ بىراق سەن تۇلارنىڭ تېخىمۇ يەرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى كۆرىسەن، دېدى. **14** ئۇ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ شىمالي دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى، مانا، شۇ يەردە «تاممۇز ئۇچۇن ماتەم تۇتۇپ» يىغلاۋاتقان ئايالار ئولتۇراتتى. **15** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن مۇشۇلارنى كۆردۈ ئۆڭمۇ؟ بىراق سەن تېخىمۇ يەرگىنچلىك ئىشلارنى كۆرىسەن، ـ دېدى. **16** ۋە ئۇ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىچكى ھويلىسىغا ئاپاردى. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ كىرىش يولدا، پېشايۋان ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يىگىرمە بەش ئادەم، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا ئارقىسىنى قىلىپ شەرقتە قاراپ قۇياشقا چوقۇنۇاتاتتى. **17** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن مۇشۇلارنى كۆردۈ ئۆڭمۇ؟ يەھۇدا جەمەتى تۆزى مۇشۇ يەردە قىلغان يەرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يېنىك دەپ، تۇلار يەنە بۇنىڭ تۈستىگە زېمىننى جەبر-زۇلۇم بىلەن تولدۇرۇپ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قايتا-قايتا قوزغاتسا بولامدۇ؟ ۋە مانا، تۇلارنىڭ يەنە شاخنى بۇرنىغا تۇتىۋاتقىنىغا قارا! **18** شۇڭا مەن قەھر بىلەن تۇلارنى بىر تەرەپ قىلىمەن؛ مېنىڭ كۆزۈمۈ تۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ تۇلارغا ئاغرىتمايمەن؛ تۇلار قۇلىقىمغا يۇقىرى ئاۋازدا ندا قىلسىمۇ، تۇلارنى ئاڭلىمايمەن، ـ دېدى.

9 ئۇ قۇلىقىمغا كۈچلۈك بىر ئاۋازدا توۋلاپ: ـ يېقىن كېلىگلار، شەھە رگە مەسئۇل بولغۇچىلار، ھەربىرىگلار تۇز ھالاكەت قوراللىرىنى قولۇڭلارغا تۇتۇڭلار، ـ دېدى. **2** ۋە مانا، ئالتە كىشىنىڭ [ئىبادەتخانىنىڭ] شىمالغا قارايدىغان «يۇقىرى دەرۋازا» تەرەپتىن كېلىۋاتقىنىنى كۆردۈم. ھەربىرىسى قولىدا بىتچىت قىلغۇچى قوراللىنى تۇتقان؛ تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا يېنىغا پۈتۈچكىنىڭ سىياھدىنى ئېسىقلىق تۇرغان، كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن بىرسى بار ئىدى؛ ۋە تۇلار [ئىبادەتخانىغا] كىرىپ، مىس قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇردى. **3** شۇ چاغدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئەسلى تۇرغان كېرۇبتىن كۆتۈرۈلۈپ ئۆينىڭ بوسۇغىسىدا تۇردى. پەرۋەردىگار يېنىغا پۈتۈچكىنىڭ سىياھدىنى ئېسىقلىق تۇرغان، كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ **4** شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتتۇپ، شەھەر ئىچىدە ئوتكۈزۈلگەن بارلىق يەرگىنچلىك ئىشلار ئۈچۈن ئاھ-نادامەت چەككەن كىشىلەرنىڭ پېشانىلىرىگە بىر بەلگە سالغىن، ـ دېدى. **5** ۋە ماڭا ئاڭلىتىپ باشقا كىشىلە رگە: ـ بۇ كىشىنىڭ كەينىدىن شەھەرنى كېزىپ، ئادەملەرنى قىرىگلار؛ كۆز ئۆگلار رەھىم قىلمىسۇن، تۇلارغا ئىچىگلارنى ئاغرىتماگلار! **6** بىرنىمۇ قېيماي ھەممىنى ـ قېرىلار، ياش يىگىت-قىزلار، بوۋاقلار-بالىلار ۋە ئاياللارنى قېيماي ئولتۇرۇۋېتىگلار، پەقەت بەلگە قويۇلغان كىشىلە رگە يېقىنلاشماگلار؛ بۇ ئىشنى تۇز مۇقەددەسىدىن باشلاگلار، ـ دېدى. شۇڭا تۇلار خۇداسىنىڭ ئۆيى ئالدىدا تۇرغان ھېلىقى ئاقساقالىلاردىن باشلىغان. **7** ۋە ئۇ تۇلارغا: ـ ئۆيىنى بۇلغاگلار، ھويلىلىرىنى ئولتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇرۇگلار، ئەمدى بېرىگلار! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار چىقىپ شەھەر بويىچە ئادەملەرنى قىرىشقا باشلىدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلار ئادەملەرنى قىرغىنىدا، مەن يالغۇز قالدىم، تۇزۈمنى يە رگە دۇم تاشلىدىم ۋە: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن يېرۇسالېمغا قارىتىلغان قەھرىڭنى تۆككەندە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قالدىسىنى ھالاك قىلامسەن؟ ـ دېدىم. **9** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئىسرائىل ۋە يەھۇدا جەمەتىنىڭ قەبىھلىكى ئىنتايىن رەزىل، چۈنكى تۇلار: «پەرۋەردىگار زېمىننى تاشلاپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ» ـ دەيدۇ. **10** «مەن بولسام، مېنىڭ كۆزۈم تۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ تۇلارغا ئاغرىتمايمەن؛ مەن تۇلارنىڭ يولىنى تۇز بېشىغا چۈشۈرىمەن، ـ دېدى. **11** ۋە مانا، يېنىغا پۈتۈچكىنىڭ سىياھدىنىنى ئاسقان، كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشى قىلغان ئىشنى مەلۇم قىلىپ: «ماڭا سەن بۇيرۇغان ئىشنى ئورۇندىدىم» ـ دېدى.

10 مەن قاردىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەز ئۈستىدە، كۆك ياقۇتنىڭ قىياپىتىدەك بىر تەختنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى؛ **2** ۋە [تەختكە ئولتۇرغۇچى] كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىگە: «كېرۇبلارنىڭ ئاستىدىكى چاقلارنىڭ تارىسىغا كىر، قوللىرىڭنى كېرۇبلار تارىسىدا كۆيۈۋاتقان چوغلارغا تولدۇرۇپ، تۇلارنى شەھەر ئۈستىگە چېچىۋەت» ـ دېدى. مەن قاردىم، ئۇ شۇنداق قىلىشقا باشلىدى. **3** بۇ كىشى

كەرگەندە كېرۈبلار ۋېنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇراتتى؛ [شان-شەرەپلىك] بۇلۇت ۋېنىڭ ئىچكى هويلىسىنى تولدۇردى. **4** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كېرۈب ئۈستىدىن چىقىپ، ۋېنىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندى؛ ئۆي بۇلۇتقا تولدى، هويلا بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ جۈلالىقىغا چۆمگەن. **5** كېرۈبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ساداسى هەممىدىن قادىرنىڭ سۆزلىگەن چاغدىكى ئاۋازىدەك بولۇپ، سىرتتىكى هويلىغا ئاڭلىنىپ تۇراتتى. **6** ۋە شۇنداق بولدىكى، [رەب] كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىگە: «چاقلار ئارىسىدىن، يەنى كېرۈبلار ئارىسىدىن ئوت ئالغىن» ـ دەپ بۇيرۇغىنىدا، ئۇ كىرىپ بىر چاقنىڭ يېنىدا تۇردى. **7** ۋە كېرۈبلاردىن بىرى ئۆز قولىنى كېرۈبلار ئوتىتۇرىسىدىكى ئوتقا سوزۇپ ئۆنگىگەن ئوت ئېلىپ، كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىنىڭ قوللىرىغا سالدى؛ ئۇ يۇنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى **8** (كېرۈبلارنىڭ قاناتلىرى ئاستىدا، ئادەمنىڭ قوللىرىنىڭ قىياپىتى كۆرۈنۈپ تۇراتتى). **9** مەن قاريدىم، مانا، كېرۈبلارنىڭ يېنىدا تۆت چاق بار ئىدى، بىر كېرۈبنىڭ يېنىدا بىر چاق، يەنە بىر كېرۈبنىڭ يېنىدا يەنە بىر چاق تۇراتتى؛ چاقلارنىڭ قىياپىتى بولسا بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى. **10** تۆتلارنىڭ شەكلى بولسا، تۆتلىسىنىڭ ئوخشاش ئىدى، يەنى چاق ئىچىدە چاق باردەك كۆرۈنەتتى. **11** كېرۈبلار ماڭغاندا، تۆتلار يۈزلەنگەن تۆتلا تەرەپكە ئۆدۈل قاراپ ماڭاتتى؛ ماڭغاندا تۆتلار هېچ بۇرۇلمايتتى، بەلكى بېشى قايسى تەرەپكە قارىغان بولسا، تۆتلار شۇ تەرەپكە ماڭاتتى؛ تۆتلار ماڭغاندا هېچ بۇرۇلمايتتى. **12** تۆتلارنىڭ پۈتۈن تېنى، دۈمبىلىرى، قوللىرى، قاناتلىرى ۋە تۆتلارنىڭ چاقلىرىمۇ، يەنى تۆتىسىگە تەۋە چاقلارنىڭ ئەتراپىى كۆزلەر بىلەن تولغاندى. **13** چاقلارنى بولسا: «پىرقىرايدىغان چاقلار!» ـ دەپ تاتىغىنىنى ئۆز قۇلىقىم بىلەن ئاڭلىدىم. **14** هەربىر كېرۈبنىڭ تۆت يۈزى بار ئىدى؛ بىرىنچىسى كېرۈبنىڭ يۈزى، ئىككىنچىسى ئادەمنىڭ يۈزى، ئۈچىنچىسى شىرنىڭ يۈزى، تۆتىنچىسى بۇركۈتنىڭ يۈزى ئىدى. **15** كېرۈبلار يۇقىرىغا ئۆرلىدى. بۇلار دەل مەن كېبۇار دەرياسى بويىدا كۆرگەن هايات مەخلۇقلار ئىدى. **16** كېرۈبلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ تۆتلارغا يانداشىپ ماڭاتتى؛ كېرۈبلار يەردىن ئۆرلەشكە قاناتلىرىنى كۆتۈرگىنىدە، چاقلارمۇ تۆتلارنىڭ يېنىدىن بۇرۇلۇپ كەتمەيتتى. **17** تۆتلار تۇرغاندا، چاقلارمۇ تۇراتتى، تۆتلار كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ تۆتلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى هايات مەخلۇقلارنىڭ روهى چاقلاردا ئىدى. **18** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ۋېنىڭ بوسۇغىسى ئۈستىدىن چىقىپ، كېرۈبلار ئۈستىدە تۇردى؛ **19** كېرۈبلار قاناتلىرىنى كېرىپ، كۆز ئالدىمدا يەردىن كۆتۈرۈلدى؛ تۆتلار ۋېدىن چىققاندا، چاقلارمۇ تۆتلارنىڭ يېنىدا ئىدى؛ تۆتلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىڭ شەرقىي دەرۋازىسىدا تۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى تۆتلارنىڭ ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى. **20** بۇلار بولسا دەل مەن كېبۇار دەرياسى بويىدا كۆرگەن، ئىسرائىل خۇداسىنىڭ ئاستىدا تۇرغان مەخلۇقلار ئىدى؛ تۆتلارنىڭ كېرۈبلار ئىكەنلىكىنى بىلدىم. **21** تۆتلارنىڭ هەربىرىنىڭ تۆتىتىن يۈزى، هەربىرىنىڭ تۆتىتىن قانىتى، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسان قولى سياقىدىكى قوللىرى بار ئىدى. **22** تۆتلارنىڭ يۈزلىرىنىڭ قىياپىتى بولسا، تۆتلار مەن كېبۇار دەرياسى بويىدا كۆرگەن يۈزلەر ئىدى؛ تۆتلارنىڭ تۆرقى ۋە يۈزلىرى مەن كۆرگەنگە ئوخشاش ئىدى، تۆتلارنىڭ هەربىرى ئۆز ئۈدۈلىغا قاراپ ماڭاتتى.

11 روھ مېنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىڭ شەرقىي، يەنى شەرققە قارايدىغان دەرۋازىسىغا ئاپاردى؛ ۋە مانا، دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا يىگىرمە بەش ئادەم تۇراتتى؛ مەن تۆتلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئاۋامنىڭ ئاقساقىلى بولغان، ئاززۇرنىڭ ئوغلى جائازانىيا هەم بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيانى كۆردۈم. **2** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، قەبىھلىكنى ئويلاپ چىققۇچى، مۇشۇ شەھەردە رەزىل مەسلىھەت بە رگۈچى ئادەملەر دەل بۇلاردۇر. **3** تۆتلار: «ۋېيلەرنى سېلىش ۋاقتى يېقىنلاشتى ئەمەسمۇ؟ بۇ شەھەر بولسا قازان، بىز بولساق، ئىچىدىكى گۆش» ـ دەيدۇ. **4** شۇڭا تۆتلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بە رگىن؛ ـ بېشارەت بە رگىن، ئى ئىنسان ئوغلى! ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روهى ۋۇجۇدۇمغا تۆرۈلۈپ چۈشۈپ، ماڭا سۆز قىلغان: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» ـ دېگىن. «سىلەرنىڭ شۇنداق دېگىنىڭلارنى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، كۆڭلۈڭگە رگە پۈككەن ئوي-پىكىرىڭلارنى، مەن بىلىمەن. **6** سىلەر مۇشۇ شەھەردە ئادەم ئۆلتۈرۈشنى كۆپەيتكەنسىلەر، سىلەر رەستە-كوچىلارنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن تولدۇرغانسىلەر». **7** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر ئۆلتۈرگەن كىشىلەر بولسا، دەل شۇ گۆشتۇر، شەھەر بولسا قازاندۇر؛ بىراق سىلەرنى بولسا ئۇنىڭدىن تارتىۋالىمەن. **8** سىلەر قىلىچتىن قورقۇپ كەلگەنسىلەر، ۋە مەن ئۈستۈڭلارغا بىر قىلىچ چۈشۈرىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **9** «شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى شەھەردىن تارتۇپلىپ، يات ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **10** سىلەر قىلىچنىپ يېقىلىسىلەر؛ ئىسرائىل چېگرالىرىدا ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **11** بۇ شەھەر سىلەر ئۈچۈن «قازان» بولمايدۇ، هەم سىلەرمۇ ئۇنىڭدىكى «گۆش»ى بولمايسىلەر؛ مەن ئىسرائىل چېگرالىرىدا ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **12** ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر؛ سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە يۈرمىگەن، ھۆكۈملىرىم بويىچە ماڭمىغانسىلەر، بەلكى ئۇ يېچىرە گاللىرىدىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرى بويىچە ماڭغانسىلەر». **13** شۇنداق بولدىكى، مەن بېشارەت بېرىۋاتقىنىمدا، بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيا جان ئۈزدى. مەن دۈم يېقىلدىم: «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پۈتۈنلەي يوقاتماقچىمۇسەن؟» ـ دەپ قاتتىق ئاۋازدا ندا قىلدىم. **14** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **15** ئى ئىنسان ئوغلى، يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ: «پەرۋەردىگاردىن يىراق كېتىڭلار! چۈنكى مۇشۇ زېمىن بىزگىلا مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىنغان!» دېگەن گېپى، سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ، يەنى سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ بولغان سۇرگۈنلە رگە ھەم ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە قارىتىپ ئېيتىلغان. **16** شۇڭا تۆتلارغا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: گەرچە مەن تۆتلارنى يىراق يەرلە رگە، ئەللەر ئارىسىغا يۆتكەۋەتكەن ھەم مەملىكەتلەر ئىچىگە تارقىتىۋەتكەن بولساممۇ، تۆتلار بارغان يەرلەردىمۇ مەن تۇزۇم تۆتلارغا كىچىككىنە بىر پاك-مۇقەددەسىن باشپاناھ بولىمەن». **17** شۇڭا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى ئەللەردىن يىغىمەن، تارقىتىۋىتىلگەن مەملىكەتلەردىن سىلەرنى جەم قىلىمەن، ئاندىن ئىسرائىل زېمىنىنى سىلە رگە قايتۇرۇپ تەقدىم قىلىمەن. **18** شۇنىڭ بىلەن تۆتلار ئۇ يەە رگە قايتىپ كېلىدۇ؛ تۆتلار بارلىق لەنەتلىك نەرسىلەرنى ھەم بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى ئۇ يەردىن يوق قىلىدۇ. **19** مەن تۆتلارغا بىر قەلبنى بېرىمەن، ئىچىگىلارغا يېڭى بىر روهنى سالىمەن؛ مەن تۆتلارنىڭ تېنىدىن تاشتەك قەلبنى ئېلىپ تاشلايمەن، تۆتلارغا مېھرىلىك بىر قەلبنى بېرىمەن. **20** شۇنىڭ بىلەن تۆتلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە يۈرىدۇ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چىڭ تۇتۇپ تۆتلارغا ئەمەل قىلىدۇ. تۆتلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن تۆتلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. **21** بىراق كۆڭۈللىرى لەنەتلىك نەرسىلە رگە ۋە يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىغا بېغىشلانغانلار بولسا، مەن تۆتلارنىڭ يوللىرىنى تۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن»، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». **22** كېرۈبلار قاناتلىرىنى يايدى، تۆتلارنىڭ چاقلىرى تۆز يېنىدا تۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى تۆتلار ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى؛ **23** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغ ئۈستىدە توختىدى. **24** شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ روهى بە رگەن بۇ كۆرۈنۈشتە مېنى كالدىيە گە، يەنى سۇرگۈن بولغانلارغا ئاپاردى؛ شۇئان مەن كۆرگەن بۇ كۆرۈنۈش مەندىن كەتتى. **25** شۇنىڭ بىلەن مەن سۇرگۈن بولغانلارغا پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ئىشلارنى سۆزلەپ بەردىم.

12 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئاسىي بىر جەمەەت ئارىسىدا تۇرىسەن؛ تۆلارنىڭ كۆرۈشكە كۆزى بار ئەمما كۆرمەيدۇ، ئاڭلاشقا قۇلىقى بار، ئەمما ئاڭلىمايدۇ، چۈنكى تۆلار ئاسىي بىر جەمەەتتۇر. **3** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، سۇرگۈن بولغۇچىنىڭ يۈك-تاقلىرىنى تەيارلاپ قويغىن؛ ۋە كۈندۈزدە تۆلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۇرگۈن بولغۇچىدەك تۆز جايىڭدىن باشقا جايغا بارغىن. گەرچە تۆلار ئاسىي بىر جەمەەت بولسىمۇ، ئېھتىماللىقى يوق ئەمەسكى، تۆلار چۈشىنىپ يېتىدۇ. **4** كۈندۈزدە تۆلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۇرگۈن بولۇشقا تەيارلىغان

يۇك-تاقلاردەك يۇك-تاقلىرىڭنى ئېلىپ چىق، ئاندىن كەچ كىرەي دېگەندە تۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولدىغان كىشىلەردەك جايىڭدىن چىقىپ كەتكىن؛ **5** تامىنى كولاپ تېشىپ، يۇك-تاقلىرىڭنى ئېلىپ چىققىن؛ **6** تۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا بۇنى مۇرۇڭگە ئېلىپ، گۇڭگۇمدا كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتكىن؛ يەرنى كۆرەلمەسلىكىڭ ئۈچۈن يۈزۈڭنى يېپقىن، چۈنكى مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت قىلدىم. **7** ۋە مەن پۈرىرۇلغان يېنچە شۇنداق قىلدىم؛ كۈندۈزدە مەن سۈرگۈن بولغۇچى كىشىدەك يۇك-تاقلىرىمنى ئېلىپ چىقتىم؛ ۋە كەچ كىرگەندە قولۇم بىلەن تامنى كولاپ تېشىپ، يۈل-تاقلىرىمنى چىقىرىپ، گۇڭگۇمدە تۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۈرەمگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭدىم. **8** ئەتىگەندە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** «ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى، يەنى ئاسىي بىر جەمەت، سەندىن: «بۇ نېمە قىلغىنىڭ» دەپ سوريغان ئەمەسمۇ؟ **10** تۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: بۇ يۇكلەنگەن ۋەھىي پېرىۋسالېمدىكى شاھزادە ھەم شۇيەردىكى بارلىق ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر توغرۇلۇقتۇر» ـ دېگىن. **11** تۇلارغا: «مەن سىلەر ئۈچۈن بېشارەت. مەن قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى تۇلارغىمۇ شۇنداق ئىشلار قىلىدۇرۇلىدۇ؛ تۇلار ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولىدۇ» ـ دېگىن. **12** تۇلار ئارىسىدىكى شاھزادە ئۆز يۇك-تاقلىرىنى گۇڭگۇمدە مۈرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىدۇ؛ تۇلار تامنى كولاپ تېشىپ تۆشۈكتىن نەرسىلىرىنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆز يۈزىنى يېپىپ زېمىنى كۆرەلەيدىغان بولىدۇ. **13** شۇنىڭ بىلەن ئۆز تورلىرىمنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يايىمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا تۇتۇلىدۇ؛ مەن ئۇنى كالدىيلەرنىڭ زېمىنى بولغان بابىلغا ئاپىرىمەن، بىراق ئۇ ئۇ يەرنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرمەيدۇ، ئۇ شۇ يەردە ئۆلىدۇ. **14** ئۇنىڭغا يارىدەملەشكەن ۋۇجۇدىسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھەم بارلىق قوشۇنلىرىنى مەن بارلىق شامالغا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن قىلىچنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ تۇلارنى قوغلايمەن. **15** مەن تۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكىنىمدە، مەملىكەتلەر ئىچىگە تاراتقىنىمدا تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **16** بىراق تۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز بىر قىسمىنى، قىلىچ، ئاچارچىلىق ھەم ۋابا كېسىلىدىن خالاس قىلىمەن؛ مەقسىتىم شۇكى، تۇلارغا تۆزۈلىرى باردىغان ئەللەردە تۆزۈلىرىگە يەرگىنچىلىك قىلىدىغانلىرىنى ئېتىراپ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». **17** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **18** «ئىنسان ئوغلى، تۆز نېنىڭنى تىترىگەن ھالدا يېگىن، سۈيۈڭنى دىر-دىر قىلىپ ئەسىرىگەن ھالدا ئىچكىن؛ **19** ھەم شۇ زېمىندىكى كىشىلە رگە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: «رەب پەرۋەردىگار پېرىۋسالېمدىكىلەر ۋە ئىسرائىل زېمىنىدە تۆرۈۋاتقانلار توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: «تۇلار تۆز نېنىنى ئەنسىرەش ئىچىدە يەيدۇ، سۈيىنى دەككە-دۇككىدە ئىچىدۇ؛ چۈنكى زېمىنىدە تۆرۈۋاتقانلارنىڭ جەبىر-زۇلۇمى تۆپەيلىدىن، تۆپ يەر ھەممىسى يەكسان قىلىنىدۇ. **20** ئاھالىلىك شەھەرلەر خارابە بولۇپ، زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». **21** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **22** «ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدە: «كۆنلەر تۆزارتىلىدۇ، ھەربىر ئالامەت كۆرۈنۈش بىكارغا كېتىدۇ» دېگەن ماقالنى ئېيتقىنى نېمىسى؟ **23** ئەمدى تۇلارغا: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن بۇ ماقالنى يوق قىلىمەن، ئىسرائىلدا بۇ ماقال ئىككىنچى ئىشلىتىلمەيدۇ، سەن ئەكسىچە تۇلارغا: «كۆنلەر يېقىنلاشتى، ھەربىر ئالامەت كۆرۈنۈشنىڭ ئاشۇرۇلۇشىمۇ يېقىنلاشتى» ـ دېگىن. **24** چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدە يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش» يا كى ئادەمنى ئۆچۈرۈدىغان پالچىلىقلار قايتا بولمايدۇ. **25** چۈنكى مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن سۆز قىلىمەن، ھەم قىلغان سۆزۈم چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ. چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىگىلاردا، ئى ئاسىي جەمەت، مەن سۆز قىلىمەن ھەم ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». **26** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **27** «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا، ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر سېنىڭ توغرۇلۇق: «ئۇ كۆز رگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ئۆزۈن كۈنلەردىن كېيىنكى ۋاقىتلارنى كۆرسىتىدۇ، ئۇ بىر زگە يىراق كەلگۈسى توغرۇلۇق بېشارەت بېرىدۇ» ـ دەيدۇ. **28** شۇڭا تۇلارغا: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ سۆزلىرىمدىن ھېچقايسىسى يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ، بەلكى قىلغان سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» ـ دېگىن».

13 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئىسرائىلنىڭ بېشارەت بە رگۈچى پەيغەمبەرلىرى، يەنى ئۆز تەسەۋۋۇرى بىلەن بېشارەت بە رگۈچىلەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار!» ـ دېگىن. **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز روھىغا ئە گىشىپ ماڭىدىغان، ھېچ ۋەھىينى كۆرمىگەن ھامانەت پەيغەمبەرلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! **4** ئى ئىسرائىل، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭ خۇددى خارابىلەر ئارىسىدا يۈرۈۋاتقان تۈلكىلەردەك بولدى. **5** سىلەر بۇسۇلۇگەن جايلارغا چىقمىغانسىلەر، ئۆزىڭ پەرۋەردىگارنىڭ كۈزىدە بولىدىغان جە گدە پۇختا تۇرۇشنى ئۆچۈن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بۇزۇلغان تېمىنى ھېچ ياسىمىدىكىلەر. **6** «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگۈچىلەر بولسا پەقەت ساختا بىر كۆرۈنۈشنى ۋە يالغان پالنى كۆ رگەنلەردىن ئىبارەتتۇر، پەرۋەردىگار تۇلارنى ئەۋەتمىگەن؛ بىراق تۇلار تۆز سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. **7** سىلەر «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگىنىڭلاردا، مەن ھېچ سۆز قىلمىغان تۇرسام، سىلەر ساختا بىر «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆ رگەن، يالغان پالنى ئېيتقان ئەمەسمۇ؟ **8** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئويدۇرما سۆزلىگىنىڭلار، يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش»لەرنى كۆ رگىنىڭلار تۈپەيلىدىن، ئەمدى مانا، مەن سىلە رگە قارشىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، **9** ـ مېنىڭ قولۇم ساختا «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆ رگەن ۋە يالغان پالنى ئېيتقان پەيغەمبەرلەر بىلەن قارشىلىشىدۇ؛ تۇلار تۆز خەلقىمنىڭ كېڭىشىدە ئولتۇرمايدۇ، تۇلار ئىسرائىل جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنمەيدۇ؛ تۇلار ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا ھېچ كەرگۈزۈلمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **10** بەرھەق، تۇلار تىنچ-ئامانلىق بولمىغاندىمۇ «تىنچ-ئامانلىق!» دەپ جار سېلىپ، خەلقىمنى ئېزىقتۇرغانلىقى ئۆچۈن، بىرسى نېپىز ئارا تامنى قۇرۇرسا، تۇلار كېلىپ پەقەت ئۆنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتىپ قويغانلىقى ئۆچۈن ـ **11** تامنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتىۋاتقانلارغا: «بۇ تام يېقىلىدۇ!» دېگىن! كەلكۈندەك بىر يامغۇر ياغىدۇ! ئى يوغان مۇلدۇرلەر، سىلەر چۈشىسىلەر! دەھشەتلىك بىر شامال چىقىدۇ؛ **12** ۋە مانا، تام تۇرۇلۇپ چۈشكەندە، خەق سىلەردىن: «سىلەر بۇ تامنى سۈۋاق ھاك سۈۋاق قىنى!» دەپ سورىمامدۇ؟ **13** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «تۆز قەھرىم بىلەن دەھشەتلىك بىر شامال پارتلىتىپ چىقىرىمەن؛ مېنىڭ تاپچىقىمدىن كەلكۈندەك بىر يامغۇر ۋە ھەممىنى ھالاك قىلىدىغان قەھرلىك مۇلدۇرلەر ياغىدۇ. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەر ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقان تامنى غۇلىتىپ، ئۆنىڭ ئۈلىنى ئاشكارە قىلىپ، ئۆنى يەر بىلەن يەكسان قىلىمەن؛ ئۇ غۇلاپ چۈشكەندە، سىلەر ئۆنىڭ ئارىسىدا ھالاك بولىسىلەر، ۋە مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **15** شۇنداق قىلىپ مەن قەھرىمنى تام ھەم ئۆنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن؛ ۋە: «تام يوق بولدى، شۇنداقلا ئۆنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقانلار، يەنى پېرۇسالېم توغرۇلۇق بېشارەت بە رگۈچى، ھېچ تىنچ-ئامانلىق بولمىغاندىمۇ ئۇ توغرۇلۇق تىنچ-ئامانلىقنى كۆرسەتكەن «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆ رگەن ئىسرائىلنىڭ پەيغەمبەرلىرىمۇ يوق بولدى» ـ دەيمەن». **17** «ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆز تەسەۋۋۇرى ۋىجىق بېشارەت بە رگۈچى ئۆز خەلقىڭنىڭ قىزلىرىغا يېزۇڭنى قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **18** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز بېغىشلىرىنىڭ ھەربىرىگە [سېھىرلىك] بىلەز ئۇكىلەرنى قادا پ، جانلارنى تۇزاققا ئېلىش ئۈچۈن ھەرقانداق ئېگىز-پاكار ئادەملەرنىڭ بېشىغا پەرەنچىنى ياسىغانلارغا ۋاي! ئەمدى سىلەر ئۆز خەلقىمنىڭ جانلىرىنى تۇزاققا چۈشۈرۈپ، جانلىرىڭلارنى ساق قالدۇرىمىز دەۋاتامسىلەر؟ **19** نەچچە ئۈتۈم ئارپا، نەچچە چىشلەم نانىنى دەپ سىلەر ماڭا كېزىۋېرىلۇق قىلىپ، يالغان سۆ زگە قۇلاق سالىدىغان مېنىڭ خەلقىمگە يالغانچىلىقىڭلار ئارقىلىق ئۆلىمىسكە تېگىشلىكلىرىنى ئۆلتۈرۈپ، تىرىك قالماسلىققا تېگىشلىكلىرىنى ھايات قالدۇرماقچىمۇسىلەر؟ **20** شۇڭا رەب

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن سىلەرنىڭ قۇشلارنى تۇزاققا چۈشۈرگەندەك كىشىلەرنى تۇزاققا چۈشۈرگۈچى سىپىرلىك «تېگىش»لىرىگىلارغا قارشىمەن، مەن ئۇلارنى بىلىكىگىلاردىن يىرتىپ تاشلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر قۇشلارنى تۇزاققا چۈشۈرگەندەك تۇتقان كىشىلەرنى ئە رىكىنلىكتە تۇچۇرۇۋېتىسەن. 21 مەن سىلەرنىڭ پەرەنجىلىرىگىلارنىمۇ يىرتىپ تاشلۇۋېتىپ، خەلقىمنى قولۇڭلاردىن قۇتقۇزغەن؛ ئۇلار يەنە قولۇڭلاردا ئولجا بولۇپ تۇرمايدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 22 سىلەر يالغانچىلىق بىلەن، تۇزۇم ئازار بەرمىگەن ھەققانىي ئادەملەرنىڭ كۆڭلىگە ئازار بە رگەنلىكىگىلار ئۇچۇن، شۇنداقلا رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قۇتقۇزۇشقا ئۇلارنى رەزىل يولدىن ياندۇرمامي، ئە كسىچە ئۇلارنىڭ قولىنى كۆچەيتكىنىگىلار ئۇچۇن، 23 سىلەر قۇرۇق «ئالامەت كۆزۈنۈش»لەرنى ئىككىنچى بولۇپ كۆرمەيسىلەر، يا كى يالغان پالچىلىق قىلمايسىلەر، مەن ئۇز خەلقىمنى قولۇڭلاردىن قۇتقۇزغەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر».

14

ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ بەزىلىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئالدىمدا ئولتۇرۇشتى. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 3 «ئى ئىنسان ئوغلى، مۇشۇ ئادەملەر ئۇز بۇتلىرىنى كۆڭلىگە تىكلەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۇز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويىۋاتىدى. ئەمدى ئۇلارنىڭ مېنى ئىزدەپ مەندىن يول سورىشىنى قوبۇل قىلامدىمەن؟ 4 ئەمدى ئۇلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل جەمەتىدىكى كۆڭلىدە ئۇز بۇتلىرىنى تىكلەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۇز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن پەيغەمبەر ئالدىغا كېلىدىغان ھەربىر ئادەمنى بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇتلىرىنىڭ كۆپلۈكى يېچە جاۋاب قايتۇرىمەن. 5 شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆڭلىنى ئۆزۈمگە ئىگىلدۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار بارلىق بۇتلىرى بىلەن ماڭا يات بولۇپ كەتتى». 6 ـ شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «توۋا قىلىڭلار! بۇتلىرىگىلاردىن يېنىپ [يېنىمغا] قايتىپ كېلىڭلار! بارلىق يىرگىنچلىك قىلمىشىگىلاردىن يۈز ئۆگىلارنى تۇر ئۆگىلار! 7 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئۇزلىرىنى مەندىن ئايرىپ، ئۇز بۇتلىرىنى كۆڭلىدە تىكلەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۇز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن مەندىن سوراش ئۈچۈن پەيغەمبەرنىڭ ئالدىغا كېلىدىغان ھەرقايسى ئادەم يا كى شۇنىڭغا ئوخشاش ئىسرائىلدا ئۇرۇقۇاتقان ھەرقايسى مۇساپىرلار بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۇزۇم ئۆلارغا جاۋاب قايتۇرىمەن؛ 8 مەن مۇشۇ كىشىنى بىر ئاگاھ بېشارىتى قىلىپ ئۇنى سۆز-چۆچەككە قالدۇرۇشقا يۈزۈمنى ئۇنىڭغا قارشى قىلىمەن؛ مەن خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن ئۇنى ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 9 بىراق پەيغەمبەر ئۇزى ئېزىقتۇرۇلۇپ، بىر بېشارەتلىك سۆز قىلغان بولسا، ئۇ چاغدا ئۇزۇم پەرۋەردىگار شۇ پەيغەمبەرنى ئېزىتقۇغا ئۇچراتقانىمەن؛ مەن ئۇنىڭغا قارشى قولۇمنى ئۇزارتىپ، ئۇنى خەلقىم ئارىسىدىن ھالاك قىلىمەن. 10 ئۇلار قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ؛ پەيغەمبەر ئۆگە بېرىلىدىغان جازا بىلەن سورىغۇچىغا بېرىلىدىغان جازا ئوخشاش بولىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتى يەنە مەندىن چەتنەپ كەتمەيدۇ، يا كى يەنە ئاسىيلىقلىرى بىلەن ئۇزلىرىنى بۇلغىمايدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». 12 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 13 «ئى ئىنسان ئوغلى، مەلۇم بىر زېمىن ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ گۇناھ قىلغاندا، مەن شۇنىڭ بىلەن قولۇمنى ئۇنىڭغا قارشى ئۇزارتىپ، ئۇلارنىڭ يۇلىنىچۈكى بولغان نېننى قۇرۇتۇۋېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاچارچىلىقنى ئەۋەتىمەن ھەم ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى ئۇنىڭدىن ئۈزىمەن؛ 14 ئەمدى ئۇ چاغدا نۇھ، دانىيال ۋە ئايۇپنىڭ ئىبارەت ئۇچ ھەزرەت ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇاتقان بولسىمۇ، ئۇلار ئۇز ھەققانىيلىقى ئۆزىيلدىن يەقەت ئۇز جانلىرىنلا ساقلىيالغان بولاتتى ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 ئە گەر مەن زېمىندىن يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئوتكۈزسەم، ئۇلار ئۇنى باللىرىدىن جۇدا قىلسا، ھايۋانلار ئۆزىيلدىن ئۇنىڭدىن ئوتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولماي، ئۇ ۋېرانە بولسا، 16 ئەمدى مەن ئۇز ھياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۇز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى قۇتقۇزالمايتتى؛ ئۇلار پەقەت ئۇز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتتى، زېمىننىڭ ئۇزى ۋېرانە پېتى قالاتتى. 17 يا كى بولمىسا مەن شۇ زېمىنغا قىلىچنى چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋۈتكەن بولسام، 18 ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۇز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى ساقلاپ قۇتقۇزالمايتتى؛ ئۇلار پەقەت ئۇز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتتى. 19 يا كى بولمىسا مەن شۇ زېمىنغا ۋابا كېىسىلىنى چۈشۈرۈپ، ئۇز قەھرىمنى قان تۆكتۈرۈلۈشى بىلەن ئۇستىگە تۆكسەم، ئۇنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋۈتكەن بولسام، 20 ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ نۇھ، دانىيال ۋە ئايۇپنىڭ ئىبارەت ئۇچ ھەزرەت ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۇز ئوغلىنى نە قىزىنى قۇتقۇزالمايتتى؛ ئۇلار پەقەت ھەققانىيلىقى بىلەن ئۇز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتتى. 21 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدى شۇنداق بولغاندىن كېيىن، ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋۈتىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا تۆت جازايىمنى، يەنى قىلىچ، ئاچارچىلىق، يىرتقۇچ ھايۋان ۋە ۋابا كېىسىلىنى چۈشۈرسەم قانداق بولار؟ 22 بىراق مانا، ئۇنىڭدا قېلىپ قالغانلار بولىدۇ، يەنى ئوغۇل-قىزلار ئۇنىڭدىن چىقىرىلىپ قۇتقۇزۇلىدۇ، مانا، ئۇلار سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا چىقىپ، سىلەر ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرۈپ يېتىسىلەر، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەن يېرۇسالېمغا چۈشۈرگەن كۈلپەت، يەنى ئۇنىڭغا چۈشۈرۈلگەن بارلىق ئىشلار ئوتىرىۋۇلۇق تەسەللى ئالىسىلەر؛ 23 ئەمدى سىلەر ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇلار سىلە رگە تەسەللى ئېيىكچىلىدۇ، سىلەر مېنىڭ ئۇنىڭدا بارلىق قىلغان ئىشلىرىمنى بىكاردىن-بىكار قىلمىغانلىقىمنى تونۇپ يېتىسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

15

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇزۇم تېلى ياغىچىنىڭ باشقا دەرەخ ياغاچلىرىدىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار، ئۇنىڭ شېخىنىڭ ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا نېمە ئالاھىدىلىكى بار؟ 3 ئۇنىڭدىن بىرەر جابدۇقنى ياساشقا ماتېريال ئالغانلىڭ پايدىسى بارمۇ؟ ئۇنىڭدىن چىنىلەرنى ئاسقۇدەك قوزۇقنى ياسىغىلى بولامدۇ؟ 4 مانا، ئۇ ئوتقا يېقىلغۇ بولغاندا، ئوت ئۇنىڭ ئىككى ئۇچىنى كويىدۇ ۋە گەندە، ئوتىۇرىسىمۇ يېرىم كويگەندە، ئەمدى ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ 5 مانا، ئۇ ساق بولغاندا، ھېچقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولمىغان يەردە، ئەمدى ئوت ئۇنى كويىدۇرۇپ يەپ كەتكەندە، ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ 6 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدىكى ئۇزۇم تېلىنىڭ ياغىچىنى ئوتقا تاپشۇرغىنىمدەك، يېرۇسالېمدا ئۇرۇقۇاتقانلارنى ئوتقا تاپشۇرىمەن. 7 يۈزۈمنى ئۇلارغا قارشى قىلىپ قارىتىمەن؛ ئۇلار بىر ئوتتىن چىقسا، باشقا بىر ئوت ئۇلارنى يەۋېتىدۇ، ئۇز يۈزۈمنى ئۇلارغا قارشى بولۇپ قاراتقاندا، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 8 ئۇلارنىڭ قىلغان ۋاپاسىزلىقلىرى ئۆيىلىدىن مەن زېمىننى ۋېرانە قىلىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

16

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇزىنىڭ يېرىگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يېرۇسالېمنىڭ يۈزىگە سىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا مۇنداق دەيدۇ: «سېنىڭ ئەسلىي زاتىڭ ۋە ئوغۇلۇشۇڭ قانائانىيلارنىڭ زېمىندا بولغان؛ سېنىڭ ئاتاڭ ئامورىي، ئاپاڭ ھىتتي قىز ئىدى. 4 سېنىڭ ئوغۇلۇشۇغا كەلسەك، سەن ئوغۇلغان كۈنۈڭدە كىندىكىڭ كېسىلمىگەن، سەن سۈدا يۇيۇلۇپ پاكىز قىلىنمىغان؛ ھېچكىم ساڭا ئۇز سۈ رىكىگەن يا كى سېنى زاكىلمىغان. 5 ھېچكىمنىڭ كۆزى مۇشۇ ئىشلار ئۈچۈن ساڭا رەھىم قىلمىغان يا كى ئىچىنى ساڭا ئاغرىتمىغان؛ ئە كسىچە سەن دالاغا تاشلۇۋېتىلگەنسەن، چۈنكى ئوغۇلغان كۈنۈڭدە كەمىستىلگەنسەن. 6 شۇ چاغدا مەن يېنىڭدىن ئوتۇپ كېتىۋېتىپ، سېنى ئۇز قېنىڭدا ئېغىناپ ياتقىنىڭنى كۆ رگەن؛ ۋە مەن ئۇز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە ساڭا: «ياشىغىن!» ـ دېدىم. بەرھەق، سەن ئۇز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە مەن ساڭا: «ياشىغىن!» ـ دېدىم.

7 مەن سېنى دالادىكى ئوت-چۈپلەردەك ئاينىتىم، سەن ئوسۇپ خېلى يوي تارتىپ چىرايلىق بېزىلىپ ۋايىغا يەتتىڭ؛ كۆكسىلىرىڭ شەكللەندى، چاچلىرىڭ ئۆزۈن ئوستى؛ براق سەن تېخى تۇغما-يالىڭاچ ئىدىڭ. 8 مەن يەنە يېنىڭدىن ئوتتۇپ ئېتىپ ساڭا قاردىم؛ مانا، ئىشتۇق-مۇھەببەت مە رگىلىڭ يېتىپ كەلدى؛ مەن توتۇمنىڭ پېشىنى ئۈستۈڭگە يېيىپ قويۇپ، يالىڭاچلىقىڭنى ئەتتىم؛ مەن ساڭا قەسەم ئىچىپ، سەن بىلەن بىر ئەھدە تۈزدۈم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ۋە سەن مېنىڭكى بولدۇڭ. 9 مەن سېنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، قېنىڭنى تېنىڭدىن يۇيۇۋېتىپ، ساڭا پۇراقلىق مايىنى سۈرتىزىم. 10 مەن ساڭا كەشتىلىك كۆگۈلەكنى كىيگۈزۈپ، ئايىغىڭغا دەلفىن تېرىسىدىن تىككەن كەشلەرنى سالىتىم؛ سېنى نېپىس كاتاپ بىلەن ئوراپ، يېپەك بىلەن يېپىپ قويدۇم. 11 سېنى زىۋ-زىننەتلەر بىلەن پەردازلىدىم، قوللىرىڭغا بىلەزۈكلەرنى، يېنىڭغا مارجانىنى تاقاپ قويدۇم؛ 12 بۇرنۇڭغا ھالقىنى، قۇلاقلىرىڭغا زىرىلەرنى، بېشىڭغا گۈزەل تاجنى كىيگۈزدۈم. 13 شۇنداق قىلىپ سەن ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن پەردازلاندىڭ؛ كىيىم-كېچە كلىرىڭ نېپىس كاپاپ، يېپەك ۋە كەشتىلىك رەختتىن ئىدى. يېگىنىڭ ئاق ئۇن، بال ھەم زەيتۇن مېيى ئىدى؛ سەن ئىنتايىن گۈزەل بولۇپ، خانىش مەرتىۋىسىگە كۆتۈرۈلدۈڭ. 14 گۈزەللىكىڭ ئۆيىلىدىن ئەللەردە داڭقىڭ چىقتى؛ چۈنكى مەن ساڭا كۆركەملىكىمنى بېغىشلىشىم بىلەن گۈزەللىكىڭ كامالەتكە يەتتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 براق سەن گۈزەللىكىڭگە تايىنىپ، داڭقىڭدىن پايدىلىنىپ پاھىشە بولدۇڭ؛ سەن ھەربىر تۈتكۈچى كىشىگە پاھىشە مۇھەببەتلىرىڭنى تۆكتۈڭ؛ گۈزەللىكىڭ تۈنۈگى بولدى! 16 سەن كىيىم-كېچە كلىرىڭدىن ئېلىپ تۈرۈڭ تۈچۈن رەنگىگەرلەڭ بېزەلگەن «يۈقىرى جايلار»نى ياساپ، ئاندىن تۈلارنىڭ ئۈستىدە بۇزۇقلۇق قىلغانسەن. بۇنداق ئىشلار يۈز بېرىپ باقمىغان، ۋە ئىككىنچى يۈز بەرمەيدۇ! 17 سەن مەن ساڭا بېغىشلىغان گۈزەل زىۋ-زىننەتلىرىم ۋە ئالتۇن-كۈمۈشۈم بىلەن ئە رگەك مەيۋىدارلىرى ياساپ تۈلار بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغانسەن. 18 سەن تۈز كەشتىلىك كىيىملىرىڭنى ئېلىپ تۈلارغا كىيگۈزدۈڭ؛ مېنىڭ مېيىم ۋە مېنىڭ خۇشۇيۇمنى تۈلارغا سۈنۈپ بېغىشلىدىڭ، 19 مەن تۈز ئۈگىگە بە رگەن ئىنىمنى، مەن ساڭا تۈرۈققا بە رگەن ئاق ئۇن، زەيتۇن مېيى ۋە بالنى بولسا، سەن تۈلارنىڭ ئالدىغا خۇشپۇراق ھەدىيە سۈپىتىدە ئاتاپ سۈندۈڭ: ئىشلار دەل شۇنداق ئىدى! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 20 ـ تۈنۈگ تۈستىگە سەن تۈزۈمگە تۈغۇپ بە رگەن قىز-ئوغۇلىرىڭنى ئېلىپ، مەيۋىدارلىرىڭ ئوزۇقى بولسۇن دەپ تۈلارنى قۇربانلىق قىلدىڭ. سېنىڭ بۇزۇقلۇقۇڭ ئازلىق قىلغاندەك، 21 سەن مېنىڭ بالىلىرىمنى سويۇپ تۈلارنى ئوتتىن ئوتكۈزۈپ مەيۋىدارغا ئاتاپ قويدۇڭمۇ؟ 22 سېنىڭ بارلىق يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ ھەم پاھىشە بۇزۇقلۇقلىرىڭدا، سەن ياشلىقىڭدا ئۈگىنا-يالىڭاچ بولۇپ ئوز قېنىڭدا ئېغىناپ ياتقان كۈنلىرىڭنى ھېچقاچان ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ. 23 ئەمدى سېنىڭ بۇ رەزىللىكلىرىڭدىن كېيىن ـ (ۋاي، ھالىڭغا ۋاي! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار) 24 سەن يەنە ئوزۇڭ ئۈچۈن بىر پەشتاق قۇرۇپ، ھەربىر مەيدانغا بىر «يۈقىرى جاي»نى ياسىدىڭ؛ 25 سەن ھەربىر كوچىنىڭ بېشىدا «يۈقىرى جاي»ىڭنى سالدىڭ، سەن ئوز گۈزەللىكىڭنى يىرگىنچلىك قىلىپ، تېنىڭنى ھەربىر ئوتكۈچىگە ئوتۇپ، پۇتۇڭنى ئېچىپ ئوز ئۇيۇڭنى بېرىپ پاھىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتتىڭ. 26 سەن ئىشقۇاز ئەرلىكى چوڭ قوشنىڭ بولغان مىسىرلىقلار بىلەن بۇزۇقلۇق ئوتكۈزدۈڭ؛ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قوزغاپ، پاھىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتتىڭ. 27 ۋە مانا، مەن ئوز قولۇمنى ئوستۈڭگە ئوزارتىپ، سېنىڭ نېسىۋەڭنى ئازايتىپ قويدۇم. مەن سېنىڭدىن نەپرەتلىنىدىغان، بۇزۇق يولۇڭدىن نومۇس قىلىپ چۈچىگەنلەرنىڭ، يەنى فىلىستىيەلەرنىڭ قىزلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم. 28 سەن يەنە قاتىماي يەنە ئاسۇرىيلىكلەر بىلەن بۇزۇقلۇق ئوتكۈزدۈڭ؛ بۇزۇقلۇق ئوتكۈ رگەندىن كېيىن يەنە قانائەت قىلمىدىڭ. 29 شۇڭا سەن سودىگەرنىڭ زېمىنى، يەنى كالدىيە بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتىپ، بۇنىڭدىن يەنە قانائەت قىلمىدىڭ. 30 مۇشۇنداق بارلىق ئىشلارنى، يەنى نومۇسسىز پاھىشە ئايالىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىسەن، ئىمانچە سۈيۇق سېنىڭ قەلبىڭ! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، 31 ئوز ئۈگىنىڭ پەشتىقىنى ھەر كوچىنىڭ بېشىدا قۇربىدىغان، ھەربىر مەيداندا «يۈقىرى جاي»ىڭنى ياسايدىغان! ئوزىڭ ئۈستىگە سەن پاھىشە ئايالدەك ئەمەس ئىدىڭ، چۈنكى سەن ھەقنى نەزىرىگە ئالمايتىڭ! 32 ئى ۋاپاسىز ئايال، ئېرىنىڭ ئورنىدا يات ئادەملە رگە كۆڭۈل بېرىدىغان!

33 خەقلەر پاھىشە ئايالغا ھەمىشە ھەق بېرىدۇ؛ براق سەن ئاشىنىلىرىڭنى بۇزۇقلۇق مۇھەببەتلىرىدىن ھۇزۇر ئېلىشقا ھېرىيادىن يېنىڭغا كەلسۇن دەپ ئوزلىرىڭ ھەممىسىگە ئوستەك بېرىپ ئىنئام قىلىسەن؛ 34 بۇزۇقلۇقتا سەن باشقا ئايالىلارنىڭ ئە كىسىسەن، چۈنكى ھېچكىم سېنىڭ بۇزۇق مۇھەببىتىڭنى ئىزدەپ كەلمىدى؛ سەن ئوستەك بەردىڭ، ھېچ ھەق ساڭا بېرىلمىدى ـ سەن ھەققەتەن ئوزلىرىڭ ئە كىسىسەن! 35 شۇڭا، ئى پاھىشە ئايال، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! 36 ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ تە گىگىلىرىڭ تۆكۈلۈپ، ئاشىنىلىرىڭ بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقلىرىڭ بىلەن سېنىڭ ۋېيات يېرىڭ ئاشكارىلانغانلىقى ئۆچەيلىدىن، بارلىق يىرگىنچلىك مەيۋىدارلىرىڭ ئۆچەيلىدىن، ئوزلارغا ئاتاپ سۈنغان بالىلىرىڭنىڭ قېنى ئۆچەيلىدىن ـ 37 شۇڭا مانا، مەن سېنىڭ ئوز ئۈگىگە ئەيش-ئىشرەت مەنبەسى قىلغان، بارلىق سۆيگەن ھەم بارلىق نەپرەتلەنگەن ئاشىنىلىرىڭنى يىغىمەن ـ مەن ئوزلارنى ساڭا قارشى چېقىرىپ ئەترابىڭدىن يىغىپ، سېنىڭ ۋېيات يېرىڭنى ئوزلارغا ئاشكارە قىلىمەن، ئوزلار سېنىڭ بارلىق ۋېيات يېرىڭنى كۆردىلەر. 38 شۇنىڭ بىلەن سېنى بۇزۇقلۇق قىلغان ھەم قان تۆككەن ئايالىلارنى جازالىغاندەك جازالايمەن؛ مەن قەھر بىلەن، ئوتتەك غەزىپىمنىڭ تەلپى بىلەن ئوستۈڭگە قانلىق جازانى چۈشۈرىمەن؛ 39 ۋە مەن سېنى ئوزلارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئوزلار سېنىڭ پەشتاقلىرىڭنى غولىتىدۇ، سېنىڭ «يۈقىرى جاي»لىرىڭنى چېقىپ تاشلايدۇ؛ ئوزلار كىيىم-كېچىكىڭنى ئوستۈڭدىن سالدۇرۇپ تاشلاپ، گۈزەل زىۋ-زىننەتلىرىڭنى بۇلاپ-تالاپ، سېنى ئوتۇنما-يالىڭاچ قالدۇرىدۇ. 40 ئوزلار ساڭا قارشى بىر توپ كىشىلەرنى يىغىپ ئېچىكىدۇ، ئوزلار سېنى چالما-كېسەك قىلىدۇ ھەم سېنى قىلىچلىرى بىلەن چېپىۋېتىدۇ. 41 ئوزلار ئۆيلىرىڭنى ئوت بىلەن كۆيدۈرىدۇ، كۆپ ئايالىلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئوستۈڭگە جازالارنى چۈشۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى پاھىشە ئايال بولۇشتىن قالدۇرىمەن؛ سەن يەنە ھېچقانداق «مۇھەببەت ھەققى»نى بەرمەيسەن. 42 شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا قاراتقان قەھرىمنى توختىتىمەن، مېنىڭ مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپ سەندىن كېتىدۇ؛ مەن تىنچلىنىپ قايتا ئاچچىقلانمايمەن. 43 سەن ياشلىق كۈنلىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ، ئە كسىچە مۇشۇ قىلمىشلىرىڭ بىلەن مېنى غەزەپلەندۈردۈڭ؛ شۇڭا مانا، ئوز يولۇڭنى ئوز بېشىڭغا قايتۇرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭ بىلەن يۇ بۇزۇقلۇقنى باشقا يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ ئوستىگە قوشۇپ ئىككىنچى قىلمايسەن. 44 مانا، ماقالىلارنى ئىشلىتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سەن ئوغرىلۇقتىن: «ئانىسى قانداق بولسا، قىزى شۇنداق بولار» دېگەن بىر ماقالنى تىلغا ئالىدۇ. 45 سەن ئوز ئېرى ھەم بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاناڭنىڭ قىزىدۇرسەن؛ ھەم ئوز ئەرلىرى ھەم بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاچا-سىڭىلىرىڭنىڭ تاربىلىقىدىكىسەن؛ سېنىڭ ئاناڭ بولسا ھىتتي، سېنىڭ ئاتاڭ ئاموريي ئىدى. 46 سېنىڭ ئاچاڭ بولسا سول تەرىپىڭدە ئوزغان ساماريە، يەنى ئو ۋە ئونىڭ قىزلىرى؛ سېنىڭ بولسا ئوڭ تەرىپىڭدە ئوزغان سودوم ۋە ئونىڭ قىزلىرى. 47 سەن نە ئوۋلارنىڭ يوللىرىدىدا ماڭمىدىڭ، نە ئوۋلارنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلمىغانسەن؛ ياق! بەلكى قىسقىغىنە بىر ۋاقىت ئىچىدە سەن بارلىق يوللىرىڭدا ئوۋلارنى بۇزۇق بولۇپ كەتتىڭ. 48 ئوز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ سېنىڭ سودوم، يەنى ئو ياكى قىزلىرى سەن ياكى سېنىڭ قىزلىرىڭنىڭ قىلمىشلىرىدەك قىلمىدى؛ 49 مانا، مۇشۇ سىڭىلىڭ سودومنىڭ قەبىھلىكى ـ ئو ۋە قىزلىرىنىڭ ھەممىسىدە ئىدى؛ ئاچلىق ۋە ئوتىدىن ئىدى، كەمبەغەللىكى ـ ئو ۋە قىزلىرىنىڭ قولىنى تۇتمىدى؛ 50 ئوزلار تەكەبىۋىلۇشىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلدى؛ مەن بۇنى كۆرگىنىمدە، ئوزلارنى يوقاتتىم. 51 ساماريە بولسا سېنىڭ گۇناھلىرىڭنىڭ يېرىمىدە كۈز گۇناھ سادىر قىلمىدى؛ ھالبۇكى، سەن بولساڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭنى ئوزلارنىڭكىدىن كۆپ ئاۋۇتۇپ قىلدىڭ؛ شۇنداق قىلىپ سەن يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ ئۆچەيلىدىن ئاچا-سىڭىلىڭنى خوددى ھەققانىيدەك كۆرۈندۈ رگەندىڭ. 52 سەن ئە سلىدە ئوز ئاچا-سىڭىلىڭنىڭ ئوستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىدىڭ؛ ئەمدى سەنمۇ، ئوز شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈرە! سېنىڭ ئوزلارنىڭكىدىن تېخىمۇ نەپرەتلىك گۇناھلىرىڭ ئۆچەيلىدىن ئوزلار سەندىن ھەققانىي كۆرۈنىدۇ؛ شۇڭا سەنمۇ ئاچا-سىڭىلىڭنى ھەققانىي

كۆرسەتكىنىڭ تۆپەيلىدىن خجالەتكە قېلىپ شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈرۈ! 53 ۋە مەن ئۇلارنى سۈرگۈندىن، يەنى سودوم ھەم قىزلىرىنى سۈرگۈندىن، ساماريە ھەم قىزلىرىنى سۈرگۈندىن چىقىرىپ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىغا سۈرگۈن بولغانلىرىڭنى چىقىرىپ سۈرگۈنلۈكتىن ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، 54 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا تەسەللى بە رگىنىڭدە، سەن ئۆز شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرىسەن، سېنىڭ بارلىق قىلمىشلىرىڭ تۆپەيلىدىن خجالەتكە قالىسەن. 55 سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، سودوم ھەم قىزلىرى ئەسلى ھالىغا، ساماريە ھەم قىزلىرىمۇ ئەسلى ھالىغا كېلىدۇ؛ سەنمۇ ۋە سېنىڭ قىزلىرىڭ ئەسلىي ھالىڭلارغا كېلىسىلەر. 56 سېنىڭ رەزىللىكىڭ پاش قىلىنمايى، تە كەببۇرلۇقتا يۈ رگەن كۈنۈ ئىڭدە، سىڭلىڭ سودوم ئاغزىدا سۆز-چۆچەك بولغان ئەمەسمىدى؟ ئەمدى ھازىر سەن ئۆزۈڭ سۈرىيە قىزلىرى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەمىسى ھەمدە فىلىستىيە قىزلىرى، يەنى سېنى كۆ رگە ئىلمايدىغان ئەتراپىڭدىكىلەرنىڭ مازاق ئوبيېكتى بولۇپ قالدىڭ. 58 سەن بۇزۇقلۇقۇڭ، يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرىسەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 59 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز قىلغانلىرىڭ، يەنى ئېچكەن قەسەمگىنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزغانلىقىڭ ۋىجىە سېنى بىر تەرەپ قىلمەن؛ 60 ھالبۇنكى، مەن سېنىڭ بىلەن ياشلىق كۈنلىرىڭدە تۈ زگەن ئەھدەمنى ئەسلەيمەن، ھەم سەن بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزىمەن. 61 شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز ئۇگىڭنى چوڭ ئاچىلىرىڭ ھەمدە سېنىڭدىن كىچىك سىڭلىلىرىڭنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭدا، سەن يوللىرىڭنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ خجالەتكە قالىسەن؛ چۈنكى مۇشۇ [ئاچا-سىڭلىلىرىڭنى] ساڭا قىزلار سۈپىتىدە تاپشۇرىمەن؛ بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭدىكى ئەھدە ئۆپەيلىدىن بولمايدۇ. 62 مەن ئۆز ئەھدەمنى سەن بىلەن تۈزىمەن، سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن؛ 63 شۇنىڭ بىلەن سېنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا، سەن قىلمىشلىرىڭنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ خجىل بولۇپ، شەرمەندىلىكىڭ تۆپەيلىدىن قايتىدىن ئاغزىڭنى ھېچ ئاچمايسەن.» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

17

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بىر تېپىشماقنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئىسرائىل جەمەتىگە بىر تەمسىلنى سۆزلەپ بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «كەڭ قاناتلىق، زىچ رە ئىگارەڭ ئۆزۈن پەيلىك چوڭ بىر بۇركۈت لۇئانغا كېلىپ، شۇ يەردىكى ئېگىز كېدىر دەرىخىنىڭ ئۈچىدىكى شاخىنى ئالدى؛ 4 ئۇ ئەڭ يۇقىرى يۈمران بىخنى ئۈزۈۋېلىپ، ئۇنى سودىگەرنىڭ زىمىنىغا ئاپىرىپ، تىجارەتچىلەرنىڭ شەھىرىگە تىكتى. 5 ئۇ يەنە زىمىندىن باشقا ئۇرۇقنى ئېلىپ باغلىق بىر ئېتىزغا تىكتى؛ ئۇنى مول سۇلار بويىدا سېلىپ، سۈ ئۈگەت تېلىدەك تىكلىدى. 6 ئۇ ئۆسۈپ، كەڭ يېيىلىپ، پەس ۋىلۇق ئۈزۈم تېلى بولۇپ چىقتى؛ ئۇنىڭ شاخلىرى [بۇركۈت] تەرەپكە قاراپ ئۆستى، يىلتىزلىرىمۇ ئۇنىڭ ئاستىغا سوزۇلدى. شۇ يول بىلەن ئۇ ئۈزۈم تېلى بولۇپ، شاخلاندى، بىخلاندى. 7 ئەمدى كەڭ قاناتلىق، زىچ پەيلىك يەنە بىر چوڭ بۇركۈت پەيدا بولدى؛ ۋە مانا، بۇ ئۈزۈم تېلى «ئۇ مېنى سۇغارسۇن» دەپ، تىكىلگەن چۇنە كلىردىن يىلتىزلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ تارتتى، شاخلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ سوزدى؛ 8 مانا، ئۇ ئوبدان شاخلاپ مېۋە بەرسۇن، ئېسىل ئۈزۈم تېلى بولسۇن دەپ مۇنبەت ئېتىزدا، مول سۇلار بويىغا تىكىلگەنىدى». 9 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۇ روناق تاپامدۇ؟ ئۇنى قاقشال قىلمۇيتىش ئۈچۈن [بۇركۈت] يىلتىزلىرىنى يۇلۇپ، مېۋىسىنى كېسىۋەتمەمدۇ؟ ئۇنىڭ يۈمران يوپۇرماقلىرى خازان بولىدۇ، شۇ چاغدا ئۇنى يىلتىزلىردىن يۇلۇۋېلىشقا كۈچلۈك بىر بىلەك ياكى ئۇرۇغۇن خەقلەرنىڭ ھېچ كېرىكى بولمايدۇ. 10 ئەمدى ھەتتا قايتىدىن تىكىلگەن بولسا، روناق تاپامدۇ؟ شەرق شامىلى ئۇنىڭغا تەگكەندىلا تازا قاغىجىراپ كېتەمدۇ؟ ئۇ تىكىلىپ ئۆسكەن چۇنە كلىردە قاغىجىراپ كېتىدۇ». 11 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 12 «ئاسىي جەمەتىنىڭ: «مۇشۇ ئىشلارنىڭ مەنىسىنى بىلەمسىلەر؟» دەپ سوراپ، ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «مانا، بابىل پادىشاھى يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى ھەم شاھزادىلىرىنى ئېلىپ ئۆزى بىلەن بابىلغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 13 شۇ ۋاقىتتا ئۇ پادىشاھنىڭ نەسىلدىن بىر كىشىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا قەسەم ئىچكۈزدى. ئۇ يەنە زىمىندىكى ئېسىل-مۆتىۋەر بولغانلارنى ئۇنىڭ بىلەن ئېلىپ كەتتى، 14 مەقسەت، پادىشاھلىقنىڭ تۆۋەن ئاجىز ھالەتتە بولۇپ، قەددىنى رۇسلىيالمايى، پەقەت ئۇنىڭ ئەھدىسىنى ئۈتۈشتى بىلەن جېنىنى جان ئەتكۈزۈش ئۈچۈن ئىدى. 15 بىراق ئۇ مىسىر بەرگە ئاتلار ھەم چوڭ قوشۇنىنى تەمىنلىسۇن دەپ ئەلچىلىرىنى شۇيە رگە ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدى. ئەمدى ئۇ روناق تاپامدۇ؟ مۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچى تىرىك قالامدۇ؟ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تىرىك قالامدۇ؟ 16 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بەرھەق ئۇ ئۆزىنى پادىشاھ قىلغان پادىشاھنىڭ زىمىنىدە، ـ يەنى ئۇنىڭ قەسىمىنى كەمسىتكەن، ئەھدىسىنى بۇزغان ھېلىقى پادىشاھنىڭ زىمىنىدە، ـ ئۇنىڭ يېنىدا، بابىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆلىدۇ. 17 بولىدىغان جە ڭدە، ئۇلار كېلىپ نۇرغۇن كىشىلەرنى قىرىش ئۈچۈن [سېپىلغا] چىقىدىغان د ۇۋگۇلۇكلەرنى سېلىپ، پوتەيلەرنى قۇرغاندا، پىرەۋۈن كۈچلۈك قوشۇن ھەم نۇرغۇنلىغان ئەسكەرلەرنى باشلاپ كەلسىمۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ھېچنېمە قىلىپ بېرەلمەيدۇ. 18 ئۇ قەسەمنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزدى؛ مانا، ئۇ قول ئېلىشىپ سۆز بەردى، بىراق ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى قىلدى؛ شۇڭا ئۇ تىرىك قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ». 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، ئۇ كەمسىتكەن قەسىمم ھەمدە بۇزغان ئەھدەمنى بولسا، بۇلارنى ئۇز بېشىغا كېيگۈزىمەن. 20 مەن ئۇز تورۇمنى ئۇستىگە يېيىپ تاشلايىمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا ئۇتۇلىدۇ؛ مەن ئۇنى بابىلغا ئاپىرىمەن ھەمدە شۇ يەردە ماڭا قىلغان مۇتلەق ۋاپاسىزلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 21 ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارلىق قاچقانلار، بارلىق قوشۇنلىرى قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ؛ بۇلاردىن قالغانلار ھەربىر شامالغا تارقىتىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز قىلغانلىقىنى تونۇپ يېتىسىلەر». 22 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەنمۇ ئېگىز كېدىرنىڭ ئۈچىدىن بىخ ئېلىپ تىكىمەن؛ ئۇنىڭ ياپىراق شاخچىلىرىنىڭ ئۈچىدىن يۈمران بىرسىنى ئۈزۈپ، ئېگىز ھەيۋەتلىك تاغ ئۈستىگە تىكىمەن؛ 23 ئىسرائىل ئېگىزلىكىدىكى تاغقا مەن ئۇنى تىكىمەن؛ ئۇ ئوبدان شاخلاپ، مېۋە بېرىپ، ئېسىل كېدىر دەرىخى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاستىغا ھەرقانداق ئۇچار-قاناتلار قونىدۇ؛ ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ سايىسىدا ئۇلار قونۇپ ئۇرىدۇ؛ 24 شۇنىڭ بىلەن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر بىلىدۇكى، مەنكى پەرۋەردىگار ئېگىز دەرەخنى پەس قىلدىم، پەس دەرەخنى ئېگىز قىلدىم، يېشىل دەرەخنى قاغىجاتتىم، قاقشال دەرەخنى كۆكەرتىپ باراقسان قىلدىم؛ مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق سۆز قىلدىم ۋە شۇنى ئادا قىلىمەن».

18

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ئىسرائىل زىمىنى توغرۇلۇق سىلەر: «ئاتىلار ئاچىچۇق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يىسە، بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالنى ئىشلىتىدىغان كىشىلەر زادى نېمە دېمەكچىسىلەر؟ 3 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، سىلەر ئىسرائىل ئېچىدە مۇشۇ ماقالنى قايتىدىن ئىشلەتمەيسىلەر. 4 مانا، بارلىق جانلار مېنىڭكىدۇر؛ ئاتىنىڭ جېنى مېنىڭكىدەك، بالىنىڭ جېنىمۇ مېنىڭكىدۇر؛ گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئۆگىسى بولسا، ئۇ تۇلىدۇ. 5 بىرسى ھەققانىي بولسا، ئادىللىق ۋە ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، 6 ـ ئۇ نە تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتالغان تاغامنى يېمىگەن، نە ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىمگەن، نە قوشنىسىنىڭ ئايالىنى ھېچ بۇزمىغان، نە ئايې كۆ رگەندە ئايالغا يېقىن كەلمىگەن 7 نە ھېچبىرگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلىتمىگەن، بەلكى قەرزدارىدىن كاپالەت ئالغانىنى قايتۇردىغان، بۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز ئىنىنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بە رگەن، يېلىك-يالىڭاچقا كىيىم كىيگۈ زگەن؛ 8 پۈلنى ئۈسۈمگە بەرمەيدىغان، جازانە ئالمايدىغان، بەلكى قولىنى قەبىھلىكتىن تارتىپ، ئىككى ئادەم ئارىسىدا دۇرۇس ھۆكۈم چىقىرىدىغان؛ 9 مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭىدىغان، باشقىلارغا ئادىل مۇئامىلە قىلىش ئۈچۈن ھۆكۈملىرىمنى ئۈتىدىغان بولسا ـ مانا مۇشۇ كىشى ھەققانىي، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 10 ئە گەردە ئۇنىڭ پۇشتى بولغان، زوراۋانلىق قىلغۇچى، قان تۆككۈچى بولغان، شۇنداق يامانلىقلارنىڭ بىرىنى ئۈز قېرىندىشىغا قىلغان، ھەمدە يۇقىرىقى ياخشىلىقنىڭ ھېچقايسىسىنى قىلمىغان، بىر ئوغلى بولسا، ـ يەنى تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتالغان تاغامنى يېگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزغان، 12 ئاجىز-نامراتلارغا زۇلۇم-زۇمبۇلۇق

ئىشلەتكەن، بۇلاڭچىلىق قىلغان، قەرزداردىن كاپالەت ئالغانلىق قايتۇرمىغان، بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ تۇلاردىن تىلىگەن، يەرگىنچلىك ئىشلارنى قىلغان، 13 پۈتۈن تۆسۈمگە بە رگەن، جازانە ئالغان بىر ئوغلى بولسا ـ ئەمدى ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇ ھايات قالمايدۇ، ئۇ مۇشۇنداق يەرگىنچلىك قىلمىشلارنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ جەزمەن ئۆلىدۇ، ئۇنىڭ ئۆز قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە چۈشىدۇ. 14 بىراق مانا، مۇشۇ كىشىمۇ بىر ئوغۇل تاپسا، ئۇ ئاتىسىنىڭ سادىر قىلغان بارلىق گۇناھلىرىنى كۆرگەن بولسىمۇ، ھەم كۆرگىنى بىلەن شۇنداق قىلمىسا 15 ـ يەنى تاغلار ئۈستىدە يۈتقا ئاتالغان تائامنى يېمىگەن، ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ تۇلاردىن تىلىمىگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزمىغان، 16 ھېچبىرىگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، قەرزداردىن كاپالەت ئېلىشنى ھېچ ئۆزىگە تۆتمىگەن، بۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز نېنىنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بە رگەن، يېلىك-يالىڭاچقا كىيىم كىيگۈزگەن، 17 ئۆز قولىنى قەبىلىكتىن تارتىدىغان، پۈتۈن تۆسۈمگە بەرمىگەن، تۆسۈم-جازانە ئالمىغان، بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىدىغان، بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭىدىغان بولسا ـ ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبىلىكى ئۈچەيلىدىن ئۆلەيدۇ، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ. 18 ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا، زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتكەن، ئۆز قېرىندىشىغا بۇلاڭچىلىق قىلغان، ئۆز خەلقى ئارىسىدا ناتوغرا ئىشلارنى قىلغانلىقى ئۈچەيلىدىن، مانا ئۇ ئۆز قەبىلىكى ئىچىدە ئۆلىدۇ. 19 سىلەر: «نېمىشقا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؟» دەپ سورايسىلەر، بىراق ئوغۇل ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈز گەن، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلغان، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، 20 گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئىگىسى ئۆلىدۇ. ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ، ۋە ياكى ئاتا ئوغلىنىڭ قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؛ ھەققانىي كىشىنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆز ئۈستىدە تۇرىدۇ، رەزىل كىشىنىڭ رەزىللىكى ئۆز ئۈستىدە تۇرىدۇ، 21 ۋە رەزىل كىشى بارلىق سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن يېنىپ توۋا قىلسىپ، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ تۆلەيدۇ. 22 ئۇنىڭ سادىر قىلغان بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۇنىڭ ھېسابىغا ئەسلەتمەيدۇ، ئۇ قىلغان ھەققانىيلىقى بىلەن ھايات بولىدۇ. 23 مەن رەزىل ئادەمنىڭ ئۆلۈمىدىن ھۇزۇر ئالامدىمەن؟ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. ئەكسىچە، مەندىكى ھۇزۇر ئۇنىڭ ئۆز يولىدىن يېنىپ توۋا قىلغانلىقىدىن ئەمەسمۇ؟ 24 ھەققانىي كىشى ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىلىك قىلغان، رەزىل ئادەملەرنىڭ يەرگىنچلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلغان بولسا، ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇنىڭ قىلغان ھەققانىيلىقلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلەتمەيدۇ؛ ئۆتكۈز گەن ئاسىيلىقى، سادىر قىلغان گۇناھ ئۈچەدە، ئۇ ئۆلىدۇ. 25 ئەمما سىلەر: «رەبنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيسىلەر، ئەمدى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ئاڭلاڭلار، مېنىڭ يولۇم ئادىل ئەمەسمۇ؟ سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئادىلسىزلىك ئەمەسمۇ؟ 26 ھەققانىي كىشى ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىلىكنى ئۆتكۈز گەن بولسا، ئۇ ئۆلىدۇ؛ ئۆتكۈز گەن قەبىلىكى بىلەن ئۇ ئۆلىدۇ. 27 ھەم رەزىل ئادەم ئۆتكۈز گەن رەزىللىكىدىن يېنىپ توۋا قىلسىپ، ئادىللىق ھەم ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ ئۆز جېنىنى ھايات ساقلايدۇ. 28 چۈنكى ئۇ ۋىلىنىپ، بارلىق ئۆتكۈز گەن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن ياندى؛ ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ ئۆلەيدۇ. 29 لېكىن ئىسرائىل جەمەتى «رەبنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيدۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى، مېنىڭ يوللىرىم ئادىل ئەمەسمۇ؟ ئادىل بولمىغىنى سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەسمۇ؟ 30 شۇڭا مەن ئۆستۈڭلارغا، يەنى ھەربىرىڭلارنى ئۆز يوللىرىڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. قايتىپ يېنىمغا كېلىڭلار، بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار، شۇنىڭ بىلەن قەبىلىك سىلە رگە قىلتاق بولمايدۇ. 31 ئۆز ئۈستۈڭلاردىن بارلىق ئۆتكۈز گەن ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلارنى تاشلۇۋېتىڭلار، ئۆز ئۈستۈڭلارغا يېڭى قەلب ۋە يېڭى روھنى تىكلەڭلار، نېمىشقا ئۆلىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ 32 چۈنكى ئۆلىدىغان كىشىنىڭ ئۆلۈمىدىن ماڭا ھۇزۇر يوقتۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، شۇڭا يولۇڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىپ ھايات بولۇڭلار!».

19 ـ «ئەمدى سەن، ئىسرائىل شاھزادىلىرىگە بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ مۇنداق دەپ ئوقۇغىن: ـ 2 «شىرلار ئارىسىدا ئاناڭ قانداق بىر چىشى شىر ئىدى! ئۇ ياش شىرلار ئارىسىدا ياتقان، ئۇ ئارسىلانلىرىنى بېقىپ قۇزۇۋەتلىدى. 3 ئۇ ئارسىلانلىرىدىن بىرىنى چوڭ قىلدى، ئۇ ياش شىر بولۇپ چىقتى؛ ئۇ ئوۋنى تۇتۇپ يىرتىشنى ۋۇگەندى؛ ئۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋېتەتتى. 4 ئەللەر ئۇنىڭ ئۈن خەۋەر ئاڭلىدى، ئۇ ئۇلارنىڭ ئورا تورىقىدا تۇتۇۋېلىندى؛ ئۇلار ئۇنىڭ بۇرنىغا ئىلمە كنى سېلىپ، مىسىر زېمىنىغا ئېيكەتتى. 5 چىش شىر ئۈزىنىڭ تارمىنىنى بىكار كۆتكىنىنى، ئۈمىدىنىڭ يوقالغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ باشقا بىر ئارسلىنىنى ئېلىپ، ئۇنى بېقىپ ياش شىر قىلدى، 6 ئۇ شىرلار ئارىسىدا ۋەيان-ۋەيان كەزدى؛ ئۇ ياش شىر بولۇپ، ئوۋنى تۇتۇپ يىرتىشنى ۋۇگەندى؛ ئۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋېتەتتى. 7 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىستىھكاملىرىنى بۇزۇپ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى خارابە قىلىۋېتىپ، زېمىن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىسى ئۇنىڭ ھۇركىرىگەن ئاۋازى بىلەن دەككە-دۇككىگە چۈشتى. 8 ئائىدىن ئەللەر ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلاردىن كېلىپ ئۇنىڭغا قارشى چىقتى؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىگە تورىنى يېيىپ تاشلىدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ ئورا تورىقىدا تۇتۇۋېلىندى. 9 ئۇلار بۇرنىغا ئىلمەك سېلىپ قەپەسكە سولىدى؛ ئۇنى بابىلنىڭ پادىشاھىغا ئاپاردى؛ ئۇلار ئۇنى تورلىرىغا ئېلىۋالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئاۋازى ئىسرائىل تاغلىرىدا قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. 10 سېنىڭ ئاناڭ ئۈزۈمزارىڭدا بىر ئۈزۈم تېلى ئىدى، ئۇ سۇ ويىدا تىكىلەنگەنىدى؛ سۇلارنىڭ مولۇقىدىن، ئۇ ئىنتايىن مېۋىلىك، كۆپ شاخلىك بولدى. 11 ئۇنىڭ كۆچلۈك شاخلىرى بار ئىدى، ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرنىڭ شاھانە ھاسىلىرىغا لايىق ئىدى؛ ئۇنىڭ بويى بۇلۇتلاردىنمۇ ئېگىز كۆتۈكە تاقاشتى، ئۇ ئېگىزلىكى ۋە شاخلىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىلەن كۆزۈنەرلىك ئىدى، 12 بىراق ئۇ قەھر بىلەن يۇلۇنىدى، ئۇ يە رگە تاشلاندى، شەرق شامىل مېۋىسىنى قۇرۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭ كۆچلۈك شاخلىرى سۇندۇرۇلدى، قاغىراپ كەتتى؛ ئوت ئۇلارنى يۇتۇۋالدى. 13 ھازىر ئۇ چۆل-بىاباۋاندا، چاكىتاق، سۇسىز بىر يەردە تىكىلدى؛ 14 ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ بىرسىدىن ئوت چىقىپ، ئۇنىڭ بىخلىرى ھەم مېۋىسىنى يۇتۇۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا ھۆكۈمدارلىرىڭ شاھانە ھاسىسى بولغۇدەك كۆچلۈك شېخى قالمىدى. بۇ سۆزلەر مەرسىيەدۇر، بۇلار پەقەت مەرسىيە ئۆچىنلا ئىشلىتىلىدۇ».

20 يەتتىنچى يىلى، بەشىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ بەزى ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ ئۈنىڭدىن سورىغىلى مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ ئولتۇردى. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 3 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مەندىن سورىغىلى كەلدىڭلار؟ ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مەن سىلەرنىڭ مەندىن سورىشىڭلارغا يولغا قويمايمەن. 4 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرامسەن، ئى ئادەم بالىسى، ھۆكۈم چىقىرامسەن؟ ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئايان قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئىسرائىلنى تاللىغان كۈندە، ياقۇپ جەمەتىنىڭ نەسلىگە قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ، مىسىر زېمىنىدا ئۆزۈمنى ئۇلارغا ئايان قىلغىنىمدا، يەنى ئۇلارغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ ئۇلارغا: «مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ ۋەرمەن» دېگىنىمدە 6 ـ شۇ كۈنى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئۇلار ئۈچۈن ئالاھىدە ئىزدەپ تاپقان سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زېمىن ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزەل زېمىنىنىڭ گۈلى بولغان زېمىنغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلدىم، 7 مەن ئۇلارغا: «ھەربىرىڭلار ئۆز كۆزۈڭلار ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى تاشلۇۋېتىڭلار، مىسىرنىڭ بۇتلىرى بىلەن ئۆزۈڭلارنى بۇلغىماڭلار، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن» ـ دېدىم. 8 لېكىن ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ ماڭا قۇلاق سېلىشنى خالىمايتى؛ ھېچقايسىسى نە ئۆز كۆزى ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى تاشلۇۋېتمىدى، نە مىسىرنىڭ بۇتلىرىدىن ھېچ ئايرىلمىدى. ئائىدىن مەن قەھرىمنى مىسىر زېمىنى ئىچىدە ئۇلارغا تۆكۈپ، ئۇلارغا قاراتقان ئاچچىقىمنى باسىمەن، دېدىم ـ 9 ھالبۇكى، نامىمنىڭ ئۇلار تۇرغان

ئەللەر ئارىسدا بۇلغاشاسلىقى ئۆچۈن، تۆز نامىم ئۆچۈن ھەربىكەت قىلدىم؛ چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسردىن چىقىرىشىم بىلەن تۆزۈمنى ئايان قىلغانىدىم؛ **10** شۇڭا مەن ئۇلارنى مىسر زېمىندىن [تولۇق] چىقىرىپ، چۆل-باياۋانغا ئاپاردىم. **11** ۋە مەن بەلگىلىرىمنى بېرىپ، تۆز ھۆكۈملىرىمنى ئۇلارغا ئايان قىلدىم ـ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. **12** تۆزۈم ھەم ئۇلار ئارىسىدىكى بېشارەت بولسۇن دەپ، مېنىڭ ئۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىدىغان پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىشى ئۆچۈن «شابات كۈن»لىرىمنى ئۇلارغا بېغىشلىدىم؛ **13** لېكىن ئىسرائىل جەمەتى چۆل-باياۋاندا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ چۈنكى ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىرىمدە ماڭمىدى، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چەتكە قاقتى (ئەگەر ئادەملەر بۇ ئەمرىلە رگە ئەمەل قىلسا، ئۇ ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) ۋە مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى قاتتىق بۇلغىدى؛ مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۆل-باياۋاندا ئۇلار ھالاك قىلىنغۇچە قەھرىمنى تۆكىمەن دېدىم ـ **14** ھالبۇكى، نامىمنىڭ ئەللەر ئارىسىدا بۇلغاشاسلىقى ئۆچۈن، تۆز نامىم ئۆچۈن ھەربىكەت قىلدىم؛ چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانىمەن. **15** مەن يەنە چۆل-باياۋاندا ئۇلارغا سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زېمىننىڭ گۈزىل بولغان زېمىنغا كىرگۈزمەيمەن دەپ، قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىمەن دېدىم **16** (چۈنكى ئۇلارنىڭ قەلبى بۇتلىرىغا ئەگىشىپ كەتكەچكە، مېنىڭ بەلگىلىرىمنى چەتكە قاققان، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە ماڭمىغان، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان)؛ ـ **17** ھالبۇكى، كۆزۈم ئۇلارغا رەھىم قىلىپ ئۇلارنى ھالاك قىلمىدىم يا كى ئۇلارنى چۆل-باياۋاندا تۈگەشتۈرمىدىم. **18** مەن چۆل-باياۋاندا ئۇلارنىڭ باللىرىغا مۇنداق دېدىم: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بەلگىلىرىدە ماڭماڭلار، نە ئۇلارنىڭ ھۆكۈملىرىنى تۇتماڭلار نە بۇتلىرى بىلەن تۆزۈڭلارنى بۇلغىماڭلار. **19** مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن؛ مېنىڭ بەلگىلىرىمدە مېڭىڭ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، **20** مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتىۋارلا ڭلار، ئۇ سىلەرنىڭ مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىشىڭلار ئۆچۈن مەن ۋە سىلەر ئوتتۇرىمىزدىكى بىر بېشارەتتۇر. **21** لېكىن باللىرىمۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ ئۇلار نە مېنىڭ بەلگىلىرىمدە ماڭمىغان نە مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇتمىغان (بىرسى ئۇلارغا ئەمەل قىلسا، ئۇ ئۇلار بىلەن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) ئۇلار مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇلغىدى؛ شۇڭا مەن قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۆكۈپ ئۇلارغا قارىتىقان ئاچچىقىمنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن، دېدىم؛ **22** لېكىن جازادىن قولۇمنى تارتىپ، نامىمنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا بۇلغاتمىسۇن دەپ تۆز نامىم ئۆچۈن ھەربىكەت قىلدىم؛ مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانىمەن. **23** چۈل-باياۋاندا مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئۇلارغا سىلەرنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن دەپ قەسەم قىلىمەن، دېدىم؛ **24** چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئادا قىلمىغان، بەلگىلىرىمنى چەتكە قاققان، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان؛ ئۇلار كۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ بۇتلىرىغا تىكمە كتە ئىدى؛ **25** شۇڭا مەن ئۇلارغا ياخشى بولمىغان بەلگىلىمىلەرنى، ئۇلارنى ھاياتقا ئېلىپ بارمايدىغان ھۆكۈملەرنى بېغىشلىدىم؛ **26** ۋە ئۇلارنى تۆز-تۆزىدىن سەسكەندۈرۈپ، مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىشى ئۆچۈن، مەن ئۇلارنى تۆز ھەدىيەلىرى ئارقىلىق بۇلغىدىم، چۈنكى ئۇلار ھەدىيە سۈپىتىدە بارلىق تۇنجى بالىلىرىنى ئاتاپ قىياتتى. **27** شۇڭا، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار شۇ ئىشتىمۇ ماڭا كۆڭۈلۈق قىلغانىكى، ئۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلغان؛ **28** ئۇلار مەن تۆز قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىننى سىلە رگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان يە رگە كىرگەندە، ئۇلار شۇ يەردىكى ئۇدۇل كەلگەن ھەربىر يۇقىرى دۆڭ ھەم باراقسان دەرەخنى كۆرۈپلا شۇ جايلاردا ئۇلار قۇربانلىقلىرىنى قىلىپ، مېنى ئاچچىقلاندۇرىدىغان ھەدىيەلەرنى قىلاتتى؛ ئۇلار شۇ يەردىمۇ «خۇشپۇراق ھەدىيە»لىرىنى پۈرىتىپ، «شاراب ھەدىيە»لىرىنى تۆكەتتى؛ **29** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلاردىن: «سىلەر چىقىدىغان بۇ يۇقىرى جاي دېگەن نېمە؟» دەپ سوردىم؛ شۇڭا بۇگۈنگە قەدەر ئۇنىڭ ئىسمى «باماھ»دۇر. **30** شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ يولىدا ئۆزلىرىڭلارنىمۇ بۇلغىماڭلارمۇ؟ ئۇلارنىڭ نەپرەتلىك قىلمىشلىرىغا ئە گىشىپ ئۈزۈقلۇق قىلماڭلارمۇ؟ **31** ئەمدى سىلەر ھەدىيەلىرىڭلارنى سۇنۇپ، ئۆز ئوغۇللىرىڭلارنى ئوتتىن ئوتكۈز زگەندە، سىلەر يەنىلا بۇگۈنگە قەدەر ئۆز ئۈڭلارنى بارلىق بۇتلىرىڭلار بىلەن بۇلغاۋاتىسىلەر؛ ئەمدى مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سورىشىڭلارغا يول قويامدىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سورىشىڭلارغا يول قويمايمەن! **32** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ كۆزۈڭلەردىكى «بىز يات ئەللەردەك، باشقا يۇرتلاردىكى جەمەتلەردەك ياغاچ ھەم تاش مەبۇدلارغا چوقۇنىمىز» دېگەن كويۇكلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ! **33** مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، مەن بەرھەق كۈچلۈك قول، ئۆزارتقان بىلىكىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرغان قەھرىم بىلەن ئۇستۈڭلارىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىمەن. **34** مەن كۈچلۈك قول، ئۆزارتقان بىلىكىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرۇلغان قەھر بىلەن سىلەرنى ئەللەردىن چىقىرىپ ئېيىكلىمەن، تارقىتىلغان مەملىكەتلەردىن سىلەرنى يىغىمەن؛ **35** سىلەرنى ئەللە رگە تەۋە بولغان چۆل-باياۋانغا كىرگۈزۈپ، شۇ يەردە ئۇستۈڭلارىدىن يۈز ئۆرۈنە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ **36** ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئۈستىدىن مىسر زېمىنىدىكى چۆل-باياۋانغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدەك، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن يۈز ئۆرۈنە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **37** مەن سىلەرنى ھاسا ئاستىدىن ئۆتكۈزۈپ، ئەھدىنىڭ رىشتىسىگە باغلانىدۇرىمەن. **38** مەن ئارا ڭلاردىن ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلغان ئاسىيلارنى شاللاپ چىقىرىمەن؛ ئۇلارنى ئۆرۈۋاتقان جايلاردىن چىقىرىمەن، بىراق ئۇلار ئىسرائىل زېمىنىغا كىرمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **39** ـ ئەمدى سىلەر بولسا ڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، رەب پەرۋەردىگار سىلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا قۇلاق سالمايمىز دېسە ڭلار، بېرىڭىزلار، ھەربىرىڭلار ئۆز بۇتلىرىڭلارغا چوقۇنۇۋېرىڭلار! بىراق سىلەر يەنە ھەدىيەلىرىڭلار ھەم مەبۇدلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ نامىمنى ئىككىنچىي بۇلغىمايسىلەر! **40** چۈنكى مېنىڭ مۇقەددەسىمدە تېغىمدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ئېگىزلىكىدىكى تاغدا، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بارلىق ئىسرائىل جەمەتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا زېمىنده تۇرۇپ خىزمەت قىلىدۇ؛ مەن ئۇ يەردە ئۇلارنى قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۇ يەردە مەن سىلەردىن «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىڭلارنى، ئۇنچى ھوسۇل بولغان كۆڭۈلدىكى مېۋىلىرىڭلارنى، شۇنداقلا بارلىق مۇقەددەسىمدە ئېلىپ بېغىشلىغان ئەسرىلىرىڭلارنى تەلەپ قىلىمەن. **41** مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن چىقىرىپ، مەملىكەتلەردىن ئېلىپ يىغقىنىمدا، ئېسىل خۇشبۇيدەك سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئارا ڭلاردا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەسىمدە ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن. **42** ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىنىغا سىلە رگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان ئىسرائىل زېمىنىغا سىلەرنى كىرگۈزگىنىمدە، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. **43** سىلەر ئۇ يەردە ئۆز يوللىرىڭلارنى ۋە ئۆز ئۈڭلارنى بۇلغىغان بارلىق قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلەيسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆتكۈز زگەن ھەزىل ئىشلىرىڭلار ئۈچەيلىدىن سىلەر ئۆز-ئۆزۈڭلارنى كۆز زگە ئالمايسىلەر، ئۆز-ئۆزۈڭلاردىن نەپرەتلىنىسىلەر. **44** مەن ھەزىل يوللىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، يا كى بۇزۇق قىلمىشلىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، بەلكى ئۆز نامىم ئۆچۈن سىلە رگە شەپقەتلىك مۇئامىلە قىلغاندىن كېيىن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **45** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **46** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ئۇڭنى تېمان شەھىرىگە قارىتىپ، جەۋىتىكىلەرنى ئەيىبلەپ، نە گەۋ ئورمانلىق دالاسىنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەت بېرىپ، ـ **47** يەنى نە گەۋ ئورمانلىق دالاسىغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا؛ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا بىر ئوت ياقىمەن؛ ئۇ سەندىكى ھەممە يېشىل دەرەخنى ھەمدە ھەممە قاقشال دەرەخنى يەۋېتىدۇ؛ يالقۇنلۇق ئوت ھېچ ئۆچمەيدۇ، جەۋىتىن شىمالغىچە پۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ بىلەن كويۈپ كېتىدۇ؛ **48** بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ياققانلىقىمنى

كۆرۈپ يىتىدۇ، ئۇ ھېچقاچان ئۆچۈرۈلمەيدۇ!»، 49 ۋە مەن: ـ ئاھ، پەرۋەردىگار! ئۇلار مەن توغرۇلۇق: «ئۇ پەقەت تەمسىللەرنلا سۆزلەۋاتىدۇ» دەيدۇ! ـ دېدىم.

21

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، يۇزۇڭنى يېرۇسالېمغا قارىتىپ، «مۇقەددەس جايلار»نى ئەيىبلەپ، ئىسرائىل زېمىنىنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ، 3 يەنى ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن؛ قىلىچىمنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ، سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۈزۈپ تاشلايمەن. 4 مەن سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۈزۈپ تاشلىماقچى بولغىنىم ئۈچۈن، قىلىچىم بارلىق ئەت ئىگىلىرى، يەنى جەۋىتىن شىمالغىچە بولغان ھەممەيلەن بىلەن قارشىلىشىدا غىلاپتىن چىقىدۇ؛ 5 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قىلىچىمنى غىلاپتىن سۇغۇرغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ قىلىچ غىلاپقا قايتىدىن يېنىپ كىرمەيدۇ. 6 ئەمدى ئۆھ تارتقىن، ئى ئىنسان ئوغلى؛ ئىچ-باغرىڭ ئېچىشتۇدەك دەرد-ئەلەم بىلەن ئۆلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆھ-زار قىل. 7 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار سەندىن: «نېمىشقا ئۆھ تارتىسەن؟» دەپ سوريغاندا، سەن ئۇلارغا: «بولغان شۇۋم خەۋەر ئۈچۈن! مانا، ئۇ كېلىدۇ! بارلىق يۈرەكلەر ئېرىپ، بارلىق قوللار بوشاپ كېتىدۇ، بارلىق روھلار زەئىپلىشىپ، بارلىق تىزلار سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ؛ مانا ئۇ كېلىۋاتىدۇ! ئۇ يېتىپ كەلدى! ـ دېدىڭ ۋەب پەرۋەردىگار» ـ دېگىن. 8 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 9 ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ ۋەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بىر قىلىچ، بىر قىلىچ، بىسلانغان، پارقىرتىلغان! 10 ئۇ زور قىرغىنچىلىق ئۈچۈن بىسلانغان، ئۇنى يالتراشقا پارقىراتقان؛ ئۆز ئوغلۇمنىڭ شاھانە ھاسىسى ھەرقانداق ئاددىي تاياقنى كەمسىتكەنلىكى ئۈچۈن يالتىراپتۇ. خۇشال بولۇپ كېتىشىم-زېگە توغرا كېلەمدۇ؟ 11 ئۇ قىلىچنى پارقىرتىلىشقا، قول بىلەن ئۇتۇشقا بېكىتكەن؛ قىلىچ بىلەنگەن، پارقىرتىلغان، قەتل قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئۆتكۈزۈشۈمگە تەييارلانغاندۇر! 12 نالە-پەرياد كۆتۈرۈپ پىغان چېكىگىن، ئى ئىنسان ئوغلى، چۈنكى [قىلىچ] مېنىڭ خەلقىمگە قارشى چىققان، ئۇ ئىسرائىلنىڭ بارلىق شاھزادىلىرىگە قارشى چىققان، ئۇلار ئۆز خەلقىم بىلەن تەڭ قىلىچقا تاپشۇرۇلغان، شۇڭا يانىپىشىگىنا قاتتىق ئۇرۇپ قېرىغىن! 13 چۈنكى سىناق كەلدى، ئەمدى بۇ «شاھانە ھاسا» باشقا ياغاچلارنى كەمسىتكىنى بىلەن، ئۇ بەربىر ئۆزگىشىدۇ ئەمەسمۇ؟! ـ دەيدۇ ۋەب پەرۋەردىگار. 14 ـ ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بە رگىن، چاۋاك چالغىن! قىلىچ ئىككى قېتىم، ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ قىرسۇن! ئۇ قىرغۇچى قىلىچ، ئۇلارنى ھەر تەرەپتىن قورشىۋالغان زور قەتل قىلغۇچى قىلىچتۇر! 15 ئۇلارنىڭ يۈرەكلىرىنى ئېرىسۇن دەپ، ئۇلاردىن نۇرغۇنلىرى پۈتلىشىپ كەتسۇن دەپ، مەن ئۇلارنىڭ بارلىق دەرۋازىلىرىغا تەھدىت سالغۇچى قىلىنچى قارىتىپ قويدۇم. ۋاي! ئۇ چاقاقتەك پارقىرتىلغان، ئۇ قىرىشقا سۈغۇرۇلغان، 16 ئى قىلىچ، ئۆڭ تەرەپكە ئۆتكۈر بول! سول تەرەپكە بۇرۇلۇپ چاپ! بىسكىنى قەيە رگە قاراتقان بولسا شۇ يە رگە چاپ! 17 مەنكى پەرۋەردىگار ئۆز قولۇم بىلەن چاۋاك چالىمەن، ئۆز قەھرىمنى تۆكۈپ پىغاندىن چىقىممەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. 18 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 19 سەن ئى ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھىنىڭ قىلىچىنىڭ مېڭىشىغا تەييارلانغان ئىككى يولنى بېكىتىپ قويغىن؛ ئىككىلىسى بىر زېمىندىن چىقىدىغان بولسۇن؛ [يېرۇسالېم] شەھىرىگە ماڭىدىغان يولنىڭ بېشىدا بىر يول بەلگىسىنى تىكلەپ قويغىن؛ 20 يەنى قىلىچنىڭ يېتىپ كېلىشى ئۈچۈن ئاممونىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىگە بىر يول ھەمدە يەھۇداغا، يەنى ئىستىھكامى مەستەھكەم يېرۇسالېم شەھىرىگە يەنە بىر يولنى بېكىتىپ قويغىن؛ 21 چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى ئاچا يولدا، يەنى ئىككى يولنىڭ بېشىدا پال تاڭقۇزىدۇ؛ ئۇ ئوقلارنى سىلكىيدۇ، «كۆچمە مەبۇدلار»دىن سورايدۇ، جىگەرنى تەكشۈرىدۇ. 22 ئەمدى سىپىلنى بۇسكۇچىق بازغانلارنى تىكلەشنى، قان تۆكۈشكە پەرمان قىلىشنى، جەڭ ئېلان قىلىپ توۋلاشنى، دەرۋازىلارغا ئۆرۈلغۇچى بازغانلارنى تىكلەشنى، سىپىلغا چىقىدىغان دۆڭ-ئۆرۈكلەرنى ياساشنى، پوتەيلەرنى قۇرۇشنى، يېرۇسالېمنى [مۇھاسىرىگە ئېلىشنى] كۆرسىتىدىغان پال ئۇنىڭ ئوڭ قولىغا چۈشىدۇ، 23 گەرچە بۇ پال ئۇلارغا يالغان كۆرۈنگىنى بىلەن، ئۇلار ئېچىكەن قەسەملەر ئۈچۈن يەنىدىن، يەھۇدىلارنى چاڭگىلغا ئالسۇن دەپ پادىشاھ ئۇلارنىڭ قەبىلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ. 24 ـ شۇڭا رەب ۋەپ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سىلەرنىڭ ئاسىيلىقىڭلار ئاشكارىلىنىپ، بارلىق قىلمىشلىرىڭلاردا گۇناھلىرىڭلار كۆرۈنگەچكە، قەبىلىكىڭلارنى ئەسكە كەلتۈرگىنىڭلار ئۈچۈن ـ يەنى ئۆز ئوڭلار پاش قىلىنىپ ئەسكە ئېلىنغىنىڭلار ئۈچۈن، سىلەر قولغا ئېلىنىسىلەر. 25 ئەمدى سەن، ئى ئىسرائىلنىڭ مۇناپىق ھەم رەزىل شاھزادىسى، قەبىلىكىڭنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقىنىدا، كۆرىدىغان كۈنۈڭ كېلىدۇ! 26 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەللىنى ئۆنىڭدىن ئېلىۋەت، تاجنى ئېلىۋەت؛ ئىشلار ئۆز پېتىدا ئۆزىۋەرمەيدۇ، پەس ئۆزىغانى ئېگىز قىل، ئېگىز ئۆزىغانى پەس قىل؛ 27 ئۆنىڭ [تەختىنى] ئۆرۈۋەت، ئۆرۈۋەت، ئۆرۈۋەت، ئۆرۈۋەت! ئۆنىڭ ھوقۇقىنىڭ ئىگىسى كەلمىگۈچە، ئۇ يەنە مەۋجۇت بولمايدۇ، مەن ئۇنى ئۆنىڭغا تەقدىم قىلىمەن. 28 ئەمدى ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار ئاممونىيلار ۋە ئۇلارنىڭ مازاقلىرى توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: «بىر قىلىچ، بىر قىلىچ قەتل قىلىشقا سۇغۇرۇلغان؛ ئۇ ئادەمنى يەۋېتىشكە، چاقاقتەك يالتراشقا پارقىرتىلغان!» ـ دېگىن! 29 چۈنكى پالچىلار سەن قىلىچ توغر ۇڭدا قۇرۇق ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈپ، سەن ئۆچۈن يالغاندىن بىر پال سالدۇ، رەزىللەرنىڭ كۆرىدىغان كۈنى كەلگەندە، قەبىلىكىنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلار سېنى ھۆرمەتلەرنىڭ رەزىللەرنىڭ ۋېۋىلىرى ئۈستىگە قوشۇپ ياتقۇزىدۇ! 30 بۇ قىلىچنى ئۆز غىلاپىغا قايتۇرۇپ سال! مەن سېنىڭ ئۇستۈڭگە ئۆزۈڭنىڭ يارىتىلغان جايىدا، يەنى سەن ئۆرۈلگەن جايدا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 31 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇستۈڭگە قەھرىمنى تۆكۈپ ياغدۇرۇپ، غەزىپىمنىڭ ئوتى قىلىپ پۈۋلەيمەن، مەن سېنى قاتىللىققا ماھىر ياۋۇز ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمەن، 32 سەن ئوتقا يېقىلغۇ بولىسەن، سېنىڭ قېنىڭ ئۆز زېمىنىڭدە تۆكۈلىدۇ، سەن قايتىدىن ئەسلەتمەيسەن، چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان.

22

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، قانلىق شەھەر ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ئەمدى ئۇنىڭ يەرگىنىلىك قىلمىشلىرىنى يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز جازا كۈنىنىڭ كېلىشى ئۈچۈن ئۆز ئىچىدە قان تۆككۈچى شەھەر، ئۆزىنى بۇتلاش ئۈچۈن ئۆزىگە مەبۇدلارنى ياسىغان شەھەر ـ 4 سەن تۆككەن قان ئۈچۈن گۇناھكار بولدۇڭ، ياسىغان مەبۇدلار ئۈچۈن ئۆزۈڭنى بۇلغىدىڭ؛ سەن ئۆز جازا كۈنلىرىڭنى يېقىنلاشتۇردۇڭ، يىللىرىڭنى توشتۇردۇڭ؛ شۇڭا مەن سېنى ئەللە رگە رەسۋا، بارلىق مەملىكەتلە رگە مازاقىتىڭ ئوييىكتى قىلدىم. 5 ساڭا يېقىندىكىلەر ھەمدە سەندىن يىراقتىكىلەر سېنى مازاق قىلىدۇ، ئى قىيا-چىياغا تولغان بە تىملىق شەھەر! 6 ئىسرائىلنىڭ شاھزادىلىرى، ھەر بىرىڭ ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئېچىكۈدە قاندا قان تۆككەنلىكىگە قارا! 7 سېنىڭ ئېچىكۈدە ئۇلار ئاتا-تانىسىنى كۆز زېگە ئىلمىغان؛ ئاراڭلاردا مۇساپىرلارغا زۇلۇم-زۇمبۇلۇق قىلغان، يېتىم-يېسىرلەر ھەم تۇل خوتۇنلارغا ئۆۋال قىلغان، 8 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمنى سەن كەمسىتكەن، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇلغاپ بۇزغانسەن؛ 9 سېنىڭ ئېچىكۈدە قانغا تەشنا توھمەتخور ئادەملەر بولغان؛ ئۇلار تاغلار ئۈستىدە يۈتىپەرەسلىك ئېشىنى يېگەن؛ سېنىڭ ئېچىكۈدە ئۇلار بۇزۇقلۇق پەسەندىلىك قىلغان؛ 10 سەندە ئۆز ئاتىسىنىڭ نومۇسىغا تە گگەنلەر بار، ئاي كۆز رگەن قىز-ئايالالارنى ئاياغ ئاستى قىلغانلارمۇ بار. 11 بىرسى قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن يەرگىنچلىك بۇزۇقلۇق قىلغان، يەنە بىرسى ئۆز كېلىنىنى بۇزۇپ شەھۋانىيەت قىلغان، سەندە بولغان يەنە بىرسى ئۆز سىڭلىسىغا، يەنە ئاتىسىنىڭ قىزىغا ياسقۇنچىلىق قىلغان. 12 ئۇلار قان تۆكۈش ئۈچۈن ئاراڭدا «سوۋغاتلار»نى قوبۇل قىلغان، سەن ئۆسۈم-جازانە ئالغان، سەن ئۆز قوشنىلىرىڭدىن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىپ، مېنى ئۇنتۇغانسەن ـ دەيدۇ ۋەب پەرۋەردىگار. 13 ۋە مانا، مەن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىشىڭنا ۋە سەن ئۆز ئاراڭدا تۆككەن قانلارغا قاراپ قولۇمنى-قولۇمغا ئۇردۇم! 14 مەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدىغان كۈنلەردىمۇ يۈرىكىڭ يەنىلا توق،

قوللىرىڭ چىڭ تۇرۇپرەمدۇ؟ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، تۆرۈم ئۈنى ئادا قىلىمەن.
15 مەن سىنى ئەللەر تارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن، ئوتىۋىرا كۈدا
بولغان پەسەندىلىكىگە خاتىمە بېرىمەن. 16 ئەمدى سەن تۆرۈڭ تارقىلىق ئەللەرنىڭ
كۆز ئالدىدا بۇلغىنىسەن، ئاندىن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 17
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 18 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل
جەمەتى ماڭا خۇددى داشقال بولۇپ چىقتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇمداندا قالغان مىس،
قەلەي، تومۇر ۋە قوغۇشۇنلاردۇر، ئۇلار كۈمۈشنىڭ پوقى بولۇپ چىقتى. 19 شۇڭا رەب
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەممىگىلار داشقال بولۇپ چىققاچقا، مانا ئەمدى مەن
سىلەرنى يېرۇسالىم ئوتتۇرىسىغا يىغىمەن؛ 20 كىشىلەر ئۈستىگە ئوت پۈۋلەپ، ئۇلارنى
ئېرىتىپ تاۋلاش ئۈچۈن كۈمۈش، مىس، تومۇر، قوغۇشۇن ۋە قەلەينى خۇمدان ئىچىگە
يىغقاندەك، مەن غەزىپىم ۋە قەھرىم بىلەن سىلەرنى يىغىپ [شەھەر] ئىچىگە سېلىپ سىلەرنى
ئېرىتىمەن. 21 شۇنداق، مەن سىلەرنى يىغىپ، غەزىپىمنىڭ ئوتىنى ئۈستۈڭلە رگە پۈۋلەيمەن،
سىلەر ئۈنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېرىپ كېتىسىلەر، 22 كۈمۈش خۇمداندا ئېرىتىلگەندەك،
سىلەر شەھەر ئوتتۇرىسىدا ئېرىتىلىسىلەر، ۋە سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ تۆز قەھرىمنى
ئۈستۈڭلە رگە تۆككەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ
شۇنداق دېيىلدى: ـ 24 ئى ئىنسان ئوغلى، شەھە رگە مۇنداق دېگىن: ـ غەزەپ چۈشكەن
كۈندە سەن پاكلانمۇرۇلمىغان، يامغۇر چۈشمىگەن بىر زېمىنسەن. 25 تۆز ئوجىسىنى
تىتما قىلدىغان، ھۆركىرەيدىغان شىردەك ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۆتىگىدا سۈيقەمەست
ئىشلىتىدۇ؛ ئۇلار جانلارنى يەۋېتىدۇ؛ خەزىنىلەرنى، قىممەتلىك نەرسىلەرنى بۇلۇۋالىدۇ؛
ئۇلار ئۆتىگىدە كۆپلىگەن ئايالىنى كۆپەيتكەتكە. 26 ئۇنىڭ كاھىنلىرى تەۋرات-
قانۇنۇمنى بۇزۇپ تاشلاپ، پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمنى بۇلغىغان؛ ئۇلار پاك-مۇقەددەس
بىلەن ئاددىي نەرسىلەرنى پەرق قىلمايدۇ؛ ئۇلار «شابات كۈن»لىرىمگە كۆزىنى يۇمۇپ
يۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئارىسىدا ماڭا بەتنام چاپلىنىدۇ. 27 ئۇنىڭ ئىچىدىكى شاھزادىلەر
خۇددى ئوجىسىنى تىتما قىلدىغان يۇرتلەردەك؛ ئۇلار قان تۆكۈشىدۇ، جانلارنى نابۇت
قىلىشىدۇ، ھارام مەنپەئەتنى يۈلىشىدۇ. 28 ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلارنىڭ [قىلمىشلىرىنى]
«ھاك سۈۋاق» بىلەن ئاقارتقان، «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەپ ساختا
كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈۋېلىپ، پال سېلىپ يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار
ئۇلارغا سۆز قىلغان ئەمەس. 29 زېمىندىكى ئاددىي پۇقرالارمۇ جەبىر-زۇلۇم قىلىشىپ،
بۇلالىڭ-تالاڭ قىلىدۇ؛ ئۇلار ئاجىز-نامراتلارنى بوزەك قىلىپ، مۇساپىرلارغا زۇلۇم سېلىپ
ئۇۋال قىلىدۇ. 30 مەن ئۇلار ئارىسىدىن تامنى قايتىدىن ياسىتىپ بېرىدىغان، مېنى ئۇلارنىڭ
زېمىنىنى ۋەيران قىلىشىمدىن ياندۇرىدىغان، ئۇنىڭ يېرىقىنى ئەتكۈدەك، مېنىڭ ئالدىمدا
تۇرىدىغان ئارىچى بىر ئەزەمەتنى ئىزدەپ كېلىدىم، بىراق ھېچبىرىنى تاپالمىدىم. 31 شۇڭا مەن
قەھرىمنى ئۈستىگە تۆكىمەن؛ غەزىپىمنىڭ ئوتى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ مەن
ئۇلارنىڭ يوللىرىنى تۆز بېشىغا قايتۇرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

23

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بىر
ئاندىن تۇغقۇلغان ئىككى ئايال بار ئىكەن؛ 3 ئۇلار مىسىر زېمىنىدە پاھىشىلىك قىلغان؛ ئۇلار
ياشلىقتا پاھىشىلىك قىلغان؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ كۆكىسىلىرى مىجىقلىنىپ، قىزلىق ئەچىمەك
تەپچىلىرى سىلانغان. 4 ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى بولسا، چوڭئىنىڭ ئوھولاھ، كىچىكىنىڭ
ئوھولىباھ ئىدى؛ ئۇلار مېنىڭكى ئىدى؛ ئۇلار ئوغۇل-قىزلارنى تۇغقان. ساماريە بولسا
ئوھولاھ، يېرۇسالىم ئوھولىباھدۇر. 5 ئوھولاھ مېنىڭكى بولغان تەقدىردىمۇ يەنە بۇزۇقلۇق
قىلغان ـ ئۇ ئاشىقلىرىغا، يەنى قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيلە رگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسلەردە
بولغان؛ 6 كۆك كىيىم كىيگەن، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر،
ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار ئىدى. 7 ئۇ تۆز بۇزۇقلۇقىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بېغىشلىغان؛
ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسۇرىيەنىڭ ئېسىلزادىلىرى ئىدى، تۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى بارلىق
قوزغاتقانلار بىلەن ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق مەبۇدلىرى بىلەن ئۆز ئۆزىنى بۇلغىغان. 8 ئۇ يەنىلا
مىسىردا بولغان پاھىشىلىقلىرىدىن ۋاز كەچمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ياشلىقىدا ئاشۇ يەردىكىلەر
ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتتى، قىزلىق كۆكسىلىرىنى سىلاپ، تۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە
تۆكتى. 9 شۇڭا مەن ئۇنى ئۆز ئاشىنىلىرىنىڭ، يەنى ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قوزغاتقان
ئاسۇرىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ 10 ئۇلار ئۇنىڭ نومۇسىنى ئاشكارىلاپ، ئۇنىڭ ئوغۇل-
قىزلىرىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئۇ ئايالىلار ئارىسىدا [يامان] ئاتاققا
قالدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىپ جازالاندى. 11 ئۇنىڭ سىڭلىسى ئوھولىباھ
بۇنى كۆرۈپ تۇرۇۋېتىپ، ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدە ھەدىسىدن تېخىمۇ بۇزۇق، پاھىشىلىقلىرى
ھەدىسىنىڭكىدىن كۆپ بولۇپ كەتتى. 12 ئۇ تۆز قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيلە رگە پەس
ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قوزغاتقان؛ ئۇلار ئېتەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەشەمەتلىك ساۋۇت،
فورمىلارنى كىيگەن، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر
ئىدى. 13 مەن ئۇنىڭ بۇلغىنىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم؛ ئۇلار ئىككىلىسى بىر يولۇلۇق
ئىدى. 14 ئۇ ئۇنىڭ پاھىشىلىقلىرىنى ئاشۇردى، چۈنكى ئۇ تامدا پەرەڭ بىلەن سۈرەتلەنگەن
ئادەملەرنى، يەنى كالدىيلەرنىڭ رەسىملىرىنى كۆردى، 15 ئۇلارنىڭ بەللىرى يوتىلار بىلەن
ئورالغان، بېشىغا قېيرۇقلۇق سەللىلەر كىيىلگەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى لەشكەر بېشىدەك،
يەنى ئۇغۇلغان يۇرتى كالدىيەدىكى بابىللىقلارنىڭ قىياپىتىدە ئىدى. 16 ئۇ شۇئان ئۇلارغا
قاراپ ئۇلارنىڭ شەھۋانىي ھەۋەسىنى قوزغىغان، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئىزدەپ كالدىيە گە
ئەلچىلەرنى ئەۋەتكەن. 17 شۇنىڭ بىلەن بابىللىقلار ئۇنىڭغا، يەنى ئۇنىڭ ئاشىنىلىق ئۇرۇنۇ-
كۆرىلىرىگە يېقىن كېلىپ، ئۇنى ئۆز زىنالىرى بىلەن بۇلغىغان؛ ئۇ ئۇزىنى ئۇلار بىلەن بىللە
بۇلغىغاندىن كېيىن ئۇلاردىن بىزار بولدى. 18 ئۇ تۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى ئوچۇق قىلىپ،
نومۇسىنى ئاشكارىلىشى بىلەن، جىنىم ھەدىسىدىن يىرگەنگەندەك ئۇنىڭدىمۇ يىرگەندى.
19 بىراق ئۇ يەنە ئۆزىنىڭ ياشلىق كۈنلىرىنى، يەنى مىسىر زېمىنىدا بۇزۇقلۇق پاھىشىلىك
قىلغان كۈنلىرىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ ئۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى تېخىمۇ كۆپەيتتى. 20 ئۇنىڭ
ئەرلىكى ئېشەك مەدە كلىرىدەك، مەنىسىي ئاتلارنىڭكىدەك بولغان بابىلنىڭ پاھىشىۋاز
ئە ركە كلىرىگە قاراپ ھەۋەسلىرى قوزغالدى. 21 سەن ياشلىقىڭدىكى بۇزۇقلۇقلىرىڭغا،
يەنى ياشلىقىڭدا مىسىرلىقلارنىڭ ئەمچە كلىرىڭنى سىلىغىنىڭ يەنە تەشنا بولۇپ تەلەۋردۇڭ.
22 شۇڭا، ئى ئوھولىباھ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مانا، مەن جېنىڭ ھازىر بىزار
بولغان ئاشىنىلىرىڭنى ئۆز ئۈستۈڭگە قارشى قوزغىتىمەن، ئۇلارنى سەن بىلەن قارشىلىشىشقا ھەممە
تەرىپىڭدىن ئېلىپ كېلىمەن؛ 23 بابىللىقلار، بارلىق كالدىيلەر، پېكودلار، شوئالار، كوئاللار
ھەمدە ئاسۇرىيلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلار بىلەن تەڭ قوزغايمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىشكەن
يىگىتلەر، ئېتەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ئۇلۇغ بە گلەر ۋە جانابلار، ھەممىسى ئاتقا مىنگەن
چەۋەندازلاردۇر؛ 24 ئۇلار قورال-ياراقلار، جەڭ ھارۇلىرى، يۈك ھارۇلىرى ھەم زور
بىر توپ خەلقلەر بىلەن ساڭا قارشى چىقىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ھەممە تەرىپىڭدە سېپار-
قالقانلار ۋە دۇبۇلغىلارنى كىيىپ ساڭا قارشى سەپراس بولىدۇ، بېشىڭغا چۈشىدىغان
تېگىشلىك جازانى ئۇلارغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار ئۆز ھۆكۈملىرى بويىچە جازالايدۇ. 25 مەن
مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپنى ساڭا قارىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قەھر بىلەن
سېنى بىر تەرەپ قىلىدۇ. ئۇلار سېنىڭ بۇرنۇڭ ۋە قۇلاقلىرىڭنى كېسىۋېتىدۇ؛ سەندىن
ئاخىرقى قالغانلار قىلىچلىنىدۇ؛ ئۇلار ئوغۇل-قىزلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ سەندىن يەنىلا
قالغانلار ئوتتا يۇتۇۋېتىلىدۇ. 26 ئۇلار سەندىن كىيىم-كېچەك كىرىڭنى ئېلىۋېلىپ، گۈزەل
زىۋ-زىننەتلىرىڭنى بولايدۇ. 27 شۇنىڭ بىلەن مەن سەندە مىسىر زېمىنىدا ياشلانغان
بۇزۇقلۇقلىرىڭنى ۋە پاھىشىلىقلىرىڭنى توختىتىمەن؛ سەن بۇ ئىشلارغا يەنە تەلەرمەيسەن،
مىسىرنى قايتا ئەسلىمەيسەن. 28 ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن
سېنى ئۆزۈڭ ئېرىپ تەلەڭگەنلەرنىڭ قولىغا، يەنى جېنىڭ يىرگەنگەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛
29 ئۇلار سېنى ئۆچمەنلىك بىلەن بىر تەرەپ قىلىپ، بارلىق ئەجىرلىرىڭنى ئېلىپ كېتىپ،
سېنى تۇغما-يالىڭاچ قالدۇرۇپ، پاھىشىلىقلىرىڭنىڭ نومۇسىنى ئاشكارىلايدۇ. سەن ئەللەر
بىلەن پاھىشىلىك قىلغانلىقىڭ، ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن ئۆزۈڭنى بۇلغىغانلىقىڭ ۋەيىلىدىن،
سېنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىڭ ھەم پاھىشىلىقلىرىڭ بۇلارنى بېشىڭغا چۈشۈردى. 31 ھەدە كۈنىڭ
يولدا ئۆزۈڭ ماڭغانىسەن، شۇڭا مەن ئۇنىڭدىكى قەدەھنى سېنىڭ قولۇڭغىمۇ ئوتتۇزدۇم.
32 ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەدە كۈنىڭ قەدەھىنى، چوڭقۇر ۋە چوڭ

بىر قەدەھنى سەمۇ ئىچىسەن، سەن رەسۋا بولۇپ مازاق قىلىنسەن، چۈنكى ئۇنىڭ
ھەجىمى چوڭدۇر؛ 33 سەن دەھشەتلىك ۋە ھالاكەت قەدەھى، يەنى ھەدەڭ
سامارىيەنىڭ قەدەھى بىلەن مەستلىك ھەم دەرد-ئەلەمگە تولدۇرۇلىسەن؛ 34 سەن ئۇنى
ئىچۇۋىتىپ يەنە يالايسەن، ھەتتا ئۇنىڭ پارچىلىرىنىمۇ غاجىلايسەن، ئاندىن كۆكسىلىرىڭنىمۇ
يۇلۇپ تاشلايسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 35
شۇنىڭ ئۈچۈن رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇپ ئارقاڭغا
تاشلۇۋەتكەنلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا تۇز يۈزۈقلۇقۇڭ ھەم پاھىشىلىكلىرىڭنىڭ جازاسىنى
كۆتۈرىسەن. 36 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئوھولاھ
ۋە ئوھولىباماھ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارامسەن؟ ئەمدى ئۇلارغا تۇز يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى
ئايان قىلىپ كۆرسەتكىن. 37 چۈنكى ئۇلار يۈزۈقلۇق قىلدى، قوللىرى قان بولدى،
ئۇلار تۇز بۇتلىرى بىلەن يۈزۈقلۇق قىلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ماڭا تۇغقان تۇز بالىلىرىنى
ئۇلارنىڭ ئوزۇقى سۈپىتىدە قوربانلىق قىلىپ ئۆتكۈزۈپ بېغىشلىدى. 38 ئۇنىڭ ئۈستىگە
ئۇلار ماڭا شۇنداق ئىش قىلغانكى، ئوخشاش بىر كۈندە ئۇلار مېنىڭ مۇقەددەس
جايىمنى بۇلغاپ، «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان. 39 چۈنكى ئۇلار تۇز بالىلىرىمنى بۇتلىرىغا
سويغان چاغدا، ئۇلار ئوخشاش بىر كۈندە مۇقەددەس جايىمنى بۇلغاشقا كىردى؛ مانا،
ئۇلار مېنىڭ ۆيۈم ئوتتۇرىسىدا شۇنداق قىلغان. 40 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئادەملەرنى يىراقتىن
چاقىردى، ئۇلارنى ئېلىپ كېلىشكە ئەلچى ئەۋەتتى، مانا، ئۇلار كەلدى، سەن ئۇلارنى دەپ
ۋۇيۇنۇپ، كۆز-قاشلىرىڭغا ئوسما قويۇپ، ئۆزۈڭنى زىبۇ-زىننەتلەر بىلەن پەردازلىدىڭ؛ 41
ھەشەمەتلىك بىر دىۋاندا ئولتۇردۇڭ، ئۈنىڭ ئالدىغا ئۈستىگە مېنىڭ خۇشۇيۇم ھەم زەيتۇن
مېيىم قويۇلغان داستخانىنى قويدۇڭ؛ 42 غەمسىز يۇ رگەن بىر توپ كىشىلەرنىڭ ئاۋازى
ئۈنىڭدا ئاڭلاندى، چۆپرەندە ئادەملەر بىلەن بىللە چۆل-بياۋاندىن سىباىئىلىرمۇ ئېلىپ
كېلىندى، ئۇلار [ھەدە-سىڭىنىڭ] قوللىرىغا بىلەرۈكەر، بېشىغا چىرايلىق تاجلارنى سالدى.
43 ئەمدى مەن زىنا-يۈزۈقلۇقلار بىلەن ئۇيۇپ قېرىغان پاھىشە توغرۇلۇق: «ئۇلار ئەمدى
ئۈنىڭ بىلەن يۈزۈقلۇق قىلىۋەرسۇن، چۈنكى ئۇ ھەقىقەتەن [پاھىشە]» ـ دېدىم. 44 ـ
شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاھىشە ئايالغا يېقىنلاشقاندەك ئۇنىڭغا يېقىن بېرىپ بىللە ياتتى؛ ئۇلار
شۇنداق قىلىپ ئوھولاھ ۋە ئوھولىباماھ بۇ ئىككى يۈزۈق ئايالغا يېقىنلىشىپ بىللە ياتتى.
45 بىراق ھەققانىي ئادەملەر ئۇلارنى زىناخور ئايالىلارنى ۋە قان تۆككۈچى ئايالىلارنى
جازالىغانغا ئوخشاش، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار
زىناخور ئايالىلار، ئۇلارنىڭ قوللىرى قاندۇر. 46 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ـ بىر توپ ئادەملەرنى ئۇلارغا قارشى چىقىرىپ ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلارنى ھەيرانغا
ھەيدۋېتىشكە ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىشقا تاپشۇرىمەن. 47 بۇ توپ كىشىلەر ئۇلارنى تاشلار
بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ، قىلىچلىرى بىلەن چېپىپ سويىدۇ؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئوغۇل-
قىزلىرىنى ئۆلتۈرىدۇ، ئۆيلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 48 شۇنىڭ بىلەن مەن زېمىندە
يۈزۈقلۇققا خاتىمە بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئايالىلار سىلەردىن ساۋاق ئېلىپ سىلەرنىڭ
يۈزۈقلۇقلىرىڭنى دوريمايدۇ. 49 ئۇلار يۈزۈقلۇقۇڭنى تۇز بېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىدۇ، ۋە
سىلەر مەبۇدلىرىڭلارغا چېتىشلىق بولغان گۇناھلارنى كۆتۈرىسىلەر؛ سىلەر مېنىڭ رەب
پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر.

24

توققۇزنىچى يىلى، ئوننىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا
كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ كۈننى، دەل مۇشۇ كۈننىڭ چىسلاسىنى
يېزىۋالغىن؛ چۈنكى دەل مۇشۇ كۈندە بابىلنىڭ پادىشاھى يېرۇسالېمنى مۇھاسىرىگە ئالدى.
3 ئاسىي جەمەتىنىڭ ئالدىغا بىر تەمسىلنى قويۇپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار
مۇنداق دەيدۇ: ـ «قازانىنى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، ئوت ئۈستىگە قويۇڭلار، ئۈنىڭغا
سۇ قويۇڭلار، 4 گۆش پارچىلىرى، ھەربىر ئېسىل گۆش پارچىلىرىنى، پۇت ۋە قولنى
ئۈنىڭغا يىغىپ سېلىڭلار، ئېسىل ئۈستىخانلارنىمۇ قوشۇڭلار، 5 قوي پادىسىدىن ئەڭ
ئېسىللىرىنى ئېلىڭلار، ئۈستىخانلارنى پىشۇرۇشقا ئۈنىڭ ئاستىغا ئوتۇن ۋېلاپ قويۇڭلار،
ئۇنى قاتتىق قاينىتىڭلار، ئۈنىڭدىكى ئۈستىخانلار ئوبدان قاينىسۇن. 6 ـ شۇڭا رەب
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا، يەنى دات باسقان قازانغا، ھېچ
دېتى كەتمەيدىغان قازانغا ۋاي! ئۈنىڭدىكى ھەممىنى بىردىن-بىردىن ئال، ئۈنىڭغا ئېسىۋە
چىكى تاشلانمىسۇن! 7 چۈنكى ئۇ تۆككەن قان ئۈنىڭ ئۈستىدىسىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ قانىنى توپا
بىلەن كۆمگىلى بولغۇدەك يە رگە ئەمەس، بەلكى تاقىر تاش ئۈستىگە تۆكتى. 8 قەھرىمنى
قوزغاش، ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن، ئۇ تۆككەن قاننىڭ يېپىلماسلىقى ئۈچۈن تاقىر تاش
ئۈستىگە قالدۇردۇم. 9 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قانخور شەھەرنىڭ
ھالىغا ۋاي! مەمۇ ئۈنىڭ ئوتۇن دۆۋىسىنى يوغان قىلىمەن! 10 ئوتۇنىنى دۆۋىلە كۈلار،
ئوتنى يېقىپ چۈنچۈلا كۈلار، گۆش ئوبدان پىشىسۇن، دورا-دەرمەك كەرنى قوشۇڭلار،
ئۈستىخانلار كويۇپ كەتسۇن! 11 ئاندىن قازانىنى قىزىتىپ، ئۈنىڭدىكى مىسنى قىپقىزىل
قىلىڭلار، ئىچىدىكى داغ-كىرلار ئېرىتىلىپ، ئۈنىڭ دېتى چىقىرۇۋېتىلىش ئۈچۈن ئۇنى قۇرۇق
يېتى چوغلار ئۈستىگە قويۇڭلار! 12 ئۈنىڭ قىلغان ئاۋارىچىلىكلىرى مېنى ۋېراتتى؛ لېكىن
ئۈنىڭ قېلىن دېتى ئۈنىڭدىن كەتمىدى، شۇڭا ئۈنىڭ دېتى ئوتتا تۇرىۋېرىشۇن! 13 سېنىڭ
پاسكىنچىلىكىڭدە يۈزۈق پاھىشىلىك باردۇر، مەن سېنى پاكىزلىماقچى بولدۇم، لېكىن
سەن پاسكىنچىلىقتىن پاكىزلاندۇرۇلمايمەن دېدىڭ؛ ئەمدى قەھرىمنى ئۈستۈڭگە تۆكۈپ
توختاتمىغۇچە سەن پاسكىنچىلىقتىن پاكىزلاندۇرۇلمايسەن. 14 مەنكى پەرۋەردىگار
شۇنداق سۆز قىلدىم، ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، مەن ئۇنى ئادا قىلىمەن؛ مەن نە بۇنىڭدىن
يانىمايمەن، نە ھېچ ساڭا ئىچىمنى ئاغرىتمايمەن، نە ئۇنىڭدىن ئۆكۈنىمەيمەن؛ ئۇلار سېنىڭ
يوللىرىڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ بويىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايدۇ ـ دەيدۇ رەب
پەرۋەردىگار. 15 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 16 «ئى
ئىنسان ئوغلى، مەن سېنىڭ سۆيۈملۈك كۆز قارىچۇقۇڭنى بىر ئۇروش بىلەن سەندىن ئېلىپ
كېتىمەن؛ بىراق سەن ھېچ ماتەم تۇتما، ھېچ يىغلىما، ھېچ كۆز يېشى قىلما؛ 17 سۈكۈت
ئىچىدە ئۆھ-زار تارتىسەن؛ ئۆلگۈچى ئۈچۈن ھېچ ھازا تۇتما، سەللە كىيىنى بېشىڭغا ئوراپ،
كەشلىرىڭنى پۇتۇڭغا باغلىغىن؛ يۈزۈڭنىڭ توڭۇنىنى يېپىۋەتمە، ئادەملەر ئېيىپ رگەن نانىدن
يېمە». 18 شۇنىڭ بىلەن مەن ئەتىگەندە خەلقىگە سۆز قىلدىم؛ كەچقۇرۇندا ئايالىم تۇلدى.
ئىككىنچى كۈنى ئەتىگەندە مەن ۋېيرۇلغىنى ۋېيچە ئىش قىلدىم. 19 ئەمدى خالايىق ماڭا:
«سېنىڭ بۇ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭ نېمىنى كۆرسەتكەنلىكىنى دېمەمسەن؟» دېدى. 20 مەن
ئۇلارغا مۇنداق دېدىم: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 21
ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن ئۆز
مۇقەددەس جايىمنى، يەنى سەن پەخرلەنگەن كۈچ-تايانچىڭنى، كۆز ئۇلارنى خۇشال
قىلغۇچى، جېنىڭلار تەشنا بولغان نەرسىنى بۇلغاي دەۋاتىمەن؛ سىلەرنىڭ كەينىڭلاردا
قالغان قىز-ئوغۇللار قىلىچ بىلەن يوقىلىدۇ. 22 شۇ تاپتا سىلەر مەن [ئەزاكىيال] ھازىر
قىلغىنىمدەك قىلىسىلەر؛ سىلەر يۈز ئۇلارنىڭ تۇۋۇنىنى يېپمايسىلەر، ئادەملەر ئېيىپ رگەن
نانىدن يېمەيسىلەر؛ 23 سەللە كىيىنى بېشىڭلاردا، كەشلىرىڭلار ئاياغلىرىڭدا بولۇۋېرىدۇ؛ سىلەر
ھېچ ماتەم تۇتمايسىلەر يا كى ھېچ يىغلىمايسىلەر؛ سىلەر قەبىھلىكلىرىڭلار ئىچىدە سولىشىپ،
بىر-بىرىڭلارغا قارشىپ ئۆھ-زار تارتىسىلەر. 24 شۇنداق قىلىپ ئەزاكىيالنىڭ ئۆزى
سىلە رگە بېشارەت بولىدۇ؛ ئۇ قانداق قىلغان بولسا، سىلەر شۇنداق قىلىسىلەر؛ بۇ ئىش
ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر.
25 ـ ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن ئۇلاردىن كۈچ-ئىستىھكامىنى، ئۇلار پەخرلەنگەن
گۈزەك گۈھرىنى، سۆيۈملۈك كۆز قارىچۇقلىرىنى، جان-جىگىرى بولغان قىز-ئوغۇللىرىنى
ئۇلاردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈنىدە، 26 ـ يەنى شۇ كۈنىدە، ساڭا بۇ خەۋەرنى قۇلىقىڭغا
يەتكۈزۈش ئۈچۈن بىر قاچقۇن يېنىڭغا كېلىدۇ؟ 27 شۇ كۈنىدە ئاغزىڭ ئېچىلغان
بولىدۇ، سەن بۇ قاچقۇن بىلەن سۆزلىشىسەن، يەنە ھېچ گاچا بولمايسەن؛ شۇنداق قىلىپ
ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

25

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى،
يۈزۈڭنى ئامموندىيلارغا قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ
3 ـ ئامموندىيلارغا مۇنداق دېگىن ـ رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! رەب

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ مۇقەددەس جايىم بۇلغانغاندا، ئىسرائىل زېمىنى ۋەيران قىلىنغاندا، يەھۇدا جەمەتى سۈرگۈن قىلىنغاندا سەن تۇلارغا قاراپ: «ۋاھ! ياخشى بولدى!» دېگىنىڭ تۆپەيلىدىن، **4** ئەمدى مانا، مەن سېنى شەرقتىكى ئەللەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىغا تاپشۇرىمەن؛ تۇلار سېنىڭ تاراكۇڭا بارگاھ قۇرۇپ، ئاراكۇڭا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ؛ تۇلار مېۋىلىرىڭنى يەپ، سۈتۈڭنى ئىچىدۇ. **5** مەن رابباھ شەھىرىنى تۆۋگىلەر ئۆچۈن ئوتلاق، ئامموننىيلارنىڭ يېرىنى قوي پادىلىرى ئۆچۈن ئارامگاھ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **6** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن ئىسرائىل زېمىنغا قاراپ چاۋاك چېلىپ، پۇتۇڭنى تەپچە كىلىپ، قەلبىڭدىكى پۈتۈن تۆچمەنلىك بىلەن خۇش بولغانلىقىڭ تۆپەيلىدىن، **7** ئەمدى مانا، مەن تۇستۇڭگە قولۇمنى تۇزارتىپ، سېنى ئەللە رگە ئولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ مەن سېنى خەلقلەر ئىچىدىن ئۈزىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يوقىتىمەن؛ مەن سېنى ھالاك قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. **8** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى موئاب ۋە سېئىرنىڭ: «يەھۇدا پەقەت بارلىق باشقا ئەللەر بىلەن ئوخشاش، خالاس» دېگىنى تۆپەيلىدىن، **9** شۇڭا مانا، مەن موئابنىڭ يېنىنى ـ چېگراسىدىكى شەھەرلەرنى، زېمىننىڭ پەخرى بولغان بەيت-يەشموت، بائال-مېئون ۋە كىرىئاتايىم شەھەرلىرىدىن باشلاپ يېرىپ ئاچىمەن؛ **10** تۇلارنى ئامموننىيلارنىڭ زېمىنى بىلەن بىللە شەرقتىكى ئەللە رگە تاپشۇرىمەن؛ مەن ئامموننىيلارنىڭ يەنە ئەللەر ئارىسىدا ئەسلىمەسلىكى ئۈچۈن، تۇلارنىڭ ئىگىدارلىقىغا تاپشۇرىمەن؛ **11** ۋە موئاب ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **12** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئېدوم يەھۇدا جەمەتىدىن ئۆچ ئېلىپ يامانلىق قىلىپ، شۇنىڭدەك ئېغىر گۇناھكار بولغىنى تۆپەيلىدىن، ئىنتىقام ئالغىنىنى تۆپەيلىدىن، **13** ـ ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئېدومغا قولۇمنى سوزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنى زېمىنىدىن ئادەملەر ھەم ھايۋانلاردىن مەھرۇم قىلىمەن؛ مەن ئۇنى تېمان شەھىرىدىن تارتىپ ۋەيران قىلىمەن؛ تۇلار دېدان شەھىرىگىچە قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن خەلقىم ئىسرائىلنىڭ قولى ئارقىلىق ئېدوم ئۈستىدىن ئۆز ئىنتىقامىمنى ئالىمەن؛ تۇلار مېنىڭ ئاچچىقىم ھەم قەھرىم بويىچە ئېدومدا ئىش قىلىدۇ؛ ئېدومىيلار مېنىڭ ئىنتىقامىمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ فىلىستىيەر ئىنتىقام نىيىتى بىلەن ھەرىكەت قىلىپ، كونا ئۆچمەنلىكى بىلەن يەھۇدانى يوقىتىلى دەپ ئىچ-ئىچىدىن ئۆچ ئالغىنى تۆپەيلىدىن، **16** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن فىلىستىيەنىڭ ئۇستىگە قولۇمنى تۇزارتىمەن؛ مەن كەرەتىيەرنى قىرۇپتىمەن، دېگىز بويىدىكىلەرنىڭ قالدۇقلىرىنمۇ ۋەيران قىلىمەن. **17** مەن تۇلارنىڭ ئۇستىگە قەھرىلىك تەنبىھلەرنى چۈشۈرۈپ قاتتىق ئىنتىقام ئالىمەن؛ تۇلارنىڭ ئۇستىدىن ئىنتىقام ئالغىنىمدا تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

26

ئون بىرىنچى يىلى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ يېرۇسالىم توغرۇلۇق: «ۋاھ! ياخشى بولدى! ئەللەرنىڭ دەرۋازىسى بولغۇچى ۋەيران بولدى! ئۇ ماڭا قاراپ قايرىلىپ ئېچىلدى؛ ئۇنىڭ ۋەيران قىلىنىشى بىلەن ئۆزۈمنى ۋەيغۇزىمەن!» دېگىنى تۆپەيلىدىن، **3** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى تۇر، مەن ساڭا قارشىمەن، دېگىز دولقۇنلارنى قوزغىغاندەك، كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن قارشىلىشقا قوزغايمەن؛ **4** تۇلار تۇرنىڭ سېپىللىرىنى بەربات قىلىپ، ئۇنىڭ مۇنارلىرىنى چېقىپ يوقىتىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىدىكى توپلىرىنى قىرىپ تاشلاپ، ئۇنى تاقىر تاش قىلىپ قويىمەن. **5** ئۇ پەقەت دېگىز ئوتتۇرىسىدىكى تورلار يېيىلىدىغان جاي بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ئۇ ئەللەر ئۈچۈن ئولجا بولۇپ قالىدۇ. **6** ئۇنىڭ قىزۇقلۇقتا قالغان قىزلىرى قىلىچ بىلەن قىرىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **7** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۇر بىلەن قارشىلىشىشقا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، يەنى «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى»نى، ئاتلار، جەڭ ھارۇلىرى بىلەن، ئاتلىق چەۋەندازلار، قوشۇن ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن شىمال تەرىپىدىن چىقىرىپ ئېپكېلىمەن. **8** ئۇ قۇرۇقلۇقتا قالغان قىزلىرىنى قىلىچ بىلەن سويىدۇ، ساڭا مۇھاسىرە پوتەيلىرىنى قۇرىدۇ، سېپىلغا چىقىدىغان دۆڭلۈكنى ياسايدۇ، ساڭا قاراپ قالقانلىرىنى كۆتۈرىدۇ. **9** ئۇ سېپىللىرىڭغا بۇسكۇچى بازغانلارنى قارىتىپ تىكەيدۇ؛ قورال-پالتىلىرى بىلەن مۇنارلىرىڭنى چېقىپ غۇلىتىدۇ. **10** ئۇنىڭ ئاتلىرىنىڭ كوپلۇكىدىن ئۇلارنىڭ كۆتۈز رگەن چاڭ-توپىسى سېنى قاپلايدۇ؛ سېپىللىرى بۇسۇلگەن بىر شەھەر رگە بۇسۇپ كىرگەندەك ئۇ سېنىڭ قوۋۇقلىرىڭدىن كىرگەندە، سېپىللىرىڭ ئاتلىق تەسكەرلەرنىڭ، چاقلارنىڭ ھەم جەڭ ھارۇلىرىنىڭ ساداسى بىلەن تەۋرىنىپ كېتىدۇ. **11** ئاتلىرىنىڭ ئۇياقلىرى بىلەن ئۇ بارلىق رەستە-كوچىلىرىڭنى چەيلەيدۇ؛ ئۇ پۇقرالىرىڭنى قىلىچ بىلەن قىرىدۇ، كۈچلۈك تۈۋرۈكلىرىڭ يە رگە يېقىلىدۇ. **12** ئۇلار بايلىقلىرىڭنى ئولجا، مال-تاۋارلىرىڭنى غەنىمەت قىلىدۇ؛ ئۇلار سېپىللىرىڭنى بۇزۇپ غۇلىتىپ، ھەشەمەتلىك ئۆيلىرىڭنى خارابە قىلىدۇ؛ ئۇلار سېنىڭ تاشلىرىڭ، ياغاچ-لىملىرىڭ ۋە توپا-چاكىلىرىڭنى دېڭىز سۈلىرى ئىچىگە تاشلايدۇ. **13** مەن ناخشىلىرىڭنىڭ ساداسىنى تۈگىتىمەن؛ چىلتارلىرىڭنىڭ تاۋازىسى قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. **14** مەن سېنى تاقىر تاش قىلىمەن؛ سەن تورلار يېيىلىدىغان بىر جاي بولىسەن، خالاس؛ سەن قايتىدىن قۇرۇلمايسەن؛ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** رەب پەرۋەردىگار تۇرغا مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن غۇلاپ كەتكىنىڭدە، يارىلانغانلار ئاھ-زارلىغىنىدا، ئوتتۇر ئۇڭدا قىرغىن-چاپقۇن قىلىنغاندا، دېڭىزنىڭ چەت ياقىلىرى تەۋرىنىپ كەتمەمدۇ؟ **16** دېڭىزدىكى شاھزادىلەر تەختىلىرىدىن چۈشۈپ، تونلىرىنى بوياقتا تاشلاپ، كەشتىلىك كىيىم-كىچەك كىلىرىنى سېلىۋېتىدۇ؛ تۇلار تۇزلىرىنى قورقۇنچ-تىترەك بىلەن پۈر رگەيدۇ؛ تۇلار يە رگە ئولتۇرۇپ، ھېچ توختاۋسىز تىترەپ، ساڭا قاراپ سارىسىمگە چۈشىدۇ. **17** تۇلار سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ ساڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى ئاھالىڭ دېڭىزدىكىلەردىن بولغان، داڭقى چىققان، دېڭىز ئۈستىدىن كۈچلۈك ھۆكۈم سۈ رگەن، ئۇز ۋەھشىلىرىنى بارلىق دېڭىزدا ئۇرۇۋاتقانلارغا سالغان شەھەر! سەن ۋە سەندا ئۇرۇۋاتقانلار نەقەدەر ھالاك بولغان! **18** ھازىر سېنىڭ غۇلاپ كەتكەن كۈنۈڭدە، دېڭىز بويىدىكىلەر تىترەپ كېتىدۇ، دېڭىزدىكى ئاراللار ۋە قىرغاقتىكىلەر سېنىڭ يوق بولۇپ كەتكىنىڭدىن دەككە-دۇككىگە چۈشۈپ قالدى». **19** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سېنى ئادەمزاتسىز شەھەرلەردەك، خارابە شەھەر قىلغىنىمدا، مەن ئۈستۈڭگە دېڭىز چوڭقۇرلۇقلىرىنى چىقىرىپ سېنى چوڭقۇر گىنىمدە، ئۇلۇغ سۈلار سېنى بېسىپ يايقاندا، **20** شۇ تاپتا مەن سېنى ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە چۈشۈرىمەن، قەدىمكى زاماندىكىلەرنىڭ قاتارىغا چۈشۈرىمەن؛ سېنى يەرنىڭ تېگىلىرىدە تۇرغۇزىمەن؛ سېنىڭدە قايتىدىن ئادەمزات بولماسلىقى ئۈچۈن، سېنى قەدىمكى خارابىلەر ئارىسىغا، ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە بولۇشقا چۈشۈرىمەن؛ بىراق تىرىكلەرنىڭ زېمىندا بولىسا گۈزەللىك تىكەپ قويىمەن؛ **21** مەن سېنى باشقىلارغا بىر ئاگاھى-ۋەھشەت قىلىمەن؛ سەن قايتىدىن ھېچ بولمايسەن؛ تۇلار سېنى ئىزدەيدۇ، بىراق سەن مەڭگۈ ئۈگە تېپىلمايسەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

27

پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، تۇر توغرۇلۇق بىر مەرسىيەنى ئاغىرىكۇڭا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ **3** ئى دېڭىزلارنىڭ كىرىش ئاغزىدا تۇرۇقلۇق، دېڭىز يولىرىدىكى كۆپ ئەللەر بىلەن سودىلاشقۇچى، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى تۇر، سەن «مېنىڭ گۈزەللىكىم كامالەتكە يەتتى!» دېدىڭ. **4** سېنىڭ چېگرالىرىڭ بولسا دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى؛ سېنى ياسىغانلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزدى. **5** ئۇلار بارلىق تاختايلىرىڭنى سېنىردىكى قارىغايلاردىن ياسىغان؛ ساڭا موما ئۈچۈن ئۇلار لۇئادىن كېدىر دەرىخىنى ئېپكەلگەن؛ **6** پالاقلىرىڭنى باشانىدىكى دۇب دەرەخلىردىن ياسىغان؛ پاۋۇياڭنى سەمىشت دەرەخلىردىن ياساپ، كۇپروس دېڭىز بويىدىكى پىل چىشى بىلەن نەقىشلىگەن. **7** يەلكىنىڭ مىسىردىن كەلتۈرۈلگەن كەشتىلىك لىباستىن ياسالغان، ئۇ ساڭا تۇغ بولغان؛ سايۋىنىڭ بولسا دېڭىز بويىدىكى ئېلىشاھدىكى كۈك ۋە سۈسۈن رەختلەردىن ئىدى؛

8 زىدوندىكلەر ھەم ئاۋۇادتىكلەر سىنىڭ پالاق ئۇرغۇچىلىرىڭ ئىدى، سەندە بولغان دانىشمەنلەر، ئى تۇر، سىنىڭ يول باشلىغۇچىلىرىڭ ئىدى. **9** گەبالدىكى ئاقساقاللار ۋە ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى سەندە بولۇپ، كاۋاكلىرىڭنى ئېتەتتى، دېڭىز-ئوكياندىكى بارلىق كېمىلەر ۋە ئۇلارنىڭ دېڭىزچىلىرى مال ئالماشتۇرۇشقا يېنىڭغا كېلەتتى. **10** پارسلار، لۇدتىكلەر، لۇئىيەدىكلەر قوشۇنغا تىزىلىنىپ، سىنىڭ لەشكەرلىرىڭ بولغان، ئۇلار قالقان-دۇبۇلغىلىرىنى ئۆستۈڭگە ئېسىپ، سېنى ھەيۋەتلىك قىلغان، **11** ئاۋۇادتىكلەر قوشۇنىڭ بىلەن ھەر تەرىپىڭدە سېپىللىرىڭدا ئۇرۇپ كۆزەتتە بولغان، گاممادتىكلەرمۇ مۇنارلىرىڭدا ئۇرغان، ئۇلار قالقان-قوراللىرىنى ئەتراپىڭغا، سېپىللىرىڭغا ئېسىپ قويغان، ئۇلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزگەن، **12** تاۋارلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن تارشىش ساۋاقى خېرىدار بولغان، مەھسۇلاتلىرىڭغا ئۇلار كۈمۈش، تومۇر، قەلەي، قورغۇشۇن تېگىشىپ بە رگەن. **13** جاۋان، ئۇبال ۋە مەشەك سەن بىلەن سودا قىلغان، ئۇلار تاۋارلىرىڭغا ئادەملەرنىڭ جانلىرى، مىس قاچا-قازانلارنى تېگىشكەن. **14** تورگاماھ جەمەتىدىكلەر مەھسۇلاتلىرىڭ ئۈچۈن ئاتلار، جەڭ ئاتلىرى ۋە قېچىرلارنى تېگىشىپ بە رگەن. **15** دېداندىكلەر سەن بىلەن سودىلاشقان، دېڭىز ۋىلىرىدىكى كۆپ خەلق ساۋاق خېرىدار بولغان، ئۇلار ساۋاق دەندان، ئەبنۇس ياغىچىنى تۆلىگەن، **16** سۈريە قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن ساۋاق خېرىدار بولغان، ئۇلار مەھسۇلاتلىرىڭغا ماۋۇى ياقۇتلار، سۈسۈن رەختلەرنى، كەشتىلەرنى، نەپىس كاتاپ رەختلەرنى، مارجانلارنى، قىزىل ياقۇتلارنى تېگىشىپ بە رگەن. **17** يەھۇدا ۋە ئىسرائىل زېمىنىدىكلەردىمۇ سەن بىلەن سودىلاشقۇچىلار بولغان؛ تاۋارلىرىڭغا ئۇلار مىننىتنىڭ بۇغدايلىرى، پىچىنلەر، ھەسەل، زەيتۇن مېيى، مەلھەم دورىلارنى تېگىشىپ بە رگەن. **18** دەمەشق قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن، ھەرخىل بايلىقلىرىڭ تۆپەيلىدىن ساۋاق خېرىدار بولۇپ ساۋاق خەلبوننىڭ شارابلىرىنى، ئاق يۇڭلارنى تېگىشىپ بە رگەن. **19** ۋېدان ۋە ئۇزالدىن چىققان جاۋاندىكلەر مەھسۇلاتلىرىڭغا سوقۇلغان تومۇر، قوۋزاقدارچىن، ئېگىرنى تېگىشكەنىدى. **20** دېدان ساۋاق ئات توقۇملىرىنى تېگىشىپ بە رگەن؛ **21** ئەرەبىستان ۋە كېداردىكى بارلىق شاھزادىلەر ساۋاق خېرىدار بولدى؛ ساۋاق پاخلانلار، قوچقارلار ۋە ئۆچكىلەرنى تېگىشىپ بە رگەن. **22** شىبا ھەم رائاماھدىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ مەھسۇلاتلىرىڭغا ئۇلار ھەرخىل سەرخىل تېتىتقۇلار، قىممەتلىك جاۋاھىراتلار ۋە ئالتۇن ئالماشتۇرۇپ بە رگەن. **23** ھاران، كانىەھ، ئېدەندىكلەر ۋە شىبا، ئاشۇر، خىلمادتىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ **24** ئۇلار ساۋاق ھەشەمەمەتلىك كىيىم-كېچەك، سۈسۈن رەختلەر ۋە كەشتىلەر، رەڭمۇرەڭ گىلەملەرنى تېگىشىپ بە رگەن، بۇلارنىڭ ھەممىسى تۇڭگۇنچە كلىنىپ تانا-تارغاچىلار بىلەن چىڭ باغلىنىپ، بازارىڭغا كىردى. **25** تارشىشتىكى كېمىلەر تاۋارلىرىڭنى كۆتۈرگەن كارۋانلاردەك بولغان، شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكياننىڭ باغرىدا مال بىلەن تولدۇرۇلۇپ، ئىنتايىن ئېغىرلىشىپ كەتكەنسەن؛ **26** سېنىڭ پالاق ئورغۇچىلىرىڭ سېنى ئۆلۈغ سۈلارغا ئاپاردى، شەرق شامىل سېنى دېڭىز-ئوكياننىڭ باغرىدا پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ **27** سېنىڭ مال-مۈلۈكلىرىڭ، بازارلىرىڭ، دېڭىزچىلىرىڭ ۋە يول باشلىغۇچىلىرىڭ، كاۋاكلىرىڭنى ئەتكۈچىلەر، سەن بىلەن سودىلاشقان سودىگەرلەر، سەندە بولغان بارلىق لەشكەرلىرىڭ، جۈملىدىن ئاراڭدا ئېۋلانغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى سەن ئۇرۇلۇپ كەتكەن كۈنۈڭدە ئورۇلۇپ دېڭىز-ئوكياننىڭ قوينىغا غەرق بولۇپ كېتىدۇ. **28** يول باشلىغۇچىلىرىڭنىڭ ئاۋ-زارلىرىدىن دالادىكلەر تەۋرەپ كېتىدۇ. **29** پالاق ئورغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، دېڭىزچىلار، دېڭىزدا بارلىق يول باشلىغۇچىلار ئۆز كېمىلىرىدىن چۈشىدۇ؛ ئۇلار قۇرۇقلۇقتا تۇرىدۇ؛ **30** ئۇلار ساۋاق قاراپ ئاۋازىنى ئاڭلىتىپ، قاتتىق ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ، ئۇلار توپا-چاڭ چىقىرىپ بېشىغا چاچىدۇ، ئۇلار كۈللەر ئىچىدە ئېغىنايدۇ. **31** ئۇلار سېنى دەپ چاچلىرىنى چۈشۈرۈپ ئۆزلىرىنى تاز قىلىپ، بۇز كىيىملە رگە ئورايدۇ؛ ئۇلار قاتتىق ماتەم تۇتۇپ سەن ئۈچۈن زور دەرد-ئەلەم ئېچىدە يىغلايدۇ. **32** ئۇلار ئاھ-زارلىرىنى كۆتۈرگىنىدە سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ، سەن توغرۇلۇق ھازا قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۇر دېڭىز-ئوكيانلار ئوتتۇرىسىدا، ھازىر جىمجىت قىلىنغان! ئەسلى كىم ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلەيتتى؟ **33** مەھسۇلاتلىرىڭ دېڭىز-ئوكياندىن ئۆتۈپ كەتكەندە، سەن كۆپ خەلقلەرنى قانائەتلەندۈرگەن؛ بايلىقلىرىڭ ۋە تاۋارلىرىڭنىڭ موللۇقى بىلەن يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى بېيىتقانسەن. **34** سەن سۈلارنىڭ چوڭقۇر تېگىدە دېڭىز-ئوكيانلار تەرىپىدىن پارە-پارە قىلىنغاندا، تاۋارلىرىڭ ھەم ئاراڭدا بولغان توپ-توپ ئادەملىرىڭمۇ ئۇرۇلۇپ غەرق بولۇپ كەتتى. **35** بارلىق دېڭىز ۋىلىدىكلەر ساۋاق قاراپ ئالاقزادە بولغان؛ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى دەھشەت قورقۇپ، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى سۈر باسقان. **36** خەلقلەر ئارىسىدىكى سودىگەرلەر ساۋاق قاراپ «ئۆش-ئۆش» قىلدى؛ سەن ئۆزۈڭ بىر ۋەھشەت ئىدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن»».

28

پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇرنىڭ شاھزادىسىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى چوڭ ئۇتۇپ: «مەن بىر ئىلاھتۇرمەن؛ مەن خۇدانىڭ تەختىگە، يەنى دېڭىز-ئوكياننىڭ باغرىدا ئولتۇرىمەن»، دېگەنسەن؛ (بىراق سەن ئىنسان، خۇدا ئەمەسسەن!) سەن ئۆز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ قالدىڭ. **3** مانا، سەن دانىيالدىن داناسەن؛ ھېچقانداق سىر سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ **4** دانالىقىڭ ۋە ئەقلىڭ بىلەن سەن بايلىقلارغا ئىگە بولدۇڭ، ئالتۇن-كۈمۈشنى خەزىنىلىرىڭگە تۆپلاپ قويدۇڭ؛ **5** تىجارەتتە بولغان زور دانالىقىڭ بىلەن بايلىقلىرىڭنى ئاۋۇتۇتۇڭ؛ بايلىقلىرىڭ تۆپەيلىدىن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى چوڭ ئۇتىتۇڭ: ـ **6** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ئۆز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ كەتكەنلىكىڭدىن، **7** ئەمدى مانا، مەن يات ئادەملەر، يەنى ئەللەرنىڭ دەھشەتىنى ئۈستۈڭگە ئېيىچلىمەن؛ ئۇلار دانالىقىڭنىڭ پارلاقلىقىنى يوقىتىشقا قىلىچلىرىنى سۇغۇرۇپ، شان-شەرىپىڭنى بۇلىغايدۇ؛ **8** ئۇلار سېنى ھاڭغا چۈشۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكيانلارنىڭ قەيىنىدا ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ ئۆلۈمىدە ئۆلسەن. **9** ئەمدى سېنى ئولتۇرگۈچىنىڭ ئالدىدا: «مەن خۇدا» ـ دەمسەن؟ بىراق سەن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى سانىچىپ ئولتۇرىدىغانلىقى قولى ئاستىدا تەڭرى ئىكەنلىكىڭنى ئېيتىسەن؟ بىراق سەن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى ئۆلتۈرىدىغانلىقى قولى ئاستىدا تەڭرى ئىكەنلىكىڭنى ئېيتىسەن. **10** سەن يات ئادەملەرنىڭ قولىدا خەتنە قىلىنمىغانلارغا لايىق بولغان ئۆلۈم بىلەن ئۆلىسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۈز قىلغان»، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **11** پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **12** ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇرنىڭ پادىشاھى توغرۇلۇق ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇ مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن، كامالەتنىڭ جەۋھىرى بولغان، دانالىققا تولغان، گۈزەللىكتە كامالەتكە يەتكەندىڭ؛ **13** سەن ئېرەم باغچىسى، يەنى خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغانسەن؛ ھەربىر قىممەتلىك تاشلار، يەنى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە ئالماس، بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق، ئانارتاش، كۆك ياقۇت، زۇمرەت ۋە كۆك قاشتاش ساۋاق يۈزىگە بولغان؛ ياقۇت كۆزلىرىڭ ۋە ئەققاشلىرىڭ ئالتۇن ئىچىگە ياسالغان؛ سەن يارىتىلغان كۈنۈڭدە تۈلار تەييارلانغاندى. **14** سەن بولساڭ مەسىھلەنگەن مۇھاپىزەتچى كېرۇب ئىدىڭسەن، چۈنكى مەن سېنى شۇنداق بېكىتكەندىم؛ سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس تېغىدا بولغانسەن؛ سەن ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدا يۈرەتتىڭ؛ **15** سەن يارىتىلغان كۈندىن بېرى، سەندە قەبىھلىك پەيدا بولغۇچە، يوللىرىڭدا مۇكەممەل بولۇپ كەلگەندىڭ. **16** قىلغان سودىلىرىڭنىڭ كۆپ بولغانلىقىدىن سەن زورلۇق-زۇمبۇلۇق بىلەن تولۇپ، گۇناھ سادىر قىلغان؛ شۇڭا مەن سېنى خۇدانىڭ تېغىدىن ھارام نەرسە دەپ تاشلىۋەتكەنمەن؛ مەن سېنى، ئى مۇھاپىزەتچى كېرۇب، ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدىن ھەيدەپ يوقاتقانمەن؛ **17** سېنىڭ كۆڭلۈڭ گۈزەللىكىڭ بىلەن تە كەبىۋرلىشىپ كەتتى؛ پارلاقلىقىڭ تۆپەيلىدىن سەن دانالىقىڭنى بۇلغىغانسەن؛ مەن سېنى يە رگە تاشلىۋەتتىم؛ پادىشاھلار سېنى كۆرۈپ بېتىشى ئۈچۈن مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ياتقۇزدۇم. **18** سېنىڭ قەبىھلىكلىرىڭنىڭ كۆپلۈكى تۆپەيلىدىن، قىلغان سودا-ئىشىڭ ئادىلسىزلىقى تۆپەيلىدىن، ئۆز مۇقەددەس جايلىرىڭنى بۇلغىغانسەن؛ مەن ئۆز ئۈڭۈم بىر ئوتنى چىقاردىم، ئۇ سېنى كۆيدۈرۈپ يە ۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ساۋاق قاراپ ئۆزىغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆز ئالدىدا، مەن سېنى يەردە قالغان كۈللە رگە ئايلاندۇرۇۋەتتىم. **19** سېنى تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى ساۋاق قاراپ سارىسىمدە قالدۇ؛ سەن ئۆزۈڭ بىر ۋەھشەت بولۇپ قالدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن». **20**

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 21 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ئۆڭنى زىدونغا قارىتىپ ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ 22 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ساڭا قارشى، ئى زىدون، ئۆزۈم ئارا ئۇلۇغلىنىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدا، ئۇنىڭمۇ ئۇنىڭدا پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىمنى كۆرسەتكىنىمدە، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 23 مەن ئۇلارغا ۋابانى ئەۋىتىپ، رەستە-كوچىلىرىدا قان ئاققۇزىمەن؛ ئۇنىڭغا قارشى چىققان قىلىچنىڭ ھەر ئىتراپىدا بولغانلىقىدىن ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرۇلگەنلەر يىقىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ 24 ئۇلار يەنە ئىسرائىل جەمەتىنى كۆز ئۆگە ئىلىغان ئەتراپىدىكىلەر ئارىسىدا، ئىسرائىل ئۈچۈن ئادەمنى سانجىغۇچى جىغان ياكى دەرد-ئەلەملىك تىكەن بولمايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». 25 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئۇلار تارقىتىلغان ئەللەر ئارىسىدىن ئىسرائىل جەمەتىنى قايتىدىن يىغىنىمدا، ئۇلاردا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكىنىمدە، ئەمدى ئۇلار مەن ئۆز قۇلۇم بولغان ياقۇبقا تەقدىم قىلغان، ئۆزىنىڭ زېمىنىدا ئولتۇرىدۇ؛ 26 ئۇلار ئۆزىنىڭ تىنىچ-ئامانلىق ئىچىدە ياشاپ، ۋەيلەرنى سېلىپ ئۆزۈمزارلارنى تىكىدۇ؛ مەن ئۇلارنى كۆز ئۆگە ئىلىمايدىغان ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدا، ئۇلار تىنىچ-ئامانلىق ئىچىدە ئولتۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

29 ئوننىنچى يىلى، ئوننىنچى ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ئۆڭنى مىسىر پادىشاھى پىرەئۇنغا قارىتىپ ئۇنى ۋە مىسىرنىڭ بارلىق ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنۇ سۆزلەرنى دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى ئۆز-ئۆزىگە: «بۇ دەريا ئۆزۈمنىڭكى، مەن ئۇنى ئۆزۈم ئۈچۈن ياراتقانمەن» دېگۈچى بولغان، ئۆز دەريالىرى ئوتتۇرىسىدا ياتقان يوغان ئەجدىھا مىسىر پادىشاھى پىرەئۇن، مانا، مەن ساڭا قارشىمەن! 4 مەن قارماقلارنى ئېڭىڭ كلىرىگىگە سېلىپ، دەريالىرىڭدىكى بېلىقلارنى ئۆز قاسىراقلىرىڭغا چاپلاشتۇرۇپ سېنى دەريالىرىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىرىمەن؛ دەريالىرىڭدىكى بارلىق بېلىقلار قاسىراقلىرىڭغا چاپلىشىدۇ. 5 مەن سېنى، يەنى سەن ۋە دەريالىرىڭدىكى بارلىق بېلىقلارنى چۆل-بياۋانغا تاشلايمەن؛ سەن دالاغا چۈشۈپ يېقىلىسەن. ھېچكىم سېنى يىغمايدۇ، دەپنە قىلمايدۇ؛ مەن سېنى يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ئوزۇقى بولۇشقا تەقدىم قىلىمەن. 6 شۇنىڭ بىلەن مىسىردا بارلىق ئوتۇۋۇتقانلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل جەمەتىگە «قومۇش ھاسا» بولغان. 7 ئۇلار سېنى قول بىلەن تۇتقاندا، سەن يېرىلىپ، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل مۇرىلىرىنى تىلىۋەتتىڭ؛ ئۇلار ساڭا تايانغاندا، سەن سۇنۇپ، پۈتكۈل بەللىرىنى مىتكۈت قىلىۋەتتىڭ». 8 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئۇستۈڭگە بىر قىلىچ چىقىرىپ، سەندىكى ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى قىرۇپتىمەن. 9 مىسىر زېمىنى ۋەيرانە ۋە خارابىلەر بولۇپ قالىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى پىرەئۇن: «نىل دەرياسى مېنىڭكى، مەن ئۇنى ياراتقانمەن» دېگەنىدى. 10 شۇڭا مانا، مەن ساڭا ھەم سېنىڭ دەريالىرىڭغا قارشىمەن؛ مەن مىسىر زېمىنىنى مىگدولدىن سەۋەنگىچە، يەنى ئېفىئوپىيەنىڭ چېگرا-سىنىغىچە پۈتۈنلەي خارابە-ۋەيرانە قىلۇۋېتىمەن. 11 قىرىق يىل ئىچىدە، ئىنسانلىنىڭ ياكى ھايۋانلىنىڭ ئايىغى ئۇنى بېسىپ ئۆتمەيدۇ ۋە ئۇنىڭدا ھېچ ئادەم تۇرمايدۇ. 12 مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىمەن؛ ۋە ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا قىرىق يىل ۋەيران بولىدۇ؛ مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن، ئۇلارنى مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارتىمەن». 13 بىراق رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قىرىق يىلنىڭ ئاخىرىدا مەن مىسىرلىقلارنى تارقىتىلغان ئەللەردىن يىغىپ قايتۇرىمەن؛ 14 مەن مىسىرنى سۈرگۈندىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى پاتروس زېمىنىغا، يەنى تۇغۇلغان زېمىنىغا قايتۇرىمەن؛ ئۇلار شۇ يەردە تۆۋەن دەرىجىلىك بىر مەملىكەت بولىدۇ.

15 ئۇ مەملىكەتلەر ئارىسىدا ئەڭ تۆۋەن تۇرىدۇ؛ ئۇ قايتىدىن ئۆزىنى باشقا ئەللەر ئۈستىگە كۆتۈرمەيدۇ؛ مەن ئۇلارنى يەسەيتىمەنكى، ئۇلار قايتىدىن باشقا ئەللەر ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. 16 [مىسىر] قايتىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تايانچىسى بولمايدۇ؛ ئە كسىچە ئۇلار دائىم ئىسرائىل ئۈچۈن ئۆنىكۈىن ياناھ ئىزدەش گۇناھىنىڭ ئەسلەتمىسى بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ». 17 يىگىرمە يەتتىنچى يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 18 ئى ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تۇرغا جەڭ قىلىشتا قوشۇننى قاتتىق جاپالىق ئەمگەككە سالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ھەربىر باش تاقىر بولۇپ كەتتى، ھەربىر مۇرە سۈركىلىپ يېغىر بولۇپ كەتتى؛ بىراق نە ئۇ نە قوشۇنى تۇر بىلەن قارشىلاشقان ئەمگەكتە ھېچقانداق ھەق ئالمىدى؛ 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مىسىر زېمىنىنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارغا تەقدىم قىلىمەن؛ ئۇ ئۇنىڭ بايلىقلىرىنى ئېلىپ، ئولجىسىنى بۇلاپ، غەنىمىتىنى ئۇتۇپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ بۇلار ئۇنىڭ قوشۇنى ئۈچۈن ئىش ھەققى بولىدۇ. 20 مەن ئۇنىڭغا [تۇرغا] جەڭ قىلغانلىقى ئىش ھەققى ئۈچۈن مىسىر زېمىنىنى تەقدىم قىلدىم؛ چۈنكى ئۇلار مېنى دەپ ئەجىر قىلدى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 21 ـ مەن شۇ كۈندە ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بىر مۇڭگۈز تۇستۇرۇپ چىقىرىمەن، ۋە سەن [ئەزاكىيالنىڭ] ئاغزىگىنى ئۇلار ئارىسىدا ئاچىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

30 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر داد-پەريات سېلىپ: «ۋاي شۇ كۈنى!» ـ دە گىلار!» ـ دېگىن. 3 چۈنكى كۈن يېقىنلاشتى؛ بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى، بۇلۇتلار قاپلانغان كۈن يېقىنلاشتى؛ ئۇ ئەللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان كۈندۇر. 4 شۇنىڭ بىلەن بر قىلىچ مىسىر ئۈستىگە چۈشىدۇ؛ ئۇلتۇرۇلگەنلەر مىسىردا يېقىلغاندا، ئۇنىڭ زور بايلىقلىرى بۇلىنىپ كەتكەندە، ئۇنىڭ ئۇللىرى ئۇرۇلۇپ چۈشكەندە، ئېفىئوپىيەلىكلەر دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. 5 ئېفىئوپىيە، پۇت، لۇد، بارلىق ئەرەبىيە، لۈبيە ۋە ئەھدە قىلىنغان زېمىندىكىلەرمۇ مىسىر بىلەن بىللە قىلىچلىنىدۇ. 6 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مىسىرنى قولىلايدىغانلار يىقىلىدۇ؛ ئۇنىڭ كۆچىدىن بولغان يەخرى يە رگە چۈشىدۇ؛ مىگدولدىن سەۋەنگىچە بولغان خەلق قىلىچلىنىدۇ؛ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 7 ـ ئۇلار ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا ياتىدۇ. 8 شۇنىڭ بىلەن، مەن مىسىرغا ئوت سالغىنىمدا، ئۇنىڭ ياردىمىدە بولغانلار سۇنۇرۇلغاندا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ 9 شۇ كۈنى ئەلچىلەر ئېفىئوپىيەنى قورقىتىش ئۈچۈن كېمىلەردە ئولتۇرۇپ مەندىن چىقىدۇ؛ مىسىرنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈندەك ئۇلارغىمۇ ئازاب-ئۇقۇبەت چۈشىدۇ؛ مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! 10 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يەنە مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولى بىلەن تۈگىتىمەن. 11 ئۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن خەلقى، يەنى ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى ئەڭ دەھشەتلىكى زېمىننى ھالاك قىلىشقا ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ ئۇلار مىسىر بىلەن قارشىلىشقا قىلىچلارنى سۇغۇرۇپ، زېمىننى ئۇلتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇرىدۇ. 12 مەن نىل دەريالىرىنى قۇرۇتىمەن، ۋە زېمىننى رەزىل ئادەملەرنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا ئۇرغان ھەممىنى يات ئادەملەرنىڭ قولىدا ۋەيرانە قىلىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان». 13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن نوف شەھىرىدىن بۇتلارنى يوقىتىمەن، ئۇيغان مەبۇدلارنىڭ يوقىتىمەن؛ مىسىر زېمىنىدىن قايتىدىن شاھزادە بولماس؛ مەن مىسىر زېمىنىنى قورقۇنچقا چۈشۈرىمەن. 14 مەن پاتروس شەھىرىنى ۋەيرانە قىلىپ، زوئان شەھىرىدە ئوت سالىمەن، نو شەھىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 15 مىسىرنىڭ ئىستىھكامى بولغان سىن شەھىرىنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى ئۆكسىمەن، نو شەھىرىنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى قىرۇپتىمەن. 16 مەن مىسىردا بىر ئوت سالىمەن؛ سىن ئازابلاردىن تولغىنىپ كېتىدۇ؛ نو شەھىرى بۇسۇلىدۇ؛ نوف شەھىرى ھەر كۈنى ياۋلارغا يۇزلىنىدۇ. 17 ئاۋۇن ۋە پىبەسەت شەھەرلىرىدىكى

يگىتلەر قىلىچلىنىدۇ، بۇ شەھەرلەر سۈرگۈن قىلىنىدۇ. 18 مېنىڭ شۇ يەردە مىسىرنىڭ
ۋەيرانىتۈرۈقلىرىنى سۈندۇرغىنىمدا، تاھپانەس شەھىردە كۈن قاراڭغۇلىشىدۇ، تۈنىگۈدا تۈز
كۆچىدىن بولغان پەخىرى يوقىلىدۇ، بىر بۇلۇت ئۇنى قاپلايدۇ، ئۇنىڭ قىزلىرى سۈرگۈن
قىلىنىدۇ. 19 مەن شۇنداق قىلىپ مىسىر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ۋە
شۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». 20 ئون بىرىنچى
ئايىنىڭ يەتتىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق
دېيىلدى: ـ 21 ئى ئىنسان ئوغلى، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ بىلىكىنى سۇندۇردۇم،
ۋە مانا، ئۇ داۋالىنىشتا تېڭىلمىدى، يا كى قىلىچ تۇتۇشقا تېڭىق بىلەن كۆچەيتىلمىدى. 22 ـ
شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە قارشىمەن؛
مەن ئۇنىڭ بىلە كالىرىنى، ھەم كۆچلۈك بولغىنىنى ھەم سۇندۇرۇلغان بىلىكىنى ئۈزۈۋېتىمەن؛
شۇنىڭ بىلەن قىلىچنى قولىدىن چۈشۈرىمەن؛ 23 مىسىرلىقلارنى ئەللە رگە تارقىتىۋېتىمەن،
مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارىتىمەن. 24 مەن بابىل پادىشاھىنىڭ قولىنى كۈچەيتىپ، قىلىچىنى
ئۇنىڭ قولىغا ئۇتقۇزىمەن؛ مەن پىرەۋنىنىڭ بىلە كالىرىنى سۇندۇرىمەنكى، ئۇ بابىل پادىشاھى
ئالدىدا ئەجىلى توشقان يارىلانغان ئادەمدەك ئاھ-زارلار بىلەن ئىڭرايدۇ. 25 مەن بابىل
پادىشاھىنىڭ بىلە كالىرىنى كۈچەيتىمەن، ۋە پىرەۋنىنىڭ بىلە كالىرى ساڭگىلاپ قالىدۇ،
مەن ئۇز قىلىچىمنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا ئۇتقۇزغىنىمدا، ئۇ ئۇنى مىسىر زېمىنى ئۈستىگە
سوزغىنىدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ 26 ۋە مەن مىسىرلىقلارنى
ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن؛ ۋە ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار
ئىكەنلىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

31 ئون بىرىنچى يىلى، ئۈچىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى،
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر
پادىشاھى پىرەۋنگە ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىگە مۇنداق دېگىن: ـ ئەمدى سەن
ۋېۋۈكلۈرۈك ئۈگىدە كىم سەن بىلەن تەڭ بولالايدۇ؟ 3 مانا، ئاسۇرىيەمۇ لۇئانىدىكى بىر كېدىر
دەرىخى ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇرمانلىققا سايە بە رگەن گۈزەل شاخلىرى بولۇپ، ئۇ ئىنتايىن
ئېگىز ۋېيلۇق ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇچى بۇلۇتلارغا تاقاشقانىدى؛ 4 سۇلار ئۇنى يوغان قىلىپ،
چوڭقۇر بۇلاقلار ئۇنى ئېگىز قىلىپ ئۈستۈ رگەندى؛ ئېرىقلىرى ئۇنىڭ تۈۋىدىن، ئەترابىدىن
ئېقىپ ئوتەتتى، ئۇلار ئۇز ئوستە گىلىرىنى دالادىكى بارلىق دەرەخلە رگىچە ئەۋەتكەنىدى. 5
شۇنىڭ بىلەن، ئۇ يىخلانغان ۋاقىتتا، مول سۇلار بىلەن ئېگىزلىكى بارلىق دەرەخلەردىن
ئېگىز بولغان، ئۇنىڭ شاخلىرى كۆپەيگەن ۋە شاخچىلىرى ئۇزۇن بولغان؛ 6 ئاسماندىكى
بارلىق ئۇچار-قاناتلار ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلىغان، شاخچىلىرى ئاستىدا دالادىكى بارلىق
جانىۋارلار باللىغان؛ ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا بارلىق ئۇلۇغ ئەللەر ياشىغان. 7 شۇنداق بولۇپ
ئۇنىڭ شاخلىرى كېڭىيىپ، ئۇ ۋېۋۈكلۈكىدە گۈزەللەشكەن؛ چۈنكى ئۇنىڭ يىلتىزلىرى
مول سۇلارغا يەتكەن. 8 خۇدانىڭ باغچىسىدىكى كېدىر دەرەخلەرمۇ ئۇنى توسالمايتى؛
قارىغايلار ئۇنىڭ شاخلىرىدەك، چىنار دەرەخلىرى ئۇنىڭ شاخچىلىرىدە كۈز كەملەيتتى؛
خۇدانىڭ باغچىسىدىكى ھېچقانداق دەرەخ گۈزەللىكتە ئۇنىڭغا ئوخشىمايتتى. 9 مەن
ئۇنى شاخلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن گۈزەل قىلغانىمەن؛ خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغان بارلىق
دەرەخلەر، يەنى ئېرەمدىكى دەرەخلەر ئۇنىڭدىن ھەسەت قىلغانىدى. 10 شۇڭا رەب
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئۇ ئۇزۇنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئۇچىنى بۇلۇتلارغا
تاقاشتۇرۇپ ئۇزارتقانلىقى، ئېگىزلىكىدىن كۆڭلىنىڭ تەكەبىۋرلاشقانلىقى ئۆپەيلىدىن،
11 ئەمدى مەن ئۇنى ئۇزۇل-كېسىل بىر تەرەپ قىلىشقا ئۇنى ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى
مۇستەبىتنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ مەن ئۇنى رەزىللىكى ئۆپەيلىدىن ھەيدەپ چەتكە ئاققانىدىم.
12 يات ئادەملەر، يەنى ئەللەر ئارىسىدىكى ئەڭ ۋەھشىلەر ئۇنى كېسىپ تاشلىدى.
شاخلىرى تاغلار ۋە بارلىق جىلغالارغا يېقىلىپ، ئۇنىڭ شاخچىلىرى زېمىنىدىكى بارلىق
جىرالارغا سۇندۇرۇلۇپ ياتىدۇ؛ يەر يۈزىدىكى خەلقلەر ئۇنىڭ سايىسىدىن چېقىپ ئۇنىڭدىن
نېرى كەتتى. 13 ئۇنىڭ يېقىلغان غولى ئۈستىگە ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار قونۇپ
ياشايدۇ، دالادىكى بارلىق جانىۋارلار شاخلىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ. 14 بۇنىڭ مەقسىتى،
سۇلاردىن سۈغىرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۇزۇنى ئېگىز كۆتۈرمىسۇن، يا كى
ئۇچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرمىسۇن، ياخشى سۇغىرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۇنداق
ئېگىزلىككە كۆتۈرۈلمىسۇن ئۇچۇندۇر، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلۈمگە بېكىتىلگەن
ـ يەرنىڭ تېگىلىرىگە چوشۇشكە بېكىتىلگەنلەرنىڭ، ئۇلىدىغان ئادەم بالىلىرىنىڭ، ھاڭغا
15 ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ
تەھتىساراغا چۈشكەن كۈنىدە، مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بىر ماتەم ئۇتقۇزغانىمەن، چوڭقۇر
سۇلارنى ئېتىۋېتىپ ئۇنىڭ بۇلاق-ئېرىقلىرىنى توسۇۋۇتكەنىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆلۈغ
سۇلىرى تەزگىنلەنگەن. مەن لۇئانىنى ئۇنىڭ ئۈچۈن قارىلىق كىيگۈزدۈم، ئۇنىڭ ئۈچۈن
دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى. (Sheol h7585) 16 مەن ئۇنى ھاڭغا
چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە تەھتىساراغا تاشلىۋەتكىنىمدە، ئۇنىڭ يېقىلغان چاغدىكى ساداسى
بىلەن ئەللەرنى تەۋرىتىۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن ئېرەم باغچىسىدىكى بارلىق دەرەخلەر، لۇئاندىكى
سەرخىل ۋە ئەڭ ئېسىل دەرەخلەر، ياخشى سۇغىرىلغان ھەمەمە دەرەخلەر يەر تېگىدىدە
ئۇرۇپ تەسەللى تاپقان. (Sheol h7585) 17 ئۇنىڭ سايىسىدە تۇرغانلار ۋە ئەللەر
ئارىسىدا ئۇنى قولالايدىغانلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تەھتىساراغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ
يېنىغا چۈشكەن. (Sheol h7585) 18 قېنى ئېيتە، ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەرنىڭ
قايسىسى شان-شەرەپ ۋە گۈزەللىكتە سەن [مىسرغا] تەڭ كېلەلەيتتى؟ بىراق سەنمۇ ئېرەم
باغچىسىدىكى دەرەخلەر بىلەن تەڭ يەر تېگىگە چۈشۈرۈلىسەن، سەن خەتنە قىلىنمىغانلار
ئارىسىدا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە ياتىسەن؛ مانا بۇ پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ توپ-
توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ ئېسىۋىدۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

32 ئون ئىككىنچى يىلى، ئون ئىككىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى،
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر
پادىشاھى پىرەۋن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ
سەن ئۇز ۋۇجۇدۇڭنى ئەللەر ئارىسىدا بىر شىرغا ئوخشاتقانىسەن، بىراق سەن دېڭىز-ئوكىيانلار
ئارىسىدىكى بىر ئەجدىھاسەن، خالاس؛ سەن پالاقلىشىپ ئېرىقلىرىڭنى ئېشىپ تاشتۇرۇپ،
سۇلىرىنى ئاياغلىرىڭ بىلەن چالغىنىپ، دەريالىرىنى لېيىتىپ قويىدۇڭ. 3 ـ ئەمدى رەب
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كۆپ ئەللەرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئالدىدا ئۇز تورۇمنى
ئۈستۈڭگە يېيىپ تاشلايمەن؛ ئۇلار سېنى تورۇمدا ئۇتۇپ تارتىشىدۇ. 4 مەن سېنى
قۇرۇقلۇقتا قالدۇرۇپ، دالاغا تاشلايمەن؛ ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارنى ئۈستۈڭگە
قوندۇرۇپ، يەر يۈزىدىكى جانىۋارلارنى سېنىڭدىن تويۇندۇرىمەن؛ 5 گوشۇڭنى تاغلار
ئۈستىگە قويىمەن، جىلغىلارنى پۈتكۈل ئەزايىڭ بىلەن تولدۇرىمەن؛ 6 مەن قېنىڭنىڭ
ئېقىشلىرى بىلەن زېمىنى ھەتتا تاغلارغىچىمۇ سۇغىرىمەن؛ جىرالار سەن بىلەن توشۇپ
كېتىدۇ. 7 نۇرۇڭنى ئۆچۈرگىنىمدە، مەن ئاسمانلارنى توسۇۋۇتىمەن، يۇلتۇزلارنى قارا
قىلىمەن؛ قۇياشنى بۇلۇت بىلەن قاپلايمەن، ئاي نۇر بەرمەيدۇ. 8 ئاسمانلاردىكى بارلىق
پارلايدىغان نۇرلارنى ئۈستۈڭدە قارا قىلىپ، زېمىنىڭگە قاراڭغۇلۇقنى قاپلايمەن، دەيدۇ
رەب پەرۋەردىگار. 9 مەن ئەللەر ئارىسىغا، يەنى سەن تونۇمىغان مەملىكەتلەر ئارىسىغا
سېنىڭ ھالاكتىن [قالغان ئادەملىرىڭنى] ئېلىپ كەتكىنىمدە، كۆپ ئەللەرنىڭ يۈرىكىنى
بىئارام قىلىمەن؛ 10 مەن كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن ئالاقازادە قىلىمەن، ئۇلارنىڭ
پادىشاھلىرى ساڭا قاراپ دەھشەتلىك قورقىشىدۇ؛ مەن قىلىچىمنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا
ئۇيناتقىنىمدا، يەنى سېنىڭ يېقىلغان كۈنىڭدە ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۇز جان قايغۇسىدا ھەر
دەقىقە تەۋرىنىدۇ. 11 ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بابىل پادىشاھىنىڭ
قىلىچى ئۈستۈڭگە چىقىدۇ. 12 پالۋانلارنىڭ قىلىچلىرى بىلەن مەن سېنىڭ توپ-توپ
ئادەملىرىڭنى يېقىتىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەللەر ئارىسىدىكى مۇستەبىتلەردۇر؛ ئۇلار
مىسىرنىڭ پەخرىنى يوقىتىدۇ، ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى قۇرۇتۇۋېتىلىدۇ. 13 مەن
زور سۇلار بويىدىن بارلىق ھايۋانلىرىنىمۇ ھالاك قىلىمەن؛ ئىنسان ئايىغى قايتىدىن ئۇلارنى
چالغاتمايدۇ، ھايۋانلارنىڭ ئۇياقلىرى قايتىدىن ئۇلارنى لېيىتمايدۇ. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن
ئۇلارنىڭ سۇلىرىنى تىندۇرىمەن؛ ئۇلارنىڭ ئېرىقلىرىنى سۈپىسۈزۈك مايدەك ئاقتۇرىمەن، دەيدۇ

رەب پەروەردىگار. 15 ـ مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيرانە قىلغىنىمدا، زېمىن تۈزىنىڭ بارلىقىدىن مەھرۇم بولغىنىدا، مەن تۇنىڭدىكى بارلىق تۈرۈۋاتقانلارنى تۈرۈۋەتكىنىمدە، ئەمدى ئۇلار مېنىڭ پەروەردىگار ئىگەنلىكىمنى توتۇپ يېتىدۇ. 16 ـ بۇ بىر مەرسىيە؛ ئۇلار ئۇنى ئوقۇيدۇ ـ ئەللەرنىڭ قىزلىرى ماتەم قىلىپ ئۇنى ئوقۇيدۇ؛ مەرسىيەنى ئۇلار مىسىر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىگە ئوقۇيدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەروەردىگار. 17 ئون ئىككىنچى يىلى، ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە [يەنە] شۇنداق بولدىكى، پەروەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 18 ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئۈچۈن ئاھ-زار چەككىن، شۇنىڭدەك ئۇلارنى، يەنى ئۇنى كۆچلۈك ئەللەرنىڭ قىزلىرى بىلەن بىللە تۆۋەنگە، ھاڭنا چۈشىدىغانلارغا ھەمراھ بولۇشقا يەر تېگىگىرگە چۈشۈرۈپ تاشلىۋەت؛ 19 گۈزەللىكتە سەن كىمدىن ئارتۇق ئىدىڭ؟ ئەمدى چۈشۈپ، خەتنە قىلىنمىغان بىلەن بىللە يات! 20 ئۇلار قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا يېقىلىدۇ؛ قىلىچ سۇغۇرۇلۇدى، ئۇ ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى سۆرەپ ئاپىرۋېتىلسۇن! 21 ئەمدى پالۋانلارنىڭ ئارىسىدىكى باتۇر-ئەزىمەتلەر تەھتىسارانىڭ ئوتىۋىرىسدا تۇرۇپ [مىسىر] ۋە ئۇنى قوللىغانلارغا سۆز قىلىدۇ: ـ«مانا، ئۇلار چۈشتى، ئۇلار جىم ياتىدۇ ـ خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر!». (Sheol h7585) 22 ـ مانا، شۇ يەردىدۇر ئاسۇريە ۋە ئۇنىڭ يېغلىغان قوشۇنى، ئۇنىڭ گۆرلىرى ئۇز ئەتراپىدىدۇر؛ مانا ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. 23 ئۇلارنىڭ گۆرلىرى چوڭقۇر ھاڭنىڭ تېگىدىدۇر؛ ئۇنىڭ يېغلىغان قوشۇنى ئۇز گۆرى ئەتراپىدا ئوتۇرىدۇ؛ ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملە رگە ۋەھشەت سالغانلار ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. 24 مانا ئېلام ۋە ئۇنىڭ گۆرىنىڭ ئەتراپىدا ئۇرغان ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان، ئۇلار خەتنە قىلىنمىغان پېتى يەر تېگىگىرگە چۈشكەنلەر ـ يەنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملە رگە ئۇز ۋەھشىتىنى سالغانلار! بىراق ھازىر ئۇلار ھاڭنا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە چۈمىدۇ. 25 كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆچۈن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا، توپ-توپ ئادەملىرى ئارىسىدا بىر ئورۇن راسلىغان، خەلقىنىڭ گۆرلىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچلانغانلار، شۇڭا ئۇلار ھاڭنا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە قالىدۇ، ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلىدۇ ـ گەرچە تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇلارنىڭ ۋەھشىتى ئادەملە رگە سېلىنغان بولسىمۇ! 26 مانا شۇ يەردە مەشەك بىلەن ئۇبال بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى بىلەن ئوتۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ گۆرلىرى ئۇز ئەتراپىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچلانغانلار ـ گەرچە ئۇلار تىرىك ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىدا ئۇز ۋەھشىتىنى ئادەملە رگە 27 ئۇلار جەڭ قوراللىرى بىلەن تەھتىسارانا چۈشكەن، قىلىچلىرى ئۇز پېشى ئاستىغا قويۇلغان، خەتنە قىلىنمايى ئۇرۇپ يېقىلغان پالۋانلار ئارىسىدا ياتمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرى ئۇز ئۈستىخانلىرى ئۈستىدە بولىدۇ ـ گەرچە ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا باتۇرلارغىمۇ ۋەھشەت سالغان بولسىمۇ! (Sheol h7585) 28 سەن [پىرەئۇنۇ] خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا تارمار بولۇپ، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا ياتىسەن. 29 مانا شۇ يەردە ئېدوم، ئۇنىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق شاھزادىلىرىمۇ، ئۇلار كۆچلۈك بولسىمۇ، قىلىچلانغانلار بىلەن بىللە ياتقۇزۇلىدۇ؛ ئۇلار خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا، ھاڭنا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە ياتىدۇ. 30 مانا شىمالدىكى شاھزادىلەر، ھەممىسى، مانا بارلىق زىدوندىكىلەر، ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە چۈشكەن، گەرچە ئۇز كۈچى بىلەن ۋەھشەت سالغان بولسىمۇ، ئۇلار ھازىر خىجالەتتە قالدى، ئۇلار خەتنە قىلىنمىغان بولۇپ، قىلىچلانغانلار ئارىسىدا يېتىپ، ھاڭنا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە خىجالەتكە قالىدۇ. 31 پىرەئون بۇلارنى كۆرىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇزىنىڭ قىلىچلانغان توپ-توپ ئادەملىرى ئوغرۇلۇق، يەنى ئۇزى ۋە قوشۇنى ئوغرۇلۇق ئۇلاردىن تەسەللى ئالىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەروەردىگار. 32 ـ گەرچە مەن ئۇنىڭ ۋەھشىتىنى تىرىك ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىغا سالدۇرغان بولساممۇ، بىراق ئۇ خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلىدۇ، ـ يەنى پىرەئون ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، ـ دەيدۇ رەب پەروەردىگار.

33 ۋە پەروەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلە رگە سۆز يەتكۈزۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ مەن قىلىچنى مەلۇم بىر زېمىن ئۈستىگە چىقارغىنىمدا، زېمىندىكى خەلق ئۆز ئارىسىدىن بىر ئادەمنى تېپىپ ئۇنى كۆزىتىچى بېكىتسە، ـ 3 ئۇ قىلىچنىڭ زېمىن ئۈستىگە چىققانلىقىنى كۆرۈپ، كاناي چېلىپ خەلقنى ئاگاھلاندۇرسا، 4 كىمدىكىم كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالمىسا، قىلىچ كېلىپ ئۇنى ئېلىپ كەتسە، ئەمدى ئۇنىڭ قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە بولىدۇ. 5 ئۇ كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالمىغان، شۇڭا ئۇنىڭ قېنى ئۆزىگە بولىدۇ؛ ئۇ ئاگاھ ئالغان بولسا، جېنىنى قۇتقۇزغان بولاتتى. 6 بىراق كۆزەتچى قىلىچنىڭ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، كاناي چالماي، خەلقنى ئاگاھلاندۇرمىسا، ئەمدى قىلىچ كېلىپ ئۇلار ئارىسىدىن بىراۋنى ئېلىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۆچۈن مەن كۆزەتچىدىن ھېساب ئالىمەن. 7 ئەمدى، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كۆزەتچى دەپ بېكىتكەنمەن، سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن خەۋەر ئاڭلاپ، ئۇلارغا مەندىن ئاگاھ يەتكۈزسەن. 8 مەن رەزىل ئادەمگە: «ئى رەزىل ئادەم، سەن چوقۇم ئۆلىسەن» دېسەم، ۋە ئۆزۈڭ بۇ رەزىلنى يولدىن ياندۇرۇشقا سۆز قىلماي ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىساڭ، ئۇ رەزىل ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. 9 بىراق سەن رەزىلنى يولدىن يېنىش توغرۇلۇق ئاگاھلاندۇرساڭ، ئۇ يولدىن يانمىسا، ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۆزۈڭ ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن. 10 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر: «بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ۋە گۇناھلىرىمىز بېشىمىزدىدۇر، بىز ئۇلار بىلەن زەئىپلىشىپ كېتىۋاتىمىز؛ ئەمدى بىز قانداقمۇ ھاياتقا ئېرىشىمىز؟» دەيسىلەر. 11 ئۇلارغا سۆزۈمنى يەتكۈزۈپ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەروەردىگار، ـ مەن رەزىل ئادەمنىڭ ئۆلۈمىدىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوقتۇر، پەقەت ئۇلارنى رەزىل يولدىن يېنىپ ھاياتقا ئېرىشسۇن دەيمەن؛ رەزىل يوللىرىڭلاردىن يېنىڭلار، يېنىڭلار! نېمىشقا ئۆلگۈڭلار كېلىدۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟!» ـ دېگىن. 12 ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلە رگە مۇنداق دېگىن: ـ ھەققانىي ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئاسىيلىق قىلغان كۈندە ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ؛ ھەم رەزىل ئادەم بولسا، ئۇ ئۆز رەزىللىكىدىن يانغان كۈندە رەزىللىكىدىن يېقىلمايدۇ؛ ھەققانىي ئادەم گۇناھ سادىر قىلغان كۈندە، ئۇ ئەسلىدىكى ھەققانىيلىقى بىلەن ھاياتىنا ئۆرۈرەمەيدۇ. 13 مەن ھەققانىيغا: «سەن بەرھەق ھاياتقا ئېرىشسەن» دېگىنىمدە، ئۇ ئۆز ھەققانىيلىقىغا تايىنىپ قەبىھلىك سادىر قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭ ھەققانىي ئىشلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمىدۇ؛ ئۇ كىسچە ئۇ ئۆتكۈز ئۆگىن قەبىھلىكى ئۈچۈنلا ئۆلىدۇ. 14 ئەمدى مەن رەزىلگە: «سەن چوقۇم ئۆلىسەن» دېسەم، بىراق ئۇ گۇناھىدىن يېنىپ، كۆز ئالدىمدا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە ـ 15 رەزىل ئادەم قەرز ئۈگە كاپالەتكە ئالغان نەرسىنى قايتۇرۇپ بەرسە، ـ بۇلاڭچىلىقتا ئالغانى قايتۇرۇپ بەرسە ـ قەبىھلىك سادىر قىلماي، ھايات بەلگىلىرىدە ماڭسا ـ ئەمدى ئۇ بەرھەق ھاياتقا ئىگە بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. 16 ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمەيدۇ؛ ئۇ ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگەن ـ ئۇ بەرھەق ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 17 بىراق ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەر: «رەببىنىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەيدۇ؛ ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ يولى بولسا ھەممىگە باراۋەر ئەمەس. 18 ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىكنى سادىر قىلسا، ئۇ ئۆزىگىلا ئۆلىدۇ. 19 رەزىل ئادەم ئۆز رەزىللىكىدىن يېنىپ، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزسە، بۇ ئىشلاردىن ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 20 لېكىن سىلەر: «رەببىنىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەيسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى، مەن ھەرقايسىلارغا ئۆز يوللىرىڭلار بويىچە ئۆستۈرگىلە رگە ھۆكۈم چىقىرىمەن! 21 ۋە شۇنداق بولدىكى، سۈرگۈن بولغان ئون ئىككىنچى يىلى، ئوننىنچى ئايىنىڭ بەشىنچى كۈنىدە، يېروسالېمدىن قاچقان بىرسى ينىمغا كېلىپ: «شەھەر بۆسۈلدى!» ـ دېدى. 22 ئەمدى قاچقان ئادەمنىڭ يېتىپ كېلىشىنىڭ ئالدىنقى ئاخشىمىدا پەروەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قونغاندىكى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىمنى ئېچىپ قويدى؛ ئاغزىم ئېچىلىپ، مەن يەنە گاچا بولمىدىم. 23 ۋە

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **24** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدىكى خارابە جايلاردا تۇرۇۋاتقانلار: «ئىبراھىم پەقەت بىر ئادەم تۇرۇپمۇ بۇ زېمىنغا مىراس بولغاندى؛ بىراق بىز كۆپ ئادەممىز؛ ئەمدى زېمىن بەرىبىر بىزگە تەقدىم قىلىندى» ـ دەپ ئېيتىۋاتىدۇ. **25** شۇڭا ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر گۆشنى قان بىلەن يەيسىلەر، سىلەر تۆز مەبۇدلىرىڭلارنى باش كۆتۈرۈپ ئىزدەيسىلەر، سىلەر قان تۆكۈۋاتىسىلەر، ئەمدى سىلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟ **26** سىلەر قىلىچلىرىڭلارغا تايىنىسىلەر، سىلەر يىرگىنچلىك ئىشلارنى چىقىرىسىلەر، ھەربىرىڭلار تۆز قوشنىسىنىڭ ئايالىغا بۇزۇقچىلىق قىلدۇ. ئەمدى سىلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟».

27 ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، خارابە جايلاردا تۇرۇۋاتقانلار قىلىچلىنىپ يىقىلىدۇ؛ دالادا قالغانىنى ياۋاپى ھايۋانلارنىڭ يەۋېتىشكە تاپشۇرىمەن؛ ئىستىھكاملار ۋە غارلاردا تۇرغانلارمۇ ۋابا كېسىلىدىن تۆلىدۇ. **28** مەن زېمىننى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىمەن؛ ئۇنىڭ كۈچىدىن بولغان پەخىرى يوقىلىدۇ؛ ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ۋەيرانە بولىدۇكى، ئۇلاردىن تۆتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولمايدۇ. **29** ئۇلارنىڭ يۈرگۈزگەن يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن مەن زېمىننى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلغىنىمدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

30 ـ ئەمدى سەن بولساڭ، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۈرتۇڭدىكىلەر ھەردائىم سېنى ئاغزىغا ئېلىپ ۋەيرانىڭ تاملىرىنىڭ يېنىدا ۋە دەرۋازىلاردا سۆزلەپ بىر-بىرىگە ھەم ھەربىرى تۆز قېرىندىشىغا سەن توغرۇلۇق: «قېنى بېرىپ، پەرۋەردىگاردىن نېمە سۆز بار-كىن، ئاڭلاپ كېلەيلى!» ـ دەيدۇ. **31** ئۇلار جاماەتنىڭ سۈپىتىدە يېنىڭغا كېلىپ، مېنىڭ خەلقىمنىڭ سۈپىتىدە ئالدىڭدا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق ئۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ؛ ئۇلار ئاغزى بىلەن ساڭا مۇھەببەت كۆرسىتىدۇ، بىراق كۆڭلى ھارام مەنپەئەتكە تارتىدۇ؛ **32** مانا، سەن ئۇلار ئۈچۈن پەقەت يېقىملىق ئاۋاز بىلەن،سازلىرى ئۈيدان تەڭشىلىپ ئېيتىلغان مۇھەببەت ناخشىسىسەن، خالاس؛ ئۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق ئۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ. **33** ئەمدى بۇنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا (ئۇ بەرھەق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ!) ئۇلار بىر پەيغەمبەرنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ».

34

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ ئىسرائىلنى باققۇچى پادىچىلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگىن: ـ پادىچىلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆزلىرىنلا بېقىۋاتقان ئىسرائىلنىڭ پادىچىرىنىڭ ھالىغا ۋاي! پادىچىلارنىڭ پادىسىنى ئوزۇقلاندۇرۇش كېرەك ئەمەسمۇ؟ **3** سىلەر يېغىنى تۆزۈگۈلار يەيسىلەر، يۇڭىنى تۆزۈگۈلار كىيىسىلەر، بوردالغان ئېسىل مالنى سويۇسىلەر، لېكىن قويلارنى باقمايسىلەر. **4** ئاجىزلارنى كۆچەيتمىدىڭلار، كېسەللەرنى ساقايتمىدىڭلار، زەخمىلەنگەنلەرنى تېڭىپ قويمىدىڭلار، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرۇپ ئەكەلمىدىڭلار، ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ بارمىدىڭلار، ئەكسىچە سىلەر زوراۋانلۇق-زۇلۇمۋاۋلۇق ۋە رەھىمسىزلىك بىلەن ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ كەلگەنسىلەر. **5** ئۇلار پادىچىسىز بولۇپ تارقىلىپ كەتتى؛ ئۇلار تارقىلىپ كېتىپ دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئوزۇقى بولۇپ تارقىلىپ كەتتى. **6** مېنىڭ قويلىرىم بارلىق تاغلار ئارىسىدىن، ھەر يۇقىرى ئېگىزلىك ئۈستىدە تېنەپ كەتتى؛ مېنىڭ قويلىرىم يۈتكۈل يەر يۈزىگە تارقىپ كەتتى، بىراق ئۇلارنى تېپىشقا تىرىشقۇچى يا كى ئىزدىگۈچى يوق ئىدى. **7** شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **8** مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ قويلىرىمنىڭ پادىچىسى بولمىغاچقا، ئۇلار ئۈۋ بولۇپ قالدى، دالادىكى ھەربىر ھايۋانغا ئوزۇقى بولدى؛ چۈنكى مېنىڭ پادىچىلىرىم تۆز پادامنى ئىزدىمەيدۇ، ئۇلار پەقەت ئۆزلىرىنى باقىدۇ، مېنىڭ قويلىرىمنى باقمايدۇ. **9** ـ شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! **10** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن پادىچىلارغا قارشىمەن؛ مەن تۆز قويلىرىمنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالىمەن، ۋە ئۇلارنى پادىنى بېقىشتىن توختىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پادىچىلار ئۆزلىرىنىمۇ باقمايدۇ؛ ۋە مەن قويلىرىمنى ئۇلارغا يەنە ئوزۇق بولمىسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن قۇتۇلدۇرىمەن. **11** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆزۈم ئۆز قويلىرىمنى ئىزدەپ ئۇلارنىڭ ھالىنى سورايمەن؛ **12** پادىچى ئۆزىنىڭ قويلىرى تارىسىدا، تاراپ كەتكەن قويلارنى تېپىپ باققاندەك، مەنمۇ قويلىرىمنى ئىزدەپ باقمەن؛ ئۇلار بۇلۇتلۇق قاراڭغۇ كۈندە تارىلىپ كەتكەن ھەربىر جايلاردىن مەن ئۇلارنى قۇتۇلدۇرىمەن. **13** مەن ئۇلارنى خەلقلەردىن ئېچىكتۈرىمەن، ئۇلارنى مەملىكەتلەردىن يىغىمەن، ئۆز زېمىنىغا ئاپىرىمەن؛ مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، ئېرىق-ئۈستە كۆمۈر بويىدا ۋە زېمىنىدىكى بارلىق تۇرالغۇ جايلاردا باقمەن؛ **14** مەن ئۇلارنى ئېسىل چىمەنزاردا باقمەن؛ ئىسرائىل تاغلىرى ئۇلارنىڭ يايلىقى بولىدۇ؛ ئۇلار شۇ يەردە ئۆبدان يايلاقتا ياتىدۇ؛ ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، مۇنبەت چىمەنزاردا ئوزۇقلىنىدۇ. **15** مەن ئۆزۈم ئۆز پادامنى باقمەن، ئۇلارنى ياتقۇزىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** ـ مەن يولدىن تېنەپ كەتكەنلەرنى ئىزدەيمەن، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرىمەن؛ زەخمىلەنگەنلەرنى تېڭىپ قويمەن، ئاجىزلارنى كۈچەيتىمەن؛ بىراق سەمرىگەنلەر ۋە كۈچلۈكلەرنى يوقىتىمەن، پادامنى ئادالەت بىلەن باقمەن. **17** ئەمدى سىلە رگە كەلسەم، ئى مېنىڭ پادام، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قوي ۋە قوي تارىسىدا، قوچقارلار ۋە تېكىلەر تارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **18** ئەمدى سىلەرنىڭ ياخشى چىمەنزارنى يېگىنىڭلار ئازلىق قىلىپ، چىمەندىكى قالغان ئوت-چۆپلەرنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن چەيلۈپتىشىڭلار كېرەكمۇ؟ سىلەر سۈپىسۈزۈك سۈلاردىن ئىچكەندىن كېيىن، قالغىنىنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن لېيىتۈپتىشىڭلار كېرەكمۇ؟ **19** شۇڭا مېنىڭ قويلىرىمنا سىلەرنىڭ ئاياغلىرىڭلار چەيلىۋەتكەنىنى يېيىشتىن، ئاياغلىرىڭلار دەسسەپ لېيىتۈپتىكەنىنى ئىچىشتىن باشقا ئامال يوق. **20** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن، مەن ئۆزۈم سەمرىگەن قويلار ۋە ئورۇق قويلار تارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **21** چۈنكى سىلەر مۇرە-يانپاشلىرىڭلار بىلەن ئىتتىرىپ، مۈڭگۈزلىرىڭلار بىلەن ئۇلارنى ئەرەپ-تەرەپكە تارقىتىۋەتكۈچە ئۈسىسىلەر، **22** ـ مەن ئۇلارنى يەنە ئۈۋ ئوبيېكتى بولمىسۇن دەپ ئۆز پادامنى قۇتقۇزىمەن؛ ۋە مەن قوي ۋە قوي تارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **23** مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پادىچىنى تىكلەيمەن، ئۆ ئۇلارنى باقىدۇ؛ ئۇ بولسا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت؛ ئۇ ئۇلارنى بېقىپ، ئۇلارغا پادىچى بولىدۇ؛ **24** ۋە مەنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلار تارىسىدا ئەمىر بولىدۇ؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. **25** مەن ئۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان ئەھدىنى تۈزۈپ، يىرتقۇچ ھايۋانلارنى زېمىندىن ئۆچۈرتىمەن؛ ئۇلار بىخەتەر بولۇپ جاڭگالدا ئۇيىقىدۇ؛ ئورمانلىقلاردا قونۇپ ئۇخلايدۇ. **26** مەن ئۇلارنى ھەم ئېگىزلىكىم ئەتراپىدىكى جايلارنى بەركەتلىك قىلىمەن؛ يامغۇر-يېغىنلارنى تۆز پەسلىدە ياغدۇرىمەن؛ بۇلار بەركەتلىك يامغۇرلار بولىدۇ. **27** دالادىكى دەرەخلەر مېۋىلىرىنى، ئېرىق ئۈندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ؛ ئۇلار تۆز زېمىنىدا بىخەتەر ئولتۇرىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ يوغۇنتۇرۇق-ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، ئۇلارنى قۇلۇققا تۇتقانلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرغىنىمدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **28** ئۇلار يەنە ئەللە رگە ئۈۋ بولمايدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار يەنە ئۇلارنى يەۋەتمەيدۇ؛ ئۇلار بىخەتەر ئولتۇرىدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقاتمايدۇ. **29** مەن ئۇلار ئۈچۈن داڭقى چىققان ئالاھىدە بىر بوستانلىق جايىنى تەمىنلەيمەن؛ ئۇلار قايتىدىن زېمىندا ئاچارچىلىقتا يىگەپ قالمايدۇ، يا كى قايتىدىن ئەللەرنىڭ مازاق ئوبيېكتى بولمايدۇ. **30** ئاندىن ئۇلار مەنكى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولىدىغانلىقىمنى ۋە ئۆزلىرىنىڭ، يەنى ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنىڭ خەلقىم بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **31** ـ ئەمدى سىلەر بولساڭلار، ئى مېنىڭ قويلىرىم، مېنىڭ چىمەنزارىمدىكى قويلىرىم، ئىنسانلاردۇرسىلەر، خالاس؛ مەن بولسام سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

35

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى سېئىر تېغىغا قارىتىپ، بېشارەت بېرىپ ئۇنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، ئى سېئىر تېغى، مەن ساڭا قارشىمەن؛ مەن قولۇمنى ئۈستۈڭگە ئۇزارتىپ، سېنى بىر ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىمەن. **4** مەن شەھەرلىرىڭنى خارابە قىلىۋېتىمەن، ۋە سەن ۋەيرانە بولىسەن؛ ئاندىن سەن مېنىڭ

پەروەردگار ئەگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 5 چۈنكى سەن مەڭگۈ ئۆچەمنلىك ساقلاپ كەلگەنسەن، ئىسرائىللارنىڭ يېشىغا كۆلەپەت چۈشكەن كۈندە، قەبىلىكنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، ئۇلارنى قىلىچ كۆچىگە تاپشۇرۇپ بە رگەنلىكىڭ تۆپەيلىدىن، 6 شۇڭا مەن ھايىتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەروەردگار، ـ مەن ساڭا قان تۆكۈلۈشنى بېكىتتىم، قان سېنى قوغلايدۇ. سەن قان تۆكۈشتىن نەپرەتلەنمىگەنلىكىڭ تۆپەيلىدىن، ئەمدى قان سېنى قوغلاپ يۈرىدۇ. 7 مەن سېئىر تېغىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىن يىسىپ تۆتكۈچى ھەم ئۇنىڭغا قايتقۇچىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن. 8 مەن ئۇنىڭ تاغلىرىنى ئۆلتۈرۈلگەنلىرى بىلەن تولدۇرىمەن؛ سېنىڭ ئېگىزلىكلىرىڭدە، سېنىڭ جىلغىلىرىڭدا، سېنىڭ بارلىق جىرالىرىڭدا قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىقىلىدۇ. 9 مەن سېنى مەڭگۈ ۋەيرانە قىلىمەن؛ سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئادەمزاتسىز بولىدۇ؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەروەردگار ئەگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 ـ چۈنكى سەن: «بۇ ئىككى ئەل، ئىككى مەملىكەت مېنىڭكى بولىدۇ، بىز ئۇلارغا ئىگە بولىمىز» دېگىنىڭ تۆپەيلىدىن ـ گەرچە مەن پەروەردگار شۇ يەردە بولغان بولساممۇ ـ، 11 ئەمدى مەن ھايىتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەروەردگار، ـ مەن سېنىڭ نەپرىتىڭدىن چىققان ئاچچىقىڭ ۋەيچە ۋە ھەسىتىڭ ۋەيچە ساڭا مۇئامىلە قىلىمەن؛ مەن ئۇستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىشىم بىلەن، مەن ئۇلار تارىسىدا ئۆزۈمنى كۆرسىتىمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىسرائىل تاغلىرىغا قاراپ: «ئۇلار ۋەيران بولدى، ئۇلار بە رگە يەم بولۇشقا تەقدىم قىلىندى» دېگەن بارلىق ھاقارەتلىرىڭنى مەن پەروەردگارنىڭ ئاڭلىغىنىمنى سەنلەر تونۇپ يېتىسىلەر. 13 ئۇنىڭ ئۇستىگە ئاغزىڭلاردا سىلەر ماڭا قارشى چىقىپ ئۆز ۋۇجۇدلارنى چوڭ كۆرسىتىپ، ماڭا كۆپۈرلۈق قىلغان سۆز ۋۇجۇدلىرىنى كۆپەيتكەنسىلەر، مەن ئۇلارنى ئاڭلىدىم. 14 شۇڭا رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ پۈتكۈل يەر يۈزى شادلىنىپ كەتكىنىدە، مەن سېنى ۋەيرانە قىلىمەن. 15 ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مىراسى ۋەيران قىلىنغاندا بۇنىڭدىن سەن شادلانغىنىڭدەك، مەنمۇ ساڭا شۇنداق قىلىمەن؛ سەئىر، ئى سېئىر تېغى ۋە بارلىق ئېدوم ـ سىلەرنىڭ بارلىقىڭلار ۋەيرانە بولىدۇ؛ ۋە [ئېدومىيلار] مېنىڭ پەروەردگار ئەگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

36

ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل تاغلىرىغا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ ئىسرائىل تاغلىرى، پەروەردگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ 2 رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ دۈشمەننىڭ سىلە رگە قاراپ: «ۋاھ! مەڭگۈ يۇقىرى جايلار بە زگە تەئەللۇق بولدى!» دېگىنى تۆپەيلىدىن، 3 شۇڭا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بەرھەق، چۈنكى ئۇلار سىلەرنى ۋەيرانە قىلىپ، ئەللەردىن قالغانلىرىغا تەۋە قىلىشقا ھەريانىدىن سىلەرنى ئە رگەنلىكى تۆپەيلىدىن، ۋە سىلەر ئەللەر تارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تۆھمەت ئوبيېكتى بولۇپ قالغانلىقىڭلاردىن، 4 ئەمدى شۇڭا، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، رەب پەروەردگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ رەب پەروەردگار ئەللەردىن قالغانلىرىغا ئۇلجا ھەم مازاق ئوبيېكتى بولۇپ قالغان تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا، ۋەيران بولغان خارابىلەر ۋە تاشلۇۋېتىلگەن شەھەرلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ 5 شۇڭا رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ خۇشال بولۇشۇپ قەلبىدىكى پۈتۈن تۆچمەنلىكى بىلەن مېنىڭ زېمىنىمنى ئۆزلىرىگە تەئەللۇق بولۇشقا بېكىتىپ، ئۇنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋالايلى دېگەن ئەللەردىن قالغانلىرىغا ۋە ئېدومدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە بەرھەق، مەن [ئۆز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن چىققان ئاچچىق ئوتىدا سۆز قىلدىم: ـ 6 ئىسرائىل زېمىنى توغرۇلۇق بېشارەت بېرىپ، تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز [خەلقىمگە بولغان] قىزغىنلىقىمدىن قەھرىم بىلەن سۆز قىلدىم ـ چۈنكى سىلەر ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى يېگەنسىلەر. 7 ـ شۇڭا رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ شۇنداق قەسەم ئىچكەنكى، بەرھەق، ئەتراپىڭلاردىكى ئەللەر ئۆزىنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئۆزى ئىشتىدۇ. 8 لېكىن سىلەر، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، شاخلىنىسىلەر، خەلقىم ئىسرائىلغا مېۋە بېرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇلار پات ئاردا قايتىپ كېلىدۇ. 9 چۈنكى مانا، مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىدۇرمەن؛ مەن سىلە رگە قارايمەن، سىلەر يۇمشىتىلىسىلەر ھەم تېرىلىسىلەر. 10 ۋە مەن ئۇستۈڭگە ئادەملەرنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، ئۇلارنىڭ بارلىقىنى كۆپەيتىمەن؛ شەھەرلەر ئاھالىلىك بولىدۇ، خارابىلەر قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. 11 مەن ئۇستۈڭگە ئادەم ھەم ھايۋانلارنى كۆپەيتىمەن، ئۇلار ئاۋۇپ تەسىل كۆرىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا زامانلاردىكىدەك سىلەرنى ئولتۇراقلىق قىلىمەن؛ بەرھەق، ھالىڭلارنى ئەسلىدىكىدىن ئەۋزەل قىلىمەن؛ سىلەر مېنىڭ پەروەردگار ئەگەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 12 مەن ئۇستۈڭگە رگە ئادەملەرنى، يەنى خەلقىم ئىسرائىلنى ماڭدۇرىمەن؛ ئۇلار سىلە رگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، سىلەر ئۇلارنىڭ مىراسى بولىسىلەر؛ سىلەر يەنە ئۇلارنى بالىلىرىدىن جۇدا قىلمايسىلەر. 13 رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئۇلارنىڭ سىلە رگە: «سىلەر ئادەملەرنى يەيسىلەر، ئۆز ئېلىڭلارنى بالىلارىدىن جۇدا قىلغانسىلەر!» دېگىنى تۆپەيلىدىن، 14 ئەمدى سىلەر يەنە ئادەملەرنى يېمەيسىلەر، ئۆز ئېلىڭلارنى بالىلىرىدىن يەنە جۇدا قىلمايسىلەر، دەيدۇ رەب پەروەردگار. 15 ـ مەن سىلە رگە يەنە ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئاڭلاتقۇزمايمەن؛ سىلەر ئەللەرنىڭ تاپا-تەنسىنى يەنە كۆتۈرمەيسىلەر، سىلەر ئۆز ئېلىڭلارنى قايتىدىن يېقتىمايسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەروەردگار. 16 پەروەردگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 17 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى ئۆز زېمىندا ئۆزغان چاغلاردا، ئۇلار ئۆز يولى ھەم قىلمىشلىرى بىلەن ئۆنى بۇلغىغان؛ مېنىڭ ئالدىمدا ئۇلارنىڭ يولى ئاي كىر رگەن ئايالنىڭ ناپاكلىقىغا ئوخشاش. 18 شۇڭا زېمىنغا تۆككەن قان ئۈچۈن، زېمىنى مەبۇدلىرى بىلەن بۇلغىغانلىقى ئۈچۈن، مەن قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۆكتۈم؛ 19 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتتىم، ئۇلار مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىلىپ كەتتى؛ مەن ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرى ۋەيچە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردىم. 20 ئۇلار باردىغان ھەرقايسى ئەللە رگە كەلگەندە، ئۇلار توغرىسىدا: «ۋۇلار پەروەردگارنىڭ خەلقى، بىراق ئۇلار ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن چىققان!» ـ دېيىلگەندە، ئۇلار يەنىلا مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى بۇلغىغان؛ 21 بىراق مەن ئىسرائىل جەمەتى بارغان ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا بۇلغىغان پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن كۆڭۈل بۆلدۈم. 22 شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بۇ ئىشنى سىلەرنى دەپ ئەمەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى، بەلكى سىلەر بارغان ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا سىلەر بۇلغىغان ئۆز پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن قىلىمەن. 23 مەن ئەللەر ئارىسىدا بۇلغانغان، ئۆزۈمنىڭ ۋىيۇك نامىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ نامىمنى دەل سىلەر ئۇلار ئارىسىدا بۇلغىغان؛ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەن ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا پاك-مۇقەددەس كۆرسەتكىنىمدە، ئەللەر مېنىڭ پەروەردگار ئەگەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەروەردگار. 24 مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يىغىپ، سىلەرنى ئۆز زېمىنىڭلارغا قايتۇرىمەن. 25 ـ مەن سۈپىزۇلۇك سۇنى ئۈستۈڭلارغا چاچىمەن، بۇنىڭ بىلەن سىلەر پاك بولىسىلەر. سىلەرنى ھەممە پاسكىنىلىقىڭلاردىن ۋە بۇتلىرىڭلاردىن پاكلايمەن. 26 مەن سىلە رگە يېڭى قەلب بېرىمەن، ئىچىڭلارغا يېڭى بىر روھ سالىمەن؛ تېنىڭلاردىكى تاش يۈرە كنى ئېلىپ تاشلاپ، مېھرلىك بىر قەلبنى ئاتا قىلىمەن. 27 مېنىڭ روھىمنى ئىچىڭلارغا كىرگۈزۈپ، سىلەرنى ئەمر-پەرمانلىرىم ۋەيچە ماڭغۇزىمەن، ھۆكۈملىرىمنى تۇتقۇزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا ئەمەل قىلىسىلەر، 28 سىلەر مەن ئاتاناۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىنا ياشايسىلەر، مېنىڭ قوۋمىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. 29 مەن سىلەرنى بارلىق پاسكىنچىلىكتىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن بۇغدايىنى ئاۋۇن بولۇشقا ۋىيرۇيمەن؛ ئۈستۈڭگە رگە ھېچ ئاچارچىلىقنى قويمايمەن؛ 30 مەن دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى ۋە ئېتىزدىكى مەھسۇلاتلارنى ئاۋۇتمەنكى، سىلەر ئاچارچىلىق تۈپەيلىدىن ئەللەر ئارىسىدا شەرمەندە بولمايسىلەر. 31 سىلەر رەزىل يوللىرىڭلار ۋە ناچار قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلەپ، قەبىلىكىڭلار ۋە يەرگىنچلىك قىلغانلىرىڭلار ئۈچۈن ئۆز-ئۆزۈڭلاردىن يەرگىنىسىلەر. 32 سىلە رگە مەلۇم بولسۇنكى، بۇ ئىشنى قىلىشىم سىلەر ئۈچۈن ئەمەس ، ـ دەيدۇ رەب پەروەردگار، ـ ئۆز يوللىرىڭلار ئۈچۈن خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولۇڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى. 33 ـ رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قەبىلىكىڭلاردىن پاكلىغان كۈندە، مەن شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىمەن، خارابە قالغان

جایلارمۇ قایتىدىن قۇرۇلدۇ. 34 ۋەيران قىلىنغان زېمىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان ھەربىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ۋەيرانە كۆرۈنسىمۇ، ئۇ قايتىدىن تېرىلدۇ. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بۇ ۋەيران قىلىنغان زېمىن خۇددى ئېدەم باغچىسىدەك بولدى؛ خارابە، ۋەيران قىلىنغان شەھەرلەر ھازىر مۇستەھكەملەندى، ئاھالىلىك بولدى» ـ دەيدۇ. 36 ۋە ئەتراپىدا قالغان ئەللەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇزۇلغان جايلارنى قۇرغۇچى ھەم ۋەيرانە قىلىنغان يەرلەرنى قايتىدىن تېرىغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، بۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. 37 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەنىلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنىڭ بۇ ئىشلارنى تىلەيدىغان دۇئا-تىلاۋەتلىرىگە ئىجابەت قىلغۇچى بولىمەن، مەن قوي پادىسىدەك ئۇلارنىڭ ئادەملىرىنى ئاۋۇتىمەن؛ 38 مۇقەددەس دەپ ئېيلىغان قۇربانلىق قوي پادىسىدەك، بېكىتىلگەن ھېيت-بايرامىلىرىغا بېغىشلانغان قوي پادىسى يېرۇسالېمغا تولدۇرۇلغاندەك، خارابە بولغان شەھەرلەر قايتىدىن ئادەم پادىلىرى بىلەن تولدۇرۇلدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

37

پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا قوندى، پەرۋەردىگار مېنى روھى بىلەن كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئۆرىنىزدى؛ ئۇ يەر سۆڭەك كەلە رگە تولدى. 2 ئۇ مېنى سۆڭەك كەلەر گە ئەتراپىدىن ۋۇياق-ۋۇياقتا ئوتكۈزدى؛ مانا، بۇ ئوچۇق جىلغىدا [سۆڭەك كەلەر] ئىنتايىن نۇرغۇن ئىدى؛ ۋە مانا، ئۇلار ئىنتايىن قۇرۇپ كەتكەنىدى. 3 ئۇ مەندىن: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەك كەلەر قايتىدىن ياشىنامدۇ؟ ـ دەپ سوردى. مەن: ـ ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن بىلىسەن، ـ دېدىم. 4 ئۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەك كەلەر ئۈستىگە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: «ئى قۇرۇق سۆڭەك كەلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! 5 رەب پەرۋەردىگار بۇ سۆڭەك كەلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سىلە رگە بىر روھ-نەپەس كىرگۈزىمەن، ۋە سىلەر ھايات بولىسىلەر. 6 مەن ئۈستۈڭلە رگە پەي-سىنىرلەرنى سالىمەن، سىلەرنى تېرە بىلەن يايمەن، سىلە رگە روھ-نەپەس كىرگۈزىمەن؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر». 7 شۇڭا مەن ۋەيرۇلغىنى يېنچە بېشارەت بەردىم؛ مەن بېشارەت بېرىشىمگە، بىر شاۋقۇن كۆتۈرۈلدى، مانا جالاق-جۇلاق بىر ئاۋاز ئاڭلاندى، سۆڭەك كەلەر جېپىسلىشىپ، بىر-بىرىگە قوشۇلدى. 8 مەن كۆردۇم، مانا، پەي-سىنىرلەر ۋە ئەت ئۈلارنىڭ ئۈستىگە كېلىپ ئۈلارنى قاپلىدى، بىراق ئۈلاردا ھېچ روھ-نەپەس بولمىدى. 9 ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، روھ-نەپەسكە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: تۆت تەرەپتىن شامال كەلگەيسىلەر، ئى روھ-نەپەس، ۋە مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەر تىرىلسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پۈۋلە كلەر» ـ دېدى. 10 شۇڭا مەن ۋەيرۇلغاندەك بېشارەت بېرىۋىدىم، روھ-نەپەس ئۇلارغا كىردى-دە، ئۇلار ھايات بولۇپ تىك تۇردى ـ ۋەيۋك بىر قوشۇنغا ئايلاندى. 11 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەك كەلەر بولسا ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن جەمەتىدۇر. مانا، ئۇلار: «بىزنىڭ سۆڭەك كەلىرىمىز قۇرۇپ كەتتى، ئۈمىدىمىز ئۈزۈلدى، بىز تۈگەشتۇق!» ـ دەيدۇ. 12 شۇڭا بېشارەت بېرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن گۈرۈكلەرنى ئېچىپ، سىلەرنى گۈرۈكلەردىن چىقىرىمەن، ئى مېنىڭ خەلقىم، سىلەرنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئېلىپ كىرىمەن؛ 13 مەن گۈرۈكلەرنى ئاچقىنىمدا، سىلەرنى گۈرۈكلەردىن چىقارغىنىمدا، ئى مېنىڭ خەلقىم، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 14 ۋە مەن ئۆز روھىمنى سىلە رگە كىرگۈزىمەن، سىلەر ھايات بولىسىلەر؛ ۋە مەن سىلەرنى ئۆز زېمىنىڭلاردا تۇرغۇزىمەن؛ سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنى شۇنداق سۆزىنى قىلىپ، شۇنى ئادا قىلدى، دەپ بىلىپ يېتىسىلەر». 15 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 16 ئى ئىنسان ئوغلى، بىر تاياقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان ئىسرائىللار ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ يەنە بىر تاياقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «ئەفرائىم ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ 17 ۋە ئۇلارنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ قوي؛ ئۇلار قول ئۇڭدا بىر بولسۇن. 18 خەلقىمىدىكىلەر سەندىن: «بۇ ئىشلار بىلەن نېمىنى چۈشەندۈرمەكچى بەرگە دەپ بەرمەمسەن؟» دەپ سورىسا، 19 ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئەفرائىمنىڭ ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ قولى ئۈتتۈقان يۈسۈپنىڭ تايىقىنى ئېلىپ، ئۇنى يەھۇدانىڭ تايىقىغا قوشۇپ ئۇلاپ، ئۇلارنى بىرلا تاياق قىلىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ قولۇمدا بىر تاياق بولىدۇ. 20 سەن يازغان تاياقلارنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا قولا ئۇڭدا ئۈتۈپ ئۇلارغا شۇنداق دېگىن: ـ 21 «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئىسرائىل بالىلىرىنى بارغان ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، ئۇلارنى ھەرياندىن يىغىپ ئۆز زېمىنىغا ئېيىكلىمەن. 22 مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىدە بىر ئەل قىلىمەن؛ بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلار قايتىدىن ئىككى ئەل بولمايدۇ، يا كى قايتىدىن ئىككى پادىشاھلىققا ھېچ بۇلۇنمەيدۇ. 23 ئۇلار ئۆزلىرىنى قايتىدىن ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى، لەنەتلىك ئىشلىرى يا كى تاسىيلىقلىرىنىڭ ھېچقايىسىسى بىلەن ھېچ بۇلغىمايدۇ؛ مەن ئۇلارنى گۈناھ ئوتكۈز زگەن ئولتۇراقلاشقان جايلىرىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى پاكلاندۇرىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 24 ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارغا پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسنىڭ بىرلا پادىچىسى بولىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە مېڭىپ، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى ئۈتۈپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. 25 ئۇلار مېنىڭ قۇلۇم ياقۇپقا تەقدىم قىلغان، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئۈرۈپ كەلگەن زېمىندا ئولىرىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭدا ئولىرىدۇ ـ ئۇلار، ئۇلارنىڭ بالىلىرى، ۋە بالىلارنىڭ بالىلىرى مەڭگۈ ئولىرىدۇ ـ مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارنىڭ شاھزادىسى بولىدۇ. 26 مەن ئۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان بىر ئەھدە ئۈزىمىز؛ بۇ ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنى جايىدا ماكانلاشتۇرۇپ ئاۋۇتىمەن؛ ۋە مېنىڭ مۇقەددەس جايىنى ئۇلار ئارىسىغا مەڭگۈ ئۈگە تىكلەيمەن. 27 مېنىڭ ئۈرالغۇ جايىم ئۇلاردا بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 28 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس جايىم ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈ ئۈگە تىكلەنگەندە، ئەمدى ئەللەر ئۈزۈمۈ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

38

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى ماگوگ زېمىنىدىكى روش، مەشەك ۋە ئۈبالنىڭ ئەمىرى گوگقا قارىتىپ ئۈنى ئەينىلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مانا، ئى گوگ، ـ روش، مەشەك ۋە ئۈبالنىڭ ئەمىرى، مەن ساڭا قارشىمەن؛ 4 مەن سېنى ئارقىڭغا يانداۋۇرۇپ، ئېڭىكىڭگە ئىلمە كەلەرنى سېلىپ، سەن ۋە پۈتۈن قوشۇنۇڭنى ـ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، ھەممىسى تولۇق قوراللانغان، سىپار-قالقانلارنى كۆتۈز رگەن، قىلىچ تۇتقان توپ-توپ كىشىلەرنى جەڭگە چىقىرىمەن؛ 5 پارس، ئېفىۋپىيە ۋە پۇت، ھەممىسى قالقان-دۇبۇلغا بىلەن قوراللىنىدۇ 6 ـ گومېر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، شىمالنىڭ ئەڭ ئەقىردىن كەلگەن تورگاماھ جەمەتى ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، بۇ كۆپ ئەللەر ساڭا ھەمراھ بولۇپ بىللە بولىدۇ. 7 ئۆز ئۇڭىنى تەييارلا، سەن ۋە ساڭا يىغىلغان بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىڭ تەييارلانغان پېتىدا بول، سەن ئۇلارغا نازارەچىلىك قىلىسەن. 8 كۆپ كۈنلەردىن كېيىن سەن [جەڭگە] چاقىرىلىسەن، سەن ئاخىرقى يىللاردا قىلىچتىن قۇتقۇزۇلغان، كۆپ ئەللەردىن يىغىلغان خەلقىنىڭ زېمىنىغا، يەنى ئۈزۈندىن بېرى ۋەيران قىلىنىپ كەلگەن ئىسرائىل تاغلىرىغا ھۇجۇم قىلىسەن؛ ئۇنىڭ خەلقى ئەللەردىن يىغىلغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئامان-ئېسەن ئۈرۈپ يۈرىدۇ؛ 9 سەن، بارلىق توپ ئادەملىرىڭ ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر بىلەن بىللە ئالغا يېسىپ، بوران-چاپقۇنىدەك كېلىسەن؛ سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك بولىسەن». 10 ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ ئۈكى، كۆڭلۈڭگە باشقىچە خىياللار كىرىپ، سەن رەزىل ھىيلە-نەيرەڭنى ئويلاپ چىقىسەن؛ 11 سەن: «مەن سېپىلسىز يېزا- كەنتلەر جايلاشقان زېمىنغا يېسىپ كىرىمەن؛ مەن ئامان-ئېسەن ئۈرۈۋاتقان بىر خەلققە يېقىنلىشىمەن ـ ئۇلارنىڭ ھەممىسى سېپىلسىز، تاقاقسىز ۋە دەرۋازىسىز ئۈرۈۋاتىدۇ»، دەيسەن، ـ 12 «شۇنىڭ بىلەن ئولجىلارنى ئېلىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىمەن؛ قولۇمنى ئەسلىدە ۋەيران بولۇپ ئەدىلىكتە ماكانلىق بولغان جايلارغا، ئەللەردىن يىغىلغان، مال-دۇنياغا ئىگە بولغان، دۇنيانىڭ كىندىكىدە ياشاۋاتقان خەلققە قارشى قىلىمەن». 13 شۇ تاپتا شېبا،

دىدان، تارىششتىكى سودىگەرلەر بارلىق ياش شىرلىرى بىلەن سەندىن: «سەن ئولجا ئېلىشقا كەلدىڭمۇ؟ سەن توپ-توپ تاده‌ملىرىڭنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدۇڭ، ـ تالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ كېتىشكە، مال-دۇنيانى ئېلىپ كېتىشكە، زور بىر ئولجىغا ئېرىشۈېلىشقا يىغدىڭمۇ؟»ـ دەپ سورايدۇ. **14** شۇڭا بېشارەت بەرگىن، ئى ئىنسان ئوغلى، گوگقا شۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىل ئامان-ئېسەن بولىدىغان كۈنىنى، سەن بىلىپ يەتمەمسەن؟ **15** سەن تۆز جايىڭدىن، يەنى شىمالنىڭ ئەڭ چەت جايىدىن چىقىسەن، سەن ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر، ھەممىسى ئاتلىق بولۇپ، توپ-توپ تاده‌ملەر، چوڭ قوشۇن بولىسەن. **16** سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك خەلقىم ئىسرائىلغا قارشى چىقىسەن ـ بۇ ئاخىرقى زامانلاردا بولىدۇ ـ مەن سېنى تۆز زېمىنىمغا قارشىلىشىشقا چىقىرىمەن، شۇنداق قىلىپ مەن سەن ئارقىلىق، ئى گوگ، ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكەندە، ئۇلار مېنى تونۇيدۇ». **17** ـ رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مەن قەدىمكى زامانلاردا قۇللىرىم بولغان ئىسرائىلدىكى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق بېشارەت قىلغان بىرسى سەن ئەمەسمۇ؟ ئۇلار شۇ كۈنلەردە، شۇنداقلا كۆپ يىللاردىن بېرى، مېنىڭ سېنى خەلقىمگە قارشىلىشىشقا چىقىرىدىغانلىقىم توغرۇلۇق بېشارەت بەرگەن ئەمەسمۇ؟ **18** ۋە شۇ كۈنى، يەنى گوگ ئىسرائىل زېمىنىغا قارشى چىققان كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ غەزىپىم بىلەن مېنىڭ قەھرىم تۇرلەپ چىقىدۇ. **19** مېنىڭ [تۆز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن، غەزەپ بىلەن شۇنداق سۆز قىلغانىمدىكى، ئىسرائىل زېمىندا زور يەر تەۋرەش بولىدۇ، **20** شۇنىڭ بىلەن دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دالادىكى ھايۋانلار، يەر يۈزىدىكى ئۆملىگۈچى ھايۋانلار ۋە يەر يۈزىدە تۇرغان بارلىق ئىنسانلار مېنىڭ يۈزۈم ئالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ، تاغلار تۇرۇلۇپ، تىك يارلار غۇلاپ كېتىدۇ، بارلىق تاملار يەرگە تۇرۇلۇپ چۈشىدۇ. **21** مەن بارلىق تاغلىرىمدا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشقا بىر قىلىچ چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ ھەربىرسىنىڭ قىلىچى ئۆز قېرىندىشىگە قارشى چىقىدۇ. **22** مەن ۋابا كېسىلى ۋە قان ئۆكۈش بىلەن ئۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاشقا كىرىشىمەن، مەن ئۇنىڭغا، ئۇنىڭ قوشۇنلىرى ئۈستىگە، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر ئۈستىگە دەھشەتلىك يامغۇر، زور مۆلدۈر تاشلىرى، ئوت ۋە گۆنگۈرت ياغدۇرىمەن؛ **23** مەن ئۆزۈمنى ئۇلۇغلاپ، ئۆزۈمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ ۋە نۇرغۇن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا نامايان بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

39 «ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گوگنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى گوگ، ـ روش، مەشەك ۋە ۋېالنىڭ ئەمىرى، مەن ساڭا قارشىمەن، **2** مەن سېنى ئارقىڭغا ياندۇرۇپ، يېتىكلەپ، سېنى شىمالنىڭ ئەڭ قېرىدىن چىقىرىمەن، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە تاجاۋۇز قىلدۇرىمەن؛ **3** مەن ئوقيايىڭنى سول قوۋ ئۇڭدىن ئۇرۇپ تاشلىغۇزۇپ،سەن، ئوقلىرىڭنى ئوڭ قوۋ ئۇڭدىن چۈشۈرۈۋېتىمەن؛ **4** سەن ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىگە يېقىلىسەن؛ سەن ۋە سېنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىڭ، ساڭا ھەمراھ بولغان ئەللەر يېقىلىسىلەر؛ مەن سېنى بارلىق يىرتقۇچ ئۇچار-قاناتلارغا گۆش، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئوۋ بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. **5** سەن دالادا يېقىلىسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **6** مەن ماگوگ ئۈستىگە ۋە دېڭىز بويىدا ئامان-ئېسەن تۇرغانلارغا ئوت ياغدۇرىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **7** مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى خەلقىم ئىسرائىل ئارىسىدا تونۇتىمەن؛ پاك-مۇقەددەس نامىمنىڭ قايتىدىن بۇلغىنىشقا قەتئىي يول قويمايمەن؛ ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدا تۇرغان مۇقەددەس بولغۇچىسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **8** مانا، ئۇ كېلىدۇ! بۇ ئىشلار چوقۇم بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بۇ دەل مەن ئېيتقان كۈنىدۇر. **9** ئىسرائىل شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار چىقىپ قوراللارنى، جۈملىدىن سپىر-قالقانلار، ئوقيالار، توقماقلار ۋە نەيزىلەرنى كويدۇرۇپ ئوت قالايدۇ ـ ئۇلار بۇلار بىلەن يەتتە يىل ئوت قالايدۇ. **10** دالادىن ھېچ ئوتۇن ئېلىنمايدۇ، ئورمانلاردىن ھېچ ياغاچ كېسىلمەيدۇ، چۈنكى ئۇلار قوراللارنى ئوت قالاشقا ئىشلىتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىدىن ئولجا ئۆتقانلارنى ئولجا ئۆتىدۇ، ئۆزلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **11** ۋە شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىل زېمىنىدىن، يەنى دېڭىزنىڭ شەرقىي قىرىغىدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ جلغىسىدىن گوگقا بىر يەرلىك بولۇشى ئۈچۈن بىر ئورۇننى بېرىمەن، بۇ يەرلىك بولسا ئۆتكۈچىلەرنىڭ يولىنى توسىدۇ، ئۇلار شۇ يەردە گوگ ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ تاده‌ملىرىنى كۆمىدۇ، ئۇ «ھامون-گوگ جلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. **12** ئىسرائىل جەمەتى زېمىنىنى ھالال قىلىش ئۈچۈن، ئۇلارنى يەتتە ئاي كۆمىدۇ؛ **13** زېمىندىكى بارلىق خەلق ئۇلارنى يەرلىككە قويىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈم ئۇلۇغلانغان مۇشۇ كۈنىدە بۇ ئىش ئۇلارغا شەرەپ بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **14** ئۇلار بىرنەچچە تاده‌مىنى زېمىننى داۋاملىق ئارىلاپ، تاجاۋۇزچىلارنىڭ زېمىن يۈزىدە قالغان جەسەتلىرىنى كۆمۈشتەك ئالاھىدە ئىشنى قىلىش ئۈچۈن ئايرىيدۇ؛ ئۇلار شۇ يەتتە ئاي ئۆتكىگەندە، ئاندىن جەسەتلەرنى ئىزدەش خىزمىتىنى باشلايدۇ. **15** بۇ «زېمىندىن ئوتكۈچىلەر» ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ ئە گەر بىرسى تاده‌منىڭ ئۈستىخىنىنى كۆرگەن بولسا، ئۇ ئۇنىڭ يېنىغا بىر بەلگە تىكلەيدۇ، «ئىزدەپ كۆمگۈچىلەر» ئۇنى ھامون-گوگ جلغىسىغا دەپنە قىلغۇچە بەلگە ئۆرىدۇ **16** ([جلغىدا] «ھاموناھ» دەپ ئاتالغان بىر شەھەر بولىدۇ). ئۇلار شۇ يول بىلەن زېمىننى پاكلايدۇ». **17** ـ «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ ھەرقانداق ئۇچار-قاناتلار، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا مۇنداق دېگىن: «يىغىلىشىپ كېلىڭلار، مەن سىلە رگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىمغا، يەنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە قىلىنغان چوڭ قۇربانلىققا ھەريانىدىن جەم بولۇڭلار! سىلەر شۇ يەردە گۆش يەپ، قان ئىچىسىلەر. **18** سىلەر باتۇرلارنىڭ گۆشىنى، يەر يۈزىدىكى شاھزادىلارنىڭ قېنىنى ـ قوچقارلارنىڭ، ئۆچكىلەرنىڭ، تورپاقلارنىڭ قېنىنى ئىچىسىلەر ـ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باشاندىكى بوردالغان ماللاردۇر! **19** سىلەر مەن سىلە رگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىمدىن، ۋېغىزچە ماي يەپ، ۋېغىزچە قان ئىچىسىلەر! **20** سىلەر داستىخىنىمدا ئاتلار ۋە جەڭچى ھارۇسىدىكىلەر، باتۇرلار، بارلىق جەڭچى پالۋانلار بىلەن ۋېۋىنسىلەر» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **21** ـ ۋە مەن ئۆز شان-شەرىپىمنى ئەللەر ئارىسىغا كۆرسىتىمەن، بارلىق ئەللەر مېنىڭ يۈرگۈزگەن جازالىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويغان قولۇمنى كۆرىدۇ. **22** ۋە شۇ كۈندىن تارتىپ ئىسرائىل جەمەتى مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **23** ئەللەر ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىھلىكى، ماڭا ئاسىيلىق قىلغانلىقى ئۈچۈيلىدىن سۈرگۈن بولغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مانا، مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن يوشۇرۇۋېپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچلىنىپ يېقىلدى. **24** ئۇلارنىڭ پاسكىنىچىلىقى ۋە ئاسىيلىقلىرى بويىچە مەن ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلدىم، يۈزۈمنى ئۇلاردىن يوشۇردۇم». **25** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ھازىر ياقۇبنى سۈرگۈن بولغانلىقىدىن ئەسلىگە قايتۇرۇۋېپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىنى ئۈستىگە رەھىم قىلىپ، ئۆز پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن ئوتۇلۇق قىزغىنلىقىمنى كۆرسىتىمەن. **26** ئۆز زېمىندا ئامان-ئېسەن ئۆرىغىنىدا، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدىغان چاغ كەلگەندە، مەن ئۇلارنى ئەللەردىن قايتۇرۇۋېپ، دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىنلىردىن يىغىنىمدا، ۋە كۆپ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەسىمنى ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكىنىمدە، شۇ چاغدا ئۇلار خىجالىتىنى ۋە مەندىن يۈز ئۆرۈپ قىلغان ئاسىيلىقىنىڭ بارلىق گۇناھىنى كۆتۈرىدۇ؛ **28** ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا سۈرگۈن قىلدۇرغانلىقىم ئۈچۈيلىدىن، ۋە ئاندىن ئۇلاردىن ھېچقايسىسىنى شۇ يەردە قالدۇرماي ئۆز زېمىنىغا يىغقانلىقىم ئۈچۈيلىدىن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ **29** ۋە مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن قايتا ھېچ يوشۇرمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە ئۆز روھىمنى قويغان بولىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

40 بىزنىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىمىزنىڭ يىگىرمە بەشىنچى يىلى، يىلنىڭ بېشىدا، ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنىدە، يەنى شەھەر بۇسۇلۇگەندىن ئون تۆت يىل كېيىن ـ دەل ئاشۇ كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قوندى، ۋە ئۇ مېنى [شەھەر رگە] ئاپاردى. **2** خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە ئۇ مېنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئاپىرىپ، ئىنتايىن

ئېگىز تاغ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى، تاغنىڭ جەڭۈبى تەرىپىدە شەھەردەك بىر قۇرۇلۇش تۇراتتى. 3 ئۇ مېنى شۇ يەر رگە ئاپاردى، مانا قولىدا كاناپ تانىسى ۋە تۆلچەم خادىسنى تۇتقان، مىسىنىڭ كۆرۈنۈشىدە بولغان بىر كىشى؛ ئۇ دەرۋازىدا تۇراتتى. 4 بۇ كىشى ماڭا: «ئىنسان ئوغلى، كۆزلىرىڭ بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلۈڭنى مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان بارلىق ئىشلارغا باغلىغىن؛ چۈنكى بۇنىڭ ساڭا كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن سەن مۇشۇيەر رگە ئېلىپ كېلىندىڭ. ئىسرائىل جەمەتىگە بارلىق كۆرگىنىڭنى ئايان قىل». 5 ۋە مانا، ئىبادەتخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە تام بار ئىدى. ئۇ كىشىنىڭ قولىدا ئالتە گەزلىك تۆلچەم خادىسى بار ئىدى، شۇ چاغدىكى «بىر گەز» بىر گەز بىر ئالتەنانغا توغرا كېلەتتى. ئۇ تامنىڭ كەڭلىكىنى تۆلچىدى، بىر «خادا» چىقتى، ئېگىزلىكى بولسا، بىر «خادا» چىقتى. 6 ئۇ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىغا كېلىپ، ئۇنىڭ پەلەمپەيلىرىگە چىقتى، ئۇنىڭ بوسۇغىسىنىڭ كەڭلىكىنى تۆلچىدى، ئۇ بىر خادا چىقتى. يەنە بىر تەرىپىنىڭ كەڭلىكى بىر خادا چىقتى. 7 [دەرۋازىنىڭ ئېچىدىكى] ھەربىر «ۋېيۇق تۈي»نىڭ تۆزۈنلۈقى بىر خادا، كەڭلىكى بىر خادا ئىدى؛ ۋېيۇق ۋېلىرىنىڭ ئارىلىقى بەش گەز ئىدى؛ دەرۋازىنىڭ ئېچىدىكى بوسۇغا، يەنى ئېچىكىرىگە قارايدىغان دەھلىزنىڭ ئالدىدىكى بوسۇغىنىڭ [ئىككى تەرىپىنىڭ] تۆزۈنلۈقى [ئېلىرىم-ئېلىرىم] بىر «خادا» چىقتى؛ 8 ئۇ دەرۋازىنىڭ ئېچىكىرىگە قارايدىغان دەھلىزنى تۆلچىدى، [تۆزۈنلۈق] بىر خادا چىقتى. 9 ئۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىڭ تۆزۈنلۈقىنى تۆلچىدى، سەككىز گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كېپىشكىنىڭ يېنىدىكى تامنىڭ قېلىنلىقى ئىككى گەز چىقتى. مۇشۇ دالان ئېچىكىرىگە قارايتى. 10 شەرقتە قارىغان دەرۋازىنىڭ ئېچىدە، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن، بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ۋېيۇق ۋېلەر بار ئىدى. ئۆچىلىسى ئوخشاش ئۆلچەمدە ئىدى؛ ئۆچ ۋېرىنىڭ ئىككى يان تېمى ئوخشاش قېلىنلىقتا ئىدى. 11 ئۇ دەرۋازىنى تۆلچىدى، كەڭلىكى ئون گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ جەمئىي تۆزۈنلۈقى ئون ئۆچ گەز ئىدى. 12 بۇ يانداكى ۋېيۇق ۋېلەرنىڭ ئالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتىكى بىر توسما تام بار ئىدى، ۋە ئۇ يانداكى ۋېيۇق ۋېلەرنىڭ ئالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتا بىر توسما تام بار ئىدى، ھەرياندىكى ۋېيۇق ۋېلەرنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى. 13 ئۇ دەرۋازىنىڭ جەمئىي كەڭلىكىنى، يەنى بۇ تەرەپتىكى ۋېيۇق ۋېنىڭ ئۆزگىسىنىڭ [ئارقا لېۋىدىن] ئۇ تەرەپتىكى ۋېيۇق ۋېنىڭ ئۆزگىسىنىڭ [ئارقا لېۋىنچە] يېگىرمە بەش گەز چىقتى؛ بۇ تەرەپتىكى ۋېيۇق ۋېنىڭ ئىشىكى بىلەن ئۇ تەرەپتىكى ۋېيۇق ۋېنىڭ ئىشىكى بىر-بىرگە قارىشاتتى. 14 ئۇ ئېچىكى ھويلىغا كىرىش ئېغىزىدىكى تۈزۈرۈكلەرنى ئۆلچىدى؛ ئۆلارنىڭ ئېگىزلىكى ئالتمىش گەز چىقتى؛ دەرۋازا تېمى بۇ ھويلىنىڭ تۈزۈرۈكلىرىنى ئوراپ تۇرغانىدى. 15 دەرۋازىنىڭ تۈۋىدىن دالانىڭ ئېچىكى ئېغىزىغىچە ئەللىك گەز چىقتى. 16 ۋېيۇق ۋېلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈدۈل تېمىدا، شۇندىقالا ۋېيۇق ۋېلەرنىڭ ئارىلىقىدا، دالانىڭ يېنىدا ئوخشاشلا روجە كلەر بار ئىدى؛ مۇشۇ روجە كلەر سىرتىغا قاراپ تاريېپ ماڭغان ئىدى؛ ھەربىر ئارىلىقتىكى تام-تۈۋرۈكلە رگە پالما دەرەخلىرى نەققىشلەنگەنىدى. 17 ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپاردى؛ مانا، كىچىك خانىلار، ۋە سىرتقى ھويلىنى چۈرىدەپ ياسالغان تاش تاختايلىق سۈپا؛ سۈپىنىڭ ئۈستىگە ئوتتۇز كىچىك خانا سېلىنغان. 18 بۇ تاش تاختايلىق سۈپا ھويلىدىكى دەرۋازىلارغا توتاشقان، ئۇنىڭ كەڭلىكى ئۆلارنىڭ ئۆزۈنلۈقىغا باراۋەر ئىدى، بۇ «پەس تاش سۈپا» ئىدى. 19 ئۇ تۆۋەنكى دەرۋازىنىڭ ئېچى تەرىپىدىن ئېچىكى ھويلىنىڭ سىرتقى تېمىغىچە بولغان ئارىلىقنى ئۆلچىدى؛ شەرق ۋە شىمال تەرەپلەرنىڭمۇ يوز گەز چىقتى. 20 ئاندىن سىرتقى ھويلىغا كىرىدىغان، شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىنىڭ ئۆزۈنلۈقى ۋە كەڭلىكىنى ئۆلچىدى. 21 ئۇنىڭ بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ۋېيۇق تۈي، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ۋېيۇق تۈي بار ئىدى، ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى، دالانلىرى بىرىنچى دەرۋازىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئېللىك گەز، كەڭلىكى يېگىرمە بەش گەز. 22 ئۇنىڭ دېرىزىلىرى، دالانلىرى، پالما دەرەخ نەقىشلىرى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ كىشىلەر ئۇنىڭ يەتتە باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بىلەن چىقاتتى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئېچىكىرىگە قارايتى. 23 ئېچىكى ھويلىدا شىمال ۋە شەرقتىكى دەرۋازىلارغا ئۈدۈل بىردىن دەرۋازە تۇراتتى؛ ئۇ دەرۋازىدىن دەرۋازىغىچە ئۆلچىدى، يوز گەز چىقتى. 24 ئۇ مېنى جەنۇب تەرەپكە ئاپاردى، مانا، جەنۇبقىمۇ قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى، دالانلىرىنى ئۆلچىدى، ئۆلار باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 25 دەرۋازىنىڭ ۋە دالىنىڭ ئەتراپىدىكى دېرىزىلەر باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يېگىرمە بەش گەز ئىدى. 26 ئۇنىڭغا چىقىدىغان يەتتە باسقۇچ بار ئىدى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئېچىكىرىگە قارايتى؛ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرىدە پالما دەرىخىنىڭ نەقشى بار ئىدى، ئۇ تەرەپتە بىرى، بۇ تەرەپتە بىرى بار ئىدى. 27 ئېچىكى ھويلىغا كىرىدىغان، جەنۇبقا قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ جەنۇبى تەرەپتە دەرۋازىدىن دەرۋازىغا ئۆلچىدى، يوز گەز چىقتى. 28 ئۇ مېنى ئېچىكى ھويلىغا جەنۇبى دەرۋازىدىن ئەكىردى؛ ۋە جەنۇبى دەرۋازىنى ئۆلچىدى، ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقا دەرۋازىلەرنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. 29 ئۇنىڭ ۋېيۇق ۋېلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالىنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالىنىڭ ئەتراپلىرىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يېگىرمە بەش گەز ئىدى. 30 ئەتراپىدا ئۆزۈنلۈقى يېگىرمە بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز ئەتراپىدا دالىنى بار ئىدى. 31 ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى ئىككى يان تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. 32 ئۇ مېنى ئېچىكى ھويلىدا شەرق تەرەپكە ئاپاردى؛ ئۇ تەرەپتىكى دەرۋازىنى ئۆلچىدى، ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 33 ئۇنىڭ ۋېيۇق ۋېلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالىنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالىنىڭ ئەتراپلىرىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يېگىرمە بەش گەز ئىدى. 34 ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىنىڭ] ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. 35 ئۇ مېنى شىمالىي دەرۋازىغا ئاپاردى، ۋە ئۇنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 36 ئۇنىڭ ۋېيۇق ۋېلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالانلىرى [باشقىلىرىغا] ئوخشاش ئىدى، ئەتراپىدا دېرىزىلەر بار ئىدى. ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، ئۇنىڭ كەڭلىكى يېگىرمە بەش گەز ئىدى. 37 ئۇنىڭ دالىنىدىكى تۈۋرۈكلەر سىرتقى ھويلىغا قارايتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىدىكى] ئىككى يان تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. 38 ھەربىر دەرۋازا [ئىككى] تۈۋرۈكىنىڭ يېنىدا ئىشىكلىك كىچىك تۈي بار ئىدى؛ ئۆلار شۇ ۋېلەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ۋېياتتى. 39 دەرۋازىنىڭ دالىنىدا ئېياندا ئىككىدىن شىرە، ۋېياندا ئىككىدىن شىرە بار ئىدى؛ ئۆلار شىرەلەرنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى سويىدۇ. 40 شىمالىي دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەلەمپەينىڭ بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى؛ دالانىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ يەنە بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى. 41 شۇنىڭدەك دەرۋازىنىڭ ئۇ يېنىدا تۆت شىرە، بۇ يېنىدا تۆت شىرە بار ئىدى ـ جەمئىي سەككىز جوزا بار ئىدى؛ ئۆلار ئۆلارنىڭ ئۈستىدە قۇربانلىقلارنى سويىدۇ. 42 يەنە تاشتىن يونۇپ ياسالغان، ئۆزۈنلۈقى بىر يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر گەز كېلىدىغان تۆت شىرە بار ئىدى؛ ئۆلارنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە ياشقا قۇربانلىقلارنى سويىدىغان قورال-ئەسۋابلار ۋېيۇلدۇ. 43 دەرۋازا ئېچىدە، تاملىرى ئۈستىگە بىر ئالتەنان ئۆزۈنلۈقتىكى جۈپ ئىلمە كىلك كانارلار يېكىتلىگەن. شىرەلەر ئۈستىگە قۇربانلىق گۇشلىرى ۋېيۇلدۇ. 44 ئېچىكى ھويلا ئېچىدە ۋە ئېچىكى دەرۋازىنىڭ سىرتىدا مەدھىيە ناخشىچىلىرى ئۈچۈن ئىككى كىچىك تۈي بار ئىدى، بىرى شىمالىي دەرۋازىنىڭ يېنىدا، جەنۇبقا يۈزلەنگەن؛ يەنە بىرى جەنۇبى دەرۋازىنىڭ يېنىدا، شىمالغا يۈزلەنگەنىدى. 45 ئۇ ماڭا: «جەنۇبقا يۈزلەنگەن تۈي كاھىنلار، يەنى ئىبادەتخانىغا مەسئۇللار ئۈچۈندۇر. 46 جەنۇبقا يۈزلەنگەن تۈي كاھىنلار، يەنى قۇربانگاھ ۋەزىپىسىگە مەسئۇللار ئۈچۈندۇر. بۇلار بولسا زاد وكىنىڭ جەمەتىنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى؛ شۇلارلا لاۋىي جەمەتىدىلەر ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا خىزمەتىدە بولۇشقا كېرەلەيدۇ» ـ دېدى. 47 ئۇ ھويلىنى ئۆلچىدى، ئۆزۈنلۈقى يوز گەز، كەڭلىكى يوز گەز، تۆت چاسىلىق ئىدى؛ قۇربانگاھ بولسا مۇقەددەسخانا ئالدىدا تۇراتتى. 48 ئۇ مېنى مۇقەددەسخانىنىڭ دالىنىغا ئاپاردى؛ ئۇ دالان ئېغىزىنىڭ ئىككى يېنىدىكى تاملارنىڭ

ئۆزۈنلۇقىنى تۆلچىدى؛ بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز، يەنە بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز چىقتى، دالان ئېغىزىنىڭ [ئۆزى ئون تۆت گەز ئىدى]؛ دالان ئېغىزىدىكى تامنىڭ [ئىچكى تەرىپىنىڭ] كەڭلىكى بۇ تەرىپى ئۈچ گەز، ئۇ تەرىپى ئۈچ گەز ئىدى. **49** دالاننىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز، ئۆزۈنلۈق ئون بىر گەز ئىدى؛ ئۇنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپەي بار ئىدى؛ تۈۋرۈكىمۇ بار ئىدى، ئۇ يېنىدا بىرى، بۇ يېنىدا بىرى بار ئىدى.

41 ئۇ مېنى [مۇقەددەسخانىدىكى] مۇقەددەس جاينىڭ ئالدىغا ئاپاردى، ئۇ جاينىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى يان تامنى ئۆلچىدى، ھەر ئىككىسىنىڭ قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى. **2** كىرىش ئېغىزىنىڭ كەڭلىكى بولسا ئون گەز ئىدى؛ مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ ئىچكى تەرىپىنىڭ كەڭلىكىنى ئۆلچىدى، ھەر ئىككىسى بەش گەز چىقتى؛ ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئۆلچىدى، قىرىق گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز چىقتى. **3** ئۇ ئىچكىرىگە قاراپ ماڭدى، ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ كەڭلىكى ئىككى گەز؛ ئېغىزنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى؛ [ئىككى تەرەپتىكى] توغرا تامنىڭ ئۆزۈنلۈقى بولسا، يەنە گەز ئىدى. **4** ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ كەينىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»نىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئۆلچىدى، يىگىرمە گەز چىقتى؛ كەڭلىكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى. ئۇ ماڭا: «بۇ ئەڭ مۇقەددەس جاي» ـ دېدى. **5** ئۇ مۇقەددەسخانىنىڭ تېمىنى ئۆلچىدى، قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى؛ يانداىكى كىچىك خانىلارنىڭ بولسا، كەڭلىكى تۆت گەز ئىدى؛ كىچىك خانىلار مۇقەددەسخانىنى چۈرىدەپ سېلىنغاندى. **6** يېنىدىكى كىچىك خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك، بىر-بىرىگە ئۈستىلە كلىك ئىدى، ھەر قەۋەتتە ئوتتۇزدن خانا بار ئىدى؛ كىچىك خانىلارنىڭ ئىلىرى مۇقەددەسخانىنىڭ تېمىغا چىقىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، ئىلار كىچىك خانىلارنىڭ سىرتقى تېمىغا بىكىتىلگەنىدى. **7** يۇقىرىلىغانسېرى مۇقەددەسخانىنىڭ ئەتراپىدىكى كىچىك خانىلار كېڭىيىپ بارغانىدى؛ چۈنكى مۇقەددەسخانىنىڭ ئەتراپىدا قۇرۇلۇش بولغانلىقتىن بىنا ئېگىزلىگەنسېرى خانىلار كېڭەيگەن. شۇ سەۋەبتىن مۇقەددەسخانىمۇ ئېگىزلىگەنسېرى كېڭەيگەن. تۆۋەندىكى قەۋەتتىن يۇقىرىدىكى قەۋەتكىچە ئوتتۇرىدىكى قەۋەت ئارقىلىق چىقىدىغان پەلەمپەي بار ئىدى. **8** مەن مۇقەددەسخانىنىڭ ئېگىز تۇلالۇق سۇپىسى بارلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇ ھەم يېنىدىكى كىچىك خانىلارنىڭ ئۇلى ئىدى؛ ئۇنىڭ ئېگىزلىكى توپتوغرا بىر «خادا» ئىدى، يەنى ئالتە «چوڭ گەز» ئىدى. **9** يېنىدىكى خانىلارنىڭ سىرتقى تېمىنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز ئىدى. مۇقەددەسخانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار بىلەن [كاھىنلارنىڭ] ھۆجرىلىرى ئارىلىقىدىكى بوش يەرنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ بۇ بوش يەر مۇقەددەسخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى. **11** يېنىدىكى كىچىك خانىلارغا كىرىش ئېغىزى بولسا بوش يە رگە قارايتتى؛ بىر كىرىش ئېغىزى شىمالغا، يەنە بىرى جەۋىقا قارايتتى. سۇپا ئۈستىدىكى خانىلارنى چۈرىدىگەن بوش يەرنىڭ كەڭلىكى بەش گەز ئىدى. **12** غەربكە جايلاشقان، بوش يە رگە قارايدىغان بىنانىڭ ئۆزۈنلۈقى يەتمىش گەز ئىدى؛ بىنانىڭ سىرتقى تېمىنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى توقسان گەز ئىدى. **13** ھېلىقى كىشى مۇقەددەسخانىنىڭ ئۆزىنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى يۈز گەز ئىدى. بوش يەرنىڭ كەڭلىكى [يۈز گەز ئىدى]، بىنانىڭ تاملىرى قوشۇلۇپ جەمئىي كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. **14** مۇقەددەسخانىنىڭ ئالدى تەرىپى ۋە شەرققە جايلاشقان ھويلىسىنىڭ كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. **15** ئۇ [مۇقەددەسخانىنىڭ] كەينىدىكى بوش يە رگە قارايدىغان بىنانىڭ كەڭلىكىنى، جۈملىدىن ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى كاربىدورنى ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. مۇقەددەسخانىنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى بىلەن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»ى ۋە سىرتقا قارايدىغان دالىنى بولسا، ياغاچ تاختايلار بىلەن بېزەلگەن؛ ئۇنىڭ بوسۇغىلىرى، ئىچىدىكى ئۈچ جاينىڭ ئەتراپىدىكى روجە كلىرى ھەم دەھلىزلىرى بولسا، بوسۇغىسىدىن تارتىپ ھەممە يەر، پولدىن دېرىزىلە رگىچە ياغاچ تاختايلار بىلەن بېزەلگەن (دېرىزىلەر ئۈزى روجە كلىك ئىدى). **17** دالاندىن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»غىچە بولغانلىقتىن تورۇس، ئىچكى ۋە سىرتقى «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىنىڭ ھەممە يېرى كېرۇب ۋە پالما دەرەخلىرى بىلەن ئۆلچەملىك نەقشىلەنگەنىدى. ھەر ئىككى كېرۇب ئارىسىدا بىر پالما دەرىخى نەقشىلەنگەنىدى؛ ھەربىر كېرۇبنىڭ ئىككى يۈزى بار ئىدى. **19** كېرۇبنىڭ ئىنسان يۈزى بۇ تەرەپتىكى پالما دەرىخى نەقشىگە قارايتتى؛ شىر يۈزى ئۇ تەرەپتىكى پالما دەرىخى نەقشىگە قارايتتى؛ پۈتكۈل مۇقەددەسخانىنىڭ [ئىچكى] ھەممە تەرىپى شۇنداق ئىدى؛ **20** دالاننىڭ پولدىن تارتىپ تورۇسغىچە، شۇنىڭدەك «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىغا كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىش قىلىنغان. **21** «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىك كېشىلىرى بولسا، تۆت چاسىلىق ئىدى، «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئالدىدىكى ئىشىك كېشىلىرىمۇ ئوخشاش ئىدى. **22** «[مۇقەددەس جاي]»[نىڭ] ئېگىزلىكى ئۈچ گەز، ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز بولغان قۇربانگاھى ياغاچتىن ياسالغان؛ ئۇنىڭ بۇرجە كلىرى، يۈزى ۋە تاملىرىنىڭ ھەممىسى ياغاچتىن ياسالغان؛ ھېلىقى كىشى ماڭا: «بۇ بولسا يەۋۇەردگارنىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان شىرەدۇر» ـ دېدى. **23** [مۇقەددەسخانىنىڭ] «مۇقەددەس جاي» ھەم «ئەڭ مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەربىرىنىڭ قوش قاناتلىق ئىشىك بار ئىدى. **24** ھەربىر قانىتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى، بۇ ئىككى قاتلام قاتلىناتتى؛ بۇ تەرەپتىكى قانىتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى، ئۇ تەرەپتىكىسىنىڭمۇ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى. **25** ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىكلىرى ئۈستىگە، تاملارنىڭ ئۈستىنى ئەقىشلىگەندەك، كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقشىلەنگەنىدى؛ سىرتقى دالاننىڭ ئالدىدا ياغاچتىن ياسالغان بىر ئايۋان بار ئىدى. **26** دالاننىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدە روجە كلەر ۋە پالما دەرەخ نەقشىلىرى بار ئىدى. مۇقەددەسخانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار ۋە ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ شە كلىمۇ شۇنداق ئىدى.

42 ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا، شىمال تەرىپىگە ئاپاردى، ئۇ مېنى يەنە «بوش يەر» گە ئۇتاشقان، ئىبادەتخانىنىڭ شىمالىي ئۈدۈلىغا جايلاشقان كىچىك خانىلارغا ئاپاردى. **2** خانىلارنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى؛ ئۇلارنىڭ كىرىش يولى شىمالغا قارايتتى؛ [خانىلارنىڭ] جەمئىي كەڭلىكى ئەللىك گەز ئىدى. **3** خانىلار ئىچكى ھويلىغا تەۋە يىگىرمە گەز كەڭلىكتىكى «بوش يەر» گە قارايتتى، شۇنداقلا سىرتقى ھويلىغا تەۋە «تاش تاختايلىق سۇپا»نىڭ ئۈدۈلىدا ئىدى. ئۇچ قەۋەتلىك خانىلارنىڭ كاربىدورىنىڭ بىر تەرىپىدىكى خانىلار يەنە بىر تەرىپىدىكى خانىلارنىڭ ئۈدۈلىدا ئىدى. **4** خانىلارنىڭ ئالدىدا ئون گەز كەڭلىكتە، يۈز گەز ئۇزۇنلۇقتا بىر كاربىدور بار ئىدى. خانىلارنىڭ ئىشىكلىرى شىمالغا قارايتتى؛ **5** يۇقىرىدىكى خانىلار تۆۋەندىكى ۋە ئوتتۇرىسىدىكى ۋېيلەردن تار ئىدى؛ چۈنكى كاربىدورلار كۆپ ئورۇننى ئىگىلىۋالغاندى. **6** خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك ئىدى؛ بىراق ھويلىغا ئۇتاش خانىلارنىڭكىدەك تۈۋرۈكلىرى بولمىغاچقا، ئۇچىنچى قەۋەتتىكى خانىلار ئاستىنقى قەۋەتتىكى ۋە ئوتتۇرىدىكى خانىلاردىن تار ئىدى. **7** سىرتتىكى خانىلارنىڭ يېنىدىكى، يەنى ھويلىنى خانىلاردىن ئايرىپ تۇرىدىغان سىرتقى تامنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز ئىدى. **8** سىرتقى ھويلىغا ئۇتاشقان خانىلارنىڭ بولسا، جەمئىي ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز ئىدى؛ مانا، مۇقەددەسخانىغا قارايدىغان ئەتىرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. **9** بۇ خانىلار ئاستىدا، سىرتقى ھويلىدىن كىرىدىغان، شەرق تەرەپكە قارايدىغان بىر كىرىش يولى بار ئىدى. **10** ئىبادەتخانىنىڭ جەۋبۇي تەرىپىدە، شەرقىي تەرىپىگە قارايدىغان ئىچكى ھويلىدىكى تامنىڭ كەڭلىكى بىلەن تەڭ بولغان، «بوش يەر» گە ئۇتاشقان، ئىبادەتخانىنىڭ ئۇزىگە قارايدىغان خانىلار بار ئىدى؛ **11** ئۇلارنىڭ ئالدىدىمۇ بىر كاربىدور بار ئىدى؛ ئۇلار شىمالغا قارايدىغان خانىلارغا ئوخشاپتتى. ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقى ۋە كەڭلىكى، بارلىق چىقىش يوللىرى، شە كلى ۋە ئىشىكلىرى ئوخشاش ئىدى. **12** جەۋبۇقا قارايدىغان بىر يۇرۇش خانىلارنىڭ ئىشىكى ئالدىدىكى كاربىدورنىڭ بېشىدا بىر كىرىش يولى بار ئىدى؛ بۇ كىرىش يولىمۇ شەرققە قارايدىغان تامنىڭ يېنىدا ئىدى. **13** ۋە ئۇ ماڭا: «[ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىدىكى] «بوش يەر» گە ئۇتاشلىق بۇ شىمالىي ۋە جەۋبۇي يۇرۇش خانىلار بولسا، مۇقەددەس خانىلاردۇر؛ پەۋەردىگارغا يېقىنلىشالايدىغان كاھىنلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر»نى يەيدۇ. ئۇلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر»نى، يەنى ئاشلىق ھەدىيەلەرنى، گۇناھ قۇربانلىقلىرىنى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى قويىدۇ؛ چۈنكى شۇ يەرلەر مۇقەددەسىتۇر. **14** كاھىنلار خۇدا ئالدىغا كىرگەندىن كېيىن، ئۇلار «مۇقەددەس

جاي»دن بۇاسته سرتقى هويلغا چقمايدۇ، بەلكى شۇيە رگە خزمەت كيسمنى سىلپ قويىدۇ، چۈنكى بۇ كيسىملەر مۇقەددەستۇر. ئۇلار پەقەت باشقا كيسىملەرنى كيىپ، ئاندىن جامائەت تۇرغان يە رگە چىقىدۇ» ـ دېدى. 15 ئۇ شۇنداق قىلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى كۆرىنىى تۆلچىگەندىن كىيىن، ئۇ مىنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىدىن چىقاردى ۋە ئەتراپىدىكى تامنى تۆلچىدى. 16 ئۇ شەرقىي تەرىپىنى تۆلچەم خادىسى بىلەن تۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 17 ئۇ شىمالىي تەرىپىنى تۆلچەم خادىسى بىلەن تۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 18 ئۇ جەنۇبىي تەرىپىنى تۆلچەم خادىسى بىلەن تۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 19 ئۇ غەربىي تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، تۆلچەم خادىسى بىلەن تۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 20 ئۇ تۆت تەرىپىنى تۆلچىدى، ئەتراپىدا ئاۋام بىلەن پاك-مۇقەددەس بولغان جايلارنى ئايرىپ تۇردىغان، تۆرۈنلۈق بەش يۈز [خادا]، كە گىلىكى بەش يۈز [خادا] تام بار ئىدى.

43

ئۇ مىنى دەرۋازىغا، يەنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىغا ئاپاردى، 2 مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شەرق تەرەپتىن كەلدى، ئۇنىڭ ئاۋازى تۇلۇغ سۇلارنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك ئىدى، يەرىۋزى ئۇنىڭ شان-شەرىپى بىلەن يورۇتۇلدى. 3 مەن كۆرگەن بۇ ئالامەت كۆرۈنۈش بولسا، ئۇ شەھەرنى ھالاك قىلىشقا كەلگەن قېتىمدا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى، ئالامەت كۆرۈنۈشلەر يەنە مەن كېۋار دەرياسى بويىدا تۇرۇپ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى، مەن دۈم يىقىلدىم. 4 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازا ئارقىلىق ئىبادەتخانىغا كىردى، 5 روھ مىنى كۆتۈرۈپ، ئىچكى ھويلىغا ئاپاردى، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئىبادەتخانىنى تولدۇردى. 6 ھېلىقى كىشى يېنىمدا تۇرغاندا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدن بىرسىنىڭ سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم، 7 ئۇ مانا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ مېنىڭ تەختىم سېلىنغان جاي، مەن ئاياغ باسىدىغان، مەن ئىسرائىللار ئارىسىدا مەڭگۈگە تۇرىدىغان جايدۇر، ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ـ ئۇلارنىڭ تۆزۈلىرى يا كى پادىشاھلىرى بۇزۇقلۇق بىلەن يا كى «يۇقىرى جايلار»دا پادىشاھنىڭ جەسەتلىرى بىلەن مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى يەنە ھېچ بۇلغىمايدۇ. 8 ئۇلار تۆز بوسۇغىسىنى مېنىڭ بوسۇغىمنىڭ يېنىغا، ئىشىك كېشىكىنى مېنىڭ ئىشىك كېشىكىمنىڭ يېنىغا سالغان، ئۇلار بىلەن مېنى پەقەت بىر تاملا ئايرىپ تۇراتتى، ئۇلار مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى يەرگىنچىلىكلىرى بىلەن بۇلغىغان. شۇڭا مەن غەزىپىم بىلەن ئۇلارنى يوقىتىۋەتتىم. 9 ئەمدى ھازىر ئۇلار بۇزۇقلۇقىنى، پادىشاھلارنىڭ جەسەتلىرىنى مەندىن يىراق قىلسۇن، ۋە مەن ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈگە تۇرىمەن. 10 ـ ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تۆز قەبىھلىكلىرىدىن خجالەت بولۇشى ئۈچۈن بۇ ئۆينى ئۇلارغا كۆرسىتىپ بەرگىن؛ ئۇلار كاللىسىدا ئىبادەتخانىنى ئۆلچەپ باقسۇن. 11 ئەگەردە ئۇلار تۆز قىلغانلىرىدىن خجىل بولسا، ئەمدى سەن مۇشۇ ۋېنىڭ شەكلىنى، ئۇنىڭ سىلىنىشىنى، چىقىش يوللىرىنى، كىرىش يوللىرىنى ۋە بارلىق لايىھىسىنى ۋە بارلىق بەلگىلىرىنى ـ شۇنداق، بارلىق شەكلىنى ۋە بارلىق قانۇنلىرىنى ئايان قىلىپ بەرگىن، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل شەكلىنى ئېسىدە تۇتۇشى ھەم ئۇنىڭ بەلگىلىرىگە ئەمەل قىلىشى ئۈچۈن، ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىغا يازغىن. 12 ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنى شۇنداق بولىدۇ: ئۇ تۇرغان تاغنىڭ چوققىسىنىڭ بېكىتىلگەن پاسىلىنچە بولغان دائىرىسى «ئەڭ مۇقەددەس» بولىدۇ، مانا، بۇ ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنىدۇر. 13 قۇربانگاھنىڭ «[چوڭ] گەز»دە ئۆلچەنگەن ئۆلچەملىرى شۇنداق ئىدى: ـ بۇ گەز بولسا بىر گەز قوشۇلغان بىر ئالىقان بولىدۇ. قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىدىكى ئۇلىنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز، كە گىلىكى بىر گەز، ئەتراپىدىكى گىرۇكى بولسا بىر ئالىقان ئىدى. مانا بۇ قۇربانگاھنىڭ ئۇلى ئىدى. 14 ئۇنىڭ ئۇلىدىن ئاستىنقى تەچىگىچە ئىككى گەز، كە گىلىكى بىر گەز ئىدى، بۇ «كىچىك تەچىگە»دىن «چوڭ تەچىگە» گىچە تۆت گەز، كە گىلىكى بىر گەز ئىدى؛ 15 قۇربانگاھنىڭ ئوت سۇپىسىنىڭ ئېگىزلىكى تۆت گەز ئىدى، ئوت سۇپىسىدا تۆت مۇڭگۈز چوڭقۇيىپ چىقىپ تۇراتتى. 16 قۇربانگاھنىڭ ئوت سۇپىسىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون ئىككى گەز، كە گىلىكى ئون ئىككى گەز بولۇپ، ئۇ تۆت چاسىلىق ئىدى. 17 يۇقىرى تەچىگىچىمۇ تۆت چاسىلىق ئىدى، ئۇزۇنلۇقى ئون تۆت گەز، كە گىلىكى ئون تۆت گەز، ئەتراپىدىكى گىرۇكى بولسا يېرىم گەز ئىدى، ئاستىنىڭ كە گىلىكى بىر گەز ئىدى، ئۇنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپىيى شەرقتە قارايتتى. 18 ئۇ ماڭا شۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: بۇ قۇربانگاھ ئۇستىگە كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ۋە ئۇستىگە قان سېپىش ئۈچۈن ئۇنى ياسىغان كۈندە، شۇلار ئۇنىڭ بەلگىلىرى بولىدۇ: ـ 19 سەن لاۋىي قەبىلىسىدن بولغان، يەنى مېنىڭ خزمىتىمدە بولۇش ئۈچۈن ماڭا يېقىنلاشىدىغان زادوك نەسلىدىكىلەردن بولغان كاھىنلارغا گۇناھ قۇربانلىقى سۇيىتىدە ياش بىر تورپاقنى بېرىسەن؛ 20 سەن ئۇنىڭ قېنىدىن ئازراق ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە، چوڭ تەچىنىڭ ئۈچ بۇرجىگىگە ھەم ئەتراپىدىكى گىرۇە كلىرى ئۈستىگە سۈرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى پاكىزلاپ ۋە ئۇنىڭغا كافارەت قىلىسەن. 21 سەن گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنى ئېلىپ ئۇنىڭ جەسىتىنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ سىرتىدا بولغان، ئىبادەتخانىدىكى ئالاھىدە بېكىتىلگەن جايدا كويدۇرىسەن؛ 22 ئىككىنچى كۈندە سەن گۇناھ قۇربانلىقى سۇيىتىدە بېچىرىم بىر تېكىنى سۇنىسەن؛ ئۇلار قۇربانگاھنى تورپاق بىلەن پاكلاندۇرغاندەك تېكە بىلەن ئۇنى پاكلايدۇ. 23 سەن ئۇنى پاكلىغاندىن كىيىن، سەن بېچىرىم ياش بىر تورپاق، قوي پادىسىدن بېچىرىم بىر قوچقارنى سۇنىسەن؛ 24 سەن ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنىسەن، كاھىنلار ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇز سېپىدۇ ۋە ئۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىق سۇيىتىدە سۇنىدۇ. 25 يەتتە كۈن سەن ھەر كۈنى گۇناھ قۇربانلىقى سۇيىتىدە بىر تېكىنى سۇنىسەن؛ ئۇلار بېچىرىم ياش بىر تورپاقنى، قوي پادىسىدىن بېچىرىم بىر قوچقارنىمۇ سۇنىدۇ. 26 ئۇلار يەتتە كۈن قۇربانگاھ ئۈچۈن كافارەت قىلىپ ئۇنى پاكلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئايرىيدۇ. 27 بۇ كۈنلەر تۈگىگەندە، سەككىزىنچى كۈنى ۋە شۇ كۈندىن كىيىن، كاھىنلار سىلەرنىڭ كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنى قۇربانگاھ ئۈستىگە سۇنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

44

ۋە ئۇ مىنى ئىبادەتخانىنىڭ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىسىغا ئاپاردى، ئۇ ئېتىكلىك ئىدى. 2 پەرۋەردىگار ماڭا: ـ بۇ دەرۋازا ئېتىكلىك تۇرىدۇ، ئۇ ئېچىلمايدۇ، ھېچكىم ئۇنىڭدىن كىرمەيدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇنىڭدىن كىرگەن، شۇڭا ئۇ ئېتىكلىك قالىدۇ. 3 پەقەت شاھزادە، شاھزادىلىك سۈيىتى بىلەن شۇ دەرۋازىنىڭ [كاربىدوردا] ئولتۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا نان يېيىشكە بولىدۇ؛ ئۇ [دەرۋازىنىڭ] دالىدىن كىرىدۇ ۋە شۇ يولدىن چىقىدۇ، ـ دېدى. 4 ئۇ مېنى شىمالىي دەرۋازىدىن چىقىرىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى، مەن كۆردۈم، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنى تولدۇردى، مەن دۈم يىقىلدىم. 5 پەرۋەردىگار ماڭا شۇنداق دېدى: ـ ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ بارلىق بەلگىلىرى ھەم قانۇنلىرى توغرۇلۇق ئېيتىدىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى كۆڭۈل قويۇپ كۆزۈڭ بىلەن كۆر، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلا، ئىبادەتخانىنىڭ كىرىش يولى ۋە مۇقەددەس جاينىڭ چىقىش يوللىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئېسىڭدە تۇت. 6 ئاندىن ئاسىيلارغا، يەنى ئىسرائىل جەمەتىگە شۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ يەرگىنچىلىك قىلىشلىرىڭلارغا بولدى بەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى! 7 سىلەر بارلىق يەرگىنچىلىك قىلىشلىرىڭلاردىن سىرت، ماڭا نان، قۇربانلىق مېيى ۋە قېنىنى سۇنغىنىڭلاردا، سىلەر يات ئادەملەرنى، قەلبىدە خەتنە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتنە قىلىنمىغانلارنى مېنىڭ مۇقەددەس جايىمدا، يەنى مېنىڭ ۋېۋىمدە تۇرۇپ ئۇنى بۇلغاشقا كىرگۈزدۈڭلار، ئۇلار ئەھدەمنى بۇزدى. 8 سىلەر مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە مەسئۇلىيەت بىلەن سادىق بولماي، بەلكى مۇقەددەس جايىمدا ئۆز ۋەكىلىرىڭ ئورنىغا مەسئۇل بولۇشقا [يات ئادەملەرنى] ئىشقا قويدۇڭلار». 9 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرغان يات ئادەملەردىن، يەنى قەلبىدە خەتنە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتنە قىلىنمىغان ھەرقانداق يات ئادەمنىڭ مېنىڭ مۇقەددەس جايىمغا كىرىشىگە بولمايدۇ 10 لېكىن ئىسرائىلنىڭ مەندىن ئېزىپ كېتىشى بىلەن، مەندىن يىراقلىشىپ ئازغان، مەبۇدلىرىغا ئىنئىلگەن لاۋىي جەمەتىدىكىلەر ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى

تارتىدۇ، **11** ھالبۇكى، ئۇلار يەنىلا مۇقەددەس ئورنۇمدا، ئۆي دەرۋازىلىرىدا نازارەتچىلىك قىلىدىغان ۋە ئۆي خىزمىتىدە بولىدىغان خىزمەتكارلار بولىدۇ؛ ئۇلار خەلق ئۈچۈن كويدۇرمە ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويىدۇ؛ ئۇلار خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ. **12** ئەما خەلق مەيۋىلىرىغا چوقۇنغاندا، ئۇلار خەلقنىڭ شۇ ئىشلىرىدا، ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولغانلىقى، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتىنى قەبىھلىككە ئېلىپ باردىغان پۈتلىكاشاڭ بولغانلىقى ئۆچەيلىدىن، شۇڭا مەن ئۇلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم ئىچكەنمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ. **13** شۇڭا ئۇلار مەن ئۈچۈن كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەشكە مېنىڭ يېنىمغا يېقىن كەلمەيدۇ، يا كى مېنىڭ مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە، «ئەڭ مۇقەددەس» نەرسىلىرىمگە يېقىن كەلمەيدۇ؛ ئۇلار ىەلكى ئۆز خىجالىتىنى ۋە يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىشى كېرەك. **14** بىراق مەن ئۇلارنى ۋېرىنىڭ ئۆزىنىڭ مۇلازىمىتىگە، ئۇنىڭ بارلىق خىزمىتىگە ۋە ئۇنىڭدا قىلىنىدىغان بارلىق ئىشلارغا مەسئۇل قىلىمەن. **15** بىراق ئىسرائىل مەندىن ئېزىپ كەتكەندە، ئۆز مۇقەددەس جايىمغا قاراشقا سادىق كاھىنلار، يەنى لاۋىيلار بولغان زاد وكنىڭ ئەۋلادلىرى ـ ئۇلار خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ ئۇلار قۇربانلىقلارنىڭ مېيىنى ۋە قېنىنى سۈنۈشقا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** ئۇلار مۇقەددەس جايىمغا كىرىدۇ، مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا داستىخىنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ تاپشۇرۇقۇمغا مەسئۇل بولىدۇ. **17** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدىن كىرگەندە، كاتاپ كىيىمنى كىيىشى كېرەك؛ ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدا يا كى مۇقەددەسخانا ئالدىدا خىزمەتتە بولغاندا، ئۇلاردا ھەرقانداق يۇڭدىن بولغان نەرسە بولمايدۇ؛ **18** بېشىغا كاناپتىن تىكىلگەن سەللە، بېلىنىڭ تۆۋىنگە كاناپتىن تامبال كىيىدۇ؛ ئۇلار تاەمنى تەرلىتىدىغان ھېچقانداق نەرسىنى كىيەمسىلىكى كېرەك. **19** ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىغا سىرتقى ھويلىغا چىققاندا، ئۇلار خىزمەت كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۇلارنى مۇقەددەس «كىچىك خانىلار»غا قويۇپ قويىدۇ؛ ئۇلار خەلقنىڭ بۇ كىيىملىرىنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا ئۇچرىماسلىقى ئۈچۈن باشقا كىيىملەرنى كىيىشى كېرەك. **20** ئۇلار چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋۇەتمەسلىكى، يا كى چاچلىرىنى ئۇزۇن قويۇۋەتمەسلىكى لازىم؛ ئۇلار پەقەت قىسقا چاچ قويۇشى كېرەك. **21** ئىچكى ھويلىغا كىرگەندە ھېچقايسى كاھىن شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك. **22** ئۇلار تۇل يا كى ئاجراشقان ئايالنى ئۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ ئۇلار ئىسرائىل نەسىلىدىن بولغان پاك قىزنى، يا كى كاھىندىن تۇل قالغان ئايالنى ئېلىشقا بولىدۇ. **23** ئۇلار خەلقىمگە پاك-مۇقەددەس بىلەن ئاددىيىنىڭ پەرقىنى ئۆگىتىدۇ، ئۇلارغا ھالال بىلەن ھارامنى قانداق پەرق ئېتىشنى كۆرسىتىدۇ. **24** ئەرز-دەۋالاردا ئۇلار ھۆكۈم چىقىرىش ئورندا بولىدۇ؛ ئۇلار بۇلارنىڭ ئۆتىنگە ئۆز ھۆكۈملىرىم ۋېيچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، مەن بېكىتكەن بارلىق ھېيت-بايرامىلىرىم ئوغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۆتىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ «شاباتلار كۈنى»لىرىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتىۋارلىشى كېرەك. **25** ئۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى ئۈچۈن ئۇلار ئۆلۈكنىڭ يېنىغا ھېچ بارماسلىقى كېرەك؛ ھالبۇكى، ئۆلگەن تاتىسى، تانىسى، ئوغلى، قىزى، ئاكا-ئۇكىسى يا كى ئېرى يوق ئاچا-سىڭلىسى ئۈچۈن ئۇلار ئۆزىنى ناپاك قىلىشقا بولىدۇ. **26** ئۆزىنى پاكلاندۇرغاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا يەنە يەتتە كۈن سانىلىشى كېرەك؛ **27** ئۇ مۇقەددەس جايىغا كىرگەندە، يەنى مۇقەددەس جايىدا خىزمەتتە بولۇشقا ئىچكى ھويلىغا كىرگەن شۇ كۈنىدە، ئۇ ئۆزى ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقىنى سۈنۈشى كېرەك، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **28** بۇ ئۇلارغا مىراس بولىدۇ: ـ مەن ئۆزۈم ئۇلارغا مىراس بولىمەن؛ سىلەر ئۇلارغا ئىسرائىل زېمىنىدىن ھېچقانداق ئىگىلىكنى تەقسىم قىلمايسىلەر؛ مەن ئۇلارنىڭ ئىگىلىكى بولىمەن. **29** ئۇلار ئاشلىق ھەدىيە، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن يەيدۇ؛ ئىسرائىلدا مەخسۇس خۇداغا ئاتالغان ھەرقانداق نەرسە ئۇلارنىڭكى بولىدۇ. **30** تۇنجى چىققان ھەرقانداق مەھسۇلاتلارنىڭ ئېسىلى، بارلىق ۋە ھەرقانداق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەر كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. سىلەر [تاۋار-بۇغدىيىكلارنىڭ] ھوسۇلىنىڭ تۇنجى خېمىرىنى كاھىنغا تەقدىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بەخت-بەرىكەت ۋېۋۈكلە رگە ئاتا قىلىنىدۇ. **31** كاھىنلار ئۆزلۈگىدىن ئۆلگەن، يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھېچقانداق ھايۋان يا كى ئۆچار-قاناتلاردىن يېيىشكە بولمايدۇ.

45 سىلەر زېمىننى مىراس قىلىپ بۆلۈش ئۈچۈن چەك تاشلاپ تەقسىم قىلغىنىڭلاردا، سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە زېمىندىكى مۇقەددەس بىر ئۆلۈشنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنىسىلەر. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كە كۆلىكى يىگىرمە مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ بۇ پارچە يەر ھەر تەرەپتىكى چىگرىسىغچە مۇقەددەس ھىسابلىنىدۇ. **2** ئۇ يەردىن بەش مىڭ [خادا] ئۇزۇنلۇقتىكى، بەش مىڭ [خادا] كە كۆلىكتىكى تۆت چاسىلق يەر مۇقەددەس جايغا ئايرىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدا بوش يەر بولۇش ئۈچۈن ئەللىك گەزلىك كە كۆلىكتىكى يەر بولۇنىدۇ. **3** بۇ ئۆلۈشتىن سەن ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كە كۆلىكى ئون مىڭ [خادا] بولغان يەرنى ئۆلچەپ بۆلىسەن؛ بۇنىڭ ئىچى مۇقەددەس جاي، ئەڭ مۇقەددەس جاي بولىدۇ. **4** بۇ يەر زېمىننىڭ مۇقەددەس ئۆلۈشى بولىدۇ؛ ئۇ مۇقەددەس جايىنىڭ خىزمىتىدە بولغان، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا يېنىغا يېقىن كېلىدىغان كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ ئۇ ئۆلۈرلىنىڭ ئۆيلىرى ئۈچۈن، شۇنداقلا مۇقەددەس جايىنىڭ ئورنۇنلىشىشى ئۈچۈن مۇقەددەس ئورۇن بولىدۇ. **5** ئۇنىڭدىن سىرت يەنە ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ گەز، كە كۆلىكى ئون مىڭ گەز بولغان يەر، ۋېرىنىڭ خىزمىتىدە بولىدىغان لاۋىيلارنىڭ ئىگىلىكى، يەنى ئۆزلىرى تۇرىدىغان شەھەرلىرى ئۈچۈن بولىدۇ. **6** سىلەر بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان مۇقەددەس ئۆلۈشنىڭ يېنىدىن شەھەر ئۈچۈن كە كۆلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] يەرنى بۆلۈپ بېكىتىسىلەر. بۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بولىدۇ. **7** شاھزادىنىڭ ئۆلۈشى بولسا، بۇ مۇقەددەس ئۆلۈشنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئۇتىشىدۇ، شۇنداقلا شەھەر رگە تەۋە جايىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئۇتىشىدۇ، يەنى غەربىي تەرىپى غەربكە قارايدىغان، شەرق تەرىپى شەرققە قارايدىغان ئىككى پارچە يەر بولىدۇ؛ بۇ پارچە يەرلەرنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى قەبىللىرىنىڭ ئۆلۈشىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىلەن پاراللېل بولىدۇ. **8** بۇ يەر شاھزادىنىڭ ئىسرائىل زېمىنىدىكى ئىگىلىكى بولىدۇ؛ ۋە مېنىڭ شاھزادىلىرىم خەلقىمنى يەنە ھېچ ئەزمەيدۇ؛ زېمىن ئىسرائىل جەمەتىگە، قەبىللىرى ۋېيچە بۆلۈپ تەقسىم قىلىنىدۇ. **9** رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ بولدى بەس، ئى ئىسرائىل شاھزادىلىرى! جەبىر-زۇلۇم ۋە بۇلاڭ-تالاڭنى ئۆزۈڭلاردىن نېرى قىلىپ، توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزۈڭلار، مېنىڭ خەلقىمنى قايتا يېرىدىن ھەيدىۋەتكۈچى بولماڭلار، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **10** سىلەردە توغرا مىزان، توغرا ئەفاھ، توغرا «بات» بولسۇن. **11** «ئەفاھ» ۋە «بات» بولسا بىر ئۆلچەم بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن بات خومىرىنىڭ ئوندىن بىرىگە، ئەفاھ خومىرىنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر بولسۇن؛ خومىر بولسا ئۇلار ئىككىسى ئۈچۈن ئۆلچەم بولسۇن. **12** بىر شە كەل بولسا يىگىرمە «گەراھ» بولسۇن. يىگىرمە شە كەل، يىگىرمە بەش شە كەل، ئون بەش شە كەل قوشۇلۇپ سىلە رگە «منا» بولىدۇ. **13** بۇ سىلەرنىڭ [شاھزادە ئۈچۈن] «كۆتۈرمە ھەدىيە»ڭلار بولىدۇ؛ بىر «خومىر» بۇغدايدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ بۇغداي، بىر «خومىر» ئارپىدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ ئارپا سۈنىسىلەر؛ **14** زەيتۇن مېيى بولسا، «بات» بىلەن ئۆلچىنىدۇ، ھەربىر «كور»دىن ئوندىن بىر بات سۈنىسىلەر (بىر «كور» ئون «بات» يا كى بىر «خومىر» بولىدۇ، چۈنكى ئون بات بىر خومىر بولىدۇ). **15** ئىسرائىلنىڭ سۈرۈى مول يايلاقلىرىدىن، ھەر ئىككى يۈز ۋياق پادىغا بىردىن پاخلان سۈنىسىلەر ـ بۇلار بولسا، «ئاشلىق ھەدىيە»، «كويدۇرمە قۇربانلىق»، «ئىناقلىق قۇربانلىق»لار بولۇپ، ئىسرائىللار ئۈچۈن كافارەت قىلىش ئۈچۈن بولىدۇ؛ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** زېمىندىكى خەلقنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ شاھزادىسىگە سۈنغان بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە تۆھپىسى بولىدۇ. **17** شاھزادىنىڭ ۋەزىپىسى بولسا، ھېيتلە رگە، «يېڭى ئاي»لارغا، «شاباتلار كۈنى»لە رگە، جۈملىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق «ئىبادەت سورۇن»لىرىغا كويدۇرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە شاراب ھەدىيەلەرنى تەمىنلەشتىن ئىبارەت؛ ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كافارەت ئېلىپ كېلىدىغان گۇناھ قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە، كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى تەمىنلىگۈچى دەل شۇ بولىدۇ. **18** رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە سەن بىچىرىم ياش بىر تورپاقنى ئالىسەن، ئۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس جاينى پاكلايسەن. **19** كاھىن بۇ گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ

ئبادەتخانىنىڭ ئىشىك كېشە كلىرىگە، قۇربانگاھنىڭ يۇقىرى تەڭچىسىدىكى تۆت بۇرجەككە ۋە ئېچىكى ھويلىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ كېشە كلىرىگە سۈرىدۇ؛ 20 شۇنىڭدەك يولدىن تاۋغانلار يا كى نادانلار تۇچۇن سەن شۇ ئايىنىڭ يەتتىنچى كۈنىدە ئوخشاش ئىش قىلىشىڭ كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئبادەتخانا تۇچۇن كافارەت قىلىسەن. 21 بىرنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىدە سىلەر «ئۆتۈپ كېتىش» ھېيتى، يەتتە كۈنلۈك بىر ھېيتنى ئۆتكۈزىسىلەر، پېتىر نانى يېيىش كېرەك. 22 شۇ كۈنى شاھزادە ئۆزى ۋە زېمىنىدىكى بارلىق خەلق تۇچۇن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاقنى سۈندۈ. 23 ھېيتنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە تۇ پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىقنى، يەنى يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە يەتتە تورپاق ۋە يەتتە قوچقارنى، ھەممىسىنى بىجىرىم ھالدا سۈندۈ؛ ھەر كۈنى گۇناھ قۇربانلىقى تۇچۇن بىر تېكىنى سۈندۈ. 24 تۇ ھەربىر تورپاققا بىر ئەفاھ تاشلىق ھەدىيەنى، ھەربىر قوچقارغا بىر ئەفاھ تاشلىق ھەدىيەنى قوشۇپ سۈندۈ؛ ھەربىر ئەفاھ تۇنغا تۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندۈ. 25 يەتتىنچى ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە باشلانغان ھېيتتا، ھېيتنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە تۇ مۇشۇنداق گۇناھ قۇربانلىقلىرى، كويدۇرمە قۇربانلىقلار، تاشلىق ھەدىيەلەرنى ۋە زەيتۇن مېيى قاتارلىقلارنى ئوخشاش سۈنۈشى كېرەك.

46 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئېچىكى ھويلىنىڭ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىسى ئالتە «ئىش كۈنى»دە ئېتىكلىك بولىدۇ؛ بىراق شابات كۈنىدە تۇ ئېچىلىدۇ؛ ۋە «يېڭى ئاي» بولغان كۈنلىردە تۇ ئېچىلىدۇ. 2 شاھزادە سىرتتىن شۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ يولى بىلەن كىرىدۇ؛ تۇ كىرىش ئېغىزىنىڭ كېشىگە تېمى تۇۋىدە تۇرىدۇ؛ كاھىنلار بولسا تۇنىڭ تۇچۇن كويدۇرمە قۇربانلىقىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۈندۈ؛ تۇ دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا سەجدە قىلىدۇ ئاندىن چىقىدۇ؛ بىراق دەرۋازا كەچكىچە ئېتىلمەيدۇ. 3 زېمىنىدىكى خەلقمۇ شابات كۈنلىردە ۋە «يېڭى ئاي»لاردا شۇ دەرۋازىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تۇۋىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ. 4 شابات كۈنىدە شاھزادە پەرۋەردىگارغا سۈنغان قۇربانلىق بولسا ئالتە بىجىرىم پاخلان، بىر بىجىرىم قوچقار بولىدۇ. 5 بۇلارغا قوشۇلىدىغان تاشلىق ھەدىيەلەر قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ تۇنغا تۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندۈ. 6 «يېڭى ئاي»نىڭ كۈنىدە تۇ سۈنغان قۇربانلىق ياش بىر بىجىرىم تورپاق، ئالتە پاخلان، بىر قوچقار بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى بىجىرىم بولىدۇ. 7 بۇلارغا تاشلىق ھەدىيەلەرنى قوشۇپ سۈندۈ؛ تورپاققا بىر ئەفاھ، قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ تۇنغا بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندۈ. 8 شاھزادە كىرگەندە، دەرۋازىنىڭ دالىنى بىلەن كىرىدۇ، ۋە شۇيول بىلەن چىقىدۇ. 9 زېمىنىدىكى خەلق ھېيت كۈنلىردە بېكىتىلگەن «ئبادەت سورۇن»لىرىغا پەرۋەردىگار ئالدىغا كىرگەندە، سەجدە قىلىشقا شىمالىي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى جەنۇبىي دەرۋازىدىن چىقىدۇ؛ جەنۇبىي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى شىمالىي دەرۋازىدىن چىقىدۇ؛ تۇ كىرگەن دەرۋازىدىن چىقمايدۇ، بەلكى تۇدۇلغا مېڭىپ چىقىدۇ. 10 خەلق كىرگەندە شاھزادە تۇلار بىلەن بىللە كىرىدۇ؛ تۇلار چىققاندا، بىللە چىقىدۇ. 11 ھېيت-بايرامىلاردا ۋە «ئبادەت سورۇن»لىردا بولسا، تۇ قوشۇمچە سۈنغان تاشلىق ھەدىيەلەر تورپاققا بىر ئەفاھ، قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ تۇنغا تۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندۈ. 12 شاھزادە پەرۋەردىگارغا خالىس كويدۇرمە قۇربانلىقنى يا كى خالىس ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۈنماقچى بولسا، ئەمدى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازا تۇنىڭ تۇچۇن ئېچىلىدۇ؛ شابات كۈنىدە قىلغاندەك، تۇ تۇز كويدۇرمە قۇربانلىقنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۈندۈ؛ تۇ قايتىپ چىقىدۇ؛ چىققاندىن كېيىن دەرۋازا ئېتىلىدۇ. 13 ھەر كۈنىدە سەن پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر ياشلىق بىجىرىم پاخلانى سۈنىسەن؛ سەن ھەر ئەتىگىنى تەيارلاپ بېرىسەن. 14 ھەر ئەتىگەندە سەن تۇنىڭغا قوشۇپ تاشلىق ھەدىيە، يەنى تۇندىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ ۋە تۇنى مايلاشقا زەيتۇن مېيىدىن تۇچتىن بىر ھىن تەيارلايسەن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئەبەدىي بەلگىلىمە بىلەن بېكىتىلگەن تاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. 15 تۇلار ھەر ئەتىگەندە پاخلانىنى، تۇنىڭ تاشلىق ھەدىيەسىنى زەيتۇن مېيى بىلەن تەبەدىي كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈندۈ. 16 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ شاھزادە تۇز مىراسىدىن تۇغۇللىرىنىڭ بىرىسگە سوۋغا قىلغان بولسا، ئەمدى تۇ يەنە تاشۇ تۇغلىنىڭ تۇز ئۇغۇل-ئەجدادلىرى تۇچۇن بولىدۇ؛ مىراس يولى يېنچە تۇ تۇلارنىڭ ئىگىلىكى بولىدۇ. 17 بىراق تۇ تۇز مىراسىدىن تۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرىگە سوۋغا بە رگەن بولسا، تۇ تۇنىڭكى «خالاس قىلىش يىلى»غىچە بولىدۇ؛ شۇ چاغدا تۇ شاھزادىگە قايتۇرۇلىدۇ؛ [شاھزادىنىڭ مىراسى] تەسلى تۇز ئۇغۇللىرىغلا مەنسۇپ بولىدۇ. 18 ۋە شاھزادە خەلققە جەبىر-زۇلۇم سېلىپ، تۇلارنى مىراسىدىن ھەيدىۋەتمەيدۇ؛ تۇ ئۇغۇللىرىغا تۇز ئىگىلىكىدىن مىراس تەقسىم قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم تۇز ئىگىلىكىدىن تارقىتىلمايدۇ. 19 ئاندىن [ھېلىقى كىشى] مېنى شىمالغا قارايدىغان، كاھىنلار تۇچۇن بولغان مۇقەددەس «كىچىك خانىلار»غا دەرۋازىنىڭ يېنىدىكى كىرىش يولى بىلەن ئاپارىدى؛ مانا، تۇنىڭ غەرب تەرىپىدە مەخسۇس بىر جاي بار ئىدى؛ 20 تۇ ماڭا: «بۇ كاھىنلار ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى ۋە گۇناھ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدىغان ھەم ئاشلىق ھەدىيەلەرنى پىشۇرىدىغان جايدۇر؛ بۇ جاينى بېكىتىشىنىڭ مەقسىىت، خەلقنىڭ بۇ ئاشلارنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا تۇچرىماسلىقى تۇچۇن، تۇلار بۇ [ئاشلارنى] سىرتقى ھويلىغا ئېلىپ چىقمايدۇ. 21 تۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپىرىپ، مېنى ھويلىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن تۇتكۇزدى؛ مانا، ھويلىنىڭ ھەربىر بۇلۇڭىدا [كىچىك] ھويلا بار ئىدى. 22 ھويلىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا، تۇزۇنلۇقى قىرىق گەز، كەڭلىكى ئوتتۇز گەز بولغان توسما تاملىق ھويللار بار ئىدى؛ بۇ تۆت ھويلىنىڭ تۇچەملىرى ئوخشاش ئىدى. 23 بۇ تۆت ھويلا ئېچىدە ئەتراپىدا تاش تاختايلىق تەڭچە بار ئىدى؛ تەڭچە ئاستىدا ھەممە ئەتراپىدا قازان قاينىتىدىغان [ئوت قالايدىغان] جايلىرى بار ئىدى. 24 تۇ ماڭا: «بۇلار «گۈش قاينىتىش ئۇيلىرى»، مۇشۇ يەرلەردە ئۇينىڭ خىزمىتىدە بولغانلار خەلقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدۇ» ـ دېدى.

47 [ھېلىقى كىشى] مېنى ئۇينىڭ دەرۋازىسىغا قايتا ئاپاردى. مانا، ئىبادەتخانىنىڭ بوسۇغىسىدىن سۈلار شەرقتە قاراپ ئېقىپ چىقىۋاتاتتى؛ چۈنكى ئۇينىڭ ئالدى شەرقتە قارايتتى. سۈلار ئۇينىڭ ئاستىدىن، ئوڭ تەرىپىدىن، قۇربانگاھنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدىن ئېقىپ چۈشەتتى. 2 تۇ مېنى شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىسىدىن چىقاردى؛ تۇ مېنى ئايلاندۇرۇپ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىنىڭ سىرتىغا ئاپاردى؛ مانا، سۈلار ئوڭ تەرىپىدىن ئېقىپ تۇراتتى. 3 ھېلىقى كىشى قولدا تۇچىگۈچ تانىنى تۇتۇپ، شەرقتە قاراپ ماڭدى؛ تۇ مىڭ گەز تۇچىدى، ئاندىن مېنى سۈلاردىن تۇتكۇزدى؛ سۈلار ئادەمنىڭ ئوشۇقىغا چىقاتتى. 4 تۇ يەنە مىڭ گەز تۇچىدى؛ ئاندىن مېنى سۈلاردىن تۇتكۇزدى؛ سۈلار ئادەمنىڭ تىزلىرىغا يەتتى. تۇ يەنە مىڭ گەز تۇچىدى؛ ئاندىن مېنى سۈلاردىن تۇتكۇزدى؛ سۈلار ئادەمنىڭ بېلىگە چىقاتتى. 5 تۇ يەنە مىڭ گەز تۇچىدى؛ تۇ مەن تۇتەلمەيدىغان دەريا بولۇپ چىقتى؛ چۈنكى سۈلار تۇرلەپ كەتتى؛ تۇنىڭدا سۇ تۇزگلى بولاتتى، تۇ تۇتكىلى بولمايدىغان دەريا بولۇپ چىقتى. 6 تۇ مەندىن: «ئىنسان ئوغلى، بۇنى كۆز رگەنسەن؟» دەپ سوردى؛ ئاندىن مېنى دەريانىڭ قىرغىقىغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 7 قىرغاقتا قايتىم، مانا، دەريانىڭ قىرغىقىدا، تۇ ۋە بۇ قېتىدا، ئىنتايىن كۆپ دەرەخلەر بار ئىدى. 8 تۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «بۇ سۈلار يۇرتىنىڭ شەرقىگە چىقىدۇ؛ شۇ يەردىن تۇلار ئاراباھ تۇزلە گۈلىگىگە چۈشۈپ، ئاندىن دېڭىزغا كىرىدۇ. تۇلار دېڭىزغا ئېقىپ كىرىشى بىلەن، دېڭىز سۈلىرى ساقايتىلىدۇ. 9 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ «جۈپ دەريا» قايسى يە رگە ئېقىپ كەلسە، شۇ يەردىكى بارلىق سۇ تۇزىدىغان جانۋارلار ياشايدۇ؛ دېڭىزدا نۇرغۇن بېلىقلار بولىدۇ؛ چۈنكى سۈلار شۇ يە رگە ئېقىپ كېلىدۇ؛ ۋە دېڭىز سۈلىرى ساقايتىلىدۇ؛ دەريا نە گە ئاقسا، شۇ يەرنىڭ ھەممىسى ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 10 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بېلىقچىلار دېڭىز بويىدا تۇرىدۇ؛ ئەن-گەدىدىن ئەن-ئە گلائىمگىچە تۇلارنىڭ تورلىرى يېيىلىدىغان جايلىرى بولىدۇ؛ دېڭىز بېلىقلىرىنىڭ «ئوتۇزا دېڭىز»دىكىدەك بەك كۆپ سورتلىرى بولىدۇ؛ 11 بىراق ئۇنىڭ زەي-سازلىقلىرى ساقايتىلمايدۇ؛ تۇلار شورلۇق بولۇشقا تاپشۇرۇلىدۇ. 12 دەريا بويىدا، تۇ ۋە بۇ قېتىدا، ئوزۇق بولىدىغان ھەرخىل دەرەخلەر

تۆسىدۇ. ئۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى سولاشمايدۇ، ئۇلار مېۋىسىز قالمايدۇ، ئۇلار ھەر ئايدا يېڭىدىن مېۋىلەيدۇ؛ چۈنكى ئۇنى سۇغىرىدىغان سۈلار مۇقەددەس جايدىن چىقىدۇ، ئۇلارنىڭ مېۋىسى ئوزۇق، ئۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى دورا-دەرمانلار بولىدۇ. **13** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆۋەندە ئىسرائىلنىڭ ئۇن ئىككى قەبىلىسىگە زېمىن مىراس سۈپىتىدە بۆلۈنۈپ تەقسىم قىلىنىپ چېگرالار ئايرىلىدۇ، يۇسۇپنىڭ قەبىلىسىگە ئىككى ئۈلۈش بۆلۈنىدۇ. **14** مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئاتا-بوۋىلىرىگىلارغا قەسەم ئىچكەندەك، سىلەر بىر-بىرىگىلارغا باراۋەرلىك بىلەن زېمىننى مىراس بولۇشقا بۆلىسىلەر؛ ئۇ سىلە رگە مىراس بولىدۇ. **15** زېمىننىڭ [تۈت] تەرىپىنىڭ چېگراسى مۇنداق: شىمالىي تەرىپى، «ئوتتۇرا دېڭىز»دىن باشلىنىپ خەتلوننىڭ يولىنى ۋىلاپ، زەداد شەھىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ؛ **16** ئۇ خامات، بېروتاھ، سىبرائىم (دەمەشق بىلەن خاماتنىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا)، ھاۋۇرانىنىڭ چېگرىسىدا بولغان خازار-ھاتتىكون شەھەرلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ؛ **17** شۇنىڭدەك «ئوتتۇرا دېڭىز»دىن باشلانغان چېگرا ھازار-ئېنانغىچە سوزۇلىدۇ، ئۇ دەمەشقنىڭ چېگرىسىنى ۋىلاپ، خاماتنىڭ شىمالىي رايونىنىڭ چېگرىسىغا تۇتىشىدۇ، بۇ بولسا شىمالىي تەرىپى بولىدۇ. **18** شەرق تەرىپىنىڭ چېگرىسى، ھاۋۇران بىلەن دەمەشقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن باشلىنىپ، گىلېئاد ۋە ئىسرائىل زېمىننى بۇلۇپ تۇرىدىغان ئىئوردان دەريىسى بولىدۇ. سىلەر يۇنىكۇدىن «ئولۇك دېڭىز»غىچە مېراسلارنى بۇلۇپ تۇرۇپىسىلەر. بۇ بولسا شەرق تەرىپى بولىدۇ. **19** جەنۇبىي تەرىپى بولسا، تامار شەھىرىدىن مېرىباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئانىدن مىسىر ۋادىسىدىن «ئوتتۇرا دېڭىز»غىچە سوزۇلىدۇ. بۇ جەنۇبىي چېگرا بولىدۇ. **20** غەربىي تەرىپى بولسا «ئوتتۇرا دېڭىز»نىڭ ئۆزى، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ؛ بۇ غەربىي چېگرىسى بولىدۇ. **21** سىلەر بۇ زېمىننى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىسى ۋېچە ئۆز-ئارا گالدىرا ئۇلۇشۇشۇگلار كېرەك. **22** شۇنداق بولۇش كېرەككى، سىلەر ئۆز-ئارا گلار ۋە ئارا گالدىرا ئولتۇراقلاشقان، ئارا گالدىرا بالىلىق بولغان مۇساپىرلارغا ئۆنى مىراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۇلىسىلەر؛ ئۇلار سىلە رگە نىسبەتەن ۋەتىنىدە تۇغۇلغان ئىسرائىللارغا ئوخشاش بولۇشى كېرەك. ئۇلار سىلەر بىلەن تەڭ چەك تاشلاپ ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدىن مىراس ئالسۇن. **23** مۇساپىر قايسى قەبىلە ئارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بولسا، سىلەر شۇ يەردىن ئۆنىڭغا مىراس تەقسىم قىلىسىلەر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

48

تۆۋەندە قەبىلىلەر نامى ۋېچە تىزىلىنىدۇ؛ شىمال تەرىپىدە دان قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشى بار. ئۇنىڭ چېگرىسى ئىسرائىل زېمىننىڭ شىمالىي چېگرىسىمۇ بولىدۇ؛ ئۇ خەتلوننىڭ يولىنى ۋىلاپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە ۋە ھازار-ئېنان شەھىرىگىچە سوزۇلغان (ھازار-ئېنان دەمەشق چېگرىسىغا يانداش بولۇپ، دەمەشقنىڭ شىمالىي تەرىپىدىكى خامات شەھىرىنىڭ يېنىدا). ئۇنىڭ ئۈلۈشى شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغاندۇر. **2** دانىنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئاشىر قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **3** ئاشىرنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن نافتالى قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **4** نافتالىنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن مانا سسەھ قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **5** مانا سسەھنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **6** ئەفرائىمنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن رۇبەن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **7** رۇبەننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **8** يەھۇدانىڭ چېگرىسىغا تۇتاشقان، شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغان زېمىن، سىلەرنىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گلار بولىدۇ؛ ئۇنىڭ كە گلىكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، ئۇنىڭ ئۆزۈنلۇقى قەبىلە رگە تەقسىم قىلىنغان ئۈلۈشتىكىدەك بولىدۇ؛ مۇقەددەس جاي ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **9** سىلەر پەرۋەردىگارغا تالاھىدە ئاتىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا، ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كە گلىكى ئۇن مىڭ [خادا] بولىدۇ. **10** بۇ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» كاھىلار ئۈچۈن بولىدۇ. شىمالىي تەرىپىنىڭ ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، غەربىي تەرىپىنىڭ كە گلىكى ئۇن مىڭ [خادا]، شەرقىي تەرىپىنىڭ كە گلىكى ئۇن مىڭ [خادا]، جەنۇبىي تەرىپىنىڭ ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **11** بۇ يەر زادوك ئەۋلادلىرىدىن بولغان، پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىغان كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. ئىسرائىل ئېزىپ كەتكەندە، ئۇلار لاۋىيلار ئېزىپ كەتكەندەك ئېزىپ كەتمىگەن، بەلكى مەن تاپشۇرغان مەسئۇلىيەتكە سادىق بولغانىدى. **12** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئالاھىدە «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەر بولسا پۈتۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان زېمىننىڭ ئىچىدىن بولۇپ، ئۇلارغا نىسبەتەن «ئەڭ مۇقەددەس بىر نەرسە» دەپ بىلىنىدۇ. ئۇ لاۋىيلارنىڭ ئۈلۈشىگە تۇتاشقان بولىدۇ. **13** كاھىنلارنىڭ ئۈلۈشىنىڭ چېگرىسىغا تۇتاش بولغان يەر لاۋىيلارنىڭ ئۈلۈشى بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كە گلىكى ئۇن مىڭ [خادا]. پۈتكۈل ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كە گلىكى ئۇن مىڭ [خادا] بولىدۇ. **14** ئۇلار ئۇنىڭدىن يەرنى ھېچ ساتمايدۇ يا كى ئالماشتۇرمايدۇ. ئۇلار بۇ زېمىننىڭ ئېسىلىنى باشقىلارغا ھېچ ئوتكۈزمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس دەپ ئاتالغان. **15** قالغان يەر، كە گلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، ئادەتتىكى يەر بولۇپ، شەھەر ئۈچۈن، يەنى ۋېلەر ۋە ئوتلاق بوش يەر ئۈچۈن بولىدۇ. شەھەر ئۈچۈنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **16** شەھەرنىڭ ئۆلچەملىرى مۇنداق بولىدۇ؛ شىمالىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، جەنۇبىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، شەرقىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، ۋە غەربىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا] بولىدۇ. **17** شەھەرنىڭ بوش يەرلىرى بولسا، شىمالغا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كە گلىكتە، جەنۇبقا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كە گلىكتە، شەرقتە قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كە گلىكىدە، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كە گلىكتە بولىدۇ. **18** قالغان ئىككى پارچە يەر مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يە رگە تۇتىشىپ ئۇنىڭغا پارالىلىل بولىدۇ. ئۇلارنىڭ ئۆزۈنلۇقى شەرقتە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]؛ بۇلار مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يە رگە تۇتىشىدۇ؛ بۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلارنى ئوزۇقلاندۇرىدۇ. **19** ئۇنى تېرىدىغانلار، يەنى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ئىچىدىن بولىدۇ. **20** پۈتكۈل «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كە گلىكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ سىلەر بۇ تۆت چاسىلق مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە شەھە رگە تەۋە جايلارنىڭ قوشۇپ سۈنىسىلەر. **21** مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بىلەن شەھەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىدىكى يەرنىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى قالغان زېمىنلەر شاھزادە ئۈچۈن بولىدۇ. «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە يانداش شەرقتىن شەرقتە سوزۇلغان يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كە گلىكتىكى يەر ۋە غەربتىن غەربكە سوزۇلغان يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كە گلىكتىكى يەر [قەبىلىلەرنىڭ] ئۈلۈشلىرىگە پارالىلىل بولۇپ، بۇلار شاھزادە ئۈچۈندۇر؛ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە»، جۈملىدىن ئىبادەتخانىنىڭ مۇقەددەس جايى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، **22** شۇنىڭدەك لاۋىيلارنىڭ ئۈلۈشى ۋە شەھەرنىڭ ئىگىلىكىمۇ شاھزادىنىڭ تەۋەلىكىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. يەھۇدانىڭ چېگرىسى ۋە بنيامىننىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان بۇ زېمىنلار شاھزادە ئۈچۈن بولىدۇ. **23** قالغان قەبىلىلەرنىڭ ئۈلۈشلىرى بولسا: ـ بنيامىن قەبىلىسى ئۈچۈن شەرقتىن غەرب تەرەپكە سوزۇلغان بىر ئۈلۈشى بولىدۇ. **24** بنيامىننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن شىمئون قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **25** شىمئوننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **26** ئىسساكارنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **27** زەبۇلۇننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن گاد قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **28** گادنىڭ يان تەرىپى، يەنى جەنۇبىي تەرىپى، پۈتكۈل زېمىننىڭ جەنۇبىي چېگرىسى تامار شەھىرىدىن مېرىباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئانىدن [مىسىر] ۋادىسىنى ۋىلاپ «ئوتتۇرا دېڭىز»غىچە سوزۇلىدۇ. **29** بۇ سىلەر ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىگە مىراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۇلىدىغان زېمىن بولىدۇ؛ بۇلار ئۇلارنىڭ ئۈلۈشلىرى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **30** تۆۋەندە

شەھەرنىڭ چىقىش يوللىرى بولىدۇ، ئۇنىڭ شىمالىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك
[خادا] بولىدۇ؛ **31** شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ نامى بىلەن بولىدۇ؛
شىمالىي تەرىپىدە ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى رۇبەننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى يەھۇدانىڭ
قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى لاۋىينىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ **32** شەرقىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت
يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى يۈسۈپنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى
بىنيامىننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى داننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ. **33** جەنۇبىي تەرىپىنىڭ تۆلچىمى
تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى شىمئوننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى
ئىسساكارنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى زەبۇلۇننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ. **34** شەرقىي تەرىپىنىڭ
كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى گادنىڭ قوۋۇقى
بولىدۇ؛ بىرى ئاشىرنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى نافتالىنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ. **35** جەمئىي بولۇپ
ئۇنىڭ ئايلانمىسى ئون سەككىز مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ شۇ كۈندىن باشلاپ شەھەرنىڭ نامى:
«پەرۋەردىگار شۇ يەردە» بولىدۇ.

دانیال

1 یەھۇدا پادشاھی یەھویاكىم تەختكە ئولتۇرۇپ ئۆچىنچى یىلى، بابىل پادشاھى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى مۇھاسىرە قىلىۋالدى. **2** رەب یەھۇدانىڭ پادشاھى یەھۇیاكىمنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ئەسىرلەرنى شىنار زېمىنىغا، ئۆزى چوقۇنىدىغان مەبۇدنىڭ بۇتخانىسىغا ئېلىپ باردى ۋە بۇلاپ كەلگەن قاچا-قۇچىلارنى بۇتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويدى. **3** پادشاھ نېبوقادنەسار باش ئاغۋات غوجدارى ئاشپىنازغا ئەسىرگە چۈشكەن ئىسرائىللار ئىچىدىن خان جەمەتىدىكىلەردىن ۋە ئېسىلزادە يىگىتلەردىن بىرنەچچىدىن تاللاپ ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. **4** بۇ ياشلار نۇقسانسىز، كېلىشكەن، دانىشمەن-ئۇقۇمۇشلۇق، مول بىلىملىك، مۇتەپەككۇر، ئوردا خىزمىتىدە بولۇشقا لايىقەتلىك، يەنە كېلىپ كالدىيلەرنىڭ ئىلم-پەنلىرىنى ھەم تىلنى ئۆگىنەلەيدىغان بولۇشى كېرەك ئىدى. **5** پادشاھ ئۆلار توغرىسىدا ئۆلار ئۈچ يىلغىچە ھەر كۈنى پادشاھ يەيدىغان نازۇ-نېمەتلەر ۋە شارابلار بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلسۇن، مۇددەت توشقاندا پادشاھنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولسۇن دەپ بېكىتتى. **6** تاللانغان يەھۇدا قەبىلىسىدىكى ياشلاردىن دانىيال، ھانانىيا، مىشائىل ۋە ئازارىيالار بار ئىدى. **7** ئاغۋات بېشى ئۆلارغا يېڭى ئىسملار، يەنى دانىيالغا بەلتەشاسار، ھانانىياغا شادراك، مىشائىلغا مىشاك، ئازارىياغا ئەبەدنېگو دېگەن ئىسملارنى قويدى. **8** دانىيال پادشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەر ۋە شاھانە شارابلىرى بىلەن ئۆزىنى [خۇدا ئالدىدا] ناپاك قىلماسلىققا بەل باغلىدى؛ شۇڭا ئۇ ئاغۋات بېشىدىن ئۆزىنىڭ ناپاك قىلنماسلىقىغا يول قويۇشنى ئىلتىماس قىلدى. **9** ئەمدى خۇدا ئاغۋات بېشىنى دانىيالغا ئىلتىپات ۋە شاپائەت كۆرسىتىدىغان قىلغاندى. **10** لېكىن ئاغۋات بېشى دانىيالغا: ـ مەن ئۆز خوجام پادشاھتىن قورقىمەن. سىلەرنىڭ يېمەك-ئىچمەكلىرىنى ئۆ ئۆزى بەلگىلىگەن؛ ئۆ ئەگەر سىلەرنى باشقا قۇرداش يىگىتلەردەك ساغلام چىرايى ئەمەس ئىكەن دەپ قارىسا، ئۇنداقتا سىلەر پادشاھقا مېنىڭ كاللامنى ئالدۇرغۇچى بولىسىلەر، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن دانىيال كېلىپ ئاغۋات بېشى ئۆزىگە ۋە ھانانىيا، مىشائىل ۋە ئازارىيالارغا تەيىنلىگەن غوجدارىدىن تەلەپ قىلىپ: **12** ـ كەمىنىلىرىنى ئۆماچ، كۆكتات ۋە سۇ بىلەنلا بېقىپ ئون كۈنلۈك سىناق قىلسىلا. **13** ئاندىن بىزنىڭ چىرايىمىز بىلەن پادشاھنىڭ ئېسىل تامىقىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭ چىرايىنى سېلىشتۇرۇپ باقسىلا، ئاندىن كۆزىتىشلىرى بويىچە كەمىنىلىرىگە ئىش كۆرگەيلا! ـ دېدى. **14** غوجدار ئۆلارنىڭ گېپىگە كىرىپ، ئۆلارنى ئون كۈن سىناپ كۆرۈشكە ماقۇل بولدى. **15** ئون كۈندىن كېيىن قارىسا، ئۆلارنىڭ چىرايلىرى پادشاھنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭكىدىنمۇ نۇرلۇق ۋە تولغان كۆرۈندى. **16** شۇنىڭدىن كېيىن غوجدار ئۆلارغا پادشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەرنى ۋە ئېچىشكە بەلگىلىگەن شارابنى يەرمەي، ئۆلارنىڭ ئورنىدا ئۆماچ، كۆكتاتلارنى بېرىشكە باشلىدى. **17** بۇ تۆت يىگىتنى بولسا، خۇدا ئۆلارنى ھەرخىل ئەدەبىيات ۋە ئىلم-مەرىپەتتە دانىشمەن ۋە ئۇقۇمۇشلۇق قىلدى. دانىيالمۇ بارلىق غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن چۈشلە رگە تەبىر بېرىشكە پاراسەتلىك بولدى. **18** پادشاھ بەلگىلىگەن مۇددەت توشقىنىدا، ئاغۋات بېشى يىگىتلەرنىڭ ھەممىسىنى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **19** پادشاھ ئۆلار بىلەن بىر-بىرلەپ سۆزلەشتى؛ ياش يىگىتلەرنىڭ ھېچقايسىسى دانىيال، ھانانىيا، مىشائىل ۋە ئازارىيالارغا يەتمىدى. شۇڭا بۇ تۆتەيلەن پادشاھنىڭ خىزمىتىدە قالدى. **20** پادشاھقا دائىلىق-ھېكمەت كېرەك بولغاندا يا كى يورۇتۇش كېرەك بولغان ھەرقانداق مەسىلىگە جاۋاب ئىزدىگەندە، ئۆلارنىڭ جاۋابى ئۇنىڭ سەلتەنىتىدىكى بارلىق رەمچى-پالچى يا كى پىر-ئۆستازلىرىنىڭكىدىن ئون ھەسسە توغرا چىقاتتى. **21** دانىيال پارس پادشاھى قورەش تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلغىچە ئوردىدا داۋاملىق تۇردى.

2 نېبوقادنەسار تەختكە ئولتۇرۇپ ئىككىنچى يىلى، بىرنەچچە چۈش كۆردى؛ ئۇنىڭ روھى پارا كەندە بولۇپ، ۋىقۇسى قاچتى. **2** شۇڭا پادشاھ رەمچى-پالچى، پىر-ئۆستاز، جاد ۋۇگەر ۋە كالدىي مۇنەججىملەرنى چۈشلىرىگە تەبىر بېرىشكە چاقىرىشنى بۇيرۇدى. ئۇلار كېلىپ پادشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. **3** پادشاھ ئۇلارغا: ـ مەن بىر چۈش كۆردۈم، بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى بىلىشكە كۆڭلۈم ناھايىتى تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ، ـ دېدى. **4** ئاندىن كالدىيلەر پادشاھقا (ئارامىي تىلدا): ـ ئالىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا! قېنى كەمىنىلىرىگە چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، بىز تەبىر بېرىمىز، ـ دېدى. **5** پادىشاھ كالدىيلەر رگە: ـ مەندىن بۇيرۇق! سىلەر ئاۋۋال كۆرگەن چۈشۈمنى ئېيتىپ ئاندىن تەبىر بېرىشىڭلار كېرەك. ئۇنداق قىلمىساڭلار قىيما-چىيما قىلىۋېتىلىسىلەر، ئۆيۈڭلار ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلىدۇ! **6** لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلىسە ئالار مەندىن سوۋغاتلار، ئىنئاملار ۋە ئالىي ئىززەتنى مۇيەسسەسر بولىسىلەر. ئەمدى چۈشۈمنى ئېيتىڭلار، تەبىر بېرىڭلار! ـ دېدى. **7** ئۇلار پادىشاھقا يەنە بىر قېتىم: ـ ئالىيلىرى چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، ئاندىن ئۇنىلارغا تەبىرنى ئېيتىپ بېرىمىز، ـ دېدى. **8** بۇ چاغدا پادىشاھ جاۋابەن: ـ شۈبھىسىزكى، سىلەر پەرماندىن قايتايدىغىنىمنى بىلىگەچكە، ۋاقىتنى كەينىگە سۈرۈۋاتىسىلەر. **9** لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەرمىسە ئالار، سىلە رگە پەقەت يۇيرۇقۇملا قالىدۇ. چۈنكى سىلەر ۋاقىت ئەھۋالىنى ئۇ رگەرتىدۇ، دەپ بىلىپ ئۆزئارا تىل بىرىكتۈرۈپ، يالغانچىلىق قىلىپ مېنى ئالدىماقچى بولىسىلەر. شۇڭا چۈشۈمنى ئېيتسا ئالار، ئاندىن چۈشۈمگە ھەققەتەن تەبىر بېرەلەيدىغانلىقىڭلارنى شۇ چاغدىلا بىلىمەن، ـ دېدى. **10** كالدىيلەر پادىشاھقا جاۋابەن: ـ دۇنيادا ئالىيلىرىنىڭ سورىغان ئىشنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچبىر ئادەم يوقتۇر. ھېچقانداق پادىشاھ، ئۇنىڭ قانداق ئۆلۈغ يا كى كۆچلۈك بولۇشىدىن قەتئىنەزەر، رەمچى-پالچى، پىر-ئۆستاز يا كى كالدىي مۇنەججىملە رگە مۇنداق قىلىپنى ئەمەس. **11** چۈنكى ئالىيلىرىنىڭ سورىغانلىرى ھەققەتەن ئالامەت مۇشكۈل، ئىلاھلاردىن باشقا ھېچكىم ئۇنى ئايان قىلالمايدۇ. لېكىن ئىلاھلارنىڭ ماكانى ئىنسانلار ئارىسىدا ئەمەس، ـ دېدى. **12** پادىشاھ قاتتىق غەزەپلىنىپ ئاچچىقلانغان ھالدا، بابىل ئوردىسىدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. **13** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش ئوغرىسىدىكى يۇيرۇق چۈشۈرۈلدى. شۇڭا [خىزمەتكارلىرى] دانىيال ۋە ئۇنىڭ دوستلىرىنمۇ ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئىزدىدى. **14** شۇ چاغدا دانىيال بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش ئەمرىنى ئىجرا قىلغىلى چىققان پادىشاھنىڭ خۇسۇسىي مۇھاپىزەتچىلەر باشلىقى ئاريوققا ئاقىلانە ۋە دانىشمەنلەرچە جاۋاب قايتۇرۇپ **15** ئۇنىڭدىن: ـ پادىشاھنىڭ چۈشۈ رگەن پەرمانى نېمە ئۈچۈن شۇنچە جىددىي؟ ـ دەپ سوردى. ئاريوق ئەھۋالنى دانىيالغا ئېيتىپ بەردى. **16** دانىيال دەرھال پادىشاھ ئالدىغا كىرىپ، پادىشاھتىن چۈشىگە تەبىر بە رگۈدەك ۋاقىت بېرىشنى تەلەپ قىلدى. **17** ئاندىن دانىيال ۋەيىگە قايتىپ، ئەھۋالنى دوستلىرى ھانانىيا، مىشائىل ۋە ئازارىيالارغا ئېيتىپ بەردى. **18** ئۇ ئۆلاردن ئەرشتىكى خۇدادىن بۇ چۈشنىڭ شىرى ئوغرىلۇق رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا قىلىپ، مەن دانىيال ۋە دوستلىرىم تۈتمىنىڭ بابىلدىكى باشقا دانىشمەنلەر بىلەن بىللە ھالاك قىلنماسلىقىمىزنى تىلەگلار، دەپ تەلەپ قىلدى. **19** ئاندىن كېچىدە دانىيالغا غايىبانە كۆرۈنۈشتە شۇ سىرنىڭ يېشىمى ۋەھيى قىلىندى. شۇنىڭ بىلەن دانىيال ئەرشتىكى خۇداغا ھەمدۇسانالار ئوقۇپ مۇنداق دېدى: **20** «خۇدانىڭ نامى ئەبەدىلئەبەد مەدھىيىلەنگەي! چۈنكى دانالىق ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭكىدۇر. **21** ئۇ ۋاقىت، پەسىللەرنى ئۇ رگەرتكۈچىدۇر؛ ئۇ پادىشاھلارنى يەتتىدۇ، ۋە پادىشاھلارنى تىكلەيدۇ؛ ئۇ دانالارغا دانالىق، ئاقىلانلارغا ھېكمەت بېرىدۇ. **22** ئۇ چوڭقۇر ۋە سىرلىق ئىشلارنى ئاشكارىلىغۇچىدۇر، قاراڭغۇلۇقتا يوشۇرۇنغان ئىشلارنى ياخشى بىلگۈچىدۇر، نۇر ھەمىشە ئۇنىڭ بىلەن بىللىدۇر. **23** ئى ماڭا دانالىق ۋە كۈچ بە رگەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى، ساڭا شۈكۈر ۋە ھەمدۇسانالار ئېيتاي! سەن ھازىرلا بىز دۇئا قىلغان ئىشنى ماڭا ئاشكارىلىدىڭ، پادىشاھنىڭ سورىغان ئىشنى بە رگە كۆرسىتىپ بەردىڭ». **24** ئاندىن دانىيال پادىشاھ بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشكە تەيىنلىگەن ئارىۇقنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرمىگەيلا. مېنى پادىشاھنىڭ ئالدىغا باشلاپ كە رگەيلا، مەن پادىشاھنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەي، ـ دېدى. **25** ئاريوق شۇئان دانىيالنى پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ، پادىشاھقا: ـ «مەن يەھۇدىي

ئەسرلەر ئىچىدىن ئالىيلىرىنڭ چۈشكىگە تەبىر بېرەلەيدىغان بىر كىشىنى تاپتىم» ـ دېدى. **26** پادىشاھ دانىيال (بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتىلىدۇ) غا: «سەن مېنىڭ كۆز رگەن چۈشۈمنى ئايان قىلىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلەمسەن؟ ـ دېدى. **27** دانىيال پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ شۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئى ئالىيلىرى، سىلى سورىغان بۇ سىرنى دانىشمەن، پىر-ئۇستاز، رەمچى-پالچى ۋە مۇنەججىملار ئۇزلىرىگە بېشىپ بېرەلمەيدۇ. **28** بىراق ئەرشتە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى بىر خۇدا بار. ئۇ بولسا ئالىيلىرىغا ئاخىرقى زامانىنڭ كۆزلىرىدە نېمە ئىشلارنىڭ بولىدىغانلىقىنى ئايان قىلدى. ئەمدى ئۇزلىرىنڭ چۈشىنى، يەنى ئالىيلىرى ئۆخلاۋاتقاندا كۆز رگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى ئېيتىپ بېرەي: ـ **29** ئى ئالىيلىرى، سىلى ئۆخلاشقا يېتىقاندا كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ۋېلاپ ياتىلا. سىرلارنى بىردىنبىر ئاشكارىلىغۇچى ئۇزلىرىگە يۇز بېرىدىغان ئىشلارنى كۆرسەتتى. **30** ماڭا كەلسەك، بۇ سىرنىڭ ماڭا ئايان قىلىنغىنى مېنىڭ باشقا جان ئىگىلىرىدىن ئارتۇق ھېكمەتكە ئىگە بولغانلىقىمدىن ئەمەس، بەلكى بۇ چۈشنىڭ تەبىرىنى، شۇنداقلا شاھ ئالىيلىرىنىڭ كۆڭۈللىرىدىكى ۋېلىرىنى ئۇزلىرىگە مەلۇم قىلىش ئۈچۈندۇر. **31** ـ ئەي ئالىيلىرى، سىلى غايىبانە ئالامەتتە ئۇزلىرىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرغان گىگانت بىر ھەيكەلنى كۆردىلە. بۇ ھەيكەل ناھايىتى گەۋدىلىك بولۇپ، زور نۇر چاقناپ تۇرىدىغان ھەيۋەتلىك ھەم قورقۇنچلۇق ئىدى. **32** ھەيكەلنىڭ بېشى ئېسىل ئالتۇندىن، كۆكرىكى ۋە قوللىرى كۈمۈشتىن، بەل ۋە ساغرىلىرى مىستىن، **33** پۇتا-پاچىقى تۆمۈردىن، پۇتى تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان. **34** ئۇزلىرى ئۇنى كۆرۈۋاتقان چاغلىردا، ئادەم قولى بىلەن قېزىلمىغان بىر تاش كېلىپ ھەيكەلگە ئۇرۇلۇپ ئۇنىڭ تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتىنى چېقىۋەتتى. **35** ئۇنىڭدىكى تۆمۈر، لاي، مىس، كۈمۈش، ئالتۇنلار شۇئان پارچە-پارچە قىلىنىپ، شامال ئۇلارنى بەتەينى يازلىق خامانىدىكى تو پىلارنى ئۆچۈرغاندەك، قاينا ھېچ تېپىلمىغۇدەك قىلىپ ئۆچۈرۈۋەتتى. لېكىن ھېلىقى تاش يوغىناپ، پۈتكۈل جاھاننى قاپلىغان غايەت زور بىر تاغقا ئايلاندى. **36** كۆز رگەن چۈشىلىرى مانا شۇدۇر. ئەمدى بىز ئۇزلىرىگە بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى بېشىپ بېرىمىز. **37** ئەي ئالىيلىرى، ئۇزلىرى پۈتكۈل پادىشاھلارنىڭ بىر پادىشاھى، ئەرشتىكى خۇدا سىلىگە پادىشاھلىق، نوپۇز، كۈچ ۋە شۆھرەت ئاتا قىلدى. **38** ئىنسان بالىلىرى، ھايۋاناتلار، ئۆچار-قاناتلار مەيلى قەيەردە تۇرسۇن، خۇدا ئۇلارنى قوللىرىغا تاپشۇرۇپ سىلىنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ھاكىم قىلدى. سىلى ئۆ ھەيكەلنىڭ ئالتۇن بېشىدۇرسىلا. **39** ئۇزلىرىدىن كېيىن يەنە بىر پادىشاھلىق كېلىدۇ. لېكىن ئۇ سىلىنىڭ پادىشاھلىقلىرىغا يەتمەيدۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇچىنچى بىر پادىشاھلىق، يەنى مىس پادىشاھلىق كېلىپ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ھاكىم بولىدۇ. **40** ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۆتىنچى پادىشاھلىق بولسا تۆمۈردەك مۇستەھكەم بولىدۇ. تۆمۈر بارلىق باشقا نەرسىلەرنى چېقىۋېتىپ ۋېسۇندۇرغىنىدەك، شۇنىڭغا ئوخشاش بۇ تۆمۈر پادىشاھلىق ئۆز ئالدىغى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسىنى ئېزىپ چېقىۋېتىدۇ. **41** ئۇزلىرى كۆز رگەندەك تۆمۈر بىلەن سېغىز لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇت ۋە بارماقلار بۇ پادىشاھلىقنىڭ بۆلۈنگە بولۇپ كېتىدىغىنىنى كۆرسىتىدۇ. بىراق بۇ پادىشاھلىق تۆمۈردەك كۈچكە ئىگە بولىدۇ، چۈنكى سىلى كۆز رگەندەك، تۆمۈر بىلەن لاي ئارىلاشقان. **42** تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتنىڭ بارماقلىرى ئۇ پادىشاھلىقنىڭ بىر قىسمىنىڭ كۈچىيىدىغانلىقىنى، بىر قىسمىنىڭ ئاجىزلىشىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. **43** ئۇزلىرى تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشقانلىقىنى كۆردىلە. بۇ ئۇ [پادىشاھلىقنىڭ ھۆكۈمدارلىرى پادىشاھلىقنىڭ] پۇقرالىرى بىلەن ئىتتىپاقلاشماقچى بولغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. لېكىن تۆمۈر لاي بىلەن ئارىلاشمىغاندەك، بىرلىشىپ كېتەلمەيدۇ. **44** ئۇ [ئاخىرقى] پادىشاھلار تەختتە ئولتۇرغان مەھ رگىلدە، ئەرشتىكى خۇدا ئىمپىرىلىمەس بىر پادىشاھلىق بەرپا قىلىدۇ. بۇ پادىشاھلىق ھەرگىز باشقا بىر خەلققە ئۆتمەيدۇ؛ ئەكسىچە ئۇ بۇ باشقا پادىشاھلىقلارنى ئۆزۈل-كېسىل گۇمران قىلىپ، ئۆزى مەڭگۈ مەۋجۇت تۇرىدۇ. **45** ئۇزلىرى ئادەم قولى بىلەن قېزىلمىغان بىر تاشنىڭ تاغدىن چىققىنىنى ۋە ئۇنىڭ ھەيكەلدىكى تۆمۈر، مىس، لاي، كۈمۈش، ئالتۇننى چېقىۋەتكەنلىكىنى كۆردىلە. شۇڭا ئۇلۇغ خۇدا ئالىيلىرىغا كەلگۈسىدە يۇز بېرىدىغان ئىشلارنى بىلدۈرگەن. كۆز رگەن چۈشلىرى چوقۇم ئەمەلگە ئاشىدۇ، بېرىلگەن تەبىر مۇتلەق ئىشەنچلىكتۇر. **46** ئاندىن پادىشاھ نېبوقادنەسار ئۆزىنى يە رگە ئېتىپ دانىيالغا سەجدە قىلدى ۋە ئۇنىڭغا ھەدىيە بېرىپ خۇشپۇراق-ئىسرىق سېلىشنى ئەمر قىلدى. **47** پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ دەرۋەقە، سېنىڭ خۇدايىڭ ئىلاھلار ئىچىدە ئەڭ ئۇلۇغ ئىلاھ، پادىشاھلارنىڭ خوجىسى ۋە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى ئىكەن، چۈنكى سەن بۇ سىرنى يەشتىڭ! ـ دېدى. **48** ئاندىن پادىشاھ دانىيالنىڭ مەرتىۋىسىنى يۇقىرى قىلىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېسىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. ئۇ ئۇنى پۈتكۈل بابىل ئۆلكىسىگە ھاكىم بولۇشقا تەينىلدى ۋە ئۇنى بابىلدىكى دانىشمەن-ئەقىلدارلارنىڭ باش ئاقساقىلى قىلدى. **49** دانىيالنىڭ پادىشاھتىن تەلەپ قىلىشى بىلەن، پادىشاھ شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنېگولارنى بابىل ئۆلكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلىرىنى ئىدارە قىلىشقا تەينىلدى. دانىيال ئۆزى ئوردا خىزمىتىدە قالدى.

3

پادىشاھ نېبوقادنەسار ئالتۇندىن ئېگىزلىكى ئاتمىش گەز، كەڭلىكى ئالتە گەز كېلىدىغان بىر ھەيكەل ياساپ، بابىل ئۆلكىسىنىڭ دۇرا تۈزلە كىگىگە ئورناتتى. **2** پادىشاھ بارلىق ۋەزىر، ۋالىي، ھاكىم، مەسلىھەتچى، خەزىنىچى، سوتچى، سوراقچىلارنى شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھ نېبوقادنەسار ئورناتقان بۇ ئالتۇن ھەيكەلنى ئۆز ئىلاھىغا ئاتاش مۇراسىمىغا قاتىنىشىشقا پەرمان چۈشۈردى. **3** شۇنىڭ بىلەن ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار، مەسلىھەتچىلەر، خەزىنىچىلەر، سوتچىلار، سوراقچىلار، شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسى ئاتاش مۇراسىمىغا جەم بولدى. ئۇلار ھەيكەلنىڭ ئالدىدا تۇردى. **4** جاكارچى يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئەي ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەنلەر، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار، **5** سىلەر سۇنايى، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، يە رگە باش ئۇرۇپ پادىشاھ نېبوقادنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىڭلار. **6** كىمكى باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، شۇئان دەھشەتلىك يالقۇنلاپ ئۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىدۇ. ـ دەپ جاكارلىدى. **7** شۇڭا، سۇنايى، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەن، ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋم يە رگە باش ئۇرۇپ نېبوقادنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىشتى. **8** ئۇ چاغدا، بەزى كالدىيلەر ئالدىغا چېقىپ يەھۇدىيلار ئۈستىدىن ئەرز قىلدى. **9** ئۇلار پادىشاھ نېبوقادنەسارغا: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! **10** ئالىيلىرى سۇنايى، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەممەيلەن يە رگە باش ئۇرۇپ ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلسۇن، **11** شۇنداقلا كىمكى يە رگە باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، ئۇ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ ئۇرغان خۇمدانغا تاشلانسۇن دەپ پەرمان قىلغانىدىلا. **12** سىلى بابىل ئۆلكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلىرىنى باشقۇرۇۋېتىپ تەينىلىگەن بىرنەچچە يەھۇدىي، يەنى شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولار بار، ئى ئالىيلىرى، بۇ ئادەملەر سىلىگە ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتىدۇ. ئۇلار پادىشاھنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولمىدى يا كى پادىشاھ ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگىمۇ سەجدە قىلمايدۇ. ـ دېدى. **13** شۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ نېبوقادنەسار دەرغەزەپ بولۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇ ئۇچەيلەننى پادىشاھ ئالدىغا ئەپكەلدى. **14** نېبوقادنەسار ئۇلارغا: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەددنېگو، سىلەر راستتىن مېنىڭ ئىلاھلىرىمنىڭ خىزمىتىدە بولمىدىڭلارمۇ ھەم مەن ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمىدىڭلارمۇ؟ **15** ھازىر سىلەر سۇنايى، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، مەن ياساتقان ھەيكەلگە سەجدە قىلىشقا تەييار تۇرسا ئاڭلار، ياخشى. لېكىن سەجدە قىلمىسا ئاڭلار، سىلەر دەرھال دەھشەتلىك يالقۇنلاپ ئۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىسىلەر. شۇ چاغدا قانداق ئىلاھ كېلىپ سىلەرنى چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزۇۋالىدىكەن، قېنى؟! ـ دېدى. **16** شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولار پادىشاھقا جاۋابەن: ـ ئى نېبوقادنەسار، بۇ ئىشتا بىز ئۆزىمىزنى ئاقلىشىمىز ھاجەتسىز. **17** بىز سەجدە قىلىپ كېلىۋاتقان خۇدايىمىز بىزنى دەھشەتلىك يالقۇنلاپ ئۇرغان خۇمدانىدىن قۇتقۇزالايدۇ؛ ئى ئالىيلىرى، ئۇ چوقۇم ئۆزلىرىنىڭ ئىلكىدىن بىزنى قۇتقۇزىدۇ. **18** لېكىن

بزنی قۇتقۇزمىغان تەقدىردىمۇ، ئالىيلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەنىلا ئىلاھلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولىمىز ۋە سىلى ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمايمىز، ـ دېدى. **19** بۇنى ئاڭلىغان ھامان پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ تەرى بۇزۇلۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارغا قاتتىق غەزەپلەندى. شۇنىڭ بىلەن ئادەملىرىگە خۇمدانىنى ئادەتتىكىدىن يەتتە ھەسسە قاتتىق قىزىتىشنى بۇيرۇدى. **20** ئۇ قوشۇنىدىكى ئەڭ قاۋۇل پالۋانلارغا شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى باغلاپ، دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاشنى بۇيرۇدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تونلىرى، ئىشتانلىرى، سەللىلىرى ۋە باشقا لباس كىيىملىرى سېلىنمىغان ھالدا باغلىنىپ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاندى. **22** پادىشاھنىڭ ئەمرىنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن خۇمداندىكى ئوت ئىنتايىن يالقۇنلاپ يېنىپ تۇراتتى، شۇڭلاشقا خۇمداندىن چىقىۋاتقان يالقۇن شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى كۆتۈرگەن ئەسكەرلەرنى كۆيدۈرۈپ تاشلىدى. **23** شۇنداق قىلىپ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۇچەيلەن باغلاقلىق ھالدا دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا چۈشۈپ كەتتى. **24** ئاندىن نېبوقادنەسار چۆچۈگەن ھالدا ئورنىدن چاچراپ تۇرۇپ، مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرىدىن: ـ بىز باغلاپ ئوت ئىچىگە تاشلىغىنىمىز ئۈچ ئادەم ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئۇلار جاۋابەن «شۇنداق، ئى ئالىيلىرى! ـ دېدى. **25** پادىشاھ جاۋابەن: ـ مانا، مەن تۆت ئادەمنىڭ باغلاقسىز ھالدا ئوت ئىچىدە ئەركىن مېڭىپ يۈرۈۋاتقىنىنى كۆرۈۋاتىمەنغۇ، ئۇلار قىلچە كۆيگەندەك ئەمەس؛ ھەمدە تۆتىنچى كىشى ئىلاھلارنىڭ ئوغلىدەك تۇرىدۇ! ـ دېدى. **26** شۇنىڭ بىلەن نېبوقادنەسار دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانىنىڭ ئاغزىغا يېقىن كېلىپ: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو! ھەممىدن ئالىي ئىلاھنىڭ قۇللىرى، چىقىڭلار، مايماقنا كېلىڭلار! ـ دەپ توۋلىدى. شۇنىڭ بىلەن شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنېگو ئوتتىن چىقتى. **27** بارلىق ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرى يىغىلىپ كېلىشىپ بۇ ئۇچەيلەنگە تىكىلىشىپ قاراشتى؛ ئۇلارنىڭ قىلچە كۆيگەن يېرى يوق ئىدى، چاچ-ساقاللىرىمۇ كۆيمىگەن، كىيىم-كېچەكلىرىمۇ شۇ پېتى ئىدى، ئۇستۈ-بېشىدىمۇ ئىس-تۈتۈنىنىڭ پۇرىقى يوق ئىدى. **28** نېبوقادنەسار مۇنداق دېدى: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنىڭ خۇداسىغا شۈكۈر-سانالار بولغاي! ئۇ ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، ئۆزىگە تايانغان قۇللىرىنى قۇتقۇزۇۋالدى. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھىدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھقا خىزمەت قىلماسلىق ئۈچۈن ۋە ياكى باش تۇرۇپ سەجدە قىلماسلىق ئۈچۈن، پەقەت ئۆز خۇدايىمىزنىكلا ئىبادىتىدە بولىمىز دەپ پادىشاھنىڭ پەرمانىغا خىلاپلىق قىلىپ ھاياتىنى تەۋەككۈل قىلدى. **29** ئەمدى مەن شۇنداق پەرمان چۈشۈرىمەنكى: قايسى ئەل-يۇرت بولسۇن، قايسى تائىپىلەردىن كەلگەن بولسۇن، قايسى تىلدا سۆزلىشىدىغانلار بولسۇن، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنىڭ خۇداسىغا قارا چاپلايدىكەن، پۈتۈن تېنى قىيما-چىيما قىلىنسۇن، ئۆيلىرى ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇلسۇن! چۈنكى بۇنداق قۇتقۇزالايدىغان باشقا ئىلاھ يوق. **30** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۇچەيلەنىنى تۆستۈرۈپ، بابىل ئۇلكىسىدە يۇقىرى مەنسەپكە تەينىلدى.

4

«مەنكى پادىشاھ نېبوقادنەساردىن يەر يۈزىدىكى ھەربىر ئەل-يۇرتقا، ھەرقايسى تائىپىلە رگە، ھەرخىل تىلدا ئۇلاردا سۆزلىشىدىغان قوۋملارغا ئامان-ئېسەنلىك ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! **2** ھەممىدن ئالىي خۇدا ماڭا كۆرسەتكەن ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى جاكارلاشنى لايىق تاپتىم. **3** ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرى نېمىدېگەن ئۇلۇغ! ئۇنىڭ كارامەتلىرى نېمىدېگەن قالتىس! ئۇنىڭ پادىشاھلىقى پۈتمەس-تۈگىمەستۇر، ئۇنىڭ ھاكىملىقى دەۋردىن-دەۋرگىچە داۋاملىشىدۇ! **4** مەنكى نېبوقادنەسار ئۆيىمدە بىخارامان ئولتۇرغىنىمدا، ئوردامدا باياشات تۇرمۇش كۆچۈرۈۋاتقىنىمدا، **5** مېنى ئىنتايىن قورقىتىۋەتكەن بىر چۈشنى كۆردۈم، ئورنۇمدا ياتقىنىمدا بېشىمدىكى ئۆيلار ۋە كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئالاقزادە قىلدى. **6** بابىلدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئالدىمغا چاقىرتىشقا پەرمان بېرىپ، ئۇلارنىڭ چۈشۈمگە تەبىر بېرىشنى بۇيرۇدۇم. **7** شۇنىڭ بىلەن بارلىق رەمچى-پالچى، پىر-ئۆستاز، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملار كېلىشتى. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەردىم، لېكىن ئۇلار ماڭا تەبىرنى بېرەلمىدى. **8** لېكىن ئاخىردا دانىيال كىردى (ئۇنىڭ يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولۇپ، مېنىڭ ئىلاھىمنىڭ نامىغا ئاساسەن قويۇلغان). مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى ئۇنىڭدا ئىكەن. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا: **9** ـ ئەي پالچىلارنىڭ باشلىقى بەلتەشاسار، مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەنلىكىنى، ساڭا ھېچقانداق سىر تەس كەلمەيدىغانلىقىنى بىلدىم، شۇڭا مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمدىكى غايىبانە ئالامەتلەرنى چۈشەندۈرگەيسەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تەبىر بېرىگەيسەن، ـ دېدىم. **10** ـ مەن ئورنۇمدا ياتقىنىمدا كاللامدا مۇنداق غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردۈم: مانا، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر تۈپ دەرەخ بار ئىكەن؛ ئۇ تولىمۇ ئېگىزمىش. **11** ئۇ بارغانسېرى چوڭ ھەم مەزمۇت تۈسۈپ، ئاسمانغا تاقىشىپتۇ، ئۇ دۇنيانىڭ چەتلىرىگىمۇ كۆرۈنىدىكەن. **12** ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول ئىكەن. ئۇنىڭدا پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بار ئىكەن. ئۇنىڭ ئاستىدا دالادىكى ھايۋانلار سايىداشىدىكەن، شاخلىرىدا ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ماكان قىلىدىكەن، مېۋىسىدن بارلىق ئەت ئىگىلىرىمۇ ئوزۇقلىنىدىكەن. **13** ئورنۇمدا يېتىپ، كاللامدا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆرۈۋاتىمەن، مانا، ئاسماندىن بىر كۆزەتچى مۇئەككەل، يەنى مۇقەددەس بىر پەرىشتە چۈشۈپ، **14** مۇنداق جاكارلىدى: ـ «دەرەخنى كېسىپ، شاخلىرىنى قىرقىپ، يوپۇرماقلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنى قېقىپ چۈشۈرۈپ چېچىۋېتىڭلار. دەرەخ تۈۋىدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۇنىڭدىن يىراقلاشسۇن، ئۇنىڭ شاخلىرىدىكى قۇشلار تېزىپ كەتسۇن. **15** يەردە پەقەت كۆتۈكىنىلا يىلتىزى بىلەن، مىس ۋە تۇمۇر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. ئۇنىڭ نېسىبىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن. **16** ئادەمىي ئەقلىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئەقلى بېرىلسۇن، شۇنداقلا شۇ ھالەتتە «يەتتە ۋاقىت» تۇرسۇن. **17** دۇنيادىكى جان ئىگىلىرى ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسانلارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھەممىسىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى ئۆزى تاللىغان كىشى (مەيلى ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزىمەس ئادەم بولسىمۇ) گە بېرىدىغانلىقىنى بىلسۇن دەپ، بۇ ھۆكۈم قارىغۇچى مۇئەككەللەرنىڭ پەرمانى بىلەن، يەنى مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ قارار بۇيرۇقى بىلەن بەلگىلەنگەندۇر». **18** ـ مەن پادىشاھ نېبوغادنەسار مانا شۇنداق چۈشنى كۆردۈم. ئەي بەلتەشاسار، چۈشۈمگە تەبىر بېرىگەيسەن. پادىشاھلىقىمدىكى دانىشمەنلەر ئىچىدە مەن ئۈچۈن بۇنىڭغا تەبىر بېرەلەيدىغان بىرمۇ ئادەم چىقمىدى. لېكىن سەن تەبىر بېرەلەيسەن، چۈنكى ئەڭ مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەن. **19** شۇنىڭ بىلەن بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتالغان دانىيال بىر ھازا ھەيرانلىقتا ئالاقزادە بولدى ۋە چۈش توغرىسىدا ئويلاپ تولىمۇ بىئارام بولدى. پادىشاھ: ـ ئەي بەلتەشاسار، بۇ چۈش ۋە ئۇنىڭ تەبىرى سېنى ئالاقزادە قىلمىسۇن، ـ دېدى. بەلتەشاسار جاۋابەن: ـ ئى ئالىيلىرى، بۇ چۈش سىلىدىن نەپرەتلەنگەنلە رگە بولسۇن، ئۇنىڭ تەبىرى ئۆزلىرىگە ئەمەس، دۈشمەنلىرىگە چۈشكەي! **20** بارغانسېرى ئۈسۈپ مەزمۇت بولغان، ئېگىزلىكى ئاسمانغا تاقىشىدىغان، پۈتكۈل دۇنياغا كۆرۈنىدىغان، يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول بولغان، پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بولىدىغان، سايىسىدا ياۋايى ھايۋانلار تۇرىدىغان، شاخلىرىدا ئۇچار قۇشلار ماكان قىلىدىغان دەرەخ بولسا، يەنى سەن كۆرگەن دەرەخ ـ دەل ئۆزلىرىدۇر، ئى ئالىيلىرى! ـ چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت تۈسىتىلا، سىلىنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ يەلە ككە يەتتى؛ ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. **22** ـ چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت تۈسىتىلا، سىلىنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ يەلە ككە يەتتى؛ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. **23** ئالىيلىرى قاراپ تۇرغان ۋاقىتلىردا ئاسماندىن بىر قارىغۇچى، يەنى بىر مۇقەددەس پەرىشتە چۈشۈپ: «بۇ دەرەخنى كېسىپ، خاراب قىلىڭلار. ھالبۇكى، يەردە كۆتۈكىنىلا يىلتىزى بىلەن قالدۇرۇرۇپ، مىس ۋە تۇمۇر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. «يەتتە ۋاقىت» بېشىدىن ئۆتكىچە ئۇنىڭ نېسىبىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن، ـ دەپتۇ. **24** ـ ئى ئالىيلىرى، چۈشلىرىنىڭ مەنىسى مانا شۇ ـ بۇلار بولسا ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرمانى بىلەن خوجام پادىشاھنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار ـ

25 تۆزلىرى كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدۇ ېتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ياشايدىلا، كاللاردەك ئوت-چۆپ بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلىدىلا، دالادا ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرىدىلا. تاكى سىلى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پۈتۈكۈل ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى تۇزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە، يەتتە ۋاقىت باشلىرىدىن ئۆتىدۇ. **26** «دەرەخنىڭ كۆتىكىنى يىلتىزى بىلەن يەردە قالدۇر ئۈگلار» دەپ ېيىرۇلغانىكەن، تۇزلىرى ئەرشىلەرنىڭ ھەممىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكەندىن كېيىن پادىشاھلىقلىرى تۇزلىرىگە قايتۇرۇلىدۇ. **27** شۇڭا ئى ئالىيلىرى، مېنىڭ نەسىھىتىم سىلگە لايىق كۆرۈلگەي، گۇناھلىرىدىن قول ئۈزگەيلا، ئىشتا ھەققانىي بولغايلا، قەبىھلىكلىرىدىن توختاپ كەمبەغەللە رگە رەھىمدىللىك قىلغايلا. شۇنداق قىلغاندىلا بەلكىم داۋاملىق گۈللەپ ياشىنىمامدىلا؟ **28** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ بېشىغا چۈشتى. **29** ئون ئىككى ئايدىن كېيىن، ئۇ بابىلدىكى پادىشاھلىق ئوردىسىنىڭ ئۈگزىسىدە سەيلە قىلىۋېتىپ: **30** ـ قارا ئگلار، مەن تۇز ئىزىتىم ۋە شان-شۆھرىتىم نامايان قىلىنسۇن دەپ، شاھانە ئوردامنىڭ جايلىشىشى ئۈچۈن زور كۈچۈڭ بىلەن ياسىغان ھەيۋەتلىك بابىل شەھىرى مۇشۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **31** ئۇنىڭ سۆزى ئاغزىدىن تېخى ئۇزۇلمەيلا، ئاسماندىن بىر ئاۋاز چۈشۈپ: ـ ئەي پادىشاھ نېبوقادنەسار، بۇ سۆز ساڭا كەلدى: پادىشاھلىق سەندىن ئېلىندى. **32** سەن كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدۇ ېتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ماكان قىلىسەن ۋە كاللاردەك ئوت-چۆپ يەيسەن؛ سەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى تۇزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە تۇتقۇزىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە يەتتە ۋاقىت بېشىڭدىن ئۆتۈپ كېتىدۇ ـ دېيىلدى. **33** بۇ سۆز نېبوقادنەساردا شۇئان ئەمەلگە ئاشتى. ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدۇ ېتىلىپ، كاللاردەك ئوت-چۆپ يەپ، تېنى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى. ئۇنىڭ چاچلىرى بۇركۈتنىڭ پەيلىردەك، تىرناقلىرى قۇشنىڭ تىرناقلىردەك ئۆسۈپ كەتتى. **34** ئەمدى شۇ كۈنلەر توشقاندا، مەن نېبوقادنەسار ئاسمانغا كۆز تىكىپ قارىۋىدىم، ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە كەلدى. مەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، مەڭگۈ ھايات تۇرغۇچىنى مەدھىيىلەپ، ھۆرمەت ئەيلىدىم. ئۇنىڭ ھاكىملىقى مەڭگۈلۈك ھاكىملىقتۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىدۇر. **35** ئۇنىڭ ئالدىدا يەر يۈزىدىكى بارلىق ئىنسانلار ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ، ئەرشتىكى قوشۇنلار ۋە زېمىندىكى ئىنسانلار ئارىسىدا ئۇ نېمە قىلسىنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ، ئۇنىڭ قولىنى كىم توسالىسۇن يا كى ئۇنىڭدىن «نېمە قىلىسەن؟» دەپ سوراشقا جۈرئەت قىلالىسۇن؟ **36** شۇئانلا ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە كەلدى؛ پادىشاھلىقىمنىڭ شان-شەرىپى، ئىزىتىم، پادىشاھلىق ھەيۋەمۇ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرىم ۋە ئەمىر-ئېسىلزادىلىرىم مېنى ئىزدەپ كەلدى. پادىشاھلىقىم مۇستەھكەملەندى، يۇرۇنقىدىنمۇ زور ھەيۋىگە يېگىنباشتىن ئىگە بولدۇم. **37** ئەمدى مەنكى نېبوقادنەسار ئەرشتىكى پادىشاھقا ھەمدۇسانا ئوقۇيمەن، ئۇنى تېخىمۇ ئۇلۇغلايمەن ۋە ئۇنى ئىزىزەتلەيمەن: ـ ئۇنىڭ قىلغانلىرى ھەقتۇر، ئۇنىڭ يوللىرى توغرىدۇر، ئۇنىڭ تەكەببۇرلۇق يولىدا ماڭغانلارنىڭ ھەيۋىسىنى چۈشۈرۈش قۇدرىتى باردۇر!».

5 بىر كۈنى پادىشاھ بەلشازار ئەمىر-ئېسىلزادىلەردىن مىڭ كىشىنى تەكلىپ قىلىپ كاتتا زىياپەت بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا شاراب ئىچىپ، ئەيش-ئىشرەت كەيىنى سۈردى. **2** پادىشاھ بەلشازار شارابنى تېتىپ كۆرۈپ، تۇزى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، تۇز خوتۇن-كېنىزە كلىرىنىڭ شارابنى ئاتىسى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىن ئوجىغا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلاردا ئىچىشىگە، شۇ جام-قاچىلارنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. **3** [نە ۋەكەرلەر] دەرھال بېرىپ خۇدانىڭ يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن ئېلىپ كېلىنگەن ئالتۇن جام-قاچىلارنى ئېلىپ چىقتى؛ پادىشاھنىڭ تۇزى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، تۇز خوتۇنلىرى ۋە كېنىزە كلىرى ئۇلاردا شاراب ئىچتى. **4** ئۇلار شاراب ئىچكەچ، ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدھىيىلەشتى. **5** دەل شۇ پەيتتە ئادەم قولىنىڭ بەش بارمىقى پەيدا بولۇپ، چىراغدانىنىڭ ئۈدۈلىدىكى ئوردىنىڭ تام سۈۋىقىغا خەت يېزىشقا باشلىدى. پادىشاھ خەت يازغان قولنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى كۆرۈپ، **6** چىرايى تاتىرىپ، كۆڭلىدە ئىنتايىن ئالاقزادە بولۇپ كەتتى. پۇت-قوللىرى بوشىشىپ، پۇتلىرى تىترەپ كەتتى. **7** پادىشاھ قاتتىق ۋارقىراپ، پىر-تۇستازلار، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملارنى چاقىرتىشنى بۇيرۇدى. بابىلدىكى دانىشمەنلەر كەلگەن ھامان پادىشاھ تۇلارغا: ـ كىمكى تامدىكى بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرەلسە، ئۇنىڭغا سۈسۈن رەڭلىك بىر تون كىيگۈزۈلۈپ، ۋېينغا ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىپ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى مەرتىۋە بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **8** پادىشاھنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ ھەممىسى ئوردىغا ھازىر بولدى؛ لېكىن تۇلار نە خەتلەرنى ئوقۇيالمايتى نە پادىشاھقا مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەلەيتتى. **9** بەلشازار تېخىمۇ ئالاقزادە بولۇپ، چىرايى تېخىمۇ تاتىرىپ كەتتى. ئەمىر-ئېسىلزادىلەرمۇ قانداق قىلىشنى بىلەلمەي قالدى. **10** پادىشاھ ۋە ئەمىر-ئېسىلزادىلەرنىڭ ۋارقىراشقان ئاۋازىنى ئاڭلىغان خانىش زىياپەت زالىغا كىرىپ، پادىشاھقا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! ئالاقزادە بولۇپ كەتمىگەيلا، چىرايلىرى تاتىراپ كەتمىگەي. **11** پادىشاھلىقلىردا بىر كىشى بار، ئۇنىڭدا مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى بار، ئاتىلىرى تەختىنىڭ ۋاقتىدا، بۇ كىشىدە يورۇقلۇق، دانالىق ۋە ئەقىل-پاراسەت، يەنى ئىلاھلارغا خاس ئەقىل-پاراسەت نامايان قىلىنغاندى. ئاتىلىرى نېبوقادنەسار، يەنى پادىشاھ ئاتىلىرى ئۇنى پۈتۈن رەمچى-پالچىلار، پىر-تۇستازلار، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملارنىڭ بېشى قىلىپ تەيىنلىگەن. **12** بۇ كىشىدە ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت، بىلىم، ھېكمەت، چۈشلە رگە تەبىر بېرەلەيدىغان، تېپىشماقلارنى يېشەلەيدىغان ۋە تۈگۈن-سىرلارنى ئاچالايدىغان قابىلىيەت بار ئىدى. شۇ كىشىنىڭ ئىسمى دانىيال بولۇپ، پادىشاھ ئۇنىڭغا بەلتەشاسار دەپمۇ ئىسىم قويغان. شۇڭا بۇ دانىيال چاقىرتىلسۇن، ئۇ چوقۇم بۇ خەتلەرنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بېرىدۇ. **13** شۇنىڭ بىلەن دانىيال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى، پادىشاھ دانىيالدىن ـ: ـ پادىشاھ ئاتام يەھۇدا ئۈلكىسىدىن سۈرگۈن قىلىپ كەلگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىكى ھېلىقى دانىيال سەنمۇ؟ ـ دەپ سوريۋىدى، **14** ـ سەن ئوغرۇلۇق خەۋرىم بار، سەندە مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى، شۇنداقلا يورۇقلۇق، دانالىق ۋە ئالاھىدە ئەقىل-پاراسەت بار ئىكەن دەپ ئاڭلىدىم. **15** ئەمدى دانىشمەنلەر ۋە پىر-تۇستازلارنى تامدىكى خەتنى ئوقۇپ، مەنىسىنى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بېرىشۇن دەپ ئالدىمغا چاقىرتىپ كېلىندى؛ لېكىن بۇ ئىشنىڭ سىرىنى ھېچقايسىسى يېشىپ بېرەلمىدى. **16** بىراق سەن ئوغرۇلۇق ئاڭلىغانىكى، سەن سىرلارنى چۈشەندۈرەلەيدىكەنسەن ۋە تۈگۈنلەرنى يېشەلەيدىكەنسەن. ئەگەر بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ، مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەلسەڭ، ساڭا سۈسۈن رەڭلىك تون كىيگۈزۈلىدۇ، ۋېينۇڭغا ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىدۇ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئېرىشىسەن، ـ دېدى. **17** دانىيال پادىشاھقا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئالىيلىرىنىڭ ئىنئامىلىرى تۇزلىرىدە قالسۇن، مۇكاپاتلىرىنى باشقا كىشىگە بە رگەيلا. ئەمدىلىكتە مەن ئالىيلىرىغا بۇ خەتنى ئوقۇپ، مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەي. **18** ـ ئى ئالىيلىرى، ھەممىدىن ئالىي خۇدا ئاتىلىرى نېبوقادنەسارغا پادىشاھلىق، ئۇلۇغلۇق، شان-شەرەپ ۋە ھەيۋەت بەردى. **19** ئۇنىڭغا بېرىلگەن ئۇلۇغلۇقتىن ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەر ۋە ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەپ قورقۇپ تۇراتتى، ئۇ كىمنى خالىسا شۇنى ئۆلتۈرەتتى، كىمنى خالىسا شۇنى تىرىك قويا تتى؛ كىمنى خالىسا شۇنى مەرتىۋىلىك قىلاتتى، كىمنى خالىسا شۇنى پەس قىلاتتى. **20** لېكىن ئۇ كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ، روھ-قەلبىدە مەغرۇرلىنىپ مىجەزى تەرسالىشىپ، پادىشاھلىق تەختىدن چۈشۈرۈلۈپ، ئىززىتىدىن مەھرۇم قىلىندى. **21** ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدۇ ېتىلىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئەقلى بېرىلدى. ئۇ ياۋا ئېشەك كەمرى بىلەن بىللە ماكانلىشىپ، كاللاردەك ئوت-چۆپ يېگۈزۈلدى، تېنى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى، تاكى ئۇ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇ پادىشاھلىقنىڭ ھوقۇقىنى تۇزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە شۇ ھالەتتە بولدى. **22** ئەي بەلشازار، نېبوقادنەسارنىڭ ئوغلى ئۇرۇپ تۇزلىرى بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن خەۋەرلىرى بولسىمۇ، لېكىن ئۇزلىرىنى تۆۋەن قىلمىدىلا. **23** ئەكسىچە

تە كەبۈرلىشىپ ئەرشتىكى رەبگە قارشى تۇردىلا. سىلى ئۇنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن ئوللىا ئالغان جام-قاچىلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، تۇز خوتۇنلىرى ۋە كېنىزە كلىرىمۇ ئۇلاردا شاراب ئىچتىكاللار ئاندىن كۆرمەيدىغان، ئاكلىمايدىغان ۋە ھېچنېمىنى چۈشەنمەيدىغان ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدھىيىلىدىلە. ھالبۇكى، سىلىنىڭ نەپەسلىرىنى تۇز قولىدا تۇتقان ۋە سىلىنىڭ بارلىق ھەرىكەتلىرىنى تۇز ئىلكىدە تۇتقان خۇدانى تۇلۇغلىمىدىلا. **24** شۇڭا، خۇدا بۇ قولنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى ئەۋەتىپ بۇ خەتلەرنى يازدۇردى. **25** بۇ خەتلەر: «مېنې، مېنې، تە كەل، تۇپھارسىن» دېگەندىن ئىبارەت. **26** بۇنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى: ـ «مېنې» ـ خۇدا سىلىنىڭ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھېسابىنى قىلىپ، ئۇنى ئاياغلاشتۇردى. **27** «تە كەل» ـ سىلى تارازىدا تارتىلىۋىدىلا، كەم چىقتىلا. **28** «پەرەس» ـ پادىشاھلىقلىرى پارچىلىنىپ، مېدىئالىقلار بىلەن پارسلارغا تەۋە قىلىندى. **29** شۇنىڭ بىلەن بەلشازار دەرھال نە ۋىكەرلىرىگە ئەمر قىلىۋىدى، ئۇلار دانىيالغا سۈسۈن رەنگلىك تونىنى كىيدۈرۈپ، يوينىغا ئالتۇن زەنجىرنى ئېسىپ قويدى؛ ئۇ ئۇ توغرۇلۇق: «پادىشاھلىق ئىچىدە ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئىگە بولسۇن» دەپ جاكارلىدى. **30** شۇ كېچە كالدىيەرىنىڭ پادىشاھى بەلشازار ئۆلتۈرۈلدى. **31** پادىشاھلىق بولسا مېدىئالىق دارىئۇسنىڭ قولىغا ئوتتى. ئۇ تەخمىنەن ئالتمىش ئىككى ياشتا ئىدى.

6 پادىشاھ دارىئۇس پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىش ئۈچۈن بىر يۈز يىگىرمە ۋەزىرنى ھەرقايسى يۇرتلارنى باشقۇرۇشقا تەيىنلەشنى مۇۋاپىق كۆردى. **2** بۇنىڭدىن باشقا تۆ بۇ ۋەزىرلەرنى نازارەت قىلىپ، بۇ ۋەزىرلەرنىڭ ھېسابىنى ئېلىش، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھوقۇق-مەنپەئەتى زىيانغا ئۇچىرىمىسۇن دەپ دانىيال ۋە باشقا ئىككى كىشىنى نازارەتچىلىككە تەيىنلىدى. **3** دانىيالدا ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت بار بولغاچقا، ئۇ باشقا نازارەتچىلەردىن ۋە ۋەزىرلەردىن ئىقتىدارلىق چىقتى. شۇڭا پادىشاھ ئۇنى پۈتكۈل پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىشقا تەيىنلىمەكچى بولدى. **4** شۇنىڭ بىلەن باشقا نازارەتچى ۋە ۋەزىرلەر ئۇنىڭ پادىشاھلىقتىكى مەمۇرىي ئىشلىرىدىن سەۋەنلىك ئىزدىدى. لېكىن ئۇلار ئەرز قىلغۇدەك ھېچقانداق باھانە-سەۋەب يا كى سەۋەنلىك تاپالمىدى. چۈنكى دانىيال دىيانەتلىك ۋە ئىشەنچلىك بولۇپ، ئۇنىڭدىن قىلچە كەمچىلىك يا كى سەۋەنلىك چىقرالمىغانىدى. **5** شۇڭا شۇ ئادەملەر ئۇنۇتۇرا: ـ دانىيالنىڭ خۇداسىنىڭ قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىرىدىن باشقا، ئۇنىڭدىن ئەيبلىگۈدەك ھېچقانداق باھانە تاپالمايمىز، ـ دېيىشتى. **6** شۇڭا ئۇلار ئۇنۇتۇرا تىل بىرىكتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: ـ پادىشاھ دارىئۇس ئالىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا! **7** ئالىيلىرىنىڭ پادىشاھلىقلىرىدىكى بارلىق نازارەتچى، ۋالىي، ۋەزىر، مەسلىھەتچى، ھاكىم ۋە ئەمەلدارلار بىرلىكتە مەسلىھەتلەشتۈق؛ ھەرقانداق كىشى ئوتتىچە كۈن ئىچىدە ھەرقانداق ئىلاھقا ھەرقانداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىشقا ۋە يا كى ھەرقانداق كىشىدىن بىر نەرسە تىلەشكە رۇخسەت بولمىسۇن، ئى ئالىيلىرى، پەقەت سىلىدىنلا تىلىشى رۇخسەت بولسۇن دېگەن شاھانە يارلىقنىڭ چۈشۈرۈلۈشىنى لايىق كۆردۈق. بۇ پەرمان قەتئي بولسۇن، كىمكى بۇ پەرمانغا خىلاپلىق قىلسا، ئۇ شىرلار ئۇۋىگىگە تاشلانسۇن! **8** ئەمدى، ئى ئالىيلىرى بۇ پەرمانى بېكىتىپ چۈشۈرگىيلا، ئۇنىڭ ئۈزەرتىلمەسلىكى ئۈچۈن يارلىقنامىگە ئىمزا قويغىيلا؛ چۈنكى مېدىئا ۋە پارس قانۇنى ۋېيچە، پەرمان چىقىرىلىشى بىلەنلا ئۇ ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ، ـ دېدى. **9** شۇنىڭ بىلەن دارىئۇس پەرمانى بېكىتىپ يارلىقنامىغا قول قويدى. **10** دانىيال بۇ يارلىقنامىگە ئىمزا قويۇلغانلىقىنى ئاكلاپ، ئۆيىگە قايتتى. ئۇنىڭ ئۆينىڭ ئۈگزىسىدە بىر بالىخانا بولۇپ، دېرىزىسى يېروسالىمغا قارايدىغان بولۇپ، ئوچۇق تۇراتتى. ئۇ ئادەتتە ۋېيچە دېرىزىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم خۇداغا دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ شۈكۈر ئېيتاتتى. **11** لېكىن ھېلىقى ئادەملەر بىللە كېلىپ دانىيالنىڭ خۇداغا دۇئا ۋە تىلاۋەت قىلىۋاتقىنىنى كۆردى. **12** ئاندىن ئۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ پەرمان توغرىسىدا گەپ ئېچىپ: ـ ئى ئالىيلىرى، ئۇنىڭ: ئوتتۇز كۈن ئىچىدە ئۇنىڭدىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھدىن يا كى ھەرقانداق ئىنسساندىن بىرەر نېمىنى تىلىگەن ھەرقانداق كىشى شىرلار ئۇۋىگىگە تاشلانسۇن، دېگەن بىر پەرمانغا ئىمزا قويغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. پادىشاھ: ـ دەرۋەقە شۇنداق قىلدىم، مېدىئا ۋە پارس قانۇنى ۋېيچە پەرمانىنى ئۆزگەرتكىلى بولمايدۇ، ـ دېدى. **13** ئاندىن ئۇلار پادىشاھقا جاۋابەن: ـ يەھۇدادىن ئەسىر ئېلىپ كېلىنگەن كىشىلەردىن ھېلىقى دانىيال، ئى ئالىيلىرى، سىلىنى ۋە سىلى ئىمزا قويغان پەرمانىنى كۆز ئۈگە ئىلمايدۇ، بەلكى ھەر كۈندە ئۈچ قېتىم ئۆز دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. **14** بۇنى ئاكلىغان پادىشاھ ئۆز-ئۆزىگە كايىپ، كۆڭۈل قويۇپ دانىيالنى قۇتقۇزۇشقا ئامال تاپماقچى بولۇپ، ئۇ كۈن پاتقۇچە ھەرخىل قۇتقۇزۇش ئامالى ئۈستىدە ئىزدىنىپ يۈردى. **15** لېكىن ئاخىردا ئۇ كىشىلەر يەنە ئۇنۇتۇرا تىل بىرىكتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم بولۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئالىيلىرى، ئۇنۇتۇرىگە مەلۇمكى، مېدىئالار ۋە پارسلارنىڭ قانۇنى دەل شۇنۇكى، پادىشاھنىڭ بېكىتكەن ھەرقانداق قارارى يا كى پەرمانىنى ئۇ ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ، ـ دېيىشتى. **16** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ ئەمرى قىلىشى بىلەن دانىيال ئۇنۇتۇپ كېلىنىپ، شىرلار ئۇۋىگىگە تاشلاندى. پادىشاھ دانىيالغا: ـ سەن ئۈزۈلۈرەمەي ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇغۇدۇ! ـ دېدى. **17** بىر تاش ئېلىنىپ، ئۇۋىگىگە ئاغزى ئۇنىڭ بىلەن بېتىلدى؛ دانىيالنىڭ ئىشلىرىغا ھېچكىم ئارىلاشمىسۇن دەپ ئۇنى پادىشاھ ئۆز مۇھۇرى ۋە ئۇنىڭ ئەمىر-ئەمەلدارلىرىنىڭ مۇھۇرلىرى بىلەن مۇھۇرلىدى. **18** ئاندىن پادىشاھ ئوردىغا قايتىپ كېلىپ كېچىنى روزا ئۇتۇپ ئۇتكۈزدى؛ ئۇزىنىڭ توقال-كىنىزە كلىرىدىن ھېچقايسىسىنى ئۆز يېنىغا كەلتۈرمىدى، ئۇ كېچىچە ئۇخلىيالمىدى. **19** تاڭ ئېتىشى بىلەنلا پادىشاھ ئورندىن تۇرۇپ، ئالدىراپ شىرلار ئۇۋىگىگە باردى. **20** پادىشاھ ئۇۋىگىگە ياقىنلاشىپ ئازابلانغان ھالدا دانىيالنى چاقىرىپ: ـ ئەي دانىيال، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قۇلى، سەن ئۈزۈلمەس ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى شىرلاردىن قۇتقۇزۇغۇلمىدىمۇ؟ ـ دەپ توۋلىدى. **21** دانىيال جاۋابەن: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! **22** خۇدايىمنىڭ پەرشتىسىنى ئەۋەتىپ شىرلارنىڭ ئاغزىنى يۇمدۇرۇشنى بىلەن ئۇلار ماڭا ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزەلمىدى، چۈنكى ئۇ مەندىن ھېچقانداق ئەيىب كۆرمىدى. ئالىيلىرىنىڭ ئالدىدىمۇ مەن ھېچقانداق زىيان يەتكۈزگۈدەك ئىش قىلمىدىم، ـ دېدى. **23** بۇنى ئاكلاپ پادىشاھ ئىنتايىن خۇشال بولۇپ، ئادەملىرىنى دانىيالنى ئۇۋىگىدىن ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دانىيالنى ئۇۋىگىدىن ئېلىپ چىقتى. ئۇنىڭدىن قىلچە زىيان-زەخمەت تاپالمىدى، چۈنكى ئۇ خۇداسىغا ئايانغانىدى. **24** ئاندىن پادىشاھ بۇيرۇق چۈشۈردى، [نە ۋەكىلىرى] دانىيالنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇتۇپ، ئۇلارنى بالا-چاقىلىرى ۋە خوتۇنلىرى بىلەن قوشۇپ شىرلار ئۇۋىگىدىگە تاشلىۋەتتى. ئۇلار ئۇۋىگىدىگە تېگىگە چۈشۈپ بولمايلا شىرلار ئېتىلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىخانىلىرىنىمۇ چاينىپ قىيما-چىيما قىلىۋەتتى. **25** شۇ ئىشتىن كېيىن دارىئۇس پادىشاھ يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەممە تائىپىلەر، ھەر تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق يۈتۈك چۈشۈردى: ـ «ھەممىگىلارغا ئامانلىق ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! **26** مەن تۆشىۋىيارلىقنى چۈشۈرتەنكى، پادىشاھلىقىمدىكى ھەربىر يۇرتتىكى پۇقرالار دانىيالنىڭ خۇداسى ئالدىدا تىترەپ قورقسۇن! ـ چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈ مۇستەھكەم ئۇ ئۆزەرمەستۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ھالاك قىلنماس، ئۇنىڭ ھاكىمىيىتى ئەبەدىلەبەد دېگىچە بولىدۇ. **27** ئۇ بالا يىقازادىن قوغدايدۇ ۋە قۇتقۇزىدۇ، ئۇ ئاسمانلاردىمۇ، يەر يۈزىدىمۇ ئالامەت-كارامەتلەرنى يارىتىدۇ، ئۇ دانىيالنى شىرلارنىڭ چاڭگىللىدىن قۇتقۇزدى». **28** دانىيالنىڭ بولسا شۇ ئىشلاردىن كېيىن دارىئۇس ھۆكۈم سۈرگەن مەدىگلەدە، شۇنداقلا پارس پادىشاھى قۇرەش ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتلاردا ئىشلىرى راۋان يۈرۈشتى.

7 بەلشازار بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى دانىيال ئورندا يېتىپ چۈشىدە بىرنەچچە غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردى. ئۇ چۈشىدە كۆز ئۈگەنلىرىنى مۇنداق يەكۈنلەپ خاتىرىلىۋالدى: ـ **2** كېچىدە كۆز ئۈگەن غايىبانە كۆرۈنۈشتە مەنكى دانىيال شۇنى كۆردۈمكى، ئاسمانىنىڭ تۆت تەرىپىدىن شامال چىقىپ، «ئۇلۇغ دېڭىز» يۈزىگە تۇرۇلماقتا ئىدى. **3** دېڭىزدىن شە كىللىرى بىر-بىرىگە ئوخشىمايدىغان تۆت زور مەخلۇق چىقتى. **4** بىرىنچى مەخلۇق شىرغا ئوخشايتتى، لېكىن بۇركۈتنىڭ قانىتى بار ئىدى. مەن ئۇنىڭغا قاراپ تۇرغىنىمدا،

قاناتلىرى يۇلۇندى، ئاندىن ئۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ، ئىككى پۇتى يە رگە دەسسىتىلىپ ئادەمدەك تۇرغۇزۇلۇپ، ئۆزىگۈنا ئىنسانىي بىر قەلب بېرىلدى. 5 مانا يەنە بىر مەخلۇق، يەنى ئىككىنچىسى ئېيىققا ئوخشايتتى. ئۇنىڭ بىر تەرىپى ئىككىنچى بىر تەرىپىدىن ئېگىزلىتىلدى. ئۇنىڭ چىشلىرى ئۈچ قوۋۇرغىنى چىشلەپ تۇراتتى، بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا: «ئورۇ ئۆگۈن تۇر، گۆشنى يېيىشكىچە يەۋال!» ـ دېدى. 6 قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا يەنە بىر مەخلۇق پەيدا بولدى. ئۇ يىلپىزغا ئوخشايتتى، دۈمبىسىدە قۇشنىڭكىدەك تۆت قانىتى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ بېشى تۆت ئىدى. ئۇنىڭغا ھاكىملىق ھوقۇقى بېرىلدى. 7 ئۇنىڭدىن كېيىن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا تۆتىنچى بىر مەخلۇق پەيدا بولدى. ئۇ ئىنتايىن قورقۇنچلۇق، دەھشەتلىك ۋە ئاجايىب كۆچلۈك ئىدى. ئۇيوغان تۆمۈر چىشلىرى بىلەن ئوۋۇنى چاينىپ ئېزىپ يۇتۇپ، قالدۇقىنى پۇتلىرى بىلەن دەسسەپ-چەيلەيتتى. ئۇ ئالدىنقى بارلىق مەخلۇققا ئوخشىمايتتى؛ ئۇنىڭ ئون مۈڭگۈزى بار ئىدى. 8 مەن بۇ مۈڭگۈزلەرنى كۆزىتىۋاتقىنىمدا، مانا مۈڭگۈزلەرنىڭ ئارىسىدىن يەنە بىر كىچىك مۈڭگۈز تۆسۈپ چىقتى. بۇ كىچىك مۈڭگۈزنىڭ ئالدىدا ئەسلىدىكى مۈڭگۈزلەردىن ئۈچى يۇلۇۋېتىلدى. بۇ كىچىك مۈڭگۈزنىڭ ئادەمنىڭكىدەك كۆزى ۋە چوڭ سۆزلەيدىغان ئاغزى بار ئىدى.

9 مەن قاراپ تۇرغىنىمدا، ئۇ يە رگە بىرنەچچە تەختىنىڭ قويۇلغانلىقىنى كۆردۈم، ئۇلارنىڭ بىرىدە، «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» ئورۇن ئېلىپ ئولتۇرۇپتۇ. ئۇنىڭ كىيىملىرى قاردەك ئاپئاق، چاچلىرى ئاپئاق قوزا يۈڭىدەك ئىدى. ئۇنىڭ تەختى ئوت لاۋۇلداپ تۇرغان يالقۇنلار بولۇپ، لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان ئوت چاقلىرىنىڭ ئاستىدە ئىدى. 10 ئۇنىڭ ئالدىدىن گويا راۋان ئېقىپ تۇرغان دەريادەك ئوت يالقۇنى لاۋۇلداپ ئېقىپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغۇچىلار تۈمەن مىڭلىغان ئىدى، ئۇنىڭ ئالدىدا يۈز مىليونلىغان ھازىر تۇرغۇچىلار بار ئىدى. سوراق باشلانغانلىقى جاكارلىنىپ، دەستۇرلار ئېچىلدى. 11 ھېلىقى كىچىك مۈڭگۈزنىڭ يوغان گەپلەرنى قىلىۋاتقان ئاۋازىدىن دىققىتىم شۇنىڭغا تارتىلىپ قاراپ تۇراتتىم. قاراپ تۇرغىنىمدا، تۆتىنچى مەخلۇق ئۆلتۈرۈلۈپ، ئۇنىڭ جەسىتى ھالاك قىلىنىپ، ئوتقا تاشلاپ كۆيدۈرۈلۈشكە تاپشۇرۇلدى. 12 قالغان ئۈچ مەخلۇق بولسا، ھاكىمىيىتىدىن مەھرۇم قىلىندى، لېكىن ئۇلارنىڭ ئۆمرى يەنە بىر مە زگىل ئۆزارتىلدى.

13 كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە مانا، مەن گويا ئىنسان ئوغلىغا ئوخشاش بىر زاتنىڭ ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كەلگىنىنى كۆردۈم. ئۇ «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»نىڭ يېنىغا يېرىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىندى. 14 ھەر ئەل-يۇرت، ھەر تائىپە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ، سەلتەنەت، شۆھرەت ۋە پادىشاھلىق ھوقۇقى ئۇنىڭغا بېرىلدى. ئۇنىڭ سەلتەنىتى مەڭگۈ سولاشماس سەلتەنەتتۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ ھالاك قىلىنماس. 15 مەنكى دانىيالنىڭ ۋۇجۇدۇم، دىل-روھىم بەك بىئارامىلىققا چۈمدى، كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئىنتايىن ئالاقزادە قىلدى. 16 مەن يېقىن تۇرغۇچىلاردىن بىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، بۇ غايىبانە ئالامەتلەرنىڭ ھەققىتى توغرۇلۇق سوردىم. ئۇ ماڭا تەبىر بېرىپ چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دېدى: ـ

17 «بۇ تۆت زور مەخلۇق كەلگۈسىدە دۇنيادا باش كۆتۈرىدىغان تۆت پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. 18 لېكىن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ئەبەدىلئەبە دگىچە شۇنداق بولىدۇ». 19 مەن باشقا ئۈچ مەخلۇققا ئوخشىمايدىغان تۆتىنچى مەخلۇق، يەنى زور قورقۇنچلۇق، تۆمۈر چىشلىق، مىس تىرناقلىق، ئوۋۇنى چاينىپ ئېزىپ يۇتۇپ، ئاندىن قالدۇقلىرىنى ئاياغلىرى بىلەن دەسسەپ-چەيلەيدىغان ھېلىقى مەخلۇق توغرىسىدىكى ھەققەتنى، 20 شۇنداقلا ئۇنىڭ بېشىدىكى ئون مۈڭگۈزنىڭ ۋە كېيىن تۆسۈپ چىققان كىچىك مۈڭگۈز توغرىسىدىكى ھەققەتنى تېخىمۇ ئېنىق بىلمەكچى بولدۇم ـ ئۇنىڭ، يەنى ھېلىقى كىچىكىنىڭ ئالدىدا ئەسلىدە بار بولغان باشقا ئۈچ مۈڭگۈز يۇلۇۋېتىلگەن، كۆزلىرى ۋە يوغان گەپ قىلىدىغان ئاغزى بار بولۇپ، ئەنە باشقا مۈڭگۈزلە رگە قارىغاندا تېخىمۇ ھەيۋەتلىك ئىدى. 21 قاراپ تۇرغىنىمدا، ئۇ كىچىك مۈڭگۈز خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇلاردىن ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولدى؛ 22 «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» كەلگەندە، ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە بېرىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىكىتىلگەن ۋاقىتنى كېلىپ، [خۇدانىڭ] مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى ئۆتەكۈزۈۋالدى. 23 [تەبىر بە رگۈچى] چۈشەندۈرۈپ يەنە مۇنداق دېدى: ـ «تۆتىنچى مەخلۇق كەلگۈسى دۇنيادا باش كۆتۈرىدىغان تۆتىنچى بىر پادىشاھلىق بولۇپ، ئۇ باشقا ھەرقانداق پادىشاھلىقلارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇ پۈتكۈل دۇنيانى يۇتۇپ، ئۇنى ئايماق ئاستى قىلىپ، كۈكۈم-تالقان قىلىدۇ. 24 ئون مۈڭگۈز بولسا، بۇ پادىشاھلىقتىن چىقىدىغان ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان ئون پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. كېيىن يەنە بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ، ئۇ ئىلگىركى پادىشاھلارغا ئوخشىمايدۇ؛ ئۇ ئۈچ پادىشاھنى ئۆزىگە يېيىۋىتىدۇ. 25 ئۇ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قارشى كۆپۈرۈلۈش سۆزلەرنى قىلىدۇ ھەمدە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنى ھالسىزلاندۇرىدۇ. ئۇ كالېندارنى، ھېيت-ئايەملەرنى ۋە مۇقەددەس قانۇنلارنى ئۆز زىمىسىغا ئېلىشنى قەستلەيدۇ. خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى «ئۈچ يېرىم ۋاقىت» ئۆزىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنا تاپشۇرۇلىدۇ.

26 ئاندىن خۇدانىڭ سوتى ئېچىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئىدارە قىلىش ھوقۇقى تارتىۋېلىنىپ، مەڭگۈلۈك ئۆزۈل-كېسىل يوقىتىلىدۇ. 27 لېكىن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھوقۇقى، يەنى دۇنيادىكى ھەرقايسى پادىشاھلىقلارنىڭ سەلتەنىتى ۋە شۆھرىتى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە، يەنى خۇدانىڭ ئۆز خەلقىگە ئۆتكۈزۈلىدۇ. ئۇنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ بىر پادىشاھلىقتۇر، دۇنيادىكى پۈتۈن ھۆكۈمدارلار ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ». 28 بۇ ئىش مانا مۇشۇ يە رگىچە بولدى. مەنكى دانىيال، ئۆز ۋىلىرىم ئۆزۈمنى ئالاقزادە قىلدى، چىرايىم تاتىرىپ كەتتى. براق بۇ ئىشنى قەلبىمدە پۈكۈپ ساقلىدىم.

8

پادىشاھ بەلشازار تەختكە ئولتۇرۇپ ئۆچىنچى يىلى، مەنكى دانىيال ئىككىنچى بىر غايىبانە ئالامەتنى كۆردۈم. 2 غايىبانە كۆرۈنۈشتە، ئۆزۈمنى ئېلام ئۆلكىسىدىكى شۇشان قەلئەسىدە كۆردۈم. كۆرۈنۈشتە مەن ئۇلاي چوڭ ئۆستەڭنى ۋىيدا ئىدىم. 3 بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارىسام، ئىككى مۈڭگۈزى بار بىر قوچقارنىڭ چوڭ ئۆستەڭ ئالدىدا ئۇرغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنىڭ مۈڭگۈزى ئېگىز بولۇپ، بىر مۈڭگۈز يەنە بىرىدىن ئېگىز ئىدى؛ ئېگىزرەك بولغان مۈڭگۈز يەنە بىرىسىدىن كېيىنرەك ئۆسۈپ چىققانىدى. 4 مەن قوچقارنىڭ غەرب، شىمال ۋە جەنۇب تەرەپلە رگە ئۆسۈۋاتقىنىنى كۆردۈم. ھېچقانداق ھايۋان ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلمەيتتى ۋە ھېچكىم ھېچكىمنى ئۇنىڭ چاڭگىللىدىن قۇتقۇزالمايتتى. ئۇ نېمە قىلىشنى خالىسا، شۇنى قىلاتتى، بارغانسېرى ھەيۋەتلىك بولۇپ كېتىۋاتاتتى. 5 مەن بۇ توغرۇلۇق ئويلاۋاتاتتىم، مانا، غەرب تەرەپتىن بىر تېكە پۈتلىرى يە رگە تەگمىگەن ھالدا پۈتۈن جاھاننى كېزىپ يۈگۈرۈپ كەلدى. ئۇنىڭ ئىككى كۆزى ئارىسىغا كۆرۈنەرلىك چوڭ بىر مۈڭگۈز ئۆسۈپ چىققانىدى. 6 ئۇ مەن دەسلەپ كۆرگەن ھېلىقى ئۆستەڭ ۋىيدا ئۇرغان ئىككى مۈڭگۈزلۈك قوچقارغا قاراپ قەھرى بىلەن شىددەتلىك ئېتىلدى. 7 مەن ئۇنىڭ قوچقارغا يېقىن كېلىپ، غەزەپ بىلەن قوچقارنى ئۆسۈپ ئىككى مۈڭگۈزىنى سۇندۇرىۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. قوچقارنىڭ قارشىلىق كۆرسەتكۈدەك ماداری قالمىغانىدى، تېكە ئۇنى يە رگە يېقىتىپ، دەسسەپ-چەيلىدى، تېكىنىڭ چاڭگىللىدىن ئۇنى قۇتقۇزۇالدىغان ئادەم چىقمىدى. 8 تېكە بارغانسېرى ھەيۋەتلىك بولۇپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ خېلى كۆچىيىپ بولغاندا، چوڭ مۈڭگۈزى سۇنۇپ چۈشۈپ، ئەسلىدىكى جايىدىن ئاسماندىكى تۆت شامالغا قاراپ تۇرىدىغان، كۆز زىگە كۆرۈنەرلىك تۆت مۈڭگۈز ئۆسۈپ چىقتى. 9 بۇ تۆت مۈڭگۈزنىڭ ئېچىدىكى بىرىدىن يەنە بىر مۈڭگۈز ئۆسۈپ چىقتى. ئۇ كىچىك مۈڭگۈز ئۆسۈپ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك بولدى، جەنۇب، شەرق تەرەپلە رگە ۋە «گۈزەل زېمىن»غا قاراپ تەسىر كۆچىنى كېڭەيتتى.

10 ئۇ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك بولۇپ، ھەتتا ساماۋىي قوشۇندىكىلە رگە ھۆجۇم قىلغۇدەك دەرىجىگە يەتتى، ساماۋىي قوشۇندىكىلەردىن ۋە يۇلتۇزلاردىن بىرمۇنچىسىنى يە رگە تاشلاپ، ئۇلارنىڭ ئۆستىگە دەسسىدى 11 (ئۇ تولىمۇ مەغرۇرلىنىپ، ھەتتا ساماۋىي قوشۇننىڭ سەرداری بىلەن تەڭ يولماقچى بولۇپ، ئىبادەتخانىدا سەردارغا ئاتاپ كۈندىلىك قۇربانلىق سۇنۇشنى ئەمەلدىن قالدۇردى، ھەمدە سەردارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى «مۇقەددەس

جاي»نى ۋەيران قىلىۋەتتى. 12 ئاسىيلىق تۆپەيلىدىن خۇدانىڭ خەلقى ۋە كۆندىلىك قۇربانلىق چوڭ مۇڭگۈز رَگە تاپشۇرۇلىدۇ). ئۇ مەھەللىنى ئاياغ ئاستى قىلىدۇ، ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ناھايىتى ئۈگۈشلۈق بولىدى. 13 كەيندىن، بىر مۇقەددەس [پەرىشتىنىڭ] سۆز قىلغانلىقىنى ئاڭلىدىم، شۇنىڭ بىلەن يەنە بىر مۇقەددەس [پەرىشتە] سۆز قىلغان [پەرىشتىدىن]: ـ غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنگەن بۇ ۋەقەلەر، يەنى «ۋەيران قىلغۇچى» ئاسىيلىق، كۆندىلىك قۇربانلىقنىڭ ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇشى، ھەمدە مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەم خۇدانىڭ خەلقىنىڭ ئاياغ ئاستى قىلىنىشى قانچىلىك ۋاقىت داۋاملىشىدۇ؟ ـ دەپ سوريغانلىقىنى ئاڭلىدىم. 14 ھېلىقى پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: ـ بۇ ئىشلار ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز كېچە-كۈندۈز داۋاملىشىدۇ. بۇ مەھ زىگلىدن كېيىن مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي» پاكىزلىنىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلىدۇ، ـ دېدى. 15 بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆرگەندىن كېيىن، مەنكى دانىيال ئۇنىڭ مەنىسىنى ئۇيلاۋاتقىنىمدا، مانا، ئالدىمدا ئادەمنىڭ قىياپىتىدە بىرسى پەيدا بولۇپ تۇرە تۇردى. 16 ئۇلاي ئوستىكىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن: ـ ئەي جەبرائىل، بۇ ئادەمگە غايىبانە ئالامەتنى چۈشەندۈرۈپ بەر، ـ دېگەن بىر ئادەمنىڭ كۆچلۈك ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. 17 [جەبرائىل] يېنىمغا كەلدى. كەلگەندە، مەن ناھايىتى قورقۇپ كېتىپ يە رگە يېقىلىپ دۇم چۈشتۈم. ئۇ ماڭا: ـ ئەي ئىنسان ئوغلى، سەن شۇنى چۈشىنىشىڭ كېرەككى، بۇ غايىبانە ئالامەت ئاخىر زامان توغرىسىدىدۇر، ـ دېدى. 18 ئۇ گەپ قىلىۋاتقاندا مەن بېھوش ھالدا يەردە دۇم ياتاتتىم. لېكىن ئۇ ماڭا شۇنداق بىر يېنىك تېگىپلا مېنى تۇرغۇزدى ۋە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ 19 «مەن ھازىر ساڭا [خۇدانىڭ] غەزىپى كەلگەن مە زگىلدە كېيىنكى ئىشلارنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرەي. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت زامانلارنىڭ بېكىتىلگەن ئاخىرقى نۇقتىسى توغرىسىدىدۇر. 20 سەن كۆرگەن ئىككى مۇڭگۈزلۈك قوچقار مېدىئا بىلەن پارس پادىشاھلىرىنى كۆرسىتىدۇ. 21 ياۋا تېكە بولسا گېرىتسىيە پادىشاھلىقى بولۇپ، كۆزىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى كۆز رَگە كۆرۈنەرلىك مۇڭگۈز بولسا، ئۇنىڭ بىرىنچى پادىشاھىدۇر. 22 ئۇ مۇڭگۈز سۇنۇپ كەتكەندىن كېيىن ئورنىدىن ئۆسۈپ چىققان ھېلىقى تۆت مۇڭگۈز بۇ ئەلنىڭ تۆت پادىشاھلىققا بۆلۈنىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. بىراق ئۇلارنىڭ كۆچى بىرىنچى پادىشاھلىققا يەتمەيدۇ. 23 بۇ پادىشاھلىقلارنىڭ ئاخىرقى مە زگىلدە، ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ گۈناھى تۇشۇشى بىلەن تولمۇ نومۇسسىز، چىگىش مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلالايدىغان بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ. 24 ئۇنىڭ كۆچى خېلى زور بولىدۇ، لېكىن ئەمەلىيەتتە بۇ كۆچ ئۆزلۈكىدىن چىقمايدۇ؛ ئۇ مەسىلى كۆرۈلمىگەن ۋەيرانچىلىقنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئۇنىڭ ئىشلىرى جەزمەن ئۈگۈشلۈق بولۇپ، نېمىنى خالىسا شۇنى قىلالايدۇ. ئۇ كۆچلۈكلەرنى ۋە [خۇدانىڭ] مۇقەددەس مۇمىن خەلقىنى يوقىتىدۇ. 25 ئۇز ئوستاتىلىقى بىلەن ئۇنىڭ نازارىتى ئاستىدا ھەرقانداق ھىيلە-مىكىرلىك خېلى رونىاق تاپىدۇ. ئۇ كۆڭلىدە تەكەبىۋارلىشىپ ئۆزىنى چوڭ تۇتىدۇ؛ باشقىلارنىڭ ئۆزلىرىنى بىخەتەر ھېس قىلغان ۋاقىتىدىن پايدىلىنىپ ۋەيۋەقسىز زەرەب قىلىپ نۇرغۇن كىشىلەرنى ھالاك قىلىدۇ؛ ئۇ ھەتتا ئوچۇقتىن ئوچۇق «ئەمىرلەرنىڭ ئەمىرى» گە قارشى چىقىدۇ. لېكىن ئۇ ئاخىردا ئىنسانلارنىڭ قولىسىز ھالاك قىلىنىدۇ. 26 ساڭا ئايان قىلىنغان، ئاخشامدىن ئەتىگەنگىچە داۋاملاشقان بۇ غايىبانە ئالامەت ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. لېكىن سەن ئۇنى ۋاقىتىنچە مەخپىي تۇت. چۈنكى ئۇ كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى ھەققىدىدۇر». 27 مەنكى دانىيال ماغدۇرۇمدىن قېلىپ، بىرنەچچە كۈن ئاغرىپ يېتىپ قالدىم. كېيىن ئورنۇمدىن تۇرۇپ يەنىلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىدا بولدۇم. لېكىن بۇ غايىبانە ئالامەت كۆزگۈمنى پارا كەندە قىلۋەتكەنىدى. ئۇنىڭ مەنىسىنى ھېشەلەيدىغان ئادەم يوق ئىدى.

9 مېدىئالىق ئاھاشۇيروشنىڭ ئوغلى دارىئوسنىڭ بىرىنچى يىلىدا (ئۇ كالدىيەلەرنىڭ زېمىنىغا پادىشاھ قىلىندى) 2 يەنى تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلى مەنكى دانىيال مۇقەددەس يازمىلارنى ئوقۇشۇم بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرەمىيا پەيغەمبەر رَگە يەتكۈزگەن كالام-بېشارىتى ۋېنچە، يېروسالېمنىڭ خاراب بولىدىغان جازا مە زگىلى يەتمىش يىل ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتىم. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن رەب خۇدايىمغا روزا تۇتۇپ، بۇز رەختكە يۇگىنىپ، كۈل-توپىدا ئولتۇرۇپ، ئۆتىنگىنى يېلىنىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلدىم بىلەن ئىزدىنىشكە بەل باغلىدىم. 4 مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا دۇئا قىلىپ، گۈناھلىرىمنى ئېقرار قىلىپ مۇنداق دېدىم: ـ «ئاھ رەب، ئى سېنى سۆيۈپ، ئۇز ئەمرلىرىڭگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ۋەدە-ئەھدە كۈدە ۋاپادار بولۇپ، ئۇ زَگەرمەس مېھرىڭنى ئۈزۈلۈكسىز كۆرسەتكۈچى ئۇلۇغ، سۈرلۈك تە ڭرِم! 5 بىز گۈناھ سادىر قىلدۇق، قەبىھلىك قىلدۇق؛ رەزىللىك بىلەن سېنىڭ ئەمر-ھۆكۈملىرىڭدىن ۋاز كېچىپ، ساڭا ئاسىيلىق قىلدۇق، 6 شۇنداقلا سېنىڭ نامىڭ بىلەن پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ۋە پۈتۈكلۈك زېمىنىدىكى خەلققە سۆز-كالامىڭنى يەكىز زَگەن قۇللىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلە رگە زادى قۇلاق سالمىدۇق. 7 ئى رەب، ھەققانىيەت سەندىلا تېپىلىدۇ، لېكىن ساڭا ئاسىيلىق ۋە ۋاپاسىزلىق قىلغانلىقىمىز تۆپەيلىدىن، بە زَگە، يەنى يەھۇدالارغا، يېروسالېمدىكىلە رگە ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا، يېقىندا بولسۇن، يىراقتا بولسۇن، سەن بىزلەرنى سۈرگۈنلۈككە ھەيدىۋەتكەن بارلىق يۇرتلاردا بولسۇن، يەقەت ۋۇگۇنكىدەك بۇزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىكلا قالدى. 8 ئى رەب، بە زَگە، يەنى پادىشاھلىرىمىزغا، ئەمىرلىرىمىز گە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يۇزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىك قالدى؛ چۈنكى بۇ سېنىڭ ئالدىڭدا گۈناھ سادىر قىلدۇق. 9 ئى رەب خۇدايىمىز، بىز ساڭا ئاسىيلىق قىلغان بولساقمۇ، سەندىن يەنىلا رەھىمدىلىك ۋە مەغپىرەت- كەچۈرۈملەر تېپىلىدۇ. 10 بىز سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمايى، قۇللىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئالدىمىزغا قويغان قانۇن-ھۆكۈملىرىڭدە ھېچ ماڭمىدۇق. 11 پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا خىلاپلىق قىلىپ، ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمايى سېنىڭدىن يۇز ئۆرىدى. دەرۋەقە، سېنىڭ قۇلۇڭ مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەن لەنەت ھەمدە ئۇنىڭ قەسەمياددىكى جازالار ئۈستىمىزگە ياغدۇرۇلدى؛ چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۈناھ سادىر قىلدۇق. 12 سەن ئۆزۈڭنى بە زَگە ۋە ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمدارلىق قىلغۇچىمىزغا قارىتا دېگەنلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ بە زَگە زور ئېغىر كۈلپەتنى كەلتۈردۇڭ؛ چۈنكى يېروسالېمدا قىلىنغان ئىشلار ئاسمان ئاستىدىكى ھەرقانداق باشقا يۇرتتا ئەۋەلدىن قىلىنغان ئەمەس! 13 مۇساغا تاپىلانغان تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەندەك، بۇ پۈتۈن كۈلپەت بە زَگە چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، لېكىن بىز قەبىھلىكلىرىمىزدىن قول ئۈزۈپ، ھەققىمىزنى چۈشىنىپ يېتىدىغان قىلغايسەن دەپ تېخىچە سەندىن ئىلتىپاتىڭنى ئوتۇنمىدۇق. 14 دەرۋەقە سەن پەرۋەردىگار شۇ كۈلپەتنى تەييارلاپ ساقلاپ، بىزنىڭ ئۈستىمىزگە چۈشۈردۇڭ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بارلىق قىلغان ئىشلىرىڭدا ئادىل بولۇپ كەلدىڭ؛ بىراق ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىدۇق. 15 ئەمدى، ئۇز كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن خەلقىڭنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتىڭ، شۇنگلاشقا بۇگۈنكىدەك ئۇزۇڭگە نام-شۆھرەت تىكلىدىڭ، ئى رەب خۇدايىمىز، ـ بىز گۈناھ سادىر قىلدۇق، بىز رەزىللىك قىلدۇق! 16 ئۇتۇنچەن، ئى رەب، پۈتۈكۈل ھەققانىيلىقىڭنا ۋېغۇن، يېروسالېم شەھىرىڭگە، يەنى مۇقەددەس تېغىڭنا بولغان قەھر-غەزىپىڭنى توختاتقايسەن! چۈنكى بىزنىڭ ئۇتۇكۇ زَگەن گۈناھلىرىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قىلغان قەبىھلىكلىرىنىڭ ۋەجىدىن، يېروسالېم ۋە خەلقىڭ بارلىق ئەتراپتىكىلىرىمىزنىڭ ھاقارەت ئوبيېكتى بولۇپ قالدۇق. 17 ئەمدى ئى خۇدايىمىز، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە تەلەپلىرىگە قۇلاق سالغايسەن، ئۇزۇڭ ئۈچۈن ۋەيران قىلىنغان مۇقەددەس جايىڭنى جامالىڭنى كۆرسىتىپ يورۇتقايسەن. 18 ئى خۇدايىم، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايسەن! بىزنىڭ ۋە سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغان شەھەرنىڭ بېشىغا كەلگەن كۈلپەتلە رگە نەزەر سالغايسەن! بىزنىڭ ساڭا ئىلتىجا قىلغىنىمىز ئۇزىمىزنىڭ قاندىقىۋز ھەققانى ئىش قىلغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى سېنىڭ زور رەھىمدىلىقلىرىڭگا تايانغانلىقىمىز سەۋەبىدىندۇر. 19 ئى رەب، ئاڭلىغايسەن! ئى رەب، كەچۈر رَگەيسەن! قۇلاق سېلىپ ئاڭلاپ ئامال قىلغايسەن! ئۇز ۋۇجۇدۇڭ نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن ئەمدى تەخىر قىلمىغايسەن! چۈنكى سېنىڭ بۇ شەھىرىڭ ۋە بۇ خەلقىڭ ئۇز نامىڭ ئاساسىدا ئاتالغاندىسى!». 20 مەن دۇئايىمنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئۇزۇم ۋە خەلقىم ئىسرائىلنىڭ گۈناھلىرىنى ئېقرار قىلىپ ھەمدە خۇدايىمنىڭ مۇقەددەس تېغى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا يېلىنىپ، 21 تېخى دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، دەسلەپتە ماڭا غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنگەن جەبرائىل دېگەن زات يېنىمغا كېلىپ ماڭا قولىنى تەگكۈزدى. مەن

شۇ چاغدا تولمۇ چارچاپ كەتكەنىدىم. ئۇ كەچلىك قۇربانلىق سۈنۈش ۋاقتى ئىدى. 22 جەبرائىل ماگا ئەقىل بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى دانىيال، مەن سېنى يورۇتۇپ، تىشلارنى چوڭقۇر چۈشىنەلەيدىغان قىلىشقا كەلدىم. 23 سەن خۇداغا ئىلتىجا قىلىشقا باشلىشىڭ بىلەنلا، جاۋاب- كالام بېرىلدى؛ سەن ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم بولغاچقا، مەن ساگا ئۇنىڭ جاۋاب- كالامىنى يەتكۈزگىلى كەلدىم. ئەمدى بۇ جاۋاب- كالام ئۈستىدە پۈختا ئويلانغىن، غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆڭۈل قويۇپ چۈشەنگىن: 24 ـ «[خۇدا] تەرىپىدىن «يەتمىش ھەسسە «يەتە ۋاقىت»» سېنىڭ خەلقىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھىرىڭ ئۈستىگە بېكىتىلگەن. بۇ ۋاقىتلار ئىتائەتسىزلىكلەرنى تەرگىنىلەش، گۇناھلارنى تۈگىتىش، قەبىھلىك ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈش، مەڭگۈلۈك ھەققانىيلىقنى ئۈستۈن ئورۇنغا قويۇش، بۇ غايىبانە ئالامەت بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆز- كالاملىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ھەمدە مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي» يېگىباشتىن مەسىھلىنىش ئۈچۈن بېكىتىلگەندۇر. 25 شۇنى بىلىشىڭ ۋە چۈشىنىشىڭ كېرەككى، يېرۇسالېمنى يېگىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بىنا قىلىش ۋېيروۇق جاكارلانغاندىن تارتىپ، مەسىھ دېگەن ئەمىر مەيدانغا چىققۇچە يەتە ھەسسە «يەتە ۋاقىت» قوشۇلغان ئائىمىش ئىككى ھەسسە «يەتە ۋاقىت» تۈتىدۇ. يېرۇسالېم شەھىرى يېگىباشتىن بىنا قىلىنىپ، مەيدان- كوچىلار ۋە سېپىل- ئىستىھكام بارلىققا كەلتۈرۈلىدۇ، ئەمما بۇ بىسەرەمجان كۈنلەردە بولىدۇ. 26 بۇ ئائىمىش ئىككى «يەتە ۋاقىت» مەرگىلى تۈتكەندىن كېيىن مەسىھ ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، ئۇنىڭدا ھېچنەرسە قالمايدۇ. كەلگۈسىدە بولىدىغان ئەمىرنىڭ خەلقى بۇ شەھەر بىلەن مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى گۈمران قىلىدۇ. بۇ ئاقىۋەت كەلكۈندەك يېسىپ كېلىدۇ؛ ئاخىرىغىچە جەڭگەر داۋاملىشىدۇ، ئۇ يەردە بولىدىغان ۋەيرانچىلىقلار بېكىتىلگەندۇر. 27 ئۇ [ئەمىر خۇدانىڭ] خەلقىنىڭ كۆپ قىسمى بىلەن ئاخىرقى بىر «يەتە ۋاقىت»تا بىر [دوستلۇق] ئەھدىسىنى تاكامۇل قىلىدۇ، لېكىن بۇ «يەتە ۋاقىت»نىڭ يېرىمىغا كەلگەندە، ئۇ [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەلەرنى سۈنۈشنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. ئۇ چاغدا «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق» [مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئېگىز جايىغا قويۇلىدۇ. تاكى بالا-يىتىپەت، [يەنى خۇدا] بېكىتكەن كۆلىپەت ۋەيران قىلغۇچى كىشىنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ».

10

قورەش پارسقا سەلتەنەت قىلغان ئۈچىنچى يىلى، دانىيال (يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولغان) غا بىر خەۋەر ۋەھىي قىلىنىدى. ئۇ خەۋەر ئىشەنچلىكتۇر ـ لېكىن ناھايىتى قاتتىق جەڭ جۈدۈنلىرى توغرىسىدىدۇر. دانىيال بۇ خەۋەرنى چۈشەندى ۋە غايىبانە ئالامەت توغرىسىدا چۈشەنچىگە ئىگە بولدى. 2 ئۇ چاغدا مەنكى دانىيال تولۇق ئۈچ ھەپتە ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتىۋەم. 3 ئۈچ ھەپتىگىچە ھېچقانداق نازۇ- نېمەت يېمىدىم، گۆش يېمىدىم، شاراب ئىچمىدىم ۋە تېنىمگە پۇراقلىق مايى سۈرمىدىم. 4 بىرىنچى ئاينىڭ يېگىرمە تۆتىنچى كۈنى، مەن ئۇلۇغ دەريا، يەنى دىجلە دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرۇپ، 5 يېشىمنى كۆتۈرۈپ كۆزۈمنى ئاسمانغا تىكتىم، كاتاب كىيىپ، بېلىگە ئۇفازدىكى ساپ ئالتۇن كەمەر باغلىغان بىر ئادەمنى كۆردۈم. 6 ئۇنىڭ تېنى سېرىق ياقۇتتەك جۇلالىنىپ، يۈزلىرى چاقماقتەك يالتىرلاپ، كۆزلىرى يېنىپ تۇرغان ئوتتەك چاقناپتى، ئۇنىڭ پۇت- قوللىرى پارقىراپ تۇرىدىغان مىستەك ۋالىلدايتتى، ئاۋازى زور بىر توپ ئادەمنىڭ ئاۋازىدەك جارالدايتتى. 7 غايىبانە كۆرۈنۈشنى يالغۇز مەنكى دانىياللا كۆردۈم، ياۋىمدىكىلەر ئالامەتنى كۆرمىگەنىدى. ئەمما زور بىر ۋەھىمە ئۇلارنى بېسىپ، ئىنتايىن تىترەپ كېتىشتى، مۇكۈنۈۋالغۇدەك يەرنى ئىزدەپ قېچىپ كەتتى. 8 ئۇ يەردە تۇرۇم يالغۇز قېلىپ بۇ كارامەت غايىبانە كۆرۈنۈشنى كوردۈم. قىلچە ماغدۇرۇم قالمىدى، چىرايىم قاتتىق تۇرگىرىپ ئۇلۇك ئادەمدەك بولۇپ قالدىم، پۇت- قوللىرىمدا برتالۋۇ ماغدۇر قالمىدى. 9 لېكىن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان يە رگە يىقىلىپ دۇم چۈشتۈم، ھوشۇمدىن كەتتىم. 10 مانا، ۋۇجۇدسىز بىر قول ماگا تە گدى، مېنى شۇئان يۆلەپ يە رگە تۇت پۇتلۇق قىلىپ تۇرغۇزدى. 11 شۇ زات ماگا: ـ ئەي دانىيال، ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم! سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاپ چۈشەنگىن، تۇرە تۇرغىن! چۈنكى مەن سېنىڭغا ئەۋەتىلدىم، ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىشى بىلەن، مەن تىترىگەن ھالدا ئورنۇمدىن تۇردۇم. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماگا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي دانىيال، قورقما؛ چۈنكى سەن خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا چۈشىنىشكە ئېرىشىشكە، تۆزۈڭنى تۆۋەن تۇتۇشقا كۆڭۈل قويغان ھامان كۈندىن ۋېيان سېنىڭ دۇئا- تىلاۋىتىڭ ئىجابەت قىلىندى؛ ئېيتقانلىرىڭ ئۈچۈن مەن يېنىڭغا ئەۋەتىلدىم. 13 لېكىن، «پارس پادىشاھلىقىنىڭ ئەمىرى» ماگا قارشى چىقىپ يولۇمنى يىگىرمە بىر كۈن توسۇۋالدى. مەن پارس پادىشاھلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇم يالغۇز قالغاچقا، باش ئەمىرلەردىن بىرى مىكائىل ماگا ياردەم قىلغىلى كەلدى. 14 مەن ساگا ئاخىرقى زامانلاردا خەلقىڭنىڭ بېشىغا كېلىدىغان تىشلارنى چۈشەندۈرگىلى كەلدىم. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى توغرىسىدىدۇر». 15 ئۇ ماگا بۇ گەپنى قىلىۋاتقاندا، پەقەتلا يە رگە قارىغىنىمچە زۇۋان سۈرەلمەي تۇرۇپ قالدىم. 16 مانا، گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرسى قولىنى ئۈزىتىپ لەۋلىرىمنى سىلاپ قويۇپدى، مەن ئاغزىمنى ئېچىپ ئالدىمدا تۇرغىچىغا: ـ تەقسىر، بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشتىن ئىچ- ئېچىمدىن تازابلىنىمەن، ماغدۇرۇمدىن كەتتىم. 17 تەقسىرىمنىڭ كەمىنە قۇللىرى قاندىقۇ سىلى تەقسىرىم بىلەن سۆزلىشىشكە پېتىنالايتىم؟ چۈنكى ھازىرلا ماغدۇرۇم تۈگەپ، نەپەسىم ئۈزۈلدۈ، ـ دېدىم. 18 ئائدىن گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرى مېنى يەنە بىر قېتىم سلاپ، ماغدۇر كىرگۈزدى 19 ۋە: ـ ئى ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم، قورقما! ساگا ئامان- خاتىرجەملىك بولغاي. غەيرەتلىك بول، ئەمدى غەيرەتلىك بول! ـ دېدى. ئۇ شۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا ماگا تېخىمۇ ماغدۇر كىردى. مەن: ـ تەقسىر يەنە سۆز قىلغايلا، چۈنكى سىلى ماگا ماغدۇر كىرگۈزدىلا، ـ دېدىم. 20 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قېشىڭغا نېمىگە كەلگەنلىكىمنى بىلەمسەن؟ مەن ئەمدى قايتىپ بېرىپ، «پارسىتىكى ئەمىر» بىلەن جەڭ قىلىمەن؛ مەن ئۇ يە رگە بارغاندىن كېيىن، « گېرىتسىيەدىكى ئەمىر» مەيدانغا چىقىدۇ. 21 لېكىن مەن بېرىشتىن ئاۋۋال ھەققەتنىڭ كىتابىدا پۈتۈلگەن ۋەھىيلەرنى مەن ساگا بايان قىلىمەن. بۇ ئىشلاردا سىلەرنىڭ ئەمىرىڭلار مىكائىلدىن باشقا، ماگا ياردەم بېرىدىغان ھېچكىم يوق.

11

مەن مېدىئالىق دارىئۇس پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلدىلا، ئۇنى مۇستەھكەملەش ھەم كۈچەيتىش ئۈچۈن ئورنۇمدىن قوزغالغاندىم. 2 ئەمدى مەن ساگا ھەققەتنى ئېيتىپ بېرەي: ـ بۇنىڭدىن كېيىن پارسقا يەنە ئۈچ پادىشاھ ھۆكۈمرانلىققا چىقىدۇ، كېيىن تۆتىنچى پادىشاھ چىقىپ، باشقا پادىشاھلاردىنمۇ كۆپتىن كۆپ مال- دۇنيانى تېرىلايدۇ؛ ئۇ مال- دۇنيالىرىدىن قۇدرەت تېپىپ، ھەممە يۇرتلارنى گېرىتسىيە گە جەڭ قىلىشقا قوزغايدۇ. 3 ئۇنىڭدىن كېيىن كۈچلۈك بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ. ئۇ زور پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىپ، نېمىنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. 4 لېكىن ئۇ ھوقۇقى يۈرگۈزۈۋاتقىنىدا، پادىشاھلىقى پارچىلىنىپ ئاسمانىنىڭ تۆت شامال تەرىپىگە بۆلۈنۈپ كېتىدۇ. ئۇنىڭ تەختىگە ئەۋلادلىرى ۋارىسلىق قىلالمايدۇ، كېيىنكى پادىشاھلىق ئۇ ھۆكۈم سۈ رگەن ۋاقىتىدىكىدەك كۈچلۈك بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئاغدۇرۇلۇپ، باشقىلارغا تەۋە بولۇپ كېتىدۇ. 5 ئۇنىڭدىكى سەردارلارنىڭ ئېچىدىن بىرى «جەۋىبي پادىشاھ» بولۇپ كۈچىيىدۇ؛ لېكىن يەنە بىر سەردار ئۇنىڭدىنمۇ كۈچلۈك بولىدۇ ۋە ئۇنىڭ تېخىمۇ چوڭ پادىشاھلىقىنى سورايدۇ. 6 بىرنەچچە يىل ئۆتكەندىن كېيىن، [جەۋىبي پادىشاھ شىمالي پادىشاھ] بىلەن ئىتتىپاق تۈزىدۇ؛ جەۋىبي پادىشاھنىڭ قىزى شۇ ئىتتىپاقنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن شىمالي پادىشاھنىڭ يېنىغا باردۇ. لېكىن كېيىن بۇ قىز ئېرىشكەن ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ؛ شىمالي پادىشاھ ئۇزىمۇ ھوقۇقىنى قولدا تۇتالماي، مەزمۇت تۇرالمايدۇ. بۇ قىز ۋە ئۇنى ئېلىپ كەلگەنلەر، ئۇنىڭ بالىسى ھەم شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى قوللىغۇچىلارنىڭ ھەممىسگە ساتقۇنلۇق قىلىندۇ. 7 ھالبۇنكى، ئۇنىڭ [ئاتا جەمەت] تۇغقىنىدىن بىرى قوشۇنىنىڭ ھوقۇقىنى قولىغا ئېلىپ [پادىشاھ بولۇپ]، شىمالي پادىشاھنىڭ قورغىنىغا بېسىپ كىرىپ، ئۇلارغا قارشى ھۇجۇم قىلىپ چوڭ غەلبە قىلىدۇ. 8 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھ- بۇتلىرى، قېيما مەبۇدلىرى ۋە بۇتخانىلىرىدىكى ئالتۇن- كۈمۈشتىن ياسالغان جام- قاچىلارنى مىسىرغا ئېلىپ كېتىدۇ. ئۇ بىرنەچچە يىل شىمالي پادىشاھتىن تۈزىنى نېرى قىلىدۇ. 9 شىمالي پادىشاھ جەۋىبي پادىشاھنىڭ زېمىنىغا بېسىپ كىرىدۇ، لېكىن

ئاخىرى تۆز يۇرتىغا چېكىنىدۇ. 10 شىمالىي پادىشاھنىڭ شاھزادىلىرى قوزغىلىپ، زور قوشۇن تەشكىللەيدۇ. شاھزادىلەردىن بىرى كەلكۈندەك كېلىپ جەڭبۋقا يېسىپ كىرىدۇ. كېيىن تۆيەنە جەڭ قىلىپ، دۈشمەن قورغىنىغىچىمۇ يېسىپ كىرىدۇ. 11 جەڭبۋي پادىشاھ قاتتىق غەزەپتە قوشۇن تارتىپ جەڭگە ئاتلىنىپ، شىمالىي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ زور بىر قوشۇننى جەڭگە سالىدۇ، لېكىن تۆنىڭ شۇ زور قوشۇنى مەغلۇپ بولۇپ ئەسىرگە ئېلىنىدۇ. 12 شۇ زور قوشۇننىڭ ئەسىرگە ئېلىنىشى بىلەن جەڭبۋي پادىشاھ ئىنتايىن مەغرۇرلىنىدۇ. ئۇ تۆزەمەنلىگەن ئادەملەرنى يوقىتىدۇ، براق تۆنىڭ غەلىبىسى تۆزۈن داۋاملاشمايدۇ. 13 چۈنكى شىمالىي پادىشاھ يۇرتىغا قايتىپ، بۇرۇنقىدىمۇ كۆپ ۋە كۈچلۈك قوشۇن تەشكىللەيدۇ. بېكىتىلگەن يىللار توشقاندىن كېيىن تۆ زور قۇدرەتلىك قوشۇننى كۆپ تەمىناتلار بىلەن قوشۇپ باشلاپ كېلىدۇ. 14 تۆ چاغدا نۇرغۇن كىشىلەر جەڭبۋي پادىشاھقا قارشى تۇرۇپ تۆنىڭغا قارشى قوزغىلاڭ كۆتۈرىدۇ. [ئى دانىيال ـ] سېنىڭ خەلقىڭ ئىچىدىكى زوراۋانلار مۇشۇ غايىبانە ئالامەتنىكى بېشارەتنى تەمەلگە ئاشۇرماقچى بولۇپ، يوغانچىلىق قىلىدۇ، لېكىن ئۇلار مەغلۇپ بولىدۇ. 15 شىمالىي پادىشاھ پوتەي سېلىپ مۇستەھكەم شەھەرنى مۇھاسىرە ھۇجۇمى قىلىپ بېسۋالىدۇ. جەڭبۋدىكى كۆچلەر، ھەتتا ئەڭ خىل قوشۇنلارمۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ، تۆلارنىڭ قارشىلىق قىلغۇدەك كۈچى قالمايدۇ. 16 شىمالدىكى تاجاۋۇزچى بولسا تۆزۈى خالىغانچە ئىش قىلىدۇ، تۆنىڭغا ھېچكىم قارشىلىق قىلالمايدۇ. تۆ «گۈزەل زېمىن»نى ئىشغال قىلىدۇ، تۆنىڭ قولىدا تۆنى ۋەيران قىلغۇچى كۈچ بولىدۇ. 17 [شىمالىي پادىشاھ] بەل باغلاپ پادىشاھلىقىدىكى بارلىق كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ [مىسرغا] يول ئالىدۇ؛ تۆ [مىسر] بىلەن ئۈەدە تۈزىدۇ، تۆزى ئەھدىدە تۇرغاندەك قىلىدۇ. براق [مىسرنىڭ] ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇۋېتىش ئۈچۈن تۆ ئايالىرىنىڭ بىر قىزىنى [مىسر] پادىشاھىغا بېرىدۇ. لېكىن [قىزى] ئاتىسى تەرەپتە تۇرمايدۇ، ئۇنى قوللىمايدۇ. 18 كېيىن تۆ دېڭىز بويىدىكى يۇرتلارغا ھۇجۇم قىلىپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى ئەسىرگە ئالىدۇ. لېكىن يات بىر سەردار تۆنىڭ كىشىلەرنى خار قىلىشلىرىنى چە كەلمەيدۇ ۋە ئەكسىچە، تۆنىڭ بۇ خارلاشلىرىنى تۆزىگە ياندۇرىدۇ. 19 تۆ تۆز يۇرتىدىكى قورغانلارغا چېكىنىپ كېلىدۇ. لېكىن ئاخىردا تۆ پۈتۈلىپ يوقىلىپ كېتىدۇ. 20 كېيىن تۆنىڭ ئورنىغا يەنە بىر پادىشاھ تەختكە ئولتۇرىدۇ؛ تۆ پادىشاھلىقىنىڭ ئەڭ شان-شەرەپلىك جايىغا بىر زالىم ئالۋاڭبېگىنى ئەۋەتىدۇ. لېكىن تۆ تۆزۈن تۆتمەيلا، مالىمانچىلىقمۇ بولماي، جەڭۋە بولماي تۆلتۈرۈلىدۇ». 21 ـ «شۇنىڭدىن كېيىن پەس بىر ئادەم تۆنىڭ ئورنىغا چىقىپ شىمالىي پادىشاھلىقنى ئالىدۇ؛ ئەمما پادىشاھلىقنىڭ ھۆرمەت-شۆھرىتى تۆنىڭغا ھېچ تەۋە بولمايدۇ، دەپ قارىلىدۇ؛ لېكىن تۆ خەلقىنىڭ ئاسايىشلىق پەيتىدىن پايدىلىنىپ، يالاڭچىلىق ۋاستىلىرى بىلەن ھاكىمىيەتنى تارتىۋالىدۇ. 22 زېمىننا كەلكۈندەك بېسىپ كىرگەن كۈچلەرنى تۆ ھەم كەلكۈندەك ھۇجۇم قىلىپ يوقىتىدۇ، شۇنىڭدەك تۆ ھەتتا كى «[خۇدانىڭ] ئەھدىسىدە بېكىتىلگەن ئەمىر»نىمۇ يوقىتىدۇ. 23 شەرتنامە تۈزۈش ئارقىلىق تۆ باشقا يۇرتلارنى ئالدايدۇ؛ ئادەملىرى كىچىك بىر قوشۇن بولسىمۇ، لېكىن تۆنىڭ كۆچى ئاۋۇپ-ئاۋۇپ، قۇدرەت تاپىدۇ. 24 تۆ خالايىقنىڭ ئاسايىشلىق پەيتىدىن پايدىلىنىپ، ئەڭ باي تۈلكىلە رگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، ئاتىلىرى يا كى ئاتىلىرىنىڭ ئاتىلىرى زادى قىلىپ باقمىغان ئىشلارنى قىلىدۇ، يەنى تۆ ئولجىنى، غەنىمەتلەرنى ۋە نۇرغۇن بايلىقلارنى قول ئاستىدىكىلىرىگە تۈلەشتۈرۈپ بېرىدۇ؛ مەلۇم بىر مە زگىلگىچە قورغانلارغىمۇ ھۇجۇم قىلىش قەستىدە بولىدۇ. 25 تۆ تۆز كۈچىنى ئىشقا سېلىپ چوڭ غەيرەت بىلەن قوزغىلىپ، زور قوشۇننى باشلاپ، جەڭبۋي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. جەڭبۋي پادىشاھمۇ ناھايىتى زور قۇدرەتلىك بىر قوشۇن بىلەن جەڭگە ئاتلىنىدۇ. لېكىن جەڭبۋي پادىشاھ خائىنلارنىڭ يوشۇرۇن سۈيقەستىگە تۈچراپ، مۇۋەپپەقىيەت قازىنالمايدۇ. 26 چۈنكى تۆنىڭ نازۇك-نېمەتلىرىنى يېگەنلەر تۆنى يېقىتىدۇ. تۆنىڭ قوشۇنى ھەممە يە رگە تارقىلىدۇ؛ نۇرغۇنلىرى تۆلتۈرۈلىدۇ. 27 كېيىن، بۇ ئىككى پادىشاھ بىر-بىرىنى قەستلىشىپ، يامان نىيەت بىلەن بىر داستىخاندا تاماق يېيىشىپ، بىر-بىرگە يالغان گەپ قىلىشىدۇ؛ لېكىن بۇ ئىشلار ھېچكىمگە پايدا يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاخىرى پەقەت بەلگىلەنگەن ۋاقىتتىلا بولىدۇ. 28 [شىمالىي پادىشاھ] نۇرغۇن مال-مۈلۈكلەرنى ئېلىپ تۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. تۆ كۆڭلىدە خۇدانىڭ خەلقى بىلەن تۆ زگەن مۇقەددەس ئەھدىگە قارشى تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۆ ئەھدىگە قارشى ھەرىكەتلەرنى قىلىپ، ئاندىن تۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. 29 بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا شىمالىي پادىشاھ يەنىلا جەڭبۋقا تاجاۋۇز قىلىدۇ؛ لېكىن بۇ قېتىمقى ئەھۋال ئىلگىرىكىگە ۋە يەنە كېلىپ ئەڭ ئاخىرقى قېتىمقىسىدىكى بىلەنمۇ ئوخشىمايدۇ. 30 چۈنكى كىتتىم ئارىلىدىن چىققان كېمىلەر ھۇجۇم قىلىپ كېلىدۇ. شۇڭا تۆ دەرد-ئەلەم بىلەن چېكىنىدۇ ۋە [خۇدانىڭ] تۆز خەلقى بىلەن تۆ زگەن مۇقەددەس ئەھدىسىگە قاراپ ئىنتايىن غەزەپلىنىدۇ، تۆنىڭغا قارشى خالىغىنىنى قىلىدۇ، شۇنداقلا چېكىنىپ يانغاندا مۇقەددەس ئەھدىگە ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنى ئەتۋارلايدۇ. 31 تۆنىڭ تەرىپىدە تۇرغان بىرنەچچە كۈچلەر قورغان بولغان مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى بۇلغايدۇ، «كۈندىلىك قۇربانلىق»نى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ ۋە «ۋەيران قىلغۇچى يەرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نى تۆنىڭ ئورنىغا قويىدۇ. 32 تۆ مۇقەددەس ئەھدىگە خائىنلىق قىلغۇچىلارنى خۇشامەت-ھىيلىگەرلىك بىلەن چىرىكلەشتۈرىدۇ؛ لېكىن تۆز خۇداسىنى دوست تۇتقۇچى خەلق بولسا قەيسەرلىك بىلەن ھەرىكەت قىلىدۇ. 33 خەلق ئىچىدىكى ئاقىللار نۇرغۇن قېرىنداشلىرىغا تەلىم يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن بىرنەچچە كۈنلەر تۆلارنىڭ بەزىلىرى قىلىچتا يىقىلىدۇ، ئوتتا كۆيدۈرۈلۈپ تۆلتۈرۈلىدۇ، زىندانغا چۈشىدۇ يا كى بۇلاڭ-تالاڭغا تۇچرايدۇ. 34 يىقىلغان ۋاقىتلىردا، خۇدانىڭ خەلقى ئازغىنە ياردەمگە ئىگە بولىدۇ. ئەمما نۇرغۇن كىشىلەر تۆلارنىڭ قاتىرىغا خۇشامەت-ھىيلىگەرلىك بىلەن سوقۇنۇپ كىرىدۇ. 35 بەزى ئاقىللار يىقىلىدۇ. لېكىن تۆلارنىڭ يىقىلىشى تۆزلىرىنىڭ سىنىلىشى، تاۋلىنىش-تازىلىنىشى، قىيامەت كۈنىگىچە پاكلىنىشى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئاخىرەت خۇدا بەلگىلەگەن ۋاقىتتىلا كېلىدۇ. 36 شىمالىي پادىشاھ تۆز مەيلىچە قىلىۋېرىدۇ؛ ئۇ تە كەبىۋېرلىشىپ، تۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھلاردىنمۇ تۆلۈغلاپ ئۈستۈن قويۇپ، ھەتتا ھەممە ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغۇچىغا ئاجايىب كۆپۈرلۈق سۆز قىلىدۇ؛ تا كى خۇدانىڭ غەزىپى تولۇق تۈكۈلگەن كۈنىگىچە ئۇ داۋاملىق زور روناق تاپىدۇ. چۈنكى خۇدانىڭ بېكىتكىنى ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. 37 بۇ پادىشاھ ئاتا-بوۋىلىرى چوقۇنغان ئىلاھلارغىمۇ پىسەنت قىلمايدۇ، ئايالارغىمۇ ھېچقانداق ھەۋەس قىلمايدۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇ ھەرقانداق ئىلاھنى ھۆرمەتلىمەيدۇ، چۈنكى ئۇ تۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھتىن تۆلۈغ دەپ قارايدۇ. 38 بۇلارنىڭ ئورنىدا ئۇ «كۈچلەر ئىلاھى»نى ھۆرمەتلەيدۇ؛ تۆنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ ئەزەلدىن چوقۇنمىغان بۇ ئىلاھنى بولسا تۇ ئالتۇن، كۈمۈش، ياقۇت ۋە باشقا قىممەتلىك سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلىپ ھۆرمەتلەيدۇ. 39 تۆ ئەڭ مۇستەھكەم قورغانلارنى شۇنداق بىر غەيرىي ئىلاھقا تايىنىپ ئىگىلەيدۇ. كىمكى تۆنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنسا، تۆ شۇلارغا شەرەپلىك مەنسەپ بېرىدۇ؛ تۆلارنى كۆپچىلىكنى باشقۇرىدىغان قىلىدۇ ۋە ئىنئام سۈپىتىدە يەر-زېمىننى تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 40 ئاخىر زامان كەلگەندە، جەڭبۋي پادىشاھ تەسكەر چىقىرىپ تۆنىڭغا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق تەسكەرلەر ۋە نۇرغۇن كېمىلەر بىلەن قويۇنۇدەك تۆنىڭغا قايتۇرما زەربە بېرىدۇ. تۆ بارلىق يۇرتلارغا تاجاۋۇز قىلىپ، كەلكۈندەك تېشىپ كېڭ يەر-زېمىنلارنى باسىدۇ. 41 تۆ ھەتتا «گۈزەل زېمىن»غا يېسىپ كىرىدۇ؛ نۇرغۇن ئەللەر ئازدۇرۇلۇپ يىقىتىلىدۇ. لېكىن بۇلار، يەنى ئېدومىلار، موئابلار ۋە ئامونلارنىڭ چوڭلىرى تۆنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ. 42 شىمالىي پادىشاھ بارلىق دۆلەتلە رگە قولىنى سوزىدۇ؛ مىسىر زېمىنىمۇ قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. 43 تۆ مىسىرنىڭ ئالتۇن-كۈمۈش بايلىقلىرى ۋە باشقا قىممەت باھالىق ۋېزىلىرىنى تالان-تاراج قىلىدۇ. لۇيىەلىكلەر ۋە ئېفىئوپىيىلىكلەر تۆنىڭغا بويسۇنۇپ تە گىشىدۇ. 44 كېيىن شەرق ۋە شىمالدىن كەلگەن شەپىلەر تۆنى ئالاقزادە قىلىدۇ. تۆ تېخىمۇ دەرغەزەپ بولۇپ نۇرغۇن كىشىنى قىرغىنچىلىق قىلىپ تۆلتۈرىمەن دەپ جەڭ قوزغايدۇ 45 ۋە دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، كۆز رىكەم مۇقەددەس تاغ تەرىپىگە ئوردا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ. لېكىن تۆنىڭ ئەجىلى شۇ يەردە توشىدۇ ۋە ھېچكىم تۆنى قۇتقۇزمايدۇ».

12 ـ «تۆ چاغدا، قېرىنداشلىرىڭنى «قوغدىغۇچى تۆلۈغ ئەمىر» مىكائىل مەيدانغا چىقىدۇ. بىر ئازابلىق مە زگىل بولىدۇ؛ يۇرت-دۆلەت بارلىققا كەلگەندىن ۋېيان، شۇنداق چوڭ بالا-ئىشەپەتلىك مە زگىل بولۇپ باقمىغان. براق شۇ چاغدا خەلقىڭ قۇتقۇزۇلىدۇ؛ تۆلارنىڭ ئىچىدىكى نامى ھاياتلىق دەپتىرىگە پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسى نجاتلىققا ئېرىشىدۇ.

2 ۋېراقتا ياتقان ئۆلۈكلەردىن نۇرغۇنلىرى تىرىلىدۇ. ئۇلار مەڭگۈلۈك ھاياتىن بەھرىمەن
بولىدۇ، قالغانلىرى نومۇستا ھەم مەڭگۈلۈك رەسۋاچىلىققا تىرىلىدۇ. 3 ئاقىللار ئاسماندىكى
گۈمبۈزدەك پارلاق جۇلالىنىدۇ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ھەققانىيلىق يولىغا باشلاپ كەرگەنلەر
يۇلتۇزلارغا ئوخشاش ئەبەدىلئەبەد پارلاپ تۇرىدۇ». 4 ئۇ ماڭا يەنە: ـ ئى دانىيال، سەن
ئەمدى بۇ سۆزلەرنى توختات، مەزكۇر كىتابنىڭ تاكى دۇنيانىڭ ئاخىرقى كۈنلىرىگىچە
شۇ پېتى تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇنى پېچەتلەپ مۆھۈرلىۋەتكىن. نۇرغۇن كىشىلەر ۋەيران-ۋەيران
يۈرىدۇ ۋە بىلىم ئاشىدۇ، ـ دېدى. 5 مەنكى دانىيال كۆردۈمكى، مانا ئىككى زات، بىرى
دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنە بىرى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپتۇ. 6 ئۇلاردىن بىرى دەريا
سۈيى ئۈستىدە تۇرغان ئاق كاتاپ كىيىم كىيگەن زاتىنى: ـ بۇ كارامەت ئىشلار تۈگىگىچە
قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 7 ئۇ دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان، كاتاپ
كىيىم كىيگەن زات ئوڭ ۋە سول قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، مەڭگۈ ھايات
بولغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ بىر ۋاقىت، ئىككى ۋاقىت، قوشۇمچە يېرىم ۋاقىت
كېتىدۇ. [خۇدانىڭ] مۇقەددەس خەلقىنى پارچىلىغۇچى خورلۇق ئاخىرلاشقاندا، بۇ
ئىشلار تۈگەيدۇ، ـ دېدى. 8 ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغان بولساممۇ، مەنسىنى چۈشەنمىدىم.
شۇڭا مەن: ـ تەقسىر، بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولىدۇ؟ ـ دەپ سوريدىم. 9 ئۇ ماڭا
مۇنداق دېدى: ـ «ئەي دانىيال، يولۇڭغا مالۇ، چۈنكى بۇ سۆزلەر ئاخىر زامانغىچە مەخپىي
تۇتۇلۇپ يېپىقلىق تۇرىدۇ. 10 نۇرغۇن كىشىلەر تازىلىنىدۇ، پاكلىنىدۇ ۋە تاۋلىنىدۇ. رەزىللەر
بولسا، داۋاملىق رەزىللىك قىلىۋېرىدۇ؛ ئۇلاردىن ھېچكىم بۇنى چۈشىنەلەيدۇ، بىراق ئاقىللار
چۈشىنىدۇ. 11 كۈندىلىك قۇربانلىق سۈنۈشنى ئەمەلدىن قالدۇرغان كۈندىن تارتىپ، يەنى
«ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق» قويۇلغان ۋاقىتتىن باشلاپ، بىر مىڭ ئىككى
يۈز توقسان كۈن تۈتىدۇ. 12 ئاخىرغىچە سادىق بولۇپ، بىر مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز بەش
كۈنىنى كۈتۈپ تۇتقۇز زۇگەنلەر نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! 13 ئەمما سەن بولساڭ، ئاخىرغىچە
يول ئۈكۈا مېڭىۋە رگىن. سەن ئارام تاپىسەن، ۋە كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا ئېسىۋە گىگە مۇيەسسەر
بولۇشقا قايتا تىرىلىسەن».

هوشيا

1 پەرۋەردىگارنىڭ كالامى ـ ئۆززىيا، يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيالار يەھۇداغا، يوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، كالام بەئەرنىڭ ئوغلى ھوشياغا كەلدى؛ **2** پەرۋەردىگارنىڭ ھوشيا ئارقىلىق كەلگەن سۆزىنىڭ باشلىنىشى ـ پەرۋەردىگار ھوشياغا: «بارغىن، پاھىشلىككە بېرىلگەن بىر ئايالنى ئەمرىگىگە ئالغىن، پاھىشلىكتىن بولغان بالىلارنى تۆز قولۇڭغا ئالغىن؛ چۈنكى زېمىن پەرۋەردىگاردىن ۋاز كېچىپ پاھىشلىككە پۈتۈنلەي بېرىلدى» دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ دىبلائىمنىڭ قىزى گومەرنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئايال ئۇنىڭدىن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «يىزرەئەل» دەپ قويغىن؛ چۈنكى يەنە ئازغىنا ۋاقىت ئۆتكەندە، مەن «يىزرەئەل»نىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى يەھۇنىڭ جەمەتى ئۈستىگە قويىمەن ۋە ئىسرائىل جەمەتىنىڭ پادىشاھلىقىغا خاتىمە بېرىمەن. **5** ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، مەن ئىسرائىلنىڭ ئوقيانىسى يىزرەئەل جىلغىسىدا سۇندىرۇۋېتىمەن». **6** [گومەر] يەنە ھامىلدار بولۇپ، قىز تۇغدى. پەرۋەردىگار ھوشياغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «لو-رۇھاماھ» دەپ قويغىن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ئىككىنچى رەھىم قىلمايمەن، ئۇلارنى قەتئىي كەچۈرۈم قىلمايمەن؛ **7** بىراق يەھۇدا جەمەتىگە رەھىم قىلىمەن ۋە ئۇلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئارقىلىق ئۇلارنى قۇتقۇزىمەن؛ ئۇلارنى ئوقياسىز، قىلىچسىز، جەڭسىز، ئاتلارسىز ۋە ئاتلىق ئەسكەرسىز قۇتقۇزىمەن» ـ دېدى. **8** گومەر لو-رۇھاماھنى ئەمچە كتىن ئايرىغاندىن كېيىن يەنە ھامىلدار بولۇپ ئوغۇل تۇغدى؛ **9** [رەب]: «ئۇنىڭ ئىسمىنى: «لو-ئامى» دەپ قويغىن؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەس ۋە مەن سىلە رگە [پەرۋەردىگار] بولمايمەن» دېدى. **10** ـ بىراق ئىسرائىلنىڭ بالىلىرىنىڭ سانى دېڭىزدىكى قۇمدەك بولۇپ، ئۇنى ئۆلچىگلى يا كى سانىغلى بولمايدۇ؛ «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا شۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، ئۇلارغا: «[سىلەر] تىرىك تەڭرىنىڭ ئوغۇللىرى!» ـ دېيىلىدۇ. **11** ئىسرائىل بالىلىرى ۋە يەھۇدا بالىلىرى بىر-گە يىغىلىدۇ، ئۆزلىرىگە بىرلا باشنى تىكلەيدۇ ۋە تۇرغان زېمىندىن چىقىدۇ؛ چۈنكى «يىزرەئەلنىڭ كۈنى» ئۇلۇغدۇر! ئاكا-ئۇكىلىرىگىلارغا «ئامى! ([مېنىڭ خەلقىم]!)» ۋە سىڭىلىرىگىلارغا «رۇھاماھ! ([رەھىم قىلىنغان]!)» ـ دە گىلار!

2 ـ ئاناگىلارغا دەۋايمىنى يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىگىلار؛ چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئايالىم ئەمەس ۋە مەن ئۇنىڭ ئېرى ئەمەس، ئۇ پاھىشلىك ئۆزقىنى چىرايىدىن، زىناخورلۇق ھالەتلىرىنى كۆكسىنىڭ ئارىسىدىن ياقاتسۇن! **3** بولمىسا، مەن ئۇنى قىپ-يالىڭاچ قىلىپ قويىمەن، ئۇنىڭغا كۈندىكىدەك ئاندىن تۇغما قىلىپ قويىمەن، مەن ئۇنى خۇددى چۆل-بايابانغا ئوخشاش قىلىمەن، ئۇنى بىر قاغىجراق يە رگە ئايلاندۇرىمەن، ئۇنى ئۆسسۈزلۈق بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ **4** ئۇنىڭ بالىلىرىغا رەھىم قىلمايمەن، چۈنكى ئۇلار پاھىشلىكەردىن تۇرەلگەن بالىلاردۇر. **5** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئانىسى پاھىشلىك قىلغان، ئۇلارنى قارىندا كۆتۈرگۈچى نومۇسسىزلىق قىلغان؛ چۈنكى ئۇ: «مەن ماڭا نان ۋە سۈيۈمنى، يۇڭ ۋە كاناپنى، زەيتۇن مېيىم ۋە ئىچىملىك-شاراب‌لىرىمنى تەمىنلىگۈچى ئاشىنىلىرىمغا ئىنئىلىپ ئۇلارنى قوغلىشىمەن» ـ دېدى. **6** ـ شۇڭا مانا، مەن يولۇڭنى تىكەن-جىغانلىقلار بىلەن چىتلاپ قورشۇۋالىمەن، [ئىسرائىلنىڭ] ئەترابىنى تام بىلەن توسىمەن، ئۇ چىغىر يوللىرىنى تاپالمايدىغان بولىدۇ. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاشىنىلىرىنى قوغلايدۇ، بىراق ئۇلارغا يېتىشەلمەيدۇ؛ ئۇلارنى ئىزدەيدۇ، تاپالمايدۇ؛ شۇڭلاشقا ئۇ: «مەن بېرىپ بىرىنچى ئېرىمنى تېپىپ، ئۇنىڭ يېنىغا قايتىمەن؛ چۈنكى ئەھۋالىم بۇگۈنكىدىن ياخشى ئىدى» ـ دەيدۇ. **8** ـ ئۇ زىرائەتلەرنى، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىگۈچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى، ئۇزلىرى «باۋال» بۇتلارنى ياساشقا ئىشلەتكەن كۈمۈش-ئالتۇننى كۆپ قىلغۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى زادى بىلمىدى. **9** شۇڭا مەن قايتىپ كېلىمەن، ئۇنىڭدىكى زىرائەتلىرىمنى ئۆز ۋاقتىدا، يېڭى شاراب‌لىرىمنى ئۆز پەسلىدە ئېلىپ كېتىمەن، ئۆزۈمدىكى ئۇلارنىڭ يالىڭاچلىقىنى يېپىشقا كېرە كلىك يۇڭ- كاناپلىرىمنى بەرمەي قايتۇرۇپ كېتىمەن؛ **10** ھازىر مەن ئۇنىڭ نومۇسسىزلىقىنى ئاشنىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىلايمەن، ھېچكىم ئۇنى قولۇمدىن قۇتقۇزالمايدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ تاماشالىرىغا خاتىمە بېرىمەن؛ ئۇنىڭ ھېيتلىرىغا! ئۇنىڭ «يېڭى ئاي»لىرىغا! ئۇنىڭ «شاباتلار»لىرىغا! قىسقىسى، ئۇنىڭ بارلىق «جامائەت ئىبادەت سورۇن»لىرىغا خاتىمە بېرىمەن! **12** ۋە مەن ئۇنىڭ ئۆزۈم تاللىرىنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ۋەيران قىلىمەن؛ ئۇ بۇلارنى: «بۇلار بولسا ئاشنىلىرىم ماڭا بە رگەن ئىش ھەققىلىرىمدۇر!» دېگەنىدى؛ مەن بۇلارنى جاڭگالغا ئايلاندۇرىمەن، ياۋايى ھايۋانلار ئۇلارنى يەپ كېتىدۇ. **13** مەن ئۇنىڭ بېشىغا «باۋال»لارنىڭ كۈنلىرىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇ [شۇ كۈنلىردە] ئۇلارغا ئىسرىق سالاتتى، ئۇ ئۆزىنى ئۆزۈكلىرى ۋە زىبۇ-زىننەتلىرى بىلەن پەردازلاپ، ئاشنىلىرىنى قوغلىشىپ، مېنى ئۇنتۇدى ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** شۇڭا مانا، مەن ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئالىمەن، ئۇنى دالاغا ئېلىپ كېلىمەن، كۆڭلىگە سۆزلەيمەن. **15** شۇنداق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا شۇ يەردە ئۆزۈمزارلىرىنى قايتۇرىمەن، («ئاقور جىلغىسى»نى «ئۈمىد ئىشىكى» قىلىپ بېرىمەن؛ ئاندىن ئۇ شۇ يەردە ياشلىق كۈنلىرىدىكىدەك، مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈنىدەك كۆزى-ناخشا ئېيتىدۇ. **16** ۋە شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ «سەن مېنى «ئېرىم» دەپ چاقىرىسەن، ئىككىنچى مېنى «باۋال»ىم دېمەيسەن. **17** چۈنكى مەن «باۋال»لارنىڭ نامىلىرىنى سېنىڭ ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلار بۇ نامى بىلەن ئىككىنچى ھېچقانداق ئەسلىمەيدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلار ئۈچۈن دالادىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى قۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدىكى ئۆمۈلگۈچىلەر بىلەن ئەھدە تۈزىمەن؛ مەن ئوقيا، قىلىچ ۋە جەڭنى سۇندۇرۇپ زېمىندىن ئېلىپ تاشلايمەن؛ [خەقىمنى] ئامان-ئېسەن ياتقۇزىمەن. **19** شۇنداق قىلىپ مەن سېنى ئەبەدىلئەبەد ئۆزۈمگە باغلايمەن؛ ھەققانىيلىقتا، مېھىر-مۇھەببەتتە، رەھىم-شەپقەتلەردە سېنى ئۆزۈمگە باغلايمەن؛ **20** ساداقەتلىكتە سېنى ئۆزۈمگە باغلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۋەردىگارنى بىلىپ يېتىسەن. **21** ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، «مەن ئاڭلايمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «مەن ئاسمانلارنىڭ تەلىپىنى ئاڭلايمەن، بۇلار يەر-زېمىننىڭ تەلىپىنى ئاڭلايدۇ؛ **22** يەر-زېمىن زىرائەتلەرنىڭ، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنىڭ تەلىپىنى ئاڭلايدۇ، ۋە بۇلار «يىزرەئەل»نىڭ تەلىپىنى ئاڭلايدۇ! **23** ۋە مەن ئۇنىڭ ئۆزۈمۈ ئۈچۈن ئۇنى زېمىندا تېرىيمەن؛ مەن «لو-رۇھاماھ»غا رەھىم قىلىمەن؛ مەن «لو-ئامى»غا: «مېنىڭ خەلقىم!» دەيمەن؛ ۋە ئۇلار مېنى: «مېنىڭ خۇدايىم!» ـ دەيدۇ.

3 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: ـ يەنە بارغىن، ئاشنىسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، زىناخور بىر ئايالنى سۆيگىن؛ گەرچە ئىسرائىللار يات ئىلاھلار تەرىپىگە ئېغىپ كەتكەن، «كىشمىش پوشكال»لارنى سۆيگەن بولسىمۇ، [مەن] پەرۋەردىگار ئۇلارغا كۆرسەتكەن سۆيگۈزمدەك سەن ئۇنى سۆيگىن، ـ دېدى **2** (شۇڭا مەن ئون بەش كۈمۈش تەڭگە، بىر خومىر بۇغدايى ۋە يېرىم خومىر ئارپىغا ئۆزۈمگە قايتۇرۇۋالدىم، **3** مەن ئۇنىڭغا: «سەن مەن ئۈچۈن ئۆزۈن كۈنلەر كۈتىسەن؛ سەن پاھىشلىك قىلمايسەن، سەن باشقا ئەرنىڭكى بولمايسەن؛ مەنمۇ سەن ئۈچۈن ئوخشاشلا سېنى كۈتىمەن» ـ دېدىم). **4** ـ «چۈنكى ئىسرائىللار ئۆزۈن كۈنلەر پادىشاھسىز، شاھزادىسىز، قۇربانلىقسىز، «تۇۋرۇك»سىز، «ئەفود»سىز ۋە ھېچ ئۆي بۇتلىرىسىز كۈتۈپ تۇرىدۇ. **5** ۋە كېيىنرەك، ئىسرائىل بالىلىرى قايتىپ كېلىدۇ ۋە پەرۋەردىگار بولغان خۇداسىنى ھەم داۋۇت پادىشاھنى ئىزدەيدۇ؛ كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا ئۇلار تەۋرىنىپ ئەيمىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا، شۇنداقلا ئۇنىڭ مېھرىبانلىقىغا قاراپ كېلىدۇ».

4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلار بىلەن قىلىدىغان دەۋاسى بار؛ چۈنكى زېمىندا ھېچ ھەققەت، ھېچ مېھرىبانلىق، خۇدانى ھېچ بىلىش-تونۇش يوقتۇر؛ **2** قارغاش-تىلاش، يالغانچىلىق، قاتىللىق، ئوغرىلىق، زىناخورلۇق ـ بۇلار زېمىندا ياماراپ كەتتى؛ قان ئۈستىگە قان تۆكۈلىدۇ. **3** مانا شۇ سەۋەبتىن زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى جۈدەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار دالادىكى ھايۋانلار ھەم ئاسماندىكى قۇچار-قاناتلار بىلەن بىللە جۈدەپ كېتىدۇ؛

بەرهەق، دېگىزدىكى بېلىقلارمۇ يەپ كېتىلدۇ. 4 ئەمدى ھېچكىم دەۋا قىلىشمىسۇن، ھېچكىم ئەيىبلەشمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ دەۋايىم دەل سەن بىلەن، ئى كاھىن! 5 سەن كۈندۈزدە پۈتلىشىپ يېقىلىسەن؛ پەيغەمبەرمۇ سەن بىلەن كېچىدە تەڭ پۈتلىشىپ يېقىلدۇ؛ ۋە مەن ئاناڭنى ھالاك قىلىمەن. 6 مېنىڭ خەلقىم بىلىمسىزلىكتىن ھالاك قىلىندى؛ ۋە سەنمۇ بىلىمنى چەتكە قاققانىكەنسەن، مەنمۇ سېنى چەتكە قاقىمەنكى، سەن ماڭا يەنە ھېچ كاھىن بولالمايسەن، خۇدايىڭنىڭ قانۇن-كۆرسەتمىسىنى ئۇنتۇغانلىقىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ سېنىڭ بالىلىرىڭنى ئۇنتۇيمەن. 7 ئۇلار كۆپەيگەنسېرى، ماڭا قارشى كۆپ گۇناھ سادىر قىلدى؛ مەن ئۇلارنىڭ شان-شەرىپىنى شەرمەندىچىلىككە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن. 8 ئۇلار خەلقىمنىڭ گۇناھىنى يەيدىغان بولغاچقا، ئۇلارنىڭ جېنى [خەلقىمنىڭ] قەبىلىگىگە ئىنتىزار بولدۇ. 9 ۋە خەلقىم قانداق بولسا، كاھىنلارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ مەن [كاھىنلارنىڭ] ئۇتقان يوللىرىنى ئۆز ئۈستىگە چۈشۈرىمەن، ئۆز قىلمىشلىرىنى ېپشىغا قايتۇرىمەن. 10 ئۇلار يەيدۇ، بىراق توىمايدۇ، ئۇلار پاھىشلىك قىلىدۇ، بىراق ھېچ كۆپەيمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنى تىكشاشنى تاشلاپ كەتتى، 11 ئۆزلىرىنى پاھىشلىك، شاراب ۋە يېڭى شارابقا بېغىشلىدى؛ بۇ ئىشلار ئادەمنىڭ ئەقىل-زېھىنىنى بۇلاپ كېتىدۇ. 12 خەلقىم ئۆز تايىقىدىن يولىيورۇق سورايدۇ، ئۇلارنىڭ ھاسىسى ئۇلارغا يول كۆرسىتەرمىش! چۈنكى پاھىشلىكنىڭ روھى ئۇلارنى ئازدۇرىدۇ، ئۇلار خۇداسىنىڭ ھىمايىسى ئاستىدىن پاھىشلىككە چېقىپ، 13 تاغ چوققىلىرىدا قۇربانلىق قىلىدۇ، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردە، شۇنداقلا سايىسى ياخشى بولغاچقا دۇب ۋە تېرەك ۋە قارىياغىچلار ئاستىدىمۇ ئىسرىق سالىدۇ؛ شۇڭا قىزلىرىڭلار پاھىشلىك، كېلىنلىرىڭلارمۇ زىناخورلۇق قىلىدۇ. 14 مەن قىزلىرىڭلارنى پاھىشلىكلىرى ئۈچۈن، ياكى كېلىنلىرىڭلارنى زىناخورلۇقلىرى ئۈچۈن جازالىمايمەن؛ چۈنكى [ئاتىلىرى] ئۆزلىرىمۇ پاھىشلەر بىلەن سىرتقا چېقىدۇ، «بۇتخانا پاھىشە»لىرى بىلەن بىللە قۇربانلىق قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن يورۇقلۇمىغان بىر خەلق يېقىتىلىدۇ. 15 سەن، ئى ئىسرائىل، پاھىشلىك قىلىشىڭ بىلەن، يەھۇدا گۇناھقا چېتىلىپ قالمىسۇن! نە گىلگالغا كەلمە گىلار، نە «بەيت-ئاۋەن» گە چىقما گىلار، نە «يەھۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم قىلما گىلار. 16 چۈنكى تەرسا بىر قىسىر ئىنە كەتكەك، ئىسرائىل تەرسالىق قىلىدۇ؛ پەرۋەردىگار قانداقمۇ پاخلانىق باققاندەك، ئۇلارنى كەڭ بىر يايلاقتا ئوزۇقلاندۇرسۇن؟ 17 ئەفرائىم بۇتلارغا چاپلاشتى؛ ئۇنىڭ بىلەن ھېچكىمنىڭ كارى بولمىسۇن! 18 ئۇلارنىڭ شارابى تۈگىشى بىلەنلا، ئۇلار ئۆزلىرىنى پاھىشلىككە بېغىشلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئېسىلزادىلىرى نومۇسسىزلىققا ئەسە بېيلەرچە مەپتۇن بولدى. 19 بىر شامال-روھ ئۇلارنى قاناتلىرى ئىچىگە ئورىۋالدى، ئۇلار قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن ئىزا-ئاھانەتكە قالدۇ.

5 بۇنى ئاڭلاڭلار، ئى كاھىنلار، تىكشاڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، قۇلاق سېلىڭلار، ئى پادىشاھنىڭ جەمەتى؛ چۈنكى بۇ ھۆكۈم سىلە رگە بېكىتىلگەن، چۈنكى سىلەر مىزپاھ شەھىرىدە بىر قىلتاق، تابور تېخىدا يېيىلغان بىر تور بولغانسىلەر. 2 ئاسىي ئادەملەرمۇ قىرغىن-چاپقۇنغا چۈكۈپ كەتتى؛ بىراق مەن ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جازالىغۇچى بولىمەن. 3 ئەفرائىمنى بىلىمەن، ئىسرائىل مەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ چۈنكى ئى ئەفرائىم، سەن ھازىر پاھىشلىك قىلدىڭ، ئىسرائىل بۇلغانغاندۇر. 4 ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۇلارنى خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتىشىغا قويمايدۇ، چۈنكى پاھىشلىكنىڭ روھى ئۇلار ئارىسىدىدۇر، ئۇلار پەرۋەردىگارنى ھېچ بىلمەيدۇ. 5 ئىسرائىلنىڭ تەكەبباۇلۇق ئۆزىگە قارشى گۇۋاھلىق بەرمەكتە؛ ئىسرائىل ۋە ئەفرائىم ئۆز قەبىھلىكى بىلەن يېقىلىپ كېتىدۇ؛ يەھۇدامۇ ئۇلار بىلەن تەڭ يېقىلىدۇ. 6 ئۇلار قوي پادىلىرى ۋە كالا پادىلىرىنى ئېلىپ پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە بارىدۇ؛ بىراق ئۇلار ئۇنى تاپالمايدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى تارتىپ ئۇلاردىن يىراقلاشتى. 7 ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدى، چۈنكى ئۇلار بالىلارنى ھارامدىن ئۇغدۇرغان؛ ئەمدى «يېڭى ئاي» ئۇلارنى نېسىۋىلىرى بىلەن يەپ كېتىدۇ. 8 گىبىئاتتا سۇنايىنى، راماھدا كانايىنى چېلىڭلار، بەيت-ئاۋەندە ئاگاھ سىگنالىنى ئاڭلىڭلار، كەينىڭدە! قارا، ئى بىنيامىن! 9 ئەفرائىم ئەيىبلىنىدىغان كۈنىدە ۋەيرانە بولىدۇ؛ مانا، ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا بېكىتىلگەن ئىشنى ئايان قىلدىم! 10 يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى پاسىل تاشلارنى يۇتكىگۈچىگە ئوخشاشتۇر، مەن ئۇلار ئۈستىگە غەزىپىمنى سۈدەك تۆكۈۋېتىمەن. 11 ئەفرائىم خورلانغان، جازايىمدا ئېزىلگەن، چۈنكى ئۇ ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ «ياسكىنلىق»نى قوغلاپ يۈردى. 12 شۇڭا مەن ئەفرائىمغا كۈيى قۇرتى، يەھۇدا جەمەتىگە چىرىتكۈچ بولىمەن. 13 ئەمدى ئەفرائىم ئۆزىنىڭ كېسىلىنى، يەھۇدا ئۆز يارىسىنى كۆرگەندە، ئەفرائىم ئاسۇريەلىكنى ئىزدەپ باردى، «جىدەلخور پادىشاھ»غا تەلىپىنى يوللىدى؛ بىراق ئۇ ھەم سىلەرنى ساقايتالمايتى، - ھەم يارا گالارنىمۇ داۋالىيالمايتى. 14 چۈنكى مەن ئەفرائىمغا شىرىدەك، يەھۇدا جەمەتىگە ئارسلاندەك بولىمەن؛ مەن، يەنى مەنكى، ئۇلارنى تىتما-تىتما قىلۋېتىپ، كېتىپ قالىمەن؛ ئۇلارنى ئېلىپ كېتىمەن، قۇتقۇزالايدىغان ھېچكىم چېقىمايدۇ؛ 15 مەن كېتىمەن، ئۇلار گۇناھىنى تونۇپ يېتىپ، يۈزۈمنى ئىزدىمىگۈچە ئۆز جايىغا قايتىپ تۇرىمەن؛ ېپشىغا كۈن چۈشكەندە ئۇلار مېنى ئىنتىلىپ ئىزدەيدۇ.

6 «كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتايلى؛ چۈنكى ئۇ تىتما-تىتما قىلىۋەتتى، بىراق ساقايتىدۇ؛ ئۇرۇۋەتتى، بىراق بىزنى تېڭىپ قويىدۇ. 2 ئۇ ئىككى كۈندىن كېيىن بىزنى جانلاندۇرىدۇ؛ ئۈچىنچى كۈنى ئۇ بىزنى تىرىلدۈرىدۇ، بىز ئۇنىڭ يۈزى ئالدىدا ھايات ياشايمىز! 3 ۋە بىز ئۇنى بىلىدىغان بولىمىز! بىز پەرۋەردىگارنى تونۇش ھەم بىلىش ئۈچۈن ئىنتىلىپ قوغلايمىز! ئۇنىڭ بىزنى قۇتقۇزۇشقا چېقىشى تاڭ سەھەرنىڭ بولۇشىدەك مۇقەررەر؛ ئۇ يېنىمىزغا يامغۇردەك، يەر-زېمىنى سۇغىرىدىغان «كېينكى يامغۇر»دەك چۈشۈپ كېلىدۇ!». 4 ئى ئەفرائىم، سېنى قانداق قىلسام بولار؟ ئى يەھۇدا، سېنى قانداق قىلسام بولار؟ چۈنكى ياخشىلىقىڭلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتەك، تېزدىن يوقاپ كېتىدىغان شەبنەمدەك تۇر. 5 شۇڭا مەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئۇلارنى چېپىۋەتتىم؛ ئاغزىمدىكى سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈرۈۋەتتىم؛ مېنىڭ ھۆكۈمۈم تاڭ نۇرىدەك چېقىدۇ. 6 چۈنكى مەن قۇربانلىقلاردىن ئەمەس، بەلكى مېھىر-مۇھەببەتتىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن كۆرە، خۇدانى تونۇش ھەم بىلىشتىن خۇرسەنلىك ئالىمەن. 7 بىراق ئۇلار ئادەمئاتىدەك ئەھدىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان؛ ئۇلار مانا شۇ يول بىلەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان. 8 گىلېئاد بولسا قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ شەھىرى؛ ئۇ قان بىلەن ۋەيلغان. 9 قاراقچىلار ئادەمنى پايلىغاندەك، كاھىنلار توپى شەكەمگە باربىدىغان يولدا قاتىلىق قىلماقتا؛ بەرھەق، ئۇلار ئېپلاسلىق قىلماقتا. 10 ئىسرائىل جەمەتىدە يىرگىنچلىك بىر ئىشنى كۆردۇم؛ ئەفرائىمنىڭ پاھىشلىكى شۇ يەردە تېپىلدۇ؛ ئىسرائىل بۇلغاندى. 11 يەنە ساڭىمۇ، ئى يەھۇدا، تېرىغان [گۈناھلىرىڭنىڭ] ھوسۇلى بېكىتىلگەندۇر!

7 مەن ئۆز خەلقىمنىڭ ئاسارىتىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرەي دېگەندە، مەن ئىسرائىلنى ساقايتاي دېگەندە، ئەمدى ئەفرائىمنىڭ قەبىھلىكى، سامارىيەنىڭ رەزىللىكىمۇ ئاشكارىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئالدامچىلىق قىلىدۇ؛ ئوغرىلار بولسا بۇسۇپ كىرىۋاتىدۇ، قاراقچىلار توپى سىرتتا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىدۇ. 2 ئۇلار كۆڭلىدە مېنىڭ ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكلىرىنى ئېسىمدە ئۇتقانلىقىمنى ئويلىمايدۇ؛ ھازىر ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۆزلىرىنى قىستاۋاتىدۇ، بۇ ئىشلار كۆز ئالدىمدىدۇر. 3 ئۇلار پادىشاھنى رەزىللىكلىرى بىلەن، ئەمىرلەرنى يالغان گەپلىرى بىلەن خۇرسەن قىلىدۇ؛ 4 ئۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار؛ ئۇلار ناۋاي ئوت سالغان تونۇردەك؛ ناۋاي خېمىرنى يۇغۇرۇپ، خېمىر بولغۇچە ئۇنىڭ ئوتنى يەنە ئۇلغايتمايدۇ؛ 5 پادىشاھىمىز [تەبرىكلەنگەن] كۈنىدە، ئەمىرلەر شارابنىڭ كەپچىلىكىدە ئۆزلىرىنى زەھپلەشتۈردى؛ [پادىشاھ] بولسا مازاق قىلغۇچىلار بىلەن قول ئېلىشىشقا ئىنتىلدى! 6 چۈنكى ئۇلار كۆڭلىنى تونۇردەك قىزىتىپ سۈيىقەست پۈكۈپ قويغاندى؛ كېچىچە ئۇلارنىڭ غەزىپى چوغلىنىپ قىزىدۇ؛ سەھەردىلا ئۇ يانغان ئوتتەك يالقۇنلاپ كېتىدۇ. 7 ئۇلارنىڭ ھەممىسى تونۇردەك قىزىقتۇر، ئۇلار ئۆز سوراقچىلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى يېقىلدى ـ ئۇلاردىن ھېچكىم مېنى ندا قىلىپ چاقىرمايدۇ! 8 ئەفرائىم يات قوۋملار بىلەن ئارىلىشىپ كەتتى؛ ئۇ «ئۆرۈلمىگەن بىر قوتۇرماچ»دەك تۇر. 9 يات ئادەملەر ئۇنىڭ كۈچىنى يەپ كەتتى، بىراق ئۇ ھېچ سەزمەيدۇ؛ بەرھەق، [پېشىنىڭ] ئۇ يەر-بۇ يېرىدە ئاق چاچلار كۆرۈنىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ بىلمەيدۇ؛ 10 شۇنىڭ بىلەن

ئىسرائىلنىڭ تە كەبىۋىرلۇقى تۆزىگە قارشى گۈۋاھ بېرىدۇ؛ تۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ يىنىغا قايتايدۇ، ياكى شۇنداق ئىشلار [بېشىغا] چۈشكەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۇنى ئىزدىمەيدۇ. **11** ئەفرائىم ھېچ ئەقلى يوق نادان بىر پاختە كەتكەك؛ مىسىرغا قاراپ سىلىرايدۇ، ئاشۇرىيەنى ئىزدەپ ياردىدۇ، **12** تۇلار بارغاندا، تۇلارنىڭ ئۈستىگە تورۇمنى تاشلايمەن؛ خۇددى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنى تورغا چۈشۈ رگەندەك تۇلارنى چۈشۈرىمەن؛ [بۇ خەۋەر] تۇلارنىڭ جامائىتىگە يېتىشى بىلەنلا، تۇلارنى جازالايمەن. **13** تۇلارغا ۋاي! چۈنكى تۇلار مەندىن يىراقلىشىپ تېنىپ كەتتى! تۇلار ھالاك بولسۇن! چۈنكى تۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلدى! مەن تۇلارنى قۇتقۇزۇپ ھۇرلۇككە چىقىراي دېگەندە، تۇلار مەن توغرۇلۇق يالغان گەپ قىلدۇ! **14** تۇلار ئورندا يېتىپ ناله قىلغاندا، ماڭا كۆزگىدە ھېچ ندا قىلمىدى، تۇلارنىڭ جامائىتىگە يىغىلىشى پەقەت تاش ۋە يېڭى شاراب ئۈچۈندۇر، خالاس، تۇلار مەندىن چەتلەپ كەتتى. **15** بەرھەق، مەن ئەسلى تۇلارنى تەربىيىلىگەنمەن، تۇلارنىڭ بىلە كلىرىنى چىنىقتۇرۇپ كۈچەيتكۈ رگەندىم؛ بىراق تۇلار ماڭا قارشى يامانلىق قەستلەۋاتىدۇ. **16** تۇلار بۇرۇلۇدى ـ بىراق بۇرۇلۇشى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قايتىش ئۈچۈن ئەمەس؛ تۇلار ئالدامچى بىر ئوقياغا ئوخشاش. تۇلارنىڭ ئەمىرلىرى تۇزلىرىنىڭ غالجىرانە تىل-ئامانەتلىرى ۋەجىدىن قىلىچلىنىدۇ؛ بۇ ئىش مىسىر زېمىنىدا تۇلارنى مەسخىرىگە قالدۇرىدۇ.

8

كانايىنى ئاغزىڭغا سالغىن! پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈستىدە بىر قورۇلتاز ئايلىنىپ يۈرىدۇ! چۈنكى تۇلار مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان، ئەۋرات-قانۇنۇمغا ئىتائەتسىزلىك قىلغان. **2** تۇلار ماڭا: «ئى خۇدايىم، بىز ئىسرائىل خەلقى سېنى تونۇيمىز!» دەپ ۋارقىرايدۇ. **3** ئىسرائىل ياخشىلىق-مېھرىبانلىقنى تاشلىۋەتكەن؛ شۇڭا دۈشمەن ئۇنى قوغلايدۇ. **4** تۇلار تۆرىلىرى پادىشاھلارنى تىكلىگەن، بىراق مەن ئارقىلىق ئەمەس؛ تۇلار بەزىلەرنى ئەمىر قىلغان، بىراق ئۇنىڭدىن خەۋىرىم يوق، تۇلار تۆز جېنىغا زامىن بولۇش ئۈچۈن، تۆزلىرىگە بۇتلارنى كۈمۈش-ئالتۇنلىرىدىن ياسىغان. **5** ئى ساماريە، سېنىڭ موزىيىڭ سېنى تاشلىۋەتتى! مېنىڭ غەزىپىم تۇلارغا قوزغالدى؛ تۇلار قاچانغىچە پاكلىقتىن يىراق تۇرىدۇ؟ **6** شۇ نەرسە ئىسرائىلدىن چىققانغۇ ـ ئۇنى بىر ھۈنەرۋەن ياسىغان، خالاس، ئۇ خۇدا ئەمەس؛ ساماريەنىڭ موزىيى دەرۋەقە پارە-پارە چېقىۋېتىلىدۇ! **7** چۈنكى تۇلار شامال تېرىدى، شۇڭا قارا قۇيۇننى ئورىدۇ! تۇلارنىڭ شادىسىدا ھېچ باشاقلار يوق، تۇ ھېچ ئاش بەرمەيدۇ، ھەتتا ئاش بە رگەن بولسىمۇ، يات ئادەملەر ئۇنى يۇتۇۋالغان بولاتتى. **8** ئىسرائىل يۇتۇۋېلىندى؛ تۇلار يات ئەللەر ئارىسىدا يارىماس بىر قاچا بولۇپ قالدى، **9** چۈنكى تۇلار يالغۇز يۇ رگەن ياۋايى ئېشىە كتەك ئاشۇرىيەنى ئىزدەپ چىقتى، ئەفرائىم «ئاشنا»لارنى يالىلۇالدى. **10** گەرچە تۇلار ئەللەر ئارىسىدىن «يالىلۇالغان» بولسىمۇ، ئەمدى مەن تۇلارنى يىغىپ بىر تەرەپ قىلىمەن؛ تۇلار تېزلا «ئەمىرلەرنىڭ شاھى»نىڭ بىسىمى ئاستىدا تولغىنىپ كېتىدۇ. **11** ئەفرائىم «گۈناھ قۇربانلىق»لىرى ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى كۆپەيتكىنى بىلەن، بۇلار گۈناھ قوزغايدىغان قۇربانگاھلار بولۇپ قالدى. **12** مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن تە ۋرات-قانۇنۇمدا كۆپ تەرەپلىمە نەرسىلەرنى يازغان بولساممۇ، تۇلار يات بىر نەرسە دەپ ھېسابلانماقتا. **13** تۇلار قۇربانلىقلارغا ئامراق! تۇلار ماڭا قۇربانلىقلارنى قىلىپ، گۈشىدىن يەيدۇ، بىراق پەرۋەردىگار بۇلاردىن ھېچ خۇرسەنلىك تاپمايدۇ؛ تۇ تۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ھازىر ئېسىگە كەلتۈرۈپ، گۈناھلىرىنى تۆز بېشىغا چۈشۈرىدۇ؛ تۇلار مىسىرغا قايتىدۇ! **14** چۈنكى ئىسرائىل تۆز ياسىغۇچىسىنى ئۇنتۇپ، «ئىبادەتخانا»لارنى قۇرىدۇ؛ يەھۇدا بولسا ئىستىھكاملاشتۇرۇلغان شەھەرلەرنى كۆپەيتكەن؛ بىراق مەن تۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت بۇلارنىڭ قەلئە-ئوردىلىرىنى يەپ كېتىدۇ.

9

ئى ئىسرائىل، يات ئەل-يۇرتلاردەك خۇشال بولۇپ شادلىنىپ كەتمە گلار؛ چۈنكى سەن خۇدايىڭدىن چەتەپ پاھىشىلىككە بېرىلدىڭ؛ ھەربىر خامماندا سەن پاھىشە ھەققىگە ئامراق بولۇپ كەتتىڭ. **2** خامان ۋە شاراب كۆلچىكى تۇلارنى باقالمايدۇ؛ يېڭى شاراب ئۇنى يە رگە قارىتىپ قويىدۇ. **3** تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا تۇرىۋەرمەيدۇ؛ ئەفرائىم ئىزا-ئامانەتكە بەلكى مىسىرغا قايتىدۇ، تۇلار ئاسۇرىيەدە ھارام تاماقنى يەيدۇ. **4** تۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچ «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇربانلىقلىرى ئۈچۈنگىنا ھېچ خۇرسەنلىك بولمايدۇ؛ تۇلارنىڭ نېنى ماتەم تۇتقۇچىلارنىڭ نېنىدەك بولىدۇ؛ ئۇنى يېگەن ھە ركىم «ناپاك» بولىدۇ، بۇ نان ھە رگىز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرمەيدۇ. **5** ئەمدى «جامائەتلەرنىڭ [ئىبادەت] سورۇنلىرى» كۈنىدە، «پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتى» بولغان كۈنىدە قاندىق قىلارسىلەر؟ **6** چۈنكى مانا، تۇلار ھەتتا ھالا كەتتىن قاچقان بولسىمۇ، مىسىر تۇلارنى يىغۇلىپ، ئاندىن مېمفىس شەھىرى تۇلارنى كۆمۈپ قويىدۇ. تۇلارنىڭ قەدىرلىك كۈمۈش ۋېيۇملىرىنى بولسا، چاققاقلار ئىگىلۋالىدۇ؛ تۇلارنىڭ چېدىرلىرىنى يانتاق-تىكەنلەر باسىدۇ. **7** ئەمدى ھېسابلىشىش كۈنلىرى كەلدى، يامانلىق قايتۇرىدىغان كۈنلەر كەلدى؛ ئىسرائىل بۇنى بىلىپ يەتسۇن! سېنىڭ قەبىھلىككىنىڭ كۆپلۈكى تۈپەيلىدىن، زور نەپرىتىڭ بولغىنى تۈپەيلىدىن، پەيغەمبەر «ئەخمەق»، روھقا تەۋە بولغۇچى «ساراڭ» دەپ ھېسابلىنىدۇ. **8** پەيغەمبەر بولسا ئەفرائىم ئۈستىگە خۇدايىم بىلەن بىللە تۇرغان كۆزەتچىدۇر؛ بىراق ئۇنىڭغا بارلىق يوللىرىدا قىلتاقلار قويۇلغان، خۇداسىنىڭ ۋېيدىمۇ نەپرەت ئۇنى كۆتمە كتە. **9** گىبىئاھنىڭ كۈنلىرىدىكىدەك تۇلار تۆزلىرىنى چوڭقۇر بۇلغىغان، ئۇ تۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ، تۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. **10** ـ چۆل-باياۋاندا تۇزۇم ئۈچراپ قالغاندەك، مەن سەن ئىسرائىلنى تاپقان؛ ئەنجۈر دەرىخىدە ئۈنجى پىشقان مېۋىنى كۆ رگەندەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى ياخشى كۆ رگەنمەن؛ ئاندىن تۇلار «باۋال-پېئور»نى ئىزدەپ باردى، تۇزلىرىنى ئاشۇ نومۇسلۇق نەرسىگە بېغىشلىدى، تۇلار تۆزلىرىنىڭ «سۆيگۈچىسى» گە ئوخشاش يىرگىنچلىك بولدى. **11** ئەفرائىمنىڭ بولسا، شان-شەرىپى قۇشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ ـ خۇددى تۇغۇلۇش بولۇپ باقمىغاندەك، ھامىلە بولۇپ باقمىغاندەك، ۋېيدا ئاپىردە بولۇش بولۇپ باقمىغاندەك! **12** ھەتتا تۇلار پەرزەنتلىرىنى چوڭ قىلغان بولسىمۇ، مەن لېكىن تۇلارنى بىرىنى قالدۇرمايلا جۈدا قىلىمەن؛ بەرھەق، تۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكىنىمدىن كېيىن، تۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! **13** مەن كۆرگىنىمدە، ئەفرائىمنىڭ ئەھۋالى چىمەنزاردا تىكىلەنگەن بىر «تۆر شەھىرى»دەك ئىدى؛ بىراق ئەفرائىم بالىلىرىنى قەتل قىلغۇچىغا چىقىرىپ بېرىدۇ. **14** تۇلارغا بە رگىن، ئى پەرۋەردىگار ـ زادى نېمە بە رگىنىڭ تۆزۈك؟ ـ تۇلارغا بالا چۈشۈپ كېتىدىغان بالىياتقۇ، قۇرۇق ئەمچە كلەرنى بە رگىن! **15** تۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى گىلگالدىن تاپقىلى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە تۇلاردىن نەپرەتلەندىم؛ تۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، تۇلارنى ۋېيۇمدىن ھەيدەۋېتىمەن؛ مەن تۇلارنى يەنە سۆيمەيمەن؛ تۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى تەرسالىق قىلىدۇ. **16** ئەفرائىم ئەمدى ئۇرۇۋېتىلدى، تۇلارنىڭ يىلتىزى قاغىراپ كەتتى، تۇلار ھېچ مېۋە بەرمەيدۇ؛ ھەتتا تۇلار مېۋە بەرسىمۇ، بالىياتقۇسىنىڭ سۆيۈملۈك مېۋىلىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن. **17** مېنىڭ خۇدايىم تۇلارنى چەتكە قاقتى، چۈنكى تۇلار ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ تۇلار ئەللەر ئارىسىدا سەرسان بولىدۇ.

10

ئىسرائىل باراقسان بىر ئۈزۈم تېلىدۇر، ئۇ تۆزىنى ئۈچۈن مېۋە چىقىرىدۇ؛ مېۋىسى كۆپەيگەنسېرى ئۇ قۇربانگاھلارنىمۇ كۆپەيتكەن؛ زېمىننىڭ ئېسىللىقىدىن تۇلار «ئېسىل» بۇت تۈزۈر ئۈكلىرىنى ياسىدى. **2** تۇلارنىڭ كۆڭلى ئالا؛ تۇلارنىڭ گۇناھكارلىقى ھازىر ئاشكارىلىنىدۇ؛ ئۇ تۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ غۇلىتىدۇ، تۇلارنىڭ بۇت تۈزۈر ئۈكلىرىنى بۇزۇۋېتىدۇ. **3** چۈنكى تۇلار پات ئاردا: «بىزدە پادىشاھ يوق، چۈنكى پەرۋەردىگاردىن قورقىدۇق؛ پادىشاھىمىز بار بولسىمۇ، ئۇ بىزگە نېمە قىلىپ بېرىدۇ؟» ـ دەيدىغان بولىدۇ. **4** تۇلار گەپلەرنى قىلىۋېرىدۇ، ئەھدىنى تۈزۈپ قويۇپ يالغاندىن قەسەم ئىچىدۇ، شۇڭا تۇلار ئارىسىدىكى دەۋالىشىشلار ئېتىزدىكى چۈنە كلە رگە شۇمۇيا تۈنۈپ كەتكەندەك بولىدۇ. **5** ساماريەدە تۇرۇۋاتقانلار «بەيت-ئاۋەن»نىڭ موزىيى ئۈچۈن غەم-ئەندىشىگە چۈشىدۇ؛ «[بەيت-ئاۋەن]»[دىكىلەر] دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈستىگە ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭ «بۇتپەرەس كاھىن»لىرىمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ؛ تۇلار «بەيت-ئاۋەن»نىڭ «شان-شەرىپى» ئۈچۈن ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇ سۈرگۈن قىلىنىدى! **6** بەرھەق، شۇ نەرسە «جېدەلخور پادىشاھ» ئۈچۈن ھەدىيە قىلىنىپ، ئاسۇرىيە گە كۆتۈرۈلۈپ كېتىلىدۇ؛ ئەفرائىم ئىزا-ئامانەتكە

قالدۇ، ئىسرائىل تۆز «ئەقلى»دىن خجىل بولدۇ. 7 ساماريەنىڭ بولسا، پادىشاھى دېگۈز دولقۇنلىرى ئۈستىدىكى خەشە كتەكنى يوقلىپ كەتتى؛ 8 «ئاۋەن»دىكى «يۇقىرى جايلار»، يەنى «ئىسرائىلنىڭ گۇناھى» بىتچىت قىلىنىدۇ؛ قۇربانگاھلىرىنى تىكەن-جىغانلار باسىدۇ؛ ئۇلار تاغلارغا: «ئۇستىمىزنى يېپىڭلار!»، دۆڭلۈكلەر رگە: «ئۇستىمىزگە ئۆرۈلۈپ چۈشۈڭلار!» ـ دەيدۇ. 9 ـ ئى ئىسرائىل، گىبىئاھنىڭ كۈنلىرىدىن باشلاپ سەن گۇناھ قىلىپ كەلدىڭ؛ ئىشلار شۇ پېتى ئۇرۇشەردى، رەزىللىكنىڭ بالىلىرى ئۈستىگە قىلىنغان جەڭ ئۇلارنى گىبىئاھتا بىسۈەتمىدىمۇ؟ 10 مەن خالىغىنىمدا ئۇلارنى جازالايمەن؛ ئۇلار ئىككى گۇناھى ئۈچىسىدىن ئەسىرگە چۈشۈشكە تۇرغىنا كەلگەندە، يات قوۋملار ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ. 11 ئەفرائىم بولسا كۆندۈرۈلگەن بىر ئىنە كتۇر، ئۇ خامان تېپىشكە ئامراق؛ مەن ئۇنىڭ چىرايلىق گەدىنىنى ۋېرىشتىن ئايىپ كەلدىم؛ بىراق ھازىر ئۇنىڭغا ۋېيىنتۇرۇق سىلىپ ھەيدەيمەن؛ يەھۇدا يەر ھەيدىسۇن! ياقۇپ تۈزى ئۈچۈن يەرنى تىرنىلىشى كېرەك. 12 تۆز ۋۇجۇدلارغا ھەققانىيلىق بىلەن تېرىكلار، مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە ھوسۇل ئالىسىلەر، يوز يېرىكلارنى چاناپ ئېچىكلار؛ چۈنكى يەھۋەردىگارنى ئىزدەش ۋاقتى كەلدى، ـ تا ئۇ ئۈستۈڭلارغا ھەققانىيلىقنى ياغدۇرغۇچە! 13 [بىراق] سىلەر رەزىللىكنى ئاغدۇرۇد ۋۇجۇدلار، قەبىھلىك ھوسۇلىنى ئورد ۋۇجۇدلار، يالغانچىلىقنىڭ مېۋىسىنى يېدىڭلار؛ چۈنكى سەن تۆز يولۇڭغا، يەنى باتۇرلىرىڭنىڭ كۆپلۈكىگە ئىشىنىپ ئايانىدىڭ؛ 14 قوۋملىرىڭ ئارىسىدا چۇقان-سۈرەن كۆتۈرۈلىدۇ؛ شالمان جەڭ كۆزىنىدە بەيت-ئاربەلنى بەربات قىلغانىدەك، بارلىق قورغانلىرىڭ بەربات قىلىنىدۇ؛ (شۇ كۈنى [بەيت-ئاربەلدىكى] ئانا-بالىلار تە گلا پارە-پارە قىلىۋىتىلىگەنمۇ؟) ـ 15 ئەمدى ئۇچىغا ئىققان رەزىللىكىڭ ۋېيىلىدىن، ئوخشاش بىر كۈن سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرۈلىدۇ، ئى بەيت-ئەل! تاڭ سەھەردىلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ.

11 ئىسرائىل بالا چېغىدا، مەن ئۇنى سۆيدۈم، شۇنىڭ بىلەن ئوغلۇمنى مىسىردىن چىقىشقا چاقىردىم. 2 بىراق ئۇلار [خەلقىمنى] چاقىرۇيدى، ئۇلار دەرھال ھۇزۇرۇمدىن چېقىپ كەتتى؛ ئۇلار «بائال»لارغا قۇربانلىق قىلىشقا باشلىدى، ئويما مەبۇدلارغا ئىسرىق سالدى. 3 ئەفرائىمغا مېڭىشنى ئۆگەتكۈچى ئۆزۈم ئىدىم، ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ ۋە يۇلۇپ ـ بىراق ئۇنىڭ ساقايتقۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى ئۇلار بىلمىدى. 4 مەن ئادەمچىلىكنىڭ كېيۋىنۇش رىشتىلىرى بىلەن، سۈيگۈنۈڭ تارلىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى تارتىۋالدىم؛ مەن ئۇلارغا خۇددى ئېڭىكىدىن ۋېيىنتۇرۇقنى ئېلىۋەتكۈچى بىرسىدەك بولغانمەن، ئېگىلىپ تۇرۇپ ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرغانمەن. 5 ئۇلار مىسىرغا قايتىدىغان بولىمامدۇ؟ ئاسۇرىيەلىك دەرۋەقە ئۇلارنىڭ پادىشاھى بولىدىغان ئەمەسمۇ؟ ـ چۈنكى ئۇلار يېنىمغا قايتىشنى رەت قىلدى! 6 قىلىچ ئۇنىڭ شەھەرلىرىدە ھەريان ۋېينىتىلىدۇ؛ [دەرۋازىسىدىكى] تومۇر بالداقلارنى ۋەيران قىلىپ يەپ كېتىدۇ، بۇ تۈز ئەقىللىرىنىڭ كاساپىتىدۇر! 7 بەرھەق، مېنىڭ خەلقىم مەندىن چەتلەپ كېتىشكە مەپتۇن بولدى؛ ئۇلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ندا قىلىپ چاقىرسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى كۆتۈرمەيدۇ. 8 مەن قانداقمۇ سېنى تاشلاپ قويىمەن، ئى ئەفرائىم؟ مەن قانداقمۇ سېنى [دۈشمەنگە] تاپشۇرىمەن، ئى ئىسرائىل؟! قانداقمۇ سېنى ئادماھ شەھىرىدەك قىلىمەن؟! سېنى قانداقمۇ زەبوئىم شەھىرىدەك بىر تەرەپ قىلىمەن؟! قەلبىم ئىچ-باغرىمدا قايناپ كېتىۋاتىدۇ، مېنىڭ بارلىق رەھىمدىللىقىم قوزغىلىۋاتىدۇ! 9 غەزىپىمنىڭ قەھرىنى يۈرگۈزمەيمەن، ئىككىنچى يەنە ئەفرائىمنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىنسان ئەمەس، تە كرۇدۇرمەن، ـ يەنى ئارا گۈدا بولغان پاك-مۇقەددەس بولغۇچىدۇرمەن؛ مەن دەرغەزەپ بىلەن كەلمەيمەن. 10 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ؛ ئۇ شىرەدەك ھۇركىرەيدۇ؛ ئۇ ھۇركىرىگەندە، ئەمدى بالىلىرى غەربتىن تىترىگەن ھالدا كېلىدۇ؛ 11 ئۇلار مىسىردىن قۇشتەك، ئاسۇرىيە زېمىنىدىن پاختە كتەك تىترىگەن ھالدا چېقىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۆز ۋىلىرىگە ما كانلاشتۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

12 ئەفرائىم مېنى يالغان گەپلىرى بىلەن كۆمۈۋېتىدۇ؛ يەھۇدامۇ تە كرۇگە، يەنى ئىشەنچىلىك، پاك-مۇقەددەس بولغۇچىغا تۇتۇرۇقسىز بولدى. ئەفرائىمنىڭ بىگىنى شامالدۇر، ئۇ شەرق شامىلىنى قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇ كۈنلەپ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زورلۇقنى كۆپەيتمە كتە؛ ئۇلار ئاسۇرىيە بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، شۇنىڭدەك مىسىرغا مايى «سوغىلىرى» كۆتۈرۈپ ئاپىرىلىدۇ. 2 پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇدا بىلەنمۇ بىر دەۋاسى بار؛ ئۇ ياقۇبنى يوللىرى بويىچە جازالايدۇ؛ ئۇنىڭ قىلمىشلىرىنى تۆز ئۇستىگە قايتۇرىدۇ. 3 ئۇ بالىياتقۇدا تۇرۇپ ئاكىسىنى تاپىندىن تۇتۇۋالغان، تۆز كۈچى بىلەن خۇدا بىلەن ئېلىشقان؛ 4 ئۇ بەرھەق پەرشتە بىلەن ئېلىشىپ، غەلىبە قىلدى، ئۇ يىغلىدى، ئۇنىڭدا دۇئا-تىلاۋەت قىلدى؛ [خۇدا] ئۇنى بەيت-ئەلدە تېپىۋالدى، ۋە شۇ يەردە بىز-گە سۆز قىلدى؛ 5 ـ يەنى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ـ «پەرۋەردىگار» بولسا ئۇنىڭ خاتىرە نامىدۇر! 6 شۇڭلا سەن، خۇدايىڭ ئارقىلىق، ئۇنىڭ يېنىغا قايت، مېھىربانلىق ۋە ئادالەتنى قوۋ ۇڭدىن بەرمە، خۇدايىڭغا ئۈمىد باغلاپ، ئۇنى ئىزچىل كۈتكىن. 7 مانا بۇ سودىگەر! ئۇنىڭ قولىدا ئالدامچىلىق تارازىسى بار؛ ئۇ بوزەك قىلىشقا ئامراقتۇر. 8 ئەفرائىم: «مەن دەرۋەقە بېيىدىم، ئۆزۈمگە كۆپ بايلىقلارنى ۋېيلدىم، بىراق ئۇلار بارلىق ئەجرىلىرىمدە مەندىن ھېچ گۇناھىي قەبىھلىكنى تاپالمايدۇ!» ـ دەيدۇ. 9 بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانىمەن، مەن سېنى يەنە «[كەپىلەر] ھېيتى»دىكىدەك چېدىرلاردا تۇرغۇزىمەن! 10 «مەن پەيغەمبەرلە رگە سۆز قىلغانىمەن، ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆپەيتكەنمەن، شۇنداقلا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تەمسىللەرنى كۆرسەتكەنمەن. 11 گىلئاد قەبىھمۇ؟ ئۇلار بەرھەق يەقەت يارىماسلاردۇر! ئۇلار گىلگالدا تورىقالارنى قۇربانلىق قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرى دەرۋەقە ئېتىز قىرلىرىدىكى تاش دۆۋىلىرىدەك كۆپتۇر! 12 (ياقۇپ سۈرىيە گە قېچىپ كەتتى، شۇ يەردە ئىسرائىل خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئىشلىگەن؛ بەرھەق، خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئۇ قويلارنى باققاندى). 13 پەرۋەردىگار يەنە پەيغەمبەر ئارقىلىق ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان، پەيغەمبەر ئارقىلىق ئۇنىڭدىن خەۋەرمۇ ئالغان. 14 ئەفرائىم [خۇدانىڭ] قەھرىنى ئىنتايىن قاتتىق قوزغىغان؛ ئۇنىڭ رەببى ئۇ تۆككەن قان قەرزىنى ئۇنىڭ گەدىنىگە ئارتىدۇ، شەرمەندىلىك-ئاھانەتنى تۆز بېشىغا قايتۇرىدۇ.

13 [يۇرۇن] ئەفرائىم سۆز قىلغاندا، كىشىلەر ھۆرمەتلەپ تىترەپ كېتەتتى؛ ئۇ ئىسرائىل قەبىللىرى ئارىسىدا كۆتۈرۈلگەن؛ بىراق ئۇ بائال ئارقىلىق گۇناھ قىلىپ ئۆلدى. 2 ئۇلار ھازىر گۇناھنىڭ ئۈستىگە گۇناھ سادىر قىلماقتا! ئۇنىلىرىگە كۈمۈشىدىن قويما مەبۇدلارنى، تۆز ئەقلى ۋېيلاپ چىققان بۇتلارنى ياسىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرۋەننىڭ ئەجرى، خالاس؛ بۇ كىشىلەر توغرىلۇق: «ھەي، ئىنسان قۇربانلىقنى قىلغۇچىلار، موزايلارنى سۆيۈپ قوۋۇڭلار!» دېيىلدۇ. 3 شۇڭا ئۇلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتتەك، تېزدىن غايىپ بولىدىغان تاڭ سەھەردىكى شەبنەمدەك، خامادىن قارا قويۇندا ئۇچقان پاخالىدەك، تۈڭلۈكتىن چىققان ئىس-تۈتەك كتەك [تېزدىن] يوقاپ كېتىدۇ. 4 بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانىمەن، سەن مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھنى بىلمەيدىغان بولىسەن؛ مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر. 5 مەن چۆل-باياۋاندا، قۇرغاقچىلىقنىڭ زېمىنىدا سەن بىلەن تونۇشتۇم؛ 6 ئۇلار ئوزۇقلاندۇرۇلۇپ، تويۇنغان، تويۇنغاندىن كېيىن كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ كەتكەن؛ شۇڭا ئۇلار مېنى ئۇنتۇغان. 7 ئەمدى مەن ئۇلارغا شىرەدەك بولىمەن؛ يىلپىزدەك ئۇلارنى يول بويىدا پايلاپ كۈتىمەن؛ 8 كۆچۈكلىرىدىن مەھرۇم بولغان ئېيىقتەك مەن ئۇلارغا ئۇچراپ، يۈرەك چاۋۇسىنى تىنتۇپتىمەن؛ ئۇلارنى چىشى شىرەدەك نەق مەيدانىدا يەۋۇپتىمەن، دالادىكى ھايۋانلار ئۇلارنى يىرتىۋېتىدۇ. 9 سېنىڭ ھالاكىتىڭ، ئى ئىسرائىل، دەل ماڭا قارشى چىققانلىقىڭ، يەنى يارىدەمچىگەگە قارشى چىققانلىقىڭدىن ئىبارەتتۇر. 10 ئەمدى بارلىق شەھەرلىرىڭدە ساڭا قۇتقۇزغۇچى بولىدىغان پادىشاھىڭ قېنى؟ سېنىڭ سوراقچى-ھاكىملىرىڭ قېنى؟ سەن بۇلار توغرىلۇق: «ماڭا پادىشاھ ۋە شاھزادىلارنى تەقدىم قىلغايسەن!» دەپ تىلىگەن ئەمەسمۇ؟ ـ 11 مەن غەزىپىم بىلەن ساڭا پادىشاھنى تەقدىم قىلغانمەن، ئەمدى ئۇنى غەزىپىم بىلەن ئېلىپ تاشلىدىم. 12 ئەفرائىمنىڭ قەبىھلىكى چىڭ ئوراپ-قاچىلانغان؛ ئۇنىڭ گۇناھى جۇغلىنىپ ساقلانغان؛ 13 تولغاق ياسقان ئايالنىڭ ئازابلىرى ئۇنىڭغا چۈشىدۇ؛ ئۇ ئەقىلسىز بىر ئوغۇلدۇر؛ چۈنكى بالىياتقۇنىڭ ئاغزى ئېچىلغاندا، 14 مەن بەدەل تۆلەپ

ئۇلارنى تەھتسارانىڭ كۆچىدىن قۇتۇلدۇرىمەن؛ ئۇلارغا ھەججەمەت بولۇپ ئۇلۇمدىن
قۇتقۇزىمەن؛ ئەي، ئۆلۈم، سېنىڭ ۋابالىرىڭ قېنى؟! ئەي، تەھتسارا، سېنىڭ ھالاكەتلىرىڭ
قېنى؟! مەن بۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن! **(Sheol h7585)** **15** [ئەفرائىم] قىرىنداشلىرى
ئارىسىدا «مېۋىلىك» بولسىمۇ، شەرقتىن بىر شامال چىقىدۇ، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ چۈل-
بياۋاندىن چىققان بىر شامىلى كېلىدۇ، [ئەفرائىمنىڭ] بۇلىقى قۇرۇپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ سۇ
بېشى قاغىجراپ كېتىدۇ، ئۇ [شامال] خەزىنىسىدىكى بارلىق نەپىس قاچا-قۇچىلارنى
بۇلالىڭ-تالالىڭ قىلىدۇ. **16** سامارىيەنىڭ ئۆز گۇناھى ئۆز زىممىسىگە قوبۇلىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز
خۇداسىغا ۋىيىنى قاتتىق قىلغان؛ ئۇلار قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ، بوۋاقلىرى پارە-پارە قىلىپ
چېقىۋېتىلىدۇ، ھامىلىدار ئاياللىرى يېرۋېتىلىدۇ.

14 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا ئىككىلەنمەي قايتىپ كەل! چۈنكى
ئۆز قەبىلىكىڭ بىلەن پۈتلىشىپ يىقىلغانسەن. **2** ئۆز ۋۇجۇدلار بىلەن بىللە سۆزلەرنى ئېپكېلىگىلار،
پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىڭلار؛ ئۇنىڭغا: ـ «بارلىق قەبىھلىكنى كەچۈرگەيسەن،
شاپائەت بىلەن بىزنى قوبۇل قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ساۋا لەۋلىرىمىزدىكى «بۇقا
[قۇربانلىقلار]»نى تۆتىمىز ـ دە ۋۇجۇدلار. **3** ـ «ئاسۇرىيە بىزنى قۇتقۇزمايدۇ، ئاتلارغا مىنمەيمىز؛
بىز ھەرگىز ئۆز قولىمىز ياسىغىنىغا: ـ «خۇدايىمىز!» دېمەيمىز؛ چۈنكى سەندىنلا يېتىم-يېسىرلار
رەھىم-شەپقەت تاپىدۇ». **4** ـ مەن ئۇلارنى «ئارقىغا چېكىنىشلىرى»دىن ساقايتىمەن، مەن
ئۇلارنى چىن كۆڭۈلدىن خالاپ سۆيىمەن؛ چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم ئۇنىڭدىن يانىدى. **5**
مەن ئىسرائىلغا شەبنەمدەك بولىمەن؛ ئۇ نىلۈپەردەك بەرق ئۇرىدۇ، يىلتىزلىرى لۇۋان [كېدىر]
دەرىخىدەك يىلتىز تارتىدۇ، **6** ئۇنىڭ بىخلىرى شاخلاپ يېيىلىدۇ، ئۇنىڭ گۈزەللىكى زەيتۇن
دەرىخىدەك، پۇرىقى لۇۋان [كېدىرنىڭكىدەك] بولىدۇ. **7** خەلق قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ
سايىسى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار زىرائەتلەردەك ياشنايدۇ، ئۈزۈم تېلىدەك چېچەك كەيدۇ،
لۇۋاننىڭ شارابلىرى [ئاغزىدا قالغاندەك]، ئېسىدە شېرىن قالىدۇ. **8** ئەفرائىم: «مېنىڭ بۇتلار
بىلەن يەنە نېمە كارىم!» ـ دەيدىغان بولىدۇ. «مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن، ئۇنىڭدىن خەۋەر
ئالىمەن!»؛ «مەن يايپىشىل بىر قارىغايدۇرمەن»؛ «سېنىڭ مېۋەڭ مەندىندۇر!» **9** كىم دانا
بولۇپ، بۇ ئىشلارنى چۈشىنەر؟ چېچەن بولۇپ، بۇلارنى بىلەر؟ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ
يوللىرى دۈرۈستۇر، ھەققانىيلار ئۇلاردا ماڭىدۇ؛ بىراق ئىتائەتسىزلەر ئۇلاردا پۈتلىشىپ
يىقىلىدۇ.

يوئىل

1 پەرۋەردگارنىڭ پېتۇئېلنىڭ ئوغلى يوئېلغا چۈشكەن سۆزى: ـ **2** «ئى قېرىلار، ئاڭلاڭلار، زېمىندا يارلىق تۈرۈۋاتقان ھەممەيلەن، قۇلاق سېلىڭلار، تۆز كۈنلىرىڭلاردا ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىمۇ شۇنداق بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ **3** بالىلىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىپ بېرىڭلار، بالىلىرىڭلار تۆز بالىلىرىغا ئېيتسۇن، ئۇلارمۇ كېلەر دەۋۇ رگە ئېيتسۇن: ـ **4** «چىشلىگۈچى قۇرت» قالدۇرغانىنى چېكەتكە يەپ بولدى، چېكەتكە قالدۇرغانىنى چېكەتكە لىچىنكلىرى يەپ بولدى، چېكەتكە لىچىنكلىرى قالدۇرغانىنى «ۋەيرانچى قۇرت»لار يەپ بولدى. **5** ئەي، ھاراقكەشلەر، ئۈيغىنىپ قاتتىق يىغلاڭلار، ھۇۋلىشىڭلار، ئى شاراب ئىچكۈچىلەر، يېڭى شاراب تۈپەيلىدىن ـ چۈنكى ئۇ ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلاندى. **6** چۈنكى بىر خەلق، كۈچلۈك، سانسىزلىغان خەلق، زېمىنىم ئۈستىگە ھېسىپ كەلدى، ئۇنىڭ چىشلىرى بولسا شىرنىڭ چىشلىرى، ئۇنىڭدا شىرنىڭ ھىگگاك چىشلىرى باردۇر، **7** ئۇ مېنىڭ ئۈزۈم تاللىرىمنى ۋەيرانە قىلىۋەتتى، ئەنجۈر دەرىخىمنىڭ قوۋزاقلىرىنى سىيرىۋەتتى، ئۇلارنى يالىڭاچلاپ، تاشلىۋەتتى، ئۇلارنىڭ شاخلىرى ئاقلۇېتىلدى. **8** ياشلىقىدىكى ئېرى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ بۆز كىيىملە رگە ئوراڭلىن نەۋجۇۋاندەك قاتتىق يىغان چېكىڭلار، **9** پەرۋەردگارنىڭ ۋېنى «ئاشلىق ھەدىيە»دىن ھەم «شاراب ھەدىيە»لەردىن مەھرۇم قىلىندى، كاھىنلار، يەنى پەرۋەردگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ماتەم تۇتتىدۇ. **10** ئېتىزلار چۈلدەرەپ كەتتى، زېمىن ماتەم تۇتتىدۇ؛ چۈنكى زىرائەتلەر غازان بولدى، يېڭى شاراب قۇرۇپ كەتتى، زەيتۇن مېيى قاغىبردى. **11** ھەي دېھقانلار، ۋېۋاۋۇگلار، بۇغداياللار ھەم تارىپلار تۇچۈن ياۋۇرۇگلار، ئى ئۈزۈمچىلەر، چۈنكى ئېتىزلارنىڭ ھوسۇللىرى قۇرۇپ كەتتى. **12** ئۈزۈم تىلى قاغىراپ كەتتى، ئەنجۈر دەرىخى سولىشىپ قالدى، ئانار دەرىخى، خورما پالمىسى ھەم ئالما دەرىخىمۇ، دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى؛ بەرھەق، شادلىقمۇ ئادەم بالىلىرىدا سولىشىپ كەتتى. **13** بېلىكلارنى باغلاڭلار، پەريات ئوقۇڭلار، ئى كاھىنلار، ھۇۋلاڭلار، ئى قۇربانگاھنىڭ خىزمەتچىلىرى، كېچىچە بۆز كىيىملەرنى كىيىپ دۇم يېتىڭلار، ئى خۇدانىڭ خىزمەتچىلىرى، چۈنكى خۇدايىڭلارنىڭ ۋېيدىن ئۈيدىن ئىغىپ، پەرۋەردگارغا نالە كۆتۈرۈڭلار! **15** «ئاھ، شۇ كۈن! چۈنكى پەرۋەردگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى، ئۇ ھەممىگە قادىر تەرىپىدىن ھالاكەت بولۇپ كېلىدۇ. **16** مانا، غىزا كۆز ئالدىمىزدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ شادلىق، خۇشاللىق خۇدايىمىزنىڭ ۋېيدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ **17** ئۇرۇقلار توپا-چالمىلار ئاستىدا چىرىپ كەتتى، ئامبارلار خاراب بولۇشتى، بوغۇزخانىلار غۇلاپ چۈشتى؛ چۈنكى زىرائەتلەر غازاڭ بولدى. **18** چارپايلار شۇنداق ھۆركىرىشىپ كەتتى! كالا پادىلىرى پاتپاراق بولدى، ئوتلاقنى تاپالمىغاچ؛ قوي پادىلىرىمۇ ئۆزى «گۇناھسىز بار» دېگەندەك مەيۈسلەندى؛ **19** ئاھ، پەرۋەردگار، ندا قىلىمەن ساڭا؛ چۈنكى ئوت يالقۇنلىرى جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى، يالقۇن دالادىكى بارلىق دەرەخلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **20** دالادىكى ھايۋانلارمۇ ساڭا ندا قىلىدۇ، چۈنكى ئېرىق-ئۆستە كۆلەر قۇرۇپ كەتتى، ئوت-يالقۇن جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى.

2 زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، مۇقەددەس تېغىمدا ئاگاھ سىگنالىنى ئاڭلىتىڭلار، زېمىندا ئۇرغۇچىق ھەممەيلەن دىر-دىر تىترىسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، ئۇ يېقىندىدۇر. **2** ئۇ كۈن بولسا قاراڭغۇ ھەم سۈر كۈن، بۇلۇتلار قاپلانغان ھەم قاپقاراڭغۇ زۇلمەت كۈن، ـ تاڭ سەھەر تاغلار ئۈستىگە يېيىلغاندەك، زور ھەم كۈچلۈك بىر خەلق كېلىدۇ؛ ئۇلارغا ئوخشاش بولغۇچىلار بولۇپ باقمىغان، ئۇلاردىن كېيىنمۇ، دەۋردىن-دەۋ رگە يەنە بولمايدۇ. **3** ئۇلارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرگۈچى ئوت ماڭىدۇ، ئۇلارنىڭ كەينىدە بولسا بىر يالقۇن كۆيدۈرۈپ ئوتىدۇ؛ كېلىشتىن بۇرۇن زېمىن «ئېدەن باغچىسى»دەك، بىراق ئۇلارنىڭ تاپىنى تەگگەندىن كېيىن گۈل-گىياھسىز چۆل-باياۋان بولىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ھېچنېمە قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **4** ئۇلارنىڭ قىيابىتى ئاتقا ئوخشايدۇ، ئاتلىق لەشكەردەك چاپىدۇ. **5** چەكۇ ھارۇللىرى گۈلدۈرلىگەندەك سادا بىلەن ئۇلار تاغ چوققىلىرىدىن سەكرەپ ئوتىدۇ، پاخالىق پاراسلاپ كۆيدۈ رگەن ئوت ئاۋازىدەك تاراسلاپ ماڭىدۇ، دەبدەبىلىك سەپ تۈزەپ ئۇرغان كۆچلۈك قوشۇنەدەك يۈرىدۇ، **6** ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئەللەر قاتتىق ئازابلىنىدۇ، ھەممە چىراي تاتىرىپ كېتىدۇ. **7** ئۇلار پالۋانلاردەك يۈگۈرىدۇ، ھەڭىلەردەك سىپىلدىن ئارتىلىپ ئوتىدۇ، ھەممىسى ئۆز ئالدىغا قاراپ يۈرۈش قىلىدۇ، سەپلىرىنى ھېچ بۇزمايدۇ. **8** ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشىنى قىستىمايدۇ، ھەرقايسىسى ئۆز يولىدا ماڭىدۇ؛ قوراللارغا ئېتىلىسىمۇ، يارىلانماي ئوتۇپ ماڭىدۇ؛ **9** شەھەرنىڭ ھەممە يېرىگە چېپىشىدۇ، سىپىل ئۈستىدە يۈگۈرۈپ يۈرىدۇ، ئۆيلە رگە يامىشىپ چىقىدۇ، دېرىزىلەردىن ئوغرىدەك كىرىدۇ. **10** ئۇلار ئالدىدا يەر-زېمىنى تىترەك باسىدۇ، ئاسمانلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ، قۇياش ھەم ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار جۇلاسىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. **11** پەرۋەردگار ئۆز قوشۇنى ئالدىدا ئاۋازىنى قۇيۇۋېتىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ با رگاھى پايانسىزدۇر، ئۇنىڭ سۆزىنى ئورۇنلىغۇچى كۈچلۈكتۇر؛ چۈنكى پەرۋەردگارنىڭ كۈنى ئۇلۇغ، ئىنتايىن دەھشەتلىكتۇر، كىم ئۇنى كۆتۈرەلىسۇن؟ **12** براق ھەتتا ھازىرمۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردگار، ـ چىن كۆڭۈلدىن بىلەن، روزىلار بىلەن، يىغلار بىلەن ماتەم تۇتۇپ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، **13** كىيىم-كېچەكلىرىنى ئەمەس، بەلكى يۈرەك-باغرىڭلارنى تىلىپ، پەرۋەردگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۇر، يامانلىقتىن يانىدىغان [خۇدا]دۇر. **14** كىم بىلىدۇ، ئۇ جازالاشتىن يېنىپ، رەھىم قىلىپ بىرەر بەركىتىنى، پەرۋەردگار خۇدايىڭلارغا سۇنغۇدەك بىرەر «ئاشلىق ھەدىيە» ھەم «شاراب ھەدىيە»نى قالدۇرۇپ كېتەمدۇ تېخى؟ **15** زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، «روزا تۇتۇلىلى» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مەزگىلنى ئىلىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس يىغىلىمىز، دەپ جاكارلاڭلار؛ **16** ئەلنى يىغىڭلار، جامائەتنى پاكلاندۇرۇڭلار، ئاقساقاللارنى جەم قىلىڭلار، بالىلارنى، ئېمۇاتقانلارنىمۇ يىغىڭلار، توي قىلىۋاتقان يىگىت تۆز ۋېيدىن، ياتلىق بولىدىغان قىز ھۇجرىسىدىن چىقسۇن؛ **17** كاھىنلار، يەنى پەرۋەردگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ئايۋان بىلەن قۇربانگاھ ئوتتۇرىسىدا يىغا-زار كۆتۈرسۇن، ئۇلار ئېيتسۇنكى، «ئى پەرۋەردگار، تۆز خەلقىڭگە ئېچىڭنى ئاغرىتقايسەن، تۆز مىراسىڭنى خورلۇقتىن ساقلاپ، ئۇلارنى ئەللە رگە سۆز-چۆچەك بولۇشقا قويمىغايسەن؛ ئەل-يۇرتلار تارىسىدا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەنى؟» دېيىلمىسۇن». **18** ئاندىن پەرۋەردگار ئۆز زېمىنىغا ئوتلۇق مۇھەببىتىنى، تۆز خەلقىگە رەھىم-شەپقەتنى كۆرسەتتى، **19** پەرۋەردگار جاۋابەن تۆز خەلقىگە مۇنداق دېدى: ـ «مانا، مەن سىلە رگە بۇغداي، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتىمەن، سىلەر بۇلاردىن قاندۇرۇلىسىلەر؛ ۋە مەن سىلەرنى قايتىدىن ئەللەر ئارىسىدا شەرمەندە قىلىپ قويمايمەن؛ **20** ھەم شىمالدىن كەلگۈچىنى سىلەردىن يىراق قىلىپ، ئۇنىڭ ئالدى قىسمىنى دېڭىزغا، كەينى قىسمىنى غەربىي دېڭىزغا قوغلۇۋېتىمەن؛ ئۇنى چۆل بىر زېمىنغا ھەيدۇۋېتىمەن؛ ئۇنىڭ سىبىسقلىقى پۇراپ تۇرىدۇ، پاسىق ھىدى چىقىدۇ؛ چۈنكى ئۇ «چوڭ ئىشلارنى قىلغۇچىمەن» دەپ ئۆزىنى ئۇلۇغ قىلماقچى بولىدۇ. **21** قورقما، ئى زېمىن؛ شادلىنىپ خۇشال بول؛ چۈنكى پەرۋەردگار ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان. **22** ئى دالادىكى ھايۋانلار، قورقماڭلار، چۈنكى چۆلۈكتىكى ئوت-چۆپلەر بەرق ئۇرماقتا؛ دەرەخ مېۋىسىنى بەرمەكتە، ئەنجۈر دەرىخى، ئۈزۈم تىلى تولۇق ھوسۇل بېرىدۇ. **23** ھەم سىلەر، زىئوننىڭ بالىلىرى، شادلىنىپ پەرۋەردگار خۇدايىڭلاردىن خۇرسەن بولۇڭلار؛ چۈنكى ئۇ ھەققانىيلىق يوپچە سىلە رگە «ئاۋۋالقى يامغۇرلار»نى بېرىدۇ؛ ئۇ سىلە رگە ھۆل-يېغىن بېرىدۇ، يەنى باشتا بولغاندەك «ئاۋۋالقى يامغۇرلار» ھەم «كېيىنكى يامغۇرلار»نى ياغدۇرىدۇ. **24** خامانلار بۇغدايغا تولغان بولىدۇ، ئىدىش-كۆپلەر يېڭى شاراب ھەم مايلارغا تولۇپ تاشىدۇ. **25** ۋە مەن سىلە رگە چېكەتكىلەر، چېكەتكە لىچىنكلىرى، «ۋەيرانچى قۇرت»لار، «چىشلىگۈچى قۇرت»لار، يەنى مەن ئارا ئاڭلارغا

ئەۋەتكەن ئۇلۇغ قوشۇنۇم بىگەن يىللارنى قايتۇرۇپ بېرىمەن؛ 26 سىلەر بولۇشچە يەپ، قاندۇرۇلىسىلەر، شۇنىڭدەك سىلە رگە كارامەت ئىشلارنى كۆرسەتكەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەيسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالەتكە قالمايدۇ. 27 سىلەر مېنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە تۇرغانلىقىمنى، شۇنداقلا مەنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، مەندىن باشقا ھېچكىم بولمايدىغانلىقىنى بىلىسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالەتكە قالمايدۇ. 28 ھەم كېيىن، مەن تۆز روھومنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار بېشارەت بېرىدۇ، قېرىلىرىڭلار ئالامەت چۈشلەرنى كۆرىدۇ، يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ 29 بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللار ئۈستىگىمۇ، دېدە كلەر ئۈستىگىمۇ روھىمنى قۇيىمەن. 30 مەن ئاسمانلاردا، زېمىندە كارامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۈۋرۈكلىرىنى كۆرسىتىمەن. 31 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كەلمىگۈچە، قۇياش قاراكۆغۈلۈققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلىدۇ. 32 ھەم شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار دېگىنىدەك، زىئون تېغىدا ھەم يېرۇسالېمدا، ھەمدە پەرۋەردىگار چاقىرماقچى بولغان «قالدىسى»لار ئۈچۈن قۇتقۇزۇش-نىجات بولىدۇ.

3 چۈنكى مانا، شۇ كۈنلەردە، شۇ پەيتتە، مەن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنى ئاسارەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگىنىمدە، 2 مەن بارلىق ئەللەرنىمۇ يىغىپ، ئۇلارنى «يەھوشافات جىلغىسى»غا چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ خەلقىمنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكەنلىكىدىن، زېمىنىمنى بۆلۈپ پارچىلىۋەتكەنلىكىدىن، ئۇلارنى ئاشۇ يەردە مېنىڭ مىراسىم، يەنى خەلقىم ئىسرائىل ئۈچۈن سوراققا تارتىمەن. 3 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار مېنىڭ خەلقىمنى دوغا تىكىپ چەك تاشلىغان؛ بىر يىگىتنى بىر پاھىشە ئايالغا ئالماشتۇرغان، بىر قىزنى «شاراب ئىچىمىز» دەپ شاراب ئۈچۈن ئالماشتۇرغان. 4 ھەي، تۈر ھەم زىدون، فىلىستىيەنلىك بارلىق رايونلىرى، مەن سىلەرنى نېمە قىلىپتىمەن؟ سىلەر مەندىن ئۈچ ئالماقچىمۇسىلەر؟ (بىراق مەندىن ئۈچ ئالىمىز دېسە گىلەر، ئۈچىنى تېزلا ئۆز بېشىگىلارغا قايتۇرۇپ بېرىمەن!) 5 كۆزۈمۈشلىرىم، ئالتۇنلىرىمنى بۇلۇۋالغىنىڭلار تۇپەيلىدىن، گۈزەل گۆھەرلىرىمنى ئۆز بۇتخانىلىرىڭلارغا ئاپارغىنىڭلار تۇپەيلىدىن، 6 يەھۇدا بىللىرى ھەم يېرۇسالېمنىڭ بىللىرىنى ئۆز چېگرىسىدىن يىراق قىلماق ئۈچۈن ئۇلارنى گۈپكىلارغا سېتىۋېتىكىنىڭلار تۇپەيلىدىن، 7 مانا، مەن ئۇلارنى سىلەر سېتىۋەتكەن جايىدا ئورىندىن تۇرغۇزىمەن، ھەمدە قىلغىنىڭلارنى ئۆز بېشىگىلارغا قايتۇرىمەن. 8 ئوغۇل-قىزلىرىڭلارنى يەھۇدا بىللىرىنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن، ئۇلار شۇلارنى يىراقتىكى بىر ئەلگە، يەنى شابىيالىقلارغا سېتىۋېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. 9 شۇنى ئەللەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار كى، «جەڭگە تەييارلىنىڭلار، پالۋانلارنى قوزغاڭلار، جەڭچىلەرنىڭ ھەممىسى يېقىنلاشسۇن، جەڭگە ھازىر بولسۇن، 10 ساپان چىشلىرىنى قىلىچ قىلىپ، ئورغاقلىرىڭلارنى نەيزە قىلىپ سوقۇشۇڭلار، ئاجىز ئادەممۇ: «مەن كۈچلۈك» دېسۇن؛ 11 ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەر، تېزدىن كېلىڭلار، ھەممىڭلار شۇ يە رگە جەم بولۇڭلار!». «ئۆز ۋۇجۇدىڭلارنىڭ ئاشۇ يە رگە چۈشۈ رگەيسەن، ئاھ پەرۋەردىگارا!» 12 «ئەللەر قوزغىلىپ «يەھوسافات جىلغىسى»غا كەلسۇن؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەرنى سوراققا تارتىمەن. 13 ئورغاقنى سىلىڭلار، چۈنكى زىرائەت پىشتى؛ كېلىڭلار، چۈشۈپ چەيلە گىلار، چۈنكى شاراب كۆچىگە كىلىرى لىق تۈشۈقتۇر، ئىدىش-كۆپلەر تولۇپ تاشىدۇ. چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكى زوردۇر» 14 ئاھ، ئورغۇن، ئورغۇن كىشىلەر «قارار جىلغىسى»دا! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى «قارار جىلغىسى»غا يېقىنلاشتى. 15 قۇياش ھەم ئاي قاراكۆغۈلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار ئۆز جۇلاسىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. 16 پەرۋەردىگار زىئوندىن ھۆركىرەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ ئاسمانلار، زېمىنلار سىلكىنىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە باشپاناھ، ئىسرائىل بالىلىرىغا كۈچ-ھىمايە بولىدۇ. 17 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، ئۆز مۇقەددەس تېغىم زىئوندا ئۆرىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر، يېرۇسالېم پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، ئۇنىڭدىن ھېچ يات ئادەملەر يەنە ئۆتمەيدۇ. 18 ھەم شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، تاغلار يېڭى شارابنى تېمىتىدۇ، دۆڭلۈك-ئېگىزلىكلەردىن سۈت ئاقىدۇ، يەھۇدادىكى بارلىق ئېرىق-ئۆستە گىلەردە لىق سۇ ئاقىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن بىر بۇلاق چىقىدۇ، شىتتىم جىلغىسىنى سۇغىرىدۇ. 19 مىسىر بولسا بىر چۆللۈك، ئېدوم ئادەمزاتسىز بىر چۆل-باياۋان بولىدۇ، ئۇلارنىڭ يەھۇدا بالىلىرىغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقى تۈپەيلىدىن، ئۇلار بۇلارنىڭ زېمىنىدا بىگۇناھ قانلارنى ئۆتكەكلىكى تۈپەيلىدىن. 20 بىراق يەھۇدا مەڭگۈ ئۆگە تۇرىدۇ، يېرۇسالېم دەۋرىدىن-دەۋرگىچە قالىدۇ؛ 21 ھەم مەن ئۇلارنى ئۆتكەكتە قانلارنىڭ پاكلاندۇرۇلمىغان گۇناھلىرىدىن پاكلاندۇرىمەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار زىئوندا ماكانلاشقاندۇر.

ئاموس

1 توززىيا يەھۇداغا، يوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا،
يەر تەۋرەشتىن ئىككى يىل ئىلگىرى، تەكوئادىكى چارۋىچىلار ئارىسىدىكى ئاموسنىڭ
ئىسرائىل توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزلىرى: ـ **2** ئۇ: «يەھۋەردىگار زىئون تېغىدىن ھۆركىرەيدۇ،
يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى قىيۋۇتىدۇ؛ پادىچىلارنىڭ ئوتلاقلىرى ماتەم تۇتىدۇ، كارمەل
چوققىسى غازاڭلىشىدۇ» ـ دېدى. **3** يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «دەمەشقنىڭ ئۈچ
گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن،
چۈنكى ئۇلار گىلئادتىكىلەرنى تۆمۈر تىرنىلىق سۈرەملەر بىلەن سوققانىدى؛ **4** شۇنداقلا
ھازائەلنىڭ ئويىگە بىر ئوت تەۋەتىمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **5** دەمەشق
دەرۋازىسىدىكى تۆمۈر بالداقنى سۇندۇرۇۋېتىمەن، ئاۋەن جىلغىسىدا تۇرغۇچىنى، بەيت-
ئېدەندە شاھانە ھاسىسىنى تۇتقۇچىنى ئۇزۇپ تاشلايمەن؛ سۈرىيەنىڭ خەلقى ئەسىرگە
چۈشۈپ كىرغا ئېلىپ كېتىلىدۇ، ـ دەيدۇ يەھۋەردىگار. **6** يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ
«گازا شەھىرىنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان
جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ئېدومغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە، بارلىق تۇتقۇنلارنى ئەسىر
قىلىپ ئېلىپ كەتتى. **7** ھەم مەن گازانىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتىمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى
يۇتۇۋالىدۇ، **8** مەن ئاشدودتا تۇرغۇچىنى، ئاشكېلوندا شاھانە ھاسىنى تۇتقۇچىنى ئۈزۈپ
تاشلايمەن، ئەكرون شەھىرىگە قارشى قول كۆتۈرىمەن؛ فىلىستىيلەرنىڭ قالدۇقى يوقىلىدۇ، ـ
دەيدۇ رەب يەھۋەردىگار. **9** يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۇرنىڭ ئۈچ گۇناھى،
بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار
بارلىق تۇتقۇنلارنى ئېدومغا تاپشۇرۇۋەتتى، شۇنداقلا قېرىنداشلىق ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالمىدى.
10 ھەم مەن تۇرنىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **11**
يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئېدومنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن،
ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ بارلىق رەھىم-شەپقەتنى تاشلۇۋېتىپ،
قىلىچ بىلەن ئۇز قېرىندىشىنى قوغلىغان؛ ئۇ يىرىلغۇدەك غەزەپتە بولۇپ، دەرغەزەپتە بولغان
ھالىتىنى ھەمىشە ساقلايدۇ؛ **12** ھەم مەن تېمان شەھىرىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت بوزراھنىڭ
ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ». **13** يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئامموننىڭ ئۈچ گۇناھى،
بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار
چېگرىمىزنى كېڭەيتىمىز دەپ، گىلئادتىكى ھامىلدار ئاياللارنىڭ قورساقلىرىنى يېرىۋەتتى.
14 ھەم مەن رابباھنىڭ سېپىلىغا ئوت ياقىمەن، جەڭ كۆزىدە قىيا-چىيالار ئىچىدە، قارا
قۇيۇنىنىڭ كۆزىدە قاتتىق بوران ئىچىدە، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ **15** ھەم
ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئەسىرگە چۇشىدۇ، ـ ئۇ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ئەسىرگە چۇشىدۇ، ـ
دەيدۇ يەھۋەردىگار.

2 يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ«موئابنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى
ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ
ئۈستىخانلىرىنى كۆيدۈرۈپ ھاك قىلىۋەتتى. **2** ھەم مەن موئاب ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن،
ئوت كېرىئوتنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ، ۋە موئاب چۇقان-سۈرەنلەر بىلەن، قىيا-چىيالار
بىلەن، كاناي ساداسى بىلەن تۇلىدۇ. **3** ۋە مەن ئۇلارنىڭ ھاكىمىنى ئارىسىدىن ئۈزۈپ
تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ يەھۋەردىگار. **4**
يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «يەھۇدانىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن،
ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار يەھۋەردىگارنىڭ تەۋرات-
قانۇنىنى كەمسىتتى، ئۇنىڭدىكى بەلگىمىلە رگە ئەمەل قىلمىدى، ئۇلارنىڭ ساختىلىقلىرى
ئۈزلىرىنى ئاداشتۇرۇپ قويدى، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ بۇلارغا ئەگىشىپ ماڭغانىدى.
5 ھەم مەن يەھۇدا ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت يېرۇسالېمنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ.
6 يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى
ئۈچۈن، ئۇنى جازاسىدىن قايتۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ھەققانىيلارنى كۈمۈشكە سېتىۋەتتى،
يوقسۇل ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋەتتى؛ **7** ئۇلار نامراتلارنىڭ بېشىدىكى چاڭ-
توپىلىرىنى بوش قويۇۋەتمەيدۇ، ئاجىز مۇئمىنلەرنىڭ نېسىۋىسىنى قايرۋالىدۇ؛ ئاتا-بالا ئىككىسى
مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغاپ، ئوخشاش بىر قىزنىڭ يېنىغا تەڭ باردۇ. **8** ئۇلار
[قىزلارنى] ھەممە قۇربانگاھنىڭ يېنىغا ئېلىپ بېرىپ، قەر زگە رەنگە قويغان كىيىم-
كىچەك كەلەر ئۈستىدە ئۇلار بىلەن ياتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىلاھىنىڭ ئۆيىدە جەرىمانە بىلەن ئالغان
شارابنى ئىچمەكتە. **9** براق مەن ئامورىيلارنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغانىمەن،
ئامورىيلار كېدىر دەرىخىدەك ئېگىز، دۇب دەرىخىدەك كۈچلۈك بولغان بولسىمۇ، مەن
ئۈستىدىن ئۆتىنىڭ مېۋىسىنى، ئاستىدىن يىلتىزلىرىنى ھالاك قىلدىم. **10** ھەم ئامورىيلارنىڭ
زېمىنىنى ئىگىلىشىڭلار ئۈچۈن، سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىپ، قىرىق يىل چۆل-
بايابانىدا يېتىپ كېلدىم. **11** سىلەرنىڭ ئوغۇللىرىڭلاردىن بەزىلىرىنى پەيغەمبەر بولۇشقا،
يىگىتلىرىڭلاردىن بەزىلىرىنى «نازارىي» بولۇشقا ئۈرغۇزدۇم. شۇنداق ئىشمۇ، ئى ئىسرائىل
بالىلىرى؟ ـ دەيدۇ يەھۋەردىگار. **12** براق سىلەر نازارىيلارغا شاراب ئىچكۈزدۈ ڭلار، ھەم
پەيغەمبەرلە رگە: «پەيغەمبەرلىك قىلماڭلار» ـ دەپ ۋېرىۋىد ئۇڭلار. **13** مانا، مەن سىلەرنى
باسىمەن، خۇددى لىق تۇنچە بېسىلغان ھارۋا يەرنى باسقاندەك، سىلەرنى بېسىپ تۇرىمەن؛
14 ھەم چاپقۇرلارنىڭۇ قاچار يولى يوقايدۇ، پالۋان ئۆز كۈچىنى ئىشلىتەلمەيدۇ، زەبەردەس
باتۇر ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **15** ئوقيانى ئۇتقۇچى تىك تۇرالمايدۇ، يەلتاپان قاچالمايدۇ،
ئاتقا مىنگۈچى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **16** پالۋانلار ئارىسىدىكى ئەڭ جىگەرلىك باتۇرمۇ
شۇ كۈندە يالىڭاچ قېچىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ يەھۋەردىگار.

3 يەھۋەردىگار سىلەرنى ئەيىبلەپ ئېيتقان بۇ سۆز-كالامنى ئاڭلاڭلار، ئى ئىسرائىل
بالىلىرى، يەنى مەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقارغان بۇ پۈتكۈل جەمەمت: ـ **2** «يەر
يۈزىدىكى بارلىق جەمەتلەر ئارىسىدىن پەقەت سىلەرنى تونۇپ كەلدىم، شۇڭا ئۈستۈڭلارغا
بارلىق قەبىھلىكلىرىڭلارنىڭ [جازاسىنى] چۈشۈرىمەن». **3** ئىككى كىشى بىر نىيەتتە بولمىسا،
قانداقمۇ بىللە ماڭالىسۇن؟ **4** ئوۋچىسى يوق شىر ئورماندا ھۆركىرەمدۇ؟ ئارسلان ھېچنېمىنى
ئالمىغان بولسا ئۈۋىسىدا ھۇۋلامدۇ؟ **5** تۇزاقتا يەمچۈك بولمىسا قۇش يە رگە يېقىلامدۇ؟
ئالغۇدەك نەرسە بولمىسا، قىسماق يەردىن ئېتىلىپ چىقامدۇ؟ **6** شەھەردە [ئاگاھ] كانىي
چېلىنسا، خەلق قورقامدۇ؟ يەھۋەردىگار قىلمىغان بولسا، شەھەر رگە يامانلىق چۈشەمدۇ؟ **7**
رەب يەھۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلە رگە ئاۋۋال ئاشكارىلىماي تۇرۇپ، ئۆ
ھېچ ئىش قىلمايدۇ. **8** شىر ھۆركىرىگەن تۇرسا، كىم قورقايدۇ؟ رەب يەھۋەردىگار
سۆز قىلغاندا، كىم [ئۆنىڭ] بېشارىتىنى يەتكۈزمەي تۇرالايدۇ؟ **9** ئاشدودتىكى قەلئە-
ئوردىلاردا، شۇنداقلا مىسىردىكى قەلئە-ئوردىلاردا ئېلان قىلىپ: ـ «سامارىيە تاغلىرى
ئۈستىدە يىغىلىڭلار، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى زور قىيقاس-سۈرەنلەرنى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى
جەبىر-زۇلۇملارنى كۆرۈپ بېقىڭلار» ـ دە ڭلار. **10** ـ ئۇلار ھەق ئىش قىلىشنى
بىلمەيدۇ ـ دەيدۇ يەھۋەردىگار، ـ ئۇلار ئوردىلىرىغا زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تارتۇالغانلىرىنى
ھەم ئوۋلىرىنى جۈغلىغۇچىلار! **11** شۇڭا يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا بىر
ياۋا! ئۇ زېمىنىنى قورشىۋالدى! ئۇ مۇداپىئە ئىشى ئېلىپ تاشلايدۇ، قەلئە-ئوردىلىرىڭ بۇلاڭ-
تالاڭ قىلىنىدۇ. **12** يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ــ پادىچى شىرنىڭ ئاغزىدىن قوينىڭ
ئىككى پۇتىنى ياكى قۇلىقىنىڭ بىر پارچىسىنى قۇتقۇزۇپ ئالغاندەك، ساماريىدە ئولتۇرغان
ئىسرائىللارمۇ شۇنداق قۇتقۇزۇلىدۇ، ـ شەھەردە يەقەت كارىۋاتنىڭ بىر بۇرجىكى،
دىۋاندىكى بىر پارچە دەمەشق لىباسلا قالىدۇ! **13** ـ ئاڭلاڭلار، ياقۇبنىڭ جەمەمتىدە
گۇۋاھلىق بېرىڭلار، ـ دەيدۇ رەب يەھۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
خۇدا، **14** ـ مەن ئىسرائىلنىڭ ئاسىيلىقلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرگەن كۈنىدە، بەيت-ئەل
شەھىرىنىڭ قۇربانگاھلىرىنىمۇ جازالايمەن؛ قۇربانگاھنىڭ بۇرجەك كلىرىدىكى مۈڭگۈزلەر
كېسىۋېتىلىپ يە رگە چۈشۈرۈلىدۇ. **15** مەن «قىشلىق ساراي» ۋە «يازلىق ساراي»نى
بىراقلا ئۇرۇۋېتىمەن؛ پىل چىشى ئۆيلەرمۇ يوقىلىپ كېتىدۇ، كۆپلىگەن ئۆيلەر تۇگىشىدۇ، ـ
دەيدۇ يەھۋەردىگار.

4 ئى باشاندىكى ئىنە كلەر، ساماريە تېغىدا تۇرۇپ، نامراتلارنى خارلاۋاتقان، مىسكىنلەرنى ئېزىۋاتقانلار، خوجىلىرىغا: «[شارابنى] ئېلىپ كېلىڭلار، بىز ئىچىمىز» دەيدىغانلار، بۇ سۆزنى ئاڭلاڭلار: ـ **2** رەب پەرۋەردىگار تۆز پاك-مۇقەددەسلىكى بىلەن قەسەم ئىچكەنكى، مانا، يېشىڭلارغا شۇنداق كۈنلەر چۈشىدۇكى، ئۇ سىلەرنى ئىلمە كلەر بىلەن، نەسلىڭلارنى چاڭگاكلار بىلەن ئېلىپ كېتىدۇ. **3** ھەم سىلەر [ئايالار] ھەربىرىڭلار سېپىلىنىڭ شوراليردىن قىسىلىپ ئۆتۈپ، ئۇدۇل مېڭىپ تىكۈۋىتىسىلەر؛ ۋە سىلەر ھارمون تەرەپكە چۈرۈۋېتىلىسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ئەمدى بەيت-ئەلگە كېلىڭلار، ئاسىيلىق قىلىڭلار! گىلگالدىمۇ ئاسىيلىقنى كۆپەيتىڭلار! ئەتىگەندە قۇربانلىقلىرىڭلارنى، ھەر ئۈچىنچى كۈنى سىلەرنىڭ «ئوندىن بىر» ئۆلۈش ئۆشۈرلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، **5** «تەشەككۈر قۇربانلىقى»نى خېمىرتۇرۇچ بىلەن بىللە كۆيدۈرۈڭلار ـ سىلەر «خالىس قۇربانلىقلار»ىڭلارنى جاكارلاپ ماختىنىپ يۈرۈڭلار، چۈنكى بۇنداق قىلىشقا ئامراقسىلەر، ئى ئىسرائىللار! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **6** «مەن ھەممە شەھەرلىرىڭلاردا «چىشنىڭ پاكىزلىقى»نى چۈشۈردۇم، ھەممە يېرىڭلاردا سىلەرنى ئاش-نانغا بولغان ھاجەتمەن قىلدىم؛ بىراق سىلەر يەنىلا ۋىنىمغا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **7** ھوسۇلغا ئۈچ ئايلا قالغان بولسىمۇ، سىلەردىن يامغۇرنى تارتۇۋلىپ بەرمىدىم؛ بىر شەھەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇردۇم، يەنە بىر شەھەر ئۈستىگە ياغدۇرمىدىم؛ بىر پارچە يەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدى؛ يەنە بىر پارچە يەر يامغۇرسىز قاۋىراپ قالدى؛ **8** شۇنىڭ بىلەن ئىككى، ئۈچ شەھەرنىڭ [يۇقىرالىرى] سۇ تىلەپ باشقا بىر شەھەر ئۈچۈن ئەلەڭشىپ باردى، لېكىن قانمىدى؛ بىراق سىلەر ۋىنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **9** مەن سىلەرنى جۈدۈن ھەم ھال ئاپىتى بىلەن ئۇردۇم؛ «غاجىلىغۇچى قۇرت»لار نۇرغۇنلىغان بېغىڭلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار، ئەنجۈر دەرەخلىرىڭلار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرىڭلارنى يەپ كەتتى؛ بىراق سىلەر ۋىنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **10** مەن ئاراڭلارغا مىسىرغا چۈشۈرۈلگەن ئاپەتلەردەك ئاپەتنى ئەۋەتتىم؛ يىگىتلىرىڭلارنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزدۈم، ئاتلىرىڭلارنى ئولجا بولۇشقا قېيۋەتتىم؛ مەن قارارگاھىڭلاردىن [جەسەتلەرنىڭ] سېسىقچىلىقىنى پۇرۇتۇۋەتتىم، ئۇنى دىمىغىڭلارغىمۇ كىرگۈزدۈم، بىراق سىلەر ۋىنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **11** مەن ئاراڭلاردىن بەزىلەرنى خۇدا سودوم ۋە گومورىرا شەھەرلىرىنى ئۆرۈۋەتكەندەك ئۆرۈۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئوتتىن تارتۇۋېلىنغان بىر چۆچۈلا ئوتۇندەك بولۇپ قالدىڭلار؛ بىراق ۋىنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **12** شۇڭا مەن ساڭا شۇنداق قىلىشىم كېرەك دەۋاتىمەن، ئى ئىسرائىل؛ مەن بۇنى ساڭا قىلىدىغانلىقىم تۈپەيلىدىن، خۇدايىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە تەييارلان، ئى ئىسرائىل! **13** چۈنكى مانا، تاغلارنى شەكىللەندۈرگۈچى، شامالنى ياراتقۇچى، ئىنسانغا ئۆزلىرىنىڭ ئوي-پىكرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئايان قىلغۇچى، تاڭ سەھەرنى قاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچى، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ يۈرگۈچى دەل شۇدۇر، پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا ئۇنىڭ نامىدۇر!

5 ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ سۆزنى، يەنى مەن سەن توغرۇلۇق ئوقۇيدىغان بىر مەرسىيەنى ئاڭلاپ قوي: ـ **2** «پاك قىز ئىسرائىل يىقىلدى؛ ئۇ قايتىدىن ئورنىدىن ئۇرمايدۇ؛ ئۇ ئۆز ۋېرىقىغا تاشلانغان، ئۇنى ئۆرغۈزۈپ يۈلىگۈچى يوقتۇر». **3** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ [ئىسرائىلنىڭ] مىڭ [لەشكەر] چىققان بىر شەھىرىنىڭ يۈز [لەشكىرىلا] تىرىك قالىدۇ؛ يۈز لەشكەر چىققان بىر شەھىرىنىڭ ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن ئون [لەشكىرىلا] تىرىك قالىدۇ؛ **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنى ئىزدەڭلار، ھاياتقا ئېرىشىسىلەر، **5** بەيت-ئەلنى ئىزدىمەڭلار، گىلگالغىمۇ بارماڭلار، بەئەر-شىباغا سەپەر قىلماڭلار، چۈنكى گىلگال ئەسىر-رگە ئېلىنىپ سۈرگۈن قىلىنماي قالمايدۇ، بەيت-ئەل يوققا چىقىدۇ. **6** پەرۋەردىگارنى ئىزدەڭلار، ھاياتقا ئېرىشىسىلەر؛ بولمىسا ئۇ يۈسۈپ جەمەتى ئۈچىدە ئوت كەبى پارتلاپ، ئۇنى يەپ كېتىدۇ، ھەم بەيت-ئەلدە ئوتنى ئۆچۈرگۈدەك ئادەم تېپىلمايدۇ. **7** ئى ئادالەتنى ئەمەنگە ئايلاندۇرغۇچى، ھەققانىيلىقنى يەر گە تاشلىغۇچىلار، **8** سىلەر ئورىئون يۇلتۇز تۈركۈمى ۋە قەلب يۇلتۇز توپىنى ياراتقۇچى، ئۆلۈم كۆلە گۈگسىنى تاڭ نۇرىغا ئايلاندۇرغۇچى، كۈندۈزنى قاراڭغۇلۇق بىلەن كېچىگە ئايلاندۇرغۇچى، دېڭىزدىكى سۈلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە قۇيغۇچىنى ئىزدە كلەر، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **9** ئۇ باتۇرلار ئۈستىگە ۋېۋقىسز ھالاكەتنى پارتلىتىدۇ، ئىستىھكام ئۈستىگە ھالاكەت چۈشۈرىدۇ. **10** شۇ [ئىسرائىلار] شەھەر دەرۋازىسىدا تەنبىھ بېرىدىغانلارغا ئۆچ، دۇرۇس سۆزلەيدىغانلاردىن يىرگىنىدۇ. **11** ئەمدى سىلەر نامراتلارنى ئېزىپ، ئۇلاردىن بۇغداي «ھەدىيە»لەرنى ئالدىڭلار! ئۇيۇلغان تاشلاردىن ۋېيلەرنى سالدىڭلار، بىراق ئۇلاردا ئۈزۈمىيىلەر؛ سىلەر گۈزەل ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغانسىلەر، بىراق ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچەلمەيسىلەر. **12** چۈنكى سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلارنىڭ قانچىلىك كۆپلۈكىنى، سىلەرنىڭ گۈناھىڭلارنىڭ قانچىلىك زور ئىكەنلىكىنى ئۇبدان بىلىمەن؛ ئۇلار ھەققانىي ئادەمنى ئېزىدۇ، ئۇلار پارا يەيدۇ، شەھەر دەرۋازىسىدا مىسكىنلەرنىڭ ھەققىنى قايىرۇالىدۇ. **13** شۇڭا بۇنداق دەۋىردە «يەملىك ئادەم» سۆزكۈت قىلىدۇ، چۈنكى ئۇ رەزىل بىر دەۋىردۇر. **14** ھايات ياشاش ئۈچۈن يامانلىقنى ئەمەس، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى ئىزدە كلەر، شۇنداق بولغاندا سىلەر دېگىنىڭلاردەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ھەققىدە ئەن سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **15** يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى سۆيۈڭلار، شەھەر دەرۋازىسىدا ئادالەتنى ئورنىتىڭلار، شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا بەلكىم يۈسۈپنىڭ قالدىسىغا شاپائەت كۆرسىتەر. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا رەب مۇنداق دەيدۇ: ـ «بارلىق كەلتۈ رەستە-بازارلاردا ئاھ-زارلار ئاڭلىنىدۇ؛ ئۇلار ھەممە كوچىلاردا «ۋاي... ۋاي!...» دەپ ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلار دېھقانلارنىمۇ ماتەم تۇتۇشقا، ئاھ-زارلار كۆتۈرگۈچى «ئۈستىلار»نى يىغلاشقا چاقىرىدۇ. **17** ھەم بارلىق ئۈزۈمزارلاردىمۇ ئاھ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۈزۈم ئارا كاردىن ئۆتۈپ كېتىمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىگە تەقەززار بولغان سىلە رگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى سىلە رگە قانداق ئاقىۋەتلەرنى كەلتۈرەر؟ ئۇ يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇق ئېلىپ كېلىدۇ. **19** ئۇ كۈنى بىرسى شىردىن قېچىپ، ئېيىققا ئۇچراپ، ئاندىن ئۆيىگە كىرىپ، قولى بىلەن تامغا يۆلەنگەندە، يىلان ئۇنى چاقىۋەتكەندەك بىر ئىش بولىدۇ! **20** پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقلا ئېلىپ كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭدا پەقەت قاراڭغۇلۇقلا بولۇپ، يورۇقلۇق ھېچ بولمايدىغۇ؟! **21** ھېيتلىرىڭلارغا نەپرەتلىنىمەن، ئۇلاردىن بىزار بولدۇم، ئىبادەت سورۇنلىرىڭلارنىڭ پۇرىقىنى پۇرىغۇم يوق. **22** چۈنكى سىلەر ماڭا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار ھەم «ئاش ھەدىيە»لىرىڭلارنى سۇنۇپ تاتىساڭلارمۇ، مەن ئۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ بوراداق ماللىرىڭلار بىلەن قىلغان «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار»غا قارىمايمەن. **23** مەندىن مۇناجاتلىرىڭلارنىڭ ساداىرىنى ئېپىكېتىڭلار، چىلتارلىرىڭلارنىڭ كۈيلىرىنى ئاڭلىمايمەن؛ **24** بۇنىڭ ئورنىدا ئادالەت خۇددى شارقىراتمىدەك، ھەققانىيلىق ئەبەدىي ئاقىدىغان ئېقىمدەك دولقۇنلىسۇن! **25** سىلەر چۆل-بياۋاندىكى قىرىق يىلدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيىلەرنى ماڭا ئېلىپ كەلدىڭلارمۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! **26** بەرھەق، سىلەر «سۇككوت» دېگەن پادىشاھىڭلار، ھەم «قىئۇن» دېگەن بۇتلىرىڭلارنى، يەنى «يۇلتۇز ئىلاھى» ئۈچۈن كۆتۈرۈپ ماڭىدىڭلار! **27** ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ، دەمەشقتىن يىراقلارغا سۈرگۈن قىلدۇرىمەن، ـ دەيدۇ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا» دېگەن نام بىلەن ئاتالغان پەرۋەردىگار.

6 ئى زىئوندا خاتىرجەم ئولتۇرغانلار ھەم ساماريە تېغىغا تايىنىپ ئامان-ئېسەن ياشىغانلار! ئى ئەللەرنىڭ كاتتىسىنىڭ ئەربابلىرى! ئىسرائىل جەمەتى سىلەرنى ئىزدەپ كېلىدۇ ـ ـ سىلەرنىڭ ھالىڭلارغا ۋاي! **2** [سىلەر خەلققە]: ـ «كالنەھ شەھىرىگە بېرىپ كۆرۈڭلار، شۇ يەردىن «ۋىيۈك خامات» شەھىرىگە بېرىڭلار، ئاندىن فىلىستىيلەرنىڭ

شەھىرى گاتقا چۈشۈپ بېقىكلار، بۇلار سىلەرنىڭ ئىككى پادىشاھلىقىگىلاردىن ئەۋزەلمۇ؟ تۇلارنىڭ چېگرىسى سىلەرنىڭكىدىن كە كۆپ؟» ـ [دەپ ماختىنىپ سۆزلەپسىلەر]. **3** ئى يامان كۈنىنى كېچىكتۈرمەكچى بولغانلار! سىلەر جەبىر-زۇلۇمنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنى ئورنىتىپ، ئۆنى تۆز ئۈگىلارغا يېقىن قىلماقچى بولىسىلەر، **4** پىل چىشىدا نەقىشلەنگەن كارىۋاتلار ئۈستىدە ياتىسىلەر، دىۋانلىرىگىلار ئۈستىدە كېرىلىپ ياتىسىلەر، پادا توپىدىن پاخلانلارنى، كالا قوتانلىرىدىن موزايىنى تاللاپ يەپسىلەر، **5** چىلتار ئاھاڭىغا تەڭگەش قىلىپ ئېيتىسىلەر، داۋۇتتەك تۆز ئۈگىلارغا سازلارنى ئىجاد قىلىسىلەر، **6** شارابنى چىنىلاپ-چىنىلاپ ئىچىسىلەر، تۆز ئۈگىلارغا سەرخىل مايلىق ئەتىرلەرنى سۈرتىسىلەر، ـ بىراق كۆڭۈگىلار يۈسۈپ جەمەتىنىڭ زىيان-زەخمىتى ئۈچۈن ھېچ ئازابلانمايدۇ! **7** شۇڭا تۇلار تۇنجى ئەسىرگە چۈشكەنلەر ئارىسىدا ئەسىرگە ئېلىنىدۇ، كېرىلىپ ياتقانلارنىڭ ئەيش-ئىشرىتى ئاخىرلىشىدۇ. **8** رەب پەرۋەردىگار تۆز ھايات بىلەن قەسەم قىلغانىكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ـ مەن ياقۇپنىڭ غۇرۇرىدىن بىزار بولدۇم، تۇنىڭ ئوردا-ئىستىھكاملىرىدىن نەپرەتلىنىمەن؛ مەن بۇ شەھەرنى، شۇنداقلا تۇنىڭدىكى ھەممىنى دۈشمەنگە تەگلا تۇتكۇزۇپ بېرىمەن؛ **9** ۋە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، بىر ئۆيدە ئون ئادەم بولۇپ قالسا، بۇ ئونەيلەنمۇ تۇلىدۇ. **10** ئە گەر مەلۇم بىر تۇلگۇچىنىڭ تۇغقىنى، يەنى تۇلگۇچىنىڭ جەسىتىنى كويدۇرۇشكە مەسئۇل كىشى ئۈستىخانلارنى كۆتۈرۈپ ئۆيدىن چىقىۋېتىپ، ئۆي ئىچىدىكى يەنە بىرسى بارمۇ؟» دەپ سورىسا، ئۇ «يوق» دەيدۇ، ئاندىن [ئۇغقىنى] يەنە: «سۈكۈت! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى تىلغا ئېلىشىمىزغا بولمايدۇ!» ـ دەيدۇ. **11** سەۋەبنى، پەرۋەردىگار ۋەيرۇق چۈشۈرىدۇ، ۋە چوڭ ۋېنى پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، كىچىك ۋېنىمۇ چاك-چېكىدىن يىرىپ چېقىۋېتىدۇ. **12** ئاتلار تاش ئۈستىدە چاپالامدۇ؟ ئادەملەر ئاشۇ يەرنى كالىلار بىلەن ئاغدۇرالامدۇ؟ بىراق سىلەر ئادالەتنى ئوت سۈيۈقلىقىغا، ھەققانىيلىقنىڭ مېۋىسىنى ئەمەلگە ئايلاندۇرغانسىلەر ـ **13** ـ يوق بىر نەرسىدىن شادلىنىپ كەتكەنسىلەر، «ئۆز كۈچىمىزگە تايىنىپ قۇدرەتكە ئىگە بولغانىمىز» ـ دېگەنسىلەر. **14** چۈنكى مانا، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ـ مەن سىلەر بىلەن قارشىلىشىدىغان بىر ئەلنى تۇرغۇزىمەن؛ ئۇلار خامات شەھىرىنىڭ داۋۇندىن ئاراباھ ئېقىمىغىچە سىلەرنى خارلايدۇ.

7

رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتىكى ـ كېيىنكى ئوت-چۈپ باش تارتقان ۋاقىتدا، مانا ئۇ چېكەتكەلەرنى ياسىدى (بۇ پادىشاھ ئۆزىگە ئوت-چۈپ ئورغاندىن كېيىنكى، ئىككىنچى قېتىملىق ئوت-چۈپ تۆسكەن ۋاقىت ئىدى) **2** ھەم شۇنداق بولدىكى، چېكەتكەلەر زېمىندىكى ئوت-چۈپنى قالدۇرماي يەۋەتكەندىن كېيىن، مەن: ـ «ئى رەب پەرۋەردىگار، ئۆتۈنۈپ قالاي، كىمچۇ رگەيسە! ياقۇپ قاندا-قۇ چىدىيالايدۇ؟ ئۇ كىچىك تۇرسا!» ـ دېدىم. **3** پەرۋەردىگار ئەمدى ئۆنداق قىلىشتىن ياندى: «ئەمدى ئۆنداق بولمايدۇ» ـ دېدى پەرۋەردىگار. **4** رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتى ـ مانا، رەب پەرۋەردىگار [خەلقى] بىلەن كۆرەش قىلىشقا ئوتنى چاقىردى؛ ئوت ھەتتا چوڭقۇر دېڭىزنىمۇ قۇرۇتتى، مىراس بولغان زېمىنىمۇ يەپ كەتتى؛ **5** ئەمدى مەن: ـ «ئى رەب پەرۋەردىگار، ئۆتۈنۈپ قالاي، توختىغايسەن! ياقۇپ قاندا-قۇ چىدىيالايدۇ؟ ئۇ كىچىك تۇرسا!» ـ دېدىم. **6** پەرۋەردىگار شۇنداق قىلىشتىن ياندى: «ئەمدى ئۆنداق بولمايدۇ» ـ دېدى رەب پەرۋەردىگار. **7** ئەمدى ئۇ ماڭا [مۇنداق بىر ئىشنى] كۆرسەتتى ـ ۋە مانا، رەب تىك ئۆلچىگۈچ يىپ بىلەن قوپۇرۇلغان تام ئۈزىدە، قولىدا تىك ئۆلچىگۈچ يىپنى ئۈتتىنىچە ئۇزاتتى؛ **8** ۋە پەرۋەردىگار مەندىن: ـ «ئامۇس، نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «تىك ئۆلچىگۈچ يىپنى» ـ دېدىم. رەب: «مەن يەنە ئۆز خەلقىم ئىسرائىل ئوتتۇرىسىغا تىك ئۆلچىگۈچ يىپنى تىكلەيمەن؛ مەن يەنە ئۆلارنى جازالىماي ئۆتۈپ كەتمەيمەن؛ **9** ھەم ئىسھاقنىڭ «يۇقىرى جايلىرى» ھالاك بولىدۇ، ئىسرائىلنىڭ تاۋاپگاھلىرى ۋەيران قىلىنىدۇ؛ يەرەبوئام جەمەتىگە قىلىچ بىلەن ھۇجۇم قىلىشقا ئورنۇمدىن تۇرىمەن» ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن بەيت-ئەلدىكى كاھىن ئامازىيا ئىسرائىل پادىشاھى يەرەبوئامغا خەۋەر يوللاپ: ـ «ئامۇس ئىسرائىل جەمەتى ئارىسىدا ئۆزۈمۈز سىلگە سۈينىقەست قىلدى؛ زېمىن ئۇنىڭ قىلغان بارلىق گەپلىرىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. **11** چۈنكى ئامۇس: ـ «يەرەبوئام قىلىچتا ئۆلىدۇ، ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ!» ـ دەيدۇ». ـ دېدى. **12** ئاندىن ئامازىيا ئامۇسقا: ـ ھەي ئالدىن كۆرگۈچى! بەس، يوقال، يەھۇدا زېمىنىغا قاچ، ئاشۇ يەردە بېشارەت بېرىپ، شۇ يەردە نان تېپىپ يە! **13** بىراق بەيت-ئەلدە يەنە بېشارەت بەرمە؛ چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ تاۋاپگاھى، شاھلىق ۋېدۇر، ـ دېدى. **14** ئامۇس ئامازىياغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن ئەسلى پەيغەمبەر ئەمەس ئىدىم، يا كى پەيغەمبەرنىڭ ئوغلىمۇ ئەمەسمەن؛ بەلكى مەن بىر چارۋېچى، شۇنداقلا ئېرەن دەرەخلىرىنىڭ مېۋىسىنى تەرگۈچى ئىدىم. **15** بىراق ئاۋا بېقىۋاتقان چېغىمدا پەرۋەردىگار مېنى ئۆز ئىلكىگە ئالدى ۋە ماڭا: «بارغىن، خەلقىم ئىسرائىلغا بېشارەت بەر» ـ دېدى. **16** ئەمدى، ئى ئامازىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سال! سەن ماڭا: «ئىسرائىلنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەتلەرنى بەرمە، ئىسھاق جەمەتىنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئېيتما»، دېدىڭ. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ئايالىڭ شەھەردە پاھىشە بولىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭ قىلىچ بىلەن قىرىلىدۇ ۋە زېمىنىڭ تۇچىمىش تانسى تارتىلىشى بىلەن پارچىلىنىدۇ؛ سەن ناپاك بىر زېمىندا تۇلىسەن؛ ۋە ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ»».

8

رەب پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق بىر ئىشنى كۆرسەتتى؛ مانا، بىر سېۋەت يازلىق مېۋە. **2** ئاندىن ئۇ مەندىن: ئامۇس، نېمىنى كۆردۈڭ؟ ـ دەپ سوردى. مەن: «بىر سېۋەت يازلىق مېۋىنى» ـ دېدىم. پەرۋەردىگار ماڭا: ئەمدى خەلقىم ئىسرائىلغا زاۋال يەتتى؛ مەن يەنە ئۇلارنى جازالىماي ئۆتۈپ كەتمەيمەن، ـ دېدى. **3** ـ شۇ كۈنى ئوردىدىكى قىزلارنىڭ ناخشىلىرى قىيا-چىيالارغا ئايلىنىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ ـ جەسەتلەر كۆپ بولىدۇ؛ ئۇلار جاي-جايلاردا سىرتقا تاشلىنىدۇ. سۈكۈت! **4** بۇنى ئاڭلاڭلار، ھەي مىسكىنلەرنى ئە زگۈچىلەر، زېمىندىكى ئاجىز مۇمىنلەرنى يوقاتماقچى بولغانلار ـ **5** «ئاشلىقىمىزنى ساتماقچى ئىدۇق، يېڭى ئاي قاچانمۇ ئاخىرلىشار، بۇغداي يايمىسىنى ئاچاتىۋق، شاباتنى كۈنى قاچان تۈگەر؟» ـ دەيدىغانلار، ـ شۇنداقلا «ئەفاھ»نى كىچىك قىلىپ، «شە كەل»نى چوڭ تېلىپ، ئالداىچىلىق ئۈچۈن تارازىنى يالغان قىلغانلار! **6** ـ نامراتلارنى كۈمۈشكە، مىسكىن ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋالماقچى بولغانلار، بۇغدايىنى سۈپۈرۈندىسى بىلەن قوشۇپ ساتماقچى بولغانلار! **7** پەرۋەردىگار ياقۇپنىڭ غۇرۇرى بىلەن شۇنداق قەسەم قىلدىكى، ـ بەرھەق، مەن ھەرگىز ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدىن ھېچبىرىنى ئۇنتۇمايمەن! **8** زېمىن بۇ ئىشلاردىن تەۋرىنىپ كەتمەمدۇ؟ ۋە ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم ئۇتىمامدۇ؟ ئۇ نىل دەريا-سىدەك ئۆرلەپ كېتىدۇ، ئۇ مىسىر دەريا-سىدەك تۇ رىكەشلەپ، ئاندىن چۈكۈپ كېتىدۇ. **9** شۇ كۈنى شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ قۇياشنى چۈشتە ياتقۇزىمەن، زېمىنى شۇ ئوچۇق كۈندە قاراڭغۇلاشتۇرىمەن. **10** ھېيتلىرىڭلارنى مۇسىبەتكە، ھەممە ناخشىلىرىڭلارنى ئاھ-زارلارغا ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ ھەممە ئادەمنىڭ چاترىقى ئۈستىنى بۆز رەخت بىلەن ئورىغۇزىمەن، ھەربىر ئادەمنىڭ بېشىدا تاقىرلىق پەيدا قىلىمەن؛ بۇ ماتەمنى يە كەكە-يىگانە بىر ئوغۇلنىڭ ماتىمىدەك، ھېيتىنىڭ ئاخىرىنى دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن قىلىۋېتىمەن. **11** مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، زېمىنغا قەھەتچىلىكنى ئەۋەتەمەن، ـ ـ نانغا بولغان قەھەتچىلىك ئەمەس، يا كى سۇغا بولغان چاڭقاشمۇ ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاشقا بولغان قەھەتچىلىكنى ئەۋەتەمەن. **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دېڭىزدىن دېڭىزغا، شىمالدىن شەرقتە كېزىپ ماڭىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىنى ئىزدەپ ۋەيان-ۋەيان يۈرۈپ، ئۆنى تاپالمايدۇ. **13** شۇ كۈنى گۈزەل قىزلار ھەم يىگىتلەرمۇ تۇسسىزلۇقتىن ھالدىن كېتىدۇ؛ **14** ھەم سامارىيەنىڭ گۇناھىنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم ئىچكەنلەر، يەنى «ئىلاھىڭنىڭ تىرىكلىكى بىلەن، ئى دان!»، يا كى «بەئەر-شىبادىكى [ئىلاھىي] تىرىك يول بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەنلەر بولسا ـ ئۇلار يىقىلىدۇ، ئورنىدىن ھەرگىز قايتىدىن تۇرالمايدۇ.

9 مەن رەبنىڭ قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇرغىنىنى كۆردۈم، ئۇ مۇنداق دېدى:
ـ ـ تۇۋرۇكلەرنىڭ باشلىرىنى تۇرۇكلار، بوسۇغىلار سىلكىنگىچە تۇرۇكلار،
ئۇلارنى [ئىبادەتخانىدىكىلەرنىڭ] باشلىرىغا چۈشۈرۈپ، پارە-پارە قىلىڭلار! مەن شۇ
[بۇتپەرەسلەر]دىن ئەڭ ئاخىردا قالغانلىرىنىمۇ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ ئۇلاردىن قاچاي
دېگەنلەر قاچالمايدۇ، ئۇلاردىن قۇتۇلاي دېگەنلەر قۇتۇلۇ **2** ئۇلار تەھتىسارا
ئىچىگە تېشىپ كىرسە، قولۇم ئاشۇ يەردىن ئۇلارنى تارتىپ چىقىرىدۇ؛ ئۇلار ئاسمانغا
يامىشىپ چىقسا، مەن شۇ يەردىن ئۇلارنى تارتىپ چۈشۈرىمەن؛ **(Sheol h7585)** **3** ئۇلار
كارمەل چوققىسىغا مۆكۈۋالسىمۇ، مەن ئۇلارنى ئىزدەپ شۇ يەردىن ئالىمەن؛ ئۇلار دېڭىز
تېگىدە نەزىرىمدىن يوشۇرۇنۇۋالغان بولسىمۇ، مەن يىلانىنى ۋېرىۋېتىمەن، ئۇ ئۇلارنى چاقىدۇ؛ **4**
دۈشمەنلىرىگە ئەسىرگە چۈشكەن بولسىمۇ، مەن شۇ يەردە قىلىچنى ۋېرىۋېتىمەن، ئۇ ئۇلارنى
ئۆلتۈرىدۇ؛ مەن ياخشىلىقنى ئەمەس، بەلكى يامانلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن كۆزلىرىمنى
ئۇلارغا تىكىمەن. **5** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار،
زېمىنغا تەگكۈچى بولسا دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر؛ ئۇ تېگىشى بىلەنلا، زېمىن ئېرىپ كېتىدۇ،
ئۇنىڭدا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم تۇتىدۇ؛ زېمىن نىل دەرياسىدەك ئۆرلەپ كېتىدۇ
ـ مىسىرنىڭ دەرياسىدەك [ئۆر كەشلەپ]، ئاندىن چۆكۈپ كېتىدۇ. **6** راۋاقلىرىنى
ئەرشىلە رگە سىلىپ، ئاسمان گۈمبىزىنى يەر يۈزىگە بېكىتكۈچى شۇدۇر؛ دېڭىزدىكى
سۇلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە قۇيغۇچى ئۇدۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر.
7 سىلەر ماڭا ئىسىبەتەن ئېفىئوپىيە بالىلىرىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؟
مەن ئىسرائىلنى مىسىردىن ئېلىپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ فىلىستىيلەرنى كېرىت تاربىلىدىن،
سۇرىيەلىكلەرنى كىر شەھىرىدىن چىقارغان ئەمەسمۇ؟ **8** قاراڭلار، رەب پەرۋەردىگارنىڭ
كۆزى «گۇناھكار پادىشاھلىق» ئۈستىگە چۈشتى ـ مەن يەر يۈزىدىن ئۇنى يوقىتىمەن؛ لېكىن
مەن ياقۇپ جەمەتىنى تولۇق يوقىتىۋەتمەيمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **9** چۈنكى قاراڭلار،
مەن ۋېرىۋۇق چۈشۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن خۇددى بىرسى دانىنى غەلۋىرىدە تاسقىغاندەك،
ئىسرائىل جەمەتىنى ئەللەر ئارىسىدا تاسقايمەن، بىراق ئۇلاردىن ئەڭ كىچىكىمۇ يەر گە
چۈشۈپ كەتمەيدۇ. **10** [ھالبۇكى]، خەلقىمنىڭ بارلىق گۇناھكارلىرى، يەنى: «كۈلپەت
بىرگە ھەرگىز يېقىنلاشمايدۇ، بېشىمىزغا چۈشمەيدۇ» دېگۈچىلەر قىلىچ تېگىدە ئۆلىدۇ. **11**
شۇ كۈنى مەن داۋۇتنىڭ يىقىلغان كەپىسىنى يېڭىباشتىن تىكلەيمەن، ئۇنىڭ يېرىقلىرىنى
ئېتىمەن؛ ئۇنى خارابىلىكتىن ئوڭشاپ، ئەينى زاماندىكى پېتىدەك قۇرىمەن. **12** شۇنىڭ
بىلەن ئۇلار ئېدومنىڭ قالدىسىغا ھەمدە نامىم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەر گە ئىگىدارچىلىق
قىلىدۇ، ـ دەيدۇ بۇنى ئېچىرگۈچى پەرۋەردىگار. **13** مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ
دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەر ھەيدىگۈچى ھوسۇل يىغقۇچىغا يېتىشۇالىدۇ، ئۈزۈملەرنى
چەيلىگۈچى ئۇرۇق چاچقۇچىغا يېتىشۇالىدۇ؛ تاغلار يېڭى شارابنى تېمتىسى، بارلىق دۆڭ-
ئېگىزلىكلەر ئېرىپ كېتىدۇ. **14** ۋە خەلقىم ئىسرائىلنى ئاسىرەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا
ئېرىشتۈرىمەن؛ ئۇلار خاراب شەھەرلەرنى قايتا قۇرۇپ، ئۇلاردا ماكانلىشىدۇ؛ ئۇلار
ئۈزۈمزارلارنى تىكىپ، ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچىدۇ؛ ئۇلار باغلارنى بەرپا قىلىپ، مېۋىسىنى
يەيدۇ. **15** مەن ئۇلارنى ئۆز زېمىنى ئۈستىگە تىكىمەن، ئۇلار مەن ئۇلارغا ئاتا قىلغان
زېمىندىن ھەرگىز قايتىدىن يۇلۇۋېتىلمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ.

ئوبادىيا

1 ئوبادىيا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش: ـ رەب پەرۋەردىگار ئېدوم توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ (بىز پەرۋەردىگاردىن بۇ خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇق) ـ «بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلدى، ئۇ: «ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار، بىز ئۇنىڭغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن تۇرايلى!» ـ دەپ خەۋەر بېرىدۇ. **2** مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك قىلدىم، سەن [ئەللەر ئارىسىدا] قاتتىق كەمسىتىلگەن خەلق بولىسەن! **3** ھەي تىك قىيانىڭ يېرىقلىرى ئىچىدە تۇرغۇچى، تۇرالغۇسى يۇقىرى بولغۇچى، كۆڭلۈڭدە: «كىم مېنى يە رگە چۈشۈرەلىسۇن؟!» دېگۈچى، كۆڭلۈڭدىكى تە كەببۇرلۇق ئۇزۇڭنى ئالداپ قويدى! **4** سەن بۇركۈتەك ئۇزۇڭنى يۇقىرى كۆتۈرسە ئۆز، چاكىڭنى يۇلتۇزلار ئارىسىغا تىزساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** بۇلاڭچىلار قېشىڭغا كەلسىمۇ، ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسىمۇ، (ھەي، شۇنچە ئۇزۇپ تاشلىنىسەن!) ئۇلار ئۇزلىرىگە چۈشلۈقلا ئوغرىلايتتى ئەمەسمۇ؟ ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، ئازراق ۋاساكلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ **6** بىراق ئەساۋنىڭ تەئەللۇقاتى قانداق ئاختۇرۇلدى! ئۇنىڭ يوشۇرۇن بايلىقلىرى قانداق تېپىپ چىقىلدى! **7** بارلىق ئىتتىپاقداشلىرىڭ سېنى چېگرايىڭغىچە ھەيدۋېتىدۇ، سەن بىلەن ئىناق ئۆتكەنلەر سېنى ئالداپ، ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلىدۇ، نېنىڭنى يېگەنلەر ساڭا قىلتاق قۇرىدۇ، [سەن] دەرۋەقە يورۇتۇلمىغاندۇرسەن! **8** مەن شۇ كۈنى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئېدومدىن دانىشمەنلەرنى، ئەساۋدىن ئەقىل-پاراسەتنى يوقاتمامدىمەن؟ **9** شۇنىڭ بىلەن پالۋانلىرىڭ پارا كەندە بولىدۇ، ئى تېمان، شۇنىڭ بىلەن ئەساۋنىڭ تېغىدىكى ھەربىر ئادەم قىرغىنچىلىقتا قەتل قىلىنىدۇ. **10** ئۇكاڭ ياقۇپقا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ئىزا-ئاھانەت سېنى قاپلايدۇ، سەن مەڭگۈ ئۈگە ئۆزۈپ تاشلىنىسەن. **11** سەن بىر چەتتە [پەرۋاسىز] قاراپ تۇرغان كۈنى، يەنى ياقا يۇرتىكىلەر [بۇرادىرىڭنىڭ] مۇلكىنى بۇلاپ كەتكەن كۈنى، تائىپىلەر ئۇنىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ يېرۇسالېم ئۈستىگە چەك تاشلىغان كۈنى، سەن ئۇلارنىڭ بىر ئەزاسىغا ئوخشاش بولغانسەن. **12** بىراق قېرىندىشىڭنىڭ ئاپەتلىك كۈنىگە پەرۋاسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، يەھۇدانىڭ باللىرىنىڭ ھالاكەت كۈنىدە خۇشال بولۇپ كەتمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەتلىك كۈنىدە ئاغزىڭنى يوغان قىلماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ **13** ئۇ خەلقىمنى ئاپەت باسقان كۈنىدە، ئۇلارنىڭ دەرۋازىسىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ ئۇلارنى ئاپەت باسقان كۈنىدە ئۇلارنىڭ دەرد-ئەلەمىگە ئېرەنسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، ئاپەت باسقان كۈنىدە قولۇڭنى مال-مۈلكىگە سوزماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ **14** سەن شەھەردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن ئاچا يولدا تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەت باسقان كۈنىدە ئۇنىڭدىن قۇتۇلۇپ قالغانلارنى دۈشمەنگە تاپشۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى. **15** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈشكە يېقىن قالغاندۇر؛ سېنىڭ باشقىلارغا قىلغىنىڭدەك، ساڭىمۇ شۇنداق قىلىنىدۇ، ساڭا تېگىشلىك جازا ئۆز بېشىڭغا چۈشىدۇ، **16** چۈنكى سەن ئۆز مۇقەددەس تېغىمدا [غەزىپىمنى] ئىچكىنىڭدەك، بارلىق ئەللەرمۇ شۇنداق توختاۋسىز ئىچىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئىچىدۇ، يۇتىدۇ، ئاندىن ئۇلار ھېچ مەۋجۇت ئەمەستەك يوقاپ كېتىدۇ. **17** بىراق زىئون تېغى ئۈستىدە پاناھ-قۇتقۇزۇلۇش بولىدۇ، تاغ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، ياقۇپ جەمەتىنىڭ ئەئەللۇقاتلىرى ئۆزىگە تەۋە بولىدۇ، **18** ۋە ياقۇپ جەمەتى ئوت، يۈسۈپ جەمەتى يالقۇن، ئەساۋ جەمەتى ئۇلارغا پاخال بولىدۇ، [ئوت ۋە يالقۇن] ئەساۋ جەمەتى ئىچىدە يېقىلىپ، ئۇلارنى يۇتۇپ كېتىدۇ؛ ئەساۋ جەمەتىدىن ھېچبىرسى قالمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان. **19** [يەھۇدانىڭ] جەنۇبىدىكىلەر ئەساۋنىڭ تېغىغا ئىگە بولىدۇ، شەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدىكىلەر فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئەفرائىمنىڭ دالاسى ھەم سامارىيەنىڭ دالاسىغا ئىگە بولىدۇ، بىنيامىن گىلئادقا ئىگە بولىدۇ، **20** سۈرگۈن بولغانلاردىن قېلىپ قالغان ئىسرائىللاردىن تەركىب تاپقان بۇ قوشۇن قانائاندىكىلەر ئىگە تەۋە بولغان زېمىنغا زارەفاتقىچە ئىگە بولىدۇ؛ سەفارادتا سۈرگۈنىدە ئۇرغان يېرۇسالېمدىكىلەر بولسا جەنۇبتىكى شەھەرلەر ئىگە بولىدۇ. **21** ئاندىن زىئون تېغى ئۈستىگە قۇتقۇزغۇچىلار چىقىدۇ، ئۇلار ئەساۋ تېغى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھلىق پەرۋەردىگارغا تەۋە بولىدۇ!

يۇنۇس

1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئامىتاينىڭ ئوغلى يۇنۇسقا يېتىپ كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: — **2** «ئورە ۋېگىن تۇر، دەرھال ننىۋە دېگەن ئاشۇ ۋېيۋك شەھەر رگە بېرىپ، ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ ئۇ يەردىكىلەرنى ئاگاھلاندۇرغىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرى مېنىڭ كۆزۈمگە قادىلىپ تۇرىدۇ». **3** براق يۇنۇس ئورندىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن تۆزىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن تارشىش دېگەن يۇرتقا كەتمەكچى بولدى. شۇڭا دېگىدەك ئۇ يوپپا شەھىرىگە بېرىپ، تارشىشقا باردىغان كېمە تېپىپ، كىراسىنى تۆلەپ ئۆنىگىنا چۈشتى ۋە كېمىچىلەر بىلەن بىرلىكتە تارشىشقا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن تۆزىنى قاچۇرماقچى بولدى. **4** پەرۋەردىگار بولسا زور بىر بورانىنى دېگىزغا تاشلىدى، شۇڭا دېگىزدا دەھشەتلىك قارا بوران چىقىپ، كېمە پارچىلىنىپ كەتكىلى تاس قالدى. **5** كېمىچىلەر بولسا بەك قورقۇپ كېتىپ، ھەرقايسىسى تۆز ئىلاھلىرىغا ختىتاب قىلىپ دۇئا قىلىشتى؛ ئۇلار كېمىنى يېنىكلىسۇن دەپ ئۆنىگىدىكى يۈك-تاقالارنى دېگىزغا تاشلىۋەتتى. براق يۇنۇس بولسا، كېمىنىڭ ئاستى قەۋىتىگە چۈشۈۋېلىپ، شۇ يەردە ئۇلۇكتەك ئۇخلاۋاتقاندى. **6** كېمە باشلىقى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: «ئەي، ئۇخلاۋاتقان كىشى، بۇ قانداق قىلغىنىڭ؟ ئورە ۋېگىن تۇر، ئىلاھكىنى سېغىنىپ ندا قىل! كىم بىلدۇ، ئىلاھكىنىڭ نەزىرى چۈشۈپ بىزنى ھالاك كەتىمىز قۇتقۇزۇپ قالامدۇ تېخى؟» ـ دېدى. **7** ئۇلار بىر-بىرىگە: — كېلىڭلار، بۇ كۆلىمىتنىڭ كىمنىڭ ۋەجىدىن بېشىمىزغا چۈشكەنلىكىنى بىكىتىش ئۈچۈن چەك تاشلايلى، — دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار چەك تاشلاشتى، ئاخىردا چەكتە يۇنۇس چىقىپ قالدى. **8** ئۇلار ئۇنىگىدىن: — قېنى، ئېيت، بېشىمىزغا چۈشكەن بۇ كۆلىمەت كىمنىڭ سەۋەبىدىن بولۇۋاتىدۇ؟ سېنىڭ تىرىكچىلىكىڭ نېمە؟ نەدىن كەلدىڭ؟ قايسى ئەل، قايسى مىللەتتىن سەن؟ — دەپ سوردى. **9** ئۇ ئۇلارغا: — مەن بولسام ئىبرانىي مىللىتىدىن، ئەرشىلەردىكى خۇدادىن، يەنى دېگىزنى، يەر-زېمىننى ياراتقان پەرۋەردىگاردىن قورقىۋاتقىنىمدىن، دېدى. **10** بۇ سۆز ئۇلارنى ئىنتايىن قورقۇتىۋەتتى. ئۇلار: «سەن زادى نېمە ئىش قىلغان؟» — دەپ سوردى [چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن قاچقانلىقىنى بىلگەندى، چۈنكى ئۇلار بۇنى ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىغاندى]. **11** ئۇلار ئۇنىگىدىن: — ئەمدى بىز سېنى قانداق قىلساق دېگىز بىز ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؟ — دەپ سوردى، چۈنكى دېگىز دولقۇنى بارغانسېرى ئەۋج ئېلىپ كېتىۋاتاتتى. **12** ئۇ ئۇلارغا: — مېنى كۆتۈرۈپ دېگىزغا تاشلۇۋېتىڭلار، شۇ چاغدا دېگىز سىلەر ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ، چۈنكى بىلىمەنكى، بۇ زور بوران مېنىڭ سەۋەبىدىن سىلە رگە چۈشتى، — دېدى. **13** بىراق بۇ ئادەملەر كۆچەپ پالاق ئۇرۇپ قىرغاققا يېتىشكە تىرشتى؛ ئەمما يېتەلمىدى، چۈنكى دېگىز قېرىشقاندەك تېخىمۇ دولقۇنلاپ كېتىۋاتاتتى. **14** ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ پەريياد كۆتۈرۈپ: — ئاھ پەرۋەردىگار، سەندىن تۆتۈنىمىز، بۇ ئادەمنىڭ جېنىنى ئالغانلىقىمىزنى بىزدىن كۆرمىگەيسەن! بىگۇناھ بىر ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكۈشنىڭ گۇناھىنى ئۈستىمىزگە قويمىغايسەن! چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ئۆز ۋىجدانىڭ خالىغىنىڭنى قىلدىڭ! — دەپ ندا قىلدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يۇنۇسنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ دېگىزغا تاشلۇۋەتتى؛ دېگىز دولقۇنلىنىشتىن شۇئان توختىدى. **16** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر پەرۋەردىگاردىن قاتتىق قورقتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ قەسەم ئىچىشتى. **17** بىراق پەرۋەردىگار يۇنۇسنى يۇتۇۋېلىشقا يوغان بىر بېلىقنى ئەۋەتكەندى. يۇنۇس بولسا بۇ بېلىقنىڭ قارىندا ئۈچ كېچە-كۈندۈز تۇردى.

2 يۇنۇس بېلىقنىڭ قارىندا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا مۇنداق دۇئا قىلدى: — **2** «مەن دەرد-ئەلەمىمدىن پەرۋەردىگارغا پەريياد كۆتۈردۈم، ئۇ ماڭا ئىجابەت قىلدى. مەن تەمتىسارانىڭ تەكتىدىن پەريياد قىلدىم، سەن ئاۋازىمغا قۇلاق سالدىڭ. (Sheol h7585) **3** چۈنكى سەن مېنى دېگىز تەكتىگە، دېگىز قارىنىغا تاشلۇۋەتتىڭ، كەلكۈن ئېقىنلىرى مېنى ئارىسىغا ئېلىۋالدى، سېنىڭ دولقۇنلىرىڭ ھەم ئۇ رەكەشلىرىڭ ئۈستۈمدىن ئۆتۈپ كەتتى، **4** ۋە مەن: «مەن نەزىرىڭدىن تاشلۇۋېتىلگەنمەن، بىراق مەن يەنىلا مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئۆگىنا قاراپ ئۈمىد بىلەن تەلۋىرىمەن» ـ دېدىم. **5** سۇلار مېنى يۇتۇپ كەتكۈدەك دەرىجىدە ئورىۋالدى، دېگىز تەكتى مېنى قاپسۇالدى، دېگىز چۆپلىرى بېشىمغا چىرمىشىۋالدى. **6** مەن تاغلارنىڭ تەگلىرىگىچە چۈشۈپ كەتتىم؛ يەر-زېمىن تېگىدىكى تاقاقلار مېنى ئەبەدىلىكەبە دىكچە قاماپ قويدى؛ ھالىۋىكى، سەن جېنىمنى ھاڭ ئىچىدىن چىقاردىڭ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم. **7** جېنىم ئىچىمدە ھالدىن كەتكەندە پەرۋەردىگارنى ئېسىمگە كەلتۈردۈم، دۇئايىم ساڭا يېتىپ، مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئۆگىنا كىرىپ كەلدى. **8** جەمئە ئەرزىمىس بۇتلارغا چوقۇنغانلار ئۆزىگە نىسىپ بولغان مېھرىبانلىقتىن مەھرۇم بولدۇ. **9** بىراق مەن بولسام تەشەككۇر سادايىم بىلەن ساڭا قۇربانلىق قىلىمەن؛ مەن ئىچىگەن قەسەملىرىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئادا قىلىمەن. نىجات-قۇتقۇزۇش پەرۋەردىگاردىندۇر!» **10** پەرۋەردىگار بېلىققا ۋېرىۋدى، بېلىق يۇنۇسنى قۇرۇقلۇققا قەي قىلدى.

3 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم يۇنۇسقا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: **2** «ئورنىڭدىن تۇر، ننىۋە دېگەن ئاشۇ ۋېيۋك شەھەر رگە بېرىپ، مەن ساڭا تاپشۇرغان خەۋەرنى ئۇلارغا جاكارلا». **3** يۇنۇس ئورندىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ننىۋە شەھىرىگە باردى. ننىۋە بولسا ناھايىتى ۋېيۋك بىر شەھەر بولۇپ، شەھەرنىڭ تۆزىلا ئۈچ كۈنلۈك يول ئىدى. **4** يۇنۇس شەھەر ئىچىگە كىرىپ بىر كۈن ماڭدى، ئۇ: قىرىق كۈندىن كېيىن، ننىۋە شەھىرى ۋەيران قىلىنىدۇ! — دەپ جاكارلىدى. **5** ننىۋەدىكىلەر خۇدانىڭ سۆزىگە ئىشەندى. ئۇلار روزا ئۇتۇلىسۇن دەپ ئېلان قىلىپ، مۇتىۋەرلەردىن تارتىپ ئەڭ كىچىكىگىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇز كىيىم كىيدى. **6** بۇ سۆز پادىشاھقا يەتكەندە، ئۇمۇ تەختىدىن تۇرۇپ، تونىنى تاشلاپ بۇز كىيىم كىيىپ كۈللۈككە كىرىپ ئولتۇردى. **7** ئۇ يەنە ئەمرى ئارقىلىق پۈتكۈل ننىۋە شەھىرىگە مۇنۇلارنى جاكارلىدى: ـ «پادىشاھ ھەم ئاقسۆڭەك كەلمەنىڭ يارلىقى بويىچە، ننىۋە شەھىرىدىكى ھېچقانداق ئادەم، ئات-ئۇلاغ، كالا، قوي پادىلىرى ھېچنەرسىگە ئېغىز تە گمىسۇن؛ ھېچنەرسىنى يېمىسۇن، سۇمۇ ئىچمىسۇن. **8** ھەربىر ئادەم ۋە ھايۋان بۇز كىيىسۇن، ھەربىرى خۇداغا قاتتىق پەريياد كۆتۈرسۇن؛ ھەربىرى يامان يولدىن يانسۇن، ھەربىرى قولىنى زوراۋانلىقتىن ئۆزسۇن؛ **9** كىم بىلدۇ، بۇنىڭ بىلەن خۇدا قاتتىق غەزەپىدىن يېنىپ بىزنى ھالاك قىلماسمىكەن؟». **10** شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى، يەنى يامان يوللاردىن يانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا قاراتقان بالا-يېقازانى چۈشۈرۈشتىن يېنىپ، شۇ بالىياقازانى چۈشۈرمىدى.

4 ئەمما بۇ ئىش يۇنۇسنى ئىنتايىن نارازى قىلىپ، ئۇنى قاتتىق غەزەپلەندۈردى. **2** ئۇ پەرۋەردىگارغا: — «ئاھ، پەرۋەردىگار، ئۆز يۇرتۇمدىكى چاغدا سېنىڭ شۇنداق قىلىدىغانلىقىڭنى دېمىگەنمىدىم؟ شۇڭا مەن ئەسلىدە تارشىشقا قاچىماقچى بولغانمەن؛ چۈنكى مەن بىلىمەنكى، سەن مېھىر-شەپقەتلىك، رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، چوڭقۇر مېھىربانلىققا تولغان، كەشىلەرنىڭ ۋېشىغا كۆلەپەت چۈشۈرۈشتىن يانغۇچى خۇدادۇرسەن. **3** ئەمدى پەرۋەردىگار، جېنىمنى مەندىن ئېلىپ كەت، ئۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن ئەۋزەل» — دېدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىگىدىن: — بۇنداق ئاچچىقلانغىنىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سوردى. **5** ئاندىن كېيىن يۇنۇس شەھەردىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرقىي تەرىپىگە بېرىپ ئولتۇردى. ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە بىر چەلەلە ياساپ، شەھەردە زادى نېمە ئىشلار بولا رىكىن دەپ ئۇنىڭ سايىسىدە ئولتۇردى. **6** پەرۋەردىگار خۇدا يۇنۇسنى ئۆز پارا كەندىچىلىكىدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا سايە چۈشسۈن دەپ ئۇنىگىغا بىر كىچىك دەرەخنى ئوستۇرۇپ تەييارلىدى. يۇنۇس كىچىك دەرەختىن ئىنتايىن خۇرسەن بولدى. **7** بىراق ئىككىنچى كۈنى تاڭ ئاتقاندا خۇدا بىر قۇرتنى تەييارلاپ ئەۋەتتى. قۇرت بۇ كىچىك دەرەخنى پىلىگىگە زەربە قىلىپ ئۇنى قۇرۇتۇۋەتتى. **8** كۈن قىزارغاندا، خۇدا ئىنتايىن ئىسسىق بىر شەرق شامىلىنى تەييارلىدى؛ كۈن تەپتىنى يۇنۇسنىڭ بېشىغا چۈشۈردى، ئۇنى ھالدىن كەتكۈزدى. ئۇ ئۆزىگە ئۆلۈم تىلەپ: — ئۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن ئەۋزەل، — دېدى. **9** بىراق خۇدا ئۇنىگىدىن: — سېنىڭ ئاشۇ كىچىك دەرەخ

سەۋەبدىن شۇنداق ئاچچىقلىنىشىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: — هەئە، هەتتا ئۆلگۈدەك ئاچچىقىم كەلگىنى توغرىدۇر، — دېدى. **10** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: — «سەن هېچ ئەجرىڭنى سىڭدۈرمىگەن هەم ئۆزۈڭ ئۆستۈرمىگەن بۇ كىچىك دەرەخكە ئىچىڭنى ئاغرىتىڭ؛ بىراق ئۇ بىر كېچىدىلا ئۆزى ئۆسۈپ، بىر كېچىدىلا قۇرۇپ كەتتى؛ **11** ئەمدى مېنىڭ ئۇ‌ڭ قولى بىلەن سول قولىنى پەرق ئېتەلمەيدىغان يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەم ئولتۇراقلاشقان، شۇنداقلا ئۇرغۇن مال-ۋارانلىرىمۇ بولغان ننەۋەدەك بۇنداق ۋىژۇك شەھەردىكىلەر‌گە ئىچىمنى ئاغرىتىپ رەھىم قىلىشىمغا توغرا كەلمەمدۇ؟».

مكاه

1 پەرۋەردگارنىڭ سۆزى ـ يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە مورەشەتلىك مىكاىغا كەلگەن: ـ ـ تۇ بۇلارنى ساماريە ۋە يېرۇسالېم توغرىسىدا كۆرگەن. **2** ئاكاكلار، ئى خەلقلەر، ھەمىكاكلار! قۇلاق سال، ئى يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدا بولغان ھەمىكاكلار: ـ رەب پەرۋەردگار سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن، رەب مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن! **3** چۈنكى مانا، پەرۋەردگار تۇز جايىدىن چىقىدۇ؛ تۇ چۈشۈپ، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنى چەيلەيدۇ؛ **4** تۇنىڭ ئاستىدا تاغلار ئېرىپ كېتىدۇ، جىلغىلار يېرىلىدۇ، خۇددى موم ئوتنىڭ ئالدىدا ئېرىگەندەك، سۇلار تىك ياردىن تۆكۈلگەندەك بولىدۇ. **5** بۇنىڭ ھەممىسى ياقۇبنىڭ ئىتائەتسىزلىكى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى گۇناھلار تۈپەيلىدىن بولىدۇ؛ ياقۇبنىڭ ئىتائەتسىزلىكى نەدىن باشلانغان؟ تۇ ساماريەدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ يەھۇدادىكى «يۇقىرى جايلار»[نى ياساش] نەدىن باشلانغان؟ تۇلار يېرۇسالېمدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ **6** شۇڭا مەن ساماريەنى ئېتىزدىكى تاش دۆۋىسىدەك، تۈزۈم تاللىرى تىكىشكە لايىق جاي قىلىۋېسەمەن، مەن تۇنىڭ تاشلىرىنى جىلغىغا دومىلىتىپ تاشلايمەن، تۇنىڭ تۈللىرىنى يالىڭاچلايمەن، **7** تۇنىڭ بارلىق ئويما مەبۇدلىرى پارا-پارا چېقىۋېتىلىدۇ؛ تۇنىڭ پاھىشىلىكتىن ئېرىشكەن بارلىق ھەدىيەلىرى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ؛ بارلىق بۇتلىرىنى ۋەيرانە قىلىمەن، چۈنكى تۇ پاھىشە ئايالنىڭ ھەققى بىلەن بۇلارنى يىغىپ تۇپلىدى؛ تۇلار يەنە پاھىشە ئايالنىڭ ھەققى بولۇپ قالىدۇ. **8** بۇلار تۇچۇن مەن ئاھ-زار كۆتۈرىمەن، مەن ھۇۋلايمەن؛ يالىڭايال، يالىڭاچ دېگۈدەك يۈرىمەن، مەن چىلبۇرىلەردەك ھۇۋلايمەن، ھۇۋقۇشلاردەك ماتەم تۇتۇپ يۈرىمەن. **9** چۈنكى تۇنىڭ يارلىرى داۋالىغۇسىزدۇر، تۇ ھەتتا يەھۇداغىچەمۇ يېتىپ، خەلقىمىنىڭ دەرۋازىسىغا، يەنى يېرۇسالېمغىچە يامرىدى. **10** بۇ [ئاپەتنى] گات شەھىردە سۆزلىمە گلار، قەتئىي يىغلىما گلار، بەيت-لە-ئافراھ شەھىردە توپا-چاڭ ئا ئېغىنا گلار! **11** ئى شافىردا تۇرۇۋاتقان قىز، يالىڭاچلىق ۋە شەرمەندىلىك ئىچىدە [ئەسىرلىككە] تۇت؛ زاتاناندا تۇرۇۋاتقان قىزلار تالاغا ھېچ چىققان ئەمەس، بەيت-ئېزەل ئاھ-زارلار كۆتۈرمەكتە، «[خۇدا] سەندىن مۇقىم جايىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ!» **12** ماروتتا تۇرۇۋاتقان قىز ياخشىلىقنى تەلەزۇيۇ تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ؛ بىراق يامانلىق پەرۋەردىگاردىن يېرۇسالېم دەرۋازىسىغا چۈشتى. **13** تولپارنى جەڭ ھارۋىسىغا قات، ئى لاقىشتا تۇرۇۋاتقان قىز، (لاقىش بولسا، زىئون قىزىغا گۇناھنىڭ باشلانغان يېرى ئىدى!) چۈنكى سەندە ئىسرائىلنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تېپىلىدۇ. **14** شۇڭا سەن خۇشلىشىش ھەدىيەلىرىنى مورەشەت-گات شەھىرىگە بېرىسەن؛ ئاقزىبنىڭ دۆكانلىرىدا ئىسرائىل پادىشاھلىرىغا يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ **15** مەن تېخى ساڭا بىر «مىراسخور» ئەپكېلىمەن، ئى مارەشاھ شەھىردە تۇرۇۋاتقان قىز؛ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپى ئادۇللامغىمۇ چۈشۈپ كېلىدۇ. **16** تۇز ئۈچۈن تاقىرباش قىل، زوقۇلۇڭ بولغان بالىلار ئۈچۈن چېچىڭنى چۈشۈرۈۋۆەت؛ قورۇلتازدەك ئايدىڭ ئاشلىقىڭنى كېڭەيت، چۈنكى تۇلار سەندىن ئايرىلىپ سۈرگۈن بولۇشقا كەتتى.

2 ئورنىدا يېتىپ قەبىھلىكنى ۋېلايدىغانلارغا ۋە يامانلىق ئەيلىگۈچىلە رگە ۋاي! پەقەت تۇلارنىڭ قولىدىن كەلسىلا، تۇلار تاڭ ئېتىشى بىلەنلا ئۇنى ئادا قىلىدۇ؛ **2** تۇلارنىڭ ئاچكۆز كۆزى ئېتىزلارغا چۈشسىلا، تۇلار زوراۋانلىق قىلىپ بۇلۇۋالىدۇ؛ ۋەيلە رگىمۇ قىزىقىپلا قالسا، بۇلارنىمۇ ئېلىپ كېتىدۇ؛ تۇلار باتۇر كىشىنىمۇ جەمەتى بىلەن بۇلايدۇ؛ ئادەمنى تۇز مىراسلىرى بىلەن قوشۇپ چاڭگىلغا كەرگۈزىۋالىدۇ. **3** شۇڭا پەرۋەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ ئائىلىگە قاراپ، ۋېيۇنلىرىگىلاردىن چىقىرالمايدىغان يامان بىر [ۋېيۇنتۇرۇقتىن] ۋېلاپ تەيىارلىۋاتىمەن، سىلەر ئەمدى گىدىيىپ ماڭالمايسىلەر، چۈنكى شۇ كۈنلەر يامان كۈنلەر بولىدۇ. **4** شۇ كۈنى تۇلار سىلەر توغرا گلاردا تەمسىلنى تىلغا ئېلىپ، ئېچىنىشلىق بىر زار بىلەن زارلايدۇ: ـ «بىز پۈتۈنلەي بۇلاڭ-تالاڭ قىلىندۇق!؛ تۇ خەلقىمىنىڭ نېسىۋىسىنى باشقىلارغا بۇلۇۋەتتى؛ ئۇنى مەندىن شۇنچە دەھشەتلىك مەھرۇم قىلدى! تۇ ئېتىزلىرىمىزنى مۇناپىققا تەقسىم قىلىپ بەردى! **5** شۇڭا پەرۋەردگارنىڭ جامائىتى ئارىسىدىن، سىلەردە چەك تاشلاپ زېمىن تۇستىگە تانا تارتىپ نېسىۋە بۇلگۈچىدىن بىرسىمۇ قالمايدۇ. **6** تۇلار: «بېشارەت بەرمە گلار!» ـ دەپ بېشارەت بېرىدۇ! ئە گەر [پەيغەمبەرلەر] بۇ ئىشلار توغرۇلۇق بېشارەت بەرمىسە، ئەمدى بۇ ئار-نومۇس بىزدىن ھە رگىز كەتمەيدۇ! **7** ئى ياقۇپ جەمەتى، «پەرۋەردگارنىڭ روھى سەۋر-تاقەتسىزمۇ؟ بۇ ئىشلار راست ئۇنىڭ قىلغانلىرىمۇ؟» ـ دېگىلى بولامدۇ؟ مېنىڭ سۆزلىرىم دۈرۈس ماڭغۇچىغا ياخشىلىق كەلتۈرمەمدۇ؟ **8** بىراق تۇنۇگۈنلا مېنىڭ خەلقىم ھەتتا دۈشمەندەك ئورنىدن قوزغالدى؛ سىلەر خاتىرجەملىكتە يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ تونىنى ئېچ كىيىملىرى بىلەن سالدۇرۇۋالىسىلە رگى، تۇلارنى خۇددى ئۇرۇشتىن قايتقانلاردەك [كىيىمسىز] قالدۇرىسىلەر. **9** خەلقىم ئارىسىدىكى ئايالىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئىللىق ۋېلىرىدىن قوغلايسىلەر؛ تۇلارنىڭ ياش بالىلىرىنى سىلەر مېنىڭ گۈزەل گۈھىرىمدىن مەڭگۈگە مەھرۇم قىلىسىلەر. **10** ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ نېرى كېتىڭلار؛ چۈنكى ھالا كەتتى، يەنى ئازابلىق بىر ھالا كەتتى كەلتۈرىدىغان ناپاكلىق تۈپەيلىدىن، بۇ يەر سىلە رگە تەۋە ئارامگاھ بولمايدۇ. **11** ئە گەر بىھۇدىلىكتە، يالغانچىلىقتا يۈ رگەن بىرسى يالغان گەپ قىلسىپ: ـ «مەن شاراب ۋە ھاراققا تايىنىپ سىلە رگە بېشارەت بېرىمەن» ـ دېسە، مانا، ئۇ شۇ خەلققە پەيغەمبەر بولۇپ قالىدۇ! **12** مەن چوقۇم سېنى بىر پۈتۈن قىلىپ ۋېۋىشتۇرىمەن، ئى ياقۇپ؛ مەن چوقۇم ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى يىغىمەن؛ مەن تۇلارنى بوزراھدىكى قويلاردەك، تۇز يايلىقىدا يىغلىغان بىر پادىدەك جەم قىلىمەن؛ تۇلار ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ۋاراڭ-چۇر ئۈگۈلۈقتا تولىدۇ. **13** بىر «بۆسۈپ ئۆتكۈچى» تۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ ماڭىدۇ؛ تۇلار بۆسۈپ چىقىپ، قوۋۇقتا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى؛ تۇلار بۆسۈپ چىقتى، يەنى قوۋۇقتا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى؛ تۇلارنىڭ پادىشاھى تۇلارنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردگار تۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماڭىدۇ.

3 مەن مۇنداق دېدىم: «ئاكاكلار، ئى ياقۇبنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمنى بىلىش سىلە رگە خاس ئەمەسمۇ؟ **2** ئى ياخشىلىقنى ئۆچ كۆرگۈچى، يامانلىقنى ياخشى كۆرگۈچىلەر ـ سىلەر تۇز خەلقىمدىن تېرىسىنى، ئۇستىخانلىرىدىن گۈشىنى يۇلىدىغان، تۇلارنىڭ گۈشىنى يەيدىغان، تېرىسى سويۇلغۇچە ئۇستىدىن ساۋايدىغان، ئۇستىخانلىرىنى چاقىدىغان، تۇلارنى قازانغا تەيىارلىغاندەك، داشقازانداىكى گۈشنى توغرىغاندەك توغرايسىلەر! **4** بۇنىڭدىن كېيىن تۇلار پەرۋەردىگارغا ندا قىلىدۇ، بىراق ئۇ تۇلارنى ئاڭلىمايدۇ؛ تۇلارنىڭ قىلمىشلىرىدىكى ھەر تۇرلۈك قەبىھلىكى ئۈچۈن، ئۇ چاغدا ئۇ يۈزىنى تۇلاردىن قاچۇرۇپ يوشۇرىدۇ!». **5** پەرۋەردىگار ئۇز خەلقىنى ئازدۇرغۇچى پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ (تۇلار چىشلىرى بىلەن چىشلەيدۇ، «ئامان-تىنچلىق!» دەپ ۋاراقىرايدۇ، كىمە رگەم ئۇلارنىڭ گېلىنى مايلىمىسا، شۇلارغا قارشى ئۇرۇش ھازىرلايدۇ!) **6** ـ شۇڭا سىلەرنى «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرمەيدىغان بىر كېچە، پال سالغىلى بولمايدىغان قاراڭغۇلۇق باسىدۇ؛ پەيغەمبەرلەر ئۈچۈن ۋەياش پاتىدۇ، كۈن تۇلار ئۈستىدە قارا بولىدۇ؛ **7** «ئالامەت كۆرۈنۈشنى كۆرگۈچىلەر» شەرمەندە بولىدۇ، پالچىلار يە رگە قارىتىلىدۇ؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى كالپۇكلىرىنى توسۇپ يۈرىدۇ؛ چۈنكى خۇدادىن ھېچ جاۋاب كەلمەيدۇ. **8** بىراق مەن بەرھەق پەرۋەردىگارنىڭ روھىدىن كۈچكە تولغانلىمەن، ياقۇبقا ئۇزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى، ئىسرائىلغا ئۇنىڭ گۇناھىنى جاكارلاش ئۈچۈن، توغرا ھۆكۈملە رگە ھەم قۇدرەتكە تولغانىمەن. **9** بۇنى ئاكاكلار، ئۇتۇنمەن، ئى ياقۇپ جەمەتىنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمگە ئۇچ بولغانلار، بارلىق ئادالەتنى بۇرىملايدىغانلار، **10** زىئوننى قان ئۆتكۈش بىلەن، يېرۇسالېمنى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن قۇرىدىغانلار! **11** [زىئوننىڭ] ھاكىملىرى پارىلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، كاھىنلار «ئىش ھەققى» ئۈچۈن تەلىم بېرىدۇ؛ «پەيغەمبەرلەر» پۇل ئۈچۈن پالچىلىق قىلىدۇ، بىراق تۇلار «پەرۋەردىگارغا تايىنار»مىش تېخى، ۋە: ـ «پەرۋەردىگار ئارىمىزدا ئەمەسمۇ؟ بە رگە ھېچ يامانلىق چۈشمەيدۇ» ـ دېيىشىدۇ. **12** شۇڭا سىلەرنىڭ ۋەجە گلاردىن زىئون تېغى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالېم دۆڭ-تۆپىلىك بولۇپ قالىدۇ،

«تۇي جايلاشقان تاغ» بولسا ئورمانلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يۇقىرى جايلاردە كلا بولىدۇ، خالاس.

4 براق ئاخىرقى زاماندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ ئېشى بولۇپ بېكىتىلىدۇ، ھەممە دۆلۈ-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىنىپ كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. 2 نۇرغۇن قوۋم-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرىگە: ـ «كېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆيىگە چىقىپ كېلەيلى؛ ئۇ ئۆز يوللىرىدىن بىزگە ئۆگىتىدۇ، ۋە بىز ئۇنىڭ ئىزلىرىدا ماڭىمىز» ـ دېيىشىدۇ. چۈنكى قانۇن-يولىيروۇق زىئوندىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى يېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. 3 ئۇ بولسا كۆپ خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇ كۆچلۈك ئەللەر، يىراقتا تۇرغان ئەللەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز قىلىچلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى ئوراغلىق قىلىپ سوقۇشىدۇ؛ بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە ئۇرۇش قىلىشنى ئۆگەنمەيدۇ؛ 4 بەلكى ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۈزۈم تىلى ۋە ئۆز ئەنجىر دەرىخى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ، ۋە ھېچكىم ئۇلارنى قورقاتمايدۇ؛ چۈنكى ساماۋۋي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق ئېيتتى. 5 بارلىق خەلقلەر ئۆز «ئىلاھ»نىڭ نامىدا ماڭسىمۇ، بىراق بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئەبەدىلئەبە دگىچە ماڭىمىز. 6 شۇ كۈنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن مېپىپ بولغۇچىلارنى، ھەيدۋېتىلگەنلەرنى ۋە ئۆزۈم ئازار بە رگەنلەرنى يىغىمەن؛ 7 ۋە مېپىپ بولغۇچىنى بىر «قالدى»، ھەيدۋېتىلگەننى كۆچلۈك بىر ئەل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ، شۇ كۈندىن باشلاپ مەڭگۈگىچە. 8 ۋە سەن، ئى پادىنى كۆزەتكۈچى مۇنار، ـ زىئون قىزىنىڭ ئېگىزلىكى، [پادىشاھلىق] ساڭا كېلىدۇ؛ ـ ـ بەرھەق، ساڭا ئەسلىدىكى ھوقۇق-ھۆكۈمرانلىق كېلىدۇ، پادىشاھلىق يېرۇسالېم قىزىغا كېلىدۇ. 9 ئەمدى سەن ھازىر نېمىشقا ندا قىلىپ نالە كۆتۈرىسەن؟ سەندە پادىشاھ يوقمىدى؟ سېنىڭ مۇشاۋىرىڭۇ ھالاك بولغانمىدى، ئايالنى تولغاق تۇتقاندەك ئازابلار سېنى تۇتۇۋالغانمىدى؟ 10 ئازابقا چۈش، تولغاق تۇتقان ئايالدەك تۇغۇشقا تولغىنىپ تىرشقىن، ئى زىئون قىزى؛ چۈنكى سەن ھازىر شەھەردىن چىقىسەن، ھازىر دالادا تۇرىسەن، سەن ھەتتا بابىلغىمۇ چىقىسەن. سەن ئاشۇ يەردە قۇتقۇزۇلىسەن؛ ئاشۇ يەردە پەرۋەردىگار ساڭا ھەمجەمەت بولۇپ دۇشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزىدۇ. 11 ۋە ھازىر نۇرغۇن ئەللەر: ـ «تۇ ئاياغ ئاستى قىلىنىپ بۇلغانسۇن! كۆزىمىز زىئوننىڭ [ئىزاسىنى] كۆرسۇن!» ـ دەپ ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ؛ 12 بىراق ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋىلىرىنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ نىشانىنى چۈشەنمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇنچىلەرنى خامانغا يىغقاندەك ئۇ ئۇلارنى يىغىپ قويىدى. 13 ئورۇ ئۇگدۇن تۇرۇپ خامانىنى تەپ، ئى زىئون قىزى، چۈنكى مەن مۇڭگىزۇڭنى تۇمۇر، ئۇياقلىرىڭنى مىس قىلىمەن؛ نۇرغۇن ئەللەرنى سوقۇپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن؛ مەن ئۇلارنىڭ غەنىمىتىنى پەرۋەردىگارغا، ئۇلارنىڭ مال-دۇنياسىنى پۈتكۈل يەر-زېمىن ئىگىسىگە بېغىشلايمەن.

5 ئەمدى ئۆز ئۇگلار قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يىغىلىگلار، ئى قوشۇن قىزى؛ چۈنكى بىرسى بىزنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ ھاكىم-سوراقچىسىنىڭ مە ڭزىگە ھاسا بىلەن ئۇرىدۇ. 2 (سەن، ئى بەيت-لەھەم-ئەفراتاھ، يەھۇدادىكى مىڭلىغان [شەھەر-يېزىلار] ئارىسىدا ئىنتايىن كىچىك بولغان بولساڭمۇ، سەندىن مەن ئۇچۇن ئىسرائىلغا ھاكىم بولغۇچى چىقىدۇ، ئۇنىڭ [ھۆزۈرۇمدىن] چىقىشلىرى قەدىمدىن، يەنى ئەزەلدىن بار ئىدى) 3 شۇڭا تولغاق تۇتقان ئايال تۇغۇپ بولغۇچە، ئۇ ئۇلارنى [دۇشمەنلىرىگە] تاشلاپ قويىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان قالدىسى ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. 4 ئۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ كۈچى بىلەن، پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىنىڭ ھەيۋىتىدە پادىسىنى بېقىشقا ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار مەزمۇت تۇرۇپ قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شۇ چاغدا يەر يۈزىنىڭ قەرىلىرىگىچە ئۇلۇغ دەپ بىلىنىدۇ. 5 ۋە بۇ ئادەم ئارام-خاتىرجەملىكمىز بولىدۇ؛ ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۆسۈپ كە رگەندە، ئوردىلىرىمىزنى دەسسەپ چەيلىگەندە، بىز ئۇنىڭغا قارشى يەتتە خەلق پادىچىسىنى، سە ككىز قابىلىيەتلىك يېتە كچىنى چىقىرىمىز؛ 6 ئۇلار ئاسۇرىيە زېمىنىنى قىلىچ بىلەن، نىمرودنىڭ زېمىنىنى ئۇتۇكەلىرىدە خارابە قىلىدۇ؛ ۋە ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۆسۈپ كە رگەندە، چېگرىمىز ئىچىنى چەيلىگەندە، ئۇ ئادەم بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. 7 ۋە ياقۇپنىڭ قالدىسى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا پەرۋەردىگاردىن چۈشكەن شەبنەمدەك بولىدۇ، چۆپ ئۈستىگە ياغقان يامغۇرلاردەك بولىدۇ؛ بۇلار ئىنسان ئۈچۈن كېچىكمەيدۇ، ئادەم بالىلىرىنىڭ [ئەجرىنى] كۈتۈپ تۇرمايدۇ. 8 ياقۇپنىڭ قالدىسى ئەللەر ئارىسىدا، يەنى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا ئورماندىكى ھايۋانلار ئارىسىدىكى شىرەدەك بولىدۇ، قوي پادىلىرى ئارىسىدىكى ئارسلاندەك بولىدۇ، شىر ئۆتكەندە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن، ھېچكىم قۇتقۇزۇپ ئالالمىغۇدەك چەيلەپ دەسسەيدۇ، تىتما-تىت قىلىپ يىرتىۋېتىدۇ. 9 قولۇڭ كۆشەندىلىرىڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق دۇشمەنلىرىڭ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 10 شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇ ئۆكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئاراڭلاردىن بارلىق ئاتلىرىڭنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، جەڭ ھارۋىلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن. 11 زېمىنىڭدىكى شەھەرلىرىڭنى يوقىتىمەن، بارلىق ئىستىھكاملىرىڭنى غۇلىتىمەن. 12 سېھىرلەرنى قولۇڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سىلەردە پالچىلار بولمايدۇ. 13 مەن ئويما مەبۇدلىرىڭنى، «بۇت تۈۋرۈك»لىرىڭلارنى ئوتتۇر ئۆڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ياسىغىنىغا ئىككىنچى باش ئۇرمايسەن. 14 ئاراڭدىن «ئاشىراھ»لىرىڭنى يۇلۇۋېتىسەن، ۋە شەھەرلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن؛ 15 ۋە [ماڭا] قۇلاق سالمىغان ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئاچىچىق ۋە دەرغەزەپ بىلەن ئىنتىقامنى يۈرگۈزىمەن.

6 پەرۋەردىگارنىڭ نېمە دەۋاتقىنىنى ھازىر ئاڭلاڭلار: ـ «ئورنۇ ئۆڭدىن تۇر، تاغلار ئالدىدا دەۋايىڭنى بايان قىل، ئېگىزلىكلە رگە ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقىن». 2 «ئى تاغلار، ۋە سىلەر، يەر-زېمىننىڭ ئۇ زگەرمەس ئۇللىرى، پەرۋەردىگارنىڭ دەۋاسىنى ئاڭلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز خەلقى بىلەن بىر دەۋاسى بار، ئۇ ئىسرائىل بىلەن مۇنازىلىشىپ ئەيبىنى كۆرسەتمەكچى، 3 ئى خەلقىم، مەن ساڭا زادى نېمە قىلدىم؟ سېنى نېمە ئىشتا بىزار قىلىپتىمەن؟ مېنىڭ خاتالىقىم توغرۇلۇق گۈۋاھلىق بېرىشكىن! 4 چۈنكى مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقاردىم، سېنى قۇللۇق ماكانىدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزدۇم، ئالدىڭدا يېتە كلەشكە مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەملەرنى ئەۋەتتىم. 5 ئى خەلقىم، پەرۋەردىگارنىڭ ھەققانىيلىقلىرىنى بىلىپ يېتىشىڭلار ئۈچۈن، موئاب پادىشاھى بالاكنىڭ قاناق نىيىتىنىڭ بارلىقىنى، بېئورنىڭ ئوغلى بالاڭامنىڭ ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بە رگەنلىكىنى، شىتتىمدىن گىلگالغىچە نېمە ئىشلار بولغانلىقىنى ھازىر ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. 6 ـ مەن ئەمدى نېمىنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگار ئالدىغا كېلىمەن؟ نېمەم بىلەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ ئالدىدا ئېگىلىمەن؟ ئۇنىڭ ئالدىغا كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى، بىر يىللىق موزايلارنى ئېلىپ كېلەمدىم؟ 7 پەرۋەردىگار مىڭلىغان قوچقارلاردىن، تۈمەنلىگەن زەيتۇن مېيى دەريالىرىدىن ھۇزۇر ئالامدۇ؟ ئىتائەتسىزلىكىم ئۈچۈن تۇنجى بالامنى، تېنىمنىڭ پۈشتىنى جىنىمنىڭ گۇناھىغا ئاتامدىمەن!؟ 8 ئى ئىنسان، ئۇ ساڭا نېمە ئىشنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى، بەرھەق، پەرۋەردىگار سەندىن نېمە تەلەپ قىلغانلىقىنى كۆرسەتتى ـ ئادالەتنى يۈرگۈزۈش، مېھرىبانلىقنى سۆيۈش، سېنىڭ خۇدايىڭ بىلەن بىللە كەمتەرلىك بىلەن مېڭىشتىن باشقا يەنە نېمە ئىشىڭ بولسۇن؟ 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى شەھە رگە خىتاب قىلىپ چاقىرىدۇ؛ (يەم-دانالىق بولسا نامىڭغا ھۆرمەت بىلەن قارايدۇ!) ئەمدى ھۆكۈم پالىقىنى ۋە ئۇنى بېكىتكىنىنى ئاڭلاڭلار: ـ 10 رەزىل ئادەمنىڭ ئۆيىدە رەزىللىكتىن ئالغان بايلىقلار يەنە بارمىدۇ؟ كەم ئۇچلىيدىغان يەرگىنىلىك ئۇچلەم يەنە بارمىدۇ؟ 11 بىئادىل تارازا بىلەن، بىر خالتا ساختا تارازا تاشلىرى بىلەن پاك بولالامدىم؟ 12 چۈنكى شەھەرنىڭ بايلىرى زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇنىڭ ئاھالىسى يالغان گەپ قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ تاغزىدىكى تىلى ئالدامچىدۇر. 13 شۇڭا مەن سېنى ئۇرۇپ كېسەل قىلىمەن، گۇناھلىرىڭ ئۈچۈنىلدىن سېنى خارابە قىلىمەن. 14 يەيسەن، بىراق قۇيۇنمايسەن، ئوتىۋاڭدا ئاچ-بوشلۇق قالىدۇ، سەن مۇلكۈڭنى ئېلىپ يۇتكىمەكچى بولسەن، بىراق ساقلىيالمايسەن؛ ساقلاپ قالدۇرغىنىڭ بولسىمۇ، ئۇنى قىلىچقا تاپشۇرىمەن. 15 تېرىيسەن، بىراق ھوسۇل ئالمايسەن؛ زەيتۇنلارنى چەيلەيسەن، بىراق

تۆزۈكنى مېيىنى سۈرتۈپ مەسىھ قىلالمايسەن، بىكى شارابنى چەيلەپ چىقىرىسەن، بىراق شاراب ئىچەلمەيسەن. 16 چۈنكى «ئومىرىنىڭ بەلگىلىمىلىرى»نى، «ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەر قىلغانلىرى»نى تۇتىسەن؛ سەن ئۇلارنىڭ نەسىھەتلىرىدە ماڭىسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى خارابە، سەندە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئىسقىرتىش ئوبيېكتى قىلىمەن؛ سەن خەلقىمدىكى شەرمەندىچىلىكنى كۆتۈرىسەن.

7 مېنىڭ ھالىمغا ۋاي! چۈنكى مەن خۇددى يازدىكى مېۋىلەر يىغىلىپ، ئۈزۈم ھوسۇلىدىن كېيىنكى ۋاساگدىن كېيىن ئاچ قالغان بىرسىگە ئوخشايمەن، بىگۈدەك ساپاق يوقتۇر؛ جېنىم تەشنا بولغان تۈنجى ئەنجۈر يوقتۇر! 2 ئىخلاسمەن كىشى زېمىندىن يوقاپ كەتتى، ئادەملەر ئارىسىدا دۇرۇس بىرسىمۇ يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قان تۆكۈشكە پايلىماقتا، ھەربىرى تۇز قېرىندىشىنى تور بىلەن ئوۋلايدۇ. 3 رەزىللىكنى پۇختا قىلىش ئۈچۈن، ئىككى قولى ئۇنىڭغا تەييارلانغان؛ ئەمىر «ئىنئام»نى سورايدۇ، سوراقچىمۇ شۇنداق؛ مۆتىۋەر جانىاب بولسا تۇز جېنىنىڭ نەپسىنى ئاشكارا ئېيتىپ بېرىدۇ؛ ئۇلار جەم بولۇپ رەزىللىكنى توقۇشماقتا. 4 ئۇلارنىڭ ئەڭ ئېسىلى خۇددى جىغاندەك، ئەڭ دۇرۇسى بولسا، شوخلىق توسۇقتىن بەتتەردۇر. ئەمدى كۆزەتچىلىرىڭ [قورقۇپ] كۆتكەن كۈن، يەنى [خۇدا] ساگا يېقىنلاپ جازالايدىغان كۈنى يېتىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ ئالاقزادە بولۇپ كېتىدىغان ۋاقتى ھازىر كەلدى. 5 ئۇلىپىتىگگە ئىشەنمە، جان دوستۇڭغا تاياغما؛ ئاغزىڭنىڭ ئىشىكىنى قۇچىقىڭدا ياتقۇچىدىن يېپىپ يۈر. 6 چۈنكى ئوغۇل ئاتىسىغا بەھۆرمەتلىك قىلىدۇ، قىز ئانىسىغا، كېلىن قېيىن ئانىسىغا قارشى قوزغىلىدۇ؛ كىشىنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ۆيىدىكى ئادەملىرىدىن ئىبارەت بولىدۇ. 7 بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگارغا قاراپ ئۈمىد باغلايمەن؛ نىجاتمنى بەرگۈچى خۇدانى كۈتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايىم ماڭا قۇلاق سالىدۇ. 8 ماڭا قاراپ خۇش بولۇپ كەتمە، ئى دۈشمنىم؛ گەرچە مەن يىقىلىپ كەتسەمۇ، يەنە قېيمەن؛ قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرسام، پەرۋەردىگار ماڭا يورۇقلۇق بولىدۇ. 9 مەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىگە چىداپ تۇرىمەن ـ چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدىم ـ ئۇ مېنىڭ دەۋايىمنى سوراپ، مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ يۈرگۈزگۈچە كۈتىمەن؛ ئۇ مېنى يورۇقلۇققا چىقىرىدۇ؛ مەن ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى كۆرىمەن. 10 ۋە مېنىڭ دۈشمنىم بۇنى كۆرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قېنى» دېگەن ئايالنى شەرمەندىلىك باسىدۇ؛ مېنىڭ كۆزۈم ئۇنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى] كۆرىدۇ؛ ئۇ كوچىدىكى پاتقاقتەك دەسسەپ چەيلىنىدۇ. 11 ـ سېنىڭ تام-سىپىللىرىڭ قۇرۇلىدىغان كۈنىدە، شۇ كۈنىدە ساگا بېكىتىلگەن پاسىلىڭ يىراقلارغا يۈتكىلىدۇ. 12 شۇ كۈنىدە ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ـ ئاسۇرىيەدىن، مىسىر شەھەرلىرىدىن، مىسىردىن [ئەفرات] دەريياسىغىچە، دېڭىزدىن دېڭىزغىچە ۋە تاغدىن تاغغىچە ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ. 13 بىراق يەر يۈزى بولسا ئۇزىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇۋاتقانلار ئۈچۈن، يەنى ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ مېۋىسى ئۈچۈن خارابە بولىدۇ. 14 ـ تۇز خەلقىڭنى، يەنى ئورماندا، كارمەل ئوتىۋىسىدا يالغۇز تۇرۇۋاتقان تۇز مىراسىڭ بولغان پادىنى، تاياق-ھاساڭ بىلەن ئوزۇقلاندۇرغايسەن؛ قەدىمكى كۈنلەردىكىدەك، ئۇلار باشان ھەم گىلېئاد چىمەنزارلىرىدا قايتىدىن ئوزۇقلانسۇن! 15 ـ سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈنلەردە بولغانىدەك، مەن ئۇلارغا كارامەت ئىشلارنى كۆرسىتىپ بېرىمەن. 16 ئەللەر بۇنى كۆرۈپ بارلىق ھەيۋىسىدىن خىجىل بولىدۇ؛ قولىنى ئاغزى ئۈستىگە يايىدۇ؛ قۇلاقلىرى گاس بولىدۇ؛ 17 ئۇلار يىلاندەك توپا-چاڭنى يالايدۇ؛ يەر يۈزىدىكى تۆمىلگۈچىلەردەك تۇز تۇشۇكلىرىدىن تىترىگەن پېتى چىقىدۇ؛ ئۇلار قورقۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا كېلىدۇ، ۋە سېنىڭ ئۈپەيلىگۈڭنى قورقىدۇ. 18 قەبىھلىكنى كەچۈرىدىغان، تۇز مىراسى بولغانلارنىڭ قالدىسىنىڭ ئىنتائەتسىزلىكىدىن ئۆتىدىغان تەكرىدۈرسەن، ئۇ ئاچچىقىنى مەڭگۈگە ساقلاۋەرمەيدۇ، چۈنكى ئۇ مېھىر-مۇھەببەتنى خۇشاللىق دەپ بىلىدۇ. كىم ساگا تەگداش ئىلاھدۇر؟ 19 ـ ئۇ يەنە بىر گە قاراپ ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ قەبىھلىكلىرىمىزنى ئۇ دەسسەپ چەيلەيدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرىنى دېڭىز تەگلىرىگە تاشلايسەن. 20 ـ سەن قەدىمكى كۈنلەردىن بېرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم قىلغان ھەقىقەت-ساداقەتنى ياقۇپقا، ئۇ زىگەرمەس مۇھەببەتنى ئىبراھىمغا يەتكۈزۈپ كۆرسىتىسەن.

ناهۇم

1 ننەۋە شەھىرى توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھيە ـ ئەلكوشلۇق ناهۇم كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش خاتىرىلەنگەن كىتاب. **2** پەرۋەردىگار ئوتلۇق مۇھەببەتلىك، ئىنتىقام ئالغۇچى بىر خۇدادۇر؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار بىر ئىنتىقام ئالغۇچى، دەرغەزەپ ئىگىسىدۇر؛ پەرۋەردىگار ياۋلىرىدىن ئىنتىقام ئالىدۇ، دۇشمەنلىرى ئۈچۈن ئاداۋەت ساقلايدۇ. **3** پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، كۈچ-قۇدرەتتە ئۈلۈغدۇر، گۇناھى بارنى ھېچ ئاقلمايدۇ؛ پەرۋەردىگار ـ ئۇنىڭ يولى قارا قويۇندا ۋە بوراندىدۇر، بۇلۇتلار ئۇنىڭ ئاياغلىرى پۈرقىراتقان چاڭ-توزا كۆدۈر. **4** ئۇ دېڭىزنا تەنبىھ بېرىپ ئۇنى قۇرۇق قىلدۇ، بارلىق دەريالارنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ؛ باشان قاغىجراپ كېتىدۇ، كارمەلمۇ ھەم شۇنداق بولىدۇ، لۇۋاندىكى گۈل-گىياھمۇ قاغىجرايدۇ. **5** تاغلار ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەپ كېتىدۇ، دۆگلەر ئېرىپ كېتىدۇ، يەر يۈزى ئۇنىڭ ھۇزۇرى ئالدىغا كۆتۈرۈلىدۇ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا بارلىق ياشاۋاتقانلارمۇ شۇنداق بولىدۇ. **6** كىم ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا تىك تۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنىڭ دەھدىنى كېرىپ تۇرالىسۇن؟ ئۇنىڭ دەرغەزەپى ئوتتەك تۆكۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئالدىدا تاشلار ئېرىلىدۇ. **7** پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، كۈلپەتلىك كۈندە باشپاناھدۇر، ئۆزىگە تايانغانلارنى ئۇ بىلىدۇ. **8** براق ئېشىپ تاشقان كەلكۈن بىلەن شۇ يەرنى پۈتۈنلەي ئۆزگەشتۈرىدۇ، قارا كۆغۇلۇق ئۇنىڭ دۇشمەنلىرىنى قوغلايدۇ. **9** سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلىشىپ نېمە ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ ئىشلىرىگىلارنى پۈتۈنلەي ئۆزگەشتۈرىدۇ؛ يامانلىق سىلەردىن ئىككىنچىسى قېتىم چىقمايدۇ. **10** ئۇلار قامغاقتەك بىر-بىرىگە چىرمىشىۋالغان بولسىمۇ، ئۆز ھاراقلىرىدىن سوزىمە بولۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار قۇرۇق پاخالدەك پۈتۈنلەي يەپ كېتىلىدۇ. **11** سەندىن پەرۋەردىگارغا رەزىللىك ئويلىغۇچى چىققاندى، ئۇ ئىبلىسنىڭ بىر نەسىھەتچىسىدۇر. **12** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۇلارنىڭ تەيىارلىقلىرى تولۇق، سانى زور كۆپ بولسىمۇ، ئۇلار ئوخشاشلا ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، شۇنداقلا كەلمەسكە كېتىدۇ؛ مەن سانىڭا ئازار قىلغىنىم بىلەن، [ئى خەلقىم]، قايتىدىن سانىڭا ئازار قىلمايمەن. **13** ھازىر مەن ئۇنىڭ ۋېزىتىرۇقىنى بوينۇڭدىن سۇندۇرۇپ ئېلىۋېتىمەن، ۋە ئاسارەتلىرىڭنى بۇسۇپ تاشلايمەن. **14** پەرۋەردىگار سەن توغرۇلۇق پەرمان چۈشۈرگەنكى، سېنىڭ نامىڭ قايتىدىن تېرىلمەيدۇ؛ بۇتۇڭنىڭ ئويىدىن مەن ئويما ھەيكەل، قۇيما ھەيكەلنى يوقىتىمەن؛ مەن قەبرەڭنى تەيىارلاۋاتىمەن، چۈنكى سەن پەسەندىدۇرسەن. **15** مانا تاغلار ئۈستىدە، خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرىغا، تارام-خاتىرجەملىكنى جاكارلىغۇچىنىڭ ئاياغلىرىغا قارا! ھېيتلىرىڭنى تەبرىكلە، ئى يەھۇدا، ئېچىكەن قەسەملىرىڭنى ئادا قىل؛ چۈنكى ئۇ رەزىل بولغۇچى زېمىنىڭدىن ئىككىنچى ئوتمەيدۇ، ئۇ پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلانغان بولىدۇ.

2 بىتچىت قىلىدىغان بىرسى كۆز ئالدىڭغىلا كەلدى؛ ئەمدى ئىستىھكام ئۈستىدە كۆزەت قىل، يولغا قارا، بېلىڭنى باغلا، كۈچلىرىڭنى يىغىپ تېخىمۇ كۈچەيت! **2** (چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنىڭ شان-شەرىپىنى ئەسلىگە كەلتۈردى، ئۇنى ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىگە لايىق دەرىجىدە ئەسلىگە كەلتۈردى؛ چۈنكى قۇرۇقدىنغۇچىلار ئۇلارنى قۇرۇقداپ قويغاندى، ئۇلارنىڭ ئۈزۈم تال شاخلىرىنى ۋەيران قىلغاندى). **3** [بىتچىت قىلغۇچىنىڭ] پالۋانلىرىنىڭ قالقانلىرى قىزىل ۋىالدى، ئۇنىڭ باتۇرلىرى پەرە كۈدە كىيگۈزۈلدى؛ تەيىارلىق كۈنىدە، جەڭ ھارۇلىرى پولاتنىڭ جۈلاسدا يالتىراپ كېتىدۇ، نەيزىلەر ئوينىتىلىدۇ؛ **4** جەڭ ھارۇلىرى كوچىلاردا گۈلدۈرلىشىپ چېپىشۇاتىدۇ، كەڭ يوللاردا بىر-بىرىگە سوقۇلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىياپىتى مەشئەللەردەك بولىدۇ، ئۇلار چاقماقلاردەك يۈگۈرۈشىدۇ. **5** [سەردار] ئەمىرلىرىگە ئەمر چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار يۈرۈش قىلغىنىدا ئالدىرىغىنىدىن بىر-بىرىگە پۇتلىشىپ ماڭىدۇ؛ ننەۋەنىڭ سېپىلىغا قاراپ ئالدىرايدۇ؛ [پاشىلىرىغا] بولسا «مۇھاسىرە قالقىنى» تەيىارلىنىدۇ. **6** «دەريالارنىڭ دەرۋازىلىرى» ئېچىلىدۇ؛ [پادىشاھنىڭ] ئوردىسى ئېرىپ كېتىدۇ. **7** خوززاربنىڭ بولسا ۋەيانلىرى ئېچىلىدۇ ـ [دۇشمەن] تەرىپىدىن يالاپ ئېيىكىتىلىدۇ، دېدە كەنىزى خۇددى پاختە كەرىنىڭ ساداسىدەك ئاھ-ئۇھ تارتىپ، مەيدىلىرىنى ئۇرۇپ كېتىدۇ. **8** ننەۋە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى كۆل سۈيىدەك [تىنچ] بولۇپ كەلدى، براق ئۇلار ھازىر قېچىپ كېتىدۇ... ئەي توختا! ئەي توختا! ـ براق ھېچكىم كەينىگە قارىمايدۇ. **9** كۈمۈشلەرنى بۇلۇۋېلىڭلار، ئالتۇنلارنى بۇلۇۋېلىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ شە ۋەكەتلىك خەزىنىسىدىكى قىممەت قاچا-قۇچىلىرىنىڭ سانى يوقتۇر. **10** ئۇ قۇرۇقدالغان، ۋەيران قىلىنغان، بەربات بولغان! يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ، تىزلىرى بىر-بىرىگە جالاقلاپ تە گەكتە؛ بەللىرى تولغاق ئۈتقاندەك تولغىنىدۇ، بارلىق يۈزلەر تاتىرىپ كېتىدۇ. **11** قېنى، شىرلارنىڭ ئۇۋىسى؟ ياش شىرلار ئوزۇقلىنىدىغان جاي، شىر، چىشى شىر، شىر تارسلىنى ھېچكىمدىن قورقماي يۈرگەن جاي قېنى؟ **12** شىر ئۆز تارسلانلىرىنى قاندۇرۇشقا ئوۋلارنى تىتما-تىتما قىلغاندى، چىشى شىرلىرى ئۈچۈن ئوۋلارنى بوغقاندى؛ ئۆزىگىلىرىنى ئوۋ بىلەن، ئوۋلىرىنى ئوۋلىغا بىلەن توشقۇزغاندى. **13** مانا، مەن ساڭا قارشىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار؛ مەن سېنىڭ جەڭ ھارۇلىرىڭنى ئىس-تۈتەككە ئايلاندۇرۇپ كويدۇرۇپ ئىسمەن؛ قىلىچ ياش شىرلىرىڭنى يەۋاتىدۇ، ئوۋاڭنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلايمەن؛ ئەلچىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى قايتا ھېچ ئاڭلانمايدۇ.

3 قانلىق شەھەر رەگە ۋاي! ئۇ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇ ئوۋلجا ئېلىشتىن ھېچ قول ئۈز ئۆگەن ئەمەس! **2** ئاھ، قامچىنىڭ قارسىلداشلىرى! چاقلىرىنىڭ داقاكۈشۈاتقان، ئاتلارنىڭ چاپچىۋاتقان، پىكىلداپ كېتىۋاتقان جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سادالىرى! **3** قارا، ئاتلىق لەشكەرلەرنىڭ قاڭقىشلىرى، قىلىچلارنىڭ ۋالدىداشلىرى، نەيزىلەرنىڭ پالىلداشلىرى، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كۆپلۈكى، ئۆلۈكلەر دۆۋە-دۆۋە؛ جەسەتلەرنىڭ سانى يوقتۇر، ئۇلار جەسەتلە رەگە پۇتلىشىدۇ. **4** ـ سېھىرلەرنىڭ پىرى ئۇ، ـ ئەللەرنى پاھىشۋازلىقى، جەمەتلەرنى سېھىرلىرى بىلەن سېتىۋېتىدۇ، سەن شېرىنسۈخەن پاھىشىنىڭ نۇرغۇن پاھىشىلىكلىرى ئۆزىيىلدىن، **5** مانا، مەن ساڭا قارشىلىشىپ چىققانىمەن، ـ ـ دەيدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، كۆزگىلىكىڭنىڭ ئېتىكىنى قايرىپ يۈزۈڭگە يېپىپ، سېنى تاشكارىلايمەن، ئەللە رەگە ۋۇيات يەرلىرىڭنى، پادىشاھلىقلارغا نومۇسۇڭنى كۆرسىتىمەن. **6** ئۈستۈڭگە نىجاسەتنى تاشلايمەن، سېنى شەرمەندىچىلىكتە قالدۇرىمەن، سېنى رەسۋا قىلىمەن. **7** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەندىن قېچىپ: ـ «ننەۋە ۋەيران قىلىندى! ئۇنىڭ ئۈچۈن كىم ھازا تۇتىدۇ؟» ـ دەيدۇ، مەن ساڭا تەسەللى بەرگۈچىلەرنى نەدىن تېپىپ بېرىمەن؟ **8** سەن دەريالارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان، ئەتراپىدا سۇلار بولغان، ئىستىھكامى دېڭىز بولغان، سېپىلى دېڭىز بولغان نو-تامون شەھىرىدىن ئەۋزەلمۇسەن؟ **9** ئېئىۋىپىيەمۇ، مىسىرمۇ ئۇنىڭ كۆچ-قۇدرىتى ئىدى، ئۇلارنىڭ كۆچى چەكسىز ئىدى؛ پۇت ھەم لۇيىەلىكلەر ئۇنىڭغا يارىدەمچى ئىدى، **10** ئۇمۇ ئېلىپ كېتىلىپ، ئەسىرلىكىگە چۈشكەن؛ بارلىق كوچا بېشىدا بوۋاقلىرى چۈرۈپ تاشلۇۋېتىلدى، ئۇلار ئۈنىڭ مۆتىۋەرلىرى ئۈچۈن چەك تاشلىدى، ئۇنىڭ بارلىق ئەربابلىرى زەنجىردە باغلانغانىدى. **11** سەنمۇ مەست بولىسەن؛ سەن مۇكۈزنۇڭالىسەن؛ سەن دۇشمەندىن ھىمايە ئىزدەپ يۈرىسەن؛ **12** سېنىڭ بارلىق ئىستىھكاملىرىڭ خۇددى ئۈنچە مېۋىگە كەرگەن ئەنجۈر دەرىخىنىڭ ئەنجۈرلىرىگە ئوخشايدۇ؛ بىرلا سىلكىسە، ئۇلار يېگۈچىنىڭ ئاغزىغا چۈشىدۇ. **13** مانا، خەلقىڭ شەھىرىڭدە قىز-ئايالىلارىدەك بولۇپ قالدى؛ زېمىنىڭىنىڭ قوۋۇقلىرى دۇشمەنلىرىڭگە كەڭ ئېچىلىدۇ؛ ئوت تۈمۈر تاقاقلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ. **14** ئەمدى مۇھاسىرىگە تەيىارلىق قىلىپ سۇ تارتىپ قوي! قورغانلىرىڭنى مۇستەھكەملە! سىغىز تېپىدن لايي ئېتىپ، ھاك لايىنى چەيلەپ قوي! خۇمدانىنى راسلاپ قوي! **15** ئوت سېنى شۇ يەردە يەپ كېتىدۇ؛ قىلىچ سېنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ؛ ئۇ سېنى چېكەتكە لىچىنكىسىدەك يەۋاتىدۇ؛ ئەمدى ئۆزۈڭنى چېكەتكە لىچىنكىلىرىدەك كۆپ قىل، چېكەتكىدەك ئۆزۈڭنى زور كۆپ قىل! **16** سەن سودىگەرلىرىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردىن كۆپ قىلدىڭ؛ مانا، چېكەتكە لىچىنكىسى قانات چىقىرىپ، ئۇچۇپ كېتىدۇ! **17** سېنىڭ ئەربابلىرىڭ چېكەتكەلەردەك، سەردارلىرىڭ مىجىر-مىجىر چاچىقىزلاردەك بولىدۇ، مانا ئۇلار سوغۇق كۈندە چىتلار ئېچىگە كىرۋېلىپ ماكان قىلىدۇ، ۋەياش چىققاندا، ئۇلار قېچىپ كېتىدۇ، بارغان يېرىنى تاپقىلى بولمايدۇ. **18** چوپانلىرىڭ مۇگدەپ قالدى، ئى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى؛ سېنىڭ ئاقسۈڭگە كلىرىڭ

جم یاتىدۇ؛ خەلقىڭ تاغلار ئۈستىگە تارقىلىپ كەتتى، ھېچكىم ئۇلارنى يېغمايدۇ؛ **19** سېنىڭ يارىڭ داۋاسىز، سېنىڭ زەخمىڭ ئېغىردۇر؛ خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستۈڭدىن چاۋاك چالىدۇ؛ چۈنكى توختاۋسىز رەزىللىكىڭ كىمنىڭ بېشىغا كەلمىگەندۇ؟

هاباككۇك

1 هاباككۇك پەيغەمبەر كۆرگەن، ئۇنىڭغا يۈكلەنگەن ۋەھيي: ـ **2** ئاھ پەرۋەردىگار، قاچانغىچە مەن ساڭا ندا قىلىمەن، سەن ئاڭلىمايسەن؟ مەن ساڭا: «زۇلۇم-زوراۋانلىق!» دەپ ناله-پەريياد كۆتۈرىمەن، بىراق سەن قۇتقۇزمايسەن. **3** سەن نېمىشقا ماڭا قەبھىلىكنى كۆرگۈزىسەن، نېمىشقا جاپا-زۇلۇمغا قاراپ تۇرىسەن؟ چۈنكى بۇلاڭچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق كۆز ئالدىمدىدۇر، جەڭگى-جىدەللەر بار، دەۋالار كۆپەيمەكتە. **4** شۇڭا قانۇن پالچە بولۇپ قالدى، ئادالەت مەيدانغا ھېچ چىقمايدۇ، چۈنكى رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى قىستىماقتا، شۇڭا ھۆكۈملەر بۇرمىلىنىپ چىقىرىلىدۇ. **5** ئەللەر ئارىسىدا بولىدىغان بىر ئىشنى كۆرۈپ بېقىڭلار، ئوبدان قارا ڭلار، ھەيرانۇھەس قېلىڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ دەۋرىڭلاردا بىر ئىش قىلىمەنكى، بىرسى سىلە رگە بايان قىلغان تەغدىردىمۇ سىلەر ئىشەنمەيتىڭلار. **6** چۈنكى مانا، مەن ھېلىقى مىجەزى ئوسال ھەم ئالدىراقسان ئەل كالدىيلەرنى ئورندىن تۇرغۇزىمەن؛ ئەسلى تۇزىگە تەۋە ئەمەس ماكانلارنى ئىگىلەش ئۈچۈن، ئۆلار يەر يۈزىنىڭ كەڭزى جايلىرىنى بىسىپ ماڭىدۇ، **7** ئۆلار ئۆزلىرىنىڭ دېگىننى ھېساب قىلىدۇ ھەم ئۆزىنى خالىغانچە يۇقىرى ئۆتىدۇ، **8** ئۆلارنىڭ ئاتلىرى يىلپىزلاردىن ئىتتىك، كەچتە ئوۋغا چىقىدىغان بۆرىلەردىن ئەشەددىيدۇر؛ ئاتلىق لەشكەرلەر ئاتلىرىنى مەغرۇرانە چاپچىتىدۇ، ئاتلىق لەشكەرلەر يىراقتىن كېلىدۇ، ئۆلار ئوۋغا شۇڭغۇغان بۇركۈتەك ئۇچۇپ يۈرىدۇ. **9** ئۆلارنىڭ ھەممىسى زۇلۇم-زوراۋانلىققا كېلىدۇ؛ ئۆلارنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى يۈزلىرىنى ئالدىغا بېكىتىپ، ئالغا باسىدۇ، ئەسىرلەرنى قۇمدەك كۆپ يىغىدۇ. **10** بەرھەق، ئۇ پادىشاھلارنى مازاق قىلىدۇ، ئەمىرلەرنىمۇ نەزىرىگە ئالمايدۇ، ئۇ ھەممە ئىستىھكاملارنى مەسخىرە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇ توپا-ئېراقلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىپ، ئۆلارنى ئىشغال قىلىدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ ئۇ شامالدەك غۇيۇلداپ ئۆتىدۇ، ھەددىدىن ئېشىپ گۇناھكار بولىدۇ؛ ئۇنىڭ بۇ كۈچ-قۇدرىتى ئۇزىگە ئىلاھ بولۇپ سانىلىدۇ. **12** سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچى ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، مېنىڭ مۇقەددەسىم بولغۇچىم؟ بىز ئۆلەيمىز، ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇنى جازايىكىنى بەجا كەلتۈرۈش ئۈچۈن بېكىتكەنسەن، سەن، ئى قورام تاش بولغۇچى، ئۇنى [بەرگە] ئىبرەت قىلىپ تۇزىتىشكە بەلگىلىگەنسەن. **13** سېنىڭ كۆزۈڭ شۇنچە غۇبارسىز ئىدىكى، رەزىللىككە قاراپ تۇرمايتىڭ؛ ئەمدى نېمىشقا سەن مۇناپىقلىق قىلغانلارغا قاراپ تۇرىسەن، رەزىللەر ئۆزىدىن ئادىل بولغان كىشىنى يۇتۇۋالغىنىدا، نېمىشقا سۈكۈت قىلىسەن؟ **14** سەن ئادەملەرنى خۇددى دېڭىزدىكى بېلىقلاردەك، خۇددى ئۆزلىرى ئۈستىدە ھېچ يېتە كلىگۈچىسى يوق ئۆمىلگۈچى ھايۋانلارغا ئوخشاش قىلىسەن؛ **15** شۇ [كالدىي كىشى] ئۆلارنىڭ ھەممىسىنى چاڭگىكىغا ئىلىندۇرىدۇ، ئۆلارنى ئۆز تورى بىلەن ئۆتۈۋالدۇ، ئۆلارنى يىغما تورىغا يىغىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىدۇ، **16** ۋە تورىغا قۇربانلىق سۈنىدۇ، يىغما تورىغا ئىسرىق سالىدۇ، چۈنكى شۇلار ئارقىلىق ئۇنىڭ نېسىۋىسى مول، نېمىتلىرى لەززەتلىك بولىدى. **17** ئەمدى ئۇ شۇ تەرىقىدە تورىنى توختاۋسىز بوشتىۋەرسە، شۇ تەرىقىدە ئەللەرنى ھېچ رەھىم قىلماي قىرىۋەرسە بولامدۇ؟

2 «ئەمدى مەن ئۆز كۆزىتىمدە تۇرۇۋىرىمەن، ئۆزۈمنى مۇنار ئۈستىدە دەس تىكلەيمەن، ئۇنىڭ ماڭا نېمە دەيدىغانلىقىنى، شۇنىڭدەك ئۆزۈم بۇ داد-پەريادىم توغرۇلۇق قانداق تېگىشلىك جاۋاب ئېتىپىشم كېرەكلىكىنى بىلىشنى كۈتۈپ تۇرىمەن». **2** ھەم پەرۋەردىگار جاۋابەن ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئوقۇغانلار يۈگۈرسۇن ئۈچۈن، بۇ كۆرۈنگەن ئالامەتنى يېزىۋال؛ ئۇنى تاختايلار ئۈستىگە ئېنىق ئۇيۇپ چىق؛ **3** چۈنكى بۇ كۆرۈنگەن ئالامەت كەلگۈسىدىكى بېكىتىلگەن بىر ۋاقىت ئۈچۈن، ئۇ ئادەملە رگە ئاخىرەتنى تەلپۈندۈرىدۇ، ئۇ يالغان گەپ قىلمايدۇ؛ ئۆزۈنغىچە كەلمەي قالسىمۇ، ئۇنى كۈتكىن؛ چۈنكى ئۇ چەزمەن يېتىپ كېلىدۇ، ھېچ كېچىكمەيدۇ. **4** قارا، ته كەبىۋىرلىشىپ كەتكۈچىنى! ئۇنىڭ قەلبى ئۆز ئىچىدە ئۆز ئەمەس؛ بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز ئېتىقاد-سادىقلىقى بىلەن ھايات ياشايدۇ. **5** بەرھەق، شاراب ئۈنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ ـ ئۇ ته كەبىۋىر ئادەم، ئۇيدە تىنىم تاپمايدۇ، ھەۋىسنى تەھتىسارادەك يوغان قىلىدۇ، ئۇ تۇلۇمدەك ھېچقاچان قانمايدۇ، ئۆزىگە بارلىق ئەللەرنى يىغىدۇ، ھەممە خەلقنى ئۆزىگە قارىتىۋالىدۇ. **(Sheol h7585) 6** بۇلارنىڭ ھەممىسى كېيىن ئۇ توغرۇلۇق تەمسىلنى سۈزلەپ، كىنايىلىك بىر تېپىشماقنى تىلغا ئالىدۇ: ـ «ئۆزىنىڭ ئەمەسنى مېنىڭ دەپ قوشۇۋالغۇچىغا ۋاي! ([بۇنداق ئىشلار] قاچانغىچە بولىدۇ؟!) گۆر ۋۇگە قويغان نەرسىلەر بىلەن ئۆزىنى چىگدىغۇچىغا ۋاي!» **7** سەندىن جازانە-قەرز ئالغۇچىلار بىراقلا قوزغالمامدۇ؟ سېنى تىترەتكۈچىلەر بىراقلا ۋېغىنامدۇ؟ ئاندىن سەن ئۇلارغا ئولجا بولىمامسەن؟ **8** سەن نۇرغۇن ئەللەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلىقتىڭ ۋېيىلىدىن، ھەم كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان ھەممىلەرنىڭ قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ ۋېيىلىدىن، ساقلىنىپ قالغان ئەللەر سېنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ؛ **9** ھالاكەت چاڭگىلدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، ئۆۋامنى يۇقىرىغا سالاي دەپ، نەپسى يوغىناپ ئۆز جەمەتىگە ھارام مەنپەئەت يېغىقچىغا ۋاي! **10** نۇرغۇن خەلقلەرنى ۋەيران قىلىپ، ئۆز جەمەتىگە ئاھانەت كەلتۈرىدۇڭ؛ ئۆز جېنىڭغا قارشى گۇناھ سادىر قىلدىڭ. **11** چۈنكى تامدىن تاش ندا قىلىدۇ، ياغاچلاردىن لىم جاۋاب بېرىدۇ: ـ **12** يۇرتنى قان بىلەن، شەھەرنى قەبھىلىك بىلەن قۇرغۇچىغا ۋاي!» **13** مانا، خەلقلەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنىتىنىڭ پەقەت ئوتقا يېقىلغۇ قىلىنغانلىقى، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆزلىرىنى بىھۇدە ھالسىراتقانلىقى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئەمەسمۇ؟ **14** چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، يۇتۇن يەر يۈزىنى پەرۋەردىگارنى بىلىپ-تونۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. **15** ئۆز يېقىنىڭغا ھاراقنى ئىچكۈزگۈچىگە ـ ـ ئۇنىڭ ۋېيات يېرىگە قارىشىڭ ئۈچۈن، ئۇلۇم ۋۇگىدىن ۋەيۋېپ، ئۇنى مەست قىلغۇچى ساڭا ۋاي! **16** شان-شەرەپنىڭ ئورنىدا شەرمەندىچىلىككە تولىسەن؛ ئۆز ۋۇگۈڭ ئىچ، خەتنىلىكىڭ ئايان بولسۇن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولىدىكى قەدەھ سەن تەرەپكە بۇرۇلىدۇ، شان-شەرىپىڭنىڭ ئۈستىنى رەسۋايىپەسلىك باسىدۇ. **17** لۇبانغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق، شۇنداقلا ھايۋانلارنى قورقىتىپ ئۆلارغا يەتكۈزگەن ۋەيرانچىلىقمۇ، كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان ھەممىلەرنىڭ قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق ۋېيىلىدىن، بۇلار سېنىڭ مىجەكنى چىقىرىدۇ. **18** ئويما مەبۇدنىڭ نېمە پايدىسى، ئۇنى ئۇنىڭ ياسىغۇچىسى ۋەيۋېپ چىققان تۇرسا؟ قويما مەبۇدنىڭمۇ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ساختا تەلىم بەرگۈچىنىڭ نېمە پايدىسى ـ ـ چۈنكى ئۇنى ياسىغۇچى ئۆز ياسىغىنىغا ئېتىنىدۇ، دېمەك، زۇۋانسىز «يوق بولغان نەرسىلەر»نى ياسايدۇ؟ **19** ياغاچقا «ۋەيغان!» دېگەن ئادەمگە، زۇۋانسىز تاشقا «تۇرە!» دېگەنگە ۋاي! ئۇ ۋەز ئېيتامدۇ؟ مانا، ئۇ ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەندى، ئۇنىڭ ئىچىدە ھېچ نەپەس يوقتۇر. **20** بىراق پەرۋەردىگار ئۆز مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىدۇر! پۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ ئالدىدا سۈكۈت قىلسۇن!

3 هاباككۇك پەيغەمبەرنىڭ دۇئاسى، «شىگگائون» ئاھاڭىدا: ـ **2** «پەرۋەردىگار، مەن خەۋىرىڭنى ئاڭلىدىم، ئەمىنىپ قورقتۇم. ئى پەرۋەردىگار، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى قايتىدىن جانلاندۇرغايسەن، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى تونۇتقايسەن، دەرغەزەپتە بولغىنىڭدا رەھىمدىللىقنى ئېسىگگە كەلتۈرگەيسەن! **3** تەڭرى تېماندىن، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى پاران تېغىدىن كەلدى، سېلاھ! ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانلارنى قاپلىدى، يەر يۈزى ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى بىلەن تولدى، **4** ئۇنىڭ پارقىرىقلىقى تاڭ نۇرىدەك بولدى، قولىدىن چاقماق چاقماندەك ئىككى نۇر چىقتى؛ شۇ يەردە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى يوشۇرۇنۇپ تۇرىدۇ. **5** ئۇنىڭ ئالدىدىن ۋابا، پۇتلىرىدىن چوغدەك يالقۇن چىقماقتا ئىدى؛ **6** ئۇ تۇرۇپ يەر يۈزىنى مۆلچەرلىدى؛ ئۇ قارىۋىدى، ئەللەرنى دەككە-دۇككىگە سالدى؛ «مەڭگۈ تاغلار» پارە-پارە قىلىندى، «ئەبەدىي دۆڭ-ئېگىزلىكلەر» ئېگىلدۇرۇلدى، ئۇنىڭ يوللىرى بولسا ئەبەدىيدۇر. **7** مەن كۇشان قەبىلىسىنىڭ چېدىرلىرىنىڭ پاراكەندىچىلىكتە بولغانلىقىنى، مىدىيان زېمىنىدىكى پەردىلەرنى تىترەك باسقانلىقىنى كۆردۇم. **8** پەرۋەردىگار دەريالارغا ئاچچىقلاندىمىكەن؟ سېنىڭ غەزىپىڭ دەريالارغا قارىتىلدىمىكەن؟ قەھرىڭ دېڭىزغا قارىتىلدىمىكەن؟ ئاتلىرىڭغا، نىجات-قۇتقۇزۇشنى ئېپكېلىدىغان جەڭ ھارۋىلىرىڭغا مىنىپ كەلگەنغىنىڭدا! **9** سېنىڭ ئوقيايىڭ ئايان قىلىندى، سۆزۈڭ ۋىچە، [ئىسرائىل] قەبىلىلىرىگە

ئىچىگەن قەسەملىرىڭ ئۆچۈن ئايان قىلىندى! سېلاھ! سەن يەر يۈزىنى دەريا- كەلكۈنلەر بىلەن ئايرىۋەتتىڭ. 10 تاغلار سېنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ تولغىنىپ كەتتى؛ دولقۇنلاپ ئاققان سۈلار كەلكۈندەك ئوتۇپ كەتتى؛ چوڭقۇر دېڭىز ئاۋازىنى قويۇۋېتىپ، قوللىرىنى يۇقىرىغا ئۇرلەتتى. 11 ئېتىلغان ئوقلىرىڭنىڭ پارقىراق نۇرىنى كۆرۈپ، پاللىدىغان نەيزە ئۇچىنىڭ يورۇقلۇقىنى كۆرۈپ، قۇياش ھەم ئاي ئۆز ئۆزىگە ئۇرالغۇسىدا جىم ئۇردى. 12 سەن ئاچچىقىڭدا يەر يۈزىدىن ئوتۇپ يۈرۈش قىلدىڭ؛ ئەللەرنى غەزەپىڭدە زىرائەتنى سوققانىدەك سوقتۇڭ؛ 13 ئۆز خەلقىڭنىڭ نىجات-قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن، سەن ئۆز مەسىھىڭ بىلەن بىللە نىجات-قۇتقۇزۇش ئۈچۈن چىقتىڭ؛ ئۆلۈمنى يوينىغىچە ئېچىپ تاشلاپ، رەزىلنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىنى ئۆرۈپ-يانچىپ، ئۇنىڭدىن ئايرىۋەتتىڭ؛ سېلاھ! 14 سەن ئۇنىڭ نەيزىلىرى بىلەن سەردارلىرىنىڭ بېشىغا سانجىدىڭ؛ ئۇلار دەھشەتلىك قارا قويۇندەك مېنى تارقىتىۋېتىشكە چىقتى، ئۇلارنىڭ خۇشاللىقى ئاجىز مۇمىنلەرنى يوشۇرۇن جايدا يالماپ يۇتۇشتىن ئىبارەتتۇر! 15 سەن ئاتلىرىڭ بىلەن دېڭىزدىن، يەنى دۆۋە-دۆۋە قىلىنغان ئۇلۇغ سۈلاردىن ئوتۇپ ماڭدىڭ! 16 مەن بۇلارنى ئاڭلىدىم، ئىچى-باغرىمنى تىترەك باستى؛ ئاۋازنى ئاڭلاپ كالپۇكلىرىم دىر-دىر قىلدى، ئۈستىخانلىرىم چىرىپ كەتكەندەك بولدى، پۇتلىرىمنى تىترەك باستى؛ چۈنكى مەن كۈلپەتلىك كۈننىدە، يەنى ئۆز خەلقىمگە تاجاۋۇز قىلغۇچى بېسىپ كىرگەن كۈنىدىمۇ، سەۋر-خاتىرجەملىكتە تۇرۇشۇم كېرەك. 17 چۈنكى ئەنجۈر دەرىخى چېچەك كىلىمىسىمۇ، ئۈزۈم تاللىرىدا مېۋە بولمىسىمۇ، زەيتۇن دەرىخىگە قىلغان ئەجىر يوققا چىققان بولسىمۇ، ئېتىزلار ھېچ ھوسۇل بەرمىگەن بولسىمۇ، قوتاندىن قوي پادىسى ئۈزۈلگەن بولسىمۇ، ئېغىلدا كالا پادىسى يوق بولسىمۇ، 18 مەن ھامان پەرۋەردىگاردىن شادلىنىمەن، ماڭا نىجاتىنى بەرگۈچى خۇدايىمدىن شادلىققا چۈمۈلىمەن، 19 پەرۋەردىگار، رەب، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمدۇر، ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىيىكنىڭكىدەك قىلىدۇ؛ مېنى يۇقىرى جايلىرىمدا ماڭغۇزىدۇ! (بۇ كۈي نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن).

زەفانیا

1 ئامونىنڭ ئوغلى يوسيا يەھۇداغا پادشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، ھەزەكىيانىڭ چەۋرىسى، ئامارىيانىڭ ئەۋرىسى، گەدالىيانىڭ نەۋرىسى، كۇشىنىڭ ئوغلى زەفانياغا يەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى: ـ **2** مەن يەر يۈزىدىن ھەممىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **3** ـ ئىنسان ھەم ھايۋانىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم دېڭىزدىكى بېلىقلارنى، بارلىق پۈتلىكاشا گۆلارنى رەزىل ئادەملەر بىلەن تەڭ قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئىنسانىيەتنى يەر يۈزىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ـ شۇنىڭ بىلەن مەن يەھۇدا ئۈستىگە، بارلىق يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈستىگە قولۇمنى سوزىمەن؛ مۇشۇ يەردە «باۋال»نىڭ قالدۇقىنى، «قېمار»لارنىڭ نامىنى كاھىنلار بىلەن بىللە ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ **5** شۇنداقلا ئۆگىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى جىسىملارغا باش ئۇرىدىغانلارنى، پەرۋەردىگارنى جىسىملارغا باش ئۇرۇپ، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ يول سورىمىغانلارنىمۇ ئۈزۈپ تاشلايمەن. **7** رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا سۈكۈت قىلىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىندۇر، چۈنكى پەرۋەردىگار قۇربانلىقنى تەييارلىدى، ئۇ مېھمانلارنى «تاھارەت قىلدۇرۇپ» ھالال قىلدى؛ **8** پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانلىقىنىڭ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئەمىرلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ئوغۇللىرىنى ۋە يات ئەللەرنىڭ كىيىملىرىنى كىيىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن؛ **9** شۇ كۈنى مەن بوسۇغىدىن دەسسەمەي ئاتلايدىغانلارنى، يەنى زۇلۇم-زوراۋانلىق ھەم ئالداملىقتا تاينىپ، خوجايىنلىرىنىڭ ۋەيلىرىنى تولدۇرىدىغانلارنى جازالايمەن. **10** شۇ كۈنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بېلىق دەرۋازىسى»دىن «ۋايداد»، «ئىككىنچى مەھەللە»دىن ھۇركىرەشىلەر، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردىن غايەت زور «گۈم-گۈم» قىلىپ ۋەيران قىلىنغان ئاۋازلار ئاڭلىنىدۇ. **11** «ھۇركىرەك گۆلار، ئى «ۋېمانلىق مەھەللىسى»دىكىلەر؛ چۈنكى «سودىگەر خەلق»نىڭ ھەممىسى قىلچىلاندى، كۈمۈش بىلەن چىكىڭلىغانلار قىرىلدى!» **12** ـ ۋە شۇ چاغدا شۇنداق بولىدۇكى، مەن يېرۇسالېمنى چىراغلار بىلەن ئاختۇرىمەن، ئارزا گۈمرى ئۈستىدە تىنغان شاراپتەك تۇرغان ئەندىشىسىز ئادەملەرنى، يەنى كۆڭلىدە: «پەرۋەردىگار ھېچ ياخشىلىقنى قىلمايدۇ، يامانلىقنىمۇ قىلمايدۇ» دېگەنلەرنى جازالايمەن. **13** ئەمدى بايلىقلىرى ئوڭلا، ۋەيلىرى بەربات بولىدۇ؛ ئۆلار ۋەيلەرنى سالغىنى بىلەن، ئۆلاردا تۇرمايدۇ؛ ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغىنى بىلەن، ئۆلارنىڭ شارابىنى ئىچمەيدۇ. **14** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ كۈنى يېقىندۇر؛ بەرھەق يېقىندۇر، ئىنتايىن تېز يېتىپ كېلىدۇ؛ ئاڭلا، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىنىڭ سادالىسى! يېتىپ كەلگەندە پالۋانمۇ ئەلەملىك ۋارقىرايدۇ. **15** شۇ كۈنى قەھەر ئېلىپ كېلىدىغان بىر كۈن، كۈلپەتلىك ھەم دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن، ۋەيرانچىلىق ھەم بەربادلىق چۈشىدىغان بىر كۈن، زۇلمەتلىك ھەم سورۇلۇق بىر كۈن، بۇلۇتلار ھەم قاپ-قاراڭغۇلۇق بىلەن قاپلانغان بىر كۈن، **16** ئىستىھكاملاشقان شەھەرلە رگە، سېپىلىنىڭ ئېگىز پوتەيلىرىگە ھۇجۇم قىلىدىغان، كانايى چېلىنىدىغان، ئاگاھ سىگنالى كۆتۈرۈلىدىغان بىر كۈن بولىدۇ. **17** مەن ئادەملەر ئۈستىگە كۈلپەتلەرنى چۈشۈرىمەن، ـ ئۆلار قارىغۇلاردەك يۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۆلار پەرۋەردىگارغا قارشى گۇناھ قىلدى؛ ئۆلارنىڭ قانلىرى توپا-چاڭدەك، ئۆلارنىڭ ئۆچەي-قېرىنلىرى پوقتەك تۆكۈلىدۇ؛ **18** پەرۋەردىگارنىڭ قەھىرى چۈشكەن كۈندە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى ئۆلارنى قۇتقۇزالمايدۇ، بەلكى پۈتكۈل جاھان ئۆنىڭ غەزەپ ئوتى تەرىپىدىن يەۋېتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بارلىق يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە مۇتلەق بىر ھالاكەت، دەھشەتلىك بىر ھالاكەت چۈشۈرىدۇ.

2 يىغىلىڭلار، ئۆزۈڭلارنى يىغىڭلار، ئى نومۇسسىز «يات ئەل»، **2** يارلىق چىقىۋېچە، كۈن ئوياندەك تېز تۇتۇپ كەتكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىق غەزىپى ئۈستۈڭگە رگە چۈشكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدىغان كۈن ئۈستۈڭگە رگە چۈشكۈچە، **3** پەرۋەردىگارنى ئىزدەڭلار، ئى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى ئادا قىلغان زېمىندىكى كەمتەرلەر؛ ھەققانىيلىقنى ئىزدەڭلار، كەمتەرلىكنى ئىزدەڭلار؛ ئېھتىمال سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بولغان كۈندە پاناھ تاپقان بولىسىلەر. **4** چۈنكى گازا تاشلانغان بولىدۇ، ئاشكېلون ۋەيرانە بولىدۇ؛ ئۆلار ئاشدودتىكىلەرنى چۈش بولمايلا ھەيدۋېتىدۇ؛ ئەكرون يۇلۇپ تاشلىنىدۇ. **5** دېڭىز بويىدىكىلەر، يەنى قېرەت ئېلىدىكىلە رگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ساڭا قارشىدۇر، ئى قاناناتىن، فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنى! ئاھالەڭ قالمىغۇچە مەن سېنى ھالاك قىلىمەن. **6** دېڭىز بويى پادىچىلار ئۈچۈن چىمەنزار، قوي پادىلىرى ئۈچۈن قوتانلار بولىدۇ؛ **7** دېڭىز بويى يەھۇدا جەمەتىنىڭ قالدىسى ئىگىدارچىلىقىدا بولىدۇ؛ ئاشۇ يەردە ئۆلار ئوزۇقلىنىدۇ؛ ئاشكېلوننىڭ ۋەيلىرىدە ئۆلار كەچ كىرگەندە ياتىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇداسى ئۆلارنىڭ يېنىغا يېرىپ ئۆلاردىن خەۋەر ئېلىپ، ئۆلارنى ئاسارەتتىن ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. **8** مەن موئابنىڭ دەشنىمنى، ئامۇنىيلارنىڭ ھاقارەتلىرىنى ئاڭلىدىم؛ ئۆلار شۇنداق قىلىپ مېنىڭ خەلقىمنى مازاق قىلىپ، ئۆلارنىڭ چېگرالىرىنى پايمال قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. **9** شۇڭا مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، موئاب جەزمەن خۇددى سودومدەك، ئامۇنىيلار خۇددى گومورادەك بولىدۇ ـ يەنى چاققاقلار ۋە شورلۇقلار قاپلانغان جاي، دائىم بىر چۆل-جەزىرە بولىدۇ؛ ھەم خەلقىمنىڭ قالدىسى ئۆلاردىن ئوڭلا ئالىدۇ، قوۋمىمنىڭ قالغانلىرى بۇلارغا ئىگە بولىدۇ. **10** ئۆلارنىڭ تە كەبىۋارلۇقىدىن بۇ ئىش بېشىغا كېلىدۇ، چۈنكى ئۆلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى مازاق قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. **11** پەرۋەردىگار ئۆلارغا دەھشەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدىكى بۇتلارنىڭ ھەممىسىنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەر، بارلىق چەت ئاراللىدىكىلەر ھەربىرى ئۆز جايىدا ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ. **12** ئى ئېفىئوپىيلەر، سىلەرمۇ مېنىڭ قىلىچىم بىلەن ئۆلتۈرۈلىسىلەر. **13** ئۇ قولىنى سوزۇپ شىمالغا تەگىكۈزۈپ، ئاسۇريەنى ھالاك قىلىدۇ، نىنەۋە شەھىرىنى ۋەيرانە، چۆل-بياۋاندەك قەھەتچىلىك جاي قىلىدۇ. **14** ئۇنىڭ ئوتىۋېتىلىدىغان چارۋا پادىلىرى، شۇنداقلا ھايۋانلارنىڭ ھەرخىلىرى ياتىدۇ، چۆل ھۇۋقۇشى، چىرقىرىغۇچى ھۇۋقۇشلار ئۇنىڭ تۇۋۇرۇك باشلىرىدا قونىدۇ؛ دېرىزىلىردىن سىلىراشلار ئاڭلىنىدۇ؛ بوسۇغىلىردا ۋەيرانلىق تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بۇنىڭ كېدىر ياغاچ ئەقىشلىرىنى ئوچۇقچىلىقتا قالدۇرىدۇ؛ **15** مانا بۇ ئەندىشىسىز ياشاپ كەلگۈچى شاد-خۇرام شەھەر، كۆڭلىدە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» دېگەن شەھەر ـ ئۇ شۇنچىلىك بىر ۋەيرانە، ھايۋانلارنىڭ بىر قونالغۇسى بولۇپ قالدىغۇ! ئۇنىڭدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۈشقىرتىدۇ، قولىنى سىلكىيدۇ.

3 ئاسىيلىق قىلغۇچى، بۇلغانغان، جەبىر-زۇلۇم يەتكۈزگۈچى شەھەر رگە ۋاي! **2** ئۇ ئاۋازنى ئاڭلىمىدى، تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى، پەرۋەردىگارغا تايانمىدى، خۇداسىغا يېقىنلاشمىدى. **3** ئۇنىڭ ئوتىۋېتىلىدىغان ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى ھۇركىرەيدىغان شىرلار، ئۇنىڭ سوراقچىلىرى بولسا كەچلىكى ئوۋلايدىغان، ئەتىگىنى غاجىلىغۇدەك ھېچنەرسە قالدۇرمايدىغان بۆرىلەردۇر؛ **4** ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ۋەزىنسىز، ئاسىي كىشىلەر؛ ئۇنىڭ كاھىنلىرى مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى بۇلغايدىغانلار، تەۋرات-قانۇنغا بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغانلار. **5** ھەققانىي پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوتىۋېتىلىدىغان ئەمەس، ئۇ ھېچ ھەققانىيەتسىزلىك قىلمايدۇ؛ ھەر ئەتىگەندە ئادىل ھۆكۈمنى ئايان قىلىدۇ، ھۆكۈمدە كەچىلىك يوقتۇر، بىراق نامەرد ئادەم ھېچ نومۇسنى بىلمەيدۇ. **6** ـ مەن ئەللەرنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەنمەن، ئۇلارنىڭ ئىستىھكام پوتەيلىرى ۋەيرانىدۇر؛ كوچىلىرىنى ھېچبىر ئادەم ئۆتمىگۈدەك قىلىپ خارابە قىلغانمەن؛ شەھەرلىرى ئادەمزاتسىز؛ ھېچ ئۆرغۇچىسى يوق قىلىنىپ ھالاك بولغان. **7** مەن: «پەقەت مەندىن قورقۇڭلار، تەربىيىنى قوبۇل قىلىڭلار» ـ دېدىم. شۇنداق بولغاندا ئۇنىڭغا ھەممە بېكىتكەنلىرىم چۈشۈرۈلەي، ماكانى ھېچ خانىۋەيران بولماس. بىراق ئۇلار بالدۇرلا ئورنىدىن تۇرۇپ، ھەممە ئىشلىرىنى ھارام قىلىۋەتتى. **8** شۇڭا مېنى كۈتۈڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن گۇۋاھلىق بېرىشكە ئورنۇمدىن قوزغالغان كۈنگىچە ـ چۈنكى مېنىڭ قارارىم ـ ئەللەرنى يىغىش، پادىشاھلىقلارنى جەم قىلىشتىن ئىبارەتتۇر، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى، ھەممە دەھشەتلىك ئاچچىقىمنى بېشىغا تۆكۈش ئۈچۈندۇر. چۈنكى يەر

يۇزنىڭ ھەممىسى ئاچچىق غەزەپىمنىڭ ئوتى بىلەن كويدۇرۇۋېتىلىدۇ. **9** چۈنكى شۇ تاپتا بارلىق ئەللەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئىدا قىلىپ چاقىرىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بىر جان بىر تەن بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئۇلارنىڭ تىلىنى ساپ بىر تىلغا ئايلاندۇرىمەن، **10** چۈنكى ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ نېرىسىدىن مېنىڭ دۇئا-تىلاۋەتچىلىرىم، يەنى مەن تارقاتقانلارنىڭ قىزى، ماڭا سۈنۈلغان ھەدىيەنى ئېپكېلىدۇ. **11** شۇ كۈنى سەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قىلمىشلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئىزا تارتىپ قالمايسەن؛ چۈنكى شۇ تاپتا مەن تەكەببۇرلۇق ئۈكۈن خۇشاللىنىپ كەتكەنلەرنى ئارا كۈن ئېلىپ تاشلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس تېغىم تۈپەيلىدىن ھالىڭنى ئىككىنچى چوڭ قىلمايسەن؛ **12** ۋە مەن ئارا كۈدا كەمتەر ھەم مىسكىن بىر خەلقنى قالدۇرىمەن، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تايىنىدۇ. **13** ئىسرائىلنىڭ قالدىسى نە قەبىھلىك قىلمايدۇ، نە يالغان سۆزلىمەيدۇ، نە ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئالدامچى تىل تېپىلمايدۇ؛ ئۇلار بەلكى ئوزۇقلىنىپ، ياتىدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدۇ. **14** يىراپ-ياشنا، ئى زىئون قىزى! تەنتەنە قىلىپ ۋارقىرا، ئى ئىسرائىل! پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلان، ئى يېرۇسالېمنىڭ قىزى! **15** پەرۋەردىگار سېنى جازالايدىغان ھۆكۈملەرنى ئېلىپ تاشلىدى، دۈشمىنىڭنى قايتۇرۇۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار ئارا كۈدىدۇر؛ يامانلىقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. **16** شۇ كۈنى يېرۇسالېمغا ئېيتىلىدۇكى، «قورقما، ئى زىئون! قوللىرىڭ بوشاپ، ساڭگىلاپ كەتمىسۇن! **17** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا كۈدا، قۇتقۇزىدىغان قۇدرەت ئىگىسىدۇر! ئۇ شادلىق بىلەن ئۈستۈڭدە شادلىنىدۇ؛ ئۇز مېھىر-مۇھەببىتىدە ئارام ئالىدۇ؛ ئۈستۈڭدە ناخشىلار ئېيتىپ يىراپ-ياشنايدۇ. **18** جەمئىيەت سورۇنلىرىدىكى نومۇسسىز ئىبادەت تۈپەيلىدىن ئارا كۈلاردىن ئازابلانغانلارنى يىغىمەن؛ بۇلارنىڭ شەرمەندىلىكىنى ئۇلارغا ئېغىر كېلەتتى. **19** مانا، مەن شۇ تاپتا سېنى خارلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر تەرەپ قىلىمەن، ئاقساق بولغان قىزنى قۇتقۇزىمەن تالاغا ھەيدۇۋېتىلگەن قىزنى يىغىمەن؛ دەل ئۇلار خورلانغان بارلىق زېمىنلاردا ئۇلارنى [ئۆزۈمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى، شۆھرەت بولغۇچى قىلىپ تىكلەيمەن. **20** مەن شۇ تاپتا، يەنى سىلەرنى يىغقان ۋاقىتتا، سىلەرنى [ۋۇيگە] ئېپكېلىمەن؛ چۈنكى مەن كۆز ئالدىڭلاردا سىلەرنى ئاسارەتتىن ئازادلىققا چىقارغىنىمدا، سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا شۆھرەتلىك، [ئۆزەمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

ھاگاي

1 دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبباۋەلگە ھەم يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا كەلدى: ـ **2** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەلق: «ۋاقتى كەلمىدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى قۇرۇش ۋاقتى تېخى كەلمىدى» ـ دەيدۇ. **3** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **4** بۇ ئۆتۈي تېخىچالا خارابە تۇرسا، بۇ سىلەر تاختايدىن بېزەلگەن ئۆيلىرىڭلاردا ياشايدىغان ۋاقتىمۇ؟ **5** مانا، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ قىلىۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! **6** تېرىغىنىڭلار كۆپ، يېغۋالدىغىنىڭلار ئاز؛ يەيسىلەر، بىراق تويمايسىلەر؛ ئىچىسىلەر، بىراق قانمايسىلەر؛ كىيىسىلەر، بىراق ھېچقانداق ئىللىمايسىلەر؛ ئىش ھەققى ئالغۇچى بولسا، خۇددى ئىش ھەققىنى توشۇك ھەميانغا سالغانغا ئوخشاشتۇر. **7** ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قىلىۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! **8** تاغقا چىقىپ، ياغاچنى ئېلىپ كېلىڭلار، ئۆينى قۇرۇڭلار، شۇنداق قىلسا ئالار مەن ئۆنگۈدىن خۇرسەن بولىمەن، شان-شەرەپكە ئېرىشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **9** ـ سىلەر كۆپنى كۈتىۋاتىڭلار، مانا، ئېرىشكىنىڭلار ئاز بولدى؛ ئۇنى ۋېگە ئېيىقلىگىنىڭلاردا، مەن ئۇنى پۈڭلەپ يوقاتىم؛ بۇ نېمە ئۈچۈن؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ـ ـ چۈنكى مېنىڭ ۋېزىمنىڭ خارابە بولغىنىغا قارىماي، تۆز ۋېزىڭلارنى [سىلىشقا] يۈگۈرۈشۈپ يۈرۈۋاتىسىلەر. **10** شۇڭا ئۈستۈڭلاردا ئاسمانلار شەبنەمنى بەرمەيدۇ، زېمىنمۇ ھوسۇلىنى بەرمەيدۇ؛ **11** مەن زېمىنغا، تاغقا، زىرائەتلە رگە، يېڭى شارابلارغا، زەيتۇن مېيىغا، ئېرىقنىڭ ئۈندۈرمىلىرىگە، ئىنسانلارغا، مال-ۋارانلارغا ۋە قولالارىدىكى بارلىق ئەجرىلە رگە قۇرغاقچىلىقنى چاقىردىم. **12** شۇنىڭ بىلەن شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبباۋەل ھەم يەھوزاداكنىڭ ئوغلى باش كاھىن يەشۇئا ۋە خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىغا، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھاگاي پەيغەمبەرنى ئەۋەتىشى بىلەن، ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى؛ خەلق پەرۋەردىگار ئالدىدا قورقتى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسى ھاگاي پەرۋەردىگارنىڭ خەۋرىنى خەلققە يەتكۈزۈپ: ـ «مەن سىلەر بىلەن بللىدۇرمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ دېدى. **14** ۋە پەرۋەردىگار شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبباۋەلنىڭ روھىنى، شۇنداقلا يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئانىڭ روھىنى ھەم خەلق قالدىسىنىڭ ھەربىرىنىڭ روھىنى قوزغىدى؛ ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ۋېيگە كېلىپ ئىشلىدى. **15** بۇ دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ئىدى.

2 يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: **2** ـ «شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبباۋەلگە، يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا ھەمدە خەلقنىڭ قالدىسىغا سۆز قىلىپ ئېيتقىنىڭلار: ـ **3** «ئاراڭلاردىن ئەينى چاغدىكى شان-شەرەپتە بولغان بۇ ۋېنى كۆرگەنلەردىن كىم بار؟ سىلەر ھازىر ئۇنىڭغا قانداق قارايسىلەر؟ نەزىرىڭلاردا ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزىمەيدۇ، شۇنداقۇ؟» ـ دەپ سورىغىن. **4** ـ بىراق ھازىر، ئى زەرۇبباۋەل، جاسارەتلىك بول، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئا، جاسارەتلىك بول؛ زېمىنداكى بارلىق خەلق، جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلە ڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **5** ـ مىسىردىن چىققان ۋاقتىڭلاردا سىلە رگە ئەھدە قىلغان سۆزۈم ۋە مېنىڭ روھىم ئاراڭلاردا تۇرۇپ كەلدى؛ ھە رگىز قورقما ڭلار. **6** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ يەنە پەقەت ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن مەن ئاسمانلار، يەر يۈزى، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنى تەۋرىتىمەن؛ **7** مەن بارلىق ئەللەرنى تەۋرىتىمەن؛ نەتىجىدە ئەللەرنىڭ سەرخىل ئەتىۋار نەرسىلىرى ئېلىپ كېلىنىدۇ. مەن مۇشۇ ۋېنى شان-شەرەپكە تولدۇرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **8** ـ كۈمۈش مېنىڭكى، ئالتۇن مېنىڭكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **9** ـ بۇ ۋېنىڭ كېيىنكى شان-شەرىپى ئەسلىدىكىدىن زور بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە مەن مۇشۇ يەردە ئاراملىك-خاتىرجەملىكنى ئاتا قىلىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار». **10** دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **11** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كاھىنلارغا سۆز قىلىپ ئۆزلىرىدىن تەۋرات-قانۇنى توغرۇلۇق: ـ **12** «بىرسى تونىنىڭ ئېتىكىدە ([خۇداغا] ئاتالغان گۆش)نى كۆتۈرۈپ كېتىۋاتقىنىدا، تۇنىڭ ئېتىكى نانغا، ئۇماچقا، شارابقا، زەيتۇن مايغا ياكى ھەرقانداق ئاش-ئوزۇققا مۇنداقلا تېگىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ نەرسىلەر «[خۇداغا] ئاتالغان» بولامدۇ؟» ـ دەپ سورىغىن». كاھىنلار جاۋابەن: «ياق» ـ دېدى. **13** ۋە ھاگاي: «بىرسى جەسەتكە تېگىپ «ناپاك» بولغان بولسا، ئۇ بۇ ئاش-ئوزۇقنىڭ قايسىبىرىگە تە گسە، ئۇنداقتا ئاش-ئوزۇق ناپاك بولامدۇ؟» ـ دەپ سوريدى. كاھىنلار جاۋابەن: «ئۇ ناپاك بولىدۇ» ـ دېدى. **14** ئاندىن ھاگاي جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ«پەرۋەردىگار: «ئەمدى بۇ خەلق، بۇ «يات ئەل» مېنىڭ ئالدىمدىمۇ شۇنداقتۇر، ئۇلارنىڭ قوللىرىدا ئىشلەنگەنلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداقتۇر، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ شۇ يەردە ماڭا ھەربىر سۇنغانلىرىمۇ ناپاكتۇر» ـ دەيدۇ. **15** ـ ئەمدى ھازىر كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار ـ بۇگۈندىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ كۆرۈڭلار ـ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى تاش ئۆستىگە يەنە بىر تال تاش قويۇلغۇچە، **16** شۇنىڭدىن ئىلگىرىكى كۆزلەردە، بىرسى «يىگىرمە كۆزە»لىك بىر دۆۋە ئاشلىقنى ئالغىلى كەلگەندە، مانا پەقەت ئون كۆزىلا چىقتى؛ بىرسى شاراب كۆپىدىن ئەللىك كومزەك ئالغىلى كەلسە، مانا پەقەت يىگىرمە كومزەك چىقتى. **17** مەن قوللىرىڭلار بىلەن ئىشلىگەن بارلىق ئىشلىرىڭلاردا سىلەرنى جۈدۈن، ھال ۋە مۇلدۇر ئاپەتلىرى بىلەن ئۇرۇپ كەلدىم؛ بىراق سىلەر ينىمغا قايتمىدىڭلار. **18** ئەمدى ئوتۇنمەنكى، كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار ـ بۇ كۈن، يەنى توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈندىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ـ يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ قايتا قۇرۇلۇشىنى باشلىغان كۈندىن كېيىنكى ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار؛ **19** دانلار ئامبارغا يىغىلدىمۇ؟ ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر، ئانار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرى ھېچ مېۋە بەرمىدى. بىراق مەن بۇ كۈندىن باشلاپ سىلەرنى بەركەتلەيمەن». **20** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى شۇ ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ھاگىيا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ـ يەھۇداغا ۋالي بولغان زەرۇبباۋەلگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ ـ «مەن ئاسمانلارنى، زېمىننى تەۋرىتىشكە تەمىشلۇاتىمەن؛ **22** پادشاھلىقلارنىڭ تەختىنى ئۆرۈۋېتىمەن، ئەللەرنىڭ پادشاھلىقلىرىنىڭ كۈچىنى يوقىتىمەن؛ جەڭ ھارۇلىرى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلارنى ئۆرۈۋېتىمەن؛ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەر، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قېرىندىشىنىڭ قىلىچى بىلەن مولاق ئاتقۇزۇلىدۇ. **23** شۇ كۈندە ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ـ مەن سېنى، يەنى شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبباۋەلنى ئالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ئاندىن سېنى خۇددى مۇھۇرلۇك ئۈز ئۈكۈمدەك قىلىمەن؛ چۈنكى مەن سېنى تاللىۋالدىم، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار».

زه كەريا

1 دارئۇس پادشاهنىڭ ئىككىنچى يىلى سەككىزىنچى ئايدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىددونىڭ نەۋرىسى، بەرەكيانىڭ ئوغلى زە كەريا پەيغەمبەر ئارقىلىق مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ـ «پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. **3** شۇڭا سەن تۆۋەندىكىلەرنى ئېيتقىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: ـ «مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا قايتىپ كېلىمەن» دەيدۇ»، ـ دېگەن. **4** ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردەك بولماڭلار، چۈنكى ئىلگىركى پەيغەمبەرلەر تۆۋەندىكىلەرنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: ـ رەزىل يوللىرىڭلاردىن، رەزىل قىلمىشلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار، دېگەن»، ـ دەپ جاكارلىغان. براق تۆۋەنلار ماڭا قۇلاق سالمىغان، يۈسۈنمىغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** ـ سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھازىر قېنى؟ پەيغەمبەرلەر بولسا، مەڭگۈ ياشامدۇ؟ **6** لېكىن مېنىڭ پەيغەمبەرلەر ئۈچۈن سۆزلىرىم ۋە بەلگىلىمىلىرىم، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ يېشىغىمۇ چۈشكەن ئەمەسمىدى؟». شۇنىڭ بىلەن تۆۋەنلار يولدىن يېنىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار يوللىرىمىز ۋە قىلمىشلىرىمىز بويىچە بىزنى قانداق قىلمەن دېسە، شۇنداق قىلدى، ـ دېگەن. **7** دارئۇس پادشاهنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئون بىرىنچى ئاي، يەنى «شىبات ئېيى»نىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ كالامى ئىددونىڭ نەۋرىسى، بەرەكيانىڭ ئوغلى زە كەريا پەيغەمبەر ئارقىلىق كەلدى. ئۇ مۇنداق بېشارەتنى كۆردى: ـ **8** مەن كېچىدە [ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى] كۆردۈم؛ مانا، تورۇق ئاتقا مىنگەن بىر ئادەمنى كۆردۈم؛ ئۇ چوڭقۇر ئېڭىنالىقتىكى خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇراتتى؛ ئۇنىڭ كەينىدە تورۇق، ئالا-تاغىل ۋە ئاق ئاتلار بار ئىدى. **9** مەن ئۇنىڭدىن: «ئەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتە ماڭا: «مەن ساڭا بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىمەن» ـ دېدى. **10** خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇرغان زات جاۋابەن: «بۇلار يەرۋەردىگارنىڭ يەر يۈزىنى ۋەيان-ۋەيان كېزىشكە ئەۋەتكەنلىرى» ـ دېدى. **11** بۇ ئاتلار خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە جاۋاب قىلىپ: «بىز يەر يۈزىدە ۋەيان-ۋەيان كېزىپ كەلدۇق، مانا، پۈتكۈل يەر يۈزى تىنچ، ئارام‌لىقتا تۇرۇۋاتىدۇ» ـ دېدى. **12** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى جاۋابەن: «ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، قاچانغىچە سەن بۇ يەتمىش يىلدىن بېرى ئاچچىقلىنىپ كېلىۋاتقان يېرۇسالىم ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە رەھىم قىلمايسەن؟» ـ دېدى. **13** پەرۋەردىگار مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتىگە يېقىملىق سۆزلەر، تەسەللى بە رگۈچى سۆزلەر بىلەن جاۋاب بەردى. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن مۇنداق جاكارلىغىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: «يېرۇسالىم ۋە زىئونغا بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىمدىن يۈرىكىم لاۋۇلداپ كۆيىدۇ! **15** شۇنىڭ بىلەن مەن ئەركىن-ئازادلىكتە ياشاۋاتقان ئەللىنى ئەۋەتكەن ئەۋەتىلىنمەن؛ چۈنكى مەن [خەلقىمگە] سەللا غەزەپلىنىپ قويۇدىم، ئۇلار ھەددىدىن ئېشىپ [خەلقىمگە] زور ئازار قىلدى»، دەيدۇ. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يېرۇسالېمغا رەھىم-شەپقەتلەر بىلەن قايتىپ كەلدىم، مېنىڭ ۋەيۋەم ئۇنىڭ ئىچىدە قۇرۇلىدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ «ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە «ئۆلچەم تانىسى» يەنە تارتىلىدۇ». **17** ـ يەنە مۇنداق جاكارلىغىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مېنىڭ شەھەرلىرىم يەنە ئاۋاتلىشىدۇ، پەرۋەردىگار يەنە زىئونغا تەسەللى بېرىدۇ ۋە يېرۇسالېمنى يەنە تاللىيالىدۇ». **18** ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈردۈم، مانا تۆت مۇڭگۈزنى كۆردۈم. **19** مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتىدىن: «بۇلار نېمە؟» دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «بۇ يەھۇدا، ئىسرائىل ۋە يېرۇسالېمنى تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەردۇر» ـ دېدى. **20** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا تۆت ھۈنەرۋەنىنى كۆرسەتتى. **21** مەن: «بۇ [ھۈنەرۋەنلەر] نېمە ئىش قىلغىلى كەلدى؟» دەپ سوردىم. ئۇ: «مانا بۇلار بولسا يەھۇدادىكىلەرنى ھېچكىم قەددىنى رۇسلىيالمىغۇدەك دەرىجىدە تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەر؛ براق بۇ [ھۈنەرۋەنلەر مۇڭگۈزلەرنى] دەككە-دۇككىگە چۈشۈرگىلى، يەنى ئەللەرنىڭ يەھۇدانىڭ زېمىنىنى تارقىتىۋېتىش ئۈچۈن كۆتۈرۈگەن مۇڭگۈزلىرىنى يە رگە تاشلىۋەتكىلى كەلدى!» ـ دېدى.

2 ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا قولىدا ئۆلچەم تانىسىنى ئۇتقان بىر ئادەمنى كۆردۈم **2** ۋە ئۇنىڭدىن: «نە گە بارسەن؟» دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «مەن يېرۇسالېمنى ئۆلچىگىلى، ئۇنىڭ كە كىلىكى ۋە ئۇزۇنلۇقىنى [ئۆلچەپ] بىلگىلى بارىمەن» ـ دېدى. **3** مانا، مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتە چىقتى؛ يەنە بىر پەرىشتە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقتى **4** ۋە ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ يۈگۈر، بۇ ياش يىگىتكە سۆز قىل، ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ «يېرۇسالېم ئۇزىدە تۇرۇۋاتقان ئادەملەرنىڭ ۋە ماللارنىڭ كۆپلۈكىدىن سېپىلسىز شەھەرلەردەك بولىدۇ. **5** ـ ۋە مەن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئېتراپىغا ئوت-يالقۇن سېپىلى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى شان-شەرىپى بولىمەن. **6** ـ ھوي! ھوي! شىمالىي زېمىندىن قېچىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سىلەرنى ئاسماندىكى ئۇت تەرەپتىن چىققان شامالدەك تارقىتىۋەتكەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». **7** «ـ ھەي! ئى بابىل قىزى بىلەن ئۇرغۇچىق زىئون، قاچقىن! **8** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇز شان-شەرىپىنى دەپ ئۇ مېنى سىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغان ئەللە رگە ئەۋەتتى؛ چۈنكى كىم سىلە رگە چېقىلسا، شۇ ئۇزىنىڭ كۆز قارىچوقىغا چېقىلغان بولىدۇ. **9** چۈنكى مانا، مەن ئۇز قولۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سىلكىيىمەن، ئۇلار ئۇزلىرىگە قۇل قىلىنغۇچىلارغا ئولجا بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **10** ناخشىلارنى يا كۆتىپ شادلان، ئى زىئون قىزى؛ چۈنكى مانا، كېلىۋاتىمەن، ئاراڭدا ماكانلىشىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار، **11** ـ ۋە شۇ كۈنىدە كۆپ ئەللەر پەرۋەردىگارغا باغلىنىدۇ، ماڭا بىر خەلق بولىدۇ؛ ئاراڭدا ماكانلىشىمەن ۋە سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ **12** شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار يەھۇدانى ئۇزىنىڭ «مۇقەددەس زېمىنى»دا ئېىسۇسنى بولۇشقا مىراس قىلىدۇ ۋە يەنە يېرۇسالېمنى تاللىۋالىدۇ. **13** بارلىق ئەت ئىگىلىرى پەرۋەردىگار ئالدىدا سۈكۈت قىلسۇن! چۈنكى ئۇ ئۇزىنىڭ مۇقەددەس ماكانىدىن قوزغالدى!»

3 ئاندىن ئۇ ماڭا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان باش كاھىن يەشۇئانى، شۇنىڭدەك يەشۇئانىڭ ئۆڭ تەرىپىدە ئۇنىڭ بىلەن دۇشمەنلىشىشكە تۇرغان شەيتانىنى كۆرسەتتى. **2** پەرۋەردىگار شەيتانغا: «پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلىسۇن، ئى شەيتان! ھەرھەق، يېرۇسالېمنى تاللىۋالغان پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلىسۇن! بۇ [كىشى] ئوتتىن تارتىۋېلىنغان بىر چۆچۈلا ئوتۇن ئەمەسمۇ؟» ـ دېدى. **3** يەشۇئا بولسا پاسكىنا كىيىملەرنى كىيگەن ھالدا پەرىشتىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **4** ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلارغا: «بۇ پاسكىنا كىيىمنى ئۇنىڭدىن سالدۇرۇۋېتىڭلار» ـ دېدى ۋە ئۇنىڭغا: «قارا، مەن قەبىھلىكىڭنى سەندىن ئېلىپ كەتتىم، ساڭا ھېيتلىق كىيم كىيگۈزدۈم» ـ دېدى. **5** مەن: «ئۇلار بېشىغا پاكىز بىر سەللىنى ئورىسۇن!» ـ دېدىم. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاكىز بىر سەللىنى ئۇنىڭ بېشىغا ئوراپ، ئۇنىڭغا كىيىم كىيدۈردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بىر ياندا تۇراتتى. **6** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەشۇئاغا مۇنداق جېكلىدى: ـ **7** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئە گەر يوللىرىمدا ماڭسالىڭ، تاپىلىغىنىمنى چىڭ تۇتساڭ، مېنىڭ ۋەيزىمنى باشقۇرسەن، ھويلىلىرىمغا قارايدىغان بولسەن؛ ساڭا يېنىمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ تارىسدا تۇرۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. **8** ـ ئى باش كاھىن يەشۇئا، سەن ۋە سېنىڭ ئالدىڭدا ئولتۇرغان ھەمراھلىرىڭ ئاڭلاڭلار (چۈنكى ئۇلار بېشارەتلىك ئادەملەر): ـ مانا، مەن «شاخ» دەپ ئاتالغان قۇلۇمنى مەيدانغا چىقىرىمەن. **9** مانا، مەن يەشۇئانىڭ ئالدىغا قويغان تاشقا قارا! ـ بۇ بىر تاشنىڭ ئۈستىدە يەتتە كۆز بار؛ مانا، مەن ئۇنىڭ نەقىشلىرىنى ئۇزۇم ۋەيتەمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە مەن بۇ زېمىننىڭ قەبىھلىكىنى بىر كۈن ئىچىدىلا ئېلىپ تاشلايىمەن. **10** شۇ كۈنى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ھەربىرىڭلار ئۇز يېقىنىڭلارنى ئۇزۇم تېلى ۋە ئەنجۈر دەرىخى ئاستىغا ئولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىسىلەر».

4 ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشۈاتقان پەرىشتە قايتىپ كېلىپ مېنى ۋېغىتىۋەتتى. مەن خۇددى ۋېقۇسىدىن ۋېغىتۋېتىلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالدىم، **2** ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «مانا، مەن پۈتۈنلەي ئالتۇندىن ياسالغان بىر چىراغدانىنى كۆردۈم، ئۇنىڭ ئۈستى تەرىپىدە بىر قاچا، يەتتە چىرىغى ۋە يەتتە چىراغقا تۇتىشىدىغان يەتتە نەيچە بار ئىكەن، **3** ئۇنىڭ يېنىدا ئىككى زەيتۇن دەرىخى بار، بىرسى ئوڭ تەرىپتە، بىرسى سول تەرىپتە»، دېدىم. **4** ئاندىن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشۈاتقان پەرىشتىدىن: «ئى تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. **5** مەن بىلەن سۆزلىشۈاتقان پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» ـ دېدى. مەن: «ياق، تەقسىر» ـ دېدىم. **6** ئاندىن ئۇ ماڭا جاۋابەن مۇنداق دېدى: «مانا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ زەرۇبابابەلگە قىلغان سۆزى: «ئىش كۈچ-قۇدرەت بىلەن ئەمەس، ئىقتىدار بىلەن ئەمەس، بەلكى مېنىڭ روھىم ئارقىلىق پۈتىدۇ!ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **7** ـ ئى ۋېزۈك تاغ، سەن زادى كىم؟ زەرۇبابابەل ئالدىدا سەن تۈزلەڭلىك بولىسەن، ئۇ [ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئۈستىگە جېپسما تاشنى قويىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: «ئىلتىپاتلىق بولسۇن! ئىلتىپات ئۇنىڭغا!» دېگەن توۋلاشلار ياڭراپ ئاڭلىنىدۇ». **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** «زەرۇبابابەلنىڭ قولى مۇشۇ ۋېنىڭ ئۇلىنى سالدى ۋە ئۇنىڭ قوللىرى ئۇنى پۈتتۈردىۋ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **10** كىم ئەمدى مۇشۇ «كىچىك ئىشلار بولغان كۈن»نى كۆز زۆگە ئىلىمسۇن؟ چۈنكى بۇلار شادلىنىدۇ، ـ بەرھەق، بۇ «يەتتە» شادلىنىدۇ، ـ زەرۇبابابەلنىڭ قولى تۈتقان تىك تۈۋلىمە تېشىنى كۆز رگەندە شادلىنىدۇ، بۇ «[يەتتە]» بولسا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە سەپسېلىپ قاراۋاتقان كۆزلىرىدۇر». **11** مەن جاۋابەن پەرىشتىدىن: «چىراغدانىنىڭ ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغان ئىككى زەيتۇن دەرىخى نېمە؟» دەپ سوردىم، **12** ۋە ئىككىنچى قېتىم سوئالنى قويۇپ ئۇنىڭدىن: «ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئىككى ئالتۇن نەيچە ئارقىلىق تۆزلىكىدىن «ئالتۇن» قويۇۋاتقان شۇ ئىككى زەيتۇن شېخى نېمە؟» دەپ سوردىم. **13** ئۇ مەندىن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» دەپ سوردى. مەن: «ياق، تەقسىر» ـ دېدىم. **14** ئۇ ماڭا: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان «زەيتۇن مېيىدا مەسىھ قىلىنغان» ئىككى ئوغۇل بالىدۇر» ـ دېدى.

5 ئاندىن مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم. **2** ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم، ئۇزۇنلۇقى يېگىرمە گەز، كەڭلىكى ئون گەز ئىكەن» ـ دېدىم. **3** ئۇ ماڭا: «بۇ بولسا پۈتۈن زېمىن ئۈستىگە چېقىرىلغان لەنەتتۇر؛ چۈنكى ھەربىر ئوغرىلىق قىلغۇچى بۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى بويىچە ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ، ۋە قەسەم ئېچىۋېچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى بويىچە ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ». **4** ـ «مەن بۇ [يازمىنى] چېقىرىمەن» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، «ۋە ئۇ ئوغرىنىڭ ۋېگىگە ھەممىدە نامىم بىلەن يالغاندىن قەسەم ئېچىۋېچىنىڭ ۋېگىگە كىرىدۇ ۋە شۇ ۋېيدە قوتۇپ ئۇنى ياغاچ-تاشلىرى بىلەن قوشۇپلا يەۋېتىدۇ». **5** ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشۈاتقان پەرىشتە چىقىپ ماڭا: «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرگىن، نېمىنىڭ چىقىۋاتقىنىنى كۆرۈپ باق» ـ دېدى. **6** مەن: «ئۇ نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «بۇ چىقىۋاتقان «ئەفاھ» سېۋېتىدۇر»، ۋە: «بۇ بولسا [شۇ رەزىللەرنىڭ] پۈتۈن زېمىندىكى قىياپىتىدۇر» ـ دېدى. **7** ئەفاھ سېۋېتىنىڭ ئاغزىدىن دۈملاق بىر قوغۇشۇن كۆتۈرۈلدى، مانا، ئەفاھ سېۋېتى ئېچىدە بىر ئايال ئولتۇراتتى. **8** ئۇ: «بۇ بولسا، رەزىللىك»تۇر» ـ دەپ، ئۇنى ئەفاھ سېۋېتى ئېچىگە قايتۇرۇپ تاشلاپ، ئەفاھنىڭ ئاغزىغا ئېغىر قوغۇشۇننى تاشلاپ قويدى. **9** بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا ئىككى ئايالنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم، شامال ئۇلارنىڭ قاناتلىرىنى يەلپۈتۈپ تۇراتتى (ئۇلارنىڭ لەيلە كىنىگىدەك قاناتلىرى بار ئىدى)؛ ئۇلار ئەفاھنى ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئوتتۇرىسىغا كۆتۈردى. **10** مەن بىلەن سۆزلىشۈاتقان پەرىشتىدىن: «ئۇلار ئەفاھنى نە گە كۆتۈرۈپ ماڭىدۇ؟» ـ دەپ سوردىم. **11** ئۇ ماڭا: ئۇلار ئەفاھ ئۈچۈن «شىنار زېمىنى»دا بىر ئۆي سېلىشقا كەتتى؛ ئۆي بەرپا قىلىنغاندىن كېيىن، ئەفاھ سېۋېتى شۇ يەردە ئۆز ئورالغۇسغا قويۇلدۇ» ـ دەپ جاۋاب بەردى.

6 ئاندىن مانا، مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، ئىككى تاغ ئوتتۇرىسىدىن تۆت جەڭ ھارۋىسىنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم. تاغلار بولسا مىس تاغلار ئىدى. **2** بىرىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى قىزىل ئاتلار ئىدى، ئىككىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى قارا ئاتلار ئىدى؛ **3** ئۈچىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى ئاق ئاتلار، تۆتىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى كۆزلۈك چىپار ئاتلار ئىدى. **4** مەن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشۈاتقان پەرىشتىدىن: «تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. **5** پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ھۇزۇرىدىن چىققان ئاسمانلارنىڭ تۆت روھى. **6** قارا ئاتلار قېتىلغان ھارۋا شىمالىي زېمىنلار تەرەپكە كىرىدۇ؛ ئاقلار تۇلارنىڭ كەيىندىن ماڭىدۇ؛ چىپارلار بولسا جەنۇبىي زېمىنلار تەرەپكە ماڭىدۇ. **7** ئاندىن مۇشۇ كۆزلۈك ئاتلار چىقىپ يەر يۈزىدە ۋېياق-ۋېياق كېزىشكە ئالدىرايدۇ» ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا: «مېڭىڭلار، يەر يۈزىدە ۋېياق-ۋېياق مېڭىڭلار» ـ دېدى؛ ئۇلار يەر يۈزىدە ۋېياق-ۋېياق ماڭدى. **8** ۋە ئۇ ماڭا ئۇنلۇك ئاۋازدا: «قارا، شىمالىي يەر-زېمىنلار تەرەپكە ماڭغانلار مېنىڭ روھىمدىكى ئاچچىقنى شىمالىي زېمىن تەرەپتە بېسىقتۇردى» ـ دېدى. **9** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **10** سۈرگۈن بولۇپ كەلگەنلەردىن، يەنى ھەلداي، توبىيا ۋە يەدايادىن سوۋغاتلارنى قوبۇل قىلغىن؛ شۇ كۈنى تۇلار بابىلدىن كېلىپ چۈشكەن ۋېگە، يەنى زەفانىيانىڭ ئوغلى يوسىيانىڭ ۋېگە كىرگىن؛ **11** شۇنداق، كۈمۈش ۋە ئالتۇننى قوبۇل قىلغىن، بۇلاردىن چەمبەرسىمان بىر تاجنى توقۇپ ۋە تاجنى يەھوزاداكنىڭ ئوغلى باش كاھىن يەشۇئانىڭ بېشىغا كىيگۈزگىن؛ **12** ۋە يەشۇئاغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: قارا كۈلار، «شاخ» دەپ ئاتالغان ئىنسان! ئۇ ئۆز تۇۋىدىن ئورندا شاخلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرىدۇ» ـ دېگىن. **13** «بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرغۇچى دەل شۇ بولىدۇ، ئۇ شۇ شاھانە شان-شەرەپنى زېمىمىسگە ئېلىپ، ئۆز تەختىگە ئولتۇرۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ، ئۇ تەختىگە ئولتۇرىدىغان كاھىن بولىدۇ، خاتىرجەملىك-ئارامىلىقنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەمكارلىق ئۇلار ئىككىسى ئارىسىدا بولىدۇ. **14** مۇشۇ چەمبەرسىمان تاج پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا خەلەم، توبىيا، يەدايالارغا ۋە زەفانىيانىڭ ئوغلىنىڭ مېھرىبانلىقىغا بىر ئەسلەتمە ئۇچۇن قويۇلىدۇ. **15** ۋە يىراقتا تۇرۇۋاتقانلار كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرۇش خىزمىتىدە بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر، ئە گەر پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىسا گلار بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ».

7 دارىئۇس پادىشاھنىڭ تۆتىنچى يىلى توققۇزىنچى ئاي، يەنى «خىسلەۋ»نىڭ تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زە كەرياغا كەلدى. **2** شۇ چاغدا بەيت-ئەل شەھىرىدىكىلەر شېرەزەر ۋە رە گەم-مەلە كەلرنى پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات سوراشقا ئەۋەتكەنىدى. **3** بەيت-ئەلدىكىلەر: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيىدىكى كاھىنلاردىن، شۇنىڭدەك پەيغەمبەرلەردىن: «ھەربىرىمىز كۆپ يىللاردىن بېرى قىلغىنىمىزدەك، بەشىنچى ئايدا ھەربىرىمىز يەنىلا ئۆزىمىزنى باشقىلاردىن ئايرىپ، يىغا-زارغا ئولتۇرۇشىمىز كېرەك كۈمۈ؟» ـ دەپ سورا گلار» دەپ تاپىلىغانىدى. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **5** «زېمىندىكى بارلىق تۇرۇۋاتقان خەلققە ھەم كاھىنلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق سورىغىن: ـ «سىلەر مۇشۇ يەتمىش يىلدىن بېرى بەشىنچى ئاي ۋە يەتتىنچى ئايلاردا روزا تۇتۇپ يىغا-زار قىلغىنىگلاردا، سىلەر ماڭا، ھەقىقەتەن ماڭا روزا تۇتىتۇڭلارمۇ؟ **6** يېگىنىگلار، ئىچكىنىگلار، بۇ پەقەت ئۆز ۋۇگلار ئۈچۈنلا يەپ-ئىچكىنىگلاردىن ئىبارەت بولدى ئەمەسمۇ؟ **7** بۇلار پېرۇسالىم ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى ئاھاللىك بولغان، تازا ئاۋاتلاشقان چاغلاردا، جەنۇبىي يەھۇدا ۋە تۆۋەن تۈزلەڭلىك ئاھاللىك بولغان چاغلاردا، پەرۋەردىگار بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق

جاكارلىغان سۆزلەر ئەمەسمۇ؟ 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زەكەريانىغا كېلىپ مۇنداق
دېيىلدى: ـ 9 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ
«ھەققىي ئادالەتنى يۈرگۈزۈڭلار، بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت ۋە رەھىم-شەپقەت
كۆرسىتىڭلار، 10 تۇل خوتۇن ۋە يېتىم-يېسىرلارنى، يات ئادەملەر ۋە نامراتلارنى
بوزەك قىلماڭلار، ھېچكىم تۆز قېرىندىشىغا يامانلىق ئويلىمىسۇن. 11 بىراق [ئاتا-
بوۋىلىرىڭلار] ئاڭلاشنى رەت قىلغان، تۇلار جاھىللىق بىلەن يۈينىنى تولىغاپ، ئاڭلىماسقا
قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلغان، 12 تۇلار تەۋرات قانۇنىنى ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تۆزۈ روھى بىلەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئەۋەتكەن سۆزلىرىنى
ئاڭلىماسلىق ئۈچۈن كۆزگىنى تاللاماستەك قاتتىق قىلغاندى؛ شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپ چۈشكەن؛ 13 شۇنداق
بولدىكى، مەن تۇلارنى چاقىرغاندا تۇلار ئاڭلاشنى رەت قىلغاندەك، تۇلار چاقىرغاندا مەنمۇ
ئاڭلاشنى رەت قىلدىم» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار،
14 ـ «ۋە مەن تۇلارنى تونۇمايدىغان بارلىق ئەللەر ئارىسىغا قارا قويۇن بىلەن
تارقىتىۋەتتىم؛ تۇلارنىڭ كېتىشى بىلەن زېمىن ۋەيران بولغان، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئوتكەنلەرمۇ،
قايتقانلارمۇ بولغان ئەمەس؛ چۈنكى تۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ئىللىق زېمىن ۋەيرانە قىلىنغان».

8 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ
مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: «مېنىڭ زىئونغا ياغلىرىنى ئوتلۇق مۇھەببىتىم قاياپ تاشتى؛ مېنىڭ ئۇنىڭغا ياغلىرىنى
ئوتلۇق مۇھەببىتىم ۋېيىلدىن [ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىگە] غەزىپىم قاياپ تاشتى. 3 پەرۋەردىگار
مۇنداق دەيدۇ: «مەن زىئونغا قايتىپ كەلدىم، يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماكانلىشىمەن؛
يېرۇسالېم «ھەققەت شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۋەردىگارنىڭ تېغى «مۇقەددەس تاغ» دەپ ئاتىلىدۇ. 4 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قېرى بوۋاي-مومايلار يەنە يېرۇسالېمنىڭ
كوچىلىرىدا ئولتۇرىدىغان بولىدۇ، كۆنلىرى تۆزۈن بولۇپ، ھەربىرى ھاسىسىنى قولىدا تۇتۇپ
ئولتۇرىدۇ؛ 5 شەھەرنىڭ كوچىلىرى ئوينىۋاتقان ئوغۇل-قىز بالىلار بىلەن لىق تولىدۇ. 6
ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ ئىش شۇ
كۈنلەردە بۇ خەلقىنىڭ قالدىسىنىڭ كۆزىگە ئاجايىب كارامەت كۆرۈندىغىنى بىلەن، تۇ
مېنىڭ كۆزۈمگە كارامەت كۆرۈنەمدۇ؟» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۋەردىگار. 7 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ـ «مانا، مەن تۇز خەلقىمنى شەرقىي زېمىنلاردىن، غەربىي زېمىنلاردىن قۇتقۇزىمەن؛
8 مەن تۇلارنى ئېلىپ كېلىمەن، تۇلار يېرۇسالېمدا ماكانلىشىدۇ؛ تۇلار مېنىڭ خەلقىم،
مەن ھەققەت ۋە ھەققانىيلىقتا تۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن». 9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ تۈلى سېلىنغان كۈندە ھازىر بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ
ئاغزىدىن مۇشۇ كۈنلەردە بايان قىلىنۇاتقان مۇنۇ سۆزلەرنى ئىشىتىۋاتسىلەر، مۇقەددەس
ئىبادەتخانىنىڭ قۇرۇلۇشىغا قۇراۋىلار كۆچلۈك قىلىنسۇن! 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن
ئىلگىرى ئىنسان ئۈچۈن ئىش ھەققى يوق، ئات-تۇلاغ ئۈچۈنمۇ ئىش ھەققى يوق ئىدى؛
جەبىر-زۇلۇم ۋېيىلدىن چىققۇچىغا ياكى كىرگۈچىگە ئۈچۈن ئامان-ئېسەنلىك يوق ئىدى؛
چۈنكى مەن ھەربىر ئادەمنى ئۆز يېقىنىغا دۈشمەنلەشتۈردۈم؛ 11 بىراق مەن بۇ خەلقىنىڭ
قالدىسىغا بۇرۇنقى كۈنلەردىكىدەك بولمايمەن، دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۋەردىگار؛ 12 چۈنكى ئۇرۇق ھوسۇلۇق بولىدۇ، ئۈزۈم تېلى مېۋىلەيدۇ، ئېراق
ئۆندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ، ئاسمانلار شەبنەملىرىنى بېرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ خەلقىنىڭ
قالدىسىغا مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىگە قىلىدۇرىمەن. 13 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئېكى،
سىلەر ئەللەر ئارىسىدا لەنەت بولۇپ قالغىنىڭلارنىڭ ئەكسىچە، ئى يەھۇدا جەمەتى
ۋە ئىسرائىل جەمەتى، مەن سىلەرنى قۇتقۇزىمەن، سىلەر [ئۇلارغا] بەخت-بەركەت
بولىسىلەر، قورقماڭلار، قوللىرىڭلار كۆچلۈك قىلىنسۇن! 14 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنىڭ
غەزىپىمنى قوزغىغاندا مېنىڭ سىلە رگە ياماناتلىق يەتكۈزۈش نىيىدا بولغىنىم ۋە شۇ [جازا]
بولدىق يانمىغىنىمدەك ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ 15
مەن ھازىر، مۇشۇ كۈنلەردە يەنە يېرۇسالېم ۋە يەھۇدا جەمەتىگە ياخشىلىق يەتكۈزۈش نىيىدا
بولدۇم؛ قورقماڭلار. 16 مۇشۇ ئىشلارغا ئەمەل قىلىڭلار: ـ ھەربىرىڭلار تۆز يېقىنىڭلارغا
ھەققەتنى سۆزلەڭلار؛ دەرۋازىلىرىڭلاردا ھەققەتكە، ئامان-تىنچلىققا ئېغىزغا ھۆكۈملەرنى
يۈرگۈزۈڭلار؛ 17 ھېچكىم كۆڭلىدە تۆز يېقىنىغا يامانلىق ئويلىمىسۇن؛ ھېچقانداق يالغان
قەسەمگە شېرىك بولماڭلار؛ چۈنكى مەن دەل بۇلارنىڭ ھەممىسگە نەپرەتلىنىمەن، دەيدۇ
پەرۋەردىگار. 18 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى
ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 19 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار
مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۆتىنچى ئايدىكى روزا، بەشىنچى ئايدىكى روزا، يە تتىنچى ئايدىكى
روزا ۋە ئوننىنچى ئايدىكى روزا يەھۇدا جەمەتىگە خۇشاللىق ۋە شاد-خۇرامىلىق، بەختلىك
ئىبادەت سورۇنلىرى بولىدۇ؛ شۇڭا ھەققەتە ۋە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى سۆيۈڭلار.
20 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «نۇرغۇن
قوۋملار ۋە كۆپ شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى يەنە مۇشۇ يەرگە كېلىدۇ؛ 21 بىر شەھەردە
ئۇرۇۋاتقانلار باشقا بىر شەھەر گە بېرىپ تۇلارغا: «پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە،
ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە تېز بارايلى؛ مەنمۇ
بارىمەن!» ـ دەيدىغان بولىدۇ. 22 كۆپ قوۋملار ۋە كۈچلۈك ئەللەر پەرۋەردىگاردىن
ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە
يېرۇسالېمغا كېلىدۇ. 23 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ـ «شۇ كۈنلەردە ھەرخىل تىلدا سۆزلەيدىغان ئەللەردىن ئون نەپەر ئادەم چىقىپ
يەھۇدىي بىر ئادەمنىڭ تونىنىڭ ئېتىكىنى ئۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭغا: «بىز سەن بىلەن بارايلى؛ چۈنكى
خۇدانىڭ سەن بىلەن بىللىدۇر، دەپ ئاڭلىدۇق» ـ دەيدۇ.

9 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن يۈكلەنگەن بېشارەت ـ خادراك زېمىنى ۋە دەمەشق
ئۈستىگە قونىدۇ (چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرى ئادەملەر ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىرى
ئۈستىدىدۇر)؛ 2 ئۇ بۇلارغا چېگىداش بولغان خاماتقا، تۇر ۋە زىدون ئۈستىگىمۇ
قونىدۇ. تۇر تولىمۇ «دانا» بولغاچقا، 3 ئۆزى ئۈچۈن قورغان قۇرغان، كۈمۈشنى تۆپىدەك،
ساپ ئالتۇننى كوچىلاردىكى پاتقاقتەك ئۇۋۇلىۋېپ قويغان. 4 مانا، رەب ئۇنى مال-
دۇنياسىدىن ئىلىۋېتىدۇ، ئۇنىڭ كۈچىنى دېڭىزدا يوق قىلىدۇ؛ ئۇ ئوت تەرىپىدىن يەپ
كېتىلىدۇ. 5 ئاشكىلون بۇنى كۆرۈپ قورقىدۇ؛ گازامۇ كۆرۈپ ئازابلىنىپ تولغىنىپ
كېتىدۇ؛ ئەكرونمۇ شۇنداق، چۈنكى ئۇنىڭ ئارزۇ-ئۈمىدى تورۇپ كېتىدۇ؛ پادىشاھ
گازادىن يوقاپ كېتىدۇ، ئاشكىلون ئادەمزاتسىز قالىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن ئاشدودتا ھارامدىن
بولغان بىرسى ئولتۇرىدۇ؛ مەن فىلىستىيەلىرنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخرىنى يوقىتىمەن. 7 مەن
ئاغزىدىن قانلارنى، ئۇنىڭ ھارام يېگەن يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى چىشلىرى ئارىسىدىن ئېلىپ
كېتىمەن؛ ئاندىن قېلىپ قالغانلار بولسا، ئۇلار خۇدايىمىزغا تەۋە بولۇپ، يەھۇدادا يولباشچى
بولىدۇ؛ ئەكرونىڭ ئۇرنى يەبۇس قەبىلىسىدىكىلە رگە ئوخشاش بولىدۇ. 8 مەن قوشۇن
ئېچىلىدىن، يەنى ئوتۇپ كەتكۈچى ۋە قايتىپ كەلگۈچى ئېچىلىدىن ئۆز ئۆيۈم ئەتراپىدا
چىدىرىمنى تىكتۇرىمەن؛ ئەرگۈچى قايتىدىن ئۇنىڭدىن ئوتىمەيدۇ؛ چۈنكى ئۆز كۆزۈمۈم بىلەن
كۆزىتىمەن. 9 زور شادلان، ئى زىئون قىزى! تەنتەنىلىك ندا قىل، ئى يېرۇسالېم قىزى!
قارا ئاڭلار، پادىشاھىڭ يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ئۇ ھەققانىي ۋە نىجاتلىق بولىدۇ؛ كەمتەر-مۇمىن
بولۇپ، مادا ئېشىگە ئەكە، يەنى ئېشەك تەخىنىگە مىنىپ كېلىدۇ؛ 10 شۇنىڭ بىلەن مەن
جەڭ ھارۋىلىرىنى ئەفرائىمدىن، ئاتلارنى يېرۇسالېمدىن مەھرۇم قىلىۋېتىمەن؛ جەڭ ئۇقىياسىمۇ
ئېلىپ تاشلىنىدۇ. ئۇ بولسا ئەللە رگە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى جاكارلاپ يەتكۈزىدۇ؛ ئۇنىڭ
ھۆكۈمرانلىقى دېڭىزدىن دېڭىزغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە
بولىدۇ. 11 ئەمدى سېنى بولسا، ساڭا چۈشۈرۈلگەن ئەھدە قېنى تۆپەيلىدىن، مەن
تارا ئۇدىكى مەھبۇسلارنى سۇسىز ئورە كتىن ئازادلىققا چىقىرىمەن. 12 مۇستەھكەم جايىغا

قايتىپ كېلىڭلار، ئى ئارزۇ-ئۈمىدىنىڭ مەھبۇسلىرى! بۇگۈن مەن جاكارلاپ ئېيتىمەنكى، تارتقان جازالىرىڭىنى ئە كىسىنى ئىككى ھەسسىلەپ ساڭا قايتۇرىمەن. **13** چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن يەھۇدانى ئوقيادەك ئېگىلدۇردۇم، ئەفرائىمنى ئوق قىلىپ ئوقياغا سالدىم؛ مەن ئوغۇل بالىلىرىڭنى ئورنىدىن تۇرغۇزىمەن، ئى زىئون ـ ئۆلار سېنىڭ ئوغۇل بالىلىرىڭغا قارشى جەڭ قىلدۇ، ئى گېرىتسىيە! ئى زىئون، مەن سېنى پالۋانىنىڭ قولىدىكى قىلىچتەك قىلىمەن. **14** پەرۋەردىگار ئۆلارنىڭ ئۈستىدە كۆرۈنىدۇ، ئۇنىڭ ئوقى چاقماقتەك ئېتىلىپ ئۆچىدۇ. رەب پەرۋەردىگار كانايى چالىدۇ، ئۇ جەڭىتىكى دەھشەتلىك قارا قۇيۇنلارنى بىللە ئېلىپ يۈرۈش قىلىدۇ. **15** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆلار ئۈچۈن مۇداپىئە بولىدۇ؛ ئۆلار ساڭا تاشلىرىنى كۆكۈم قىلىپ، دەسسەپ چەيلەيدۇ؛ ئۆلار ئىچىۋېلىپ، شاراب كەيىنى سۈ رگەنلەردەك قىيقاس-سۈرەن كۆتۈرىدۇ؛ ئۆلار [قانغا] مىلەنگەن قۇربانگاھنىڭ بۇرچە كاىرىدەك، [قانغا] تولدۇرۇلغان قاچىلاردەك بولىدۇ. **16** شۇ كۈنى پەرۋەردىگار بولغان ئۆلارنىڭ خۇداسى ئۆلارنى ئۆزۈم باققان پادام بولغان خەلقىم دەپ بىلىپ قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۆلار تاج گۆھەرلىرىدەك ئۇنىڭ زېمىنى ئۈستىدە كۆتۈرۈلىدۇ. **17** شۇنچە زوردۇر ئۇنىڭ مېھرىبانلىقى، شۇنچە قالتىستۇر ئۇنىڭ گۈزەللىكى! زىرائەتلەر يىگىتلەرنى، يېڭى شاراب قىزلارنى ياشنىتىدۇ!

10 پەرۋەردىگاردىن «كېينىكى يامغۇر» پەسلىدە يامغۇرنى تەلەپ قىلىڭلار، پەرۋەردىگار چاقماقلارنى چاقتۇرۇپ، ئۆلارغا مول يامغۇرلارنى، شۇنىڭدەك ھەر بىرىگە ئېتىزدا ئوت-چۆپلەرنى بېرىدۇ. **2** چۈنكى «تۇي بۇتلىرى» بەھنە گەپلەرنى چېيتقان، پالچىلار يالغان «ئالامەت»لەرنى كۆرگەن، ئۆتۈرۈقسىز چۈشلەرنى سۈزلىگەن؛ ئۆلار قۇرۇق تەسەللى بېرىدۇ. شۇڭا خەلق قوي پادىسىدەك تېنەپ كەتتى؛ ئۆلار پادىچىسى بولمىغاچقا، ئازار يېمە كتە. **3** مېنىڭ غەزىپىم پادىچىلارغا قوزغالدى، مەن مۇشۇ «تېكە» [يېتە كچىلەرنى] جازالايمەن؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پادىسىدىن، يەنى يەھۇدا جەمەەتىدىن خەۋەر ئېلىشقا كەلدى، ئۇ جەڭدە ئۆلارنى ئۆزىنىڭ ھەيۋەتلىك ئېتىشدەك قىلىدۇ. **4** ئۇنىڭدىن [يەنى يەھۇدادىن] «بۇرجەك تېشى»، ئۇنىڭدىن «قوزۇق»، ئۇنىڭدىن «جەڭ ئوقياسى»، ئۇنىڭدىن «ھەممىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى» چىقىدۇ. **5** شۇنىڭ بىلەن ئۆلار جەڭدە، [دۈشمەنلەرنى] كوچىلاردىكى پاتقاقنى دەسسىگەندەك چەيلەيدىغان پالۋانلاردەك بولىدۇ؛ ئۆلار جەڭ قىلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆلار بىلەن بىللىدۇر، ئۆلار ئاتلىق ئەسكەرلەرنىمۇ يە رگە قارىتىپ قويىدۇ. **6** مەن يەھۇدا جەمەەتىنى كۈچەيتىمەن، يۈسۇپنىڭ جەمەەتىنى قۇتقۇزىمەن؛ مەن ئۆلارنى قايتىدىن ئولتۇراقلىشىشقا قايتۇرىمەن، چۈنكى مەن ئۆلارغا رەھىم-شەپقەتنى كۆرسىتىمەن. ئۆلار مەن ھېچقاچان تاشلۇۋەتمىگەندەك بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۆلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمەن، مەن ئۆلارغا جاۋاب بېرىمەن. **7** ئەفرائىمدىكىلەر پالۋاندەك بولىدۇ، كۆڭۈللىرى شاراب كەيىنى سۈ رگەنلەردەك خۇشاللىنىدۇ؛ ئۆلارنىڭ بالىلىرى بۇنى كۆرۈپ خۇشاللىنىدۇ؛ ئۆلارنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگاردىن شادلىنىدۇ. **8** مەن ئۇشقىرتىپ، ئۆلارنى يىغىمەن؛ چۈنكى مەن ئۆلارنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىمەن، ئۆلار ئىلگىرى كۆپەيگەن كەتكەندەك كۆپەيىدۇ. **9** مەن ئۆلارنى ئەللەر ئارىسىدا ئۇرۇقتەك چاچىمەن؛ ئاندىن ئۆلار مېنى يىراق جايلاردا ئەسلەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۆلار بالىلىرى بىلەن ھايات قېلىپ، قايتىپ كېلىدۇ. **10** مەن ئۆلارنى قايتىدىن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كېلىمەن، ئاسۇريەدىنمۇ چىقىرىپ يىغىمەن؛ ئۆلارنى گىلېئاد ۋە لۇبان زېمىنىغا ئېلىپ كىرگۈزىمەن؛ يەر-زېمىن ئۆلارنى پاتقۇزالمايۋاتقاندۇ. **11** شۇنداق قىلىپ، ئۇ جەبىر-جاپا دېڭىزىدىن ئوتۇپ، دېڭىزدىكى دولقۇنلارنى ئۇرىدۇ؛ نىل دەرياسىنىڭ تەگلىرى قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئاسۇريەنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخىرى پەس قىلىنىدۇ، مىسىردىكى شاھانە ھاسىمۇ يوقىلىدۇ. **12** مەن ئۆلارنى پەرۋەردىگار ئارقىلىق كۈچەيتىمەن؛ ئۆلار ئۇنىڭ نامىدا ماڭىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

11 ئى لۇبان، ئوت سېنىڭ كېدىر دەرەخلىرىڭنى يەپ كېتىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلىرىڭنى ئاچ! **2** ۋاي ساڭلار، ئى قارىغايلار، چۈنكى كېدىر يىقىلدى، ئېسىل دەرەخلەر ۋەيران قىلىندى؛ ۋاي ساڭلار، ئى باشاندىكى دۇب دەرەخلىرى، چۈنكى باراقسان ئورمان يىقىتىلدى! **3** پادىچىلارنىڭ ۋايسىغان ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئۆلارنىڭ شەرىپى [بولغان چىمەن-يايلاق] ۋەيران قىلىندى، ئارسلانلارنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ يەخىرى بولغان [يۈك-باراقسانلىقى] ۋەيران قىلىندى. **4** يەۋەردىگار خۇدايىم مۇنداق دەيدۇ: ـ بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن پادىنى باققىن! **5** ئۆلارنى سېتىۋالغانلار ئۆلارنى بوغۇزلۇۋەتكەندە ھېچ گۇناھكار دەپ قارامايدۇ، ئۆلارنى سېتىۋەتكەنلەر: «يەۋەردىگارغا شۈكۈر! چۈنكى بېيىپ كەتتىم!» ـ دەيدۇ، ئۆلارنىڭ ئۆز پادىچىلىرى ئۆلارغا ئېچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ. **6** چۈنكى مەن زېمىندا ئۆزۈۋاتقانلارغا يەنە ئېچىمنى ھېچ ئاغرىتمايمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ۋە مانا، مەن ئادەملەرنى، ھەربىرىنى ئۆز يېقىنىنىڭ قولىغا ۋە ئۆز پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ مانا، يۇلار زېمىننى خاراب قىلىدۇ، مەن ئۆلارنى يۇلارنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزمايمەن. **7** شۇنىڭ مەن «بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن پادا»نى بېقىپ ئۆزىدۇم، بوۋىمۇ پادىنىڭ ئارىسىدىكى مىسكىن مۇمىنلەرنى باققىم. مەن ئۆزۈمگە ئىككى تاياقنى ئالدىم؛ بىرىنچىسىنى «شاپائەت»، ئىككىنچىسىنى «رىشتە» دەپ ئاتىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن مەن پادىنى باققىم. **8** شۇنىڭدەك مەن بىر ئاي ئىچىدە ئۈچ پادىچىنى ھالاك قىلدىم؛ مېنىڭ جېنىم بۇ [خەلقتىن] بىزار بولدى ۋە ئۆلارنىڭ جېنى مېنى ئۆچ كۆردى. **9** مەن: «مەن سىلەرنى باقمايمەن؛ ئۆلەي دەپ قالغانلىرى ئۆلۈپ كەتسۇن، ھالاك بولاي دەپ قالغانلىرى ھالاك بولسۇن، تىرىك قالغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرىنىڭ گۈشىنى يېسۇن» ـ دېدىم. **10** مەن «شاپائەت» دېگەن تايىقىمنى ئېلىپ سۈندۇرۇۋەتتىم، شۇنىڭدەك مېنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن بولغان ئەھدەمنى سۈندۇرۇۋەتتىم. **11** ئەھدە شۇ كۈنى بىكار قىلىۋېتىلدى، شۇڭا پادا ئارىسىدىكى ماڭا دىققەت قىلغان مىسكىن مۇمىنلەر بۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **12** ۋە مەن ئۆلارغا: «مۇۋاپىق كۆرسە گىلار، مېنىڭ ئىشى ھەققىمنى بېرىڭلار، بولمىسا بولدى قىلىڭلار» ـ دېدىم. شۇڭا ئۆلار مېنىڭ ئىشى ھەققىمگە ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى تارازىغا سالدى. **13** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا بۇ ئۆلار ماڭا بېكىتكەن قالتىس باھا! ئۇنى ساپالچىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ بەر!» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، ساپالچىنىڭ ئالدىغا چۆرىۋەتتىم. **14** ئاندىن مەن يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ قېرىنداشلىقىنى ئۈزۈش ئۈچۈن، ئىككىنچى تايىقىمنى، يەنى «رىشتە»نى سۈندۇرۇۋەتتىم. **15** ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن ئەمدى يەنە ئەرزىمەس پادىچىنىڭ قوراللىرىنى ئال. **16** چۈنكى مانا، مەن زېمىندا بىر پادىچىنى ئورنىدىن تۇرغۇزىمەنكى، ئۇ ھالاك بولاي دېگەنلەردىن خەۋەر ئالمايدۇ، تېنەپ كەتكەنلەرنى ئىزدىمەيدۇ، يارىلانغانلارنى ساقايتمايدۇ، ساغلاملارنىمۇ باقمايدۇ؛ ئۇ بەلكى سەمىرىگەنلەرنىڭ گوشىنى يەيدۇ، ھەتتا ئۇياقلىرىنى يىرىپ يەيدۇ. **17** پادىنى تاشلىۋەتكەن ئەرزىمەس پادىچىنىڭ ھالىغا ۋاي! قىلىچ ئۇنىڭ بىلىكى ۋە ئوڭ كۆزىگە چۈشىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلىكى پۈتۈنلەي يىگىلەيدۇ، ئۇنىڭ ئوڭ كۆزى پۈتۈنلەي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ.

12 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرۇلۇق سۆزىدىن يۈكلەنگەن بېشارەت: ـ ئاسمانلارنى يايغۇچى، يەرنىڭ ئۇلىنى سالغۇچى، ئادەمنىڭ روھىنى ئۇنىڭ ئىچىدە ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **2** مانا، مەن يېرۇسالېمنى ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەر رگە كىشىلەرنى دەككە-دۇككىگە سالدىغان ئاپقۇر قىلىمەن؛ يېرۇسالېمغا چۈشىدىغان مۇھاسىرە يەھۇداغىمۇ چۈشىدۇ. **3** شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان كۈنى، مەن يېرۇسالېمنى بارلىق ئەللەر رگە ئېغىر يۈك بولغان تاش قىلىمەن؛ كىم ئۇنى ئۆزىگە يۈكلىسە يارىلانماي قالمايدۇ؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ. **4** شۇ كۈنى مەن ھەممە ئاتلارنى ساراسىمگە سېلىپ، ئاتلىقلارنى ساراڭ قىلىپ ئۇرىمەن؛ يېراق يەھۇدا جەمەەتىنى كۆزۈمدە ئۆتىمەن؛ ئەللەردىكى ھەربىر ئاتنى بولسا كورلۇق بىلەن ئۇرۇۋېتىمەن. **5** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرى كۆڭلىدە: «يېرۇسالېمدا ئۆزۈۋاتقانلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئۆلارنىڭ خۇداسى ئارقىلىق ماڭا كۈچ بولىدۇ» دەيدۇ. **6** شۇ كۈنى مەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرىنى ئوتۇنلار ئارىسىدىكى ئوتداندەك، ئوتچىلەر

ئارىسىدىكى مەشئەلدەك قىلىمەن؛ ئۇلار ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنى، يەنى ئوڭ ۋە سول تەرىپىدىكىلەرنى يەۋىتىدۇ؛ يېرۇسالېمدىكىلەر يەنە تۆز جايىدا، يەنى يېرۇسالېم شەھىرىدە تۇرىدىغان بولىدۇ. **7** پەرۋەردىگار ئاۋۋال يەھۇدانىڭ چېدىرلىرىنى قۇتقۇزىدۇ؛ سەۋەبى ـ داۋۇت جەمەتىنىڭ شان-شەرىپى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ شان-شەرىپى يەھۇدانىڭكىدىن ئۇلۇغلانماسلىقى ئۈچۈندۇر. **8** شۇ كۈنى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغدايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ئەلەڭشىپ قالغانلارمۇ شۇ كۈنى داۋۇتتەك پالۋان بولىدۇ؛ داۋۇت جەمەتى بولسا خۇدادەك، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدەك كۆچلۈك بولىدۇ. **9** شۇ كۈنى پەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن بارلىق ئەللەرنى ھالاك قىلىشقا كىرىشىمەن. **10** ۋە مەن داۋۇت جەمەتى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە شاپائەت يەتكۈزگۈچى ۋە شاپائەت تىلىگۈچى روھنى قۇيىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تۆزلىرى سانجىپ ئۆلتۈرگەن ماڭا يەنە قارايدۇ؛ بىرسىنىڭ تۇنجى ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرگەندەك ئۇلار ئۈنىڭ ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ يەككە-يىگانە ئوغلىدىن جۇدا بولغۇچىنىڭ دەرد-ئەلەم تارتقىنىدەك ئۇلار ئۈنىڭ ئۈچۈن دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. **11** شۇ كۈنى يېرۇسالېمدا غايەت زور يىغا-زار كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇ مەگىددو جىلغىسىدىكى «خاداد-رىممون»دا كۆتۈرۈلگەن يىغا-زاردەك بولىدۇ. **12** زېمىن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ھەربىر ئائىلە ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ. داۋۇت جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا، ناتان جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا؛ **13** لاۋىي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا؛ شىمەي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا؛ **14** بارلىق تىرىك قالغان ئائىلىلەر، يەنى ھەربىر ئائىلە ئايرىم-ئايرىم ھالدا ۋە ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ.

13 شۇ كۈنى داۋۇت جەمەتى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈچۈن گۇناھنى ۋە پاسكىنىلىقنى يۇيىدىغان بىر بۇلاق ئېچىلىدۇ. **2** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، ـ دەيدۇ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن مەبۇدلارنىڭ ناملىرىنى زېمىندىن يوقىتىمەنكى، ئۇلار يەنە ھېچ ئەسلەتمەيدۇ؛ ۋە مەن پەيغەمبەرلەرنى ۋە پاسكىنا روھنىمۇ زېمىندىن چىقىرىپ يۇتكۈۋېتىمەن. **3** شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، بىرەيلەن يەنىلا پەيغەمبەرچىلىك قىلىپ بېشارەت بېرەي دېسە، ئۇنىڭ تۇغقان ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: «سەن ھايات قالمايسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا يالغان گەپ قىلىۋاتىسەن» دەيدۇ؛ ئاندىن تۇرىنى تۇغقان ئاتا-ئانىسى ئۇنى بېشارەت بېرىۋاتقىنىدىلا سانجىپ ئۆلتۈرىدۇ. **4** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى بېشارەت بېرىۋاتقاندا كۆز رەڭگى كۆرۈنۈشتىن خىجىل بولىدۇ؛ ئۇلار خەقنى ئالداش ئۈچۈن ئىككىنچى چۈپۈرۈلۈق چاپانىنى كىيمەيدۇ؛ **5** ئۇ: «مەن پەيغەمبەر ئەمەس، مەن پەقەت تېرىقچىمەن؛ چۈنكى ياشلىقىمدىن تارتىپ ئېراق بىلەن تىرىكچىلىك قىلىۋاتىمەن» ـ دەيدۇ. **6** ئەمدى بىرسى ئۇنىڭدىن: «ھەي، ئەمدى سېنىڭ مەيدە گۈدىكى بۇ زەخمىلەر نېمە؟» ـ دېسە، ئۇ: «دوستلىرىمنىڭ ئۆيىدە يارىلىنىپ قالدىم» ـ دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **7** ئۇيغان، ئى قىلىچ، مېنىڭ پادىچىمغا، يەنى مېنىڭ شېرىكىم بولغان ئادەمگە قارشى چىق، ـ دەيدۇ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ ـ پادىچىنى ئۇرۇۋۇت، قوياللار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ؛ مەن قولۇمنى كىچىك پېشىللارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ ئۇرغۇزىمەن. **8** زېمىندا شۇنداق ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۈچتىن ئىككى قىسمى قىرىلىپ ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۈچتىن بىر قىسمى ئۈنىڭدا تىرىك قالىدۇ. **9** ئاندىن مەن ئۈچىنچى قىسمىنى ئوتقا كىرگۈزىمەن، ئۇلارنى كۈمۈش تاۋلىغاندەك تاۋلايمەن، ئالتۇن سىناقلىغاندەك ئۇلارنى سىنايمەن؛ ئۇلار مېنىڭ نامىمنى چاقىرىپ ندا قىلىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن، مەن: «بۇ مېنىڭ خەلقىم» دەيمەن؛ ئۇلار: «پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايىم» ـ دەيدۇ.

14 مانا، پەرۋەردىگارغا خاس كۈن كېلىدۇ؛ [ئۇ كۈنۈى] ئارا كۆدىن مال-مۈلكۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ بۆلۈشۈۋېلىنىدۇ. **2** مەن بارلىق ئەللەرنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا يىغىمەن؛ شەھەر ئىشغال قىلىنىدۇ، ۋىلەر بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ، قىز-ئاياللار ئاياغ-ئاستى قىلىنىدۇ؛ شەھەرنىڭ يېرىمى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن قىلىنىدۇ؛ تىرىك قالغان خەلق شەھەردىن ئېلىپ كېتىلمەيدۇ. **3** ئاندىن پەرۋەردىگار چىقىپ شۇ ئەللەر بىلەن ئۇرۇشىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ جەڭ قىلغان كۈندىكىدەك ئۇرۇشىدۇ. **4** ئۇنىڭ پۇتلىرى شۇ كۈنى يېرۇسالېمنىڭ شەرقىي تەرىپىنىڭ ئەڭ ئالدى بولغان زەيتۇن تېغىدا تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن زەيتۇن تېغى ئوتتۇرىدىن شەرق ۋە غەرب تەرەپكە يېرىلىدۇ؛ زور يوغان بىر جىلغا پەيدا بولىدۇ؛ تاغنىڭ يېرىمى شىمال تەرەپكە، يېرىمى جەنۇب تەرەپكە يۇتكىلىدۇ. **5** ۋە سىلەر مېنىڭ تاغلىرىمنىڭ دەل مۇشۇ جىلغىسى بىلەن قاچىسىلەر، چۈنكى تاغلارنىڭ جىلغىسى ئازەلگىچە بارىدۇ؛ سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ئۇززىيانىڭ كۈنلىرىدە بولغان يەر تەۋرەشتە قاچقىنىڭلارىدەك قاچىسىلەر. ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىم كېلىدۇ؛ ھەمدە سەن بىلەن بارلىق «مۇقەددەس بولغۇچىلار»مۇ كېلىدۇ! **6** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، نۇر توختاپ قالىدۇ؛ پارلاق يۇلتۇزلارمۇ قارا ئۆڭۈلىشىپ كېتىدۇ؛ **7** بىراق ئۇ پەرۋەردىگارغا مەلۇم بولغان ئالاھىدە بىر كۈن، يا كېچە يا كۈندۈز بولمايدۇ؛ شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، كەچ كىرگەندە، ئالەم يورۇتۇلىدۇ. **8** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، ھاياتلىق سۈلىرى يېرۇسالېمدىن ئېقىپ چىقىدۇ؛ ئۇلارنىڭ يېرىمى شەرقىي دېڭىزغا، يېرىمى غەربىي دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ؛ يازدا ۋە قىشتا شۇنداق بولىدۇ. **9** پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدە پادىشاھ بولىدۇ؛ شۇ كۈنى پەقەت بىر «پەرۋەردىگار» بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] بىردىنبىر ئۇنىڭلا نامى بولىدۇ. **10** گىبىادىن يېرۇسالېمنىڭ جەۋبىدىكى رىممونغىچە بولغان پۈتۈن زېمىن «ئاراباھ»دەك تۈزلە گۈلىكىگە ئايلاندۇرۇلىدۇ؛ يېرۇسالېم بولسا «بىنيامىن دەرۋازىسى»دىن «بىرىنچى دەرۋازا»غىچە ۋە يەنە «يۇرچەك دەرۋازىسى»غىچە، «ھاننانىيەلنىڭ مۇنارى»دىن پادىشاھنىڭ شاراب كۆلچە كلىرىگىچە يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ، لېكىن شەھەر يەنىلا تۈز جايىدا شۇ پېتى تۇرىدۇ؛ **11** ئادەملەر يەنە ئۇنىڭدا تۇرىدۇ. «ھالاك پەرمانى» يەنە ھېچ چۈشۈرۈلمەيدۇ؛ يېرۇسالېم خاتىرجەملىكتە تۇرىدۇ. **12** ۋە پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغان بارلىق ئەللەرنى ئۇرۇشقا ئىشلەتكەن ۋابا شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، ئۇلار تۇرە بولسىلا گۈشلىرى چىرىپ كېتىدۇ؛ كۆزلىرى چاناقلىرىدا چىرىپ كېتىدۇ؛ تىللىرى ئاغزىدا چىرىپ كېتىدۇ. **13** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا پەرۋەردىگاردىن زور بىر ئالاقزادىلىك چۈشىدۇ؛ ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ قولىنى ئۇتۇشىدۇ، ھەربىرىنىڭ قولى يېقىنىنىڭ قولىغا قارشى كۆتۈرۈلىدۇ. **14** يەھۇدامۇ يېرۇسالېمدا جەڭ قىلىدۇ؛ ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنىڭ مال-مۈلۈكلىرى جەم قىلىپ يىغىلىدۇ ـ سان-ساناقسىز ئالتۇن-كۈمۈش ۋە كىيىم-كېچەك كلىر بولىدۇ. **15** ئات، قېچىر، تۆگە، ئېشەك، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ باراگلىرىدا بولغان بارلىق مال-ۋارانلار ئۈستىگە چۈشكەن ۋابا يۇقىرىقى ۋاباغا ئوخشاش بولىدۇ. **16** شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن ھەممە ئەللەردىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھەر يىلى يېرۇسالېمغا، پادىشاھقا، يەنى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا ۋە «كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقىدۇ. **17** شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، يەر يۈزىدىكى قوۋم-جەمەئەتلەردىن پادىشاھقا، يەنى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا ئىبادەتكە چىقمىغانلار بولسا، ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ياۋغۇر ياغمايدۇ. **18** مىسىر جەمەتى چىقىپ ھازىر بولمىسا، ئۇلارغىمۇ ياۋغۇر بولمايدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار «كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان ۋابا ئۇلارغىمۇ چۈشۈرۈلىدۇ. **19** بۇ مىسىرنىڭ جازاسى، شۇنداقلا «كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەرنىڭ جازاسى بولىدۇ. **20** شۇ كۈنى ئاتلارنىڭ قوڭغۇراقلىرى ئۈستىگە «پەرۋەردىگارغا ئاتلىپ پاك-مۇقەددەس بولسۇن!» دەپ يېزىلىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ قۇربانگاھ ئالدىدىكى قاچىلارغا ئوخشاش ھېسابلىنىدۇ؛ **21** يېرۇسالېمدىكى ۋە يەھۇدادىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتلىپ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ؛ قۇربانلىق قىلغۇچىلار

كېلىپ تۇلارنى ئېلىپ قۇربانلىق گۆشلىرىنى پىشۇرىدۇ، شۇ كۈنى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيىدە «قاناتانلىق-سودىگەر» ئىككىنچى بولمايدۇ.

مالاکی

1 پەرۋەردىگاردىن مالاكىغا يۇكلەنگەن ۋەھيي، ئۇ ئارقىلىق ئىسرائىلغا كەلگەن: ـ **2** ـ مەن سىلەرنى سۆيۈپ كەلدىم ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ براق سىلەر: «سەن بىزنى قانداقۇ سۆيۈپ كەلدىڭ؟» ـ دەيسىلەر. ئەساۋ ياقۇپقا ئاكا بولغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ براق ياقۇپنى سۆيدۇم، **3** ئەساۋغا نەپرەتلەندىم؛ ئۇنىڭ تاغلىرىنى چۆل قىلدىم، مىراسىنى چۆل-بياۋاندىكى چىلبۆرىلە رگە تاپشۇرۇپ بەردىم. **4** ئېدوم: «بىز ۋەيران قىلىندۇق، براق بىز خاراب‌لەشكەن جايلارنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىمىز» ـ دېسە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۇلار قۇرىدۇ، براق مەن ئۆرۈۋېمەن؛ خەقلەر ئۇلارنى «رەزىللىكنىڭ زېمىنى»، «پەرۋەردىگار مەڭگۈ زۇگە غەزەپلىنىدىغان ئەل» دەپ ئاتايدۇ. **5** سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار بۇنى كۆرۈپ: «پەرۋەردىگار ئىسرائىل چېگراسىنىڭ سىرتىدا ئۇلۇغلاندى!» ـ دېيسىلەر. **6** ـ ئوغۇل ئاتىسىنى، قۇل ئىگىسىنى ھۆرمەتلەيدۇ؛ ئەمدى مەن ئاتا بولسام، ھۆرمىتىم قېنى؟ ئىگە بولسام، مەندىن بولغان ئەيمىنىش قېنى؟ ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار سىلە رگە شۇنداق دەيدۇ، ئى مېنىڭ نامىمنى كەمىستكەن كاھىنلار! براق سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ نامىڭنى كەمىستىپتۇق؟» ـ دېيسىلەر. **7** سىلەر قۇربانگاھىم ئۈستىگە بۇلغانغان ئوزۇقنى سۈنىسىلەر؛ ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ سېنى بۇلغاپ قويدۇق؟» ـ دېيسىلەر؛ ئەمەلىيەتتە سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ داستىخىنىنىڭ تايىنى يوقتۇر» ـ دېيسىلەر. **8** كور مالنى قۇربانلىققا سۇنىساڭلار، بۇ قەبىھلىك ئەمەسمۇ؟ توكۇر ياكى كېسەل مالنى قۇربانلىققا سۇنىساڭلار، بۇ قەبىھلىك ئەمەسمۇ؟ ھازىر بۇنى سېنىڭ ۋالىيىڭغا سۇنۇپ باق؛ ئۇ سەندىن خۇرسەن بولامدۇ؟ ياكى يۈز-خاترە قىلامدۇ؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **9** ـ ئەمدى، قېنى، سىلەر تەڭرىدىن بەرگە شەپقەت كۆرسىتىكەيسەن دەپ ئۆتۈنۈپ بېقىڭلار؛ قولۇڭلاردىن مۇشۇلار ئېلىنغىنىدىن كېيىن، ئۇ سىلەردىن ھەرقانداقىسىنىڭ قوبۇل قىلامدۇ؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **10** ـ ئارا ئاڭلاردىن دەرۋازىلارنى ئېتىپ قويغۇدەك بىرسى چىقمامدۇ؟ شۇنداق بولغاندا سىلەر قۇربانگاھىمدا بىكاردىن-بىكار ئوت قالاپ يۈرمەيتىڭلار. مېنىڭ سىلەردىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوق، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە قولۇڭلاردىن ھېچقانداق «ئاشلىق ھەدىيە»نى قوبۇل قىلمايمەن. **11** كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا مېنىڭ نامىم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ؛ ھەربىر جايدا نامىمغا خۇشبۇيي سىپلىنىدىغان بولىدۇ، پاك بىر «ئاشلىق ھەدىيە» سۇنۇلىدۇ؛ چۈنكى نامىم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **12** براق سىلەر بولساڭلار: «پەرۋەردىگارنىڭ داستىخىنى بۇلغانغان، ئۇنىڭ مېۋىسى، يەنى ئاش-ئوزۇقى نەپرەتلىكتۇر» ـ دېگىنىڭلاردا، سىلەر ئۇنى ھارام قىلىسىلەر؛ **13** ۋە سىلەر: «مانا، نېمىدېگەن ئاۋارىچىلىك!» دەيسىلەر ۋە ماڭا قاراپ دىمىغىڭلارنى قاقىسىلەر، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ سىلەر يارىلانغان، توكۇر ھەم كېسەل مالىلارنى ئېلىپ كېلىسىلەر. قۇربانلىق-ھەدىيىلەرنى شۇ پېتى ئېلىپ كېلىسىلەر، مەن بۇنى قولۇڭلاردىن قوبۇل قىلامدىمەن؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** بەرھەق، پادىسىدا قوچقار تۇرۇپ، رەببىگە قىلغان قەسىمنى ئادا قىلىش ئۈچۈن يۇلغانغان نەرسىنى قۇربانلىق قىلىدىغان ئالدامچى لەنەتكە قالىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلۇغ پادىشاھدۇرمەن، نامىم ئەللەر ئارىسىدا ھۆرمەتلىنىدىغان بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار.

2 ـ ئەمدى، ھەي كاھىنلار، بۇ ئەمر-پەرمان سىلە رگە چۈشتى: ـ **2** سىلەر ئاڭلىمىساڭلار، نامىمغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈشكە كۆڭۈل قويمىساڭلار، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن ئارا ئاڭلارغا لەنەتنى چۈشۈرۈپ ئەۋەتىمەن؛ سىلەرنىڭ بەركەتلىرىڭلارغىمۇ لەنەت قىلىمەن. بەرھەق، مەن ئاللىقاچان ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدۇم، چۈنكى سىلەر [شەرىيىمگە] كۆڭۈل قويمىدىڭلار. **3** مانا، مەن ئۇرۇقلىرىڭلارغا تەنبىھ بېرىمەن، سىلەرنىڭ يۈزۈڭلە رگە پوق، ھېيتىڭلاردىكى پوقنى سۈرتىمەن؛ بىرسى سىلەرنى شۇ پوق بىلەن بىللە تاپىرىپ تاشلايدۇ. **4** شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ سىلە رگە بۇ ئەمرنى ئەۋەتكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، مەقسىتى، مېنىڭ لاۋۋي بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنىڭ ساقلىنىۋېرىشى ئۈچۈندۇر، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **5** ـ مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن تۈزگەن ئەھدەم ھاياتلىق ھەم ئارام-خاتىرجەملىك ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇنى مەندىن قورقسۇن دەپ بۇلارنى ئۇنىڭغا بەردىم؛ ئۇ مەندىن قورقۇپ نامىم ئالدىدا تىترىگەندى. **6** ئاغزىدىن ھەققەتنىڭ تەلىم-تەربىيىسى چۈشمىگەن، لەۋلىرىدىن ناھەقلىق تېپىلمىغان؛ ئۇ ئارامىلىق-خاتىرجەملىك ھەم دۇرۇسلۇقتا مەن بىلەن بىللە ماڭغان، نۇرغۇن كىشىلەرنى قەبىھلىكتىن يانداۋرغان. **7** چۈنكى كاھىننىڭ لەۋلىرى ئىلم-بىلىمنى ساقلىشى كېرەك، خەقلەر ئۇنىڭ ئاغزىدىن تەۋرات-قانۇننىڭ ئىزدىشى لازىم؛ چۈنكى ئۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسىدۇر. **8** ـ براق سىلەر يولدىن چەتەپە كەتتىڭلار، سىلەر نۇرغۇن كىشىلەر ئۈچۈن تەۋرات-قانۇننىڭ پۈتلىكاشاڭنا ئايلاندۇرۇۋەتتىڭلار، سىلەر لاۋۋي بىلەن تۈزۈلگەن ئەھدىنى بۇزغانسىلەر ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، **9** ـ شۇڭا مەن سىلەرنىمۇ پۈتۈن خەلق ئالدىدا نەپرەتلىك ۋە پەسكەش قىلدىم، چۈنكى سىلەر يوللىرىمنى تۇتمىغان، شۇنداقلا تەۋرات-قانۇننىڭ ئىجرا قىلغاندا بىر تەرەپكە يان باستىڭلار. **10** ـ بىزدە بىر ئاتا بار ئەمەسمۇ؟ بىزنى يارىتىۋېچى پەقەت بىرلا تەڭرى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ھەربىرىمىز تۇز قېرىندىشىمىزغا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى بۇلغايمىز؟ **11** يەھۇدا ۋاپاسىزلىق قىلدى، ئىسرائىلدا ھەم يېرۇسالېمدا يەرگىنچىلىك بىر ئىش سادىر قىلىندى، چۈنكى يەھۇدا پەرۋەردىگار سۆيگەن مۇقەددەس جايىنى بۇلغاپ، يات بىر ئىلاھنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالدى. **12** ئۇنداق قىلغۇچى، يەنى ئازدۇرغۇچى بولسۇن، ئازدۇرۇلغۇچى بولسۇن، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا «ئاشلىق ھەدىيە»نى ئېلىپ كەلگۈچى بولسۇن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ياقۇبنىڭ چېدىرلىرىدىن ئۈزۈپ تاشلايدۇ. **13** سىلەر شۇنىڭدەك شۇنداق قىلىسىلە رگى، قۇربانگاھنى كۆز ياشلىرى، يىغا، ئاھ-زارلار بىلەن قاپلايسىلەر ـ چۈنكى ئۇ قۇربانلىق-ھەدىيىلە رگە ھېچ قارىمايدىغان بولدى، ئۇنىڭدىن ھېچ رازى بولماي قولۇڭلاردىن قوبۇل قىلمايدىغان بولدى. **14** براق سىلەر: «نېمىشقا؟» دەپ سوراي‌سىلەر. ـ چۈنكى پەرۋەردىگار سەن ۋە ياشلىقىڭدا ئالغان ئايالىڭ ئوتتۇرىسىدا گۈۋاھچى بولغاندى؛ سەن ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلدىڭ، گەرچە ئۇ سېنىڭ ھەمراھىڭ ۋە سەن ئەھدە تۈزگەن ئايالىڭ بولسىمۇ. **15** خۇدا [ئەر-ئايالنى] بىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇنداقلا، بۇنىڭغا روھىنى قالدۇرغان ئەمەسمۇ؟ [خۇدا] نېمىشقا ئۇلارنى بىر قىلدى؟ چۈنكى ئۇ ئۇلاردىن ئىنىلاسىمەن پەرزەنت كۈتكەندى. ئەمدى ھەربىرىڭلار تۇز قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىسى ياشلىقتا ئالغان ئايالىغا ۋاپاسىزلىق قىلمىسۇن! **16** چۈنكى مەن تالاق قىلىشقا ئۆچتۇرمەن، دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭدەك تۇز تونىغا زومبۇرلۇق چاپلاشتۇرۇۋالغۇچىغا ئۆچمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. ـ شۇڭا قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىڭلار ۋاپاسىزلىق قىلماڭلار! **17** ـ سىلەر سۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويمىدىڭلار، ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ ئۇنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويماي‌ۋېتىۋاتىمىز؟» ـ دېيسىلەر. سەۋر-تاقىتىنى قويمىغانلىقىڭلار بولسا دەل: «رەزىللىك قىلغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ياخشىدۇر، ئۇ ئۇلاردىن خۇرسەن بولىدۇ»، ياكى «ئادالەتنى يۈرگۈزگۈچى خۇدا زادى نەدىدۇر؟» ـ دېگىنىڭلەردە بولامدۇ!

3 ـ مانا ئەمدى مەن ئۆز ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن، ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا يول تەيارلايدۇ؛ سىلەر ئىزدىگەن رەب، يەنى سىلەر خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئەھدە ئەلچىسى ئۆز ئىبادەتخانىسىغا ئۆيۈقسىز كىرىدۇ؛ مانا، ئۇ چېلىۋاتىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **2** ـ براق ئۇنىڭ كەلگەن كۈنىدە كىم چىدىيالىسۇن؟ ئۇ كۆرۈنگەندە كىم تۇرالىسۇن؟ چۈنكى ئۇ تاۋلىغۇچىنىڭ ئوتى، كىرچىنىڭ ئاقارتقۇچ شولۇتىسىدەك بولىدۇ؛

3 تۆ كۆمۈشنى تاۋلىغۇچى ھەم ئېرىغدىغۇچىدەك تاۋلاپ ئولتۇرىدۇ، لاۋىينىڭ باللىرىنى ساپلاشتۇرىدۇ، تۆلارنى ئالتۈن-كۆمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۆلار پەرۋەردىگارغا ھەققانىيلىقتا قىلىنغان قۇربانلىق-ھەدىيىنى سۇنىدۇ. **4** ئاندىن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ قۇربانلىق-ھەدىيىلىرى پەرۋەردىگارغا كونا زامانلاردىكىدەك، ئىلگىرىكى ۋاقىتلاردىكىدەك شېرىن بولىدۇ. **5** مەن ھېساب ئېلىشقا سىلە رگە يېقىن كېلىمەن؛ مەن سېھىر رگەرلە رگە، زىناخورلارغا، يالغان قەسەم ئىچكۈچىلە رگە، مەدىكارلارنىڭ ھەققىنى تۇتۇۋېلىپ بوزەك قىلغۇچىلارغا، تۇل خوتۇنلار ھەم يېتىم-يېسىرلارنى خارلىغۇچىلارغا، يات ئادەملەرنى تۆز ھەققىدىن ئايرىۋەتكۈچىلە رگە، شۇنىڭدەك مەندىن ھېچ قورقمىغانلارغا تېزدىن ئەيىبلىگۈچى گۈۋاھچى بولىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **6** چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار تۇ زگەرمەستۇرمەن؛ شۇڭا سىلەر، ئى ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى، تۈگەشمىگەنسىلەر. **7** ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ سىلەر بەلگىملىرىمدىن چەتنەپ، تۇلارنى ھېچ تۇتمىغانسىلەر. مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن يېنىڭلارغا قايتىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر: «بىز قانداقتۇ قايتىپ كېلىمىز؟» ـ دەيسىلەر. **8** ئادەم خۇدانىڭكىنى بۇلىسا بولامدۇ؟ ـ بىراق ماڭا مېنىڭكىنى بۇلاپ كەلدىڭلار. سىلەر يەنە: «بىز قانداقسىگە ساڭا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىمىز» ـ دەيسىلەر. سىلەر «ئوندىن بىر» ئۇلۇش تۆشۈرلىرىڭلارنى ھەم «كۆتۈرمە ھەدىيىلەر»نى سۈنغىنىڭلاردا شۇنداق قىلىسىلەر! **9** سىلەر ئېغىر بىر لەنەتكە قالدىڭلار، چۈنكى ماڭا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىسىلەر ـ سىلەر بۇ پۈتكۈل «يات ئەل» شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر! **10** ئەمدى ۋېيۇمدە ئاشلىق بولۇش ئۈچۈن پۈتكۈل «ئوندىن بىر» ئۇلۇش تۆشرىنى ئامبارغا ئېلىپ كېلىڭلار ۋە شۇنداقلا مېنى سىناپ بېقىڭلار، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ مەن ئاسمانىنىڭ دېرىزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ سىلە رگە پاتقۇزالمىغۇدەك بىر بەركەتنى تۆكۈپ بېرىدىغانلىقىمنى كۆرۈپ باقامسىلەر؟ **11** شۇنداق بولغاندىلا مەن سىلەرنى دەپ يەنە يالمىغۇچىنى ئەيىبلەيمەن، تۇ قوپرىقىڭلاردىكى مېۋىلەرنى ۋەيران قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ باغ-ئېتىزلىرىڭلاردىكى تال تۈزۈملەر ۋاقتىسىز تۆكۈلۈپ كەتمەيدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **12** ـ شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەر سىلەرنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ، چۈنكى يېرىڭلار ئادەمنى ھۇزۇرلاندۇرىدىغان بىر زېمىن بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **13** ـ سىلەرنىڭ سۆزلىرىڭلار ماڭا قاتتىق تە گدى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر يەنە: «بىز سەن بىلەن قارشىلىشىدىغان نېمە سۆز قىلدۇق؟» ـ دەيسىلەر. **14** ـ سىلەر: «خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇش بېھۇدىلىكتۇر» ھەم: «تۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتۇشىمىز ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ماتەم تۇتقان كىشىلەردەك يۈرۈشىمىزنىڭ نېمە پايدىسى؟» ـ دەيسىلەر، **15** ھەم شۇنىڭدەك: «تە كەبىۋرلارنى بەختلىك دەپ ئاتايمىز؛ رەزىللىك قىلغۇچىلار روناق تاپىدۇ؛ تۇلار بەرھەق خۇدانى سىنايدۇ، بىراق قۇتۇلۇپ كېتىدۇ» ـ دەيسىلەر. **16** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلار [بۇنى ئاڭلاپ] پات-پات بىر-بىرى بىلەن مۇ ئۆكداشتى؛ پەرۋەردىگار تۇنى نەزىرگە ئالدى، سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇنىڭدىن قورقۇپ، تۇنىڭ نامىنى سېغىنغانلار تۇچۈن ئەسلەتمە بولغان بىر خاتىرە كىتاب يېزىلدى. **17** ـ بۇ كىشىلەر بولسا تۇزۇمنىڭ ئالاھىدە گۈھەرىمىز يىغقان كۈنىدە مېنىڭكى بولىدۇ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن خۇددى ئادەم تۇز خىزمىتىدە بولغان ئوغلىغا ئىچىنى ئاغرىتقاندەك تۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن. **18** سىلەر قايتىپ كېلىسىلەر ۋە ھەققانىيلار بىلەن رەزىللەرنى، خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولغانلار بىلەن بولمىغانلارنى پەرق ئېتەلەيسىلەر.

4 ـ چۈنكى مانا شۇ كۈن، خۇمداندەك كويدۇرگۈچى كۈن كېلىدۇ؛ ھەربىر تە كەبىۋرلۇق قىلغۇچى ھەم ھەربىر رەزىللىك قىلغۇچى پاخالدەك بولىدۇ؛ شۇ كېلىدىغان كۈن تۇلارنى كويدۇرۇۋېتىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ تۇلارغا نە يىلتىز نە شاخ قالدۇرۇلمايدۇ. **2** لېكىن نامىمدىن ئەيمىنىدىغان سىلەر ئۈچۈن، قاناتلىرىدا شىپا-دەرمان ئېلىپ كېلىدىغان، ھەققانىيلىقنى پارلىتىدىغان قۇياش ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ سىلەر تالاغا چىقىپ بورداق موزايلاردەك قىيغىتىپ ئوينايسىلەر؛ **3** سىلەر رەزىللەرنى چەيلەپ دەسسۇۋېتىسىلەر؛ تۇلار مەن تەييارلىغان كۈنىدە تاپىنىڭلار ئاستىدا كۈل بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **4** ـ مەن ھورەب تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن قۇلۇم مۇساغا يېزىغان قانۇنىنى، يەنى بەلگىملەر ھەم ھۆكۈملەرنى يادىڭلاردا تۇتۇڭلار. **5** ـ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كېلىشتىن ئاۋۋال مەن سىلە رگە ئىلياس پەيغەمبەرنى ئەۋەتىمەن. **6** تۇ ئاتىلارنىڭ كۆڭلىنى بالىلارغا مايىل، بالىلارنىڭ كۆڭلىنى ئاتىلارغا مايىل قىلىدۇ؛ تۇنداق بولمىغاندا مەن كېلىپ يەر يۈزىنى قارغاش بىلەن ئۇرۇۋېتىمەن.

NEW TESTAMENT

ئەيسا: ـ ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ نېمە قىلۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، ـ دېدى. [لەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى.
لۇقا 23:34

ماتتا

1 بۇ ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ۋە داۋۇتنىڭ ئوغلى بولغان ئەيسا مەسىھنىڭ نەسەبنامە كىتابىدۇر:
ـ **2** ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇرەلدى، ئىسھاقتىن ياقۇپ تۇرەلدى، ياقۇپ يەھۇدا ۋە
ئۇنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ ئاتىسى بولدى؛ **3** يەھۇدادىن تامار ئارقىلىق پەرەز ۋە زەراھ
تۇرەلدى؛ پەرەزدىن ھەزرون تۇرەلدى، ھەزروندىن رام تۇرەلدى، **4** رامدىن ئاممىناداب
تۇرەلدى، ئاممىنادابدىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، **5** سالموندىن
راھاب ئارقىلىق بوئاز تۇرەلدى، بوئازدىن رۇت ئارقىلىق ئوبەد تۇرەلدى، ئوبەددىن يەسسە
تۇرەلدى، **6** يەسسەدىن داۋۇت پادىشاھ تۇرەلدى. داۋۇتتىن تۇرىيانىڭ ئايالى ئارقىلىق
سۇلايمان تۇرەلدى، **7** سۇلايماندىن رەھوبوئام تۇرەلدى، رەھوبوئامدىن ئابىيا تۇرەلدى،
ئابىيادىن ئاسا تۇرەلدى، **8** ئاسادىن يەھوشافات تۇرەلدى، يەھوشافاتتىن يەھورام تۇرەلدى،
يەھورامدىن ئۇززىيا تۇرەلدى، **9** ئۇززىيادىن يوتام تۇرەلدى، يوتامدىن ئاھاز تۇرەلدى،
ئاھازدىن ھەزەكىيا تۇرەلدى، **10** ھەزەكىيادىن مانا‌سسەھ تۇرەلدى، مانا‌سسەھدىن
ئامون تۇرەلدى، ئامون‌دىن يوشىيا تۇرەلدى، **11** بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغاندا يوشىيادىن
يەكونىياھ ۋە ئۇنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى تۇرەلدى. **12** بابىلغا سۈرگۈن بولغاندىن كېيىن،
يەكونىياھدىن شېئالتىئەل تۇرەلدى، شېئالتىئەلدىن زەرۇببابەل تۇرەلدى، **13** زەرۇببابەلدىن
ئابىھۇد تۇرەلدى، ئابىھۇددىن ئېلىئاقىم تۇرەلدى، ئېلىئاقىمدىن ئازور تۇرەلدى، **14** ئازوردىن
زادوك تۇرەلدى، زاد وكتىن ئاقىم تۇرەلدى، ئاقىمدىن ئەلىھۇد تۇرەلدى، **15** ئەلىھۇدتىن
ئەلئىزار تۇرەلدى، ئەلئىزاردىن ماتتان تۇرەلدى، ماتتاندىن ياقۇپ تۇرەلدى، **16** ياقۇپتىن
مەريەمنىڭ ئېرى بولغان يۈسۈپ تۇرەلدى، مەريەم ئارقىلىق مەسىھ ئاتالغان ئەيسا تۇغۇلدى.
17 شۇنداق بولۇپ، ئىبراھىمدىن داۋۇتقىچە بولغان ئارىلىقتا جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد
بولغان؛ داۋۇتتىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغىچە جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان؛ ۋە بابىلغا
سۈرگۈن قىلىنىشتىن مەسىھ كەلگۈچە جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان. **18** ئەيسا
مەسىھنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇنداق بولدى:ـ ئۇنىڭ ئانىسى مەريەم يۈسۈپكە ياتلىق بولۇشقا
ۋەدە قىلىنغاندىي، لېكىن تېخى نىكاھ قىلىنمايلا، ئۇنىڭ مۇقەددەس روھتىن ھامىلدار
بولغانلىقى مەلۇم بولدى. **19** لېكىن ئۇنىڭ [بولغۇسى] ئېرى يۈسۈپ، دۈرۈس كىشى
بولۇپ، ئۇنى جەمئىيەت ئالدىدا خىجالەتكە قالدۇرۇشنى خالىماي، ئۇنىڭدىن ئاستىرتىن
ئاجراشىپ كېتىشنى نىيەت قىلدى. **20** ئەمما ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى ئويلاپ يۈرگىنىدە، مانا
پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا:ـ ئەي داۋۇتنىڭ
ئوغلى يۈسۈپ، ئايالىڭ مەريەمنى ئۆز ئەمرىگە ئېلىشتىن قورقما؛ چۈنكى ئۇنىڭدا بولغان
ھامىلە مۇقەددەس روھتىن كەلگەن. **21** ئۇ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى
ئەيسا دەپ قويغىن؛ چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى گۇناھلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ» ـ دېدى. **22** مانا
بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىر ئارقىلىق دېگەنلىرىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش
ئۈچۈن بولغان، دېمەك:ـ **23** «پاك قىز ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ
ئىسمىنى ئىمانۇئېل (مەنىسى «خۇدا بىز بىلەن بىللە») دەپ ئاتايدۇ». **24** يۈسۈپ ئويغىنىپ،
پەرۋەردىگارنىڭ ئۇ پەرىشتىسىنىڭ دېگىنى بويىچە قىلىپ، مەريەمنى ئەمرىگە ئالدى. **25**
لېكىن مەريەم بوشانغىچە ئۇ ئۇنىڭغا يېقىنلاشمىدى. بۇ مەريەمنىڭ تۇنجىسى ئىدى؛ يۈسۈپ
ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم قويدى.

2 ئەيسا ھېرود پادىشاھ ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردە يەھۇدىيە ئۇلكىسىنىڭ بەيت-
لەھەم يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەندىن كېيىن، مانا بەزى دانىشمەنلەر مەشرىقتىن يېرۇسالېمغا
يېتىپ كېلىپ، پۇقرالاردىن: **2** يەھۇدىيلارنىڭ [يېڭىدىن] تۇغۇلغان پادىشاھى قەيەردە؟
چۈنكى بىز ئۇنىڭ يۇلتۇزىنىڭ كۆتۈرۈلگەنلىكىنى كۆردۇق. شۇڭا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى
كەلدۇق، ـ دېيىشتى. **3** بۇنى ئاڭلىغان ھېرود پادىشاھ، شۇنىڭدەك پۈتكۈل يېرۇسالېم
خەلقىمۇ ئالاقزادىلىككە چۈشتى. **4** ئۇ پۈتكۈل باش كاھىنلار ۋە خەلقنىڭ تەۋرات
ئۇستازلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلاردىن «مەسىھ قەيەردە تۇغۇلۇشى كېرەك؟» ـ دەپ سوريدى.
5 ئۇلار: «يەھۇدىيەدىكى بەيت-لەھەم يېزىسىدا بولۇشى كېرەك، ـ چۈنكى پەيغەمبەر
ئارقىلىق شۇنداق يېزىلغان: ـ **6** «ئى يەھۇدىيە زېمىنىدىكى بەيت-لەھەم، خەلقىڭ يەھۇدىيە
يېتەكچىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئەڭ كىچىك بولمايدۇ؛ چۈنكى سەندىن بىر يېتەكچى چىقىدۇ، ئۇ
خەلقىم ئىسرائىللارنىڭ باققۇچىسى بولىدۇ» ـ دېيىشتى. **7** ئۇنىڭ بىلەن، ھېرود دانىشمەنلەرنى
مەخپىي چاقىرتىپ، يۇلتۇزنىڭ قاچان پەيدا بولغانلىقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بىلىۋالدى. **8** ئاندىن:
«بېرىپ بالىنى سۈرۈشتە قىلىپ تېپىڭلار. تاپقان ھامان قايتىپ ماڭا خەۋەر قىلىڭلار،
مەنمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ سەجدە قىلىپ كېلەي» ـ دەپ، ئۇلارنى بەيت-لەھەمگە يولغا
سالدى. **9** دانىشمەنلەر پادىشاھنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ يولغا چىقتى؛ ۋە مانا، ئۇلار شەرقتە
كۆرگەن ھېلىقى يۇلتۇز ئۇلارنىڭ ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى ۋە بالا تۇرغان يەر گە
كېلىپ توختىدى. **10** ئۇلار ھېلىقى يۇلتۇزنى كۆرگىنىدىن ئىنتايىن قاتتىق شادلىنىشتى
11 ھەم ئۆيگە كىرىپ، بالىنى ئانىسى مەريەم بىلەن كۆرۈپ، يەر گە يېقىلىپ ئۇنىڭغا
سەجدە قىلىشتى. ئاندىن، خەزىنىلىرىنى ئېچىپ، ئالتۇن، مەستىكى، مۇرمەككى قاتارلىق
سوۋغاتلارنى سۇنۇشتى. **12** ئۇلارغا چۈشىدە ھېرودنىڭ يېنىغا بارماسلىق توغرىسىدىكى
ۋەھيي كەلگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلار باشقا يول بىلەن ئۆز يۇرتىغا قايتىشتى. **13** ئۇلار يولغا
كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى يۈسۈپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ:
ئورنۇڭدىن تۇر! بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاچ. مەن ساڭا ئۇقتۇرغىچە ئۇ
يەردە تۇرغىن. چۈنكى ھېرود بالىنى يوقىتىشقا ئىزدەپ كېلىدۇ ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ
ئورنىدىن تۇرۇپ، شۇ كېچىلا بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاراپ يولغا
چىقتى. **15** ئۇ ھېرود ئۆلگۈچە شۇ يەردە تۇردى. شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ
پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان: «ئوغلۇمنى مىسىردىن مەن چاقىردىم» دېگەن سۆزى
ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **16** ھېرود بولسا دانىشمەنلەردىن ئالدىنغانلىقىنى بىلىپ، قاتتىق
غەزەپلەندى. ئۇ دانىشمەنلەردىن ئىشقىلغان ۋاقىتقا ئاساسەن، ئادەمىلەرنى ئەۋەتىپ بەيت-
لەھەم يېزىسى ۋە ئەترابىدىكى ئىككى ياش ۋە ئۆنىگىدىن تۆۋەن ياشتىكى ئوغۇل بالىلارنىڭ
ھەممىسىنى ئۆلتۈرگۈزدى. **17** شۇ چاغدا يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆز
ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى:ـ **18** «راماھ شەھىردە بىر ساداۋ، ئاچچىق يىغا-زارنىڭ يىغانى ئاڭلىنار،
بۇ راھىلەنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاھ-زارلىرى، بالىلىرىنىڭ يوق قىلىۋېتىلگىنى
ئۈچەيلىدىن، تەسەللىنى قوبۇل قىلماي يىغان كۆتۈرىدۇ». **19** ئەمدى ھېرود ئۆلگەندىن
كېيىن، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى مىسىردا تۇرغان يۈسۈپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا:
ـ **20** ئورنۇڭدىن تۇر! بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايت! چۈنكى بالىنىڭ
جېنىنى ئالماقچى بولغانلار ئۆلدى، ـ دېدى. **21** يۈنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئورنىدىن تۇرۇپ
بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايتتى. **22** ئۇ ئارخىلائوسنىڭ ئاتىسى ھېرود
پادىشاھنىڭ ئورنىغا تەختكە ئولتۇرۇپ يەھۇدىيە ئولكىسىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىۋاتقىنىدىن
خەۋەر تېپىپ، ئۇ يەر گە قايتىشتىن قورقتى؛ ۋە چۈشىدە ئۇنىڭغا بىر ۋەھيي كېلىپ، گالىلىيە
زېمىنىغا بېرىپ، **23** ناسارەت دەپ ئاتىلىدىغان بىر يېزىدا ئولتۇراقلاشتى. شۇنىڭ بىلەن
پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق: «ئۇ ناسارەتلىك دەپ ئاتىلىدۇ» دېيىلگىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

3 شۇ چاغلاردا، چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا يەھۇدىيەدىكى چۆل-باياۋانغا كېلىپ **2**
كىشىلەر گە:ـ توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!ـ دەپ
جاكارلاشقا باشلىدى. **3** چۈنكى [چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا] بولسا ئىلگىرى يەشايا
پەيغەمبەر بېشارىتىدە كۆرسەتكەن كىشىنىڭ دەل ئۆزى بولۇپ:ـ «باياۋاندا توۋلايدىغان
بىر كىشىنىڭ: رەبنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ چىغىر يوللىرىنى تۈپتۈز قىلىڭلار!ـ
دېگەن ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ». **4** يەھيا [پەيغەمبەر] ئۆگە يۈڭدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن،
بېلىگە كۆن تاسما باغلىغانىدى. يەيدىغىنى بولسا چېكەتكەلەر بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى
ئىدى. **5** ئەمدى يېرۇسالېم شەھىرى، پۈتۈن يەھۇدىيە ئولكىسى ۋە پۈتكۈل ئىئوردان
دەريا ۋادىسىنىڭ ئەترابىدىكى كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، **6** گۇناھلىرىنى ئىقرار
قىلىشتى ۋە ئۇنىڭ ئوزلىرىنى ئىئوردان دەرياسىدا چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشتى. **7**
لېكىن پەرىسىي ۋە سادۇقىي مەزھىپىدىكىلەردىن كۆپلىرىنىڭ ئۇنىڭ چۈمۈلدۈرۈشىنى قوبۇل

قىلغىلى كەلگەنلىكنى كۆرگىنىدە ئۇ تۇلارغا: ـ ئەي يىلانلارنىڭ باللىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش ئالدىدا تۇرغان غەزىپىدن قېچىكلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! 8 ئەمدى توۋىغا لايىق مېۋىنى كەلتۈرۈڭلار! 9 ۋە تۆز ئىچىڭلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال قىلىپ يۈرمە گۇلار، چۈنكى مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ پەرزەنتلەرنى ئاپىرىدە قىلالايدۇ. 10 پالتا ئاللىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا تە گلەپ قويۇلدى؛ ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقايسى دەرەخلەر كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 11 مەن دەرۋەقە سىلەرنى توۋا قىلىشىڭلار ئۈچۈن سۇغا چۆمۈلدۈرىمەن. لېكىن مەندىن كېيىن كەلگۈچى زات مەندىن قۇدرەتلىكتۇر. مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشنى كۆتۈرۈشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن؛ ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۆمۈلدۈرىدۇ. 12 ئۇنىڭ سورۇغۇچى كۆرىكى قولىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ تۆز خامىنى [تۇپا-ساماندىن] تەلتۈكۈس تازىلايدۇ، ساپ بۇغداينى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما تۇپا-سامانى تۈچمەس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ـ دېدى. 13 شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا يەھيادىن چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلىش ئۈچۈن گالىلىيە تۇلۇكسىدىن ئىئوردان دەرياسى بويىغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. 14 بىراق يەھيا چۆمۈلدۈرۈشكە ئۇنماي ئۇنى توسۇپ: ـ ئەسلى چۆمۈلدۈرۈلۈشنى مەن سەندىن قوبۇل قىلىشىم كېرەك ئىدى، بىراق سەن مېنىڭ ئالدىمغا كەپسەنغۇ؟ ـ دېدى. 15 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھازىرچە شۇنىڭغا يول قويغىن؛ چۈنكى ھەققانىيلىقنىڭ بارلىق [تەلەپلىرىنى] ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، شۇنداق قىلىشىمىزغا تولا تۇرغا كېلىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن، يەھيا ئۇنىڭغا يول قويدى. 16 ۋە ئەيسا چۆمۈلدۈرۈلۈپ بولۇپلا، سۇدىن چىقتى؛ ئۇ سۇدىن چىقىشى بىلەن مانا، ئەرشلەر ئۇنىڭغا ئېچىلىپ، خۇدانىڭ روھى كەپتەر قىياپىتىدە ئەرشتىن چۈشۈپ، ئۇستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. 17 ۋە مانا، ئەرشتىن بىر ئاۋاز: ـ «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن ئۇنىڭدىن تولۇق خورسەنمەن!» ـ دەپ ئاگلاندى.

4 ئاندىن ئەيسا روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئىبلىسنىڭ سىناق-ئازدۇرۇشلىرىغا يوزلىنىش ئۈچۈن چۆل-بىاباۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. 2 ئۇ قىرىق كېچە-كۈندۈز روزا تۇتقاندىن كېيىن، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەندى. 3 ئەمدى ئازدۇرغۇچى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سەن راستىنلا خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشلارنى نانغا ئايلىنىشقا بۇيرۇغىن! ـ دېدى. 4 لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئە مەس، بەلكى خۇدانىڭ ئاغزىدىن چىققان ھەربىر سۆز بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ پۈتۈلگەن، ـ دېدى. 5 ئاندىن ئىبلىس ئۇنى مۇقەددەس شەھەر رگە ئېلىپ بېرىپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا: 6 ـ خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، ئۆز ئۆڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] ئۆز پەرشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە تەمىر قىلىدۇ»، ۋە، «پۇتۇڭنىڭ تاشقا ئۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قولىدىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن ـ دېدى. 7 ئەيسا ئۇنىڭغا: «تەۋراتتا يەنە، «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ پۈتۈلگەن ـ دېدى. 8 ئاندىن، ئىبلىس ئۇنى ناھايىتى ئېگىز بىر تاغقا چىقىرىپ، ئۇنىڭغا دۇنيادىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى شەرەپلىرى بىلەن كۆرسىتىپ: 9 يە رگە يېقىلىپ ماڭا ئىبادەت قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا بېرىۋېتىمەن، ـ دېدى. 10 ئاندىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يوقال، شەيتان! چۈنكى [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغىلا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىگلا ئىبادەت-خىزمىتىدە بول!» دەپ پۈتۈلگەن، ـ دېدى. 11 بۇنىڭ بىلەن ئىبلىس ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى، ۋە مانا، پەرشتىلەر كېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. 12 ئەمدى [ئەيسا] يەھيانىڭ تۇتقۇن قىلىنغانلىقىنى ئاگلاپ، گالىلىيە گە يول ئالدى. 13 ئۇ ناسارەت يېزىسىنى تاشلاپ، زەبۇلۇن ۋە نافتالى رايوندىكى [گالىلىيە] دېگۈزى بويىدىكى كەپەرناھۇم شەھىرىگە كېلىپ ئورۇنلاشتى. 14 شۇنداق قىلىپ، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان شۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، دېمەك: ـ 15 «زەبۇلۇن زېمىنى ۋە نافتالى زېمىنى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ نېرىقى تەرىپىدىكى «دېڭىز يولى» بويىدا، «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» بولغان گالىلىيەدە، 16 قاراڭغۇلۇقتا ياشىغان خەلق پارلاق بىر نۇرنى كۆردى، يەنى ئۇلۇم كۆلە ڭگىسىنىڭ يۇرتىدا ئولتۇرغۇچىلارغا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشتى». 17 شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا: «توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!» ـ دەپ جار قىلىشقا باشلىدى. 18 [بىر كۈنى]، ئۇ گالىلىيە دېڭىزى بويىدا كېتىۋېتىپ، ئىككى ئاكا-ئۇكا، يەنى پېترۇس دەپقىلىغان سىمون ئىسملىك بىر كىشىنى ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى؛ 19 ئۇ ئۇلارغا: ـ مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار ـ مەن سىلەرنى ئادەم ئۈتۈقۇچى بېلىقچى قىلىمەن! ـ دېدى. 20 ئۇلار شۇئان بېلىق تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. 21 ئۇ شۇ يەردىن ئۆتۈپ، ئىككىنچى بىر ئاكا-ئۇكىنى، يەنى زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ ۋە ئىنىسى يوھاننانى كۆردى. بۇ ئىككىسى كېمىدە تاتىسى زەبەدىي بىلەن تورلىرىنى ئوڭشاۋاتاتتى. ئۇ ئۇلارنىمۇ چاقىردى. 22 ئۇلار دەرھال كېمىنى تاتىسى بىلەن قالدۇرۇپ ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. 23 ۋە ئەيسا گالىلىيەنىڭ ھەممە يېرىنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلايتتى، خەلق تارىسدا ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ئاجىز-مېيىپلارنى ساقايتتى. 24 ئۇ تۇغرۇلۇق خەۋەر پۈتۈكۈل سۇريە ئۆلكىسىگە تارقالدى؛ ئۇ يەردىكى خالايىق ھەرخىل بىمارلارنى، يەنى ھەرتۈرلۈك كېسەللەر ۋە ئاغرىق-سىلاقلارنى ھەمدە جىن چاپلاشقانلارنى، ئۇتقاقلىق ۋە پالەچ كېسىلىگە گىرىپتار بولغانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى؛ ۋە ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 25 گالىلىيە، «ئون شەھەر» رايونى، يېرۇسالىم، يەھۇدىيە ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىن كەلگەن توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى.

5 مۇشۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇ بىر تاغقا چىقتى؛ ئۇ ئۇ يەردە ئولتۇرغىنىدا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. 2 ئۇ ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى: ـ 3 مۇبارەك، روھتا نامراتلار بولغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى ئۇلارغا تەۋەدۇر. 4 مۇبارەك، يىغلىغان چە ككەنلەر! چۈنكى ئۇلار تەسەللى تاپىدۇ. 5 مۇبارەك، ياۋاش-مۇمىنلەر! چۈنكى ئۇلار يەر يۈزىگە مىراسخورىدۇر. 6 مۇبارەك، ھەققانىيلىققا ئاچ ۋە تەشنالار! چۈنكى ئۇلار تولۇق قىيىنىدۇ. 7 مۇبارەك، رەھىمدىللار! چۈنكى ئۇلار رەھىم كۆرىدۇ. 8 مۇبارەك، قەلبى پاك بولغانلار! چۈنكى ئۇلار خۇدانى كۆرىدۇ. 9 مۇبارەك، تىنچلىق تەرەپدارلىرى! چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى دەپ ئاتىلىدۇ. 10 مۇبارەك، ھەققانىيلىق يولىدا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى ئۇلارغا تەۋەدۇر. 11 مۇبارەك، مەن ئۈچۈن باشقىلارنىڭ ھاقارەت، زىيانكەشلىك ۋە ھەرتۈرلۈك تۆھمىتىگە ئۇچرىساڭلار، 12 شاد-خورام بولۇپ يىلىراڭلار! چۈنكى ئەرشلەردە كاتتا ئىنئام سىلەر ئۈچۈن ساقلانماقتا؛ چۈنكى سىلەردىن ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلە رگىمۇ ئۇلار مۇشۇنداق زىيانكەشلىكلەرنى قىلغان. 13 سىلەر يەر يۈزىدىكى ئۇزدۇرسىلەر. ھالبۇكى، ئە گەر ئۇز ئۇز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن ئۇز تەمىنى قانداقۇ كەرگۈزگلى بولىدۇ؟ ئۇ چاغدا، ئۇ ھېچنىمىگە يارىماس بولۇپ، تاشلىنىپ كىشىلەرنىڭ ئايىغى ئاستىدا دەسسىلىشتىن باشقا ھېچ ئىشقا يارىمايدۇ. 14 سىلەر دۇنيانىڭ نۇرىدۇرسىلەر. تاغ ئۈستىگە سېلىنغان شەھەر يوشۇرۇنالمايدۇ. 15 ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ، ئۇستىگە سېۋەتنى كۆمىتۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ، بۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئۆي ئىچىدىكى ھەممە ئادەملە رگە يورۇقلۇق بېرىدۇ. 16 شۇ تەرىقىدە، سىلەر نۇرۇڭلارنى ئىنسانلار ئالدىدا شۇنداق چاقنىتىڭلار كى، ئۇلار ياخشى ئەمەللىرىڭلارنى كۆرۈپ، ئەرشتىكى ئاتاڭلارنى ئۇلۇغلىسۇن. 17 مېنى تەۋرات قانۇننى يا كى پەيغەمبەرلەرنىڭ يازغانلىرىنى بىكار قىلغىلى كەلدى، دەپ ئويلاپ قالماڭلار. مەن ئۇلارنى بىكار قىلغىلى ئەمەس، بەلكى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى كەلدىم. 18 چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئاسمان-زېمىن يوقىمىغۇچە، ئۇنىڭدا پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە تەۋراتتىكى «يود» بىر ھەرپ، ھەتتا بىرەر چېكىتمۇ بىكار قىلنمايدۇ. 19 شۇ سەۋەبتىن، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئەڭ قىدىلىرىگە، ھەتتا ئۇنىڭ ئەڭ كىچىكلىرىدىن بىرىنى بىكار قىلىپ، ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگىتىدىغان ھە ركىم ئەرش پادىشاھلىقىدا ئەڭ كىچىك ھېسابلىنىدۇ. ئەمما ئە كىسچە، تەۋرات قانۇنى ئەڭ قىدىلىرىگە ئەمەل قىلغانلار ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگەتكۈچىلەر بولسا ئەرش

پادشاهلىقىدا ئۇلۇغ مىسابلىنىدۇ. **20** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەققانىيلىقلارغا تەۋرات تۈستازلىرى ۋە پەرىسىيلەرنىڭكىدىن ئاشمىسا، ئەرش پادىشاهلىقىغا ھېچقاچان كىرەلمەيسىلەر. **21** بۇرۇنقىلارغا «قاتىللىق قىلما، قاتىللىق قىلغان ھەرقانداق ئادەم سوراققا تارتىلىدۇ» دەپ ئېيتىلغان. **22** براق مەن تۈزۈم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، تۈز قېرىندىشىغا بىكاردىن-بىكار ئاچچىقلانغانلارنىڭ ھەربىرىمۇ سوراققا تارتىلىدۇ. تۈز قېرىندىشىنى «ئەخمەق» دەپ تىللىغان ھەر رىكىم ئالى كېڭىشمىدە سوراققا تارتىلىدۇ؛ ئەمما قېرىندىشلىرىنى «تەلۋە» دەپ ھاقارەتلىگەن ھەر رىكىم دوزاخنىڭ ئوتىغا لايىق بولىدۇ. **(Geenna g1067) 23** شۇنىڭ ئۈچۈن، سەن قۇربانگاھ ئالدىغا كېلىپ [خۇداغا] ھەدىيە ئاتىماقچى بولغىنىڭدا، قېرىندىشىڭنىڭ سېنىڭدىن ئاغرىنغان يېرى بارلىقى يادىڭغا كەلسە، **24** ھەدىيە ئۆنى قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇپ تۇرۇپ، ئاۋۋال قېرىندىشىڭ بىلەن يارىشىۋال، ئاندىن كېلىپ ھەدىيە ئۆنى ئاتا. **25** ئە گەر تۈرمە ۋەكىدىن دەۋا قىلماقچى بولغان بىرسى بولسا، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە يولدا بولغىنىڭدا ئۇنىڭ بىلەن تېزدىن يارىشىپ، دوست بولغىن. بولمىسا، ئۇ سېنى سوراققىغا، سوراققچى بولسا گۇندىپايغا تاپشۇرىدۇ، سەن زىندانغا سولىنۇتىلىسەن. **26** مەن ساۋا شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تىيىنىنىمۇ قويماي تۆلىمىگۈچە، شۇ يەردىن چىقالمايسەن. **27** سىلەر «زىنا قىلما ئىكەن» دەپ ئېيرۇغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **28** براق مەن تۈزۈم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، بىرەر ئايالغا شەھۋانىي نىيەت بىلەن قارىغان كىشى كۆڭۈلدە ئۇ ئايال بىلەن ئاللىقاچان **29** ئە گەر ئەمدى ئوڭ كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. **(Geenna g1067) 30** ئە گەر ئوڭ قولۇڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. **(Geenna g1067) 31** يەنە: ـ «كىمدىكىم ئايالىنى تالاق قىلسا، ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بەرسۇن» دەپمۇ ئېيتىلغان. **32** براق مەن تۈزۈم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، كىمدىكىم تۈز ئايالىنىڭ بۇزۇقلۇق قىلمىشىدىن باشقا [ھەرقانداق ئىشنى باھانە قىلىپ] ئۇنى تالاق قىلسا، ئەمدى ئۇنى زىناغا تۈرتۈپ بە رگەن بولىدۇ؛ تالاق قىلىنغان ئايالنى ئەمرىگە ئالغان كىشىمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ. **33** سىلەر يەنە بۇرۇنقىلارغا «قەسەمگەن يانما، پەرۋەردىگارغا قىلغان قەسەمگىگە ئەمەل قىل» دەپ ئېيرۇغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **34** براق مەن تۈزۈم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، قەتئىي قەسەم قىلما ئىكەن، ئەرشنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلما ئىكەن، چۈنكى ئەرش خۇدانىڭ تەختىدۇر؛ **35** ياكى يەرنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلما ئىكەن، چۈنكى يەر يۈزى خۇدانىڭ تەختىپەردۇر. يېرۇسالېمنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلما ئىكەن، چۈنكى ئۇ يەر ئۇلۇغ پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر. **36** ھەتتا ئۆز بېشىڭلارنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلما ئىكەن، چۈنكى سىلەرنىڭ چېچىڭلارنىڭ بىر تېلىنمۇ ئاق ياكى قارا رەنگىگە ئۆز ئىگەرتىش قولۇڭلاردىن كەلمەيدۇ. **37** پەقەت دېگىنىڭلار «بولىدۇ»، «بولىدۇ»، ياكى «ياق، ياق، بولمايدۇ» بولسۇن. بۇنىڭدىن زىيادىسى رەزىل بولغۇچىدىن كېلىدۇ. **38** سىلەر «كۆز ئىگە كۆز، چىشقا چىش» دەپ ئېيرۇلغىنىنى ئاڭلىغانسىلەر. **39** براق مەن تۈزۈم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، ئەسكى بىلەن تەڭ بولما ئىكەن. كىمدە كىم ئوڭ مە ڭزىڭگە ئۇرسا، سول مە ڭزىڭنىمۇ ئۇنۇپ بە رە، **40** ۋە بىرسى ئۈستە ۋەكىدىن دەۋا قىلىپ، كۆڭلىڭنىڭ ئالماقچى بولسا، چاپىنىڭنىمۇ بە رە. **41** بىرسى ساۋا [يۈك-تاقىنى يۈدكۈزۈپ] مىڭ قەدەم يول يۈرۈشكە زورلىسا، ئۇنىڭ بىلەن ئىككى مىڭ قەدەم ماڭ. **42** بىرسى سەندىن تىلىسە، ئۇنىڭغا بە رە. بىرسى سەندىن ئۈتتە-پىرىم قىلماقچى بولسا، ئۇنىڭغا يېنىۋۇتۇپ تولغىما. **43** سىلەر «قوشناڭنى سۆيگىن، دۈشمىنىڭگە نەپرەتلە» دەپ ئېيتىلغانىنى ئاڭلىغان. **44** براق مەن تۈزۈم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، سىلە رگە دۈشمەنلىك بولغانلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سىلەردىن نەپرەتلەنگەنلە رگە ياخشىلىق قىلىڭلار، سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلغانلارغا دۇئا قىلىڭلار. **45** شۇنداق قىلغاندا، ئەرشتىكى ئاتاڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىدىن بولىسىلەر. چۈنكى ئۇ قۇياشىنىڭ نۇرىنى ياخشىلارغىمۇ ۋە يامانلارغىمۇ چۈشۈرىدۇ، يامغۇرنىمۇ ھەققانىيلارغىمۇ، ھەققانىيەتسىزلە رگىمۇ ياغدۇرىدۇ. **46** ئە گەر سىلەر تۈز ۋۇجۇدلارغا مۇھەببەت كۆرسەتكەنلە رگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسە ئىكەن، بۇنىڭ قانداقتۇر ئىنئامغا ئېرىشكۈچىلىكى بولسۇن؟ ھەتتا باجىگىرلارمۇ شۇنداق قىلىۋاتمامدۇ؟ **47** ئە گەر سىلەر پەقەت قېرىندىشلىرىڭلار بىلەنلا سالام-سەھەت قىلىشسا ئىكەن، بۇنىڭ نېمە پەزىلىتى بار؟ ھەتتا يات ئەللىكلەرمۇ شۇنداق قىلمىدىغۇ! **48** شۇڭا، ئەرشتىكى ئاتاڭلار مە ڭىكەمەل بولغىنىدەك، سىلەرمۇ مە ڭىكەمەل بولۇڭلار.

6

ھېزى بولۇڭلارىكى، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭلارنى باشقىلارنىڭ ئالدىدا كۆز-كۆز قىلماڭلار. بۇنداق قىلساڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارنىڭ ئىنئامغا ئېرىشەلمەيسىلەر. **2** شۇڭا خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا، داۋراڭ سالما. ساختىپەزلەرلا سىناگوگلاردا ۋە كوچىلاردا ئادەملەرنىڭ ماختىشىغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **3** لېكىن سەن، خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا ئوڭ قولۇڭنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى سول قولۇڭ بىلمىسۇن. **4** شۇنىڭ بىلەن خەير-ساخاۋىتىڭ يوشۇرۇن بولىدۇ ۋە يوشۇرۇن ئىشلارنى كۆرگۈچى ئاتاڭ ساۋا بۇنى قايتۇرىدۇ. **5** دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ساختىپەزلەردەك بولما؛ چۈنكى ئۇلار باشقىلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن سىناگوگلار ياكى تۈت كوچا ئېغىزىدا ئۆزۈۋېلىپ دۇئا قىلىشقا ئامراقتۇر. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **6** لېكىن سەن بولساڭ، دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ئىچكىرى ئۆيگە كىرىپ، ئىشىكنى يېپىپ، يوشۇرۇن ئۇرغىنچە ئاتاڭغا دۇئا قىلىڭلار، ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ بۇنى ساۋا قايتۇرىدۇ. **7** دۇئا-تىلاۋەت قىلغاندا، [بۇتپەرەس] يات ئەللىكلەردىكىدەك قۇرۇق گەپلەرنى تەكرارلاۋەرمە ڭلار. چۈنكى ئۇلار دېگەنلىرىمىز كۆپ بولسا [خۇدا] تىلىگىنىمىزنى چوقۇم ئىجابەت قىلىدۇ، دەپ ئويلايدۇ. **8** شۇڭا، سىلەر ئۇلارنى دوررىماڭلار. چۈنكى ئاتاڭلار سىلەرنىڭ ئېھتىياجىڭلارنى سىلەر تىلىمەستىن بۇرۇنلا بىلىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن، مۇنداق دۇئا قىلىڭلار: ـ «ئى ئاسمانلاردا ئۇرغۇچى ئاتىمىز، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەسىس دەپ ئۇلۇغلانغاي. **10** پادىشاھلىقىڭ كەلگەي، ئىرادەڭ ئەرشتە ئادا قىلىنغانىدەك يەر يۈزىدىمۇ ئادا قىلىنغاي. **11** بۈگۈنكى ئېنىمىزنى بۈگۈن بە رگە بە رگەيسەن. **12** بە رگە قەرزدار بولغانلارنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەئمۇ قەرزلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. **13** بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۈچراتقۇزمىغايسەن، بەلكى بىزنى رەزىل بولغۇچىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن». **14** چۈنكى سىلەر باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرسە ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنى كەچۈرىدۇ. **15** براق باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرمىسە ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىڭلارنى كەچۈرمەيدۇ. **16** روزا تۇتقان ۋاقتىڭلاردا، ساختىپەزلەردەك تاتىراڭغۇ قىيافىتىگە كىرۋالماڭلار. ئۇلار روزا تۇتقىنىنى كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن چىرايلىرىنى سولغۇن قىيافىتىگە كۆرسىتىدۇ. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **17** ئەمدى سەن، روزا تۇتقىنىڭدا، چاچلىرىڭنى مايلاپ، يۈز ۋۇجۇدۇڭنى ۋۇيۇپ يۈر. **18** شۇ چاغدا، روزا تۇتقىنىڭ ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى پەقەت يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغىلا كۆرۈنىدۇ؛ ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ ئۇنى ساۋا قايتۇرىدۇ. **19** يەر يۈزىدە تۈز ۋۇجۇدلارغا بايلىقلارنى تۆپلىماڭلار. چۈنكى بۇ يەردە يا كۈيە يەپ كېتىدۇ، يا دات باسىدۇ ياكى ئوغرىلار تام تېشىپ ئوغرىلاپ كېتىدۇ. **20** ئە كسىچە، ئەرشتە تۈز ۋۇجۇدلارغا بايلىقلار تۆپلاڭلار. ئۇ يەردە كۈيە يېمەيدۇ، دات باسمايدۇ، ئوغرىمۇ تام تېشىپ ئوغرىلىمايدۇ. **21** چۈنكى بايلىقىڭ قەيەردە بولسا، قەلبىڭۋ شۇ يەردە بولىدۇ. **22** تەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. شۇڭا ئە گەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇتۇلىدۇ. **23** لېكىن ئە گەر كۆزۈڭ يامان بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. ئە گەر ۋۇجۇد ۋۇجۇدىكى «يورۇقلۇق» ئەمەلىيەتتە قاراڭغۇلۇق بولسا، ئۇ قاراڭغۇلۇق تېمىدىگەن قورقۇنچلۇق-ھە! **24** ھېچكىم [بىرلا ۋاقىتتا] ئىككى خوجايىننىڭ قۇللۇقىدا بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ؛ ياكى بۇنىڭغا باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭ ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. **25** شۇڭا مەن سىلە رگە شۇنى

ئېيتىپ قويايىكى، هايانىتكىلارغا كېرە كىلىك بىمەك-ئىچمەك ياكى تۇچا كىلارغا كىيىدىغان كىيىم-كېچە كىنىڭ غېمىنى قىلما كىلار. هايانلىق تۇزۇقتىن، تەن كىيىم-كېچە كتىن ئەزىز ئەمەسمۇ؟ 26 ئاسماندىكى تۇچار-قاناتلارغا قارا كىلار! تۇلار تېرىمايدۇ، ئورمايدۇ، ئامبارلارغا يىغمايدۇ، لېكىن ئەرشتىكى ئاتا كىلار تۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر ئاشۇ قۇشلاردىن كۆپ ئەزىز ئەمەسمۇ؟ 27 ئارا كىلاردا قايىسىكىلار غەم-قايغۇ بىلەن تۇمر ۋىكىلارنى بىرەر سائەت ئۇزارتالايسىلەر؟ 28 سىلەرنىڭ كىيىم-كېچە كىنىڭ غېمىنى قىلىشىكىلارنىڭ نېمە هاجىتى؟! دالادىكى نېلۇپەرلەرنىڭ قاناق ئۇستىدىغانلىقىغا قاراپ بېقىكىلار! تۇلار ئەمگەك كۆز قىلمايدۇ، چاق ئېگىرمەيدۇ؛ 29 لېكىن سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، هەتتا سۇلايمان تولۇق شان-شەرەپتە تۇرغانىمۇ ئۇنىڭ كىينىشى نېلۇپەرلەرنىڭ بىر گۈلىچىلىكىۋ يوق ئىدى. 30 ئەمدى خۇدا دالادىكى بۇگۈن ئېچىلىسا، ئەتىسى قۇرۇپ ئوچاققا سېلىنىدىغان ئاشۇ گۈل-گىياهلارنى شۇنچە يېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىيىندۇرمەسمۇ، ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! 31 شۇنۇڭا «نېمە يەيمىز»، «نېمە ئىچىمىز»، «نېمە كىيىمىز؟» دەپ غەم قىلما كىلار. 32 چۈنكى يات ئەلدىكىلەر مانا شۇنداق هەممە نەرسىگە ئىنتىلىدۇ، ئەمما ئەرشتىكى ئاتا كىلار سىلەرنىڭ بۇ هەممە نەرسىلە رگە موهتاجلىقىكىلارنى بىلىدۇ؛ 33 شۇنداق ئىكەن، هەممىدن ئاۋۋال خۇدانىڭ پادىشاهلىقى ۋە هەققانىيلىقىغا ئىنتىلىكىلار. ئۇ چاغدا، بۇلارنىڭ هەممىسى سىلە رگە قوشۇلۇپ ئېسىپ بولىدۇ. 34 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەتىنىڭ غېمىنى قىلما كىلار. ئەتىنىڭ غېمى ئەتىگە قالسۇن. هەر كۈنىڭ دەردى شۇ كۈنگە تۇشلۇق بولىدۇ.

7 باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن هۆكۈم قىلىپ يۈرمە كىلار. شۇنداقتا [خۇدانىڭ] هۆكۈمىگە ئۇچرىمايسىلەر. 2 چۈنكى سىلەر باشقىلار ئۈستىدىن قانداق باها بىلەن هۆكۈم قىلسا كىلار، [خۇدامۇ] سىلەرنىڭ ئۈستۈكىلاردىن شۇنداق باها بىلەن هۆكۈم چىقىرىدۇ. سىلەر باشقىلارنى قانداق ئۆچەم بىلەن ئۆچىسە كىلار، [خۇدامۇ] سىلەرنى شۇنداق ئۆچەم بىلەن ئۆچەيدۇ. 3 ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭىنىڭ كۆزىدىكى قىلنى كۆرۈپ، ئۆز كۆز ئۆڭىدىكى لېمنى يايقىمالمايسەن؟! 4 سەن قانداقۇ بۇرادىرىڭغا: «قېنى، كۆز ئۆڭىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟ چۈنكى مانا، ئۆز ئۆڭىنىڭ كۆزىدە لم ئۇرىدۇ!؟ 5 ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال ئۆز ئۆڭىنىڭ كۆزىدىكى لېمنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەلەيسەن. 6 مۇقەددەس نەرسىنى ئىتلارغا بەرمە كىلار، ياكى ئۇنچە-مەرۋايىتلىرىڭلارنى توڭگۈزلارنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويما كىلار. بولمىسا، ئۇلار بۇلارنى پۇتلىرىدا دەسسەپ، ئاندىن بۇرۇلۇپ سىلەرنى تالايدۇ. 7 تىلە كىلار، سىلە رگە ئاتا قىلىنىدۇ؛ ئىزدە كىلار، تاپىسىلەر؛ ئىشىكنى چېكىكىلار، ئېچىلىدۇ. 8 چۈنكى هەربىر تىلىگۈچى تىلىگىنىگە ئېرىشىدۇ؛ ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنىنى تاپىدۇ؛ ئىشىكنى چە ككۈچىلە رگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. 9 ئارا كىلاردا ئۇز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! 10 ياكى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ 11 ئەمدى سىلەر رەزىل تۇرۇقپۇ ئۇز پەرزەنتلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشتىكى ئاتا كىلار ئۇزىدىن تىلىگەنلە رگە ياخشى نەرسىلەرنى تېخىمۇ ئىلتىپات قىلماسمۇ؟ 12 شۇنۇڭا هەر ئىشتا باشقىلارنىڭ ئۇز ئۈڭىلارغا قانداق مۇئامىلە قىلىشىنى ئۈمىد قىلسا كىلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىكىلار؛ چۈنكى تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ تەلىماتلىرى مانا شۇدۇر. 13 تار دەرۋازىدىن كىرىكىلار. چۈنكى كىشىنى هالا كەتكە ئېلىپ باردىغان دەرۋازا كەڭ بولۇپ، يولى كەڭگاشا ۋە داغدامدۇر، ۋە ئۇنىڭدىن كىرىدىغانلار كۆپتۇر. 14 بىراق هاياتلىققا ئېلىپ باردىغان دەرۋازا تار، يولى قىستاڭ بولۇپ، ئۇنى تاپالايدىغانلارمۇ ئاز. 15 ئالدىكىلارغا قوي تېرىسىگە ئورىنۇۋېلىپ كەلگەن، ئىچى يىرتقۇچ چىلبۇرىدەك بولغان ساختا پەيغەمبەرلەردىن هوشيار بولۇڭلار. 16 سىلەر ئۇلارنى مېۋىلىرىدىن تونۇۋالالايسىلەر. تىكەندىن ئۈزۈملەر، قامغاقتىن ئەنجۈرلەر ئالغلى بولامدۇ؟ 17 شۇنىڭغا ئوخشاش، هەر ياخشى دەرەخ ياخشى مېۋە بېرىدۇ، پور دەرەخ ناچار مېۋە بېرىدۇ. 18 ياخشى دەرەخ ناچار مېۋە بەرمەيدۇ، پور دەرەخ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. 19 ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان هەربىر دەرەخ كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 20 شۇنىڭدەك، مۇشۇنداق كىشىلەرنى مېۋىلىرىدىن تونۇۋالالايسىلەر. 21 ماڭا «رەببىم، رەببىم» دېگەنلەرنىڭ هەممىسلا ئەرش پادىشاهلىقىغا كىرەلمەيدۇ، بەلكى ئەرشتە ئۇرغۇچى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغانلارلا كىرەلەيدۇ. 22 شۇ كۈنىدە نۇرغۇن كىشىلەر ماڭا: «رەببىم، رەببىم، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ۋەهىي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزدۇق، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى قوغلىدۇق ۋە نامىڭ بىلەن نۇرغۇن مۆجىزىلەرنى كۆرسەتتۇق» دەيدۇ. 23 هالبۇكى، ئۇ چاغدا مەن ئۇلارغا: «سىلەرنى ئەزەلدىن تونۇمايمەن. كۆزۈمدىن يوقىلىكىلار، ئەي ئىتائەتسىزلەر!» دەپ ئېلان قىلىمەن. 24 ئەمدى هەربىرى بۇ سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەلى قىلغان بولسا، ئۇ تۇز ئېينى قورام تاش ئۈستىگە سالغان پەم-پاراسەتلىك كىشىگە ئوخشايدۇ. 25 يامغۇر يېغىپ، كەلكۈن كېلىپ، بوران چىقىپ سوقسىمۇ، ئۇ ئۆي ئۇرۇلمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆلى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىنغان. 26 بىراق سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان هەربىرى ئېينى قۇمنىڭ ئۈستىگە قۇرغان ئەخمەقكە ئوخشايدۇ. 27 يامغۇر ياغقاندا، كەلكۈن كەلگەندە، بوران چىققاندا شۇ ئۆي ئۇرۇلۇپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئۇرۇلۇشى ئىنتايىن دەهشەتلىك بولدى! 28 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلىرىنى تاخىرلاشتۇرغاندىن كېيىن، بۇ توپ-توپ خالايىق ئۇنىڭ تەلىملىرىگە هەيرانۇەهس بولۇشتى. 29 چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتتى، بەلكى توللىمۇ نوپۇزلۇق ئىدى.

8 ئۇ تاغدىن چۈشكەندە، توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 2 ۋە مانا، ماخاۋ كېسىلى بار بولغان بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، بېشىنى يە رگە ئۇرۇپ تىزلىنىپ: ـ تەقسىر، ئەگەر خالىىسىڭز، مېنى كېسىلىمدىن پاك قىلالايسىز! ـ دېدى. 3 ئەيسا ئۇنىڭغا قولىنى تە گىكۈزۈپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاك بولغىن! ـ دېۋېدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى شۇئان پاك بولۇپ ساقايدى. 4 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ هازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆزۈڭ بېرىپ كاهىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۈۋاهلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغان هەدىيە-قۇربانلىقنى سۇنغىن، ـ دېدى. 5 ئۇ كەپەرناهۇم شەهىرىگە بارغاندا، [رىملىق] بىر يۈزبېشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن يېلىنىپ: 6 ـ تەقسىر، چاكىرىم پالەچ بولۇپ قېلىپ، بەك ئازابلىنىپ ئۆيدە ياتىدۇ، ـ دېدى. 7 مەن بېرىپ ئۇنى ساقايتىپ قويايي، ـ دېدى ئەيسا. 8 يۈزبېشى جاۋابەن: ـ تەقسىر، تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كىرىشىڭىز گەپ لايىق ئەمەسمەن، پەقەت بىر ئېغىزلا سۆز قىلىپ قويىسىڭز، چاكىرىم ساقىيىپ كېتىدۇ. 9 چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ هوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، مېنىڭ قول ئاستىمدا لەشكەرلىرىم بار. بىرگە بار دېسەم بارىدۇ، بىرگە كەل دېسەم، كېلىدۇ. قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ، ـ دېدى. 10 ئەيسا بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ، هەيران بولدى. ئۇزى بىللە كەلگەنلە رگە: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، بۇنداق ئىشەنچنى ھەتتا ئىسرائىللار ئارىسىدىمۇ تاپالمىغانىدىم. 11 سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنچىقىشى ۋە كۈنېتىشتىن كېلىپ، ئەرش پادىشاهلىقىدا ئىبراهىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. 12 لېكىن بۇ پادىشاهلىقنىڭ ئۇز پەرزەنتلىرى بولسا، سىرتقا قارا كۆڭۈلۈققا تاشلىنىپ، ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ، ـ دېدى. 13 ئاندىن، ئەيسا يۈزبېشىغا: ـ ۋېۋۈگىگە قايت، ئىشەنگىنىگەدەك سەن ئۈچۈن شۇنداق قىلىندۇ، دېدى، هېلىقى چاكىرىنىڭ كېسىلى شۇ پەيتتە ساقايتىلدى. 14 ئەيسا پېترۇسنىڭ ۋېيگە بارغاندا، پېترۇسنىڭ قېينىئانىسىنىڭ قىزىپ ئوروۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغىنىنى كۆردى. 15 ئۇ ئۇنىڭ قولىنى تۇتىۋىدى، ئۇنىڭ قىزىتمىسى ياندى. [ئايال] دەرھال ئورندىن تۇرۇپ، ئەيسانى كۈتۈشكە باشلىدى. 16 كەچ كىرگەندە، كىشىلەر جىن چاپلاشقان نۇرغۇن ئادەملەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ بىر ئېغىز سۆز بىلەنلا جىنلارنى ھەيدىۋەتتى ۋە بارلىق كېسەللەرنى ساقايتتى. 17 ئۇنىڭ بىلەن، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن: «ئۇ ئۆزى ئاغرىق-سىلاقلىرىمىزنى كۆتۈردى، كېسەللىرىمىزنى ئۈستىگە ئالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 18 ئەيسا ئۆزىنى ئوروۇالغان توپ-توپ كىشىلەرنى كۆرۈپ، [مۇخلىسلىرىغا] دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتۈپ كېتىشنى ئەمر قىلدى. 19 شۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سەن قەيە رگە بارساڭ، مەنمۇ ساڭا ئەگىشىپ شۇ يە رگە بارىمەن، ـ دېدى. 20 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تۈلكىلەرنىڭ ئۆڭكۈرلىرى، ئاسماندىكى قۇشلارنىڭ ئۇۋىلىرى

بار، براق ئىنسانئوغلىنىڭ بېشىنى قىيغۇدەك يېرىمۇ يوق، ـ دېدى. 21 مۇخلىسلىردىن يەنە بىرى تۇنىگۈنگە: ـ رەب، مېنىڭ ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى يەرلىكىگە قويۇشۇمغا ئىجازەت بە رگەيسەن، ـ دېدى. 22 براق ئەيسا تۇنىگۈنگە: ـ ماڭا ئە گەشكىن، ۋە ئۆلۈكلەر ئۆز ئۆلۈكلىرىنى يەرلىكىگە قويسۇن، ـ دېدى. 23 ئۇ كېمىگە چۈشتى، مۇخلىسلىرىمۇ چۈشۈپ بللە ماڭدى. 24 ۋە مانا، دېڭىز ئوستىدە قاتتىق بوران چىقىپ كەتتى، شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىدىن ھالقىپ كېمىنى غەرق قىلۇېتەي دەپ قالدى. لېكىن ئۇ ئۇخلاۋاتاتتى. 25 مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئى ئۇستاز، بىزنى قۇتۇلدۇرغايسەن! بىز ھالاكەت ئالدىدا ئۆرىمىز ـ دېدى. 26 ـ ئېمىشقا قورقىسىلەر، ئى ئىشەنچى ئاجىزلار! ـ دېدى ئۇ ۋە ئورنىدىن ئورۇپ، بوران-چاپقۇنغا ۋە دېڭىزغا ئەنىپە بېرىۋىدى، ھەممىسى بىردىنلا تىنچىدى. 27 مۇخلىسلار ئىنتايىن ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئادەمدۇ؟ ھەتتا بوران-چاپقۇنلار ۋە دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا يېسۈندىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى. 28 ئەيسا دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىكى گادارالىقلارنىڭ يۇرتىغا بارغىنىدا، جىن چاپلاشقان ئىككى كىشى گۆرلىرىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئالدىغا كەلدى. ئۇلار شۇنچە ۋەھشىي ئىدىكى، ھېچكىم بۇ يەردىن ئوتۇشكە جۈرئەت قىلالمايتتى. 29 ئۇنى كۆرگەندە ئۇلار: ـ ئى خۇدانىڭ ئوغلى، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كارىڭ! سەن ۋاقىت-سائىتى كەلمەيلا بىزنى قىينىغىلى كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ توۋلىدى. 30 شۇ يەردىن خېلى يىراقتا چوڭ بىر توپ توڭگۇز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. 31 جىنلار ئەمدى ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سەن بىزنى قوغلىۋەتمەكچى بولساڭ، بىزنى توڭگۇز پادىسى ئىچىگە كىرگۈزۈۋەتكەيسەن، ـ دەپ يالۋۇرۇشتى. 32 ئۇ ئۇلارغا: ـ چىقىڭلار! ـ دېۋىدى، جىنلار چىقىپ، توڭگۇزلارنىڭ ئىچىگە كىرۋالدى. مانا، پۈتكۈل توڭگۇز پادىسى تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، سۈلاردا غەرق بولدى. 33 لېكىن توڭگۇز باققۇچىلار بەدەر قېچىپ، شەھەر گە كىرىپ، بۇ ئىشنىڭ باش-ئاخىرىنى، جۈملىدىن جىن چاپلاشقان كىشىلەرنىڭ كەچۈرمىشلىرىنى خالايىققا ئېيتىپ بېرىشتى. 34 ۋە مانا، پۈتۈن شەھەردىكىلەر ئەيسا بىلەن كۆرۈشۈكلى چىقتى. ئۇلار ئۇنى كۆ رگەندە، ئۇنىڭ ئۆزلىرىنىڭ شۇ رايوندىن ئايرىلىپ كېتىشىنى ئۆتۈندى.

9

شۇنىڭ بىلەن ئۇ كېمىگە چۈشۈپ دېڭىزدىن ئوتۈپ، ئۆزى ئۆرغان شەھەر گە قايتىپ كەلدى. 2 ۋە مانا، كىشىلەر زەمبىلگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ ھېلىقى پالەچكە: ـ ئوغلۇم، يۈرە كلىك بول، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. 3 ئاندىن مانا، تەۋرات ئۇستازلىردىن بەزىلىرى كۆڭلىدە: «بۇ ئادەم كۇپۇرلۇق قىلۋاتىدۇ!» دەپ ئويلىدى. 4 ئۇلارنىڭ كۆڭلىدە نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: ـ نېمە ئۈچۈن كۆڭلۈڭلاردا رەزىل ئويلاردا بولىسىلەر؟ 5 «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى» دېيىش ئاسانمۇ ياكى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ ـ دېدى ۋە يەنە ئۇلارغا: ـ 6 ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئورۇن-كۆرپە كۆنى يىغىشتۇرۇپ ۋەيۋۇگىگە قايت، ـ دېدى. 7 ھېلىقى ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ ۋەيگە قايتتى. 8 بۇنى كۆ رگەن توپ-توپ ئادەملەر قورقۇشۇپ، ئىنسانلارغا بۇنداق ھوقۇقنى بە رگەن خۇدانى ئۇلۇغلاشتى.

9 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئالدىغا كېتىۋېتىپ، باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان، ماتتا ئىسىملىك بىر [باجىگىرنى] كۆردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئە گەشكىن! ـ دېدى. ۋە ماتتا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا [ماتتانىڭ] ۋەيدە مېھمان بولۇپ داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجىگىرلار ۋە گۇناھكارلار مۇ كىرىپ، ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. 11 بۇنى كۆ رگەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئۇستازىڭلار نېمىشقا باجىگىرلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! ـ دېدى. 12 بۇ گەپنى ئاڭلىغان ئەيسا: ـ ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېۋىپقا موھتاجدۇر. 13 سىلەر بېرىپ [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: «ئىزدەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەھىم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى ئۆگىنىڭلار، چۈنكى مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرغىلى كەلدىم، دېدى. 14 شۇ ۋاقىتلاردا، يەھيا [پەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرى ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ تۇنىگۈنگە: ـ نېمىشقا بىز ۋە پەرىسىيلەر پات-پات روزا تۇتىمىز، لېكىن سىزنىڭ مۇخلىسلىرىڭىز تۇتمايدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 15 ئەيسا جاۋابەن: ـ توي بولۇۋاتقان يىگىت تىنچى تويدا ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا، توي مېھمانلىرى ھازا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ!؟ ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈنده روزا تۇتىدۇ. 16 ھېچكىم كونا كۆزگەكنى يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كىيىمنى تارتىپ يىرتۇېتىدۇ. نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. 17 شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا ئۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئە گەر ئۇنداق قىلسا، [شارابنىڭ ئېچىشى بىلەن] ئۇلۇملار يېرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم ئۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن كىشىلەر يېڭى شارابنى يېڭى ئۇلۇملارغا قاچىلايدۇ، شۇنداق قىلغاندا، ھەر ئىككىلىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. 18 ئۇ [يەھيانىڭ مۇخلىسلىرىغا] بۇ سۆزلەرنى قىلۋاتقان ۋاقىتدا، مانا بىر ھۆكۈمدار كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باش ئۇرۇپ: ـ مېنىڭ قىزىم ھازىرلا ئۇلۇپ كەتتى؛ ئەمما سىز بېرىپ ئۇنىڭغا قولىڭىزنى تە گىكۈزۈپ قويىسىڭىز، ئۇ تىرىلىدۇ، دېدى. 19 ئەيسا ئورنىدىن ئورۇپ، مۇخلىسلىرى بىلەن بللە ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭدى. 20 ۋە مانا، يولدا خۇن تەۋرەش كېسىلگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال ئەيسانىڭ ئارقىسىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ تونىنىڭ پىشىنى سىلىدى. 21 چۈنكى ئۇ ئېچىدە «ئۇنىڭ تونىنى سىلىساملا، چوقۇم ساقىيىپ كېتىمەن» دەپ ئويلىغانىدى. 22 ئەمما ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇنى كۆرۈپ: ـ قىزىم، يۈرە كلىك بول، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال شۇ سائەتتە ساقايدى.

23 ئەمدى ئەيسا ھېلىقى ھۆكۈمدارنىڭ ئۆيىگە كە رگەندە، نەي چېلىۋاتقان ۋە ھازا تۇتۇپ ۋاۋاۋاتقان كىشىلەر توپىنى كۆرۈپ، 24 ئۇلارغا: ـ چىقىپ كېتىڭلار، بۇ قىز ئۇلىدى، بەلكى ئۇخلاۋاتىدۇ، دېدى. [شۇنى ئاڭلاپ] كۆپچىلىك ئۇنى مەسخىرە قىلدى. 25 كىشىلەر چىقىرۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قىزنىڭ يېنىغا كىرىپ، ئۇنىڭ قولىنى ئۇتۇۋىدى، قىز ئورنىدىن تۇردى. 26 بۇ توغرىسىدىكى خەۋەر پۈتۈن يۇرتنا پۇر كەتتى. 27 ئەيسا ئۇ يەردىن چىققاندا، ئىككى قارىغۇ ئۇنىڭ كەينىدىن كېلىپ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسىز! ـ دەپ ندا قىلىشتى. 28 ئۇ ئۆيگە كە رگەندىن كېيىن، شۇ ئىككى قارىغۇ ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئەيسا ئۇلاردىن: ـ سىلەر مېنىڭ بۇ ئىشقا قادىر ئىكەنلىكىمگە ئىشىنەمسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەببىم، ئىشىنىمىز، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 29 ئۇ قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تە گكۈزۈپ ئۇرۇپ: ـ ئىشەنچىڭلار بويىچە بولسۇن! دېۋىدى، 30 ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئېچىلدى. ئەيسا ئۇلارغا: بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما گلار! دەپ قاتتىق تاپىلىدى. 31 لېكىن ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپلا، ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى پۈتكۈل يۇرتقا يېيىۋەتتى. 32 ئۇلار چىقىپ كېتىۋاتقاندا، كىشىلەر جىن چاپلاشقان بىر گاچىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 33 ئۇنىڭغا چاپلاشقان جىننىڭ ھەيدىلىشى بىلەنلا، ھېلىقى ئادەم زۇۋانغا كەلدى. خالايىق ئىنتايىن ھەيرانۇھەس بولۇپ: ـ بۇنداق ئىش ئىسرائىلدا زادى كۆرۈلۈپ باقمىغان، ـ دېيىشتى. 34 لېكىن پەرىسىيلەر: ـ ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ قوغلايدىكەن، دېيىشتى. 35 ۋە ئەيسا بارلىق شەھەر ۋە يېزا-قىشلاقلارنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، ئەرش پادىشاھلىقىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىدى ۋە ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ھەرخىل مېيىپ-ئاجىزلارنى ساقايتتى. 36 لېكىن ئۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتتى، چۈنكى ئۇلار خارلىنىپ پادىچىسىز قوي پادىلىرىدەك پاناھسىز ئىدى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ھوسۇل دەۋرۈەقە كۆپ ئىكەن، براق [ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن] ئىشلەيدىغانلار ئاز ئىكەن. 38 شۇڭا ھوسۇلنىڭ ئىگىسىدن، ئۆز ھوسۇلىڭنى يىغۇۋېلىشقا ئىشلەمچىلەرنى جددىي ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلە گلار، ـ دېدى.

10

ئۇ ئون ئىككى مۇخلىسنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا ناپاك روھلارنى قوغلاش ۋە ھەربىر كېسەللىكنى ھەم ھەربىر مېيىپ-ئاجىزلىق ساقايتىش ھوقۇقىنى بە رىدى. 2 ئون ئىككى رەسۇلنىڭ ئىسىملىرى تۆۋەندىكىچە: ئاۋۋال پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان

سىمون ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس، ئاندىن زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى
يۇھانا، 3 فىلىپ ۋە بارتولوماي، توماس ۋە باجىگىر ماتىتا، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە
لەببائۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان تاداي، 4 مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون ۋە كېيىن
ئەيسانا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوت. 5 ئەيسا بۇ ئون ئىككىسىنى [خەقنىڭ
ئارىسىغا] مۇنداق تاپىلاپ ئەۋەتتى: ـ يات ئەللىكلەرنىڭ يوللىرىغا چىقماڭلار، ياكى
سامارىيەلىكلەرنىڭ شەھەرلىرىگىمۇ كىرمەڭلار، 6 بەلكى تېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان
ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئارىسىغا بېرىڭلار. 7 بارغان يېرىڭلاردا: «ئەرش پادىشاھلىقى
يېقىنلىشىپ قالدى!» دەپ جاكارلاڭلار. 8 ئاغرىق-سىلاقلارنى ساقايتىڭلار، ئۆلۈكلەرنى
تىرىلدۇرۇڭلار، ماخاۋ كېسىللىرىنى ساقايتىڭلار، جىنلارنى ھەيدۇ ئېتىڭلار. سىلە رگە
شاپائەت خالىس بېرىلگەندۇر، سىلەرمۇ خالىس ئىلتىپات قىلىڭلار. 9 بەلۋېغىڭلارغا
ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس پۇللارنى باغلاپ ئېلىپ يۈرمەڭلار. 10 سەپەر ئۈچۈن بىرلا
يەكتەكتىن باشقا نە خۇرجۇن، نە كەش، نە ھاسا ئېلىۋالماڭلار. چۈنكى خىزمەتكار تۇز
ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. 11 ھەرقايسى شەھەر ياكى يېزىغا بارغان ۋاقتىڭلاردا،
ئالدى بىلەن شۇ يەردە كىمنىڭ ھۆرمەتكە لايىق مۇتىۋەر ئىكەنلىكىنى سوراڭلار،
شۇنداق كىشىنى تاپقاندا، ئۇ يەردىن كەتكۈچە ئۇنىڭ ئۆيىدىلا تۇرۇڭلار. 12 بىرەر
ۋېگە كىرگىنىڭلاردا، ئۆلارغا سالام بېرىڭلار. 13 ئە گەر ئۇ ئائىلىدىكىلەر [ھۆرمەتكە]
لايىق مۇتىۋەر كىشىلەر بولسا، تىلىگەن ئامانلىقىڭلار ئۆلارغا ئىجابەت بولسۇن؛ ئە گەر
ئۆلار لايىق بولمىسا، تىلىگەن ئامانلىقىڭلار ئۆزۈڭلارغا قايتسۇن. 14 سىلەرنى قوبۇل
قىلمىغان، سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلىمىغان كىمەدىكەم بولسا، ئۆلارنىڭ ئۆيىدىن ياكى شۇ
شەھەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئايىغىڭلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىڭلار. 15 مەن سىلە رگە شۇنى
بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم ۋە گومورىرا زېمىنىدىكىلەرنىڭ ھالى شۇ
شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 16 مانا، مەن سىلەرنى قويلارنى بۆرىلەرنىڭ
ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك ئەۋەتىمەن. شۇنىڭ، يىلاندەك سە زگۈر، پاختەكتەك ساپ دىلىق
بولۇڭلار. 17 ئىنسانلاردىن پەخەس بولۇڭلار، چۈنكى ئۇلار سىلەرنى ئۇتۇقۇپلىپ سوت
مەھكىمىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگلىردا قامچىلايدۇ. 18 ئۇلار ۋە شۇنداقلا
يات ئەللىكلەر ئۈچۈن بىر گۈۋاھلىق بولۇشقا، سىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن ئېمىرلەر ۋە
پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ سوراققا تارتىلىسىلەر. 19 لېكىن ئۇلار سىلەرنى سوراققا
تارتقان ۋاقتىدا، قاندىق جاۋاب بېرىش ياكى نېمە جاۋاب بېرىشتىن ئەنسىرەپ كەتمەڭلار.
چۈنكى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە ئېيتىش تېگىشلىك سۆزلەر سىلە رگە تەمىنلىنىدۇ. 20 چۈنكى
سۆزلىگۈچى ئۆزۈڭلار ئەمەس، بەلكى ئاتاڭلارنىڭ روھى سىلەر ئارقىلىق سۆزلەيدۇ.
21 قېرىنداش قېرىندىشىنى، ئاتا بالىسىغا خائىنلىق قىلىپ، ئۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىدۇ، بالىلارمۇ
ئاتا-ئانىسىغا قارشى چىقىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. 22 شۇنداقلا سىلەر
مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر. لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق
بە رگەنلەر بولسا قۇتقۇزۇلىدۇ. 23 ئۇلار سىلە رگە بۇ شەھەردە زىيانكەشلىك قىلسا،
يەنە بىر شەھە رگە قېچىپ بېرىڭلار. چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ
قويايكى، ئىنسانئوغلى قايتىپ كەلگۈچە سىلەر ئىسرائىلنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئارىلاش
[ۋەزىيگىلار] تەگىمەيدۇ. 24 مۇخلىس ئۇستازىدىن، قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ.
25 مۇخلىس ئۇستازىغا ئوخشاش بولسا، قۇل خوجايىنىغا ئوخشاش بولسا رازى بولسۇن.
ئۇلار ئۆينىڭ ئىگىسىنى «بەئەلزىبۇل» دەپ تىلىغان يەردە، ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلىرىنى تېخىمۇ
قاتتىق ھاقارەتلىمەمدۇ؟ 26 شۇنىڭ ئۈچۈن قورقماڭلار، چۈنكى ھېچقانداق يېپىق قويۇلغان
ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. 27
مېنىڭ سىلە رگە قاراڭغۇدا ئېيتىدىغانلىرىمنى يورۇقتا ئېيتىۋېرىڭلار. قۇلىقىڭلارغا پىچىرلاپ
ئ
28 تەننى ئۆلتۈرىمىز، لېكىن ئادەمنىڭ جان-
روھىنى ئۆلتۈرەلمەيدىغانلاردىن قورقماڭلار؛ ئە كسىچە، تەن ۋە جان-روھنى دوزاختا ھالاك
قىلىشقا قادىر بولغۇچىدىن قورقۇڭلار. (Geenna g1067) 29 ئىككى قۇشقاچنى بىر تىيىنگە
سېتىۋالغىلى بولىدۇغۇ؟ لېكىن ئۇلاردىن بىرىمۇ ئاتاڭلارسىزىيە رگە چۈشمەيدۇ. 30 ئە مما سىلەر
بولساڭلار، ھەتتا ھەربىر تال چېچىڭلارمۇ سانالغاندۇر. 31 شۇنىڭ، قورقماڭلار. سىلەر
نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىنمۇ قىممەتلىكتۇرسىلەر! 32 شۇنىڭ، مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا
ئېتىراپ قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى مەنمۇ ئەرشتىكى ئاتامنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلىمەن؛ 33
بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مەندىن تانىغانلارنىڭ ھەربىرىدىن مەنمۇ ئەرشتىكى ئاتام ئالدىدا
تانىمەن. 34 مېنىڭ دۇنياغا كېلىشىمنى تىنچلىق ئېلىپ كېلىش ئۈچۈندۇر، دەپ ئويلاپ
قالماڭلار. مەن تىنچلىق ئەمەس، بەلكى قىلىچنى يۈرگۈزۈشكە كەلدىم. 35 چۈنكى مېنىڭ
كېلىشىم «ئوغۇلنى ئاتىسىغا، قىزنى ئانىسىغا، كېلىننى قېينئانىسىغا قارشى چىقىرىش» ئۈچۈن
بولدۇ. 36 شۇنىڭ بىلەن «ئادەمنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ئائىلىسىدىكى كىشىلەر بولىدۇ». 37
ئاتا-ئانىسىنى مەندىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلار ماڭا مۇناسىپ ئەمەستۇر. ئۆز ئوغۇل-قىزىنى
مەندىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلارمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. 38 ئۆزىنىڭ كېيىنكى كۆتۈرۈپ،
ماڭا ئە گەشمىگەنلەرمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. 39 ئۆز ھاياتىنى ئايايدىغان كىشى ئۇنىڭدىن
مەھرۇم بولىدۇ؛ مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 40
سىلەرنى قويۇل قىلغانلار مېنىمۇ قويۇل قىلغان بولىدۇ؛ مېنى قويۇل قىلغانلار بولسا مېنى
ئەۋەتكۈچىنىمۇ قويۇل قىلغان بولىدۇ. 41 بىر پەيغەمبەرنى پەيغەمبەرلىك سالاھىيىتىدە قويۇل
قىلغان كىشى پەيغەمبەر ئە گەر خاس بولغان ئىنئامغا ئېرىشىدۇ. ھەققانىي ئادەمنى ئۇ ھەققانىي
ئىكەن دەپ بىلىپ قويۇل قىلغانلار ھەققانىي ئادەمگە خاس بولغان ئىنئامغا ئېرىشىدۇ. 42
مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ بۇ شاكىچىكلىرىمدىن ئەڭ كىچىكى
بىرىنى مېنىڭ مۇخلىسىم دەپ بىلىپ ئۇنىڭغا ھەتتا پەقەت بىرەر چىنە سوغۇق سۇ بە رگەن
كىشىمۇ جەزمەن ئۆزىگە لايىق ئىنئامدىن مەھرۇم بولمايدۇ.

11

ئەيسا ئون ئىككى مۇخلىسىغا بۇ ئىشلارنى تاپىلاپ بولغاندىن كېيىن، ئۆزىمۇ
شۇ يەردىكى ھەرقايسى شەھەرلەردە تەلىم بېرىش ۋە [خۇدانىڭ كالامىنى] جاكارلاش
ئۈچۈن ئۇ يەردىن كەتتى. 2 زىندانغا سولانغان يەھيا [پەيغەمبەر] مەسىھنىڭ قىلغان
ئەمەللىرىنى ئاڭلاپ، مۇخلىسلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئارقىلىق ئەيسادىن: 3 «كېلىشى
مۇقەررەر زات ئۆز ۋۇجۇدى، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈۋىشىمز كېرەكمۇ؟» ـ دەپ سوريدى.
4 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ يەھيانىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ، ئۆز
ئاڭلاۋاتقانلىرىڭلارنى ۋە كۆرۈۋاتقانلىرىڭلارنى بايان قىلىپ ـ 5 كورلار كۆزەلەيدىغان
ۋە توكۇرلار ماڭالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار
ئاڭلىيالايدىغان بولدى، ئۆلگەنلەرمۇ تىرىلدۇرۇلدى ۋە كەمبەغەللە رگە خۇش خەۋەر
جاكارلاندى» ـ دەپ ئېيتىڭلار. 6 ۋە [ئۇنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانمايى پۇتلىشىپ
كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، ـ دېدى. 7 ئۇلار كەتكەندە،
ئەيسا توپ-توپ ئادەملە رگە يەھيا توغرۇلۇق سۆزلەشكە باشلىدى: ـ «سىلەر ئەسلى
[يەھيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگىلى باردىڭلار؟ شامالدا
يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ 8 ياكى ئېسىل كىيىنگەن بىر ئەربابنىمۇ؟ مانا، ئېسىل
كىيىملەرنى كىيگەنلەر خان ئوردىلىردىن تېپىلىدۇغۇ! 9 ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگىلى
باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئە مما مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، [بۇ
بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. 10 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]:
ـ «مانا، يۈز ئالدىڭغا ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» ـ
دەپ يۈتۈلگەن سۆز دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا يۈتۈلگەندۇر. 11 مەن سىلە رگە شۇنى
بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئايالالاردىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيادىنمۇ
ئۇلۇغى تۇرغۇزۇلغىنى يوق، ئە مما ئەرش پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن
ئۇلۇغ تۇرىدۇ. 12 ئە مما چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا ئوتتۇرىغا چىققان كۈنلەردىن بۇگۈنكى
كۈنگىچە، ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىش يولى شىددەت بىلەن ئېچىلدى ۋە كىشىلەر
ئۇنى شىددەت بىلەن تۇتۇۋالدۇ. 13 چۈنكى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ بېشارەت بېرىش
خىزمىتى، شۇنداقلا تەۋراتنىڭ يازمىلار ئارقىلىق بېشارەت يەكۈزۈلۈش خىزمىتى يەھيا
بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. 14 ۋە ئە گەر شۇ سۆزنى قويۇل قىلالىساڭلار، «[قايتىپ] كېلىشى
مۇقەررەر بولغان ئىلياس [پەيغەمبەر]» بولسا، [يەھيانىڭ] ئۆزىدۇر. 15 ئاڭلىغۇدەك
قۇلىقى بارلار يۈنى ئاڭلىسۇن! 16 لېكىن بۇ دەۋردىكى كىشىلەرنى زادى كىملە رگە

ئوخشتاتي؟ ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇپلىپ، بىر-بىرىگە: 17 «بىز سىلە رگە سۈناي چېلىپ بەرسە كۈز، تۈسسۈل ئويناپمىدىڭلار»، «ماتەم پەدىسىگە چېلىپ بەرسە كۈز، يىغا-زار قىلمىدىڭلار» دەپ [قاقشايدىغان تۈتۈرۇقسىز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. 18 چۈنكى يەھيا كېلىپ زىياپەتتە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنۇڭ بىلەن، ئۇلار: «ئۇنىڭغا جن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىدۇ. 19 ئىنسانئوغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا، ئۇلار: «تازا بىر تويماس ۋە بىر مەيخور ئىكەن. ئۇ باجگىرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستى» دېيىشىدۇ. لېكىن دانالىق بولسا ئۆز يەرزەتلىرى ئارقىلىق دۈرۈس دەپ تونۇلىدۇ».

20 ئاندىن ئۇ ئۆزى كۆپ مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەن شەھەرلەردە ئۆزۈۋاتقانلارنى توۋا قىلمىغانلىقى ئۈچۈن ئەيىبلەپ، مۇنداق دېدى: ـ 21 ھالىگلارغا ۋاي، ئەي قورازىنلىقلار! ھالىگلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدالىقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۇجىزىلەر تۈر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۆز كىيىمگە يۇگىنىپ، كۈلگە مىلىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. 22 مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە تۈر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن

23 ئەي ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىساراغا چۈشۈرۈلىسىلەر. چۈنكى ئاراگلاردا يارىتىلغان مۇجىزىلەر سودومدا يارىتىلغان بولسا، ئۇ شەھەر بۈگۈنگىچە ھالاك بولمىغان بولاتتى. (Hadēs g86) 24 ئەمما مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم زېمىندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىنمۇ يېنىك بولىدۇ. 25 شۇ ۋاقىتلاردا، ئەيسا بۇ ئىشلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: ـ ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ [ھەققەتلەرنى] دانىشمەن ۋە ئەقىللىلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بىللارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا مەدھىيىلەر ئوقۇيمەن! 26 بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. 27 ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى، ئوغۇلنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ، ۋە ئاتىنىمۇ ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ. 28 ئەي جاپا كەشىلەر ۋە ئېغىر يۈك يۈكلەنگەن ھەممىلەر! مېنىڭ يېنىمغا كېلىڭلار، مەن سىلە رگە ئارامىلىق بېرەي. 29 مېنىڭ ويۇنتۇرۇقۇمنى كىيىپ، مەندىن ئۆگىنىڭلار؛ چۈنكى مەن مۇمىن ۋە كەمتەرمەن؛ شۇنداق قىلغاندا، كۆڭلۈڭلار ئارام تاپىدۇ. 30 چۈنكى مېنىڭ ويۇنتۇرۇقۇمدا بولۇش ئاسان، مېنىڭ ئارتىدىغان يۈكۈم يېنىكتۇر.

12

شۇ چاغلاردا بىر شابات كۈنى، ئەيسا بۇغدايلىقلاردىن ئوتۇپ كېتىۋاتاتتى. قورسىقى ئېچىپ كەتكەن مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈپ، يېيىشكە باشلىدى. 2 لېكىن بۇنى كۆرگەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ قارا، مۇخلىسلىرىڭ شابات كۈنى تەۋراتنا چەكلەنگەن ئىشنى قىلىۋاتىدۇ، دېيىشتى. 3 بىراق ئۇ ئۇلارغا: ـ داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانلىرىڭلار؟ 4 ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، شۇنداقلا ئۆزى ۋە ھەمراھلىرىغا نىسبەتەن تەۋرات قانۇنى بويىچە يېيىشكە بولمايدىغان «تەقدىم نانلار»نى [سوراپ ئېلىپ]، ئۇلارنى [ھەمراھلىرى] بىلەن بىللە يېگەن. ئەسلىدە بۇ نانلارنى پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگىلا بولاتتى. 5 سىلەر تەۋراتتىن شۇنى ئوقۇپ باقمىغانسىلە رکى، ئىبادەتخانىدا ئىشلەيدىغان كاھىنلار شابات كۈنلىرى ئىشلەپ شابات تەرتىپىنى بۇزىسمۇ، گۇناھقا ۋېرىلمايدۇ. 6 بىراق مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە ئىبادەتخانىدىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى بار. 7 ئەمدىلىكتە ئە گەر سىلەر [خۇدانىڭ] «[مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئىزدەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەھىم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزىنىڭ مەنىسىنى بىلگەن بولساڭلار، بىگۇناھ كىشىلەرنى گۇناھكار دەپ بېكىتمەيتىڭلار. 8 چۈنكى ئىنسانئوغلى شابات كۈنىنىڭ ئىگىسىدۇر. 9 ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. 10 ۋە مانا، ئۇ يەردە بىر قولى يېڭىلەپ قالغان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلىشقا سەۋەب تاپماقچى بولۇپ ئۇنىڭدىن: ـ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ۋېرىنەمدۇ؟ ـ دەپ سوردىلار. 11 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بىرەرسىڭلارنىڭ قوينى شابات كۈنى ئوربا چۇشۇپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقىرىۋالمايدىغان ئادەم بارمىدۇ؟ 12 ئىنسان بولسا قويدىن شۇنچە ئەتىبارلىقتۇر! شۇڭا، شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىش تەۋرات قانۇنىغا ۋېرىنمەيدۇ. 13 ئاندىن ئۇ ھېلىقى كېسەلگە: ـ قولۇڭنى تۈزات، ـ دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىشى بىلەنلا قولى ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 14 بىراق پەرىسىيلەر تاشقىرىغا چىقىپ، ئۇنى قاناداق يوقىتىش ھەقتىدە مەسلىھەت قىلىشتى. 15 ئەمما ئەيسا بۇنى بىلۈپلىپ ئۇ يەردىن ئايرىلدى. توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتتى؛ 16 ئاندىن ئۇلارغا ئۆزىنىڭ سالاھىيىتىنى ئاشكارىلىماسلىقنى قاتتىق تاپىلىدى. 17 بۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يېزىلغان تۆۋەندىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: 18 ـ «قارا گلار، مانا مەن تاللىغان ئۆز قۇلۇم! مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم، دىلىمنىڭ سۆيۈنگىنى! مەن ئۆز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللە رگە ھۆكۈم-ھەققەتنى جاكارلايدۇ. 19 ئۇ نە تالاش-تارتىش قىلمايدۇ نە چۇقان كۆتۈرمەيدۇ، كوچىلاردا ئۇنىڭ كۆتۈرگەن ئاۋازىنى ھېچ ئاڭلىغۇچى بولمايدۇ. 20 تاكى ئۇ غەلبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغىچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، تۈتەپ تۇچەي دەپ قالغان پىلىكنى ئۇچۇرمەيدۇ؛ 21 ۋە ئەللەر ئۇنىڭ نامىغا ئۈمىد باغلايدۇ». 22 شۇ چاغدا، ئۇنىڭ ئالدىغا جن چاپلىشىۋالغان كور ۋە گاچا بىرى ئېلىپ كېلىنىدى. ئۇ ئۇنى ساقايتتى، كور گاچىنى سۆزلىيەلەيدىغان ۋە كۆرەلەيدىغان قىلدى. 23 بارلىق خالايىق ھەيران بولۇشۇپ: ـ ئەجەبا، بۇ داۋۇتنىڭ ئوغلىمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 24 لېكىن پەرىسىيلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: ـ ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەلزىبۇقا تايىنىپ جىنلارنى قوغلۇۋېتىدىكەن، دېيىشتى. 25 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ۋەيلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ، ھەرقانداق شەھەر ياكى ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا زاۋاللىققا يۈز تۇتىدۇ. 26 ئە گەر شەيتان شەيتانى قوغلىسا، ئۇ ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولىدۇ. ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقمۇ پۈتۈپ تۇرىدۇ؟ 27 ئە گەر مەن جىنلارنى بەئەلزىبۇلنا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىگىلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! 28 لېكىن مەن خۇدانىڭ روھىغا تايىنىپ جىنلارنى قوغلىغان بولسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرۋەقە ئوستۇڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولدى. 29 بىر كىشى كۈچتۇڭگۈر بىرسىنىڭ ۋېگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى قانداق بۇلاپ كېتەلىسۇن؟ پەقەت ئۇ شۇ كۈچتۇڭگۈرنى ئاۋۋال باغلىيالسا، ئاندىن ۋەينى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. 30 مەن تەرەپتە تۇرمىغانلار ماڭا قارشى تۇرغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا تۇزۇتۇۋەتكۈچىدۇر. 31 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانلارنىڭ ئوتكۈزگەن ھەرتۈرلۈك گۇناھلىرى ۋە قىلغان كۈپۈرلۈقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. بىراق ئىنسانلارنىڭ مۇقەددەسىس روھقا كۈپۈرلۈق قىلىش ھېچ كەچ 32 ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان كىمدە كىم بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشىدۇ؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا قارشى گەپ قىلغانلار بولسا بۇ دۇنيادىمۇ، ئۇ دۇنيادىمۇ كەچۈرۈمگە ئېرىشىلمەيدۇ. (aiōn g165) 33 دەرەخ ياخشى بولسا، مېۋىسىمۇ ياخشى بولىدۇ ـ ياكى دەرەخ پور بولسا، مېۋىسىمۇ ناچار بولىدۇ؛ چۈنكى ھەرقانداق دەرەخ ئۆز مېۋىسىدىن بىلىنىدۇ. 34 ئەي يىلانلارنىڭ پەرزەنتلىرى! سىلەر رەزىل تۇرساگلار، ئاغزىڭلاردىن قانداقمۇ ياخشى سۆز چىقىشۇن؟ چۈنكى ئادەمنىڭ قەلبىدە نېمە تولۇپ تاشقان بولسا ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. 35 ياخشى ئادەم ئۆز ياخشى خەزىنىسىدىن ياخشى نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. يامان ئادەم يامان خەزىنىسىدىن يامان نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. 36 مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانلار قىلغان ھەربىر ئېغىز قۇرۇق سۆزى ئۈچۈن سوراق كۈنى ھېساب بېرىدۇ. 37 چۈنكى ئۆز سۆزلىرىڭ بىلەن يا ھەققانىي ئىسپاتلىنىسەن، يا سۆزلىرىڭلار بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلىسەن. 38 شۇ چاغدا بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئۇستاز، سەندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرگۈمىز بار، ـ دېدى. 39 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ رەزىل ھەم زىناخور بۇ دەۋر بىر «ئالامەت»نىڭ كۆرىستىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇ دەۋردىكىلە رگە «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»تىن باشقا ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. 40

چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەر يوغان بېلىقنىڭ قورسىقىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز ياتقاندەك، ئىنسانئوغلىمۇ ئوخشاشلا ئۈچ كېچە-كۈندۈز يەرنىڭ باغرىدا ياتىدۇ. **41** سوراق كۈنى ننەۋە شەھىرىدىكىلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قوپۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى تۇلار يۇنۇس [پەيغەمبەر] جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ، [يامانلىقىدىن] توۋا قىلغان؛ ۋە مانا، مۇشۇ يەردە يۇنۇس [پەيغەمبەر]دىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ! **42** سوراق كۈنى «جەۋىتىكى ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۈلايمانىنىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن؛ ۋە مانا، ھازىر مۇشۇ يەردە سۈلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ. **43** ناپاك روھ بىراۋنىڭ تېنىدىن چىقىرۇۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قۇرغاق دالالارنى چۆرگىلەپ يۈرۈپ، بىرەر ئارامگاھنى

قايتاي» دەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكاننىڭ يەنىلا بوش تۇرغانلىقىنى، شۇنداقلا پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكنى بايقايدۇ-دە، **45** بېرىپ تۇزىدىنمۇ يەتتە جىننى باشلاپ كېلىدۇ؛ تۇلار كىرىپ بىللە تۇرىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. بۇ رەزىل دەۋردىكىلەرنىڭ ھالىمۇ مانا شۇنداق بولىدۇ. **46** ئۇ تۇپلاشقان خالايىققا داۋاملىق سۆزلەۋاتقاندا، مانا، ئانىسى بىلەن ئىنىلىرى كېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولۇپ تاشقىرىدا تۇرۇشتى. **47** شۇنىڭ بىلەن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئانىڭىز ۋە ئىنىلىرىڭىز سىز بىلەن سۆزلىشىمىز دەپ تاشقىرىدا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **48** لېكىن ئۇ جاۋابەن شۇ خەۋەرنى يەتكۈزگەن كىشىدىن: «كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىنىلىرىم؟» ـ دەپ سوردى. **49** ئاندىن ئۇ قولىنى سوزۇپ مۇخلىسلىرىنى كۆرسىتىپ: ـ مانا مېنىڭ ئانام، مانا مېنىڭ ئىنىلىرىم! **50** چۈنكى كىم ئەرشتىكى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭلىم ۋە ئانامدۇر، ـ دېدى.

13

شۇ كۈنى ئەيسا ئۆيدىن چىقىپ، دېڭىز بويىدا ئولتۇراتتى. **2** ئەتراپىغا توپ-توپ ئادەملەر ئولىشۇالغاچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ ئولتۇردى. پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز بويىدا تۇرۇشاتتى. **3** ئۇ تۇلارغا تەمسىللەر بىلەن تۇرغۇن ھېكمەتلەرنى ئېيتىپ بېرىپ، مۇنداق دېدى: ـ مانا، تۇرۇق چاچقۇچى تۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. **4** تۇرۇق چاچقاندا تۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چېغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ تۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **5** بەزىلىرى تېشى كۆپ، توپسى ئاز يەرلە رگە چۈشۈپتۇ. ئۇيىرتى چوڭقۇر بولمىغاچقا، تېزلا ئۈنۈپ چىقىپتۇ، **6** لېكىن كۈن چىقىشى بىلەنلا ئاپتاپتا كويۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر ئۈستىگە مايىسلارنى بوغۇۋاپتۇ. **8** بەزىلىرى بولسا ياخشى ئۇيراققا چۈشۈپتۇ. تۇلارنىڭ بەزىلىرى يۈز ھەسسە، بەزىلىرى ئالتمش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. **9** قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! **10** مۇخلىسلىرى كېلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ سەن نېمە ئۈچۈن تۇلارغا تەمسىللەر ئارقىلىق تەلىم بېرىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **11** ئۇ تۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىشكە مۇيەسسەر قىلىندىڭلار، لېكىن تۇلارغا نېسىپ قىلىنمىدى. **12** چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **13** تۇلارغا تەمسىل بىلەن سۆزلىشىمنىڭ سەۋەبى شۇكى، تۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ تىڭشىمايدۇ ھەم ھەقىقىي چۈشىنىمەيدۇ. **14** بۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر ئېيتقان بېشارەتنىڭ مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر؛ قاراشنى قارايسىلەر، بىراق كۆرمەيسىلەر. **15** چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى ماي قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاڭلىغاندا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلىۋا

كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭۈلى بىلەن چۈشىنىپ، ئۆز يولىدىن يانىدۇرۇلۇشنى بىلەن، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم. **16** لېكىن، كۆزلىرىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى تۇلار كۆرىدۇ؛ قۇلىقىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى تۇلار ئاڭلايدۇ. **17** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇرۇنقى نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە ھەققانىيلار سىلەرنىڭ كۆرگىنىڭلارنى كۆرۈشكە ئىنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى كۆرمىگەن، سىلەرنىڭ ئاڭلىغىنىڭلارنى ئاڭلاشقا ئىنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى ئاڭلىمىغان. **18** ئەمدى ئۇرۇق چاچقۇچى توغرىسىدىكى تەمسىلنىڭ مەنىسىنى ئاڭلاڭلار: **19** ئەگەر بىرى [ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاپ ئۇرۇپ چۈشىنىمىسە، شەيتان كېلىپ ئۇنىڭ كۆڭلىگە چېچىلغان سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. بۇ دەل چېغىر يول ئۈستىگە چېچىلغان ئۇرۇقلاردۇر. **20** تاشلىق يەرلە رگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلاپ، خۇشاللىق بىلەن دەرھال قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. **21** ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقىتلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ؛ سۆز-كالامنىڭ ۋەجەدىن قىينىچىلىق ياكى زىيانكەشلىككە ئۇچىرىغاندا، ئۇلار شۇئان يولدىن چەتنەپ **22** تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئەندىشىلىرى ۋە بايلىقنىڭ ئېزىقتۇرۇشى [قەلبىدىكى] سۆز-كالامنى بوغۇۋېتىدۇ-دە، ئۇلار ھوسۇلسىز قالىدۇ. (aiōn g165) **23** لېكىن ياخشى يە رگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز-كالامنى ئاڭلاپ چۈشىنەڭگەن ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ، بىرسى يۈز ھەسسە، بىرسى ئالتمش ھەسسە، يەنە بىرسى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. **24** ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يەنە بىر تەمسىلنى بايان قىلدى: ـ ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزغا ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان بىر ئادەمگە ئوخشايدۇ. **25** ئەمما كىشىلەر ۋېقىغا چۈمگەن چاغدا، دۈشمىنى كېلىپ بۇغداي ئارىسىغا كۆرمەك ئۇرۇقلىرىنى چېچۋېتىپ، كېتىپتۇ. **26** ئەمدى مايىسلار تۈسۈپ، باشاق چىقارغاندا، كۆرمە كۆز ئاشكارلىنىشقا باشلاپتۇ. **27** خوجايىننىڭ چاكارلىرى كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ «ئەپەندى، سىز ئېتىزىڭىزغا ياخشى ئۇرۇق چاچقان ئەمەسمىدىڭىز؟ كۆرمە كەلەر نەدىن كېلىپ قالدى؟» دەپتۇ. **28** خوجايىن: «بۇنى بىر دۈشمەن قىلغان» ـ دەپتۇ. چاكارلار ئۇنىڭدىن: «سىز بىزنى بېرىپ ئۇلارنى ئوتتۇۋېتىگىلار دېمەكچىمۇ؟» ـ دەپ سوراپتۇ. **29** «ياق،» ـ دەپتۇ خوجايىن، «ئۇنداق قىلغاندا كۆرمە كەلەرنى يۇلغاندا، بۇغدايلارنىمۇ يۇلۇۋېتىشىڭلار مۇمكىن. **30** بۇ ئىككىسى ئورما ۋاقتىغىچە بىللە تۇسىسۇن، ئورما ۋاقتىدا، مەن ئورمىچىلارغا: ـ ئالدى بىلەن كۆرمە كەلەرنى ئايرىپ يىغىپ، باغلاپ كويدۇرۇشكە قويۇڭلار، ئاندىن بۇغدايلارنى يىغىپ ئامبىرىمغا ئەكىرىڭلار، دەيمەن» ـ دەپتۇ خوجايىن. **31** ئۇ تۇلارغا يەنە بىر تەمسىلنى ئېيتتى: ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئادەم قولىغا ئېلىپ ئېتىزىغا چاچقان قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. **32** قىچا ئۇرۇقى دەرۋەقە بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئېچىدە ئەڭ كىچىك بولسىمۇ، ئۇ ھەرقانداق زىرائەتنىڭ ئۈگىز تۈسۈپ، دەرەخ بولىدۇ، ھەتتا ئاسماندىكى قۇشلارمۇ كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلايدۇ. **33** ئۇ تۇلارغا يەنە بىر تەمسىلنى ئېيتتى: ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئايال قولىغا ئېلىپ ئۈچ جاۋۇر ئۇنىنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇپ، تاكى پۈتۈن خېمىر بولغۇچە ساقلىغان ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ. **34** ئەيسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى تەمسىللەر بىلەن كۆپچىلىككە بايان قىلدى. ئۇ تەمسىلسىز ھېچقانداق تەلىم بەرمەيتتى. **35** بۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىنئالا ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئاغزىمنى تەمسىل سۆزلەش بىلەن ئاچىمەن، ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى يوشۇرۇنۇپ كەلگەن ئىشلارنى ئېلان قىلىمەن». **36** شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ كوپچىلىكنى يولغا سېلىۋېتىپ ۋېگە كىردى. مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: ـ ئېتىزلىقتىكى كۆرمەك توغرىسىدىكى تەمسىلنى بەزگە شەرھلەپ بەرسەڭ، ـ دەپ ئۇتۇندى. **37** ئۇ ئەمدى تۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان كىشى ئىنسانئوغلىدۇر. **38** ئېتىزلىق بولسا ـ دۇنيا. ياخشى ئۇرۇق بولسا [ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر، لېكىن كۆرمەك رەزىل **39** كۆرمەك چاچقان دۈشمەن ـ ئىبلىستۇر. ئورما ئورۇش ۋاقتى ـ زامان ئاخىرىدۇر. ئورمىچىلار ـ پەرىشتىلەردۇر. (aiōn g165) **40** كۆرمە كەلەر يۇلۇنۇپ، ئوتتا كويدۇرۇۋېتىلگىنىدەك، زامان ئاخىرىدىمۇ ئەنە شۇنداق بولىدۇ. (aiōn g165) **41** ئىنسانئوغلى پەرىشتىلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئىنسانلارنى گۇناھقا ئازدۇرغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىتائەتسىزلىك قىلغۇچىلارنى ئۆز پادىشاھلىقىدىن شاللاپ چىقىپ، **42** خۇمدانىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غوجۇرلىتىدۇ. **43** ئۇ چاغدا ھەققانىيلار

ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىقىدا خۇددى قۇياشتەك جۇلالىنىدۇ. ئاگلىغۇدەك قۇلىقى بارلار يۇنى ئاگلىسۇن! **44** ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزدا يوشۇرۇلغان بىر خەزىنىگە ئوخشايدۇ. ئۇنى تېپىۋالغۇچى خەۋزىنىى قايتىدىن يوشۇرۇپ، خەۋزىنىنىڭ شاد-خۇرامىلىقى ئۆچەمە بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، شۇ ئېتىزنى سېتىۋالدۇ. **45** يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى ئېسىل ئۇنچە-مەرۋايىتلارنى ئىزدىگەن سودىگەر رگە ئوخشايدۇ. **46** سودىگەر ناھايىتى قىممەت باھالىق بىر مەرۋايىتنى تاپقاندا، قايتىپ بېرىپ بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، ئۇ مەرۋايىتنى سېتىۋالدۇ. **47** ـ يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى دېڭىزغا تاشلىنىپ ھەرخىل بېلىقلارنى ئۆتىدىغان تورغا ئوخشايدۇ. **48** تور توشقاندا، [بېلىقچىلار] ئۇنى قىرغاققا تارتىپ چىقىرىدۇ. ئاندىن ئولتۇرۇپ، ياخشى بېلىقلارنى ئىلغۇپلىپ، قاچىلارغا قاچىلاپ، ئەرزىمەسلەرنى

49 زامان ئاخىرىدا شۇنداق بولىدۇ. پەرىشتىلەر چىقىپ، رەزىل كىشىلەرنى ھەققانىي كىشىلەر ئارىسىدىن ئايرىيدۇ (aiōn g165) **50** ۋە خۇمدانىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ. **51** ئەيسا ئۇلاردىن: ـ بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى چۈشەندىڭلارمۇ؟ دەپ سوردى. چۈشەندۇق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. **52** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ شۇڭا، ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ تەلىمگە مۇيەسسەر بولۇپ مۇخلىس بولغان ھەربىر تەۋرات ئۇستازى خۇددى خەۋزىنىسىدىن يېڭى ھەم كونا نەرسىلەرنى ئېلىپ چىقىپ تارقاتقۇچى ئۆي خوجايىنىغا ئوخشايدۇ، ـ دېدى. **53** ئەيسا بۇ تەمسىللەرنى سۆزلەپ بولغاندىن كېيىن، شۇنداق بولدىكى، ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، **54** ئۆز يۇرتىغا كەتتى ۋە ئۆز يۇرتىدىكى سىناگوگا خەلقىگە تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. يۇنى ئاگلىغان خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەمنىڭ بۇنچىۋالا دانالىقى ۋە مۇجىزە-كارامەتلىرى نەدىن كەلگەندۇ؟ **55** ئۇ پەقەت ھېلىقى ياغاچچىنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەريەم، ياقۇپ، يۇسۇپ، سىمون ۋە يەھۇدالار ئۇنىڭ ئىنىلىرى ئەمەسمۇ؟ **56** ئۇنىڭ سىڭىللىرىنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ ئارىمىزدىغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭدىكى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى زادى نەدىن كەلگەندۇ؟ ـ دېيىشەتتى. **57** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزار بىلەن قاردىدى. شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى ۋە ئۆز ۋىيدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ. **58** ئۇلارنىڭ ئىمان-ئىشەنچسىزلىكىدىن ئۇ ئۇ يەردە كۆپ مۇجىزە كۆرسەتمىدى.

14

ئۇ چاغلاردا، ھېرود ھاكىم ئەيسانىڭ نام-شۆھرىتىدىن خەۋەر تېپىپ، **2** خىزمەتكارلىرىگە: ـ بۇ ئادەم چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا بولىدۇ، ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەن بولسا كېرەك. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۆچىنى كۆرسەتمەكتە، ـ دېدى. **3** ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [ئۆگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن يەھيانى تۇتقۇن قىلىپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. **4** چۈنكى يەھيا ھېرودقا [تەنبىھ بېرىپ]: «بۇ ئايالنى تارتىۋېلىشىڭ تەۋرات قانۇنىغا خىلاپتۇر» دەپ كەلگەنىدى. **5** ھېرود [شۇ سەۋەبتىن] يەھيانى ئۆلتۈرمەكچى بولغان بولسىمۇ، بىراق خالايىقتىن قورققانىدى، چۈنكى ئۇلار يەھيانى پەيغەمبەر، دەپ بىلەتتى. **6** ئەمما ھېرودنىڭ تۇغۇلغان كۈنى تەبرىكلەنگەندە، ئايالى ھېرودىيەنىڭ قىزى ئوتتۇرىغا چىقىپ تۇسسۇل ئويناپ بەردى. بۇ ھېرودقا بەك ياقتى؛ **7** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ھەرنېمە تىلىسەڭ شۇنى ساڭا بېرەي، دەپ قەسەم قىلدى. **8** لېكىن قىز ئانىسىنىڭ كۆشكۈرتۈشى بىلەن: ـ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، بىر تەخسىگە قويۇپ ئە كەلىسلە، ـ دېدى. **9** پادىشاھ بۇنىڭغا ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى تۆۋەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋەجىدىن، [كاللىسىنى] ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **10** ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ، زىندانداە يەھيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇردى. **11** شۇنىڭ بىلەن كاللىسى بىر تەخسىگە قويۇلۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى. قىز بۇنى ئانىسىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى. **12** [يەھيانىڭ] مۇخلىسلىرى بولسا بېرىپ، جەسىتنى ئېلىپ دەپنە قىلدى؛ ئاندىن بېرىپ ئەيسانىڭ بۇ ئىشلارنى خەۋەر قىلدى. **13** ئەيسا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئۆزى يالغۇز پىنھان بىر جايغا كېتەي دەپ بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ ئۇ يەردىن ئايرىلدى. خالايىق بۇنىڭ خەۋىرىنى تاپقاندا، ئەترابتىكى شەھەرلەردىن كېلىشىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن پىيادە ماڭدى. **14** ئۇ [قىرغاققا] چىقىپ كەتكىنىدە، زور بىر توپ ئادەملەرنى كۆرۈۋىدى، ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇلارنىڭ ئاغرىقلىرىنى ساقايتتى. **15** كەچ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ چۆل بىر جاي ئىكەن، ۋاقىتمۇ بىر يە رگە يېرىپ قالدى. خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەن بولساڭ، ئاندىن ئۇلار كەتلە رگە يېرىپ ئۆزلىرىگە ئوزۇق سېتىۋالسۇن، ـ دېدى. **16** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇلارنىڭ كېتىشىنىڭ ھاجىتى يوق، ئۆزۈڭلار ئۇلارغا ئوزۇق بېرىڭلار، ـ دېدى. **17** لېكىن مۇخلىسلار: ـ بىزدە بەش نان بىلەن ئىككى دانە بېلىقتىن باشقا ھېچ نەرسە يوق، ـ دېيىشتى. **18** ئۇ: ـ ئۇلارنى ماڭا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. **19** ئۇ خالايىقنى چۆپلۈكنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇغاندىن كېيىن، بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشە ككۈر ئېيتتى. ئاندىن نانلارنى ئوستۇپ مۇخلىسلىرىغا بەردى، مۇخلىسلىرى خالايىققا ئۇلەشتۈرۈپ بەردى. **20** ھەممەيلەن يەپ ۋېيۇندى. [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. **21** ئۆزۈقلانغانلارنىڭ سانى ئايالالار ۋە بالىلاردىن باشقا تەخمىنەن بەش مىڭ كىشى ئىدى.

22 ئارقىدىلا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ئۆزۈم بۇ خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، ئاكىغۇچە سىلەر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ قارشى قىرغىقىغا ئوتۇپ تۇرۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **23** خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئۆزى خىلۋەت تاغقا چىقتى. كەچ كىرگەندىمۇ ئۇ يەردە يالغۇز قالدى. **24** بۇ چاغدا، كېمە قىرغاقتىن خېلى كۆپ چاقىرىم يۇ رگەندى، لېكىن شامال قارشى يۈنلىشتىن چىقىۋاتقاچقا، كېمە دولقۇنلار ئۈچىدە چايقىلىپ تۇراتتى. **25** كېچە ئوتتىنچە جىسىمەك ۋاقىتدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى ئەرەبكە كەلدى. **26** مۇخلىسلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئالاقزادە بولۇپ: ـ ئالۋاستى ئىكەن! ـ دەپ قورقۇپ چۇقان سېلىشتى. **27** لېكىن ئەيسا دەرھال ئۇلارغا: ـ يۈرە كلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. **28** پېترۇس بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئى رەب، بۇ سەن بولساڭ، سۇ ئۈستىدە مېڭىپ يېنىڭغا بېرىشىمغا ئەمر قىلغايسەن، ـ دېدى. **29** كەل، ـ دېدى ئۇ. پېترۇس كېمىدىن چۈشۈپ، سۇ ئۈستىدە مېڭىپ، ئەيسىغا قاراپ كېتىۋاتاتتى؛ **30** لېكىن بورانىنىڭ قاتتىق چىقىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قورقۇپ، سۇغا چۆكۈشكە باشلىدى: ـ رەب، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايسەن! ـ دەپ ۋاقىرىدى. **31** ئەيسا دەرھال قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى تۇتۇۋالدى ۋە ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىشەنچى ئاجىز بەندە، نېمىشقا گۇمان قىلدىڭ؟ ـ دېدى. **32** ئۇلار كېمىگە چىققاندا، شامال توختىدى. **33** كېمىدە ئولتۇرغانلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: ـ بەرھەق، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، ـ دېيىشتى. **34** ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئوتۇكەندە، گىننىسارەت يۇرتىدا [قۇرۇقلۇقتا] چىقتى. **35** ئۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇنى تونۇپ قېلىپ، ئەترابتىكى بارلىق جايلارغا كېلىپ ئەھۋەر ئەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر بارلىق بىمارلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ **36** ئۇلار ئۇنىڭدىن بىمارلارنىڭ ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋېلىشىغا يول قويۇشنى ئۆتۈندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈزگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەللىمازا ساقايدى.

15

بۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ۋە پەرىسىيلەردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدىن كېلىپ ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: **2** ـ مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەنئەنىلىرىگە خىلاپلىق قىلىدۇ؟ چۈنكى ئۇلار قوللىرىنى يۇمۇي تاماق يەيدىگەنغۇ، ـ دېدى. **3** لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەرچۇ، سىلەر نېمىشقا ئەنئەنىمىزنى ساقلايمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ **4** چۈنكى خۇدا: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى يا كى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. **5** لېكىن سىلەر: ـ ھەرقانداق كىشى «ئاتىسى يا كى ئانىسىغا: ـ مەن سىلە رگە ياردەم بە رگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان [خۇداغا] ئاتىۋەتتىم ـ دېسىلا، **6** ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىغا ھۆرمەت-ۋۇجۇدارلىق قىلىش مەجبۇرىيىتى قالمايدۇ، ـ دەيسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئەنئەنە كلارنى دەپ، خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىڭلار. **7** ئەي ساختىپەزلەر! يەشايا پەيغەمبەر بە رگەن مۇشۇ بېشارەت ئۇ يۇغرا سىلەر ئوتىغرا ئولۇقلۇق ئىكەن: ـ **8** «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق. **9** ئۇلار ماڭا بېھۇدە

ئىبادەت قىلدۇ. ئۇلارنىڭ ئۆگەتكەن تەلىملىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتۋالارلا، خالاس». 10 ئاندىن ئۇ خالايىقنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: ـ قۇلاق سېلىڭلار ھەم شۇنى چۈشىنىڭلار كى، 11 ئىنسانىي ناپاك قىلىدىغىنى ئاغزىدىن كىرىدىغىنى ئەمەس، بەلكى ئاغزىدىن چىقىدىغىنىدۇر، ـ دېدى. 12 كېيىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ سېنىڭ بۇ سۆزۈڭنى پەرىسىيلەر ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىزار بولۇپ رەنجىگەنلىكنى بىلدىڭمۇ؟ ـ دېدى. 13 لېكىن ئۇ مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ ئەرشتىكى ئاتام تىكىگەن ھەرقانداق تۈسۈملۈك يىلتىزىدىن يۇلۇنۇپ تاشلىنىدۇ. 14 سىلەر ئۇلارغا پىسەنت قىلماڭلار، ئۇلار كورلارغا يول باشلايدىغان كورلاردۇر. ئەگەر كور كورغا يول باشلىسا، ھەر ئىككىسى ئورىغا چۈشۈپ كېتىدۇ. 15 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ بايا ئېيتقان تەمسىلنى بەرگىن چۈشەندۈرۈپ بەرگەيسەن، ـ دېدى. 16 لېكىن ئۇ: ـ سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنچىگە ئېرىشمىدىڭلارمۇ؟! ـ دېدى. 17 ئېغىزغا كىرگەن بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئاشقازان ئارقىلىق تەرەت بولۇپ چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تېخى چۈشەنمەمسىلەر؟ 18 لېكىن ئېغىزدىن چىقىدىغىنى قەلبتىن چىقىدۇ، ئىنسانىي ناپاك قىلىدىغىنىمۇ شۇدۇر. 19 چۈنكى يامان ئويلار، قاتىللىق، زىناخورلۇق، بۇزۇقچىلىق، ئوغرىلىق، يالغان گۇۋاھلىق ۋە تۆھمەت قاتارلىقلار قەلبتىن چىقىدۇ. 20 ئىنسانىي ناپاك قىلىدىغانلار مانا شۇلاردۇر، يۇيۇلمىغان قوللار بىلەن تاماق يېيىش ئىنسانىي ناپاك قىلمايدۇ. 21 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ، تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتلارغا باردى. 22 مانا، ئۇ چەت يەرلەردىن كەلگەن قاناني بىر ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب! داۋۇتنىڭ ئوغلى، ھالىمغا رەھىم قىلغايسىز! قىزىمغا جىن چاپلىشىۋالغانىكەن، قىينىلىپ كېتىۋاتىدۇ! ـ دەپ ئۇنىڭغا ندا قىلىپ زارلىدى. 23 لېكىن ئۇ ئۇ ئايالغا بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ ئايالنى يولغا سالسالىڭ! چۈنكى ئۇ كەينىمىزدىن ئەگىشىپ يالۋۇرۇپ ندا قىلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 24 ئەمدى ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن پەقەت يولدىن تېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلا رگە ئەۋەتىلگەنمەن، ـ دېدى. 25 ئەمما ھېلىقى ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: ـ رەب، ماڭا ياردەم قىلغايسەن! ـ دەپ يالۋۇردى. 26 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بالىلارنىڭ نېنىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. 27 لېكىن ھېلىقى ئايال: ـ دۇرۇس، ئى رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ خوجايىنىنىڭ داستىخىندىن چۈشكەن تۆۋاقلارنى يەيدىغۇ، ـ دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەي خانىم، ئىشىڭىزنى كۆچلۈك ئىكەن! تىلىگىنىڭدەك بولسۇن! ـ دېدى. ئۇ ئايالنىڭ قىزى شۇئان ساقىيىپ كەتتى. 29 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ، گالىلىيە دېڭىزىنىڭ بويىدىن ئوتتۇپ، تاغقا چىقىپ ئولتۇردى. 30 ئۇنىڭ ئالدىغا توپ-توپ خالايىق يىغىلدى. ئۇلار توكۇر، قارىغۇ، گاچا، چولاق ۋە نۇرغۇن باشقا خىل كېسەللەرنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويۇشتى؛ ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 31 شۇنىڭ بىلەن خالايىق گاچىلارنىڭ سۆزلىيەلەيدىغان بولغانلىقىنى، چولاقلارنىڭ ساقايغىنىنى، توكۇرلارنىڭ ماڭغانلىقىنى ۋە قارىغۇلارنىڭ كۆرىدىغان بولغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەيران بولدى ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى ئۇلۇغلىدى. 32 ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ: ـ بۇ خالايىققا ئىچىم ئاغرىيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۈچ كۈندىن بېرى يېنىمدا بولدى، يېگۈدەك بىر نەرسىسىمۇ قالمىدى. ئۇلارنى ئۇيلىرىگە ئاچ قايتۇرۇشنى خالىمايمەن، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن، ـ دېدى. 33 مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ چۆلدە بۇنچىۋالا ئادەمنى قويغۇزغۇدەك كۆپ نانىنى نەدىن تاپىمىز؟ ـ دېيىشتى. 34 ئەيسا ئۇلاردىن: قانچە نېنىڭلار بار؟ ـ دەپ سوردى. ـ يەتتە نان بىلەن بىرنەچچە تال كىچىك بېلىق بار، ـ دېيىشتى ئۇلار. 35 بۇنىڭ بىلەن ئۇ خالايىقنى يەردە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇدى. 36 ئاندىن، يەتتە نان بىلەن بېلىقلارنى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتىپ، ئۇلارنى ئوشتۇپ مۇخلىسلىرىغا بەردى، مۇخلىسلار خالايىققا ئۈلەشتۈردى. 37 ھەممەيلەن ۋىغۇچە يېدى، ئاندىن [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يىغىپ يەتتە چوڭ سېۋەتنى توشقۇزدى. 38 تاماق يېگەنلەرنىڭ سانى بالىلار ۋە ئايالالاردىن باشقا تۆت مىڭ كىشى ئىدى. 39 ئۇ خالايىقنى يولغا سالغاندىن كېيىن، كېمىگە چۈشۈپ، ماگادان يۇرتىنىڭ چەت يەرلىرىگە باردى.

16 ئەمدى پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلار ئۇنى سىناش مەقسىتىدە يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن بەرگە ئاسماندىن مۇجىزىلىك بىر ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشتى. 2 براق ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ كەچقۇرۇن سىلەر قىزىل شەپەقنى كۆرگىنىڭلاردا، «ھاۋا ئەتە ئوچۇق بولىدۇ» دەيسىلەر 3 ۋە ئەتىگەندە: «بۈگۈن بوران چىقىدۇ، چۈنكى ئاسمانىڭ رەنگى قىزىل ھەم تۇتۇق»، دەيسىلەر. ئاسمان رەنگى-رويىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، لېكىن بۇ زامانىدا يۈز بېرىۋاتقان ئالامەتلەرنى پەرق ئېتەلەيسىلەر! 4 سەزىلى ھەم زىناخور بۇ دەۋر «مۇجىزىلىك بىر ئالامەت»نىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇ [دەۋردىكىلا رگە] «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»دىن باشقا ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. ئاندىن ئۇ ئۇلارنى تاشلاپ چىقىپ كەتتى. 5 مۇخلىسلىرى [دېڭىزنىڭ] ئۇ قىرىغا ئۆتكىنىدە، نان ئېلىۋېلىشنى ئۇنتۇغانىدى. 6 ئەيسا ئۇلارغا: ـ ھوشيار بولۇڭلار، پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار، ـ دېدى. 7 [مۇخلىسلار] ئۆزئارا مۇلاھىزىلىشىپ: ـ نان ئەكەلمىگەنلىكىمىز ئۈچۈن بۇنى دەۋاتىسا كېرەك، ـ دېيىشتى. 8 ئەيسا ئۇلارنىڭ نىمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! نىمە ئۈچۈن نان ئەكەلمىگەنلىكىڭلار توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ 9 تېخىچە چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ بەش نان بىلەن بەش مىڭ كىشىنىڭ [ۋىغۇزۇلغانلىقى]، قانچە سېۋەت ئۈزۈق يىغۋالغانلىقىڭلار ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ 10 يەتتە نان بىلەن تۆت مىڭ كىشىنىڭ [ۋىغۇزۇلغانلىقى]، يەنە قانچە چوڭ سېۋەت ئۈزۈق يىغۋالغانلىقىڭلارمۇ ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ 11 سىلەر قاندىقۇ مېنىڭ سىلە رگە: «پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار» دېگىنىمنىڭ نان توغرۇلۇق ئەمەسلىكىنى چۈشەنمەيسىلەر؟ 12 مۇخلىسلار شۇندىلا ئۇنىڭ ناندىكى ئېچىتقۇدىن ئەمەس، بەلكى پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ تەلىمىدىن ئېھتىيات قىلىشنى ئېيتقانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتى. 13 ئەيسا قەيسەرىيە-فىلىپپى رايونىغا كەلگىنىدە، ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: كىشىلەر مەن ئىنسانئوغلىنى كىم دەپ بىلىدىكەن؟ ـ دەپ سوردى. 14 مۇخلىسلىرى: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر يەرەمىيا ياكى باشقا پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ بىلىدىكەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 15 ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئەمدى سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 16 سىمون پېترۇس: ـ سەن مەسىھ، مەڭگۈلۈك ھايات خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 17 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەختلىكسەن، ئى يۇنۇس ئوغلى سىمون! بۇنى ساڭا ئايان قىلغۇچى ھېچ ئەت-قان ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئەرشتىكى ئاتامدۇر. 18 مەن ساڭا شۇنى ئېيتايكى، سەن بولساڭ پېترۇسدۇرسەن. مەن جاماەتىمنى بۇ ۋېيۇلتاش ئۈستىگە قۇرىمەن. ئۇنىڭ ئۈستىدىن تەھتىساراتنىڭ دەرۋازىلىرىمۇ غالىب كېلەلەيدۇ. (Hadēs g86) 19 ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئاچقۇچلىرىنى ساڭا تاپشۇرىمەن، سەن يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىساڭ ئەرشتىمۇ باغلانغان بولىدۇ، سەن يەر يۈزىدە نېمىنى ۋېيۇپ بەرسەڭ، ئەرشتىمۇ ۋېيۇپ بېرىلگەن بولىدۇ، ـ دېدى. 20 بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولۇپ، ئۇ مۇخلىسلىرىغا ئۇزىنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ھېچكىمگە تىنماسلىقنى تاپىلىدى. 21 شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا مۇخلىسلىرىغا ئۇزىنىڭ يېرۇسالېمغا كېتىشى، ئاقساقالار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن كۆپ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى مۇقەررەر بولغانلىقىنى، شۇنداقلا ئۈچىنچى كۈنى تىرىلدۈرۈلىدىغانلىقىنى ئايان قىلىشقا باشلىدى. 22 شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەپ: ـ يا رەب، ساڭا رەھىم قىلىنغاي! بېشىڭغا بۇنداق ئىشلار قەتئىي چۈشمەيدۇ! ـ دېدى. 23 لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ پېترۇسقا قاراپ: ـ ئارقامغا ئۆت، شەيتان! سەن ماڭا پۇتلىكاشلاڭسەن، سېنىڭ ئويلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنسانىنىڭ ئىشلىرىدۇر، ـ دېدى. 24 ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: كىمدە-كىم ماڭا ئەگىشىشنى خالىسا، ئۆزىدىن ۋاز كېچىپ، ئۆزىنىڭ كېرىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگىشسۇن! 25 چۈنكى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزماقچى بولغان كىشى چوقۇم جېنىدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 26 چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ جېنىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ

نېمە پايدىسى بولسۇن؟! ئۇ نېمىسىنى جېنىغا تېگىشىۋىدۇ؟! **27** چۈنكى ئىنسانىتىڭغىلى ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئېچىدە پەرىشتىلىرى بىلەن كېلىپ ئالدىدا تۇرىدۇ، ۋە ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ تۇز ئەمەللىرىگە تۇشلۇق جاۋاب قايتۇرىدۇ. **28** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن تۇلۇمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن ئىنسانىتىغلىنىڭ تۇز پادىشاھلىقى بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار باردۇر.

17 ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇپ ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇھاننانى ئايرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. **2** ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياق ئۆلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا تۇرزگىرىپ، يۈزى قۇياشتەك پارلىدى، كىيىملىرى نۇردەك ئاپئاق بولۇپ چاقنىدى. **3** ۋە مانا، [مۇخلىسلارغا] مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىۋاتقان ھالدا كۆرۈندى. **4** شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئەيساغا: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئېمىدىگەن ياخشى! خالىساڭ، بىرنى ساگا، بىرنى مۇساغا، يەنە بىرنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يە رگە ئۈچ كەپە ياسايلى! ـ دېدى. **5** ئۇنىڭ گېپى تۈگىمەيلا، مانا نۇرلۇق بىر بۇلۇت ئۆلارنى قاپلىۋالدى. مانا، بۇلۇتتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەنمەن. ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. **6** مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئۆزلىرىنى يە رگە تاشلاپ دۈم يېتىپ ۋەھىمگە چۈشتى. **7** بىراق ئەيسا كېلىپ، ئۇلارغا قولىنى تە گكۈ

ئەيسادىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىدى. **9** تاغدىن چۈشۈۋېتىپ، ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئىنسانىتىغلى ئۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلمىگۈچە، بۇ ئالامەتنى كۆرۈنۈشنى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. **10** ئاندىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ تەۋرات ئۇستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **11** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈرىدۇ. **12** ئەمما مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىلياس ئاللىقاچان كەلدى، لېكىن كىشىلەر ئۇنى تونۇمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلدى. شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىنسانىتىغلىمۇ ئۇلارنىڭ قولىدىدا ئازاب چېكىش ئالدىدا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **13** شۇ چاغدا مۇخلىسلار ئۇنىڭ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا توغرىسىدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى چۈشەندى. **14** ئۇلار خالايىقىنىڭ يېنىغا بارغىنىدا، بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، تىزلىنىپ: **15** رەب، ئوغلۇمغا ئىچىڭنى ئاغرىتقايسەن! چۈنكى ئۇنىڭ ئۇنتاقالىق كېسىلى بار بولغاچقا، زور ئازاب چېكىۋاتىدۇ، چۈنكى ئۇ دائىم ئوتنىڭ يا كى سۇنىڭ ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. **16** ئۇنى مۇخلىسلىرىڭغا ئېلىپ كەلگەندىم، ساقايتالمىدى، ـ دېدى. **17** ئەيسا جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز ۋە تەتۈر دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلە رگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟ ـ بالىنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا [جىنغا] تەنبىھ بېرىۋىدى، جىن بالدىن چىقىپ كەتتى، ئالمۇ شۇئان ساقايدى. **19** كېيىن، ئەيسا ئايرىم قالغاندا، مۇخلىسلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بىز نېمە ئۈچۈن جىننى قوغلۇتىمالمىدۇق؟ ـ دەپ سوراشتى. **20** ئۇ ئۇلارغا: ـ ئىشەنچىڭلار بولمىغانلىقى ئۈچۈن. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، سىلەردە قىچا ئۇرۇقدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسىلا، سىلەر تاۋۇ تاغقا: «بۇ يەردىن ئۇ يە رگە كۆچ» دېسە كلار، كۆچىدۇ، ۋۇنداقلا سىلە رگە مۇمكىن بولمايدىغان ھېچ ئىش بولمايدۇ. **21** بىراق، بۇنداق جىنلارنى دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش بىلەن بولمىسا ھەيدىگلى بولمايدۇ ـ دېدى. **22** ئۇلار گالىلىيە ئۆلكىسىدە ئايلىنىپ يۈرگىنىدە، ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئىنسانىتىغلى [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، **23** ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ، لېكىن ئۈچىنچى كۈنى ئۇ تىرىلىدۇ، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇخلىسلار ئېغىر غەم-قايغۇغا چۈمۈپ كەتتى. **24** ئاندىن ئۇلار كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلگىنىدە، [ئىبادەتخانا] «ئىككى دراقما» [يېچىنى] يىغقۇچىلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇستازىڭلار «ئىككى دراقما»نى تۆلەمدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **25** تۆلەيدۇ، ـ دېدى پېترۇس. لېكىن ئۇ ۋېگە كىرگىنىگلا، تېخى بىر نېمە دېمەستىلا ئەيسا ئۇنىڭدىن: ـ سىمون، سېنىڭچە بۇ دۇنيادىكى پادىشاھلار كىملەردىن باج ئالىدۇ؟ ئۇز پەرزەنتلىرىدىنمۇ، يا كى يات لارىدىنمۇ، ـ دەپ سوردى. **26** پېترۇس ئۇنىڭغا: ياتلاردىن، ـ دېۋىدى، ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، پەرزەنتلەر [باجدىن] خالىي بولىدۇ. **27** بىراق [باج يىغقۇچىلارغا] پۇتلىكاشاڭ بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، دېڭىزغا بېرىپ قارماقنى تاشلا. ئۇتقان بىرىنچى بېلىقنى ئېلىپ، ئاغزىنى ئاچساڭ، ئۇت دراقىلىق بىر تە گگە پۈل چىقىدۇ. ئۇنى ئېلىپ مەن ۋە سەن ئىككىمىزنىڭ ئېچى ئۈچۈن ئۆلارغا بەر، ـ دېدى.

18 بۇ چاغدا، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ئەرش پادىشاھلىقىدا كىم ئەڭ ئۇلۇغ؟ ـ دەپ سوردى. **2** ئەيسا يېنىغا كىچىك بىر بالىنى چاقىرىپ، ئۇنى ئوتتۇرىدا ئۇرغۇزۇپ، مۇنداق دېدى: **3** ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۆز يولۇڭلاردىن يېنىپ، كىچىك بالىلاردەك سەھىي بولمىساڭلار، ئەرش پادىشاھلىقىغا ھە رگىز كىرەلمەيسىلەر. **4** ئەمدى كىم ئۆزىنى بۇ كىچىك بالىدەك كىچىك پېئىل تۇتسا، ئۇ ئەرش پادىشاھلىقىدا ئەڭ ئۇلۇغ بولىدۇ. **5** بۇنداق كىچىك بىر بالىنى مېنىڭ نامىمدا قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. **6** لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ ۋېنىغا يوغان ئۈگمەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزنىڭ تېگىگە چۆكتۈرۈۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. **7** ئىنسانى گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار ئۆپەيلىدىن بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ، لېكىن شۇ پۇتلاشتۇرغۇچى ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! **8** ئە گەر ئەمدى قولۇڭ يا كى پۇتۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ يا كى ئىككى پۇتۇڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، چولاق يا كى تۇكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (aiōnios g166) **9** ئە گەر كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ئويۇپ ئۆز ۋۇجۇدىن نېرى تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، بىرلا كۆزۈڭ بىلەن بولسىمۇ ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (Geenna g1067) **10** ـ بۇ سەھىي كىچىكلەرنىڭ ھېچىبىرىگىمۇ سەل قاراشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى شۇنى سىلە رگە ئېيتايكى، ئۇلارنىڭ ئەرشتىكى پەرىشتىلىرى ئەرشتىكى ئاتامنىڭ جامالىنى ھەردائىم كۆرۈپ تۇرىدۇ. **11** چۈنكى ئىنسانىتىغلى ھالا كەتكە ئازغانلارنى قۇتقۇزغىلى كەلدى. **12** قانداق قارايسىلەر؟ بىراۋنىڭ يۈز ۋېناق قوينى بولۇپ، ئۇنىڭدىن بىرى ئېزىپ كېتىپ چۈشۈپ قالسا، ئۇ توقسان توققۇز قوينى تاغلارغا قويۇپ قويۇپ، ھېلىقى ئازغان قوينى ئىزدەيدىغۇ؟ **13** ۋە ئە گەر ئۇنى تېپىۋالسا، مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇ قوي ئۈچۈن بولغان خۇشاللىقى ئازمىغان توقسان توققۇزنىڭكىدىن زور بولىدۇ. **14** شۇنىڭغا ئوخشاش، بۇ سەھىي كىچىكلەرنىڭ ھەرقاندىقىنىڭ ھالا كەتكە ئېزىپ قېلىشى ئەرشتىكى ئاتا گلارنىڭ ئىرادىسى ئەمەسىتۇر. **15** ـ ئەمدى ئە گەر قېرىندىشىڭ ساڭا زىيان سېلىپ گۇناھ قىلسا، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئىككىگلار خالي چاغدا سەۋەنلىكنى كۆرسىتىپ قوي. قېرىندىشىڭ سۆز ئۇقىنى ئاڭلىسا، ئۇنى [ئېزىشتىن] قايتۇرۇۋالغان بولىسەن. **16** لېكىن ئاڭلىمىسا، يەنە بىر-ئىككى [گۇۋاھچىنى] ئېلىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بارغىن. شۇنداق قىلىپ، ھەممە ئىش ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن قىلىنىۋىدۇ. **17** لېكىن ئە گەر [قېرىندىشىڭ] ئۇلارنىڭ سۆزىگىمۇ قۇلاق سالمىسا، ئەھۋالنى جامائەتكە يەتكۈزۈپ ئېيتقىن. ئە گەر ئۇ جامائەتنىكىلە رگە قۇلاق سالمىسا، ئۇنى يات ئەللىك يا كى باجگىر قاتاردا كۆرۈڭلار. **18** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىساڭلار، ئەرشتىمۇ شۇ باغلانغان بولىدۇ ۋە سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى ئېچىۋەتسە ئەرشتىمۇ قويۇپ بېرىلگەن بولىدۇ. **19** مەن يەنە شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، يەر يۈزىدە تاراڭلاردىن ئىككىسى ئۆزلىرى تىلىگەنى بىر ئىش توغرۇلۇق قەلبى بىر بولۇپ ھەرقانداق نەرسىنى تىلەپ دۇئا قىلسا، ئەرشتىكى ئاتام ئۇلارنىڭ تىلىكىنى ئىجابەت قىلىدۇ. **20** چۈنكى ئىككى يا كى ئۈچەيلەن مېنىڭ نامىم بىلەن قەيەردە يىغىلغان بولسا، مەن شۇ يەردە ئۇلارنىڭ تارىسىدا بولىمەن. **21** ئاندىن پېترۇس ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب، قېرىندىشىمنىڭ ماڭا زىيان سېلىپ ئوتكۈزگەن قانچە قېتىملىق گۇناھىنى كەچۈرۈشۈم كېرەك؟ يەتتە قېتىممۇ؟ ـ دېدى. **22** ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، يەتتە قېتىم ئەمەس، يەتمىش ھەسسە يەتتە قېتىم! **23** ئەرش پادىشاھلىقى چاكارلىرى بىلەن ھېساب-

كتاب قىلماقچى بولغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. 24 ھېساب-كىتابنى باشلىغىنىدا، ئۇنىڭغا ئون مىڭ تالانت پۇل قەرزدار بولغان بىر چاكار كەلتۈرۈلۈپتۇ. 25 چاكارنىڭ تولىگۈدەك ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، خوجىسى چاكارنىڭ تۆزۈنى، خوتۇن بالا-چاقىسى ۋە بار-يوقىنى سېتىپ، قەرزنى تۆلەشنى ۋېرىۋېتۇ. 26 شۇڭا چاكار ئۇنىڭ ئالدىدا يە رگە يىقىلىپ باش ئۇرۇپ: «خوجام، ماڭا كەڭچىلىك قىلغايلا، مەن پۈتۈن قەرزىمنى چوقۇم تۆلەيمەن» دەپ يالۋۇرۇۋېتۇ. 27 چاكارنىڭ خوجىسى ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇنى قويۇپ بېرىپ، قەرزنى كەچۈرۈم قىلىپتۇ. 28 لېكىن چاكار تۇيەردىن چىقىپ، تۆزگە يۈز دىنار قەرزدار بولغان يەنە بىر چاكار بۇرادىرىنى تۇچراتتىپتۇ. ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، بوينىنى بوغۇپ تۇرۇپ: «قەرزنى تۆلە!» دەپتۇ. 29 بۇنىڭ بىلەن بۇ چاكار بۇرادىرى يە رگە يىقىلىپ ئۇنىڭدىن: «ماڭا كەڭچىلىك قىل، قەرزنى چوقۇم قايتۇرىمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. 30 لېكىن ئۇ ئۇنىماپتۇ ۋە: «پۈتۈن قەرزنى تولىمگۈچە زىنداندا ياتسەن» دەپ ئۇنى زىندانغا تاشلىتىپتۇ. 31 بۇنداق ئىشنىڭ يۈز بە رگەنلىكىنى كۆرگەن باشقا چاكارلار ئىنتايىن ئازابلىنىپ خوجىسىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەھۋالنى باشتىن-ئاخىر سۆزلەپ بېرىپتۇ. 32 بۇنىڭ بىلەن خوجىسى ھېلىقى چاكارنى چاقىرتىپ: «ئەي رەزىل چاكار! ماڭا يىلىنغانلىقىڭ ئۈچۈن شۇنچە كۆپ قەرزىڭنىڭ ھەممىسىنى كەچۈردۇم. 33 مەن ساڭا ئىچ ئاغرىتقىنىمدەك، سەنمۇ چاكار بۇرادىرىڭگە ئىچ ئاغرىتىشىڭنا تۇغرا كەلمەمدۇ؟!» دەپتۇ. 34 بۇنىڭ بىلەن خوجىسى غەزەپلىنىپ ئۇنى پۈتۈن قەرزىنى تۆلەپ بولغۇچە ئادەم قىينىغۇچى گۈنداپلارنىڭ قولىدا تۇرۇشقا تاپشۇرۇپ بېرىپتۇ. 35 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئە گەر ھەر بىرىڭلار تۆز قېرىنداشلىرىڭلارنى چىن دىلىڭلاردىن كەچۈرمىسە ئۇلار، ئەرشتىكى ئاتامۇ سىلە رگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىدۇ.

19

شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولغاندىن كېيىن، گالىلىيە ئۆلكىسىدىن ئايرىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسىنىڭ چېت يەرلىرىگە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى يۇرتلارغا باردى. 2 توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەلگەن بولۇپ، ئۇ ئۇلارنى شۇ يەردىلا ساقايتتى. 3 ئەمدى بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاقتا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: ـ بىر ئادەمنىڭ ھەرقانداق سەۋەبتىن ئايالىنى قويۇۋېتىشى تەۋرات قانۇنىغا ۋېنۇمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ [تەۋراتتىن] شۇنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ، مۇقەددەسمەدە ئىنسانلارنى ياراتقۇچى ئۇلارنى «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى» ۋە 5 «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». 6 شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانىنى ئىنسان ئايرىمىسۇن. 7 پەرىسىيلەر ئۇنىڭدىن يەنە: ـ ئۇنداقتا، مۇسا [پەيغەمبەر] نېمە ئۈچۈن [تەۋرات قانۇنىدا] ئەر كىشى ئۆز ئايالىغا تالاق خېتىنى بەرسىلا ئاندىن ئۇنى قويۇۋېتىشكە بولىدۇ، دەپ ۋېرىۋېتىپ؟ ـ دەپ سوراشتى. 8 ئۇ ئۇلارغا: ـ تاش يۈرە كلىككىلاردىن مۇسا [پەيغەمبەر] ئايالىرىڭلارنى تالاق قىلىشقا رۇخسەت قىلغان؛ لېكىن ئالەمنىڭ باشلىمىدا بۇنداق ئەمەس ئىدى. 9 ئەمدى شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، ئايالىنى بۇزۇقلۇقتىن باشقا بىرەر سەۋەب بىلەن تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەمرىگە ئالغان ھەرقانداق كىشى زىنا قىلغان بولىدۇ. 10 مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر ئەر بىلەن ئايالى ئوتتۇرىسىدىكى ئەھۋال شۇنداق بولسا، ئۇنداقتا ئۈيلەنمەسلىك ياخشى ئىكەن، ـ دېدى. 11 ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ سۆزنى ھەممىلا ئادەم ئەمەس، پەقەت ئېسىپ قىلىنغانلارلا قويۇل قىلالايدۇ. 12 چۈنكى ئانىسىنىڭ بالىياتقۇسىدىن تۇغما بەزى ئاغۇلتۇلار بار؛ ۋە ئىنسان تەرىپىدىن ئاختا قىلىنغان بەزى ئاغۇلتۇلارمۇ بار؛ ۋە ئەرش پادىشاھلىقى ئۈچۈن تۆزىنى ئاغۇلتۇپ قىلغانلارمۇ بار. بۇ سۆزنى قويۇل قىلالايدىغانلار قويۇل قىلسۇن! ـ دېدى. 13 قولۇڭنى تە گىكۈزۈپ دۇئا قىلغايسەن دەپ، بەزىلەر كىچىك بالىلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئە يىبلىدى. 14 ئەمما ئەيسا: ـ بالىلار مېنىڭ ئالدىمغا كەلتۈرۈلسۇن، ئۇلارنى توسىماڭلار. چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر، ـ دېدى. 15 ۋە قوللىرىنى ئۇلارغا تە گىكۈزگەندىن كېيىن، ئۇ يەردىن كېتىپ كەتتى.

16 مانا، بىر كۈنى بىر سى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، مەن قانداق ياخشى ئىشنى قىلسام، مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىمەن؟ ـ دەپ سوردى. (aiōnios g166) 17 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا مەندىن ياخشىلىق توغرىسىدا سورايسەن؟ [ياخشى بولغۇچىلار] بولسا پەقەت بىرىلا بار. ئەمما ھاياتلىققا كىرىمەن دېسەڭ، ئەمرىلەر رگە ئەمەل قىل، ـ دېدى. 18 قايسى ئەمرىلە رگە دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «قاتىلىق قىلما، زىنا قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، 19 ئاتا-ئاناڭنا ھۆرمەت قىل ۋە قوشناڭنى ئۆز ۋۇجۇدىڭنى سۆيگەندەك سۆي» ـ دېدى. 20 ياش يىگىت ئۇنىڭغا: ـ بۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن. ئەمدى ماڭا يەنە نېمە كەم؟ ـ دېدى. 21 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر مە ۋىكەمەل بولۇشنى خالىساڭ، بېرىپ بار-يوقۇڭنى سېتىپ، پۇلىنى كەمبەغەللە رگە بە رگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ. ئاندىن كېلىپ ماڭا ئە گەشكىن، ـ دېدى. 22 يىگىت مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، قايغۇغا چۈمۈپ ئۇ يەردىن كېتىپ قالدى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 23 ئەيسا مۇخلىسلىرىغا: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بايلارنىڭ ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىشى تەسلىكتىلا بولىدۇ. 24 ۋە يەنە شۇنى سىلە رگە ئېيتايكى، تۆگىنىڭ يىگىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى ياي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! ـ دېدى. 25 مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ: ـ ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 26 ئەمما ئەيسا ئۇلارغا قاراپ: ـ بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، ـ دېدى. 27 بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ مانا، بىز ھەممىدىن ۋاز كېچىپ ساڭا ئە گەشتۇق! بىز بۇنىڭ ئۈچۈن نېمىگە ئېرىشىمىز؟ ـ دەپ سوردى. 28 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئالەمدىكى ھەممە قايتىدىن يېڭىلانغىنىدا، ئىنسانئوغلى شانلىق تەختىدە ئولتۇرغان ۋاقتىدا، ماڭا ئە گەشكەن سىلەر ئون ئىككى تەختتە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە ھۆكۈم چىقىرىسىلە ر. 29 مېنىڭ نامىم دەپ ۋېيلە ر، تاكا-ئۇۋاكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرى، ئاتا-ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى يا كى يە ر-زېمىنلاردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارغا يۈز ھەسسە ئارتۇق ئېرىشىدۇ ۋە مە ڭگۈلۈك ھاياتقا مىراس بولىدۇ. (aiōnios g166) 30 لېكىن شۇ چاغدا ئۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا ئۆتىدۇ، ئۇرغۇن ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئۆتىدۇ.

20

ـ چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى بىر يە ر ئىگىسىگە ئوخشايدۇ. ئىگىسى ئۆزۈمزارلىقىدا ئىشلەشكە ئادەملەرنى يالالاش ئۈچۈن تاڭ سەھەردە سىرتقا چىقىپتۇ. 2 ئۇ ئىشلەچىلەر بىلەن كۈنلۈكى ئۈچۈن بىر كۈمۈش دىناردىن بېرىشكە كېلىشىپ، ئۇلارنى ئۆزۈمزارلىقىغا ئەۋەتىپتۇ. 3 سائەت توققۇزلاردا ئۇ يەنە سىرتقا چىقىپ، بازاردا بىكار تۇرغان باشقا كىشىلەرنى كۆرۈپتۇ. 4 ئۇلارغا: «سىلەرمۇ ئۆزۈمزارلىقىمغا بېرىڭلار، ھەققىڭلارغا تېگىشلىكىنى بېرىمەن» ـ دەپتۇ. 5 ئۇلار ئۆزۈمزارلىققا بېرىپتۇ. چۈشتە ۋە سائەت ئۈچتىمۇ ئۇ يەنە چىقىپ يەنە شۇنداق قىلىپتۇ. 6 لېكىن [كەچقۇرۇن] سائەت بەشلەردە چىققاندا ئۇ يەردە تۇرغان يەنە باشقىلارنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن: «نېمە ئۈچۈن بۇ يەردە كۈن ۋېنى بىكار تۇرىسىلە ر؟» دەپ سوراپتۇ. 7 ئۇلار: «بىزنى ھېچكىم يالىلىمىدى» دەپ جاۋاب قايتۇرۇپتۇ. ئۇ ئۇلارغا: «ئۇنداقتا، سىلەرمۇ ئۆزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلە ڭلار» ـ دەپتۇ.

8 كەچ بولغاندا، ئۆزۈمزارلىق ئىگىسى غوجدارىغا: «ئىشلەچىلەرنى چاقىرىپ، ئەڭ ئاخىردا كەلگەنلەردىن باشلاپ ئەڭ ئاۋۋالى كەلگەنلە رگىچە ھەممىسىنڭ ئىش ھەققىنى بە ر» دەپتۇ. 9 ئاۋۋال كەچقۇرۇن سائەت بەشتە ئىشقا كەلگەنلەر ئېلىپ، ھەربىرى بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. 10 ئەڭ ئاۋۋال يالالاپ كېلىنگەنلەرنىڭ توۋىتى كەلگەندە، ئۇلار: تېخىمۇ كۆپ ئىش ھەققىنى ئالىمىزغۇ، دەپ ۋېيلىشىپتۇ؛ بىراق ئۇلارمۇ بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. 11 ئۇلار ئىش ھەققىنى ئالغىنى بىلەن يەر ئىگىسىدىن ئاغرىنىپ: 12 «بۇ ئاخىردا كەلگەنلەر پەقەت بىر سائەتلا ئىشلىدى، بىراق سىز ئۇلارنى كۈن ۋېنى جاپالىق ۋە قاتتىق ئىسسىقنى چەككەن بىزلەر بىلەن باراۋەر ھېسابلىدىڭىزغۇ، دەپ غۇدۇراپتۇ. 13 لېكىن [يەر ئىگىسى] ئۇلارنىڭ بىرىگە جاۋاب قايتۇرۇپ: «بۇرادەر، ساڭا ناھەقلىق قىلغىنىم يوق! سەن بىلەن بىر كۈمۈش دىناردا كېلىشىمگە ئىمدۇق؟ 14 ھەققىڭنى ئېلىپ قايتىپ كەتكىن. بۇ ئاخىردا كەلگەنگىمۇ ساڭا ئوخشاش بە رگۈم بار. 15 ئۆزۈمنىڭكىنى ئۆزۈم بىلگەنچە

ئىشلىتىش هوقۇقۇم يوقمۇ؟ سىخىي بولغانلىقىمغا كۆزۈڭ قىزىرىۋاتامدۇ؟ **16** شۇنداق قىلىپ «ئالدىدا ئۆرىغانلار ئارقىغا ئوتىدۇ، ئارقىدا ئۆرىغانلار ئالدىغا ئوتىدۇ»، چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، ئەمما تاللانغانلار ئاز بولىدۇ. **17** ئەيسا پېرىۋسالېمغا چىقىۋېتىپ، يولدا ئون ئىككى مۇخلىسىنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۆلارغا مۇنداق دېدى: **18** ـ مانا بىز ھازىر پېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ. ئۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ **19** ئاندىن ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قامچىلاپ ۋە كېرىستەلەشكە يات ئەللىكلە رگە تاپشۇرىدۇ. لېكىن ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ. **20** شۇ چاغدا، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسى ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن بىر ئىشنى تەلەپ قىلماقچى بولۇپ سەجدە قىلدى. **21** نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئايال ئۇنىڭغا: ـ شۇنى ئەمر قىلغايسەنكى، سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدا بۇ ئىككى ئوغلۇمدىن بىرى ئوڭ يېنىڭدا، بىرى سول يېنىڭدا ئولتۇرسۇن، ـ دېدى. **22** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەر نېمە تەلەپ قىلىۋاتقىنىڭلارنى بىلمەيۋاتسىلەر. مەن ئىچىشكە تەمشىلگەن قەدەھنى ئىچەلەمسىلەر؟ ئىچەلەيمىز، ـ دېيىشتى ئۇلار. **23** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر ھەقىقەتەنمۇ مېنىڭ قەدەھىمدىن ئورتاق ئىچىسىلەر. بىراق ئوڭ يا كى سول يېنىمدا ئولتۇرۇش نېسىۋىسى مېنىڭ ئىختىيارىمدا ئەمەس، بەلكى ئاتام كىملە رگە تەيىارلىغان بولسا، شۇلارغا نېسىپ بولىدۇ. **24** [قالغان] ئون مۇخلىس بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندا، ئىككى قېرىندىشىدىن خاپا بولدى. **25** لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: ـ سىلە رگە مەلۇمكى، ئەللەردىكى ھۆكۈمرانلار قول ئاستىدىكىلەر ئۈستىدىن ۋېرىۋۇقۇازلىق قـ

ئۇلارنىڭ ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ. **26** بىراق سىلەرنىڭ ئاراگلاردا شۇنداق بولمىسۇن؛ بەلكى سىلەردىن كىم ئۈستۈن بولۇشنى خالىسا، سىلەرنىڭ خىزمەتكارىدا بولسۇن؛ **27** ۋە كىم ئاراگلاردىكىلەرنىڭ ئالدىنقىسى بولۇشنى خالىسا، سىلەرنىڭ قۇلۇگلار بولسۇن. **28** ئىنسانئوغلىمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك خىزمىتىمدە بولسۇن دېمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىدە بولاي ۋە جىنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرەي دەپ كەلدى. **29** ئۇلار يېرىخو شەھىردىن چىققاندا، زور بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماكېدى. **30** ۋە مانا، يول بويىدا ئولتۇرغان ئىككى ئەما ئەيسانىڭ ئۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ: ـ ئې رەب، داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، ـ دەپ توۋلىدى. **31** كۆپچىلىك ئۇلارنى «ئۇن چىقارماگلار!» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن، ئۇلار: ـ يا رەب، ئې داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ تېخىمۇ قاتتىق توۋلىدى. **32** ئەيسا قەدىمىنى توختىتىپ، ئۇلارنى چاقىرىپ: ـ سىلەر ئۈچۈن نېمە ئىش قىلىپ بېرىشىمنى خالىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **33** يا رەب، كۆزلىرىمىز ئېچىلسۇن! ـ دېيىشتى ئۇلار. **34** ئەيسا ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تە گكۈزۈۋىدى، كۆزلىرى شۇئان ئەسلىگە كېلىپ كۆرىدىغان بولدى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماكېدى.

21

ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگې يېزىسىغا كەلگىنىدە، ئەيسا ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپىلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: **2** ـ سىلەر ئۇدۇلۇگلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. بارساگلارلا، باغلاقلىق بىر ئېشەك ۋە ئۇنىڭ يىنىدىكى بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇلارنى يېشىپ ئالدىمغا يېتىلەپ كېلىڭلار. **3** ئە گەر بىرسى سىلە رگە بىر نېمە دېسە، «رەبنىڭ بۇلارغا ھاجىتى چۈشتى» دە گلار، ئۇ دەرھال ئۇلارنى قويۇپ بېرىدۇ. **4** بۇ پۈتۈن ۋەقە پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن بولدى: ـ **5** «زىئون قىزىغا ئېيتىڭلار: ـ مانا، پادىشاھىڭ كېلىۋاتىدۇ، كەمتەر-مۇمىن بولۇپ، مىنىپ بىر ئېشەككە، ۋېيۇنتۇرۇقلۇق ئېشەككىنىڭ تەخىيىگە، كېلىۋاتىدۇ ينىنگغا سىنىڭ». **6** ئەمدى ھىلىقى ئىككى مۇخلىس بېرىپ ئەيسانىڭ تاپىلىغىنىدەك قىلدى. **7** ئېشەك بىلەن تەخەينى يېتىلەپ كېلىپ، ئۇستىگە يېپىنچا-چاپانلىرىنى سالدى ۋە ئۇ ئۇستىگە مىندى. **8** ئەمدى توپ-توپ كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز قىلىپ سالدى؛ يەنە بىر قىسمى دەرەخ شاخلىرىنى كېسىپ يولغا ياياتتى. **9** ئالدىدا ماكېغان ۋە كەيىندىن ئە گەشكەن توپ-توپ خالايىق: ـ «داۋۇتنىڭ ئوغلىغا ھوسانا بولغاي! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! ئەرشىئەلادا ئەشە ككۈر-ھوسانالار ئوقۇلسۇن!» ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. **10** ئۇ يېرۇسالېمغا كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر لەرزىگە كەلدى. كىشىلەر: ـ بۇ زادى كىمدۇ؟ ـ دېيىشەتتى. **11** خالايىق: ـ بۇ گاللىلىيە ئۇلكىسىدىكى ناسارەتلىك پەيغەمبەر ئەيسا، دەپ جاۋاب بېرىشەتتى. **12** ئەمدى ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شەرەلىرىنى ۋە پاختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئۆرۈپ، **13** ئۇلارغا: ـ [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدانىڭ]: «مېنىڭ ۋېزىم دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دېگەن سۆزى پۈتۈلگەن؛ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسىغا ئايلاندۇرۇۋاپسىلەر! ـ دېدى. **14** ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا بولغانلار قارىغۇ ۋە توكۇرلار ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. **15** لېكىن باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ ياراتقان مۆجىزىلىرىنى كۆرۈپ ۋە بالىلارنىڭ ئىبادەتخانىدا: «داۋۇتنىڭ ئوغلىغا ھوسانا-تەشە ككۈرلەر بولغاي!» دەپ توۋلىغىنىنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى. **16** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىلارنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتامسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئاگلاۋاتىمەن! سىلەر [مۇقەددەس يازمىلاردىن] شۇنى ئوقۇپ باقمىغانكى، «ئۆز ئاغزىڭ كىچىك بالىلار ۋە بوۋاقلارنىڭ تىلىدىن مەدھىيە سۆزلىرىنى م ۇكەممەل قىلدىڭ»؟ دېدى. **17** ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ، شەھەردىن چىقىپ بەيت-ئانيا يېزىسىغا بېرىپ، شۇ يەردە قوندى. **18** ئەمدى سەھەردە، شەھەر رگە قايتىپ كېتىۋاتقاندا، ئۇنىڭ **19** ئۆيول بويىدىكى بىر ئۆپ ئەنجۈر دەرىخىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ينىغا باردى. لېكىن دەرەختىن ۋېۋىرماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالماي، ئۇنىڭغا قاراپ: ـ ھازىردىن باشلاپ سەندىن مەڭگۈ مېۋە بولمىسۇن! ـ دېۋىدى، ئەنجۈر دەرىخى شۇئان قۇرۇپ كەتتى. (aiōn g165) **20** مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ ئەتەججۈپلىنىپ: ـ ئەنجۈر دەرىخى نېمانچە تېزلا قۇرۇپ كەتتى! ـ دېدى. **21** ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بەردى: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئە گەر ھېچ گۇمان بولماي ئىشەنچىگىلار بار بولسا، ئەنجۈر دەرىخىدە بولغان ئىشلار بولۇپلا قالماي، بەلكى سىلەر ھەتتا بۇ تاغقا: «بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسە گلار، ئۇ شۇنداق بولىدۇ. **22** دۇئا قىلىپ نېمنى تىلىسە گلار، ئىشەنچىگىلار بولسىلا، شۇلارغا ئېرىشىسىلەر. **23** ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرگەندىن كېيىن، كىشىلە رگە تەلىم بېرىۋاتقاندا، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتسەن؟ ساگا بۇ ھوقۇقنى كىم بە رگەن؟ ـ دەپ سوراشتى. **24** ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئاۋۋال سىلە رگە بىر سوئال قويايي. ئە گەر سىلەر جاۋاب بەرسە گلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتىمەن. **25** يەھيا يۇرگۈز زۆگەن چۆمۈلدۈرۈش نەدىن كەلگەن؟ ئەرشتىنمۇ، يا كى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار ئۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئە گەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىگلار؟» دەيدۇ. **26** ئە گەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، خەلقتىن قورقىمىز، چۈنكى ئۇلار ھەممىسى يەھيانى پەيغەمبەر دەپ بىلىدۇ ـ دېيىشتى. **27** بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئەيساغا: بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. **28** ئەمدى بۇ ئىشقا قانداق قارايسىلەر؟ بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. ئۇ بىرىنچى ئوغلىنىڭ ينىغا كېلىپ: «ئوغلۇم، بۈگۈن ئۆزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلىگىن» دەپتۇ. **29** «بارمايمەن» دەپتۇ ئۇ، لېكىن كېيىن پۇشايمان قىلىپ يەنىلا بېرىپتۇ. **30** ئۇ ئىككىنچى ئوغلىنىڭ ينىغا كېلىپ ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق دەپتۇ. ئۇ: «خوپ ئەپەندىم، باراي» دەپتۇ-يۇ، لېكىن بارمايتۇ. **31** بۇ ئىككىيلەنىڭ قايسىسى ئاتىسىنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغان بولدۇ؟ ـ بىرىنچى ئوغلى، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، باجگىرلار بىلەن پاھىشىلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا سىلەردىن بۇرۇن كىرمەكتە. **32** چۈنكى گەرچە يەھيا [پەيغەمبەر] سىلە رگە ھەققانىيەت يولىنى ئايان قىلغىلى كەلگەن بولسىمۇ، سىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىگلار؛ لېكىن باجگىرلار بىلەن پاھىشىلار ئۇنىڭغا ئىشەندى. سىلەر بۇنى كۆرۈپ ئۆزۈپ، ھەتتا كېيىنكى ۋاقىتلاردا يولۇگلاردىن

پۇشايمان قىلماي تۇنىكۇنا ئىشەنمىدىگىلار. 33 يەنە بىر تەمسىلنى ئاڭلاڭلار: بىر يەر ئىگىسى بىر تۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەترابىنى چىتلاپتۇ. تۇ تۈنىگىدا بىر شاراب كۆچىكى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارى ياسىپتۇ. ئاندىن تۇ تۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىپ، تۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. 34 تۈزۈم پەسلى يېقىنلاشقاندا، تۆزىگە تېگىشلىك ھوسۇلنى ئېلىۋېلىش ئۈچۈن قۇللىرىنى باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 35 لېكىن باغۋەنلەر قۇللىرىنى تۇتۇپ، بىرىنى دۇمبالاپتۇ، بىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ، يەنە بىرىنى چالما-كېسىمەك قىلىپتۇ. 36 تۇ يەنە بىر قېتىم ئالدىنقىدىنمۇ كۆپ قۇللىرىنى ئەۋەتىپتۇ، بىراق باغۋەنلەر تۇلارغىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلىپتۇ. 37 ئاخىردا، تۇ «ئوغلۇمنىغۇ ھۆرمەت قىلار» دەپ، ئوغلىنى ئەۋەتىپتۇ. 38 لېكىن باغۋەنلەر ئوغلىنى كۆرۈپ، تۆزئارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ مىراسىنى ئىگىلىۋالايلى» دېيىشىپتۇ. 39 شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. 40 ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ ئىگىسى كەلگەندە، شۇ باغۋەنلەرنى قانداق قىلار؟ 41 تۇلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ رەزىل ئادەملەرنى ۋەھشىيلىك بىلەن يوقىتىدۇ. ئۈزۈمزارلىقنى بولسا مېۋىلىرىنى ئۆز ۋاقتىدا ئۆزىگە تاپشۇرىدىغان باشقا باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىدۇ، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 42 ئەيسا تۇلاردىن سوردى: ـ مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەرنى ئوقۇپ باقمىغانمۇسىلەر؟: ـ «تاماچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكىلەندى. بۇ ئىش پەۋۋەردىگارىدىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر». 43 شۇ سەۋەبتىن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەردىن تارتىۋېلىنىپ، ئۇنىڭغا مۇۋاپىق مېۋىلەرنى بېرىدىغان باشقا بىر ئەلگە ئاتا قىلىنىدۇ. 44 بۇ «تاش»قا يېقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن بۇ تاش ھەر كىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. 45 باش كاھىنلار ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭ ئېيتقان تەمسىللىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى. 46 ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدىگەن بولسىمۇ، لېكىن خالايىق ئۇنى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، ئۇلاردىن قورقۇشتى.

22

ئەيسا ئۇلارغا يەنە تەمسىللەر بىلەن مۇنداق دېدى: 2 ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئۆز ئوغلى ئۈچۈن توي زىياپىتىنى تەييارلىغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. 3 تۇ چاكارلىرىنى توي زىياپىتىگە تە كلىپ قىلىنغانلارنى چاقىرىشقا ئەۋەتىپتۇ، لېكىن ئۇلار كېلىشكە ئۈنىمەيتۇ. 4 تۇ يەنە باشقا چاكارلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تاپىلاپ: «چاقىرىلغانلارغا: ـ مانا، مەن زىياپىتىمنى تەييار قىلدىم، مېنىڭ تورپاقلىرىم، بورداق مالىلىرىم سويۇلدى، ھەممە نەرسە تەييار. زىياپەتكە مەرھەمەت قىلغاي، دەيدۇ، دەپ ئېيتىڭلار، ـ دەپتۇ. 5 بىراق ئۇلار تە كلىپنى ئېتىبارغا ئالمايي، بىرسى ئېتىزلىقىغا كەتسە، يەنە بىرى سودىسىغا كېتىپتۇ. 6 قالغانلىرى بولسا [پادىشاھنىڭ] چاكارلىرىنى تۇتۇۋېلىپ، خورلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. 7 پادىشاھ بۇنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپلىنىپ، ئەسكەرلىرىنى چىقىرىپ، تۇ قاتىللارنى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ شەھىرىگە ئوت قويۇۋېتىپتۇ. 8 ئاندىن تۇ چاكارلىرىغا: «توي زىياپىتى تەييار بولدى، لېكىن چاقىرىلغانلار [مېھمانلىققا] مۇناسىپ كەلمىدى. 9 ئەمدى سىلەر ئاچا يولىلارغا بېرىپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى توي زىياپىتىگە تە كلىپ قىلىڭلار» دەپتۇ. 10 بۇنىڭ بىلەن چاكارلار يولىلارغا چىقىپ، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، ئۇدۇل كەلگەنلىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ ئە كەپتۇ. توي سورۇنى مېھمانلار بىلەن لىق تولۇپتۇ. 11 پادىشاھ مېھمانلار بىلەن كۆرۈشكىلى كىرگەندە، ئۇ يەردە زىياپەت كىيىمى كىيمىگەن بىر كىشىنى كۆرۈپتۇ. 12 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: «بۇرادەر، زىياپەت كىيىمى كىيمەي، بۇ يەر گە قانداق كىردىڭ؟» دەپ سوراپتۇ، بىراق ئۇ كىشى جاۋاب بېرەلمەي قاپتۇ. 13 پادىشاھ چاكارلىرىغا: «ئۇنى پۇت-قوللىرىدىن باغلاپ، تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچقىپ تاشلىڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. 14 چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، لېكىن تاللانغانلار ئازدۇر. 15 بۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر ئۇ يەردىن چىقىپ، قانداق قىلىپ ئۇنى ئۆز سۆزى بىلەن ئۇزاقتا چۈشۈرۈش ھەققىدە مەسىلىسەتلەشتى. 16 ئۇلار مۇخلىسلىرىنى ھېرودىنىڭ تەرىپدارلىرى بىلەن بىللە ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ: ـ ئۇستاز، سىلىنى سەممىي ئادەم، كىشىلە رگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتىدۇ ۋە ئادەملە رگە قەتئىي يۈز-خاتىرە قىلماي ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، دەپ بىلىمىز. 17 قېنى، قانداق ۋىلايىلا؟ [رىم ئىمپېراتورى] قەيسە رگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ۋىجۈنمۇ-يوق؟ ـ دېيىشتى. 18 لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ رەزىل نىيىتىنى بىلىپ: ـ ئەي ساختىپەزلەر، مېنى نېمىشقا سىنىماقچىسىلەر؟ 19 قېنى، باجغا تاپشۇرۇلىدىغان بىر تە ڭگە ماڭا كۆرسىتىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار بىر دىنار پۇلىنى ئە كەلدى. 20 ئۇ ئۇلاردىن: ـ بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. 21 ئەيسەرنىڭ، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەقىنى قەيسە رگە، خۇدانىڭ ھەقىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. 22 ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ھەيران بولۇپ قېلىشتى-دە، ئۇنىڭ يېنىدىن كېتىپ قالدى. 23 شۇ كۈنى، «ئۆلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىنساپ سوئال قويدى: 24 ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر تەۋراتتا]: «بىر كىشى پەرزەنتسىز ئۇلۇپ كەتسە، ئۇنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى تۇل يە ڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ تاپىلىغان. 25 بۇرۇن ئارىمىزدا يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ۋەيلەنگەندىن كېيىن ئۇلۇپ كەتتى. پەرزەنت كۆرمىگەنلىكتىن، ئايالىنى ئىككىنچى قېرىندىشىنىڭ ئەمرىگە قالدۇردى. 26 بىراق ئىككىنچىسىدىكى ئەھۋالمۇ ئۇنىڭكىگە ئوخشاش بولدى، ئاندىن بۇ ئىش ئۈچىنچىسىدە تاكى يەتتىنچى قېرىنداشقىچە ئوخشاش داۋاملاشتى. 27 ئاخىردا، ئۇ ئايالمۇ ئۇلۇپ كەتتى. 28 ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال يەتتە ئاكا-ئۇكىنىڭ قايسىسىنىڭ ئايالى بولدۇ؟ چۈنكى ئۇنى ھەممىسى ئەمرىگە ئالغان-دە! 29 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئازغانسىلەر. 30 چۈنكى ئۇلۇمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ۋەيلەنمەيدۇ، ئە رگە تە گمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ ئەرشتىكى پەرىشتىلىرىگە ئوخشاش بولىدۇ. 31 ئەمدى ئۇلۇمدىن تىرىلىش مەسىلىسى ھەققىدە خۇدانىڭ سىلە رگە ئېيتقان: 32 «مەن ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپلارنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگەن شۇ سۆزىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ خۇدا ئۇلۇكلەرنىڭ ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر!». 33 بۇ سۆزنى ئاڭلىغان خەلق ئۇنىڭ تەلىمىدىن ھەيرانۇھەس قېلىشتى. 34 پەرىسىيلەر ئۇنىڭ سادۇقىيلارنىڭ ئاغزىنى ئۇۋاقلىغانلىقىنى ئاڭلاپ، بىر يە رگە جەم بولۇشتى. 35 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر تەۋرات-قانۇن ئۇستازى ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: 36 ـ ئۇستاز، تەۋرات قانۇنىدىكى ئەڭ مۇھىم ئەمر قايسى؟ ـ دەپ قىنساپ سوردى. 37 ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن» 38 ـ ئەڭ ئۇلۇغ، بىرىنچى ئورۇندا تۇرىدىغان ئەمر مانا شۇ. 39 ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمر بولسا «قوشنىڭنى ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى سۆيگەندەك سۆي». 40 پۈتۈن تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرى بۇ ئىككى ئەمر گە ئېسىلغان ھالدا ماڭىدۇ.

41 پەرىسىيلەر جەم بولۇپ تۇرغان ۋاقىتتا، ئەيسا ئۇلاردىن: 42 ـ مەسىھ توغرىسىدا قانداق ۋىلايۋاتىسىلەر؟ ئۇ كىمنىڭ ئوغلى؟ ـ دەپ سوردى. داۋۇتنىڭ ئوغلى، ـ دېيىشتى ئۇلار. 43 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ئۇنداقتا، نېمە ئۈچۈن [زەبۇردا] داۋۇت مەسىھنى روھتا «رەببىم» دەپ ئاتاپ، ـ 44 «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى ئايىغىڭ ئاستىدا دەسسەتكۈچە، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» ـ دەيدۇ؟ 45 داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى مەسىھ قانداقۇ داۋۇتنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ 46 ئە ھىچكىم ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىزمۇ سۆز قايتۇرالمىدى؛ شۇ كۈندىن ئېتىبارەن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى.

23

بۇ سۆزلەردىن كېيىن، ئەيسا توپ-توپ خالايىققا ۋە مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: 2 ـ تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر مۇسا پەيغەمبەرنىڭ [ھۆكۈم چىقىرىش] ئورندا ئولتۇرغان بولىدۇ. 3 شۇڭا، ئۇلارنىڭ سىلە رگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىگە كۆڭۈل قويۇپ، دېگەنلىرىنى قىلىڭلار. لېكىن ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدەك قىلماڭلار؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دېگىنىگە ئۆزلىرى ئەمەل قىلمايدۇ، 4 بەلكى ئۇلار كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكلەرنى باغلاپ ئادەملەرنىڭ زىممىسىگە ئارتىپ قويىدۇ، ئەمما ئۆزلىرى بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە

برمۇ بارمىقىنى مىدرلىتىشنى خۇشياقايدۇ. **5** تۇلار ھەممە ئەمەللىرىنى ئىنسانلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈنلا قىلىدۇ، چۈنكى تۇلار «ئايەت قاپلىرى»نى كەڭ قىلىپ چىگۈىلىپ، تونلىرىنىڭ چۆچىلىرىنى ئۇزۇن ساڭگىلىتىپ قويىدۇ؛ **6** تۇلار زىياپەتلەردە تۆردە، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، **7** بازارلاردا كىشىلەرنىڭ تۇلارغا بولغان [تۇزۇن] سالاملىرىغا ۋە تۇزلىرىنى «تۇستاز، تۇستاز» دەپ ئاتاشلىرىغا ئامراق كېلىدۇ. **8** براق سىلەر بولسا گلار «تۇستاز» دەپ ئاتىلىشنى قوبۇل قىلما گلار، چۈنكى سىلەرنىڭ يالغۇز بىرلا تۇستازىڭگلار بار ۋە ھەممىگلار قېرىنداشتۇرسىلەر. **9** يەر يۈزىدە ھېچقانداق كىشىنى «ئاتام» دېمە گلار، چۈنكى پەقەت بىرلا ئاتا گلار، يەنى ئەرشتە تۇرغۇچىدىن باردۇر. **10** سىلەر «مۇئەللىم» دەپ ئاتىلىشنىمۇ قوبۇل قىلما گلار، چۈنكى پەقەت بىرلا مۇئەللىم، يەنى مەسىھنىڭ تۇزى باردۇر؛ **11** بەلكى تارا گلاردا ئەڭ مەرتىۋىلىك بولغان كىشى سىلەرنىڭ خىزمىتىگلاردا بولىدۇ. **12** تۇزىنى يۇقىرى تۇتماقچى بولغىنى تۇۋەن قىلىنىدۇ، تۇزىنى تۇۋەن تۇتقىنى يۇقىرى قىلىنىدۇ. **13** براق ھالىگلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئىشىكىنى ئىنسانلارغا تاقاپ كېلىۋاتىسىلەر! يا تۇزۇڭگلار كىرمەيسىلەر، يا كىرىشنى ئىستىگەنلەرنىڭ كىرىشىگە يول قويمايسىلەر. **14** ھالىگلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر تۇل ئاياللارنىڭ مال-دۇنياسىنى يەۋاتىسىلەر، شۇنداقتىمۇ باشقىلار ئالدىدا تەقۋادار كۆرۈنسەڭ دەپ، تۇزۇندىن-تۇزۇن دۇئا قىلىسىلەر. شۇڭا، سىلەر تېخىمۇ ئېغىر جازاغا

15 ھالىگلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر بىرلا ئادەمنى ئېتىقادىگلارغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، دېڭىز ۋە قۇرۇقلۇقنى كېزىپ چىقىسىلەر. براق ئۇ كىشى كىرگۈزۈلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى تۇزلىرىگلاردىن ئىككى ھەسسە بەتتەر بولغان دوزاخنىڭ پەرزەنتى قىلىپ يېتىشتۈرۈپ چىقىسىلەر. (Geenna g1067) **16** ھالىگلارغا ۋاي، ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر: «ھەرقانداق كىشى ئىبادەتخانا بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنىمىسى يوق، براق ئىبادەتخانىدىكى ئالتۇننى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسىمىدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەيسىلەر. **17** ئەي كور ئەخمەقلەر! ئالتۇن تۇلۇغمۇ ياكى ئالتۇننى مۇقەددەس قىلغان ئىبادەتخانىمۇ؟ **18** سىلەر يەنە: «ھەر كىم قۇربانگاھ بىلەن [illegible] ھەدىيەنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسىمىدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەيسىلەر. **19** ئەي كورلار! ھەدىيە تۇلۇغمۇ ياكى ھەدىيىنى مۇقەددەس قىلغان قۇربانگاھمۇ؟ **20** شۇڭا، قۇربانگاھنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى بولسا ھەم قۇربانگاھ بىلەن ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق نەرسىلەر بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. **21** ئىبادەتخانىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچىمۇ ھەم ئىبادەتخانىنى، ھەم «ئىبادەتخانىدا تۇرغۇچى»نى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغان بولىدۇ. **22** ئەرشنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى خۇدانىڭ تەختى ۋە ئەختىتە ئولتۇرغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. **23** ھالىگلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز، ئار-پىنە دىيان ۋە زىرىلەرنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى تۇشرە قىلىپ خۇداغا ئاتايسىلەر-يۇ، براق تەۋرات قانۇنىنىڭ تېخىمۇ ۋەزىنلىك تەرەپلىرى بولغان ئادالەت، رەھىمدىللىك ۋە سادىقلىقنى ئېتىبارغا ھېچ ئالمايسىلەر. ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىگلار كېرەك، ئاندىن مۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي قويماسلىقىگلار كېرەك. **24** ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر [چىنە گۈەردىكى] پاشىنى سۈزۈپ ئېلىۋېتىسىلەر، لېكىن بىرەر تۇگىنى يۇتۇن يېتى يۇتۇۋېتىسىلەر! **25** ھالىگلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر چىنە-قاچىلارنىڭ تېشىنىلا ۋىيۇپ پاكىزلىغىنىگلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىچى ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە ئىشرەتپەرەسلىككە تولغان. **26** ئەي قارىغۇ يولرىسي! ئاۋۋال چىنە-قاچىنىڭ ئىچىنى پاكلا، شۇنداقتا تېشىمۇ پاك بولىدۇ! **27** ھالىگلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر ئاقارتىپ قويۇلغان، سىرتى چىرايلىق كۆرۈندىغان لېكىن ئىچى ئۆۋۈكلەرنىڭ تۇستىخانلىرى ۋە ھەرخىل ناپاك نەرسىلە رگە تولغان قەبرىلە رگە ئوخشايسىلەر. **28** شۇنىڭدەك تېشىگلاردىن ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ھەققانىي ئادەملەردەك كۆرۈنسىلەر، لېكىن ئىچىگلار ساختىپەزلىك ۋە ئىتائەتسىزلىك بىلەن تولغان. **29** ھالىگلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! چۈنكى سىلەر پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، ھەققانىيلارنىڭ مازارلىرىنى بېزەپ كېلىۋاتىسىلەر **30** ۋە سىلەر: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ زامانىدا ياشىغان بولساق ئىدۇق، تۇلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈشلىرىگە شېرىك بولمايتۇق» ـ دەيسىلەر. **31** شۇڭا سىلەر تۆز سۆزۈڭگلار بىلەن تۇز ئۆگلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىكەنلىكىگلارغا گۇۋاھلىق بەردىگلار. **32** ئۇنداقتا، ئاتا-بوۋىلىرىگلار **33** ئەي يىلانلار! زەھەرلىك يىلانلارنىڭ نەسىلىرى! دوزاخ جازاسىدىن قانداقمۇ قۇتۇلالارسىلەر؟ (Geenna g1067) **34** شۇڭا مانا، سىلە رگە پەيغەمبەرلەر، دانىشمەنلەر ۋە ئالىملارنى ئەۋەتىپ تۇرىمەن. سىلەر ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى كېڭىستەپ ئولتۇرىسىلەر، بەزىلىرىنى سىناگوگلىرىگلاردا دەررىگە ياسىسىلەر، شەھەردىن شەھە رگە قوغلايسىلەر. **35** شۇنداق قىلىپ، ھەققانىي ھابىلنىڭ قان قەرزىدىن تارتىپ تاكى سىلەر ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس جاي بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئارىلىقىدا ئولتۇرغان بەرەخىيانىڭ قان قەرزىگىچە، ھەققانىيلارنىڭ يەر يۈزىدە ئېقىتىلغان بارلىق قان قەرزلىرى بۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلىدۇ. **36** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، شۇ قىلمىشلارنىڭ جازاسىنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **37** ئەي يېرۇسالېم، يېرۇسالېم! پەيغەمبەرلەرنى ئولتۇرىدىغان، تۇزىگە ئەۋەتىلگەن ئەلچىلەرنى چالما-كېسىك قىلىدىغان شەھەر! مېكىيان چۈجلىرىنى قانات ئاستىغا يىغقاندەك پەرزەنتلىرىڭنى قانچە قېتىم قوينۇمغا ئالماقچى بولدۇم، لېكىن سىلەر ئۇنىمىدىگلار! **38** مانا، ئەمدى ۋەيۋۇگلار سىلە رگە خارابە بولۇپ قالدۇ! **39** چۈنكى مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن!» دېمىگۈچە، سىلەر مېنى قايتىدىن ھېچ كۆرەلمەيسىلەر.

24

ئەيسا ئىبادەتخاندىن چىقىپ، ئالدىغا كېتىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭ دىققىتىنى ئىبادەتخانا بىنالىرىغا تارتماقچى بولدى. **2** ئۇ تۇلارغا: ـ مانا بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈۋاتامسىلەر؟ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلمايۋە گۈمران قىلىنىدۇ، ـ

3 ئۇ زەيتۇن تېغىدا ئولتۇرغاندا، مۇخلىسلىرى ئاستىغىنا ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بەرگە ئېيتقىنچۇ، بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ سېنىڭ [قايتىپ] كېلىشىڭ ۋە زامانىنىڭ ئاخىرىنى كۆرسىتىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. (aiōn g165) **4** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ھېزى بولۇڭلار كى، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. **5** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ ناممدا كېلىپ: «مەسىھ مەن بولىمەن» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. **6** سىلەر ئۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە ئۇرۇش شەپىلىرىنى ئاڭلايسىلەر، بۇلاردىن ئالاقزادە بولۇپ كەتمە گلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار ئاخىرەت ئەمەس. **7** چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا ئاچارچىلىق، ۋابالار ۋە يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ. **8** لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «تۇغۇتنىڭ تولغىقىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. **9** ئاندىن كىشىلەر سىلەرنى ئۇتۇپ، ئازاب-ئۇقۇبەتكە سېلىپ ئۆلتۈرىدۇ، مېنىڭ نامىم ۋەجىدىن پۈتكۈل ئەللەر سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. **10** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلار ئېتىقادىدىن تاندۇ، بىر-بىرىنى تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە بىر-بىرىگە ئۆچمەنلىك قىلىدۇ. **11** نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىپ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ئازدۇرىدۇ. **12** ئىتائەتسىزلىك-رەزىللىكلەرنىڭ كۆپەيشى تۆپەيلىدىن، نۇرغۇن كىشىلەردىكى مېھىر-مۇھەببەت سوۋۇپ كېتىدۇ. **13** لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ. **14** بارلىق ئەللە رگە ئاگاھ-گۇۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن، [خۇدانىڭ] پادىشاھلىقى ھەققىدىكى بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنياغا جاكارلىنىدۇ؛ ئاندىن زامان ئاخىرى بولىدۇ. **15** دانىيال پەيغەمبەر قەيت قىلغان «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نىڭ مۇقەددەس جايدا تۇرغىنىنى كۆرگىنىگلاردا (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي)، **16** يەھۇدىيە ئۆلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن؛ **17** ئۆگزىدە تۇرغان كىشى ئۆيىدىكى نەرسە-كېرەكلىرىنى ئالغىلى چۈشمەيلا [قاچسۇن]. **18**

ئېتىزلىقتا تۇرغان كىشىمۇ چاپىنىنى ئالغىلى ئۈيگە يانمىسۇن. 19 ئۇ كۈنلەردە هاملىدار ئايالار ۋە بالا ئېمىتۇاتقانلارنىڭ هالىغا ۋاي! 20 قاچىدىغان ۋاقىتكىلارنىڭ قىش يا كى شابات كۈنىگە توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. 21 چۈنكى ئۇ چاغدا دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان هەم كەلگۈسىدىمۇ كۆرۈلمەيدىغان دەهشەتلىك ئازاب-ئۇقۇبەت بولىدۇ. 22 ئۇ كۈنلەر ئازايتىلمىسا، هېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمايتى؛ لېكىن [خۇدانىڭ] تۆز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۇ كۈنلەر ئازايتىلىدۇ. 23 ئە گەر ئۇ چاغدا بىرسى سىلە رگە: «قارا ڭلار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» يا كى «[مەسىھ] ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمە ڭلار. 24 چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، قالتىس مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئە گەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار هەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنىمۇ ئازدۇراتتى. 25 مانا، مەن بۇ ئىشلار يۈز بېرىشتىن بۇرۇن سىلە رگە ئۆقتۇرۇۋېتىۋەتتىم. 26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىرسى سىلە رگە: «قارا ڭلار، ئۇ چۆل-بايابانلا!» دېسە، ئۇ يە رگە بارما ڭلار. «قارا ڭلار، ئۇ ئىچكىرىدىكى ئۆيلەردە!» دېسە، ئىشەنمە ڭلار. 27 چۈنكى چاقماق شەرقتىن غەربكە يالت-يۇلت قىلىپ قانداق چاققان بولسا، ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىشى شۇنداق بولىدۇ. 28 چۈنكى جەسەت قايىسى يەردە بولسا، ئۇ يەردىمۇ قۇزغۇنلار توپلىشىدۇ! 29 ئۇ كۈنلەردىكى ئازاب-ئۇقۇبەتلەر ئۈتۈپ كەتكەن هامان، قۇياش قارىيىدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، يۇلتۇزلار ئاسماندىن ئۆتكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 30 ئاندىن ئىنسانئوغلىنىڭ ئالامىتى ئاسماندىن كۆرۈنىدۇ، يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. ئۇلار ئىنسانئوغلىنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ ئىچىدە ئاسماندىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 31 ئۇ پەرىشتىلىرىنى زور جارا ڭلىق بىر كانايى ساداسى بىلەن ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ ئۆت بۇلۇڭىدىن، ئاسمانىنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە هەرىيەردىن يىغىپ بىر يە رگە جەم قىلىدۇ. 32 ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلنى بىلۈۋېلىڭلار: ـ ئۇنىڭ شاخلىرى كۆكىرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. 33 خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن يايا دېگەنلىرىمنىڭ] هەممىسىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، هەتتا ئىشىك ئالدىدا ئۆرۈۋاتقانلىقىنى بىلۈۋېلىڭلار. 34 مەن سىلە رگە بەرهەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ هەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايۋاتىدۇ، بۇ دەۋر تۈگەيدۇ. 35 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم هە رگىز يوقالمايدۇ. 36 لېكىن شۇ كۈنى ۋە ۋاقىت-سائىتنىڭ خەۋىرىنى بولسا، هېچكىم بىلمەيدۇ ـ هەتتا ئەرشتىكى پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتامىلا بىلىدۇ. 37 ئەمدى نۇھ پەيغەمبەرنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانئوغلى [قايتىپ] كەلگەندىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 38 چۈنكى توپان كېلىشىدىن ئىلگىرىكى كۈنلەردە، نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، [شۇ زاماندىكى] كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ۋىلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كەلگەندى. 39 توپان ۋەيۋقىسىز كېلىپ هەممىسىنى غەرق قىلغۇچە، كىشىلەر ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولۇپ تۇرغانغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىنىڭ قايتىپ كېلىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 40 ئۇ كۈنى، ئېتىزدا ئىككى كىشى تۇرغان بولىدۇ، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ، 41 ئىككى ئايال ئۈگمەن ىيشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 42 شۇنىڭ ئۈچۈن، هوشيار بولۇڭلار، چۈنكى رەببىڭلارنىڭ قايتىپ كېلىدىغان ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيسىلەر. 43 لېكىن شۇنى بىلىڭلاركى، ئە گەر ئۆي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىسى قايسى جىھەتكە كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، سە گەك ئۇرۇپ ئوغرىنىڭ ئۆينى تېشىپ كىرىشىگە هە رگىز يول قويمايتى. 44 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ تەيار تۇرۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ئويلىمىغان ۋاقىت-سائەتتە قايتىپ كېلىدۇ! 45 خوجايىنى تۆز ئۆيىدىكىلە رگە مەسئۇل قىلىپ، ئۇلارغا ئوزۇق-تۇلۇكىنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەيىنلىگەن ئىشەنچلىك ۋە پەملىك چاكار كىم بولىدۇ؟ 46 خوجايىن [ئۈيگە] قايتقاندا، چاكىرىنىڭ شۇنداق قىلۋاتقىنىنىڭ ئۈستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! 47 مەن سىلە رگە بەرهەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن ئۇنى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويىدۇ. 48 لېكىن مۇبادا شۇ چاكار رەزىل بولۇپ كۈگىدە: «خوجايىنىم هايال بولۇپ قالدى» دەپ ئويلاپ، 49 باشقا چاكار بۇرادەرلىرىنى بوزەك قىلىشقا ۋە هاراقكەشلە رگە هەمراھ بولۇپ يەپ-ئىچىشكە باشلىسا، 50 شۇ چاكارنىڭ خوجايىنى كۈتۈلمىگەن بىر كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ 51 ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۇنىڭ ئېسۇئىسنى ساختىپەزلەر بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. شۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ.

25

ئۇ ۋاقتىتا، ئەرش پادىشاهلىقى خۇددى قوللىرىغا چىراغلارنى ئېلىپ تويى بولغان يىگىتنى قاشىچى ئېلىشقا چىققان ئون قىز قولداشقا ئوخشايدۇ. 2 بۇ قىزلارنىڭ بەشى پەملىك، بەشى بولسا پەمسىز. 3 پەمسىز قىزلار چىراغلىرىنى ئالغان بولسىمۇ، يېنىغا مايى ئېلىۋالمايتۇ. 4 پەملىك قىزلار بولسا چىراغلىرى بىلەن بىللە، قاچىلىرىدا مايمۇ ئېلىۋالىتۇ. 5 يىگىت كېچىكىپ كەلگەچكە، ئۇلارنىڭ هەممىسىنى ئۇيقۇ بېسىپ ئۇخلاپ قالىتۇ. 6 بىرەم كېچىدە: «مانا، يىگىت كەلدى، قارشى ئېلىشقا چىقىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ. 7 بۇنىڭ بىلەن بۇ قىزلارنىڭ هەممىسى ئورنىدىن تۇرۇپ چىراغلىرىنى پەرلەيتۇ. 8 پەمسىز قىزلار پەملىك قىزلارغا: «چىراغلىرىمىز ئۆچۈپ قالغىلى ئاتىدۇ، مېيىڭلاردىن بىرىگىلارچۇ» دەيتۇ. 9 بىراق پەملىك قىزلار: «ياق، بولمايدۇ! بەرسەك، بىزگىمۇ هەم سىلە رگىمۇ يەتمەسلىكى مۇمكىن. ياخشىسى، تۇز ئۇ ڭلار [ماي] ساتقۇچىلارنىڭ يېنىغا بېرىپ سېتىۋېلىڭلار!» دەيتۇ. 10 لېكىن ئۇلار ماي سېتىۋالغىلى كېتىۋاتقاندا، يىگىت كېلىپ قالىتۇ، تەيار بولۇپ بولغان قىزلار قايتىپ ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە توي زىياپىتىگە كىرىپتۇ. ئىشىك تاقىلىپتۇ. 11 كېيىن قالغان قىزلار قايتىپ كېلىپ: «غوجام، غوجام، ئىشىكنى ئېچىۋەتكەيلا!» دەيتۇ. 12 بىراق ئۇ: «سىلە رگە بەرهەق ئېيتايكى، مەن سىلەرنى تونۇمايمەن» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

13 شۇنىڭ ئۈچۈن سە گەك بولۇڭلار، چۈنكى نە ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىدىغان كۈنىنى نە سائىتىنى بىلمەيسىلەر. 14 [ئەرش پادىشاهلىقى] خۇددى ياقا يۇرتقا چىقماقچى بولۇپ، تۆز چاكارلىرىنى چاقىرىپ دۇنياسىنى ئۇلارغا تاپشۇرغان ئادەمگە ئوخشايدۇ. 15 ئۇ ئادەم هەربىر چاكارنىڭ قابىلىيىتىگە قاراپ، بىرسىگە بەش تالانت، بىرسىگە ئىككى تالانت، يەنە بىرسىگە بىر تالانت كۆمۈش تە گىگە بېرىپ، ياقا يۇرتقا يول ئاتىتۇ. 16 بەش تالانت تە گىگە ئالغان چاكار بېرىپ ئوقەت قىلىپ، يەنە بەش تالانت تە گىگە پايدا تېپىپتۇ. 17 شۇ يولدا ئىككى تالانت تە گىگە ئالغىنىمۇ يەنە ئىككى تالانت تە گىگە پايدا ئاتىتۇ. 18 لېكىن بىر تالانت تە گىگە ئالغىنى بولسا بېرىپ يەرنى كولاپ، خوجايىنى بە رگەن پۇلنى كۆمۈپ يوشۇرۇۋېتىتۇ. 19 ئەمدى ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، بۇ چاكارلارنىڭ غوجىسى قايتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن هېسابلىشىپتۇ. 20 بەش تالانت تە گىگە ئالغىنى يەنە بەش تالانت تە گىگىنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ: «غوجام، سىلى ماڭا بەش تالانت تە گىگە تاپشۇرغاندىلا. قارىسىلا، يەنە بەش تالانت تە گىگە پايدا ئالدىم» دەيتۇ. 21 خوجايىنى ئۇنىڭغا: «ۋىدان ۋېيتۇ! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسەن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەيتۇ. 22 ئىككى تالانت تە گىگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «غوجام، سىلى ماڭا ئىككى تالانت تە گىگە تاپشۇرغاندىلا. قارىسىلا، يەنە ئىككى تالانت تە گىگە پايدا ئالدىم» دەيتۇ. 23 خوجايىنى ئۇنىڭغا: «ناھايىتى ياخشى! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسەن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەيتۇ. 24 ئاندىن، بىر تالانت تە گىگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «غوجام، سىلىنىڭ چىڭ ئادەم ئىكەنلىكىنى بىلەتتىم، چۈنكى تۆزلىرى تېرىمىغان يەردىن هوسۇلنى ئورۇۋالالايلا، هەمدە تۆرۈق چاچمىغان يەردىمۇ خامان ئالىلا. 25 شۇڭا قورقۇپ، سىلىنىڭ بە رگەن بىر تالانت تە گىگىنى يە رگە كۆمۈپ يوشۇرۇۋېقىنىدىم. مانا پۇللىرىنى ئالسىلا» دەيتۇ. 26 غوجىسى ئۇنىڭغا: «ئەي، رەزىل، هۆرۈن چاكار! سەن مېنى تېرىمىغان يەردىن ئورۇۋالدىغان، تۆرۈق چاچمىغان يەردىن خامان ئالدىغان ئادەم دەپ بىلىپ، 27 هېچ بولمىغاندا پۇلۇمنى جازاتخورلارغا ئامانەت قويۇشۇڭ كېرەك ئىدىغۇ! شۇنداق قىلغان بولساڭ مەن قايتىپ كەلگەندە پۇلۇمنى ئۈستۈمى بىلەن ئالغان بولاماتتىم؟! 28 شۇڭا، ئۇنىڭ قولىدىكى ئالتە تە گىگىنى ئېلىپ، ئون

تالانت تەگگە بار بولغانغا بېرىلگۈلار! 29 چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. 30 بۇ يارامسىز چاكارنى تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا تاچىقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. 31 ئىنسانئوغلى ئۆز شان-شەرىپى ئىچىدە بارلىق پەرىشتىلىرى بىلەن بىللە كەلگىنىدە، شەرەپلىك تەختىدە ئولتۇرىدۇ. 32 بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىدۇ. پادىچى قويلارنى ئوچكىلەردىن ئايرىغىنىدەك ئۇ ئۇلارنى ئايرىيدۇ؛ 33 ئۇ قويلارنى ئوڭ يېنىغا، ئوچكىلەرنى سول يېنىغا ئايرىيدۇ. 34 ئاندىن پادىشاھ ئوڭ يېنىدىكىلەر رەگە: «ئەي ئاتام بەخت ئاتا قىلغانلار، كېلىڭلار! ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى سىلەر ئۈچۈن تەيىارلانغان پادىشاھلىققا ۋارىس بولۇپ ئىگە بولۇڭلار! 35 چۈنكى ئاچ قالغىنىمدا سىلەر ماڭا يېمەكلىك بەردىڭلار، ئۇسسۇز قالغىنىمدا ئۇسسۇزلۇق بەردىڭلار، مۇساپىر بولۇپ يۇرگىنىمدە ئۆز ۋېرىڭگە رەگە ئالدىڭلار، 36 يالىڭاچ قالغىنىمدا كىيدۈرد ۇڭلار، كېسەل بولۇپ قالغىنىمدا ھالىمدىن خەۋەر ئالدىڭلار، زىندانىدا ياتقىنىمدا يوقلاپ تۇرد ۇڭلار» ـ دەيدۇ. 37 ئۇ چاغدا، ھەققانىي ئادەملەر ئۇنىڭغا: «ئى رەب، بىز سېنى قاچان ئاچ كۆرۈپ ئوزۇق بەردۇق يا كى ئۇسسۇز كۆرۈپ ئۇسسۇزلۇق بەردۇق؟ 38 سېنى قاچان مۇساپىر كۆرۈپ ۋېرىمىز رگە ئالدۇق يا كى يالىڭاچ كۆرۈپ كىيگۈزدۇق؟ 39 سېنىڭ قاچان كېسەل بولغىنىڭنى يا كى زىندانىدا ياتقىنىڭنى كۆرۈپ يوقلاپ باردۇق؟» دەپ سورايدۇ. 40 ۋە پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇ قېرىنداشلىرىمدىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرەرسىگە شۇلارنى قىلغىنىڭلارمۇ، دەل ماڭا قىلغان بولدۇ 41 ئاندىن ئۇ سول يېنىدىكىلەر رگە:

«ئەي لەنىتىلەر، كۆزۈمدىن يوقىلىڭلار! شەيتان بىلەن ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىگە ھازىرلانغان مەڭگۈ ئوچىمەس ئوتقا كىرىڭلار! (aiōnios g166) 42 چۈنكى ئاچ قالغىنىمدا ماڭا ئوزۇق بەرمىدىڭلار، ئۇسسۇز قالغىنىمدا ئۇسسۇزلۇق بەرمىدىڭلار، 43 مۇساپىر بولۇپ يۇرگىنىمدە ئۆز ۋېرىڭگە رگە ئالمىدىڭلار، يالىڭاچ قالغىنىمدا كىيدۈرمىدىڭلار، كېسەل بولغىنىمدا ۋە زىندانىدا ياتقىنىمدا يوقلىمىدىڭلار» دەيدۇ. 44 ئۇ چاغدا، ئۇلار: «ئى رەب، سېنى قاچان ئاچ، ئۇسسۇز، مۇساپىر، يالىڭاچ، كېسەل يا كى زىندانىدا كۆرۈپ تۇرۇپ خىزمىتىڭدە بولمىدۇق؟» دەيدۇ. 45 ئاندىن پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇلاردىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرىگە شۇنداق قىلمىغىنىڭلار ماڭىمۇ قىلمىغان 46 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەڭگۈلۈك جازاغا كىرىپ كېتىدۇ، لېكىن ھەققانىيلار بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتقا كىرىدۇ. (aiōnios g166)

26

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرىغا: 2 ـ سىلە رگە مەلۇمكى، ئىككى كۈندىن كېيىن «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ، شۇ چاغدا ئىنسانئوغلى كېرىستىلىنىش ئۈچۈن تۇتۇپ بېرىلىدۇ، ـ دېدى. 3 باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار قايافا ئىسىملىك باش كاھىننىڭ ساريىدا جەم بولۇشتى. 4 ئۇلار ئەيسانى قاندا قىلىپ ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن تۇتۇپ ئۆلتۈرۈش توغرىسىدا مەسلىھەت قىلىشتى. 5 بىراق ئۇلار: ـ بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن. بولمىسا، خەلق ئارىسىدا ماۋىمىچىلىق چىقىشى مۇمكىن، ـ دېيىشتى. 6 ئەمدى ئەيسا بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋى»نىڭ ئۆيىدە بولغىنىدا، 7 بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئۇ ئاق قاشتىپشى ئېشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ئەتىرنى ئېلىپ كەلگەن بولۇپ، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئەتىرنى ئۇنىڭ بېشىغا قويدى. 8 لېكىن مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ خاپا بولۇشۇپ: ـ زادى نېمىشقا بۇنداق ئىسراپچىلىق قىلىنىدۇ؟ 9 چۈنكى بۇ ئەتىرنى كۆپ پۇلغا سېتىپ، پۇلىنى كەمبەغەللە رگە سەدىقە قىلسا بولاتىغۇ! ـ دېيىشتى. 10 لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ ئۇلارغا: ـ بۇ ئايالنىڭ كۆڭلىنى نېمە دەپ ئاغرىتىسىلەر؟ چۈنكى ئۇ مەن ئۈچۈن ياخشى بىر ئىشنى قىلدى. 11 چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم سىلەرنىڭ ئارا ئاڭلاردا بولىدۇ، لېكىن مېنىڭ ئارا ئاڭلاردا بولۇشۇم سىلە رگە دائىم نېسىپ بولىۋەرمەيدۇ! 12 بۇ ئايالنىڭ بۇ ئەتىرنى بەدىنىمگە قويۇشى مېنىڭ دەپنە قىلىنىشىمغا تەييار بولۇشۇم ئۈچۈن بولدى. 13 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، ـ دېدى. 14 بۇ ئىشتىن كېيىن، ئون ئىككىيلەندىن يەھۇدا ئىشقاريوت ئىسىملىك بىرى باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: 15 ـ ئۇنى ئۇتۇپ بەرسەم، ماڭا نېمە بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگە قويدى. 16 يەھۇدا شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئۇنى ئۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە باشلىدى. 17 پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يېيىشىڭ ئۈچۈن قەيەردە تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى. 18 ئۇ ئۇلارغا: ـ شەھەر رگە كىرىپ پالانچىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇستاز: ـ ۋاقىت-سائىتىم يېقىنلىشىپ قالدى، ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى مۇخلىسلىرىم بىلەن بىرلىكتە سېنىڭ ۋېرىڭدە ئۆتكۈزىمەن ـ دەيدۇ» دەپ ئېيتىڭلار، ـ دېدى. 19 مۇخلىسلار ئەيسانىڭ تاپىلىغىنىدەك ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى شۇ يەردە تەييارلىدى. 20 كەچقۇرۇن، ئۇ ئون ئىككىيلەن بىلەن داستىخاندا ئولتۇردى. 21 ئۇلار غىزالىنۋاتقاندا ئۇ: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئاراڭلاردىكى بىرىيىلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدۇ، ـ دېدى. 22 [بۇنى ئاڭلاپ] ئۇلار ئىنتايىن قايغۇغا چۈمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۇنىڭدىن: ـ يا رەب، مەن ئەمەسىتىمەن؟ ـ دەپ سوراشقا باشلىدى. 23 ئۇ جاۋابەن: ـ قولىدىكى نانىنى مەن بىلەن تەڭ تاۋاققا تۆگۈ رگەن كىشى، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى شۇ بولىدۇ. 24 ئىنسانئوغلى دەرۋەقە [مۇقەددەس يازمىلاردا] تۇرزى توغرىسىدا پۈتۈلگىنىدەك [تۇلۇمگە] كېتىدۇ، بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇتۇپ بېرىلىشگە ۋاسىتىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم تۇغۇلمىغان بولسا ياخشى بولاتتى! ـ دېدى. 25 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدا: ـ ئۇستاز، مەن ئەمەسىتىمەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ دېدىڭ جۈمۈ، ـ دېدى. 26 ئۇلار غىزالىنۋاتقاندا، ئەيسا بىر نانىنى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر-مەدىۋىسانا ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئوشتۇپ، مۇخلىسلىرىغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى ۋە: ـ ئېلىڭلار، يەڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، ـ دېدى. 27 ئاندىن، قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر-مەدىۋىسانا ئېيتىپ، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا تۇتۇپ: ـ ھەممەيلەن بۇنىڭدىن ئىچىڭلار. 28 بۇ مېنىڭ نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان يېڭى ئەھدىنى تۇزىدىغان قېنىمدۇر. 29 لېكىن مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتايكى، ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىدا سىلەر بىلەن بىرلىكتە يېڭىدىن شاراپنى ئىچمىگۈچە، ئۇزۇم تالىنىڭ شەرىتىنى ھەرگىز ئىچمەيمەن، ـ دېدى. 30 ئۇلار مەدھىيە كۈيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. 31 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ بۇگۈن كېچە سىلەر ھەممىڭلار مېنىڭ ۋېرىيلىمدىن تاندۇرۇلۇپ پۈتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: ـ «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋېتىمەن، پادىدىكى قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن. 32 لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گالىلىيە گە سىلەردىن بۇرۇن بارىمەن، ـ دېدى. 33 پېتروس ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھەممەيلەن سېنىڭ ۋېرىيلىڭدىن تاندۇرۇلۇپ پۈتلاشسىمۇ، مەن ھەرگىز پۈتلاشمايمەن، دېدى. 34 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۈگۈن كېچە خوراز چىلاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، ـ دېدى. 35 پېتروس ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن بىللە ئۆلۈشۈم كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھەرگىز تانمايمەن، ـ دېدى. قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. 36 ئاندىن ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە گېتسىمانە دېگەن يە رگە كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: «مەن ئۇ ياققا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ جايدا ئولتۇرۇپ تۇرۇڭلار» دېدى. 37 ئۇ پېتروسنى، شۇنداقلا زەبەدىينىڭ ئىككى ئوغلىنى بەرگە ئېلىپ ماڭدى ۋە قاتتىق ئازابلىنىپ، كۆڭۈل تولمۇ پەرىشان بولۇشقا باشلىدى. 38 ئۇ ئۇلارغا: ـ جېنىم ئۆلىدىغاندەك بەكمۇ ئازابلانماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، مەن بىلەن بىرلىكتە ئويغاق تۇرۇڭلار، ـ دېدى، 39 سەل نېرىراق بېرىپ، ئۆزىنى يە رگە ئېتىپ دۇئا قىلىپ: ـ ئى ئاتام، مۇمكىن بولسا، بۇ قەدەھ مەندىن ئۆتۈپ كەتسۇن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، ـ دېدى. 40 ئۇ مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېتروسقا: ـ مەن بىلەن بىللە بىرەر سائەتمۇ ئويغاق تۇرالمىدىلارمۇ؟! 41 ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئويغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىداكار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، ـ دېدى. 42 ئۇ ئىككىنچى

قېتىم بېرىپ، يەنە دۇئا قىلىپ: ـ ئى ئاتام، ئەگەر مەن بۇ قەدەمنى ئىچمىسەم ئۆز مەندىن كەتمىسە، ئۇنداقتا سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن، ـ دېدى. **43** ئۇ تۆلارنىڭ يېنىغا [قايتىپ] كەلگىنىدە، يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى تۆلارنىڭ كۆزلىرى ۋېقۇغا ئىلىنغانىدى. **44** شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۆلاردىن ئايرىلىپ ئۈچىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە شۇ سۆزلەر بىلەن دۇئا قىلدى. **45** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا كېلىپ تۆلارغا: ـ سىلەر تىنچىچە ئۇخلاۋاتامسىلەر، تىنچىچە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ مانا، ۋاقىت-سائىتى يېقىنلاشتى، ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ. **46** قوپۇڭلار، كېتەيلى، مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! ـ دېدى. **47** ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگىمەيلا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار ۋە خەلق ئاقساقاللىرى تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن، قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. **48** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى تۆلار بىلەن ئالىشىۋۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى ئۇتۇۋېلىڭلار» دەپ كېلىشكەنىدى. **49** ئۇ ئۇدۇل ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ سالام، ئۇستاز! ـ دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئاغىنەم، نېمە دەپ كەلدىڭ؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى ئادەملەر يۈپۈرۈلۈپ كېلىپ، ئەيساغا قول سېلىپ، ئۇنى ئۇتتۇن قىلدى. **51** ۋە مانا، ئەيسانىڭ يېنىدىكىلەردىن بىرەيلەن قىلىچنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇۋېدى، ئۇنىڭ قۇلىقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. **52** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ قىلىچكىنى قىنىغا سال، قىلىچ كۆتۈرگەنلەر قىلىچ ئاستىدا ھالاك بولىدۇ. **53** يا كى مېنى ئاتىسىغا ندا قىلالمايدىغان بولدى، دەپ ئويلاپ قالدىڭمۇ؟! شۇنداق قىلسامىلا ئۆز ماڭا شۇئان ئون ئىككى قىسىمدىن ئارتۇق پەرىشتە ماڭدۇرمامدۇ؟ **54** بىراق مەن ئۇنداق قىلسام، مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ دېگەن بېشارەتلەر قانداقمۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلسۇن؟ ـ دېدى. **55** شۇ پەيتتە ئەيسا قوپلاشقان ئادەملە رگە قاراپ: ـ بىر قاراقچىنى ئۇتتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى ئۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە ئولتۇرۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۆز چاغىدا مېنى ئۇتمىدىڭلار. **56** لېكىن بۇ پۈتۈن ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىلىرىدا ئالدىن ئېيتقانلىرىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، ـ دېدى. بۇ چاغدا، مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. **57** ئەمدى ئەيسانى ئۇتقۇن قىلغانلار ئۇنى باش كاھىن قايافانىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. تەۋراتچى ئۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللارمۇ ئۇ يەردە جەم بولۇشقانىدى. **58** پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىننىڭ ساراينىغا [ھويلىسىغىچە] يىراقتىن ئەگىشىپ كېلىپ، ئىشنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈش ئۈچۈن ئىچكىرىگە كىرىپ، قاراۋۇللارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇردى. **59** باش كاھىنلار، ئاقساقاللار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، يالغان گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدەيتتى. **60** نۇرغۇن يالغان گۇۋاھچىلار ئوتتۇرىغا چىققان بولسىمۇ، ئۇلار بۇلاردىن ھېچقانداق ئىسپاتقا ئېرىشەلمىدى. ئاخىردا، ئىككى يالغان گۇۋاھچى ئوتتۇرىغا چىقىپ: **61** ـ بۇ ئادەم: «مەن خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى بۇزۇۋېتىپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتا قۇرۇۋېچىقالايمەن» دېگەن، دېدى. **62** باش كاھىن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا: ـ قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۇستە ئۇڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ ـ دېدى. **63** لېكىن ئەيسا سۈكۈت قىلىپ تۇرۇۋەردى. باش كاھىن ئۇنىڭغا: ـ [مەڭگۈ] ھايات بولغۇچى خۇدا بىلەن سېنىڭ قەسەم قىلىشكىنى ئۈيرۈيمەنكى، بەرگە ئېيتە، خۇدانىڭ ئوغلى مەسىھ سەنمۇ؟» ـ دېدى. **64** ئەيسا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ شۇنداق، سېنىڭ دېگىنىڭدەك. لېكىن شۇنىمۇ سىلە رگە ئېيتايكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ قادىر بولغۇچىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدىغىنىنى ۋە كۆتكىنى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىدىغىنىنى كۆرىسىلەر. **65** شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: ـ ئۇ كۈپۈرلۈق قىلدى! ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ مانا، ئۆزۈڭلار بۇ كۈپۈرلۈقنى ئاڭلىدىڭلار! **66** بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ـ دېدى. ـ ئۇ ئۆلۈم جازاسىغا لايىقتۇر! ـ دەپ جاۋاب قايتۇرۇشتى ئۇلار. **67** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ يۈزىگە ئۆكۈرۈپ، ئۇنىڭغا مۇشت ئاتقىلى تۇردى. بەزىلىرى ئۇنى كاچاتلاپ: **68** ـ ئەي مەسىھ، پەيغەمبەرچىلىك قىلمامسەن، ئېيتىپ باققىنا، سېنى كىم ئۇردى؟ ـ دېيىشتى. **69** ئەمدى پېترۇس ساراينىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىدا ئولتۇراتتى. بىر دېدەك ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ سەن گالىلىيەلىك ئەيسا بىلەن بەرگە ئىدىڭغۇ، ـ دېدى. **70** لېكىن ئۇ ھەممىلەننىڭ ئالدىدا ئىنكار قىلىپ: ـ سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى چۈشەنمىدىم! ـ دېدى. **71** ئاندىن ئۇ دالانغا چىققاندا، ئۇنى كۆرگەن يەنە بىر دېدەك ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: ـ بۇ ئادەمنى ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بەرگە ئىدى، ـ دېدى. **72** ئۇ يەنە ئىنكار قىلىپ: ـ مەن ئۇ ئادەمنى تونۇمايمەن! ـ دەپ قەسەم ئىچتى. **73** بىرئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ شۈبھىسىزكى، سەن ئۇلارنىڭ بىرى ئىكەنسەن، چۈنكى تەلەپپۇزۇڭ سېنى پاش قىلىدۇ، ـ دېيىشتى. **74** [پېترۇس] قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ ئۇ ئادەمنى زادى تونۇمايمەن! ـ دېيىشكىلا خوراز چىلىدى. **75** پېترۇس ئەيسانىڭ: «خوراز چىلاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانسەن!» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى. ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ، قاتتىق يىغا-زار كۆتۈردى.

27

تاڭ ئارقاندىلا، پۈتۈن باش كاھىنلار بىلەن خەلق ئاقساقاللىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇرۇش ئۈچۈن مەسلىھەتلەشتى. **2** ئۇلار ئۇنى باغلاپ ئاپىرىپ، ۋالىي پونتىئۇس پىلاتۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. **3** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئۇنىڭ ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، بۇ ئىشلارغا پۇشايمان قىلدى ۋە باش كاھىنلار بىلەن ئاقساقاللارغا ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى قايتۇرۇپ بېرىپ: **4** ـ مەن بىگۇناھ بىر جانانىڭ قېنى ئۈكۈلۈشكە ساتقۇنلۇق قىلىپ گۇناھ ئوتكۈزدۇم، ـ دېدى. يۇنىڭغا بىزنىڭ نېمە كارىمىز؟ ئۆز ئىشىڭنى بىل! ـ دېيىشتى ئۇلار. **5** يەھۇدا كۈمۈش تەڭگىلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىگە چۈرىۋەتتى ۋە ئۆيىدىن كېتىپ، تالاغا چىقىپ، ئېسىلىپ ئۆلۈۋالدى. **6** باش كاھىنلار كۈمۈش تەڭگىلەرنى يىغۇۋېلىپ: ـ بۇ خۇن ئۆلۈمى بولغان [تەڭگىلەردۇر]، ئۇلارنى ئىبادەتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويۇش ھارام، ـ دېيىشتى. **7** ئۇلار ئۆزئارا مەسلىھەتلىشىپ، بۇ پۇللار بىلەن ياقا يۇرتلۇقلارغا يەرلىك بولسۇن دەپ، ساپالچىنىڭ بىر پارچە ئېتىزلىقىنى سېتىۋالدى. **8** شۇڭا بۇ يەر ھازىرغىچە «قانلۇق ئېتىز» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. **9** شۇ ئىش بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن بۇرۇن ئېيتىلغان مۇنۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭ ئۈچۈن باھالاپ بېكىتكەن باھاسىنى، يەنى ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئۇلار ئېلىشتى، **10** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەندەك، ساپالچىنىڭ ئېتىزىنى سېتىۋېلىشقا خەجلەشتى». **11** ئەمدى ئەيسا ۋالىينىڭ ئالدىغا تۇرغۇزۇلدى. ۋالىي ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئېيتقىنىڭدەك، ـ دېدى ئەيسا. **12** لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز-شىكايەت قىلغاندا، ئۇ بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. **13** بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنىڭغا: ـ ئۇلارنىڭ سېنىڭ ئۈستۈڭدىن قىلغان شۇنچە كۆپ شىكايەتلىرىنى ئاڭلىمايۋاتامسەن؟ ـ دېدى. **14** بىراق ئۇ [پىلاتۇسقا] جاۋابەن [شىكايەتلەرنىڭ] بىرسىگىمۇ جاۋاب بەرمىدى. ۋالىي بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. **15** ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، ۋالىينىڭ خالايىق تەلەپ قىلغان بىر مەھبۇسنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش ئادىتى بار ئىدى. **16** ئەينى ۋاقىتتا، [رىملىقلارنىڭ] باراباس ئىسىملىك ئاتاقلىق چىققان بىر مەھبۇسى [زىندانىدا] ئىدى. **17** خالايىق جەم بولغاندا، پىلاتۇس ئۇلاردىن: ـ كىمنى سىلە رگە قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ باراباسنىمۇ يا كى مەسىھ دەپ ئاتالغان ئەيسانىمۇ؟ ـ دەپ سوردى **18** (چۈنكى ئۇ [باش كاھىن قاتارلىقلارنىڭ] ھەسەتخورلۇقى تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بەرگەنلىكنى بىلەتتى). **19** پىلاتۇس «سوراق تەختى»دە ئولتۇرغاندا، ئايالى ئۇنىڭغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ ئۇ ھەققانىي كىشىنىڭ ئىشىغا ئارىلاشمىغىن. چۈنكى تۈنۈگۈن كېچە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن چۈشۈمدە كۆپ ئازاب چەكتىم، ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **20** لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار بولسا خالايىقنى ماقۇل قىلىپ، باراباسنى قويۇپ بېرىشنى ۋە ئەيسانى يوقىتىشنى تەلەپ قىلدۇردى. **21** ۋالىي جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: ـ سىلە رگە بۇ ئىككىسىنىڭ قايسىسىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. باراباسنى. ـ دېيىشتى ئۇلار. **22** پىلاتۇس ئەمدى: ـ ئۇنداق بولسا، مەسىھ دەپ ئاتالغان ئەيسانى قانداق بىر تەرەپ قىلاي؟ ـ دېدى. ھەممەيلەن: ـ ئۇ كېرىستەلەنسۇن! ـ دېيىشتى. **23** پىلاتۇس: ـ نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە ياماناتلىق

ئۇتكۈزۈپتۇ؟ ـ دەپ سوردى. براق ئۇلار تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىرىشىپ: ئۇ كېپىتلەنسۇن! ـ دەپ تۇرۇۋېلىشتى. **24** پىلاتۇس سۆزلۈرىنىڭ بېھۇدە ئىكەنلىكىنى، ھەلكى بۇنىڭ ئورنىغا مالىمانچىلىق چىقىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، سۇ ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا قولىنى يۇغاچ: ـ بۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ قېنىغا مەن جاۋابكار ئەمەسمەن، بۇنىڭغا ئۆزۈڭلار مەسئۇل بولۇڭلار! ـ دېدى. **25** پۇتۇن خەلق جاۋابەن: ـ ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ۋە بالىلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە چۈشسۇن! ـ دېيىشتى. **26** بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس بارابباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قاتتىق قامچىلاتقاندىن كېيىن، كېپىتلەشكە [لەشكەرلىرگە] تاپشۇردى. **27** ئاندىن ۋالىينىڭ لەشكەرلىرى ئەيسانى ئۇنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن لەشكەرلەر توپىنى بۇ يەر گە ئۇنىڭ ئەتراپىغا يىغدى. **28** ئۇلار ئەيسانى يالىڭاچلاپ، ئۈچىسىغا پەرەڭ رەڭلىك تون كىيدۈرۈشتى. **29** تىكەنلىك شاخچىلارنى ئورۇپ بىر تاج ياساپ، بېشىغا كىيدۈردى ۋە ئوڭ قولىغا بىر قومۇشنى تۇتقۇزدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىغا تىزلىنىپ: «ياشىغايلا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دەپ مازاق قىلىشتى. **30** ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشتى، قومۇشنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا ئۇرۇشتى. **31** ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، تونىنى سالدۇرۇپ، ئۈچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى ۋە كېپىتلەش ئۈچۈن ئېلىپ مېڭىشتى. **32** ئۇلار تاشقىرىغا چىققىنىدا، كۆزىنى شەھەرلىك سىمون ئىسملىك بىر كىشىنى ئۈچرىتىپ، ئۇنى تۇتۇپ كېلىپ ئەيسانىڭ كېپىنىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. **33** ئۇلار گولگوتا، يەنى «باش سۆڭەك» دېگەن يە رگە كەلگەندە، **34** [ئەيساغا] ئېچىش ئۈچۈن كە كرە سۇيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى، لېكىن ئۇ ئۇنى تېتىپ باققاندىن كېيىن، ئىچكىلى ئۈنمىدى. **35** لەشكەرلەر ئۇنى كېپىتلىگەندىن كېيىن، چەك تاشلىشىپ كىيىملىرىنى ئوزۇتارا بۆلۈشۈۋالدى. **36** ئاندىن ئۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭغا كۆزەتچىلىك قىلدى. **37** ئۇلار ئۇنىڭ بېشىنىڭ يۇقىرى تەرىپىگە «بۇ ئەيسا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىلغان شكايەتنامە تاختىيىنى بېكىتتى. **38** [ئەيسا] بىلەن تەڭ ئىككى قاراچىمۇ كېپىتكە مىخلانغان بولۇپ، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. **39** بۇ يەردىن ئۆتكەنلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: **40** ـ قېنى، سەن ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزە! خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، كېپىتتىن چۈشۈپ باققىنا! ـ دېيىشتى. **41** باش كاھىنلارمۇ، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار بىلەن بىرگە ئۇنى مەسخىرە قىلىپ: **42** ـ باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ. ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىمىش! ئەمدى كېپىتتىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، ئاندىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز. **43** ئۇ خۇداغا تايانغان! خۇدا ئۇنى ئەززىلىسە، ھازىر قۇتقۇزۇپ باققاي! چۈنكى ئۇ: «مەن خۇدانىڭ ئوغلى» دېگەندى، ـ دېيىشتى. **44** ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كېپىتلەنگەن قاراچىلارمۇ ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەشتى. **45** ئەمدى كۈننىڭ ئالتىنچى سائىتىدىن توققۇزىنچى سائىتىگىچە پۈتكۈل زېمىننى قاراڭغۇلۇق باستى. **46** توققۇزىنچى سائىتىلەردە ئەيسا يۇقىرى ئاۋازدا: «ئېلى، ئېلى، لەما ساۋاقتانى؟» يەنى «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. **47** ئۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: بۇ ئادەم ئىلياس [پەيغەمبەر] گە مۇراجىئەت قىلۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. **48** ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىرەيلەن دەرھال يۈگۈرۈپ بېرىپ بىر پارچە بۇلۇتنى ئېلىپ، ئۇنى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سىلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ قويدى. **49** براق باشقىلار: ـ توختا! قاراپ باقايلى، ئىلياس [پەيغەمبەر] كېلىپ ئۇنى قۇتقۇزۇپ قالارمىكىن؟ ـ دېيىشتى. **50** ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يەنە بىر ۋارقىرىدى- دە، روھىنى قويۇۋەتتى. **51** ۋە مانا، شۇ دەققىدە ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكىرى] پەردىسى يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بۇلۇپ يىرتىلدى. يەر-زېمىن تەۋرىنىپ، تاشلار يېرىلىپ، **52** قەبرىلەر ئېچىلدى (ئۇ تىرىلگەندىن كېيىن، [ئۇلارمىدە] ئۇخلاۋاتقان نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ تەنلىرىمۇ تىرىلدى؛ ئۇلار قەبرىلەردىن چىقتى ۋە مۇقەددەس شەھەر گە كىرىپ، ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلە رگە كۆرۈندى). **54** ئەمدى ئەيسانى كۆزەت قىلىۋاتقان يۈزبېشى ھەم يېنىدىكى لەشكەرلەر يەرنىڭ تەۋرىشىنى ۋە باشقا يۈز بە رگەن ھادىسىلەرنى كۆرۈپ، ئىنتايىن قورقۇشۇپ: ـ ئۇ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! ـ دېيىشتى. **55** ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يىراقتىن قاراپ تۇرغان نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. ئۇلار ئەسلىدە ئەيسانىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، گالىلىيەدىن ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەلگەندى. **56** ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگدالىنى مەريەم، ياقۇپ بىلەن يۇسۇپنىڭ ئانىسى مەريەم، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسىمۇ بار ئىدى. **57** كەچقۇرۇن، ئارىماتىيالىق يۇسۇپ ئىسىملىك بىر باي كەلدى. ئۇمۇ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى. **58** ئۇ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ جەسىتىنى تەلەپ قىلدى. پىلاتۇس جەسەتنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇشقا ئەمر قىلدى. **59** يۇسۇپ جەسەتنى ئېلىپ، پاكىز كاتاپ رەخت بىلەن ئوراپ كېپەنلىدى **60** ۋە ئۇنى ئۆزى ئۈچۈن قىيادا ئويدۇرغان يېڭى قەبرىسىگە قويدى. ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاشنى دومىلىتىپ قويۇپ، كېتىپ قالدى **61** (شۇ چاغدا ماگدالىنى مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەممۇ ئۇ يەردە، قەبرىنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇراتتى). **62** ئەمدى ئەتىسى، يەنى «تەييارلاش كۈنى» ئۆتكەندىن كېيىن، باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەر جەم بولۇشۇپ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كېلىپ: **63** ـ جانابلىرى، ھىلىقى ئالدامچىنىڭ ھايات ۋاقتىدا: «مەن ئۈلۈپ ئۈچىنچى كۈنى تىرىلىمەن» دېگىنى ئېسىمىزدە بار. **64** شۇنىڭ ئۈچۈن، قەبرى ئۈچىنچى كۈنگىچە مەھكەم قوغدىلىشى ئۈچۈن ئەمر بە رگەيسىز. ئۇنداق قىلىنمىسا، مۇخلىسلىرى كېلىپ جەسەتنى ئوغرىلاپ كېتىپ، ئاندىن خەلققە: «ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدى» دېيىشى مۇمكىن. بۇنداق ئالدامچىلىق ئالدىنقىسىدىنمۇ بەتتەر بولىدۇ، ـ دېيىشتى. **65** پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ بىر گۈرۈپپا كۈزەتچى ئەشكەرنى سىلە رگە تاپشۇردۇم. قەبرىنى قۇربىگىلارنىڭ يېتىشىچە مەھكەم قوغدىگىلار، ـ دېدى. **66** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار [كۈزەتچى ئەشكەرلەر] بىلەن بىللە بېرىپ، تاشنى پېچەتلەپ، قەبرىنى مۇھاپىزەت ئاستىغا قويدى.

28

شابات كۈنى ئۆتۈپ، ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ ئاتاي دېگەندە، ماگدالىنى مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەم قەبرىنى كۆرۈشكە كەلدى. **2** ۋە مانا، يەرلەر ئۇيۇقسىز قاتتىق تەۋرەپ كەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئاسماندىن چۈشۈپ، [قەبرىگە] بېرىپ، تاشنى بىر چەتكە دومىلىتىپ، ئۈستىدە ئولتۇرغانىدى. **3** پەرىشتىنىڭ قىيافىتى چاقىلغەتك، كىيىملىرى قاردەك ئاپئاق ئىدى. **4** كۈزەتچىلەر ئۇنىڭدىن ئۇنچە قورقۇشتىكى، تىترىشىپ، ئۆلۈكتەك قېتىپلا قالدى. **5** پەرىشتە ئاياللارغا قاراپ: ـ قورقماڭلار! سىلەرنىڭ كېپىتلەنگەن ئەيسانى ئىزدەۋاتقىنىڭلارنى بىلىمەن. **6** ئۇ بۇ يەردە ئەمەس؛ ئۇ تۇزىنى ئېيتقاندەك تىرىلدۈرۈلدى. كېلىڭلار، رەب ياتقان جايىنى كۆرۈڭلار؛ **7** ئاندىن دەرھال بېرىپ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: «ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ. ۋە مانا، ئۇ سىلەردىن ئاۋۋال گالىلىيە گە باردىكەن؛ ئۇنى شۇ يەردە كۆرىدىكەنسىلەر» دە ڭلار. مانا مەن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتىپ بەردىم، ـ دېدى. **8** شۇڭا ئاياللار ھەم قورقۇنچ ھەم زور خۇشاللىق ئىچىدە قەبرىدىن دەرھال ئايرىلىپ، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا خەۋەر بېرىشكە يۈگۈرۈشتى. **9** ئۇلار مۇخلىسلىرىنى خەۋەرلەندۈرۈشكە يولدا ماگىناندا، مانا ئەيسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ سالام سىلە رگە! ـ دېدى. ئۇلارمۇ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىغا ئېسىلىپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. **10** ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ قورقماڭلار! بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: گالىلىيە گە بېرىڭلار، دەپ ئۇقتۇرۇڭلار، ئۇلار مېنى شۇ يەردە كۆرىدۇ، ـ دېدى. **11** ئاياللار تېخى يولدا كېتىۋاتقاندا، مانا كۈزەتچىلەرنىڭ بەزىلىرى شەھەر گە كىرىپ، بولغان ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى توغرىسىدا باش كاھىنلارغا خەۋەر قىلدى. **12** [باش كاھىنلار] ئاقساقاللار بىلەن بىر يە رگە يىغىلىپ مەسلىھەتلەشكەندىن كېيىن، لەشكەرلە رگە بەك كۆپ پۇل بېرىپ: **13** ـ سىلە: «ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى كېچىسى كېلىپ، بىز ئۇخلاۋاتقاندا ئۇنىڭ جەسىتىنى ئوغرىلاپ ئە كېتىپتۇ» ـ دە ڭلار. **14** ئە گەر بۇ خەۋەر ۋالىينىڭ قۇلىقىغا يېتىپ قالسا، بىز ئۇنى قايىل قىلىپ سىلەرنى ئاۋارىچىلىكتىن ساقلايمىز ـ دېدى. **15** شۇنداق قىلىپ، لەشكەرلەر پۇلنى ئالدى ۋە ئۆرلىرىگە تاپىلانغانىدەك قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ گەپ بۇگۈنگىچە يەھۇدىيلار ئارىسىدا تارقىلىپ كەلمە كتە. **16** ئون بىر مۇخلىس گالىلىيە گە بېرىپ، ئەيسا ئۇلارغا بېكىتكەن تاغقا چىقىشتى. **17** ئۇلار ئۇنى كۆرگىنىدە ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى؛ لېكىن بەزىلىرى گۇمانلىنىپ قالدى. **18** ئەيسا ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ، مۇنداق دېدى: ـ ئەرشتە ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ھوقۇق ماڭا بېرىلدى. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن، بېرىپ بۇتكۈل ئەللەرنى [ئۆرۈمىگە] مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭلار، شۇنداقلا ئۇلارنى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ

20 ئۇلارغا مەن سىلە رگە تاپىلىغان بارلىق ئەمرىلە رگە ئەمەل قىلىشنى ئۆگىتىڭلار. ۋە مانا، مەن زامان ئاخىرىغىچە ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. **(aiōn g165)**

مارکۇس

1 خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنىڭ باشلىنىشى: **2** يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا خاتىرىلەنگەندەك: ـ «مانا، ئالدىڭدا ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن. ئۇ سېنىڭ يولۇڭنى ئالدىنئالا تەييارلايدۇ. **3** ئاگاھلار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! ئۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ ئۇچۇن چىغىر يوللىرىنى تۈپتۈز قىلىڭلار!» ـ دەيدۇ». **4** كىشىلەرنى چۈمۈلدۈرۈش ئېلىپ باردىغان يەھيا [پەيغەمبەر] چۆل-باياۋاندا پەيدا بولۇپ، گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈردىغان [سۈغا] «چۈمۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشقا باشلىدى. **5** پۈتۈن يەھۇدىيە تۈلكىسىدىكىلەر ۋە پۈتۈكۈل يېرۇسالىم شەھىرىدىكىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چېقىپ، گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىشى بىلەن ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۈمۈلدۈرۈلدى. **6** يەھيا بولسا تۆگە يۈڭىدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاسما باغلىغاندى؛ يېمە كلىكى چېكەتكە بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. **7** ئۇ مۇنداق دەپ جاكارلايتتى: ـ مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرى مەندىن كېيىن كېلىدۇ. مەن ھەتتا ئېگىشىپ كەشلىرىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! **8** مەن سىلەرنى سۇغىلا چۈمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۈمۈلدۈردۇ. **9** شۇ كۈنلەردە، ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىنىڭ ناسارەت شەھىرىدىن كېلىپ، يەھيا تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۈمۈلدۈرۈلدى. **10** ئۇ سۇدىن چىققاندىلا، ئاسمانلارنىڭ يېرىلىپ، روھنىڭ كەپتەر قىياپىتىدە چۈشۈپ، ئۇز ئوستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئاسمانلاردىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خۇرسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. **12** ۋە روھ دەرھال ئۇنى چۆل-باياۋانغا سۈيلەپ چىقاردى. **13** ئۇ چۆلدە قىرىق كۈن تۇرۇپ، شەيتان تەرىپىدىن سىنىلىپ ئۇراتتى. ئۇ شۇ يەردە ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ئىدى؛ شۇ كۈنلەردە پەرىشتىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلدى. **14** ئەمدى يەھيا سولانغاندىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىگە بېرىپ: «ۋاقىت-سائىتى توشتى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى! توۋا قىلىڭلار، خۇش خەۋە رگە ئىشىنىڭلار!» دەپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا باشلىدى. **16** [شۇ كۈنلەردە] ئۇ گالىلىيە دېڭىزى بويىدا كېتىۋېتىپ، سىمون بىلەن ئىنىسى ئاندرىياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى. **17** ئەيسا ئۇلارغا: ـ مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار, مەن سىلەرنى ئادەم ئۇتقۇچى بېلىقچى قىلىمەن! ـ دېدى. **18** ئۇلار شۇئان تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **19** ئۇ شۇ يەردىن بىرئاز ئوتۇپ زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپنى ئىنىسى يۇھانىا بىلەن كۆردى. بۇ ئىككىسى كېمىدە تۈرۈپ تورلىرىنى ئوڭشاۋاتاتتى. **20** ئۇ شۇئان ئۇلارنىمۇ چاقىردى. ئۇلار تاتىسى زەبەدىينى مەدىكارلار بىلەن بىللە كېمىدە قالدۇرۇپ، تۈزلىرى ئۇنىڭ بىلەن ماڭدى. **21** ئۇلار كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەردى. شابات كۈنى ئۇ ئۈدۈل سىناگوگقا كىرىپ، تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **22** خالايىق ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيرانۇھەس بولۇشتى. چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتتى، بەلكى تولىمۇ ۋېۋزلۇق ئىدى. **23** سىناگوگنا ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ: **24** ـ ئې ناسارەتلىك ئەيسا، بىز بىلەن كارىڭ بولمىسۇن! سەن بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلىمەن، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىسەن! ـ دەپ توۋلايتتى. **25** لېكىن ئەيسا [جىنغا] تەنبىھ بېرىپ: ـ ئاغزىڭنى يۇم، بۇ ئادەمدىن چىق! ـ دېدى. **26** ناپاك روھ ھېلىقى ئادەمنىڭ تېنىنى تارتىشتۇرۇپ، قاتتىق ۋارقىرىغىنىچە ئۇنىڭدىن چېقىپ كەتتى. **27** خالايىق ھەممىسى بۇنىڭدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇپ، ئۆزئارا غۇلغۇلا قىلىشىپ: ـ بۇ قاندای ئىش؟ يېڭى بىر تەلىمغۇ! چۈنكى ئۇ ھوقۇقى بىلەن ھەتتا ناپاك روھلارغىمۇ ۋېيرۇق قىلالايدىكەن، ئۇلارمۇ ئۇنىڭ سۆزىگە ۋىسۇندىكەن، ـ دېيىشتى. **28** بۇنىڭدىن ئۇنىڭ شۆھرىتى شۇ ھامان پۈتۈن گالىلىيە ئۆلكىسىنىڭ تەرىپىگە پۈر كەتتى. **29** ئۇلار سىناگوگدىن چىقىپلا، ياقۇپ ۋە يۇھانىا بىلەن سىمون ۋە ئاندرىياسنىڭ ۋېيگە باردى. **30** ئەمما سىمونىڭ قېينىئانىسى قىزىتما ئېچىدە يېتىپ قالغاندى. ئۇلار دەرھال ئۇنىڭ ئەھۋالىنى [ئەيساغا] ئېيتتى. **31** ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ، قولىدىن تۇتۇپ، يۆلەپ تۇرە تۇرغۇزدى. ئۇنىڭ قىزىتمىسى دەرھال ياندى ۋە ئۇ ئۇلارنى كۈتۈشكە كىرىشتى. **32** كەچقۇرۇن كۈن پاتقاندا، كىشىلەر بارلىق ئاغرىقلارنى ۋە جن چاپلاشقانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. **33** پۈتۈن شەھەردىكىلەر ئىشىك ئالدىغا ئۇيلاشقاندى. **34** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەر تۈرلۈك كېسەللە رگە گىرىپتار بولغان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن جىنلارنى كىشىلەردىن ھەيدىۋەتتى. لېكىن ئۇ جىنلارنىڭ گەپ قىلىشقا يول قويمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلىشەتتى. **35** ئەتىسى ئەتىگەن تاڭ تېخى ئاتماستىلا، ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، [شەھەردىن] چىقىپ، خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلدى. **36** سىمون بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ئۇنى ئىزدەپ چىقتى. **37** ئۇنى تاپقاندا: ـ ھەممە ئادەم سېنى ئىزدىشىۋاتىدۇ! ـ دېيىشتى. **38** ئۇ ئۇلارغا: ـ باشقا يەرلە رگە، ئەترابتىكى يېزىلاردىمۇ سۆز- كالامنى جاكارلىشىم ئۈچۈن بارايلى. چۈنكى مەن دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن كېلىشىم، ـ دېدى. **39** شۇنداق قىلىپ، ئۇ پۈتۈكۈل گالىلىيە ئۆلكىسىنى ئايلىنىپ، سىناگوگلىرىدا سۆز- كالامنى جاكارلايتتى ھەمدە جىنلارنى كىشىلەردىن ھەيدۇيەتتى. **40** ماخاۋ كېسىلى بار بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ يېلىنىپ، تىزلىنىپ تۇرۇپ: ـ ئە گەر خالىسىڭىز، مېنى كېسىلىمدىن پاك قىلالايسىز! ـ دەپ ئۆتۈندى. **41** ئەيسا ئىچى ئاغرىغاچ قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا تەگكۈزۈپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاك قىلىنغىن! ـ دېۋىدى، **42** شۇ سۆز بىلەنلا ماخاۋ كېسىلى دەرھال ئىمىردن كېتىپ، ئۇ پاك قىلىندى. **43** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆزۈڭ بېرىپ [مەسئۇل] كاھىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، كاھىنلاردا گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ كېسەلدىن پاكلانغانلارغا ئەمر قىلغان [قۇربانلىقلارنى] سۇنغىن، ـ دەپ ئۇنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ يولغا سالدى. **45** براق ئۇ ئادەم چىقىپ، بۇ ئىشنى كۆپ يەرلەردە جار سېلىپ، كەڭ يېيىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ھېچقانداق شەھە رگە ئوچۇق-ئاشكارا كىرەلمەي، بەلكى شەھەرلەر سىرتىدىكى خىلۋەت جايلاردا ئورۇشقا مەجبۇر بولدى؛ خالايىق ھەر تەرەپتىن ئۇنىڭ يېنىغا ئۇيلىشاتتى.

2 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇ قايتىدىن كەپەرناھۇمغا كىردى. ئۇ ئۆيدىكەن، دېگەن خەۋەر تارقىلىۋىدى، **2** شۇنچە كۆپ ئادەم ئۇ يەر گە يىغىلدىكى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدىمۇ پۇت دەسسىگۈدەك يەر قالمىغاندى. ئۇ ئۇلارغا سۆز- كالام يەتكۈزۈۋاتاتتى. **3** مانا شۇ ئەسنادا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پالەچنى ئېلىپ كەلدى؛ ئۇنى ئۇلاردىن تۆتى كۆتۈرۈپ ئە كەلگەندى. **4** ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇنىڭغا يېقىنلىشالماي، ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆگزىنى تېشىپ، توشۇك ئاچقاندىن كېيىن پالەچنى زەمبىل بىلەن [ئەيسانىڭ ئالدىغا] چۈشۈردى. **5** ئەمدى ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ پالەچكە: ـ بالام، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **6** لېكىن ئۇ يەردە ئولتۇرغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى كۆڭلىدە گۇمانىي سوئاللارنى قويۇپ: **7** «بۇ ئادەم نېمە ئۈچۈن مۇنداق دەيدۇ؟ ئۇ كۈپۈرلۈق قىلىۋاتىدىغۇ! خۇدادىن باشقا كىممۇ گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلالىسۇن؟» دېيىشتى. **8** ئەيسا شۇئان روھىدا ئۇلارنىڭ كۆڭلۈدىكى شۇنداق گۇمانىي سوئاللارنى قىيۋۇتقانلىقىنى بىلىپ يېتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەر كۆڭلۈدە نېمىشقا شۇنداق سوئاللارنى قويىسىلەر؟ **9** مۇشۇ پالەچكە: «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ، يا كى «ئورنۇڭدىن تۇر، زەمبىل-كۆرپە ڭنى يېغىشتۇرۇپ ماڭ!» دېيىش ئاسانمۇ؟ **10** ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسىلگە: **11** ـ ساڭا ئېيتايكى، ئورنۇڭدىن تۇر، زەمبىل-كۆرپە ڭنى يېغىشتۇرۇپ ۋېۋۇگگە قايت! ـ دېدى. **12** ئۇ دەرھال ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، زەمبىل-كۆرپىسىنى يېغىشتۇردى ۋە ھەممەيلەننىڭ كۆز ئالدىدا [ۋېدىن] چىقىپ كەتتى. ھەممەيلەن قاتتىق ھەيران قېلىپ خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ: ـ مۇشۇنداق ئىشنى ئەزەلدىن كۆرۈپ باقمىغاندۇق، ـ دېيىشتى. **13** ئۇ يەنە دېڭىز بويىغا قاراپ ماڭدى. كىشىلەر توپى ئۇنىڭ ئە ترابىغا ئولىشىۋالدى. ئۇ ئۇلارغا تەلىم بەردى. **14** ئۇ يولدىن ئوتۇپ كېتىۋاتقاندا، باج ئالدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان ئالفاينىڭ ئوغلى لاۋىينى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئە گەشكىن، ـ دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. **15** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [لاۋىينىڭ] ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجگىرلار

ۋە گۇناھكارلار ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. يۇنداق كىشىلەر خېلى كۆپ ئىدى، تۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئە گەشكەنىدى. **16** ئەمدى تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭ گۇناھكارلار ۋە باجىگىرلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مۇخلىسلىرىغا: ــ ئۇ نېمىشقا باجىگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇردۇ؟! ــ دېيىشتى. **17** بۇنى ئاڭلىغان ئەيسا تۇلارغا: ــ ساغلام ئادەم ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېۋىقىغا موھتاجدۇر. مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرغىلى كەلدىم، ــ دېدى. **18** ئەمدى يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن پەرىسىيلەر روزا تۇتۇۋاتاتتى. بەزىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ــ نېمىشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ۋە پەرىسىيلەرنىڭ مۇخلىسلىرى روزا تۇتىدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ تۇتمايدۇ؟ ــ دەپ سوراشتى. **19** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ــ توي بولۇۋاتقان يىگىت تېخى تويدا ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا، مېھمانلىرى روزا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ!؟ توي بولۇۋاتقان يىگىت تويدا بولسىلا، تۇلار ھېچقانداق روزا تۇتالمايدۇ. **20** ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت تۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، تۇلار شۇ كۈندە روزا تۇتىدۇ. **21** ھېچكىم كونا كۈڭلەكنى يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كونا كىيىمنى تارتىشتۇرۇپ يىرتۇۋېتىدۇ. نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. **22** ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئە گەر ئۇنداق قىلسا، شارابنىڭ [ئېچىشى بىلەن] تۇلۇملار يېرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلىنىشى كېرەك. **23** بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۈتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى يولدا مېڭىۋاتقانىدا باشاقلارنى ئۈزۈشكە باشلىدى. **24** پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ــ قارا، تۇلار نېمىشقا شابات كۈنى [تەۋراتنا] چە كلەنگەن ئىشنى قىلىدۇ؟ ــ دېيىشتى. **25** ئۇ تۇلارغا: ــ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ ئۈزى ۋە ھەمراھلىرى ھاجەتمەن بولغاندا، يەنى ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ **26** ــ دېمەك، ئابىياتار باش كاھىن بولغان ۋاقتىدا، ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، خۇداغا ئاتالغان، تەۋراتنا پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگلا بولىدىغان نانلارنى [سوراپ] يېگەن، شۇنداقلا ھەمراھلىرىغىمۇ بە رگەن؟ ــ دېدى. **27** ئۇ تۇلارغا يەنە: ــ ئىنسان شابات كۈنى ئۈچۈن ئەمەس، شابات كۈنى ئىنسان ئۈچۈن يارىتىلغانىدۇر، ــ دېدى.

3

ئۇ يەنە سىناگوگقا كىردى. شۇ يەردە بىر قولى يېگلەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. **2** [پەرىسىيلەر] ئەيسانىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلايلى دەپ شابات كۈنىدە كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتىدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرەتتى. **3** ئەيسا قولى يېگلەپ كەتكەن ئادەمگە: ــ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئوتتۇرىغا چىققىن! ــ دېدى. **4** ئاندىن، سناگوگدىكىلەردىن: ــ تەۋرات قانۇنىغا ژېيغون بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، ياكى ياماناتلىق قىلىشمۇ؟ جانىنى قۇتقۇزۇشمۇ ياكى ھالاك قىلىشمۇ؟ ــ دەپ سوردى. لېكىن تۇلار زۇۋان سۈزۈشمىدى. **5** ئۇ غەزەپ بىلەن ئەتراپىغا نەزەر سېلىپ تۇلارغا كۆز يۈگۈرتۈپ، تۇلارنىڭ تاش يۈرە كلىكىدىن قايغۇردى. ئاندىن ئۇ كېسەلگە: ــ قولۇڭنى ئۇزات، ــ دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىۋىدى، قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **6** ئەمدى پەرىسىيلەر دەرھال سىرتقا چىقىپ، ئۇنى قانداق يوقىتىش ئوغرىسىدا ھېرود [پادىشاھنىڭ] تەرەپدارلىرى بىلەن مەسلىھەت قىلىشقا باشلىدى. **7** ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئۇ يەردىن ئايرىلىپ دېڭىز بويىغا كەتتى؛ گالىلىيە ئۆلكىسىدىن چوڭ بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ باردى؛ شۇنداقلا ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلىغان ھامان، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالېم شەھىردىن، ئىدۇمىيا ئۆلكىسىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى تەرىپىدىن، تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىنىڭ ئە تراپىدىكى جايلاردىن زور بىر توپ ئادەملەرمۇ ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. **9** ئۇ ئادەملەرنىڭ كۆپلىكىدىن ئۆزىنى قىستاپ قېيمىسۇن دەپ مۇخلىسلىرىغا كىچىك بىر كېمىنىڭ ئۇنىڭغا يېقىن تۇرۇشىنى تاپىلىدى. **10** چۈنكى ئۇ نۇرغۇن بىمارلارنى ساقايتقىنى ئۈچۈنلىدىن ھەرقانداق ۋابا-كېسەللىكلە رگە گىرىپتار بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا [قولۇمنى] بىر تە گكىزىۋۇالسام دەپ قىستىشىپ كېلىشكەنىدى. **11** ناپاك روھلار [چاپلىشۇالغانلار] قاچانلا ئۇنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلىسەن!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. **12** لېكىن ئۇ [ناپاك روھلارغا] ئۆزىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى ئاشكارىلىماسلىققا قاتتىق تەنبىھ بېرىپ ئاگاھلاندۇراتتى. **13** ئۇ تاغقا چىقىپ، ئۆزى خالىغان كىشىلەرنى يېنىغا چاقىردى، تۇلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. **14** ئۇ تۇلاردىن ئون ئىككىسىنى ئۆزى بىلەن بىللە بولۇشقا، سۆز-كالامنى جاكارلاشقا، **15** كېسەللەرنى ساقايتىش ۋە جىنلارنى ھەيدەش ھوقۇقىغا ئىگە بولۇشقا تاللاپ بېكىتتى. **16** ئۇ [يېكىتكەن ئون ئىككى كىشى]: سىمون (ئۇ ئۇنىڭغا پېترۇس دەپ ئىسىم قويغان)، **17** زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھانا، (ئۇ تۇلارنى «بىنىي-رە گاز»، يەنى «گۈلدۈرماما ئوغۇللىرى» دەپمۇ ئاتىغان)، **18** ئاندرياس، فىلىپ، بارتولومماي، ماتىتا، توماس، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ، تاداي، مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون **19** ۋە ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوتلاردىن ئىبارەت. **20** ئۇ ئۆيگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇ يەنە رە گە يەنە شۇنچە نۇرغۇن ئادەملەر توپلاندىكى، تۇلارنىڭ ھەتتا غىزالانغۇدەك مۆڭ ۋاقتى چىقمىدى. **21** [ئەيسانىڭ] ئائىلىسىدىكىلەر بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى ئۆتۈپ كېلىشكە بېرىشتى. چۈنكى تۇلار ئۇنى «ئەقلىنى يوقىتىپتۇ» دېگەنىدى. **22** يېرۇسالېمدىن چۈشكەن تەۋرات ئۇستازلىرى بولسا: «ئۇنىڭدا بەئەلزىبۇب بار»، ۋە «ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلۇۋېتىدىكەن»، دېيىشەتتى. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ [تەۋرات ئۇستازلىرىنى] يېنىغا چاقىرىپ، تۇلارغا تەمسىللەرنى ئىشلىتىپ مۇنداق دېدى: ــ شەيتان شەيتانىنى قاندىمۇ قوغلىسۇن؟ **24** ئە گەر پادىشاھلىق ئۆز ئىچىدىن بۇلۇنۇپ ئۆزئارا سوۋۇشقان بولسا شۇ پادىشاھلىق پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ؛ **25** شۇنىڭدەك ئە گەر بىر ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۇلۇنۇپ ئۆزئارا سوۋۇشسا شۇ ئائىلە پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ. **26** ئە گەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىقىپ بۇلۇنسە، ئۇ پۈت تىرەپ تۇرالماي، يوقالماي قالمايدۇ. **27** ھېچكىم كۆچتۈڭگۈر بىرسىنىڭ ۋە يىگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى بۇلاپ كېتەلمەيدۇ ــ پەقەت ئۇ شۇ كۆچتۈڭگۈرنى ئاۋۋال باغلىيالسا ئاندىن ئۇ يېنى بۇلالىڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. **28** شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئىنسان بالىلىرى ئۆتكۈزگەن ئۇرلۇق گۇناھلىرىنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا تۇلار قىلغان كۈپۈرلۈقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. **29** بىراق كىمدىكىم مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈق قىلسا، ئەبەدىلئەبە دگىچە ھېچ كەچۈرۈلمەيدۇ، بەلكى مەڭگۈلۈك بىر گۇناھنىڭ ھۆكۈمى ئاستىدا ئۇرىدۇ. (aiōn g165, aiōnios g166) **30** [ئەيسانىڭ بۇ سۆزى] تۇلارنىڭ «ئۇنىڭغا ناپاك روھ چاپلىشىپتۇ» دېگىنى ئۈچۈن [ئېيتلىغاندى]. **31** شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئانىسى بىلەن ئىنىلىرى كەلدى. تۇلار سىرتىدا تۇرۇپ، ئۇنى چاقىرىشقا ئادەم كەرگۈزدى. **32** بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ ئە تراپىدا ئولتۇراتتى. تۇلار: ــ مانا، ئانىڭىز، ئىنىلىرىڭىز سىزنى ئىزدەپ سىرتتا تۇرىدۇ، ــ دېيىشتى. **33** ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن: ــ كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىنىلىرىم؟ ــ دېدى. **34** ئاندىن، ئۇ ۋۇجۇدىرىسىدە ئولتۇرغانلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: مانا بۇلار مېنىڭ ئانام ۋە ئىنىلىرىم! **35** چۈنكى كىمكى خۇدانىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭلىم ۋە ئانامدۇر.

4

ئۇ يەنە دېڭىز بويىدا [خەلققە] تەلىم بېرىشكە باشلىدى. ئۇنىڭ ئە تراپىغا زور بىر توپ ئادەملەر ئولىشۇالغانچا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ دېڭىزدا ئولتۇردى؛ پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز قىرغىقىدا تۇرۇشاتتى. **2** ئۇ تۇلارغا تەمسىل بىلەن نۇرغۇن ئىشلارنى ئۆگەتتى. ئۇ تەلىم بېرىپ مۇنداق دېدى: **3** ــ قۇلاق سېلىڭلار! ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. **4** ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول ۋىنىغا چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **5** بەزىلىرى ئېيرىقى ئاز تاشلىق يە رگە چۈشۈپتۇ. ئۇ يېسىنى چوڭقۇر بولمىغانلىقتىن، تېزلا ئۇنۇپ چىقىپتۇ، **6** لېكىن كۈن چىقىش بىلەنلا ئاپتاپتا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر ئۇسۇپ مايىسلارنى بوغۇۋېلىپ، ئۇلار ھېچ ھوسۇل بەرمەپتۇ. **8** بەزىلىرى بولسا، ياخشى ئېيرىققا چۈشۈپتۇ. ئۇلار ئۇسۇپ ئاۋۇپ چوڭ بولغاندا ھوسۇل

بېرىپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئوتىۋز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. **9** ـ ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار يۈنى ئاڭلىسۇن! ـ دېدى ئۇ. **10** ئۇ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەر ھەم ئون ئىككىيلەن بىلەن يالغۇز قالغاندا، ئۇلار ئۇنىڭدىن تەمسىللەر توغرۇلۇق سوراشتى. **11** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرىنى بىلىشكە سىلەر نىسىپ بولدۇڭلار. لېكىن سىرتتىكىلەر ئۈچۈن ھەممە ئىش تەمسىللەر بىلەن ئۇقتۇرۇلىدۇ، **12** بۇنىڭ بىلەن: «ئۇلار قاراشىنى قارايدۇ، بىراق كۆرمەيدۇ، ئاڭلاشنى ئاڭلايدۇ، بىراق چۈشەنمەيدۇ، شۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار يولدىن يانىدۇرۇلۇشى بىلەن، كەچۈرۈم قىلىناتتى» [دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ]. **13** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر مۇشۇنى تەمسىلنىمۇ چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ ئۇنداقتا، قانداقمۇ باشقا ھەرخىل تەمسىللەرنى چۈشىنىلەيسىلەر؟ ـ دېدى. **14** ئۇرۇق چاچقۇچى سۆز- كالام چاچىدۇ. **15** ئوستىگە سۆز- كالام چېچىلغان ئىچىرىيول يېنى شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان شەيتان دەرھال كېلىپ ئۇلارنىڭ قەلبىگە چېچىلغان سۆز- كالامنى ئېلىپ كېتىدۇ. **16** بۇنىڭغا ئوخشاش، تاشلىق يەرلە رگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. **17** ھالبۇنكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقىتلىق تۇرىدۇ، سۆز- كالامنىڭ ۋەجىدىن قىينىچىلىق ياكى زىيانكەشلىككە تۇچرىغاندا، ئۇلار شۇئان يولدىن چەتنەپ كېتىدۇ. **18** تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق بەزى ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، بۇ ئادەملەر سۆز- كالامنى **19** لېكىن كۆڭلىگە بۇ دۇنيانىڭ ئەندىشىلىرى، بايلىقلارنىڭ ئېزىقتۇرۇشى ۋە باشقا نەرسىلە رگە بولغان ھەۋەسلەر كىرۇپلىپ، سۆز- كالامنى بوغۇۋېتىدۇ- دە، ئۇ ھېچ ھوسۇل چىقارمايدۇ. (aiōn g165) **20** لېكىن ياخشى ئۆيراقتا چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز- كالامنى ئاڭلىشى بىلەن ئۇنى قوبۇل قىلغان ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ، بىرسى ئوتىۋز ھەسسە، بىرسى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بىرسى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. **21** ئۇ ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ چىراغ سېۋەت ياكى كارىۋات ئاستىغا قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ ئۇ چىراغدانلىنىڭ ئوستىگە قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ **22** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، شۇنىڭدەك ھەرقانداق مەخپىي ئىش يۈز يە رگەندىن كېيىن ئايان بولماي قالمايدۇ. **23** ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار يۈنى ئاڭلىسۇن! **24** ئاڭلىغانلىرىڭلارغا كۆڭۈل بۇلۇڭلار! چۈنكى سىلەر [باشقىلارغا] قانداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچىسە گۇلار، سىلە رگىمۇ شۇنداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەپ بېرىلىدۇ، ھەتتا ئۈنىڭگىمۇ كۆپ قوشۇپ بېرىلىدۇ. **25** چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **26** ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يەنە بىرسىنىڭ ئۆيراققا ئۇرۇق چاچقىنىغا ئوخشايدۇ: **27** ئۇ ئۇخلايدۇ، ئورۇندىن تۇرىدۇ، كېچە- كۈندۈزلەر ئۇتۇۋېرىپ، ئۇرۇق بىخ ئۇرۇپ ئوسىدۇ. لېكىن چاچقۇچى قانداق يول بىلەن ئوسىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. **28** ئۆيراق ئۆزلۈكسىز ھوسۇل بېرىدۇ، ئۇرۇق ئاۋۋال بىخ ئۇرىدۇ، كېيىن باش چىقىرىدۇ، ئاخىردا باشاقلار تولۇق دان ئۇتىدۇ. **29** دان پىشقاندا، [چاچقۇچى] دەرھال ئورغاق سالىدۇ، چۈنكى ھوسۇل ۋاقتى كەلگەن بولىدۇ. **30** ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتىمىز؟ ياكى قانداق بىر تەمسىل بىلەن سۈرەتلەپ بېرەلەيمىز؟ **31** ئۇ گويا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. ئۇ يە رگە تېرىلغاندا، گەرچە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىكى بولسىمۇ، **32** تېرىلغاندىن كېيىن، ھەرقانداق زىرائەتتىن ئېگىز ئوسۇپ شۇنداق چوڭ شاخلايدۇكى، ئاسماندىكى قۇشلارمۇ ئۇنىڭ سايىسىگە قوندۇ. **33** ئۇ شۇنىڭغا ئوخشاش خالايىق ئاڭلاپ چۈشىنىلىگۈدەك ئورغۇن تەمسىللەر بىلەن سۆز- كالامنى يەتكۈزدى. **34** لېكىن تەمسىل كەلتۈرمەي ئۇرۇپ ئۇلارغا ھېچقانداق سۆز قىلمايتتى. لېكىن ئۆز مۇخلىسلىرى بىلەن يالغۇز قالغىنىدا، ئۇلارغا ھەممىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەتتى. **35** شۇ كۈنى كەچ كىرگەندە، ئۇ ئۇلارغا: ـ دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتەيلى، ـ دېدى. **36** خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىدە ئولتۇرغان پېتى ئېلىپ يولۇرۇپ كېتىشتى. ئۇلار بىلەن بىللە ماڭغان باشقا كېمىلەرمۇ بار ئىدى. **37** ۋە مانا، ئەشەددىي قارا قويۇن چىقىپ كەتتى، شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىنى ئۇرۇۋې، سۇ ھالقىپ كىرىپ، كېمىگە توشاي دەپ قالغاندى. **38** لېكىن ئۇ كېمىنىڭ ئاياغ تەرىپىدە ياستۇققا باش قويۇپ ئۇيقۇغا كەتكەندى. ئۇلار ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئى ئۇستاز، ھالاك بولۇۋاتقىنىمىزغا كارىڭ يوقمۇ؟ ـ دېدى. **39** ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، بورانغا تەنبىھ بېرىپ، دېڭىزغا: «تىنچلان! جىم بول!» دېۋىدى، بوران توختاپ، چوڭقۇر بىر جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈردى. **40** ـ نېمىشقا شۇنچە قورقىسىلەر؟ سىلەردە قانداقسىگە تېخىچە ئىشەنچ يوقمايدۇ؟ ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. **41** ئۇلارنى ئىنتايىن زور بىر قورقۇنچ باستى، ئۇلار بىر- بىرىگە: ـ بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟ ھەتتا شامال ۋە دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى.

5

ئۇلار دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا، گادارالىقلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. **2** ئۇ كېمىدىن چۈشۈشۈى بىلەنلا، ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم گۈر ئۆكۈلۈرلىرىدن چىقىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. **3** ئۇ ئادەم ئۆتكۈرلەرنى ماكان قىلغان بولۇپ، ھەتتا ئۇنى ھېچكىم زەنجىرلەر بىلەمۇ باغلىيالمايتتى. **4** چۈنكى كۆپ قېتىم پۇت- قوللىرى كىشەن- زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈۋۈېتىپ، كىشەنلەرنى چېقىۋېتىكەنىدى؛ ھېچكىم ئۇنى يېيىۋندۇرالمىغاندى. **5** ئۇ كېچە- كۈندۈز مازارلىقتا ۋە تاغلار ئارىسىدا توختاۋسىز ۋارقىراپ- جارقىراپ يۈرەتتى، ئۆز- ئۆزىنى تاشلار بىلەن كېسىپ يارىلاندۇراتتى.

6 لېكىن ئۇ ئەيسانى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، سەجدە قىلدى **7** ۋە قاتتىق ئاۋازدا ۋارقىراپ: ـ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ! خۇدا ھەققى، سەندىن ئۆتۈنۈپ قالاي، مېنى قىينىما! ـ دېدى **8** (چۈنكى ئەيسا ئۇنىڭغا: «ھەي ناپاك روھ، ئۇنىڭدىن چىق!» دېگەنىدى). **9** ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ ئىسمىڭ نېمە؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئىسمىم «قوشۇن» ـ چۈنكى ساتىمز كۆپ، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. **10** ۋە ئۇ ئەيسادىن ئۇلارنى بۇ يۇرتىن ھەيدىۋېتمىگەيسەن، دەپ كۆپ ئۆتۈنۈپ يالۋۇردى. **11** تاغ باغىدا چوڭ بىر توپ توكۈگۈز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. **12** جىنلار ئۇنىڭغا: ـ بىزنى مۇشۇ توكۈگۈزلارغا ئەۋەتكىن، ئۇلارنىڭ ئىچىگە كىرىپ كېتىشكە يول قويغايسەن، ـ دەپ يالۋۇرۇشتى. **13** ئەيسا دەرھال يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ناپاك روھلار چىقىپ، توكۈگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىشى بىلەنلا، توكۈگۈزلار تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، دېڭىزغا غەرق بولدى. ئۇلار ئىككى مىڭغا يېقىن ئىدى. **14** توكۈگۈز باققۇچىلار بولسا ئۇ يەردىن قېچىپ، شەھەر- يېزىلاردا بۇ ئىشلارنى پۈر قىلدى. شۇ يەردىكىلەر نېمە ئىش يۈز بە رگەنلىكىنى كۆرگىلى چىقىشتى. **15** ئۇلار ئەيسانىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئىلگىرى جىنلار چاپلىشىۋالغان ھېلىقى ئادەمنىڭ كىيىملەرنى كىيىپ، ئەس- ھوشى جايىدا ئولتۇرغىنىنى ـ يەنى «قوشۇن جىنلار» چاپلاشقان شۇ ئادەمنى كۆرۈپ، قورقۇپ كېتىشتى. **16** بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەر جىنلار چاپلاشقان ئادەمدە نېمە يۈز بە رگەنلىكىنى ۋە توكۈگۈزلارنىڭ ئاقىۋىتىنى خەلققە بايان قىلىپ بەردى. **17** بۇنىڭ بىلەن خالايىق ئەيساغا: يۇرتلىرىمىزدىن چىقىپ كەتكەيسەن، دەپ يالۋۇرۇشقا باشلىدى. **18** ئۇ كېمىگە چىقىۋاتقاندا، ئىلگىرى جىنلار چاپلاشقان ھېلىقى ئادەم ئۇنىڭدىن: مەنمۇ سەن بىلەن بىللە باراي، دەپ ئۆتۈندى. **19** لېكىن ئۇ بۇنىڭغا ئۇنماي: ـ ئۆز ئويدىكىلىرىڭ ۋە يۇرتداشلىرىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا شۇنچىلىك ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىپ بە رگەنلىكىنى، ئۇنىڭ ساڭا رەھىم- شەپقەت كۆرسەتكەنلىكىنى خەۋەرلەندۈرگىن، ـ دېدى. **20** ئۇ قايتىپ بېرىپ، ئەيسانىڭ ئۆزىگە قانداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغانلىقىنى «ئون شەھەر رايونى»دا جار قىلىشقا باشلىدى. بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى تولمۇ ھەيران قېلىشتى. **21** ئەيسا قايتىدىن كېمىمە بىلەن دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتكەندە، زور بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى، ئۇ دېڭىز بويىدا ئۇراتتى. **22** مانا، مەلۇم بىر سىناگوگنىڭ چوڭى يائىرۇس ئىسملىك بىر كىشى كەلدى. ئۇ ئۇنى كۆرۈپ ئايىغىغا يېقىلىپ: ـ كىچىك قىزىم ئۆلۈي دەپ قالدى. بېرىپ ئۇنىڭغا قوللىرىڭنى تە گگۈزۈپ قويسىڭز، ئۇ ساقىيىپ ياشىغاي! ـ دەپ قاتتىق يالىنىدى. **24** ئەيسا ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. زور بىر توپ خالايىقمۇ ئولىشىپ قىستاشقان ھالدا كەينىدىن مېڭىشتى. **25** خۇن تەۋرەش كېسىلگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار بولۇپ، **26** ئۇ نۇرغۇن تېۋىپلارنىڭ

قولدا كۆپ ئازاب تارتىپ، بار-يوقنى خەجلەپ ئۆگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقانداق ئۈنۈمى بولماي، تېخىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەندى. 27 بۇ ئايال ئەيسا ھەققىدىكى گەپلەرنى ئاڭلاپ، خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىدن قىستىلىپ چىقىپ، ئارقا تەرەپتىن ئۇنىڭ تونىنى سىلىدى. 28 چۈنكى ئۇ كۆڭلىدە: «ئۇنىڭ تونىنى سىلىساملا ساقايماي قالمايمەن» دەپ ۋېلىغاندى. 29 خۇن شۇئان توختاپ، ئايال كېسەل ئازابىدىن ساقايتىلغانلىقىنى ئۆز تېنىدە سەزدى. 30 ئەيسا دەرھال ۋۇجۇدىدىن قۇدرەتنىڭ چىققانلىقىنى سېزىپ، خالايىقنىڭ ئىچىدە كەينىگە بۇرۇلۇپ: ــ كىيىمىمنى سىلىغان كىم؟ ــ دەپ سوردى. 31 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ــ خالايىقنىڭ ئۆز ئۈچۈن قىستاپ مېڭىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇۋاتىسەن، يەنە: «مېنى سىلىغان كىم؟» دەپ سورايسەنغۇ؟ ــ دېيىشتى. 32 بىراق ئەيسا ئۆزىنى سىلىغۇچىنى تېپىش ئۈچۈن تېخىچە ئەتراپىغا قاراۋاتاتتى. 33 ئۆزىدە نېمە ئىشنىڭ يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى سەزگەن ئايال قورقۇپ-تىترىگەن ھالدا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلدى ۋە ئۇنىڭغا ھەقىقىي ئەھۋالنى پۈتۈنلەي ئېيتتى. 34 ئۇ ئۇنىڭغا: ــ قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! تىنچ-خاتىرجەملىكتە قايت! كېسىلىڭنىڭ ئازابىدىن ساقايغىن، ــ دېدى. 35 ئۇ بۇ سۆزنى قىلىۋاتقاندا، سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيىدىن بەزىلەر بەزىلەر كېلىپ ئۇنىڭغا: قىزىڭىز تۆلدى. ئەمدى ئۇستازنى تەمىشقا يەنە ئاۋارە قىلمىسۇ؟! ــ دېيىشتى. 36 لېكىن ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ دەرھال سىناگوگنىڭ چوڭىغا: قورقمغىن! پەقەت ئىشەنچىتە بول! ــ دېدى. 37 ئۇ پەقەت پېتروس، ياقۇپ ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇھاننا بىلەن يولغا چىقتى، باشقا ھېچكىمنىڭ ئۆزىنى بىلەن بىللە بېرىشىغا يول قويمىدى. 38 ئۇ سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيى ئالدىغا كەلگەندە، قىيقاس-چۇقانىنى، خالايىقنىڭ قاتتىق نالە-پەريات ۋە ئاھ-زار كۆتۈۋاتقىنىنى كۆرۈپ، 39 ئۇيگە كىرىپ ئۇلارغا: ــ نېمىشقا قىيقاس-چۇقان ۋە ئاھ-زار كۆتۈرىسىلەر؟ بالا ئۇيلەپتۇ، ئۇخلاپ قالىپتۇ، ــ دېدى. 40 ئۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلمىشتى، لېكىن ئۇ ھەممەيلەننى تاشقىرىغا چىقىرۋېتىپ، بالىنىڭ تاتا-ئانىسىنى ۋە ئۆز ھەمراھلىرىنى ئېلىپ، بالا ياتقان ئۇيگە كىردى. 41 ئۇ بالىنىڭ قولىنى ئۇتۇپ، ئۇنىڭغا: «تالىتا كۇمى» دېدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى «قىزىم، ساڭا ئېيتىمەنكى، ئورە ئۇڭدىن تۇر» دېگەنلىك ئىدى). 42 قىز دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ ماڭدى (ئۇ ئون ئىككى ياشتا ئىدى). ئۇلار بۇ ئىشقا مۇتلەق ھەيران قېلىشتى. 43 ئۇ ئۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى قاتتىق تاپىلدى، شۇنداقلا قىزغا يېگۈدەك بىرنېمە بېرىشنى ئېيتتى.

6

ئۇ ئۇيەردىن كېتىپ، ئۆز يۇرتىغا كەلدى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 2 شابات كۈنى كەلگەندە، ئۇ سىناگوگدا ئەلەم بېرىشكە كىرىشتى. ئەلەمنى ئاڭلىغانلاردىن كۆپ ئادەم ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ــ بۇ ئادەم بۇلارغا نەدىن ئېرىشكەندۇ؟ ئۇنىڭغا مۇشۇنداق دانالىق قانداق بېرىلگەن؟ ئۇنىڭ قولدا مۇشۇنداق مۇجىزىلەر قانداق يارىتىلدىغاندۇ؟ 3 ئۇ ھېلىقى ياغاچچى ئەمەسمۇ، مەريەمنىڭ ئوغلى، شۇنداقلا ياقۇپ، يوسە، يەھۇدا ۋە سىمونلارنىڭ ئاكىسىغۇ؟ ئۇنىڭ سىڭىللىرىمۇ بۇ يەردە ئارىمىزدا تۇرۇۋاتامدۇ؟ ــ دېيىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزارلىق بىلەن قاراردى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلارغا: ــ ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى، ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرى ئارىسىدا ۋە ئۆز ئۆيىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ، ــ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن قوللىرىنى بىرقانچە بىمارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ، ئۇلارنى ساقايتىقاندىن باشقا، شۇ يەردە ئۇ ھېچقانداق مۇجىزە يارىتالمىدى. 6 ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىمان-ئىشەنچسىزلىكىدىن ھەيران قالدى. 7 ئاندىن ئۇ ئەتراپتىكى يېزا- كەنتلەرنى ئايلىنىپ تەلىم بەردى. ئۇ ئون ئىككىيلەننى يېنىغا چاقىردى ۋە [خەلق ئارىسىغا] ئىككى-ئىككىدىن ئەۋەتىشكە باشلىدى. ئۇ ئۇلارغا ناپاك روھلارنى ھەيدەش ھوقۇقىنى بەردى، 8 ۋە ئۇلارغا: ــ سەپەردە يېنىڭلارغا ھاسىدىن باشقا نەرسە ئېلىۋالماڭلار، نە خۇرجۇن نە نان ئېلىۋالماڭلار، بەلۋاغىغا پۇلۇڭ سالماڭلار، 9 پۇتۇڭلارغا كەشىلەرنى كىيىڭلار، بىراق ئىككى يەكتەك كىيىۋالماڭلار، ــ دەپ تاپىلدى. 10 ئۇ يەنە: ــ [بىر يۇرتقا بارغىنىڭلاردا]، كىمنىڭ ئۇيىگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرىسەڭلار، ئۇ يۇرتىنى كەتكۈچە شۇ ئۆيدىلا تۇرۇڭلار. 11 قايسى يەردىكىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، شۇنداقلا سۆزۈڭلارنى ئاڭلىمىسا، ئۇ يەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايىغىڭلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىڭلار! ــ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقىپ، كىشىلەرنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا جار سېلىپ ئۇندىدى. 13 ئۇلار نۇرغۇن جىنلارنى ھەيدىدى، نۇرغۇن بىمارلارنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسىھ قىلىپ ساقايتتى. 14 ئۇنىڭ نامى مەشھۇر بولغاچقا، ھېرود پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئاڭلاپ: «بۇ ئادەم [چوقۇم] ئۆلۈمدىن تىرىلگەن چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيادۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۆچىنى كۆرسىتىدۇ» دەيتتى. 15 باشقىلار: «ئۇ ئىلياس [پەيغەمبەر]» دېسە، يەنە بەزىلەر: «بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەردەك بىر پەيغەمبەر بولسا كېرەك» دېيىشەتتى. 16 بىراق بۇلارنى ئاڭلىغان ھېرود: ــ مەن كاللىسىنى ئالغان يەھيانىڭ ئۆزى شۇ ــ ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ! ــ دېدى. 17 ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [ئۆگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن ئادەم ئەۋەتىپ يەھيانى تۇتۇپ، زىندانغا تاشلىغاندى. چۈنكى ئۇ شۇ ئايال بىلەن نىكاھلانغاندى؛ يەھيا ھېرودقا [تەنبىھ بېرىپ]: «ئاكاڭنىڭ ئايالىنى تارتىۋېلىشىڭ تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ» دەپ قايتا-قايتا دېگەندى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ھېرودىيە يەھياغا ئاداۋەت ساقلايتتى؛ ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان بولسىمۇ، لېكىن شۇنداق قىلالمايتتى. 20 چۈنكى ھېرود يەھيانى دىيانەتلىك ۋە مۇقەددەس ئادەم دەپ بىلىپ، ئۇنىڭدىن قورقاتتى، شۇڭلاشقا ئۇنى قوغدايتتى؛ ئۇ ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان چاغلىردا ئالاقزادە بولۇپ كېتەتتى، لېكىن يەنىلا سۆزلىرىنى ئاڭلاشقا ئامراق ئىدى. 21 ئەمما [ھېرودىيە كۆتۈكەن] پەيت ئاخىر يېتىپ كەلدى؛ ھېرود تۇغۇلغان كۈنىدە ئۆز ئەمەلدارلىرى، مىڭبېشىلىرى ۋە گالىلىيە ئۆلكىسىدىكى كاتتا ئەربابلارنى زىياپەت بىلەن كۈتۈۋالدى؛ 22 ھېلىقى ھېرودىيەنىڭ قىزى سورۇنغا چىقىپ ئۆسسۈل ئوينىپ بەردى. بۇ ھېرود ۋە ھەمداستىخان بولغانلارغا بەك ئۇياراپ كەتتى. پادىشاھ قىزغا: ــ مەندن نېمە تەلەپ قىلساڭ، شۇنى بېرىمەن، ــ دېدى. 23 ئاندىن ئۇ قەسەم قىلىپ يەنە: ــ مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى دېسە ئۇنى شۇنى بېرىمەن، ــ دېدى. 24 قىز سىرتقا چىقىپ، ئانىسىدىن: ــ نېمە تەلەپ قىلاي؟ ــ دەپ سورىۋىدى، ئانىسى: ــ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى تەلەپ قىل، ــ دېدى. 25 قىز دەرھال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئالدىراپ كىرىپ: ــ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ھازىرلا بىر تەخسىگە قويۇپ ئەكىلىشىڭنى خالايمەن، ــ دېدى. 26 پادىشاھ بۇنىڭغا ناھايىتى ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى تۈپەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋەجىدىن، ئۇنىڭغا بە رگەن سۆزىدىن يانغۇسى كەلمىدى. 27 شۇڭا پادىشاھ دەرھال بىر جاللات ئەۋەتىپ، ئۇنىڭ كاللىسىنى ئېلىپ كېلىشنى ئەمر قىلدى. جاللات زىندانغا بېرىپ يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، 28 ئۇنى بىر تەخسىگە قويۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. قىز ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇردى. 29 بۇ ئىشنى ئاڭلىغان يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى كېلىپ، جەسىتىنى ئېلىپ كېتىپ بىر قەبرىگە قويدى. 30 قايتىپ كەلگەن روسۇللار ئەيسانىڭ يېنىغا يىغىلدى، ئۇ قىلغانلىرى ھەم ئۇ تەلىم بە رگەنلىرىنى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىشتى. 31 كېلىپ-كېتىۋاتقانلار ناھايىتى كۆپلىكىدىن ئۇلارغا تاماقلىنىشقىمۇ ۋاقىت چىقمىدى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا: ــ يۇرۇڭلار، مەن بىلەن خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ، بىردەم ئارام ئېلىڭلار، ــ دېدى. 32 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېمىگە چۈشۈپ، خىلۋەت بىر چۆل يە رگە قاراپ ماڭدى. 33 بىراق نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ كېتىۋاتقانلىقىنى بايقاپ، ئۇلارنى تونۇۋېلىۋىدى، ئەتراپتىكى بارلىق شەھەرلەردىن پىيادە يولغا چىقىپ، يۈگۈرۈپ، ئۇلاردىن بۇرۇن ئۇ يە رگە بېرىپ يېغىلىشتى. 34 ئەيسا كېمىدىن چۈشۈپ، زور بىر توپ ئادەمنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ پادىچىسز قوي پادىسىدەك بولغانلىقىغا ئىچ ئاغرىتتى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا كۆپ ئىشلارنى ئۆگىتىشكە باشلىدى. 35 كەچ كىرىپ قالغاندا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ــ بۇ چۆل بىر جاي ئىكەن، كەچ كىرىپ كەتتى. 36 خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەن بولساڭ، ئۇلار ئەتراپتىكى كەنت-قىشلاقلارغا بېرىپ، ئۆزلىرىگە نان سېتىۋالسۇن، چۈنكى ئۇلاردا يېگۈدەك نەرسە يوق، ــ دېدى. 37 لېكىن ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ــ ئۇلارغا ئۆزۈڭلار ئوزۇق بېرىڭلار، ــ دېدى. مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: ــ ئىككى يۈز كۈمۈش دىناردا ئۇلارغا نان ئېلىپ ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرامدۇق؟ ــ دەپ سوردى. 38 ئەيسا ئۇلارغا: ــ قانچە نېنىڭلار بار؟ بېرىپ قاراپ بېقىڭلار، ــ دېدى. ئۇلار قاراپ

باققاندن كىيىن: ـ بەشى بار ئىكەن، يەنە ئىككى بىلىقمۇ بار ئىكەن، ـ دېيىشتى. 39 ئۇ ئۇلارغا كىشىلەرنى توپ-توپ قىلىپ يېشىل چىمەندە ئولتۇرغۇزۇشنى بۇيرۇدى. 40 خالايىق يۈزدەن، ئەللىكتىن سەپ-سەپ بولۇپ ئولتۇرۇشتى. 41 ئۇ بەش نان بىلەن ئىككى بىلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۈر-مەددەسىيە ئېيتتى، ئاندىن نانلارنى ئوشتۇپ، كۆپچىلىككە تۈتۈپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلىرىغا بېرىپ تۇراتتى، ئىككى بىلىقنىمۇ ھەممەيلەنگە تارقىتىپ بەردى. 42 ھەممەيلەن يەپ تويۇندى. 43 [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان نان ۋە بىلىق پارچىلىرىنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. 44 نانلارنى يېگەن ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭچە ئىدى. 45 بۇ ئىشتىن كېيىنلا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا تۆرۈم بۇ خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، تاكۇنچە سىلەر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ قارشى قىرىغىقىدىكى بەيت-سائىدا يېزىسىغا ئۆتۈپ تۇرۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 46 ئۇلارنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش ئۈچۈن تاغقا چىقتى. 47 كەچ كىرگەندە، كېمە دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغا يەتكەندى، ئۇ تۇرىنى يالغۇز قۇرۇقلۇقتا ئىدى. 48 ئۇ مۇخلىسلىرىنىڭ پالاقنى كۆچەپ تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردى؛ چۈنكى شامال تەتۇر يۆنىلىشتە چىققاندى. كېچە تۆتىنچى جىبىسىك ۋاقتىدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى تەرەپكە كەلدى ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كېتىدىغاندەك قىلاتتى. 49 لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئالۋاستى ئوخشايدۇ، دەپ ۋىلاپ چۇقان سېلىشتى. 50 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى كۆرۈپ سارىسىمگە چۈشتى. لېكىن ئۇ دەرھال ئۇلارغا: ـ يۈرە كەلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. 51 ئۇ كېمىگە، ئۇلارنىڭ يېنىغا چىققاندىلا، شامال توختىدى. ئۇلار بۇنىڭدىن ھوشسىدىن كەتكۈدەك دەرىجىدە قاتتىق ھەيران قېلىشىپ، نېمىنى ۋىلاشنى بىلمەينىتى؛ 52 چۈنكى ئۇلار نان بېرىش [مۆجىزىسىنى] تەنچە چۈشەنمىگەندى، ئۇلارنىڭ قەلبى بەتۈز ھالەتتە تۇراتتى. 53 ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى قىرىغا كەلگەندە ئۇنۇپ، گىننىسارەت دېگەن يۇرتتا [قۇرۇقلۇقتا] چىقىپ، كېمىنى باغلاپ قويدى. 54 ئۇلار كېمىدىن چۈشۈشنى بىلەنلا، [خالايىق] ئۇنى دەرھال تونۇۋېلىپ، 55 ئەترابتىكى ھەممە جايلارغا يۈگۈرۈشۈپ باردى ۋە «ئۇ يالانچى يە رگە چۈشۈپتۇ» دەپ ئاگلىشى بىلەنلا، بىمارلارنى زەمبىلگە سېلىپ، شۇ يە رگە [ئۇنىڭ ئالدىغا] ئېلىپ بېرىشتى. 56 ئۇ مەيلى يېزا، مەيلى شەھەر يا كى قىشلاقلارغا بارسۇن، خەلق ئاغرىقلارنى بازارلارغا ئېلىپ چىقىپ ياتقۇزاتتى؛ ئۇلار ئۇنىڭدىن ئاغرىقلار ھېچ بولمىغاندا سىبنىڭ يېپىنچاكىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋالساق دەپ ئۆتۈندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈ زگەنلەرنىڭ ھەممىسى ساقايدى.

7 بۇ چاغدا، پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بەزىلىرى يېروسالېمدىن كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلدى؛ 2 شۇ پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بەزىلىرىنىڭ تاماقنى قولىنى يۇماي، يەنى «ناپاك» ھالدا يەۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن: ـ مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ تەنئىنىلىرىگە رىئايە قىلماي، بەلكى ۋىژىلمغان قولىلىرى بىلەن تاماق يەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى (چۈنكى پەرىسىيلەر ۋە ۋېتۇن يەھۇدىيلار ئاتا-بوۋىلىرى تەرىپىدىن قالدۇرۇلغان تەنئىنىنى چىڭ تۇتقاچقا، ئاۋۋال قولىلىرىنى تەستايىدىللىق بىلەن يۇمىسا، تاماق يېمەيدۇ. شۇنىڭدەك بازاردىن قايتىپ كەلگەندىمۇ، ئۇلار قول يۇماي بىرنەرسە يېمەيدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، پىيالە-قەدەھ، داس-چۆگۈن ۋە مىس قاچىلار ۋە دىۋانلارنى ۋىژىش توغرىسىدا تاپشۇرۇلغان نۇرغۇنلىغان تەنئىنىلەردىمۇ چىڭ تۇرىدۇ). 6 ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ يەشايا پەيغەمبەر سىلەر ساختىپەزلەر توغرا كەلدىڭلار ئالدىنئالا تەپتوغرا بېشارەت بە رگەن! [ئۇنىڭ] يازمىسىدا يېتۇلگەندەك: ـ «مۇشۇ خەلق تىلىغىلا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق، 7 ئۇلار ماڭا بېھۇدە ئىبادەت قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆگەتكەن تەلىملىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتۋالارلا، خالاس». 8 چۈنكى سىلەر خۇدانىڭ ئىمرىنى تاشلاپ قويۇپ، ئىنسانلارنىڭ ئەنئەنىسىنى چىڭ تۇتىۋالدىڭىلەنسىلەر ـ داس-چۆگۈن، پىيالە-قەدەھلەرنى ۋىژىش ۋە شۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان نۇرغان باشقا ئىشلارنى ئەنئەنە قىلىپ يۈرىسىلەر. 9 ئۇ ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر ئۆزلىرىگىلارنىڭ ئەنئەنىسىنى چىڭ تۇتىمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى ئەپچىللىك بىلەن بىر چەتكە قايرىپ قويدۇڭلار! 10 چۈنكى مۇسا [پەيغەمبەر]: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى يا كى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. 11 لېكىن سىلەر: ـ بىرسى «ئاتىسى يا كى ئانىسىغا: ـ مەن سىلە رگە ياردەم بە رگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان «قۇربان قىلىپ» خۇدانا ئاتۋەتتىم ـ دېسىلا، 12 شۇ كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشىغا بولمايدۇ، دەپ ئۆگىنىسىلەر. 13 شۇنداق قىلىپ، سىلەر [ئەۋلادلىرىڭلارغا] تاپشۇرغان ئەنئەنە گەلەرنى دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى يوقاتا چىقىرىۋەتتىڭلار، ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كۆپ ئىشلارنى قىلىسىلەر. 14 ئاندىن خالايىقنى يەنە يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: ـ ھەممىڭلار ماڭا قۇلاق سېلىڭلار ۋە شۇنى چۈشىنىڭلار كى، 15 ئىنسانلىنىڭ سىرتىدىن ئىچىگە كىرىدىغان نەرسىلەرنىڭ ھېچقانداقىمۇ ئۇنى ناپاك قىلمايدۇ، بەلكى تۆز ئىچىدىن چىقىدىغان نەرسىلەر بولسا، ئۇلار ئىنسانىنى ناپاك قىلىدۇ. 16 ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! ـ دېدى. 17 ئۇ خالايىقتىن ئايرىلىپ ۋە يگە كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن بۇ تەمسىل ھەققىدە سوردى. 18 ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنمەي يۈرۈۋاتامسىلەر؟! سىرتتىن ئىنسانلىنىڭ ئىچىگە كىرىدىغان ھەرقانداق نەرسىنىڭ ئۇنى ناپاك قىلالمايدىغانلىقىنى تونۇپ يەتمەيۋاتامسىلەر؟ 19 [سىرتتىن كىرگەن نەرسە] ئىنسانلىنىڭ قەلبىگە ئەمەس، ئاشقازىنىغا كىرىدۇ، ئاندىن ئۇ يەردىن تەرەت بولۇپ تاشلىنىدۇ، ـ دېدى (ئۇ بۇ گەپنى دېيىش بىلەن، ھەممە يېمە كىلىكلەرنى ھالال قىلىۋەتتى). 20 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانلىنىڭ ئىچىدىن چىقىدىغىنىلا، ئىنسانىنى ناپاك قىلىدۇ. 21 چۈنكى شۇلار ـ يامان نىيەتلەر، زىناخورلۇق، جىنسىي بۇزۇقلۇقلار، قاتىللىق، ئوغرىلىق، ئاچكۆزلۈك، رەزىللىكلەر، ئالداڭچىلىق، شەھۋانىيلىق، ھەسەتخورلۇق، تىل-ئاھانەت، تەكەبىۋارلۇق ۋە ھاماقەتلىكلەر ئىنسانلىنىڭ ئىچىدىن، يەنى ئۇنىڭ قەلبىدىن چىقىدۇ 23 ـ بۇ رەزىل ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئىنسانلىنىڭ ئىچىدىن چىقىپ، ئۆزىنى ناپاك قىلىدۇ. 24 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تۇر ۋە زىدون ئەترابىدىكى رايونلارغا باردى ۋە بىر ۋېگە كىردى. گەرچە ئۇ بۇنى ھېچكىم بىلمىسۇن دېگەن بولسىمۇ، لېكىن يوشۇرۇپ قالالمىدى. 25 دەرۋەقە، ناپاك روھ چاپلاشقان كىچىك بىر قىزنىڭ ئانىسى ئۇنىڭ توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان يېتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى 26 (ئايال يۇنانلىق بولۇپ، سۇرىيە ئۇلكىسىدىكى فەنىكىي مىللىتىدىن ئىدى). ئۇ ئۇنىڭدىن قىزىدىن جىنى ھەيدەۋېتىشنى ئۆتۈندى. 27 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئالدى بىلەن بالىلار قورسىقىنى تويغۇزسۇن؛ چۈنكى بالىلارنىڭ نېنىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش توغرا ئەمەس، ـ دېدى. 28 لېكىن ئۇ بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ دۇرۇس، ئى رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ ئۈستەل ئاستىدا تۇرۇپ بالىلاردىن چۈشكەن نان ئۈۋاقلىرىنى يەيدىغۇ، ـ دېدى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ مۇشۇ سۆزۈڭۈ ئۈچەيلىدىن يولۇڭغا قايت، جىن قىزىڭدىن چىقىپ كەتتى، ـ دېدى. 30 ئايال ۋېگە قايتىپ كەلگەندە، مانا قىز كاربۇياتتا ياتاتتى، جىن ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتكەندى. 31 ئەيسا يەنە تۇر ۋە زىدون شەھىرىنىڭ ئەترابىدىكى رايونلاردىن چىقىپ، «ئون شەھەر» رايونى ئوتتۇرىسىدىن ئوتتۇپ، يەنە گاللىيە دېڭىزىغا كەلدى. 32 خالايىق ئۇنىڭ ئالدىغا تىلى ئېغىر، گاس بىر ئادەمنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئۆچىسىغا قولۇڭنى تەگكۈزۈپ قويساڭ، دەپ ئوتۇنۇشتى. 33 ئۇ ئۇ ئادەمنى خالايىقتىن ئايرىپ بىر چەتكە تارتىپ، بارماقلىرىنى ئىنىڭ قۇلاقلىرىغا تىقتى، تۈكۈرۈپ، [بارمىقىنى] ئىنىڭ تىلىغا تەگكۈزدى. 34 ئاندىن ئۇ ئاسمانغا قاراپ ئوھ تارتىپ خورسىنىغاندىن كېيىن، ئۇ ئادەمگە: «ئەففاتا» (مەنىسى «ئېچىل») دېدى. 35 ئۇ ئادەمنىڭ قۇلاقلىرى دەرھال ئېچىلىپ، تىلىمۇ ئېچىلىپ راۋان گەپ قىلىشقا باشلىدى. 36 ئەيسا ئۇلارغا بۇنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى تاپىلىدى. لېكىن ئۇلارغا ھەرقانچە تاپىلغان بولسىمۇ، بۇ خەۋەرنى يەنىلا شۇنچە كەڭ تارقىتىۋەتتى. 37 خالايىق [بۇ ئىشقا] مۆتەلەق ھەيران قېلىشىپ: ـ ئۇ ھەممە ئىشلارنى قالتىس قىلىدىكەن! ھەتتا گاسلارنى ئاڭلايدىغان، گاچىلارنى سۆزلەيدىغان قىلىدىكەن، ـ دېيىشتى.

8 شۇ كۈنلەردە، يەنە زور بىر توپ خالايىق يىغىلاندىدى. ئۇلارنىڭ يېگۈدەك ھېچنىمىسى بولمىغاچقا، ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ: 2 ـ بۇ خالايىققا ئىچىم ئاغرىيدۇ. چۈنكى ئۇلار مېنىڭ يېنىمدا ئۈرىغىلى ئۈچ كۈن بولدى، ئۇلاردا يېگۈدەك ھېچنەرسىمۇ

قالمدی. 3 تۇلارنی ۋېلىرىگە تاج قورساق قايتۇرسام، يولدا هالدىن كېتىشى مۇمكىن. چۈنكى بەزىلىرى يىراقتىن كەلگەنكەن، ـ دېدى. 4 مۇخلىسلىرى بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇنداق خىلۋەت بىر جايدا بۇ كىشىلەرنى تويدۇرغۇدەك نانى نەدىن تاپقىلى بولسۇن؟ ـ دېيىشتى. 5 ـ قانچە ئېنىكلار بار؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. يەتتە، ـ دېيىشتى تۇلار. 6 بۇنىڭ بىلەن ئۇ خەلقنى يەردە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇدى. ئاندىن يەتتە نانىنى قولىغا ئالدى ۋە [خۇداغا] تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىپ ئوشتۇپ، كۆيچىلىككە تۇتۇشقا مۇخلىسلىرىغا بەردى. تۇلار خالايىققا ئۆلەشتۈرۈپ بەردى. 7 [مۇخلىسلاردا] يەنە بىرقانچە كىچىك بېلىقمۇ بار ئىدى. ئۇ خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىپ تۇلارنى بەركەتلەپ، مۇخلىسلىرىغا ئۆلەشتۈرۈپ بېرىشنى ئېيتتى. 8 خالايىق ۋېغىزچە يېدى؛ تۇلار ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يەتتە سېۋەتكە تېرىۋالدى. 9 يېگەنلەر تۆت مىڭچە كىشى ئىدى. ئۇ تۇلارنى يولغا سالدى، 10 ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە دەرھال كېمىگە چۈشۈپ، دالمانۇتا تەرەپلىرىگە باردى. 11 پەرىسىيلەر چىقىپ، ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بىرگە ئاسماندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشكىلى تۇردى. 12 ئۇ ئىچىدە بىر ئۇلۇغ-كىچىك تىنىپ: ـ بۇ دەۋىر ئېمىشقا بىر «مۇجىزىلىك ئالامەت»نى ئىستەپ يۈرىدۇ؟ شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ دەۋ رگە ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ، ـ دېدى. 13 ئاندىن تۇلاردىن ئايرىلىپ، يەنە كېمىگە چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئۇ چېتىگە ئۆتۈپ كەتتى. 14 مۇخلىسلار نان ئېلىپ كېلىشنى ئۇنۇتۇغان بولۇپ، كېمىدە بىر تال ناندىن باشقا يەيدىغىنى يوق ئىدى. 15 ئۇ تۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ـ ئېھتىيات قىلىڭلار، پەرىسىيلەرنىڭ ئېچىتقۇسى ۋە ھېرودىنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ھېزى بولۇڭلار، ـ دېدى. 16 مۇخلىسلار ئۆزئارا مۇلاھىزىلىشىپ: ـ ئۇنىڭ بۇنداق دېيىشى نان ئە كەلمىگەنلىكىمىزدىن بولسا كېرەك، ـ دېيىشتى. 17 ئەيسا تۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ: ـ نېمىشقا نان يوقلۇقى توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ سىلەر تېخىچە پەم-پاراسەت يا كى چۈشىنىچىگە ئىگە بولمىدىڭلارمۇ؟ قەلبلىرىڭلار تېخىمۇ بۆدۈلىشىپ كېتىۋاتامدۇ؟ 18 كۆز ئۇ ئىڭلار ئۆرۈپ كۆرمەيۋاتامسىلەر؟ قۇلىقىڭلار ئۆرۈپ ئاڭلىمايۋاتامسىلەر؟ ئېسىڭلاردا يوقمۇ؟ 19 بەش مىڭ كىشىگە بەش نانىنى ئوشتۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە كىچىك سېۋەتنى يىغۋالدىڭلار؟ ـ دېدى. ـ ئون ئىككىنى، ـ جاۋاب بەردى تۇلار. 20 ـ يەتتە نانىنى تۆت مىڭ كىشىگە ئوشتۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە سېۋەتنى يىغۋالدىڭلار؟ ـ دېدى ئۇ. ـ يەتتىنى، ـ جاۋاب بەردى تۇلار. 21 ئۇ تۇلارغا: ـ ئۇنداقتا، قانداقىسىگە سىلەر تېخى چۈشىنىمەيسىلەر؟ ـ دېدى. 22 تۇلار بەيت-سائىدا يېزىسىغا كەلدى؛ خالايىق بىر كور ئادەمنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا قولۇڭنى تەگگۈزۈپ قويساڭ، دەپ ئۆتۈندى. 23 ئۇ كور ئادەمنىڭ قولىدىن ئۇتۇپ يېزىنىڭ سىرتىغا يېتىلەپ باردى؛ ئۇنىڭ كۆزلىرىگە تۈكۈرۈپ، ئۇستىگە قوللىرىنى تەگگۈزۈپ: ـ بەرىر نەرسە كۆرۈۋاتامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 24 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ: ـ كىشىلەرنى كۆرۈۋاتىمەن؛ تۇلار خۇددى مېڭىپ يۈرۈۋاتقان دەرەخلەردەك كۆرۈنۈۋاتىدۇ، ـ دېدى. 25 ئاندىن ئۇ قايتىدىن قوللىرىنى ئۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە تەگگۈزدى. ئۇ كۆزلىرىنى ئېچىۋىدى، كۆزلىرى ئەسلىگە كېلىپ، ھەممە نەرسىنى ئېنىق كۆردى. 26 ئەيسا ئۇنى ۋېگە قايتۇرۇپ: ـ يېزىغىمۇ كىرمە، يا كى يېزىدىكى ھېچكىمگە بۇ ئىشنى ئۇقتۇرما، ـ دەپ تاپىلىدى. 27 ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن چىقىپ قەيسەرىيە-فىلىپپى رايونىغا قاراشلىق كەنت-يېزىلارغا باردى. يولدا ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: ـ كىشىلەر مېنى كىم دەيدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 28 تۇلار ئۇنىڭغا: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ قارايدىكەن، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 29 ئۇ تۇلاردىن: ـ ئەمدى سىلەرچۇ، سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس جاۋابەن: ـ سەن مەسىھدۇرسەن، ـ دېدى. 30 ئۇ تۇلارغا ئۆزى توغرىلۇق ھېچكىمگە تىنماسلىقنى جىددىي تاپىلىدى. 31 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىنسانئوغلىنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىشى، ئاقساقالار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى [مۇخلىسلىرىغا] ئۆگىتىشكە باشلىدى. 32 ئۇ بۇ ئىشنى ئوچۇق-ئاشكارا سۆزلەپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەشكە باشلىدى. 33 لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ، پېترۇسنى ئەيىبلەپ: ـ ئارقامغا تۇت، شەيتان! سېنىڭ ۋېلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنسانلىنىڭ ئىشلىرىدۇر، ـ دېدى. 34 ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن خالايىقنىمۇ چاقىرىپ مۇنداق دېدى: ـ كىمدە كىم ماڭا ئە گىشىشنى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن كېچىپ، ئۆزىنىڭ كېرىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئە گىشسۇن! 35 چۈنكى كىمدە كىم ئۆز جېنىنى قۇتقۇزاي دېسە، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن كىمدە كىم مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەھرۇم بولسا، ئۇنى قۇتقۇزىدۇ. 36 چۈنكى بىر ئادەم پۈتكۈل دۇنياغا ئىگە بولۇپ، جېنىدىن مەھرۇم قالسا، ئۇنىڭ نېمە يايدىسى بولسۇن؟! 37 ئۇ نېمىسىنى جېنىغا تېگىشىسۇن؟! 38 چۈنكى كىمدە كىم زىناخور ۋە گۇناھكار بۇ دەۋر ئالدىدا مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلىمۇ ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئېچىدە مۇقەددەس پەرىشتىلەر بىلەن بىللە كەلگىنىدە، ئۇنىڭدىن نومۇس قىلىدۇ.

9 ئۇ تۇلارغا يەنە: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كۈچ-قۇدرەت بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. 2 ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇپ ۋە يۇھاننانى ئېرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياق تۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا ئۆزگىرىپ، 3 كېيىملىرى يەر يۈزىدىكى ھېچىر ئاقارتقۇچىمۇ ئاقارتالمىغۇدەك دەرىجىدە پارقىراپ قاردەك ئاپئاق بولدى. 4 تۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ۋېۋقسىز كۆرۈندى؛ تۇلار ئەيسا بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندى. 5 پېترۇس بۇ ئىشقا جاۋابەن ئەيسىغا: ـ ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىناياەن ياخشى بولدى! بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇسىغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يە رگە ئۈچ كەپە ياسايلى! ـ دېدى 6 (چۈنكى پېترۇس نېمە دېيىشنى بىلمەي قالغاندى، چۈنكى تۇلار قورقۇنچىغا چۈمۈپ كەتكەندى). 7 ۋېۋقسىز بىر پارچە بۇلۇت تۇلارنى قاپلىۋالدى ۋە بۇلۇتتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. 8 تۇلار لاپىدە ئەتراپىغا قارىشىۋىدى، لېكىن يەنە ھېچكىمنى كۆرمىدى، ئۆز يىنىدا پەقەت ئەيسانىلا كۆردى. 9 تۇلار تاغدىن چۈشۈۋاتقاندا، ئەيسا تۇلارغا، ئىنسانئوغلى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلمىگۈچە، كۆرگەنلىرىنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى ئەمر قىلىپ تاپىلىدى. 10 تۇلار ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، «تۇلۇمدىن تىرىلىش» دېگەنىنىڭ زادى نېمە ئىكەنلىكى ھەققىدە ئۆزئارا مۇلاھىزىلەشتى. 11 تۇلار ئۇنىڭدىن يەنە: ـ تەۋرات ئۇستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 12 ئۇ تۇلارغا جاۋابەن: ـ ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ئاندىن ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈرىدۇ؛ ئەمدى نېمىشقا مۇقەددەس يازمىلاردا ئىنسانئوغلى كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىدۇ ۋە خورلىنىدۇ، دەپ پۈتۈلگەن؟ 13 لېكىن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرھەقىقەت كەلدى ۋە دەل مۇقەددەس يازمىلاردا ئۇ ھەققىدە پۈتۈلگەنىدەك، كىشىلەر ئۇنىڭغا نېمنى خالىسا شۇنداق قىلدى. 14 تۇلار مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بارغىنىدا، زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ تۇلارنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىۋالغانلىقىنى، بىرنەچچە تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ تۇلار بىلەن مۇنازىرە قىلىشىۋاتقانلىقىنى كۆردى. 15 ئۇنى كۆز رگەن پۈتۈن خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى ۋە يۈگۈرۈپ كېلىپ ئۇنىڭ بىلەن سالاملاشتى. 16 ئۇ تۇلاردىن: ـ تۇلار بىلەن نېمە توغرۇلۇق مۇنازىرە قىلىشىۋاتسىلەر، ـ دەپ سوردى. 17 خالايىقتىن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، مەن ئوغلۇمنى سېنىڭ ئالدىڭغا ئېلىپ كەلدىم، چۈنكى ئۇنىڭغا گاچا قىلغۇچى بىر روھ چاپلىشىۋالغان. 18 ھەر قېتىم روھ ئۇنى چىرمۇالسا، ئۇنى تارتىشتۇرۇپ يېقىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ ئاغزى كۆپۈكلىشىپ، چىشلىرى كىرشىپ كېتىدۇ؛ قاقشال بولۇپ قالىدۇ. مۇخلىسلىرىڭدىن جىنى ھەيدەشتەكەيسىلەر دەپ تىلىدىم، بىراق تۇلار قىلالمىدى، ـ دېدى. 19 ئۇ جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلە رگە يەنە قاچانغىچە

سەۋر قىلاي؟ ـ بالىنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار ـ دېدى. **20** ئۇلار بالىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسانى كۆرۈش بىلەنلا روھ بالىنىڭ پۇتۇن بەدىنىنى تارتىشتۇرۇۋېتىتى. بالا يىقىلىپ، ئاغزىدىن كۆپۈك چىققان پېتى يەردە يۇمىلاپ كەتتى. **21** ئۇ بالىنىڭ ئاتىسىدىن: ـ بۇ ئىش بېشىغا كەلگىنىگە قانچە ۋاقىتتىن بولدى؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ كىچىكىدىن تارتىپ شۇنداق، **22** جىن ئۇنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن كۆپ قېتىم ئوتقا ۋە سۇغا تاشلىدى. ئەمدى بىر ئامال قىلالىساڭ، بىزگە ئىچ ئاغرىتىپ شاپائەت قىلغايسەن! ـ دېدى. **23** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «قىلالىساڭ!» دەپسەنغۇ! ئىشەنچىنە بولغان ئادەمگە ھەممە ئىش مۇمكىنغۇر! ـ دېدى. **24** بالىنىڭ ئاتىسى دەرھال: ـ مەن ئىشىنىمەن، ئىشەنچىسىزلىكىمگە مەدەت قىلغايسەن! ـ دېدى يىغلاپ ندا قىلىپ. **25** ئەمدى ئەيسا كۆپچىلىكنىڭ يۈگۈرۈشۈپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ھېلىقى ناپاك روھقا تەنبىھ بېرىپ: ـ ئەي ئادەمنى گاس ۋە گاچا قىلغۇچى روھ! يۈرۈق قىلمەنكى، ئۇنىڭدىن چىق، ئىككىنچى كەرگۈچى بولما! ـ دېدى. **26** شۇ ھامان جىن بىر چىرقىردى-دە، بالىنى دەھشەتلىك تارتىشتۇرۇپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. بالا ئۆلۈكتەك يېتىپ قالدى، خالايىقنىڭ كۆپىنچىسى «ئۆتۈلدى!» دېيىشتى. **27** لېكىن ئەيسا بالىنى قولىدىن تۇتۇپ يۈلدى، بالا ئورنىدىن تۇردى. **28** ئەيسا ۋېگە كەرگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بىلەن يالغۇز قالغاندا ئۇنىڭدىن: ـ بىز نېمە ئۈچۈن جىننى ھەيدۈپتەلمىدۇق؟ ـ دەپ سوراشتى. **29** ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ خىل [جىن] دۇئا ۋە روزىدىن باشقا يول بىلەن چىقىرىلماس، ـ دېدى. **30** ئۇلار شۇ يەردىن ئايرىلىپ، گالىلىيەدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. بىراق ئۇ بۇنى ھېچكىمنىڭ بىلىشىنى خالىمايتى. **31** چۈنكى ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئىنسانئوغلى ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. ئۆلتۈرۈلۈپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ تىرىلىدۇ، ـ دېگەن تەلىمنى بېرىۋاتاتتى. **32** لېكىن [مۇخلىسلار] بۇ سۆزنى چۈشەنمىدى ھەمدە ئۇنىڭدىن سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى. **33** ئۇ كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلدى. ۋېگە كەرگەندە ئۇ ئۇلاردىن: ـ يولدا نېمە توغرىسىدا مۇلاھىزىلەشتىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **34** لېكىن ئۇلار شۇك تۇردى، چۈنكى ئۇلار يولدا قايسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ دەپ بىر-بىرى بىلەن مۇلاھىزىلەشكەنىدى. **35** ئۇ ئۆلتۈرۈپ، ئون ئىككەيلەننى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: ـ كىم بىرىنچى بولۇشنى ئىستىگەن بولسا، شۇ ھەممەيلەننىڭ ئەڭ ئاخىرقىسى ۋە ھەممەيلەننىڭ خىزمەتكارى بولسۇن، ـ دېدى. **36** ئاندىن ئۇ كىچىك بىر بالىنى ئوتتۇرىدا تۇرغۇزدى ۋە ئۇنى قۇچىقىغا ئېلىپ تۇرۇپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: **37** ـ كىم مېنىڭ نامىمدا مۇشۇنداق كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. كىم مېنى قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى ئەمەس، بەلكى مېنى [illegible] قىلغان بولىدۇ. **38** يۇھانا ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۇق. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بىزگە ساكا ئە گەشكەنلەردىن بولمىغاچقا، ئۇنى توسۇق، ـ دېدى. **39** لېكىن ئەيسا: ـ ئۇنى توسماڭلار. چۈنكى مېنىڭ نامىم بىلەن بىر مۇجىزە ياراتقان بىرسى ئارقىدىنلا مېنىڭ ئۈستۈمدىن يامان گەپ قىلىشى مۇمكىن ئەمەس. **40** چۈنكى بىزگە قارشى ئۇرمىغانلار بىزنى قوللىغانلاردۇر. **41** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن، مېنىڭ نامىمدا سىلە رگە ھەتتا بىرەر پىيالە سۇ بە رگەن كىشىمۇ ئۆز ئىنئامىغا ئېرىشمەي قالمايدۇ. **42** لېكىن ماكا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ يوينغا يوغان تۈگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلۇۋىتىلىشى

43 ئە گەر ئەمدى قولۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ بار ھالدا دوزاختا، يەنى ئۆچۈرۈلمەس ئوتقا كەرگىنىڭدىن كۆرە، چولاق ھالدا ھاياتلىققا كەرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (Geenna g1067) **44** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قورت-قوڭغۇزلار تولىمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت تۈچمەيدۇ. **45** ئە گەر ئەمدى پۇتۇڭ سېنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى پۇتۇڭ بار ھالدا دوزاختا، يەنى ئۆچۈرۈلمەس ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كەرگىنىڭ ئەۋزەل. (Geenna g1067) **46** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قورت-قوڭغۇزلار تولىمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئ **47** ئە گەر كۆزۈڭ سېنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ۋېيۇپ تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا ئوتلۇق دوزاختا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، سىكار كۆزلۈك بولۇپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كەرگىنىڭ ئەۋزەل. (Geenna g1067) **48** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قورت-قوڭغۇزلار تولىمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت تۈچمەيدۇ. **49** ھەممە ئادەم ئوت بىلەن تۇزلىنىدۇ ۋە ھەربىر قۇربانلىق تۇز بىلەن تۇزلىنىدۇ. **50** تۇز ياخشى نەرسىدۇر. ھالبۇكى، ئە گەر تۇز تۇز تۇزلۇقىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۇز تەمنى قانداقۇ كەرگۈزگىلى بولىدۇ؟ تۇز ۋۇجۇدىڭلاردا تۇز تېپىلسۇن ۋە بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناقلىقتا ئۆتۈڭلار.

10

ئۇ ئۇ يەردىن قوزغىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسى تەرەپلىرىدىن ئۆتۈپ، ئىئوردان دەريا سىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رايونلارغىمۇ باردى. توپ-توپ ئادەملەر يەنە ئۇنىڭ ئە تراپىغا ئولىشۇالغاندى. ئۇ ئادىتى بويىچە ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **2** بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاقتا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: ـ بىر ئادەمنىڭ ئايالىنى تالاق قىلىشى تەۋرات قانۇنىغا ۋېغۇنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **3** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ مۇسا [پەيغەمبەر] سىلە رگە نېمە دەپ بۇيرۇغان؟ ـ دېدى. **4** ئۇلار: ـ مۇسا [پەيغەمبەر] كىشىنىڭ ئايالىنى بىر پارچە تالاق خېتى يېزىپلا تالاق قىلىشىغا رۇخسەت قىلغان، ـ دېيىشتى. **5** ئەيسا ئۇلارغا: ـ تاش يۈرە كلىككىلاردىن ئۇ سىلە رگە بۇ ئەمرنى پۈتكەن؛ **6** لېكىن خۇدا ئالەم ئاپىرىدە بولغىندا [ئىنسانلارنى] «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى». **7** «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ **8** ئىككىلىسى بىر تەن بولىدۇ». شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانىنى ئىنسان ئايرىمىسۇن، ـ دېدى. **10** ئۇلار ۋېگە قايتىپ كېلىپ كەرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن بۇ ھەقتە سوردىكى. **11** ئۇ ئۇلارغا: ـ ئايالىنى تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەمرىگە ئالغان كىشى ئايالىغا گۇناھ قىلىپ زىنا قىلغان بولىدۇ. **12** ئېرىنى قويۇۋېتىپ، باشقا ئە رگە تەگكەن ئايالمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ، ـ دېدى. **13** قولۇڭنى تەگكۈزگەيسەن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىۋاتاتتى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلىدى. **14** بۇنى كۆرگەن ئەيسا ئاچىقلىنىپ، مۇخلىسلىرىغا: بالىلار ئالدىمغا كەلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر. **15** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالدەك قوبۇل قىلمىسا، ئۇنىڭغا ھە رگىز كىرەلمەيدۇ، ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلارنى قۇچىقىغا ئېلىپ، ئۇلارغا قوللىرىنى

17 ئۇ يولغا چىققاندا، بىرسى ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئۇنىڭدىن: ـ ئى ياخشى ئۇستاز، مەن قانداق قىلسام مەڭگۈلۈك ھاياتقا مىراسلىق قىلىمەن؟ ـ دەپ سوردى. (aiōnios g166) **18** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مېنى نېمىشقا ياخشى دەيسەن؟ پەقەت بىردىن، يەنى خۇدادىن باشقا ھېچكىم ياخشى ئەمەستۇر. **19** سەن تەۋراتنىڭ «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، خىيانەت قىلما، ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» دېگەن پەرھىز-پەرزلەرنى بىلىسەن، ـ دېدى. **20** ئۇ ئادەم جاۋابەن: ـ ئۇستاز، بۇلارنىڭ ھەممىسگە كىچىكىمدىن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن، ـ دېدى. **21** ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا قاراپ مۇھەببىتى قوزغالدى ۋە ئۇنىڭغا: ـ سەندە يەنە بىر ئىش كەم. بېرىپ پۇتۇن مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، پۇلىنى يوقسۇللارغا بە رگىن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ، ئاندىن كېلىپ كېيىنى كۆتۈرۈپ ماكا ئە گەشكىن! ـ دېدى. **22** لېكىن مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ چىرايى ئۆزگۈرۈپ، قايغۇغا چۆمۈپ ئۇ يەردىن كەتتى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-دۇنياسى ناھايىتى كۆپ ئىدى. **23** ئاندىن ئەيسا چۆرىسىگە سەپسېلىپ قاراپ، مۇخلىسلىرىغا: ـ مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەسلىكتە بولىدۇ-ھە! ـ دېدى. **24** مۇخلىسلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى، لېكىن ئەيسا ئۇلارغا يەنە جاۋابەن: ـ بالىلىرىم، مال-مۈلۈككە تايانغانلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىش نېمىدېگەن تەس-ھە! **25** تۆگىنىڭ يېڭىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى بايى ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! ـ دېدى. **26** ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىردىن: ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **27** ئەيسا ئۇلارغا قاراپ:

ـ بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇدا ئۆچۈن مۇمكىن ئەمەس بولمايدۇ، چۈنكى خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، ـ دېدى. 28 يۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ مانا، بىز بولساق، ھەممىنى تاشلاپ ساڭا ئەگەشتۇق!؟ ـ دېگلى تۇردى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەن ئۆچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۆچۈن ۋېنى، ئاكا-ئۇكىلىرى، ئاچا-سىڭىلىرى، ئاتىسى، ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى ياكى يەر-زېمىنلىردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ 30 بۇ زاماندا بۇلارنىڭ يۈز ھەسسىسىگە، يەنى تۆي، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل، ئانا، بالىلار ۋە يەر-زېمىنلارغا (زىيانكەشلىكلەر قوشۇلغان ھالدا) مۇيەسسەر بولماي قالمايدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندىمۇ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشمەي قالمايدۇ. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا ئوتىدۇ، نۇرغۇن ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئوتىدۇ. 32 ئۇلار يېرۇسالېمغا چىقىدىغان يولدا ئىدى، ئەيسا ھەممىنىڭ ئالدىدا كېتىۋاتاتتى. [مۇخلىسلىرى] بەك ھەيران ئىدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەرمۇ قورقۇنچ ئىچىدە كېتىۋاتاتتى. ئەيسا ئون ئىككەيلەننى يەنە ئۆز يېنىغا تارتىپ، ئۇلارغا ئۆز بېشىغا چۈشىدىغانلىرىنى ئۇقتۇرۇشقا باشلاپ: 33 ـ مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ. ئۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ ۋە يات ئەللىكلە رگە تاپشۇرىدۇ. 34 ئۇلار بولسا ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قامچىلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈكۈرىدۇ ۋە ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. لېكىن ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى. 35 زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھانىدىن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، سەندىن نېمە تىلىسەك ئورۇندىماپ بەرسەڭ، دەپ ئۆتۈنمىز، ـ دېيىشتى. 36 ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلە رگە نېمە قىلىپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ ـ دېدى. 37 ـ سەن شان-شەرىپىڭدە بولغىنىڭدا، بىرىمىزنى ئوڭ يېنىڭدا، بىرىمىزنى سول يېنىڭدا ئولتۇرغۇزغايسەن، ـ دېيىشتى ئۇلار. 38 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ نېمە ئەلەپ قىلغانلىقىڭلارنى بىلمەيۋاتىسىلەر. مەن ئىچىدىغان قەدەھنى ئىچەلەمسىلەر؟ مەن قوبۇل قىلدىغان چۆمۈلدۈرۈشنى سىلەرمۇ قوبۇل قىلالامسىلەر؟ 39 ـ قىلالايمىز، ـ دېيىشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: ـ دەرۇقە، مەن ئىچىدىغان قەدەھنى سىلەرمۇ ئىچىسىلەر ۋە مەن قوبۇل قىلدىغان چۆمۈلدۈرۈلۈش بىلەن چۆمۈلدۈرۈلىسىلەر. 40 بىراق ئوڭ ياكى سول يېنىمدا ئولتۇرۇشقا ئېسىپ بولۇش مېنىڭ ئىلىكىمدە ئەمەس، بەلكى كىملە رگە تەيارلانغان بولسا، شۇلارغا بېرىلىدۇ، ـ دېدى. 41 يۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان [قالغان] ئون [مۇخلىس] ياقۇپ بىلەن يۇھانىدىن خاپا بولۇشقا باشلىدى. 42 لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: ـ سىلە رگە مەلۇمكى، يات ئەللەر ئۈستىدىكى ھۆكۈمران دەپ ھېسابلانغانلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن ئۈرۈۋۇزلۇق قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ، ۋە ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ. 43 بىراق سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بۇنداق ئىش بولمايدۇ، بەلكى سىلەردىن كىم مەرتىۋىلىك بولۇشنى خالىسا، ئۇ سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولسۇن، 44 ۋە كىم ئاراڭلاردا بىرىنچى بولۇشنى ئىستىسە، ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ قۇلى بولسۇن. 45 چۈنكى ئىنسانئوغلىمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كېچىلىك مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسۇن دېمەي، بەلكى كېچىلىكنىڭ خىزمىتىدە بولاي ۋە جىنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈككە چىقىراي دەپ كەلدى. 46 ئۇلار يېرىخو شەھىرىگە كەلدى. [ئەيسا] مۇخلىسلىرى ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن بىللە يېرىخودىن چىققان ۋاقىتتا، تىمايىنىڭ بارتماي ئىسىملىك قارىغۇ ئوغلى يول يېقىدا ئولتۇرۇپ، تىلەمچىلىك قىلىۋاتاتتى. 47 ئۇ «ناسارەتلىك ئەيسا»نىڭ ئۇ يەردە ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ توۋلاشقا باشلىدى. 48 نۇرغۇن ئادەملەر ئۇنى «ئۇن چىقارما» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن ئۇ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايسەن، ـ دەپ تېخىمۇ ئۇنلۇك توۋلىدى. 49 ئەيسا توختاپ: ئۇنى چاقىرىڭلار، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قارىغۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ يۈرە كلىك بول! ئورنۇڭدىن تۇر، ئۇ سېنى چاقىرىۋاتىدۇ! ـ دېيىشتى. 50 ئۇ ئادەم چاپىنىنى سىلىپ تاشلاپ، ئورنىدىن دەس تۇرۇپ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلدى. 51 ئەيسا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: ـ سەن مېنى نېمە قىل دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. قارىغۇ: ـ ئى ئۇستام، قايتا كۆرىدىغان بولساملىدى! ـ دېدى. 52 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يولۇڭغا قايتىساڭ بولىدۇ، ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، ـ دېۋىدى، ئۇ شۇئان كۆرەلەيدىغان بولدى ۋە يول بويى ئەيساغا ئە گىشىپ ماڭدى.

11

ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-ئانيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگىنىدە، ئۇ ئىككى مۇخلىسىغا ئالدىن ماڭدۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئۆدۈلۈڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. يېزىغا كىرىپلا، ئادەم بالىسى مىنىپ باقمىغان، باغلاقلىق بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇيە رگە يېتىلەپ كېلىڭلار. 3 ئە گەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنداق قىلىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، «رەببىنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى ۋە ئۇ ھېلىلا ئۇنى بۇيە رگە ئەۋەتىپ بېرىدۇ» ـ دە ڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. 4 ئۇلار كېتىپ ئاچا يول ئۈستىدىكى ۋېرىنىڭ دەرۋازىسى سىرتىدا باغلاغلىق تۇرغان بىر تەخەينى كۆردى. ئۇلار تاننىي يەشتى. 5 ئۇ يەردە تۇرغانلاردىن بەزىلەر: ـ تەخەينى يېشىپ نېمە قىلىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. 6 مۇخلىسلار ئەيسانىڭ ۋېرۇغىنىدەك جاۋاب بەردى، ھېلىقى كىشىلەر ئۇلارغا يول قويدى. 7 مۇخلىسلار تەخەينى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كېلىپ، ئۇستىگە ئۆز يېپىنچا-چاپانلىرىنى تاشلىدى؛ ئۇ ئۈستىگە مىندى. 8 ئەمدى نۇرغۇن كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز قىلىپ سالدى؛ باشقىلىرى دەرەخلەردىن شاخ-شۇمبىلارنى كېسىپ يولغا يايدى. 9 ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدىن ئە گەشكەنلەر: «ھوسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! 10 ئاتىمىز داۋۇتنىڭ كېلىدىغان پادىشاھلىقىغا مۇبارەك بولسۇن! ئەرشتىكىلادا تەشە كككۈر-ھوسانالار ئوقۇلسۇن!» ـ دەپ ۋارقىراشتى. 11 ئۇ يېرۇسالېمغا بېرىپ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى؛ ۋە ئەترابىدىكى ھەممىنى كۆزدىن كەچۈرگەندىن كېيىن، ۋاقىت بىر يە رگە بېرىپ قالغاچقا، ئون ئىككەيلەن بىلەن بىللە يەنە بەيت-ئانياغا چىقتى. 12 ئەتىسى، ئۇلار بەيت-ئانيادىن چىققاندا، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەنىدى. 13 يىراقتىكى ۋېرۇمىقالىق بىر تۇپ ئەنجۈر دەرىخىنى بايقاپ، ئۇنىڭدىن بىرەر مېۋە تاپالارمەنمىكىن دەپ يېنىغا باردى؛ لېكىن تۇۋىگە كەلگەندە ۋېرۇمىقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمىدى. چۈنكى بۇ ئەنجۈر پىشىدىغان پەسىل ئەمەس ئىدى. 14 ئۇ دەرەختىكە سۆز قىلىپ: ـ يۇنىڭدىن كېيىن مەڭگۈ ھېچكىم سەندىن مېۋە يېمىگەي! ـ دېدى. مۇخلىسلىرىمۇ بۇنى ئاڭلىدى. (aiōn g165) 15 ئۇلار يېرۇسالېمغا كەلدى؛ ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلۋاتقانلارنى ھەيدەشكە باشلىدى ۋە پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شىرەلىرىنى، ياختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئۆرۈۋەتتى؛ 16 ۋە ھېچكىمنىڭ ھېچقانداق مال-ۋېزىملارنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن كۆتۈرۈپ ئۆتۈشىگە يول قويمىدى. 17 ئۇ خەلققە: ـ مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ۋېزىم بارلىق ئەللەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسىغا ئايلاندۇرۇۋەتتىڭلار! ـ دەپ تەلىم باشلىدى. 18 باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى يوقىتىشنىڭ چارىسىنى ئىزدەشكە باشلىدى؛ پۇتكۈل خالايىق ئۇنىڭ تەلىمگە تەئەججۈپلىنىپ قالغاچقا، ئۇلار ئۇنىڭدىن قورقاتتى. 19 كەچقۇرۇن، ئۇ [مۇخلىسلىرى] [بىلەن] شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقىپ كەتتى. 20 ئەتىسى سەھەردە، ئۇلار ئەنجۈر دەرىخىنىڭ يېنىدىن ئوتۇپ كېتىۋېتىپ، دەرەختىكى يىلتىزىدىن قۇرۇپ كەتكەنلىكنى بايقاشتى. 21 [دەرەختىكى ھالتىنى] ئېسىگە كەلتۈرگەن پېترۇس: ـ ئۇستاز، قارا، سەن قارغىغان ئەنجۈر دەرىخى قۇرۇپ كېتىپتۇ! ـ دېدى. 22 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ ئىشەنچىدە بولۇڭلار. 23 مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، كىمدە كىم بۇ تاغقا: بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسە ۋە شۇنداقلا قەلبىدە ھېچ گۇمان قىلماي، بەلكى ئېيتقىنىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىغا ئىشەنچ بار بولسا، ئۇ ئېيتقان ئىش ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەمەلگە ئاشىدۇ. 24 شۇ سەۋەبتىن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى، دۇئا بىلەن تىلىگەن ھەربىر نەرسە بولسا، شۇنىڭغا ئېرىشتىم، دەپ ئىشىنىڭلار. شۇنداق، تىلىگىنىڭلار ئەمەلگە ئاشىدۇ. 25 ۋە ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، بىرەرسىگە غۇمىڭلار بولسا، ئۇنى كەچۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىدۇ. 26 لېكىن سىلەر باشقىلارنى كەچۈرۈم قىلمىساڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ

سلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلمايدۇ. 27 تۆلار يېرۇسالېمغا قايتىدىن كىردى. تۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا ئايلىنىپ يۈرگەندە، باش كاھىنلار، تەۋرات تۈستازلىرى ۋە ئاقساقاللار تۇنۇڭ يېنىغا كېلىپ: 28 ـ سەن قىلۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلۋاتىسەن؟ ساڭا بۇ ئىشلارنى قىلىش ھوقۇقىنى كىم بەرگەن؟ ـ دەپ سوردى. 29 ئەيسا تۆلارغا جاۋابەن: ـ مەنمۇ سىلەردىن بىر سوئال سورايى. سىلەر تۇنىڭغا جاۋاب بەرسە گۇلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلۋاتقانلىقىمنى ئېيتىپ بېرىمەن: 30 ـ يەھيا يۇرگۈز زگەن چۆمۈلدۈرۈش بولسا، ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ماڭا جاۋاب بەرسە گۇلارچۇ! 31 تۆلار تۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئە گەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، تۇ بە زگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن يەھياغا ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. 32 ئە گەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك،... بولمايدۇ! ـ دېيىشتى (كۆپچىلىك يەھيانى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، تۆلار خەلقتىن قورقاتتى). 33 يۇنىڭ بىلەن، تۆلار ئەيساغا: ـ بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى ئۇ تۆلارغا.

12

ئاندىن، ئۇ تۆلارغا تەمسىللەر بىلەن سۆزلەشكە باشلىدى: ـ بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەتراپىنى چىتلاپتۇ، ئۇ بىر شاراب كۆچلىكى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارىنى ياساپتۇ. ئاندىن ئۇ ئۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. 2 ئۈزۈم پەسلى كەلگەندە، باغۋەنلەردىن ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىلەردىن [تېگىشلىكىنى] ئەكېلىش ئۈچۈن بىر قۇلنى تۆلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 3 لېكىن تۆلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ دۇمبالاپ، قۇرۇق قول قايتۇرۇپتۇ. 4 خوجايىن يەنە بىر قۇلنى تۆلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. ئۇنى بولسا تۆلار چالما-كېسىك قىلىپ، باش-كۆزىنى يېرىپ، ھاقارەتلەپ قايتۇرۇپتۇ. 5 خوجايىن يەنە بىرسىنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن ئۇنى تۆلار ئۆلتۈرۈپتۇ. يەنە تولا قۇللارنى ئەۋەتىپتۇ، لېكىن تۆلار بەزىلىرىنى دۇمبالاپ، بەزىلىرىنى ئۆلتۈرۈپتۇ. 6 خوجايىننىڭ يېنىدا يەقەت ئۇنىڭ سۆيۈملۈك بىر ئوغلىلا قالغاچقا، تۆلار ئوغلۇمنىغۇ ھۆرمەت قىلار دەپ، ئۇ ئۇنى ئەڭ ئاخىرى بولۇپ باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 7 لېكىن شۇ باغۋەنلەر ئۆزئارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتەيلى، شۇنىڭ بىلەن مىراسى بىزنىڭكى بولىدۇ!» دېيىشىپتۇ. 8 شۇڭا تۆلار ئۇنى ئۇتۇپ ئۆلتۈرۈپ، ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلۇۋېتىپتۇ. 9 ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى قاندىق قىلىدۇ؟ ئۇ ئۆزى كېلىپ باغۋەنلەرنى ئۆلتۈرىدۇ ۋە ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا بېرىدۇ. 10 ئەمدى سىلەر مۇقەددەس يازمىلاردىن مۇنۇ ئايەتنى ئوقۇپ باقمىغانسىلەر؟ ـ «تاشچىلار تاشلۇۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكلەندى. 11 بۇ ئىش پەرۋەردىگارىدىنۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر» 12 تۆلار تۇنىڭ بۇ تەمسىلنى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى، شۇڭا تۆلار ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدەشتى، ھالبۇكى، خالايىقتىن قورقۇشۇپ، ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى. 13 شۇنىڭدىن كېيىن، تۆلار بىرنەچچە پەرىسىي ۋە ھېرودىنىڭ تەرەپدارلىرىنى ئۇنى تۇز سۆزى بىلەن قىلتاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە تۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتى. 14 تۆلار كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سىلنى سەممىي ئادەم، ئادەملە رگە قەتئىي يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، بەلكى كىشىلە رگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتىدۇ، دەپ بىلىمىز. [سىلچە]، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسە رگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ۋېغىزمۇ-يوق؟ 15 زادى باج تاپشۇرامدۇق-تاپشۇرمامدۇق؟ ـ دېيىشتى. لېكىن ئۇ تۆلارنىڭ ساختىپەزلىكىنى بىلىپ تۆلارغا: ـ نېمىشقا مېنى سىنىماقچىسىلەر؟ ماڭا بىر «دىنار» پۇلنى ئەكېلىڭلار، مەن كۆرۈپ باقاي، ـ دېدى. 16 تۆلار پۇلنى ئېلىپ كەلدى، ئۇ تۆلاردىن: ـ بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ـ قەيسەرنىڭ، ـ دېيىشتى تۆلار. 17 ئەيسا تۆلارغا جاۋابەن: ـ [ئۇنداق بولسا]، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسە رگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۆلار تۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 18 ئاندىن «ئۆلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار تۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىساتىپ سوئال قويدى: 19 ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋراتتا بە زگە: «بىر كىشى ئۆلۈپ كېتىپ، ئايالى ئۇل قېلىپ، پەرزەنت كۆرمىگەن بولسا، ئۇنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى ئۇل قالغان يە گىگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ يازغان. 20 بۇرۇن يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ۋېلىنىپ پەرزەنت قالدۇرمايلا ئۆلدى. 21 ئىككىنچى قېرىندىشى يە گىگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۇمۇ پەرزەنت كۆرمەي ئۆلدى. ئۈچىنچىسىنىڭ ئەھۋالىمۇ ئۇنىڭگىگە ئوخشاش بولدى. 22 شۇ تەرىقىدە يەتتىسى ئوخشاشلا ئۇنى ئېلىپ پەرزەنت كۆرمەي كەتتى. ئاخىردا، ئۇ ئايالمۇ ئالەمدىن ئوتتى. 23 ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە ئۇلار تىرىلگەندە، بۇ ئايال قايسىسىنىڭ ئايالى بولىدۇ؟ چۈنكى يەتتىسىنىڭ ھەممىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان-دە! ـ دېيىشتى. 24 ئەيسا تۆلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلمىگەنلىكىڭلار سەۋەبىدىن مۇشۇنداق ئازغان ئەمەسمۇسىلەر؟ 25 چۈنكى تۆلۈمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ۋېلەنمەيدۇ، ئە رگە تە گمەيدۇ، بەلكى ئەرشتىكى پەرىشتىلە رگە ئوخشاش بولىدۇ. 26 ئەمدى ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى مەسىلىسى ھەققىدە [تەۋراتتا]، يەنى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن كىتابتىكى «تىكەنلىك» ۋەقەسىدە، خۇدانىڭ تۇنىڭغا قاندا ئېيتقىنىنى، يەنى: «مەن ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگىنىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ 27 ئۇ ئۆلۈكلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر! شۇڭا سىلەر قاتتىق ئېزىپ كەتكەنسىلەر! 28 تۆلارغا يېقىن كەلگەن، مۇنازىرىلەشكەنلىرىنى ئاڭلىغان ۋە ئەيسانىڭ تۆلارغا ياخشى جاۋاب بە رگەنلىكىنى كۆ رگەن بىر تەۋرات تۈستازى تۇنىڭدىن: ـ پۇتۇن ئەمرىلەرنىڭ ئىچىدە ئەڭ مۇھىمى قايسى؟ ـ دەپ سوردى. 29 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەڭ مۇھىم ئەمر شۇكى، «ئاڭلىغىن، ئەي ئىسرائىل! پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بولغان رەب بىردۇر. 30 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن». مانا بۇ ئەڭ مۇھىم ئەمر. 31 تۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمر بولسا: ـ «قوشنىڭنى تۆز ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي». ھېچقانداق ئەمر بۇلاردىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ. 32 تەۋرات تۈستازى تۇنىڭغا: ـ توغرا ئېيتتىڭىز، تۈستاز، ھەققەت يېنىچە سۆزلىدىڭىز؛ چۈنكى ئۇ بىردۇر، تۇنىڭدىن باشقىسى يوقتۇر؛ 33 ئىنسانلىڭ ئۇنى پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن ئەقلى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن سۆيۈشى ھەم قوشنىسىنىمۇ ئۆزىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى بارلىق كۈيدۈرمە قۇربانلىقلار ھەم باشقا قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىنمۇ ئارتۇقتۇر. 34 ئەيسا تۇنىڭ ئاقىلانىلىك بىلەن جاۋاب بە رگىنىنى كۆرۈپ: ـ سەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىن يىراق ئەمەسسەن، ـ دېدى. شۇنىڭدىن كېيىن، ھېچكىم تۇنىڭدىن سوئال سوراشقا پېتىنالمىدى. 35 ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا تەلىم بە رگەندە، ئەيسا بۇلارغا جاۋابەن مۇنداق سوئالنى ئوتتۇرىغا قويدى: تەۋرات تۈستازلىرىنىڭ مەسىھنى «داۋۇتنىڭ ئوغلى» دېگىنىنى قانداق چۈشىنىسىلەر؟ 36 چۈنكى داۋۇت ئۆزى مۇقەددەس روھتا مۇنداق دېگەنغۇ: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!». 37 داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى [مەسىھ] قانداقمۇ [داۋۇتنىڭ] ئوغلى بولىدۇ؟ ئۇ يەردىكى توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى خۇرسەنلىك بىلەن ئاڭلايتتى. 38 ئۇ تۆلارغا تەلىم بە رگىنىدە مۇنداق دېدى: ـ تەۋرات تۈستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. تۆلار زۇۋۇن تونىلارنى كىيىۋالغان ھالدا كېرىلىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ تۆلارغا بولغان [تۆزۈن] سالاملىرىغا، 39 سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردە تۇردە ئورۇنۇشقا ئامراق كېلىدۇ. 40 تۆلار تۈل ئايالالارنىڭ بارلىق ئۆيى-بىساتلىرىنى يەۋالىدۇ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن تۈزۈندىن-تۈزۈن دۇئالار قىلىدۇ. تۆلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ! 41 ئۇ ئىبادەتخانىدىكى سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئۆدۈلدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا پۇللىرىنى تاشلاۋاتقان خالايىقتا قاراپ تۇراتتى. نۇرغۇن بايلار ئۇنىڭغا خېلى كۆپ پۇل تاشلاشتى. 42 نامراتلار بىر تۈل ئايالمۇ كېلىپ، تىيىننىڭ ئوتتىن بىرى قىممىتىدىكى ئىككى قە پىتۇنى تاشلىدى. 43 ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ، تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ نامراتلار تۈل ئايالنىڭ ئىئانە ساندۇقىغا تاشلىغىنى باشقىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تاشلىغانلىرىدىن كۆپتۇر. 44 چۈنكى باشقىلار ئۆزلىرىنىڭ ئېشىپ تاشقانلىرىدىن سەدىقە قىلدى، لېكىن بۇ

ئايال نامرات تۇرۇۋېمۇ، تۇزىنىڭ بار-يوقىنى ـ تىرىكچىلىك قىلىدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى سەدىقە قىلىپ تاشلىدى.

13

تۇ ئىبادەتخانىدىن چىقىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ تۇستاز، قارا، بۇ نېمىدېگەن ھەيۋەتلىك تاشلار ۋە ئىمارەتلەر-ھە! ـ دېدى. 2 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سەن بۇ ھەيۋەتلىك ئىمارەتلەرنى كۆرىد ۇكەنۇ؟ بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلمايى گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. 3 تۇ زەيتۇن تېغىدا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇرغاندا، پېترۇس، ياقۇپ، يۇھانا ۋە ئاندرىياسلار ئۇنىڭدىن ئاستىغىنا: 4 ـ بىرگە ئېيتقىنىچۇ، بۇ ئىشلار قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ بارلىق ۋەقەلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدىغان نېمە ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 5 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن سۆز باشلاپ مۇنداق دېدى: ـ ھېزى بولۇڭلار كى، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. 6 چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ نامىمدا كېلىپ: «مانا تۇرۇم شۇدۇرمەن!» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. 7 سىلەر ئۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە ئۇرۇش شەپىلىرىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا، يۇلارىدىن ئالاقزادە بولۇپ كەتمە گلار، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇ زامان ئاخىرى يېتىپ كەلگەنلىكى ئەمەس. 8 چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ، ئاچارچىلىقلار ۋە قالايمىقانچىلىقلار بولىدۇ. مانا بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «تۇغۇتنىڭ تولغىنىشى» بولىدۇ، خالاس.

9 سىلەر بولسا گلار، تۇز ۋەگلارغا پەخەس بولۇڭلار، چۈنكى كىشىلەر سىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ سوت مەھكىمىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگلاردا قامچىلىنىسىلەر. سىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ، ئۇلار ئۈچۈن بىر گۇۋاھلىق بولسۇن دەپ سوراققا تارتىلىسىلەر. 10 لېكىن بۇلاردىن ئاۋۋال خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئەللە رگە جاكارلىنىشى كېرەك. 11 ئەمدى ئۇلار سىلەرنى ئاپىرىپ [سوراققا] تاپشۇرغاندا، نېمە دېيىش ھەققىدە نە ئەندىشە نە مۇلاھىزە قىلما گلار، بەلكى شۇ ۋاقىت-سائىتىدە سىلە رگە قايسى گەپ بېرىلسە، شۇنى ئېيتىگلار، چۈنكى سۆزلىگۈچى سىلەر ئەمەس، مۇقەددەس روھتۇر. 12 قېرىنداش قېرىندىشىغا، ئاتا بالىسغا خائىنلىق قىلىپ ئۇلۇمگە تۇتۇپ بېرىدۇ. باللارمۇ ئاتا-ئانىسى بىلەن زىتلىشىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. 13 شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر، لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بە رگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ. 14 «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نىڭ تۇرى تۇرۇشقا تېگىشلىك بولمىغان يەردە تۇرغىنىنى كۆرگىنىگلاردا، (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي) يەھۇدىيە تۇلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن. 15 ئۆگزىدە تۇرغان كىشى ئۆيگە چۈشمەي ياكى ئۆيىدىكى بىرەر نېمىنى ئالغلى ئېچىگە كىرمەي [قاچسۇن]. 16 ئېتىزلاردا تۇرۇۋاتقان كىشى بولسا چاپىنىنى ئالغلى ئۆيگە يانمىسۇن. 17 تۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئايالار ۋە بالا ئېمىتىۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! 18 [قاچىدىغان] ۋاقىتلارنىڭ قىشقا توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىگلار. 19 چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا يارىتقان دۇنيانىڭ ئاپىريدە قىلىنغاندىن ئېيان مۇشۇ چاغغىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ كۆرۈلەيدىغان زور ئازاب-ئۇقۇبەت بولىدۇ. 20 ئە گەر پەرۋەردىگار ئۇ كۈنلەرنى ئازايتمىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمايدۇ. لېكىن ئۇ ئۆز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۇ كۈنلەرنى ئازايتىدۇ. 21 ئە گەر ئۇ چاغدا بىرسى سىلە رگە: «قارا گلار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» ياكى «قارا گلار، ئۇ ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمە گلار. 22 چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئە گەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنى ھەم ئازدۇرىدۇ. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھوشيار بولۇڭلار. مانا، مەن بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى سىلە رگە ئالدىنئالا ئۇقتۇرۇپ قويدۇم. 24 ئەمدى شۇ كۈنلەردە، شۇ ئازاب-ئۇقۇبەت ئۈتۈپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيىدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، 25 يۇلتۇزلار ئاسماندىن تۆكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە چېلىدۇ. 26 ئاندىن كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇلۇغ كۈچ-قۇدرەت ۋە شان-شەرەپ بىلەن بۇلۇتلار ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 27 ئۇ ئۆز پەرىشتىلىرىنى ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۆزىنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ تۆت تەرىپىدىن، زېمىننىڭ چەتلىرىدىن ئاسمانىنىڭ چەتلىرىگىچە يىغىپ جەم قىلىدۇ. 28 ـ ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلنى بىلۈۋېلىڭلار: ـ ئۇنىڭ شاخلىرى كۆزكىرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. 29 خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلۈۋېلىڭلار. 30 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايى تۇرۇپ، بۇ دەۋر تۈگىمەيدۇ. 31 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھە رگىز يوقالمايدۇ.

32 لېكىن شۇ كۈنى ياكى ۋاقىت-سائىتى توغرۇلۇق خەۋەرنى ھېچكىم بىلمەيدۇ ـ ھەتتا نە ئەرشتىكى پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، نە ئوغۇل بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتىلا بىلىدۇ. 33 ھوشيار بولۇڭلار، سە گەك بولۇپ دۇئا قىلىگلار، چۈنكى ئۇ ۋاقىت-سائىتىنىڭ قاچان كېلىدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر. 34 بۇ خۇددى ياقا يۇرتقا چىقماقچى بولغان ئادەمنىڭ ئەمۋالىغا تۇخشايدۇ. يولغا چىقىدىغان چاغدا، ئۇ قۇللىرىغا ئۆز ھوقۇقىنى بېكىتىپ، ھەربىرىگە ئۆز ۋەزىپىسىنى تاپشۇرىدۇ ۋە دەرۋازىۋەننىگۈمۇ سە گەك بولۇشنى تاپىلايدۇ. 35 شۇنىڭدەك، سىلەرمۇ سە گەك بولۇڭلار، چۈنكى ئۆينىڭ ئىگىسىنىڭ [قايتىپ] كېلىدىغان ۋاقتىنىڭ ـ كەچقۇرۇنمۇ، تۈن يېرىمىمۇ، خوراز چىللىغان ۋاقتىمۇ ياكى سەھەر ۋاقتىمۇ ـ ئۇنى بىلەلەيسىلەر، 36 ئۇ ئۆيۈقسىز كەلگەندە، سىلەرنىڭ تۇخلاۋاتقىنىگلارنىڭ ئۇيۇتىگە چۈشمىسۇن! 37 سىلە رگە ئېيتقىنىمنى مەن ھەممەيلەنگە ئېيتىمەن: سە گەك تۇرۇڭلار!

14

«ئۇتۇپ كېتىش» ھېيتى ۋە «پېتىر نان ھېيتى»غا ئىككى كۈن قالغاندى. باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنى ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن ئۇتۇپ ئولتۇرۇشنىڭ چارىسىنى ئىزدەيتتى. 2 چۈنكى ئۇلار: ـ بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن. بولمىسا، خەلق ئارىسىدا ماۋالىنچىلىق چىقىشى مۇمكىن، ـ دېيىشەتتى. 3 ئەمدى ئۇ بەيت-ئانيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋ»نىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئاق قاشتىبشى شىشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ساپ سۈمبۈل ئەتىرنى كۆتۈرۈپ كەلگەن بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئايال ئاق قاشتىبشى شىشىنى چېقىپ، ئەتىرنى ئەيسانىڭ بېشىغا قۇيدى. 4 لېكىن بەزىلەر بۇنىڭغا خاپا بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئەتىر نېمە دەپ شۇنداق ئىسراپ قىلىنىدۇ؟ 5 چۈنكى بۇ ئەتىرنى ئۈچ يۈز دىناردىن ئارتۇق پۇلغا ساتقىلى بولاتتى، پۇلنى كەمبەغەللە رگە سەدىقە قىلىنسا بولماميتى! ـ دېيىشتى. ئۇلار ئايالغا شۇنداق تاپا-تەنە قىلغلى ئۇردى. 6 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇنىڭ ئىختىيارىغا قويۇڭلار، نېمە دەپ ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئاغرىتىسىلەر؟ ئۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە ياخشى ئىش قىلدى. 7 چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم ئارا گلاردا بولىدۇ، خالىغان ۋاقىتلاردا ئۇلارغا خەير-ساخاۋەت كۆرسىتەلەيسىلەر، لېكىن مېنىڭ ئارا گلاردا بولۇشۇم سىلە رگە دائىم نېسىپ بولۇۋەرمەيدۇ! 8 ئايال چامىنىڭ يېتىشچە قىلدى، ئۇ مېنىڭ بەدىنىمنىڭ دەپنە قىلىنىشىغا ئالدىنئالا تەييارلىق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئەتىر-مايى قۇيۇپ قويدى.

9 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، ـ دېدى.

10 شۇ ۋاقىتتا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا ئىشقارىيوت ئۇنى ئۇلارغا ئۇتۇپ بېرىش مەقسىتىدە باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا باردى. 11 ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ خۇشال بولۇپ كەتتى ۋە ئۇنىڭغا پۇل بېرىشكە ۋەدە قىلىشتى. يەھۇدا ئۇنى ئۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەپ يۈرەتتى. 12 پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، يەنى ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىق [قوزىسى] سويۇلىدىغان كۈنى، مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ [تامىقىنى] يېيىشىڭ ئۈچۈن بىزنىڭ قەيە رگە بېرىپ تەيارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوريدى. 13 ئۇ مۇخلىسلىرىدىن ئىككىيلەنىنى ئالدىن ماڭغۇزۇپ ئۇلارغا: ـ شەھە رگە كىرىگلار، ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋالغان بىر ئەر كىشى سىلە رگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەيىندىن مېڭىگلار. 14 ئۇ ئادەم نە گە كىرسە شۇ ئۆينىڭ ئىگىسىگە: «ئۇستاز: مۇخلىسلىرىم بىلەن ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا قەيەردە؟ ـ دەپ سوراۋاتىدۇ» ـ دە گلار. 15 ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن

سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ۋېنى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە بەزگە تەيىارلىق قىلىپ تۇرۇڭلار، ـ دېدى. 16 مۇخلىسلار يولغا چىقىپ شەھەر رگە كىرىپ، يولۇققان ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئۆ ئېيتقاندەك بولدى. شۇ يەردە ئۇلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەيىارلاشتى. 17 كەچ كىرگەندە، ئۇ ئون ئىككەيلەن بىلەن ۋېگە كەلدى. 18 ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرۇپ غىزالانغاندا ئەيسا: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، تاراكلاردىكى بىرەيلەن، مەن بىلەن بىللە غىزالىنىۋاتقان بىرسى ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدۇ، ـ دېدى. 19 ئۇلار [بۇ سۆزدىن] قايغۇغا چۆمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۆنىڭدىن: ـ مەن ئەمەسىمەن؟ ـ دەپ سوردى. يەنە بىرسى: ـ مەن ئەمەسىمەن؟ ـ دېدى. 20 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ [شۇ كىشى] ئون ئىككەيلەننىڭ بىرى، يەنى قولىدىكى نانىنى مەن بىلەن تەڭ تاۋاققا تۆگۈرگۈچى بولىدۇ. 21 ئىنسانئوغلى دەرۋەقە تۇزى توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] پۈتۈلگەندەك ئالەمدىن كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاسىتىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم تۇغۇلمىغان بولسا ئۆنىڭغا ياخشى بولاتتى! ـ دېدى. 22 ئۇلار غىزالىنىۋاتقاندا، ئەيسا بىر نانىنى قولىغا ئېلىپ تەشەككۇر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئوشتۇپ، مۇخلىسلىرىغا ئۈلەشتۇرۇپ بەردى ۋە: ـ ئېلىڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، ـ دېدى. 23 ئاندىن ئۇ قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا سۇندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆنىڭدىن ئىچىشتى. 24 ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ مېنىڭ قېنىم، نۇرغۇن ئادەملەر ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۇزىدىغان قېنىمدۇر. 25 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا يېڭىدىن شاراب ئىچىدىغان كۈنگىچە، ئۈزۈم تېلىنىڭ شەرىبىتىنى ھەرگىز ئىچمەيمەن، ـ دېدى. 26 ئۇلار بىر مەدھىيە كۈيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. 27 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: سىلەر ھەممىگىلار تاندۇرۇلۇپ پۈتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋۇ بىتىمەن، قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتۇبىتىلىدۇ» دەپ يۈزلىگەن. 28 لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گالىلىيە گە سىلەردىن بۇرۇن بارىمەن، ـ دېدى. 29 لېكىن پېترۇس ئۆنىڭغا: ـ ھەممەيلەن تاندۇرۇلۇپ پۈتلاشسىمۇ، مەن ھەرگىز پۈتلاشمايمەن، دېدى. 30 ئەيسا ئۆنىڭغا: ـ مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۈگۈن، يەنى بۈگۈن كېچە خوراز ئىككى قېتىم چىلىغۇچىچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، ـ دېدى. 31 لېكىن پېترۇس تېخىمۇ قەتئىيلىك بىلەن ئۆنىڭغا: ـ سەن بىلەن بىللە ئۆلىدىغان ئىش كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھەرگىز تانىمايمەن، ـ دېدى. قالغان ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. 32 ئاندىن ئۇلار گېتسىمانە دېگەن بىر جايغا كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: ـ مەن دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ يەردە ئولتۇرۇپ تۇرۇڭلار، دېدى. 33 ئۇ پېترۇس، ياقۇپ ۋە يۇھاننانى بەرگە ئېلىپ ماڭدى ۋە سۈر بىسىپ، روھ-قەلبىدە تولىمۇ پەرىشان بولۇشقا باشلىدى. 34 ئۇ ئۇلارغا: ـ جېنىم تۇلىدىغاندەك بەكمۇ ئازابلانماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، ئويغاق تۇرۇڭلار، ـ دېدى. 35 ئۇ سەل نېرىراق بېرىپ، ئۆزىنى يەر گە ئېتىپ دۇئا ياتتى ۋە مۇمكىن بولسا، ئۇ دەقىقىنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشمەي ئۆتۈپ كېتىشى ئۈچۈن دۇئا قىلىپ: 36 ـ ئى ئابا ئاتا، ساڭا ھەممە ئىش مۇمكىندۇر، بۇ قەدەھنى مەندىن ئۆتكۈزۈۋەتكەيسەن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، ـ دېدى. 37 ئۇ [ئۆچەيلەننىڭ] يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېترۇسقا: ـ ئەي سىمون، ئۇخلاۋاتامسەن؟! بىر سائەتمۇ ئويغاق تۇرالمىدىڭمۇ؟! 38 ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئويغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىداكار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، ـ دېدى. 39 ئاندىن ئۇ يەنە بېرىپ، ئوخشاش سۆزلەر بىلەن قايتىدىن دۇئا قىلدى. 40 ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ۋېقۇغا تىلىنغانىدى. ئۇلار ئۆنىڭغا نېمە دېيىشنى بىلمەي قالدى. 41 ئۇ ئۆچىنچى قېتىم ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تىنچىچە ئۇخلاۋاتامسىلەر، تىنچىچە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ ئەمدى بولدى بەس! ۋاقىت-سائىتى كەلدى، مانا، ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى! 42 قوپۇڭلار، كېتەيلى، مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! ـ دېدى. 43 ۋە شۇ دەقىقىدە، ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگىمەيلا، مانا، ئون ئىككەيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى، ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. 44 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئالىلىشۇرۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيىسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى ئۇتۇۋېتىڭ، يالاپ ئېلىپ كېتىڭلار» دەپ چۈشەنچىندى. 45 ئۇ كېلىپ ئۇدۇل [ئەيسانىڭ] ئالدىغا بېرىپ: ـ ئۇستاز، ئۇستاز! ـ دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. 46 ئۇلار ئۇنىڭغا قول سېلىپ، ئۇنى ئۇتقىنى قىلدى. 47 ۋە ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانلاردىن بىرەيلەن قىلىچنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىنىڭ چاكىرىغا ئۇرۇۋېدى، ئۇنىڭ قۇلىقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. 48 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: ـ بىر قاراقچىنى ئۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى ئۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ 49 مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى ئۇتمىدىڭلار. لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەددەس يازمىلاردا ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، ـ دېدى. 50 بۇ چاغدا، ھەممەيلەن ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. 51 يەقەت ئۇچىسىغا كاناپ رەخت پېيىنچاقلىۋالغان بىر يىگىت ئۇنىڭ كەيندىن ئەگىشىپ ماڭدى. ياش ئەسكەرلەر ئۇنى ئۇتۇۋېلىۋېدى، 52 لېكىن ئۇ كاناپ رەختتىن بوشىنىپ، يالىڭاچ پېتى ئۇلاردىن قېچىپ كەتتى. 53 ئەمدى ئۇلار ئەيسانى باش كاھىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. باش كاھىنلار، بارلىق ئاقساقاللار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئۇ يەر گە ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى. 54 پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىنىڭ سارايىدىكى ھويلىنىڭ ئىچىگىچە يىراقتىن ئەگىشىپ كەلدى؛ ئۇ قاراۋۇلۇلار بىلەن بىللە ئوتنىڭ نۇرىدا ئوتسىنىپ ئولتۇردى. 55 باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدىدى، ئەمما تاپالمىدى. 56 چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنى ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھچىلىق بە رگەن بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىقلىرى بىر-بىرىگە ئۇدۇل كەلمەيتتى. 57 بەزى ئادەملەر ئورنىدىن ئورۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ: 58 ـ بىز ئۇنىڭ: «ئىنسان قولى بىلەن ياسالغان بۇ ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان باشقا بىر ئىبادەتخانىنى ئۈچ كۈن ئىچىدە ياساپ چىقىمەن» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، ـ دېدى. 59 ھەتتا ئۇلارنىڭ بۇ ھەقتىكى گۇۋاھلىقلىرىمۇ بىر-بىرىگە ماس كەلمىدى. 60 ئاندىن باش كاھىن ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئەيسادىن: ـ قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 61 لېكىن ئەيسا شۇنۇك تۇرۇپ، ھېچقانداق جاۋاب بەرمىدى. باش كاھىن ئۇنى قىستاپ يەنە ئۇنىڭدىن: ـ سەن مۇبارەك بولغۇچىنىڭ ئوغلى مەسىھۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. 62 شۇنداق، مەن ئۇزۇۋم، ـ دېدى ئەيسا، ـ ۋە سىلەر كېيىن ئىنسانئوغلىنىڭ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يىنىدا ئولتۇرىدىغانلىقىنى ۋە ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كېلىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر. 63 شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: ـ ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ 64 ئۇزۇڭلار بۇ كۈپۈرلۈقنى ئاڭلىدىڭلار! ئەمدى بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ـ دېدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئۈلۈم جازاسىغا ئۆيرۈلسۇن، دەپ ھۆكۈم چىقىرىشتى. 65 ئاندىن بەزىلىرى ئۇنىڭغا ئۆكۈرۈشكە باشلىدى، يەنە ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ، مۇشتلاپ: «قېنى، [يەنىغە مەپەرچىلىك] [قىلىپ] بېشارەت بېرە!» دېيىشتى. قاراۋۇلۇلارمۇ ئۇنى شاپىلاق بىلەن كاچاتلىدى. 66 پېترۇس سارايىنىڭ ئۆۋەنكى ھويلىسىدا ئولتۇراندا، باش كاھىننىڭ دېدە كلىرىدىن بىرى كېلىپ، 67 ئىسسىنىپ ئولتۇرغان پېترۇسنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ: ـ سەنمۇ ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىللە ئىدىڭغۇ، ـ دېدى. 68 لېكىن ئۇ تېنىپ: ـ سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى بىلمىدىم ھەم چۈشەنمىدىم، ـ دېدى-دە، تاشقىرىغا، دەرۋازىنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئولتۇردى. شۇ ئەسىادا خوراز بىر چىلىدى. 69 ئۇنى يەنە كۆرگەن ھېلىقى دېدەك يەنە ئۇ يەردە ئولتۇرغانلارغا: ـ بۇ ئۇلاردىن بىرى، ـ دېگىلى ئولتۇردى. 70 [پېترۇس] يەنە ئىنكار قىلدى. بىرئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە ئولتۇرغانلار پېترۇسقا يەنە: ـ بەرھەق، سەن ئۇلارنىڭ بىرىسەن. چۈنكى سەنمۇ گالىلىيەلىك ئىكەنسەنغۇ؟! ـ دېيىشتى. 71 لېكىن ئۇ قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ سىلەر دەۋاتقان ھېلىقى ئادەمنى تونۇمايمەن! ـ دېدى. 72 دەل شۇ چاغدا خوراز ئىككىنچى قېتىم چىلىدى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۆزىگە: «خوراز

ئىككى قېتىم چىللىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن» دېگەن سۆزنى ئېسىگە ئالدى؛ ۋە بۇلارنى ۋىلاپ يىغلاپ كەتتى.

15 ئەتىسى تاڭ ئېتىشى بىلەنلا، باش كاھىنلار ئاقساقاللار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پۈتكۈل ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، ئەيسانى باغلاپ ئاپىرىپ، [ۋالىي] پىلاتۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. 2 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋابەن: ـ ئېيتقىنىڭدەك، ـ دېدى. 3 باش كاھىنلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قايتا-قايتىدىن ئەرز-شىكايەتلەرنى قىلىشتى. 4 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن يەنە: ـ جاۋاب بەرمەمسەن؟ قارا، ئۇلار ئۇستۇڭدىن شۇنچىۋالا شىكايەت قىلۋاتىدۇ!؟ ـ دەپ سوردى. 5 بىراق ئەيسا يەنىلا ھېچ جاۋاب بەرمىدى؛ پىلاتۇس بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. 6 ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، خالايىق قايسىبىر مەھبۇسنى تەلەپ قىلسا، ۋالىي ئۇنى قويۇپ بېرەتتى. 7 ئەينى ۋاقىتتا، زىندانىدا باراباس ئىسملىك بىر مەھبۇس بار ئىدى. ئۇ ئۆزىنى بىللە بولۇپ قالغان ئۈچ ئادەم بىلەن تەڭ ئىسىيان قىلىپ ئادەم ئولتۇرغان ئىدى. 8 خالايىق چۈقان-سۈرەن سىلىپ ۋالىيدىن بۇرۇن ھەمىشە ئۇلارغا قىلغىنىدەك يەنە شۇنداق قىلىشنى تىلەشتى. 9 پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ سىلەر يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ ـ دېدى 10 (چۈنكى ئۇ باش كاھىنلارنىڭ ھەسەتخورلۇقى تۈپەيلىدىن ئۇنى ئۆتۈپ بە رگەنلىكىنى بىلەتتى). 11 لېكىن باش كاھىنلار خالايىقنى: «بۇنىڭ ئورنىغا، باراباسنى قويۇپ بەر» دەپ تەلەپ قىلىشقا كۈشكۈرتتى. 12 پىلاتۇس جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: ـ ئۇنداق بولسا، سىلەر «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ ئاتىغان كىشىنى قانداق بىر تەرەپ قىل دەۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. 13 ـ ئۇلار يەنە ئاۋازىنى كۈتۈرۈپ: ـ ئۇنى كېرىستلىگىن! ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. 14 پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ نېمىشقا؟ ئۇ نېمە رەزىللىك ئۇتۇكۈرۈپتۇ؟ ـ دېدى. بىراق ئۇلار تېخىمۇ غالجىرلىشىپ: ـ ئۇنى كېرىستلىگىن! ـ دەپ ۋارقىراشتى. 15 شۇڭا پىلاتۇس، خالايىقنى رازى قىلماقچى بولۇپ، باراباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قامچىلاتقاندىن كېيىن، كېرىستەش ئۈچۈن [لەشكەرلىرىگە] تاپشۇردى. 16 ئاندىن لەشكەرلەر ئەيسانى ۋالىي ئوردىسىدىكى سەيناغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن لەشكەرلەر توپىنى بۇ يەر گە جەم بولۇشقا چاقىردى. 17 ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچىسىغا سۈسۈن رەنگلىك تون كىيدۈرۈشتى، ئاندىن ئۇلار تىكەنلىك شاخچىلاردىن توقۇغان بىر تاجنى بېشىغا كىيگۈزدى. 18 ئاندىن ئۇنى مۇبارەكلەپ: «ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دېيىشتى. 19 ئاندىن بېشىغا قومۇش بىلەن ھەدەپ ئۇرۇپ، ئۇنىڭغا قاراپ تۈكۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا تىز پۈكۈپ، سەجدە قىلىشتى. 20 ئۇلار ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭدىن سۈسۈن تونىنى سالدۇرۇۋېتىپ، ئۇچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى، ئاندىن ئۇلار ئۇنى كېرىستەش ئۈچۈن ئېلىپ چىقىشتى. 21 كۈرىنى شەھىردىن بولغان، سىمون ئىسملىك بىر كىشى يېزىدىن كېلىپ، ئۇ يەردىن ئۇتۇپ كېتىۋاتاتتى (بۇ كىشى ئىسكەندەر بىلەن رۇفۇسنىڭ تاتىسى ئىدى). [لەشكەرلەر] ئۇنى ئۇتۇپ كېلىپ، [ئەيسانىڭ] كېرىستىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۈتۈرگۈزدى. 22 ئۇلار ئەيسانى گولگوتا (تەرجىمىسى، «باش سۆڭەك») دېگەن يە رگە ئېلىپ كەلدى؛ 23 ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭغا ئېچىش ئۈچۈن مۇرمە كىكى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى؛ لېكىن ئۇ ئۇنى قوبۇل قىلمىدى. 24 ئۇلار ئۇنى كېرىستلىگەندىن كېيىن، كىيىملىرىنى ئۈزاتىرا بۇلۇشۇۋېلىش ئۈچۈن، ھەرقايسىسىنىڭ ئۇلۇشىنى بېكىتىشكە ھەربىر كىيىمنىڭ ئۈستىگە چەك تاشلىدى. 25 ئۇنى كېرىستلىگەن ۋاقىت كۈنۈنۈڭ ئۈچىنچى سائىتى ئىدى. 26 ئۇنى ئەيبلىگەن شىكايەتنامىدە «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ پۈتۈلگەنىدى. 27 ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئىككى قاراقچىنىمۇ كېرىستلىدى، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. 28 شۇنداق قىلىپ، مۇقەددەس يازمىلاردىكى: «ئۇ جىنايەتچىلەرنىڭ قاتاردا سانالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 29 ئۇ يەردىن ئۆتكەنلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: ـ ئۆھۈي، سەن ئىبادەتخانىنى يۈزۈپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، 30 ئەمدى ئۆز ۋۇجۇدىڭنى قۇتقۇزۇپ كېرىستىن چۈشۈپ باققىنا! ـ دېيىشتى. 31 باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئۇنىڭغا مەسخىرە قىلىپ: ـ ئۇ باشقىلارنى قۇتقۇزۇپ ئەكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ. 32 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بولغان مەسىھ ئەمدى كېرىستىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، شۇنى كۆرسە كلا ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز! ـ دېيىشتى. ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كېرىستىلەنگەنلەرمۇ ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەشتى. 33 ئەمدى [كۈننىڭ] ئالتىنچى سائىتى كەلگەندە، پۈتكۈل زېمىننى قاراڭغۇلۇق قاپلىدى ۋە توققۇزىنچى سائىتىگىچە داۋام قىلدى. 34 توققۇزىنچى سائەتتە ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئېلوئى، ئېلوئى، لاما ساۋاقتانى؟»، مەنىسى: ـ «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. 35 ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: ـ ماناۋ، ئۇ ئىلياس پەيغەمبەر ركە ندا قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. 36 ئۇلاردىن بىرەيلەن يۈگۈرۈپ بېرىپ، بىر پارچە بۇلۇتنى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۈچىغا سىلىپ ئۇنىڭغا ئېچكۈزۈپ: ـ توختاپ تۇرۇڭلار! قارىپ باقايلى، ئىلياس [پەيغەمبەر] ئۇنى چۈشۈرگىلى كېلەرمىكىن؟ ـ دېدى. 37 ئەيسا قاتتىق ۋارقىردى-دە، روھىنى قويۇۋەتتى. 38 ۋە [شۇ ئەسناۋا] ئىبادەتخانىنىڭ ئېچىكرى پەردىسى يۇقىردىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بۇلۇپ يېرتىلدى. 39 ئەمدى ئۇنىڭ ئۇدۇلىدا تۇرغان يۈزبېشى ئۇنىڭ قاتىدە ندا قىلىپ روھىنى قويۇۋەتكەنلىكىنى كۆرۈپ: ـ بۇ ئادەم ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! ـ دېدى. 40 ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يىراقتىن قاراپ تۇرۇۋاتقان بىرنەچچە ئاياللارمۇ بار ئىدى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگداللىق مەريەم، كىچىك ياقۇپ بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بار ئىدى. 41 ئۇلار ئېسىلدە ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇنىڭغا ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىدى؛ بۇلاردىن باشقا ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمغا بە رگەن كەلگەن يەنە نۇرغۇن ئاياللارمۇ [ئۇنىڭ ئەھۋالىغا] قاراپ تۇراتتى. 42 كەچقۇرۇن كىرىپ قالغاندا («تەييارلاش كۈنى»، يەنى شابات كۈنىنىڭ ئالدىنقى كۈنى بولغاچقا)، 43 ئالىي كېڭەشمىنىڭ تولمۇ مۆتىۋەر ئەزاسى، ئارىماتىيالىق يۈسۈپ بار ئىدى. ئۇمۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۈتۈۋاتقان بولۇپ، جۈرئەت قىلىپ [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭدىن ئەيسانىڭ جەسىتىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى. 44 پىلاتۇس ئەيسانىڭ ئاللىقاچان ئۆلگەنلىكىگە ھەيران بولدى؛ ئۇ يۈزبېشىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن ئەيسانىڭ ئولگىنىگە خېلى ۋاقىت بولدىمۇ، دەپ سوردى. 45 يۈزبېشىدىن ئەھۋالنى ئۇققاندىن كېيىن، يۈسۈپكە جەسەتنى بەردى. 46 يۈسۈپ ئېسىل كاتاپ رەختە سېتىۋېلىپ، جەسەتنى [كېرىستىن] چۈشۈرۈپ كاتاپ رەختتە كېپەنلىدى ۋە ئۇنى قىيادا ئويۇلغان بىر قەبرىگە قويدى؛ ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا بىر تاشنى دومىلىتىپ قويدى. 47 ۋە ماگداللىق مەريەم بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم ئۇنىڭ قويۇلغان يېرىنى كۆرۈۋالدى.

16 شابات كۈنى ئۆتۈشى بىلەنلا، ماگداللىق مەريەم، ياقۇبنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بىرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىگە سۈرۈش ئۈچۈن خۇشبۇراقلىق ۋېيۇملارنى سېتىۋالدى. 2 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇلار بەك بالدۇر، تاڭ سەھەردە ئورندىن تۇرۇپ، كۈن چىقىشى بىلەن قەبرىگە باردى. 3 ئۇلار ئۆزئارا: «بە رگە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى كىم دومىلىتىشىپ بېرەر؟» دېيىشتى. 4 لېكىن ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، تاشنىڭ بىر يانىغا دومىلىتۇېتىلگەنىنى كۆردى ـ ئەسلىدە ئۇ تاش ناھايىتى يوغان ئىدى. 5 ئۇلار قەبرىگە كە رگەندە، ئوڭ تەرەپتە ئولتۇرغان، ئاق تون كىيگەن، ياش بىر ئادەمنى كۆردى، ۋە قاتتىق دەككە-دۇككىگە چۈشتى. 6 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ دەككە-دۇككىگە چۈشمە گلار. سىلەر كېرىستىلەنگۈچى ناسارەتلىك ئەيسانى ئىزدەۋاتىسىلەر. ئۇ تىرىلدى، ئۇ بۇ يەردە ئەمەس. مانا ئۇلار ئۇنى قويغان جاي! 7 لېكىن بېرىگلار، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا ۋە پېترۇسقا: «ئۇ گالىلىيە گە سىلەردىن ئاۋۋال باردىكەن؛ ئۇ سىلە رگە ئېيتقىنىدەك، سىلەر ئۇنى شۇ يەردە كۆرىدىگەنسىلەر» دە گلار، ـ دېدى. 8 ئۇلار قەبرىدىن چىقىپلا بەدەر قاچتى. ئۇلارنى تىترەك بىسىپ ھوشىنى يوقىتاي دېگەندى؛ بەك قورقۇپ كەتكەچكە، ھېچكىمگە ھېچنېمىنى ئېيتمىدى. 9 **(note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)** ئەيسا ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەردە تىرىلگەندىن كېيىن، ئاۋۋال ماگداللىق مەريەمگە كۆرۈندى. ئۇ ئەسلىدە ئۇنىڭدىن يەتتە جىنى ھەيدىۋەتكەندى. 10 مەريەم چىقىپ، ماتەم تۇتۇپ يىغلىشىپ تۇرغان،

بۇرۇن تۇنۇڭ بىلەن بىللە بولغانلارغا خەۋەر بەردى. 11 تۇنۇڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى ۋە مەريەمگە كۆرۈنگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، تۇلار ئىشەنمىدى. 12 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، تۇ تۇلارنىڭ ئىچىدىكى يېزىغا كېتىۋاتقان ئىككىيلەنگە باشقا سىياقتا كۆرۈندى. 13 بۇلارمۇ قالغانلارنىڭ يېنىغا قايتىپ، تۇلارغا خەۋەر قىلغان بولسىمۇ، لېكىن تۇلار بۇلارغىمۇ ئىشەنمىدى. 14 ئاندىن ئون بىرەيلەن داستىخاندا ئولتۇرۇپ غىزالىنىۋاتقاندا، تۇ تۇلارغا كۆرۈندى ۋە تۇلارنىڭ ئېتىقادسىزلىقى ۋە تاش يۈرەك كىلىكى ئۈچۈن تۇلارنى تەنبىھ بېرىپ ئەيىبلىدى؛ چۈنكى تۇلار تۇرۇنىڭ تىرىلگىنىنى كۆرگەنلە رگە ئىشەنمىگەنىدى. 15 تۇ تۇلارغا مۇنداق دېدى: ــ پۈتكۈل جاھانغا بېرىپ، يارىتىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىگە خۇش خەۋەرنى جاكارلا ڭلار. 16 ئېتىقاد قىلىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغانلار قۇتقۇزۇلىدۇ. ئېتىقاد قىلمىغانلار بولسا گۇناھقا بېكىتىلىدۇ. 17 ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ئىزلىرىغا مۇشۇنداق مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ئە گىشىپ ھەمراھ بولىدۇ: ــ تۇلار مېنىڭ نامىم بىلەن جىنلارنى ھەيدەيدۇ، تۇلار يېڭى تىللاردا سۆزلەيدۇ، 18 تۇلار يىلانلارنى قوللىرىدا تۇتىدۇ، ھەرقانداق زەھەرلىك نەرسىنى ئىچىسىمۇ، تۇلارغا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، قوللىرىنى بىمارلارغا تە گىكۈزۈپ قويسا، كېسەللىرى ساقايىپ كېتىدۇ. 19 شۇ گا رەب تۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. 20 مۇخلىسلار چىقىپ، ھەر يە رگە بېرىپ خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ يۈردى. رەب تۇلار بىلەن تەڭ ئىشلەپ، سۆز-كالامىغا ھەمراھ بولۇپ ئە گەشكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن ئۇنىڭغا ئىسپات بەردى.

لۇقا

1 گەرچە نۇرغۇن ئادەملەر ئارىمىزدا مۇتلەق ئىشەنچلىك دەپ قارالغان ئىشلارنى
تۆپلاپ يېزىشقا كىرىشكەن بولسىمۇ، **2** (خوددى سۆز-كالامغا باشتىن-ئاخىر تۇز كۆزى
بىلەن گۆزاھچى بولغانلار، شۇنداقلا ئۇنى ساقلاپ يەتكۈزگۈچىلەرنىڭ بەرگە ئامانەت
قىلغان يانىلىرىدەك)، **3** مەنمۇ بارلىق ئىشلارنى باشتىن تەپسىلى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغاندىن
كېيىن، ئى ھۆرمەتلىك تېئوفىلۇس جانابلىرى، سىلگە بۇ ئىشلارنى تەرتىپ بويىچە يېزىشنى
لايىق تاپتىم. **4** بۇنىڭدىن مەقسىتىم، سىلى قوبۇل قىلغان تەلىملەرنىڭ مۇتلەق ھەقىقەت
ئىكەنلىگىگە جەزم قىلىشلىرى ئۈچىندۇر. **5** يەھۇدىيە تۆلۈكسىگە پادىشاھ بولغان ھېرود
سەلتەنەت قىلغان كۇنلىردە، «ئابىيا» كاھىنلىق نۆۋىتىدىن بىر كاھىن بار بولۇپ، ئىسمى
زەكەريا ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىمۇ ھارۇنىنىڭ ئەۋلادىدىن بولۇپ، ئىسمى ئېلىزابىت ئىدى. **6**
ئۇلار ئىككىسى خۇدانىڭ ئالدىدا ھەققانىي كىشىلەر بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن
ئەمر-يەلگىلىمىلىرى بويىچە ئەيىبسىز ماگاتتى. **7** ئەمما ئېلىزابىت تۇغماس بولغاچقا، ئۇلار
پەرزەنت كۆرمىگەندى. ئۇنىڭ ئۇستىگە ئۇلار ئىككىسى خېلىلا ياشىنىپ قالغاندى. **8**
ئۇ ئۆز تۇركۈمىدىكى كاھىنلار ئارىسىدا [ئىبادەتخانىدا] نۆۋەتچىلىك ۋەزىپىسىنى خۇدا
ئالدىدا ئادا قىلىۋاتقاندا، **9** [شۇ چاغدىكى] كاھىنلىق ئادىتى بويىچە، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ
«مۇقەددەس جاي»غا كىرىپ خۇشبۇي سېلىشقا مۇيەسسەر بولۇشقا چەك تاشلىغاندا
شۇنداق بولدىكى، چەك ئۇنىڭغا چىقتى. **10** ئەمدى ئۇ خۇشبۇي سېلىۋاتقان ۋاقىتدا، ھەممە
جامائەت تاشقىرىدا تۇرۇپ دۇئا قىلىشۋاتاتتى. **11** ئۇيۇقسىز پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى
ئۇنىڭغا خۇشبۇيگاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە كۆرۈندى. **12** ئۇنى كۆرگەن زەكەريا ھودۇقۇپ
قورقۇنچقا چۈمۈپ كەتتى. **13** بىراق پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ ئەي زەكەريا، قورقمغىن! چۈنكى
تىلىكىڭ ئىجابەت قىلىندى، ئايالىڭ ئېلىزابىت ساگا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ، سەن ئۇنىڭ
ئىسمىنى يەھيا قويغىن. **14** ئۇ ساگا شاد-خۇرام‌لىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇنىڭ دۇنياغا كېلىشى
بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر شادلىنىدۇ. **15** چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئۇلۇغ بولىدۇ.
ئۇ ھېچقانداق ھاراق-شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك؛ ھەتتا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى ۋاقتىدىن
تارتىپمۇ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان بولىدۇ. **16** ئۇ ئىسرائىلالاردىن نۇرغۇنلىرىنى
پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتۇرىدۇ. **17** ئۇ [رەبنىڭ] ئالدىدا ئىلياس پەيغەمبەر رەگە
خاس بولغان روھ ۋە كۈچ-قۇدرەتتە بولۇپ، ئاتىلارنىڭ قەلبلىرىنى بالىلارغا مايىل قىلىپ،
ئىتائەتسىزلەرنى ھەققانىيلارنىڭ ئاقىلانىلىكىگە كەرگۈزۈپ، رەب ئۈچۈن تەييارلانغان
بىر خەلقنى ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماگىدۇ. ـ دېدى. **18** زەكەريا بولسا
پەرىشتىدىن: مەنمۇ قېرىپ قالغان، ئايالىممۇ خېلى ياشىنىپ قالغان تۇرسا، بۇ ئىشنى قانداق
جەزم قىلالايمەن؟ ـ دەپ سوردى. **19** پەرىشتە جاۋابەن: ـ مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا
تۇرغۇچى جەبرائىلمەن. ساگا سۆز قىلىشقا، بۇ خۇش خەۋەرنى ساگا يەتكۈزۈشكە مەن
ئەۋەتىلدىم. **20** ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بۇ سۆزلىرىمگە
ئىشەنمىگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان كۈنىگىچە مانا سەن تىلىڭ
تۇتۇلۇپ، زۇۋاننا كېلەلمەيسەن، ـ دېدى. **21** ئەمدى جامائەت زەكەر[illegible]
تۇراتتى، ئۇلار ئۇ مۇقەددەس جايدا ئىمە ئۈچۈن بۇنچىۋالا ھايال بولدى، دەپ ھەيران
قالغىلى تۇردى. **22** ئۇ چىققاندا ئۇلارغا گەپ قىلالمىدى، ئۇنىڭ ئۇلارغا قول ئىشارەتلىرىنى
قىلىشىدىن، شۇنداقلا زۇۋان سۈرەلمىگەنلىكىدن ئۇلار ئۇنىڭ مۇقەددەس جايدا بىرەر
ئالامەت كۆرۈنۈشنى كۆرگەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتى. **23** شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ
[ئىبادەتخانىدىكى] خىزمەت مۇددىتى تۈگىشى بىلەنلا، ئۇ ئۆيىگە قايتتى. **24** دەرۋەقە،
بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇنىڭ ئايالى ئېلىزابىت ھاملىدار بولدى؛ ئۇ بەش ئايغىچە تالا-
تۇ زۆگە چىقماي: **25** «ئەمدى پەرۋەردىگار مېنىڭ ھالىمنى نەزىرىنى چۈشۈرۈپ، مېنى
خالايىق ئارىسىدا نومۇسقا قېلىشتىن خالاس قىلىپ، ماگا بۇ كۈنلەردە شۇنچىلىك شاپائەت
كۆرسەتتى» ـ دېدى. **26** [ئېلىزابىت ھاملىدار بولۇپ] ئالتە ئاي بولغاندا، پەرىشتە
جەبرائىل خۇدا تەرىپىدىن گالىلىيە تۆلۈكسىدىكى ناسارەت دېگەن بىر شەھەر رەگە، پاك بىر
قىزنىڭ قېشىغا ئەۋەتىلدى. قىز بولسا داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغان يۈسۈپ
ئىسىملىك بىر كىشىگە دېپىشىپ قويۇلغاندى؛ قىزنىڭ ئىسمى بولسا مەريەم ئىدى. **28**
جەبرائىل ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىپ ئۇنىڭغا: ـ سالام ساگا، ئەي شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغان
قىز! پەرۋەردىگار ساگا ياردۇر! ـ دېدى. **29** ئۇ پەرىشتىنى كۆرگەنده، ئۇنىڭ سۆزىدىن
بەك ھودۇقۇپ كەتتى، كۆڭلىدە بۇنداق سالام سۆزى زادى نېمىنى كۆرسىتىدىغاندۇ،
دەپ ۋىلاپ قالدى. **30** پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ ئەي مەريەم، قورقمغىن. سەن خۇدا ئالدىدا
شەپقەت تاپقانسەن. **31** مانا، سەن ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن، سەن ئۇنىڭ
ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويىسەن. **32** ئۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغلى
دەپ ئاتىلىدۇ؛ ۋە پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنىڭغا ئاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىنى ئاتا قىلىدۇ **33** ئۇ
ياقۇپنىڭ جەمەتى ئۈستىگە مەڭگۈ سەلتەنەت قىلىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۆزگىمەستۇر،
ـ دېدى. **(aiōn g165)** **34** مەريەم ئەمدى پەرىشتىدىن: ـ مەن تېخى ئەر كىشىگە
تەگمىگەن تۇرسام، بۇ ئىش قانداقمۇ مۇمكىن بولسۇن؟ ـ دەپ سوردى. **35** پەرىشتە
ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مۇقەددەس روھ سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشىدۇ ۋە ھەممىدىن ئالىي
بولغۇچىنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ساگا سايە بولۇپ يېقىنلىشىدۇ. شۇڭا، سەندىن تۇغۇلىدىغان
مۇقەددەس [پەرزەنت] خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ. **36** ۋە مانا، تۇغقىنىڭ ئېلىزابىتمۇ
ياشىنىپ قالغان بولسىمۇ، ئوغۇلغا ھاملىدار بولدى؛ تۇغماس دېيىلگۈچىنىڭ قورساق
كۆتۈرگىنىگە ھازىر ئالتە ئاي بولۇپ قالدى. **37** چۈنكى خۇدا بىلەن ھېچقانداق ئىش
مۇمكىن بولماي قالمايدۇ، ـ دېدى. **38** مەريەم: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ دېدىكىمەن؛
ماگا سۆزۈڭ ۋىجىچە بولسۇن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى.
39 مەريەم شۇ كۈنلەردە ئورنىدىن قوپۇپ ئالدىراپ يەھۇدىيە تاغلىق رايوندىكى بىر
شەھەر رەگە باردى. **40** ئۇ زەكەريانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئېلىزابىتقا سالام بەردى. **41**
ۋە شۇنداق بولدىكى، ئېلىزابىت مەريەمنىڭ سالىمىنى ئاڭلىغاندىلا، قورسىقىدىكى بوۋاق
ۋىناقلاپ كەتتى. ئېلىزابىت بولسا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن
تەتەنە قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ قىز-ئايالالار ئىچىدە بەختلىكتۇرسەن، قورسىقىڭدىكى مېۋىڭ
بەختلىكتۇر! **43** ماگا شۇنداق [شەرەپ] نەدىن كەلدىكىن، رەببىمنىڭ تانىسى بولغۇچى
مېنى يوقلاپ كەلدى! **44** چۈنكى مانا، سالىمىڭ قۇلقىمغا كىرگەندىلا، قورسىقىمدىكى
بوۋاق سۈيۈنۈپ ۋىناقلاپ كەتتى. **45** ئىشەنگەن قىز نەقەدەر بەختلىكتۇر، چۈنكى
ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئېيتىلغان سۆز جەزمەن ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ! **46** مەريەمنۇ
خۇش بولۇپ مۇنداق دېدى: ـ «جېنىم رەبنى ئۇلۇغلايدۇ، **47** روھىم قۇتقۇزغۇچىم
خۇدادىن شادلاندى، **48** چۈنكى ئۇ دېدىكىنىڭ مىسكىن ھالىغا نەزەر سالدى؛ چۈنكى
مانا، شۇندىن باشلاپ بارلىق دەۋرلەر مېنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ، **49** چۈنكى قادىر
بولغۇچى مەن ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇردى، مۇقەددەسىتۇر ئۇنىڭ نامى. **50**
ئۇنىڭ رەھىم-شەپقىتى دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۆزىدىن قورقىدىغانلارنىڭ ئۈستىدىدۇر، **51**
ئۇ بىلىكى بىلەن كۈچ-قۇدرىتىنى نامايان قىلدى، ئۇ تەكەبۇرلارنى كۆڭلىدىكى نىيەت-
خىياللىرى ئىچىدىلا تارمار قىلدى. **52** ئۇ كۈچلۈك ھۆكۈمدارلارنى تەختىدىن چۈشۈردى،
پېقىرلارنى ئېگىز كۆتۈردى. **53** ئۇ ئاچلارنى نازى-نېمەتلەر بىلەن ۋېزىندۇردى، لېكىن
55 ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئېيتقىنىدەك، يەنى ئىبراھىم ھەم
ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈ ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇ ئۆز رەھىم-شەپقىتىنى ئېسىدە تۇتۇپ، قۇلى
ئىسرائىلغا ياردەمگە كەلدى». **(aiōn g165)** **56** مەريەم ئېلىزابىتنىڭ يېنىدا ئۈچ ئايچە
تۇرۇپ، ئۆز ۋىيىگە قايتتى. **57** ئېلىزابىتنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئاي-كۈنى توشۇپ، بىر ئوغۇل
تۇغدى. **58** ئەمدى ئۇنىڭ قولۇم-قوشنىلىرى ۋە تۇرۇۋاق-تۇغقانلىرى پەرۋەردىگارنىڭ
ئۇنىڭغا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتىنى ئۇنچە ئېغىزىغاقانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ
شادلاندى. **59** ۋە شۇنداق بولدىكى، بوۋاق تۇغۇلۇپ سەككىز كۈن بولغاندا، خالايىق
بالىنىڭ خەتنىسىنى قىلغىلى كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا زەكەريا دەپ ئاتىسىنىڭ ئىسمىنى
قويماقچى بولۇشتى. **60** لېكىن ئانىسى جاۋابەن: ـ ياق! ئىسمى يەھيا ئاتالسۇن ـ دېدى. **61**
ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىراق تۇرۇۋاق-جەمەتىڭىز ئىچىدە بۇنداق ئىسىمدىكىلەر يوققۇ! ـ دېيىشتى.
62 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىنىڭ ئاتىسىدىن پەرزەنتىڭىزگە نېمە ئىسىم قويۇشنى خالايسىز،

دەپ ئىشارەت بىلەن سوراشتى. 63 ئۇ بىر پارچە [موم] تاختاينى ئەكىلىشنى تەلەپ قىلىپ: «ئۇنىڭ ئىسمى يەھياۋۇر» دەپ يازدى. ھەممەيلەن ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 64 شۇئان ئۆزىنىڭ ئاغزىنى ئېچىلدى، ئۆزىنىڭ تىلى يېشىلىپ، زۇۋانغا كەلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتتى. 65 ئۇلارنىڭ ۋېتىچۇرىسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى قورقۇنچ باستى، يەھۇدىيە تاغلىق رايونلىرىدا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئەل ئاغزىدا پۇر كەتتى. 66 بۇ ئىشلاردىن خەۋەر تاپقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى كۆڭلىگە پۈكۈپ: «بۇ بالا زادى قانداق ئادەم بولار؟» دېيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولى دەرۋەقە ئۇنىڭغا يار ئىدى. 67 شۇ چاغدا بالىنىڭ تاتىسى زەكەريا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، ۋەھيي-بېشارەتنى يەتكۈزۈپ، مۇنداق دېدى: ـ 68 «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ،

70 ئۇ قەدىمدىن بېرى مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى ئارقىلىق ۋەدە قىلغىنىدەك، قۇتۇلۇغان داۋۇتنىڭ جەمەتى ئېچىدىن بىز ئۈچۈن بىر نىجات مۇئگۈزنى ئوستۇرۇپ ئۇرنىغۇزدى؛ بۇ زات بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە بىزنى ئۆچ كۆرىدىغانلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغۇچى نىجاتۇر. (aiōn g165) 72 ئۇ شۇ يول بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئىلتىپات ئەيلەپ، مۇقەددەس ئەھدىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاتىمىز ئىبراھىمغا بولغان قەسىمنى ئېسىدە تۇتۇپ، بىزنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، بارلىق كۈنلىرىمىزدە ھېچكىمدىن قورقماي، ئۆز ئالدىدا ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەققانىيلىق بىلەن، خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدىغان قىلدى. 76 ئەمدى سەن، ئى بالام، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەيغەمبىرى دەپ ئاتىلىسەن؛ چۈنكى سەن رەببىنىڭ يولىرىنى تەييارلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىسەن. 77 ۋەزىپەڭ ئۇنىڭ خەلقىگە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئارقىلىق بولىدىغان نىجاتنىڭ خەۋىرىنى بىلدۈرۈشتۈر؛ 78 چۈنكى خۇدايىمىزنىڭ ئىچى-باغرىدىن ئۇرغۇپ چىققان شەپقەتلەر ۋەجىدىن، قاراڭغۇلۇق ۋە ئۆلۈم كۆلە-كۆگىسى ئىچىدە ئولتۇرغانلارنى يورۇتۇش ئۈچۈن، پۇتلىرىمىزنى ئامانلىق يولىغا باشلاش ئۈچۈن، ئەرشتىن تاڭ شەپىتى ئۈستىمىزگە چۈشۈپ يوقلىدى. 80 بالا بولسا ئۆسۈپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى. ئۇ ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئالدىدا نامايان قىلىنغۇچە چۆللەردە ياشاپ كەلدى.

2

ئەمدى شۇ كۈنلەردە، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەر ئاۋغۇستۇستىن بارلىق خەلقتىن باج ئېلىش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ رويخېتى تىزىملانسۇن دەپ يەرمان چۈشتى. 2 تۇنجى قېتىملىق بۇ نوپۇس تىزىملاش كىرىنىۋس سۈرىيە ئۆلكىسىنى ئىدارە قىلىپ ۋاقتىدا ئېلىپ بېرىلغانىدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ھەمە ئادەم نوپۇسقا تىزىلىنىش ئۈچۈن ئۆز يۇرتلىرىغا قايتىش كېرەك بولدى. 4 يۇسۇپمۇ داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغاچقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇاستە ئەۋلادى بولغاچقا، گاللىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەت شەھىردىن ئىيرلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى، داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم دېگەن شەھەر رگە كەتتى. 5 يۇپۇسقا تىزىلىنىش ئۈچۈن لايىقى، بولغۇسى ئايالى مەريەمنۇ بىللە باردى. مەريەم ھامىلىدار بولۇپ، قورسىقى خېللا يوغىناپ قالغانىدى. 6 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمدە ئۇرغان ۋاقتىدا مەريەمنىڭ ئۇغۇتىنىڭ ئاي-كۈنى توشۇپ قالدى. 7 بىراق سارايدا ئۇلارغا ئورۇن بولمىغاچقا، مەريەم شۇ يەردە ئۇنجىى ئوغلىنى ئۇغقاندا ئۇنى زاكلاپ، ئېغىلدىكى ئوقۇرغا ياتقۇزدى. 8 شۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى بەزى پادىچىلار دالادا ئۇراتتى؛ ئۇلار كېچىچە ئۇنەپ، پادىسىغا قارايتتى. 9 ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۇراتتى، پەرۋەردىگارنىڭ پارلاق شەرىپى ئۇلارنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. ئۇلار ئىنتايىن بەك قورقۇپ كەتتى. 10 بىراق پەرىشتە ئۇلارغا: ـ قورقماڭلار! چۈنكى مانا، پۈتۈن خەلققە خۇشاللىق بولىدىغان بىر خۇش خەۋەرنى سىلە رگە ئېلان قىلىمەن. 11 چۈنكى بۈگۈن داۋۇتنىڭ شەھىردە سىلەر ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى تۇغۇلدى. ئۇ ـ رەب مەسىھىدۇر! 12 [ئۇنى] تېپىشىڭلار [ئۇچۇن] شۇ ئالامەت بولىدۇكى، بوۋاقنى زاكلاتقان ھالدا بىر ئوقۇردا ياتقان پېتىدە تاپىسىلەر، ـ دېدى. 13 بىردىنلا، پەرىشتىنىڭ ئەتراپىدا زور بىر توپ ساماۋى قوشۇندىكىلەر پەيدا بولۇپ، خۇدانى مەدھىيىلەپ: 14 «ئەرشىئەلادا خۇداغا شان-شەرەپلەر بولغاي! يەر يۈزىدە بولسا ئۇ سۆيۈنىدىغان بەندىلىرىگە ئارام-خاتىرجەملىك بولسۇن!» دېيىشتى. 15 پەرىشتىلەر ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئاسمانغا چىقىپ كېتىۋىدى، پادىچىلار بىر-بىرىگە: ـ بەيت-لەھەمگە يول ئېلىپ، پەرۋەردىگار بىزگە ئۇقتۇرغان، ئەمەلگە ئاشۇرغان بۇ ئىشنى كۆرۈۋېچىلەيلى، ـ دېيىشتى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىراپ شەھەر رگە بېرىپ، مەريەم بىلەن يۇسۇپنى ۋە ئوقۇردا ياتقان بوۋاقنى ئىزدەپ تاپتى. 17 پادىچىلار [بوۋاقنى] كۆرگەندىن كېيىن، ئۇزلىرىگە ئۇنىڭ ھەققىدە ئېيتىلغان سۆزلەرنى كەڭ تارقىتىۋەتتى. 18 بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى پادىچىلارنىڭ دېگەنلىرىگە ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 19 مەريەم بولسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، چوڭقۇر ۋىلىنىپ يۈرەتتى. 20 پادىچىلار كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدانى ئۇلۇغلاپ، مەدھىيە ئوقۇشقان پېتى قايتىشتى؛ بارلىق ئىشلار دەل ئۇلارغا ئېيتىلغان خەۋەرلەندۈرۈلگەندەك بولۇپ چىققانىدى. 21 بوۋاقنى خەتنە قىلىش ۋاقتى، يەنى سەككىزىنچى كۈنى توشقاندا، ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم قويۇلدى. پەرىشتە بۇ ئىسىمنى ئۇ تېخى ئانىسىنىڭ بالىياتقۇسىدا تاپىرىدە يولمايلا قويغانىدى. 22 ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەر رگە] چۈشۈرۈلگەن قانۇن يېنچە يۇسۇپ بىلەن مەريەمنىڭ پاكلىنىش ۋاقتى توشقاندا ئۇلار بالىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تاپشۇرۇش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى 23 (پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا: «بارلىق تۇنجى ئوغۇل پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس مەنسۇپ ئاتىلىشى كېرەك» دەپ يېزىلغىنىدەك) 24 ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا دېيىلگىنى يېنچە، بىر جۈپ پاختەك يا كى ئىككى كەپتەر باچكىسىنى قۇربانلىققا سۇنۇش كېرەك ئىدى. 25 ۋە مانا شۇ چاغلاردا، يېرۇسالېمدا سىمىئون ئىسىملىك بىر كىشى ئۇراتتى. ئۇ ھەم ھەققانىي ۋە ئىخلاسمەن ئادەم بولۇپ، «ئىسرائىلغا تەسەللى بەرگۈچى»نى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتكەنىدى. مۇقەددەس روھ ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا يار ئىدى. 26 ئۇ مۇقەددەس روھتىن كەلگەن ۋەھيدىن ئۇقۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىنى كۆرمىگۈچە ئۆلۈم كۆرمەيدىغانلىقىنى بىلگەنىدى. 27 ئۇ مۇقەددەس روھنىڭ باشلىشى بىلەن ئىبادەتخانىنىڭ [ھويلىلىرىغا] كىردى؛ ئاتا-ئانىسى تەۋراتنا بېكىتىلگەن ئادەتنى بېجىرىش ئۈچۈن بوۋاق ئېيسانى كۆتۈرۈۋېكەرگەنىدە، 28 سىمىئون بوۋاقنى قۇچىقىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇپ مۇنداق دېدى: ـ 29 «ئەمدى، ئى ئىگەم، ھازىر سۆزۈڭ يېنچە قۇلۇڭنىڭ بۇ ئالەمدىن خاتىرجەملىك بىلەن كېتىشىگە يول قويغايسەن؛ 30 چۈنكى ئۆز كۆزۈم سېنىڭ نىجاتىڭنى كۆردى، 31 ئۇنى بارلىق خەلقلەر ئالدىدا ھازىرلىغانسەن؛ 32 ئۇ ئەللە رگە ۋەھيي بولىدىغان نۇر، ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىدۇر!» 33 بالىنىڭ ئاتا-ئانىسى بالا ھەققىدە ئېيتىلغانلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 34 سىمىئون ئۇلارغا بەخت تىلەپ، ئاپىسى مەريەمگە مۇنداق دېدى: ـ مانا! بۇ بالا ئىسرائىلدىكى نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ يىقىلىشى ۋە نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈلۈشى ئۈچۈن تەينەلەندى، شۇنداقلا كىشىلەر قارشى چىقىپ ھاقارەتلەيدىغان، [خۇدانىڭ] بېشارەتلىك ئالامىتى بولىدۇ. 35 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆڭلىدىكى غەرەزلىرى ئاشكارىلىنىدۇ ـ ۋە بىر قىلىچمۇ سېنىڭ كۆڭلۈڭگە سانجىلىدۇ! 36 شۇ يەردە ئاشىر قەبىلىسىدن بولغان فانۇئىلنىڭ قىزى ئاننا ئىسىملىك خېلى ياشانغان بىر ئايال پەيغەمبەرمۇ بار ئىدى. ئۇ قىز ۋاقتىدا ئە رگە تەگكەندن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن يەتتە يىل بىللە ياشاپ، 37 ئاندىن سەكسەن توت يىل تۇل ئۇرغان ئىدى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن چىقماي، كېچە-كۈندۈز روزا ئۇتۇشلار ۋە دۇئالار بىلەن خۇداغا ئىبادەت قىلاتتى. 38 ئۇ دەل شۇ يەرنىتە يېتىپ ئېگىلىپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتتى، ھەمدە يېرۇسالېمدا نىجات-ھۆرلۈكنى كۈتۈۋاتقان بارلىق خالايىققا بالا توغرىسىدا سۆز قىلدى. 39 [يۇسۇپ] بىلەن [مەريەم] تەۋراتنا بېكىتىلگەن بارلىق ئىشلارنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، گاللىيە گە، ئۇز شەھىرى ناسارەتكە قايتتى. 40 بالا بولسا ئۆسۈپ، دانا-ئاقىلانىلىك بىلەن تولۇپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئىدى. 41 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ھەر يىل ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا يېرۇسالېمغا باراتتى. 42 ئەيسا ئون ئىككى ياشقا كەرگەن يىل، ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، ھېيتنىڭ ئادىتى يېنچە يەنە چىقىپ باردى. 43 ھېيت كۈنلىرىنى ئوتكۈزۈپ ئۆيگە قايتىپ كېتىۋاتقاندا، بالا ئەيسا يېرۇسالېمدا قالدى. ئاتا-ئانىسىنىڭ بۇ ئىشتىن خەۋىرى يوق ئىدى، 44 بەلكى ئۇنى سەپەرداش-ھەمراھلىرى بىلەن بىللە كېلىۋاتىدۇ، دەپ ئويلاپ،

بىر كۈن يول يۈردى. ئاندىن تۆلار ئۇنى ئۆرۈق-تۇغقانلارى ۋە دوست-يۇراده‌رلىرى ئارىسىدىن ئىزده‌شكە باشلىدى، **45** ئىزده‌پ تاپالماي، تۆلار كەينىگە يېنىپ يېرۇسالېمغا بېرىپ يەنە ئىزدىدى. **46** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇچىنچى كۈنى تۆلار ئۇنى ئىباده‌تخانا ھويلىسىدا ته‌ۋرات تۈستازلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇپ، تۆلارنىڭ ته‌لىملىرىنى ئاڭلاۋاتقان ھەم تۆلاردىن سوئال سوراۋاتقانلىقىنى تۈستىده تاپتى. **47** ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ چۈشەنچىسىگە ۋە به رگەن جاۋابلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **48** ئاتا-ئانىسى ئۇنى كۆرۈپ ناھايىتى ھەيرانۇھەس بولۇشتى، ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ۋاي بالام! نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىله قىلدىڭ؟ ئاتاڭ ئىككىمىز پارا كەنده بولۇپ سېنى ئىزده‌پ كەلدۇق! ـ دېدى. **49** ئۇ تۆلارغا: ـ نېمىشقا مېنى ئىزدىدىڭلار؟ ته‌جه‌با، مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىشلىرىدا بولۇشۇم كېره‌كلىكىنى بىلمه‌متىڭلار؟ ـ دېدى. **50** لېكىن تۆلار ئۇنىڭ تۆلارغا ئېيتقىنىنى چۈشىنىمىدى. **51** ئاندىن ئۇ تۆلار بىلەن ناساره‌تكە قايتىق ۋە تۆلارنىڭ گېپىگە ئىزچىل يېيىۋىنىتى. لېكىن ئانىسى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. **52** شۇنداق قىلىپ، ئەيسا ئاقىلانىلىك-دانالىقتا ۋە قامه‌تته يېتىلىپ، خۇدا ۋە كىشىلەر ئالدىدا بارغانسېرى سۆيۈمله كته ئىدى.

3 رىم ئىمپېراتورى تىبېرىئۇس قەيسەرنىڭ سەلته‌نىتىنىڭ ئون به‌شىنچى يىلى، پونتىئۇس پىلاتۇس يەھۇدىيە تۇلۇكسىنىڭ ۋالىيسى، ھېرود خان گاللىيە تۇلۇكسىنىڭ ھاكىمى، ھېرود خانىنىڭ ئىنىسى فىلىپ خان ئىتۇريە ۋە تراخونىتىس تۇلۇكسىنىڭ ھاكىمى، لىسانياس خان ئابىلىنىي تۇلۇكسىنىڭ ھاكىمى بولغاندا، **2** ھاناس ھەم قايافا باش كاھىنلىق قىلۇاتقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كالامى چۆلده ياشاۋاتقان زه‌كەريانىڭ ئوغلى يەھياغا كەلدى. **3** ئۇ ئىئوردان دەرياسى ۋادىسىدىكى بارلىق رايونلارنى كېزىپ، كىشىلە رگە گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان [سۇغا] «چۆمۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشنى باشلىدى. **4** خۇددى ته‌ۋراتتىكى يەشايا پەيغەمبه‌رنىڭ سۆزلىرى خاتىرىلەنگەن قىسمىدا يېزىلغىنىدەك: «باياۋاندا توۋلىغۇچىنى بىر كىشىنىڭ: ره‌بنىڭ يولىنى ته‌ييارلا گلار، ئۇنىڭ يوللىرىنى تۈز قىلىگلار! ـ دېگەن ئاۋازى ئاڭلاندى. **5** بارلىق جىلغىلار تولدۇرۇلدۇ، بارلىق تاغ-د ۆگلەر په‌سلىتىلىدۇ، ئه گرى-توقاي جايلار تۈزلىنىدۇ، ئوڭگۇل-د وڭگۇل يەرلەر ته كشى يوللار قىلىنىدۇ. **6** شۇنداق قىلىپ، بارلىق ئه‌ت ئىگىلىرى خۇدانىڭ نىجاتىنى كۆره‌لەيدىغان بولىدۇ! ـ دەپ توۋلايدۇ». **7** يەھيا ئه‌مدى ئالدىغا چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشقا چىققان توپ-توپ خالايىققا: ـ ئەي زەھەرلىك يىلان بالىلىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش ئالدىدا تۇرغان غەزىپىدىن قېچىگلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! **8** ئه‌مدى توۋىغا لايىق مېۋىلەرنى كەلتۈرۈگلار! ۋە تۆز ئىچىگلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال ئېيلىمه گلار، چۈنكى مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ په‌رزەنتلەرنى يارىتىپ بېره‌لەيدۇ. **9** پالتا ئاللىقاچان دەره‌خلەرنىڭ يىلتىزىغا ته گلەپ قويۇلدى؛ ياخشى مېۋە به‌رمەيدىغان ھەرقانداق دەره‌خلەر كېسىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ!» ـ دېدى. **10** [ئۇنىڭ ئه‌تراپىغا] توپلاشقان كىشىلەر ئه‌مدى ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا، بىز قانداق قىلىشىمىز كېره‌ك؟ ـ دەپ سوريدى. **11** ئۇ جاۋابەن: ـ ئىككى قۇر چاپىنى بار كىشى بىرىنى يوق كىشىگە به‌رسۇن، يەيدىغىنى بار كىشىمۇ شۇنداق قىلسۇن، ـ دېدى. **12** به‌زى باجىگىرلارمۇ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغىلى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، بىز قانداق قىلىمىز؟ ـ دەپ سوريدى. **13** ئۇ تۆلارغا: ـ به‌لگىلەنگەندىن ئارتۇق باج ئالما گلار، ـ دېدى. **14** ئاندىن به‌زى له‌شكەرلەرمۇ ئۇنىڭدىن: ـ بىزچۇ، قانداق قىلىشىمىز كېره‌ك؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ تۆلارغا: ـ ياشقىلارنىڭ پۇلىنى زوراۋانلىق بىلەن ئېلىۋالما گلار، ھېچكىمگە يالغاندىن شىكايەت قىلما گلار ۋە ئىش ھەققىگىلارغا رازى بولۇڭگلار، ـ دېدى. **15** ئه‌مدى خەلق ته‌قه‌زززالىقتا بولۇپ ھەممەيلەن كۆڭلىده يەھيا توغرۇلۇق «مەسىھ مۇشۇ كىشىمىدۇ؟» دەپ ئويلاشتى. **16** يەھيا ھەممەيلەنگە جاۋابەن: ـ مەن سىلەرنى دەرۇقە سۇغا چۆمۈلدۈرىمەن. لېكىن مەندىن قۇدره‌تلىك بولغان بىرسى كېلىدۇ؛ مەن ھەتتا كەشلىرىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۆمۈلدۈرىدۇ. **17** ئۇنىڭ سورۇغۇچى كۆرىكى قولىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ تۆز خامىنىنى توپا-سامادىن ته‌لتۈكۈس تازىلايدۇ، ساپ بۇغدايىنى ئامبارغا يىغىدۇ، ئه‌مما توپا-سامانىنى تۆچەمىس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. ـ دېدى. **18** ئه‌مدى شۇنداق كۆپ باشقا نەسىھەتلەر بىلەن يەھيا خۇش خەۋەرنى خەلققە يەتكۈزدى. **19** [كېيىن]، ھاكىم ھېرود [ئۇۋگەي] ئاكىسىنىڭ ئايالى ھېرودىيەنى [تارتۇالغانلىقى] تۈپەيلىدىن ۋە شۇنىڭدەك تۇنىڭ بارلىق باشقا ره‌زىل قىلمىشلىرى ئۈچۈن يەھيا ته‌رىپىدىن ئه‌يىبلەنگەن، **20** ھېرود بۇ بارلىق ره‌زىللىكىنىڭ ئۈستىگە يەنە شۇنى قىلدىكى، يەھيانى زىندانغا تاشلىدى.

21 شۇنداق بولدىكى، ھەممە خەلق يەھيادىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغاندا، ئەيسامۇ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. ئۇ دۇئا قىلۇاتقاندا، ئاسمانلار يېرىلىپ، **22** مۇقەددەس روھ كەپته‌ر سىياقدا چۈشۈپ ئۇنىڭ ئۈستىگە قوندى. شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خۇرسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى.

23 ئەيسا ئۆز [خىزمىتىنى] باشلىغاندا، ئوتتۇزغا كىرىپ قالغاندىكى، ئۇ (خەقىنىڭ نەزىرىده) يۇسۇپنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يۇسۇپ خىلىينىڭ ئوغلى، **24** خىلي ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتات لاۋىينىڭ ئوغلى، لاۋىي مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكي يانىنىڭ ئوغلى، يانناي يۇسۇپنىڭ ئوغلى، **25** يۇسۇپ ماتىتاتىيانىڭ ئوغلى، ماتىتاتىيا ئاموسنىڭ ئوغلى، ئاموس ناھۇمنىڭ ئوغلى، ناھۇم ھېسلىنىڭ ئوغلى، ھېسلى ناگگاينىڭ ئوغلى، **26** ناگگاي ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ماتىتاتىيانىڭ ئوغلى، ماتىتاتىيا سېمەينىڭ ئوغلى، سېمەي يۇسۇپنىڭ ئوغلى، يۇسۇپ يۇدانىڭ ئوغلى، **27** يۇدا يوئاننانىڭ ئوغلى، يوئانان رېسانىڭ ئوغلى، رېسا زەرۇبىبابەلنىڭ ئوغلى، زەرۇبىبابەل سالتىيەلنىڭ ئوغلى، سالاتىيەل نېرىنىڭ ئوغلى، **28** نېرني مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكي ئاددىنىڭ ئوغلى، ئاددى قوسامنىڭ ئوغلى، قوسام ئېلمادامنىڭ ئوغلى، ئېلمادام ئېرنىڭ ئوغلى، **29** ئېر يوسەنىڭ ئوغلى، يوسە ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى، ئەلىئېزەر يورىمنىڭ ئوغلى، يورىم ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتات لاۋىينىڭ ئوغلى، **30** لاۋىي سىمىئوننىڭ ئوغلى، سىمىئون يەھۇدانىڭ ئوغلى، يەھۇدا يۇسۇپنىڭ ئوغلى، يۇسۇپ يوناننىڭ ئوغلى، يونان ئەلىئاقىمنىڭ ئوغلى، **31** ئەلىئاقىم مېلېئاھنىڭ ئوغلى، مېلېئاھ مەنانىڭ ئوغلى، مەننا ماتىتاتانىڭ ئوغلى، ماتىتا ناتاننىڭ ئوغلى، ناتان داۋۇتنىڭ ئوغلى، **32** داۋۇت يەسسەنىڭ ئوغلى، يەسسە ئوبەدنىڭ ئوغلى، ئوبەد بوئازنىڭ ئوغلى، بوئاز سالمونىڭ ئوغلى، سالمون ناھشونىڭ ئوغلى، ناھشون ئامىنادابنىڭ ئوغلى، **33** ئامىناداب ئارامنىڭ ئوغلى، ئارام ھېزرونىڭ ئوغلى، ھېزرون په‌رەزنىڭ ئوغلى، په‌رەز يەھۇدانىڭ ئوغلى، **34** يەھۇدا ياقۇپنىڭ ئوغلى، ياقۇپ ئىسھاقنىڭ ئوغلى، ئىسھاق ئىبراھىمنىڭ ئوغلى، ئىبراھىم ته‌راھنىڭ ئوغلى، ته‌راھ ناھورنىڭ ئوغلى، **35** ناھور سېرۇگنىڭ ئوغلى، سېرۇگ راغۇنىڭ ئوغلى، راغۇ په‌لە گنىڭ ئوغلى، په‌لە گ ئېبەرنىڭ ئوغلى، ئېبەر شېلاھنىڭ ئوغلى، **36** شېلاھ قائىناننىڭ ئوغلى، قائىنان ئارپاخشادنىڭ ئوغلى، ئارپاخشاد شەمنىڭ ئوغلى، شەم نۇھنىڭ ئوغلى، نۇھ لەمەخنىڭ ئوغلى، **37** لەمەخ مەتۇشەلاھنىڭ ئوغلى، مەتۇشەلاھ ھانوخنىڭ ئوغلى، ھانوخ يارەدنىڭ ئوغلى، يارەد ماھالالىلنىڭ ئوغلى، ماھالالىل قېنانىڭ ئوغلى، **38** قېنان ئېنوشنىڭ ئوغلى، ئېنوش سېتنىڭ ئوغلى، سېت ئادەمئاتانىڭ ئوغلى، ئادەمئاتا بولسا، خۇدانىڭ ئوغلى ئىدى.

4 ئاندىن ئەيسا مۇقەددەس روھقا تولۇپ، ئىئوردان دەرياسىدىن قايتىپ كېلىپ، روھ ته‌رىپىدىن چۆل-باياۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. **2** ئۇ ئۇ يەرده قىرىق كۈن ئىبلىس ته‌رىپىدىن سىنالدى. ئۇ بۇ كۈنلەردە ھېچنەرسە يېمىدى. كۈنلەر ئاياغلاشقاندا، ئۇنىڭ قورسىقى تازا ئاچقانىدى. **3** ئه‌مدى ئىبلىس ئۇنىڭغا: ـ سەن ئه گەر خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشقا: «نانغا ئايلان!» دەپ بۇيرۇغىن ـ دېدى. **4** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ [ته‌ۋراتتا]: «ئىنسان په‌قەت نان بىلەنلا ئە‌مەس، به‌لكى خۇدانىڭ ھەربىر سۆزى بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. **5** ئىبلىس يەنە ئۇنى ئېگىز بىر تاغقا باشلاپ چىقىپ، بىر دەقىقە ئىچىده دۇنيادىكى بارلىق دۆلەتلەرنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. **6** ئىبلىس ئۇنىڭغا: ـ مەن بۇ ھاكىمىيەتنىڭ ھەممىسىنى ۋە ئۇنىڭغا ته‌ۋە بارلىق شانۇشە ۋۇكەتلەرنى ساڭا ته‌قدىم قىلىمەن؛ چۈنكى بۇلار ماڭا تاپشۇرۇلغان، مەن ئۇنى كىمگە بېرىشنى خالىسام، شۇنىڭغا بېرىمەن. **7** ئه گەر باش قوبۇپ ماڭا سەجده قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭكى بولىدۇ، ـ دېدى. **8** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ [ته‌ۋراتتا]: «په‌رۋەردىگار خۇدايىڭغىلا ئىبادەت

قىل، پەقەت تۆنىكلا قۇللۇقىدا بول!» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. 9 ئاندىن ئىبلىس تۆنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى ۋە تۆنى ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ: ـ خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، تۆز ۋۇجۇدۇڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! 10 چۈنكى [تەۋراتتا]: «خۇدا] تۆز پەرىشتىلىرىگە سېنى قوغداش ھەققىدە ئەمر قىلدى»؛ 11 ۋە، «پۈتۈۋۈڭنىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. 12 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «[تەۋراتتا]: «پەروەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ يېزىلغان، ـ دېدى. 13 ئىبلىس بارلىق سىناشلارنى تىشلىتىپ چىققاندىن كېيىن، تۆنى ۋاقتىنچە تاشلاپ كېتىپ قالدى. 14 ئەيسا روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئېچىدە گالىلىيە تۆلكىسىگە قايتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن تۆنىڭ خەۋەر-شۆھرىتى ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. 15 ئۇ تۆلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرگىلى تۇردى ۋە تۆلارنىڭ تۆلۈغلاشلىرىغا سازاۋەر بولدى. 16 ئۇ تۆزىنى بېقىپ چوڭ قىلىنغان يۇرتى ناسارەتكە كېلىپ، شابات كۈنى ئادەتتىكىدەك سىناگوگقا كىردى ۋە شۇنداقلا [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇشقا تۇرە تۇردى 17 ۋە تەۋراتتىكى «يەشايا» دېگەن قىسىم تۆنىڭغا تاپشۇرۇلدى. ئۇ ئورام يازمىنى ئېچىپ، مۇنۇ سۆزلەر يېزىلغان يەرنى تېپىپ ئوقۇدى: 18 ـ «پەروەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى ئۇ مېنى يوقسۇللارغا خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسىھ قىلدى. ئۇ تەقۋىلارغا ئازادلىقنى، ۋە كورلارغا كۆرۈش شىپاسىنى جاكارلاشقا، ئېزىلگەنلەرنى خالاس قىلىشقا، پەروەردىگارنىڭ شاپائەت كۈرسىتىدىغان يىلنى جاكارلاشقا مېنى ئەۋەتتى». 20 ئۇ يازمىنى تۇرۇۋېتىپ، سىناگوگ خىزمەتچىسىگە قايتۇرۇپ بېرىپ، ئولتۇردى. سىناگوگنا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆزلىرى ئۇنىڭغا تىكىلىپ تۇراتتى. 21 ئۇ كۆپچىلىككە: ـ مانا بۇ ئايەت بۈگۈن قۇلىقىڭلارغا ئاكالانغىندا ئەمەلگە ئاشۇرۇلماقتا، ـ دېدى. 22 ھەممىسى ئۇنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىشىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان شاپائەتلىك سۆزلىرىگە ھەيران قېلىشىپ: ـ بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. 23 ئۇ ئۇلارغا: ـ شۈبھىسىزكى، سىلەر ماڭا «ئەي تېۋىپ، ئاۋۋال تۆز ۋۇجۇدىڭنى ساقلايت!» دېگەن تەمسىلنى كەلتۈرۈپ، «خەۋەر تاپقىنىمىزدەك، كەپەرناھۇم شەھىرىدە نېمە ئىشلار يۈز بە رگەن بولسا، مۇشۇ يەردىمۇ، تۆز يۇرتۇڭدىمۇ شۇلارنى كۆرسەتمەمسەن؟» دەۋاتىسىلەر، ـ دېدى. 24 ـ بىراق شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ھېچقانداق پەيغەمبەر تۆز يۇرتى تەرىپىدىن قوبۇل قىلىنغان ئەمەس. 25 مەن سىلە رگە شۇ ھەقىقەتنى ئەسلىتىمەنكى، ئىلياس [پەيغەمبەر]نىڭ ۋاقتىدا، ئاسمان ئۈچ يىل ئالتە ئاي ئېتىلىپ، دەھشەتلىك بىر قەھەتچىلىك بارلىق زېمىنى باسقاندا، ئىسرائىلدا نۇرغۇن تۇل ئاياللار بار ئىدى؛ 26 بىراق ئىلياس ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ قېشىغا ئەمەس، بەلكى زىدوننىڭ زارەفات شەھىرىدىكى بىر تۇل ئايالنىڭ قېشىغىلا ئەۋەتىلگەن. 27 ۋە [شۇنىڭغا ئوخشاش]، ئېلىشا پەيغەمبەرنىڭ ۋاقتىدا، ئىسرائىلدا ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولغانلار نۇرغۇن بولسىمۇ، لېكىن سۇرىيەلىك نائاماندىن باشقا، ھېچقايسىسى ساقايتىلغان ئەمەس! ـ دېدى. 28 سىناگوگدىكىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ھەممىسى قاتتىق غەزەپلەندى؛ 29 ئورنىدىن تۇرۇشۇپ، ئۇنى شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىپ، شۇ شەھەر جايلاشقان تاغنىڭ لېۋىگە ئەچىقىپ، تىك يارىدن تاشلىۋەتمەكچى بولۇشتى. 30 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىمالال ئوتۇپ، تۆز يولىغا چىقىپ كەتتى. 31 ئۇ گالىلىيە تۆلكىسىنىڭ كەپەرناھۇم دېگەن بىر شەھىرىگە چۈشتى، ئۇ يەردە شابات كۈنلىرىدە خەلققە تەلىم بېرەتتى. 32 ئۇلار ئۇنىڭ تەلىمگە ھەيران قېلىشتى، چۈنكى ئۇنىڭ سۆزى توملۇ ۋېۋىزلۇق ئىدى. 33 شەمدى سىناگوگنا ناپاك جىننىڭ روھى چاپلاشقان بىر كىشى بولۇپ، [ئۇنىڭدىكى جىن] قاتتىق ئاۋازدا: 34 ـ ئەي ناسارەتلىك ئەيسا، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كارىڭ؟! بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىككىنى بىلىمەن، خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىسەن! ـ دەپ توۋلاپ كەتتى. 35 لېكىن ئەيسا جىنغا تەنبىھ بېرىپ: ـ ئاغزىڭنى يۇم! ئۇنىڭدىن چىق! ـ دېۋىدى، جىن ھېلىقى ئادەمنى خالايىق ئوتتۇرىسىدا يېقىتۋېتىپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ زەرەر يەتكۈزمىدى. 36 ھەممەيلەن بۇنىڭدىن قاتتىق ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئىش! ئۇ دەرۋەقە ھوقۇق ۋە قۇدرەت بىلەن ناپاك روھلارغا ئەمر قىلسىلا، ئۇلار چىقىپ كېتىدىكەن، ـ دېيىشتى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۆھرىتى ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. 38 ئەيسا سىناگوگتىن چىقىپ، سىموننىڭ ۋېگىگە كىردى. لېكىن سىموننىڭ قېينىتاسى ئېغىر تەپ كېسىلى بولۇپ قالغاندىن؛ ئۇلار ئەيسادىن تۆنىڭ ھاجىتىدىن چىقىشىنى ئۆتۈندى. 39 ئۇ ئايالنىڭ بېشىدا تۇرۇۋېپ، تەپكە تەنبىھ بېرىۋىدى، تەپ ئۇشۇتان تۆنىڭدىن كەتتى. ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇرۇۋېپ، ئۇلارنى كۈتۈشكە باشلىدى.

40 كۈن پېتىشى بىلەنلا، كىشىلەر ھەرخىل كېسەللە رگە گىرىپتار بولغان بىمىنلارنى بولسىلا، ئۇلارنى تۆنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ ئۇلارغا بىر-بىرلەپ قولىنى تەككۈزۈپ، ئۇلارنى ساقايتتى. 41 كىشىلە رگە چاپلاشقان نۇرغۇن جىنلار ئۇلاردىن چىقىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلى!» دەپ توۋلاپ كېتەتتى. لېكىن ئۇ ئۇلارغا تەنبىھ بېرىپ، سۆز قىلىشىغا يول قويمىدى؛ چۈنكى ئۇلار تۆنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. 42 كۈن چىقىشى بىلەن، ئۇ شەھەردىن چىقىپ، پىنھان بىر جايىغا كەتتى. بىراق توپ-توپ خالايىق ئۇنى ئىزدەپ يۈرەتتى؛ ئۇلار ئۇنى تاپقاندا ئالدىغا كېلىپ، ئۇنى ئارىمىزدا قالسۇن دەپ كېتىشىدىن توسماقچى بولۇشتى. 43 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى باشقا شەھەر-يېزىلارغىمۇ يەتكۈزۈشۇم كېرەك؛ چۈنكى مەن دەل بۇ ئىشقا ئەۋەتىلگەنمەن، ـ دېدى. 44 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گالىلىيەدىكى سىناگوگلاردا تەلىم بېرىپ يۈرۈەردى.

5

شۇنداق بولدىكى، ئۇ گىننىسارەت كۆلىنىڭ يېنىدا تۇرغاندا، خالايىق خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ قىستىلىشىپ تۇراتتى. 2 ئۇ كۆل يېنىدا تۇرغان ئىككى كېمىنى كۆردى. بېلىقچىلار بولسا كېمىدىن چۈشۈپ، [قىرغاقتا] تورلىرىنى ۋۇيۇشۇۋاتاتتى. 3 ئۇ كېمىلەردىن بىرىگە، يەنى سىموننىڭكىگە چىقىپ، ئۇنىڭدىن كېمىنى قىرغاقتىن سەل يىراقلىتىشنى ئىلتىماس قىلدى. ئاندىن ئۇ كېمىدە ئولتۇرۇپ توپ-توپ خالايىققا تەلىم بەردى. 4 سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ئۇ سىمونغا: ـ كېمىنى چوڭقۇرراق يە رگە ھەيدەپ بېرىپ، بېلىقلارنى تۇتۇشقا تورلىرىڭلارنى سېلىڭلار، ـ دېدى. 5 سىمون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئۇستاز، بىز پۈتۈن كېچىچە جاپا تارتىپ ھېچ نەرسە تۇتالمىدۇق. بىراق سېنىڭ سۆزۈڭۈ بىلەن تورنى سالسام سالاي، دېدى. 6 ئۇلار شۇنداق قىلىۋىدى، نۇرغۇن بېلىقلار تورغا چۈشتى؛ تور سۈكۈلۈشكە باشلىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باشقا كېمىدىكى شېرىكلىرىنى يارىدەمگە چاقىرىشقە قىلىشتى. ئۇلار كېلىپ، [بېلىقلارنى] ئىككى كېمىگە لىق قاچىلىۋىدى، كېمىلەر چۆكۈپ كېتەي دەپ قالدى. 8 سىمون پېترۇس بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئەيسانىڭ تىزلىرى ئالدىدا يېقىلىپ: ـ مەندىن يىراقلاشقايسەن، ئى رەب! چۈنكى مەن گۇناھكارمەن! ـ دېدى. 9 چۈنكى بۇنچە كۆپ بېلىق تۇتۇلغانلىقىدىن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق ھەمراھ بولغانلارنى ھەيرانلىق باسقاندى. 10 ۋە سىموننىڭ شېرىكلىرى ـ زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھانىمۇ ھەم شۇنداق ھەيران قالدى. ئەمدى ئەيسا سىمونغا: ـ قورقمىغىن، بۇنىڭدىن كېيىن سەن ئادەم تۇتقۇچى بولىسەن ـ دېدى. 11 ئۇلار كېمىلەرنى قىرغاققا چىقىرىپ، ھەمە نەرسىنى تاشلاپ قويۇپ، ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. 12 شۇنداق بولدىكى، ئۇ شەھەر-يېزىلارنىڭ بىرىدە بولغاندا، مانا شۇ يەردە، پۈتۈن بەدىنىنى ماخاۋ بېسىپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ئۇنىڭ ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ ئۇنىڭدىن: ـ تەقسىر، ئە گەر سەن خالىساڭ، مېنى ساقايتىپ پاك قىلالايسەن! ـ دەپ يالۇۋردى. 13 ئەيسا قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا تە گىكىزۈپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاكلانغىن! ـ دېۋىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى دەرھال ئۇنىڭدىن كەتتى. 14 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆدۈل بېرىپ كاھىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۈۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغاندەك ئۆزۈڭنىڭ ساقايتىلغىنىڭ ئۈچۈن بىر [قۇربانلىقنى] سۇنغىن، ـ دېدى.

15 لېكىن ئۇ توغرىسىدىكى خەۋەر تېخىمۇ تارقىلىپ يۇر كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاش ۋە ئۆز ئاغرىق-كېسەللىرىنى ساقايتىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىپ كېلەتتى. 16 ھالبۇكى، ئۇ پات-پات ئۇلاردىن چېكىنىپ چۆلۈك يەرلە رگە بېرىپ دۇئا قىلاتتى. 17 شۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تەلىم بېرىۋاتقاندا، يېنىدا پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئەھلىلىرى ئولتۇراتتى. ئۇلار گالىلىيە، يەھۇدىيە تۆلكىلىرىنىڭ ھەرقايسى يېزا-قىشلاقلىرى ۋە يېرۇسالېمدىن كەلگەندى. پەروەردىگارنىڭ كېسەللەرنى

ساقايتىش كۆچ-قۇدرىتى ئۇنىڭغا يار بولدى. 18 شۇ پەيتتە، مانا برقانچە كىشى زەمبىلگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى كۆتۈرۈپ كەلدى. تۇلار ئۇنى ئۆينىڭ ئالدىغا ئەكىرىشكە ئىنتىلىشتى. 19 براق ئادەملەرنىڭ تولىلىقىدىن كېسىلنى ئەكىرىشكە ئامال تاپالماي، تۇلار ئۆگزىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆگزىدىكى كاھىشلارنى ئېچىپ، كېسىلنى ئۇينىڭ ئىچىگە زەمبىلدە ياتقان ھالدا خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىغا، ئەيسانىڭ ئالدىغا چۈشۈردى. 20 ئۇ تۇلارنىڭ ئىشىنچىنى كۆرۈپ [پالەچكە]: ـ بۇرادەر، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى! ـ دېدى. 21 تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر كۆڭۈللىرىدە: ـ بۇنداق كۈپۈرلۈق سۆزلىگەن بۇ ئادەم كىمدۇر؟! خۇدادىن باشقا گۇناھلارنى كەچۈرەلەيدىغان كىم بار؟ ـ دەپ ۋىلاشتى. 22 براق ئەيسا تۇلارنىڭ كۆڭلىدە ئەيىب ئىزدەشلىرىنى بىلىپ يېتىپ، جاۋابەن: ـ سىلەر كۆڭلۈڭلاردا نېمىشقا ئەيىب ئىزدەيسىلەر؟ 23 «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ ياكى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ 24 شۇنىڭ ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسىلگە: ـ ساكا ئېيتايلىكى، ئورنۇڭدىن تۇر، ئورنۇڭنى يىغىشتۇرۇپ ۋۇيۇڭگە قايت! ـ دەپ ۋېرىۋدى. 25 ھېلىقى ئادەم دەرھال تۇلارنىڭ ئالدىدا ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، تۇزى ياتقان زەمبىلنى ئېلىپ، خۇدانى ئۇلۇغلىغىنچە ۋۇيىگە قايتتى. 26 ھەممەيلەننى دەھشەتلىك ھەيرانلىق باستى، تۇلار خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ، قورقۇنچقا چۈمگەن ھالدا: ـ بىز بۈگۈن تىلىسمات ئىشلارنى كۆردۇق! ـ دېيىشتى. 27 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ يولغا چىقىپ، لاۋۋي ئىسىملىك بىر باجگىرنى كۆردى. ئۇ باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ماكا ئە گەشكىن! ـ دېدى. 28 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ھەممىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. 29 لاۋۋي ۋۇيىدە ئۇنىڭغا كاتتا بىر زىياپەت بەردى. تۇلار بىلەن زور بىر توپ باجگىرلار ۋە باشقىلارمۇ شۇ يەردە ھەمداستىخان بولغانىدى. 30 براق پەرىسىيلەر ۋە تۇلارنىڭ ئېقىمىدىكى تەۋرات ئۇستازلىرى خۇد ئۇڭشۇپ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: ـ سىلەر نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىسىلەر؟! ـ دەپ ئاغرىنىشتى. 31 ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن: ـ ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى كېسەل ئادەملەر تېۋىپقا موھتاجدۇر. 32 مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى توۋبىغا چاقىرغىلى كەلدىم. ـ دېدى. 33 ئاندىن تۇلار ئۇنىڭدىن: ـ نېمىشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى دائىم روزا تۇتۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىدۇ، پەرىسىيلەرنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ شۇنداق قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ يەپ-ئىچىپلا يۈرىدىغۇ! ـ دەپ سوراشتى. 34 ئۇ تۇلارغا: ـ تويى بولۇۋاتقان يىگىت تويدا توي مېھمانلىرى بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا تۇلارنى روزا تۇتقۇزالامسىلەر؟ 35 ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت تۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، تۇلار شۇ كۈنلەردە روزا تۇتىدۇ. 36 ئۇ تۇلارغا بىر تەمسىلنى كەلتۈردى: ـ ھېچكىم يېڭى كۆڭلەكتىن يىرتىپ، ئۇنى كونا كۆڭلەككە ياماق قىلمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى كۆڭلەكنىمۇ يىرتقان بولىدۇ، شۇنداقلا يېڭىدىن ئالغان ياماقنى كونا كۆڭلەككە ماس كەلمەيدۇ. 37 شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى شارابنىڭ [كۆپۈشى بىلەن] تۇلۇملار يىرىلىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ، تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. 38 شۇڭا يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلىنىش كېرەك، شۇنداقتا ئىككىلىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. 39 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ھېچكىم كونا شارابتىن كېيىن يېڭىسىنى ئىچىشنى خالىمايدۇ، چۈنكى ئۇ: «بولدى، كونىسى ياخشى!» دەيدۇ.

6

ئىككىنچى «مۇھىم شابات كۈنى»، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈۋېلىپ، ئالىقىنىدا ئۇۋۇلاپ يەۋاتاتاتتى. 2 لېكىن بۇنى كۆرگەن بەزى پەرىسىيلەر تۇلارغا: ـ سىلەر نېمىشقا شابات كۈنى ئەۋرەتنا چە كلەنگەن ئىشنى قىلىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. 3 ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەر ھەتتا داۋۇت [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ 4 دېمەك، ئۇ خۇدانىڭ ۋۇيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، [تەۋراتنا] كاھىنلاردىن باشقا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يېيىشى چە كلەنگەن «تەقدىم نانلار»نى [سوراپ] ئېلىپ يېگەن ۋە ھەمراھلىرىغىمۇ بە رگەن ـ دەپ جاۋاب بەردى. 5 ئاخىرىدا ئۇ تۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى شابات كۈننىڭمۇ ئىگىسىدۇر، ـ دېدى. 6 يەنە بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ سىناگوگىغا كىرىپ تەلىم بېرىۋاتاتتى. سىناگوگا ئوڭ قولى يېگلەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. 7 ئەمدى تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر ئىشنى ئىزدەپ تاپايلى دەپ، ئۇنىڭ شابات كۈنىمۇ كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتمايدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرۈشەتتى. 8 براق ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ، قولى يېگلەپ كەتكەن ئادەمگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئوتتۇرىغا چىققىن! ـ دېۋىدى، ھېلىقى ئادەم ئورنىدىن قوپۇپ شۇ يەردە تۇردى. 9 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ سىلەردىن سوراپ باقايچۇ، تەۋراتقا ۋىجدان بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، ياكى يامانلىق قىلىشمۇ؟ جانىنى قۇتقۇزۇشمۇ ياكى جانغا زامىن بولۇشمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 10 ئە تراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە نەزەر سالغاندىن كېيىن، ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ شۇنداق قىلىشى بىلەنلا قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش بولدى. 11 لېكىن ئۇلار غەزەپتىن ھوشىنى يوقتىپ، ئەيسانىڭ قاندىق تاقابىل ئۇرۇش توغرىسىدا مەسلىھەتلىشىشكە باشلىدى. 12 شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ دۇئا قىلىشقا تاغقا چىقتى ۋە ئۇ يەردە خۇداغا كېچىچە دۇئا قىلدى. 13 تاڭ ئاتقاندا، مۇخلىسلىرىنى ئالدىغا چاقىرىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ئون ئىككىيلەننى تاللاپ، ئۇلارنى روسۇل دەپ ئاتىدى. 14 ئۇلار: سىمون (ئەيسا ئۇنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىغان) ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندىرىياس؛ ياقۇپ ۋە يۇھاننا، فىلىپ ۋە بارتولوماي، 15 ماتتا ۋە توماس، ئالفايىنىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون، 16 ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا ۋە كېيىن ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوتلار ئىدى. 17 ئەيسا [روسۇللىرى] بىلەن تاغدىن چۈشۈپ، بىر تۈزلەڭلىكتە تۇراتتى. شۇ يەردە نۇرغۇن مۇخلىسلىرى ھەمدە پۈتكۈل يەھۇدىيە تۇلكىسىدىن ۋە يېرۇسالېمدىن، تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىگە قارايدىغان دېڭىز بويىدىكى يۈرتلاردىن توپ-توپ كىشىلەر يىغىلىشتى. تۇلار ئۇنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاش ۋە كېسەللىرىگە شىپالىق ئىزدەش ئۈچۈن كەلگەنىدى. 18 ناپاك روھلاردىن ئازابلانغانلارمۇ شىپالىق تېپىشتى. 19 بۇ توپ-توپ ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭغا تە گىكۈزۈۋېلىشقا ئىنتىلەتتى؛ چۈنكى كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە شىپالىق بېرىۋاتاتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ مۇنداق دېدى: ـ «مۇبارەك، ئەي يوقسۇللار! چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرنىڭكىدۇر. 21 مۇبارەك، ئەي ھازىر ئاچ قالغانلار! چۈنكى سىلەر توقۇق ۋېيۇنىسىلەر. مۇبارەك، ئەي يىغلاۋاتقانلار! چۈنكى كۈلدىغان بولىسىلەر. 22 كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ۋەجىدىن سىلەردىن نەپرەتلەنسە، سىلەرنى تۈزلىرىدىن چەتكە قاقسا، سىلە رگە تۆھمەت-ھاقارەت قىلسا، نامىڭلارنى رەزىل دەپ قارغىسا، سىلە رگە مۇبارەك! 23 شۇ كۈنى شادلىنىپ تەنتەنە قىلىپ سە كرە گلار. چۈنكى مانا، ئەرشتە بولغان ئىنئامىڭلار زوردۇر. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى [پۈرۈنتى] پەيغەمبەرلە رگىمۇ ئوخشاش ئىشلارنى قىلغان. 24 ـ لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بايلار! چۈنكى سىلەر ئاللىقاچان راھەت-پاراغىتىڭلارغا ئىگە بولدۇڭلار! 25 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارنى توقۇنغانلار! چۈنكى سىلەر ئاچ قالىسىلەر. ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي كۈلۈۋاتقانلار! چۈنكى ھازا تۇتۇپ يىغلايسىلەر. 26 ھەممەيلەن سىلەرنى ياخشى دېگەندە، ھالىڭلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ [پۈرۈنتى] ساختا پەيغەمبەرلە رگە شۇنداق قىلغان». 27 ـ براق ماكا قۇلاق سالغان سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، دۈشمەنلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار؛ سىلە رگە تۆچ بولغانلارغا ياخشىلىق قىلىڭلار. 28 سىلەرنى قارغىغانلارغا بەخت تىلە گىلار، سىلە رگە يامان مۇئامىلىدە بولغانلارغىمۇ دۇئا قىلىڭلار. 29 بىرسى مە گزىگە ئۇرسا، ئىككىنچى مە گزىگىنىمۇ تۇتۇپ بە ر؛ بىرسى چاپىنىڭنى ئېلىۋالىمەن دېسە، كۆڭلىڭىزنىمۇ ئېلىماي بە رگىن. 30 بىرسى سەندىن بىرنېمە تىلىسە، ئۇنىڭغا بە رگىن. بىرسى سېنىڭ بىرەر نەرسە ئىنى ئېلىپ كەتسە، ئۇنى قايتۇرۇۋېر بىرىشنى سورىما. 31 باشقىلارنىڭ تۆز ۋۇگلارغا قاندىق مۇئامىلە قىلىشنى ئۈمىد قىلىسا گلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىڭلار. 32 ئە گەر سىلەر تۆز ۋۇگلارنى ياخشى كۆ رگەنلە رگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسە گلار، ئۇنداقدا سىلەردە نېمە شاپائەت بولىسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ تۆزىنى ياخشى كۆ رگەنلە رگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىدىغۇ. 33 ئە گەر

سىلەر تۇز ۇگلارغا ياخشىلىق قىلغانلارغىلا ياخشىلىق قىلسا گىلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەمتا گۇناھكارلارمۇ شۇنداق قىلىدىغۇ! **34** ئە گەر سىلەر قەرزنى «چوقۇم قايتۇرۇپ بېرىدۇ» دەپ ئۆيلىغانلارغا بەرسە گىلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەمتا گۇناھكارلارمۇ ئەينەن قايتۇرۇپ ئالىمىز دەپ باشقا گۇناھكارلارغا قەرز بېرىدىغۇ! **35** لېكىن سىلەر بولسا گىلار، دۈشمىنگىلارغىمۇ مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىگىلار، ياخشىلىق قىلگىلار، باشقىلارغا ئۈتتە بېرىگىلار ۋە «ئۇلار بەرگە بېرنېمە قايتۇرىدۇ» دەپ ئۆيلىما گىلار. شۇ چاغدا، ئىنئامىگىلار زور بولىدۇ ۋە سىلەر ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى بولىسىلەر، چۈنكى ئۇ ئۇزۇكورلارغا ۋە رەزىللە رگىمۇ مېھرىبانلىق قىلىدۇ. **36** ئاتا گىلار مېھرىبان بولغىنىدەك سىلەرمۇ مېھرىبان بولۇگىلار. **37** ـ باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمە گىلار. بولمىسا، سىلەر [خۇدانىڭ] ھۆكۈمىگە ئۇچرايسىلەر. باشقىلارنى گۇناھقا بېكىتمە گىلار ۋە سىلەرمۇ گۇناھقا بېكىتىلمەيسىلەر. باشقىلارنى كەچۈرۈگىلار ۋە سىلەرمۇ كەچۈرۈم قىلىنىسىلەر. **38** بېرىگىلار ۋە سىلە رگىمۇ بېرىلىدۇ ـ ھەمتا چوڭ ئۇچىگىزچىكە لىق چىڭداپ، سىلكىپ تولدۇرۇلۇپ ئۈستىدىن تېشىپ چۈشكىدەك دەرىجىدە قوينۇگىلارغا ئۆكۈپ بېرىلىدۇ. سىلەر باشقىلارغا قانداق ئۇچىچەم بىلەن ئۇچىچەپ بەرسە گىلار، سىلە رگىمۇ شۇنداق ئۇچىچەم بىلەن ئۇچىچەپ بېرىلىدۇ. **39** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا تەمسىل ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ قارىغۇ قارىغۇنى يېتىلەپ ما گالامدۇ؟ ئۇنداق قىلسا، ھەر ئىككىسى ئورە ككە چۈشۈپ كەتمەمدۇ؟ **40** مۇخلىس ئۇستازىدىن ئۈستۈن ئۇرمايدۇ؛ لېكىن تا كامۇلالاشتۇرۇلغىنى ئۈستازىغا ئوخشاش بولىدۇ. **41** ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلىق كۆرۈپ، ئۆز كۆز ۇڭدىكى لىمنى بايقىيالمايسەن؟! **42** سەن قانداقمۇ ئۆز كۆز ۇڭدە ئورغان لىمنى كۆرمەي ئۆرۈپ بۇرادىرىڭغا: «قېنى، كۆز ۇڭدىكى قىلىق ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟! ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال ئۆز ۇڭىنىڭ كۆزىدىكى لىمنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلىق ئېلىۋېتەلەيسەن. **43** چۈنكى ھېچقانداق ياخشى دەرەخ يامان مېۋە بەرمەيدۇ، ھېچقانداق يامان دەرەخمۇ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. **44** ھەرقانداق دەرەخنى يە رگەن مېۋىسىدىن پەرق ئەتكىلى بولىدۇ. چۈنكى تىكەندىن ئەنجۈرنى ئۈزگىلى بولماس، يانتاقتىن ئۈزۈم ئۈزگىلى بولماس. **45** ياخشى ئادەم قەلبىدىكى ياخشىلىق خەزىنىسىدىن ياخشىلىق چىقىرىدۇ؛ رەزىل ئادەم قەلبىدىكى رەزىللىك خەزىنىسىدىن رەزىللىكنى چىقىرىدۇ. چۈنكى قەلب نېمىگە تولدۇرۇلغان بولسا، ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. **46** ـ سىلەر نېمىشقا مېنى «رەب! رەب!» دەيسىلەر-يۇ، بىراق سىلە رگە ئېيتقانلىرىمنى ئەمەل قىلمايسىلەر؟ **47** ئەمىسە، مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ، سۆزلىرىمنى ئاگلاپ ئەمەل قىلغان ھە ركىمنىڭ كىمگە ئوخشىغانلىقىنى سىلە رگە كۆرسىتىپ بېرەي. **48** ئۇ خۇددى چوڭقۇر كولاپ، ئۆلىنى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىپ ئۆي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. كەلكۈن كەلگەندە، سۇ ئېقىمى ئۇ ئۆينىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن ئۇرۇلغىنى بىلەن، ئۇنى مىدىر-سىدىر قىلالمىدى، چۈنكى ئۇ پۇختا سېلىنغان. **49** لېكىن سۆزلىرىمنى ئاگلاپ ئۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان كىشى بولسا، قۇرۇق يەرنىڭ ئۈستىگە ئۆلسىز ئۆي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. [كەلكۈن] ئېقىمى شۇ ئۆينىڭ ئۈستىگە ئۇرۇلۇشى بىلەن ئۇ ئۇرۇلۇپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئۇرۇلۇشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى!

7

ئەيسا كوپچىلىككە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، كەپەرناھۇم شەھىرىگە [قايتا] كىردى. **2** ئۇ يەردە مەلۇم بىر يۈزبېشىنىڭ ئەتۋارلىق قۇلى ئېغىر كېسەل بولۇپ، سە گراتتا ياتاتتى. **3** يۈزبېشى ئەيسانىڭ خەۋىرىنى ئاگلاپ، بىرنەچچە يەھۇدىي ئاقساقالنى ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ كېلىپ قۇلىنى قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئۇتۇنۇشكە ئەۋەتتى. **4** ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىشنى تىلىگۈچى بولسا، تىلىكنى ئىجابەت قىلىشىڭىزغا ھەققىمىز ئەرزىيدىغان ئادەم. **5** چۈنكى ئۇ بىزنىڭ [يەھۇدىي] ئېلىمىزنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە ھەتتا بىز ئۈچۈن بىر سىناگ وگۇ سېلىپ بەردى، ـ دەپ جىددىي قىيىپەتنە ئۇتۇنۇشتى. **6** ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە باردى. بىراق ئۇيىگە ئاز قالغاندا، يۈزبېشى ئەيسانىڭ ئالدىغا بىرنەچچە دوستىنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگۈزدى: ـ «ئەقسىر، ئۆزلىرىنى ئاۋارە قىلمىسلا، ئۆزلىرىنىڭ تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كېلىشلىرىگە ئەرزىمەيمەن. **7** شۇڭا ئۆزۈمنىمۇ سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بېرىشقا لايىق ھېسابلىمىدىم. سىلى پەقەت بىر ئېغىز سۆز قىلىپ قويسىلا، قۇلۇم ساقايىپ كېتىدۇ. **8** چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، قول ئاستىمدىمۇ لەشكەرلىرىم بار. بىرگە بار دېسەم بارىدۇ، بىرگە كەل دېسەم، كېلىدۇ؛ قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ». **9** ئەيسا بۇ گەپنى ئاگلاپ [يۈزبېشىغا] تەئەججۇبلەندى. ئۇ بۇرۇلۇپ كەينىگە ئە گەشكەن خالايىققا: دەرۋەقە، ھەتتا ئىسرائىلدىمۇ بۇنداق زور ئىشەنچنى تاپالمىغانىدىم! ـ دېدى. **10** يۈزبېشى ئەۋەتكەن كىشىلەر قايتىپ بارغاندا، كېسەل بولغان قۇلنىڭ سەلامىزا ساقايغانلىقىنى كۆردى. **11** بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ نائىن دېگەن بىر شەھە رگە باردى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ۋە يەنە توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئە گەشىپ ما گېدى. **12** ئۇ شەھەر قوۋۇقىغا يېقىنلاشقاندا، مانا كىشىلەر جىنازا كۆتۈرۈپ چىقىۋاتقاندى. ئۇلگۈچى ئانىسىنىڭ يە ككە-يېگانە ئوغلى ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئانىسى تۇل ئايال ئىدى. شەھەردىن چوڭ بىر توپ ئادەم ئايالغا ھەمراھ بولۇپ چىققاندى. **13** رەب ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئىچىنى ئاغرىتىپ: ـ يىغلىمىغىن، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇتۇپ، تاۋۇتقا قولىنى تە گگۈزىۋىدى، تاۋۇت كۆتۈ رگەنلەر توختىدى. ئۇ: ـ يىگىت، ساگا ئېيتىمەن، ئۇيغان! ـ دېدى. **15** ئۇلگۈچى بولسا رۇسلىنىپ تىك ئولتۇردى ۋە گەپ قىلىشقا باشلىدى. [ئەيسا] ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **16** ھەممەيلەننى قورقۇنچ بېسىپ، ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلاپ: ـ «ئارىمىزدا ئۇلۇغ بىر پەيغەمبەر تورغۇزۇلدى!» ۋە «خۇدا ئۆز خەلقىنى يوقلاپ كەلدى!» ـ دېيىشتى. **17** ئۇنىڭ توغرىسىدىكى بۇ خەۋەر پۈتۈن يەھۇدىيە زېمىنى ۋە ئەتراپىنىڭ رايونلارغا تارقىلىپ كەتتى.

18 يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ئەمدى بۇ بارلىق ئىشلارنىڭ خەۋىرىنى ئۇنىڭغا يەتكۈزدى. يەھيا مۇخلىسلىردىن ئىككىيلەننى ئۆزىگە چاقىرىپ، **19** ئۇلارنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئەۋەتىپ: «كېلىشى مۇقەررەر زات ئۆز ۇڭمۇ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە ئەۋەتتى. **20** ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ چۈمۈلدۇرگۇچى يەھيا بىزنى سەندىن: «كېلىشى مۇقەررەر زات ئۆز ۇڭمۇ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە ئەۋەتتى ـ دېدى. **21** دەل شۇ ۋاقىتتا [ئەيسا] ئاغرىق-سىلاق ۋە كېسەل-ۋابا ياسقان ۋە يامان روھلار چاپلاشقان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن قارىغۇلارنى كۆرىدىغان قىلدى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇ [يەھيانىڭ مۇخلىسلىرىغا]: ـ سىلەر قايتىپ بېرىپ، يەھيانا ئۆز ئاگلىغان ۋە كۆ رگەنلىرىگلار توغرۇلۇق خەۋەر يەتكۈزۈپ ـ «كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە ئوكۇرلار ما گالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاگىلالايدىغان بولدى، ئۆلگەنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللە رگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» ـ دەپ ئېيتىگلار. **23** [ئۇنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانمايى ۋۇتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇگلار، ـ دېدى. **24** يەھيانىڭ ئەلچىلىرى كەتكەندىن كېيىن، ئۇ توپ-توپ ئادەملە رگە يەھيا توغرىلۇق سۆز ئېچىپ: ـ «سىلەر [بۇرۇن يەھيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىگلاردا، زادى نېمنى كۆرگىلى باردىگلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ **25** ياكى ئېسىل كىيم كىيگەن بىر ئەرياننىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيملەرنى كىيگەن، ئەيش-ئىشرەت ئىچىدە ياشايدىغانلار پادىشاھلىقىدىكى ئەۋلىيالارنىڭ ئوردىلىردىن تاپىلىدۇغۇ! **26** ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگىلى باردىگلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەممە مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، [بۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. **27** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: ـ «مانا، يۈز ئالدىڭغا ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» ـ دەپ يېزىلغان سۆز مانا دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا يېزىلغاندۇر. **28** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئاياللاردىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا يەھيادىنمۇ ئۈلۈغى يوق؛ ئەممە خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن ئۈلۈغ تۇرىدۇ **29** (ئەمدى [يەھيانى] ئاگلىغان پۇقرالار، ھەتتا باجگىرلارمۇ خۇدانىڭ يولىنى توغرا دەپ يەھيانىڭ چۈمۈلدۇرۇشى بىلەن چۈمۈلدۈرۈلگەندى. **30** لېكىن پەرىسىيلەر ۋە تەۋراتشۇناسلار يەھيانىڭ چۈمۈلدۇرۇشىنى قوبۇل قىلماي، خۇدانىڭ ئۆزلىرىگە بولغان مەقسەت-ئىرادىسىنى چەتكە قاققاندى). **31** لېكىن بۇ زامانانىڭ كىشىلىرىنى زادى كىملە رگە ئوخشىتاي؟ ئۇلار كىملە رگە ئوخشايدۇ؟ **32** ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇۋېلىپ، بىر-بىرگە:

«بىز سىلە رگە سۈنايى چېلىپ بەرسە كۆز، ئۆسسۈل ئوينىمىدىكلار»، «ماتەم پەدىسگە چېلىپ بەرسە كۆز، يىغا-زار قىلىدىكلار» دەپ [قاقشالىدىغان ئۆتۈرۈقسىز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. **33** چۈنكى چۈمۈلىدۇرگۈچى يەھيا كېلىپ زىياپەتتە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن سىلەر: «ئۇنىڭغا جن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىسىلەر. **34** ئىنسانئوغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا سىلەر: «تازا بىر تويماس ۋە مەيخور ئىكەن. ئۇ باجگىرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستىدۇر» دېيىشىسىلەر. **35** لېكىن دانالىق بولسا ئۆزىنىڭ بارلىق پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ تونۇلىدۇ». **36** پەرىسىيلەردىن بىرى ئۇنىڭدىن ۋېيۇمدە مېھمان بولسىڭىز دەپ ئۆتۈندى. ئەمدى ئۇ پەرىسىينىڭ ۋېيگە كىرىپ داستىخاندا ئولتۇردى. **37** ۋە مانا، ئۇ شەھەردە يۈزۈق دەپ تونۇلغان بىر ئايال ئەيسانىڭ بۇ پەرىسىينىڭ ۋېيدە داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئاق قاشتېشىدىن ياسالغان بىر قۇتىدا مۇرمە كىكى ئېلىپ كەلدى. **38** ئۇ يىغلىغان پېتى ئۇنىڭ كەينىدە، پۇتىغا يېقىن ئۆرۈپ، كۆز ياشلىرى قىلىپ، پۇتلىرىنى ھۆل قىلىۋەتتى، ئاندىن چاچلىرى بىلەن ئۇنىڭ پۇتلىرىنى ئېرىتىپ قۇرۇتتى ھەم پۇتلىرىنى توختىماي سۈيۈپ، ئۇستىگە ئەتىر سۈردى. **39** ئەمدى ئۇنى چاقىرغان پەرىسىي بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئىچىدە: «بۇ ئادەم راست پەيغەمبەر بولغان بولسا، ئۆزىگە تېگىۋاتقان بۇ ئايالنىڭ كىم ۋە قانداق ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. چۈنكى ئۇ بىر يۈزۈق!» دەپ ئويلىدى. **40** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: سىمون، ساڭا دەيدىغان بىر گېپىم بار، ـ دېدى. ـ ئېيتىڭ، ئۇستاز، ـ دېدى سىمون. **41** ـ ئىككى ئادەم مەلۇم بىر قەرز ئىگىسىگە قەرزدار ئىكەن. بىرى بەش يۈز كۈمۈش دىنارغا، يەنە بىرى بولسا ئەللىك كۈمۈش دىنارغا قەرزدار ئىكەن. **42** لېكىن ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزنى قايتۇرغىلى ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، قەرز ئىگىسى مېھرىبانلىق قىلىپ ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزىنى كەچۈرۈم قېتىپتۇ. سېنىڭچە، ئۇلارنىڭ قايسىسى ئۇنى يەنە كۆرۈك سۈيىدۇ؟ ـ دەپ سوردى ئەيسا. **43** سىمون جاۋابەن: ـ مېنىڭچە، [قەرزى] كۆپرەك كەچۈرۈم قىلىنغان كىشى، ـ دېدى. ـ توغرا ھۆكۈم قىلدىڭ، ـ دېدى ئەيسا. **44** ئاندىن ھېلىقى ئايالغا بۇرۇلۇپ، سىمونغا: ـ بۇ ئايالنى كۆرىد ۋۇنۇ؟ مەن ۋېۋىگىگە كىرگىنىم بىلەن، سەن ئۇنىڭ پۇتىنى يۇيۇشقا سۇ بەرمىگەندىڭ؛ لېكىن ئۇ كۆز يېشى بىلەن پۇتلىرىمنى يۇدى ۋە چېچى بىلەن ئېرتىپ قۇرۇتتى. **45** سەن مېنى سالام بېرىپ سۆيمىدىڭ؛ لېكىن ئۇ مەن كىرگەندىن تارتىپ پۇتلىرىمنى سۆيۈشتىن توختىمىدى. **46** سەن ېيشىمغىمۇ مايى سۈركىمىگەندىڭ؛ بىراق ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمغا مۇرمە كىكىنى سۈركەپ قويدى. **47** شۇڭا شۇنى ساڭا ئېيتىپ قويايكى، ئۇنىڭ نۇرغۇن گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىندى. چۈنكى مانا، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتى چوڭقۇر ئەمەسمۇ؟ ئەمما كەچۈرۈمى ئاز بولغانلارنىڭ مېھىر-مۇھەببەتنى كۆرسىتىشىمۇ ئاز بولىدۇ، ـ دېدى. **48** ئاندىن ئۇ ئايالغا: ـ گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **49** ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلار كۆڭلىدە: «كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنىمۇ كەچۈرۈم قىلغۇچى بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟» دېيىشتى. **50** ئەيسا ھېلىقى ئايالغا: ـ ئېتىقادىڭ سېنى قۇتقۇزدى؛ ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن قايتقىن! ـ دېدى.

8

كېيىن، [ئەيسا] شۇ يۇرتلارنى كېزىپ، شەھەرمۇ-شەھەر، يېزىمۇ-يېزا خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېلان قىلىپ جاكارلىدى؛ ئون ئىككىيلەنمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە باردى. **2** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە يامان روھلاردىن ۋە ئاغىرىق-سىلاقلاردىن ساقايتىلغان بەزى قىزلار بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تارىسدا ئۆزىدىن يەتتە جن ھەيدەپ چىقىرىلغان مەريەم (ماگدالىق دەپ ئاتالغان)، **3** ھېرود [خان]نىڭ ساراي غوجىدارى خۇزانىڭ ئايالى يوئانا، سۇزانا ۋە باشقا نۇرغۇن ئايالارمۇ بار ئىدى. بۇلار ئۆز مال-مۇلۈكىمىز بىلەن ئۇ [ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىنىڭ] ھاجەتلىرىدىن چىقاتتى. **4** چوڭ بىر توپ ئادەملەر يىغىلغاندا، شۇنداقلا ھەرقايسى شەھەرلەردىن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇلارغا بىر تەمسىل سۈزلەپ بەردى: **5** ـ «ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. ئۇرۇق چاچقاندا، ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چېغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپ، دەسسىلىپ كېتىپتۇ ۋە ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **6** باشقا بەزىلىرى تاشلىق يە رگە چۈشۈپتۇ. يەردە نەملىك بولمىغاچقا، ئۇنۇپ چىققىنى بىلەن قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** باشقا بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر مايىسلار بىلەن تەڭ ئۆسۈپ مايىسلارنى بوغۇۋاپتۇ. **8** باشقا بەزىلىرى بولسا ياخشى ئۆيراققا چۈشۈپتۇ. ئۇنىڭغىدىن كېيىن، يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ». بۇلارنى دېگەندىن كېيىن ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! دەپ توۋلدى. **9** كېيىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ بۇ تەمسىلنىڭ مەنىسى نېمە؟ ـ دەپ سوردى. **10** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىش سىلە رگە نېسىپ قىلىندى. بىراق بۇ ئىشلار قالغان باشقىلارغا تەمسىللەر بىلەنلا ئېيتىلىدۇ. مەقسىتى شۇكى، «ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ چۈشەنمەيدۇ». **11** ئەمدى تەمسىلنىڭ مەنىسى مۇنداق: ـ ئۇرۇق بولسا، خۇدانىڭ سۆز- كالامىدۇر. **12** چېغىر يول ۋەيىدىكلەر بولسا مۇشۇلار: ئۇلار سۆز- كالامنى ئاڭلايدۇ، لېكىن ئىبلىس كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشىنىپ قۇتقۇزۇلۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. **13** تاشلىق يە رگە چۈشكەن ئۇرۇقلار سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارغا تەمسىل قىلىنغان. ئۇلاردا يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت بىر مەھەل ئىشىنىپ، ئاندىن سىناق-مۇشكۈلۈك ۋاقتى كەلگەندە، [ئېتىقادتىن] تېيىلىپ كېتىدۇ. **14** تىكەنلىككە چۈشكەن ئۇرۇقلار بولسا شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، سۆزنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، يولغا چىققاندىن كېيىن بۇ پانىي ھاياتنىكى ئەندىشىلەر، بايلىقلار ۋە ھالاۋەتلەرنىڭ ئېزىقتۇرۇشلىرى بىلەن بوغۇلۇپ، ئۇرۇق پىشمايى ھوسۇل بەرمەيدۇ. **15** لېكىن ياخشى ئۆيراققا چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز- كالامنى ئاڭلاپ، سەممەي ۋە ياخشى قەلبى بىلەن ئۇنى تۇتىدىغانلارنى كۆرسىتىدۇ؛ بۇنداق ئادەملەر سەۋرچانلىق بىلەن ھوسۇل بېرىدۇ. **16** ھېچكىم چىراغنى يېقىپ ۋېيۇپ ئۈستىگە ئەدىشنى كۆمتۈرۈپ قويماس يا كى كارۋات ئاستىغا ئۇرغۇزماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. **17** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانمايى قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي، يورۇقلۇققا چىقمايى قالمايدۇ. **18** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاڭلىشىڭلارنىڭ قانداق ئىكەنلىكىگە كۆڭۈل قويۇڭلار! چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا بار دەپ ھاسابلىغىنىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **19** ئەمدى ئۇنىڭ تانىسى ۋە ئىنىلىرى ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى كەلدى. لېكىن ئادەم ئۇرغۇن بولغاچقا، يېنىغا كېلەلمىگەندى. **20** شۇنىڭ بىلەن بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئانىڭز ۋە ئىنىلىرىڭز سىز بىلەن كۆرۈشمىز دەپ، سىرتتا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **21** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ مېنىڭ تانام ۋە ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىم بولسا خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر، دېدى. **22** ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنلەردىن بىرى، ئۇ مۇخلىسلىرى بىلەن بىر كېمىگە چۈشۈپ، ئۇلارغا: ـ كۆلنىڭ ئۇ قېتىغا بارايلى، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقتى. **23** كېمە كېتىۋاتقاندا ئۇ ۋېۋىغا كەتكەندى. كۈلگە ۋېۋىقسىز قارا بوران كېلىپ، كېمىگە سۇ توشۇپ كېتىپ، ئۇلار خەۋپتە قالدى. **24** مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ۋېغىتىپ: ـ ئۇستاز، ئۇستاز، ئۇستاز، تۇزگىشىدىغان بولدۇق! ـ دېدى. لېكىن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، بورانغا ۋە داۋالغۇغان دولقۇنلارغا تەنبىھ بەردى؛ ھەممىسى توختاپ، تىنچ بولدى. **25** ئۇ مۇخلىسلىرىغا قاراپ: ـ ئىشەنچىكلار نە گە كەتتى؟ ـ دېدى. ئۇلار ھەم قورقۇشۇپ، ھەم ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئادەم زادى كىمدۇ، ئېيتىڭ قىلسا، ھەتتا شامىللار ۋە دولقۇنلارمۇ ئۇنىڭغا ۋىيسۇندىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گالىلىيەنىڭ ئۆدۈلدىكى گېراسالىقلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. **27** ئۇ قىرغاقتا چىقىشى بىلەنلا، ئۇزۇندىن بېرى جىنلار چاپلاشقان، شەھەردىن كەلگەن مەلۇم ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. بۇ ئادەم كىيم كىيمەي، ھېچ ۋېدە ئۆزىمەي، گۆرلەر ئارىسىدا ياشايتتى. **28** لېكىن ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ۋارقىراپ، ئۇنىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مەن بىلەن نېمە كارىڭ! سەندىن ئۇتۇنمەنكى، مېنى قىينىما! ـ دەپ توۋلاپ كەتتى. **29** چۈنكى ئەيسا ناپاك روھنىڭ ئۇنىڭدىن چىقىشىنى بۇيرۇۋاتاتتى (چۈنكى جن نۇرغۇن قېتىم ئۇنى تۇتۇۋالغاندى؛ ئۇ چاغلاردا كىشىلەر ئۇنىڭ پۇت-قوللىرىنى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ ئۇنى قاماپ قويغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈپ قېچىپ چىققان ۋە جن تەرىپىدىن

چۆل-بایاؤانلارغا هەیدۆپتلگەندی). **30** ئەیسا بۆ ئادەمدن: ـ ئسمىڭ نىمە؟ ـ دەپ سورىدى، تۆ: ـ ئسمىم «قوشۇن»، ـ دىدى. چۆنكى تۆنرغۇن جنلار تۆنىڭ ئىچىگە كىرىپ

31 ئەمدى تۆلار ئەيسادن تۆزلرىنى تىگى يوق ھاڭغا كەتكۆزمەسلكنى تۆتۆنۆپ يالۋۇردى. **(Abyssos g12)** **32** شۇ يەردە تاغ باغىردا چوڭ بىر توپ توڭگۆز پادىسى ئوزۇقلىنۇاتاتتى. جنلار ئەيساغا يالۋۇرۇپ، توڭگۆزلارنىڭ ئىچىگە كىرىشكە ئىجازەت بىرىشنى تۆتۆندى. تۆ تۆلارغا ئىجازەت بەردى. **33** جنلار شۇ ئادەمدن چىقىپ، توڭگۆزلارنىڭ ئىچىگە كىرىۋالدى، شۇنىڭ بىلەن پۈتكۆل توڭگۆز پادىسى تىك ياردن ئېتىلىپ چۆشۈپ، كۆلگە غەرق بولدى. **34** توڭگۆزلارنى باققۇچىلارمۇ بۇ ۋەقەنى كۆرۈپ تۆ يەردن قىچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ خەۋەرنى تارقاتتى. **35** خالايىق زادى نىمە ئىش بولغانلىقنى تۆتۆنۈشتى. چۆنكى دەھشەتلىك قورقۇنچ تۆلارنى باسقاندى. شۇڭا تۆ كىمگە چۆشۈپ، قايتىشقا يول تاللدى. **38** ئەمما جنلار تۆزدىن چىقىپ كەتكەن ھىلىقى ئادەم تۆنىڭغا، مەن سەن بىلەن بىللە كېتەي، ـ دەپ يالۋۇردى. لېكىن تۆ تۆنى يولغا سېلىپ: **39** ـ ۋېۋۇگگە قايتىپ بىرىپ، خۇداىنڭ ساڭا شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بە رگەنلىكىنى يەتكۆزگىن، ـ دىدى. تۆ ئادەم قايتىپ بىرىپ، پۈتكۆل شەھەرنى ئارىلاپ، ئەيسانىڭ تۆزىگە شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بە رگەنلىكىنى ئېلان قىلدى. **40** ئەيسا قايتىپ كەلگىنىدە، شۇنداق بولدىكى، خالايىق تۆنى خوشاللىق بىلەن قارشى ئېلىشتى؛ چۆنكى ھەممەيلەن تۆنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۆتۆپ تۆراتتى. **41** ۋە مانا، بىر كىشى، سىناگوگنىڭ چوڭى بولغان يائىروس ئىسملىك كىشىمۇ ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايىغىغا تۆزىنى ئېتىپ، تۆنىڭ ۋېگىگە بىرىشنى تۆتۆندى. **42** چۆنكى تۆنىڭ تۆن ئىككى ياشلىق يالغۇز قىزى سە كراتا ئىدى. ئەيسا تۆ يە رگە بارغىنىدا، توپ-توپ كىشىلەر تۆنىڭ ئەتراپىغا زىچ تۆلىشىپ تۆنى قىستىشاتتى. **43** تارىسدا خۆن تەۋرەش كېسىلگە گىرىپتار بولغىنىغا تۆن ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار ئىدى؛ تۆ بار-يوقىنى تېۋىپلارغا خەجلەپ تۆگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقايسىسىدن شىپا تاپمىغانىكەن. **44** تۆ [ئەيسانىڭ] تارقىسىدن كېلىپ، تۆنىڭ تونىنىڭ پېشىنى سىلىدى، شۇئان خۆن توختىدى. **45** ئەيسا: ـ ماڭا قول تە گكۆ رگەن كىم؟ ـ دەپ سوردى. ھەممەيلەن ئىنكار قىلغاندا، پېترۇسنۇ ۋە تۆنىڭ بىلەن بولغانلارمۇ: ـ تۆستاز، خالايىق توپ-توپ بولۇپ تۆت ئەتراپىڭنى ئولىشىپ، سېنى قىستىشۇاتقان يەردە، سەن «ماڭا تە گكەن كىم؟»، دەپ سورايسەنغۇ؟ ـ دىدى. **46** لېكىن ئەيسا: ـ ياق! بىرسى ماڭا تە گدى؛ چۆنكى ۋۇجۇدۇمدىن قۇدرەتنىڭ چىقىپ كېتىۋاتقىنىنى سەزدىم، ـ دىدى. **47** ھىلىقى ئايال تۆزىنىڭ يوشۇرۇپ قالالمايدىغانلىقىنى بىلىپ، تىترىگەن ھالدا تۆنىڭ ئالدىغا يېقىلدى ۋە كۆپچىلىك ئالدىدا تۆزىنىڭ نىمە سەۋەبتىن ئەيساغا قول تە گكۆ رگەنلىكىنى، شۇنداقلا شۇئان قانداق ساقايغانلىقىنى ئېيتتى. **48** ئەيسا تۆنگۆغا: ـ يۇرە كلىك بول، قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن ماڭغىن! ـ دىدى. **49** تۆ سۆز قىلۋاتقاندا، سىناگوگ چوڭىنىڭ ئۆيىدىن چىققان بىرەيلەن كېلىپ سىناگوگ چوڭغا: ـ قىزىڭىز جان ئۆزدى. ئەمدى تۆستازنى كايىتمىغىن، ـ دىدى. **50** لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ تۆنگۆغا: ـ قورقمىغىن! پەقەت ئىشەنچىتە بول، تۆ ساقىيىپ كېتىدۇ، ـ دىدى. **51** تۆ ۋېگە بارغاندا پېترۇس، يۇھاننا، ياقۇپ ۋە قىزنىڭ ئاتا-ئانىسىدىن باشقا ھېچكىمنىڭ تۆزى بىلەن بىللە ۋېگە كىرىشىگە رۇخسەت قىلمىدى. **52** تۆ يەردىكىلەر ھەممىسى قىزغا ماتەم تۆتۆپ يىغا-زار كۆتۆرۈۋاتاتتى. لېكىن تۆ: ـ بولدى، يىغلىما ڭلار! چۆنكى قىز تۆلمىدى، پەقەت تۆخلاپ قاپتۇ! ـ دىدى. **53** تۆلار بولسا قىزنىڭ تاللىقاچان جان ئۆزدى دەپ بىلگەچكە، تۆنى مەسخىرە قىلدى. **54** لېكىن تۆ تۆلارنى چىقىرۋېتىپ، قىزنىڭ قولىدىن تارتىپ: ـ بالام، ئورنۇڭدىن تۇر، ـ دەپ چاقىردى. **55** [قىزنىڭ] روھى قايتىپ كېلىپ، تۆ دەرھال ئورنىدن تۇردى. تۆ قىزغا يېگۈدەك بىرنىمە بىرىشنى ئېيتتى. **56** قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. لېكىن تۆ تۆلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى ئېيتىپلدى.

9

ئەيسا ئون ئىككىيلەنىنى چاقىرىپ، تۆلارغا بارلىق جنلارنى ھەيدۆپتىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قۇدرەت ۋە ھوقۇق بەردى. **2** ئاندىن تۆلارنى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جار قىلىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا ئەۋەتتى. **3** تۆ تۆلارغا: ـ سەلەر سەپەر تۆچۈن ھېچ نەرسە ئالمىڭلار، نە ھاسا، نە خورجۈن، نە نان، نە پۇل ئېلىۋالمىڭلار؛ بىرەر ئارتۇق يە كتە كمۇ ئېلىۋالمىڭلار. **4** ۋە قايسى ۋېگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرسە ڭلار، تۆ يۇرتتىن كەتكۈچە شۇ ۋېدە تۆرۈڭلار. **5** ئەمدى قايسى يەردىكى كىشىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، تۆ شەھەردىن چىققىنىڭلاردا تۆلارغا ئاڭاھ-گۆۋاھ بولسۇن تۆچۈن ئايىغىڭلاردىكى توپىنىمۇ قېقىۋېتىڭلار! ـ دىدى. **6** مۇخلىسلار يولغا چىقىپ، يېزا-قىشلاقلارنى ئارىلاپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىپ، ھەممە يەردە كېسەللەرنى ساقايتتى.

7 ئەمدى ھېرود ھاكىم تۆنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدن خەۋەر تېپىپ، قايمۇقۇپ قالدى. چۆنكى بەزىلەر: «مانا يەھيا تۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ!» دېسە، **8** يەنە بەزىلەر: «ئىلياس پەيغەمبەر ئاكالاۋاتقان زات زادى كىمدۇ؟» ـ دىدى. شۇنىڭ بىلەن تۆ تۆنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدىدى. **10** روسۇللار بولسا قايتىپ كېلىپ، تۆزلىرىنىڭ قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. تۆ تۆلارنى ئېلىپ، خىۋىيانە ھالدا بەيت-سائىدا دېگەن شەھەردىكى خىلۋەت بىر يە رگە كەلدى. **11** براق خالايىق بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ تۆنىڭغا ئە گىشىپ كەلدى. تۆ تۆلارنى قارشى ئېلىپ، تۆلارغا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى توغرىسىدا سۆزلىدى ۋە شىپاغا موھتاجلارنى ساقايتتى. **12** كۆن ئولتۇراي دېگەندە، ئون ئىككىيلەن تۆنىڭ ئالدىغا كېلىپ تۆنگۆغا: ـ خالايىقنى يولغا سالسالڭ، تۆلار ئەتراپتىكى يېزا-قىشلاقلارغا ۋە ئېتىزلارغا بىرىپ قونۇغدەك جايلار ۋە ئوزۇق-تۆلۈك تاپسۇن؛ چۆنكى مۇشۇ يەر چۆلۈك ئىكەن، ـ دىدى. **13** لېكىن تۆ تۆلارغا: ـ تۆلارغا تۆزۈڭلار ئوزۇق بىرىڭلار، ـ دىدى. ـ بىزدە پەقەت بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقتىن باشقا نەرسە يوق. بۇ بارلىق خەلقكە ئوزۇق-تۆلۈك سېتىۋېلىپ كېلەمدۇق؟! ـ دېيىشتى تۆلار. **14** چۆنكى شۇ يەردە يىغلىغان ئەرلەرنىڭلا سانى بەش مىڭچە ئىدى. تۆ مۇخلىسلارغا: ـ خالايىقنى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن بۆلۈپ ئولتۇرغۇزۇڭلار، ـ دىدى. **15** تۆلار تۆنىڭ دېگىنىچە قىلىپ ھەممەيلەنىنى ئولتۇرغۇزدى. **16** ئەيسا بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشە ككۈر ئېيتىپ بۇلارنى بەركەتلىدى. ئاندىن تۆلارنى ئوشتۇپ، خالايىققا سۇنۇپ بىرىش تۆچۈن مۇخلىسلىرىغا بەردى. **17** ھەممەيلەن يەپ تويۇندى. ئاندىن شۇلاردىن ئېشىپ قالغان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەتكە يىغىپ قاچىلىدى. **18** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۆ تۆزى يالغۇز دۇئا قىلىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى يېنىدا تۆراتتى. تۆ تۆلاردىن: ـ خالايىق مېنى كىم دەيدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **19** تۆلار جاۋابەن: ـ بەزىلەر سېنى چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر]، ۋە يەنە بەزىلەر قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى تىرىلىپتۇ دەيدۇ، ـ دىدى. **20** تۆ تۆلاردىن: ـ سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس جاۋاب بىرىپ: ـ سەن خۇدانىڭ مەسىھىدۇرسەن، ـ دىدى. **21** تۆ تۆلارغا قاتتىق جېكلەپ، بۇ ئىشنى ھېچكىمگە تىنما ڭلار، دەپ تاپىلدى. **22** ـ چۆنكى ئىنسانتوغلىنىڭ تۆرغۇن ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىشى، ئاقساقللار، باش كاھىنلار ۋە تەۋراتنى تۆستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، تۆلتۇرۇلۇشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررەر، ـ دىدى. **23** ئاندىن تۆ تۆلارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دېدى: ـ كىمدە كىم ماڭا تە گىشىشنى نىيەت قىلسا، تۆزىدىن كېچىپ، ھەر كۈنى تۆزىنىڭ كېڭىستىنى كۆتۆرۈپ ماڭا ئە گەشسۇن! **24** چۆنكى كىمدە كىم تۆز ھاياتىنى قۇتقۇزىمەن دەيدىكەن، چوقۇم تۆنگۈن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن تۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ھاياتىنى قۇتقۇزىدۇ. **25** چۆنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ، تۆزىنى ھالاك قىلسا يا كى تۆزىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نىمە پايدىسى بولسۇن؟! **26** چۆنكى كىمدە كىم مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن

نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلى تۆزىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە، تۆزىنىڭ تاتسىنىڭ ۋە مۇقەددەس پەرشتىلەرنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە قايتىپ كەلگىنىدە تۆزىنىڭ نومۇس قىلىدۇ. **27** لېكىن مەن دەرھەققەت سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن تۆلۈمنىڭ تەمىنى ئېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. **28** بۇ سۆزلەردىن تەخمىنەن سەككىز كۈن كېيىن شۇنداق بولدىكى، تۆ پېترۇس، يۇھانا ۋە ياقۇبنى ئېلىپ، دۇئا قىلىش ئۈچۈن بىر تاغقا چىقتى. **29** تۆ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، تۆنىڭ يۈزىنىڭ قىيابىتى تۆ رگەردى ۋە كىيىملىرى ئاپئاق بولۇپ چاقاقتەك چاقنىدى. **30** ۋە مانا، ئىككى ئادەم پەيدا بولۇپ تۆنىڭ بىلەن سۆزلىشىشۋاتقانىدى، تۆلار مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئىدى. **31** تۆلار پارلاق جۇلا ئىچىدە ئايان بولۇپ، تۆنىڭ بىلەن پېرۇساليمدا ئادا قىلىدىغان «دۇنيادىن تۆتۈپ كېتىش»ى توغرىسىدا سۆھبەتلەشتى. **32** ئەمدى پېترۇس ۋە تۆنىڭ ھەمراھلىرىنى خېلى ئۇزىدەك ياسقانىدى، لېكىن تۆلارنىڭ ئويقۇسى تولۇق ئېچىلغاندا تۆلار تۆنىڭ شان-شەرىپىنى ۋە تۆنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان ئىككى ئادەمزاتنى كۆردى. **33** ۋە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئىككىسى ئەيسادىن ئايرىلۇاتقاندا، پېترۇس تۆرىنىڭ نېمىنى دەۋاتقانلىقىنى بىلمىگەن ھالدا ئەيساغا: ـ تۆستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرىنى ساكا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەر رگە ئۈچ كەپە ياسايلى، ـ دېدى. **34** لېكىن تۆ بۇ گەپلەرنى قىلۋاتقاندا، بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولۇپ تۆلارنى قاپلىۋالدى، تۆلار بۇلۇت ئىچىگە كىرىپ قالغىنىدا قورقۇشۇپ كەتتى. **35** بۇلۇتتىن ئاۋىقىسىز بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: ـ بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر. تۆنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! ـ دېدى. **36** ئاۋاز ئاڭلانغاندىن كېيىن، قارىسا، ئەيسا تۆرىي يالغۇز قالغانىدى. تۆلار سۆزكۈت قىلىپ قېلىشتى ۋە شۇ كۈنلەردە تۆزلىرى كۆ رگەن ئىشلاردىن ھېچقايسىسىنى ھېچكىمگە ئېيتمىدى. **37** ئەتىسى، تۆلار تاغدىن چۈشكەن ۋاقتىدا، زور بىر توپ كىشىلەر تۆنى قارشى ئالدى. **38** مانا، بۇ يېنىڭ ئارىسىدىن بىرەيلەن ۋارقىراپ: ـ تۆستاز، تۆتۈنۈپ قالاي، ئوغلۇمغا ئېچىگىنى ئاغرىتىپ قاراپ قويغايسەن! چۈنكى تۆ مېنىڭ بىرلا بالام ئىدى. **39** مانا، تۆنى دائىم بىر روھ تۆتۈۋالىپ، تۆ تۆزىمچىلا ۋارقىراپ-جارقىراپ كېتىدىغان بولۇپ قالدى، تۆ تۆنىڭ بەدىنىنى تارتىشتۇرۇپ، ئاغزىدىن ئاق كۆپۈك كەلتۈرۈۋېتىدۇ. [جىن] تۆنى دائىم دېگۈدەك قىيناپ، تۆنىڭغا ھېچ ئارام بەرمەيدۇ. **40** مەن مۇخلىسلىرىڭىزدىن روھنى ھەيدۋېتىشنى تۆتۈنۈۋىدىم، بىراق تۆلار تۆنداق قىلالمىدى، ـ دېدى. **41** ئەيسا جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز ۋە تەتۈر دەۋىر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۆرۈپ، سىلە رگە سەۋر قىلاي؟ ـ ئوغلۇڭنى ئالدىمغا ئېلىپ كەلگىن ـ دېدى. **42** بالا تېخى يولدا كېلىۋاتقاندا، جىن تۆنى يېقىتىپ، پۈتۈن بەدىنىنى تارتىشتۇردى. ئەيسا ناپاك روھقا تەنبىھ بېرىپ، بالىنى ساقايتتى ۋە تۆنى ئاتىسىغا قايتۇرۇپ بەردى. **43** ھەممەيلەن خۇدانىڭ شەرەپلىك كۈچ-قۇدرىتىگە قىن-قىنىغا يېتەلمەي تەئەججۈپلەندى. ھەممىسى ئەيسانىڭ قىلغانلىرىغا ھەيران قېلىشىپ تۇرغاندا، تۆ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق ئېيتتى: **44** ـ بۇ سۆزلەرنى قۇلاقلىرىڭلارغا ئوبدان سىڭدۈرۈپ قويۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغلى پات تاردىا [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **45** بىراق تۆلار بۇ سۆزنى چۈشىنەلمىدى. بۇنىڭ مەنىسى تۆلار چۈشىنىپ يەتمىسۇن ئۈچۈن تۆلاردىن يوشۇرۇلغانىدى. تۆلار تۆنىڭدىن بۇ سۆز توغرۇلۇق سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى. **46** ئەمدى مۇخلىسلار ئارىسىدا تۆلاردىن كىمنىڭ ئەڭ تۆلۈغ بولىدىغانلىقى توغرۇلۇق تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. **47** ئەمما ئەيسا تۆلارنىڭ كۆڭلىدىكى ۋىلارنى كۆرۈپ يېتىپ، كىچىك بىر بالىنى ئېلىپ يېنىدا تۇرغۇزۇپ، **48** تۆلارغا: ـ كىم مېنىڭ نامىمدا بۇ كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ ۋە كىم مېنى قوبۇل قىلسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. ئارا گالاردا تۆزىنى ئەڭ تۆۋەن تۇتقىنى بولسا تۆلۈغ بولىدۇ، ـ دېدى. **49** يۇھانا جاۋابەن تۆنىڭغا: ـ تۆستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۇق. لېكىن تۆ بىز بىلەن بە رگە سا گا ئە گەشمىگەنلىكى تۆپەيلىدىن، تۆنى توستۇق، ـ دېدى. **50** لېكىن ئەيسا تۆنىڭغا: ـ تۆنى توسما گالار. چۈنكى كىم سىلە رگە قارشى تۇرمىسا سىلەرنى قوللىغانلاردىندۇر، ـ دېدى. **51** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۆنىڭ ئاسمانغا ئېلىپ كېتىلىدىغان كۈنلىرىنىڭ توشۇشىغا ئاز قالغاندا، تۆ قەتئىيلىك بىلەن يۈزىنى يېرۇساليمغا بېرىشقا قاراتتى. **52** [شۇنىڭ تۆچۈن] تۆ ئالدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى.

تۆلار يولغا چىقىپ، تۆنىڭ كېلىشىگە تەييارلىق قىلىش تۆچۈن سامارىيە تۆلكىسىدىكى بىر يېزىغا كىردى. **53** بىراق تۆ يۈزىنى يېرۇساليمغا قاراتقانلىقى تۆپەيلىدىن يېزىدىكىلەر ئەيسانى قوبۇل قىلمىدى. **54** تۆنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ياقۇب بىلەن يۇھانا بۇ ئىشنى كۆرۈپ: ـ ئى رەب، تۆلارنى كۆيدۈرۈپ يوقىتىش ئۈچۈن ئىلياس پەيغەمبەردەك ئاسماندىن ئوت يېغىشنى چىقىرىشىمىزنى خالامسەن؟ ـ دېدى. **55** لېكىن تۆ بۇرۇلۇپ تۆلارنى ئەيبلەپ: «سىلەر قاندائى روھتىن بولغانلىقىڭلارنى بىلمەيدىكەنسىلەر» ـ دېدى. **56** ئاندىن تۆلار باشقا بىر يېزىغا تۆتۈپ كەتتى. **57** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۆلار يولدا كېتىۋاتقانىدا، بىرسى تۆنىڭغا: ـ ئى رەب، سەن قەيە رگە بارما، مەن سا گا ئە گىشىپ ماڭىمەن، ـ دېدى. **58** ئەيسا تۆنىڭغا: ـ تۆلكىلەرنىڭ تۆڭۈكۈرلىرى، ئاسماندىكى قۇشلارنىڭ تۆۋۈلىرى بار. بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ بېشىنى قويغۇدەك يېرىمۇ يوق، ـ دېدى. **59** تۆ يەنە باشقا بىرسىگە: ـ ماڭا ئە گەشكىن! ـ دېدى. لېكىن تۆ: ـ رەب، ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى يەرلىككە قويغىلى ئىجازەت بە رگەيسەن، ـ دېدى. **60** لېكىن ئەيسا تۆنىڭغا ـ تۆلاۋكلەر تۆز تۆلاۋكلىرىنى كۆمسۇن! بىراق سەن بولساڭ، بېرىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىغىن، ـ دېدى. **61** يەنە بىرسى: ـ ئەي رەب، مەن ساكا ئە گىشىمەن، لېكىن ئاۋۋال ۋېۋىمگە بېرىپ، ئۆيدىكىلىرىم بىلەن خوشلىشىشىمغا ئىجازەت بە رگەيسەن، ـ دېدى. **62** ـ كىم قولىدا قوشنىڭ تۆتقۇچىنى تۆتۈپ تۇرۇپ كەينىگە قارىسا، تۆ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ئەمەستۇر، ـ دېدى.

10

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، رەب مۇخلىسلاردىن يەنە يەتمىشنى تەيىنلەپ، تۆزى بارماقچى بولغان بارلىق شەھەر-يېزىلارغا ئىككى-ئىككىدىن تۆزىدىن بۇرۇن ئەۋەتتى. **2** تۆ تۆلارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ يىغىلىدىغان ھوسۇل دەرۋەقە كۆپ، لېكىن ھوسۇلنى يىغقۇچى ئىشلەمچىلەر ئاز ئىكەن. شۇڭا ھوسۇل ئىگىسىدىن كۆپرەك ئىشلەمچىلەرنى تۆز ھوسۇلۇڭىنى يىغىشقا ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلە گىلار. **3** مېڭىڭلار! مەن قوزىلارنى بۆرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك سىلەرنى ئەۋەتەمەن. **4** ھەمیان، خۇرجۇن ۋە كەشىلەر ئالما گىلار، يولدا كىشىلەر بىلەن سالاملىشىشقا [توختىما گىلار]. **5** قايسى ۋېگە كىرسە گىلار، ئالدى بىلەن: «مۇشۇ ۋېدىكىلە رگە ئاراملىق بولغاي!» دە گىلار. **6** تۆ ۋېدە «ئاراملىق ئىگىسى» بولسا، تىلىگەن ئارامىلىقىڭلار شۇ ۋېگە قونىدۇ؛ ئە گەر بولمىسا، تۆ ئارامىلىق تۆزۈڭلارغا يانىدۇ. **7** ئاندىن چۈشكەن ۋېدە تۆرۈپ يۆتكەملە گىلە، شۇ ۋېدىكىلەرنىڭ بە رگىنىنى يە-ئىچە گىلار، چۈنكى ئىشلەمچى تۆز ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. تۆ ۋېدىن بۇ ۋېگە يۆتكىلىپ يۈرمە گىلار. **8** سىلەر قايسى شەھە رگە كىرسە گىلار، تۆلار سىلەرنى قوبۇل قىلسا، تۆلار تالدىڭلارغا نېمە قويسا شۇنى يە گىلار. **9** تۆ يەردىكى كېسەللەرنى ساقايتىپ، تۆلارغا: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلە رگە يېقىنلاشتى!» دە گىلار. **10** بىراق سىلەر قايسى شەھە رگە كىرسە گىلار، تۆلار سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، تۆلارنىڭ رەستە-كوچىلىرىغا چىقىپ كۆپچىلىككە: **11** «سىلە رگە ئا گاھ بولسۇن تۆچۈن ھەتتا شەھىرىڭلارنىڭ ئايىغىمىزغا چاپلاشقان توپىسىنمۇ قېقىپ چۈشۈرۈۋېتىمىز! ھالبۇكى، شۇنى بىلىپ قويۇڭلار كى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلە رگە [راستىنلا] يېقىنلاشتى!» ـ دە گىلار. **12** مەن سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، شۇ كۈنى ھەتتا سودوم شەھىرىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى بۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **13** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قورازىنلىقلار! ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدالىقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۆجىزىلەر تۆر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، تۆ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۇ زە گە يۇگىنىپ، كۆلگە مىلىنىپ تۆۋا قىلغان بولاتتى. **14** قىيامەت كۈنىدە تۆر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يەنە **15** ئەي ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىساراغا چۈشۈرۈلىسىلەر! **16 (Hadēs g86)** [تۆ مۇخلىسلىرىغا يەنە]: ـ كىمدە كىم سىلەرنى تىڭشىسا، مېنىمۇ تىڭشىغان بولىدۇ؛ كىمدە كىم سىلەرنى چەتكە قاقسا، مېنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ؛ كىم مېنى چەتكە قاققان بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ، ـ دېدى. **17** يەتمىش مۇخلىس خۇشال-خۇرامىلىق ئىچىدە قايتىپ كېلىپ: ـ ئى رەب! ھەتتا جىنلارمۇ سېنىڭ نامىڭ بىلەن بە رگە يېسۇندىكەن! ـ دەپ مەلۇم قىلدى. **18** تۆ تۆلارغا: ـ مەن شەيتانىنىڭ

ئاسماندن چاقاقەك چۈشۈپ كەتكەنلىكنى كۆرگەنمەن. **19** مانا، مەن سىلە رگە يىلان-چايانلارنى دەسسەپ يانجىشقا ۋە دۈشمەننىڭ بارلىق كۈچ-قۇدرىتىنى بىسىپ تاشلاشقا ھوقۇق بەردىم. ھېچقاچان ھېچقانداق تەرسە سىلە رگە زەرەر يەتكۈزەلمەيدۇ. **20** لېكىن سىلەر روھلارنىڭ سىلە رگە پۈسۈنغانلىقى تۇپەيلىدىن شادلانماڭلار، بەلكى نامىڭلارنىڭ ئەرشلەردە پۈتۈلگەنلىكى تۇپەيلىدىن شادلىنىڭلار، ـ دېدى. **21** شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا روھتا خۇشاللىنىپ مۇنداق دېدى: «ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ ھەققەتلەرنى دانىشمەن ۋە ئەقىللىقلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن سېنى مەدھىيىلەيمەن! بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. **22** ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى؛ ئوغۇلنىڭ كىملىكىنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ، ۋە ئاتىنىڭمۇ كىملىكىنى ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». **23** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا بۇرۇلۇپ، ئۇلارغا ئاستىغىنا: سىلەر كۆرۈۋاتقان ئىشلارنى كۆرگەن كۆزلەر نەقەدەر بەختلىكتۇر! **24** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە پادىشاھلار سىلەر كۆرگەن ئىشلارنى كۆرۈۋىشكە ئىنتىزار بولغىنى بىلەن ئۇلارنى كۆرمىگەن؛ ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان ئىشلارنى ئاڭلاشقا ئىنتىزار بولغىنى بىلەن، ئۇلارنى **25** ۋە مانا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرى ئورنىدىن تۇرۇپ ئەيسانى سىنىماقچى بولۇپ: ـ ئۇستاز، مەگگۈلۈك ھاياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **(aiōnios g166) 26** ئۇ جاۋابەن: ـ تەۋرات قانۇنىدا نېمە پۈتۈلگەن؟ بۇنىڭغا ئۆزۈڭ قانداق قارايسەن؟ ـ دېدى. **27** ھېلىقى كىشى جاۋابەن: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جىنىڭ، پۈتۈن كۈچۈڭ ۋە پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن»؛ ۋە «قوشناڭنى ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى سۆيگەندەك سۆيە» ـ دېدى. **28** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ توغرا جاۋاب بەردىڭ. مانا شۇنداق قىلساڭ ھايات بولىسەن، ـ دېدى. **29** لېكىن ئۆزىنى ھەققانىي دەپ ئىسپاتلىماقچى بولۇپ، ئەيسادىن يەنە سوراپ: ـ ئەمدى «مېنىڭ قوشنام» كىمدۇر؟ ـ دېدى. **30** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بىر ئادەم يېرۇسالېمدىن يېرىخو شەھىرىگە چۈشۈۋېتىپ، يولدا قاراقچىلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ قاپتۇ. قاراقچىلار ئۇنىڭ كىيىم-كېچىك كىلىنى سالدۇرۇۋۇۋېلىپ، ئۇنى يارىلاندۇرۇپ، چالا ئۆلۈك ھالدا تاشلاپ كېتىپتۇ. **31** ئۇ شۇنداق بولدىكى، مەلۇم بىر كاھىن شۇ يولدىن چۈشۈۋېتىپ، ھېلىقى ئادەمنى كۆرۈپ، يولنىڭ ئۇ چېتى بىلەن مېڭىپ ئوتۇپ كېتىپتۇ. **32** شۇنىڭدەك بىر لاۋىيلىق [روھانىي] بۇ يەر گە كەلگەندە، يېنىغا كېلىپ قاراپ قويۇپ، يولنىڭ ئۇ چېتى بىلەن مېڭىپ ئوتۇپ كېتىپتۇ. **33** لېكىن سەپەردە بولغان بىر سامارىيەلىك ھېلىقى ئادەمنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇنى كۆرۈپلا ئىچ ئاغرىتىپتۇ **34** ۋە ئالدىغا بېرىپ، جاراھەتلىرىگە مايى ۋە شاراب قويۇپ، تېڭىپ قويۇپتۇ. ئاندىن ئۇنى ئۆز ئۇلىغىدا مىنىدۈرۈپ، بىر سارايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە ھالدىن خەۋەر ئالىپتۇ. **35** ئەتىسى يولغا چىققاندا، ئىككى كۈمۈش دىنارنى ئېلىپ سارايۇەنگە بېرىپ: «ئۇنىڭغا قاراپ قويۇڭ، بۇنىڭدىن ئارتۇق چىقىم بولسا، قايتىشىمدا سەن گە تولەيمەن» دەپتۇ. **36** [ئەمدى ئەيسا ھېلىقى ئۇستازدىن]: ـ سېنىڭچە، بۇ ئۈچ ئادەم ئىچىدە قايىسىسى قاراقچىلارنىڭ قولىغا چۈشكەن ھېلىقى كىشىگە [ھەققىي] قوشنا بولغان؟ ـ دەپ سوردى. **37** ـ ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەن كىشى، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ، ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا، سەن ھەم بېرىپ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلغىن، ـ دېدى. **38** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە] يولدا كېتىۋېتىپ، مەلۇم بىر يېزىغا كىردى. ئۇ يەردە مارتا ئىسىملىك بىر ئايال ئۇنى ۋېيگە چاقىرىپ مېھمان قىلدى. **39** مارتانىڭ مەريەم ئىسىملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. ئۇ ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى تىڭشىۋاتاتتى. **40** ئەمدى مېھمانلارنى كۈتۈش ئىشلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن كۆڭۈلى بۇلۇنۇپ كەتكەن مارتا ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب، سىڭلىمنىڭ مېنى مېھمان كۈتكىلى يالغۇز تاشلاپ قويغىنىغا كاربۇك بولمامدۇ؟ ئۇنى ماڭا يارەدىملىشىشكە ئېيتۇغىن! ـ دېدى. **41** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەي مارتا، مارتا، سەن كۆپ ئىشلارنىڭ غېمىنى يەپ ئاۋارە بولۇپ يۈرۈۋاتسەن. **42** براق بىرلا ئىش زۆرۈردۇر، ۋە مەريەم شۇنىڭدىن ئۆزىگە ئىسىۋە بولىدىغان ياخشى ئۈلۈشنى تاللىدى، بۇ ھە رگىز ئۇنىڭدىن تارتۇۋېلىنمايدۇ ـ دېدى.

11 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئۇ بىر يەردە دۇئا قىلۋاتاتتى، دۇئا ئايانغىلاشقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، يەھيا ئۆز مۇخلىسلىرىغا ئۆگەتكىنىدەك، سەنمۇ بىر گە دۇئا قىلىشنى ئۆگەتسەڭ، ـ دېدى. **2** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، مۇنداق دەڭلار: «ئى ئاتا، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلانغاي. سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ كەلگەي. **3** ھەر كۈنلۈك ئېنىمىزنى بىر گە ھەر كۈنى بە رگىلەيسەن. **4** بىر گە قەرزدار بولغان ھەر كىمنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەنمۇ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراتقۇزمىغايسەن». **5** ئۇ سۆزىنى [داۋام قىلىپ] ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىن بىرىڭلارنىڭ بىر دوستى بولۇپ، يېرىم كېچىدە ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ئەي دوستۇم، ماڭا ئۈچ نان ئۆتىنە بە رگىن؛ **6** چۈنكى ماڭا سەپەردىن بىر دوستۇم كەلدى ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا ئوزۇقدەك بىر نەرسەم قالمايتۇ، دېسە، **7** ئۇ ئويىنىڭ ئىچىدە ئۇرۇپ: «مېنى ئاۋارە قىلمىغىن، ئىشىك تاقاقلىق، بالىلار ئورۇندا يېنىمدا ياتىدۇ. ساڭا ئېلىپ بېرىشكە قوپالمايمەن»، دېيىشى مۇمكىن. **8** سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى، گەرچە ئۇ ئۇنىڭ دوستى بولۇش سۈپىتى بىلەن بېرىشكە ئورنىدن تۇرمىسىمۇ، ئۇنىڭ خىجىل بولماي قايتا-قايتا يالۋۇرۇشى بىلەن ئۇ چوقۇم ئورنىدن تۇرۇپ، قانچە لازىم بولسا ئۇنىڭغا بېرىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە ئېيتايكى، تىلەڭلار، سىلە رگە ئاتا قىلىنىدۇ؛ ئىزدەڭلار، تاپىسىلەر. ئىشىكنى چېكىڭلار، ئېچىلىدۇ. **10** چۈنكى ھەربىر تىلىگۈچى تىلىگىنىگە ئېرىشىدۇ؛ ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنىنى تاپىدۇ؛ ئىشىكنى چە ككۈچىلە رگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. **11** ئارا ڭلاردا ئاتا بولغۇچىلار ئۆز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! يا كى بىلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ **12** تۇخۇم تەلەپ قىلسا، چايان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ **13** ئەمدى سىلەر رەزىل ئورۇپ ئۆز يەرزەنتىلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشتىكى ئاتا ئۆزىدىن تىلىگەنلە رگە مۇقەددەدەس روھنى ئېنىمۇ ئاتا قىلماسمۇ؟ **14** ئەمدى ئۇ بىر كىشىدىن «ئادەمنى گاچا قىلغۇچى» جىنى ھەيدىۋەتكەنده، شۇنداق بولدىكى، جىن ئۇنىڭدىن چىققاندا، گاچا زۇۋانغا كەلدى. خالايىق بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى. **15** براق ئۇلاردىن بەزىلىرى: «ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەلزەبۇلغا تايىنىپ ھەيدەپتىدۇ» ـ دېدى. **16** ۋە باشقا بەزىلەر ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بىر گە ئاسماندىن بىر مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلغىلى تۇردى. **17** لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ۋىلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ تۇرۇشقا سوقۇشقان ھەر قانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ؛ ۋە ھەر قانداق ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزىگا ئۆزىگا سوقۇشسا زاۋاللىققا يۈز تۇتىدۇ. **18** شۇنىڭغا ئوخشاش، ئە گەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولسا، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقمۇ پۈت تىرەپ تۇرالىسۇن؟ چۈنكى سىلەر مېنى، «جىنلارنى بەئەلزەبۇلغا تايىنىپ ھەيدەپدىكەن» دەپسىلەر. **19** ئە گەر مەن جىنلارنى بەئەلزىبۇلغا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتىلىرىڭلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! **20** لېكىن مەن خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن جىنلارنى قوغلىسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۇستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولغان بولىدۇ. **21** تولۇق قوراللانغان كۈچتۈڭگۈر ئۆز ۋېينى قوغداپ ئۇرغاندا، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ئامان قالىدۇ؛ **22** لېكىن ئۇنىڭدىن كۈچتۈڭگۈر بىرى ئۇنىڭ ئۇستىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى يە ڭىسە، ئۇنىڭ تايانغان قوراللىرىنى تارتىۋالىدۇ ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئولجا قىلىپ ئۆزىدىكىلە رگە تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. **23** مەن تەرەپتە ئۇرمىغانلار ماڭا قارشى ئۇرىغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا ئوزۇتۇۋۇەتكۈچىدۇر. **24** ناپاك روھ بىراۋنىڭ ئېنىدىن چىقىرۇۋېتىلىشى بىلەن، ئۇ قۇرغاق جايلارنى چۈرگىلەپ يۈرۈپ بىرەر ئارامگاھنى ئىزدەيدۇ؛ براق تاپالمىغاندىن كېيىن، «مەن چىققان ماكانىمغا قايتاي!» دەيدۇ. **25** شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكانىنىڭ پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكىنى بايقايدۇ-دە، **26** بېرىپ ئۇزىدىنمۇ بەتتەر يەتتە روھنى باشلاپ كېلىدۇ؛ ئۇلار كىرىپ بىللە ئۇرىدىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. **27** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقاندا، كوپچىلىك ئارىسىدا بىر ئايال ئاۋازىنى كوتۇرۇپ: ـ سېنى كوتۇ رگەن قورساق ۋە ئېمىتكەن

ئەچەك بەختلىكتۇر! ـ دېدى. **28** براق ئۇ جاۋابەن: ـ بەلكى خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلدىغانلار بەختلىكتۇر! ـ دېدى. **29** شۇ چاغدا، توپ-تاپ تاددەملەر ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندا، ئۇ مۇنداق سۆزلەشكە باشلىدى: ـ بۇ دەۋر دەرۋەقە رەزىل بىر دەۋرىدۇر، ئۇ مۆجىزىلىك بىر ئالامەتنىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. براق يۇنىڭغا «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۆجىزىلىك ئالامەت»تىن باشقا ھېچقانداق ئىككىنچى بىر ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. **30** چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەرنىڭ تۇزى ننەۋە شەھىرىدىكىلە رگە ئالامەت- كارامەت بولغىنىغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىمۇ بۇ دەۋ رگە يەنە شۇنداق بولىدۇ. **31** قىيامەت كۈنى «جەۋىتىن كەلگەن ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۈلايمانىنىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن؛ ۋە مانا، سۈلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى مۇشۇ يەردە تۇرىدۇ. **32** قىيامەت كۈنى ننەۋەلىكلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قوپۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ننەۋەلىكلەر يۇنۇس پەيغەمبەر جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ توۋا قىلغان؛ ۋە مانا، يۇنۇس پەيغەمبەردىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى مۇشۇ يەردە تۇرىدۇ! **33** ھېچكىم چىراغنى بىقىپ قويۇپ، ئۇنى يوشۇرۇن جايدا قويماس، يا كى ئۈستىگە سېۋەتنى كۆمىتۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغدانىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ يۇنىڭ بىلەن ۋېگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. **34** تەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. شۇڭا ئەگەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇتۇلىدۇ. لېكىن

بولىدۇ. **35** شۇنىڭ ئۈچۈن ھېزى بولغىنكى، ۋۇجۇد ۋۇگۇدىكى «يورۇقلۇق» قاراڭغۇلۇق بولمىسۇن! **36** ئەمدى ئەگەر بارچە ۋۇجۇدۇڭ يورۇق بولسا ۋە ئۇنىڭ ھېچ يېرى قاراڭغۇ بولمىسا، ۋۇجۇدۇڭ خۇددى چىراغ پارلاق نۇرى بىلەن سېنى يورۇتقاندەك تامامەن ئايدىڭ بولىدۇ. **37** ئەيسا سۆز قىلىۋاتقاندا، بىر پەرىسىي ئۇنى ۋېگە غىزاغا تەكلىپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋېگە كىرىپ، داستىخاندا ئولتۇردى. **38** لېكىن ھېلىقى پەرىسىي ئۇنىڭ تاماقتىن ئىلگىرى قول يۇمغىنىنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. **39** لېكىن رەب ئۇنىڭغا: ـ ئەمدى سىلەر ئەي پەرىسىيلەر، چىنە-قاچىلارنىڭ ئېشىنىلا پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن ئىچكىلار ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە رەزىللىككە تولغاندۇر. **40** ئەي نادانلار، تېشىنى ياراتقۇچى ئىچىنمۇ ياراتقان ئەمەسمۇ؟! **41** ئەمدى تۇز ئىچ-ئىچكىلاردىن خەيرخاھلىق قىلىڭلار ۋە مانا، ھەممە نەرسە سىلە رگە پاكىز بولىدۇ. **42** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرىسىيلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز بىلەن سۈزاپنىڭ ۋە ھەرخىل دورا-دەرمانلارنىڭ ئوندىن بىرىنى ئوشرە قىلىپ خۇداغا ئاتايىسىلەر-يۇ، براق ئادالەت ۋە خۇدانىڭ مۇھەببىتىنى ھېچ ئېتىبارغا ئالماي كېتىۋېرىسىلەر. دەرۋەقە، ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي قويماسلىقىڭلار كېرەك. **43** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرىسىيلەر! چۈنكى سىلەر سىناگوگىلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ سىلە رگە بولغان [ھۆرمەتلىك] سالامىلىرىغا ئامراقسىلەر. **44** سىلە رگە ۋاي! چۈنكى سىلەر خۇددى كىشىلەر كېتىۋېتىپ، ئۈستىگە دەسسەپ سېلىپمۇ سەزمەي ئۆتۈپ كەتكەن گۈرلە رگە ئوخشايسىلەر! ـ دېدى. **45** تەۋرات ئەھلىلىردىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بۇلارنى ئېيتقىنىڭ بىزگىمۇ ھاقارەت بولدى! ـ دېدى. **46** ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلە رگىمۇ ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى سىلەر كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكلەرنى تاددەملەرنىڭ زىممىسىگە ئارتىپ قويىسىلەر-يۇ، ئەمما تۇزۇكلار بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە بىرمۇ بارمىقىڭلارنى تەگكۈزمەيسىلەر! **47** سىلە رگە ۋاي! چۈنكى پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئۇلارنى ئولتۇردى. **48** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار قىلغانلىرىغا رازى بولغانلىقىڭلارغا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر. چۈنكى ئۇلار پەيغەمبەرلەرنى ئولتۇردى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ قەبرىلىرىنى ياسايسىلەر. **49** بۇ سەۋەبتىنمۇ خۇدانىڭ دانالىقى دەيدۇكى: «مەن ئۇلارغا پەيغەمبەرلەر ۋە روسۇلارنى ئەۋەتەمەن ۋە بۇلاردىن بەزىلىرىنى ئۇلار ئولتۇردىۇ ۋە بەزىلىرىنى زىيانكەشلىك بىلەن قوغلۇۋېتىدۇ». **50** شۇنىڭ بىلەن دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن ۋۇيانقى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆتكۈلگەن قان قەرزلىرى، يەنى ھابىلنىڭ ئۆتكۈلگەن قېنىدىن تارتىپ تا كى [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانگاھ بىلەن مۇۋەددەس جاي ئارىلىقىدا قەتل قىلىنغان [كاھىن] زەكەريانىڭ ئۆتكۈلگەن قېنىغىچە بارلىق قان قەرزلەر ئۈچۈن مۇشۇ دەۋردىكىلەردىن ھېساب ئېلىنىدۇ. مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋردىن ئېلىنىدىغان بولىدۇ! **52** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى ھېكمەت خەزىنىسىنىڭ ئاچقۇچىنى ئېلىپ ئۆزۈپ، ئۆزۈڭلار ئۆزىڭنىڭ ئىچىگە كىرمىدىڭلار ۋە كىرەي دېگەنلەرنىمۇ كىرگۈزمىدىڭلار. **53** ئۇ شۇ يەردىن چىققاندىن كېيىن، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قارشىلىشىپ، ئۇنىڭغا كۆپ ئىشلارنى مۇزاكىرىلىشىشكە قىستىدى **54** ۋە ئۇنىڭ ئۇستىدىن شىكايەت قىلىشقا سۆزىدىن بىرەر ئەيىب تېپىۋېلىشقا پايلاپ يۈرەتتى.

12

شۇ چاغلاردا، مىڭلىغان كىشىلەر يىغىلىپ، بىر-بىرىنى دەسسىۋەتكۈدەك قىستا-قىستاڭ بولۇشۇپ كەتكەندە، ئۇ ئاۋۋال مۇخلىسلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ پەرىسىيلەرنىڭ ئېچىتقۇسىدىن، يەنى ساختىپەزلىكىدىن ھوشيار بولۇڭلار. **2** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچنىمىگە ئىگە بولماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. **3** شۇڭا سىلەرنىڭ قاراڭغۇدا ئېيتقانلىرىڭلار يورۇقتا ئاڭلىنىدۇ؛ ئۆينىڭ ئىچىكىردە خۇپيانە پىچىرلاشقانلىرىڭلارمۇ ئۆگزىلەردە جاكارلىنىدۇ. **4** مەن سىلەر دوستلىرىغا شۇنى ئېيتىمەنكى، تەننى ئولتۇرۇپ، باشقا ھېچ ئىش قىلالمايدىغانلاردىن **5** لېكىن مەن سىلە رگە كىمدىن قورقۇشۇڭلار كېرەك كىلىكىنى كۆرسىتىپ قويايى: ئۇلتۇ رگەندىن كېيىن، دوزاخقا تاشلاشقا ھوقۇقلۇق بولغۇچىدىن قورقۇڭلار، بەرھەق سىلە رگە ئېيتاي ـ ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار! (Geenna g1067) **6** بەش قۇشقاچ ئىككى تىيىنگە سېتىلىدىغۇ؟ لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچبىرىمۇ خۇدا تەرىپىدىن ئۇنتۇلۇپ قالغىنى يوق. **7** لېكىن ھەتتا ھەربىر تال چېچىكلارمۇ سانالغانىدۇر. شۇنداق ئىكەن، قورقا كلار، سىلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىن قىممەتلىكسىلەر! **8** براق مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، كىم مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلسا، ئىنسانئوغلىمۇ ئۇنى خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدا ئېتىراپ قىلىدۇ. **9** براق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مېنى تونۇمىغان كىشى، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدىمۇ تونۇلمايدۇ. **10** ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان ھەرقانداق كىشى كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا كۆپۈرۈلۈق قىلغۇچى بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ. **11** لېكىن كىشىلەر سىلەرنى سىناگوگىلارغا يا كى ھۆكۈمدارلار ۋە ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ سوراققا تارتقاندا، «[ئەر زگە] قانداق جاۋاب بەرسەم؟» يا كى «نېمە دېسەم بولار؟» دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. **12** چۈنكى نېمە دېيىش كېرەك كىلىكىنى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە مۇقەددەس روھ سىلە رگە ئۆگىتىدۇ. **13** كۆپچىلىك ئارىسىدىن بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، ئاكامغا [ئاتىمزدىن] [قالغان] مىراسنى مەن بىلەن تەڭ ئۈلۈشىشىكە ۋىرۇغايلا ـ دېدى. **14** لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇرادەر، كىم مېنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا سوتچى يا كى ئۈلەشتۈرگۈچى قىلدى؟ ـ دېدى. **15** ئۇ كۆپچىلىككە قاراپ: ـ پەخەس بولۇپ ئۆزۈڭلارنى ھەرخىل تاماخورلۇقتىن ساقلا كلار. چۈنكى ئىنسانىڭ ھاياتى ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە باغلىق ئەمەستۇر، دېدى. **16** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتىپ بەردى: ـ «بىر باينىڭ يېرى مول ھوسۇل بېرىپتۇ. **17** ئۇ كۆڭلىدە «قانداق قىلاي؟ چۈنكى بۇنچىۋالا ھوسۇلنى ۋىرغۇدەك يېرىم يوق» ـ دەپ ئويلاپتۇ. **18** ئاندىن ئۇ: ـ «مۇنداق قىلاي: ـ ھازىرق ئامبارلىرىمنى چۆڭۈتۈپ، تېخىمۇ چوڭىنى ياساپ، بارلىق مەھسۇلاتلىرىم ۋە باشقا مال-مۈلۈكلىرىمنى شۇ يە رگە يىغىپ ساقلاي! **19** ئاندىن ئۆز-ئۆزۈمگە: «ئەي جېنىم، يىغىپ ساقلىغان، كۆپ يىل يەتكۈدەك نېمەتلىرىڭ بار، راھەت ئېچىدە يەپ-ئىچىپ خۇش بولغىن!» دەيدىغان بولىمەن» دەپ ئويلاپتۇ. **20** لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا: «ئەي ئەخمەق، بۈگۈن كېچىلا جېنىڭ سەندىن تەلەپ قىلىپ ئېلىنىدۇ؛ ئۇنداقتا بۇ توپلىغىنىڭ كىمگە قالىدۇ؟» دەپتۇ. **21** خۇدانىڭ ئالدىدا دۆلەتمەن بولماي، ئۆزىگە خەزىنە يىغقانلىقىڭ ھالى شۇنداق بولار». **22** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئۆرمۈشۈڭلار توغرىلۇقتا، نېمە يەرمىز يا كى نېمە كىيەرمىز، دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. **23** چۈنكى ھاياتلىق يېمە كلىكتىن، تەن كىيىم-كېچىە كتىن ئەزىزدۇر. **24** قۇزغۇنلارغا قارا كلار!

تۇلار تېرىمايدۇ ۋە يىغمايدۇ، تۇلارنىڭ ئامبار، ئىسكالاتلىرىمۇ يوق. لېكىن خۇدا تۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر قۇشلاردىن قانچىلىك ئەزىز-ھە! 25 ئارا گالاردا قايىسىلار غەم-قايغۇ بىلەن تۇمر ۋگالارنى بەرەر سائەت ئۇزارتالايسىلەر؟ 26 ئە گەر شۇنچىلىك كىچىككىنە ئىشمۇ قولۇگلاردىن كەلمىسە، نېمە ئۈچۈن قالغان ئىشلار توغرىسىدا غەم-ئەندىشە قىلىسىلەر؟ 27 نېلۇپەرلەرنىڭ قانداق تۇسىدىغانلىقىنا قاراپ بېقىڭلار! تۇلار ئەمگەك كۆز قىلمايدۇ، چاقۇ ئېگىرمەيدۇ، لېكىن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، ھەتتا سۇلايمان تولۇق شان-شەرەپتە تۇرغاندىمۇ ئۇنىڭ كىينىشى نېلۇپەرلەرنىڭ بىر گۈلچىلىكىمۇ يوق ئىدى. 28 ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! ئەمدى خۇدا دالادىكى بوگۈن ئېچىلىسا، ئەتىسى قۇرۇپ ئوچاققا سېلىنىدىغان ئاشۇ گۈل-گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىينىدۇرمەسمۇ؟! 29 شۇنداق ئىكەن، نېمە يەيمىز، نېمە ئىچىمىز دەپ باش قاتۇرما گالار، ھېچنېمىدىن ئەندىشە قىلما گالار. 30 چۈنكى ھەرقايسى ئەللەرلەر مانا شۇنداق ھەممە نەرسىلە رگە ئىنتىلىدۇ. بىراق ئاتا گالار سىلەرنىڭ بۇ نەرسىلە رگە موھتاجلىقىگالارنى بىلىدۇ؛ 31 شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭ پادىشاھلىقىغا ئىنتىلىگىلار ۋە ئۇ چاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە قوشۇلۇپ نېسىپ بولىدۇ. 32 قورقما گالار، ئى كىچىك پادا! چۈنكى ئاتا گالار پادىشاھلىقنى سىلە رگە ئاتا قىلىشنى خۇش كۆردى. 33 مال-مۈلكۈگالارنى سېتىپ، [كەمبەغەللە رگە] خەيرخاھلىق قىلىگلار. تۇز ۋگالارغا ۋېرىمايدىغان ھەميان، ئەرشىلەردە ھە رگىز تۈگەپ كەتمەيدىغان بىر خەزىنە ھازىرلا گلار، ـ شۇ يەردە ئوغرى يېقىن كەلمەيدۇ، كۈيە يەپ يوقاپ كەتمەيدۇ. 34 چۈنكى بايلىقىگلار قەيەردە بولسا، قەلبىگلارمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. 35 سىلەر بېلىگلارنى چىڭ باغلاپ، چىراغلىرىگلارنى ياندۇرۇپ تۇرۇگلار، 36 خۇددى خوجايىنىنىڭ توي زىيابىتىدىن قايتىپ كېلىشنى كۈتۈپ تۇرغان چاكارلاردەك، ھەردائىم تەيار تۇرۇگلار. شۇنىڭ بىلەن خوجايىن كېلىپ ئىشىكنى ۋاققاندا، چاكارلار دەرھال چېقىپ ئىشىكنى ئاچىدىغان بولىدۇ. 37 خوجايىن قايتىپ كەلگەندە، چاكارلىرىنىڭ ئېيغاق، تەيار تۇرغانلىقىنى كۆرسە، بۇ چاكارلارنىڭ بەختىدۇر! مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن تۈزى بېلىنى باغلاپ، تۇلارنى داستىخانغا ئولتۇرغۇزۇپ، تۇلارنىڭ ئالدىغا كېلىپ شەخسەن تۈزى تۇلارنى كۈتۈۋالىدۇ! 38 ۋە ئە گەر خوجايىن ئىككىنچى يا كى ئۈچىنچى جېسىە كتە كەلسىمۇ، چاكارلىرىنىڭ شۇنداق ۋېغاقلىقىنى كۆرسە، بۇ تۇلارنىڭ بەختىدۇر! 39 لېكىن شۇنى بىلىپ قويۇگلا رکى، ئە گەر تۈي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىدە قايسى ۋاقىتتا كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، ئۇ ۋېغاق تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ۋېگە تېشىپ كىرىشىگە ھە رگىز يول قويمايتتى! 40 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرمۇ ھەردائىم تەيار تۇرۇگلار؛ چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ۋېيلىمىغان ۋاقىت-سائەتتە قايتىپ كېلىدۇ. 41 پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن بۇ تەمسىلنى بىزگلا قارىتىپ ئېيتتىڭمۇ يا كى ھەممىلەرنگە قارىتىپمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 42 رەب مۇنداق دېدى: ـ خوجايىنى تۈز ۋېيدىكىلە رگە مەسئۇل قىلىپ، تۇلارغا تېگىشلىك بولغان ئاشلىقنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەيىنلەيدىغان ئىشەنچلىك ۋە پەملىك غوجىدار كىم بولىدۇ؟ 43 خوجايىن ۋېگە قايتقاندا، چاكارنىڭ شۇنداق قىلىۋاتقىنىنىڭ ئۈستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! 44 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن ئۇنى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويىدۇ. 45 لېكىن مۇبادا شۇ چاكار كۆڭلىدە: «خوجايىنىم ھايال بولۇپ قالدى» دەپ، باشقا چاكارلار ۋە دىدە كەرنى بوزەك قىلىشقا ۋە يەپ-ئىچىپ، مەست بولۇشقا باشلىسا، 46 شۇ چاكارنىڭ خوجايىنى كۈتۈلمىگەن بىر كۈنى، ۋېلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۇنىڭ ئېسىۋىسىنى ئېتىقادسىزلار بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. 47 ئەمدى خوجايىنىنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ تۇرۇپ، تەيىارلىنىپ تۇرمىغان ۋە خوجايىنىنىڭ ئىرادىسى ۋىجچە قىلمىغان چاكار بولۇشىغا تاياق يەيدۇ. 48 بىراق خوجايىنىنىڭ ئىرادىسىنى بىلمەي تۇرۇپ، تاياق يېيىشكە تېگىشلىك ئىشلارنى قىلغان چاكار ئازراق تاياق يەيدۇ. كىمگە كۆپ بېرىلسە، ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىنىدىغىنى كۆپ بولىدۇ. چۈنكى ئادەملەر كىمگە كۆپ ئامانەت قويغان بولسا، ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىدىغىنىمۇ كۆپ بولىدۇ. 49 مەن يەر يۈزىگە ئوت تاشلاپ ئۇتاشتۇرۇشقا كەلدىم ۋە بۇ ئوتنىڭ تۇتىشىشنا نەقەدەر تەقەززامەن! 50 لېكىن مەن ئالدى بىلەن بىر چۈمۈلدۈرۈش بىلەن چۈمۈلدۈرۈلۈشۈم كېرەك ۋە بۇ چۈمۈلدۈرۈلۈشۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە ئىنتايىن قىينىلىمەن! 51 سىلەر مېنى يەر يۈزىگە تىنچلىق ئېلىپ كەلدىمىكەن، دەپ ۋېيلاپ قالدىگلارمۇ؟ ياق، مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتايكى، تىنچلىق ئەمەس، بۇلۇنۇش ئېلىپ كەلدىم! 52 چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن، بىر ۋېيدىكى بەش كىشى بۇلۇنىدۇ؛ ئۈچى ئىككىسىگە قارسى ۋە ئىككىسى ئۈچىگە قارشى بۇلۇنىدۇ. 53 ئاتا ئوغلىغا ۋە ئوغۇل ئاتىسىغا، ئانا قىزىغا ۋە قىز ئانىسىغا، قەينىئانا كېلىنگە ۋە كېلىن قەينىئانىسىغا قارشى تۇرىدۇ. 54 ئەيسا يەنە تۈپلاشقان ئادەملە رگە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر كۈنپېتىش تەرەپتىن بۇلۇتنىڭ چىقىۋاتقىنىنى كۆرسە گلار، دەرھال [يامغۇر ياغىدۇ» دەيسىلەر، ۋە دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ. 55 جەنۇب تەرەپتىن شامالنىڭ چىقىۋاتقىنىنى كۆرسە گلار، «ھاۋا ئىسسىيدۇ» دەيسىلەر ۋە دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ. 56 ئەي ساختىپەزلەر! سىلەر يەر بىلەن كۆكنىڭ رەڭگىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، قانداقسىگە بۇ زاماننى پەرق ئېتەلمەيسىلەر؟! 57 ئەمدى نېمىشقا قايسى ئىشلارنىڭ دۇرۇس ئىكەنلىكىگە تۈز ۋگلار ھۆكۈم قىلىپ باقمايسىلەر؟! 58 چۈنكى دەۋاگىرىڭ بىلەن بە رگە سوتچى ئالدىغا بارغىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن يولدا كېتىۋاتقىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن يارىشىپ دوست بولۇشقا ئىنتىلگىن؛ بولمىسا، ئۇ سېنى سوتچىغا، سوتچى بولسا گۈزىتىغا تاپشۇرىدۇ ۋە گۈزىتچى سېنى زىندانغا تاشلايدۇ. 59 مەن ساگا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تىيىنىنىمۇ قويماي تۆلىمىگۈچە، شۇ يەردىن ھە رگىز چىقالمايسەن.

13

شۇ چاغدا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭغا [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ بىر قىسىم گالىلىيەلىكلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈپ، ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئۇلار قىلىۋاتقان [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىقىنىڭ قانلىرى بىلەن ئاربلاشتۇرغانلىقىنى مەلۇم قىلدى. 2 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئۇلارنىڭ بۇ ئازابلارنى تارتقىنى ئۈچۈن بۇ گالىلىيەلىكلەرنى باشقا گالىلىيەلىكلەردىن گۇناھى ئېغىر دەپ قارامسىلەر؟ 3 مەن سىلە رگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلمىسا گلار، ھەممىگلارمۇ ئوخشاش ئاقىۋەتتە ھالاك بولىسىلەر. 4 سىلوئام مەھەللىسىدىكى مۇنار ئۈرۈلۈپ چۈشۈپ، ئون سە ككىز كىشىنى بېسىپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، سىلەر ئۇلارنى يېرۇسالېمدا ئۆرۈۋاتقان باشقىلاردىن قەبىھ، دەپ قارامسىلەر؟ 5 مەن سىلە رگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلمىسا گلار، ھەممىگلارمۇ ئوخشاش ئاقىۋەتتە ھالاك بولىسىلەر. 6 ئاندىن ئۇ بۇ تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: ـ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا تىكىلگەن بىر تۈپ ئەنجىر دەرىخى بار ئىكەن. ئۇ ئۇ دەرەختىن مېۋە ئىزدەپ كەپتۇ، لېكىن ھېچ مېۋە تاپالمايتۇ. 7 ئۇ باغۋەنگە: «قارا، ئۈچ يىلدىن بېرى بۇ ئەنجىر دەرىخىدىن مېۋە ئىزدەپ كېلىۋاتىمەن، بىراق بىر تالمۇ مېۋە تاپالمىدىم. ئۇنى كېسىۋەت! ئۇ نېمە دەپ يەرنى بىكاردىن-بىكار ئىگەلەپ تۇرىدۇ؟» دەپتۇ. 8 لېكىن باغۋەن: «خوجايىن، ئۇنىڭغا يەنە بىر يىل تە گمىگەيلا. بۇ ۋاقىت ئىچىدە ئۇنىڭ تۇۋىدىكى توپىلارنى بوشىتىپ، ئوغۇتلاپ باقاي. 9 ئە گەر كېلەر يىلى مېۋە بەرسە، ياخشى خوپ! بىراق بەرمىسە، كېسىۋەتكەيلا» دەپتۇ باغۋەن. 10 بىر شابات كۈنى، ئۇ بىر سىناگوگنا تەلىم بېرىۋاتاتتى. 11 مانا شۇ يەردە ئون سە ككىز يىلدىن بېرى زەئىپلەشتۈرگۈچى بىر جىن تەرىپىدىن تۇتۇلۇپ، دۈمچىيىپ تۇرە تۇرالمايدىغان بىر ئايال بار ئىدى. 12 ئەيسا ئۇنى كۆرگەندە، يېنىغا چاقىرىپ: ـ خانىم، سەن بۇ زەئىپلىكىڭدىن ئازاد بولدۇڭ! ـ دېدى. 13 ئاندىن ئۇ قولىنى ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قويۇۋىدى، ئايال دەرھال رۇسلىنىپ تىك تۇرۇپ، خۇدانى ئۇلۇغلىدى. 14 بىراق سىناگوگنىڭ چوڭى ئەيسانىڭ شابات كۈنى كېسەل ساقايتقىنىدىن غەزەپلىنىپ، كۆپچىلىككە: ـ ئادەملەر ئىش قىلىش كېرەك بولغان ئالتە كۈن بار، شۇ كۈنلەردە كېلىپ ساقايتىلىگلار؛ لېكىن شابات كۈنىدە ئۇنداق قىلما گلار، ـ دېدى. 15 شۇڭا رەب ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەي ساختىپەزلەر! ھەربىرىگلار شابات كۈنى تورباق ۋە ئېشىكىگلارنى ئوقۇردىن يېشىپ، سۇغارغىلى باشلىمامسىلەر؟! 16 ئەمدى شەيتان مانا ئون سە ككىز يىل بوغۇپ كەلگەن، ئىبراھىمنىڭ بىر قىزى بولغان بۇ ئايال دەل شابات كۈنىدە بۇ سىرتماقتىن بوشىتىلسا، بۇ شابات كۈنىنىڭ يارىشىقى بولمامدۇ؟! 17 ئۇ مۇشۇ سۆزنى قىلغاندا، ئۇنىڭغا قارشى چىققانلار خىجالەتكە قالدى؛ بىراق خالايىق ئۇنىڭ قىلىۋاتقان ھەممە ئاجايىب ئىشلىرىدىن شادلىنىپ يايىردى. 18 ئۇ سۆزىنى [داۋاملاشتۇرۇپ] مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى نېمىگە

ئوخشايدۇ؟ مەن ئۇنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ **19** ئۇ گويا بىر تال قىچا ئۆرۈۋىغا ئوخشايدۇ، بىرسى ئۇنى تېلىپ ئۆز بېغىدا تېرىغاندەك، ئۇ ئۆسۈپ يوغان دەرەخ بولدى، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلدى. **20** ئۇ يەنە: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ ئۇ خۇددى ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ، بىر ئايال ئۇنى قولىغا تېلىپ، ئۇچ جاۋۇر ئۇننىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇپ، تاكى پۈتۈن خېمىر بولغۇچە ساقلىدى، ـ دېدى. **22** [ئەيسا] يېرۇسالېمغا قاراپ سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، يېسىپ ئۆتكەن ھەرقايسى شەھەر-يېزىلاردا تەلىم بېرىپ ماڭدى. **23** بىرەيلەن ئۇنىڭدىن: ـ ئى تەقسىر، قۇتقۇزۇلىدىغانلارنىڭ سانى ئازمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا كۆپچىلىككە مۇنداق جاۋاب بەردى: **24** ـ سىلەر تار ئىشىكتىن كىرىشكە كۆرەش قىلىڭلار. چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، نۇرغۇن ئادەملەر كىرەي دەپ ئىزدەنسىمۇ، ئەمما كىرەلمەيدۇ. **25** ئۇ ئىنىڭ ئىگىسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئىشىكنى تاقىغاندىن كېيىن، سىلەر تاشقىرىدا تۇرۇپ ئىشىكنى قېقىپ: «ۋەب، بەرگە ئاچقىن!» دەپ يالۋۇرغىلى تۇرغىنىڭلاردا، ئۇ سىلە رگە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىڭلارنى بىلمەيمەن» ـ دەيدۇ. **26** ئاندىن سىلەر: «بىز سېنىڭ ئالدىڭدا يېگەن، ئىچكەن، سەنمۇ بىزنىڭ كوچىلىرىمىزدا تەلىم بەرگەن» دېسە كېلەر، **27** ئۇ يەنە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىڭلارنى بىلمەيمەن، مەندىن نېرى كېتىڭلار، ئەي قەبىھلىك قىلغۇچىلار!» دەيدۇ. **28** سىلەر ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپ ۋە بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئىچىدە ئىكەنلىكىنى، ئۆز ۋۇجۇدلىرىنىڭ سىرتقا تاشلۇپ ئىلگىنىڭلارنى كۆرگىنىڭلاردا، يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلار غۇچۇرلايدۇ. **29** ئۇ چاغدا، كىشىلەر مەشرىق بىلەن مەغرىبتىن ۋە شىمال بىلەن جەنۇبتىن كېلىشىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. **30** شۇنىڭ بىلەن مانا، شۇ چاغدا ئالدىدا تۇرغانلاردىن ئارقىغا ئۆتىدىغانلار، ئارقىدا تۇرغانلاردىن ئالدىغا ئۆتىدىغانلار بار بولىدۇ. **31** دەل شۇ ۋاقىتتا بىرنەچچە پەرىسىلەر ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ مۇشۇ يەردىن چىقىپ ئۆز ۋۇجۇدىنى نېرىغا ئال. چۈنكى ھېرود سېنى ئۆلتۈرمەكچى، ـ دېدى. **32** ئۇ ئۇلارغا: ـ يېرىپ شۇ تۈلكىگە ئېيتىڭلار: مانا مەن جىنلارنى ھەيدەپ،ئىسىم، بۇگۈن ۋە ئەتە شىپا بېرەرمەن ۋە ئۈچىنچى كۈنى تاكامۇللاشتۇرۇلىمەن، دە كېلەر. **33** ھالبۇكى، بۇگۈن ۋە ئەتە ۋە ئۈگۈنلۈككە مېڭىپ يۈرۈشۈم كېرەكتۇر، چۈنكى ھېچ پەيغەمبەرنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى يېرۇسالېمدىن باشقا ھېچقانداق جايدا مۇمكىن بولماس. **34** ئەي يېرۇسالېم، يېرۇسالېم! پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرىدىغان ۋە ساڭا ئەۋەتىلگەنلەرنى چالما-كېسەك قىلدىغان شەھەر! مەن قانچە قېتىملاپ مېكىيان ئۆز چوجىلىرىنى قانات ئاستىغا ئالغاندەك سېنىڭ بالىلىرىڭنى قوينۇمغا ئالماقچى بولدۇم، لېكىن سىلەر خالىمىدىڭلار. **35** مانا ۋەيرانلار تاشلىنىپ ۋەيرانە بولۇپ قالدۇ، ۋە مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن كەلگۈچىگە مۇبارەك بولغاي!» دېمىگۈچە، مېنى يەنە كۆرەلەيسىلەر.

14

ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر شابات كۈنى ئۇ پەرىسىيلەردىن بولغان بىر ھۆكۈمدارنىڭ ۆيىگە غىزاغا باردى، ئەمدى ئۇلار ئۇنى پايلاپ يۈرۈۋاتاتتى. **2** ۋە مانا، ئۇ يەردە سۇلۇق ئىششىق كېسىلگە گىرىپتار بولغان بىر ئادەم بار ئىدى. **3** ئەيسا تەۋرات ئەھلىلىرى ۋە پەرىسىيلەردىن: ـ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ۋىجۇنمۇ-يوق؟ ـ دەپ سوردى. **4** بىراق ئۇلار لام-جىم دېمىدى. ئۇ ھېلىقى كېسەلگە قولىنى تەگكۈزۈپ، ساقايتىپ يولغا سالدى. **5** ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن يەنە: ـ ئاراڭلاردىن بىرىڭلارنىڭ مۇبادا شابات كۈنىدە ئېشىكى يا كالىسى قۇدۇققا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقارمايدىغان زادى كىم بار؟ ـ دەپ سوردى. **6** ۋە ئۇلار ئۇنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ھېچ جاۋاب بېرەلمىدى. **7** ئەيسا چاقىرلىغان مېھمانلارنىڭ ئۆزلىرىگە تۆردىن ئورۇنلارنى قانداق تاللىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتىپ بەردى: **8** ـ بىرسى سېنى توي زىياپىتىگە تە كلىپ قىلسا، تۆردە ئولتۇرمىغىن. بولمىسا، سەندىن ھۆرمەتلىكرەك بىرسى تە كلىپ قىلىنغان بولسا، **9** ئۇ چاغدا سېنى ۋە ئۇنى چاقىرغان ساھىبخانا كېلىپ ساڭا: «بۇ كىشىگە ئورۇن بە رگەيسىز» دەپ قالسا، سەن خىجالەتتە قېلىپ پە گاھىغا چۈشۈپ قالىسەن. **10** لېكىن سەن چاقىرىلغاندا، بېرىپ پە گاھدا ئولتۇرغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنى چاقىرغان ساھىبخانا كېلىپ: «ئەي دوستۇم، يۇقىرىغا چىقىڭ» دېيىشى مۇمكىن ۋە شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ساڭا ئىززەت بولىدۇ. **11** چۈنكى ھەر كىم ئۆزىنى ئۈستۈن تۇتسا تۆۋەن قىلىنىدۇ ۋە كىمدە كىم ئۆزىنى تۆۋەن تۇتسا ئۈستۈن قىلىنىدۇ. **12** ئۇ ئۆزىنى مېھمانغا چاقىرغان ساھىبخانىغا مۇنداق دېدى: ـ مېھمانىنى تاماققا ياكى زىياپەتكە چاقىرغىنىڭدا، دوست-بۇرادەر، قېرىنداش، ئۇرۇق-تۇغقان ياكى باي قولۇم-قوشنىلىرىڭنى چاقىرمىغىن. چۈنكى ئۇلارمۇ سېنى مېھمانغا چاقىرىپ، مەرھەمىتىڭنى قايتۇرۇشنى مۇمكىن. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن زىياپەت بېرەي دېسەڭ، غېرىب-غۇرۇا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق، كور-ئەمالارنى چاقىرغىن **14** ۋە بەختىۋەرلىكەت كۆرسەن؛ چۈنكى ئۇ كىشىلىرىنىڭ ياخشىلىقىنى قايتۇرۇشنىڭ ئامالى يوقتۇر. شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ قايتا تىرىلگەن كۈندە قىلغىنىڭ ئۆز ۋۇجۇدىڭدا قايتۇرۇلىدۇ. **15** ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلاردىن بىرى بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا غىزالانغۇچىلار نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ـ دېدى. **16** بىراق ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بىر كىشى كاتتا زىياپەتكە تۇتۇش قىلىپ، نۇرغۇن مېھمانلارنى چاقىرىپ قويۇپتۇ. **17** داستىخان سېلىنغان شۇ سائەتتە، چاكىرنى ئەۋەتىپ، چاقىرىلغان مېھمانلارغا: «مەرھەمەت، ھەممە نەرسە تەييار بولدى!» دەپ ئېيتىپتۇ. **18** بىراق، مېھمانلارنىڭ ھەممىسى بارماسلىققا بىر-بىرلەپ ئۆززە-باھانە كۆرسەتكىلى تۇرۇۋېتىپتۇ. بىرىنچىسى ئۇنىڭغا: «مەن ھېلىلا بىر پارچە يەر سېتىۋالغانىدىم، بېرىپ كۆرۈپ كەلمىسەم بولمايدۇ. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمايمەن» دەپتۇ. **19** يەنە بىرى: «مەن بەش قوشلۇق ئۆكۈز سېتىۋالدىم، ھازىر بېرىپ ئۇلارنى سىناپ كۆرۈشۈم كېرەك. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمايمەن» دەپتۇ. **20** يەنە بىرسى: «مەن يېڭى ۋەيلەنگەن، شۇڭا بارالمايمەن» دەپتۇ. **21** چاكار قايتىپ كېلىپ، بۇ ئىشلارنى خوجايىنىغا مەلۇم قېتىپتۇ. خوجايىن غەزەپلەنگەن ھالدا چاكىرىغا: «دەرھال شەھەرنىڭ چوڭ-كىچىك كوچىلىرىغا كىرىپ، غېرىب-غۇرۇا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق ۋە كور-ئەمالارنى مۇشۇيە رگە يېغىپ كەل» دەپتۇ. **22** ئاندىن چاكار قايتىپ كېلىپ: «خوجايىن، ئەمر بە رگىنىڭدەك ئادا قىلىندى، ۋە يەنە بوش ئورۇن بار!» دەپتۇ. **23** شۇنىڭ بىلەن خوجايىن چاكارغا: ـ «ۋەيزىم مېھمانلارغا تولۇش ئۈچۈن يېزىلاردىكى چوڭ-كىچىك يوللارنى، مەھەللىلەرنى ئارىلاپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەمگىنى زورلاپ تېلىپ كەلگىن! **24** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، باشتا چاقىرىلغان ئادەملەرنىڭ ھېچقايسىسى داستىخىنىمدىن تېتىمايدۇ»، دەپتۇ. **25** ئەمدى توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ كېتىۋاتاتتى. ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: **26** ـ ماڭا ئە گەشكەنلەر [ماڭا بولغان سۆيۈشلىرىدىن] ئۆز ئاتىسى ۋە ئانىسى، ئايالى ۋە بالىلىرى، ئاكا-ئۇكىلىرى ۋە ئاچا-سىڭىلىرى، ھەتتا ئۆز جېنىنىمۇ يامان كۆرمىسە ماڭا مۇخلىس بولالماس. **27** كىمدە كىم ئۆزىنىڭ كېيىنىگە يۈدۈپ ماڭا ئە گەشمىسە ئۇ ماڭا مۇخلىس بولالماس. **28** ئاراڭلاردىن بىرسى مۇنار سالماقچى بولسا، ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتكۈزگۈدەك خراجەت تۆزۈمدە بارمۇ-يوق دەپ ھېساب قىلماسمۇ؟ **29** ئۇنداق قىلمىغاندا، ئۇلىنى سېلىپ پۈتكۈزەلمىسە، كۆ رگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ: «بۇ ئادەم بىنانى باشلاپ ۋەيزىپ پۈتكۈزەلمىدى» ـ دېمەي قالمايدۇ. **31** ياكى بىر پادىشاھ يەنە بىر پادىشاھ بىلەن جەڭ قىلغىلى ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ: ـ مېنىڭ ئۆستۈمگە كېلىدىغان يىگىرمە مىڭ كىشىلىك قوشۇن ئىگىسگە مەن ئون مىڭ ئەسكىرىم بىلەن تاقابىل تۇرالارمەنمۇ؟ دەپ مۆلچەرلەپ كۆرمەمدۇ؟! **32** ئە گەر ئۇ «سوقۇشالمايمەن» دەپ ۋىلىسا، دۇشمەن تېخى يىراقتىكى چاغدا ئەلچى ئەۋەتىپ، سۈلھ شەرتلىرىنى سورايدۇ. **33** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەردىن كىمدە كىم [كۆڭلىدە] ئۆزىنىڭ بار-يوقى بىلەن خوشلاشمىسا، ماڭا مۇخلىس بولالماس. **34** ئۆز ياخشىلىقىنى نەرسىدۇر، ھالبۇكى، ئۆز ئۆز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن ئۆز تەمىنى قاندىقۇ كىرگۈزگلى بولىدۇ؟ **35** ئۇ ئۆيراققا ئىشلىتىشكە ياكى ئوغۇتقا تارىلاشتۇرۇشقىمۇ يارىمايى، تالاغا تاشلىنىدۇ. ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن!

15 ئەمدى باجگىرلار ۋە باشقا گۇناھكارلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاشقا ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشماقتا ئىدى. **2** لېكىن پەرىسىيلەر بىلەن تەۋراتنى تۆستازلىرى غۇدۇڭشۇپ: ـ بۇ ئادەم گۇناھكارلارنى قارشى ئالىدۇ ۋە ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرىدۇ! ـ دېيىشتى. **3** شۇڭا ئۇ ئۇلارغا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: **4** ـ ئە گەر ئاراڭلاردا بىرەيلەننىڭ يۈز قۇياق قوينى بولۇپ، ئۇلاردىن بىرى يىتىپ كەتسە، توقسان توققۇزنى چۆلدە قويۇپ قويۇپ يىتىپ كەتكىنىنى تاپقۇچە ئىزدىمەمدۇ؟ **5** ئۇنى تېپىۋالغاندا، شادلانغان ھالدا مۇرىسىگە ئارتىدۇ؛ **6** ئاندىن ۋەيگە ئېلىپ كېلىپ، يار-بۇرادەرلىرى بىلەن قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مەن يىتىكەن قوينۇمنى تېپىۋالدىم، مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار!» دەيدۇ. **7** مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، شۇنىڭغا ئوخشاش، توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۈچۈن ئەرشتە زور خۇرسەنلىك بولىدۇ؛ بۇ خۇرسەنلىك توۋىغا موھتاج بولمىغان توقسان توققۇز ھەققانىي كىشىدىن بولغان خۇرسەنلىكتىن كۆپ ئارتۇقتۇر. **8** ـ ياكى بىر ئايالنىڭ ئون كۈمۈش دىنارى بولۇپ، بىر دىنارنى يوقىتىپ قويسا، چىراغنى يېقىپ، تاكى ئۇنى تاپقۇچە ئۆينى سۈپۈرۈپ، زەن قويۇپ ئىزدىمەمدۇ؟ **9** ئۇنى تاپقاندا يار-بۇرادەر، قولۇم-قوشنىلىرنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار، چۈنكى مەن يوقىتىپ قويغان دىنارىمنى تېپىۋالدىم» ـ دەيدۇ. **10** مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، شۇنىڭغا ئوخشاش توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۈچۈن خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئارىسىدا خۇرسەنلىك بولىدۇ.

11 ئۇ سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ مەلۇم بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. **12** كىچىك ئوغلى ئاتىسىغا: «ئەي ئاتا، مال-مۈلۈكتىن تېگىشلىك ئۈلۈشۈمنى ھازىرلا ماڭا بە رگىن» دەپ ئېيتىپتۇ. ۋە ئۇ ئۆز مال-مۈلۈكلىرىنى ئىككىسىگە تەقسىم قىلىپ بېرىپتۇ. **13** ئۆزۈن [illegible] سەيەر قىلىپتۇ. ئۇ ئۆيەردە ئەيش-ئىشرەتلىك ئىچىدە ئۆرمۈش كەچۈرۈپ مال-دۇنياسىنى بۇزۇپ-چېچىپتۇ. **14** دەل ئۇ يەر-يوقىنى سەرپ قىلىپ ئۈگەنگەن ۋاقتىدا، ئۇ يۇرتىدا قاتتىق ئاچارچىلىق بولۇپ، ئۇ خېلىلا قىسىلچىلىقتا قالىدۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، شۇ يۇرتنىڭ بىر پۇقراسىغا مەدىكار بولۇپ يالىلىنىپتۇ، ئۇ ئۇنى ئېتىزلىقىغا چوشقا بېقىشقا ئەۋەتىپتۇ. **16** ئۇ ھەتتا قورسىقنى چوشقىلارنىڭ يېمى بولغان پۇرچاق پوستى بىلەن تويغۇزۇشقا تەقەززا بولىدۇ؛ لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا ھېچنەرسە بەرمەيدۇ. **17** ئاخىر بېرىپ ئۇ ھوشىنى تېپىپ: «ئاتامنىڭ ئۆزىنچە كۆپ مەدىكارلىرىنىڭ ئالدىدىن يېمەك-ئىچمەك ئېشىپ-تېشىپ تۇرىدۇ؛ لېكىن مەن بولسام بۇ يەرىدە ئاچلىقتىن ئۆلەي دەپ قالدىم! **18** ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ئاتامنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ئەي ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىمۇ گۇناھ قىلدىم. **19** ئەمدى سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتالىشىڭا لايىق ئەمەسمەن. مېنى مەدىكارلىرىڭ سۈپىتىدە قوبۇل قىلغايسەن! ـ دەيمەن» دەپ ۋىلاپىتۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئورندىن تۇرۇپ ئاتىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ مېڭىپتۇ. لېكىن ئاتىسى يىراقتىلا ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا ئىچى ئاغرىتىپ، ئالدىغا يۈگۈرۈپ چىقىپ، ئۇنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ ئۇنى سۆيۈپ كېتىپتۇ. **21** ئوغلى: «ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ، سېنىڭ ئالدىڭدىمۇ گۇناھ قىلدىم. ئەمدى سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتالىشىڭا لايىق ئەمەسمەن» ـ دەيتۇ. **22** بىراق ئاتىسى چاكارلىرىغا: «دەرھال ئەڭ ئېسىل تونىنى ئەكېلىپ ئۇنىڭغا كىيدۈرۈڭلار، قولىغا ئۈزۈك سېلىڭلار، پۇتلىرىغا ئاياغ كىيدۈرۈڭلار؛ **23** ۋە بورداق تورپاقنى ئەكېلىپ سويۇڭلار، ئاندىن ئوبدان يەپ، راۋاۋرۇس تەبرىكلەيلى! **24** چۈنكى مېنىڭ بۇ ئوغلۇم ئۆلگەنىدى، تىرىلدى، يىتىپ كەتكەنىدى، تېپىلدى!» ـ دەيتۇ. ئاندىن ئۇلار تەبرىكلەشكىلى باشلايتۇ. **25** ئەمدى چوڭ ئوغلى ئېتىزغا كەتكەنىكەن. ئۇ قايتىپ كېلىۋېتىپ ۋەيگە يېقىن كەلگەندە نەغمە-ناۋا بىلەن ئۈسسۈلنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايتۇ. **26** ئۇ چاكارلاردىن بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن نېمە ئىش بولۇۋاتقىنىنى سوراپتۇ. **27** چاكار ئۇنىڭغا: ئۇكاڭ كەلدى ۋە ئاتاڭ ئۇنى ساق-سالامەت تېپىۋالغانلىقى ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويدى» دەيتۇ. **28** لېكىن [چوڭ ئوغلى] خاپا بولۇپ، ۋەيگە كىرگۈلى ئۇنىمايتۇ. ۋە ئاتىسى چىقىپ ئۇنىڭ ۋەيگە كىرىشىنى ئوتۇنۇپتۇ. **29** ئەمما ئۇ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: «قارا! مەن شۇنچە يىلدىن بېرى قۇلدەك خىزمىتىڭدە بولدۇم، ئەسلا ھېچبىر ئەمرىڭدىن چىقىپ باقمىدىم. بىراق سەن ماڭا ئەل-ئاغىنىلىرىم بىلەن خۇش قىلغىلى ھېچقاچان بەرەر ئوغلاقمۇ بەرمىدىڭ! **30** لېكىن سېنىڭ مال-مۈلۈكلىرىڭنى پاھىشىلە رگە خەجلەپ ئۈگەنگەن بۇ ئوغلۇڭ قايتىپ كەلگەندە، سەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويۇپسەن» ـ دەيتۇ. **31** بىراق ئاتىسى يەنە ئۇنىڭغا: «ئەي ئوغلۇم، سەن ھەردائىم مېنىڭ يېنىمدىسەن ۋە مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر. **32** ئەمدى تەبرىكلەپ شادلىنىشقا لايىقتۇر؛ چۈنكى بۇ سېنىڭ ئۈكاڭ ئۆلگەنىدى، تىرىلدى، يوقىلىپ كەتكەنىدى، تېپىلدى» ـ دەيتۇ.

16 ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ بىر باينىڭ بىر غوجدارى بار ئىكەن. بىرسى بايغا: «بۇ غوجدارىڭىز مال-مۈلۈكىڭىزنى بۇزۇپ چاچتى» دەپ شىكايەت قىپتۇ. **2** ئۇ غوجدارنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: «مېنىڭ سېنىڭ توغرا ئۈچۈن ئاڭلىغانلىرىم زادى قانداق گەپ؟ غوجدارلىقىڭدىكى ھېساب-كىتابنى ئېنىق تاپشۇر؛ چۈنكى مۇندىن كېيىن سەن غوجدار بولمايسەن» ـ دەيتۇ. **3** غوجدار ئەمدى ئۆز ئىچىدە: «نېمە قىلاي؟ چۈنكى خوجايىنىم مېنى غوجدارلىقتىن مەھرۇم قىلدۇ. كەتمەن چاپاي دېسەم ئۆزۈمنىڭ ماغدۇر يوق، تىلەمچىلىك قىلاي دېسەم نومۇس قىلىمەن. **4** ھە، تاپتىم! غوجدارلىقتىن قالغىنىمدا كىشىلەرنىڭ مېنى ۋەيلىرىگە قارشى ئېلىشى ئۈچۈن، نېمە قىلىشىمنى ئەمدى بىلدىم» دەپ **5** ئۆز خوجايىنىغا قەرزدار بولغانلارنى بىردىن-بىردىن چاقىرىپ كېلىپ، بىرىنچىسىدىن: «خوجايىنىمغا قانچىلىك قەرزىڭىز بار؟» دەپ سوراپتۇ. **6** ۋە قەرزدار: «يۈز تۇلۇڭ زەيتۇن مېيى» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار ئۇنىڭغا: «مانا، ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ، بۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەللىك تۇلۇڭغا تۇ زگەرتۇپتىڭ!» دەيتۇ. **7** ئاندىن ئۇ يەنە بىرىگە: «سىزچە، قانچىلىك قەرز بولدىڭىز؟» دەپ سوراپتۇ. ئۇ: «يۈز كۆزە بۇغداي» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار ئۇنىڭغا: «ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ سە كسەن كۆزىگە تۇ زگەرتۇپتىڭ!»

8 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خوجايىنى سەممىيەتسىز غوجدارنىڭ بۇ ئىشتىكى پەملىكلىكى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قايىل بولۇپ ماختاپتۇ. چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ پەرزەنتلىرى ئۆز دەۋرىدە نۇرنىڭ پەرزەنتلىرىدىن پەملىكتۇر. **(aiōn g165)** **9** ۋە مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، «ناھەق دۇنياغا تەۋە مال-دۇنيا» ئارقىلىق ئۆز ئۈگلارغا دوست تۇتۇۋالىڭلار، شۇنداق قىلسا ئۈگلار، مال-دۇنيا كارغا كەلمەيدىغان بولغان [كۇنىدە] شۇ دوستلار سىلەرنى ئەبەدىي ماكانلارغا قارشى ئالىدۇ. **(aiōnios g166)** **10** كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سادىق بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سادىق بولىدۇ؛ ۋە كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سەممىيەتسىز بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سادىق بولىدۇ. **11** شۇڭا ئە گەر «ناھەق دۇنياغا تەۋە بولغان مال-دۇنيا»دا سادىق بولمىساڭلار، كىم سىلە رگە ھەقىقىي بايلىقلارنى تاپشۇرىدۇ؟ **12** ۋە باشقىلارنىڭ نەرسىلىرىدە سادىق بولمىساڭلار كىم سىلە رگە ئۆز ئۈگلارنىڭ نەرسىسىنى بەرسۇن؟ **13** ھېچكىم ئىككى خوجايىنىغا تەڭ خىزمەت قىلالمايدۇ. چۈنكى ئۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ؛ ياكى بۇنىڭغا ئۆزىنى پۈتۈنلەي بېغىشلاپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭمۇ بىرلا ۋاقىتتا ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. **14** ئەمدى پەرىسىيلەر (ئۇلار پۇلغا ئامراق ئىدى) بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ ئەيسانى مەسخىرە قىلىشتى. **15** ۋە ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىي قىلىپ كۆرسەتكۈچىدۇرسىلەر؛ لېكىن خۇدا قەلبىڭلارنى بىلىدۇ. چۈنكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا قەدىرلىنىدىغىنى خۇدانىڭ نەزىرىدە يىرگىنچلىكتۇر. **16** تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى [چۈمۈلدۈرگۈچى] يەھياغچە ھىدايەت بولۇپ كەلدى؛ شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ خۇدانىڭ پادشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرى جاكارلىنىپ كېلىۋاتىدۇ؛ [پادىشاھلىققا] كىرمەكچى بولغانلارنىڭ ھەربىرى ئۇنىڭغا بۇسۇپ كىرۋېلىشى كېرەكتۇر. **17** لېكىن ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ يوق قىلىۋېتىلىشى تەۋراتنىڭ بىر چېكىتى بىكار قىلىنىشتىن ئاساندۇر. **18** ـ ھەر كىم ئۆز ئايالىنى تالاق قىلىپ باشقا بىرىنى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ ۋە كىمكى ئۆز ئېرىدىن تالاق قىلىنغانلىنى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ». **19** ـ بۇرۇن بىر باي ئادەم بار ئىدى؛ ئۇ سۈسۈن رەنگلىك تون ۋە كاناپ كىيىملەرنى كىيىپ، ھەر كۈنى ئەيش-ئىشرەت ئىچىدە ئەتىنەنە قىلاتتى. **20** ۋە پۇتۇن ئەزاينى چاقا-جاھارەت بىسىپ كەتكەن لازارۇس ئىسمىلىك بىر يوقسۇل بار ئىدى؛ ئۇ باينىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا [ھەر كۈنى] ياتقۇزۇپ قويۇلاتتى. **21** ئۇنىڭ داستىخىنىدىن

چۈشۈپ قالغان پارچى-پۇراتلاردىن قورسىقىنى تويغۇزغۇشقا تەشنا ئىدى. ھالبۇكى، ئىتلار كېلىپ تۆنىنىڭ يارىلىرىنى يالايتى. 22 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، يوقسۇل تۇلدى ۋە پەرىشتىلەر تۇنى ئىبراھىمنىڭ قۇچىقىغا ئاپاردى. باي ھەم تۇلۇپ دەپنە قىلىندى 23 ۋە تەھتىسارادا قاتتىق قىينىلىپ، يېشىنى كۆتۈرۈپ، يىراقتىن ئىبراھىمنى ۋە تۇنىنىڭ قۇچىقىدىكى لازارۇسنى كۆرۈپ: (Hadēs g86) 24 «ئەي ئاتا ئىبراھىم، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! لازارۇسنى ئەۋەتكەيسەن، تۇ بارمىقىنىڭ ئۇچىنى سۇغا چىلاپ، تىلىمنى تېمىتىپ سوۋۇتقاي. چۈنكى مەن بۇ ئوت يالقۇنىدا قاتتىق ئازابلىنىۋاتىمەن!» دەپ ۋارقىراپ يالۋاردى. 25 لېكىن ئىبراھىم مۇنداق دېدى: «ئەي ئوغلۇم، ھايات ۋاقتىڭدا ھالاۋەتنى يەتكۈچە كۆرگىنىڭنى ۋە لازارۇسنىڭ دەردە-بالا تارتقىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. ھازىر تۇ تەسەللى تاپتى، ئەمما سەن ئازاب تارتىۋاتىسەن. 26 ۋە بۇلاردىن باشقا، بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىمىزدا يوغان بىر ھاڭ بېكىتىلگەندۇركى، بۇ يەردىن سىلەر تەرەپكە تەرەپلىك دېگەنلەر ئوتەلمەيمىز ۋە ئاندىن بىز تەرەپكە ئوتىمىز دېگەنلەر ئوتەلمەيسىلەر». 27 ئەمدى باي يەنە: «ئۇنداقتا، ئى ئاتا، سەندىن [لازارۇسنى] ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىشىڭنى ئوتۇنىمەن. 28 چۈنكى مېنىڭ بەش ئاكا-ئۇكام بار، ئولارنىڭ بۇ ئازاب-ئۇقۇبەتلىك يە رگە كەلمەسلىكى ئۈچۈن [لازارۇس] ئۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ قويسۇن» ـ دېدى. 29 براق ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇلاردا مۇسا ۋە [ياشقا] پەيغەمبەرلەرنىڭ [ئاگاھ-گۇۋاھلىقى] بار؛ ئۇلار شۇلارنى ئاڭلىسۇن» ـ دېدى. 30 لېكىن ئۇ: «ياق، ئى ئىبراھىم ئاتا، ئەگەر ئۆلگەنلەردىن بىرى تىرىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسا، ئۇلار توۋا قىلىدۇ» ـ دېدى. 31 ئەمما ئىبراھىم ئۇنىڭغا: «ئەگەر ئۇلار مۇسا ۋە [ياشقا] پەيغەمبەرلەرنىڭ [گۇۋاھلىقىنى] ئاڭلىمىسا، ھەتتا ئۆلگەنلەردىن بىرسى تىرىلىسمۇ، ئۇلار يەنىلا ئىشەنمىنى رەت قىلىدۇ» ـ دېدى.

17 ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانىي پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار بولماي قالمايدۇ، لېكىن شۇ پۇتلاشتۇرۇش ۋاستىچىسى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 2 بۇنداق ئادەمنىڭ بۇ كىچىك بالىلاردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرغان بولسا، ۋېينىگەن تۇگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلىۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 3 ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار! ئە گەر قېرىندىشىڭ گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا ئەتىبە-نەسىھەت قىلغىن. ئۇ توۋا قىلسا ئۇنى ئەپۇ قىلغىن. 4 مۇبادا ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ساكا يەتتە مەرتىۋە گۇناھ قىلسا ۋە يەتتە مەرتىۋە يېنىڭغا كېلىپ: توۋا قىلدىم، دېسە، ئۇنى يەنىلا ئەپۇ قىلغىن. 5 شۇنىڭ بىلەن روسۇلار رەبگە: ئىشەنچ-ئېتىقادىمىزنى ئاشۇرغىن، ـ دېيىشتى. 6 ۋە رەب ئولارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەردە قىچا ئۇرۇقدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسا ئىدى، سىلەر ئاۋۇ ئۇجمە دەرىخىگە: «يىلتىزىڭدىن قومۇرۇلۇپ، دېڭىزغا كۆچۈپ تىكىل!» دېسە كالار، ئۇ سۆز ئۇگلارنى ئاڭلاپ كۆچەتتى. 7 لېكىن ئاراكالاردىن كىمنىڭ يەر ھەيدەيدىغان ياكى مال باقىدىغان بىر قۇلى بولسا ۋە ئۇ ئېتىزلىقتىن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنىڭغا: «تېزرەك كېلىپ داستىخاندا ئولتۇرغىن»، دەيدىغانلار بارمۇ؟ 8 ئۇ بەلكى ئۇنىڭغا: «مېنىڭ تامىقىنى تەييار قىل، مەن يەپ-ئىچىپ بولغۇچە بېلىڭنى باغلاپ مېنى كۈتكىن، ئاندىن ئۆزۈڭ يەپ-ئىچكىن، دېمەمسۇ؟ 9 قۇل ئەمر قىلىنغىنىدەك قىلغىنى ئۈچۈن خوجايىن ئۇنىڭغا رەھمەت ئېيتامدۇ؟ مېنىڭچە، ئېيتمايدۇ. 10 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ئۆزۈڭلارغا ئەمر قىلىنغانلىرىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلغىنىڭلاردىن كېيىن: بىز ئەرزىمەس قۇللارمىز؛ بىز پەقەت تېگىشلىك بۇرچىمىزنى ئادا قىلدۇق، خالاس»، دەيدىغان بولىسىلەر. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ يېروسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتقاندا، سامارىيە بىلەن گالىلىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتۇپ، 12 بىر كەنتكە كىرگىنىدە ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئون ئادەم ئۇنىڭغا ئۇچراپ، يىراقتا توختاپ، 13 ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ: ئەي ئەيسا، ئۇستاز، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، دەپ ئوتۇندى. 14 ئولارنى كۆرگەندە ئۇ ئولارغا: بېرىپ ئۆزۈڭلارنى كاھىنلارغا كۆرسىتىڭلار، دېدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، ئولار يولدا كېتىۋاتقاندا، [ماخاۋدىن] پاكلاندى. 15 ئولاردىن بىرەيلەن ئۆزىنىڭ ساقايغىنىنى كۆرگەندە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن خۇدانى ئۇلۇغلاپ، كەينىگە بۇرۇلۇپ، قايتتى. 16 ئۇ كېلىپ ئەيسانىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ دۇئا يېتىپ تەشەككۈر ئېيتتى. ئۇ سامارىيەلىك ئىدى. 17 ئەيسا بۇ ئىشقا قاراپ: پاك قىلىنغانلار ئون كىشى ئەمەسمىدى؟ قالغان توققۇزەيلەن قېنى؟ 18 بۇ يات ئەللىك مۇساپىردىن باشقا، خۇداغا ھەمدۇسانا ئوقۇغىلى ھېچكىم قايتىپ كەلمەپتىغۇ؟! ـ دېدى. 19 ئاندىن ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، يولۇڭغا ماڭغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى!» ـ دېدى. 20 [بىر كۈنى] پەرىسىيلەر ئۇنىڭدىن: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى قاچان كېلىدۇ؟» دەپ سوريۇغاندا ئۇ تۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كېلىشىنى كۆز بىلەن كۆرگىلى بولماس؛ 21 كىشىلەر: «قاراكالار، ئۇ مانا بۇ يەردە!» ياكى «ئۇ يەردە!» دەپەلەيدۇ. چۈنكى مانا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئارا كالاردىدۇر. 22 كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ «شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ كۈنلىرىدىن بىرەر كۈننى بولىسىمۇ كۆرۈشكە تەشنا بولىسىلەر، لېكىن كۆرەلمەيسىلەر. 23 شۇ چاغدا كىشىلەر سىلە رگە: «مانا ئۇ بۇ يەردە!» ۋە ياكى «مانا ئۇ ئۇ يەردە!» دەيدۇ؛ سىلەر نە بارماكالار نە ئۇلارنىڭ كەينىدىن يۈگۈرمە كالار. 24 چۈنكى گويا ئاسماننىڭ بىر چېتىدىن چاقماق چېقىپ يەنە بىر چېتىگىچە يورۇتىدىغاندەك، ئىنسانئوغلىنىڭ ئۆز كۈنىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. 25 لېكىن ئۇ ئاۋۋال كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى تارتىشى بۇ دەۋرىدىكىلەر تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى مۇقەررەردۇر. 26 ۋە نۇھ [پەيغەمبەرنىڭ] كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. 27 تاكى نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ئۆيلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كېلىۋاتقاندىدى؛ ئاندىن توپان كېلىپ ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. 28 ھەم يەنە، لۇتنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا شۇنداق بولىدۇ ـ كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، سودا-سېتىق قىلىپ، تېرىقچىلىق قىلاتتى ۋە ئۆيلەرنى سالاتتى. 29 لېكىن لۇت سودوم شەھىرىدىن چىققان كۈنى، ئاسماندىن ئوت بىلەن گۈزگۈگۈرت يېغىپ، [بۇ شەھەردىكىلەرنىڭ] ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. 30 ئەمدى ئىنسانئوغلى ئاشكارا بولىدىغان كۈندە ئەنە شۇنداق بولىدۇ. 31 شۇ كۈنى، ھەر كىم ئۆگۈندە تۇرۇپ، نەرسە-كېرەك كالىرى ئۆيىدە بولسىمۇ، ئالغىلى چۈشمەسۇن؛ ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كىمكى ئېتىزلىقتا بولسا [ئۆيىگە] ھېچ يانمىسۇن. 32 لۇتنىڭ ئايالىنى يادىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار! 33 كىمكى ئۆز ھاياتىنى قۇتقۇزماقچى بولسا، ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 34 سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، ئۇ كېچىدە ئىككى ئادەم بىر ئورۇندا ياتىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 35 ئىككى ئايال يارغۇنچاق بېشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ؛ ئولاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ». 37 ۋە ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئەي رەب، بۇ ئىشلار قەيەردە يۈز بېرىدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇ ئۇلارغا: جەسەت قايسى يەردە بولسا، قۇزغۇنلار شۇ يە رگە توپلىشىدۇ!

18 ۋە ئۇ ئۇلارغا، بوشاشماي، ھەردائىم دۇئا قىلىپ تۇرۇش كېرەكلىكى توغرىسىدا بىر تەمسىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: 2 ـ «مەلۇم شەھەردە بىر سوتچى بار ئىكەن. ئۇ خۇدادىنمۇ قورقايدىكەن، ئادەملە رگىمۇ پەرۋا قىلمايدىكەن. 3 شۇ شەھەردە بىر تۇل ئايال بار ئىكەن ۋە ئۇ دائىم سوتچىنىڭ ئالدىغا كېلىپ: «ئەيىبكارنىڭ ھەققىمنى ئېلىپ بە رگىن» دەپ تەلەپ قىلىدىكەن. 4 ئۇ خېلى ۋاقىتقىچە ئۇنى رەت قېتىپ؛ بىراق كېيىن كۆڭلىدە: خۇدادىنمۇ قورقايمەن، ئادەملە رگىمۇ پەرۋا قىلمايمەن، 5 لېكىن بۇ تۇل خوتۇن مېنى ئاۋارە قىلىپ كېتىۋاتىدۇ؛ ئۇنىڭ ماڭا چاپلىشۇۋېلىپ مېنى ھالىمدىن كەتكۈزۈۋەتمەسلىكى ئۈچۈن ھەرھالدا ئۇنىڭ دەۋايىنى سوراپ قويايى!» ـ دەپ ئويلاپتۇ». 6 رەب: قاراكالار، ئادالەتسىز بۇ سوتچىنىڭ نېمە دېگەنلىرىگە! 7 ئۇ شۇنداق قىلغان يەردە، خۇدا ئۆزىگە كېچە-كۈندۈز ندا قىلىۋاتقان تاللىغان بەندىلىرىگە قاندىق قىلار؟ گەرچە خۇدا ئۇز بەندىلىرىگە ھەمەدەرد بولۇش بىلەن بە رگە [رەزىللىككە] ئۇزۇنغىچە سەۋر-تاقەت قىلسىمۇ، ئاخىردا بەندىلىرىنىڭ دەردىگە يەتمەسمۇ؟ 8 مەن سىلە رگە ئېيتايكى: ئۇ ئۇلارنىڭ دەردىگە يېتىپ ناھايىتى تېزلا ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ! لېكىن ئىنسانئوغلى كەلگەندە يەر يۈزىدە ئىمان-ئىشەنچ تاپالامدۇ؟ ـ دېدى. 9 ئۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىي دەپ قاراپ، باشقىلارنى كۆزىگە ئىلمايدىغان بەزىلە رگە قارىتىپ، مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتتى: 10 ـ ئىككى ئادەم دۇئا قىلغىلى ئىبادەتخانىغا بېرىپتۇ. بىرى پەرىسىي، يەنە بىرى باجگىر ئىكەن. 11 پەرىسىي تۇرە رۇپ ئۇز-ئۆزىگە مۇنداق دۇئا

قىلىپتۇ: ـ «ئەي خۇدا، مېنىڭ باشقا ئادەملەردەك يۇلاڭچى، ئادالەتسىز، زىناخور ۋە ھەتتا بۇ باجگىردەك بولمىغىنم ئۈچۈن ساڭا شۈكۈر! **12** ھەر ھەپتىدە ئىككى قېتىم روزا تۇتىمەن ۋە تاپقانلىرىمنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى سەدىقە قىلىمەن». **13** براق ھېلىقى باجگىر يىراقتا تۇرۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ ئاسمانغا قاراشقىمۇ پېتىنالمايي مەيدىسىگە ئۇرۇپ تۇرۇپ: «ئەي خۇدا، مەن مۇشۇ گۇناھكارغا رەھىم قىلغايسەن!» ـ دەپتۇ. **14** مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، بۇ ئىككىيلەندىن [پەرىسىي] ئەمەس، بەلكى [باجگىر] كەچۈرۈمگە ئېرىشىپ ۋېيگە قايتىپتۇ. چۈنكى ھەر كىم ئۆزىنى ئۇستۇن تۇتسا تۆۋەن قىلنار، لېكىن كىمكى ئۆزىنى تۆۋەن تۇتسا ئۇستۇن كۆتۈرۈلەر. **15** ئەمدى قولىنى تەگكۈزسۇن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلەتتى. لېكىن بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلار ئۇلارنى ئەيىبلىدى. **16** ئەمما ئەيسا بالىلارنى يېنىغا چاقىرىپ: كىچىك بالىلارنى ئالدىمغا كەلگىلى قويۇڭلار، ئۇلارنى توسۇشما كاللار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلاردىن تەركىب تاپقاندۇر. **17** مەن سىلە رگە ھەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى: كىمكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالىدەك قوبۇل قىلمىسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز كىرەلەيدىغان ئورۇن يوق. **18** مەلۇم بىر ھۆكۈمدار ئەيسادىن: ئى ياخشى ئۇستاز، مەن گۇگۈلۈك ھايات تاپقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك، ـ دەپ سوريدى. **(aiōnios g166)** **19** لېكىن ئەيسا: مېنى نېمە ئۈچۈن ياخشى دەيسەن؟ ياخشى بولغۇچى پەقەت بىرلا، يەنى خۇدادۇر. **20** ئەمرلەرنى بىلىسەن: ـ «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ـ دىدى. **21** ـ بۇلارنىڭ ھەممىسىگە كىچىكمىدىن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن، ـ دىدى ئۇ. **22** ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: ـ سەندە يەنە بىر ئىش كەم. پۈتكۈل مال-مۈلۈكۈڭنى سېتىپ، پۇلىنى يوقسۇللارغا ئۈلەشتۈرۈپ بە رگىن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشتە خەزىنىڭ بولىدۇ؛ ئاندىن كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن! ـ دىدى. **23** ئەمما ئۇ بۇ گەپنى ئاڭلاپ تولىمۇ قايغۇغا چۈمۈپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ ناھايىتى باي ئىدى. **24** تولىمۇ قايغۇغا چۈمۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەن ئەيسا: ـ مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەس-ھە! **25** ئۆگىنىڭ يىڭنىسىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! ـ دىدى. **26** بۇنى ئاڭلىغانلار: ـ ئۇنداق بولسا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلىسۇن؟ ـ دېيىشتى. **27** ئەمما ئۇ جاۋابەن: ـ ئىنسانلارغا مۇمكىن بولمىغان ئىشلار خۇدانىڭ مۇمكىنىدۇر ـ دىدى. **28** ئەمدى پېترۇس: ـ مانا، بىز بار-يوقىمىزنى تاشلاپ ساڭا ئەگەشتۇق!؟ ـ دىدى. **29** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆي-ۋاق يا ئاتا-ئانىسى يا قېرىنداشلىرى يا ئايالى يا بالىلىرىدىن ئايرىلىپ قالغان ھېچ بىرىمىز **30** بۇ زاماندا بۇلارغا كۆپ ھەسسىلەپ مۇيەسسەر بولىدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندىمۇ مەڭگۈلۈك ھايات تاپقىمىدەك. ـ دىدى. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** ئاندىن ئۇ ئون ئىككەيلەننى ئۆز يېنىغا ئېلىپ ئۇلارغا مۇنداق دىدى: ـ مانا، بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىۋاتىمىز ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ ئىنسانئوغلى توغرىسىدا يېزىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى [شۇ يەردە] ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **32** چۈنكى ئۇ يات ئەللەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ ۋە ئۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، خارلايدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈكۈرىدۇ؛ **33** ئۇلار ئۇنى قامچىلىغاندىن كېيىن ئۇلتۇرۇۋېتىدۇ؛ ۋە ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ، ـ دىدى. **34** براق ئۇلار بۇ سۆزلەردىن ھېچنېمىنى چۈشەنمىدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى ئۇلاردىن يوشۇرۇلغان بولۇپ، ئۇنىڭ نېمە ئېيتقىنىنى بىلەلمەي قالدى. **35** ۋە شۇنداق ئىش بولدىكى، ئۇ يېرىخو شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، بىر كور كىشى يولنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ تىلەمچىلىك قىلۋاتاتتى. **36** ئۇ كوچىلىكنىڭ ئۈتۈپ كېتىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ: ـ نېمە ئىش بولغاندۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **37** خەۋ ئۇنىڭغا: ـ ناسارەتلىك ئەيسا بۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ، ـ دەپ خەۋەر بەردى. **38** ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ ۋارقىراپ كەتتى ئۇ. **39** ۋە ئەيسانىڭ ئالدىدا مېڭىۋاتقانلار ئۇنىڭ: ـ شۇك ئولتۇر! دەپ ئەيىبلەشتى. براق ئۇ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىرىدى. **40** ئەيسا قەدىمىنى توختىتىپ، ئۇنى ئالدىغا باشلاپ كېلىشنى بۇيرۇدى. ۋە قارىغۇ ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندە ئۇ ئۇنىڭدىن: **41** ـ سەن مېنى نېمە قىلىپ بەر، دەيسەن؟ ـ دەپ سوريدى. ـ ئى رەببىم، قايتا كۆرىدىغان بولىشىمىزنى! ـ دېدى ئۇ. **42** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ كۆرىدىغان بولغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، ـ دېدى. **43** ۋە ئۇنىڭ كۆزى شۇئان ئېچىلدى؛ ئۇ ئەيسانىڭ ئىگىسىگە، يول بويى خۇدانى ئۇلۇغلاپ ماڭدى. ۋە بارلىق خالايىقمۇ بۇنى كۆرۈپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى.

19

ئۇ يېرىخو شەھىرىگە كىرىپ ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. **2** مانا شۇ يەردە زاكاي ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ «باش باجگىر» بولۇپ، ئىنتايىن باي ئىدى. **3** ئۇ ئەيسانىڭ قاندىق ئادەم ئىكەنلىكىنى كۆرۈشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتاتتى، لېكىن بويى پاكار بولغاچقا، خەلقىنىڭ تولىلىقىدىن ئۇنى كۆرەلەيتتى. **4** شۇڭا ئۇ ئالدىنى تەرەپكە يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى كۆرۈش ئۈچۈن بىر تۈپ ئۈجمە دەرىخىگە يامىشىپ چىقتى؛ چۈنكى ئەيسا ئۇ يول بىلەن ئۆتەتتى. **5** ۋە ئەيسا ئۇ يەرگە كەلگەندە يۇقىرىغا قاراپ ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا: ـ زاكاي، چاپسان چۈشكىن! چۈنكى مەن بۈگۈن سېنىڭ ۋېرىڭدە قونۇشۇم كېرەك، ـ دىدى. **6** ئۇ ئالدىراپ چۈشۈپ، خۇشاللىق بىلەن ئۇنى [ۋېيىدە] مېھمان قىلدى. **7** بۇ ئىشنى كۆرگەن خالايىقنىڭ ھەممىسى: ئۇ گۇناھكار كىشىنىڭكىدە قونغىلى كىرىپ كەتتى! ـ دەپ غوڭۇلدىشىپ كەتتى. **8** لېكىن زاكاي ئورنىدىن تۇرۇپ رەببگە: ـ ئى رەببىم، مانا، مۇلكۈمنىڭ يېرىمنى يوقسۇللارغا بېرىمەن؛ ئەگەر بىراۋنى يالغاندىن شىكايەت قىلىپ ئۇنىڭدىن بىرنېمە ئۇندۇرۇۋالغان بولسام بىرىگە ئوتتى قايتۇرىمەن، ـ دىدى. **9** يېنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا [قاراپ]: ـ بۈگۈن نىجات بۇ ۋېگە كەردى. چۈنكى بۇ كىشى ھەم ئىبراھىمنىڭ ئوغلىدۇر! **10** چۈنكى ئىنسانئوغلى ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ قۇتقۇزغىلى كەلدى، ـ دىدى. **11** خالايىق بۇ سۆزلەرنى تىڭشاۋاتقاندا ئۇ يەنە سۆز قىلىپ بىر تەمسىلنى قوشۇپ ئېيتتى. چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمغا يېقىنلاشقاندىن ۋە ئۇلار: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرھال نامايان بولىدىغۇ!؟» ـ دەپ ئويلاشقاندىن. **12** شۇڭا ئۇ مۇنداق دىدى: بىر ئاقسۆڭەك پادىشاھلىق تەختىگە ئېرىشىپ كېلىش ئۈچۈن يىراق بىر يۇرتقا قاراپ يولغا چىقىدۇ. **13** [ئاۋۋال] ئۇ ئوزىنىڭ ئون قۇلىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا ئون تىلالنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىپ: «مەن قايتىپ كەلگۈچە [يېنىڭ بىلەن] ئوقەت قىلىڭلار» ـ دەپتۇ. **14** براق ئۆز يۇرت پۇقرالىرى ئۇنىڭغا ئۆچ بولغاچقا، كەيىندىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بۇ كىشىنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشىنى خالىمايمىز!» دەپتۇ. **15** ۋە ئۇ پادىشاھلىق مەنسىپىگە ئېرىشىپ قايتىپ كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، ھەربىرىنىڭ تىجارەت بىلەن قانچە پايدا تاپقىنىنى بىلىمكچى بولۇپ، پۇلىنى تاپشۇرغان ھېلىقى قۇللىرىنى ئۆز ئالدىغا چاقىرتىپتۇ. **16** ۋە ئاۋۋالقىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سېنى بە رگەن تىلا ئون تىلا پايدا قىلدى» دەپتۇ. **17** «يارايسەن، ئەي ياخشى قۇل! سەن كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك چىققانلىقىڭ ئۈچۈن ئون شەھە رگە ھاكىم بولغىن» ـ دەپتۇ خوجايىن ئۇنىڭغا. **18** ئىككىنچىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سېنى بە رگەن تىلا بەش تىلا پايدا قىلدى» دەپتۇ. **19** خوجايىن ئۇنىڭغا ھەم: «سەن ھەم بەش شەھە رگە ھاكىم بولغىن» دەپتۇ. **20** لېكىن يەنە بىرسى كېلىپ: «ئى خوجام، مانا سېنى بە رگەن تىلا! بۇنى ياغلىققا چىگىپ بىر جايدا قوۋۇپ ساقلىدىم. **21** چۈنكى سېنى قاتتىق ئادەم ئىكەنلا، سېنى ئامانەت قىلىمغانلىردىن پايدا ئۇندۇرۇپ، ئۆزلىرى تېرىمغانلىردىن ھوسۇل يىغىلا. شۇنىڭ ئۈچۈن سىلدىن قورقتۇم» دەپتۇ. **22** ئەمما [خوجايىنى] ئۇنىڭغا: «ئەي ئەسكى قۇل، ساڭا ئۆز ئاغزىڭدىن چىققان سۆزلىرىڭ بويىچە ھۆكۈم قىلاي. سەن مېنىڭ ئامانەت قىلماي ئۇندۇرۇۋالدىغان، تېرىماي ئۆرۈپ يىغۇالدىغان قاتتىق ئادەم ئىكەنلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، **23** نېمە ئۈچۈن مېنىڭ پۇلۇمنى خەزىنىچىلە رگە ئامانەت قېيمىدىڭ؟ مەن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنى ئۆسۈمى بىلەن ئالماسمىدىم؟» ـ دەپتۇ. **24** ئاندىن ئۇ يېنىدىكىلە رگە: «ئۇنىڭدىكى تىلانى ئېلىپ ئون تىلا تاپقان قۇلغا بېرىڭلار!» دەپ ۋېرىپتۇ. **25** ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئى خوجا، ئۇنىڭ ئون تىلاسى تۇرسا!» ـ دەپتىكەن، **26** [ھوجايىن يەنە مۇنداق دەپتۇ]: «ـ چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **27** ئەمدى ئۇستىگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈشۈمنى خالىمىغان دۈشمەنلىرىمنى بولسا، ئۇلارنى كەلتۈرۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا قەتل قىلىڭلار». **28** ئۇ بۇ ئىشلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا چىقىشقا ئالدىغا قاراپ ماڭدى. **29** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-

ئانىيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگىنىدە، ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپىلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: **30** ـ سىلەر ئۇدۇلۇڭلارىدىكى يېزىغا بېرىڭلار. ئۇ يەر گە كىرىپلا ھېچ ئادەم بالىسى مىنىپ باقمىغان، باغلاقلىق بىر تەخەيىنى كۆرىسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يەر گە يېتىلەپ كېلىڭلار. **31** ئە گەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنى يېشىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇنىڭغا: «ربنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى» ـ دە ڭلار. **32** شۇنىڭ بىلەن ئەۋەتىلگەنلەر بېرىۋىدى، ئىش دەل ئۇ ئۇلارغا ئېيتقاندەك بولدى. **33** ئۇلار تەخەينى يېشىۋاتقانىدا، ئۇنىڭ ئىگىلىرى ئۇلاردىن: ـ تەخەينى نېمىشقا يېشىسىلەر؟ ـ دەپ سوريدى. **34** ئۇلار: ـ ربنىڭ ئۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى، ـ دېدى. **35** ئۇلار ئۇنى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كەلدى، ۋە يېپىنچا-چاپانلىرىنى تەخەينىڭ ئۈستىگە سىپلىپ، ئەيسانى يۇلەپ ئۈستىگە مىندۇردى. **36** ئۇ كېتىپ بارغىنىدا، خەلقلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پاياناز قىلىپ سالدى. **37** ئۇ ئۇ زېيتۇن تېغىدىن چۈشۈش يولىغا يېقىنلاشقىنىدا، پۈتكۈل مۇخلىسلار جامائىتى شادلىنىپ، تۈز كۆزى بىلەن كۆز گە ئالدىرەتلىك مۇجىزىلەر ئۈچۈن ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: «يەھۋەدىگارنىڭ نامىدا كەلگەن پادىشاھ مۇبارە كتۇر! ئاسمانلاردا تىنچ-ئىناقلىق تىكلەنگەي، ئەرشىئەلادا شان-شەرەپ ئايان بولغاي!» دەپ توۋلىشىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇشقا باشلىدى. **39** لېكىن توپنىڭ ئىچىدە بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئۇستاز، مۇخلىسلىرىڭغا [مۇشۇ گەپلىرى ئۈچۈن] تەنبىھ بەر! ـ دېيىشتى. **40** بىراق ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلە گە شۇنى ئېيتايىكى، بۇلار جىم تۇرغان بولسا، ھەتتا بۇ تاشلارمۇ چۇقان سېلىشقان بولاتتى، ـ دېدى. **41** ئەمدى ئۇ شەھە گە يېقىنلاشىپ ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن يىغلاپ مۇنداق دېدى: **42** ـ [ئۆ يېرۇسالىم]! سەن بۇگۈن، بۇ كۈنۈڭدە، تىنچ-ئامانلىقىڭ ئۈچۈن نېمە كېرەك بولغىنىنى بىلسەڭ ئىدى! كاشكى، بۇ ئىشلار ھازىر كۆزلىرىڭدىن يوشۇرۇندۇر. **43** چۈنكى شۇنداق كۈنلەر بېشىڭغا كېلىدۇ كى، دۇشمەنلىرىڭ ئەتراپىڭنى قاشا-ئىستىھكام بىلەن قورشاپ سېنى قاماپ تۇت تەرەپتىن قىستايىدۇ. **44** ئۇلار سېنى ۋە [سېپىلىڭ]نىڭ ئىچىدىكى بالىلىرىڭنى يەر بىلەن يە كسەن قىلىپ، ھەتتا تاشنى تاشنىڭ ئۈستىدىمۇ قالدۇرمايدۇ، چۈنكى [خۇدا]نىڭ سېنى يوقلىغان پەيتىنى بىلىپ يە تمىدىڭ. **45** ۋە ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنى ھەيدەپ چىقىرىپ، **46** ئۇلارغا: ـ مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ۋېيۋم دۇئا-تىلاۋەتخانا بولىدۇ» دەپ يېزىلگەن بولسىمۇ، لېكىن سىلەر ئۇنى «بۇلاڭچىلارنىڭ تۇۋۇسى» قىلىۋالدىڭلار! ـ دېدى. **47** شۇ ۋاقىتلاردا ئۇ ھە ركىزنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى. باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە يېزىت چوڭلىرى ئۇنى يوقىتىشقا ئامال ئىزدىدى. **48** لېكىن ئۇلار قانداق قىل سېلىشنى بىلمەيتتى، چۈنكى بارلىق خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى تىڭشاش ئۈچۈن ئۇنىڭغا قاتتىق يېپىشقانىدى.

20

ۋە شۇ كۈنلەردىن بىر كۈنى ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىلىرىدا خەلققە تەلىم بېرىپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىۋاتقانىدا، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: **2** ـ بىزگە ئېيتقىن: سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتسەن؟ ساڭا بۇ ھوقۇقنى كىم بە رگەن؟ ـ دەپ سوريدى. **3** ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەنمۇ سىلەردىن بىر ئىشنى سورايمۇ؛ سىلەر ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلارچۇ، **4** ـ يەھيا يۇرگۈز زگەن چۆمۈلدۈرۈش ئەرشتىنمۇ، يا كى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **5** ئۇلار تۈزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئە گەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن [يەھ كەلگەن» دېسەك، بۇ بارلىق خالايىق بىزنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرىدۇ. چۈنكى ئۇلار يەھيانىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈلگەن، ـ دېيىشتى. **7** ۋە ئۇلار: ـ [ئۇنىڭ] [ھوقۇقىنىڭ] قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **8** ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى.

9 ئۇ خالايىققا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلەشكە باشلىدى: ـ «بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئۇنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۇزى ياقا يۇرتقا بېرىپ ئۇ يەردە ئۇزۇن ۋاقىت ئولتۇرۇپتۇ. **10** ئۈزۈمدىن يىغىدىغان مە زگىل كەلگەندە باغۋەنلەرنىڭ ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىدىن ئۈنىڭغا بېرىشكە قۇللىرىدىن بىرىنى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. لېكىن باغۋەنلەر ئۇنى ئۇرۇپ-دۇمبالاپ قۇرۇق قول يانداۋۇرۇۋېتىپتۇ. **11** ئۇ يەنە باشقا بىر قۇلنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن ئۇلار ئۇنىمۇ دۇمبالاپ، خارلاپ، يەنە قۇرۇق قول قايتۇرۇۋېتىپتۇ. **12** ئۇ يەنە ئۈچىنچىسىنى ئەۋەتىپتۇ؛ ئۇلار ئۇنىمۇ ئۇرۇپ يارىلاندۇرۇپ، تالاغا ھەيدەپ چىقىرۋېتىپتۇ.

13 [ئاخىردا] ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى: «قانداق قىلسام بولار؟ سۆيۈملۈك ئوغلۇمنى ئەۋەتەي؛ ئۇلار ئۇنى كۆرسە، ھېچ بولمىغاندا ئۇنىڭ ھۆرمىتىنى قىلار؟» دەپتۇ. **14** بىراق باغۋەنلەر ئۇنىڭ ئوغلىنى كۆرۈپ بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: «بۇ بولسا مىراسخور؛ كېلىڭلار، ئۇنى جايلۇپەيلى، ئاندىن مىراس بىزنىڭكى بولىدۇ» دېيىشىپتۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا ئاچىقىپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. ئەمدى بۇنداق ئەھۋالدا ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى ئۇلارنى قانداق قىلىدۇ؟ **16** ئۇ كېلىپ ئۇ باغۋەنلەرنى يوقىتىپ ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا تاپشۇرىدۇ». خالايىق بۇنى ئاڭلاپ: ـ بۇنداق ئىشلار ھە رگىز بولمىسۇن! ـ دېيىشتى. **17** لېكىن ئۇ ئۇلارغا كۆزلىرىنى تىكىپ مۇنداق دېدى: ـ ئۇنداق بولسا، مۇقەددەس يازمىلاردا «تاچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك ئېشى بولۇپ تىكىلەندى» دەپ يېزىلغان سۆز زادى نېمىنى كۆرسىتىدۇ؟ **18** بۇ «تاش»قا يېقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ؛ لېكىن بۇ تاش ھە ركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۈكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. **19** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ بۇ تەمسىلى ئۈزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى بىلىپ شۇ ھامان ئۇنىڭغا قول سېلىش يولىنى ئىزدىدى؛ لېكىن ئۇلار خالايىقتىن قورقۇشتى. **20** شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭ كەيندىن ماراپ، ئۇنى [رىم] ۋالىيىسىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا سوراققا تارتىشقا تاپشۇرۇش ئۈچۈن بىرنەچچە ئادەملەرنى سېتىۋېلىپ، سوۋۇنۇپ كىرىشكە ئەۋەتتى. ئۇلار سەممىي قىياپەتكە كىرۈۋېلىپ، ئۇنىڭ سۆزىدىن يوچۇق ئىزدەپ يۈرەتتى. **21** ئۇلار ئۇنىڭغا مۇنداق سوئال قويدى: ـ ئەي ئۇستاز، سىلىنى دۇرۇس سۆز قىلىدىغان ۋە دۇرۇس تەلىم بېرىدىغان، ھېچقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى [قەتئىي] قىلمايدىغان، بەلكى خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتقان ئادەم دەپ بىلىمىز. **22** [رىم ئىمپىراتورى] قەيسە رگە باج-سىلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟». **23** ئەمما ئۇ ئۇلارنىڭ ھىيلىسىنى كۆرۈپ يېتىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى سىنىماقچىسىلەر؟ **24** ماڭا بىر كۈمۈش دىنار كۆرسىتىڭلار. بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: «قەيسەرنىڭكى، ـ دېدى. **25** ۋە ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسە رگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. **26** ئۇلار خالايىقنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ئۇنى ئۇتۇۋالغۇدەك ھېچقانداق يوچۇق تاپالمىدى. ئۇلار ئۇنىڭ بۇ جاۋابىغا ھەيرانۇھەس بولۇپ، زۇۋانى ئۇتۇلدى. **27** ۋە «ئۇلۇگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەپ ئىنكار قىلىدىغان سادۇقىلارنىڭ يەنىلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سوئال قويۇپ مۇنداق دېدى: **28** ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر تەۋراتتا] بىزگە: «ئايالى بار، ئەمما پەرزەنت كۆرمىگەن كىشى ئۇلۇپ كەتسە، ئۇلۇگچىنىڭ تاكا يا كى ئىنسى ئۈل قالغان يە ڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى كېرەك» ـ دەپ يازغان.

29 ئەمدى يەتتە تاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ۋېيلەنگەندىن كېيىن پەرزەنت كۆرمەي ئالەمدىن ئوتتى. **30** ئىككىنچى قېرىندىشى ئايالىنى ئېلىپ، پەرزەنت كۆرمەي ئالەمدىن ئوتتى. **31** ئاندىن ئۈچىنچىسى ئۇنى ئالدى؛ شۇنداق قىلىپ، يەتتىسى ئۇنى ئەمرىگە ئېلىپ پەرزەنت كۆرمەي ئولدى. **32** ئەمىسىدىن كېيىن ئايالمۇ ئولدى. **33** ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال ئۇلارنىڭ قايىسىسىنىڭكى بولار؟ چۈنكى يەتتىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان.

34 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بۇ ئالەمنىڭ پەرزەنتلىرى ۋېلىنىدۇ، ياتلىق بولىدۇ. (aiōn g165) **35** لېكىن ئۇ ئالەمدىن ئېسىۋە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۇلۇگلەردىن تىرىلىشكە لايىق سانالغانلار ۋېلىنمەيدۇ، ياتلىق بولمايدۇ. (aiōn g165) **36** چۈنكى ئۇلار يەنە ئۆلمەيدۇ، پەرىشتىلە رگە ئوخشاش بولىدۇ؛ «ئۇلۇگدىن تىرىلىشتىن ئوغۇلغان پەرزەنتلەر» بولغاچقا، ئۇلار خۇدانىڭ ئوغۇللىرىدۇر. **37** ئەمدى ئۇلۇگلەنلەرنىڭ تىرىلىدۇرۇلۇشىنى ھەتتا مۇسا [پەيغەمبەر] ئۆزىمۇ ئايان قىلغان؛ چۈنكى [تەۋراتتىكى] «تىكەنلىك» دېگەن ۋەقەنىڭ خاتىرىسىدە ئۇ پەرۋەردىگارنى: «ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى» دەپ بايان قىلغان. **38** ئۇ ئۇلۇگلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ

خۇداسىدۇر، چۈنكى ئۇنىڭغا نىسبەتەن ھەممەيلەن تىرىكتۇر! 39 شۇنىڭ بىلەن تەۋرات تۈستازلىرىدىن بىرقانچىسى باھا بېرىپ: ـ تۈستاز، ياخشى ئېيتتىڭ، ـ دېدى. 40 چۈنكى ئۇلاردىن ھېچكىم يەنە ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقا جۈرئەت قىلالمىدى. 41 ئەمدى ئۇ ئۇلارغا سوئال قويدى: ـ كىشىلەر مەسىھنى قانداقسىگە داۋۇتنىڭ ئوغلى دەيدۇ؟ 42 چۈنكى داۋۇت ئۆزى زەبۇردا: پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» ـ دېگەنغۇ؟ 44 ئەمما داۋۇت ئۆزى «رەببىم» دەپ چاقىرغان يەردە، ئۇندىقتا ئۇ قانداقمۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ 45 ۋە بارلىق خالايىق قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتقاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ 46 ـ تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. ئۇلار ئۆزۈن تونىلارنى كىيىۋالغان ھالدا غادىيىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان سالاملىرىغا، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردىمۇ تۇردە ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. 47 ئۇلار تۇل ئايالالرنىڭ بارلىق ئۆي-بىساتلىرىنى يەۋالىدۇ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن ئۇزۇندىن-ئۇزۇن دۇئالار قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ!

21

ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، بايلارنىڭ ئۆز سەدىقىلىرىنى [ئىبادەتخانىدىكى] ئىئانە ساندۇقىغا تاشلىغىنىنى كۆردى. 2 ئۇ يەنە ساندۇققا ئىككى تىيىننى تاشلاۋاتقان بىر نامرات تۇل ئايالنىمۇ كۆردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ نامرات تۇل ئايالنىڭ تاشلىغىنى ھەممەيلەننىڭكىدىن كۆپتۇر. 4 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزلىرىنىڭ ئاشقانلىرىدىن ئىئانە قىلىپ، خۇداغا ئاتىغان سادىقىلە رگە قوشۇپ تاشلىدى؛ لېكىن بۇ ئايال نامراتلىقىغا قارىماي، ئۆزىنىڭ تىرىكچىلىك قىلىدىغىنىنى ھەممىسىنى ئىئانە قىلىپ تاشلىدى. 5 ۋە بەزىلەر ئىبادەتخانىنىڭ نەپىس تاشلار ۋە خۇداغا سۈنۈلغان ھەدىيىلەر بىلەن قانداق بېزەلگەنلىكى توغرىسىدا سۆزلىشىۋاتاتتى. ئۇ: 6 ـ سىلەر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق نەرسىلە رگە نىسبەتەن، شۇ كۈنلەر كېلىۋېكى، ھەتتا بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالدۇرۇلمايدۇ، ھەممىسى گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ تۈستاز، بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئايان قىلىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 8 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ ئازدۇرۇلۇپ كېتىشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى تولا كىشىلەر مېنىڭ نامىمنى سېتىپ: «مانا ئۇزۇم شۇدۇرمەن!» ۋە «ئاشۇ ۋاقت يېقىنلاشتى!» دەيدۇ. شۇڭا ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرمە گىلار. 9 سىلەر ئۇرۇش ۋە توپىلاڭلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغان ۋاقىتلاردىمۇ ۋەھىمىگە چۈشمە گىلار، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاۋۋال يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار، زامان ئاخىرى يېتىپ كەلدى، دېگەنلىك ئەمەس. 10 ئاندىن ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ـ بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. 11 جاي-جايلاردا شىددەتلىك يەر تەۋرەشىلەر، ئاچارچىلىقلار ۋە ۋابالار بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] ۋەھشەتلەر ۋە ئاسماندا ھەيۋەتلىك ئالامەتلەر كۆرۈنىدۇ. 12 براق بۇ ھەربىر ۋەقەلەر يۈز بېرىشتىن ئىلگىرى، كىشىلەر سىلە رگە قول سېلىپ ئۇتقۇن قىلىدۇ ۋە سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلىپ، سىلەرنى سىناگوگلارنىڭ سوراقلىرىغا تاپشۇرىدۇ، زىندانلارغا تاشلايدۇ، ئۇلار مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن سىلەرنى پادىشاھ ۋە ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باريدۇ، 13 ۋە بۇنىڭ بىلەن [ئۇلارنىڭ ئالدىدا] گۇۋاھلىق بېرىش پۇرسىتىگىلار چىقىدۇ. 14 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەر رگە قانداق جاۋاب بېرىش توغرىسىدا ئالدىنئالا ھېچ ئويلانماسلىققا قەلبىگىلاردا قەتئىي نىيەت قىلىگىلار. 15 چۈنكى مەن سىلە رگە بارلىق دۈشمەنلىرىگىلار رەددىيە ۋە رەت قىلالمىغۇدەك پاساھەتلىك تىل ۋە دانىشمەنلىك ئاتا قىلىمەن. 16 ھەتتا ئاتا-ئانا، ئاكا-ئۇكا، تۇرۇق-تۇغقان ۋە يار-بۇرادەرلىرىگىلارمۇ سىلە رگە خائىنلىق قىلىپ ئۇتۇپ بېرىدۇ ۋە ئۇلار ئاراگىلاردىكى بەزىلىرىگىلارنى ئۆلتۈرىدۇ. 17 سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلە. 18 ھالبۇكى، بېشىگىلاردىكى بىر تال چاچمۇ ھالاك بولمايدۇ! 19 سەۋر-چىداملىق بولغىنىگىلاردا، جېنىگىلارغا ئىگە بولالايسىلە. 20 ـ لېكىن يېرۇسالېمنىڭ [دۈشمەن] قوشۇنلىرى تەرىپىدىن قورشۇلىنغانلىقىنى كۆرگىنىگىلاردا، ئۇنىڭ ۋەيران بولۇش ۋاقتى يېقىنلىشىپ قالىدۇ، دەپ بىلىگىلار. 21 ئۇ چاغدا يەھۇدىيە ئۆلكىسىدە ئۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن، شەھەر ئىچىدە ئۇرۇۋاتقانلار ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتسۇن، يېزىلاردا ئۇرۇۋاتقانلار شەھەر رگە كىرمىسۇن. 22 چۈنكى شۇ چاغ «ئىنتىقام جازاسىنى تارتىدىغان كۈنلەر»دۇر، شۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس يازمىلاردا] بارلىق پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 23 ئەمدى شۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئايالالار ۋە بالا ئېمىتىدىغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى بۇ زېمىندا ئېغىر قىسىچلىق بولىدۇ ۋە [ئەرشتىكى] غەزەپ بۇ خەلقنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ، 24 ئۇلار قىلىچنىڭ بىسىدا يېقىتىلىدۇ ۋە تۇتقۇن قىلىنىپ، بارلىق ئەللەر رگە ئېلىپ كېتىلىدۇ، «بات ئەللەرنىڭ ۋاقتى» توشقۇچە، يېرۇسالېم يات ئەللەرنىڭ ئاياغ ئاستىدا قالىدۇ. 25 ـ قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلاردىمۇ ئالامەتلەر بولىدۇ، يەر يۈزىدىكى ئەللەر ئارىسىدا دېگۈدەك-ئوكىنالارنىڭ گۈلدۈرلىشىدىن ۋە دولقۇنلارنىڭ داۋالغۇشلىرىدىن پارا كەندىچىلىك بولىدۇ. 26 ئادەملەر قورقۇپ، يەر يۈزىگە كېلىدىغان ئاپەتلەرنى ۋەھىمە ئىچىدە كۈتۈپ ئەس-ھوشىنى يوقىتىدۇ، چۈنكى ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 27 ئاندىن كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ بىلەن بىر بۇلۇت ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 28 لېكىن بۇ ئالامەتلەر كۆرۈنۈشكە باشلىغاندا، قەددىڭلارنى رۇسلاپ بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، چۈنكى بۇ سىلەرنى ئازاد قىلىشتىكى نىجات يېقىنلاشتى، دېگەنلىكتۇر. 29 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: ـ ئەنجۈر دەرىخى ۋە باشقا بارلىق دەرەخلە رگە قاراڭلار. 30 ئۇلارنىڭ يېگىدىن بىخلانغانىدا ئۇلارغا قاراپ، تۆز ئۆڭلار يازنىڭ يېتىپ كېلىشىگە ئاز قالغانلىقىنى بىلىسىلە. 31 شۇنىڭدەك، بايا دېيىلگەن ئالامەتلەرنىڭ يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ يېقىن قالغانلىقىنى بىلىڭلار. 32 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر تۈگىمەيدۇ. 33 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھە رگىز يوقالمايدۇ. 34 ـ لېكىن ئۆز ئۆڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار كى، كۆڭۈللىرىڭلار ئەيش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە تىرىكچىلىكىنىڭ غەم-ئەندىشىسىز بىلەن بىخۇدلاشمىسۇن، شۇ كۈنى ئۇستۇڭلارغا ئۇيۇقسىز چۈشمىسۇن. 35 چۈنكى ئۇ گويا ئۆزاقتىكى بارلىق يەر يۈزىدە ھەربىر ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 36 شۇڭا ھەرقانداق ۋاقىتلاردا ھوشيار بولۇڭلار، يۈز بېرىش ئالدىدا ئۇرۇۋاتقان بۇ ئىشلاردىن ئۆز ئۆڭلارنى قاچۇرۇپ ئىنسانئوغلى ئالدىدا ھازىر بولۇپ ئۇرۇشقا لايىق ھېسابلىنىش ئۈچۈن ھەردائىم دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 37 ئەمدى ئۇ كۈندۈزلىرى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى، ئاخشاملىرى شەھەردىن چىقىپ، كېچىنى زەيتۇن تېغى دەپ ئاتالغان تاغدا ئۆتكۈزەتتى. 38 ۋە بارلىق خەلق ئۇنىڭ تەلىمىنى ئاڭلىغىلى تاڭ سەھەردە ئىبادەتخانىغا كىرىپ، ئۇنىڭ يېنىغا كېلەتتى.

22

ئەمدى پېتىر نان ھېيتى («ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) يېقىنلىشىپ قالغانىدى. 2 باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنى تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىشقا ئامال ئىزدەپ يۈرەتتى؛ چۈمكى ئۇلار خەلقتىن قورقاتتى. 3 شۇ پەيتتە ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان، ئىشقاريوت دەپ ئاتالغان يەھۇدانىڭ كۆڭلىگە شەيتان كىردى. 4 ئۇ بېرىپ باش كاھىنلار ۋە ئىبادەتخانا پاسبان بە گلىرى بىلەن ئەيسانى قانداق قىلىپ ئۇلارغا ئۇتۇپ بېرىش ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى. 5 ئۇلار ئىنتايىن خۇش بولۇپ، يەھۇداغا پۇل بېرىشكە كېلىشتى. 6 يەھۇدا ماقۇل بولۇپ، ئۇنى خالايىقتىن ئايرىم قالغاندا ئۇلارغا ئۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە كىرىشتى. 7 ئەمدى پېتىر نان ھېيتىنىڭ [بىرىنچى] كۈنى يېتىپ كەلگەندىدى. شۇ كۈنى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»غا ئاتاپ قۇربانلىق [قوزا] سويۇلاتتى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا پېترۇس بىلەن يۇھاننىغا: ـ بېرىپ بە رگە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ [قوزىسىنى] بە رگە يېگىلى تەيىارلا گىلار، ـ دەپ ئۇلارنى ئەۋەتتى. 9 ـ قەيەردە تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇلار. 10 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ شەھەر رگە كىرسە گىلار، مانا ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋاتقان بىر ئەر كىشى سىلە رگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەيندىن مېڭىپ ئۇ كە رگەن ۋەيگە كىرىگىلار. 11 ۋە ئۆي ئىگىسىگە: «ئۇستاز: ـ مۇخلىسلىرىم بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا ئۆي قەيەردە؟ـ دەپ سوراۋاتىدۇ» دە گىلار. 12 ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى

رەتلەنگەن سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ۋېنى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە تەيارلىق قىلىپ تۇرۇۋاتىر. 13 شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى بىرىۋىدى، ھەممە ئىشلار ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك بولۇپ چىقتى. ئۇلار شۇ يەردە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەييارلاشتى. 14 ئەمدى ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇردى، ئون ئىككى روسۇل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرۇشتى. 15 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ مەن ئازاب چېكىشتىن ئىلگىرى، سىلەر بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ بۇ تامىقىغا ھەمداستىخاندا بولۇشقا تولىمۇ ئىنتىزار بولۇپ كەلگەنىدىم. 16 چۈنكى سىلە رگە ئېيتايىكى، بۇ ھېيت زىيابىتىنىڭ [ئەھمىيىتى] خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغىچە، مەن بۇنىڭدىن قايتا يېمەيمەن، ـ دېدى. 17 ئاندىن ئۇ بىر جامنى قولىغا ئېلىپ، تەشەككۇر ئېيتتى ۋە مۇخلىسلىرىغا: ـ بۇنى ئېلىپ ئاراگلاردا تەقسىم قىلىپ [ئىچىڭلار]. 18 چۈنكى شۇنى ئېيتايىكى، مۇندىن كېيىن خۇدانىڭ پادىشاھلىقى كەلمىگۈچە، ھەرگىز تۇزۇمۇم شەرىبتىدىن قەتئىي ئىچمەيمەن، ـ دېدى. 19 ئاندىن ئۇ بىر تال نانىنى قولىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۇر ئېيتتى ۋە ئۇنى ئوشتۇپ، ئولارغا ئۆلەشتۇرۇپ بېرىپ: ـ بۇ مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن پىدا بولىدىغان تېنىمدۇر. مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن بۇنىڭدىن يە گلار، ـ دېدى. 20 ئۇ شۇنىڭدەك تاماقتىن كېيىنكى جامنى قولىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: ـ بۇ جامدىكى شاراب مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان قېنىمدا بولغان يېڭى ئەھدىدۇر. 21 لېكىن مانا، مېنى تۇتۇپ بە رگۈچىنىڭ قولى مېنىڭ بىلەن بىر داستىخاندىدۇر. 22 ۋە ئىنسانئوغلى دەرۋەقە ئۆزى توغرىسىدا بېكىتىلگەندەك [ئالەمدىن] كېتىدۇ، بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاسىتىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 23 ئاندىن مۇخلىسلار بىر-بىرىدىن: ـ ئارىمىزدا زادى كىم مۇشۇنداق ئىشنى قىلىشى مۇمكىن؟ ـ دەپ مۇنازىرىگە چۈشۈپ كېتىشتى. 24 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قايسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ سانىلىشىمىز كېرەك دېگەن تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. 25 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئەللەردىكى پادىشاھلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن ۋېرىۋۇقۇزلىق قىلىپ ئىدارە قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھوقۇقدارلىرى «خەلقپەرۋەر» دەپ ئاتىلىدۇ. 26 بىراق سىلەر شۇنداق بولماگلار، بەلكى ئاراگلاردىكى ئەڭ مەرتىۋىلىكى ئۆزىنى ئەڭ كىچىكىدەك ھېسابلىسۇن ۋە يېتەكچى بولغانلار [ھەممەيلەنگە] خىزمەتكارىدەك بولسۇن. 27 كىم مەرتىۋىلىك، داستىخاندا ئولتۇرغانمۇ ياكى داستىخاندىكى كۆتكۈچىمۇ؟ داستىخاندا ئولتۇرغىنى ئەمەسمۇ؟ بىراق مەن بولسام ئاراگلاردا خىزمىتىگلاردا بولغۇچى كۆتكۈچىدەك كېتىرمەن. 28 سىلەر بولساگلار، بېشىمغا سىناقلار كەلگەندە باشتىن-ئاخىر مەن بىلەن بىللە ھەمراھ بولغانسىلەر. 29 ۋە خۇددى ئاتام ماڭا پادىشاھلىق ھوقۇقى بېكىتكەندەك، مەن سىلە رگىمۇ شۇنداق بېكىتىمەن. 30 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەن بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىسىلەر ۋە تەختىلەردە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. 31 رەب يەنە [پېترۇسقا]: ـ «ئەي سىمون، سىمون! مانا، شەيتان ھەممىگلارنى خۇددى بۇغداي تاسقىغانىدەك تاسقاپ سىناشنى تىلىگەن. 32 لېكىن ئېتىقادىڭ يوقىمىسۇن دەپ ساڭا دۇئا قىلدىم. ئەمدى سەن توۋا قىلىپ تۇز يولغا قايتقاندىن كېيىن، قېرىنداشلىرىڭنى مۇستەھكەملىگىن» ـ دېدى. 33 ـ ئى رەب، ـ دېدى پېترۇس، ـ مەن سەن بىلەن بىللە زىندانغا تاشلىنىپ، بىللە ئۆلۈمگە بېرىشقا تەييارمەن! 34 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئى پېترۇس، ساڭا ئېيتايىكى، بۈگۈن خوراز چىللىغۇچە، سەن «ئۇنى تونۇمايمەن» دەپ مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، دېدى. 35 ئاندىن، ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەرنى ھەمىيانسىز، خورجۇنسىز ۋە كەشىسز [سەپە رگە] ئەۋەتكىنىمدە سىلەرنىڭ بىرەر نەرسە گلار كەم بولۇپ قالغانمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ ياق، دېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا: ـ لېكىن ھازىر ھەر كىمنىڭ ھەمیانى بولسا، ئۇنى ئالسۇن؛ شۇنداق ھەم خورجۇنى بولسا، ئۇنى ئالسۇن ۋە بىر كىمنىڭ قىلىچى بولىسا، چاپىنىنى سېتىپ بىردىن قىلىچ ئالسۇن. 37 چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئۇ جىنايەچىلەر قاتارىدا سانىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن سۆز مەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. چۈنكى مېنىڭ ئوغرامدىكى بارلىق ئىشلار تولۇق ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ ـ دېدى. 38 ـ ئى رەب، قارىغىن، بۇ يەردە ئىككى قىلىچ بار ئىكەن، دېدى ئۇلار. ـ بولدى، يېتىدۇ! ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. 39 ئاندىن ئۇ چىقىپ، ئادەتى بويىچە زەيتۇن تېغىغا يول ئالدى؛ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 40 ئۇ يە رگە يېتىپ بارغاندا ئۇ ئۇلارغا: ـ ئازدۇرۇلماسلىقىڭلار ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 41 ئاندىن، ئۇلاردىن بىر تاش ئېتىمچە نېرىراق بېرىپ، تىزلىنىپ ئۇرۇپ: 42 ـ ئى ئاتا، خالىساڭ، بۇ قەدەھنى مەندىن ئېلىپ كەتكەيسەن. لېكىن مېنىڭ ئەمەس، بەلكى سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن ـ دەپ دۇئا قىلدى؛ 43 ۋە ئاسماندىن بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ ئۇنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 44 ئۇ قاتتىق ئازابتا تولغىنىپ تېخىمۇ ئىخلاسلىق بىلەن دۇئا قىلىۋەردى. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تەرلىرى يە رگە تۆكۈلگەن قان تامچىلىرىدەك چۈشۈشكە باشلىدى. 45 ئاندىن دۇئاسىنى ئۈگىتىپ، ئورنىدىن ئۇرۇپ، مۇخلىسلىرىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ غەمگە چۆكۈپ ھالسىزلىنىپ م ۇگدەم قالغانلىقىنى كۆرۈۋىدى، ئۇلارغا: 46 ـ ئۇخلاپ قالغىنىڭلار نېمىسى؟ ئازدۇرۇلۇۋىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن قوپۇپ دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 47 ئۇنىڭ سۆزى تېخى ئاياغلاشماستىلا، بىر توپ ئادەملەر پەيدا بولدى. ئۇلارنى باشلاپ كەلگۈچى ئون ئىككەيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا دېگەن كىشى ئىدى، ئۇ ئەيساغا [سالام بېرىپ] سۈيگىلى قېشىغا باردى. 48 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەي يەھۇدا، بىر سۆيۈش بىلەن ئىنسانئوغلىنى ئۇتۇپ بېرەرسەنمۇ؟ ـ دېدى. 49 ۋە ئەيسانىڭ ئەتراپىدىكىلەر نېمە ئىش يۈز بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىپ: ـ ئى رەب، قىلىچ بىلەن ئۇرايلىمۇ؟ ـ دېدى. 50 ۋە ئۇلاردىن بىرى [قىلىچنى كۆتۈرۈپ]، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇپ، ئوڭ قۇلىقىنى شىلىۋەتتى. 51 بىراق ئەيسا بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بولدى، توختا! ـ دېدى، ئۇ قولىنى ئۇزىتىپ قۇلىقىغا تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتتى. 52 ئەيسا ئۇزىنى ئۇتقىلى كەلگەن باش كاھىنلار، پاسبان بە گلىرى ۋە ئاقساقاللارغا قاراپ: ـ بىر قاراقچىنى ئۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقماقلارنى كۆتۈرۈپ كەپسىلەرغۇ؟ 53 مۇقەددەس ئىبادەتخانىدا ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم، سىلەر قول سالمىدىگلار. ھازىر بۇ سىلە رگە تەۋە بولغان ۋاقىت-سائەتتۇر ۋە قاراڭغۇلۇقنىڭ ھۆكۈم سۈرۈشىدۇر ـ دېدى. 54 ئۇلار ئەيسانى ئۇتۇۋىلىپ، باش كاھىننىڭ ۋېيگە ئېلىپ كېلىشتى. پېترۇس يىراقتىن ئەگىشىپ ماڭدى. 55 ئەمدى ئۇلار ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئوت يېقىپ چۈرىسىدە [ئىسسىنىپ] ئولتۇرغانىدا، پېترۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ ئولتۇردى. 56 ئاندىن ئوتنىڭ ئۇردىدا ئۇنىڭ ئولتۇرغىنىنى كۆ رگەن بىر دېدەك ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ ئۇرۇپ: ـ بۇ ئادەممۇ ئەيسا بىلەن بىللە ئىدى، ـ دېدى. 57 لېكىن ئۇ ئېنىپ: ـ ئەي خوتۇن، ئۇنى تونۇمايمەن! ـ دېدى. 58 ئاندىن ئۇزۇن ئۇتمەي، يەنە بىرەيلەن ئۇنى كۆرۈپ: ـ سەمۇ ئۇلاردىن ئىكەنسەن، ـ دېدى. لېكىن پېترۇس: ـ ئەي بۇرادەر، ئۇنداق ئەمەسمەن! ـ دېدى. 59 ئاندىن بىر سائەتچە ئۆتكەندە باشقا بىرەيلەن: ـ دەرھەقىقەت، بۇ ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى، چۈنكى ئۇمۇ گالىلىيەلىكتۇر، ـ دەپ چىڭ تۇرۇۋالدى. 60 لېكىن پېترۇس: ـ ھەي بۇرادەر، نېمە دەۋاتقىنىڭنى بىلمەيمەن! ـ دېدى. ۋە ئۇنىڭ سۆزى ئاياغلاشماستىلا، خوراز چىللىدى. 61 ئەمدى رەب كەينىگە بۇرۇلۇپ، پېترۇسقا تىكىلىپ قاراپ قويدى. شۇنىڭ بىلەن پېترۇس رەبنىڭ سۆزىنى، يەنە: «بۈگۈن خوراز چىلاشتىن ئىلگىرى سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن» دېگەنلىكىنى يادىغا كەلتۈردى. 62 ۋە ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ قاتتىق يىغلاپ كەتتى. 63 ئەمدى ئەيسانى ئۇتۇپ تۇرۇۋاتقانلار ئۇنى مەسخىرە قىلىشقا ۋە ساۋاپ-دۇمبىلاشقا باشلىدى؛ 64 ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ ئۇنىڭدىن: ـ سېنى ئۇرغان كىمدۇ؟ قېنى، بېشارەت بە رگىن! ـ دەپ سوراشتى 65 ۋە ئۇنىڭغا بۇنىڭدىن باشقا يەنە نۇرغۇن ھاقارەتلەرنى ياغدۇردى. 66 تاڭ ئاتقاندا، خەلق ئاقساقاللىرى، يەنى باش كاھىنلار ۋە ئەۋرات ئۇستازلىرى يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنى ئۆز كېڭىشمىسگە ئېلىپ بېرىپ 67 ئۇنىڭدىن: ـ ئېيتە، سەن مەسىھمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلە رگە ئېيتسامۇ، قەتئىي ئىشەنمەيسىلەر. 68 سىلەردىن بىرەر سوئال سورىسام، ھېچ جاۋاب بەرمەيسىلەر. 69 لېكىن بۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ئىنسانئوغلى ھەممگە قادىرنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ، ـ دېدى. 70 ـ ئۇنداقتا، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن-دە؟ ـ دېيىشتى ئۇلار. ئۇ: ـ دېگىنگلاردەك مەن شۇدۇرمەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 71 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: ـ ئەمدى باشقا گۇۋاھچىلىقنىڭ بە رگە نېمە ھاجىتى؟ چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىققىنىنى ئاڭلىدۇق! ـ دېيىشتى.

23 ئاندن [كېكۈشمىدىكىلەرنىڭ] ھەممىسى ئورنىدن تۇرۇشۇپ، ئۇنى [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. **2** ئۇ يەردە ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ: ـ ئۇزىنى مەسىھ، يەنى پادىشاھ دەپ ئاتىۋېلىپ، خەلقىمىزنى ئازدۇرۇپ ۋە قۇتراتىپ، قەيسەر رىگە باج-سېلىق تاپشۇرۇشنى توسقان بۇ ئادەمنى بايقاپ ئۇنى تۇتىۋالدۇق، ـ دېيىشتى. **3** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئېيتقىنىڭدەك، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **4** ئاندىن پىلاتۇس باش كاھىنلار بىلەن كۆپچىلىككە: ـ بۇ ئادەمدىن بىرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم، ـ دېدى. **5** لېكىن ئۇلار تېخىمۇ قەتئىي ھالدا: ـ ئۇ گالىلىيەدىن تارتىپ تاكى بۇ يەر رگىچە، پۈتكۈل يەھۇدىيەدىمۇ تەلىم بېرىش بىلەن خەلقنى قۇتراتىدۇ. **6** پىلاتۇس «گالىلىيە» دېگەن سۆزنى ئاڭلاپ: ـ بۇ كىشى گالىلىيەلىكمۇ؟ ـ دەپ سوردى **7** ۋە ئۇنىڭ ھېرود [خانىنىڭ] ئىدارە قىلغان ئۇلكىدىن كەلگەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى ھېرودقا يولالاپ بەردى (ئۇ كۈنلەردە ھېرودمۇ يېرۇسالېمدا ئىدى). **8** ھېرود ئەيسانى كۆرگەندە ئىنتايىن خۇشال بولدى. چۈنكى ئۇ ئۇزۇندىن بېرى ئۇنىڭغا دائىر كۆپ ئىشلارنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىر مۆجىزە كۆرۈش ئۈمىدىدە بولۇپ، ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدەۋاتاتتى. **9** ئۇ ئەيسادىن كۆپ سوئاللارنى سوردى، لېكىن ئۇ ھېرودقا بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. **10** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يېقىن تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھە دەپ ئەرز-شىكايەت قىلىۋاتاتتى. **11** ھېرود خان ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرى ئۇنى خارلاپ مەسخىرە قىلىشىپ، ئۇنىڭغا شاھانە تون-كىيم كىيدۇرۇپ، ئۇنى يەنە پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا قايتۇرۇپ يوللىدى. **12** مانا شۇ كۈندىن باشلاپ، پىلاتۇس بىلەن ھېرود دوست بولۇپ قالدى؛ چۈنكى ئىلگىرى ئۇلار ئارىسىدا ئاداۋەت بولغانىدى. **13** ئۇالىي پىلاتۇس باش كاھىنلارنى، [يەھۇدىي] ھۆكۈمدارلارنى ۋە خالايىقنى يىغىپ، **14** ئۇلارغا: ـ سىلەر بۇ ئادەمنىڭ ئۈستىدىن «خەلقنى ئازدۇرىدۇ ۋە قۇتراتىدۇ» دەپ شىكايەت قىلىپ ئۇنى ئالدىمغا تارتىپ كەلدىڭلار. مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئۇنى سوراق قىلغىنىم بىلەن، ئۇنىڭدىن سىلەر شىكايەت قىلغان جىنايەتلەردىن بىرىنمۇ تاپالمىدىم. **15** ھېرودمۇ تاپمىدى؛ چۈنكى مەن سىلەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتىم. مانا، ئۇنىڭدا ئۆلۈمگە لايىق ھېچقانداق جىنايەت يوق ئىكەن. **16** شۇڭا مەن ئۇنى جازالاپ، ئاندىن قويۇپ بېرىمەن، ـ دېدى **17** (ئۇنىڭ ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، [يەھۇدىي] [مەھبۇسلاردىن] بىرنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش مەجبۇرىيىتى بار ئىدى). **18** لېكىن كۆپچىلىك تەڭلا چۇقان سېلىشىپ: ـ بۇنى يوقىتىڭ! بەرگە بارابباسنى قويۇپ بېرىڭ! ـ دېيىشتى **19** (بارابباس بولسا شەھەردە توپلاڭ كۆتۈرگەنلىكى ۋە قاتىللىق قىلغانلىقى ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغان مەھبۇس ئىدى). **20** شۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئەيسانى قويۇپ بېرىشنى خالاپ، كۆپچىلىككە يەنە سۆز قىلغىلى تۇردى. **21** لېكىن ئۇلار جاۋابەن يەنە چۇقان سېلىشىپ: ـ كېرىسلىگىن، ئۇنى كېرىسلىگىن! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **22** [پىلاتۇس] ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارغا: ـ نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە يامانلىق قىلغان؟ مەن ئۇنىڭدىن ئۇلۇمگە لايىق ھېچ جىنايەت تاپالمىدىم. شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇنى جازالاپ، قويۇپ بېرىمەن، ـ دېدى. **23** بىراق ئۇلار يەنىلا ھە دەپ چۇقان سېلىشىپ: «ئۇ كېرىسلەنسۇن!» دەپ تەلەپ قىلىپ چىڭ تۇرۇۋالدى. ئۇلارنىڭ ھەمدە باش كاھىنلارنىڭ چۇقانلىرى ئاخىر كۈچلۈك كەلدى. **24** پىلاتۇس ئۇلارنىڭ تەلىپى بويىچە ئادا قىلىنسۇن دەپ ھۆكۈم چىقاردى. **25** ۋە ئۇلارنىڭ تىلىگىنىنى، يەنى توپلاڭ كۆتۈرۈش ۋە قاتىللىق ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغانىنى قويۇپ بېرىپ، ئەيسانى ئۇلارنىڭ خاھىشىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **26** ۋە ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېتىۋاتقاندا، يولدا كۆرىنى شەھەرلىك سىمون ئىسىملىك بىر كىشى سەھرادىن كېلىۋاتاتتى؛ ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، كېرىستى ئۇنىڭغا كۆتۈرگۈزۈپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭدۇردى. **27** ئەيسانىڭ كەينىدە زور بىر توپ خەلق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئېچىنىپ يىغا-زار كۆتۈرۈشۈاتقان ئاياللارمۇ ئەگىشىپ كېلىۋاتاتتى. **28** لېكىن ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ ئۇلارغا: ـ ئەي يېرۇسالېمنىڭ قىزلىرى! مەن ئۈچۈن يىغلىماڭلار، بەلكى ئۆزۈڭلار ۋە بالىلىرىڭلار ئۈچۈن يىغلاڭلار! **29** چۈنكى سىلە رگە شۇنداق ئېغىر كۈنلەر كېلىدۇكى، كىشىلەر: «ئۇغماسلار، بالا كۆتۈرمىگەن قورساقلار ۋە ئېمىتمىگەن ئەمچە كەلەر بەختلىكتۇر!» ـ دېيىشىدۇ. **30** شۇ چاغدا كىشىلەر تاغلارغا: «ئۈستىمىزگە ئۆرۈل!»، د ۆڭلۇكلەر رگە: «ئۈستىمىزنى ياپ!» دەپ ندا قىلىشىدۇ. **31** چۈنكى ئادەملەر ياپيېشىل دەرەخكە شۇنداق ئىشلارنى قىلغان يەردە، قۇرۇق كەتكەن دەرەخكە نېمە ئىشلار بولار؟! ـ دېدى. **32** ئىككى جىنايەتچىمۇ ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنغىلى ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئېلىپ كېلىنگەنىدى. **33** ۋە ئۇلار «باش سۆڭەك» دەپ ئاتالغان جايغا كەلگەندە، ئۇ يەردە ئۇنى ۋە يەنە ئىككى جىنايەتچىنى، بىرنى ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە يەنە بىرنى سول يېنىدا كېرىستكە تارتتى. **34** ئەيسا: ـ ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار تۇرىنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، ـ دېدى. [لەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۇنىڭ كېيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى. **35** خالايىق قاراپ تۇراتتى، يەھۇدىي ھۆكۈمدارلارمۇ يېنىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا دىمىغىنى قىبقىپ مەسخىرە قىلىپ: باشقىلارنى قۇتقۇزۇپ بېتىكەن! ئە گەر ئۇ راستتىن خۇدانىڭ مەسىھى، ئۇنىڭ تاللىۋالغىنى بولسا، ئۇزىنى قۇتقۇزۇپ باقسۇن! ـ دېيىشتى. **36** لەشكەرلەرمۇ ئۇنى مەسخىرە قىلىشىپ، يېنىغا يېرىپ ئۇنىڭغا سىركە تەگكەپ: **37** ـ ئە گەر سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى بولساڭ، ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ باق! ـ دېيىشتى. **38** ئۇنىڭ ئۈستىدىكى [تاختايغا] ئېڭىكچە، لاتىنچە ۋە ئىبرانىيچە ھەرپلەر بىلەن: «بۇ كىشى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىپ قويۇلغانىدى. **39** ئۇنىڭ بىلەن بىللە كېرىستە تارتىلغان ئىككى جىنايەتچىنىڭ بىرى ئۇنى ھاقارەتلەپ: ـ سەن مەسىھ ئەمەسمىدىڭ؟ ئەمدى ئۆز ۋۇجۇنىمۇ، بىزنىمۇ قۇتقۇزە! ـ دېدى. **40** بىراق يەنە بىرى ئۇنىڭ گېپىگە تەنبىھ بېرىپ: سەن ئۆزۈڭ ئوخشاش ھۆكۈمنىڭ تېگىدە تۇرۇپ خۇدادىن قورقامسەن؟ **41** بىزنىڭ جازالىنىشىمىز ھەقلىق، چۈنكى ئۆز قىلمىشلىرىمىزنىڭ تېگىشلىك جازاسىنى تارتىۋېلىپ، لېكىن بۇ كىشى ھېچقانداق ناتوغرا ئىش قىلمىغانغۇ! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **42** ئاندىن، ئۇ ئەيسانىڭ: ـ ئى رەب، پادىشاھلىقىڭ بىلەن كەلگىنىڭدە، مېنى ياد قىلغىن، ـ دېدى. **43** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەرھەق، مەن ساڭا ئېيتايىكى، بۈگۈن سەن مەن بىلەن بىللە جەنىتەتتە بولىسەن، ـ دېدى. **44** ھازىر ئالتىنچى سائەت بولۇپ، پۈتۈن زېمىننى توققۇزىنچى سائەتكىچە قاراڭغۇلۇق باستى. **45** قۇياش نۇرىنى بەرمىدى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسى توساتتىن ئوتتۇرىسىدىن يىرتىلىپ ئىككى پارچە بولۇپ كەتتى. **46** ئەيسا قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا قىلغاندىن كېيىن: ـ ئى ئاتا! روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى-دە، تىنىقى توختاپ، جان ئۈزدى. **47** ئۇ يەردە تۇرغان يۈزبېشى يۈز بە رگەن ئىشلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ ئادەم ھەقىقەتەن دۇرۇس ئادەم ئىكەن! ـ دەپ خۇدانى ئۇلۇغلىدى. **48** ۋە بۇ مەنزىرنى كۆرۈشكە يىغىلغان بارلىق خەلق يۈز بە رگەن ئىشلارنى كۆرۈپ كۆكرە كلىرىگە ئۇرۇپ ۋىلىرگە قايتىشتى. **49** ۋە ئۇنى تونۇيدىغان بارلىق كىشىلەر ۋە گالىلىيەدىن ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن ئاياللار يىراقتا تۇرۇپ، بۇ ۋەقەلەر رگە قاراپ تۇردى. **50** ۋە مانا شۇ يەردە كېڭىشمىدىكىلەردىن يۈسۈپ ئىسىملىك بىرى بار ئىدى. ئۇ ئۆزى ئاقكۆڭۈل ۋە ئادىل ئادەم بولۇپ، ئۇلارنىڭ مەسلىھەتىگە ۋە قىلغىنىغا قوشۇلمىغاندى. ئۆزىنى يەھۇدىيە ئۇلكىسىدىكى ئارىماتىيا دېگەن بىر شەھەردىن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى تەلەپ قىلاتتى. **52** ئۇ ئۆزى پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئەيسانىڭ جەستىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى؛ **53** ۋە ئۇنى كېرىستىن چۈشۈرۈپ كاتاپ بىلەن كېپەنلەپ، قورام تاشتىن ئويۇپ ياسالغان، ھېچكىم قويۇلمىغان بىر قەبىرگە دەپنە قىلدى. **54** بۇ «تەييارلىق كۈنى» بولۇپ، شابات كۈنى يېقىنلىشىپ قالغانىدى. **55** ۋە ئۇنىڭ بىلەن گالىلىيەدىن كەلگەن ئاياللار [يۈسۈپكە] ئەگىشىپ، قەبىرنى ۋە ئۇنىڭ جەسەتىنىڭ قاندىق قويۇلغىنىنى كۆردى. **56** ئاندىن يېنىپ بېرىپ ئەترىلەر ۋە خۇش پۇراقلىق ئويۇملارنى تەييار قىلدى ۋە [تەۋراتتىكى] ئەمر بويىچە شابات كۈنى ئارام ئېلىشتى.

24 ئەمدى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە تاڭ يۇراي دەپ قالغاندا، ئاياللار تۈزلىرى تەييارلىغان ئەترىلەرنى ئېلىپ، قەبىرگە كەلدى. **2** ئۇلار قەبىرنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ دومىلىتۇپ ئېتىلگەنلىكىنى كۆردى؛ **3** ۋە قەبىرگە كىرىپ قارىۋىدى، رەب ئەيسانىڭ جەسىتى يوق تۇراتتى. **4** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بۇنىڭدىن پاتىراق بولۇپ تۇرغاندا، مانا، نۇر چاقناپ تۇردىغان كىيىملەرنى كىيگەن ئىككى زات ئۇلارنىڭ يېنىدا ئۆيۈقسىز پەيدا بولدى. **5** ئاياللار قاتتىق ۋەھىمگە چۈشۈپ، يۈزلىرىنى يە رگە يېقىشتى. ئىككى زات

تۇلارغا: ـ نېمە ئۈچۈن تىرىك بولغۇچىنى تۇنگەنلەرنىڭ ئارىسىدىن ئىزدەيسىلەر؟ 6 ئۇ بۇ يەردە ئەمەس، بەلكى ئۇ تىرىلدى! ئۇ تېخى گالىلىيەدە تۇرغان ۋاقتىدا، ئۇنىڭ سىلە رگە نېمىنى ئېيتقىنىنى، يەنى: «ئىنسانئوغلىنىڭ گۇناھكار ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، كېستىلىنىپ، ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىشى مۇقەررەردۇر» دېگەنلىرىنى ئەسلەپ بېقىڭلار! ـ دېدى. 8 ۋە ئۇلار ئۇنىڭ [دەل] شۇنداق دېگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى؛ 9 ۋە قەبىردىن قايتىپ، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئون بىرەيلەنگە، شۇنداقلا قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىگە يەتكۈزدى. 10 روسۇللارغا بۇ ئىشلارنى يەتكۈزگۈچىلەر بولسا ماگدالىنى مەريەم، يوئاننا ۋە ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە بولغان باشقا ئاياللار ئىدى. 11 لېكىن [ئاياللارنىڭ بۇ ئېيتقانلىرى] ئۇلارغا ئەپسانىدەك بىلىنىدى، ئۇلار ئۇلارنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنمىدى. 12 بىراق پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ، قەبرىگە يۈگۈرۈپ باردى. ئۇ ئېگىلىشىپ قەبرە ئېچىگە قارىۋىدى، يالغۇز كاناپ كېيىنلىكىنىڭ تىلىم-تىلىم پارچىلىرىنى كۆرۈپ، يۈز بە رگەن ئىشلارغا ئەتەججۇپلىنىپ ۋېگە قايتىپ كەتتى. 13 ۋە مانا، شۇ كۈندە ئۇلاردىن ئىككىيلەن يېرۇسالېمدىن ئون بىر چاقىرىم يىراقلىقتىكى ئېمايۇس دېگەن كەنتكە كېتىپ باراتتى. 14 ئۇلار يۈز بە رگەن بارلىق ئىشلار توغرىسىدا سۆزلىشىپ كېتىۋاتاتتى. 15 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سۆزلىشىپ-مۇلاھىزىلىشىپ كېتىۋاتقاندا، مانا ئەيسا ئۆزى ئۇلارغا يېقىنلىشىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماكېتى؛ 16 لېكىن ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇنى تونۇشتىن ئۆتۈلدى. 17 ئۇ ئۇلاردىن: ـ كېتىۋېتىپ نېمە ئىشلار توغرۇلۇق مۇنازىرە قىلىشۋاتىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار قايغۇلۇق قىياپەتتە توختاپ، 18 ئۇلاردىن كلىوپاس ئىسىملىك بىرى جاۋاب بېرىپ: ـ يېرۇسالېمدا تۇرۇۋېنۇ، مۇشۇ كۈنلەردە شۇ يەردە يۈز بە رگەن ۋەقەلەردىن بىردىنبىر خەۋەر تاپمىغان مۇساپىر سەن ئوخشىمامسەن؟! ـ دېدى. 19 ۋە ئۇ ئۇلاردىن: ـ نېمە ۋەقەلەر بولدى؟ ـ دەپ سوردى. «ناسارەتلىك ئەيسانىڭ مۇناسىۋەتلىك ۋەقەلىرى!» ـ دېدى ئۇلار، ـ «ئۇ ئۆزى خۇدانىڭ ئالدىدىمۇ، بارلىق خەلقىنىڭ ئالدىدىمۇ ئەمەلدە ۋە سۆزدە قۇدرەتلىك بىر پەيغەمبەر بولۇپ، 20 باش كاھىنلار ۋە ھۆكۈمدارلىرىمىز ئۇنى ئۆلۈم ھۆكۈمىگە تاپشۇرۇپ، كېستەلەتتى. 21 بىز ئەسلىدە ئۇنى ئىسرائىلنا ھەمجەمەت بولۇپ ئازاد قىلىدىغان زات ئىكەن، دەپ ئۈمىد قىلغانىدۇق. لېكىن ئىشلار شۇنداق بولدى، ھازىر بۇ ۋەقەلەر يۈز بە رگىنىگە ئۈچىنچى كۈن بولدى؛ 22 يەنە كېلىپ، ئارىمىزدىكى بىرنەچچە ئايال ھەم بىزنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇۋەتتى. چۈنكى ئۇلار بۇگۈن تاڭ سەھەردە قەبرىگە بېرىپتىكەن، 23 ئۇنىڭ جەسىتىنى تاپالماي قايتىپ كېلىپ: «بە رگە بىرنەچچە پەرىشتە غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئايان بولۇپ، «ئۇ تىرىك!» دېدى» دەپ ئېيتىپتۇ. 24 بۇنىڭ بىلەن ئارىمىزدىن بىرنەچچەيلەن قەبرىگە بېرىپ، ئەھۋالنىڭ دەل ئاياللارنىڭ ئېيتقىنىدەك ئىكەنلىكىنى بايقاپتۇ. لېكىن ئۇنى ئۇلارمۇ كۆرمەپتۇ». 25 ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئەي نادانلار، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسگە ئىشىنىشكە قەلبى گاللار! 26 مەسىھنىڭ ئۆزىگە خاس شان-شەرىپىگە كىرىشتىن بۇرۇن، مۇشۇ جابا-مۇشەققەتلەرنى بېشىدىن ئوتكۈزۈشى مۇقەررەر ئەمەسمىدى؟ ـ دېدى. 27 ئاندىن پۈتۈن تەۋرات-زەبۇردىن، مۇسا ۋە باشقا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن باشلاپ ئۇ ئۆزى ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلىرىنى ئۇلارغا شەرھ بېرىپ چۈشەندۈردى. 28 ئۇلار باردىغان كەنتكە يېقىنلاشقاندا، ئۇ يىراقراق بىر يە رگە باردىغاندەك تۇراتتى. 29 لېكىن ئۇلار ئۇنى ئۆتۈۋېلىپ: ـ كەچ كىرىپ قالدى، ھېلىلا كۈن ئولتۇرىدۇ. بىز بىلەن بىللە قونۇپ قالغىن، ـ دەپ ئۆتۈندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلار بىلەن قونغىلى ۋېگە كىردى. 30 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇلار بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نانىنى قولىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۈر ئېيتتى، ئاندىن نانىنى ئوشتۇپ ئۇلارغا تۇتتى. 31 ئۇلارنىڭ كۆزلىرى شۇئان ئېچىلىپ، ئۇنى تونۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدىن غايىب بولدى. 32 ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ ئۇ يولدا بىز بىلەن پاراكلىشىپ، بە رگە مۇقەددەس يازمىلارغا شەرھ بە رگەندە، يۈرەك-باغرىمىز گويا ئوتتەك يانمىدىمۇ؟! ـ دېيىشتى. 33 ۋە ئۇلار شۇ ھامان تۇرۇپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئىككىسى ئون بىرەيلەن بىلەن ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ بىر يە رگە يىغىلىپ ئۇرغىنىنىڭ ئۈستىگىلا چۈشتى، ئۇلار: «رەب راستتىن تىرىلىپتۇ. ئۇ سىمونغا كۆرۈنۈپتۇ!» دېيىشۋاتاتتى. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىيلەنمۇ يولدا يۈز بە رگەن ئىشلارنى ۋە ئۇ نانىنى ئوشتۇۋاتقاندا ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە قانداق تونۇلغىنىنى كۆچىلىككە سۆزلەپ بەردى. 36 ئۇ ئۇلار بۇ ئىشلار ئۈستىدە سۆزلىشىۋاتقاندا، ئەيسا ئۆزى توساتتىن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەيدا بولۇپ: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. 37 ئۇلار بىرەر روھنى ئۇچراتتىۋەتمۇ نېمە، دەپ خىيال قىلىپ، ئالاقزادە بولۇشۇپ ۋەھىمىگە چۈشتى. 38 ئۇ ئۇلارغا: ـ نېمىگە شۇنچە ئالاقزادە بولۇپ كەتتىڭلار؟ نېمىشقا قەلبىڭلاردا شەك-گۇمان چىقىپ تۇرىدۇ؟ 39 قوللىرىمنى ۋە پۇتلىرىمغا قاراپ بېقىڭلار! مېنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى بىلىڭلار! مېنى ئۇتۇپ كۆرۈڭلار، روھنىڭ ئەت بىلەن سۆڭىگى يوق، لېكىن مەندە بارلىقىنى كۆرىسىلەر، ـ دېدى. 40 ۋە شۇنداق دېگىچ ئۇلارغا پۇت-قولىنى كۆرسەتتى. 41 ئۇلار خۇشلۇقتىن [كۆزلىرىگە] ئىشەنگۈسى كەلمەي ھەيرانۇھەس ئۇرغىنىدا ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەرنىڭ بۇ يەردە يېگۈدەك نەرسە كېلار بارمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 42 ئۇلار بىر پارچە بېلىق كاۋۇپى ۋە بىر پارچە ھەسەل كۆنىكتى ئۆنىڭىا سۈنۈۋىدى، 43 ئۇ ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يېدى. 44 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ مانا بۇ مەن سىلەر بىلەن بولغان ۋاقتىمدا سىلە رگە ئېيتقان: «مۇسا خاتىرىلىگەن تەۋرات قانۇنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى ۋە زەبۇردا مېنىڭ توغرامدا پۈتۈلگەنلىك ھەممىسى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايۋاتىدۇ» دېگەن سۆزلىرىم ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 45 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇقەددەس يازمىلارنى چۈشىنىشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ زېھىنلىرىنى ئاچتى 46 ۋە ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [مۇقەددەس يازمىلاردا] شۇنداق ئالدىن پۈتۈلگەنكى ۋە شۇ ئىش مەسىھنىڭ ئۆزىگە توغرا كەلدىكى، ئۇ ئازاب چېكىپ، ئۈچىنچى كۈندە ئۆلگەنلەر ئارىسىدىن تىرىلىدۇ، 47 ئاندىن ئۇنىڭ نامى بىلەن «توۋا قىلىڭلار، گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈمىگە مۇيەسسەر بولۇڭلار» دېگەن خەۋەر يېرۇسالېمدىن باشلاپ بارلىق ئەللە رگە جاكارلىنىدۇ. 48 سىلەر ئەمدى بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇرسىلەر. 49 ۋە مانا، مەن ئاتامنىڭ ۋەدە قىلغىنىنى ۋۇجۇدۇڭلارغا ئەۋەتىمەن. لېكىن سىلەر يۇقىرىدىن چۈشىدىغان كۈچ-قۇدرەت بىلەن كىيگۈزۈلگۈچە، بۇ شەھەردە كۈتۈپ تۇرۇڭلار».

50 ۋە ئۇ ئۇلارنى بەيت-ئانىيا يېزىسىغىچە باشلاپ باردى ۋە قوللىرىنى كۆتۈرۈپ ئۇلارنى بەرىكەتلىدى. 51 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنى بەرىكەتلىگەندە ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 52 ئۇلار ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى ۋە زور خۇشال-خۇراملىق ئېچىدە يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، 53 ھەردائىم ئىبادەتخانىدا تۇرۇپ خۇداغا شۈكۈر-سانا ئوقۇشۇپ تۇردى.

يۇھاننا

1 مۇقەددەمدە «كالام» بار ئىدى؛ كالام خۇدا بىلەن بىللە ئىدى ھەم كالام خۇدا ئىدى. **2** تۆ مۇقەددەمدە خۇدا بىلەن بىللە ئىدى. **3** تۆ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلار يارىتىلدى ۋە بارلىق يارىتىلغانلارنىڭ ھېچبىرى تۆنگىسىز يارىتىلغان ئەمەس. **4** تۆنگىدا ھاياتلىق بار ئىدى ۋە شۇ ھاياتلىق ئىنسانلارغا نۇر ئېلىپ كەلدى. **5** ۋە نۇر قاراڭغۇلۇقتا پارلايدۇ ۋە قاراڭغۇلۇق بولسا نۇرنى ھېچ يېسىپ چۈشەلگەن ئەمەس. **6** بىر ئادەم خۇدادىن كەلدى. تۆنگۈ ئىسمى يەھيا ئىدى. **7** تۆ گۇۋاھلىق بېرىش ئۈچۈن، يەنى ھەممە ئىنسان تۆزى ئارقىلىق ئىشەندۈرۈلسۇن، دەپ نۇرغا گۇۋاھچى بولۇشقا كەلگەندى. **8** [يەھيانىڭ] تۆزىگى شۇ نۇر ئەمەس، بەلكى پەقەت شۇ نۇرغا گۇۋاھلىق بېرىشكە كەلگەندى. **9** ھەقىقىي نۇر، يەنى پۈتكۈل ئىنسانىي يورۇتقۇچى نۇر دۇنياغا كېلىۋاتقاندى. **10** تۆ دۇنيادا بولغان ۋە دۇنيا تۆ ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. **11** تۆ تۆزىنىڭكىلە رگە كەلگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇنى تۆز خەلقى قوبۇل قىلمىدى. **12** شۇنداقتىمۇ، تۆ تۆزىنى قوبۇل قىلغانلار، يەنى تۆز نامىغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە خۇدانىڭ پەرزەنتى بولۇش ھوقۇقىنى ئاتا قىلدى. **13** ئۇنى قوبۇل قىلغان مۇشۇلار يا قاندىن، يا ئەتلەردىن، يا ئىنسان ئىرادىسىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن تۇرەلگەن بولدۇ. **14** كالام ئىنسان بولدى ھەم ئارىمىزدا ماكانلاشتى ۋە بىز ئۆنىڭ شان-شەرىپىگە قاراپدۇق؛ تۆ شان-شەرەپ بولسا، ئاتىنىڭ يېنىدىن كەلگەن، مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەتكە تولغان بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنىڭكىدۇر. **15** (يەھيا ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىپ: ـ مانا، مەن [سىلە رگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى تۆ مەن دۇنياغا كېلىشتىن بۇرۇنلا بولغاندى») دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! ـ دەپ جار قىلدى) **16** چۈنكى ھەممىمىز ئۆنىڭدىكى تولۇپ تاشقانلاردىن ئىلتىپات ئۈستىگە ئىلتىپات ئالدۇق. **17** چۈنكى تەۋرات قانۇنى مۇسا [يەيغەمبەر] ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەندى؛ لېكىن مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق يەتكۈزۈلدى. **18** خۇدانى ھېچكىم كۆرۈپ باققان ئەمەس؛ بىراق ئاتىنىڭ قۇچىقىدا تۇرغۇچى، يەنى بىردىنبىر ئوغۇل ئۇنى ئايان قىلدى. **19** يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلار يەھيادىن «سەن كىمسەن؟» دەپ سۈرۈشتە قىلىشقا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى ئۆنىڭ يېنىغا ئەۋەتكەنده، ئۆنىڭ ئۆلارغا جاۋابەن بە رگەن گۇۋاھلىقى مۇنداق ئىدى: **20** تۆ ئېتىراپ قىلىپ، ھېچ ئىككىلەنمەي: ـ «مەن مەسىھ ئەمەسمەن» ـ دەپ ئېنىق ئېتىراپ قىلدى. **21** ئۇلار ئۆنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا ئۆزۈڭ كىم بولىسەن؟ ئىلياس [يەيغەمبەر]مۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ ياق، مەن ئۇ ئەمەسمەن، ـ دېدى ئۇ. ـ ئەمىسە، سەن ھېلىقى پەيغەمبەرمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇلار. ئۇ يەنە: ـ ياق! ـ دېدى. **22** شۇڭا ئۇلار ئۆنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا، سەن زادى كىم بولىسەن؟ بىزنى ئەۋەتكەنلە رگە جاۋاب بېرىشىمىز ئۈچۈن، [بە رگە ئېيتقىن]، ئۆزۈڭ ئوغرۇلۇق نېمە دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. **23** يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ يەشايا پەيغەمبەر بۇرۇن ئېيتقاندەك، چۈلدە «رەبنىڭ يولىنى تۆز قىلىڭلار» دەپ تۇۋلايدىغان ئاۋازدۇرمەن! **24** ئەمدى [يېرۇسالېمدىن] ئەۋەتىلگەنلەر پەرىسىيلەردىن ئىدى. ئۇلار يەنە يەھيادىن: ـ سەن يا مەسىھ، يا ئىلياس يا كى ھېلىقى پەيغەمبەر بولىساڭ، نېمە دەپ كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **26** يەھيا ئۇلارغا مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: ـ مەن كىشىلەرنى سۇغىلا چۆمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئارا گىلاردا تۇرغۇچى سىلەر تونۇمىغان بىرسى بار، **27** تۆ مەندىن كېيىن كەلگۈچى بولۇپ، مەن ھەتتا ئۆنىڭ كەشىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشىكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! **28** بۇ ئىشلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى بەيت-ئانيا يېزىسىدا، يەنى يەھيا پەيغەمبەر كىشىلەرنى [سۇغا] چۆمۈلدۈرۈۋاتقان يەردە يۈز بە رگەندى. **29** ئەتسى، يەھيا ئەيسانىڭ ئۆزىگە قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ مۇنداق دېدى: ـ مانا، پۈتكۈل دۇنيانىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلايدىغان خۇدانىڭ قوزىسى! **30** مانا، مەن [سىلە رگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى بىرسى بار، تۆ مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى تۆ مەن دۇنيادا بولۇشتىن بۇرۇنلا بولغاندى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! **31** مەن بۇرۇن ئۇنى بىلمىسەممۇ، لېكىن ئۇنى ئىسرائىلغا ئايان بولسۇن دەپ، كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرگىلى كەلدىم. **32** يەھيا يەنە گۇۋاھلىق بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن روھنىڭ پاختەك ھالىتىدە ئاسماندىن چۈشۈپ، ئۆنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆردۈم. **33** مەن ئەسلىدە ئۇنى بىلمىگەندىم؛ لېكىن مېنى كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرۈشكە ئەۋەتكۈچى ماڭا: «سەن روھنىڭ چۈشۈپ، كىمنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆرسەڭ، تۆ كىشىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرگۈچى بولىدۇ!» دېگەندى. **34** مەن دەرۋەقە شۇ ئىشنى كۆردۈم، شۇڭا ئۆنىڭ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردىم! **35** ئەتسى، يەھيا ئىككى مۇخلىسى بىلەن يەنە شۇ يەردە تۇراتتى. **36** تۆ [ئۆ يەردىن] مېڭىپ كېتىۋاتقان ئەيسانى كۆرۈپ: ـ قاراڭلار! خۇدانىڭ قوزىسى! ـ دېدى. **37** ئۆنىڭ بۇ سۆزىنى ئاڭلىغان ئىككى مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن مېڭىشتى. **38** ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئۇلاردىن: ـ نېمە ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ راببى (بۇ [ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ]، «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە)، قەيەردە تۇرىسەن؟ ـ دېدى. **39** ـ بېرىپ كۆرۈڭلار، ـ دېدى ئۇ. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار بېرىپ ئۆنىڭ قەيەردە تۇرىدىغانلىقىنى كۆردى ۋە ئۇ كۈنى ئۆنىڭ بىلەن بىللە تۇردى (بۇ ۋاقىت شۇ كۈننىڭ ئوننىنچى سائىتى ئىدى). **40** يەھيا [پەيغەمبەرنىڭ] يۇقىرىقى سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭغان ئىككىيلەننىڭ بىرى سىمون پېتروسنىڭ ئىنسى ئاندرياس ئىدى. **41** ئاندرياس ئاۋۋال تۇز تاكسى سىمونى تېپىپ، ئۆنىڭغا: ـ بىز «مەسىھ»نى تاپتۇق! ـ دېدى («مەسىھ» ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ، گېرېك تىلىدا «خرىستوس» دەپ تەرجىمە قىلىنىدۇ) **42** ۋە ئاكىسىنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئەيسا ئۆنىڭغا قاراپ: سەن يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، يۇنىكدىن كېيىن «كىفاس» دەپ ئاتىلىسەن، ـ دېدى (مەنىسى «تاش»تۇر). **43** ئەتىسى، ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىگە يول ئالماقچى ئىدى. ئۇ فىلىپنى تېپىپ، ئۆنىڭغا: ـ ماڭ ئەگىشىپ ماڭ! ـ دېدى **44** (فىلىپ بەيت-سائىدالىق بولۇپ، ئاندرياس بىلەن پېتروسنىڭ يۇرتىدىشى ئىدى). **45** فىلىپ ناتانىيەلنى تېپىپ، ئۆنىڭغا: ـ مۇسا پەيغەمبەر تەۋراتتا ۋە باشقا پەيغەمبەرلەرمۇ [يازمىلىرىدا] بېشارەت قىلىپ يازغان زاتنى تاپتۇق. ئۇ بولسا يۇسۇپنىڭ ئوغلى ناسارەتلىك ئەيسا ئىكەن! ـ دېدى. **46** بىراق ناتانىيەل: ـ ناسارەت دېگەن جايدىن ياخشى بىرنېمە چىقامدۇ؟! ـ دېدى. كېلىپ كۆرۈپ باق! ـ دېدى فىلىپ. **47** ئەيسا ناتانىيەلنىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ توغرۇلۇق: ـ مانا، ئىچىدە قىلچە ھىيلە-مىكىرسى يوق ھەقىقىي بىر ئىسرائىللىق! ـ دېدى. **48** ناتانىيەل: ـ مېنى قەيىرىدىن بىلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا ئۆنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ فىلىپ سېنى چاقىرىشتىن ئاۋۋال، سېنىڭ ئەنجۈر دەرىخىنىڭ ئۆۋىدە ئولتۇرغانلىقىڭنى كۆ رگەندىم، ـ دېدى. **49** ناتانىيەل جاۋابەن: ـ ئۇستاز، سەن خۇدانىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىسەن! ـ دېدى. **50** ئەيسا ئۆنىڭغا جاۋابەن: ـ سېنى ئەنجۈر دەرىخىنىڭ ئۆۋىدە كۆ رگەنلىكىمنى ئېيتقانلىقىم ئۈچۈن ئىشىنىۋاتامسەن؟ بۇنىڭدىنمۇ چوڭ ئىشلارنى كۆرىسەن! ـ دېدى **51** ۋە يەنە: ـ بەرھەق، بەرھەق سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ئاسمانلار ئېچىلىپ، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ ئۈستىدىن چىقىپ-چۈشۈپ يۈرىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر! ـ دېدى.

2 ئۈچىنچى كۈنى، گالىلىيەدىكى كانا يېزىسىدا بىر توي بولدى. ئەيسانىڭ ئانىسى [مەريەم] ئۇ يەردە ئىدى **2** ھەم ئەيسا ۋە ئۆنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ ۋېرىنا تەكلىپ قىلىنغاندى. **3** تويدا شاراب تۈگەپ قالغاندا، ئەيسانىڭ ئانىسى ئۆنىڭغا: ـ ئۇلارنىڭ شارابلىرى تۈگەپ قاپتۇ، ـ دېدى. **4** ئەيسا ئۆنىڭغا: ـ خانىم، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە كارىم؟ مېنىڭ ۋاقتى-سائىتىم تېخى كەلمىدى، ـ دېدى. **5** ئانىسى چاكارلارغا: ـ ئۇ سىلە رگە نېمە قىل دېسە، شۇنى قىلىڭلار، ـ دېدى. **6** ئەمدى شۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ تاھارەت ئادىتى بويىچە ئىشلىتىلىدىغان، ھەربىرىگە ئىككى-ئۈچ تۈگىگىن سۇ سىغىدىغان ئالتە تاش كۈپ قويۇلغاندى. **7** ئەيسا چاكارلارغا: ـ كۈپىلە رگە سۇ تولدۇرۇڭلار، ـ دېدى. ئۇلار كۈپىلەرنى ئاغزىغىچە تولدۇرۇشتى. **8** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئەمدى بۇنىڭدىن ئۈسۈپ توي باشقۇرغۇچىغا بېرىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇنى ئاپىرىپ بەردى. **9** توي باشقۇرغۇچى شارابقا ئايلاندۇرۇلغان سۇدىن تېتىپ كۆ رگەنده (ئۇ ئۆنىڭ قەيەردىن كەلتۈرۈلگەنلىكىنى

بلمىدى، ئەمما يۇنى سۈ توشۇغان چاكارلار بىلەتتى) توي باشقۇرغۇچى توبى بولۇۋاتقان يىگىتنى چاقىرىپ، **10** ئۇنىڭغا: ـ ھەربىر [توي قىلغۇچى] ياخشى شارابنى تويىنىڭ بېشىدا قويىدۇ، ئاندىن مېھمانلار قانغۇچە ئىچكەندىن كېيىن، ناچىرىنى قويىدۇ، ئەجەبا، سەن ياخشى شارابنى مۇشۇ چاغقىچە ساقلاپسەن! ـ دېدى. **11** بۇ بولسا، ئەيسا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىڭ دەسلەپكىسى بولۇپ، گالىلىيەنىڭ كانا يېزىسىدا كۆرسىتىلگەنىدى. يۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى ئايان قىلدى، ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **12** بۇ ئىشتىن

شەھەرگە چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردى. **13** يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»غا يېقىن قالغاندا، ئەيسا يېرۇسالېمغا باردى. **14** ئۇ ئىبادەتخانا [ھويلىلىرىدا] كالا، قوي ۋە كەپتەر-پاختەك ساتقۇچىلارنى ھەم ئۇ يەردە ئولتۇرغان پۇل تېگىشكۈچىلەرنى كۆردى. **15** ئۇ تاندىن قامچا ياساپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى قوي- كاللىرى بىلەن قوشۇپ ئىبادەتخانىدىن ھەيدەپ چىقاردى، پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ پۇللىرىنى چېچىپ، شىرەلىرىنى تۆرۈۋەتتى **16** ۋە ياختەك- كەپتەر ساتقۇچىلارغا: ـ بۇ نەرسىلەرنى بۇ يەردىن ئېلىپ كېتىش! ئاتامنىڭ ۋەيىنى سودا-سېتىق ۋىنى قىلىشۇالما! ـ دېدى. **17** يۇنى كۆز رگەن مۇخلىسلىرى [زەيۇردا] مۇنداق پۈتۈلگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى: «سېنىڭ [مۇقەددەس] ۋىژىڭگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم تۆرۈمنى چۈلغۇالدى!». **18** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇ ئىشلارغا ئىنكاس بىلدۈرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ يۇنداق ئىشلارنى قىلغانىكەنسەن، قېنى، بەرگە نېمە مۇجىزىلىك ئالامەتنى كۆرسىتىپ بېرىسەن؟! ـ دەپ سوردى. **19** ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۆشىۋ ئىبادەتخانىنى چۈۋۈۋەتسە گالار، مەن ئۈچ كۈن ئىچىدە ئۇنى يېڭۈاشتىن قۇرۇپ چىقىمەن، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن بۇ يەھۇدىيلار يەنە ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىبادەتخانىنى ياساۋاتقىلى ھازىرغىچە قىرىق ئالتە يىل بولغان تۇرسا، سەن ئۇنى قانداقسىگە ئۈچ كۈندىلا قۇرۇپ چىقالايسەن؟! ـ دېدى. **21** ھالبۇكى، ئۇنىڭ «ئىبادەتخانا» دېگىنى ئۇنىڭ ئۆز تېنىنى كۆرسەتكەنىدى. **22** شۇنگا، ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بۇ دېگىنىنى ئېسىگە ئالدى ۋە شۇنداقلا مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ھەقتىكى بېشارەتكە ھەمدە ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشەندى. **23** ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆز رگەن بولۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشتى. **24** لېكىن ئەيسا پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ [قەلبىنىڭ] قاندىق ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، ئۆزىنى ئۇلارغا تاپشۇرمايىتتى. **25** ئىنسان توغرۇلۇق ھېچكىمنىڭ ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىدى؛ چۈنكى ئۇ ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە نېمە بار ئىكەنلىكىنى ئۆزى بىلەتتى.

3

يەھۇدىيلار [كېچىڭ شىمىسىنىڭ] پەرىسىيلەردىن بولغان نىكودىم ئىسملىك بىر يولباشچىسى بار ئىدى. **2** بۇ ئادەم بىر كېچىسى ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، سېنىڭ خۇدادىن كەلگەن تەلىم بە رگۈچى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمىز. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولمىسا، ھېچكىمنىڭ سەن كۆرسەتكەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ـ دېدى. **3** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھېچكىم يۇقىرىدىن تۇغۇلمىغىچە، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرەلمەس! ـ دېدى. **4** نىكودىم: ـ ئادەم قېرىغىنىدا قانداقمۇ قايتىدىن تۇغۇلسۇن؟ ئانىسىنىڭ قورسىقىغا قايتا كىرىپ تۇغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟! ـ دەپ سوردى. **5** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھەم سۇدىن، ھەم روھتىن تۇغۇلمىغىچە، ھېچكىم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرەلمەس! **6** ئ

روھتۇر. **7** ساڭا: «يۇقىرىدىن تۇغۇلۇشۇڭلار كېرەك» دېگىنىمگە ھەيران قالما. **8** شامال خالىغان تەرەپكە سوقىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايسەن، لېكىن قەيەردىن كېلىپ قەيە رگە بارىدىغىنىنى بىلمەيسەن. روھتىن تۇغۇلغان ھەربىرىمۇ شۇنداقتۇر. **9** نىكودىم يەنە جاۋابەن ئەيساغا: ـ بۇ ئىشلار قانداقمۇ مۇمكىن بولار؟ ـ دېدى. **10** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئىسرائىلنىڭ ئۇلىمىسى تۇرۇپ، بۇنىمۇ بىلمەمسەن؟ **11** بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بىز بىلگىنىمىزنى ئېيتىمىز ۋە كۆرگىنىمىزگە گۇۋاھلىق بېرىمىز، لېكىن سىلەر بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزنى قوبۇل قىلمايسىلەر. **12** سىلە رگە زېمىندىكى ئىشلارنى ئېيتسام ئىشەنمىگەن يەردە، ئەرشتىكى ئىشلارنى ئېيتسام قانداقۇ ئىشىنىسىلەر؟ **13** ئۆزى ئەرشتە بولۇپ، ئەرشتىن چۈشكۈچىدىن، يەنى ئىنسانئوغلىدىن باشقا ھېچكىم ئەرشكە چىقمىدى. **14** مۇسا چۆلدە [تۆچ] يىلانىنى كۆتۈز رگەندەك، ئىنسانئوغلىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق ئېگىز كۆتۈز **15** شۇنداق بولغاندا، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشەلەيدۇ». **(aiōnios g166) 16** چۈنكى خۇدا دۇنيادىكى ئىنسانلارنى شۇ قەدەر سۈيىدۇكى، ئۆزىنىڭ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى پىدا بولۇشقا بەردى. مەقسىتى، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان ھەربىرىنىڭ ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر. **(aiōnios g166) 17** خۇدا ئوغلىنى دۇنيادىكى ئىنسانلارنى گۇناھقا بېكىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن دۇنياغا ئەۋەتتى. **18** كىمكى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى بولسا، گۇناھقا بېكىتىلمەيدۇ؛ لېكىن ئېتىقاد قىلمىغۇچى بولسا ئاللىقاچان گۇناھقا بېكىتىلگەندۇر؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ يەككە- يېگانە ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلمىغان. **19** ۋە گۇناھقا بېكىتىش سەۋەبى مانا شۇكى، نۇر دۇنياغا كەلگەن بولسىمۇ، ئىنسانلار نۇرنى ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقنى ياخشى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمەللىرى رەزىل ئىدى. **20** چۈنكى رەزىللىك قىلغۇچى ھەربىرى نۇرنى يامان كۆرۈپ ۋە ئۆزىنىڭ قىلغان-ئەتكەنلىرىنىڭ ئاشكارا قىلىنماسلىقى ئۈچۈن نۇرغا كەلمەيدۇ؛ **21** لېكىن ھەققەتنى يۈرگۈزگۈچى بولسا، ئەمەللىرىنى خۇداغا تايىنىپ قىلغانلىقى ئايان بولسۇن دەپ، نۇرغا كېلىدۇ. **22** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن يەھۇدىيە زېمىنىغا باردى؛ ئۇ ئۇ يەردە ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، كىشىلەرنى چۆمۈلدۈردى. **23** شۇ چاغدا يەھيا [پەيغەمبەرمۇ] سالىم يېزىسىنىڭ يېنىدىكى ئاينون دېگەن يەردە كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتاتتى. چۈنكى ئۇ يەرنىڭ سۇيى مول ئىدى. كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشاتتى **24** (چۈنكى شۇ چاغدا يەھيا تېخى زىندانغا تاشلانمىغاندى). **25** [شۇ ۋاقىتلاردا] يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىر يەھۇدىي كىشى بىلەن تاھارەت قائىدىلىرى توغرىسىدا بەس-مۇنازىرە قىلىشىپ قالدى. **26** ئاندىن مۇخلىسلار يەھيانىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدا سەن بىلەن بە رگە بولغان، ئۆزۈڭ [تەرىپىڭ] گۇۋاھلىق بە رگەن ھېلىقى كىشى مانا ھازىر ئۆزى كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتىدۇ، ۋە ھەممە ئادەم ئۇنىڭ يېنىغا كېتىشۋاتىدۇ، ـ دېدى. **27** يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئە گەر ئۇنىڭغا ئەرشتىن ئاتا قىلىنمىغان بولسا، ئىنسان ھېچنەرسىگە ئىگە بولالمايدۇ. **28** مېنىڭ سىلە رگە: «مەن مەسىھ ئەمەس، پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا ئەۋەتىلگەنمەن» دېگىنىمگە ئۆزۈڭلار گۇۋاھچىسىلەر. **29** كېلىنچەكنى ئەمرىگە ئالغۇچى يىگىتتۇر؛ قولدىشى يىگىتنىڭ ئاۋازىنى كۈتىدۇ، قولداش ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قەلبىدە تولمۇ خۇرسەن بولىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش، مەندىمۇ خۇرسەنلىك تولۇپ تاشىدۇ. **30** ئۇنىڭ يۈكسىلىشى، مېنىڭ ئاجىزلىشىشم مۇقەررەردۇر. **31** ئۇستۇندىن كەلگۈچى ھەممىدن ئۈستۈندۇر. زېمىندن كەلگۈچى زېمىنغا تەۋە بولۇپ زېمىندىكى ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. ئەرشتىن كەلگۈچى ھەممىدن ئۈستۈندۇر؛ **32** ئۆزىنىڭ [ئەرشتە] كۆز رگەن ۋە ئاڭلىغانلىرى بولسا، ئۇ بۇلار توغرۇلۇق گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ بىراق ھېچكىم ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلمايدۇ. **33** [ھالبۇكى]، كىمكى ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلغان بولسا، خۇدانىڭ ھەق ئىكەنلىكىگىمۇ مۇھۇرنى باسقان بولىدۇ. **34** چۈنكى خۇدا ئەۋەتكىنى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى سۆزلەيدۇ؛ چۈنكى خۇدا روھنى [ئۇنىڭغا] ئۆچەم بىلەن كەملەپ بەرمەس. **35** ئاتا ئوغلىنى سۈيىدۇ ۋە ھەممە ئىشلارنى ئۇنىڭ قولىغا **36** ئوغلىغا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. لېكىن ئوغلىغا ئىتائەت قىلمىغۇچى ھاياتنى ھېچ كۆرمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ غەزىپى شۇنداقلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. **(aiōnios g166)**

4

ئەمدى پەرىسىيلەرنىڭ «ئەيسانىڭ مۇخلىس قىلىپ چۆمۈلدۈ رگەنلىرى يەھيانىڭكىدىن كۆپ ئىكەن» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغىنىى رەب ئۇققاندىن كېيىن **2** (ئەمەلىيەتتە ئەيسا ئۆزى ئەمەس، مۇخلىسلىرى چۆمۈلدۈرەتتى) **3** ئۇ يەھۇدىيە تۇلكىسىدىن چىقىپ يەنە

گاللىيە گە كەتتى. 4 ئەمدى ئۇ يول ئۈستىدە ساماريە تۆلكىسىدىن ئۆتۈشى كېرەك ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېقۇپ تۆز ئوغلى يۈسۈپكە بە رگەن يە رگە يېقىن بولغان ساماريەنىڭ سىخار دېگەن بىر شەھىرىگە كەلدى. 6 شۇ يەردە «ياقۇپنىڭ قۇدۇقى» بار ئىدى. ئەيسا سەپىردە چارچىغىنىدىن قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئولتۇردى. بۇ تەخمىنەن ئالتىنچى سائەت ئىدى. 7 ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى يېمە كلىك سېتىۋېلىش ئۈچۈن شەھە رگە كىرىپ كەتكەنىدى. شۇ چاغدا، ساماريەلىك بىر ئايال سۇ ئالغلى كەلدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئىچكىلى سۇ بە رگىن، ـ دېدى. 9 ئايال ئۇنىڭدىن: ـ تۆزىڭىز يەھۇدىي تۇرسىڭىز، مەندەك ساماريەلىك بىر ئايالدىن قاندىقالارچە ئىچكىلى سۇ تەلەپ قىلىۋېلىڭىز؟ ـ دەپ سوردى (چۈنكى يەھۇدىيلار ساماريەلىكلەر بىلەن ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلمايتتى). 10 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئە گەر سەن خۇدانىڭ سوۋغىتىنىڭ نېمىلىكى ۋە سەندىن سۇ سوربۇغۇچىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلسە ئىدى، ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭدىن تىلەيتتىڭ ۋە ئۇ سا ڭا ھاياتلىق سۈيىنى بېرەتتى. 11 ئايال ئۇنىڭدىن: ـ تەقسىر، سۇ تارتقۇدەك ھېچنەرسىڭىز بولمىسا، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇدۇق چوڭقۇر تۇرسا، ھاياتلىق سۈيىنى نەدىن ئالىسىز؟ 12 ئەجەبا، بۇ قۇدۇقنى بە رگە [مىراس] قالدۇرغان ئاتىمىز ياقۇپتىن ئۇلۇغمۇسىز؟ بۇ قۇدۇقتىن ئۆزى، ئوغۇللىرى ۋە مال-ۋارانلىرىمۇ سۇ ئىچكەن ـ دېدى. 13 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇ

14 ئەمما مەن بېرىدىغان سۇنى ئىچكۈچى ھە ركىم مە ڭگۈ ڭگە ئۈسسىمايدىغان بولىدۇ ۋە ھەلىكى مەن ئۇنىڭغا بېرىدىغان سۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ئۇنى مە ڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېلىپ باردىغان، ئۇرغۇپ چىقىدىغان بىر بۇلاق بولىدۇ، ـ دېدى. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 ئايال: ـ تەقسىر، ماڭا بۇ سۇدىن بە رگەيسىزكى، مەن يەنە ئۈسسىمايدىغان ۋە مۇشۇ يە رگە سۇ تارتقىلى ئىككىنچى كەلگۈچى بولمايدىغان بولاي! ـ دېدى. 16 ئەيسا: ـ بېرىپ ئېرىڭنى بۇ يە رگە چاقىرىپ كەلگىن، ـ دېدى. 17 ـ ئېرىم يوق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئايال. ـ ئېرىم يوق دەپ، راست ئېيتتىڭ. 18 چۈنكى بەش ئە رگە تە گىدۇ ۋە ھازىر سەندە بولغىنى سېنىڭ ئېرىڭ ئەمەس. بۇنى توغرا ئېيتتىڭ! ـ دېدى ئەيسا. 19 ئايال ئۇنىڭغا: ـ تەقسىر، ئەمدى كۆردۈمكى، سىز ئەسلىدە پەيغەمبە ر ئىكەنسىز! 20 تاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ تاغدا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر [يەھۇدىيلار] «ئىبادەتنى يېرۇسالېمدا قىلىش كېرەك!» دەۋالىسىلەرغۇ؟ ـ دېدى. 21 ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ خانىم، ماڭا ئىشەنگىن، شۇنداق بىر ۋاقىت-سائىتى كېلىدۇكى، سىلەرنىڭ تاتىغا ئىبادەت قىلىشىڭلار ئۈچۈن نە بۇ تاغدا يا كى نە يېرۇسالېمدا بولۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ. 22 سىلەر ئىبادەت قىلغىنىڭلارنى بىلمەيسىلەر؛ بىراق بىز كىمگە ئىبادەت قىلغىنىمىزنى بىلىمىز. چۈنكى نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەھۇدىيلار ئارقىلىق بولىدۇ. 23 لېكىن شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇ ـ ۋە شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلار ئاتىغا روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ. ئاتا ئۆزىگە ئەنە شۇنداق ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلارنى ئىزدىمە كتە. 24 خۇدا روھتۇر ۋە ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلغۇچىلار روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىشى كېرەكتۇر. 25 ئايال ئۇنىڭغا: ـ مەسىھنىڭ، يەنى «خرىستوس» دېگەننىڭ كېلىدىغانلىقىنى بىلىمەن. ئۇ كەلگەندە، بە رگە ھەممە ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ ـ دېدى. 26 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقۇچى مەن دەل شۇدۇرمەن! ـ دېدى. 27 شۇ چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىر ئايال بىلەن سۆزلىشىۋاتقانلىقىغا ھاڭ-تاڭ قېلىشتى؛ لېكىن ھېچقايسىسى ئۇنىڭدىن: «ئۇنىڭدىن نېمە ئىزدەيسەن؟» يا كى «نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىسەن؟» دەپمۇ سوريالمىدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئايال كوزىسىنى تاشلاپ قويۇپ، شەھە رگە قايتىپ بېرىپ، كىشىلە رگە: 29 ـ يۈرۈڭلار، ھايا تمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بە رگەن بىر كىشىنى كۆرۈپ كېلىڭلار. ئەجەبا، مەسىھ شۇمىدۇ؟ ـ دېدى. 30 بۇنىڭ بىلەن خالايىق شەھە ردىن چىقىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىشكە باشلىدى. 31 شۇ ئارىلىقتا مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بىر نەرسە يەۋالساڭچۇ؟ ـ دەپ ئۆتۈنۈشتى. 32 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ مېنىڭ سىلەر بىلمەيدىغان بىر يېمە كلىكىم بار، ـ دېدى. 33 مۇخلىسلار بىر-بىرىگە: ـ ئەجەبا، بىرسى ئۇنىڭغا يېگۈلى بىر نەرسە ئە كېلىپ بە رگەنمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 34 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ يېمە كلىكىم ـ مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ۋە ئۇنىڭ [ماڭا تاپشۇرغان] خىزمىتىنى تاماملاشتۇر. 35 ـ سىلەر: «ھوسۇل يېغىشقا يەنە تۆت ئاي قالدى» دەۋاتىمىسىلەر؟ مانا، سىلە رگە ئېيتايلىكى، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئېتىزلارغا قارا ڭلار، زىرائەتلە

36 ۋە ئورمىچى ئىش ھەققىنى ئالىدۇ ۋە مە ڭگۈلۈك ھاياتقا تو پلانغان ھوسۇلنى يىغىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تېرىغۇچى بىلەن ئورمىچى تەڭ شادلىنىدۇ. (aiōnios g166) 37 چۈنكى بۇ ئىشتا «بىرى تېرىيدۇ، يەنە بىرى يىغىدۇ» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 38 مەن سىلەرنى تۆز ۋاكالار ئە مگەك سىڭدۈرمىگەن ھوسۇلنى يىغىشقا ئەۋەتتىم؛ باشقىلار ئە مگەك قىلدى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ ئە مگەكىنىڭ مېۋىسىنى ئېلىشقا ئېسىپ بولدۇ ڭلار. 39 شۇ شەھە ردىكى نۇرغۇن ساماريەلىكلەر ھېلىقى ئايالنىڭ: «ئۇ ھاياتىمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بە ردى» دېگەن گۈۋاھلىق سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيساغا ئېتىقاد قىلدى. 40 شۇڭا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە ئۇرۇشنى ئۆتۈنۈشكىلى تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يە رده ئىككى كۈن تۇردى. 41 ئۇنىڭ سۆز-كالامى ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 42 ئۇلار ئايالغا: ـ بىزنىڭ ئېتىقاد قىلىشىمىز ئەمدى سېنىڭ سۆزلىرىڭ سە ۋە بىدىن ئە مەس، چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنى ئاڭلىدۇق ۋە بىلدۇقكى، دۇنيانىڭ قۇتقۇزغۇچىسى دەل شۇ كىشىدۇر! ـ دېيىشتى. 43 بۇ ئىككى كۈندىن كېيىن ئۇ شۇ يە ردىن چىقىپ گاللىيە گە قاراپ ماڭدى 44 (چۈنكى ئەيسا ئۆزى: «ھېچبىر پەيغەمبە رنىڭ ئۆز يۇرتىدا ئىززىتى يوقتۇر» دەپ گۈۋاھلىق بە رگەنىدى). 45 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گاللىيە گە كەلگىنىدە، گاللىيەلىكلەر ئۇنىڭ [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا يېرۇسالېمدا قىلغان ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسىنى كۆ رگەچكە، ئۇنى قارشى ئېلىشتى (چۈنكى ئۇلارمۇ ھېيتقا چىققانىدى). 46 ئەمدى ئەيسا بۇ قېتىم گاللىيەدىكى كانا يېزىسىغا يەنە باردى (ئۇ دەل شۇ يە رده سۇنى شارابقا ئايلاندۇرغانىدى). [شۇ كۈنلەردە]، كەپەرناھۇم شەھىرىدە ئوغلى كېسەل بولۇپ ياتقان بىر ئوردا ئەمەلدارى بار ئىدى. 47 ئۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گاللىيە گە كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى ۋە: ـ [ۋېيۇمگە] چۈشۈپ، سە كراتنا ياتقان ئوغلۇمنى ساقايتىپ بە رگەيلا! ـ دەپ توختىماي ئىلتىجا قىلدى. 48 شۇنىڭ بىلەن، ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سىلەر [گاللىيەلىكلەر] مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرمىگۈچە، ھېچ ئېتىقاد قىلمايسىلەر! ـ دېدى. 49 ئوردا ئەمەلدارى ئەيساغا: ـ تەقسىر، بالام تۇلەستە چۈشكەيلا! ـ دېدى. 50 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، ئوغلۇڭ ھايات قالدى! ـ دېدى. ھېلىقى ئادەم ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشەنىپ، ئۆيىگە قاراپ ماڭدى. 51 يولدا كېتىپ بارغىنىدا، ئۇنىڭ قۇللىرى ئالدىغا چىقىپ، بالىلىرى ھايات، دەپ ئۇقتۇردى. 52 ئەمەلدار ئۇلاردىن ئوغلىنىڭ قايسى ساەتتىن باشلاپ ياخشىلىنىشقا يۈزلەنگەنلىكىنى سوريۇدى، ئۇلار: ـ تۈنۈگۈن يەتتىنچى ساەتتە قىزتىسى ياندى، ـ دېيىشتى. 53 بالىنىڭ تاتىسى بۇنىڭ دەل ئەيسانىڭ ئۆزىگە: «ئوغلۇڭ ھايات قالدى!» دېگەن ساەتت ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۆزى پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە ئېتىقاد قىلىشتى. 54 بۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گاللىيە گە كەلگەندىن كېيىنكى كۆرسەتكەن ئىككىنچى مۇجىزىلىك ئالامىتى ئىدى.

5

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ بىر ھېيتى يېتىپ كەلدى ۋە ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقتى. 2 يېرۇسالېمدىكى «قوي دەرۋازىسى»نىڭ يېنىدا ئىبرانىي تىلىدا «بەيت-ئەسدا» دەپ ئاتىلىدىغان بىر كۆلچەك بولۇپ، ئۇنىڭ ئە ترابىدا بەش پېشايۋان بار ئىدى. 3 بۇ پېشايۋانلار ئاستىدا بىر توپ بىمارلار، يەنى قارىغۇ، تۇكۇر ۋە پالەچلەر يېتىشاتتى. ئۇلار ئۇ يە رده يېتىپ كۆلچەكنىڭ سۈيىنىڭ چايقىلىشىنى كۈتەتتى. 4 چۈنكى بىر پەرىشتە مەلۇم ۋاقىتلاردا كۆلچەككە چۈشۈپ سۇنى ئۇرغۇتىدىكەن؛ سۇ ئۇرغۇغاندا كۆلچەككە بىرىنچى بولۇپ چۈشكەن كىشى ئۇزىنى باسقان ھەرقانداق كېسەلدىن ساقىيىدىكەن. 5 ئەمدى ئۇ يە رده ئوتۇز سە ككىز يىلدىن بېرى ئاغىرىق ئازابى تارتقان بىر بىمار بار ئىدى. 6 ئەيسا بۇ ئادەمنىڭ شۇ يە رده ياتقىنىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ ئۇزۇندىن شۇ ھالەتتە ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ ساقىيىشنى خالامسەن؟ ـ دەپ سوريدى. 7 بىمار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ تەقسىر، سۇ چايقالغاندا مېنى سۇغا چۈشۈرىدىغان ئادەمىم يوق. مەن چۈشۈپ دېگۈچە، باشقىلار مېنىڭ ئالدىمدا چۈشۈۋالىدۇ، ـ دېدى. 8 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر،

ئورۇن-كۆرپە كۆنى يەغىشتۇرۇپ ماڭغىن! ـ دېدى. 9 ھېلىقى ئادەم شۇئان ساقىيىپ، ئورۇن-كۆرپىسىنى يەغىشتۇرۇپ كۆتۈرۈپ ماڭدى. شۇ كۈنى شابات كۈنى ئىدى. 10 شۇڭا [يەھۇدى] يەھۇدىيلار ساقايغان كىشىگە: ـ بۈگۈن شابات كۈنى تۇرسا، ئورۇن-كۆرپە كۆنى كۆتۈرۈش [تەۋراتتا] ساكا مەنئى قىلىنغان! ـ دېدى. 11 لېكىن ئۇ تۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنى ساقايتقان كىشى ئۆزى ماڭا: «ئورۇن-كۆرپە كۆنى يەغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەنىدى! ـ دېدى. 12 ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئەمدى ساڭا: «ئورۇن-كۆرپە كۆنى يەغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەن كىشى كىم ئىكەن؟ ـ دەپ سوراشتى. 13 بىراق ساقايغان ئادەم ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. چۈنكى ئۇ يەردە ئادەم كۆپ بولغانلىقتىن، ئەيسا ئۆزىنى دالدىغا ئېلىپ، ئاستىغىنا كېتىپ قالدى. 14 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئەيسا ھېلىقى ئادەمنى ئىبادەتخانىدا تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، ساقايدىڭ. ئەمدى قايتا گۇناھ سادىر قىلما، بېشىڭغا تېخىمۇ ئېغىر كۈلپەت چۈشۈپ قالمىسۇن! ـ دېدى. 15 ھېلىقى ئادەم يەھۇدىيلارنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۆزىنى ساقايتقان ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇردى. 16 ئەيسا بۇ ئىشلارنى شابات كۈنى قىلغانلىقى ئۈچۈن، يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىشقا باشلىدى. 17 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئاتام تا ھازىرغىچە توختىماستىن ئىش قىلىپ كەلمەكتە، مەنمۇ ئىشلەيمەن! ـ دېدى. 18 شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە تېخىمۇ ئۇرۇناتتى؛ چۈنكى ئۇ شابات كۈننىڭ قائىدىسىنى بۇزۇپلا قالماستىن، يەنە خۇدانى «ئاتام» دەپ چاقىرىپ، ئۆزىنى خۇداغا باراۋەر قىلغانىدى. 19 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئوغۇل ئۆزلۈكىدىن ھېچنېمە قىلالمايدۇ، بەلكى پەقەت ئاتىسىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئاندىن شۇ ئىشنى قىلىدۇ. ئاتا نېمە ئىش قىلسا، ئوغۇلمۇ شۇ ئىشنى ئوخشاشلا قىلىدۇ. 20 چۈنكى ئاتا ئوغۇلنى سۆيىدۇ ۋە ئۆزىنىڭ قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىدۇ ھەم سىلەرنى ھەيران قالدۇرۇشقا بۇلاردىن تېخىمۇ زور ۋە ئۇلۇغ ئىشلارنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىدۇ. 21 چۈنكى ئۆلگەنلەرنى ئاتا قانداق تىرىلدۈرۈپ، ئۇلارغا ھاياتلىق ئاتا قىلغان بولسا، ئوغۇلمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش ئۆزى خالىغان كىشىلە رگە ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. 22 شۇنىڭدەك، ئاتا ئۆزى ھېچكىمنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، بەلكى بارلىق ھۆكۈم ئىشلىرىنى ئوغۇلغا تاپشۇرغان. 23 بۇنىڭدىن مەقسەت، ـ ئىنسانلارنىڭ ھەممىسى ئاتىنا ھۆرمەت قىلغاندەك، ئوغۇلنىمۇ ئوخشاشلا ھۆرمەت قىلىشى ئۈچۈندۇر. كىمكى ئوغۇلنى ھۆرمەتلىمىسە، ئۇنى ئەۋەتكۈچى ئاتىنىمۇ

24 ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سۆزۈمنى ئاڭلاپ، مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئىشەنگەن ھەركىم مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ، ئۇ ئادەم سوراققا تارتىلمايدۇ، بەلكى ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ئوتكەن بولىدۇ. (aiōnios g166) 25 ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئۇلۇكلەرنىڭ خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت-ساۋىتى يېتىپ كەلمەكتە، شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ئاڭلىغانلار ھاياتلىققا ئىگە بولىدۇ. 26 چۈنكى ئاتا ئۆزىدە قانداق ھاياتلىققا ئىگە بولسا، ئوغۇلغىمۇ ئۆزىدە شۇنداق ھاياتلىققا ئىگە بولۇشنى ئاتا قىلدى 27 ۋە يەنە ئۇنىڭغا سوراق قىلىش ھوقۇقىنىمۇ بەردى، چۈنكى ئۇ ئىنسانئوغلىدۇر. 28 بۇنىڭغا تەەججۇپ قىلماڭلار، چۈنكى بارلىق گۆردە ياتقانلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت كېلىدۇ 29 ۋە ئۇلار شۇئان يەرلىكىردىن چىقىشىدۇ، ياخشىلىق قىلغانلار ھاياتقا تىرىلىدۇ، يامانلىق قىلغانلار سوراققا تارتىلىشقا تىرىلىدۇ. 30 مەن ئۆزلۈكۈمدىن ھېچنېمە قىلالمايمەن، پەقەت [ئاتامدىن] ئاڭلىغىنىم ۋەيىچە ھۆكۈم قىلىمەن؛ ۋە مېنىڭ ھۆكۈمۈم ھەققانىيدۇر، چۈنكى مېنىڭ ئىزدىگىنىم ئۆزۈمنىڭ ئىرادىسى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتۇر. 31 ـ ئە گەر ئۆزۈم ئۈچۈن ئۆزۈم گۇۋاھلىق بەرسەم گۇۋاھلىقىم ھەققەت ھېسابلانمايدۇ. 32 لېكىن مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدىغان باشقا بىرسى بار. ئۇنىڭ ماڭا بېرىدىغان گۇۋاھلىقىنىڭ راستلىقىنى بىلىمەن. 33 سىلەر يەھياغا ئەلچى ئەۋەتكىنىڭلاردا، ئۇ ھەققەتكە گۇۋاھلىق بە رگەن 34 ([ئەمەلىيەتتە]، ماڭا ئىنساننىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلىشمىنىڭ كېرىكى يوق، مېنىڭ [يەھيا توغرۇلۇق] شۇنداق ئېيتۇۋاتقىنىم پەقەتلا سىلەرنىڭ قۇتقۇزۇلۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر). 35 [يەھيا] بولسا كويۇپ نۇر چېچىپ تۇرغان بىر چىراغ ئىدى ۋە سىلەر ئۇنىڭ يورۇقىدا بىر مە زگىل شادلىنىشقا رازى بولدۇڭلار. 36 لېكىن يەھيانىڭ مەن ئۈچۈن بە رگەن گۇۋاھلىقىدىنمۇ ئۇلۇغ بىر گۇۋاھلىق بار. ئۇ بولسىمۇ، ئاتا ماڭا ئادا قىلىشقا تاپشۇرغان ئەمەللەر، يەنى مەن قىلىۋاتقان ئەمەللەر، بۇلار مېنىڭ توغرامدا ئاتىنىڭ مېنى ئەۋەتكىنىگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 37 ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزىمۇ مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بە رگەندۇر. سىلەر ھېچقاچان ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدىڭلار، قىيابىتىنى كۆرمىدىڭلار 38 ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامى سىلەرنىڭ ئىچىگىلاردىن ئورۇن ئالمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئەۋەتكىنى بولسا، ئۇنىڭغا ئىش 39 مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقىنىپ ئوقۇپ ئولتۇرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇلاردىن مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولدۇق، دەپ قارايسىلەر. دەل بۇ يازمىلار مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بە رگۈچىدۇر. (aiōnios g166) 40 شۇنداقتىمۇ سىلەر يەنىلا ھاياتلىققا ئېرىشىش ئۈچۈن مېنىڭ يېنىمغا كېلىشنى خالىمايسىلەر. 41 مەن ئىنسانلارنىڭ ماختىشىنى قوبۇل قىلمايمەن؛ 42 لېكىن مەن سىلەرنى بىلىمەنكى، ئىچىگىلاردا خۇدانىڭ مۇھەببىتى يوق. 43 مەن ئاتامنىڭ نامى بىلەن كەلگەنمەن، ئەمما سىلەر مېنى قوبۇل قىلمايسىلەر. ھالبۇكى، باشقا بىرسى ئۆز نامى بىلەن كەلسە، سىلەر ئۇنى قوبۇل قىلىسىلەر. 44 سىلەر بىر-بىرىڭلاردىن ئىززەت-شۇھرەت قوبۇل قىلىسىلەر-يۇ، يېگانە خۇدادىن كەلگەن ئىززەت-شۇھرەتكە ئىنتىلمىسە ڭلەر، ئۇنداقتا سىلەر قانداقمۇ ئېتىقاد قىلالايسىلەر؟! 45 بىراق مېنى ئۇستىمىزدىن ئاتىنا شىكايەت قىلدۇ، دەپ ئويلىماڭلار. ئۇستۇڭلاردىن شىكايەت قىلغۇچى مەن ئەمەس، بەلكى سىلەر ئۈمىد باغلىغان مۇسا [يەھيغەمبەردۇر]. 46 چۈنكى ئە گەر سىلەر راستتىن مۇسا [يەھيغەمبەر رگە] ئىشەنگەن بولىسا ڭلار، ماڭىمۇ ئىشەنگەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مەن توغرۇلۇق پۈتكەندۇر. 47 لېكىن ئۇنىڭ پۈتكەنلىرىگە ئىشەنمىسە ڭلار، مېنىڭ سۆزلىرىمگە قانداقمۇ ئىشىنىسىلەر؟!

6

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيە دېڭىزى (تىبېرياس دېڭىزى دەپمۇ ئاتىلىدۇ) نىڭ ئۇ قېتىغا ئوتتى. 2 زور بىر توپ خالايىق ئۇ كېسەللەرنى ساقايتقان مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ كەيىندىن ئەگىشىپ ماڭدى. 3 ئەيسا تاغقا چىقىپ، ئۇ يەردە مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئولتۇردى. 4 ئۇ چاغدا يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتى، يەنى «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»غا ئاز قالغان ۋاقىت ئىدى. 5 ئەيسا بېشىنى كۆتۈرۈپ، زور بىر توپ خالايىقنىڭ ئۇزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، فىلىپتىن: ـ بۇلارغا يەيدىغانغا نانىنى نەدىن ئالىمىز؟ ـ دەپ سوردى 6 (لېكىن ئۇ بۇ سۆزنى فىلىپنى سىناش ئۈچۈن ئېيتقانىدى. چۈنكى ئۇ ئۆزىنىڭ نېمە قىلىدىغانلىقىنى بىلەتتى). 7 فىلىپ جاۋابەن: ـ ئىككى يۈز دىنارغا نان ئالساقمۇ، ھەربىرىگە كىچىككىنە بىر چىشلەمدىن يېيىشكىمۇ يەتمەيدۇ! 8 مۇخلىسلاردىن بىرى، يەنى سىمون پېترۇسنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس ئەيساغا: 9 ـ بۇ يەردە كىچىك بىر ئوغۇل بالا بار، ئۇنىڭدا بەش ئارپا نان بىلەن ئىككى كىچىك بېلىق بار. لېكىن شۇنچە كۆپ خەلققە بۇ نېمە بولىدۇ؟! ـ دېدى. 10 ئەيسا: ـ كۆپچىلىكنى ئولتۇرغۇزۇڭلار، ـ دېدى (ئۇ يەردە ئوت-چۆپ مول ئوسكەنىدى). شۇنىڭ بىلەن ئەر كىشىلەر ئولتۇردى؛ ئولارنىڭ سانى بەش مىڭچە بار ئىدى. 11 ئەيسا نانلارنى قولىغا ئېلىپ، [خۇداغا] تەشە ككۈر ئېيتقاندىن كېيىن، ئولتۇرغانلارغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى. بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى؛ كۆپچىلىك خالىغانچە يېدى. 12 ھەممەيلەن يەپ توينۇغاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئاشقان پارچىلارنى يىغىڭلار، ھېچ نەرسە زايە بولمىسۇن، ـ دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئولار بەش ئارپا نېنىدىن يەپ ئاشقان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەتكە تولدۇرۇپ يىغىۋالدى. 14 ئەمدى خالايىق ئەيسانىڭ كۆرسەتكەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامىتىنى كۆرۈپ: «دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر بولغان پەيغەمبەر ھەققەتەن مۇشۇ ئىكەن!» دېيىشتى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئولارنىڭ كېلىپ ئۆزىنى پادىشاھ بولۇشقا زورلىمىقچى بولغانلىقىنى بىلىپ، ئولاردىن ئايرىلىپ، قايتىدىن تاغقا يالغۇز چىقىپ كەتتى. 16 كەچقۇرۇن، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى دېڭىز بويىغا چۈشۈشتى. 17 ئولار بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىكى كەپەرناھۇم شەھىرىگە قاراپ يول ئېلىشتى (قاراڭغۇ چۈشۈپ كەتكەنىدى ۋە ئەيسا تېخىچە ئولارنىڭ يېنىغا كەلمىگەنىدى). 18 قاتتىق بوران چىقىپ، دېڭىز دولقۇنلاپ كۆتۈرۈلۈۋاتاتتى. 19 مۇخلىسلار پالاق ئۈرۈپ ئون-ئون بىر چاقىرىمچە ماڭغانىدا، ئەيسانىڭ

دېگۈنىنڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېمىگە يېقىنلىشىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، قورقۇشۇپ كەتتى.
20 لېكىن تۇ ئۇلارغا: ـ بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. 21 شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۇنى
كېمىگە چىقىرىۋالغىسى كەلدى؛ ئۇ كېمىگە چىقىپلا، كېمە دەرھال ئۇلار باردىغان
يەر رەگە يېتىپ باردى. 22 تەتسىى دېگۈنىنڭ ئۇ تەرىپىدە قالغان خالايىق [ئالدىنقى
كۈنى] ئۇ يەردە ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى چىققان كېمىدىن باشقا كېمىنىڭ يوقلۇقىنى،
ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى شۇ كېمىگە چىققاندا، ئەيسانىڭ ئۇلار بىلە چىقمىغانلىقىنى، بەلكى
مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇزۇلىرىلا كەتكەنلىكىنى كۆرگەندى. 23 ھالبۇكى، بىرنەچچە كېمە-
قولۇاق تىبېرياس شەھىرىدىن رەب تەشە كۈكزى ئېيتقاندىن كېيىن خەلق نان يېگەن يە رەگە
يېقىن كېلىپ توختىدى. 24 شۇنىڭ بىلەن خالايىق ئەيسانىڭ ۋە مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇ يەردە
يوقلۇقىنى كۆرۈپلا، كېمىلە رەگە ئولتۇرۇپ، ئەيسانى ئىزدىگلى كەپەرناھۇم شەھىرىگە
ماڭدى. 25 ئۇلار ئۇنى دېگۈنىنڭ ئۇ تەرىپىدە تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بۇ يە رەگە قاچان
كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوراشتى. 26 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن
سىلە رەگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر مېنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرگەنلىكىڭلار
ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى نانلاردىن يەپ قەۋىغىنىڭلار ئۈچۈن ئىزدە 27 بۇزۇلۇپ
كېتىدىغان پانىي ئوزۇقلۇققا ئەمەس، بەلكى مەڭگۈ ھاياتلىققا باقى قالىدىغان ئوزۇقلۇققا
ئىنتىلىپ ئىشلە گلار، بۇنى ئىنسانئوغلى سىلە رگە بېرىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئاتا، يەنى خۇدا ئوزى
مۇھۇرلەپ تەستىقلىغان، ـ دېدى. (aiōnios g166) 28 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ
نېمىگە ئىنتىلىپ ئىشلىسەك ئاندىن خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىگەن بولىمىز؟ ـ دەپ
سوراشتى. 29 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتى دەل شۇكى، ئۇ
ئەۋەتكىنگە ئېتىقاد قىلىشىڭلاردۇر، ـ دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە: ـ ئۇنداق بولسا
سەن بىزنى كۆرۈپ ئوز ۋۇجۇدىڭگە ئىشەندۈرگۈدەك قانداق مۇجىزىلىك ئالامەت يارىتىسەن؟
زادى نېمە ئىش قىلىپ بېرىسەن؟ 31 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدە يۇ رگەندە، [زەبۇردا]: «ئۇ
ئۇلارغا ئەرشتىن چۈشۈرۈلگەن نان ئەقدىم قىلدى» دەپ پۈتۈلگەندەك، «ماننا»نى يېگەن ـ
دېيىشتى. 32 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى
ئېيتىپ قويايكى، سىلە رگە ئاسماندىن چۈشكەن نانىنى بە رگۈچى مۇسا ئەمەس، بەلكى مېنىڭ
ئاتامدۇر؛ ئۇ [ھازىرمۇ] سىلە رگە ئاسماندىن چۈشكەن ھەقىقىي نانىنى بېرىۋاتىدۇ. 33 چۈنكى
خۇدانىڭ نېنى بولسا پۈتكۈل دۇنياغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدىغان، ئەرشتىن چۈشكۈچىدۇر. 34 ـ
تەقسىر، ھەمىشە بە رگە شۇ نانىنى بېرىپ تۇرغايسەن! ـ دېيىشتى ئۇلار. 35 ئەيسا ئۇلارغا
مۇنداق دېدى: ـ ھاياتلىق نېنى ئوزۇمدۇرمەن! مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھە ركىم ھېچقاچان
ئاچ قالمايدۇ، ماڭا ئېتىقاد قىلغان ھە ركىم ھېچقاچان ئوسسىمايدۇ. 36 لېكىن سىلە رگە
ئېيتقىنىمدەك، سىلەر مېنى كۆ رگەن بولسا گلارمۇ، ئېتىقاد قىلمايۋاتىسىلەر. 37 ئاتا ماڭا
تاپشۇرغانلارنىڭ ھەربىرى يېنىمغا كېلىدۇ ۋە مېنىڭ يېنىمغا كەلگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى
ھە رگىز تاشلىۋەتمەيمەن. 38 چۈنكى ئوز ئىرادەمنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ
ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئەرشتىن چۈشتۈم. 39 مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسى
بولسا دەل شۇكى، ئۇنىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدىن ھېچبىرىنى يىتىۋەرمەي، بەلكى ئاخىرقى
كۈنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىلدە 40 چۈنكى مېنىڭ ئاتامنىڭ
ئىرادىسى شۇكى، ئوغۇلنى كۆز تىكىپ قاراپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى
مەڭگۈلۈك ھياتقا ئېرىشتۈرۈشتۈر، ۋە مەن ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنى تىرىلدۈرىمەن. (aiōnios
g166) 41 ئەمدى يەھۇدىيلار ئەيسانىڭ: «ئەرشتىن چۈشكەن نان ئوزۇمدۇرمەن!»
دېگىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا نارازى بولۇپ غوتۇلدىشىشقا باشلىدى: 42 ـ «بۇ يۇسۇپنىڭ ئوغلى
ئەيسا ئەمەسمۇ؟ ئاتىسىنىمۇ، ئانىسىنىمۇ توۋىدىغان ئوزساق، يەنە قانداقلارچە: ـ «ئەرشتىن
چۈشتۈم!» دېىۋىن؟» ـ دېيىشىتى ئۇلار. 43 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ
[مېنىڭ ئوغرامدا] ئوزئارا غوتۇلداشماڭلار. 44 مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئوزى كىشىلەرنىڭ
قەلبىنى تارتقۇزمىسا، ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلمەيدۇ؛ مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھەربىرىنى
ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرىمەن. 45 پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىردا: «ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە
خۇدا تەرىپىدىن ئۈگىتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەندۈر. شۇڭا، ئاتىنىڭ [سۆزىنى] تىڭشىغان ۋە
ئۇنىڭدىن ئۈگەنگەن ھەربىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىدۇ. 46 بىراق بۇ بىرە رىكىم ئاتىنى كۆ رگەن
دېگەنلىك ئەمەس، پەقەت خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگۈچى بولسا، ئۇ ئاتىنى كۆ رگەندۈر. 47
بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك
ھياتقا ئىگىدۈر. (aiōnios g166) 48 ھاياتلىق نېنى ئوزۇمدۇرمەن. 49 ئاتا-بوۋىلىرىڭلار
چۆلدەردە «ماننا» يېگىنى بىلەن يەنىلا ئۆلدى. 50 لېكىن مانا، ئەرشتىن چۈشكەن نان دەل
شۇنداقكى، بىرسى 51 ئەرشتىن چۈشكەن ھاياتلىق نېنى
ئوزۇمدۇرمەن؛ كىمدە كىم بۇ نادىن يېسە، ئەبەدىلئەبە دگىچە ياشايدۇ. مەن بېرىدىغان
شۇ نان بولسا مېنىڭ ئەت-تېنىمدۇر، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر ھاياتقا ئىگە بولسۇن دەپ،
مەن ئۇنى ئاتىماقچىمەن. (aiōn g165) 52 بۇ سۆز بىلەن يەھۇدىيلار ئوزئارا تالاش-
تارتىش قىلىشقا باشلاپ: ـ بۇ ئادەم بىزنىڭ يېيىشىمىز-ئۈچۈن ئەت-تېنىنى قانداق
بېرەلىسۇن؟! ـ دېيىشەتتى. 53 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق،
مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ئەت-تېنىنى يېمىگۈچە ۋە قېنىنى
54 ئەت-تېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى
مەڭگۈلۈك ھياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ ۋە مەن ئۇنى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرىمەن. (aiōnios
g166) 55 چۈنكى ئەت-تېنىم ھەقىقىي ئوزۇقلۇق، قېنىم بولسا ھەقىقىي ئىچىملىكتۇر. 56
ئەت-تېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى مەندە ياشايدۇ ۋە مەنمۇ ئۇنىڭدا ياشايمەن. 57
ھايات ئاتا مېنى ئەۋەتكەن ۋە مەن ئاتىنىڭ بولغانلىقىدىن ياشاۋاتقىنىمدەك، مېنى يېگۈچى
كىم 58 مانا بۇ ئەرشتىن چۈشكەن نادۇر. بۇ نان
ئاتا-بوۋىلىرىڭلار يېگەن «[ماننا]»دەك ئەمەس؛ چۈنكى ئۇلار «[ماننا]»نى يېيىشى بىلەن
ئۆلدى؛ بىراق بۇ نانىنى ئىستېمال قىلغۇچى بولسا مەڭگۈ ياشايدۇ! (aiōn g165) 59 بۇ
سۆزلەرنى ئۇ كەپەرناھۇمدىكى سىناگوگدا تەلىم بە رگىنىدە ئېيتقاندى. 60 شۇنىڭ بىلەن
ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن نۇرغۇنلىرى بۇنى ئاڭلىغاندا: ـ بۇ تەلىم بەك ئېغىر ئىكەن! بۇنى كىم
ئاڭلاپ كۆتۈرەلىسۇن؟ ـ دېيىشتى. 61 بىراق ئوز ئىچىدە مۇخلىسلىرىنىڭ بۇ توغرىسىدا
غوتۇلداشقىنىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: ـ بۇ سۆزۈم سىلەرنى تايدۇردىمۇ؟ 62 ئەمدى
مۇبادا ئىنسانئوغلىنىڭ ئەسلى كەلگەن جايىغا كۆتۈرۈلۈۋاتقىنىنى كۆرسەڭلار، قانداق
بولار؟! 63 [ئىنسانغا] ھاياتلىق بە رگۈچى ـ روھتۇر. ئىنسانىنىڭ ئەتلىرى بولسا ھېچقانداق
پايدا بەرمەيدۇ، مەن سىلە رگە ئېيتقان سۆزلىرىم بولسا ھەم روھتۇر ۋە ھەم ھاياتلىقتۇر.
64 لېكىن ئاراڭلاردىن ئېتىقاد قىلمىغان بەزىلەر بار، ـ دېدى (چۈنكى ئەيسا ئېتىقاد
قىلمىغانلارنىڭ ۋە ئۇنىڭگە ساتقۇنلۇق قىلدىغانىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى باشتىلا بىلەتتى). 65
شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مەن شۇ سەۋەبتىن سىلە رگە شۇنى ئېيتىمىكى، ئاتامدىن
ئاتا قىلىنمىسا، ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلمەيدۇ! 66 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ مۇخلىسلىرىدىن
خېلى كۆپى چېكىنىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن يەنە ماڭمايدىغان بولدى. 67 شۇڭا ئەيسا ئون
ئىككىيلەندىن: ـ سىلەرمۇ، ھەم [مەندىن] كېتىشنى خالامسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 68
سىمون پېترۇس ئۇنىڭغا جاۋاب قىلىپ: ـ ئى رەب، بىز كىمنىڭ يېنىغا كېتەتتۇق؟ مەڭگۈ
ھياتلىق سۆزلىرى سەندىلىدۇر! (aiōnios g166) 69 ۋە شۇنىڭغا ئىشەندۇق ۋە شۇنى
بىلىپ يەتتۇقكى، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىدۇرسەن! ـ دېدى. 70 ئەيسا
ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مەن سىلەر ئون ئىككىگىلارنى تاللىدىم ئەمەسمۇ، بىراق ئاراڭلاردا
بىرسى ئىبلىستۇر! ـ دېدى 71 (ئۇنىڭ بۇ دېگىنى ئىشقاريوتلۇق سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدانى
كۆرسەتكەنىدى، چۈنكى يەھۇدا ئون ئىككىيلەنىڭ بىرى بولغىنى بىلەن، كېيىن ئوزىگە
ساتقۇنلۇق قىلىدۇ).

7

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيەدە ئايلىنىپ يۈردى. ئۇ يەھۇدىيەدە ئايلىنىپ
يۈرۈشنى خالمايتتى، چۈنكى [شۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى ئىدى.
2 بۇ چاغدا، يەھۇدىيلارنىڭ «كەپىلەر ھېيتى»غا ئاز قالغاندى. 3 شۇڭا ئەيسانىڭ
ئىنىلىرى ئۇنىڭغا: ـ مۇشۇ يەردىن ئايرىلىپ يەھۇدىيە گە بارغىن، شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلىرىڭمۇ
[كارامەت] ئەمەللىرىڭنى كۆرەلەيدۇ! 4 چۈنكى ئوزىنى خەلق-ئالەمگە تونۇتماقچى بولغان
ھېچكىم يوشۇرۇن جايدا ئىش قىلمايدۇ. بۇ ئەمەللەرنى قىلىۋاتقانىكەنسەن، ئوزۇڭنى دۇنياغا
كۆرسەت! ـ دېيىشتى. 5 چۈنكى ئۇنىڭ ئىنىلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىغاندى. 6 شۇڭا

ئەيسا ئۇلارغا: ـ مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى كەلمىدى. لېكىن سىلە رگە نىسبەتەن ھەرۋاقىت مۇناسىپتۇر. 7 بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سىلە رگە ھە رگىز تۇچ بولمايدۇ، لېكىن مېنى تۇچ كۆرىدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى رەزىل دەپ گۇۋاھلىق بېرىۋاتىمەن. 8 سىلەر بۇ ھېيتقا بېرۇيرىڭلار. مەن ھازىرچە بۇ ھېيتقا بارمايمەن، چۈنكى مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى يېتىپ كەلمىدى، ـ دېدى. 9 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ، گالىلىيەدە قالدى. 10 ئەيسانىڭ ئىنىلىرى ھېيتقا چىققاندىن كېيىن، ئۇ تۆزىمۇ ئوتىنكىغا باردى. ئەمما ئاشكارا ئەمەس، يوشۇرۇن باردى. 11 ھېيتتا يەھۇدىيلار ئۇنى ئىزدەپ: «ئۇ قەيەردىدۇر؟» دەپ سوراۋاتاتتى. 12 كىشىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ توغرىسىدا كۆپ غۇلغۇلا بولدى. بەزىلەر ئۇنى: «ياخشى ئادەم!» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ خالايىقنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ!» دېيىشتى. 13 بىراق يەھۇدىي [چوكلىرىدىن] قورقۇپ، ھېچكىم ئوچۇق-ئاشكارە ئۇنىڭ گېپىنى قىلمايتتى. 14 ھېيتنىڭ يېرىمى ئوتكەندە، ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىرىپ خەلققە تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 15 يەھۇدىيلار: ـ بۇ ئادەم ھېچقانداق تەلىم ئالمىغان تورۇقلۇق، ئۇنىڭ قانداقمۇ مۇنچە كۆپ بىلىمى بولسۇن؟ ـ دەپ ھاڭ-تاڭ قېلىشتى. 16 ئەيسا ئۇلارغا: ـ بۇ تەلىملەر مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭكىدۇر. 17 ئۇنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىشقا تۇز ئىرادىسىنى باغلىغان ھەر كىم بۇ تەلىم توغرۇلۇق ـ ئۇنىڭ خۇدادىن كەلگەنلىكىنى يا كى ئۆزالۇكۈمدىن ئېيتىۋاتقانلىقىمنى بىلىدۇ. 18 ئۆز ئالدىغا سۆزلىگەن كىشى ئۆز شان-شەرىپىنى ئىزدەيدۇ، لېكىن ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىنىڭ شان-شەرىپىنى ئىزدەيدىغان كىشى ھەق-سادىقتۇر، ئۇنىڭدا ھەققانىيىتلىق يوقتۇر. 19 مۇسا [پەيغەمبەر] سىلە رگە تەۋرات قانۇنىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟ لېكىن ھېچقايسىڭلار بۇ قانۇنغا ئەمەل قىلمايۋاتىسىلەر! نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرمەكچى بولىسىلەر؟ ـ دېدى. 20 كۆپچىلىك: ـ ساڭا جىن چاپلىشىپتۇ! سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان كىم ئىكەن؟ ـ دېيىشتى. 21 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ مەن بىر كارامەتنى يارىتىشىم بىلەن ھەممىڭلار ھاڭ-تاڭ قېلىشتىڭلار. 22 ـ ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەر] سىلە رگە خەتنە قىلىش توغرۇلۇق ئەمر قالدۇرغان (ئەمەلىيەتتە بولسا خەتنە قىلىش مۇسا پەيغەمبەردىن ئەمەس، ئاتا-بوۋىلاردىن قالغان)، شۇڭا سىلەر شابات كۈنىگە [توغرا كېلىپ قالسىمۇ] شۇ كۈنىدە ئادەمنىڭ خەتنىسىنى قىلۋېرىسىلەر. 23 ئەمدى تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلنمىسۇن دەپ شابات كۈنىدە ئادەم خەتنە قىلنىغان يەردە، مەن شابات كۈنىدە بىر ئادەمنى سەللىمازا ساقايتسام، سىلەر نېمە دەپ ماڭا ئاچچىقلىنىسىلەر؟ 24 سىرتقى قىيافىگە قاراپ ھۆكۈم قىلما گلار، بەلكى ھەققانىي ھۆكۈم قىلىڭلار! 25 ئۇ ۋاقىتتا يېرۇسالىملىقلارنىڭ بەزىلىرى: ـ [چوكلار] ئۆلتۈرمەكچى بولغان كىشى بۇ ئەمەسمىدى؟ 26 ئاشكارا سۆزلەۋاتىسىمۇ، ئۇنىڭغا قارشى ھېچ نەرسە دېمىدىغۇ! دەرۋەقە، ئاقساقاللارنىڭ ئۇنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتكەنمۇ؟ 27 ھالبۇكى، بۇ ئادەمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىز ئېنىق بىلىمىز. لېكىن مەسىھ كەلگەندە، ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ھېچكىم بىلمەستىغۇ، ـ دېيىشتى. 28 شۇڭا ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەلىم بېرۋېتىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ سىلەر مېنى تونۇيمىز ھەمدە مېنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنىمۇ بىلىمىز، [دەۋاتىسىلەر]؟! بىراق مەن ئۆزالۇكۈمدىن ئەمەس، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىدىن [كەلدىم]، ئۇ ھەقتۇر، بىراق سىلەر ئۇنى تونۇمايسىلەر. 29 مەن ئۇنى تونۇيمەن. چۈنكى مەن ئۇنىڭ يېنىدىن كەلدىم، مېنى ئۇ ئەۋەتتى. 30 شۇڭا ئۇلار ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدەيتتى، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەندى. 31 لېكىن خالايىق ئارىسىدىكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. ئۇلار: «مەسىھ كەلگەندە بۇ كىشى كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەردىن ئارتۇق [مۇجىزە] يارىتالارمۇ؟!» دېيىشتى. 32 پەرىسىيلەر خالايىقنىڭ ئۇ توغرۇلۇق غۇلغۇلا بولۇۋاتقان بۇ گەپ-سۆزلىرىنى ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر بىلەن باش كاھىنلار ئۇنى تۇتۇش ئۈچۈن بىرنەچچە قاراۋۇللارنى ئەۋەتتى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا: ـ يەنە بىرئاز ۋاقىت سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن، ئاندىن مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا كېتىمەن. 34 مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمايسىلەر. مەن باردىغان يەر رگە بارالمايسىلەر، ـ دېدى. 35 يۇنىڭ بىلەن، يەھۇدىيلار بىر-بىرىگە: ـ ئۇ بىز تاپالمىغۇدەك قەيەرلە رگە بارار؟ گېپىگەر ئارىسىدىكى تارقاق يەھۇدىي مۇھاجىرلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، گېپىگلارغا تەلىم بېرەمدىغاندۇ؟ 36 «مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمايسىلەر. مەن باردىغان يەر رگە بارالمايسىلەر» دېگىنى نېمىسىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 37 ھېيتنىڭ ئاخىرقى ھەم ئەڭ كاتتا كۈنى، ئەيسا ئورنىدىن تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ كىمدە كىم تۇسسىسا، مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئىچسۇن! 38 ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشىنىڭ خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك، ئىچ-باغرىدىن ھاياتلىق سۈيىنىڭ دەريالىرى ئېقىپ چىقىدۇ! ـ دەپ جاكارلىدى 39 (ئۇ بۇ سۆزنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغانلارغا ئاتا قىلىنىدىغان مۇقەددەس روھقا قارىتا ئېيتقانىدى. [خۇدانىڭ] روھى تېخى ھېچكىمگە ئاتا قىلىنمىغانىدى، چۈنكى ئەيسا تېخى شان-شەرىپىگە كىرمىگەنىدى).

40 خالايىق ئىچىدە بەزىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: ـ [كېلىشى مۇقەررەر بولغان] پەيغەمبەر ھەقىقەتەن مۇشۇ ئىكەن! ـ دېيىشتى. 41 بەزىلەر: «بۇ مەسىھ ئىكەن!» دېيىشەتتى. يەنە بەزىلەر بولسا: «ياق، مەسىھ گالىلىيەدىن كېلەتتىمۇ؟ 42 مۇقەددەس يازمىلاردا، مەسىھ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ نەسىلىدىن ھەم داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم يېزىسىدىن كېلىدۇ، دېيىلمىگەنمىدى؟» ـ دېيىشتى. 43 يۇنىڭ بىلەن، خالايىق ئۇنىڭ ۋەجىدىن ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى. 44 بەزىلىرى ئۇنى تۇتايلى دېگەن بولسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالمىدى. 45 قاراۋۇللار [ئىبادەتخانىدىن] باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار قاراۋۇللارغا: ـ نېمە ئۈچۈن ئۇنى تۇتۇپ كەلمىدىڭلار؟ ـ دەپ سوراشتى. 46 قاراۋۇللار: ـ ھېچكىم ھېچقاچان بۇ ئادەمدەك سۆزلىگەن ئەمەس! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 47 پەرىسىيلەر ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەرمۇ ئازدۇرۇلدۇ ئۆگىلارمۇ؟ 48 ئاقساقاللاردىن يا كى پەرىسىيلەردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلار بولغانمۇ؟! 49 لېكىن تەۋرات قانۇنىنى بىلمەيدىغان بۇ چېرىەندىلەر لەنەتكە قالدۇ! ـ دېيىشتى. 50 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىرى، يەنى بۇرۇن ئاخشامدا ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەن نىكودىم ئۇلارغا: 51 ـ تەۋرات قانۇنىمىز ئاۋۋال كىشىنىڭ نېمە قىلغىنىنى ئۆزىدىن ئاگلاپ بىلمەي تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرامدۇ! 52 ئۇلار جاۋاب قىلىپ: ـ سەمۇئ گالىلىيەدىمۇ؟ [مۇقەددەس يازمىلارنى] كۆر، قېتىرقىنىپ ئوقۇپ باق، گالىلىيەدىن ھېچقانداق پەيغەمبەر چىقمايدۇ! ـ دېدى. 53 شۇنىڭ بىلەن [ئۇلارنىڭ] ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە كەتتى.

8

ئەيسا بولسا زەيتۇن تېغىغا چىقىپ كەتتى. 2 ئەتىسى سەھەردە، ئۇ يەنە ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىردى ۋە خالايىقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشكەنىدى. ئۇ ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 3 [شۇ چاغدا]، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر زىنا قىلىپ ئۇتۇلۇپ قالغان بىر ئايالنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇلار ئايالنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ، 4 ئىنىگەن: ـ ئۇستاز، بۇ ئايال دەل زىنا ئۈستىدە ئۇتۇۋېلىنىدى. 5 مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋرات قانۇنىدا بۇ رگە مۇشۇنداق ئايالارنى چالما-كېسىمەك قىلىپ ئولتۇرۇشنى ئەمر قىلغان. ئەمدى سەنچە، ئۇنى قانداق قىلىش كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. 6 ئەمدى ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشتىكى نىيىتى، ئۇنى تۇزاققا چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر باھانە ئىزدەش ئىدى. ئەمما ئەيسا ئېڭىشىپ، بارمىقى بىلەن يە رگە بىر نېمىلەرنى يازغىلى تۇردى. 7 ئۇلار شۇ سوئالنى توختىماي سوراۋاتاتتى، ئۇ رۇسلىنىپ ئۇلارغا: ـ ئارا گلاردىكى كىم گۇناھسىز بولسا، [بۇ] [ئايالغا] بىرىنچى تاشنى ئاتسۇن! ـ دېدى. 8 ئاندىن ئۇ يەنە ئېڭىشىپ، يە رگە يېزىشنى داۋاملاشتۇردى. 9 ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئالدى بىلەن ياشانغانلىرى، ئاندىن قالغانلىرى بىر-بىرلەپ [ھەممىسى] ئۇ يەردىن چىقىپ كېتىشتى. ئاخىرىدا ئەيسا ئوتتۇرىدا ئۇرە تۇرغان ھېلىقى ئايال بىلەن يالغۇز قالدى. 10 ئەيسا رۇسلىنىپ تۇرۇپ، شۇ ئايالدىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىگەن بولۇپ، ئۇنىڭدىن: خانىم، ساڭا ھېلىقى شكايەت قىلغانلار قېنى؟ سېنى گۇناھقا بېكىتىدىغان ھېچكىم چىقمىدىمۇ؟ ـ دەپ سوروۋىدى، 11 ـ ھەزرەتلىرى، ھېچكىم چىقمىدى، ـ دېدى ئايال. ئەيسا: ـ مەنمۇ سېنى گۇناھقا بېكىتمەيمەن. بارغىن، يۇنىگەن كېيىن يەنە گۇناھ قىلمىغىن! ـ دېدى. 12 شۇڭا ئەيسا يەنە كۆپچىلىككە سۆز قىلىپ: ـ دۇنيانىڭ نۇرى ئۆزۈمدۇرمەن. ماڭا ئە گەشكەنلەر قاراڭغۇلۇقتا ماڭمايدۇ، ئەكسىچە ھاياتلىق نۇرىغا ئېرىشىدۇ، ـ دېدى. 13 پەرىسىيلەر: ـ سەن ئۆز ئۈستۈڭگە ئۆزۈڭ گۇۋاھلىق بېرىۋاتسەن. شۇڭا سېنىڭ گۇۋاھلىقىڭ راست ھېسابلانمايدۇ، ـ دېيىشتى. 14 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن

مۇنداق دېدى: ـ ھەتتا مەن تۇزۇمگە گۇۋاھلىق بەرسەمۇ، گۇۋاھلىقىم ھەقتۇر، چۈنكى مەن تۇزۇمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ۋە قەيە رگە باردىغانلىقىنى بىلىمەن. لېكىن سىلەر قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ۋە قەيە رگە باردىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر. **15** سىلەر ئەت ئىگىلىرىنىڭ تۆچىمى يېنچە ھۆكۈم قىلىسىلەر. بىراق مەن ھېچكىمنىڭ تۇستىگە ھۆكۈم قىلمايمەن. **16** مەن ھۆكۈم قىلسامۇ، ھۆكۈمۈم ھەققىيدۇر، چۈنكى مەن يالغۇز ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا [بۇ ئىشتا] مەن بىلەن بللىدۇر. **17** سىلە رگە تەۋە بولغان تەۋرات قانۇندا: «ئىككى ئادەمنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا راست ھېسابلىنىدۇ» دەپ يۈتۈلگەندۇر. **18** راست، مەن تۇزۇم توغرامدا تۇزۇم گۇۋاھلىق بېرىمەن، ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتامۇ مېنىڭ توغرامدا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **19** تۇلار تۇنىگۈن: ـ ئاتاڭ قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى. ئەيسا تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر يا مېنى تونۇمايسىلەر، يا ئاتامنى تونۇمايسىلەر. مېنى تونۇغان بولسا گىلار، ئاتامنىمۇ تونۇيىتىڭلار، ـ دېدى. **20** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بە رگىنىدە، سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئېيتقانىدى. بىراق ھېچكىم ئۇنى تۇتمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمگەنىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلارغا يەنە: مەن بۇ يەردىن كېتىمەن؛ سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن ئۆز گۇناھىگىلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر. مەن كېتىدىغان يە رگە سىلەر بارالمايسىلەر، ـ دېدى. **22** يۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار

ئۇلتۇرۇۋاتقىنى دېگىنىمدۇ؟ ـ دېيىشتى. **23** ئەيسا تۇلارغا: ـ سىلەر تۆۋەندىندۇرسىلەر، مەن يۇقىرىدىندۇرمەن. سىلەر بۇ دۇنيادىندۇرسىلەر، مەن بۇ دۇنيادىن ئەمەسمەن. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلە رگە: «گۇناھلىرىگىلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر» دېدىم. چۈنكى سىلەر مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشەنمىسە گىلار، گۇناھلىرىگىلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر، ـ دېدى. **25** سەن زادى كىم؟ ـ دەپ سوراشتى تۇلار. ئەيسا تۇلارغا: ـ باشتا سىلە رگە نېمە دېگەن بولسام، مەن شۇ. **26** تۇزۇمنىڭ سىلەرنىڭ توغرا گىلاردا ۋە تۇستۇگىلاردىن ھۆكۈم قىلىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىم بار؛ لېكىن مېنى ئەۋەتكۈچى ھەقتۇر ۋە مەن ئۇنىڭدىن نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، بۇلارنىلا دۇنيادىكىلە رگە ئۇقتۇرۇپ ئېيتىمەن، ـ دېدى. **27** تۇلار ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە ئېيتقانلىرىنىڭ ئاتا توغرۇلۇق ئىكەنلىكىنى چۈشىنەلمىدى. **28** شۇڭا ئەيسا مۇنداق دېدى: سىلەر ئىنسانئوغلىنى كۆتۈر رگەندىن كېيىن، مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر ۋە شۇنداقلا ھېچ ئىشنى ئۆزالۇكۈمدىن قىلمىغانلىقىمنى، پەقەت ئاتىنىڭ ماڭا ئۆگەتكىنىلا سۆزلىگەنلىكىمنىمۇ بىلىسىلەر. **29** مېنى ئەۋەتكۈچى مەن بىلەن بللىدۇر، ئۇ مېنى ئەسلا يالغۇز قويمىدى، چۈنكى مەن ھەمىشە ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىمەن. **30** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلۋاتقان چاغىنىڭ ئۆزىدە، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **31** ئەيسا ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىيلارغا: ـ ئە گەر مېنىڭ سۆز-كالامىمدىن چىقماي تۇرسا گىلار، مېنىڭ ھەقىقىي مۇخلىسلىرىم بولغان بولىسىلەر، **32** ۋە ھەقىقەتنى بىلىسىلەر ۋە ھەقىقەت سىلەرنى ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ، ـ دېدى. **33** تۇلار جاۋابەن: ـ بىز ئىبراھىمنىڭ نەسلىمىز، ـ ھېچقاچان ھېچكىمنىڭ قۇلۇقىدا بولمىدۇق. سەن قانداقسىگە: ئازادلىققا ئېرىشىسىلەر، دەيسەن؟ ـ دېدى. **34** ئەيسا تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، گۇناھ سادىر قىلغان كىشى **35** قۇل ئائىلىدە مەڭگۈ تۇرمايدۇ، لېكىن ئوغۇل مەڭگۈ تۇرىدۇ. **(aiōn g165)** **36** شۇنىڭ ئۈچۈن ئوغۇل سىلەرنى ئازاد قىلسا، ھەقىقىي ئازاد بولىسىلەر. **37** سىلەرنىڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلى ئىكەنلىكىگىلارنى بىلىمەن. بىراق مېنى ئۆلتۈرمەكچى بولۇۋاتىسىلەر، چۈنكى مېنىڭ سۆزۈم ئىچىگىلاردىن ئورۇن ئالمىدى. **38** مەن ئاتامنىڭ يېنىدا كۆ رگەنلىرىمنى ئېيتۇاتىمەن؛ سىلەر بولسا گىلار تۇز ئاتا گىلاردىن كۆ رگەنلىرىگىلارنى قىلۋاتىسىلەر! **39** تۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىزنىڭ ئاتامىز ئىبراھىمدۇر، ـ دېدى. ئەيسا تۇلارغا: ـ ئە گەر ئىبراھىمنىڭ پەرزەنتلىرى بولسا گىلار، ئىبراھىمنىڭ ئەمەللىرىنى قىلغان بولاتىگىلار! **40** بىراق ھازىر ئە كسىچە مېنى، يەنى خۇدادىن ئاڭلىغان ھەقىقەتنى سىلە رگە يەتكۈزگەن ئادەمنى ئۆلتۈرۈشكە قەستلەيسىلەر. ئىبراھىم ئۇنداق ئىشنى قىلمىغان. **41** سىلەر ئۆز ئاتا گىلارنىڭ قىلغىنىنى قىلۋاتىسىلەر! ـ دېدى. ـ بىز ھارامدىن بولغان ئەمەسمىز! بىزنىڭ پەقەت بىرلا ئاتىمىز بار، ئۇ بولسا خۇدادۇر! ـ دېيىشتى تۇلار. **42** ئەيسا تۇلارغا: ـ ئاتا گىلار خۇدا بولغان بولسا، مېنى سۆيگەن بولاتىگىلار، چۈنكى مەن خۇدانىڭ باغرىدىن چىقىپ، بۇ يە رگە كەلدىم. مەن ئۆزالۇكۈمدىن كەلگەن ئەمەسمەن، بەلكى ئۇنىڭ ئەۋىتىدىن ئەۋەتىلگەنمەن. **43** سۆزلىرىمنى نېمىشقا چۈشىنەيسىلەر؟ ئېنىقكى، مېنىڭ سۆز-كالامىم قۇلىقىگىلارغا كىرمەيۋاتىدۇ! **44** سىلەر ئاتا گىلار ئىبلىستىن بولغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە ئەمەل قىلىشنى خالايسىلەر. ئۇ ئالدىم ئاپىردە بولغاندىن تارتىپ قاتىل ئىدى ۋە ئۇنىڭدا ھەقىقەت بولمىغاچقا، ھەقىقەتتە ئۇرمىغان. ئۇ يالغان سۆزلىگەندە، ئۆز تەبىئىتىدىن سۆزلەيدۇ، چۈنكى ئۇ يالغانچى ۋە شۇنداقلا يالغانچىلىقنىڭ ئاتىسىدۇر. **45** لېكىن مەن ھەقىقەتنى سۆزلىگىنىم ئۈچۈن، ماڭا ئىشەنمەيسىلەر. **46** قايسىگىلار مېنى گۇناھى بار دەپ دەللىلەيلەيسىلەر، قېنى؟ ھەقىقەتنى سۆزلىسەم، نېمە ئۈچۈن ماڭا ئىشەنمەيسىلەر؟ **47** خۇدادىن بولغان كىشى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدۇ؛ سىلەر ئۇلارنى ئاڭلىمايسىلەر، چۈنكى سىلەر خۇدادىن بولغان ئەمەسسىلەر! **48** يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئە جەبا، بىزنىڭ سېنى: «سامارىيەلىك ھەم جن چاپلاشقان ئادەم»سەن دېگىنىمىز توغرا ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. **49** ئەيسا جاۋابەن: ـ ماڭا جن چاپلاشقىنى يوق، بەلكى مەن ئاتامنى ھۆرمەت قىلىمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا ھۆرمەتسىزلىك قىلۋاتىسىلەر. **50** مەن ئۆز شان-شەرىپىمنى ئىزدىمەيمەن؛ لېكىن بۇنى ئىزدىگۈچى ھەم [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى بىرسى بار. **51** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ سۆز-كالامىمنى ئۇتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈم كۆرمەيدۇ. **(aiōn g165)** **52** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا: ـ ساڭا دەرۋەقە جن چاپلاشقانلىقىنى ئەمدى بىلدۇق! ھەتتا [ھەزرىتى] ئىبراھىم ۋە پەيغەمبەرلەرمۇ ئۆلگەن ئۆزىسا، سەن قانداقسىگە: «مېنىڭ سۆز-كالامىمنى ئۇتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈم تېتىمايدۇ» دەيسەن؟ **(aiōn g165)** **53** ئە جەبا، سەن ئاتىمىز ئىبراھىمدىن ئۇلۇغمۇسەن؟ ئۆ تۇلدى، پەيغەمبەرلەر ھەم ئۆلدى!؟ سەن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى كىم قىلماقچىسەن؟ **54** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئە گەر مەن ئۆزۈمنى ئۇلۇغلىسام، ئۇنداقتا ئۇلۇغلۇقۇم ھېچنەرسە ھېسابلانمايتتى. بىراق مېنى ئۇلۇغلىغۇچى ـ سىلەر «ئۇ بىزنىڭ خۇدايىمىز» دەپ ئاتايدىغان ئاتامنىڭ ئۆزىدۇر. **55** سىلەر ئۇنى تونۇمىدىڭلار، لېكىن مەن ئۇنى تونۇيىمەن. ئۇنى تونۇمايمەن دېسەم، سىلەردەك يالغانچى بولاتتىم؛ بىراق مەن ئۇنى تونۇيىمەن ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى ئۇتىمەن. **56** ئاتا گىلار ئىبراھىم مېنىڭ كۈنۈمنى كۆرىدىغانلىقىنى يىراپ-ياشىندى ھەم دەرۋەقە ئۇنى ئالدىنئالا كۆرۈپ شادلاندى. **57** ـ سەن تېخى ئەللىك ياشقا كىرمەيۋاتىسەن، ئىبراھىمنى كۆردىڭمۇ؟ ـ دېيىشتى تۇلار. **58** ئەيسا تۇلارغا: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىبراھىم ئۇغۇلماستىلا، مەن بار بولغۇچىدۇرمەن! ـ دېدى. **59** يۇنىڭ بىلەن تۇلار ئۇنى چالما-كېسىمەك قىلغىلى قوللىرىغا يەردىن تاش ئالدى؛ لېكىن ئەيسا تۇلارغا كۆرۈنمەي، تۇلارنىڭ ئوتىۋېرىسىدىن ئۆتۈپ ئىبادەتخانىدىن چىقىپ كەتتى.

9

ۋە تۇيولدا كېتىۋېتىپ، ئۇغما قارىغۇ بىر ئادەمنى كۆردى. **2** مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئۇستاز، كىم گۇناھ قىلىپ ئۇنىڭ قارىغۇ ئۇغۇلغىنىغا سەۋەب بولغان؟ ئۇ ئۆزىمۇ يا ئاتا-ئانىسىمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **3** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئۆزى يا كى ئاتا-ئانىسىنىڭ گۇناھ سادىر قىلغانلىقىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆز ئە مەللىرى ئۇنىڭدا ئايان قىلىنىۋېتىشى ئۈچۈن بولغان. **4** كۈنىنىڭ يورۇقىدا، مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئەمەللىرىنى ئادا قىلىشىم كېرەك. كېچ كىرسە، ھېچ چاغدا ھېچكىم ئىش قىلالمايدۇ. **5** مەن دۇنيادا ئۇرغان ۋاقىتىمدا، دۇنيانىڭ نۇرى ئۆزۈمدۇرمەن. **6** بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يە رگە تۈكۈرۈپ، تۈكۈر ئۈكتىن لاي قىلىپ، لايىنى ھېلىقى ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە سۈرتۈپ قويدى **7** ۋە ئۇنىڭغا: «سىلوئام كۆلچىكى» گە بېرىپ يۇيۇۋەتكىن» دېدى («سىلوئام» [ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ]، «ئەۋەتىلگەن» دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ). شۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەم بېرىپ يۇيۇۋىدى، كۆزى كۆرىدىغان بولۇپ قايتىپ كەلدى. **8** قوشنىلىرى ۋە ئۇ ئىلگىرى ئىلەمچىلىك قىلغىنىدا ئۇنى كۆ رگەنلەر: ـ بۇ ئولتۇرۇپ ئىلەمچىلىك قىلىدىغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشىپ كەتتى. **9** بەزىلەر: «ھەئە، شۇ ئىكەن» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ ئەمەس، لېكىن ئۇنىڭغا ئوخشايدىكەن» دېيىشتى. بىراق ئۇ ئۆزى: ـ

مەن دەل شۇ كىشى بولىمەن! ـ دېدى. 10 ـ تۇنداقتا كۆزلىرىڭ قانداق ئېچىلدى؟ ـ دەپ سوراشتى تۇلار. 11 تۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئەيسا تىسىملىك بىر كىشى [تۆكۈرۈكىدن] لاي قىلىپ كۆزلىرىمگە سۈرۈپ قويۇدىى، ماڭا: «سىلوئام كۆلچىكىگە بېرىپ يۇيۇۋەتكىن» دېگەندى. مەن بېرىپ يۇيۇۋدىم، كۆرەلەيدىغان بولدۇم. 12 ـ تۇ ھازىر قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى تۇلار. ـ بىلمەيمەن، ـ دېدى تۇ. 13 خالايىق ئىلگىرى قارىغۇ بولغان بۇ ئادەمنى پەرىسىيلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى 14 (ئەسلىدە ئەيسا لاي قىلىپ بۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىنى ئاچقان كۈن دەل شابات كۈنى ئىدى). 15 شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر قايتىدىن بۇ ئادەمدىن قانداق كۆرەلەيدىغان بولغىنىنى سوريۋىدى، تۇ تۇلارغا: ـ تۇ كۆزلىرىمگە لاي [سۈرۈپ] قويدى، مەن يۇيۇۋىدىم ۋە مانا، كۆرەلەيدىغان بولدۇم! ـ دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەردىن بەزىلىرى: ـ تۇ ئادەم خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەن ئەمەس، چۈنكى تۇ شابات كۈنىنى تۇتمايدۇ، ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلىرى: ـ تۇ گۇناھكار ئادەم بولسا، قانداقلارچە بۇنداق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتالايتتى؟ ـ دېيىشتى. بۇنىڭ بىلەن تۇلارنىڭ ئارىسىدا بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. 17 تۇلار قارىغۇ ئادەمدىن يەنە: ـ تۇ كۆزلىرىڭنى ئېچىپتۇ، ئەمدى سەن تۇ توغرۇلۇق نېمە دەيسەن؟ ـ دەپ سوراشتى. تۇ: ـ تۇ بىر پەيغەمبەر ئىكەن، ـ دېدى. 18 يەھۇدىيلار كۆرەلەيدىغان قىلىنغان كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى تېپىپ كەلمىگۈچە، بۇرۇن تۇنىڭ قارىغۇ ئىكەنلىكىگە ۋە ھازىر كۆرەلەيدىغان قىلىنغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. شۇڭا تۇلار تۇنىڭ ئاتا-ئانىسىنى چاقىرتىپ، 19 تۇلاردىن: ـ بۇ سىلەرنىڭ ئوغلۇڭلارمۇ؟ تۇغما قارىغۇ، دەۋاتاتىكىلار؟ ئەمدى ھازىر قانداقلارچە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالدى؟ ـ دەپ سوراشتى. 20 ئاتا-ئانىسى تۇلارغا: ـ تۇنىڭ بىزنىڭ ئوغلىمىز ئىكەنلىكى، شۇنداقلا تۇغۇلۇشىدىنلا قارىغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىمىز؛ 21 لېكىن ھازىر قانداقلارچە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالغانلىقىنى، كۆزلىرىنى كىم ئاچقانلىقىنى بىلمەيمىز. تۇ چوڭ ئادەم تۇرسا، [يۇنى] تۇزىدىن سوراڭلار، تۇ تۇزى دەپ بەرسۇن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 22 ئاتا-ئانىسىنىڭ شۇنداق دېيىشى يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى تۇچۇن ئىدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلار كىمدە كىم ئەيسانى مەسىھ دەپ ئېتىراپ قىلسا، تۇ سىناگوگ جامائىتىدىن قوغلاپ چىقىرىلىشۇن دەپ قارار قىلغانىدى. 23 شۇ سەۋەبتىن تۇنىڭ ئاتا-ئانىسى: «تۇ چوڭ ئادەم تۇرسا، [يۇنى] تۇزىدىن سوراڭلار» دېگەندى. 24 پەرىسىيلەر ئەسلىدە قارىغۇ بولغان ئادەمنى يەنە چاقىرىپ تۇنىڭغا: ـ خۇداغا شان-شەرەپ بېرىپ [قەسەم قىل]! بىز بۇ ئادەمنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكىنى بىلمىز، ـ دېيىشتى. 25 تۇ مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ تۇ گۇناھكارمۇ، ئەمەسمۇ، بىلمەيمەن. بىراق مەن شۇ بىرلا ئىشنى بىلىمەنكى، قارىغۇ ئىدىم، ھازىر كۆرەلەيدىغان بولدۇم. 26 تۇلار تۇنىڭدىن يەنە بىر قېتىم: ـ تۇ سېنى قانداق قىلدى؟ كۆزلىرىڭنى قانداق ئاچتى؟ ـ دەپ سوراشتى. 27 تۇ جاۋابەن: ـ سىلە رگە ئاللىقاچان ئېيتتىم، بىراق قۇلاق سالمىدىڭلار. سىلەر نېمە دەپ قايتىدىن ئاكلاشنى خالاپ قالدىڭلار؟ سىلەرمۇ تۇنىڭ مۇخلىسلىرى بولاي دەۋاتامسىلەر؟! ـ دېدى. 28 بۇنىڭ بىلەن، تۇلار تۇنى قاتتىق تىلاپ: ـ سەن ھېلىقىنىڭ مۇخلىسى! بىز بولساق مۇسا [پەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرىمىز. 29 خۇدانىڭ مۇساغا سۆزلىگەنلىكىنى بىلىمىز، لېكىن بۇ ئېنىمنىڭ بولسا قەيەردىن كەلگەنلىكىنمۇ بىلمەيمىز، ـ دېيىشتى. 30 ھېلىقى ئادەم تۇلارغا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ ئاجايىپ ئىشقۇ بۇ! گەرچە سىلەر تۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلىمىگىنىڭلار بىلەن، تۇ مېنىڭ كۆزلىرىمنى ئاچتى. 31 بىز بىلىمىزكى، خۇدا گۇناھكارلارنىڭ تىلەكلىرىنى ئاڭلىمايدۇ، بىراق تۇزىگە ئېخلاسمەن بولۇپ ئىرادىسىگە ئەمەل

32 دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ، بىرەرسىنىڭ تۇغما قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقانلىقىنى ئاڭلاپ باققان ئەمەس. (aiōn g165) 33 ئە گەر بۇ ئادەم خۇدادىن كەلمىگەن بولسا، ھېچنېمە قىلالمىغان بولاتتى. 34 تۇلار تۇنى: ـ سەن تۇپتىن گۇناھ ئىچىدە تۇغۇلغان تۇرۇقلۇق، بىزگە تەلىم بەرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېيىشىپ، تۇنى [سىناگوگتىن] قوغلاپ چىقىرۋېتىشتى. 35 ئەيسا تۇلارنىڭ تۇنى [سىناگوگتىن] قوغلاپ چىقارغانلىقىنى ئاڭلاپ، تۇنى ئىزدەپ تېپىپ: سەن، خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېتىقاد قىلامسەن؟ ـ دەپ سوريدى. 36 تۇ جاۋابەن: ـ تەقسىر، تۇ كىم؟ مەن تۇنىڭغا ئېتىقاد قىلاى، ـ دېدى

دەل شۇنىڭ تۇزى، ـ دېدى ئەيسا تۇنىڭغا. 38 ھېلىقى ئادەم: ـ ئى رەب، ئېتىقاد قىلىمەن! ـ دەپ، تۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 39 ـ مەن كورلارنى كۆزىدىغان بولسۇن، كۆزىدىغانلارنى كور بولسۇن دەپ بۇ دۇنياغا ھۆكۈم چىقىرىشقا كەلدىم، ـ دېدى ئەيسا. 40 تۇنىڭ يېنىدىكى بەزى پەرىسىيلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ تۇنىڭدىن: ـ بىزمۇ كورمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 41 ئەيسا تۇلارغا: ـ كور بولغان بولسا ئاڭلار، گۇناھكار بولمايتتى؛ لېكىن سىلەر ھازىر «كۆرۈۋاتىمىز» دېگىنىڭلار تۇچۇن سىلە رگە گۇناھ ھېسابلىنۇۋېرىدۇ، ـ دېدى.

10

بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قوي قوتىنىغا ئىشىكتىن كىرمەي، باشقا يەردىن يامىشىپ كىرگەن كىشى ئوغرى ۋە قاراقچىدۇر. 2 ئىشىكتىن كىرىدىغان كىشى بولسا قويلارنىڭ پادىچىسىدۇر. 3 ئىشىك باقار تۇنىڭغا ئىشىكنى ئېچىپ بېرىدۇ ۋە قويلار تۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ توۋىدۇ، تۇ تۇز قويلىرىنىڭ ئىسىملىرىنى بىر-بىرلەپ چاقىرىپ تۇلارنى سىرتقا باشلاپ چىقىدۇ. 4 تۇ قويلىرىنىڭ ھەممىسىنى سىرتقا چىقىرىپ بولۇپ، تۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، قويلارمۇ تۇنىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ مېڭىشىدۇ؛ چۈنكى تۇلار تۇنىڭ ئاۋازىنى توۋىدۇ. 5 لېكىن تۇلار يات ئادەمنىڭ كەينىدىن ماكېيىدۇ، بەلكى تۇنىڭدىن قاچىدۇ؛ چۈنكى تۇلار ياتلارنىڭ ئاۋازىنى تونۇمايدۇ. 6 ئەيسا بۇ تەمسىلنى تۇلارغا سۆزلەپ بە رگىنى بىلەن، لېكىن تۇلار تۇنىڭ تۇزلىرىگە نېمە دەۋاتقانلىقىنى ھېچ چۈشىنەمدى. 7 شۇڭا ئەيسا تۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قويلارنىڭ ئىشىكى تۇزۇمدۇرمەن. 8 مەندىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئوغرى ۋە قاراقچىدۇر، لېكىن قويلار تۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 9 ئىشىك تۇزۇمدۇرمەن. مەن ئارقىلىق كىرگىنى قۇتقۇزۇلىدۇ ھەم كىرىپ-چىقىپ، ئوت-چۆپلەرنى تېپىپ يېيەلەيدۇ. 10 ئوغرى بولسا پەقەت ئوغرىلاش، ئۆلتۈرۈش ۋە بۇزۇش تۇچۇنلا كېلىدۇ. مەن بولسام تۇلارنى ھاياتلىققا ئېرىشىشۇن ۋە شۇ ھاياتلىقى مول بولسۇن دەپ كەلدىم. 11 ياخشى پادىچى تۇزۇمدۇرمەن. ياخشى پادىچى قويلار تۇچۇن تۇز جىنىنى پىدا قىلىدۇ. 12 لېكىن مەدىكار تۇنداق قىلمايدۇ، تۇ بەلكى نە قويلارنىڭ ئىگىسى نە پادىچىسى بولمىغاچقا، بۇرىنىڭ كەلگىنىنى كۆرسە، قويلارنى تاشلاپ قاچىدۇ ۋە بۇرە كېلىپ قويلارنى تىتىپ تىرپىرەن قىلىۋېتىدۇ. 13 ئەمدى مەدىكار بولسا پەقەت ھەققىنى دەپ ئىشلەپ، قويلارغا كۆڭۈل بۆلمەي بەدەر قاچىدۇ. 14 ياخشى پادىچى تۇزۇمدۇرمەن. ئاتا مېنى تونىغىنىدەك مەن ئاتىنى تونۇغىنىمدەك، مەن تۇزۇمىنىڭكىلەرنى تونۇيمەن ۋە تۇزۇمىنىڭكىلەرمۇ مېنى تونۇيدۇ؛ قويلار تۇچۇن جىنىم پىدا. 16 بۇ قوتاندىن بولمىغان باشقا قويلىرىمۇ بار. تۇلارنىمۇ ئېلىپ باشلىشىم كېرەك ۋە تۇلارمۇ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىر پادا بولىدۇ، شۇنداقلا تۇلارنىڭ بىر پادىچىسى بولىدۇ. 17 ئاتا مېنى شۇ سەۋەبتىن سۆيىدۇكى، مەن جىنىمنى قايتۇرۇۋېلىشىم تۇچۇن ئۇنى پىدا قىلىمەن. 18 جىنىمنى ھېچكىم مەندىن ئالالمايدۇ، مەن ئۇنى تۇز ئىختىيارىم بىلەن پىدا قىلىمەن. مەن ئۇنى پىدا قىلىشقا ھوقۇقلۇقمەن ۋە شۇنداقلا ئۇنى قايتۇرۇۋېلىشقىمۇ ھوقۇقلۇقمەن؛ بۇ ئەمرنى ئاتامدىن تاپشۇرۇۋېلىۋالغانىمەن. 19 بۇ سۆزلەر تۇپەيلىدىن يەھۇدىيلار ئارىسىدا يەنە بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. 20 تۇلاردىن كۆپ ئادەملەر: ـ تۇنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ، تۇ جۇيلۇۋاتىدۇ، نېمە تۇچۇن تۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغۇدە كسىلەر؟ ـ دېيىشتى. 21 يەنە بەزىلەر بولسا: ـ جىن چاپلاشقان ئادەمنىڭ سۆزلىرى بۇنداق بولمايدۇ. جىن قانداقۇ قارىغۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچالالىسۇن؟! ـ دېيىشتى. 22 قىش پەسلى بولۇپ، يېرۇسالېمدا «قايتا بېغىشلاش ھېيتى» تۇتۇلىدىغان ۋاقىت ئىدى. 23 ئەيسا ئىبادەتخانىدىكى «سۇلايمانىڭ پېشايۋىنى»دا ئايلىنىپ يۈرەتتى. 24 يەھۇدىيلار تۇنىڭ ئە تراپىغا ئولىشىۋېلىپ: ـ بىزنى قاچانغىچە تىت-تىت قىلىپ تۇتۇۋېلىۋاتىدۇ؟ قالدۇرمايچىسەن؟ ئە گەر مەسىھ بولساڭ، بىزگە ئوچۇقىنى ئېيت، ـ دېيىشتى. 25 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ مەن سىلە رگە ئېيتتىم، لېكىن ئىشەنمەيسىلەر. ئاتامنىڭ نامى بىلەن قىلغان ئەمەللىرىمنىڭ تۇزى ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 26 بىراق مەن سىلە رگە ئېيتقىنىمدەك، سىلەر ئېتىقاد قىلمىدىڭلار، چۈنكى مېنىڭ قويلىرىمدىن ئەمەسسىلەر. 27 مېنىڭ قويلىرىم مېنىڭ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ، مەن تۇلارنى توۋىيەن ۋە تۇلار ماڭا ئە گىشىدۇ. 28 مەن تۇلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىمەن؛ تۇلار ئەسلا ھالاك بولمايدۇ. ھېچكىم

تۇلارنى قولۇمدىن تارتىۋالالمايدۇ. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 تۇلارنى ماڭا تەقدىم قىلغان ئاتام ھەممىدىن تۇستىنىدۇر ۋە ھېچكىم تۇلارنى ئاتامنىڭ قولىدىن تارتىۋالالمايدۇ. 30 مەن ۋە ئاتا [ئەسلىدىنلا] بىردۇرمىز. 31 يۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار يەنە تۇنى چالما-كېسەك قىلىشماقچى بولۇپ، يەردىن قوللىرىغا تاش ئېلىشتى. 32 ئەيسا تۇلارغا: ـ ئاتامدىن كەلگەن نۇرغۇن ياخشى ئەمەللەرنى سىلە رگە كۆرسەتتىم. بۇ ئەمەللەرنىڭ قايسىسى ئۈچۈن مېنى چالما-كېسەك قىلماقچىسىلەر؟ ـ دېدى. 33 ـ سېنى ياخشى بىر ئەمەل ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپۈرلۈق قىلغىنىڭ ئۈچۈن چالما-كېسەك قىلىمىز. چۈنكى سەن بىر ئىنسان تۇرۇقلۇق، تۆز ۋۇجۇدۇڭنى خۇدا قىلىپ كۆرسەتتىڭ! ـ دېدى يەھۇدىيلار جاۋابەن. 34 ئەيسا تۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلە رگە تەۋە مۇقەددەس قانۇندا «مەن ئېيتتىم، سىلەر ئىلاھلارسىلەر.

يەكتۇ زۇگەنلەرنى «ئىلاھلار» دەپ ئاتىغان يەردە (ۋە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنى ھەرگىز كۆچتىن قالمايدۇ) 36 نېمە ئۈچۈن ئاتا تۇزۇگە خاس-مۇقەددەس قىلىپ پانىي دۇنياغا ئەۋەتكەن زات «مەن خۇدانىڭ ئوغلىمەن» دېسە، ئۇ توغرۇلۇق «كۆپۈرلۈق قىلدىڭ!» دەيسىلەر؟ 37 ئە گەر ئاتامنىڭ ئەمەللىرىنى قىلمىسام، ماڭا ئىشەنمە گىلەر. 38 بىراق قىلسام، ماڭا ئىشەنمىگەن ھالەتتىمۇ، ئەمەللەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىشىنىگىلار. يۇنىڭ بىلەن ئاتانىڭ مەندە ئىكەنلىكىنى، مېنىمكۇ ئاتىدا ئىكەنلىكىمنى ھەق دەپ بىلىپ ئېتىقاد قىلىدىغان بولىسىلەر. 39 يۇنىڭ بىلەن تۇلار يەنە تۇنى تۇتماقچى بولدى، بىراق ئۇ تۇلارنىڭ قولىلىردىن قۇتۇلۇپ، ئۇ يەردىن كەتتى. 40 ئاندىن ئۇ يەنە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىغا، يەنى يەھيا [پەيغەمبەر] دەسلىپىدە ئادەملەرنى چۆمۈلدۈرگەن جايىغا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى. 41 نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. تۇلار: ـ يەھيا ھېچ مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتمىگەن، لېكىن ئۇنىڭ بۇ ئادەم توغرىسىدا بارلىق ئېيتقانلىرى راست ئىكەن! ـ دېيىشتى. 42 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلىغان كىشىلەر بۇ يەردە ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى.

11

لازارۇس دېگەن بىر ئادەم كېسەل بولۇپ قالغاندى. ئۇ مەريەم ۋە ھەدىسى مارتا ئۇرغان، بەيت-ئانىيا دېگەن كەنتتە ئۇراتتى 2 (بۇ مەريەم بولسا، رەببگە خۇشبۇيى ماينى سۈركىگەن، پۇتلىرىنى تۆز چاچلىرى بىلەن ئېرتىپ قۇرۇتقان ھېلىقى مەريەم ئىدى؛ كېسەل بولۇپ ياتقان لازارۇس ئۇنىڭ ئىنسى ئىدى). 3 لازارۇسنىڭ ھەدىلىرى ئەيسىغا خەۋەرچى ئەۋەتىپ: «ئى رەب، مانا سەن سۆيگەن [دوستۇڭ] كېسەل بولۇپ قالدى» دەپ يەتكۈزدى. 4 لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ: ـ بۇ كېسەلدىن تۇلۇپ كەتمەيدۇ، بەلكى بۇ ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغلى ئۇلۇغلىنىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنىدۇ ـ دېدى. 5 ئەيسا مارتا، سىڭلىسى ۋە لازارۇسنى تولىمۇ سۆيەتتى. 6 شۇڭا ئۇ لازارۇسنىڭ كېسەل ئىكەنلىكىنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، تۆزى تۇرۇۋاتقان جايدا يەنە ئىككى كۈن تۇردى. 7 ئاندىن كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ يەھۇدىيە گە قايتا بارايلى! ـ دېدى. 8 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، يېقىندىلا [ئۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار سېنى چالما-كېسەك قىلماقچى بولغان تۇرسا، يەنە ئۇ يە رگە قايتا بارامسەن؟ ـ دېيىشتى. 9 ئەيسا مۇنداق دېدى: ـ كۈندۈزدە ئون ئىككى سائەت بار ئەمەسمۇ؟ كۈندۈزى يول ماڭغان كىشى پۇتلاشماس؛ چۈنكى ئۇ بۇ دۇنيانىڭ يورۇقىنى كۆرىدۇ. 10 لېكىن كېچىسى يول ماڭغان كىشى پۇتلىشار، چۈنكى ئۇنىڭدا يورۇقلۇق يوقتۇر. 11 بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ: ـ دوستىمىز لازارۇس ئۇخلاپ قالدى؛ مەن ئۇنى ۋېقىۋسىدىن ئويغاتقىلى بارىمەن، ـ دەپ قوشۇپ قويدى. 12 شۇڭا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، ئۇخلىغان بولسا، ياخشى بولۇپ قالدۇ، ـ دېدى. 13 ھالبۇكى، ئەيسا لازارۇسنىڭ ئۆلۈمى توغرۇلۇق ئېيتقاندى، لېكىن تۇلار ئۇ دەم ئېلىشتىكى ۋېقىنى دەۋاتىدۇ، دەپ ۋېلاشتى. 14 شۇڭا ئەيسا تۇلارغا ئوچۇقىنى ئېيتىپ: ـ لازارۇس ئۆلدى، ـ دېدى. 15 ـ بىراق سىلەرنى دەپ، سىلەرنىڭ ئېتىقاد قىلىشىڭلار ئۈچۈن، [ئۇنىڭ قېشىدا] بولمىغانلىقىمغا خۇشالمەن. ئەمدى ئۇنىڭ يېنىغا بارايلى، ـ دېدى. 16 «قوشكېزەك» دەپ ئاتىلىدىغان توماس باشقا مۇخلىسلاشلىرىغا: ـ بىزمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارايلى ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلەيلى، ـ دېدى. 17 ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بەيت-ئانىيانى بارغاندا، لازارۇسنىڭ يەرلىكىگە قويۇلغىنىغا ئاللىقاچان تۆت كۈن بولغانلىقى ئۇنىڭغا مەلۇم بولدى. 18 بەيت-ئانىيا يېرۇسالېمغا يېقىن بولۇپ، ئۇنىڭدىن ئالتە چاقىرىمچە يىراقلىقتا ئىدى، 19 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن يەھۇدىيلار مارتا بىلەن مەريەمگە ئىنسىنى توغرىسىدا تەسەللى بە رگىلى تۇلارنىڭ يېنىغا كەلگەنىدى. 20 مارتا ئەمدى ئەيسانىڭ كېلىۋاتقىنىنى ئاڭلاپلا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. لېكىن مەريەم بولسا ئۆيدە ئولتۇرۇپ قالدى. 21 مارتا ئەمدى ئەيسىغا: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى. 22 ھېلىھەم خۇدادىن نېمىنى تىلىسەڭ، ئۇنىڭ ساڭا شۇنى بېرىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دېدى. 23 ـ ئىنىڭ قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى ئەيسا. 24 مارتا: ـ ئاخىرقى كۈندە، يەنە تىرىلىش كۈندە ئۇنىڭ جەزمەن تىرىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دېدى. 25 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تىرىلىش ۋە ھاياتلىق مەن ئۆزۈمدۇرمەن؛ ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشى ئۆلسىمۇ، ھايات 26 ۋە ھايات تۇرۇپ، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ئەبەدىلئەبەد ئۆلمەس، بۇنىڭغا ئىشىنەمسەن؟ (aiōn g165) 27 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئىشىنىمەن، ئى رەب، سېنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر بولغان مەسىھ، خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمەن. 28 بۇنى دەپ بولۇپ، ئۇ بېرىپ سىڭلىسى مەريەمنى ئاستىغىنا چاقىرىپ: ـ ئۇستاز كەلدى، سېنى چاقىرىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 29 مەريەم بۇنى ئاڭلاپ، دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى 30 (شۇ پەيتتە ئەيسا تېخى يېزىغا كىرمىگەن بولۇپ، مارتا ئۇنىڭ ئالدىغا مېڭىپ، ئۇچرىشىپ قالغان يەردە ئىدى). 31 ئەمدى [مەريەمگە] تەسەللى بېرىۋاتقان، ئۆيدە ئۇنىڭ بىلەن ئولتۇرغان يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئالدىراپ قويۇپ سىرتقا چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، ئۇنى قەبرىگە بېرىپ شۇ يەردە يىغا-زار قىلغىلى كەتتى، دەپ ۋېلاپ، ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىشتى. 32 مەريەم ئەمدى ئەيسا بار يە رگە بارغاندا ئۇنى كۆرۈپ، ئايىغىغا ئۇزىنى ئېتىپ: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى! ـ دېدى. 33 ئەيسا مەريەمنىڭ يىغا-زار قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن يەھۇدىي خەلقىنىڭ يىغا-زار قىلىشقىنىنى كۆرگەندە، روھىدا قاتتىق پىغان چېكىپ، كۆڭلى تولمۇ بىئارام بولدى ۋە: 34 ـ ئۇنى قەيە رگە قويدۇڭلار؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەب، كېلىپ كۆرگىن، ـ دېيىشتى ئۇلار. 35 ئەيسا كۆز يېشى قىلدى. 36 يەھۇدىي خەلقى: ـ قاراڭلار، ئۇ ئۇنى قانچىلىك سۆيگەن! ـ دېيىشتى. 37 ۋە ئۇلاردىن بەزىلىرى: ـ قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقان بۇ كىشى كېسەل ئادەمنى ئۆلۈمدىن ساقلاپ قالالمامىدى؟ ـ دېيىشتى. 38 ئەيسا ئىچىدە يەنە قاتتىق پىغان چېكىپ، قەبرىنىڭ ئالدىغا باردى. قەبرى بىر غار ئىدى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئاغزىغا چوڭ بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. 39 ئەيسا: ـ تاشنى ئېلىۋېتىڭلار! ـ دېدى. ئۆلگۈچىنىڭ ھەدىسى مارتا: ـ ئى رەب، يەرلىكىگە قويغىلى تۆت كۈن بولدى، ھازىر ئۇ پۇراپ كەتكەندۇ، ـ دېدى. 40 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا: «ئېتىقاد قىلساڭ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىسەن» دېگەنىدىمغۇ! ـ دېدى. 41 يۇنىڭ بىلەن خالايىق تاشنى ئېلىۋەتتى. ئەيسا كۆزلىرىنى ئاسمانغا تىكىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتا، تىلىكىمنى ئاڭلىغىنىڭ ئۈچۈن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن. 42 تىلەكلىرىنى ھەمىشە ئاڭلايدىغانلىقىڭنى بىلىمەن، لېكىن شۇنداق بولسىمۇ، ئەتراپىمدىكى مۇشۇ خالايىق سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىگە ئىشەنسۇن دەپ، يۇنى ئېيتىۋاتىمەن! 43 بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يۇقىرى ئاۋازدا: ـ لازارۇس، تاشقىرىغا چىق! ـ دەپ توۋلدى. 44 ئۆلگۈچى قول-پۇتلىرى كېپەنلەنگەن، ئېڭىكى تېڭىلغان ھالدا تاشقىرىغا چىقتى. ئەيسا ئۇلارغا: ـ كېپەننى يېشىۋېتىپ، ئۇنى ئازاد قىلىڭلار! ـ دېدى. 45 مەريەمنىڭ يېنىغا يەتە قىلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئەمەللىرىنى كۆرگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىن نۇرغۇنلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 46 لېكىن ئۇلارنىڭ ئىچىدە بەزىلىرى پەرىسىيلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ قىلغان ئىشلىرىنى مەلۇم قىلىشتى. 47 شۇڭا پەرىسىيلەر ۋە باش كاھىنلار يەھۇدىيلارنىڭ بىر كېڭىشمىسىنى يىغىپ: ـ قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ بۇ ئادەم نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتىۋاتىدۇ. 48 ئۇنىڭغا شۇنداق يول قويۇپ بېرىۋەرسەك، ھەممە ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىپ كېتىدۇ. شۇنداق بولغاندا، رىملىقلار كېلىپ بۇ بىزنىڭ جايىمىز ۋە قوۋىمىزنى ۋەيران قىلىۋېتىدۇ! ـ دېيىشتى. 49 ئۇلارنىڭ ئىچىدە بىرى، يەنى شۇ يىلى باش كاھىن بولغان قايافا: ـ سىلەر ھېچنېمىنى بىلمەيدىكەنسىلەر! 50 پۈتۈن خەلقىنىڭ ھالاك بولۇشىنىڭ ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۇلار ئۈچۈن ئۆلۈشىنىڭ ئەۋزەللىكىنى چۈشىنىپ يەتمەيدىكەنسىلەر، ـ دېدى (بۇ سۆزنى ئۇ

تۆزاۋكىدىن ئېيتمىغاندىي، بەلكى تۆ شۇ يىلى باش كاھىن بولغانلىقى ئۈچۈن، ئەيسانىڭ [يەھۇدىي] خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەقەت تۆ خەلق ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەر يانغا تارقىلىپ كەتكەن پەرزەنتلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر قىلىپ ۋېيۇشتۇرۇش ئۈچۈن تۆلىدىغانلىقىدىن ئالدىن بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگەنىدى). **53** شۇنىڭ بىلەن تۆلار مەسلىھەتلىشىپ، شۇ كۈندىن باشلاپ ئەيسانى ئۆلتۈرۈۋېتىشنى قەستلىدى. **54** شۇنىڭ ئۈچۈن ئەيسا ئەمدى يەھۇدىيلار ئارىسىدا ئاشكارا يۈرمەيتتى، ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ چۆلگە يېقىن رايوندىكى ئەفرائىم ئىسملىك بىر شەھىرگە بېرىپ، مۇخلىسلىرى بىلەن ئۇ يەردە ئولتۇردى. **55** ئەمدى يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»غا ئاز قالغانىدى. نۇرغۇن كىشىلەر تاھارەتنى ئادا قىلىش ئۈچۈن، ھېيتتىن ئىلگىرى يېزىلاردىن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. **56** شۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ كىشىلەر ئەيسانى ئىزدەشتى. ئۇلار ئىبادەتخانىدا يىغىلغاندا بىر-بىرىگە: ــ قانداق ۋىلاۋاتسىلەر؟ ئۇ ھېيت ئۆتكۈزگىلى كەلمەسمۇ؟ ــ دېيىشتى. **57** باش كاھىنلار بىلەن يەھۇدىيلەر بولسا ئۇنى ئۇتۇش ئۈچۈن، ھەر ركىمنىڭ ئۇنىڭ قەيەردىلىكىنى بىلسە، مەلۇم قىلىشى ئوتۇرغۇلۇق پەرمان چىقارغانىدى.

12

ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىدىن ئالتە كۈن ئىلگىرى، ئەيسا ئۆزى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇس تۇرۇۋاتقان جاي ــ بەيت-ئانىياغا كەلدى. **2** شۇ ۋەجىدىن ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنىڭغا زىياپەت بەردى. مارتا مېھمانلارنى كۈتۈۋاتاتتى؛ لازارۇس بولسا ئەيسا بىلەن ھەمداستىخان بولغانلارنىڭ بىرى ئىدى. **3** مەريەم ئەمدى ناھايىتى قىممەت باھالىق ساپ سۈمبۈل ئەتىردىن بىر قاداق ئەكىلىپ، ئەيسانىڭ پۇتلىرىغا قېيدى ئاندىن چاچلىرى بىلەن پۇتلىرىنى ئېرتىپ قۇرۇتتى. ئەتىرنىڭ خۇش پۇرىقى ئۆينى بىر ئالدى. **4** لېكىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بىرى، يەنى ئۇنىڭغا پات ئا

5 ــ نېمىشقا بۇ [قىممەت باھالىق] ئەتىر كەمبەغەللە رگە سەدىقە قىلىپ بېرىلمىگەن ئۈچ يۈز دىنارغا سېتىلمىدى؟ ــ دېدى **6** (ئۇ بۇ سۆزنى كەمبەغەللەرنىڭ غېمىنى يېگەنلىكى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئوغرى بولغانلىقى ئۈچۈن دېگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ [مۇخلىسلارنىڭ ئورتاق] ھەمیانىنى ساقلىغۇچى بولۇپ، دائىم ئۇنىڭغا سېلىنغىنىدىن ئوغرىلىۋالاتتى). **7** ئەمدى ئەيسا: ــ ئايالنى تۆز ئىختىيارىغا قويغىن! چۈنكى ئۇ بۇنى مېنىڭ دەپنە كۈنۈم ئۈچۈن ئەيارلىق قىلىپ ساقلىغانىدۇر؛ **8** چۈنكى كەمبەغەللەر ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ، لېكىن مەن ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن، ــ دېدى. **9** زور بىر توپ يەھۇدىيلار ئۇنىڭ شۇ يەردە ئىكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يەر گە كەلدى. ئۇلارنىڭ كېلىشى يالغۇز ئەيسانى دەپلا ئەمەس، يەنە ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇسنىمۇ كۆرۈش ئۈچۈن ئىدى. **10** لېكىن باش كاھىنلار بولسا لازارۇسنىمۇ ئۆلتۈرۈشنى مەسلىھەتلەشكەنىدى؛ **11** چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىدىن چېكىنىپ ئەيسانى ئېتىقاد قىلىۋاتاتتى. **12** ئەتىسى، «[ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتى»نى ئۆتكۈزۈشكە كەلگەن زور بىر توپ خالايىق ئەيسانىڭ يېرۇسالېمغا كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، **13** قوللىرىغا خورما شاخلىرىنى تۇتۇشقان ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىلى چىقىشتى ۋە: «تەشەككۇر-ھوسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا مۇبارەك بولغاي!» دەپ ۋارقىراشتى. **14** ئەيسا بىر تەخەينى تېپىپ، ئۇنىڭغا مىندى؛ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق پۈتۈلگەندەك: ــ **15** «قورقما، ئى زىئون قىزى! مانا، پادىشاھىڭ ئېشەك تەخىسىگە مىنىپ كېلىۋاتىدۇ!». **16** ئەينى چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بۇ ئىشلارنى چۈشەنمەيتتى، لېكىن ئەيسا شان-شەرەپتە ئۆلۈغلانغاندىن كېيىن، بۇ سۆزلەرنىڭ ئۇنىڭ ئوغرۇلۇق پۈتۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا بۇ ئىشلارنىڭ دەرۋەقە ئۇنىڭدا شۇنداق يۈز بە رگەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. **17** ئەمدى ئۇ لازارۇسنى قەبىردىن چاقىرىپ تىرىلدۈرگەن چاغدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خالايىق بولسا، بۇ ئىشقا گۇۋاھلىق بېرىۋاتاتتى. **18** ئەيسا ياراتقان بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتنىمۇ ئاڭلىغاچقا، ئۇنى قارشى ئېلىشقا شۇ بىر توپ ئادەملەر چىقىشقانىدى. **19** پەرىسىيلەر بولسا بىر-بىرىگە: ــ قارا گۇلار، [بارلىق] قىلغىنىڭلار بىكار كەتتى! مانا ئەمدى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭغا ئە گەشمە كتە! ــ دېيىشتى. **20** ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىدا ئىبادەت قىلغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بىرنەچچە گېۋىكلارمۇ بار ئىدى. **21** بۇلار ئەمدى گالىلىيەنىڭ بەيت-سائىدا يېزىسىدىن بولغان فىلىپنىڭ يېنىغا كېلىپ: ــ ئەپەندىم، بىز ئەيسا بىلەن كۆرۈشسەك، ــ دەپ تەلەپ قىلىشتى. **22** فىلىپ بېرىپ بۇنى ئاندرياسقا ئېيتتى. ئاندىن ئاندرياس ۋە فىلىپ ئىككىسى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. **23** لېكىن ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ــ «ئىنسانئوغلىنىڭ شان-شەرەپتە ئۆلۈغلىنىدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. **24** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇغداي دېنى ئۆيراق ئىچىگە چۈشۈپ ئۆلمىگۈچە، ئۆزى يەنىلا يالغۇز قالىدۇ؛ لېكىن ئۇلىسە، مول ھوسۇ **25** كەمدە كم ئۆز ھاياتىنى ئايىسا ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن بۇ دۇنيادا ئۆز ھاياتىدىن نەپرەتلەنسە، ئۇنى مە گۈگۈلۈك ھاياتلىققا ساقلىيالايدۇ. **(aiōnios g166) 26** كەمدە كم خىزمىتىمدە بولۇشنى خالىسا، ماڭا ئە گەشسۇن. مەن قەيەردە بولسام، مېنىڭ خىزمەچىمىمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. كىمدە كم مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسا، تاتا ئۇنىڭغا ئىززەت قىلىدۇ. **27** ھازىر جېنىم قاتتىق ئازابلىنۇاتىدۇ. مەن نېمە دېيىشىم كېرەك؟ «تاتا، مېنى بۇ سائەتتىن قۇتقۇزغىن!» دەيمۇ؟ لېكىن مەن دەل مۇشۇ ۋاقىت-سائەت ئۈچۈن كەلدىم. **28** تاتا، نامىڭنا شان-شەرەپ كەلتۈرگىن!». شۇئان، ئاسماندىن بىر ئاۋاز ئا گلىنىپ: ــ ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈردۇم ۋە يەنە ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرىمەن!» ــ دېيىلدى. **29** بۇنى ئا گلىغان شۇ يەردە ئۇرغان خالايىق: ــ ھاۋا گۈلدۈرلىدى، ــ دېيىشتى. يەنە بەزىلەر بولسا: ــ بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا گەپ قىلدى، ــ دېيىشتى. **30** ئەيسا بولسا جاۋابەن: ــ بۇ ئاۋاز مېنى دەپ ئەمەس، سىلەرنى دەپ چۈشتى. **31** ئەمدى دۇنيانىڭ ئۇسىنگە ھۆكۈم چىقىرىلىش ۋاقتى كەلدى؛ ھازىر بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارىنىڭ تاشقىرىغا قوغلىنىش ۋاقتى كەلدى. **32** ۋە مەن بولسام، يەرنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلگىنىمدە، پۈتكۈل ئىنسانلارنى ئۆزۈمگە جەلىپ قىلىپ تارتىمەن، ــ دېدى **33** (ئۇنىڭ بۇنى دېگىنى ئۆزىنىڭ قانداق ئۆلۈم بىلەن ئۆلىدىغانلىقىنى كۆرسەتكىنى **34** خالايىق بۇنىڭغا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: ــ بىز مۇقەددەس قانۇندىن مەسىھنىڭ تەبە دگىچە قالىدىغىنىنى ئا گلىغان، سەن قانداقسىگە «ئىنسانئوغلى كۆتۈرۈلۈشى كېرەك» دەيسەن؟! بۇ قانداقتۇ «ئىنسانئوغلى» بولىۋىن؟ ــ دەپ سوردى. **(aiōn g165) 35** شۇنىڭا ئەيسا تۇلارغا: ــ نۇرنىڭ تاراگلاردا بولدىغان ۋاقتى ئۆزۈن بولمايدۇ. شۇنىڭا قاراڭغۇلۇقنىڭ سىلەرنى بېسىۋالماسلىقى ئۈچۈن، نۇر بار ۋاقتىدا [ئۇنىڭدا] مېڭىگلار، قاراڭغۇلۇقتا ماڭغان كىشى ئۆزىنىڭ قەيە رگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ. **36** نۇر تاراگلاردا بار ۋاقتىدا، ئۇنىڭغا ئىشەنگىلار، بۇنىڭ بىلەن نۇرنىڭ پەرزەنتلىرى بولىسىلەر، ــ دېدى. ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇلاردىن ئايرىلىپ يوشۇرۇنۇۋالدى. **37** گەرچە ئۇ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنچە تولا مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار تېخى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىدى. **38** شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا ئالدىنئالا كۆرسىتىلگەن بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇردى: «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىممۇ ئايان قىلىنغان؟» **39** خالايىقنىڭ ئېتىقاد قىلمىغىنىنىڭ سەۋەبى دەل شۇنىڭ (خۇددى يەشايا پەيغەمبەر يەنە ئالدىنئالا ئېتىقانىدەك): «[پەرۋەردىگار] تۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كور، قەلبىنى تاش قىلدى؛ مەقسەت، تۇلارنىڭ كۆزلىرىنىڭ كۆرۈپ، قەلبىنىڭ چۈشىنىپ، [گۇناھلىرىدىن] پېنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈندۇر؛ بولمىسا، مەن تۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم، ــ [دەيدۇ پەرۋەردىگار]». **41** بۇ سۆزلەرنى يەشايا [پەيغەمبەر] [مەسىھنىڭ] شان-شەرىنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا قارىتا ئالدىنئالا سۆز قىلغىنىدا ئېتىقانىدى. **42** ۋەھالەنكى، گەرچە ھەتتا يەھۇدىي ئاقساقاللىرىدىنمۇ ئۇرغۇنلىغان ئادەملەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسىمۇ، ئۇلار پەرىسىيلەر ۋەجىدىن قورقۇپ، ئۆزلىرىنىڭ سىناگوگتىن قوغلاپ چىقىرۇۋېتىلمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنى ئېتىراپ قىلمىدى. **43** بۇنىڭ سەۋەبى، تۇلار ئىنسانلاردىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتنى خۇدادىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتتىن ياخشى كۆرەتتى. **44** براق ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ــ ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ماڭلا ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئېتىقاد قىلغۇچىدۇر. **45** كىمكى مېنى كۆرگۈچى بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى كۆرگۈچى بولىدۇ. **46** مەن ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچىلار قاراڭغۇلۇقتا قالمىسۇن دەپ، نۇر سۈپىتىدە دۇنياغا كەلدىم. **47** بىرسى سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ، تۇلارنى تۇتمىسا، ئۇنى سوراققا تارتمايمەن؛ چۈنكى مەن دۇنيادىكىلەرنى سوراققا تارتقىلى ئەمەس، بەلكى دۇنيادىكىلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلدىم. **48** براق مېنى

چەتكە قاققۇچىنى، شۇنداقلا سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلىغانىنى بولسا، ئۇنى سوراققا تارتقۇچى بىرسى بار. ئۇ بولسىمۇ، مەن ئېيتقان سۆز- كالامىمدۇر. ئۇ ئاخىرقى كۈنى ئۇنى سوراققا تارتىدۇ. **49** چۈنكى مەن ئۆزۈلۈكۈمدىن سۆزلىگىنىم يوق، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا مېنىڭ نېمىنى دېيىشىم ۋە قانداق سۆزلىشىم كېرەكلىكىگە **50** ئۇنىڭ ئەمرىنىڭ مەكۇللۇق ھاياتلىق ئىكەنلىكىنى بىلىمەن. شۇڭا نېمىنى سۆزلىسەم، ئاتا ماڭا ئېيرۇغىنىدەك سۆزلەيمەن. **(aiōnios g166)**

13

1 ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئىلگىرى، ئەيسا بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، ئاتىنىڭ يېنىغا باردىغان ۋاقىت-سائىتىنىڭ يېتىپ كەلگەنلىكىنى بىلدى ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئۆز ئادەملىرىگە كۆرسىتىپ كەلگەن مېھىر-مۇھەببىتىنى ئاخىرغىچە تولۇق كۆرسىتىپ ئوردى. **2** ئەمدى كەچلىك تاماق يېيىلۋاتقاندىن، ئىبلىس ئاللىبۇرۇن سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقاريوتنىڭ كۆڭلىگە ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلىش ۋەسۋەسىنى سالغانىدى. **3** ئەيسا ئاتىنىڭ ھەر ئىشنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىنى، ۋە ئۆزىنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كېلىپ، خۇدانىڭ يېنىغا قايتىدىغانلىقىنى بىلگەچكە، **4** داستخاندىن ئورنۇپ، تون- كۆڭلەكنى يېشىپ، بىر لۆڭگە بىلەن يېلىنى باغلىدى. **5** ئاندىن جاۋۇرغا سۇ قويۇپ، مۇخلىسلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا ۋە يېلگە باغلىغان لۆڭگە بىلەن سۈرتۈپ قۇرۇتۇشقا باشلىدى. **6** توۋەت سىمون پېترۇسقا كەلگەندە، پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، پۇتۇمنى سەن يۇساڭ قانداق بولغىنى؟! ـ دېدى. **7** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ نېمە قىلىۋاتقىنىمنى ھازىر بىلمەيسەن، لېكىن كېيىن **8** پېترۇس: ـ سەن مېنىڭ پۇتۇمنى يۇساڭ ھەرگىز بولمايدۇ! ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سېنى يۇمىسام، مېنىڭ بىلەن تەڭ ئېسىۋەڭ بولمايدۇ، ـ دېدى. **(aiōn g165)** **9** سىمون پېترۇس: ـ ئى رەب، ئۇنداقتا پەقەت پۇتلىرىمنلا ئەمەس، قوللىرىمنىمۇ، بېشىمنىمۇ يۇغايسەن! ـ دېدى. **10** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەدىنى يۇيۇلۇپ، تامامەن پاكىز بولغان ئادەم پەقەت پۇتلىرىنى يۇسلا قايتا يۇيۇنۇشنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. سىلەر پاكىز، لېكىن ھەممىگىلەر ئەمەس، ـ دېدى **11** (چۈنكى ئۇ ئۆزىنى كىمنىڭ تۇتۇپ بېرىدىغانلىقىنى بىلەتتى؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ «ھەممىگىلەرلا پاكىز ئەمەس» دېگەنىدى). **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ بولغاندىن كېيىن، تون- كۆڭلەكنى كىيىپ، يەنە داستىخانغا ئولتۇرۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلە رگە نېمە قىلغىنىمنى ئۇقتۇڭلارمۇ؟ **13** سىلەر مېنى «ئۇستاز» ۋە «رەب» دەيسىلەر ۋە راست ئېيتىسىلەر، مەن شۇنداقتۇرمەن. **14** ئە گەر مەن رەب ۋە ئۇستازىڭلار تۇرۇقلۇق، پۇتلىرىڭلارنى يۇغانىكەنمەن، سىلەرمۇ بىر- بىرىڭلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشۇڭلار كېرەك. **15** مەن سىلە رگە قىلغاندەك سىلەرنىڭمۇ ھەم شۇنداق قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ ئۈلگىنى قالدۇردۇم. **16** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قۇل خوجايىندىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ، ئەلچىمۇ ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ. **17** بۇ ئىشلارنى بىلگەنىكەنسىلەر، شۇنداق قىلسا ئىلار بەختلىكسىلەر! **18** مەن بۇلارنى ھەممىگىلەرگا قارىتىپ ئېيتمىدىم. مەن تاللىغانلىرىمنى بىلىمەن، لېكىن [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئالدىن پۈتۈلگەن: «مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ نېنىمنى يېگەنمۇ ماڭا پۇت ئاتتى!» دېگەن بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ. **19** مەن بۇ ئىش يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال ئۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، ئۇ ئىشلار يۈز بە رگەندە مېنىڭ «بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشىنىسىلەر. **20** بەرھەق، بەرھەق، سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، كىمكى مەن ئەۋەتكەن ھەرقانداق بىرسىنى قوبۇل قىلغان بولسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ؛ ۋە مېنى قوبۇل قىلغۇچىلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. **21** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، روھتا قاتتىق يېغان چېكىپ، مۇنداق گۇۋاھلىق بەردى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئاتا ئالدىدا بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدۇ! **22** مۇخلىسلار كىمنى دەۋاتقانلىقىنى بىلەلمەي، بىر-بىرگە قاراشتى. **23** ئەمدى داستىخاندا مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئەيسانىڭ مەيدىسگە يۆلىنىپ ياتقانىدى؛ ئۇ بولسا «ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىس» ئىدى. **24** سىمون پېترۇس ئۇنىڭدىن [ئەيسانىڭ] كىمنى دەۋاتقىنىنى سوراپ بېقىشنى ئىشارەت قىلدى. **25** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسانىڭ مەيدىسگە يۆلىنىپ ئۇرۇپ ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، ئۇ كىمدۇر؟ ـ دەپ سوردى. **26** ئەيسا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ بىر چىشلەم نانىنى ئاشقا تۇگزۇرۇپ كىمگە سۇنسام، شۇدۇر، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر چىشلەم نانى [ئاشقا] تۇگزۇرۇپ، سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقاريوتقا سۇندى. **27** يەھۇدا نانىنى ئېلىۋىدى، شەيتان ئۇنىڭ ئىچىگە كىردى. ـ قىلىدىغىنىڭنى چاپسان قىل، ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. **28** (ئەمدى داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۇنىڭ [يەھۇداغا] بۇ سۆزلەرنى نېمە ئۈچۈن دېگىنىنى بىلمىدى. **29** يەھۇدا ئۇلارنىڭ ئورتاق ھەمیانىنى تۇتقىنى ئۈچۈن، بەزىلەر ئەيسا ئۇنىڭغا: «بە- زگە كېرەكلىك ھېيتلىق نەرسىلەرنى ئېلىپ كەل» يا كى «كەمبەغەللە رگە بىرەر نەرسە بە» دەۋاتسا كېرەك، دەپ ئويلاشتى). **30** يەھۇدا بۇ بىر چىشلەم نانىنى ئېلىپلا تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى (بۇ چاغ كېچە ئىدى). **31** يەھۇدا تاشقىرىغا چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئەيسا مۇنداق دېدى: ـ ئەمدى ئىنسانئوغلى ئۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائىەت يېتىپ كەلدى ۋە خۇدا ئۇ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. **32** ۋە ئە گەر خۇدا ئۇنىڭدا ئۇلۇغلانسا، خۇدامۇ ئۆزىدە ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ، شۇنداقلا دەرھال ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ. **33** باللىرىم، سىلەر بىلەن بىللە بولىدىغان يەنە ئازغىنا ۋاقىتم قالدى. سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن مېنىڭ يەھۇدىيلارغا: «مەن باردىغان يە رگە سىلەر بارالمايسىلەر» دەپ ئېيتقىنىمدەك، بۇنى سىلە رگىمۇ ئېيتىمەن. **34** سىلە رگە يېڭى بىر ئەمر تاپشۇرىمەنكى، «بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار». سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. **35** ئاراڭلاردا بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببىتىڭلار بولسا، ھەممە ئادەم سىلەرنىڭ مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىدۇ. **36** سىمون پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، قەيە رگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا جاۋابەن: ـ مەن كېتىدىغان يە رگە ھازىرچە ئە گىشىپ بارالمايسەن، لېكىن كېيىن ماڭا ئە گىشىپ بارىسەن، ـ دېدى. **37** پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، نېمە ئۈچۈن ھازىر سېنىڭ كەينىڭدىن ئە گىشىپ بارالمايمەن؟ سەن ئۈچۈن جىنىمنى پىدا قىلاي! ـ دېدى. **38** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ مەن ئۈچۈن راستىنلا جىنىڭنى پىدا قىلامسەن؟ بەرھەق، بەرھەق، ساڭا ئېيتىپ قويايكى، خوراز چىللىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن!

14

1 كۆڭلۈڭلارنى پارا كەندە قىلماڭلار! خۇداغا ئىشىنىسىلەر، ماڭىمۇ ئىشىنىڭلار. **2** ئاتامنىڭ ئويىدە نۇرغۇن ماكانلار بار. بولمىغان بولسا، بۇنى سىلە رگە ئېيتقان بولاتتىم؛ چۈنكى مەن ھەربىرىڭلارغا ئورۇن تەييارلاش ئۈچۈن شۇ يە رگە كېتىپ بارىمەن. **3** مەن سىلە رگە ئورۇن تەييارلىغىلى باردىغانكەنمەن، چوقۇم قايتىپ كېلىپ، سىلەرنى ئۆزۈمگە ئالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن، مەن قەيەردە بولسام، سىلەرمۇ شۇ يەردە بولىسىلەر. **4** سىلەر مېنىڭ قەيە رگە كېتىدىغانلىقىمنى ۋە ئۇ يە رگە باردىغان يولنى بىلىسىلەر. **5** توماس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، سېنىڭ قەيە رگە كېتىدىغانلىقىڭنى بىلمەيمىز. شۇنداق ئىكەن، يولنى قانداق بىلىمىز؟ ـ دېدى. **6** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يول، ھەقىقەت ۋە ھاياتلىق ئۆزۈمدۇرمەن. مېنىڭسىز ھېچكىم ئاتىنىڭ يېنىغا بارالمايدۇ. **7** ئە گەر مېنى تونۇغان بولسا ئىلار، ئاتامنىمۇ تونۇغان بولاتتىڭلار. ھازىردن باشلاپ ئۇنى تونۇدۇڭلار ھەم ئۇنى كۆردۈڭلار، ـ دېدى. **8** ـ ئى رەب، ئاتىنى بە- زگە كۆرسىتىپ قويسا ئىلا، شۇ كۇپايە، ـ دېدى فىلىپ. **9** ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ ئى فىلىپ، سىلەر بىلەن بە- رگە بولغىنىمغا شۇنچە ۋاقىت بولدى، مېنى تېخىچە تونۇمىدىڭمۇ؟ مېنى كۆ رگەن كىشى ئاتىنى كۆ رگەن بولىدۇ. شۇنداق تۇرۇقلۇق، سەن نېمىشقا يەنە: «بە- زگە ئاتىنى كۆرسەتكەيسەن» دەيسەن؟ **10** مەن ئاتىدا، ئاتا مەندە ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەمسەن؟ سىلە رگە ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۆزۈلۈكۈمدىن ئېيتقىنىم يوق؛ بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان ئاتا ئۆز ئەمەللىرىنى قىلۋاتىدۇ. **11** مېنىڭ ئاتىدا بولغانلىقىمغا، ئاتىنىڭ مەندە بولغانلىقىغا ئىشىنىڭلار. يا كى ھېچبولمىغاندا، مېنىڭ قىلغان ئەمەللىرىدىن ماڭا ئىشىنىڭلار. **12** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ماڭا ئىشەنگەن كىشى مېنىڭ قىلۋاتقان ئەمەللىرىمنى قىلالايدۇ؛ ۋە بۇلاردىنمۇ تېخىمۇ ئۇلۇغ ئەمەللەرنى قىلىدۇ، چۈنكى مەن ئاتىنىڭ يېنىغا [قايتىپ] كېتىمەن. **13** ۋە ئاتىنىڭ ئوغۇلدا ئۇلۇغلىنىشى ئۈچۈن، ھەرنېمنى مېنىڭ نامىم بىلەن تىلىسە ئىلار، شۇلارنى ئىجابەت قىلىمەن. **14** مېنىڭ نامىم بىلەن ھەرقانداق نەرسىنى تىلىسە ئىلار، مەن سىلە رگە شۇنى ئىجابەت قىلىمەن». **15** ـ «مېنى سۆيىسە ئىلار، ئە **16** مەنمۇ ئاتىدىن تىلەيمەن ۋە ئۇ

سله رگه باشقا بىر ياردەمچى ئاتا قىلدۇ. ئۇ سىلەر بىلەن ئەبە دگىچە بەرگە بولىدۇ. (aiōn
(g165) 17 ئۇ بولسىمۇ ھەققەتنىڭ روھىدۇر. ئۇنى بۇ دۇنيادىكىلەر قوبۇل قىلالمايدۇ، چۈنكى ئۇنى نە كۆرمەيدۇ، نە تونۇمايدۇ. بىراق سىلەر ئۇنى توۋىيسىلەر، چۈنكى ئۇ سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتىدۇ ھەم سىلەردە ماكان قىلىدۇ. 18 مەن سىلەرنى يېتىم قالدۇرمايمەن، يېنىكلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن. 19 ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن، بۇ دۇنيا مېنى كۆرمەيدۇ، لېكىن سىلەر كۆرۈسىلەر. مەن ھايات بولغانلىقىم ئۈچۈن، سىلەرمۇ ھايات بولىسىلەر. 20 شۇ كۈندە مېنىڭ ئاتامدا بولغانلىقىم، سىلەرنىڭ مەندە بولغانلىقىڭلار ۋە مەنمۇ ھەم سىلەردە بولغانلىقىمنى بىلىسىلەر. 21 كىم ئەمرلىرىمگە ئىگە بولۇپ ئۇلارنى تۇتسا، مېنى سۆيگۈچى شۇ بولىدۇ. مېنى سۆيگۈچىنى ئاتامۇ سۆيىدۇ، مەنمۇ ئۇنى سۆيىمەن ۋە ئۆزۈمنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىمەن». 22 يەھۇدا (يەھۇدا ئىسقاريوت ئەمەس) ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن ئۆزۈڭنى بۇ دۇنيادىكىلە رگە ئايان قىلماي، بىزگىلا ئايان قىلىشىڭ قانداق ئىش؟ ـ دەپ سوريدى. 23 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «بەركىم مېنى سۆيسە، سۆزۈمنى تۇتىدۇ؛ ئاتامۇ ئۇنى سۆيىدۇ ۋە [ئاتام] بىلەن ئىككىمىز ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماكان قىلىمىز. 24 مېنى سۆيمەيدىغان كىشى سۆزلىرىمنى تۇتمايدۇ؛ ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان بۇ سۆز بولسا مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتىنىڭكىدۇر. 25 مەن سىلەر بىلەن بىللە بولۇۋاتقان چېغىمدا، بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. 26 لېكىن ئاتا مېنىڭ نامىم بىلەن ئەۋەتىدىغان ياردەمچى، يەنى مۇقەددەس روھ سىلە رگە ھەممىنى ئۆگىتىدۇ ھەم مېنىڭ سىلە رگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرىدۇ. 27 سىلە رگە خاتىرجەملىك قالدۇرىمەن، تۈز خاتىرجەملىكىمنى سىلە رگە بېرىمەن؛ مېنىڭ سىلە رگە بەرگىنىم بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ بەرگىنىدەك ئەمەستۇر. كۆڭلۈڭلارنى پارا كەندە قىلماڭلار ۋە جۈرئەتسىز بولماڭلار. 28 سىلەر مېنىڭ: «مەن [سىلەردىن] ئايرىلىپ كېتىمەن، كېيىن يېنىكلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن» دېگىنىمنى ئاڭلىدىڭلار. مېنى سۆيگەن بولسا ئاڭلار، ئاتىنىڭ يېنىغا كېتىدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇرسەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئاتا مەندىن ئۈلۈغدۇر. 29 سىلەرنىڭ بۇ ئىشلار يۈز بە رگىنىدە ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن بۇ [ئىشلار] يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال سىلە رگە ئېيتتىم. 30 مۇندىن كېيىن سىلەر بىلەن كۆپ سۆزلەشمەيمەن؛ چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ ۋە مەندىن كەرگۈدەك ھېچ يوچۇق تاپالمايدۇ. 31 لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرىنىڭ مېنىڭ ئاتىنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن ئاتا ماڭا نېمە ئەمر قىلغان بولسا، مەن دەل شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. تۇرۇڭلار، بۇ جايدىن كېتەيلى».

15

ـ «ھەققىي ئۈزۈم تېلى» ئۆزۈمدۇرمەن، ئاتام بولسا باغۋەندۇر. 2 باغۋەن مەندىكى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر شاخنى كېسىپ تاشلايدۇ. مېۋە بە رگەنلىرىنى بولسا تېخىمۇ كۆپ مېۋە بەرسۇن دەپ، پاك قىلىپ پۇتاپ تۇرىدۇ. 3 ئەمدى سىلەر مەن سىلە رگە يەتكۈزگەن سۆزۈم ئارقىلىق ئاللىبۇرۇن پاك بولدۇڭلار. 4 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرۇڭلار، مەنمۇ سىلەردە ئىزچىل تۇرىمەن. شاخ تالدا تۇرماي، ئۆزى مېۋە بېرەلمەيدىغىنىدەك، سىلەرمۇ مەندە ئىزچىل تۇرمىساڭلار، مېۋە بېرەلمەيسىلە ر. 5 «ئۈزۈم تېلى» ئۆزۈمدۇرمەن، سىلەر بولساڭلار شاخلىرىدۇرسىلە ر. كىم مەندە ئىزچىل تۇرسا، مەنمۇ شۇنداقلا ئۇنىڭدا تۇرغىنىمدا، ئۇ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. چۈنكى مەنسىز ھېچنېمىنى قىلالمايسىلە ر. 6 بىرسى مەندە تۇرمىسا، ئۇ [كېرەكسىز] شاختەك تاشلىنىپ، قۇرۇپ كېتىدۇ. بۇنداق شاخلار يىغىپ كېلىنىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 7 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرساڭلار ۋە سۆزلىرىم سىلەردە ئىزچىل تۇرسا، نېمىنى تەلەپ قىلساڭلار، سىلە رگە شۇ ئىجابەت بولىدۇ. 8 سىلەرنىڭ كۆپ مېۋە بېرىشىڭلار، شۇنداقلا مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلار بىلەن شان-شەرەپ ئاتامغا كەلتۈرۈلىدۇ. 9 ئاتام مېنى سۆيگىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى سۆيىدۇم؛ مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە ئىزچىل تۇرۇڭلار. 10 ئە گەر ئەمرلىرىمنى تۇتساڭلار، خۇددى مەن ئاتامنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتقان ۋە ھەمىشە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدە تۇرغىنىمدەك، سىلەرمۇ ھەمىشە مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە تۇرىسىلە ر. 11 مېنىڭ خۇشاللىقىم سىلەردە بولسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، مەن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. 12 مېنىڭ ئەمرىم شۇكى، مەن سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 13 ئىنسانلارنىڭ ئۆز دوستلىرى ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشتىن چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببىتى يوقتۇر. 14 سىلە رگە يېرىغان ئەمرلىرىنى ئادا قىلساڭلار، مېنىڭ دوستلىرىم بولىسىلە ر. 15 ئەمدى مۇندىن كېيىن مەن سىلەرنى «قۇل» دەپ ئاتىمايمەن. چۈنكى قۇل خوجايىننىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى «دوست» دەپ ئاتىدىم، چۈنكى ئاتامدىن ئاڭلىغانلىرىمنى ھەممىسنى سىلە رگە يەتكىزدۇم. 16 سىلەر مېنى تاللىغىنىڭلار يوق، ئەكسىچە مەن سىلەرنى تاللىدىم ۋە سىلەرنى بېرىپ مېۋە بەرسۇن ھەممە مېۋىلىرىڭلار دائىم ساقلانسۇن، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتىدىن نېمە تىلىسە ڭلار، ئۇ سىلە رگە بەرسۇن دەپ سىلەرنى تىكىلدىم. 17 سىلە رگە شۇنى ئەمر قىلىمەنكى، بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 18 بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپرەتلەنسە، سىلەردىن ئاۋۋال مەندىن نەپرەتلەنگەنلىكىنى بىلىڭلار. 19 سىلەرمۇ بۇ دۇنيادىكىلەردىن بولغان بولساڭلار، بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەرنى ئۆزىمىزنىڭكى دەپ، سۆيگەن بولاتتى. بىراق سىلەر بۇ دۇنيادىن بولمىغاچقا، بەلكى مەن سىلەرنى بۇ دۇنيادىن ئايرىپ تاللىغانلىقىم ئۈچۈن، ئەمدى بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. 20 مەن سىلە رگە ئېيتقان سۆزنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار: «قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن ئەمەس». ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قىلغان بولسا، سىلە رگىمۇ زىيانكەشلىك قىلىدۇ. مېنىڭ سۆزۈمنى تۇتقان بولسا، ئۇلار سىلەرنىڭكىنىمۇ تۇتىدۇ. 21 بىراق مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ئۇلار سىلە رگىمۇ شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسنى قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى تونۇمايدۇ. 22 ئە گەر مەن كېلىپ ئۇلارغا سۆز قىلمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىنىاتتى. لېكىن ھازىر گۇناھى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھېچ باھانىسى يوقتۇر. 23 كىمدە كىم مەندىن نەپرەتلەنسە ئاتامدىنمۇ نەپرەتلەنگەن بولىدۇ. 24 مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باشقا ھېچكىم قىلىپ باقمىغان ئەمەللەرنى قىلمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىنىاتتى. لېكىن ئۇلار ھازىر [ئەمەللىرىمنى] كۆز رگەن تۇرۇقلۇق، يەنىلا ھەم مەندىن ھەم ئاتامدىن نەپرەتلەندى. 25 لېكىن بۇ ئىشلار ئۇلارغا تەۋرات قانۇنىدا: «ھېچقانداق سەۋەبسىزلا مەندىن نەپرەتلەندى» دەپ پۈتۈلگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن شۇنداق يۈز بەردى. 26 لېكىن مەن سىلە رگە ئاتىنىڭ يېنىدىن ئەۋەتىدىغان ياردەمچى، يەنى ئاتىنىڭ يېنىدىن چىققۇچى ھەققەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 27 سىلەرمۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىسىلە ر، چۈنكى سىلەر باشتىن تارتىپ مەن بىلەن بىللە بولدۇڭلار.

16

سىلەرنىڭ پۈتلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. 2 ئۇلار سىلەرنى سىناگوگلارنىڭ جامائەتلىرىدىن قوغلاپ چىقىرۋېتىدۇ؛ ھەمدە شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەت كېلىدۇكى، سىلەرنى ئۆلتۈرگۈچى خۇدانى خىزمەت قىلىۋاتىمەن، دەپ ھېسابلايدۇ. 3 ئۇلار بۇلارنى يا ئاتىنى، يا مېنى تونۇمغانلىقى ئۈچۈن قىلىدۇ. 4 لېكىن مەن بۇ ئىشلارنى سىلە رگە ئېيتتىمكى، ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە، مەن شۇنداق ئالدىنئالا ئېيتقىنىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرەلەيسىلە ر. 5 ـ مەن باشتا بۇلارنى سىلە رگە ئېيتمىدىم، چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم. لېكىن ئەمدى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېتىمەن. شۇنداق تۇرۇقلۇق، ئاراڭلاردىن ھېچكىم مەندىن: «نە گە كېتىسەن؟» دەپ سورىمايۋاتىدۇ. 6 ئە كسىچە، سىلە رگە بۇلارنى ئېيتقىنىم ئۈچۈن، قەلبىڭلار قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى. 7 ئەمما مەن سىلە رگە ھەققەتنى ئېيتىپ قوياىكى، مېنىڭ كېتىشىم سىلە رگە پايدىلىقتۇر. چۈنكى ئە گەر كەتمىسەم، ياردەمچى سىلە رگە كەلمەيدۇ. ئەمما كەتسەم، ئۇنى سىلە رگە ئەۋەتەمەن. 8 ئۇ كەلگەندە، بۇ دۇنيادىكىلە رگە گۇناھ توغرىسىدا، ھەققانىيلىق توغرىسىدا ۋە ئاخىرەت سوربىقى توغرىسىدا ھەققەتنى بىلگۈزىدۇ. 9 ئۇ ئۇلارنى گۇناھ توغرىسىدا بىلگۈزىدۇ، چۈنكى ئۇلار ماڭا ئېتىقاد قىلمىدى. 10 ئۇلارنى ھەققانىيلىق توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى ئاتامنىڭ يېنىغا قايتىپ بارىمەن ۋە سىلەر مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلە ر. 11 ئۇلارنى ئاخىرەت سوربىقى توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىلدى. 12 سىلە رگە ئېيتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن سىلەر ئۇلارنى ھازىرچە كۆتۈرەلەيسىلە ر. 13 لېكىن ئۇ، يەنى

هەققەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ سىلەرنى بارلىق ھەققەتكە باشلاپ باردۇ. چۈنكى ئۇ
ئۆزاۋىدىن سۆزلىمەيدۇ، بەلكى نېمنى ئاڭلىغان بولسا، شۇنى سۆزلەيدۇ ۋە كەلگۈسىدە
بولىدىغان ئىشلاردىن سىلە رگە خەۋەر بېرىدۇ. **14** ئۇ مېنى ئۇلۇغلايدۇ؛ چۈنكى ئۇ مەندە بار
بولغانىنى تاپشۇرۇۋۇپلىپ، سىلە رگە جاكارلايدۇ. **15** تاتىدا بار بولغانىڭ ھەممىسى ھەم
مېنىڭكىدۇر؛ مانا شۇنىڭ ئۈچۈن مەن: «ئۇ مەندە بار بولغانىنى تاپشۇرۇۋۇپلىپ، سىلە رگە
جاكارلايدۇ» دەپ ئېيتتىم. **16** ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر؛ ۋە يەنە بىرئاز
ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر، چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن».
17 شۇڭا مۇخلىسلارنىڭ بەزىلىرى بىر-بىرىگە: ـ بىزلە رگە: «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى
كۆرمەيسىلەر، يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر» ۋە يەنە «چۈنكى
مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن» دېگىنى نېمە دېگىنىدۇ؟ **18** «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن» دېگەن
سۆزىنىڭ مەنىسى نېمە؟ ئۇنىڭ نېمىلەرنى دەۋاتقانلىرىنى بىلمىدۇق، ـ دېيىشىدۇ. **19** ئەيسا
ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن نېمنى سورىماقچى بولغىنىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ «ئاز
ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى كۆرىسىلەر»
دېگىنىمنىڭ مەنىسىنى بىر-بىرىگىلاردىن سوراۋاتامسىلەر؟ **20** بەرھەق، بەرھەق، مەن
سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈسىلەر، لېكىن بۇ دۇنيادىكىلەر
خۇشال بولۇشۇپ كېتىدۇ؛ سىلەر قايغۇرىسىلەر، لېكىن قايغۇلىرىگىلار شادلىققا ئايلىنىدۇ.
21 ئايال كىشى تۇغىيتا ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلگەن؛ لېكىن
بوۋىقى تۇغۇلۇپ بولغاندىن كېيىن، بىر پەرزەنتنىڭ دۇنياغا كەلگەنلىكىنىڭ شادلىقى بىلەن
تارتقان ئازابىنى ئۇنتۇپ كېتىدۇ. **22** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ھازىر ئازابلىنىۋاتىسىلەر،
لېكىن مەن سىلەر بىلەن قايتا كۆرۈشىمەن، قەلبىڭلار شادلىنىدۇ ۋە شادلىقىڭلارنى
ھېچكىم سىلەردىن تارتىۋالمايدۇ. **23** شۇ كۈندە سىلەر مەندىن ھېچنەرسە سورىمايسىلەر.
بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتادىن
نېمنى تىلىسە گىلار، ئۇ شۇنى سىلە رگە بېرىدۇ. **24** ھازىرغىچە مېنىڭ نامىم بىلەن ھېچنېمە
تىلىمىدىڭلار. ئەمدى تىلە گىلار، ئېرىشىسىلەر، يۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلار تولۇپ تاشىدۇ!
25 سىلە رگە بۇلارنى تەمسىللەر بىلەن ئېيتىپ بەردىم. بىراق شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇكى،
ئۇ چاغدا سىلە رگە يەنە تەمسىللەر بىلەن سۆزلىمەيمەن، ئاتا ئوخرۇلۇق سىلە رگە ئوچۇق
ئېيتىمەن. **26** شۇ كۈنى تىلە گىلىرىڭلارنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئىلتىجا قىلىسىلەر. مەن سىلەر
ئۈچۈن ئاتادىن تەلەپ قىلىمەن، دەپ ئېيتمايمەن؛ **27** چۈنكى ئاتا ئۆزىمۇ سىلەرنى سۆيىدۇ؛
چۈنكى سىلەر مېنى سۆيىسىلەر ۋە مېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەنلىكىمگە ئىشەندىڭلار.
28 مەن ئاتىنىڭ يېنىدىن چىقىپ بۇ دۇنياغا كەلدىم؛ ئەمدى مەن يەنە بۇ دۇنيادىن كېتىپ
ئاتىنىڭ يېنىغا بارىمەن». **29** مۇخلىسلىرى: ـ مانا سەن ھازىر ئوچۇق ئېيتىۋاتىسەن، تەمسىل
كەلتۈرۈپ سۆزلىمىدىڭ! **30** بىز سېنىڭ ھەممىنى بىلگىنىڭنى، شۇنداقلا ھېچكىمنىڭ
سەندىن سوئال سورىشىنىڭ ھاجىتى يوقلۇقىنى ئەمدى بىلىپ يەتتۇق. شۇنىڭدىن سېنىڭ
خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەنلىكىڭگە ئىشەندۇق، ـ دېيىشتى. **31** ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: ـ
ھازىر ئىشەندىڭلارمۇ؟ **32** مانا، شۇنداق ۋاقىت-سائىتى كېلىدىكى دەپ قالدى، شۇنداقلا
كېلىپ قالدىكى، ھەممىڭلار مېنى يالغۇز تاشلاپ ھەربىرىگىلار ئۆز يوللىرىڭلارغا تارقىلىپ
كېتىسىلەر. بىراق مەن يالغۇز ئەمەسمەن، چۈنكى ئاتا مەن بىلەن بىللىدۇر. **33** سىلەرنىڭ
مەندە خاتىرجەملىكىڭ ئۈچۈن بۇلارنى ئۇچۇن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. بۇ دۇنيادا ئازۇپ
ئازاب-ئوقۇبەت تارتىسىلەر، ئەمما غەيرەتلىك بولۇڭلار! مەن بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە
قىلدىم!

17 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، كۆزلىرىنى ئەرشكە تىكىپ، مۇنداق دۇئا
قىلدى: ـ ئى ئاتا، ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى؛ سەن ئوغلۇڭنى ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن؛
بۇنىڭ بىـ **2** يەنى، ئۇنىڭ سەن ئۇنىڭغا تاپشۇرغان
ئىنسانلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا پۈتكۈل ئەت ئىگىلىرىدىن ئۈستۈن
ھوقۇق ئاتا قىلغىنىڭدەك، ئۇنى ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن. (aiōnios g166) **3** مەڭگۈلۈك
ھايات شۇكى، بىردىنبىر ھەقىقىي خۇدا ـ سېنى ۋە سەن ئەۋەتكەن ئەيسا مەسىھنى تونۇشتىن

ئىبارەتتۇر. (aiōnios g166) **4** مەن سېنىڭ ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن تاپشۇرغان ئىشىڭنى
ئورۇندىشىم بىلەن سېنى يەر يۈزىدە ئۇلۇغلاتقۇزدۇم. **5** ئى ئاتا، سېنىڭ ئالەم ئاپىریدە
بولۇشتىن بۇرۇن مەن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنىڭ يېنىدا ئىگە بولغان شان-شەرەپ بىلەن مېنى ئۆز ۋۇجۇدۇڭنىڭ
يېنىدا ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن. **6** سەن بۇ دۇنيادىن ماڭا تاللاپ بە رگەن ئادەملە رگە
سېنىڭ نامىڭنى ئايان قىلدىم. ئۇلار سېنىڭكى ئىدى، سەن ئۇلارنى ماڭا بەردىڭ ۋە
ئۇلار سېنىڭ سۆز- كالامىڭنى ئۈتۈپ كەلدى. **7** ئۇلار ھازىر سەن ماڭا بە رگەن ھەممە
نەرسىلەرنىڭ سېنىڭدىن كەلگەنلىكىنى بىلدى. **8** چۈنكى سەن ماڭا تاپشۇرغان سۆزلەرنى
ئۇلارغا يەتكۈزدۇم، ئۇلارمۇ بۇلارنى قوبۇل قىلدى، شۇنىڭ بىلەن سەندىن چىققىنىمنى
ھەققەتەن بىلىپ يەتتى ھەمدە سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭگىمۇ ئىشەندى. **9** بۇلارغا دۇئا
قىلىمەن؛ بۇ دۇنيادىكى ئادەملە رگە ئەمەس، بەلكى سەن ماڭا بە رگەن ئادەملە رگە
دۇئا قىلىمەن؛ چۈنكى ئۇلار سېنىڭكىدۇر. **10** مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر ۋە سېنىڭ
بارلىقىڭ بولسا مېنىڭكىدۇر ۋە مەن ئۇلاردا شەرەپ تاپتىم. **11** مەن ئەمدى بۇ دۇنيادا
ئۇرۇۋەرمەيمەن؛ لېكىن ئۇلار بۇ دۇنيادا قالدى ۋە مەن سېنىڭ يېنىڭغا كېتىۋاتىمەن. ئى
مۇقەددەس ئاتا، سەن ماڭا بە رگەن نامىڭ ئارقىلىق ئۇلارنى ساقلىغىنىڭ، بىز ئىككىمىز بىر
بولغىنىمىزدەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي. **12** مەن ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتمدا، سەن ماڭا
بە رگەن نامىڭ بىلەن ئۇلارنى ساقلىدىم ھەم قوغدىدىم؛ ۋە مۇقەددەس يازمىلاردىكى
بېشارەتنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى يولىدا، ئۇلارنىڭ ئېچىدىن ھالاكەتكە خاس بولغان
كىشىدىن باشقا بىرىمۇ يوقالمىدى. **13** مانا ئەمدى سېنىڭ يېنىڭغا بارىمەن. مېنىڭ شادلىقىم
ئۇلاردا تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى دۇنيادىكى ۋاقتىمدا سۆزلىدىم. **14** مەن
ئۇلارغا سۆز- كالامىڭنى تاپشۇردۇم. مەن بۇ دۇنيادىن بولمىغىنىمدەك، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن
بولمىغىنى ئۈچۈن، بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرى ئۇلاردىن نەپرەتلىنىدۇ. **15** ئۇلارنى بۇ دۇنيادىن
ئېلىرىۋەتكەيسەن دەپ تىلىمەيمەن، بەلكى ئۇلارنى رەزىل بولغۇچىدىن ساقلىغايسەن، دەپ
تىلەيمەن. **16** مەن بۇ دۇنيادىن بولمىغىنىمدەك، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن ئەمەستۇر. **17** ئۇلارنى
ھەققەتە ئارقىلىق ئۆز ۋۇجۇدۇڭگە مۇقەددەس قىلىپ ئاتىغۇزغايسەن، چۈنكى سۆز- كالامىڭ
ھەققەتتۇر. **18** سەن مېنى دۇنياغا ئەۋەتكىنىڭدەك، مەنمۇ ئۇلارنى دۇنياغا ئەۋەتتىم.
19 ئۇلارمۇ ھەققەتنە مۇقەددەس قىلىنىپ ئۆز ۋۇجۇدۇڭگە ئاتالىسۇن دەپ، ئۆزۈمنى ساڭا
خاس ئاتايمەن. **20** مەن يالغۇز ئۇلار ئۈچۈنلا ئەمەس، يەنە ئۇلارنىڭ سۆزى ئارقىلىق
ماڭا ئېتىقاد قىلىدىغانلار ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىمەن. **21** ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر بولغاي؛ ئى
ئاتا، سەن مەندە، مەن سەندە بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىزدە بىر بولغاي، شۇنداق بولغاندا، بۇ
دۇنيادىكىلەر مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشىنىدۇ. **22** سەن ماڭا ئاتا قىلغان شان-
شەرەپنى ئۇلارغا ئاتا قىلدىمكى، بىز ئىككىمىز بىر بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي؛ **23**
يەنى مەن ئۇلاردا، سەن مەندە بولۇپ، ئۇلار بىرلىكتە كامىل قىلىنغاي. شۇ ئارقىلىق بۇ
دۇنيادىكىلەر مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭنى ھەم مېنى سۆيگىنىڭدەك ئۇلارنىمۇ سۆيگەنلىكىڭنى
بىلىدۇ. **24** ئى ئاتا، سەن ماڭا بە رگەنلىرىڭنىڭ ھەممىسىنىڭ مەن بولغان يەردە مەن بىلەن
بە رگە بولۇشىنى، شۇنداقلا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى، يەنى سەن ئالەم ئاپىریدە بولۇشتىن بۇرۇن
مېنى سۆيگەنلىكىڭ ئۈچۈن، ماڭا بە رگەن شان-شەرەپنى ئۇلارنىڭ كۆرۈشىنى خالايمەن.
25 ئى ھەققانىي ئاتا، بۇ دۇنيادىكىلەر سېنى تونۇمىغان، ئەمما مەن سېنى تونۇيەمەن ۋە بۇلارمۇ
مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭنى بىلدى. **26** ۋە مەن سېنىڭ نامىڭنى ئۇلارغا ئايان قىلدىم ۋە
يەنە داۋاملىق ئايان قىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن، سېنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭ
ئۇلاردا بولىدۇ ۋە مەنمۇ ئۇلاردا بولاي.

18 ئەيسا بۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە تاشقىرىغا چىقىپ
كىدرون جىلغىسىنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتتى. ئۇ يەردە بىر باغچە بار ئىدى. ئەيسا بىلەن مۇخلىسلىرى
ئۇ باغچىگە كىردى. **2** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدامۇ ئۇ يەرنى بىلەتتى، چۈنكى
ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن پات-پات ئۇ يەردە يىغىلىپ ئولتۇراتتى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا
بىر توپ رىم لەشكەرلىرى بىلەن باش كاھىنلار ھەم پەرىسىيلەر ئەۋەتكەن قاراۋۇللارنى
باشلاپ بۇ يەر گە كەلدى. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا پانۇس، مەشئەل ۋە قوراللار بار ئىدى. **4**

ئەيسا بىشىغا چۈشىدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىلىپ، تۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 5 ناسارەتلىك ئەيسانى، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى تۇلار. ئەيسا تۇلارغا: ـ مانا مەن بولىمەن، ـ دېدى. (تۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدامۇ تۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇراتتى). 6 ئەيسا: «مانا مەن بولىمەن» دېۋىدى، تۇلار ئارقىسىغا يېنىپ يە رگە يىقىلىشتى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا تۇلاردىن يەنە بىر قېتىم: ـ كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ ناسارەتلىك ئەيسانى، ـ دېيىشتى تۇلار. 8 ئەيسا: ـ سىلە رگە ئېيتىسمىغۇ، مەن شۇ بولىمەن. ئە گەر ئىزدىگىنىڭلار مەن بولسام، بۇلارنى كەتكىلى قويۇڭلار، ـ دېدى. 9 بۇنىڭ بىلەن تۇزىنىڭ: «[ئاتا]، سەن ماڭا بە رگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى يىتىۋرمىدىم» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 10 سىمون پېترۇسنىڭ يىنىدا بىر قىلىچ بولغاچ، تۇ شۇئان تۇنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا بىرنى تۇرۇپ، ئوڭ قۇلقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. چاكارنىڭ ئىسمى مالكۇس ئىدى. 11 ئەيسا پېترۇسقا: ـ قىلىچنى غىلاپقا سال! ئاتا ماڭا تاپشۇرغان قەدەھنى ئىچمەمدىم؟ ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن، لەشكەرلەر توپى بىلەن مىڭبېشى ھەم يەھۇدىيلارنىڭ قاراۋۇللىرى ئەيسانى تۇتۇپ باغلاشتى. 13 ئاندىن تۇنى ئالدى بىلەن ئاناسىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. ئاناس بولسا شۇ يىلى باش كاھىن بولۇپ تۇرغان قايافانىڭ قېينىتاسى ئىدى. 14 بۇرۇن يەھۇدىي كېڭىشمىسىدىكىلە رگە: «پۈتۈن خەلقنىڭ [ھالاك بولۇشىنىڭ] ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ تۇلار ئۈچۈن ھالاك بولۇشى ياخشى» دەپ مەسلىھەت بە رگەن كىشى دەل شۇ قايافا ئىدى. 15 ئەمدى سىمون پېترۇس بىلەن يەنە بىر مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ بارغانىدى. ئۇ مۇخلىس باش كاھىننا تونۇش بولغاچقا، باش كاھىننىڭ ساريىغا ئەيسا بىلەن تەڭ كىردى. 16 لېكىن پېترۇس بولسا دەرۋازىنىڭ سىرتىدا قالدى. شۇڭا باش كاھىننا تونۇش بولغان ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، دەرۋازىنۇەن قىز بىلەن سۆزلىشىپ، پېترۇسنى ئىچكىرىگە باشلاپ كىردى. 17 دەرۋازىنۇەن بولغان شۇ دېدەك پېترۇستىن: ـ سەنمۇ بۇ ئادەمنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ياق، ئەمەس، ـ دېدى پېترۇس. 18 ئەمدى ھاۋا سوغۇق بولغانلىقى ئۈچۈن، چاكارلار ۋە قاراۋۇللار شاخاردىن گۈنلخان ياققان بولۇپ، ئۇنىڭ چۇرىسىدە ئىسسىنىپ تۇرۇشاتتى. پېترۇسمۇ ئۇلارنىڭ يىنىدا تۇرۇپ ئىسسىندى. 19 باش كاھىن بولسا ئەيسادىن مۇخلىسلىرى توغرۇلۇق ۋە تەلىمى توغرۇلۇق سوئال سوراشقا باشلىدى. 20 ئەيسا تۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق بەردى: ـ مەن خەلق-ئالەم ئالدىدا ئاشكارا سۆز قىلغانمەن، بارلىق يەھۇدىيلار يىغىلىدىغان سىناگوگلاردا ۋە ئىبادەتخانىدا دائىم تەلىم بېرىپ كەلدىم، مەن يوشۇرۇن ھېچنىمە دېمىدىم. 21 بۇلارنى نېمىشقا مەندىن سورايسەن؟ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغانلاردىن سوريغىن؛ مانا، تۇلار نېمە دېگەنلىكىمنى بىلىدۇ. 22 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندا، يىنىدا تۇرغان قاراۋۇللاردىن بىرى تۇنى بىر كاچات تۇرۇپ: ـ باش كاھىننا مۇشۇنداق جاۋاب قايتۇرامسەن؟ ـ دېدى. 23 ـ ئە گەر يامان سۆز قىلغان بولسام، تۇنىڭ يامان ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ ئالدىدا كۆرسەتكىن. ئە ممۇ ئېيتقانلىرىم دۇرۇس بولسا، مېنى نېمە ئۈچۈن تۇرىسەن؟ ـ دېدى ئەيسا تۇنىڭغا. 24 بۇنىڭ بىلەن ئاناس تۇنى باغلاقلىق پېتى باش كاھىن قايافاغا يوللىدى. 25 سىمون پېترۇس [ئوتنىڭ] ئالدىدا ئىسسىنىپ تۇرۇۋاتقانىدى. [يىنىدىكىلەر]: ـ سەنمۇ تۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمىدىڭ؟ ـ دېيىشتى. ـ ياق، ئەمەسمەن، ـ دەپ تاندى پېترۇس. 26 تۇ يەردە باش كاھىننىڭ چاكارلىرىدىن، پېترۇس قۇلقىنى كېسىپ تاشلىغان كىشىگە تۇغقان بىرسى بار ئىدى. تۇ پېترۇسقا: ـ باغچىدە سېنى تۇنىڭ بىلەن بىللە كۆ رگەنىدىمغۇ؟! ـ دېدى. 27 پېترۇس يەنە تاندى. دەل شۇ چاغدا خوراز چىللىدى. 28 ئاندىن تۇلار ئەيسانى قايافانىڭ يىنىدىن رىملىق ۋالىينىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى (شۇ چاغدا تاڭ تاتقانىدى). تۇنى ئېلىپ كەلگەن [يەھۇدىيلار] بولسا تۇزىمىزنى ناپاك قىلىپ بۇلغىمايلى دەپ، ئوردىغا كىرمىدى. بولمىسا تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ داستىخىنىدىن غىزالىنالمايتتى. 29 شۇڭا [ۋالىي] پىلاتۇس سىرتقا چىقىپ، تۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇلارغا: ـ بۇ ئادەمنىڭ تۇستىدىن نېمە ئەرز قىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 30 تۇلار: ـ بۇ ئادەم جىنايەتچى بولمىسا، تۇنى سە زگە تاپشۇرمىغان بولاتىۋۇق، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 31 ـ تۇنى تۇزۇڭلار ئېلىپ كېتىپ، تۇز قانۇنۇڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىڭلار! ـ دېدى پىلاتۇس تۇلارغا. يەھۇدىيلار: ـ بىزنىڭ ھېچكىمنى تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىش ھوقۇقىمىز يوق تۇرسا، ـ دېيىشتى. 32 بۇ ئىشلار ئەيسانىڭ تۇزى قانداق تۇلۇم بىلەن تۇلۇدىغىنى توغرىسىدىكى ئالدىن ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن يۇز بەردى. 33 ئاندىن پىلاتۇس يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسانى چاقىرتىپ، تۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 34 ئەيسا تۇنىڭغا: ـ بۇ سوئالنى تۇزۇڭ سوراۋاتامەسەن، ياكى باشقىلار مەن توغرۇلۇق ساڭا شۇنداق ئېيتقانمۇ؟ ـ دېدى. 35 ـ مەن بىر يەھۇدىمۇ؟! سېنى ماڭا تاپشۇرغانلار تۇز خەلقىڭ ۋە باش كاھىنلارغۇ! نېمە [جىنايەت] تۇتكۇ زگەنىدىڭ؟ ـ دېدى پىلاتۇس. 36 ئەيسا جاۋابەن: ـ مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ دۇنياغا تەۋە ئەمەستۇر. ئە گەر بۇ دۇنياغا تەۋە بولغان بولسا، خىزمەتچىلىرىم مېنىڭ يەھۇدىيلارغا تاپشۇرۇلماسلىقىم ئۈچۈن جەڭ قىلىۋاتقان بولاتتى. ھالبۇكى، مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ يە رگە تەۋە ئەمەستۇر، ـ دېدى. 37 شۇڭا پىلاتۇس تۇنىڭغا: ـ تۇنداقتا، سەن پادىشاھمۇ؟ ئەيسا جاۋابەن: ـ شۇنداق، ئېيتقىنىڭدەك، پادىشاھمەن. مەن شۇنىڭغا تۇغۇلغانىمەن، ۋە شۇنىڭغا دۇنياغا كەلدىم: ـ ھەقىقەتكە گۈۋاھلىق بېرىشىم ئۈچۈندىن ئىبارەتتۇر. ھەقىقەتكە تەۋە بولغان ھەربىر كىشى بولسا مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالىدۇ، ـ دېدى. 38 پىلاتۇس تۇنىڭدىن: ـ «ھەقىقەت» دېگەن نېمە؟ ـ دەپ سوردى. پىلاتۇس مۇشۇلارنى دەپ، يەنە تاشقىرىغا، يەھۇدىيلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ تۇلارغا: ـ مەن تۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم. 39 لېكىن ھەر يىلى تۇتۇپ كېتىش ھېيتىدا سىلەر ئۈچۈن [مەھبۇسلاردىن] بىرنى قويۇپ بېرىش قائىدەم بار. شۇڭا بۇ «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى»نى سىلە رگە قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ ـ دېدى. 40 تۇلارنىڭ ھەممىسى جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ ئادەمنى ئەمەس، بارابباسنى قويۇپ بېرىڭ! ـ دەپ قىيقاس-سۈرەن سېلىشتى (بارابباس بولسا بىر قاراقچى ئىدى).

19 شۇنىڭ بىلەن، پىلاتۇس ئەيسانى ئېلىپ بېرىپ قامچىلاتتى. 2 لەشكەرلەر تىكەنلىك شاخلارنى تۇرۇپ، بىر تاج ياساپ، تۇنىڭ بېشىغا كىيدۇرۇشتى ۋە تۇنىڭغا [شاھانە] سۆسۈن رە گلىك بىر تون كىيدۇرۇپ، 3 تۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ «پادىشاھى»! ـ دەپ مەسخىرە قىلىشىپ، تۇنىڭ يۈزىگە قايتا-قايتا كاچات سالدى. 4 پىلاتۇس بولسا يەنە ئوردىسىدىن چىقىپ، خالايىققا: ـ مانا! تۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىغانلىقىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، تۇنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ چىقتىم، ـ دېدى. 5 بۇنىڭ بىلەن ئەيسا بېشىغا تىكەنلىك تاج ۋە تۇچىسىغا سۆسۈن تون كىيگۈزۈلگەن ھالدا تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىلدى. پىلاتۇس تۇلارغا: ـ قارا ڭلار، تۇ ئادەمگە! ـ دېدى. 6 باش كاھىنلار ۋە قاراۋۇللار تۇنى كۆرۈپ: ـ تۇنى كېستىلەڭ، كېستىلەڭ! ـ دەپ ۋارقىراشتى. پىلاتۇس تۇلارغا: ـ تۇنى ئېلىپ بېرىپ تۇز ئۆزۈڭلار كېستىلەڭلار! چۈنكى مەن تۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم! ـ دېدى. 7 يەھۇدىيلار تۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بىزدە شۇنداق بىر قانۇن بار. شۇ قانۇنىمىزغا ئاساسەن تۇ تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك، چۈنكى تۇ تۇزىنى خۇدانىڭ تۇغلى دەپ ئاتىۋالدى. 8 پىلاتۇس بۇ سۆزنى ئاڭلاپ تېخىمۇ قورقۇپ، 9 يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسادىن: ـ سەن زادى قەيەردىن كەلگەن؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن ئەيسا تۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. 10 شۇڭا پىلاتۇس تۇنىڭغا: ـ سەن ماڭا گەپ قىلمامسەن؟ سېنى قويۇپ بېرىشكە ھوقۇقۇم بارلىقىنى، شۇنداقلا كېستىلەشكىمۇ ھوقۇقۇم بارلىقىنى بىلمەمسەن؟ ـ دېدى. 11 ئەيسا جاۋابەن: ـ ساڭا ئەرشتىن بېرىلمىگەن بولسا، مېنىڭ تۇستۈمدىن ھېچقانداق ھوقۇقۇڭ بولمىغان بولاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن مېنى ساڭا تاپشۇرۇپ بە رگەن ئادەمنىڭ گۇناھى تېخىمۇ ئېغىردۇر، ـ دېدى. 12 شۇ چاغدىن تارتىپ، پىلاتۇس تۇنى قويۇۋېتىشكە تامال ئىزدەيتتى. لېكىن يەھۇدىيلار ۋارقىرىشىپ: ـ بۇ ئادەمنى قويۇۋەتسىڭز، سىز قەيسەرنىڭ دوستى بولمىغان بولىسىز! تۇزىنى پادىشاھ دېگەن ھەربىر كىشى قەيسە رگە قارشى چىققان بولدۇ! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. 13 پىلاتۇس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئەيسانى تاشقىرىغا چىقاردى ۋە «تاش تاختايلىق ھويلا» دەپ ئاتالغان، ئىبرانىي تىلدا «گاببىاتا» دەپ ئاتالغان يەردە «سوراق تەختى» گە ئولتۇردى 14 (تۇ ۋاقىت تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تەيارلىق كۈنىنىڭ ئالتىنچى سائىتى ئەتراپىدا ئىدى). پىلاتۇس يەھۇدىيلارغا: مانا بۇ سىلەرنىڭ پادىشاھىڭلاردۇر! ـ دېدى. 15 لېكىن تۇلار ۋارقىرىشىپ:

ـ يوقىتىڭ، يوقىتىڭ، ئۇنى كېيىنلەك! ـ دېدى. پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ مېنى پادىشاھىڭلارنى كېيىنلىگەن، دەمسىلەر؟ ـ دېدى. باش كاھىنلار جاۋابەن: ـ قەيسەردىن باشقا ھېچقانداق پادىشاھىمىز يوقتۇر! ـ دەپ [توۋلاشتى]. بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنى كېيىنلىشكە تۇلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. **16** [لەشكەرلەر] ئەيسانى ئېلىپ ماڭدى. ئۇ تۇز كېيىنىى يۈدۈپ، «باش سۆڭەك جايى» (ئىبراني تىلدا «گولگوتا») دېگەن يەرگە باردى. **18** ئۇلار ئۇنى شۇ يەردە يەنە ئىككى كىشى بىلەن تەڭ كېيىنكە تارتتى، بۇ تەرىپىدە بىرسى، ئۇ تەرىپىدە بىرسى ۋە ئەيسا ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا كېيىنكە تارتىلدى. **19** پىلاتۇس تاختىغا ئېلان يېزىپ كېيىنكە بېكىتىپ قويدى. ئۇنىڭغا: ـ «ناسارەتلىك ئەيسا ـ يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يېزىلغانىدى. **20** ئەيسا كېيىنلىندىغان يەر شەھەر رگە يېقىن بولغاچقا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار تاختىدىكى سۆزلەرنى ئوقۇدى. تاختىدىكى سۆزلەر ئىبرانىيچە، لاتىنچە ۋە گېرىكچە يېزىقتا يېزىلغانىدى. **21** شۇڭا يەھۇدىيلارنىڭ باش كاھىنلىرى پىلاتۇسقا: ـ «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يازماڭ، بەلكى «ئۇ ئۆزىنى مەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى، دېگەن» دەپ يېزىڭ، ـ دېيىشتى. **22** براق پىلاتۇس جاۋابەن: ـ يازىدىغانىنى يېزىپ بولدۇم! ـ دېدى. **23** لەشكەرلەر ئەيسانى كېيىنلىگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ كېيىملىرىنى ئېلىپ، توتۇقىغا بۆلۈپ، ھەربىر لەشكەر بىر ئۈلۈشتىن ئېلىشتى؛ ئۇلار ھەم ئېچىدىكى ئۆزۈن كۆڭلەك كىنموۋ ئېلىشتى؛ لېكىن بۇ كۆڭلەك تىكىلمىگەن، ئۈستىدىن ئايىغىچە بىر پۈتۈن توقۇلغانىدى. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن لەشكەرلەر بىر-بىرىگە: ـ بۇنى يىرتمايلى، بەلكى چەك تارتىشايلى، كىمگە چىقسا شۇ ئالسۇن، ـ دېيىشتى. بۇ ئىشلار مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن يۈز بەردى: ـ «ئۇلار مېنىڭ كېيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۈلەشتى، مېنىڭ كۆڭلىگىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلاشتى». دەرۋەقە، لەشكەرلەر شۇنداق قىلىشتى. **25** ئەيسانىڭ كېيىنىنىڭ يېنىدا ئانىسى، ئانىسىنىڭ سىڭلىسى، كلوپاسنىڭ ئايالى مەريەم ۋە ماگدالىنىڭ مەريەملەر تۇراتتى. **26** ئەيسا ئانىسى بىلەن ئۆزى سۆيىدىغان مۇخلىسىنىڭ يېرىگە ئۆرىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئانىسىغا: ـ ئى خانىم، مانا سېنىڭ ئوغلۇڭ! ـ دېدى. **27** ئاندىن ئۇ بۇ مۇخلىسقا: ـ مانا سېنىڭ ئاناڭ! ـ دېدى. شۇندىن ئېتىبارەن، ئۇ مۇخلىس ئۇنى ئۆزىنىڭ ئۆيىدە تۇرغۇزدى. **28** ئاندىن ئەيسا ھەممە ئىشلارنىڭ تامام بولغىنىنى بىلىپ (مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن): ـ تۇسساپ كەتتىم! ـ دېدى. **29** ئۇ يەردە سىركە شاراب بىلەن تولدۇرۇلغان بىر كوزا بار ئىدى. ئۇلار بىر پارچە بۇلۇتنى سىركە شارابقا چىلاپ، بىر لىپە كۆگۈل غولىغا باغلاپ، ئەيسانىڭ ئاغزىغا تەگكىلى. **30** ئەيسا سىركە شارابنى ئېچىكەندىن كېيىن: ـ تامام بولدى! ـ دېدى-دە، بېشىنى تۆۋەن قىلىپ، روھىنى تاپشۇرۇپ بەردى. **31** ئۇ كۈنى [ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ] تەييارلىق كۈنى بولغاچقا، كېيىنلەنگەنلەرنىڭ جەسەتلىرىنى شابات كۈنىدە كېيىنتە قالدۇرۇرماسلىق ئۈچۈن (شابات كۈنى «ئۇلۇغ كۈن» ھېسابلانغاچقا) يەھۇدىيلار پىلاتۇستىن كېيىنلەنگەنلەرنىڭ پۇتلىرىنى چېقىپ ئاندىن جەسەتلىرىنى كېيىنتىن تېزرەك چۈشۈرۈۋېتىشنى تەلەپ قىلدى. **32** شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر بېرىپ ئەيسا بىلەن بىللە كېيىنلەنگەن بىرىنچى ئاندىن ئىككىنچى ئادەمنىڭ پۇتلىرىنى چاقتى. **33** لېكىن ئەيساغا كەلگەندە، ئۇنىڭ ئاللىقاچان ئۆلگەنلىكىنى كۆردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇتىنى چاقمىدى. **34** ئەمما لەشكەرلەردىن بىرى ئۇنىڭ بېقىنغا نەيزىنى سانجۇۋىدى، شۇئان قان ۋە سۇ ئېقىپ چىقتى. **35** بۇنى كۆرگۈچى سىلەرنىڭ ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن گۈزەللىق بېرىدۇ؛ كۆرگۈچىنىڭ گۇۋاھلىقى ھەقتۇر، ئۇ تۇزنىڭ ئېيتقانلىرىنى ھەق دەپ بىلىدۇ. **36** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس يازمىلاردا: «ئۇنىڭ بىر تال سۆڭىكىمۇ سۇندۇرۇلمايدۇ» ۋە يەنە بىر بېشارەتتە: «ئۇلار ئۆزلىرى سانجىغان ئادەمگە قارايدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغانلارنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن يۈز بەردى. **38** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئارىماتىيالىق يۈسۈپ پىلاتۇستىن ئەيسانىڭ جەسىتىنى ئېلىپ كېتىشنى تەلەپ قىلدى (يۈسۈپ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى، لېكىن يەھۇدىيلاردىن قورققىنى ئۈچۈن بۇنى مەخپىي تۇتاتتى)؛ پىلاتۇس رۇخسەت بەردى، شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىنى ئېلىپ كەتتى. **39** بۇرۇن بىر كېچىسى ئەيسانىڭ يېنىغا كەلگەن ھېلىقى نىكودىمۇ مۇرمە كىكى بىلەن سەيرە ئارىلاشتۇرۇلغان خۇشبۇي دورا-دەرماندىن يۈز جىگچە ئېلىپ، [ئۇنىڭ] [بىلەن بىللە] كەلدى. **40** ئىككىيلەن ئەيسانىڭ جەسىتىنى يەھۇدىيلارنىڭ دەپنە قىلىش ئادىتى بويىچە دورا-دەرمانلارنى چېچىپ، كاناپ رەختلەر بىلەن ئوراپ كېيىنلىدى. **41** ئەيسا كېيىنلەنگەن يەردە بىر باغ بولۇپ، باغنىڭ ئېچىدە تېخى ھېچكىم يەرلەنمىگەن يېڭى بىر بوش يەرلىك بار ئىدى. **42** بۇ يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنى بولغاچقا ھەم بۇ يەرلىك يېقىن جايدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار ئەيسانى شۇ يەرلىككە قويدى.

20

ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەر، ماگدالىنىڭ مەريەم قەبرىگە باردى ۋە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ ئېلىۋېتىلگەنلىكىنى كۆردى. **2** شۇڭا ئۇ يۈگۈرگىنىچە كېلىپ سىمون پېترۇس ۋە ئەيسا سۆيگەن ھېلىقى مۇخلىسنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇلارغا: ـ ئۇلار رەببىنى قەبرىدىن يۆتكۈۋېتىپتۇ، ئۇنى قەيە رگە قويغىنىنى بىلمىدۇق! ـ دېدى. **3** پېترۇس بىلەن ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، قەبرىگە قاراپ يول ئالدى. **4** ئىككىيلەن تەڭ يۈگۈرۈپ ماگدى، لېكىن ھېلىقى مۇخلىس پېترۇستىن تېز يۈگۈرۈپ، قەبرىگە بىرىنچى بولۇپ يېتىپ باردى. **5** ئۇ ئېگىلىشىپ ئېچىگە قاراپ، كاناپ كېيىنلەنرىنڭ ئۆزىدە يېيىلىق تۇرغانلىقىنى كۆردى، لېكىن ئېچىكىرىگە كىرمىدى. **6** ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن سىمون پېترۇس يېتىپ كېلىپ، قەبرىگە كىردى ۋە ئۇ يەردە يېيىلىق تۇرغان كاناپ كېيىنلەنرنى، **7** شۇنداقلا ئەيسانىڭ بېشىغا ئوراپ قويۇلغان ياغلىقنىمۇ كۆردى. ياغلىق كېيىنلەنر بىلەن بىر يەردە ئەمەس، بەلكى ئايرىم يەردە يۇگە كلىك تۇراتتى. **8** ئاندىن قەبرىگە ئاۋۋال كەلگەن ھېلىقى مۇخلىسمۇ قەبرىگە كىرىپ، ئەھۋالنى كۆرۈپ ئىشەندى **9** (چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئۆلۈمدىن قايتا تىرىلىشىنىڭ مۇقەررەرلىكى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنى تېخىچە چۈشەنمەيتتى). **10** شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئۆز ئۆزىگە قايتىشتى. **11** ئەمما مەريەم بولسا قەبرىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ يىغلاۋاتاتتى. ئۇ يىغلاپ تۇرۇپ قەبرىنىڭ ئېچىگە ئېگىلىشىپ قارىۋىدى، **12** مانا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى پەرىشتە تۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ بىرى ئەيسانىڭ جەسىتى قويۇلغان يەرنىڭ باش تەرىپىدە، يەنە بىرى ئاياغ تەرىپىدە ئولتۇراتتى. **13** ئۇلار مەريەمدىن: ـ خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ رەببىمنى ئېلىپ كېتىپتۇ، ئۇنى نە گە قويغانلىقىنى بىلمەيۋاتىمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. **14** ئۇ شۇ سۆزلەرنى قىلىپلا، كەينىگە بۇرۇلۇۋىدى، ئەيسانىڭ شۇ يەردە تۇرغانلىقىنى كۆردى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. **15** ئەيسا ئۇنىڭدىن ـ خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن، كىمنى ئىزدەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. مەريەم ئۇنى باغۋەن شۇ، دەپ ئويلاپ: ـ تەقسىر، ئەگەر ئۇنى سىز شۇ يەردىن يۆتكىۋەتكەن بولسىڭىز، قەيە رگە قويغانلىقىڭىزنى ئېيتىپ بە رگەيسىز. مەن ئۇنى ئېلىپ كېتىمەن، ـ دېدى. **16** مەريەم! ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. مەريەم بۇرۇۋېلا، ئىبراني تىلدا: ـ رابىونى! ـ دېدى (بۇ سۆز «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە). **17** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماگا تېخىلىمغىن! چۈنكى مەن تېخى ئاتامنىڭ يېنىغا چىقمىدىم. بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: مېنى «سىلەرنىڭمۇ ئاتا گالارنىڭ، يەنى مېنىڭ ئاتامنىڭ، سىلەرنىڭ خۇدايىگالارنىڭ، يەنى مېنىڭ خۇدايىمنىڭ يېنىغا چىقىمەن»! دەيدۇ، ـ دەپ يەتكۈزگىن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ماگدالىنا مەريەم مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا: «رەببنى كۆردۇم!» دېدى ۋە شۇنداقلا ئەيسا ئۇنىڭگە ئېيتقان ئۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. **19** شۇ كۈنى كەچتە، يەنى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى كەچتە، يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن مۇخلىسلار يىغلىغان ئۆيدە ئىشىكلىرىنى ھەم ئاقۇالغانىدى؛ شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا [كۆرۈنۈپ]، ئۇنىڭ ئۇرغان ھالدا ئۇلارغا: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. **20** بۇنى دەپ، قوللىرىنى ۋە بەقىنىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلار رەببنى كۆرگىنىدىن شادلاندى. **21** شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ئاتا مېنى ئەۋەتكىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى ئەۋەتىمەن، ـ دېدى. **22** بۇ سۆزنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پۈۋلەپ: ـ مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىڭلار. **23** كىمنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرسە گلار، ئۇنىڭ گۇناھى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ؛ كىمنىڭ گۇناھلىرىنى تۇتۇۋالسا گلار، شۇنىڭ گۇناھى تۇتۇۋېلىنىدۇ! ـ دېدى. **24** ئەمما ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى، يەنى «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس ئەيسا كەلگەندە ئۇلارنىڭ يېنىدا ئەمەس ئىدى. **25** شۇڭا باشقا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ بىز رەببنى كۆردۇق!

ـ دېيشتى. لېكىن توماس تۇلارغا: ـ تۇنىڭ قوللىرىدا مىخلارنىڭ ئىزىنى كۆرمىگۈچە، مىخلارنىڭ ئىزىغا تۆز بارمىقىمنى ۋە بىقىنغا تۆز قولۇمنى تىقىپ باقمىغۇچە، ھەرگىز ئىشەنمەيمەن، ـ دېدى. **26** سەككىز كۈندىن كېيىن، مۇخلىسلار يەنە شۇ ئوي ئېچىدە جەم بولغاندا، توماسمۇ تۇلار بىلەن بىللە ئىدى. ئىشىكلەر تاقاقلىق تۇرسىمۇ، ئەيسا كېلىپ تۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. **27** ئاندىن ئۇ توماسقا: ـ بارمىقىڭنى بۇ يەرگە تەگكىزۈپ، قوللىرىغا قارا. قولۇڭنى تۇزىتىپ، بىقىنىمغا تىقىپ، گۇماندا بولماي، ئىشەنگۈچى بولغىن! ـ دېدى. **28** توماس تۇنىڭغا: ـ مېنىڭ رەببىم ھەم مېنىڭ خۇدايىمسەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **29** ئەيسا تۇنىڭغا: ـ مېنى كۆرگەنلىكىڭ تۈچۈن ئىشەندىڭ. كۆرمەي تۇرۇپ ئىشەنگۈچىلەر بەختلىكتۇر! ـ دېدى. **30** ئەيسا مۇخلىسلىرىنىڭ ئالدىدا بۇ كىتابتا خاتىرىلەنمىگەن باشقا نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىمۇ كۆرسەتتى. **31** لېكىن مۇشۇلار سىلەرنى ئەيسانىڭ مەسىھ، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشەنسۇن ھەم بۇ ئارقىلىق [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلىپ، ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق ھاياتلىققا ئېرىشسۇن، دەپ يېزىلدى.

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا تىبېرىياس دېڭىزىنىڭ ۋېيدا مۇخلىسلىرىغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈندى. ئۇنىڭ بۇ قېتىمقى كۆرۈنۈشى مۇنداق بولدى: **2** سىمون پېترۇس، «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس، گاللىيەدىكى كانالىق ناتانىيەل، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ۋە باشقا ئىككى مۇخلىس بىللە ئىدى. **3** سىمون پېترۇس: مەن بېلىق تۇتقىلى بارىمەن، ـ دېدى. كۆپچىلىك: بىزمۇ سەن بىلەن بىللە بارىمىز، ـ دېيىشتى. تۇلار تاشقىرىغا چىقىپ، كېمىگە ئولتۇردى، لېكىن شۇ بىر كېچە ھېچنەرسە تۇتالمىدى. **4** تاڭ ئاتاي دېگىنىدە، ئەيسا قىرغاقتا تۇراتتى، بىراق مۇخلىسلار تۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. **5** شۇڭا ئەيسا: ـ بالىلار، سىلەردە يېگۈدەك بىر نەرسە يوقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ يوق، ـ دەپ جاۋاب بەردى تۇلار. **6** ئەيسا تۇلارغا ـ تورنى كېمىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە تاشلاڭلار، شۇنداق قىلساڭلار تۇتىسىلەر، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار تورنى [شۇ يافقا] تاشلاپ، شۇنداق كۆپ بېلىق تۇتتىكى، ھەتتا تورنى تارتىپ چىقىرالماي قالدى. **7** ئەيسا سۆيگەن مۇخلىس پېترۇسقا: ـ بۇ رەببۇر! ـ دېدى. سىمون پېترۇس تۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، تونىنى تۇزىگە يۆگەپ (چۈنكى [بېلىنىڭ ئاستى] يالىڭاچ ئىدى) تۇزىنى دېڭىزغا تاشلىدى. **8** قىرغاقتىن ئانچە يىراق ئەمەس بولۇپ، تەخمىنەن ئىككى يۈز گەز يىراقلىقتا بولغاچقا، قالغان مۇخلىسلار بېلىق بىلەن تولغان تورنى تارتىپ كىچىك كېمىسى بىلەن قىرغاققا كەلدى. **9** تۇلار قىرغاققا چىققاندا، شاخاردىن يېقىلغان، تۇستىدە بېلىق قويۇقلۇق گۈنلىنى ۋە نانى كۆردى. **10** ئەيسا: ـ ئەمدى تۇتقان بېلىقىڭلاردىن ئەكېلىڭلار، ـ دېدى. **11** سىمون پېترۇس [كېمىگە] چىقىپ، تورنى قىرغاققا تارتىپ چىقاردى. تور چوڭ بېلىقلار بىلەن تولغان بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ بېلىق بار ئىدى. بېلىق شۇنچە كۆپ بولغىنى بىلەن، تور يىرتىلمىغاندى. **12** ئەيسا: ـ كېلىڭلار، ناشتا قىلىڭلار، ـ دېدى. مۇخلىسلارنىڭ ئېچىدىن ھېچكىم تۇنىڭدىن: ـ سەن كىم بولىسەن؟ ـ دەپ سوراشقا پېتىنالمىدى. چۈنكى تۇلار تۇنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى بىلدى. **13** ئەيسا نانىنى ئەكىلىپ تۇلارغا بەردى ھەم بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. **14** مانا بۇ ئەيسانىڭ تۇلىگەندىن كېيىن تىرىلىپ، تۇزىنى مۇخلىسلىرىغا ئۈچىنچى قېتىم ئايان قىلىشى ئىدى. **15** تۇلار ناشتا قىلغاندىن كېيىن، ئەيسا سىمون پېترۇستىن: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، سەن مېنى بۇلاردىنمۇ چوڭقۇر سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ شۇنداق رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى سەن بىلىسەن! ـ دېدى پېترۇس. ئەيسا تۇنىڭغا: تۇنداقتا، قوزىلىرىمنى ئوتلىتىپ باق! ـ دېدى. **16** ئۇ ئىككىنچى قېتىم يەنە تۇنىڭدىن: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، مېنى سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس يەنە: ـ شۇنداق، رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىسەن، ـ دېدى. ئەيسا تۇنىڭغا: ـ تۇنداقتا، قويلىرىمنى باق، ـ دېدى. **17** ئۈچىنچى قېتىم تۇنىڭدىن يەنە: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، مېنى سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۈچىنچى قېتىم تۇزىدىن: «مېنى سۆيەمسەن؟» دەپ سوراۋاتقىنىغا كۆڭلى يېرىم بولۇپ: ـ رەب، سەن ھەممىنى بىلىسەن، سېنى سۆيىدىغانلىقىمنىمۇ بىلىسەن، ـ دېدى. ئەيسا تۇنىڭغا: ـ تۇنداقتا، قويلىرىمنى ئوتلات. **18** بەرھەق، بەرھەق، ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ياش ۋاقتىڭدا بېلىكىڭنى تۇزۇلۇك باغلاپ، قەيەرگە بارايى دېسەڭ شۇ يەرگە ماڭاتتىڭ، لېكىن ياشىناغاندا، قوللىرىڭنى تۇزىتىسەن ۋە باشقا بىرسى سېنى باغلاپ، سەن خالىمايدىغان يەرگە ئېلىپ كېتىدۇ، ـ دېدى. **19** ئەيسا بۇ سۆزنى پېترۇسنىڭ قاندىق تۇلۇش ئارقىلىق خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغانلىقىنى ئېنىق بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتتى. ئاندىن، تۇنىڭغا يەنە: ـ ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، ـ دېدى. **20** پېترۇس كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىسنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆردى (بۇ مۇخلىس كەچلىك تاماقتا ئەيسانىڭ قۇچىقىغا يۆلنىپ: «ئى رەب، سېنى تۇتۇپ بېرىدىغان كىمدۇ؟» دەپ سوريغان مۇخلىس ئىدى). **21** پېترۇس ئۇنى كۆرۈپ، ئەيسادىن: ـ ئى رەب، بۇ ئادەم كېيىن قاندا بولار؟ ـ دەپ سوردى. **22** ئەيسا تۇنىڭغا: ـ ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە تۇنىڭ تۇرۇپ قېلىشنى خالىسامۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كاربىڭ؟! ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، ـ دېدى. **23** بۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار ئارىسىدا «ھېلىقى مۇخلىس تۇلەيدۇ» دېگەن گەپ تارقالدى. لېكىن ئەيسا پېترۇسقا: «تۇ تۇلەيدۇ» دېمىگەندى، بەلكى پەقەت: «ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە تۇنىڭ تۇرۇپ قېلىشنى خالىسامۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كاربىڭ؟!» دېگەندى. **24** بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى ھەمدە بۇ ئىشلارنى خاتىرىلىگۈچى ئەنە شۇ مۇخلىستۇر. تۇنىڭ گۇۋاھلىقىنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. **25** ئەيسا بۇلاردىن باشقا نۇرغۇن ئىشلارنىمۇ قىلغانىدى؛ ئەگەر تۇلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ يېزىلغان بولسا، مېنىڭچە يېزىلغان كىتابلار پۈتكۈل ئالەمنىڭ تۇزىگە سىغمايتتى!

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

1 ئى [ھۆرمەتلىك] تېئوفىلوس، مەن دەسلەپ يازغان بايان ئەيسا ئۆزى تاللىغان روسۇللارغا مۇقەددەس روھ تارقىلىق ئەمرىلەرنى تاپشۇرۇپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بولغان ئۆنىڭ بارلىق ئەمەللىرى ھەم بارلىق تەلىم بېرىشلىرىنىڭ باشلامىسى توغرىسىدا ئىدى. **3** ئۇ ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى تارتقاندىن كېيىن، ئۆلارغا كۆپ ئىسپاتلار بىلەن ئۆزىنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكەن؛ ئۇ ئۆلارغا قىرىق كۈن ئىچىدە كۆرۈنگەن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ئائىت ئىشلار توغرىلۇقى سۆزلەپ بە رگەن؛ **4** ۋە ئۆلار بىلەن جەم قىلىنغاندا مۇنداق ئەمر قىلدى: ـ «يېرۇسالېمدىن ئايرىلماي، سىلەر مەندىن ئاڭلىغان، ئاتىنىڭ ۋەدىسىنى كۈتۈڭلار. **5** چۈنكى يەھيا سۇدا چۆمۈلدۈ رگەن، لېكىن سىلەر بولسا ئاڭلار كۆپ كۈنلەر ئۆتمەي مۇقەددەس روھتا چۆمۈلدۈرۈلىسىلەر». **6** روسۇللار [ئۆنىڭ بىلەن] جەم قىلىنغاندا، ئۆنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن مۇشۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرمەكچىمۇسەن؟ ـ دەپ سوراشقا باشلىدى. **7** ئۇ ئۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئاتا ئۆز ھوقۇقىغا ئاساسەن بېكىتكەن ۋاقىت-پەيتلەرنى سىلەرنىڭ بىلىش ئېسىڭىزغا كېلىۋىق. **8** بىراق مۇقەددەس روھ ئۈستۈڭلارغا چۈشكەندە سىلەر كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولىسىلەر، يېرۇسالېم، يېتۇن يەھۇدىيە ۋە سامارىيە ۋىلايەتلىرىدە ھەم جاھاننىڭ چەتلىرىگىچە ماڭا گۇۋاھچى بولىسىلەر. **9** ئۇ بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۆلار قاراپ تۇرغاندا كۆتۈرۈلدى، بىر پارچە بۇلۇت ئۇنى ئاپرىغا ئالدى-دە، ئۇ ئۆلارنىڭ نەزىرىدىن غايىب بولدى. **10** ئۇ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، ئۆلار كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ قاراشقاندا، مانا ئېقىسىز ئۆلارنىڭ يېنىدا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى ئادەم پەيدا بولۇپ: **11** ـ ئەي گالىلىيەلىكلەر، نېمىشقا ئۆرە تۇرغىنىڭلارچە ئاسمانغا قاراپ قالدىڭلار؟ سىلەر سىلەردىن ئايرىلىپ ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن مۇ ئەيسانىڭ ئاسمانغا قانداق كۆتۈرۈلگىنىنى كۆ رگەن بولىسىلەر، يەنە مۇ ھالدا قايتىپ كېلىدۇ، ـ دېدى. **12** ئاندىن ئۆلار يېرۇسالېمغا يېقىن، ئۆنىڭدىن بىر چاقىرىمچە يىراقلىقتىكى زەيتۇن تېغىدىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. **13** ئۆلار شەھەر رگە كىرىپ، ئۆزلىرى تۇرۇۋاتقان ئۈستۈنكى قەۋىتىدىكى بىر ۆيگە چىقتى. مۇ يەردە پېترۇس، يۇھانا، ياقۇپ، ئاندرىياس، فىلىپ، توماس، بارتولومەي، ماتىتا، ئالفېيىنىڭ ئوغلى ياقۇپ، «مىللەتپەرۋەر» سىمون ۋە [يەنە بىر] ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا بار ئىدى. **14** بۇلار بىر جان بىر دىل بولۇپ ئۆزۈلدۈرمەي بېرىلىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىشتى؛ بۇ ئىشتا بىر يە رگە جەم بولغانلاردىن بىرقانچە ئايال، جۈملىدىن ئەيسانىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە ئەيسانىڭ ئىنىلىرىمۇ بار ئىدى. **15** مۇ كۈنلەرنىڭ بىردە، پېترۇس قېرىنداشلار ئوتتۇرىسىدا ئۆرە تۇرۇپ (جەم بولۇشقانلار بىر يۈز يىگىرمىگە يېقىن ئىدى) مۇنداق دېدى: **16** ـ قېرىنداشلار، ئەيسانى ئۆتقانلارغا يول باشلىغۇچى بولغان يەھۇدا ھەققىدە مۇقەددەس روھنىڭ يۈرۈن داۋۇت ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان مۇقەددەس يازمىلاردىكى سۆزلىرى ئەمەلگە ئېشىشى مۇقەررەر ئىدى. **17** چۈنكى [يەھۇدا] مۇ ئارىمىزدىن بىرى ھېسابلانغان ۋە [خۇدانىڭ] بۇ خىزمىتىدىن نېسىۋىسى بار ئىدى **18** (ئۇ قىلغان قەبىھلىكىنىڭ ئىنئامىدىن ئېرىشكەن پۇلغا بىر پارچە يەر سېتىۋالغاندى، ئۇ شۇ يەردە بېشىچلاپ يېقىلىپ، ئۆچەي-قېرىنى چۈۋۈلۈپ كەتتى؛ **19** بۇ ئىش پۈتكۈل يېرۇسالېمدىكىلە رگە مەلۇم بولۇپ، ئۆلار ئۇ يەرنى ئۆز تىلى بىلەن «ھاقەلدەما» دەپ ئاتاشتى. بۇنىڭ مەنىسى «قان ئۆزۈگىگەن يەر» دېگەنلىكتۇر) **20** چۈنكى زەبۇردا [يەھۇداغا] [قارىتىلغان] مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەن: ـ «ئۇنىڭ ئۆزالغۇسى چۈگلە ئايلانسۇن، ئۇنىڭدا ھېچ ئۆرىغۇچى بولمىسۇن!» ۋە: ـ «ئۇنىڭ يېتىە چىلىك ئورنىغا باشقا بىرسى چىقسۇن!» **21** شۇنىڭ ئۈچۈن، رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە بىز بىلەن تەڭ گۇۋاھلىق بېرىشى ئۈچۈن، بىر كىشىنى تاللىشىمىز كېرەك. بۇ كىشى ئەيسا ئارىمىزدا يۈ رگەن كۈنلەردە، يەھيا [يەيغەمبەر]دىن چۆمۈلدۈرۈشنى قەبۇل قىلغان كۈندىن باشلاپ تا كى ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بىز بىلەن باشتىن-ئاخىر بىللە بولغان كىشىلەردىن بولۇشى كېرەك، ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئۆلار يۈسۇپ (يەنە بارساباس دەپمۇ ئاتالغان، يەنە بىر ئىسمى يۈستۇس) بىلەن ماتتىياس دېگەن ئىككى كىشىنى بېكىتىپ، مۇنداق دۇئا قىلىشتى: **24** ـ سەن، ئى ھەممە ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى پەرۋەردىگار! يەھۇدا تېپىلىپ بۇ خىزمەت ۋە روسۇللۇقتىن مەھرۇم بولۇپ ئۆزىگە خاس بولغان يە رگە كەتتى. ئەمدى ئۇ تاشلاپ قېيغان خىزمەت ۋە روسۇللۇقنىڭ ئېسىۋىسىگە ئىگە بولۇشقا بۇ ئىككىيلەندىن قايسىسىنى تاللىغانلىقىڭنى كۆرسەتكەيسەن! **26** ئاندىن ئۆلار بۇ ئىككى كىشىگە چەك تاشلىۋىدى، چەك ماتتىياسقا چىقتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئون بىر روسۇل بىلەن بىر قاتاردىن ئورۇن ئالغان ھېسابلاندى.

2 ئەمدى «ئورما ھېيت» كۈننىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا بىر يە رگە جەم بولغانىدى. **2** ئاسماندىن ئۈيۈقسىز كۈچلۈك شامال سوققاندەك بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ، ئۆلار ئولتۇرۇۋاتقان ئۆيىنى بىر ئالدى. **3** ئوت يالقۇنىدەك تىللار ئۆلارغا كۆرۈنۈپ، ئۆلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە تارقىلىپ قوندى. **4** ئۆلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، روھ ئۆلارغا سۆز ئاتا قىلىشى بىلەن ئۆلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلىگىلى تۇردى. **5** ئۇ چاغدا، يېرۇسالېمدا ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق ئەللەردىن كەلگەن نۇرغۇن ئىخلاسمەن يەھۇدىي ئەرلەرمۇ تۇرۇۋاتقانىدى. **6** ئەمدى [ئېتىقادچىلارنىڭ] بۇ ئاۋازى ئاڭلىنىپ، توپ-توپ ئادەملەر شۇ يە رگە جەم بولۇشتى ھەمدە [ئېتىقادچىلارنىڭ] ئۆزلىرى تۇرۇشلۇق جايدىكى تىللاردا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، تېڭىرقاپ قېلىشتى. **7** ئۆلار ھەيران بولۇپ ئەتەججۇپلىنىپ: ـ قاراڭلار، سۆزلىشىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى گالىلىيەلىكلەرغۇ؟ **8** قانداقلارچە ئۆلارنىڭ بىزنىڭ ئانا يۇرتىمىزدىكى تىلىمىزدا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتقانىمىز؟ **9** ئارىمىزدا پارتىيالار، مېدىئالار، ئېلاملار، شۇنداقلا مېسوپوتامىيە، يەھۇدىيە، كاپاد وكىيا، پونتۇس، ئاسىيا، **10** فرىگىيە ھەم پامفىلىيە، مىسىر، لۇيىەنىڭ كۈرىنىگە يېقىن جايلىرىدىن كەلگەنلەر، شۇنىڭدەك مۇشۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ ئۆرۈۋاتقان رىم شەھىرىدىن كەلگەنلەر ـ يەھۇدىيلار بولسۇن، تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەنلەر بولسۇن، كېرىتلار ۋە ئەرەبلەر بولسۇن، ھەممىمىز ئۆلارنىڭ خۇدانىڭ قىلغان ئۇلۇغ ئەمەللىرىنى بىزنىڭ ئانا تىلىمىزدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتىمىز! ـ دېيىشتى. **12** ئۆلار ھاڭ-تاڭ قېلىپ ئالاقزادىلىك بىلەن بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئىشتۇ؟ ـ دېيىشتى. **13** ئەمما بەزىلەر: ـ بۇلار يېڭى شاراب بىلەن ئۇيدانلا مەست بولۇپ قاپتۇ! ـ دەپ مەسخىرە قىلىشتى. **14** ئەمما پېترۇس قالغان ئون بىرەيلەن بىلەن ئورنىدىن ئۆرۈپ، ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ كۆپچىلىككە مۇنداق دېدى: ـ ئەي يەھۇدىيەدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق ئۆرۈۋاتقانلار! بۇ ئىش سىلە رگە مەلۇم بولغايكى، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **15** بۇلار سىلەر ئويلىغاندەك مەست ئەمەس، چۈنكى ھازىر يەقەت ئەتىگەن سائەت توققۇز بولدى. **16** ئەمەلىيەتتە بۇ دەل يوئېل پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتىلغان شۇ ئىشتۇر: **17** ـ «خۇدا مۇنداق دېدى: «مەن ئاخىرقى كۈنلەردە ئۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار ۋەھىيلىك بېشارەت يەتكۈزىدۇ، سىلەرنىڭ يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىنى كۆرىدۇ، سىلەرنىڭ قېرىلىرىڭلار ئالامەت چۈشلىرىنى كۆرىدۇ، **18** بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللىرىم ئۈستىگىمۇ، دېدە كلىرىم ئۈستىگىمۇ روھىمنى قۇيىمەن، ئۇلار بېشارەت يەتكۈزىدۇ. **19** مەن يۇقىردا ئاسمانلاردا كارامەت ئىشلار، تۆۋەندە، زېمىندا مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۈۋرۈكلىرىنى كۆرسىتىمەن. **20** رەبنىڭ ئۇلۇغ ھەم كارامەت-شەرەپلىك كۈنى بولمىغۇچە، قۇياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلىدۇ. **21** ھەم شۇ چاغدا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۆكى، رەبنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلىدۇ». **22** ئەي ئىسرائىللار، مۇشۇ سۆزلەرنى ئاڭلاڭلار. ناسارەتلىك ئەيسا بولسا، خۇدا ئاراڭلاردا ئۇ ئارقىلىق كۆرسەتكەن قۇدرەتلىك ئەمەللەر، كارامەتلەر ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن سىلە رگە تەستىقلىغان بىر زات ـ بۇ ئىشلار ھەممىڭلارغا مەلۇم ـ **23** ئۇ كىشى خۇدانىڭ بېكىتكەن مەقسىتى ۋە ئالدىنئالا بىلىشى بويىچە ساتقۇنلۇققا ئۇچراپ ئۆتۈپ بېرىلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى تەۋرات قانۇنىسىز يۈ رگەن ئادەملەرنىڭ قولى ئارقىلىق كېرىستەلەپ ئۆلتۈرۈگۈزدۈ ڭلار. **24** لېكىن خۇدا ئۇنى ئۆلۈمنىڭ ئازابلارنىڭ ئىلكىدىن ئازاد قىلىپ قايتا تىرىلدۈردى. چۈنكى ئۆلۈمنىڭ ئۇنى ئۆتۈقۈن قىلىشى ھە رگىز مۇمكىن ئەمەس. **25**

داۋۇت [زەبۇردا] ئۇ توغرۇلۇق مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «مەن پەرۋەردىگارنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدا كۆرۈپ كېلىۋاتىمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھە رگىز تەۋرەنمەيمەن. 26 شۇڭا مېنىڭ قەلبىم خوشالاندى، مېنىڭ تىلم شادلىنىپ يايرىدى؛ مېنىڭ تېنىم ئۈمىد-

27 چۈنكى سەن جىنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىڭنى چىرىشلەرنى كۆرگۈزمەيسەن. (Hadēs g86) 28 سەن ماڭا ھايات يوللىرىنى كۆرسەتكەنسەن؛ ھۇزۇرۇڭ بىلەن مېنى شاد-خۇرامىلىققا تولۇپ تاشقۇزىسەن». 29 قېرىنداشلار، مەن ئاتىمىز [پادىشاھ] داۋۇت توغرۇلۇق ھېچ ئىككىلەنمەي شۇنى ئېيتسىمەنكى، ئۇ تولدى ۋە ئۆلۈپ قەبرىسى بۇگۈنكى كۈنگىچە ئارىمىزدا بار. 30 ئەمدى ئۇ پەيغەمبەر بولۇپ، خۇدانىڭ ئۆلۈپ تەختىگە ئولتۇرۇشقا تۆز پۇشتىدىن بىرەيلەننى تۇرغۇزۇشقا قەسەم بىلەن ۋەدە بە رگەنلىكىنى 31 ئۇ مەسىھنىڭ [ئۆلگەندىن كېيىن] تىرىلدۈرۈلىدىغىنى ئالدىنئالا كۆرۈپ يەتكەن ۋە بۇ مۇناسىۋەت بىلەن مەسىھنىڭ تەھتىسارادا قالدۇرۇلمايدىغىنى ۋە تېنىنىڭ چىرىمەيدىغىنى تىلغا ئالغان. (Hadēs g86) 32 خۇدا دەل بۇ ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈردى، ۋە ھەممىز بۇ ئىشنىڭ گۇۋاھچىلىرىمىز. 33 ئۇ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا شان-شەرەپ ئېچىدە ئولتۇرغۇزۇلۇپ، شۇنداقلا ئاتا ۋەدە قىلغان مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىپ، ھازىر كۆرۈۋاتقان ھەم ئاڭلاۋاتقانلىرىڭلارنى تۆكۈپ [بىزلە رگە] چۈشۈردى. 34 چۈنكى داۋۇت تۆزى ئەرشكە چىققان ئەمەس؛ لېكىن ئۇ مۇنۇ سەزلەرنى [زەبۇردا] ئېيتقان: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلىمغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!»». 36 شۇنىڭ ئۈچۈن، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر شۇنى قەتئىي بىلسۇنكى، خۇدا سىلەر كېيىنكىلەن دەل ئۆشىۋۇ ئەيسانى ھەم رەب ھەم مەسىھ قىلىپ تىكلىدى!». 37 بۇ سۆزلەر ئاڭلىغانلارنىڭ يۈرىكىگە سانجىلغاندەك قاتتىق تە گىگەن بولۇپ ئۇلار پېترۇس ۋە باشقا روسۇللاردىن: ـ ئى قېرىنداشلار، ئۇنداقتا بىز نېمە قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. 38 پېترۇس ئۇلارغا: ـ توۋا قىلىڭلار، ھەربىرىڭلار ئېيسا مەسىھنىڭ نامىدا گۇناھلىرىڭلارنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىڭلار ۋە شۇنداق قىلساڭلار خۇدانىڭ ئىلتىپاتى بولغان مۇقەددەس روھ سىلە رگە ئاتا قىلىنىدۇ. 39 چۈنكى بۇ ۋەدە سىلە رگە ۋە سىلەرنىڭ باللىرىڭلارغا، يىراقتا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز تۇرزىگە چاقىرغانلارنىڭ ھەممىسگە ئاتا قىلىنىدۇ. 40 پېترۇس يەنە نۇرغۇن باشقا سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تۆز ۋىجدانىڭلارنى بۇ ئېپلاس دەۋرىدىن قۇتقۇزۇڭلار! ـ دەپ جېكىلدى. 41 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلار چۆمۈلدۈرۈلۈشتى. شۇ كۈنى [جامائەتكە] قوشۇلغانلار ئۈچ مىڭچە كىشى ئىدى. 42 ئۇلار تۆزلىرىنى ئىزچىل ھالدا روسۇللارنىڭ تەلىمگە، [ئېتىقادچىلارنىڭ] بىرلىك-ھەمدەملىكىگە، نانىنى ئوشتۇشقا ۋە دۇئالارغا بېغىشلىدى. 43 ئۇ ۋە قو

ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە روسۇللارنىڭ ۋاستىسى بىلەن نۇرغۇن كارامەتلەر ۋە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر يۈز بەردى. 44 ئېتىقادچىلار داۋاملىق جەم بولۇپ بىللە ياشاپ، بارلىقنى ئورتاق تۇتۇشتى. 45 ئۇلار مال-مۈلۈكلىرىنى سېتىپ، پۇلىنى ھە ركىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ ھەممىسگە تەقسىم قىلىشاتتى. 46 ئۇلار ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىغا بىر نىيەتتە جەم بولۇشاتتى، تۇيۇ-ۋېلەردە خۇشال-خۇرامىلىق ۋە ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن ئورتاق غىزالىنىشىپ، نانىنى ئوشتۇپ يېيىشىپ، 47 خۇداغا مەدھىيە ئوقۇشاتتى؛ ئۇلار پۈتكۈل خالايىقنىڭ ئىززىتىگە سازاۋەر بولدى. رەب ھەر كۈنى قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلارنى جامائەتكە قوشاتتى.

3 بىر كۈنى ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىندىغان ۋاقىتتا، يەنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچتە، پېترۇس بىلەن يۇھاننامۇ ئىبادەتخانىغا چىقىپ بارغانىدى. 2 شۇ پەيتتە بىر تۇغما توكۇر ئادەمنى بۇ يەر گە ئېلىپ كېلىنۋاتقانىدى. ھەر كۈنى، كىشىلەر ئۇنى ئىبادەتخانىغا كىرگەنلەردىن سەدىقە تىلىسۇن دەپ، ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىغا ئەكېلىپ قويىاتتى. 3 ئۇ پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ ئىبادەتخانىغا كىرىپ كېتىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن سەدىقە تىلىدى. 4 پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇنىڭغا نەزىرىنى سالدى. پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ بىزگە قارا! ـ دېدى. 5 ئۇ ئۇلاردىن بىر نەرسە كۈتۈپ، كۆزلىرىنى ئۇزىمەي قاراپ تۇراتتى. 6 بىراق پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ مەندە ئالتۇن يا كى كۈمۈش يوق، لېكىن قولۇمدا بارنى سا گا بېرەي. ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، تۇر! ئۇڭدىن تۇرۇپ ماڭ! ـ دېدى، 7 ئۇنى ئوڭ قولىدىن تارتىپ، يۈلەپ تۇرغۇزدى. ئۇ ئادەمنىڭ پۇت ۋە ئوشۇق بېغىشلىرى شۇئان كۈچلەندۈرۈلۈپ، 8 ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. ئۇ مېڭىپ ۋە سە كەرەپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغان ھالدا ئۇلار بىلەن بىللە ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىردى. 9 بارلىق خالايىق ئۇنىڭ مېڭىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغانلىقىنى كۆرۈپ 10 ئۇنىڭ ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىدا سەدىقە تىلەپ ئولتۇرىدىغان ھېلىقى ئادەم ئىكەنلىكىنى تونۇپ، ئۇنىڭ ئۇ يۇز بە رگىنىگە ھەيرانۇھەس بولۇپ داڭ قېتىپ قېلىشتى. 11 [ساقايغان كىشى] پېترۇس بىلەن يۇھاننا چىڭ ئېسىلىپ ئۆرۈۋالغاندا، ھەيران بولۇشقان بارلىق خەلق ئولارنىڭ يېنىغا [ئىبادەتخانىدىكى] «سۈلەيمان پېشايۋىنى» دېگەن يە رگە يۈگۈرۈپ كېلىشتى. 12 بۇ ئەھۋالنى كۆ رگەن پېترۇس خالايىققا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىسرائىللار! بۇ ئىشقا نېمانچە ھەيران بولىسىلەر؟ بىز خۇددى ئۆز كۈچ-قۇدرىتىمىز يا كى ئىخلاسىمىزنىڭ ئەمەس، رگە تايىنىپ بۇ ئادەمنى ما گۈدۈرغاندەك بە رگە نىمانچە تىكلىپ قارايسىلەر؟ 13 ئەمەلىيەتتە بولسا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە يا قۇپنىڭ خۇداسى ئۆز خىزمەتكارى بولغان ئەيسانى شان-شەرەپ بىلەن ئۈلۈغلىغان. بىراق سىلەر بولسا گلار شۇ ئەيسانى [رىملىقلارغا] تۇتۇپ بەردىگلار، ئاندىن [ۋالىي] پىلاتۇس ئۇنى قوۋۇپ بېرىشنى ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، سىلەر پىلاتۇسنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن تېنىپ رەت قىلىشتىلار. 14 مانا سىلەر مۇقەددەس ۋە ھەققانىي بولغۇچىدىن تېنىپ، ئۇنى رەت قىلىپ [ۋالىي پىلاتۇستىن] ئۇنىڭ ئورنىغا بىر قاتىلنى قوۋۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلدىلار. 15 شۇنداق قىلىپ، ھاياتلىقنى بارلىققا كەلتۈرگۈچىنى ئولتۇرىدۇ ۋە گلار! بىراق خۇدا ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈردى، بىز مانا بۇنىڭغا گۇۋاھچىدۇرمىز. 16 مانا ئۇنىڭ نامىغا قىلغان ئېتىقاد ئارقىلىق، ئۇنىڭ نامى سىلەر كۆرۈۋاتقان ۋە تونۇيدىغان بۇ ئادەمگە دەرمان كەرگۈزدى؛ ئۇنىڭ ئارقىلىق بولغان ئېتىقاد ئۇ كىشىنى كۆز ئالدىگلاردا سەللىمازا ساق-سالامەت قىلدى. 17 ئەمدى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ۋە شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ باشلىقلىرىلارنىڭمۇ بۇ ئىشنى غەپلەتتە قىلغانلىقىگلارنى بىلمەن. 18 لېكىن خۇدا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزى بىلەن ئالدىنئالا جا كارلىغانلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىدىغانلىقىنى شۇ يول بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن گۇناھكارلىرىڭ تۆچۈرۈۋۈلۈشىنى ئۈچۈن ھازىر توۋا قىلىپ يوللىرىڭلاردىن بۇرۇلۇڭلار! شۇنداق قىلغاندا، ئىنسانلارنىڭ جىنىنى يېڭىلاندۇرىدىغان پەسىل-كۈنلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ كېلىدۇ 20 ۋە ئۇ سىلەر ئۈچۈن ئالدىن تىكلەنگەن مەسىھ، يەنى ئەيسانى

21 ھازىرچە بولسا، خۇدانىڭ دەسلەپتىكى زامانلاردىن تارتىپ مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى بىلەن ئېيتقىنىدەك، ھەممە مەۋجۇداتلار يېڭىلىنىدىغان ۋاقىت كەلمىگۈچە، ئەرشىلەر ئۈنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭغا ماكان بولىدۇ. (aiōn g165) 22 مۇسا دەرۋەقە مۇنداق دېگەندى: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ما گا ئوخشاش بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزىدۇ. ئۇنىڭ سىلە رگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئا گلاپ، ئۇنىڭغا تولۇق ئىتائەت قىلىشىڭلار كېرەك! 23 چۈنكى بۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزىنى ئا گلىمايدىغانلارنىڭ ھەربىرى خەلق قاتارىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ». 24 دەرۋەقە، ساموئىل [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىپ بېشارەتلەرنى يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بۇ كۈنلەر توغرىسىدا ئالدىن ئېيتقان. 25 سىلەر بۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ پەرزەنتلىرىسىلەر ۋە خۇدا ئاتا-بوۋا گلار بىلەن تۈزگەن ئەھدىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر ـ بۇ ئەھدە ۋىچىگە خۇدا ئىبراھىمغا: «سېنىڭ نەسىلىڭ ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-جەمەئەتلە رگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىنىدۇ» دەپ ۋەدە بە رگەن. 26 شۇڭا خۇدا ھەربىرىڭلارنى تۆز رەزىلىكلىرىڭلاردىن قايتۇرۇپ، سىلە رگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىش ئۈچۈن، خىزمەتكارى ئەيسانى تۇرغۇزۇپ، ئۇنى ئاۋۋال سىلە رگە ئەۋەتتى.

4 پېترۇس بىلەن يۇھانا خالايىققا گەپ قىلىۋاتقاندا، كاھىنلار، ئىبادەتخانا قاراۋۇللىرىنىڭ باشلىقى ۋە سادۇقىيلار ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ قالدى. **2** ئۇلار [رەسۇللارنىڭ] خالايىققا تەلىم بېرىشى، جۈملىدىن «ئەيسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۆلگەنلەر تىرىلدۈرۈلىدۇ» دەپ جاكارلىغىنى ئۈچۈن ئىنتايىن ئەسەبىيلەشتى. **3** ئۇلار ئۇلارنى ئۇتقۇن قىلىپ، ئەتىسىگىچە تۇرمىگە سولاپ قويدى، چۈنكى كەچ كىرىپ قالغانىدى. **4** لېكىن جار قىلىنغان سۆز-كالامنى ئاڭلىغانلارنىڭ كۆپى ئېتىقاد قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغان ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭغا يەتتى. **5** ئەتىسى، [يەھۇدىيلارنىڭ كېڭەشمىسىدىكى] باشلىقلار، ئاقساقاللار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يېرۇسالېمدا توپلاندى. **6** ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باش كاھىن ئانناس، قايافاس، يۇھانا، ئىسكەندەر ۋە باش كاھىننىڭ باشقا جەمەتىدىكىلەر بار ئىدى. **7** ئۇلار [پېترۇس بىلەن يۇھاننانى] ئارىسىغا تۇرغۇزۇپ: ـ سىلەر بۇ ئىشنى قايىسى كۈچ-قۇدرەتتىكە تايىنىپ ياكى كىمنىڭ نامى بىلەن قىلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **8** پېترۇس مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ھالدا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: خەلقنىڭ ھۆكۈمرانلىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى! **9** ئە گەر بىز بۈگۈن بۇ توكۇر ئادەمگە كۆرسەتكەن ياخشىلىق ئەمەل ھەم ئۇنىڭ قانداق ساقايتىلغانلىقى سەۋەبلىك سوراقتا تارتىلغان بولساق، **10** سىلەر ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى شۇنى بىلىڭىكى، سىلەر كېسىتىلگەن، ئەمما خۇدا تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئۇنىڭ [كۈچ-قۇدرىتى] تارقىلىق بۇ كىشى مۇشۇ يەردە ئالدىڭلاردا پۈتۈنلەي ساق-سالامەت تۇرىدۇ! **11** بۇ [ئەيسا] بولسا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، دەل سىلەر تاماچىلار ئېتىبارسىز دەپ تاشلىۋەتكەن، بىراق بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكلەنگەن تاشتۇر. **12** ئۇنىڭدىن باشقا ھېچكىمدە نىجاتلىق يوق، چۈنكى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدا ئىنسانلار ئارىسىغا تەقدىم قىلىنغان، ئەيسادىن باشقا بىزنى قۇتقۇزىدىغان ھېچقانداق بىر نام يوقتۇر. **13** پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ بۇ جۈرئىتىنى كۆرگەن ھۆكۈمرانلار ئۇلارنىڭ ئوقۇمىغان ئادەتتىكى ئادەملەردىن ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ھەيران بولۇشتى؛ ئۇلارنىڭ بۇرۇن ئەيسا بىلەن بىللە بولغانلىقىنمۇ بىلدى. **14** ئۇنىڭ ئۆستىگە، ساقايغان ھېلىقى ئادەمنىڭ ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلار ھېچقانداق گەپ يانداۋرالمىدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ھۆكۈمرانلار ئۇلارنى كېڭەشمىدىن چىقىشقا بۇيرۇدى. ئاندىن بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: **16** ـ بۇلارنى قانداق قىلىمىز؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن خېلى كۆرۈنەرلىك مۇجىزىلىك بىر ئالامەت يۈز بە رگەنلىكى پۈتكۈل يېرۇسالېمدىكىلەر رگە ئايان بولدى ۋە بىز ئۇنى ئىنكار قىلىشقا ئامالسىزمىز. **17** لېكىن بۇ ئىشنىڭ خەلق ئىچىدە تېخىمۇ كەڭ يېيىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارغا بۇندىن كېيىن بۇ ئادەمنىڭ نامىدا ھېچكىمگە ھېچنېمە دېمەسلىككە ئاگاھ-تەھدىت سالايلى! ـ دېيىشتى. **18** شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى چاقىرتىپ، بۇندىن كېيىن ئەيسانىڭ نامىدا ھېچ سۆزلىمەسلىك ياكى تەلىم بەرمەسلىكنى قەتئىي ئۇيرۇدى. **19** لېكىن پېترۇس بىلەن يۇھانا: ـ خۇدانىڭ ئالدىدا سىلە رگە ئىتائەت قىلىش توغرىمۇ ياكى خۇداغىمۇ، بۇنىڭغا تۇز ئۇگلار بىر نېمە دە گىلار! **20** ئەمما بىز بولساق، كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى ئېيتماي تۇرالمايمىز! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **21** [ھۆكۈمرانلار] بولسا خالايىقتىن قورقۇپ، ئۇلارنى جازالاشقا لايىق سەۋەب تاپالمايى، ئۇلارغا تېخىمۇ تەھدىت سېلىپ، قويۇپ بەردى. چۈنكى خالايىق بولغان ۋەقە تۆپەيلىدىن خۇدانى ئۇلۇغلىغاندى. **22** چۈنكى بۇ ساقايتىلىش مۇجىزىلىك ئالامىتى كۆرسىتىلگەن كىشىنىڭ يېشى قىرىقتىن ئاشقاندى. **23** ئۇلار قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، ئۆز ھەمراھلىرىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللارنىڭ قىلغان سۆزلىرىنى باشتىن-ئاخىر كۆپچىلىككە ئۇقتۇردى. **24** ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا، ئاۋازىنى بىر نىيەت بىر دىل بىلەن خۇداغا كۆتۈرۈپ مۇنداق ندا قىلدى: ـ ئى ئىگىمىز، سەن ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوكيانلارنى ۋە ئۇلاردىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى ياراتقان خۇدادۇرسەن. **25** سەن مۇقەددەس روھ بىلەن خىزمەتكارىڭ بولغان داۋۇتنىڭ ئاغزى ئارقىلىق مۇنداق دېگەنغۇ: «ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالدۇ؟ نېمە ئۈچۈن بىكاردىن-بىكار سۈيقەست ئويلايدۇ؟ **26** دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپ تارتىپ، ئەمەلدارلار يىغىلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسىھى بىلەن قارشىلىشقا جەم بولۇشتى».

27 ـ چۈنكى دەرۋەقە دەل بۇ شەھەردە ھېرود ھەم پونتىئۇس پىلاتۇس، يات ئەللىكىلەر ھەم ئىسرائىل خەلقلىرى بىرلىشىپ، سەن مەسىھلىگەن مۇقەددەس خىزمەتكارىڭ ئەيسىغا قارشى چىقىپ توپلانغانىدى، **28** شۇنىڭ بىلەن كۆچ-قۇدرىتىڭ ۋە ئىرادەڭ يېچىپ سەن بۇرۇنلا نېمىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى بېكىتكەن بولساڭ، ئۇلار شۇلارنى قىلغان. **29** ئەمدى ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ سېلىۋاتقان تەھدىتلىرىنى كۆز رگەيسەن، قۇللىرىڭنى سۆز-كالامىڭنى تولۇق يۈرە كلىك بىلەن سۆزلەپ يەتكۈزىدىغان قىلغايسەن؛ **30** ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قولۇڭنى ئۇزىتىپ، مۇقەددەس خىزمەتكارىڭ ئەيسانىڭ نامىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى ياراتقايسەن. **31** ئۇلارنىڭ دۇئاسى ئاياغلاشقاندا، ئۇلار تۇرغان يەر جان-بىر دىل، بىر مەقسەتتە ئىدى. ھېچكىم ئۆزىگە تەئەللۇق پۇل-مېلىنى «ئۆزۈمنىڭ» دېمەيتتى، بەلكى ھەممىسگە ئورتاق ئىدى. **33** رەسۇللار زور كۈچ-قۇدرەت بىلەن رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرەتتى. خۇدانىڭ زور مېھرى-شەپقىتى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە قوندى. **34** ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكىلەرنىڭ ھېچنېمىگە ھاجىتى چۈشمەيتتى. چۈنكى يەر-زېمىن، ئۆي-جاي ئىگىدارلىرى بولغانلار ئۇلارنى سېتىپ، پۇلنى ئېلىپ كېلىپ **35** رەسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قوياتتى؛ ئاندىن ھە ركىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ تەقسىم قىلناتتى. **36** ئۇلارنىڭ ئىچىدە لاۋۋي قەبىلىسىدىن بولغان، سىپرۇستا تۇغۇلغان يۈسۈپ ئىسىملىك بىرسى بار ئىدى (رەسۇللار ئۇنى بارناباس، يەنى «رىغبەتلەندۈرگۈچى ئوغۇل بالا» دەپ ئاتىغان)؛ **37** ئۇنىڭمۇ بىر پارچە ئېتىزى بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يولدا ئۇنى سېتىپ، پۇلنى ئېلىپ رەسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا تاپشۇردى.

5 ئەمدى ئاناناىياس ئىسىملىك يەنە بىر ئادەممۇ ئايالى سافىرا بىلەن بىر پارچە يېرىنى ساتتى. **2** ئاناناىياس پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزىگە قالدۇردى، يەنى بىر قىسمىنى ئېلىپ كېلىپ، رەسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويدى. ئايالىمۇ بۇنىڭدىن تولۇق خەۋەردار ئىدى. **3** بىراق پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئاناناىياس، نېمىشقا قەلبىڭنى شەيتانىنىڭ ئىلكىگە تاپشۇرۇپ، مۇقەددەس روھقا يالغان ئېيتىپ، يەر ساتقان پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆز ئۈگىگە قالدۇردۇڭ؟ **4** يەر سېتىلمىغاندا، سېنىڭكى ئەمەسمىدى؟ سېتىلغاندىن كېيىن، پۇلۇڭ ئۆز ئىختىيارىڭدا بولمامتى؟ شۇنداق تۇرۇقلۇق، نېمىشقا قەلبىڭدە بۇ ئىشنى نىيەت قىلدىڭ؟ سەن ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى خۇداغا يالغان ئېيتتىڭ! ـ دېدى. **5** ئاناناىياس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان ھامان يىقىلىپ جان ئۈزدى. بۇ ئىشنى ئاڭلىغۇچىلارنى قاتتىق قورقۇنچ باستى. **6** ئەمدى ياش يىگىتلەر ئورندىن تۇرۇپ جەسەتنى كېيىنلەپ، سىرتقا ئاپىرىپ دەپنە قىلدى. **7** تەخمىنەن ئۈچ سائەتتىن كېيىن، [ئاناناىياسنىڭ] ئايالى كىرىپ كەلدى؛ بىراق ئۇ بولغان ۋەقەدىن خەۋەرسىز ئىدى. **8** پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ماڭا ئېيتقىن، سىلەر يەرنى مۇشۇ پۇلغا ساتتىڭلارمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ شۇنداق، مۇشۇنچىلىك پۇلغا ساتتۇق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. **9** پېترۇس: ـ سىلەر نېمە ئۈچۈن مۇقەددەس روھنى سىناشقا تىل بىرىكتۈرد ۇگلار؟ قارا، ئېرىڭنى دەپنە قىلىپ كەلگەنلەرنىڭ پۇتلىرى ئىشىك تۈۋىدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىمۇ ئەكېتىدۇ! ـ دېدى. **10** ئۇمۇ شۇئان ئۇنىڭ ئاياغلىرى ئالدىغا يىقىلىپ، جان بەردى. ھېلىقى ياش يىگىتلەر كىرىپ، ئۇنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى؛ ئۇلار ئۇنىمۇ ئېلىپ بېرىپ ئېرىنىڭ يېنىغا دەپنە قىلدى. **11** پۈتۈن جامائەتنى، شۇنداقلا بۇ ئىشنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەربىرىنى قاتتىق قورقۇنچ باستى. **12** رەسۇللارنىڭ قولى ئارقىلىق خەلق ئىچىدە نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر كۆرسىتىلدى (بارلىق [ئېتىقادچىلار] بىر نىيەتتە بولۇپ ئىبادەتخانىدىكى «سۈلەيمان پېشايۋىنى»دا دائىم جەم بولاتتى. **13** بىراق باشقا كىشىلەر ئۇلارغا قوشۇلۇشقا جۈرئەت قىلالمايتتى؛ ئەمما خالايىق ئۇلارنى ئىنتايىن ھۆرمەتلەيتتى. **14** شۇنداقتىمۇ، ئېتىقاد قىلغۇچىلار بارغانسېرى كۆپەيىپ، ھەم ئەرلەر ھەم ئايالار توپ-توپ بولۇپ رەببگە قوشۇلغىلى تۇردى). **15** شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ھەتتا پېترۇس ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ سايىسى بولسىمۇ ئۈستىگە چۈشسۇن دەپ، كېسەللەرنى كوچىلارغا ئېلىپ چىقىپ كۆرپە ۋە زەمبىللە رگە يانتۇزۇپ قوياتتى. **16** يەنە توپ-توپ كىشىلەر

يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى شەھەر-يېزىلاردىن كېسەللەرنى ۋە ناپاك روھلار چاپلىشىۋالغان كىشىلەرنى ئېلىپ كېلەتتى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساقېيىپ قالىتىشاتتى. **17** باش كاھىن ۋە ئۇنىڭ تەرەپدارلىرى، يەنى سادۇقىي مەزھەپىدىكىلەر قىزغىنلىپ بۇ ئىشلارغا غەزەپلىنىپ، **18** روسۇللارنى تۇتقۇن قىلىپ، قامانچانىغا قامىدى. **19** لېكىن شۇ كېچىدە، رەببنىڭ بىر پەرىشتىسى قامانچانىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ئېچىپ، روسۇللارنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارغا: **20** ـ سىلەر ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىرىپ، خالايىققا بۇ ھاياتلىق توغرىسىدىكى ھەممە سۆزلەرنى جاكارلاڭلار ـ دەپ تاپىلىدى. **21** روسۇللار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، تاڭ ئاتقاندا ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىرىپ، كىشىلە رگە تەلىم بېرىشكە باشلىدى. باش كاھىن ۋە ئۇنىڭ تەرەپدارلىرى كەلگەندە، ئۇلار ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر ۋە ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى جەم بولۇشقا چاقىردى. ئاندىن [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلسۇن دەپ قامانچانىغا ئادەم ئەۋەتتى. **22** لېكىن سېپاھلار زىندانغا يېتىپ بارغاندا، روسۇللارنىڭ ئۇ يەردە يوقلۇقىنى بايقاپ قايتىپ بېرىپ، كېڭەشمىدىكىلە رگە: **23** ـ بىز بارساق، زىندان مەھكەم تاقاقلىق تۇرۇپتۇ، قاراۋۇللارمۇ دەرۋازىلىرىدا كۆزەتتە تۇرۇپتۇ. لېكىن دەرۋازىلارنى ئېچىپ قارىساق، ئىچىدە بىرمۇ ئادەم يوق! ـ دەپ مەلۇمات بەردى. **24** بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ئىبادەتخانىدىكى [مەسئۇل] كاھىن ھەم قاراۋۇللارنىڭ باشلىقى ۋە باش كاھىنلار: ـ «ئەمدى بۇ ئىش زادى قانداق بولۇپ كېتەر؟» دېيىشىپ ئالاقزادىلىككە چۈمدى. **25** دەل شۇ چاغدا، بىر كىشى كېرىپ: ـ قاراڭلار، سىلەر زىندانغا قامىغان ئادەملەر ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تۇرۇپ خالايىققا تەلىم بېرىۋاتىدىغۇ! ـ دەپ خەۋەر قىلدى. **26** بۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى قاراۋۇللار باشلىقى سېپاھلىرىنى باشلاپ بېرىپ، [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلدى. بىراق ئۇلار خالايىق بىزنى چالما-كېسەك قىلىشى مۇمكىن دەپ قورقۇپ، ئۇلارغا زورلۇق ئىشلەتمىدى. **27** ئۇلار [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇلارنى كېڭەشمىدىكىلەر ئالدىدا تۇرغۇزدى. باش كاھىن ئۇلارنى سوراق قىلىپ: **28** ـ بىز ئەسلى سىلەرنى بۇ نامدا كىشىلە رگە تەلىم بەرمە ڭلار، دەپ قاتتىق تاقاقلاندۇرغانىدۇق. لېكىن مانا، سىلەر يەنە شۇ تەلىمىڭلار بىلەن پۈتكۈل يېرۇسالېمنى قاپلىدىڭلار ھەمدە بۇ كىشىنىڭ قان قەرزىنى بەزگە ئارتماقچى بولۇۋاتىسىلەر! ـ دېدى. **29** لېكىن پېترۇس ۋە [باشقا] روسۇللار جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانغا ئەمەس، خۇداغا ئىتائەت قىلىش كېرەك! **30** سىلەر تۇتۇپ ياغاچتا ئېسىپ ئۆلتۈرگەن ئەيسانى، ئاتا-بوۋىمىزنىڭ خۇداسى تىرىلدۈردى. **31** خۇدا ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشقا ۋە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈلۈشىگە مۇيەسسەر قىلىش ئۈچۈن، ئۆنى ئۇلۇغلاپ يېتىلگۈچى ھەم قۇتقۇزغۇچى سۈپىتىدە تۆزىنىڭ ئوڭ يېنىغا كۆتۈرۈپ ئولتۇرغۇزدى. **32** بىز بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىلارمىز، شۇنداقلا خۇدا تۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ئاتا قىلغان مۇقەددەس روھمۇ بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇر. **33** ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ قەلبىگە سانجىلغاندەك بولۇپ [روسۇللارنى] ئۆلتۈرۈشكە مەسلىھەتلەشتى. **34** لېكىن كېڭەشمە ئىچىدە پۇتۇن خەلقنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان پەرىسىي مەزھىپىدىكى گامالىيەل ئىسىملىك بىر تەۋرات ئۇلىمىسى بار ئىدى. ئۇ ئورنىدن تۇرۇپ: ـ ئۇلارنى بىردەم سىرتقا چىقىرىپ تۇرۇڭلار، ـ دەپ بۇيرۇدى. **35** ئاندىن ئۇ [كېڭەشمىدىكىلە رگە] مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىسرائىللار، سىلەر بۇ كىشىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشتا ئۆزۈڭلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار! **36** ئىلگىرى، ھېلىقى تەۋداس ئىسىملىك ئۆزىنى چوڭ ئۇتۇپ ئوتتۇرىغا چىققانىدى. ئۇنىڭغا تەخمىنەن تۆت يۈز ئادەم قوشۇلدى. بىراق ئۇ ئۆزى ئۆلتۈرۈلدى ۋە بارلىق ئۇ گەشكىچىلىرى تارقىلىپ كېتىپ، ئۇنىڭ ئىشى يوققا چىقتى. **37** ئاندىن كېيىن نوپۇس تىزىملاش كۈنلىرىدە، گالىلىيەلىك يەھۇدامۇ باش كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر توپ كىشىنى ئوپلاپ ئۆزىگە ئە گەشتۈرگەن. ئۇمۇ يوقىتىلىپ، بارلىق ئە گەشكىچىلىرىمۇ تارقىتۇېتىلگەن. **38** ئەمدى سىلە رگە نەسىھىتىم شۇكى: بۇ كىشىلەر بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن! ئۇلارنى ئىختىيارىغا قويۇپ بېرىڭلار. چۈنكى ئە گەر بۇ ئېقىم ياكى بۇ ئىش پەقەت ئىنساندىن كەلگەن بولسا، جەزمەن يوققا چىقىدۇ. **39** لېكىن ئە گەر خۇدادىن بولسا، سىلەر ئۇلارنى يوقىتالمايسىلەر! ھەتتا ئۆزۈڭلار خۇداغا ھۇجۇم قىلغۇچىلار بولۇپ چىقىسىلەر! **40** ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر نەسىھەتنى قوبۇل قىلدى؛ ئۇلار روسۇللارنى چاقىرتىپ كىرىپ، ئۇلارنى قامچىلىتىپ، ئۇلارغا ھە رگىز ئەيسانىڭ نامىدا سۆزلىمەسلىكنى ئاگاھلاندۇردى. ئاندىن ئۇلارنى قويۇپ بەردى. **41** روسۇللار ئەمدى كېڭەشمىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، ئۆزلىرىنىڭ مۇبارەك نام ئۈچۈن خورلۇق ئازابى چېكىشكە لايىق كۆرۈلگەنلىكىدىن شادلاندى. **42** ئۇلار يەنىلا ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ۋە ئۆيمۇ-ئۆي يېرىپ تەلىم بېرىشتىن ۋە «ئەيسا ـ مەسىھدۇر!» دېگەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاشتىن ھېچ توختىمىدى.

6 شۇ كۈنلەردە، مۇخلىسلارنىڭ سانى بارغانسېرى كۆپىيىپ، گېرىكچە سۆزلەيدىغان يەھۇدىيلار يەرلىك ئىبرانىي قېرىنداشلارغا: ـ كۈندىلىك ئوزۇق-تۈلۈك تەقسىم قىلىنىشتا ئارىمىزدىكى تۇل ئاياللار ئېتىبارغا ئېلىنمىدى، دەپ نارازلىق بىلدۈرۈشتى. **2** شۇڭا، ئون ئىككىلەن پۈتكۈل مۇخلىسلارنى چاقىرىپ يىغىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ بىزنىڭ خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزۈش خىزمىتىنى تاشلاپ قويۇپ، ئوزۇق-تۈلۈك تەقسىم قىلىش بىلەن بولۇپ كېتىشىمىز توغرا بولمايدۇ. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، ئاراڭلاردىكى نام-ئابرۇيى بار، مۇقەددەس روھقا ۋە دانالىققا تولغان يەتتە كىشىنى ئىلغاپ تاللاڭلار، ۋە بىز ئۇلارنى بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلىمىز. **4** بىز بولساق، ئۆزىمىزنى دۇئا قىلىش ۋە سۆز- كالامنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېغىشلايمىز. **5** بۇ مەسلىھەت خالايىقنىڭ ھەممىسىنى خۇش قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىمان-ئىشەنچىگە ۋە روھقا تولغان ئىستىپان ئىسىملىك بىر ئادەمنى تاللىدى، ۋە يەنە فىلىپ، پروكورۇس، نىكانور، تىمون، پارمىناس ھەمدە بۇرۇن تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەن ئانتاكچالىق نىكولاسنى تاللاپ، **6** ئۇلارنى روسۇللارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى. روسۇللار ئۇلارنىڭ [بۇ خىزمەتنى قىلىشى ئۈچۈن] قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ تۇرۇپ، دۇئا قىلىشتى. **7** ۋە خۇدانىڭ سۆز- كالامى داۋاملىق تارقالدى؛ يېرۇسالېمدىكى مۇخلىسلارنىڭ سانمۇ بارغانسېرى زور دەرىجىدە كۆپەيدى. نۇرغۇن كاھىنلارمۇ [مەسىھ] ئېتىقادىغا ئىتائەت قىلىشقا كىرىشۋاتاتتى. **8** ۋە ئىستىپان [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى ۋە كۈچ-قۇدرىتىگە تولغان بولۇپ، خەلق ئىچىدە كارامەتلەر ۋە زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. **9** بىراق «قۇللۇقتىن چىققان ھۆرلەر» دەپ ئاتالغان سىناگوگتىكى بەزىلەر، يەنى كۈرەنى ۋە ئىسكەندەريە شەھەرلىرى ۋە كىلىكىيە ھەم ئاسىيا ئۆلكىلىرىدىن كەلگەن بەزى [يەھۇدىيلار] ئىستىپانغا قارشى چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرە قىلىشقا باشلىدى. **10** لېكىن ئۇلار ئۇ سۆز قىلغاندا ئۇنىڭدا بولغان دانالىق ۋە روھقا تاقابىل تۇرۇشقا ئامالىسىز قالدى. **11** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەزى ئادەملەرنىڭ ئاغزىنى مايلاپ: ـ بىز بۇ ئادەمنىڭ مۇسا ۋە خۇداغا قارىتا كۆپۈرۈلۈگە سۆزلىگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، ـ دېگەنىنى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالدى. **12** ئۇلار مۇشۇنداق قىلىپ خالايىقنى، ئاقساقالارنى ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىنى قۇتراتتى؛ ئاندىن ئىستىپاننىڭ ئالدىنى توسۇپ ئۇنى تۇتقۇن قىلىپ، ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ باردى. **13** ئۇلار ساختا گۇۋاھچىلارنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ مۇنداق دېگۈزدى: ـ بۇ ئادەم بۇ مۇقەددەس جايغا ۋە تەۋرات قانۇنىغا قارشى سۆزلەرنى قىلىشتىن توختىمايدۇ. **14** چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھېلىقى ناسارەتلىك ئەيسا توغرۇلۇق: «ئۇ بۇ جاينى ۋەيران قىلىدۇ ۋە مۇسا پەيغەمبەر بەرگە تاپشۇرغان ئەنئەنۋى قائىدە-يوسۇنلىرىمىزنى ئۇ ئۆگەرتىدۇ!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق. **15** كېڭەشمىدە ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسى ئىستىپانغا كۆز تىكىپ قارىغىنىدا، ئۇنىڭ چىرايىنىڭ پەرىشتىنىڭكىدەك پارقىراق ئىكەنلىكىنى كۆردى.

7 باش كاھىن ئىستىپاندىن: ـ بۇلارنىڭ ئېيتقانلىرى راستمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **2** ئىستىپان مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار! ئانىمىز ئىبراھىم ئېنى مېسوپوتامىيە رايوندا تۇرۇۋاتقاندا، يەنى ھاران شەھىرىگە كۆچۈپ ماكانلىشىشتىن ئىلگىرى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى خۇدا ئۇنىڭغا ئايان بولۇپ: **3** «سەن تۇز يۇرتۇڭ ۋە ئۇرۇق-جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ چىقىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن» دېگەندى. **4** بۇنىڭ بىلەن ئۇ كالدىيەلىرنىڭ زېمىنىنى تاشلاپ، ھاران شەھىرىگە بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. ئاتىسى ئۆلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۇنى بۇ زېمىنغا، يەنى سىلەر ھازىر تۇرۇۋاتقان زېمىنغا يۆتكەپ كەلدى. **5** ئۇ ۋاقىتتا، [خۇدا] ئۇنىڭغا بۇ زېمىندىن مىراس بەرمىدى، ھەتتا ئۇنىڭغا تەۋە پۇت قويغۇدەك ئۆز بىر يەر بەرمىگەندى. گەرچە

تۇتىنچىچە پەرزەنت كۆرمىگەن بولسىمۇ، [خۇدا] بۇ زېمىننى تۇنىكىغا ۋە تۇنىك نەسلىگە ئىگىلىكى بولۇش تۈچۈن بىرىشكە ۋەدە قىلدى. 6 ئاندىن خۇدا تۇنىكىغا مۇنداق دېدى: «سېنىڭ نەسىللىرىڭ ياقا يېرىتا مۇساپىر بولۇپ تۇرىدۇ، شۇ يۇرتىشكەلەر تۆلارنى قۇل قىلىپ تۆت يۈز يىل خورلايدۇ. 7 براق تۆلارنى قۇللۇققا سالغان ئەلنى جازالايمەن»، دېدى خۇدا، «ۋە تۇنىكۇىن كېيىن، [نەسىللىرىڭ] تۇ يەردىن چىقىپ، بۇ يەردە مېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىمدە بولىدۇ». 8 كېيىن خۇدا ئىبراھىم بىلەن بەلگىسى خەتنە بولغان ئەھدىنى تۇ زۇگەن، شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق تۇنىكۇىن تۇرەلدى؛ [ئىبراھىم] تۇنى سەككىزىنچى كۈنى خەتنە قىلدى؛ شۇنداق قىلىپ ئىسھاقتىن ياقۇپ [تۇرەلدى]، ياقۇپتىن ئون ئىككى «قەبىلە ئاتىسى» [تۇرەلدى]. 9 كېيىن، «قەبىلە ئاتىلىرى» ئىنسىي يۇسۇپىكە ھەسەت قىلىپ، تۇنى مىسىرغا قۇللۇققا سېتىۋەتتى. لېكىن خۇدا تۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، 10 تۇنى بارلىق جەبىر-جاپالاردىن قۇتقۇزۇپ، تۇنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىپ، تۇنىڭغا دانىشمەنلىك ئاتا قىلدى. پادىشاھ تۇنى مىسىرغا باش ۋەزىر، ئوردىسىغا باش غوجىدار قىلدى. 11 كېيىن، ئېغىر ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر ۋە قانائان يەرلىرىنى بېسىپ، زور قىيىنچىلىق بولدى. ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئوزۇق-تۈلۈك تاپالمىدى. 12 ياقۇپ ئەمدى مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى ئاڭلىغان بولۇپ، [ئوغۇللىرىنى]، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى تۇ يەر ۋە گە بىرىنچى قېتىم ئەۋەتتى. 13 ئىككىنچى قېتىم بارغاندا، يۇسۇپ ئاكىلىرىغا ئۆزىنى ئاشكارىلىدى. شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپنىڭ جەمەتىدىكىلەر پىرەۋن پادىشاھقا مەلۇم بولدى. 14 ئاندىن يۇسۇپ ئاتىسى ياقۇپنىڭ ئالدىغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، تۇنى يۈتۈن ئائىلە-جەمەتى بىلەن، جەمئىي يەتمىش بەش كىشىنى مىسىرغا ئۆزىگە چاقىردى. 15 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ مىسىرغا چۈشتى ۋە شۇ يەردە ئۆلدى، كېيىن [ئۇنىڭدىن بولغان] ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ شۇ يەردە ئۆلدى. 16 تۆلارنىڭ جەسەتلىرى كېيىن شە كەم شەھىرىگە قايتۇرۇلۇپ، ئىبراھىم بۇرۇن ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن مەلۇم پۇلغا سېتىۋالغان، شە كەمدىكى بىر يەرلىكىگە قويۇلدى. 17 لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا ئەسلى قىلغان ۋەدىنىڭ ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، مىسىردا ئۆزۈۋاتقان [ئىسرائىل] خەلقىنىڭ ئويۇسى خېلى كۆپەيگەندى. 18 تۇ ۋاقىتتا، يۇسۇپتىن خەۋەرى بولمىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. 19 بۇ پادىشاھ قوۋمىمىزغا ھىيلە-مىكىرلەر بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئېزىپ خورلىدى، ھەتتا تۆلارنى تۆز بوۋاقلىرىنى ھايات قالدۇرماسلىقى تۈچۈن تاشلۇۋېتىشكە مەجبۇر قىلدى. 20 مۇسا مانا شۇ چاغلاردا تۇغۇلغاندى. تۇ خۇدانىڭ ئالدىدا ئالاھىدە يېقىملىق بالا بولۇپ، ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي بېقىلدى. 21 كېيىن تۇ سىرتقا قويۇپ قويۇلغاندا، پىرەۋنىنىڭ قىزى ئۇنى [سۈدىن] ئېلىپ، تۆز ئوغلى قىلىپ چوڭ قىلدى. 22 مۇسا مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق بىلىم-ھېكمىتى بىلەن تەربىيىلىنىپ، سۆزدە ۋە ئەمەلدە ئىنتايىن قابىلىيەتلىك ئادەم بولۇپ چىقتى. 23 لېكىن ئۇنىڭ تۇغۇلغىنىغا قىرىق يىل توشقاندا، تۆز قېرىندىشلىرى بولغان ئىسرائىللارنىڭ ھالىغا يېتىش نىيىتىگە كەلدى. 24 تۇ تۆلاردىن بىرىنىڭ تۆۋال قىلىنىپ بوزەك قىلىنۇاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى قوغداپ، خارلانغان كىشى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىپ خارلىغۇچى مىسىرلىقنى ئۆلتۈردى. 25 چۈنكى تۇ تۆز قېرىندىشلىرىنى: ـ خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق بەرگە قۇتقۇزۇش يولىنى ئاچقان دەپ چۈشىنىدىغۇ، دەپ ۋىلىغاندى. لېكىن تۆلار بۇنى چۈشەنمىدى. 26 ئەتىسى، مۇسا تۆلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر تۆرۈش-جىدەلنى كۆرۈپ، ئارىسىغا كىرىپ ياراشتۇرماقچى بولۇپ: سىلەر قېرىنداش تۇرۇپ، نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا يولىسىزلىق قىلىۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. 27 براق قېرىندىشىنى يولىسۇر بوزەك قىلغان كىشى ئۇنى چەتكە ئىتتىرۋېتىپ: ـ كىم سېنى بەرگە باش ھەم سوراقچى بولسۇن دەپتۇ؟! 28 مېنىمۇ تۇنۇگۈنكى مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگەندەك ئۆلتۈرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېدى. 29 مۇسا بۇ سۆزنى ئاڭلاپ قورقۇپ، مىسىردىن قېچىپ مىدىيان زېمىنغا بېرىپ، ئۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇپ قالدى. ئۇ شۇ يەردە ئىككى ئوغۇل پەرزەنت كۆردى. 30 قىرىق يىل توشقاندىن كېيىن، سىنائى تېغىنىڭ يېنىدىكى چۆلدە، كۆيۈۋاتقان بىر چاتقالىلقنىڭ ئوت يالقۇنىدا بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈندى. 31 بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆرگەن مۇسا ئۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇپ قالدى؛ يۇنىڭ قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى بىلەي دەپ يېقىنراق بارغاندا پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ: 32 «مەن سېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن» دېدى. مۇسا قورقۇنچىتا تىترەپ، قاراشقىمۇ جۈرئەت قىلالمىدى. 33 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ ئايىغىڭنى سېلىۋەت، چۈنكى سەن تۇرۇۋاتقان يەر مۇقەددەسىتۇر. 34 مەن دەرھەققەت مىسىردا ئۆرۈۋاتقان خەلقىمنىڭ خارلىنىۋاتقانلىقىنى كۆردۈم، ئۇلارنىڭ نالە-پەريادلىرىنى ئاڭلىدىم. شۇڭا مەن ئۇلارنى ئېلىپ چىقىلى چۈشتۈم. ئەمدى بارغىن، مەن سېنى مىسىرغا ئەۋەتەي!» دېدى. 35 مانا ھېلىقى كىشىلەر: «كىم سېنى بەرگە باش ھەم سوراقچى بولسۇن دەپتۇ!؟» دەپ رەت قىلغان دەل مۇشۇ مۇسانى، خۇدا ئۇنىڭغا چاتقاللىقتا كۆرۈنگەن پەرىشتىنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىللارغا ھەم باش ھەم قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 36 ئەنە شۇ مۇسا ئىخەلققە يېتەكچىلىك قىلىپ، ئۇلارنى [مىسىردىن] چىقاردى ھەمدە مىسىر زېمىنىدا، قىزىل دېڭىزنىڭ ۋىيدا ۋە قىرىق يىلنى ئۆتكۈز گەن چۆلدە كارامەتلەرنى ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 37 ئەنە شۇ مۇسا ئۆزى ئىسرائىللارغا: «خۇدا قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەيغەمبەرنى تىكلەيدۇ» دېگەندى. 38 چۆل-بىاباۋاندىكى جامائەتكە ھەمراھ بولغان، سىنائى تېغىدا ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرىشتە بىلەن بىللە بولغان، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بىللە بولغان ھەمراھ دەل ئەنە شۇ ئىدى؛ ھاياتلىق بەخش يەتكۈزىدىغان ۋەھىيلەرنى بەرگە يەتكۈزۈش ئۈچۈن قويۇل قىلغۇچى بولغان دەل ئەنە شۇ ئىدى؛ 39 شۇنداق بولىسىمۇ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىشنى خالىمايى، ئۇنى چەتكە قېقىپ، كۆڭلىدە مىسىرغا قايتىشنى ئارزۇ قىلدى؛ 40 شۇڭا ئۇلار ھارۇنغا: ـ «بەرگە يول باشلايدىغان ئىلاھلارنى ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان ھېلىقى مۇسانىڭ نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلەلمىدۇق» دېدى. 41 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلەردە تۆلار مۇزاي شە كىلدە بىر بۇت ياساپ، بۇ مەبۇدقا ئاتاپ قۇربانلىق سۇندى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن ياسىغان بىر نەرسىنى خۇشال-خۇرام ئىلىق بىلەن تەبرىكلەشكە كىرىشتى. 42 لېكىن خۇدا ئۇلاردىن يۈزىنى ئۆرۈپ، ئۇلارنى ئاسمانىدىكى يۇلتۇز قوشۇنلىرىغا چوقۇنۇشقا قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەسىن يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك، [خۇدا ئۇلارنى مۇنداق ئەيىبلىدى]: ـ «سىلەر چۆل-بىاباۋاندا بولغان قىرىق يىل جەريانىدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى ھەققەتەن ماڭا ئېلىپ كەلگەنمۇسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ 43 بەرھەق، سىلەر چوقۇنۇش ئۈچۈن ياسىغان مەبۇدلار، يەنى «مولوق»نىڭ چېدىرى ھەم يۇتۇڭ بولغان «رەمفان»نىڭ يۇلتۇز بەلگىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭىدىكلار، ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ بابىلدىن يىراققا سۈرگۈن قىلدۇرىمەن». 44 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدىن كە زگەن ۋاقىتدا، «ھۆكۈم-گۇۋاھلىق» چېدىرى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكىلەنگەندى، ئۇ دەل مۇساغا سۆز- كالام يەتكۈزگۈچىنىڭ ۋىيرۇغىنىدەك، كۆرسىتىلگەن ئورنەك بويىچە ياسالغاندى. 45 شۇ ئىبادەت چېدىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئىلگىرىدىكىلەردىنمۇ ئىگىدارچىلىقىغا تاپشۇشۇپ، يەشۇئانىڭ يېتەكچىلىكىدە، خۇدا ئۇلارنىڭ ئالدىدىلا قوغلىغان ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى بىسىۋالغىنىدا، ئۇنى بۇ يەر ۋە گە ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇ شۇنداقلا [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ زامانىغىچە ئۇرغان. 46 داۋۇت خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئېرىشىپ، ياقۇپنىڭ خۇداسى ئۈچۈن بىر مۇقىم ماكان سېلىشقا ئىجازەت سوريغان. 47 براق كېيىن، [خۇدا] ئۇچۈن ئىبادەتخانا سالغان [داۋۇت ئەمەس]، ئەمەلىيەتتە سۈلايمان بولدى. 48 ھالبۇكى، ئەڭ ئالىي بولغۇچى ئىنسانىنىڭ قوللىرى بىلەن ياسىغان ماكانلاردا تۇرمايدۇ؛ خۇددى پەيغەمبەر مۇنداق دېگىنىدەك: ـ 49 «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمغا تەختىپەردۇر، ئەمدى ماڭا قانداق تۈي-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ 50 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان ئەمەسمىدى؟» 51 ـ ئەي، بوينى قاتتىق، يۈرىكى ۋە قۇلىقى خەتنىسىز بولغانلار! سىلەر مۇقەددەس روھ بىلەن دائىم قارشىلىشىسىلەر؛ سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار نېمە قىلغان بولسا، شۇنى ئوخشاش قىلىۋاتىسىلەر! 52 پەيغەمبەرلەردىن زادى قايىسىنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار زىيانكەشلىك قىلىپ باقمىغان؟ شۇنداق قىلىپ ئۇلار «ھەققانىي بولغۇچى»نىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئالدىن جاكارلىغۇچىلارنى ئۆلتۈرۈۋەشكەن. ئەمدى تۇ ئۆزى ھازىر كەلگەندە، سىلەر ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ۋە قاتىل بولۇپ چىقتىڭلار، 53 ئى سىلەر تەۋرات قانۇنىنى پەرىشتىلەرنىڭ تەمرى-تاپىلغانلىرى بىلەن تاپشۇرۇۋېلىپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىغۇچىلار!» 54 [ئىستىپانىنىڭ] بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان [ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر] يۈرىكىگە

[خەنجەر] سانجىلغاندەك بولۇپ، تۇنىڭغا چىشلىرىنى غۇچۇرلاتتى. 55 لېكىن ئۇ بولسا مۇقەددەس روھقا تولغان، كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ، خۇدانىڭ جۇلالىنى، شۇنداقلا تۇنىڭ ئۇڭ يېنىدا ئەيسانىڭ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، 56 ـ قارا گىلار! ئاسمانلار ئېچىلىپ، ئىنسانئوغلىنىڭ خۇدانىڭ ئۇڭ يېنىدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن! ـ دېدى. 57 ئۇلار بۇنىڭغا قۇلاقلىرىنى قوللىرى بىلەن ئېتىۋېلىپ، ئاۋازىنى قاتتىق كۆتۈرۈپ ۋارقىرىشىپ بىرلىكتە تۇنىڭغا يېپۇرۇلۇپ كېلىۋىدى، 58 تۇنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئىتتىرىپ چىقىرىپ، چالما-كېسەك قىلىشقا باشلىدى. [تۇنى ئەرز قىلغان] گۇۋاھچىلار [تۇنى چالما-كېسەك قىلىشتىن ئاۋۇال] چاپانلىرىنى ساۋۇل ئىسملىك بىر ياشنىڭ پۇتى ئالدىدا قويۇپ قويۇشتى. 59 ئۇلار ئىستىپانىنى چالما-كېسەك قىلغىنىدا تۇ: ـ ئى رەب ئەيسا، مېنىڭ روھىمنى قوبۇل قىلغايسەن! ـ دەپ ندا قىلدى. 60 ئاندىن ئۇ تىزلىنىپ تۇرۇپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ ئى رەب، بۇ گۇناھنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالمىغايسەن، ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپلا جان ئۈزۈپ ئۆخلاپ كەتتى.

8

ئىستىپاننىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىنى ساۋۇلمۇ قوللايتتى. شۇ كۈندىن باشلاپ، يېرۇسالېمدىكى جامائەتكە قارشىلىغان دەھشەتلىك زىيانكەشلىك قوزغالدى. روسۇللاردىن باشقا بارلىق جامائەتتىكىلەر يەھۇدىيە ۋە سامارىيەنىڭ ھەرقايسى يۇرتلىرىغا تارقىلىپ كېتىشتى. 2 بەزى ئخلاسمەن كىشىلەر ئىستىپانىنى دەپنە قىلىپ، ئۇنىڭغا قاتتىق يىغا-زارلارنى كۆتۈرۈشتى. 3 لېكىن ساۋۇل جامائەتكە ۋەيرانچىلىق سېلىپ، ۆيمۇ-ئۆي ئاختۇرۇپ، ئەر-ئايالغا قارىماي ئۆلارنى سۆرەپ چىقىپ زىندانغا تاشلىدى. 4 ئەمدى تارقىلىپ كەتكەنلەر تارقالغان يۇرتلاردا كېزىپ سۆز-كالامنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى. 5 ئۇلارنىڭ ئىچىدىن فىلىپ بولسا سامارىيەنىڭ مەلۇم بىر شەھىرىگە بېرىپ، يەرلىك كىشىلە رگە مەسىھنى جاكارلىدى. 6 توپ-توپ كىشىلەر ئۇنى ئاگلاپ ھەمدە ئۇ كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرۈپ، بىر جان بىر دىلى بىلەن ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى. 7 چۈنكى ناپاك روھلار بولسا، چاپلىشۇالغان كىشىلەردىن قاتتىق ۋارقىرىغىنچە چىقىپ كەتتى. نۇرغۇن پالەچ، توكۇرلارمۇ ساقايتىلدى؛ 8 زور شاد-خۇراملىق شۇ شەھەرنى قاپلىدى. 9 ئۇ شەھەردە ئەسلى جاد ۋەگەر-سېھىرگەرلىك بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان سىمون ئىسملىك بىر ئادەم بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يول بىلەن پۇتكۈل سامارىيەدىكىلەرنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇپ، ئۆزىنى قالتىس زات كۆرسەتمەكچى بولۇپ كەلگەنىدى. 10 پېقىردىن تارتىپ تامبالغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا ئخلاس قىلىپ قارايتتى ۋە «خۇدانىڭ ئۇلۇغ كۈچ-قۇدرىتى مانا شۇ!» دېيىشەتتى. 11 خالايىق ئۇنىڭغا شۇنداق ئخلاس قىلىشى ئۇنىڭ ئۆزۈندىن بېرى جاد ۋەگەر-سېھىرگەرلىكى بىلەن ئۇلارنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇپ كەلگەنلىكى ئۈچىلىدىن ئىدى. 12 لېكىن ئەمدى فىلىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ئەيسا مەسىھنىڭ نامى ئىچىدە خۇش خەۋىرنى جاكارلىغىنىدا ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەندى ۋە ئەرلەر بولسۇن، ئايالار بولسۇن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 13 سىمون ئۆزىمۇ ئىشەندى. ئۇ چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ، ھەمىشە فىلىپنىڭ يېنىدا يۈردى ھەمدە [فىلىپ] كۆرسىتىۋاتقان مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە قۇدرەتلىك ئىشلارغا قاراپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. 14 يېرۇسالېمدىكى روسۇللار سامارىيەلىكلەرنىڭ خۇدانىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاگلاپ، پېترۇس بىلەن يۇھاننانى ئۇلارغا ئەۋەتتى؛ 15 ئىككىيلەن تۇ يەر گە چۈشۈشتى بىلەنلا، ئۇلارنى مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلىنغۇچىسى بولسۇن دەپ دۇئا قىلدى. 16 چۈنكى مۇقەددەس روھ تېخى ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا چۈشمىگەنىدى؛ ئۇلار پەقەت رەب ئەيسانىڭ نامى بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەنىدى. 17 پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قولىنى تەگگۈزۈشى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا ئاتا قىلىندى. 18 لېكىن سىمون مۇقەددەس روھنىڭ روسۇللارنىڭ قولىنى تەگگۈزۈپ قويۇشى بىلەن ئاتا قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا پۇل تەگلىپ: 19 ـ بۇ كۈچ-قۇدرەتنىمۇ ماڭىمۇ بېرىگىلا رگى، مەنمۇ ھەركىمنىڭ ئۈستىگە قوللىرىمنى تەگگۈزسەم، ئۇنىڭغا مۇقەددەس روھ ئاتا قىلىنسۇن، ـ دېدى. 20 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ خۇدانىڭ بۇ ئىلتىپاتىنى پۇلغا سېتىۋالغىلى بولىدۇ، دەپ ئويلىغىنىڭ ئۈچۈن، پۇلۇڭ سەن بىلەن تەڭ ھالا كەتكە بارسۇن! 21 سېنىڭ بۇ ئىشتا ھېچ ھەسسەڭ يا كى ئېسىۋەڭ يوقتۇر! چۈنكى سېنىڭ نىيىتىڭ خۇدا ئالدىدا دۈرۈس ئەمەس! 22 شۇڭا، بۇ رەزىللىكىڭدىن توۋا قىلىپ، رەببىمنى، مۇمكىن بولسا كۆڭۈلدىكى بۇ نىيىتىم كەچۈرۈم قىلىنغاي، دەپ تۇتۇن! 23 چۈنكى سېنىڭ ئاچچىق ھەسەتكە تولۇپ، ھەققانىيسىزلىقنىڭ ئاسارىتىدا ئىكەنلىكىڭ ماڭا مەلۇم. 24 سىمون ئۇلارغا: ـ مەن ئۈچۈن رەببىمنى تۇتۇنۇڭلا رگى، سىلەر ئېيتقان ئىشلاردىن ھېچبىرى بېشىمغا كەلمىگەي! ـ دېدى. 25 پېترۇس بىلەن يۇھاننا يەنە شۇ يەردە ئاگاھ-گۇۋاھلىق بېرىپ رەببنىڭ سۆز-كالامنى يەكتۇ زگەندىن كېيىن، سامارىيەنىڭ نۇرغۇن يېزا-كەنتلىرىگە بېرىپ خۇش خەۋەر يەكتۇ زگەچ، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى.

26 شۇ ۋاقىتتا، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى فىلىپقا: ـ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ جەنۇبقا قاراپ يېرۇسالېمدىن گازا شەھىرىگە ماڭىدىغان يول بىلەن ماڭ! ـ دېدى (شۇ يول چۆلدىكى يولدۇر). 27 شۇڭا فىلىپ ئورنىدن تۇرۇپ يولغا چىقتى. ۋە مانا، يولدا ئېفىئوپىيە ئايال پادىشاھى كاندا ساۋنىڭ بىر ئەمەلدارى، پۇتكۈل خەزىنىگە مەسئۇل ئېفىئوپىيەلىك ئاغۋات ۋەزىر تۇراتتى. ئۇ يېرۇسالېمغا خۇداغا ئىبادەت قىلىلى بارغانىدى؛ ھازىر قايتىش يولىدا ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۇسىدا ئولتۇرۇپ، يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىنى ئوقۇۋاتاتتى. 29 روھ فىلىپقا: ـ بۇ ھارۇسنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقىن، ـ دېدى. 30 فىلىپ يۈگۈرۈپ بېرىپ، [ۋەزىرنىڭ] يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدىن ئوقۇۋاتقانلىرىنى ئاگلاپ، ئۇنىڭدىن: ـ ئوقۇۋاتقىنىڭىزنى چۈشىنىۋاتامسىز؟ ـ دەپ سوردى. 31 ۋەزىر ئۇنىڭغا: ـ بىرى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بەرمىسە، مەن قاندىقۇ چۈشىنەلەيمەن؟! ـ دەپ، فىلىپنى ھارۇسىغا چىقىپ يېنىدا ئولتۇرۇشقا ئۈندى. 32 ئۇ ئوقۇۋاتقان يازما قىسمى بولسا: «ئۇ گويا بوغۇزلاشقا يېتىلەپ مېڭىلغان قويدەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىلدى، قىرقىغۇچى ئالدىدا ئۈن-تىنسىز ياتقان قوزىدەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. 33 ئۇ خورلىنىدۇ، ئۇ ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىمىمۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ھاياتى يەر يۈزىدن ئېلىپ كېتىلدى». 34 ئاغۋات فىلىپتىن: ـ دەپ بەرسىڭىز، يەغەمبەرنىڭ بۇ سۆزى كىمگە قارىتىپ ئېيتىلغان؟ ئۆزىگىمۇ يا كى باشقا بىرسىگىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 35 فىلىپ ئاغزىنى ئېچىپ شۇ يازمىنىڭ شۇ قىسمىدىن باشلاپ، ئۇنىڭغا ئەيسا توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ بەردى. 36 ئۇلار يولدا كېتىۋېتىپ، سۇ بار بىر يە رگە كەلگەندە، ئاغۋات: ـ مانا بۇ يەردە سۇ بار ئىكەن. [مۇشۇ يەردىلا] چۆمۈلدۈرۈلۈشۈمگە قانداق توسالغۇ بار؟ ـ دېدى. 38 ئۇ ھارۇنىنى توختىتىشنى بۇيرۇدى. فىلىپ ۋە ئاغۋات ئىككىسى بىللە سۇغا چۈشۈپ، ئۇنى چۆمۈلدۈردى. 39 ئۇلار سۇدىن چىققاندا، رەببنىڭ روھى فىلىپنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتتى. ئاغۋات ئۇنى قايتا كۆرمىدى، ئەمما ئۇ شادلىنىپ يولنى داۋاملاشتۇردى. 40 فىلىپ بولسا ئاشدود شەھىرىدە پەيدا بولدى؛ ئۇ شۇ يۇرتنى كېزىپ، شۇ يەردىن قەيسەريە شەھىرىگە كەلگۈچە بولغان ھەممە شەھەرلەردە خۇش خەۋەر جاكارلىدى.

9

ئەمما [شۇ چاغلار] ساۋۇل ھەر نەپىسىدە رەببنىڭ مۇخلىسلىرىغا تېخىچە ئىزچىل قىرغىنچىلىق تەھدىتلىرى سېلىۋاتقان پەيت ئىدى. ئۇ باش كاھىنىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، 2 دەمەشق شەھىرىدىكى سىناگوگلارغا تەۋسىيە خېتى يېزىپ بېرىشنى سوردى. شۇنداق بولغاندا، ئۇ دەمەشقتە [مەسىھ] يولدىكىلەردىن بىرەرسىنى، مەيلى ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن تېپىۋالسلا، باغلاپ ئۆتۈنۈن قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشكە رۇخسەت بولاتتى. 3 ساۋۇل يولغا چىقىپ، دەمەشق شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، ئۈيۈقسىز ئاسماندىن كۆچلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. 4 ئۇ يە رگە يىقىلدى ۋە ئاۋازنى ئاگلىدى: ـ ساۋۇل، ساۋۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ ـ دېگەن بىر ئاۋازنى ئاگلىدى. 5 ـ ئى رەب، سەن كىمسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئاۋاز: ـ مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن. 6 ئورنۇڭدىن تۇر، شەھەر گە كىر، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكى ساڭا ئېيتىپ بېرىلىدۇ» ـ دېدى. 7 ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان ئادەملەر ئاۋازنى ئاگلىسىمۇ، ھېچكىمنى كۆرەلمىگىچە، شۇ يەردە ئۇن چىقىرالماي تۇرۇپلا قالدى. 8 ساۋۇل يەردىن تۇرۇپ، كۆزلىرىنى ئېچىپ قاردى، لېكىن ھېچ نەرسىنى كۆرەلمىدى. ھەمراھلىرى ئۇنى قولىدن

يىتىلەپ دەمەشققە ئېلىپ كىردى. 9 ئۇ ئۈچ كۈنگىچە كۆزى كۆرمەس بولۇپ نە يېمىدى نە ئىچمىدى. 10 دەمەشقتە ئاناننياس ئىسملىك مەلۇم بىر مۇخلىس بار ئىدى. رەب ئۇنىڭغا بىر غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆرۈنۈپ ئۇنى: ـ ئاناننياس! ـ دەپ چاقىردى. ـ مانا مەن، ئى رەب، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. 11 رەب ئۇنىڭغا: ـ سەن دەرھال «توز» دەپ ئاتالغان كوچىغا بېرىپ، يەھۇدانىڭ ئۆيىدىن تارسۇسلۇق ساۋۇل ئىسملىك بىرنى سوراپ تاپ، چۈنكى مانا، ئۇ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتىدۇ. 12 ئۇ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئاناننياس ئىسملىك بىر كىشىنىڭ كېلىپ، كۆزىنى كۆرىدىغان قىلىش ئۈچۈن ئۇستىگە قولىنى تەككۈز ۋەقىلىكنى كۆردى، ـ دېدى. 13 ئاناننياس: ـ ئى رەب، مەن بۇ ئادەمنىڭ خەۋىرىنى نۇرغۇن كىشىلەردىن ئاڭلىدىم، ئۇ يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىگىمە شۇنچە كۆپ زىيان-زەخمەت يەتكۈزگەن! 14 ھازىر ئۇ مۇشۇ يەردە نامىڭغا ئىدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ باغلاش ئۈچۈن باش كاھىنلاردىن ھوقۇق ئاپتۇ ـ دېدى. 15 لېكىن رەب ئۇنىڭغا: ـ بارىۋەر! چۈنكى ئۇ نامىمنى ئەللەرنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ھەم ئىسرائىلارنىڭ ئالدىدا ئايان قىلىش ئۈچۈن ئۆزۈمگە ئالاھىدە تاللىغان بىر ئەسۋابتۇر. 16 چۈنكى مەن ئۇنىڭغا نامىم ئۈچۈن قانچىلىك ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى تارتىشىنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىمەن، ـ دېدى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئاناننياس بېرىپ، شۇ ئۆيگە كىردى، ئۇ قوللىرىنى ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە تەككۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ قېرىنداش ساۋۇل، رەب، يەنى بۇ يە رگە كېلىۋاتقان يول ئۆڭدا ساڭا كۆرۈنگەن ئەيسا، كۆزلىرىڭنى كۆرەلەيدىغان بولسۇن دەپ ۋە سېنىڭ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇشۇڭ ئۈچۈن مېنى شەخسەن ئۆزى ئەۋەتتى، ـ دېۋىدى، 18 ساۋۇلنىڭ كۆزلىرىدىن خۇددى بېلىق قاسىرىقىدەك بولغان بىر نەرسىلەر چۈشۈپ، كۆزلىرى ئېچىلىپ كۆرەلەيدىغان بولدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 19 ئۇ غىزالانغاندىن كېيىن، قۇۋۋەتلىنىپ ماغدۇرغا كىردى. 20 [ساۋۇل] دەمەشقتىكى مۇخلىسلارنىڭ يېنىدا بىرنەچچە كۈن تۇردى ۋە ۋاقتىنى ئۆتكۈزمەي سىناگوگلارغا كىرىپ، «ئۇ كىشى خۇدانىڭ ئوغلىدۇر» دەپ ئەيسانى جاكارلاشقا باشلىدى. 21 ئۇنى ئاڭلىغانلار سۆزلىرىدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەم يېرۇسالېمدا بۇ نامغا ئىدا قىلغۇچىلارنى قاتتىق ۋەيران قىلغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ بۇ يە رگىمۇ مۇشۇنداقلارنى باغلاپ باش كاھىنلارغا تۇتۇپ بېرىش مەقسىتىدە كەلگەنمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 22 لېكىن ساۋۇلنىڭ قايىل قىلىش كۈچى بارغانسېرى ئېشىپ، ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ دەمەشقتىكى يەھۇدىيلارنى پارا كەندىچىلىككە چۈمدۈردى. 23 كۆپ كۈنلەردىن كېيىن، يەھۇدىيلار ساۋۇلنى يوقاتماققا قەست قىلماقچى بولدى. 24 لېكىن ساۋۇل ئۇلارنىڭ سۈيىقەستىدىن خەۋەر تاپتى؛ ئۇنى تۈتۈپ ئۇلتۇرۇش ئۈچۈن ئۇلار كېچىە-كۈندۈز شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىدا پايلاپ يۈردى. 25 لېكىن مۇخلىسلار بىر كۈنى كېچىدە ئۇنى چوڭ سېۋەتكە ئولتۇرغۇزۇپ، سېپىل [كامارىدىن] چۈشۈردى. 26 ساۋۇل يېرۇسالېمغا يېتىپ بېرىپ، ئۇيەردىكى مۇخلىسلارغا قوشۇلماقچى بولدى، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ مۇخلىس ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەي، ئۇنىڭدىن قورقتى. 27 براق بارناباس ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، روسۇللار بىلەن كۆرۈشتۈردى. ئۇ ئۇلارغا ساۋۇلنىڭ دەمەشقتىنىڭ يولدا رەبنى قانداق كۆرگەنلىكىنى، رەبنىڭمۇ ئۇنىڭغا گەپ قىلغانلىقىنى چۈشەندۈردى ۋە ئۇنىڭ دەمەشقتە ئەيسانىڭ نامىدا قانداق جۈرئەتلىك بىلەن سۆز- كالام يەتكۈزگەنلىكىنى ئۇقتۇردى. 28 بۇنىڭ بىلەن، ساۋۇل يېرۇسالېمدا روسۇللار بىلەن بىللە ئوچۇق-ئاشكارە يۈرۈپ، يۈرە كلىك ھالدا رەبنىڭ نامىدا سۆز- كالام يەتكۈزەتتى. 29 ئۇيەنە گېكچىە سۆزلىشىدىغان يەھۇدىيلار بىلەمۇ سۆزلىشىپ مۇنازىرىلىشەتتى؛ نەتىجىسى، ئۇلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى بولدى. 30 قېرىنداشلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى قەيسەرىيە شەھىرىگە ئېلىپ بېرىپ، ئاندىن ئۇ يەردىن تارسۇس دېگەن شەھەر رگە يولغا سالدى. 31 ئۇ چاغدا، پۈتكۈل يەھۇدىيە، گالىلىيە ۋە ساماريەدىكى جاماەتلەر [بىر مە زگىل] تىنچلىققا ئېرىشىپ، [ئېتىقادتا] قۇرۇلدى؛ رەبنىڭ قورقۇنچىدا مېڭىپ، مۇقەددەس روھنىڭ رىغبەت-تەسەللىسى بىلەن ئۇلارنىڭ سانلىرىمۇ بارغانسېرى كۆپەيمەكتە ئىدى. 32 شۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، پېترۇس ھەرقايسى جايلارنى ئارىلاپ يۈ رگەندە، لىددا شەھىرىدىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىمۇ يوقلاشقا چۈشتى. 33 ئۇ يەردە ئۇ ئەنىياس ئىسملىك بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. بۇ ئادەم پالەچ بولۇپ، ئورۇن تۈتۈپ ياتقىلى سەككىز يىل بولغانىكەن. 34 پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئەنىياس، ئەيسا، يەنى مەسىھ بولغۇچى سېنى ساقايتىدۇ. ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، پالىسكىنى يىغىشتۇر! ـ دېدى. ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇردى. 35 [ئەنىياسنى] كۆ رگەن لىددا شەھىرىدىكى ۋە شارون رايوندىكىلەرنىڭ ھەممىسى تۇۋا قىلىپ رەبگە باغلاندى. 36 يوپپا شەھىرىدە بولسا تابىتا ئىسملىك بىر ئىيال مۇخلىس بار ئىدى (ئۇنىڭ ئىسمى گېپكچىدە «دوركاس» ئىدى). ئۇ ھەردائىم ياخشى ئەمەللەر ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلارغا بېرىلەتتى. 37 شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ، ئۇلۇپ كەتتى. كىشىلەر جەسىتىنى ۋۇيۇپ، ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى بىر ۋۆگەك ياتقۇزۇپ قويدى. 38 يوپپا شەھىرى لىددا شەھىرىگە يېقىن بولغاچقا، يوپپادىكى مۇخلىسلار پېترۇسنىڭ لىددادا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئىككى ئادەم ئەۋەتتى. ئۇلار: «ھايال بولماي يېنىمىزغا كەلسەڭ!» ـ دەپ يىلىندى. 39 پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلار بىلەن بىللە يوپپاغا باردى. يوپپاغا يېتىپ كېلىشى بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى ۋۆگەك ياشلاپ چىقتى. بارلىق تۇل ئايالار پېترۇسنىڭ ئەترابىغا ئولىشىپ، يىغا-زار قىلىشىپ ئۇنىڭغا دوركاسنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىدا تۈزلىرىگە تىكىپ بە رگەن كۆڭلەك-كېسىملىرىنى كۆرسىتىشتى. 40 لېكىن پېترۇس ھەممىيلەننى چىقىرۋېتىپ، تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. ئاندىن ئۇ جەسىتىگە قاراپ: ـ تابىتا، ئورنۇڭدىن تۇر! ـ دېدى. تابىتا كۆزىنى ئېچىپ، پېترۇسنى كۆرۈپ، ئورنىدا ئولتۇردى. 41 پېترۇس ئۇنىڭغا قولىنى ئۇزىتىپ ئۇنى يۈلەپ ئورغۇزدى ۋە مۇقەددەسىنى بەندىلەر بىلەن تۇل ئايالارنى چاقىرىپ، دوركاسنى ئۇلارغا تىرىك تاپشۇرۇپ بەردى. 42 بۇ خەۋەر پۈتكۈل يوپپاغا تارقىلىپ، نۇرغۇن كىشىلەر رەبگە ئېتىقاد قىلدى. 43 شۇنداق بولدىكى، پېترۇس يوپپادا سىمون ئىسملىك بىر كۆنچىنىڭ ئۆيىدە تۇزۇن كۈنلەر تۇردى.

10

قەيسەرىيە شەھىرىدە كورنىلي ئىسملىك بىر ئادەم بولۇپ، ئۇ [رىم] قوشۇنىدىكى «ئىتالىيەلىكلەر» قىسمىنىڭ يۈزىبېشى ئىدى. 2 ئۇ ئىخلاسمەن ئادەم بولۇپ، تۇزى ۋە پۈتكۈل ئۆيىدىكىلىرى خۇدادىن قورقاتتى. ئۇ مەھرىدلىك بىلەن نامراتلارغا خەير-ساخاۋەت قىلىپ، دائىم خۇداغا دۇئا-تىلاۋەت قىلاتتى. 3 بىر كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچلەردە، ئۇ غايىبانە بىر كۆرۈنۈشتە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭ ئۆزىنىڭ يېنىغا كەلگەنلىكىنى ئوچۇق كۆردى. پەرىشتە ئۇنى: ـ كورنىلي! ـ دەپ چاقىردى. 4 كورنىلي ئۇنىڭغا كۆزلىرىنى تىكىپ قاتتىق جۆچۈپ: ـ تەقسىر، نېمە ئىش؟ ـ دەپ سوردى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ دۇئالىرىڭ ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلىمە قۇربانلىقتەك بېرىپ يەتتى. 5 ئەمدى سەن يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دېگەن ئىسملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. 6 ئۇ سىمون ئىسملىك بىر كۆنچىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ. سىمونىڭ ئۆيى دېڭىز يېنىدا، ـ دېدى. 7 ئۇنىڭغا سۆزلىگەن پەرىشتە كەتكەندىن كېيىن، كورنىلي ئۆيىدىكى خىزمەتچىلىردىن ئىككىنى ۋە دائىم يېنىدا تۇرۇپ خىزمەت قىلغۇچىلار ئىچىدىكى ئىخلاسمەن بىر لەشكەرنى چاقىردى. 8 بارلىق ئىشلارنى چۈشەندۈرۈپ رگەندىن كېيىن، ئۇلارنى يوپپاغا ئەۋەتتى. 9 ئەتىسى ئۇلار سەپەر قىلىپ شەھەر رگە يېقىنلاشقاندا، چۈش ۋاقتى بولۇپ، پېترۇس دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئۆگزىگە چىقتى. 10 ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كېتىپ، بىر نەرسە يەي دېدى. براق ئۇلار غىزا تەييارلاۋاتقاندا، غايىبانە بىر ئالامەت پېترۇسنى ئورۇۋالدى. 11 ئۇ ئاسمان ئېچىلىپ، تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا يەر يۈزىگە چۈشۈرۈلۈۋاتقان كەڭ داستىخاندەك بىر نەرسىنى كۆردى. 12 داستىخاندا ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، يەر بېغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ بار ئىدى. 13 ئۇنىڭغا بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، پېترۇس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» 14 ـ ياق، رەب، ھە رگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھېچقانداق ناپاك يا كى ھارام نەرسىنى يېگەن ئەمەسمەن! ـ دېدى پېترۇس. 15 ئاۋاز ئىككىنچى قېتىم كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ خۇدا ھالال دەپ پاكلىغانىنى سەن ھارام دېمە! ـ دېيىلدى. 16 بۇ ئىش ئۈچ قېتىم يۈز بېرىپ، ئاندىن داستىخاندەك بولغان شۇ نەرسە دەرھال ئاسمانغا ئېلىپ چىقىپ كېتىلدى. 17 پېترۇس كۆ رگەن غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى توغرىسىدا قايمۇقۇپ تۇرغاندا، مانا كورنىلي ئەۋەتكەن كىشىلەر سىمونىڭ ئۆيىنى تېپىپ، دەرۋازا ئالدىدا تۇراتتى. 18 ئۇلار بىرسىنى

چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون دېگەن بىرسى بۇ يەردە تۇرامدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **19** پېترۇس تېخىچە شۇ غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى ئۈستىدە ئويلىنىۋاتقاندا، روھ ئېيتىپ قالدى: ـ مانا، سېنى ئۈچ ئادەم ئىزدەپ كەلدى. **20** ئورنۇڭدىن تۇر، پەسكە چۈش، ھېچ ئىككىلەنمەي ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن. چۈنكى ئۇلارنى ئەۋەتكۈچى مەن! ـ دېدى. **21** پېترۇس پەسكە چۈشۈپ، ھېلىقى ئادەملە رگە: ـ سىلەر ئىزدىگەن كىشى مانا مەن بولىمەن. بۇ يەر گە كېلىش سەۋەبىڭلار نېمىكىن؟ ـ دېدى. **22** ئۇلار جاۋابەن: ـ ھەققانىي بىر ئادەم، خۇدادىن قورقىدىغان، شۇنداقلا يۇتكۈل يەھۇدىي خەلقى تەرىپلىگەن كورنىلي ئىسىملىك رىملىق يۈزبېشى مۇقەددەس بىر يەرشتە تەرىپىدىن سىزنى ئۆيىگە چاقىرتىپ، سىزدىن سۆز- كالام ئاڭلاشقا ئەمر قىلىنغان! ـ دېدى. **23** شۇنىڭا پېترۇس ئۇلارنى ئۆيگە تەكلىپ قىلىپ، قوندۇرۇپ مېھمان قىلدى. ئەتىسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە يولغا چىقتى. يوپپادىكى قېرىنداشلاردىن بەزىلىرى ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ ماڭدى. **24** ئىككىنچى كۈنى، ئۇلار قەيسەريە گە يېتىپ باردى. ئەمدى كورنىلي تۇغقانلىرى ۋە يېقىن يار-بۇرادەرلىرىنى ئۆيىگە چاقىرىپ، پېترۇسلارنى تەقەززارلىق بىلەن كۈتۈپ تۇراتتى. **25** پېترۇس ئۆيگە كىرگەندە، كورنىلي ئالدىغا چىقىپ، ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ سەجدە قىلدى. **26** لېكىن پېترۇس [دەرھال] ئۇنى يۈلەپ تۇرغۇزۇپ: ـ ئورنۇڭدىن تۇرغىن! مەنمۇ بىر ئىنسان، خالاس! ـ دېدى. **27** ئۇ كورنىلىگە گەپ قىلغاچ ئۆيگە كىرىۋىدى، ئۆينىڭ ئىچىگە يىغىلغان توپ-توپ ئادەملەرنى كۆردى. **28** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلە رگە مەلۇمكى، بىزىيەھۇدىيلارنىڭ يات ئەللىكلەردىن بىرسى بىلەن باردى- كەلدى قىلىشى يا كى ئۇيلىرىگە كىرىشى تەۋرات قانۇن-ئەقىدىلىرىمىز گە خىلاپ. لېكىن خۇدا ماڭا ھېچقانداق ئادەمنى ناپاك يا كى ھارام دېمەسلىكىم كېرەك كىلىدىغان ئايان قىلدى. **29** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئادەم ئەۋەتىپ مېنى چاقىرغاندا، ھېچ رەت قىلماي ئالدىڭلارغا كەلدىم. ئەمدى سورايمەن، مېنى نېمە دەپ چاقىردىڭلار؟ ـ دېدى. **30** كورنىلي مۇنداق دېدى: ـ تۆت كۈنىنىڭ ئالدىدا بۇگۈنكى مۇشۇ ۋاقىتقىچە روزا تۇتقانىدىم؛ سائەت تۆچەيدە مەن ئۆيدە دۇئا قىلۋاتاتتىم. ئۈيۈقسىز كىيىملىرىدىن نۇر چاقناپ تۇرىدىغان بىر ئادەم ئالدىمدا پەيدا بولۇپ تۇرە تۇردى: **31** «كورنىلي! دۇئايىڭ ئىجابەت قىلىندى ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلەتمە قۇربانلىقتەك يەتتى. **32** شۇنىڭا يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. ئۇ دېڭىز بويىدا ئولتۇراقلۇق سىمون ئىسىملىك بىر كۆنچىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. **33** شۇنىڭ ئۈچۈن، دەرھال تۈزلىرىنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتكەندىم. تۈزلىرى كۈلۈپمىگە كېلىپ ياخشى قىلدىلا! ئەمدى بىز ھەممەيلەن خۇدا تۈزلىرىگە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىمىز. **34** پېترۇس ئاغزىنى ئېچىپ مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن خۇدانىڭ ھېچقانداق ئادەمگە يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، دەپ چۈشىنىپ يەتتىم؛ بەلكى ھەر ئەللەردىن بولغانلار ئىچىدە ئۆنكۈدىن قورقىدىغان ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزىدىغان كىشى بولسىلا، ئۇنىڭ ئالدىدا مەقبۇلدۇر. **36** خۇدا ئىسرائىل خەلقىگە يەتكۈزگەن سۆز- كالام، يەنى ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق (ئۇ پۈتكۈل مەۋجۇدالارغا رەبدۇر) ئىناق-جاتىرجەملىك جاكارلانغان خۇش خەۋەر سىلە رگە مەلۇمغۇ؛ **37** سىلەرنىڭمۇ يەھيا [پەيغەمبەر] چۈمۈلدۈرۈش چاقىرىقىنى يەتكۈزگەندىن تارتىپ، گالىلىيەدىن باشلاپ پۈتكۈل يەھۇدىيە زېمىنلىرىدا ئاسارەتلىك ئەيسا ئوتىرۇلۇق گۈۋاھلىقتىن ـ يەنى خۇدانىڭ قانداق قىلىپ ئۇنى مۇقەددەس روھ ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن مەسىھلىگەنلىكى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەممە يەرنى كېزىپ، ياخشى ئەمەللەرنى قىلىپ، ئىبلىسنىڭ ئىلكىدە بولغانلارنىڭ ھەممىسنى ساقايتىقانلىقىدىن خەۋىرىڭلار باردۇر. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **39** بىزمۇ ئۇنىڭ ھەم يەھۇدىيلارنىڭ زېمىنىدا ھەم يېروسالېمدا قىلغان پۈتۈن ئەمەللىرىنىڭ گۇۋاھچىلىرى. ئۇلار ئۇنى ياغاچقا ئېسىشى بىلەنمۇ ئۆلتۈردى. **40** بىراق ئۈچىنچى كۈنى، خۇدا ئۇنى قايتا تىرىلدۈرۈپ نامايان قىلدى. بىراق ھەممە كىشىلە رگە ئەمەس، پەقەت خۇدا ئۆزى ئالدى بىلەن تاللىغان گۇۋاھچىلار، يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخان بولغان بىزلەرنىڭ تاڭرىمىزدا نامايان قىلدى. **42** ئۇ بىر گە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشنى ۋە ئۆزىنىڭ خۇدا تەرىپىدىن تىرىكلەر ۋە ئۆلگەنلەرنىڭ سوراقچىسى قىلىنىپ تەيىنلەنگۈچى ئىكەنلىكىنى جاكارلاشنى ئەمر قىلدى. **43** بارلىق پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىدۇ كى، ھەر كىم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسا ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. **44** پېترۇس تېخى بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقاندا، مۇقەددەس روھ سۆز- كالامنى ئاڭلاۋاتقان ھەممە كىشىگە چۈشتى. **45** پېترۇس بىلەن بىللە كەلگەن خەتىنلىك بولغان ئىشەنگۈچىلەرنىڭ ھەربىرى مۇقەددەس روھنىڭ يات ئەللەردىكىلە رگىمۇ ئاتا قىلىنىپ ئۆزىگىلگەنلىكىنى كۆرۈپ بەك ھەيران بولۇشتى. **46** چۈنكى ئۇلارنىڭ [كارامەت نامەلۇم] تىللاردا سۆزلىشىپ خۇدانى ئۇلۇغلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. شۇڭا پېترۇس: **47** ـ مۇشۇ كىشىلە ر بىر گە ئوخشاش مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلغۇچى بولغان بولسا، كىم ئۇلارنىڭ سۇغا چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشنى توسالىسۇن؟! ـ دېدى. **48** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ رەببىنىڭ نامىدا چۈمۈلدۈرۈلۈشنى بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇلار پېترۇسنىڭ ئۇلار بىلەن بىرنەچچە كۈن تۇرۇشنى ئۈتۈندى.

11

روسۇلار ۋە پۈتكۈل يەھۇدىيەدىكى باشقا قېرىنداشلار [يات] ئەللىكلەرنىڭمۇ خۇدانىڭ سۆز- كالامنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلىدى. **2** شۇنىڭا، پېترۇس يېروسالېمغا قايتىقاندا، خەتىنلىك بولغان [ئىشەنگۈچىلەر] ئۇنى ئەيىبكە ۋىرىۋېپ: **3** ـ سەن خەتنە قىلىنمىغان ئادەملەرنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ، ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان بولدۇڭ؟! ـ دېدى. **4** بىراق پېترۇس پۈتۈن ئىشنى باشتىن-ئاخىرىغىچە ئۇلارغا بىر-بىرلەپ چۈشەندۈرۈپ **5** مۇنداق دېدى: ـ يوپپا شەھىرىدە دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئورۇپلىپ، بىر ئالامەتنى كۆردۈم. كەڭ داستىخاندەك بىر نەرسە تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا ئاسماندىن چۈشۈپ، مېنىڭ يېنىمدا توختىدى. **6** ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ قارىسام، ئىچىدە ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، ياۋايى ھايۋانلار، يەر بېغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار- قاناتلارمۇ بار ئىكەن. **7** ئاندىن: «ئورنۇڭدىن تۇر پېترۇس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **8** مەن: «ياق رەب، ھە رگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھەرقانداق ناپاك يا كى ھارام نەرسىنى ئاغزىمغا ئالغان ئەمەسمەن!» دېدىم. **9** بىراق ماڭا يەنە: «خۇدا ھالال دەپ پاكلىغان نەرسىنى سەن ھارام دېمە!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. **10** بۇ ئىش ئۈچ قېتىم شۇنداق تەكرارلىنىپ، ئاخىر بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسمانغا قايتىدىن تارتىپ كېتىلدى. **11** مانا دەل شۇ چاغدا، قەيسەريەدىن مېنى چاقىرىشقا ئەۋەتىلگەن ئۈچ كىشى مەن تۇرغان ئۆينىڭ ئالدىغا كەلدى. **12** مۇقەددەس روھ مېنى ھېچ ئىككىلەنمەي ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشقا بۇيرۇدى. مۇشۇ ئالتە قېرىنداشمۇ مەن بىلەن بىللە باردى. [قەيسەريە گە يېتىپ كېلىپ]، ھېلىقى ئادەمنىڭ ئۆيىگە كىردۇق. **13** بۇ كىشى بىر گە ئۆزىدە پەيدا بولۇپ تۇرغان بىر پەرىشتىنى قانداق كۆر گەنلىكىنى ئېيتتى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: «سەن يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك بىر ئادەمنى چاقىرتىپ كەل، **14** ئۇ ساڭا سېنى ۋە پۈتكۈل ئائىلە ڭگە نىجاتلىق يەتكۈزىدىغان بىر خەۋەرنى ئېيتىپ بېرىدۇ» دېگەنىكەن. **15** مەن گەپنى باشلىغىنىمدا، مۇقەددەس روھ خۇددى باشتا بىزنىڭ ئۈستىمىز گە چۈشكىنىدەك، ئۇلارغىمۇ چۈشتى. **16** شۇ چاغدا، رەببىنىڭ سۆز- كالامنى، يەنى: «يەھيا كىشىلەرنى سۇغا چۈمۈلدۈ رگەن، لېكىن سىلەر بولسا ئاڭلار مۇقەددەس روھقا چۈمۈلدۈرۈلىسىلەر» دېگىنىنى ئېسىمگە ئالدىم. **17** شۇنداق، ئە گەر خۇدا ئۆزىمىز مۇشۇلارغا بىز رەب ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد قىلغىنىمىزدىن كېيىن بىر گە بە رگەن ئىلتىپاتقا ئوخشاش ئىلتىپات ئاتا قىلغان بولسا، خۇدانى توسالغۇدەك مەن زادى كىم ئىدىم؟ **18** ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئەيىبلەشتىن توختاپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇپ: ـ بەرھەق، خۇدا ئەللە رگىمۇ ھاياتلىققا ئېلىپ باردىغان توۋا قىلىشنى نىسىپ قىلىپتۇ! ـ دېيىشتى. **19** ئۇ چاغدا، ئىستىپاننىڭ ئىشى بىلەن زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ھەرقايسى جايلارغا تارقىلىپ كەتكەنلەر فەنىكىيە رايونى، سىپرۇس ئارىلى ۋە ئانتاكيا شەھىرى قاتارلىق جايلارغىچە يېتىپ بېرىپ، بۇ جايلاردا سۆز- كالامنى پەقەت يەھۇدىيلارغىلا يەتكۈزەتتى. **20** لېكىن ئۇلاردىن سىپرۇس ئارىلى ۋە كۈرىنى شەھىرىدىن كەلگەن بەزىلەر ئانتاكيا شەھىرىگە بارغاندا، رەب ئەيسانىڭ خۇش خەۋىرىنى گېرىكلە رگىمۇ يەتكۈزدى. **21** رەببىنىڭ قولى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ، تولىمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ئىشىنىپ توۋا قىلىپ رەببگە باغلاندى. **22**

بۇ خەۋەر پىرۇسالېمدىكى جامائەتنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارناباسنى ئانتاكىياغىچە ئارىلاپ ئۆتۈشكە ئەۋەتتى. **23** بارناباس يېتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى كۆرۈپ، خۇشال بولدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جان-دىلىدىن قەتئىيلىك بىلەن رەببگە چىڭ باغلىنىشقا رىغبەتلەندۈردى. **24** چۈنكى ئۇ مۇۋەددەمىس روھقا ۋە ئىمان-ئىشەنچىگە تولدۇرۇلغان بولۇپ، ياخشى بىر ئادەم ئىدى. شۇنىڭ بىلەن زور بىر توپ ئادەملەر رەببگە قوشۇلدى. **25** شۇنىڭ بىلەن بارناباس تارسۇس شەھىرىگە ساۋۇلنى ئىزدەپ باردى. **26** ئۇنى تېپىپ ئانتاكىياغا ئېلىپ كەلدى؛ شۇنداق بولدىكى، ئىككىيلەن جامائەت بىلەن بىللە ساق بىر يىل يىغىلىپ، نۇرغۇن ئادەمگە تەلىم بەردى. مۇخلىسلارنىڭ «خرىستىئانلار» دەپ تۇنجى ئاتىلىشى ئانتاكىيادىن باشلانىدى. **27** ئۇ كۈنلەردە بەزى پەيغەمبەرلەر يېرۇسالېمدىن ئانتاكىياغا چۈشۈپ كەلدى. **28** بۇلاردىن ئاگابۇس ئىسمىلىك بىرىيلەن ئوستۇرىغا چىقىپ، روھنىڭ ۋەھيىنى يەتكۈزۈپ، قاتتىق بىر ئاچارچىلىقنىڭ پۈتكۈل دۇنياغا باسىدىغانلىقىنى ئالدىن بېيتتى (بۇ ئاچارچىلىق دەۋرىدە «كلاۋدىيۇس قەيسەر» ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتتا يۈز بەردى). **29** بۇنىڭ بىلەن [ئانتاكىيادىكى] مۇخلىسلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قۇرۇبىغا قاراپ پۇل يىغىپ، يەھۇدىيەدە ئۇرۇۋاتقان قېرىنداشلارغا ياردەم بېرىشنى قارار قىلدى. **30** ئۇلار بۇ قارارنى ئادا قىلىپ، ئىئاننى بارناباس ۋە ساۋۇلنىڭ قولى ئارقىلىق [يەھۇدىيەدىكى جامائەت] ئاقساقاللىرىغا يەتكۈزۈپ بەردى.

12

1 شۇ چاغلاردا، ھېرود پادىشاھ جامائەتتىكىلەردىن بەزىلىرىگە زىيانكەشلىك قىلماقچى بولۇپ ئۇلارغا قول سالدى. **2** ئۇ يۇھاننانىڭ ئاكىسى ياقوبنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. **3** ئۆزىنىڭ بۇ قىلغان ئىشىنىڭ يەھۇدىيلارغا ياققانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ پېترۇسنىمۇ ئۇتتۇرۇن قىلدۇرۇدى (شۇ چاغدا «پېتىر نان ھېيتى» مە زگىل ئىدى). **4** پېترۇسنى ئۇتقاندىن كېيىن، ئۇنى زىندانغا تاشلاپ، ئۇت لەشكەر بىر گۈرۈپپا قىلىنغان ئوت قاراۋۇۋۇل توبىغا تاپشۇردى. پاسخا ھېيتىدىن كېيىن، ھېرود ئۇنى خالايىق ئالدىدا سوراق قىلماقچى ئىدى. **5** شۇڭا پېترۇس زىندانىدا ئۇتۇپ قېلىندى. لېكىن جامائەت خۇداغا جان-دىل بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىشۋاتاتتى. **6** ئەمدى ھېرود ئۇنى ئېلىپ چىقىپ سوت قىلىشنىڭ ئالدىنقى كېچىسى، پېترۇس ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاقلىق يېتى، ئىككى قاراۋۇلنىڭ ئوستۇرىسىدا ئۇخلاۋاتاتتى؛ ئىشىكنىڭ سىرتىدىمۇ بىرنەچچە قاراۋۇل زىندانىنى كۆزەت قىلىۋاتاتتى. **7** ۋە ئېۋۇقسىز رەببنىڭ بىر پەرىشتىسى كۆرۈنۈپ، بىر نۇر كامېرنى يورۇتتى. پەرىشتە پېترۇسنىڭ بېقىنىغا نوقۇپ: ـ تېز تۇر! ـ دەپ ئۇيغاتتى. ئۇنىڭ قوللىرىدىكى زەنجىر شۇ ھامان بوشاپ چۈشۈپ كەتتى. **8** پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ بېلىڭنى باغلۇۋال! كەشىكىڭنىمۇ كىي! ـ دېدى. پېترۇس ئۇنىڭ دېگىنىنى قىلدى. ئاندىن ئۇ: ـ چاپىنىڭنى يېپىنچاقلاپ كەينىمدىن ماڭ! ـ دېدى. **9** پېترۇس ئۇنىڭغا ئەگىشىپ [كامېردىن] چىقتى. بىراق ئۇ پەرىشتىنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولۇۋاتقان بۇ ئىشلارنىڭ راستلىقىنى بىلمەي، بەلكى بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈۋېتىمەن، دەپ ئويلاۋاتاتتى. **10** ئۇلار بىرىنچى ۋە ئىككىنچى كۆزەتچىنى ئۆتۈپ، زىندانىنىڭ شەھەر گە چىقىدىغان ئۇمۇر دەرۋازىسىغا بارغاندا، دەرۋازا ئۇلار ئۈچۈن ئۆزلۈكىدىن ئېچىلىپ كەتتى. ئۇلار چىقىپ، بىر كوچىدىن ئوتكەندە، پەرىشتە ئۇيۇقسىز ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى. **11** شۇ چاغدا، پېترۇس ئېسىگە كېلىپ، ئۆز-ئۆزىگە: «دەرۋەقە ئەمدى رەب ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، مېنى ھېرودنىڭ قولىدىن ۋە يەھۇدىي خەلقىنىڭ كۈتكەنلىرىنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزۇپتۇ، دەپ بىلدىم» ـ دېدى. **12** ھەقىقىي ئەھۋالنى چۈشىنىپ يەتكەندە، ئۇ مارکۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانىڭ ئانىسى مەريەمنىڭ ئۆيىگە باردى. ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتاتتى. **13** ئۇ دەرۋازىنىڭ ئىشىكىنى قاققاندا، رودا ئىسمىلىك بىر دېدەك ئاۋازنى ئاڭلاپ چىقتى. **14** ئۇ پېترۇسنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، خۇشاللىقىدىن ئىشىكنى ئېچىشقىمۇ ئۇلگۈرمەي يۈگۈرۈپ كېلىپ، ھەممەيلەنگە: ـ پېترۇس دەرۋازا ئالدىدا تۇرىدۇ! ـ دەپ خەۋەر قىلدى. **15** لېكىن ئۇلار: ـ ساراڭ بولۇپ قالدىڭغۇ! ـ دېيىشتى. بىراق ئۇ: ـ راست شۇنداق، دەپ تۇرۇۋالدى. ئۇلار: ـ ئۇ ئۇنىڭ پەرىشتىسى بولسا كېرەك! ـ دېيىشتى. **16** بىراق پېترۇس دەرۋازىنى قېقىۋەردى. ئۇلار چىقىپ دەرۋازىنى ئېچىپ، ئۇنىڭ ئۆزىنى كۆرگەندە ھەممەيلەن ھاڭ-تاڭ بولۇشتى. **17** پېترۇس ئۇلارغا ئۇن چىقارماسلىققا قول ئىشارىتى قىلىپ، ئۇلارغا رەببنىڭ ئۆزىنى زىندانىدىن قانداق ئېلىپ چىققانلىقىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن كېيىن، ئۇ: ـ بۇ خەۋەرنى ياقۇبقا ۋە قېرىنداشلارغا يەتكۈزۈپ قويۇڭلار، ـ دەپ، ئۆزى ئۇ يەردىن باشقا يەر گە كەتتى. **18** تاڭ ئاتقاندا، قاراۋۇللار پېترۇس زادى نېمە بولدى دەپ سارىسىمگە چۈشتى. **19** ھېرود ئۇنى ئىزدەپ ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى تاپالمىغاچقا، قاراۋۇللارنى سوراق قىلىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشنى بۇيرۇدى. بۇ ئىشتىن كېيىن، ئۇ يەھۇدىيەدىن چۈشۈپ قەيسەريە شەھىرىگە بېرىپ شۇ يەردە تۇردى. **20** ئەسلىدە ھېرود [خان] بىلەن تۇر ۋە زىدوندىكىلەر ئارىسىدا قاتتىق جېدەل بار ئىدى. ھالبۇكى، تۇر ۋە زىدوندىكىلەر بىرلىشىپ، ھېرودنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن يارىشۇۋېلىش ئۈچۈنمۇ ئۇلار ئالدى بىلەن خانىنىڭ بىلاستۇس ئىسمىلىك شەخسىي غوجدارىنى ئۆزلىرىگە يار-يۆلەك بولۇشقا قايىل قىلغانىدى. چۈنكى بۇ يۇرتتىكىلەر ئاشلىقنى خانىنىڭ ئىلكىدىكى جايلاردىن ئالاتتى. **21** بەلگىلەنگەن كۈرۈشۈش كۈنىدە ھېرود شاھانە تونلىرىنى كىيىپ، سوراق تەختىدە ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا نۇتۇق سۆزلىدى. **22** ئاڭلىغان خەلق: ـ بۇ ئادەمنىڭ ئاۋازى ئەمەس، بەلكى بىر ئىلاھنىڭ ئاۋازىدۇر! ـ دەپ ۋاقىراشتى. **23** شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى خانىنى ئۇردى؛ چۈنكى ئۇ شان-شەرەپنى خۇداغا بېغىشلىمىدى. نەتىجىدە، ئۇ قۇرتقا يەم بولۇپ ئۆلدى. **24** ئەمما خۇدانىڭ سۆز- كالامى داۋاملىق بەرق ئۇرۇپ كېڭەيدى. **25** بارناباس بىلەن ساۋۇل يېرۇسالېمدا ئىشلىرىنى تاپشۇرۇش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئانتاكىياغا قايتىپ كەتتى. ئۇلار ما رکۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانى بىللە ئېلىپ باردى.

13

1 ئانتاكىيادىكى جامائەت ئېچىدە بەزى پەيغەمبەرلەر ۋە تەلىم بە رگۈچىلەر بار ئىدى. ئۇلار بارناباس، «قارا» دەپمۇ ئاتىلىدىغان شىمىئون، كۈرىنىلىك لۇكىئۇس، ھېرود خان بىلەن بىللە چوڭ بولغان مانائەن ۋە ساۋۇللار ئىدى. **2** ئۇلار ئۇ رەببنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ روزا ئۇتۇۋاتقان بىر مە زگىلدە، مۇۋەددەمىس روھ ئۇلارغا: ـ بارناباس بىلەن ساۋۇلنى مەن ئۇلارنى قىلىشقا چاقىرغان خىزمەت ئۈچۈن ما گا ئايرىپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار يەنە روزا تۇتۇپ دۇئا قىلغاندىن كېيىن، ئىككىيلەننىڭ ئۈستىگە قوللىرىنى تە گكۈزۈپ ئۇزىتىپ قويدى. **4** ئۇلار مۇۋەددەمىس روھ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن بولۇپ، سەلىۇكىيە شەھىرىگە بېرىپ، ئۇ يەردىن كېمىگە چىقىپ سىپرۇس ئارىلىغا قاراپ يولغا چىقتى. **5** سالامىس شەھىرىگە يېتىپ كېلىپ، ئۇلار يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىلىردا خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. يۇھاننا ئۇلارنىڭ ياردەمچىسى ئىدى. **6** ئۇلار پۈتۈن ئارالنى ئارىلاپ چىقىپ، پافوس شەھىرىگە كەلدى. ئۇلار ئۇ يەردە بىرىيەشۇئا ئىسمىلىك بىر كىشى بىلەن ئۇچراشىپ قالدى. ئۇ سېھىرگەر بولۇپ، ساختا پەيغەمبەر بولغان بىر يەھۇدىي ئىدى. **7** ئۇ كىشى بۇ [ئارالنىڭ] رىملىق ۋالىيسى سېرگىيۇس پاۋلۇسنىڭ ھەمراھى ئىدى. ۋالىي ئۇقۇمۇشلۇق بىر كىشى بولۇپ، بارناباس بىلەن ساۋۇلنى چاقىرتىپ، خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلىماقچى بولدى. **8** لېكىن ھېلىقى سېھىرگەر (ئۇنىڭ ئېگىچە ئىسمى ئەلىماس بولۇپ، «سېھىرگەر» دېگەن مەنىدە) ئۇلارغا قارشى چىقىپ، ۋالىينىڭ رايىنى ئېتىقادتىن قايتۇرۇشنى ئۇرۇنماقتا ئىدى. **9** بىراق مۇۋەددەمىس روھقا تولدۇرۇلغان ساۋۇل (يەنە «پاۋلۇس» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) ھېلىقى سېھىرگەر گە تىكىلىپ قاراپ **10** ئۇنىڭغا: ـ ئەي، قەلبىڭ ھەرخىل ھىيلىگەرلىك ۋە ئالداملىق بىلەن تولغان ئىبلىسنىڭ ئوغلى، ھەممە ھەققانىيلىقنىڭ دۈشمنى! پەرۋەردىگارنىڭ تۈز يوللىرىنى بۇرمىلاشنى زادى توختىتامەسەن؟! **11** ئەمدى رەببنىڭ قولى ئۈستۈڭگە چۈشتى! كۆزلىرىڭ كور بولۇپ، بىر مە زگىل كۈننىڭ يورۇقىنى كۆرەلمەيسەن! ـ دېدى. شۇئان، بىر خىل تۇمان ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنى باستى. ئۇ يولنى سىلاشتۇرۇپ، كىشىلەردىن مېنى قولۇمدىن يېتىلەگىلەر، دەپ ئىلتىجا قىلاتتى. **12** يۈز بە رگەن ئىشنى كۆ رگەن ۋالىي رەببنىڭ تەلىمىگە قاتتىق ھەيران بولۇپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **13** پاۋلۇس بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى كېمىگە چىقىپ، پافوستىن پامفىلىيە ئۇلكىسىدىكى پە رگە شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە يۇھاننا ئۇلاردىن ئايرىلىپ يېرۇسالېمغا قايتتى. **14** پاۋلۇسلار بولسا پە رگە شەھىرىدىن چىقىپ، داۋاملىق مېكىپ پىسىدىيە رايوندىكى ئانتاكيا شەھىرىگە بېرىپ، شابات كۈنى سىناگوگىغا كىردى. **15** تەۋرات

قىسملىردىن ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىردىن ئوقۇلغاندىن كېيىن، سناگوگنىڭ چوكۇمىرى ئۇلارنى چاقىرتىپ: ـ قېرىنداشلار، ئە گەر خالايىققا بىرەر نەسىھەت سۆز ئۈكلار بولسا، ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **16** پاۋلۇس ئورندىن تۇرۇپ، قول ئىشىرتى قىلىپ، خالايىققا مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىسرائىللار ۋە خۇدادىن قورقۇقانلار، قۇلاق سېلىڭلار! **17** بۇ ئىسرائىل خەلقىنىڭ خۇداسى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى تاللىدى، ئۇلار مىسىردا مۇساپىر بولۇپ ياشىغان ۋاقىتلاردا ئۇلارنى ئۇلۇغ قىلدى، ئۆزىنىڭ ئېگىز كۈچۈ رگەن بىلىكى بىلەن ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. **18** ئۇ چۆلدە ئۇلارغا تەخمىنەن قىرىق يىل غەمخورلۇق قىلدى **19** ئاندىن قاناتلىرى زىمىنىدىكى يەتتە ئەللى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ زىمىنلىرىنى ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى. **20** بۇ ئىشلارغا ئالدى- كەينى بولۇپ تەخمىنەن تۆت يۈز ئەللىك يىل كەتتى. كېيىن، تاكى سامۇئىل پەيغەمبەر ئوتتۇرىغا چىققىچە، ئۇ ئۇلارغا باتۇر ھاكىملارنى تىكلەپ بەردى. **21** ئاندىن ئۇلار بەرگە بىر پادىشاھنى بەرسىكەن، دەپ [ساموئىل پەيغەمبەردىن] تىلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارغا بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىش ئىسىملىك ئادەمنىڭ ئوغلى ساۋۇلنى تىكلەپ بەردى. ئۇ قىرىق يىل ھۆكۈم سۈردى. **22** بىراق [خۇدا] ساۋۇلنى س

چۈشۈرۈپ، ئۇلارغا داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تۇرغۇزۇپ بەردى. خۇدا ئۇنىڭ ھەققىدە گۇۋاھلىق بېرىپ: «كۆڭۈلدىكىدەك بىر ئادەمنى، يەنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنى تاپتىم. ئۇ مېنىڭ تولۇق ئىرادەمگە ئەمەلنى قىلىدۇ»، ـ دېدى. **23** ئۇزىنى ۋەدە قىلغانىدەك خۇدا بۇ ئادەمنىڭ نەسىلىدىن ئىسرائىل خەلقىگە بىر قۇتقۇزغۇچى تىكلەپ بەردى ـ ئۇ بولسا ئەيسانىڭ ئۆزىدۇر! **24** ئۇ خەلقىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىشتىن ئالدۇۋال، يەھيا [پەيغەمبەر] چېقىپ، بارلىق ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشنى [بىلدۈرىدىغان] چۈمۈل

جاكارلىدى. **25** يەھيا [پەيغەمبەر] ۋەزىپىنى تامامىلىغاندا، خالايىققا مۇنداق دېگەندى: «سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ مەن سىلەر كۈتكەن زات ئەمەسمەن. بىراق مانا، مەندىن كېيىن بىرسى كېلىدۇ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ ئاياغ كەشىلىرىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن!» **26** ئەي قېرىنداشلار، ئىبراھىمنىڭ جەمەتىنىڭ نەسىلىدىن ۋە ئاراڭلاردىكى خۇدادىن قورقۇقانلار، بۇ نىجاتلىقنىڭ سۆز- كالامى سىلە رگە ئەۋەتىلدى! **27** يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋۇاتقانلار ۋە ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى [ئەيسانى] تونۇمىاي، ئۇنىڭ ئۆستىدىن گۇناھكار دەپ ھۆكۈم چىقارغىنى بىلەن، ھەر شابات كۈنى ئوقۇلىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. **28** گەرچە ئۇلار ئۇنىڭدىن ئۆلۈم جازاسىغا ھۆكۈم قىلىشقا تېگىشلىك بىرەر گۇناھ تاپالمىغان بولسىمۇ، ۋالىي پىلاتۇستىن يەنىلا ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشنى ئۆتۈندى. **29** ئۇلار [بۇ] [ئىشلارنى قىلىپ] مۇقەددەس يازمىلاردا ئۇنىڭ ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى [ئۆزلىرى بىلمىگەن ھالدا] ئەمەلگە ئاشۇرغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ جەسىتىنى كېرىستىن چۈشۈرۈپ، بىر قەبرىگە قويدى. **30** لېكىن خۇدا ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈردى! **31** تىرىلگەندىن كېيىن، ئۇ يېرۇشالېم ئالدىدىن يېرۇسالېمغىچە ئەگىشىپ كەلگەنلە رگە كۆپ كۈنلەر ئىچىدە [نەچچە قېتىم] كۆرۈنۈپ تۇردى. بۇ كىشىلەر ھازىر [ئىسرائىل] خەلقىگە ئۇنىڭ گۇۋاھچىلىرى بولۇۋاتىدۇ. **32** بىزمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلىنغان ۋەدىنىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلە رگە ھازىر جاكارلايمىز ـ خۇدا ئەيسانى [ئاڭىمىزدا] تىكلەپ، بۇ ۋەدىنى ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان بىزلە رگە ئەمەلگە ئاشۇردى. بۇ ھەقتە زەبۇرنىڭ ئىككىنچى كۈيىدە ئالدىنئالا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن مېنىڭ ئوغلۇم، تۈزۈم سېنى بۈگۈنكى كۈندە تۇغدۇردۇم». **34** ئەمدىلىكتە خۇدانىڭ ئەيسانا چىرىشنى قايتا كۆرگۈزمەي ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرىدىغانلىقى ھەققىدە ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «داۋۇتقا ۋەدە قىلغان مېھىر-شەپقەتلەرنى سىلە رگە ئاتا قىلىمەن!» **35** شۇڭا يەنە بۇ ھەقتە يەنە بىر ئايەتتە: ـ «[ئۆز خۇدا]، سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىڭنى تېنىنىڭ چىرىشنى كۆرگۈزمەيسەن». **36** چۈنكى داۋۇت دەرۋەقە خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە ئۆز دەۋرى ئۈچۈن خىزمەت قىلىپ، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ ئۆلۈمدە ئۆخلاپ ئۆتىنىڭ تېنى چىرىپ كەتكەندى. **37** لېكىن خۇدا ئۇلۇمدىن تىرىلدۈرگۈچى بولسا چىرىشنى ھېچ كۆرمىدى. **38** ئەمدى شۇڭا سىلەر شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، ئۆ قېرىنداشلار، ھازىر گۇناھلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىش يولى دەل شۇ كىشى ئارقىلىق سىلە رگە جاكارلىنىۋاتىدۇ. **39** مۇسا پەيغەمبەر رگە چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى بىلەن سىلەر خالاس بولالمايۋاتقان ئىشلاردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئۇ ئارقىلىق خالاس قىلىنىپ ھەققانىي قىلىنىدۇ! **40** شۇڭا، يەھيا پەيغەمبەرلەر ئالدىن ئېيتقان شۇ بالا ئىشىپەت بېشىڭلارغا چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىڭلار! ـ **41** «قاراڭلار، ئۆ مازاق قىلغۇچىلار، ھەيرانۇھەمىس بولۇپ ھالاك بولۇڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىڭلاردا بىر ئىش قىلىمەنكى، ئۇنى بىرسى سىلە رگە ئېلان قىلسىمۇ سىلەر شۇ ئىشقا ھە رگىز ئىشەنمەيسىلەر!» **42** پاۋلۇس بىلەن بارناباس سناگوگدىن چىقىۋاتقاندا، جامائەت ئۇلارغا كېلە رکى شابات كۈنى بۇ ئىشلار ھەققىدە يەنە سۆزلەشنى يېلىندى. **43** سناگوگنىڭ جامائەت تارقالغاندا، نۇرغۇن يەھۇدىلار ۋە خۇدادىن قورققان تەۋرىتقا ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىي تەمەسىلەرمۇ پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا ئە گەشتى. ئىككىسى ئۇلارغا سۆز قىلىپ، ئۇلارنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدە چىڭ تۇرۇشقا دەۋەت قىلدى. **44** كېيىنكى شابات كۈنى، پۈتۈن شەھەر خەلقى دېگۈدەك خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلىغىلى كېلىشتى. **45** بىراق يۇنداق توپ-توپ ئادەملەرنى كۆ رگەن يەھۇدىلار ھەسەتكە چۈمۈپ، پاۋلۇسنىڭ سۆزلىرىگە قارشى تەتۈر گەپ

46 ئەمدى پاۋلۇس بىلەن بارناباس تېخىمۇ يۈرە كلىك ھالدا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئالدى بىلەن سىلەر [يەھۇدىي خەلقىگە] يەتكۈزۈش كېرەك ئىدى. لېكىن سىلەر ئۇنى چەتكە قېقىپ ئۆز ئۈكلارنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا لايىق كۆرمىگەندىن كېيىن، مانا بىز [سىلەردىن] بۇرۇلۇپ ئەللە رگە يۈزلىنىمىز! (aiōnios g166) **47** چۈنكى پەروەردىگار [مۇقەددەس يازمىلاردا] بەرگە مۇنداق ئېيرۇغان: ـ «مەن سېنى [يات] ئەللە رگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە نىجاتلىق بولۇشۇڭ

48 ئەللەردىكىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، خوشال بولۇشۇپ رەبنىڭ سۆز- كالامىنى ئۇلۇغلاشتى؛ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشكە بېكىتىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئېتىقاد قىلدى. (aiōnios g166) **49** شۇنداق قىلىپ، رەبنىڭ سۆز- كالامى پۈتكۈل زېمىنغا تارقالدى. **50** بىراق يەھۇدىيلار خۇدادىن قورققان يۇقىرى تەبىقىلىك ئايالارنى ھەم شەھەر مۇتەشەرلىرىنى قۇتراتتىپ، پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا زىيانكەشلىك قىلغۇزۇپ، ئۇلار ئىككىسىنى ئۆز يۇرتلىرىدىن قوغلاپ چىقاردى. **51** ئەمما پاۋلۇس بىلەن بارناباس ئۇلارغا قاراپ ئاياغلىرىدىكى توپىنى قېقىشتۇرۇۋۇپتىپ، كونيا شەھىرىگە قاراپ ماڭدى. **52** [ئانتاكيادىكى] مۇخلىسلار بولسا خۇشالىققا ھەمدە مۇقەددەدەس روھقا تولدۇرۇلدى.

14

كونيا شەھىرىدە شۇنداق بولدىكى، پاۋلۇس بىلەن بارناباس يەھۇدىيلارنىڭ سناگوگىغا كىرگەندە، جامائەتكە شۇنداق سۆزلىدىكى، نەتىجىدە يەھۇدىيلار ۋە گېلىنىلەردىنمۇ نۇرغان كىشىلەر ئېتىقاد قىلدى **2** (ھالبۇكى، ئىشەنمىگەن يەھۇدىيلار [يات] ئەللىكلەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى زەھەرلەپ، ئۇلارنى قېرىنداشلارغا قارشى ئۇرۇشقا قۇتراتتى). **3** شۇڭا [پاۋلۇس بىلەن بارناباس] ئۇ يەردە خېلى ئۇزۇن ئۇرۇپ، رەبگە تايىنىپ يۈرە كلىك ھالدا [خۇش خەۋەرنى] جاكارلىدى؛ رەب ئۇلارنىڭ قوللىرى بىلەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ ئۆز مېھىر-شەپقىتىنىڭ سۆز- كالامىغا گۇۋاھلىق بەردى. **4** بۇنىڭ بىلەن شەھەر خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ كېتىپ، بەزىلىرى يەھۇدىيلار تەرەپتە، بەزىلىرى بولسا روسۇللار تەرەپتە ئۇردى. **5** ئاخىردا، بىر قىسىم يات ئەللىكلەر بىلەن يەھۇدىيلار ئارىسىدا (ئۆز باشلىقلىرى بىلەن بىرلىكتە) روسۇللارنى قېيناپ، چالما- كېسىمك قىلىش قۇتراتقۇلۇق باش كۆتۈردى. **6** لېكىن ئۇلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يەردىن قېچىپ لىكاۇئونيا رايونىدىكى لىسترا ۋە دەربە شەھەرلىرى ھەمدە ئەتراپىتىكى يۈرتلارغا قاراپ ماڭدى. ئۇلار شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەرنى داۋاملىق جاكارلاۋەردى. **8** شۇ چاغدا، لىسترا شەھىرىدە پۈتلىرىدا ماغدۇرى يوق، ھېچ مېڭىپ باقمىغان بىر تۇغما پالەچ ئولتۇراتتى. **9** پاۋلۇس سۆز قىلىۋاتقاندا، بۇ ئادەم ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئولتۇراتتى. پاۋلۇس ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ ئۇنىڭ ساقايتىلىشىغا ئىشەنچى بارلىقىنى كۆرۈپ يېتىپ، **10** يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئورنۇڭدىن دەس تۇر! ـ دېدى. ھېلىقى ئادەم شۇئان ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. **11** لېكىن پاۋلۇسنىڭ بۇ ئىشنى كۆ رگەن توپ-توپ ئادەملەر لىكاۇئونيا تىلى بىلەن: ـ ئىلاھلار ئىنسان قىياپىتىگە كىرىپ ئارىمىزغا چۈشۈپتۇ! ـ دەپ ۋارقىرىشىپ كەتتى. **12** ئۇلار بارناباسنى «ئىلاھ زېئۇس» دەپ ئاتاشتى ۋە پاۋلۇسنى

سۆزلەشتە باشلامچی بولغاچقا تۆنی «ئلاھ ھېرمىس» دەپ ئاتاشتی. 13 شەھەرنىڭ سىرتىدا «زېئۇس ئىلاھ»نىڭ بۇتخانىسى بار ئىدى. شۇ [بۇتخاندىكى] كاھىن شەھەر دەرۋازىسىغا ئۆكۈز ۋە گۈل چەمبىرە كەلمۈنى ئېلىپ كېلىپ، خەلق بىلەن بىللە روسۇللارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلماقچى بولدى. 14 لېكىن روسۇللار بارناباس بىلەن پاۋلۇس بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، كىيىم-كېچەك كىرىنى يىرتقان ھالدا، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ ۋارقىراپ مۇنداق دېدى: 15 ـ خالايىق، بۇ ئىشلارنى نېمە دەپ قىلىۋاتىسىلەر؟! بىز سىلە رگە ئوخشاش ھېسسىياتتىكى ئىنسانلارمىز! بىز سىلە رگە بۇ ئەرزىمەس نەرسىلەرنى تاشلاپ، ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇلارىدىكى بارلىق مەخلۇقلارنى ياراتقۇچى ھايات خۇداغىلا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك دەپ جاكارلاۋاتىمىز! 16 بۇرۇنقى دەۋرلەردە، ئۇ ھەرقايسى ئەللەرنى ئۆز يوللىرىدا مېڭىشقا يول قويغان. 17 شۇنداق بولسىمۇ، ئۇ ئۆزىنى ئىسپاتلايدىغان گۆزۈاھلىقنى قالدۇرمىغان ئەمەس. چۈنكى ئۇ ھەمىشە سىلە رگە شاپائەت كۆرسىتىپ، يامغۇرنى ئۆز ۋاقتىدا ئەرشتىن ياغدۇرۇپ مول ھوسۇل ئاتا قىلىپ، ئاش-تاماق بىلەن سىلەرنى قىۋىغۇزۇپ، قەلبىڭلارنى خۇشاللىققا چۆمدۈرۈپ كەلدى. 18 ھەتتا ئۇلار بۇ سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، خالايىقنىڭ ئۇلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىشنى ئارانلا توسۇۋالدى. 19 لېكىن ئانتاكيا ۋە كونيا شەھەرلىرىدىن بەزى يەھۇدىيلار كېلىپ، كىشىلەرنى ئۆزلىرىگە قايىل قىلىشى بىلەن، خەلق پاۋلۇسنى چالما-كېسەك قىلدى، ئاندىن ئۇنى ئۆلدى دەپ قاراپ، شەھەر سىرتىغا سۆرەپ ئاچىقىپ تاشلىۋەتتى. 20 لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندا، پاۋلۇس ئورنىدىن تۇرۇپ، شەھەر رگە قايتىپ كىردى. ئەتىسى، ئۇ بارناباس بىلەن بىللە دەربە شەھىرىگە كەتتى. 21 ئەمدى ئۇلار دەربە شەھىردە خۇش خەۋەر جاكارلاپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى [مەسىھگە] مۇخلىس بولۇشقا كىرگۈزگەندىن كېيىن، ئىككىيلەن لىسترا، كونيا ۋە ئانتاكيا شەھەرلىرىگە قايتىپ باردى. 22 ئۇلار ئۇ يەرلەردە مۇخلىسلارنىڭ قەلبلىرىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇشقا رىغبەتلەندۈرۈپ، شۇنداقلا: ـ بىز خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشتە نۇرغۇن جاپا-مۇشەققەتلەر يەنە ھەرقايسى جامائەت ئىچىدە ئاقساقاللارنى تاللاپ بەلگىلەپ، دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش ئارقىلىق ئۇلارنى ئۆزلىرى ئېتىقاد باغلىغان رەببگە تاپشۇردى. 24 ئىككىيلەن پىسىدىيە رايوندىن ئوتۇپ پامفىلىيە ئۆلكىسىگە كەلدى. 25 ئۇلار يە رگە شەھىردە سۆز-كالامنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، ئاتالىيا شەھىرىگە باردى. 26 ئاندىن ئۇ يەردىن كېمىگە چىقىپ، [سۇرىيەدىكى] ئانتاكيا گا قاراپ كەتتى. ئۇلار ئەسلىدە شۇ يەردە ئۆزلىرى ھازىر تاماملىنىۋاتقان بۇ ۋەزىپىنى ئادا قىلىشقا [جامائەتتىكىلەر تەرىپىدىن] خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتىگە تاپشۇرۇلغاندى. 27 قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار جامائەتنى بىر يە رگە جەم قىلغاندا، ئۇلارغا خۇدانىڭ ئۆزلىرى ئارقىلىق قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ قانداق قىلىپ ئەللە رگە ئېتىقادنىڭ بىر ئىشىكىنى ئاچقانلىقىنى سۆزلەپ بەردى. 28 ئۇلار ئۇ يەردە مۇخلىسلار بىلەن بىللە ئۆزۈن مە زگىل تۇردى.

15

شۇ چاغلاردا بەزىلەر يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن كېلىپ، [ئانتاكيادىكى] قېرىنداشلارغا: ـ سىلەر مۇسا [پەيغەمبە رگە] تاپشۇرۇلغان يوسۇن بويىچە خەتنە قىلىنمىساڭلار، قۇتقۇزۇلمايسىلەر! ـ دەپ تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 2 بۇ ئىش توغرىسىدا چوڭ ماجىرا چىققان بولۇپ، پاۋلۇس بىلەن بارناباس ئىككىيلەن شۇ كىشىلەر بىلەن كەسكىن مۇنازىرە قىلىشقاندىن كېيىن، [قېرىنداشلار] پاۋلۇسنى، بارناباسنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىرنەچچەيلەننى بۇ مەسىلە توغرىسىدا روسۇللار ۋە ئاقساقاللار بىلەن كۆرۈشۈشكە يېرۇسالېمغا بارسۇن دەپ بېكىتتىگەن. 3 شۇنداق قىلىپ ئۇلار جامائەت تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، سەپىردە فەنىكىيە رايونى ۋە سامارىيە ئۆلكىسىنى بېسىپ ئوتۇپ، بارغانلا يېردە ئەللەرنىڭمۇ توۋا قىلىپ [ئېتىقاد] يولغا كىرگەنلىكىنى تەپسىلىي سۆزلىدى. بۇ خەۋەر بارلىق قېرىنداشلارنى زور شادلىققا چۆمگۈزدى. 4 پاۋلۇسلار يېرۇسالېمغا كەلگىنىدە، ئۇلار جامائەتتىكىلەر، روسۇللار ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن قارشى ئېلىنىپ، كۆپچىلىككە خۇدانىڭ ئۆزلىرى ئارقىلىق بارلىق قىلغان ئەمەللىرىنى بايان قىلىپ بەردى. 5 لېكىن پەرىسىي مەزھىبىدىكىلەردىن ئېتىقاد يولغا كىرگەن بەزىلەر ئورنىدىن تۇرۇشۇپ: ـ مۇشۇ [يات ئەللىكلەرنى] خەتنە قىلىش كېرەك، شۇنداقلا ئۇلارغا مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئىگەمدە قىلىشى كېرەكلىكىنى جېكىلەش كېرەك! ـ دېدى. 6 شۇڭا روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار بۇ مەسىلىنى مۇزاكىرە قىلىش ئۈچۈن جەم بولۇشتى. 7 ئۆزۈن سۆھبەتلىشىشتىن كېيىن، پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار، دەسلەپتىكى كۈنلەردە خۇدانىڭ ئىچىڭلاردىن مېنى تاللاپ مېنىڭ ئاغزىم ئارقىلىق خۇش خەۋەردىكى سۆز-كالامنى يات ئەللىكلەر رگە ئاڭلىتىپ ئۇلارنىڭ ئېتىقاد قىلىشىدا ۋاستە قىلىشقا بېكىتكەنلىكىدىن خەۋىرىڭلار بار. 8 ۋە ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى خۇدا مۇقەددەس روھنى بىزگە ئاتا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ ئاتا قىلدى. 9 شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئۇلارنى بىز بىلەن ھېچقانداق پەرقلەندۈرمەي، ئۇلارنىڭ قەلبلىرىنى ئېتىقاد ئارقىلىق پاك قىلدى. 10 [ئەھۋال مانا شۇنداق ئىكەن]، ئەمدى سىلەر نېمە ئۈچۈن ئۆزىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىز كۆتۈرەلمىگەن بىر يوغىنتۇرۇقنى مۇخلىسلارنىڭ بوينىغا ئارتماقچى بولۇپ، خۇدانى سىنىماقچى بولىسىلەر؟! 11 ئەمدىلىكتە، بىز بولساق رەب ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە تايىنىپ ئۇلارغا ئوخشاش قۇتقۇزۇلىمىز، دەپ ئىشىنىمىز. 12 [بۇ سۆزدىن كېيىن]، بارناباس بىلەن پاۋلۇس چىقىپ، خۇدا ئۆزلىرى ئارقىلىق يات ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن بارلىق مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى بايان قىلىپ بەردى؛ كۆپچىلىك ئۇلارغا قۇلاق سېلىپ سۆزكۈتتە تۇردى. 13 ئۇلارنىڭ سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ياقۇپ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! 14 بايانىن شىمىئون خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنىمۇ باشتىنلا شاپائەت بىلەن يوقلاپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆز نامى ئۈچۈن بىر خەلق چىقىرىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ ئوتتى. 15 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىمۇ بۇنىڭغا ئۇيغۇن كېلىدۇ، خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەندەك: ـ 16 ـ «ئۇ مۇشۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن قايتىپ كېلىپ، داۋۇتنىڭ يىقىلغان چېدىرىنى يېڭىباشتىن قۇرۇپ تىكلەيمەن، ئۇنىڭ خارابىلىكىنى قايتا بىنا قىلىپ، ئەسلىگە كەلتۈرىمەن. 18 شۇنداق قىلىپ، جاھاندىكى باشقا ئىنسانلارمۇ، يەنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەر مېنى ئىزدەپ تاپىدۇ» دەيدۇ بۇ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى ۋە شۇنداقلا ئۇلارنى ئەزەلدىن ئايان قىلىپ كەلگەن پەرۋەردىگار!» (aiōn g165) 19 ـ شۇنىڭ ئۈچۈن خۇلاسەم شۇكى، يات ئەللىكلەر ئارىسىدىن توۋا قىلىپ خۇدانى ئېتىقاد باغلىغانلارغا ئاۋارە-ئېغىرچىلىك سېلىپ قويماسلىقىمىز كېرەك؛ 20 پەقەت ئۇلارغا: «بۇتلارغا ئاتىلىپ بۇلغانغان نەرسىلەرنى يېيىشتىن، جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن، قانىنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشىلىرىدىنمۇ يېيىشتىن نېرى بولۇڭلار» دەپ تاپىلاپ، بىر پارچە خەت يازايلى. 21 چۈنكى قەدىمكى دەۋرلەردىن تارتىپ ھەر شەھەردە شابات كۈنىدە سىناگوگلاردا مۇسا [پەيغەمبە] نىڭ ئېتىقانلىرى ئوقۇلۇپ، ئۇنىڭ كۆرسەتمىلىرى ئۆگىتىلىپ كەلگەن. 22 شۇنىڭ بىلەن روسۇللار، ئاقساقاللار، شۇنداقلا يېرۇسالېمدىكى پۈتكۈل جامائەتتىكىلەر ئۆز ئارىسىدىن بىرنەچچە ئادەمنى تاللاپ، ئۇلارنى پاۋلۇس ۋە بارناباس بىلەن بىللە ئانتاكيا ئەۋەتىشنى لايىق كۆردى. ئەسلىدە قېرىنداشلار ئىچىدە باشلامچى بولغان يەھۇدا (بارساباس دەپمۇ ئاتىلىدۇ) بىلەن سىلاسلار بۇنىڭغا تاللاندى. 23 خەت بولسا ئۇلارغا تاپشۇرۇلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق يېزىلغاندى: ـ «ئى ئانتاكيا، سۇرىيە ۋە كىلىكىيەدە تۇرۇۋاتقان يات ئەللىك قېرىنداشلار، ـ [يېرۇسالېمدىكى] قېرىنداشلىرىڭلاردىن، روسۇللار بىلەن ئاقساقاللاردىن سىلە رگە سالام! 24 ئارىمىزدىن بەزى كىشىلەر چىقىپ بىنىڭلارغا بېرىپ، سۆزلىرى بىلەن سىلەرنى بىئارامىلىققا سېلىپ كۆڭۈڭلارنى پارا كەندە قىلىپ قويغانلىقنى ئاڭلىدۇق. لېكىن بىز ئۇلارغا ھېچقانداق سۆز-ئەمر قىلمىدۇق. 25 شۇ سەۋەبتىن، بىز بۇ ئىشتا ئۈيلىرىمىز بىر يەردىن چىققاندىن كېيىن، ئارىمىزدىن تاللانغان بىرنەچچەيلەننى سۆيۈملۈك بارناباس ۋە پاۋلۇسىمىز بىلەن بىللە بىنىڭلارغا ئەۋەتىشنى قارار قىلدۇق. 26 بۇ ئىككىيلەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى ئۈچۈن ھاياتىنى خەتە رگە تەۋەككۈل قىلغان كىشىلەردۇر. 27 شۇڭا بىز يەھۇدا بىلەن سىلاسنى يازغانلىرىمىزنى سىلە رگە ئۆز ئاغزى بىلەنمۇ سۆزلەپ بەرسۇن دەپ، بىنىڭلارغا ئەۋەتىۋاتىمىز. 28 گەپنىڭ پوسكاللىسىغا كەلسەك، مۇقەددەس روھقا، شۇنداقلا بىزلە رگىمۇ شۇ لايىق كۆرۈنگەنكى، تۆۋەندىكى زۆرۈر بولغان ئىشلاردىن سىرت، سىلە رگە

هېچقانداق باشقا ئىشنى يۇكلىمەسلىكىمىز كېرەك: **29** ـ يۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەردىن، قانىنى ۋە يوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشلىرىدىن يېيىشتىن ۋە جنسىي بۇزۇقلۇقتىن نېرى بولۇش ـ سىلەر مۇشۇ بىرنەچچە ئىشتىن ساقلانسا گىلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. ئامان-خاتىرجەم بولۇڭگىلار!» **30** شۇنداق قىلىپ، ئۇلار [قېرىنداشلار] تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، ئانتاكىياغا باردى. ئۇ يەردە پۈتۈن جامائەتنىكەلرنى يىغىپ، خەتنى ئۇلارغا تاپشۇردى. **31** ئۇلار خەتنى ئوقۇپ، ئۇنىڭدىن بولغان رىغبەت-تەسەللىدىن زور شادلاندى. **32** يەھۇدا ۋە سىلاسلار ئۆزلىرىمۇ پەيغەمبەرلەردىن بولۇپ، ئۇلار قېرىنداشلارنى نۇرغۇن سۆز-نەسىھەتلەر بىلەن رىغبەتلەندۈرۈپ، ئۇلارنى قۇۋۋەتلەندۈردى. **33** [يەھۇدا ۋە سىلاسلار] ئۇ يەردە بىر مەزگىلنى ئوتكۈز ۋگەندىن كېيىن، ئانتاكىيادىكى قېرىنداشلارنىڭ سەپىرىگە ئامانلىق تىلىگەن ھالدا ئۆزىتىشى بىلەن، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئەۋەتكەن [پېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ] قېشىغا قايتتى. **34** لېكىن پاۋلۇس ۋە بارناباس ئانتاكىيادا قېلىپ، باشقا نۇرغۇن قېرىنداشلارنىڭ ھەمكارلىقىدا تەلىم بېرىپ رەبنىڭ سۆز-كالامىدىكى خۇش خەۋىرىنى جاكارلاپ تۇردى. **36** لېكىن يەنە بىرنەچچە كۈنلەردىن كېيىن پاۋلۇس بارناباساقا: بىز بۇرۇن رەبنىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزگەن ھەممە شەھەر-يېزىلارغا بېرىپ، قېرىنداشلارنىڭ يىنىغا بېرىپ، ھالىنى سوراپ كېلەيلى، ـ دېدى. **37** بارناباس بولسا يۇھاننا (ماركۇسمۇ دېيىلىدۇ)نى بىللە ئېلىپ بارماقچى بولغانىدى. **38** بىراق پاۋلۇس ئالدىنقى قېتىم پامفىلىيە تۈلكىسىدە تۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكەن، رەبنىڭ خىزمىتىدە تۇلار بىلەن بىللە [داۋاملىق] سەپەر قىلمىغان ماركۇسنى يەنە ئېلىپ بېرىشنى ئاقلانلىك ئەمەس دەپ قاردى. **39** شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئوتتۇرىسىدا بەك كەسكىن ئىختىلاپ بولۇپ، ئاخىر بېرىپ ئۇلار بىر-بىردىن ئايرىلىپ كېتىشتى. بارناباس ماركۇسنى ئېلىپ، كېمىگە ئولتۇرۇپ سىپرۇس ئارىلىغا كەتتى. **40** پاۋلۇس بولسا سىلاسنى تاللىدى، قېرىنداشلارنىڭ ئىككىيلەنتى خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئامانەت قىلىشى بىلەن ئۇ ئىككىسى يولغا چىقتى. **41** ئۇ ئەمدى سۈرىيە ۋە كىلىكىيە تۈلكىلىرىنى ئارىلاپ ئوتۇپ، [ھەرقايسى جايلاردا] جامائەتلەرنى قۇۋۋەتلەندۈردى.

16

ئاندىن ئۇ دەربە ۋە لىسترا شەھەرلىرىگىمۇ باردى. مانا، شۇ يەردە ئېتىقادچى يەھۇدىي بىر ئايالنىڭ ئوغلى، تىموتي ئىسىملىك بىر مۇخلىس بار ئىدى. ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا گۈپك ئىدى. **2** لىسترا ۋە كونيا شەھەرلىرىدىكى قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئوغرۇلۇق ياخشى گۇۋاھلىق بېرەتتى. **3** پاۋلۇس ئۇنى ئۆزى بىلەن بىللە ئېلىپ ماڭماقچى بولدى. بىراق بۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى [تىموتيىنىڭ] ئاتاسىنىڭ گۈپك ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، پاۋلۇس ئۇنى ئېلىپ خەتنە قىلدۇردى. **4** ئۇلار شەھەر-يېزىلاردىن ئوتكەچ، پېرۇسالېمدىكى روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار [يات ئەللە رگە] بېكىتكەن بەلگىلىمىلەرنى ئۇلارنىڭ رىئايە قىلىشى ئۈچۈن ئاپتۇشۇردى. **5** شۇنداق قىلىپ، جامائەتلەر ئېتىقادتا كۈچەيتىلىپ، سانلىرىمۇ كۈندىن-كۈنگە كۆپەيدى. **6** مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ ئاسىيا تۈلكىسىدە سۆز-كالامنى جاكارلىشىغا يول قويمىغان بولۇپ، پاۋلۇسلار ئەمدى فرىگىيە ۋە گالاتىيا رايونلىرىدىن ئوتتۇپ، **7** مىسىيە رايونىغا كەلگەندىن كېيىن، بىتىنىيە تۈلكىسىگە كىرمەكچى بولدى. بىراق ئەيسانىڭ روھى ئۇلارغا بۇنداق قىلىشقىمۇ يول قويمىدى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسىيەدىن ئوتتۇپ، دېڭىز بويىدىكى تروئاس شەھىرىگە چۈشتى. **9** شۇ كۈنى كەچتە، پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈنۈپ، ماكېدونىيەلىك بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرە تۇرۇپ: ـ [دېڭىزدىن] ئوتتۇپ، ماكېدونىيە گە كېلىپ، بىزگە ياردەم بە رگەيسەن! ـ دەپ ئوتۇندى. **10** ئۇ بۇ كۆرۈنۈشنى كۆ رگەندىن كېيىن، رەب بىزنى جەزمەن ئۇ كىشىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلارغا خۇش خەۋەر جاكارلاشقا چاقىرغان، دېگەن خۇلاسىگە كېلىپ، دەرھال ماكېدونىيە گە بېرىشقا تەييارلاندۇق. **11** بىز كېمىگە چىقىپ، تروئاستىن يولغا چىقىپ، سامودراك ئارىلىغا قاراپ يول ئالدۇق ۋە ئەتىسى [ماكېدونىيەدىكى] نېئاپولىس شەھىرىگە يېتىپ باردۇق. **12** ئۇ يەردىن ماكېدونىيەنىڭ شۇ رايونىدىكى فىلىپپى دېگەن مۇھىم شەھىرىگە ئوتتۇق. بۇمۇ رىمدىكى بىر مۇستەملىكە شەھەر ئىدى. بىز بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردۇق. **13** شابات كۈنى، [شەھەر] دەرۋازىسىدىن چىقىپ دەريا ساھىلىگە باردۇق، چۈنكى بىز ئۇ يەردە دۇئا-تىلاۋەت قىلىدىغان بىر جاي بار دەپ ئويلىدۇق؛ دەرۋەقە شۇنداق بولدى. بىز ئولتۇرۇپ، ئۇ يەر گە يىغىلغان ئاياللارغا سۆزلەشكە باشلىدۇق. **14** ئۇلارنىڭ ئىچىدە سۈسۈن رەخت سودىسى قىلىدىغان، تىياتىرا شەھىرلىك، خۇدادىن قورقىدىغان لىدىيا ئىسىملىك بىر ئايال بار ئىدى. رەب ئۇنىڭ قەلبىنى پاۋلۇسنىڭ ئېيتقانلىرىنى قوبۇل قىلىشقا ئاچتى. **15** ئۇ ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ بىزدىن ئوتۇنۇپ: ـ ئە گەر سىلەر مېنى [ھەقىقەتەن] رەبگە ئېتىقاد قىلغۇچى دەپ بىلسە گىلەر، مېنىڭ ۋېيىمگە بېرىپ تۇرۇڭگىلار! ـ دەپ چىڭ تۇرۇپ بىزنى ماقۇللاتتى. **16** بىر كۈنى بىز شۇ دۇئا قىلىدىغان جايغا كېتىپ بارغىنىمىزدا، بىر دېدەك خوجايىنلىرىغا پال سالغۇچى بىر جىن چاپلىشىۋالغانىدى؛ دېدەك خوجايىنلىرىغا پال سېلىش يولى بىلەن نۇرغۇن پايدا تېپىپ بە رگەنىدى. **17** ئۇ يول بويى پاۋلۇس ۋە بىزگە ئە گىشىپ: ـ بۇ كىشىلەر ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ قۇللىرى، ئۇلار سىلە رگە نىجاتلىق بىر يولىنى جاكارلايدۇ! ـ دەپ ۋارقىراپ ماكىدى. **18** ئۇ ئۇدا كۆپ كۈنلەر شۇنداق ۋارقىردى. بۇ ئىش پاۋلۇسنىڭ قەلبىنى ئازابلاپ، ئۇ قىزغا بۇرۇلۇپ، جىنغا: ـ ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن ۋېيرۇيەنكى، ئۇنىڭدىن چىق! ـ دېيىشكىلا، جىن شۇئان چىقىپ كەتتى. **19** دېدەكنىڭ خوجايىنلىرى ئۇنىڭغا باغلىنىش پۇل تېپىش ئۈمىدىنىڭ يوققا چىققانلىقىنى كۆرۈپ، پاۋلۇس بىلەن سىلاسقا قول سېلىپ، ئۇلارنى بازار مەيدانىغا سۈرەپ، ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **20** ئۇلار ئىككىيلەننى سوراقچى ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا چىقىرىپ: ـ بۇ ئادەملەر يەھۇدىيلار بولۇپ، شەھىرىمىزنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتمەكتە. **21** بىز بولساق رىملىقلارمىز، ئۇلار قانۇنىمىزغا خىلاپ بولغان ۋە قوبۇل قىلىشقا يا كى يۈرگۈزۈشكە بولمايدىغان قائىدە-يوسۇنلارنى تەرغىب قىلىۋاتىدۇ! ـ دەپ شىكايەت قىلدى. **22** ئېيلانغان خالايىقمۇ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغالدى؛ سوراقچى ئەمەلدارلار ئۇلارنىڭ كىيىملىرىنى يىرتىپ يالىڭاچلاپ، كالتەك بىلەن دۇمبىلاشقا ئەمر چۈشۈردى. **23** ئىككىيلەننى كالتەك بىلەن كۆپ دۇمبىلىغاندىن كېيىن، ئۇلارنى زىندانغا تاشلىدى ۋە شۇنداقلا گۈنداپانىي قاتتىق كۈزىتىشكە بۇيرۇدى. **24** ئۇ بۇيرۇقنى تاپشۇرۇۋېلىش بىلەن ئۇلارنى زىندانىنىڭ ئىچكىرىدىكى كامېرغا سولاپ، پۇتلىرىغا ئىسكەل سالدى. **25** تۈن يېرىمدا، پاۋلۇس بىلەن سىلاس دۇئا قىلىپ، خۇداغا مەدھىيە كۈيلىرىنى ئېيتىۋاتاتتى. باشقا مەھبۇسلار بولسا قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتاتتى. **26** ئۇيۇقسىز قاتتىق يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ زىندانىنىڭ ئۇللىرىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى ۋە زىندانىنىڭ ھەممە ئىشىكلىرى شۇئان ئېچىلىپ، ھەربىر مەھبۇسنىڭ كىشىلىرىمۇ چۈشۈپ كەتتى. **27** گۈنداپانىي ۋېقىۋدىن ۋېنىپىپ، زىندانىنىڭ ئىشىكلىرىنىڭ ئوچۇق تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مەھبۇسلار قېچىپ كېتىپتۇ دەپ ۋىلاپ، قىلىچنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۆزىنى ئولتۇرۇۋالماقچى بولدى. **28** لېكىن پاۋلۇس قاتتىق ئاۋازدا: ـ ئۆزۈڭگە زەرەر يەتكۈزمە، ھەممىمىز بار! ـ دەپ ۋارقىردى. **29** گۈنداپانىي: چىراغلارنى كەلتۈرۈڭگىلار دەپ تۇۋلاپ ئىچكىرىگە ئېتىلىپ كىرىپ، تىترىگەن ھالدا پاۋلۇس بىلەن سىلاسنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى. **30** ئاندىن ئۇلارنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: ـ قۇتقۇزۇلۇشۇم ئۈچۈن نېمە قىلىشىم كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **31** رەب ئەيسانى ئېتىقاد قىلغىن، ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئۆزۈڭ ھەم ئائىلە گىڭىلارمۇ قۇتقۇزۇلىدۇ! ـ دېدى ئۇلار. **32** شۇنىڭ بىلەن، ئىككىيلەن ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلە رگە رەبنىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزدى. **33** كېچىە شۇ سائەتتىنىڭ ئۆزىدىلا [گۈنداپانىي] ئۇلارنى باشلاپ چىقىپ، يارىلىرىنى ۋېيۇپ تازىلىدى؛ ئاندىن ئۇ دەرھال ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى؛ **34** ئىككىيلەننى ئۆز ۋېگە باشلاپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا داستىخان سالدى. ئۇ پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلىقتىن زور شادلاندى. **35** ئەتىسى ئەتىگەندە، سوراقچى ئەمەلدارلار ياساۋۇللارنى زىندانغا ئەۋەتىپ: ـ ئۇ ئىككىيلەننى قوۋۇپتىكىلار! ـ دەپ بۇيرۇدى. **36** گۈنداپانىي بۇ سۆزنى پاۋلۇسقا يەتكۈزۈپ: ـ سوراقچى ئەمەلدارلار ئىككىسىگە قوۋۇپتىش يارلىقىنى چۈشۈردى. سىلەر ئەمدى زىنداندىن چىقىپ، تىنچ-ئامان يولۇڭگىلارغا چىقىڭگىلار، ـ دېدى. **37** بىراق پاۋلۇس ياساۋۇللارغا: ـ بىز رىم پۇقرالىرى بولساقۇ، ئەمەلدارلار بىزنى سوراق قىلمايلا خالايىقنىڭ ئالدىدا كالتەك بىلەن دۇمبالاپ، زىندانغا تاشلىدى. ئەمدى تۇلار ھازىر بىزنى يوشۇرۇنچە قوغلىماقچىمۇ؟ ياق، بۇنداق قىلسا بولمايدۇ! ئەمەلدارلار تۇزلىرى كېلىپ بىزنى چىقارسۇن! ـ دېدى. **38** ياساۋۇللار بۇ سۆزلەرنى سوراقچى ئەمەلدارلارغا

يەتكۈزدى. ئۇلار ئىككىيلەننىڭ رەم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ قورقۇپ كەتتى، **39** ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئىلىشقا [زىندانغا] بېرىپ، ئۇلارنى زىندانىدىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن، شەھەردىن چىقىپ كېتىشنى قايتا-قايتا ئۆتۈندى. **40** ئىككىيلەن زىندانىدىن چىقىشى بىلەن لىدىيانىڭ ئۆيىگە باردى؛ ئاندىن ئۇ يەردە قېرىنداشلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرگەندىن كېيىن، يولغا چىقىپ كەتتى.

17 ئۇلار سەپىرىنى داۋام قىلىپ ئامفىپولىس ۋە ئاپولۇنىيا شەھەرلىرىدىن ئۆتۈپ، تېسالونىكا شەھىرىگە كەلدى. ئۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگى بار ئىدى. **2** پاۋلۇس ئادىتى بويىچە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ، ئۈچ دانە ئۆچ شابات كۈنى ئۇ يەردە جەم بولغانلار بىلەن مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلەپ مۇنازىرىلىشىپ، **3** ئۇلارغا مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلەر ئارىتقاندىن كېيىن ئۆلۈمدىن تىرىلىشى مۇقەررەر دەپ چۈشەندۈردى ھەم ئىسپاتلىدى ۋە: ـ مەن سىلە رگە جاكارلىغان مۇشۇ ئەيسا دەل مەسىھنىڭ ئۆزى شۇ! ـ دېدى. **4** [يەھۇدىيلارنىڭ] ئېچىدىن بەزىلەر قايىل بولۇپ ئىشىنىپ، پاۋلۇس بىلەن سىلاسقا قوشۇلدى، شۇنداقلا خۇدادىن قورقىدىغان گېرىكلەردىن زور بىر توپ ئادەملەر ۋە ئاز بولمىغان يۇقىرى تەبىقىدىكى گېرىك ئايالىلارمۇ شۇنداق ئىشەندى. **5** بىراق يەھۇدىيلار بۇنىڭغا ھەسەت قىلىپ، بىرنەچچە قەبىھ ئادەملەرنى يىغىپ، بىر توپ كىشىلەرنى توپلاپ، شەھەرنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتتى. يەھۇدىيلار پاۋلۇس بىلەن سىلاسنى شەھەر خەلق [كېڭىشىگە] تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن ئۇلارنى ئۆتۈش مەقسىتىدە ياسون ئىسملىك بىرسىنىڭ ئۆيىگە باستۇرۇپ باردى. **6** لېكىن ئۇلار ئىككىيلەننى تاپالمايۋاتقىنىدا، ياسون ۋە باشقا بىرنەچچە قېرىنداشنى شەھەر ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تارتىپ ئاپىرىپ: ـ ھەممە جايلاردا ئالەمنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتكەن ئاشۇ ئادەملەر مۇشۇ يەرگىمۇ يېتىپ كەلدى؛ **7** ياسون ئۇلارنى ئۆيىدە قوبۇل قىلدى. ئۇلار ئەيسا ئىسملىك باشقا بىر پادىشاھ بار دەپ جاكارلاپ، قەيسەرنىڭ پەرمانلىرىغا قارشى چىقىۋاتىدۇ! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. **8** ئۇلار بۇ سۆزلەر بىلەن خالايىقنى ۋە شەھەر ئەمەلدارلىرىنى دەككە-دۇككىگە سېلىپ قويدى. **9** ئەمەلدارلار ياسون ۋە باشقا ئۈچۈپ كېلىنگەنلەردىن كاپالەت پۇلى ئالغاندىن كېيىن، ئۇلارنى قويۇۋەتتى. **10** قېرىنداشلار ھايال بولماي پاۋلۇس بىلەن سىلاسنى شۇ كۈنى كېچىدە بېرىيا شەھىرىگە ئەۋەتىۋەتتى. ئۇلار ئۇ يەر گە يېتىپ بارغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. **11** ئۇ يەردىكى [سىناگوگدىكىلەر] تېسالونىكادىكىلە رگە قارىغاندا ئېسىل خىسلەتلىك بولۇپ، سۆز-كالامنى قىزىقىپ ئاڭلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ توغرا يا كى خاتالىقىنى ئېنىقلاپ بىلىش ئۈچۈن، ھەر كۈنۈى مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقىنىپ ئىزلەندى. **12** نەتىجىدە، ئۇلاردىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار، ئېسىلزادە گېرىك ئايالىلاردىن بىر قىسمى ۋە شۇنداقلا خىلى كۆپ گېرىك ئەرلەر ئېتىقاد قىلدى. **13** لېكىن تېسالونىكادىكى يەھۇدىيلار خۇدانىڭ سۆز-كالامىنىڭ پاۋلۇس ئارقىلىق بېرىيادىمۇ جاكارلىنىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ يەر گىمۇ بېرىپ توپىلاڭ كۆتۈرمەكچى بولۇپ، ئامىنى قۇتراتتى. **14** شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار پاۋلۇسنى دەرھال دېڭىز بويىغا ئەۋەتىۋەتتى. سىلاس بىلەن تىموتې بولسا بېرىيادا قالدى. **15** پاۋلۇسنى ئۇزىتىپ ماڭغانلار ئۇنى ئاپىنا شەھىرىگىچە ئېلىپ باردى. ئاندىن ئۇلار پاۋلۇسنىڭ: ـ «سىلەر سىلاس بىلەن تىموتېيغا مۇمكىنقەدەر مېنىڭ يېنىمغا تېزراق كەلسۇن دەپ يەتكۈزۈپ قويۇڭلار» دېگەن تاپشۇرۇقىنى ئېلىپ، [بېرىياغا] قايتىپ كەلدى. **16** پاۋلۇس ئاپىنا شەھىرىدە سىلاس بىلەن تىموتېينى كۈتۈپ تۇرغاندا، پۈتكۈل شەھەردىكىلەرنىڭ بۇتپەرەسلىككە بېرىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، روھى قاتتىق ئازابلاندى. **17** شۇنىڭ ئۈچۈن سىناگوگدا يەھۇدىيلار ۋە خۇدادىن قورقىدىغانلار بىلەن ھەم شۇنىڭدەك ھەر كۈنۈى بازاردا ئۇچرىغانلا كىشىلەر بىلەن مۇنازىرىلىشەتتى. **18** «ئېپىكۇرلار» ۋە «ستوئىكلار» دەپ ئاتالغان بەزى پەيلاسوپلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلىشىشكە باشلىدى. ئۇلاردىن بەزىلەر: ـ بۇ بىلەرمەن پوچى نېمە دەپ جۈيلۈۋاتىدۇ؟ ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلەر پاۋلۇسنىڭ ئەيسا ۋە ئادەملەرنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلىدۇرۇلىدىغانلىقى ھەققىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغانلىقىدىن: ـ ئۇ يات ئىلاھلارنىڭ تەرغىباتچىسى ئوخشايدۇ! ـ دېيىشتى. **19** شۇنىڭ، ئۇلار پاۋلۇسنى ئېلىپ «ئارىئوپاگۇس» دېگەن [كېڭەش] مەيدانىغا ئاپىرىپ: ـ سەن تارقىتىۋاتقان يېڭى تەلىمىڭنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىزمۇ بىلىسەك قانداق؟ **20** چۈنكى سەن بەزى غەيرىي ئىشلارنى قۇلىقىمىزغا يەتكۈزۈۋاتىسەن، بىز ئۇلارنىڭ مەنىسى زادى نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگۈمىز بار، ـ دېيىشتى **21** (ئەمدى ئافىنالىقلار ۋە ئۇ يەردە ئۇرۇقۇاتقان چەتئەللىكلەرنىڭ ھەممىسى ۋاقتىنى بەرەر يېڭىلىقنى يەتكۈزۈش يا كى ئاڭلاشتىن باشقا ئىشقا سەرپ قىلمايتتى).

22 شۇنىڭ پاۋلۇس ئارىئوپاگۇس مەيدانىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ئەي ئافىنا خەلقى! سىلەرنىڭ ھەر جەھەتتىن جن-ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا قاتتىق بېرىلگەنلىكىڭلارنى كۆردۈم. **23** چۈنكى ھەممە يەرنى ئايلاپ، سىلەرنىڭ تاۋاپگاھلىرىڭلارنى كۆزدن كەچۈرگىنىمدە، ئوستىگە «نامەلۇم بىر خۇداغا ئاتالغان» دەپ پۈتۈلگەن بېغىشلىمىسى بار يەنە بىر قۇربانگاھنى كۆردۈم. ئەمدى مەن سىلەر تونۇمىاي تۇرۇپ ئىبادەت قىلىۋاتقان شۇ [خۇدانى] مانا ھازىر سىلە رگە تونۇشتۇرۇپ جاكارلاي. **24** پۈتكۈل ئالەمنى ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى ياراتقان خۇدا ئاسمان-زېمىنىڭ ئىگىسى بولۇپ، ئىنسانلارنىڭ قولى بىلەن ياسالغان ئىبادەتخانىلاردا تۇرمايدۇ، **25** يا كى بىرەر نەرسىگە ھاجىتى چۈشكەندەك ئىنسانلارنىڭ قوللىرىنىڭ ئەرجىگە موھتاج ئەمەسىتۇر، چۈنكى ئۇ ئۆزى ھەممە جانۋارغا ھاياتلىق، نەپەس، شۇنداقلا [ئېھتىياجلىق بولغان] ھەممە نەرسىنى ئاتا قىلدۇ. **26** ئۇ بىرلا ئادەمدىن ئىنسانىيەتتىكى بارلىق مىللەتلەرنى بارلىققا كەلتۈردى، ئۇلارنى پۈتۈن يەر يۈزىگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇلارغا خاس بولغان يەيت-يەسىللەر ھەمدە تۇرىدىغان جايلىرىنىڭ پاسىللىرىنى ئالدىن بەلگىلەپ بەردى. **27** بۇلارنىڭ مەقسىتى «ئىنسانلار مېنى ئىزدىسۇن، بەلكىم سىلاشتۇرۇپ تاپسۇن» دېگەنلىكتۇر. ئەمەلىيەتتە، ئۇ ھېچقايسىمىزدىن يىراق ئەمەس. **28** چۈنكى بىز ئۇنىڭدا ياشايمىز، ھەرىكەت قىلىمىز ۋە ئۇنىڭدا ۋۇجۇدىمىز باردۇر، ئارا گلاردىكى بەزى شائىرلار ئېيتقىنىدەك: «بىز ئۇنىڭ ئىسىلدۇرمىز!». **29** شۇنىڭ، خۇدانىڭ نەسلى بولغاچقا، بىز تەڭرى بولغۇچىنى ئالتۇن-كۈمۈش يا كى تاشتىن ياسالغان، ھۈنەرۋەرنىڭ ماھارىتى ۋە تەسەۋۋۇرى بىلەن ۋۇجۇلغان بىرەر نەرسىگە ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىماسلىقىمىز كېرەك. **30** شۇنىڭ خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردىكىلەرنىڭ شۇنداق غەپلەتلىك ۋاقىتلىرىنى نەزىردىن ساقت قىلغىنى بىلەن، لېكىن بۈگۈنكى كۈندە ئۇ ھەممىلا يەردە پۈتۈن ئىنسانلارنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا ئەمر قىلماقتا! **31** چۈنكى ئۇ ئۆزى تىكلىگەن ئىنسان ئارقىلىق پۈتكۈل دۇنيانى ھەققانىيلىق بىلەن سوراق قىلىدىغان بىر كۈننى بەلگىلدى؛ ئۇ ئۆزى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكى بىلەن بۇ ئىشنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىگە ئىسپات بە رگەندى.

32 [پاۋلۇسنىڭ] «ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى» ھەققىدە ئېيتقانلىرىنى ئاڭلىغاندا بەزىلەر ئۇنى مەسخىرە قىلىشقا باشلىدى. يەنە بەزىلەر: ـ بۇ ئىش ھەققىدە سەندىن يەنە ئاڭلايلى، ـ دېدى. **33** بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس مەيدانىدىن چىقىپ كەتتى. **34** بىراق بەزىلەر ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ، ئېتىقاد قىلدى. بۇلارنىڭ ئىچىدە «ئارىئوپاگۇس» كېڭىشىمە ھەيئەتلىرىدىن بىرى بولغان دىيونىسىيۇس ۋە دامارىس ئىسىملىك بىر ئايال، شۇنىڭدەك باشقا بىرقانچە كىشىمۇ بار ئىدى.

18 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، پاۋلۇس ئافىنا شەھىرىدىن ئايرىلىپ كورىنت شەھىرىگە باردى. **2** ئۇ ئۇ يەردە پونتۇس ئۇلۇكسىدە تۇغۇلغان ئاكۈيلا ئىسىملىك بىر يەھۇدىي بىلەن ئۇنىڭ ئايالى پرىسكىللانى ئۇچراتتى. ئۇلار [رىم] [ئىمپېراتورى] كلاۋدىيۇسنىڭ بارلىق يەھۇدىيلار رىم شەھىرىدىن چىقىپ كېتىشى كېرەك، دېگەن يارلىقى سەۋەبلىك يېقىندا ئىتالىيەدىن كەلگەندى. پاۋلۇس ئۇلار بىلەن تونۇشۇپ، **3** ئۇلار بىلەن كەسىپداش بولغاچقا، بىللە تۇرۇپ ئىشلىدى (چۈنكى ئۇلار چېدىرچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىتتى). **4** ھەر بىر شابات كۈنىدە ئۇ يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرىپ، يەھۇدىيلار ۋە گېرىكلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ ئۇلارنى [خۇدانىڭ سۆز-كالامغا] قايىل قىلىشقا تىرىشاتتى. **5** بىراق سىلاس بىلەن تىموتې ماكېدونىيەدىن كەلگەندىن كېيىن، پاۋلۇس سۆز-كالامنى يەتكۈزۈشكە ئالدىرىدى، جان كۈيدۈرۈپ يەھۇدىيلارغا: ـ ئەيسا ـ مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر، دەپ گۇۋاھلىق بەردى. **6** لېكىن، ئۇلار ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ ئۇنى ھاقارەتلىدى. بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس پېشىنى قېقىپ، ئۇلارغا: ـ ئۆز قېنىڭلار ئۆز بېشىڭلارغا چۈشسۇن! مەن بۇنىڭغا جاۋابكار ئەمەسمەن! بۇگۈندىن باشلاپ، مەن [سىلەردىن بۇرۇلۇپ] يات

ئەللىكلە رگە بارىمەن، ـ دېدى. 7 بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس تۆلاردىن ئايرىلىپ، تىتىۋۇس يۇستۇس ئىسملىك، خۇدادىن قورقىدىغان بىر كىشىنىڭ ۋېيگە يېرىپ تۇردى. ئۇنىڭ ۋېنى سناگوگنىڭ يېنىدا ئىدى. 8 ئەمدى سناگوگنىڭ چوڭى كرىسپۇس پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن رەببگە ئېتىقاد قىلدى. نۇرغۇن كورىنتلىقلارمۇ بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئېتىقاد قىلىپ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 9 رەب كېچىدە پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش ئارقىلىق ۋەھيي يەتكۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ قورقما، سۈكۈت قىلماي سۆزلە، 10 چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللە. ھېچكىم ساڭا قول سېلىپ زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى مېنىڭ بۇ شەھەردە نۇرغۇن كىشىلىرىم بار، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس تۆ يەردە بىر يىل ئالتە ئاي تۇرۇپ، تۆيەردىكى كىشىلەر ئارىسىدا خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئۆگەتتى. 12 ئەمما گاللیو ئاخايا تۆلكىسىنىڭ ۋالىيسى بولغان ۋاقىتدا، يەھۇدىيلار بىرلىشىپ پاۋلۇسنى تۇتۇپ گاللیونىڭ «سوراق تەختى»نىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن: بۇ ئادەم كىشىلەرنى قانۇنغا خىلاپ ھالدا خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا قايىل قىلىۋاتىدۇ! ـ دەپ شىكايەت قىلدى. 14 پاۋلۇس ئاغزىنى ئاچاي دەپ تۇرۇشىغا، ۋالىي گاللیو يەھۇدىيلارغا: ـ دەرۋەقە، ئى يەھۇدىيلار، بۇ شىكايىتىڭلار بىرەر ناھەقلىق ياكى ئېغىر جىنايەت توغرىسىدا بولغان بولسا، سەۋرچانلىق بىلەن سىلە رگە قۇلاق سالسام ئورۇنلۇق بولاتتى. 15 بىراق بۇ ئىش [پەقەت] بەزى نام-ئىسىملار، سۆزلەر ۋە تۆزۈڭلارنىڭ [تەۋرات] قانۇنىڭلار ئۈستىدە تالاش-تارتىشلارغا چېتىشلىق ئىكەن، ئۇنى تۆزۈڭلار بىر تەرەپ قىلىڭلار! مەن بۇنداق ئىشلارغا سوراقچى بولمايمەن! ـ دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى سوراق تەختى ئالدىدىن ھەيدەپ چىقاردى. 17 خالايىق سناگوگنىڭ چوڭى سوستېنىسنى ئۇتۇۋېلىپ، سوراق تەختىنىڭ ئالدىدا قاتتىق ئۇرغىلى تۇردى. بىراق [ۋالىي] گاللیو بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىغا قىلچە پىسەنت قىلمىدى. 18 پاۋلۇس كورىنت شەھىردە يەنە كۆپ كۈنلەرنى ئۇتكۈز ۋگەندىن كېيىن، قېرىنداشلار بىلەن خوشلىشىپ، پرىسكىلا ۋە ئاكۈيلالارنىڭ ھەمراھلىقىدا كېمىگە ئولتۇرۇپ، سۈرىيە گە قاراپ كەتتى. [يولغا چىقىشتىن ئىلگىرى] ئۇ كەنقريا شەھىردە خۇداغا ئېچكەن بىر قەسەمدىن چاچلىرىنى چۇشۇرۇۋەتكەندى. 19 ئۇلار ئەفەسۇس شەھىرىگە بارغاندىن كېيىن، ئۇ پرىسكىلا ۋە ئاكۈيلانى قالدۇرۇپ قوبۇپ ئۆزى [شۇيەردىكى] سناگوگقا كىرىپ، يەھۇدىيلار بىلەن مۇنازىرىلەشتى. 20 ئۇلار ئۇنى ئۇزۇنراق ئۇرۇشقا تەلەپ قىلىۋدى، ئۇ قوشۇلماي، 21 «مەن قانداقلا بولمىسۇن كېلەر ھېيتنى يېرۇسالېمدا ئوتكۈزىمەن، ئاندىن خۇدا ئۇيرۇسا، سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا يەنە كېلىمەن»، ـ دەپ ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ئەفەسۇستىن كېمە بىلەن يولغا چىقتى. 22 ئۇ قەيسەرىيە شەھىردە كېمىدىن چۈشۈپ، [يېرۇسالېمغا] چىقىپ جامائەت بىلەن ھال سوراشقاندىن كېيىن، ئانتاكيا شەھىرىگە چۈشۈپ كەتتى. 23 ئانتاكيادا بىر مەھەل تۇرغاندىن كېيىن، ئۇ يەنە يولغا چىقىپ گالاتىيا ۋە فرىگىيە يۇرتلىرىنى بىر-بىرلەپ ئارىلاپ، بارغانلا يېرىدە بارلىق مۇخلىسلارنىڭ ئېتىقادىنى قۇۋۋەتلىدى. 24 بۇ ئاردا، ئىسكەندەرىيە شەھىردە تۇغۇلغان ئاپولوس ئىسملىك بىر يەھۇدىي ئەفەسۇس شەھىرىگە كەلدى. ئۇ ناتىق ئادەم بولۇپ، مۇقەددەس يازمىلاردىن خېلىلا چوڭقۇر ساۋاتى بار ئادەم ئىدى. 25 ئۇ رەببنىڭ يولى توغرۇلۇق تەلىم ئالغان بولۇپ، ئوتلۇق روھ بىلەن ئەيسا ھەققىدە ئەينەن سۆزلەپ تەلىم بېرەتتى. بىراق ئۇنىڭ خەۋرى پەقەت يەھيا [يەغىمبەر]نىڭ يۇرگۈز ۋگەن چۆمۈلدۈرۈشى بىلەن چە كلىنەتتى. 26 ئۇ سناگوگدا يۈرە كلىك سۆزلەشكە باشلىدى. ئۇنى ئاڭلىغان پرىسكىلا بىلەن ئاكۈيلا ئۇنى ۋېيگە ئېلىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا خۇدانىڭ يولىنى تېخىمۇ تەپسىلىي چۈشەندۈردى. 27 كېيىن، ئاپولوس ئاخايا ئۆلكىسىگە بارماقچى بولغاندا، [ئەفەسۇسلۇق] قېرىنداشلار [ئاخايادىكى] مۇخلىسلارغا خەت يېزىپ، ئۇلاردىن ئاپوللوسنى قارشى ئېلىشنى بە كۈ تەلەپ قىلدى. ئۇ شۇ يەر گە بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغانلارغا قوشۇلۇپ، ئۇلارغا زور يارىدەمدە بولدى. 28 چۈنكى ئۇ خەلق-ئالەم ئالدىدا يەھۇدىيلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ، ئۇلارغا كۆچلۈك رەددىيە بېرىپ، مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلىشى بىلەن مەسىھنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بەردى.

19 ئاپوللوس كورىنت شەھىرىدىكى ۋاقىتدا، پاۋلۇس سەپەر قىلىپ، ئېچكى قورۇقلۇق ئارقىلىق ئەفەسۇس شەھىرىگە كەلدى. ئۇ يەردە بەزى مۇخلىسلار بىلەن ئۇچراشتى، 2 ئۇلاردىن: ـ سىلەر ئېتىقاد قىلغىنىڭلاردا، مۇقەددەس روھ سىلە رگە ئاتا قىلىنغانمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ ياق، بىز ھەتتا مۇقەددەس روھ بار دېگەننى زادى ئاڭلىماپتىكەنمىز، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 3 پاۋلۇس يەنە: ـ ئۇنداقتا، سىلەر قانداق چۆمۈلدۈرۈلۈشتە چۆمۈلدۈرۈلگەنسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ بىز يەھيا [يەغىمبەر] يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدۇق، ـ دېدى ئۇلار. 4 پاۋلۇس: ـ يەھيا [يەغىمبەر] خەلققە يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈلۈش بولسا گۇناھلارغا توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان چۆمۈلدۈرۈلۈش بولۇپ، ئۇلارغا ئۆزىدىن كېيىن كەلگۈچىگە، يەنى ئەيسانىڭ ئېتىقاد قىلىش كېرەكلىكىنى تاپىلىغانىدى، ـ دېدى. 5 ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ، رەب ئەيسانىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدى. 6 پاۋلۇس قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تە گكىزۈپ ئۇرۇشنى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا چۈشتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلەشكە ھەم پەيغەمبەرلەرچە ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. 7 ئۇلار تەخمىنەن ئون ئىككى ئە رگەك كىشى ئىدى. 8 پاۋلۇس ئۈچ ئاي داۋامىدا [ئەفەسۇس شەھىرىدىكى] سناگوگقا كىرىپ، يۈرە كلىك بىلەن سۆز قىلىپ، ئۇلار بىلەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئىشلار توغرىسىدا مۇنازىرىلىشىپ قايىل قىلىشقا تىرىشتى. 9 لېكىن بەزىلىرى جاھىللىق قىلىپ ئىشىنىشنى رەت قىلىپ، خالايىق ئالدىدا [رەببنىڭ] يولىغا ھاقارەت كەلتۈرگەندە، پاۋلۇس ئۇلاردىن چىقىپ، مۇخلىسلارنىمۇ ئايرىپ چىقتى. ئۇ ھە رگۈنى تىراننۇس ئىسملىك ئادەمنىڭ لېكسىيخانىسىدا مۇنازىرە-مۇزاكىرە ئۆتكۈزۈدى. 10 بۇ ئىش ئىككى يىل داۋامالاشتى. نەتىجىدە، ئاسىيا ئۆلكىسىدىكى يۇنۇن خەلق، يەھۇدىيلار بولسۇن، ئېرىكلەر بولسۇن ھەممىيلەن رەببنىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلىدى. 11 خۇدا پاۋلۇسنىڭ قوللىرى ئارقىلىق كارامەت مۇجىزىلەرنى ياراتتى. 12 كىشىلەر ھەتتا قول ياغلىق ۋە پەرتۇقلارنى پاۋلۇسنىڭ تېنىگە تە گكىزۈپ، ئاندىن كېسەللەرنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ياپاتتى. نەتىجىدە، كېسەللەر ساقىيىپ، يامان روھلار ئۇلاردىن چىقىپ كېتەتتى. 13 لېكىن شۇ ئە ترايتا يۈرىدىغان، «جىنكەش» يەھۇدىيلارنى بەزىلىرىمۇ رەب ئەيسانىڭ نامىنى ئىشلىتىپ باققۇسى كېلىپ، جىن چاپلاشقانلار ئۈستىدە تۇرۇپ جىنلارغا: «پاۋلۇس جاكارلاۋاتقان ئەيسانىڭ نامىدىن ساڭا قاتتىق ۋېيرۇق بېرىمەن!» دەيدىغان بولدى. 14 بۇ ئىشنى قىلىدىغانلارنىڭ ئارىسىدا سكېۋا ئىسملىك بىر يەھۇدىي باش كاھىننىڭ يەتتە ئوغلىمۇ بار ئىدى. 15 لېكىن [ئۇلار قوغلۇۋەتمەكچى بولغان] يامان روھ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئەيسانى توقىيمەن، پاۋلۇستىن خەۋىرىم بار، بىراق ئۆزۈڭلار كىم بولىسىلەر؟! ـ دېۋىدى، 16 يامان روھ چاپلىشىۋالغان كىشى ئۇلارغا ئېتىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى ئۇرۇپ شاما قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. ئۇلار يالىڭاچ ۋە يارىلانغان ھالدا ئۆيدىن قېچىپ چىقىپ كەتتى. 17 بۇ ئىش ئەفەسۇس شەھىردە ئۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە ۋېكىلە رگىمۇ مەلۇم بولۇپ، قورقۇنچ ھەممىسنى باستى ۋە رەب ئەيسانىڭ نامى ئۇلۇغلاندى. 18 نەتىجىدە، نۇرغۇن ئېتىقادچىلار بۇرۇنقى قىلغانلىرىنى ئىقرار قىلىپ، ئالدىغا چىقتى. 19 سېھىر-گەرلىك قىلغانلاردىن نۇرغۇن ئادەملەر ئۆزلىرىنىڭ سېھىر-گەرلىك كىتاب-پالنامىلىرىنى ئە كېلىپ [بىر يە رگە دۆۋىلەپ]، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا كويدۇرۇشتى. بۇ كىتابلارنىڭ قىممىتى جەمئىي ئەللىك مىڭ كۈمۈش تە ڭگىگە يېتەتتى. 20 شۇنداق قىلىپ، رەببنىڭ سۆز- كالامى كۈچگە ئىگە بولۇپ، بەرق ئۇرۇپ ئۇستۈنلۈككە ئۆتتى. 21 بۇ ئىشلار يۈز بە رگەندىن كېيىن، پاۋلۇس كۆڭلىدە، ماكېدونىيە ۋە ئاخايا ئۆلكىسىدىن ئۆتۈپ يېرۇسالېمغا بېرىشقا نىيەت باغلىدى. ئۇ: ـ ئۇ يەر گە بارغاندىن كېيىن، رىم شەھىرىنى كۆرۈپ كېلىشىم كېرەك، ـ دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن، ئۇ تۆرتىگە يارىدەمدە بولۇۋاتقانلاردىن تىموتي بىلەن ئېراستۇس ئىككىيلەننى ماكېدونىيە گە ئەۋەتىۋېتىپ، ئۆزى يەنە بىر مە رگىل ئاسىيا ئۆلكىسىدە تۇردى. 23 دەل شۇ چاغدا، [ئەفەسۇس شەھىردە] [رەببنىڭ] يولى توغرۇلۇق ئېغىر ماماچىلىق كۆتۈرۈلدى. 24 ئايلار ئىلاھ ئارتېمىسنى سۈرەتلەپ كۈمۈش تە كچە-ھەيكەللەرنى ياسىغۇچى دىمىترىي ئىسملىك بىر زە رگەر بار

ئدی. ئۇنىڭ بۇ ئىشى ھۈنەرۋەنلە رگە كۆپ پايدا تاپقۇزاتتى. 25 دىمىترىي ھۈنەرۋەنلەرنى ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلار بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان باشقا ئوستىلارنى يىغىپ، ئۇلارغا: ـ بۇرادەرلەر، بىزنىڭ گۈللىنىشىمىزنىڭ بۇ ئىش بىلەن باغلىق ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ 26 ھازىر ھېلىقى پاۋلۇسنىڭ نېمە ئىشلارنى قىلىپ يۈرگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھەم كۆرگەن بولۇشۇڭلار كېرەك. ئۇ: «قول بىلەن ياسىۋاتقان نەرسىلەر ئىلاھلار ئەمەس» دېيىش بىلەن، پەقەت ئەفەسۇستا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل ئاسىيا ئۇلۇكسىدە دېگۈدەك نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنى قايىل قىلىپ، ئازدۇرۇپ بۇراۋاتىدۇ. 27 ئەمدى ھازىر بىزنىڭ بۇ سودىمىزغا بەتنام چاپلاش خەۋپى بولۇپلا قالماي، بەلكى ۋېنۇك ئايال ئىلاھ ئارتېمىسنىڭ بۇتخانىسىمۇ ئەرزىمەس دەپ قارىلىپ، ھەتتا ئاسىيا ئۇلۇكسى ۋە پۈتكۈل جاھان ئىبادەت قىلىدىغان [بۇ ئايال ئىلاھىمىزنىڭ] شان-شەرىپىمۇ يوقىلىش خەۋپىگە دۇچ كېلىۋاتىدۇ! ـ دېدى. 28 بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان كوپچىلىك غەزەپكە چۆمۈپ، قايتا-قايتا: ـ ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىمىز ۋېنۇكتۇر! ـ دەپ چۇقان كۆتۈرۈشكە باشلىدى. 29 بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل شەھەرمانىماتاڭ بولۇپ كەتتى. خالايىق پاۋلۇسنىڭ سەپەرداشلىرىدىن ماكېدونىيەلىك گايۇس ۋە ئارىستارخوسلارنى تۇتۇپ سۈرەپ، سېرىك مەيدانغا تەگكا يۈپۈرۈلۈپ ماڭدى. 30 پاۋلۇس خالايىق ئارىسىغا كىرمەكچى بولغاندى، لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ كىرىشىگە يول قويمىدى. 31 ھەتتا پاۋلۇسنىڭ دوستلىرى بولغان ئۇلۇكە ئەمەلدارلىرىدىن بەزىلىرىمۇ ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، ئۇنى سېرىك مەيدانغا بېرىشقا تەۋە ككۈل قىلماسلىققا جېكلىدى. 32 ئەمدى بەزىلەر بۇنى دەپ ۋارقىرىسا، بەزىلەر ئۇنى دەپ ۋارقىرىشىپ، پۈتۈن سورۇن ۋاراڭ-چۇرۇڭغا تولدى؛ كىشىلەرنىڭ كۆپىنچىسى ئۆزلىرىنىڭ نېمىگە يىغىلغانلىقىنىمۇ بىلمەيتتى. 33 يەھۇدىيلار ئىسكەندەر ئىسملىك ئادەمنى ئالدىغا ئىتتىرىپ چىقىرىۋىدى، كوپچىلىك ئۇنى ئالدىغا تۇرغۇزدى. ئىسكەندەر كوپچىلىككە قول ئىشارىتى قىلىپ، [يەھۇدىيلارنى] ئاقلىماقچى بولدى. 34 بىراق كوپچىلىك ئۇنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى بىلىپ قېلىپ، ھەممىسى تەگا: ـ ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىمىز ۋېنۇكتۇر! ـ دەپ ئىككى سائەتچە چۇقان كۆتۈرۈپ تۇرۇشتى. 35 ئاخىردا، شەھەرنىڭ باش مىرزىسى خالايىقنى تىنچلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئەفەسۇسلۇقلار! بىز ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ شەھىرىنىڭ ۋېنۇك ئارتېمىسنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئاسماندىن چۈشكەن سۈرىتىنىڭ قوغدىغۇچىسى ئىكەنلىكىنى بىلمەيدىغان كىم بار! 36 بۇ ئىشلارنى ئىنكار قىلالمىغانىكەن، ئۆزۈڭلارنى بېسىۋېلىشكىلار، باشباشتاقلىق قىلماسلىقىلار كېرەك. 37 چۈنكى سىلەر بۇ كىشىلەرنى بۇ يەر گە [سوراققا تارتىشقا] ئېلىپ كەلدىڭلار، لېكىن ئۇلار يا بۇتخانىلارنى بۇلىغۇچىلار يا بىزنىڭ ئايال ئىلاھىمىزغا كۆپۈرلۈق قىلغۇچىلاردىن ئەمەس. 38 ئەگەر دىمىترىي ۋە ئۇنىڭغا قوشۇلغان ھۈنەرۋەنلەرنىڭ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۈستىدىن شىكايىتى بولسا، سوراقچىلار ئوچۇق تۇرماقتا ۋە سوراقچى ۋالىيلارمۇ بار. ئۇلار شۇ يەرلەردە بىر-بىرى بىلەن دەۋالاشسۇن؛ 39 ۋە باشقا بىرەر مەسىلىنىڭلار بولسا، رەسمىي سورۇندا بىر تەرەپ قىلىنىشى لازىم. 40 بىز ئەمدى يەنە بۇگۈنكى ۋەقەنى تۈپلاڭ دەپ ئەرز قىلىنىش خەۋپىدە تۇرۇۋاتىمىز؛ چۈنكى بۇ مالىمانچىلىقنىڭ ھېچ سەۋەبى كۆرسىتىلمىگەچكە، ھېسابىنىمۇ بېرەلەيمىز-دە! 41 بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ يىغىلغان خالايىقنى تارقىتىۋەتتى.

20

تۈپلاڭ بېسىققاندىن كېيىن، پاۋلۇس مۇخلىسلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈردى ۋە ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيە گە قاراپ كەتتى. 2 ئۇ شۇ ئەتراپتىكى يۇرتلارنى ئارىلاپ، ئېتىقادچىلارنى نۇرغۇن سۆز-تەسىلەر بىلەن رىغبەتلەندۈرگەندىن كېيىن، يۇنانغا بېرىپ، 3 ئۇ يەردە ئۈچ ئاي تۇردى. پاۋلۇس كېمىگە ئولتۇرۇپ سۈرىيە گە ماڭاي دەپ تۇرغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئولتۇرۇش سۈيىقەستى بىلىنىپ قېلىپ، ماكېدونىيە ئارقىلىق [قۇرۇقلۇق بىلەن] قايتىپ كېتىش قارارىغا كەلدى. 4 ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغانلار بېرىيالىق پىررۇسنىڭ ئوغلى سوپاتېر، تېسالونىكالىقلاردىن ئارىستارخوس بىلەن سېكۇندۇس، دەربەلىك گايۇس، تىموتي ۋە ئاسىيا ئولكىسىدىن تىكىكۇس بىلەن تروفىمۇسلار ئىدى. 5 ئۇلار ئاۋۋال تروئاس شەھىرىگە بېرىپ، بىزنىڭ يېتىپ بېرىشىمىزنى كۈتۈپ تۇردى. 6 بىز بولساق «پېتىر نان ھېيتى» كۈنلىرىدىن كېيىن، فىلىپپى شەھىرىدىن كېمىگە ئولتۇرۇپ، بەش كۈندىن كېيىن تروئاسقا كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇچراشتۇق ۋە ئۇ يەردە يەتتە كۈن تۇردۇق. 7 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، بىز نان ئوشتۇشقا جەم بولغاندا، پاۋلۇس ئۇ تەسىي كەتمەكچى بولغاچقا، جاماۋاتتىكە سۆز قىلىشقا باشلىدى؛ ئۇ سۆزنى تۈن يېرىمگىچە تۇزاراتتى. 8 بىز جەم بولغان يۇقىرىقى قەۋەتتىكى ئۈيدە نۇرغۇن قارا چىراغلار يېنىپ تۇراتتى. 9 ئەۋتىكۇس ئىسىملىك بىر يىگىت دېرىزىدە ئولتۇرغانىدى. پاۋلۇس سۆزلەپ خېلى بىر يە رگە بارغاندا، ئۇنى ۋۇجۇدەك بېسىۋاتقاندىن. ئاندىن ئۇ ئەرق ئۇيقۇغا كېتىپ، ئۇ ئۈچىنچى قەۋەتتىن يە رگە يىقىلىپ چۈشتى. كۆپچىلىك ئۇنى يەردىن كۆتۈرۈپ قارىسا، ئۇ ئۆلۈپ بولغانىدى. 10 پاۋلۇس پەسكە چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېشىلىپ، قۇچاقلاپ تۇرۇپ: ئازابلانما گلار، ئۇ تىرىككەن! ـ دېدى. 11 قايتىدىن ئۈيگە چىقىپ، نانى ئوشتۇپ يىگەندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۇلار بىلەن تاڭ ئاتقۇچە ئۇزۇن سۆزلەشتى ۋە ئۇ يۈز يەردىن يولغا چىقتى. 12 [تروئاستىكىلەر] بولسا ھېلىقى يىگىتنى ئۈيگە ھايات ئاپىرىپ قويدى. ئۇلار بۇنىڭدىن چە كسىز تەسەللى تاپتى. 13 بىز بولساق پاۋلۇستىن بۇرۇن ئاسسوس شەھىرىگە كېمە بىلەن باردۇق. چۈنكى پاۋلۇس شۇ يە رگە پىيادە ياراي، سىلەر مەندىن ئاۋۋال يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردە مېنى كېمىگە ئېلىۋېلىشنى كۈتۈڭلار، دەپ ئورۇنلاشتۇرغانىدى. 14 ئاسسوستا ئۇ بىز بىلەن ئۇچراشقاندىن كېيىن بىز ئۇنى كېمىگە ئېلىپ مىتۇلىن شەھىرىگە كەلدۇق. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، ئەتىسى خىيوس ئارىلىنىڭ ئۆدىۋلىغا كېلىپ تۇردۇق. ئۈچىنچى كۈنى ساموس ئارىلىغا يېتىپ كەلدۇق ۋە تروگىلىئۇم شەھىرىدە قوندۇق؛ ئۇنىڭ ئەتىسى ملېتۇس شەھىرىگە باردۇق. 16 چۈنكى پاۋلۇس ئاسىيا ئولكىسىدە كۆپ ۋاقىتنى ئۆتكۈزۈۋەتمەسلىك ئۈچۈن، دېڭىز سەپىرىدە ئەفەسۇستا توختىماي ئۆتۈپ كېتىشنى قارار قىلغانىدى. سەۋەبى، ئۇ «ئورما ھېيتى» كۈنىنى مۇمكىنقەدەر يېرۇسالېمدا ئوتكۈزۈش ئۈچۈن ئالدىرايتى. 17 ئەمدى ملېتۇس شەھىرىدىن ئەفەسۇستا ئادەم ئەۋەتىپ، جاماۋاتتىكى ئاقساقالارنى چاقىردى. 18 ئۇلار كەلگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ئاسىيا ئولكىسىگە ئاياغ باسقان بىرىنچى كۈندىن تارتىپ، سىلەر بىلەن قانداق ئۆتكەنلىكىم ھەربىرىڭلارغا مەلۇم. 19 رەببنىڭ خىزمىتىدە ھەر تەرەپتە كەمتەر بولۇپ، كۆز ياشلىرىم تۆكۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا يەھۇدىيلارنىڭ سۇيىقەستلىرى تۈپەيلىدىن بېشىمدىن ئۆتكەن سىناقلاردا چىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر، 20 ۋە يەنە مەيلى ئامىۋى سورۇنلاردا بولسۇن يا كى ئۆي-ۆيلەردە بولسۇن، سىلە رگە تەلىم بە رگىنىمدە، سىلە رگە پايدىلىق بولسىلا ھېچنېمنى ئېتىماي جاكارلاپ، 21 يەھۇدىيلار ھەم ۋېكىلە رگىمۇ خۇدا ئالدىدا تۇۋا قىلىش ۋە رەببىمىز ئېيسا مەسىھگە ئېتىقاد قىلىش كېرە كلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىپ جېكىلگەنلىكىم ھەممىگىلارغا مەلۇم. 22 ھازىر مانا، روھتا باغلانغان ھالدا يېرۇسالېمغا كېتىۋاتىمەن. ئۇ يەردە نېمە ئىشلارنىڭ بېشىمغا چۈشىدىغانلىقىنى ئۇقالمايمەن؛ 23 پەقەت شۇنى بىلىمەنكى، مۇقەددەس روھ مەن ياغىلار شەھەرلەردە زىندان كىشىلىرى ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەرنىڭ مېنى كۈتۈپ تۇردىغانلىقىنى ئالدىن ئېنىق ئېيتىپ كەلمەكتە. 24 لېكىن مەن ئۆز مۇسىيەمنى تامامىلىشىم، رەب ئەيسادىن تاپشۇرۇۋالغان خىزمەتنى ئادا قىلىشىم، يەنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ تولۇق گۇۋاھچىسى بولۇشۇم ئۈچۈن، ئۆز ھاياتىمنى قىلچە ئايمايمەن. 25 مەن سىلەر بىلەن ئارىلىشىپ، ھەممىگىلار ئارىسىدا يۈرۈپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىدىم، ئەمدى مانا ماڭا مەلۇمكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەردىن ھېچكىم يۈزۈمنى قايتا كۆرىمەيسىلەر. 26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇگۈن سىلە رگە گۇۋاھلىق قىلىپ ئېيتىپ قويايكى، مەن ھېچبىرىنىڭ قېنىغا قەرزدار ئەمەسمەن. 27 چۈنكى مەن خۇدانىڭ تولۇق مەقسىت-ئىرادىسىنى قىلچە ئېلىپ قالماي سىلە رگە بايان قىلىپ يەتكۈزۈشتىن باش تارتمىدىم. 28 مۇقەددەس روھ سىلەرنى خۇدانىڭ جامائىتىنى بېقىش ئۈچۈن ئۈچۈنۈ پادىسى ئىچىدە يېتەكچى قىلىپ تىكلىگەندى؛ ئەمدى ئۆز ئۈگىلارغا ھەم ئۆز ئوغلىنىڭ قېنى بىلەن سېتىۋالغان بارلىق پادىسىغا سە گەك بولۇڭلار! 29 چۈنكى ماڭا ئايانكى، مەن كەتكەندىن كېيىن، چىلبۆرىلەر ئارا گىلارغا كىرىپ، پادىنى ھېچ ئايمايدۇ؛ 30 ھەمدە ھەتتا ئارا گىلاردىنمۇ بەزىلەر مۇخلىسلارنى ئۆزلىرىگە تارتۇبلىش ئۈچۈن ھەققەتنى بۇرمىلىغان تۇرلۈك ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. 31 شۇڭا، سە گەك بولۇڭلار، مېنىڭ ئۈچ يىل كېچە-كۈندۈز دېمەي، ھەربىرىڭلارغا كۆز ياشلىرىم

بىلەن توختىماي نەسىھەت بېرىپ تۇرغانلىقىمنى ئېسىگىلاردا تۇتۇڭلار. 32 ئەمدى مەن سىلەرنى خۇدانا ۋە ئۇنىڭ مېھىر-شەپقەت يەتكۈزىدىغان سۆز- كالامىغا تاپشۇرىمەن. بۇ سۆز- كالام ئېتىقادىگىلارنى قۇرۇشقا ھەم پاك-مۇقەددەس قىلىنغان بارلىق ئەلقى ئارىسىدا ئىلتىپات قىلىنىدىغان مىراستىن سىلەرنى نېسىپ قىلىشقا قادىردۇر. 33 مەن ھېچقاچان ھېچكىمدىن كىيىم-كېچەك ياكى ئالتۇن-كۈمۈش تاما قىلىپ باقمىغانمەن. 34 سىلە رگە مەلۇمكى، مەن ئىككى بىلىكىمگە تايىنىپ، تۇرۇزمىنىڭ ۋە ھەمراھلىرىمنىڭ ھاجىتىدىن چىقتىم. 35 بۇنداق قىلىپ ھەربىر ئىشلاردا مەن سىلە رگە مۇشۇنداق ئىشچىر-ئەمگەك ئارقىلىق ئاجىز-ھاجەتمەنلە رگە يارىدەم بېرىش لازىملىقىنى، شۇنداقلا ر ەب ئەيسا ئىزىنى ئېيتقان: «بەرمەك ئالماقتىنمۇ بەختلىكتۇر» دېگىننى ئېسىگىلاردىن چىقارماسلىقىڭلار كېرە كلىكىنى كۆرسەتتىم. 36 بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ ھەممەيلەن بىلەن بىرلىكتە تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. 37 ھەممەيلەن قاتتىق يىغلىشىپ كەتتى، پاۋلۇسنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ قۇچاقلاپ، قىزغىن سۆيۈشتى. 38 ئۇلارنى ئەڭ ئازابلىغىنى پاۋلۇسنىڭ، «بۇنىڭدىن كېيىن يۈزۈمنى قايتا كۆرەلمەيسىلەر» دېگەن سۆزى بولدى. كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىپ ئۇزىتىپ قويدى.

21

ئاندىن بىز ئۇلاردىن ئاجرىلىپ چىققاندىن كېيىن، كېمە بىلەن ئۆدۈل قوس ئارىلىغا قاراپ يول ئالدۇق. ئەتىسى، رودوس ئارىلىغا، ئۇ يەردىن پاتارا شەھىرىگە باردۇق. 2 پاتارادا فەنىكىيە راينىغا باريدىغان بىر كېمىنى تېپىپ، ئۇنىڭغا ئولتۇرۇپ يولغا چىقتۇق. 3 سىپرۇس ئارىلى كۆرۈنگەندىن كېيىن، ئۇنى سول تەرىپىمىزدە قالدۇرۇپ ئۆتۈپ، سۈرىيە گە قاراپ مېڭىپ، تۇر شەھىرىدە قۇرۇقلۇققا چىقتۇق. چۈنكى كېمە بۇ يەردە يۈك چۈشۈرمەكچى ئىدى. 4 ئۇ يەردە مۇخلىسلارنى تېپىپ، ئۇلارنىڭ يېنىدا يەتتە كۈن تۇردۇق. ئۇلارغا مۇقەددەدەس روھنىڭ ۋەھيىسىى بىلىپ، ئۇلار پاۋلۇسقا ئايىغىڭ يېرۇسالېمغا ياخىمسۇن، دەپ نەسىھەت قىلدى. 5 براق بىز ئۇ يەردە تۇرۇش ۋاقتىمىز توشقاندا، سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇردۇق. ئۇلارنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن خوتۇن-بالىلىرى بىزنى شەھەرنىڭ سىرتىغىچە ئۇزىتىپ چىقتى. ھەممىمىز دېڭىز بويىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ بىللە دۇئا قىلدۇق. 6 قۇچاقلىشىپ خوشلاشقاندىن كېيىن، بىز كېمىگە چىقتۇق، ئۇلار ۋەيلىرىگە قايتىشتى. 7 تۇر شەھىرىدىن دېڭىز سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئاخىرىدا پىتولېمايىس شەھىرىگە كەلدۇق. ئۇ يەردىكى قېرىنداشلار بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنىڭ يېنىدا بىر كۈن تۇردۇق. 8 ئەتىسى، ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، قەيسەريە شەھىرىگە كەلدۇق. بىز بۇرۇن [يېرۇسالېمدىكى] «يەتتە خىزمەتكار»دىن بىرى بولغان، خۇش خەۋەرچى فىلىپنىڭ ۋېيگە بېرىپ قوندۇق. 9 بۇ كىشىنىڭ تىنچى ياتلىق قىلىنمىغان، بېشارەت-ۋەھيىلەرنى يەتكۈزىدىغان تۆت قىزى بار ئىدى. 10 بىز ئۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇرغاندىن كېيىن، ئاگابۇس ئىسىملىك بىر پەيغەمبەر يەھۇدىيە ئولكىسىدىن چۈشتى. 11 بۇ كىشى بىزنىڭ ئالدىمىزغا كېلىپ، پاۋلۇسنىڭ بەۋېغىنى قولىغا ئېلىپ، ئۆزىنىڭ پۇت-قولىنى باغلاپ: ـ مۇقەددەدەس روھ مۇنداق دەيدۇ: ـ يەھۇدىيلار بۇ بەلۋاغنىڭ ئىگىسىنى يېرۇسالېمدا مۇشۇنداق باغلاپ، يات ئەللىكلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ! ـ دېدى. 12 بۇلارنى ئاڭلاپ، ھەم بىز ھەم شۇ يەرلىك كىشىلەر بىلەن بىرلىكتە پاۋلۇستىن يېرۇسالېمغا بارمىغىن دەپ ئۆتۈندۇق. 13 لېكىن پاۋلۇس جاۋابەن: ـ سىلەر نېمىشقا بۇنچىۋالا يىغلاپ، يۈرىكىمنى ئېزىسىلەر؟ مەن يېرۇسالېمدا ر ەب ئەيسانىڭ نامى ئۈچۈن ئۆتىۋىن بولۇشلا ئەمەس، شۇ يەردە ئۆلۈشكىمۇ تەييارمەن، ـ دېدى. 14 بىز ئۇنى قايىل قىلالمايى، ئاخىرىدا سۆزىنى قىلىپ: ـ ر ەبنىڭ ئىرادىسى ئادا قىلىنسۇن! ـ دېدۇق. 15 بۇ كۈنلەردىن كېيىن، يۈك-تاقىمىزنى يىغىشتۇرۇپ، يېرۇسالېمغا چىقىپ باردۇق. 16 قەيسەريەلىك مۇخلىسلاردىن بىرنەچچىسى بىز بىلەن سەپەرداش بولدى، ئۇلار مناسىون ئىسىملىك بىر كىشىنىڭ ئويىدە قونىمىز دەپ ئۇنى ب ەرگە ئېلىپ ماكېدى، بۇ كىشى سىپرۇسلۇق، قېرى مۇخلىس ئىدى.

17 يېرۇسالېمغا يەتكەندە قېرىنداشلار بىزنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئالدى. 18 ئەتىسى، پاۋلۇس بىز بىلەن بىللە ياقوبنى كۆرگىلى باردى. ياقوپ بىلەن ئاقساقاللارنىڭ ھەممىسى ئۇ يەر گە يىغىلىغانىدى. 19 پاۋلۇس ئۇلار بىلەن سالاملاشقاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئۇزىنىڭ خىزمىتى ئارقىلىق ئەللەر ئارىسىدا قىلغان ئىشلىرىنى بىر-بىرلەپ ئۇلارغا تەپسىلىي ئېيتىپ بەردى. 20 بۇلارنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار خۇدانا مەدھىيە ئوقۇدى، ئاندىن پاۋلۇسقا: ـ كۆرۈۋاتىسەن، ئى قېرىندىشىم، يەھۇدىيلار ئىچىدە قانچە مىڭلىغان ئېتىقاد قىلغۇچىلار بار! ئۇلارنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىغا [ئەمەل قىلىشقا] ئىنتايىن قىزغىن ئىكەن. 21 ئۇلار سېنىڭ توغرا ئۈگۈ: «ئۇ ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ياشىغان يۇتۇن يەھۇدىيلارغا مۇسا [پەيغەمبە رگە] تاپشۇرۇلغىنىدن يېنىشنى، يەنى باللىرىنى خەتنە قىلدۇرماسلىقنى، يەھۇدىيلارنىڭ ئەنئەنىلىرىگە رىئايە قىلماسلىقنى ئۆگىتىدۇ» دەپ ئاڭلىدى. 22 ئەمدى قانداق قىلىش كېرەك؟ چۈنكى خالايىق چوقۇم سېنىڭ بۇ يە رگە كەلگەنلىكىڭنى ئاڭلاپ قالىدۇ. 23 شۇڭا بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلغىن: ئارىمىزدا قەسەم ئىچكەن تۆت ئادەم بار. 24 سەن ئۇلارنى ئېلىپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە [تەۋراتتىكى] تازىلىنىش قائىدىسىدىن ئۆتۈپ، ئۇلارنىڭ [قۇربانلىق] چىقىملىرىنى ئۆرۈڭ كۆتۈرگىن، ئاندىن ئۇلار چاچلىرىنى چۇشۇرەلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن، ھەممەيلەن سەن ئوغرۇلۇق ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ راست ئەمەسلىكىنى ۋە سېنىڭ ئۆزۈڭ تەۋراتقا تەرتىپى بويىچە رىئايە قىلىۋاتلىقىڭنى بىلىپ يېتىدۇ. 25 ئەمما ئەللەردىن بولغان ئېتىقادچىلارغا كەلسەك، بىز ئۇلارغا پەقەتلا بۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەرنى يېمەسلىك، قانىنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلىڭ گۆشىنىمۇ يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن ئۆزلىرىنى ساقلاش توغرۇلۇق قارارىمىزنى ئۆتكەنكى خەت ئارقىلىق ئۇقتۇردۇق. 26 بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس ئۇ كىشىلەرنى ئېلىپ، ئەتىسى ئۆزى ئۇلار بىلەن بىللە تازىلىنىش قائىدىسىنى ئوتكۈزۈشتى؛ ئاندىن ئۇ ئىبادەتخانىغا كىرىپ، [كاھىنلارغا] ئۆزلىرىنىڭ پاكلىنىش مۇددىتىنىڭ قاچان توشۇدىغانلىقى، يەنى ھەرقايىسىسى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىنىشىنىڭ قايسى كۈنى بولىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرۇپ قويدى. 27 يەتتە كۈنلۈك مۇددەت توشۇشقا ئاز قالغاندا، ئاسىيا ئولكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى ئىبادەتخانىدا كۆرۈپ، خالايىقنى قۇتراتىپ، ئۇنىڭغا قول سېلىپ: 28 ـ ئەي ئىسرائىلار، يارىدەمدە بولۇڭلار! ھەممە يەردىلا، ھەممە ئادەمگە خەلقىمىز گە، تەۋرات قانۇنىغا ۋە ئىبادەتخانىغا قارشى سۆزلەرنى ئۆگىتىۋاتقان ئادەم دەل شۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ يەنە گېرىكلەرنى ئىبادەتخانىمىزغا باشلاپ كىرىپ، بۇ مۇقەددەدەس جايىنى بۇلغىدى! ـ دەپ چۇقان كۆتۈردى 29 (ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئەسلىدە ئۇلار شەھەردە ئەفەسۇسلۇق تروفىمۇسنىڭ پاۋلۇس بىلەن بىللە بولغانلىقىنى كۆ رگەندى ۋە پاۋلۇس ئۇنى ئىبادەتخانىغا باشلاپ كىرگەن، دەپ ئويلىغاندى). 30 شۇنىڭ بىلەن، پۈتۈن شەھەر زىلزىلىگە كەلدى. خالايىق تەرەپ-تەرەپتىن يۈگۈرۈپ كېلىپ، پاۋلۇسنى تۇتۇپ، ئىبادەتخانىدىن سۈرەپ ئېلىپ چىقتى. ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازىلىرى دەرھال تاقۇېتىلدى. 31 بۇ ئوپ ئادەم پاۋلۇسنى [ئۆلتۈرۈپ] ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولۇپ تۇرغاندا، پۈتكۈل يېرۇسالېمنى ماماىلىچلىق قاپلاپ كەتكەنلىكى توغرىسىدىكى بىر خەۋەر ئۇ يەردە تۇرۇشۇلۇق [رىم] قىسمىنىڭ مىڭبېشىغا يەتكۈزۈلدى. 32 مىڭبېشى دەرھال ئەسكەر ۋە بىرنەچچە يۈزبېشىنى ئېلىپ، توپ-توپ ئادەملەرنى باستۇرۇشقا يۈگۈرۈپ كەلدى. مىڭبېشى ۋە ئەسكەرلەرنى كۆ رگەن خالايىق پاۋلۇسنى ئۇرۇشتىن توختىدى. 33 مىڭبېشى ئالدىغا ئۆتۈپ، ئەسكەرلەرنى پاۋلۇسنى ئۆتۈپ ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاشقا بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇ: ـ بۇ ئادەم كىم؟ ئۇ نېمە گۇناھ قىلدى؟ ـ دەپ سوردى. 34 لېكىن [توپلاڭچىلارنىڭ] ئىچىدە بەزىلەر ئۇنى دېسە، بەزىلەر بۇنى دېيىشىپ ۋارقىرىشاتتى. ماماىلىچلىق ئۈيىلىدىن مىڭبېشى ھەققىي ئەھۋالنى ئېنىقلاشقا ئامالسىز قېلىپ، ئاخىر پاۋلۇسنى قەلئە گە ئېلىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. 35 لېكىن پاۋلۇس قەلئەنىڭ پەلەمپىيىگە كەلگەندە، توپلاڭچىلار تېخىمۇ زوراۋانلىشىپ كەتكەچكە، ئەسكەرلەر ئۇنى كۆتۈرۈشكە مەجبۇر بولدى. 36 چۈنكى ئۇلارنىڭ كەيندىن توپ-توپ ئادەملەر ئە گىشىپ مېڭىپ: ـ ئۇ يوقىتىلسۇن! ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. 37 قەلئە گە ئە كىرىلىشگە ئاز قالغاندا، پاۋلۇس مىڭبېشىغا: ـ سەن ئۆگە بىر ئېغىز سۆز قىلسام بولامدىكەن؟ ـ دەپ سوردى. مىڭبېشى: ـ گېرىكچە بىلەمسەن؟ 38 ئۇنداقتا، ئىلگىرى ئىسيان كۆتۈرۈپ، «خەنجەرچى قاتىللار»دىن تۆت مىڭ ئادەمنى باشلاپ چۆلگە قېچىپ كەتكەن ھىلىقى مىسىرلىق ئەمەسمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. 39 لېكىن پاۋلۇس: ـ مەن يەھۇدىي، كىلىكىيە ئولكىسىدىكى تۇلۇغ شەھەر تارسۇسنىڭ پۇقراسىمەن. خالايىققا بىرنەچچە ئېغىز سۆز قىلىشىمغا ئىجازەت قىلىشكىنىڭ

ئوتۇتىمەن، ـ دېدى. 40 [مىكىبىشى] ئىجازەت بېرىۋىدى، پاۋلۇس پەلەمپەيدە تۇرۇپ، خالايىققا قول ئىشارىتى قىلدى. قاتىق جىمجىتلىق باسقاندا، ئۇ ئىبراني تىلىدا سۆزلەپ‌شكە باشلاپ: ـ

22 ـ قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار! ئەمدى ئۆزۈمنى ئاقلاش سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايسىلەر، ـ دېدى. 2 ئۇلار پاۋلۇسنىڭ ئىبراني تىلىدا سۆزلىگىنىنى ئاڭلاپ، تېخىمۇ جىم بولۇشتى. ئۇ سۆزىنى داۋام قىلدى: 3 ـ مەن بىر يەھۇدىي، كلىكىيەدىكى تارسۇس شەھىرىدە تۇغۇلدۇم، لېكىن بۇ شەھەردە بېقىپ چوڭ قىلىندىم، گامالىيەلنىڭ قول ئاستىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات قانۇنىنىڭ زىر-زەۋەرلىرىنى قېيماي ئۇگىنىپ تەلىم-تەربىيە ئالدىم. مەن سىلەرنىڭ بۈگۈن بولغىنىڭلارغا ئوخشاش، خۇدا يولىغا ئىنتايىن قىزغىن ئىدىم. 4 مەن بۇ يولدىكىلەرنى ھەتتا ئۆلتۈرۈشكىچە زىيانكەشلىك قىلىپ، ئۆلارنى ئەر-ئايال دېمەي ئۇتقۇن قىلىپ زىندانغا سالدۇردۇم. 5 بۇ توغرۇلۇق باش كاھىن ۋە ئالي كېڭەشمىدىكى بارلىق ئاقساقاللارمۇ ماڭا گۇۋاھچىدۇر. مەن ئۇلاردىن دەمەشقتىكى [يەھۇدىي] قېرىنداشلارغا يېزىلغان خەتلەرنى تاپشۇرۇۋېلىپ، شۇ يەردە ئۆرۈۋاتقان بۇ [يولدىكىلەرنى] جازالاش ئۈچۈن، ئۇلارنى ئۇتقۇن قىلىپ يېرۇسالېمغا ئاپىرىمەن دەپ يولغا چىققانىدىم. 6 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، سەپەر قىلىپ دەمەشقىكە يېقىنلاشقاندا، چۈشكە يېقىن، ئېۋىقسىز ئاسماندىن كۆچلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئەتراپىمنى يورۇتۇۋەتتى. 7 مەن يە رگە يىقىلىپ كەتتىم، ئاندىن ماڭا: «ساۋۇل، ساۋۇل، ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 8 «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سوراسام، ئۇ ماڭا: ـ «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلۋاتقان ناسارەتلىك ئەيسادۇرمەن!» دېدى. 9 مەن بىلەن بىللە مېڭىۋاتقانلار ئۇ نۇرنى كۆرگەن بولسىمۇ، لېكىن ماڭا قىلغان سۆزلەرنى چۈشەنمىدى. 10 مەن يەنە: «ئى رەب، نېمە قىلىشىم كېرەك؟» دەپ سوراسام، رەب ماڭا، «ئورنۇڭدىن تۇر، دەمەشققە كىر، شۇ يەردە سەن ئادا قىلىش بېكىتىلگەن ئىشلارنىڭ ھەممىسى توغرۇلۇق ساڭا ئېيتىپ بېرىلىدۇ!» دېدى. 11 ھېلىقى نۇرنىڭ جۇلالىقىدىن كۆزلىرىم كۆرمەس بولۇپ قالدى. يېنىمدىكىلەر قولۇمدىن يېتىە كلەپ، دەمەشققە ئېلىپ كىردى. 12 ئۇ يەردە تەۋرات قانۇنىغا ئىخلاس باغلىغان، دەمەشقتىكى بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان ئانانىياس ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. 13 ئۇ يېلىپ، يېنىمدا تۇرۇپ: «قېرىنداش ساۋۇل، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارا!» دېدى. مەن شۇئان بېشىمنى كۆتۈرۈپ قاراپ ئۇنى كۆردۇم. 14 ئۇ ماڭا: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى سېنى ئىرادىسىنى بىلىشىڭ، ھەققانىي بولغۇچىنى كۆرۈشۈڭ ۋە ئۆزىڭ ئاغزىدىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىشىڭ ئۈچۈن ئاللىقاچان تاللىدى. 15 چۈنكى سەن پۈتۈن ئىنسانلار ئالدىدا كۆرگەن-ئاڭلىغانلىرىڭغا ئېنىق گۇۋاھچىسى بولىسەن! 16 شۇنداق ئىكەن، سەن يەنە نېمىگە ھايال بولىسەن؟ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئۆزىڭ نامىغا ندا قىلىپ چۆمۈلدۈرۈلۈپ، گۇناھلىرىڭنى يۇغۇزغىن!» دېدى. 17 شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلگىنىمدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، بىر غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئورۇۋالدى 18 ۋە [رەبنىڭ] ماڭا: «چاپسان بول، يېرۇسالېمدىن دەرھال كەت. چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ماڭا قىلغان گۇۋاھلىقىڭنى قوبۇل قىلمايدۇ!» دەۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. 19 مەن، «ئى رەب، ئۇلار مېنىڭ ساڭا ئېتىقاد قىلغانلارنى زىندانغا سولاپ، ھەربىر سىناگوگلارغا كىرىپ ئۇلارنى ئۇرغانلىقىمنى بىلىدۇ. 20 سېنىڭ گۇۋاھچىڭ بولغان ئىستىپاننىڭ قېنى ئۆكۈلگىنىدە، مەنمۇ يېنىدا تۇرۇپ ئۇنى ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا قوشۇلۇپ، ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە قاراپ بەردىم!» ـ دېدىم. 21 براق ئۇ ماڭا: « كەتكىن! سېنى يىراقتىكى ئەللە رگە ئەۋەتىمەن!» ـ دېدى. 22 پاۋلۇس مۇشۇ سۆزنى دېگۈچە خالايىق ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىۋاتاتتى. لېكىن بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ ئۇنداق بىر كىشى يەر يۈزىدىن يوقىتىلسۇن! ئۇ تىرىك تۇرۇشقا لايىق ئەمەس! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. 23 ئۇلار چىرقىرىشىپ، چاپان-يېپىنچىلىرىنى سىلىپ تاشلاپ، توپا-چاڭ سوروۇۋاتقاندا، 24 مىكىبىشى پاۋلۇسنى قەلئە گە ئېلىپ كىرىپ كېتىشكە ئەمر قىلىۋىدى، خالايىقنىڭ ئۇنىڭغا نېمە ئۈچۈن بۇنداق چۇقان سالىدىغانلىقىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن لەشكەرلىرىگە ئۇنى قامچىلاپ سوراق قىلىشنى ئېيرۇدى. 25 لېكىن ئۇلار پاۋلۇسنى قامچىلاش ئۈچۈن غۇلاچلىتىپ باغلىغاندا، ئۇ يېنىدا تۇرغان يۈزبېشىغا: ـ بىر رىم پۇقراسىنى جىنايىتى بېكىتىلمەيلا قامچىلىشىڭلار قانۇنغا ۋېيغۇنمۇ؟ ـ دېدى. 26 بۇ سۆزنى ئاڭلىغان يۈزبېشى مىكىبىشنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ سىز نېمە ئىش قىلاي دەۋاتىسىز؟ چۈنكى ئۇ كىشى رىم پۇقراسى ئىكەن! ـ دېدى. 27 مىكىبىشى پاۋلۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ ماڭا ئېيتقىن، سەن راستىنلا رىم پۇقراسىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ راست، دېدى ئۇ. 28 ـ مەن ناھايىتى يۇقىرى باھادا مۇشۇ پۇقرالىققا ئىگە بولدۇم، ـ دېدى مىكىبىشى. پاۋلۇس: ئەمما مەن ئۇغۇلۇشۇمدىنلا شۇنداق! ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن، ئۇنى سوراققا تارتمالچى بولغان لەشكەرلەر دەرھال ئۇنىڭدىن ئۆزىنى چەتكە ئالدى. مىكىبىشمۇ ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنى باغلاتقانلىقى ئۈچەيلىدىن قورقۇپ كەتتى. 30 مىكىبىشى يەھۇدىيلارنىڭ پاۋلۇسنىڭ ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ھەقىقىي سەۋەبىنى بىلىش ئۈچۈن، ئەتىسى ئۇنى يېشىپ، باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالي كېڭەشمىدىكىلەرنىڭ بىر يە رگە يىغىلىشىنى بۇيرۇدى. ئاندىن پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چۈشۈردى.

23 پاۋلۇس ئالي كېڭەشمە ھەيئەتلىرىگە تىكىلىپ تۇرۇپ: قېرىنداشلار، مەن بۈگۈنگىچە خۇدانىڭ ئالدىدا پاك ۋىجدانىدا مېڭىپ كەلدىم، ـ دېدى. 2 بۇنى ئاڭلىغان باش كاھىن ئانانىياس [پاۋلۇسنىڭ] يېنىدا تۇرغانلارغا ئۇنىڭ ئاغزىغا ئۇرۇشنى بۇيرۇدى. 3 پاۋلۇس ئۇنىڭغا: ـ خۇدا سېنى ئۇرىدۇ، ئەي ئاقارتىلغان تام! سەن ئۇ يەردە مېنى تەۋرات قانۇنى بويىچە سوراققا تارتىشقا ئولتۇرىسەن، لېكىن تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ ھالدا مېنى ئۇرۇۋېلار دەپ بۇيرۇدىڭىزغۇ؟! ـ دېدى. 4 ـ سەن خۇدانىڭ باش كاھىنغا ئاشۇنداق ھاقارەت كەلتۈرەمسەن؟! ـ دېيىشتى يېنىدا تۇرغانلار. 5 پاۋلۇس: ـ ئى قېرىنداشلار، مەن ئۇنىڭ باش كاھىن ئىكەنلىكىنى بىلمەپتىمەن. چۈنكى تەۋراتتا: «خەلقىڭنى ئىدارە قىلغۇچىنىڭ يامان گېپىنى قىلما!» دېيىلگەن، ـ دېدى. 6 لېكىن پاۋلۇس ئۇلارنىڭ بىر قىسمىنىڭ سادۇقي، يەنە بىر قىسمىنىڭ پەرىسىيلەر ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئالي كېڭەشمىدە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ قېرىنداشلار، مەن بولسام پەرىسىيلەردىن بولىمەن ۋە پەرىسىيلەرنىڭ پەرزەنتىمەن. مەن ئۇلگەنلەر قايتا تىرىلىشقا باغلىغان ئۈمىد توغرۇلۇق بۇ يەردە سوراققا تارتىلىۋاتىمەن! ـ دەپ ۋارقىردى. 7 ئۇ بۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا، پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقيلار ئارىسىدا جېدەل-غوغا قوزغىلىپ، كېڭەشمىدىكىلەر ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى 8 (چۈنكى سادۇقيلار ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى، يا كى پەرىشتە يا كى روھلار مەۋجۇت ئەمەس، دەيدۇ. لېكىن پەرىسىيلەر ھەممىسنى ئېتىراپ قىلىدۇ). 9 بۇنىڭ بىلەن قاتىق بىر چۇقان-سۆرەن كۆتۈرۈلۈپ، پەرىسىي تەرەپدارى بولغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ: ـ بىز بۇ ئادەمدىن ھېچقانداق ئەيىب تاپالمىدۇق! بىر روھ يا كى پەرىشتە ئۇنىڭغا سۆز قىلغان بولسا نېمە ۋېتىۋا! ـ دەپ، قاتىق مۇنازىرىلەشتى. 10 چۇقان-سۆرەن تېخىمۇ كۈچىيىپ كەتكەچكە، مىكىبىشى [يەھۇدىيلارنىڭ] پاۋلۇسنى تارتىشتۇرۇپ تىتما-تىتما قىلۋېتىشىدىن قورقۇپ، قىسمىغا زالغا چۈشۈپ ئۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن زورلۇق بىلەن تارتىپ چىقىپ، قەلئە گە ئەكىرىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. 11 شۇ كۈنى كېچىسى، رەب پاۋلۇسنىڭ يېنىدا تۇرۇپ: ـ جاسارەتلىك بول! چۈنكى يېرۇسالېمدا مەن توغرامدىكى ئىشلارغا تولۇق گۇۋاھلىق بە رگىنىڭدەك، رىم شەھىرىدىمۇ شۇنداق گۇۋاھلىق قىلىشىڭ مۇقەررەر بولىدۇ! ـ دېدى. 12 ئەتىسى ئەتىگەندە، يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى ئۇلتۇرۇشنى قەستلەپ، ئۇنى ئۇلتۇرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمىز، ئىچمەيمىز، دەپ تۈزىلىرىگە لەنىتى بىر قەسەمنى قىلىشتى. 13 بۇ سۈيىقەست قەسىمىنى ئېچىكەنلەر قىرىق نەچچە كىشى ئىدى. 14 ئۇلار باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ بىز پاۋلۇسنى ئۇلتۇرمىگۈچە ھېچنەرسە تېتىماسلىققا قاتتىق قەسەم ئېچتۇق. 15 ھازىر سىلەر ۋە ئالي كېڭەشمە ئۇنىڭ ئىشلىرىنى تېخىمۇ تەپسىلي تەكشۈرۈشنى باھانە قىلىپ، ۋەكىل ئەۋەتىپ ئۇنى كېڭەشمىگە ئېلىپ كېلىشنى مېڭىپشىدىن تەلەپ قىلىڭلار. ئۇ بۇ يە رگە يېقىن كەلمەيلا ئۇنى جايلۇۋېتىشكە تەييار تۇرىمىز، ـ دېدى. 16 لېكىن پاۋلۇسنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئوغلى بۇ كۆتۈرمىدىن خەۋەر تېپىپ قەلئە گە كىرىپ، پاۋلۇسقا مەلۇم قىلىپ قويدى. 17 بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس يۈزبېشىلىردىن بىرىنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىنى مىكىبىشى بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ

قویسکۆر. چۆنکی ئۆنکۆغا مەلۆم قلدىغان ئشى بار ئىكەن، ـ دېدى. 18 يۈزىبشى ئۆنى ئېلىپ مىڭبېشىنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ: ـ مەھبۇس پاۋلۇس مېنى چاقىرتىپ، بۇ بالىنى سىز بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قويۇشۇمنى تەلەپ قىلدى. چۆنكى ئۆنىڭ سەرگە مەلۆم قلدىغان ئشى بار ئىكەن، ـ دېدى. 19 مىڭبېشى ئۆنى قولىدىن تۇتۇپ، بىر چەتكە تارتىپ: ـ ماڭا مەلۆم قلدىغان نېمە ئىشىڭ بار؟ ـ دەپ سوريدى. 20 ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدىلار پاۋلۇسنىڭ ئىشلىرىنى تەپسىلىي تەكشۈرەيلى دەپ سەۋەب كۆرسىتىپ ئۆزلىرىدىن ئەتە ئۆنى ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىش ئۈچۈن تىل بىركىتۈرۈشتى. 21 ئۇلارغا قايىل بولمىغايلا، چۈنكى قىرىقتىن ئارتۇق ئادەم ئۆنى پايلاپ تۇرىدۇ. ئۇلار پاۋلۇسنى ئۇلتۇرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمز، ئىچمەيمز، دېگەن قارغىش قەسىمگە باغلىنىپتۇ. ئۇلار ھازىر ئۆزلىرىنىڭ ئۇلارنىڭ تەلىپىگە ماقۇل بولۇشلىرىنى كۈتۈپ تۇرىدۇ. 22 مىڭبېشى ئۆنىڭغا: ـ بۇ ئىشنى ماڭا مەلۆم قىلغانلىقىڭنى ھېچكىمگە تىنما! ـ دەپ تاپىلاپ، بالىنى قايتۇردى. 23 مىڭبېشى يۈزىبېشىدىن ئىككىنى چاقىرتىپ: ـ ئىككى يۈز پىيادە لەشكەر، يەتمىش ئاتلىق لەشكەر ۋە ئىككى يۈز نەيزىتۇار لەشكەرنى بۈگۈن كېچە سائەت توققۇزدا قەيسەريە شەھىرىگە قاراپ يولغا چىقىشقا ھازىرلا گالار! 24 شۇنىڭ بىلەن بىللە، پاۋلۇسنى ۋالىي فېلىكسنىڭ يېنىغا ساق-سالامەت يەتكۈزۈش ئۈچۈن، ئۆنىڭ مىنىشىگە ئۇلاغلارنى تەييارلا گالار! ـ دەپ بۇيرۇدى. 25 مىڭبېشى [فېلىكسكە] مۇنداق بىر خەت يازدى: ـ 26 «ھۆرمەتلىك ۋالىي فېلىكس جانابلىرىغا كلاۋدىيۇس لىسىياستىن سالام! 27 ئۇشبۇ ئادەمنى يەھۇدىلار ئۇتۇۋالغان بولۇپ، ئۆنى ئولتۇرمەكچى بولغاندا، ئۆنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىپ، قىسمىنى باشلاپ بېرىپ ئۆنى قۇتقۇزدۇم. 28 مەن ئۇلارنىڭ بۇ كىشى ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئېنىقلىماقچى بولۇپ، ئۆنى يەھۇدىلارنىڭ ئالىي كېڭەشمىسىگە ئېلىپ باردىم. 29 ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ ئۆنىڭ ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ تەۋرات قانۇنىغا دائىر دەتالاش مەسىلىلە رگە مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى بايقىدىم، بىراق ئۆنىڭدىن ئولۇم جازاسى بېرىشكە يا كى زىندانغا تاشلاشقا لايىق بىرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم. 30 كېيىن، يەھۇدىلارنىڭ ئۆنى ئولتۇرۇۋېتىش قەستىدە يۈرۈۋاتقانلىقى ھەققىدىكى ئاخبارات ماڭا مەلۆم قىلىنغاندا، دەرھال ئۆنى سىلگە يوللاتتىم ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۆنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئالدىدا شىكايەتلىرىنى ئېيتقىنىنى بۇيرۇدۇم. خەيرا!». 31 لەشكەرلەر ئەمدى بۇيرۇق بويىچە پاۋلۇسنى كېچىلەپ ئانتىپاترىس شەھىرىگە يەتكۈزدى. 32 ئەتىسى، ئاتلىق لەشكەرلەر پاۋلۇسنى ئېلىپ مېڭىشقا قالدۇرۇلۇپ، قالغان لەشكەرلەر [يېرۇسالېمدىكى] قەلئە گە قايتىپ كەلدى. 33 ئاتلىقلار قەيسەريە گە كىرىپ، خەتنى ۋالىيغا تاپشۇردى ۋە پاۋلۇسنىمۇ ئۆنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلدى. 34 ۋالىي خەتنى ئوقۇغاندىن كېيىن، پاۋلۇسنىڭ قايسى ئۆلكىدىن ئىكەنلىكىنى سوراپ، ئۆنىڭ كىلىكىيەدىن كەلگەنلىكىنى بىلىپ، 35 ئۆنىڭغا: ـ ئۈستۈڭدىن ئەرز قىلغۇچىلار كەلگەندە ئىشلىرىڭنى تولۇق ئاڭلايمەن، ـ دېدى ۋە ئۆنى ھېرود خانىنىڭ ئوردىسىدا نەزەربەند قىلىپ قويۇشنى بۇيرۇدى.

24

بەش كۈندىن كېيىن، باش كاھىن ئانانىياس ئاقساقاللاردىن بىرنەچچەيلەن ۋە تەرتۇللۇس ئىسىملىك بىر ئادۋوكات بىلەن قەيسەريە گە چۈشۈپ، پاۋلۇس ئوتۇرىسىدىكى رەسمىي شىكايەتلىرىنى ۋالىيغا سۈندى. 2 پاۋلۇس چاقىرتىلىپ، تەرتۇللۇس ئۆنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ھۆرمەتلىك فېلىكس جانابلىرى! بىز ئۆزلىرىنىڭ قول ئاستىلىرىدا ھەر تەرەپتىن ئامان-ئېسەنلىككە نېسىپ بولۇپ كەلمەكتىمىز ۋە ئالدىن كۆرەرلىكلىرى بىلەن خەلقىمىز ئارىسىدا دانا ئىسلاھاتلار بارلىققا كەلتۈرۈلمەكتە، بىز بۇ ئىشلاردىن ھەر ۋاقىت، ھەر جايدا تولۇق مىننەتدارلىق بىلەن بەھرىمان بولۇۋاتىمىز. 4 بىراق ئۆز ۋاقىتلىرىنى كۆپ ئېلىپ قويماسلىقىم ئۈچۈن، شەپقەتلىرى بىلەن سۆزىمزنى قىسقىلا ئاڭلاشلىرىنى ئۆتۈنۈپ سورايمەن. 5 چۈنكى بىز شۇنى تونۇپ يەتتۇقكى، بۇ ئادەم بالاخور بولۇپ، پۈتكۈل جاھاندىكى يەھۇدىلار ئارىسىدا ماجىرا-توپلاڭ پەيدا قىلىشنى كۈشكۈرتكۈچى، شۇنداقلا «ناسارەتلىكلەر» دەپ ئاتالغان مەزھەپنىڭ كاتتىشاشلىرىدىن بىرىدۇر. 6 ئۇ بىزنىڭ ئىبادەتخانىمىزنىمۇ بۇلغىماقچى بولغاندى. شۇڭا، بىز ئۆنى تۇتۇۋالدۇق ۋە ئۆنى ئۆز قانۇنىمىز بويىچە سوتلايتتۇق. لېكىن مىڭبېشى لىسىياس ئەشەددىي زورلۇق بىلەن ئۆنى قولىلىرىمىزدىن تارتىۋالدى ۋە ئۆنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىشكە بۇيرۇغاندى. 8 ئۆنى سوراق قىلىپ كۆرسىلە، بىزنىڭ ئۆنىڭغا قىلغان ئەرزلىرىمىزنىڭ توغرىلىقىنى بىلىپ يېتىدىلا! 9 سورۇندا بولغان يەھۇدىلارمۇ ئۆنىڭ ئېيتقانلىرىغا قوشۇلۇپ: راست، راست، دەپ شىكايەتنى كۈچەيتتى. 10 ۋالىي پاۋلۇسقا سۆز قىلغىن دەپ قول ئىشارىتىنى قىلغاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلىنىڭ ئۆزۈن يىللاردىن بېرى بۇ خەلقنى سوراپ كەلگەنلىكلىرىنى بىلگەچكە، خاتىرجەملىك بىلەن ئالدىلىرىدا ئۆزۈمنى توغرامدا جاۋاب بېرىمەن. 11 ئاسانلا بىلەلەيدىلىكى، مەن يېرۇسالېمغا ئىبادەت قىلىشقا بارغىنىمدىن ھازىرغىچە يەقەت ئون ئىككى كۈنلا ئوتتى. 12 ئۇلار مېنىڭ ئىبادەتخانىدا بىرەر ئادەم بىلەن مۇنازىرىلەشكىنىمنى كۆرمىگەن، يا كى سىناگوگلاردا يا كى شەھەردە ئامىنى توپلاڭغا قۇتراتقانلىقىمنىمۇ ھېچ كۆرمىدى. 13 ئۇلار يەنە ھازىر جانابلىرىنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرىگە ھېچ ئىسپاتىمۇ كەلتۈرەلمەيدۇ. 14 بىراق سىلگە شۇنى ئېتىراپ قىلىمەنكى، مەن ئۇلار «مەزھەپ» دەپ ئاتىغان يول بىلەن مېڭىپ، تەۋراتنا ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدا پۈتۈلگەنلەرنىڭۋە ھەممىسگە ئىشىنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسىغا ئىبادەت قىلىمەن. 15 مېنىڭ خۇداغا باغلىغان ئۈمىدىم بار كى (بۇ كىشىلەرمۇ بۇ ئۈمىدنى ئۈتىدۇ)، كەلگۈسىدە ھەم ھەققانىيلارنىڭ ھەم ھەققانىيسىزلارنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلىشى بولىدۇ. 16 شۇ سەۋەبتىن، ئۆزۈم ھەمىشە خۇدا ئالدىدىمۇ، ئىنسانلار ئالدىدىمۇ پاك ۋىجدانلىق بولۇشقا ئىنتىلىمەن. 17 مەن [يېرۇسالېمدىن] ئايرىلغىلى خېلى يىللار بولغان بولۇپ، بۇ قېتىم ئۇ يە رگە ئۆز خەلقىمگە خەير-سەدىقە يەتكۈزۈپ يە رگىلى ۋە خۇدا ئالدىغا ھەدىيە سۇنغىلى بارغانىدىم. 18 مەن بۇ ئىشلاردا بولۇۋاتاتتىم، بۇلار مېنى تازىلىنىش قائىدىسىنى ئادا قىلىپ بولغان چاغدا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ئۈچراتتى؛ لېكىن مەن ئەتراپىمغا ئادەم توپلىغىنىمۇ يوق، ماۋىانچىلىق چىقارغىنىمۇ يوق. 19 ئەمەلىيەتتە مېنى ئۈچراتقانلار بولسا ئاسىيا ئۆلكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەتلىرى بار بولسا، ئەسلى ئۇلار ئۆزلىرى كېلىپ، سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئەرز قىلىشقا تۇغرا كېلەتتى. 20 بولمىسا، مۇشۇ سورۇندىكىلەر ئالىي كېڭەشمە ئالدىدا ئۆزغىنىمدا، مېنىڭدىن قانداق جىنايەت تاپقانلىقىنى ئېيتىپ باقسۇن! 21 پەقەت مۇنداق بىر ئىش بولغاندىن: ـ مەن ئۇلارنىڭ ئالدىدا، «بۈگۈنكى كۈندە ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى توغرىلۇقۇق سىلەرنىڭ سورىقىگىلارغا تارتىلغانىمىز!» دەپ ۋارقىرىغاندىم. 22 [رەبنىڭ] يولى توغرىلۇقۇق تەپسىلىي خەۋىرى بار بولغان فېلىكس سوراقنى توختىتىپ، ئۇلارغا: ـ مىڭبېشى لىسىياس كەلگەندە دەۋايىڭلار توغرىسىدىكى ھۆكۈمنى چىقىرىمەن، ـ دېدى. 23 ئۇ يۈزىبېشىغا پاۋلۇسنى نەزەربەند ئاستىغا ئېلىپ، ئەمما ئۆنىڭغا بىرئاز كەڭچىلىك قىلىپ، دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ ئۆنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشىنى توسمىغىن، دەپ بۇيرۇدى. 24 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ۋالىي فېلىكس ئايالى دروسىلا بىلەن بىللە كەلدى (دروسىلا يەھۇدىي ئىدى). ئۇ پاۋلۇسنى چاقىرتىپ، ئۆنىڭدىن مەسىھ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش يولى توغرۇلۇق ئاڭلىدى. 25 پاۋلۇس ھەققانىي ياشاش، ئۆزىنى تۇتۇۋېلىش، قىيامەت كۈندىكى سوئال-سوراق قىلىنىشلار توغرىسىدا سۆزلەۋاتقاندا، فېلىكس ۋەھىمگە چۈشۈپ ئۆنىڭغا: ـ ھازىرچە قايتىپ تۇرساڭ بولىدۇ. كېيىن ماڭا پەيت كەلگەندە، يەنە چاقىرتىمەن، ـ دېدى. 26 ئۇ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا پاۋلۇسنىڭ پارا بېرىشنى ئۈمىد قىلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۆنى ئىمكانقەدەر پات-پات چاقىرتىپ، ئۆنىڭ بىلەن سۆزلىشەتتى. 27 لېكىن ئىككى يىل توشقاندا، فېلىكسنىڭ ئورنىغا پوركىيۇس فېستۇس ۋالىي بولدى. فېلىكس يەھۇدىلارغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش ئۈچۈن پاۋلۇسنى سولاقتا قالدۇردى.

25

فېستۇس [يەھۇدىيە] ئۆلكىسىگە كىرىپ، ئۈچ كۈندىن كېيىن قەيسەريەدىن چىقىپ يېرۇسالېمغا بارغاندى. 2 باش كاھىنلار بىلەن يەھۇدىلارنىڭ مۇتەۋەلىرى ئۆنىڭ ئالدىدا پاۋلۇسنىڭ ئۈستىدىن رەسمىي شىكايەت قىلىپ، ئۆنىڭدىن ئىلتىپات سوراپ، ئادەم ئەۋەتىپ پاۋلۇسنى 3 يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشنى ئوتۇندى. مەقسىتى، ئۇلار يول ئۈستىدە بۈكتۈرمە تەييارلاپ پاۋلۇسنى ئۆلتۈرۈش ئىدى. 4 فېستۇس بۇنى ئاڭلاپ

تۇلارغا: ـ پاۋلۇس هازىر قەيسەرىيەدە سولاقتا تۇرىۋەرسۇن. مەن يېقىندا ئۇ يەر رگە قايتىپ كەتمەكچىمەن. 5 ئاراگالاردىن هوقۇقدار بولغانلار مەن بىلەن بىللە چۈشسۇن، ئە گەر ئۇنىڭ بىرەر ئەيبى بولسا، ئۇلار شۇ يەردە شكايەت قىلسا بولىدۇ. ـ دەپ جاۋاب بەردى. 6 فېستۇس ئۇلارنىڭ ئىچىدە سەككىز-ئون كۈندىن ئارتۇق تۇرماي، قەيسەرىيە گە قايتىپ چۈشتى. ئەتىسى سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ، پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىشنى بۇيرۇدى. 7 پاۋلۇس كەلگەندە، يېرۇسالېمدىن چۈشكەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئە تراپىغا ئولىشىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېغىر جىنايەتلەر بىلەن قارىلاپ شكايەتلەرنى قىلدى. بىراق بۇلارنىڭ هېچقايسىسىغا ئىسپات كۆرسىتىپ بېرەلمىدى. 8 پاۋلۇس ئۆزىنى ئاقلاپ: ـ مەن هېچقايسى ئىشتا يەھۇدىيلارنىڭ قانۇنىغا، ئىبادەتخانىسىغا يا كى [ئىمپېراتور] قەيسە رگە قارشى بىرەر جىنايەتمۇ سادىر قىلمىدىم، ـ دېدى. 9 لېكىن، فېستۇس يەھۇدىيلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشقا، ئۇلارغا ئىلتىپات كۆرسەتمەكچى بولۇپ پاۋلۇستىن: ـ يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە مېنىڭ ئالدىمدا بۇ شكايەتلە رگە ئاساسەن سوتلىنىشقا رازى بولامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 10 لېكىن پاۋلۇس جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن هازىر قەيسەرنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرىمەن. مېنى سوراق قىلىشقا تېگىشلىك يەر مانا مۇشۇ. ئۆزلىرىگە ئېنىق مەلۇم بولغاندەك، مەن يەھۇدىيلارغا هېچقانداق ناهەقلىق قىلمىدىم. 11 ئە گەر جىنايىتىم بولسا، شۇنداقلا ئۆلۈمگە لايىق بىرەر ئىش قىلغان بولسام، مەن ئۆزۈمنى ئۆلۈمدىن قاچۇرمايمەن. بىراق ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئۆستۈمدىن قىلغان شكايەتلىرىنىڭ ئاساسى بولمىسا، هېچكىمنىڭ مېنى ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە هەققى يوق. مەن قەيسە رگە مۇراجىئەت قىلىمەن! 12 ئاندىن فېستۇس مەسلىهەتچىلىرى بىلەن سۆزلەشكەندىن كېيىن، پاۋلۇسقا: ـ سەن قەيسە رگە مۇراجىئەت قىلدىڭ ـ ئۇنىڭ ئالدىغا ئەمدى بارىسەن! ـ دېدى. 13 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ئاگرىپپا خان بىلەن [سىگلىسى] بەرنىكى فېستۇسقا تەبرىك-سالامغا قەيسەرىيە گە كەلدى. 14 ئۇ يەردە ئۆزۈن كۈنلەر تۇرغاندىن كېيىن، فېستۇس پاۋلۇسنىڭ ئىشىنى خانىغا مەلۇم قىلىپ: ـ بۇ يەردە فېلىكس قالدۇرۇپ كەتكەن بىر مەھبۇس بار. 15 مەن يېرۇسالېمغا بارغىنىمدا، يەھۇدىي باش كاهىنلىرى بىلەن ئاقساقاللىرى ئۇنىڭ ئۈستىدىن شكايەت قىلىپ، مەندىن ئۇنى جازاغا مەهكۇم قىلىشمىنى تەلەپ قىلىشتى. 16 مەن ئۇلارغا، ئەرز قىلىنغۇچى ئەرز قىلغۇچىلار بىلەن يۈزلەشتۈرۈلۈپ، ئۇنىڭغا ئۆزىنى ئاقلاش پۇرسىتى بېرىلمىگۈچە، ئۇنى جازاغا تاپشۇرۇش رىملىقلارنىڭ ئادىتى ئەمەستۇر، دەپ ئېيتتىم. 17 شۇڭا ئۇلار مەن بىلەن بىللە بۇ يەر رگە كەلگەندىن كېيىن، مەن ۋاقتىنى كەينىگە سوزماي، ئە تىسىلا سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ ئۇ كىشىنى ئە كىلىشنى بۇيرۇدۇم. 18 ئەرز قىلغۇچىلار ئورۇنلىرىدىن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شكايەت قىلغانلىرى مېنىڭ ئۈيلىغىنىمدەك ره زىل ئىشلار ئەمەس ئىدى، 19 بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆز ئىبادەت ئۆزۈمى ئوتۇرۇلۇق ۋە ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى هەققىدە مەلۇم تالاش-تارتىش مەسىلىلىرى بار ئىكەن. ئۇ كىشى ئۆلگەن بولۇپ، پاۋلۇس بولسا ئۇ تىرىلدى دەيدىكەن. 20 بۇ مەسىلىلەرنى زادى قانداق ئېنىقلاشنى بىلەلمەي، مەن پاۋلۇستىن يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە بۇ ئىشلار ئوتۇرۇلۇق سوراققا تارتىلىشقا رازى بولۇش-بولماسلىقىنى سورىغاندىم. 21 پاۋلۇس سولاقتا تۇرۇپ ئىمپېراتور جانابلىرىنىڭ سوراق قارارىنى چىقىرىشنى مۇراجىئەت قىلغاندىن كېيىن، مەن ئۇنى قەيسەرنىڭ ئالدىغا ئەۋەتكۈچە، سولاقتا تۇتۇپ تۇرۇشنى بۇيرۇدۇم. 22 ئاگرىپپا فېستۇسقا: ـ مېنىڭمۇ بۇ كىشىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ باققۇم بار، ـ دېدى. ـ ئەتە ئاڭلايسىز، ـ دېدى ئۇ. 23 شۇنىڭ بىلەن ئەتىسى، ئاگرىپپا بىلەن بەرنىكى هەيۋەت بىلەن ئامۇشۇپ يېغىن زالىغا كىرىپ كەلدى، مىڭبېشىلار ۋە شەهەر كاتتىۋاشلىرىمۇ تۇلار بىلەن بىللە كىرىپ كېلىشتى. فېستۇس ئەمر قىلىۋدى، پاۋلۇس ئېلىپ كىرىلدى. 24 فېستۇس مۇنداق دېدى: ـ ئاگرىپپا پادىشاه ئالىيلىرى ۋە مۇشۇ سورۇنغا يىغىلغان جانابلار! بۇ كىشىنى كۆرۈۋاتىسىلەر. هەم يېرۇسالېمدا هەم بۇ يەردە پۈتۈن يەھۇدىي ئاهالىسى ئۇنىڭ ئوتۇرۇلۇق ئەرز قىلىپ ماڭا مۇراجىئەت قىلىپ، ئۇ تىرىك قالدۇرۇشقا بولمايدۇ! ـ دەپ چۇرقىراشقاندى. 25 لېكىن مەن ئۇنىڭدىن ئۇلۇم جازاسى بېرىشكە تېگىشلىك بىرەر جىنايەت تاپالمىدىم. هازىر بۇ كىشى ئىمپېراتور جانابلىرىغا مۇراجىئەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنى [رىمغا] ئەۋەتىشنى قارار قىلدىم. 26 بىراق ئۇنىڭ هەققىدە غوجامغا مەلۇم قىلىپ يازغۇدەك ئىش يوق. شۇنىڭ بىلەن ئەھۋالنى رەسمىي تەكشۈرۈپ بىرەر يازغۇدەك مەلۇماتقا ئىگە بولۇش مەقسىتىدە ئۇنى هەر بىرلىرىنىڭ ئالدىغا، بولۇپمۇ سىلى، ئاگرىپپا پادىشاه ئالىيلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدىم. 27 چۈنكى مەهبۇسنى سوتقا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلىنغان شكايەتلەرنى ئېنىق كۆرسەتمەسلىك ماڭا نىسبەتەن ئورۇنلۇق ئەمەستەك بىلىنىدۇ.

26

شۇنىڭ بىلەن، ئاگرىپپا پاۋلۇسقا: ـ ئۆز ئۆڭۈڭنىڭ گېپىڭنى قىلىشىڭغا رۇخسەت، ـ دېدى. پاۋلۇس قولىنى سوزۇپ ئۆزىنى ئاقلاشقا باشلىدى: 2 ـ ئى ئاگرىپپا خان، بۇگۈن ئالدىڭىزدا يەھۇدىيلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن شكايەت قىلغان پۈتۈن ئىشلار توغرۇلۇق جاۋاب بېرىش پۇرسىتىگە ئېسىپ بولغانلىقىم ئۈچۈن، بولۇپمۇ ئۇلۇم ئىشلىرىنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى تالاش-تارتىشلىرىدىن خەۋەرلىرى بولغانلىقى ئۈچۈن ئۆزۈمنى بەختلىك هېسابلايمەن! شۇنىڭ ئۈچۈن دېگەنلىرىمنى سەۋرچانلىق بىلەن ئاڭلاپ بېقىشلىرىنى ئۆتۈنىمەن. 4 مېنىڭ دەسلەپكى ۋاقىتلىرىمدا، يەنى كىچىكىمدىن تارتىپ ئۆز ئىلىمىدە، يېرۇسالېمدا يۈرۈش-تۇرۇشۇمنىڭ قانداق ئىكەنلىكى يەھۇدىيلارنىڭ هەممىسگە ئايان. 5 ئۇلار شۇ دەسلەپكى ۋاقىتمىدىن بېرى مېنى تونۇغاچقا (ئە گەر خالىسائىدى، شۇنىڭغا گۇۋاهلىق بېرەتتى)، مېنىڭ ئىبادەت ئۆزۈمىدىكى ئەڭ تەلەپچان مەزهەپنىڭ شەرتلىرى بويىچە ياشاپ، يەنى پەرىسي بولۇپ ئۆمرۈمنى ئوتكۈزگىنىمنى بىلىدۇ. 6 ئەمدى مەن خۇدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلغان ۋەدىگە باغلىنىش ئۈمىدىم ئۈچۈن ئايىغىدا تۇرۇپ سوراق قىلىنۇاتىمەن. 7 شۇ [ۋەدىنىڭ] ئېسىۋىسگە يېتىشنى بىزنىڭ پۈتكۈل ئون ئىككى قەبىلىمىز كېچىه-كۈندۈز تەختاۋسىز خۇداغا ئىبادەت قىلىپ ئۈمىد قىلماقتا. ئى ئالىيلىرى، يەھۇدىيلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شكايەتلىرى دەل شۇ ئۈمىدىگە باغلىقتۇر! 8 [خالايىق]، خۇدا ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرسە، نېمە ئۈچۈن ئىشىنىشكە بولمايدۇ، دەپ قارايسىلەر؟ 9 دەرۋەقە، ئۆزۈمۈز ئېسىلدە ناسارەتلىك ئەيسانىڭ نامىغا قارشى نۇرغۇن ئىشلارنى قىلىشىم كېرەك دەپ قايىل ئىدىم 10 ۋە يېرۇسالېمدا ئەنە شۇنداق ئىشلارنى قىلغانىدىم. باش كاهىنلاردىن هوقۇق ئېلىپ، ئۆزۈم خۇدانىڭ نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلىرىنى زىندانغا ئۆتۈپ بە رگەن، ئۆلار ئۆلۈمگە هۆكۈم قىلىنغاندىمۇ، هۆكۈمگە ئاۋاز قوشقاندىم. 11 مەن هەمە سىناگوگلاردا كۆپ قېتىم ئۇلارنى ئىزدەپ تېپىپ جازالاپ، كۈپۈرلۈك گەپ قىلىشقا زورلىغاندىم. مەن ئۇلارغا تەلۈملەرچە تۆچ بولۇپ، هەتتا ياقا يۈرتىكى شەهەرلە رگە بېرىپ، ئۇلارغا زىيانكەشلىك قىلغانىدىم. 12 بۇ ئىشلاردا بولۇپ باش كاهىنلار بە رگەن ئولتۇق ۋە ئەكىلىك هوقۇقى بىلەن دەمەشق شەهىرىگە قاراپ سەپەر قىلىۋاتاتتىم. 13 چۈش ۋاقتىدا يولدا كېتىۋېتىپ، ئاسماندىن چۈشكەن، قۇياش نۇرىدىنمۇ كۈچلۈك بىر نۇرنىڭ ئە تراپىمنى ۋە بىللە كېتىۋاتقانلارنى يورۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. 14 هەممىمىز يە رگە يېقىلغان بولۇپ مەن ئىبرانىي تىلىدا ئېيتىلغان: «ئەي ساۋۇل، ساۋۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ سېنى زىخلاشلارغا قارشى تەپمىكىڭ سەن ئۈچۈن تەس كېلىدۇ!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 15 مەن: ـ «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سوردىم، رەب ماڭا: «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن! 16 ئەمدى ئورنۇڭدىن تۇر، چۈنكى مەن سېنى سەن كۆرگەن ئىشلارغا هەمدە ئۆزۈم ساڭا ئايان قىلىنغىنىمدا كۆرىدىغان ئىشلارغا خەزىنىچى غوجىدار ۋە گۇۋاهلىق بە رگۈچى بولۇشقا تىكلەش ئۈچۈن، ساڭا ئايان بولدۇم. 17 مەن سېنى ئۆز خەلقىڭنىڭ هەم ئەللەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن ـ چۈنكى مەن سېنى يات ئەللىكلەرنىڭ كۆزلىرىنى ئېچىپ، ئۇلارنىڭ قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇققا، شەيتاننىڭ ئىلكىدىن خۇداغا باغلىنىشقا بۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناهلىرىنىڭ كەچۈرۈمگە، شۇنداقلا ماڭا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ئارىسىدا مىراسقا مۇيەسسەر بولىدۇ» ـ دېدى. 19 شۇڭا، ئى ئاگرىپپا ئالىيلىرى، مەن ئەرشتىن كەلگەن بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشكە ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم. 20 بەلكى ئالدى بىلەن دەمەشق خەلقىگە، ئاندىن يېرۇسالېم شەهىرىدىكە رگە، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكە رگە هەمدە يات ئەللىكلە رگىمۇ، «توۋا قىلىپ، خۇداغا باغلىنىڭلار، شۇنداقلا توۋا قىلىشقا ۋىجۈن ئەمەللەرنى كۆرسىتىڭلار» دەپ جاكارلاپ خەۋەر يەتكۈزۈپ كەلدىم. 21 بۇ ئىشلار ئۈچەيلدىن يەھۇدىيلار مېنى ئىبادەتخانا هويلىسىدا

تۇتۇپ، مۇشتلاپ ئۇلتۇرۇۋۇەتمەكچى بولۇشتى. 22 لېكىن بۇگۈنگىچە خۇدانىڭ ياردەم-مەدىتىگە مۇيەسسەر بولۇپ مەن چىڭ تۇرۇۋاتىمەن، تۇۋەندىكىلەر بولسۇن يۇقىرىدىكىلەر بولسۇن ھەممەيلەنگە گۇۋاھلىق بېرىپ كەلدىم. گۇۋاھلىقىم دەل پەيغەمبەرلەر ھەم مۇسا تۇزى بېشارەت قىلىپ ئېيتقانلىرىدىن باشقا نەرسە ئەمەس ـ 23 دېمەك، مەسىھ جەزمەن ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىپ، تۇنجى بولۇپ تۇلۇمدىن تىرىلگۈچى بولۇپ [يەھۇدىي] خەلقىگە ھەم پۈتۈكۈل ئەللە رگىمۇ يورۇقلۇق جاكارلايدۇ. 24 پاۋلۇس بۇ ئىشلارنى ئېيتىپ تۇزنى شۇنداق ئاقلاش جاۋابىنى بە رگەندە، فېستۇس يۇقىرى ئاۋاز بىلەن تۇنىگۈنا: ـ پاۋلۇس، ساراڭ بولۇپسەن! بىلىمىڭنىڭ كۆپلىكى ئەقلىڭنى ئازدۇرۇۋېتۋا ـ دېدى. 25 لېكىن پاۋلۇس: ـ ساراڭ ئەمەسمەن، ئى فېستۇس جانابلىرى، مەن بەلكى ھەققەتكە ۋېزغۇن ھەم سالمىق بار سۆزلەرنى جار قىلىمەن. 26 چۈنكى [ئاگرىپپا] ئالىيلىرىنىڭ بۇ ئىشلاردىن خەۋىرى بار. مەن تۇنىگۈنا يۇرە كلىك بىلەن ئوچۇق سۆزلەۋاتىمەن، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ تۇنىگۈدىن يوشۇرۇن قالىشىغا ئىشىنىمەن. چۈنكى بۇ ئىش يۇلۇڭ-پۇچقاقلاردا قىلىنغان ئەمەس! 27 ـ ئەي ئاگرىپپا ئالىيلىرى، تۇزلىرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىغا ئىشىنەمدىلا؟ مەن ئىشىنىدىغانلىقلىرىنى بىلىمەن! ـ دېدى. 28 ئاگرىپپا پاۋلۇسقا: ـ سەن مېنى مۇشۇنچىلىك قىسقىغىنا ۋاقىتتا خرىستىان بولۇشقا قايىل قىلماقچىمۇسەن؟ ـ دېدى. 29 پاۋلۇس: ـ مەيلى قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ياكى تۇزۇن ۋاقىتتا بولسۇن، پەقەت تۇزلىرىنىڭ ئەمەس، بەلكى بۇگۈن سۆزۈمنى ئاڭلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ماڭا ئوخشاش بولغاي (پەقەت مەندىكى زەنجىرلەر سىلەردە بولمىسۇن!) دەپ خۇدادىن تىلەيمەن، ـ دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن [ئاگرىپپا] خان، شۇنداقلا ۋالىي، بەرنىكى ۋە ئۇلار بىلەن بىللە ئولتۇرغانلار ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ، 31 [زالدىن] چىقىپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ كىشىنىڭ تۇلۇمگە ياكى تۇرمىگە سولاشقا تېگىشلىك ھېچبىر جىنايىتى يوق ئىكەن! ـ دېيىشتى. 32 ئاگرىپپا فېستۇسقا: ـ بۇ ئادەم قەيسىە رگە مۇراجىئەت قىلمىغان بولسا، قۇيۇپ بېرىلسە بولىدىكەنتۇق! ـ دېدى.

27

بىزنىڭ ئىتالىيە گە دېڭىز يولى بىلەن بېرىشىمىز قارار قىلىنغاندىن كېيىن، ئەمەلدارلار پاۋلۇس بىلەن باشقا بىرنەچچە مەھبۇسنى «ئاۋغۇستۇس قىسمى»دىكى يۇلىيۇس ئىسىملىك بىر يۈزبېشىغا تاپشۇردى. 2 بىز ئادرامىتتىئومنىڭ بىر كېمىسىگە چىقتۇق. كېمە ئاسىيا تۇلكىسىنىڭ دېڭىز ۋىلىرىدىكى شەھەرلە رگە باراتتى. تېسالونىكا شەھىرىدىن بولغان ماكېدونىيەلىك، ئارىستارخۇس ئىسىملىك بىر كىشى بىز بىلەن ھەمسەپەر بولدى. 3 ئەتىسى بىز زىدون شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. يۇلىيۇس پاۋلۇسقا كەچۈلىك قىلىپ، شۇ يەردىكى دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ تۇلارنىڭ غەمخورلىقىنى قوبۇل قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى. 4 بىز ئۇ يەردىن يەنە دېڭىزغا چىقتۇق. شامالار قېرىشىقاندەك قارشى تەرىپىمىزدىن چىققانلىقى ئۈچۈن، سىپرۇس ئارىلىنىڭ شامالىغا دالدا تەرىپى بىلەن ماكېدۇق. 5 كىلىكىيە ۋە پامفىلىيە تۇلكىلىرىنىڭ ئۆدۈلىدىكى دېڭىزدىن ئۆتۈپ، لىكىيە تۇلكىسىدىكى مىرا شەھىرىگە كەلدۇق. 6 شۇ يەردە يۈزبېشى ئىسكەندەريە شەھىرىدىكى ئىتالىيە گە بارىدىغان باشقا بىر كېمىنى تېپىپ، بىزنى ئۇنىڭغا چىقىرىپ قويدى. 7 دېڭىزدا كۆپ كۈنلەر ناھايىتى ئاستا مېڭىپ، تەسلىكتە كىندوس شەھىرىنىڭ ئۆدۈلىغا كەلدۇق. شامال مېڭىش يۆنىلىشىمىزنى توسۇغاچقا، كېرىت ئارىلىنىڭ شامالدىن دالدا تەرىپى بىلەن مېڭىپ، سالمونىي [يېرىم ئارىل]دىن ئۆتۈپ، 8 دېڭىزدا تەسلىكتە ئىلگىرىلەپ قىرغاقنى ۋىلاپ، لاسىيا شەھىرىگە يېقىن بولغان «گۈزەل ئارامگاھ» دەپ ئاتىلىدىغان بىر يە رگە كەلدۇق. 9 سەپەر بىلەن خېلى ۋاقىتلار ئۆتۈپ، روزا كۈنى ئاللىقاچان ئۆتكەن بولغاچقا، دېڭىزدا سەپەر قىلىش خەتەرلىك ئىدى. شۇڭا پاۋلۇس كۆپچىلىككە نەسىھەت قىلىپ: 10 ـ بۇرادەرلەر، بۇ سەپەرنىڭ بالا-ئىتىپاەت ۋە ئېغىر زىيان بىلەن ئۇگەيدىغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن؛ مال ۋە كېمىدىن مەھرۇم بولۇپلا قالماي، سەپەر ئۈزى جېنىمىزغىمۇ زامىن بولىدۇ! ـ دەپ ئاگاھلاندۇردى. 11 بىراق يۈزبېشى بولسا پاۋلۇسنىڭ سۆزىگە ئىشەنمەي، كېمە باشلىقى بىلەن كېمە ئىگىسىنىڭ سۆزىگە ئىشەندى. 12 ئۈنىڭ ئۈستىگە، بۇ پورتمۇ قىشلاشقا مۇۋاپىق جاي بولمىغاچقا، كۆپچىلىك يەنە دېڭىزغا چىقىپ، مۇمكىنقەدەر فېنىكس شەھىرىگە يېتىپ بېرىپ، شۇ يەردە قىشلاشنى قۇۋۇۋەتلىدى. فېنىكس بولسا كېرىت ئارىلىدىكى بىر دېڭىز پورتى بولۇپ، بىر تەرىپى غەربىي جەنۇبقا ۋە بىر تەرىپى غەربىي شىمالغا قارايتتى. 13 جەنۇبتىن مەين شامال چىقىۋاتاتتى، كۆپچىلىك نىشانىمىزغا يېتىدىغان بولدۇق دەپ، لەنگەرنى ئېلىۋېتىپ، كېمىنى كېرىت ئارىلىنىڭ قىرغىقىنى ۋىلاپ ھەيدەپ ماكېدى. 14 لېكىن ئۈزۈن ئۆتمەي، ئارالدىن قاتتىق «شەرقي شىمالدىن كەلگۈچى» دەپ ئاتىلىدىغان ئەشەددىي قارا بوران چىقىپ كەتتى. 15 كېمە بۇراننىڭ قاماللىقىدا قالغاچقا، ئۈنى شامالغا يۈزلەندۈرەلمەي، بوراننىڭ مەيلىچە مېڭىشىغا ۋېزىپ بەردۇق. 16 كلاۋدا دېگەن كىچىك بىر ئارالنىڭ شامالغا دالدا تەرىپىگە ئۆتۈۋېلىپ، قولۇاقنى كېمىگە چىقىرۇۋېلىپ، تارانلا ئۈنى ساقلاپ قالالىدۇق. ئاندىن كېمىچىلەر كېمىنى ئارغامچىلار بىلەن سىرتىدىن ئوراپ باغلۇالدى. كېمىنىڭ سىرتىس دەپ ئاتالغان دېڭىز ئاستىدىكى تاش-قۇم دۆۋىلىرىگە قېقىلىپ يېتىپ قېلىشىدىن قورقۇپ، تورمۇز لەنگەرلىرىنى چۈشۈرۈپ، كېمىنى شامالنىڭ ھەيدىشىگە قويۇپ بەردى. 18 بوران ئۈستىمىزگە شىددەتلىك سوققاچقا، ئەتىسى مالنى دېڭىزغا تاشلاشقا باشلىدى. 19 ئۈچىنچى كۈنىدە ئۇلار ئۈز قوللىرى بىلەن كېمىدىكى قورال-جابدۇقلىرىنى دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. 20 كۆپ كۈنلە رگىچە يا كۈن يا يۇلتۇزلار كۆرۈنمەي، بوران-چاپقۇن يەنىلا شىددەتلىك ئۈستىمىزگە توختىماي سوقۇۋە رگەچكە، ئاخىردا قۇتۇلۇپ قېلىش ئۈمىدىمىزمۇ يوققا چىقانىدى. 21 كېمىدىكىلەر بىرنەرسە يېمىگىنىگە كۆپ كۈنلەر بولغاندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: ـ بۇرادەرلەر، سىلەر بالدۇرلا مېنىڭ گېپىمگە قۇلاق سېلىپ كېرىتنى دېڭىزغا چىقمايسىلىگىلار كېرەك ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسا گلار بۇ بالا-ئىتىپاەت ۋە زىيان-زەخمەتلە رگە تۇچىرىمىغان بولاتتىگلار. 22 لېكىن ئەمدى سىلەرنى غەيرەتلىك بولۇشقا دەۋەت قىلىمەن. چۈنكى ئاراگلاردا ھېچقايسىگلار جېنىدىن ئايرىلغىنى يوق، پەقەت كېمىدىنلا مەھرۇم قالىسىلەر. 23 چۈنكى مەن تەۋە بولغان ۋە ئىبادەت-خىزمىتىنى قىلىپ كەلگەن خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى تۈنۈگۈن كېچە يېنىمغا كېلىپ 24 ماڭا: «پاۋلۇس، قورقما! سەن قەيسەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇرۇشۇڭ كېرەك؛ ۋە مانا، خۇدا شاپائەت قىلىپ سەن بىلەن بىللە سەپەر قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ جېنىنى تىلگىنىڭنى ساڭا ئىجابەت قىلدى!» دېدى. 25 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەي ئەپەندىلەر، غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى خۇداغا ئىشىنىمەنكى، ماڭا قانداق ئېيتىلغان بولسا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 26 بىراق بىز مەلۇم ئارالنىڭ قىرغىقىغا تۇرۇلۇپ كېتىشىمىز مۇقەررەر بولىدۇ. 27 سەپىرىمىزنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى كېچىسى، كېمە ئادرىئاتىك دېڭىزىدا لەيلەپ يۈرۈۋاتقان بولۇپ، تۈن نىسپىدە، كېمىچىلەر قۇرۇقلۇققا يېقىنلاپ قېلىپتۇق، دەپ ۋىيلىدى. 28 ئۇلار چوڭقۇرلۇقنى ئۆلچەپ ئىرغاقچىسىنى دېڭىزغا چۈشۈرۈپ، سۈنىڭ چوڭقۇرلۇقىنى ئۆلچەپ كۆ رگەندى، يىگىرمە غۇلاچ چىقتى. سەل ئالدىغا مېڭىپ يەنە ئۆلچۈدىدى، ئون بەش غۇلاچ چىقتى. 29 ئۇلار كېمىنىڭ خادا تاشلارغا تۇرۇلۇپ كېتىشىدىن قورقۇپ، كېمىنىڭ كەينىدىن تۆت لەنگەرنى تاشلۇۋېتىپ، تاڭ ئېتىشنى تەمىزۇپ كۈتۈپ تۇردى. 30 لېكىن كېمىچىلەر كېمىدىن قاچىقچى بولۇپ كېمىنىڭ بېشىدىنمۇ لەنگەرنى ئېلىپ تاشلۇۋېتىيلى دەپ باھانە كۆرسىتىپ، قولۇاقنى دېڭىزغا چۈشۈردى. 31 پاۋلۇس يۈزبېشى ۋە لەشكەرلە رگە: ـ بۇ [كېمىچىلەر] كېمىدە قالمىسا، سىلەر قۇتۇلالمايسىلەر! ـ دېدى. 32 بۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر كېمىدىكى قولۇاقنىڭ تارغامچىلىرىنى كېسىپ، ئۈنى لەيلىتىپ قويدى. 33 تاڭ ئاتاي دېگەندە، پاۋلۇس ھەممەيلەننى بىرتاز غىزالنۇېلىشقا دەۋەت قىلدى. ئۈ: ـ سىلەرنىڭ دەككە-دۇككە ئىچىدە ھېچنىمە يېمەي ئۈرغىنىگلارغا ئون تۆت كۈن بولدى. 34 ئەمدى بىرتاز غىزالنىنىشىگلارنى ئۈتۈنىمەن. چۈنكى ھايات قېلىشىگلار ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلىشقا توغرا كېلىدۇ؛ چۈنكى ھېچقايسىگلارنىڭ بېشىدىكى بىر تال مويمۇ زىيانغا ئۇچرىمايدۇ! ـ دېدى. 35 بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ قولىغا بىر پارچە نانى ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا خۇداغا ئەشە ككۈر ئېيتىپ ئوشتۇپ يېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن غەيرەتلىنىپ غىزالىنىشقا باشلىدى 37 (كېمىدە بىز جەمئىي ئىككى يۈز يەتمىش ئالتە كىشى ئىدۇق). 38 ھەممەيلەن قورساقلىرىنى توقلىغاندىن كېيىن، كېمىنى يېنىكلىتىش ئۈچۈن، كېمىدىكى بۇغدايلارنىمۇ دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. 39 تاڭ ئاتقاندا، كېمىچىلەر قۇرۇقلۇقنىڭ نە ئىكەنلىكىنى تونۇمىدى. لېكىن ئۈنىڭدىكى بىر قۇملۇق قولتۇقنى بايقاپ، كېمىنى بىر ئامال قىلىپ شۇ يەردە تۇرۇلدۇرۇپ قۇرۇقلۇققا چىقارماقچى بولدى.

40 تۆلار ئالدی بىلەن لەگگەرلەرنی بوشۇپتىپ، تۆلارنی دېگۈزغا تاشلىۋەتتی. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، كېمىنىڭ ئىككی يۇنىلىش پالقىنىڭ باغلىرىنی بوشتىپ، تۆلارنی چۈشۈرۈۋەتتی. ئاندىن كېمىنىڭ بىشىدىكی يەلكەنی شامالغا چىقىرىپ، كېمىنی قۇملۇقنىڭ قىرغىقىغا قارتىپ ماڭدۇردی. 41 ئەمدی ئىككی ئېقىم بىر-بىرىگە ئۇچراشقان يەرگە كىرىپ قېلىپ، تۆلار كېمىنی قىراققا سوقتۇرۇۋالدی؛ كېمىنىڭ بىشی دېگۈز تېگىگە ئۇرۇلۇپ پېتىپ، مىدىرلىماي قالدی، لېكىن كېمىنىڭ ئارقا تەرىپی دولقۇنلارنىڭ زەربىسی بىلەن چۈۋۈلۈپ كېتىشكە باشلىدی. 42 لەشكەرلەر مەھبۇسلارنىڭ سۇغا كېرەپ قېچىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنی ئېلىش ئۈچۈن، ھەممىسنی ئۆلتۈرۈۋەتمەكچی بولدی. 43 لېكىن يۈزبېشی پاۋلۇسنی قۇتقۇزۇشنی خالىغان بولۇپ، لەشكەرلەرنىڭ بۇنداق قىلىشىغا يول قويمىدی. ئۇ ئالدی بىلەن سۇ ئۈزۈشنی بىلىدىغانلارنىڭ سۇغا چۈشۈپ قىرغاققا چىقىشنی، 44 قالغانلارنىڭ بەزىلىرىنی تاختايلارغا، بەزىلىرىنی كېمىنىڭ چۈۋۈلۈپ كەتكەن پارچىلىرىغا ئېسىلىپ، قىرغاققا چىقىشنی بۇيرۇدی. شۇنداق بولدىكی، ھەممەيلەن قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قۇرۇقلۇققا چىقتی.

28

بىز قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قىرغاققا چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئارالنىڭ مالتا دەپ ئاتىلىدىغانلىقىنی بىلدۇق. 2 يەرلىك خەلق بىزگە ئىنتايىن مېھرىبانلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدی؛ چۈنكی ئۇ چاغدا يامغۇر يېغىپ، ھاۋا سوغۇق بولغاچقا، تۆلار گۈلخان يېقىپ بىزنی كۈتۈۋالدی. 3 پاۋلۇس بىر باغلام ئوتۇن تېرىپ كېلىپ ئوتقا تاشلىۋىدی، ئىسسىقتىن ئېتىلىپ چىققان بىر زەھەرلىك يىلان ئۇنىڭ قولىنی چىشلىگىنىچە چاپلىشىۋالدی. 4 شۇ يەرلىكلەر پاۋلۇسنىڭ قولىغا يېپىشىپ تۇرغان يىلانىنی كۆرۈپ، بىر-بىرىگە: ــ بۇ ئادەم چوقۇم بىر قاتىل ئىكەن! دېگۈزدن قۇتۇلۇپ چىققان بولسىمۇ، «ئادىللىق» ئۇنىڭ تىرىك قېلىشىغا يول قويمىدی، ــ دېيىشتی. 5 لېكىن پاۋلۇس يىلانىنی ئوتنىڭ ئېچىگە سىلكىپ ئاتتی، ئۇزى بولسا ھېچقانداق زەخىم يېمىدی. 6 خەلق ئۇنىڭغا بەدىنی ئىششىپ كېتىدۇ يا كی ئۇ ۋۇجۇدسز يىقىلىپ تۇلدۇ دەپ قاراپ تۇراتتی. لېكىن ئۇزۇن ۋاقىت قاراپ تۇرۇپ، ئۇنىڭدا ھېچقانداق بىنورمال ھالەتنىڭ بولمىغانلىقىنی كۆرۈپ، ئۇيلىغىنىدىن يېنىپ: ــ بۇ بىر ئىلاھ بولسا كېرەك! ــ دېيىشتی. 7 ئۇ يەرنىڭ ئەترابىدىكی يۇرتىا، ئارال باشلىقى (پۇبلىيۇس دەپ ئاتالغان) نىڭ بىرنەچچە يەر-ئېتىزلىرى بار ئىدی. ئۇ بىزنی ۋۇيىگە باشلاپ، ئۈچ كۈن قىزغىن مېھمان قىلىپ كۈتتی. 8 ئۇ چاغدا شۇنداق بولدىكی، پۇبلىيۇسنىڭ ئاتىسىنىڭ قىزىتمىسی تۇرلەپ، تولغاق بولۇپ يېتىپ قالغانىكەن. پاۋلۇس ئۇنىڭ يېنىغا كىرىپ، دۇئا قىلىپ ئۇستىگە قولىنی تەگكۈزۈپ، ئۇنی ساقايتىپ قويدی. 9 شۇنىڭدىن كېيىن ئارالدىكی قالغان كېسەللەرنىڭ ھەممىسی ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ساقايتىلدی. 10 تۆلار بىزنىڭ ھۆرمىتىمىزگە نۇرغۇن سوۋغاتلارنی بېغىشلىغان بولۇپ، ئاخىردا بۇ يەردىن يەنە يولغا چىققان ۋاقتىمىزدا، بىزنی يولغا لازىملىق نەرسە-كېرەك كەلەر بىلەن تەمىنلىدی. 11 مالتا ئارىلىدا ئىسكەندەريەدىن كەلگەن، بېشىغا «ساماۋىي قوشكېزەك» ئىلاھلىرىنىڭ نەقىشلىرى ئويۇلغان بىر كېمە قىشلىغانىدی. ئارالدا ئۈچ ئاي تۇرغاندىن كېيىن، بىز بۇ كېمە بىلەن يولغا چىقتۇق. 12 سىراكوزا شەھىرىگە كېلىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردۇق. 13 ئاندىن ئايلىنىپ مېكىپ، [ئىتالىيەدىكی] رېگىيۇم شەھىرىگە كەلدۇق. ئەتىسی شامال يۇنىلىشی تۇزگىرىپ جەۋبىتىن چىقىشی بىلەن، ئىككىنچی كۈنی پۇتېئولی شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. 14 ئۇ يەردە بىرنەچچە قېرىنداشلارنی تاپتۇق، ئۇلارنىڭ ئۇتۇنۇشلىرى بىلەن بىز ئۇلاردا بىر ھەپتە تۇردۇق. شۇنداق قىلىپ بىز رىم شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. 15 كېلىۋاتقانلىقىمىزدىن خەۋەر تاپقان شۇ يەردىكی قېرىنداشلار بىزنی قارشی ئېلىش ئۈچۈن شەھەردىن چىقىپ ھەتتا «ئاپىيۇس بازىرى»غىچە، [يەزىلىرى] «ئۈچ ساراي»غىچە كەلگەنىدی. پاۋلۇس ئۇلارنی كۆرگەندە، خۇداغا رەھمەت ئېيتىپ، غەيرەتلەندی. 16 رىم شەھىرىگە كىرگىنىمىزدە، يۈزبېشی مەھبۇسلارنی ئوردا قاراۋۇل بېگىگە تاپشۇردی، لېكىن پاۋلۇسنىڭ بىرلا كۆزەتكۈچی لەشكەر بىلەن بىر ۋۇيدە ئايرىم تۇرۇشىغا رۇخسەت قىلىندی. 17 ئۈچ كۈندىن كېيىن، ئۇ يەردىكی يەھۇدىيلارنىڭ كاتتىۋاشلىرىنی ئۆزی بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىردی. ئۇلار جەم بولغاندا، ئۇ مۇنداق دېدی: ــ قېرىنداشلار! مەن خەلقىمىزگە يا كی ئاتا-بوۋىلىرىمىزدىن قالدۇرۇلغان ئۇرۇپ-ئادەتلە رگە قارشی ھېچقانداق ئىش قىلمىغان بولسامۇ، يېرۇسالېمدا ئۇرغىنىمدا ئۇنتۇقۇن قىلىنىپ رىملىقلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدۇم. 18 رىملىقلار مېنی سوراۋقا تارتىپ، مەندە ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلغۇدەك بىرەر جىنايەت بولمىغاچقا، مېنی قويۇۋەتمەكچی بولدی. 19 لېكىن يەھۇدىيلار بۇنىڭغا قارشىلىق بىلدۈرگەنچە، قەيسەر رگە مۇراجىئەت قىلىشقا مەجبۇر بولدۇم. بۇلارنی دېگىنىم بىلەن، بۇ مېنىڭ ئۆز خەلقىم ئۈستىدىن شكايىتىم بار دېگەنلىكىم ئەمەس. 20 شۇ سەۋەبتىن مەن سىلەر بىلەن يۈز كۆرۈشۈش ۋە بۇ ھەققىتە سىلە رگە ئېيتىش ئۈچۈن سىلەرنی بۇ يەر گە چاقىردىم. چۈنكی بۇ زەنجىر بىلەن باغلىنىشنىڭ سەۋەبی دەل ئىسرائىلنىڭ كۈتكەن ئۈمىدىدۇر. 21 تۆلار پاۋلۇسقا: ــ بىز بولساق يەھۇدىيەدىن سەن توغرۇلۇق خەت ئالمىدۇق، يا كی ئۇ يەردىن كەلگەن قېرىنداشلارنىڭ ھېچقايسىسىمۇ سەن توغرۇلۇق بىرەر يامان خەۋەر ئەكەلمىدی يا كی يامان گېپىنى قىلمىدی. 22 لېكىن سېنىڭ پىكىرلىرىڭنی ئاڭلىغۇمىز بار. چۈنكی ھەممە يەردە كىشىلەرنىڭ [سەن تەۋە بولغان] بۇ مەزھەپكە قارشی سۆزلەۋاتقانلىقىدىن خەۋىرىمىز بار! ــ دېيىشتی. 23 شۇنىڭ بىلەن تۆلار پاۋلۇس بىلەن كۆرۈشۈشكە بىر كۈننی بېكىتتی. ئۇ كۈنی نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆزالغۇسىغا كەلگەنىدی؛ ئۇ تاڭ ئاتقاندىن كەچكىچە تۆلارغا [سۆز- كالامنی] شەرھلەپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ھەققىدە تولۇق گۈۋاھلىق بېرىپ، تەۋرات ھەم پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىردىن نەقىل كەلتۈرۈپ، تۆلارنی ئەيسا توغرۇلۇق قايىل قىلىشقا كۈچىدی. 24 ئۇنىڭ سۆزلىرىگە بەزىلەر ئىشەنىدۈرۈلدی، بەزىلەر ئىشەنمىدی رەت قىلدی. 25 تۆلار پاۋلۇسنىڭ مۇنداق بىر سۆزنی قىلىشی بىلەن ئۆزئارا كېلىشەلەيلەي قايتىپ كەتتی. ئۇ مۇنداق دېدی: ــ مۇقەددەس روھ يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا مۇنۇ سۆزنی دەل جايىدا ئېيتقان: 26 ــ «بارغىن، مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ــ «سىلەر ئاڭلاشنی ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر، كۆرۈشنی كۆرىسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. 27 چۈنكی مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنی ماي قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاڭلىغاندا قۇلاقلىرىنی ئېغىر قىلىۋالغان، ئۇلار كۆزلىرىنی يۇمۇۋالغان؛ ئۇنداق بولمىسىدی، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭۈلى بىلەن چۈشىنىپ، ئۆز يولىدىن يانداۋۇلۇشی بىلەن، مەن ئۇلارنی ساقايتقان بولاتتىم»». 28 شۇڭا بىلىشىڭلار كېرەككی، خۇدانىڭ بۇ نىجاتلىقى يات ئەللىكلە رگە ئەۋەتىلىۋاتىدۇ. ئۇلار بولسا ئۇنىڭغا قۇلاق سالمايدۇ! ــ دېدی. ئۇ بۇ سۆزلەرنی ئېيتقاندا يەھۇدىيلار ئۆز-ئارا قاتتىق تالاش-تارتىش قىلىشىپ كەتتی. 30 [پاۋلۇس] ئۆزی ئىجارىگە ئالغان ئۆيدە تولۇق ئىككی يىل تۇردی ۋە بۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كەلگەن ھەممە كىشىلەرنی قوبۇل قىلىپ، 31 تولىمۇ يۈرە كلىك بىلەن ھەم ھېچ توسالغۇغا ئۇچرىمای، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنی جار قىلىپ، رەب ئەيسا مەسىھكە دائىر ھەققەتلەرنی يەكۆزۈپ تەلىم بەردی.

رىملىقلارغا

1 روسۇلۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئايرىپ تەيىنلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سالام! **2** خۇدا بۇ خۇش خەۋەرنىڭ كېلىشىنى خېلى بۇرۇنلا پەيغەمبەرلىرى ئارقىلىق مۇقەددەس يازمىلاردا ۋەدە قىلغانىدى. **3** بۇ خۇش خەۋەر ئۆز ئوغلى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىدۇر؛ جىسمانىي جەھەتتىن ئۇ داۋۇتنىڭ نەسىلدىن تۇغۇلغان؛ بىردىنبىر پاك-مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلۈش ئارقىلىق «كۈچ-قۇدرەت ئىگىسى خۇدانىڭ ئوغلى» دەپ كۆرسىتىلىپ بېكىتىلگەن؛ **5** ئۇ ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ نامى ئۈچۈن بارلىق ئەللەر ئارىسىدا خۇداغا ئېتىقادتىن بولغان ئىتائەتمەنلىك ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلۈشكە بىز مېھىر-شەپقەتكە ۋە روسۇلۇققا مۇيەسسەر بولدۇق؛ **6** سىلەر ئۆزلار ئارىسىدا، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن چاقىرىلغانسىلەر. **7** شۇڭا، خۇدا سۆيگەن ۋە ئۇ «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرغان رىم شەھىرىدىكى ھەممىگالارغا، ئاتىمىز خۇدادىن ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! **8** ئالدى بىلەن مەن ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھەممىگالار ئۈچۈن خۇدايىمغا تەشە ككۈر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئېتىقادىگالار پۈتكۈل ئالەمگە پۇر كەتتى. **9** ئۆز ئوغلى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەردە چىن روھ-قەلبىم بىلەن مەن خىزمىتىنى قىلىۋاتقان خۇدا ئۆزى مېنىڭ دۇئالىرىمدا سىلەرنى شۇنچە ئۈزلۈكسىز ئەسلەپ ئۆرغانلىقىمغا گۇۋاھتۇر. **10** مەن دۇئالىرىمدا، مۇمكىن قەدەر خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن سىلەرنىڭ يېنىگالارغا بېرىشقا ئاخىر مۇيەسسەر بولۇشقا ھەمىشە ئۈتۈنمەن. **11** چۈنكى مەن سىلەرنى بىرەر روھىي ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىش ئارقىلىق مۇستەھكەملەش ئۈچۈن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈشكە ئىنتايىن تەقەززامەن؛ **12** يەنى، مەن ئاراگالاردا بولسام، بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىدىن ئۆزئارا تەسەللى ۋە ئىلھام ئالالايمىز دېمەكچىمەن. **13** قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ شۇنى بىلىشىگالارنى خالايمەنكى، باشقا يەردىكى تەللىكەرنىڭ ئارىسىدا خىزمىتىم مېۋە بە رگەندەك، سىلەرنىڭ ئاراگالاردىمۇ خىزمىتىمنىڭ مېۋە بېرىشى ئۈچۈن يېنىگالارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم نىيەت قىلدىم، لېكىن بۇگۈنگىچە توسالغۇغا ئۇچراپ كېلىۋاتىمەن. **14** مەن ھەرقانداق ئادەملە رگە، مەيلى يۇنانلىقلار ۋە يات تائىپىلە رگە، دانىشمەن ۋە نادانلارغا بولسۇن، ھەممىسگە قەرزدارمەن. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن ئىمكانىيەت ما گا يار بەرسىلا مەن رىمدىكى سىلە رگىمۇ خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ بايان قىلىشقا قىزغىنمەن. **16** چۈنكى مەن مەسىھ توغرىسىدىكى بۇ خۇش خەۋەردىن ھە رگىز خىجىل بولمايمەن! چۈنكى ئۇ ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارنى، ئاندىن كېيىن گېرىكلەرنى نىجاتقا ئېرىشتۈرىدىغان خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدۇر! **17** چۈنكى [خۇش خەۋەردە] ئېتىقادقا ئاساسلانغان، خۇدانىڭ بىر [illegible] [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: ـ «ھەققانىي تادەم تىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». **18** چۈنكى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن ھەقىقەتنى باسىدىغان ئىنسانلارنىڭ بارلىق ئېپلاسلىقىغا ۋە ھەققانىيەتسىزلىككە نىسبەتەن خۇدانىڭ قاراتقان غەزىپى ئەرشتىن ئوچۇق ۋەھىي قىلىنماقتا. **19** چۈنكى ئىنسانلار خۇدا توغرىسىدا بىلەلەيدىغان ئىشلار ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ھەممىنى ئۇلارغا ئوچۇق كۆرسىتىپ بە رگەن **20** (چۈنكى دۇنيا ئېپىرىدە بولغاندىن بېرى خۇدانىڭ كۆ زگە كۆرۈنمەس ئۇزگىچىلىكلىرى، يەنى مەڭگۈلۈك قۇدرىتى ۋە بىردىنبىر خۇدا ئىگەنلىكى ئۇزى يارىتقان مەۋجۇداتلار ئارقىلىق ئوچۇق كۆرۈلۈپ كەتە، شۇنداقلا بۇنى چۈشىنىپ يەتكىلى بولىدۇ. شۇ سەۋەبتىن ئىنسانلار ھېچ باھانە كۆرسىتەلەيدۇ) **21** ـ چۈنكى ئىنسانلار خۇدانى بىلسىمۇ، ئۇنى خۇدا دەپ ئۇلۇغلىمىدى، ئۇنىڭغا تەشە ككۈر ئېيتمىدى؛ ئەكسىچە، ئۇلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرى بىمەنە بولۇپ، نادان قەلبى قاراڭغۇلىشىپ كەتتى. **22** ئۆزلىرىنى دانىشمەن قىلىپ كۆرسەتسىمۇ، لېكىن ئەقىلسىز بولۇپ چىقتى؛ **23** چىرىماس خۇدانىڭ ئۇلۇغلۇقىنىڭ ئورنىغا چىرىپ ئۇلىدىغان ئادەمزاتقا، ئۇچار-قاناتلارغا، تۆت ئاياغلىق ھايۋانلارغا ۋە يەر بېغىرلىغۇچىلارغا ئوخشايدىغان بۇتلارنى ئالماشتۇرۇپ قويغاندى. **24** شۇڭا خۇدا ئۇلارنى قەلبىدىكى شەھۋانىي ھەۋەسلىرى بىلەن ئېپلاسلىق قىلىشقا، شۇنداقلا بىر-بىرىنىڭ تەنلىرىنى **25** ئۇلار خۇدا توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى يالغانغا ئايلاندۇردى، ياراتقۇچىنىڭ ئورنىغا يارىتىلغان نەرسىلە رگە چوقۇنۇپ، تاۋاپ-تائەت قىلغاندى. ھالبۇكى، ياراتقۇچىغا تەشە ككۈر-مەدھىيە مەڭگۈ زگە ئوقۇلماقتا! ئامىن! (aiōn g165) **26** مانا شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئۇلارنى پەسكەش شەھۋانىي ھەۋەسلە رگە قويۇپ بەردى. ھەتتا ئاياللارمۇ تەبىئىي جىنسىي مۇناسىۋەتنى غەيرىي مۇناسىۋەتكە ئايلاندۇردى؛ **27** شۇنىڭدەك، ئەرلەرمۇ ئاياللار بىلەن بولىدىغان تەبىئىي جىنسىي مۇناسىۋەتلەرنى تاشلاپ باشقا ئەرلە رگە شەھۋانىي ھەۋەسلەر بىلەن كويۇپ پىشىدىغان بولدى. ئەرلەر ئەرلەر بىلەن شەرمەندىلىككە كىرىشتى ۋە نەتىجىدە ئۇلارنىڭ مۇخالىپ قىلمىشلىرى ئۆز بېشىغا چىقتى. **28** ئۇلار خۇدانى بىلىشتىن ۋاز كېچىشنى لايىق كۆ رگەنلىكى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، خۇدا ئۇلارنى بۇزۇق نىيەتلە رگە ۋە نالايىق ئىشلارنى قىلىشقا قويۇپ بەردى. **29** ئۇلار ھەرخىل ھەققانىيەتسىزلىك، رەزىللىك، نەپسانىيەتچىلىك، ئۆچەمەنلىككە چۆمۈپ، ھەسەتخورلۇق، قاتىللىق، جېدەلخورلۇق، مەككارلىق ۋە ھەرخىل بەتنىيەتلەر بىلەن تولدى. ئۇلار ئىغۋاگەر، **30** ئۆھمەتخور، خۇداغا نەپرەتلىنىدىغان، كىبىرلىك، ماختانچاق، چوڭچى، ھەرخىل رەزىللىكلەرنى ئويلاپ چىقىرىدىغان، ئاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغان، **31** يورۇتۇلمىغان، ۋەدىسىدە تۇرمايدىغان، كويۇمسىز ۋە رەھمسىز ئىنسانلاردۇر. **32** ئۇلار خۇدانىڭ شۇلارغا بولغان ئادىل ھۆكۈمىنى، يەنى شۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلارنىڭ ئۆلۈمگە لايىق ئىكەنلىكىنى ئېنىق بىلسىمۇ، بۇ ئىشلارنى ئۆزلىرى قىلىپلا قالماي، بەلكى شۇنداق قىلىدىغان باشقىلاردىن سۆيۈنۈپ ئۇلارنى ئالقىشلايدۇ.

2 ئەمدى ئەي باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىدىغان ئىنسان، كىم بولۇشۇڭ ئۆڭدىن قەتئىينەزەر باھانە كۆرسىتەلەيسەن؛ چۈنكى باشقىلار ئۈستىدىن قايسى ئىشتا ھۆكۈم قىلساڭ، شۇ ئىشتا ئۆز گۇناھكۇنى بېكىتىسەن. چۈنكى ئەي ھۆكۈمچى، سەن ئۆز ۋۇجۇدۇڭ ئۇلارنى ئوخشاش ئىشلارنى قىلۋاتىسەن. **2** بەزگەك مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشى [مۇتلەق] ھەقىقەتكە ئاساسلانغاندۇر. **3** شۇڭا، ئى شۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچى، شۇنداقلا شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلغۇچى ئىنسان، ئۆزۈڭ خۇدانىڭ ھۆكۈمىدىن قاچالايمەن دەپ خىيال قىلامسەن؟ **4** ياكى خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىنىڭ سېنى توۋا قىلىش يولىغا باشلايدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەي، ئۇنىڭ مېھرىبانلىقى، كەڭ قورساقلىقى ۋە سەۋر-تاقىتىنىڭ مولۇقىغا سەل قاراۋاتامسەن؟ **5** ئەكسىچە، توۋا قىلمايدىغان جاھىللىقىڭ ۋە تاش يۈرە كلىككىڭىن، خۇدا ئادىل ھۆكۈمىنى ئايان قىلىدىغان غەزەپلىك كۈنى ئۈچۈن سەن ئۆز بېشىڭغا چۈشىدىغان غەزىپىنى توپلاۋاتىسەن. **6** خۇدا ھەر كىمگە ئۆز ئەمەللىرىگە يارىشا ئىش **7** ياخشى ئىشلارنى سەۋرچانلىق بىلەن قىلىپ، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھتىرام ۋە باقىيلىقنى ئىزدىگەنلە رگە ئۇ مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىدۇ؛ (aiōnios g166) **8** لېكىن شەخسىيەتچىلە رگە، ھەقىقەتكە تەن بەرمەي، ئەكسىچە ھەققانىيەتسىزلىككە ئە گەشكەنلە رگە غەزەپ-قەھىر ياغدۇرۇلىدۇ؛ **9** يامانلىق قىلىدىغان بارلىق جان ئىگىسىگە، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن گېرىكلە رگە ۋە دەرد-ئەلەم چۈشىدۇ؛ **10** بىراق، بارلىق ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن يەھۇدىي ئەمەسلە رگە شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھتىرام ۋە ئامان-خاتىرجەملىك تەقدىم قىلىنىدۇ. **11** چۈنكى خۇدادا ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش يوقتۇر. **12** ـ چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلمەي گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى تەۋرات قانۇننىڭ ھۆكۈمىگە تۇچرىمىسىمۇ، [ئەينىكە تۇچراپ] ھالاك بولىدۇ؛ تەۋرات قانۇننى بىلىپ تۇرۇپ گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى بۇ قانۇن ۋىجىە سوراققا تارتىلىدۇ **13** (چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇننى ئاڭلىغانلار ئەمەس، بەلكى قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچىلار ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ. **14** چۈنكى تەۋرات قانۇننى بىلمەيدىغان ئەللىكلەر تەبىئىي ھالدا بۇ قانۇنغا ۋىجۈن ئىشلارنى قىلسا، گەرچە بۇ قانۇندىن خەۋەرسىز بولسىمۇ، تەۋرات قانۇنى ئۇلاردا كۆرۈنگەن بولىدۇ. **15** ئۇلارنىڭ بۇ قىلغانلىرى ئۆز قەلبىلىرىگە قانۇن تەلەپلىرىنىڭ يۈزۈكلۈك ئىكەنلىكنى كۆرسىتىدۇ؛ شۇنىڭدەك،

ئۇلارنىڭ ۋىجدانلىرىمۇ تۇزلىرىگە مەققەتنىڭ گۆۋاھچىسى بولۇپ، ئۇي-پىكىرلىرى تۆزنى ئەيىبلەيدۇ ياكى تۆزنى ئاقلايدۇ) **16** ـ مەن يەتكۈزۈپ كېلىۋاتقان بۇ خۇش خەۋەر رەگە ئاساسەن خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە پۈككەن مەخپىي ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدىغان كۈنىدە، [يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئىشلار چوقۇم يۈز بېرىدۇ]. **17** سەنچۈ، ئە گەر تۆز ئۆڭۈنى يەھۇدي دەپ ئاتاپ، تەۋرات قانۇنىغا ئۈمىد باغلاپ، خۇداغا تەۋەمەن دەپ ماختانىساڭ، **18** قانۇندىن ئۆگىنىپ ئۆنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ، ئېسىل بىلەن پەسنى پەرق ئەتكەن بولساڭ، **19** تەۋرات قانۇنىدىن بىلىم ۋە مەققەتنىڭ جەۋھىرىگە ئىگە بولدۇم دەپ قاراپ، تۆز ئۆڭۈنى كورلارغا يول باشلىغۇچى، قاراڭغۇدا قالغانلارغا مايماك، نادانلارغا ئۆگەتكۈچى، گۈدە كلە رگە تۆستاز دەپ ئىشەنگەن بولساڭ ـ **21** ئەمدى سەن باشقىلارغا تەلىم بېرىسەنۇ، تۆز ئۆڭگە بەرمەمسەن؟ ئوغرىلىق قىلما گىلار دەپ ۋەز ئېيتىسەنۇ، تۆزۈڭ ئوغرىلىق قىلامسەن؟ **22** «زىنا قىلما گىلار» ـ دەپ ۋەز ئېيتىسەنۇ، تۆزۈڭ زىنا قىلامسەن؟ بۇتلاردىن نەپرەتلىنىسەنۇ، تۆزۈڭ بۇتخانىلاردىكى نەرسىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلامسەن؟ **23** تەۋرات قانۇنى بىلەن ماختىنىسەنۇ، تۆزۈڭ شۇ قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ، خۇداغا داغ كەلتۈرەمسەن؟! **24** خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «سىلەرنىڭ قىلىمىشكىلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ نامى تائىپىلەر ئارىسىدا كۆپۈرلۈقتا تۈچرىماقتا». **25** تەۋرات قانۇنغا ئەمەل قىلساڭ، خەتنە قىلىنغىنىڭ ئۈنۈمىنى بولىدۇ، لېكىن ئۆنىڭغا خىلاپلىق قىلساڭ، خەتنە قىلىنغىنىڭ خەتنە قىلىنمىغانىدەك ھېسابلىنىدۇ. **26** ئەمدى خەتنىسىزلەر قانۇنىڭ تەلەپلىگە ئەمەل قىلسا، گەرچە خەتنىسز بولسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن خەتنىلىك ھېسابلانمامدۇ؟ **27** تەۋرات قانۇن دەستۈرىدىن خەۋەردار ۋە خەتنىلىك تۈرۈقلۇق قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى، ئى يەھۇدي، قانۇنغا ئەمەل قىلىدىغان جىسمانىي خەتنىسزلەر تەرىپىدىن سېنىڭ گۇناھىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىلۇاتمامدۇ؟ **28** چۈنكى سىرتقى كۆرۈنۈشى يەھۇدي بولسىلا ئۇنى [ھەققىي] يەھۇدي دېگلى بولمايدۇ، سىرتقى جەھەتتىكى جىسمانىي خەتنىمۇ [ھەققىي] خەتنە دېگلى بولمايدۇ، **29** روھىدا يەھۇدي بولغىنى [ھەققىي] يەھۇدىيدۇر، ئۇنىڭ خەتنە قىلىنغىنى خەتنە قانۇن دەستۈرى ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى قەلبىدە، روھتىندۇر. بۇنداق كىشىنىڭ تەرىپلىنىشى ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن بولىدۇ.

3 ئۇنداقتا، يەھۇدي بولغانلىقنىڭ يەھۇدي ئەمەستىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار؟ خەتنىلىك بولغانلىقنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ **2** ئەمەلىيەتتە، ئۇلارنىڭ ھەر جەھەتتىن كۆپ ئارتۇقچىلىقى بار. بىرىنچىدىن، خۇدانىڭ پېشارەتلىك سۆزلىرى يەھۇدىيلارغا ئامانەت قىلىنغان. **3** ئەمدى گەرچە ئۇلاردىن بەزىلىرى ئىشەنچىسز چىققان بولسىمۇ، بۇنىڭغا نېمە بولاتتى؟ ئۇلارنىڭ ئىشەنچىسزلىكى خۇدانىڭ ئىشەنچىلىكىنى يوقاتا چىقىرۋېتەرمۇ؟ **4** ھە رگىز ئۇنداق قىلمايدۇ! خۇدا راستچىل ھېسابلىنىپ، ھەممە ئادەم يالغانچى ھېسابلانسۇن! خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدا ھەققىدە] يېزىلغىنىدەك: ـ «سۆزلىگىنىڭدە ئادىل دەپ ئىسپاتلانغايسەن، شىكايەتكە ئۇچرىغىنىڭدا غەلبە قىلغايسەن». **5** لېكىن بىزنىڭ ھەققانىيسزلىقىمىز ئارقىلىق خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى تېخىمۇ ئېنىق كۆرىنىدىغان بولسا، بۇنىڭغا نېمە دەيمىز؟ ھەققانىيسزلىق ئۈستىگە غەزەپ تۆكىدىغان خۇدانى ھەققانىي ئەمەس دەيمىزمۇ (مەن ئىنسانچە سۆزلەيمەن)؟ **6** مۇنداق دېيىشكە ھە رگىز بولمايدۇ! ئە گەر ئۇنداق بولسا، خۇدا ئالەمنى قانداق سوراققا تارتىدۇ؟ **7** [يەزىلەر يەنە]: «مېنىڭ يالغانچىلىقىمدىن خۇدانىڭ ھەققەتلىكى تېخىمۇ ئۈچۈق قىلىنسا، شۇنداقلا ئۇلۇغلۇقى تېخىمۇ يورۇتۇلسا، ئەمدى مەن يەنە نېمە ئۈچۈن گۇناھكار دەپ قارىلىپ سوراققا تارتىلىمەن؟» [دېيىشى مۇمكىن]. **8** ئۇنداق بولغاندا ئېمىشقا (يەزىلەر بەزگە تۆھمەت چاپلىماقچى بولۇپ، گەپلىرىمىزنى بۇرۇتۇۋەتكەندەك) «ياماننى قىلايلى، يۇنىڭدىن ياخشىلىق چىقىپ قالار» ـ دېيىشكە بولمايدۇ؟ بۇنداق دېگۈچىلەرنىڭ جازالىنىشى ھەقلىقتۇر! **9** ئەمدى نېمە دېيىش كېرەك؟ بىز [يەھۇدىيلار] [يەھۇدي ئەمەسلەردىن] ئۈستۈن تۇرامدۇق؟ ياق، ھە رگىز! چۈنكى بىز يۇقىرىدا يەھۇدىيلار بولسۇن، گېۋىكلەر بولسۇن ھەممىسنىڭ گۇناھنىڭ ئىلكىدە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ ئەيىبلىدۇق. **10** دەرۋەقە، مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: ـ «ھەققانىي ئادەم يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر، **11** يورۇتۇلغان كىشى يوقتۇر، خۇدانى ئىزدىگىنىمۇ يوقتۇر. **12** ھەممە ئادەم يولدىن چەتىدى، ئۇلارنىڭ بارلىقى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى. مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. **13** ئۇلارنىڭ گېگى ئېچىلغان قەبرىدەك سېىسقىتۇر، تىللىرى كازىزاپلىق قىلماقتا، كوبرا يىلانلىنىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا تۇرىدۇ، **14** ئۇلارنىڭ زۇۋانى قارغاش ھەم زەردىگە تولغان. **15** «پۇتلىرى قان توكۈشكە ئالدىرايدۇ، **16** بارغانلا يېرىدە ۋەيرانچىلىق ۋە پاجىئەلىك ئىشلار باردۇر. **17** تىنچلىق-ئارام لىق يولىنى ئۇلار ھېچ تونۇغان ئەمەس». **18** «ئۇلارنىڭ نەزىرىدە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقتۇر». **19** تەۋراتتىكى بارلىق سۆزلەرنىڭ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشايدىغانلارغا قارىتا ئېيتىلغانلىقى بەزگە ئايان. بۇلارنىڭ مەقسىتى، ھەر ئىنسانىنىڭ ئاغزىنى باھانە كۆرسىتەلمەي تۇۋاقلىنىپ، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر خۇدانىڭ سورىقىدا ئەيىبكار ئىكەن دەپ ئايان قىلىنسۇن، دېگەنلىكتۇر. **20** شۇنىڭ، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى تەۋرات-قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا ھەققانىي ھېسابلانمايدۇ، چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئىنسان تۆز گۇناھىنى توتۇپ يېتىدۇ. **21** بىراق، ھازىر قانۇن يولى بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ تۆزىدىن كەلگەن بىرخىل ھەققانىيلىق ئاشكارىلاندى! بۇ خىل ھەققانىيلىققا قانۇننىڭ تۆزى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ [يازمىلىرىمۇ] گۇۋاھلىق بە رگەندۇر، **22** يەنى، خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشەنچ-سادىقلىقى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئېچىگە ھەم تۇستىگە يەتكۈزىدىغان ھەققانىيلىقىدۇر! بۇ ئىشتا ئايرىچىلىق يوقتۇر **23** (چۈنكى بارلىق ئىنسانلار گۇناھ سادىر قىلىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە يېتەلمەي، تۆنىكۈن مەھرۇم بولدى) **24** چۈنكى ئېتىقادچىلارنىڭ ھەممىسى مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجات-ھۆرلۈك ئارقىلىق، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى بىلەن بەدەلسىز ھەققانىي قىلىنىدۇ. **25** خۇدا ئۆزى گۇناھلارنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كافارەت قۇربانلىقى سۈپىتىدە تەيىنلىدى؛ [ئىنسانلارنىڭ] ئۆنىڭ [قۇربانلىق] قېنىغا ئىشەنچ باغلىشى بىلەن [قۇربانلىق] ئىناۋەتلىكتۇر. خۇدا بۇ ئارقىلىق بۇرۇنقى زاماندىكىلەرنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ، جازالىمايى تۇنكۈزۈۋېتىشىنىڭ ئادىللىق ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. **26** بۇنىڭغا ئوخشاش بۇ [قۇربانلىق] ئارقىلىق ئۇ ھازىرقى زاماندا بولغان ھەققانىيلىقىنىمۇ كۆرسەتكەن. شۇنداق قىلىپ ئۇ ئۆزىنىڭ ھەم ھەققانىي ئىكەنلىكىنى ھەم ئەيسانىڭ ئېتىقادىدا بولغۇچىنى ھەققانىي قىلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ نامايان قىلدى. **27** ئۇنداق بولسا، ئىنسانىنىڭ نېمە ماختانغۇچىلىكى بار؟ ماختىنىش يوق قىلىندى! ـ نېمە پرىنسىپقا ئاساسەن؟ قانۇنغا ئىنتىلىش پرىنسىپى بىلەمۇ؟ ـ ياق! «ئېتىقاد» پرىنسىپى بىلەن! **28** چۈنكى «ئىنسان تەۋرات قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ» دەپ ھېسابلايمىز! **29** ئەجەبا، خۇدا پەقەتلا يەھۇدىيلارنىڭلا خۇداسىمۇ؟ ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسى ئەمەسمۇ؟ شۇنداق، ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسىدۇر. **30** خۇدا بولسا بىردۇر، ئۇ خەتنە قىلىنغانلارنى ئېتىقاد بىلەن ھەمدە خەتنە قىلىنمىغانلارنىمۇ ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىدۇ. **31** ئەمدى ئېتىقاد پرىنسىپى بىلەن تەۋرات قانۇننى بىكار قىلىۋېتىمىزمۇ؟ ياق، دەل بۇنىڭ ئەكسىچە، ئۇنى كۈچكە ئىگە قىلىمىز.

4 ئۇنداقتا، بىز [يەھۇدىيلارنىڭ] جىسمانىي جەھەتتىكى ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئېرىشكىنى تۇغرىسىدا نېمە دەيمىز؟ **2** ئە گەر ئىبراھىم ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولسا، ئۇنىڭدا ماختانغۇدەك ئىش بولاتتى (بەرىبر خۇدانىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ ماختىنىش ھەققى يوق ئىدى). **3** چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ـ «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى؛ بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېيىلدۇ. **4** ئىشلىگۈچىگە بېرىلىدىغان ھەق «مېھىر-شەپقەت» ھېسابلانمايدۇ، بەلكى بىرخىل «قەرز قايتۇرۇش» ھېسابلىنىدۇ. **5** بىراق، ھېچ ئىش-ئەمەل قىلماي، پەقەت نومۇسسىز گۇناھكارلارنى ھەققانىي قىلغۇچى خۇداغا ئېتىقاد قىلدىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ئېتىقادى ھەققانىيلىق دەپ ھېسابلىنىدۇ! **6** خۇدا قىلغان ئەمەللىرىگە قارىماي، ھەققانىي دەپ ھېسابلىغان كىشىنىڭ بەختى تۇغرۇلۇق داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: ـ **7** «ئىتائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېپىلغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! **8** پەرۋەردىگار گۇناھلىرى بىلەن ھېچ

هېسابلاشمايدىغانلار تېمىدىگەن بەختلىكتۇر!». **9** ئەمدى بەخت يالغۇز خەتنە قىلىنغانلارغىلا مەنسۇپ بولامدۇ، يا كى خەتنە قىلىنمىغانلارغىمۇ مەنسۇپ بولامدۇ؟ چۈنكى: «ئىبراھىمنىڭ ئېتىقادى ئۆزىنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلاندى» دەۋاتىمىز. **10** ھەققانىيلىق قانداق ئەھۋالدا ئۆزىنىڭمۇ ھېسابلاندى؟ خەتنە قىلىنىشتىن ئىلگىرىمۇ يا كى خەتنە قىلىنىشتىن كېيىنمۇ؟ ئۇ خەتنە قىلىنغان ھالدا ئەمەس، بەلكى خەتنە قىلىنمىغان ھالدا ھېسابلاندى! **11** ئۆزىنىڭ خەتنىنى قوبۇل قىلغىنى بولسا، ئۇنى خەتنە قىلىنىشتىن بۇرۇنلا ئېتىقادى ئارقىلىق ئىگە بولغان ھەققانىيلىققا مۆھۈر بەلگىسى سۈپىتىدە بولغاندى. دېمەك، ئۇ خەتنىسىز تۇرۇپ خۇداغا ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاتىسى بولدى ـ ئۆلارمۇ [ئېتىقادى بىلەن] ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ! **12** ئۇ يەنە خەتنە قىلىنغانلارنىڭمۇ ئاتىسىدۇر، دېمەك، خەتنە قىلىنغان بولۇشى بىلەن تە گلا خەتنە قىلىنمىغان ۋاقتىدىمۇ ئېتىقادلىق يول ما گىغان ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئىزلىرىنى يېسىپ ما گىغانلارنىڭمۇ ئاتىسى بولغاندۇر. **13** چۈنكى [خۇدانىڭ] ئىبراھىمغا ۋە نەسلىگە دۇنياغا مىراسخور بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدە بېرىش ئىبراھىمنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلگىنىدىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىقتىن كەلگەن.

14 چۈنكى ئە گەر قانۇنغا ئىنتىلىدىغانلار مىراسخور بولىدىغان بولسا ئېتىقاد بىكار نەرسە بولۇپ قالاتتى، خۇدانىڭ ۋەدىسىمۇ يوققا چىقىرىلغان بولاتتى. **15** چۈنكى تەۋرات قانۇنى [خۇدانىڭ] غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدۇ، چۈنكى قانۇن بولمىسا، ئىتائەتسىزلىك دېگەن ئىشمۇ بولمايدۇ. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ۋەدىسىنىڭ [يەھۋەت] تۆز مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇ ئېتىقادقا ئاساسلىنىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋەدە ئىبراھىمنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىغا، يەھۋەت تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرىدىغانلارغىلا ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمچە ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگىمۇ كاپالەتلىك قىلىنغان. چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «سېنى نۇرغۇن قەۋمنىڭ ئاتىسى قىلدىم» دەپ يېزىلغىنىدەك، ئىبراھىم ھەممىزنىڭ ئاتىسىدۇر. دەرھەقىقەت، ئۇ تۇ ئۇلكەلەرنى تىرىلدۈرىدىغان، مەۋجۇت بولمىغانى بار دەپ مەۋجۇت قىلىدىغان، تۆزى ئېتىغاد باغلىغان خۇدا ئالدىدا ھەممىزنىڭ ئاتىسى بولدى. **18** ھېچقانداق ئۈمىد قالمىسىمۇ ئۇ يەنىلا ئۈمىدتە ئېتىقاد قىلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنىڭ نەسلىڭ [سان-ساناقسىز] بولىدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغاندەك نۇرغۇن قەۋمنىڭ ئاتىسى بولدى. **19** ئۇ يۈز ياشقا يېقىنلاپ، ئېنىنى ئۆلگەن ھېسابلىسىمۇ، شۇنداقلا ئايالى ساراھنىڭمۇ بالىياتقۇسىنى ئۆلدى دەپ قارىسىمۇ، يەنىلا ئېتىقادتا ئاجىزلاشمىدى؛ **20** خۇدانىڭ ۋەدىسىگە نىسبەتەن ئېتىقادسىزلىق قىلىپ ھېچ ئىككىلەنمىدى، ئەكسىچە ئۇ ئېتىقادى ئارقىلىق كۈچەيتىلدى ۋە خۇدانى ئۇلۇغلىدى، **21** «ئۇ نېمىنى ۋەدە قىلغان بولسا شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش قۇدرىتىگە ئىگىدۇر» دەپ تولۇق ئىشەندۈرۈلدى. **22** شۇنىڭ بىلەن بۇ «ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». **23** بۇ، «ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن سۆز يالغۇز ئۇنىڭ ئۈچۈنلا ئېيتىلمىدى، بەلكى ۋەيىسىز ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن خۇداغا ئېتىقاد قىلىشىمىز بىلەن ھەققانىي ھېسابلىنىدىغان بىزلەر ئۈچۈنمۇ يېزىلغان؛ [مەسىھ] بولسا ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ئۈچۈن پىدا بولغا تاپشۇرۇلدى ۋە ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن تىرىلدۈرۈلدى.

5 شۇڭا ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناق مۇناسىۋەتتە بولىمىز. **2** ئۇ ئارقىلىق ئېتىقاد يولدا بىزنى چىڭ تۇرغۇزىدىغان بۇ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئىچىگە كىرىش ھوقۇقىغا مۇيەسسەر بولدۇق، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە باغلىغان ئۈمىدىمىزدىن شاد-خۇرام بولىمىز. **3** شۇنداق بولۇپلا قالماي، مۇشكۈل ئەھۋاللار ئىچىدە شادلىنىمىز؛ چۈنكى مۇشكۈللۈك سەۋرچانلىقنى، سەۋرچانلىق چىداملىقنى، چىداملىق ئۈمىدنى ئېلىپ كېلىدۇ، دەپ بىلىمىز. **5** ۋە بۇ ئۈمىد بىزنى يە رگە قارىتىپ قويمايدۇ، چۈنكى بىزگە ئاتا قىلىنغان مۇقەددەس روھ ئارقىلىق خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئاللىبۇرۇن قەلبىمىزگە قويۇلۇپ ئېشىپ تاشتى. **6** چۈنكى بىز پەقەت ئامالسىز قالغىنىمىزدا، مەسىھ بىز ئىخلاسسىزلار ئۈچۈن [خۇدا] بىكىتكەن ۋاقىتتا ئۆزىنى پىدا قىلدى. **7** بىرسىنىڭ ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشى ناھايىتى تاز ئۇچرايدىغان ئىش؛ بەزىدە ياخشى ئادەم ئۈچۈن بىرسى پىدا بولۇشقا جۈرئەت قىلىشىمۇ مۇمكىن؛ **8** لېكىن خۇدا ئۆز مېھىرى-مۇھەببىتىنى بىزگە شۇنىڭدا كۆرسىتىدۇكى، بىز تېخى گۇناھكار ۋاقتىمىزدا، مەسىھ بىز ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلدى. **9** ھازىر بىز ئۇنىڭ قېنى بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، ئەمدى ئۇ ئارقىلىق [چېلىدىغان] غەزەپتىن قۇتۇلۇشىمىز تېخىمۇ جەزمەندۇر. **10** چۈنكى بۇرۇن خۇداغا دۈشمەن بولغان بولساقمۇ، ئوغلىنىڭ ئۆلۈمى ئارقىلىق بىزنى ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرغان يەردە، ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن، ئەمدى [ئوغلىنىڭ] ھايات ئارقىلىق بىز تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇلمامدۇق؟! **11** بۇنىڭ بىلەنلا قالماي، ھازىر بىز رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلدۇق، ئۇ ئارقىلىقمۇ خۇدانىڭ ئۆزىدىن شادلىنىمىز. **12** شۇنىڭدەك، گۇناھنىڭ دۇنياغا كىرىشى بىرلا ئادەم ئارقىلىق بولدى، ئۆلۈمنىڭ دۇنياغا كىرىشى گۇناھ ئارقىلىق بولدى؛ شۇنىڭ بىلەن گۇناھ ئارقىلىق ئۆلۈم ھەممە ئادەمگە تارقالدى؛ چۈنكى ھەممە ئادەم گۇناھ سادىر قىلدى **13** (چۈنكى تەۋرات قانۇنىدىن ئىلگىرىمۇ گۇناھ دۇنيادا بار ئىدى، ئەلۋەتتە؛ ھالبۇكى، قانۇن بولمىسا گۇناھنىڭ ھېسابى ئېلىنمايدۇ. **14** شۇنداقتىمۇ، ئۆلۈم ئادەمئاتا ۋاقتىدىن مۇسا پەيغەمبەر ۋاقتىغىچە ئىنسانلارغىمۇ ھۆكۈم سۈردى؛ ئۇلار گەرچە ئادەمئاتىنىڭ سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكىدەك گۇناھ سادىر قىلمىغان بولسىمۇ، بۇ ئىنسانلارمۇ ئۆلۈم ھۆكۈمىدىن خالي بولمىدى). ئادەمئاتىنىڭ تۈزى ـ كېيىن كېلىدىغان مەسىھنىڭ بىر بېشارەتلىك ئۈلگىسىدۇر؛ **15** ھالبۇكى، [خۇدانىڭ] شاپائەتلىك سوۋغىتى ئادەمئاتىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ پۈتۈنلەي ئە كسىدۇر. چۈنكى بىرلا ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى بىلەن نۇرغۇن ئادەم ئۆلگەن بولسا، ئەمدى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ۋە شۇنىڭدەك بىرلا ئادەم، يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق كەلگەن سوۋغات ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاچقا، نۇرغۇن ئادەمگە يەتكۈزۈلۈپ تېخىمۇ زور نەتىجە ھاسىل قىلدى! **16** شۇ شاپائەتلىك سوۋغاتنىڭ نەتىجىسى بولسا، شۇ بىر ئادەمنىڭ گۇناھىنىڭ ئاقىۋىتىگە پۈتۈنلەي ئوخشىمايدۇ. چۈنكى بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئوتكۈز زگەن ئىتائەتسىزلىكىدىن چىقارغان ھۆكۈم ئىنسانلارنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەن بولسىمۇ، ئەمما شۇ شاپائەتلىك سوۋغات بولسا كۆپلىگەن كىشىلەرنىڭ نۇرغۇن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن «ھەققانىي قىلىنىش»قا ئېلىپ باردۇ. **17** ئەمدى بىر ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى ۋەيىلىدىن، ئەنە شۇ بىر ئادەم ئارقىلىق ئۆلۈم ھۆكۈمران بولغان يەردە، [خۇدانىڭ] مول مېھىر-شەپقىتىنى، شۇنداقلا ھەققانىيلىق بولغان شاپائەتلىك سوۋغىتىنى قوبۇل قىلغانلار بىر ئادەم، يەنى شۇ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھايات شۇنچە غالىبانە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار بولمامدۇ! **18** شۇڭا، بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىك ۋەيىلىدىن بارلىق ئىنسانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم قىلىنغان بولسا، ئوخشاشلا بىر قېتىملىق ھەققانىي ئەمەل بىلەن ھايات قىلىنىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىق پۈتكۈل ئىنسانلارغا يەتكۈزۈلگەن. **19** بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىكى ئارقىلىق نۇرغۇن كىشىلەر دەرۋەقە گۇناھكار قىلىنىپ بېكىتىلگەندەك، بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتمەنلىكى بىلەنمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ھەققانىي قىلىنىپ بېكىتىلىدۇ. **20** ئەمدى تەۋرات قانۇنى ئىنسانلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى كۆپەيگەن بولسا، ئاشكارلىنىپ بىلىنىۋىتىپ دەپ كەرگۈزۈلگەندى. لېكىن گۇناھ قەيەردە كۆپەيگەن بولسا، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىمۇ شۇ يەردە تېخىمۇ ئېشىپ تاشتى. **21** شۇنىڭدەك، گۇناھ [ئىنسانىيەتنىڭ] ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىپ [ئۆلارنى] ئۆلۈمگە ئېلىپ بارغىنىدەك، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى ھەققانىيلىققا ئاساسلىنىپ ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، ئىنسانىنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھايات تىلىقىغا ئېرىشتۈرىدۇ. **(aiōnios g166)**

6 ئۇنداقتا، نېمە دېگۈلۈك؟ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى تېخىمۇ ئاشسۇن دەپ گۇناھ ئىچىدە ياشاۋېرەمدۇق؟ **2** ياق، ھە رگىز! گۇناھقا نىسبەتەن ئۆلگەن بىزلەر قانداقمۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاۋېرىمىز؟ **3** يا كى سىلەر بىلمەمسىلەر؟ ھەرقايىسىمىز مەسىھ ئەيساغا كىرىشكە چۆمۈلدۈرۈلگەن بولساق، ئۇنىڭ ئۆلۈمى ئىچىگە چۆمۈلدۈرۈلدۇق؟ **4** بىز چۆمۈلدۈرۈش ئارقىلىق ئۇنىڭ ئۆلۈمى ئىچىگە كىرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆمۈلدۇق، بۇنىڭ مەقسىتى، مەسىھ ئاتىنىڭ شان-شەرىپى ئارقىلىق ئۆلۈمدىن تىرىلگىنىدەك، بىزنىمۇ يېڭى ھاياتتا مېڭىشىمىز ئۈچۈندۇر. **5** چۈنكى [مەسىھنىڭ] ئۆلۈمگە ئوخشاش بىر ئۆلۈمدە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە باغلانغانىكەنمىز، ئەمدى بىز چوقۇم ئۇنىڭ تىرىلىشىگە ئوخشاش بىر تىرىلىشتىمۇ

ئۇنىڭ بىلەن بەرگە بولىمىز. 6 شۇنى بىلىمىزكى، گۇناھنىڭ ماكانى بولغان تېنىمىز كاردىن چىقىرىلىپ، گۇناھنىڭ قۇللۇقىدا يەنە بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، «كونا ئادەم»ىمىز مەھسىپ بىلەن بىللە كېستىلىنىپ ئۆلگەن 7 (چۈنكى ئۆلگەن كىشى گۇناھتىن خالاس بولغان بولىدۇ). 8 مەھسىپ بىلەن بىللە ئۆلگەن بولساق، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ياشايدىغانلىقىمىزغىمۇ ئىشىنىمىز. 9 چۈنكى مەھسىپنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن قايتا ئۆلەيدىغانلىقى، ئۆلۈمنىڭ ئەمدى ئۇنىڭ ئۈستىدىن يەنە ھۆكۈمرانلىق قىلالمايدىغانلىقى بەرگە مەلۇم. 10 چۈنكى ئۇنىڭ ئۆلۈمى، ئۇ گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىش ئۈچۈن يەقەت بىر قېتىملىق ئۆلدى؛ ئۇنىڭ ھازىر ياشاۋاتقان ھاياتى بولسا، ئۇ خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتقان ھاياتىۋىر. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ئۆزۈڭلارنى گۇناھقا نسبەتەن ئۆلگەن، ئەمما مەھسىپ ئەيسادا بولۇپ خۇداغا يۈزلىنىپ تىرىك دەپ ھېسابلاڭلار. 12 شۇڭا گۇناھنىڭ ئۆلدىغان تېنىڭلاردا ھۆكۈمرانلىق قىلىشىغا يول قويماڭلار، ئۇنىڭ رەزىل ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە يېسۈنماڭلار، 13 شۇنىڭدەك تېنىڭلارنىڭ ھېچ ئەزاسىنى ھەققانىيەتسىزلىققا قورال قىلىپ گۇناھقا تۈتۈپ بەرمەڭلار. ئەكسىچە، ئۆلۈمدىن تىرىلدۇرۇلگەنلەردەك، ئۆزۈڭلارنى خۇداغا ئاتاڭلار ھەمدە تېنىڭلاردىكى ئەزالارنى ھەققانىيەتنىڭ قورالى قىلىپ خۇداغا ئاتاڭلار. 14 گۇناھ سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھېچ ھۆكۈمرانلىق قىلمايدۇ، چۈنكى سىلەر تەۋرات قانۇنىنىڭ ئاستىدا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئاستىدا ياشاۋاتىسىلەر. 15 ئۇنداقتا، قاندای قىلىش كېرەك؟ قانۇنىڭ ئاستىدا ئەمەس، مېھىر-شەپقەت ئاستىدا بولغانلىقىمىز ئۈچۈن گۇناھ سادىر قىلىۋەرسەك بولامدۇ؟ ياق، ھە رگىز! 16 ئۆزلىرىڭلارنى ئىتائەتمەن قۇللاردەك بىرگە تۈتۈپ بەرسە ڭلار، شۇ كىشىنىڭ قۇلى بولغانلىقىڭلارنى بىلمەمسىلەر ـ ياكى ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدىغان گۇناھنىڭ قۇللىرى، ياكى خۇدا ئالدىدا ھەققانىيلىققا ئېلىپ بارىدىغان ئىتائەتمەنلىكنىڭ قۇللىرى بولۇشۇڭلار مۇخەررەر. 17 خۇداغا تەشەككۈرلەر! بۇرۇن گۇناھنىڭ قۇلى بولغانسىلەر، بىراق [مەسىھنىڭ] تەلىمىگە باشلىنىپ، بۇ تەلىم كۆرسەتكەن نەمۇنىگە چىن دىلىڭلاردىن ئىتائەت قىلدىڭلار. 18 سىلەر گۇناھنىڭ كۆچىدىن قۇتۇلدۇرۇلۇپ، ھەققانىيلىقنىڭ قۇللىرى بولدۇڭلار. 19 ئەتلىرىڭلار ئاجىز بولغاچقا، سىلە رگە ئىنسانچە سۆزلەۋاتىمەن: ـ ئىلگىرى سىلەر تەن ئەزايىڭلارنى ناپاك ئىشلارغا ۋە ئەخلاقسىزلىققا قۇللاردەك تۈتۈپ بېرىشىڭلار بىلەن تېخىمۇ ئەخلاقسىزلىقلارنى قىلغاندەك، ئەمدى ھازىر تەن-ئەزالىرىڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىككە باشلايدىغان ھەققانىيلىققا قۇللاردەك تۈتۈپ بېرىڭلار. 20 سىلەر گۇناھنىڭ قۇللىرى بولغان ۋاقتىڭلاردا، ھەققانىيلىقنىڭ ئىلكىدە ئەمەس ئىدىڭلار. 21 ھازىر نومۇس دەپ قارىغان بۇرۇنقى ئىشلاردىن شۇ چاغدا سىلەر زادى قاندای مېۋە كۆرىد ۇڭلار؟ ئۇ ئىشلارنىڭ 22 بىراق، ھازىر سىلەر گۇناھتىن تېرە ركىن قىلىنىپ، خۇدانىڭ قۇللىرى بولغان ئىگەنسىلەر، سىلەردە ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىككە ئېلىپ بارىدىغان مېۋە بار، ئۇنىڭ نەتىجىسى مەڭگۈلۈك ھاياتىۋىر. (aiōnios g166) 23 چۈنكى گۇناھنىڭ ئىش ھەققى يەنىلا ئۆلۈمدۇر، بىراق خۇدانىڭ رەيىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان سوۋغىتى بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتىۋىر. (aiōnios g166)

7 ئى قېرىنداشلار، مەن ھازىر تەۋرات قانۇنىنى بىلگەنلە رگە سۆزلەۋاتىمەن، سىلەر قانۇنىڭ يەقەت ھايات ۋاقتىدىلا ئىنسان ئۈستىگە ھۆكۈمران بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 2 مەسىلەن، ئېرى بار ئايال، ئېرى ھاياتلا بولىدىكەن، قانۇن يېچە ئېرىگە باغلانغان؛ لېكىن ئېرى ئۆلۈپ كەتسە، [ئۆزىنى ئېرىگە باغلىغان] نىكاھ قانۇنىدىن ئازاد قىلىنىدۇ. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇ ئايال ئېرى ھايات ۋاقتىدا باشقا بىر ئە رگە باغلانسا، زىناخور ئايال دەپ ئاتىلىدۇ. لېكىن ئېرى ئۆلۈپ كەتسە، ئۇ [نىكاھ] قانۇنىدىن ئە ركىن بولىدۇ، شۇ چاغدا باشقا بىر ئە رگە تە گسە، زىنا قىلغان بولمايدۇ. 4 خۇددى شۇنىڭدەك، قېرىنداشلار، سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ [قۇربانلىق] تېنى ئارقىلىق تەۋرات قانۇنىغا نسبەتەن ئۆلدۈڭلار. بۇنىڭ مەقسىتى سىلەرنىڭ باشقا بىرسىگە، يەنى ئۆلۈمدىن تىرىلگۈچىگە باغلىنىشىڭلار ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا مېۋە بېرىشىڭلاردىن ئىبارەتتۇر. 5 چۈنكى بىز «ئەت»نىڭ ئىلكىدە ۋاقتىمىزدا، تەۋرات قانۇنى گۇناھنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى تېخىمۇ قوزغاپ، تېنىمىزدىكى ئەزالاردا ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدىغان مېۋىنى چىقارغاندى؛ 6 لېكىن، ھازىر بىز تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدىن ئە ركىن بولدۇق. چۈنكى ئۆزىمىزنى بوغۇپ ئۆرىدىغان بۇ قانۇنغا نسبەتەن ئۆلگەن بولۇپ، قانۇنىنىڭ دەستۇرىنىڭ كونا يولدا ئەمەس، بەلكى روھنىڭ يېڭى يولدا [خۇدانىڭ] قۇللۇقىدا بولىمىز. 7 ئۇنداقتا نېمە دېگۈلۈك؟ تەۋرات قانۇنىنىڭ ئۆزى گۇناھمۇ؟ ھە رگىز ئۇنداق ئەمەس! دەرۋەقە، قانۇنىنىڭ كۆرسەتمىلىرى بولمىسا، گۇناھنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتىم. قانۇن «نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېمىگەن بولسا، نەپسانىيەتچىلىكنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگەن بولاتتىم. 8 لېكىن گۇناھ قانۇنىنىڭ ئەمرى ئارقىلىق پۇرسەت تېپىپ، ئېچىمدە ھەرخىل نەپسانىيەتچىلىكلەرنى قوزغىدى. تەۋرات قانۇنى بولمىسا، گۇناھمۇ ئۆلۈكتەك جانسىز بولاتتى. 9 بىر چاغلاردا قانۇنىنىڭ سىرتىدا ياشىغىنىمدا ھايات ئىدىم، لېكىن قانۇن ئەمرىنى بىلىشىم بىلەنلا، گۇناھمۇ جانلىنىپ، مېنى ئۆلۈمگە ئېلىپ باردى. 10 ئەسلىدە كىشىگە ھاياتلىق ئېلىپ كەلىشۇن دەپ يېزىلغان قانۇنىنىڭ ئەمرى ئە كسىچە ماڭا ئۆلۈم ئېلىپ كەلدى. 11 چۈنكى گۇناھ قانۇنىنىڭ ئەمرى بىلەن ھۇجۇم پۇرسىتىنى تېپىپ، مېنى ئازدۇردى ۋە ئەمر ئارقىلىق مېنى ئۆلتۈردى. 12 بۇنىڭدىن قارىغاندا قانۇن ھەققەتەن پاك-مۇقەددەستۇر، ئۇنىڭ ئەمرىمۇ مۇقەددەس، توغرا-ئادالەتلىك ۋە ياخشىدۇر. 13 ئۇنداقتا، ياخشى بولغىنى ماڭا ئۆلۈم بولدىمۇ؟ ھە رگىز ئۇنداق ئەمەس! بەلكى، گۇناھنىڭ قەۋەتلا قەبىھ ئىكەنلىكى ئەمر ئارقىلىق ئوچۇق ئاشكارىلىنىشى ئۈچۈن، بۇ ياخشى ئەمرنىڭ ۋاستىسى بىلەن گۇناھ مەندە ئۆلۈم پەيدا قىلدى. 14 تەۋرات قانۇنىنىڭ «روھقا تەۋە» ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. بىراق مەن بولسام «ئەتكە تەۋە»دۇرمەن، دېمەك گۇناھقا قۇلدەك سېتىلغانمەن. 15 چۈنكى نېمە قىلىۋاتقىنىمنى ئۆزۈمۈ بىلمەيمەن. چۈنكى ئۆزۈم نىيەت قىلغان ئىشلارنى قىلمايمەن؛ ئە كسىچە، نەپرەتلىنىدىغىنىمنى قىلىمەن. 16 لېكىن ئە گەر ئۆزۈم خالىمىغان ئىشلارنى قىلسام، ئۆزۈم قانۇنىنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغان بولىمەن.

17 شۇنداق ئىكەن، بۇ ئىشلارنى مەن ئەمەس، بەلكى ئېچىمدە مەۋجۇت بولغان گۇناھ قىلدۇرىدۇ. 18 ئېچىمدە، يەنى مېنىڭ ئەتلىرىمدە ھېچ ياخشىلىقنىڭ مەۋجۇت ئەمەسلىكىنى بىلىمەن؛ چۈنكى ياخشىلىق قىلىش نىيىتىم بار بولسىمۇ، ئۇنى قىلالمايمەن. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزۈم خالىغان ياخشىلىقنى قىلماي، ئە كسىچە خالىمىغان يامانلىقنى قىلىمەن. 20 ئۆزۈم نىيەت قىلمىغان ئىشنى قىلسام، ئۇنى قىلدىغان مەن ئەمەس، بەلكى ئېچىمدە ماكان قىلغان گۇناھتۇر. 21 بۇنىڭدىن ئۆزۈمدىكى شۇنداق بىر قانۇنىيەتنى بايقايمەنكى، ياخشىلىقنى قىلماقچى بولغىنىمدا، يامانلىق ھامان ئېچىمدە ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. 22 قەلبىمدە خۇدانىڭ قانۇنىدىن سۆيۈنىمەن؛ 23 بىراق تېنىمدىكى ئەزالىرىمدا باشقا بىر قانۇنىيەتنى سېزىمەن. بۇ قانۇنىيەت قەلبىمدىكى قانۇن بىلەن جەڭ قىلىپ، مېنى تېنىمدىكى ئەزالىرىمدىكى گۇناھ سادىر قىلىدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئەسىر قىلىدۇ. 24 نېمىدېگەن دەردىمەن ئادەمەن-ھە! ئۆلۈمگە ئېلىپ باردىغان بۇ تېنىمدىن كىممۇ مېنى قۇتقۇزار؟ 25 رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا تەشەككۈر بولسۇن! شۇنداق قىلىپ، قەلبىم بىلەن خۇدانىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلىمەن، لېكىن ئەتلىرىمدە گۇناھ سادىر قىلىدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئىتائەت قىلىمەن.

8 خۇلاسىلىساق، مەسىھ ئەيسادا بولغانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم بولمايدۇ. 2 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا بولغان ھاياتلىقنى بەخش ئېتىدىغان روھنىڭ قانۇنىيىتى ئادەمنى گۇناھقا ۋە ئۆلۈمگە ئېلىپ باردىغان قانۇنىيەتتىن سىلەرنى خالاس قىلدى. 3 چۈنكى [گۇناھلىق] ئەت ئېلىپ كېلىدىغان ئاجىزلىق ئۆچەيلىدىن تەۋرات قانۇنى قىلالمىغانىنى خۇدانىڭ ئۆزى [قىلدى]؛ ئۇ ئۆز ئوغلىنى گۇناھكار ئەتلىك قىيافىتە گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىشقا ئەۋەتىپ، ئەتتىكى مەۋجۇت گۇناھنى [ئۆلۈمگە] مەھكۇم قىلىۋەتتى؛ 4 بۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس] قانۇنىنىڭ ھەققانىي تەلىپى ئەتكە ئە گەشمەيدىغان، بەلكى روھقا ئە گىشىپ ماڭىدىغان بىزلەردە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 5 چۈنكى ئەتكە ۋەيسۇندىغانلار ئەتكە خاس ئىشلارنىڭ ئۈيىدا يۈرىدۇ؛ مۇقەددەس روھقا ۋەيسۇندىغانلار بولسا، شۇ روھقا ئائىت ئىشلارنىڭ ئۈيىدا يۈرىدۇ. 6 ئەتتىكى ئوي-نىيەتلەر ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ باردۇ؛ مۇقەددەس روھقا ئائىت ئوي-نىيەتلەر ھاياتلىق ۋە خاتىرجەم-ئامانلىقتۇر؛ 7 چۈنكى ئەتتىكى ئوي-نىيەتلەر خۇداغا دۈشمەنلىكتۇر؛ چۈنكى ئەت خۇدانىڭ قانۇنىغا ۋەيسۇنمايدۇ ھەم ھەتتا

ئۇنىڭغا يېسۇنۇشى مۇمكىن ئەمەس؛ 8 ئەتتە بولغانلار خۇدانى خۇرسەن قىلالمايدۇ.
9 ئەمما سىلە رگە كەلسەك، پەقەت خۇدانىڭ روھى دەرۋەقە ئىچىڭلاردا ياشاۋاتقان بولسا، سىلەر ئەتتە ئەمەس، بەلكى روھتا ياشايسىلەر. ئەمما مەسىھنىڭ روھىغا ئىگە بولمىغان ئادەم بولسا، ئۇ مەسىھكە مەنسۇپلاردىن ئەمەس. 10 لېكىن مەسىھ قەلبىڭلاردا بولسا، تېنىڭلار گۇناھ تۈپەيلىدىن ئۆلۈمنىڭ ئىلكىدە بولسىمۇ، ھەققانىيلىق تۈپەيلىدىن روھىڭلار ھاياتتۇر. 11 ھالبۇكى، ئۆلگەن ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچىنىڭ ئوزىدىكى روھ سىلەردە ياشىسا، مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى قەلبىڭلاردا ياشاۋاتقان روھى ئارقىلىق ئۆلىدىغان تېنىڭلارنىمۇ ھاياتى كۆچىگە ئىگە قىلىدۇ. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، قېرىنداشلار، بىز ئەتكە قەرزدار ئەمەس، يەنى ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ياشىشقا قەرزدار ئەمەسمىز. 13 چۈنكى ئەتكە ئە گىشىپ ياشسا ئاڭلار، ھالاك بولىسىلەر؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ئە تتىكى قىلمىشلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلسا ئاڭلار، ياشايسىلەر. 14 چۈنكى كىملەركى خۇدانىڭ روھىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ياشسا، شۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. 15 چۈنكى سىلەر قوبۇل قىلغان روھ قۇللۇققا ئائىت ئەمەس، شۇنداقلا سىلەرنى قايتا قورقۇنچقا سالغۇچى بىرخىل روھ ئەمەس، بەلكى سىلەر ئوغۇللۇققا ئېلىپ باردىغان روھنى قوبۇل قىلغانسىلەر، ئۇ ئارقىلىق «ئابا، ئاتا!» دەپ ندا قىلىمىز. 16 روھ بىزنىڭ ئوز روھىمىز بىلەن بىللە بىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنلىكىمىز ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 17 خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنمىز، ئەمدى مىراسخورلارمۇ بولىمىز ـ خۇدانىڭ مىراسخورلىرى ھەمدە مەسىھ بىلەن تەڭ مىراسخور بولىمىز ـ پەقەتلا ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئازاب-ئۇقۇبەت تارتساقلا، ئۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپتىن تەڭ بەھرىمەن بولىمىز. 18 چۈنكى مەن ھازىرقى ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنىڭ كەلگۈسىدە بىزدە ئاشكارىلىنىدىغان شان-شەرەپلە رگە ھېچ سېلىشتۇرغۇچىلىقى يوق دەپ ھېسابلايمەن. 19 چۈنكى پۈتكۈل كائىنات خۇدانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئايان قىلىنىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتە. 20 چۈنكى يارىتىلغان كائىنات [خۇدانىڭ] [ئەينى ئاستىدا قېلىپ]، بىھەنلىككە چۈكتۈرۈلدى. بۇ، كائىناتنىڭ ئوز ئىختىيارى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى چۈكتۈرگۈچىنىڭ ئىرادىسى بىلەن بولدى ۋە شۇنداق ئۈمىدى بىلەن بولدىكى، كائىنات ئوزىمۇ چىرىشتىن بولغان قۇللۇقتىن قۇتقۇزۇلۇپ، خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىگە بېغىشلىنىدىغان شان-شەرەپكە تەۋە بولغان ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرۈلۈشتىن ئىبارەت ئىدى. 22 چۈنكى پۈتكۈل كائىناتنىڭ ھازىرغىچە نالە-پەريات كۆتۈرۈپ، تۇغۇت تولغىقىنىڭ ئازابىنى بىرلىكتە تارتىۋاتقانلىقىنى بىلىمىز. 23 بۇلغۇز كائىنات ئەمەس، ھەتتا بىزمۇ، يەنى [مۇقەددەس] روھنىڭ تۇنجى چىقارغان مېۋىسىدىن بەھرىمەن بولغان بىزلەرمۇ دىلىمىزدا نالە-پەريات كۆتۈرمەكتىمىز ھەمدە [خۇدانىڭ] ئوغۇللىرى سۈپىتىدە قوبۇل قىلىنىشىمىزنى، يەنى تېنىمىزنىڭ نىجاتلىنىشى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. 24 بىز ئۈمىدكە باغلانغاچقا، قۇتقۇزۇلغانىكەنمىز. لېكىن ئۈمىد قىلىنغان نەرسە كۆرۈلگەن بولسا، ئۇ يەنە ئۈمىد بولامدۇ؟ كىمىمۇ كۆز ئالدىدىكى نەرسىنى ئۈمىد قىلسۇن؟ 25 بىراق، تېنى كۆرمىگىنىمىز ئۈچۈن ئۈمىد باغلىغانىكەنمىز، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈتۈشىمىز كېرەكتۇر.
26 شۇنىڭدەك، ئىنسانىي ئاجىزلىقىمىزدا [مۇقەددەس] روھ كېلىپ بىزگە ياردەم قىلىدۇ؛ چۈنكى قانداق دۇئا قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى بىلمەيمىز. لېكىن روھنىڭ ئوزى ئىپادىلىگۈسىز نالە-پەريات بىلەن بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلماقتا. 27 ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى ئىنچىكىلەپ كۆزىتىپ قارىغۇچى بولسا، [مۇقەددەس] روھنىڭ ئوي-نىيەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە مۇقەددەس بەندىلىرى ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] دۇئا قىلىپ ئوتۈنمەكتە. 28 شۇنداقلا شۇنى بىلىمىزكى، پۈتكۈل ئىشلار خۇدانى سۆيىدىغانلارنىڭ، يەنى ئۇنىڭ مەقسەت-مۇددىئاسى بويىچە چاقىرىلغانلارنىڭ بەخت-بەرىكىتىگە بىرلىكتە خىزمەت قىلماقتا. 29 چۈنكى خۇدا ئالدىن كۆزلىگەن پۈككەنكىشىلەرنى، ئۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئوز ئوغلىنىڭ ئوبرازىغا ئوخشاش بولىدىغىنىنى، ئوغلىنىڭ نۇرغۇن قېرىنداشلىرى ئارىسىدىكى تۇنجى ئوغلى بولىدىغىنىنى ئالدىن بەلگىلىگەن. 30 ئالدىن بېكىتكەن كىشىلەرنى ئۇ چاقىردى، چاقىرغان كىشىلەرنى ئۇ ھەققانىي قىلدى، ھەققانىي قىلغانلارغا ئۇ شان-شەرەپ ئاتا قىلدى. 31 ئۇنداقتا، بۇ ئىشلارغا يەنە نېمە دەيلى؟ خۇدا بىز تەرەپتە ئوزىغانىكەن، كىممۇ بىزگە قارشى چىقالىسۇن؟! 32 ئوز ئوغلىنىمۇ ئايىماي، ئۇنى ھەممىمىز ئۈچۈن پىدا يولىغا تاپشۇرغان [خۇدا]، ئۇنىڭغا قوشۇپ ھەممىنى بىزگە شەرتسىز ئاتا قىلمايمۇ قالارمۇ؟ 33 كىممۇ خۇدانىڭ تاللىغانلىرى ئۈستىدىن شىكايەت قىلالىسۇن؟! خۇدا ھەققانىي قىلغان يەردە، 34 كىممۇ گۇناھقا مەھكۇم قىلالىسۇن؟ ئۆلگەن، شۇنداقلا تىرىلگەن ۋە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان، ھەمدە بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتقان مەسىھ شۇنداق قىلارمۇ؟! 35 كىم بىزنى مەسىھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىن ئايرىۋېتەلەيسۇن؟ جاپا-مۇشەققەتمۇ، دەرد-ئەلەمۇ، زىيانكەشلىكمۇ، ئاچارچىلىقمۇ، يالىڭاچلىقمۇ، خېيىم-خەتەرمۇ ياكى قىلىچمۇ؟ 36 [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «سېنى دەپ كۈن بويى قىرىلماقتىمىز، بوغۇزلىنىشنى كۈتۈپ تۇرغان قويلاردەك ھېسابلانماقتىمىز». 37 بىراق بىزنى سۆيگۈچىگە تايىنىپ بۇلارنىڭ ھەممىسىدە غالىپلارنىڭ غالىپى بولماقتىمىز؛ 38 شۇنىڭغا ئە تىئي قايىل قىلىندىمكى، مەيلى ئۆلۈم بولسۇن ھاياتلىق بولسۇن، پەرىشتىلەر بولسۇن جىن-شەيتان ھۆكۈمرانلار بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار ياكى كەلگۈسىدىكى ئىشلار بولسۇن، ھەرقانداق روھىي كۈچلەر بولسۇن، 39 پەلەك بولسۇن ھاۋا بولسۇن، شۇنداقلا پۈتكۈل كائىناتنا يارىتىلغان ھەرقانداق باشقا بىر شەيئى بولسۇن، بىزنى رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىن ھېچقاچان ئايرىۋەتكۈچى بولالمايدۇ.

9

مەن مەسىھتە ھەقىقەتنى سۆزلەيمەن، يالغان گەپ ئېيتمايمەن، ۋىجدانىم مۇقەددەس روھنىڭ ئىلكىدە بولۇپ ئۆزەمگە گۇۋاھلىق قىلماقتا ـ 2 قەلبىمدە زور دەرد-ئەلەم ۋە تۈگىمەس ئازاب بار. 3 چۈنكى مېنىڭ بۇرادەرلىرىم، يەنى جىسمانىي جەھەتتىكى قېرىنداشلىرىم بولغان ئىسرائىلارنى [نىجات تاپقۇزالىسام] [خۇدانىڭ] لەنىتىگە قىلىپ مەسىھتىن مەھرۇم قىلىنىشىمنى تىلەشكە رازى ئىدىم؛ ئۇلار ئىسرائىللار! ـ ئۇلارغا ئوغۇللۇق ھوقۇقى، [خۇدانىڭ] شان-شەرەپىنىڭ ئايان قىلىنىشى، تەھدىلىرى، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئامانەت بولۇشى، ئىبادەت خىزمەتلىرى ۋە [تەۋرات] ۋەدىلىرى نېسىۋە قىلىنغان 5 ئۇلۇغ [ئىبراھىي] ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارنىڭكىدۇر، جىسمانىي جەھەتتە مەسىھ ئۇلارنىڭ ئە جدادىدۇر. ئۇ بارلىق مەۋجۇدات ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى، مەڭگۈ مۇبارەك خۇدادۇر. ئامىن! (aiōn g165) 6 ـ بىراق خۇدانىڭ [ئىسرائىلغا بولغان] سۆزى بىكار بولدى، دېمەيمەن؛ چۈنكى ئىسرائىلدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسلا ھەقىقىي ئىسرائىل ھېسابلانمايدۇ؛ 7 شۇنىڭدەك، ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرى بولسىمۇ، ھەممىسلا ئۇنىڭ پەرزەنتلىرى ھېسابلانمايدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا ئىبراھىمغا]: «ئىسھاقتىن تورەلگەنلەرلا سېنىڭ نەسىلىڭ ھېسابلىنىدۇ» ـ دېيىلگەن. 8 دېمەك، جىسمانىي جەھەتتىن [ئىبراھىمدىن] تورەلگەن پەرزەنتلەر خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى بولۇۋەرمەيدۇ، بەلكى [خۇدانىڭ] ۋەدىسى ئارقىلىق تورەلگەنلەر [ئىبراھىمنىڭ] ھەقىقىي نەسىلى ھېسابلىنىدۇ. 9 چۈنكى خۇدانىڭ بە رگەن ۋەدىسى مۇنداق ئىدى: «[كېلەر يىلى] مۇشۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن، ساراھ بىر ئوغۇلغا ئاتا بولىدۇ». 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە، رىۋۇكاھ بىر ئەردىن، يەنى ئەجدادىمىز ئىسھاقتىن [قوشكېزە گىگە] ھاملىدار بولغاندا، 11 پەرزەنتلىرى تېخى تۇغۇلمىغاندا، ھېچقانداق ياخشىلىق ياكى يامان ئىشنىمۇ قىلماستا، خۇدا ئوزىنىڭ ئادەملەرنى تاللاشتىكى مۇددىئاسىنىڭ ئۇلارنىڭ قىلغان ئىش-ئەمەللىرىگە ئەمەس، پەقەت چاقىرغۇچى بولغانلىقى ئىرادىسىگە ئاساسلانغانلىقىنى كۆرسەتتىش ئۈچۈن، رىۋۇكاھغا: «چوڭى كىچىكنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ» ـ دېيىلگەندى. 13 خۇددى يەنە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: «ياقۇبنى سۆيدۇم، ئەساۋدىن نەپرەتلەندىم». 14 ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دەيلى؟ خۇدادا ئادالەتسىزلىك بارمۇ؟ ھە رگىز يوق! 15 چۈنكى خۇدا مۇساغا مۇنداق دېگەن: ـ «كىمگە رەھىم قىلغۇم كەلسە، شۇنىڭغا رەھىم قىلىمەن، كىمگە ئىچ ئاغرىتقۇم كەلسە، شۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىمەن». 16 دېمەك، بۇ ئىش ئىنسانلىنىڭ ئىرادىسگە ياكى ئۇلارنىڭ تىرشىچانلىقىغا ئەمەس، بەلكى رەھىمدىللىق كۆرسەتكۈچى خۇداغا باغلىقتۇر. 17 چۈنكى خۇدا مۇقەددەس يازمىلاردا پىرئەۋنگە مۇنداق دېگەن: ـ «مېنىڭ سېنى تىكلىشىمدىكى مەقسەت دەل شۇنۇكى، قۇدرىتىمنى ئۈستۈڭدە كۆرسىتىش ھەمدە ناممىنىڭ پۈتكۈل جاھانغا جاكارلىنىشى». 18 دېمەك، خۇدا خالىغىنىغا رەھىم قىلىدۇ، خالىغىنىنى تاش يۈرەك قىلىدۇ. 19 ئەمدى بەلكىم سەن

ماگا: «خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ھېچكىم قارشى چىقالمايدىغان تۇرسا، ئۇنداقتا خۇدا نېمە ئۈچۈن ئىنسانى ئەيىبلەيدۇ؟» ـ دېيىشىڭ مۇمكىن. **20** براق، ئەي ئىنسان، خۇدا بىلەن تاكالالشقۇدەك كىمسەن؟ قېلىپتا شەكللەندۈرۈلۈشتىن نەرسە ئۆزىنى شەكللەندۈرگۈچىگە: ـ «مېنى نېمە ئۈچۈن بۇنداق ياسىدىڭ؟» ـ دېيەلەمدۇ؟ **21** خۇمداىنچىنىڭ ئوخشاش بىر كاللەك لايدىن ئېسىل ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچىمۇ، شۇنداقلا ئادەتتىكى ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچىمۇ ياساش ھوقۇقى يوقمۇ؟ **22** خۇدا ئۆز غەزىپىنى كۆرسىتىشنى ۋە كۈچ-قۇدرىتىنى تونۇتۇشنى نىيەت قىلغان بولسا، غەزىپىگە لايىق بولغان، ھالاكەتكە تەيىارلانغان «قاچىلار»غا ئادەتتىن تاشقىرى سەۋرچانلىق بىلەن كۆكسى-قارنىنى كەڭ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇنىڭغا نېمە يېتۈڭ؟ **23** ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۆزىنىڭ رەھىم-شەپقىتىنىڭ نىشانى قىلغان ۋە شان-شەرىپىگە مۇيەسسەر بولۇشقا ئالدىنئالا تەيىارلىغان «قاچىلار»دا، يەنى ئۆزى يەھۇدىيلار ئارىسىدىلا ئەمەس، بەلكى ئەللەر ئارىسىدىمۇ چاقىرغان بىزلەردە شان-شەرىپىنىڭ چە كىسزلىكىنى نامايان قىلىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىشنى خالىغان بولسا، بۇنىڭغا نېمە يېتۈڭ؟ **25** بۇ خۇددى خۇدانىڭ ھوشىيا يەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقىنىدەك: ـ «ئەسلى خەلقىم ھېسابلانمىغان خەلقنى خەلقىم، ئەسلى سۆيىگەنلەرنى سۆيگەنلىرىم دەيمەن»؛ **26** ۋە يەنە: ـ «يۇرۇن ئۇلارغا: «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا، كەلگۈسىدە دەل شۇ جايدا ئۇلارغا «تىرىك خۇدانىڭ ئوغۇللىرى!» دېگەن نام بېرىلىدۇ». **27** يەشايا پەيغەمبەرمۇ ئىسرائىل توغرۇلۇق مۇنداق جاكارلىغاندىن: ـ «ئىسرائىللارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ بولسىمۇ، لېكىن پەقەت بىرلا «قالدى» قۇتقۇزۇلىدۇ؛ **28** چۈنكى، پەرۋەردىگار ئۆز ئىشنى ئۆزگىتۈپتىپ، ھەققانىيلىق بىلەن تېزدىن ئۆنى ئىجرا قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدە ھۆكۈمنى تەلتۈكۈس ۋە تېز ئىجرا قىلىدۇ». **29** يەشايا پەيغەمبەر يەنە ئالدىن ئېيتقىنىدەك: ـ «ئەگەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بەرگەن بىر نەسىل قالدۇرمىغان بولسا، سودوم شەھىرىدەك، گومورىرا شەھىرىدەك [يوقالغان] بولاتتۇق». **30** ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دېيىشىمىز كېرەك؟ ھەققانىيلىققا ئىنتىلىگەن ئەللەكەر ھەققانىيلىققا، يەنى ئېتىقادقا ئاساسلانغان بىرخىل ھەققانىيلىققا ئېرىشتى. **31** لېكىن ئىسرائىل ھەققانىيلىقنى كۆرسەتكەن تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلگىنى بىلەن قانۇننىڭ تەلىپىگە يېتەلمىدى. **32** نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ [ھەققانىيلىققا] ئىنتىلىشى ئېتىقاد بىلەن ئەمەس، بەلكى «ساۋابلىق ئىشلار» بىلەن ئىدى. ئۇلار «پۇتلىكاشاڭ تاش»قا پۇتلىشىپ يېقىلىپ چۈشتى؛ **33** خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «خەلقنى پۇتلىشىدىغان پۇتلىكاشاڭ تاشنى، ئادەمنى يېقىتىدىغان قورام تاشنى زىئونغا قويدۇم، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھەرگىز يەرگە قارىتىلىپ قالماس».

10

قېرىنداشلار، يۈرەك ئىنتىزارىم، شۇنداقلا خۇداغا يېلىنىشىم ئىسرائىللارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈندۇر. **2** چۈنكى شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمەنكى، ئۇلارنىڭ خۇداغا ھەققەتەنمۇ قىزغىن ئىنتىلىشى بار، بىراق ئۇلارنىڭ ئىنتىلىشى ھەققىي بىلىم ئۈستىگە قۇرۇلغان ئەمەس. **3** چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى بىلمىگەچكە، ئۆزىنىڭ ئورنىغا ئۆزلىرىنىڭ ھەققانىيلىقىنى تىكلەشكە تىرىشىپ، خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىغا ۋىسۇنمىدى. **4** چۈنكى تەۋرات قانۇننىڭ نىشان-مەقسىتى مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن ھەققانىيلىق بار بولدى. **5** چۈنكى تەۋرات قانۇنىغا تەمەل قىلىشتىن كەلگەن ھەققانىيلىق ھەققىدە مۇسا يەيغەمبەر مۇنداق يازغان؛ «قانۇننىڭ ئەمرلىرىگە تەمەل قىلغانلار شۇ ئىشلىرىدىن ھاياتلىق تاپىدۇ». **6** لېكىن ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىق مۇنداق دەيدۇ: ـ «كۆڭۈڭدە: ـ «كىم ئاسمانغا چىقار؟» (يەنى «كىم مەسىھنى ئاسماندىن ئېلىپ **7** ۋە ياكى «ھاڭ تېگىگە كىم چۈشەر؟» (يەنى «مەسىھنى ئۆلۈمدىن كىم قايتۇرار؟») ـ دېمىگىن». **(Abyssos g12) 8** ئەمدى شۇ [ھەققانىيلىق] نېمە دەيدۇ؟ ـ «سۆز- كالام ساڭا يېقىندۇر، تىلىڭدا ۋە دىلىڭدىدۇر!» ـ بۇ سۆز- كالام دەل بىز جاكارلايدىغان ئېتىقادنىڭ سۆزىدۇر. **9** دېمەك، «ئەيسانىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئاغزىڭ بىلەن ئېتىراپ قىلساڭ ۋە قەلبىڭدە خۇدانىڭ ئۆنى ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن تىرىلدۈ رگەنلىكىگە ئىشەنسەڭ، قۇتقۇزۇلىسەن»! **10** چۈنكى ئىنسان قەلبىدە ئېتىقاد قىلىش بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ئېغىزىدا ئېتىراپ قىلىش بىلەن نىجاتقا ئېرىشىدۇ. **11** مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەنىدەك؛ «ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىنىڭ ھەربىرى ھەرگىز يەرگە قارىتىلماس». **12** چۈنكى يۇ جەھەتتە يەھۇدىيلار بىلەن گېۋكلارنىڭ پەرقى يوق؛ ھەر ئىككىسىنىڭ رەبىي ھەممىنىڭ رەببىدۇر ۋە ئۆزىگە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە مول بايلىقلىرىنى ئايىمايدۇ. **13** چۈنكى: «كىمدىكىم رەبنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلسا قۇتقۇزۇلىدۇ». **14** لېكىن رەبگە ئىشەنمىگەن كىشى قاندىقۇ ئۇنىڭغا ندا قىلالىسۇن؟ ئۇ توغرۇلۇقتا ئاڭلىمىغان كىشى قاندىقۇ ئۇنىڭغا ئىشەنسۇن؟ خۇش خەۋەر جاكارلىغۇچى بولمىسا، ئۇلار ئۇنى قاندىقۇ ئاڭلىيالىسۇن؟ **15** شۇ جاكارلىغۇچىلار ئەۋەتىلمىگەن بولسا، خۇش خەۋەرنى قاندىقۇ يەتكۈزەلىسۇن؟ مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: «ئامان-خاترجەملىك توغرۇلۇق خۇش خەۋەرنى، بەخت-ساۋادەت توغرۇلۇق خۇش خەۋەرنى يەتكۈ زگەنلەرنىڭ ئاياغلىرى نېمىدىگەن گۈزەل-ھە!». **16** براق، خۇددى يەشايا [يەيغەمبەرنىڭ] «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەندى؟» دېگىنىدەك ھەممە ئادەم خۇش خەۋەر گە ئىتائەت قىلغان ئەمەس. **17** شۇڭا ئېتىقاد خەۋەرنى ئاڭلاشتىن كېلىدۇ ۋە شۇ خەۋەر مەسىھ توغرۇلۇق سۆزدە ئاڭلىنىلىدۇ. **18** لېكىن شۇنى سورايمەنكى، ئۇلار شۇ خەۋەرنى ئاڭلىمغانمىدۇ؟ ئەلۋەتتە ئاڭلىدى: ـ «ئۇلارنىڭ ساداسى پۈتكۈل دۇنياغا، سۆزلىرى يەر يۈزىنىڭ قەرلىرىگە يەتتى». **19** يەنە شۇنى سورايمەنكى، ئىسرائىللار [شۇ خەۋەردىن] ۋاقىپ بولمىغانمىدۇ؟ ئالدى بىلەن، مۇسا [ئىسرائىلغا] مۇنداق بېشارەت بە رگەن: ـ «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق سىلەردە ھەسەت قوزغايمەن، نادان بىر خەلق ئارقىلىق غەزىپىگلارنى قوزغايمەن». **20** كېيىن، يەشايا پەيغەمبەر ئىنتايىن يۈرە كلىك ھالدا شۇ بېشارەتنى بېرىپ: ـ «ئۆزۈمگە ئىنتىلمىگەنلە رگە ئۆزۈمنى تاپقۇزدۇم، مېنى سورىمىغانلارغا ئۆزۈم كۆرۈندۇم» ـ دېدى. **21** لېكىن، ئۇ ئىسرائىللار ھەققىدە: ـ «مەن كۈن بويى بۇ ئىتائەتسىز ۋە تەرسا خەلققە قوللىرىمنى ئۇزىتىپ ئىنتىلىپ كەلدىم!» ـ دەيدۇ.

11

ئۇنداقتا، شۇنى سورايمەنكى: ـ خۇدا ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچتىمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! مەنمۇ ئىبراھىم ئەۋلادىدىن، بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان بىر ئىسرائىلغۇ! **2** خۇدا ئالدىن كۆزلىگەن پۈكىگەن ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچكىنى يوق. مۇقەددەس يازمىلاردا ئىلياس [يەيغەمبەر] ھەققىدە نېمە دېيىلگەنلىكى سىلە رگە ئايان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئىسرائىللاردىن ئازار چېكىپ خۇداغا يېلىنىپ: ـ **3** «ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار سېنىڭ يەيغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈشتى، قۇربانگاھلىرىڭنى چېقىشتى. پەقەت ئۆزۈم يالغۇزلا قالدىم، ئۇلار يەنە مېنىڭمۇ جىنىمنى ئالماقچى بولۇشۇۋاتىدۇ»، دېگەن. **4** خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قايتۇرغان كالامى قانداق بولدى؟ ئۇ: «بائالغا تىز پۈكىگەن يەتە مىڭ ئادەمنى ئۆزۈمگە ئېلىپ قالدىم» ـ دېگەن. **5** خۇددى شۇنىڭدەك، بۈگۈنكى كۈندىمۇ خۇدانىڭ شاپائىتى بىلەن [ئىسرائىلدىن] ئۆزى تاللىنىش بىر «قالدى» بار. **6** [ئۇلارنىڭ تاللىنىشى] شاپائەت بىلەن بولغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇزلىرىنىڭ ئەجىر-ئەمىلى بىلەن بولغان ئەمەس. ئەمەللەردىن بولغان بولسا، شاپائەت شاپائەت بولماي قالاتتى. **7** نەتىجىدە قانداق بولدى؟ ئىسرائىللار ئىزدىگىنىگە ئېرىشەلمىدى، لېكىن ئۇلاردىن تاللانغانلار ئېرىشتى. قالغانلارنىڭ بولسا، كۆڭۈللىرى بىخۇدلاشتۇرۇلدى. **8** خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: ـ «خۇدا ئۇلارنىڭ روھ-قەلبىنى غەپلەتكە سالدى، بۈگۈنگە قەدەر كۆزلىرىنى كۆرمەس، قۇلاقلىرىنى ئاڭلىماس قىلدى». **9** شۇنىڭدەك داۋۇت [يەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: «ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۆزلىرىگە قايقان ۋە تۇزاق بولۇپ، ئۇلارنى پۈتلاشتۇرۇپ، قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرسۇن! **10** كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ، كۆرەلمىسۇن، بەللىرىنى مەڭگۈ رۇسلاتمايى پۈكۈلدۈ رگەيسەن!»

11 ئۇنداقتا، شۇنمۇ سورايكى: [ئىسرائىللار] يېقىلىپ قايتىدىن ئۆرغۈزۈلماسلىققا پۈتلاشقانمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! لېكىن ئۇلارنىڭ تېپىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقىدىن نىجات يات ئەللىكلەر رگە يەتكۈزۈلدى. بۇنىڭدىن مەقسەت ئىسرائىللارنى ھەسەتكە قوزغاشتىن ئىبارەتتۇر. **12** ئەمدى ئۇلارنىڭ تېپىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلىشى دۇنياغا ئاسايىشلىق بەخش ئەتكەن بولسا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ زىيان تارتقىنى ئەللەرنى بېيىتقان بولسا، ئۇنداقتا كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ھەممىسنىڭ تولۇق نىجاتلىققا ئېرىشىشى دۇنياغا تېخىمۇ زور بەخت

ئېلىپ كەلمەمدۇ؟! 13 ئەمدى سىلەر ئەللىكلە رگە سۆزلەۋاتىمەن؛ مەن ئەللىكلە رگە روسۇل
سۈپىتىدە يېكىتلىگەندىن كېيىن، ۋەزىپەمنى شان-شەرەپلىك دەپ تۇلۇغلايمەنكى، 14
جانجىگەرلىرىم بولغانلارنىڭ ھەمىستىنى قوزغاپ، تۇلارنىڭ ھەزىلىرىنى قۇتۇلدۇرارمەنكىن
دېگەن

ئەللەرنى خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇش بولسا، ئۇنداقتا تۇلارنىڭ قوبۇل قىلىنىشى تۇلۇمدىن
تىرىلىش بولماي نېمە؟ 16 ھوسۇلدىن تۇنجى بولۇپ چىققان خىمىردىن بىر كالىنىڭ مۇقەددەس
ھىسابلانسا، پۈتۈن خىمىر مۇقەددەس دەپ ھىسابلىنىدۇ. دەرەخنىڭ يىلتىزى مۇقەددەس
بولسا، شاخلىرىمۇ مۇقەددەس بولىدۇ. 17 زەيتۇن دەرىخىنىڭ بىرنەچچە شېخى دەرۋەقە
سۈندۈرۈۋېتىلگەندى، ۋە سەن ياۋا زەيتۇن كۆچىتى بولۇپ، تۇلارنىڭ ئورنىغا تۇلاندىڭ.
مانا ئەمدى دەرەخ يىلتىزىدىن ئوزۇقلۇق ئېلىپ، مول شىرنىسىدىن بەھرىمەن بولغۇچى
بولغانىكەنسەن، 18 ئەمدى سۈندۈرۈۋېتىلگەن تاشنۇ شاخلاردىن تۇزۇكنى ئۈستۈن قىلىپ
ماختانما. ماختانساڭ، شۇنى ئۇنتۇمغىنىكى، سەن يىلتىزنى ئەمەس، يىلتىز سېنى كۆتۈرۈپ
قۇۋۋەتلەۋاتىدۇ. 19 سەن ئەمدى: «شاخلار مېنىڭ ئۈلىنىشىم ئۈچۈن سۈندۈرۈۋېتىلدى» ـ
دېيىشىڭ مۇمكىن. 20 توغرا، تۇلار ئېتىقادسىزلىقتىن سۈندۈرۈلدى؛ سەن بولساڭ،
ئېتىقادىڭ بىلەن تىك تۇرىسەن؛ بىراق ئۇنىڭدىن مەغرۇرلانما، ئەكسىچە [خۇدادىن]
قورق! 21 چۈنكى خۇدا ئەينى ۋاقتىدا بۇ دەرەخنىڭ تۇز شاخلىرىنى ئايىمغانىكەن، سېنىمۇ
ئايىماسلىقى مۇمكىن. 22 مانا، [بۇ ئىشلاردا] خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىغا ھەمدە قاتتىق قول
ئىكەنلىكىگە قارا. ئۇ تۇزۇيلىدىن يىقىلىپ چۈشكەنلە رگە قاتتىق قول ئىدى، لېكىن ساڭا
(مېھرىبانلىقىدا داۋاملىق تۇرساڭلا) مېھرىبانلىق كۆرسەتمەكتە. ئۇنداق بولمىغاندا، سەنمۇ
كېسىپ تاشلىنىسەن. 23 [يەھۇدىيلارمۇ] ئېتىقادسىزلىقتا چىڭ تۇرىۋالمىسا، ئەسلىدىكى
دەرەخكە ئۇلىنىدۇ. چۈنكى خۇدا تۇلارنى قايتا تۇلاشقا قادىردۇر. 24 چۈنكى ئەگەر سەن
ياۋا زەيتۇن دەرىخىدىن كېسىپ ئېلىنىپ، تەبىئىي قانۇنىيەتكە خىلاپ ھالدا [باغدىكى]
ياخشى زەيتۇن دەرىخىگە تۇلانغان بەردە، ئەسلىدىكى بۇ تەبىئىي شاخلارنىڭ تۇز دەرىخىگە
تۇلىنىشى تېخىمۇ مۇمكىنغۇ؟! 25 قېرىنداشلار، تۇزۇكلارنى ئۈستۈن ۋە ئەقىللىق چاغلاشتىن
ساقلىنىشىڭلار ئۈچۈن، ۋەھىي قىلىنغان شۇ سىردىن خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمەنكى،
تا [خۇدا تاللىغان] يەھۇدىي ئەممەسلەرنىڭ سانى تولۇقلانغۇچە، ئىسرائىلنىڭ بىر قىسمى
تاش يۈرە كلىككە قالدۇرۇلىدۇ؛ 26 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل قۇتقۇزۇلىدۇ. بۇ توغرىلۇق
مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق يېزىلغان: ـ «قۇتقۇزغۇچى زىئوندىن كېلىپ، ئىپلاسلىقنى
ياقۇپتىن يوق قىلىدۇ. 27 مەن تۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلىۋەتكىنىمدە، مانا بۇ
تۇلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم بولىدۇ». 28 ئەمدى خۇش خەۋەر جەھەتتىن قارىغاندا،
سىلەرنىڭ بەختكىلار ئۈچۈن يەھۇدىي خەلقى [خۇش خەۋەر رگە] دۈشمەن قىلىپ
يېكىتىلگەن؛ بىراق خۇدانىڭ تاللىشى جەھەتتىن قارىغاندا، ئاتا-بوۋىلىرىمىز سەۋەبىدىن
سۆيۈلگەندۇر. 29 چۈنكى خۇدا تۇزى بە رگەنلىرىنى ۋە چاقىرىقىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ. 30
سىلەر ئەللىكلەرمۇ بىر چاغلاردا خۇداغا ئىتائەت قىلمىغان بولسا گالەرمۇ، [يەھۇدىيلارنىڭ]
ئىتائەتسىزلىكىنىڭ نەتىجىسىدە ھازىر رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتىڭلار. 31 يەھۇدىيلار بولسا
ئىتائەت قىلماي كېلىۋاتىدۇ، [خۇدانىڭ] بۇنىڭدىكى مەقسىتى، سىلە رگە كۆرسەتكەن
رەھىم-شەپقەت ئارقىلىق تۇلارنىمۇ رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتۈرۈشتىن ئىبارەتتۇر. 32 چۈنكى
خۇدا پۈتكۈل ئىنسانلا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىش ئۈچۈن، ھەممەيلەننى ئىتائەتسىزلىككە
سولاپ قويدى. 33 ـ ئاھ! خۇدانىڭ دانالىقى ۋە ئىلىم-ھېكمىتىنىڭ بىباھا بايلىقلىرى ھەم
ھىسابسىز چوڭقۇرلۇقى! ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنىڭ تېگىگە يەتكىلى بولماس! ئۇنىڭ يوللىرى
ئىزدەپ تېپىشتىن شۇنچە يىراقتۇر! 34 «كىممۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوي-مۇددىئالىرىنى
چۈشىنىپ يەتتى؟ كىممۇ ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالىدى؟» 35 «ئۇنىڭغا كىم ئاۋۋال بىر
نەرسە بېرىپ، كېيىن ئۇنى ق 36 چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار
ئۇنىڭدىن كەلگەن، ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت
بولۇپ تۇرىدۇ. [بارلىق] شان-شەرەپ ئەبە دگىچە ئۇنىڭغا بولغاي! ئامىن. (aiōn g165)

12 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، خۇدانىڭ رەھىمدىللىقى بىلەن سىلەردىن شۇنى
ئۆتۈنىمەنكى، ئېنىكلارنى مۇقەددەس، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان، تىرىك قۇربانلىق سۈپىتىدە
ئۆزىنىڭ بېغىشلاڭلار. مانا بۇ سىلەرنىڭ [خۇداغا] قىلىدىغان ھەقىقىي ئىبادىتىڭلاردۇر.
2 بۇ دۇنيانىڭ قېلىپىغا كىرىپ قالماڭلار، بەلكى ئوي-پىكرىڭلارنىڭ يېڭىلىنىشى بىلەن
ئۆزگەرتىلىڭلار، ئۇنداق قىلغاندا خۇدانىڭ ياخشى، قوبۇل قىلارلىق ۋە مۇكەممەل
ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بىلەلەيسىلەر. (aiōn g165) 3 ماڭا ئاتا قىلىنغان
شاپائەتتىكە ئاساسەن ھەربىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، ئۆزۈڭلار توغرۇلۇق ئۆزە گلاردا
بار بولغىنىدىن ئارتۇق ۋېلىماي، بەلكى خۇدا ھەربىرىڭلارغا تەقسىم قىلغان ئىشەنچىنىڭ
مىقدارىغا ئاساسەن ساللاقلىق بىلەن ئۆزۈڭلارنى دەكسەپ كۆرۈڭلار. 4 چۈنكى تېنىمىز
كۆپلىگەن ئەزالاردىن تەركىب تاپقان ھەمدە ھەربىر ئەزايىمىزنىڭ ئوخشاش بولمىغان رولى
بولغانىدەك، 5 بىزمۇ كۆپ بولغىنىمىز بىلەن مەسىھتە بىر تەن بولۇپ بىر-بىرىمىز گە باغلىنىشلىق
ئەزا بولىمىز. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن بە رگە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقەت يېنىچە، ھەرخىل
روھىي ئىلتىپاتلىرىمىزمۇ بار بولدى. بىرسىگە ئاتا قىلىنغان ئىلتىپات ۋەھىينى يەتكۈزۈش
بولسا، ئىشەنچىسىنىڭ دائىرىسىدە ۋەھىينى يەتكۈزسۇن؛ 7 باشقىلارنىڭ خىزمىتىنى
قىلىش بولسا، خىزمەت قىلسۇن؛ تەلىم بېرىش بولسا، تەلىم بەرسۇن؛ 8 رىغبەتلەندۈرۈش
بولسا، رىغبەتلەندۈرسۇن؛ سەدىقە بېرىش بولسا، مەردلىك بىلەن سەدىقە بەرسۇن؛
يېتەكلەش بولسا، ئەستايىدىللىق بىلەن يېتەكلىسۇن؛ خەيرخاھلىق كۆرسىتىش بولسا،
خۇشال-خۇراملىق بىلەن قىلسۇن. 9 مېھىر-مۇھەببىتىڭلار ساختا بولمىسۇن؛ رەزىللىكتىن
نەپرەتلىنىڭلار، ياخشىلىققا چىڭ ياغلىنىڭلار؛ 10 بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە قىزغىن
مېھىر-مۇھەببەت بىلەن سۆيۈڭلار؛ بىر-بىرىڭلارنى ھۆرمەتلەپ يۇقىرى ئورۇنغا قويۇڭلار.
11 ئىنتىلىشىڭلاردا ئېرىنمە گلار، روھ-قەلبىڭلار يالقۇنلاپ كويۇپ تۇرۇپ، رەببكە
قۇللارچە خىزمەت قىلىڭلار. 12 ئۈمىدتە بولۇپ شادلىنىپ يۈرۈڭلار؛ مۇشەققەت-
قىينىچىلىقلارغا سەۋىر-تاقەتلىك بولۇڭلار؛ دۇئايىڭلارنى ھەرقانداق ۋاقىتتا توختاتماڭلار.
13 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئېھتىياجىدىن چىقىڭلار؛ مېھمانىدوستلۇققا ئىنتىلىڭلار؛ 14
سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلغۇچىلارغا بەخت تىلە گلار؛ پەقەت بەخت تىلە گلار رگى،
تۇلارنى قارغىماڭلار. 15 شادلانغانلار بىلەن بىللە شادلىنىڭلار؛ قايغۇرۇپ يېغلىغانلار
بىلەن بىللە قايغۇرۇپ يېغلاڭلار. 16 بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈنۈپ ئوخشاش ئوي-
پىكىردە بولۇڭلار؛ ئەزىزىڭلارنى ئۈستۈن قىلماڭلار، بەلكى تۆۋەن تەبىقىدىكى كىشىلەر بىلەن
بېرىش-كېلىش قىلىڭلار. ئۆزۈڭلارنى دانىشمەن دەپ چاغلىماڭلار. 17 ھېچكىمنىڭ
يامانلىقىغا يامانلىق بىلەن جاۋاب قايتۇرماڭلار. بارلىق كىشىنىڭ ئالدىدا ئىشلىرىڭلار
پەزىلەتلىك بولۇشقا كۆڭۈل قويۇڭلار. 18 ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە كويچىلىك بىلەن ئىناق
ئۆتۈڭلار، 19 ئىنتىقام ئالماڭلار، ئى سۆيىملۈكلىرىم؛ ئۇنى خۇداغا تاپشۇرۇپ ئۆتۈنىڭ
غەزىپىگە يول قويۇڭلار، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «پەرۋەردىگار
دەيدۇكى، ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر؛ [يامانلىق] مەن قايتۇرىمەن». 20 شۇنىڭا ئەكسىچە
«دۈشمىنىڭ ئاچ بولسا، ئۇنى تويدۇر، ئۇسسىغان بولسا، قاندۇر. بۇنداق قىلىش بىلەن «ئۇنىڭ
بېشىغا كۆمۈر چوغىنى توپلاپ سالغان بولىسەن». 21 يامانلىق ئالدىدا باش ئەگمە گلار،
بەلكى يامانلىقنى ياخشىلىق بىلەن يېڭىڭلار.

13 ھەممە ئادەم ئۈزلىرىنى ئىدارە قىلغۇچى ھوقۇق ئىگىلىرىگە بويسۇنسۇن. چۈنكى خۇدا
تىكىلمىگەن ھۆكۈمەت يوق؛ قايسى ھوقۇق-ھۆكۈمەت مەۋجۇت بولسىلا خۇدا تەرىپىدىن
تىكىلىگەندۇر. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوقۇق-ھۆكۈمەتكە قارشىلىق قىلغۇچى كىشى خۇدانىڭ
ئورنۇنلاشتۇرۇشىغا قارشىلىق قىلغان بولىدۇ. قارشىلىق قىلغۇچىلار سوراققا تارتىلىدۇ 3
(چۈنكى ھۆكۈمرانلار ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلغۇچىلارغا
قورقۇنچ كەلتۈرىدۇ). ھۆكۈمرانلاردىن قورقۇشنى خالىمايمەن دېسەڭ، ئۇنداقتا ياخشى
ئەمەل قىل. ئۇ چاغدا ھۆكۈمەت تەرىپىدىن تەرىپلىنىسەن. 4 چۈنكى ھۆكۈمرانلار
سېنىڭ مەنپەئىتىڭ ئۈچۈن خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. لېكىن يامانلىق قىلساڭ، ئۇنىڭدىن

قورقۇشۇڭ كېرەك! [ھۆكۈمران] قىلىچنى بىكارغا ئېسىۋالمايدۇ، ئۇ يامانلىق قىلغۇچىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى كۆرسىتىدىغان جازا ىە رگۈچى سۈپىتىدە خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن، ھۆكۈمرانلارغا ۋىجدانۇش كېرەك. بۇ، پەقەت جازالىنىشتىن ساقلىنىش ئۈچىنلا ئەمەس، بەلكى پاك ۋىجدانلىق بولۇش ئۈچىنىدۇر. **6** مۇشۇ سەۋەبتىنمۇ باج تاپشۇرۇڭلار، ھۆكۈمرانلار بولسا، خۇدانىڭ مەخسۇس بۇ ئىشلارنى باشقۇرۇشقا بېكىتكەن خىزمەتكارلىرىدۇر. **7** ھەر كىمگە ئۆز تېگىشلىك ھەققىنى تۆلەڭلار، غەللە-پاراق تاپشۇرۇڭلار، باج يىغقۇچىلارغا باجنى تاپشۇرۇڭلار، ئېھتىرامغا تېگىشلىك بولغانلارغا ئېھتىرام قىلىڭلار، ھۆرمەت قىلىشقا تېگىشلىك بولغانىي ھۆرمەت قىلىڭلار. **8** بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈشتىن باشقا، ھېچكىمگە ھېچنېمىسىدىن قەرزدار بولما ڭلار. چۈنكى باشقىلارنى سۆيگەن كىشى تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغان بولىدۇ. **9** چۈنكى «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېگەن پەرھىزلەر ۋە يۇلاردىن باشقا ھەرقانداق پەرزىلەرمۇ، «قوشنا ڭنى ئۆز ۋۇجۇدىڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن» دېگەن بۇ ئەمرگە يىغىنچاقلانغان. **10** مېھىر-مۇھەببەتكە بېرىلگەن [كىشى] ئۆز يېقىنىغا ھېچقانداق يامانلىق يۈرگۈزمەيدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن، مېھىر-مۇھەببەت تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچىدۇر. **11** ھازىرقى ۋاقىتنىڭ جىددىيلىقىنى بىلىپ، شۇلارنى قىلىڭلار. چۈنكى بىز ئۈچۈن ئاللىقاچان ۋېقىزدىن ۋېغىنىش ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. چۈنكى دەسلەپكى ئېتىقاد قىلغان ۋاقىتىمىزغا نىسبەتەن نىجاتىمىز تېخىمۇ يېقىنلاپ قالدى. **12** كېچە ئۆتۈشكە ئاز قالدى، كۈندۈز يېقىنلاشتى. شۇڭا، قاراڭغۇلۇقنىڭ ئىشلىرىنى تاشلاپ، يورۇقلۇقنىڭ قورال-ياراقلىرىنى كىيەيلى. **13** كۈندۈز ۋەكە مۇۋاپىق دىيانەتلىك ھايات كەچۈرەيلى، ئەيش-ئىشرەت ۋە شارابخورلۇققا، زىنا ۋە كەيپ-ساپاغا، جېدەل-ماجىرا ۋە ھەسەتخورلۇققا بېرىلمەيلى؛ **14** ئەكسىچە ئۆز ۋۇجۇڭلارغا ر ەب ئەيسا مەسىھنى كىيۈۋېلىڭلار ۋە گۇناھكار ئەتىكى ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قانداق قاندۇرۇشنى ھېچ ئويلىما ڭلار.

14

ئېتىقادى ئاجىزلارنى قوبۇل قىلىڭلار، لېكىن ئۇلار بىلەن پىكىردە تالاش-تارتىش قىلما ڭلار. **2** بىرسى ھەرقانداق يېمەك كىلىكنى يېيىشكە بولىدىغىنىغا ئىشىنىدۇ؛ لېكىن يەنە ئېتىقادى ئاجىز بىرسى پەقەت كۆكۈتاتلارنىلا يەيدۇ. **3** ھەرقانداق يېمەك كىلىكلەرنى يەيدىغان كىشى يېمەيدىغان كىشىنى كەمىستمىسۇن؛ ھەمدە [يەيدىغان كىشى] يېمەيدىغان كىشى ھەرقانداق يېمەك كىلىكلەرنى يەيدىغان كىشى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلمىسۇن. چۈنكى خۇدا ئۇنى قوبۇل قىلغان. **4** باشقا بىرسىنىڭ خىزمەتكارى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى سەن كىم ئىدىڭ؟ خىزمەتكارنىڭ تىك تۇرۇشى يا ڭى يېقىلىپ كېتىشىگە پەقەتلا ئۆز خوجايىنى مەسئۇلدۇر. ھەمدە [شۇ خىزمەتكارمۇ] تىك تۇرىدىغان قىلىنىدۇ ـ چۈنكى [خوجايىنى] ر ەب ئۇنى تىك تۇرغۇزۇشقا قادىردۇر. **5** مەلۇم بىرسى مەلۇم بىر كۈننى يەنە بىر كۈندىن ئۈستۈن كۆرىدۇ، يەنە بىرسى ھەمە كۈننى ئوخشاش دەپ قارايدۇ. ھەر ر كىم ئۆزىنىڭ كۆزقارىشىغا تولۇق ئىشەنچىي بولسۇن. **6** مەلۇم كۈننى قەدىرلەيدىغان كىشى بۇنىڭ بىلەن ر ەببىنىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنى قەدىرلەيدۇ. بىر ئەرسىنى يەيدىغان كىشىمۇ ر ەببىنىڭ ھۆرمىتىدە يەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز رىزقى ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىدۇ. مەلۇم ئەرسىنى يېمەيدىغان كىشى يېمەيدىغانلىقى بىلەن ئۆزىنىڭ ر ەببىنىڭ ھۆرمىتىدە يېمەيدۇ، ئۇمۇ شۇنداقلا خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىدۇ. **7** چۈنكى ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز ۋە ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ئۆلەيمىز؛ **8** بەلكى ئەگەر ياشىساق، ر ەببىمىز ئۈچۈن ياشايمىز؛ ئۆلسەك، ر ەببىمىز ئۈچۈن ئۆلىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن ياشىساقۇ، ئۆلسە كۆ ر ەببىمىز ئۈچۈن مەنسۇپتۇرمىز. **9** چۈنكى مەسىھنىڭ ئۆلۈشى ۋە تىرىلىشىدىل شۇ مەقسەت بىلەن بولدىكى، ئۇنىڭ ئۆلۈكلەرنىڭ ھەم تىرىكلەرنىڭ ر ەببى بولۇشى ئۈچۈندۇر. **10** ئۇنداقتا، سەن نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىسەن؟ يا ڭى نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭنى مەنىستىمەيسەن؟ چۈنكى ھەممىمىز خۇدانىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرىشىمىز كېرەك بولىدۇ. **11** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «پەرۋەردىگار دەيدۇ كى: ـ ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچمەمدىكى، ما ڭا بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار مېنى ئېتىراپ قىلىپ مەدھىيە ئوقۇيدۇ». **12** شۇڭا، ھەربىرىمىز خۇدا ئالدىدا ئۆزىمىز توغرۇلۇق ھېساب بېرىمىز. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن، بىر-بىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىككىنچى بىرى بولمايلى. يۇنىڭ ئورنىغا شۇنداق ھۆكۈم-قارارغا كېلىڭلار كى، ھەرقانداق قېرىنداشقا گۇناھقا يېقىتىدىغان بىر ئەرسىنى يا ڭى تۇزاقنى قويماسلىق كېرەك. **14** ر ەببىمىز ئەيسادا يولغانلىقىمدىن شۇنىڭغا قەتئىي ئىشەندۇرۇلۇپ بىلىمەنكى، ھەرقانداق ئەرسە ئۆزلۈكىدىن ھارام ئەمەستۇر؛ لېكىن بىر ئەرسىنى ھارام دەپ قارىغان كىشى ئۈچۈن، ئۇ ئۇنىڭغا ھارامدۇر. **15** ئەگەر بىمە كىلىكىڭ تۈپەيلىدىن قېرىندىشىڭنى ئازابقا قويغان بولساڭ، مېھىر-مۇھەببەت يولدا ما ڭمىغان بولسىەن. مەسىھ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىپ ئۆلگەن، بۇ [قېرىندىشىڭنى] بېمە كىلىكىڭ بىلەن نابۇت قىلما! **16** ئەمدى سىلەر ياخشى دەپ قارىغان ئىشلارنىڭ يامان دېيىلىشىگە سەۋەبچى بولۇپ قالما ڭلار. **17** چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېمەك-ئىچمەك تەمەمىز، بەلكى مۇقەددەس روھتا بولغان ھەققانىيلىق، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ۋە شادلىقتىدۇر. **18** بۇلاردا ياشاپ مەسىھكە خىزمەت قىلغۇچى كىشى خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ ۋە ئىنسانلارنىڭ تەرىپلىشىگە سازاۋەر بولىدۇ. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىمىزنى ئىناقلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ۋە بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىدىغان ئىشلارغا تاتىلى. **20** بېمە كىلىكنى دەپ خۇدانىڭ ئەجرىنى نابۇت قىلما ڭلار. ھەممە ئەرسە دەرۋەقە ھالالدۇر؛ بىراق بىرسى يېگىنى بىلەن [ئېتىقادىدا] پۈتلاشسا، ئۇ ئۇنىڭغا يامان ھېسابلىنىدۇ. **21** شۇنىڭ ئۈچۈن گوش يېمىش، شاراب ئىچمىش، شۇنداقلا باشقا ھەرقانداق ئىشلارنى قىلىشنىڭ قېرىندىشىڭنى گۇناھقا تېىىلدۇرىدىغان، ئازابقا قويىدىغان يا ڭى ئۇنى تاجىزلاشتۇرىدىغان بولسا، بۇلارنى قىلمىغىنىڭ ئوزۇك. **22** سېنىڭ [مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشقا] ئىشەنچىڭ بارمۇ؟ ئەمدى بۇ ئىشەنچ خۇدا بىلەن سېنىڭ ئارا ڭدىكى ئىشتۇر. ئۆزىنى قىلۋاتقان ئىشنى توغرا دەپ قارىغان، شۇنىڭدىن ۋىجدانىڭ ئەيبىكە ۋىيرۈلمىغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! **23** لېكىن [يېمە كىلىكتىن] گۇمانلىنىپ ئۇزۇپ يەنە شۇنى يېگەن كىشى ئەيبىكە ۋىيرۈلىدۇ، چۈنكى بۇنى ئىشەنچ بىلەن يېمىگەن. ئىشەنچتىن بولمىغان ھەرقانداق ئىش گۇناھتۇر.

15

ئەمدى ئېتىقادىمىز كۈچلۈك بولغان بىزلەر ئۆزىمىزنى قانائەتلەندۈرۈشنىلا ئويلىمايلى، بەلكى ئېتىقادى ئاجىزلارنىڭمۇ ئاجىزلىقلىرىنى كۆتۈرۈشىمىز كېرەك. **2** ھەر بىرىمىز ئۆز يېقىنىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىشى ئۈچۈن، ئۆزىنىڭ بەخت-بەرىكىتىنى كۆزلەپ، ئۇنى خۇرسەن قىلىشقا ئىنتىلەيلى. **3** چۈنكى ھەتتا مەسىھمۇ ئۆزىنى قانۇدۇرۇشنى ئويلىمىغانىدى. بۇ توغرىسىدا مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن [خۇدانى] ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرى مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى». **4** چۈنكى بۇرۇنۇدا [ۋەھيي بىلەن] پۈتۈلگەن يازمىلاردىكى ھەرقايسى سۆزلەر بىزگە ئۆگىتىش ئۈچۈن يېزىلغان بولۇپ، مەقسىتى مۇقەددەس كىتابلاردىن كەلگەن سەۋر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخش ئارقىلىق بىزدە ئازرۇ-ئۈمىدنىڭ بولۇشى ئۈچۈندۇر. **5** ئەمدى سەۋر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخشنىڭ ئىگىسى خۇدا سىلەرنى مەسىھ ئەيسانى ئۆلگە قىلىپ، ئۆزئارا بىر ۋىي-نىيەتكە كەلتۈرگەي؛ **6** بۇنىڭ بىلەن سىلەر خۇدانى، يەنى ر ەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسىنى بىر جان بىر دىل بىلەن بىر ئېغىزدىن ئۇلۇغلىغايسىلەر. **7** شۇڭا، مەسىھ سىلەرنى قوبۇل قىلىپ، خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرگىنىدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى قوبۇل قىلىڭلار. **8** چۈنكى سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى، ئەيسا مەسىھ خۇدانىڭ ئاتا-بوۋىلارغا بە رگەن ۋەدىلىرىنى تىسپاتلاش ئۈچۈن، شۇ ئارقىلىق ئەللەرمۇ خۇدانىڭ ر ەھىم-شەپقىتىنى كۆرۈپ ئۇنى ئۇلۇغلىشى ئۈچۈن، خەتنە قىلىنغانلارغا خۇدانىڭ ھەققىتىنى يەتكۈزگۈچى خىزمەتكار سۈپىتىدە تەيىنلەندى. بۇ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: ـ «شۇڭا ساڭا ئەللەر ئارىسىدا مەدھىيە ئوقۇيمەن، ۋە سېنىڭ نامىڭنى كۈيلەيمەن» ـ دەپ يېزىلغانىدى. **10** ۋە ئۇ يەنە: ـ «ئەي ئەللەر، [خۇدا]نىڭ خەلقى بىلەن بىللە شاد-خۇرام بولۇڭلار!» ـ دەيدۇ. **11** ۋە يەنە ئۇ: ـ «ئەي بارلىق ئەللەر، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلە ڭلار، ئەي پۈتكۈل قوۋملەر، ئۇنى ئۇلۇغلا ڭلار!» ـ دەيدۇ. **12** يەنە، يەشايا [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دەيدۇ: ـ «يەسسەنىڭ يىلتىزى بولغان كىشى مەيدانغا چىقىدۇ، ئەللە رگە ھاكىملىق قىلىدىغان زات ئورنىدن تۇرىدۇ؛ ئەللەر دەرۋەقە ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلايدۇ». **13** ئەمدى ئۈمىدنىڭ ئىگىسى خۇدا ئۆزىگە ئىشىنىۋاتقانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى تولۇق شاد-خۇرام‌لىق ۋە

تىنچ-خاتىرجەملىككە تولدۇرغاي، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن تۇمىدىكە تولۇپ تاشقايلىسىلەر. 14 ئى قېرىنداشلىرىم، كۆزگۈزگەلارنىڭ مېھرىبانلىق بىلەن تولغانلىقىغا، مول بىلىملەر بىلەن تولۇق بېزىگەنلىكىگە، شۇنداقلا بىر-بىرىگەلارغا تۆزۈتارا جېكلەپ بېرەلەيدىغانلىقىگەلارغىمۇ قايىلمەن. 15 شۇنداق بولسىمۇ، خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان شاپائەت تۈپەيلىدىن مەن سىلە رگە بىر قىسىم تەرەپلەردىن نەچچە ئىشلارنى ئەسلىتىپ قويۇشقا سەل جۈرەتلىك بولۇپ تۇشۇپ خەتنى يازماقتىمەن. 16 شۇ شاپائەت بىلەن مەن خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈپ كاھىنەك تۈزىنىڭ ئىبادىتىنى ھەممە يەردە ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش خىزمىتىدە [يەھۇدىي ئەمەس] ئاللە رگە مەسىھ ئەيسانىڭ خىزمەتكارى بولۇپ تەينەلەندىم. بۇ خىزمىتىمنىڭ مەقسىتى ئەللەرنىڭ خۇداغا سۈندىغان ئىبادىتى مۇقەددەس روھ ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان قۇربانلىقتەك تۈزىنىڭ قوبۇل قىلىشغا لايىق بولۇشى ئۈچۈندۇر. 17 شۇنىڭ ئۈچۈن مەسىھ ئەيسادا بولغانلىقىمدىن خۇدانىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدىن پەخىرلىنىمەن. 18 چۈنكى ئەللەرنىڭ خۇداغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن مەسىھنىڭ ماڭا قىلدۇرغانلىرىدىن باشقا ھېچنېمنى تىلغا ئېلىشقا ھەددىم ئەمەس. سۆز ۋە ئەمەللەر ئارقىلىق، ئالامەتلىك مۇجىزىلەر ۋە كارامەتلەر ئارقىلىق، مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن پېرۋىسالېمدىن باشلاپ ئىللىرىكون تۈلكىسگىچە ئايلىنىپ ھەممە يەردە مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى تولۇق جاكارلىدىم. 20 شۇنداق قىلىپ باشقىلار سالغان ئۇلنىڭ ئۈستىگە بىنا سالماسلىق ئۈچۈن، ئەزەلدىن مەسىھنىڭ نامى ئاڭلانمىغان يەرلەردە بۇ خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئىنتىلىپ كەلدىم. 21 بۇ توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولغانلار ئۇنى كۆرىدۇ، ئاڭلىمىغانلار ئاڭلاپ چۈشىنىدۇ». 22 مانا، شۇ [خىزمەتلىرىم] سەۋەبىدىن ينىگلارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم ئۈيلغان بولسامۇ، لېكىن توسۇلغۇلارغا ئۇچراپ بارالمىدىم. 23 لېكىن ھازىر مۇشۇ ئەتراپلاردا [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلمىگەن] يەرلەر ماڭا قالمىغانلىقتىن، ھەمدە كۆپ يىللاردىن بېرى سىلەرنى يوقلاپ بېرىش ئارزۇيۇم بولغانلىقتىن، ئىسپانىيە گە بېرىشىمدا سىلەرنىمۇ يوقلاپ ئۈتمەكچىمەن. سەپىرىمدە ئالدى بىلەن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، بىر مە زگىل ھەمراھلىقىگەلاردىن تولۇق خۇشاللىنىپ، ئاندىن سىلەرنىڭ ياردىمىگەلاردا سەپىرىمنى داۋاملاشتۇرۇشۇمنى ئۈمىد قىلىمەن. 25 بىراق ھازىر بولسا پېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇيەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا كېتىۋاتىمەن. 26 چۈنكى ماكېدونىيە ۋە ئاقايا ئۆلكىلىرىدىكى جامائەتلەر پېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلەر ئارىسىدىكى يوقسۇلارغا ئىئانە تېپلاپ ياردەم بېرىشنى لايىق كۆردى. 27 بۇ ئىشنى ئۇلار بەرھەق لايىق كۆردى، ئەمەلىيەتتە بولسا ئۇلار پېرۇسالېمدىكىلە رگە قەرزدارىدۇر. چۈنكى ئەللەر [يەھۇدىي قېرىنداشلارنىڭ] روھىي بەختلىرىدىن بەھرىمەن بولغان بولسا، ماددىي جەھەتتىن ئۇلارغا ياردەم بېرىشكە توغرا كېلىدۇ. 28 مەن بۇ ئىشنى پۈتۈپ رگەندىن كېيىن، يەنى [پېرۇسالېمدىكى] قېرىنداشلارنىڭ [جامائەتلەرنىڭ ئېتىقادىنىڭ] بۇ مېۋىسىنى قوبۇل قىلىشىنى جەزمەنلەشتۈرگەندىن كېيىن، سىلەرنى يوقلاپ ئۈتۈپ ئىسپانىيە گە بارىمەن. 29 ينىگلارغا بارغىنىمدا، مەسىھنىڭ تولۇق بەخت-بەرىكىتىنى سىلە رگە ئېلىپ باريدىغانلىقىمنى بىلىمەن. 30 قېرىنداشلار، رەبىمىز ئەيسا مەسىھ ۋە [مۇقەددەس] روھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىلەن سىلەردىن ئۈتۈنمەكتى، مەن ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىپ مەن بىلەن بىرلىكتە كۈرەش قىلغايسىلەر ـ 31 مېنىڭ يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ يامان نىيەتلىرىدىن ساقلىنىشىم، شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا ئىنئامنى يەتكۈزۈش خىزمىتىمنىڭ شۇ يەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قوبۇل قىلىشىنى ئۈچۈن 32 ھەمدە ئاخىرىدا خۇدا ۋىيۇسا، پېقىرنىڭ شاد-خۇراملىق بىلەن ينىگلارغا بېرىپ، سىلەر بىلەن ئورتاق ئىستراھەت قىلىشىمنى ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايسىلەر. 33 ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ھەممىگلار بىلەن بىللە بولغاي! ئامىن!

16 كەنقريا شەھىرىدىكى جامائە تىنىڭ خىزمەتچىسى سىگلىمىز فىبىنى سىلە رگە تەۋسىيە قىلىپ تونۇشتۇرىمەن؛ 2 ئۇنى مۇقەددەس بەندىلە رگە لايىق رەبنىڭ مۇھەببىتىدە قوبۇل قىلىپ كۆتۈۋالغايسىلەر، ئۇنىڭ ھەرقاندىق ئىشتا سىلە رگە ھاجىتى چۈشسە، ئۇنىڭغا ياردەم قىلغايسىلەر. چۈنكى ئۇ ئۆزىمۇ نۇرغۇن كىشىلە رگە، جۈملىدىن ماڭىمۇ چوڭ ياردەمچى بولغان. 3 مەن بىلەن بەرگە ئىشلىگەن، مەسىھ ئەيسادا بولغان خىزمەتداشلىرىم پرىسكا بىلەن ئاكۈيلاغا سالام ئېيتقايسىلەر 4 (ئۇلار مېنى دەپ ئۆز ھاياتىنىڭ خېيىم-خەترىگە قارىمىدى. ھەم يالغۇز مەنلا ئەمەس، بەلكى ئەللەردىكى بارلىق جامائەتلەرمۇ ئۇلاردىن مىننەتدارىدۇر). 5 ئۇلارنىڭ ئائىلىسىدە جەم بولىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتقايسىلەر. ئاسىيا ئۆلكىسىدىن مەسىھكە ئېتىقادتا ئەڭ دەسلەپكى مېۋە بولۇپ چىققان، سۈيۈملۈكۈم ئېپەنەتكە سالام ئېيتقايسىلەر. 6 سىلەر ئۈچۈن كۆپ ئەجىر سىڭدۈرگەن مەريەمگە سالام ئېيتقايسىلەر. 7 مەن بىلەن زىنداناش بولغان، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم ئاندرونىكۇس ۋە يۇنياغا سالام ئېيتقايسىلەر. ئۇلار مەندىن ئاۋۋال مەسىھتە بولغان بولۇپ، روسۇللار ئارىسىدىمۇ ئابرۇيلۇقتۇر. 8 رەببىمىزدە بولغان سۈيۈملۈكۈم ئامپلياتقا سالام ئېيتقايسىلەر. 9 بىز بەرگە ئىشلىگەن مەسىھتە بولغان خىزمەتداشىمىز ئۇربانۇس ۋە سۈيۈملۈكۈم ستاخىۋسلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. 10 سىناقلاردىن ئۆتكەن، مەسىھتە سادىق ئىسپاتلىنىپ كەلگەن ئاپېلىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. ئارىستوۋۇلۇسنىڭ ئائىلىسىدىكىلە رگە سالام ئېيتقايسىلەر. 11 يەھۇدىي قېرىنداشىم ھېرودىيونغا، ناركىسنىڭ ئائىلىسىدىكىلەردىن رەبدە بولغانلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. 12 رەبنىڭ خىزمىتىدە جاپا تارتىۋاتقان ترىفىنا ۋە ترىفوسا خانىمغا سالام ئېيتقايسىلەر. رەبنىڭ خىزمىتىدە نۇرغۇن جاپا تارتقان سۈيۈملۈك [سىگلىم] پەرسىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. 13 رەبدە تاللانغان رۇفۇسقا ۋە ئۇنىڭ ماڭىمۇ ئانا بولغان ئانىسىغا سالام ئېيتقايسىلەر. 14 ئاسىنكرىتۇس، فىلگون، ھەرمىس، پاتروباس، ھېرماس ۋە ئۇلارنىڭ بېنىدىكى قېرىنداشلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. 15 فىلولوگۇس ۋە يۇلياغا، نېرىئۇس ۋە سىگلىنىسغا، ئولىمپاس ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە سالام ئېيتقايسىلەر. 16 بىر-بىرىگەلار بىلەن پاك سۈيۈشىلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. مەسىھنىڭ ھەممە جامائەتلىرىدىن سىلە رگە سالام! 17 قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، سىلەر ئۆگەنگەن تەلىمگە قارشى چىققان، ئاراگلاردا ئىختىلاپلارنى پەيدا قىلىدىغان ۋە ئادەمنى ئېتىقاد يولىدىن تېپىلدۇرىدىغان كىشىلەردىن پەخەس بولۇڭلار، ئۇلاردىن نېرى بولۇڭلار. 18 بۇنداق كىشىلەر رەببىمىز مەسىھكە ئەمەس، بەلكى ئۆز قارنىغا قۇل بولىدۇ، ئۇلار سىلىق-سىپايە گەپلەر ۋە خۇشامەت سۆزلىرى بىلەن ساددىلارنىڭ قەلبىنى ئازدۇرىدۇ. 19 سىلەرنىڭ رەبكە بولغان ئىتائەتمەنلىكىڭلاردىن ھەممەيلەن خەۋەر تاپتى. شۇڭا ئەھۋالىڭلاردىن شادلىنىمەن؛ شۇنداقتىمۇ، ياخشى ئىشلار جەھەتتە ئاقىل بولۇشۇڭلارنى، يامان ئىشلارغا نىسبەتەن نادان بولۇشۇڭلارنى خالايمەن. 20 ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ئۆزۈن ئۆتمەي شەيتانى ئاياغ ئاستىڭلاردا يەنجىيدۇ. رەببىمىز ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلە رگە يار بولغاي! 21 خىزمەتداشىم تىموتي، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم لۇكىيۇس، ياسون ۋە سوسىپاتىرلاردىن سىلە رگە سالام. 22 (ئۇشبۇ خەتكە قەلەم ستاۋەتكۈچى مەنكى تەرتىيمۇ رەبدە سىلە رگە سالام يوللايمەن). 23 ماڭا ۋە ئۈيدە دائىم يىغىلىدىغان پۈتۈن جامائەتكە ساھىبخانلىق قىلىدىغان گايۇستىن سىلە رگە سالام. شەھەرنىڭ خەزىنچىسى ئېراستۇس سىلە رگە سالام يوللايدۇ، قېرىنداشىمىز كۇۋارتۇسمۇ شۇنداق. 24 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىگلارغا يار بولغاي! ئامىن! **25** ئۇزۇن زامانلاردىن ۋىيان سۈكۈتتە ساقلىنىپ كەلگەن سىرنىڭ ۋەھىي قىلىنىشى ۋىيچە، مېنىڭ ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن بۇ خۇش خەۋەر، يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ جاكارلىنىشى بىلەن سىلەرنى مۇستەھكەملەشكە قادىر بولغۇچىغا [شان-شەرەپ بولغاي]! **(aiōnios g166) 26** سىر بولسا ئىنسانلارنى ئېتىقادتىكى ئىتائەتمەنلىك يولىغا ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ ئەمرىگە بىنائەن ھەم بۇ ۋاستە ھەم بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ يېزىپ قالدۇرغانلىرى ئارقىلىق، ھازىر بارلىق ئەللە رگە ۋەھىي قىلىندى؛ **(aiōnios g166)** 27 شۇنداق قىلغان بىردىنبىر دانا بولغۇچى خۇداغا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ ئەبەدىلئەبەد بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165)**

كورىنتۇسلۇقلارغا 1

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ رووسۇلى دەپ چاقىرىلغان مەنكى پاۋلۇستىن
ۋە قېرىنداشىمىز سوستېنىستىن كورىنت شەھىرىدىكى جامائەتكە، مەسىھ ئەيسادا پاك-
مۇقەددەس قىلىنىپ، «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرىلغانلارغا ۋە شۇنىڭدەك ھەر
يەرلەردە رەب ئەيسا مەسىھنىڭ (تۇ ئۇلارغا ۋە بىزگە مەنسۇپ!) نامىغا ئىدا قىلغۇچىلارنىڭ
ھەممىسگە سالام! **3** ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە
خاتىرجەملىك بولغاي! **4** خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلە رگە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقىتى
تۈپەيلىدىن خۇدايىمغا ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىمەن، **5** بۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۇنىڭدا ھەر
تەرەپتە، ھەرقانداق سۆزدە، ھەر تەرەپتىكى بىلىملەردە باي قىلىنغانسىلەر، **6** خۇددى
مەسىھنىڭ گۇۋاھلىقى سىلەردە تەستىقلانغاندەك. **7** شۇنىڭ بىلەن سىلەردە ھەرقانداق
روھىي ئىلتىپات كەملىك قىلماستان، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئايان قىلىنىشىنى كۈتىسىلەر؛
8 ئۇ يەنە سىلەرنى مۇستەھكەملەيدۇكى، رەب ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنى كەلگۈچە ئېيىبسىز
ساقلىنىسىلەر؛ **9** خۇدا سۆزىدە تۇرغۇچىدۇر ـ سىلەرنى ئۆز ئوغلى رەب ئەيسا مەسىھنىڭ
سىرداش-ھەمدەملىكىگە چاقىرغۇچى دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. **10** ئەمدى مەن سىلەردىن
رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، گېپىكلار بىر
يەردىن چىقسۇن، ئاراگلاردا بۆلگۈنچىلىك بولمىسۇن، بىر پىكىردە، بىر نىيەتتە كامىل
بىرلەشتۈرۈلۈڭلار، **11** چۈنكى كلوۋىنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ [illegible]
ئېيتىشچە، ئى قېرىنداشلىرىم، ئاراگلاردا تالاش-تارتىشلار بار ئىكەن. **12** دېمەكچى بولىنىم
شۇكى، ھەربىرىڭلار: «مەن پاۋلۇسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن ئاپوللوسنىڭ تەرەپدارى»،
«مەن كىفاسنىڭ تەرەپدارى» ۋە «مەن مەسىھنىڭ تەرەپدارى» دەۋاتىسىلەر. **13** ئەجەبا،
مەسىھ بۆلۈنگەنمىكەن؟ سىلەر ئۈچۈن كېيىلىنگەن ئادەم پاۋلۇسمىدى؟ سىلەر پاۋلۇسنىڭ
نامىغا چۆمۈلدۈرۈلدۇ ۋىگالارمۇ؟ **14** مەن خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىمەنكى، ئاراگلاردىن
كرىسپۇس بىلەن گايۇستىن باشقا ھېچقايسىڭلارنى چۆمۈلدۈرمىدىم، **15** شۇنىڭ بىلەن
ھېچكىم مېنى ئۆزىنىڭ نامىدا ئادەملەرنى چۆمۈلدۈردى، دېيەلمەيدۇ. **16** دۇروس،
مەن يەنە ئىستىفاناسنىڭ ئۆيىدىكىلەرنىمۇ چۆمۈلدۈردۇم؛ باشقا بىراۋنى چۆمۈلدۈرگىنىمنى
ئەسلىيەلمەيمەن. **17** چۈنكى مەسىھ مېنى ئادەملەرنى چۆمۈلدۈروشكە ئەمەس، بەلكى
خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ ئۆنى جاكارلاش بولسا ئىنسانىنىڭ ھېكمەتلىك
سۆزلىرى بىلەن بولماسلىقى كېرەك؛ ئۇنداق بولغاندا مەسىھنىڭ كېيىتىكى [قۇربانلىقىنىڭ]
كۈچى يوقىتىلغان بولىدۇ. **18** چۈنكى كېيىتىكى قۇربانلىقى توغرىلۇق سۆز-كالام
ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلارغا ئەخمەقلىق، ئەمما قۇتۇلدۇرۇلۇۋاتقان بىزلە رگە خۇدانىڭ كۈچ-
قۇدرىتىدۇر. **19** چۈنكى مۇنداق پۈتۈلگەنكى، «مەن دانىشمەنلەرنىڭ دانىشمەنلىكىنى
يوقىتىمەن، ئاقىللارنىڭ ئا[illegible] **20** ئۇنداقتا، دانىشمەنلەر قېنى؟
تەۋرات ئۇلىمالىرى قېنى؟ بۇ دۇنيادىكى بەس-مۇنازىرە قىلغۇچىلار قېنى؟ خۇدا بۇ دۇنيادىكى
دانالىقنى ئەخمەقلىق دەپ كۆرسەتكەن ئەمەسمۇ؟ **21** چۈنكى خۇدا دانالىقى
بىلەن بېكىتكىنى ۋىنچە، دۇنيا ئۆز دانالىقى ئارقىلىق خۇدانى تونۇمىغان، شۇڭا خۇدا ئەخمىقانە
دەپ قارالغان، جاكارلىنىۋاتقان سۆز-كالام ئارقىلىق ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلە رگە نىجاتلىق
يەتكۈزۈشنى لايىق كۆرگەن. **22** چۈنكى يەھۇدىيلار مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى، گېرىكلار
بولسا «دانالىق»نى تەلەپ قىلىدۇ؛ **23** ئەمما بىز بولساق مەسىھنى، يەنى كېيىتىلەنگەن
مەسىھنى جاكارلايمىز؛ بۇ يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن بىزارلىق ئىش، ئەللە رگە نىسبەتەن
ئەخمىقانىلىك دەپ قارىلىدۇ؛ **24** ئەمما چاقىرىلغانلارغا ئۇچۈن ئېيتقاندا، مەيلى يەھۇدىيلار
بولسۇن يا كى گېرىكلار بولسۇن، مەسىھ خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە خۇدانىڭ دانالىقىدۇر.
25 چۈنكى خۇدانىڭ ئەخمىقانىلىكى ئىنسانلارنىڭ دانالىقىدىن ئۈستۈندۇر، خۇدانىڭ
ئاجىزلىقى ئىنسانلارنىڭ كۈچىدىن ئۈستۈندۇر. **26** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ
چاقىرىلغان ۋاقىتتىكى ھالىگلار ئۈستىدە ۋىلىنىپ بېقىگلار، چاقىرىلغانلار ئارىسىدا ئىنسانىي
تەرەپتىن دانا قارالغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، كۈچ-ھوقۇققا ئىگە بولغانلار ئانچە كۆپ
ئەمەس، ئاقىل ۋەكۈ كلەر ئانچە كۆپ ئەمەس ئىدى؛ **27** بەلكى خۇدا دانالارنى خىجالەتكە
قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئەخمەق سانالغانلارنى تاللىۋالدى؛ كۈچلۈكلەرنى خىجالەتكە
قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئاجىز سانالغانلارنى تاللىۋالدى؛ **28** ئۇ يەنە بۇ دۇنيادىكى
قەدىرسىزلەرنى، پەس كۆرۈلىدىغانلارنى تاللىۋالدى، «يوق بولغان نەرسىلەر»نى مەۋجۇت
شەيئىلەرنى يوققا چىقىرۇۋېتىش ئۈچۈن تاللىۋالدى. **29** ئۇنىڭ مەقسىتى خۇدا ئالدىدا
ھېچ ئەت ئىگىسى ماختانمىسلىق ئۈچۈندۇر. **30** ئەمما ئۇنىڭ تەرىپىدىن سىلەر مەسىھ
ئەيسادا تۇرىسىلەر، ئۇ بىزگە خۇدادىن كەلگەن دانالىق، ھەققانىيلىق، پاك-مۇقەددەسلىك
ۋە ھۆرلۈك-ئازادلىق قىلىنغاندۇر؛ **31** شۇنىڭدەك [تەۋراتتا] پۈتۈلگەندەك: «پەخىرلىنىپ
ماختىغۇچى بولسا رەبدىن پەخىرلىنىپ ماختىسۇن!».

2 مەن بولسام، ئى قېرىنداشلار، يېنىگلارغا بارغىنىمدا، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقىنى
جاكارلاش ئۈچۈن ھېچ گەپدانلىق يا كى ئەقىل-دانالىق ئىشلىتىپ كەلگەن ئەمەسمەن؛
2 چۈنكى مەن ئاراگلاردا ئەيسا مەسىھدىن باشقا، يەنى كېيىتىلەنگەن مەسىھدىن باشقا
ھېچنىمىنى بىلىمەسلىككە بەل باغلىغانىدىم؛ **3** مەن ئاراگلاردا بولغان ۋاقىتمدا ئاجىزلىقتا،
قورقۇنچتا ۋە تىترىگەن ھالەتتە بولاتتىم؛ **4** مېنىڭ سۆزلىرىم ھەم جاكارلىشىم بولسا ئادەمنى
قايىل قىلغۇدەك ئىنسانىي دانالىق سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى روھنىڭ ئالامەت
كۆرسىتىشلىرى ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن بولغان ئىدى. **5** بۇنىڭدىن مەقسەت سىلەرنىڭ
ئېتىقادىڭلار ئىنسانىي دانالىققا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە باغلانسۇن
6 ھالبۇكى، كامالەتكە يەتكەنلەر ئارىسىدا بىز دانالىقنى بايان
قىلىمىز؛ بۇ دانالىق بۇ دەۋردىكى دانالىق ئەمەس، يا كى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ
دانالىقى ئەمەس (ئۇلار زاۋاللىققا يۈز تۇتقاندۇر)؛ (aiōn g165) **7** ئەمما بىز بىر سىرنى
ئاشكارىلاپ، خۇدانىڭ بىر دانالىقىنى بايان قىلىمىز؛ خۇدا ئەسلىدە ئاشكارە قىلىنمىغان بۇ
دانالىقنى بارلىق دەۋرلەردىن بۇرۇن بىزنىڭ شان-شەرىپىگە مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن
يېكىتكەندى. (aiōn g165) **8** بۇ دانالىقنى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ ھېچقايسىسى
چۈشىنىپ يەتمىگەندى؛ ئۇنى چۈشىنىپ يەتكەن بولسا، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى بولغان
رەبنى كېيىتىلمىگەن بولاتتى. (aiōn g165) **9** ھالبۇكى، [تەۋراتتا] پۈتۈلگەندەك: ـ
«ئۇزىنى سۈيگەنلە رگە خۇدانىڭ تەييارلىغانلىرى ـ دەل ھېچقانداق كۆز كۆرمىگەن،
ھېچقانداق قۇلاق ئاڭلىمىغان، ھېچقانداق كۆڭۈل ۋىلاپ باقمىغان نەرسىلەردۇر».
10 ئەمما بۇ نەرسىلەرنى خۇدا روھى ئارقىلىق ئايان قىلدى؛ چۈنكى روھ بولسا ھەممە
ئىشلارنى، ھەتتا خۇدانىڭ چوڭقۇر تەگلىرىنى ئىنچىكىلەپ ئىزلىگۈچىدۇر؛ **11** چۈنكى
ئىنسانلاردا، ئىنسانىنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلگۈچى شۇ ئىنسانىنىڭ روھىدىن باشقا نەرسە بارمۇ؟
شۇنىڭغا ئوخشاش، خۇدانىڭ روھىدىن باشقا، خۇدانىڭ كۆڭلىدىكىلىرىنى بىلگۈچى
يوقتۇر. **12** ئەمما بىزنىڭ قوبۇل قىلغىنىمىز بولسا بۇ دۇنيادىكى روھ ئەمەس، بەلكى خۇدادىن
كەلگەن روھتۇر؛ دەل شۇنداق بولغاچقا بىز خۇدا تەرىپىدىن بىزگە سىيخىلىق بىلەن
ئاتا قىلىنغان نەرسىلەرنى بىلىپ يېتەلەيمىز. **13** بۇ ئىش-شەيئىلەرنى ئىنسانىي دانالىقتىن
ئۆگىتىلگەن سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس] روھتىن ئۆگىتىلگەن سۆزلەر
بىلەن، روھىي ئىشلارنى روھىي سۆزلەر بىلەن چۈشەندۈرۈپ سۆزلەيمىز. **14** ئەمما «جانغا
تەۋە» كىشى خۇدانىڭ روھىنىڭ ئىشلىرىنى قوبۇل قىلمايدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلار ئۇنىڭغا
نىسبەتەن ئەخمىقانىلىكتۇر؛ ئۇ ئۇلارنى ھېچ چۈشىنىپ يېتەلەيدۇ، چۈنكى ئۇلار روھ
بىلەن پەرق ئېتىلىپ باھالىنىشى كېرەكتۇر. **15** روھقا تەۋە كىشى ھەممە ئىشلارغا باھا
بېرەلەيدۇ؛ ئەمما ئۇنىڭغا بولسا ھېچكىم باھا بېرەلەيدۇ. **16** چۈنكى كىم رەبنىڭ ئوي-
كۆڭلىنى چۈشىنىپ يېتىپ، ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالىسۇن؟ ئەمما بىز بولساق مەسىھنىڭ
ئوي-كۆڭلىگە ئىگىمىز.

3 لېكىن مەن، ئى قېرىنداشلار، روھقا تەۋە كىشىلە رگە سۆز قىلغاندەك سىلە رگە سۆز
قىلالمايا كېلىۋاتىمەن؛ ئەكسىچە سىلەرنى ئەتىكە تەۋە كىشىلەر، مەسىھدە بولغان بوۋاق
ھېسابلاپ سىلە رگە سۆزلەشكە مەجبۇر بولدۇم. **2** مەن سىلە رگە سۈت ئېچىكۈزدۈم،

گۆشنی یېگۈزمىدىم، چۈنكى سىلەر گۆشنى ھەزىم قىلالمايتىكىلار، شۇنداقلا ھازىرمۇ
تېخى ھەزىم قىلالمايسىلەر، 3 چۈنكى سىلەر يەنىلا ئەتىكە تەۋەدۇرسىلەر. ئاراكلاردا
ھەسەتخورلۇق ۋە تالاش-تارتىشلار بار بولغاچقا، سىلەر ئەتىكە تەۋە ئەمەسمۇ، ئىنسانلارچە
مېڭۈۋاتمامسىلەر؟ 4 چۈنكى بىرسى «مەن پاۋلۇس تەرەپدارى»، باشقا بىرسى «مەن ئاپوللوس
تەرەپدارى» دېسە، سىلەر پەقەت ئىنسانلارنىڭ يولىدا ماڭغان بولۇپ قالمامسىلەر؟ 5
ئاپوللوس دېگەن كىم؟ پاۋلۇس كىم ئىدى؟ بىز پەقەت سىلەرنىڭ ئېتىقادىكلارغا ۋاستىچى
بولدۇق، خالاس؛ ھەربىرىمىز پەقەت رەب بىرگە تەقسىم قىلغىنى ۋېنچە ۋەزىپە ئادا
قىلدىغان خىزمەتكارلار، خالاس، شۇنداق ئەمەسمۇ؟ 6 مەن تىكتىم، ئاپوللوس سۇغاردى؛
ئەمما تۆستۈرگۈچى بولسا خۇدادۇر. 7 شۇڭا تىككۈچى ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس،
سۇغارغۇچىمۇ ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، پەقەت تۆستۈرگۈچى خۇدا تۈزى ھەممىدۇر.
8 ئەمما تىككۈچى ۋە ئوسا قىلغۇچى بولسا بىر ھەقسەتتىدۇر؛ شۇنداقتىمۇ ھەربىرى تۆز
ئەجرى ۋېنچە ئىشلىمىنى قوبۇل قىلىدۇ. 9 چۈنكى بىز خۇداغا ئەۋە مېھنەتداشتۇرمىز؛ سىلەر
بولساكلار خۇدانىڭ باغ-ئېتىزى، خۇدانىڭ قۇرۇلۇشىسىلەر. 10 خۇدانىڭ ماڭا تەقسىم
قىلغان مېھىر-شەپقىتى ۋېنچە، خوددى ئۆستا مېمارىدەك ئۇل سالدىم، ئاندىن باشقا بىرسى
ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇرۇۋاتىدۇ. ئەمما ھەربىر قۇرغۇچى قانداق قۇرۇۋاتقانلىقىغا ئېھتىيات قىلسۇن.
11 چۈنكى سېلىنغان ئۇلنى، يەنى ئەيسا مەسىھدىن باشقا ھېچقانداق ئۇلنى سېلىشقا بولمايدۇ.
12 ئەمدى بىرسى بۇ ئۇل ئۈستىگە ئالتۇن، كۈمۈش، قىممەتلىك تاشلار، ياغاچ، چۆپلەر،
سامان سالسا، 13 ھەربىرىنىڭ سىكىۋ رگەن ئەجرىنىڭ قانداقلىقى كۆرۈنىدۇ؛ چۈنكى شۇ
كۈنى ئۇنى ئاشكارە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ماھىيىتى ئوتتا كۆرۈلىدۇ؛ ئوت ھەربىر كىشىنىڭ
ئەجرىنى، قانداق ماھىيەتتىن بولغانلىقىنى سىنايدۇ. 14 بىرسىنىڭ ئۇل ئۈستىگە قۇرغان ئىشى
پۈختا ساقلىنىپ قالسا، ئۇ ئىنئامغا ئېرىشىدۇ؛ 15 بىرسىنىڭ قۇرغىنى كويۇپ كەتسە، ئۇ
زىيان تارتىدۇ؛ ئۇ تۈزى قۇتۇلىدۇ، ئەمما گويا ئوتتىن ئۆتۈپ قۇتۇلغان بىرسىگە ئوخشاپ
قالىدۇ. 16 ئەجەبا، ئۆزۈڭلارنىڭ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى ئىكەنلىكىلارنى ۋە خۇدانىڭ
روھىنىڭ سىلەردە ئۆرىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 17 بىرسى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى خاراب
قىلسا، خۇدا ئۇنى خاراب قىلىدۇ؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى پاك-مۇقەددەسىتۇر،
18 ھېچكىم ئۆز-ئۆزىنى ئالدىمىسۇن؛ بىرسى ئۆزىنى بۇ دەۋردە
دانا دەپ سانىسا، نادان بولۇپ قالسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ دانا بولىدۇ. (aiōn g165) 19
چۈنكى بۇ دۇنيادىكى دانالىق خۇداغا نىسبەتەن ئەخمەقلىقتۇر، چۈنكى: ـ «ئۇ دانىشمەنلەرنى
ئۆز ھىيلىگەرلىكىنىڭ ئۆزىنقىغا ئالدى»، دەپ ۋە يەنە: «رەب دانىشمەنلەرنىڭ ئوي-
خىياللىرىنىڭ ئۇتامى يوقلۇقىنى بىلىدۇ» دەپ يېزىۋاقىتۇر. 21 شۇڭا ھېچكىم ئىنسان
دېگەنلەرنى پەخىرلىنىپ داڭلىمىسۇن؛ چۈنكى ھەممە مەۋجۇداتلار سىلە رگە تەۋەدۇر؛
22 پاۋلۇس بولسۇن، ئاپوللوس بولسۇن، كېفاس بولسۇن، دۇنيا-جاھان بولسۇن، ھايات
بولسۇن، ئۆلۈم بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار بولسۇن، كەلگۈسى ئىشلار بولسۇن، ھەممىسى
سىلە رگە مەنسۇپتۇر؛ 23 سىلەر بولساكلار مەسىھنىڭ، مەسىھ بولسا خۇدانىڭكىدۇر.

4 بىرسى بىز توغرۇلۇق بىرنېمە دېمەكچى بولسا، بىزنى مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە
خۇدانىڭ سىرلىرى ئامانەت قىلىنغان غوجىدارلار دەپ بىلسۇن. 2 ئەمدى غوجىدار
دېگەنلەردىن تەلەپ قىلىندىغىنى شۇكى، ئۇلار ۋاپادار-سادىق بولۇشى كېرەكتۇر.
3 ئەمما مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىن ياكى باشقا ھەرقانداق ئىنسانىي سوت تەرىپىدىن
سۈرۈشتۈرۈپ باھالانسام، بۇ مەن ئۈچۈن زىغىرچىلىك ئىش؛ مەن ھەتتا ئۆزۈم توغرۇلۇق
سۈرۈشتۈرۈپ ئولتۇرمايمەن. 4 چۈنكى ۋىجدانىم ئەيىبلەيدىغان ھېچقانداق ئىشلىرىمدىن
خەۋرىم يوق؛ ئەمما بۇ ئىشنىڭ ئۆزى مېنى ھەققانىي دەپ ئاقلىمايدۇ؛ مېنى سۈرۈشتۈرۈپ
باھالىغۇچى بولسا رەبدۇر. 5 شۇڭا ۋاقىتسىز-سائىتى كەلمىگۈچە، يەنى رەب كەلمىگۈچە ھېچ
ئىش توغرىلۇق ھۆكۈم چىقارماڭلار، رەب كەلگەندە ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى يوشۇرۇن
ئىشلارنى ئاشكارىلايدۇ، قەلب-دىللاردىكى بارلىق ئوي-نىيەتلەرنى ئايان قىلىدۇ؛ شۇ
چاغدا ھەربىرى خۇدا تەرىپىدىن تەرىپلىنىدۇ. 6 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بۇ ئىشلارنى
سىلەرنىڭ مەنپەئەتىڭلارنى دەپ ئۆزۈمگە ۋە ئاپوللوسقا تەتبىقلىدىم، مەقسەت سىلەر بىز
تارقىلىق «پۈتۈلگەننىڭ دائىرىسىدىن ھالقىپ كەتمە گىلار» دېگەن ساۋاقنى ئۆگىنىشىڭلار،
شۇنداقلا ھېچقايسىڭلارنىڭ مەلۇم بىرسىنى باشقا بىرسىدىن ئۈستۈن دەپ پەخىرلىنىپ
تە كەبىۋرلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈندۇر. 7 چۈنكى كىم سېنى باشقا بىرسىدىن ئۈستۈن
قىلىدۇ؟ ساڭا ئاتا قىلىنغان نەرسىدىن باشقا سەندە يەنە نېمە بار؟ ھەممە ساڭا بېرىلگەن
تۇرسا، نېمىشقا «مەندە ئەسلى بار ئىدى» دەپ پەخىرلىنىپ كۆزىڭلەپ كېتىسەن؟
8 سىلەر ئاللىقاچان تويۇنۇپ كەتتىڭلار! ئاللىقاچان بىيىپ كەتتىڭلار! سىلەر بىزسىز
پادىشاھلار بولۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ ئۇكىلار! كاشكى سىلەر ھەقىقەتەن ھۆكۈم سۈرگەن
بولساڭلارئىدى ـ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرگەن بولاتۇق! 9 چۈنكى
خۇدا روسۇللار بولغان بىزلەرنى تۆۋەنگە مەھكۇم بولغان ئادەملەردەك ئەڭ ئاخىرغا
قويۇپ سازايى قىلىپ ئوتتۇرىغا چىقارغان، دەپ ئويلايمەن؛ چۈنكى بىز پۈتكۈل ئالەمگە،
يەنى ھەم پەرىشتىلەر رگە ھەم ئىنسانلارغا بىر خىل تاماشا بولدۇق. 10 بىز مەسىھ
ئۈچۈن ئەخمەق سانالغانلارمىز؛ ئەمما سىلەر مەسىھدە داناسىلەر! بىز ئاجىز؛ ئەمما سىلەر
كۈچلۈكسىلەر؛ سىلەر ئىززەتلىك، ئەمما بىز خار؛ 11 ھازىرقى دەقىقىگىچە ئاچ-يالىڭاچ،
چاكىقاپ يۈرمەكتىمىز، دۇمبالىنىپ، سە رگەردان، ماكانسىز بولۇپ يۈرمەكتىمىز؛
12 ئۆز قولىمىز بىلەن ئىشلەپ جاپا تارتماقتىمىز؛ ئاھانەتكە قالغاندا ياخشىلىق تىلەۋاتىمىز؛
زىيانكەشلىككە ئۇچىرىغاندا، چىداۋاتىمىز؛ 13 توھمەتكە ئۇچىرىغاندا، [بىز ئۇلارنى] چىرايلىقچە
[تۇۋىغا] ئۇندەيمىز؛ بىز جاھانىڭ داشقىلى، ئىنسانلارنىڭ سۈپۈرۈندىسى دەپ قارىلىۋاتىمىز، تا
ھازىرغىچە شۇنداق. 14 بۇ ئىشلارنى يېزىشىم، سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن
ئەمەس، بەلكى سۆيۈملۈك بالىلىرىم سۈپىتىدە سىلە رگە نەسىھەت قىلىۋاتىمەن؛ 15 چۈنكى
سىلەرنىڭ مەسىھدە تۈمەنلىگەن تەربىيىلگۈچىلىرىڭلار بولسىمۇ، سىلەرنىڭ ئاتاكلار
كۆپ ئەمەستۇر؛ چۈنكى مەن مەسىھ ئەيسادا بولۇپ سىلەرنى خۇش خەۋەر ئارقىلىق
تۇرەلدۇرۇپ ئاتا بولدۇم. 16 شۇڭا مەن سىلەردىن تۈتۈنمەنكى، مېنى ئۈلگە قىلىڭلار. 17
دەل بۇ سەۋەبتىن مەن رەبدە بولغان ئۆز سۆيۈملۈك ۋە ئىشەنچلىك ئوغلۇم تىموتىيىنى يېنىڭلارغا
ئەۋەتتىم؛ ئۇ سىلە رگە ھەرقايسى جايلاردىكى جاماەتتە ئۈگەتكەنلىرىمگە ئە گىشىپ،
مەسىھدە بولغان يوللىرىم توغرۇلۇق ئەسلىتىدۇ. 18 ئەمما بەزىلىرىڭلار، «پاۋلۇسنى يېنىمىزغا
كەلمەيدۇ»، دەپ كۆزىڭلەپ كەتتىڭلار؛ 19 بىراق رەب ۋىيرۇسا مەن پات ئاردىدا
يېنىڭلارغا بارىمەن؛ شۇ چاغدا مەن كۆزىڭلەپ كەتكەنلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئەمەس، بەلكى
ئۇلاردا بولغان كۈچ-قۇدرەتنى كۆرۈپ باقايى. 20 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سۆزدە
ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەتتە ئىسپاتلىنىدۇ. 21 ئەمدى نېمىنى خالايسىلەر؟ يېنىڭلارغا
تاياق كۆتۈرۈپ بېرىشىمىزمۇ، ياكى مېھىر-مۇلايىملىق روھىدا بېرىشىمىزمۇ؟

5 ھەرتەرەپتىن شۇ ئاڭلىنىۋاتىدۇكى، ئاراكلاردا بۇزۇقچىلىق بار ئىكەن ـ بۇنداق
بۇزۇقچىلىق ھەتتا ئائىپىلەر ئارىسىدىمۇ تىلغا ئېلىنمايدۇ ـ ئۇ بولسىمۇ بىرسىنىڭ ئۆز ئاتىسىنىڭ
ئايالىغا چېقىلىشتىن ئىبارەت. 2 ئەمما سىلەر يوغىناپ كۆزىڭلەپ كەتتىڭلار! بۇ رەزىل
ئىشنى سادىر قىلغان كىشى ئارىمىزدىن قوغلۇۋېتىلسۇن دەپ ئۆكۈنۈشۈڭلارغا توغرا
كەلمەمدۇ!؟ 3 چۈنكى گەرچە تەندە سىلەر بىلەن بىللە بولمىسامۇ، ئەمما روھتا سىلەر بىلەن
بىللە بولۇش سۈپىتىدە ئاللىقاچان شۇنداق مەن شۇ ھۆكۈمنى چىقاردىمكى، 4 (ھەممىڭلار
رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا جەم بولغاندا، ئۆزۈمنىڭ روھىم سىلەر بىلەن بولۇپ، رەبىمىز
ئەيسا مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە تايىنىپ) ـ 5 شۇنداق قىلغان كىشىنىڭ ئەتىلەرى
ھالاك قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ روھى رەب ئەيسانىڭ كۈندە قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن
شەيتانىنىڭ ئىلىگىگە تاپشۇرۇلسۇن. 6 سىلەرنىڭ چوڭچىلىق قىلغىنىڭلار ياخشى ئەمەس.
«كىچىككىنە خېمىرتۇرۇچ پۈتكۈل خېمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ» دەپ بىلمەمسىلەر؟
7 كونا خېمىرتۇرۇچنى چىقىرۇۋېتىڭلار، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەسلى خېمىرتۇرۇچسىز
خېمىردەك يېڭى بىر زۇۋۇلا بولىسىلەر، چۈنكى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»[دىكى قوزىمىز]
بولغان مەسىھ قۇربانلىق قىلىندى؛ 8 شۇڭا ھېيتنى يامان نىيەتلىك ۋە رەزىللىك بولغان
خېمىرتۇرۇچ بىلەن ئەمەس، بەلكى سەممىيلىك ۋە ھەققەت بولغان پېتىر نان بىلەن
تەنتەنە قىلىپ ئوتكۈزەيلى. 9 مەن [ئالدىنقى] خەتتە سىلە رگە بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار بىلەن

ئارىلاشماكلار دەپ يازغاندىم؛ 10 ئەمما بۇ دېگىنىم بۇ دۇنيادىكى بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، ياكى نەپسانىيەتچىلەر، ياكى كاززاپلار ياكى بۇتپەرەسلەر بىلەن ئارىلاشماكلار دېگىنىم ئەمەس؛ ئۇنداق بولغاندا دۇنيادىن ئايرىلىشقا مەجبۇر بولاتتىكلار؛ 11 ئەمما ھازىرقى بۇ خېتىمدە يازغىنىم شۇكى، تۇزىنى «قېرىنداش» دەپ ئاتىۋالغان ئەمما شۇنداقلا بۇزۇقلۇق قىلغۇچى، نەپسانىيەتچى، بۇتپەرەس، ھاراقكەش ياكى كاززاپ بولسا، ئۇنداق بىر كىشى بىلەن ئارىلاشماكلار، ھەتتا ئۆزىڭىز بىلەن ھەمداستىخانمۇ بولماكلار. 12 سىرتتىكىلەرنى ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىشنىڭ مەن بىلەن نېمە مۇناسىۋىتى؟ لېكىن ئىچىكىلاردىكىلەرنى تۇزۇكلار ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىش سىلەرنىڭ ئىشىكلار ئەمەسمۇ؟ 13 لېكىن سىرتتىكىلەرنىڭ ئۇستىگە بولسا خۇدا تۇزى ھۆكۈم چىقىرىدۇ. شۇڭا «بۇ رەزىل ئادەمنى ئاراكلاردىن چىقىرۋېتىڭلار».

6 سىلەرنىڭ ئاراكلاردا تۇزئارا ئارازلىق ئىش بولسا، ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بىر تەرەپ قىلىشغا تاپشۇرماي، ھەققانىيسىزلارنىڭ ئالدىدا دەۋالىشىشقا پېتىنالامسىلەر؟ 2 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇنيانى سوراق قىلىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئەگەر دۇنيانى سىلەر سوراق قىلىدىغان ئىش بولسا، ئەمدى زىنھەرچىلىك ئىشلارنى ھەل قىلىشقا يارىمامسىلەر؟ 3 پەرىشتىلەر ئۈستىدىمۇ ھۆكۈم چىقىرىدىغانلىقىمىزنى بىلمەمسىلەر؟ شۇنداق بولغانىكەن، بۇ ھاياتتىكى ئىشلارنى ھەل قىلىش قانچىلىك ئىش ئىدى؟ 4 سىلەردە مۇشۇ ھاياتتىكى ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىش زۇرۇر تېپىلغاندا، جامائەت ئارىسىدا تۆۋەن دەپ قارالغانلارنى ئۇنى ھەل قىلىشقا سالمامسىلەر؟ 5 مۇشۇلارنى سىلەرنى خجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن دەۋاتىمەن. ئەجەبا، ئاراكلاردا تۇز قېرىنداشلىرى ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغۇدەك دانا كىشى يوقمۇ، ھەتتا بىرىمۇ يوقمۇ؟ 6 ئۇنىڭ ئورنىدا، قېرىنداش بىلەن قېرىنداش دەۋالىشىۋاتىدۇ ـ ۋە كاپىرلار ئالدىدا شۇنداق قىلىدۇ! 7 ئەمەلىيەتتە تۇز ئاراكلاردا دەۋالارنىڭ بولغانلىقىنىڭ ئۆزى سىلە رگە نىسبەتەن بىر ئەيىبتۇر. نېمىشقا ئۇ ئۇچىلىقتا چىدىمايسىلەر؟ نېمىشقا ناھەقچىلىككە يول قويمايسىلەر؟ 8 ئەكسىچە، سىلەر ناھەقچىلىك قىلىۋاتىسىلەر، خىيانەت قىلىۋاتىسىلەر، يەنە كېلىپ قېرىنداشلىرىڭلارغا شۇنداق قىلىسىلەر! 9 ھەققانىيسىزلارنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئالدىنىپ كەتمەڭلار! بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، بۇتپەرەسلەر، زىنا قىلغۇچىلار، بەچىۋازلار، باشقا ئەرلەر بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، 10 ئوغرىلار، نەپسانىيەتچىلەر، ھاراقكەشلەر، تۆھمەتخورلار ياكى ئالداميچى-كاززاپلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ؛ 11 بەزىكىلار دەرۋەقە شۇنداق بولغانسىلەر، ئەمما سىلەر رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا ۋە خۇدايىمىزنىڭ روھى بىلەن يۇيۇلدۇڭلار، پاك-مۇقەددەس قىلىندىڭلار، ھەققانىي قىلىندىڭلار. 12 «ھەممە نەرسە ماڭا ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ، «ھەممە نەرسە ماڭا ھالالدۇر»، ئەمما مەن ھېچقانداق نەرسىنىڭ خۇمارىغا قۇل بولمايمەن. 13 «چېمە كىلىكلەر ئاشقازان ئۈچۈن، ئاشقازان بولسا چېمە كىلىكلەر ئۈچۈندۇر»؛ ئەمما خۇدا ئۇ ۋە بۇ ھەر ئىككىسىنى يوقاتا چىقىرىدۇ؛ تەن بولسا بۇزۇقچىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەب ئۈچۈندۇر؛ رەب تەن ئۈچۈندۇر. 14 خۇدا رەبنى تىرىلدۈردى، شۇنىڭدەك بىزنىمۇ ئۆز قۇدرىتى بىلەن ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرىدۇ. 15 ئېنىكلارنىڭ مەسىھنىڭ ئەزالىرى ئىكەنلىكىنى بىلمەمسىلەر؟ ئۇنداقتا، مەسىھنىڭ ئەزالىرىنى ئېلىپ، پاھىشە ئايالنىڭ ئەزالىرى قىلسام بولامدۇ؟ ھەرگىز بولمايدۇ! 16 كىم پاھىشە ئايال بىلەن باغلانغان بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر تەن بولىدۇ، دەپ بىلمەمسىلەر؟ چۈنكى «[ئەر-ئايال] ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ» ـ دېيىلگەندى. 17 ئەمما رەبگە باغلانغۇچى بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر روھتۇر. 18 بۇزۇقلۇقتىن قېچىڭلار. «ئىنسانلارنىڭ ھەربىر سادىر قىلغان گۇناھى ئۆز تېنىنىڭ سىرتىدا بولىدۇ!» ـ ئەمما بۇزۇقلۇق سادىر قىلغۇچى ئۆز تېنىگە قارشى گۇناھ قىلىدۇ. 19 سىلەرنىڭ تېنىڭلار سىلەرنى ئۇزالغۇ قىلغان، خۇدا تەرىپىدىن سىلە رگە ئىلتىپات قىلىنغان مۇقەددەس روھنىڭ ئىبادەتخانىسى، سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئۆزۈمنىڭكى كەبەمەس دەپ بىلمەمسىلەر؟ 20 چۈنكى سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنغانسىلەر، شۇڭا تېنىڭلاردا خۇدانى ئۇلۇغلاڭلار.

7 ئەمدى ھازىر سىلەر خېتىڭلاردا ئوتتۇرىغا قويغان سوئاللارغا كېلەيلى، ـ «ئەر ئايال زاتىنىڭ تېنىگە تەگمىسە ياخشىدۇر». 2 دۇرۇس. ئەمما بۇزۇقچىلىقلاردىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ھەربىر ئەر كەكنىڭ ئۆزىنىڭ ئايالى بولسۇن، ھەربىر ئايالنىڭ ئۆزىنىڭ ئېرى بولسۇن. 3 ئەر ئايالىغا نىسبەتەن ئەرلىك مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن، ئايالمۇ ئېرىگە نىسبەتەن ئاياللىق مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن. 4 ئايال ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئېرى ئۆزىنىڭ ئىگىسىدۇر؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا، ئەر ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئايالى ئۆزىنىڭ ئىگىسىدۇر. 5 پەقەت پۈتۈن زېھنىڭلار بىلەن دۇئالارغا بېرىلىش مەقسىتىدە ئۆز ماقۇللۇقۇڭلار بىلەن ۋاقىتنىچە بەرگە ياتماسلىققا كېلىشكەندىلا باشقا، ئەر-ئايال ئۆزئارا بىر-بىرىنىڭ جىنسىي ھەق-تەلىپىنى رەت قىلمىسۇن. شۇنداق ئالاھىدە مەزگىلدىن كېيىن يەنە بەرگە بولۇڭلار. بولمىسا، ئۆز ئۆزۈڭلارنى تۇتۇۋالالمايدىغانلىقىڭلاردىن شەيتان سىلەرنى ئازدۇرۇۋش پۇرسىتىنى تېپىشى مۇمكىن. 6 ئەمما مۇنداق دېيىشىم پۈيرۇق يولدا ئەمەس، بەلكى مەسلىھەت يولىدىدۇر. 7 ئەمدى مەن بارلىق ئادەملەرنىڭ ماڭا ئوخشاش [يېتاق] بولۇشىنى خالايتتىم؛ لېكىن بۇ ئىشتا خۇدانىڭ ھەممە ئادەمگە بەرگەن ئۆز ئىلتىپاقى بار؛ بىرسى ئۇنداق، يەنە بىرسى بۇنداق. 8 ئەمما مەن جورىسىز تەنھا ياشىغانلار ۋە ئۆلالارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، مەندەك تەنھا تۇرۇۋەرسە ياخشى بولىدۇ؛ 9 ئەمما ئۆز ئۆزۈڭلارنى ئۆتۈۋالالمىساڭلار، نىكاھلىنىڭلار، چۈنكى [ئىشتى] ئوتىدا كۆيگەندىن كۆرە نىكاھلىق بولغان ياخشى. 10 ئەمما نىكاھلاغانلارلار ئەلسەك، ئۆلارغا مەن شۇنى تاپىلايمەنكى، ـ (بۇ ئەمەلىيەتتە مېنىڭ تاپىلىغىنىم ئەمەس، يەنىلا رەببىنىڭكى)، ئايال ئېرىدىن ئاجراشمىسۇن 11 (ئەمما ئۇ ئاجراشقان بولسا، ئۇ تەنھا ئۆتسۇن، ياكى ئېرى بىلەن يارىشىۋالسۇن)؛ ۋە ئەرمۇ ئايالىنى قويۇپ بەرمىسۇن. 12 قالغانلىرىڭلارغا ئەلسەك، مەن شۇنى ئېيتىمەنكى (بۇ رەببىنىڭ ئېيتقىنى ئەمەس)، قېرىنداشنىڭ ئېتىقادسىز ئايالى بولسا ۋە ئايالى ئۆزىنىڭ بىلەن ئۆزۈۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئۇنى قويۇپ بەرمىسۇن؛ 13 [ئېتىقادچى] ئايالنىڭ ئېتىقادسىز ئېرى بولسا ۋە ئېرى ئۆزىنىڭ بىلەن ئۆزۈۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئېرىدىن ئاجراشىپ كەتمىسۇن. 14 چۈنكى ئېتىقادسىز ئەر بولسا ئېتىقاد قىلغان ئايالدا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ ئېتىقادسىز ئايال بولسا [ئېتىقاد قىلغان] قېرىنداشتا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ بولمىسا، پەرزەنتلىرىڭلار ھارامدىن بولغان بولاتتى؛ ئەمما ئۇلار ئەمدى پاك بولدى. 15 لېكىن ئېتىقادسىز بولغان تەرەپنىڭ كەتكۈسى بولسا، ئۇ ئاجراشسۇن كەتسۇن؛ بۇنداق ئەھۋاللاردا قېرىنداش ئاكا-ئۇكىلار، ھەدە-سىڭىلار [نىكاھ مەجبۇرىيىتىگە] باغلىنىپ قالغان بولمايدۇ؛ قاندىقا بولمىسۇن خۇدا بىزنى ئىناق-خاتىرجەملىكتە ياشاشقا چاقىرغانىدۇر. 16 ئەي [ئېتىقادچى] ئايال، ئېرىڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى ئەدىن بىلىسەن؟ ئەي [ئېتىقادچى] ئەر، خوتۇنۇڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى ئەدىن بىلىسەن؟ 17 ھالىڭىز، رەب ھەرقايسىمىزغا قاندا ئەقسىم قىلغان بولسا، قاندا ھالىتە چاقىرغان بولسا، ئۇ شۇنىڭدا مېڭىۋېرىشۇن، مەن ھەممە جامائەتلەردە شۇنداق يولىورۇقنى تاپىلايمەن. 18 بىرسى سۈننەتلىك ھالىتە چاقىرىلىپ چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ قايتا سۈننەتسىز قىلىنمىسۇن؛ بىرسى سۈننەتسىز ھالىتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ ئەمدى سۈننەت قىلىنمىسۇن. 19 سۈننەتلىك بولۇش ھېچنەرسە ھېسابلانماس؛ سۈننەتسىز بولۇشمۇ ھېچنەرسە ھېسابلانماس؛ [ھېساب بولدىغىنى] خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 20 ھەر رىكىم قايسى ھالىتە چاقىرىلغان بولسا، شۇ ھالىتە قالسۇن. 21 سەن چاقىرىلغاندا قۇل ھالىتىدە ئىدىڭمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كارىڭ بولمىسۇن؛ لېكىن ئەگەر ھۆرلۈك پۇرسىتى كەلسە، ئۇنى قوللۇڭدىن بەرمە. 22 چۈنكى رەببە چاقىرىلغان قۇل بولسا رەببىنىڭ ھۆر ئادىمىدۇر، ئۇنىڭغا ئوخشاش، چاقىرىلىپ ھۆر بولغۇچىمۇ مەسىھنىڭ قۇلىدۇر. 23 سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنغانلار؛ ئىنسانلارغا قۇل بولماكلار. 24 ئى قېرىنداشلار، ھەربىرىڭلار قايسى ھالىتە چاقىرىلغان بولساكلار، شۇ ھالىتە خۇدا بىلەن بىللە ئۆزۈڭلار. 25 ئەمما نىكاھلانمىغانلار توغرىلۇق رەببدىن پۈيرۇق تاپشۇرۇۋالمىدىم؛ شۇنداقتىمۇ رەببدىن بولغان رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغانلىقىم ئۈچۈن سادىق ئادەم سۈپىتىدە ئۆز پىكرىمنى ئېيتىمەن. 26 ئەمدى ھازىرقى قىينىچىلىققا قارىغاندا، ئەر كىشىنىڭ شۇ [تەنھا] ھالىتىدە بولۇشىنى ياخشى ئىش دەيمەن. 27 ئايالغا باغلانغان بولساڭ، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ

بىلەن ئاجرىشىنى ۋىلىما، ئايالنىڭ ئاجرىشىپ كەتكىنى؟ ئۇنداقتا يەنە ۋىلىنىشنى ۋىلىما.
28 لېكىن ۋىلەنسەڭ، سەن گۇناھ قىلغان بولمايسەن، ۋە نىكاھلانمىغانلار نىكاھلانسا، ئۇلارمۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ. ئەمما شۇنداق قىلسا ئۇلار جىسمانىي جەھەتتە جاپاغا ئۇچرايدۇ؛ مېنىڭ سىلەرنى ئۇنىڭدىن خالىي قىلغۇم بار. 29 ئەمما شۇنى دېگۈم بارىكى، ئى قېرىنداشلار ـ ۋاقىت قىسقىدۇر. شۇڭا ئايالليق بولغانلار ئايالسىزلاردەك بولسۇن؛
30 ماتەم تۇتقانلار ماتەم تۇتمىغانلاردەك بولسۇن؛ بەخت-خۇشالل
خۇشاللىقتا بولمىغانلاردەك بولسۇن؛ مال-مۈلۈك سېتىۋالغانلار مال-مۈلۈكسىزلەردەك بولسۇن؛ 31 بۇ دۇنيادىكى بايلىقلاردىن بەھرەمەن بولغانلار دۇنيانى تۈزىنىڭ تەئەللۇقاتى دەپ بىلمىسۇن؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىكى ھازىرقى ھالەت تۈتۈپ كېتىدۇ. 32 ئەمما سىلەرنىڭ غەمسىز بولۇشۇڭلارنى خالايمەن. ئايالسىز كىشى بولسا رەبنىڭ ئىشلىرىنى ئويلايدۇ، قانداق قىلىپ رەبنى خۇرسەن قىلىشنىڭ غېمىدە بولىدۇ. 33 ئەمما ئايالليق كىشى قانداق قىلىپ ئايالىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ 34 يەنە چېلىپ ئايال ۋە نىكاھلانمىغان قىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەرق بار؛ نىكاھلانمىغان قىز بولسا رەبنىڭ ئىشلىرىنىڭ، قانداق قىلىپ ھەم تەندە ھەم روھتا پاك-مۇقەددەس بولۇشنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ ئەمما ياتلىق بولغان ئايال قانداق قىلىپ ئېرىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ. 35 ئەمما مەن بۇ سۆزنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتىڭلارنى كۆزدە تۇتۇپ دەۋاتىمەن؛ يوينۇڭلارغا سىرتماق سېلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئىشلىرىڭلارنىڭ گۈزەل بولۇشى، كۆڭۈلۈڭلار بۇلۇنمىگەن ھالدا رەببگە بېرىلىپ تۇنى كۆتۈشۈڭلار ئۈچۈن دەۋاتىمەن. 36 ئەمما ئەگەر بىرسى نىيەت قىلغان قىزغا نىسبەتەن مۇئامىلەمنىڭ دۇرۇس بولمىغان يېرى بار دەپ قارىسا، ئۇ قىز ياشلىق باھاردىن ئۆتۈپ كەتكەن بولسا، ئىككىسى ئۆزىنى تۇتۇۋالالمىسا، ئۇ خالىغىنىنى قىلسۇن، ئۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ؛ ئۇلار نىكاھ قىلسۇن.
37 بىراق، بىرسى ئۆز كۆڭلىدە مۇقىم تۇرۇپ، ھېچقانداق ئىشتى بېسىمى ئاستىدا بولماي، بەلكى ئۆز ئىرادىسىنى باشقۇرۇپ، كۆڭلىدە نىيەت قىلغان قىزنى ئەمرىگە ئالماسلىقنى قارار قىلغان بولسا، ياخشى قىلغان بولىدۇ. 38 قىسقىسى، ئۆيلەنگەننىڭ ئۆيلەنگىنىمۇ ياخشى ئىش، ئۆيلەنمىگەننىڭ ئۆيلەنمىگىنىمۇ تېخىمۇ ياخشى ئىش. 39 ئېرى ھايات چاغدا ئايالى ئۆنىڭغا باغلانغانلىقىدۇر؛ ئەمما ئېرى تۇلۇمدە ئۆخلىغان بولسا، ئۇ خالىغان كىشىگە (پەقەت رەببدە، ئەلۋەتتە) نىكاھلىنىشقا ئەركىن بولىدۇ. 40 لېكىن قارىشىمچە ئۇ تۇل قالسا، تېخىمۇ بەختلىك بولىدۇ؛ مەندىمۇ خۇدانىڭ روھى بار، دەپ ئىشىنىمەن!

8 ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تاۋاملار» مەسىلىسىگە كېلەيلى. «ھەممىمىزدە بىلىم بار» دەپ بىلىمىز. خوش، بىراق بىلىم بولسا ئادەمنى كۆزە گۈلىتىدۇ؛ مېھىر-مۇھەببەت بولسا ئادەمنى قۇرىدۇ. 2 «مېنىڭ بىلىمىم بار» دەپ ھېسابلىغان كىشى، ئەمەلىيەتتە ھېچنېمنى تېخى بىلىشكە تېگىشلىك دەرىجىدە بىلمىگەن بولىدۇ. 3 ئەمما خۇدانى سۆيگەن كىشى بولسا، ئۇ ئۆنىڭ تەرىپىدىن تونۇلىدۇ. 4 خوش، ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تاۋاملار» توغرۇلۇق ـ بەزگە مەلۇمكى، «جاھاندا بۇت دېگەن ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ»، ۋە «بىرلا خۇدادىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر». 5 گەرچە نۇرغۇن ئاتالمىش ئىلاھلار بار بولسىمۇ ـ مەيلى ئۇلار زېمىندا ياكى ئاسماندا تۇرىدۇ دەپ قارىلىشىدىن قەتئىنەزەر (دەرۋەقە «ئىلاھلار» كۆپ، ۋە «رەب»لەر كۆپتۇر) 6 بىراق بىز ئۈچۈن پەقەتلا بىر خۇدا، يەنى ئاتا باردۇر. ئۇنىڭدىن بارلىق ھەممە مەۋجۇداتلار تېرىلىپ بولغان، بىزمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولغانمىز؛ [ئۇنىڭدەك]، بىرلا رەب، يەنى ئەيسا مەسىھ باردۇر. پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت، بىزمۇ ئۇ ئارقىلىق ھاياتمىز. 7 ئەمما بۇنداق بىلىم ھەممىزدە تېخى يوقتۇر؛ تېخى بۇتلارغا كۆندۈرۈلگىنىدىن خالاس بولمىغان بەزى [ئىشەنگۈچىلەر] بولسا مۇشۇنداق تاۋاملارنى «بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان» دەپ بىلىپ يەيدۇ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ۋىجدانى ئاجىز بولغاچقا، بۇلغانغان بولىدۇ. 8 ئەمەلىيەتتە تاۋاملارنىڭ ئۆزلىرى بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرالمايدۇ، ھېمىسەك بىزنىڭ كەمچىلىكىمىز ھېسابلانمايدۇ، يېگەن بولساق ئارتۇقچىلىقىمۇ ھېسابلانمايدۇ. 9 بىراق ھەرھالدا [يېيىش] ئەركىنلىكىڭلارنىڭ ئاجىزلارغا پۈتلىكاشالىڭ بولماسلىقىغا كۆزۈل قويۇڭلار. 10 چۈنكى ئاجىز بىر بەندە بىلىمى بار بولغان سېنىڭ بۇتخانىدىكى داستىخاندا ئولتۇرۇپ يېگەنلىكىڭنى كۆرسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز ئاجىز ۋىجدانىغا قارشى ھالدا بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تاۋاملارنى يېيىشكە «قۇرۇلۇپ كۆچەيتىلىدىغان» بولمامدۇ؟ 11 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئۇنىڭ نىجاتى ئۈچۈن تۆلىگەن، سېنىڭ قېرىندىشىڭ بولغان بۇ ئاجىز بەندە سېنىڭ بىلىمىڭ ۋەجىدىن ھالاك بولىدۇ. 12 شۇ يول بىلەن قېرىنداشلارغا زىيان يەتكۈزۈپ گۇناھ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاجىز ۋىجدانىنى زەخىملەندۈرۈپ، مەسىھكە
13 شۇڭا، ئەگەر بىرەر تاۋام ئۆز قېرىندىشىمنى يېقىتىدىغان قىلىتاق بولسا، قېرىندىشىمنى يېقىتماسلىقىم ئۈچۈن مەن مەڭگۈگىچە گۆشنى قەتئىي يېمەيمەن.
(aiōn g165)

9 مەن ئەركىن ئەمەسمۇ؟ مەن روسۇل ئەمەسمۇ؟ مەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنى كۆرگەن ئەمەسمۇ؟ سىلەر ئۆز ئۈگىلار مېنىڭ رەبدە بولغان ئەجرىم ئەمەسمۇ؟ 2 ئەگەر باشقىلارغا نىسبەتەن روسۇل دەپ ھېسابلانمىسام، مەن ھېچ بولمىغاندا سىلە رەگە روسۇل بولدۇم؛ چۈنكى ئۆز ئۈگىلار رەبدە مېنىڭ روسۇل بولغانلىقىمنى تەستىقلىغان مۇھەردۇرسىلەر. 3 مېنى سۈرۈشتە قىلماقچى بولغانلارغا بولغان جاۋابىم مۇنداق: ـ 4 بىزلەرنىڭ يەپ-ئىچىشكە ھوقۇقىمىز بار ئەمەسمۇ؟ 5 بىزنىڭ باشقا روسۇللار، رەبنىڭ ئۆز ئىنىلىرى ۋە كېفاسنىڭ قىلغىنىدەك، ئېتىقادچى بىر سىڭلىنى ئەرىمىز-زگە ئېلىپ سەپەردە مەھرام قىلىپ يۈرۈش ھەققىمىز يوقمۇ؟ 6 ئەجەبا، پەقەت بارناباس بىلەن مېنىگلا ئەمگەك قىلماسلىققا ھوقۇقىمىز يوقمۇ؟ 7 كىم خراجەتنى ئۆزى تۆلەپ [ئەسكەر بولۇپ] جەنگىگە چىقىدۇ؟ كىم ئۈزۈمزار بىنا قىلىپ ئۇنىڭ مېۋىسىدىن يېمەيدۇ؟ قايىسى پادا باققۇچى پادىنىڭ سۈتىدىن ئىچمەيدۇ؟ 8 بۇ دېگەنلىرىم پەقەت ئىنسانىي كۆزقاراش ۋىچە ئېيتىلغانمۇ؟ تەۋرات-قانۇننىڭ ئۆزىدىمۇ ئوخشاش دېيىلگەن ئەمەسمۇ؟! 9 چۈنكى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا: «خامان تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىغا كۆشەك سالما» دەپ يۈتۈلگەندۇر. خۇدا ئۆكۈزلە رگلا كۆيۈنگەنمۇ، 10 يا كى بۇنى پەقەت بىزلەرنى دەپ ئېيتقانمۇ؟ شۈبھىسىزكى، بۇ سۆزلەر بىزلەر ئۈچۈن يۈتۈلگەندۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن يەر ھەيدىگۈچى ئۈمىدتە ھەيدىشىگە تېگىشلىك، شۇنداقلا خامان تەپكۈچىمۇ ھوسۇلدىن بەھرىمەن بولۇش ئۈمىدىدە ئىشلەشكە تېگىشلىكتۇر. 11 بىز سىلە رگە روھىي بەخت-بەركەتلەرنى تېرىپ، سىلەردىن ماددىي جەھەتتىن يېغۇالساق بۇ چەكتىن ئېشىپ كەتكەنلىك بولامدۇ؟ 12 باشقا [خىزمەتچىلەر] سىلەردە مۇشۇ ھوقۇقنى ئىشلەتكەن يەردە، بىز شۇنداق قىلساق تېخىمۇ بولىدىغۇ؟ ئەمما مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ھېچ توسالغۇ بولمىسۇن دەپ، بىز بۇ ھوقۇقنى ھېچقاچان ئىشلىتىپ باقمىدۇق؛ ئەكسىچە، ھەرقانداق ئىشلارغا چىداپ كېلىۋاتىمىز. 13 ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس ئىشلار ئۈچۈن ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىبادەتخانىغا ئاتالغان ھەدىيەلەردىن يەيدىغانلىقىنى، قۇربانگاھتا خىزمەت قىلىۋاتقانلارنىڭ قۇربانلىقلاردىن ئۈلۈشىنى ئالىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 14 شۇنىڭغا ئوخشاش، رەب خۇش خەۋىرنى جاكارلىغۇچىلارنىڭ جېنى خۇش خەۋىردىن بېقىلسۇن دەپ بېكىتكەندۇر. 15 ئەمما مەن بولسام بۇ ھوقۇقلارنىڭ ھېچقايسىسىنى ئىشلىتىپ باقمىدىم. ھەم ھازىرمۇ مۇشۇ ھوقۇقتىن پادىلىنماي دەپ مۇشۇلارنى يېزىۋاتقىنىم يوق! چۈنكى مەن باشقىلارنىڭ مېنى بۇ پەخىرلىنىدىغانلىرىمدىن مەھرۇم قىلغىنىدىن كۆرە ئۆلگىنىم ئۆزۈك! 16 چۈنكى مېنىڭ خۇش خەۋىرنى جاكارلىشىمدا پەخىرلەنگۈدەك ئىش يوق؛ چۈنكى ئۇنىڭ مەجبۇرىيىتى مېنى بېسىپ تۇرىدۇ؛ خۇش خەۋىرنى جاكارلىمىسام ھالىمغا ۋاي!
17 چۈنكى ئەگەر ئۆزى خالىس قىلسام، بۇنىڭدىن ماڭا ئىنئام بولىدۇ؛ ئەمما ئۆز ئىختىيارىم بىلەن بولمىسا، بۇ پەقەت مېنىڭ غوجىدارلىق بۇرچىنى ئادا قىلغىنىم بولىدۇ، خالاس.
18 شۇنداق ئىكەن، مېنىڭ ئىنئامىم زادى نېمە بولىدۇ؟ مېنىڭ ئىنئامىم دەل شۇكى، خۇش خەۋەر جاكارلىغىنىمدا مەن خۇش خەۋە رگە كىشىلەرنى ھەقسىز ئېرىشتۈرىمەن ـ دېمەك، ئىنئامىم خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتىكى تېگىشلىق [ھەق ئېلىش] ھوقۇقلىرىنى ھېچ ئىشلەتمەسلىكىمدىن ئىبارەتتۇر. 19 چۈنكى ھەممە ئادەمنىڭ ئىلكىدىن ئەركىن بولۇپ، ئۆزۈمنى كۆپچىلىككە قۇل قىلدىم؛ شۇيول بىلەن تېخىمۇ كۆپرەك ئادەملەرنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزسام دەيمەن. 20 يەھۇدىيلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن يەھۇدىغا ئوخشاش بولدۇم؛ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۆرنىغانلارنى قايىل قىلىپ

قۇتقۇزۇش ئۈچۈن (تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغان بولمىسامۇ) تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغانلارغا نىسبەتەن تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغانغا ئوخشاش بولدۇم، 21 تەۋرات قانۇندا بولمىغانلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن تەۋرات قانۇندا بولمىغانلارغا نىسبەتەن (خۇدا ئالدىدا قانۇنسىز بولماي، بەلكى مەسىھنىڭ قانۇنىغا يېسۇنۇشۇم بىلەن) مەن تەۋرات قانۇندا بولمىغانلارغا ئوخشاش بولدۇم؛ 22 ئاجىزلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ئاجىزلارغا ئۆزۈم ئاجىزدەك بولدۇم، مۇمكىن قەدەر كۆپرەك ئادەمنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن ھەرقانداق ئادەمگە قارىتا شۇنداق ئادەم بولدۇم. 23 ئۆزۈمنىڭ خۇش خەۋەردىن نىسىۋەم بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى دەپ ھەممە ئىشنى قىلىمەن. 24 بەيگىگە چۇشكەنلەرنىڭ ھەممىسى يۈگۈرىشىدۇ، ئەمما پەقەت بىرلا مۇكاپاتقا ئېرىشىدىغىنىنى بىلمەمسىلەر؟ غەلبە قازىنىش ئۈچۈن يۈگۈرۈڭلار. 25 مۇسابىقىدە ئېلىشقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى ھەر جەھەتتىن تەزگىنلەيدۇ؛ ئۇلار پەقەت بىر چىرىپ كېتىدىغان تاجغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ، ئەمما بىز بولساق چىرىماس تاج ئۈچۈن شۇنداق قىلىمىز. 26 شۇڭا مەن نىشانسىز ئادەمدەك يۈگۈرۈۋاتمايمەن، مۇشت ئاتمىر ھاۋاغا ئاتىدىغان ئادەمدەك بولمايمەن. 27 ئۇنىڭ ئورنىغا مەن ئۆز تېنىمنى ئۇرۇپ ئۆزۈمگە كۆندۈرۈپ، ئۇنى ئۆزۈمگە قۇل قىلىمەن؛ ئۇنداق قىلمىغاندا، باشقىلارغا تەلىم جاكارلاپ ئۆزۈپ ئۆزۈم لايىقەتلىك بولماي قېلىشىم مۇمكىن.

10

چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسىنىڭ بۇلۇت ئاستىدا يۈرگەنلىكىدىن ۋە ھەممىسىنىڭ دېڭىزدىن ئۆتۈپ ماڭغانلىقىدىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمەن، 2 ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇلۇتتا ھەم دېڭىزدا مۇسانىڭ [يېتە چىلىكىگە] چۆمۈلدۈرۈلگەن؛ 3 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش روھىي تائامنى يېگەن، 4 ھەممىسى ئوخشاش روھىي ئىچىملىكنى ئىچكەن؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىگە [ھەمراھ بولۇۋ] ئەگىشىپ يۈرگەن روھىي ۋېيۇلتاشتىن ئىچەتتى (ئەمەلىيەتتە، مۇشۇ ۋېيۇلتاش مەسىھنىڭ ئۆزى ئىدى)؛ 5 شۇنداقتىمۇ، خۇدا ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىدىن رازى بولمىغانىدى؛ چۈنكى «ئۇلار[نىڭ جەسىتلىرى] چۆل-بايابانىدا چېچىلىپ قالغان». 6 ئەمما بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بېشىغا بىزلە رگە ساۋاق-پىشارەت بولسۇن ئۈچۈن چۈشكەنىدى، يۇنىگۈن مەقسەت، بىزنىڭ ئۇلارنىڭ يامان ئىشلارغا ھەۋەس قىلغىنىدەك ھەۋەس قىلمايلىقىمىز ئۈچۈندۇر. 7 سىلەر يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىگە ئوخشاش بۇتقا چوقۇنىدىغانلاردىن بولماڭلار، بۇلار توغرۇلۇق: «خەلق يەپ-ئىچىشكە ئولتۇردى، ئاندىن كەيپ-ساپاغا تۇردى» دەپ پۈتۈلگەن. 8 بىز يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدەك بۇزۇقچىلىق قىلمايلى؛ چۈنكى شۇ ۋەجىدىن ئۇلاردىن يىگىرمە ئۈچ مىڭ كىشى بىر كۈندىلا ئۆلدى. 9 يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ مەسىھنى سىنىغىنىدەك مەسىھنى سىنىمايلى؛ چۈنكى شۇ سەۋەبتىن ئۇلار يىلانلار چېقىشى بىلەن ھالاك بولدى. 10 يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئاغرىنغانىدەك ئاغرىنىپ قاقشىماڭلار ـ نەتىجىدە، ئۇلار جان ئالغۇچى [پەرىشتە] تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى. 11 ئەمدى بۇ ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ بېشىغا بېشارەتلىك مىسالىلار سۈپىتىدە چۈشكەن ۋە ئاخىرقى زامانلار بېشىمىزغا كېلىۋاتقان بىزلەرنىڭ ئۇلاردىن ساۋاق-ئىبرەت ئېلىشىمىز ئۈچۈن خاتىرىلەنگەندى. (aiōn g165) 12 شۇنىڭ بىلەن «مەن [ئېتىقادىتا] چىڭ تىرەپ تۇرماقتىمەن» دېگەن كىشى ئۆزىنىڭ يىقىلىپ كېتىشىدىن ھېزىر بولسۇن! 13 سىلەر دۇچ كەلگەن سىناقلارنىڭ ھەممىسگە باشقا ئادەملەرمۇ ئوخشاش دۇچ كەلگەن. ۋە خۇدا بولسا ۋەدىسىدە ئۇرغۇچىدۇر، ئۇ سىلەرنى كۈتۈرەلمىگىدەك سىناقلارغا ئۇچراتمايدۇ، بەلكى سىناق بېشىگىلارغا چۈشكەندە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ قۇتۇلۇش يولىنى يارىتىپ بېرىدۇ، سىلەر شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىدىغان بولىسىلەر. 14 شۇ سەۋەبتىن، سۆيۈملۈكلىرىم، بۇتپەرەسلىكتىن قېچىڭلار! 15 سىلەرنى ئەقىل-ھوشى جايىدا كىشىلەر دەپ قارىپ شۇنى ئېيتىۋاتىمەن، سۆزلىگەنلىرىمنى باھالاپ بېقىڭلار: ـ 16 بىز بەركەتلىك بولسۇن دەپ تىلىگەن، بەركەتلىك جامدىكى شارابنى ئىچكىنىمىز، مەسىھنىڭ قېنىدىن ئورتاق بەھرىلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ بىزنىڭ ئوشۇقتىغان نانىنى يېگىنىمىز، مەسىھنىڭ تېنىدىن ئورتاق بەھرىلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ 17 بىز نۇرغۇن بولساقمۇ بىر نان، بىر تەندۇرمىز؛ چۈنكى ھەممىمىز شۇ بىر نان‌دىن نىسىۋە ئالىمىز. 18 جىسمانىي ئىسرائىلغا قاراڭلار؛ قۇربانلىقلارنى يېگەنلەر قۇربانگاھقا نىسىپداشلار ئەمەسمۇ؟ 19 ئەمدى نېمە دېمەكچىمەن؟ بۇتقا ئاتاپ سۇنۇلغان قۇربانلىقنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ بۇتنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ 20 ياق، بىراق كاپىرلار بۇتلارغا سۇنغان قۇربانلىقلارنى خۇداغا ئەمەس، بەلكى جىنلارغا ئاتايدۇ. مەن سىلەرنىڭ جىنلار بىلەن ئورتاق نىسىپداش بولۇشۇڭلارنى خالىمايمەن. 21 رەببىنىڭ جامىدىن ۋە جىنلارنىڭ جامىدىن تەڭ ئىچكۈچى بولىساڭلار بولمايدۇ؛ رەببىنىڭ داستىخىنىغا ۋە جىنلارنىڭ داستىخىنىغا تەڭ داخىل بولىساڭلار بولمايدۇ. 22 رەببىنىڭ ھەسەت-غەزىپىنى قوزغىماقچىمىزمۇ؟ بىز ئۇنىڭدىن كۈچلۈكمۇ-يا؟ 23 «ھەممە نەرسە ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ، «ھەممە نەرسە ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە ئادەمنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرالمايدۇ. 24 ئەمدى ھېچكىم ئۆز مەنپەئەتىنى ئىزدىمىسۇن، بەلكى ئۆزگىلەرنىڭكىنى ئىزدىسۇن. 25 گۆش بازىردا سېتىلغان ھەربىرنەرسىنى ۋىجدانىڭلارنى دەپ ئولتۇرماي، ھېچىنىمىنى سوراۋشتە قىلماي يەۋېرىڭلار. 26 چۈنكى «جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار پەرۋەردىگارنا مەنسۇپتۇر» [دەپ پۈتۈلگەن]. 27 ئەمما ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ بىرەرسى سېنى زىيابەتكە تەكلىپ قىلسا ۋە كۆڭلۈڭ تارتسا، ئالدىڭغا قويۇلغان ھەممىنى ۋىجدانىڭنى دەپ ئولتۇرماي يەۋەر، 28 ئەمما بىرسى ساڭا: «بۇ بۇتلارغا ئاتالغان قۇربانلىق تائامى» دېسە، ئۇنداقتا ئۇنى يېمە، ئېتىقاد ئۈچۈن ساڭا ئېيتقان ئادەمنىڭ سەۋەبى ئۈچۈن، شۇنداقلا ۋىجدانىنىڭ سەۋەبى ئۈچۈندۇر؛ 29 مەن دېگەن ۋىجدان سېنىڭكى ئەمەس، بەلكى ھېلىقى كىشىنىڭ ۋىجدانى؛ مېنىڭ ئە ركىنلىكىمگە باشقىلارنىڭ ۋىجدانى تەرىپىدىن يامان دەپ باھا بېرىلىشىنىڭ ھاجىتى بارمۇ؟ 30 مەن ئەشە ككور ئېيتىپ يېسەم، ئەشە ككور ئېتىقان ئەرسىنى دۇرۇس يېگىنىم ۋېيىلىدىن يامان دەپ قارىلىشىمنىڭ نېمە ھاجىتى؟ 31 شۇڭا سىلەر نېمىنى يېسە ڭلار، نېمىنى ئىچسە ڭلار ياكى ھەرقانداق باشقا ئىشلارنى قىلساڭلار، ھەممە ئىشلارنى خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلىڭلار. 32 مەن ئۆزۈم ھەممەيلەننى ھەممە ئىشتا مەمنۇن قىلىشقا ئىنتىلگىنىمدەك، ئۆز مەنپەئەتىم ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ مەنپەئەتى، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن ئىنتىلگىنىمدەك، ھېچكىمنىڭ ئالدىغا ـ يەھۇدىيلار بولسۇن، گېۋىكلار بولسۇن، خۇدانىڭ جامائىتىدىكىلەر بولسۇن ئالدىغا پۈتلىكاشاڭ بولماڭلار. مەن مەسىھنى ئۇلۇغلىغىنىمدەك، سىلەرمۇ مېنى ئۇلۇغلىغىنىڭلار.

11

ئەمدى سىلەرنى شۇنىڭ ئۈچۈن تەرىپلەيمەنكى، ئى قېرىنداشلار، ھەممە ئىشلاردا سىلەر مېنى ئەسلەپ ئۆرۈۋاتىسىلەر، مەن سىلە رگە تاپشۇرغىنىمدەك، كۆرسەتمىلەرنى ئۇتۇپ كېلىۋاتىسىلەر. 3 ئەمما مەن سىلەرنىڭ ھەر ئەرىنىڭ بېشى مەسىھدۇر، ئايالنىڭ بېشى ئەردۇر ۋە مەسىھنىڭ بېشى خۇدادۇر دەپ بىلىشىڭلارنى خالايمەن. 4 شۇڭا، [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئەر بېشىغا بىرنەرسە ئارتقان ھالدا دۇئا قىلسا ياكى بېشارەت بەرسە، ئۇ ئۆز بېشىغا ھۆرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ. 5 ئەمما [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئايال بېشىغا بىرەر نەرسە ئارتمغان ھالدا دۇئا قىلسا ياكى بېشارەت بەرسە، ئۇ ئۆز بېشىغا ھۆرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ؛ بۇنداق ئايالنىڭ چېچى چۈشۈرۈۋېتىلگەن، [رەسۋا قىلىنغان] ئايالدىن پەرىق يوقتۇر. 6 ئايال كىشىنىڭ بېشىغا ئارتقىنى يوق بولسا، چاچلىرى چۈشۈرۈۋېتىلسۇن؛ ئايالغا نىسبەتەن چاچلىرىنىڭ كېسىۋېتىلىشى ياكى چۈشۈرۈۋېتىلىشى ۋىياتلىق ئىش بولسا، ئەمدى ئۇنىڭ بېشىغا بىرەر ئارتقىنى بولسۇن. 7 چۈنكى ئەر كىشى بولسا بېشىنى ياپماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ سۈرەت-ئۈبرازى ۋە شان-شەرىپىدۇر؛ ئەمما ئايال كىشى بولسا ئەرنىڭ شان-شەرىپىدۇر. 8 چۈنكى ئەر بولسا ئايالدىن ئەمەس، بەلكى ئايال ئەردىندۇر. 9 شۇنىڭدەك ئەر كىشى ئايال ئۈچۈن ئەمەس، ئايال كىشى ئەر ئۈچۈن يارىتىلغانىدۇر. 10 بۇ سەۋەبتىن، ھەم پەرىشتىلەرنىڭ سەۋەبىدىن ئايال كىشى بېشىدا ھوقۇق[نىڭ] [بەلگىسىگە] ئىگە بولۇشى كېرەك. 11 ھالبۇكى، رەببدە ئايال ئەرسىز بولماس ۋە ئەر ئايالسىز بولماس؛ 12 چۈنكى ئايال ئەردىن چىقىرىلغىنىدەك، ئەر ئايال ئارقىلىق [ئۇغۇلدۇ]؛ لېكىن ھەممە ئىش خۇدادىندۇر. 13 ئۆز كۆڭلۈڭلاردا باھا بېرىڭلار، ئايالىلارنىڭ بېشىغا بىرنەرسە ئارتمای ئۆزۈپ خۇداغا دۇئا قىلىشى مۇۋاپىقمۇ؟ 14 تەبىئەتنىڭ ئۆزى سىلە رگە ئەر كىشىنىڭ ئۆزۈن چاچلىرى بولسا ئۇنىڭغا ۋىيات

ئىكەنلىكىنى ئۇگەتمىدىمۇ؟ 15 ئەمما ئايال كىشىنىڭ تۆزۈن چاچلىرى بولسا، بۇ ئۇنىڭغا شان-شەرەپ بولىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ تۆزۈن چاچلىرى ئۇنىڭغا بېزەك-يېپىنچا بولسۇن دەپ تەقدىم قىلىنغان. 16 [بىرسىنىڭ بۇ ئىشلار توغرۇلۇق] تالاش-تارتىش قىلغۇسى بولسا، [شۇنى بىلسۇنكى]، بىزلەردە ھەم خۇدانىڭ جامائەتلىرىدىمۇ شۇلاردىن باشقا ھېچ قائىدىلەر يوقتۇر. 17 ئەمما ھازىر دېمەكچى بولغان ئىش، يەنى سىلەر يىغىلغان سورۇنلارغا كەلسەك، ئۆنكىڭا سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن؛ چۈنكى يىغىلىنىشلارنىڭ نەتىجىسى پايدىلىق ئەمەس، بەلكى زىيانلىق بولۇۋاتىدۇ. 18 چۈنكى بىرىنچىدىن، سىلەر جامائەتتە يىغىلغىنىڭلاردا، تاراكلاردا گۇرۇھلارغا بۆلۈنۈشىلەر بولغانلىقىنى ئاڭلىدىم، بۇ گەپكە قىسمەن ئىشەندىم. 19 تاراكلاردا بۆلۈنۈشىلەر پەيدا بولماي قالمايدۇ. ئۇنداق بولمىغاندا تاراكلاردا كىمنىڭ لاياقەتلىك بولغانلىقىنى كۆرۈۋۇالغىلى بولمايتتى. 20 سىلەر بىر يەرگە جەم بولغىنىڭلاردا، سىلەر [ھەقىقەتەن] «رەببنىڭ زىياپىتى»دىن يېمەيسىلەر. 21 چۈنكى يېگىنىڭلاردا ھەربىرىڭلار باشقىلارنىڭ يېيىشىنى كۈتمەيلا تۆز ئۈكلار ئۈچۈن كەلگەن غىزانى يەۋېرىسىلەر-دە، بىرسى ئاچ قالدۇ، يەنە بىرسى مەست بولۇپ كېتىدۇ. 22 يەپ-ئىچىشكە تۆز ۋەيلىرىڭلار يوقمۇ؟ خۇدانىڭ جامائىتىنى كۆزگە ئىلماي، يوقسۇللارنى خىجالەتكە قويىماقچىمۇسىلەر؟ سىلە رگە نېمە دېيىمە بولار؟ سىلەرنى تەرىپلەمدىمەن؟ ياق، سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن. 23 چۈنكى مەن سىلە رگە [رەببنىڭ زىياپىتى توغرۇلۇق] يەتكۈزگەنلىرىمنى تۆزۈم رەبدىن تاپشۇرۇۋالغانىمەن، دېمەك، رەب ئەيسانىڭ ساتقۇنلۇق قىلىنغان كېچىدە تۆ قولىغا نان ئېلىپ، 24 تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن ئۇنى ئوشتۇپ: «مانا، سىلە رگە ئاتالغان مېنىڭ تېنىم؛ بۇنى مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلىڭلار» ـ دېدى. 25 شۇنىڭدەك، غىزادىن كېيىن تۆ جامىنى قولىغا ئېلىپ: «مانا، بۇ جامدىكى شاراب قېنىمدا بولغان «يېڭى ئەھدە»دۇر؛ ھەر قېتىم بۇنىڭدىن ئىچكىنىڭلاردا، مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلىڭلار» ـ دېدى. 26 چۈنكى سىلەر ھەر قېتىم بۇ ناندىن يېگەن، بۇ جامدىن ئىچكەن بولسا كالار، تاكى ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىگىچە سىلەر رەببنىڭ ئۆلۈمىنى جاكارلىغان بولىسىلەر. 27 شۇنىڭ ئۈچۈن، كىمكى لاياقەتسىز ھالدا بۇ نانىنى يېسە ياكى رەببنىڭ جامىدىن ئىچسە، رەببنىڭ تېنى ھەم قېنىغا نىسبەتەن گۇناھكار بولىدۇ. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن ھەربىرىمىز بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئۆز-ئۆزىنى تەكشۈرۈپ، ئاندىن نان يېسۇن، جامدىن ئىچسۇن. 29 چۈنكى [رەببنىڭ] تېنىنى پەرق ئەتمەي تۇرۇپ يېگۈچى ۋە ئىچكۈچى ھەركىم ئۆزىگە ھۆكۈم-جازانى يەتكۈزۈپ يەپ-ئىچىدۇ. 30 بۇ سەۋەبتىن تاراكلاردىكى نۇرغۇن ئادەملەر زەئىپلىشىپ كېسەل بولدى، ھەتتا خېلى بىر قىسمى [ئۆلۈمدە] ئۇخلاپ قالدى. 31 لېكىن ئەگەر ئۆز ئۈستىمىزنى تەكشۈرۈپ ھۆكۈم چىقارغان بولساق، بېشىمىزغا [رەببنىڭ] ھۆكۈم-جازاسى چۈشۈرۈلەيدىغان بولىدۇ. 32 ئەمما گەرچە ئۈستىمىزگە رەب تەرىپىدىن ھۆكۈم-جازالار چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئەمەلىيەتتە بۇ ئۇنىڭ بىزگە چۈشۈۋاتقان ھۆكۈم-جازاسى»دۇر؛ بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ بۇ دۇنيا بىلەن بىرلىكتە ھالاكەتكە ھۆكۈم قىلىنماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر.

33 شۇنداق، ئى قېرىنداشلار، [رەببنىڭ زىياپىتىدە] يېيىشكە جەم بولغىنىڭلاردا، [ھەممەيلەن تولۇق كەلگۈچە] بىر-بىرىڭلارنى كۈتۈڭلار. 34 بىرسى ئاچ قورساق بولسا ئاۋۋال ۋەيدە يەپ كەلسۇن، شۇنداق قىلىپ سىلەرنىڭ جەم بولۇشۇڭلار تۆز ئۈكلارغا ھۆكۈم-جازا يەتكۈزمەيدىغان بولىدۇ. قالغان باشقا مەسىلىلەرنى بولسا، مەن بارغىنىمدا تەرتىپكە سالىمەن.

12

ئەمما ئى قېرىنداشلار، روھىي ئىلتىپاتلارغا كەلسەك، سىلەرنىڭ ئۇلار توغرۇلۇق بىلمەي قېلىشىڭلارنى خالىمايمەن. 2 سىلەر تائىپىلەرنىڭ تارىسدا بولغان ۋاقتىڭلاردا ھەرخىل يوللارغا باشلىنىپ، گاس-گاچا بۇتلارغا [چوقۇنۇشقا] ئازدۇرۇلۇپ كەتكىنىڭلارنى بىلىسىلەر. 3 شۇنىڭا مەن سىلە رگە ئۇقتۇرىنەكى، ھېچكىم خۇدانىڭ روھىدا تۇرۇپ: «ئەيسانا لەنەت!» دېمەيدۇ ۋە ھەرقانداق بىرى مۇقەددەس روھتا بولماي تۇرۇپ «ئەيسا رەببۇر!» دەپ ئېيتالمايدۇ. 4 ئەمما ئىلتىپاتلار خىلمۇخىل، لېكىن روھ بولسا بىردۇر. 5 خىزمەتلەر بولسا ھەرخىل، ئەمما [بىز خىزمىتىنى قىلىدىغان] رەب بىردۇر. 6 ئىشلەش يوللىرى ھەرخىل، ئەمما ھەممەيلەندە ھەممە ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارغۇچى خۇدا بىردۇر. 7 ئەمما ھەممەيلەنىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ھەربىرىگە روھنىڭ نامايان بولۇشى بېغىشلىنىدۇ. 8 چۈنكى روھ ئارقىلىق بىرىگە دانالىق يەتكۈزگۈچى سۆز، يەنە بىرىگە شۇ ئوخشاش روھ ئارقىلىق خەۋەر يەتكۈزگۈچى سۆز تەقسىم قىلىنىدۇ؛ 9 يەنە ئوخشاش روھ ئارقىلىق باشقا بىرىگە ئالاھىدە ئىشەنچ، يەنە بىرىگە ئوخشاش روھ ئارقىلىق [كېسەللەرنى] ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى، 10 بىراۋغا مۆجىزىلەرنى يارىتىش تەقسىم قىلىنىدۇ؛ بىراۋغا ۋەھيي-بېشارەت بېرىش؛ بىراۋغا ھەرخىل روھلارنى پەرق ئېتىش، بىراۋغا نامەلۇم تىللاردا سۆزلەش، يەنە بىراۋغا نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلىش ئىلتىپاتى تەقسىم قىلىنىدۇ. 11 ئەمما بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى يۇرگۈزگۈچى ئوخشاش شۇ بىر روھتۇر، ئۇ ھەربىرىگە ئۆزى لايىق كۆرۈپ، ئايرىم-ئايرىم تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 12 چۈنكى ئىنسانىي تەن بىر بولسىمۇ نۇرغۇن ئەزالىرى بولغىنىدەك، شۇنداقلا ئەزالىرى نۇرغۇن بولسىمۇ ئۆزىنارا قوشۇلۇپ بىر تەن بولغانىدەك، مەسىھ ئۆزىمۇ ھەم شۇنداقتۇر. 13 چۈنكى ھەممىمىز، مەيلى يەھۇدىيلار بولساقمۇ، گېرىكلەر بولساقمۇ، قۇللار بولساقمۇ، ھۆرلەر بولساقمۇ، بىر روھتا بىر تەنگە كىرىشكە چۇمۇلدۇرۇلدۇق ۋە بىر روھتىن ئىچىشكە نېسىپ قىلىنىدۇق. 14 چۈنكى تەن بىرلا ئەزادىن تەمەمىس، بەلكى كۆپ ئەزالاردىن تەركىب تاپىدۇ. 15 ئەگەر پۇت: «مەن قول بولمىغىنم ئۈچۈن مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسىلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەقىقەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ 16 قۇلاق: «مەن كۆز ئەمەس، شۇنىڭا مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسىلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەقىقەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ 17 پۈتۈن تەن كۆزلا بولسا، ئۇنداقتا ئاڭلاش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ پۈتۈن تەن قۇلاقلا بولسا، ئۇنداقتا پۇراش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ 18 ھالبۇكى، خۇدا ئۆزىگە لايىق كۆرگەن تەن ئەزالىرىنىڭ ھەربىرىنى ئايرىم-ئايرىم ئۆز جايىغا ئورۇنلاشتۇرغان، 19 ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش ئەزا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى قانداقمۇ تەن دېگلى بولاتتى؟ 20 ئەمدىلىكتە ئەزالار كۆپ، تەن بولسا بىردۇر. 21 كۆز قولغا: «مېنىڭ ساڭا ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلەيدۇ؛ ياكى باش بولسا پۇتلارغا: «مېنىڭ سىلە رگە ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلەيدۇ. 22 دەل ئەكسىچە، تەندىكى ئاجىز-ئەزىمەس دەپ كۆرۈنگەن ئەزالار كەم بولسا بولمايدۇ؛ 23 ۋە ھەم تەندىكى بىز ئېتىۋارسىز دەپ ھېسابلىغان ئەزالارغا بولسا، تېخىمۇ كۆپرەك ئېتىۋار قىلىمىز؛ شۇنداقلا ئىسكەتسىز دەپ قارالغان ئەزالىرىمىز تېخىمۇ ئىسكەتلىك قىلىنىدۇ؛ 24 ئەسلىدە يارىشىملىق بولغان ئەزالىرىمىزغا بولسا شۇنداق قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق. ئەمما خۇدا پۈتۈن تەننى شۇنداق بىرلەشتۈرگەنكى، ئۇ ئېتىۋارسىز دەپ ھېسابلانغان ئەزالارغا تېخىمۇ كۆپ ئېتىۋار بېرىدۇ. 25 بۇنىڭدىن مەقسەت تەندە ھېچ بۆلۈنۈشىلەر بولماسلىقى، بەلكى بارلىق ئەزالار ئۆزئارا ئوخشاش كۆيۈنچانلىقتا بولۇشى ئۈچۈندۇر. 26 بىر ئەزا جاپا-دەرد تارتسا، بارلىق ئەزالار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ جاپا-دەرد تارتىدۇ؛ بىر ئەزاغا شەرەپ كەلسە، بارلىق ئەزالار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىدۇ. 27 ئەمدى سىلەر مەسىھنىڭ تېنىدۇرسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۇنىڭ ئايرىم-ئايرىم ئەزاسىدۇرسىلەر. 28 خۇدا جامائەتتە مۇشۇنداقلارنى ئورنىلاشتۇرغان: ـ ئاۋۋال رىسۇلارنى، ئاندىن پەيغەمبەرلەرنى، ئۈچىنچى بولۇپ تەلىم بە رگۈچىلەرنى؛ ئاندىن مۆجىزە كۆرسەتكۈچىلەرنى، ئاندىن تورلۇك كېسەللەرنى ساقايتىش ئىلتىپاتلىرىغا ئىگە بولغانلارنى، ياردەم بە رگۈچىلەرنى، يېتەكچىلىك قىلغۇچىلارنى، ھەرخىل نامەلۇم تىللاردا سۆزلەيدىغانلارنى تەينىلەپ ئورنىلاشتۇرغاندۇر. 29 ھەممەيلەن رىسۇلمۇ؟ ھەممەيلەن پەيغەمبەرمۇ؟ ھەممەيلەن تەلىم بە رگۈچىمۇ؟ ھەممەيلەن مۆجىزە كۆرسەتكۈچىمۇ؟ 30 ھەممەيلەندە ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى بارمۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللاردا سۆزلەمدۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلالامدۇ؟ 31 ئەمما سىلەر چ وگۈاق ئىلتىپاتلارنى تەقەززا بولۇپ قوغلاڭلار؛ ھالبۇكى، مەن ھازىر سىلە رگە ھەممىدىن ئەۋزەل بىر يولنى كۆرسىتىپ بېرەي.

13

مەن ئەگەردە بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سۆزلەۋاتقان ھەرخىل تىللار ھەتتا پەرىشتىلەرنىڭ تىللىرى بىلەن ئەمما سۆزلىيەلەيدىغان بولسامۇ، بىراق مەن مېھىر-مۇھەببەتسىز بولسام، ئۇ چاغدا مەن پەقەت بىر «داڭ-داڭ» قىلىدىغان مىس داڭ، بىر «چاڭ-چاڭ» قىلىدىغان چاڭ بولۇپ قالىمەن، خالاس. 2 ئەگەر مەن پەيغەمبەرلىك قىلالىسام، بارلىق سىرلار، بارلىق بىلىملەرنى چۈشىنىپ بولغان بولسامۇ، ھەم شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا تاغلارنى يۆتكىيەلگۈدەك ئېتىقاد بولسىمۇ، ئەمما مەندە مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا

مەن ھېچنەرسە بولمغان بولمەن. 3 ئە گەر بارلىق مال-مۈلكۈمنى سەدىقىگە ئاتاپ ھەم تېنىمنى [خۇداننىڭ يولىدا] قۇربانلىق سۈپىتىدە كويدۇرۇلۇشكە سۇنغان تەغدىردىمۇ، ئەمما مەندە يەنىلا مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مېنىڭ ھېچقانداق پايدام يوق بولغان بولىدۇ.

4 مۇھەببەت سەۋر-تاقەتلىك بولۇش ھەم مېھرىبانلىقتۇر؛ مۇھەببەت ھەسەتخورلۇق قىلمايدۇ؛ مۇھەببەت ئۆزىنى ماختىمايدۇ، تەكەبباۋلۇق قىلمايدۇ، 5 نومۇسسىزلىق قىلمايدۇ، ئۆز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ يۈرمەيدۇ، تېركىتۈرۈلمەيدۇ، كۆڭلىدە ئۆچمەنلىك ساقلىمايدۇ، 6 ھەققانىيسىزلىقتىن خۇشال بولمايدۇ، بەلكى ئەمەلىيەتتىن، ھەقىقەتتىن خۇشال بولىدۇ، 7 ھەممە ئىشتا قورسىقى كەڭلىك قىلىدۇ، ھەممىگە يۈزلىنىپ [خۇداغا] ئىشىنىدۇ، ھەممە ئىشقا ئۈمىد باغلايدۇ، ھەممىگە چىداپدۇ. 8 مېھىر-مۇھەببەت ھە رگىز تاخىرلاشمايدۇ. پىشاۋەتلەر بولسا، كارغا كەلمەيدۇ: «نامەلۇم تىللار» بولسا، ئۇ ئۆگەيدۇ: [مۇجىزىلىك] بىلىملەرمۇ كارغا كەلمەيدۇ. 9 چۈنكى بىزنىڭ بىلىدىغانلىرىمىز قىسمەن، پىشاۋەت بېرىدىغانلىرىمىز قىسمەن؛ 10 لېكىن مۇ ئۈكەممىلىك كەلگەندە، قىسمەنلىك يوقىلىدۇ. 11 مەن كىچىكىمدە بالىلارچە سۆزلىدىم، بالىلارچە ئويلىدىم، بالىلارچە ھېسابلىدىم؛ چوڭ بولغىنىمدا، مەن بالىلىقنى تاشلىدىم. 12 چۈنكى بىز ھازىر بىر تۈتۈق دېرىزىدىن مۇجەھەل ھالدا كۆرىمىز، لېكىن شۇ چاغدا يۈزمۈيۈز كۆرىمىز: ھازىر مەن قىسمەن توتۇيمەن، شۇ چاغدا مەن [خۇدا] مېنى توتۇپ كېلىۋاتقاندەك توتۇيمەن. 13 ھازىر ئىشەنچ، ئۈمىد، مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەت بۇ ئۈچ نەرسە تۇرۇۋېتىپ، بۇلاردىن ئەڭ ئۇستۈن تۇرىدىغىنى مېھىر-مۇھەببەتتۇر.

14

مېھىر-مۇھەببەتكە ئىنتىلىپ ئۇنى قوغلىشىڭلار ۋە ھەم روھىي ئىلتىپاتلارغا، بولۇپمۇ بېشارەت بېرىشكە ئىنتىزار بولۇڭلار. 2 چۈنكى نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى ئادەملە رگە ئەمەس، بەلكى خۇداغا سۆزلەيدۇ؛ ئاڭلىغۇچىلاردىن ھېچكىم ئۇنى چۈشەنمەيدۇ، ئەمما ئۇ روھتا سىرلىق ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ. 3 لېكىن بېشارەت بېرىدىغان كىشى بولسا ئادەملەرنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇشقا، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرۈشكە ۋە تەسەللى بېرىشكە سۆزلەيدۇ. 4 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى ئۆز روھىنى قۇرىدۇ؛ ئەمما بېشارەت بە رگۈچى جامائە تىنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرىدۇ. 5 ئەمدىلىكتە مەن سىلەرنىڭ ھەممىلارنىڭ نامەلۇم تىلدا سۆزلىيەلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلمەن، لېكىن بېشارەت بېرىشىڭلارنى تېخىمۇ ئۈمىد قىلىمەن. نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى سۆزىنى تەرجىمە قىلمىسا، جامائە تىنىڭ ئېتىقاد قۇرۇلۇشىدا بېشارەت بە رگۈچى ئۈنىڭدىن ئۈلۈغ بولىدۇ. 6 قېرىنداشلار، مەن ينىڭلارغا كېلىپ، نامەلۇم تىلالاردىلا سۆزلىگىنىم بىلەن مەلۇم ۋەھيي، بىلىم، پېشارەت يا كى تەلىمنى يەتكۈزمىسەم، مەن سىلە رگە نېمە پايدا تە گىكىزىمەن؟ 7 ھەتتا ئاۋاز چىقىرالايدىغان جانسىز نەرسىلەر، مەيلى نەي بولسۇن، چىلتار بولسۇن شۇنداق؛ ئۇلارنىڭ ئاھاڭلىرىنىڭ بىر-بىرىدىن پەرقى بولمىسا، ئۇلاردا چېلىنغان پەدە قاندا ئۇ پەرق ئېتىلىشۇن؟ 8 [جەڭ] كانىيمۇ بەلگىلىك بىر ئاھاڭ چېلىنمىسا، كىم جەڭگە ھازىرلانىشۇن؟ 9 شۇنىڭدەك سىلەر تىلدا ئېنىق چۈشىنەلىگۈدەك سۆز قىلمىسا ئاڭلار، نېمە دېمەكچى بولغىنىڭلارنى كىم چۈشىنەلەيدۇ؟ سىلەر ھاۋاغا گەپ قىلغاندەك بولىسىلەر. 10 جاھاندا، شۇپھىسىزكى، خىلمۇخىل تىل-ئاۋازلار بار ۋە ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى مەنىسىز ئەمەس؛ 11 ئە گەر ئەمدى مەن مەلۇم ئاۋاز-تىلنىڭ مەنىسىنى بىلمىسەم، مەن سۆزلىگۈچىگە نىسبەتەن يات ۋە ئۇ ما گا نىسبەتەن يات بولىدۇ. 12 ئەھۋال سىلەردىمۇ شۇنداق. شۇڭا، سىلەر روھىي ئىلتىپاتلارغا قىزغىنلىق بىلەن ئىنتىلگىنىڭىزنىسىلەر، جامائە تىنىڭ ئېتىقادىنى قۇرىدىغان ئىلتىپاتلارغا باي بولۇشقا ئىنتىلىڭلار. 13 شۇڭا، نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى سۆزلىگەنلىرىنى تەرجىمە قىلىپ بېرەلەيدىغان بولسام دەپ دۇئا قىلسۇن. 14 چۈنكى نامەلۇم تىلدا دۇئا قىلغىنىمدا، روھىم دۇئا قىلىدۇ، لېكىن ئەقىل-ئىدراكىمدىن بولسا مېۋە چىقمايدۇ. 15 ئۇنداقتا قانداق قىلىش كېرەك؟ مەن بەزىدە روھىم بىلەن دۇئا قىلىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەنمۇ دۇئا قىلىمەن؛ مەن بەزىدە روھىم بىلەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەنمۇ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن؛ 16 بولمىسا، پەقەت روھىڭ بىلەنلا مەدھىيە ئوقۇساڭ، ئىشلەتكەن [تىلكۈنى] بىلمىگەنلەرنىڭ قاتاردىدا ئولتۇرغۇچى تەشەككۇرۇڭگە قاندا ئۇ «ئامىن» دېيەلىسۇن؟ چۈنكى ئۇ ئېيتقىنىڭنى چۈشەنمەيدۇ. 17 سەن دەرھەقىقەت تەشەككۇرنى ياخشى ئېيتىسەن، ئەمما ينىكىڭنى ئاڭلىغۇچىنىڭ ئېتىقادى قۇرۇلغىنى يوق. 18 مەن بۇنداق نامەلۇم تىلالاردا شەخسەن ھەممىلاردىن كۆپ سۆزلەيدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ 19 ھالبۇكى، جامائە تە بولغاندا، نامەلۇم تىلدا تۈمەن ئېغىز سۆزلىگىنىمدىن كۆرە، باشقىلارغا تەلىم-تەربىيە بېرەلىگۈدەك چۈشىنىشلىك سۆزدىن بەش ئېغىزلا سۆزلىيەلىسەم دەيمەن. 20 قېرىنداشلار، ئەقىل-ھوشۇڭلاردا بالا بولماڭلار، يامانلىق جەھەتتە بوۋاق بولۇڭلار، ئەمما ئەقىل-ھوشۇڭلاردا پىشقەدەم بولۇڭلار. 21 تەۋراتتا: «چەت تىللىقلارنىڭ سۆزى ۋە يات ئادەملەرنىڭ لەۋلىرى ئارقىلىق مەن مۇشۇ خەلققە گەپ قىلىمەن؛ لېكىن شۇنداق بولسىمۇ ئۇلار يەنىلا ماڭا قۇلاق سالمايدۇ ـ دەيدۇ پەروەردىگار» دەپ پۈتۈلگەندۇر. 22 شۇڭا «نامەلۇم تىلار» بولسا بىر ئالامەت بەلگىدۇر، ئېتىقادچىلارغا ئەمەس، بەلكى ئېتىقادسىزلارغا ئالامەت بەلگىدۇر؛ ۋەھيي-بېشارەتلەر بولسا، ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادچىلار ئۈچۈن بولىدۇ. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتكۈل جامائەت بىر يەردە جەم بولغاندا، ھەممىسى ئۆز ئالدىغا بۇنداق نامەلۇم تىلالاردا سۆزلەۋەرسە ۋە ساددا يا كى ئېتىقادسىز كىشىلەر كىرىپ قالسا، ئۇلار ھەممىگىلارنى ساراڭ بولۇپ قاپىسىلەر دېيىشمەمدۇ؟ 24 ئەمما ھەممىگىلار ۋەھيي-بېشارەت يەتكۈزسە گىلار، ئېتىقادسىز يا كى ساددا كىشى ئاڭا گىلارغا كىرىپ قالسا، ھەممىگىلار تەرىپىدىن ئۈنىڭ گۇناھلىرىغا تەنبىھ بېرىلىدۇ، ھەممىگىلار تەرىپىدىن ئۈنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكى كۆرسىتىلىدۇ؛ 25 قەلبىدىكى سىرلار ئاشكارە قىلىنغاندا، ئۇ ئۆزىنى يە رگە تاشلاپ: ـ «خۇدا ھەقىقەتەن ئاراڭلاردىدۇر» دەپ خۇداغا سەجدە قىلىدۇ. 26 ئەمدى قېرىنداشلار، قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ سىلەر بىر يە رگە جەم بولغىنىڭلاردا، ھەربىرىڭلاردا [بىر ئىلتىپات] بولىدۇ، بىرسىدە مەدھىيە ناخشىسى، بىرسىدە تەلىم، بىرسىدە نامەلۇم تىل، بىرسىدە ۋەھيي، بىرسىدە نامەلۇم تىلنىڭ يېشىمى بولىدۇ. ھەممە ئىشلار ئېتىقادنىڭ قۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولسۇن. 27 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچىلەر بولۇپ قالسا، ئىككىسى يا كى ئەڭ كۆپ بولغاندا ئۈچى تۆۋەت بىلەن سۆزلىسۇن ۋە بىرسى ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنى تەرجىسۇن. 28 ئەمما [جامائە تە] تەرجىگۈچى بولمىسا، ئۇ سۆزۈت قىلسۇن؛ ئۆز-ئۆزىگە ۋە خۇداغا ئېيتسۇن. 29 ۋەھيي-بېشارەت يەتكۈزگۈچىلەر بولسا، ئىككى-ئۈچى سۆزلىسۇن؛ قالغانلار گەپلىرىنىڭ ۋەزنىنى دىتلاپ تۇرسۇن؛ 30 ئەمما ئولتۇرغانلار تاراسىدىن باشقا بىر كىشىگە مەلۇم بىر ۋەھيي بېرىلسە، سۆزلەۋاتقان كىشى سۆزىنى توختىتىپ تۇرسۇن. 31 چۈنكى ھەممىگىلار بىر-بىرلەپ ۋەھيي-بېشارەت يەتكۈزسە گىلار بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ھەممىيلەن ئۆگىنىدۇ، ھەممىيلەن رىغبەتلىنىدۇ. 32 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆز روھلىرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىتائەت قىلىدۇ. 33 چۈنكى خۇدا قالايمىقانچىلىق ئۇغدۇرغۇچى ئەمەس، بەلكى تىنىچ-خاتىرجەملىك بە رگۈچىدۇر. بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ جامائە تىلىرىدە شۇنداق تەرتىپ بار. 34 ئاڭا گىلاردىكى ئايالىلار جامائە تىلەردە سۆكۈتتە ئولتۇرسۇن؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىشىگە رۇخسەت قىلىنمىغان؛ تەۋرات قانۇنىدا بەلگىلەنگەندەك، ئۇلار [تەرتىپكە] يېسۇنسۇن. 35 ئەمما ئۇلار مەلۇم ئىشنى بىلمەكچى بولسا، ۋېيدە ئۆز ئەرلىرىدىن سورىسۇن؛ ئايالنىڭ جامائە تىدە سۆزلىشى ۋۇياتلىق ئىشتۇر. 36 خۇداننىڭ سۆز-كالامى سىلەردىن باشلانغانمۇ؟! يا كى يالغۇز سىلە رگىلا يېتىپ كەلگەنمۇ؟!

37 بىرسى ئۆزىنى ۋەھيي-بېشارەتچى يا كى روھىي كىشى دەپ سانىسا، ئۇ سىلە رگە ھازىر يازغان بۇ سۆزۈمنىڭ ھەقىقەتەن رەببنىڭ ئەمرى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلسۇن. 38 بىرسى بۇنى ئېتىراپ قىلىشنى خالىمىسا، ئۇ ئېتىراپ قىلىنمايدۇ. 39 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە تەلىمۇرۇپ ئىنتىلگىلار، شۇنداقلا نامەلۇم تىلالاردا سۆزلەشنى چە كلىمە گىلار. 40 [خۇلاسە قىلىپ ئېيتقاندا]، ھەربىر ئىش چىرايلىق، تەرتىپلىك قىلىنسۇن.

15

ئەمما، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلە رگە ئەسلىدە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەرنى بايان قىلماقچىمەن؛ سىلەر بۇ خۇش خەۋەرنى قوبۇل قىلغان ۋە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇۋاتىسىلەر، 2 مەن سىلە رگە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر بولغان كالامدا چىڭ تۇرغان بولسا گىلار، ـ (ئىشەنگىنىڭلار بىكارغا كەتمىگەن بولسا) ـ سىلەر ئۇنىڭ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇۋاتىسىلەر.

3 چۈنكى مەن تۈزۈمگە ئامانەت قىلىنغانلىرىنى ئەڭ زۇرۇر ئىش سۈپىتىدە سىلە رگىمۇ تاپشۇردۇم، يەنى، تەۋرات-زەبۇردا ئالدىن ئېيتىلغىنىمدەك، مەسىھ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن ئۆلدى، **4** ئۇ دەپنە قىلىندى، ۋە ئۇچىنچى كۈنى يەنە تەۋرات-زەبۇردە ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك تىرىلدۈرۈلدى، **5** ئۇ كېفاسقا، ئاندىن ئون ئىككىيلەنگە كۆرۈندى، **6** ئاندىن ئۇ بىر سوروندا بەش يۈزدىن ئارتۇق قېرىنداشقا كۆرۈندى، ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ھۇگۇنكى كۈندە تىرىك، ئەمما بەزىلىرى ئۇلۇمدە ئۇخلاۋاتىدۇ، **7** ئۇ ياقۇپقا، ئاندىن روسۇللارنىڭ ھەممىسگە كۆرۈندى، **8** ھەممىسدىن كېيىن ئۇ خۇددى ۋاقتىسىز تۇغۇلغان بوۋاقتەك بولغان ماڭىمۇ كۆرۈندى. **9** چۈنكى مەن روسۇللار ئارىسىدىكى ئەڭ تۆۋەنسەن، روسۇل دەپ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن، چۈنكى مەن خۇدانىڭ جامائىتىگە زىيانكەشلىك قىلغانىمەن. **10** لېكىن ھازىر ئېمىلا بولسام خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق بولدۇم، ئۇنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن شۇ مېھىر-شەپقىتى بىكارغا كەتمىدى، چۈنكى مەن [خۇدانىڭ خىزمىتىدە] بارلىق روسۇللاردىن بەرگۈك جاپالىق ئىشلىگەنمەن؛ ئەمەلىيەتتە ئىشلىگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى مەن بىلەن بىللە بولغان خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدۇر. **11** دېمەك، مەيلى مەن ياكى باشقا [روسۇللار] بولسۇن، ھەممىمىزنىڭ يەتكۈزگەنلىرى ئوخشاش بولۇپ، ئۇ دەل سىلەر ئىشىنىپ قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردۇر. **12** ئەمما مەسىھ ئۆلگەنلەر ئىچىدىن تىرىلدۈرۈلگەن دەپ جاكارلانغان بولسا، قانداقۇ ئارا گالاتىيدىكى بەزىلەر ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش، دەيدۇ؟ **13** ئەمما ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش بولسا، مەسىھنىڭ تىرىلىشىمۇ يوق ئىش بولغان بولاتتى. **14** شۇنىڭدەك ئەگەر مەسىھ ئۆلۈمدىن تىرىلگەن بولمىسا، جاكارلىغان خەۋىرىمىز بېھۇدە بولغان، سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارمۇ بېھۇدە بولغان بولاتتى. **15** ھەتتا بىزمۇ خۇدا توغرىسىدىكى يالغان گۇۋاھچىلار بولغان بولاتۇق ـ چۈنكى بىز خۇدانىڭ مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردۇق. ئەگەر ھەققەتەن ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولمىسا، خۇدا مەسىھنىمۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرمىگەن بولاتتى. **16** چۈنكى ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلدۈرۈلمىسە، مەسىھمۇ تىرىلمىگەن بولاتتى. **17** مۇبادا مەسىھ تىرىلمىگەن بولسا، ئېتىقادىڭلار كېرەكسىز بولغان، سىلەر تىنچىچە گۇناھلىرىڭلاردا يۈرۈۋاتقان بولاتتىڭلار، **18** شۇنداقلا مەسىھتە ئۇلۇمدە ئۇخلاۋاتقانلارمۇ ھالاك بولاتتى. **19** ئەگەر ئۇمىدىمىزنى پەقەت بۇ دۇنياىدىكى ھاياتىمىز ئۈچۈنلا مەسىھگە باغلىغان بولساق، بىز ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ بىچارە ئادەملەردىن بولغان بولىمىز. **20** ئەمما ئەمەلىيەتتە، مەسىھ ئۇلۇمدە ئۇخلىغانلار ئىچىدە «ھوسۇلنىڭ ئۈنچىسى مېۋىسى» بولۇپ، ئۇلۇمدىن تىرىلگەنىدۇر، **21** چۈنكى بىر ئىنسان ئارقىلىق ئۇلۇم [ئالەمدە] پەيدا بولغىنىدەك، ئۇلۇمدىن تىرىلىشمۇ بىر ئىنسان ئارقىلىق [ئالەمدە] پەيدا بولدى. **22** ئادامئاتىمىزدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۆزىنىڭ ئۆزىدىن] ئۇلۇمگە مەھكۇم بولغانلىقىغا ئوخشاش، مەسىھدە بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۆزىنىڭ ئۆزىدىن] ئۇلۇمدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. **23** ئەمما ھەممىدىن ئىلگىرى تۇۋەت-قاتاردىنا تىرىلىدۇ، ئۇنىڭ ھوسۇلنىڭ مېۋىسى بولغان مەسىھ بىرىنچى، ئىككىنچىلەر بولسا مەسىھنىڭ دۇنياغا قايتىپ كەلگىنىدە ئۆزىگە تەۋە بولغانلار. **24** ئاندىن ئاخىرەت بولىدۇ، شۇ چاغدا ئۇ بارلىق ھۆكۈمرانلىقنى، بارلىق ھوقۇق ۋە ھەرخىل كۈچلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، پادىشاھلىقنى خۇدا-ئاتىغا تاپشۇرىدۇ. **25** چۈنكى ئۇ بارلىق دۈشمەنلەرنى [مەغلۇپ قىلىپ] ئايىغى ئاستىدا قىلغۇچە ھۆكۈم سۈرۈشى كېرەكتۇر، **26** ئەڭ ئاخىرقى يوقىتىلىدىغان دۈشمەن بولسا ئۇلۇم ئۆزىدۇر. **27** چۈنكى [زەبۇردا] «[خۇدا] پۈتكۈل مەۋجۇداتنى ئۆزىنىڭ ئايىغى ئاستىغا ۋېيىندۇرىدۇرغان» [دەپ پۈتۈكلۈكتۇر]. ئەمما «پۈتكۈل مەۋجۇدات ئۆزىگىمۇ ۋېيىندۇرۇلغان» دېيىلگىنىدە، روشەنكى، شۇ «پۈتكۈل» دېگەن سۆز «ھەممىنى ئۆزىگىمۇ ۋېيىندۇرغۇزغۇچى»نىڭ ئۆزىنى ئىچىگە ئالغان ئەمەستۇر. **28** ئەمما ھەممە ئۆزىگىمۇ ۋېيىندۇرۇلغاندىن كېيىن، ئوغۇل ھەممىنى ئۆزىگە ۋېيىندۇرغۇچىغا ۋېيىندۇرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇدا ھەممىنىڭ ھەممىسى بولىدۇ. **29** ئۇلۇمدىن تىرىلىش بولمىسا، بەزىلەرنىڭ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈلۈشىنى قانداق چۈشىنىش كېرەك؟ ئۆلگەنلەر زادى تىرىلمىسە، كىشىلەر ئۆلار ئۈچۈن نېمە دەپ چۆمۈلدۈرۈلىدۇ؟ **30** بىزلەر نېمە دەپ [ھەر كۈنى] ھەر سائەتتە خەۋپ-خەتەر ئەگە دۇچ كېلىپ يۈرىمىز؟ **31** رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا سىلەردىن پەخىرلىنىشىم راست بولغاندەك، [ئى قېرىنداشلىرىم]، مەن ھەر كۈنۈى ئۆلۈمگە دۇچ كېلىمەن. **32** ئەگەر ئىنسانلارنىڭ نۇقتىنىنەزىرىدىن ئېيتقاندا «ئەفەسۇس شەھىرىدە ۋەھشىي ھايۋانلار بىلەن ئېلىشتىم» دېسەم، ئۆلگەنلەر ئۆلۈمدىن تىرىلمىسە، بۇنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ «ئەتە بەرىبىر ئۆلۈپ كېتىدىغان بولغاندىن كېيىن، يەپ-ئىچىپ يۈرۈۋالايلى» دېگەن سۆز يوللۇق بولمامىتى؟ **33** ئالدانما گالار، چۈنكى «يامان ھەمراھلار ئەخلاقنى بۇزىدۇ». **34** ھەققانىي بولۇش ئۈچۈن ۋېيغىنىڭلار، گۇناھدىن قول ئۈزۈڭلار، چۈنكى بەزىلىرىڭلاردا خۇدا توغرۇلۇق خەۋەر يوقتۇر ـ بۇنى ئېيتىسام سىلەر ئۈچۈن ئۇيات ئەمەسمۇ؟ **35** بەلكىم بىرسى: «ئۆلۈكلەر قانداق تىرىلدۈرىلەر؟ ئۇلار قانداق تەن بىلەن تىرىلەر؟» ـ دەپ سورىشى مۇمكىن. **36** ئى ئەخمەق كىشى، سېنىڭ تېرىغىنىڭ، ئۇنلەي ئۈرۈپ قايتىدىن تىرىلمەيدۇ. **37** ھەم سېنىڭ تېرىغىنىڭ، ئۇسۇملۇكنىڭ ئېنى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ يالىڭاچ دېنى ـ مەسىلەن، بۇغداينىڭ ياكى باشقا بىرەر زىرائەتنىڭ دېنى، خالاس. **38** ۋە كېيىن خۇدا ئۆز خاھىشى ۋېيچە ئۇنىڭغا مەلۇم بىر تەننى بېرىدۇ، شۇنداقلا ئۆرۈق دانلىرىنىڭ ھەربىرىگە ئۆزىنىڭ ئېنىنى ئاتا قىلىدۇ. **39** جانىۋارلارنىڭ ئەتلىرى بولسا بىر-بىرىگە ئوخشىمايدۇ؛ ئىنسانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتلىرى بار، ھايۋانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتلىرى بار، ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ بار، بېلىقلارنىڭمۇ بار. **40** ئاسماندا جىسىملار بار، يەر يۈزىدىمۇ جىسىملار بار؛ ئەمما ئاسماندىكىسىنىڭ جۈلا-شەرىپى باشقىچە، يەر يۈزىدىكىسىنىڭمۇ باشقىچە بولىدۇ؛ **41** قۇياشنىڭ شان-شەرىپى بىر خىل، ئاينىڭ شەرىپى يەنە بىر خىل، يۇلتۇزلارنىڭ شان-شەرىپى يەنە بىر خىلدۇر؛ چۈنكى يۇلتۇزلار شان-شەرەپلىرىدە بىر-بىرىدىن يەرقلىنىدۇ. **42** ئۆلۈمدىن تىرىلىش ھەم شۇنداقتۇر. [تەن] چىرىش ھالىتىدە تېرىلىدۇ، چىرىماس ھالەتتە تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ **43** ئۇياتلىق ھالەتتە تېرىلىدۇ، شان-شەرەپ بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئاجىز ھالەتتە تېرىلىدۇ، ئەمما كۈچ-قۇدرەت بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ. **44** ئۇ تەبىئەتكە تەۋە بىر تەن سۈپىتىدە تېرىلىدۇ؛ روھقا تەۋە بىر تەن بولۇپ تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئەسلىدە تەبىئەتكە تەۋە بىر «جانلىق» تەن بولغان بولسا، ئەمدى روھىي بىر تەن بولىدۇ. **45** شۇنۇڭا [تەۋراتتا] مۇنداق پۈتۈلگەنكى: «تۇنجى ئىنسان ئادەمئاتىمىز تىرىك بىر جان قىلىپ يارىتىلدى»؛ ئەمما «ئاخىرقى ئادەمئاتا» بولسا ھاياتلىق بە رگۈچى روھ بولدى. **46** ئەمما ئاۋۋال كەلگىنى روھىي ئادەم ئەمەس، بەلكى «تەبىئەتكە تەۋە بولغۇچى» ئادەم ئىدى، كېيىن «روھىي ئادەم» كەلدى. **47** دەسلەپكى ئىنسان بولسا يەردىن، ۋېراقتىن ئاپىرىدە قىلىنغان؛ ئىككىنچى ئىنسان بولسا ئاسماندىن كەلگەندۇر؛ **48** ۋېراقتىن ئاپىرىدە قىلىنغىنى قانداق بولغان بولسا، [ئۆزىنىڭ] [بولغان] «ۋېراقلىق»لارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئاسماندىن كەلگىنى قانداق بولسا، ئۆزىنىڭ بولغان «ئاسماندىلىقلار»مۇ شۇنداق بولىدۇ. **49** بىزلەر «ۋېراقلىق ئادەم» سۈرىتىدە بولغىنىمىزدەك، «ئاسماندىلىق ئادەم» سۈرىتىدىمۇ بولالايمىز.

50 ئەمما شۇنى ئېيتىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، ئەت ۋە قاندىن تورەلگەنلەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ؛ چىرىگۈچى چىرىمايدىغانغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ. **51** مانا، مەن سىلە رگە بىر سىرنى ئېيتىپ بېرىمەن؛ بىز ھەممىمىزلا [ئۆلۈمدە] ئۇخلايدىغانلاردىن بولمايمىز؛ بىراق ھەممىمىز ئۇ زۆگەرتىلىمىز! **52** بىر دەققىدىلا، كۆزنى بىر يۇمۇپ ئاچقۇچە، ئەڭ ئاخىرقى كاناي چېلىنغاندا ئۇ زۆگەرتىلىمىز؛ چۈنكى كاناي چېلىنسىلا ئۆلگەنلەر چىرىماس ھاياتقا تىرىلدۈرۈلىدۇ، شۇنداقلا ئۇ زۆگەرتىلىمىز؛ **53** چۈنكى بۇ چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيىۋېلىشى، بۇ ئۆلگۈچى ئۆلمەسلىكنى كىيىۋېلىشى كېرەك؛ **54** ئەمما چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيگەندە، بۇ ئۆلگۈچى ئۆلمەسلىكنى كىيگەندە، شۇ چاغدا بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ: «ئۇلۇم غەلبە تەرىدىن يۇتۇلۇپ يوقۇتۇلدى» **55** «ئاھ، ئۇلۇم، سېنىڭ ئەشتىرىڭ قېنى؟! ئاھ، ئۇلۇم، سېنىڭ غەلبەڭ قېنى؟!» **56 (Hadēs g86)** ئۇلۇمدىكى نەشتەر ـ گۇناھتۇر، گۇناھنىڭ كۈچى بولسا، تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق نامايان بولىدۇ. **57** لېكىن بىزنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبىگە ئېرىشتۈرگۈچى خۇداغا تەشەككۇر! **58** شۇنىڭ ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، چىڭ تۇرۇپ تەۋرەنمەس بولۇڭلار، رەببىنىڭ خىزمىتىدىكى ئىشلىرىڭلار ھەمىشە كەڭ زىيادىلەشسۇن؛ چۈنكى رەبدە بولغان ئەجىر-جاپايىڭلار ھە رگىز بېھۇدە كەتمەيدىغانلىقىنى بىلىسىلەر.

16 ئەمدى مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ئىشانە تۆپلاش توغرۇلۇق، سىلەرمۇ گالاتىيا
تۈركىسىدىكى جامائەتلە رگە تاپىلىغىنىمدەك قىلىڭلار. 2 ھەر ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە
ھەربىرىڭلار تاپاۋىتىڭلارنىڭ بەركىتى يېچە ئۆنىڭدىن بىر ئۈلۈشنى ئاجرىتىپ ئۆز يېنىڭلاردا
ساقلاپ قويۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار، كەلگەن ۋاقىتمدا ئىشانە تۆپلاش ھاجەت
بولمايدۇ. 3 مەن كەلگىنىمدە، سىلەر قايسى ئادەملەرنى لايىق كۆرۈپ تاللىساڭلار، مەن
شۇلارغا [تونۇشتۇرۇش] خەتلىرىنى يېزىپ بېرىپ مۇشۇ ئىشانە-شەپقىتىڭلارنى يېرۇسالېمغا
ئاپىرىپ بېرىشكە ئەۋەتىمەن. 4 مېنىڭمۇ بېرىشىم مۇۋاپىق كۆرۈلسە، ئۇلار ماڭا ھەمراھ
بولۇپ باردۇ. 5 ئەمما مەن ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن يېنىڭلارغا كېلىمەن
ـ چۈنكى مەن ماكېدونىيەدىن ئۆتمەكچىمەن ـ 6 بەلكىم مەن سىلەر بىلەن بىللە بىر مە زگىل
تۇرۇشۇم مۇمكىن، ھەتتا يېنىڭلاردا قىشلاپ قېلىشىممۇ مۇمكىن، شۇنىڭدەك ئاندىن
قەيە رگە بارماقچى بولسام، سىلەر يارىدەم قىلىپ، مېنى يولغا سېلىپ قويارسىلەر. 7 چۈنكى
بۇ قېتىم سىلەرنى يول ئۈستىدىلا كۆرۈپ ئۆتۈپ كېتىشنى خالىمايمەن، بەلكى رەب ئېيرۇسا،
سىلەر بىلەن بىللە ئۆزۈنراق بىر مە زگىل تۇرغۇم بار. 8 ئەمما مەن ئەفەسۇس شەھىردە ئورما
ھېيتىغىچە تۇرماقچىمەن. 9 چۈنكى [مۇشۇ يەردە] ماڭا ئاجايىب چوڭ، ئۈنۈملۈك-مېۋە
بېرىۋاتقان بىر ئىشىك كەڭ ئېچىلدى، شۇنىڭدەك قارشى چىققۇچىلارمۇ كۆپ. 10 تىموتي
يېنىڭلارغا بېرىپ تۇرسا، ئۇنىڭ ئاراڭلاردا قورقاقلىق ئە رکىن-ئازادە يۈرۈشىگە كۆڭۈل
بۆلۈڭلار. چۈنكى ئۇمۇ ماڭا ئوخشاش رەبنىڭ خىزمىتىنى ئىشلەۋاتىدۇ. 11 شۇڭا ھېچكىم
ئۇنى تۆۋەن كۆرمىسۇن؛ بەلكى ئۇنى مېنىڭ يېنىمغا كېلىشى ئۈچۈن ئامان-ئېسەن ئۇزىتىپ
يولغا سېلىپ قويۇڭلار؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۇنىڭ قېرىنداشلار بىلەن بىللە كېلىشىنى كۈتمەكتىمەن. 12
ئەمما قېرىندىشىمىز ئاپوللوسقا كەلسەم، ئۇنىڭدىن قېرىنداشلار بىلەن بىللە سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا
بېرىشنى كۆپ ئۈتۈندۈم. لېكىن ئۇنىڭ ھازىرچە بارغۇسى يوق. كېيىن پۇرسەت پىشىپ
يېتىلگەندە باردۇ. 13 ھوشيار بولۇڭلار، ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇڭلار؛ مەردانە ئەردەك
بولۇڭلار! قەيسەر بولۇڭلار! 14 سىلەرنىڭ قىلغان ھەممە ئىشىڭلار مېھىر-مۇھەببەت بىلەن
قىلىنسۇن. 15 ئەمدى، ئى قېرىنداشلار، ئاخايا ئۆلكىسىدىكى ئەڭ دەسلەپكى ئېتىقاد
مېۋىسى بولغان ستىفاناس ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ خۇدانىڭ
مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا قانداق ئۆزلىرىنى ئاتىغانلىقىنى ئۈبدان بىلىسىلەر؛
مەن سىلەردىن ئۆتۈنمەكتىكى، مۇشۇنداق كىشىلەرنىڭ ۋە ئۇلار بىلەن بىرلىكتە خىزمەتتە
ھەربىر جاپا تارتىۋاتقانلارنىڭ سۆزلىرىگە كىرىڭلار. 17 ئەمما [يېنىڭلاردىن] ستىفاناس،
فورتۇناتۇس ۋە ئاقايىكۇسنىڭ بۇيە رگە مېنى يوقلاپ كەلگەنلىكىدىن شادلاندىم؛ چۈنكى
ئۇلار سىلەر تەرەپتىن كەم بولغانلىرىنى تولۇقلاپ بەردى. 18 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ
روھىمنى ۋە ھەم سىلەرنىڭكىنىمۇ يېڭىلاندۇردى؛ شۇڭا شۇنداق ئادەملەرنى ئەتىۋارلاپ
ھۆرمەتلە ڭلار. 19 ئاسىيادىكى جامائەتلەردىن سىلە رگە سالام. ئاكۇيلا ۋە پرىسكىلا ھەم
ئۇلارنىڭ ئۆيىدە جەم بولىدىغان جامائەتتىنمۇ رەبدە سىلە رگە قىزغىن سالام يوللايدۇ. 20
قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە سالام يوللايدۇ. بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشىلەر بىلەن
سالاملىشىڭلار. 21 مانا، مەنكى پاۋلۇس ئۆز قولۇم بىلەن سالام يېزىۋاتىمەن! 22 ھە رکىم
رەب ئەيسا مەسىھنى سۆيگۈچى بولمىسا، ئۇنىڭغا لەنەت بولسۇن! رەببىمىز، كەلگەيسەن!
23 رەب ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي! 24 مېنىڭ مەسىھ
ئەيسادا بولغان مۇھەببىتىم ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي. ئامىن!

كورىنتۇسلۇقلارغا 2

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بىكىتىلگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋالى مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىنداش بولغان تىموتىيدىن كورىنت شەھىردە تۇرۇۋاتقان، خۇدانىڭ جامائىتىگە ۋە شۇنىڭدەك پۈتكۈل ئاخايا تۇلكىسىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە سالام! **2** تاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسى، رەھىمدىللىقلارنىڭ ئىگىسى ئاتا، بارلىق رىغبەت-تەسەللىنىڭ ئىگىسى بولغان خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلغاي! **4** بىز تۈچىرىغان ھەرقانداق جاپا-مۇشەققەتتە تۇ بىرگە رىغبەت-تەسەللى بېرىۋاتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز خۇدا تەرىپىدىن رىغبەتلەندۈرۈلگەن بولۇپ تۇ بىرگە يەنىكۈزگەن رىغبەت-تەسەللى بىلەن ھەرقانداق باشقا جاپا-مۇشەققەتكە تۈچىرىغانلارغا رىغبەت-تەسەللى بېرەلەيدىغان بولدۇق. **5** چۈنكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرى بىز تەرەپكە ئېشىپ تاشقاندەك، مەسىھ ئارقىلىق بولغان رىغبەت-تەسەللىمىزمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. **6** ئەمما بىز جاپا-مۇشەققەتتە قالساقمۇ بۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللى ۋە نىجات تېپىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ بۇلار سىلەرنىڭ بىز تارتقان ئازاب-ئۇقۇبەتلە رگە ئوخشاش ئازاب-ئۇقۇبەتلە رگە چىدىشىڭلار بىلەن سىلەردىمىز ھاسىل قىلىنىدۇ؛ بىز رىغبەت-تەسەللى تاپساقمۇ ئۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللىرىڭلار ۋە نىجاتىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ، شۇڭا بىزنىڭ سىلە رگە باغلىغان ئۈمىدىمىز مۇستەھكەمدۇر؛ چۈنكى سىلەر ئازاب-ئۇقۇبەتلەردىن ئورتاق نېسىۋىلىك بولىساڭلار، ئوخشاشلا رىغبەت-تەسەللىدىن ئورتاق نېسىۋىلىك بولىسىلەر دەپ بىلىمىز. **8** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ئاسىيادا بىز دۇچ كەلگەن جاپا-مۇشەققەتتىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمىز؛ ئۇ ۋاقىتلاردا بىز چىدىغۇسىز ئېغىر بېسىمغا دۇچ كەلدۇق، ھەتتا ھاياتنىڭ ئۆزىدىن ئۈمىد ئۈزگۈدەك بولغاندۇق؛ **9** ئەمما ئۆزىمىز-گە ئەمەس، بەلكى ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرگۈچى خۇداغا تايىنىشىمىز ئۈچۈن قەلبىمىزدە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغاندەك يۈرەتتۇق. **10** ئۇ بىزنى بۇنداق دەھشەتلىك بىر ئۆلۈمدىن قۇتقۇزغان ۋە ھازىر قۇتقۇزماقتا، ۋە بىزنى يەنىلا قۇتقۇزىدۇ، دەپ ئۈنىڭغا ئۈمىد باغلىدۇق؛ **11** سىلەرمۇ بۇنىڭدا ھەم بىز ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتلەر بىلەن مەدەت بېرىۋاتىسىلەر؛ شۇنداق قىلىپ تالاي ئادەملەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق بىرگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپات ۋېرىيلىدىن تالاي ئادەملەر [خۇداغا] رەھمەتلەر تېيتىدىغان بولىدۇ. **12** چۈنكى پەخىرىمىز، يەنى ۋىجدانىمىزنىڭ گۈۋاھلىقى شۇكى، خۇدانىڭ ئالدىدا ساپ نىيەتلەر ۋە سەممىيلىك بىلەن (ئىنسانىي پاراسەت بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن) بىز بۇ دۇنياغا نىسبەتەن ۋە بولۇپمۇ سىلە رگە نىسبەتەن ئۆزىمىزنى ئۆتۈۋاتىدىغان بولدۇق. **13** چۈنكى سىلە رگە يازغىنىمىز ئۇقۇيالايدىغان ۋە تونۇپ يېتەلەيدىغاندىن باشقا ھېچ نەرسە ئەمەس؛ لېكىن مەن سىلەرنىڭ بىزنى قىسمەن تونۇپ يەتكىنىڭلار ۋىيچە رەب ئەيسانىڭ كۈنىدە سىلەر بىزنىڭ پەخىرىمىز بولىدىغىنىڭلاردەك بىزلەرنىمۇ سىلەرنىڭ پەخىرىڭلار بولىدۇ دەپ بىزنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن. **15** شۇنىڭ بىلەن مۇشۇنداق ئىشنەنچىتە بولۇپ مەن ئەسلىدە ئىككىنچى قېتىم سىلە رگە مېھىر-شەپقەتنى يەتكۈزۈشكە ئاۋۋال سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارماقچىدىم؛ **16** يەنى، قېشىڭلاردىن ماكېدونىيە گە ئوتۇپ، ئاندىن ماكېدونىيەدىن يەنە قېشىڭلارغا كېلىشنى، شۇنداقلا سىلەر تەرىپىڭلاردىن يەھۇدىيە تۇلكىسىگە ئۇزىتىلىشىمنى ئۈمىد قىلغانىدىم. **17** مەندە شۇنداق نىيەت بولغاندا، مەن ئۇنى يېنىكلىك بىلەن قارار قىلغانمۇ؟ مەن نىيەت قىلغاندا، مەندە «ئەتلىك» كىشىلەردىكىدەك: بىردەم «بەرھەق، بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق، ياق» دېيىش بارمۇ؟ **18** ئەمما خۇدا ئۆز سۆزىدە ئۇرغىنىدەك، بىزنىڭ سىلە رگە ئېيتقان سۆزىمىز بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» بولمايدۇ؛ **19** چۈنكى بىز (مەن ۋە سىلۋانۇس ۋە تىموتىي) نىڭ ئارىڭلاردا جاكارلىغىنىمىز ـ خۇدانىڭ ئوغلى، ئەيسا مەسىھ، بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» ئەمەستۇر؛ بەلكى ئۈنىڭدا «بەرھەق»لا باردۇر. **20** چۈنكى خۇدانىڭ قانچىلىك ۋەدىلىرى بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇلار ئۈنىڭدا «بەرھەق»تۇر، ۋە بىز ئارقىلىق ئۈنىڭىمۇ خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغان «ئامىن» باردۇر. **21** ئەمدى بىزلەرنى سىلەر بىلەن بىللە مەسىھدە چىڭ تۇرغۇزغۇچى بولغىنى ھەم بىزنى مەسىھلىگىنى بولسا خۇدادۇر. **22** ئۇ يەنە ئۈستىمىز-گە مۇھۇر بېسىپ، قەلبىمىز-گە ئۆز روھىنى «كاپالەت» بولۇشقا ئاتا قىلدى. **23** ئەمما خۇدانى ئۆز جېنىمغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەنكى، كورىنتقا تېخى بارمىغانلىقىمنىڭ سەۋەبى كۆزگۈزگۈلارنى ئاياش ئۈچۈن ئىدى. **24** مەن رگىز ئۆزىمىزنى ئىمان-ئېتىقادىڭلار ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرمىز، دېمەك، بەلكى سىلەرنىڭ شاد-خۇراملىقىڭلارنى ئاشۇرۇشقا سىلە رگە ھەمكارلاشقۇچىلارمىز؛ چۈنكى سىلەر ئېتىقاد ئارقىلىقلا مەزمۇت تۇرىسىلەر.

2 لېكىن مەن ئېچىمدە، قېشىڭلارغا بارسام يەنە ئازار ئېلىپ بارمايمەن دېگەن قارارغا كەلدىم. **2** چۈنكى ئە گەر مەن سىلە رگە ئازار بەرسەم، مېنىڭ ئۆپەيلىمدىن ئازار يېگەنلەردىن باشقا قايسىبىرى مېنى شادلاندۇرالىسۇن؟ **3** مەن ئەسلى مېنى شادلاندۇرۇشى تېگىشلىك بولغانلاردىن ئە كسىچە ئازار يەپ قالماي دېگەن مەقسەتتە شۇ خەتنى يازدىم؛ چۈنكى مېنىڭ شادلىقىم سىلەر ھەممىڭلارنىڭمۇ شادلىقىدۇر دەپ سىلەر ھەممىڭلارغا ئىشەنچ باغلىدىم. **4** چۈنكى ئەسلىدە ئۆزۈم ئېغىر ئازاب ئېچىدە قەلبىمدىكى دەرد-ئەلەمدىن كۆپ كۆز ياشلىرىمنى تۆككۈزۈپ ئۆرۈپ سىلە رگە شۇ خەتنى يازغانىدىم؛ مەقسىتىم سىلە رگە ئازار بېرىش ئەمەس، بەلكى سىلە رگە چوڭقۇر باغلانغان، ئېشىپ تاشقان مۇھەببىتىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. **5** ئەمما بىرەرسى ئازار يەتكۈزگەن بولسا، ئۇنىڭ ئازار يەتكۈزگىنى مەن ئەمەس دېيەن، ئۇ بەلكى مەلۇم دەرىجىدە (بۇ ئىشنى زىيادە ئېغىر قىلغۇم يوق) ھەممىڭلارغا ئازار يەتكۈزدى. **6** بۇنداق ئادەمنىڭ كۆپىنچىڭلار تەرىپىدىن تەنبىھلەنگىنى يېتەرلىكتۇر؛ **7** شۇڭا ھازىر ئە كسىچە، سىلەر ئۇنىڭغا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ رىغبەت-تەسەللى بېرىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ؛ بولمىسا بۇنداق بىر كىشى بەلكىم غايەت زور دەرد-ئەلەمدىن ئۆزىنى يوقىتىشىمۇ مۇمكىن. **8** شۇڭا مەن سىلە رگە ئۇنىڭغا مۇھەببىتىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلارنى جېكىلەيمەن. **9** شۇ خېتىمنى يەنە بىر مەقسىتتە: يەنى سىلەرنىڭ ھەممە ئىشلاردا ئىتائەتمەن يا كى ئىتائەتمەن ئە مەسلىكىڭلارنى سىناپ بىلىشىم ئۈچۈن يازدىم. **10** لېكىن سىلەر قايسىبىرىنى مەلۇم ئىش ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلغان بولسا ئۇلار، مەنمۇ ھەم ئۇنى شۇنداق قىلغان بولىمەن؛ مەنمۇ مەلۇم بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا (بىرەر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغان بولسام)، مەن سىلەرنى دەپ مەسىھنىڭ ھۇزۇرىدا شۇنداق قىلدىم. **11** شۇنىڭ بىلەن شەيتان بىزدىن ھېچ ئۈستۈنلۈككە ئېرىشەلمەيدۇ؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھىيلە-مىكىرلىرىدىن بىخەۋەر ئە مەسمىز. **12** ئەمدى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا تروئاس شەھىرىگە كەلگىنىمدە ۋە شۇنداقلا رەب تەرىپىدىن [پۇرسەت] ئىشكى ماگا ئېچىلغىنى بىلەن، **13** قېرىندىشىم تىتۇسنى تاپالمىغىنم ۋېيىلىدىن روھىم ئارام تاپمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ يەردىكىلەر بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيە گە سەپەر ئالدىم. **14** ئەمما بىزنى مەسىھدە ھەمىشە تەنتەنە بىلەن غالىبانە باشلايدىغان، بىز ئارقىلىق ھەر يەردە ئۆزىگە دوست تارتقۇچى خۇشپۇراقتى چاچقۇچى خۇداغا تەشەككۇر! **15** چۈنكى بىز خۇداغا يەتكۈزۈلۈاتقان مەسىھنىڭ خۇشپۇرىقىدۇرمىز، ھەم قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلار ئارىسىدا ھەم ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلار ئارىسىدا شۇنداقتۇر؛ **16** كېيىنكىلە رگە ئۆلۈمگە بولغان ئۆلۈمنىڭ پۇرىقى، ئالدىنقىلارغا ھاياتلىققا بولغان ھاياتلىقنىڭ پۇرىقىدۇرمىز؛ ئەمدى مۇشۇنداق ئىشلارنىڭ ھۇددىسىدىن كىم چىقالايدۇ؟ **17** چۈنكى بىز كۆپ كىشىلەرنىڭ قىلغىنىدەك خۇدانىڭ كالام-سۆزىنى سودا-سېتىق ئىشى قىلمايمىز؛ ئە كسىچە بىز سەممىيلىك بىلەن خۇدا ئالدىدا خۇدادىن [ئەۋەتىلگەنلەر] سۆزىتىدە مەسىھدە سۆزلەيمىز.

3 بىز يەنە ئۆزىمىزنى تەۋسىيە قىلىنى تۇرۇۋاتامدۇق؟ يا كى باشقا بەزىلە رگە كېرەك بولغاندەك، سىلە رگە يېزىلغان يا كى سىلەر يازغان تەۋسىيىنامىلەر بىرگە كېرەكمۇ؟ **2** سىلەر ئۆزۈڭلار بىزنىڭ تەۋسىيىنامىزدۇرسىلەر، قەلبىمىزدە پۈتۈلگەن، ھەر ئىنسانغا تونۇش بولغان ۋە ئوقۇلىدىغان. **3** سىلەرنىڭ بىز تەرىپىمىزدىن پەرۋىش قىلىنغان، مەسىھنىڭ مە كتۇبى ئىكەنلىكىڭلار ئايان بولدى (بۇ مە كتۇپ سياھ بىلەن ئەمەس، بەلكى تىرىك خۇدانىڭ روھى بىلەن يېزىلغان، تاش تاختايلارغا ئەمەس، بەلكى قەلبىنىڭ ئەتلىك تاختايلىرىغا پۈتۈكلۈكتۇر). **4** ئەمدى بىزنىڭ مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قارايدىغان شۇنچە

زور ئىشەنچىمىز بار، **5** تۆزىمىزنى بىرەرنەرسىنى قىلغۇدەك ئىقتىدارىمىز بار دەپ چاغلىغىنىمىز يوقتۇر؛ ئىقتىدارلىقىمىز بولسا بەلكى خۇدادىندۇر. **6** ئۇ بىزنى يېڭى ئەھدىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولۇشقا ئىقتىدارلىق قىلدى، بۇ ئەھدە پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەر رەگە ئەمەس، بەلكى روھقا ئاساسلانغان. چۈنكى پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەر ئادەمنى ئۆلتۈرىدۇ، لېكىن روھ بولسا ئادەمگە ھايات كەلتۈرىدۇ. **7** ئەمما سۆز-جۈملىلەر بىلەن تاشلارغا ئويۇلغان، ئۆلۈم كەلتۈرىدىغان خىزمەت شان-شەرەپ بىلەن بولغان ۋە شۇنداقلا ئىسرائىللار مۇسانىڭ يۈزىدە جۇلالانغان شان-شەرەپتىن ئۆزىنىڭ يۈزىگە كۆزلىرىنى تىكىپ قارىيالمىغان يەردە (گەرچە شۇ شان-شەرەپ ھازىر ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان بولسىمۇ)، **8** روھ بىلەن يۈرگۈزۈلىدىغان خىزمەت تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولمامدۇ؟ **9** چۈنكى ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتىدىغان خىزمەت شەرەپلىك بولغان يەردە، ئىنسانىي ھەققانىي قىلىدىغان خىزمەتنىڭ شەرىپى تېخىمۇ ئېشىپ تاشمامدۇ!؟ **10** چۈنكى ئىسلىدە شان-شەرەپلىك بولغان ئىشنىڭ ھازىرقى غايەت زور شان-شەرەپلىك ئىشنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق شان-شەرەپلىكلىكى يوقتۇر، **11** چۈنكى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان ئىش ئەسلىدە شان-شەرەپ بىلەن كەلتۈرۈلگەن يەردە، ھازىر ئورنىنى باسقان ئىش تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولىدۇ. **12** بىزدە شۇنچە زور شۇنداق بىر ئۈمىد بولغانىكەن، بىز تولىمۇ يۈرە كلىك بولىمىز. **13** بىز ئىسرائىللارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدىغان [ئەھدىنىڭ] پارلاق نۇرىغا كۆزىنى تىكىپ قاراشنىڭ ئاقىۋىتىگە ئۆچراپ كەتمىسۇن دەپ يۈزىگە چۈمپەردە تارتۇالغان مۇساغا ئوخشىمايمىز. **14** ئەمما ئۇلارنىڭ ئوي-كۆڭۈللىرى قاداقلاشقانىدى؛ چۈنكى بۇگۈنگە قەدەر كونا ئەھدىنى ئوقۇغىنىدا مۇشۇ چۈمپەردە ئېلىۋېتىلمەي كەلدى؛ چۈنكى يەقەت مەسىھدە بولغاندىلا ئۇ ئېلىپ تاشلىۋېتىلىدۇ. **15** ئەمما بۇگۈنگە قەدەر، مۇسانىڭ يازمىلىرى ئوقۇلغىنىدا شۇ چۈمپەردە يەنىلا قەلبىنى يېپىۋالماقتا. **16** ئەمما ھەر كىم رەببگە قاراپ بۇرۇلسا، چۈمپەردە ئېلىپ تاشلىنىدۇ. **17** ئەمما رەب شۇ روھتۇر، ۋە رەبنىڭ روھى قەيەردە بولسا، شۇ يەردە ھۆرلۈك بولىدۇ. **18** ۋە بىز ھەممىمىزنىڭ يۈزىمىز چۈمپەردىسىز ھالدا رەبنىڭ شان-شەرىپىگە قارىغىنىدا، ئۆزىنىڭ ئوخشاش سۈرىتىدە بولۇشقا روھ بولغان رەب تەرىپىدىن شان-شەرەپ ئۈستىگە شان-شەرەپ قوشۇلۇپ ئۆز رەگەرتىلمە كتىمىز.

4 شۇڭا [خۇدا] بىزگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەنىدەك، بۇ خىزمەت بىزگە ئامانەت قىلىنغانىكەن، بىز بەل قويۇۋەتمەيمىز؛ **2** ئەمدىلىكتە شەرمەندىلىككە ئائىت يوشۇرۇن ئىشلارنى تاشلاپ، نە ئالداپچىلىقتا ماڭماي، نە خۇدانىڭ سۆزىنى بۇرمىلىماي، بەلكى ھەققەتنى ئەيەن ئايان قىلىش بىلەن خۇدا ئالدىدا دۇرۇسلۇقىمىزنى ھەر ئادەمنىڭ ۋىجدانىغا كۆرسىتىمىز. **3** ئەمما خۇش خەۋىرىمىز چۈمكەلگەن بولسىمۇ، ئۇ ھالاك بولۇۋاتقانلارغا **4** چۈنكى خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى بولغان مەسىھنىڭ شان-شەرىپى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورۇمىسۇن دەپ، بۇ زامانىنىڭ ئىلاھى ئېتىقادسىزلارنىڭ ئوي-زېھىنلىرىنى كور قىلدى. (aiōn g165) **5** چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئەمەس، بەلكى مەسىھ ئەيسانى رەب، شۇنىڭدەك ئۆزىمىزنى ئەيسا ئۈچۈن سىلەرنىڭ خىزمەتكارىڭلار دەپ ئېلان قىلىمىز. **6** چۈنكى «قاراڭغۇلۇقتىن نۇر يورۇسۇن» دەپ ۋېرۇغان خۇدا، مەسىھنىڭ دىدارىدىن ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى يۈزىمىزگە يورۇقلۇقىنىڭ [بىز ئارقىلىق] چېچىلىشى ئۈچۈن، بىزنىڭ قەلبىمىزنى يورۇتقانىدۇر. **7** ئەمما قۇدرەتنىڭ غايەت زورلۇقى بىزدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن بولغانلىقى كۆرۈنۈشۈن دەپ بۇ گۈھەر رەگە سايال ئىدىشلاردا قاچىلاقلىق ھالدا ئىگەدارلىق قىلمىز. **8** مانا بىز ھەرتەرەپتە قىستىلىپ قالدۇق، ئەمما يەنىلا ئىلىمدۇق؛ ئەمتىرەپ قالدۇق، ئەمما ئۈمىدسىزلەنمىدۇق؛ **9** زىيانكەشلىككە ئۇچراۋاتىمىز، ئەمما ھەمدەمسىز قالمىدۇق؛ يېقىتىلىدۇق، ئەمما ھالاك بولمىدۇق؛ **10** ئەيسانىڭ ھاياتى تېنىمىزدە ئايان قىلىنسۇن دەپ، ھەردائىم تېنىمىزدە ئەيسانىڭ ئۆلۈمىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمىز. **11** چۈنكى ئەيسانىڭ ھاياتى ئۆلىدىغان ئەتلىرىمىزدە ئايان قىلىنسۇن ئۈچۈن، تىرىك قالغان بىزلەر ھەردائىم ئۆلۈمگە تاپشۇرۇلماقتىمىز. **12** شۇنىڭ بىلەن بىزدە ئۆلۈم ئىشلەۋاتىدۇ، ئەمما ھايات سىلەردە ئىشلەۋاتىدۇ. **13** ۋە «مەن ئىشەندىم، شۇڭا سۆز قىلدىم» دەپ يېزىلغاندەكىدەك ئىمان-ئىشەنچىسى روھقا ئىگە بولۇپ، بىزمۇ ئىشەندۇق ۋە شۇنىڭ بىلەن سۆز قىلىمىز؛ **14** چۈنكى رەب ئەيسانى تىرىلدۈرگەن [خۇدا] بىزنى ئەيسا بىلەن بىرگە تىرىلدۈرىدۇ، شۇنداقلا بىزنى سىلەر بىلەن بىرگە ئۆز ئالدىغا ھازىر قىلىدۇ، دەپ بىلىمىز. **15** چۈنكى [بۇ] ھەممە ئىشلار سىلەر ئۈچۈندۇر كى، تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرنىڭ ۋۇجۇدىدا ئېشىپ تاشقۇچە بېغىشلانغان مېھىر-شەپقەت سەۋەبىدىن كۆپ كىشىلەرنىڭمۇ خۇدانى ئۇلۇغلاپ ئېيتقان ئەشىپ ئېشىپ تاشسۇن. **16** شۇڭا بىز بەل قويۇۋەتمەيمىز؛ گەرچە تاشقى ئىنسانلىقىمىز سولاشسىمۇ، دەرھەققەت ئىچكى **17** چۈنكى بىزنىڭ بىر دەقىقىلىك ۋە يېنىك جاپا-مۇشەققەتلىرىمىز بىز ئۈچۈن ئېشىپ تاشقان، مەڭگۈلۈك، زور ۋەزىنلىك شان-شەرەپنى ھاسىل قىلىدۇ. (aiōnios g166) **18** شۇڭا بىز كۆرۈنۈگەن ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى كۆرۈنمەس ئىشلارغا كۆز تىكىمىز؛ چۈنكى كۆرۈنگەن ئىشلار ۋاقىتلىق، ئەمما كۆرۈنمەس ئىشلار مەڭگۈلۈكتۇر. (aiōnios g166)

5 چۈنكى بۇ زېمىنغا تەۋە ۋېرىمىز، يەنى بۇ چېدىرىمىز يوقىتىلسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن بولغان، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان بىر تۈي، يەنى ئاسمانلاردا ئەبەدىي بىر ماكانىمىز باردۇر دەپ بىلىمىز. (aiōnios g166) **2** ئەمدى بۇ [كونا ۋېرىمىزدە] تۇرغىنىمىزدا ئاسماندىكى ۋېرىمىزنى كىيىۋېلىشقا زور ئىنتىزار بىلەن ئاھ ئۇرماقتىمىز **3** (بەرھەق، [ئاسماندىكى ۋېرىمىزنى] كىيىۋالسا يالىڭاچ قالمايمىز). **4** چۈنكى مۇشۇ چېدىردا تۇرغىنىمىزدا، ئېغىرچىلىقتا ئاھ ئۇرماقتىمىز؛ بۇ بىزنىڭ يالىڭاچلىنىشنى خالىغىنىمىز ئەمەس، بەلكى كىيىندۈرۈلۈشنى، يەنى بىزدە ئۆلىدىغان نېمە بولسا، ئۇنىڭ ھايات تەرىپىدىن يۇتۇلۇشىنى خالايمىز. **5** ئەمدى بىزنى دەل مۇشۇ ئىشقا تەييارلىغۇچى بولسا خۇدادۇر؛ ئۇ بىزگە «كاپالەت» بولغان ئۆز روھىنىمۇ ئاتا قىلدى. **6** شۇنىڭ بىلەن بىز ھەمىشە يۈرە كلىك بولىمىز؛ ھەمدە تېنىمىزدە ماكان تۇتقىنىمىزدا رەبدىن نېرى بولغان مۇساپىر بولىمىز دەپ بىلىمىز **7** (چۈنكى بىز كۆرۈش سېزىمى بىلەن ئەمەس، ئېتىقاد بىلەن ماڭىمىز)؛ **8** بىز يۈرە كلىك بولۇپ، شۇنىڭدەك تەندىن نېرى بولۇپ رەب بىلەن بىللە بىر ماكاندا بولۇشقا تېخىمۇ خۇرسەنمىز. **9** شۇنىڭ بىلەن، مەيلى تەندە بولايلى، مەيلى تەندىن نېرى بولايلى، ئۇنى خۇرسەن قىلىشنى ئىستەك-نىشان قىلىپ ئىنتىلىمىز. **10** چۈنكى تەندە قىلغان ئەمەللىرىمىزنى، ياخشىلىق بولسۇن، يامانلىق بولسۇن، ھەربىرىمىز گە قايتۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەسىھنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا ھازىر بولۇشىمىز لازىم بولىدۇ. **11** شۇنىڭ بىلەن رەبنىڭ دەھشىتىنى بىلگەنلىكىمىز ئۈچۈن، ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشكە تىرىشىمىز؛ لېكىن بىز خۇداغا ئۇچۇق-ئاشكارىمىز، شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋىجدانىڭلاردىمۇ ئاشكارە تونۇلساق دەپ ئۈمىد قىلىمەن. **12** بىز ھازىر ئۆزىمىزنى قايتىدىن سىلە رگە تەۋسىيە قىلغىنىمىز يوق، بەلكى يەقەت سىلەردە قەلبىدىكى ئىشلاردىن ئەمەس، تاشقى قىيافەتىمىز بىلەن پەخىرلىنىدىغانلارغا بە رگۈدەك جاۋاب بولسۇن دەپ، سىلە رگە بىزلەردىن پەخىرلىنىش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بېرىۋاتىمىز. **13** چۈنكى ئېچىۋەتكەنلىكىمىز گە سىغماي قالغان بولساقۇ خۇدا ئالدىدا شۇنداق بولدۇق، سالماق بولساقۇ سىلەر ئۈچۈن شۇنداق بولىمىز. **14** چۈنكى مەسىھنىڭ مۇھەببىتى بىزنى [شۇنداق قىلىشقا] ئۈندەيدۇ؛ چۈنكى بىز بىرسى ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلدى، شۇڭا ھەممەيلەنسىمۇ ئۆلدى، دەپ ھېسابلايمىز. **15** ۋە ئۇ ھەممەيلەنىنى دەپ ئۆلدى، بۇنىڭدىن مەقسەت، ھايات بولغانلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۆلارنى دەپ ئۆلۈپ تىرىلگۈچى ئۈچۈن ياشىشى ئۈچۈندۇر. **16** شۇنىڭ بىلەن بىز بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىمنى ئىنسانلارچە تونۇمايمىز؛ ھەتتا بىز مەسىھنى ئىنسانلارچە تونۇغان بولساق، بۇنىڭدىن كېيىن ئۇنى يەنە شۇنداق تونۇمايمىز. **17** شۇڭا ئەمدى بىرسى مەسىھدە بولسا، ئۇ يېڭى بىر يارىتىلغۇچىدۇر! كونا ئىشلار ئۆتۈپ، مانا، ھەممە ئىش يېڭى بولدى! **18** ۋە بارلىق ئىشلار خۇدادىندۇر؛ ئۇ بىزنى مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنداقلا بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خىزمىتىنى تاپشۇردى: ـ **19** دېمەك، خۇدا مەسىھدە ئادەملەرنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئۇلارنىڭ ئەيبىي بىلەن ھېسابلاشمايى، ئالەمنى ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنىڭدەك بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خەۋىرىنى ئامانەت قىلىپ تاپشۇردى. **20** شۇڭا خۇددى خۇدا بىز ئارقىلىق [ئادەملەردىن ئىناقلىققا كېلىشنى] ئۆتۈنگىنىدەك، بىز مەسىھكە ۋاكالىتەن ئەچىلەردۇرمىز؛ مەسىھنىڭ ئورنىدا «خۇداغا ئىناقلاشتۇرۇلغايسىلەر!»

دەپ ئوتۇنمىز. 21 گۇناھقا ھېچ تونۇش بولمىغان كىشىنى خۇدا بىزنى دەپ گۇناھنىڭ تۈرزى قىلدى؛ مەقسىتى شۇكى، بىزنىڭ ئۇنىڭدا خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر.

6 ئەمدى [خۇدانىڭ] ھەمكارلىرى سۈپىتىدە سىلەردىن ئۇنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى قوبۇل قىلىپ تۇرۇپ ئۇنى بىكارغا كەتكۈزمە گلار دەپ ئوتۇنىمز 2 (چۈنكى ئۇ: «شاپائەت كۈرسىتىلدىغان بىر پەيتتە دۇئايىكىنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتۇلۇش يەكۈزۈلدىغان بىر كۈنىدە مەن ساگا ياردەمدە بولۇشۇمنى بېكىتكەنمەن» ـ دېدى. مانا، ھازىر بولسا «شاپائەت كۈرسىتىلدىغان ياخشى پەيت»؛ مانا، ھازىر «نىجات-قۇتۇلۇش كۈنى»دۇر!). 3 [رەبنىڭ] خىزمىتىگە داغ كەلتۈرۈلمىسۇن دەپ ھېچقانداق ئىشتا ھېچكىمنىڭ ئىمانىغا توسالغۇلۇق قىلمايمىز؛ 4 بەلكى ھەربىر ئىشتا تۈزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە نەمۇنە قىلىپ يۈرىمىز؛ زور چىداملىق بىلەن، جەبىر-زۇلۇملاردا، جاپا-مۇشەققەتلەردە، بىسىم-قىستاقلاردا، 5 قامچا يارىلىرىدا، زىندانلاردا، قوزغىلاڭ-توپىلاگلار ئىچىدە، ئېغىر مېھنەتلەردە، تۈنەىشلەردە، روزا تۇتۇشلاردا، 6 پاكلىق بىلەن، بىلىملەر بىلەن، سەۋر-تاقەتلىك بىلەن، مېھىربانلىقلار بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، ساختىلىقسىز مېھىر-مۇھەببەت بىلەن، 7 ھەققەتنىڭ سۆز-كالامى بىلەن، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن، ھەققانىيلىقنىڭ ئوڭ-سول قوللاردىكى قوراللىرى بىلەن، 8 ھەم ئىززەت-شۆھرەتتە ھەم ھاقارەت ئىچىدە، تۆھمەت ھەم تەرىپلىنىشلەر ئىچىدە [ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە نامايان قىلدۇق]؛ يالغانچىلار دەپ قارالغان بولساقمۇ سەممىي-سادىق بولۇپ، 9 نامسىز بولدۇق-يۇ، ئەمما مەشھورمىز؛ ئۆلەي دەپ قالدۇق-يۇ، ئەمما مانا، ھاياتئۆرمىز؛ تەربىيىدە جازالاندۇق-يۇ، ئەمما ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمىدۇق؛ 10 دەرد-ئەلەم تارتىۋق-يۇ، ئەمما دائىم شاد-خۇرامىلىقتا ئۆرىمىز؛ نامرات بولغىنىمىز بىلەن، ئەمما كۆپ ئادەملەرنى باي قىلغۇچىمىز؛ ھېچنېمىمىز يوق بولغىنى بىلەن، ئەمما ھەممىگە ئىگىدارمىز. 11 سىلە رگە ئوچۇق-يورۇق سۆزلىدۇق، ئەي كورىنتلىقلار، بىزنىڭ باغرىمىز سىلە رگە كەڭ ئېچىلدى! 12 سىلەر بىز تەرەپتىن قىسىلغان ئەمەس، لېكىن ئۆز ئىچ-باغرىگلارنىڭ تارلىقىدىن قىسىلىسىلەر؛ 13 ئەمدى ئادىل ئالماشتۇرۇشتا بولۇپ ـ (ئۆز پەرزەنتلىرىمگە سۆزلىگەندەك سۆزلەيمەن) ـ باغرىگلارنى بەرگىمۇ كەڭ ئېچىگلار. 14 ئېتىقادسىزلار بىلەن بىر ۋېيۇنتۇرۇققا چېتىلىپ تەڭسىزلىكتە بولما گلار؛ چۈنكى ھەققانىيلىق ۋە قەبھىلىك ئوتتۇرىسىدا قانداقمۇ ئورتاقلىق بولسۇن؟ يوروقلۇقنىڭ قارا ئۆگزىلۇق بىلەن قانداق ھەمراھلىقى بولسۇن؟ 15 مەسىھنىڭ بېلىئال بىلەن نېمە ئىناقلىقى بولسۇن؟ ئىشەنگۈچىنىڭ ئىشەنمىگۈچى بىلەن قانداق ئورتاق نېسىۋىسى بولسۇن؟ 16 خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ بۇتلار بىلەن قانداق بىرلىكى بولسۇن؟ چۈنكى سىلەر تىرىك خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر ـ خۇدانىڭ: «مەن ئۇلاردا ئۆرىمەن، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يۈرىمەن؛ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن ۋە ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ» دېگىنىدەك [سىلەر ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر]»؛ 17 شۇنىڭ ئۈچۈن «ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چېقىپ كېتىگلار، ماگا ئايرىلىگلار»، ـ دەيدۇ رەب، ـ «ھېچ ناپاك نەرسىگە تەگمىگۈچى بولما گلار»، «شۇندىلا مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن»، 18 ۋە: «مەن سىلە رگە ئاتا بولىمەن، سىلەر ماگا ئوغۇل-قىزلىرىم بولىسىلەر» ـ دەيدۇ ھەممىگە قادىر بولغان رەب.

7 ئەمدى بۇ ۋەدىلە رگە مۇيەسسەر بولغاندىن كېيىن، ئى سۆيۈملۈكلەر، ئۆزىمىزنى ئەتلەردىكى ھەم روھتىكى ھەرخىل پاسكىنلىقتىن تازىلاپ، خۇدانىڭ قورقۇنچىدا ئۆزىمىزدە [ئايان قىلىنغان] پاك-مۇقەددەسلىكنى كامالەتكە يەتكۈزەيلى. 2 بىزنى قوبۇل قىلغايسىلەر! بىز ھېچكىمگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىدۇق، ھېچكىمنى نابۇت قىلمىدۇق، ھېچكىمدىن پايدىلانمىدۇق. 3 مۇشۇلارنى دەپ، سىلەرنى ئەيىبلىمەكچى ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن يۇقىرىدا ئېيتقىنىمدەك، سىلەر قەلبىمىزدىدۇرسىلە رگى، بىز سىلەر بىلەن بىللە ئۆلۈشكە، سىلەر بىلەن بىللە ياشاشقا تەييارمىز. 4 سىلە رگە باغلىغان ئىشەنچىم زور، سىلەردىن بولغان پەخرىم زور؛ شۇنىڭ ئۈچۈن رىغبەت-تەسەللىگە تولدۇرۇلدۇم، بارلىق جاپا-مۇشكۈلچىلىكلىرىمىزدە خۇشاللىقم ئېشىپ تاشتى. 5 چۈنكى بەرھەق، ماكېدونىيە گە كەرگىنىمىزدىمۇ ئەتلىرىمىز ھېچ ئارام تاپالمايمىز، ھەرتەرەپتىن قىسىلىپ قالدۇق؛ سىرتىمىزدا جېدەل-كۈرەشلەر، ئىچىمىزدە قورقۇنچلار بار ئىدى. 6 ئەمما چۈشكۈنلە رگە رىغبەت-تەسەللى بەرگۈچى خۇدا بە رگە تىنتۇسنىڭ كېلىشى ئارقىلىق رىغبەت-تەسەللى بەردى؛ 7 تايقان رىغبەت-تەسەللىمىز پەقەت تۇنىڭ كېلىشى ئارقىلىقلا ئەمەس، بەلكى تۇنىڭ سىلەردىن تايقان رىغبەت-تەسەللىسى ئارقىلىقمۇ بولدى؛ چۈنكى تۇ سىلەرنىڭ [بە رگە] زارىقىپ تەلەر گىنىگلارنى، سىلەرنىڭ ھەسرىتىگلارنى، سىلەرنىڭ ماگا بولغان قىزغىن غەمخورلۇقۇڭلارنى ئېيتىپ بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن تېخىمۇ خۇشاللاندىم. 8 چۈنكى گەرچە مەن سىلەرنى خېتىم بىلەن ئازابلىغان بولساممۇ، مەن ھازىر ئۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن؛ لېكىن ئەسلىدە مەن شۇ خېتىمنىڭ سىلەرنى ئازابلىغىنىنى كۆرۈپ پۇشايمان قىلغانىدىم (ئەمەلىيەتتە، سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىگلار قىسقىغىنە بىر مە رگىلا بولغان). 9 ئەمما ھازىر شادلىنىمەن ـ ئازابلاتغىنىگلاردىن ئەمەس، بەلكى شۇ ئازابنىڭ سىلەرنى توۋا قىلدۇرغانلىقىدىن شادلىنىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىگلار خۇدانىڭ يولىدا ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر بىزدىن ھېچ زىيان تارتمىدىگلار. 10 چۈنكى خۇدانىڭ يولىدا بولغان ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ھە رگىز پۇشايمان قىلمايدىغان نىجاتقا باشلايدىغان توۋىغا ئېلىپ بارىدۇ؛ ئەمما بۇ دۇنيادىكى ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ. 11 چۈنكى مانا، دەل مۇشۇ ئىش، يەنى خۇدانىڭ يولىدا ئازابلىنىشىگلار، سىلە رگە شۇنچە كۆپ ئەستايىدىللىق، ئۆزلىرىگلارنى ئەيىبتىن ئەقەدەر خالاس قىلىش، شۇنچە كۆپ غەزەپ، شۇنچە كۆپ قورقۇنچ، شۇنچە كۆپ تەقەززارلىق، شۇنچە كۆپ قىزغىنلىق ۋە جازالاشقا شۇنچە تەييار بولۇشنى ئېلىپ كەلدى! سىلەر بۇ ئىشنىڭ ھەر تەرىپىدە ئۆزۈڭلارنىڭ ئەيىبتىن خالاس بولۇشۇڭلارنى ئىسپاتلىدىگلار. 12 ئەمدى سىلە رگە [شۇ] خەتنى يازغان بولساممۇ، ئۇ خەتنى زىيان-زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، يا كى زىيان-زەخمەت قىلىنغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇدا ئالدىدا بە رگە بولغان كۆكۈڭلاردىكى قىزغىنلىقنىڭ تاراگلاردا ئايان بولۇشى ئۈچۈن يازدىم. 13 بۇ سەۋەبتىن بىز رىغبەت-تەسەللىگە ئېرىشتۇق. ۋە رىغبەت-تەسەللىمىز ئۈستىگە بىز تىنتۇسنىڭ خۇشاللىقى ۋە يېلىدىن تېخىمۇ زور شادلاندۇق؛ چۈنكى ئۇنىڭ روھى سىلەر تەرىپىگلاردىن يېڭىلاندى. 14 چۈنكى مەن سىلەر توغرا گلاردا بەرەر ئىشتا پەخرىلىنىپ ماختىغان بولسام، ئۇ ئىشتا ھېچ خىجىل قالدۇرۇلمىدىم؛ بەلكى سىلە رگە ئېيتقانلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ھەققەت بولغىنىدەك، بىزنىڭ تىنتۇسقا سىلەرنى پەخرىلىنىپ ماختىشىمىزمۇ ھەققەت بولۇپ ئىسپاتلاندى. 15 ئۇ سىلەرنىڭ ئىتائەتمەنلىكىگلارنى، سىلەرنىڭ ئۇنىڭدىن قانداق ئەيمەنگەن ۋە تىترىگەن ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىنىگلارنى ئەسلىگىنىدە، ئۇنىڭ سىلە رگە باغلىغان ئىچ-باغرىدىكى مۇھەببەتلىرى تېخىمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. 16 مەن سىلە رگە ھەربىر ئىشتا ئىشەنچىم كامىل بولغانلىقىدىن شادلىنىمەن.

8 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بىز سىلە رگە خۇدانىڭ ماكېدونىيەدىكى جامائەتلە رگە بېغىشلىغان مېھىر-شەپقىتىنى ئايان قىلماقچىمىز؛ 2 ئۇلار زور ئېغىر جاپا-مۇشەققەتتە سىناۋاتقاندا، قاتتىق نامرات ئەھۋالدا ئېشىپ تاشقان شادلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ ئوچۇق قوللۇقىنىڭ بايلىقى ئۈزۈگۈپ چىقتى؛ 3 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ بارىچە، ھەتتا كۈچىدىن ئارتۇق خەير-ساخاۋەت قىلغانلىقىغا ئۈزۈم گۇۋاھ. ئۇلار ئىختىيارى بىلەن شۇنداق قىلىپ، 4 بىزدىن مۇقەددەس بەندىلە رگە شۇ ياردەمدە بولۇشنىڭ بەختىگە ۋە شېرىكلىكىگە مۇيەسسەر بولۇشنى قاتتىق ئۆتۈندى؛ 5 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار كۈتكىنىمىزدەك ئەمەس، ئۆزىمىز قىلغىنىمىزدىن ئېشىپ ئۆزلىرىنى ئاۋۋال رەبگە، ئاندىن خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بە رگىمۇ بېغىشلىدى؛ 6 شۇڭا، تىتۇس سىلەردە [بۇ] مېھىربانلىقنى باشلىغانىكەن، بىز تىنتۇستىن سىلەرنى بۇنىڭغا ئېسىپداش قىلىپ ئۇنى ئادا قىلىشقا ئۈتۈندۇق. 7 ئەمما سىلەر ھەر تەرەپتە، يەنى ئىشەنچتە، سۆزدە، بىلىمدە، تولۇق ئەستايىدىللىقتا ھەم بە رگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىگلاردا ئەۋزەل بولغىنىگلاردەك، مۇشۇ مېھىرلىك ئىشتىمۇ ئۆزۈڭلارنى ئەۋزەل كۆرسىتىگلار. 8 مەن بۇ گەپ بىلەن سىلە رگە بۇيرۇق قىلماقچى ئەمەسمەن، بەلكى باشقىلارنىڭ قىزغىنلىقى ئارقىلىق مۇھەببىتىگلارنىڭ ھەقىقىلىكىنى ئىسپاتلىماقچىمەن.

9 چۈنكى سىلەر رەيىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىلىسىلەر ـ گەرچە ئۇ باي
بولسىمۇ، سىلەرنى دەپ يوقسۇل بولدىكى، سىلەر ئۇنىڭ يوقسۇللۇقى ئارقىلىق بېيىتىلىسىلەر.
10 مەن بۇ توغرۇلۇق پىكرىمنى ئوتتۇرىغا قويمەن ـ بۇ سىلە رگە پايدىلىق، چۈنكى سىلەر
ئالدىنقى يىللا ئىشانە قىلىشتا ۋە شۇنىڭغا ئىرادە باغلاشتا ياخشى باشلىدىڭلار. 11 ئەمدى
ھازىر ئۇنى ئادا قىلىڭلار، قىزغىن ئىرادە باغلىغىنىڭلاردەك، بار دۇنىايىڭلار بىلەن شۇ ئىشقا
ئەمەل قىلىڭلار. 12 چۈنكى [خەير-ساخاۋەتكە] بەل باغلىغۇچىغا نىسبەتەن، سوۋغىنىڭ
خۇداغا يارىغۇدەك بولۇشى قولىدا يوققا ئەمەس، بەلكى قولىدا بارىغا باغلىقتۇر. 13 چۈنكى
بۇ باشقىلارنىڭ يۈكىنى يېنىكلىتىمەن دەپ، تۆز ئۇلارنى قىينا ڭلار دېگىنىم ئەمەس، 14
سىلەردە ئارتۇق بولغىنى ھازىرچە ئۇلارنىڭ كەم يېرىنى تولدۇرغىنىدەك، [كۆنلەرنىڭ بىردە]
ئۇلاردا ئارتۇق بولغىنى سىلەرنىڭ كەم يېرىڭلارنى تولدۇرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تە ڭلىشىدۇ.
15 خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ قالمىدى، ئاز
يىغقانلارنىڭمۇ كەملىك قىلمىدى» دەپ يېزىلغانىدەك بولغاي. 16 ئەمما تەتۇسنىڭ قەلبىگە
سىلە رگە بولغان كۆيۈمۈمگە ئوخشاش كۆيۈمنى سالغان خۇداغا تەشە ككۈرلەر بولغاي؛
17 چۈنكى ئۇ دەرھەقىقەت بىزنىڭ ئىلتىماسىمىزنى قوبۇل قىلغىنى بىلەن، تۆزىنىڭ سىلە رگە
كۆچلۈك كۆيۈمى بولغاچقا، ئۆ ئۆزلۈكىدىن يېنىڭلارغا باردى؛ 18 ئەمما بىز ئۇنىڭغا بارلىق
جامائەتلەر ئارىسىدا خۇش خەۋەر خىزمىتىدە تەرىپلەنگەن قېرىنداشنى ھەمراھ قىلىپ
ئەۋەتىۋاتىمىز؛ 19 شۇنىڭدەك ئۇ پەقەت شۇ تەرەپتىلا ئەمەس، بەلكى جامائەتلەر تەرىپىدىن بۇ
خەيرلىك ئىشتا بىرگە ھەمسەپەر بولۇشقا تاللۇپلىنغانىدى. ئەمدى بىز بۇ خەير-ساخاۋەتنى
بولسا، رەبنىڭ شان-شەرىپىنى ھەم ياردەمدىكى قىزغىنلىقىمىزنى كۆرسىتىش ئۈچۈن
ئۇنى يەتكۈزۈش خىزمىتىدە بولىمىز؛ 20 شۇنداق قىلىپ بىز بۇ مول سوۋغىنى مەسئۇل
بولۇپ يەتكۈزۈشتە ھەرقانداق ئادەمنىڭ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن تۆھمەت قىلماسلىقى ئۈچۈن
ئېھتىيات قىلىمىز. 21 چۈنكى بىز پەقەت رەبنىڭ ئالدىدىلا ئەمەس، بەلكى ئىنسانلارنىڭ
كۆز ئالدىدىمۇ ئىشىمىزنى دۇرۇس قىلىشقا كۆڭۈل بۇلۇپ كېلىۋاتىمىز. 22 بىز يەنە ئۇلار
بىلەن بىللە كۆپ ئىشلاردا ئىنتايىن ئەستايىدىللىقى ئۇرغۇن قېتىم ئىسپاتلانغان قېرىنداشنى
ئەۋەتمەكچىمىز؛ ھازىر ئۇنىڭ سىلە رگە باغلىغان زور ئىشەنچى تۆپەيلىدىن ئۇنىڭ ئىنتايىن
ئەستايىدىللىقى تېخىمۇ كۈچلۈك بولدى. 23 تىتۇس توغرىلۇق سوئاللار بولسا ئۇ مېنىڭ
ھەمراھىم ۋە خىزمىتىڭلاردا بولغان ھەمكارىمدۇر؛ باشقا ئىككى قېرىنداشىمىز بولسا، ئۇلار
جامائەتلەرنىڭ ئەلچىلىرى، مەسىھنىڭ شان-شەرىپىدۇر. 24 شۇڭا، جامائەتلەرنىڭ كۆز
ئالدىدا مۇھەببىتىڭلارنىڭ ئىسپاتىنى، شۇنداقلا بىزنىڭ سىلەردىن پەخىرلىنىشلىرىمىزنىڭ بىكار
ئەمەسلىكىنى ئۇلارغا كۆرسىتىڭلار.

9 چۈنكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بۇ ياردەم خىزمىتى توغرۇلۇق سىلە رگە يەنە
يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. 2 چۈنكى مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشقا قاتتىق بەل باغلىغىنىڭلارنى
بىلىمەن؛ مەن بۇ توغرۇلۇق: ئاخايادىكىلار ئوتتىكەن يىلدىن بېرى خەير-سەدىقە بېرىشكە تەييار
تۇرۇۋاتىدۇ، دەپ ماكېدونىيەدىكى [قېرىنداشلارغا] پەخىرلىنىپ ماختاپ كەلمە كتىمەن،
شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قىزغىنلىقىڭلار ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ [خەير-سەدىقە]
[بېرىشىگە] تۈرتكە بولدى. 3 لېكىن قېرىنداشلارنى ئەۋەتىشتىكى مەقسىتىم سىلەرنىڭ
توغرا ڭلاردا پەخىرلىنىپ ماختىشىمنىڭ بۇ ئىشلاردا بىھۇدە ئىش بولۇپ قالماسلىقى،
سىلەرنىڭ دېگىنىمدەك تەييار بولۇپ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر. 4 مۇبادا ماكېدونىيەدىكىلەر
مەن بىلەن بىللە بارغىنىدا، سىلەر تەييارلىقسىز بولىسا ڭلار، بۇ ئىشەنچىمىز ۋەجىدىن
بىز خىجالەتتىكە قالىدۇرۇلىمىز، سىلەر سۈزىسىز شۇنداق بولىسىلەر. 5 شۇ سەۋەبتىن مەن
قېرىنداشلاردىن يېنىڭلارغا بېرىپ سىلەردىن بۇ ۋەدە قىلغان خەيرلىك ئىشنى ئالدىنئالا
تەييارلاپ پۈتكۈرۈشىنى ئۆتۈنۈشنى زۆرۈر دەپ ھېسابلىدىم، شۇنداقلا بۇ سىلەردىن
بىرەر نەرسە ئۇندۇرۇۋېلىش بولمىسۇن، بەلكى مېھىربانلىقىڭلاردىن بولسۇن. 6 ئەمما بۇنى
[ئەسلە ڭلار]: بېخىلىق بىلەن ئاز تېرىغان ئاز ئالدۇ، ئۇچۇق قولۇلۇق بىلەن تېرىغىنى مول
ئالدۇ. 7 ھەر ئادەم ھېچ قىينىلىپ قالماي ياكى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە
پۈككىنچە بەرسۇن؛ چۈنكى خۇدا خۇشاللىق بىلەن بەرگۈچىنى ياخشى كۆرىدۇ. 8 ئەمما
خۇدا ھەربىر ئىلتىپات-شاپائەتنى سىلە رگە ئېشىپ تاشتۇرۇشقا قادىردۇر، شۇنىڭ بىلەن
سىلەر ھەردائىم ھەرتەرەپتە ھەر ئېھتىياجقا تەييار قۇۋۋەتلىنىسىلەر، كە كۆچىلىكتە تۈرۈپ
ق [مۇقەددەس يازمىلاردا] پۈتۈلگىنىدەك: ـ 9
«ئۇ تۈزنىڭكىنى تارقاتقان، ئۇيوقسۇللارغا سەدىقە بە رگەن؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈ ئۆ
تۈرىدۇ». (aiōn g165) 10 ئەمدى تېرىغۇچىغا تېرىغىلى تۇرۇق، يېگىلى نان ئاتا قىلغۇچى
سىلەرنىڭ تېرىيدىغان تۇرۇقلىرىڭلارنى تەمىنلەپ مول قىلىدۇ، ھەققانىيلىقىڭلارنىڭ ھوسۇل-
مېۋىلىرىنى كۆپەيتىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەرقانداق ئەھۋالدا قولى ئوچۇق بولۇشقا
ھەر تەرەپتە بېيىتىلىسىلەر، شۇنىڭدەك بۇ ئىش بىز ئارقىلىق خۇداغا كۆپ تەشە ككۈرلەرنى
ئېلىپ باردۇ؛ 12 چۈنكى بۇ خەيرلىك خىزمەتنى ئادا قىلىش پەقەت مۇقەددەس
بەندىلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى قاندۇرۇپلا قالماي، كۆپ كىشىلەرنىڭ خۇداغا يەتكۈ زگەن
تەشە ككۈرلىرىنى ئېشىپ تاشتۇرىدۇ. 13 بۇ ياردەم خىزمىتى تۈزلىرىڭلارنىڭ مەسىھنىڭ
خۇش خەۋىرىنى ئېتىراپ قىلىشىڭلاردىكى مېۋە بولغان ئىتائەتمەنلىكىڭلارغا دەلىل-ئىسپات
بولىدۇ، شۇنداقلا سىلەرنىڭ مۇشۇ [ھاجەتمەن] بەندىلە رگە، شۇنداقلا بارلىق ئادەملە رگە
كۆرسەتكەن ئوچۇق قولۇلۇق سېخىيلىقىڭلاردىن ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلايدۇ. 14 ۋە
خۇدانىڭ سىلەردە تاشقىنلاتقان ئاجايىب مېھىر-شەپقىتى تۈپەيلىدىن، ئۇلار سىلەر ئۈچۈن
دۇئا-تىلاۋەت قىلغىنىدا، ئۇلار سىلە رگە تەلپۈنۈپ قاتتىق سېغىنىپ ئەسلەيدۇ. 15 ئۇنىڭ
تىل بىلەن ئېيتىلىگىسىز ئاجايىب سوۋغىسى ئۈچۈن خۇداغا تەشە ككۈر بولغاي!

10 ئەمما ئۆزۈم، سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا مۇئامىلىسى يۇمشاق، لېكىن سىلەردىن
ئايرىلغاندا سىلە رگە قارىتا قاتتىق قوللۇق دەپ قارالغان مەنكى پاۋلۇس مەسىھنىڭ يۇۋاش-
مۇمىنلىكى ۋە مۇلايىملىقى بىلەن سىلەردىن ئۆتۈنۈمەن، 2 ـ شۇنى تەلەپ قىلىمەنكى،
يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، بىزنى «ئەتىلەر يېنچە ماڭغانلار!» دەپ گۇمان بىلەن قارايدىغان
بەزىلە رگە قارىتا ئۇيلىغىنىمدەك قاتتىق قوللۇق قىلىشقا مېنى مەجبۇر قىلماڭلار؛ 3 گەرچە
بىز ئىنسانىي ئەتىلەردە يۈرسە كۆز، بىز ئەتىلەر يېنچە جەڭ قىلمايمىز. 4 چۈنكى جەڭ قوراللىرىمىز
ئەتىكە تەۋە قوراللار ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن قورغان-ئىستىھكاملارنى گۈمران
قىلىش كۈچىگە ئىگە قىلىنغان قوراللاردۇر؛ 5 بىز ئۇلار بىلەن بەس-مۇنازىرىلەرنى ۋە
خۇدانى تونۇشقا قارشىلىشىشقا تۇرغان ھەرقانداق ھاكاۋۇر توسالغۇنى گۈمران قىلىمىز،
شۇنداقلا ھەربىر ئۇيۇ-خىيالىلارنى مەسىھكە بېقىندۇرۇپ ئىتائەت قىلىشقا كەلتۈرىمىز؛
6 سىلەر تولۇق ئىتائەت قىلغاندىن كېيىن، [ئاراڭلاردا] قانداق ئىتائەتسىزلىك قالغان
بولسا بۇلارنى جازالاشقا تەييارمىز. 7 سىلەر پەقەت كۆز ئالدىڭلاردىكى ئىشلارغىلا
قارايدىكەنسىلەر. ئە گەر بىرسى ئۆزىنى مەسىھكە تەۋەمەن دەپ قارىسا، ئۇ يەنە شۇنىڭ
ئۈستىگە ئۇيلانسۇنكى، ئۇ مەسىھكە تەۋە بولغىنىغا ئوخشاش، بىزمۇ ئۆنىڭغا تەۋەدۇرمىز. 8
چۈنكى، رەب تەرىپىدىن سىلەرنى نابۇت قىلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادىڭلارنى
قۇرۇش ئۈچۈن بىرگە ئامانەت قىلىنغان ھوقۇقىمىز توغرۇلۇق تېخىمۇ كۆپ زىيادىرەك
ماختانسامۇ، ئۇنىڭدا ھېچ يە رگە قاراپ قالمايمەن؛ 9 ئەمدى مەن پەقەت خەتلەردىلا
سىلەرنى قورقىتامچى ئەمەسمەن؛ 10 چۈنكى بەزىلەر: «ئۇنىڭ خەتلىرى دەرۋەقە ۋەزىنلىك
ھەم كۈچلۈك؛ لېكىن ئۇ يېتىپ كەلگەندە سالاپەتسىز، گەپىنىڭ تۆتىمى يوق بولىدۇ»
دېيىشىدۇ. 11 ئەمدى بۇنداق خىيال قىلغۇچىلار شۇنى بىلىپ قويسۇنكى، بىز يىراقتا
بولغىنىمىزدا خەتلەردىكى سۆزىمىز قانداق بولغان بولسا ئىش يېتىپ بارغىنىمىزدا ئەمەلىيىتىمىزمۇ
شۇنداق بولىدۇ. 12 چۈنكى بىز تۆزىمىزنى تۆزىنى قالتىس چاغلايدىغانلار بىلەن بىر
قاتارغا قويۇشقا ياكى ئۇلار بىلەن سېلىشتۇرۇشقا پېتىنمايمىز؛ شۇنداق كىشىلەر تۈزلىرىنى
تۈزلىرىنىڭ تۈچىمى بىلەن ئۆلچەپ، ئۆزلىرىنى ئۆزلىرى بىلەن سېلىشتۇرىدىغان بولۇپ،
ھەققەتەن ئەقىلسىزلاردىندۇر. 13 بىز ئەمدى ئۆزىمىز رگە بېكىتىلگەن ئۆلچەمدىن ھالقىپ
ماختىنىپ يۈرگىنىمىز يوق. بىز بەلكى ھەممىنى ئۆلچىگۈچى خۇدا بىرگە بېكىتكەن
خىزمەت دائىرىسىدىكى ئۆلچەم، يەنى سىلەرنىڭ [خىزمىتىڭلارغىمۇ] يېتىدىغان ئۆلچەم بىلەن
پەخىرلىنىمىز. 14 چۈنكى ئۆلچىمى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلارغا يەتمەيدىغان كىشىلەردەك،
[خىزمىتىڭلاردا بولغىنىمىزدا] دائىرىمىزدىن ھالقىپ كەتمەيمىز؛ چۈنكى بىز مەسىھنىڭ

خۇش خەۋىرنى يەتكۈزۈشتە [بىرىنچى بولۇپ] يېنىكلارغىمۇ كەلدۇق. 15 بىز خىزمەت دائىرىمىزدىن ھالقىپ، باشقىلارنىڭ سىكۈنۈ رگەن چاپا-ئەجىرلىرى بىلەن ماختانغىنىمىز يوق؛ لېكىن بىز سىلەرنىڭ ئىمان-ئېتىقادىڭلار تۈسكەنسېرى تارىلىشىدىكى خىزمىتىمىز بەرگە بېكىتىلگەن دائىرىمىز ئىچىدە تېخىمۇ زىيادە كېڭەيتىلىشۈن دەپ ئۈمىد قىلىمىز؛ 16 شۇنداق بولغاندا، بىز سىلەردىن تېخىمۇ يىراق يەرلەرگە خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ جاكارلايدىغان بولىمىز؛ تەيىارغا ھەيىار بولۇپ، باشقىلارنىڭ دائىرىسىدىكى خىزمەت ئەجرى بىلەن ماختىنىش بەرگە يات. 17 ئەمما «پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا رەببىدىن پەخىرلىنىپ ماختىشى كېرەك!». 18 چۈنكى ئۆزىنى تەرىپلىگۈچى ئەمەس، بەلكى رەب تەرىپلىگەن كىشى ھەققەتەن لايىقەتلىكتۇر.

11

[ماختانغان] بۇ ئازغىنە ئەخمەقلىكىمغا سەۋرچان بولغايسىلەر! ئەمدى سىلەر ماڭا سەۋرچانلىق قىلىپ كېلىۋاتىسىلەر. 2 چۈنكى مەن خۇدادىن كەلگەن ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن سىلەرنى (ئازدۇرۇشلاردىن) ھەسەت قىلىمەن؛ چۈنكى قەزىلى بىر ئەرگىلا ياتلىق قىلغاندەك، مەن سىلەرنى مەسىھكىلا پاك قىز سۈپىتىدە ھازىر بولۇشقا ۋەدىلەشتۈرگەنمەن. 3 ئەمما يىلان ھاۋائاتىمزىنى ھىيلىگەرلىكى بىلەن ئازدۇرغاندەك، ئوي-كۆڭلۈڭلار مەسىھكە باغلانغان سەممىي، ساپ ۋاپالىقتىن ئېزىپ بۇلغىنىشى مۇمكىن دەپ ئەنسىرەيمەن. 4 چۈنكى بىرسى كېلىپ بىز سىلە رگە ھېچ جاكارلاپ باقمىغان باشقا بىر ئەيسانى جاكارلىسا، ياكى قەلبىڭلاردىن ئورۇن بە رگەن روھنىڭ ئورنىغا باشقا بىر روھقا ئورۇن بەرسە گلار ۋە سىلەر قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردىن باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى قوبۇل قىلسا گلار، سىلەر بۇ ئىشلارغا ئاجايىب سەۋر

مەن ئۆزۈمنى ھەرقانداق ئىشتا ئاشۇ «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار»دىن كەم ساناميەن! 6 گەرچە مېنىڭ گەپ-سۆزلىرىم ئاددىي بولسىمۇ، بىلىم جەھەتتە مەن ئۇنداق ئەمەس، بىز قىلىۋاتقان ھەربىر ئەمەللىرىمىزدە بۇنى سىلە رگە ھەر جەھەتتىن ئىسپاتلاپ روشەن قىلدۇق. 7 ئەمدى مەن سىلەرنى كۆتۈرۈلسۇن دەپ ئۆزۈمنى تۆۋەن تۇتۇپ، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى ھەق تەلەپ قىلماي جاكارلاپ گۈناھ قىلدىممۇ؟ 8 مەن سىلەرنىڭ خىزمىتىگىلاردا بولۇشقا باشقا جامائەتلەردىن بۇلاپ-تالاپ، ئۇلارنىڭ ياردىمىنى قوبۇل قىلدىم. 9 سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقتىلىرىمدا، ھاجەتىمەن بولغان بولساممۇ، مەن ھېچكىمگە ئېغىرىمنى سالغان ئەمەس (چۈنكى ماكېدونىيەدىن كەلگەن قېرىنداشلار مېنىڭ كەم-كۈتەمنى تولۇقلاپ بەردى)؛ ھەرقانداق ئىشتا ئۆزۈمنى سىلە رگە يۈك بولۇپ قېلىشتىن ساقلاپ كەلدىم ۋە بۇنىڭدىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلىمەن. 10 مەسىھنىڭ ھەققىتى مەندە راست بولغاندەك، ئاقايا يۇرتلىرىدا ھېچكىممۇ مېنى مۇشۇ ماختىنىشتىن توسۇمايدۇ! 11 نېمە ئۈچۈن؟ سىلەرنى ياخشى كۆرمىگەنلىكىم ئۈچۈنمۇ؟! خۇدا بىلىدۇ! 12 لېكىن [بەرگە ئوخشاش ھېسابلىنىش] پۇرسىتىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ پۇرسىتىنى مەھرۇم قىلىش ئۈچۈن، شۇنىڭدەك ئۇلار ماختىنىدىغان ئىشلاردا ھەققەتەن بەرگە ئوخشاش بولسۇن دەپ، مەن نېمە قىلىۋاتقان بولسام شۇنى قىلىۋېرەمەن. 13 چۈنكى بۇنداق كىشىلەر ساختا روسۇللار، ئالدامچى خىزمەتكارلار، مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالغانلاردۇر. 14 بۇ ئىش ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، چۈنكى شەيتان ئۆزىمۇ نۇرلۇق بىر پەرىشتىنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالدۇ. 15 شۇڭا ئۇنىڭ خىزمەتچىلىرىنىڭمۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىيلىقنىڭ خىزمەتچىلىرى قىياپىتىگە كىرگۈزۈۋېلىشى ئەجەبلىنەرلىك ئىش ئەمەس؛ لېكىن ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى ئۆزلىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىگە لايىق بولىدۇ. 16 يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى، ھېچكىم مېنى ئەخمەق دەپ ھېسابلىمىسۇن؛ ھەتتا ئە گەر مېنى شۇنداق دەپ قارىسا گلارمۇ، ئەمدى مەندەك ئەخمەقنى سەۋر قىلىپ قوبۇل قىلغايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈمۈ ئازغىنە ماختىنىۋالاي. 17 مېنىڭ ھازىر بۇلارنى سۆزلىشىم رەب تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ ئەخمەقلەرچە يۈرە كلىك پو ئېتىپ ماختىنىشىم، خالاس. 18 نۇرغۇن ئادەملەر ئىنسانلارچە پو ئېتىپ ماختانغاندىكىن، مەنمۇ ماختىنىپ باقاي. 19 چۈنكى ئۆز ئەگلار شۇنچە دانا بولغاندىن كېيىن، سىلەر ئەخمەقلە رگە سەۋر-تاقەت قىلىشقا رازى بولىسىلەر! 20 مەسىلەن بىرىسى سىلەرنى قۇل قىلىۋالسا، بىرىسى سىلەرنى يۇتۇۋالسا، بىرىسى سىلەردىن نەپ ئالسا، بىرىسى ئالدىگىلاردا چوچۈلىق قىلسا ياكى يۈز ئەگلارغا كاچات سالسا، سىلەر ئۆزىنىڭغا يول قويىسىلەر. 21 ئەپسۇس، نومۇس قىلىپ ئېيتىمەنكى، بىز ئۇنداق ئىشلارغا ئاجىزلىق قىلدۇق! ئەمما ئۇلار بىرەر ئىشتا ماختىنىشقا پېتىنغان يەردە (ئەخمەقلەرچە سۆزلەۋاتىمەن!) مەنمۇ شۇ ئىشتا [ماختىنىشقا] پېتىنىمەن. 22 ئۇلار ئىبرانىيلارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار ئىسرائىللارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار ئىبراھىمنىڭ نەسلىمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. 23 ئۇلار مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ؟ (مەن ئەقىلدىن ئازغانلاردەك سۆزلەۋاتىمەن!)؛ مەن ئېخىمۇ شۇنداق؛ زىيادە كۆپ زورۇقۇپ ئىشلىدىم، ئىنتايىن كۆپ دەررىلەندىم، ئىنتايىن كۆپ قېتىم قامالدىم، كۆپ قېتىم ئۆلۈم خەۋىلىرىگە دۇچ كەلدىم؛ 24 يەھۇدىيلارنىڭ «بىر كەم قىرىق قامچا» جازاسىغا بەش قېتىم تارتىلدىم، 25 ئۈچ قېتىم تەكەنلىك قامچا جازاسىنى يېدىم، بىر قېتىم چالما-كېسەك قىلىندىم، ئۈچ قېتىم كېمە ھادىسىسىگە ئۇچرىدىم، بىر كېچە-كۈندۈزنى دېڭىزدا ئوتكۈزدۈم. 26 دائىم سەپەرلەردە بولىمەن؛ دەريالارنىڭ خەۋىلىرىنى، قاراقچىلارنىڭ خەۋىلىرىنى، يېرىتداشلىرىمىزنىڭ خەۋىلىرىنى، يات ئەللىكلەرنىڭ خەۋىلىرىنى، شەھەرنىڭ خەۋىپىنى، باياۋانلىنىڭ خەۋىپىنى، دېڭىزنىڭ خەۋىپىنى، ساختا قېرىنداشلار ئارىسىدىكى خەۋىلىرىنى باشتىن كەچۈردۈم؛ 27 ئەمگەك كەلىرى ۋە جاپا ئىشلاردا زورۇقۇپ، پات-پات تۈنە كەلەردە، ئاچلىقتا ۋە ئۇسسىزلۇقتا، دائىم روزا تۇتۇشلاردا، سوغۇقلاردا ۋە يېلىڭ-يالىڭاچلىقتا يۈرۈپ كەلدىم. 28 بۇ سىرتتىكى ئىشلاردىن باشقا، ئىچ-باغرىمدا بارلىق جامائەتلەر ئۈچۈن ھەر كۈنى ئۇستۈمىنى بېسىپ كېلىۋاتقان غەملەرنى يەۋاتىمەن. 29 ھە ركىم ئاجىزلىسا، مەن ئاجىزلىمىدىممۇ؟ ھە ركىم ئېزىپ پۇتلاشقان بولسا، مەن ئۇرتەىمىدىممۇ؟! 30 ئەمدى ئە گەر ماختىنىشىم زۇرۇر بولسا، ئۆز ئاجىزلىقىمنى كۆرسىتىدىغان ئىشلار بىلەن 31 رەب ئەيسانىڭ خۇدا-ئاتىسى، مەڭگۈ تەشەككۇر-مەدھىيىلە رگە لايىق بولغۇچىغا ئايانكى، مەن يالغان ئېيتمىدىم. (aiōn g165) 32 دەمەشق شەھىرىدە پادىشاھ ئارېتاسنىڭ قول ئاستىدىكى ۋالىي مېنى ئوتۇش ئۈچۈن، پۇتۇن دەمەشق شەھىرىنى قاتتىق تەقىب ئاستىغا ئالغاندى. 33 لېكىن مەن سېپىلدىكى بىر كامارىدىن سېۋەت بىلەن پەسكە چۈشۈرۈلۈپ، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قاچتىم.

12

[ئەپسۇس]، ماختىنىۋېرىشنىڭ زۇرۇرىيىتى بار. گەرچە ئۇنىڭ پايدىسى بولمىسىمۇ، مەن رەبدىن كەلگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ۋە ۋەھيلەر ئۈستىدە توختىلاي. 2 مەسىھدە بولغان بىر ئادەمنى توتۇيمەن؛ ئۇ ئون تۆت يىل ئىلگىرى (تەندە بولغان ھالدىمۇ، ياكى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ئۈچىنچى قات ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 3 مەن شۇنداق بىر كىشىنى بىلمەن (تەندە بولغان ھالدىمۇ، ياكى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ـ 4 ئۇ جەننەتكە كۆتۈرۈلۈپ، شۇ يەردە تىل بىلەن ئېيتىلىگلى بولمايدىغان، ئىنسانلارنىڭ دېيىشى مەنئى قىلىنغان ئاجايىب ئىشلارنى ئاڭلىدى. 5 شۇنداق بىر ئادەم بىلەن ماختىنىمەن، ئۆزۈم ھەققىدە بولسا ئاجىزلىقىمدىن باشقا بىرەر ئىش بىلەن ماختانمايمەن. 6 ھەتتا ماختىناي دېسەمۇ ئەخمەق ھېسابلانمايمەن؛ چۈنكى مەن ھەققەتنى ئېيتقان بولاتىم؛ ئەمما بىرىسى مەندە كۆرگىنىدىن ياكى مەن توغرۇلۇق ئاڭلىغىنىدىن مېنى (ماڭا ئاشكارىلانغان ۋەھيلەرنىڭ غايەت زور ئۈلۈغلۇقى تۈپەيلىدىن) يۇقىرى ئۆيلاپ قالمىسۇن دەپ ئۆزۈمنى ماختىنىشتىن يېغدىم. مۇشۇ ۋەھيلەرنىڭ زور ئۈلۈغلۇقى تۈپەيلىدىن كۆرە گلەپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈن ئەتلىرىمگە سانجىلغان بىر تىكەن، يەنى مېنى ئۇرۇپ ئۇرسۇن دەپ شەيتاننىڭ بىر ئەلچىسى ماڭا ئەقسىم قىلىنغان؛ بۇنىڭ مەقسىتى، مېنىڭ كۆرە گلەپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈندۇر. 8 بۇنىڭ توغرىسىدا ئۈ مەندىن كەتسۇن دەپ رەببگە ئۈچ قېتىم يېلىندىم؛ 9 لېكىن ئۇ ماڭا: «مېنىڭ مېھىر-شەپقىتىم ساڭا يېتەرلىك؛ چۈنكى مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم ئىنسانىنىڭ ئاجىزلىقىدا تولۇق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ» ـ دېدى. شۇڭا مەن مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋۇجۇدۇمدا تۇرسۇن دەپ ئاجىزلىقلىرىمدىن ماختىنىشنى تېخىمۇ خۇشلۇق بىلەن تاللىۋالىمەن؛ 10 شۇڭا مەن مەسىھ ئۈچۈن ئاجىزلىقلارنى، ھاقارەتلەرنى، قىينىچىلىقلارنى، زىيانكەشلىكلەرنى ۋە ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. چۈنكى قاچان ئاجىز بولسام، شۇ چاغدا كۈچلۈك بولىمەن. 11 مەن [ماختىنىپ] دەرۋەقە ئەخمەق بولۇپ قالدىم! لېكىن ئۆز ئەگلار مېنى بۇنىڭغا مەجبۇر قىلدىڭلار. ئەمەلىيەتتە ئەسلىدە

مەن سىلەر تەرىپىگىلاردىن تەرىپلىنىشىم كېرەك بولاتتى؛ چۈنكى ھېچ ئەرزىمەس بولسامۇ، مەن ھېلىقى «قالتىس ئۆلۈغ روسۇللار»دىن ھېچ تەرەپتە ھېچ ئىشتا كەم ئەمەسمەن. **12** دەرۋەقە مەن ئاراگىلاردا بولغان چاغدا روسۇلنىڭ بېشارەتلىك ئالامەتلىرى، ھەرتەرەپلىك چىدام-سەۋرچانلىق ئىچىدە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ھەم قۇدرەتلىك مۆجىزىلەر بىلەن ئەمەلدە كۆرسىتىلگەن. **13** سىلەرنى باشقا جامائەتلەردىن قايسى تەرەپتە تۆۋەن ئورۇنغا قويدۇم؟ ـ پەقەتلا ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئۈستۈگىگە رگە يۈك قىلىپ ئاراتىپ قويمىغىنىم بىلەنمۇ؟! مېنىڭ بۇ ئادالەتسىزلىكىمنى ئەپۇ قىلغايسىلەر! **14** مانا، ھازىر يېنىگىلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشقا تەييارمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلە رگە ھېچ يۈك ئېغىرىمنى سالغۇم يوق. چۈنكى ئىزدىگىنىم ئىگىلىكىگىلار ئەمەس، بەلكى ئۆزۈگىلاردۇر؛ پەرزەنتلىرى ئاتا-ئانىلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاتا-ئانىلار پەرزەنتلىرى ئۈچۈن مال-مۈلۈك يىغىشى كېرەك. **15** ئەمدى جېنىگىلار ئۈچۈن ئىگىلىكىمدىن خۇشلۇق بىلەن سەرپ قىلىمەن ھەمدە ئۆزۈمنى سەرپ قىلىمەن ـ گەرچە مەن سىلەرنى قانچە سۆيگەنسېرى مەن شۇنچە ئاز سۆيۈلىسەمۇ. **16** ئەمدى شۇنداق بولغىنى بىلەن، مەن سىلە رگە ھېچ يۈك بولغان ئەمەسمەن؛ بىراق ھېلىگەرلىك قىلىپ، مەن سىلەرنى بابلاپ قويدۇم! **17** ئەجەبا، مەن سىلە رگە ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ بىرەرسى ئارقىلىق سىلەردىن نەپ ئالدىممۇ؟! **18** مەن تىتۇسنى سىلەرنىڭ يېنىگىلارغا بېرىشقا ئۈندىدىم ۋە يەنە ھېلىقى قېرىنداشنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئەۋەتتىم. تىتۇسنىڭ سىلەردىن نەپ ئېلىپ باققان يېرى بارمۇ؟ بىز ئىككىيلەن ئوخشاش بىر روھتا يۈرىۋاتمامدۇق؟ بىزنىڭ باسقان ئىزىمىز ئوخشاش ئەمەسمىكەن؟ **19** يا كى سىلەر ئەزەلدىن بىزنى «ئۇلار ئالدىمىزدا ئۆزلىرىنى ئاقلاپ كېلىۋاتىدۇ» دەپ ۋىلاۋاتامسىلەر؟ [ئىش ئۇنداق ئەمەس]. بىز پەقەت مەسىھدە بولۇپ خۇدا ئالدىدا سۆزلەۋاتىمىز؛ قىلىۋاتقان ھەممە ئىشلار، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەرنىڭ ئېتىقادىگىلارنى قۇرۇش ئۈچۈندۇر. **20** چۈنكى مەن يېنىگىلارغا بارغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىمدىن چىقماي قېلىشىگىلاردىن، ئۆزۈمنىڭمۇ سىلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىگىلاردىن چىقماي قېلىشىمدىن، يەنى ئاراگىلاردا غوۋغا-جېدەل، ھەسەتخورلۇق، غەزەپ-نەپرەت، مەنمەنچىلىك، تۆھمەتخورلۇق، غەيۋەتخورلۇق، تەكەببۇرلۇق ۋە پاراكەندىچىلىكلەر بولارمىكىن دەپ ئەنسىرەيمەن؛ **21** ـ بۇ قېتىم سىلەرنىڭ يېنىگىلارغا بارغىنىمدا، ئاراگىلاردىكى گۇناھ سادىر قىلىپ، تاكى بۇگۈنگىگە قەدەر ئۆتكۈز زگەن ناپاكلىق، بۇزۇقلۇق ۋە شەھۋانىي ئىشلاردىن تېخى توۋا قىلمىغان نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ سەۋەبىدىن خۇدايىم مېنى ئالدىگىلاردا تۆۋەن قىلىپ قويارمىكىن، شۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۈچۈنلا ماتەم تۇتقاي تۇرالمايمەنمىكىن، دەپ ئەنسىرەيمەن.

13

بۇ يېنىگىلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشىم بولىدۇ. «ھەر بىر ھۆكۈم ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئاغزىدا ئىسپاتلىنىشى كېرەك». **2** مەن ئىلگىرى ئىككىنچى قېتىم يېنىگىلاردا بولغىنىمدا بۇرۇن گۇناھ سادىر قىلغانلارغا ھەم قالغان ھەممىگىلارغا شۇنداق ئېيتقان، ھازىرمۇ سىلەردىن نېرى بولسامۇ قايتىدىن ئالدىنئالا ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىمەنكى (سىلەر مەسىھنىڭ مەن ئارقىلىق سۆزلىگەنلىكىگە ئىسپات تەلەپ قىلىپ كېلىۋاتقىنىگىلار تۇيۇلىدىن)، مەن بارغىنىمدا ھېچكىمنى ئايىمايمەن؛ دەرۋەقە مەن ئارقىلىق سۆزلەۋاتقان مەسىھ سىلە رگە نىسبەتەن ئاجىز ئەمەس، بەلكى ئالدىگىلاردا ئىنتايىن قۇدرەتلىكتۇر؛ **4** ئۇ دەرۋەقە ئاجىزلىقتا كېستىلەنگەن بولسىمۇ، لېكىن خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلەن يەنىلا ھايات. بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولساقۇ، خۇدانىڭ سىلە رگە قاراتقان قۇدرىتى بىلەن، ئۇنىڭغا باغلىنىپ ھايات ياشايمىز. **5** ئەمدى ئۆزۈگىلارنى ئېتىقادتا بارمۇ-يوق دەپ تەكشۈرۈپ كۆرۈگىلار، ئۆزۈگىلارنى سىناپ بېقىگىلار! سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزۈگىلاردا بولغانلىقىنى (سىناقتىن شاللىنىپ قالمىساگىلار!) بىلىپ يەتمەمسىلەر؟ **6** ئەمدى سىلەرنىڭ بىزنىڭ سىناقتىن شاللىنىپ قالمىغانلىقىمىزنى بىلىپ قېلىشىگىلارنى ئۈمىد قىلىمەن. **7** سىلەرنىڭ ھېچقانداق رەزىللىك قىلماسلىقىگىلار ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىمىز؛ بۇ، بىزنىڭ سىناقتىن ئۆتتى دەپ قارىلىشىمىز ئۈچۈن ئەمەس ـ ھەتتا سىناقتىن ئۆتمىدى، دەپ قارالساقۇ، مەيلى ـ مۇھىمى سىلەرنىڭ دۇرۇس بولغانىنى قىلىشىگىلار. **8** چۈنكى بىز ھەققەتكە قارشى ھېچ ئىش قىلالمايمىز؛ نېمىلا قىلساق ئۇ بەرىبىر ھەققەتنى ئايان قىلىدۇ، خالاس. **9** چۈنكى بىز ئاجىز بولساقۇ، سىلەرنىڭ كۈچلۈك بولغىنىگىلاردىن شادلىنىمىز. شۇنىڭدەك بىز يەنە شۇنىڭغا دۇئا قىلىمىزكى، سىلەر كامالەتكە يەتكۈزۈلگەيسىلەر. **10** سىلەرنىڭ يېنىگىلارغا بارغىنىمدا رەب ماگا غۇلىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادنى قۇرۇش ئۈچۈن ئامانەت قىلغان ھوقۇقىمنى ئىشلىتىپ سىلە رگە قاتتىق قوللۇقنى كۆرسەتمەسلىكىم ئۈچۈن، مەن سىلەردىن يىراقتا بولغىنىمدا مۇشۇلارنى يازدىم. **11** ئەگۈ ئاخىردا، قېرىنداشلار، شادلىنىگىلار، كامالەتكە يەتكۈزۈلۈگىلار، رىغبەت-تەسەللىدە كۆچىيتىلگىلار، بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇگىلار، ئىناق-خاتىرجەملىكتە تۇتۇگىلار؛ ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋە ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **12** بىر-بىرىگىلار بىلەن پاك سۆيۈشۈلەر بىلەن سالاملىشىگىلار. **13** بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن سىلە رگە سالام. **14** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شاپائىتى، خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ۋە مۇقەددەس روھنىڭ ھەمراھ-ھەمدەملىكى سىلە رگە يار بولغاي!

گالاتیالىقلارغا

1 مەنكى پاۋلۇس، روسۇل بولغان (ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس يا كى ئىنسانلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھ ۋە ئۇنى تۇلگەنلەردىن تىرىلدۈرگۈچى خۇداۋاتا تەرىپىدىن تەيىنلەنگەن) **2** ۋە مەن بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان بارلىق قېرىندىشلاردىن گالاتىيا تۇلكىسىدىكى جامائەتلەر گە سالام. **3** خۇداۋاتا ۋە رەبىمىز ئەيسا مەسىھدىن سىلە گە مېھىر-شەپ **4** تۇ خۇداۋاتامىزنىڭ ئىرادىسى بويىچە بىزنى بۇ ھازىرقى رەزىل زاماندىن قۇتقۇزۇشقا تۇرنى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن پىدا قىلدى؛ (aiōn g165) **5** خۇداغا بارلىق شان-شەرەپ ئەبەدىل-ئەبەد دگىچە بولغاي، ئامىن! (aiōn g165) **6** سىلەر تۇز ۋەكلارنى مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى تارقىلىق چاقىرغىچىنىڭ يېنىدىن شۇنچە تېز يىراقلاشتۇرۇپ باشقىچە بىر خىل «خۇش خەۋەر» گە ئە گىشىپ كېتىۋاتقىنىڭلارغا ئىنتايىن ھەيران قالماقتىمەن! **7** ئەمەلىيەتتە ئۇ ھېچقانداق باشقا «خۇش خەۋەر» ئەمەستۇر! ـ پەقەتلا بەزى كىشىلەر سىلەرنى قايماقتۇرۇپ، مەسىھنىڭ خۇش خەۋرىنى بۇرمىلىماچچى بولغان، خالاس. **8** لېكىن ھەتتا بىز تۇزىمىز بولايلى يا كى ئاسماندىن چۈشكەن پەرىشتە بولسۇن، بىرسى بىزنىڭ سىلە گە جا كارلىغىنىمىزغا ئوخشىمايدىغان باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى سىلە گە جا كارلىسا، ېىشىغا لەنەت ياغسۇن! **9** بىز بۇرۇن ئېيتقىنىمىزدەك، ھازىرمۇ مەن شۇنى ئېيتىمەكى، بىرسى سىلەرنىڭ قوبۇل قىلغىنىڭلارغا ئوخشىمايدىغان باشقا بىر خۇش خەۋەرنى جا كارلىسا، ېىشىغا لەنەت ياغسۇن! **10** مەن خۇدانى ئىشەندۈرۈشۇم كېرەكمۇ يا كى ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشۇم كېرەكمۇ؟ يا كى ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشىم كېرەكمۇ؟ مەن ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشنى نىشان قىلغان بولسام، مەسىھنىڭ قۇلى بولمىغان بولاتتىم. **11** ئەمدى، ئى قېرىندىشلار، سىلە گە شۇنى ئۇقتۇرىمەكى، مەن جا كارلايدىغان خۇش خەۋەر ئىنسانلاردىن كەلگەن ئەمەس. **12** چۈنكى مەن ئۇنى ئىنساندىن قوبۇل قىلغىنىم يوق يا كى بىرەر كىشى ئۇنى ماگا ئۆگەتكىنى يوق، بەلكى ئەيسا مەسىھ ماگا ۋەھيي تارقىلىق يەتكۈزگەن. **13** چۈنكى سىلەر مېنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولدا قانداق ھايات كەچۈرگەنلىكىم توغرۇلۇق ـ مېنىڭ خۇدانىڭ جامائىتىگە ئەشەددىي زىيانكەشلىك قىلىپ ئۇنىڭغا بۇزغۇنچىلىق قىلغانلىقىمنى ئاڭلىغانسىلەر. **14** ھەمدە مەن يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولدا ئېلىمىزدىكى نۇرغۇن تەڭتۇشلىرىمدىن خېلىلا ئالدىدا تۇراتتىم ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ئەنئەنىلىرىنى ساقلاشقا پەۋقۇلئاددە قىزغىن ئىدىم. **15** ئەمما ئانامنىڭ قورسىقىدىن تارتىپ مېنى تۇزى ئۈچۈن ئايرىپ، مېھىر-شەپقىتى تارقىلىق مېنى چاقىرغان خۇدا تۇز ئۈغلىنى ئەللەر ئارىسىدا جا كارلاش ئۈچۈن مەندە ئۇنى ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگىنىدە، مەن ھېچقانداق قان-ئەت ئىگىسى بىلەن مەسلىھەتلەشمەي، **17** يا كى يېرۇسالېمغا مەندىن ئىلگىرى روسۇل بولغانلار بىلەن كۆرۈشۈشكە بارماي، بەلكى ئۇدۇل ئەرەبىستانغا ئاتلاندىم. كېيىن دەمەشققە قايتىپ كەلدىم. **18** ئاندىن ئۈچ يىلدىن كېيىن يېرۇسالېمغا پېترۇس بىلەن تونۇشۇشقا باردىم ۋە ئۇنىڭ قېشىدا ئون بەش كۈن تۇردۇم. **19** ئەمما شۇ چاغدا رەببىنىڭ ئىنىسى ياقۇپتىن باشقا روسۇللارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن كۆرۈشمىدىم. **20** مانا، مېنىڭ سىلە گە ھازىر يازغىنىم خۇدا ئالدىدا ھېچ يالغان ئەمەس! **21** كېيىن، مەن سۈرىيە ۋە كىلىكىيە ئۆلكىلىرىگە باردىم. **22** ئەمما يەھۇدىيەدىكى مەسىھدە بولغان جامائەتلەر مېنى چىرايىدىن تونۇمايتتى. **23** ئۇلار پەقەت بۇرۇن بەزگە زىيانكەشلىك قىلغان ئادەمنىڭ تۇزى شۇ چاغدا يوقاتماچچى بولغان ئېتىقادنى ھازىر خۇش خەۋەر دەپ جا كارلىماقتا، دەپ ئاڭلىغاندى، **24** شۇنىڭدەك ئۇلار مېنىڭ سەۋەبىدىن خۇدانى ئۇلۇغلىدى.

2 يەنە بۇنىڭدىن ئون تۆت يىل كېيىن، مەن بارناباس بىلەن يېرۇسالېمغا چىقتىم؛ تىتۇسنىمۇ ھەمراھ قىلىپ باردىم. **2** مەن بىر ۋەھيگە بىنائەن شۇ يەر گە بارغانىدىم؛ ۋە مەن بىكار چاپمىغىنىمنى يا كى بىكار چاپماياۋاتقىنىمنى جەزىلەشتۇرۇش ئۈچۈن [يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ] ئالدىدا (ئەمەلىيەتتە پەقەت «جامائەتنىڭ تۇۋر ۋەكلىرى»دە كە گە ئايرىم ھالدا) ئەللەر ئارىسىدا جا كارلايدىغان خۇش خەۋەرنى بايان قىلدىم. **3** نەتىجىدە، ھەتتا ماگا ھەمراھ بولغان تىتۇس يۇنانلىق بولسىمۇ، خەتىنى قوبۇل قىلىشقا مەجبۇرلانمىدى؛ **4** [شۇ چاغدىكى «خەتنە» مەسىلىسى»] بولسا، بىزنىڭ مەسىھ ئەيسادا مۇيەسسەر بولغان ھۇرلۇكىمىزنى نازارەت قىلىش ئۈچۈن ئارىمىزغا سوقۇنۇپ كىرىۋالغان، بىزنى قۇللۇققا چۈشۈرۈۋىشەكچى بولۇپ، يالغانچىلىق قىلغان ساختا قېرىنداشلار تۈپەيلىدىن بولغانىدى. **5** لېكىن بىز خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىي سىلەردىن مەھرۇم قىلىنمىسۇن دەپ تۇلارغا ھەتتا بىر سائەتچىمۇ يول قويغىنىمىز يوق؛ **6** لېكىن ئابرۇيلۇق ھېسابلانغان ئادەملەردىن بولسا (مېنىڭ تۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكى بىلەن كارىم يوق؛ خۇدا ھېچقانداق ئىنسانىنىڭ يۈز خاتىرىسىنى قىلمايدۇ!) ـ مۇشۇ ئابرۇيلۇق [ئەربابلار] دەپ سانالغانلارنىڭ مەندىكى [خۇش خەۋە رگە] قوشقىنى يوق ئىدى. **7** دەل ئەكسىچە، خۇش خەۋەرنى خەتنە قىلىنغانلارغا يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى پېترۇسقا تاپشۇرۇلغاندەك، خەتنىسىزلە رگە يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى ماگا تاپشۇرۇلغان دەپ تونۇپ يېتىپ **8** (چۈنكى پېترۇسنى خەتنىلىكە رگە روسۇللۇققا كۆچلەندۈرگۈچى بولسا، مېنىمۇ ئەللە رگە [روسۇل بولۇشقا] كۆچلەندۈ رگەنىدى)، **9** ماگا ئاتا قىلىنغان شۇ مېھىر-شەپقەتنى تونۇپ يەتكەن «جامائەتنىڭ تۇۋر ۋەكلىرى» ھېسابلانغان ياقۇپ، كېپاس ۋە يۇھاننالار بولسا، سىلەر ئەللە رگە بېرىكلار، بىز خەتنىلىكە رگە بارايلى دەپ بارناباس بىلەن ئىككىمىز گە ھەمدەملىك ئوڭ قولىنى بېرىشتى. **10** تۇلارنىڭ بەزگە پەقەت كەمبەغەللەرنى تۇنۇتماكلار دېگەن بىرلا تەلىپى بار ئىدى؛ مەن دەل بۇ ئىشقا قىزغىن بولۇپ كېلىۋاتاتتىم. **11** بىراق، كېپىن پېترۇس ئانتاكيا شەھىرىگە كەلگەندە، ئۇنىڭ ئەيىبلىك ئىكەنلىكى ئېنىق بولغاچقا، مەن ئۇنى يۈزتۇرانە ئەيىبلىدىم. **12** چۈنكى ياقۇپنىڭ يېنىدىن بەزى ئادەملەر كېلىشتىن ئىلگىرى ئۇ يات ئەللىكلەر بىلەن ھەمداستىخان بولغانىدى؛ بىراق تۇلار كەلگەندە، خەتنىلىكەردىن قورقۇپ [شۇ قېرىنداشلاردىن] ئۆزىنى تارتتى. **13** ھەتتا باشقا يەھۇدىي [قېرىنداشلار] ئۇنىڭ بۇ ساختىلىقىغا قوشۇلۇپ كەتتى؛ ھەتتا بارناباسمۇ ئازدۇرۇلۇپ تۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىگە شېرىك بولدى. **14** ئەمما مەن تۇلارنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىي يېنىچە دۈرۈس ماڭمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەممەيلەننىڭ ئالدىدىلا پېترۇسقا: «سەن يەھۇدىي تۇرۇپ، يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى بويىچە ياشىماي، بەلكى يات ئەللىكلەردەك ياشاۋاتسەن؛ شۇنداق تۇرۇقلۇق، نېمىشقا سەن يات ئەللىكلەرنى يەھۇدىيلاردەك ياشاشقا زورلىماقچىمۇسەن؟» ـ دېدىم، **15** ۋە يەنە: «بىز [ئىككىمىز] تۇغۇلۇشىمىزدىلا يەھۇدىمىز، «گۇناھكار دەپ قارالغان يات ئەللىكلەر»دىن ئەمەسمىز، **16** لېكىن ئىنسان تەۋرات قانۇنىنا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھنىڭ ئېتىقاد-ساداقەتلىكى بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ دەپ بىلىمىز. شۇڭا تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى مەسىھگە باغلانغان ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن بىزمۇ مەسىھ ئەيساغا ئېتىقاد قىلدۇق ـ چۈنكى ھېچ ئەت ئىگىسى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ھەققانىي قىلىنمايدۇ» ـ دېدىم. **17** ئەمما مەسىھتە ھەققانىي قىلىنىشقا ئىزدەنگىنىمىزدە، بىزمۇ «گۇناھكار» دەپ ئىسپاتلانغان بولساقمۇ، مەسىھ ئەمدى گۇناھنىڭ خىزمىتىدە بولغۇچىمۇ؟! ياق، ھە رگىز! **18** ئەمما مەن ئەسلىدە غۇلاتقان نەرسىلەرنى قايتىدىن قۇرسام، تۆزۈمنى [تەۋرات قانۇنىغا] خىلاپلىق قىلغۇچى دەپ ئىسپاتلاپ كۆرسەتكەن بولىمەن. **19** چۈنكى مەن تەۋرات قانۇنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن ئۆلدۈم، نەتىجىدە، مەن خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتىمەن. **20** مەن مەسىھ بىلەن بىللە كېرىستىلەنگەنمەن، لېكىن مانا، ياشاۋاتىمەن! لېكىن ياشاۋاتقىنى مەن ئەمەس، بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان مەسىھدۇر. ۋە مېنىڭ ھازىر ئەتلىرىمدە ياشاۋاتقان ھايات بولسا، مېنى سۆيگەن ۋە مەن ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغان خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ ئىمان-ئېتىقادىدىندۇر. **21** مەن خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىكار قىلىۋەتمەيمەن؛ چۈنكى ھەققانىيلىق تەۋرات قانۇنى تارقىلىق كېلىدىغان بولسا، مەسىھنىڭ ئۆلۈشى بىكاردىن-بىكار بولۇپ قالاتتى.

3 ئى ئەقىلسىز گالاتىيالىقلار، كۆز ئالدىڭلاردا ئەيسا مەسىھ ئېنىق سۈرەتلەنگەن، تارا كلاردا كېرىستىلەنگەندەك كۆرۈنگەنكەن، كىم سىلەرنى ھەققەتكە ئىتائەت قىلىشتىن ئازدۇرۇپ سېھىرلىدى؟ **2** مەن پەقەت شۇنلا سىلەردىن سوراپ بىلەيكى: ـ سىلەر روھنى

تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىش ئارقىلىق قوبۇل قىلدىڭلارمۇ، ياكى [خۇش خەۋەرنى] ئاڭلاپ، ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلدىڭلارمۇ؟ 3 سىلەر شۇنچە ئەقىلسىزمۇ؟ روھقا تايىنىپ [ھاياتنى] باشلىغانىكەنسىلەر، تەندىلىكتە ئەت ئارقىلىق كامالەتكە يەتمەكچىمۇ؟ 4 سىلەر [ئېتىقاد يولىدا] بولغان شۇنچە كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى بىكارغا تارتىتىڭلارمۇ؟ دەرۋەقە بىكارغا كەتتىغۇ؟! 5 سىلە رگە روھنى تەمىنلىگۈچى، ئاراڭلاردا مۇجىزىلەرنى يارىتىۋاتقۇچى بۇ كارامەتلەرنى سىلەرنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىپ تاياىنغىنىڭلاردىن قىلامدۇ، ياكى ئاڭلىغان خەۋە رگە باغلىغان ئىشەنچ-ئېتىقادىڭلاردىن قىلامدۇ؟ 6 [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى، بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇنى چۈشىنىشىڭلار كېرەككى، ئېتىقادتىن تۇغۇلغانلارلا ئىبراھىمنىڭ ھەقىقىي پەرزەنتلىرىدۇر. 8 مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلىشى ئارقىلىق ئۆلارنى ھەققانىي قىلىدىغانلىقى ئالدىنئالا كۆرۈلۈپ، خۇدانىڭ ئىبراھىمغا: «سەندە بارلىق ئەل-مىللەتلە رگە بەختە ئاتا قىلىنىدۇ» دەپ خۇش خەۋەرنى ئالدىن ئېيتقانلىقى خاتىرىلەنگەنىدى. 9 شۇنىڭ بىلەن، ئېتىقادتىن بولغانلار ئېتىقاد قىلغۇچى ئىبراھىم بىلەن تەڭ بەختە تاپىدۇ. 10 لېكىن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلمىز دەپ يۈ رگەنلەر بولسا ھەممىسى لەنەتكە قالىدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «تەۋرات قانۇنىدا يېزىلغان ھەممە ئەمرىلە رگە ئۈزلۈكسىز ئەمەل قىلمايۋاتقان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالىدۇ». 11 يەنە روشەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇنىغا ئىنتىلىش ئارقىلىق ھەققانىي قىلىنمايدۇ، چۈنكى [مۇقەددەس كىتابتا يېزىلغىنىدەك]: ـ «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». 12 ئەمما قانۇن يولى ئېتىقاد يولىغا ئاساسلانغان ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس كىتابتا]: ـ «قانۇنىنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلغۇچى شۇ ئىشلار بىلەن ھايات بولىدۇ» دېيىلگەندەك تۇر. 13 ھالبۇكى، مەسىھ بىزنى تەۋرات قانۇنىدىكى لەنەتتىن ھۇر قىلىش ئۈچۈن ئۇرنىمىزدا لەنەت بولۇپ بەدەل تۇلدىرى. بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ياغىچتا ئېسىلغان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالغان ھېسابلانسۇن» دەپ يېزىلغان. 14 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئېيسا ئارقىلىق ئىبراھىمغا ئاتا قىلىنغان بەختە يات ئەللىكلەر رگىمۇ كەلتۈرۈلۈپ، بىز ۋەدە قىلىنغان روھنى ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلالايمىز. 15 قېرىنداشلار، مەن ئىنسانلارچە سۆزلەيمەن؛ ھەتتا ئىنسانلار ئارىسىدا ئۆزئارا ئەھدە تۈزۈلسىمۇ، باشقا ھېچكىم ئۇنى يوقىتا چىقىرۋېتەلەيدۇ ياكى ئۇنىڭغا بىرەر نەرسە قوشالمايدۇ. 16 شۇنىڭدەك، [خۇدانىڭ ئەھدىسىدىكى] ۋەدىلەر ئىبراھىم ۋە ئۇنىڭ نەسلىگە ئېيتىلغان. [مۇقەددەس كىتابتا] ئۇ: «ۋە سېنىڭ نەسىللىرىڭگە»، (يەنى، كۆپ كىشىلە رگە) دېمەيدۇ، بەلكى «سېنىڭ نەسلىڭگە»، (يەنى يالغۇز بىر كىشىگلا)، دەيدۇ ـ بۇ «نەسىل» مەسىھدۇر. 17 مەن شۇنى دېمەكچىمەنكى، خۇدانىڭ مەسىھكە ئالدىن تۈ زگەن بىر ئەھدىسىنى تۆت يۈز ئوتتۇز يىلدىن كېيىن چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى ئەمەلدىن قالدۇرالمايدۇ، خۇدانىڭ بۇ ۋەدىسىنى ھېچ بىكار قىلالمايدۇ. 18 چۈنكى [ۋەدە قىلىنغان] مىراس قانۇنغا ئاساسلانغان بولسا، مانا ئۇ خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئاساسلانغان بولمايتتى؛ لېكىن خۇدا شاپائەت بىلەن ئۇنى ئىبراھىمغا ۋەدە ئارقىلىق ئاتا قىلغان. 19 ئۇنداقتا، تەۋرات قانۇنىنى چۈشۈرۈشتىكى مەقسەت نېمە؟ ئۇ بولسا، ئىنسانلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى تۈپەيلىدىن، خۇدانىڭ مىراسى ۋەدە قىلىنغۇچى، يەنى ئىبراھىمنىڭ نەسلى دۇنياغا كەلگۈچە قوشۇمچە قىلىپ بېرىلگەن؛ ئۇ پەرىشتىلەر ئارقىلىق بىر ۋاستىچىنىڭ قولى بىلەن بېكىتىلىپ يولغا قويۇلغان. 20 ئەمما «ۋاستىچى» بىر تەرەپنىڭلا ۋاستىچىسى ئەمەس (بەلكى ئىككى تەرەپنىڭكىدۇر)، لېكىن خۇدا ئۆزى پەقەت بىردۇر. 21 ئۇنداقتا، تەۋرات قانۇنى خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە زىتمۇ؟ ياق، ھەرگىز! ئەگەر بىرەر قانۇن ئىنسانلارنى ھاياتلىققا ئېرىشتۈرەلەيدىغان بولسا، ئۇنداقتا ھەققانىيلىق جەزمەن شۇ قانۇنغا ئاساسلانغان بولاتتى. 22 ھالبۇكى، مۇقەددەس يازمىلار پۈتكۈل ئالەمنى گۇناھنىڭ ئىلكىگە قاماپ قويغان؛ بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئەيسا مەسىھنىڭ سادالىقىت-ئېتىقادى ئارقىلىق ۋەدىنىڭ ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا بېرىلىشى ئۈچۈندۇر. 23 لېكىن ئېتىقاد يولى كېلىپ ئاشكارە بولغۇچە، بىز تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن قوغدىلىپ، ئاشكارە بولىدىغان ئېتىقادنى كۈتۈشكە قاماپ قويۇلاندۇق. 24 شۇ تەرىقىدە، بىزنىڭ ئېتىقاد ئارقىلىق ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن تەۋرات قانۇنى بىزگە «تەربىيىلگۈچى» بولۇپ، بىزنى مەسىھكە يېتەكلىدى. 25 لېكىن ئېتىقاد يولى ئاشكارا بولۇپ، بىز ئەمدى يەنە «تەربىيىلگۈچى»نىڭ نازارىسىدە ئەمەسمىز. 26 چۈنكى ھەممىڭلار مەسىھ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغۇللىرى بولدۇڭلار. 27 چۈنكى ھەرقايسىڭلار مەسىھگە كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلگەن بولساڭلار، مەسىھنى كىيىۋالغان بولدۇڭلار. 28 مەسىھدە نە يەھۇدىي بولمايدۇ نە گېرىك بولمايدۇ، نە قۇل بولمايدۇ نە ھۇر بولمايدۇ، نە ئەر بولمايدۇ نە ئايال بولمايدۇ، ھەممىڭلار مەسىھ ئەيسادا بىر بولىسىلەر. 29 سىلەر مەسىھكە مەنسۇپ بولغانىكەنسىلەر، سىلەرمۇ ئىبراھىمنىڭ نەسلى بولىسىلەر ۋە ئۇنىڭغا ۋەدە قىلىنغان [بەختە-ساۋادەتكە] مىراسخورىدۇرسىلەر.

4 يەنە شۇنى ئېيتسىمەنكى: گەرچە بىر بالا پۈتۈن مۇلۇكنىڭ ئىگىسى بولسىمۇ، مىراسخور گۈدەك ۋاقىتلىرىدا تاكى ئاتىسى بەلگىلىگەن ۋاقىت توشمىغۇچە، ئۇ تۈز ئۆيدىكى قۇلدىن پەرقى بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ يەنىلا خوجىدارلار ۋە بالا باققۇچىلارنىڭ باشقۇرۇشىدا بولىدۇ. 3 شۇنىڭغا ئوخشاش، بىزمۇ گۈدەك ۋاقتىمىزدا، بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» ئاستىدا قۇل بولغانىدۇق. 4 لېكىن، ۋاقىت-سائىتى تولۇق توشقاندا، خۇدا ئۆز ئوغلىنى [بۇ دۇنياغا] ئەۋەتتى. ئۇ بىر ئايال كىشىدىن تۇغۇلغان، شۇنىڭدەك تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇغۇلغانىدى. 5 بۇنىڭدىكى مەقسەت، خۇدا تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشىغان [بىزلەرنى] بەدەل تۆلەپ ھۇرلۇككە چىقىرىپ، بىزنىڭ ئوغۇللۇققا قوبۇل قىلىنىشىمىز ئۈچۈندۇر. 6 ھەم سىلەر ئۆز ئوغۇللىرى بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن، خۇدا ئۆز ئوغلىنىڭ: «ئابا! ئاتام!» دەپ چاقىرغۇچى روھنى ئەۋەتىپ قەلبىمىزگە سالدى. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھازىر قۇل ئەمەس، بەلكى ئوغۇللىرىدۇرسىلەر؛ ئوغۇللىرى بولغانىكەنسىلەر، خۇدا ئارقىلىق ئۆزىگە مىراسخور بولىسىلەر. 8 بۇرۇن، خۇدانى تونۇمىغان ۋاقتىڭلاردا دەرۋەقە يالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا ئۆتۈلغانىسىلەر. 9 ئەمدىلىكتە، ھازىر [ھەقىقىي] خۇدانى تونۇغانىكەنسىلەر، ـ ياكى ئېنىقراق قىلىپ ئېيتقاندا، خۇدا تەرىپىدىن تونۇلغانىكەنسىلەر، ئەمدى سىلەر نېمە دەپ بۇ دۇنيادىكى كۈچسىز، ئەبھەق ئەرزىمەس «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» گە قارايسىلەر؟ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا يېڭۈاشتىن قايتىشنى خالامسىلەر؟ 10 سىلەر ئالاھىدە كۈن، ئاي، پەسىل ۋە يىللارنى ئېتىۋارغا ئېلىپ خاتىرىلەشكە باشلىدىڭلار! 11 مەن ئىلگىرى سىلە رگە سىگىنۋە رگەن ئەجرىم بىكار كېتەرمىكىن، دەپ سىلەر ئۈچۈن ئەنسىرەۋاتىمەن. 12 قېرىنداشلار، مەن شۇنى سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، ماڭا ئوخشاش بولۇڭلار؛ چۈنكى مەن سىلە رگە ئوخشاش بولدۇم. سىلەر ئەسىلىدە ماڭا ھېچ ئازار يەتكۈزمىگەنىدىڭلار. 13 ئەمما سىلە رگە مەلۇمكى، ئەتىلىرىمدىكى بىر زەئىپلىك تۈپەيلىدىن، مەن خۇش خەۋەرنى سىلە رگە بىرىنچى قېتىم يەتكۈزگەنىدىم. 14 ئۇ چاغدا، ئەتىلىرىمدىكى بۇ زەئىپلىك سىلە رگە نىسبەتەن سىناقتەك بولسىمۇ، لېكىن سىلەر مېنى كەمىستمىدىڭلار ياكى چەتكە قاقىدىڭلار. ئە كسىچە، مېنى خۇدا ئەۋەتكەن بىر پەرىشتىنى، ھەتتا مەسىھ ئەيسا ئۆزىنى كۈتكەندەك كۈتۈۋالدىڭلار. 15 ئۇ چاغدىكى بەختە-بەرىكىتىڭلار ئەمدى نە گە كەتتى؟! مەن سىلە رگە گۇۋاھچى بولۇپ ئېيتالايمەنكى، ئۇ چاغدا سىلەر مۇمكىن بولسا، ماڭا كۆزلىرىڭلارنى ۋېيۇپ بېرىشكىمۇ رازى ئىدىڭلار! 16 ئەمدىلىكتە، سىلە رگە ھەقىقەتنى سۆزلىگەنلىكىم ئۈچۈن دۈشمىنىڭلارغا ئايلىنىپ قالدىممۇ؟ 17 [مەن ئېيتىپ ئۆتكەن] ھىلىقى ئادەملەر سىلە رگە قىزغىنلىق كۆرسىتىدۇ، ئە ئەما نىيىتى دۇرۇس ئەمەس؛ ئۇلار پەقەت سىلەرنى [نىجاتلىنىڭ سىرتىغا چىقىرىپ، قىزغىنلىقىڭلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىۋالماقچى. 18 ئەمما مەن سىلەر بىلەن بىرگە بولغان ۋاقىتلاردىلا ئەمەس، بەلكى دائىم ياخشى ئىشقا قىزغىنلىق قىلىشنىڭ ئۆزىنى ياخشىدۇر، ئەلۋەتتە. 19 سۆيۈملۈك بالىلىرىم! مەسىھ سىلەردە ئۆزەلدۈرۈلگۈچە مەن سىلەر ئۈچۈن تولغاق ئازابلىرىنى يەنە بىر قېتىم تارتىۋاتىمەن! 20 مېنىڭ ھازىرلا يېنىڭلارغا بېرىپ، سىلە رگە باشقىچە تەلەپۇز بىلەن سۆزلىگۈم كېلىۋاتىدۇ، چۈنكى بۇ ئەھۋالىڭلار تونۇرۇلۇق نېمە قىلىشنى زادىلا بىلمەيۋاتىمەن!

21 ئى تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە ياشاشنى خالايدىغانلار، سىلەردىن شۇنى سوراپ باقاي، سىلەر تەۋراتنىڭ ئۆزىدە نېمە دېيىلگەنلىكىگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ 22 تەۋراتتا، ئىبراھىمنىڭ ئىككى ئوغلى بولۇپ، بىرى دېدە كتىن، يەنە بىرى ھۇر ئايالدىن بولغان، دەپ

خاترىلەنگەن. 23 دېدە كتىن بولغان ئوغۇل «ئەت بىلەن» تۇغۇلغان، ھۆر ئايالدىن بولغان ئوغۇل بولسا خۇدانىڭ ۋەدىسى ئارقىلىق تۇغۇلغانىدۇر. 24 بۇ ئىككى ئىشنى بىر ئوخشىتىش دېگلى بولىدۇ. بۇ ئىككى ئايال [خۇدانىڭ ئىنسانلار بىلەن] تۆز زگەن ئىككى ئەھدىسىنىڭ ۋەكىلىدۇر. بىرىنچى ئەھدە سىناي [تېغىدىن] چىقىپ، دەرھەقىقەت بالىلرىنى قۇللۇقتا بولۇشقا تۇغدۇ؛ مانا ھەجەر تۇنىگىڭا ۋەكىلدۇر؛ 25 دېمەك، ھەجەر بولسا ئەرەبىستاندىكى سىناي تېغىغا سىمۋول قىلىنىپ، يەنى بۇگۈنكى يېرۇسالىمغا ئوخشىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بالىلرى قۇللۇقتا تۇرماقتا. 26 ئەمما يۇقىرىدىن بولغان يېرۇسالىم ھۆردۇر، ئۇ ھەممىزنىڭ ئانىسىدۇر؛ 27 چۈنكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: ـ «خۇشال بول، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماس ئايال! تەنتەنە قىلىپ ياكۆرات، توۋلا، ئى تولغاق تۇتۇپ باقمىغان! ـ چۈنكى غېرىب ئايالنىڭ بالىلرى ئېرى بار ئايالنىڭكىدىن كۆپتۇر!» 28 ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئىسھاق خۇدانىڭ ۋەدىسىدىن تۇغۇلغانلىرىدەك بىزمۇ خۇدانىڭ ۋەدىسى بويىچە تۇغۇلغان پەرزەنتلەرمىز. 29 لېكىن ئۇ چاغدا «ئەتلەردىن تۇغۇلغان» بالا «روھتىن تۇغۇلغان» بالىغا زىيانكەشلىك قىلغىنىدەك، ھازىر شۇنداق بولىدۇ. 30 لېكىن مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ تۇنىگىڭا: «سەن بۇ دېدىكىنى ئوغلى بىلەن قوشۇپ ھەيدىۋەت! چۈنكى دېدە كتىن تاپقان ئوغۇل ھەرگىز ھۆر ئايالنىڭىن بولغان ئوغۇل بىلەن مىراسقا ئورتاق بولمايدۇ!» دەپ پۈتۈلگەن. 31 ئەمدى، قېرىنداشلار، بىز دېدە كنىڭ ئەمەس، بەلكى ھۆر ئايالنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرمىز. مەسىھ بىزنى ھۆرلۇكتە ياشىسۇن دەپ ھۆر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن تۇنىگىڭا تاپان تىرەپ تۇرۇڭلار ۋە قۇللۇقنىڭ يۇقىتىرۇقىغا قايتىدىن قىسىلىپ قالماڭلار.

5

مانا، مەنكى پاۋلۇس سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئە گەر سىلەر خەتنە قوبۇل قىلساڭلار، ئۇ چاغدا مەسىھنىڭ سىلە رگە ھېچقانداق پايدىسى قالمايدۇ. 3 مەن خەتنىنى قوبۇل قىلغان ھەربىر كىشىگە يەنە ئاگاھلاندۇرۇپ ھەققەتنى ئېيتىپ قويايكى، ئۇلارنىڭ تەۋراتىكى بارلىق ئەمر-بەلگىلىمىلە رگە [تولۇق ئەمەل قىلىش] مەجبۇرىيىتى باردۇر. 4 ئەي تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق تۇزۇلمىنى ھەققانىي ئادەم قىلاي دېگەنلەر، ھەربىرىڭلار مەسىھدىن ئايرىلىپ، مەھرۇم بولۇپ، [خۇدانىڭ] شاپائىتىدىن چىقىپ، يېقىلىپ ئۇنىڭدىن قالدىڭلار. 5 چۈنكى روھقا تايىنىپ ھەققانىيلىققا ياغلانغان ئارزۇ-ئارمانىنى ئېتىقاد بىلەن تەلپۈنۈپ كۈتەمىز. 6 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا خەتنىلىك كۆچكە ئىگە ئەمەس، خەتسىزلىكمۇ كۆچكە ئىگە ئەمەس، كۆچكە ئىگە بولغىنى پەقەت مۇھەببەت ئارقىلىق ئىش قىلىدىغان ئېتىقادتۇر. 7 سىلەر ئوبدان چېپىپ مېڭۋاتقاندىكىلار؛ براق كىم سىلەرنى ھەققەتكە ئىتائەت قىلىشتىن توسۇۋالدى؟ 8 بۇنداق قايىل قىلىش ئامىلى سىلەرنى چاقىرغىچىدىن بولغان ئەمەس! 9 «كىچىككىنە خېمىرتۇرۇچ پۈتكۈل خېمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ!» 10 تۆزۈم رەببگە قاراپ قايىل بولدۇمكى، سىلەرمۇ بۇ ئىشتا ھېچ باشقىچە ئويدا بولمايسىلەر. ئەمما سىلەرنى قايمۇقتۇرۇۋاتقان كىم بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇ چوقۇم تېگىشلىك جازاسىنى تارتىدۇ. 11 قېرىنداشلار، ئە گەر مەن «خەتنە قىلىنىش كېرەك» دەپ جاكارلاپ يۈ رگەن بولسام، ئۇنداقتا مەن بۇگۈنكى كۆنگىچە يەنە نېمە ئۈچۈن [يەھۇدىيلاردىن] زىيانكەشلىككە ئۇچراپ كېلىمەن؟ ئە گەر شۇنداق قىلغان بولسام، «كېيىست بىزارلىقى» يوق قىلىناتتى! 12 سىلەرنى قۇزغىتىۋاتقان بۇ ئادەملەر تۇزلىرىنى ئاختا قىلىۋەتسۇن دەيمەن! 13 چۈنكى قېرىنداشلار، سىلەر ئە رىكىنلىككە چاقىرىلىدىڭلار. لېكىن ئە رىكىنلىكىڭلارنى ئەتلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە قانىدۇرۇشنىڭ باھانىسى قىلماڭلار، بەلكى مېھىر-مۇھەببەت بىلەن بىر-بىرىڭلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. 14 چۈنكى پۈتكۈل تەۋرات قانۇنى «قوشنا ڭنى تۆز ۋىڭنى سۆيگىنىدەك سۆيگىن» دېگەن بىرلا ئەمردە ئەمەل قىلىنىدۇ. 15 لېكىن پەخەس بولۇڭلار كى، بىر-بىرىڭلارنى چىشلەپ تارتىپ يالماپ يۇرۇپ، بىر-بىرىڭلاردىن يۇتۇلۇپ كەتمە گلار يەنە! 16 ئەمما شۇنى دەيمەنكى ـ [مۇقەددەس] روھتا مېڭىڭلار، ۋە شۇ چاغدا سىلەر ئەتلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە يول قويمايسىلەر. 17 چۈنكى ئەت روھقا زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلىدۇ، ۋە روھ ئەتكە زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلىدۇ. ئۇلار ئىككىسى بىر-بىرىگە قارىمۇقارشىدۇر، نەتىجىدە، تۆز ۋىڭلار ئارزۇ قىلغان ئىشلارنى قىلالمايسىلەر. 18 ۋەھالەنكى، سىلەر روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە بولسا ڭلار، ئۇ چاغدا تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە بولمايسىلەر. 19 ئەمدى ئەتنىڭ ئەمەللىرى روشەنكى ـ زىناخورلۇق، بۇزۇقلۇق، ناپاكلىق، شەھۋانىيلىق، 20 بۇتپەرەسلىك، سېھىرگەرلىك، ئۆچمەنلىكلەر، جېدەللەر، قىزغانچۇقلۇقلار، غەزەپلەر، رىقابەتلىشىشلەر، بۆلگۈنچىلىكلەر، گۇرۇھۋازلىقلار، 21 ھەسەتخورلۇقلار، قاتىللىقلار، ھاراقكەشلىكلەر، ئەيش-ئىشرەتلەر قاتارلىق ئىشلاردۇر؛ بۇ ئىشلار توغرۇلۇق بۇرۇنقى ئېيتقىنىمدەك ھازىر يەنە بىر قېتىم ئاگاھلاندۇرىمەنكى، بۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مىراسلىق قىلمايدۇ. 22 ۋەھالەنكى، روھنىڭ مېۋىسى بولسا مېھىر-مۇھەببەت، شاد-خۇرام‌لىق، خاتىرجەملىك، سەۋر-تاقەت، مېھىربانلىق، ياخشىلىق، ئىشەنچ-سادىقلىق، 23 مۆمىن-مۆلايىملىق ۋە تۆزىنى تۇتۇۋېلىشتىن ئىبارەت. مۇشۇنداق ئىشلارنى توسىدىغان ھېچقانداق قانۇن يوقتۇر. 24 لېكىن مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلار ئەتلىرىنى، شۇنداقلا تۇنىگىدىكى ئىشقىلار ۋە ھەم ھەۋەسلەرنى تەڭ كېيىتىلگەن بولىدۇ. 25 روھتا ياشاۋاتقان بولساق، روھقا ئە گىشىپ ماڭايلى. 26 بىر-بىرىمىزنى رەنجىتىپ، بىر-بىرىمىز-زگە ھەسەت قىلىپ، ھاكاۋۇر شۇھرەتپەرەسلەردىن بولمايلى.

6

قېرىنداشلار، ئاراڭلاردىن بىرسىنىڭ ھازىرمۇ بىر گۈناھ-سەۋەنلىك سادىر قىلىۋاتقانلىقى بايقالغان بولسا، ئاراڭلاردىكى روھىي كىشىلەر يۇۋاش-مۇلايىملىق روھى بىلەن تۈزى يولىدىن قايتۇرۇپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، تۆز ۋىڭلارنىڭمۇ ئازدۇرۇلۇپ كەتمەسلىكىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار. 2 بىر-بىرىڭلارنىڭ ئېغىرچىلىقىنى كۆتۈرۈڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، مەسىھنىڭ قانۇنىغا ئەمەل قىلغان بولىسىلەر. 3 چۈنكى بىرسىنىڭ تارازىغا توختىغۇدەك ئىشى بولماي تۇرۇپ تۆزىنى تارازىغا توختىغۇدەك دەپ چاغلىسا، ئۇ تۆز-تۆزىنى ئالدىغانلىق، خالاس. 4 لېكىن ھەر رىكىم تۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ تە كشۈرۈپ باقسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن باشقىلارنىڭكىدىن ئەمەس، بەلكى تۆز ئەمەللىرىدىنلا پەخىرلەنگۈدەك ئىش بولسا، پەخىرلەنسە بولىدۇ. 5 چۈنكى ھەربىر ئادەم تۆز يۈكىنى كۆتۈرۈشى كېرەك. 6 خۇدانىڭ سۆز-كالامىدىن تەلىم ئالغۇچى تۆزىگە تەلىم بە رگۈچىنى تۆزىدە بار بولغان ياخشى نەرسىلەردىن ئورتاق بەھرىمەن قىلسۇن. 7 تۆز-تۆزۈڭلارنى ئالدىمىڭلار ـ خۇدانى ئالداپ ئەخمەق قىلغىلى بولمايدۇ؛ چۈنكى كىم نېمە

8 تۆز ئەتلىرىنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قاندۇرۇشقا ئۇرۇق چاچقان كىشى تۆز ئەتلىرىدىن چىرىكلىك ھوسۇلىنى ئالىدۇ. لېكىن روھنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن ئۇرۇق چاچقان كىشى بولسا روھتىن مەڭگۈلۈك ھايات ئالىدۇ. (aiōnios g166) 9 شۇڭا، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ھارمايلى. ئۇنىڭغا ئېرىمىسەك ۋاقىتى-سائىتى توشقاندا چوقۇم ھوسۇل ئالالايمىز. 10 شۇ سەۋەبتىن، بىزدە پۇرسەت بولسىلا، ھەممەيلەنگە، بولۇپمۇ ئېتىقادتىكى ئائىلىگە مەنسۇپ بولغانلارغا ياخشى ئىشلارنى قىلىپ بېرەيلى. 11 مانا، تۆز قولۇم بىلەن شۇنچە چوڭ ھەرىپلەر بىلەن يازغىنىمغا قاراڭلار! 12 سىلە رگە خەتنىنى قوبۇل قىلىشنى مەجبۇرلىماقچى بولغانلار، ئۇلارنىڭ ھەربىرى پەقەت تۆزلىرىنىڭ تاشقى قىيافىتىنى پەردازلاپ كۆرسەتمەكچى بولغان، خالاس؛ ئۇلارنىڭ بۇ مەقسىتى پەقەت «مەسىھنىڭ كېيىتى» ئۈچەيلىدىن بولغان زىيانكەشلىكتىن قېچىشتىن ئىبارەت، خالاس. 13 چۈنكى ئۇلار تۆزلىرىمۇ خەتنە قىلىنغىنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلمايدۇ؛ لېكىن ئۇلار ئەتلىرىگىلارىدىن ماختىنىش ئۈچۈن بەربىر سىلەرنى خەتنىنى قوبۇل قىلدۇرماقچى بولىدۇ. 14 تۆزۈمنى ئېلىپ ئېيتسام، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كېيىتىكى [ئۇلۇمى]دىن باشقا ھېچ ئىش بىلەن ماختانمىغايمەن! چۈنكى ئۇنىڭ كېيىتى ۋاستىسىدىن بۇ دۇنيا ماڭا نىسبەتەن كېيىتىلەنگەن ۋە مەنمۇ بۇ دۇنياغا نىسبەتەن كېيىتىلەنگەنمەن. 15 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا نە خەتنىلىك نە خەتنىسىزلىك دېگەنلەر كۆچكە ئىگە ئەمەستۇر؛ بىردىنبىر كۆچكە ئىگە بولىدىغىنى پەقەت يېڭى بىر يارالغۇچىدۇر! 16 بۇ قائىدە بويىچە ماڭىدىغانلارغا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ۋە خۇدانىڭ ئىسرائىلىغا خاتىرجەملىك ۋە رەھىم-شەپقەت بولغاي! 17 بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىم بۇ ئىشلار بىلەن يەنە مېنى ئاۋارە قىلمىسۇن! چۈنكى مەن تۆز بەدىنىمدە ئەيسانىڭ يارا ئىزلىرىنى كۆتۈرىمەن! 18 قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي! ئامىن!

ئەفەسۇسلۇقلارغا

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن، مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋىلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ئەفەسۇستا تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلە رگە، يەنى مەسىھ ئەيسادا ئىخلاسمەن بولغانلارغا سالام! **2** ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** بىزنى مەسىھتە، ئەرشلەردە بارلىق روھىي بەخت-بەركەتلەر بىلەن بەركەتلىگەن، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى ھەم ئاتىسى مۇبارەك بولغاي! **4** چۈنكى ئۇ بىزنى، مۇھەببەت ئىچىدە بولۇپ تۇرنىڭ ئالدىدا پاك-مۇقەددەس، داغسىز تۇرۇشىمىز ئۈچۈن ئالەم ئاپىريدە قىلىنمايلا تاللىۋالغانىدى؛ **5** ئۇ ئۆز ئىرادىسىگە ياقتىنى بويىچە بىزنى ئالدىنئالا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئوغۇللۇققا قوبۇل قىلىشقا بېكىتكەنىدى؛ **6** بۇ ئىشتا ئۆنىڭ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئۇلۇغلۇقىغا مەدھىيە ئوقۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقىتى بىلەن بىزنى ئۆز سۆيگىنىدە شاپائەتلەندۈ رگەنىدى. **7** بىز ئۇنىڭدا [ئاتىنىڭ] مېھىر-شەپقىتىنىڭ مولۇقى بىلەن ئۇنىڭ قېنى ئارقىلىق قۇتۇلۇقتىن ھۆر قىلىنىشقا، ئىتائەتسىزلىكىمىز-گە قارىتا كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق؛ **8** ئۇ [بۇ مېھىر-شەپقەتنى] بارلىق داناللىق ھەم پەم-پاراسەت بىلەن بەرگە زور تارتۇقلىدىكى، **9** ـ ئۆز ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن گۈزەل خاھىشى بويىچە ئىرادىسىدىكى سىرنى، يەنى ۋاقىت-زامانلارنىڭ پىشىپ يېتىلىشىنى ئىدارە قىلىشى بىلەن بارلىق مەۋجۇداتلارغا، يەنى ئەرشلەردە بولغانلىقنى ھەممىسگە، زېمىندا بولغانلىقنى ھەممىسگە مەسىھنى باش قىلىپ ئۇلارنى مەسىھتە جەم قىلىش مەقسىتىنى بەرگە ئايان قىلدى؛ **11** ئۇنىڭدا بىزمۇ خۇداغا مىراس قىلىنغان؛ بىز شۇ مەقسەتتە بارلىق ئىشلارنى ئەقىل-ئىرادىسى بويىچە ئىدارە قىلغۇچىنىڭ نىشانى بىلەن شۇ ئىشقا ئالدىنئالا بېكىتىلگەنىدۇق؛ **12** شۇنىڭ بىلەن مەسىھنى ئاۋۋال تاياڭچ قىلغان بىزلەر ئۈچۈن شان-شەرىپىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى نامايان قىلغۇچى بولدۇق؛ **13** ھەققەتنىڭ كالام-سۆزىنى، يەنى نىجاتىڭلاردىكى خۇش خەۋەرنى ئاڭلاپ سىلەرمۇ ئۇنىڭغا تاياندىڭلار ـ ۋە ئۇنىڭغا ئىشەنگىنىڭلاردا، سىلەر ۋەدە قىلىنغان مۇقەددەس روھ بىلەن مۇھۇرلەندىڭلار. **14** خۇدانىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئۇلۇغلۇقى نامايان قىلىنىپ، ئىگىلىكى ئۈزۈل-كېسىل ھۆر-نىجات قىلىنغۇچە، مۇقەددەس روھ مىراسىمىزنىڭ «كاپالەت»ى بولدۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن، سىلەرنىڭ رەب ئەيسىغا باغلىغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە بولغان مۇھەببىتىڭلار توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن تارتىپ، **16** دۇئالىرىمدا سىلەرنى ئەسلەپ، سىلەر ئۈچۈن رەھمەت ئېيتىشنى توختاتمىدىم؛ **17** تىلەيدىغىنىم شۇكى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى بولغان ئاتا سىلەرنىڭ ئۆزى تولۇق بىلىشىڭلارغا دانالىق ھەم ۋەھىينى ئۆزلەشتۈرگۈچى روھنى ئاتا قىلغاي، **18** شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قەلبىتىكى كۆزلىرىڭلار روشەنلىشىپ، ئۆزىنىڭ چاقىرىقىغا باغلانغان ئۈمىدىنىڭ نېمىلىكىنى، ئۆزىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىدە بولغان شەرەپلىك مىراسىنىڭ قىممەتلىكلىكىنى **19** ۋە ئۆزىنىڭ ئىشەنگۈچى بىزلە رگە زور كۈچى بىلەن قاراتقان قۇدرىتىنىڭ ھېسابسىز ۋىژۇكلۇكىنى بىلىپ يەتكەيسىلەر؛ **20** دەل شۇ قۇدرەتتىن ئۆز مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئەرشلەردە ئۆزىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرغۇزغىنىدا ئۆنىڭدا **21** پەقەت بۇ زاماندىلا ئەمەس، بەلكى كەلگۈسى زاماندىمۇ ئۇنى بارلىق ھۆكۈمرانلىقتىن، ھوقۇقتىن، كۈچ-قۇدرەتتىن، خوجايىنلىقتىن ۋە بارلىق تىلغا ئېلىنىدىغان ھەرقانداق نام-شەرەپتىن كۆپ ئۈستۈن قويغان؛ (aiōn g165) **22** بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆنىڭ پۇتلىرى ئاستىغا قويۇپ، جامائەت ئۈچۈن ئۇنى ھەممگە باش بولۇشقا ئاتا قىلغان. **23** جامائەت بولسا ئۆزىنىڭ تېنى، يەنى ھەممىنى ھەممە جەھەتتىن تولدۇرغۇچىنىڭ م ۇكەممەل جەۋھىرىدۇر.

2 ۋە سىلەر بولسا گۇناھلىرىڭلاردا ئۆلگەن بولۇپ **2** بۇ دۇنيانىڭ دەۋرىگە ئە گىشىپ، ھاۋانىڭ ھوقۇقىنى ئۈتقان ھۆكۈمدارغا، يەنى بۇگۈنكى كۈندە ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان يەرزەنتلەرنى قۇترىتىۋاتقان روھقا ئە گىشىپ، بۇ ئىشلاردا ئىلگىرى ماڭغانسىلەر؛ (aiōn g165) **3** بىز ھەربىرىمىزمۇ ئىلگىرى شۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەتلىرىمىزدىكى شەھۋەت-ھەۋەسلەردە ھايات ئۈتكۈز زگەنىمىز، ئەتلىرىمىز ھەم ئۆز ئوي-خىيالىمىزنىڭ خاھىشلىرىغا ئەمەل قىلىپ، باشقىلارغا ئوخشاش، ماھىيەتتە «غەزەپتىكى پەرزەنتلەر» بولغانىمىز؛ **4** بىراق خۇدا، مول رەھىم-شەپقەتنى كۆرسەتكۈچى بولۇپ، بىزنى سۆيگەندە بەرگە كۆرسەتكەن ئالەمبەخش مېھىر-مۇھەببىتى ۋۇپەيلىدىن، ـ **5** ھەتتا ئىتائەتسىزلىكلەردە ئۆلگەن ۋاقتىمىزدىمۇ، بەرگە مەسىھ بىلەن بىللە جان كىرگۈزۈپ (مېھىر-شەپقەت بىلەن قۇتقۇزۇلدۇ ڭلارا!)، **6** بىزنى ئۆنىڭ بىلەن بىللە تىرىلدۈرۈپ، ئەرشلەردە . **7** مەقسىتى كەلگۈسى زامانلاردا ئۆنىڭ مەسىھ ئەيسادا بەرگە قارىتىلغان مېھىربانلىقى بىلەن ئېمىدىلەنگەن شاپائىتىنىڭ شۇنچە غايەت زور ئىگەنلىكىنى كۆرسىتىشتىن ئىبارەتتۇر؛ (aiōn g165) **8** چۈنكى سىلەر شەپقەت بىلەنلا ئىشەنچ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدۇ ڭلار. بۇ ئىش ئۆز ئۈ ڭلاردىن كەلگەن ئىش ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن ئىلتىپات، **9** ئۇ زادىلا ئادەملەرنىڭ ئەمەل-ئەجرىدىن كەلمەيدۇ، بۇ ھەم ھېچكىمنىڭ ماختانماسلىقى ئۈچۈندۇر. **10** چۈنكى بىز خۇدانىڭ ئىشلىگەن ھۈنىرىدۇرمىز، خەيرخاھ ئىشلار ئۈچۈن مەسىھ ئەيسادا يارىتىلغانىمىز؛ خۇدا ئەسلى بىزنىڭ ئۇلارىدا مېڭىشىمىز ئۈچۈن بۇ ئىشلارنى ئالدىنئالا تەييارلىغانىدى. **11** شۇڭا سىلەر ئەسلىدە ئەتلىرىڭلارغا ئاساسەن «يات ئەللەر» دەپ ھېسابلانغىنىڭلارنى، ـ ئىنسانلىنىڭ قولى بىلەن ئەتلىرىدە «خەتنە قىلىنغانلار» دەپ ئاتالغانلار تەرىپىدىن «خەتنىسىز» دەپ ئاتالغانلىقىڭلارنى، **12** شۇنداقلا شۇ چاغدا مەسىھسىز بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ پۇقرالىقىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ، ۋەدىلەرنى ئېلىپ كەلگۈچى ئەھدىلەرنى يات بىلىپ، بۇ دۇنيادا ئۈمىدسىز ھەم خۇداسىز ياشىغىنىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار؛ **13** لېكىن ئەسلى يىراقلاردا بولغان سىلەر ھازىر مەسىھنىڭ قېنى ئارقىلىق يېقىن قىلىندىڭلار؛ **14** چۈنكى ئۇ بىزنىڭ ئىناقلىقىمىزدۇر، ئۇ ئىككى تەرەپنى بىر قىلىپ ئوتتۇرىدىكى ئارا تامنى چېقىۋەتتى؛ **15** يەنى، ئۆز ئەتلىرى ئارقىلىق ئۆچەنلىكنى تۈگىتىپ، بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتكەن، ئەمرىلەرنى يەتكۈز زگەن قانۇنىنى بىكار قىلىپ، ئىككى تەرەپنى ئۆزىدە يېڭى بىر ئادەم قىلىپ ياراتتى، شۇنىڭ بىلەن ئىناقلىقنى ئاپىريدە قىلدى؛ **16** كرىستكە مىخلىنىپ مۇشۇنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئۆچمەنلىكنى قەتل قىلىپ، ئىككىسىنى بىر تەندە خۇدا بىلەن ئەپلەشتۈردى؛ **17** ئاندىن ئۇ كېلىپ، يىراقلاردا ئۆرغان سىلە رگىمۇ ئىناقلىق خۇش خەۋرىنى جاكارلىدى، يېقىندىكىلە رگىمۇ ئىناقلىقنى جاكارلىدى. **18** چۈنكى ھەر ئىككىمىزنىڭ ئۆزىنىڭ ئارقىلىق بىر روھتا ئاتا ئالدىغا كىرىش ھوقۇقىمىز باردۇر. **19** شۇڭا شۇنىڭدىن باشلاپ سىلەر مۇساپىرلار، ياقا يۈرتىشكىلەر ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس بەندىلە رگە ۋەتەنداش بولىسىلەر، خۇدانىڭ ئۆيىدىكىلىرىدىن بولىسىلەر؛ **20** سىلەر روسۇللار ۋە پەيغەمبەرلەر بولغان ئۇلىنىڭ ئۈستىگە قۇرۇلماقتىسىلەر؛ بىنانىڭ «يۇرجەك تېشى» بولسا ئەيسا مەسىھ ئۆزىدۇر؛ **21** ئۇنىڭدا پۈتكۈل بىنا پۈختا جىپسلاشتۇرۇلۇپ، رەبدە مۇقەددەس بىر ئىبادەتخانا بولۇشقا تۇسۇپ بارماقتا. **22** سىلەرمۇ [قوشۇلۇپ] ئۇنىڭدا خۇدانىڭ بىر ئۇرالغۇسى بولۇشقا روھتا بىرلەشتۈرۈلۈپ قۇرۇلماقتىسىلەر.

3 شۇ سەۋەبتىن سىلەر «يات ئەلدىكىلەر» ئۈچۈن مەسىھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى بولغان مەنكى پاۋلۇس ـ **2** (سىلەر بەلكىم ماڭا تاپشۇرۇلغان، سىلە رگە خۇدانىڭ شەپقىتىنى ئېلىپ بارىدىغان غوجدارلىقىم توغرۇلۇق، **3** يەنى ئۇنىڭ ماڭا ۋەھيي بىلەن سىرنى ئايان قىلغانلىقى توغرۇلۇق خەۋەردار بولۇشۇڭلار مۇمكىن (مەن بۇ توغرىسىدا ئىلگىرى ئاز-پاز يازغانىدىم؛ **4** سىلەر ئۇنى ئوقۇغىنىڭلاردا، مەسىھنىڭ سىرى توغرۇلۇق يورۇتۇلغانلىقىمنى بىلىپ يېتىسىلەر) **5** ئىلگىركى دەۋرلەردە بۇ سىر ئىنسان بالىلىرىغا ئۈنىڭ مۇقەددەس روسۇللىرى ۋە پەيغەمبەرلىرىگە روھ ئارقىلىق ھازىرقىدەك ئېنىق ۋەھيي قىلىنغانىدەك، ئايان قىلىنغان ئەمەس. **6** دېمەك، خۇش خەۋەر ئارقىلىق «يات ئەلدىكىلەر»دىن بولغانلارمۇ ئۆرتاق مىراسخورلار، تەندىكى ئۆرتاق ئەزالار، مەسىھ ئەيسادا بولغان ۋەدىدىن ئورتاق بەھرىمەن بولغۇچىلار بولىدۇ؛ **7** خۇدانىڭ شەپقىتى ماڭا ئېلىپ كەلگەن ئىلتىپات بىلەن، ئۆنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنىڭ يۈرگۈزۈلۈشى بىلەن، مەن بۇ ئىشقا خىزمەتكار قىلىپ تەيىنلەندىم؛ **8** ماڭا ـ مۇقەددەس بەندىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ تۆۋەندىنمۇ تۆۋەن بولغان ماڭا مۇشۇ

ئىلتىپات، يەنى ئەللەر ئارىسىدا مەسىھنىڭ مۆلچەرلىگۈسىز بايلىقلىرى توغرۇلۇق خۇش
9 ۋە شۇنداقلا ھەممىنى ياراتقان خۇدادا يوشۇرۇن بولۇپ كەلگەن بۇ
سىرنىڭ قانداق تەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى توغرۇلۇق ھەممەيلەننى يورۇتۇش خىزمىتى ئامانەت
قىلىندى. (aiōn g165) 10 بۇنىڭ مەقسىتى ئەرشلەردە بولغان ھۆكۈمرانلارغا ھەم
ھوقۇقلارغا خۇدانىڭ كۆپ تەرەپلىمىلىك دانالىقى جامائەت ئارقىلىق ھازىر ئاشكارە
11 بۇ ئىش بولسا، ئۇنىڭ مەسىھ ئەيسا رەببىمىزدە ئىجرا قىلىنغان
مەڭگۈلۈك مۇددىئاسى ۋەيچىدۇر؛ (aiōn g165) 12 ئۇنىڭ ئىشەنچ-سادىقلىقى ئارقىلىق بىز
جاسارەتكە ھەم خۇدانىڭ ئالدىغا خاتىرجەملىك بىلەن كىرىش ھوقۇقىغا ئىگە بولدۇق؛
13 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەردىن ئۈتۈنمەنكى، مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپا-جەبىرلىرىم
ئۆپەيلىدىن پەرىشان بولماڭلار، چۈنكى بۇ ئىش سىلەرنىڭ شان-شەرىپىڭلار بولىدۇ).
14 مەن شۇ سەۋەبتىن تىزلىرىمنى ئاتىغا پۈكىمەنكى، 15 (ئاسمان-زېمىندىكى بارلىق
ئاتىلىق مۇناسىۋەتلەر ئۈنىڭدىن «ئاتا» نامىنى ئالدۇ) 16 ئۇ ئۆز شان-شەرىپىدىكى بايلىقلار
بىلەن، روھى ئارقىلىق سىلەرنى ئىچكى دۇنيايىڭلاردا كۈچلەندۈرگەي؛ 17 شۇنىڭ بىلەن
مەسىھ قەلبىڭلاردا ئىشەنچ ئارقىلىق تۇرۇپ، سىلەر مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە يىلتىز تارتقان،
ئۆل سېلىنغان، 18 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە مەسىھنىڭ مۇھەببىتىنىڭ
كە كۆلكى، ئۇزۇنلۇقى، چوڭقۇرلۇقى ۋە ئېگىزلىكىنى چۈشىنىپ ئىگىلۈغايسىلەر، يەنى
ئادەمنىڭ بىلىپ يېتىشىدىن ھەسسىلەپ ئېشىپ چۈشىدىغان ئۇنىڭ مۇھەببىتىنى بىلىپ
يەتكەيسىلەر، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ مۇ ئۆكەمىل جەۋھىرى بىلەن تولدۇرۇلغايسىلەر. 20
ئەمدى ئىچىمىزدە يۇرگۈزىدىغان قۇدرىتى ۋەيچە بارلىق تىلىكىمىز ياكى ئويلىغانلىرىمىزدىنمۇ
ھەددى-ھېسابسىز ئارتۇق ۋۇجۇدقا چىقىرىشقا قا 21 ئۇنىڭغا دەۋرىدىن
دەۋرگىچە، ئەبەدىلئەبەد دگىچە جامائەتتە مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق شان-شەرەپ بولغاي!
ئامىن! (aiōn g165)

4

ئەمدى شۇ سەۋەبلەردىن، رەببنىڭ مەھبۇسى بولغان مەنكى، [خۇدانىڭ] سىلەرنى
چاقىرغان [ۋەيزىك] چاقىرىقىغا لايىق ھالدا مېڭىشلىرىڭلارنى ئۈتۈنمەن، 2 ھەممە ئىشتا
كەمتەرلىك ۋە يۇۋاش-مۇلايىملىق بىلەن، سەۋرچانلىق بىلەن، بىر-بىرىڭلارغا مۇھەببەت
ئىچىدە كەڭ قورساق بولۇپ، 3 ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ رىشتىسى بىلەن، روھىتا بولغان
بىرلىكنى ئۈتۈشقا ئىنتىلىشىڭلارنى [ئۈتۈنمەن]. 4 تەن بىردۇر، روھ بىردۇر، ـ خۇددى
چاقىرىلغىنىڭلاردا، ئۈخشاش بىر ئارزۇ-ئۈمىدكە چاقىرىلغىنىڭلاردەك، ـ 5 رەب بىردۇر،
ئىمان-ئېتىقاد بىردۇر، چۈمۈلدۈرۈلۈش بىردۇر، 6 ھەممىنىڭ خۇداتاتسى بىردۇر؛ ئۇ بولسا
ھەممىدىن ئۈستۈن ئۇرغۇچى، ھەممىنى يۇرگۈزگۈچى ۋە ھەممىمىزنىڭ ئىچىدە بولغۇچىدۇر. 7
شۇنداقتىمۇ ھازىر ھەربىرىمىزگە مەسىھنىڭ ئىلتىپاتىنىڭ ئۆلچىمى ۋەيچە شەپقەت تەقدىم
قىلىنغانىدۇر؛ 8 شۇڭا، مۇقەددەس كىتابتا [خۇدا] ئېيتقىنىدەك: ـ «ئۇ يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى،
[ئىنسانلارنى] ئۈتۈقۇن قىلغۇچىلارنى ئۇ ئۆزىنى ئېسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتى، ھەم ئىنسانلارغا
ئىلتىپاتلارنى تەقدىم قىلدى». 9 ئەمدى «كۆتۈرۈلگەن» زات بولسا، [ئاۋۋال] يەرنىڭ
تېگىگە چۈشكەن زاتنىڭ ئۆزى ئەمەسمۇ؟ 10 چۈشكەن زات بولسا بارلىق ئەرشلەردىن
يۇقىرىغا كۆتۈرۈلگەننىڭ دەل ئۆزىدۇر، كۆتۈرۈلۈشىنىڭ مەقسىتى، ئالەمنىڭ بارلىقىنى
تولدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ 11 شۇڭا، بەزىلەرنى رەسۇللار، بەزىلەرنى پەيغەمبەرلەر، بەزىلەرنى
خۇش خەۋەرچىلەر، بەزىلەرنى باققۇچى ۋە يا كى تەلىم بە رگۈچىلەر قىلىپ تەيىنلىگەن دەل
ئۆزىدۇر. 12 بۇلارنىڭ مەقسىتى مۇقەددەس بەندىلەرنى خىزمەت ۋەزىپىسىگە، جۈملىدىن
مەسىھنىڭ تېنىنى قۇرۇپ چىقىشقا قوراللاندۇرۇپ كامالەتكە يەتكۈزۈشتىن ئىبارەت؛ 13
ۋەزىپە ھەممىمىزنىڭ ئېتىقادتا ھەم خۇدانىڭ ئوغلىنى تولۇق تونۇشتا بىرلىككە كېلىشىمىزگىچە،
كامىل ئادەم بولۇپ يېتىشىپ چىقىشىمىزغىچە، ـ يەنى مەسىھنىڭ مۇ ئۆكەمىل جەۋھىرى
گەۋدىلەنگەن قەددى-قامەت ئۈچىمىگە يېتىشىمىزگىچە داۋاملاشتۇرۇلماقتا؛ 14 شۇنداق
بولغاندا، يەنە گۈزەك بالىلاردىن بولماي، ئادەملەرنىڭ قۇۋۇلۇقىدىن ۋەيلاپ چىققان ئالدامچى
نىيەت-پىلانلىرى بىلەن، ئۇلارنىڭ ھىيلە-نەيرەڭىدىن چىققان تەلىماتنىڭ دولقۇنلىرىدىن
ئۇرۇلۇپ، ئۇنىڭ ھەرخىل شاملىدا ۋىياقنا ئۆچۈرۈلۈپ كەتمەيمىز؛ 15 ئەكسىچە،
مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە ئۇرۇپ ھەققەتكە بېرىلىپ ئىش كۆرۈپ، ھېشىمىز بولغان
مەسىھكە باغلىنىشتا ھەر جەھەتتىن ئۈستىپ يېتىلدىغان بولىمىز؛ 16 ئۇنىڭدىن پۈتكۈل
تەن، ئەزالىرى بىر-بىرىگە جىپسىلاشتۇرۇلۇپ، ئوزۇقلۇق تەمىنلىگۈچى ھەربىر ئۆگە
ئارقىلىق بىر-بىرىگە ئۇتاشتۇرۇلۇپ، ھەربىر ئەزانىڭ ئۆزىگە خاس ئۆچىلەنگەن ۋەزىپىنى
ئۈتىشى بىلەن بارغانچە ئوستۇرۇلۇپ، مۇھەببەت ئىچىدە ئۆز-ئۆزىنى قۇرۇپ چىقىشقا
ئىشلىمەكتە. 17 شۇڭا شۇنى ئېيتىمەنكى، رەببە ئۆزى تاپىلايمەنكى، يات ئەللەرنىڭكىدەك،
يەنى ئۇلارنىڭ ئۆز ئوي-پىكىرلىرىنىڭ بىمەنلىكىدە ماڭخىنىدەك مېڭۈۋەرمەسلىكىڭلار
كېرەك؛ 18 ئۇلار قەلبىنىڭ قاتتىقلىقىدىن كېلىپ چىققان بىلىمسىزلىك تۈپەيلىدىن،
خۇدانىڭ ھاياتىدىن ئادا-جۇدا قىلىنىپ، چۈشەنچىسى قاراڭغۇلىشىپ كەتكەن، 19 ئار-
نومۇسنى تاشلۇۋېتىپ، نەپسانىيەتچىلىكى ئاۋۇپ ھەرخىل ئېپلاسلىقلارنى يۈرگۈزۈشكە،
كەيىپ-ساياغا بېرىلگەن. 20 ئەمما سىلەر بولسا ئۇنداق يولدا ئۆگىنىپ
تونۇغان ئەمەسسىلەر ـ 21 (ھەققەتنىڭ ئەيسادا بولغىنىدەك، ئۇنى ھەققەتەن ئاڭلىغان،
ئۈنىڭدا ئۆگىتىلگەن بولساڭلار) ـ 22 دېمەك، ئىلگىركى تۇرمۇشۇڭلارغا خاس بولغان،
ئالدامچى ئارزۇ-ھەۋەسلە رگە ئە گىشىپ ئۆزىنى بۇلغىغۇچى «كونا ئادەم»نى سىلۇۋېتىپ،
23 ئوي-زېھنىڭلارنىڭ روھىدا يېڭىلىنىپ، 24 خۇدانىڭ ئوخشاشلىقىغا ئاساسەن،
ھەققەتتىن چىققان ھەققانىيلىقتا ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە يارىتىلغان «يېڭى ئادەم»نى
كىيىۋېلىشىڭلار كېرەكتۇر. 25 شۇنىڭ بىلەن يالغانچىلىقنى سىلۇۋېتىپ، ھەربىرىمىز ئۆز
يېقىنلىرىمىز بىلەن ھەققەتنى سۆزلىشەيلى؛ چۈنكى بىز بىر-بىرىمىزگە نىسبەتەن بىر تەنىنىڭ
ئەزالىرىدۇرمىز. 26 «ئاچچىقلىنىڭلار، ئە ئەما گۇناھ قىلماڭلار»؛ غەزىپىڭلار كۈن پاتقۇچە
داۋام ئېتىۋەرمىسۇن؛ 27 يا كى ئىبلىسقا ھېچ ئورۇن قۇيۇپ بەرمەڭلار. 28 ئوغرى
ئىككىنچى ئوغرىلىق قىلمىسۇن؛ ئە كسىچە ئۆز مېھنەت قىلىپ ئىككى قولىغا تاينىپ ھالال
ئىش قىلسۇنكى، ھاجىتى بولغانلارغىمۇ بۇلۇپ بە رگۈدەك ئۆز تاپقىنى بولسۇن. 29
ئاغزىڭلاردىن ھېچقانداق ئىپلاس سۆز چىقمىسۇن، پەقەت ئاڭلىغۇچىلارغا شەپقەت
يەتسۇن ئۈچۈن، ئېھتىياجقا ۋەيغۇن ۋە ئادەمنى قۇرۇپ چىقىدىغان سۆزلەرنى ئېيتىڭلار.
30 خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازاب بەرمە گىلە ر، چۈنكى سىلەر ئۈنىڭ بىلەن ھۆر-
نىجات كۈنى ئۈچۈن مۇھۇرلەنگەنسىلەر؛ 31 ئۆز ئۆڭلارىدىن ھەرقانداق ئۆچ-ئاداۋەت،
ئاچچىق-غەزەپ، قەھر، جېدەل-ماجىرالار، تىل-ئاماناەت ھەمدە ھەرخىل قارا نىيەتلەرنى
نېرى قىلىڭلار، 32 بىر-بىرىڭلارغا مېھرىبان، يۈمشاق دىللىق بولۇپ، خۇدا مەسىھتە
سىلەرنى كەچۈرۈم قىلغىنىدەك بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار.

5

شۇڭا خۇدانىڭ سۆيۈملۈك پەرزەنتلىرىدىن بولۇپ، ئۆزنى ئۈلگە قىلىڭلار؛ ھەمدە مەسىھ
بىزنى سۆيۈپ، ئۆزىنى بىز ئۈچۈن خۇداغا خۇشپۇراق سۈپىتىدە ھەدىيە-قۇربانلىق بولۇشقا
ئاتاپ پىدا قىلغانىدەك سىلەرمۇ مۇھەببەت ئىچىدە مېڭىڭلار. 3 ئە ئەما مۇقەددەس بەندىلە رگە
لايىق ھالدا، يۈزۈقلۇق، ھەرقانداق پاسكىنلىق يا كى نەپسانىيەتچىلىك ئاراڭلاردا ھەتتا
تىلغىمۇ ئېلىنمىسۇن؛ 4 شۇنداقلا ئىپلاسلىق، ئەخمىقانە پاراڭلار يا كى چاكىنا چاقچاقلارمۇ
تىلىڭلارغا ئېلىنمىسۇن ـ بۇلارمۇ مۇۋاپىق ئەمەستۇر ـ بەلكى ئاغىزىڭلاردىن تەشە كىكۈرلەر
چىقسۇن. 5 چۈنكى شۇنىڭدىن خەۋەردارسىلە رگى، ھەرقانداق يۈزۈقلۇق قىلغۇچى، ناپاك
بولغۇچى يا كى نەپسانىيەتچى كىشى (بۇنداق كىشى ئەمەلىيەتتە بىر بۇتپەرەسكە باراۋەر)
مەسىھ ۋە خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مىراسخور بولالمايدۇ. 6 ھېچكىمگە ئۆزۈڭلارنى قۇرۇق
گەپلەر بىلەن ئالدىتىماڭلار، چۈنكى بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىزلىكتىن
بولغان پەرزەنتلەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 7 شۇڭا ئۇلارغا مۇشۇ ئىشلاردا شېرىك بولماڭلار؛
8 چۈنكى سىلەر ئەسلى قاراڭغۇلۇق ئىدىڭلار، لېكىن ھازىر رەببە يورۇقلۇقسىلەر؛
يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىگە لايىق مېڭىڭلار 9 (چۈنكى يورۇقلۇقنىڭ مېۋىسى تولۇق
مېھرىبانلىق، ھەققانىيلىق ۋە ھەققەتتىن تە ركىب تاپقانىدۇر)، 10 نېمە ئىشلارنىڭ رەببى
خۇرسەن قىلىدىغانلىقىنى ئۈگىنىپ ئىسپاتلاڭلار. 11 قاراڭغۇلۇقتىكى مېۋىسىز ئىشلار
بىلەن چېتىلىپ قالماڭلار، ئە كسىچە، ئۇلارنى ئېچىپ ئە يىبلە ڭلار، 12 چۈنكى ئۇلارنىڭ
يوشۇرۇنچە ئىشلىگەنلىرىنى ھەتتا تىلغا ئېلىشىمۇ نومۇس ئىشتۇر. 13 ئەمما يورۇقلۇق بىلەن

ئەيىلەپ ئاشكارىلىغان ھەرقانداق نەرسە ئوچۇق كۆ
ھەممە نەرسە يورۇقلۇققا ئايلىنىدۇ. **14** شۇنىڭ ئۈچۈن تۆ مۇنداق دەيدۇ: ــ «ۋېيغان، ئەي
ۋېيقۇچى! تىرىل تۆلۈكلەر تارىسىدىن! ۋە مەسىھ سېنى پارلاپ يورىتىدۇ». **15** شۇنىڭ
ئۈچۈن سىلەرنىڭ مېڭىۋاتقان يولۇڭلارغا ئېھتىيات بىلەن دىققەت قىلىڭلار، يولۇڭلار
نادانلارنىڭكىدەك ئەمەس، دانالارنىڭكىدەك بولسۇن؛ **16** ۋاقىت-پۇرسەتنى غەنىيمەت
بىلىپ تۇتۇۋېلىڭلار؛ چۈنكى مۇشۇ دەۋر رەزىلدۇر. **17** بۇ سەۋەبتىن نادان بولماڭلار،
بەلكى رەببنىڭ ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنگۈچى بولۇڭلار؛ **18** ھاراق-شاراب
ئىچىپ مەست بولماڭلار؛ شۇنداق قىلىق ئادەمنى شاللاقلاشتۇرىدۇ؛ بۇنىڭ ئورنىغا روھقا
تولدۇرۇلغۇچى بولۇڭلار، **19** بىر-بىرىڭلارغا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي
ناخشىلار ئېيتىشىپ، قەلبىڭلاردا ناخشا-نەغمىلەر ياڭرىتىپ رەبنى مەدھىيىلەڭلار؛ **20**
ھەردائىم ھەممە ئىشلار ئۈچۈن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا خۇدا ھەم ئاتا بولغۇچىغا
تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىڭلار، **21** مەسىھتىن ئەيمىنىپ، بىر-بىرىڭلارغا يېسۇنۇڭلار.
22 سىلەر ئايالار، رەببكە يېسۇنغاندەك ئۆز ئەرلىرىڭلارغا يېسۇنۇڭلار؛ **23** چۈنكى مەسىھ
جامائەتنىڭ بېشى بولغاندەك، ئەر ئايالنىڭ بېشىدۇر؛ مەسىھ يەنە تەنگە قۇتقۇزغۇچىدۇر.
24 ئەمدىلىكتە جامائەت مەسىھكە يېسۇغاندەك، ئايالار ئەرلىرىگە ھەممە ئىشتا يېسۇنسۇن.
25 ئەرلەر ئايالىرىڭلارنى سۆيۈڭلەر، خۇددى مەسىھنىڭمۇ جامائەتنى سۆيۈپ، ئۆزىنى
ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغىنىدەك سۆيۈڭلار؛ **26** [مەسىھنىڭ جامائەت ئۈچۈن] مۇنداق
قىلىشى جامائەتنى مۇقەددەس قىلىپ، «داسىنىڭ سۇيى» بولغان سۆز-كالام بىلەن يۇيۇپ
پاكلاندۇرۇش ئۈچۈندۇر، **27** شۇنىڭدەك جامائەتنى شەرەپلىك ھالدا ئۆزىگە ھازىر قىلىپ،
ئۇنى ھېچ داغ، قوروق ياكى بۇلارغا ئوخشاش ھەرقانداق نەرسىلەردىن خالىي قىلىپ،
تولۇق مۇقەددەس ۋە ئەيىبسىز قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. **28** شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەرلەر
ئۆز ئايالىرىنى ئۆز تېنىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى كېرەكتۇر؛ ئۆز ئايالىنى سۆيگەن كىشى
ئۆزىنى سۆيگەن بىلەن باراۋەر. **29** چۈنكى ھېچكىم ئەسلا ئۆزىنىڭ ئېتىدىن نەپرەتلەنگەن
ئەمەس، ئەكسىچە ئۇنى ئوزۇقلاندۇرىدۇ ھەم ئاسرايدۇ؛ بۇ خۇددى مەسىھنىڭ جامائەتنى
[ئوزۇقلاندۇرىدىغىنىغا ھەم ئۇنى ئاسرايدىغىنىغا] ئوخشايدۇ. **30** چۈنكى بىز ئۇنىڭ ئېتىنىڭ
ئەزالىرىدۇرمىز: ــ **31** «شۇ سەۋەبتىن ئەر ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا
باغلىنىدۇ؛ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». **32** بۇ سىر ئىنتايىن چوڭقۇردۇر؛ ئەمما مەن
ھازىر مەسىھ ۋە جامائەت توغرۇلۇق سۆزلەۋاتىمەن. **33** ئەمما سىلەرمۇ ھەربىرىڭلار ئۆز
ئايالىڭلارنى ئۆزۈڭلارنى سۆيگەندەك سۆيۈڭلار؛ ئايال بولسا، ئېرىدىن ئەيمىنىپ، ئۇنى
ھۆرمەتلىسۇن.

6 بالىلار، رەببدە ئاتا-ئانىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىڭلار، چۈنكى بۇ دۇرۇسدۇر. **2**
«ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەتلە» ــ بۇ بولسا ئىچىگە ۋەدىنى ئالغان بىرىنچى ئەمردۇر ــ
3 «شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىشلىرىڭ قۇتلۇق بولىدۇ، زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسەن»
ــ [دەپ ۋەدە قىلىنغان]. **4** سىلەر ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنى خاپا قىلماڭلار، بەلكى
ئۇلارنى رەببنىڭ تەربىيىسى ھەم كۆرسەتمىسىدە بېقىڭلار. **5** سىلەر قۇللار، ئەتىن بولغان
خوجايىنىڭلارغا مەسىھكە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك چىن كۆڭۈڭلاردىن ئەيمىنىش ۋە
تىترەش بىلەن ئىتائەت قىلىڭلار؛ **6** پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئادەمنى
خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولماڭلار، بەلكى مەسىھنىڭ قۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە خۇدانىڭ
ئىرادىسىنى جان-دىل بىلەن بەجا كەلتۈرۈڭلار، **7** ئادەملە رگە ئەمەس، بەلكى رەببگە
چىن دىلىڭلاردىن خىزمەت قىلىڭلار؛ **8** شۇنى بىلگەنكى، ھەرقانداق ئادەم بىرەر
ياخشىلىق قىلسا، مەيلى ئۇ قۇل بولسۇن ياكى ھۆر بولسۇن، شۇ ئىش رەبدىن ئۇنىڭغا
يانىدۇ. **9** سىلەر خوجايىنلار، قۇللىرىڭلارغىمۇ ئوخشاش يول بىلەن مۇئامىلە قىلىپ،
ئۇلارغا ھەيۋە قىلىشتىن قول ئۈزۈڭلار؛ چۈنكى ئۇلارنىڭمۇ ۋە سىلەرنىڭمۇ خوجايىنىڭلار
ئەرشتىدۇر، ئۇنىڭدا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش دېگەننىڭ يوقلۇقىنى
بىلىسىلەر. **10** ئاخىردا، قېرىنداشلار، رەببدە ۋە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە كۈچلەندۈرۈڭلار؛
11 ئىبلىسنىڭ ھىيلە-نەيرەڭلىرىگە تاقابىل تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پۈتكۈل ساۋۇت-

12 چۈنكى ئېلىشىدىغىنىمىز ئەت ۋە قان ئىگىلىرى ئەمەس، بەلكى
ھۆكۈمرانلار، ھوقۇقدارلار، بۇ دۇنيادىكى قاراڭغۇلۇقنى باشقۇرغۇچى دۇنياۋى ئەمىرلەر،
يەنى ئەرشلەردە تۇرۇۋاتقان رەزىل روھىي كۈچلەردۇر. (aiōn g165) **13** مۇشۇ ۋەجىدن
تۆۋەندىكىلەرنى خۇدانىڭ پۈتۈن ساۋۇت-يارىقىنى ئېلىپ ئارتىڭلار كى، رەزىللىك كۈنىدە
بەرداشلىق بىلەن قاتتىق تۇرىدىغان، ئاخىر ھەممە ئىشنى ئادا قىلىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ
تۇرىدىغان بولىسىلەر. **14** ئەمدى چىڭ تۇرۇڭلار ــ ھەقىقەت بەۋۇيغىنى بېلىڭلارغا
باغلاپ، مەيدە كۈلە رگە ھەققانىيلىق ساۋۇتىنى كىيىپ، پۇتۇڭلارغا خاتىرجەم-ئىناقلىق
خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشكە تەييارلىق چورۇقىنى كىيىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ
تۇرۇڭلار. **16** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىدە ئىمان-ئىشەنچىنىڭ قالقىنىنى قولغا ئېلىڭلار؛ ئۇنىڭ
بىلەن سىلەر رەزىل بولغۇچىنىڭ بارلىق ئوت ئوقلىرىنى ئۆچۈرۈۋېتەلەيدىغان بولىسىلەر. **17**
ھەمدە بېشىڭلارغا نىجاتنىڭ دۇبۇلغىسىنى كىيىپ، خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى، يەنى روھنىڭ
قىلىچىنى ئېلىڭلار؛ **18** ھەممە ۋاقىت-پەسىلدە روھتا ھەرخىل دۇئا-تىلاۋەت ھەم ئىلتىجا
بىلەن دۇئا قىلىڭلار؛ دەل بۇ ئىشتا قەتئىي ھوشيار تۇرۇۋېپ بارلىق مۇقەددەسىن بەندىلەر
ئۈچۈن ھەر تەرەپلىمە دۇئا-ئىلتىجالار قىلىڭلار؛ **19** مەن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلار كى، ــ ئېغىز
ئاچقىنىمدا ماڭا سۆزلەر كەلسۇن، خۇش خەۋەرنىڭ سىرىنى دادىللىق بىلەن ئاشكارە
قىلاي. **20** مەن دەل شۇ ئىشقا زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان ئەلچىمەن؛ شۇڭا قىلىشقا
تېگىشلىكىم يېنچە، [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتە] دادىللىق بىلەن سۆز قىلىشىمغا [دۇئا
قىلىڭلار]. **21** ئەمدى مېنىڭ توغرامدىكى ئىشلارىدىن، مېنىڭ قانداق ئۆتۈۋاتقانلىقىمدىن
خەۋەرلىنىشىڭلار ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەببدە سادىق خىزمەتكار بولغان
تىخىكۇس سىلە رگە ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. **22** مېنىڭ ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش
ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىم، سىلەرنىڭ ئىشلىرىمىزدىن خەۋەردار بولۇشىڭلار ۋە ئۇنىڭ
كۆڭۈڭلارغا تەسەللى ۋە ئىلھام بېرىشى ئۈچۈندۇر. **23** قېرىنداشلارغا خاتىرجەملىك،
مۇھەببەت ھەم ئىمان-ئىشەنچ خۇدائاتا ۋە رەب ئەيسا مەسىھدىن بولغاي! **24** رەب ئەيسا
مەسىھنى ئۆلمەس-چىرىماس سۆيگۈ بىلەن سۆيگۈچىلە رگە مېھىر-شەپقەت يار بولغاي!

فلىپپىلقلارغا

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قوللىرى بولغان پاۋلۇس ۋە تىموتىيدىن، فىلىپپىدا تۇرۇۋاتقان، مەسىھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە، بېتە ڭچىلەر ۋە خىزمەتچىلە رگە سالام!
2 سىلە رگە خۇدائاتىمىز تا رە ۋە ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغاي!
3 ھەرقېتىم سىلەرنى ئەسلىگىنىمدە مەن خۇدايىمغا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ 4 ھەرقېتىم دۇئا قىلغىنىمدا، سىلەرنىڭ بىرىنچى كۈنىدىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر سىلەرنىڭ خۇش خەۋەر خىزمىتىگە بولغان ھەمكارلىقىڭلار تۇپەيلىدىن توختىماي شاد-خۇراملىق بىلەن سىلە رگە دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتىمەن؛ 6 چۈنكى مېنىڭ دەل شۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىلكى، سىلەردە ياخشى ئىشنى باشلىغۇچى بۇ ئىشنى تا كى ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنىگىچە كامالەتكە يەتكۈزۈپ تامامىلايدۇ؛ 7 مېنىڭ ھەممىڭلار توغرۇلۇق شۇنداق ئويلىشىم توغرىدۇر؛ چۈنكى مەن قەلبىڭلاردىدۇرمەن؛ مەن زىندانىدا زەنجىرلەنگىنىمدىمۇ ۋە خۇش خەۋەرنى ئاقلىغىنىمدىمۇ، دەللىلگىنىمدىمۇ [خۇدا ماڭا يەتكۈزگەن] مېھىر-شەپقەتتىن سىلەرمۇ ئورتاق بەھرىمەن بولىسىلەر. 8 مېنىڭ مەسىھ ئەيسانىڭ ئىچ-باغرىدا بولۇپ سىلەرنى شۇنچىلىك تەلپۈنۈپ سېغىنغانلىقىمغا خۇدا ئۆزى گۇۋاھچىدۇر. 9 مېنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىم بولسا، سىلەرنىڭ مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەرتەرەپلىمە بىلىم ۋە ئەتراپلىق ساۋات بىلەن يورۇتۇلۇپ تېخىمۇ ئېشىپ تاشقايىكى، 10 سىلەر نېمە ئىشلارنىڭ ئەۋزەل ئىكەنلىكىنى پەرق ئېتەلەيدىغان بولۇپ، مەسىھنىڭ كۈندە پاك-دىيانەتلىك، ئەيبسىز بولىسىلەر 11 ھەمدە ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بولغان، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ھەم مەدھىيىسىنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىقنىڭ مېۋىسى بىلەن تولدۇرۇلىسىلەر. 12 بىراق سىلە رگە شۇنى خەۋەرلەندۈرمەكچىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، مېنىڭ بۇ ئەھۋالىم ئەمەلىيەتتە خۇش خەۋەرنىڭ تېخىمۇ كەڭ تارقىلىشى ئۈچۈن تۈرتكە بولدى؛ 13 چۈنكى مېنىڭ قامىلىشىم مەسىھ ئۈچۈن ئىكەنلىكى ئىمپېراتور ئوردىسىدىكى قاراۋۇلخانىدىكىلە رگە ۋە باشقا ھەممەيلەنگە ئايان بولدى. 14 شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلارنىڭ كۆپىنچىسى مېنىڭ قامىلىشىم تۇپەيلىدىن رەببگە تايىنىپ [خۇدانىڭ] سۆز-كالامىنى قورقماي سۆزلەشكە تېخىمۇ جۈرئەتلىك بولدى؛ 15 دەرۋەقە، بەزىلىرى ھەسەت قىلىپ يا كى رىقابەتلىشىپ، بەزىلىرى ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن مەسىھنى جا كارلايدۇ؛ 16 كېيىنكىلىرى بولسا بەرھەق مۇھەببەتتىن، مېنىڭ خۇش خەۋەرنى ئاقلاپ ئىسپاتلىشىم ئۈچۈن مۇشۇ يە رگە قويۇلغانلىقىمنى بىلگەنلىكىدىن شۇنداق قىلماقتا؛ 17 ئالدىنقىلىرى بولسا چىن كۆڭۈلدىن ئەمەس، بەلكى شەخسىيەتچىلىكىدىن، مېنىڭ زەنجىرلەنگەن دەردىمگە دەرد قوشمىقچى بولۇپ شۇنداق قىلماقتا. 18 ئەمدى بۇلارغا نېمە دېگۈلۈك؟ قانداقلا بولمىسۇن، توغرا نىيەتتىن بولسۇن ساختىلىقتىن بولسۇن، ئوخشاشلا مەسىھ جا كارلىنىدۇ؛ مەن شۇنىڭغا شادلىنىمەن؛ بەرھەق، داۋاملىق شادلىنىۋېرىمەن. 19 چۈنكى دۇئالىرىڭلار ۋە مەسىھ ئەيسانىڭ روھىنىڭ قۇۋۋەتلىشى ئارقىلىق بۇ ئىشلار نىجات-قۇتقۇزۇلۇشۇمغا مەدەت بولىدۇ دەپ بىلىمەن؛ 20 ـ دېمەك، تەقەززالىقىم ۋە ئۈمىد-ئىستىكىم ۋېنچە ھېچ ئىشتا خجالەتچىلىكتە قالماستىن، تىرىك يا كى ئۆلۈك بولاي، ھەردائىم بولغىنىدەك ھازىرمۇ تولۇق جاسارەت بىلەن مەسىھ ئېنىمدە ئۈلۈغلانسۇن! 21 چۈنكى ماڭا نىسبەتەن ھاياتىمنىڭ ئۆزى مەسىھدۇر، ئۆلۈش بولسا تېخىمۇ پايدىلىقتۇر. 22 جېنىم ئېنىمدە قالسا، ئەمدى ئېسىۋەم يەنە مېۋىلىك خىزمەت بولىدۇ؛ لېكىن قايىسىنى ئەۋزەل بىلىپ تاللۇيالىشىمنى بىلمەيۋاتىمەن؛ 23 مەن ھايات بىلەن مامات ئوتتۇرىسىدا قىسىلىپ قالدىم؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىللە بولۇشقا ئىنتىزارمەن ـ بۇ ئىش زىيادە ئەۋزەلدۇر؛ 24 ئەمما سىلەر ئۈچۈن جېنىمنىڭ ئېنىمدە قېلىشى تېخىمۇ زۆرۈرغۇ دەيمەن. 25 ئەمدى بۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىل بولۇپ، سىلەرنىڭ ئېتىقادتا ئالغا ئىلگىرىلىشىڭلار ھەم شاد-خۇرام بولۇشۇڭلار ئۈچۈن مەن سىلەر بىلەن بىللە قېلىپ داۋاملىق تۇرىمەن دەپ بىلىمەن؛ 26 شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ سىلە رگە يەنە ھەمراھ بولغىنىم ۋەجىدىن مەن ئارقىلىق مەسىھ ئەيسادا پەخىرلىنىپ ئېتىمىنە قىلىشىڭلار تېخىمۇ زىيادىلىشىدۇ! 27 پەقەت تۇرۇۋاتقىنىڭ مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە لايىق تۇتۇۋاتقىنىڭ بىلىنىشىگە سىلەر بىلەن دىدارلاشقاندىمۇ، سىلەردىن ئېرىلىغاندىمۇ، ئىشلىرىڭلاردىن ئاڭلايدىغىنىم سىلەرنىڭ بىر روھ بىر جاندا بولۇپ چىڭ دەسسەپ تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئېتىقادنىڭ يولدا كۆرەشكە ئىنتىلۋاتقىنىڭلار، 28 شۇنداقلا قارشى چىققۇچىلارنىڭ ھېچقانداق ۋەھىمىلىرىدىن ئاتىماراق بولۇپ كەتمىگىنىڭلار بولسۇن؛ سىلەردىكى بۇ غەيرەت، ئۇلارغا ھالاكەتنىڭ بەلگىسى، سىلە رگە بولسا قۇتقۇزۇلۇشۇڭلارنىڭ ئالامىتى، شۇنىڭدەك ئالاينىتەن خۇدادىن كەلگەن بىر ئالامەتتۇر؛ 29 چۈنكى مەسىھنىڭ يولدا سىلە رگە پەقەت ئۈنىڭغا ئىشىنىشنىلا ئەمەس، يەنە ئۇنىڭ ئۈچۈن خورلۇققا ئۈچراشمۇ نېسىۋە قىلىنغانىدۇر. 30 چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مەندە كۆرگىنىڭلاردەك ۋە شۇنىڭدەك ھازىر ئاڭلىغىنىڭلاردەك مەن يولۇققان كۆرەشكە سىلەرمۇ يولۇققاقتىسىلەر.

2 ئە گەر ئەمدى مەسىھتە ربغەت بار دېيىلسە، مۇھەببەتنىڭ تەسەللىسى بار دېيىلسە، روھنىڭ سىرداشلىقى بار دېيىلسە، قەلبدە ئىچ ئاغرىتىشلار ھەم رەھىمدىللىق بار دېيىلسە، 2 ـ ئەمدى ئوخشاش بىر ئوي-پىكىردە بولۇپ، بىر-بىرىڭلارغا ئوخشاش مۇھەببەتتە باغلىنىپ، بىر جان بىر نىيەتتە بولۇپ، ئاراڭلاردا ھېچ ئىش رىقابەتتىن يا كى قۇرۇق شۆھرەتپەرەسلىكتىن بولمىسۇن؛ ئە كسىچە، ئوي-خىيالىڭلاردا كىچىك پېئىللىق بولۇپ ھەربىرىڭلار باشقىلارنى ئۆز ئۆڭلىرىدىن يۇقىرى دەپ بىلىڭلار؛ شۇنداق بولغاندا شاد-خۇراملىقىمنى كامىل قىلىسىلەر. 4 ھەربىرىڭلار پەقەت ئۆز ئىشلىرىڭلارغا كۆزگۈل بۇلۇپ قالماي، بەلكى باشقىلارنىڭكىگىمۇ كۆزگۈل بۇلۇڭلار. 5 مەسىھ ئەيسادا بولغان ئوي-پوزىتسىيە سىلەردىمۇ بولسۇن: ـ 6 ئۇ خۇدانىڭ تىپ-شە كىلدە بولسىمۇ، ئۆزىنى خۇدا بىلەن تەڭ قىلىشنى ئوڭلا قىلىپ تۇتۇۋالمىدى؛ 7 ئە كسىچە، ئۇ ئۆزىدىن ھەممىنى قۇرۇقدىدى، ئۆزىگە قۇلنىڭ شە كلىنى ئېلىپ، ئىنسانلارنىڭ سىياقىغا كىرىپ، ئىنسانىي تەبىئەتتىن ئورتاقداش بولۇپ، 8 ئۆزىنى تۆۋەن قىلىپ، ھەتتا ئۆلۈمگىچە، يەنى كېرىستىكى ئۆلۈمگىچە ئىتائەتمەن بولدى؛ 9 شۇڭا خۇدا ئۇنى ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ مەرتىۋىلىك قىلدى، ئۇنىڭغا ھەرقانداق نامدىن ئۈستۈن بولغان نامنى بېغىشلىدىكى، 10 ئەيسانىڭ نامىغا ئاسمانلاردا، يەر يۈزىدە ھەم يەر ئاستىدا بارلىق تىزلار پۈكۈلۈپ، 11 خۇدائاتىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ ھەربىر تىل ئەيسا مەسىھنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلىدۇ. 12 شۇنىڭ بىلەن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر ھەمىشە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك، پەقەت مەن يېنىڭلاردا بولغىنىمدىلا ئەمەس، بەلكى ھازىرقىدەك مەن سىلەردىن نېرى بولغاندا تېخىمۇ شۇنداق ئىتائەت بىلەن ئەيمىنىشتە، تىترىگەن ھالدا ئۆز نىجاتىڭلارنى ھەرتەرەپكە ئەتىبقىلاشقا ئىنتىلىڭلار. 13 چۈنكى خۇدانىڭ گۈزەل خاھىشى ۋېنچە سىلەرنىڭ ئىرادە تىكلىشىڭلارغا ۋە شۇنىڭدەك ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشۇڭلاردا ئىچىڭلاردا ئىشلىگۈچى ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. 14 ھەممە ئىشلارنى غۇدۇ ئۇڭۇشماي يا كى تالاش-تارتىش قىلماي قىلىڭلار؛ 15 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەيىبسىز، ساپ دىللىق بولۇپ، بۇ دەۋردىكى ئەتۈر، ئەسەبىي ئادەملەر ئوتتۇرىسىدا ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا دۇنياغا يورۇقلۇق بە رگۈچىلەردەك پارلاپ، خۇدانىڭ داغسىز پەرزەنتلىرى بولىسىلەر؛ 16 شۇنىڭدەك ھاياتنىڭ سۆز-كالامىنى سۈنۈپ بە رگۈچى بولغىنىڭلار تۇپەيلىدىن، مەن سىلەردىن مەسىھنىڭ كۈندە بىكار يۈگۈرمەپتىمەن، بىكار چاپا تارتمايتىمەن دەپ پەخىرلىنىپ ئەتىنە قىلايلايدىغان بولىمەن. 17 ھەتتا مەن «شاراب ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېتىقادىڭلاردىكى قۇربانلىق ھەم خىزمەت-ئىبادەتنىڭ ئۈستىگە قويۇلسامۇ، مەن شادلىنىمەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىمەن. 18 سىلەرمۇ ئوخشاش يولدا شادلىنىسىلەر ۋە مەن بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىشىڭلار كېرەك. 19 لېكىن مەن رەببدە پات ئاردىدا تىموتىينى ينىڭلارغا ئەۋەتىشنى ئۈمىد قىلىمەنكى، ئەھۋالىڭلارنى ئاڭلاپ مەنمۇ خۇش بولسام؛ 20 چۈنكى ينىمدا ئۇنىڭغا ئوخشاش، دىلىمىز بىر بولغان، ئىشلىرىڭلارغا چىن دىلدىن كۆڭۈل بۆلگۈچى باشقا ئادەم يوقتۇر. 21 چۈنكى ھەممە ئادەم ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشلىرىغا ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئىنتىلىدۇ؛ 22 ئەمما سىلەر ئۇنىڭ سالاھىيىتىنى، ئۇنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ خىزمىتىدە خۇددى ئاتىسىغا ھەمراھ بولۇپ ئىشلەيدىغان بالىدەك مەن بىلەن بە رگە مېھنەت سىڭدۈ رگەنلىكىنى بىلىسىلەر. 23 ئەمدى ئاقىۋىتىمنىڭ قانداق

بولدىغانلىقىنى ئېنىق بىلگەن هامان، ئۇنى دەرهال ماكۇۋۇۋۇتىشنى ئۈمىد قىلىمەن؛ 24 ئەمما ئۆزۈمنىڭ يېنىگلارغا پات ئاردا باردىغانلىقىمغا رەب ئارقىلىق ئىشەنچىم بار. 25 ئەمما بۇنىڭدىن ئاۋۋال مېنىڭ فېررىنىشىم، خىزمەتدىشىم هەم سەپدىشىم بولغان، سىلەرنىڭ ئەلچىگلار هەم هاجىتىمدىن چىققان قۇربانلىق يارىدىمگلارنى يەتكۈزگۈچى ئېپافرودىتنى يېنىگلارغا ئەۋەتىشنى زۆرۈر تاپتىم، 26 چۈنكى ئۇ هەممىگلارغا سېغىنىپ تەپلۇنگەندى هەم سىلەرنىڭ ئۇنىڭ كېسەل هالىدىن خەۋەر تاپقىنىگلار ئۈچۈن ئازابلاندى. 27 ئۇ دەرۋەقە كېسەل بولۇپ ئەجەلگە يېقىنلىشىپ قالدى؛ لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا رەهىم قىلدى؛ هەم مېنىڭ دەردىمنىڭ ئۈستىگە دەرد بولمىسۇن دەپ يالغۇز ئۇنىڭغىلا ئەمەس، بەلكى ماڭىمۇ رەهىم قىلدى. 28 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بىلەن يەنە كۆرۈشۈپ شادلىنىشىڭلار ۋە شۇنداقلا ئۆزۈمگە نىسبەتەن دەردلىرىمنى ئازايتىش ئۈچۈن ئۇنى تېخىمۇ جىددىي يولغا سالماقچىمەن. 29 ئەمدى ئۇنى شاد-خۇراملىق بىلەن رەبدە قوبۇل قىلىڭلار هەم ئۇنىڭدەك ئادەملە رگە هۆرمەت قىلىڭلار؛ 30 چۈنكى ئۇ مەسىهنىڭ خىزمىتىنى دەپ، سىلەرنىڭ ماڭا قىلماقچى بولغان يارىدىمگلارنى بېجىرىشتە يولۇققان بوشلۇقنى تولدۇرۇپ ئەجەلگە يۈزلىنىپ، ئۆز جېنىنى تەۋەككۈل قىلدى.

3

ئاخىردا، ئەي قېرىنداشلىرىم، رەبدە شادلىنىڭلار! بۇلارنى سىلە رگە قايتا يېزىش مەن ئۈچۈن ئاۋارىچىلىك ئەمەس، بەلكى سىلە رگە ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ. 2 ئىتلاردىن هېزى بولۇڭلار، يامانلىق قىلغۇچىلاردىن هېزى بولۇڭلار، «تىلىم-تىلىم كەسكۈچىلەر»دىن هېزى بولۇڭلار! 3 چۈنكى هەقىقىي سۈننەتلىكلەر بولسا خۇدانىڭ روهى ئارقىلىق ئىبادەت قىلغۇچى، مەسىهنى ئەيسادىن پەخىرلىنىپ تەتەنە قىلغۇچى، ئەتكە تايانمايدىغان بىزلەردۇرمىز. 4 مېنىڭمۇ ئەتكە تايانغۇچىلىكىم بار! باشقىلار «ئۆز ئەتلىرىگە تايانسام بولىدۇ» دېسە، مەن تېخىمۇ شۇنداق؛ 5 سۈننەتكە كەلسەك، مەن تۇغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى سۈننەت قىلىندىم؛ ئىسرائىل مىللىتىدىن، بىنيامىننىڭ قەبىلىسىدىمەن، «ئىبرانىيلارنىڭ ئىبرانىيسى»مەن؛ تەۋرات-قانۇنى تەرەپتىن ئېيتقاندا، «پەرسىي» مەزھىپىدىمۇ بولغانمەن؛ 6 خۇداغا بولغان قىزغىنلىقىمغا كەلسەك، جامائەتكە زىيانكەشلىك قىلغۇچى ئىدىم، تەۋرات قانۇنى تەلەپ قىلغان هەققانىيلىققا كەلسەك، ئەيىبسىز ئىدىم؛ 7 ئەمما ماڭا نېمە ئىش «پايدىلىق» بولسا، بۇلارنى مەسىه سەۋەبىدىن زىيانلىق دەپ هېسابلىدىم؛ 8 مەسىه ئەيسا رەببىمنى تونۇشنىڭ ئەۋزەللىكى ۋەجىدىن، مەن باشقا هەمە ئىشنى زىيانلىق دەپ هېسابلايمەن؛ مەن دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ هەممىدىن مەهرۇم بولغان؛ بەرهەق، مەسىهكە ئېرىشىشىم ئۈچۈن بۇلارنى نىجاسەت دەپ هېسابلايمەنكى، 9 مەسىهتە بولۇپ، ئۆزۈمدىكى قانداقتۇر هەققانىيلىق (تەۋرات قانۇنىدىن چىققان هەققانىيلىق)تىن ۋاز كېچىپ، مەسىهنىڭ ئېتىقاد-سادىقلىقى ئارقىلىق بولغان هەققانىيلىق، يەنى ئېتىقاد ئارقىلىق خۇدادىن بولغان هەققانىيلىققا ئېرىشەلەيمەن؛ 10 مۇددىئايىم ئۇنى تونۇشتۇر، ـ يەنى ئۇنىڭ ئۆلۈپ تىرىلىشىنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە ياشاپ، ئۇنىڭ ئازابلىرىغا سىرداش-هەمدەملىكتە بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆلۈمىنى ئۆلگە قىلىپ ئۆز ئۈمىدىگە تىرىلىپ، 11 شۇنداقلا مۇمكىن قەدەر ئۆلۈمدىن تىرىلىشكە يېتىشنى مۇددىئا قىلىمەن. 12 ئۇلارغا ئېرىشتىم ياكى كامالەتكە يەتتىم دېگىچە ئەمەسمەن؛ لېكىن مەسىه ئەيسانىڭ مېنى ئۆتۈۋېلىشىدا بولغان مۇددىئا-نىشانىنى ئۆزۈم ئۆتۈۋالسام دەپ چېپىپ يۈرمەكتىمەن. 13 قېرىنداشلار، مەن ئۆزۈمنى ئۇنى ئۆتۈۋالدىم دەپ قارىمايمەن، پەقەت شۇ بىر ئىشنىلا قىلىمەنكى، ئۆتۈپ كەتكەن ئىشلارنى ئۇنتۇپ، ئالدىمدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ، 14 نىشانى قوغلاپ، خۇدانىڭ مەسىه ئەيسادا بولغان يۈيۈك چاقىرىقىدىكى ئىنئامىغا قاراپ چېپىپ يۈرمەكتىمەن. 15 ئەمدى ئارىمىزدىن كىمىكى پىشىپ يېتىلگەن بولسا شۇ ئوي-مەقسىتە بولايلى. ئە گەر باشقىچە ئوي-مەقسىتە بولسا ڭلار، خۇدا بۇنىمۇ سىلە رگە كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 16 قانداقلا بولمىسۇن، قانداق ئۆچۈلمەگە يەتكەن بولساق، شۇ ئۆچۈلىدىم يېنچە قەدەم بېسىۋېرەيلى. 17 مېنى ئۈلگە قىلىپ ئەگىشىڭلار، ئەي قېرىنداشلار، شۇنداقلا بىز سىلە رگە تىكلەپ بە رگەن نە [illegible] تىكىپ، ئۇلاردىن ئۈگىنىڭلار. 18 چۈنكى سىلە رگە كۆپ قېتىم ئېيتقىنىمدەك، ئۇ هازىرمۇ كۆزياشلىرىم بىلەن قايتا ئېيتىمەنكى، نۇرغۇن كىشىلەر مەسىهنىڭ كېيىنگا دۈشمەن بولۇپ ماڭماقتا. 19 ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى هالاكەتتۇر، خۇداسى ئۆزىنىڭ قارىندۇر، شەرىپى قىلىپ ماختانغىنى ئۆز نومۇسسىزلىقىدۇر، ئويلىغانلىرى پەقەت بۇ دۇنياىدىكى ئىشلاردۇر. 20 هالبۇكى، بىزنىڭ پۇقرالىقىمىز بولسا ئەرشتىدۇر، بىز دەل شۇ يەردىن نىجاتكارنىڭ چۈشۈشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتىمىز ـ ئۇ بولسا رەببىمىز ئەيسا مەسىهدۇر. 21 ئۇ بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزىگە يېسۈندۇرىدىغان قۇدرىتى بويىچە بىزنىڭ ئەبگار بۇ تېنىمىزنى ئۆ زگەرتىپ، ئۆزىنىڭ شان-شەرەپلىك تېنىگە ئوخشاش هالغا كەلتۈرىدۇ.

4

ئەمدى، ئەي قېرىنداشلىرىم، سۆيگەنلىرىم ۋە تەلپۈنگەنلىرىم، مېنىڭ شاد-خۇراملىقىم، مېنىڭ بېشىمنىڭ تاجى بولغۇچىلار، رەبدە چىڭ تۇرۇڭلار، ئى سۆيگەنلىرىم! 2 ئېۋودىيادىن ئۆتۈنىمەن، ۋە سۈنتىخەدىن ئۆتۈنىمەنكى، رەبدە بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇڭلار! 3 دۇرۇس، مەن سەندىنمۇ تەلەپ قىلىمەنكى، ئى هەقىقىي هەمىيۇنتىرۇۋۇقلۇق خىزمەتدىشىم، بۇ ئىاللارنىڭ يارىدىمىدە بولغىن؛ مانا ئۇلار مەن ۋە كلىمەنت بىلەن بىللە، شۇنداقلا ناملىرى «هاياتلىك دەپتىرى» گە خاتىرىلەنگەن باشقا خىزمەتداشلىرىم بىلەن بىللە خۇش خەۋەر خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە بە رگە كۈرەش قىلغان. 4 رەبدە شادلىنىڭلار، مەن يەنە ئېيتىمەنكى، شادلىنىڭلار! 5 سىلەرنىڭ مۇلايىملىقىڭلار پۈتكۈل ئىنسانغا ئايان بولسۇن؛ رەب يېقىندۇر! 6 هېچ ئىش توغرۇلۇق ئەندىشە قىلماڭلار؛ بەلكى هەربىر ئىشتا تەشەككۈر ئېيتىپ تىلىكىڭلارنى خۇداغا دۇئا هەم ئىلتىجا ئارقىلىق مەلۇم قىلىڭلار؛ 7 شۇ چاغدا ئادەمنىڭ ئۇيلىغىنىدىن ئېشىپ چۈشىدىغان، خۇدا ئىگە بولغان خاتىرجەملىك قەلبىڭلارنى ۋە ئوي-پىكىرىڭلارنى مەسىه ئەيسادا قوغدايدۇ. 8 ئاخىردا، ئەي قېرىنداشلىرىم، نېمە ئىشلار هەقىقەت، نېمە ئىشلار ئالىيجاناب، نېمە ئىشلار هەققانىي، نېمە ئىشلار پاك، نېمە ئىشلار خۇش-يېقىملىق، نېمە ئىشلار شان-شۇهرەتلىك بولسا، قىسقىسى هەرقانداق ئىشلاردا ئەخلاق-پەزىلەت ياكى ماختاشقا لايىق تەرەپلەر بار بولسا، شۇ ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئۇيلىنىڭلار. 9 مەندىن ئۆگەنگەن، قوبۇل قىلغان، ئاڭلىغان ۋە مەندە كۆ رگەنلەرنىڭ هەرقانىدىقى بولسا، سىلەر شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا سىلە رگە يار بولىدۇ. 10 ئەمدى مەن رەبدە زىيادە شادلاندىمكى، سىلەر هازىر ئاخىردا ماڭا بولغان كۆيۈنچانلىقىڭلارنى قايتىدىن كۆرسەتتىڭلار (بىلىمەنكى، ماڭا دائىم كۆيۈنۈپ كەلدىڭلار، ئەمما پەقەتلا كۆرسىتىش پۇرسىتى چېقىمدى). 11 مەن بۇ گېپىمنى، بەرەر موهتاجلىقتىن ئېيتىۋاتقىنىم يوق، چۈنكى ئەھۋالىم قانداقلا بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، بارىغا قانائەت قىلىشنى ئۆگىنىۋالدىم. 12 مەن ئوسال ئەھۋالدا ياشاشنى بىلىمەن، ھەم كەڭچىلىكتە ياشاشنىمۇ بىلىمەن. ھەر ئىشتا، ھەر ئەھۋالدا، ھەم توقلۇقتا ھەم ئاچلىقتا، ھەم بايلىقتا ئەھۋالىدا ھەم موهتاجلىقتا ياشاشنىڭ سىرىنى ئۆگىنىۋالدىم. 13 ماڭا قۇدرەت بە رگۈچىگە تايىنىپ ھەمە ئىشنى قىلالايدىغان بولدۇم. 14 هالبۇكى، مېنىڭ قىينىچىلىقىمغا ئورتاق بولۇشۇڭلار بىلەن ياخشى قىلدىڭلار. 15 سىلە رگىمۇ مەلۇمكى، ئەي فىلىپپىلىقلار، مەن ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىن ئايرىلىپ چىققىنىمدا، خۇش خەۋەرنى باشقا يەرلە رگە يەتكۈزگەن دەسلەپتىكى ۋاقىتلاردا، سىلەردىن باشقا ھېچقانداق جامائەت بېرىش ۋە قوبۇل قىلىش ئىشلىرىدا مەن بىلەن ھەمكارلاشمىغان. 16 چۈنكى تېسالونىكا شەھىرىدىكى ۋاقىتىمدىمۇ ئېهتىياجىم چۈشكەندە سىلەر ماڭا بىرنەچچە قېتىم يارىدەم ئەۋەتتىڭلار. 17 مېنىڭ بۇنداق دېيىشىم، سىلەردىن بەرەر سوۋغاتنى ئىزدەپ سورىغىنىم ئەمەستۇر، ئىزدىگىنىم بولسا ھېساۋاتىڭلارغا [روهىي] مېۋىنىڭ كۆپ تۆپلىنىشىدىن ئىبارەتتۇر. 18 لېكىن مەندە ھەمە نەرسە بار، ھەتتا يېتىپ ئاشقۇدەك بار؛ سىلەر ئەۋەتكەنلىرىڭلارنى ئېپافرودىتتىن تاپشۇرۇۋېلىپ تېرەمگە سىغماي قالدىم ۋە مولچىلىققا چۆمدۇم. بۇ ئەۋەتكىنىڭلار ئىنتايىن خۇشبۇيي، خۇداغا قوبۇل بولغۇدەك، شۇنداقلا ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان بىر قۇربانلىقتەك ئىدى. 19 ۋە مېنىڭ خۇدايىم سىلەر موهتاج بولغان ھەمە نەرسىنى مەسىه ئەيسادا بولغان شان-شەرىپىدىكى بايلىقلارغا ئاساسەن مول

20 ئەمدى خۇدايىمىز ھەم ئاتىمىزغا ئەبەدىلەبە دگىچە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن. (aiōn g165) 21 مەسىه ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە سالام يەتكۈزۈڭلار. يېنىمدىكى قېرىنداشلاردىنمۇ سىلە رگە سالام! 22 بارلىق مۇقەددەس

بەندىلەردىن، بولۇپمۇ قەيسەر [ئىمپىراتورنىڭ] ئوردىسىدا بولغانلاردىن سىلە رگە سالام! **23**
رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

كولوسسلىكلە رگە

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىنداش تىموتىيدىن، كولوسسى شەھىردە تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلىرگە ئاتىلىرلا رگە، يەنى سادىق قېرىنداشلارغا سالام! خۇدا ئاتىمىزدىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە بولغاي! **3** بىز مەسىھ ئەيساغا باغلىغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرگە باغلىغان مۇھەببىتىڭلار توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن كېيىن، سىلەر ئۆچۈن دۇئا قىلغىنىمىزدا سىلەر ئۆچۈن ئەرشىلەردە ساقلاقلىق ئۈمىد ۋە يەپىلدىن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ خۇدا-ئاتىسىغا ئۆزلۈكسىز رەھمەت ئېيتىمىز؛ **5** سىلەر ئىلگىرى بۇ ئۈمىد توغرىسىدا خۇش خەۋەردىكى ھەققەت سۆزلىرى ئارقىلىق ئاڭلىغانسىلەر؛ **6** بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل جاھانغا يېتىپ كېلىپ مېۋە بېرىپ ئاۋۇماقتا، شۇنداقلا سىلە رگىمۇ يېتىپ كېلىپ، سىلەر ئۆنى ئاڭلاپ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى ھەقىقەتەن بىلىپ يەتكەن بىرىنچى كۈندىن باشلاپ ئۆ سىلەردىمۇ مېۋە بېرىپ ئاۋۇپ بارماقتا؛ **7** سىلەر خۇش خەۋەرنى سۆيۈملۈك ئىشدىشىمىز ئەپافراستىن ئۇ گەنگەنسىلەر، ئۇ يارىدىمىزدە مەسىھنىڭ سادىق خىزمەتچىسىدۇر؛ **8** ئۇ بىزگە سىلەرنىڭ روھتا بولغان مۇھەببىتىڭلارنى ئايان قىلدى. **9** بۇ سەۋەبتىن بىزمۇ بۇنىڭ توغرىسىدا ئاڭلىغان كۈندىن باشلاپ سىلەر ئۆچۈن دۇئا قىلىپ ئىلتىجا قىلىشنى توختاتمىدۇق؛ تىلەيدىغىنىمىز شۇكى، خۇدانىڭ ئىرادىسى ھەرتەرەپلىك دانالىق ۋە روھىي يورۇتۇلۇش بىلەن سىلەردە تولۇق بىلدۈرۈلسۈن. **10** شۇنداق بولغاندا سىلەر رەبگە لايىق ھالدا ھەرتەرەپتە خۇدانى خۇرسەن قىلىپ، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلاردا مېۋە بە رگەندە، خۇدانى ھەققىي بىلىشىڭلار ئارقىلىق ئۆسۈپ يېتىلىسىلەر؛ **11** بىزنى مۇقەددەس بەندىلىرنىڭ يورۇقلۇقتا بولغان مىراسىغا مۇيەسسەر بولۇشقا لايىق قىلغان ئاتىغا تەشەككۈر ئېيتىپ، ئۆنىڭ شان-شەرەپلىك قۇدرىتى بويىچە ھەرتەرەپلىك كۈچ بىلەن ھەر ئىشلاردا شادلىققا تولۇپ چىداملىق ۋە سەۋر-تاقەتلىك بولۇشقا كۈچلەندۈرۈلىسىلەر. **13** ئۇ بىزنى قاراڭغۇلۇقتىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئازاد قىلىپ، سۆيگەن ئوغلىنىڭ پادىشاھلىقىغا يۆتكەپ قويدى؛ **14** ئۆنىڭدا ھۆرلۇك-ئازادلىققا، يەنى گۇناھلىرىمىزدىن كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق. **15** ئۇ بولسا كۆرۈنمەس خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازىدۇر، پۈتكۈل كائىناتنىڭ تۇنجىدۇر؛ **16** چۈنكى ئۆنىڭدا بارلىق مەۋجۇداتلار، ئاسماندىكى بولسۇن، زېمىندىكى بولسۇن، كۆرۈندىغان بولسۇن، كۆرۈنمەس بولسۇن، مەيلى تەختىلەر، خوجايىنلار، ھۆكۈمرانلىقلار، ھوقۇقدارلار بولسۇن، بارلىق ھەممە ئۆنىڭ تەرىپىدن ۋە ئۆنىڭ ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر. **17** ئۇ ھەممىدىن بۇرۇندۇر، ۋە ھەممە مەۋجۇداتلار ئۆنىڭدا بىر-بىرىگە باغلىنىپ تۇرماقتا؛ **18** ئۇ يەنە تەنىڭ، يەنى جامائەتنىڭ بېشىدۇر؛ ئۇ باشلىنىشتۇر، ئۆلگەنلەردىن تۇنجى بولۇپ تىرىلگۈچىدۇر، بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئۆنىڭ پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئىچىدە ھەر جەھەتتىن ئەڭ ئۈستۈن ئورۇندا تۇرغۇشى ئۈچۈندۇر. **19** چۈنكى خۇدا ئۆزىنىڭ مۇ ئۆكىمىدل جەۋھىرىنى ئۆنىڭدا ئۆرىغۇزۇشقا، **20** ۋە ئۆنىڭ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى، يەنى، ئۆنىڭ كېيىنتە ئۆكۈلگەن قېنى ئارقىلىق ئىناقلىق ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، ـ ئۆ ئارقىلىق مەيلى زېمىندا بولسۇن، ئەرشىلەردە بولسۇن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى؛ **21** ۋە ئەسلىدە رەزىل ئەمەللىرىگىلار ئۆپەيلىدىن ئۆزىگە يات قىلىنغان، كۆڭۈلگىلارنا دۈشمەنلىك بولغان سىلەرنىمۇ، ئۆ ئۆز ئەتلىك ئېنىدە ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆزىگە پاك-مۇقەددەس، ئەيىبسىز ۋە داغسىز ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۆزى بىلەن ئەپ قىلغان **23** (ئەگەر سىلەر ئېتىقادتا ئۆل سىلىنىپ مۇستەھكەم ئورنۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئۈمىدتىن بىرى قىلىنمىساڭلار)؛ بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى كائىناتتا جاكارلانغان، مەنكى پاۋلۇس ئۆنىڭغا خىزمەتچى قىلىندىم. **24** ئەمدى مەن سىلەر ئۆچۈن تارتقان جاپالىرىم ئۆچۈن شادلىنىمەن، ۋە شۇنىڭدەك مەسىھنىڭ جاپالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتلىرىدە ئۆنىڭ تېنى، يەنى جامائەت ئۆچۈن تولۇقلايمەن؛ **25** مەن [جامائەت] ئۆچۈن خۇدانىڭ سۆز-كالامغا ئەمەل قىلىش ئۆچۈن ئۆنىڭ ماڭا سىلەرنى دەپ تاپشۇرغان غوجىدارلىقى بويىچە خىزمەتچى قىلىندىم؛ **26** بۇ سۆز-كالامدىكى سىر بارلىق ئەسىرلەردىن ۋە دەۋرلەردىن يوشۇرۇن تۇتۇلغان، ئەمما ھازىر مۇقەددەس بەندىلىرگە ئاشكارىلاندى؛ (aiōn g165) **27** چۈنكى خۇدا ئۇلارغا ئەللەر ئارىسىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇۋاتقان بۇ سىرنىڭ شەرەپلىك بايلىقلىرىنى بىلدۈرۈشنى خالىدى؛ بۇ سىر بولسا شان-شەرەپكە ئېلىپ بارغۇچى ئۈمىد بولغان، سىلەردە ئۆزۈۋاتقان مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر. **28** بىز ئۆنى جاكارلايمىز، ھەربىر ئادەمنى مەسىھدە كامالەتكە يەتكەن ھالدا خۇدا ئالدىدا ھازىر قىلىش ئۈچۈن بارلىق دانالىق بىلەن ھەربىر ئادەمگە جېكىلەيمىز، ھەربىر ئادەمگە تەلىم بېرىمىز. **29** مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىپ، ئۆنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى بويىچە كۈرەش قىلىپ جاپا تارتىمەن؛ ئۆنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى دەرۋەقە تولىمۇ زوردۇر.

2 چۈنكى مەنە سىلەر ئۆچۈن، لائودىكىيەدىكىلەر ئۆچۈن، شۇنىڭدەك دىدارىمنى كۆرمىگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆچۈن نەقەدەر زور كۈرەشنىڭ بولۇۋاتقانلىقىنى سىلە رگە بىلگۈزمەكچىمەن؛ **2** كۈرىشىمنىڭ نىشانى، ھەممەيلەننىڭ مېھىر-مۇھەببەتتە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، قەلبلىرىنىڭ رىغبەتلەندۈرۈلۈشى، خۇدانىڭ سىرىنى، يەنى مەسىھنى چۈشىنىشتە ۋە تولۇق بىلىشتە بولغان ئىشەنچ-خاتىرجەملىككە ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر؛ **3** چۈنكى ئۆنىڭدا دانالىقنىڭ ۋە بىلىمنىڭ بارلىق بايلىقلىرى يوشۇرۇنغاندۇر. **4** مېنىڭ بۇنى دېيىشىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى قايىل قىلارلىق سىلىق-سىپايە گەپلىرى بىلەن ئالدىماسلىقى ئۈچۈندۇر؛ **5** چۈنكى گەرچە تەن جەھەتتىن سىلەردىن نېرى بولسامۇ، روھ جەھەتتىن مەن سىلەر بىلەن بىللىمەن، سىلەرنىڭ سەپتە تۇرۇۋاتقىنىڭلارغا ۋە مەسىھگە باغلىغان ئېتىقادىڭلارنىڭ چىكىلمىغا قاراپ شادلىنىمەن. **6** مەسىھ، رەب ئەيسانى قاندائ قىلىپ بولسا گەلار، شۇ ھالدا ئۆنىڭدا مېڭىگىلار، **7** سىلەر تەلىم بېرىلگەندەك ئۆنىڭدا يىلتىز تارتىپ، ئېتىقادىڭلار قۇرۇلۇۋاتقان ھالدا، ئېتىقادتا خاتىرجەم قىلىنىپ، رەھمەت ئېيتىشلار بىلەن تاشقىنلاپ ئۆرغۇچى بولۇڭلار؛ **8** ھېچكىمنىڭ مەسىھ بويىچە بولمىغان، پەيلاسوپلۇق يا كى بىمەنە ئالدامچىلىق بىلەن، ئىنسانلاردىن كەلگەن تەلىملەر، يەنى بۇ دۇنياىدىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» بويىچە سىلەرنى ئۆز ئولجىسى قىلىپ ئازدۇرماسلىقى ئۆچۈن ھېزى بولۇڭلار؛ **9** چۈنكى ئۆنىڭدا، يەنى مەسىھدە، خۇدانىڭ بارلىق مۇ ئۆكىمىدل جەۋھىرى تەن شە كلىدە ئوردىدۇ؛ **10** ۋە سىلەر ئۆنىڭدا، يەنى بارلىق ھۆكۈمدارلارنىڭ ھەم ھوقۇقدارلارنىڭ بېشى بولغۇچىدا مۇ ئۆكىمىدلۇرسىلەر؛ **11** سىلەر ئۆنىڭدا ئادەمنىڭ قولىسىز بولغان سۈننەت بىلەن سۈننەت قىلىنغانسىلەر، دېمەك، مەسىھنىڭ سۈننىتى بىلەن [گۇناھلىق] ئەتكە باغلانغان تەندىن خالاس قىلىنغانسىلەر؛ **12** ئۆنىڭ بىلەن تەڭ چۆمۈلدۈرۈلۈشتە دەپنە قىلىنغانسىلەر؛ سىلەر يەنە ئۆنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈ رگەن خۇدانىڭ ۋۇجۇد ۋۇگلارىدا ئىشلەيدىغانلىقىغا ئىشەنچ باغلاش بىلەن ئۆنىڭ بىلەن تەڭ تىرىلگەنسىلەر. **13** ئەمدى گەرچە ئىتائەتسىزلىككىگىلار ۋە ئەتلىرىگىلاردىكى سۈننەتسىزلىككىگىلار ئۆپەيلىدىن ئۆلگەن بولساڭلارمۇ، ئۆ سىلەرنى مەسىھ بىلەن بىللە جانلاندۇردى؛ ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، **14** بەلگىلىمىلەردە ئۆز ئىچىگە ئېلىنغان ئۇستىمىزدىن ئەرز قىلىدىغان، بىزنى ئەيىبلەيدىغان پۈتۈكلەرنى ئۆچۈرۈپ تاشلىدى؛ ئۆ ئۆلارنى بىزدىن نېرى قىلدى، كېيىنكە مىخلاتقۇزدى. **15** ئۆ ھۆكۈمدارلاردىن ۋە ھوقۇقدارلاردىن ئوڭلا ئېلىپ، [كېيىنتە] ئۆلارنى رەسۋا قىلىپ ئۆلارنىڭ ئۇستىدىن تەنتەنە بىلەن غەلبە قىلدى. **16** ئەمدى ھېچكىمنىڭ چېمەك-ئىچمەك، ھېيت-بايراملار، «يېڭى ئاي» يا كى شابات كۈنلەر جەھەتلىردە سىلەرنىڭ ئۆستۈڭلەردىن ھۆكۈم چىقىرىشىغا يول قويماڭلار؛ **17** بۇ ئىشلار بولسا بىر كۆلە گگە، خالاس؛ ئۆنىڭ جىسمى بولسا مەسىھنىڭكىدۇر! **18** ھېچكىمنىڭ سىلەرنى «كىچىك پېئىلىق» ۋە پەرىشتىلە رگە ئىبادەت قىلىشقا دەۋەت قىلىپ ئىنئامىڭلاردىن مەھرۇم قىلىشىغا يول قويماڭلار، مۇشۇنداق كىشىلەر [گۇناھلىق] تەتلىرىدىكى ئوي-پىكىرلىرى بىلەن ھاكاۋۇرلىشىپ، كۆز رگەن كۆرۈنۈشلە رگە ئېسىلىۋالماقتىدۇر؛ **19** ئۆلار «باش»نى چىڭ ئۆتقىنى يوقتۇر؛ لېكىن باشتىن ئۇ گە ۋە سىگىرلار ئارقىلىق پۈتكۈل تەن قۇۋۋەتلىنىدۇ ۋە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، خۇدادىن كەلگەن ئاۋۇش بىلەن ئاشماقتا. **20** ئەگەر مەسىھ بىلەن بۇ دۇنياىدىكى قائىدە-قانۇنىيەتلە رگە نىسبەتەن ئۆلگەن بولساڭلار، نېمىشقا (بۇ دۇنياىدا ياشىغانلاردەك) «تۇتما!» «تېتىما!» «تەگمە!» دېگەندەك بەلگىلىمىلە رگە رىئايە

قىلىسلەر 22 (يۇنداق [يەلگىلىمىلەر ئىلكىدىكى] نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئىستېمال قىلىنىش بىلەن يوقىلىدۇ)؟ مۇشۇنداق يەلگىلىمىلەر پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان كۆرسەتمىلەر ۋە تەلىمىلەردىن ئىبارەت، خالاس، 23 ئۇلاردا دەرۋەقە بىرخىل پىدائىيلارچە ئىبادەت، كىچىك پېشىلىق ۋە تۆز تېنىگە قارىتا قاتتىق قوللۇق بولۇشنى دەۋەت قىلىش بولغاچقا، ئۇلاردا دانالىقنىڭ كۆرۈنۈشى بار؛ ئەمەلىيەتتە [يۇنداق دانالىقنىڭ] پايدىسى يوقتۇر ـ ئۇلار پەقەت ئەتتىكى ھەۋەسلە رگە يول قويدۇلا، خالاس.

3 سىلەر مەسىھ بىلەن تەڭ تىرىلدۈرۈلگەن بولىساڭلار، ئەمدى يۇقىرىدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ ئىزدىنىڭلار، مەسىھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ. 2 كۆڭۈل-زېھنىڭلارنى يەردىكى ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى يۇقىرىقى ئىشلارغا قويۇڭلار؛ 3 چۈنكى سىلەر ئۆلگەنسىلەر، ۋە ھاياتىڭلار مەسىھ بىلەن بىللە خۇدادا يوشۇرۇن تۇرىدۇ. 4 ئەمما ھاياتىمىز بولغان مەسىھ ئاشكارىلانغان چاغدا، شۇئان سىلەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە شان-شەرەپتە ئاشكارىلىنىدىغان بولىسىلەر. 5 شۇڭا يە رگە تەۋە ئىشلارنى قىلغۇچى ھەرقانداق ئەزالىرىڭلارنى، يەنى بۇزۇقلۇق، ناپاكلىك، ئېپلاس ھېۋىسياتلار، رەزىل خاھىشلار ۋە نەپسانىيەتچىلىك (ئۆز بۇتىپەرەسلىككە باراۋەردۇر) نى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىڭلار؛ 6 چۈنكى بۇ ئىشلار ئېپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىز پەرزەنتلە رگە چۈشىدۇ. 7 سىلەر بۇلار ئارىسىدا ياشىغان ۋاقىتلىرىڭلاردا، يۇنداق ئىشلاردىمۇ ماڭغانسىلەر. 8 ئەمما ھازىر سىلەر مۇشۇلارنىڭمۇ ھەممىسىنى تۆزۈڭلاردىن سېلىۋېتىڭلار ـ يەنى غەزەپ، قەھەر-سېھرا، يامان نىيەتلەر، توھمەت، ئاغىزىڭلاردىن چىقىدىغان ئېپلاس سۆزلەرنىمۇ سىلىۋېتىڭلار. 9 بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمە ڭلار؛ چۈنكى سىلەر كونا ئادەمنى قىلمىشلىرى بىلەن سېلىۋەتكەنسىلەر، 10 ۋە يېڭى ئادەمنى كىيگەنسىلەر؛ يېڭى ئادەم بولسا ئۆزىنى ياراتقۇچىنىڭ سۈرەت-ۋىرازى بويىچە تولۇق بىلىشتە دائىم يېڭىلىماقتا؛ 11 ئۇنىڭدا ھېچقانداق يۇنانلىق ياكى يەھۇدىي، سۈننەتلىك ياكى سۈننەتسىز، يات مەدەنىيەتلىك، سكىت، قۇل ياكى ھۆرلەر مەۋجۇت ئەمەستۇر، بەلكى مەسىھ ھەممىدۇر، ۋە ھەممىدىدۇر. 12 شۇڭا، خۇدانىڭ تاللىۋالغانلىرىغا، پاك-مۇقەددەس ۋە سۆيۈنگەنلە رگە لايىق، ئادەمگە ئىچ ئاغرىتىدىغان باغىرلارنى، مېھرىبانلىق، كىچىك پېشىلىق، مۆمىنلىك ۋە سەۋر-تاقەتلىكنى كىيۋېلىڭلار؛ 13 بىر-بىرىڭلارغا يول قويۇڭلار، نارازىلىق ئىش بولسا بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار؛ مەسىھ سىلەرنى قانداق كەچۈرۈم قىلغان بولسا سىلەرمۇ شۇنداق قىلىڭلار. 14 مۇشۇ ئىشلارنىڭ ئۈستىگە كامىل بىرلىكنىڭ رىشتىسى بولغان مېھىر-مۇھەببەتنى قوشۇپ بېرىڭلار. 15 مەسىھنىڭ خاتىرجەملىكى قەلبىڭلاردا ھۆكۈم سۈرسۈن (سىلەر بىر تەن بولۇپ بۇ خاتىرجەملىكتە بولۇشقا چاقىرىلغان ئىكەنسىلەر) ۋە شۇنداقلا رەھمەت ئېيتىشلارداۋ بولۇڭلار. 16 مەسىھنىڭ سۆز- كالامىنى تۆزۈڭلاردا بايلىق ھاسىل قىلىپ تۇرغۇزۇڭلار، بارلىق دانالىق بىلەن بىر-بىرىڭلارغا ئۆگىتىڭلار، جېكىلە ڭلار، چىن قەلبىڭلاردا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي ناخشىلارنى يا كۆتىپ خۇدانى چىرايلىق مەدھىيىلە ڭلار؛ 17 ۋە ھەممە ئىشلاردا، سۆز بولسۇن، ئەمەل بولسۇن، ھەممىسىنى رەب ئەيسانىڭ نامىدا قىلىپ، ئۇنىڭ ئارقىلىق خۇدائاتىغا رەھمەت ئېيتىڭلار. 18 سىلەر ئايالىلار، رەبدە بولغان سۈيىتىڭلارغا لايىق تۆز ئەرلىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار؛ 19 سىلەر ئەرلەر، تۆز ئايالىلىرىڭلارغا مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، ئۇلارغا ئاچچىق قىلما ڭلار. 20 سىلەر بالىلار، ئاتا-ئانا ڭلارغا ھەممە ئىشلاردا ئىتائەت قىلىڭلار؛ چۈنكى بۇنداق قىلىش رەبدە بولغان گۈزەل ئىشتۇر. 21 سىلەر ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرمە ڭلار؛ ئۇنداق قىلسا ڭلار كۆڭلى يارا بولىدۇ. 22 سىلەر قۇللار، ئەتتىن بولغان خوجايىنىڭلارغا ھەممە ئىشتا ئىتائەت قىلىڭلار؛ پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئىنسانلارنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولما ڭلار، بەلكى رەبدىن ئەيمىنىپ چىن كۆڭۈڭلاردىن ئىش كۆرۈڭلار. 23 نېمە ئىشنى قىلىۋاتقان بولسا ڭلار، ئۇنىڭدا ئىنسانلار ئالدىدا ئەمەس، بەلكى رەب ئالدىدا قىلغاندەك جان-دىل بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلە ڭلار؛ 24 چۈنكى مىراسنىڭ ئىنئامىغا رەبدىن مۇيەسسەر قىلىنغانلىقىڭلارنى بىلىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر رەب مەسىھنىڭ ئىبادەت-قۇللۇقىدىدۇرسىلەر. 25 ئەمما كىم ھەققانىيسىزلىق قىلسا قىلغان ھەققانىيسىزلىقى تۆز بېشىغا چۈشىدۇ؛ بۇ ئىشتا ھېچقانداق يۈز-خاتىرە قىلىنىش يوقتۇر.

4 سىلەر خوجايىنلار، قۇللىرىڭلارغا ئادىل ۋە توغرا مۇئامىلە قىلىڭلار؛ چۈنكى ئەرشتە تۆز خوجايىنىڭلارنىڭ بارلىقىنى بىلىسىلەر. 2 دۇئا-تىلاۋەتكە ھەرقانداق ۋاقىتتا بېرىلىڭلار، بۇنىڭدا رەھمەتلەر ئېيتىشىپ ھوشيار تۇرۇڭلار؛ 3 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايسىلە رگى، خۇدا بىـ زگە مەسىھنىڭ سىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن تۆز سۆزىگە ئىشىك ئاچسۇن؛ مەن دەل سىر ئۈچۈن زەنجىرلەر بىلەن باغلانغانمەن؛ 4 شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم يېنىچە، سىرنى ئاشكارىلىشىمغا [دۇئا قىلىڭلار]. 5 سىرتتىكىلە رگە نىسبەتەن دانالىق بىلەن مېڭىڭلار، پۇرسەتلەر چىققاندا كۆڭۈل قويۇپ قولدىن بەرمە ڭلار. 6 سىلەرنىڭ گەپ-سۆزلىرىڭلار ھەردائىم مېھىر-شەپقەت بىلەن بولسۇن، تۆز بىلەن تېتىلىسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىر ئادەمگە قانداق جاۋاب بېرىشنى بىلىسىلەر. 7 سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەبدە سادىق خىزمەتكار، ئىشدىشىمىز بولغان تىككۇس سىلە رگە مەن توغرۇلۇق ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 8 مەن ئۆزى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىم، سىلەرنىڭ ئەھۋالىڭلارنى بىلۈۋېلىشى ۋە شۇنداقلا كۆڭۈڭلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىشى ئۈچۈندۇر. 9 مەن ئۆزى سىلەردىن بولغان، سادىق ۋە سۆيۈملۈك قېرىندىشىمىز ئونېسىمۇسنى ئۇنىڭ بىلەن ئەۋەتتىم؛ ئۇلار سىلە رگە مۇشۇ يەردىكى بارلىق ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 10 تۇرمىدىشىم بولغان ئارىستارخۇس سىلە رگە سالام يوللايدۇ؛ بارناباسنىڭ نەۋرى ئىنسىي ما رکۇسمۇ شۇنداق (سىلەر ئۇنىڭ ئوغرۇلۇق تاپشۇرۇقلارنى تاپشۇرۇۋالدىڭلار؛ ئۇ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى قوبۇل قىلىڭلار)؛ 11 يۇستۇس دەپ ئاتالغان يەشۇئامۇ سالام يوللايدۇ. خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ما ڭا خىزمەتداش بولغان سۈننەت قىلىنغانلاردىن پەقەت مۇشۇلار باردۇر؛ ئۇلار ما ڭا تەسەللى بولغان. 12 سىلەردىن بولغان، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى ئەپافراس سىلە رگە سالام يوللايدۇ؛ ئۇ سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پۈتكۈل ئىرادىسىدە مۇكەممەل، كامالەتكە يېتىپ چىڭ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن ھەردائىم سىلەر ئۈچۈن دۇئالاردا كۆزەش قىلىدۇ. 13 چۈنكى مەن ئۇنىڭغا گۈۋاھچىمەنكى، ئۇ سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىئادىكىلەر ئۈچۈن ۋە خىيراپولىستىكىلەر ئۈچۈنمۇ كۆپ جاپا تارتىدۇ. 14 سۆيۈملۈك تېۋىپ بولغان لۇقادىن سىلە رگە سالام، دېماستىنمۇ شۇنداق. 15 لائودىكىئادىكى قېرىنداشلارغا بىزدىن سالام، نىمفاغا ھەم ئۇنىڭ ئۆيىدە يىغىلىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتىڭلار. 16 بۇ خەت ئارا ڭلاردا ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى لائودىكىيىدىكى جامائەتنىمۇ ئوقۇتۇڭلار، ۋە لائودىكىيەدىكىلە رگە يازغان خەتنى سىلەرمۇ ئوقۇڭلار؛ 17 ۋە ئارکىپپۇسقا: «سەن رەبدە تاپشۇرۇۋالغان خىزمىتىڭگە، تولۇق ئەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن كۆڭۈل قويغىن» ـ دە ڭلار. 18 مەنكى پاۋلۇستىن تۆز قولۇم بىلەن يازغان سالام. مېنىڭ كىشەنلىنىپ قاماپ قويۇلغانلىقىمنى ئەسلە ڭلار. سىلە رگە مېھىر-شەپقەت بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 1

1 مەنكى پاۋلۇس، سىلاس ھەمدە تىموتىيدىن خۇدائاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جامائەتكە سالام. سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **2** بىز دۇئالىرىمىزدا سىلەرنى ياد ئېتىپ تۇرۇپ، خۇداغا سىلەر ئۈچۈن ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىمىز؛ **3** خۇدائاتىمىزنىڭ ئالدىدا ئېتىقادىڭلاردىن بولغان ئەمەللىرىڭلارنى، مېھىر-مۇھەببەتتىن چىققان جاپالىق ئەجرىڭلارنى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھكە باغلىغان ئۈمىدىتە بولغان چىداملىقىڭلارنى ئىزچىل ئەسلەپ تۇرۇۋاتىمىز. **4** چۈنكى ئەي قېرىنداشلار، خۇدا سۆيگەنلەر، ئۇنىڭ سىلەرنى تاللىغانلىقى بەرگە ئايان. **5** چۈنكى خۇش خەۋىرىمىز سىلە رگە يەتكۈزۈلگىنىدە سۆزلەر بىلەنلا ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەت بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، مۇتلەق جەزملەشتۈرۈلگەن ھالدا سىلە رگە يەتكۈزۈلگەن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىزنىڭ سىلەرنىڭ ئارا گۇلاردا بولغىنىمىزدا سىلەرنى دەپ ئۆزىمىزنى قانداق ئۇتۇقانلىقىمىزنى ئۇبدان بىلىسىلەر. **6** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېغىر ئازاب-ئوقۇبەت ئىچىدە تۇرۇۋقلۇقۇڭ، مۇقەددەس روھنىڭ شادلىقى بىلەن سۆز-كالامنى قوبۇل قىلىپ، بىزنى، شۇنداقلا رەببنىڭ ئۆزىنى ئۆلگە قىلىپ ئەگەشتىڭلار، **7** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماكېدونىيە ۋە ئاقايا ئۆلكىلىرىدىكى بارلىق ئېتىقادچىلارغا ئۆلگە بولۇپ چىقتىڭلار، **8** چۈنكى رەببنىڭ سۆز-كالامى سىلەردىن پەقەت ماكېدونىيە ۋە ئاقاياغىلا ياڭراپ قالماستىن، بەلكى ھەممە يە رگە خۇداغا باغلانغان ئېتىقادىڭلار توغرىلۇقۇق ھەممە يە رگە خەۋەر تارقىلىپتۇ؛ نەتىجىدە، بىزنىڭ [شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەر توغرىلۇقۇق] ھېچنېمە دېيىشىمىزنىڭ ھاجىتى قالمىدى. **9** چۈنكى [بىز بارغانلىكى جايدىكى] كىشىلەر سىلەرنىڭ بىزنى قانداق قارشى ئالغانلىقىڭلارنى، سىلەرنىڭ ئۇنىلاردىن قانداق ۋاز كېچىپ تېرىك ۋە ھەققىي خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ ئوغلىنىڭ، يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن، كەلگۈسىدە كېلىدىغان غەزەپتىن بىزنى قۇتقۇزغۇچى ئەيسانىڭ ئەرشتىن كېلىشىنى كۈتۈشكە خۇداغا ياقىلىنقىلارنى بايان قىلىشىدۇ.

2 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، بىزنىڭ ئارا گۇلارغا كىرگىنىمىز توغرىلۇقۇق بىلىسىلە رگى، ئۇ بىكارغا كەتمىدى. **2** سىلە رگە يەنە شۇنىمۇ مەلۇمكى، گەرچە ئىلگىرى فىلىپپى شەھىرىدە قىينىلىپ-قىستاق ۋە خارلىققا ئۇچرىغان بولساقۇ، زور قاتتىق قارشىلىققا قارىمای خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلە رگە يەتكۈزۈشكە خۇدايىمىزنىڭ مەدەت بېرىشى بىلەن يۈرە كلىك بولدۇق. **3** چۈنكى بىزنىڭ ئۇتۇنۇش-جېكىلىشلىرىمىزدە ھېچقانداق ئالدامچىلىق، ناپاك نىيەت ياكى ھىيلىگەرلىك يوقتۇر. **4** ئەكسىچە، بىز خۇدا تەرىپىدىن خۇش خەۋىرىنىڭ ئامانەت قىلىنىشقا لايىق كۆرۈلگەن ئادەملەر سۈپىتىدە بىز شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا ئادەملەرنى ئەمەس، بەلكى قەلبىمىزنى سىنىغۇچى خۇدانى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن [خۇش خەۋىرنى] جاكارلايمىز. **5** چۈنكى سىلەر بىلگەندەك بىز ھېچقايسى ۋاقىتتا ئارا گۇلارغا خۇشامەتچىلىك بىلەن ۋە ياكى تاماخورلۇققا نىقاب تاقاپ كەلمىدۇق ـ (بۇ ئىشتا خۇدا بەرگە گۇۋاھچىدۇر ـ **6** گەرچە بىز مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە تەلەپ يۈكلىيەلەيدىغان بولساقۇ، مەيلى سىلەر بولۇڭلار ياكى باشقىلار بولسۇن، ھېچبىر ئىنسانىدىن بىرەر ئىززەت-شۆھرەت ئىزدىگەن ئەمەس ئىدۇق. **7** ئەكسىچە بىز ئارا گۇلاردا خۇددى بالا ئېمىتىدىغان ئانا ئۆز بوۋاقلىرىنى كۆيۈنۈپ ئاسرىغاندەك سىلە رگە مۇلايىم مۇئامىلىدە بولدۇق. **8** شۇ چاغدا، سىلە رگە شۇنداق تەلپۈنگەنىدۇق، سىلە رگە پەقەت خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى تاپشۇرۇشنىلا ئەمەس، ھەتتا ئۆز جېنىمىزنى تاپشۇرۇشقىمۇ رازىمىز؛ چۈنكى سىلەر بەرگە ئىنتايىن قەدىرلىك ئىدىڭلار. **9** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، بىزنىڭ قانداق جاپالىق ئەمگەك قىلغىنىمىز ئېسىڭلاردا باردۇر، ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرچىلىق سالماسلىق ئۈچۈن كېچە-كۈندۈزلەپ مېھنەت قىلدۇق، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلە رگە يەتكۈزدۇق. **10** ئېتىقادچىلاردىن بولغان سىلەرنىڭ ئارا گۇلاردىكى ئەمەلىيەتلىرىمىزنىڭ قانداق ئىخلاسمەن، ھەققانىي ۋە ئەيىبسىز ئىكەنلىكىگە ئۇتۇزۇگلار ۋە خۇدانىڭ ئۆزىمۇ گۇۋاھچىدۇر. **11** ۋە يەنە سىلەر بىلگىنىڭلاردەك، ئاتىنىڭ ئۆز پەرزەنتلىرىگە نەسىھەت بەرگىنىدەك بىز ھەربىرىڭلارغا شۇنداق جېكلەپ، رىغبەت-تەسەللى بېرىپ، سىلەرنى ئۆز پادىشاھلىقىغا ۋە شان-شەرىپىگە چاقىرىۋاتقان خۇداغا لايىق ھالدا مېڭىشقا دەۋەت قىلدۇق. **13** خۇداغا يەنە شۇ سەۋەبتىن توختاۋسىز تەشەككۇر ئېيتىمىزكى، سىلەرنىڭ بىزدىن ئاڭلىغان خۇدانىڭ سۆزى- كالامىغا قۇلاق سالغىنىڭلاردا، ئۇنى ئىنسانلاردىن كەلگەن سۆز سۈپىتىدە ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ ئەمەلىي سۈپىتىدە، يەنى خۇدادىن كەلگەن سۆز- كالام دەپ ئۇنى قوبۇل قىلدىڭلار؛ ئۇ [سۆز- كالام] ھازىر ئىشەنگۈچى سىلەردە ئىشلىمەكتە. **14** چۈنكى سىلەر، ئى قېرىنداشلار، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى مەسىھ ئەيسادا بولغان جامائەتلەردىن ئۆلگە ئالدىڭلار؛ ئۇلار [شۇ يەردە] يەھۇدىيلار تەرىپىدىن قانداق خارلىقلارغا ئۇچرىغان بولسا، سىلەرمۇ ئۆز يۇرتداشلىرىڭلار تەرىپىدىن ئوخشاش خارلىقلارغا ئۇچرىدىڭلار. **15** ئۇلار، يەنى شۇ يەھۇدىيلار، ئەسلىدە رەب ئەيسانى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرگەن ۋە بىزنىمۇ زىيانكەشلىك قىلىپ قوغلىۋەتكەندى. ئۇلار خۇدانى نارازى قىلىپ، ۋە ھەممە ئىنسان بىلەن قېرىشىپ، **16** «يات ئەللىكلەر»نىڭ نىجاتلىققا ئېرىشىشى ئۈچۈن ئۇلارغا سۆزلىشىمىز ئۈچۈن توسقۇنلۇق قىلماقتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنى ئۆزلۈكسىز چېكىگە يەتكۈزمەكتە؛ لېكىن غەزەپ ئۇلارنىڭ بېشىغا تولۇق بىلەن چۈشۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرىدۇ. **17** لېكىن بىز، ئى قېرىنداشلار، ئامالسىز سىلەردىن ئىنتايىن قىسقا ۋاقىت جۈدالاشقان بولساقۇ (تەندە بولسىمۇ، قەلبدە ئەمەس)، سىلەر بىلەن يەنە دىدار كۆرۈشۈشكە قەۋەتلا ئىنتىزارلىقىمىزدىن يېنىگلارغا بېرىشقا تېخىمۇ بەك ئىنتىلدۇق! **18** شۇنىڭدەك يېنىگلارغا بارغۇمىز بار ئىدى ـ ئەمەلىيەتتە مەنكى پاۋلۇس قايتا-قايتا تىرىشىپ باقتىم؛ بىراق بۇنىڭغا شەيتان توسقۇنلۇق قىلدى. **19** چۈنكى بىزنىڭ ئىستەك-ئارزۇيىمىز، شادلىقىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا قايتىپ كەلگەندە پەخىرلىنىدىغان تاجىمىز نېمە بولىدۇ؟ بۇ دەل سىلەر ئۆز ئۈگلار ئەمەسمۇ؟ **20** چۈنكى سىلەر بىزنىڭ پەخىرىمىز، بىزنىڭ شادلىقىمىز!

3 شۇنىڭ بىلەن بىز [سىلەردىن خەۋەرسىز] تاقىتىمىز تاق بولۇپ، ئۆزىمىز ئافىنا شەھىرىدە يالغۇز قېلىپ، **2** ئالدىڭلارغا قېرىندىشىمىز ھەم خۇدا يولدىسى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىدە بولۇۋاتقان خىزمەتدىشىمىز تىموتىيىنى سىلەرنى ئېتىقادتا مۇستەھكەملەش- كۆچەيتىش ۋە رىغبەتلەندۈرۈش ئۈچۈن ئەۋەتتىنى قارار قىلدۇق؛ **3** [بىزنىڭ ئۇنى ئەۋەتىشتىكى] مەقسىتىمىز، ھېچكىمنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن مۇشۇ زىھمەت-قىينىچىلىقلار سەۋەبىدىن [ئېتىقادتا] تەۋرىنىپ قالماسلىقى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئۆز ئۈگلار بۇنداق ئىشلارغا ئۈچراشقا ئالدىنئالا بېكىتىلگەن، دەپ بىلىسىلەر. **4** چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىمىزدا، سىلە رگە ھەممىمىز ئازاب-قىينىچىلىققا ئۈچرىمای قالمايمىز دەپ ئالدىنئالا ئېيتقانىدۇق. ئەمەلىيەتتە ھازىر دېگىنىمىزدەك بولدى، دەپ بىلىسىلەر. **5** شۇ سەۋەبتىن تاقىتىم تاق بولۇپ، ئېتىقادىڭلارنىڭ زادى قانداق ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن، ئازدۇرغۇچى سىلەرنى ئازدۇرۇپ بىزنىڭ سىلە رگە سىڭىۋ رگەن ئەجرىمىز بىكارغا كەتتىمكىن دەپ ئەنسىرەپ، تىموتىيىنى يېنىگلارغا ئەۋەتكەندىم. **6** لېكىن تىموتى بايا يېنىگلاردىن قايتىپ كەلگەندە، ئېتىقادىڭلار ۋە مېھىر-مۇھەببىتىڭلار توغرىسىدا بەرگە ياخشى خەۋەر ئېلىپ كېلىپ، سىلەرنىڭ بىزنى ھەردائىم سېغىنىپ تۇرغانلىقىڭلارنى ۋە خۇددى بىز سىلەر بىلەن دىدارلىشىشقا تەلپۈنگىنىمىزدەك، سىلەرنىڭمۇ بىزنى كۆرگۈڭلار كەلگەنلىكىنى ئېيتتى. **7** شۇنىڭدەك، ئەي قېرىنداشلار، بېشىمىزغا چۈشكەن مۇشۇنداق بارلىق ئازاب-ئوقۇبەت ۋە ئېغىرچىلىق ئۈچىدە تۇرىۋاتقىنىمىزدا سىلەردىن، يەنى چىڭ ئېتىقادىڭلاردىن رىغبەت-تەسەللى تاپتۇق؛ **8** چۈنكى رەببە چىڭ تۇرغان بولسا ئارا گۇلار، بىز [تۇنلەي]، ھايات قالىمىز! **9** ئەمدى سىلەر ئۈچۈن، خۇدايىمىز ئالدىدا سىلەرنىڭ ۋەجىگلارىدىن تولىمۇ شادلاندۇق، بۇ زور شادلىقىمىزدىن سىلەر ئۈچۈن خۇداغا قانچىلىك دەرىجىدە تەشەككۇر ئېيتىساق بولار؟! **10** سىلەر بىلەن دىدار كۆرۈشۈش ۋە ئېتىقادىڭلاردىكى يېتەرسىزلىكلەرنى مۇكەممەل قىلىشقا مۇيەسسەر بولۇش ئىمكانىيىتى ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈز خۇداغا زور تەلەۋرۈپ يېلىنماقتىمىز. **11** ئەمدى بىزنىڭ خۇدائاتىمىزنىڭ ئۆزى ھەم رەببىمىز ئەيسا بىزنىڭ يولىمىزنى يېنىگلارغا باشلىغاي؛ **12** ئەمدى مېھىر-مۇھەببەتىمىز سىلە رگە تولغاندەك، رەب سىلەرنىڭ بىر-بىرىڭلارغا ۋە ھەممە ئادەملە رگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى

ئاشۇرۇپ، تولۇپ تاشتۇرغاي، 13 ھەم شۇنداق بولغاندا، رەببىمىز ئەيسا تۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەلگەندە قەلبىگىلار بىزنىڭ خۇداتاتىمىز ئالدىدا پاك-مۇقەددەسلىكتە ئۇقسانسىز بولۇشقا مۇستەھكەملىنىدۇ!

4 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز رەب ئەيسادا تۇرۇپ سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنىمىز ھەم جېكلەيمىزكى، سىلەر بىزدىن خۇدانى خۇرسەن قىلىشقا قانداق مېڭىشكىلار كېرەكلىكىنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭلاردەك ھەم ھازىر شۇ يېنچە مېڭۋاتقىنىڭلاردەك، شۇنداق قىلىشىڭلار تېخىمۇ ئېشىپ تاشقاي. 2 چۈنكى سىلەر بىزنىڭ رەب ئەيسا ئارقىلىق سىلە رگە نېمە ئەمرلەرنى تاپىلىغانلىقىمىزنى بىلىسىلەر. 3 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇكى، پاك-مۇقەددەس قىلىنىش، ھەرقانداق يۇزۇڭچىلىقتىن ساقلىنىش، 4 يەنى ھەربىرىڭلار خۇدانى تونۇمايدىغان تائىپىلەردەك شەھۋانىي ھەۋەسلە رگە بېرىلمەي، بەلكى قانداق قىلىپ تۆز تېنىنى باشقۇرۇۋېلىش، ئۇنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ئار-نومۇس بىلەن ساقلاشنى ئۆگىنىۋېلىشتۇر. 6 بۇ جەھەتلەردە ھېچكىم تۆز قېرىندىشىنىڭ ھەققىگە چاڭ سېلىپ، تۆز پايدا-مەنپەئىتىنى قوغلىمىسۇن؛ چۈنكى بىز ئىلگىرى سىلە رگە چۈشەندۈرۈپ تولۇق ئاگاھلاندۇرغىنىمىزدەك، بارلىق مۇشۇنداق ئىشلاردا رەب ئۆزى ئىنتىقام ئالغۇچىدۇر. 7 چۈنكى خۇدا بىزنى ناپاكلىققا ئەمەس، بەلكى پاك-مۇقەددەسلىكتە ياشاشقا چاقىردى. 8 شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ [ھەققەتنى] رەت قىلغان ئادەم، ئىنسانىي ھوقۇقنى ئەمەس، بەلكى سىلە رگە مۇقەددەسنى روھنى ئاتا قىلغۇچى خۇدانى رەت قىلغان بولىدۇ. 9 ئەمدى قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەتكە كەلسەك، بۇ توغرىسىدا سىلە رگە يېزىپ ئولتۇرۇشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق. چۈنكى خۇدا ئۆزى بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشنى ئۆگەتمەكتە. 10 چۈنكى سىلەر پۈتكۈل ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىكى ھەممە قېرىنداشلارغا شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر، شۇنداق بولسىمۇ، ئى قېرىنداشلار، شۇنداق قىلىشقا يېرىلىپ تېخىمۇ ئېشىپ ئېشىشىڭلارنى، 11 شۇنداقلا بىز سىلە رگە تاپىلىغىنىمىزدەك، تىنچ يۈرۈشنى، [باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا] [ئارىلاشماي]، تۆز ئىشىڭلار بىلەن بولۇپ، ئىككى قولۇڭلارغا تايىنىپ ياشاشنى نىشان قىلىپ ئىنتىلىشىڭلارنى ئۆتۈنىمىز. 12 مانا شۇنداق قىلسا كېلەر، سىرتتىكىلەر ئالدىدا ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر بولۇپ ماڭىسىلەر ۋە ھېچكىمنىڭ قولىغا يېقىنىپ قالمايسىلەر. 13 لېكىن، ئەي قېرىنداشلار، ئۇمىدسىزلىك ئىچىدە ياشاۋاتقان باشقا ھەممىسىدەك، [ئارا كېلىردىكى] [ئۆلۈمدە] ئۆخلاپ قالغانلارغا قايغۇرۇپ ھەسرەت چەكمەسلىكىلار ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھالى توغرۇلۇق خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمىز. 14 چۈنكى بىز ئەيسانىڭ ئۆلۈپ تىرىلگەنلىكىگە ئىشەنگەنكەتمىز، [ئەيسا قايتا كەلگىنىدە]، ئۆلۈمدە ئۆنگۈا ئۆخلاپ قالغانلارنى خۇدا ئۆنىڭ بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىدىغانلىقىغا ئىشىنىمىز. 15 چۈنكى رەببىنىڭ سۆز-كالامى يېنچە سىلە رگە شۇنى ئېيتىمىزكى، رەب قايتا كەلگۈچە تىرىك قالغان بىزلەر ئۆنىڭ ئالدىغا چىقىشىمىز جەزمەن ئۆلۈمدە ئۆخلاپ قالغانلارنىڭكىدىن ئاۋۋال بولمايدۇ؛ 16 چۈنكى رەب قاتتىق بىر نەرە تارتىپ، باش پەرىشتىنىڭ ئاۋازى ۋە خۇدانىڭ كاناي ساداسى ئىچىدە ئاسماندىن چۈشىدۇ ۋە مەسىھدە بولۇپ ئۆلگەنلەر ئاۋۋال تىرىلىدۇ، 17 ئاندىن تىرىك قالغان بىزلەر ئۇلار بىلەن بىرگە رەب بىلەن ھاۋادا كۆرۈشۈش ئۈچۈن، بۇلۇتلار تارىسىغا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلىمىز؛ شۇنىڭ بىلەن بىز رەب بىلەن مەڭگۈ بىرگە بولىمىز. 18 شۇڭا، بىر-بىرىڭلارغا بۇ سۆزلەر بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىڭلار.

5 لېكىن ئى قېرىنداشلار، سىلە رگە شۇ ئىشلارنىڭ ۋاقىتلىرى ۋە زامانلىرى توغرىسىدا يېزىشىمىنىڭ ھاجىتى يوق. 2 چۈنكى ئۆزۈڭلار ئۇيدان بىلىسىلەر، رەبنىڭ كۈنى خۇددى كېچىدە كىرگەن ئوغرىنىڭ كېلىشىگە ئوخشاش [ئۇيۇقىسىز] كېلىدۇ. 3 ئەمدى كىشىلەر «[دۇنيا] تىنچ-ئامان بولۇۋاتىدۇ» دەپ تۇرغاندا، خۇددى ھامىلىدار ئايالنىڭ تولغىقى ئۈشتۈمتۇت ئۈتقىنىدەك، ھالاكەت ئۇلارنىڭ بېشىغا ئۇيۇقىسىز چۈشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆنگۈدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. 4 لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، قاراڭغۇلۇقتا تۇرغۇچىلار ئەمەسسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈن سىلەرنى ئوغرىدەك چۈچۈتۈپ كەلمەيدۇ. 5 چۈنكى سىلەر ھەممىڭلار يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرى، كۈندۈزنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ بىز كېچىگە تەۋە يا كى قاراڭغۇلۇققا مەنسۇپ ئەمەسمىز. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن باشقا ھەممىسىدەك ئۇخلىمايلى، بەلكى سەگەك ۋە سالماق بولايلى. 7 چۈنكى ئۇخلايدىغانلار كېچىسى ئۇخلايدۇ، مەست بولىدىغانلارمۇ كېچىسى مەست بولىدۇ. 8 بىراق تۆزىمىز كۈندۈز زىگە مەنسۇپ بولغاندىن كېيىن، سالماق بولايلى، كۆكرىكىمىز زىگە ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەتنى ساۋۇت قىلىپ، يېشىمىزغا نىجاتقا باغلانغان ئۈمىدنى دۇبۇلغا قىلىپ كىيىۋالايلى، 9 چۈنكى خۇدا بىزنى تۆز غەزىپىگە ئۇچرىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق نىجاتقا ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن تاللاپ بېكىتكەن. 10 ئۇ بىز ئۈچۈن ئۆلدى ـ مەقسىتى، ھايات قېلىپ ئويغاق تۇرساقمۇ يا كى [ئۆلۈمدە] ئۇخلىغان بولساقمۇ، بىزنىڭ ئۆنىڭ بىلەن بىللە ھاياتتا بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر. 11 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھازىر قىلىۋاتقىنىڭلارغا ئوخشاش، بىر-بىرىڭلارنى داۋاملىق رىغبەتلەندۈرۈپ، بىر-بىرىڭلارنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرۇڭلار. 12 ئەمدى ئى قېرىنداشلار، تاراڭلاردا جاپالىق ئىشلەۋاتقان ۋە رەبدە سىلە رگە يېتەكچىلىك قىلىپ، نەسىھەت بېرىۋاتقانلارنى قەدرلىشىڭلارنى ئۆتۈنىمىز. 13 بۇ خىزمەتلىرى ئۈچۈن ئۇلارنى چوڭقۇر ھۆرمەت ۋە مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قەدرلە كلار. بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار. 14 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنىمۇ ئۈتۈنىمىزكى، تەرتىپسىز يۈرگەنلە رگە نەسىھەت بېرىڭلار، يۈرە كسىزلەرنى رىغبەتلەندۈرۈڭلار، ئاجىزلارغا يار-يۈلەك بولۇڭلار ۋە ھەممە ئادەمگە سەۋرىچان بولۇڭلار. 15 ھېچقايسىڭلار يامانلىققا يامانلىق قىلماسلىققا كۆڭۈل بۆلۈڭلار، بىر-بىرىڭلارغا ۋە بارلىق كىشىلە رگە ھەمىشە ياخشىلىق قىلىشقا ئىنتىلىڭلار. 16 ھەردائىم شادلىنىڭلار. 17 توختىماي دۇئا قىلىڭلار. 18 ھەرقانداق ئىشتا تەشەككۇر ئېيتىڭلار. چۈنكى مانا بۇلار خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلە رگە قاراتقان ئىرادىسىدۇر. 19 روھنىڭ ئوتىنى ئۆچۈرمە كلار. 20 تاراڭلاردا پەيغەمبەرلەرچە يەتكۈزۈلگەن بېشارەتلىك سۆزلەرنى كەمسىتمە كلار، 21 ھەممە گەپنى تەكشۈرۈپ تىپسىتالاپ كۆرۈڭلار، دۇرۇس بولسا ئۇنى چىڭ ئۇتۇپ [قولدىن بەرمە كلار]. 22 ياماننىڭ ھەرقانداق شە كلىدىن ئۆزۈڭلارنى يىراق تۇتۇڭلار. 23 خاتىرجەملىكىنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا ئۆزى سىلەرنى ئۆزۈل-كېسىل پاك-مۇقەددەس قىلغاي، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا كەلگۈچە پۈتكۈل روھىڭلار، جېنىڭلار ۋە تېنىڭلارنى ئەيىبسىز ساقلىغاي. 24 سىلەرنى چاقىرغۇچى بولسا سادىق-ۋاپادۇر، ئۇ ئۇنى جەزمەن ئادا قىلماي قالمايدۇ. 25 قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. 26 ھەممە قېرىنداشلار بىلەن پاك سۆيۈشۈلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. 27 مەن رەبدە سىلە رگە شۇنى جەددىي تاپىلايمەنكى، بۇ خەتنى [شۇ يەردىكى] ھەممە مۇقەددەس قېرىنداشلارغا ئوقۇپ بېرىڭلار! 28 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلە رگە يار بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 2

1 مەنكى پاۋلۇس، سىلاس ھەمدە تىموتيىدىن خۇداتاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىردىكى جامائەتكە سالام. **2** خۇداتاتىمىز ۋە رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغاي! **3** سىلەر ئۈچۈن خۇداغا ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ (ھەمدە شۇنداق قىلىش تولمۇ لايىقتۇر)، ئى قېرىنداشلار، ـ چۈنكى ئېتىقادىڭلار كۈچلۈك تۆسمە كتە ھەمدە بىر-بىرىڭلارغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارمۇ ئېشىپ تاشماقتا. **4** شۇنىڭ بىلەن بىز تۆزىمىز سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن، شۇنداقلا بەرداشلىق بېرۋاتقان بارلىق زىيانكەشلىك ۋە جاپا-مۇشەققەتلەر ئۈچىدە كۈرسەتكەن سەۋر-چىداملىق ۋە ئېتىقادىڭلار ئۈچۈن، خۇدانىڭ ھەرقايسى جامائەتلىرىدە سىلەردىن پەخىرلىنىمىز؛ **5** بۇ ئىشلار خۇدانىڭ كېلىدىغان ئادىل ھۆكۈمىنى كۆرسىتىدىغان روشەن بىر ئالامەتىۋر ۋە شۇنداقلا، بۇ ئىشلار سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ھېسابلىنىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ، سىلەر مانا شۇ پادىشاھلىق ئۈچۈن زۇلۇم-زەخمەت چېكىۋاتىسىلەر؛ **6** شۇنداق ئىكەن، سىلە رگە ئېغىرچىلىق سالغۇچىلارغا خۇدا ئېغىرچىلىق سالسا، ھەم شۇنداقلا رەب ئەيسا قۇدرەتلىك [illegible] چاغدا، ئېغىرچىلىققا ئۇچرىغان سىلە رگە بىز بىلەن تەڭ تارامىلىق بەرسە دۇرۇس ئىش بولامدۇ؟ **8** شۇ چاغدا ئۇ خۇدانى تونۇمايدىغانلاردىن، شۇنداقلا رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ئىتائەت قىلمايدىغانلاردىن يالقۇنلۇق ئوت بىلەن ئىنتىقام [illegible] **9** بۇنداق كىشىلەر رەببىنىڭ ھۇزۇرىدىن ۋە كۈچ-قۇدرىتىنىڭ شان-شەرىپىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھالاكەت جازاسىنى تارتىدۇ. (aiōnios g166) **10** ئۇ ۋاقىتتا ئۇ ئۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىدە ئۇلۇغلىنىپ، شۇ كۈندە بارلىق ئىشەنگەنلەردە (سىلەر دەرۋەقە بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزغا ئىشەنگەندۇرسىلەر) ئۆزىنىڭ كارامەتلىكىنى كۆرسىتىپ، مەدھىيىلەنگلى كېلىدۇ. **11** شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز سىلەر ئۈچۈن دائىم شۇنداق دۇئا قىلىمىزكى، سىلەرنى چاقىرغان بىزنىڭ خۇدايىمىز سىلەرنى تۆز [ئۆلۈغ] چاقىرىقىغا لايىق ھېسابلاپ، ياخشىلىققا ئىنتىلگەن بارلىق گۈزەل مەقسەت-مۇددىئالىرىڭلارنى ۋە ئېتىقادىڭلاردىن چىققان بارلىق خىزمەتلىرىڭلارنى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن تەمەلگە ئاشۇرغاي. **12** شۇنىڭ بىلەن، خۇداتاتىمىزنىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى سىلەردە شان-شەرەپ بولۇپ تۇلۇغلىنىدۇ ۋە سىلەرمۇ ئۇنىڭدا شان-شەرەپكە ئېرىشىسىلەر.

2 ئى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قايتا كېلىشى، شۇنداقلا بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىر يەر گە جەم قىلىنىشىمىز توغرىسىدا سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنۈمەنكى، **2** ئەگەر سىلەر «مەلۇم روھتىن كەلگەن ۋەھيي»دىن بولسۇن، بىرسىنىڭ سۆز-تەلىمىدىن بولسۇن يا كى «بىزنىڭ نامىمىزدا» يېزىلغان مەلۇم خەتلەردىن بولسۇن «رەبنىڭ كۈنى يېتىپ كەلدى» دېگەن سۆزنى ئاڭلىساڭلار، جىددىلىشىپ ھودۇقۇپ كەتمە گلەرياكى دەككە-دۈككىگە چۈشمە گلەر! **3** بۇ ئىشلاردا ھەرقانداق ئادەمنىڭ ھەرقانداق ئۆسۈل بىلەن سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويماڭلار، چۈنكى ئاۋۋال «[چوڭ] يېنىش» بولۇپ، ئاندىن «گۈناھىي ئادەم»، يەنى «ھالاكەتكە مەھكۇم قىلىنغۇچى ئادەم» ئاشكارىلانمىغۇچە، ئاشۇ كۈن كەلمەيدۇ. **4** شۇ ئادەم خۇدا دەپ ئاتالغانغا يا كى كىشىلەر چوقۇنىدىغان ھەرقانداق نەرسىلە رگە قارشى چىقىپ، ئۆزىنى ھەممىدىن ئۈستۈن قىلىپ كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ شۇنداق قىلىپ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدا ئولتۇرۇۋېلىپ، ئۆزىنى خۇدا دەپ كۆرسىتىپ جاكارلايدۇ. **5** مەن سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىمدا بۇلارنى سىلە رگە ئېيتقىنىم ئېسىڭلاردا باردۇ؟ **6** ۋە ئۇنىڭ بەلگىلەنگەن ۋاقتى-سائىتى كەلمىگۈچە ئاشكارىلانماسلىقى ئۈچۈن، نېمىنىڭ ئۇنى توسۇپ تۇرۇۋاتقانلىقى سىلە رگە مەلۇم. **7** چۈنكى «قانۇنىنى يوقاتقۇچى سىرلىق كۈچ» ئاللىقاچان يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلماقتا؛ لېكىن بۇ ئىشلارنى ھازىرچە توسۇپ كېلىۋاتقان بىرسى باردۇر؛ ئۇ ئوتتۇرىدىن چىققۇچە شۇنداق توسۇقلۇق پېتى تۇرىدۇ؛ **8** ئاندىن ئاشۇ «قانۇنىنى يوقاتقۇچى» ئاشكارىلىنىدۇ؛ بىراق رەب ئەيسا ئاغزىدىكى نەپەسى بىلەنلا ئۇنى يۇتۇۋېتىدۇ، كەلگەن چاغدىكى پارلاق نۇرى بىلەن ئۇنى يوق قىلىۋېتىدۇ. **9** «قانۇنىنى يوقاتقۇچى»نىڭ مەيدانغا چىقىشى شەيتاننىڭ پەنتىلىرى بىلەن بولىدۇ، ئۇ ھەر تۈرلۈك كۈچ-قۇدرەت، مۇجىزە ۋە يالغان كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، **10** ھالاكەتكە يۈزلەنگەنلەرنى ئازدۇرىدىغان ھەرخىل قەبىھ ھىيلە-مىكىرلەرنى ئىشلىتىدۇ. ئۇلارنىڭ ھالاكەت ئالدىدا ئۇرۇۋاتقانلىقىنىڭ سەۋەبى ئۆزلىرىنى نىجاتقا يېتىە كلەيدىغان ھەقىقەتنى سۆيمەي، ئۇنىڭغا قەلبىدىن ئورۇن بەرمەسلىكىدىندۇر. **11** شۇ سەۋەبتىن، خۇدا ئۇلارغا يالغانچىلىققا ئىشەنسۇن دەپ ھەقىقەتنىن چەتنىتىدىغان بىر كۈچ ئەۋەتىدۇ. **12** نەتىجىدە، ھەقىقەتكە ئىشەنمەي، بەلكى قەبھىلىكنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى جازاغا مەھكۇم قىلىنىدۇ. **13** لېكىن، ئەي، رەب سۆيگەن قېرىنداشلار، بىز سىلەر ئۈچۈن ھەردائىم خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ كى، خۇدا روھنىڭ ۋاستىسىدە پاك-مۇقەددەس قىلىنىشىڭلار ۋە ھەقىقەتكە ئىشىنىشىڭلار ئارقىلىق سىلەرنى نىجاتقا ئېرىشتىشكە مۇقەددەدمىدىلا تاللىۋالدى. **14** ئۇ بىز يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر ئارقىلىق سىلەرنى شۇ نىجاتقا، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرىپىگە ئېرىشتىشكە چاقىردى. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، تاپان تىرەپ تۇرۇڭلار، بىز سىلە رگە ئېغىزچە يا كى خەت ئارقىلىق يەتكۈزگەن تەلىمنى **16** ئەمدى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزى ۋە بىزنى سۆيگەن، مېھىر-شەپقەت بىلەن مەڭگۈلۈك رىغبەت-تەسەللى ھەم گۈزەل ئۈمىد ئاتا قىلغان خۇداتاتىمىز قەلبىڭلارنى رىغبەتلەندۈرگەي ھەمدە سىلەرنى ھەربىر گۈزەل ئىش قىلىشتا، ھەربىر ياخشى سۆزلەرنى يەتكۈزۈشتە كۈچلەندۈرگەي! **(aiōnios g166)**

3 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلاركى، رەبنىڭ سۆزى خۇددى سىلە رگە يەتكەن چاغدىكىگە ئوخشاش، [ھەرقانداق يەردە] تېز تارقالسۇن ۋە شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلانسۇن؛ **2** شۇنىڭدەك بىزنىڭ قەبىھ ۋە رەزىل ئادەملەردىن قۇتۇلۇشىمىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلار. چۈنكى ھەممىلا ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادلىق بولۇۋەرمەيدۇ. **3** ئەمما رەب ئۆزى ئىشەنچلىكتۇر؛ ئۇ سىلەرنى مۇستەھكەم قىلىدۇ ھەم رەزىل بولغۇچىدىن ساقلايدۇ. **4** ئەمما رەبدە، سىلە رگە تاپىلىغىنىمىزنى قىلىۋاتىسىلەر، شۇنداقلا داۋاملىق قىلىۋېرىدۇ، دەپ خاتىرجەمىز. **5** ئەمدى رەب قەلبىڭلارنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىگە ھەم مەسىھنىڭ سەۋر-چىداملىقىغا چۈمكەشكە يېتە كلىگەي. **6** ئەمدى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا شۇنى تاپىلايمىزكى، بىزدىن ئالغان تەلىمە رگە رىئايە قىلماي، تەرتىپسىز يۈ رگەنلەردىن ئۆزۈڭلارنى نېرى تۇتۇڭلار. **7** بىزدىن قانداق ئۆلگە ئېلىشىڭلار كېرەكلىكىنى ئۆزۈڭلار بىلىسىلەر؛ چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا تەرتىپسىز يۈرمىگەندۇق. **8** ھېچكىمنىڭ ئېنىنى بىكارغا يېمەيتۇق؛ بەلكى بىز ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرىمىزنى سالماسلىق ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈزلەپ تىرىشىپ-تىرمىشىپ جاپالىق ئىشلەيتۇق. **9** بۇنداق قىلىشىمىز، سىلەردىن ياردەم كۈتۈشكە ھەقلىق بولمىغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزىمىزنى سىلە رگە بىزدىن ياخشى ئۈلگە قالدۇرۇپ، سىلەرنىڭ بىۋاسىتە رگە ئەگىشىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. **10** چۈنكى بىز سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلە رگە: «بىرسى ئىشلىمەيمەن دېسە، ئۇ يېمەسۇن!» دەپ تاپىلىغانىدۇق. **11** چۈنكى بىز تاراڭلاردا بەزىلەرنىڭ ئەتىپىسىز لاغايلاپ، ھېچ ئىشلىمەي باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا ئارىلىشىپ يۈرىدىغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. **12** بىز مۇشۇنداقلارغا رەب ئەيسا مەسىھدە شۇنداق ۋېرىۋېمىز ۋە ئۆلۈردىن ئۆتۈنۈپ سورايمىزكى، تىنچ ياشاپ، ئەمگىكىڭلار بىلەن ئۆز ئېنىڭلارنى تېپىپ يە گلار. **13** لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ئېرىنمە گلار. **14** ئەمما ئە گەر ئۇشبۇ خېتىمىزدىكى سۆزلە رگە ئىتائەت قىلمايدىغان بىرسى بولسا، ئۇنىڭدىن ھەزەر ئەيلە گلار ۋە ئۇنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن باردى-كەلدى قىلما گلار. **15** بىراق، ئۇنى دۈشمەن قاتاردا كۆرمەي، ئە كسىچە ئۇنىڭغا بىر قېرىنداش سۈپىتىدە نەسىھەت قىلىڭلار. **16** خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان رەب ھەر ۋاقىت ھەر يولدا شەخسەن سىلە رگە خاتىرجەملىك ئاتا قىلغاي. رەب ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي! **17** مەنكى پاۋلۇس بۇ ئاخىرقى سالىمىنى ئۆز قولۇم بىلەن يازدىم؛ بۇ، مېنىڭ ھەممە خەتلىرىمنىڭ

تۆزگۈگە خاس بەلگىسىدۇر. مانا بۇ مېنىڭ تۆز قەلىمىدۇر. **18** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىگىلارغا يار بولغاي!

تموتىيغا 1

1 قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ۋە ئۈمىدىمىز مەسىھ ئەيسانىڭ ئەمرى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ
روسۇلى قىلىپ يەتىنلەنگەن مەنكى پاۋلۇستىن 2 ئېتىقاد يولدىكى توزۇمنىڭ سادىق ئوغلۇم
بولغان تموتىيغا سالام. خۇدائاتىمىز ۋە رەببىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساكا مېھىر-شەپقەت،
رەھىمدىللىك ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 ماكېدونىيە تۈلكىسىگە بارغاندا، سەندىن
تۇتۇنگىنىمدەك [شۇنى يەنە تۇتۇنىمەنكى]، [شۇ يەردىكى] بەزى كىشىلە رگە بىدئەت
تەلىملەرنى ئۆگەتمەكلەر دەپ تاپىلىنىشلا ئۈچۈن سەن داۋاملىق ئەفەسۇس شەھىردە
قالغىن، 4 تۇلارنىڭ ئەپسانىلەر ۋە ئايغىنى يوق نەسەبنامىلە رگە بەند بولماسلىقنى تاپىلىغىن،
بۇلار خۇدانىڭ ئېتىقاد ئارقىلىقلا ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان تۈز ۋىگىگە بولغان پىلانىنى ئىلگىرى
سۈرمەيدۇ، بەلكى پەقەت بەمەنە تالاش-تارتىشلارنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، خالاس. 5
ئەمدىلىكتە بەرگە تاپىلانغان تەلىمنىڭ مۇددىئاسى ساپ قەلب، پاك ۋىجدان ۋە ساختىلىقسىز
ئېتىقادتىن كېلىپ چىقىدىغان مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەتتۇر. 6 بۇ ئىشلاردا بەزى كىشىلەر
چەتنەپ، بەمەنە گەپلەرنى قىلىشقا بۇرۇلۇپ كەتتى. 7 تۇلارنىڭ تەۋرات قانۇنىنىڭ
تۈنماسى بولغۇسى بار، بىراق تۇلار تۈزلىرىنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى يا كى تۈزلىرىنىڭ ھەدەپ
قەيت قىلىۋاتقان سۆزلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنمەيدۇ. 8 ئەمدى بەرگە مەلۇمكى،
ئەگەر كىشىلەر تەۋرات قانۇنىنى ئەينى مۇددىئاسىدا قوللانسا، ئۇ پايدىلىقتۇر. 9 چۈنكى بىز
يەنە شۇنى بىلىمىزكى، تەۋرات قانۇنى ھەققانىي ئادەملەر ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئەمەس، بەلكى
قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلار ۋە يېنى قاتتىقلار ئۈچۈن، ئىخلاسسىزلار ۋە گۇناھكارلار
ئۈچۈن، ئېپلاسلار ۋە كۆپۈرلۈق قىلغۇچىلار ئۈچۈن، ئاتىسىنى ئۆلتۈرگۈچىلەر ۋە ئانىسىنى
ئۆلتۈرگۈچىلەر ئۈچۈن، قاتىللار، 10 بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، بەچچۈزازلار، ئادەملەرنى
قۇلۇققا بۇلىغۇچىلار، يالغانچىلار، قەسەمخورلار ئۈچۈن ۋە يا كى ساغلام تەلىمگە زىت
بولغان باشقا ھەرقانداق قىلمىشلاردا بولغانلار ئۈچۈن تۈزۈلگەن. 11 بۇ تەلىملەر تەشەككۇر-
مۇبارەككە لايىق بولغۇچى خۇدانىڭ ماكا ئامانەت قىلغان شان-شەرىپىنى ئايان قىلغان
خۇش خەۋەر رگە ئاساسلانغان. 12 ماكا كۆچ-قۇدرەت بەرگەن، مېنى ئىشەنچلىك دەپ
قاراپ، تۈز خىزمىتىگە تەيىنلىگەن رەببىمىز مەسىھ ئەيسانىڭ ئەشەككۇر ئېيتىمەنكى، 13 ئۇ
مېنى تەيىنلىدى! ـ بۇرۇن كۆپۈرلۈق ۋە زىيانكەشلىك قىلغۇچى، زالىم بىر ئادەم بولسامۇ،
ماكا رەھىم كۆرسىتىلدى؛ چۈنكى مەن بۇ ئىشلارنى نادانلىق ۋە ئېتىقادسىزلىقتىن قىلغانىدىم.
14 ھالبۇكى، رەببىمىزنىڭ ماكا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتى زىيادىلىشىپ، مەسىھ ئەيسادا
بولغان ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋۇجۇدۇمغا ئىلىپ كىرىلىشى بىلەن ئېشىپ تاشتى. 16
مۇشۇ سۆز ئىشەنچلىك ۋە ھەر ئادەم ئۈنى قوبۇل قىلىشى تېگىشلىكتۇر ـ «مەسىھ ئەيسا
گۇناھكارلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن دۇنياغا كەلدى!». مەن گۇناھكارلار ئىچىدىكى ئەڭ
ئەشەددىيىسىدۇرمەن! لېكىن دەل شۇ سەۋەبتىن مەسىھ ئەيسانىڭ ئەڭ ئەشەددىي گۇناھكار
بولغان مېنى، كېيىن تۈزگىگە ئېتىقاد قىلىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىدىغانلارغا مىسال
قىلىپ مەنده تۈزىنىڭ بارلىق سەۋر-تاقىتىنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ماكا رەھىم-شەپقەت
كۆرسىتىلگەندۇر. (aiōnios g166) 17 ئەمدى مەڭگۈلۈك پادىشاھقا، يەنى ئۆلمەيدىغان
ۋە كۆز بىلەن كۆرگىلى بولمايدىغان، بىردىنبىر خۇداغا ئەبەدىلىكەبە دگىچە ھۆرمەت-ئىززەت
ۋە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 18 ئەي، ئوغلۇم تموتي، بۇرۇن سەن
توغرۇلۇق ئېيتىلغان بېشارەتلىك ۋەھىيلە رگە ئاساسەن بۇ ئېرىۋقنى ساكا تاپشۇرىمەن. بۇ
ۋەھىيلەرنى قورال قىلىپ، ئېتىقادتا ۋە پاك ۋىجدانىڭدا چىڭ تۇرۇپ، گۈزەل ئۇرۇش
قىلغايسەن. بەزىلەر ۋىجدانىدا پاك تۇرۇشتىن چەتنەپ كەتتى، نەتىجىدە تۇلارنىڭ ئېتىقادى
خۇددى خادا تاشقا ئۇرۇلۇپ غەرق بولغان كېمىدەك ۋەيران بولدى. 20 خۇمىنېئۇس ۋە
ئىسكەندەرلەر مانا شۇنداق كىشىلەردىندۇر. تۇلارنى كۆپۈرلۈق قىلماسلىقنى ئۆگەنسۇن
دەپ، شەيتانىنىڭ ئىلكىگە تاپشۇردۇم.

2 مەن ھەممىدن ئاۋۋال، [ئېتىقادچىلارغا] پۈتكۈل ئىنسانلار ئۈچۈن خۇدادىن
تىلە كلەر تىلىشنى، دۇئا-تىلاۋەت قىلىشنى، باشقىلار ئۈچۈن مۇراجىئەت قىلىشنى ۋە
تەشەككۇرلەر ئېيتىشنى، 2 بولۇپمۇ پادىشاھلار ۋە بارلىق تەمەلدارلار ئۈچۈن دۇئا-
تىلاۋەت قىلىشنى جېكىلەيمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىز تولۇق ئىخلاسمەنلىك ۋە سالماقلىق
بىلەن تىنچ ۋە ئامان-ئېسەن ھايات كەچۈرەلەيمىز. 3 بۇنداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىش
گۈزەل ئىشتۇر، قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 4 چۈنكى ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ
قۇتقۇزۇلۇشى ۋە تۇلارنىڭ ھەقىقەتنى تونۇپ يېتىشىنى خالايدۇ. 5 چۈنكى بىرلا خۇدا
باردۇر، خۇدا بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدا بىر كېلىشتۇرگۈچىمۇ بار، ئۇ بولسىمۇ ئۆزى ئىنسان
بولۇپ كەلگەن مەسىھ ئەيسادۇر. 6 ئۇ بارلىق ئىنسانلارنى ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنى
قۇربان قىلىپ بەدەل تۈلدى؛ شۇنداق قىلىپ بېكىتىلگەن ۋاقىت-سائىتىدە خۇدانىڭ
نىجاتىنا گۇۋاھلىق بېرىلدى. 7 مەن بۇ گۇۋاھلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن جاكارچى ۋە
روسۇل بولۇشقا تەيىنلىنىپ (مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى راست، مەن يالغان گەپ
قىلمىدىم)، يات ئەللىكلە رگە ئېتىقاد ۋە ھەقىقەت يولدا ئۆگەتكۈچى بولۇپ تىكلەندىم. 8
شۇنگا، مەن شۇنى خالايمەنكى، ئەرلەر قەيەردە بولسۇن، دۇئاغا جەم بولغاندا ئەغزىمىز ۋە
دەتالاشسىز ھالدا، ھالال ئەمەللىك قوللىرىنى كۆتۈرۈپ دۇئا قىلسۇن. 9 ئوخشاش يولدا
ئاياللارمۇ مۇۋاپىق كىينىپ، تۈزلىرىنى ئار-نومۇس ۋە سالماقلىق بىلەن پەرداز قىلسۇن.
تۇلارنىڭ تۈزلىرىنى پەرداز لاش، چاچلىرىنى ئالاھىدە ياساش ۋە ئالتۇن، ئۈنچە-مەرۋايىت
ۋە ئېسىل قىممەت كىيىم-كېچەكلەر بىلەن ئەمەس، 10 بەلكى گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن
پەرداز لىنىشنى خالايمەن. بۇ، خۇدا يولدا تەقۋادار بولاي دېگەن ئاياللارغا يارىشىدۇ. 11
[جامائەت سورۇنلىرىدا]، ئاياللار تىنچ ئولتۇرۇپ، تولۇق ئىتائەتمەنلىك بىلەن تەلىم ئالسۇن.
12 لېكىن ئاياللارنىڭ ئەرلە رگە تەلىم بېرىشى يا كى تۇلار ئوستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشىگە يول
قويمايمەن. ئەكسىچە، تۇلار تىنچ بولسۇن. 13 چۈنكى ئاۋۋال ئادەمئاتا، كېيىن ھاۋاۋانا
يارىتىلغان. 14 ئاۋۋال ئالدىنىپ ئازدۇرۇلغانمۇ ئادەمئاتا ئەمەس، بەلكى [ھاۋاۋانا] ئىدى. ئۇ
تولىمۇ ئالدانغانلىقىدىن تۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىگە چۈشۈپ قالغانىدى. 15 لېكىن ئاياللار
ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەت ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە سالماقلىق بىلەن تۇرىدىغانلا بولسا، تۇلار
تۇغۇتتا ساق-سالامەت قۇتۇلىدۇ.

3 «ئەگەر بىرسى جامائەتكە يېتەكچى بولۇشقا ئىنتىلسە، ئۇ گۈزەل بىر ۋەزىپىنى ئارزۇ
قىلغان بولىدۇ» دېگەن بۇ سۆز ھەقتۇر. 2 ئەمدى يېتەكچى بولسا ئەيىبسىز، بىر خوتۇنلۇق،
سالماق، بەملىك، ئەدەپلىك، مېھماندوست، خۇدا تونۇرىسىدا تەلىم بېرەلەيدىغان بولۇشى،
3 شۇنداقلا ھاراقكەش ۋە زوراۋان بولماسلىقى، مۇلايىم بولۇشى، سەپرا، نەپسانىيەتچى
بولماسلىقى، 4 ئۆز ئائىلىسىنى ياخشى باشقۇرالايدىغان بولۇشى، تولىمۇ سالاپەتلىك بىلەن
پەرزەنتلىرىنى ئاتا-ئانىسىغا يېسۈندىغان قىلىپ تەربىيىلەيدىغان كىشى بولۇشى كېرەك.
5 چۈنكى بىرسى ئۆز ئائىلىسىنى باشقۇرۇشنى بىلمىسە، ئۇ خۇدانىڭ جامائىتىدىن قاندىقۇ
خەۋەر ئالالىسۇن؟ 6 [يېتەكچى] يېڭى ئېتىقادچىلاردىن بولمىسۇن؛ ئۇنداق بولسا، ئۇ
تەكەبۇرلىشىپ كېتىشى مۇمكىن، شۇنىڭدەك شەيتاننىڭ ئەيىبىگە كىرىپ، ئۇ ئۇچىرىغان
ھۆكۈمگە چۈشىدۇ. 7 ئۇ [جامائەتنىڭ] سىرتىدىكىلەر تەرىپىدىمۇ ئوبدان تەرىپلىنىدىغان
بولۇشى كېرەك؛ شۇنداق بولغاندا، ئۇ باشقىلارنىڭ قارىلىشىغا ئۇچىرىمايدۇ، شەيتاننىڭ
قىلتىقىغا چۈشمەيدۇ. 8 خۇددى [يېتەكچىلە رگە] ئوخشاش، جامائەتنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ
سالماق، ئىككى خىل گەپ قىلمايدىغان، ھاراق-شارابقا بېرىلمەيدىغان، نەپسانىيەتچى بولمىغان
كىشىلەردىن بولۇشى، 9 پاك ۋىجدانى بىلەن ئېتىقادنىڭ سىرنى چىڭ تۇتىدىغان بولۇشى
لازىم. 10 بۇنداق ئادەملەرنىمۇ ئالدى بىلەن سىناپ كۆرۈپ، ئەيىب تەرەپلىرى بولمىسا،
ئاندىن خىزمەت ۋەزىپىسىگە قويۇشقا بولىدۇ. 11 شۇنىڭدەك، بۇ خىزمەتكارلارنىڭ ئاياللىرىمۇ
تەمكىن، پىتنە-پاسات قىلمايدىغان، سالماق ۋە ھەرقانداق ئىشتا ئىشەنچلىك بولغانلاردىن
بولۇشى لازىم. 12 خىزمەتكارلار بىر خوتۇنلۇق، تۈز پەرزەنتلىرى ۋە ئائىلىسىنى ياخشى
باشقۇرىدىغان كىشىلەردىن بولسۇن. 13 خىزمەتكارنىڭ ۋەزىپىسىنى ئوبدان ئورۇنغانلار

تۇزى ئۇچۇن ياخشى نام-ئاتاققا سازاۋەر بولىدۇ ۋە مەسىھ ئەيسادا بولغان ئېتىقادتا زور جۈرئەت-ئىشەنچىگە ئېرىشىدۇ. **14** مەن گەرچە پات تاردا يىنىكىنا يېتىپ بېرىشنى ئارزۇ قىلسامۇ، يەنىلا بۇ خەتنى يازدىم؛ **15** مۇبادا مەن ھايال بولۇپ قالسام، خەتنىن خۇدانىڭ ئائىلىسى ئارىسىدا تۇرۇۋېتىش قانداق تۆتۈش كېرەكلىكىنى بىلىسەن. بۇ ئائىلە بولسا تىرىك خۇدانىڭ جامائىتى، ھەققەتنىڭ تۈۋرۈكى ۋە تەگلىكىدۇر. **16** ھەممەيلەن ئېتىراپ قىلماي تۇرالمايدۇكى، ئىخلاسمەنلىكنىڭ سىرى ئېيۇكتۇر: - «تۇرى ئىنسان تېنىدە ئايان بولدى، روھ تۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئىسپاتلىدى، پەرىشتىلەر رگە تۇ كۆرۈندى، تۇنىڭ خەۋىرى پۈتكۈل ئەللە رگە جاكارلاندى، جاھاندا ئۇنىڭغا ئىمان كەلتۈرۈلدى، تۇ شان-شەرەپ ئىچىدە ئەرشكە كۆتۈرۈلدى».

4 ئەمدى روھ شۇنى ئالاھىدە ئېيتىدۇكى، ئاخىر زامانلاردا بەزىلەر ئېتىقادتىن يېنىپ، ئالدامچى روھلارغا ۋە جىنلارنىڭ تەلىملىرىگە بېرىلىپ ئەگىشىدۇ. **2** يۈنداق [تەلىم بەرگۈچىلەر] ساختىلىقتا يالغانچىلىق قىلىپ، خۇددى داغىللاپ كويدۇرۇۋۇتكەندەك تۇز ۋىجدانىنى يوقىتىپ قېيغان؛ **3** ئۇلار نىكاھلىنىشنى ۋە بەزى يېمە كىلىكلەرنى ئىستېمال قىلىشنى مەنئى قىلىدۇ. ئەمما [ئۇلار مەنئى قىلىدىغان] يېمە كىلىكلەرنى خۇدا تۇزىگە ئېتىقاد قىلغان ھەم ھەققەتنى بىلگەنلەرنىڭ تەشەككۇر ئېيتىپ قوبۇل قىلىشى ئۈچۈن ياراتقانىدى. **4** چۈنكى خۇدا ياراتقان ھەممە نەرسە ياخشىدۇر، ئۇلار تەشەككۇر بىلەن قوبۇل قىلىنسا، ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنى چە كلەپ رەت قىلىشقا بولمايدۇ. **5** چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ سۆز-كالامى ۋە ئىنسانلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ھالال قىلىنىدۇ. **6** بۇ نەسىھەتلەرنى قېرىنداشلارنىڭ سەمىگە سالساڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ياخشى خىزمەتكارى بولغان بولىسەن. شۇنداقلا، تۇز ۋۇجۇدۇڭنى تەستىيدىل تە گەشكەن ئېتىقادتىكى ۋە ساغلام تەلىملەردىكى سۆزلەر بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگەنلىكىڭ ئايان بولىدۇ. **7** ئەمما ئىخلاسسىزلارنىڭ ۋە مومايلارنىڭ ئەپسانىلىرىنى چەتكە قېقىپ، تۇز ۋۇجۇدۇڭنى ئىخلاسمەنلىك يولىدا چىنىقتۇرۇپ يېتىشتۇرگىن. **8** چۈنكى «بەدەننى چىنىقتۇرۇشنىڭ ئازراق پايدىسى بار، لېكىن ئىخلاسمەنلىكتە ئىنتىلىشنىڭ ھەرتەرەپلىك پايدىسى بار؛ تۇ ھازىرقى ۋە كەلگۈسى ھايات ئۈچۈن بەخت ئېلىپ كېلىدۇ» **9** ـ بۇ سۆز ھەقتۇر ۋە ئۇنى قوبۇل قىلىشقا پۈتۈنلەي تەرزىيدۇ. **10** ئەمەلىيەتتە بىز بۇنىڭ ئۈچۈن جاپالىق تە جىر سىگىدۇرۇۋاتىمىز ۋە خار قىلىنۇاتىمىز. چۈنكى تۇ مەدىمىزنى پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ، بولۇپمۇ ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى ـ مەسىھ ھايات خۇداغا باغلىدۇق. **11** بۇ ئىشلارنى [جامائىتىگە] توختىماي تاپىلىغىن ۋە ئۇ گەنكىن. **12** ھېچكىمنىڭ سېنىڭ ياشلىقىڭغا سەل قارىشىغا يول قويما؛ بەلكى سۆزلىرىڭدە، ئەمەللىرىڭدە، مېھىر-مۇھەببەت، ئېتىقاد ۋە پاكلىقتا ئېتىقادچىلارغا نەمۇنە بول. **13** مەن يېنىڭغا بارغۇچە، تۇز ۋۇجۇدۇڭنى جامائىتىگە [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇپ بېرىش، جېكلەش ۋە تەلىم بېرىشكە بېغىشلىغىن. **14** [جامائىتىڭنىڭ] ئاقساقاللىرى قوللىرىنى ئۇچۇڭغا قويغاندا، [خۇدانىڭ] ۋەھيىسى ئارقىلىق ساڭا ئاتا قىلىنىشى بىلەن سەندە بولغان ئىلتىپاتقا بىپەرۋالىق قىلما. **15** بۇ ئىشلارغا بېرىلىپ، تۇز ۋۇجۇدۇڭنى ئۇلارغا تولۇق ئاتىغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالغا باسقانلىقىڭ ھەممەيلەنگە ئايان بولىدۇ. **16** تۇز ۋۇجۇدۇڭ ۋە بە رگەن تەلىمىڭگە ئىزچىل كۆڭۈل قويغىن. چۈنكى شۇنداق قىلغاندا تۇز ۋۇجۇدۇڭ ۋە ساڭا قۇلاق سالغانلارنىمۇ قۇتقۇزىسەن.

5 ياشانغان ئەرلەرنى ئەيىبلىگەندە قاتتىق سۆزلىمىگىن، بەلكى ئۇلارغا ئاتاڭ سۈپىتىدە نەسىھەت بە رگىن. شۇنىڭدەك، يىگىتلە رگە قېرىنداشلىرىڭ سۈپىتىدە سۆزلىگىن. **2** ياشانغان ئايالىلارغا ئاناڭ سۈپىتىدە، ياش ئايالىلارغا ئاچا-سىڭىلىرىڭ سۈپىتىدە ھەر ئىشتا پاك قەلب بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. **3** ھەققىي تۇل ئايالىلارنى ھۆرمەتلەپ، تۇلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئال. **4** لېكىن، تۇل ئايالىلارنىڭ پەرزەنتلىرى يا كى نەۋرىلىرى بولسا، تۇلار ئالدى بىلەن تۇز ئائىلىسىگە نىسبەتەن ئىخلاسمەنلىكنى ئۆگىنىپ، تۇز ئاتا-ئانىسىنىڭ ئەجرىنى ياندۇرسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. **5** ئەمدى ھەققىي تۇل تۇتۇۋاتقان، يالغۇز قالغان ئايالىلار بولسا، ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىغان بولۇپ، كېچە-كۈندۈز دۇئا-تىلاۋەتتە بولىدۇ. **6** لېكىن ھۇزۇر-ھالاۋەتكە بېرىلگەن تۇل خوتۇن ھايات بولسىمۇ، تۇلگەنگە باراۋەردۇر. **7** ئەمدى باشقىلار تەرىپىدىن ئەيىبلىنىدىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن سەن ئۇلارغا بۇ ئىشلارنى جىكلەپ تاپىلىغىن. **8** لېكىن بىرسى تۇز ئۇغقانلىرىدىن، بولۇپمۇ تۇز ئائىلىسىدىكىلەردىن خەۋەر ئالمىسا، تۇ ئېتىقادتىن تانغان دەپ قارىلىپ، كاپىرلاردىن بەتتەر بولىدۇ. **9** تۇل ئايال تىزىمغا ئېلىنسا، يېشى ئاتمىشتىن تۆۋەن بولماسلىقى، بىرلا ئەرنىڭ ئايالى بولغان بولۇشى كېرەك، **10** يەنە گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن تەرىپلەنگەن بولۇشى، بالىلىرىنى ياخشى تەربىيىلەپ چوڭ قىلغان، مۇساپىرلارغا مېھماندوستلۇق كۆرسەتكەن، مۇقەددەسنى بەندىلەرنىڭ پۇتلىرىنى ئۇيۇپ قويغان، قىينىچلىقتا قالغانلارغا ياردەم قولىنى ئۇزارتقان، تۇرنىڭ ھەرخىل خەير-ساخاۋەت ئىشلىرىغا بېغىشلىغانلار بولۇشى كېرەك. **11** لېكىن ياش تۇل ئايالىلارنى [تىزىملىككە] كىرگۈزمە. چۈنكى تۇلارنىڭ ئىشق ھەۋەسلىرى قوزغىلىپ مەسىھدىن تېنىپ، قايتا نىكاھلىنىشنى ئارزۇ قىلىدۇ؛ **12** شۇنىڭ بىلەن، تۇلار دەسلەپ بە رگەن ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىش سەۋەبلىك ئەيىبلىك بولىدۇ. **13** ئۇنىڭ ئۈستىگە تۇلار ھۇرۇنلۇقنى ئادەت قىلۇېلىپ، ئۆيمۇ-ئۆي دوقۇرۇپ يۈرۈشنى ئۆگىنىدۇ؛ شۇنداقلا ھۇرۇن بولۇپلا قالماي، تۇلار غەيۋەت قىلىپ، باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا چېپىلغاق بولۇپ نالايىق ئىشلارغا ۋالاقلايدىغانلاردىن بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. **14** شۇنىڭ ئۈچۈن، يۈنداق ياش تۇل ئايالىلارنىڭ نىكاھلىنىپ، پەرزەنت كۆرۈپ، ئۆي ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشنى خالايمەن. شۇنداق قىلغاندا، بە رگە قارشى تۇرغۇچىغا بىزنى ھەرقانداق ئەيىبلەپ-ھاقارەتلەش پۇرسىتى چىقمايدۇ. **15** چۈنكى شۇنداق بەزى تۇل ئايالار ئاللىقاچان ئېتىقادتىن تېنىپ شەيتانىنىڭ كەينىگە كىرىپ كەتتى. **16** ئە گەر ئېتىقادى بار بىر ئەر يا كى ئايال كىشىنىڭ تۇل قالغان ئۇغقانلىرى بولسا، ئۇ تۇزى تۇلارغا ياردەم بەرسۇن، يۈكى جامائەتكە چۈشمىسۇن. شۇنداق بولغاندا، جامائەت ھەققىي ئىگە-چاقىسىز تۇل ئايالىلارغا ياردەم قىلالايدۇ. **17** جامائەتنى ياخشى يېتە كلەيدىغان ئاقساقاللار، بولۇپمۇ خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزۈش ۋە تەلىم بېرىشتە ئەجىر سىگىدۇ رگەنلەر ئىككى ھەسسە ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىنسۇن. **18** چۈنكى مۇقەددەسىس يازمىلاردا: «خامان تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىنى بوغما» ۋە: «مەدىكار تۇز ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر» دېيىلگەن. **19** ئىككى يا كى ئۈچ گۇۋاھچى ھازىر بولمىغۇچە، ئاقساقال ئۈستىدىن قىلىنغان ئەرزنى قوبۇل قىلما. **20** ئە گەر [ئاقساقاللاردىن] بىرسى گۇناھ سادىر قىلغان بولسا، باشقىلارنىڭمۇ بۇنىڭدىن ئىبرەت ئېلىپ قورقۇشى ئۈچۈن، جامائەت ئالدىدا تەنبىھ بېرىپ ئەيىبلىگىن. **21** خۇدانىڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ۋە خۇدا تاللىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئالدىدا شۇنى ساڭا گاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى، سەن بۇ ئەمرلە رگە ھېچ ئايرىمچىلىق قىلماي، ھېچقانداق ئىشتا بىر تەرەپكە يان باسماي قەتئىي ئەمەل قىلغىن. **22** بىراۋنىڭ ئۈچىسىغا قولۇڭنى قويۇشقا ئالدىراپ كەتمە؛ باشقىلارنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولما. تۇز ۋۇجۇدۇڭنى پاك تۇتقىن **23** (ئاشقازىنىڭ ياخشى بولمىغانلىقى، شۇنداقلا سەن دائىم ئاغرىيدىغان بولغاچقا، سۈلا ئىچىۋەرمەي، بىرئاز شاراپنى ئىچىپ يە رگىن). **24** بەزى كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرى بۇرۇنلا ئېنىق، شۇنداقلا سوراق كۈنىگىچە ساقلىنىدۇ؛ لېكىن بەزىلەرنىڭكى تۇلارنىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ باردۇ، كېيىن ئاشكارە بولىدۇ. **25** خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، بەزى كىشىلەرنىڭ گۈزەل ئەمەللىرىنى ئاسانلا كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ؛ ھازىر ئاشكارا بولمىسا كېيىن ئاشكارىلانماي قالمايدۇ.

6 قۇللۇق ۋېۋىنتۇرۇق ئاستىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى تۇز خوجايىنلىرىنى ھەر تەرەپتە ھۆرمەتلىسۇن. شۇنداق قىلغاندا، خۇدانىڭ نامى ۋە تۇنىڭ تەلىمىنىڭ ھاقارەتكە تۇچرىشىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ. **2** خوجايىنلىرى ئېتىقادچى بولسا، قۇللىرى: «بىز ھەممىمىز ئوخشاشلا قېرىنداشلارغۇ» دەپ، تۇلارغا ھۆرمەتسىزلىك قىلمىسۇن. تە كسىچە، تۇلارغا تېخىمۇ تە ستايىدىل خىزمەت قىلسۇن. چۈنكى تۇلارنىڭ ياخشى خىزمىتىدىن بەھرىمەن بولىدىغانلار دەل سادىق ئېتىقادچىلار ھەم سۈيۈملۈك بەندىلەردۇر. سەن بۇ تەلىملەرنى ئۆگەتكەن ۋە جېكلىگىن. **3** ئوخشىمىغان تەلىملەرنى تەرغىب قىلغان ۋە ساغلام سۆزلەرنى (يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ھەق سۆزلىرىنى)، شۇنداقلا ئىخلاسمەنلىككە يېتە كلەيدىغان تەلىمنى قوبۇل قىلمىغان كىشى بولسا، **4** ئۇنداقلار دەۋەقە كۆزە كلەپ كەتكەن، ھېچنېمە

چۈشەنمەيدىغان كىشىلەردىندۇر. ئۇلار نىزا-مۇنازىرە پەيدا قىلىشقا ۋە گەپ تالىشىشقا
مەپرىسمەن؛ بۇنداق ئىشلاردىن ھەسەتخورلۇق، جېدەل-ماجىرا، تۆھمەت، رەزىل
گۇمانخورلۇق ھاسىل بولىدۇ، 5 ھەممىدە نىيىتى چىرىكلەشكەن، ھەقىقەتتىن مەھرۇم
بولغان كىشىلەر ئارىسىدا دائىملىق سۈركىلىش كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. بۇنداق كىشىلەر
ئىخلاسمەنلىكنى پايدا-تاپاۋەتنىڭ بىر يولى دەپ قارايدۇ. 6 دەرۋەقە، [خۇداغا] ئىخلاسمەن ۋە
رازىمەن بولۇش غايەت زور پايدىدۇر. 7 چۈنكى بىز بۇ دۇنياغا ھېچنىمە ئېلىپ كەلمىدۇق،
شۇنىڭدەك تۇنىگۈدىن ھېچنىمىنىمۇ ئېلىپ كېتەلەيمىز. 8 شۇڭا، يېمەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-
كېچەك يېتەرلىك بولسىلا بۇلاردىن قانائەت قىلىمىز. 9 لېكىن باي بولۇشنى ۋىلايدىغانلار
بولسا ھامان ئازدۇرۇلۇشلارغا تۇچراپ، تۇزاققا ۋە شۇنداقلا ئىنسانلارنى ۋەيرانچىلىققا
ۋە ھالاكەتكە چۆكتۈرىدىغان نۇرغۇن ئەخمىقانە ھەم زىيانلىق ئارزۇ-ھەۋەسلەرنىڭ
ئىلكىگە تېپىلىپ كېتىدۇ. 10 چۈنكى پۇلپەرەسلىك ھەرخىل رەزىللىكلەرنىڭ يىلتىزىدۇر.
بەزىلەر بۇنىڭغا ئىنتىلىشى بىلەن ئېتىقادتىن چەتنەپ، تۇزلىرىنى نۇرغۇن دەرد-قايغۇلار
بىلەن سانجىدى. 11 ئەمما سەن، ئەي خۇدانىڭ ئادىمى، بۇنداق ئىشلاردىن يىراق قاچ؛
ھەققانىيلىق، ئىخلاسمەنلىك، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت، سەۋر-تاقەت ۋە مۇمىن-
12 ئېتىقادتىكى گۈزەل كۈرەشتە كۈچەپ كۈرەش قىل.
مەڭگۈلۈك ھاياتنى چىڭ تۇتقىن. سەن دەل بۇنىڭغا چاقىرىلدىڭ ھەممىدە تۇنۇق يولدا
نۇرغۇنلىغان گۈۋاھچىلار ئالدىدا بۇ ئېتىقادنىڭ گۈزەل شاھىتلىقىنى قىلدىڭ. (aiōnios
g166) 13 ھەممىگە ھاياتلىق بېرىۋاتقان خۇدانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا پونتىئۇس پىلاتۇسقا
گۈزەل شاھىتلىقنى قىلىپ گۈۋاھلىق بە رگەن مەسىھ ئەيسانىڭ ئالدىدا ساڭا شۇنى
تاپىلايمەنكى، 14 رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا ئايان بولغۇچە، [خۇدانىڭ] بۇ ئەمرىگە
ھېچ 16 تۇنۇق ئايان بولۇشىنى ۋاقىت-سائىتى
كەلگەندە بىردىنبىر مەڭگۈ تۇلمىگۈچى، ئىنسان يېقىنلىشالمايدىغان نۇر ئىچىدە ياشايدىغان،
ھېچكىم كۆرمىگەن ۋە كۆرەلەيدىغان مۇبارەك ھەشكە لايىق بولغان بىردىنبىر ھۆكۈمران،
يەنى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى، رەبلەرنىڭ رەبىي ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. تۇنىڭغا ئىززەت-
ھۆرمەت ۋە ئەبەدىلئەبەد كۈچ-قۇدرەت بولغاي، ئامىن! (aiōnios g166) 17 بۇ
زاماندا باي بولغانلارغا مەغرۇرلانماسلىقنى، تايانغۇسىز ئۇنكۈنچى بايلىققا ئەمەس، بەلكى
بىز بەھرىمەن بولۇشقا ھەممىنى بەرگە سېخىيلىق بىلەن تولۇپ تاشقان ھالدا تەمىنلىگۈچى
خۇداغا تايىنىپ ئۈمىد باغلاشنى تاپىلىغىن؛ (aiōn g165) 18 ئۇلارغا ياخشى ئەمەللەرنى
قىلىشتا [ھەقىقىي] باي بولۇڭلار، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلاردا مەرد، باشقىلار بىلەن
ئورتاق بەھرلىنىشكە قولى ئوچۇق بولۇڭ 19 ئۇلار بۇنداق قىلغاندا،
ھەقىقى ھاياتنى تۇتۇش ئۈچۈن كېلەچەكتە تۇزلىرىگە پۇختا بىر ئاساس-ئۇل بولىدىغان
بىر خەزىنە تۇپلىيالايدۇ. (aiōnios g166) 20 ئەي تىموتي، ساڭا ئامانەت قىلىنغان
[ھەقىقەتلەرنى] قوغدا. تۇزۇكسىز ئىخلاسسىز، قۇرۇق گەپلەردىن ھەممىدە ئاتالمىش ئىلمىنىڭ
تالاش-تارتىشلىرىدىن نېرى تۇتقىن. 21 بەزىلەر مۇشۇنداق بىمەنە [ئىلمىگە] ئېگىمەن دەپ
جاكارلاپ، ئېتىقادتىن چەتنىدى. مېھىر-شەپقەت سىلە رگە يار بولغاي!

تموتىيغا 2

1 مەسىھ ئەيسادا ۋەدە قىلىنغان ھاياتنى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سۆيۈملۈك بالام تموتىيغا سالام: خۇداتاتىمىزدىن ۋە رەببىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساۋاب مېھىر-شەپقەت، رەھىمدىللىك ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** مەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ئىزىنى بېسىپ ساپ ۋىجدانىم بىلەن خىزمىتىنى قىلۋاتقان خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىمەن، چۈنكى كېچە-كۈندۈز دۇئالىرىمدا سېنى توختاۋسىز تەسلىپ تۇرىمەن؛ **4** كۆز ياشلىرىڭنى ئەسلىگىنىمدە، شادلىققا چۆمۈشۈم ئۈچۈن سەن بىلەن يەنە دىدارلىشىشقا قاتتىق تەلپۈنۈپ يۈرمەكتىمەن؛ **5** چۈنكى سېنىڭدە بولغان ساختىلىقسىز ئېتىقاد ئېسىمدىن چىقمايدۇ. بۇ ئېتىقاد تەڭ ئاۋۋال مومالىڭ لوئىستا، ئاندىن ئاناڭ ئەۋنىكىدە بار بولغان، ئەمدى ھازىر سەندىمۇ بار ئىكەن دەپ خاتىرجەمدۇرمەن. **6** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن شۇنى قايتىدىن ساۋاب ئەسلىتىمەنكى، قوللىرىمنى ئۈچاۋىغا قويۇشۇم بىلەن سەندە بولغان، [خۇدا] ساۋاب تەقدىم قىلغان ئىلتىپاتنى قايتىدىن يالقۇنلىتىپ جارى قىلغىن. **7** چۈنكى خۇدا بىزگە قورقۇنچاقلىقنىڭ روھىنى ئەمەس، بەلكى بىزگە كۈچ-قۇدرەتنىڭ، مېھىرى-مۇھەببەتنىڭ ۋە سالماقلىقنىڭ روھىنى تەقدىم قىلدى. **8** شۇڭا رەببىمىز ھەققىدىكى خەۋەر- گۇۋاھلىقتىن، ياكى ئۇنىڭ مەھبۇسى بولغان مەندىن نومۇس قىلما. ئەكسىچە، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاش يولىدىكى خارلىق-مۇشەققەتنى **9** خۇدا بىزنى تۈز ئەمەللىرىمىزگە ئاساسەن ئەمەس، بەلكى تۈز مۇددىئاسى ۋە مېھىر-شەپقىتىگە ئاساسەن قۇتقۇزۇپ، پاك-مۇقەددەس چاقىرىقى بىلەن چاقىردى، ئۇنىڭ بۇ مېھىر-شەپقىتى ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا مەسىھ ئەيسادا بىزگە بېغىشلانغانىدۇر؛ **(aiōnios g166) 10** لېكىن بۇ مېھىر-شەپقەت قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كېلىشى بىلەن ھازىر ئايان بولدى؛ ئۇ ئۆلۈمنى بىكار قىلۇېتىپ، خۇش خەۋەر ئارقىلىق ھاياتلىق ۋە چىرىماسلىقنى يورۇقلۇقتا ئايان قىلدى. **11** مەن بولسام ئەللە رگە بۇ خۇش خەۋەرنىڭ جاكارچىسى، روسۇلى ۋە تەلىم بە رگۈچىسى بولۇپ تەينىلەنگەن. **12** مەن شۇ سەۋەبتىن ھازىرقى بۇ خارلىق-مۇشەققەتلەرنى تارتماقتىمەن. لېكىن بۇنىڭدىن نومۇس قىلمايمەن؛ چۈنكى مەن كىمگە ئېتىقاد قىلغانلىقىمنى بىلىمەن ھەمدە ئۇنىڭ ماڭا تاپشۇرغان ئامانىتىنى شۇ كۈنگىچە ساقلىيالايدىغانلىقىغا قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈلدۇم. **13** مەندىن ئاڭلىغان ساغلام تەلىم سۆزلىرىنىڭ نەمۇنىلىك بىر ئۈزۈندىسىنى ساقلاپ، مەسىھ ئەيسادا بولغان مۇھەببەت ۋە ئېتىقاد بىلەن چىڭ تۇتقىن؛ **14** بىزدە ماكانلاشقان مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ساۋاق تاپشۇرۇلغان شۇ گۈزەل ئامانەتنى ساقلا. **15** سەن بىلگىنىڭدەك، ئاسىيا ئۆلكىسىدىكى [ئېتىقادچىلارنىڭ] ھەممىسى [دېگۈدەك] مەندىن يۈز ئۆرىدى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا فىگېلۇس ۋە خېرموگېنېسمۇ بار. **16** رەب ئونېسفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەي. چۈنكى ئۇ مېنىڭ مەھبۇس بولغانلىقىمدىن ھېچ نومۇس قىلمای كۆپ قېتىم مېنى يوقلاپ سۆيۈندۈردى. **17** ئۇ رىم شەھىرىگە كەلگىنىدە مېنى تاپقۇچە كۆپ ئىزدەپ ئاۋارە بولۇپتۇ. **18** رەب شۇ كۈنىدە ئۇنى ئۆزىدىن رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر قىلغاي؛ ئۇنىڭ ئەفەسۇس شەھىرىدە ماڭا كۆرسەتكەن خىزمەتلىرىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ئۆبدان بىلىسەن.

2 شۇڭا ئەي ئوغلۇم، سەن مەسىھ ئەيسادا بولغان مېھىر-شەپقەتكە تايىنىپ كۈچلۈك بول؛ **2** ۋە سەن كۆپ گۇۋاھچىلار ئالدىدا مەندىن ئاڭلىغانلىرىڭنى ھەم ئىشەنچلىك ھەمدە باشقىلارغىمۇ تەلىم بېرەلەيدىغان ئادەملە رگە ئامانەت قىلغىن. **3** ئەيسا مەسىھنىڭ ياخشى جەڭچىسى بولۇش سۈپىتىدە، خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز ھەسسەڭ يېنىچە ئورتاق تارتقىن. **4** جەڭچى بولغان كىشى ئۆزىنى ئەسكەرلىككە تىزىلمىغان سەردارنى رازى قىلىش ئۈچۈن ئادەتتىكى ئۇرمۇش ئىشلىرىنى ئۆزىگە ھەلەك قىلۋالماسلىقى كېرەك. **5** مۇسابىقىگە قاتناشقان تەنھەركەتچىمۇ مۇسابىقە قائىدىلىرىگە رىئايە قىلمىسا، غەلبە تاجىغا ئېرىشەلەيدۇ. **6** ئەجىر سىڭدۈرگەن دېھقان ھوسۇلدىن بىرىنچى بولۇپ بەھرىمەن بولۇشى تېگىشلىكتۇر. **7** بۇ سۆزلىرىم ئۈستىدە ياخشى ئويلا، شۇنىڭ بىلەن رەب ساڭا ھەممە ئىشتا يورۇتىدۇ. **8** سەن داۋۇتنىڭ نەسلى بولغان، ئۆلۈمدىن تىرىلگەن ئەيسا مەسىھنى مەن يەتكۈزۈۋاتقان خۇش خەۋەر ۋىيچە ئېسىڭدە چىڭ تۇت. **9** بۇ خۇش خەۋەرنى دەپ كۆپ خارلىق-مۇشەققەتنى چېكىپ، ھەتتا جىنايەتچى ھىسابلىنىپ كىشىلىنىپ ياتىمەن. ھالبۇكى، خۇدانىڭ سۆز-كالامى **10** ئەمدى مەن دەل شۇ سەۋەبتىن، [خۇدا] تاللىغان بەندىلىرىنىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجاتقا مەڭگۈلۈك شان-شەرەپ بىلەن ئېرىشىشى ئۈچۈن ھەممە ئىشقا بەرداشلىق بېرىمەن. **(aiōnios g166) 11** تۆۋەندىكى بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر: ــ «ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلگەنىكەنمىز، ئۇنىڭ بىلەن ھاياتتا بىللە ياشايمىز. **12** قىينىچىلىقلارغا بەرداشلىق بەرسەك، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرىمىز. بىز ئۇنىڭدىن تانساق، ئۇمۇ بىزدىن تانىدۇ. **13** بىز ئۇنىڭغا ساداقەتسىزلىك قىلساقمۇ، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكتۇر، چۈنكى ئۇ ئۆزىدىن ھېچ تانالمايدۇ». **14** بۇ ئىشلارنى داۋاملىق [قېرىنداشلارنىڭ] سەمىگە سېلىپ، ئۇلارنى رەب ئالدىدا ھەمە نە سۆزلەر ئۈستىدە تالاش-تارتىش قىلماسلىقنى ئەستايىدىللىق بىلەن ئاگاھلاندۇرغىن. بۇنداق تالاش-تارتىشلارنىڭ ھېچقانداق پايدىسى بولمايلا قالماي، بەلكى ئاڭلىغۇچىلارنى نابۇت قىلىدۇ. **15** ئۆزىڭنى تىكىمچى رەختنى توغرا پېچقاندەك ھەققەتە سۆزنى دۇرۇس چۈشەندۈرۈپ، ئۆزۈڭنى خۇدا ئالدىدا تەستىقلانغۇدەك، يە رگە قاراپ قالمايدىغان ماھىر بىر خىزمەتكار قىلىپ كۆرسىتىشكە ئىنتىلىپ كۆڭۈل قويغىن؛ **16** لېكىن ئېپلاس، قۇرۇق گەپلەردىن نېرى تۇر. چۈنكى بۇنداق گەپلەرنى قىلغۇچىلار بەرىبىر تېخىمۇ ئىخلاسسىزلىققا چۈمۈپ كېتىدۇ. **17** مۇشۇنداقلارنىڭ گەپلىرى خۇددى مەرەزدەك تېزلا يامراپ كېتىدۇ. خىمىنېيۇس ۋە فىلېتوسلار مانا شۇنداقلارنىڭ ئىچىدىكى ئىككىنىسىدۇر؛ **18** ئۇلار ھەققەتتىن چەتنەپ، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن بۇ ئىش ئاللىقاچان يۈز بېرىپ بولدى، دەيدۇ، شۇنداقلا بەزىلەرنىڭ ئېتىقادىنى غۇلىتىدۇ. **19** ھالبۇكى، خۇدانىڭ مەزمۇت ئۇلى چىڭ تۇرماقتا. ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۇر بىلەن: «رەب ئۆزىگە تەۋە بولغانلارنى تونۇيدۇ» ۋە «رەببىنىڭ مۇبارەك نامىنى لەۋزىگە ئالىدىغانلارنىڭ ھەممىسى رەزىلىكتىن قول ئۈزسۇن» دەپ مۇھۇرلەنگەندۇر. **20** باي-بایاشات ئادەمنىڭ ئويىدە پەقەت ئالتۇن ۋە كۈمۈش قاچا-قۇچىلارلا ئەمەس، ياغاچ، سېپىل قاچىلارمۇ بولىدۇ. قاچا-قۇچىلارنىڭ بەزىلىرى ئەتۋارلىنىدۇ، بەزىلىرى پەس كۆرۈلىدۇ. **21** ئە گەر بىر كىشى ئۆزىنى ئۇنداقلارنىڭ كىرىدىن تازىلاپ خالىي قىلسا، ئۇ مۇقەددەس قىلىنغان، خوجايىنىمىزغا يارايدىغان قاچىدەك، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلارغا تەييار بولىدۇ. **22** شۇڭلاشقا، ياشلىقنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرغىن، پاك قەلب بىلەن رەببگە ندا قىلغۇچى بىلەن بىللە ھەققانىيلىق، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت ۋە تىنچ-خاتىرجەملىكنى قوغلىشىپ ئىزدە. **23** لېكىن ئەخمىقانە، بىلىمسىزلىكتىن چىققان تالاش-تارتىشلارغا ئارىلىشىشنى رەت قىل، چۈنكى بۇنداق ئىشلارنىڭ جېدەل تېرىيدىغانلىقىنى بىلىسەن. **24** ئەمدىلىكتە رەبنىڭ قۇلى جېدەللەشمەسلىكى، بەلكى ھەممە كىشىلە رگە مۇلايىم-مېھرىبان، تەلىم بېرىشكە ماھىر، سەۋر-تاقەتلىك بولۇشى كېرەك؛ **25** شۇنىڭ بىلەن ئۆز-ئۆزىگە قارشى بولغانلارغا ئۆز خۇدا بەلكىم ئۇلارغا ھەققەتنى تونۇپ يېتىشىگە تۇۋا قىلدىغان قەلبنى بېرەر دەپ، مۇمىن-مۇلايىملىق بىلەن نەسىھەت قىلسۇن؛ **26** بۇنداق بولغاندا ئۇلار ۋېقىۋسىنى ئېچىپ، ئۆزلىرىنى ئۆز مۇددىئاسىغا ئەمەلى قىلىشقا تۇتقۇن قىلغان ئىبلىسنىڭ ئۆزىدىن قۇتۇلالايدۇ.

3 ئەمما شۇنىمۇ بىلگىنىڭ، ئاخىر زامانلاردا ئېغىر كۈنلەر بولىدۇ. **2** ئۇ چاغدىكى ئىنسانلار ئۆزىنىلا ۋىلايدىغان، پۇلپەرەس، مەنمەنچى، ھاكاۋۇر، كۆپۈرلۈق قىلىدىغان، ئاتا-تانىسىنىڭ سۆزىنى تىكشىمايدىغان، ئۆزىكور، ئېپلاس، **3** كويۈمسىز، كەچۈرۈمسىز، توھمەتخور، ئۆزىنى ئۆتالمايدىغان، ۋەھشىي، خەير-ساخاۋەتلىككە دۈشمەن، **4** ساتقۇن، تەلۋە، شۇھرەتپەرەس، ھۇزۇر-ھالاۋەتنى خۇدادىن ياخشى كۆرىدىغان، **5** سىرتقى قىيافىتە ئىخلاسمەن بولۇۋېلىپ، ئەمەلىيەتتە ئىخلاسمەنلىكنىڭ قۇدرىتىنى ئىنكار قىلىدىغان بولىدۇ. بۇنداقلاردىن يىراق تۇر. **6** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بەزىلەر ئۆيمۇ-ئۆي سوقۇنۇپ كىرىپ، گۇناھلار بىلەن بېسىلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ قۇلى

بولۇپ قالغان نادان ئاياللارنى ئازدۇرۇپ تۆزنگە ئەسىر قىلدۇ. 7 بۇنداق ئاياللار دائىم
تەلىم ئالسىمۇ، ھەرگىز ھەققەتنى تونۇپ يېتەلەيدۇ. 8 ئەمدى يانئىس بىلەن يامبرىس
مۇسا پەيغەمبەر رگە قاناداق قارشى چىققان بولسا، بۇ [ئازدۇرغۇچىلارمۇ] ھەققەتكە
شۇنداق قارشى چىقىدۇ. تۆلار زېھن-كۆڭۈللىرى چىرىگەن، ئېتىقاد جەھەتتە داشقال
دەپ ئىسپاتلانغان كىشىلەردۇر. 9 لېكىن ئەمدى تۆلار بۇ يولدا ئالغا ئىلگىرىلىيەلمەيدۇ،
چۈنكى [يانئىس بىلەن يامبرىس]نىڭ ھاماقەتلىكى ئوچۇق كۆرۈنگەندەك، بۇلارنىڭمۇ
ھەممىگە كۆرۈندۇ. 10 لېكىن سەن بولسا
ئىرادىلىرىم، ئىشەنچ-ئېتىقادىم، سەۋر-تاقىتىم، مېھىر-مۇھەببىتىم، چىداملىقىم، مەن تۆچرىغان
زىيانكەشلىكلەر ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلە رگە، جۈملىدىن ئانتاكىيا، كونىيا ۋە لىسترا شەھەرلىرىدە
يۈز بە رگەنلە رگە تولىمۇ كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدىڭ، شۇنداقلا مەن بەرداشلىق بە رگەن شۇنچە
زىيانكەشلىكلەردىن تولۇق خەۋىرىڭ بار، رەب تۆلارنىڭ ھەممىسىدىن مېنى قۇتقۇزدى.
12 دەرۋەقە، مەسىھ ئەيسادا ئىخلاسمەن ھايات كەچۈرۈشكە ئىرادە تىكلىگەنلەرنىڭ
ھەممىسى زىيانكەشلىككە ئۇچرايدۇ. 13 لېكىن رەزىل ئادەملەر ۋە ئېزىنتقۇ-كازىزىلار بەربىر
باشقىلارنىمۇ ئالداپ، تۆزىمۇ ئالدىنىپ، بارغانسېرى ئەسەبىيلىشىدۇ. 14 لېكىن سەن بولساڭ،
ئۆگەنگەن ۋە تولۇق ئىشەندۈرۈلگەن ھەققەتلەردە چىڭ تۇر؛ چۈنكى بۇلارنى كىمدىن
ئۆگەنگەنلىكىڭنى بىلىسەن، 15 ھەمدە باللىق چاغلىرىڭدىن تارتىپلا مۇقەددەس يازمىلارنى
بىلىپ كەلدىڭ؛ بۇلارنىڭ ساڭا مەسىھ ئەيساغا باغلانغان ئېتىقاد ئارقىلىق بولغان نىجات
توغرۇلۇق سېنى دانا قىلالايدىغانلىقىنى بىلىسەن. 16 پۈتكۈل مۇقەددەس يازمىلارنىڭ
ھەممىسى خۇدانىڭ روھىنىڭ يولىيورۇق-ئىلھامى بىلەن يېزىلغان بولۇپ، ئۇ تەلىم بېرىش، تەنبىھ
بېرىش، خاتالىقلارنى تۈزىتىش ۋە كىشىلەرنى ھەققانىيەت يولىغا باشلاشقا پايدىلىقتۇر. 17
بۇلار ئارقىلىق خۇدانىڭ ئادەمى تولۇق قوراللىنىپ، بارلىق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار
بولالايدۇ.

4 مەن خۇدا ھەمدە تىرىكلەر بىلەن ئۆلۈكلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرىدىغان
مەسىھ ئەيسانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۇنىڭ قايتا ئايان بولۇشى ۋە ئۇنىڭ تۆز پادىشاھلىقى
بىلەن ساڭا شۇنداق ئاگاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى، 2 [خۇدانىڭ] سۆز-كالامىنى جاكارلا؛
ۋاقىت-پۇرسەت يار بەرسۇن-بەرمىسۇن، ئۇنىڭغا جىددىي قارا. تولۇق سەۋر-تاقەت
ۋە تەلىم-ئەقىدە بىلەن نەسىھەت قىلغىن، تەنبىھ بە رگىن، رىغبەتلەندۈرگىن. 3 چۈنكى
شۇنداق بىر زامان كېلىدۇكى، ئىنسانلار ساغلام تەلىمنى ئاڭلاشقا چىدىمايى، بەلكى
قۇلاقلىرىغا خۇش ياقىدىغان سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئەتراپىغا تۆز شەھۋەت-مەۋەسىلىرىگە
ۋېيغۇن تەلىم بە رگۈچىلەرنى توپلايدۇ. 4 ئۇلار ھەققەتكە قۇلاق سالماي، ئەپسانىلەرنى
تىڭشاشقا بۇرىلىنىپ كېتىدۇ. 5 لېكىن سەن ھەرقانداق ئەھۋالدا ۋېغاق تۇر، خارلىق-
مۇشەققەتلە رگە بەرداشلىق بە ر، خۇش خەۋەرچىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئورۇندا، تاپشۇرۇلغان
خىزمىتىڭنى ھەر تەرەپتىن تولۇق ئادا قىلغىن. 6 چۈنكى تۆزۈمگە كەلسەم، جېنىم
قۇربانلىقىنىڭ «شاراب ھەدىيە»سىدەك تۆكۈلىدىغان ۋاقتى يېتىپ كەلدى، مېنىڭ بۇ
دۇنيادىن كېتىش ۋاقتىمۇ يېقىنلاشتى. 7 گۈزەل كۈرەشنى مەن قىلىپ بولدۇم،
يۈگۈرۈش مۇسابىقىسىنىڭ مەنزىلىنى بېسىپ بولدۇم، بىردىنبىر ئېتىقادنى چىڭ ساقلاپ
كەلدىم. 8 ھازىر ھەققانىيلىقنىڭ [غەلىبە] تاجى مەن ئۈچۈن ساقلىنىپ تۇرماقتا. ئۇنى،
ھەققانىي سوراقچى بولغان رەب شۇ كۈندە ماڭا، شۇنداقلا يالغۇز ماڭىلا ئەمەس، ئۇنىڭ
كېلىپ ئايان بولۇشىغا تەلپۈنۈپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسىگە ئىنئام قىلىپ كىيگۈزىدۇ. 9
ئىمكانىيەتنىڭ بار
10 چۈنكى دېماس بۇ ھازىرق دۇنيانى
تاما قىلغانلىقى ئۈچۈن مېنى تاشلاپ تېسالونىكا شەھىرىگە كەتتى. كرىسكىس گالاتىيا
تۆلكىسىگە، تىتۇس دالماتىيا تۆلكىسىگە كەتتى. (aiōn g165) 11 يېنىمدا يالغۇز لۇقا
قالدى. ماركۇسنى تۈزۈڭ بىلەن بە رگە ئېلىپ كەل، چۈنكى ئۇ خىزمەتلىرىدە ماڭا كۆپ
ئەسقاتىدۇ. 12 تىككۇسنى بولسا ئەفەسۇس شەھىرىگە ئەۋەتىۋەتتىم. 13 كېلىشىڭدە تروئاس
شەھىرىدە كارپۇسنىڭ يېنىغا قالدۇرۇپ قويغان يېپىنچام بىلەن كىتابلارنى، بولۇپمۇ ئورام
تېرە يازمىلارنى بىللە ئالغاچ كەلگىن. 14 مىسكەر ئىسكەندەر ماڭا تولا ئەسكىلىك قىلدى.
رەب ئۇنىڭغا قىلمىشلىرىغا لايىق ياندۇرمىاي قالمايدۇ. 15 سەن ھەم ئۇنىڭدىن ھوشيار بول،
چۈنكى ئۇ بىز يەتكۈزگەن سۆزلىرىمىزگە قاتتىق قارشىلىق كۆرسەتتى. 16 ئۇنىڭ قېتىملىق
سوراقتا مېنىڭ ئاقلىنىشىمغا يار دەم قىلمىدىغان ھېچكىم چىقمىدى، ھەممىسى مېنى تاشلاپ
كەتتى. بۇ ئىش ئۇلارغا ھېسابلانمىغاي! 17 لېكىن رەب مېنىڭ بىللە بىللە تۇرۇپ،
مەن ئارقىلىق ئىنجىل جاكارى تولۇق قىلىنىپ، بۇ يەردىكى بارلىق يات ئەللىكلەردىن
بولغانلارنىڭ ئاڭلىشى ئۈچۈن مېنى كۆچىلەندۈردى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شىرنىڭ ئاغزىدىن
18 رەب مېنى بارلىق رەزىل ئىشتىن قۇتقۇزۇپ، ئەرشتىكى پادىشاھلىقىغا
ساق يەتكۈزىدۇ! شان-شەرەپ ئۇنىڭغا ئەبەدىلئەبەد دگىچە مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 19 پرىسكا بىلەن ئاكۈئىلاغا ۋە ئونېسىفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلە رگە مەندىن سالام
ئېيت. 20 ئېراستۇس كورىنت شەھىرىدە قالدى. لېكىن تروفىمۇس كېسەل بولۇپ
قالغانلىقتىن، ئۇنى ملېتۇس شەھىرىدە قالدۇرۇپ قويدۇم. 21 قىش چۈشۈپ كەتكۈچە
ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە بۇ يە رگە كەلگىن. يۇبۇلۇس، پۇدىس، لىنوس، كلاۋدىيا ۋە بارلىق
قېرىنداشلاردىن ساڭا سالام. 22 رەب ئەيسا مەسىھ روھىڭ بىلەن بىللە بولغاي! مېھىر-
شەپقەت سىلەر بىلەن بىللە بولغاي!

تىتۇسقا

1 خۇدانىڭ تاللىغانلىرىغا ئامانەت بولغان ئېتىقاد ۋە ئىخلاسمەنلىككە ئېلىپ باردىغان
ھەققەتنىڭ بىلدۈرۈلۈشى ئۈچۈن، ئېيسا مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن، خۇدانىڭ
قۇلى بو[illegible] **2** (بۇ ئېتىقاد ۋە ھەققەت مەڭگۈلۈك
ھاياتقا باغلانغان ئۈمىدنى ئېلىپ كېلىدۇ، بۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى مۇئەلەق يالغان ئېيتمايدىغان
خۇدا ھەممە دەۋۇر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا ۋەدە قىلغاندى؛ **(aiōnios g166)** **3** لېكىن
[ھازىر] ۋەدىسىنىڭ ۋاقتى كېلىپ قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدا بۇنىڭ كالام-خەۋىرىنى تۇز ئەمرى
بىلەن ماڭا تاپشۇرغان جاكار تارقىلىدى ئاشكارىلىدى) **4** ـ ئورتاق ئېتىقادىمىزدا تۇز ئوغلۇم
بولغان تىتۇسقا سالام! خۇدائاتىمىز ۋە نىجاتكارىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساڭا مېھىر-شەپقەت
ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **5** سېنى كېرىت تارىلىدا قالدۇرۇشتىكى سەۋەب، ئورۇندىلىپ
بولمىغان ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشىڭ ئۈچۈن ۋە ھەر شەھەردە ساڭا تاپىلىغىنىمدەك
جامائەتكە ئاقساقاللارنى تەيىنلىشىڭ ئۈچۈن ئىدى. **6** ئاقساقاللىققا تەيىنلىنىدىغان كىشى
ئەيبسىز بولۇشى، بىر ئاياللىق، پەرزەنتلىرى بولسا ئېتىقاد قىلغۇچى بولۇشى ۋە ئىشلىرىدا
شاللاقلىق قىلمىغان ياكى [ئاتا-ئانىسىغا] ۋىسۇنىمايدىغان ئەيىبلىرى بولمىغان بولۇشى كېرەك.
7 چۈنكى جامائەتنىڭ يېتەكچىسى خۇدانىڭ [ئائىلىسىگە] غوجىدار بولۇش سۈپىتىدە،
ئەيىبسىز بولۇشى كېرەك؛ باشباشتاق ئەمەس، تېرىككەك ئەمەس، ھاراق-شارابقا بېرىلگەن
ئەمەس، زوراۋان ئەمەس، نەپسانىيەتچى ئەمەس، **8** بەلكى مېھماندوست، ساخاۋەتلىك،
ياخشىلىقنى سۆيىدىغان، ساماق، ئادىل، ئىخلاسمەن ۋە ئۆزىنى تۇتۇۋالغان بولۇشى لازىم. **9**
ئۇ يەنە ساغلام تەلىم بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ۋە قارشى چىققۇچىلارغا
رەددىيە بېرىش ئۈچۈن، تاپشۇرۇلغان تەلىمدىكى ئىشەنچلىك كالام-سۆزدە چىڭ تۇرۇشى
كېرەك. **10** چۈنكى ھازىر بەمەنە سۆز قىلىدىغان، كىشىلەرنىڭ كۆڭلىنى ئوۋلاپ ئېزىتقۇلۇق
قىلىدىغان، تۇز يېشىمچىلىق قىلىدىغان كۆپلىگەن كىشىلەر بار، بولۇپمۇ خەتنىلىكلەردىن
چىققانلار بار. **11** تۇلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىش كېرەك؛ چۈنكى تۇلار ھارام دۇنيانى
دەپ ئۈگىتىشكە تېگىشلىك بولمىغان تەلىمىلەرنى ئۈگىتىپ، ھەتتا پۈتۈن ئائىلىلەرنى نابۇت
قىلماقتا. **12** شۇلاردىن [illegible]
«كېرىتلار ھەمىشە يالغان سۆزلەيدىغانلار، ۋەھشىي ھايۋانلار ۋە ھورۇن قورساقلاردۇر»
دېگەن. **13** بۇ گۈۋاھلىق ھەققەتتۇر؛ شۇڭا تۇلارنىڭ ئېتىقادتا ساغلام تۇرۇشى ئۈچۈن،
شۇنداقلا يەھۇدىي ئەپسانىلە رگە ۋە ھەققەتتىن چەتنىگەنلەر توقۇۋالغان ئىنسانىي قائىدە-
يەلگىمىلە رگە قۇلاق سالماسلىقى ئۈچۈن تۇلارنى قاتتىق ئەيىبلەپ ئاگاھلاندۇرغىن. **15**
پاك كىشىلەر ئۈچۈن ھەممە نەرسە پاك؛ لېكىن يۇلغانغان ناپاكلار ۋە ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن
ھېچقانداق نەرسە پاك ئەمەستۇر. چۈنكى تۇلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرىمۇ، ۋىجدانىمۇ بۇلغىنىپ
كەتكەن. **16** تۇلار خۇدانى تونۇيمىز دەپ داۋراڭ قىلسىمۇ، لېكىن ئەمەلىردە ئۇنىڭدىن
تاندىۋ، چۈنكى تۇلار يىرگىنچلىكلەر، ھېچگەپ ئاڭلىمايدىغانلار، ھېچقانداق ياخشى
ئىشلارنى قىلىشقا يارىمايدىغانلاردۇر.

2 لېكىن سەن بولساڭ ساغلام تەلىمگە قاندا ق ۋىغۇن ياشاشنى ئۈگىتىشىڭ كېرەك. **2**
ياشانغان ئەرلە رگە، ھوشيار، ساماق، تەمكىن، ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەتتە ۋە سەۋۇر-
تاقەتتە ساغلام بولۇشنى تاپىلىغىن. **3** شۇنىڭدەك، ياشانغان ئاياللارغا يۈرۈش-تۇرۇشتا
ئىخلاس-مۇقەددەسلىككە لايىق بولۇشنى، چېقىمچىلىق قىلماسلىقنى، ھاراق-شارابقا
بېرىلىۋېدىغان بولۇشنى، گۈزەل ئىشلارنى ئۈگەتكۈچىلەر بولۇشنى تاپىلىغىن. **4** بۇنىڭ بىلەن
تۇلار ياش ئاياللارغا ئەرلىرىگە كۆيۈنۈش، بالىلىرىغا كۆيۈنۈش، ساماق بولۇش، پاك بولۇش،
تۈي ئىشلىرىنى پۇختا قىلىش، مېھرىبان بولۇش ۋە تۇز ئەرلىرىگە ۋىسۇنۇشنى ئۈگىتىۋېدۇ.
شۇنداق بولغاندا خۇدانىڭ سۆزى قارىلانمايدۇ. **6** شۇنىڭدەك ياش ئەرلەرنىمۇ ساماق
بولۇشقا ئېچىلىگىن. **7** تۇز ۋۇجۇدىمىز ھەممە ئىشتا گۈزەل ئەمەللىرىڭ بىلەن تۇلارغا ئۈلگە بولغىن؛
تەلىم بە رگىنىڭدە پاك-دىيانەتلىك، ئېغىر-بېسىق بولۇپ، **8** ھېچكىم قۇسۇر تاپالمايدىغان،
ساغلام سۆزلەرنى يەتكۈزگىن؛ بۇنىڭ بىلەن، قارشى چىققۇچىلار بىز توغرۇلۇق يامان
گەپ قىلىدىغان يەرنى تاپالماي خىجىل بولىدۇ. **9** قۇللارغا تۇز خوجايىنلىرىنى ھەممە
ئىشتا قانائەتلەندۈرۈپ تۇلارغا ۋىسۇنۇشنى ئۈگەتكىن. تۇلار گەپ ياندۇرمايى، **10**
ئوغرىلىق قىلمايى، تۇزلىرىنىڭ ھەر جەھەتتە ئىشەنچلىك ئىكەنلىكىنى كۆرسەتسۇن. تۇلار
بۇنىڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ تەلىماتىغا ھەر جەھەتتىن زىننەت بولىدۇ. **11** چۈنكى
خۇدانىڭ نىجاتنى بارلىق ئىنسانلارغا ئېلىپ كېلىدىغان مېھىر-شەپقىتى ئايان بولدى **12** تۇ
بە رگە ئىخلاسسىزلىق ۋە بۇ دۇنيانىڭ تارزۇ-ھەۋەسلىرىنى رەت قىلىپ، ھازىرقى زاماندا
سالماق، ھەققانىي، ئىخلاسمەن ھاياتنى تۇتكۈزۈشىمىز بىلەن، **(aiōn g165)** **13** تۇلۇغ
خۇدا، نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرەپ بىلەن كېلىدىغانلىقىغا بولغان مۇبارەك
ئۈمىدىمىزنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈشنى ئۈگىنىدۇ. **14** تۇ بەدەل تۇلەپ
بىزنى ھەممە ئىتائەتسىزلىكلەردىن ئازاد قىلىش ھەمدە بىزنى ئۆزى ئۈچۈن پاك قىلىپ، ئۆزىگە
مەنسۇپ بولغان، ياخشى ئەمەللە رگە قىزغىن ئىنتىلىدىغان خەلق قىلىشقا بىز ئۈچۈن قۇربان
بولدى. **15** بارلىق ھوقۇقۇڭنى ئىشلىتىپ بۇ ئىشلارنى جاكارلاپ ئېيتقىن، نەسىھەت
بېرىپ جېكىلىگىن ۋە ئاگاھلاندۇرغىن. ھېچكىم سېنى كەمسىتمىسۇن.

3 [جامائەتنىكە رگە] شۇنى ئەسلىتىپ تۇرغىنىكى، تۇلار ھۆكۈمرانلارغا ۋە
ھوقۇقدارلارغا ۋىسۇنۇپ، شۇلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىسۇن، ھەرقانداق ياخشى ئەمەللەرنى
قىلىشقا تەييار تۇرسۇن، **2** ھېچكىمنىڭ يامان گېپىنى قىلمىسۇن، جېدەلخور بولمىسۇن،
مۇلايىم بولسۇن، ھەممە ئادەمگە ھەر جەھەتتە مۇمىنلىك كۆرسەتسۇن. **3** چۈنكى
بىز تۇزىمىزمۇ ئەسلىدە نادان بولۇپ، ئىتائەتسىز، ئازدۇرۇلغان، ھەرخىل شەھۋەت-
ھەۋەسلەرنىڭ ھەم لەززەتلەرنىڭ قۇلى بولغان، رەزىلىك ۋە ھەسەتخورلۇق ئىچىدە ياشىغان،
نەپرەتلىك بولغان ھەم بىر-بىرىمىزدىن نەپرەتلىنىدىغانلاردىن ئىدۇق. **4** بىراق قۇتقۇزغۇچىمىز
خۇدانىڭ ئىنسانلارغا بولغان مېھىربانلىقى ۋە مېھىر-مۇھەببىتى ئايان بولۇشى بىلەن، **5**
(تۇزىمىزنىڭ قاندا قتۇر ھەققانىي ئەمەللىرىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ رەھىم-شەپقىتى
بىلەن) يېڭىدىن تۇغۇلۇشتا ۋۇيۇشلىرى ۋە مۇقەددەس روھتا يېڭىلىشى ئارقىلىق تۇ بىزنى
قۇتقۇزدى؛ **6** بۇ روھنى خۇدا نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ۋۇجۇدىمىزغا مول
7 بۇ ئارقىلىق، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەققانىي قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك
ھاياتقا ئېرىشىش ئۈمىدىنى تۇتقان مىراسخورلار بولدۇق. **(aiōnios g166)** **8** بۇ سۆزلەر
ئىشەنچلىكتۇر ۋە بۇ ھەققەتلەرنى ئالاھىدە تەكىتلىشىڭنى تەلەپ قىلىمەن. شۇنداق
قىلغىنىڭدا، خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلار تۇزلىرىنى ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا بېرىلىشكە كۆڭۈل
بۇلىدۇ. بۇ ئىشلار ئىنسانلار تۇچۈن گۈزەل ۋە پايدىلىق. **9** بىراق ئەخمىقانە مۇنازىرىلەر،
نەسەبنامىلەردىكى [قۇرۇق گەپلەر]، جېدەل-ماجرالار، تەۋرات قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك
تالاش-تارتىشلاردىن تۇزۇڭنى نېرى تۇتقىن؛ چۈنكى بۇلار پايدىسىز ۋە بىمەنىلىكتۇر. **10**
تاىرىغا بۇلگۇنچىلىك قىلغۇچى ئادەمنى بولسا بىر-ئىككى قېتىم ئاگاھلاندۇرغاندىن كېيىن
تۇنىڭ بىلەن بولغان باردى- كەلدىنى ئۈزىۋەت؛ **11** چۈنكى بۇنداق ئادەمنى ھەققەتتىن
چەتىندى، گۇناھ سادىر قىلۋاتىدۇ، شۇنداقلا تۇزىنى تۇزى جازاغا مەھكۇم قىلغان دەپ
بىلىسەن. **12** تارتىماسنى ياكى تىككىسىنى ساڭا ماڭدۇرغاندا، مۇمكىن قەدەر تېزرەك
نىكوپولىس شەھىرىگە مېنىڭ يېنىمغا كەلگىن، چۈنكى تۇ يەردە قىشلىماقچى بولۇۋاتىمەن.
13 ئادۋوكات زىناس بىلەن ئاپولوسنىڭ سەپىرىگە كۆڭۈل بۇلۇپ ھەممىتىڭنىڭ بارىچە
تۇزاتقىن؛ كەم-كۆتىلىرى بولسا، تۇلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققىن. **14** بىزنىڭ قوۋمىمىز
مېۋىسىز قالماسلىقى تۇچۈن ھاجەتمەنلە رگە يارىدەم قىلىپ، تۇزلىرىنى گۈزەل ئەمەللەرنى
قىلىشقا بېغىشلاشنى ئۈگەنسۇن. **15** يېنىمدىكىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ساڭا سالام. ئېتىقادتا
بىزنى سۆيىدىغانلارغا سالام ئېيت. مېھىر-شەپقەت ھەممىگىلارغا يار بولغاي!

فىلېمونغا

1 مەسىھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىندىشىمىز تىموتىيدىن سۆيۈملۈكىمىز
ۋە خىزمەتدىشىمىز فىلېمونغا **2** ۋە سىگىلىمىز ئافىياغا، سەپدىشىمىز ئاركىپپۇسقا ۋە ۋېرۋكىدە
يىغىلىدىغان جامائەتكە سالام! **3** خۇدائاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدىن سىلە رگە
مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **4** رەببىمىز ئەيسانىڭ ۋە بارلىق مۇقەددەس
بەندىلە رگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ ۋە ئىشەنچ-ئېتىقادىڭىز ئاگلاپ، مەن دۇئالىرىمدا
ھەمىشە سىزنى ياد ئېتىپ تۇرۇۋاتىمەن، سەن ئۆچۈن تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **6** بەزگە نىسىپ
بولغان، مەسىھنى تۇلۇغلايدىغان بارلىق ياخشى ئىشلىرىڭنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭ بىلەن،
سىزنىڭ ئېتىقادىڭىز ئەمەللىرىدە مەردلەرچە ئورتاقلىشىشىڭ كۆچەيتىلىشۇن دەپ دۇئا
قىلىمەن. **7** چۈنكى سىزنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىڭ ماگا زور خۇشاللىق ۋە رىغبەت ئېلىپ
كەلدى؛ چۈنكى ئى قېرىندىشىم، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئىچ-باغرىرى سىزنىڭ ئارقىلىق
كۆپ سۆيۈندۈرۈلدى. **8** شۇڭا، گەرچە سىزنى لايىق ئىشنى قىلىشقا ۋېرۇشقا مەسىھدە
جۈرئەتلىك بولالىسامۇ، **9** لېكىن يەنىلا مۇھەببەتنىڭ تۈرتكىسى بىلەن مەنكى قېرى
پاۋلۇس ھەمدە ھازىرمۇ ئەيسا مەسىھنىڭ مەھبۇسى بولۇش سۈپىتىدە ساگا ئىلتىماس قىلىپ
تۇتۇنۇشنى لايىق كۆردۇم ـ **10** كىشىنىلەردە تۇرۇپ تۇغقان بالام، يەنى ئونېسىمۇس
توغرۇلۇق ئىلتىماسىم بار. **11** ئۇ بۇرۇن ساگا پايدىسىز بولغان بولسىمۇ، ئەمما ھازىر ساگىمۇ،
ماگىمۇ پايدىلىقتۇر. **12** مەن ھازىر ئۇنى ـ جانىجىگىرىمنى سىزنىڭ يېنىگىغا قايتۇرۇپ
ئەۋەتىمەن. **13** خۇش خەۋەرنى دەپ كىشىنىلەردە تۇرغىنىمدا ئۇنى سىزنىڭ ئورنۇڭدا
مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمدا قالدۇرۇپ قالغۇم بار ئىدى؛ **14** بىراق سىزنىڭ
رازىلىقىڭنى ئالماي ھېچنېمىنى قىلغۇم يوق؛ شۇنداق قىلغاندا سىزنىڭ ماگا قىلغان ياخشىلىقىڭ
مەجبۇرىي ئەمەس، بەلكى **15** چۈنكى سىزنىڭ ئونېسىمۇستىن
ۋاقىتلىق مەھرۇم بولغىنىڭىز سەۋەبى، بەلكىم دەل سىزنىڭ ئۇنىڭغا ئەبەدىلىكەبەدگىچە
نېسىۋە بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئىدى. (aiōnios g166) **16** مېنىڭ شۇنداق دېگىنىم، ئۇنىڭغا
قۇل قاتاردا ئەمەس، بەلكى قۇلدىن كۆپ ئۈستۈن ـ ماگا نەقەدەر سۆيۈملۈك، شۇنداقلا
ساگا تېخىمۇ شۇنداق بولىدىغان (ئىنساني مۇناسىۋەتلەر بىلەن ھەم رەببدە بولغان مۇناسىۋەت
بىلەن)، سۆيۈملۈك قېرىنداش قاتاردا ئىگە بولسەن؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئە گەر سەن مېنى
ھەمداش قاتاردا كۆرسەڭ، ئۇنى مېنى قوبۇل قىلغاندەك قوبۇل قىلغىن. **18** ئە گەر بۇرۇن
ئۇ ساگا بەرەر يولسىزلىق قىلغان بولسا ياكى ساگا قەرزدار بولغان بولسا، بۇنى مېنىڭ ھېسابىمغا
يازغىن. **19** مانا مەنكى پاۋلۇس بۇ سۆزلەرنى ئۆز قولۇم بىلەن يېزىۋاتىمەن: قەرزنى بولسا
ئۆزۈم قايتۇرىمەن؛ لېكىن مەن ساگا ئۆز ۋۇجۇدىڭىز جېنىڭىز بىلەن ماگا قەرزدار بولغىنىڭىز تىلغا
ئالمايمەن. **20** شۇڭا، ئەي قېرىندىشىم، مەن رەببدە سەندىن مەنپەئەتكە ئېرىشىمە كچىمەن؛
ئىچ-باغرىرىمنى مەسىھدە سۆيۈندۈرگىن. **21** ئىشەنچىم سۆزۈمنى ئاگلايدىغانلىقىڭغا
كامىل بولۇپ ۋە سورىغانلىرىمدىن ئارتۇق ئورۇنلايدىغانلىقىڭنى بىلىپ، ساگا مۇشۇنداق
يازدىم. **22** يۇلاردىن باشقا، ماگا تۇرالغۇ جاي تەييارلاپ قويغىن. چۈنكى دۇئالىرىڭلار
ئارقىلىق مېنىڭ سىلە رگە قايتۇرۇپ بېرىلىشىمنى ئۈمىد قىلىمەن. **23** ئەيسا مەسىھكە
خىزمەت قىلغانلىقى ئۈچۈن زىنداندىشىم بولغان ئەپافراس، **24** خىزمەتداشلىرىم مارىكۇس،
ئارىستارخۇس، دېماس ۋە لۇقالاردىن ساگا سالام. **25** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-
شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

ئىبرانىيلارغا

1 خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردا ئاتا-بوۋىلارغا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تۈركۈم-تۈركۈم
ۋەيچە ۋە نۇرغۇن يوللا **2** مۇشۇ ئاخىرقى كۈنلەردە بولسا
بىۋاسىتە ئوغلى ئارقىلىق سۆزلىدى. ئۇ ئوغلىنى پۈتكۈل مەۋجۇداتنىڭ مىراسخورى قىلىپ
بېكىتىپ، ئۇنىڭ ئارقىلىق كائىناتلارنى ياراتقان. (aiōn g165) **3** ئۇ خۇدانىڭ شان-
شەرىپىدىن پارلىغان نۇر، ئۇنىڭ ئەينىيىتىنىڭ ئىپادىسىدۇر، ئۇ قۇدرەتلىك سۆز- كالامى
بىلەن پۈتكۈل كائىناتنىڭ مەۋجۇداتنى ئۆز ئورنىدا تۇرغۇزۇۋاتقان بولۇپ، ئۇ گۇناھلارنى
تازىلاش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئەرشتىكى شانۇ-شە ۋەكەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ
يېنىدا ئولتۇردى. **4** شۇنىڭدەك، ئۇ پەرىشتىلەردىن كۆپ ئۈستۈن نام-مەرتىۋىگە مىراس
بولۇپ، ئۇلاردىن شۇنچە يۇكسەك تۇردى. **5** چۈنكى خۇدا [مۇقەددەس يازمىلاردا]
پەرىشتىلەرنىڭ قايىسىغا: «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى تۇغدۇردۇم»،
ۋە يەنە: «مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇمۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ» دېگەندى؟ **6** ئۇنىڭ ئۈستىگە،
ئۇ تۇزىنىڭ ئۇنچىسىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتكەندە، «بارلىق پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا سەجدە قىلسۇن»
دېگەن. **7** ئۇ پەرىشتىلەر توغرۇلۇق: ـ «ئۇ پەرىشتىلىرىنى شامالىلار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت
8 لېكىن ئوغلى ھەققىدە بولسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن:
ـ «سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلئەبەدلىكتۇر؛ سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە
ھاساڭ ئادالەتنىڭ ھاسىسىدۇر. (aiōn g165) **9** سەن ھەققانىيەتنى سۆيۈپ، رەزىللىككە
نەپرەتلىنىپ كەلگەنسەن؛ شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ سېنى ھەمراھلىرىڭدىن
ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسىھ قىلدى». **10** خۇدا ئوغلىغا يەنە مۇنداق دېگەن: ـ
«سەن، ئى رەب، ھەممىدىن بۇرۇن زېمىننىڭ ئۇلىنى سالدىڭ، ئاسمانلارنى بولسا قوللىرىڭ
ياسىغاندۇر؛ **11** ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن سەن مەڭگۈ تۇرىسەن؛ ئۇلارنىڭ
ھەممىسى كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ **12** سەن ئۇلارنى تون كەبى يۆگەپ قويىسەن،
شۇندا ئۇلار كىيىم-كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك يەڭگۈشلىنىدۇ. بىراق سەن مەڭگۈ
ئۆزگەرمىگۈچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر». **13** يەنە، ئۇ قايسىبىر پەرىشتىگە: ـ
«مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلمىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرىسەن»
ـ دېگەندىمۇ؟ **14** شۇنداق ئەمەس، پەرىشتىلەرنىڭ ھەممىسى پەقەت نىجاتقا مىراسلىق
قىلىدىغانلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىشقا [خۇدا تەرىپىدىن] ئەۋەتىلگەن خىزمەتچى روھلار
ئەمەسمۇ؟

2 بۇ سەۋەبتىن، ئاللىقانداق يول بىلەن [ھەققىي يولدىن] تېيىلىپ كەتمەسلىكىمىز ئۈچۈن،
ئاڭلىغان ھەققەتلەر ئۈستىگە تېخىمۇ ئېتىبار قىلىشىمىز لازىم. **2** چۈنكى پەرىشتىلەر ئارقىلىق
يەتكۈزۈلگەن سۆز- كالامنىڭ تۈزاقلىق ئىكەنلىكى ئىسپاتلانغان ھەمدە ئۇنىڭغا ھەربىر
ۋىسۈيىمىسلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىش تېگىشلىك جازاغا تارتىلىدىغان يەردە، **3** شۇنچە
ئۇلۇغ قۇتقۇزۇش-نىجاتقا ئېتىبار بەرمىسەك، بىز قانداقمۇ [جازادىن] قېچىپ قۇتۇلالايمىز؟!
چۈنكى بۇ نىجاتنىڭ خەۋىرى دەسلەپتە رەب ئارقىلىق ئۇقتۇرۇلغان، ھەم ئۇنىڭ ھەقلىقىنى
بۇۋاسىتە ئاڭلىغانلارمۇ بىۋاسىتە تەستىقلىغان؛ **4** ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدا بېشارەتلىك ئالامەتلەر،
كارامەتلەر ۋە ھەرخىل قۇدرەتلىك مۇجىزىلەر ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۆز ئىرادىسى بويىچە
مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلغان ئىلتىپاتلىرى بىلەن تەڭ بۇنىڭغا گۇۋاھلىق بەرگەن. **5** بىز
دەۋاتقان كەلگۈسى دۇنيانى خۇدا پەرىشتىلەرنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۈتكۈزۈپ بەرگىنى يوق؛
6 بەلكى بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] بىر يېرىدە بىرەيلەن مۇنداق گۇۋاھلىق
بەرگەندۇر: ـ «[ئى خۇدا]، ئىنسان دېگەن نېمىدى، سەن ئۇنى سېغىنىدىكەنسەن؟ ئادەم
بالىسى نېمىدى، سەن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يوقلايدىكەنسەن؟ **7** چۈنكى سەن ئۇنىڭ
ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتكەنسەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ
ۋە شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ كىيدۈرۈپ ۋۇجۇدىغا، ئۇنى قولۇڭ ياسىغانلارنى ئىدارە قىلىشقا
تىكلىدىڭ؛ **8** سەن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا ۋىسۈندۈرغانسەن». ئەمدى
«بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا ۋىسۈندۈرغانسەن» دېگىنى، ھېچقانداق نەرسە
ئۇنىڭغا ۋىسۈنماسلىققا قالدۇرۇلمىغان، دېگەنلىكتۇر. بىراق، ھازىرچە مەۋجۇداتلارنىڭ
ھەممىسىنىڭلا ئۇنىڭغا ۋىسۈنغانلىقىنى تېخى كۆرمەيۋاتىمىز. **9** لېكىن بىز ئۇچۇن پەرىشتىلەردىن
«ئازغىنە ۋاقىت تۆۋەن قىلىنغان»، ئۇلۇم ئازابلىرىنى تارتقانلىقى ئۈچۈن ھازىر شان-شەرەپ
ۋە ھۆرمەت تاجى كىيدۈرۈلگەن ئەيسانى كۆرگۈچى بولدۇق؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ مېھىر-
شەپقىتى بىلەن ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىدى. **10** چۈنكى پۈتكۈل مەۋجۇداتلار
ئۆزى ئۈچۈنمۇ ھەم ئۆزى ئارقىلىقمۇ مەۋجۇت بولۇپ ئۇرۇۋاتقان خۇداغا نىسبەتەن،
نۇرغۇن ئوغۇللارنى شان-شەرەپكە باشلىغاندا، ئۇلارنىڭ نىجاتىنىڭ يول باشلىغۇچىسىنى
ئازاب-ئوقۇبەتلەر ئارقىلىق كامالەتكە يەتكۈزۈشكە لايىق كەلدى. **11** چۈنكى پاك-
مۇقەددەس قىلغۇچى بىلەن پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى دەرۋەقە ئوخشاش
بىرسىدن كەلگەندۇر، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى «قېرىنداش» دېيىشتىن نومۇس قىلمايدۇ.
12 خۇددى ئۇ [خۇداغا (مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغاندەك)]: «نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا
جاكارلايمەن، جاماەتنى ئىچىدە سېنى ناخشىلاردا كۈيلەيمەن» دېگەن. **13** ئۇ يەنە: «مەن
ساڭا تايىنىمەن» ۋە «قارا گۈلەر، مانا مەن بۇ يەردە خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان يەرزەنتلەر
بىلەن بىللە» دېگەن. **14** پەرزەنتلەر بولسا ئەت بىلەن قاندىن تەنلىك بولغاچقا، ئوغۇلۇ
[شۇ پەرزەنتلەرنىڭكىگە] ئوخشاشلا ئەت ۋە قاندىن تەنلىك بولدى. بۇنداق قىلىشتىكى
مەقسەت، ئۇ ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆلۈم ھوقۇقىنى ئۇتقان ئىبلىسنىڭ كۈچىنى بىكار قىلىپ، **15**
ئۆمۈر بويى ئۆلۈم قورقۇنچىدىن قۇللۇققا تۈتۈلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئازادلىققا چىقىرىش ئۈچۈن
ئىدى. **16** چۈنكى ئۇ دەرۋەقە پەرىشتىلە رگە ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرىغا
ئۇتىشىدۇ؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ خۇداغا ئائىت ئىشلاردا رەھىمدىل ۋە سادىق باش
كاھىن بولۇشى ئۈچۈن، خەلقىنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قۇربانلىقىنى بېرەلىشى ئۈچۈن،
ئۇ ھەر جەھەتتىن قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش قىلىنىشى كېرەك ئىدى. **18** چۈنكى ئۆزى
سىناقلارنى ئۆز بېشىدىن كەچۈرۈپ، ئازاب-ئوقۇبەت چەككەن بولغاچقا، ئۇ سىناقلارغا
دۇچ كەلگەنلەر گىمۇ ياردەم بېرەلەيدۇ.

3 شۇنداق ئىكەن، ئەي مۇقەددەس قېرىنداشلار، ئەرشتىن بولغان چاقىرىققا ئورتاق
نېسىپ بولغانلار، ئۆزىمىز ئېتىراپ قىلغان روسۇل ۋە باش كاھىن، يەنى ئەيساغا كۆڭۈل
قويۇپ قارا گۈلەر. **2** خۇددى مۇسا [پەيغەمبەر] خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە خىزمەت
قىلغاندا خۇداغا سادىق بولغانىدەك، ئۇمۇ ئۆزىنى تەيىنلەپ خىزمەتكە قويغۇچىغا سادىق
بولدى. **3** لېكىن ئۇ بىنى بەرپا قىلغۇچى ئۆزى بەرپا قىلغان ئۆيدىنمۇ ئارتۇق شۇھرەتكە سازاۋەر
بولغىنىدەك، ئۇمۇ مۇسادىن ئارتۇق شان-شەرەپكە لايىقتۇر. **4** چۈنكى ھەمە ئۆينىڭ بەرپا
قىلغۇچىسى باردۇر؛ لېكىن پۈتۈن مەۋجۇداتنىڭ بەرپا قىلغۇچىسى بولسا خۇدادۇر. **5** مۇسا
بولسا خىزمەتكار سالاھىيىتى بىلەن خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە سادىقلىق بىلەن كېيىنكى
ئاشكارىلىنىدىغان ئىشلارغا گۇۋاھلىق بېرىش خىزمىتىنى قىلغان. **6** لېكىن مەسىھ بولسا
خۇدانىڭ ئائىلىسىگە ئوغۇل سالاھىيىتى بىلەن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ۋە ئە گەر بىز جاسارىتىمىز
ۋە ئۈمىدىمىزدىن بولغان ئېتىخارلىقنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساق، دەرۋەقە خۇدانىڭ ئاشۇ
ئائىلىسىگە تەۋە بولغان بولىمىز. **7** شۇڭا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇقەددەس روھنىڭ
دېگىنىدەك، بۇگۈن، ئە گەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، **8** ئەينى چاغلاردا
ئۆزى غەزەپلەندۈرۈپ، چۆل-باياۋاندا ئۆزى سىنغان كۈندىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق
قىلمىڭلار! **9** مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم مېنىڭ
قىلغانلىرىمنى قىرىق يىل كۆرۈپ كەلگەندى. **10** مەن شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: ـ
«بۇلار كۆڭلىدە دائىم ئاداشقانلار، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن». **11** شۇڭا مەن
غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «ئۇلار مېنىڭ ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېدىم». **12**
ئەمدى قېرىنداشلار، ھېچقايسىڭلاردا يامان نىيەتلىك ۋە ئېتىقادسىز قەلب بولمىسۇن،
شۇنداقلا ئۆزىنىڭ مەڭگۈ ھايات خۇدادىن يۈز ئۆرۈمەسلىكىگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار؛
13 پەقەت «بۇگۈن»لا بولىدىكەن، ھېچقايسىڭلار گۇناھنىڭ ئازدۇرۇشىدا بىلەن
كۆڭۈلۈڭلارنىڭ قاتتىقلاشماسلىقى ئۈچۈن ھەر كۈنى بىر-بىرىڭلارنى چىكىلەڭلار. **14**

دەسلەپتىكى خاتىرجەملىكىمىزنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساقلا، دەرۋەقە مەسىھ بىلەن شېرىك بولغان بولىمىز. **15** يۇقىرىدا ئېيتىلغىنىدەك: ـ «بۇگۈن، ئە گەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، ئەينى چاغلاردا [ئۇنى] غەزەپلەندۈرگەن كۈندىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار!» **16** (ئەمدى ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇرۇپ، ئۇنى غەزەپلەندۈرگەنلەر كىملەر ئىدى؟ مۇسا پەيغەمبەرنىڭ يېتەكچىلىكىدە مىسىردىن [قۇتۇلۇپ] چىققان ئاشۇ [ئىسرائىللارنىڭ] ھەممىسى ئەمەسمۇ؟ **17** ئۇ قىرىق يىل كىملە رگە غەزەپلەندى؟ يەنىلا شۇ گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، يېقىلىپ جەسەتلىرى چۆلدە قالغانلارغا ئەمەسمۇ؟ **18** شۇنداقلا ئۇ كىملە رگە ئۇز ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيمىسىلەر دەپ قەسەم قىلدى؟ ئۇزىگە ئىتائەت قىلمىغانلارنى ئەمەسمۇ؟ **19** شۇڭا بۇلاردىن كۆرۈۋالالايمىزكى، ئۇلارنىڭ [ئارامىلىققا] كىرمەسلىكى ئېتىقادسىزلىقى ۋە پەيدىن ئىدى).

4 ئەمدى ئۇنىڭ ئارامىلىقىغا كىرىپ بەھرىمەن بولۇش تونۇرىسىدىكى ۋەدىسى [بەزگە] قالدۇرۇلغاندىن كېيىن، ئاڭلاردىكى بەرەرسىنكۈز ئۇنىڭ ئېسىدىن چۈشۈپ قېلىشىدىن قورقۇنچتا ئېھتىيات قىلايلى. **2** چۈنكى خۇش خەۋەر خۇددى [چۆلدىكى ئىسرائىللارغا] ئاڭلىتىلغاندەك بىزلەرگىمۇ ئاڭلىتىلدى. لېكىن ئۇلارنىڭ ئاڭلىغانلىرى ئېتىقاد بىلەن يۇغۇرۇلمىغانلىقتىن، سۆز- كالامىنىڭ ئۇلارغا مەنىسى [illegible] **3** چۈنكى بىز ئارامىلىققا كىرگەنلەر بولساق ـ ئېسىدە تۇتىلىشىچە، خۇدانىڭ «ئۇلار مېنىڭ ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ ـ دېگەن». خۇدانىڭ ئەمەللىرى بولسا دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىلا ھەممىسى تاماملانغانىدى؛ **4** چۈنكى يارىتىلىشىنىڭ يەتتىنچى كۈنى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلارنىڭ بىر يېرىدە مۇنداق دېيىلگەن: «يەتتىنچى كۈنى كەلگەندە، خۇدا ھەممە ئەمەللىرىدىن ئارام ئالدى». **5** يەنە كېلىپ يۇقىرىدا ئېيتىلغاندەك خۇدا: «ئۇلار مېنىڭ ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېگەنىدى. **6** بۇنىڭدىن كۆرۈنەرلىككى، خۇدانىڭ ئارامىلىقىغا كىرەلەيدىغانلار بار، ئەمما ئۇنىڭ تونۇرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى ئاۋۋال ئاڭلىغانلار ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا كىرەلمىدى. **7** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئەنە شۇ [ئارامىلىق تونۇرىسىدا] ئۇزاق ۋاقىتتىن كېيىنكى مەلۇم بىر كۈننى «بۇگۈن» دەپ بېكىتىپ، داۋۇت [پەيغەمبەر] ئارقىلىق يەنە شۇنداق ئېيتقان: ـ «بۇگۈن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار!» **8** ئە گەر يەشۇئا [پەيغەمبەر] [ئىسرائىللارنى] ئارامىلىققا كىرگۈزگەن بولسا ئىدى، خۇدا كېيىن شابات كۈندىكى بىر ئارامىلىق خۇدانىڭ خەلقىنى ئۈمىد قىلمىغان بولاتتى. **10** چۈنكى خۇدانىڭ ئارامىلىقىغا كىرگۈچىلەر خۇددى خۇدا «ئۇز ئەمەلىدىن ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان»دەك، ئۇزلىرىنىڭ ئىشلىرىدىن ئارام ئالىدۇ. **11** شۇڭا ھېچقايسىمىزنىڭ ئەنە شۇ [ئىسرائىللاردەك] ئىتائەتسىزلىك قىلغان ھالىتىدە يېقىلىپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، ھەربىرىمىز بۇ ئارامىلىققا كىرىشكە ئىنتىلەيلى. **12** چۈنكى خۇدانىڭ سۆز- كالامى جانلىقتۇر ۋە كۈچكە ئىگىدۇر، ھەتتا جان بىلەن روھنى، يىلىك بىلەن بوغۇملارنى بىر-بىرىدىن ئايرۇپتەلگۈدەك دەرىجىدە، ھەرقانداق قوش بىسلىق قىلىچتىن ئىتىتكىتۇر، قەلبدىكى ئوي-پىكىر ۋە ئارزۇ-نىيەتلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچىدۇر. **13** ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق مەۋجۇدات غايىب ئەمەستۇر؛ بەلكى بىزدىن ھېساب ئالغۇچىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ھەممە ئىش ئوچۇق- ئاشكارىدۇر. **14** شۇنداق بولغانىكەن، شۇنداقلا ئەرش-ئاسمانلاردىن ئۆتۈپ چىققان ئۇلۇغ باش كاھىنىمىز، يەنى خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا بولغانىكەن، بىز ئېتىراپ قىلغان ئېتىقادىمىزدا چىڭ تۇرايلى. **15** چۈنكى بەزگە تەينىلەنگەن باش كاھىنىمىز ئاجىزلىقلىرىمىزغا ھېسداشلىق قىلىىغۇچى ئەمەس، بەلكى بەزگە ئوخشاش ھەرخىل ئازدۇرۇش-سىناقلارغا دۇچ كەلگەن، لېكىن گۇناھ سادىر قىلىپ باقمىغۇچىدۇر. **16** شۇڭا يۈرىكىمىز توق ھالدا رەھىم- شەپقەتكە ئېرىشىش ۋە ياردەمگە ئېھتىياجلىق ۋاقتىمىزدا شاپائەت تېپىش ئۈچۈن مېھىر- شەپقەت [ئايان قىلىنغۇچى] تەختىكە يېقىنلىشايلى.

5 ھەر قېتىملىق باش كاھىن ئىنسانلار ئارىسىدىن تاللىنىپ، خەلققە ۋاكالىتەن خۇداغا خىزمەت قىلىشقا، يەنى خەلقىنىڭ ئاتىغان ھەدىيەلىرىنى ۋە گۇناھلار ئۈچۈن قىلغان قۇربانلىقلىرىنى خۇداغا سۇنۇشقا تەيىنلىنىدۇ. **2** ئۇنىڭ ھەرتەرەپلەپ ئاجىزلىقلىرى بولغاچقا، بىلىمسىزلار ۋە يولدىن چەتنىگەنلە رگە مۇلايىملىق بىلەن مۇئامىلە قىلالايدۇ. **3** شۇ ئاجىزلىقى ئۈچۈن ئۇ خەلقىنىڭ گۇناھلىرى ھېسابىغا قۇربانلىق سۇنغانىدەك، ئۆز گۇناھلىرى ئۈچۈنمۇ قۇربانلىق سۇنۇشقا توغرا كېلىدۇ. **4** ھېچبىر كىشى بۇ شەرەپلىك مەرتىۋىنى ئۆزلۈكىدىن ئالمايدۇ، پەقەت ھارۇنغا ئوخشاش، خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغاندىلا ئۇنى ئالىدۇ. **5** خۇددى شۇنىڭدەك مەسىھمۇ باش كاھىن مەرتىۋىسىگە ئۆزىنى ئۈلۈغلاپ ئۆزلۈكىدىن ئېرىشكەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى [ئۈلۈغلىغۇچى خۇدا] ئۆزى ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۇگۈن مەن سېنى ئۇغدۇر[illegible] **6** ئۇ [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] يەنە بىر يېرىدە ئۇنىڭغا: ـ «سەن ئەبەدىلئەبەد دگىچە مەلكىزەدەكنىڭ تېپىدىكى بىر كاھىندۇرسەن» دېگەن. **(aiōn g165)** **7** [مەسىھ] يەر يۈزىدىكى كۈنلەردە، ئۆزىنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇۋېلىشقا قادىر بولغۇچىغا قاتتىق نىدالار ۋە كۆز ياشلىرى بىلەن دۇئا- تىلاۋەتلەر ۋە يىلىنىشلارنى كۆتۈردى. ئۇنىڭ ئىخلاسمەندلىكىدىن دۇئالىرى ئىجابەت قىلىنىدى. **8** گەرچە ئۇ [خۇدانىڭ] ئوغلى بولسىمۇ، ئازاب چېكىشلىرى ئارقىلىق ئىتائەتمەن بولۇشنى **9** ئۇ مانا مۇشۇنداق مەۋكەممەل قىلىنغان بولغاچقا، بارلىق ئۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا مەڭگۈلۈك نىجاتنى بارلىققا كەلتۈرگۈچى بولۇپ، **(aiōnios g166)** **10** خۇدا تەرىپىدىن «مەلكىزەدەكنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە باش كاھىن» دەپ جاكارلاندى. **11** بۇ ئىش توغرۇلۇق ئېيتىدىغان ئۇنۇرغۇن سۆزلىرىمىز بار، لېكىن قۇلاقلىرىڭلار پاڭ بولۇپ كەتكەچكە، بۇلارنى سىلە رگە ئېنىق چۈشەندۈرۈش تەس. **12** چۈنكى سىلەر ئاللىبۇرۇن تەلىم بە رگۈچى بولۇشقا تېگىشلىك بولغان چاغدىمۇ، تەمەلىيەتتە سىلەر يەنىلا خۇدانىڭ سۆز- كالامىنىڭ ئاساسىي ھەقىقەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى باشقىلارنىڭ بېگىۋاشتىن ئۆگىتىشىگە موھتاجسىلەر؛ سىلە رگە يېرىك يېمە كلىك ئەمەس، بەلكى يەنىلا سۈت كېرەكتۇر. **13** چۈنكى پەقەت سۈت بىلەنلا ئۆزۈقلىنىدىغانلارنىڭ بوۋاقتىن پەرىق يوقتۇر، ئۇلار ھەققانىيەت كالامىغا پىششىق بولمىغان غوربىدۇر، خالاس. **14** بىراق يېمە كلىك بولسا يېتىلگەنلەر، يەنى ئۆز ئالڭ-زېھىنلىرىنى ياخشى-يامانىنى پەرق ئېتىشكە يېتىلدۇ رگەنلەر ئۈچۈندۇر.

2 شۇنىڭ ئۈچۈن، مەسىھ توغرىسىدىكى دەسلەپكى ئاساسىي تەلىمدە توختاپ قالماي، ـ يەنى قايتىدىن «ئۇلۇق ئىشلار»دىن توۋا قىلىش ۋە خۇداغا ئېتىقاد باغلاش، چۈمۈلدۈرۈلۈشلەر، «قول تەگكۈزۈش»، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ۋە مەڭگۈلۈك ھۆكۈم-سوراق توغرىسىدىكى تەلىمدىن ئۈل سالايلى دەپ ئولتۇرماي، مۇكەممەللىككە قاراپ ماڭايلى. **(aiōnios g166)** **3** خۇدا خالىغانىكەن، بىز شۇنداق قىلىمىز. **5** چۈنكى ئەسلىدە يورۇتۇلۇپ، ئەرشتىكى ئىلتىپاتىنى تېتىغان، مۇقەددەس روھتىن نېسىپ بولغان، خۇدانىڭ سۆز- كالامىنىڭ ياخشىلىقىنى ھەم كەلگۈسى زاماندا ئايان قىلىندىغان قۇدرەتلەرنى ھېس قىلىپ باققانلار ئە گەر يولدىن چەتنىگەن بولسا، ئۇلارنى قايتىدىن توۋا قىلدۇرۇش ھە رگىز مۇمكىن ئەمەس. چۈنكى ئۇلار ئۆز-ئۆزىگە قىلىپ خۇدانىڭ ئوغلىنى قايتىدىن كېيىنلەپ رەسۋا قىلماقتا. **(aiōn g165)** **7** چۈنكى كۆپ قېتىملاپ ئۆز ئۈستىگە ياغقان يامغۇر سۈيىنى ئىچكەن، ئۆزىدە تېرىغۇچىلارغا مەنپەئەتلىك زىرائەتلەرنى ئۈستىگۈرۈپ بە رگەن يەر بولسا خۇدادىن بەرىكەت ئالماقتا. **8** بىراق تىكەن ۋە قامغاق ئۈستۈ رگەن بولسا، ئۇ ئەرزىمەس بولۇپ، لەنەتكە يېقىن بولۇپ، ئاقىۋىتى كۆيدۈرۈلۈشتىن ئىبارەت بولىدۇ. **9** لېكىن ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، گەرچە يۇقىرىقى ئىشلارنى تىلغا ئالغان بولساقمۇ، سىلەردە بۇنىڭدىنمۇ ئەۋزەل ئىشلار، شۇنداقلا نىجاتلىقنىڭ ئېلىپ بارىدىغان ئىشلىرى بار دەپ قايىل بولدۇقۇ. **10** چۈنكى خۇدا قىلغان ئەمەللىرىڭلارنى ۋە ئۇنىڭ مۇقەددەس ياندىرىگە قىلغان ۋە ھازىرمۇ قىلۋاتقان خىزمىتىڭلار ئارقىلىق ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى ئۇنۇتۇپ قالمىدىغان ئادالەتسىزلەردىن ئەمەس.

11 ئەمما سىلەرنىڭ ئۆمىدىگىلارنىڭ تولۇق جەزم-خاتىرجەملىك بىلەن بولۇشى ئۈچۈن، ھەربىرىگىلارنىڭ ئاخىرغىچە شۇنداق غەيرەت قىلىشىڭلارغا ئىنتىزارمىز؛ 12 شۇنداقلا سۈرەلىمەردىن يولىلاي، بەلكى ئېتىقاد ۋە سەۋرچانلىق ئارقىلىق خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ۋارىسلىق قىلغانلارنى ئۆلگە قىلىدىغانلاردىن بولغايسىلەر. 13 چۈنكى خۇدا ئىبراھىمغا ۋەدە قىلغاندا، ئۆزىدىن ئۈستۈن تۇرىدىغان ھېچكىم بولمىغاچقا، ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: 14 «ساۋا چوقۇم بەخت ئاتا قىلىمەن، سېنى چوقۇم كۆپەيتىپ بېرىمەن» ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن، [ئىبراھىم] ئۆزىنى ۋاقىت-تاقەت بىلەن كۈتۈپ، خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئېرىشتى. 16 چۈنكى ئىنسانلار ئۆزلىرىدىن ئۈستۈن تۇرىدىغان بىرىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قەسەم ئىسپات-تەستىق ھېسابلىنىپ، ھەر خىل تالاش-تارتىشلارغا خاتىمە بېرىدۇ. 17 شۇنىڭدەك خۇدا، ئۆز ۋەدىسىگە ۋارىسلىق قىلغانلارغا ئۆز نىشان-مەقسىتىنىڭ ئۆز زېمىنىدىغانلىقىنى تېخىمۇ ئوچۇقراق بىلدۈرۈش ئۈچۈن، قەسەم قىلىپ ۋەدە بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن قەتئىي ئۆز زېمىنىدىن ئىككى ئىش ئارقىلىق، كۆز ئالدىمىزدا قويۇلغان ئۈمىدنى چىڭ ئۇتۇش ئۈچۈن [ھالا كەتسۇن] ئۆزىمىزنى قاچۇرۇپ ئۇنى باشپاناھ قىلغان بىزلەر كۆچلۈك رىغبەت-ئىلھامغا ئېرىشىلەيمىز (بۇ ئىككى ئىشتا خۇدانىڭ يالغان ئېيتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ئەلۋەتتە). 19 بۇ ئۈمىد جېنىمىزغا چىڭ باغلانغان كېمە لەنگىرىدەك شۇبھىسىز ھەم مۇستەھكەم بولۇپ، [ئەرشتىكى] ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكى] پەردىسىدىن ئۆتۈپ 20 ئۆيە رەگە بىز ئۈچۈن يول ئېچىپ ماڭغۇچى ئەيسا بىزدىن ئاۋۋال كىرگەن بولۇپ، مەلكىزەدەكنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمىدە تەرتىپىدە مەنگۈلۈك تەينىلەنگەن باش كاھىن بولدى. (aiōn g165)

7

چۈنكى بۇ مەلكىزەدەك سالىم شەھىرىنىڭ پادىشاھى، شۇنداقلا ئەڭ ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ كاھىنى بولۇپ، ئىبراھىم پادىشاھلارنى يېڭىپ جەڭدىن قايتقاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان ۋە ئۇنىڭغا بەخت تىلىگەندى. 2 ئىبراھىم بولسا ئېرىشكەن بارلىق [ئوجىسىنىڭ] ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى ئۇنىڭغا ئاتىغاندى. [مەلكىزەدەك دېگەن ئىسمىنىڭ] بىرىنچى مەنىسى «ھەققانىيەت پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر، ئۇنىڭ يەنە بىر نامى «سالىمنىڭ پادىشاھى» بولۇپ، بۇنىڭ مەنىسى «ئامانلىق پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر؛ 3 ئۇنىڭ ئاتىسى يوق، ئانىسى يوق، نەسەبنامىسى يوق، كۈنلىرىنىڭ باشلىنىشى ۋە ھاياتىنىڭ ئاخىرلىشىشى يوقتۇر، بەلكى ئۇ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئوخشاش قىلىنىپ، مەنگۈلۈك كاھىن بولۇپ تۇرىدۇ. 4 ئەمدى قارا-كالار، بۇ مەلكىزەدەك نېمىدېگەن ئۇلۇغ ئادەم-ھە! ھەتتا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ چوڭى ئىبراھىممۇ ئوجىسىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا ئاتىغان. 5 دەرۋەقە لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىنلىقنى زىممىسىگە ئالغانلار تەۋرات قانۇنى بويىچە خەلقتىن، يەنى ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىبراھىمنىڭ پۇشتىدىن بولغىنىغا قارىماي تاپقىنىنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى يىغىشى ئەمر قىلىنغان. 6 لېكىن بۇلارنىڭ قەبىلە-ئۇرۇقدىن بولمىغان مەلكىزەدەك بولسا ئىبراھىمدىن «ئوندىن بىر ئۈلۈشى»نى قوبۇل قىلغان ئاندىن خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ئىگە بولغۇچى ئىبراھىمغا بەخت تىلىگەن. 7 شۇبھىسىزكى، بەخت تىلىگۈچى بەختكە ئېرىشكۈچىدىن ئۈستۈندۇر. 8 بۇ يەردىكى «ئوندىن بىر ئۈلۈش»نى قوبۇل قىلغۇچىلار ئۆلىدىغان ئادەملەردىندۇر؛ ئۇ يەردىكى «ئوندىن بىر ئۈلۈش»نى قوبۇل قىلغۇچى ئوغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] «ئۇ ھايات ياشىغۇچى» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەندۇر. 9 ھەتتا مۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئالىدىغان لاۋىمۇ [ئەجدادى] ئىبراھىم ئارقىلىق [مەلكىزەدەككە] ئوندىن بىر ئۈلۈشنى بەرگەن. 10 چۈنكى مەلكىزەدەك ئىبراھىمنى قارشى ئالغاندا، لاۋىنى [كەلگۈسىدىكى پۇشتى بولۇش سۈپىتىدە] يەنىلا ئىبراھىمنىڭ ئېنىدە ئىدى، دەپ ھېسابلاشقا بولىدۇ. 11 ئەمدى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى ئارقىلىق مۇكەممەل ھەققانىيلىق كېلەلەيدىغان بولسا (چۈنكى شۇ تۈزۈزمىگە ئاساسلىنىپ تەۋرات قانۇنى ئىسرائىل خەلقىگە چۈشۈرۈلگەنىدى)، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ھارۇننىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى بويىچە ئەمەس، بەلكى مەلكىزەدەكنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى بويىچە باشقا بىر كاھىننىڭ چىقىشىنىڭ نېمە ھاجىتى بولاتتى؟ 12 ئەمدى كاھىنلىق تۈزۈمى ئۆز زېمىرتىلگەن بولسا، ئۇنىڭغا [مۇناسىۋەتلىك] قانۇن-تۈزۈمۈ ئۆز زېمىرتىلىشكە توغرا كېلىدۇ. 13 چۈنكى بۇ ئېيتىلۋاتقان سۆزلەر قارىتىلغان زات بولسا باشقا بىر قەبىلىدىن بولۇپ، بۇ قەبىلىدىن ھېچكىم قۇربانگاھتا خىزمەتتە بولۇپ باقمىغان. 14 چۈنكى رەببىمىزنىڭ يەھۇدا قەبىلىسىدىن چىققانلىقى ئېنىق؛ مۇسا بۇ قەبىلە توغرىسىدا كاھىنلىققا مۇناسىۋەتلىك ھېچبىر نەرسە دېمىگەندى. 15 ئەمدى مەلكىزەدەكتەك باشقا بىر كاھىن چىققان بولۇپ، بۇ ئۆزگىرىش مۇنۇلارنى تېخىمۇ روشەن بولدۇ؛ 16 ئۇنىڭ [كاھىنلىققا] تەينىلىنىشى ئەت ئىگىلىرىگە باغلىق ئەمەس بىلەن ئەمەس، بەلكى يۇقىمەس-ئۆزگىمەس ھاياتنىڭ قۇدرىتىدىن بو 17 چۈنكى بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «سەن ئەبەدىلئەبەد دگىچە مەلكىزەدەكنىڭ تىپىدىكى بىر كاھىنىدۇرسەن» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەن. (aiōn g165) 18 چۈنكى ئالدىنقى ئەمر-تۈزۈم ئاجىزلىقى ۋە ئۈنۈمسىزلىكى تۈپەيلىدىن كۆچىدىن قالدۇرۇلغان 19 (ـ چۈنكى تەۋرات قانۇنى ھېچ ئىشنى كامالەتكە يەتكۈزەلمىدى). ئۇنىڭ ئورنىغا يېڭى خۇداغا يېقىنلاشتۇرىدىغان، ئۈ 21 ئۇنىڭ ئۈستىگە، بۇ ئىش [خۇدانىڭ] قەسىمى بىلەن كاپالەتكە ئىگە بولماي قالمىدى (ئىلگىرى ئۆتكەن كاھىنلار [خۇدانىڭ] قەسىمىسىز كاھىن بولغانىدى؛ لېكىن، ئەيسا بولسا ئۆزىگە: ـ «پەروەردىگار شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم ھەرگىز پۇشىمان ياغمايدۇ: ـ «سەن ئەبەدىلئەبەد دگىچە كاھىنىدۇرسەن»» دېگۈچىنىڭ قەسىمى بىلەن كاھىن بولدى). (aiōn g165) 22 ئەمدى ئەيسا شۇنداق ئۈلۈغ ئىش بىلەن ئەۋزەل بىر ئەھدىنىڭ كېپىلى قىلىندى. 23 يەنە كېلىپ، ئىلگىرى ئۆتكەن كاھىنلار كۆپ بولۇشى كېرەك ئىدى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ [ھەربىرى] ئۆلۈم ئۆيىلىدىن 24 لېكىن [ئەيسا] مەنگۈ ئۆگە تۇرغاچقا، ئۇنىڭ كاھىنلىقى ھەرگىز ئۆز زېمىرتىلمەستۇر. (aiōn g165) 25 شۇ سەۋەبتىن، ئۇ ئۆزى ئارقىلىق خۇدانىڭ ئالدىغا كەلگەنلەرنى ئۆزۈل-كېسىل قۇتقۇزۇشقا قادىر؛ چۈنكى ئۇ ئۇلار ئۈچۈن خۇداغا مۇراجىئەت قىلىشقا مەنگۈ ھاياتتۇر. 26 مۇشۇنداق بىر باش كاھىن دەل بىزنىڭ ھاجىتىمىزدىن چىقىدىغان ـ مۇقەددەسىز، ئەيبسىز، غۇبارسىز، گۇناھكارلاردىن نېرى قىلىنغان، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئېلىپ كۆتۈرۈلگەن كاھىندۇر. 27 ئۇ ئاشۇ باش كاھىنلاردەك ھەر كۈنى ئالدى بىلەن ئۆز گۇناھلىرى ئۈچۈن، ئاندىن خەلقنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن قۇربانلىق سۇنۇشقا موھتاج ئەمەس. چۈنكى ئۇ ئۆزىنى قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغاندا، ھەمە 28 چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئاجىز بەندە بولغان ئىنسانلارنى باش كاھىن قىلىپ تەينىلەيدۇ، لېكىن تەۋرات قانۇنىدىن كېيىن كەلگەن خۇدانىڭ قەسەم-كالامى مەنگۈ ئۆگە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئوغۇلنى باش كاھىن قىلىپ تەينىلىدى. (aiōn g165)

8

ئېيتقانلىرىمىزنىڭ باش نۇقتىسى شۇكى: ئەرشتىكى ئۇلۇغ بولغۇچىنىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغان شۇنداق بىر باش كاھىنىمىز بار. 2 ئۇ مۇقەددەسىز جايلاردا، شۇنداقلا ئىنسان ئەمەس، بەلكى پەروەردىگار تىككەن ھەقىقىي ئىبادەت چېدىرىنىڭ ھەممىسىدە كاھىنلىق خىزمىتىنى قىلغۇچىدۇر. 3 ھەربىر باش كاھىن ھەدىيە ھەم قۇربانلىقلار سۇنۇش ئۈچۈن تەينىلىنىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، [بىزنىڭ بۇ باش كاھىنىمىزنىڭمۇ] بىرەر سۇندىغىنى بولۇش كېرەك ئىدى. 4 دەرۋەقە ئەگەر ئۇ يەر يۈزىدە بولسىدى، ھەرگىز كاھىن بولمايتتى؛ چۈنكى بۇ يەردە تەۋرات قانۇن-تۈزۈمى بويىچە ھەدىيە سۇندىغان كاھىنلار ئالىلىۋېرىلا باردۇر 5 (بۇ [كاھىنلار] خىزمەت قىلىدىغان [ئىبادەت چېدىرى] پەقەتلا ئەرشتىكى ئىشلارنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ۋە كۆلەڭگىسىدۇر. مۇسا دەل بۇ ئىبادەت چېدىرىنى قۇرۇشقا باشلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھيىسى ئۇنىڭغا چېلىپ: «ئېھتىيات قىلغىنىڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساۋا تاغدا كۆرسىتىلگەن ئۈرنەك بويىچە ياسىغىن» دەپ ئاگاھلاندۇرغان). 6 لېكىن ھازىر ئۇ ([كونا ئەھدىگە ئائىت] ۋەدىلەردىن ئەۋزەل ۋەدىلەر ئۈستىگە بېكىتىلگەچ) تېخىمۇ ياخشى بىر ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى بولغاچقا، ئۇنىڭغا بېرىلگەن كاھىنلىق خىزمىتى باشقا كاھىنلارنىڭكىدىن شۇنچە ئەۋزەل تۇرىدۇ. 7 ئەگەر شۇ دەسلەپكى ئەھدە كەم-كۈتىسز بولسا ئىدى، كېيىنكىسى ئۈچۈن ئورۇن ئىزدەشنىڭ ھېچقانداق ھاجىتى بولمىغان بولاتتى. 8 لېكىن، خۇدا كونا ئەھدىنى يېتەرسىز دەپ قاراپ، [ئىسرائىللارغا] مۇنداق دېگەن: ـ «مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە

يەھۇدا جەمەتى ئۇچۇن يېڭى بىر ئەھدىنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. 9 بۇ ئەھدە ئۇلارنىڭ ئاتا-
بوۋىلىرى بىـ
تۇتۇپ مىسردىن قۇتقۇزۇپ يېتە كىلگىنىمدە ئۇلار بىلەن تۈز زگەندىم، چۈنكى ئۇلار
مەن بىلەن تۈزۈشكەن ئەھدەمدە تۇرمىدى، مەن ئۇلاردىن نەزىرىنى يۈتكىدىم، ـ دەيدۇ
پەروەردىگار. 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان
ئەھدەم مانا شۇكى: ـ «مەن تۈز تەۋرات-قانۇنلىرىنى ئۇلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگە سالىمەن،
ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ يۈتىمەن، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلارمۇ مېنىڭ
خەلقىم بولىدۇ. 11 شۇندىن باشلاپ ھېچكىم تۈز يۇرتدىشىغا، ياكى تۈز قېرىندىشىغا:
ـ «پەروەردىگارنى تونۇغىن» دەپ ئۆگىتىشىنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ
ھەممىسى، ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە مېنى بىلىپ بولغان بولىدۇ، 12 چۈنكى مەن
ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىگە رەھىم قىلىمەن ھەمدە ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى
مەڭگۈ ئۇنۇتىمەن چىقىرۋېتىمەن». 13 ئەمدى خۇدانىڭ بۇ ئەھدىنى «يېڭى» دېيىشى
بۇرۇنقىسىنى «كونا» دېگەنلىكىدۇر، ئەمدى ۋاقتى تۈگىگەن، كونىرغان ئىش بولسا تۈزۈش
تۈگىمەي يوقىلىدۇ.

9 بىرىنچى ئەھدىدە مۇناسىۋەتلىك ئىبادەت بەلگىلىمىلىرى ۋە يەر يۈزىگە تەۋە بولغان بىر
مۇقەددەس ئىبادەت جايى بار ئىدى. 2 بۇنىڭغا بىر ئىبادەت چېدىرى تىكلىگەنىدى،
تۈنۈگۈ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان بىرىنچى بۆلۈمدە چىراغدان، شىرە ھەم شىرە
ئۈستىدە رەتلەنگەن نانلار بولاتتى. 3 تۈنۈگۈ ئىككىنچى، [يەنى ئىچكى] پەردىسىنىڭ
كەينىدە ئەڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان يەنە بىر چېدىر بۆلۈمى بار ئىدى. 4 شۇ
يەر گە تەۋە بولغان ئالتۇن خۇشۇيگاھ ۋە پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلانغان ئەھدە ساندۇقى
بار ئىدى. ساندۇقنىڭ ئىچىدە ئالتۇندىن ياسالغان، مانا سىبلىنغان كومزەك، ھارۇننىڭ
بىخ سۈ رگەن ھاسىسى ۋە ئىككى ئەھدە [تاش] تاختىسى بار ئىدى. 5 [ساندۇق]
ئۈستىدىـ
بولۇپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىپ تۇراتتى. ئەمدى بۇلار توغرۇلۇق تەپسىلي توختىلىشنىڭ
ھازىر ۋاقتى ئەمەس. 6 بۇ نەرسىلەر مانا شۇنداق ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىنلا، كاھىنلار
چېدىرنىڭ بىرىنچى بۆلۈمگە ([يەنى «مۇقەددەس جاي»غا]) ھەردائىم كىرىپ، ئىبادەت
خىزمىتىنى قىلىدۇ. 7 بىراق، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي» دەپ ئاتالغان] ئىككىنچى بۆلۈمگە
پەقەت باش كاھىن يىلدا بىر قېتىملا كىرىدۇ. كاھىن ئۇ يەر گە تۈز گۇناھلىرى ۋە خەلقنىڭ
نادانلىقتىن ئۆتكۈز زگەن گۇناھلىرى ئۈچۈن ئاتالغان [قۇربانلىق] قېنىنى ئالماي كىرمەيدۇ. 8
بۇ ئىشلار ئارقىلىق مۇقەددەس روھ شۇنى كۆرسىتىپ بەرمەكتىكى، بۇ بىرىنچى ئىبادەت
چېدىرىدىكى تۈزۈم ئىناۋەتلىك بولۇپ تۇرسىلا، ئەڭ مۇقەددەس جايغا باريدىغان يول يەنىلا
ئېچىلمايدۇ. 9 مانا بۇلار رەسىمدەك ھازىرقى زامانىنى روشەنلەشتۈرىدىغان بىر خىل ئوبراز،
خالاس. بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، بۇ چېدىردا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە ۋە
قۇربانلىقلار ئىبادەت قىلغۇچىنى ۋىجدانىدا پاك-كامىل قىلالمايدۇ. 10 ئۇلار پەقەت يېمەك-
ئىچمە كلەر ۋە يۇيىنى سۇغا سىلىشنىڭ تۈرلۈك رەسمىيەتلىرىگە باغلىق بولۇپ، [قانۇن-تۈزۈم]
تۈزۈتۈلۈش ۋاقتى كەلگۈچىلىك كۆچكە ئىگە قىلىنغان، ئىنسانلارنىڭ ئەتلىرىگىلا باغلىق
بولغان بەلگىمە-نىزامىلاردۇر. 11 لېكىن مەسىھ بولسا كەلگۈسىدىكى كارامەت ياخشى
ئىشلارنى ئېلىپ بارغۇچى باش كاھىن بولۇپ، ئادەم قولى بىلەن ياسالمىغان، بۇ دۇنياغا
مەنسۇپ بولمىغان، تېخىمۇ ئۈلۈغ ۋە تېخىمۇ مۇكەممەل ئىبادەت چېدىرىغا كىردى. 12
ئۆچكە ياكى موزايلارنىڭ [قۇربانلىق] قېنىنى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ [قۇربانلىق] قېنى
ئارقىلىق ئۇ ئۇ (ئۆزىلا مەڭگۈلۈك ھۆرلۈك-نىجاتنى ئىگىلىگەن بولۇپ) بىر يولىلا مەڭگۈگە
ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىردى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆزىلا مەڭگۈلۈك ھۆرلۈك-نىجاتنى
ئىگىلىدى. 13 [كونا ئەھدە دەۋرىدە] ئۆچكە ۋە بۇقىلارنىڭ قېنى
ھەم ئىنەكنىڭ كۈللىرى ناپاك بولغانلارنىڭ ئۈستىگە سېپىلسە، ئۇلارنى ئەت جەھەتتىن
14 ئۈندىداقتا، مەڭگۈلۈك روھ ئارقىلىق ئۆزىنى غۇبارسىز
قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئاتىغان مەسىھنىڭ قېنى ۋىجدانىڭلارنى ئۆلۈك ئىشلاردىن پاك

قىلىپ، بىزنى مەڭگۈ ھايات خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا تېخىمۇ يېتە كلىمەمدۇ؟! (aiōnios
g166) 15 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسىدۇر. بۇنىڭ بىلەن (ئىنسانلارنىڭ
ئاۋۋالقى ئەھدە ئاستىدا سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۈچۈن ئازادلىق بەدىلى سۈپىتىدە
شۇنداق بىر ئۈلۈم بولغانىكەن) خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغانلار ۋەدە قىلىنغان مەڭگۈلۈك
مىراسقا ئېرىشەلەيدۇ. (aiōnios g166) 16 ئە گەر ۋەسىيەت قالدۇرۇلسا، ۋەسىيەت
قالدۇرغۇچىنىڭ ئۆلۈشى تەستىقلانغۇچە، ۋەسىيەت كۆچكە ئىگە بولمايدۇ. 17 چۈنكى
ۋەسىيەت پەقەت ئۆلۈمدىن كېيىن كۆچكە ئىگە بولىدۇ. ۋەسىيەت قالدۇرغۇچى ھاياتلا
بولسا، ۋەسىيىتىنىڭ ھېچقانداق كۆچى بولمايدۇ. 18 شۇنىڭغا ئوخشاش، دەسلەپكى
ئەھدىمۇ قان ئېقىتىلغاندىلا، ئاندىن كۆچكە ئىگە بولغان. 19 چۈنكى مۇسا تەۋرات قانۇنى
بويىچە ھەربىر ئەمرىنى پۈتۈن خەلققە ئۇقتۇرغاندىن كېيىن، موزاي ۋە ئۆچكىلەرنىڭ سۈغا
ئارىلاشتۇرۇلغان قېنىنى قىزىل يۇڭ يىپتا باغلانغان زوفا بىلەن قانۇن دەستۇرىغا ۋە پۈتۈن
خەلققە سېپىپ، ئۇلارغا: 20 «مانا، بۇ خۇدا سىلەرنىڭ ئەمەل قىلىشىڭلارغا ئەمر قىلغان
ئەھدىنىڭ قېنىدۇر» ـ دېدى. 21 ئۇ يەنە ئوخشاش يولدا ئىبادەت چېدىرىغا ۋە چېدىردىكى
ئىبادەتكە مۇناسىۋەتلىك پۈتكۈل سايمانلارنىڭ ئۈستىگە قان سەپتى. 22 دەرۋەقە، تەۋرات
قانۇنى بويىچە ھەممە نەرسە دېگۈدەك قان بىلەن پاكلىنىدۇ؛ [قۇربانلىق] قېنى تۆكۈلمىگۈچە،
گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنمايدۇ. 23 خوش، ئەرشتىكىگە تەقلىد قىلىپ ياسالغان بۇ
ۋۇجۇملار مۇشۇنداق [قۇربانلىقلار] بىلەن پاكلىنىشى كېرەك ئىدى. بىراق ئەرشتىكى
نەرسىلەرنىڭ تۈزى بۇلاردىن ئېسىل قۇربانلىقلار بىلەن پاكلىنىشى كېرەك. 24 چۈنكى
مەسىھ ئەرشتىكى ھەقىقىي ئىبادەت جايىغا تەقلىد قىلىنغان، ئادەم قولى بىلەن ياسالغان
مۇقەددەس جايغا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا بىـ زگە ۋەكىلىك قىلىپ ھازىر بولۇش
ئۈچۈن ئەرشنىڭ ئۆزىگە كىرىپ بولدى. 25 [يەر يۈزىدىكى] باش كاھىننىڭ يىلىغىل تۈز
قېنىنى ئەمەس، بەلكى [قۇربانلىقلارنىڭ] قېنىنى ئېلىپ، ئەڭ مۇقەددەس جايغا قايتا-قايتا
كىرىپ ئۆزىغىندەك، ئۇ قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۆزىنى قايتا-قايتا ئاتاش ئۈچۈن كەرگىنى يوق.
26 ئە گەر شۇنداق قىلىشنىڭ زۇرۇرىيىتى بولغان بولسا، دۇنيا ئېرىدە بولغاندىن بېرى ئۇنىڭ
قايتا-قايتا ئازاب چېكىشىگە توغرا كېلەتتى. لېكىن ئۇ مانا زامانلارنىڭ ئاخىرىدا گۇناھنى
يوق قىلىش ئۈچۈن، بىر يولىلا ئۆزىنى قۇربان قىلىشقا ئۆتىۋرىغا چىقتى. (aiōn g165) 27
ھەممە ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆلۈشى ۋە ئۆلگەندىن كېيىن سوراققا تارتىلىشى بېكىتىلگەنگە
ئوخشاش، 28 مەسىھمۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىش ئۈچۈن
بىرلا قېتىم قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇلغاندىن كېيىن، ئۆزىنى تەلپۈنۈپ كۈتكەنلە رگە گۇناھنى
يوق قىلغان ھالدا نىجات كەلتۈرۈشكە ئىككىنچى قېتىم ئاشكارە بولىدۇ.

10 تەۋرات قانۇنى كەلگۈسىدە ئېلىپ كېلىندىغان گۈزەل ئىشلارنىڭ ئۆز ئەينىنى
ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ كۆلەڭگىسىنىلا سۈرەتلەپ بە رگەچكە، ئۇ تەلەپ قىلىنغان،
يىلمۇيىل سۇنۇلۇپ كېلىۋاتقان ئوخشاش قۇربانلىقلار ئارقىلىق [خۇداغا] يېقىنلاشماقچى
بولغانلارنى ھە رگىزمۇ مۇكەممەل قىلالمايدۇ. 2 بولمىسا، مۇشۇ قۇربانلىقلارنىڭ سۇنۇلۇشى
ئاخىرلىشاتتى، چۈنكى ئىبادەت قىلغۇچىلار پاك قىلىنىپ، ۋىجدانى يەنە ئۆز گۇناھلىرى
ئۈچەيلىدىن ئازابلانماياتتى. 3 ھالبۇكى، مۇشۇ قۇربانلىقلار يىلمۇيىل ئۆز گۇناھلىرىنى ئۆزلىرىگە
ئەسلىتىپ تۇرىدۇ. 4 چۈنكى بۇقا ۋە ئۆچكىلەرنىڭ قېنى گۇناھلارنى ھە رگىز ئېلىپ
تاشلىيالمايدۇ. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ دۇنياغا كەلگەندە مۇنداق دېگەن: ـ «نە قۇربانلىق، نە
ئاتىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بولسا سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئە مەس، بىراق سەن مەن
ئۈچۈن بىر تەن تەييارلاپ بەردىڭ، 6 نە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، نە گۇناھ قۇربانلىقىدىنمۇ
سۆيۈنمىدىڭ، 7 شۇڭا جاۋاب بەردىمكى ـ «مانا مەن كەلدىم! ـ قانۇن دەستۇر ئۇكدا مەن
توغرۇلۇق پۈتۈلگەندەك ـ ئى خۇدا، ئىرادە كۆنى ئە مەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم». 8 ئۇ
يۇقىرىدا: «نە قۇربانلىق، نە ئاشلىق ھەدىيەلىرى، نە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار نە گۇناھنى
تىلىگۈچى قۇربانلىقلار سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئە مەس، سەن ئۇلاردىنمۇ سۆيۈنمىدىڭ» (بۇ
قۇربانلىقلار تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپى بويىچە سۇنۇلۇشى كېرەك ئىدى) دېگىنىدىن كېيىن 9
يەنە: «سېنىڭ ئىرادە كۆنى ئە مەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم» دېگەن. دېمەك، [خۇدا]

كىيىنكىسىنى كۆچكە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ئالدىنقىسىنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. 10 خۇدانىڭ بۇ ئىرادىسى ۋىيچە ئەيسا مەسىھنىڭ ئېتىنىڭ بىر يولىلا قۇربان قىلىنىشى ئارقىلىق بىز گۇناھتىن پاكلىنىپ، [خۇداغا] ئاتالدۇق. 11 ھەر كاھىن ھەر كۈنى ئىبادەت خىزمىتىدە تۇرىدۇ، شۇنداقلا گۇناھلارنى ھەرگىز ساقىت قىلالمايدىغان ئوخشاش خىلدىكى قۇربانلىقلارنى [خۇداغا] قايتا-قايتا سۇنىدۇ. 12 بىراق، بۇ [كاھىن] بولسا گۇناھلار ئۈچۈن بىرلا قېتىملىق مەڭگۈ ئىناۋەتلىك بىر قۇربانلىقنى سۇنغاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى؛ 13 ئۇ شۇيەردە «دۈشمەنلىرى ئۆز ئايىغى ئاستىدا تەختىپەر قىلىنغۇچە» كۈتىدۇ. 14 ئۇ مۇشۇ بىرلا قۇربانلىق بىلەن خۇداغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنى مەڭگۈ ئۈچۈن مۇكەممەل قىلدى. 15 [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، مۇقەددەس روھمۇ بۇ ھەقتە بەرگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. چۈنكى ئۇ ئاۋۋال: ـ 16 «ئۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى، دەيدۇ پەروەردىگار، مەن ئۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگىمۇ سالىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتىمەن» دېگەندىن كېيىن، ئۇ يەنە: ـ 17 «ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكىرىنى مەڭگۈ ئۈچۈن ئېسىمدىن چىقىرۋېتىمەن» ـ دېگەن. 18 ئەمدى شۇ يولدا گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنغانىكەن، گۇناھلار ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشنىڭ ھاجىتىمۇ قالمايدۇ. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، ئەيسانىڭ قېنى ئارقىلىق ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىشكە جۈرئەتلىك بولۇپ، 20 (ئۇ بەرگە ئېچىپ بەرگەن، ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسىدىن (يەنى، ئۇنىڭ ئەت-تېنىدىن) ئوتتىدىغان شۇ يېڭىچە، ھاياتلىق يولى بىلەن) 21 شۇنداقلا خۇدانىڭ ئائىلىسىنى باشقۇرىدىغان بىزنىڭ ئۇلۇغ كاھىنىمىز بولغانلىقى بىلەن، 22 دىللىرىمىز ۋىجدانىدىكى بۇلغۇنۇشلاردىن سېپىلىش بىلەن پاكلانغان ۋە بەدىنىمىز ساپ سۇ بىلەن يۇيۇلغاندەك تازىلانغان ھالدا ئېتىقادىنىڭ تولۇق جەزىم-خاتىرجەملىكى ۋە سەمىمىي قەلب بىلەن خۇداغا يېقىنلىشايلى! 23 ئەمدى ئېتىراپ قىلغان ئۈمىدىمىزدە تەۋرەتمەي چىڭ تۇرايلى (چۈنكى ۋەدە بەرگۈچى بولسا سۈزىدە تۇرغۇچىدۇر) 24 ۋە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىش ۋە گۈزەل ئىش قىلىشقا بىر-بىرىمىزنى قانداق قوزغاش ۋە رىغبەتلەندۈرۈشنى ۋىايلى. 25 بەزىلەر ئادەت قىلىۋالغاندەك، جامائەتتە جەم بولۇشتىن باش تارتمايلى، بەلكى بىر-بىرىمىزنى جېكلەپ-ئىلھاملاندۇرايلى؛ بولۇپمۇ شۇ كۈننىڭ يېقىنلاشقانلىقىنى بايقىغىنىڭلاردا، تېخىمۇ شۇنداق قىلايلى. 26 ھەقىقەتنى تونۇشقا ئىسىپ بولغاندىن كېيىن، يەنىلا قەستەن گۇناھ ئۆتكۈزۈۋەرسەك، ئۇ چاغدا گۇناھلار ئۈچۈن سۇنۇلىدىغان باشقا بىر قۇربانلىق بولماس، 27 بەلكى بەرگە قالدىغىنى پەقەت سوراق، شۇنداقلا خۇدا بىلەن قارشىلىشىدىغانلارنى يەپ تۈگىتىشكە تەييار تۇرىدىغان يالقۇنلۇق ئوتنى قورقۇنچ ئىچىدە كۈتۈشلا، خالاس. 28 ئەمدى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىنى كۆز ئالدىغا ئىلىنىش ھەرقانداق كىشى ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئىسپاتى بولسا، كەچۈلمىك قىلىنمايلا ئۆلتۈرۈلەتتى. 29 ئۇنداقتا، بىر كىشى خۇدانىڭ ئوغلىنى دەپسەندە قىلسا، خۇدانىڭ ئەھدىسىنىڭ قېنىغا، يەنى ئۆزىنى پاك قىلغان قانغا ناپاك دەپ قارىسا، شەپقەت قىلغۇچى روھنى ھاقارەت قىلسا، بۇنىڭدىن تېخىمۇ ئېغىر جازاغا لايىق ھېسابلىنىدۇ، دەپ ۋىيلىمامىسىلەر؟ 30 چۈنكى [تەۋراتتا] «ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، كىشىنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ئۆزۈم ياندۇرىمەن، دەيدۇ پەروەردىگار» ۋە «پەروەردىگار ئۆز خەلقىنى سوراققا تارتىدۇ» دېگۈچىنى بىلىمىز. 31 مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قوللىرىغا چۈشۈپ جازالىنىش ئەقەدەر دەھشەتلىك ئىش-ھە! 32 ئەمدى سىلەر ئاشۇ يورۇتۇلۇشتىن كېيىن، ئازاب-ئوقۇبەتلىك، قاتتىق كۈرەشلە رگە بەرداشلىق بەرگەن بۇرۇنقى كۈنلەرنى ئېسىگىلاردا تۇتۇڭلار. 33 بەزى ۋاقىتلاردا رەسۋا قىلىنىپ ھاقارەتلەش ۋە خارلىنىشلارغا ئۇچرىدىگىلار ۋە بەزى ۋاقىتلاردا مۇشۇنداق مۇئامىلىلە رگە ئۇچرىغانلارغا دەردداش بولدۇڭلار. 34 چۈنكى سىلەر ھەم مەھبۇسلارنىڭ دەردىگە ئورتاق بولدۇڭلار ھەم مال-مۈلكۈڭلار بۇلانغاندىمۇ، كەلگۈسىدە ئېخىمۇ ئېسىل ھەم يوقاپ كەتمەيدىغان باقىي ئەتە-ئەللۇقاتقا ئىگە بولىدىغانلىقىڭلارنى بىلگەچكە، خوشاللىق بىلەن بۇ ئىشنى قوبۇل قىلدىڭلار. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن، جاسارىتىڭلارنى يوقاتمىڭلار، ئۇنىڭدىن ئىنتايىن زور ئىنئام بولىدۇ. 36 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنىڭ ۋەدە قىلغىنىغا مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن، سەۋر-چىدام قىلىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ. 37 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدا] مۇنداق دېگەن: ـ «پەقەت ئازغىنە ۋاقىتتىن كېيىنلا»، «كەلگۈچى ئەرۋاقە يېتىپ كېلىدۇ، ئۇ كېچىكمەيدۇ». 38 بىراق ھەققانىي بولغۇچى ئېتىقاد بىلەن ياشايدۇ؛ لېكىن ئۇ كەينىگە چېكىنسە، جېنىم ئۇنىڭدىن سۆيۈنمەيدۇ». 39 ھالبۇكى، بىز بولساق كەينىگە چېكىنىپ ھالاك بولىدىغانلاردىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ئۆز جېنىمىزنى ئىگىلىگەنلەردىندۇرمىز.

11 ئېتىقاد بولسا ئۈمىد قىلغان ئىشلارنىڭ ريئاللىقتىكى ئىپادىسى ۋە كۆرۈنمەيدىغان شەيئىلەرنىڭ دەللىدۇر. 2 چۈنكى بۇرۇنقى مۇتەۋەرلىرىمىز قەدىمدە مانا شۇ ئېتىقاد بىلەن [خۇدادىن كەلگەن 3 بىز ئېتىقاد ئارقىلىق كائىناتنىڭ خۇدانىڭ سۆز- كالامى بىلەن ئورنىتىلغانلىقىنى، شۇنداقلا بىز كۆرۈۋاتقان مەۋجۇداتلارنىڭ كۆزگىلى بولىدىغان شەيئىلەردىن چىققان ئەمەسلىكىنى چۈشىنەلەيمىز. 4 (aiōn g165) ئېتىقادى بولغاچقا ھابىل قابىلنىڭكىدىنمۇ ئەۋزەل بىر قۇربانلىقنى خۇداغا ئاتىغان؛ ئېتىقادى بولغاچقا خۇدا ئۇنىڭ ئاتىغانلىرىنى تەرىپلەپ، ئۇنىڭغا ھەققانىي دەپ گۈۋاھلىق بەردى. گەرچە ئۇ ئۆلگەن بولسىمۇ، ئېتىقادى بىلەن ئۇ يەنىلا بەرگە گەپ قىلماقتا. 5 ئېتىقادى بولغاچقا، ھانوخ ئۆلۈمنى كۆرمەيلا [ئەرشكە] كوتۇرۇلدى؛ خۇدا ئۇنى كوتۇرۇپ ئېلىپ كەتكەچكە، ئۇ يەر يۈزىدە ھېچ تېپىلمىدى. سەۋەبى ئۇ ئېلىپ كېتىلىشتىن ئىلگىرى، خۇدانى خۇرسەن قىلغان ئادەم دەپ تەرىپلەنگەنىدى. 6 ئەمدىلىكتە ئېتىقاد بولماي تۇرۇپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىش مۇمكىن ئەمەس؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىغا باردىغان كىشى ئۇنىڭ بارلىقىغا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۆزىنى ئىزدىگەنلە رگە ئەجرىنى قايتۇرغۇچى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىشى كېرەك. 7 ئېتىقادى بولغاچقا، نۇھ تېخى كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋەقەلەر ھەققىدە خۇدا تەرىپىدىن ئاگاھلاندۇرۇلغاندا، ئىخلاسمەنلىك قورقۇنچى بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يوغان بىر كېمە ياسىدى؛ ھەمدە ئېتىقادى ئارقىلىق شۇنداق قىلىپ پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى، شۇنداقلا ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىققا مىراسخور بولدى. 8 ئېتىقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراھىمنى ئۇنىڭغا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، ئۇ ئىتائەت قىلدى؛ ئۇ قەيە رگە باردىغانلىقنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. 9 ئېتىقادى بولغاچقا ئۇ ۋەدە قىلىنغان زېمىندا، خۇددى ياقا يۇرتتا تۇرغاندەك مۇساپىر بولۇپ چېدىرلارنى ماكان قىلىپ ياشىدى. خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ۋەدىسىنىڭ ئۆرتاق مىراسخورلىرى بولغان ئىسھاق ۋە ياقۇپلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن بەرگە شۇنىڭغا ئوخشاش ياشىدى. 10 ئىبراھىمنىڭ شۇنداق قىلىشىدىكى سەۋەب، ئۇ ئۇلارنى مۇستەھكەم بولغان شەھەرنى كۈتكەنىدى؛ شەھەرنىڭ لايىھىلىگۈچى ھەم قۇرغۇچىسى خۇدا ئۆزىدۇر. 11 ئېتىقادى بولغاچقا ساراھ گەرچە ياشىنىپ قالغان، ئۇغۇت يېشىدىن ئۆتكەن بولسىمۇ، ھامىلدار بولۇش ئىقتىدارىغا ئىگە بولدى؛ چۈنكى ئۇ ۋەدە قىلغان خۇدانى ئىشەنچلىك دەپ قارايتتى. 12 بۇنىڭ بىلەن بىرلا ئادەمدىن، يەنى ئۆلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالغان بىر ئادەمدىن ئاسمانىدىكى يۇلتۇزلارنەك كۆپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك سانسىز ئەۋلادلار بارلىققا كەلدى. 13 بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ۋەدە قىلغانلىرىغا مۇيەسسەر بولماي تۇرۇپلا ئېتىقادى بولغان ھالدا ئالەمدىن ئۆتتى. بىراق ئۇلار ھايات ۋاقتىدا بۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغانلىقىنى يىراقتىن كۆرۈپ، قۇچاق ئېچىپ خۇرسەنلىك بىلەن كۈتكەن ئۇ ئۆزلىرىنى يەر يۈزىدە مۇساپىر ۋە يولۇچى دەپ ئاشكارە ئېتىقانىدى. 14 بۇ بۇنداق سۆزلەرنى قىلغان كىشىلەرنىڭ بىر ۋەتەننى تەشنا بولۇپ ئىزدەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئىپادىلەيدۇ. 15 دەرۋەقە، ئۇلار ئۆز يۇرتىنى سېغىنغان بولسا، قايتىپ كېتىش پۇرسىتى چىققان بولاتتى. 16 لېكىن ئۇلار ئۇنىڭدىنمۇ ئەۋزەل، يەنى ئەرشتىكى بىر ماكانى تەلەپلەنۋېتىۋاتقانىدى. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئۆزلىرىنىڭ خۇدانىڭ دەپ ئاتىلىشىدىن نومۇس قىلمايدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ ئۇلار ئۈچۈن بىر شەھەر ھازىرلىغان. 17 ئىبراھىم خۇدا تەرىپىدىن سىناۋاتقىنىدا، ئېتىقادى بولغاچقا ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئاتىدى؛ گەرچە ئۇ خۇدانىڭ ۋەدىلىرىنى، جۈملىدىن «سېنىڭ نامىڭنى داۋاملاشتۇرىدىغان نەسلىڭ بولسا ئىسھاقتىن كېلىپ چىقىدۇ» دېگىنىنى تاپشۇرۇۋالغان بولسىمۇ، ئۇ يەنىلا بىردىنبىر ئوغلىنى قۇربان قىلىشقا تەييار تۇردى. 19 چۈنكى ئۇ ھەتتا

ئسهاق تۇلگەن تەقدىردىمۇ، خۇدانىڭ تۇنى تىرىلدۈرۈشكە قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەندى. مۇنداقچە ئېيتقاندا، ئىسهاقنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلگەندەك قايتىدىن تاپشۇرۇۋالدى. 20 ئېتىقادى بولغاچقا، ئىسهاق ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ كەلگۈسى ئىشلىرىغا خەيرلىك تىلەپ دۇئا قىلدى. 21 ئېتىقادى بولغاچقا، ياقۇپ ئالەمدىن توتۇش ئالدىدا يۈسۈپنىڭ ئىككى ئوغلىنىڭ ھەربىرى ئوچۇن خەيرلىك دۇئا قىلىپ، ھاسىسىغا تايىنىپ تۇرۇپ خۇداغا سەجدە قىلدى. 22 ئېتىقادى بولغاچقا، يۈسۈپ سە كراتقا چۇشۇپ قالغاندا، بەنى ئىسرائىلنىڭ مىسردىن چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تىلغا ئالدى ھەمدە تۇرنىنىڭ تۇستىغانلىرى توغرۇلۇقۇ ئەمر قىلدى. 23 ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا تۇغۇلغاندا، ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى ئۆچ ئاي يوشۇردى؛ چۇنكى ئۇلار مۇساننىڭ بىقىملىق بىر بالا ئىكەنلىكىنى كۆردى، پادىشاھنىڭ پەرماندىنمۇ قورقمىدى. 24 ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا چوڭ بولۇپ ئۇلۇغ زات بولغاندىن كېيىن، «پىرەۋننىڭ قىزىنىڭ ئوغلى» دېگەن ئاتاقنا تۇرۇشرىنى رەت قىلىپ، 25 گۇناھ ئېچىدىكى لەززەتلەردىن ۋاقتىلىق بەھرىمەن بولۇشنىڭ ئورنىغا، خۇدانىڭ خەلقى بىلەن بىللە ئازاب چېكىشنى ئەۋزەل كۆردى. 26 ئۇ مەسىھكە قارىتىلغان ھاقارەتكە تۇچراشنى مىسرنىڭ خەزىنىسىدىكى بايلىقلارغا ئىگە بولۇشتىنمۇ ئەۋزەل بىلدى. چۇنكى كۆزلىرىنى [ئەرشتىكى] ئىنئامغا تىكۈاتاتتى. 27 ئېتىقادى بولغاچقا، ئۇ پادىشاھنىڭ غەزىپىدىنمۇ قورقماي مىسردىن چىقىپ كەتتى. [جايا-مۇشەققەتكە] چىدىدى، چۇنكى كۆز ئۆگە كۆرۈنمىگۈچى ئۇنىڭ كۆزىگە كۆرۈنۈپ تۇرغاندەك ئىدى. 28 ئېتىقادى بولغاچقا، ئۇ «تۇنجى ئوغلىنىڭ جىنىنى ئالغۇچى» [پەرىشتىنىڭ] [ئىسرائىللارغا] تە گەسلىكى ئوچۇن [تۇنجى] «ئوتۇپ كېتىش» ھېيتىنى ئوتكۈزۈپ، شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك قانۇن [ۋىيروئلغىنى ۋىيچە] سىپىپ-سۈركىدى. 29 ئېتىقادى بولغاچقا، [ئىسرائىللار] قىزىل دېڭىزدىن خۇددى قۇرۇقلۇقتا ماكىڭاندەك مېڭىپ ئوتتى. براق [ئۇلارنى قوغلاپ كەلگەن] مىسرلىقلار ئوتتەكچى بولغاندا سۇغا غەرق بولدى. 30 ئېتىقادى بولغاچقا، خەلق يەتتە كۈن يېرىقىپ شەھەرنىڭ سىپىلىنى ئايلانغاندىن كېيىن سىپىل ئورۇلدى. 31 ئېتىقادى بولغاچقا، ياھىشە ئايال راھاب ئىسرائىل چارلىغۇچىلىرىنى دوستلارچە كۈتۈۋالغاچقا، ئىتائەتسىزلەر [بولغان ئوز شەھەردىكىلەر] بىلەن بىرلىكتە ھالاك بولمىدى. 32 مەن يەنە نېمىشقا سۆزلەپ ئولتۇراي؟ گىدېئون، باراق، شىمشون، يەفتاھ، داۋۇت، سامۇئىل ۋە قالغان باشقا يەغەمبەرلەر توغرىسىدا ئېيتسې كەلسەم ۋاقىت يەتمەيدۇ. 33 ئۇلار ئېتىقادى بىلەن ئەللەرنىڭ ئۇستىدىن غالىب كەلدى، ئادالەت يۈرگۈزدى، [خۇدا] ۋەدە قىلغانلارغا ئېرىشتى، شىرلارنىڭ ئاغزىلىرىنى ئېتىپ قويدى، 34 دەھشەتلىك ئوتنىڭ يالقۇنىنى ئوچۇردى، قىلىچنىڭ تىغىدىن قېچىپ قۇتۇلدى، ئاجىزلىقتىن كۈچەيدى، جەڭدە باتۇرلۇق كۆرسەتتى، يات ئەللەرنىڭ قوشۇنلىرىنى تېرى-پەرەڭ قىلدى. 35 [ئېتىقادى بولغاچقا]، ئايالار تۇلگەن ئوروق-ئۇغقانلىرىنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگۈزۈپ قايتۇرۇۋالدى؛ براق باشقىلار كەلگۈسىدە ئېخىمۇ ياخشى ھالدا تۇلۇمدىن تىرىلىپلى دەپ، قۇتۇلۇش يولىنى رەت قىلىپ قىينىلىشقا بەرداشلىق بەردى. 36 يەنە بەزىلەر سىنىلىپ خار-مەسخىرىلە رگە ئوچراپ قامچىلاندى، بەزىلەر ھەتتا كىشەنلىنىپ زىندانغا تاشلاندى؛ 37 ئۇلار چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇلدى، ھەرە بىلەن ھەرىلىنىپ پارچىلاندى، سىناقلارنى بېشىدىن ئوتكۈزدى، قىلىچلىنىپ ئولتۇرۇلدى، ئۇلار قوي-ئوچكە تېرىلىرىنى يېپىنچا قىلغان ھالدا سەرسان بولۇپ يۈردى، نامراتلىقتا ياشىدى، قىينى-قىستاققا ئوچىردى، خورلاندى 38 (ئۇلار بۇ دۇنياغا زايە كەتكەنىدى)، چۆللەردە، تاغلاردا، ئۆڭكۈرلەردە ۋە گەمىلەردە سە رگەردان بولۇپ يۈردى. 39 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېتىقادى بىلەن خۇدانىڭ ئوز گۈۋاھى بىلەن تەرىپلەنگەن بولسىمۇ، خۇدانىڭ ۋەدە قىلغىنىنا ئەينى ۋىيچە ئېرىشكىنى يوق. 40 ئەمدىلىكتە خۇدا بىزلەر ئوچۇن ئېخىمۇ ئەۋزەل بىر نىشان-مەقسىتنى بىكىتكەن بولۇپ، ئۇلار بىزسىز كامالەتكە يەتكۈزۈلەيدۇ.

12

ئەمدى ئەترابىمىزدا گۈۋاھچىلار شۇنچە چوڭ بۇلۇتتەك بىزنى ئوروۇۋالغاچقا، ھەرخىل ئېغىر يۈك ھەم بەرگە ئاسانلا چىرمىشۇالدىغان گۈناھنى چۆرۈپ تاشلاپ، ئالدىمىزغا قويۇلغان يۈگۈرۈش يولىنى چىداملىق بىلەن بىسىپ يۈگۈرەيلى؛ يۈنىگىدا كۆزىمىزنى ئېتىقادىمىزنىڭ يول باشلىغۇچىسى ۋە تاكامۇلاشتۇرغۇچىسى بولغان ئەيسانا تىكەيلى. ئۇ ئوزىنى كۆتىكەن خۇشاللىق ئوچۇن كرېستنىڭ ئازابقا بەرداشلىق بەردى ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھاقارەتكە پىسەنت قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغۇزۇلدى. 3 كۆزگۈڭلەرنىڭ ھېرىپ سوۋۇپ كەتمەسلىكى ئوچۇن، گۈناھكارلارنىڭ شۇنچە قاتتىق خورلاشلىرىغا بەرداشلىق بەرگۈچىنى كۆزگۈل قىيۋىپ ئويلاڭلار. 4 گۈناھقا قارشى كۈرەشلەردە تېخى قان ئاققۇزۇش دەرىجىسىگە ھېرىپ يەتمىدىڭلار. 5 خۇدانىڭ سىلە رگە تۇز پەرزەنتلىرىم دەپ جېكلەيدىغان [مۇقەددەس يازمىلاردىكى] مۇنۇ سۆزلىرىنى ئۇنىتۇپ قالدىڭلار: ـ «ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگارنىڭ تەربىيىسگە سەل قارىما، ئەيىبلەنگىنىڭدە كۆڭلۈڭ سوۋۇپ كەتمىسۇن، 6 چۇنكى پەرۋەردىگار سۆيگىنىگە تەربىيە بېرىدۇ، مېنىڭ ئوغلۇم دەپ قىيۋل قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى دەررىلەيدۇ». 7 ئازاب چەككىنىڭلارنى خۇدانىڭ تەربىيىسى دەپ بىلىپ، ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىڭلار. چۇنكى سىلەرنىڭ تەربىيە ئېلىشىڭلارنىڭ ئوزى خۇدانىڭ سىلەرنى ئوغلۇم دەپ مۇئامىلە قىلغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. قايسى پەرزەنت تاتىسى تەرىپىدىن تەربىيىلەنمەيدۇ؟ 8 ئەمدى [خۇدانىڭ] تەربىيىلىشىدە ھەربىر پەرزەنتىنىڭ ئوز ئۇلۇشى بار؛ لېكىن بۇ ئىش سىلەردە كەم بولسا ھەقىقىي ئوغۇللىردىن ئەمەس، بەلكى ھارامدىن بولغان پەرزەنتى بولۇپ چىقىسىلەر. 9 ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەممىمىزنىڭ ئوزىمىز رگە تەربىيە بە رگەن ئەت جەھەتتىكى تاتىلىرىمىز بار، بىز ئۇلارنىمۇ ھۆرمەتلەپ كەلدۇق. شۇنداق ئىكەن، روھلارنىڭ تاتىسىغا تېخىمۇ ئىتائەت قىلمامدۇق؟ شۇنداقتا ھاياتىمىز ياشىنمامدۇ؟ 10 ئەت جەھەتتىكى تاتىلىرىمىز بەرھەق بەۋەقت ئوزى مۇۋاپىق كۆرگەن يول ۋىيچە ئازغىنە ۋاقىت بىزنى تەربىيىلىگەن. لېكىن ئۇ بولسا بەرگە پايدىلىق بولسۇن دەپ، پاك-مۇقەددەسلىكىدىن مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئوچۇن تەربىيىلەيدۇ. 11 ئەمدى قاتتىق تەربىيە بېرىلگەن ۋاقىتدا ئادەمنى خۇش قىلمايدۇ، ئەكسىچە ئادەمنى قايغۇغا چۆمدۈرىدۇ؛ براق بۇنىڭ بىلەن ئوزەنلىگەنلەر رگە ئۇ كېيىن ھەققانىيلىقتىن چىققان تىنچ-خاتىرجەملىكنىڭ مېۋىسىنى بېرىدۇ. 12 شۇنىڭ ئوچۇن، «تىلىپ ساڭگىلغان قولۇڭلارنى، زەئىپلىشىپ كەتكەن تىزىكلارنى رۇسلاڭلار» 13 ۋە «ئاقساق»لارنىڭ پۇكزلۇپ قالماي، بەلكى شىپا تېپىشى ئوچۇن پۇتلىرىڭلارنى توز يوللاردا ماڭدۇرۇڭلار. 14 بارلىق كىشىلەر بىلەن ئىناق ئوتۇشكە ۋە پاك-مۇقەددەس ياشاشقا ئىنتىلىڭلار؛ مۇقەددەس بولمىغان كىشى ھە رگىز رەبنى كۆرەلمەيدۇ. 15 ئۈيغاق ئوروۇڭلارىكى، ھېچكىم خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدىن مەھرۇم قالمىسۇن؛ ئاراڭلاردا سىلە رگە ئىش تاپقۇزۇپ سىلەرنى كويدۇربەدىغان، شۇنداقلا كۆپ ئادەملەرنى بۇلغاپ ناپاك بولۇشقا سەۋەب بولىدىغان بىرەر ئوچ-ئادا ۋەت يىلتىزى ئۈنمىسۇن. 16 ئاراڭلاردا ھېچبىر بۇزۇقلۇق قىلغۇچى يا كى ئوزىنىڭ ئوڭچى ئوغۇللۇق ھوقۇقىنى بىر ۋاخ تاماققا سېتىۋەتكەن ئەساۋدەك ئىخلاسسىز كىشى بولمىسۇن. 17 چۇنكى سىلە رگە مەلۇمكى، ئەساۋ كېيىن [ئاتىسىنىڭ] خەيرلىك دۇئاسىنى ئېلىشنى ئويلىغان بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئىنتىلىپ كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ يالۋۇرغان بولسىمۇ، ئۇ [ئۇ ئىشلارنى ئورنىغا] [كەلتۈردىغان] توۋا قىلىش يولىنى تاپالمالماي، رەت قىلىندى. 18 چۇنكى سىلەر قول بىلەن تۇتقىلى بولىدىغان، يالقۇنلاپ ئوت يېنىپ تۇرۇۋاتقان ھەمدە سۈرلۈك بۇلۇت، قاراڭغۇلۇق ۋە قارا قويۇن قاپلىغان ئاشۇ تاغقا كەلمىدىڭلار ـ 19 (ئۇ جايدا كاناي ساداسى بىلەن سۆزلىگەن ئاۋاز يەتكۈزۈلگەندە، بۇلارنى ئىشىتكەنلەر ـ «بىرگە يەنە سۆز قىلىنمىسۇن!» دەپ [خۇداغا] يالۋۇرۇشتى؛ 20 چۇنكى ئۇلار قىلىنغان ئەمرنى كۆتۈرەلمىدى. «ئەگەر بۇ تاغقا ھەتتا بىرەر ھايۋاننىڭ ئايىغى تەگسىمۇ، چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇلسۇن» [دەپ تاپىلانغاندى]؛ 21 ئۇ كۆرۈنۈش شۇنداق قورقۇنچلۇق ئىدىكى، مۇساممۇ: «ۋەك قاتتىق قورقۇپ غال-غال تىترەپ كەتتىم» دېگەندى). 22 ـ سىلەر بەلكى زىئون تېغىغا، يەنى مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ شەھىرى ـ ئەرشتىكى يېرۇسالېمغا، تۇمەنلىگەن پەرىشتىلە رگە، 23 ئىسىملىرى ئەرشتە پۈتۈلگەن ئونچە تۇغخۇلانلارنىڭ ھېيت-مەرىكە خۇشاللىقىدا جەم قىلىنغان جامائىتىگە، ھەممىلەننىڭ سوراقچىسى خۇداغا، تاكامۇلاشتۇرۇلغان مەققانى كىشىلەرنىڭ روھلىرىغا 24 ۋە يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى ئەيسانا، شۇنداقلا ھەم ئۇنىڭ سېپىلىگەن قېنىغا كەلدىڭلار. بۇ قان ھابىلنىڭكىدىن ئەۋزەل سۆز قىلدۇ. 25 بۇ سۆزنى قىلغۇچىنى رەت

قىلماسلىقىگىلار ئۈچۈن دىققەت قىلىڭلار. چۈنكى يەر يۈزىدە ئۆزلىرىگە ۋەھىي يەتكۈزۈپ ئاگاھلاندۇرغۇچىنى رەت قىلغانلار جازادىن قېچىپ قۇتۇلالمىغان يەردە، ئەرشتە بىزنى ئاگاھلاندۇرغۇچىدىن يۈز ئۆرۈسەك، ھالىمىز تېخىمۇ شۇنداق بولمامدۇ؟ **26** ئەمدى شۇ چاغدا خۇدانىڭ ئاۋازى زېمىننى تەۋرىتىۋەتكەندىي، لېكىن ئەمدى ئۇ: «ئۆزۈم يەنە بىر قېتىم زېمىنىلا ئەمەس، ئاسمانىنىمۇ تەۋرىتىمەن» دەپ ۋەدە قىلدى. **27** «يەنە بىر قېتىم» دېگەن بۇ سۆز تەۋرىتىلىدىغانلارنىڭ، يەنى يارىتىلغان نەرسىلەرنىڭ تەۋرىتىلىشى بىلەن يوقىتىلىدىغانلىقىنى، تەۋرەتكىلى بولمايدىغان نەرسىلەرنىڭ مەڭگۈ مۇقىم بولىدىغانلىقىدىن ئىبارەت مەنىنى بىلدۈرىدۇ. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن، تەۋرەتكىلى بولمايدىغان بىر پادىشاھلىققا مۇيەسسەر بولۇپ، مېھىر-شەپقەتنى چىڭ تۇتۇپ بۇ ئارقىلىق ئىخلاسمەنلىك ۋە ئېيمىنىش-قورقۇنچ بىلەن خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان ئىبادەتلەرنى قىلايلى. **29** چۈنكى خۇدايىمىز ھەممىنى يەۋەتكۈچى بىر ئوتتۇر.

13 ئاراگلاردا قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەت توختىمىسۇن. **2** ناتونۇش كىشىلە رگە مېھماندوست بولۇشنى ئۇنتۇماگلار. چۈنكى بەزىلەر شۇ يول بىلەن بىلمەستىن پەرىشتىلەرنى مېھمان قىلغان. **3** زىندانغا تاشلانغانلارنى ئۆزلار بىلەن بىللە [زىنداندا] زەنجىرلەنگەندەك ياد ئېتىڭلار. خورلانغانلارنى ئۆز ئۆڭلارمۇ تەندە ئۆرۈۋاتقان بەندە سۈپىتىدە ياد ئېتىپ ئۆرۈڭلار. **4** ھەممە ئادەم نىكاھقا ھۆرمەت قىلسۇن، ئەر-خوتۇنلارنىڭ ياتىدىغان يېرى داغسىز بولسۇن؛ چۈنكى خۇدا بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار ۋە زىنا قىلغۇچىلاردىن ھېساب ئالىدۇ. **5** مېڭىش-تۇرۇشۇڭلار پۇلپەرەسلىكتىن خالىي بولسۇن، بارىغا قانائەت قىلىڭلار. چۈنكى خۇدا مۇنداق دېگەن: «سەندىن ئەسلا ئايرىلمايمەن، سېنى ئەسلا تاشلىمايمەن». **6** شۇڭا، يۈرەكلىك بىلەن ئېيتالايمىزكى، «پەرۋەردىگار مېنىڭ يارىدەمچىمدۇر، ھېچ قورقمايمەن، كىشىلەر مېنى نېمە قىلالىسۇن؟» **7** سىلە رگە خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزگەن، سىلەرنىڭ يېتەكچىلىرىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. ئۇلارنىڭ مېڭىش-تۇرۇشىنىڭ مېۋىسىنى-نەتىجىسىگە كۆزگۈل قويۇپ قاراپ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى ئۈلگە قىلىڭلار: **8** ئەيسا مەسىھ تۈنۈگۈن، بۈگۈن ۋە ئەبەدلىكتە دەگىچە ئۆز ئۆگەرمەيدۇ! **9** (aiōn g165) شۇنىڭ ئۈچۈن، ھەرخىل غەيرىي تەلىملەر بىلەن ئېزىقتۇرۇلۇپ كەتمە گلار، چۈنكى ئىنسانلىنىڭ قەلبى [قۇربانلىققا خاس] بېمە كىلىكلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگىنى ئەۋزەل. چۈنكى بۇنداق بېمە كىلىكلە رگە بېرىلىپ كېلىۋاتقانلار ئۇلاردىن ھېچقانداق پايدا كۆرگەن ئەمەس. **10** بىزلەرنىڭ شۇنداق بىر قۇربانگاھىمىز بار كى، ئىبادەت چېدىرىدا خىزمەتتە بولغانلارنىڭ ئۇنىڭدىن يېيىش ھوقۇقى يوقتۇر. **11** چۈنكى گۇناھ تىلەش سۈپىتىدە سويۇلغان، قېنى باش كاھىن تەرىپىدىن ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلگەن قۇربانلىق ھايۋانلارنىڭ تېنى بولسا قارارگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىلىپ كۆيدۈرۈلەتتى. **12** شۇڭا ئەيسامۇ ئۆز قېنى بىلەن خەلقنى پاكلاپ خۇداغا ئاتاش ئۈچۈن، شەھەر دەرۋازىسىنىڭ سىرتىدا ئازاب چېكىپ ئۆلدى. **13** شۇنداق ئىكەن، بىزمۇ قارارگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا قارىتىلغان ھاقارەتكە ئورتاق بەرداشلىق بېرەيلى. **14** چۈنكى يەر يۈزىدە مەڭگۈ مەۋجۇت تۇرىدىغان شەھىرىمىز يوق، بەلكى كەلگۈسىدىكى شەھەر رگە ئىنتىلىمەكتىمىز. **15** شۇڭا، مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قۇربانلىق سۈپىتىدە مەدھىيىلىرىمىزنى توختاۋسىز ئاتايلى، يەنى ئۆز لەۋلىرىمىزنىڭ مېۋىسى سۈپىتىدە ئۇنىڭ نامىنى ئېتىراپ قىلايلى. **16** ئەمدى خەير-ساخاۋەت قىلىشنى ۋە باركىلاردىن ئورتاق تەقسىملەشنى ئۇنتۇماگلار. چۈنكى خۇدا بۇنداق قۇربانلىقلاردىن خۇرسەن بولىدۇ. **17** يېتەكچىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىپ، ئۇلارغا بويسۇنۇڭلار. چۈنكى ئۇلار ئۆز خىزمىتىدىن خۇداغا ھېساب بېرىدىغانلار بولۇپ، ھەممىشە جىنىڭلاردىن خەۋەر ئېلىشقا ئويغاق تۇرىدۇ. ئۇلارنىڭ بۇ ئىشى قايغۇ-ئەلەم بىلەن ئەمەس (چۈنكى ئۇنداق بولسا سىلە رگە ھېچ پايدا يەتكۈزۈلمەيدۇ) بەلكى خۇشال-خۇرراملىق بىلەن ئېلىپ بېرىلسۇن. **18** بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىپ تۇرۇڭلار؛ چۈنكى ۋىجدانىمىزنىڭ پاك ئىكەنلىكىگە، ھەربىر ئىشلاردا توغرا يولدا مېڭىشنى خالايدىغانلىقىمىزغا قايىل قىلىندۇق. **19** يېنىڭلارغا پاتراق قايتىپ بېرىشىم ئۈچۈن، دۇئا قىلىشىڭلارنى **20** ئەمدى مەڭگۈلۈك ئەھدىنىڭ قېنى بىلەن قوي پادىسىنىڭ كاتتا پادىچىسى بولغان رەببىمىز ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى، خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا **(aiōnios g166) 21** ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق سىلە رگە ئۆزىنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلدۇرۇپ، سىلەرنى ھەربىر ياخشى ئەمەلدە تاكامۇللاشتۇرۇپ ئىرادىسىنىڭ ئىجراچىلىرى قىلغاي! مەسىھكە ئەبەدىلىكەبە دگىچە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165) 22** سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، ئى قېرىنداشلىرىم، بۇ نەسىھەت سۆزۈمگە ئېغىر كۆرمەي قۇلاق سالغايسىلەر، سىلە رگە مۇشۇنچىلىكلا سۆزلەرنى يازدىم، خالاس. **23** قېرىندىشىمىز تىموتىينىڭ زىنداندىن قويۇپ بېرىلگەنلىكىدىن خەۋەردار بولغايسىلەر. يېقىندا يېنىمغا كېلىپ قالسا، مەن سىلەرنى يوقلاپ بارغىنىمدا ئۇ مەن بىلەن بىللە باردۇ. **24** بارلىق يېتەكچىلىرىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە سالام ئېيتقايسىلەر. ئىتالىيەدىن كەلگەنلەر سىلە رگە سالام يوللىدى. **25** مېھىر-شەپقەت ھەممىڭلارغا يار بولغاي! ئامىن! روسۇل ياقۇب يازغان مەكتۇپ

ياقۇپ

1 خۇدانىڭ ۋە ره‌ببىمىز ئەيسا مەسىهنىڭ قۇلى بولغان مەنكى ياقۇپتىن تارقاق تۇرۇۋاتقان مۇھاجىر ئون ئىككى قەبىلىگە سالام! **2** ئى قېرىنداشلىرىم، هەرقانداق سىناقلارغا دۇچ كەلسە‌گلار، بۇنى زور خۇشاللىق دەپ بىلىڭلار. **3** چۈنكى سىلە رگە مەلۇمكى، بۇنداق ئېتىقادىڭلارنىڭ سىنىلىشى سىلەردە سەۋر-چىدامليق شەكىللەندۈرىدۇ؛ **4** سەۋر-چىدامليقنىڭ خىسلىتى قەلبىڭلاردا تۇرۇۋې شۇنداق پىشىپ يېتىلسۇنكى، شۇنىڭ بىلەن سىلەر پىشقان، م ۇكەممەل ۋە كەم-كۈتىسىز بولىسىلەر. **5** بىراق ئە گەر ئارا‌گلاردىكى بىرسى دانالىققا موهتاج بولسا، هەممىگە سېخىيلىق بىلەن بېرىدىغان شۇنداقلا ئەيىبلىمەيدىغان خۇدادىن تىلسۇن. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا چوقۇم ئاتا قىلىنىدۇ. **6** بىراق ئۇ هېچ دېلىغۇل يولماي ئىشەنچ بىلەن تىلسۇن؛ چۈنكى دېلىغۇل كىشى خۇددى شامالدا ئۇرۇلۇپ ۋېيان-ۋېيان يەلپۈنگەن دېڭىز دولقۇنىغا ئوخشايدۇ. **7** ئۇنداق كىشى رەبدىن بىرەر نەرسىگە ئېرىشىمەن، دەپ هېچ خىيال قىلمىسۇن؛ **8** ئۇنداقلار ئۇجمە كۆڭۈل بولۇپ، بارلىق يوللىرىدا ئۇتۇنى يوق ئادەمدۇر. **9** نامرات بولغان قېرىنداش ئۆزىنىڭ يۈقىرىغا كۆتۈرۈلگەنلىكىگە تەنتەنە قىلسۇن؛ باي بولغان قېرىنداش بولسا، ئۆزىنىڭ تۆۋەن قىلىنغانلىقىغا تەنتەنە قىلسۇن، چۈنكى ئۇ ئوت-چۆپلەرنىڭ چېچەك كىرىدەك توزۇپ كېتىدۇ. **11** قۇياش چىقىپ قىزىغاندا، ئوت-چۆپلەرنى قۇرۇتىدۇ، گۈللىرى توزۇپ كېتىدۇ-دە، ئۇنىڭ گۈزەللىكى يوقىلىدۇ؛ باي ئادەملەر خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، ئۆز هەلەكچىلىكىدە يوقىلىدۇ. **12** سىناقلارغا [سەۋرچانلىق بىلەن] بەرداشلىق بە رگەن كىشى نەقەدەر بەختلىك-هە! چۈنكى ئۇ سىناقتىن ئۆتكەندىن كېيىن، [خۇدا] ئۆزىنى سۆيگەنلە رگە ۋەدە قىلغان هايات تاجىغا مۇيەسسەر بولىدۇ. **13** ئادەم ئازدۇرۇلۇشقا دۇچ كەلگەندە «خۇدا مېنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ» دېمىسۇن. چۈنكى خۇدا يامان ئىشلار بىلەن ئازدۇرۇلۇشى مۇمكىن ئەمەس هەم باشقىلارنى ئازدۇرمايدۇ. **14** بەلكى بىرسى ئازدۇرۇلغاندا، ئۆز هەۋەس-نەپسى قوزغىلىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرگەن بولىدۇ؛ **15** ئاندىن هەۋەس-نەپس هامىلدار بولۇپ گۈناهنى ئۇغدىدۇ، گۈناه ئۆسۈپ يېتىلىپ، ئۆلۈمگە ئېلىپ باريدۇ. **16** شۇڭا سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ئالدىنىپ قالما‌گلار! **17** بارلىق يېڭىكەك سېخىيلىق ۋە هەربىر م ۇكەممەل ئىلتىپات يۇقىرىدىن، يەنى [ئاسماندىكى] [بارلىق] يورۇقلۇقلارنىڭ ئاتىسىدىن چۈشۈپ كېلىدۇ؛ ئۇنىڭدا هېچقانداق ئۆزگىرىش بولمايدۇ يا كى ئۆنىڭدا «ئايلىنىش» بىلەن هاسىل بولىدىغان كۆلەڭگىلەرمۇ بولمايدۇ. **18** ئۇ بىزنى [ئۆزى ياراتقان بارلىق] مەۋجۇداتلارنىڭ ئىچىدە ئۆزىگە دەسلەپ پىشقان مېۋىدەك بولسۇن دەپ، ئۆز ئىرادىسى بويىچە بىزنى هەققەتنىڭ سۆز- كالامى ئارقىلىق ئۇغدۇردى. **19** شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، هەر ئادەم ئاڭلاشقا تېز تە يار تۇرسۇن، سۆزلەشكە ئالدىرىمىسۇن، غەزەپلىنىشكە ئالدىرىمىسۇن. **20** چۈنكى ئىنساننىڭ غەزىپى خۇدانىڭ هەققانىيلىقىنى ئېلىپ كەلمەيدۇ. **21** شۇنىڭ ئۈچۈن، بارلىق ئېپلاسلىقلارنى ۋە قىنىكلارغا ياتماۋاتقان رەزىللىكنى تاشلا‌گلار، [قەلبىڭلاردا] يىلتىز تارتقۇزۇلغان، سىلەرنى قۇتقۇزالايدىغان سۆز- كالامنى كەمتەرلىك-مۆمىنلىك بىلەن قوبۇل قىلىڭلار. **22** ئەمما ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالداپ يەققەت سۆز- كالامنى ئاڭلىغۇچىلاردىن بولما‌گلار، بەلكى ئۆزىنى ئىجرا قىلغۇچىلاردىن بولۇڭلار. **23** چۈنكى بىرسى سۆز- كالامنى ئاڭلاپ قوبۇپلا، ئۆزىنى ئىجرا قىلمىسا، ئۇ خۇددى ئەينەكتە ئۆزىنىڭ ئەينى قىيافىتىگە قاراپ قوبۇپ، كېتىپ قالغان كىشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز ئۆزىگە قاراپ بولۇپ، چىقىپلا، شۇ هامان ئۆزىنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇيدۇ. **25** لېكىن ئاڭلىغۇچىلىرىنى ئە رىكىنلىكتە ئېرىشتۈرىدىغان م ۇكەممەل قانۇنىغا ئەستايىدىللىق بىلەن داۋاملىق قاراپ، ئۇنتۇغاق ئاڭلىغۇچى بولماي، بەلكى ئۇنىڭ ئىجىدە ياشاپ ئىجرا قىلغۇچى بولغان كىشى ئىشلىرىدا بەختلىك قىلىنىدۇ. **26** بىرسى ئۆزىنى ئىخلاسمەن ئادەممەن دەپ هېسابلىغان، لېكىن تىلىنى تەزگىنلىمىگەن بولسا، ئۆزىنى ئۆزى ئالدايدۇ؛ بۇنداق كىشىنىڭ ئىخلاسمەنلىكى بېھۇدىلىكتۇر. **27** خۇدائاتىمىزنىڭ نەزىرىدىكى پاك ۋە داغسىز ئىخلاسمەنلىك شۇكى، قىينىچىلىقتا قالغان يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارنى يوقلاپ، ئۇلارغا غەمخورلۇق قىلىش ۋە ئۆزىنى بۇ دۇنيانىڭ بۇلغىشىدىن داغسىز ساقلاشتۇر.

2 قېرىنداشلىرىم، شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان ره‌ببىمىز ئەيسا مەسىهنىڭ ئېتىقاد يولىنى ئۇتقانىكەنسىلەر، ئادەمنىڭ تاشقى قىيافىتىگە قاراپ مۇئامىلە قىلىدىغانلاردىن بولما‌گلار. **2** چۈنكى سىناگوگىگلارغا ئالتۇن ئۈزۈك تاقىغان، ئېسىل كىينىگەن بىر باي بىلەن تەڭ جۈل-جۇل كىينىگەن بىر كەمبەغەل كىرسە، **3** سىلەر ئېسىل كىينىگەنىنى ئەتىۋارلاپ «تۇ رگە چىقىپ ئولتۇرسىلا!» دېسە‌گلار، كەمبەغەلگە، «تۇ يەردە تۇر!» يا كى «ئاياغ تەرىپىمدە ئولتۇر!» دېسە‌گلار، **4** ئۆزئارا ئايرىمچىلىق قىلغان ۋە ئىنسانلار ئۈستىدىن يامان نىيەت هۆكۈم چىقارغۇچىلاردىن بولغان بولمامسىلەر؟! **5** قۇلاق سېلىڭلار، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم ـ خۇدا بۇ دۇنيادىكى كەمبەغەللەرنى ئېتىقادتا باي بولۇش هەمدە ئۆزلارنى ئۆزىنى سۆيگەنلە رگە ۋەدە قىلغان پادىشاهلىقىغا مىراسخور بولۇشقا تاللىغان ئەمەسمۇ؟ **6** بىراق سىلەر كەمبەغەللەرنى كۆ رگە ئىلمىدىڭلار! بايلار سىلەرنى ئە رگەن ۋە سوت-سوراقلارغا سۈرىگەن ئەمەسمۇ؟ **7** ئۈستۈڭگە رگە قوبۇلغان ئاشۇ مۇبارەك نامغا كۈپۈرلۈق قىلىۋاتقانلار يەنە شۇ [بايلار] ئەمەسمۇ؟ **8** مۇقەددەس يازمىلاردىكى «قوشنا‌ڭنى ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى سۆيگەندەك سۆي» دېگەن شاهانە قانۇنغا هەقىقىي ئەمەل قىلسا‌گلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. **9** لېكىن كىشىلە رگە ئىككى خىل كۆز بىلەن قارىسا‌گلار، گۇناه قىلغان بولىسىلەر، تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن خىلاپلىق قىلغۇچىلار دەپ بېكىتىلىسىلەر. **10** چۈنكى بىر كىشى پۈتۈن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلدىم دەپ تۇرۇپ، [ھەتتا] ئۇنىڭدىكى بىرلا ئەم رگە خىلاپلىق قىلسا، ئۇ پۈتۈن قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى ھېسابلىنىدۇ. **11** چۈنكى: «زىنا قىلما» دېگۈچى هەم «قاتىللىق قىلما»مۇ دېگەن. شۇڭا، زىنا قىلمىسا‌گلارمۇ، لېكىن قاتىللىق قىلغان بولسا‌گلار، يەنىلا [پۈتۈن] تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بىلەن باراۋەر بولىسىلەر. **12** شۇڭا سۆز-ئەمەللىرىڭلار ئادەمنى ئە رىكىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان قانۇن ئالدىدا سوراق قىلىنىدىغانلارنىڭ سالاھىيىتىگە ۋېزغۇن بولسۇن. **13** چۈنكى باشقىلارغا رەھىم قىلمىغانلارنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىدىغان ھۆكۈم رەھىمسىز بولىدۇ. ئەمدى «رەھىم قىلىش» «ھۆكۈم چىقىرىش»نىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىپ تەتەنە قىلىدۇ. **14** ئى قېرىنداشلىرىم! بىرسى ئاغزىدا، «مەندە ئېتىقاد بار» دەپ تۇرۇپ، ئەمما [ئۇنىڭدا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ [بۇنداق] ئېتىقاد ئۇنى قۇتقۇزالامدۇ؟ **15** ئەمدى ئە گەر ئا كا-ئۇكا يا كى ئاچا-سىڭلىلاردىن بىرى يالىڭاچ قالسا يا كى كۈندىلىك يېمە كلىكى كەم بولسا، سىلەردىن بىرى ئۇلارغا: «[خۇداغا] ئامانەت، كىيىمىكلار پۈتۈن، قورسىقىڭلار توق قىلىنغاي!» دەپ قوۋۇپلا، تېنىنىڭ ھاجىتىدىن چىقمىسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ **17** شۇنىڭغا ئوخشاش يالغۇز ئېتىقادلا بولۇپ، [ئۇنىڭغا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، [بۇنداق ئېتىقاد] ئۇلۇك ئېتىقادتۇر. **18** لېكىن بەزىبىر ئادەملەر: «سەندە ئېتىقاد بار، مەندە بولسا ئەمەل بار» دەپ [تالىشىدۇ]. لېكىن مەن: «ئەمەلسىز بولغان ئېتىقادىڭنى ما كا كۆرسىتە قېنى؟!»، «مەن ئېتىقادىمنى ئەمەللەر بىلەن كۆرسىتىمەن» دەيمەن. **19** ـ سەن «خۇدا بىر» دەپ ئىشىنىسەن ـ بارىكاللا! لېكىن ھەتتا جىنلارمۇ شۇنىڭغا ئىشىنىدۇ، شۇنداقلا قورقۇپ دىر-دىر تىترەيدۇغۇ! **20** ئەي، قۇرۇق خىيال ئادەم! ئەمەللىرى يوق ئېتىقادنىڭ ئۇلۇك ئېتىقاد ئىكەنلىكىنى قاچانمۇ بىلەرسەن؟ **21** ئاتىمىز ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانگاھ ئۈستىگە ئىنغاندا ئۆز ئەملى ئارقىلىق ھەققانىي دەپ جا كارلانغان ئەمەسمۇ؟ **22** ئەمدى شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇ‌كى، ئۇنىڭ ئېتىقادى مۇناسىپ ئەمەللەرنى قىلدى ۋە ئېتىقادى ئەمەللەر ئارقىلىق م ۇكەممەل قىلىندى. **23** مانا بۇ ئىش [تەۋراتتىكى]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى. بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن يازمىنى ئىسپاتلايدۇ، شۇنداقلا ئۇ «خۇدانىڭ دوستى» دەپ ئاتالدى. **24** بۇنىڭدىن شۇنى كۆرەلەيسىلە رگى، ئىنسانلار ئېتىقادى بىلەنلا ئەمەس، بەلكى ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جا كارلىنىدۇ. **25** مۇشۇنىڭغا ئوخشاش، پاھىشە ئايال راھاب [ئىسرائىل] چارلىغۇچىلىرىنى ئۆز ۋېيىدە كۈتۈپ، ئۇلارنى باشقا يول بىلەن قاچۇرۇۋەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇ ئوخشاشلا ئىش-ئەمىلى

بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولمامدۇ؟ 26 تەن روھ بولمىسا تۇلۇك بولغاندەك، ئەمەللىرى يوق ئېتىقادمۇ تۇلۇكتۇر.

3 قېرىنداشلىرىم، ئاراگلاردىن كۆپ كىشى تەلىم بەرگۈچى بولۇشالماگلار! چۈنكى سىلە رگە مەلۇمكى، بىز [تەلىم بەرگۈچىلەر] باشقالاردىن تېخىمۇ قاتتىق سوراققا تارتىلىمىز. 2 چۈنكى ھەممىمىز كۆپ ئىشلاردا خاتالىشىپ پۈتلىشىمىز. [ھالبۇكى]، ئە گەر بىرسى تىلدا خاتالاشمىسا، ئۇ كامالەتكە يەتكەن، پۈتكۈل تېنىنى تەزگىنلىيەلگەن ئادەم بولىدۇ. 3 مانا، بىز ئاتالارنى ئۆزىمىزگە بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئاغزىغا ۋە گەن سالىمىز؛ بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل تەنلىرىنى [خالىغان تەرەپكە] بۇرىيالايمىز. 4 مانا، كېمىلە رگىمۇ قارا گلار، شۇنچىلىك يوغان بولسىمۇ، يەنە كچىپ دەھشەتلىك شاماللار تەرىپىدىن ئۆرۈلۈپ ھەيدىلىدىغان بولسىمۇ، لېكىن رولچى قەيە رگە ئۆلارنى ھەيدەي دېسە، ئۇ كىچىككىنە بىر رول ئارقىلىق ئۇنى خالىغان تەرەپكە بۇرايدۇ. 5 شۇنىڭغا ئوخشاش، گەرچە تىل [تېنىمىزنىڭ] كىچىك بىر ئەزاسى بولسىمۇ، لېكىن تولىمۇ يوغان سۆزلەيدۇ. كىچىككىنە بىر ئوت ئۆچقۇنىنىڭ چوڭ ئورمانغا ئوت ئۆتاشتۇرالايدىغانلىقىنى 6 تىل ـ دەرۋەقە بىر ئوتتۇر، ئۇ ئەزالىرىمىز ئارىسىدىن ئورۇن ئېلىپ قەبىھلىككە تولغان بىر ئالەم بولىدۇ. ئۇ پۈتكۈل تەننى بۇلغىغۇچىدۇر، ئۇ دوزاخ ئوتىدىن ئۆتاشتۇرۇلۇپ، پۈتكۈل تەبىئەتنىڭ چاقىنا ئوت ئۆتاشتۇرىدۇ! (Geenna g1067) 7 چۈنكى ھەرتۈرلۈك ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار، ئۆمىلگۈچى ھايۋانلار ھەم دېڭىزدىكى مەخلۇقلار ئىنسانىيەت تەرىپىدىن كۆندۈرۈلۈپ كەتە ھەمدە كۆندۈرۈلگەنىدى. 8 ئەمما تىلنى ھېچكىم كۆندۈرەلمەيدۇ؛ ئۇ تىنمىسىز رەزىل بىر نەرسە بولۇپ، جانغا زامىن بولىدىغان زەھە رگە تولغاندۇر. 9 بىز تىلىمىز بىلەن پەرۋەردىگار ئاتىمىزغا شانۇ-ئەشە ككۈر قايتۇرىمىز، ۋە يەنە ئۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئوبرازىدا يارىتىلغان ئىنسانلارنى قارغايمىز. 10 دېمەك، ئوخشاش بىر ئېغىزدىن ھەم ئەشە ككۈر-مۇبارەك ھەم لەنەت-قارغاش چىقىدۇ. ئى قېرىنداشلىرىم، بۇنداق بولماسلىقى كېرەك! 11 بىر بۇلاق ئوخشاش بىر كۆزدىن بىرلا ۋاقىتتا تاتلىق ھەم قېرتاق سۇ چىقىرامدۇ؟ 12 ئى قېرىنداشلىرىم، ئەنجۈر دەرىخى زەيتۇنىنىڭ مېۋىسىنى بەرمەيدۇ، يا كى ئۈزۈم تېلى ئەنجۈرنىڭ مېۋىسىنى بېرەلەمدۇ؟ ھەم ئۈزۈلۈق [بۇلاق] تاتلىق سۇنىمۇ چىقىرالمايدۇ. 13 ئاراگلاردا كىم دانا ۋە پەملىك؟ پەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشىدىن ئۇ دانالىققا خاس بولغان مۇمىن-كەمتەرلىك بىلەن ئەمەللىرىنى كۆرسەتسۇن! 14 لېكىن ئە گەر قەلبىگلاردا ئاچچىق ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولسا، ئەمدى يالغان سۆزلەر بىلەن ھەققەتنى يوققا چىقارما گلار، ماختانما گلار. 15 بۇنداق «دانالىق» ئەرشتىن ئەمەس، بەلكى دۇنياغا، ئىنسان تەبىئىتىگە خاس بولۇپ، جىن-شەيتاندىن كەلگەندۇر. 16 چۈنكى ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولغانلا يەردە قالايمىقانچىلىق ۋە ھەرخىل رەزىللىككەر بولىدۇ. 17 لېكىن ئەرشتىن كەلگەن دانالىق بولسا، ئۇ ئالدى بىلەن پاكتۇر، ئۇ يەنە تىنچلىقپەرۋەر، خۇش پېئىل، باشقىلارنىڭ پىكرىگە قۇلىقى ئوچۇق، رەھىمدىل بولۇپ، ياخشى مېۋىلەر بىلەن تولغان، ئۇنىڭدا تەرەپپازلىق يا كى ساختىپەزلىك يوقتۇر. 18 ھەققانىيلىق ئۇرۇقلىرى تىنچلىقپەرۋەرلەر ئارىسىدا چېچىلىپ، تىنچلىق ئېچىدە مېۋە بېرىدۇ.

4 ئاراگلاردىكى ئۇرۇش ۋە ماجىرالار نەدىن كېلىپ چىقىدۇ؟ بۇ دەل تەن ئەزالىرىگلار ئېچىدە جەڭ قىلىۋاتقان ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگلاردىن ئەمەسمۇ؟ 2 سىلەر ئارزۇ-ھەۋەس قىلىسىلەر، لېكىن ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگلارغا ئېرىشمەيسىلەر؛ ئادەم ئولتۇرىسىلەر، ھەسەت قىلىسىلەر، لېكىن ئېرىشەلەيسىلەر؛ جېدەل-ماجىرا چىقىرىپ جەڭ قىلىسىلەر. ئېرىشمەيسىلەر، چۈنكى تىلىمەيسىلەر. 3 تىلىسە گلارمۇ ئېرىشەلەيسىلەر، چۈنكى ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگلارنى قاندۇرۇش ئۈچۈن رەزىل نىيەتلەر بىلەن تىلەيسىلەر. 4 ئەي زىناخورلار! بۇ دۇنيا بىلەن دوستلىششىنىڭ ئەمەلىيەتە خۇدا بىلەن دۇشمەنلىشىش ئىكەنلىكىنى بىلمەمتىگلار؟ كىمدىكىم بۇ دۇنيانى دوست تۇتماقچى بولسا، ئۆزىنى خۇدانىڭ دۇشمىنى قىلىدۇ. 5 مۇقەددەس يازمىلاردا: «[خۇدا] قەلبىمىزگە ماكان قىلدۇرغان روھ ناچار ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قىلامدۇ؟» دېگەن سۆز سىلەرچە بىكار دېيىلگەنمۇ؟ 6 لېكىن [خۇدا] بە رگەن مېھىر-شەپقەت بۇنىڭدىن ئۈستۈن ئۆزىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇقەددەس يازمىلاردا: «خۇدا تە كەبىۋارلارغا قارشىدۇر، لېكىن مۇمىن- كەمتەرلە رگە شەپقەت قىلىدۇ» دەپ يېزىلغاندۇر. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇداغا بويسۇنۇگلار. شەيتانغا قارشى تۇرۇگلار؛ [شۇنداق قىلسا گلار] ئۇ سىلەردىن قاچىدۇ. 8 خۇداغا يېقىنلىشىگلار، خۇدامۇ سىلە رگە يېقىنلىشىدۇ. ئەي گۇناھكارلار، [گۇناھتىن] قولۇگلارنى يۇيۇگلار، ئەي ئۇچمە كۆڭۈللەر، قەلبىگلارنى پاك قىلىگلار. 9 [گۇناھلىرىگلارغا] قايغۇ-ھەسرەت چېكىگلار، ھازا تۇتۇپ يىغلا گلار، كۈلكە گلارنى ماتەمگە، خۇشاللىقگلارنى قايغۇغا تايلاندۇرۇگلار. 10 رەبنىڭ ئالدىدا تۆز ئۇگلارنى تۆۋەن تۇتۇگلار ۋە شۇنداق قىلغاندا ئۇ سىلەرنى ئۈستۈن قىلىدۇ. 11 ئى قېرىنداشلار، بىر-بىرىگلارنى سۆزگە گلار. كىمدىكىم قېرىندىشىنى سۆزكسە يا كى ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلسا، تەۋرات قانۇنىنىمۇ سۆككەن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغان بولىدۇ. شۇنداق قىلىپ قانۇن ئۈستىدىن [توغرا-ناتوغرا دەپ] ھۆكۈم قىلساڭ، قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچى ئەمەس، بەلكى ئۆز ئۈكۈمى [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى قىلۋالغان بولىسەن. 12 قۇتقۇزۇشقا ۋە ھالاك قىلىشقا قادىر بولغان، قانۇن تۈزگۈچى ۋە ھۆكۈم قىلغۇچى پەقەت بىردۇر! شۇنداق ئىكەن، سەن باشقىلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇدەك زادى كىمسەن؟ 13 ھەي، «بۈگۈن يا كى ئەتە پالانى-پۇكۇنى شەھە رگە بارىمىز، ئۇ يەردە بىر يىل تۇرۇپ، تىجارەت قىلىپ پايدا تاپىمىز» دېگۈچىلەر بۇنىڭغا قۇلاق سېلىگلار! 14 ئەي ئەتە نېمە بولىدىغانلىقىنى بىلمەيدىغانلار، ھاياتگلار نېمىگە ئوخشايدۇ؟ ئۇ خۇددى غىل-پال پەيدا بولۇپ يوقاپ كېتىدىغان بىر پارچە تۇمان، خالاس. 15 بۇنىڭ ئورنىغا، «رەب ۋىرىۋسا، ھايات بولساق، ئۇنى قىلىمىز، بۇنى قىلىمىز» دېيىشگلار كېرەك. 16 لېكىن ئەمدى سىلەر ھازىر ئۇنداق يوغان گەپلىرىگلار بىلەن ماختىنىسىلەر. بۇنداق ماختىنىشلارنىڭ ھەممىسى رەزىل ئىشتۇر. 17 شۇنىڭدەك كىمدىكىم مەلۇم ياخشى ئىشنى قىلىشقا تېگىشلىك دەپ بىلىپ تۇرۇپ قىلمىغان بولسا، گۇناھ قىلغان بولىدۇ.

5 ئەي بايلار، قۇلاق سېلىگلار! بېشىگلارغا چۈشىدىغان كۈلپەتلەر ئۈچۈن داد-پەريياد كۆتۈرۈپ يىغلا گلار. 2 بايلىقگلار چىرىپ كەتتى، كىيىم-كېچىكىگلارنى كۈيە يەپ كەتتى، 3 ئالتۇن-كۈمۈشلىرىگلارنى بولسا دات باستى، بۇ دات [قىيامەتتە] تۆز ئۇگلارغا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ، گۇشۇگلارنى ئوتتا كۆيدۈرۈلگەندەك يەۋېتىدۇ. سىلەرنىڭ بايلىقلارنى تۆپلىشىگلار ئاخىرقى كۈنلەردە بولدى! 4 مانا، ئېتىزلىقگلاردا ئىشلەپ ھوسۇل يىغقانلارغا خىيانەت قىلىپ ئىش ھەقلىرىنى بەرمەي كەلدىگلار. بۇ تۆتۈۋېلىنغان ھەق ئۈستۈگلاردىن پەريياد كۆتۈرمەكتە، شۇنىڭدەك ئورمىچىلارنىڭ نالە-پەريادلىرى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يەتتى. 5 سىلەر بۇ دۇنيادا ھەشەمەتچىلىك ۋە ئەيش-ئىشرەت ئېچىدە ياشاپ كېلىۋاتىسىلەر. [قېرىلار] بوغۇزلاش كۈنىگە تەيارلانغاندەك، سىلەرمۇ بوغۇزلىنىش كۈنىگە تۆز ئۇگلارنى بوردىاپ كېلىۋاتىسىلەر. 6 سىلەر ھەققانىي بولغۇچىنى گۇناھقا مەھكۇم قىلىپ، ئۇنىتۇرۇپ كەلدىگلار؛ ئۇ سىلە رگە قارشىلىق كۆرسەتمەيدۇ. 7 شۇنۇڭ، قېرىنداشلار، رەبنىڭ قايتا كېلىدىغان كۈنىگىچە سەۋر-تاقەت قىلىپ تۇرۇگلار. مانا، دېھقان كىشى يەرنىڭ ئېسىل مېۋىسىنى كۈتىدۇ، يەر دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارغا مۇيەسسەر بولغۇچە ئۇنى ئىنتىزارلىق بىلەن سەۋر-تاقەت ئېچىدە كۈتىدۇ. سىلەرمۇ سەۋر-تاقەت قىلىپ قەلبىگلارنى مۇستەھكەم قىلىگلار. چۈنكى رەبنىڭ قايتا كېلىشى يېقىنلاپ قالدى. 9 قېرىنداشلار، ئۆز ئۇگلار سوراققا تارتىلماسلىقىگلار ئۈچۈن بىر-بىرىگلاردىن ئاغرىنما گلار؛ مانا، سوراق قىلغۇچى ئىشىك ئالدىدا تۇرىدۇ. 10 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆزلىگەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ قانداق ئازاب-ئوقۇبەت تارتقانلىقى، شۇنداقلا سەۋر-تاقەت قىلغانلىقىنى ئۈلگە قىلىگلار. 11 بىز مانا مۇشۇنداق [سەۋر-تاقەت بىلەن] بەرداشلىق بە رگەنلەرنى بەختلىك دەپ ھېسابلايمىز. ئايۇپنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتكە قانداق سەۋر-تاقەت بىلەن بەرداشلىق بە رگەنلىكىنى ئاڭلىغانسىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئاخىرقى قىلغىنىنى، شۇنداقلا «پەرۋەردىگارنىڭ ئېچ-ياغرى شەپقەت ۋە رەھىمدىللىق بىلەن تولغان»لىقىنى كۆرگەنسىلەر. 12 ئەمدى ئى قېرىنداشلىرىم، ئەڭ مۇھىمى، قەسەم قىلما گلار ـ نە ئاسمان نە زېمىن نە ھېچقانداق باشقا نەرسىلەرنىڭ نامى

بىلەن قەسەم قىلغۇچى بولماكلار، بەلكى «بولىدۇ» دېسە كلار ھەقىقىي «بولىدۇ» بولسۇن، «ياق» دېسە كلار ھەقىقىي «ياق» بولسۇن. شۇنداق قىلغاندا، [خۇدانىڭ] جازاسىغا چۈشمەيسىلەر. 13 ئاراكلاردا ئازاب تارتقۇچى كىشى بارمۇ؟ ئۇ دۇئا قىلسۇن. خۇشال يۈرۈۋاتقانلار بارمۇ؟ ئۇ كۈي-مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتسۇن. 14 ئاراكلاردا ئاغرىق-سىلاقلار بارمۇ؟ ئۇلار جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلسۇن؛ ئۇلار رەببنىڭ نامىدا ئۇنىڭ [ئېشىغا] مايي سۈرۈپ مەسىھ قىلىپ دۇئا قىلسۇن. 15 شۇنداق قىلىپ ئىمان-ئىشەنچ بىلەن قىلىنغان دۇئا بىمارنى ساقايتىدۇ، رەب ئۇنى ئورندىن تۇرغۇزىدۇ. ئەگەر بىمار گۇناھلارنى قىلغان بولسا، بۇلار كەچۈرۈم قىلىندۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆتكۈز زەن گۇناھلىرىكلارنى بىر-بىرىكلارغا ئىقرار قىلىكلار ۋە شىپالىق تېپىشىكلار ئۈچۈن بىر-بىرىكلارغا دۇئا قىلىكلار. ھەققانىي ئادەمنىڭ دۇئاسى زور كۈچ ۋە چوڭ ئۈنۈمگە ئىگىدۇر. 17 ئىلياس پەيغەمبەرمۇ بىزگە ئوخشاشلا ئىنسانىي تەبىئەتلىك ئىدى. ئۇ يامغۇر ياغمىسۇن دەپ ئىخلاس بىلەن دۇئا قىلدى؛ نەتىجىدە، زېمىنغا ئۈچ يىل ئالتە ئاي ھېچ يامغۇر ياغمىدى. 18 ئاندىن ئۇ يەنە دۇئا قىلدى ۋە يامغۇر قايتا ياغدى، يەرمۇ ھوسۇل-مېۋىسىنى يەنە بەردى. 19 قېرىنداشلىرىم، ئاراكلاردا بىرسى ھەقىقەتتىن چەتنىگەن بولسا، ۋە يەنە بىرسى ئۇنى [ھەقىقەتكە] قايتۇرسا، 20 مۇشۇنداق كىشى شۇنى بىلسۇنكى، گۇناھكار كىشىنى ئازغان يولدىن قايتۇرۇپ ئە كەلگۈچى شۇ كىشىنىڭ جېنىنىڭ ئۆلۈمدىن قۇتۇلۇشىغا ۋە نۇرغۇن گۇناھلارنىڭ يېپىپ قويۇلىشىغا سەۋەبچى بولىدۇ.

پېترۇس 1

1 ئەيسا مەسىھنىڭ رەسۇلى بولغان مەنكى پېترۇستىن پونتۇس، گالاتىيا، كاپاد وكىيا،
ئاسىيا ۋە بىتىنىيە تۇلكىلىرىدە تارقاق ياشاۋاتقان مۇسايىر بەندىلە رگە سالام. **2** سىلەر
خۇداتاتىنىڭ ئالدىن بىلگىنى بويىچە تاللىنىپ، روھ تەرىپىدىن پاك-مۇقەددەس قىلىندىڭلار.
يۇنگىدىن مەقسەت، سىلەرنىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئىتائىتىدە بولۇشۇڭلار ۋە قېنىنىڭ
ئۈستۈڭلارغا سېپىلىشى ئۈچۈندۇر. مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە مەسىلەپ
ئاتا قىلىنغاي! **3** ئۆزىنىڭ زور رەھىمدىللىكى بىلەن، ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلىشى
ئارقىلىق بىزنى يېڭىدىن ئۈغدىرۇۋېپ، ئۆلەس ئۈمىدكە ئېسىۋەتە قىلغان رەببىمىز ئەيسا
مەسىھنىڭ خۇداتاتىسىغا مۇبارەك-مەدھىيىلەر ئوقۇلغاي! **4** دېمەك، سىلەر ئۈچۈن
چىرىمەس، داغسىز ۋە سولماس مىراس ئەرشىلەردە ساقلانماقتا. **5** تاخىر زاماندا
ئاشكارىلىنىشقا تەييارلانغان نىجات ئۈچۈن، سىلەر ئېتىقادىڭلار بىلەن خۇدانىڭ قۇدرىتى
ئارقىلىق قوغدالماقتىسىلەر. **6** سىلەر بۇ [نىجاتىن] زور شادلىنىسىلەر ـ گەرچە ھازىر
زۇرۇر تېپىلغاندا سىلەرنىڭ ھەرخىل سىناقلار تۈپەيلىدىن قىسقا ۋاقىت ئازاب-ئوقۇبەت
چېكىشىڭلارغا توغرا كەلسىمۇ. **7** ئالتۇن ھامان يوقلىپ كېتىدىغان نەرسە بولسىمۇ،
ساپلىقى ئوت بىلەن سىنىلىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش ئالتۇندىن تولىمۇ قىممەتلىك بولغان
ئېتىقادىڭلار سىنىلىپ ئىسپاتلىنىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسا مەسىھ [قايتا] ئاشكارىلانغان
ۋاقىتدا مەدھىيە، شان-شەرەپ ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرىدۇ. **8** ئەيسا مەسىھنى
ئىلگىرى كۆرۈپ باقمىغان بولسا گەرمۇ، ئۇنى سۆيۈپ كەلدىڭلار؛ ۋە ھازىرمۇ ئۇنى
كۆرمەيسىلەر، لېكىن ئۇنىڭغا يەنىلا ئېتىقات قىلىپ قەلبىڭلار ئېيادىلىگۈسىز شان-شەرەپكە
تولغان خۇشاللىق بىلەن يايرايدۇ. **9** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېتىقادىڭلارنىڭ نىشانى، يەنى
جېنىڭلارنىڭ نىجاتىغا مۇيەسسەر بولۇۋاتىسىلەر. **10** سىلە رگە ئاتا قىلىنغان بۇ مېھىر-
شەپقەتنى ئالدىن ئېيتقان [ئىلگىركى] پەيغەمبەرلەر بۇ نىجات-قۇتقۇزۇلۇش توغرىسىدا
تەپسىلىي ئىزدەنگەن، ئۇنى چۈشىنىشكە تىرىشقاندى. **11** ئۇلاردا بولغان مەسىھنىڭ روھى
ئۇلارغا مەسىھ كەلگۈسىدە تارتىدىغان ئازاب-ئوقۇبەتلەر ۋە بۇلاردىن كېيىنكى كېلىدىغان
شان-شەرەپلەر توغرىسىدا ئالدىنئالا مەلۇمات بېرىپ بېشارەت كەلتۈرگىنىدە، ئۇلار بۇ
ئىشلارنىڭ قانداق يول بىلەن ۋە قايسى زاماندا يۈز بېرىدىغانلىقى ئۈستىدە ئىزدەنگەن.
12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا بۇ ئىشلارنى ئالدىن ئېيتىشى ئۇلار تۈزلىرى ئۈچۈن ئەمەس،
بەلكى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولغان، دەپ ئايان قىلىنغان. ئەمدى بۇگۈنكى كۈندە بۇ
ئىشلار ئەرشتىن ئەۋەتىلگەن مۇقەددەس روھنىڭ كۆچى بىلەن سىلە رگە خۇش خەۋەرنى
يەتكۈزگۈچىلەر ئارقىلىق سىلە رگە جاكارلاندى. ھەتتا پەرىشتىلەرمۇ بۇ ئىشلارنىڭ
تېگى-تەكتىنى سەپسېلىپ چۈشىنىۋېلىشقا تەلپۈنمەكتە. **13** شۇنىڭ، زېھىنلىرىڭلارنىڭ
بېلىنى باغلاپ، تۈز ئۇقۇلارنى سە گەك-سالماق تۈتۈڭلار، ئۈمىدىڭلارنى ئەيسا مەسىھ قايتا
كۆرۈنگەن كۈندە سىلە رگە ئېلىپ كېلىدىغان بەخت-شاپائەتكە پۈتۈنلەي باغلاڭلار. **14**
[خۇدانىڭ] ئىتائەتمەن پەرزەنتلىرى سۈپىتىدە، ئىلگىركى غاپىللىق چاغلىرىڭلاردىكىدەك
ھاۋايى-ھەۋەسلە رگە بېرىلمە گىلار. **15** ئە كسىچە، سىلەرنى چاقىرغۇچى پاك-مۇقەددەس
بولغانغا ئوخشاش بارلىق يۈرۈش-تۇرۇشىڭلاردا تۈز ئۇقۇلارنى پاك-مۇقەددەس تۇتۇڭلار.
16 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «پاك-مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن پاك-
مۇقەددەستۇرمەن» دەپ خاتىرىلەنگەن. **17** سىلەر دۇئا قىلغىنىڭلاردا كىشىلەرنىڭ
ھەرىبىرىنىڭ ئىش-ھەرىكىتىگە قاراپ يۈز-خاتىرە قىلماي سوراق قىلغۇچىنى «ئاتا» دەپ
چاقىرىدىكەنسىلەر، تۇنداقتا بۇ دۇنيادا مۇسايىر بولۇپ ياشاۋاتقان ۋاقىتىڭلارنى [ئۆتۈنۈڭ]
قورقۇنچىدا ئوتكۈزۈڭلار. **18** چۈنكى سىلە رگە مەلۇمكى، سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار
تەرىپىدىن سىلە رگە قالدۇرۇلغان ئەھمىيەتسىز تۇرمۇشنىڭ [قۇللۇقدىن] ئازاد بولدۇڭلار.
بۇ، قىممىتىنى ھامان يوقىتىدىغان ئالتۇن يا كى كۈمۈشتەك ئەرسىلەرنىڭ تۆلىمى بىلەن بولغان
ئەمەس، **19** بەلكى قىممەتلىك قېنى بىلەن، يەنى كەم-كۈتىسىز ۋە داغسىز قوزا كەبى
مەسىھنىڭ قىممەتلىك قېنىنىڭ بەدىلىگە كەلدى. **20** ئۇ دەرۋەقە دۇنيا ئېيىردە قىلىنىشتىن
ئىلگىرىلا [خۇدا تەرىپىدىن] شۇ سۈپىتىدە تونۇلغان، ھازىر ئۇ زامانىلارنىڭ مۇشۇ ئاخىرقى
ۋاقىتلىرىدا سىلەر ئۈچۈن [بۇ دۇنياغا ئەۋەتىلىپ] ئاشكارا قىلىندى. **21** سىلەر ئۇنىڭ
ئارقىلىق ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ بە رگەن خۇداغا ئېتىقاد
قىلىۋاتىسىلەر. خۇدانىڭ [شۇنى قىلغىنى] ئېتىقادىڭلار ۋە ئۈمىدىڭلار ئۇنىڭگە باغلانسۇن
ئۈچۈندۇر. **22** سىلەر ھەقىقەتكە ئىتائەت قىلغانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى پاكلاپ،
قېرىنداشلارنى سۆيىدىغان ساختىسىز مېھىر-مۇھەببەتكە كىرىشتىڭلار، شۇڭا، بىر-بىرىڭلارنى
23 چۈنكى سىلەر يېڭىۋاشتىن تۇغۇلدۇڭلار ـ بۇ
چىرىپ كېتىدىغان ئۇرۇق ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى چىرىماس ئۇرۇق، يەنى خۇدانىڭ
ھاياتىي كۈچىگە ئىگە ۋە مەڭگۈ ئۇرىدىغان سۆز- كالامى ئارقىلىق بولدى. **24 (aiōn g165)**
چۈنكى [خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: «بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوت-
چۆپتۇر، خالاس، ئۇلارنىڭ بارلىق شان-شەرىپى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش؛ ئوت-
چ
25 براق رەببنىڭ سۆز- كالامى مەڭگۈ
ئۇرىدۇ!» سىلە رگە يەتكۈزۈلگەن خۇش خەۋەردە جاكارلانغان سۆز- كالام دەل شۇدۇر.
(aiōn g165)

2 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر بارلىق رەزىللىك، بارلىق مەككارلىق، ساختىپەزلىك،
ھەسەتخورلۇق ۋە ھەمە تۈھمەتخورلۇقلارنى تاشلاپ، **2** رەببنىڭ مېھىربانلىقىنى تېتىپ
بىلگەنىكەنسىلەر، خۇددى يېڭى تۇغۇلغان بوۋاقلاردەك بولۇپ [خۇدانىڭ] سۆز-
كالامىدىكى ساپ سۈتىگە تەشنا بولۇڭلار. بۇنىڭ بىلەن، سىلەر نىجاتىنىڭ [كامالىتىگە]
يېتىپ تۈسىسىلەر. **4** ئەمدى سىلەر ئۇنىڭغا، يەنى ئادەملەر تەرىپىدىن ئەرزىمەس دەپ
تاشلىنىپ، لېكىن خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ۋە قەدرلەنگەن تىرىك تاش بولغۇچىنىڭ يېنىغا
كېلىپ **5** سىلەر ئۆزۈڭلارمۇ تىرىك تاشلار سۈپىتىدە بىر روھىي ئىبادەتخانا قىلىنىشقا، ئەيسا
مەسىھ ئارقىلىق خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان روھىي قۇربانلىقلارنى سۇنىدىغان مۇقەددەس
كاھىن قاتارىدىكىلەر بولۇشقا قۇرۇلۇۋاتىسىلەر؛ **6** چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق
دېيىلگەن: ـ «مانا، تاللانغان، قەدرلەنگەن بۇرجەك تۈل تېشىنى زىئونغا قويدۇم. ئۇنىڭغا
ئېتىقاد قىلغۇچى ھەرىكىم ھەرگىز يەرگە قاراپ قالمايدۇ». **7** ئەمدى ئېتىقاد قىلغۇچى بولغان
سىلە رگە نىسبەتەن [تاشنىڭ] قەدرى بولدۇ. لېكىن [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلمايدىغانلارغا
نىسبەتەن ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگىنىدەك] بولدى: ـ «تامچىلار ئەرزىمەس
دەپ تاشلىۋەتكەن بۇ تاش، بۇرجەك [تۈل] تېشى بولۇپ تىكىلىندى!»، ۋە: ـ «[بۇ تاش]
كىشىلە رگە پۇتلىكاشاڭ تاش، ئادەمنى يىقىتىدىغان قورام تاش بولدۇ». چۈنكى [مۇشۇنداق
كىشىلەر] [خۇدانىڭ] سۆز- كالامغا ئىتائەت قىلماسلىقى تۈپەيلىدىن پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ؛
ئۇلارنىڭ بۇنداق بولۇشى ئالدىن بېكىتىلگەنىدۇر. **9** لېكىن سىلەر بولساگلار [خۇدا]
تاللىنىش بىر جەمەت، شاھانە بىر كاھىنلىق، پاك-مۇقەددەس بىر ئەل، مۇنداقلا تۇزىگە
ئالاھىدە خاس بولغان بىر خەلقىسىلەر؛ بۇنىڭ مەقسىتى، سىلەرنى قاراڭغۇلۇقتىن تۇزىنىڭ
تىلسىمات يورۇقلۇقىغا چاقىرغۇچىنىڭ پەزىلەتلىرىنى نامايان قىلىشىڭلاردىن ئىبارەت.
10 بۇرۇن سىلەر بىر خەلق ھېسابلانمايتىڭلار، لېكىن ھازىر خۇدانىڭ خەلقىسىلەر؛
بۇرۇن [خۇدانىڭ] رەھىم-شەپقىتىگە ئېرىشمىگەنىدىڭلار، لېكىن ھازىر ئېرىشتىڭلار. **11** ئى
سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر بۇ دۇنياغا مۇسايىر ۋە مېھماندۇرسىلەر، سىلەردىن ئۆتۈنۈمەنكى،
روھ-قەلبىڭلار بىلەن قارشىلىشىدىغان ئەتلىرىڭلاردىكى نەپىس-شەھۋەتلەردىن تۇزۇڭلارنى
يىراق تۇتۇڭلار. **12** يۇرۇش-تۇرۇشۇڭلار ئېتىقادسىزلار ئارىسىدا ئېسىل-پەزىلەتلىك
بولسۇن. مۇشۇنداق قىلغاندا، گەرچە ئۇلار سىلە رگە يامانلىق قىلغۇچىلار دەپ تۈھمەت
قىلسىمۇ، دەل تۈھمەت قىلغان ئىشلاردا سىلەرنىڭ ياخشى ئەمەللىرىڭلارغا قاراپ،
[خۇدانىڭ] ئۇلارنى [ۋېغىتىپ] يوقلايدىغان كۈندە ئۇنى ئۈلۈغلىشى مۇمكىن. **13**
شۇڭا رەببنىڭ ھۆرمىتىدە ئىنسانلار ئارىسىدىكى ھەربىر ھاكىمىيەتنىڭ تۈزۈمىگە، مەيلى
ئەڭ يۇقىرى مەنسەپتىكى پادىشاھقا بولسۇن يا كى ئۇ تەينىلىگەن ھوقۇقدارلارغا بولسۇن
بويسۇنۇڭلار. چۈنكى بۇ ھوقۇقدارلار [پادىشاھ] تەرىپىدىن يامان ئىش قىلغۇچىلارنى جازاغا
تارتىش، ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىش ئۈچۈن تەينىلەنگەنىدۇر.

15 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداقكى، ياخشى ئەمەللىرىڭلار بىلەن نادان ئادەملەرنىڭ
ئوروۇنسز شىكايەتلىرىنى تۇۋاقلاشتۇر. 16 سىلەر ئە ركىن-ئازاد بولغىنىڭلار بىلەن، بۇ
ئە ركىنلىكىڭلارنى ياماناتلىق قىلىشنىڭ باھانىسى قىلىۋالماڭلار، بەلكى خۇدانىڭ قۇلى
سۈپىتىدە بولۇپ، 17 بارلىق ئىنسانلارنى ھۆرمەتلەڭلار، [ئىتىقادچى] قېرىنداشلىرىڭلارغا
مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، خۇدادىن قورقۇڭلار، پادىشاھنى ھۆرمەتلەڭلار. 18
قۇللار، خوجايىنلىرىڭلارغا تولۇق قورقۇنچ بىلەن ۋىيسۇنۇڭلار ـ يالغۇز مېھرىبان ۋە
خۇش پېئىل خوجايىنلارغىلا ئەمەس، بەلكى تېرىككەك خوجايىنلارغىمۇ ۋىيسۇنۇڭلار.
19 چۈنكى ئە گەر بىرسى خۇدا ئالدىدا پاك ۋىجدانلىق بولۇش ئۈچۈن ناھەق ئازاب-
ئوقۇبەت چە كسە ھەمدە بۇلارغا سەۋر-تاقەت قىلسا، بۇ خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 20
چۈنكى ئە گەر سىلەر گۇناھ ئوتكۈزۈپ، تېگىشلىك ئۇروۇلغىنىڭلاردا، ئۇنىڭغا بەرداشلىق
بەرسە ڭلار، بۇنىڭ ماختانغۇدەك ئېمىسى بار! لېكىن ياخشى ئىشلارنى قىلىپ ئازاب-
ئوقۇبەت چە كسە ڭلار ھەمدە ئۇنىڭغا بەرداشلىق بەرسە ڭلار، ئۇ خۇدانى خۇرسەن
قىلىدۇ. 21 چۈنكى سىلەر دەل شۇنىڭغا چاقىرىلدىڭلار. چۈنكى مەسىھمۇ سىلەر ئۈچۈن
ئازاب-ئوقۇبەت چېكىپ، سىلەرنى ئۆزىنىڭ ئىزىدىن ماڭىشۇن دەپ، سىلە رگە ئۈلگە
قالدۇردى؛ 22 «ئۇ گۇناھ سادىر قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ھېچقانداق ئالدامچىلىق-
يالغانچىلىقمۇ تېپىلماس». 23 ئۇ ھاقارەتلەنگىنىدە، تىل قايتۇرمايتتى. ئازاب-ئوقۇبەت
چە ككەندە، ئۇ ھېچ تەھدىت سالمايتتى، ئە كسچە، ئۆزىنى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچىنىڭ
قوللىرىغا تاپشۇراتتى. 24 ئۇ ئۆزى بىزنىڭ گۇناھقا نىسبەتەن ئۈلۈپ، ھەققانىيلىققا نىسبەتەن
ياشىشىمىز ئۈچۈن ياغاچ ئۈۋۈكتە گۇناھلىرىمىزنى زىممىسىگە ئالدى؛ سىلەر ئۇنىڭ يارىلىرى
بىلەن شىپا تاپتىڭلار. 25 چۈنكى بۇرۇن سىلەر قويلاردەك يولدىن ئېزىپ كەتكەنسىلەر،
لېكىن ھازىر جېنىڭلارنىڭ پادىچىسى ھەم بېتەكچىسىنىڭ ئېنىغا قايتىپ كەلدىڭلار.

3 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئى ئاياللار، سىلەر ئەرلىرىڭلارغا ۋىيسۇنۇڭلار. شۇنداق
قىلساڭلار، ھەتتا سۆز-كالامغا ئىتائەت قىلمايدىغان ئەرلەر بولسا، ئۆز ئايالىنىڭ بۇ
پەزىلىتىدىن تەسىرلىنىپ، ئىخلاسمەنلىك بىلەن ئۆتكۈز ۋگەن پاك يۈرۈش-تۇرۇشىڭلارغا
قاراپ، گەپ-سۆزسىزلا قايىل قىلىنىدۇ. 3 گۈزەللىكىڭلار سىرتقى كۆرۈنۈشتىن،
يەنى ئالاھىدە ئۆرۈۋالغان چېچىڭلار ۋە تاقىغان ئالتۇن زىۋ-زىننەتلەردىن ياكى ئېسىل
كىيىملەردىن بولمىسۇن، 4 بەلكى «قەلبىڭلاردىكى ئۆزۈڭلار»، يەنى مۇمىن ۋە تىنچ روھتىن
بولغان چىرىماس گۈزەللىكتىن بولسۇن؛ بۇنداق [گۈزەللىك] خۇدانىڭ ئالدىدا ئىنتايىن
قىممەتلىكتۇر. 5 چۈنكى بۇرۇنقى چاغلاردا، خۇداغا ئۈمىدىنى باغلىغان ئىخلاسمەن ئاياللار
دەل مۇشۇنداق [گۈزەللىك بىلەن] ئۆزلىرىنى زىننەتلەپ، ئەرلىرىگە ئىتائەت قىلاتتى.
6 دەل مۇشۇنداق يولدا ساراھ ئىبراھىمنى «خوجام» دەپ ئاتاپ، ئۆتنۈك سۆزلىرىگە
ۋىيسۇناتتى. سىلەر ھېچقانداق ۋەسۋەسىلەردىن قورقماي ئىشلارنى دۇرۇس قىلساڭلار،
سىلەرمۇ [ساراھنىڭ] پەرزەنتلىرى بولغان بولىسىلەر. 7 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەي ئەرلەر،
سىلەرمۇ ئاياللىرىڭلار بىلەن ئۆرۈشتا، ئۆلارنى ئاياللىق كىشىلەر بىزدىن ئاجىز بەندىلەر دەپ
بىلىپ ئۇلارنى چۈشىنىپ يېتىڭلار، سىلەر ئۇلار بىلەن [خۇدا] شاپائەت قىلغان ھاياتقا
ئورتاق مىراسخور بولۇپ، ئۇلارنى ھۆرمەت قىلىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، دۇئالىرىڭلار
توسالغۇغا ئۇچرىمايدۇ. 8 ئاخىرىدا، ھەممىڭلار بىر نىيەت بىر مەقسەتتە، بىر-بىرىڭلارغا
ھەمدەرد بولۇپ، بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە سۆيۈڭلار، ئېچ-باغرى يۇمشاق ۋە
كەمتەر بولۇڭلار. 9 ياماناللىققا ياماناللىق، ئاھانەتكە ئاھانەت بىلەن ئەمەس، ئە كسىچە،
بەخت تىلەش بىلەن جاۋاب قايتۇرۇڭلار. چۈنكى سىلەر دەل بۇ ئىشقا چاقىرىلغانسىلەر،
شۇنىڭ بىلەن ئۆز ئۈڭلار بەختكە مىراسخور بولىسىلەر. 10 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا
يېزىلغىنىدەك]: ـ «كىمكى ھاياتنى سۆيۈپ، ياخشى كۈن كۆرگۈچى بولاي دېسە،
تىلىنى ياماناللىقتىن تارتسۇن، لەۋلىرى مەككارلىقتىن نېرى بولسۇن؛ 11 ياماناللىقتىن ئۆزىنى
تارتىپ، گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىپ يۈرسۇن؛ ئامان-خاتىرجەملىكنى ئىزدەپ، ئۇنى قوغلاپ
يۈرسۇن. 12 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇنىڭ
قۇلىقى ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئوچۇق تۇرىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ يۈزى رەزىللىك
يۈرگۈزگۈچىلەر ئۈستىگە قارشى تۇرىدۇ». 13 ئە گەر سىلەر دائىم ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا
ئىنتىلسە ڭلار، كىم سىلە رگە يامانلىق قىلار؟ 14 لېكىن ھەتتا ھەققانىيلىق يولىدا ئازاب-
ئوقۇبەت چە كسە ڭلارمۇ، ئوخشاشلا بەختلىكسىلەر! لېكىن ئۇلارنىڭ ۋەھىمىسىدىن
قورقماڭلار ۋە ئالاقزادە بولماڭلار؛ 15 بەلكى قەلبىڭلاردا رەب مەسىھنى ھەممىدىن
ئۈستۈن دەپ بىلىڭلار، سىلەردە بولغان ئۈمىدنىڭ سەۋەبىنى سورىغانلارغا مۇمىن-مۇلايىملىق
ۋە ئىخلاسلىق بىلەن جاۋاب بېرىشكە ھەمىشە تەييار تۇرۇڭلار. 16 ھەرداىم ۋىجدانىڭلارنى
پاك تۇتۇڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن سىلە رگە «ياماناللىق قىلغۇچىلار» دەپ تۆھمەت قىلغانلار
سىلەرنىڭ مەسىھدە بولغان پەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشۇڭلارنى كۆرۈۋېتىپ، تۆزىلىرى قىلغان
تۆھمەتلەردىن خىجىل بولسۇن. 17 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداق بولسا، ياخشىلىق
قىلغىنىڭلار ئۈچۈن ئازاب-ئوقۇبەت چە كسە ڭلار، بۇ يامان ئىش قىلغىنىڭلار ئۈچەيلدىن
ئازاب-ئوقۇبەت چە ككىنىڭلاردىن ئەۋزەل، [ئەلۋەتتە]. 18 چۈنكى مەسىھ بىزنى خۇدا
بىلەن ياراشتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ھەققانىي بولغۇچى ھەققانىي ئەمەسلەرنى دەپ، بىرلا
قېتىملىق ئازاب-ئوقۇبەت چە كتى؛ گەرچە ئۇ تەن جەھەتتە ئۆلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن
روھتا جانلاندۇرۇلدى؛ 19 شۇنىڭ بىلەن ئۇ سولاپ قويۇلغان روھلارنىڭ ئېنىغا مۇشۇ
روھىي ھاياتلىق بىلەن بېرىپ، [ئۆزىنىڭ بۇ غەلىبىسىنى] جاكارلىدى. 20 [سولاپ
قويۇلغان] بۇ روھلار بۇرۇنقى زاماندا، يەنى نۇھ [پەيغەمبەر]نىڭ كۆزلىرىدە، كېمە
ياسىلۋاتقان مەھ زگىلدە خۇدا سەۋرچانلىق بىلەن [كىشىلەرنىڭ توۋا قىلىشىنى] كۈتكىنىدە،
ئۇنىڭغا ئىتائەتسىزلىك قىلدى. پەقەت شۇ كېمىگە كىرگەن بىرقانچىسى، يەنى جەمئىي
سە ككىز جان سۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدى. 21 مانا بۇ «سۇغا چۆمۈلدۈرۈش»نىڭ بېشارىتى
بولغان. ئەمدى چۆمۈلدۈرۈش ـ بەدەننىڭ كىردىن تازىلىنىشى ئەمەس، بەلكى ئادەمنىڭ
پاك ۋىجدان بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ئارقىلىق خۇدادىن تىلىگەن تەلىپى ـ بىزنى
ھازىر قۇتقۇزۇۋاتىدۇ 22 (مەسىھ [تىرىلىپ] ئەرشكە چىقىپ، پەرشتىلەر، بارلىق روھىي
ھوقۇقدارلار ۋە كۈچلۈكلەر ئۇنىڭغا بوسۇندۇرۇلدى ۋە ئۇ خۇدانىڭ ئوڭ ئېنىدا تۇرماقتا).

4 ئەمدى مەسىھ ئېنىدە ئازاب-ئوقۇبەت چە ككەنكەن، سىلەرمۇ شۇنداق ئىرادە
بىلەن ئۆزۈڭلارنى قوراللاندۇرۇڭلار. (چۈنكى [خۇدا يولدا] ئۆز ئېنىدە ئازاب-ئوقۇبەت
چە ككەن كىشى گۇناھتىن قول ئۈزگەن بولىدۇ؛ 2 ئۇنداق كىشى ئېنىدە قالغان ھاياتىنى
يەنە ئىنسانىي نەپىس-ھەۋەسلە رگە بېرىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە
مۇۋاپىق ئۆتكۈزىدۇ). 3 چۈنكى كۆزلىرىمىزنى يات ئەللىك ئېتىقادسىزلارنىڭ ئىرادىسىگە
ئەمەل قىلىش بىلەن، يەنى ھەرتۈرلۈك بۇزۇقچىلىق-شەھۋانىيلىق، نەپىس-ھەۋەسلەر،
ھاراقكەشلىك، ئەيش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە يېرگىنچلىك بۇتپەرەسلىكلەر ئىچىدە
ئۆتكۈزگىنىمىز ئەمدى كۇپايە قىلار! 4 بۇ ئىشلاردا ئۇلار سىلەرنىڭ ئۇلارغا ھەمراھ
بولۇپ شۇنداق ئېپلاسلىققا يۈگۈرمىگىنىڭلارغا ئەجەبلىنىپ، سىلەرنى ھاقارەتلىمەكتە.
5 ئۇلار ھامان ھەم تىرىكلەرنى ۋە ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرغۇچىغا ھېساب
بەرمەي قالمايدۇ. 6 شۇڭا دەل شۇ سەۋەبتىن، ئۆلگەنلەر ئەتتە ياشاۋاتقان ئىنسانلار
[سوراق قىلىنىدىغان]دەك سوراق قىلىنىپ، خۇداغا نىسبەتەن روھتا ياشىسۇن دەپ،
ئۇلارغىمۇ خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلگەن. 7 ئەمدى بارلىق ئىشلارنىڭ ئاخىرلىشىدىغان
كۈنى يېقىنلاشماقتا؛ شۇڭا، سالماق بولۇڭلار ۋە دۇئا قىلىشقا سە گەك تۇرۇڭلار. 8
لېكىن ھەممىدىن مۇھىمى، بىر-بىرىڭلارغا قىزغىن مېھىر-مۇھەببەتتە تۇرۇۋېرىڭلار. چۈنكى
«مېھىر-مۇھەببەت ئۇرغۇنلىغان گۇناھلارنى يۇيار». 9 بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنماي ئۆزئارا
مېھماندوست بولۇڭلار. 10 خۇدا تەرىپىدىن ھەربىرىڭلارغا ئاتا قىلىنغان ئىلتىپاتقا بىنائەن،
ئۇنىڭ ھەرتەرەپلىك مېھرى-شەپقىتىنى كىشىلە رگە يەتكۈزىدىغان ياخشى غوجىدارلار
سۈپىتىدە، بۇ ئىلتىپات بىلەن بىر-بىرىڭلارغا خىزمەت قىلىڭلار. 11 كىم سۆز قىلسا،
ئۇ خۇدانىڭ كالام-بېشارەتلىرىنى يەتكۈزگۈچى سۈپىتىدە سۆزلىسۇن. كىم ياشقىلارغا
خىزمەت قىلسا، ئۇ خۇدا ئاتا قىلغان كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خىزمەت قىلسۇن. شۇنداق
بولغاندا، خۇدا ھەممە ئىشتا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. بارلىق شان-شەرەپ
ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭغا ئەبەدىلئەبەد دگىچە مەنسۇپتۇر، ئامىن! 12 (aiōn g165)

سۆيۈملۈكلىرىم، ئوتلۇق سىناقنىڭ بېشىگىلارغا چۈشكەنلىكىگە قاراپ، ئاجايىب ئىشقا يولۇقۇپ قالدىم، دەپ ھەيران قالماڭلار. 13 بەلكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىگە قانداق ئورتاق بولغان بولساڭلار، سىلەر شۇنداق شادلىنىڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنغىنىدا، سىلەرمۇ يالىراپ شادلىنىسىلەر. 14 سىلەر مەسىھنىڭ نامى ئۈچۈنلا ھاقارەتكە ئۇچرىساڭلار، بەختلىك بولىسىلەر! چۈنكى شان-شەرەپنىڭ روھى، يەنى خۇدانىڭ روھى ۋۇجۇدۇڭلارغا چۈشكەن بولىدۇ. 15 ئاراڭلاردىن بىرىنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىشى ھەرگىزمۇ قاتىل، ئوغرى، رەزىل ياكى چېپىلغاق بولۇش سەۋەبىدىن بولمىسۇن. 16 بىراق چەككەن ئازاب-ئۇقۇبىتى «مەسىھىي» دەپ ئاتالغانلىقى سەۋەبىدىن بولسا، ئۇ يۇنىڭدىن نومۇس قىلمىسۇن؛ ئەكسىچە، مۇشۇ نام [بىلەن] [ئاتالغانلىقى] ئۈچۈن خۇداغا مەدھىيە ئوقۇسۇن. 17 چۈنكى سوراقنىڭ باشلىنىدىغان ۋاقتى-سائىتى كەلدى؛ سوراق ئالدى بىلەن خۇدانىڭ ئۆيىدىكىلىردىن باشلىنىدۇ؛ ۋە ئەگەر بىز بىلەن باشلانسا، ئۇ ھالدا خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىگە قۇلاق سالمىغانلارنىڭ ئاقىۋىتى نېمە بولار؟ 18 [دەل] [مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: ـ «ئەگەر ھەققانىيلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى تەس بولسا، ئىخلاسسىزلار ھەم گۇناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولار؟» 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەنلەر ياخشى ئەمەللەرنى داۋام قىلىپ، جېنىنى ۋەدىسىدە ئۈرىدىغان ياراتقۇچىغا ئامانەت قىلىپ تاپشۇرسۇن.

5 ئەمدى مەن ئاراڭلاردىكى ئاقساقاللاردىن (مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىنىڭ گۇۋاھچىسى، نامايان قىلىنىدىغان شان-شەرەپكە ئېسىپ بولغۇچى ۋە سىلە رگە ئوخشاش بىر ئاقساقال سۈپىتىدە) شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، 2 ـ خۇدانىڭ سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى پادىسىنى ئۈبدان بېقىڭلار؛ ئۇلارغا يېتەكچىلىك خىزمىتىدە بولۇپ، ئۇنى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئىختىيارەن زېمىگىلارغا ئېلىڭلار؛ پۇل-دۇنيا ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇشالىلىق بىلەن قىلىڭلار. 3 خۇدانىڭ پادىسىغا غوجىنىڭ ئۆز تەئەللۇقاتلىرىغا بولغىنىدەك بولمايي، بەلكى ئۇلارغا ئۈلگە بولۇڭلار. 4 شۇنداق قىلساڭلار، باش پادىچى ئاشكارە بولغاندا، مەڭگۈ توزۇماس شان-شەرەپ تاجىغا ئېرىشىسىلەر. 5 ئەي ياشلار، چوڭلارغا يېسۈنۈڭلار. شۇنىڭدەك، ھەممىگىلار بىر-بىرىڭلارغا نىسبەتەن كىچىك پېئىللىقنى ئۈستۈڭلارغا ئورۇۋېلىڭلار. چۈنكى: «خۇدا تەكەبۇرلارغا قارشىدۇر، لېكىن مۇمىن-كەمتەرلە رگە شەپقەت قىلىدۇ». 6 ئۆزۈڭلارنى خۇدانىڭ قۇدرەتلىك قولى ئاستىدا تۆۋەن تۇتۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ۋاقتى-سائىتى كەلگەندە خۇدا سىلەرنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ؛ 7 بارلىق غەم-قايغۇلىرىڭلارنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ قويۇڭلار. چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ غېمىگىلارنى قىلىدۇ. 8 ئۆزۈڭلارنى ھوشيار ۋە سەگەك تۇتۇڭلار. چۈنكى دۈشمىنىڭلار بولغان ئىبلىس خۇددى ھۆركىرەۋاتقان شىرەك، يۇتقۇدەك بىرسىنى ئىزدەپ قاتراپ يۈرمەكتە؛ 9 سىلەر ئېتىقادىڭلاردا چىڭ تۇرۇپ ئۇنىڭغا قارشى تۇرۇڭلار. چۈنكى بىلىسىلەركى، پۈتۈن دۇنياىدىكى قېرىنداشلىرىڭلارمۇ ئوخشاش ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنىڭ

10 ئەمما سىلەرنى مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق ئۆزىنىڭ مەڭگۈلۈك

شان-شەرىپىگە چاقىرغان، پۈتكۈل مېھىر-شەپقەتنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا ئازراقتىنە ۋاقىت ئازاب-ئۇقۇبەت چەككىنىڭلاردىن كېيىن، ئۆزى سىلەرنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، دەس تۇرغۇزۇپ، مۇستەھكەم ۋە ئۇلغا بېكىتىلگەندەك تەۋرەنمەس قىلىدۇ. (aiōnios g166) 11 ئۇنىڭغا [بارلىق] شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەد مەنسۇپ بولغاي، ئامىن! (aiōn g165) 12 مەن بۇ قىسقىغىنا خەتنى يېزىپ، ئۆزۈم سادىق قېرىندىشىم دەپ بىلىدىغان سىلۋانۇسنىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلە رگە يوللىدىم. ئۇشبۇ خەتنى يېزىشىمنىڭ مەقسىتى، سىلە رگە جېكىلەش ۋە سىلەرنى رىغبەتلەندۈرۈش، شۇنداقلا خۇدانىڭ ھەقىقىي مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئەنە شۇنداق ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئىبارەتتۇر. بۇ مېھىر-شەپقەتتە چىڭ تۇرۇڭلار. 13 سىلەر بىلەن بىللە تاللانغان بابىلدا ئۆرۈۋاتقان جامائەت ۋە ئوغلۇم مارىكۇستىن سىلە رگە سالام. 14 بىر-بىرىڭلار بىلەن مېھرىبانلارچە سۆيۈشۈپ سالاملىشىڭلار. سىلە رگە، يەنى مەسىھدە بولغان ھەممىگىلارغا ئامانلىق-خاتىرجەملىك يار بولغاي!

پیترۇس 2

1 ئەیسا مەسىھنىڭ قۇلى ۋە روسۇلى بولغان مەنكى سىمئۇن پیترۇستىن خۇدايىمز ۋە
قۇتقۇزغۇچىمز ئەیسا مەسىھنىڭ ھەققانیلىقى تارقىلىق بىز بىلەن ئوخشاش قىممەتلىك بىر
ئېتىقادقا مۇيەسسەر قىلىنغانلارغا سالام! **2** سىلەر خۇدانى ۋە رەببىمز ئەیسانى چوڭقۇر
تونۇغانسېرى، مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە ھەسسىلەپ ئاشقاي! **3** بۇ
[دۇئاجىنىڭ] ئاساسى ـ بىز بىزنى تۇزىنىڭ شان-شەرىپى ۋە ئېسىل پەزىلىتىنىڭ تەسىرى
تارقىلىق چاقىرغۇچىنى چوڭقۇر تونۇغانلىقىمىز تۇچۇن، ئۇنىڭ ئىلاھىي كۈچ-قۇدرىتى
ھاياتىمىزغا ۋە ئىخلاسمەنلىكتە مېڭىشىمىزغا كېرەك كىلىك بولغان ھەممىنى ئاتا قىلدى. **4**
تۇ مۇشۇنى پەزىلەتلىرى تارقىلىق بەرگەك قىممەتلىك، ئەڭ تۇلۇغ ۋەدىلەرنى بەردى، بۇلار
بىلەن سىلەر بۇ دۇنيادىكى ھاۋائى-مەۋەسلەردىن بولغان ئېپلاسلىقتىن قۇتۇلۇپ، خۇدالىق
تەبىئەتكە ئورتاق ئېسىپ بولالايسىلەر. **5** دەل مۇشۇ سەۋەبتىن، سىلەر پۇتۇن كۈچۈڭلار
بىلەن ئېتىقادىڭلارغا ئېسىل پەزىلەتنى، ئېسىل پەزىلىتىڭلارغا بىلىمنى، **6** بىلىمىڭلارغا
تەمكىنلىكنى، تەمكىنلىكىڭلارغا چىداملىقنى، چىداملىقىڭلارغا ئىخلاسمەنلىكنى، **7**
ئىخلاسمەنلىكىڭلارغا قېرىنداشلىق مېھىربانلىقنى، قېرىنداشلىق مېھىربانلىقىڭلارغا مېھىر-
مۇھەببەتنى كۆرسىتىشنى قوشۇشقا ئىنتىلىڭلار. **8** چۈنكى بۇ خۇسۇسىيەتلەر سىلەردە بار
بولسا، شۇنداقلا ئېشىپ بېرىۋاتقان بولسا، بۇلار سىلەرنى رەببىمز ئەیسا مەسىھنى چوڭقۇر
تونۇشقا [ئىنتىلىشتە] ئىش-ئەمەلسىز ۋە مېۋىسىز قالدۇرمايدۇ. **9** ئەممە ئە گەر بىرسىدە
بۇلار كەم بولسا، تۇ كور ئادەمدۇر ـ تۇ بۇرنىنىڭ تۇچىنلا كۆرەلەيدىغان، ئىلگىرىكى
گۇناھلىرىدىن پاك قىلىنغىنى ئۇنتۇغان بولىدۇ. **10** شۇنىڭ تۇچۇن، ئى قېرىنداشلار، سىلەر
[خۇدا تەرىپىدىن] چاقىرىلغانلىقىڭلارنى، شۇنداقلا تاللانغانلىقىڭلارنى جەزملەشتۇرۇشكە
ئىنتىلىڭلار. شۇنداق قىلسا ئۇلار، ھېچقاچان تېيىلىپ **11** شۇنداق بولغاندا
رەببىمز ۋە قۇتقۇزغۇچىمز ئەیسا مەسىھنىڭ مەڭگۈلۈك پادىشاھلىقىدىمۇ قىزغىن قارشى
ئېلىنىسىلەر. **(aiōnios g166)** **12** شۇڭا، گەرچە سىلەر بۇ ئىشلارنى بىلگەن بولسا ئۇلارمۇ،
شۇنداقلا بەرگەك ئىگە قىلىنغان ھەققەتتە مۇستەھكەملەنگەن بولسا ئۇلارمۇ، مەن يەنىلا
ھەردائىم بۇ ئىشلارنى ئېسىڭلارغا سالماقچىمەن. **13** دەرۋەقە، مەن مۇشۇ چېدىرىمدا
بولساملا، بۇلارنى سەمىڭلارغا سېلىپ، سىلەرنى ۋېيغىتىپ تۇرۇشنى لايىق كۆرىمەن. **14**
چۈنكى رەببىمز ئەیسا مەسىھنىڭ بۇرۇن ماڭا ئايان قىلغىنىدەك، مېنىڭ بۇ چېدىرىم پات
ئاردىدا تۇچامدىن سېلىۋېتىلىدىغانلىقىنى بىلىپ تۇرۇۋېتىمەن. **15** بەرھەق، مەن سىلەرنىڭ بۇ
ئىشلارنى مەن بۇ دۇنيادىن كەتكىنىمدىن كېيىنمۇ ھەرۋاقىت ئېسىڭلارغا كەلتۇرۇشۇڭلار
تۇچۇن كۇچۇمنىڭ بارىچە ئىنتىلىمەن. **16** چۈنكى بىز سىلە رگە رەببىمز ئەیسا مەسىھنىڭ
كۈچ-قۇدرىتى ۋە ھازىر بولۇشىنى تۇقتۇرغىنىمىزدا ھە رگىزمۇ ھىيلىگەرلىكتىن ئۈيدۇرۇپ
چىقىلغان رىۋايەتلە رگە ئە گەشمىدۇق، بەلكى بىز تۇنىڭ ھەيۋەتلىك شان-شۇھرىتىگە تۇز
كۆزىمىز بىلەن گۇۋاھچىمىز. **17** چۈنكى تۇ مۇۋەددەس تاغدا خۇداتاتىدىن شان-شۇھرەت
ۋە تۇلۇغلۇققا ئېرىشكەنده، ئاشۇ تۇلۇغ شان-شەرەپلىك يەردىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك
ئوغلۇم، مەن تۇنىڭدىن خۇرسەنمەن» دېگەن شۇنداق زور بىر ئاۋاز تۇنىڭغا يەتكۈزۈلۈپ
ئاڭلاندى. **18** مۇقەددەس تاغدا بىز تۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ بىللە تۇرغان بولغاچقا،
ئەرشتىن بۇ ئاۋاز ئاڭلانغىنىدا [illegible]
ھەممىزدە يەغەمبەرلەر يەتكۈزگەن تولىمۇ ئىشەنچلىك بېشارەتلىك سۆز-كالام باردۇر،
سىلەر تاڭ سۈزۈلگۈچە، تاڭ يۇلتۇزى قەلبىڭلارنى تولۇق يورۇتقۇچە بۇ سۆز-كالامغا
قۇلاق سالسا ئۇلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر (بۇ سۆز-كالام خۇددى قارا ئۆگزىدا چاقناپ
تۇرىدىغان چىراغقا ئوخشاشتۇر). **20** شۇنى ھەممىدن مۇھىم دەپ بىلىشىڭلار كېرەككى،
مۇقەددەس يازمىلاردىكى ھېچقايسى ۋەھيي پەيغەمبەرلەرنىڭ تۇز چۈشەنچىسى بويىچە
يەتكۈزۈلگەن ئەمەس. **21** چۈنكى ھېچقانداق ۋەھيي-بېشارەت ئىنسانلارنىڭ تىرادىسىدن
كەلگەن ئەمەس، تۇ بەلكى خۇدانىڭ مۇقەددەس ئادەملىرى مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن
يېتىپ كىلىپ، تۇنىڭ تۇرتكىسى بىلەن ئېيتقان سۆز-كالامدۇر.

2 لېكىن بۇرۇن خەلق ئىچىدە ساختا پەيغەمبەرلەر چىققان، شۇنىڭدەك ئاراڭلاردىمۇ
ساختا تەلىم بە رگۈچىلەر مەيدانغا چىقىدۇ. تۇلار سوقۇنۇپ كىرىپ، ھالاكەتكە تېلىپ
باردىغان بىدئەت تەلىملەرنى ئاراڭلارغا ئاستىرتىن كىرگۈزۈپ، ھەتتا تۇزلىرىنى ھۇر قىلىشقا
سېتىۋالغان ئىگىسىدىمۇ تېنىپ، بۇنىڭ بىلەن تۇز بېشىغا تېزلا ھالاكەت چۈشۈردىدۇ. **2**
نۇرغۇن كىشىلەر تۇلارنىڭ شەرمەندىلىكىگە تە گىشىپ كېتىدۇ، شۇنىڭدەك تۇلارنىڭ
سەۋەبىدىن ھەققەت يولى ھاقارەتكە تۇچرايدۇ. **3** تۇلار ئاچكۇزلۇكىدىن ئويدۇرما
سۆزلەر بىلەن سىلەرنى ساتىدىغان مېلى قىلىدۇ. ئەمدى تۇلارنىڭ بېشىغا خېلى بۇرۇنلا
يېكىتىلگەن جازا بىكار ئولتۇرمايدۇ، تۇلارنىڭ ھالاكىتى بولسا تۇخلاپ يا **4** چۈنكى
خۇدا گۇناھ سادىر قىلغان يەرشتىلەرنى ئايىپ ئولتۇرماي، بەلكى تۇلارنى تەھتىسارانىڭ
ھاڭىغا تاشلاپ، سوراققا تارتقۇچە زۇلمەتلىك قارا ئۆگزۈلۈقتىكى زەنجىرلەر بىلەن سولاپ
قويغان يەردە، **(Tartaroō g5020)** **5** شۇنداقلا قەدىمكى دۇنيادىكىلەرنىمۇ ئايىپ قويماي،
خۇداسىزلىققا يېرىلگەن دۇنيانى توپان بىلەن غەرق قىلىپ، پەقەت ھەققانىيلىققا دەۋەت
قىلغۇچى نۇھنى باشقا يەتتىسى بىلەن ساقلاپ قالغان يەردە ـ **6** ھەمدە كېيىن سودوم
ۋە گومورىا شەھەرلىرىنى كېيىنكى دەۋرلەردىكى خۇداسىزلىققا يېرىلگەنلە رگە ئىبرەت
بولسۇن دەپ يېكىتىپ، يېشىغا كۈلپەتلىك جازانى چۈشۈرۈپ كۈل قىلغان، **7** شۇنىڭ
بىلەن بە رگە مۇشۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ بۇزۇقچىلىقلىرىدىن يەرگىنىپ ئازابلانغان، ھەققانىي
بولغان لۇتنى تۇلار ئازارسىدن قۇتۇلدۇرغان يەردە ـ **8** (ئەنە شۇنداق كىشىلەرنىڭ ئىچىدە
ياشىغان ھەققانىي لۇتنىڭ ھەققانىي قەلبى ھەر كۈنى ئاڭلىغان ۋە كۆ رگەن ئىتائەتسىزلىكلەر
تۇپەيلىدىن ئازابلىناتتى) **9** ئەمدى شۇنى كۆرۈۋالالايمىزكى، رەب ئىخلاسمەنلەرنى دۇچ
كەلگەن سىناقلاردىن قانداق قۇتقۇزۇشنى ۋە شۇنىڭدەك ھەققانىيسىزلارنى سوراق
كۈنىگىچە جازالىنىشقا ساقلاپ قويۇشنى بىلىدۇ. **10** بۇلارنىڭ ئارىسىدىكى تۇز ئەتلىرىگە
ئە گىشىپ پاسق ھەۋەسلە رگە يېرىلگەن، شۇنداقلا ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغانلارنىڭ
جازاسى تېخىمۇ شۇنداق بولىدۇ. مۇشۇنداق كىشىلەر ھالى چوڭ، مەنمەنچىلەردۇر،
تۇلار «[روھىي] تۇلۇغلار»غا ھاقارەت قىلىشتىن ھېچ قورقمايدىغانلاردۇر. **11** ھەتتا
تۇلاردىن كۈچ-قۇدرەتتە تۇستۇن تۇرىدىغان يەرىشتىلەرمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ
«[تۇلۇغلار]»[نى] ھاقارەت بىلەن ئەرز قىلمايدۇ. **12** ئەمما بۇلار خۇددى ئوۋلىنىپ
بوغۇزلىنىش ئۈچۈن تۇغۇلغان ياۋايى ئەقلىسىز ھايۋانلاردەك كېلىپ، تۇزلىرى چۈشىنىمەيدىغان
ئىشلار تۇستىدە ھاقارەتلىك سۆز قىلىدۇ ۋە شۇنداقلا تۇزلىرىنىڭ ھالاكەت ئىشلىرى بىلەن
تولۇق ھالاك بولىدۇ، **13** شۇنداقلا تۇز ھەققانىيسىزلىقىغا تۇشلۇق جازانىڭ مېۋىسىنى
يەيدۇ. تۇلار ھەتتا كۈندۈزى ئوچۇق-تاشكارا ئەيش-ئىشرەت قىلىشنىمۇ لەززەت دەپ
ھېسابلايدۇ؛ تۇلار [سىلە رگە] نومۇس ۋە داغ كەلتۇرۇپ سىلەر بىلەن بىر داستىخاندا
ئولتۇرۇپ، تۇز مەككارلىقلىرىدىن زوقلىنىدۇ. **14** تۇلارنىڭ زىناخورلۇق بىلەن تولغان
كۆزلىرى گۇناھ سادىر قىلىشتىن تۇزۈلمەيدۇ؛ تۇلار تۇتۇماى يوق كىشىلەرنى ئېزىقتۇرىدۇ؛
تۇلار قەلبىنى ئاچكۇزلۇككە كۈندۈ رگەن، لەنەتكە يېقىن بالىلاردۇر! **15** تۇلار توغرا يولدىن
چەتنەپ، بوسورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ يولىغا تە گىشىپ كەتتى. تۇ كىشى ھارام يولدا
تاپقان ھەقنى ياخشى كۆرگۈچى ئىدى، **16** لېكىن تۇ قىلغان قەبىھلىكى تۇپەيلىدىن تەنبىھنى
بېدى (زۇۋانسىز ئېشەك ئىنسانىنىڭ ئاۋازى بىلەن سۆزلەپ پەيغەمبەرنىڭ ئەخمىقانە ئىشنى
17 مانا مۇشۇنداق كىشىلەر قۇرۇپ كەتكەن بۇلاقلار، بوراندىن ھەيدىلىپ
يۈ رگەن تۇمانلارغا ئوخشايدۇ؛ تۇلارغا مەڭگۈلۈك زۇلمەتنىڭ قاپقارا ئۆگزۈلۈقىدا جاي
ھازىرلاپ قويۇلغان. **(questioned)** **18** چۈنكى تۇلار يالغان-ياۋداق يوغان سۆزلەر بىلەن
ماختىنىپ، ئادەمنىڭ تەلىملىك ھەۋەسلىرىنى قوزغىتىپ ئەيش-ئىشرەت ئىشلىرى بىلەن
ئېزىقتۇرۇق يولدا مېڭۈاتقانلاردىن تۇزلىرىنى يېڭىلا قاچۇرغانلارنى ئازدۇرىدۇ. **19** تۇلار
مۇشۇنى كىشىلە رگە «سىلەرنى ئە رگىنلىككە ئېرىشتۇرىمىز» دەپ ۋەدە قىلىدۇ، لېكىن تۇزلىرى
ئەمەلىيەتتە بۇزۇقلۇقىنىڭ قۇلىدىرىدۇر. چۈنكى ئادەم نېمە تەرىپىدىن يېڭىلىنىدۇرۇلغان بولسا،
شۇنىڭ قۇلى بولىدۇ. **20** چۈنكى ئە گەر تۇلار رەببىمز ۋە قۇتقۇزغۇچىمز ئەیسا مەسىھنى
تونۇش ئارقىلىق بۇ دۇنيانىڭ پاسقىلىقلىرىدىن قۇتۇلۇپ، كېيىن شۇلارغا يەنە باغلىنىپ،

يېسۇندۇرۇلغان بولسا، ئۇلارنىڭ كېيىنكى ھالى دەسلەپكىسىدىنمۇ بەتتەر بولىدۇ. 21
چۈنكى ھەققانىيلىق يولىنى بىلىپ تۇرۇپ، تۇزنىگە يەتكۈزۈلگەن مۇقەددەس ئەمردىن يۈز
تۇر ۋۇگەندىن كۆرە، بۇ يولنى ئەسلىدىلا بىلمىگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 22 مۇشۇ ئىشنى ئىچىلىك
ھېكمەتلىك سۆزلەر تۈلاردا ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ: ـ «ئىت ئايلىنىپ تۆز قۇسۇقىنى يەر» ۋە
يەنە «چوشقا يۇيۇنۇپ چىقىپلا قايتىدىن پاتقاقتا ئېغىنار».

3 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ھازىر سىلە رگە بۇ يېزىۋاتقىنىم ئىككىنچى خېتىمدۇر. ھەر ئىككى
خېتىمدە سىلەرنىڭ ساپ كۆڭۈلۈكلىرنى ۋېغىتىپ، شۇ ئىشلارنى ئەسلىتىشكە ئىنتىلدىمكى،
2 مۇقەددەس پەيغەمبەرلەر بۇرۇن ئېيتقان سۆزلە رگە ۋە رەببىمىز ھەم قۇتقۇزغۇچىمىزنىڭ
روسۇللىرىكىلار ئارقىلىق يەتكۈ زگەن ئەمرىگە كۆڭۈل بۆلۈشۈڭلارنى ئۈتۈنمەن. 3 ئەڭ
مۇھىمى شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا تۇزىنىڭ ھاۋايى-ھەۋەسلىرىنىڭ
كەينىگە كىرىدىغان، مەسخىرە قىلىدىغان مازاقچىلار چىقىپ: 4 «قېنى، تۇنىڭ قايتىپ
كېلىمەن دېگەن ۋەدىسى؟! ئاتا-بوۋىلىرىمىز [تۇغۇلمىدە] تۇخلاپ قالغاندىن تاكى ھازىرغىچە
ھەممە ئىشلار دۇنيا ئاپىرىدە بولغان ۋاقتتىكى بىلەن ئوخشاش ھالەتتە كېتىۋاتىدۇ» دەپ
مەسخىرە قىلىشىدۇ. 5 ھالبۇكى، ئۇلار ئەڭ قەدىمكى زاماندا خۇدانىڭ سۆزى بىلەن
ئاسمانلارنىڭ يارىتىلغانلىقىنى ۋە شۇنىڭدەك يەرنىڭ سۇدىن چىققان ھەم سۇنىڭ ۋاستىسى
بىلەن بارلىققا كەلگەنلىكىنى ئەتەي ئۇنۇتۇيدۇ. 6 شۇ ئامىللارنىڭ ۋاستىلىرى بىلەن شۇ
زاماندىكى دۇنيا كەلكۈندىن غەرق بولۇپ يوقالدى. 7 ئەمما ھازىرقى ئاسمانلار بىلەن
زېمىن ئوخشاشلا شۇ سۆز بىلەن ئىخلاسسىز ئادەملەر سوراققا تارتىلىپ ھالاك قىلىنىدىغان
ئاشۇ كۈندە ئوتتا كويدۇرۇلۇشىكە ساقلىنىپ، تا شۇ كۈنىگىچە ھالدىن خەۋەر ئېلىنىپ
تۇرىدۇ. 8 ئەمدى ئى سۆيۈملۈكلىرىم، شۇ ئىش نەزىرىڭلاردىن قاچمىسۇنكى، رەببگە
نىسبەتەن بىر كۈن مىڭ يىلدەك ۋە مىڭ يىل بىر كۈندەكتۇر. 9 رەب تۇز ۋەدىسىنى
[ئورۇنداشنى] (بەزىلەرنىڭ «كېچىكتۈردى» دەپ ۋېيلىغىنىدەك) كېچىكتۈرگىنى يوق،
بەلكى ھېچكىمنىڭ ھالاك بولۇشىنى خالىماي، ھەممە ئىنسانىنىڭ توۋا قىلىشىغا كىرىشىنى
ئارزۇلاپ، سىلە رگە كەڭچىلىك قىلىپ [ۋاقىتنى سوزماقتا]. 10 لېكىن رەبنىڭ كۈنى
خۇددى ئوغرىنىڭ كېلىشىدەك [كۈتۈلمىگەن ۋاقىتتا] بولىدۇ. تۇ كۈنى ئاسمانلار شىددەتلىك
گۈلدۈرلىگەن ئاۋاز بىلەن غايىب بولۇپ، كائىناتنىڭ بارلىق قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك ئوتتا
ئېرىپ تۈگەيدۇ؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭدىكى پۈتكۈل نەرسىلەرمۇ كويۇپ كېتىدۇ. 11 ھەممە
نەرسە مانا شۇنداق ئېرىپ يوقىلىدىغان يەردە، سىلەر قانداق ئادەملەردىن بولۇشۇڭلار
كېرەك؟ ـ ھاياتىڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ۋە ئىخلاسمەنلىكتە ئۆتكۈزۈپ، 12 خۇدانىڭ
كۈننى تەلمۈرۈپ كۈتۈپ، ئۇ كۈننىڭ تېزرەك كېلىشى ئۈچۈن ئىنتىلىشىڭلار كېرەك
ئەمەسمۇ؟ ئۇ كۈننىڭ كېلىشى بىلەن پۈتۈن ئاسمانلار ئوتتا يوقاپ تۈگەيدۇ ۋە كائىناتنىڭ
بارلىق قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك ئوتتا ئېرىپ تۈگەيدۇ. 13 لېكىن بىز بولساق ئۇنىڭ
ۋەدىسى ۋىچە، يېڭى ئاسمان-زېمىننى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. ئۇ يەر ھەققانىيلىقنىڭ
ماكانىدۇر. 14 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، بۇ ئىشلارنى كۈتۈۋاتقانىكەنسىلەر،
[شۇ تاپتا] خۇدانىڭ ئالدىدا نۇقسانسىز ۋە داغسىز، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ئىچىدە ھازىر
بولۇپ چىقىشىڭلار ئۈچۈن ئىنتىلىڭلار. 15 ۋە رەببىمىزنىڭ سەۋر-تاقىتىنى نىجات دەپ
بىلىڭلار، دەل سۆيۈملۈك قېرىندىشىمىز پاۋلۇسمۇ ئۆزىگە ئاتا قىلىنغان دانالىق بىلەن بۇ ئىشلار
توغرۇلۇق سىلە رگە يازغان؛ 16 بارلىق خەتلىرىدىمۇ ئۇ بۇ ئىشلار ھەققىدە توختىلىدۇ. ئۇنىڭ
خەتلىرىدە چۈشىنىش تەس بولغان بەزى ئىشلار بار؛ بۇ ئىشلارنى تەلىم ئالمىغان ۋە تۇتامى
يوق كىشىلەر مۇقەددەس يازمىلارنىڭ باشقا قىسىملىرىنى بۇرمىلىغاندەك، بۇرمىلاپ
چۈشەندۈرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۆز ىپشىغا ھالاكەت ئېلىپ كېلىدۇ. 17 شۇنىڭ بىلەن، ئى
سۆيۈملۈكلىرىم، [مەن ئېيتقان] بۇ ئىشلارنى ئالدىنئالا بىلگەنىكەنسىلەر، بۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ
سەپسەتىلىرى بىلەن ئازدۇرۇلۇپ، مۇستەھكەم تۇرۇشۇڭلارنى يوقتىپ قويۇشتىن ھوشيار
18 ئەكسىچە، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىدە ھەم رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز
ئەيسا مەسىھگە بولغان بىلىشتە داۋاملىق ئۆسۈڭلار. ئۇنىڭغا ھەم ھازىر ھەم ئاشۇ ئەبەد
كۈنىگىچە بارلىق شان-شەرەپ مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

يۇھاننا 1

1 ئەزەلدن بار بولغۇچى، تۇزىمىز ئاڭلىغان، تۇز كۆزلىرىمىز تىكلىپ قاريغان ۋە قوللىرىمىز
بىلەن تۇتۇپ سىلىغان ھاياتلىق كالامى توغرىسىدا [سىلە رگە بايـ **2** (بۇ ھاياتلىق
بەـ زگە ئايان بولۇپ، بىز ئۇنى كۆردۇق. شۇنىڭ بىلەن بۇ ھەقتە گۇۋاھلىق بېرىمىز ھەمدە
ئاتا بىلەن بىللە بولۇپ، كېيىن
قىلىمىز) **(aiōnios g166)** **3** ـ سىلەرىمۇ بىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكتە بولسۇن
دەپ بىز كۆرگەنلىرىمىزنى ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى سىلە رگە بايان قىلىمىز. بىزنىڭ سىرداش-
ھەمدەملىكىمىز ئاتا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھ بىلەندۇر. **4** سىلەرنىڭ خۇشاللىقىڭلار
تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇلارنى سىلە رگە يېزىۋاتىمىز. **5** ۋە بىز ئۇنىڭدىن ئاڭلىغان ھەم
سىلە رگە بايان قىلىدىغان خەۋىرىمىز مانا شۇدۇركى، خۇدا نۇردۇر ۋە ئۇنىڭدا ھېچقانداق
قاراڭغۇلۇق بولمايدۇ. **6** ئە گەر بىز ئۇنىڭ بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بار دەپ
تۇرۇپ، يەنىلا قاراڭغۇلۇقتا يۈرسەك، يالغان ئېيتقان ۋە ھەققەتنىڭ ئەمەل قىلمىغان بولىمىز.
7 لېكىن ئۇ تۇزى نۇردا بولغىنىدەك بىزمۇ نۇردا ماڭساق، ئۇنداقتا بىزنىڭ بىر-بىرىمىز بىلەن
سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بولۇپ، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ قېنى بىزنى بارلىق گۇناھتىن
پاكلايدۇ. **8** ئە گەر گۇناھسىز يوق دېسەك، تۇز تۇزىمىزنى ئالدىغان بولىمىز ھەمدە بىزدە
ھەققەت تۇرمايدۇ. **9** گۇناھلىرىمىزنى ئىقرار قىلساق، ئۇ بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرۈم
قىلىپ، بىزنى بارلىق ھەققانىيسىزلىقتىن پاك قىلىشقا ئىشەنچلىك ھەم ئادىلدۇر. **10** ئە گەر
گۇناھ قىلمىدۇق دېسەك، ئۇنى يالغانچى قىلىپ قويغان بولىمىز ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامى بىزدىن
ئورۇن ئالمىغان بولىدۇ.

2 ئى ئەزىز بالىلىرىم، مەن سىلەرنى گۇناھ سادىر قىلمىسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى يېزىۋاتىمەن.
مۇبادا بىرىسى گۇناھ سادىر قىلسا، ئاتىنىڭ يېنىدا بىر ياردەمچى ۋەكىلىمىز، يەنى ھەققانىي
بولغۇچى ئەيسا مەسىھ باردۇر. **2** ئۇ تۇزى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن [جازانى كۆتۈرگۈچى]
كافارەتىۋر، مۇشۇ كافارەت پەقەت بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل
دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈندۇر. **3** بىزنىڭ ئۇنى تونۇغانلىقىمىزنى بىلەلىشىمىز ـ ئۇنىڭ
ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. **4** «ئۇنى تونۇيمەن» دەپ تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە
ئەمەل قىلمىغۇچى كىشى يالغانچىدۇر، ئۇنىڭدا ھەققەت يوقتۇر. **5** لېكىن كىمكى ئۇنىڭ
سۆزىگە ئەمەل قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭدا خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ھەققەتەن كامالەتكە
يەتكەن بولىدۇ. بىز تۇزىمىزنىڭ ئۇنىڭدا بولغانلىقىمىزنى ئەنە شۇنىڭدىن بىلىمىز. **6** «خۇدادا
تۇرۇپ ياشايمەن» دېگۈچى بولسا [ئەيسانىڭ] ماڭغىنىدەك ئوخشاش مېڭىشنى كېرەك.
7 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلە رگە [يېزىۋاتقان] يېڭى بىر ئەمرنى ئەمەس،
بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ سىلەر تاپشۇرۇۋالغان كونا ئەمرنى يېزىۋاتىمەن. ئۇشبۇ ئەمر سىلەر
يېزىۋاتقىنىڭلا ئاڭلاپ كېلىۋاتقان سۆز-كالامدۇر. **8** لېكىن يەنە كېلىپ مەن سىلە رگە
يېزىۋاتقىنىمنى يېڭى ئەمر [دېسەك ئۆز بولىدۇ]؛ بۇ ئەمر مەسىھدە ھەم سىلەردىمۇ ئەمەل
قىلىنماقتا، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۆتۈپ كەتمەكتە، ۋە ھەقىقىي نۇر ئاللىقاچان چېچىلىشقا
باشلىدى. **9** كىمدەكىم ئۇزىنى «نۇردا ياشاۋاتىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىندىشىنى ئۆچ
كۆرسە، ئۇ ھۆكۈنگىچە قاراڭغۇلۇقتا تۇرۇۋاتقان بولىدۇ. **10** قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت
كۆرسەتكەن كىشى يورۇقلۇقتا تۇرماقتا، ئۇنىڭدا گۇناھقا پۈتلاشتۇرىدىغان ھېچنەمە قالمايدۇ.
11 لېكىن قېرىندىشىنى ئۆچ كۆرگەن كىشى قاراڭغۇلۇقتىدۇر، ئۇ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ ۋە
قەيە رگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ كۆزلىرىنى قارىغۇ قىلۋەتكەن.
12 مەن بۇلارنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى گۇناھلىرىڭلار ئۇنىڭ نامى
ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلىندى. **13** مەن بۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار، چۈنكى سىلەر
ئەزەلدن بار بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى
سىلەر ئۇ رەزىل ئۇستىدىن غەلبە قىلدىڭلار. **14** مەن بۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز
بالىلىرىم، چۈنكى سىلەر ئاتىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار،
چۈنكى سىلەر ئەزەلدن بار بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى
يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر كۈچلۈكسىلەر، خۇدانىڭ سۆز-كالامى سىلەردە تۇرىدۇ ۋە
سىلەر ئۇ رەزىل ئۇستىدىنغۇ غەلبە قىلدىڭلار. **15** بۇ دۇنيانى ۋە بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنى
سۆيمە ڭلار. ھە ركىم بۇ دۇنيانى سۆيسە، ئاتىنىڭ سۆيگۈسى ئۇنىڭدا يوقتۇر. **16** چۈنكى
بۇ دۇنيادىكى بارلىق ئىشلار، يەنى ئەتتىكى ھەۋەس، كۆزلەردىكى ھەۋەس ۋە ھاياتنىڭ
بولغان مەغرۇرلۇقىنىڭ ھەممىسى ئاتىدىن كەلگەن ئەمەس، بەلكى بۇ دۇنيادىن بولغاندۇر،
17 ۋە بۇ دۇنيا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەۋەسلەرنىڭ ھەممىسى ئۆتۈپ كېتىدۇ. لېكىن
خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچى كىشى مە ڭگۈ ياشايدۇ. **(aiōn g165)** **18** ئەزىز
بالىلىرىم، زامانىنىڭ ئاخىرقى سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ۋە سىلەر دەججالنىڭ [ئاخىر زاماندا]
كېلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغىنىڭلاردەك، ئەمەلىيەتتە بولسا ھازىرنىڭ ئۆزىدىلا نۇرغۇن دەججالار
مەيدانغا چىقتى؛ بۇنىڭدىن زامانىنىڭ ئاخىرقى سائىتى بولۇپ قالغانلىقى بەـ زگە مەلۇم. **19**
ئۇلار ئارىمىزدىن چىقتى، لېكىن ئۇلار ئەسلىدە بىزلەردىن ئەمەس ئىدى. چۈنكى ئە گەر
بىزلەردىن بولغان بولسا، ئارىمىزدا تۇرۇۋە رگەن بولاتتى. لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ
ئەسلىدە بىزدىكىلەردىن بولمىغانلىقى پاش قىلىنغانلىقى ئۈچۈن ئۇلار ئارىمىزدىن چىقىپ كەتتى.
20 ھالبۇكى، سىلەر بولسا ئۇلار مۇقەددەس بولغۇچىدىن كەلگەن مەسىھلىگۈچى روھتىن
نېسىپ بولدۇڭلار ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ھەممە ئىشنى بىلىسىلەر. **21** سىلە رگە بۇ خەتنى
يېزىشىمدىكى سەۋەب، سىلەرنىڭ ھەققەتنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى
ھەققەتنى بىلىپ، يالغانچىلىقنىڭ ھەققەتتىن كېلىپ چىقمايدىغانلىقىنى بىلگەنلىكىڭلار
ئۈچۈندۇر. **22** ئەمىسە، كىم يالغانچى؟ ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى
بۇلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. ئاتا ۋە ئوغلىنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى ئۇنىڭ قىلغۇچى كىشى
ئەمەس. **23** كىمدە كىم ئوغلىنى رەت قىلسا ئۇنىڭدا ئاتا بولمايدۇ. لېكىن ئوغلىنى ئېتىراپ قىلسا، ئۇنىڭدا ئاتا
بولىدۇ. **24** سىلەر بولسا ئۇلار، بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلارنى ئۆز ۋۇجۇدلىرىڭلاردا داۋاملىق
ئۇرغۇزۇۋېرىڭلار. بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلار سىلەردە داۋاملىق تۇرىۋەرسە، سىلەرمۇ
داۋاملىق ئو **25** ۋە ئۇنىڭ بەـ زگە قىلغان ۋەدىسى بولسا
دەل شۇ ـ مە ڭگۈ ھاياتلىقتۇر. **(aiōnios g166)** **26** سىلەرنى ئازدۇرماقچى بولغانلارنى
نەزەردە تۇتۇپ، بۇلارنى سىلە رگە يازدىم؛ **27** سىلەر بولسا ئۇلار، سىلەر ئۇنىڭدىن قوبۇل
قىلغان مەسىھلىگۈچى روھ سىلەردە تۇرۇۋېرىدۇ، سىلەر ھېچكىمنىڭ ئۆگىتىشىگە موھتاج
ئەمەسسىلەر؛ بەلكى ئەنە شۇ مەسىھلىگۈچى روھ سىلە رگە بارلىق ئىشلار توغرۇلۇق
ئۆگىتىۋاتقاندەك (ئۇ ھەقتۇر، ھېچ يالغان ئەمەستۇر!) ـ ھەم ئۆگەتكەندەك، سىلەر
داۋاملىق ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىسىلەر. **28** ئەمىسە، ئى ئەزىز بالىلىرىم، داۋاملىق ئۇنىڭدا
تۇرۇپ ياشاۋېرىڭلار. شۇنداق قىلسا ئۇلار، ئۇ ھەرقاچان قايتىدىن ئايان بولغاندا قورقاس
بولمىز ھەم ئۇ كەلگىنىدە ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچ خجالەت بولۇپ قالمايمىز. **29** [خۇدانىڭ]
ھەققانىي ئىكەنلىكىنى بىلگەنىكەنسىلەر، ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىنىڭ
ئۇنىڭ تەرىپىدىن تۇغۇلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ بىلىسە ئۇلار كېرەك.

3 قاراڭلار، ئاتا بەـ زگە شۇنداق چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەنكى، بىز
«خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرى» دەپ ئاتالدۇق ـ ۋە بىز ھەققەتەنمۇ شۇنداق. بۇ دۇنيا شۇ
سەۋەبتىن بىزنى تونۇپ يەتمەيدۇكى، چۈنكى بۇ دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. **2** سۆيۈملۈكلىرىم، بىز
ھازىر خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرىدۇرمىز؛ كەلگۈسىدە قانداق بولىدىغانلىقىمىز تېخى ئوچۇق
ئايان قىلىنمىغان. بىراق ئۇ [قايتىدىن] ئايان قىلىنغاندا، ئۇنىڭغا ئوخشاش بولىدىغانلىقىمىزنى
بىلىمىز؛ چۈنكى شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ ئەينەن ئۇزىنى كۆرىمىز. **3** ۋە [مەسىھگە] ئۈمىد
باغلىغان ھەربىر كىشى ئۇ پاك بولغانىدەك ئۆزىنى پاكلىماقتا. **4** گۇناھ سادىر قىلغان
كىشى [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بولىدۇ. چۈنكى گۇناھ سادىر قىلغانلىق
[خۇدانىڭ] قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغانلىقتۇر. **5** ھالبۇكى، سىلەر ئۇنى گۇناھلارنى ئېلىپ
تاشلاش ئۈچۈن دۇنياغا كېلىپ ئايان قىلىنغان ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدا ھېچقانداق گۇناھ
يوقتۇر، دەپ بىلىسىلەر. **6** ئۇنىڭدا ياشاۋاتقان ھەربىر كىشى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛
كىمدە كىم گۇناھ سادىر قىلسا، ئۇنى كۆرمىگەن ۋە ئۇنى تونۇمىغان بولىدۇ. **7** ئەزىز

باللىرم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى ئالدىشغا يول قويماڭلار. ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچى
كىشى ئۇ ھەققانىي بولغىنىدەك ھەققانىيدۇر. 8 لېكىن گۇناھ سادىر قىلغۇچى ئىبلىستىندۇر.
چۈنكى ئىبلىس ئەلمىساقتىن تارتىپ گۇناھ سادىر قىلىپ كەلمەكتە. خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ
دۇنياغا ئايان قىلىنىشىدىكى مەقسىتى ئىبلىسنىڭ ئەمەللىرىنى يوقىتىشتۇر. 9 خۇدادىن
تۇغۇلغۇچى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ، خۇدانىڭ تۇرۇق تۇنىكىدا ئورۇن ئالغاچقا، ئۇ گۇناھ
سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى ئۇ خۇدادىن تۇغۇلغاندۇر. 10 خۇدانىڭ باللىرى
بىلەن ئىبلىسنىڭ باللىرى شۇنىڭ بىلەن پەرقلىنىدۇكى، كىمدە كىم ھەققانىيلىققا ئەمەل
قىلمىسا ۋە يا كى تۇز قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىسە خۇدادىن ئەمەستۇر. 11
چۈنكى سىلەر دەسلەپتىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقان خەۋەر مانا دەل شۇكى، بىر-بىرىمىز رەگە مېھىر-
مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىز كېرەكتۇر. 12 ئۇ ئۇ رەزىلدىن بولغان، ئىنىسىنى ئۆلتۈرگەن
قابىلغا ئوخشاش بولماسلىقىمىز كېرەك؛ ئۇ نېمىشقا ئىنىسىنى قەتل قىلدى؟ ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ
قىلغانلىرى رەزىل، ئىنىسىنىڭ قىلغانلىرى ھەققانىي بولغانلىقى ئۈچۈن شۇنداق قىلغان.
13 شۇڭا، ئى قېرىندىشلار، بۇ دۇنيا سىلەرنى ئۆچ كۆرسە، بۇنىڭغا ھەيران قالماڭلار.
14 بىز قېرىنداشلارنى سۆيگەنلىكىمىزدىن، ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ئوتكەنلىكىمىزنى بىلىمىز.
ئۆز قېرىندىشىنى سۆيمىگۈچ 15 قېرىندىشىغا ئوچمەنلىك قىلغان
كىشى قاتىلدۇر ۋە ھېچقانداق قاتىلدا مەڭگۈلۈك ھاياتنىڭ بولمايدىغانلىقىنى بىلىسىلەر.
(aiōnios g166) 16 بىز شۇنىڭ بىلەن مېھىر-مۇھەببەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلدۇقكى، ئۇ بىز
ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلدى؛ شۇنىڭدەك بىزمۇ قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن ئۆز جېنىمىزنى پىدا
قىلىشقا قەرزداردۇرمىز. 17 ئەمما كىمكى بۇ دۇنيادا مال-مۈلۈكى تۇرۇپ، قېرىندىشىنىڭ
موھتاجلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا كۆڭىسى-قارىنى ئاچمىسا، يۈنداق كىشىدە نەدىمۇ
خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بولسۇن؟ 18 ئەزىز باللىرىم، سۆز بىلەن ئۆە تىل بىلەن ئەمەس،
بەلكى ئەمەلدە ۋە ھەقىقەتتە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى. 19 بىز شۇنداق ئىشلار
بىلەن ئۆزىمىزنىڭ ھەقىقەتتىن بولغانلىقىمىزنى بىلەلەيمىز ۋە [خۇدانىڭ] ئالدىدا قەلبىمىزنى
خاتىرجەم قىلالايمىز. 20 شۇنداقتىمۇ، مۇبادا قەلبىمىز بىزنى يەنىلا ئەيىبلىسە، خۇدا
يەنىلا قەلبىمىزدىن ئۇستۈن ۋە ھەممىنى بىلگۈچىدۇر. 21 سۆيۈملۈكلىرىم، ئە گەر قەلبىمىز
بىزنى ئەيىبلىمىسە، خۇدانىڭ ئالدىدا يۈرە كلىك تۇرىمىز 22 ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدىن نېمىنى
تىلىسەك شۇنىڭغا ئېرىشەلەيمىز؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنى خۇرسەن
قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىمىز. 23 ۋە ئۇنىڭ ئەمرى شۇكى، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ
نامىغا ئېتىقاد قىلىشىمىز ھەمدە ئۇنىڭ بىر-بىرىمىز رەگە مېھىر-مۇھەببەت
كۆرسىتىشىمىزدىن ئىبارەتتۇر. 24 ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىدىغان كىشى [خۇدادا]
ياشايدىغان ۋە [خۇدامۇ] ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىدۇ. ئەمدى خۇدانىڭ بىزدە ياشايدىغانلىقىنى
بىلگىنىمىز بولسا، ئۇ بىرىمىز رەگە ئاتا قىلغان روھتىنىدۇر.

4 سۆيۈملۈكلىرىم، ھەربىر [«ۋەھىي قىلغۇچى»] روھلارنىڭ ھەممىسگىلا ئىشىنىۋەرمە كلار،
بەلكى بۇ روھلارنىڭ خۇدادىن كەلگەن- كەلمىگەنلىكىنى پەرقلەندۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى
سىنا كلار. چۈنكى ئۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر دۇنيادىكى جايى-جايلارغا پەيدا بولدى. 2
خۇدانىڭ روھىنى مۇنداق پەرقلەندۈرەلەيسىلەر: ئەيسانى، يەنى دۇنياغا ئىنسانىي تەندە
كەلگەن مەسىھنى ئېتىراپ قىلغۇچى ھەربىر روھ خۇدادىن بولىدۇ. 3 ۋە دۇنياغا ئىنسانىي
تەندە كەلگەن ئەيسا مەسىھنى ئېتىراپ قىلمايدىغان روھ خۇدادىن كەلگەن ئەمەس.
بۇنداقلاردا ئەكىسچە دەججالنىڭ روھى ئىشلەيدۇ، سىلەر بۇ روھنىڭ كېلىدىغانلىقى
توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىكىلار ۋە دەرۋەقە ئۇ ھازىر دۇنيادا پەيدا بولدى. 4 ئەي ئەزىز باللىرىم،
سىلەر بولسا كلار خۇدادىن بولغانسىلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدىكلار؛ چۈنكى
سىلەردە تۇرغۇچى بۇ دۇنيادا تۇرغۇچىدىن ئۈستۈندۇر. 5 ئۇلار بولسا بۇ دۇنياغا مەنسۇپ،
شۇڭا ئۇلار بۇ دۇنيانىڭ سۆزلىرىنى قىلىدۇ ۋە بۇ دۇنيادىكىلەر ئۇلارغا قۇلاق سالىدۇ. 6
بىز بولساق خۇدادىن بولغانمىز، خۇدانى تونۇغان كىشى بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلايدۇ.
خۇدادىن بولمىغان كىشى بولسا بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلىمايد
روھى بىلەن ئېزىتقۇلۇقىنىڭ روھىنى پەرق ئېتەلەيمىز. 7 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، بىر-بىرىمىز رەگە
مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى؛ چۈنكى مېھىر-مۇھەببەتنىڭ ئۆزى خۇدادىندۇر ۋە مېھىر-
مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىنىڭ ھەربىرى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ ۋە خۇدانى تونۇيدۇ.
8 مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىگۈچى كىشى خۇدانى تونۇمىغان بولىدۇ؛ چۈنكى خۇدا
ئۆزى مېھىر-مۇھەببەتتۇر. 9 خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىزدە شۇنىڭ بىلەن ئاشكارا
بولدىكى، خۇدا بىزنى ئۆزىنىڭ ئارقىلىق ھاياتقا ئېرىشىۋېلىشىمىز دەپ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى دۇنياغا
ئەۋەتتى. 10 مېھىر-مۇھەببەت دەل شۇنىڭدىن ئايانكى، بىزلەرنىڭ خۇدانى سۆيگىنىمىز
بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇ ئۆزى بىزنى سۆيۈپ گۇناھلىرىمىزنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى
كافارەت بولۇشقا ئۆز ئوغلىنى ئەۋەتكىنى بىلەن ئايانىدۇر. 11 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، خۇدا بىر رەگە
شۇ قەدەر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن بولسا، بىزمۇ بىر-بىرىمىز رەگە مېھىر-مۇھەببەت
كۆرسىتىشىگە قەرزداردۇرمىز. 12 ھېچكىم ھېچقاچان خۇدانى كۆرگەن ئەمەس؛
لېكىن بىر-بىرىمىز رەگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەك، خۇدا بىزدە ياشايدۇ ۋە ئۇنىڭ مېھىر-
مۇھەببىتى بىزدە كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. 13 بىز بىزنىڭ ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلىقىمىزنى
ۋە ئۇنىڭ بىزدە ياشاۋاتقانلىقىنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، ئۇ ئۆز روھىنى بىر رەگە ئاتا قىلغان.
14 بىز شۇنى كۆرگەن ۋە شۇنداقلا شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمىزكى، ئاتا ئوغلۇنى دۇنياغا
قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 15 ئە گەر كىمدە كىم ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ
ئېتىراپ قىلسا، خۇدا ئۇنىڭدا، ئۇمۇ خۇدادا ياشايدۇ. 16 بىز بولساق خۇدانىڭ بىر رەگە
بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى تونۇپ يەتتۇق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تولىمۇ ئىشەندۇق. خۇدا ئۆزى
مېھىر-مۇھەببەتتۇر ۋە مېھىر-مۇھەببەتتە ياشىغۇچى كىشى خۇدادا ياشايدۇ، خۇدامۇ ئۇنىڭدا
ياشايدۇ. 17 مۇشۇنداق بولغاندا، مېھىر-مۇھەببەت بىزدە م ۇكەممەللىشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز
سوراق كۈندە خاتىرجەم-قورقاس بولالايمىز. چۈنكى ئەيسا قانداق بولۇۋاتقان بولسا بىزمۇ
ھازىر بۇ دۇنيادا شۇنداق بولۇۋاتىمىز. 18 مېھىر-مۇھەببەتتە قورقۇنچ يوقتۇر؛ كامىل مېھىر-
مۇھەببەت قورقۇنچنى ھەيدەپ يوقىتا چىقىرىدۇ. چۈنكى قورقۇنچ خۇدانىڭ جازاسى بىلەن
باغلىنىشلىقتۇر؛ قورقۇنچى بار كىشى مېھىر-مۇھەببەتتە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئەمەستۇر.
19 بىز مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىمىز، چۈنكى خۇدا ئالدى بىلەن بىر رەگە مېھىر-مۇھەببەت
كۆرسەتتى. 20 ئە گەر بىرسى «خۇدانى سۆيىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىندىشىغا ئوچمەنلىك
قىلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. چۈنكى كۆز ئالدىدىكى قېرىندىشىنى سۆيمىگەن يەردە، كۆرۈپ
باقمىغان خۇدانى قانداقمۇ سۆيىشۇن؟ 21 شۇڭا بىزدە ئۇنىڭدىن: «خۇدانى سۆيگەن كىشى
قېرىندىشىنىمۇ سۆيىشۇن» دېگەن ئەمر باردۇر.

5 ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىگە ئىشەنگەن ھەربىر كىشى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ؛ ۋە
تۇغدۇرغۇچى [ئاتىنى] سۆيىدىغان ھەربىر كىشى ئۇنىڭدىن تۇغۇلغۇچىنىمۇ سۆيىدۇ. 2 بىز
ئۆزىمىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرىنى سۆيىدىغانلىقىمىزنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، خۇدانى سۆيۈپ،
ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. 3 خۇدانى سۆيۈش ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل
قىلىش دېمەكتۇر؛ ۋە ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە ئېغىر ئىش ئەمەستۇر. 4 چۈنكى خۇدادىن
تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلىبە قىلىدۇ؛ ۋە دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلىبە
قىلغۇچى كۈچ ـ دەل بىزنىڭ ئېتىقادىمىزدۇر. 5 بۇ دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلىبە قىلغۇچى
زادى كىملەر؟ پەقەت ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئەمەسمۇ؟ 6 ئۇ
بولسا سۇ ۋە قان ئارقىلىق كەلگەن زات، يەنى ئەيسا مەسىھدۇر؛ ئۇنىڭ پەقەت سۇ
بىلەنلا ئەمەس، بەلكى قان بىلەنمۇ ئىدى. ۋە بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى بولسا
روھتۇر، چۈنكى روھ ئۆزى ھەقىقەتتۇر. 7 چۈنكى ئۇنىڭ توغرۇلۇق ئۈچ گۇۋاھلىق
بەرگۈچى بار: ـ 8 بۇلار روھ، سۇ ۋە قاندىن ئىبارەتتۇر. بۇ ئۈچىنىڭ [گۇۋاھلىقى]
بىردىدۇر. 9 ئە گەر بىز ئىنسانلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلساق، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقى
بۇلارنىڭكىدىن ئۈستۈندۇر. خۇدا ئۆز ئوغلى توغرىسىدا شۇنداق گۇۋاھلىق بەرگەن ـ 10
(خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېتىقاد قىلغان كىشىنىڭ ئۆچىدە شۇ گۇۋاھلىق باردۇر؛ بىراق خۇدانى
ئىشەنمىگەن كىشى ئۇنى يالغانچى قىلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئۆز ئوغلىنى تەستىقلىغان
11 گۇۋاھلىق دەل شۇدۇركى، خۇدا بىر رەگە مەڭگۈلۈك ھاياتنى
ئاتا قىلدى ۋە بۇ ھاياتلىق ئۇنىڭ ئوغلىدىدۇر. (aiōnios g166) 12 شۇڭا ئوغلىغا ئىگە

بولغان كىشى هاياتلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ، خۇدانىڭ ئوغلىغا ئىگە بولمىغان كىشى هاياتلىققا
13 مەن يۇلارنى خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان سىلە رگە
سىلەرنىڭ مەڭگۈلۈك هاياتقا ئىگە بولغانلىقىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن يازدىم. (aiōnios
g166) 14 ۋە بىزنىڭ ئۆنىڭغا بولغان تولۇق ئىشەنچ-خاتىرجەملىكىمىز شۇنداقكى، ئۆنىڭ
ئىرادىسىگە مۇۋاپىق هەرقانداق بىر ئىشنى تىلىسەك، ئۇ بىزنى ئاڭلايدۇ. 15 ئۇنى هەرنېمە
تىلىگىنىمىزنى ئاڭلايدۇ دەپ بىلگەنىكەنمىز، دۇئايىمىزدا ئۆنىڭدىن تىلىگىنىمىز رگە ئېرىشتۇق،
دەپ بىلىمىز. 16 بىرسى قېرىندىشىنىڭ ئۆلۈمگە مەهكۇم قىلمايدىغان بىر گۇناه سادىر
قىلغانلىقىنى كۆرسە، ئۆنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلسۇن؛ ۋە خۇدا ئۆلۈمگە مەهكۇم قىلمايدىغان
گۇناه سادىر قىلغانلار ئۈچۈن ئۆنىڭغا هاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. ئۆلۈمگە مەهكۇم گۇناهمۇ
باردۇر. ئۆنىڭ توغرىسىدىن تىلىسۇن، دېمەيمەن. 17 هەممە هەققانىيەتسىزلىك گۇناهتۇر،
ۋە ئۆلۈمگە مەهكۇم قىلمايدىغان گۇناهمۇ بار. 18 خۇدادىن تۇغۇلغۇچىنىڭ گۇناه
سادىر قىلمايدىغانلىقىنى بىلىمىز؛ چۈنكى ئەسلىدە خۇدادىن تۇغۇلغان زات يۇنداق كىشىنى
قوغداپ قالىدۇ ۋە ئاشۇ رەزىل ئۆنىڭغا تېگىلمەيدۇ. 19 ئەمدى ئۆزىمىزنىڭ خۇدادىن
بولغانلىقىمىز ئۆزىمىز رگە مەلۇم؛ ئەمما پۈتكۈل دۇنيا بولسا ئۇ رەزىلنىڭ ئىلكىدىدۇ 20 يەنە
بىر رگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئوغلى دۇنياغا كەلدى ۋە هەققىنى بولغۇچىنى تونۇشىمىز ئۈچۈن
كۆڭلىمىزنى يورۇتتى؛ ۋە بىز هەققىنى بولغۇچىنىڭ ئۆزىدە، يەنى ئۆنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىهدە
ياشاۋاتىمىز. ئۇ بولسا هەققىي خۇدا ۋە مەڭگۈلۈك هاياتلىقتۇر! (aiōnios g166) 21 ئەزىز
بالىلىرىم، ئۆزۈڭلارنى هەرقانداق بۇتلاردىن ساقلاڭلار.

يۇھاننا 2

2 مەنكى ئاقساقالدىن [خۇدا تەرىپىدىن] تاللانغان خاتىمغا ۋە ئۇنىڭ ئەزىز بالىلىرىغا
سالام! مەن سىلەرنى ھەقىقەتتە سۆيىمەن ۋە يالغۇز مەنلا ئەمەس، يەنە ھەقىقەتنى
تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى بىزدە ياشاۋاتقان ۋە شۇنداقلا ئەبەد دگىچە بىرگە يار بولىدىغان
ھەقىقەتنى دەپ سىلەرنى سۆيىدۇ. **(aiōn g165)** **3** خۇدائاتىدىن ۋە ئاتىنىڭ ئوغلى رەب
ئەيسا مەسىھدىن شاپائەت، رەھىم-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە ھەقىقەت ۋە
مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە بولغاي! **4** باللىرىڭنىڭ ئارىسىدا بىز ئاتىدىن ئەمر تاپشۇرۇۋالغاندەك
ھەقىقەتتە ماڭغانلارنى كۆرگىنىم ئۈچۈن ئىنتايىن خۇرسەن بولدۇم. **5** ئەمدى، ھۆرمەتلىك
خانىم، مەن سەندىن بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى، دەپ ئۆتۈنەن. مېنىڭ
ساڭا يېزىپ ئوتتۇرىغىنىم يېڭى بىر ئەمر ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ بىزدە بار ئەمرىدۇر
6 (مېھىر-مۇھەببەت شۇكى، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ مېڭىشتۇر). مانا بۇ ئەمر
سىلەر بۇرۇندىن تارتىپ ئاڭلاپ كېلىۋاتقاندەك، ئۇنىڭدا مېڭىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە
تاپىلانغاندۇر. **7** چۈنكى نۇرغۇن ئالدامچىلار دۇنيانىڭ جايى-جايلىرىدا چىقتى. ئۇلار
ئەيسانىڭ دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمايدۇ. بۇنداقلار
دەل ئالدامچى ۋە دەججالدۇر. **8** بىز ۋە ئۆزۈڭلار سىگۈۋ رگەن ئەجرنى يوقىتىپ قويماي،
بەلكى تولۇق ئىنئامغا ئىگە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن، ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار. **9** كىمكى
مەسىھنىڭ تەلىمىدىن ھالقىپ چىقىپ، ئۇنىڭدا چىڭ تۇرمىسا، خۇدا ئۇنىڭغا ئىگە بولمايدۇ.
لېكىن ئۇنىڭ تەلىمىدە چىڭ تۇرغۇچى بولسا، ئاتا ھەم ئوغۇل ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. **10**
ئەگەر بىرسى ئۇنىڭ تەلىمىنى ئېلىپ كەلمەي سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى ۋېيۇڭلارغا
باشلىماڭلار ھەم ئۇنىڭغا سالامۇ بەرمە ڭلار. **11** چۈنكى ئۇنداق ئادەمگە سالام بە رگەن
كىشى ئۇنىڭ رەزىل ئەمەللىرىگە شېرىك بولغۇچىدۇر. **12** سىلە رگە پۈتىدىغان يەنە كۆپ
سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن قەغەز بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، خۇشاللىقىمىزنىڭ
تولۇپ تېشىشى ئۈچۈن يېنىڭلارغا بېرىپ دىدار كۆرۈشۈپ سۆزلىشىشنى ئارزۇ قىلىمەن.
13 خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ھەدە ڭنىڭ باللىرىدىن ساڭا سالام!

يۇھاننا 3

1 مەنكى ئاقساقال ئۆزۈم ھەققەتتە سۆيگەن سۆيۈملۈك گايۇسقا سالام! **2** ئى
سۆيۈمكۈك [دوستۇم]، جېنىڭ گۈللەنگەندەك، ھەممە ئىشلىرىڭنىڭ گۈللىنىشىگە ۋە
تېنىڭنىڭ سالامەت بولۇشىغا تىلەكداشمەن. **3** قېرىنداشلار كېلىپ، سەندە بولغان
ھەققەت توغرۇلۇق گۈۋاھلىق بە رگەندە، مەن ئىنتايىن بەك خۇشاللاندىم؛ چۈنكى
سەن ھەققەتتە داۋاملىق مېڭىۋاتىسەن. **4** ماڭا نىسبەتەن، ئەۋزەللىرىمنىڭ ھەققەتتە
مېڭىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاشتىنمۇ چوڭ خۇشاللىق يوقتۇر. **5** سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يېنىڭغا
بارغان قېرىنداشلارغا (گەرچە ئۇلار ساڭا ناتونۇش بولسىمۇ) قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىدە
ئىخلاسمەنلىكىڭ ئىسپاتلىنىدۇ. **6** ئۇلار جامائەت ئالدىدا سېنىڭ بۇ مېھىر-مۇھەببىتىڭ
توغرىسىدا گۈۋاھلىق بەردى. ئۇلارنى يەنە خۇدانىڭ يولىغا لايىق سەپىرىگە ئۇزىتىپ قويساڭ،
ياخشى قىلغان بولىسەن. **7** چۈنكى ئۇلار [سەپەردە] يات ئەللىك [ئېتىقادسىزلاردىن] ھېچ
نېمە ئالمايي، شۇ مۇبارەك نام ئۈچۈن يولغا چىقتى. **8** شۇڭا، ھەققەت بىلەن خىزمەتداش
بولۇپ تەڭ ئىشلىگۈچى بولۇش ئۈچۈن بىز شۇنداقلارنى قوللاپ-قۇۋۋەتلىشىمىز كېرەك توغرا
كېلىدۇ. **9** بۇ توغرۇلۇق جامائەتكە مەكتۇپ يازدىم. لېكىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆزىنى
چوڭ تۇتۇپ، جامائەتكە باش بولۇش تەمەسسىدە بولغان دىئوترەپەس بىزنى قوبۇل قىلمايدۇ.
10 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن بارغاندا، ئۇنىڭ قىلغان ئەسكىلىكلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ بىزنىڭ
ئۈستىمىزدىن قىلغان رەزىل سۆزلىرى بىلەن غەيۋەتنى يۈزىگە سالىمەن؛ ئۇ ئۇنىڭلا بىلەنلا
توختاپ قالمايدۇ، يەنە [سەپەردىكى] قېرىنداشلارنى قوبۇل قىلمايلا قالماي، قوبۇل قىلماقچى
بولغانلارنىمۇ توسىدۇ ۋە ھەتتا ئۇلارنى جامائەتتىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىدۇ. **11** ئى سۆيۈملۈك
[دوستۇم]، يامانلىقتىن ئەمەس، ياخشىلىقتىن ئۈلگە ئالغىن. ياخشىلىق قىلغۇچى خۇدادىندۇر.
يامانلىق قىلغۇچى خۇدانى ھېچ كۆرمىگەندۇر. **12** دېمىتىرئوسنى بولسا ھەممەيلەن، ھەتتا
ھەققەتنىڭ ئۆزى ياخشى گۈۋاھلىق بېرىپ تەرىپلەيدۇ. بىزمۇ ئۇنىڭغا گۈۋاھلىق بېرىمىز ۋە
گۈۋاھلىقىمىزنىڭ ھەققەت ئىكەنلىكىنى سەنمۇ بىلىسەن. **13** ساڭا يازىدىغان يەنە كۆپ
سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن قەلەم بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، **14** سەن بىلەن
يات ئاردا دىدار كۆرۈشۈشنى ئارزۇ قىلىمەن؛ شۇ چاغدا دەرقەمدە سۆزلىشىمىز. ساڭا
خاترجەملىك يار بولغاي! دوستلاردىن ساڭا سالام. سەنمۇ [ئۇ يەردىكى] دوستلارغا
ئىسىم-فاملىلىرى ۋېيچە مەندىن سالام ئېيتقايسەن.

يەھۇدا

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى، ياقۇپنىڭ ئىنىسى مەنكى يەھۇدادىن چاقىرىلغانلارغا، يەنى
خۇداتاتىمىز تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن قوغدىلىپ كەلگەنلە رگە سالام.
2 سىلە رگە رەھمىدىللىك، تاماىنلىق-خاتىرجەملىك ۋە مېھىر-مۇھەببەت مەسىسلەپ تاتا
قىلىنغاي! **3** ئى سۆيۈملۈكلىرىم، مەن ئەسلى سىلە رگە ئورتاق بەھرىمەن بولۇۋاتقان نىجاتىمىز
توغرىسىدا خەت يېزىشقا زور ئىشتىياقىم بولسىمۇ، لېكىن ھازىر بۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى
مۇقەددەس بەندىلە رگە بىر يولىلا تامانەت قىلىنغان ئېتىقادنى قوۋۇغىلاردىن بەرمەسلىككە
جىددىي كۆرەش قىلىشقا جېكلەپ ئۆتۈشىۋ خەتنى يازمىسام بولمىدى. **4** چۈنكى مەلۇم
كىشىلەر ـ ئىخلاسسىز ئادەملەر، خېلى بۇرۇنلا مۇنۇ سوراققا تارتىلىشقا پۈتۈلگەنلەر ئارا كىلارغا
سۆقۇنۇپ كىرىۋالغان. ئۇلار خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بۇزۇۋقلۇق
ئايلاندۇرۇۋالغان، بىردىنبىر ئىگىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدىن تانغان ئادەملەردۇر.
5 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە شۇنى ئېسىكىلارغا قايتىدىن سېلىشنى خالايمەنكى
(گەرچە سىلەر بۇرۇن ھەممە ئىشلاردىن خەۋەرلەندۇرۇلگەن بولسا كىلارمۇ)، بۇرۇن رەب
[ئۆزى ئۈچۈن] بىر خەلقنى مىسىردىن قۇتقۇزغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى [ئۆزىگە]
6 [ۋە سىلەر شۇنىمۇ بىلىسىلە رىكى]، ئەسلىدىكى
ئورندا تۇرماي، ئۆز ماكانىنى تاشلاپ كەتكەن پەرىشتىلەرنى رەب ئۇلۇغ [قىيامەت]
كۈنىنىڭ سورىقىغىچە مەڭگۈ كىشەنلەپ مۇدھىش قارا ئۇقۇلۇقتا سولاپ ساقلىماقتا.
(aïdios g126) **7** سودوم ۋە گومورىا ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلەردىكىلەرمۇ شۇ
ئوخشاش يولدا، يەنى شۇ [پەرىشتىلە رگە] ئوخشاش ئۆچىغا چىققان بۇزۇقچىلىققا ۋە غەيرىي
شەھۋەتلە رگە بېرىلىپ كەتكەن، [كېيىنكى دەۋرلەر] ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدىن ئىبرەت ئالسۇن
ئۈچۈن مەڭگۈلۈك ئوت جازاسىغا ئورنەك قىلىنىپ كۆيدۈرۈلگەن. **(aiōnios g166)** **8**
لېكىن مۇشۇ «چۈش كۆرگۈچىلەر» شۇ ئوخشاش يول بىلەن ئادەملەرنىڭ تەنلىرىنىمۇ
بۇلغىماقتا، ئۇلار ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغۇچىلاردىن بولۇپ، [ئەرشتىكى] ئۇلۇغلارغىمۇ
ھاقارەت قىلىشماقتا. **9** لېكىن ھەتتا باش پەرىشتە مىكائىلمۇ مۇسانىڭ جەسىتى توغرىسىدا
ئىبلىس بىلەن مۇزاكىرە قىلىپ تالاش-تارتىش قىلغاندا، ئۇنى ھاقارەتلىك سۆزلەر بىلەن
ئەيىبلەشكە پېتىنالمىغان، پەقەت «ساكا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى تەنبىھ بەرسۇن» دەپلا
قويغان. **10** لېكىن بۇ كىشىلەر ئۆزلىرى چۈشىنەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە كۆپۈرۈلۈق قىلدۇ.
بىراق ئۇلار ھەتتا ئەقىلسىز ھايۋانلاردەك ئۆز تەبىئىتىنىڭ ئىنكاسلىرى بويىچە چۈشەنگىنىچە
ياشاپ، شۇ ئارقىلىق ئۆزلىرىنى ھالاك قىلدۇ. **11** بۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلار
قابىلنىڭ يولى بىلەن ماكىدى، مال-مۇلۇكنى دەپ بالاتامنىڭ ئازغان يولىغا ئۆزىنى ئاتتى ۋە
ئۇلار كوراھنىڭ ئاسىيلىق قىلغىنىغا [ئوخشاش] ئاخىر ھالاك بولدۇ. **12** ئۇلار مېھىر-
مۇھەببەتنى تەبىركەلەش زىيافەتلىرىگىلارغا ھېچ تارتىنمايي سىلەر بىلەن بىللە داخىل بولىدىغان،
ئۆزلىرىنلا باقىدىغان خەتەرلىك خادا تاشلاردۇر. ئۇلار شامالىلاردىن ھەيدىلىپ كەلگەن
يامغۇرسىز بۇلۇت، يىلتىزىدىن قومۇرۇپ تاشلانغان، كەچ كۈزدىكى مېۋىسىز دەرەخلەر،
13 ئۇلار دېڭىزنىڭ داۋالغۇۋاتقان، بۇژغۇنلۇق دولقۇنلىرى، ئۇلار
ئۆز شەرمەندىچىلىكىنى قۇسماقتا؛ ئۇلار ئېزىپ كەتكەن يۇلتۇزلار بولۇپ، ئۇلارغا مەڭگۈلۈك
قاپقارا ئۇقۇلۇقنىڭ زۇلمىتى ھازىرلاپ قويۇلغاندۇر. **(aiōn g165)** **14** ئادەمئاتىنىڭ يەتتىنچى
ئەۋلادى بولغان ھانوخ بۇ كىشىلەر توغرىسىدا مۇنداق بېشارەت بە رگەن: ـ «مانا،
رەب تۈمەنلىگىلىغان مۇقەددەسلىرى بىلەن كېلىدۇ، **15** ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى سوراق
قىلىپ، بارلىق ئىخلاسسىزلارنىڭ ئىخلاسسىزلارچە يۈرگۈزگەن بارلىق ئىخلاسسىزلىقلىرىغا
ئاساسەن، شۇنداقلا ئىخلاسسىز گۇناھكارلارنىڭ ئۆزىنى ھاقارەتلىگەن بارلىق ئەسەبىي
سۆزلىرىگە ئاساسەن ئۇلارنى ئەيبىگە يۈرۈيدۇ». **16** بۇ كىشىلەر ھامان غوتۇلداپ،
ئاغرىنىپ يۈرىدۇ، ئۆز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدۇ، ئاغزىدا يوغانچىلىق قىلىدۇ، ئۆز
مەنپەئىتىنى كۆزلەپ باشقىلارغا خۇشامەتچىلىك قىلىدۇ. **17** لېكىن، ئى سۆيۈملۈكلىرىم،
رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ رەسۇللىرىنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئېسىگىلاردا تۇتۇۋالا رىكى،
18 ئۇلار سىلە رگە: «ئاخىر زاماندا، ئۆزىنىڭ ئىخلاسسىز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىپ،
مازاق قىلغۇچىلار مەيدانغا چىقىدۇ» دېگەنىدى. **19** مۇشۇنداق كىشىلەر بۇلگۈنچىلىك
پەيدا قىلىدىغان، ئۆز تەبىئىتىگە ئە گەشكەن، روھقا ئىگە بولمىغان ئادەملەردۇر. **20** لېكىن
سىلەر، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ئەڭ مۇقەددەس بولغان ئېتىقادىكىلارنى ئۆل قىلىپ، ئۆز ۋۇجۇدلارنى
قۇرۇپ چىقىڭلار. **21** ئادەمنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېلىپ
بارىدىغان رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ رەھمىدىللىكىنى تەلەپ قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى
خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئىچىدە ئۇتۇقلار. **(aiōnios g166)** **22** شەكىلىنىپ قالغانلارغا
رەھىم قىلىڭلار؛ **23** بەزىلەرنى ئوت ئىچىدىن يۇلۇۋېلىپ قۇتۇلدۇرۇۋېلىڭلار؛ بەزىلە رگە
ھەتتا ئەتلىرىدىن نىجاسەت چۈشۈپ بۇلغانغان كىيىم-كېچىكىگىمۇ نەپرەتلەنگەن ھالدا
قورقۇنچ ئىچىدە رەھىم قىلىڭلار. **24** ئەمما سىلەرنى يولدا تېيىلىپ كېتىشتىن ساقلاپ،
ئېچىلىپ-يېيىلىپ ئۆزىنىڭ شەرەپلىك ھۇزۇرىدا ئەيىبسىز تۇرغۇزۇشقا قادىر بولغۇچىغا،
25 خۇداغا رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ،
ھەيۋەت-ئۇلۇغلۇق، قۇدرەت ۋە ھوقۇق ئەزەلدىن بۇرۇن، ھازىرمۇ تا بارلىق زامانلارغىچە
بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165)**

ۋەھي

1 بۇ كىتاب ئەيسا مەسىھنىڭ ۋەھيىسى، يەنى خۇدا ئۇنىڭغا تۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا يېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتىشى ئۈچۈن تاپشۇرغان ۋەھيىدۇر. مەسىھ بۇنى تۆز يەرشتىسىنى ئەۋەتىپ قۇلى يۇھاننىغا ئالامەتلەر بىلەن ئايان قىلدى. **2** يۇھاننا بولسا خۇدانىڭ سۆز-كالامى ھەمدە ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىكى گۇۋاھلىققا كۆرگەنلىرىنىڭ ھەممىسىگە گۇۋاھلىق بەردى. **3** بۇ بېشارەتنى ئوقۇپ بەرگۈچى ۋە ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدا يېزىلغانلارغا ئىتائەت قىلغۇچى بەختلىكتۇر! چۈنكى ۋەھيىنىڭ ۋاقتى يېقىندۇر. **4** مەنكى يۇھاننادىن ئاسىيا [ئۆلكىسىدىكى] يەتتە جامائەتكە سالام! ھازىر بار بولغان، ئۆتكەندىمۇ بولغان ھەم كەلگۈسىدە كەلگۈچىدىن، ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدىكى يەتتە روھتىن **5** ۋە سادىق گۇۋاھچى، ئۆلۈمدىن تۇنجى تىرىلگۈچى، جاھاندىكى پادىشاھلارنىڭ ھۆكۈمرانى بولغان ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي. ئەمدى بىزنى سۆيگۈچى، يەنى تۆز قېنى بىلەن **6** ۋە بىزنى بىر پادىشاھلىققا ۋېۋىشتۇرۇپ، تۆز ئاتىسى خۇداغا كاھىنلار قىلغانغا بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەد دگىچە بولغاي، ئامىن! (aiōn g165) **7** مانا، ئۇ بۇلۇتلار بىلەن كېلىدۇ، شۇنداقلا ھەر بىر كۆز، ھەتتا ئۇنى سانجىغانلارمۇ ئۇنى كۆرىدۇ. يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلە-خەلق ئۇ سەۋەبلىك ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ. شۇنداق بولىدۇ، ئامىن! **8** مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا»، مۇقەددەم ۋە خاتىمە تۆزۈمدۇرمەن، ھازىر بار بولغان، بۇرۇنمۇ بار بولغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ بار بولغۇچىدۇرمەن، شۇنداقلا ھەممىگە قادىردۇرمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار خۇدا. **9** سىلەرنىڭ قېرىندىشىڭلار ھەم سىلەر بىلەن بىرگە ئەيسادا بولغان ئازاب-ئۇقۇبەت، پادىشاھلىق ۋە سەۋر-تاقەتتىن ئورتاق نېسىپدىشىڭلار بولغان مەنكى يۇھاننا خۇدانىڭ سۆز-كالامى ۋە ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقى ۋەجىدىن پاتموس دېگەن ئارالدا [مەھبۇس] بولۇپ تۇرۇپ قالغاندىم. **10** «رەببنىڭ كۈنى»دە مەن روھنىڭ ئىلكىگە ئېلىنىشىم بىلەن، كەينىمدىن كاناي ئاۋازىدەك كۈچلۈك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **11** بۇ ئاۋاز: «كۆرىدىغانلىرىڭنى كىتاب قىلىپ يېز ۋە ئۇنى يەتتە جامائەتكە، يەنى ئەفەسۇس، سمىرنا، پەرگامۇم، تىياتىرا، ساردىس، فىلادېلفىيە ۋە لائودىكىيادىكى جامائەتلەر رگە ئەۋەت» دېدى. **12** ماڭا سۆز قىلغان ئاۋازنىڭ كىمنىڭ ئىكەنلىكىنى كۆرۈش ئۈچۈن كەينىمگە بۇرۇلدۇم. بۇرۇلغىنىمدا، كۆزۈمگە يەتتە ئالتۇن چىراغدان **13** ۋە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆچىسىغا پۈتلىرىغىچە چۈشۈپ تۇرىدىغان تون كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ئىنسانئوغلىغا ئوخشايدىغان بىرى كۆرۈندى. **14** ئۇنىڭ باش-چېچى ئاق ۋېۋىدەك، ھەتتا قاردەك ئاپئاق ئىدى ۋە كۆزلىرى گويا يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتتەك ئىدى. **15** پۇتلىرى خۇمداندا تاۋلىنىپ پارقىرىغان ئۆچقا ئوخشايتتى، ئاۋازى شارقىراپ ئېقىۋاتقان نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ئىدى. **16** ئۇ ئوڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇز ئۆتكەن بولۇپ، ئاغزىدىن ئىككى بىسلىق ئوتكۈر قىلىچ چىقىپ تۇراتتى. چىرايى خۇددى قۇياشنىڭ تولۇق كۈچىدە پارلىغانىدەك يارقىن ئىدى. **17** ئۇنى كۆرگىنىمدە، ئايىغىغا ئۆلۈكتەك يېقىلدىم. ئۇ ئوڭ قولىنى ئۈستۈمگە تەگكۈزۈپ مۇنداق دېدى: **18** ھەمدە ھايات بولغۇچى ئۆزۈمدۇرمەن. مەن ئۆلگەندىم، ئەمما مانا، مەن ئەبەدىلئەبەد دگىچە ھاياتتۇرمەن، ئۆلۈم ۋە تەھتىسارانىڭ ئاچقۇچلىرى قولۇمدىدۇر! (aiōn g165, Hadēs g86) **19** شۇنىڭ ئۈچۈن، كۆرگەن ئىشلارنى، ھازىر بولۇۋاتقان ئىشلارنى ۋە بۇلاردىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى يېزىپ قالدۇر. **20** سەن ئوڭ قولۇمدا كۆرگەن يەتتە يۇلتۇزنىڭ ۋە يەتتە ئالتۇن چىراغدانىنىڭ سىرى مانا مۇنداق ـ يەتتە يۇلتۇز يەتتە جامائەتنىڭ ئەلچىلىرى ۋە يەتتە چىراغدان بولسا يەتتە جامائەتتۇر.

2 ـ ئەفەسۇستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: «ئوڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇزنى تۇتۇپ، يەتتە ئالتۇن چىراغدانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭغۇچى مۇنداق دەيدۇ: **2** ـ سېنىڭ ئەجىر-ئەمەللىرىڭنى، تارتقان جاپالىرىڭنى ھەم سەۋر-تاقىتىڭنى، رەزىل ئادەملەرنىڭ قىلمىشلىرىغا چىداپ تۇرالمايدىغانلىقىڭنى، شۇنداقلا روسۇل بولمىسىمۇ تۆزلىرىنى روسۇل دەپ ئاتىۋالغانلارنى سىناپ، تۆزلىرىنىڭ يالغانچى بولغانلىقىنى تونۇغانلىقىڭنىمۇ بىلىمەن. **3** شۇنداق، سېنىڭ سەۋر-تاقەت قىلىۋاتقانلىقىڭنى، مېنىڭ نامىم ۋەجىدىن جاپا-مۇشەققەتكە بەرداشلىق بە رگەنلىكىڭنى ئەمما ئېرىتمىگەنلىكىڭنى بىلىمەن. **4** لېكىن ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بار كى، سەن تۆز ئۆڭدىكى دەسلەپكى مېھىر-مۇھەببەتنىن ۋاز كەچتىڭ. **5** شۇنىڭا قايىسى ھالدىتىن يېقىلىپ چۈشكەنلىكىڭنى ئېسىڭگە ئېلىپ توۋا قىلغىن، ئاۋۋالقى ئەمەللەرنى قايتا قىلغىن. بولمىسا يېنىڭغا كېلىمەن ۋە توۋا قىلمىساڭ چىراغدىنىڭنى جايىدىن يۇتكۈۋېتىمەن.

6 براق، سېنىڭ شۇ ئارتۇقچىلىقىڭ بار كى، مەن تۆزۈم نەپرەتلىنىدىغان نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ قىلمىشلىرىدىن سەنمۇ نەپرەتلىنىسەن. **7** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەر رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلارنى خۇدانىڭ جەننىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشكە مۇيەسسەر قىلىمەن». **8** ـ ئىزمىردىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى، تۆلگەن بە رگەن ئۈچۈن مۇنداق دەيدۇ: **9** ـ سېنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىڭنى ۋە نامراتلىقىڭنى بىلىمەن (لېكىن سەن باي!)، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ تۆزلىرىنى يەھۇدىي دەۋالغان، شەيتانىنىڭ بىر سىناگوگى بولغانلارنىڭ تۆھمەتلىرىنىمۇ بىلىمەن. **10** ئالدىڭدا چېكىدىغان ئازاب-ئۇقۇبەتلەردىن قورقما. مانا، ئىبلىس ئاراڭلاردىن بەزىلىرىڭلارنى سىنىلىشىڭلار ئۈچۈن يېقىندا زىندانغا تاشلىنىدۇ. سىلەر ئون كۈن قىينىلىسىلەر. تاكى ئۆلگۈچە سادىق بولغىن، مەن ساڭا ھاياتلىق تاجىنى كىيدۈرىمەن. **11** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەر رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار ئىككىنچى ئۆلۈمنىڭ زىيىنىغا ھە رگىز ئۇچرىمايدۇ!». **12** ـ پەرگامۇمدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئىككى بىسلىق ئوتكۈر قىلىچى بار بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: **13** ـ مەن سەن ئولتۇرغان يەرنى، يەنى شەيتانىنىڭ تەختى بولغان جايىنى بىلىمەن. شۇنداقتىمۇ، سەن مېنىڭ ناممىنى چىڭ تۇتۇپ، ھەتتا سادىق گۇۋاھچىم ئانتىپاس ماكانىدا، يەنى شەيتان تۇرغان جايدا قەتلى قىلىنغان كۈنلەردىمۇ، ماڭا قىلغان ئېتىقادىڭدىن تېنىپ كەتمىدىڭ. **14** لېكىن ساڭا شۇ بىرنەچچە ئېتىرازىم بار كى، ئاراڭلاردا بالائامنىڭ تەلىمىگە ئە گەشكەنلەردىن بەزىلەر بولماقتا ـ بالائام بولسا بالاققا ئىسرائىللارنى بۇتقا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىنغان گۆشنى يېيىش ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ئازدۇرۇشنى ئۆگەتكەندى. **15** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ تەلىمنى تۇتقانلارمۇ بار. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن، توۋا قىل! ئۇنداق قىلمىساڭ، ۋېنىڭغا تېز ئاردا بېرىپ، ئاغزىمدىكى قىلىچىم بىلەن شۇلارغا ھۇجۇم قىلىمەن. **17** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەر رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار بولسا يوشۇرۇپ قويغان ماننادىن بېرىمەن ۋە ھەربىرىگە بىردىن ئاق تاش بېرىمەن. تاش ئۈستىدە يېڭى بىر ئىسىم پۈتۈكلۈك بولىدۇ، شۇ ئىسىمنى ئۇنى قوبۇل قىلغان كىشىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». **18** ـ تىياتىرادىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «كۆزلىرى يالقۇنلىغان ئوتقا ۋە پۇتلىرى پارقىراق تۇنچقا ئوخشايدىغان خۇدانىڭ ئوغلى مۇنداق دەيدۇ: **19** ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى، مېھىر-مۇھەببىتىڭنى، ئېتىقادىڭنى، ئەجىر-خىزمىتىڭنى ۋە سەۋر-تاقىتىڭنى، شۇنداقلا ھازىرقى ئەمەللىرىڭنىڭ ئاۋۋالقىدىن ئېشىپ چۈشۈۋاتقانلىقىنىمۇ بىلىمەن. **20** لېكىن، ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بار كى، تۆزىنى پەيغەمبەر دەپ ئاتىۋالغان ئاشۇ خوتۇن يېزەبەلگە يول قويۇۋاتىسەن. ئۇ خوتۇن قۇل-خىزمەتكارلىرىمنى تەلىم بېرىپ، تۆلارنى جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ۋە بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان گۆشنى يېيىشكە ئازدۇرماقتا. **21** مەن ئۇنىڭغا توۋا قىلغۇدەك ۋاقىت بە رگەندىم، لېكىن ئۇ تۆز بۇزۇقلۇقىغا توۋا قىلىشنى خالىمايدۇ. **22** ئەمدى مانا، مەن ئۇنى [ئېغىر كېسەل] ئورنىغا تاشلاپ ياتقۇزىمەن ۋە ئۇنىڭ بىلەن زىنا قىلغانلار قىلمىشلىرىغا توۋا قىلمىسا، تۆلارنىمۇ ئېغىر ئازابقا چۆمدۈرىمەن. **23** ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىمۇ ئەجەللىك كېسەل بىلەن ئۇرىمەن. شۇ چاغدا، بارلىق جامائەتلەر نىيەت-نىشانلارنى ۋە قەلبلەرنى كۆزىتىپ تەكشۈرگۈچىنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا مېنىڭ ھەربىرىگلارغا قىلغان ئەمەلىيەتىگلارغا يارىشا ياندۇرىدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. **24** لېكىن، تىياتىرادىكى قالغانلارغا، يەنى بۇ تەلىمنى قوبۇل قىلمىغانلار (تۆلارنىڭ پىكرى ۋىچچە، شەيتانىنىڭ ئاتالمىش «چوڭقۇر

سىرلىرى»نى ئۆگەنمىگەنلەر)، يەنى سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى: تۆز ئۇگلاردا بار بولغانىنى مەن كەلگۈچچە چىڭ تۇتۇۋالىڭلار. تۇستۇۋالغىنىڭلار بۇنىڭدىن باشقا يۇكنى ئارتمايمەن. **26** غەلبە قىلغۇچىلارغا، يەنى ئەمەللىرىمنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتقان كىشىلە رگە بولسا، ئۇلارغا پۈتكۈل ئەللە رگە ھاكىم بولۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. **27** مانا بۇ ئاتام ماڭا بە رگەن ھوقۇققا ئوخشاش ھوقۇقتۇر: ـ «تۆ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باشقۇرۇپ، ساپال قاچىلارنى ئۆرۈپ چاققاندەك تارمار قىلىدۇ». **28** مەن ئۇنىڭغا تاڭ يۇلتۇزىنىمۇ ئاتا قىلىمەن. **29** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

3

ـ ساردىستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «خۇدانىڭ يەتتە روھى ۋە يەتتە يۇلتۇزنىڭ ئىگىسى بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى ۋە شۇنداقلا «ھايات» دېگەن نام-ئابرۇيۇڭنىڭ بارلىقىنى، لېكىن ئەمەلىيەتتە ئۆلۈك ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. **2** ئۇ ئۇگا، ۋېغان، سېنىڭدە بار بولغان، ئەمما ئۆلەي دەپ قالغان [خىسلەتلىرىڭنى] كۈچەيت، چۈنكى خۇدايىم ئالدىدا ئەمەللىرىڭنىڭ تۈگەل ئەمەسلىكىنى بىلدىم. **3** ئۇنىڭ ئۈچۈن [سۆز-كالامنى] قانداق قوبۇل قىلىپ ئاڭلىغانلىقىڭنى يادىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇنى چىڭ تۇتۇپ توۋا قىلغىن. لېكىن ۋېغانىمساڭ مەن ئوغرىدەك ئۇستۇڭگە كېلىمەن ۋە سەن قايسى سائەتتە ئۇستۇڭگە كېلىدىغىنىمنى ھە رگىز بىلمەيسەن. **4** لېكىن ساردىستا ئۆز كىيىملىرىگە داغ تە گگۈزمىگەن بىرنەچچە شەخس بار. ئۇلار ئاق كىيىم كىيىپ مەن بىلەن بىللە ماڭىدۇ، چۈنكى ئۇلار بۇنىڭغا لايىقتۇر. **5** غەلبە قىلغۇچىلار مانا شۇنداق ئاق كىيىملە رنى كىيىدۇ. مەن ئۇلارنىڭ نامىنى ھاياتلىق دەپتىرىدىن ھە رگىز ئۆچۈرمەيمەن، بەلكى ئۇلارنىڭ نامىنى ئاتام خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئالدىدا ئوچۇق ئېتىراپ قىلىمەن. **6** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

7 ـ فىلادېلفىيەدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «مۇقەددەس ۋە ھەققىي بولغۇچى، شۇنداقلا داۋۇتنىڭ ئاچقۇچىغا ئىگە بولغۇچى، ئاچسام ھېچكىم يابالمايدۇ، يېپسام ھېچكىم ئاچالمايدۇ دېگۈچى مۇنۇ ئىشلارنى دەيدۇ: **8** ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەن. سېنىڭ بىرئاز كۈچۈڭ بولغاچ سۆز-كالامىمغا ئىتائەت قىلغىنىڭ ۋە نامىمدىن تېنىپ كەتمە[illegible]

شەيتانىنىڭ سىناگوگىدىكىلەردىن، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دەپ ئاتىۋالغان يالغانچىلارنى بولسا شۇنداق ئاقىۋەتكە قالدۇرىمەنكى، ئۇلارنى كېلىپ سېنىڭ ئايىغىڭغا باش ئۇرىدىغان ۋە مېنىڭ سېنى سۆيگەنلىكىمنى بىلدىغان قىلىمەن. **10** سەن مېنىڭ سەۋر-تاقەت يولۇمدىكى سۆز-كالامىمنى ساقلاپ ئەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىنسانلارنى سىناشقا پۈتكۈل يەر يۈزىگە چۈشىدىغان ۋابالنى سىناقنىڭ ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە سېنى ئۇنىڭدىن ساقلاپ قوغداپ قالىمەن. **11** مەن پات ئارىدا كېلىمەن. تاجىڭنى ھېچكىمنىڭ تارتىۋالماسلىقى ئۈچۈن، ئۆز ۋۇجۇدىڭ بار بولغانىنى چىڭ تۇتقىن. **12** غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، خۇدايىمنىڭ ئىبادەتخانىسىغا تۈۋرۈك قىلىمەنكى، ئۇ ئۇ يەردىن ئەسلا چىقمايدۇ. مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدايىمنىڭ نامىنى، خۇدايىمنىڭ شەھىرىنىڭ نامىنى، يەنى ئەرشتىن ـ خۇدانىڭ يېنىدىن چۈشىدىغان يېڭى يېرۇسالېمنىڭ نامىنى ۋە مېنىڭ يېڭى نامىمنى يازىمەن. **13** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» **14** ـ لائودىكىيادىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئامىن ئاتالغۇچى، يەنى سادىق ۋە ھەققىي گۇۋاھچى، خۇدانىڭ كائىنىتىنىڭ كېلىپ چىقىشىنىڭ سەۋەبچىسى مۇنداق دەيدۇ: **15** سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەنكى، سەن سوغۇقمۇ ئەمەس، قىزىقمۇ ئەمەس. مەن سېنىڭ يا سوغۇق، يا قىزىق بولۇشۇڭنى خالايتىم! **16** سەن يا سوغۇق يا قىزىق ئەمەس، بەلكى ئىلمان بولغانلىقىڭ ئۈچۈن، سېنى ئاغزىمدىن ھۇ قىلىمەن. **17** سەن باي ئادەممەن، دۆلەتمەن بولدۇم، ھېچ نەرسىگە ھاجەتمەن ئەمەسمەن دېگىنىڭ بىلەن ئۆز ۋۇجۇدىڭنىڭ غېرىب، بىچارە، يوقسۇل، كور ۋە يالىڭاچ ئىكەنلىكىڭنى بىلمىگەچكە، **18** باي بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئوتتا تاۋلانغان ئالتۇن، يالىڭاچلىق نومۇسلۇقۇڭنىڭ يېپىلىشى ئۈچۈن كىيگۈزۈلۈشۈڭگە ئاق كىيىم-كېچەك، كۆرۈشۈڭ ئۈچۈن كۆزلىرىڭگە سۈرتۈشكە تۇتىيانى مەندىن سېتىۋېلىشىڭنى نەسىھەت قىلىمەن. **19** مەن كىمنى سۆيسەم، شۇنىڭ ئەيبىنى كۆرسىتىپ تەربىيىلەيمەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن قىزغىن كويۇپ-پىشىپ توۋا قىل. **20** مانا، مەن ھازىر ئىشىك ئالدىدا تۇرۇپ، ئىشىكنى قېقىۋاتىمەن. ئە گەر بىرى ئاۋازىمنى ئاڭلاپ ئىشىكنى ئاچسا، ئۇنىڭ يېنىغا كىرىمەن. مەن ئۇنىڭ بىلەن، ئۇمۇ مەن بىلەن بىللە غىزالىنىدۇ. **21** غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، مەنمۇ غەلبە قىلىپ، ئاتامنىڭ تەختىدە ئۇنىڭ بىلەن بە رگە ئولتۇرغىنىمدەك، ئۇنىمۇ تەختىمدە مەن بىلەن بە رگە ئولتۇرۇشقا مۇيەسسەر قىلىمەن. **22** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

4

ئاندىن مەن قارىۋىدىم، مانا، ئاسماندا بىر ئىشىك ئېچىقلىق تۇراتتى. مەن ئۇنىڭ قېنىم ئاڭلىغان كاناي ئاۋازىغا ئوخشاپ كېتىدىغان ئاۋاز ماڭا: «بۇ ياققا چىق، ساڭا بۇلارىدىن كېيىن يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتەي» دېدى **2** ۋە دەرھال مەن روھنىڭ ئىلكىدە بولدۇم، مانا، ئەرشتە بىر تەخت، تەختتە بىر زات ئولتۇراتتى. **3** تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ قىيافىتى يېشىل قاشتاش ۋە قىزىل كۆزئەتسا ئوخشايتتى. تەختنىڭ چۇرىسىنى زۇمرەتەك بىر ھەسەن-ھۈسەن ئوراپ تۇراتتى. **4** تەختنىڭ ئەتراپىدا يەنە يىگىرمە تۆت تەخت بار ئىدى. تەختلەردە ئاق كىيىملەر بىلەن كېىنگەن، باشلىرىغا ئالتۇن تاج تاقالغان يىگىرمە تۆت ئاقساقال ئولتۇراتتى. **5** تەختتىن چاقاقلار چېقىپ، تۈرلۈك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرمامىلار ئاڭلىنىپ تۇراتتى. تەختنىڭ ئالدىدا يالقۇنلاپ تۇرغان يەتتە مەشئەل كويۇپ تۇراتتى؛ بۇلار خۇدانىڭ يەتتە روھى ئىدى. **6** تەختنىڭ ئالدى خۇددى خرۇستالدەك پارقىراپ تۇرىدىغان، سۈزۈك ئەينەك دېڭىزدەك ئىدى. تەختنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە تەختنىڭ چۇرىسىدە، ئالدى ۋە كەينى كۆزلەر بىلەن تولغان تۆت ھايات مەخلۇق ئولتۇراتتى. **7** بىرىنچى مەخلۇق شىرغا، ئىككىنچى مەخلۇق بۇقىغا ئوخشايتتى. ئۈچىنچى مەخلۇقنىڭ يۈزى ئادەمنىڭ چىرايىغا ئوخشايتتى. تۆتىنچى مەخلۇق پەرۋاز قىلىۋاتقان بۇركۇتكە ئوخشايتتى. **8** تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ھەربىرىنىڭ ئالتىدىن قانىنى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ پۈتۈن بەدىنىنىڭ چۇرىسى ھەتتا ئىچ تەرىپىمۇ كۆزلەر بىلەن تولغانىدى؛ ئۇلار كېچە-كۈندۈز توختىماي: ـ «مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس-ستۇر، بار بولغان، ھازىرمۇ بار ھەم كەلگۈسىدىمۇ بولغۇچى، ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا!» ـ دېيىشەتتى. **9** ھايات مەخلۇقلار تەختتە ئولتۇرغان ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىنى ئۇلۇغلاپ، ئۇنىڭغا ھۆرمەت-شە ۋكەت ۋە تەشەككۈر ئېزھار قىلغىنىدا، **(aiōn g165)** **10** يىگىرمە تۆت ئاقساقال تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىغا باش قويۇپ سەجدە قىلاتتى، تاجلىرىنى تەختنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويۇپ، مۇنداق دېيىشەتتى: ـ **(aiōn g165)** **11** «سەن، ئى پەرۋەردىگارىمىز ۋە خۇدايىمىز، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-شۈھرەت ۋە قۇدرەتكە لايىقتۇرسەن. چۈنكى ئۆزۈڭ ھەممىنى ياراتتىڭ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىرادەڭ بىلەن مەۋجۇت ئىدى ۋە يارىتىلدى!»

5

ئاندىن تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدا ئىچ ۋە تاش تەرىپىگە خەت پۈتۈلگەن ۋە يەتتە مۆھۈر بىلەن پېچەتلەنگەن بىر ئورام يازمىنى كۆردۈم. **2** يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئورام يازمىنى ئېچىپ، پېچەتلەرنى يېشىشكە كىم لايىقتۇر؟» دەپ توۋلىغان قاۋۇل بىر پەرىشتىنىمۇ كۆردۈم. **3** لېكىن نە ئەرشتە نە يەر يۈزىدە نە يەر ئاستىدا ئورام يازمىنى ئاچالايدىغان ياكى ئېچىگە قاريالايدىغان ھېچكىم چىقمىدى. **4** ئورام يازمىنى ئېچىشقا ياكى ئېچىگە قاراشقا لايىق بەرەرسى تېپىلمىغاچقا، قاتتىق يىغلىۋەتتىم. **5** ئاندىن ئاقساقاللاردىن بىرى ماڭا: ـ يىغلىما! قارا، يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان شىر ـ داۋۇتنىڭ يىلتىزى بولغۇچى غەلبە قىلدى؛ شۇڭا ئورام يازمىنى ۋە ئۇنىڭ يەتتە پېچىتىنى ئېچىشقا ئۇ قادىر، ـ دېدى. **6** ئاندىن قارىسام، تەخت بىلەن تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىلىقىدا، ئاقساقللار ئوتتۇرىسىدا بىر قوزا تۇرە تۇراتتى. ئۇ يېڭىلا بوغۇزلانغاندەك قىلاتتى؛ ئۇنىڭ يەتتە مۈڭگۈزى ۋە يەتتە كۆزى بولۇپ، بۇ كۆزلەر خۇدانىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ئەۋەتكەن يەتتە روھى ئىدى. **7** قوزا بېرىپ، تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدىن ئورام يازمىنى ئالدى. **8** يازمىنى ئالغاندا، تۆت ھايات مەخلۇق ۋە يىگىرمە تۆت ئاقساقال قوزىنىڭ ئالدىغا يېقىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ چىلتارى ۋە خۇشبۇي بىلەن تولغان ئالتۇن چىنىلىرى بار ئىدى (بۇ خۇشبۇي مۇقەددەس

بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى ئىدى). 9 ئۇلار يېڭى بىر كۈي ئېيتىشتى: ـ «ئورام يازمىنى ئېلىشقا، ۋە پېچەتلەرنى ئېچىشقا لايىقسەن، چۈنكى بوغۇزلانىدىڭ ۋە ھەر قەبىلىدىن، ھەر تىلدىن، ھەر مىللەتتىن، ھەر ئەلدىن بولغان ئىنسانلارنى تۆز قېنىڭ بەدىلى بىلەن سېتىۋېلىپ، خۇداغا مەنسۈپ قىلدىڭ. 10 ئۇلارنى خۇداىىمىز ئۈچۈن بىر پادىشاھلىققا ۋېۋشتۇرۇپ، كاھىنلار قىلدىڭ. ئۇلار يەر يۈزىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ». 11 ئاندىن كۆردۈم ۋە مانا، تەختىنڭ، ھايات مەخلۇقلارنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇنلىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇلارنىڭ سانى تۆمەن مىڭ-تۆمەن مىڭ، مىليون-مىليون ئىدى. 12 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «بوغۇزلانغان قوزا قۇدرەت، دەۋلەت، دانالىق، كۈچ-قۇۋۋەت، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە مەدھىيىگە 13 ئاندىن مەن ئەرش، يەر يۈزى، يەر ئاستى ۋە دېڭىزدىكى ھەربىر مەخلۇق ۋە ئۇلارنىڭ ئىچىدە بار بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ: ـ «تەختتە ئولتۇرغۇچىغا ۋە قوزىغا مەدھىيە، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە ھوقۇق-قۇدرەت ئەبەدىلىكتە دگىچە مەنسۈپ بولغاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. (aiōn g165) 14 تۆت ھايات مەخلۇق «ئامىن!» دەپ جاۋاب قايتۇراتتى، ئاقساقاللار يەر گە يىقىلىپ سەجدە قىلاتتى.

6 ئاندىن قوزا يەتتە پېچەتنىڭ بىرنى ئاچقاندا، مەن قاراپ تۇردۇم. تۆت ھايات مەخلۇقتىن بىرىنىڭ گۈلدۈرمامىدەك ئاۋاز بىلەن: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. 2 كۆردۈمكى، مانا بىر ئاق ئات كەلدى! ئاتقا مىنگۈچىنىڭ قولىدا بىر ئوق-يا بار ئىدى؛ ئۇنىڭغا بىر تاج بېرىلدى. ئۇ غەلبىە قىلغۇچى سۈپىتىدە زەپەر قۇچۇش ئۈچۈن جەڭگە ئاتلاندى. 3 قوزا ئىككىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئىككىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. 4 يەنە بىر ئات ئوتۇرىغا چىقتى، ئۇنىڭ رەڭگى قىپقىزىل ئىدى. ئاتقا مىنگۈچىگە يەر يۈزىدىكى تىنچلىقنى ئېلىپ كېتىش ۋە ئىنسانلارنى ئۆزئارا قىرغىنچىلىققا سېلىش ھوقۇقى بېرىلدى. ئۇنىڭغا يەنە چوڭ بىر قىلىچ بېرىلدى. 5 قوزا ئۈچىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئۈچىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. مەن كۆردۈمكى، مانا بىر قارا ئات كەلدى. ئاتقا مىنگۈچىنىڭ قولىدا بىر تارازا بار ئىدى. 6 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىسىدىن: ـ «بىر تاۋاق بۇغداي بىر دىنارغۇس پۇلغا، ئۈچ تاۋاق ئارپا بىر دىنارغۇس پۇلغا سېتىلىدۇ. ئەمما زەيتۇن يېغىغا ۋە شارابقا زەرەر يەتكۈزمىگىن!» ـ دېگەندەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 7 قوزا تۆتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، تۆتىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: 8 كۆردۈمكى، مانا بىر تاتىراڭ ئاتنى كۆردۈم. ئاتقا مىنگۈچىنىڭ ئىسمى «ئۆلۈم» ئىدى. ئۇنىڭ كەينىدىن تەھتىسارا ئەگىشىپ كېلىۋاتاتتى. ئۇلارغا يەر يۈزىنىڭ تۆتتىن بىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، قىلىچ، ئاچارچىلىق، ۋابا ۋە يەر يۈزىدىكى يىرتقۇچ ھايۋانلار ئارقىلىق ئادەمنى ئۆلتۈرۈش ھوقۇقى بېرىلدى. (Hadēs g86) 9 قوزا بەشىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، خۇداىنىڭ سۆز-كالامى ئۈچۈن ۋە ئىزچىل گۇۋاھلىق بە رگەنلىكى ۋەجىدىن ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ جانلىرىنى قۇربانگاھنىڭ تېگىدە كۆردۈم. 10 ئۇلار قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا سېلىشىپ: ـ ئەي ھاكىمۇتلەق ئىگىمىز، مۇقەددەس ۋە ھەققىي بولغۇچى! سەن قاچانغىچە يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلارنى سوراق قىلماي، ئۇلاردىن قېنىمىزنىڭ ئىنتىقامىنى ئالمايسەن؟ ـ دېيىشەتتى. 11 ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن ئاق تون بېرىلدى. ئۇلارغا، ئۆز ئۇكىلارغا ئوخشاش ئولتۇرۇلىدىغان قۇل-بۇرادەرلىرىگىلار ھەم قېرىنداشلىرىگىلارنىڭ سانى توشقۇچە ئازغىنە ۋاقىت ئارام ئېلىشىگىلار كېرەك، دەپ ئېيتىلدى. 12 ئاندىن مەن قوزا ئالتىنچى پېچەتنى ئاچقىنىدا كۆردۈمكى، مانا دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى، قۇياش بەئەينى قارا ۋۇڭدىن توقۇلغان بۆزدەك قاپقارا رەڭگە، تولۇن ئاي بولسا قاننىڭ رەڭگىگە كىردى. 13 ئەنجىر دەرىخىنىڭ قاتتىق بوراندا سىلكىنىشىدىن ئەنجىر غورىلىرى يە رگە تۆكۈلگەندەك، ئاسماندىكى يۇلتۇزلارمۇ يەر يۈزىگە تۆكۈلدى. 14 ئاسمان خۇددى ئورام يازمىنىڭ تۈرۈلگىنىدەك غايىب بولدى، ھەربىر تاغ ۋە ئارال ئورنىدىن يۆتكەلدى؛ 15 ھەمدە دۇنيادىكى پادىشاھلار، مۆتىۋەرلەر، سەردارلار، بايلار، كۆچلۈكلەر، قۇللار ۋە ھۆرلەرنىڭ ھەممىسى ئۆڭكۈرلەر گە ۋە تاغلارنىڭ كامارلىرىغا يوشۇرۇندى. 16 ئۇلار تاغلارغا ۋە قورام تاشلارغا مۇنداق دەپ جار سالدى: ـ «ئۈستىمىزگە چۈشۈڭلار! بىزنى تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ سىيماسىدىن ھەم قوزىنىڭ غەزەبىدىن يوشۇرۇڭلار ۋە ساقلاڭلار! 17 چۈنكى ئۇلارنىڭ دەھشەتلىك غەزەپ كۈنى كەلدى، ئەمدى كىم پۈت تۇرەپ تۇرالىسۇن؟!».

7 ئۇنىڭدىن كېيىن مەن كۆردۈمكى، تۆت پەرىشتە يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا تۇراتتى. ئۇلار ھەرقانداق شامالنىڭ قۇرۇقلۇق، دېڭىز ھەم دەل-دەرەخلە رگە ئۇرۇلماسلىقى ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ تۆت تەرىپىدىن چىقىدىغان شامالنى تىزگىنلەپ تۇراتتى. 2 مەن ھايات خۇدانىڭ مۇھۇرىنى ئالغان، كۈن چىقىشتىن كۆتۈرۈلۈپتۇقان باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ قاتتىق ئاۋاز بىلەن قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىزلارنى ۋەيران قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەن ئاشۇ تۆت پەرىشتىگە: 3 «بىز خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ پېشانىسىگە مۇھۇر باسقۇچە، قۇرۇقلۇق، دېڭىز ۋە دەل-دەرەخلەرنى ۋەيران قىلما گىلار!» دەپ توۋلدى. 4 مەن مۇھۇرلەنگەنلەرنىڭ سانىنى ئاڭلىدىم ـ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىردىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى، يەنى: ـ 5 يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، رۇبېن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، گاد قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، 6 ئاشىر قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، نافتالى قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، مانا سسىھ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، 7 شىمئون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، لاۋىي قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، ئىسسا كار قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، 8 زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، يۈسۈپ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى مۇھۇرلەنگەندى. 9 بۇ ئىشلاردىن كېيىن كۆردۈمكى، مانا ھەر ئەل، ھەر قەبىلە، ھەر مىللەتتىن بولغان، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان سان-ساناقسىز زور بىر توپ خالايىق تەختنىڭ ۋە قوزىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە ئاق تون كىيدۈرۈلگەن بولۇپ، قوللىردا خورما شاخلىرى تۇتقانىدى. 10 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «نىجات تەختتە ئولتۇرغۇچى خۇداىىمىزغا ۋە قوزىغا مەنسۈپ بولغاي!» دەپ ۋارقىراشاتتى. 11 بارلىق پەرىشتىلەر تەختنىڭ، ئاقساقاللارنىڭ ۋە تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقانىدى. ئۇلار تەختنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق 12 «ئامىن! ھەمد-مەدھىيە، شان-شەرەپ، دانالىق ۋە تەشەككۇر، ھۆرمەت ۋە كۈچ-قۇدرەت خۇداىىمىزغا ئەبەدىلئەبە دگىچە مەنسۈپ بولغاي، ئامىن!» (aiōn g165) 13 ئەمدى ئاقساقاللاردىن بىرى مەندىن: ـ بۇ ئاق تون كىيدۈرۈلگەن كىشىلەر كىم بولىدۇ، قەيەردىن كەلدى؟ ـ دەپ سوردى. 14 ـ تەقسىر، بۇ ئۇزلىرىگە مەلۇمدۇر، ـ دېدىم. ئۇ ماڭا: ـ بۇلار دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەتنى بېشىدىن ئۆتكۈزۈپ كەلگەنلەر. ئۇلار تونلىرىنى قوزىنىڭ قېنىدا ئۇيۇپ ئاپئاق قىلغان. 15 شۇڭا ئۇلار خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، ئىبادەتخانىسىدا كېچە-كۈندۈز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ تەختتە ئولتۇرغۇچى بولسا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چېدىرىنى سايۋەن قىلىدۇ. 16 ئۇلار يەنە ھېچ ئاچ قالمايدۇ، ھېچ ئۇسسىمايدۇ، ئۇلارغا نە ئاپتاپ، نە پېژغىرىم ئىسسىق ھېچ ئۇرمايدۇ. 17 چۈنكى ئۇلارنى تەختنىڭ ئوتىۋىسىدىكى قوزا باقىدۇ ۋە ھاياتلىق سۈيى بۇلاقلىرىغا ئېلىپ باردۇ؛ ۋە خۇدا ئۇلارنىڭ ھەربىر كۆز يېشىنى سۈرتىدۇ. ـ دېدى.

8 قوزا يەتتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئەرشتە يېرىم سائەتچە جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈردى. 2 ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇلارغا يەتتە كاناي بېرىلدى. 3 ئالتۇن خۇشبۇيدان تۇتقان يەنە بىر پەرىشتە كېلىپ، خۇشبۇيگاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىرلىكتە تەختنىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن خۇشبۇيگاھ ئۈستىدە [خۇداغا] ئاتاپ سۈنۈشقا تۇنىڭغا كۆپ خۇشبۇي بېرىلدى. 4 ۋە خۇشبۇينىڭ تۇتۇنلىرى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىللە پەرىشتىنىڭ قولىدىن خۇدانىڭ ئالدىغا كۆتۈرۈلدى. 5 ئاندىن پەرىشتە خۇشبۇيدانىنى قولىغا ئېلىپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوت بىلەن تولدۇرۇپ، يەر يۈزىگە ئاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تورلۇك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار ئاڭلاندى، چاقماقلار چېقىلدى ۋە بىر يەر تەۋرەش بولدى. 6 ئاندىن قوللىرىغا بىردىن كاناي

تۇتقان يەتتە پەرشتە كانايلىرنى چىلىشقا ھازىرلاندى. 7 بىرىنچى پەرشتە كانىينى چالدى؛
شۇنىڭ بىلەن مۇلدۇر ۋە ئوت قان ئارىلاش پەيدا بولۇپ يەر يۈزىگە تاشلاندى، زېمىنىڭ
ئۈچتىن بىرى كويىدۇرۇلدى، دەل-دەرەخلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى كويىدۇرۇلدى ۋە پۈتكۈل
يېشىل ئوت-چۆپلەر كويىدۇرۇلدى. 8 ئىككىنچى پەرشتە كانىينى چالدى؛ شۇنىڭ
بىلەن گويا كى لاۋۇلداپ كويۈۋاتقان يوغان بىر تاغدەك غايەت زور [بىر جىسىم] دېڭىزغا
تاشلاندى. دېڭىزنىڭ ئۈچتىن بىرى قانغا ئايلاندى 9 ۋە دېڭىزدىكى جانىۋارلارنىڭ ئۈچتىن
بىرى تۈلدى؛ كېمىلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى ۋەيران بولدى. 10 ئۈچىنچى پەرشتە كانىينى
چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن مەشئەلدەك يالقۇنلاپ يانغان چوڭ بىر يۇلتۇز چۈشتى؛ ئۇ
دەريالارنىڭ ئۈچتىن بىرىنىڭ ۋە بۇلاقلارنىڭ سۈلىرى ئۈستىگە چۈشتى. 11 يۇلتۇزنىڭ
ئىسمى «كەكرە» ئىدى. سۈلارنىڭ ئۈچتىن بىرى كەكرىدەك بولۇپ كەتتى، سۈلار
ئاچچىق بولۇپ كەتكەچكە نۇرغۇن ئادەم سۇدىن تۈلدى. 12 تۆتىنچى پەرشتە كانىينى
چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ ئۈچتىن بىرى، ئايىنىڭ ئۈچتىن بىرى ۋە يۇلتۇزلارنىڭ
ئۈچتىن بىرى ئۇرۇلدى. نەتىجىدە، قۇياش، ئاي ۋە يۇلتۇزلارنىڭ يورۇقلۇقىنىڭ ئۈچتىن بىرى
قاراڭغۇلاشتى، كۈندۈزنىڭ ئۈچتىن بىردە يورۇقلۇق يوقالدى، كېچىنىڭ ئۈچتىن بىردىمۇ
شۇنداق بولدى. 13 يەنە كۆردۈمكى، ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇپ كېتىۋاتقان بىر
بۈركۈتنىڭ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ «كانايىنى چىلىشقا تەمشەلگەن قالغان ئۈچ پەرشتىنىڭ
كاناي ئاۋازلىرى ئاڭلانسا يەر يۈزىدە ئۈرۈۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي، ۋاي، ۋاي!» دېگىنىنى
ئاڭلىدىم.

9 بەشىنچى پەرشتە كانىينى چالدى؛ مەن ئاسماندىن يە رگە چۈشۈپ كەتكەن بىر
يۇلتۇزنى [illegible] **(Abyssos g12)** 2 ئۇ تېگى يوق ھاڭنىڭ قۇدۇقىنى ئاچتى. قۇدۇقتىن يوغان خۇمدانىنىڭ
ئىسىدەك تۇتۇن ئۇرلەپ چىقتى. ھاڭنىڭ قۇدۇقىنىڭ تۇتۇنىدىن قۇياش ۋە كۆكنى
قاراڭغۇلۇق باستى. **(Abyssos g12)** 3 تۇتۇننىڭ ئىچىدىن يەر يۈزىگە چېكەتكە ياغدى.
ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى چايانلاردەك چېقىش كۈچى بېرىلگەندى. 4 ئۇلارغا يەر
يۈزىدىكى ئوت-چۆپلە رگە ۋە ھەرقانداق ئۆسۈملۈك يا كى دەل-دەرەخلە رگە زەرەر
يەتكۈزمە گلار، پەقەت پېشانىسىدە خۇدانىڭ مۆھۈرى بولمىغان ئادەملە رگلا زەرەر
قىلىگلار، دەپ ئېيتىلدى. 5 ئۇلارغا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈشكە ئەمەس، بەلكى بەش
ئايغىچە قىينىشقا يول قويۇلدى؛ ئۇلار يەتكۈزىدىغان ئازاب ئادەمنى چايان چاقاندىكىدەك
ئازاب ئىدى. 6 شۇ كۈنلەردە، ئىنسانلار ئۆلۈمنى ئىزدەيدۇ، لېكىن تاپالمايدۇ؛ ئۆلۈمنى
سېغىنىدۇ، لېكىن ئۆلۈم ئۇلاردىن قاچىدۇ. 7 چېكەتكىلەرنىڭ قىياپىتى خۇددى جەڭگە
ھازىرلانغان ئاتلارغا ئوخشايتتى. باشلىرىدا بولسا ئالتۇن تاجقا ئوخشايدىغان بىر نەرسە
بولۇپ، چىرايى ئادەمنىڭكىگە ئوخشايتتى. 8 چاچلىرى ئاياللارنىڭ چېچىغا، چىشلىرى
شىرنىڭ چىشىغا ئوخشايتتى. 9 ئۇلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى تۆمۈر ساۋۇتلارغا
ئوخشايتتى؛ قاناتلىرىنىڭ ئاۋازى جەڭگە ئاتلانغان نۇرغۇن ئات-ھارۋىلارنىڭ ئاۋازىغا
ئوخشايتتى. 10 چايانلارنىڭكىگە ئوخشاش قۇيرۇقلىرى ۋە نەشتەرلىرى بار ئىدى.
ئادەمنى بەش ئاي ئازابقا سالىدىغان كۈچ بولسا قۇيرۇ [illegible] 11 ئۇلارنى ئىدارە
قىلىدىغان پادىشاھى، يەنى تېگى يوق ھاڭنىڭ پەرشتىسى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئىبرانىيچە
ئىسمى ئاۋاددون؛ گرېكچە ئىسمى ئاپولىيون ئىدى. **(Abyssos g12)** 12 بىرىنچى «ۋاي»
ئۆتۈپ كەتتى. مانا، يۇنىڭدىن كېيىن يەنە ئىككى «ۋاي» كېلىدۇ. 13 ئالتىنچى پەرشتە
كانىينى چالدى؛ مەن خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن قۇربانگاھنىڭ ئوت مۇڭگۈزىدىن
چىققان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم، بۇ ئاۋاز كانايى ئۆتىقان ئالتىنچى پەرشتىگە: ـ چوڭ ئەفرات
دەرياسىنىڭ يېنىدا باغلاقلىق تۇرت پەرشتىنى بوشات، دېدى. 15 دەل شۇ سائەت،
شۇ كۈن، شۇ ئاي، شۇ يىل ئۈچۈن ھازىرلاپ قۇيۇلغان بۇ ئوت پەرشتە ئىنسانلارنىڭ
ئۈچتىن بىرىنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن باغلاقتىن بوشىتىلدى. 16 بۇلارنىڭ ئاتلىق لەشكەرلەر
قوشۇننىڭ سانى ئىككى يۈز مىليون ئىدى. ئۇلارنىڭ سانىنىڭ جاكارلانغانلىقىنى ئاڭلىدىم.
17 غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆزۈمگە كۆرۈنگەن ئات ۋە ئۈستىگە مىنگەنلەر مانا مۇنداق
ئىدى: ئاتلىقلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى چوغدەك قىزىل، كۆك ياقۇتتەك كۆك ۋە
گۈڭگۈرتەك سېرىق ئىدى. ئاتلارنىڭ باشلىرى شىرنىڭ بېشىدەك ئىدى؛ ئۇلارنىڭ
ئېغىزلىرىدىن ئوت، ئۈتۈن ۋە گۈڭگۈرت چىقىپ ئۇراتتى. 18 بۇ ئۈچ بالادىن، يەنى
ئاتلارنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئوت ۋە ئۈتۈن ۋە گۈنگۈرتىن ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرى
ئۆلتۈرۈلدى. 19 چۈنكى ئاتلارنىڭ كۆچى ئېغىزلىرىدا ۋە قۇيرۇقلىرىدا ئىدى؛ ئۇلارنىڭ
قۇيرۇقلىرىنىڭ يىلانلارغا ئوخشاش بېشى بولۇپ، بۇلار بىلەن ئادەمنى زەخمىلەندۈرەتتى.
20 قالغان ئىنسانلار، يەنى بۇ بالا-ئىشاپەتلەردىن ئۆلتۈرۈلمەي قالغانلار ئۆز قوللىرىنىڭ
ئەمەللىرىگە توۋا قىلمىدى، يەنى جىنلارغا، كۆرەلمەس، ئاڭلىيالماس ۋە ماڭالماس ئالتۇن،
كۈمۈش، تۇنج ۋە ياغاچ بۇتلارغا چوقۇنۇشتىن ۋاز كەچمىدى. 21 ئۇلار قاتىللىق،
سېھىر-رەڭلىك، جىنسىي بۇزۇقلۇق ۋە ئوغرىلىقلىرىغىمۇ توۋا قىلمىدى.

10 ئاندىن كېيىن، ئەرشتىن چۈشۈۋاتقان يەنە بىر كۈچلۈك پەرشتىنى كۆردۈم. ئۇ بىر
پارچە بۇلۇت بىلەن ئېپىنغان بولۇپ، يېشىنىڭ ئۈستىدە بىر ھەسەن-ھۈسەن بار ئىدى.
چىرايى قۇياشقا، پۇتلىرى ئوت تۈۋرۈككە ئوخشايتتى؛ 2 قولىدا بىر كىچىك ئېچىلقلى ئورام
يازما بار ئىدى. ئۇ ئوڭ پۇتىنى دېڭىز ئۈستىگە، سول پۇتىنى قۇرۇقلۇققا قويۇپ تۇرۇپ، 3
شىرنىڭ ھۆركىرىشىگە ئوخشاش قاتتىق ئاۋاز بىلەن ۋارقىردى. ئۇ ۋارقىرىغاندا، يەتتە
گۈلدۈرماما ئىۋز ئاۋازلىرىنى ئاڭلىتىپ سۆز قىلدى. 4 يەتتە گۈلدۈرماما سۆز قىلغاندا،
دېگەنلىرىنى خاتىرىلىۋالماقچى بولۇپ تۇراتتىم. بىراق ئاسماندىن: ـ «يەتتە گۈلدۈرمامىنىڭ
ئېيتقانلىرىنى مۆھۈرلەپ، ئۇلارنى خاتىرىلىمە» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 5 دېڭىز ھەم
قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، مەن كۆرگەن ئۇ پەرشتە ئوڭ قولىنى ئاسمانغا كۆتۈرۈپ،
6 ئاسمانلار ھەم ئۇلاردا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەر-زېمىن ھەم ئۇنىڭدا بولغانلارنىڭ
ھەممىسىنى، دېڭىز ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھەممىسىنى ياراتقۇچى، يەنى ئەبەدىلئەبەد دىگىچە ھايات
ياشىغۇچى بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ ۋاقىت يەنە كەينىگە سۈرۈلمەيدۇ؛ **(aiōn g165)** 7
بەلكى يەتتىنچى پەرشتە كاناي چېلىش ئالدىدا، يەنى ئاۋازى ئاڭلىنىش ئالدىدىكى
كۈنلەردە، خۇدانىڭ ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلە رگە خۇش خەۋىرىنى
يەتكۈزگىنىدەك ئۇنىڭ سىرى تۈگەللىنىپ، ئەمەلگە ئاشىدۇ، ـ دېدى. 8 مەن ئاسماندىن
ئاڭلىغان ئاۋاز ماڭا يەنە سۆزلەپ: ـ بېرىپ، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان
پەرشتىنىڭ قولىدىكى ئېچىلقلى ئورام يازمىنى ئالغىن، دېدى. 9 مەن بېرىپ، پەرشتىنىڭ
كىچىك ئورام يازمىنى ماڭا بېرىشىنى سوردىم. ئۇ ماڭا: ـ بۇنى ئېلىپ يە! ئاشقازىنىڭنى
زەرداب قىلىدۇ، بىراق ئاغزىڭ ھەسەلدەك تاتلىق بولىدۇ، دېدى. 10 مەن شۇنىڭ بىلەن
كىچىك ئورام يازمىنى پەرشتىنىڭ قولىدىن ئېلىپ يېدىم؛ دەرۋەقە ئاغزىمغا ھەسەلدەك
تاتلىق تېتىدى، لېكىن يېگەندىن كېيىن ئاشقازنىم زۇرداب بولدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ماڭا:
ـ سەن كۆپ مىللەتلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغانلار ۋە پادىشاھلار
توغرىسىدىكى ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەنە جاكارلىشىڭ لازىم، دېيىلدى.

11 ماڭا ئۈچلىگۈچ ھاسىدەك بىر قومۇش بېرىلىپ، مۇنداق دېيىلدى: «بارغىن،
خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى، قۇربانگاھى ۋە ئۇ يەردە ئىبادەت قىلىۋاتقانلارنى ئۆلچىگىن. 2
لېكىن ئىبادەتخانىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىنى ئۆلچىمەي قوي، چۈنكى ئۇ يەر يات تائىپىلە رگە
بېرىلدى، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھەر قىرىق ئىككى ئاي دەپسەندە قىلىنىدۇ. 3 مەن
ئىككى گۈۋاھچىمغا قۇدرەت بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇز كىيىم كىيىپ، ۋەھيي-
بېشارەتلەرنى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئالتمىش كۈن يەتكۈزىدۇ» 4 (بۇلار يەر-زېمىنىڭ رەببى
ئالدىدا تۇرغان ئىككى تۈپ زەيتۇن دەرىخى ۋە ئىككى چىراغداندۇر). 5 بىرەرسى ئۇلارنى
زەخمىلەندۈرمەكچى بولسا، ئېغىزلىرىدىن ئوت پۈركۈلۈپ چىقىپ، دۈشمەنلىرىنى يەپ
تۈگىتىدۇ. ئۇلارنى زەخمىلەندۈرمەكچى بولغانلار مانا شۇنداق ئۇلتۇرۇلىدۇ. 6 ئۇلار
بېشارەت-ۋەھيىنى يەتكۈزگەن كۈنلەردە يامغۇر ياغدۇرماسلىققا ئاسمانى ئېتىۋېتىش
قۇدرىتىگە ئىگە؛ سۈلارنى قانغا ئايلاندۇرۇش ۋە ھەرخىل بالا-ئاپا بىلەن يەر-زېمىننى
7 ئۇلارنىڭ گۈۋاھلىق ۋەزىپىسى ئاياغلىشىشى

بىلەن، تېگى يوق ھاكۈن چىقىدىغان دېڭىز ئۈلار بىلەن ئېلىشىدۇ ۋە ئۇلارنى يېگۈچ ئۆلتۈرىدۇ. (Abyssos g12) 8 جەسەتلىرى روھىي جەھەتتىن سودوم ۋە مىسىر دەپ ئاتىلىدىغان شۇ كاتتا شەھەرنىڭ غول كوچىسىدا ياتىدۇ؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ رەببىمۇ كرىستىلەنگەندى. 9 ھەر مىللەتتىن، ھەر قەبىلىدىن ۋە ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلاردىن، ھەر ئەلدىن بولغان ئادەملەر ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىگە ئۈچ يېرىم كۈن تىكىلىپ قارايدۇ ۋە جەسەتلەرنىڭ يەرلىكىگە قويۇلۇشىغا يول قويمايدۇ. 10 يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلار ئۇلارنىڭ بۇ ھالىدىن خۇشاللىنىپ، تەبرىكلىشىپ، بىر-بىرىگە ھەدىيەلەر ئەۋەتىشىدۇ؛ چۈنكى بۇ ئىككى پەيغەمبەر يەر يۈزىدىكىلەرنى قىينايتتى. 11 لېكىن ئۈچ يېرىم كۈندىن كېيىن، خۇدادىن كەلگەن ھاياتلىق نەپىسى ئىككىيلىنگە كىردى، ئۇلار ئورنىدىن پۈت تىرەپ تۇردى، ئۇلارغا قاراۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ بىر قورقۇنچ چۈشتى. 12 ئاندىن ئۇلار ئىككىيلىنگە ئەرشتىن كەلگەن: ـ «بۇ ياققا چىق!» دېگەن يۇقىرى بىر ئاۋازنى ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا بىر بۇلۇت ئىچىدە ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 13 دەل شۇ سائەت ئىچىدە شىددەتلىك يەر تەۋرەش يۈز بەردى، شەھەرنىڭ ئوندىن بىرى گۈمران بولۇپ، يەتتە مىڭ كىشى ھالاك بولدى. قالغانلىرى دەككە-دۇككىگە چۈمۈپ، ئەرشتىكى خۇدانى ئۇلۇغلاشتى. 14 ئىككىنچى «ۋاي» ئۆتۈپ كەتتى؛ مانا، ئۈچىنچى

15 ئاندىن يەتتىنچى پەرشتە كانىينى چالدى؛ ئەرشتە يۇقىرى ئاۋازلار ئاڭلىنىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ «دۇنيانىڭ پادىشاھلىقى پەرۋەردىگارىمىز ۋە ئۇنىڭ مەسىھىنىڭ پادىشاھلىقى بولدى، ئۇ ئەبەدىلئەبەد دگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ». (aiōn g165) 16 خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆز تەختلىرىدە ئولتۇرغان يىگىرمە تۆت ئاقساقال يە رگە يېقىلىپ باش قويۇپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشتى: ـ 17 «شۇكۇرلەر ئېيتىمىز ساڭا، ئى بار بولغۇچى ۋە بار بولغان ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، چۈنكى ئۇلۇغ قۇدرىتىڭنى قوللۇڭغا ئېلىپ، ھۆكۈمرانلىقنى يۈرگۈزۈشكە باشلىدىڭ. 18 ئەللەر غەزەپلەنگەندى، ئەمدى سىبنىڭ غەزىپىڭ يېتىپ كەلدى! ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىش، قۇل-خىزمەتكارلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەرنى، مۇقەددەس بەندىلەرنى، تۇۋەن ياكى كاتتا بولسۇن نامىڭدىن قورقىغانلارنى ئىنئامغا ئىگە قىلىش، يەر يۈزىنى ھالاك قىلغانلارنى ھالاك قىلىش ۋاقتى كەلدى». 19 ئاندىن خۇدانىڭ ئەرشتىكى ئىبادەتخانىسى ئېچىلدى ۋە ئۇنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىبادەتخانىدا كۆرۈندى؛ چاقماقلار، تاۋۇلۇك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار ، يەر تەۋرەش ۋە دەھشەتلىك مۇلدۈر بولدى.

12

ئۇ چاغدا، ئەرشتە ئاجايىپ بىر كارامەت پەيدا بولدى ـ ئۇ قۇياشنى بېيىنچاقلىغان، پۇتلىرىنىڭ ئاستىدا ئاي، بېشىدا ئون ئىككى يۇلتۇزلۇق تاج بار بىر ئايال ئىدى. 2 ئۇ ھاملىدار بولۇپ، تولغاق يەپ تۇغۇش ئازابىدا داد-پەريات كۆتۈردى. 3 ئاندىن ئەرشتە يەنە بىر ئالامەت كۆرۈندى ـ مانا، يەتتە باشلىق، ئون مۇڭگۈزلۈك، يەتتە بېشىدا يەتتە تاج بار بولغان چوڭ بىر قىزىل ئەجدىھا ئۇرىتتى. 4 ئۇ قۇيرۇقى بىلەن ئاسماندىكى يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى سۈپۈرۈپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە چۈرۈۋەتتى. ئەجدىھا تۇغاي دەپ قالغان ئايال يەكىگىگەن ھامان ئۇنىڭ بالىسىنى يالماپ يۇتۇۋەتمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 5 ئايال بىر بالا، يەنى پۈتۈن ئەللەرنى تۇمۇر ھاسىسى بىلەن پادىچىدەك باقىدىغان بىر ئوغۇل تۇغدى. بالا بولسا خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىغا ئاغچىدە ئېلىپ چىقىلدى. 6 ئايال چۆلگە قاچتى، ئۇ يەردە ئۇنىڭ 1260 كۈن بېقىلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا خۇدا تەرىپىدىن ھازىرلاپ قويۇلغان بىر جاي بار ئىدى. 7 ئاندىن ئەرشتە جەڭ بولدى. [باش پەرىشتە] مىكائىل ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى ئەجدىھا بىلەن جەڭ قىلغىلى تۇردى؛ ئەجدىھامۇ ئۆز پەرىشتىلىرى بىلەن ئۇلارغا ئېتىلدى. 8 لېكىن ئۇ ئۇستۈنلۈك قازىنالمىدى، ئۇنىڭغا ۋە پەرىشتىلىرىگە ئەرشتە ئۇرۇشقا ئورۇن قالمىدى. 9 شۇنىڭ بىلەن زور ئەجدىھا، يەنى ئىبلىس ۋە شەيتان دەپ ئاتالغان، پۈتۈن جاھانىنى ئازدۇرغۇچى ھىلىقى قەدىمىي يىلان يەر يۈزىگە تاشلاندى. ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تاشلاندى. 10 ئاندىن مەن ئەرشتە يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ « كەلدى خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقى، قۇدرىتى، پادىشاھلىقى ۋە ئۇنىڭ مەسىھنىڭ ھوقۇقى! چۈنكى قېرىندىشلىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا كىچە-كۈندۈز شىكايەت قىلىپ تۇرغان شىكايەت قىلغۇچى ئەرشتىن تاشلۇپ تىلدى؛ 11 قېرىندىشلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قوزىنىڭ قېنى ۋە ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىق سۆزى بىلەن غالىب كەلدى؛ ئۇلار ھەتتا ئۇلۇمنى كۆزىگە ئىلمەي ئۆز جېنىنى ئەزىز كۆرمىدى. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، شادلىنىڭلار، ئەي ئەرشىلەر ۋە ئۇلاردا تۇرۇۋاتقالار! لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي يەر ۋە دېڭىزلار! چۈنكى ئىبلىس ئۈستۈڭلارغا چۈشتى؛ ۋاقىتنىڭ ئاز قالغانلىقىنى بىلگەچ، غەزەپ-قەھرى بىلەن كەلدى!». 13 ئەجدىھا ئۇرنىڭ يەر يۈزىگە تاشلانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئوغۇل بالىنى تۇغقان ئايالنى قوغلاشقا باشلىدى. 14 ئايالنىڭ يىلاننىڭ يۈزىدىن دالدىلىنىشى، چۈلدە ئۆزى [ئۈچۈن ھازىرلانغان] ماكانىغا بېرىپىر مە رگىل، ئىككى مە رگىل ۋە يېرىم مە رگىل بېقىلىشۇن دەپ شۇ يە رگە ئۇچۇپ كېتىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يوغان بىر بۇركۇتنىڭ ئىككى قانىتى بېرىلدى. 15 ئاندىن يىلان ئايالنىڭ ئارقىسىدىن ئاغزى بىلەن دەريادەك سۇ پۈركۈپ، ئۇنى سەل بىلەن ئېقىتىپ يوقاتماقچى بولدى. 16 لېكىن زېمىن ئايالغا يارىدەم قىلىپ، ئاغزىنى ئېچىپ، ئەجدىھا ئاغزىدىن پۈركۈپ چىقارغان دەريانى يۇتۇۋەتتى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئەجدىھانىڭ ئايالغا قاتتىق غەزىپى كېلىپ، ئۇنىڭ قالغان نەسلى، يەنى خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقىنى تۇتقان پەرزەنتلىرى بىلەن جەڭ قىلغىلى كەتتى؛ ئۇ دېڭىز ساھىلى ئۈستىدە تۇراتتى.

13

ئاندىن، دېڭىزدىن ئون مۇڭگۈزلۈك، يەتتە باشلىق بىر دىۋىنىڭ چىقىۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. ئۇنىڭ ھەربىر مۇڭگۈزىدە بىردىن تاج بار ئىدى، ھەربىر بېشىدا كۈپۈرلۈق ناملىرى يېزىلغان ئىدى. 2 مەن كۆرگەن بۇ دىۋە يىلپىزغا ئوخشايتتى، ئۇنىڭ پۇتلىرى ئېيىقنىڭ پۇتلىرىغا، ئاغزى بولسا شىرنىڭ ئاغزىغا ئوخشايتتى. ئەجدىھا ئۇنىڭغا ئۆز قۇدرىتى، تەختى ۋە زور ھوقۇقىنى بەردى. 3 دىۋىنىڭ باشلىرىدىن بىرى ئەجەللىك يارىلانغاندەك تۇراتتى. لېكىن، بۇ ئەجەللىك يارا ساقايغاندى. پۈتكۈل دۇنيا دىۋىگە ھەيرانۇھەس بولۇپ ئۇنىڭغا [ئەگەشتى]. 4 ئەجدىھا دىۋىگە [سەلتەنەتلىك] ھوقۇقى بە رگەچىگە ئۇلار ئەجدىھاغا چوقۇنۇشتى. ئۇلار يەنە دىۋىگىمۇ چوقۇنۇپ: ـ دىۋىنىڭ تەڭ ئۇدىسى بارمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كىممۇ ئېلىشالىسۇن؟ ـ دېدى. 5 دىۋىگە تە كەببۇرلۇق ۋە كۈپۈرلۈق قىلىدىغان ئېغىز بېرىلدى؛ ئۇنىڭغا قىرىق ئىككى ئاي ئىش كۆرۈشكە ھوقۇق بېرىلدى. 6 ئۇ خۇداغا كۈپۈرلۈق قىلغىلى ـ ئۇنىڭ نامىغا ۋە ئۇنىڭ دە رگاھىغا، شۇنداقلا ئەرشنى ماكان قىلغانلارغا كۈپۈرلۈق قىلغىلى ئاغزىنى ئاچتى. 7 ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلە رگە قارشى جەڭ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشىگە يول قويۇلدى؛ ھەر قەبىلە، ھەر مىللەت، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان ئەللە رگە ھۆكۈمرانلىق قىلىش ھوقۇق ئۇنىڭغا بېرىلدى. 8 يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ـ ئالەم ئاپېردە بولغاندىن ۋىيان بوغۇزلىنىپ بولغان قوزىنىڭ ھاياتلىق دەپتىرىگە نامى يېزىلمىغانلار بولسا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ. 9 قولىقى بارلار، بۇنى ئاڭلىسۇن! 10 «ئۇتقۇن بولىدۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم ئۇتقۇن بولىدۇ، «قىلىچلىنىدۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم قىلىچلىنىپ ئۆلىدۇ». مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. 11 مەن يەردىن چىقىۋاتقان يەنە بىر دىۋىنى كۆردۇم. ئۇنىڭ قوزىنىڭكىدەك كىچىك ئىككى مۇڭگۈزى بار ئىدى، لېكىن ئاۋازى ئەجدىھانىڭكىدەك چىقاتتى. 12 ئۇ ئاۋۋالقى دىۋىگە ۋاكالىتەن ئۇنىڭ پۈتۈن ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈپ، يەر يۈزىنى ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنى ئەجەللىك يارىسى ساقايغان ئاۋۋالقى دىۋىگە چوقۇندۇرىدۇ. 13 ئۇ زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتەتتى، ھەتتا كىشىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاسماندىن يەر يۈزىگە ئوت ياغدۇراتتى. 14 ئۇ ئاۋۋالقى دىۋىگە ۋاكالىتەن كۆرسىتىشكە ھوقۇقلاندۇرۇلغان ئالامەتلەر بىلەن يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارغا «قىلىچ بىلەن يارىلانغان، لېكىن تىرىك قالغان» دېگەن ئاۋۋالقى دىۋىگە ئاتاپ بىر بۇت-ھەيكەل ياساپ تىكەشنى ئېيتىلدى. 15 دىۋىنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە نەپەس كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭغا ئۇنى سۆزلىيەلەيدىغان قىلىش ۋە ئۇنىڭغا چوقۇنمىغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرگۈزۈش قۇدرىتى بېرىلدى. 16 ئۇ تۇۋەن ۋە كاتتا، باي ۋە كەمبەغەل، ھۆر ۋە قۇللارنىڭ ھەممىسىنى ئوڭ قولى ياكى پېشانىسىگە تامغا باستۇرۇشقا مەجبۇرلىدى. 17 ئۇ يەنە بۇ تامغا، يەنى دىۋىنىڭ نامى ياكى ئۇنىڭ نامىدىكى رەقەم بېسىلغانلاردىن باشقا ھېچكىم

بىر نەرسە سېتىۋالالمايدۇ ياكى ساتالمايدۇ، دەپ بېكىتتى. 18 مانا بۇ يەردە ھېكمەت بار. ئەقىل-پاراسىتى بارلىكى كىشىلەر دىۋىنىڭ رەقىمىنى ھېسابلاپ باقسۇن؛ چۈنكى بۇ رەقەم بىر ئادەمنىڭ رەقىمى بولىدۇ. ئۇنىڭ رەقىمى 666دۇر.

14 ئاندىن مەن كۆردۈمكى، مانا، قوزا زىئون تېغى ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇنىڭ يېنىدا پېشانىسىگە ئىسىم ياكى ئۇ ئاتىسىنىڭ نامى يېزىلغان بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى بار ئىدى. 2 ئاسماندىن خۇددى [شارقىراپ ئېقىۋاتقان] نۇرغۇن سۈلارنىڭ ئاۋازىدەك ۋە قاتتىق گۈلدۈرماسىنىڭ ئاۋازىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. مەن ئاڭلىغان ئاۋاز يەنە چىلتارچىلار چىلتارلارنى چالغان ئاۋازغا ئوخشايتتى؛ 3 ھېلىقى كىشىلەر تەختىنڭ، تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېڭى بىر كۈينى ئېيتىشتى. بۇ كۈينى [گۇناھلىرىنىڭ] بەدىلى تۆلىنىپ بۇ دۇنيادىن ئازاد قىلىنغان كىشىلەردىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭدىن باشقا ھېچكىم ئۆگىنەلەيتتى. 4 ئۇلار ئايالالار تەرىپىدىن گۇناھتا بۇلغانمىغان، چۈنكى ئۇلار پاك ئادەملەردۇر. قوزا نە گە بارسا، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ شۇ يەر گە باردىلار. ئۇلار بەدەل بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدىن خۇداغا ۋە قوزىغا ھوسۇلنىڭ ئۈنجىى مېۋىسىدەك بولۇش ئۈچۈن سېتىۋېلىنغان. 5 ئۇلار ئەيىبسىز بولۇپ، ئاغزىدىن ھېچ يالغان سۆز چىقمىدى. 6 ئاندىن مەن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇچۇپ يۈرگەن باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇنىڭغا يەر يۈزىدە ئولتۇرۇۋاتقانلارغا، يەنى ھەر بىر ئەل، قەبىلە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلار، ھەر مىللەتلە رگە ئېلىپ يەتكۈزۈشى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك خۇش خەۋەر تاپشۇرۇلدى. (aiōnios g166) 7 ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ خۇدادىن قورقۇڭلار، ئۇنى ئۇلۇغلاڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ سوت قىلىش سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ئاسمانىي، زېمىنى، دېڭىزنى ۋە سۇ بۇلاقلىرىنى ياراتقۇچىغا سەجدە قىلىڭلار! ـ دەيتتى. 8 ئۇنىڭ كەينىدىن ئىككىنچى پەرىشتە كېلىپ مۇنداق دېدى: «غۇلدىدى! كاتتا شەھەر بابىل غۇلدىدى، ئۇ ئۆز زىنا-يۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىنى پۈتكۈل ئەللە رگە ئىچكۈزگەن». 9 ئالدىنقى ئىككى پەرىشتىنىڭ كەينىدىن يەنە بىر پەرىشتە، يەنى ئۈچىنچى پەرىشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ «كىمدىكىم دىۋىگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنسا، ئۇنىڭ تامغىسىنى پېشانىسىگە ياكى قولىغا قوبۇل قىلسا، 10 خۇدانىڭ قەھرىنىڭ ئەبىجەش قىلىنمىغان ساپ شارابىنى ئۇنىڭ غەزىپى بىلەن تولغان قەدەھتە ئىچىدۇ. ئۇ مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ ۋە قوزىنىڭ ئالدىدا ئوت ۋە گۈگۈگۈرتە

11 ئۇلارنىڭ قېينىلىشىلىردىن چىققان ئىس-تۈتە كلەر ئەبەدىلەبەد پۈرقىراپ تۇرىدۇ؛ دىۋىگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلار ياكى ئۇنىڭ نامىنىڭ تامغىسىنى قوبۇل قىلغانلارغا كېچە-كۈندۈز ئارامىلىق بولمايدۇ». (aiōn g165) 12 مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. 13 مەن يەنە ئاسماندا مۇنداق بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: ـ «بۇ سۆزنى ياز: «بۇنىڭدىن كېيىن رەببە ۋاپات بولۇپ ئۆلگەنلەر بەختلىكتۇر! ـ دۇرۇس، دەيدۇ روھ، ـ ئۇلار ھازىر ئۆز ئىشلىرىدىن توختاپ ئارام ئالالايدۇ. چۈنكى قىلغان ئەمەللىرى ئۇلارغا ئەگىشىپ كېلىدۇ»». 14 مەن كۆردۈمكى، مانا بىر پارچە ئاق بۇلۇت، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە بېشىغا ئالتۇن تاج كىيگەن، قولىدا ئوتكۈر بىر ئوراغاق ئۆتىقان ئىنسانئوغلىغا ئوخشايدىغان بىرسى ئولتۇراتتى. 15 ئىبادەتخانىدىن باشقا بىر پەرىشتە چىقىپ، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغۇچىغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئوراغىقىڭنى سال ۋە ئورۇشقا باشلا! چۈنكى ئۇرما ۋاقتى كەلدى، يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر پىشىپ يېتىلدى، دېدى. 16 بۇلۇت ئۈستىدە ئولتۇرغۇچى ئوراغىقىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر ئورۇلدى. 17 ئەرشتە بولغان ئىبادەتخانىدىن يەنە بىر پەرىشتە چىقتى. ئۇنىڭمۇ ئوتكۈر بىر ئوراغىقى بار ئىدى. 18 ئاقىدىنلا، ئوتنى باشقۇرىدىغان يەنە بىر پەرىشتە قۇربانگاھدىن چىقىپ، ئوتكۈر ئوراغاق ئۆتىقان پەرىشتىگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئوتكۈر ئوراغىقىڭنى سېلىپ، يەر يۈزىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ ساپاقلىرىنى يىغۋال، چۈنكى ئۈزۈملىرى پىشىپ يېتىلدى، ـ دېدى. 19 ئۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئوراغىقىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەردىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ مېۋىلىرىنى يىغىپ، خۇدانىڭ قەھرىنىڭ چوڭ شاراب كۆچىكىگە تاشلىدى. 20 شەھەرنىڭ سىرتىدىكى شاراب كۆچىكىدىكى ئۈزۈملەر دەسسىلىپ، شەربەتلىرى قان بولۇپ، ئاتنىڭ تىزگىنىگە چىقىدىغان ئېگىزلىكتە ئۈچ يۈز چاقىرىم يىراقلىققا ئاقتى.

15 ئاسماندا زور ھەم كارامەتلىك يەنە بىر ئالامەتنى، يەنى ئاخىرقى يەتتە بالا ئېشىپەتنى ئۆتۈپ تۇرغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم (ئاخىرقى بالا ئېشىپەت دېيىلىشتىكى سەۋەب، خۇدانىڭ غەزىپى بۇلار بىلەن ئاخىرلىشىدۇ). 2 مەن يەنە ئوت ئارىلاش ئەينەك دېڭىزىدەك بىر كۆرۈنۈشنى ھەم ئەينەك دېڭىزنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، دىۋە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلى ۋە ئامىنىڭ رەقىمى ئۈستىدىن غالىب كەلگەنلەرنى كۆردۈم. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا خۇدا بە رگەن چىلتارلار بولۇپ، 3 ئۇلار خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغان مۇسانىڭ كۈينى ھەم قوزىنىڭ كۈينى ئېيتىشاتتى: ـ «ئۇلۇغ ۋە كارامەت سېنىڭ قىلغانلىرىڭ، ئى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، يوللىرىڭ ئادىل ۋە ھەقتۇر، ئى پۈتكۈل ئەللەرنىڭ پادىشاھى! 4 ئى پەرۋەردىگار، كىم سەندىن قورقمايدىغان، نامىڭنى ئۇلۇغلىمايدىغان بولالىسۇن؟ چۈنكى بىردىنبىر مۇقەددەس تۇر ئۆڭدۇرسەن؛ بارلىق ئەللەر ئالدىڭغا كېلىدۇ، ساڭا سەجدە قىلىدۇ، چۈنكى ھەققانىي قىلغانلىرىڭ ئاشكارە بولدى». 5 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن كۆردۈمكى، مانا ئەرشتىكى ئىبادەتخانا، يەنى ھۆكۈم-گۈۋاھلىق چېدىرى ئېچىلدى! 6 يەتتە بالا ئېشىپەتنى تۇر ئىلكىدە تۇتقان يەتتە پەرىشتە پاكىز، پارقىراپ تۇردىغان لىباس كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر با

7 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ بىرى يەتتە پەرىشتىگە ئەبەدىلەبەد ياشايدىغان خۇدانىڭ قەھرى بىلەن تولغان يەتتە ئالتۇن چىنىنى بە ردى. (aiōn g165) 8 ئىبادەتخانا خۇدانىڭ شان-شەرىپى ۋە قۇدرىتىدىن تۈتۈن بىلەن لىق تولدى. يەتتە پەرىشتىنىڭ يەتتە بالا ئېشىپىتى ئاياغلاشمىغۇچە، ھېچكىم ئىبادەتخانىغا كىرەلمىدى.

16 شۇنىڭدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدىن كۈتۈرۈلگەن يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ يەتتە پەرىشتىگە: «بېرىڭلار، خۇدانىڭ قەھرى تولغان يەتتە چىنىنى يەر يۈزىگە تۆكۈڭلار!» دېگەنلىكنى ئاڭلىدىم. 2 بىرىنچىسى بېرىپ چىنىدىكىنى يەر-زېمىنغا تۆكتى. ئۇنىڭ بىلەن دۇشمىنىڭ تامغىسى بېسىلغان ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلاردا بىرخىل يەرگىنچىلىك ھەم ئازابلىق چاقا-جاھارەت پەيدا بولدى. 3 ئىككىنچىسى چىنىدىكىنى دېڭىزغا تۆكتى؛ دېڭىز سۈيى ئۆلۈكنىڭ قېنىغا ئوخشاش قانغا ئايلاندى ۋە ئېچىدىكى پۈتۈن جانلىقلار ئۆلدى. 4 ئۈچىنچىسى چىنىدىكىنى دەريا ۋە بۇلاقلارنىڭ سۈلىرىغا تۆكتى؛ ئۇلارنىڭ سۈيىمۇ قانغا ئايلاندى. 5 ئاندىن مەن سۈلارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «مۇشۇنداق ھۆكۈملەرنى چىقىرىشىڭدا ئادىل بولغانسەن، ئى ھازىر بار بولغۇچى، بار بولغان مۇقەددەس بولغۇچى! 6 مۇشۇ ئادەملەر مۇقەددەس بەندىلەر ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۆككەنلىكى ۋەجىدىن، سەن ئۇلارغا ئىچكىلى قان بەردىڭ. ئۇلار شۇنىڭغا لايىقتۇر». 7 ئاندىن قۇربانگاھنىڭ جاۋابەن: ـ «شۇنداق، ئى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، ھۆكۈملىرىڭ ھەق ۋە ئادىلدۇر» ـ دېگەنلىكنى ئاڭلىدىم. 8 تۆتىنچىسى چىنىدىكىنى قۇياشنىڭ ئۈستىگە تۆكتى؛ بۇنىڭ بىلەن قۇياشقا ئىنسانلارنى ئوت بىلەن ئۈرتىگۈلى قۇدرەت بېرىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار دەھشەتلىك قىزىقتا ئورتەلدى، بىراق ئۇلار ھېچ توۋا قىلمىدى ۋە بۇ بالا ئېشىپەتلەرنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدانى ئۇلۇغلاشنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ نامىنى قارغاشتى. 10 بەشىنچىسى چىنىدىكىنى دىۋىنىڭ تەختىگە تۆكتى؛ دىۋىنىڭ پادىشاھلىقىنى قاراڭغۇلۇق باستى، كىشىلەر ئازابتىن تىللىرىنى چىشلەشتى 11 ۋە ئاغرىق-ئازابى ۋە چاقا-جاراھەتلىرىنىڭ دەستىدىن ئەرشتىكى خۇدانى كۈپۈرلۈق قىلىپ قارغىشىپ، قىلمىشلىرىغا ھېچ توۋا قىلمىشمىدى. 12 ئالتىنچىسى چىنىدىكىنى ئۇلۇغ ئەفرات دەرياسىغا تۆكتى؛ شۇ ھامان كۈنچىقىشتىن كېلىدىغان پادىشاھلارنىڭ يولىنى ھازىرلاشقا دەريانىڭ سۈيى قۇرىدى. 13 ئاندىن مەن ئەجدىھانىڭ، دىۋىنىڭ ۋە ساختا پەيغەمبەرنىڭ ئېغىزلىرىدىن چىققان پاقىغا ئوخشايدىغان ئۈچ ناپاك روھنى كۆردۈم. 14 بۇلار مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىدىغان جىنلارنىڭ روھلىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى ھەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەھشەتلىك كۈنىدىكى جەڭگە جەم قىلىشقا ئۇلارنىڭ يېنىغا چىقىپ كېتىۋاتاتتى 15

(«مانا، مەن ئوغرىدەك كېلىمەن! يالىڭاچ ماڭماسلىق، نومۇسى كۆرۈنمەسلىكى ئۈچۈن، كىيىملىرىنى چىڭ ساقلاپ، سەگەك تۇرغانلار بەختلىكتۇر!»). **16** ئەمدى [ناپاك روھلار] [پادىشاھلارنى] ئىبرانىيچە «ھارماگىددون» دېيىلىدىغان يەر رگە جەم قىلدى. **17** يەتتىنچىسى چىنىدىكىنى ھاۋاغا تۆكتى؛ ئەرشتىكى ئىبادەتخاناندىن، تەختتىن يۇقىرى بىر ئاۋاز كۆتۈرۈلۈپ: «ئىش تامام بولدى!» دېيىلدى. **18** شۇئان چاقماقلار چېقىلدى، تۈرلۈك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرماملار ئاڭلاندى ۋە دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ ئىنسانلار يەر يۈزىدە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى بۇنچىلىك دەھشەتلىك يەر تەۋرەش ھېچ بولۇپ باقمىغاندى. **19** كاتتا شەھەر ئۈچكە بۆلۈندى؛ ھەرقايسى ئەللەردىكى شەھەرلەرمۇ غۇلىتىلدى. شۇنىڭ بىلەن كاتتا شەھەر بابىل خۇدانىڭ يادىغا كېچىپ ئۇنىڭ ئەشەددىي قەھرلىك شارابى بىلەن تولغان قەدەھ ئۇنىڭغا بېرىلدى. **20** بارلىق تاراللار ئۇزىنى قاچۇرۇپ غايىب بولدى، تاغلارمۇ يوق بولدى؛ **21** ئىنسانلارنىڭ ئۈستىگە ھەربىر دانىسى بىر تالانت ئېغىرلىقتا كېلىدىغان مۆلدۈر ئاسماندىن ياغدى. مۆلدۈر ئاپىتى شۇنداق دەھشەتلىك بولدىكى، ئادەملەر ئاپەتنىڭ دەستىدىن خۇدانى كۆپۈرلۈق قىلىپ قارغاشتى.

17 يەتتە چىنىسى بار يەتتە پەرىشتىنىڭ بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: ـ بۇ يەر رگە كەل، ئۇرغۇن سۈلار ئۈستىدە ئولتۇرغان چوڭ پاھىشە ئايالنىڭ تارتىدىغان جازاسىنى ساڭا كۆرسىتىپ قويايي. **2** يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدى، يەر يۈزىدىكىلەر ئۇنىڭ بۇزۇقلۇقىنىڭ شارابىدىن مەست بولۇشتى، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرىشتە مېنى روھنىڭ ئىلكىدىكى ھالەتتە بىر چۆلگە ئېلىپ باردى. ئۇ يەردە يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگۈزلۈك، پۈتۈن ئەزايىنى كۆپۈرلۈق ناملىرى قاپلىغان بىر توق قىزىل دۇنىانىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بىر ئايالنى كۆردۈم. **4** ئايال سۆسۈن ۋە توق قىزىل كىيىم كىيگەن بولۇپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇت ۋە مەرۋاريتلار بىلەن پەردازلانغاندى. قولىدا يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىقلار ۋە ئۆز بۇزۇقلۇقىنىڭ تېجاسەتلىرى بىلەن تولغان بىر ئالتۇن قەدەھ بار ئىدى. **5** پېشانىسىگە بىر سىر ـ «كاتتا بابىل، پاھىشىلەرنىڭ ۋە دۇنىادىكى ئۈتكۈل يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىقلارنىڭ ئانىسى» دېگەن نام يۈزۈكلۈك ئىدى. **6** مەن ئايالنىڭ مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قېنى ۋە ئەيساغا گۇۋاھلىق بەرگۈچىلەرنىڭ قېنى بىلەن مەست بولغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنى كۆرۈپ تولىمۇ تەئەججۈپ قىلىپ ئىنتايىن ھەيران قالدىم. **7** پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «نېمىگە ھەيران قالدىڭ؟ ئايالنىڭ ۋە ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرغان يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگۈزلۈك دۇنىانىڭ سىرىنى ساڭا ئېيتىپ بېر

8 سەن كۆرگەن دەۋە بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىر يوق؛ ئۇزۇن ئۆتمەي تېگى يوق ھاڭدىن چىقىپ، ھالاكەتكە قاراپ ماڭىدۇ. يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلار ـ دۇنىا ئاپىرىدە بولغاندىن ۋېيان ئىسىملىرى ھاياتلىق دەپتىرىگە يېزىلمىگەن كىشىلەر دۇنىنى كۆرۈپ ئىنتايىن ھەيران قالدۇ. چۈنكى ئۇ بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىر يوق، لېكىن يەنە پەيدا بولدۇ. **(Abyssos g12)** **9** مانا بۇنى چۈشىنىشكە لازىم بولغان ھېكمەت: ـ يەتتە باش بولسا ئۇ ئايال ئولتۇرغان يەتتە تاغقا، شۇنداقلا يەتتە پادىشاھقا ۋەكىللىك قىلىدۇ. **10** بۇلارنىڭ بەشى يىقىلغان، بىرسى بار، يەنە بىرى تېخى كەلمىدى. ئۇ كەلگەندە پەقەت ئازلا ۋاقىت تۇرالايدۇ. **11** بۇرۇن بار بولغان، ئەمدى ھازىر يوق بولغان دۇنىانىڭ ئۈزىنى سەككىزىنچى پادىشاھدۇر، شۇنداقلا ئۇ ھەم يەتتىسىدىن بىرى بولۇپ ھالاكەتكە قاراپ ماڭىدۇ. **12** سەن كۆرگەن ئون مۈڭگۈز ئون پادىشاھدۇر. ئولتۇرنىڭ پادىشاھلىقلىرى تېخى يوق، ئەمدى ئولتۇرغا دەۋە بىلەن بىللە بىر سائەتلىك پادىشاھلىق ھوقۇق بېرىلىدۇ. **13** بۇ پادىشاھلار بىر ئوي، بىر نىيەتتە بولۇپ ئۈز قۇدرىتى ۋە ھوقۇقلىرىنى دۇنىگە بېرىشىدۇ. **14** دەۋە ئۈچ پادىشاھلار بىرلىشىپ قوزىغا قارشى جەڭ قىلىدۇ. قوزا ئولتۇرنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ ربەلەرنىڭ ربەبى، پادىشاھلارنىڭ پادىشاھىدۇر. ئۇنىڭ بىلەن بەرگە ئۇرغانلار بولسا چاقىرىلغان، تاللانغان ۋە ئۇنىڭغا سادىق بولغانلاردۇر». **15** پەرىشتە ماڭا يەنە: ـ پاھىشە ئايال ئۈستىدە ئولتۇرغان، سەن كۆرگەن سۈلار بولسا مىللەتلەر، ئۆزئارا تۆپلاشقان نۇرغۇن كىشىلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان كىشىلەردۇر. **16** سەن كۆرگەن ئون مۈڭگۈز ۋە دەۋە بۇ پاھىشە ئايالدىن نەپرەتلىنىدۇ، ئۇنى تالان-تاراج قىلىپ يالىڭاچلاپ قويىدۇ، ئۇنىڭ گۆشىنى يەپ، ئۇزىنى ئوتتا كۆيدۈرىدۇ. **17** چۈنكى خۇدا ئۆز سۆز-كالاملىرى ئەمەلگە ئاشقۇچە، ئاشۇ [ئون پادىشاھنىڭ] كۆڭۈلگە ئۆز ئىرادىسىنى ئىجرا قىلىپ، بىر قاراردا ئوختىشىپ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى دەۋگە بېرىش نىيىتىنى سالدى. **18** سەن كۆرگەن ئايال يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان كاتتا شەھەردۇر، ـ دېدى.

18 ئۇ ئىشلاردىن كېيىن مەن چوڭ ھوقۇقلۇق يەنە بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. يەر يۈزى ئۇنىڭ جۇلالىلىقىدىن يورۇپ كەتتى. **2** پەرىشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق ۋارقىرىدى: ـ «غۇلىدا! كاتتا شەھەر بابىل غۇلىدا! ئەمدى ئۇ جىنلارنىڭ ماكانى، ھەربىر ناپاك روھلارنىڭ سولاقخانىسى، ھەربىر مەكرۇھ ۋە يىرگىنچلىك قۇشلارنىڭ سولاق-چاڭگىسى بولدى! **3** چۈنكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ زىنا-بۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىدىن ئىچىشتى؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزۈشتى، يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەر ئۇنىڭ ئەيش-ئىشرىتىنىڭ ئەلۋەتچىلىكىدىن بېيىشتى». **4** ئاسماندىن يەنە بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: ـ «ئى مېنىڭ خەلقىم، ئۇنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ھەم ئۇنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بالا-ئىشاپەتلە رگە ئۇچرىماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىچىدىن چىقىڭلار! **5** چۈنكى ئۇنىڭ گۇناھلىرى پەلەككە يەتكۈدەك دۆۋىلىنىپ كەتكەن، خۇدا ئۇنىڭ ھەققانىيەتسىزلىكلىرىنى ئېسىگە ئالدى. **6** ئۇ باشقىلارغا ياندۇرغىنىدەك ئۇنىڭ قىلغىنىنى ئۇزىگە ياندۇر ۋەكلار؛ ئۇنىڭ قىلمىشلىرىغا مۇۋاپىق ئىككى ھەسسە قوشلاپ قايتۇرۇۋەكلار؛ ئۇ [باشقىلارغا] ئەبجەش قىلىپ بە رگەن قەدەھتە ئۇنىڭغا ئىككى ھەسسە قويۇق ئەبجەش قىلىڭلار. **7** ئۇ ئۆزىنى قانچىلىك ئۇلۇغلىغان بولسا، قانچىلىك ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان بولسا، ئۇنىڭغا شۇنچىلىك قىينىلىش ۋە دەرد بېرىڭلار، ئۇ كۆڭلىدە: «مەن ئۇل ئەمەس، بەلكى تەختە ئولتۇرغان خانىشىمەن؛ مەن دەرد-ئەلەمنى ئەسلا كۆرمەيمەن» دېگىنى ئۈچۈندىن، **8** بۇ ۋەجىدىن بىر كۈن ئىچىدىلا ئۇنىڭغا چۈشىدىغان بالا-ئىشاپەتلەر، يەنى ئۇلۇم، دەرد-ئەلەم ۋە ئاچارچىلىق كېلىدۇ، ئۇ ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى سوراق قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدا قۇدرەتلىكتۇر!».

9 ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغان ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنى تۈرتىگەن ئوتنىڭ ئىسى-تۈتىگە كلىرىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ھالىغا قاراپ يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. **10** ئۇلار ئۇنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ دەيدۇ كى: ـ «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر! ئاھ بابىل، كۈچلۈك شەھەر! چۈنكى بىر سائەت ئىچىدىلا جازايىڭ بېشىڭغا چۈشتى!» **11** يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەرمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىدۇ. چۈنكى ئەمدى ئۇلارنىڭ كېمىدىكى يۈك-ماللىرىنى، **12** يەنى ئالتۇن-كۈمۈش، قىممەتلىك ياقۇتلار، ئۆنچە-مەرۋايىت، نەپىس لباس رەخت، سۆسۈن رەخت، يىپەك، توق قىزىل رەنگلىك گەزمال، ھەرخىل خۇشبۇيى ئۈرۈنۇچ ياغاچلار، پىل چىشى ۋېيىملىرى، ئەلۋەتتە ئېسىل ياغاچ، تۆچ، تۈمۈر ۋە مەرمەرلەردىن ئىشلەنگەن خىلمۇخىل ۋېيىملار، **13** شۇنىڭدەك قوۋۇزاقدارچىن، ئېتىتقۇلار، خۇشبۇيى، مۇرمەككى، مەستىكى، شاراب، زەيتۇن مېيى، ئاق ئۇن، بۇغداي، كالا، قوي، ئات، ھارۋا ۋە ئىنسانلارنىڭ ئەنلىرى ۋە جانلىرى دېگەن ماللىرىنى سېتىۋالىدىغان كىشى يوقتۇر. **14** ([ئى بابىل]، جىنلىڭ مەستانە بولغان ئېسىل مېۋىلەر سەندىن كەتتى، بارلىق ھەشەمەتلىك ۋە ھەيۋەتلىك مال-دۇنيالىرىڭ سەندىن يوقالدى. ئۇلار بۇلارنى ئەمدى ھەرگىز تاپالمايدۇ!) **15** بۇ ماللارنى سېتىپ بېيىغان سودىگەرلەر بولسا شەھەرنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىپ دېيىشىدۇكى: ـ **16** «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر! نەپىس لباس رەختلە رگە، سۆسۈن ۋە توق قىزىل رەنگلىك گەزماللارغا ئورىلىپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇتلار ۋە ئۆنچە-مەرۋايىتلار بىلەن بېزەلگەنسەن! **17** بىر سائەت ئىچىدىلا شۇنچە كاتتا بايلىقلار ۋەيران بولدى!» بارلىق كېمە خوجايىنلىرى، كېمىدىكى بارلىق يولۇچىلار، كېمىچىلەر ۋە دېڭىزغا تايىنىپ جان باقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى يىراقتا تۇرۇپ، **18** ئۇنى تۈرتىگەن ئوتنىڭ ئىسى-تۈتىگە كلىرىنى كۆرۈپ: ـ بۇ كاتتا شەھەر رگە قايسى شەھەر تەڭ كېلەلىسۇن؟ ـ دەپ پېرياد كۆتۈرۈشتى. **19** ئۇلار باشلىرىغا توپا چېچىپ، پېرياد كۆتۈرۈشۈپ، يىغا-زار قىلىشىپ: ـ ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئۇ

كاتتا شەھەر! ئۇ ئارقىلىق، ئۇنىڭ دۆلىتىدىن، دېگۈزدا كېمىسى بارلار بېيىغاندى! بىر سائەت ئىچىدىلا ۋەيران بولدى بۇ شەھەر! ـ دېيىشتۇ. **20** ـ «ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەنلەردىن شادلىنىڭلار، ئەي ئەرش، ئەي مۇقەددەس بەندىلەر، روسۇللار ۋە پەيغەمبەرلەر! چۈنكى خۇدا سىلەرنىڭ دەۋايىڭلاردىكى ھۆكۈمنى ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقارغان!». **21** ئاندىن، كۈچلۈك بىر پەرىشتە تۈگمەن تېشىغا ئوخشاش يوغان بىر تاشنى كۆتۈرۈپ، دېڭىزغا تاشلاپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا شۇنداق شىددەت بىلەن، كاتتا شەھەر بابىل غۇلىتىلدۇ، ئۇ قايتىدىن كۆرۈنمەيدۇ! **22** چىلتارچىلارنىڭ، سازچىلارنىڭ، نەيچىلەر ۋە سۈنايچىلارنىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھە رگىز ئاڭلانمايدۇ، ھەرخىل ھۈنەرنى قىلىدىغان ھۈنەرۋەن سېنىڭدە قايتىدىن ھە رگىز تېپىلمايدۇ، تۈگمەننىڭمۇ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھە رگىز ئاڭلانمايدۇ، **23** ھەتتا چىراغنىڭ يوروقى سېنىڭدە قايتىدىن ھە رگىز يورۇمايدۇ، توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھە رگىز ئاڭلانمايدۇ، چۈنكى سېنىڭ سودىگەرلىرىڭ يەر يۈزىدىكى ئەربابلار بولۇپ چىقتى، بارلىق ئەللەر سېنىڭ سېھىر-ئەپسۇنلىرىڭغا ئالدانىدى، **24** پەيغەمبەرلەرنىڭ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ [تۆكۈلگەن قانلىرى]، شۇنداقلا يەر يۈزىدە بارلىق قىرغىن بولغانلارنىڭ قانلىرىمۇ ئۇنىڭدا تېپىلدى».

19

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەرشتە زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ۋارقىراشلىرىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. ئۇلار: ـ ـ ھەمدۈسانا! نىجات، شان-شەرەپ ۋە قۇدرەت خۇدايىمىزغا مەنسۇپتۇر! **2** چۈنكى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ھەق ۋە ئادىلدۇر، بىلەن بۇزغان چوڭ پاھىشىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئالدى». **3** ئۇلار ئىككىنچى قېتىم: ـ «ھەمدۈسانا!» دېيىشتى. ئۇنىڭدىن چىققان ئىس-تۈتەك كەلىر ئەبەدىلئەبەد دۈگىچە پۈركىرايدۇ! **4** (aiōn g165) يىگىرمە تۆت ئاقساقال ۋە تۆت ھايات مەخلۇق يە رگە يىقىلىپ: ـ «ئامىن! ھەمدۈسانا!» دەپ، تەختتە ئولتۇرغان خۇداغا سەجدە قىلىشتى. **5** ئاندىن تەختتىن كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋاز مۇنداق دېدى: ـ «ئەي ئۇنىڭ بارلىق قۇل-خىزمەتكارلىرى، ئۇنىڭدىن قورقىدىغان كاتتىلار بولسۇن، تۆۋەنلەر بولسۇن، ھەممىگىلار خۇدايىمىزنى مەدھىيىلەڭلار!» **6** ئاندىن زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئاۋازىغا، نۇرغۇن سۈلارنىڭ شارقىرىشىغا، قاتتىق گۈلدۈرمامىلارنىڭ گۈلدۈرلىشىگە ئوخشاش بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «ھەمدۈسانا! ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سەلتەنەت قىلدى! **7** شادلىنايلى، تەنتەنە قىلايلى ۋە ئۇنى مەدھىيىلەپ ئۇلۇغلايلى! چۈنكى قوزىنىڭ توي-مەرىكە كۈنى يېتىپ كەلدى، قىز ئۆزىنى تەييار قىلدى!» **8** قىزغا كىيىش ئۈچۈن پاكىز، پارقىراپ تۇرىدىغان نەپىس لباس بېرىلدى (نەپىس لباس بولسا مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىدۇر). **9** ئاندىن، [پەرىشتە] ماڭا: ـ مۇنۇ سۆزلەرنى خاتىرىلىۋال: ـ «قوزىنىڭ توي زىياپىتىگە چاقىرىلغانلار بەختلىكتۇر!» ـ دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: ـ بۇلار خۇدانىڭ ھەققىي سۆزلىرىدۇر، ـ دېدى. **10** مەن ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى ئايىغىغا يىقىلدىم. لېكىن ئۇ: ـ ھە رگىز خۇدانىڭ سەن ۋە ئەيسانى گۈۋاھلىق بە رگۈچى قېرىنداشلىرىڭ بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇداغىلا ئىبادەت قىل! چۈنكى ۋەھيي-بېشارەتنىڭ روھ-ماھىيىتى بولسا ئەيسا ھەققىدە گۈۋاھلىق بېرىشتۇر، ـ دېدى. **11** ئاندىن كۆردۈمكى، ئاسمان ئېچىلدى ۋە مانا، بىر ئاق ئات تۇراتتى، ئۇستىگە مىنگۈچىنىڭ بولسا نامى «سادىق» ۋە «ھەققىي» بولۇپ، ئۇ ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ ۋە جەڭ قىلىدۇ. **12** ئۇنىڭ كۆزلىرى ئوت يالقۇنىغا ئوخشايتتى، بېشىدا نۇرغۇن تاجى بولۇپ، تېنىدە ئۆزىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدىغان بىر نام يېزىۋېلىنۇق ئىدى. **13** ئۇ ئۇچىسىغا قانغا مىلەنگەن بىر توپ كىيگەنىدى، ئۇنىڭ نامى «خۇدانىڭ كالامى» دەپ ئاتىلىدۇ. ئەرشتىكى قوشۇنلار بولسا، ئاق ئاتلارغا مىنگەن، ئاپئاق، پاك نەپىس كاتاپ لباس بىلەن كىيىنىۋېلىنگەنىدى. **15** ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئۈتكۈر بىر قىلىچ چىقىپ ئۇراتتى، ئۇ يۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەرنى ئۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باقىدۇ، ئۇ ھەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەھشەتلىك غەزىپىنىڭ «شاراب كۈچۈكى»نىڭ چەيلىگۈچىسىدۇر. **16** ئۇنىڭ تونى ۋە يوتىسى ئۈستىگە «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ۋە رەبلەرنىڭ رەبىي» دېگەن نام يېزىلغانىدى. **17** ئاندىن مەن قۇياشنىڭ ئىچىدە تۇرغان بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇۋاتقان بارلىق قۇشلارغا يۈقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ كېلىڭلار، خۇدانىڭ كاتتا زىياپىتىگە يىغىلىڭلار! **18** پادىشاھلارنىڭ، سەردارلارنىڭ ۋە پالۋانلارنىڭ، ئاتلارنىڭ ۋە ئۇلارغا مىنگەنلەرنىڭ، شۇنداقلا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ، قۇللارنىڭ ھەم ھۆرلەرنىڭ، كاتتىلارنىڭ ھەم تۆۋەنلەرنىڭ گۆشلىرىنى يە گىلا! ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن مەن دۇنيا، يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە ئۇلارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ ئاتقا مىنگۈچى ھەم ئۇنىڭ قوشۇنى بىلەن جەڭ قىلىش بىلەن قىرىلدى. بارلىق پۇتۇن ئۇچار-قاناتلار بۇلارنىڭ گۆشى بىلەن يەپ تويۇندى.

20

ئۇنىڭدىن كېيىن، قولىدا تېگى يوق ھاكۇنىڭ ئاچقۇچى ۋە يوغان زەنجىر تۇتقان بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. **2** پەرىشتە ئەجدىھانى، يەنى ئىبلىس ياكى شەيتان دېيىلىدىغان ھىلىقى قەدىمىي يىلاننى تۇتۇپ، مىڭ **3** ئۇنىڭ مىڭ يىل توشقۇچە ئەللەرنى ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى تېگى يوق ھاكۇنا تاشلاپ ھاكۇنىڭ ئاغزىنى ئېتىپ پېچەتلىۋەتتى. بۇ ۋاقىتلاردىن كېيىن، ئۇ ۋاقىتنىچە قويۇپ بېرىلىشى مۇقەررەر. (Abyssos g12) **4** ئاندىن مەن تەختلەرنى ۋە ئۇلاردا ئولتۇرغانلارنى كۆردۈم. ئۇلارغا ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەنىدى. مەن يەنە، ئەيسانىڭ يە رگەن گۇۋاھلىقى ۋەجىدىن ۋە خۇدانىڭ سۆز-كالامى ۋەجىدىن كاللىسى ئېلىنغانلارنىڭ جانلىرىنىمۇ كۆردۈم. ئۇلار دوئۇكە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلگە چوقۇنمىغان، ئۇنىڭ تامغىسى پېشانىسىگە ۋە قولىغا ئۇرۇلمىغانلار ئىدى. ئۇلار تىرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈردى **5** (ئۇلگەنلەرنىڭ قالغانلىرى مىڭ يىل توشمىغۇچە تىرىلمەيدۇ). بۇ دەسلەپكى تىرىلىش ئىدى. **6** دەسلەپكى تىرىلىشتىن نېسىۋە بولغانلار بەختلىك ۋە مۇقەددەسىتۇر، ئىككىنچى ئۇلۇمنىڭ بۇلارنى ئىلگىگە ئېلىش ھوقۇقى يوقتۇر. ئۇلار خۇدانىڭ ۋە مەسىھنىڭ كاھىنلىرى بولىدۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈرىدۇ. **7** مىڭ يىل توشقاندا، شەيتان زىندانىدن بوشىتىلىپ، **8** يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىكى ئەللەرنى، يەنى گوگ ۋە ماگوگنى ئازدۇرۇش ۋە ئۇلارنى جەڭ قىلىشقا بىر يە رگە ئۇيلاشقا چىقىدۇ. ئۇيلانغانلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ساناقسىز بولىدۇ. **9** ئۇلار يەر يۈزىدىكى كەڭ تۈزلە گىلىككە چىقىپ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بارگاھىنى، يەنى خۇدا سۆيىدىغان شەھەرنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن ئاسماندىن ئوت **10** ئۇلارنى ئازدۇرغان ئىبلىس بولسا دوئە بىلەن ساختا پەيغەمبەر كويۈۋاتقان ئوت ۋە گۇۋگىگورت كۆلگە تاشلىنىپ، ئۇ يەردە كېچە-كۈندۈز ئەبەدىلئەبەد دۈگىچە قينىلىدۇ. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) **11** ئۇنىڭدىن كېيىن، چوڭ بىر ئاق تەخت ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرغۇچىنى كۆردۈم. ئاسمان بىلەن زېمىن ئۇنىڭ يۈزىدىن ئۇنىڭ قاچۇرۇپ، ئۇلار تۇرغان جاي ھە رگىز تېپىلمايدۇ. **12** مەن يەنە كاتتا بولسۇن، ياكى تۆۋەن بولسۇن، ئۆلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. كىتابلار ئېچىلدى، ئاندىن يەنە بىر كىتاب ـ «ھاياتلىق دەپتىرى» دەپ ئاتالغان كىتاب ئېچىلدى. ئۇلگەنلە رگە كىتابلاردا خاتىرىلەنگىنى بويىچە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ **13** دېڭىز ئۆزىدە ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بەردى، ئۇلۇم ۋە تەھتىسارامۇ ئۆزلىرىدىكى ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بېرىشتى. ھە ركىمنىڭ ئۈستىگە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. (Hadēs g86) **14** ئاندىن ئۇلۇم ۋە تەھتىسارا ئوت كۆلگە تاشلاندى. مانا ئىككىنچى ئۇلۇم ـ ئوت كۆلدۈر. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) **15** كىمنىڭ ئىسمىنىڭ «ھاياتلىق دەپتىرى»دە يېزىلمىغانلىقى بايقالسا، ئوت كۆلگە تاشلاندى. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 ئاندىن، يېڭى ئاسمان ۋە يېڭى زېمىننى كۆردۇم؛ چۈنكى بۇرۇنقى ئاسمان ۋە زېمىن
تۆتۈپ كەتكەنىدى، دېڭىزمۇ مەۋجۇت بولمىدى. **2** مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى
خۇدادىن چىققان، خۇددى تۆز يىگىتكە توي پەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قىزدەك
يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. **3** ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر
ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىدۇر،
ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ تۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار
بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ. **4** ئۇ ئۇلارنىڭ كۆزلىرىدىكى ھەر تامچە
ياشنى سۈرتىدۇ؛ ئەمدى ئۆلۈم ئەسلا بولمايدۇ، نە ماتەم، نە يىغا-زار، نە قايغۇ-ئەلەم
بولمايدۇ، چۈنكى بۇرۇنقى ئىشلار ئۆتۈپ كەتتى». **5** تەختتە ئولتۇرغۇچى: ـ مانا،
ھەممنى يېڭى قىلىمەن! ـ دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: بۇلارنى خاتىرىلىۋال! چۈنكى بۇ سۆزلەر
ھەققىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر، ـ دېدى. **6** ئۇ يەنە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئىش تامام
بولدى! مەن «ئالىف» ۋە «ئومېگا»دۇرمەن، مۇقەددەمە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇرمەن. ئۇسسىغان
ھەر كىمگە ھاياتلىق سۈيىنىڭ بۇلىقىدىن ھەقسىز بېرىمەن. **7** غەلىبە قىلغۇچى ھەر كىم
بۇلارغا مىراسخورلۇق قىلا
لېكىن قورقۇنچاقلار، ئېتىقادسىزلار، يىرگىنچلىكلەر، قاتىللار، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار،
سېھىر-گەرلەر، بۇتپەرەسلەر ۋە بارلىق يالغانچىلارغا بولسا، ئۇلارنىڭ قىسمىتى ئوت بىلەن
گۈڭگۈرت يېنىپ تۇرۇۋاتقان كۆلدۇر ـ بۇ بولسا ئىككىنچى ئۆلۈمدۇر». **(Limnē Pyr**
g3041 g4442) **9** ئاخىرقى يەتتە بالا يىتىپەت بىلەن تولغان يەتتە چىنىنى تۇتقان يەتتە
پەرىشتىدىن بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: ـ كەل! ساڭا قوزىنىڭ جورىسى بولىدىغان
قىزنى كۆرسىتىپ قويايى، ـ دېدى. **10** ئاندىن تۇ مېنى روھىنىڭ ئىلكىدە بولغان ھالدا
يوغان ۋە ئېگىز بىر تاغقا ئېلىپ قويدى. ئۇ يەردىن ماڭا خۇدادىن چىققان مۇقەددەس
شەھەر يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆرسەتتى. **11** ئۇنىڭدا خۇدانىڭ شان-
شەرىپى بار ئىدى، ئۇنىڭ جۇلاسى ئىنتايىن قىممەتلىك گۆھەرنىڭ، يېشىل ياقۇتتەك
يالتىرىغان خرۇستالنىڭ جۇلاسىغا ئوخشايتتى. **12** ئۇنىڭ چوڭ ھەم ئېگىز سېپىل بار ئىدى؛
سېپىلنىڭ ئون ئىككى دەرۋازىسى بولۇپ، دەرۋازىلاردا ئون ئىككى پەرىشتە تۇراتتى. ھەر بىر
دەرۋازىنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىدىن بىرىنىڭ ئىسمى يېزىلغانىدى.
13 مەشرىق تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا، شىمال تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا، جەنۇب تەرىپىدە
دەرۋازا ۋە مەغرىب تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا بار ئىدى. **14** شەھەرنىڭ سېپىلىنىڭ ئون
ئىككى تۈل تېشى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئون ئىككى ئىسىم، يەنى قوزىنىڭ رەسۇلىنىڭ
ئىسىملىرى پۈتۈكلۈكتۇر. **15** ماڭا سۆز قىلغان پەرىشتىنىڭ قولىدا شەھەرنى، ئۇنىڭ
دەرۋازىلىرى ۋە ئۇنىڭ سېپىلىنى ئۆلچەيدىغان ئالتۇن قومۇش ئۆلچىگۈچ ھاسا بار ئىدى. **16**
شەھەر تۆت چاسا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى بىلەن كەڭلىكى ئوخشاش ئىدى. پەرىشتە شەھەرنى
ھاسا بىلەن ئۆلچىدى ـ ئون ئىككى مىڭ ستادىيون كەلدى (ئۇزۇنلۇق، كەڭلىكى ۋە
ئېگىزلىكى تەڭ كېلىدۇر). **17** ئۇ سېپىلنىمۇ ئۆلچىدى. سېپىلنىڭ [قېلىنلىقى] ئىنسانلارنىڭ ئۆلچەم
بىرلىكى بويىچە، يەنى شۇ پەرىشتىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە بىر يۈز قىرىق تۆت جەينەك كەلدى. **18**
سېپىلنىڭ قۇرۇلۇشى بولسا يېشىل ياقۇتتىن، شەھەر ئەينە كىتەك سوزۇك ساپ ئالتۇندىن
بىنا قىلىنغانىدى. **19** شەھەر سېپىلىنىڭ ئۇللىرى ھەرخىل قىممەتلىك ياقۇتلار بىلەن
بېزەلگەنىدى. بىرىنچى ئۇل تاش يېشىل ياقۇت، ئىككىنچىسى كۆك ياقۇت، ئۈچىنچىسى
ھېقىق، تۆتىنچىسى زۇمرەت، **20** بەشىنچىسى قىزىل ھېقىق، ئالتىنچىسى قىزىل قاشتاش،
يەتتىنچىسى سېرىق كۆزارتىس، سەككىزىنچىسى سۇس يېشىل ياقۇت، توققۇزىنچىسى توپاز،
ئوننىنچىسى يېشىل كۆزارتىس، ئون بىرىنچىسى سۈسۈن ياقۇت ۋە ئون ئىككىنچىسى پىروزا
ئىدى. **21** ئون ئىككى دەرۋازا ئون ئىككى مەرۋايىت ئىدى، دېمەك دەرۋازىلارنىڭ
ھەربىرى بىردىن مەرۋايىتتىن ياسالغانىدى. شەھەرنىڭ غول يولى ئەينە كىتەك سوزۇك ساپ
ئالتۇندىن ئىدى. **22** شەھەردە ھېچقانداق ئىبادەتخانا كۆرمىدىم، چۈنكى ھەممگە قادىر
پەرۋەردىگار خۇدا ۋە قوزا ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇر. **23** شەھەرنىڭ يوروتۇلۇشى ئۈچۈن
قۇياشقا ياكى ئايغا موھتاج ئەمەس، چۈنكى خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئۇنى يوروتقانىدى،
ئۇنىڭ چىرىغى بولسا قوزىدۇر. **24** ئەللەر شەھەردىكى يوروقلۇقتا يۈرىدۇ؛ يەر يۈزىدىكى
پادىشاھلار شانۇشە ۋىكىتنى ئۇنىڭ ئېچىگە ئېلىپ كېلىدۇ. **25** ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى كۈندۈزدە
ھەرگىز تاقالمايدۇ (ئەمەلىيەتتە ئۇ يەردە كېچە زادى بولمايدۇ). **26** ھەرقايسى ئەللەرنىڭ
شانۇشە ۋىكىتى ۋە ھۆرمەت-ئىززىتى ئۇنىڭ ئېچىگە ئېلىپ كېلىنىدۇ. **27** ھەرقانداق ھارام
نەرسە ۋە ھەرقانداق يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلغۇچى ياكى يالغانچىلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا
كىرەلمەيدۇ؛ پەقەت نامى قوزىنىڭ ھاياتلىق دەپتىرىدە يېزىلغانلارلا كىرەلەيدۇ.

22 ئاندىن [پەرىشتە] ماڭا خرۇستالدەك پارقىراق ھاياتلىق سۈيى ئېقىۋاتقان دەريانى
كۆرسەتتى. دەريا خۇدانىڭ ۋە قوزىنىڭ تەختىدىن چىققان بولۇپ، **2** شەھەرنىڭ غول
يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېقىۋاتقانىدى. دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە ۋە ئۇ تەرىپىدىمۇ ئون ئىككى خىل
مېۋە بېرىدىغان، ھەر ئايدا مېۋىلەيدىغان ھاياتلىق دەرىخى بار ئىدى؛ دەرەخنىڭ يوپۇرماقلىرى
ئەللەرنىڭ شىپاسى ئۈچۈن ئىدى. **3** لەنەت دېگەن ئەمدى بولمايدۇ؛ خۇدانىڭ ۋە قوزىنىڭ
تەختى شەھەرنىڭ ئىچىدە بولۇپ، ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ خىزمەت-ئىبادىتىدە
بولىدۇ. **4** ئۇلار ئۇنىڭ جامالىنى كۆرىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىگە پۈتۈكلۈك
5 ئۇ يەردە ئەسلا كېچە بولمايدۇ، نە چىراغ نۇرىغا، نە قۇياش نۇرىغا موھتاج
بولمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يوريدۇ، ئۇلار ئەبەدىلئەبەد دگىچە
ھۆكۈم سۈرىدۇ. **(aiōn g165)** **6** پەرىشتە ماڭا: ـ بۇ سۆزلەر ھەققىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر؛
پەيغەمبەرلەرنىڭ روھلىرىنىڭ رەب خۇداسى يېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر
بولغان ئىشلارنى ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا كۆرسىتىش ئۈچۈن، پەرىشتىسىنى ئەۋەتتى، ـ
دېدى. **7** («مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى تۇتقۇچى
كىشى بەختلىكتۇر!») **8** بۇلارنى ئاڭلىغۇچى ۋە كۆرگۈچى مەن يوھاننامەن. بۇ ئىشلارنى
ئاڭلىغىنىمدا ۋە كۆرگىنىمدە، بۇلارنى ماڭا كۆرسەتكەن پەرىشتىگە سەجدە قىلغىلى
ئايىغى ئالدىغا يېقىلدىم. **9** لېكىن ئۇ ماڭا: ـ ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن
ۋە قېرىنداشلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارىمەن. خۇداغىلا
ئىبادەت قىل! ـ دېدى. **10** ئۇ ماڭا يەنە: ـ بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى
پېچەتلىمە؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ۋاقتى يېقىن كەلدى. **11** قەبىھلىك قىلغۇچى كىشى قەبىھلىكنى
قىلىۋەرسۇن؛ پەسكەش كىشى بولسا پەسكەشلىكتە تۇرۇۋەرسۇن؛ ھەققانىي كىشى بولسا
ھەققانىيلىقىنى يۈرگۈزۈۋەرسۇن؛ پاك-مۇقەددەس كىشى بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتە
تۇرۇۋەرسۇن، ـ دېدى. **12** «مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! ھەر كىمنىڭ ئەمەلىيىتىگە قاراپ
بېرىدىغىنىمنى ئۈزۈم بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىمەن. **13** مەن «ئالىف» ۋە «ئومېگا»، بىرىنچى ۋە
ئاخىرقى، مۇقەددەمە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇرمەن». **14** ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىسىدىن نېسىپ
بولۇش ۋە دەرۋازىلىرىدىن شەھەر ئىچىگە كىرىشكە مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن تونلىرىنى يۇغانلار
بەختلىكتۇر! **15** شەھەرنىڭ سىرتىدىكىلەر ـ ئىتلار، سېھىر-گەرلەر، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار،
قاتىللار، بۇتپەرەسلەر، يالغانچىلىققا خۇشتار بولغانلار ۋە ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر. **16**
«مەنكى ئەيسا جامائەتلەرنى دەپ سىلە رگە بۇ ئىشلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن
پەرىشتەمنى ئەۋەتتىم. داۋۇتنىڭ يىلتىزى ھەم نەسلى، پارلاق تاڭ يۇلتۇزىدۇرمەن!» **17** روھ
ۋە ئوي بولىدىغان قىز: «كەل!» دەيدۇ. ئاڭلىغۇچى: «كەل!» دېسۇن. ئۇسسىغۇچى ھەر كىم
كەلسۇن، خالىغان ھەر كىم ھاياتلىق سۈيىدىن ھەقسىز ئىچسۇن. **18** مەنكى بۇ كىتابتىكى
بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارغا گۇۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرىمەنكى: كىمدىكىم بۇ
سۆزلەر رگە بىرنېمنى قوشسا، خۇدا ئۇنىڭغا بۇ كىتابتا يېزىلغان بالا يىتىپەتلەرنى قوشىدۇ. **19**
كىمدىكىم بۇ بېشارەتلىك كىتابنىڭ سۆزلىرىدىن بىرەر سۆزنى ئېلىپ تاشلىسا، خۇدامۇ
ئۇنىڭدىن بۇ كىتابتا يېزىلغان ھاياتلىق دەرىخىدىن ۋە مۇقەددەس شەھەردىن بولىدىغان
نېسىپىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. **20** ـ مانا، بۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بەرگۈچى بولسا مۇنداق
دەيدۇ: ـ «شۇنداق، پات يېقىندا كېلىمەن!» ـ «ئامىن! كەل، يا رەب ئەيسا!» **21** رەب
ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە بولغاي، ئامىن!

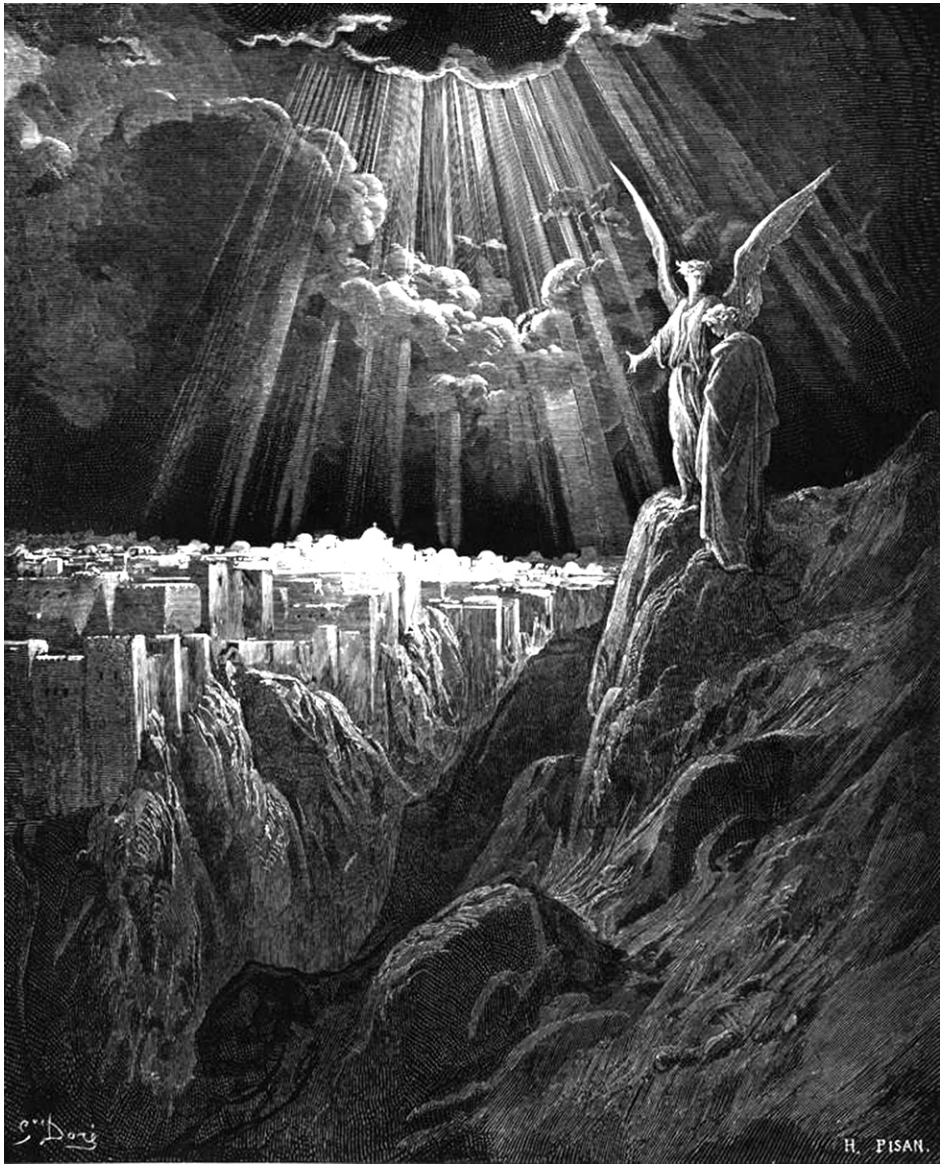

مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادىن چىققان، خۇددى تۆز يىگىتىگە توي پەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قىزدەك يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىۋۇر، ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ ئۆرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئۆرۈپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ.

ۋەھيي 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Strongs: g12
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Strongs: g126
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek
Speech: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Strongs: g165
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Strongs: g166
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Strongs: g1067
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Strongs: g86
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Strongs: g3041 g4442
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol
Language: Hebrew
Speech: proper noun, place
Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses
Strongs: h7585
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Strongs: g5020
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Arabic/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

لۇقا 31:8
رىملىقلارغا 7:10
ۋەھيي 1:9
ۋەھيي 2:9
ۋەھيي 11:9
ۋەھيي 7:11
ۋەھيي 8:17
ۋەھيي 1:20
ۋەھيي 3:20

aïdios

رىملىقلارغا 20:1
يەھۇدا 6:1

aiōn

ماتىا 32:12
ماتىا 22:13
ماتىا 39:13
ماتىا 40:13
ماتىا 49:13
ماتىا 19:21
ماتىا 3:24
ماتىا 20:28
مارکۇس 29:3
مارکۇس 19:4
مارکۇس 30:10
مارکۇس 14:11
لۇقا 33:1
لۇقا 55:1
لۇقا 70:1
لۇقا 8:16
لۇقا 30:18
لۇقا 34:20
لۇقا 35:20
يۇھانا 14:4
يۇھانا 51:6
يۇھانا 58:6
يۇھانا 35:8
يۇھانا 51:8
يۇھانا 52:8
يۇھانا 32:9
يۇھانا 28:10
يۇھانا 26:11
يۇھانا 34:12
يۇھانا 8:13
يۇھانا 16:14
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 21:3
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 18:15
رىملىقلارغا 25:1
رىملىقلارغا 5:9
رىملىقلارغا 36:11
رىملىقلارغا 2:12
رىملىقلارغا 27:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 20:1
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 6:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 7:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 8:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 18:3
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 13:8
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 11:10
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 4:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 9:9
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 31:11
گالاتىيالىقلارغا 4:1
گالاتىيالىقلارغا 5:1
ئەفەسۇسلۇقلارغا 21:1
ئەفەسۇسلۇقلارغا 2:2
ئەفەسۇسلۇقلارغا 7:2
ئەفەسۇسلۇقلارغا 9:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 11:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 21:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 12:6
فىلىپپىلىقلارغا 20:4
كولوسسىلىكلەر گە 26:1
تىموتىيغا 1 17:1
تىموتىيغا 1 17:6
تىموتىيغا 2 10:4
تىموتىيغا 2 18:4
تىتۇسقا 12:2
ئىبرانىيلارغا 2:1
ئىبرانىيلارغا 8:1
ئىبرانىيلارغا 6:5
ئىبرانىيلارغا 5:6
ئىبرانىيلارغا 20:6
ئىبرانىيلارغا 17:7
ئىبرانىيلارغا 21:7
ئىبرانىيلارغا 24:7
ئىبرانىيلارغا 28:7
ئىبرانىيلارغا 26:9
ئىبرانىيلارغا 3:11
ئىبرانىيلارغا 8:13
ئىبرانىيلارغا 21:13
پېترۇس 1 23:1
پېترۇس 1 25:1
پېترۇس 1 11:4
پېترۇس 1 11:5
پېترۇس 2 18:3
يۇھانا 1 17:2
يۇھانا 2 2:1
يەھۇدا 13:1
يەھۇدا 25:1
ۋەھيي 6:1
ۋەھيي 18:1
ۋەھيي 9:4
ۋەھيي 10:4
ۋەھيي 13:5
ۋەھيي 12:7
ۋەھيي 6:10
ۋەھيي 15:11
ۋەھيي 11:14
ۋەھيي 7:15
ۋەھيي 3:19
ۋەھيي 10:20
ۋەھيي 5:22

aiōnios

ماتىا 8:18
ماتىا 16:19
ماتىا 29:19
ماتىا 41:25
ماتىا 46:25
مارکۇس 29:3
مارکۇس 17:10
مارکۇس 30:10
لۇقا 25:10
لۇقا 9:16
لۇقا 18:18
لۇقا 30:18
يۇھانا 15:3
يۇھانا 16:3
يۇھانا 36:3
يۇھانا 14:4
يۇھانا 36:4
يۇھانا 24:5
يۇھانا 39:5
يۇھانا 27:6
يۇھانا 40:6
يۇھانا 47:6
يۇھانا 54:6
يۇھانا 68:6

يۇھاننا 28:10
يۇھاننا 25:12
يۇھاننا 50:12
يۇھاننا 2:17
يۇھاننا 3:17
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 46:13
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 48:13
رىملىقلارغا 7:2
رىملىقلارغا 21:5
رىملىقلارغا 22:6
رىملىقلارغا 23:6
رىملىقلارغا 25:16
رىملىقلارغا 26:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 17:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 18:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 1:5
گالاتىيالىقلارغا 8:6
تېسالونىكالىقلارغا 2 9:1
تېسالونىكالىقلارغا 2 16:2
تىموتىيغا 1 16:1
تىموتىيغا 1 12:6
تىموتىيغا 1 16:6
تىموتىيغا 1 19:6
تىموتىيغا 2 9:1
تىموتىيغا 2 10:2
تىتۇسقا 2:1
تىتۇسقا 7:3
فىلېمونغا 15:1
ئىبرانىيلارغا 9:5
ئىبرانىيلارغا 2:6
ئىبرانىيلارغا 12:9
ئىبرانىيلارغا 14:9
ئىبرانىيلارغا 15:9
ئىبرانىيلارغا 20:13
پېترۇس 1 10:5
پېترۇس 2 11:1
يۇھاننا 1 2:1
يۇھاننا 1 25:2
يۇھاننا 1 15:3
يۇھاننا 1 11:5
يۇھاننا 1 13:5
يۇھاننا 1 20:5
يەھۇدا 7:1
يەھۇدا 21:1
ۋەھي 6:14

Geenna

ماتىا 22:5
ماتىا 29:5
ماتىا 30:5
ماتىا 28:10
ماتىا 9:18
ماتىا 15:23
ماتىا 33:23
مارکۇس 43:9
مارکۇس 45:9
مارکۇس 47:9
لۇقا 5:12
ياقۇپ 6:3

Hadēs

ماتىا 23:11
ماتىا 18:16
لۇقا 15:10
لۇقا 23:16
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 27:2
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 31:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 55:15
ۋەھي 18:1
ۋەھي 8:6
ۋەھي 13:20
ۋەھي 14:20

Limnē Pyr

ۋەھي 20:19
ۋەھي 10:20
ۋەھي 14:20
ۋەھي 15:20
ۋەھي 8:21

Sheol

يارىتىلىش 35:37
يارىتىلىش 38:42
يارىتىلىش 29:44
يارىتىلىش 31:44
چۈل -باباۋاندىكى سەپەر 30:16
چۈل -باباۋاندىكى سەپەر 33:16
قانۇن شەرھى 22:32
ساموئىل 1 6:2
ساموئىل 2 6:22
پادىشاھلار 1 6:2
پادىشاھلار 1 9:2
ئايۇپ 9:7
ئايۇپ 8:11
ئايۇپ 13:14
ئايۇپ 13:17
ئايۇپ 16:17
ئايۇپ 13:21
ئايۇپ 19:24
ئايۇپ 6:26
زەبۇر 5:6
زەبۇر 17:9
زەبۇر 10:16
زەبۇر 5:18
زەبۇر 3:30
زەبۇر 17:31
زەبۇر 14:49
زەبۇر 15:49
زەبۇر 15:55
زەبۇر 13:86
زەبۇر 3:88
زەبۇر 48:89
زەبۇر 3:116
زەبۇر 8:139
زەبۇر 7:141
پەند-نەسىھەتلەر 12:1
پەند-نەسىھەتلەر 5:5
پەند-نەسىھەتلەر 27:7
پەند-نەسىھەتلەر 18:9
پەند-نەسىھەتلەر 11:15
پەند-نەسىھەتلەر 24:15
پەند-نەسىھەتلەر 14:23
پەند-نەسىھەتلەر 20:27
پەند-نەسىھەتلەر 16:30
ھېكمەت توپلىغۇچى 10:9
كۆيلەرنىڭ كۆيى 6:8
يەشايا 14:5
يەشايا 9:14
يەشايا 11:14
يەشايا 15:14
يەشايا 15:28
يەشايا 18:28
يەشايا 10:38
يەشايا 18:38
يەشايا 9:57
ئەزاكىيال 15:31
ئەزاكىيال 16:31
ئەزاكىيال 17:31
ئەزاكىيال 21:32
ئەزاكىيال 27:32
ھوشىيا 14:13
ئاموس 2:9
يۇنۇس 2:2
ھاباككۇك 5:2

Tartaroō

پېترۇس 2 4:2

Questioned

پېترۇس 2 17:2

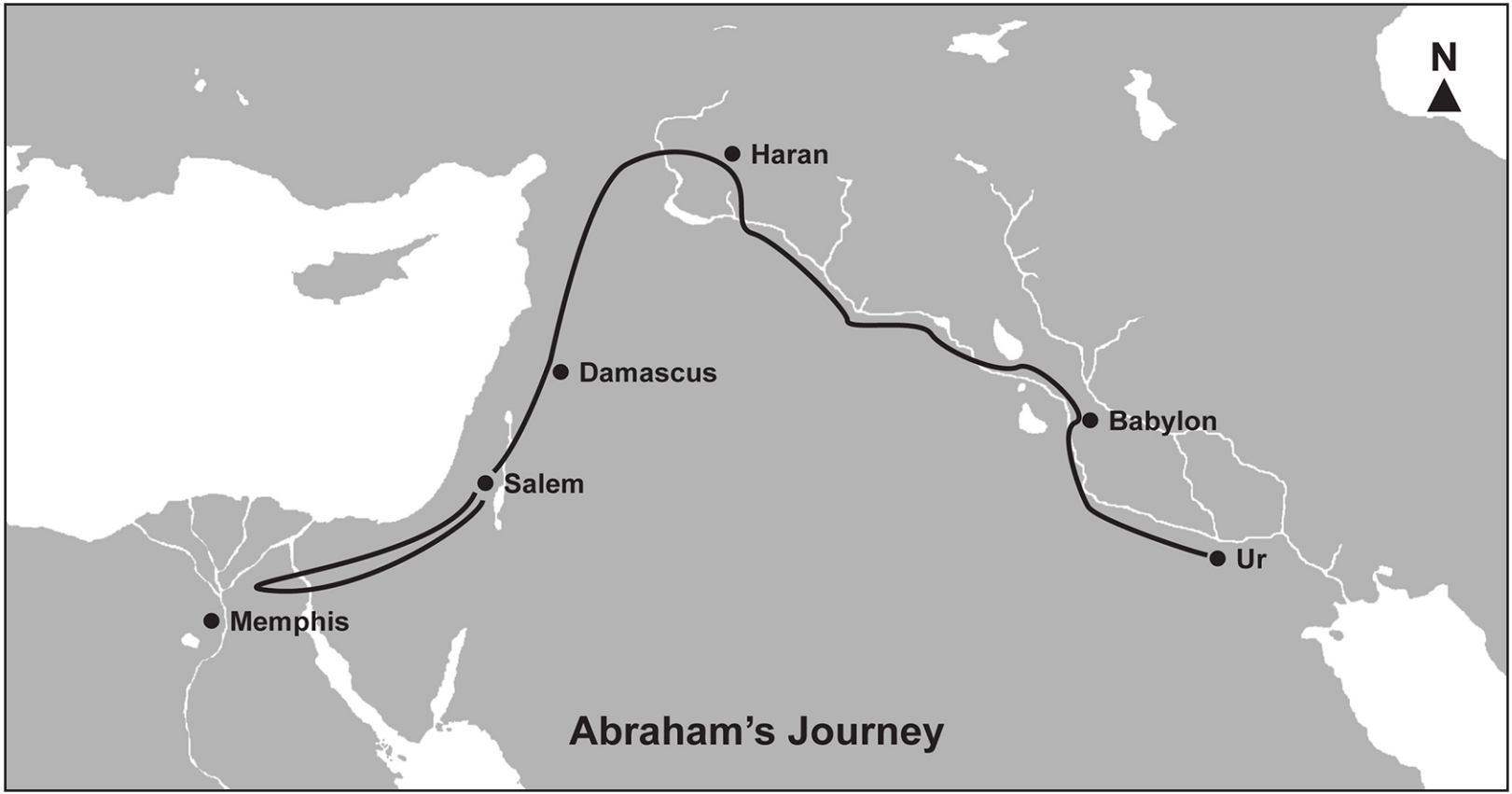

ئىشقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراھىمنى ئۆزىگىگا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، ئۇ ئىتائەت قىلدى، ئۇ قەيەرگە بارىدىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. - ئىبرانىيلارغا 11:8

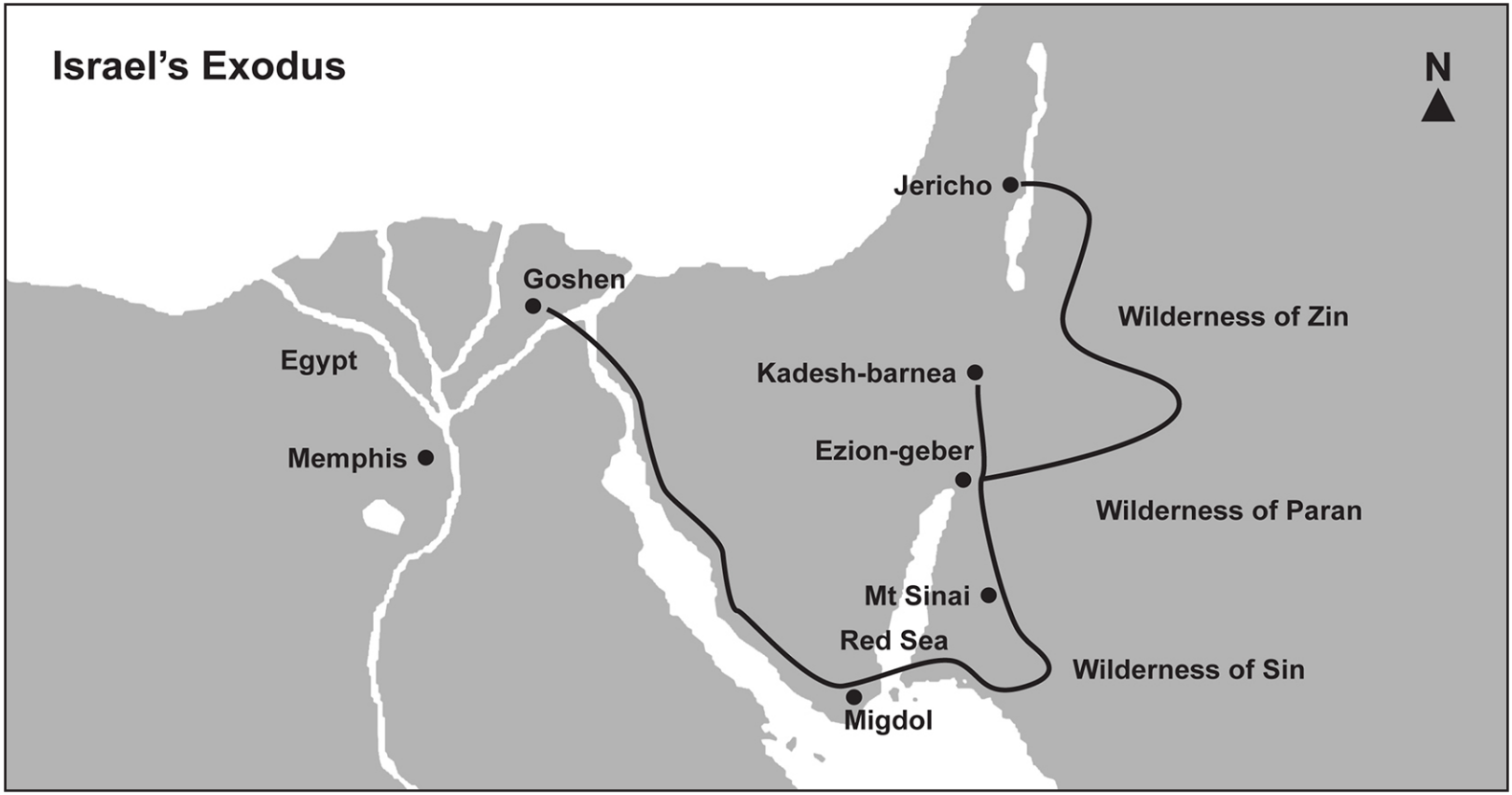

ھەمما پىرەۋۋن خەلقنى كېتىشكە قۇيغاندىن كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىكى يول يېقىن بولسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى، چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە ئۇچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشى مۇمكىن» دەپ ئويلىغانىدى. - مىسىردىن چىقىش 13:17

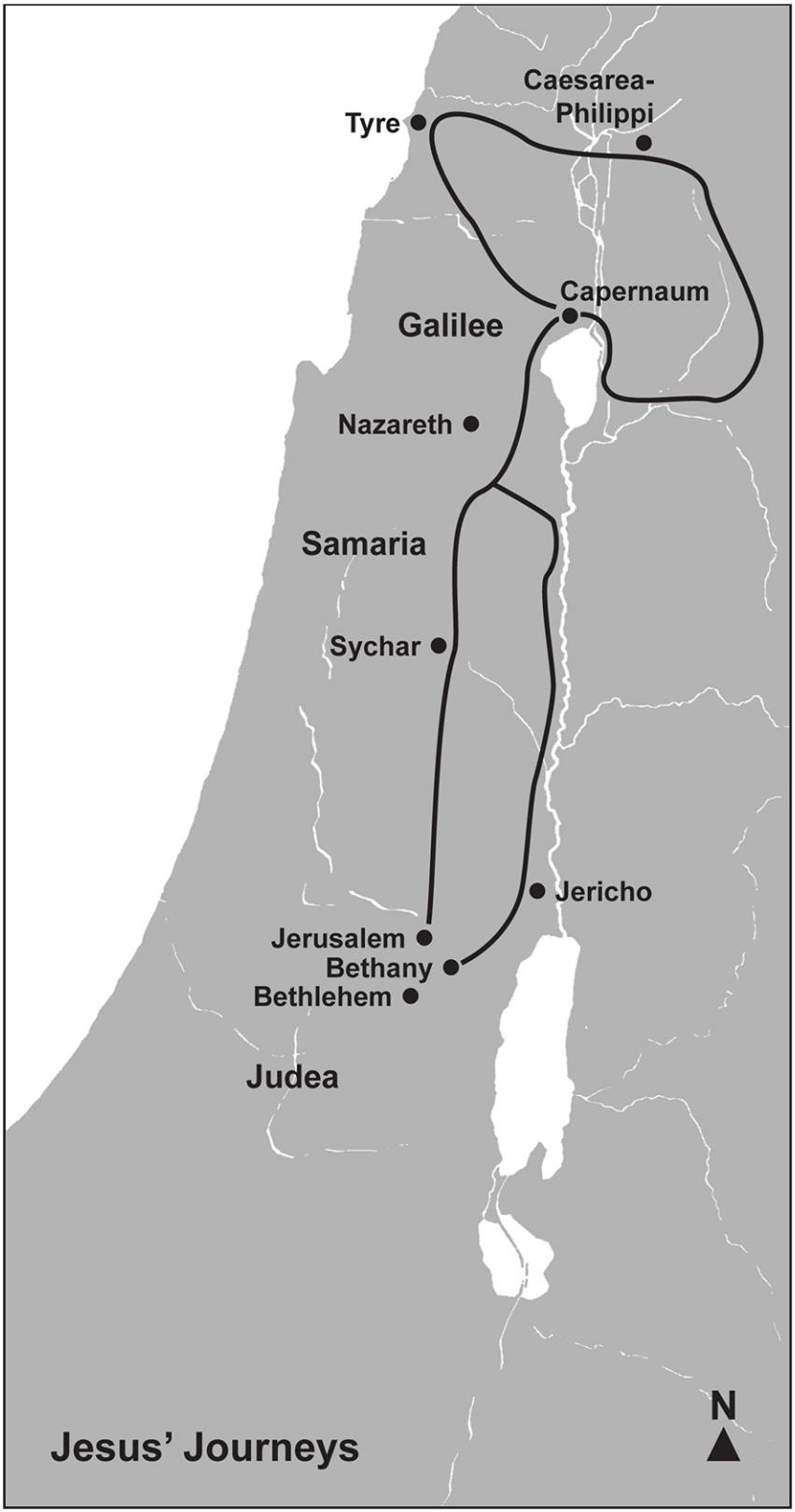

چونکې ځنسانو غلمو د دوژغه ځړ پولا کې پیلک ښتاڼ خونستنده ولسوان دېمې، بهاکې کې پیلکتاڼ خونستنده پولاي ؤه جنمنې پدا قلش به دلګه ژرغزن ټاده مدرفې هوزاوګه چتراي دوب کلدې. - مارکوس 10:45

روسۇلۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئىرىپ تەيىنلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى بولغان مەنىكى پاۋلۇستىن سالام! - رىملىقلارغا 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful?			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we?			**When are we?**						
			Innocence		Fallen				Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise				
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
		Imprisoned		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa	
		First Beast						Revelation 19:20 Lake of Fire	
		False Prophet							
		Satan						Revelation 20:2 Abyss	
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

شۇنىڭ تۆچۈن، بىرىپ يۈتكۈل ئەللەرنى [تۆرۈمگە] مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭلار، شۇنداقلا تۆلارنى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا تەۋە قىلىپ چۆمۈلدۈرۈپ، - ماتىا 28:19